Ч. 1 (13.546) Львів, понеділок 1. січня 1934 Pocztowa opłata ryczałtowa uiszczona Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 148.322. Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Велике льосування премій для Передплатників „Діла“.

В слід за нашими попередніми повідомленнями проголошуємо льосування дуже вартісних премій для наших передплатників. — Право участи в льосуванні матимуть тільки ті передплатники, які вплатять передплату за час до кінця червня 1934 р. — Льосування відбудеться в короткому часі. Речинець подамо в найближчих днях. — З висилкою передплати просимо Вп. Читачів „Діла“ у їх власному інтересі не зволікати, щоби не зайшло спізнення. — Сьогодні проголошуємо дві чолові премії нашого конкурсу.

Перша чолова премія.

Білет першої кляси на подорож залізницею і кораблем враз з удержанням і пашпортовими видатками на трасі: залізницею Львів-Констанца, а опісля кораблем через Чорне Море—Константинопіль—Море Мармара—Дарданелі — Еґейське море — довкола Малої Азії — Яффу—(Палестина) — Гаїфу — Піреус і з поворотом до Львова. Білет тої їзди коштує 1.055 зол. Подорож відбудеться в літній порі — Ближчі інформації подамо в дальших числах. — Прогульку уладжує Польське Трансатлянтійське Корабельне Товариство

Лінія Ґдиня—Америка.

Друга чолова премія.

Ніжна машина до шиття т. зв. 15 К 26 з гарнітуром світової фабрики **SINGER SEWING MACHINE COMPANY,** вартости 515 зол. — Машину можна оглядати у Львівському Відділі тої фірми при вул. Академічній ч. 2. (камениця готелю Жоржа).

Список дальших премій подамо в найближчих числах.

55-ий рік на службі народу.

„Діло“ у 1934 році.

55-ий рік свого істнування розпочинає „Діло“, як український великий періодичний національний часопис, та 48-ий рік щоденної пресової служби рідному народові. Великий це шмат часу і величезний капітал праці! І яку величезну дорогу пройшов за той час український нарід. Ледви пеленок національної свідомости вийшовши, чи усі етапи боротьби за свої права і свої ідеали — дійшов український нарід до нинішнього віку своєї політичної зрілости та громадської організованости. І ніхто інший, тільки „Діло“ вело провід у всьому тому процесі національно-політичного дозрівання і національно-політичної боротьби. Всі загально-національні удари били в першу чергу по „Ділі“ і всі радощі проголошувала Нації перше „Діло“. Бувало, наслідком історичних потрясень „Діло“ мусіло тимчасово замовкати, але ні дня, ні години не втратило, аби нещадно при найблизчій можливості знову появитися і знову зайняти свою стару, важку й найбільш відповідальну позицію!

Знаємо, що чимало людей має до „Діла“ ріжні, менші та більші жалі і претенсії і признаємо чемі, що чимало бажань Ш. Читачів від адресою „Діла“ окрадані. Мало того: напевне ніхто не має стільки субєктивного критичного почуття супроти „Діла“, що самі його видавці й редактори. А проте напевне мало хто здає собі справу з тих величезних труднощів, з якими мусить у нинішніх часах боротися кожний щоденник взагалі та зокрема тиражімкових і своєрідних найбільш ріжнородних труднощів українського національного щоденника. (Нпр. 43 конфіскати в мин. році.) Та при всіх несправедливіших вимогах і увагах супроти „Діла“ ніхто не може заперечити факту величезної його історичної заслуги та величезної провідної ролі, яку воно дальше грає і мусить грати у нашому українському національному житті. І хоч тут і там істнують ще ті чи інші технічні або редакційні — нехоти необорні — недомагання, то проте фактом є, що „Діло“ було і є необхідним органом для кожного, хто хоче мати повний найточніший образ всеукраїнського життя і всеукраїнських відносин у ділянці політичній, культурно-освітній і господарській. І що „Діло“ було і надалі є провідним українським інформаційним та орієнтаційним часописом у справах міжнародньої політики, які ближче чи дальше торкаються українських інтересів.

Правдою є теж, що велика частина критиків „Діла“ керується особистими мотивами, та що „Діло“ ніколи нічиїх особистих, гурткових ані навіть вузько-партійних інтересів не боронить, наражуючись нераз декому саме через отой свій чисто громадський підхід до всіх справ.

Та ствердити цю правду не досить. При всіх найважчих обставинах ми завжди старалися в межах можливости йти назустріч вимогам Ш. Читачів та постевенно розбудовувати наш часопис, усувати його хиби й наближувати до ріня великих европейських щоденників. Спираючись виключно на своїх передплатниках і читачах, без тієї бази, яку величезній більшості щоденників світа дає фінансієра, промисл чи державна каса, ми можемо робити не лише з найбільшим трудом поволі, крок за кроком. А проте ці кроки ставляємо вперед і не зупиняємо, а все розбудовуємо „Діло“, всупереч всім злобним крукам, які раді би бачити його упадок!

І так від 1934-го року „Діло“ почне виходити У ЗБІЛЬШЕНОМУ РОЗМІРІ 8 СТОРІНОК цього самого нашого великого формату, при чому лише 7-ме число в тижні, понеділкове число (з датою вівтірка) появлятиметься на 4-ох сторінках. Разом з побільшенням „Діла“ вводимо деякі редакційні реформи. Щоденно будуть появлятися 2 фейлетони, при чому 1-ий великий фейлетон обовязково белетристичний. Від найближчих чисел починаємо у 2-му фейлетоні друкувати СПОМИНИ ПОК. МИХАЙЛА ГАЛУЩИНСЬКОГО, присвячені в цілості ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ. Окремо у Бібліотеці „Діла“ появляться впродовж року у 3-ох томах СПОМИНИ пок. ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО, які стануть найбільшою літературно-політичною подією українського дня. У Бібліотеці „Діла“ вийде теж нова книжка МИХАЙЛА РУДНИЦЬКОГО п. н. „НА ПОРОЗІ XX. ВІКУ“. (Нариси про 25 українських письменників) та славний „ДІЯРІЙ“ ПИЛИПА ОРЛИКА, найдений відомим дослідником ІЛЬКОМ БОРЩАКОМ.

Здаємо собі справу, що чимало дечого треба би ще ввести до „Діла“. Наприклад: тижневий ілюстрований додаток і популярний літературно-науковий додаток, треба би придбати ще деяких закордонних кореспондентів, завести нові редакц. відділи, ввести нічну друкарську службу й нічні редакційні дижури і т. д. і т. д. Усе це маємо на увазі, але реалізація цього залежить від — Читачів і Передплатників!

ТУТКИ (звійки)

Mornitan

з найшляхотнішого сирівця

Г 489

Світове господарство

на порозі нового року.

МІРКУВАННЯ І ПІДСУМКИ

Рік 1933, який ми саме прощаємо, був для цілого світа дуже неприятний. Щоправда — він уже у спадщині по своєму попередньому літа велив пасиви світової економіки: самоістаручальні тенденції держав і взаїмне їх порогування у господарських справах, жахливе воєнне і приватне задовження, руїну промислу і довгря, небувале безробіття, та врешті (якщо згадати тільки найважніше з цих згнетесних язв) — валютовий хаос. Навіть господарсько-устроєве питання, чи не найбільше з усіх засадниче, навіть воно істнувало вже перед 1933 роком, хоч і не в дуже широкому розмірі.

У центрі світової економіки в 1933-му році стояли Зл. Д. П. Америки. Міжнародня господарська співпраця, кредит і фінанси були під непереможним впливом могутніх американських подій. По той бік океану розрослась ідея льокального накручування конюнктури змінюючи ще більше господарські націоналізми европейських народів.

З початком минулого року Америка найшлася в обличчі шахливої катастрофи. Її господарство летіло коміть головою уже не з 4-го чи 5-го поверху, а з котрогось там десятка поверхів питомого Америці хмародеру. Важким зусиллям, окружений трустом мізків, новий президент Рузвельт попробував спинити цей упадок, уживаючи до того засобів, які щоправда не є революційною новинною, але є щонайменше дуже сміливі: просто очайдушні. Рузвельт приняв від Англії ідею валютової маніпуляції, а від фашизму і більшовизму перемішану ідею реформи господарського устрою, ідею регульованої продукції і цін, часу праці і заробітних платень та регульованого товарообміну. З цього зявилось те, що світ назвав „епохальним господарським експериментом Рузвельта."

Цей експеримент — закроєний дійсно широко — мусів поважно впливати на хід світових господарських процесів. В усіх державах бодай теоретично ставало у весь арсіт питання господарського устрою. Т. зв. рузвельтизм ставав у ряді тих реформаторських рухів, яким на імя: більшовизм і фашизм із давніших і гітлеризм та дольфусизм (покищо тільки у програмі) із нових появ минулого року на европейському суходолі. Фермент замітний сьогодні скрізь, хоч менші держави, між ними і Польща, чекають на вислід госп. експериментів, не осмілюючись самі йти на цю непевну дорогу. Якщо американська „Нейра" і „Коди", дальша розбудова корпоративної державности в Італії і поглиблювання господарських змін у Німеччині (що досі вспіли вже проявитись у сільгосподарстві, в заграничній торговлі і банковости), витримає пробу життя в новому році, тоді станемо дійсно віч-у-віч з сумерком тез клясичної економії, віч-у-віч з господарською обновою світа.

Так як тепер стоять справи, то погляди особливо на американську „революцію" дуже ріжні, в більшости песимістичні. Найважнішого завдання, яке поставив собі Рузвельт, а саме: довести до зросту ціни, досі не вдалось йому зреалізувати. А в тій цілі скинув він з високого педесталу доляр, збільшуючи валютовий хаос і брак довіря у світі, в тій цілі спротивився устійненню курсу доляра на світовій конференції в Льондоні в половині 1933 року і на довгий час погребав надії на міжнародню господарську співпрацю. Тепер давня одночісність світового господарства розбита. Господарські націоналізми проявляються у неменше вскравих формах, як націоналізми політичні. Промислові держави реорганізуються, а знову сільсько-господарські країни проводять з панічним поспіхом у себе індустріялізацію. Митне перемирє, що його заключили учасники льондонської конференції, минулось і з новою силою почалась господарська війна всіх проти всіх. Ростуть протиріччя поміж державами з повновартісною і з обезцінюною валютою. Більшає загроза для франка і т. зв. золотого бльоку. Ратифікація срібного договору на днях у Вашингтоні актуалізує справу біметалізму. Спекуляція віджиає, бо в хаосі находить для себе знамениту почву...

Чи зможе людство вилізти із того господарського трясовиння, в якому грузне? Ось питання, що з цілою силою стає перед світом.

До речі: Хоч все універсальне є лихо, годі не добачувати певних регіональних ріжниць, що в думках про майбутнє позволяють декому навіть на оптимізм. І так прим. Англія з її господарським оттавським світом, після взятної валютової операції, усе більше стає на твердий грунт господарського добробуту. Теж саме Японія завдяки своєрідній промислово-торговельній і валютовій політиці вибивається на першорядного експортера і тим переводить санацію свого господарства. Вони вспіли частинно відірватись від світової кризи, капіталізуючи навіть частинно її прояви в свою користь. Також Німеччина хвалиться, що все більше вилазить із кліщів господарської депресії, доказуючи це статистикою, хоч цю статистику не можна без застережень приймати. Вона служить тепер (подібно як у Радянщині, хоч не викривлювана в такій мірі) закріплюванню нового політичного режиму.

Чи на порозі нового року справді не можна найти і в інших державах чогось, що давалоб надію на краще завтра? Овшім. Світові статистики говорять про деякий зріст індексу продукції, про меншаня гльобальної цифри безробіття, тощо. Воєнні довги, що мов меч Дамокля висіли над Европою на початку минулого року і грозили поважними комплікаціями, відійшли в тінь і грудень 1933 р. зовсім не виявив таких драматичних інцидентів, як це було в грудні 1932 р. Упадок валют причинився у великій мірі до віддовження. Приватні і державні довги, що дотичать заордону, впали паралельно з курсом двох світових валют і тим зменшили свій тягар. Проте ніхто не може в абсолютною певністю сказати, що світ дійшов до дна кризи і що є на дорозі до кращого завтра. Літо мин. року викликало загальну думку, що криза минула, та її рецедиви не довго дала на себе ждати. Тому скомплікавані господарські процеси, яких ми є свідками і які вяжуться не тільки з конюнктурою, але ще більше зі структурою народнього господарства, позволяють тільки на ствердження сьогоднішного стану. А цей стан навіть гірший, ніж був на порозі 1933 року.

В. Несторович.

НОВИНИ ДЛЯ ПАНЬ — вовни, шовки, фланелі та білизняні матеріяли — поручає І. СТАХЕЛЬ — ВУЛ. ЛЕГІОНІВ Ч. 35.

КОНФІСКАТИ „ДІЛА".

В минулому 1933-ьому році підпали 43 числа „Діла" конфіскаті. В попередніх роках, коли „Діло" виходило не сім, ільки шість разів на тиждень, мало „Діло" конфіскат: в 1932 р. — 40, в 1931 р. — 65, в 1930 р. — 40, в 1929 р. — 29. Ті конфіскати падали і на наш орган, хоч редакція старається яко ма їх уникати, бо кожна така конфіската коштує видавництво дорого, а до того спричиняє пізнення достави часопису нашим Вп. Передплатникам. Це повинні зрозуміти наші Вп. Читачі точною присилкою передплати та приєднуванням нових передплатників серед своїх близьких знайомих допомогти Видавництву вести свою важку й відповідальну працю

Доброта паліроса залежить у великій мірі від тутки.
Делікатні складники туток
Пріма АІДА (50 шт. за 35 сот.) надають паліросам знаменитий смак і чудесний аромат.

Заки Саймон зустрінеться з Мусолінієм.

З голосів чужинної преси.

Римський щоденник „Іль Месаджеро" з 27. 12. 1933. за своїм льондонським кореспондентом подає цікаві візмости про найближчу зустріч Саймона з Мусолінієм.

Британська преса дуже широко розписується про цю зустріч.

„Сандей Рефрі", коментуючи проблему розброєння, пише, що ніхто з дипльоматів, чи з політиків у Франції не погоджується з думкою Саймона, яку він висказав у своїй останній мові в Палаті Комун. А саме, що останні пропозиції сформульовані Гітлером про пакт ненападу торкаються не лише Франції, а всіх сусідів Німеччини.

Звичаєм „Обсервер" заявляє з натиском, якто Саймон, перебуваючи тепер у Парижі, хотів було побачитись із міністром Чехословаччини; хотів переговорювати з ним на теперішні політичні теми й почути, окрім французької, також думку уряду в Празі про реформу Союзу Народів.

Цей самий часопис заявляє, що прелімінарна справа, яку ведуть тепер між собою столиці, щоби дійти до максимальної згоди, — вимагає, щоби думку фашистівського уряду точно зясувати. Тому й зустріч Мусолінія зі Саймоном набирає великої ваги й за нею слідкують у всій Европі.

Питання реформи Союзу Народів так усіх в Англії зацікавило, що й англіканська церква нею займається. Про це найкраще свідчить стаття єпископа з Брістоль доктора Вуда.

Місія Саймона в Римі булаб спрямована на те, щоб направити політичну майбутність Европи. Так загально в Льондоні думають. Та в питанні розброєння англійські кола настроєні песимістично. Бо, наскільки йде про Англію й Францію, положення виявляється, здається ось так: Франція хоче дійти до роброєння лише через Женеву, зриваючи всякі безпосередні звязки з Берліном; Англія хоче підовжувати пертрактації двобічно й піддержує пропозиції Гітлера, над якими можна дискутувати. Англія хотілаб бачити дуже заключення пакту ненападу між Парижем і Берліном. Та ряд і більша частина публичної французької опінії здається схильні неодмінно зірвати всі зв'язки з Берліном і заключити договір обезброєння у Женеві без Німеччини.

Британський уряд не погодиться з цим. І тому багато надіється на зустріч Саймона з Мусолінієм у Римі.

При цьому слід згадати, що й Японія годиться на ревізію женевського статуту.

М. З.

14 дешевих днів
40% знижка цін на всілякі товари блаватні і білизняні - - - -

Для приміру подаємо:

Фланели білизн.	0.60	Полотна	0.60
Фланеля піджам.	0.75	Димка на ніжн.	0.70
Фланеля в пайн. узори	1.—	Сорівка	0.65
Бая двостороння	1.70	Зефір на сорочки	0.80
Вельвети і штрукси	1.75	Поплеїна	1.30
Ваталіна	1.50	Полотно на прост.	1.30
Шевіоти на мундурки	2.25	Хустинки до носа	0.20
Шевіоти на убрання	2.75	Ручники кафлеві	0.35
Вовна на суки	3.—	Ручники купел.	0.65
Сукна лешт.	3.25	Пошевки	2.40
Вовна на плащі	5.—	Капи і обруси	2.75
Пледи	5.50	Підпинки ковдр.	5.50
Коци	5.50	Ковдри сатинові	9.—

УВАГА: Білети до Великого Театру і Ріжнородн. в партері даром як премія при закупі товару від 15 зол., а від 5 зол. білети до кін Палас, Аполльо, Атлянтік і інших.

Галицький Магазин Новостей, Львів, Галицька 15.

Хто предложить цей вирізок, дістане даром гарний дарунок.

УКРАЇНСЬКЕ КОНЦЕСІОНОВАНЕ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕНЯ
ЛЕВ НАДРАҐА
ВАЛОВА 23 — ТЕЛЕФОН 59-49
виконує скоро і дешево:
всіляке урядження і перерібки електричних інсталяцій на догідні сплати. Матеріяли електричні найдешевше у Львові. Жарівки ґарантовані на 110 і 220 вольт
ПО ЗОЛ. 0.80.
Направки світла, дзвінків і ламп числимо 50 сотиків.
Прошу записати адресу: Валова ч. 23.

Чи нова шкільна реформа приносить нам лише шкоди?

Досі в нас, у прилюдних дискусіях на ріжних зборах і в пресі, виказували й аналізували лише злі сторінки польської шкільної реформи. Добрих ніхто не зачіпав. Одначе завдання громадських діячів не тільки в тому, щоби протиставитися злому, але теж вишукувати й використовувати те, що добре. Дозволю собі вказати саме на ті позитивні сторінки нових шкільних законів. — Ними є, по перше, те, що поділ на народнє і середнє шкільництво тепер опертий на психольоґічно-виховні і суспільні вимоги новочасної педаґоґії. Її досліди виказують, що в перших фазах розвитку людини зустрічаємо різко відмінні від себе доби, з ріжними психічними підкладами. Такою є доба пізнього дитинства у віці від шости чи семи до 12. чи 13. року життя, та доба молодости — час глибоких фізичних і психічних перемін, приблизно від 12. чи 13. року життя до 16—17. До першої достосована народня школа, до другої — ґімназія.

Давній шкільний устрій не брав на увагу цих природних ріжниць розвитку дитини і один і той сам тип школи, ґімназія, обіймав горішню фазу дитинства, цілу фазу юнацтва і перші роки мужеськости. Тепер, організаційно і програмово, 7-літня народня школа обіймає пізнє дитинство, 4-літня ґімназія юнацтво, 2-літній ліцей — перші літа мужеського дозрівання. Крім того цей поділ шкіл хоче запобігти великим витратам громадської енерґії наслідком того, що багато молоді не кінчало з ріжних причин ґімназію. З давніших ґімназій виходило перед їх покінченням, особливо зі 6-ої кляси, багато одиниць, нездібних до ніякого заробітку, отже невдоволених і суспільно некорисних. Шкільна реформа хоче цьому зарадити, завершуючи освіту 4-ролітньої ґімназії під практичним оглядом та передбачуючи для абсольвентів цеї ґімназії відповідні варстати праці.

Другою позитивною сторінкою шкільної реформи є просто зразковий плян розбудови фахового шкільництва ріжних типів і ступнів. Коли візьмемо під увагу, що українська державна чи приватна школа випускала досі здебільша дуже-однонапрямлені, соціяльно неповоротну і надто однобічно, то інтелектуалістично, наставлену інтеліґенцію, далі, коли ствердимо, що державних фахових шкіл не маємо зовсім, а приватних майже зовсім, то мусимо признати, що та сторінка шкільної реформи створює великі можливости для нашої громадської і господарської активности.

Вкінці третьою позитивною сторінкою шкільної реформи уважаю ту, що з нагоди її проведення маємо змогу поправити і зміцнити своє істнуюче середнє приватне шкільництво. Ось циферні дані вписів до всіх ґімназій Рідної Школи за останніх 11 років, починаючи від шк. року 1923—24, а кінчаючи 1933—34-им. Було вписаних дітей у 1923/24 р. — 1526, потім 1868, далі 2003, 1998, 1936, 1866, 1775, 1657, 1419, 1596, 1525. У тих самих роках було кляс: 45, 53, 61, 68, 69, 69, 70, 70, 72, 76, 70. Що кажуть нам ті числа? Що скількість кляс зростала скорше як скількість молоді. Це явище для школи некорисне. Воно доказує перш усього, що середня школа Р. Ш. була надто коштовна. У 1-шому році нашої статистики себто 1923/24 припадало 33,9, у 1924/25 — 35 дітей на клясу. Опісля ця скількість постійно зменшалася і в 1931/32 дійшла до мінімум, себто 19,71 дітей на клясу. В останньому прийшла значна поправа, хоча в Стрию і Самборі відчинено нові ґімназії на місце семинарій. Шоправда, перші кляси в ґімназіях майже всюди аліквідовано. Ось так цього року маємо вже пересічно 21,8 дітей на клясу. Ця поправа наступила головно наслідком того, що до першої кляси ґімназії нового типу зголосилося всюди без порівнання більше дітей, ніж їх було давніше у третій клясі, що відповідає теперішній першій. А саме у всіх ґімназіях за вимком двох, перша кляса нового типу має всюди понад 30 дітей. Виходить, що громадянство інстинктовно відчуло вартість середньої освіти (незалежно від її соціяльної користи) і не зважаючи на важку теперішню матеріяльну скруту заповнило надсполівано добре нову I. клясу. І це поправило та зміцнило наше середнє шкільництво. Питання, яке не одного з нас журило, чи не є середня школа на наші умовини за дорога, розвяжеться — маємо надію — при допомозі шкільної реформи само собою. А саме слід надіятися, що 4 кляси нової ґімназії прив. шкіл будуть у загальному розрахунку дешевші, як анальоґічні 4 кляси старого шкільництва.

Щодо гороскопів дальшої боротьби за українською школою я оптиміст. Оптиміст тому, що бачу невикористані величезні можливости масової активности і солідарности, бачу не розбудовані чи незрушені великі запаси господарської енерґії українського народу. І саме їх треба втягнути у боротьбу за українське шкільництво. Та це станеться тоді, коли ті наші сили й плани, які розворушують і впливають на уклад громадських енерґій пересунемо з чистої політики на трохи нижчі ступні безпосередньої громадської праці.

В. Кузьмович.

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА ЯЛИНКУ
це вовняні матеріяли — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки з магазину новин:
„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЕСКА, ГАЛИЦЬКА 16,
12/47 тел. 25-10.

НА ЯЛИНКУ НА ЯЛИНКУ
НАЙГАРНІШИЙ ПОДАРУНОК
краватка зі спеціяльного складу краватів
Record Cravates
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7.
Купуючи просто в джерелі заощаджуєш.
22/63 1—3

Український процес у Москві.

З Москви повідомляють, що у звязку з усуненням із комуністичної партії та арештуванням членів українців дожидають там великого українського процесу. До судової відповідальности потягнені: Бадан, Рибіцький, Козерський, Шумський, Максимович, Щур, Волохів і інші.

—o—

Мала Антанта на овиді.

БУКАРЕШТ, 30. XII. ПАТ. На основі інформацій з політичних кол Рада Малої Антанти зійдеться в днях 8, 9 і 10. січня в Загребі. Політичні кола приписують тій конференції особливе значіння з огляду на недавну політичну подорож міністра Тітулеску до балканських країв і подорож мін. Бенеша до Парижа. Перше засідання ради відбудеться правдоподібно під проводом югославянського короля Олександра.

Перша господарська конференція Малої Антанти відбудеться в Празі дня 12. січня. Завданням конференції обговорити справу товарової обміни між державами Малої Антанти.

ШОВКИ НА БАЛЕВІ ТА ВІЗИТОВІ СУКНІ
ТА ВОВНУ В ВЕЛИКІМ ВИБОРІ ПО НАЙНИЖЧИХ ЦІНАХ — поручає
ДІМ МОДИ
ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 4.
Матеріяли на лешетарські штани, сорочки, куртки у великім виборі. 3-3

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 1. СІЧНЯ 1934.

АЛЬДОС ГАКСЛІ.

ПОРТРЕТ.

— Образи? — спитав містер Біґґер — хочете оглянути кілька образів? Будь ласка, ми маємо саме кілька цікавих творів у тамтій салі. Французів і анґлійців.

Покупець заперечив рукою і головою:

— Ні, не хочу модерних... Хочу справжніх образів старих, Рембрандта, Райнольдса, щось у цьому роді.

— Розумію, старих майстрів. О, в нас найдете старих і модерних.

— Справа в тому — говорив далі клієнт — що я недавно купив собі досить великий дім, панський дім... Старих майстрів треба нам головно до вітальні, в інших кімнатах на них дозволити собі не можемо.

— Мені здається що я маю саме те, чого вам треба.

Біґґер встав і задзвонив. У дверях появилась його секретарка.

— Принесіть мені той венеціянський портрет, що висить у зимній кімнаті. Ви вже знаєте, який маю на думці.

Біґґер зітхнув:

— Застій. Ми, продавці творів мистецтва терпимо від нього більш як інші.

— Ах, так застій. — І домовласник усміхнувся якби до себе самого: — Я передбачував її весь час. Я все виродав на час, коли що конюнктура була найкраща. Тому можу дозволити собі тепер на образи.

Коли панна Прат увійшла, він ще сміявся.

Образ, який поставили перед ним не був жіночий портрет. Дивне обличчя, білесенька шкіра, повні груди, сукня з блакитного оксамиту, з глибоким вирізом — типова італіянка XVIII віку. Легка, себелюбна усмішка кружляла довкола її повненьких уст, а в руці дама ця тримала чорну маску, якби щойно зняла її після карнавалу.

— Це твір венеціянця XVIII віку. Венеціянці завсіди малювали такими ясними фарбами. Маляр звався Джіянґоліні. Молодо помер. Залишив навіть не десять образів. Ось один із тих нечисленних.

— Гм. Мушу признати, що це добре намальоване. Але я волів би був щось історичного; ви мене розумієте. Портрет якоїсь особи з якоюсь історією привязаною до неї, як наприклад Анна Болейн або князь Велінґтон.

— Я саме хотів вам сказати, що цей образ має свою історію.

Біґґер розсівся в кріслі. Показав пальцем на портрет і почав оповідати:

— Леді, яку тут бачите була жінкою четвертого графа Гертмора. Її рід уже вимер. Девятий з черги граф помер минулого року. Я купив цей образ, коли продавали їхній замок. Коли судити на підставі портретів то четвертий з роду граф мав подовгасте лице і був похмурий та жорстокий. Не можна собі уявити його молодим. Він належав до тих, що завсіди виглядають, якби мали пятьдесять літ. Він найбільше цікавився музикою і римською старовиною. Щонайменше половину свого життя провів він на подорожах по Італії, де шукав за зразками давнього мистецтва і слухав музики. Коли мав 55 літ, нараз прийшло йому на думку, що пора женитись. І вибрав оцю даму — показав Біґґер на портрет. — Його гроші та титул заступили йому все, чого йому недоставало. Коли судити з її вигляду то важко повірити, щоби вона цікавилась римською старовиною. Вона любила одяги, товариство, гру, флірт, одним словом любила забаву. Здається, що ця подружа пара не дуже добре підходила до себе. На кожний випадок вони оминали отвертого конфлікту. Рік після шлюбу льорд Гертмор рішив щераз поглянути на Італію. Восени виїхав з жінкою до Венеції. Венеція була для льорда символом безмежної музики. Це були щоденні концерти Ґалюпія в Мізерікордії, Пічіні в Санта Марія, нові опери в Сан Моізе, прегарні кантати по всіх церквах, приватні концерти, виступи найкращих солістів, Тартіні і найкращі скрипачі. Для леді Гертмор була Венеція чимось іншим: спробою щастя в „Рідотто", масковими балями, веселими вечерами — тим усім, що має найвеселіше місто у світі. Тому, що подружа пара вела зовсім самостійне життя окремо, могла вона бути у Венеції дуже щаслива. Але одного дня льорд найшов нещасливу думку, рішив зробити портрет для своєї жінки. Йому поручили Джіянґоліні як мистця з великим талантом, якого жде будучнина. Леді Гертмор почала позувати. Джіянґоліні був гарний, пробоєвий і молодий. Любовною технікою володів він так само добре, як мистецькою. Леді не мала би в собі нічого людського, якби могла була йому опертись. А вона не була тільки людською.

— Не як хтонебудь із нас, те? — засміявся домовласник.

Біґґер чемно притакнув і говорив далі:

— Остаточно зважились вони втекти, за кордон. Вони хотіли осісти у Відні і жити за гроші, які дістануть з продажі дорогоцінностей Гертмора, які леді рішила забрати з собою у валізі. Дорогоцінності були варта яких двацять тисяч фунтів, а у Відні, доби Марії Тереси, можна було зовсім добре жити з самих процентів від такої суми.

(Продовження буде).

—o—

Найбільша сензація — КАВА КАРЛЬСБАДСЬКА „Confiserie du Théâtre" — Леґіонів 43 — проти театру

Страх Совітів перед війною!

Літвінов обвинувачує Німеччину й Японію, що вони підготовляють війну. — Залицянки до Франції і Польщі.

На позавчорашньому засіданні Центрального Виконавчого Комітету СРСР у Москві з великим експозе виступив шефом закордонних справ Літвінов. Його промова надзвичайно яскраво характеризує нинішні совітські настрої, яких головною рисою є *страх перед війною*. Ця промова Літвінова кладе теж край всім поголоскам про якесь німецько-совітське зближення, підкреслює реальну можливість совітсько-японської війни та потверджує наші попередні уваги, що нині Совітам більше потрібна приязнь Польщі, ніж Польщі треба приязни совітської.

Літвінов вказав на сумерк наніфізму і поворот до передвоєнних метод дипльоматії. Він гостро заатакував Німеччину, закидаючи їй, що ідеольогія гітлеризму веде до війни між расами, віроісповіданнями і народами. Під гаслом боротьби з марксізмом Німеччина змагає до ревізії договорів та анексії теренів, про які навіть не було мови в договорах (!). З притиском Літвінов запевнював про мирові тенденції совітської закордонної політики, пояснюючи їх потребами внутрішньої господарської розбудови. Отверто признав, що для Совітів є небезпечна всяка війна, навіть війна далека від совітських кордонів. Як на доказ миролюбности СРСР, Літвінов покликався на цілу низку пактів про неагресію, які підписали Совіти. Зокрема обговорив добрі взаємини Совітів зі Злученими Державами, Францією, Італією, Туреччиною і Польщею.

Відносинам з Польщею Літвінов присвятив велику частину своєї промови, признаючи їм „особливе значіння". Він стверджує „великий поступ" та зріст „взаємного довіря і зрозуміння". „Політичні пертурбації в Европі у минулому році ствердили спільноту інтересів, що випливає зі спільної небезпеки і спільних журб. Спільні журби і спільні небезпеки є найкращим цементом, що вяже держави і краї". З особливою радістю Літвінов підкреслив „корисну зміну у становищі польського громадянства до СРСР". Літвінов є переконаний, що між СРСР та Польщею є можлива і потрібна якнайтісніша співпраця, до якої нема ніяких перешкод! Радіє теж проявами польсько-совітського „культурного зближення".

Частину промови Літвінова про взаємини СРСР з Францією, Америкою, Туреччиною і Польщею присутні стрінули оплесками (очевидно: і ці оплески були заадалегідь заарамжовані!) Миролюбність СРСР заекляpував керманич сов. закорд. політики так само супроти всіх прибалтійських держав і держав Малої Антанти. Зате *гостро накинувся на Німеччину і Японію*. Погіршення взаємин з Німеччиною не є — мовляв — звязане з пактами неагресії з Польщею ані з новим устроєм Німеччини, бо Совіти втримують добрі відносини також з державами з фашистівським устроєм. Становище до Німеччини виливає виключно з її закордонної політики. Тут Літвінов нагадує *протисовітську діяльність Папена, програму походу на Схід, вложену в книжці Гітлера „Майн Кампф", меморіял Гугенберга та акцію Розенберга*. Вказуючи на переслідування комуністів і сов. інтересів у Німеччині, Літвінов заявив, що мирові заяви німецьких державних діячів не згоджуються з фактами, а тих фактів є надто багато. СРСР хоче жити в згоді з Німеччиною, але теж хоче мати ґарантію, що Німеччина не поверне до своєї агресивної політики.

Дальшу частину промови присвятив Японії, обговорюючи японські воєнні плани щодо анексії Далекого Сходу. *Концентрація японських військ у Манджурії спонукала сов. командування уфортифікувати границю і перекинути туди сов. війська.* Літвінов закинув Японії виразно, що *вона приготовляє агресивну війну.*

Цікаво, що торкаючись конференції розброєння, Літвінов станув по стороні Франції, найбільшої мілітарної великодержави Европи, виступаючи проти „доброєння тих, що роблять вжиток зі зброї"...

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ
найдешевше дістанеш у текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ.
22/46 ГАЛИЦЬКА 3.

Замах на румунського премієра.

Мін. Дука вбитий. — Замаховець член Залізної Ґвардії.

БУКАРЕШТ, 29. XII. ПАТ. Румунський голова ради міністрів Дука впав у Сінаї жертвою замаху. Напасник студент Микола Константінеску стрілив до премієра чотири рази з револьвера, ціляючи в голову. Дука впав трупом на місці. Після револьверових стрілів напасник кинув ручну гранату, ранячи б. бурмістра Букарешту, д-ра Костінеску. Як стверджено, замаховець Константінеску мав трьох спільників. На бажання короля тіло Дуки перенесли до королівської палати в Пелеш.

Після замаху покликано телеґрафічно до Сінаї міністра освіти Анджелеску, як найстаршого з міністрів. Правдоподібно буде іменований він премієром.

БУКАРЕШТ, 29. XII. ПАТ. Замах на премієра виконано на залізничій стації в Сінаї, коли Дука всідав до потягу, щоби після конференції з королем повернути до Букарешту. Три револьверові кулі попали в голову, вбиваючи його на місці.

Приїзду премієра на залізничу стацію в Сінаї дожидало трьох студентів. Убивник є студентом вищої торговельної школи і був членом розвязаної недавно Залізної Ґвардії.

ЛЬОНДОН, 30. XII. ПАТ. З Букарешту повідомляють, що поліція арештувала двох спільників замаховця Константінеску. Влада заборонила всякі політичні маніфестації. Міністра закорд. справ Тітулеску, що перебуває у Швайцарії, завізвано вертати негайно до Румунії.

БУКАРЕШТ, 30. XII. ПАТ. Видано урядовий комунікат, що подає подробиці замаху і візнання замаховця Константінеску, який признався, що належав до Залізної Ґвардії та що замах на Дуку був давно приготований.

Подробиці замаху такі: Премієр Дука в окруженні бурмістра Костінеску і секретаря президії міністрів Ралаґіде звернувся в сторону групи туристів, де находився його знайомий. У хвилині, коли Дука зближався, хотячи свого знайомого повитати, Константінеску стрілив до премієра ззаду, влучаючи його в голову. Від стрілів Дука упав трупом на місці. Атентатчик хотячи викликати паніку й улекшити собі втечу, кинув петарду, якої відломки зранили легко бурмістра Костінеску, секретаря Віоріде і двох аґентів поліції.

У звязку з замахом арештовано провідника організації Залізної Ґвардії.

БЕРЛІН, 30. XII. ПАТ. Німецька преса висловлює згідно думку, що смерть премієра Дуки буде мати далекосяглі політичні наслідки, бо наступила в моменті дуже важнім для внутрішньої політики Румунії. Крім того підкреслює зовнішньо-політичне значіння того замаху, вказуючи на рішуче профранцуське становище Дуки.

Чому Літвінов не говорив з Гітлером.

Що каже про це кореспондент „Гайтну"?

Жидівський „Гайтн" вияснює в кореспонденції з Відня, чому Літвінов у переїзді з Риму через Берлін не спинився там і не говорив з Гітлером. Причиною того є, мовляв, **тенденція до боротьби з СРСР, яка щораз більше слідна в Німеччині.** Плян війни з СРСР поборює офіціяльний міністер закордонних справ фон Нойрат, але підтримує його сильно **Ґерінґ.** Гітлер нібито на цей плян ще не рішився.

Поважним чинником у цій акції має бути **організація російської еміграції.** Та організація має назву: „Нім.-російська хоругов". Як офіціяльний стрій має вона білу сорочку з чорною краваткою, на руці брунатна перевязка з ліліовою свастикою (гакенкрайцом). Провідниками тої організації є рос. генерали: **Головачев і Меллер-Закомельський.** Інструктори тої організації — німці.

В дальшому кореспондент пригадує „необережний **меморіял Гугенберга** на господарській конференції в Льондоні про конечність віддати терени України на кольонізацію Німеччині" і вказує на те, що нині продовжують ту саму концепцію, тільки приготовану зручніше, як не робив Гугенберг.

Снігівці, кальоші, вибагливу **обуву**
та ріжного рода капцоні — поручає
МАРІЯ ПЕТРУХОВА
687 **Львів, ул. Галицька 11** 9-10

Велика знижка цін
на всі роди ВИНА в складах Народної Торговлі у Львові і в краю.
Природні і ґварантовано виноградні ВИНА дістати можна лише в складах НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ.

Недавно Розенберг відбув конференцію з французьким амбасадором у Берліні Франсуа Понсетом, якому неофіціяльно зробив предложення, аби „Польща звернула Німеччині Поморя, за що Німеччина зобовяжеться помогти польській армії відбити Україну".

Розенберг уважає, що тепер найвідповідніша хвилина розбити СРСР. Чи скорше чи пізніше мусить прийти до війни Японії з СРСР. В такому моменті Німеччина стояти на боці не може. Кілька днів тому — каже кореспондент „Гайнту" — Розенберг мав відбути офіціяльну подорож до Варшави, аби обговорити свій проект з варшавськими офіціяльними кругами. Одначе повідомляють, що польський уряд завчасу повідомив Берлін, що відвідини Розенберга в Польщі тепер непожадані.

—o—

Розвязали Е. Е. Е.

Тому, що грецька фашистська організація ЕЕЕ (Етнікі Еносіс Еллаідс) перетворилася в політичну партію, міністер внутрішніх справ зажадав від міністерської ради щоби дала дозвіл на розвязання організації. Організацію „Трьох Е", як її коротко звуть основали в 1927 році в Солуні (Сальоніки) й вона доволі скоро поширилася в усій південній Греції. Метою організації злучити всі грецькі національні напрямки. „ЕЕЕ" має тенденцію протижидівську та протиславянську. Увагу заграниці звернула на себе вперше, як у літку 1931 року прийшло в Солуні до жидівських погромів.

—o—

Як це розуміти?

Громадяни Львова, відгукніться!

Не знаю, як розуміти цьогорічну поставу львівського громадянства до акції помочі голодним українцям Львова. Мушу сказати гірку правду, що від 10. грудня ц. р. до кінця місяця вплинуло на голодних всього 57 зол. На 70.000 українського населення — 57 зол.

Попали в примусову нужду десятки українців, що живуть у Львові. Вони простягають руку по доразову грошеву, харчеву й одежну поміч до заможніших. Неправдою є, немов би тих заможніших у нас не було. Бо такі люди у нас є, на жаль, правдою є, і те, що ситий голодного не розуміє. А ця друга правда не сміє мати місця в нашій суспільности!

Поминаючи релігійний і моральний бік справи, пригадую політичну сторону, а саме значіння міст у змаганнях кожного народу. Ніхто не повірить навіть такому українцеві, що розпинається за Україну, в його щирий патріотизм, коли не побачить матеріяльного доказу того патріотизму.

Не знаю, як почуває себе ситий українець на вулиці, коли за ним тягнуть тисячі очей голодних його братів. Вони не промовляють з вродженої делікатности, бо ще ждуть, що він їх розуміє і зрозуміє..

Зубожілий львовянин-українець свідомий того, що чужинець йому не поможе. Тим більший обовязок допомогти своїм нужарям спадає на нас усіх.

Уважаю, що більше говорити не потрібно. Громадяни, що мають будь який заробіток, мусять дати поміч тим, що втратили працю або ще її не найшли.

Датки в грошах і натурі приймає канцелярія Нар. Організації (Львів, Підвальна 7, III. пов.) від год. 9. рано до 2. пополудні.

Агатон Добрянський.

Василій Перлов і Сини стиль від 1747 р.
ЧАЙ
Найліпший на ринку. Найбільше поважані гатунки:
LUX TEA (Московський Кремль)
Ч. 9 Цейлонська зімянка
Ч. 14 Паризлінгова
Ч. 36 Міхо
для аматорів остро-ароматичного чаю
Контор і склади: „KARAWANA" Warszawa, ul. Dzika 66, тел. 11.55 61

На шляху до краси і мистецтва.

Змагання аматорських драматичних гуртків у Станиславові.

Продовження змагань аматорських драматичних гуртків при читальнях „Просвіти" в окрузі філії Станиславів, себто тісніші змагання десяти призначених жюрі до тісніших змагань гуртків, відбулося в днях 17. 12. і 22. 12 м. р. в театральній салі „Сокола" у Станиславові. З призначених до тісніших змагань гуртків при читальнях: Княгинин-Бельведер, Ямниця, Колодіївка, Чернів, Єзупіль, Опришівці, Павелче, Микитинці, Хомяків і Пасічна станули до змагань у дні 17. 12. гуртки Опришівці, Чернів, Єзупіль, що відіграли комедію Карпенка-Карого „Мартин Боруля", а дня 22. 12. гуртки Княгинин-Бельведер, Ямниця, Павелче, Хомяків і Микитинці, що відіграли драму тогож автора „Бурлака". Два з призначених до тісніших змагань гуртки, а саме Колодіївка і Пасічна, до змагань не станули.

Змагання відбувалися в той спосіб, що кожний гурток мусів вивчити цілу драму, а день перед виставою льосовано між гуртками, котрому котра дія припаде до відіграння. Так отже Чернів відіграв дію I. і II., Опришівці III. і IV., Єзупіль V. комедії „Мартин Боруля", а Княгинин-Бельведер I-шу, Ямниця II., Павелче III., Хомяків IV., Микитинці V. дію драми „Бурлака". Перед кожною дією проголошувано, котрий гурток її відіграє і представлювано кожного з охарактеризованих артистів зокрема.

По скінченні змагань жюрі проголосило остаточний вислід змагань, а саме: *мандрівну нагороду (срібний лавровий вінець) на рік 1934 дістав кружок Княгинин-Бельведер.* Інші гуртки щодо артистичного рівня їх гри усталено в такому порядку: *Ямниця, Чернів, Єзупіль, Опришівці, Павелче, Микитинці, Хомяків.* Розвача нагороди мандрівної та індивідуальних відбудеться на цьогорічнім святі „Просвіти".

Коли взяти на увагу загальний вислід цих змагань, то змагання пройшли з великим успіхом. Станиславівська філіяльна округа дала доказ, що її аматорські гуртки працюють і розвиваються дуже гарно. На 30 гуртків 20 гуртків узяло участь у змаганнях, даючи цим доказ, що почуваються на силах виступити на ширшу арену і грати в місті у великій театральній салі, перед публикою, що бачила вже неодин добрий театр, що так пильно відвідувала станиславівський театр імени Тобілевича за часів найкращого його розвою, виступити перед жюрі, що судитиме з цілою строгістю. З тих двацяти гуртків десять призначено до тісніших змагань. Це гуртки, що становлять неаді місцеві театри і певно не грають гірше від деяких наших мандрівних театрів. А гуртки Княгинин-Бельведер і Ямниця можуть сміливо станути у виконанні побутових пес побіч дуже добрих театрів.

І не диво. Амат. гурток Княгинин-Бельведер зложений переважно з інтелігентних сил. Всі вони вправді аматори, але майже всі вони грали в поменших ролях у театрі Тобілевича. Від того часу, працюючи постійно і безперервно під режисерією п. Степана Бриндзея, осягнув цей гурток дуже гарні успіхи, даючи що неділі і свята вистави в театральній салі на Бельведері та в інших читальняних салях. Песа: „Зимовий вечір", що її відіграв цей гурток дня 5. 11. м. р. і перший акт „Бурлаки", відіграний 22. 12. м. р., це були вистави, яких скоро не забути. Відіграли їх артисти, і то як індивідуально, так і в гурткових сценах зовсім бездоганно, а подорожний в „Зимовім вечорі" і бурлака в „Бурлаці" — це були креації, що і під оглядом дикції і під оглядом руху, характеризації, міміки, інтонації і модуляції голосу стояли на справді високім артистичнім рівні. Цьому гурткові й не дивуємося: щасливий склад обставин, своя театральна саля у Станиславові і безперервна практика зложились на те, що він станув на такій висоті.

Одначе дивно, що другий гурток, а саме Ямниця, який відіграв дня 5 11. м. р. пєсу Кропивницького „По ревізії", а 22. 12. м. р. другу дію „Бурлаки", що є під режисерією Івана Духовича і працює у себе безперервно в селі, зміг повести до того, що зовсім сміло може стояти побіч гуртка Княгинин-Бельведер. У слабенькій пєсі „По ревізії" не міг ще цей гурток виявити свого артистичного рівня, як слід. Хоч помиш бачив, що пєса та не так завдяки своїй вартости, як завдяки дуже добрій грі артистів пройшла з таким успіхом. Одначе в драмі „Бурлака" міг уже цей гурток виявити всі свої прикмети. Його бурлака (Іван Духович) не був у грі гірший від бурлаки з Княгинина-Бельведеру, а інші аматори (Савчак Іван, Шпільчак Іван, Петрик Василь) дали гарні креації, при чому всі збірні сцени вийшли вповні поправно. Зате старшина в „Бурлаці" не дорівнював старшині гуртка „Бельведер", який своєю поставою і грою мав у собі щось маєстатичного і дав у селянськім сірці справжню креацію, яка нам веліла жалувати, що не той артист грав у нас ролю „Мазепи" підчас ювилею „Мазепи" у Станиславові.

Гуртки Княгинин-Бельведер і Ямниця — це справді гордощі нашої округи.

Дальші ам. гуртки, що входили до тісніших змагань, мали теж добрих артистів, а поміж ними були поодинокі, що вибивалися на перше місце; на їх виставах мали ми вдоволення, а на одноактівках вони навіть викликували серед присутніх ефект та ентузіязм. Одначе в кожному з них слідні були нерівномірности, значить: побіч найкращих креацій давали вони рівночасно і слабші; в деяких побіч індивідуальних гарних креацій виходили збірні сцени подекуди трохи слабші.

Всі ті 10 гуртків разом — це гуртки амбітні, що осягнули вже своєю працею і спосібностями своїх аматорів значну висоту. При дальшій витревалій праці поставлять вони напевно свої вистави на високому рівні.

Загальні завваги такі: В місцевостях, де є власні театральні салі, де гуртки грають постійно майже що неділі і свята, є переважно добрі аматорські гуртки. Мужеські ролі переважно ліпші від жіночих і по селах і по містах. Найліпші жіночі обсади роль у Колодіївці. По селах у гуртках грають переважно самі інтелігентні селяни і тому не можна сказати, щоби сільські гуртки були слабші від міських. При тому до наших сільських гуртків можна ставити в побутових пєсах навіть дуже високі вимоги

Змагання дали доказ, що розвій наших драматичних гуртків по селах станув на тій висоті, що нашим селам уже не займовують слабші мандрівні театри. Всюди поширене почуття артизму, до вистав ставлять високі вимоги, гуртки є амбітні і працюють доволі інтенсивно. Тому й не диво, що на курс режисерів драматичних гуртків, що його отворила і веде філія „Просвіти" у Станиславові, вписалося кількадесять осіб.

Замилування до театральних вистав, вироблення аматорів-артистів, познайомлення з драматичною літературою, зріст вимог і щодо змісту даваних пєс, і щодо вистав у нашім повіті ростуть та осягнули вже широке поширення. Прикріше те, що коли по селах наші змагання викликали велике зацікавлення, хоч наші селяни йшли навіть здалека і то також підчас дощу, сніговії, болота, — то місто виявляло значно менше зрозуміння для тої справи. Його з апатії трудно збудити, а школа, бо підчас тих змагань могли міщухи пережити неодну дуже гарну хвилину. І булиб побачили, що нарід наш цілою силою прямує до світла, до краси, до розвою рідного мистецтва.

Ю. Е. О.

ЛЕЩАТА, ЛЕЩАТАРСЬКИЙ ВИРЯД, СОВГИ Й САНКИ по найнижчих цінах пручає **КООП. „П Л А С Т", ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95.**

Величезна кількість недуг панує зимою.

Звичайно в зимі людина значно менше пітніє і тому шкідливі, трійливі субстанції, що виділяються разом з потом, залишаються в організмі і занечищують кров. Звичайно це погіршує стан здоровля, а передовсім у ревматиків, артретиків і тих, що терплять на подагру, яким ще дошкульніше докучають часті зміни погоди. Щоби запобігти болям, які звичайно замучують хорого цілу зиму, вказане є стосувати завчасу успішний засіб. Зпосеред найріжнороднішних ліків, звичайно трудно хорому вибрати властивий. Але нема причини до розпуки,бо при помочі Тогалю багато терплячих вернуло собі здоровля. У всіх краях вже від більш як 15 літ з успіхом уживають Тогалю при тих терпіннях. Тогаль втихомирює болі і приносить полекшу навіть у хронічних станах. Тогаль не дає призбируватись сечевому квасові, поборюючи в зародку недомагання, які повстали на тім тлі. Також при грипі, простуді, нервових болях і голови, таблетки Тогаль ділають скоро і певно. Нешкідливі для серця, шлунка та інших внутрішніх органів. Спробуйте і переконайтеся самі про успіх ділання Тогалю. Можна дістати у всіх аптиках. 55/4

Назад на село.

Мусоліні сказав представникові парисько-го „Ексцельзіора", що тепер його головною журбою є довести до рівноваги державний буджет і рішити справу безробіття. Він запримітив, що міста переповнені дрібними торговцями, які ледаи можуть вижити. Тому буде старатися відвести їх назад на село. Хочемо —сказав Мусоліні — облекшити містам. Зі збільшеним поворотом на село скінчиться безробіття. Вкінці Мусоліні додав, що хліборобство велика сила Італії, на яку рахує фашистівська влада.

„Ню Йорк Таймс" і розброєння Німеччини.

Міністр Нойрат дав представникові „Ню-Йорк Таймсу" інтерв'ю, в якому вину за провал розброєнної конференції скидає на високоозброєні великодержави. Головно Франція не хоче розброїтися. Умовини Німеччини дуже скромні, вона жадає дозволити їй на оборонний воєнний матеріял. Дипльоматичні розмови ведуться та їх успіх залежний від доброї волі партнерів.

СВІТСЬКЕ ВИХОВАННЯ В ЕСПАНСЬКИХ ШКОЛАХ.

ПАРИЖ, 30. 12. ПАТ. Із Мадриду повідомляють, що рада міністрів уповажнила міністра освіти внести в палаті проект у справі пристосування § 31. закону про концесії для релігійних конгрегацій. Уступ цей передбачує введення світського виховання в середніх і вищих школах із 1. жовтня 1933. і в народніх школах із 1. січня 1934.

Технічна відсталість французьких залізниць.

У звязку з великою залізничою катастрофою у Франції появилося інтерв'ю з ґенеральним директором залізниць Дантрі в справі залізничих відносин у Франції. Показується, що тільки дрібна частина залізничих ліній у Франції є власністю держави, а величезна більшість належить до приватних підприємств. Уладження на приватних залізницях походять переважно з минулого століття. 3.000 кільометрів має сигналові уладження ще з 1842 р., решта з р. 1880. Автоматичні світляні сигнали введено на небагатьох тільки відтинках. В поспішних потягах на 1726 вагонів тільки 700 має сталеву конструкцію. Тому уладження французьких залізниць не відповідає навіть примітивним вимогам, що поясняє факт частих у Франції залізничих катастроф.

—o—

Перед реституцією монархії в Еспанії.

ПАРИЖ, ПАТ. З Мадриду повідомляють: Соціялістична преса твердить, що Еспанія находиться напередодні перевороту, який повалить республиканський устрій. Поодинокі відломи правиці не можуть лише погодитися щодо моменту, коли треба зробити переворот. Прімо де Рівера, син пок. диктатора, домагається негайного перевороту, зате інші проводирі правиці відкладають справу на пізніше. У касарних між вояками йде пропаганда проти републики.

Невдалий переворот в Арґентині.

БУЕНОС АЙРЕС, 30. XII. ПАТ. Радикальні організації в Арґентині плянували державний переворот, однак арґентинська влада здавила його завчасу. Революціонери пробували особливо в провінції Санта Фе захопити владу в свої руки, однак військові відділи опанували ситуацію. В багатьох місцевостях, де були революційні огнища, привернено вже спокій. В Розаріо арештовано кількадесять осіб. В Буенос Айрес панує теж спокій. Плян викликати революцію не вдався, бо поліція, повідомлена заздалегідь про замах, арештувала провідників руху.

Америка будує 102 воєнні кораблі.

Американське міністерство маринарки виготовило великий плян розбудови воєнної фльоти, обчислений на пять літ згідно з лондонською конвенцією. Коштом 500 мілїонів долярів мають Зл. Держави побудувати до 1939 р. 102 воєнні кораблі.

Відкриття нової господарської станиці у Львові.

З великим вдоволенням можемо відмітити факт, що у Львові повстала нова кооперативна інституція під назвищем **БАНК ВЛАСНИКІВ РЕАЛЬНОСТЕЙ МІСТА ЛЬВОВА при вул. Брарівській ч. 3.** Метою цієї інституції є прийти з помічю власникам реальностей признаючи їм зачети на інкасо льокаторських чиншів і виручення власників в інкасі чиншів і управі своєї реальности. Незнайомість великої скількости розпорядків приписів приносить нераз власникам великі шкоди; напружені відносини між власником і льокатором причинились до повстання у Львові цієї такої важної інституції, яка посередничить між власником і льокатором. При цьому вона полагоджує всілякі правні квестії і публичні оплати. Тій інституції бажаємо від себе успіху та щоби її діяльність причинилася до полекші відносин. 838

НАРАДИ ГРЕЦЬКИХ МІНІСТРІВ У ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 30. 12. ПАТ. Грецький міністр заграничних справ Максімос і посол міністр Політіс мали вчора довгу бесіду з міністром народньої оборони Даладієром. Представникові Авасової Агенції мін. Максімос сказав, що він із розмов дуже вдоволений та що тепер сказає свою офіціяльну діяльність у Парижі сьогодня. З Парижа поїде мін. Максімос до Риму, де стрінеться з Мусолінієм, а опісля поїде до Льондону.

По широкому світі.

— Уряд Зл. Держав призначив 83 міл. 931 тисяч долярів на дальші публичні роботи.

— Сіоністична молодь у Варшаві зробила велику демонстрацію проти Англії у звязку з обмеженням жидівської еміграції до Палестини.

— Міжнародня Ліга оборони прав людини розвела у всіх европейських державах акцію за висланням збірної петиції до президента Гінденбурга в справі помилування Ван дер Лібе, засудженого на смерть у лейпцігському процесі.

— Із Сан Діего в Каліфорнії вилетить 10. січня шість американських літаків найновішого типу в подорож довкола земної кулі понад Тихий океан на Гаваї.

— У протикомуністичному процесі в Шумецу (півн. Болгарія) засуджено 7 комуністів на смерть, 18 на вязницю від 5 до 15 років, а 11 увільнено.

— Із Шангаю повідомляють, що підчас повітряної атаки на Фучав згинуло 560 осіб, а 1600 є ранених.

— Югославянський король Олександер поїде 15. січня до Парижа з королевою Марією. Побудуть там три дні.

— Чехословацького міністра закорд. справ Бенеша запросили до Атен і Софії.

— Японський наслідник престола дістав імя Акігіто Цуін Но Міє (Наслідник освіченої доброти).

КОНФЛІКТ ЗА ДОВГИ.

Поміж вірителями й Німеччиною вибухнув конфлікт за британські вірительности. Англ. уряд вислав ноту, в якій бере в оборону англійські капітали, заангажовані в Німеччині, та грозить Німеччині репресіями.

—o—

НОВИНКИ

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЬ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, I. пов. Приймає замовлення на 40 проц. дешевше на мужеські вбрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 463 6—8

— **Знижка цін на книжки „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ".** Зацікавлення передсвяточною продажею книжок „Червоної Калини" по найнижчих цінах було таке велике, що замовлення напливають і на січень, головно з читальнь і аматорських гуртків, які за доходи з вистав хотіли би закупити цілі комплети. Тому Управа Видавництва „Червона Калина" продовжує продаж своїх книжок по тих знижених цінах і на місяць січень 1934. Каталоги будуть поміщені в святочних числах часописів „Червона Калина", Львів, вул. Зіморовича ч. 3.

— **Товариство Українська Захоронка і Карпатський Лещатарський Клюб** улаштовують спільно дня 13. I. 1934 МАЛАНЧИН ВЕЧІР в салях „Яр Харузін" при вул. Бернштайна ч. 11 (бічна Казимирівської). Доїзд трамваями ч. 2, 3, 5, 8, 9. Початок год. 21. 833 1—2

— **На Свята — вудженину і мясиво** всіх родів і першої якости поручає **Теодор Пявка,** Руська 16, тел. 59-71. Личаківська 67, тел. 80-76. 38/50 1-3

— **Для доповнення новинки з дня 29. грудня** ц. р. додаємо, що проф. Богдан Вахнянин і один з українських п. ревелерів починають концертувати у нашім відновленім льокалі вже з днем 31. грудня (Сильвестер) ц. р. Повний ансамбль концертовий доповнений виключно українськими арт. силами (1 скрипка, челло, ударні інструменти, цимбали) виступить у нашім льокалі щойно з днем 15. січня ц. р. На побажання поважаного диригента підкреслюємо, що щойно над вище згаданим, доповненим ансамблем зобовязався проф. Б. Вахнянин взяти артистичний провід. З днем 31. грудня ц. р. промовить до поважаних гостей ревелерсово вперше безкурна „Стрілецька Муза". — З поважаними **Мез — Пук,** власники каварні „Уніоя" в Народній Гостинниці.

— **Новість на ялинку.** Кожна чемна дитина дістає на ялинку збірку гарних легенд про Ісуса Христа й Богородицю п. з. „З небесного городчика". Ціна книжечки 80 сот., з пересилкою 95 сот. Замовляти: „Наш Приятель" — Львів, вул. Сикстуська 39 а. 827 2—2

— **Чергове число „Діла"** вийде в понеділок вечором в обемі 10 сторінок.

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (346), останнє в 1933-ьому році число нашого органу підпало конфіскаті за наголовок і закінчення статтейки, в якій обговорено заборону засновати читальню „Просвіти" в Костарівцях, пов. Сянік. Це 43-я конфіската нашого органу в цьому році.

— **Нові українські видання.** У Львові появилося перше число місячника „Українська Ілюстрація", що її видає п. Іван Тиктор. Ціна поодинокого числа „У. І." 1 зол. — Читаємо у пресі, що в Празі появився з датою 15. грудня місячник „Українська Справа", присвячений справам економічним, політичним і культурним. У першому числі подано політичний перегляд інж. Л. Костарева, „Дипльоматичні успіхи СРСР" і хроніку.

ДАРОМ

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15 а.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

— **Польські пластуни на Гуцульщині.** Союз польських пластунів (гарцежи) зорганізував на час зимових шкільних ферій 8 таборів на терені Гуцульщини, особливо в околиці Жабя. Як звідомляє польська преса, поза нормальною пластунською працею молодь веде теж „суспільно-культурну акцію" в порозумінні з недавно основаним польським „Т-вом прихильників Гуцульщини".

— **Які права входять у життя з новим роком?** З днем 1. січня 1934 р. входять у життя такі нові права, видані в формі розпорядків Президента Річипосполитої: а) право про спілки з обмеженою відповідальністю (Д. У. Р. П. 82, пов. 602), б) право про нотаріят (Д. У. Р. П. 84 з 1933 р., поз. 609), в) право про прилюдні розрикові підприємства (Д. У. Р. П. 85, поз. 632).

— **Абоненти і прихильники радія.** Дня 8. і 16. грудня м. р. відбулися анкети в справі українських авдиций і заснування Українського Радіового Товариства. Перепрацьовано цілу низку ріжниць питань, зокрема статут Українського Рад. Т-ва. Статут перероблено згідно з вимогами найновішого закону про товариства і рішено внести негайно прохання до воєвідства, щоб затвердило статут. Кошти зареєстрування є доволі високі (понад 100 зол.). Тому Комітет Основників звертається з ввічливим закликом до всіх: Вплачуйте добровільні вклади на конто Земельного Банку в П. К. О. 500.170 у Львові — конче з дописокою: для Укр. Рад. Т-ва. Чистий чек можна дістати на кожній почті, допишіть тільки ч. 500.170 і назву: Земельний Банк, Львів (латинськими буквами). Можна вплачувати теж почтовими на адресу: Земельний Банк, Львів, вул. Словацького 14. Надіємося, що кожний хто хоче вже раз почути постійні українські радіодавчі, відгукнеться на наш заклик. Повний виказ жертводавців друкуватиметься в часописах, а подальшим належним передається до каси Українського Рад. Т-ва. — За комітет основників: **В. Барвінський,** пр. Муз. Інституту, Льонгин Лисевич, Ілля Гінчий.

Сукна на мужеські убрання,

на ратлини, пальта і покриття футер — солідні і дешеві

ГуртівняТекстильна Львів, Ринок 30.

Святкуймо без алькоголю.

Замісць алькогольних напитків — нехай з нагоди Празника Різдва Христового на святочному столі кожної української хати і кожного українського товариства та забавового комітету красується **артистично виконана карта Рідної Школи, що звільняє від алькогольних напитків!** Такі карти можна набути за попереднім зголошенням датку (бодай 2 зол.) на Рідну Школу в Кружку або в Головній Управі Рідної Школи у Львові, вул. Словацького ч. 14.

— **Реорганізація органу православної митрополії.** З днем 1. січня ц. р. орган варшавської православної митрополії „Слово" виходитиме в чотирьох мовах: українській, білоруській, російській і польській. Весь його матеріял буде друкуватись у тій мові, в якій буде надісланий до редакції, при чому на співробітників запросили й нові сили. Реорганізацію „Слова" взяв на себе п. Світич, дотеперішній редактор тижневика „В ограде церковной", який то орган з днем 1. січня 1934 перестає виходити.

— **Дальша парцеляція землі.** Земський уряд дав дозвіл на парцеляцію таких більших і менших земельних маєтків: Підкамінь пов. Броди 67 гектарів Сумінського, Тетевчичі пов. Радехів 79 га Чермінської, Шутроминці пов. Заліщики 14 га шкільної фундації ім. Гогенлорфа, Лосяч пов. Борщів 11 га Голуховського, Підкамінь пов. Броди 29 га Сумінського, Козова пов. Бережани 48 га Шеліського, Яблонівка і Межилів пов. Підгайці 29 га Бохенського, Лочі пов. Перемишляни 6 га Фріди Серлес і тов., Молчанівка пов. Скалат 14 га Рієльової, Чортория пов. Тернопіль 37 га рим.-кат. пар., Микулинці пов. Заліщики 9 га Рейової, Кощилівці пов. Заліщики 6 га Ценського, Підберізці пов. Зборів 44 га Кістіян-Полери, Загіря пов. Зборів 12 га Гарніха.

— **Великі морози.** Опадання температури в Канаді осягло кульмінаційну точку. В багатьох містах занотували 30. грудня 37 степенів Фаренгайта нижче зера. Це найнижча температура за останніх 44 роки. Наслідком морозу померло 15 людей.

— **Польська гімназія в Чехословаччині.** Чехословацька рада міністрів згодилася на удержавлення польської гімназії в Орлові на тешинському Шлеську.

— **Краєва хроніка.** В Заланові пов. Рогатин згоріла господарська загорода Бурачка, що має шкоду на 11.000 зол. — В Микуличині пов. Надвірна арештовано 64-літну Анну Томашевську під замітом недозволеного заходу на особі Марії Яремчук, що переплатила його життям. — В Рудеччині арештовано трьох бандитів, Т. Зайонца, Леона Крупу і Самуїла Вегенера, що напали на віз купця Вольфа Кеніга, який їхав на торг до Дрогобича і забрали йому 10 гусей. — Доктор медицини Шмальцбах, засуджений в Кракові на півтора року вязниці за перекладення університетського урядовця Кіпера, щоб одержати нострифікаційний диплом, пробував відобрати собі життя, заживши більшу дозу морфіни.

О. Т. ВІНКЛЕР І СИН

ЛЬВІВ, РИНОК 28. Тел. 19—96.

ПОРУЧАЄ НАЙДЕШЕВШЕ

Фарби
Емалії
Фарби сухі
Фарби автомобільні
Фарби олійні
Фарби артистичні
Золото і срібло оригінальне
Щітки
Пензлі
Гумові вужі
Домашні і господарські предмети
Взори до пялочкових робіт
Взори до мальовання
Патрони до мальовання
Вітражі до вікон

ПЕРФУМЕРІЯ — КОСМЕТИКА

— **Шибениця в Познані.** Тому що президент Мосціцький відкинув просьбу в справі помилування Каз. Любендзевича, засудженого вигнім судом у Познані на смерть, сьогодні передполудни виконано присуд на подвірі познанської вязниці.

— **І шведи хочуть стерилізації.** Міністерство справедливости в Швеції предложить у найкоротшому часі парляментові проект закону про обовязкову стерилізацію умово хорих і злочинців.

— **Різдво для неарійців.** Велике враження викликало в Гамбурзі улаштоване одним гамбурським місійним домом Святого Вечора для неарійських християн.

— **Смерть Кробатіна.** У Відні помер у 84 році життя б. австро-мадярський міністер війни фельдмаршал Олександер Кробатін. Походив із старої військової родини і зробив швидко службову карієру. В 1912 р. став міністром війни і був ним аж до 1917 р. Кробатін був останнім австрійським фельдмаршалом зі світової війни.

Центральний
Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

НА ЯЛИНКУ: ЗАБАВКИ, НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО, КИЛИМИ, ВИРОБИ КОШИКАРСЬКІ, МЕТАЛЕВІ ЛІЖКА, КРІСЛА та інше в найдешевшім джерелі:
Л. ГЕГЕДІСС
Львів, Коперника 11, тел. 26-09.

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
ХАРІС
у Львові при вул. Корняктів 3. (Нар. Дім)
Тел. 14-63
уладжує похорони від найскромніших до найвибагливіших; перепроваджує ексгумації та перевіз на провінцію власним санітарним автом.
Ціни найдешевші.
Для селян нічліг і заїзд безплатний.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

В середу, 27. грудня упокоїлася принявши Найсв. Тайни, по довгих терпіннях **Володимира з Косоноцьких Савицька-Мартинівна**, дружина гімн. професора в Самборі. 829

ВІДГУКИ ДНЯ.

На пороз і.

Новий Рік!...

Ніхто ним не цікавиться, ніхто не питає, як він буде виглядати, що нам скаже, що принесе.

Одно знають напевно: в чім буде вбраний, себто буде голий, як турецький святий. Його попередник мав бодай перевязку на рамени з написом: „До бою з крізою!" Цей вже й опаски не має. Не схоче осмішити себе як 1933.

Прийде у темну, хлипливу ніч, перебере обглоджену булаву і зачне... дідувати (слово „панувати" до цього ніяк не підходить!). Його попередник гриз з голоду свій скептр, є повна надія, що й наслідник буде гризти, а невиключене, що й наслідник наслідникові відчімхне зубами якусь тріску.

Памятаю (ох, давні то вже часи!), як було колись перед приходом Нового Року.

— Ви знаєте, ми думаємо по новім році почати будівлю власної віллі...

— Припускаю, що в цім році вилізу нарешті з довгів...

— Напевно цей рік принесе якусь розвязку нашої справи...

— Або в цім році, або вже загалом не ожеюся...

— Зараз по новім році має відбутися її шлюб...

— Коли так далі піде, то в цім році моя фабрика буде вже виплачуватися...

Недивно, що тоді люди могли до себе всміхатися і мали що собі побажати. Нині стане один напроти другого, подивляться і:

— Ну?

— Ну-ну!

— І я так думаю.

— Певно. Зрештою... Ет, Махне один рукою, махне другий...

— Будьте здорові.

— Не знать, чи варто...

— Своєю дорогою!...

І розходяться.

А все таки...

Все таки приходить Новий Рік і все таки якийсь він буде.

Не кажу, що буде ситий і взутий, не кажу, що буде веселий та вдоволений, але щоб був усміхнений. Бодай час-до-часу.

Ми подбаймо за те, щоб він міг часом усміхнутися. Подбаймо як хто може, а всі разом, як давно повинні були. Требаж нам усвідомити собі, що прийшли і йдуть часи, які не стерплять особистих, навіть гуртових порахунків. Що мусимо стягнути ще на одну дірку пояс, затиснути зуби, взятися за руки і стримувати „девятий вал" — всюди, на кожній низці і на цілім полі.

Пятьдесятьпять років здержувало „Діло" хвилю за хвилею, що била в наш беріг. Найдовше з усіх друкованих запор на нашім побережжу. Пятьдесятьпять літ! Більше як пів віку, довгого, тяжкого віку!...

І ось тепер, у час „девятого валу", готовиться старе „Діло" на скоплену хвилю. Неможеж так бути, щоб мутні, руйнуючі води залили врожайні поля, щоб знищило все те, що під печаливою рукою прозябло, зазеленілось, мимо вітрів і холоду.

Не може так бути!

„Діло" збільшує обем, щоб ліпше заступити дорогу бурунам, а Читачів та Прихильників просить узятися за руки і помогти йому в тяжкім труді.

Новий рік, хоч голий і босий — матиме нагоду до успіху.

Коби якнайбільше таких нагод!

Галактіон Чіпка.

Наші ревеляційні ціни природних виногоадних вин!!!

Найстарша угорська марка, що істнує більше як 100 літ це Palugyav Budapest між іншими світовими марками через нас репрезентована.

Декотрі ціни і гатунки:

Palugyav зелених	1 пл.	0·7 л.	зол. 2·90	Tokaj 1924	1 пл.	0·7 л.	зол. 2·90
Ruster австрійське	„	„	„ 3·—	Graves французьке	„	0·7 „	„ 3·50
Barsac французьке	„	„	„ 3·90	Karlovitzer червоне	„	„	„ 3·95
Palugyav витравне	„	„	„ 3·85	Угорське червоне	„	„	„ 3·95
Medoc червоне	„	„	„ 3·75	Tokaj солодкий	„	„	„ 3·75
Tokaj жасьлач 1924	„	„	„ 3·90	Tokaj Hegyaljai 1924	„	„	„ 3·90
Palugyav богослужебне 1924	„	„	„ 3·—	Santurnes французьке	„	„	„ 4·50
Vöslauer Cabinet австр.	„	„	„ 4·50	Gumpoldskirchner	„	„	„ 3·95
Martinnazi Vermouth	„	„	„ 3·—	Tokaj Furmint 1924	„	„	„ 3·90
Palugyav Extra-Furmint	„	„	„ 4·75	Malaga люксусова стара	„	„	„ 4·95
Melchiore Cinzano	„	„	„ 4·75	Tokaj „Special" Szecheyi	„	„	„ 4·75
Palugyav мушкателове	„	„	„ 4·50	Moxato D'Asti італійське	„	„	„ 4·50
Madeira оригінальна	„	„	„ 4·75	Tarragona еспанське	„	„	„ 4·50

та 80 гатунків постійно на складі

ВИКЛЮЧНА ПРОДАЖА НА ПОЛЬЩУ VIN-MONOPOLE Філія: ЛЬВІВ, вул. СИКСТУСЬКА 2. — Тел. 68-42.

Висилка на провінцію в спеціяльних харчевих пачках від 2—10 пляшок за післяплатою. Ефектовні подарункові коші по реклямових цінах. На всілякі карнавалові імпрези даємо вина в комісову продажу.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 31. XII. год. 3.30 попол. „Фрайлайн Доктор".

Неділя, 31. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Неділя, 31. XII. год. 11. веч. „Весельчак".

Понеділок, 1. I. год. 3.30 попол. „Викрадена наречена".

Понеділок, 1. I. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 31. XII. год. 3.30 попол. „Моя сестра та я".

Неділя, 31. XII. год. 7.30 веч. „Стефек".

Неділя, 31. XII. год. 11.30 веч. „Фомель 47".

Понеділок, 1. I. год. 3.30 попол. „Моя сестра та я".

Понеділок, 1. I. год. 7.30 веч. „Стефек".

Кіна.

АДРІЯ: „Пат і Патахон".
АПОЛЬО: „Присуд життя", „Не дзно земля".
АТЛЯНТИК: „Графиня Монте Хрісто" (Бриг. Гельм).
ВАНДА: „Піднебесний романс".
КАСІНО: „Брат діявола", Льорель і Гарді.
КОПЕРНИК: „Роскішні турботи" Моріс Шевалє.
КОЛІСЕЙ: „В тіні хреста", вертеп: „Під ялинкою".
МАРУСЕНЬКА: „Роскішні турботи" Моріс Шевалє.
МІРАЖ: Спів, цілунок, дівчина".
МУЗА: „Син Індії" Рамон Новаро.
ПАЛЯС: „Прокуратор" (Алісія Горн).
ПАН: „С. О. С." — Ледяна гора.
ПАСАЖ: „Бандит детектив" (Кен Мейнард) і додатки.
ХИМЕРА: „Король циганів".
СТИЛЕВЕ: „Чанду", ревіє: „Коли вогні світять".
УТІХА: „Шумовиння вулиці" та ревіє.

Закордонне радіо.

Неділя, 31. грудня 1933.

Відень (517,2) 10.00 Орг. музика, 10.50 Спів, 15.35 Камер. музика, 20.05 „Трій-Траш" комедія Нестроя, 21.45 Сильвестровий вечір; **Братислава** (279,3) 21.15 Ор. музика, спів; **Кошиці** (293,5) 9.15 Квартет, 18.00 Сильвестер для народу: „Лялько Балуда та дядько Дурний розглядають стратосферу" (спів); **Прага** (488,6) 19.05 „Почтилюн із Льонжімо" ком. оп. Адама, 22.30 „Зочим і хара" комедія з життя СРСР. Зощенка; **Букарешт** (394,2) 17.00, 22.00 Музика, 20.00 Два фортепяни; **Мілянo** (331,5) 17.00 Музика, 21.00 Опера; **Рим** (441,2) 17.00 Симф. концерт.

Понеділок, 1. січня 1934.

Відень (517,2) 14.00 Концерт, 18.40 Шубертові пісні, 19.50 Під знаком віденської оперетки; **Братислава** (279,3) 20.45 Словацькі пісні; **Прага** (488,6) 19.05 Увертура з „Проданої нареченої"; **Париж** (1725) 21.00 Музика й поезія; **Білгород** (430,4) 19.00 Мельодії та пісні, 20.30 Опера; **Ковно** (1935) 18.40 Литовська музика, 21.20 Спів; **Рига** (525) 18.30 „Корневільські дзвони" оп. Планкета; **Лянгенберг** (472) 11.15 Новорічні пісньки, 20.00 „Світ опери"; **Будапешт** (550,5) 14.00 Циг. орхестра, 20.00 „Бой Герцег" оп. Гуски; **Рим** (441,2) 17.00 Скрипка, 20.10 Спів.

Вівторок, 2. січня 1934.

Відень (517,2) 17.25 Спів, 19.00 Концерт, 20.15 „Великоміське повітря" фарса; **Кошиці** (293,5) 16.30 Циг. музика, 19.30 Нар. музика; **Прага** (488,6) 20.05 Концерт; **Париж** (1725) 21.00 Вокальний вечір; **Білгород** (430,4) 20.10, 21.30 Пісньки; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 20.10, 21.10 Оп. музика; **Букарешт** (394,2) 20.00 Спів; **Будапешт** (550,5) 21.30 Циг. орхестра; **Мілянo** (331,5) 17.10 Камер. музика, спів, 20.40 „Ріґоло" оп. Пієтрі; **Рим** (441,2) 20.40 Інстр.-вок. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 31. грудня 1933.

9.00—9.54 Ранішня авдиція; 14.40 Міді в Китаю; 12.10 Метеорологічні вістки; 12.15 Муз. порадник. „Як працюють у фабриці порцеляни"; 14.00 Рільнича балачка; 14.15 Ринки рільних продуктів; 14.25 Популярна музика з грамофону; 15.00 Сусп.-гер. виховання сільської молоді; 16.00 Для дітей „Сильвестер"; 16.30 Славні артисти (грамофон); 16.40 Літер. чвертьгодина „Новий Рік"; 17.00 Балачка „Тому 200 літ"; 17.15 Польська музика нар. характеру, спів, 18.00 Авд. „Моя пестійка"; 18.40 Шлягери з 1933 р. (грамофон); 19.00 Фільмова продукція в мин. році; 19.10 Вечірка; 19.50 Легка музика, пісньки; 21.00 Фейлетон „Сильвестрові небелиці"; 22.15, 22.16 Спортові вістки; 22.35, 23.05 Танкова музика; 23.50 Спеціяльна авдиція; 0.5 Парада air; 0.30 Сильвестрова авдиція з Познаня; 1.00 Сильвестрова авдиція зі Львова; 1.30—2.00 Продовження паради air.

Понеділок, 1. січня 1934.

9.00—9.54 Ранішня авдиція; 12.15 Солісти (музика, спів); 14.00 Новорічні розумування хліборобів; 14.15 Весела авдиція з грамофону; 15.20 Трубна орхестра; 16.00 Для дітей: „Сумна історія пацюка"; 16.30 Великі мистці (з грамофону); 16.45 Гумористичні рецитації; 17.00 „Рік 1933"; 17.15 Шлеське весілля; 18.00 Новий рік; 18.40 **Арії та пісні (Тисяк);** 19.00 Балачка з молодшими та старшими; 19.10 Вечірка; 19.45 Новий рік у 3 частях світа; 20.00 Концерт (музика, спів); 21.20 Авд. Найвеселіший сон; 22.20, 22.21 Спортові вістки; 22.30 Танкова музика; 23.05 Танкова музика.

Вівторок, 2. січня 1934.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.33 Легка музика; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Сонати (скрипка, фортепян); 16.40 Про відвідування музеїв; 16.55 Легка музика, пісньки; 19.00 Мудрці й поети стар. Греції; 18.20 Муз. скрипки; 18.35 Симфонія псальмів, Стравінського (грамофон); 19.03 Фейл. „З мовчазного дому"; 19.15 Вечірка; 19.25 Два обличчя Франції; 20.00 „Княжна чардаша" оп. Кальмана (трансм. з Варшави); 22.00 Пісні, арії (Ґріфель, сопран); 22.20 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові в приватних оборотах платили за долар 5.65 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29.06, Париж 34.88, Берлін 212.34, Цюріх 172.20, Амстердам 357.50, Нюйорк кабель 5.72 і пів, Нюйорк чеки 5.71.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 30. XII.: масло —.—, молоко 17 сот., сметана 70 сот., яйця 6.40—6.60 зол. за копу. Тенденція на масло знижкова, на молоко і сметану слаба, на яйця уверджена.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.45	1.30	1.10
Гуси	—	1.30	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55

Пантарки 3— зол. за штуку.

†

Інж. архітект ВІКТОР ТРАЧ

помер дня 30. грудня 1933 в 49. році життя. Вивіз тлінних останків відбудеться в неділю дня 31. грудня 1933 в год. 3-ій попол. з дому жалоби при вул. Театинській ч. 3 до Личаківської рогачки. Похорони відбудуться в понеділок дня 1. січня 1934 в год. 2. попол. з парохіяльної церкви в Тернополі на місцевий цвинтар, про що повідомляють прибиті горе:

Дружина і брат.

ВСІХ НАУК ЛІКАРСЬКИХ
Лік. Лотович Матвій
будний лікар загального шпиталю у Львові
дня 1. січня відчиняє канцелярію
В КАМІНЦІ СТРУМИЛОВІЙ
у домі Вп. Івана Павловича, Ринок ч. 5.

†

В другі роковини смерти б. п.

МАРИ ЮЛІЇ З. ЛОЗИНСЬКИХ МУРСЬКОЇ

відбудеться в Успенській церкві в понеділок 1. січня 1934 р. о год. 8.30 рано

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ,

на яке Славних і Знайомих запрошує

муж зі дітьми.

Відкриття передсвяточного ярмарку Кружка ім. Гнини Барвінок відбудеться 1. січня (понеділок) о 9-ій годині рано в домівці при вул. Мокшицького 12. Просимо заходити й купувати. За малі гроші можна теж виграти гарний фант. Усе, як минулих років. — Старшина. 835

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ТИЖДЕНЬ ФІРАНОК — традиційні від 5.90 зол., фіре ручної роботи за дешево. Найновіші зразки Crochet, Brugges, Venice, Indanthren. — ФРАЙЛІХ, Сикстуська 21. 860 6—?

СВІЧКИ на свята, лише дешево можна дістати у фірмі Р. ГУРСКА, Ринок 37. 33/10 2—3

ЧАЙНОВИЦІ тапчани — 75, ґобеленові оттомани — 55, кімнати до розкладання — 40, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полиці — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Лінцого 6. 814 3—20

ПІСНЯ СОНІ з „Жабурини" Балтаровича, Думка VIII. Безкоровайного на скрипку — книгарня Шевченка. 814 а 2—2

ЗОЛОТІ штучні зуби і біжутерію купує Заттер, Сикстуська 33. 822 2—3

КОВНІРЕЦЬ будем мати чистий, лише занесіть до пральні ГОВИКОВИЧА, ДОМІНІКАНСЬКА 4. 816 4—10

ПИЙТЕ НАЙКРАЩИЙ ЧАЙ І КАВУ А. СЕРАФІНА, Львів — Сенкевича 5. 2—5

ЦУКОРНЯ „ПЧІЛКА" — Ринок 27 — приймає святочні замовлення. 37/30 2-3

ПЕРШОРЯДНА ПРАЛЬНЯ „АМЕРИКАНСЬКА", Львів, Собіського 15, телеф. 71-39 виконує якнайкраще всякі замовлення, прання ріжного білля та хемічне чищення. Урядникам та студентам велика знижка. 701 4—4

ВІТРІВКИ імпреговані, спортові камізольки з рукавами поручає казково дешево: Варібля „ПАЛЮМ" Гетьманська 22, побіч Промислового Музею. 13/47 2—3

НАКРИТТЯ столове, блахи до печива та інше кухонне посуда найдешевше А. КОСТЮК, Шайнохи 2. 603 1—4

ГОРІХИ волоські від 12—, пятиклені ріжні фрахо післяплата, Бальтух, Заліщики. 530 1—2

НАЙДЕШЕВШЕ металеві ліжка, матраци, кожи, подушки поручає МАГАЗИН ПОСТЕЛЬ В. ЖИЦЬКОГО — ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 4. 30/30 1—6

ПЕРЕДСВЯТОЧНА продаж риб і м'ясива по цінах найдешевших в м'ясним складі при вул. Сенкевича 5. 40/50 1-2

СВІЧКИ „РІДНОЇ ШКОЛИ" на Св. Вечеру, святочні листівки з желаннями, прикмітні святочні подарунки — дістати можна в Книгарні „Рідної Школи", Львів, Сикстуська ч. 20. 836 1-1

МАШИНУ українську продам марки Ремінгтон, Зигмунтовська 14 ч. 6, тел. 38-89. 815 1—1

ПОВІДОМЛЯЮ, що я переніс заведення запрасок знову пор. „ПРЕЦИЗІЯ" до Пасажу Андрієвського, Рутовського 12 або Ринок 29. 743 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ДІМ ШОПЕНА Львів, Сикстуська ч. 11. Телефон 28-03. — Пошіна Г. Бетцінг гордість краєвого виробництва — Грамофони і українські плити у великім виборі. — Фабричні ціни — Догідні сплати. — —

ФАРБИ, ЛЯКЕРИ, ПОКОСТИ ІТ ГОСПОДАРЧІ АРТИКУЛИ поручає

А. Лопушанський

Львів, пл. Марійська 8. Тел. 16-16.

Вибаглива косметика. Спеціяльність: ВИРОБИ З УКР. ФАБРИКИ „АЛЬОЕ". 19/48 2—6

НЕРВОЛЬ

Хемічна дра Франоза, найновіші раціональний і випробуваний засіб (натирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

болям з причини простуди, пострілові, ішіясові і ін. всюди можна дістати.

ВІРІБ І ГОЛОВНА ПРОДАЖА:

АПТИКА МІКОЛЯША

ЛЬВІВ, Коперника 1

Вже появилась знаменита праця с. М. Бергуна п. з.

НОВОМОДНІ ПРОРОКИ

або

„БІБЛІЙНІ ДОСЛІДНИКИ"

Ціна 1.50 зол.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

За сонцем полудня

Прогулька до Палестини, Греції і Туреччини кораблем „Польонія" по Чорному і Середземному морі

10. січня 1934 р.

Ціни білетів від зол. 400.

Лінія Гдньсько-Палестинська

у Варшаві, вул. Маршалківська 116
„ Гдині, вул. Вашингтона
„ Львові, вул. На Бльоне ч. 2
„ Кракові, вул. Люліч ч. 3
„ Ряшеві, вул. Ґроттгера ч. 1003
та в П.Б.П. „Орбіс"
і Wagons-Lits-Cook. 1—?

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всіляких роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

НА СВЯТА! НА СВЯТА!

Чоколядові прикраси на ялинку з фабрики

ІВАНА ГЕФЛІНҐЕРА

здорові смачні з найліпшої чоколяди в сортиментах і на вагу, всюди можна дістати, а головно у фірмовій крамниці

ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 8

910 (пл. св. Духа). 1—2

ЧОЛОВІЧЕ!

Хоча ти був би знаряджений як Отелльо, одначе муску мати навелюх з робітні „КАПЕЛЛЬО", Кевштинського 18. 694

НА СВЯТА! НА СВЯТА!

знаряди, бісквити, кекси, мармелади тощо, найліпшої якости Бетта ШРАМЕК, 831 Цешин, Марка „Тіп-Топ". 1-2

Жадайте всюди

Прецизійно-механічне заведення

Е. ВОЯКОВСЬКИЙ

ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 27

виконує: награну лікарських і інжинерських приладів машин до писання і т. п. 41/50 по найдешевших цінах. 1-10

Меблеві матерії, капи на ліжка і столи, наволоки на отомани, фіранки, брокати на портієри, сторони до вікон поручає найдешевше **Кічалес і Маргулес**, Львів, Сикстуська ч. 18. 1—5

НА ЯЛИНКУ

пригадується ласкавій памяти стара, 50 літ істнуюча фірма

Брандштедтер і С-ка

ПЛ. ГОЛУХОВСЬКИХ 5

та II філія

„Confiserie du Théatre"

ЛЕГІОНІВ 43

та поручає

СВОЇ ЗНАНІ ЧОКОЛЯДИ, ЦУКРИ, БОМБОНЕРИ ТА ІНШІ ВИБАГЛИВІ ЛАСОЩІ ПО НАДЗВИЧАЙНО НИЗЬКИХ ЦІНАХ. 25/48 3—5

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЄМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 18/17 5—23

На ЯЛИНКУ поручає магазин панчіх „МАНОН" — ШАЙНОХИ ч. 1.

панчохи по 95 сот., реформи по 1.50, рукавички по 1 зол. 13/33

Чи Пані

вже знають, що при помочі

РАМКИ ЗІНҐЕР

(Singercraft)

можна на звичайній домашній машині до шиття „Singer" виконувати з вовни килими (дивани), убрання, забавки і т. п.

Просимо відвідати найблищий наш магазин з метою зазнайомитися з цим новим практичним родом праці.

Singer Sewing Machine Company

Управа: Варшава, Маршалковська ч. 115.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 1.547. — Львів, Четвер 4. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нар[illegible]ний Комітет.

Засідання Народнього [illegible]ту У. Н. Д. О[illegible]ня 1-го січня 1934 р. у Львові.

Дня 1-го січня ц. р. відбуло[illegible] Української Бесіди засіданн[illegible]вові в [illegible]ту, нанятої по Народньо[illegible]одного [illegible] партії) установи Українськ[illegible]ді (кон[illegible] Демократичного Обєднання — [illegible]ціональ[illegible] участь крім представників [illegible] засіданні [illegible] організацій також усі [illegible]вих парт[illegible] Комітету Партійного Суд[illegible] центральн[illegible]ментарної Репрезентації [illegible]раїнської [illegible]. О.

Наради почалися в год. 11 [illegible] і тривали з півгодинною п[illegible] середполудн[illegible] вечором. Наради відкрив [illegible]ю до год. [illegible]ментарної Репрезентації [illegible] УНДО і [illegible]вицький. По відкритті пере[illegible]р Дмитро [illegible]ови ред. В. Мудрому, який [illegible]провід заст. [illegible] голові партії для виголо[illegible] відразу го[illegible]ности партії і Парл. Репрезе[illegible] звіту з ді[illegible].

Реферат головн. посла д-[illegible]ї. [illegible]но тривав годину. В ньому о[illegible]Дм. Левиц[illegible] всі політичні події за час [illegible]ворив реф[illegible]ародного Зїзду по нинішній [illegible] остальн[illegible] основний, вичерпуючий т[illegible]ь. Реферат [illegible]найцінні думки і позиц[illegible]огатий в[illegible]слухали реферат з великою [illegible]я. Учасники [illegible]ренням. Після реферату в[illegible]но та [illegible]ний політичну дискусію. В [illegible] ред. В. Му[illegible]вано по черзі д-р Роман Пер[illegible] забрали [illegible] Ол. Марічак (Львів), [illegible] (Сокаль), [illegible] Целевич Володимир [illegible]руцький С. [illegible]. секретар парт., д-р Свістель (Перемишляни), д-р С. Вит[illegible]ський (Дрогобич), пос-ка М. Рудницька (Л[illegible]), п. І. Ліщак (селянин з Рогатинщини), по[illegible] О. Луцький (Львів), В. Кузьмович (Львів), сенторка О. Кисілевська (Коломия), д-р Булак (Ст[illegible]), п. Ярмолюк В. (Волинь). Дискусія закінчилася ухваленням цілої низки політичних резолюцій, які предложив головн. секретар Вол. Целевич разом з доповненням д-ра Р. Перецького. Точно в год. 7. вечором прийшов до слова головний секретар партії В. Целевич для виголошення реферату на організаційні теми.

У часі реферату ред. В. Мудрий передає провід нарад у руки заст. голови партії о. прал. Леонтія Кунницького, що вів їх уже до кінця, тобто до год. 9-ої вечором.

Над рефератом секр. Волод. Целевича вивязалася дискусія, в якій забирали голос: п. В. Островський (Луцьк), пос. Гр. Тершаковець (Комарно), пос. д-р Ст. Біляк (Городок), селянин Слободян (Коломия), п. Ярмолюк (Рівне), п. Березовський А. (Львів) і інші.

Наради Народнього Комітету проходили з незвичайною діловитістю і закінчились великим успіхом, бо дали багато цінного матеріялу в формі побажань, спостережень та вказівок для партійного проводу в його майбутній діяльности. Резолюції Народнього Комітету постараємося опублікувати в найближчих днях.

Зміни у прог[illegible] українських ґімназій у Львові.

З днем 1. січня ц. р. пере[illegible] директор української академічної ґімназії у Львові д-р Данило Лукинович [illegible] ґімназії у [illegible] дотеперішній директор [illegible]. Його місце має [illegible] української ґімназії п. Іван Бабій. А на місце дир. Бабія приходить на управителя філії проф. Мих. Залевський з Бережан.

—o—

І на Словаччині [illegible]ма місця для українських учителів.

В минулому 193[illegible]-му р[illegible] [illegible] учительський семинар [illegible] дипльо[illegible] „[illegible]ською") мовою навчання [illegible] з українською [illegible] людей, у більшости [illegible]. При[illegible]еві 39 мо[illegible] Ті кандидати по[illegible] не [illegible] [illegible]ших селян [illegible] учителів, повносиль[illegible] [illegible] на посади [illegible] шкільного [illegible] реферату у Братиславі. Одначе з усіх них дістав посаду тільки один петент, який виявився словаком. Він дістав місце учителя в українському селі Габурі, де є школа з українською мовою навчання. А його товариші-українці ждуть дальше даремне на учительські посади...

Йосиф Ферстер [illegible] свою композицію Українському Хорові у Празі.

Йосиф Ферстер [illegible] до [illegible] президент Чеш[illegible] композиторів [illegible] свій новий твір [illegible] Мистецтва, [illegible] Україн[illegible]ському Хорові у Празі. Той твір написав Ферстер до слів Шевченка „Вечір" для мішаного хору, в якому є теж сопранове сольо.

Е[illegible]скоп Д'ЕРБІНІ УСТУПАЄ?

Чужинна преса [illegible] [illegible]ної комісії „Про [illegible]ку, що голова [illegible] виїхав до Б[illegible] [illegible]. Ол[illegible]скоп Д'Ербіні [illegible] [illegible] на своє [illegible] [illegible] Римуб[illegible] [illegible]ікувати [illegible] [illegible] москвофільс[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ові [illegible] висказують свій жаль, бо, мовляв, Д'Ербіні був „енергічним французьким епископом-русофілом, що всією силою працював над тим, аби відібрати від українців у Римі гегемонію над злученими східними церквами."

РИБИ [illegible]вяті, спеціяльний гатунок годованих карпів та шупаки [illegible]ни получає найдешевше Бернард ЦІМЕРМАН [illegible]льність мариновані карпи Леґіонів 45 тел. 59-57 [illegible]ки та [illegible]жені сандачі. Старозаконна 2, тел. 71-54.

Б[illegible] [illegible]ський наступ на українських націоналістів.

[illegible] повідомляють [illegible] [illegible] на [illegible]ні цен[illegible] [illegible] Рад. України Затоцький [illegible] РСР комісар осві[illegible] [illegible] націоналістів [illegible] гостро у[illegible] [illegible] український [illegible] що підтер[illegible] [illegible]льність [illegible] Провокець під[illegible] [illegible] культурно-освітній [illegible] [illegible] у [illegible]льництві і [illegible] [illegible] наслідком тієї діяльности держава мусіла торік видати 35 міліонів пудів збіжа в характері насінних позичок на засів пустих піль.

Буденний вказав на небезпеку, яка грозить Рад. Україні від закордонних чинників, запевняючи, що на випадок війни червона армія буде битися як війна армія на світі.

Мусолін[illegible] [illegible]не вірить у можливість війни.

[illegible] „Пейзер Льойд" [illegible] [illegible] Мусолінім, [illegible] заповідає, що 1934 [illegible] війни, і то з причини недостачі капіталів, а також тому, що держави переживають тепер внутрішню відбудову й успокоєння. Давня демократично-ліберальна система розпалилася. Мусоліні думає, що 1934 р. буде вирішальним в напрямі фашизації світа.

14 дешевих днів

40% знижка цін на всілякі товари блаватні і білизняні - - - -

Для приміру подаємо:

Фланеля білизн.	0.60	Полотна	0.60
Фланеля піджам.	0.75	Диміка на підшт.	0.70
Фланеля в найв. взори	1.—	Сирівна	0.60
Бая двостороння	1.70	Зефір на сорочки	0.90
Вельвети і штрукси	1.75	Поперлина	1.30
Виталіна	1.50	Полотно на прост.	1.30
Шевіоти на мундурки	2.25	Хустинки до носа	0.20
Шевіоти на убрання	2.75	Ручники вафлеві	0.35
Вовна на сукні	3.—	Ручники купел.	0.65
Сукна лещат.	3.25	Пошевки	2.40
Вовна на плащі	5.—	Капи і обруси	2.75
Пледи	5.50	Підвінки ковдр.	5.50
Коци	5.50	Колдри сатинові	9.—

УВАГА: Білети до Великого Театру і Ріжнород. в партері даром як премія при закупі товару від 15 зол., а від 5 зол. білети до кін Паляс, Аполльо, Атлянтік і інших.

Галицький Маґазин Новостей, Львів, Галицька 15.

Хто предложить цей вирізок, дістане даром гарний дарунок.

Зараза не платити довгів.

Фальшиві поголоски про мораторію для хліборобських довгів. — Хліборобський кредит і конверсійні умови.

Повоєнне обдовження наших хліборобів та важкі господарські обставини, які вони переживають в сучасних відносинах, спричинили зубожіння хлібороба, наслідком чого прийшло припинення правильної платности його зобовязань. А до того прийшли, як звичайно у тяжкому лихолітті, легкодушні невідповідальні дорадники, що баламутять хліборобське населення, начеб наближувалась девалюація гроша і тому не треба платити довгів, та це також некорисно відбилося на характері платности рільника довжника. Тому загрожує нам сьогодні не тільки матеріяльний занепад нашого хліборобства, але й моральний, бо фактично одержують свої платности не лише ті рільники, що не мають гроша, але й ті, що мають гроші а не платять під покришкою господарської кризи чи якоїсь мораторії, що віби-то має їх звільнювати від плачення правно належних зобовязань.

Від тої неморальної пошести неплачення мусимо наших рільників охоронювати: поясненням правдивого стану їх правних зобовязань та сламатуванням і накликуванням до чесности господарської, бо як наш рільник затратить всяку віру в кредитоздатність, тоді не поможуть ніякі засоби, щоби його вирятувати перед господарською руїною.

І тому передовсім, коли хочемо перевести оздоровлення нашого хліборобства при помочі *конверсійного кредиту*, значить через обниження відсотків і облекшення рат платности, то мусимо негайно створити конечну для нього передумову, значить переконати наше хліборобське населення, що тут іде справа не за те, щоби довжник не платив своїх правних зобовязань, а за те, щоб йому *часово облекшити сплачування*. Тому він мусить чесно старатись і добре працювати, щоби дійсно платити і виплатити довжні зобовязання, бо інакше стріне його найтяжча руїна.

Тільки на таких умовинах можуть віритоли організованих кредитів: банки, комунальні каси і кооперативи своїми кредитами вирятувати наше рільництво.

Та саме з цією метою появилися державні закони, які мають на увазі допомогти хліборобам у сплаті їх зобовязань і відновити довіря вірителів до хліборобів. Поміж цими законами є закон з 24. березня 1933 р. про пільги для кредитових установ, що прийняють полекші довжникам хліборобам або так званий закон про Акцептаційний Банк. На підставі того закону можна сконвертувати, себто всложити короткоречинні хлібороб-

На ялинку
Найліпші **Годинники** Срібло, біжутерія
дешево у фірмі Домбровський і Розважевський
Львів, Академічна 2 (Готель Жоржа

ські довги, затягнені перед 1. липня 1932 р. в кредитових або господарських установах, на сплату ратами до трьох а найдальше до семи років та знижити відсотки (на 6%, річ.), але під умовою, що ні довжники до цих кампаній небезпечення сплати і той конверсійний договір дозволять значить не промнуть ні одної раз відсотків ані довжного капіталу, під загрозою негайного розвязання конверсійного договору та відтяжі повного довжника від ексекуції.

З другого боку згадані вище в обороні установи, які згодяться запустити в відношком хліборобом таку конверсійну умову з окремими полекшами і пригоде такій установі в Акцептаційного Банку єсь що: 2 річ. річно на бонифікату (вирівнання за обниженю відсотків) і від кінця спарбу ще можливу додаткову бонифікату, що не перевищує %, річ. в річному розрахунку, та ще й дальшу бонифікату на покриття страти на капіталі і то у висоті 50 річ. тих страт, котрі які купійні наслоби не зосто до покриття, неоплатній установи, як також кошт. кредиту в Акцептаційного Банку, або на відтяжі векслів з відзнаком Акцептаційного Банку в Банку Польськім.

З цього видно головну напрямку тої акцепту, що всі *вовчки хліборобів змогли бути сплачені*, та що ті часові потекші в обниженю відсотків будуть мати тільки ті хлібороби-довжники, які будуть оплачені свої конверсії зобовязання в докладно визначених речинцях правильно сплачувати.

Ось так треба тут взяти в увагу не тільки інтерес самого довжника рільника, але рівночасно і рівнорядно також інтерес кредитючої установи, в якою зазнаний є третій чинник що вложив свій гроші у дотичній установі і мусить також позеріньо мати охорону свого господарського життя.

Чи можливости акцептаційно кредиту для наших кредитових установ здійсняться, цього не можна передбачити, але поки що ознаки дуже малі. У всякому разі наші кредитові установи, особливо кооперативні, не усуваються з свого обовязку піти назустріч довжникам рільником можливими пільгами у сплаті їх довгів а через Акцептаційний Банк або безпосередньо включеними в ними умовами. Одначе і свого боку ті наші кредитові установи мають право жадати від своїх довжників *солідности і чесности* у виконуванні прийтих зобовязань, бо цього жадає не тільки від довжників хліборобів їх власний інтерес, але також вимагає від нас всіх загальний господарський інтерес українського народу.

Лише ті довжники, які вже так посаджувалися, що у них загальне задовження перевищує 75 річ. вартости їх майн, *не мають право* користати з добродійства конверсійних договорів і їм остається одинока дорога добровільно погодитися з кредитовими установами і чим скоріш приступати до сплачування своїх зобовязань, як не було запізно. Тут не поможуть ніякі фальшиві вістки ані поширювані летючки ніби-то про моторію для всіх довжників, бо це *неправда і обман людей!*

Д-р Кость Левицький.

Потвердження страхіть голоду на Україні.

(Від власного кореспондента.)

Ню Йорк, 11. грудня 1933.

Місячний журнал „Нейшенс Бизнес" у своїм виданні за грудень приносить цікаву статю Вайтинг Віллямса. Коли він хотів запізнатися з думками своїх робітників в 1919 році, коли був віцепрезидентом одної залізної фабрики в Клівленді, він надягнув робітничу блюзу і найнявся як робітник. Мин. липня він виїхав до Европи для розслідуу, що думають робітники. І ось вислідом тої подорожі є стаття „Погляд Робітників в Европі". Є це по правді лист, написаний до одного з друзів в Америці і того листа видруковано оце в згаданому журналі. Автор самий вернув уже до Злучених Держав і тому щойно тепер лист видруковано.

В частині про відносини в Совітах читаємо інформації й уваги, оперті на автопсії й інформаціях з першої руки. У статті невелені теж уривки розмов:

„В російській Пітербурщині, тобто в доленському басейні на Україні, я відвідував фабрики і колективні господарства при допомозі товмачів, найнятих урядом. Одначе я розмовляв здебільша а) з німецькими, французькими та американськими інжинірами, урядовими представниками і експертами, що вже віддавна перебувають в Совітах; б) з сотками російських робітників (по німецьки) на периферіях Харкова, столиці України з 800.000 населенням, та головно розмовляв я в тих самих вугільних і залізо-рудних містечках, які я відвідав був у 1928 році. Все те переконало мене що **наслідком голоду померло останньої зими й весни говних 5 міл. людей!** Хоч в Америці це неймовірне, в Европі це загально відомо. Всі чужинні обсерватори, що мешкають в Росії, подають число жертв з голоду навіть вище, ніж 5,000,000 з голодного 1931 року. Минулорічний голод страшніший, бо його не зменшило 70 міл. долярів, виданих Америкою на порятунок в 1931 році. (Члени комуністичної партії, що їх нараховують на 3 міліони, заперечують це нещастя і гаваються на те, як хтось помагає людині). Між собою дискутує російська кляса чи справді померло 15 міл. чи лише 10 міліонів! Ніхто не знає: лікарям на урядовій службі вільно повідомляти про смерть лише „о серце" або „перетом" [illegible] великий зріст числа [illegible] раженої туберкулезом [illegible] з Москви заборонено [illegible] о серпня ті округи, [illegible] ний кореспондент (чи не Дюранді? — перекладчика) висловив [illegible] що є [illegible] ніонів." Дві інші причини, чому [illegible] не знає про відносини [illegible] армії загострила недавно [illegible] замкнула уста і 2) [illegible] чому наше місто [illegible] було вичищене з жебраків [illegible] ду, аж доки в 11 годині не [illegible] ниних туристів!" Я особисто бачив [illegible] росших, як умирали з голоду [illegible] ницях). „Моя дочка померла [illegible] раз перед трьома місяцями" [illegible] в з городу бачили ми [illegible] праці" — так починалися [illegible] і зими в ріжних борах [illegible] ра цілком опустошили, бо [illegible] ішли помагати при збиранні [illegible] го не кажу „пшениці"). В мо[illegible] і зим, я бачив правильно [illegible] місто по 50. А при [illegible] го! Т[illegible] так, бачите [illegible] ав пряжиток і остаточно [illegible] встати — от так воно". Моя [illegible] ала себе і своїх двоє дітей [illegible] о продавала один по одним [illegible] — Я їх не потребую — вона казала [illegible] го, як довго кавунний хліб [illegible] серединні". Коли отсей чер[illegible] ть це того хлопця [illegible] вагон бездомних [illegible] глибину крию [illegible] не могли вирути. [illegible] ими люди з села [illegible] до [illegible] Щоби дати своїм [illegible] вони лишали їх у місті [illegible] ком 18.000!

[illegible] 1921 році вістки про [illegible] їм не вірити. Тепер [illegible] куці продають на [illegible] ї цукру, грудку цемен[illegible] у ніяких складах [illegible] матеріяльні і культурні [illegible] лятор), що робітник [illegible]

ИНИ ДЛЯ ПАНЬ — нові [illegible]
та білизняні матеріяли — [illegible]
ТАХЕЛЬ — ВУЛ. ЛЕГІОН[illegible]

НА ЯЛИНКУ
[illegible] ЮДАРУНОК
[illegible] складу краватів
[illegible] Cravates
[illegible] АКАДЕМІЧНА 7.
[illegible] перелі заощаджуєш.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. СІЧНЯ 1934.

АЛЬДОУС ГАКСЛІ 2)

ПОРТРЕТ.

— Приготування піш ли легко. Льюїс мав приятеля, який подбав для них за пашпорти на фальшиві прізвища, наняв коні, що мали ждати на них на березі і відступив їм свою гондолю. Вони вибрали на втечу день останнього сеансу. Найліпшою цей день. Льюїс Гертмор, звичайно, відвіз гондолею жінку до втоїв Джіянголінія, посадив її на фотель, призначений для моделів і відійшов на концерт Галюлія в „Мізерікордії". Саме тоді карнавал був у повному розквіті. Навіть у бідний день люди ходили в масках по вулицях. Леді мала теж свою чорнооксамитну маску, ту саму, яку тут бачите на портреті. Її чоловік, хоч і не гулака і не любив карнавалових жартів, волів дивитися на гротескової моди, ніж звертати на себе увагу тим, що буде відріжнятись від інших.

Довгий чорний плащ, величезний гостроконечастий трирізок і довгий ніс з білого паперу складались у карнавалі на звичайний одяг венеціянського шляхтича. Льюїс не хотів звертати на себе уваги, тому так одягнувся. „Панталеоне в одязі Пульчінеї" так називали його молоді закохані у своїх розмовах; старий льюїс переодягнений у кльовна, вічний тип із комедії. Як я вже вам згадав, щоночі Льюїс відвозив свою жінку наняттю гондолою. Вона привозила зі собою обгорнену скоцану під своїм білим плащем малу шкіряну сумочку, де ніжно в оксамит були загорнені скарби, що дістала в дарунку від свого чоловіка. Коли вони сиділи в гондолі, перед ними мигтіли палати та просувались сірі доми. Зпід маски льюїса Гертмора його голос дзвенів поважно, рівно і непохитно:

— Вчений отець Мартіні обіцяв мені зробити ту честь, що завтра буде в нас на обіді. Сумніваюся, чи є хто другий, хто більше розуміється на музиці як він. Я хочу тебе просити, щоби ти його приняла якнайтепліше.

— Можеш бути спокійний щодо цього!

Вона ледви могла стримати сміх. Адже завтра в обідовій порі вона буде вже звідси далеко, поза кордоном, на шляху до Відня. Бідний старий Панталеоне! Ні, вона не жалує його ні трохи. Зрештою він має свою музику, свій старий крем з мармуровими відломками. Вона ще сильніше притиснула до себе скринку під плащем. Яка це солодка таємниця!

Біґґер притиснув театральним жестом руку до серця. Його це забавляло. Він звернув свій лисячий ніс до клієнта і задоволено всміхнувся.

— Но, і що далі? — спитав покупець.

— Гондоля зупиняється перед воротами Джіянголінія, льюїс Гертмор помагає своїй жінці висісти і відводить її до робітні маляра на першому поверсі, передає її зі звичайними чемними словами під опіку мистця і відходить на концерт. Закохані мають рівно дві години, щоб приготовитись до втечі.

Леді старий Панталеоне відійшов, уже [illegible] помічник маляра, його приятель, [illegible] у домині, зовсім так само, як усі [illegible] на вулицях Венеції у день карнавалу. [illegible], стискають собі руки, жартують; [illegible] змінено, вони оминули всіх [illegible]. Леді витягає зі свого плаща дорогоцінну скриню [illegible] голосно [illegible] лення. [illegible] пряжки [illegible] ки, за [illegible] ходили через [illegible] ра падає собі в [illegible]

Поки [illegible] поладнали ще [illegible] поїхати на [illegible] звичайно [illegible] Він одно[illegible] одна [illegible]

Біґґер [illegible] роску і [illegible]

— [illegible] мінах, [illegible] своєю [illegible] Чи ви були [illegible] питає він багат[illegible]

— Ніколи [illegible] повідає домов[illegible]

— Коли та[illegible] більших своїх [illegible] ніколи зрозумі[illegible] маляр і леді [illegible] довгими кана[illegible] очі через діре[illegible] хоча, точно [illegible] Крім цього [illegible] знати їх з ві[illegible] вони воліли ті[illegible] венеціяних го[illegible] самими по[illegible] лиці [illegible]

[illegible] Віз[illegible]

[illegible] Віднне її і розбуджує нею [illegible] здивування та захоп[illegible] смарагди, рубінові [illegible] — всі ці ріжні цяцьки [illegible] побиваються і що пере[illegible] знавців. Закохані на[illegible] пригадує їм, що треба [illegible] праву. Вони мусять іще [illegible] підписати пашпорти. Це [illegible] але її треба поладнати. [illegible] вийти і продати [illegible] гроші на дорогу.

[illegible] хвилину, закурив пашпо[illegible] диму:

[illegible] з хати в масках і до[illegible] в один бік, маляр з[illegible] Ах, кохання у Венеції!! Венеції закохані, мій пане?—

[illegible] ієнта.

[illegible] я далі як до Джіо — від[illegible] покивуючи головою.

[illegible] то ти прогавив одно з найрозкішніших [illegible] Тоді ви не зможете [illegible] якого роду почування мали [illegible] Гертмор коли вони проїжджали [illegible] і з'явились одне одному в [illegible] масках. Може і цілували себе, [illegible] ки, як було це легко в масках, [illegible] небезпека, що хтось може пі[illegible] когось дому. Я гадаю, що во[illegible] венеціяних го[illegible] дились. Та хто мріє у ве[illegible] самими по[illegible] може задовольнятись [illegible] — вони заступають тоді ві[illegible] лиці [illegible]

(Покінчення буде.)

ПОЛОТН[illegible] [illegible]ЛЛЯ
[illegible]ТІЛЬ
КОВДРИ, МАТРАДЕРКИ
СОЛІДНІ І ДЕ[illegible]
ТЕКСТИЛЬНА [illegible]ТІВНЯ
ЛЬВІВ, РИ[illegible]К 30.

[illegible]ченчині стоїть гірше, н[illegible]928 році. Його більше приневолюють до [illegible] Нинішня робітнича політика така: „Сьо[illegible]працюй, а завтра [illegible]ри з голоду". „Колиб[illegible]ччя приноси[illegible] мені і 2—4 рублі денн[illegible] все одно згину[illegible] голоду". Ми все голодніше сильні по[illegible]ть місяць квітень 1934. [illegible]сини у Совітах [illegible]спер гірші, ніж це пишу примусом кореспондентів з Москви. Сьо[illegible]ціла Росія радується жнивами, найліпша останніх 50 літ! Однак трагедія в тому[illegible] жнива не багато допомогли. Фактом н[illegible] що маси „хліба" стояли почорнілі на пн[illegible]в серпні. Селяни пояснювали це тим, що люди заслабі збірати жнива, або „надто знеохочені", або що „міські бюрові робітники мають замало досвіду у збиранні хліба".

Чому самі селяни найголодніші? — Бо коли не доставлять державним урядовцям у віддалі 15 або 20 миль сто відсотків усього збірного збіжа, може прийти відділ з машиновими крісами! І „найліпше жниво" може принести голод, коли а) правительство буде експортувати забагато на те, щоби підтримати валюту або заграничний кредит для закупна машин; або б) забагато сховає на зиму до воєнних збіжевих шпихлірів; або думає в) що ще кілька міліонів померлих з голоду зможе „переконати" робітників по фабриках або сільських господарствах про потребу співпраці з урядом.

Наслідком цього приходять тепер звістки з усіх усюдів, що російські робітники заняті всюди боротьбою „пасивного опору".

Мій досвід в робітничій справі — каже наприкінці автор — вказує, що лише деякі роботодавці вміють зломити пасивний опір робітника. Отже я передбачую або більше „капіталістичну" систему трактування робітника, або ще більші труднощі.

Вина купую лише у фірмах старих ---- гідних довіря
Фірма М. і С. ВЬОЛ, яка істнує від р. 1887, має найбільші вільні склади, поручає:

Зелен[illegible]	пл. 0·70 л. зол.	2·60
Шамп[illegible]ер Токайський	„ „ „ „	3·20
Soml[illegible]гідний	„ „ „ „	3·20
Богос[illegible]бне	„ „ „ „	2·80
Erlau[illegible]	„ „ „ „	3·60
Verm[illegible]orino Bergia	„ „ „ „	3·60

Висилка в харчевих пачка[illegible] Цінники на бажання.
Львів, Домінік[illegible]ька 3. Телефон 54-30

Україський Жіночий Конґрес.

Орґанізація конґресу. — Комісії. — Намічений хід Конґресу.

Нашим читачам уже відо, що українське зорґанізоване жіноцтво [illegible]ватиме небаром 50-літній ювилей основа[illegible] першого українського жіночого товариства, що з тієї нагоди відбудеться літом 1934 р. [illegible]кий Український Жіночий Конґрес. Бажаючи стати якнайбільш автентичні і докладні відати про цю важну подію в нашому громадянському житті, звернулися ми до найбільш авте[illegible]тного джерела, себто до Головного Виділу „Союзу Українок" з проханням за інформацію о конґрес, з якими отже ділимося з наш[illegible] читачами.

Ініціятива скликання [illegible]інського Жіночого Конґресу вийшла від Головного Виділу „Союзу Українок", який [illegible]дложив дотичний проєкт під розвагу і рішення останнім загальним зборам матірнього Товариства, що відбулися в травні м. р. Загаль[illegible] Зїзд „Союзу Українок" одобрив ідею скликання Ювилейного Конґресу та доручив її [illegible]ізацію Головному Виділові „Союзу Україн[illegible]. Головний Виділ „С. У.", розуміючи добре [illegible] праця, звязана з підготовкою конґресу [illegible]одить його спроможности, покликав до жи[illegible] в осені ц. р. окремий Діловий Конґресовий [illegible]мітет та цілу низку конґресових комісій, [illegible]енерґійно взялися до праці.

Цю підготовчу працю орґанізовано в слідуючий спосіб: До Ділов[illegible] Конґресового Комітету крім його голови [illegible] Евгенія Макаруш[illegible]кова), заступниця голови [illegible] Марія Білякова) і двох секретарок (п. Олена [illegible]епарович і п. Ліза Круківна) входить 9 рефе[illegible]ток, з яких кожна є різночасно головою [illegible]чної Конґресової Комісії. Число членів по[illegible]ноких комісій виносить, залежно від потре[illegible] 5—15 осіб. Таким робом до підготовчої пра[illegible] над конґресом стануло кількадесять інтеліґ[illegible] них і енерґійних жінок, захоплених ідеєю [illegible]раїнського Жіночого Конґресу та повних ві[illegible] в його успіх.

Про завдання поодин[illegible]х комісій говорять доволі ясно їх назви. І та програмова комісія (голова п. Олена Залізня[illegible]) опрацьовує подрібну програмку конґресу та підбирає референток, а опісля мусітиме переглянути реферати, виготовлені на конґрес. Зрозуміла річ, що програмка конґресу залежить від його засадничої концепції, себто від того, як аранжерки конґресу розуміють його ціль і завдання. Тому, що ця справа була вирішена Головним Виділом і Загальним Зїздом „С. У." тільки в дуже загальних рисах, тож програмова комісія мусіла розробити цілий — так би мовити — ідеольоґічний бік конґресу і щойно на основі цього ідеольоґічного заложення устійнити головні питання, які найдуться на порядку нарад конґресу.

Фінансова комісія (голова п. Ірина Бонков[illegible] завдання, — тим більше, що всі кошти конґресу та мусить подбати про збірку фондів, потрібних на покриття його видатків. У теперішних часах господарської скрути це нелегке завдання, — тим більше, що всі кошта конґресу мусить покрити само зорґанізоване жіноцтво.

Видавнича комісія (голова п. Марія Струтинська) підготовляє видачу публікацій, звязаних з конґресом, а **комісія преси і пропаґанди** (голова сенаторки **О. Кисілевська**, заступниця голови п. **Лідія Бурачинська**) має за завдання інформувати про конґрес пресу (українську краєву та закордонну, а також чужинну жіночу), виготовити заклики до жіноцтва, подбати про афіші, про пропаґанду конґресу серед міжнародніх жіночих орґанізацій і т. і.

Мистецька комісія (голова п. Олена Кульчицька) поділила свою працю на три підкомісії, а саме на **музичну (голова п. Ольга Ціпановська), плястичного мистецтва (голова п. Ярослава Музикова і народнього мистецва (голова п. Ірина Макух-Павликовська).** В обсяг компетенції і діяльности тієї комісії входить усі справи конґресу, які мають мистецький характер, починаючи від конґресової відзнаки для учасниць, мистецького плякату та декорації салі нарад, кінчаючи на виставках і концертах, що відбудуться в рямцях конґресу.

Комісія виставки книжки українських авторок **(голова п. Наталія Дорошенко)** має зясувати творчість української жінки в письменстві і науці.

Завданням **мандатової комісії (голова п. Ірина Макух-Павликовська)** є устійнити принцип учасництва в конґресі та число мандатів на кожне українське жіноче товариство, а також занятися висилкою запрошень та опісля провіркою повновластей делеґаток.

Резолюційна комісія (досі необсаджена) [illegible]ипрацює резолюції, які в звязку з виголошеними рефератами будуть предложені конґресові.

Вкінці **комісія технічно-господарська (голова п. Софія Олесницька)** подбає за льокаль на наради конґресу, за кватири для делеґаток та їх прохарчування, за впорядчиці, а також за всякі імпрези товариського характеру. Ця комісія ділиться на цілий ряд підкомісій, яких завданням є подбати за господарський та технічний бік конґресу.

Як бачимо з перечислених комісій, Головний Виділ „Союзу Українок" так зорґанізував підготовку Українського Жіночого Конґресу, що вона зглядки вмілому поділові праці, а також через особистий склад Ділового Комітету і всіх комісій дає повну запоруку найкращого успіху конґресу.

Відношення між Діловим Конґресовим Комітетом і Головним Виділом „Союзу Українок" нормує окремий правильник. Всі важніші справи предкладає Діловий Комітет і Конґресові Комісії до рішення і одобрення Головному Виділові „Союзу Українок". Цей звязок активізує ще більше обставина, що члени Головного Виділу беруть активну участь в поодиноких комісіях, а перша заступниця голови „Союзу Українок", п. **Олена Шепарович** є головною секретаркою Ділового Комітету та перебрала на себе львину частину обовязків біля підготовки конґресу. Вкінці слід відкреслити, що душею всіх підготовчих праць, звязаних з Українським Жіночим Конґресом, є голова Товариства, **посолка Мілена Рудницька**, в якої руках скупчується провід усіх конґресових справ.

Конґрес відбудеться **в Станиславові в днях 23—27. червня 1934 р.** Вибираючи Станиславів на місце конґресу, бажали сучасні провідниці українського жіночого руху навязати до традиції першого українського жіночого товариства та лоцанувати тим самим його основницю, Наталію Кобринську. Не без впливу на рішення щодо Станиславова, як місця конґресу, був брак у Львові якогонебудь підходячого на цілі конґресу льокалю.

Що торкається учасниць конґресу, то „Союз Українок" бажає дати йому якнайширшу базу; не має бути не лише конґрес жіноцтва, згуртованого не тільки в „Союзі Українок" (хоча конґрес скликає „Союз Українок"), але по змозі конґрес **цілого українського зорганізованого жіноцтва, що живе поза межами Совітів.** Заступлені будуть на конґресі західні українські землі: Галичина, Волинь, Буковина, Бесарабія, Підкарпаття, — дальше українська політична еміґрація в Европі та українські колонії в Америці і інших частинах світу. За Злучених Держав Америки і Канади заповіджені більші прогульки учасниць, які орґанізують

О. Т. ВІНКЛЄР І СИН
ЛЬВІВ, РИНОК 2[illegible] Тел. 19—96.
ПОРУЧАЄ НАДЕШЕВШЕ
Фарби
Емалії
Фарби сухі
Фарби анілінові
Фарби олійні
Фарби артистичні
Золото і срібло правдиве
Щітки
[illegible]ідзе!
[illegible]мові вуж[illegible]
[illegible]омашні і господарські предмети
[illegible]вори до пилочкових робіт
[illegible]вори до мальовання
[illegible]атрони до мальовання
[illegible]трази до вікон
ПЕРФУМЕРІЯ — КОСМЕТИКА

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ
Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів.

УКРАЇНСЬКЕ КОНЦЕСІОНОВАНЕ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ЛЕВ НАДРАҐА
ВАЛОВА 23 — ТЕЛЕФОН 59-49
виконує скоро і дешево:
всіляке урядження і перерібки електричних інсталяцій на догідні сплати. Матеріяли електричні найдешевше у Львові. Жарівки ґварантовані на 110 і 220 вольт
ПО ЗОЛ. 0.80.
Направки світла, дзвінків і ламп числимо 50 сотиків.
Прошу записати адресу: Валова ч. 23.

Союз Українок Америки і Союз Українок Канади. Крім представниць українських жіночих товариств, які візьмуть участь у конгресі як офіціяльні делегатки, мають а правом голосу, передбачено в також участь (у характері гостей) делегатів українських національних установ, а також чужинок і — наскільки дозволить на це місце — масова участь жінок-членів українських жіночих товариств.

Незвичайно багата і інтересна програма виповнить повних пять днів конгресу. Конгрес подуманий є не лиш як святочна маніфестація для підйому духа учасниць і не тільки як виключно-ретроспективний конгрес, якого завданням дати історичну картину організаційних змагань і досягнень нашого жіноцтва на протязі минулого півстоліття. Крім бізнесу дотеперішньої праці українського зорганізованого жіноцтва від II первопочинів аж по нинішній день, конгрес має **намітити шляхи на майбутнє**, накреслити українській жінці її **ролю і завдання на тлі змагань Нації**. І тому-то крім рефератів **історичних** про дотеперішні шляхи українського жіночого руху, найдуться на програмі нарад конгресу реферати **ідеольогічні**, а дальше реферати про обовязки жінки на всіх ділянках громадського життя, зокрема про її ролю **в творенні рідної культури, в розбудові народнього господарства та в забезпеченні народнього здоровля.** Реферати будуть упорядковані по циклям. На конгресі переважатиме пленарна форма нарад, щоби уможливити учасницям вислухати всі реферати та зайняти до них становище в дискусії. Всетаки крім пленарних засідань радитимуть також окремі комісії, в першу чергу для справ, які вимагають обмірковання в малому гурті людей. Конгрес подуманий як конгрес прозідниць, себто призначений у головній мірі для інтелігентського міщанства. Одначе в рамках конгресу передбачений є один день (неділя 21. січня) для масової участи селянського жіноцтва, членів сільських Кружків Союзу Українок. Цього дня відбудеться в полудне велика популярна академія, уладжена силами виключно селянок (а саме Кружків С. У. станиславівського повіту), а після полудня популярне жіноче віче.

Крім ділових нарад у програму конгресу входять усякі імпрези мистецького і товариського характеру. І так відбудеться великий **репрезентативний** концерт при співучасти найбільших українських артисток, театральне представлення з відповідною пісою, а також товариські сходини з чаєм (раут) під гаслом „шануймо народню ношу", де всі учасники конгресу являться одягнені в народні строї.

До піднесення рівня і блеску конгресу причиняться немало виставки, які підготовує мистецька комісія. А саме, крім виставки книжок, про яку була вже згадка, проектується **виставка українських малярок, виставка прикладного мистецтва** та — незвичайно інтересна **етнографічна виставка народнього мистецтва,** влаштована збірним зусиллям і заходами Філій Кружків Союзу Українок по пляну і вказівкам підкомісії народнього мистецтва.

Після конгресу відбудуться **спільні прогульки** на Гуцульщину та долиною Дністра, які дадуть учасницям змогу не тільки налюбуватися природою тих найкращих закутин галицької землі, але також приглянутися богатому народньому побутові тих околиць в його природньому окруженні.

Нема сумніву, що Український Жіночий Конгрес матиме велике значіння не тільки для дальшого розвитку нашого жіноцтва, але й для консолідації національних сил. Важкий момент, який переживає Український Нарід, а передовсім трагедія Великої України єднають українське жіноцтво під спільним прапором та кажуть йому шукати шляхів для відродження Батьківщини. Взагалі Український Жін. Конгрес може стати *важним підготовчим кроком до Всеукраїнського Національного Конгресу*, про який писалося в нас так багато, але якого реалізація на жаль все посувається вперед.

Організаторкам великого діла треба побажати найкращих успіхів.

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА ВІЗИТУ
це вовняні м'ячі — із шкільні шундраки, чоловічі, жіночі, убрання та всякі шовки з магазину
„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЕСКА, ГАЛИЦЬКА 16,
12/47 тел. 26-10.

З польської преси.

„За 5 хвилин дванацята."

Від останнього нашого огляду польської преси появилось у ріжних польських часописах чимало таких статтей на українські теми (чи на такі, що нас близько торкаються), які вимагають згадки. Належить туди нпр. цикль статтей **проф. Ольгерда Гурки** в варшавському „Піоні" а ревелятори про „Огнем і мечем" Сенкевича; великий фейлетон **Леона Васілевського** у святочному числі **„Роботніка"** п. н. „Національні проблеми"; передова стаття у **„Курері виленськім"** п. н. „Роздоріжжя церковного життя"; статті **Адольфа Бохенського у „Бюлетині польсько-українськім"** про Вячеслава Липинського; велика стаття **Станислава Грабського** у святочному числі катовицької **„Польонії"** п. н. „Проблема національної політики у Східній Галичині"; велика стаття (бромова) **Яна Бобжинського** п. н. „На рейках української справи" у **„Нашій Пшиялоснці"** та дискусія з приводу тої статті (громови) тамже; велика стаття п. н. „Україні" у часописі **„Зриа"**; обширна стаття **Ст. Глясса** в 3—4. ч. журналу **„Всхуд"** про розвоєві тенденції більшовизму і і.

Однак на першому місці треба таки присвятити увагу статті (на жаль — анонімній) п. н. **„За пять хвилин дванацята"**, яка появилася у **„Бунті Млодих"** з 20. ц. м. Стаття відзначається таким знаменитим знанням польсько-українських відносин і такою правильною характеристикою польської національної політики, що треба булоб дивуватися, колиб її автором був — поляк.

Стаття така обширна, що — на жаль — можна зацитувати тільки короткі уривки.

На вступі автор дає погляд на шалену радикалізацію настроїв в українському громадянстві, яка доводить до зросту найдократії. Польська публіцистика вдовольняється скиданням за цей стан вини на українців, допускаючи щонайвище „злагіднюючі обставини". Тимчасом „треба вимкової сліпоти", щоби не добачувати факту, що „ніколи досі (навіть після пацифікації) комплекс польсько-українського життя не представлявся так безнадійно мертвецьки, як нині", та треба „вимкової злоби, щоби того білянсу не признати".

„Сладати вину на українську сторону або на „посторонні впливи", яких зрештою не можна негувати (інша річ, що кількократне згадування про „Берлін" і „Харків" у такій поважній статті неприємно вражає, як якась „концесія" для відомих „теоретиків" про совітсько-німецький „диктат" — Прим. Ред.), скриває в собі не лише **глибокий** песимізм щодо будучого розвитку випадків, **але й** песимізм щодо наших політичних здібностей. Ствердження факту, що не ми не зуміли в найменшій мірі розвязати нашої „української проблеми", що не вміємо підійти до нього вині, коли ситуація за Збручем так дуже влекшує нам справу, — це ствердження компромітує не українців, а нас. Це лише доказ, що ми нездібні розвязати одну з найкапітальніших меншинових проблем... Це не означає [illegible] го, як лише банкротство нашої політики [illegible] — нашої. Тільки ми як державний нарід, відповідальні за неї. Тільки в наших руках, побідних і правлячих, спочиває ініціятива...

Кажучи про аннуляси польської національної політики, автор наводить „серію неповязаних фрагментів". „Отже наперед спроба асиміляції". Тут згадує про університетські катедри, кольонізацію, надписи, шкільну політику. В черговому періоді „угоди"

ми пошукували і впускали до сойму неодноократно моральмо найслабші одиниці, або найгірші, здібні вбити всяку ідею замирення. Оперта на таких „стовпах" співпраця зганьбила на довгі роки ідею великої справи. Потім прийшла ера програмового лібералізму, голошеного в парляментарних заявах... Одначе скінчилося на деклярціях... Засада „рівних прав і рівних обовязків" не була (коли йде про права) реалізована. Замісць неї розпочався такок у завороженому колі: хай спершу українці виявлять свою льояльність, а потім ми їх зате нагородимо. Зрештою, та засада була вже в заложенні недостаточна супроти народу зі спеціяльними аспіраціями. Українці не жадають прав рівних ані упривілейованих, але прав інших. Покликуються на свою далеко посунену окремішність, на свою коротку але живу державну традицію та хочби на австрійську автономію, що давала їм більше. Нема сили, яка могла б змінити їх становище і погодити з правами, присвоєними нам жидівській меншині...

У ході тих декламацій про права й обовязки злітає пацифікація. Можливо, що її треба було, але річ певна, що формально і фактично вона зліквідувала навіть серединки лібералізму...

По одному боці остає на арені поліція, по другому — ОУН. Інші актори не мають вже голосу. Ті дві сили репрезентують обидва народи в їх взаєминах... Тепер уже не ведемо ніякої політики... Вирішують все виділи безпеки...

Далі переходить автор знову до банальних закидів, які польська сторона робить українським політичним партіям, що вони — мовляв — не навчили молоді реалізму.

А що ми зробили, щоби влекшити тим партіям легальну боротьбу і уможливити їм доказати її успішність? Що ми дали цим політикам, щоби вони могли супроти власного громадянства виказатися вартістю реалізму? Які атути вони, позитивісти, можуть протиставити революційним гаслам негації? Чим ми скріпили їх надзвичайно тяжке становище?

Пригадуючи останні натяки проурядової преси та ріжних польських чинників про недалекі нові „рішучі і тверді заходи", автор протиставить їм приклади навіть з Волині, де цілий ряд недавніх пасивних сіл є вже (як іронічно каже автор) „зажжені протидержавною агітацією"...

Закінчує автор історичною пригадкою прикрих для держави прецедесів, які бувають наслідки неполагоджених важких внутрішньо-національних конфліктів.

—o—

Радек заповідає війну.

МОСКВА 2. 1 ПАТ. Радянська преса в новорічних числах обговорює теперішню міжнародню ситуацію. В „Ізвестіях" Радек переводить паралелю між змаганнями Японії та Німеччини, стверджуючи, що обі держави прямують до захитання стабілізації відносин у капіталістичному світі, кожна в рамах своїх інтересів. Німеччина має комплекс версайський, Японія тихо-океанський, причому обі держави прямують до зміни взаємин з Радянщиною. Тихий Океан, Рен і Висла творять одну спільну стратегічно-політичну площину. Акція обох держав спрямована проти Франції, Польщі і Радянщини. Надії деяких англосаських політиків на можливість льокалізації конфліктів і збереження невтральности якоюнебудь з держав є пусті. Вкінці Радек стверджує, що до загальної війни прийде скорше чи пізніше.

—o—

Перед в'їздом Саймона в Римі.

РІМ, 2. 1. ПАТ. Агенція Стефані повідомляє: Міродайні італійські кола дожидають з великим заінтересуванням візити мін. Саймона в Римі. Хоча візита не має офіціяльного характеру, одначе розмови з Мусоліні мусять заторкнути головні проблеми теперішньої хвилини, а саме справу розброєння і реформу Союзу Народів. Можливе, що італійський уряд висловить свій погляд у тих справах ясно та рішучо. Слід підкреслити, що Англія й Італія від самого початку женевської конференції старались йти у співпраці, необхідній для відбудови економічного й політичного життя в Европі.

Наші ревеляційні ціни природних виноградних вин!!!

Найстарша угорська марка, що істнує більше як 100 літ це Palugyay Budapest між іншими світовими марками через нас репрезентована.

Декотрі ціни і ґатунки

Palugyay зелене	1 пл.	0·7 л.	зол. 2·90
Porto австрійське	„	„	„ 3·—
Cognac французьке	„	„	„ 3·90
Palugyay витравне	„	„	„ 3·85
Medoc червоне	„	„	„ 3·75
Tokaj маєський 1923	„	„	„ 3·90
Palugyay богослужебне 1923	„	„	„ 4·—
Veteiner Cabinet австр.	„	„	„ 4·50
Sherbinski Vermouth	„	„	„ 4·—
Palugyay Eszencia	„	„	„ 4·75
Mechiore Cognac	„	„	„ 4·75
Palugyay шампанське	„	„	„ 4·50
Malaga оригінальна	„	„	„ 4·75

Tokaj 1923	1 пл.	0·5 л.	зол. 2·90
Graves французьке	„	0·7 „	„ 3·60
Karlovitzer червоне	„	„	„ 3·25
Угорське червоне	„	„	„ 3·95
Tokaj солодкий	„	„	„ 3·75
Tokaj Hedvaljai 1923	„	„	„ 3·90
Sauternes французьке	„	„	„ 4·30
Gumpoldskirchner	„	„	„ 3·90
Tokaj Furmint 1923	„	„	„ 3·95
Malaga люксусова стара	„	„	„ 4·95
Tokaj „Specjal" Szechenyi	„	„	„ 4·75
Marsala D'Asti італійське	„	„	„ 3·50
Tarragona еспанське	„	„	„ 3·50

та 80 ґатунків постійно на складі

ВИКЛЮЧНА ПРОДАЖА НА ПОЛЬЩУ VIN-MONOPOLE **Філія: ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 2. — Тел. 68-42.**

Висилає по провінції в спеціяльних хемічних пачках від 2—10 пляшок за післяплатою. Ефектовні подарункові пакети по рекомендованій ціні. На всякі карнавалові імпрези даємо вина в комісову продажу.

Французька відповідь Німеччині.

Канцлер Гітлер приняв 1. ц. м. французького амбасадора в Берліні Понсе, що поінформував його про становище французького уряду супроти німецьких пропозицій щодо розброєння. Понсе передав Гітлерові в приявності міністра закорд. справ Нойрата меморіял на 15 сторінок друку. Як зазначує французька преса, відповідь французького уряду дуже повдрежлива і є тільки вступом до властивих переговорів, які повинні продовжуватися в Женеві при участи всіх держав, що беруть участь у розброєнній конференції. Нота відкидає рішучо розмови про нове озброєння Німеччини. Французький уряд готов признати Німеччині ті права, які означено в рамах конвенції, і в тій концесії, яку представив мін. Саймон 14. жовтня м. р.

—o—

Радянщина за Союзом Народів.

МОСКВА, 2. 1. ПАТ. В тутешніх політичних колах кружляють фальшиві чутки, що мовляв у найближчому часі Радянщина вступить до Союзу Народів. Радянські урядові чинники, запитані кореспондентом ПАТ-а, не заперечили тих чуток, заявляючи, що така евентуальність зовсім не виключена.

На основі інших вісток енунціяції Молотова і комісаря Літвінова можна розуміти як готовість до співпраці зі Союзом Народів без формального приступлення до Союзу.

—o—

Новорічні проклямації.

З приводу нового року президент Гінденбург оголосив для німецької збройної сили приказ, в якому, підкреслюючи значіння торічних змін для німецького народу, закликає армію та фльоту, щоб у виконанні своїх обовязків зберегли вірність і слухняність. Окремі проклямації видали міністр Райхсвери ген. Бльомберг і міністр летунства ген. Ґерінґ. Остання проклямація кінчиться словами: „Присягаємо, що в новому році, подібно як досі, все німецьке летунство стане в праці і вірній слухняности при нашім провідникові Адольфі Гітлерові“.

БЕРЛІН, 2. 1. ПАТ. „Фелькішер Беобахтер“ оголосив проклямацію Гітлера до націонал-соціялістів. Вказуючи на дотеперішні етапи своєї боротьби за здобуття влади в Німеччині, Гітлер заявляє, що метою нашої боротьби назверх не може бути ніщо інше, як тільки здобути для народу рівноправність і чесну співпрацю, щоби недопустити на будуче до проливу крови.

—o—

Після румунського атентату.

Румунська рада міністрів завела виїмковий стан у повітах Букарешт, Клявзенбурґ, Чернівці, Яси, Кишинів, Ґалац, Констанца, Темешвар, Бел. Вараждин, Прахова і Домбровіца.

Стверджено, що атентатчик Константінеску при останніх виборах до парляменту кандидував з листи Залізної Ґвардії, яку опісля розвязано. Убийник заявив, що виконав замах на премієра Дуку, уважаючи його відповідальним за всі розпорядки проти Залізної Ґвардії.

Поліція перевела арештування серед членів Залізної Ґвардії. М. ін. арештували димісіонованого ґенерала Кантакузена, тимчасового провідника Залізної Ґвардії.

Коло Букарешту знайшли під мостом Фундени трупа мужчини з відзнаками залізноґвардійця. Доходження виявило, що це Чімеле, член Залізної Ґвардії. Здогадуються, що Чімеля вбили тому, що відмовився виконати приказ, виданий провідником ґвардії Колреану. Знайшли при нім револьвер і лист, адресований до жінки Колреану. Зміст цього листу держать у тайні

—o—

Виїмковий стан в Арґентині.

В арґентинській провінції Санта Фе вибухло минулого тижня повстання радикальної партії під проводом бувшого президента Альвеара і перемінилося в кріваві бої з військом, якого частина прилучилася до повстанчого руху. Комунікація між Буенос Айрес і збунтованою провінцією перервана. Причиною повстання є невдоволення з господарської політики уряду, що вславилась корупційною системою та зловживаннями на шкоду трудового населення. На основі звідомлення міністерства маринарки повстанці здобули біля Пасолібр один корабель, але незабаром його втратили. В боях згинуло багато людей. Уряд зволів арештувати Альвеара і завів у цілій Арґентині виїмковий стан.

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла“, Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

Бажаєш собі доброго освітлення,

але Тобі трудно вибрати відповідну жарівку. Доказом добре понятої ощадности буде, якщо купиш шляхотну, повновартісну і економічну жарівку, яка, зуживаючи мало струї, дасть багато світла —

TUNGSRAM

Ґубернатор для Закарпаття.

Кандидати на становище ґубернатора в Ужгороді.

На Закарпатті давно вмер ґубернатор, а нового ще й досі нема. Але якось „ґубернаторської проблеми“ не відчувають на Закарпатті в такій мірі, як нпр. було при призначенні нового епископа. Здається, навіть ніякої боротьби нема — хіба не все одно, хто буде лялькою, яку все одна й так рука тягнутиме за ниточку?... Навіть ні. Лялька ця буде находитися в стані спокою, як покійний А. Бескид, що лише раз у місяць брав перо для підпису квіту при поборі ґубернаторської платні, яку досить акуратно відсилав у якийсь банк до Мадярщини. Ніякої політики він не вів та взагалі нічого не робив.

Ось недавно у Ужгороді на зборах представників партій згадували такі імена, як кандидатів на становище ґубернатора: сенатора *Е. Бачинського, д-ра Мачика, К. Грабара та о. Августина Волошина.*

Щодо цих кандидатів, то Бачинський та Грабар — репрезентанти аґрарної партії, що нині фактично править на Закарпатті. Чомусь аґрарники забули висунути на репрезентанта Закарпаття ще одного визначного діяча аґрарної партії — Ширенького. Він справді був би достойним репрезентантом сучасного аґрарного режіму. То не шкодить, що він брав колись участь у розстрілі Колчака на Сибірі — тепер він членом від аґрарної партії. Це би свідчило на його користь — руку мав тверду й певну, а тому Закарпаття могло би при нім процвітати. Особливо економічний розвиток він би зумів поставити на значну висоту, приймаючи на увагу те, що він став з бідного верховинця найбагатшим поручмарем на цілім Закарпатті. Це вказує на його неабиякий господарський хист.

Зрештою про аґрарних кандидатів трудно щось позитивного сказати. Е. Бачинський належить до тої мадярської шляхти, що при аґрарному режімі переорієнтувалися і стали до послуг чеської аґрарної партії, де репрезентує „русскій“ народ Закарпаття. Взагалі висунуті кандидати аґрарної партії ніколи політикою до часу своєї служби в тій партії не займалися, а за мадярського режіму не були ніякими суспільними діячами та ледви чи й признавалися до свого народу. Залишаються д-р Мачик та о. А. Волошин.

Д-р Мачик мабуть справді ідейний москвофіл. Він ще за мадярського режіму під впливом відомого московського дослідника Закарпаття історика Петрова зацікавився своїм народом і дуже захопився православієм; д-р Мачик був тоді суддею на Закарпатті. Мадяри перенесли його сербську етнографічну територію Мадярщини. Він вже досить стара людина, на емеритурі, ніколи політикою не займався та як політичний діяч не відомий. Зате він завзятий пропаґатор православія та глибоко вірить у „велікую Росію“, обовязково з царем на чолі. Від призначення його ґубернатором хіба мало би користь православія і двох-трьох московських реакціонерів-монархістів, що нашептували би старому дідові казки про „велікую Расію“, царя-батюшку і сильну славянську державу. Але режім на Закарпатті не змінився би. Тепер д-р Мачик номінально вважається головою краєвої організації чеської національно-демократичної партії д-ра Крамаржа, яка на Закарпатті зветься „Русская Народная Партія“.

Залишається ще один кандидат *о. А. Волошин, про котрого можна вже поважно говорити* як про кандидата на ґубернаторське місце; але тут є одна перешкода — він... належить до українського табору, а тому з його призначенням мусів би змінитися режім. Зо ледви чи о. А. Волошин погодиться стати лише фіґуркою на ґубернаторовськім місці. Це активний політик і заслужений громадянин, широко відомий суспільний діяч ще за мадярських часів, що не лише пасивно співчував, але й активно працював тоді над національним пробудженням свого народу та боровся, скільки було можливости, з тою шаленою мадяризацією, яка тут велася. Це одинокий кандидат зі згаданих чотирьох, що має реальні заслуги перед рідним народом своєю великою працею на Закарпатті. Особливо як педаґоґ тих ще мадярських часів він свою національно-культурну працю при таких тяжких умовинах, що просто тяжко повірити, як він міг все таки стільки зробити.

Перед Прагою має о. Волошин ту заслугу, що головно його заходами дійшло до приєднання Закарпаття до Чехословаччини. Тому можна вважати сіне іра от студіо, що він з одинаким зі згаданих кандидатів достойним репрезентантом Закарпаття. Особливо приймаючи на увагу ту енерґійну реаліоністичну пропаґанду, яку розпочали в останньому часі мадяри, тіж мав би вагу і для закордонної репрезентації Закарпаття, бо врешті-решт Закарпаття стане проблемою міжнародньої політики. Мадяри в цьому напрямку робили величезні успіхи, особливо з Англії. Ширенький, Бачинський та інші аґрарні кандидати змогли би хіба репрезентувати сучасний аґрарний режім, але не Закарпаття, бо ніхто з них не брав найменшої участи в приєднанні Закарпаття до Чехословаччини. Крім того мадярській пропаґанді ледви чи вдалось би чимнебудь скомпромітувати особу о. Августина Волошина...

При призначенні о. Авг. Волошина фактори неґативні для Праги — його українство, друге — зміна сучасного режіму на Закарпатті. Позитивні для Закарпаття — його політичне вишколення, громадсько-культурна діяльність та народолюбність і щира праця для народу, популярність та авторитет у всього громадянства без партійної ріжниці. Прага буде мати складну проблему до вирішення в справі призначення ґубернатора, коли вона не схоче змінити своєї москвофільської політики на Закарпатті. Бо зовсім слушно зауважує „Вперед“, орґан с.-д. партії Закарпаття у ч. 24. (з 15. 12. 1933:

„На Підкарпатті є такі люди, які піднесли би авторитет ґубернаторського уряду. Ті люди здібні, віддані народній справі, не спекулянти, що продалися за шмат гнилої ковбаси сильним володарям, не узалежнюють свого політичного світогляду від посольського чи сенаторського мандату. Але... але ці люди з українського табору, ці люди поступові, які дивляться на підкарпатську самоуправу те як на потарську сваволю, не як на гасцяя політичних спекулянтів, а хочуть у ній бачити справжню демократичну форму самоврядування, яка забезпечила би вільний розвиток всіх творчих сил краю. Підкарпаття тепер перебуває в руках сільських писарів, що звуться тут потарями. Вони фактично командують народом при всіх своїх культурних обмеженостях. Окружні начальники — це слідуюча ступінь адміністративної бюрократії, вони в більшости зовсім від писарів не втікли. Глибокого розуміння демократичних форм перевиховання в них немає, вони далекі від вирозуміння державного народоправства. Також, як і потарі зловживають своїми уповноваженнями, перестановлять «бі»

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ
найдешевше дістанеш у текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 3.
22/45

слені рамці своєї влади. В цьому — праця влади така сама, як і давні часи. Всі вони керуються наказом: Руки геть від мене".

Закарпатські українці можуть сказати одно: Сили молоді відроставать, гартуються в боротьбі та в умовинах демократії, що панує в ЧСР, коли виборять народові належні права і полишать набувати самі свого репрезентанта. Аграрний режім не вічний за Закарпатті, а антинародна москвофільство, вістівки типів, що показано силою захватчиків, не може. Коли не буде мати зовнішньої підпори — швидко розвалиться. *М. О.*

Комісія Ліги Націй в справі Закарпаття.

Державам, що є членами Ради Ліги Націй, розіслали для ознайомлення документ, у якому тричленний меншинний Комітет Ради (еспанець Нахера, англієць Маккін і француз Дінарі) повідомляє генерального секретаря про висліди розглянутої меншинної петиції, предложеної 12. грудня 1932 р. Лізі Націй предсідником Руської Ради Народньої Оборони в Америці Михайлом Югасом у справі Закарпатської Руси. Михайло Югас (малюрок) обвинувачує чехословацьку владу, що досі не дала Закарпаттю автономного сойму, хоч обовязана до того умовами, що залежить руське шкільництво на Закарпатті, щоби чехізувати цю країну та піддержує мовний хаос протегуванням чеської і української мови.

До Югасової петиції додала чехословацька влада пояснення, в яких обговорює всі аргументи петиції, виправдується, чому досі не уконституувався закарпатський сойм і що за чехословацького режіму зроблено на полі шкільництва, щоби тамошньому населенню було можливо вчитися в школах усіх типів у рідній мові та що досі рішено справу мови.

Щодо документацію — Югасовий меморіял і пояснення чехословацької влади — розглянув меншинний комітет 11. жовтня 1933 р. і тепер про висліди каже таке:

Комітет розглянув обширні документи, які йому предложено й успокоїла його створіть, точність і ясність пояснень чел. влади в усіх справах, яких торкається петиція, головно що торкається мовної практики, шкільництва, різних ролів навчання і т. д. Справа автономії Закарпаття не могла не цікавити Комітету. Комітет із вдоволенням приняв до відома пояснення чел. влади в тій справі, а саме, що політичне виховання місцевого населення не поступає успішно вперед та що остаточно значини усіх. Чехословацька влада стверджує теж, що здійснення автономії в нинішніх часах стоїть на перешкоді господарська кріза взагалі та тягарі, які Закарпаття мало би, коли б у теперішньому положенні мало оплачувати з власних засобів автономну адміністрацію. Цю перешкоду переносить Комітет уважає оправданою та вірить чел. влаці, що вітиме далі вибраним шляхом аж до повного сповнення умови меншинної умови, яку підписала. До того часу (Комітет вірить що він прекрасно) правдиво сприятливішим обставинам, права закарпатського населення загарантовані внутрішнім законодавством.

У дописці Комітет повідомляє, що рішився закінчити розглядання справи й не поручати її Раді Ліги Націй для дальшого розгляду.

Наймодніші матеріяли НА КАРНАВАЛ
Візитові сукні — Вовни та матеріяли на мужеські убрання
по цінах надзвичайно низьких.
ДІМ МОДИ
ЛЬВІВ, ПЛ. Марійський
Просимо оглянути наші вистави.

Нова німецька зброя.

ВІДЕНЬ, 2. 1. ПАТ „Зон-у. Монтаг-Ітг." повідомляє, що Німеччина робить воєнні приготування від французької границю. У віддалі 30 км. від границі будує вежі французьких фортів залізо-бетонові рухтування, незвані досі у воєнній техніці. Досі збудовано сто таких рухтувань. Французи кажуть, що рухтування мають стріляти до кидання ракет з вибуховими матеріялами або трійливим газами. Ракети можуть за кілька мінут знищити великі простори землі.

—o—

МОЖУТЬ ВИДАВАТИ ЧАСОПИСИ, ТА ЛИШЕ ЖИДІВСЬКІ.

Новий німецький прусний закон, що вийшов у життя з 1. січня 1934., заборонює передовсім редакторам критикувати владу, далі постановляє, що журналістом може бути лише арієць. З неарійців лише ті, що боролися за Німеччину, або ті, яких родина згинула в боротьбі за Німеччину. Жиди можуть видавати лише жидівські часописи. Марксист не сміє бути редактором. Редактором може стати арієць, коли скінчив 21 літ життя після 1-річної практики.

—o—

НОВИЙ КУРС В ЕСПАНІЇ.

Еспанська міністерська рада ухвалила, що треба іменувати посла в Ватикані. Від початку республіки аж досі не було це місце обсаджене.

—o—

По широкому світі.

— Студенти університету у Дебречині і Сегедині здерлися з вписами на новий півріч, доки не будуть приняті їхні домагання, спрямовані проти жидів.

— Голову центрального виконного комітету Таґілістану, Максума і голову ради народніх комісарів у тій республіці Галібаєва вилучили з компартії за „буржуазний націоналізм".

— Сталін мав двогодинну розмову з американським амбасадором про господарське положення Зл. Держав.

— З Москви вислано 67 стрипів полота загальної ваги 5.900 кг. з призначенням до Берліна.

— Американський амбасадор у Парижі Страус уступив зі свого становища, не могучи погодитися з господарською політикою Рузвельта.

— В Гельзенкірхені було в сильвестрову ніч багато нападів на членів штурмових відділів, наслідком чого поліція арештувала багато осіб. В Рієтелені пат Вестрою застрілено команданта штурмових відділів.

— Помер китайський міністер закордонних справ і посол у Вашінґтоні д-р В. Ва. Вінгтон.

През. Масарик для закарпатських дітей.

Президент Чехословаччини Масарик дав на акцію відживлювання дітей на Закарпатській верховині 100.000 ч. к.

—o—

Справа д-ра Г. Лужницького.

КОМУНІКАТ.

У „Новому Часі" з дня 25. грудня 1933. д-р Г. Лужницький оголосив отвертого листа, в якому закидає Раді, що вона неправно і безпідставно припинила його на 1 рік у членських правах та що змінила на його некористь вислід Громадянського Суду. У звязку з цими закидами Рада стверджує вдруге, що оречення Гром. Суду дійсно у категоричній і безсумнівній формі виключило підозріння, кинене супроти д-ра Г. Лужницького щодо конфіденціональної служби; однак Рада Т-ва отримала від Гром. Суду окремого листа про поведінку д-ра Г. Лужницького незалежно від закиду конфіденціональної служби, і на підставі цього листа, покликуючись на зовсім виразний текст 11-ої точки статуту Т-ва письменників і журналістів, Рада мала повне право прийняти супроти д-ра Г. Лужницького такий вимір кари, який прийняла з дня 14. грудня 1933. Якщо собі цього д-р Г. Лужницький бажає, маючи до цього повне право, ця справа може бути предметом розгляду на найближчих Загальних Зборах.

За Раду Т-ва письменників і Журналістів ім. І. Франка:
Д-р Стахів Матвій, заст. голови,
І. Кедрин, секретар.

—o—

50-ліття українського фемінізму.

З нагоди 50-их роковин українського фемінізму вечором дня 30. XII. 1933 р. заходом філії Союзу Українок у Львові відбулись в салі Української Бесіди Святочні Сходини членів згаданого Союзу.

На програму Сходин склався основний реферат п. Ольги Дучимінської; фортеп. сольо — Рахманінов: Прелюдія, Дебюссі: Сяйво місяця і Скот: Країна льотосу — п. Наді Біленької; рецитація — Наталія Кобринська: Блудний метеор і Два брати — п. Ірини Гургулівної; сольоспів — О. Нижанківський: „Не видавай мене замуж", Стеценко: „Вечірня пісня", наддаток: „Народня пісня" — п. Марії Свірської.

Свято пройшло серед святочного настрою.

о. а.

Сказали чехи — НАРОД СОБІ. І стали собою. Це слід нам памятати у ГРУДНІ.

ПАПА ЩАДИТЬ.

Папа Пій XI. розпорядив, щоби зі служби Ватиканського Міста відправити 600 робітників. Ті робітники направляли дороги й огороди у папських добрах. Решта, 400 робітників, докінчують роботи.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 804 1—3

— **Робітня футер Юліяна Глушевського. Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала.** Львів. Хоруженка 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 29-100

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, I. пов. Приймає замовлення на 40 проц. дешевше на мужеські вбрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 463 7—8

— **На Свята — вудженину і мясиво** всіх родів і першої якости поручає **Теодор Пязка, Руська 16.** тел. 59-74, Личаківська 87, тел. 80-76. 38 502-3

— **Арештування.** В селі Гребенці, пов. Жовква, арештувала куликівська поліція в неділю 31. м. м. сімох сільських хлопців: Павла Лахмана, Івана Кукіля, Василя Сороку, Михайла Сороку, Миколу Ціла, Михайла Равку і Миколу Доброснця — всіх під замітом знищення образів у школі в сусідньому селі Сторонятині.

— **Новий комісар міста Перемишля.** Міністер справедливости розвязав дотеперішню управу м. Перемишля тому, що не вивязалася якслід зі своїх обовязків, і покликав на становище тимчасового комісаря міста Л. Хшановського, б. старосту з Ланцута, а на його заступника інж. Л. Скарського з повітової дорогової управи. Дотеперішня рада міста залишається дальше в урядуванні.

— **Централізація ЗУПУ.** З днем 1. ц. м. всі дотеперішні Заведення обезпечень умових робітників у Львові зліквідовано, а їхні права і обовязки переймає централя у Варшаві. Покищо зліквідовані заведення урядують у своїх дотеперішніх осідках і туди слід зголошувати всякі вимоги, зголошення та претенсії.

— **Письменниця дістала літературну нагороду.** В міністерстві народної освіти у Варшаві відбулося засідання жюрі в справі державної літературної нагороди в сумі 7.000 зол. Нагороду признано письменниці Марії Домбровській, авторці повісти „Дні і ночі".

— **До артистично-керамічної робітні** потрібує різьбар С. Литвиненко учеників(ниць). Потрібні також токарі в глині. Мистець приймає щодень в часі 11—1. год. в робітні при вул. Потоцького ч. 58 А у Львові.

— **Львівська хроніка.** Арештовано Петра Шимуду, Н. Кульчицького і Марію Кульчицьку, прилежаних на горячому вчинку поширювання фальшивих 10-золотівок. — Бувш. урядовець львівського маґістрату Влад. Кшечунович, потягнений до судової відповідальности за спроневірення чинишів від міських домів, помер отроївшись вероналем. — На вул. Курковій впала з даху камяниці під ч. 5. велика брила леду на голову 23-літнього Едмунда Оберлендера і тяжко його ранила.

— **Чотири трупи в пивниці.** Два селяни з Комарна, Теодор Бариляк і Олекса Гірський винаймили в домі ч. 89 при вул. Городецькій у Львові пивницю на склад яблок. Перед кількома днями знайдено в тій пивниці неживого селянина, а біля нього лежали трупи трьох незнаних жінок у віці коло 20 літ. Знайдено теж останки якоїсь їди. Лікар ствердив, що всі четверо померли наслідком отроєння. При трупах не було ніяких документів, що могли би ствердити їхню тотожність, тому вислано до поліції в Комарні телефонограму, щоби родина згаданих господарів приїхала негайно до Львова. Показалося, що померли в пивниці 51-літній Михайло Гірський, його 20-літна донька Наталія, дальше Наталія Бариляк, донька спільника Гірського і 20-літна Наталія Ліщицька, всі з Комарна. Переслуханий Бариляк сказав, що в суботу Гірський виїхав до Львова з трьома дівчатами, везучи більшу скількість яблок на продаж. Яблока хотів продати на площі Унії Берестейської, причому дівчата мали йому помогати. Здогадуються, що всі зачадилися від залізної печі, в якій напалили вуглем.

— **Смерть визначного німецького письменника.** В м. Альтавезе, у Стирії, у свому постійному осідку, помер один із найбільших сучасних німецьких повістярів Яків Вассерман, у 60 р. життя. Написав він чимало повістей, з яких деякі мали небуденний успіх. Ось його твори: „Жиди з Шіндорф", „Історія молодої Ренати Фукс", „Малий гусій", „Хрістіян Ванґафе", „Фабер або втрачені роки", „Лявдін і його близькі", „Гомін довкола юнкера Ернста", „Справа Маврикія"

Сильвестер Пана Антона.

Коли пан Антін обрахував свої фонди, що йому залишились по святах, світ став для нього сірим і поганим. Хоча Новий Рік був недалеко, а з ним і нова пенсія, але пан Антін загнався трохи у видатках і коли сплатити свої зобовязання то на січень не лишиться йому багато, не кажучи вже про св. Сильвестра, який любить, щоби його святкували шумно та весело.

Зрештою, правду кажучи, панові Антонові голово йшло про Сильвестра. Зі своїм парубоцьким мешканням і харчем дасть собі раду, але попрощатись зі старим роком і привітатись з новим на це треба мати жиру готівку і то добру.

— Бажати щастя на сухо — думав собі пан Антін — можна хіба собі тільки особисто. Хтось інший готов образитись.

І ось прийшла йому несподівано до голови така думка:

— Справді, чому я не мав би подумати цього року про себе. Коли я наприклад вкладу трохи грошей, що мені залишились, у льотерійний льос, то можу стати міліонером легким коштом.

— Другого Сильвестра відсвяткую так, що він вибачить мені цьогорічну недбалливість.

А що пан Антін був людиною швидких постанов то пішов простісько до колектури і купив льос із IV-ої кляси Державної Льотерії.

Хто знає, може за місяць буде справді міліонером.

ДИМІТРОВ І ТОВ. НЕ ВИЙДУТЬ НА ВОЛЮ?

Президент поліції в Ляйпціґу заявив на запит, що не дістав вказівок від свого начальства в Берліні в справі болгар, звільнених у розправі за підпал райхстагу. На його думку болгар передадуть іншому урядові для дальшої справи. З повищих слів можнаб здогадуватися, що проти Димітрова й тов. відбудеться ще одна розправа.

Провідник Лейбур Парті Ленсбері, зажадав від англійського міністра внутрішніх справ, щоби згодився на приїзд звільнених болгар до Англії

Оборонець обв. Торґлера д-р Зак зажадав за оборону 15.000 марок.

—o—

ВЕНІЗЕЛЬОС ПІД ПОЛІЦІЙНИМ НАГЛЯДОМ.

З Атен повідомляють, що дім бувш. президента міністрів Венізельоса окружило 50 тайних агентів і жандармів. На запит у парляменті президент міністрів Цалдаріс відповів, що йде тут лише про безпеку Венізельоса, щоби його так охоронити перед атентатами. Одначе здогадуються, що дім окружили були тому, щоби Венізельос без страху виїхав із краю. Загальне політичне положення в Греції дуже поважне. Здогадуються, що міністр війни Кондиліс розпише вибори якнайскорше. Мають теж проголосити виїмковий стан.

—o—

З ПРЕЗИДЕНТА ЦІСАРЕМ.

ШАНГАЙ, 2. І. ПАТ. Згідно з вістками з Токіо манджурського президента коронують 1. лютого на цісаря Манджурії.

БЕЛЬҐІЙСЬКІ ГІТЛЕРІВЦІ.

Бельґійська нац. соціялістична партія Зелених Сорочок росте з дня на день. Членів зорґанізованих на німецький зразок має партія вже 60.000. Головою партії є Ван Северен, Гітлерів довіренник, а головою гол. централі в Брюселі є Данило Ван Дамм. Вони вже мають кілька зелених домів. Партія вдержує окремі військові відділи, в одностроях із револьверами та кийсами. Більшість пробоєвиків рекрутується з безробітних, які дістають добру денну платню. Бельґійські нац. соціялісти засипають міста й села летючками у французькій та фляманській мові, головнож проповідують антисемітизм. Кажуть, нібито досі бельґійські нац. соціялісти дістали з Німеччини 25 міліонів бельґійських франків. Почесним членом нац. соціялістичної партії в Антверпені вибрали тамошнього німецького консуля. В звязку з тим замітна в краю сильна протижидівська пропаґанда, головнож в Антверпені, де здавна є велика жидівська кольонія. Влада поборює цей рух і заборонила нац. соціялістичні походи й демонстрації.

—o—

КАТАСТРОФАЛЬНА ПОВІНЬ.

ЛЬОС АНДЖЕЛЬОС, 2. І. ПАТ. Зливні дощі, що падуть від довшого часу в середущій та південній Каліфорнії, спричинили катастрофу повені, якої не знають у розмірах і наслідках від 1887. р. Дотеперішні втрати виносять ок. міліона долярів. Досі виловили 31 людських трупів із води. Тисячі людей без даху над головою. Вода схопила та знищила 20 мостів. Місто Ґлендейл не має води до пиття. Околиці Монтрози відрізані від світа, не мають світла, бо електрівня залита. В Льос Анджельос опадало за день 12 стіп води. На деяких вулицях вода доходить до 4 стіп. Частина зоольоґічного городу в Ґріфітовому парку знищена. Багато диких звірів утікло з городу та викликують переполох в околиці. Будинок т-ва бувш. комбатантів у Монтрозі завалився під напором струї, що падала з висоти 25 стіп.

—o—

НЕМА СПРИЯТЛИВИХ УМОВИН ДЛЯ АНҐЛ.-ІТАЛІЙСЬКИХ БАЛАЧОК.

РИМ, 2. І. ПАТ. Католицький орґан „Авеніре д Італія" оцінюючи міжнародне положення в теперішній хвилині, стверджує, що прелюдія до анґлійсько-італійських балачок, визначених на перші дні січня, не дуже то сприяслива. Примирливі наміри, що їх має Саймон і Мусоліні, на думку часопису, стрінуться з рішучою нехітю французьких кол і Малої Антанти. Одинокою надією буде зрозуміння, що коли прийде до реформи Ліґи Націй, то останутъ поза нею Німеччина та Японія, а не вийдуть до неї Заич. Держави та СРСР. Теперішня европейська кріза це кріза виснаження. Слід тямити, — пише часопис — що такий вислід був би справжнім паралїжем, а це при теперішньому стані европейського орґанізму моглоб погрожувати катастрофою.

НЕ ЖАЛУЙ ТРУДУ
зайди до нас, а переконаєшся, що гарна торбинка, парасолька, течка і т. і. куплені у фірмі „НОБЛЄС" буде найкращим дарунком на
ЯЛИНКУ
НОБЛЄС — ЯГАЙЛОНСЬКА 11 а.
10/33 Увага на фірму і число дому.

Різдвяних свят умерло в Зл. Державах від морозу 120 людей. — Тіло рад. амбасадора з Мадриду Луначарського привезли 1. січня з Ментони до Москви. — Коло Іркуцька знайшли в леді замороженого мамута з добре збереженим мозком. Клевяки важать 16 кг. і довгі на 2 м. 13 цм. — На Угорщині заборонено твори Леніна, Сталіна, Радка й Енгельса. — Чехословаччина має 35 проц. національних меншин. —

— **Автобус для Ватикану.** Італійський залізничий автобус „Літоріна" має великі успіхи в подорожі по европейських державах. Тому технічні фахівці Ватиканського Міста поручили, щоби „Літоріну" придбати для ватиканської залізничої мережі, бо не дуже економічна та скора комунікація.

— **Гимн „Союзу Українок".** Подається до відома Шановного Громадянства, що ноти гимну „Союзу Українок", укладу проф. Антона Рудницького до слів Уляни Кравченко, вийшли друком та є в розпродажі для членів „С. У." в домівці т-ва (Підвалля 7). Для ширшого загалу в ціні 1 зол. в усіх українських книгарнях. Для членів „С. У." в ціні 70 сот., за 10 примірників 5 зол. На порто долучувати 10 сот. — Виділ.

— **Страйк друкарів** тревав у Львові в понеділок і вівторок. Страйкували всі цінникові друкарні, тому теж „Діло" не могло появитися в понеділок і вівторок.

—o—

З судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН і ЛЕТЮЧКИ.

В дні 28. грудня 1933. р. відбулася перед судом присяглих у Львові карна розправа проти 24-літного студента прав **Івана Климова** зі Сільця Белзького, сокальського повіту, обвинуваченого під замітом головної зради з арт. 97 §. 1 к. к. та за поширювання нелеґальної літератури ОУН з арт. 154 §. 2. к. к.

Закинених злочинів допустився обвинувачений після змісту акту обвинувачення тим способом, що мав бути районовим командантом ОУН на терені сокальського повіту. В дні 24. липня 1933. р. приловив обвинуваченого функціонар поліції Пух у хвилині, коли обвинувачений сидів перед своєю хатою та переглядав нелеґальну літературу, а саме „Сурму", брошуру Ольги Волинянки „Местники" та брошуру про конспірацію, поміщену для змилення органів влади під наголовком „Електрифікація і трактори в сільському господарстві".

Трибуналові проводив окружний судця **Мелинський**, обвинувачував прокуратор д-р **Прахтель-Моравянський**, боронив пос. д-р **Степан Біляк**.

Поліційні свідки зізнали обтяжуюче для обвинуваченого, тимбільше, що обвинувачений був дотепер 4-кратно увязнений у звязку з протидержавною акцією, а в минулому році був засуджений за переступок з арт. 127 за зневагу уряду на 3-місячну вязницю. Прокуратор предложив також на розправі допис, власноручно написаний і пересланий обвинуваченим до редакції „Нашого Клича", про хроніку подій в Сокальщині у травні 1933. р., у змісті якого доглянувся злочину накликування до державної зради з арт. 154. §. 2 к. к. Цей допис був підписаний повним іменем та прізвищем обвинуваченого, а найшли його підчас останньої ревізії в редакції „Нашого Клича".

Після промови прокуратора, що домагався признання Івана Климова винуватим злочину державної зради з арт. 97 §. 1 к. к. та злочину поширювання нелеґальної літератури, промовив оборонець пос. д-р Біляк, який твердив, що конфіденціональні інформації поліції ніяк не можуть бути доказом вини підсудного, зокрема коли йде про такий тяжкий злочин. Колиж обвинувачений мав у себе нелеґальну літературу ОУН, то це ще не доказує, що він її поширював.

Присяглі судді заперечили 6-ма голосами питання щодо вини в поширюванні нелеґальної літератури. На основі цього вердикту трибунал видав присуд, котрим **засудив Івана Климова на 15 місяців вязниці**, зачисляючи йому слідчий арешт від 24. липня 1933. р.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Д-р С. Демидчук, Ню-Йорк. Просимо присилати ласкаво рукописи писані на інтерлінію та в перших машинових відбитках, тому, що збите письмо й нечіткі копії утруднюють працю складачам.

О. Ш., Олешів. Звернемо й напишемо подрібно у листі

„Христіян Колюмб або Дон Кіхот океану", „Маски Ервіна Райнера", „Етцель Андерґаст". У своїх біоґрафічних книжках він зясував свої суспільно-політичні погляди; признався явно до жидівства, але виступав проти сіонізму і проти повної асиміляції. Вассерман був майстром психольоґічної новелі.

— **Демонстрація румунської поліції.** Небувала подія сталася в Араді. Дяста поліцаїв рушило походом по місті, несучи таблиці з написом: „Домагаємося пенсії". Демонстранти задержалися перед будинком староства і вислали депутацію, домагаючися, щоби виплатили їм залеглу тримісячну плату. У відповідь староста спровадив військо і розігнав поліцаїв. Однак демонстрація всетаки помогла, бо вкінці виплачено половину залеглих плат.

— **Вовки пожерли виборців.** З Клюй в Семигороді повідомляють, що на двох селян, які вертали з Уждіну від голосування до сенату, напала тічня вовків. Селяни були безборонні і стали добичею голодних звірів. Люди, що їхали пізніше тою дорогою, позбирали тільки обгризені кости нещасних виборців.

— **Хотів виконати самосуд.** Безпосередньо після замаху на мін. Дуку шваґер убитого Міхнунешті, який був свідком стрілянини, добував до провізоричного арешту на двірці в Сінаї, де уміщено атентатчика Константінеску. Тремтячи з обурення, Міхнунешті добув револьвер і стрілив до атентатчика. Серед темряви тільки одна куля попала в рямя Константінеску, інші хибили. Заалярмована стрілами жандармерія розброїла Міхнунешті, що хотів виконати самосуд над убивником свого шваґра.

— **Даляй Лама проти виходу на найвищу гору.** Кілька днів перед смертю Даляй Лама прислав листа провідникові анґлійської виправи Ратледжеєнові, яка безуспішно старалася вийти на Маунт Еверест. У листі відмовляє Ратледжеєнові право оставати на тибетанській території, що є потрібне, щоби видістатися на гору. Лама пояснює, що остання виправа викликала гнів богів. Боги спричинили неврожай, який тяжко навістив тибетнаських селян. Бог не хоче, щоби людська нога станула на найвищій горі.

— **Продали тисячу дівчат.** У східній дільниці Льондону поліційна влада викрила бюро торговлі живим товаром, яку вели чужинці. Дохідження ствердило, що коло тисячі дівчат з ріжних сторін Анґлії вивезено до південної Америки.

— **Честилюбивість Сталіна.** Місто Бобрікі під Москвою, де викінчили найбільші тепер у Радянщині фабрики хемічного промислу, перехрещено декретом Сталіна на Сталіногорск. Є це вже 15-те з черги місто на території Радянщини, що дістало назву більшовицького диктатора.

— **Біда вужам.** З „Ди Інґліш Повст" довідуємося, що задля жіночої моди в Анґлії розпрощалося з життям у 1933 р. три міліони вужів, яких шкіра прикрашує жіночі черевики та торбинки. Шкіри тієї треба було стільки, що торговельники не могли настарчити її.

— **Страйк причиною катастрофи.** Паризька преса стверджує, що до жахливої залізничої катастрофи під Парижем причинився пасивний опір залізничників. На східнім двірці в Парижі вибухнув 23. грудня м. р. вечором 2-годинний страйк залізничників як протест проти несповнення їх домагань. Наслідком страйку спізнилися з виїздом потяги, а машиністи мали надробити спізнення на лінії, причому хаос в залізничому руху був одною з причин катастрофи.

— **Ріжні вістки.** Поспішний потяг Ван-Париж наїхав серед мряки на робітників, що направляли шлях. Трьох робітників убило на місці, а [illegible] його тяжко ранило. — Підчас нещастя

На театральному фронті.

До українських акторів!

(Заклик.)

Тяжка доля українського актора-спеціяліста, не тяжча безробітного, а найстрашніша доля актора-земляка, чи старця, зданого на ласку добрих людей, спонукала Раду Союзу Діячів Українського Театрального Мистецтва у Львові звернутися з закликом до наших працівників сцени:

Найвищий час, щоби занятися собою.

Закликаємо всіх наших акторів, гуртуватися у своїй професійній організації.

Навіть анальфабети, деякі нарібники творять свої станові організації, а наш актор, який крім образування, має велику дозу ідейности, про свою станову організацію не дбає — не гляди, що кожної хвилина чекає його тяжка недуга, нездібність до праці і немилуча старість, не старається, щоби забезпечити себе, а також в ріллю свою.

Союз Діячів Укр. Театр. Мистецтва за своїх заг. зборах (дня 17. 12. 1933.) вирішив перевести:

1) реєстрацію всіх акторів української сцени,

2) обезпечення актора (хвороба, безробіття, старість),

3) будову дому актора.

Щоби дати змогу кожному акторові належати до Союзу, останні Заг. Збори знизили членську місячну вкладку на 25 сот. (вписове 50 сот.).

Не чекайте, аж вас попросять належати до своєї організації, зголошуйтеся самі, бо спільними силами напевно поправите незавидну долю свою!

Надіючись на повне зрозуміння в акторських рядах ваги своєї професійної організації — кличемо до всіх працівників української сцени, що вони під цю пору не находились:

„Вступайте в члени Союзу Діячів Укр. Театр. Мистецтва у Львові“ Всі письма слати на руки секретаря Союзу Луця Лісовича — Львів, На Байках 25., II. пов., двері ч. 7.

Рада Союзу Д. У. Т. М. у Львові.

(Від редакції. — Як в останній хвилині довідуємося, Рада Союзу Діячів Укр. Театр. Мист. робить заходи, щоби скликати конференцію представників культурних установ і преси Львова та представників українських мандрівних театрів на день 18. I. 1934. до Львова в цілі налагодження відносин між поодинокими театральними дружинами, що працюють на терені нашого краю.)

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 3. I. год. 7.30 веч. „Гроші то не все“.

Четвер, 4.I. год. 7.30 веч. „Гроші то не все“.

Театр Ріднородностей.

Середа, 3. I. год. 7.30 веч. „Стефек“.

Четвер, 4. I. год. 7.30 веч. „Стефек“.

Кіна.

АДРІЯ: „Пат і Патахон“.

АПОЛЬО: „Присуд життя“, „Не для Європи“.

АТЛЯНТИК: „Графиня Монте Христо“ (Бриґ. Гельм).

ВАНДА: „Піднебесний розвідник“.

КАСІНО: „Брат діявола“, Льюрель і Гарді.

КОПЕРНИК: „Бунт молодости“.

КОЛІСЕЙ: „В тині хреста“, вертеп; „Під яблунею“.

МАРУСЕНЬКА: „Бунт молодости“.

МІРАЖ: „Спів, шумовиння, дівчина“.

МУЗА: „Син Індії“ Рамон Новаро.

ПАЛЯС: „Прокуратор“ (Алісія Горн).

ПАН: „С. О. С.“ — Ледяна гора.

ПАСАЖ: „Геройський вчинок“ (Кен Мейнард).

ХИМЕРА: „Король циганів“.

СТИЛЕВЕ: „Чанду“, ревія: „Коли зорі світять“.

УТІХА: „Шумовиння вулиці“ та ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 3. січня 1934.

Відень (517.2) 12.00 Концерт, 17.25 Сучасні композитори. 19.25 Опера; **Братислава** (279,3) 12.35 Концерт; **Прага** (488.6) 19.30 Опера; **Копенгаген** (281.2) 21.30 Пісні; **Штрасбург** (345.2) 21.30 „Ізаєль і Танусі“ оп. Гумпердінка; **Атльона** (413) 20.55 21.50 Спів; **Любляна** (574.7) 21.30 Спів; **Ковно** (1935) 18.20, 20.20 Спів; **Кенігсвусгергавзен** (1634,9) 17.25 Легка музика,20.00 Дві Моцартові сонати; **Лейпціг** (389,6) 17.50 Брамсові пісні; **Будапешт** (550,5) 12.05 Циг. орхестра; **Рим** (441.2) 13.03, 17.10 Концерт, 21.00 Опера.

Четвер, 4. січня 1934.

Відень (517,2) 12.00 Концерт, 17.15 Сольні (спів); **Братислава** (279,3) 18.15 Концерт; **Кошиці** (293.5) 17.00 Концерт; **Прага** (488,6) 16.00 Концерт, 17.25 Спів; **Атльона** (413) 21.00 Пісеньки; **Білгород** (430,4) 20.00 Пісеньки; **Любляна** (574,7) 20.30 Пісеньки; **Кенігсвусгергавзен** (276,5) 14.45 Дітячі пісеньки, 20.05 „Зуздинна тайна“ опера Вольф-Ферарія; **Бреслав** (325) 17.50 Нові пісні; **Рим** (441.2) 13.05 Легка музика, 17.00 Концерт.

Львівське радіо.

Середа, 3. січня 1934.

Ранішні пісеньки з грамофону; 13.25 Збіжжева біржа; 13.30 Господарські вістки; 13.40 Арії та пісні (Гейдуковська-Мерчинська, мецосопран); 16.00 Сальонова орхестра (грамофон); 16.10 Для дітей: „Процес мудрости“, „А що ти знаєте?“; 16.40 Лекція та програми; 16.55 Камер. концерт; 17.30 Пісні (камер. пісні); 18.00 Природничий відчит; 18.20 Фортепянова джаз; 18.40 Спів (Дигас); 19.05 Вечерниця; 19.25 Фейл.: „Слухати? Виключити?“; 19.40 19.45 Спортові вістки; 20.00 Скрипка; 20.05 „Марія Кюрі-Склодовська з родини і дома“; 21.05 Мінкевичівський вечір у Дальні; 22.00 Весела задиця; 23.05 Найгоріші твори з грамофону.

Четвер, 4. січня 1934.

7.00—7.55 Ранішня задиця; 12.05 12.55 Сальонова орхестра; 13.25 Збіжжева біржа; 13.30 Господарські вістки; 16.10, 16.15 Приємна музика (грамофон); 16.00 Муз. загадки; 16.55 Фортепян; 17.45 Вокальна гр. вітта; 18.00 Спорт молоді та шк. вихов; 18.20 Мазурська утрина; 19.25 Відчит про нову залізничу тарифу; 19.40 Сніговий комунікат; 19.45 Спортові вістки; 20.00, 21.15 Легка музика; 21.40 Техн. скринька, 22.00 23.05 Ретрансмісії із закордон. станцій.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 2. I.: масло — —, молоко 17 сот., сметана 70 сот., яйця зол. 6.40—6.60 за копу. Тенденція на масло знижкова, на молоко, сметану стала, на яйця удержала.

ОПОВІСТ

За оголошення редакція не відповідає

Прошу пана інж. Харкавцева подати дійсну свою адресу. — Д-р М. Чермельний. Білий Камінь 848

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ від зол. 5.60, філе ручної роботи за безцін. Колдри 9.80, брокати від 2.90, брокатові нахилки 7.80, ручні таблетки від 39 сотиків, лише у ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 66/а 6—?

КАПЕЛЮХИ жіночі і мужеські чистить, переробляє, відновляє тільки за 1.50 зол. „КАПЕЛЛЬО“, Кентшинського 18. 2—

ЖАРІВКИ та всякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман. Львів. Пасаж Гавсмана. 2/36 6—15

КУХОННУ посуду по цінах дотепер невиданих продає РЕНТШНЕР, Леґіонів ч. 37. 32/49а 4—?

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО надаємо **енергійним особам.** Інформації дає Т-во Банкове, Gradno, ul. Hoovera 9. 13-15

КОЛЯДИ Безкоровайного на фортепян 2 зол. цикляря Шевченка. 814 3—3

СВІЧКИ на свята, мило дешево можна дістати у фірмі Р. ГУРСКА Ринок 37. 35/49 3—3

КОВНІРЕЦЬ будеш мати чистий, лише занеси до пральні ГОВИКОВИЧА, ДОМІНІКАНСЬКА 4 816 5—10

ПИЙТЕ НАЙКРАЩИЙ ЧАЙ І КАВУ А. СЕРАФІНА, Львів — Сенкевича 5. 5—8

ЦУКОРНЯ „ПЧІЛКА“ — Ринок 27 — приймає святочні замовлення. 27/30 3-3

ГОРІХИ волоські зол. 12.—, пятиклієві пачки фрянко післяплата. Бальтух, Заліщики 833 2—2

НАКРИТТЯ столове, бляхи до печиня та інша кухонна посуда найдешевше А. КОСТЮК, Шайнохи 2. 693 2—4

НАЙДЕШЕВШЕ металеві ліжка, матраци, ковдри, коци подушки поручає МАГАЗИН ПОСТЕЛІ В. ЖИЦЬКОГО — ЛЬВІВ КОПЕРНИКА 4. 39/56 2—6

СВЯТА весело переведеш у модним і до дощу капелюсі купленім у відомій із своєї дешевости робітні капелюхів „КАПЕЛЛЬО“, Кентшинського 18. 2/32 3—3

РІЗДВЯНІ ЛИСТІВКИ з святочними побажаннями в найбільшому виборі, **практичні подарунки на Ялинку** — золоті пера, альбоми, квітові вази тощо, дістанете найдешевше в СОЮЗНОМУ БАЗАРІ, ЛЬВІВ, РУСЬКА 20 32/49 3—3

НАЙНОВІШІ тапчини — 75, тюбелеві матраци — 30 кавпки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, поліві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Личаків 6. 31/49 3—50

Від січня 1934 почав виходити двотижневик

НАЗУСТРІЧ

ЛІТЕРАТУРА — МИСТЕЦТВО — НАУКА — ГРОМАДСЬКЕ ЖИТТЯ.

Великим форматом, добрим папером і великою кількістю ілюстрацій „НАЗУСТРІЧ“ дорівнює европейським газетам того роду.

НАЗУСТРІЧ запрошує до співробітництва всіх українських письменників, робітників пера і мистців.

НАЗУСТРІЧ міститиме статті про літературу, пластичне мистецтво, з науки, на всі теми громадського життя, про кіно, радіо і спорт.

НАЗУСТРІЧ інформуватиме свого читача про всі новини літературно-мистецького і громадського життя свого і чужого.

НАЗУСТРІЧ буде постійним зв'язком укр. ського читача з культурою цілого світу.

ЦІНА ОДНОГО ЧИСЛА 50 СОТ.

ПЕРЕДПЛАТА: місячна 0.90 зол.; чвертьрічна 2.70 зол.; півріччна 5.40 зол.; річна 10 зол. (якщо присилається одноразово).

Адреса: „НАЗУСТРІЧ“, Львів, Ринок 9.

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ, найновіші крої, найліпша робота, найнижчі ціни. „ПАЛЮМ“, Гетьманська 22. побіч Промислового Музею 13/47 11-?

ПЕРЕДСВЯТОЧНА продаж риб і мясива по цінах найдешевших в мясім складі при вул. Сенкевича 5. 40/50 2-2

ЗОЛОТІ штучні зуби і біжутерію купує Вандер, Сикстуська 33. 822 3—3

СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ на мішаний або мужеський хор Ярославенка, 2 золоті випуск. 849 1—3

ДО УКР. КУПЦІВ І ПРОМИСЛОВЦІВ! Приступаємо до друку Торговельно-промислового Альманаху, де буде теж реклямова частина, де можуть наші П. Т. Купці й Промисловці оголошувати свої товари й вироби по дешевих цінах. Просимо найдалі до 15. січня 1934 надіслати замовлення оголошень враз з текстом і ев. клішами. Ціни оголошень мають П.Т. Фірми у окремо розісланих проспектах, а зазначуємо, що якщо отримаємо від своїх фірм відповідну скількість оголошень, то не будемо містити в Альманаху нікних чужих оголошень! Зголошення просимо слати на адресу: „Союз Українських Купців і Пром.“ Львів, Ринок ч. 10 II. п. 850 1—1

ФОРТЕПЯН короткий в добрім стані з причини виїзду продам за 460 зол. Сикстуська 29, партер, Паранжевич. 851 1-3

ПАРАДОКСИ ЖИТТЯ! Бути домагором з уродження, а не мати дома вдоволення. Бажати подруги життя, і то неабиякої, а шукати її на шляху людей недолі. — Судя, літ 40, високий, кавалір, подобається. Писати з долученням світлини: Влодавек, посте-рестанте „Оказіцель стулотувек“ 2290616 — 2290 617“. 852 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БАНК

Власників Реальностей у Львові

Сп. з обм. пор

ЛЬВІВ, БРАЄРІВСЬКА 3, ТЕЛ. 31-69

ПРИЙМАЄ припоручення на інкасо **ЛЬОКАТОРСЬКИХ ЧИНШІВ** і управу реальностей і призначує зачети на це за мінімальну провізію. Полагоджує всякі банкові чинности, в зокрема ті, що входять 834 в обсяг власности реальности. 1-2

Ширіть наш часопис!

НАЙДЕШЕВШЕ можна дістати

ПУХ І ПІРЯ

у фірмі „ПІРІОПУХ“.

ГОТОВІ ПОДУШКИ 6 ЗОЛ.

„ПІРІОПУХ“, ВУЛ. СЕРБСЬКА Ч. 2.

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах. Купно, продажа; заміна уживаних інструментів. 83

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

Меблеві матерії, **капи на ліжка і столи, накидки на отомани, фіранки, брокати на портієри, сторн до вікон поручає найдешевше Кічалес і Маргулес,** Львів, Сикстуська ч. 18. 4—5

НА СВЯТА! НА СВЯТА!

Шарлотки, бішкопти, кекси, медівники тощо, найліпшої якости Братів ШРАМЕК, 831 Цешин. Марка „Тіп-Топ“. 2—2

Жадайте всюди.

НА СВЯТА! НА СВЯТА!

Чоколядові прикраси на ялинку з фабрики

ІВАНА ГЕФЛІНҐЕРА

здорові, смачні, з найліпшої чоколяди, в сортиментах і на вагу, всюди можна дістати, а головно у фірмовій крамниці

ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 8

819 **(пл. св. Духа).** 4—8

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС“,

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 6—25

18/47

Прецизійно-механічне заведення

Е. ВОЯКОВСЬКИЙ

ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 27

виконує направу лікарських і інжинерських приладів, машин до пісання і т. д. 41/50 по найдешевших цінах. 2—10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 3 (13,548). Львів, пятниця 5. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ЗАКОРДОНОМ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 30 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Велике льосування премій для передплатників „ДІЛА“.

Третя чолова премія.

Синій лис, або жіноче чи мужеське **футро,** до вибору, вартости 500 (пятьсот) золотих від фірми Юліян Глушевський, вул. Коперника 16/II.

Четверта чолова премія.

Анґлійський сервіс Weswood на 12 осіб, 123 штук, марки The Pontracina, Johnson Bros, England, вартости 440 зол., закуплений у фірмі ОЛЕКСАНДЕР ОНИСЬКО, Склад порцеляни і скла, вул. Галицька ч. 20.

Памятайте про кутю для вязнів!

За кілька днів засядуть всі українці й українки на всьому світі за святочний стіл, щоби перевести в гурті своїх найближчих і найсердечніших кілька найкращих у році хвилин. Хіба тільки за Збручем, де колись Святий Вечір був найбільш урочистим святом, голод, терор і культ безбожницького матеріялізму притьмарять тепер святочний настрій. Але всі ми, що маємо змогу при просфорі взаємно бажання собі складати й колядну пісню затягнути, — згадаймо про тих, яких нема між нами та які Святий Вечір переведуть самітно, з розпукою замість радости у серці. Згадайте про бідні людські привиди у гірку, з вирізком неба над головою, без неба над душею.

Справді, не зарожіете ні майном ні почуваннями, коли дрібним датком чи шматком скромного колача надішлете блудця з далини, якій на ім'я: Равіч, Вронки, Фордон, Свенти Кржиж!...

Дрібна квота, незамітний дарунок, людський вияв памяти про бездольного, внесуть цілий світ радости у злиденне життіння вязня. Постійнаж така підтримка, розкладена на гурткі людей, що піклувались би одним вязнем, моглаб неодному заблуканому і розтерянному життю помогти піднестись та причаїти ще колись до спокійного берега.

Нині-завтра вибирається в дорогу до всіх вязниць у Польщі, в яких сидять засуджені на довгі роки українські вязні, український греко-католицький священик. Може ще в останній хвилині напливуть на його руки жертви у грошах і книжках, які він зможе особисто забрати й розділити — через вязничні канцелярії — українським вязням. Тому просимо мерщій післати, що хто може, на адресу: **о. д-р Осип Кладочний, Львів, вул. Петра Скарги ч. 2.**

Зрештою — датки на кутю для вязня посилати на руки **Вп. д-ра Степана Федака, Львів, вул. Руська 3.**

Самовбивчий замах Олеся Бабія?

Ми дістали неперевірену ще звістку, що відомий поет Олесь Бабій, який на т. зв. процесі конгресівців дістав 4 роки вязниці за приналежність до ОУН, наложив на себе у дрогобицькій вязниці руку, підрізавши собі жили. О. Бабія мали перевезти після того до дрогобицького шпиталю; його життю не грозить небезпека.

Цей самовбивчий замах стоїть буцімто у звязку з заміром перевезти О. Бабія з Дрогобича до одної з далеких вязниць.

Повища звістка вимагає ще потвердження. Подаємо її на відповідальність нашого інформатора. О. Бабій просидів уже півтора року, має ще сидіти 2 і пів року у вязниці.

1.500-е число черновецького „Часу“.

В неділю 31. м. м. одинокий після війни український щоденник „Час“ на Буковині закінчив шестий рік своєї праці. Того дня вийшло 1.500-е число „Часу“, в якому подані підсумки тої праці. За шість літ свого існування серед дуже тяжких обставин „Час“ дійшов до власної, хоч і невеличкої друкарні, але має також і поважні фінансові зобовязання. Під редакційним оглядом „Час“ поставлений незвичайно слабо, бо має в дійсности одну-одиницю силу в редакції та обходиться навіть без коректора... Українське громадянство в Румунії підтримує свій одинокий щоденник дуже слабо, коли редакція пише, що шан. передплатники винні „Часові“ кругло 2 міл. леїв. Не зважаючи на те, видавництво „Час“ обіцює вести свою тяжку працю дальше і накликує всіх українців у Румунії, аби вони станули на сторожі дотеперішніх українських набутків.

НЕМА ПОТРЕБИ ІХАТИ ДО МІСТА ЗА ЗАКУПАМИ. — НАРОДНА ТОРГОВЛЯ У ЛЬВОВІ, Ринок 36 висилає оплачено пошт. харчеві посилки до всіх місцевостей у краю. **Користайте з цього способу закупна товарів,** бо він найдешевший і не наражує Вас на страту часу і зайвий видаток на подорож. Замовляйте на свята: каву, чай, какао, міндали, родзинки, вина, меди, корінця тощо. На бажання можемо занятися теж купном і висилкою інших, не проваджених нами артикулів.

ЯКІСТЬ ТОВАРУ ДОБІРНА, ОБСЛУГА СОЛІДНА І СКОРА.

Забезпечення родини це скріплення моральної і матеріяльної сили кожного народу. Обезпечіть свою родину негайно в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ“,

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменниця)

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.

ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.

Для передплатників „Діла“ 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Під знаком відповідальности.

З наради засідання Народнього Комітету УНДО дня 1-го січня 1934.

Львів, 3-го січня 1934.

Відбуті дня 1-го січня наради Народнього Комітету УНДО пройшли під найвимовнішим знаком теперішньої хвилини в житті нашого народу, а саме під знаком відповідальности. Почуття тієї відповідальности за долю цілого українського народу, за всі його духові й матеріяльні цінности пробивалось зі слів усіх промовців. Ці поважні й ділові та повні гідности наради наповняли кожного учасника вірою в живучі сили партії та в її поважну історичну місію в житті української нації.

На нарадах не бачили ми глибоких і сутніх ріжниць ні в поглядах на завдання та цілі партії на найблизчу мету, ні в оцінці її минулої діяльности від останнього Народнього Зїзду. Ні один голос не впав у дискусії, наприклад, про справу, яка такий довгий час паралізувала внутрішні сили партії, а саме про справу б. члена ЦК п. Д. Паліїва. Ні один голос не став у його обороні, ні один член не піддав критичній оцінці справи його виключення. Факт це дуже вимовний та повчаючий. Розхрістана отаманія в партії безповоротно за нами і ніхто не бажав більше зачіпати тієї сумної сторінки минулого.

Найбільше уваги присвячено на нарадах положенню нашого народу в Польщі та в Совітському Союзі. Оцінка нашого положення як тут, так і над Дніпром була в усіх промовців однозгідна. Спільне бажання протиставитись солідарно всім тим страхіттям і лихам, що спадають на наш нарід, наказало Народньому Комітетові прийняти одноцушно далекосяглу постанову:

„З представленого положення українського народу на всіх українських землях випливає найбільше категорична вимога обєднання та консолідації всіх українських національних сил і політичних груп, без огляду на кордони і місце замешкання, для переведення важних загально-національних завдань. І тому Народній Комітет ставиться позитивно до справи скликання Всеукраїнського Національного Конгресу та доручає Українській Парляментарній Репрезентації перебрати на себе підготовчу роботу для його скликання“.

Народній Комітет сказав у тій постанові велике слово до всього українського політичного світа. Одночасно доручив своїй Парляментарній Репрезентації провести в діло, воплотити ідею Всеукраїнського Національного Конгресу. І на наших землях і в широкому світі назрівають події далекосяглої політичної ваги. Нам треба підготовитись гідно на їхню стрічу. Нам треба довести до того, щоби ми були не тільки предметом усяких комбінацій та спекуляцій чужинної дипльоматії і чужинних сил, але щоби ми могли в пригожому для цього мент стати підметом усяких міжнародніх комбінацій та були в силі як слід обстояти право української нації.

Ще одна незвичайно важна справа вдаряла всіх учасників нарад, а саме: цілий ряд промовців підкреслював необхідність абсолютного підпорядкування всіх громадських вчинків та потягнень наших членів і одночасно відповідальних громадських діячів свому проводові. Авторитет проводу та престіж партійної організації мають стати в центрі уваги та заінтересування всіх партійних діячів. Цього авторитету треба боронити, його треба підтримувати і працювати над його непохитністю. Ці голоси найшли вислів в окремій постанові: „Українське Національно-Демократичне Обєднання — читаємо в постанові — є організацією живих національних сил та елементів конструктивної праці, **що добро нації ставить понад усе** і тому Народній Комітет вірить, що теперішня переломова хвилина в житті нашого народу найде повне зрозуміння в усіх членів партії і поставить їх у перші лави здисциплінованих борців за права і добро свого народу та **взиває всіх своїх членів і надалі виконувати точно, солідарно та беззастережно всі розпорядки й доручення партійного проводу і стояти гідно в обороні його поваги“.**

При оцінці минулої праці Проводу Народній Комітет найшов теж спільну й солідарну мову, що найшла вислів у постанові про довіря для нього. Ця постанова така:

„Народній Комітет висловлює повне довіря Центральному Комітетові, Президії Партії і Парляментарній Репрезентації та одобрює всю їхню діяльність від останнього Народнього Зїзду“.

Ця постанова принята одноцушно поверх сотнею учасників після кільчагодинної дискусії, що була всесторонна і вичерпуюча.

У білянсі життя і праці Українського Нац.-Демокр. Обєднання — це засідання Народнього Комітету є наскрізь додатньою позицією. Віримо, що з неї вийде багато користи й добра і для організації і для цілого українського народу.

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА ЯЛИНКУ

це вовняні матеріяли — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки з магазину вовни:

„ТЕКСТИЛЬ“ — СТ. ЗАЛЕСКА, ГАЛИЦЬКА 18,

12/47 тел. 28-10.

Більшовицьке чищення „теоретичного фронту“.

Про одноцілий український національний фронт проти московської диктатури і про більшовицьке невдоволення з цього факту.

Український нарід, ті українські селяни і робітники, яких так „боронять“ післанці московського більшовизму на ріжних конференціях та в пресі, не можуть піднести перед світом свого голосу у своїй обороні, не можуть довідатися про те, що думає світ про московську господарку на землях поневолених націй. Писання і промови московських можновладців є знущанням над їх жертвами в безмежнім „застенку“ від рижського кордону до Тихого Океану, тому й відповідь на них може бути дана не словом і не друком.

Історія справді повторюється, на основі невільницької праці та кріпацьких відносин зродились і засоби примусу сумління, що відповідають значно більше добі Нерона чи еспанської інквізиції, ніж добі новітнього капіталізму. Хто хоче лишитися вірним своїй нації чи своїм переконанням, той має приєднатися до міліонів жертв московського насилля. Москва хоче володіти не лише робочою силою, а й сумлінням своїх підданих.

Протиголодова акція, розвинута на українських землях та на міжнароднім терені українськими та інтернаціональними чинниками викликала цілу повінь промов та писань з московського боку. Московський більшовизм не хоче зрозуміти того, що можна або виголоджувати, розстрілювати і засилати, або переконувати: єдиний терор з бундючними деклярациями значить не виправдувати безліч власних злочинів, а виявляти їх дрібну, гадебну мету, стягти з замордованого останні черевики. Коли недавно ще більшовики виправдували свої злочини далекосяглими завданнями світової ваги, то тепер з усіх промов більшовицьких можновладців виразно видно, що міліони українського селянства мусять гинути з голоду лише тому, щоби нагодувати більшовицьку бюрократію та червону армію, для якої все ще не находиться покупця на світовім мілітарнім ринку.

Протиголодова акція спонукала московських промовців та писак поширити свої напади і на західно-українські землі та українську еміграцію. В останній з черги промові Постишева на пленумі комуністичної партії більшовиків України вичислено та виклято справді мало не всіх провідників українського народу поза межами Радянщини; а тому, що московський післанець не спромігся зазначити якихось груп чи осіб серед українського громадянства, прихильних до Москви, то й зрадив він перед українцями Радянщини, що поза її межами тепер український нарід справді творить одностайну протимосковську лаву.

З другого боку ця рішуча постава українців поза межами Радянщини проти московського насилля показує недвозначно світові справжні відносини між московською диктатурою та цілою українською нацією. Глузуючи з соборницького гасла Постишев, очевидно, не здає собі справи з того, як побільшує він цим популярність цього гасла по цілій Україні. Говорячи про „бльок української белоеміграції та внутрішньої української націоналістичної контрреволюції“ Постишев та його пани в Москві знають дуже добре, що під цим „бльоком“ треба розуміти єднання всіх живих сил української нації проти московського панування. І не лише вони знають це, а й горячково переводять заходи для скріплення московських позицій на Україні. Цілий третій

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ 3 ДНЯ 5. СІЧНЯ 1934.

АЛЬДОУС ГАКСЛІ 3)

ПОРТРЕТ.

(Докінчення.)

Він зачеб гладив повітря своєю рукою, затягнувся двічі запіросною і на хвилину замовчав. Коли почав говорити далі, його голос був дуже спокійний і рівний.

— Може якої пів години після їхнього відїзду, перед дверима хати Джіанґоліні зупинилась гондола і з неї висів мужчина у паперовій масці, у чорному домині, а трирізком на голові. Він пішов сходами до кімнати маляра. Там не було нікого. Зі штальти всміхався ще портрет солодкаво-лиховісною усмішкою. Але маляр не стояв перед ним і місце, де сидів модель, теж було порожнє. Довгоноса маска розглядалась довкола з цікавістю без ніякого висловлу. Врешті її погляд спочив на вічнезелій скриночці, залишеній любовною парою на столі. Глибокі очі зпід гротескової маски приглядались довго цьому предметові.

Кілька хвилин пізніше чути було кроки та веселі голоси на сходах. Маска виглянула через вікно. Двері відчинились і любовна пара весело безжурна, пяна щасливим схвилюванням вперлась до кімнати.

— А, каро аміко! так хутко назад? ніщо вже пощастило з діямантами?

Домино при вікні не ворухнулось. Джіанґоліні говорив спокійно далі. Вони поклали свої підписи без ніяких перепон, ніхто їм не ставив ніяких запитів, вони мають пашпорти в кишені і можуть зараз виїхати.

Леді Гертмор почала нараз сміятись нестримним сміхом.

— Я подумала в цій хвилині про старого Пастелеопе, як він поважно, як сова сидить у „Мізерікордії“ на концерті — і майже душилась ціль сльози від сміху — і слухає нудних кантат...

Мужчина при вікні відвернувся.

— На жаль, моя пані, маестро нині незадужав і концерту не було. — Він зняв маску. — І тому я дозволив собі прийти трохи раніше.

Суворе обличчя Гертмора зустріло їхні погляди. Любовна пара на мить задубіла. Леді Гертмор ухопилась за серце; щось зашеміло у глибині її шлунка. Джіанґоліні поблід як паперова маска. Він не мав зброї і не міг знати, яку зброю скриває це таємне вороже домино. Але льорд не чинив ніякого насильства і не зробив нічого, що могло би нарушити його повагу. Поважно, згідно зі своєю звичкою, підійшов до стола, взяв з нього скриночку і зачинив її зі словами:

— Маю враження, що це моє — сховав її до кишені і відійшов. Любовна пара дивилась йому вслід.

— І що далі? — спитав покупець.

— Прийшов зворот — відповів купець і покивав сумно головою. — Джіанґоліні готов був утікати з 50 тисячами пекінів, але леді Гертмор не була захоплена перспективою щастя у бідній хатинчині. Вона рішила після надуми, що місце одиноких таких при родинним огнищі і родинних дорогоцінностях. Але чи льорд теж буде того самого погляду? ось непевне питання. Вона рішила, що сама це перевірить.

Прийшла точно на обід. Камердинер повідомив її, що екселенція вже в їдальні. Вона ввійшла маестатично, з підвесеною головою, зі схвильованим серцем. Її чоловік стояв при ватрані.

— Я ждав на вас, пані — сказав він і підпровадив її до її місця.

„Це був єдиний натяк, який він зробив про те, що трапилось. Пополудні післав він свого льокая до робітні маляра за образом. Цей образ їхав з ними пізніше до Анґлії. Історія, звязана з цим образом, переходила в родині з покоління на покоління. Мені оповів її минулого року один старий приятель цієї родини, коли я купив цей образ“.

Біґґер кинув недокурок в огонь і був задоволений своїм оповіданням.

— Дуже цікава історія — відповів покупець — справді цікава. Зовсім історична, правда? Навіть про леді Гамільтон або Анну Болейн не можна би оповісти кращу, га?

Біґґер усміхнувся і згадав Венецію — одну російську графиню, що мешкала в тому самому пансіоні, що він, велике дерево на подвірі перед вікном його кімнати, купелі на Лідо, гондолі, базар з церкви Санта Марія Салюте, зовсім таку, яку намалював її Ґварді. Як давно це все було. Він був ще тоді майже дітваком... Прокинувся з задуми.

Клієнт спитав: — Отже, скільки ви цініте за той образ? — і спитав холодним голосом, бо в інтересах мав він досвід.

— Шож? — і тут Біґґер забув графиню і

НА ЯЛИНКУ НА ЯЛИНКУ
НАЙГАРНІШИЙ ПОДАРУНОК
краватка зі спеціяльного складу кравантів
Record Cravates
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7.
Купуючи просто в джерелі заощаджуєш.

розділ промови Постишева присвячений „реформі методів більшовицького керування будівництвом совітської української культури". Як виглядає ця „реформа" на загал відомо. Про неї піславець Сталіна між іншим говорить:

„Ми орґанізували пильне перевірення людей, що перебувають на окремих ділянках будівництва української совітської культури... Такий керівний орган як президію Української Сельськоакадемії радикально поновлено. Ми скріпили наш Український Інститут Марксізма-Ленінізм, піславши туди низку молодих, відданих товаришів. На терені театру одним з наших уважних заходів було усунення з театру „Березіль" його керівника, Курбаса, цього злого гения, що завів цей театр в мистецьку та політичну сліпу вулицю... Ми почали тепер поважне розчищення низки ділянок теоретичного фронту від націоналістичних ідей".

Потребу таких заходів зясовує Постишев новою ситуацією, головними прикметами якої він вважає те, що „зцевий український націоналізм єднається з імперіялістичними інтервентами", що „міжнародній імперіялізм взагалі, а фашистівська Німеччина зокрема, збільшили свою увагу до України як території майбутньої боротьби проти Совітського Союзу", та що „в КП(б)У в останні 2—2 і півроки активізувався націоналістичний ухил, начолі якого стояв Скрипник".

Хто єднався в останнім часі з „імперіялістичними інтервентами", Скрипник чи Літвінов, занадто відомо, щоб про те говорити докладніше. Але коли Літвінову можна вздурювати гроші у великих держав а скріплювання неволення України, то Скрипник за протест проти цього неволення мусів трагічно кінчити своє життя. У всякім разі, коли викинути красномовне сміття з промови Постишева та решту балакання про „імперіялізм", яка більшовицьким приятелям деяких великих держав зовсім не лицює, то полишиться свята правда про останні події на терені Великої України та магання українських чинників поза межами СРР втягти справді українську справу в круговорот світових подій, і проти цього ані московський терор ані гістеричні красномовність більшовицьких насильників нічого не вдіє.

„Питому вагу України в господарстві СРСР" Постишев визнає, отже він мусить визнати вагу України в політичному житті Европи; вагу основану на безумовній ворожости української нації до Московщини. Україці є державною нацією не тому, що паперова конституція Леніна визнає їй право виступити із совітського „Союзу", а тому, що вона має незлане прямування до державної незалежности, як нація державна має вона право самостійно значити своїх приятелів і ворогів між іншими державами, не питаючись про думку пана Постишева і не зважаючи на голосіння більшовицьких гієн про зраду „соціялістичній батьківщині".

Міністр французького летунства, Пер Ко, вернувшись від своїх більшовицьких спільників, оцуцелявся перед комісією закордонних справ станом більшовицької військової авіяції та тою обставиною, що фабрики літаків Радянщини розміщено на віддалі щонайменше 700 кільометрів від кордонів. Але й поза цим відомо, що московський уряд готується на випадок війни повторити тактику 1812 року і світової війни та повернути Україну в пустелю, загнавши вглиб України решки населення, що залишаться від голодової катастрофи.

Розвитком подій та змаганнями самих українців посунено українську справу вперед і без можности повороту. На тих, що станули на чолі цієї національно-політичної акції, лежить величезна відповідальність. Справу рішать не слова, а чини. Гасла з московського боку нікого з провідних українців рішеваги не позбавить.

М. Лепко.

Вп. Передплатників і Читачів „Діла", які бажають брати участь у преміях, просимо надсилати передплату за час до кінця червня 1934. року.

Українська преса про Всеукраїнський Національний Конґрес.

(Підсумки дискусії).

Акція за скликання Всеукраїнського Нац. Конгресу почалася 15. липня 1934 р. статтею в „Ділі", під пречистим заголовком — „Всеукраїнський Національний Конгрес".

Безпосереднім приводом до написання статті були жахливі відомости з України. У статті писалося: **„Загибає Нація".** Це вже сьогодні не істерична фраза, не деклямація, — це трізний, але реальний факт.

І нині ми переживаємо **історичну хвилю,** коли на цей факт має чинно зареагувати ціла **Українська Нація,** що заховала бодай мінімальну волю рухів.

„Прийшов час скликати Всеукраїнський Світовий Національний Конгрес".

Публікуючи цю статтю, Редакція „Діла" зробила від себе таку примітку: „Оголошуємо цю надіслану статтю в порядку дискусії. Радо будемо містити голоси наших громадян у цій дуже важливій справі".

Так розпочалася дискусія про Всеукраїнський Національний Конгрес.

Щож вона дала, які її підсумки?

З цілою обєктивністю треба ствердити і підкреслити, що мало яка ідея за останній час так зацікавила громадянство й пресу і знайшла такий однодушний відгук, як, саме, ідея всенаціонального здвигу в цей виїмковий момент. Статті про Конгрес — це сьогодні вже — ціла література, яка щодня поповнюється і за якою навіть не так легко й слідкувати.

Хтож і як висловився з приводу Конгресу? До нинішнього дня ми маємо **більше, як 80 статтей та замітoк,** видрукованих у 24 українських та 4 чужих органах преси (із чужої преси нотуємо лише те, що бачили на власні очі, хоч знаємо, що були замітки про Конгрес і по інших часописах).

З української преси висловилися досі майже усі органи, що є виразниками ідеольогій політичних партій і напрямків.

Отже, висловилися крім „Діла": „Бюлетень Гетьманської Управи" (Берлін), „Хліборобськ. Шлях" (Львів), „Січ" (Шікаго), — органи напрямку гетьманського; „Нова Зорі" (Львів), орган „Народньої Обнови"; „Тризуб" — орган Уряду УНР., „Новий Час" — орган п. Тиктора; далі йдуть інші українські національні органи. Здебільша ці органи звязані з відповідними територіями і значіння їх у тім, що вони відбивають думки чи настрої країв. Отже сюди належать: „Свобода" (Нюйорк), „Український Голос" (Вінніпеґ — Канада), „Канадійський Фармер", „Час" (Чернівці), „Наш Прапор" (Львів), „Рідне Слово" — орган бачванських українців, „За Україну" (Львів).

Якеж відношення усіх вище перечислених органів до ідеї Конгресу? **Отже — відношення цілком прихильне.** Звичайно, тут ми маємо цілу гаму настроїв, авторських темпераментів і т. д., в залежности від яких одні витають ідею Конгресу ентузіястично і з великим захопленням, вимагаючи якнайскоршого її здійснення, інші звертають головну увагу на ту користь, що її може дати Конгрес, а ще інші спиняються над зовнішними і внутрішними перешкодами, які Конгрес зустріне.

Серед зазначених органів — бачимо здебільша ту нашу стару національну пресу, що має масового українського читача і є виразником його політичних поглядів і настроїв. Основний мотив цієї преси такий: сучасний стан української нації — надзвичайно поважний, а на Великій Україні — жахливий; ми самі, помимо зовнішних обставин, у значній мірі завинили цей стан; причиною — наше політичне розбиття, розпорошеність і неорґанізованість. Найвищий час — порозумітись, зробити перегляд усіх сил, які має Українська Нація, заявити перед світом про непереможну волю Українського Народу до життя. Для всього цього — необхідно скликати Конгрес. **Цей Конгрес має створити Єдиний Національний Провід** (дехто зве це центр. екзекутиву).

При цім треба зазначити, що майже всі автори підкреслюють **необхідність скликання Конгресу.**

Серед перечислених досі органів преси ми не зустрічаємо голосів партійних органів українських соц. демократів і галицьких радикалів. Дійсно, у їх часописах, оскільки знаємо, ще не було статтей ні за, ні проти Конгресу. Але й становище цих партій, як здається, ще не є остаточно скристалізоване; ці дві партії, разом з еміґраційними відповідними партійними центрами стоять перед спільною конференцією.

При святочних закупах
кожна ощадна господиня памятає про
Чай з бузьком
(BOCIANEK).
1934 1—1

О. Т. ВІНКЛЄР І СИН
ЛЬВІВ, РИНОК 28. Тел. 19—96.
ПОРУЧАЄ НАЙДЕШЕВШЕ
Фарби
Емалії
Фарби сухі
Фарби анілінові
Фарби олійні
Фарби артистичні
Золото і срібло правдиве
Щітки
Пензлі
Гумові хужі
Домашні і господарські предмети
Взори до шиючкових робіт
Взори до мальовання
Патрони до мальовання
Вітражі до вікон
ПЕРФУМЕРІЯ — КОСМЕТИКА

райську Венецію — я знив ціну 1.000 фунтів за образи багато меншої вартости. Але той готов я відступити вам за 750 фунтів.

Покупець легко свиснув крізь зуби:

— Це за дорого.

— Доброїю! подумте тільки, що мусіли би ви заплатити за Ремандта такої якости та величини: щонайменше 5000. Сімсот пятьдесять це певно не дорого. Моє навіть за мало. Самі можете оцінити, що це же цінний твір мистецтва.

— Цього не перечу. Кажу тільки, що 750 фунтів це гарні гроші. Дозвольте, що моя донька сама малює. Уявіть собі, якби я мусів що купувати образи до спальні платити за кожний по 750 фунтів!

Біґґер усміхався:

— Ви льокуєте свої гроші дуже добре. Твори наших венеціянців зростуть у ціні. Якби я мав зайві гроші...

Голова секретарки пан Прат виглянула через двері:

— Пан Кровлі питається чи може вас бачити.

Біґґер насупився: - Нехай почекає... Якби я мав зайві гроші, то в вложив би у нашіх венеціянців. Аж до останнього гроша.

І він пригадав собі, то іншим людям казав він, що вложив весь свій капітал у примітиви, у кубізм, у сюрреалізм, пластиву, японський дереворит.

Остаточно він передав йому чек на 600 фунтів:

— Будь ласка, спеціяльно мені цей образ з описом цієї історії на машині. Таку історію можна оповісти гостям при столі, правда? я хотів би запамятати всі її подробиці.

— Само собою! — відповів Біґґер — подробиці тут дуже важні.

І він відвів покупця до дверей.

— До побачення! — моє поважання!

Стрункий білявий юнак появився у дверях. Мав темні, меланхолійні очі; виглядав романтично і бідно. Це був Ковлі, молодий маляр.

— Вибачте, що я казав вам чекати. Чим можу вам служити.

Ковлі був збентежений і нерішений:

— Бачите, річ у тому, що я опинився без гроші. Я подумав собі, що може це не зробить вам ріжниці і ви заплатите мені за ту річ, яку я зробив для вас. Мені дуже неприємно...

— Алеж, будь ласка, любий приятелю... На яку ціну ми згодились.

— Мені здається, що на двацять фунтів.

Біґґер витягнув портфель.

— Заокруглімо цю суму на двацятьпять.

— Алеж я не знаю, чи можу прийняти... Дякую вам сердечно. — І Ковлі почервонів, як дівчина. — Чи не згодились би ви таки на виставу моїх краєвидів?

— Ні, ні, з ваших образів покищо не потребую нічого. Модерні ціни не йдуть. Зате куплю від вас наслідування старих майстрів, скільки їх будете мати.

Він барабанив пальцями по гарно викінчених плечах леді Гертмор:

— Спробуйте що одного венеціянця. Той мав великий успіх. *З анґл. моєм перекладе А. Б.*

ШОВКИ
ФРАНЦУСЬКІ І КРАЄВІ
НА МОДНІ ЖІНОЧІ СТРОЇ
поручає дешево
ГУРТІВНЯ ТЕКСТИЛЬНА
ЛЬВІВ, Ринок 30.

Становище-ж партій с-р. і с-д. на еміграції таке: вони визнають і підкреслюють ідею **консолідації** українських політичних сил, що-ж до Конгресу, як конкретної форми, в якій вона має виллятись, то партія соц. рев. має свої застереження. У всякому разі, тут розходження не принципового характеру і, очевидно, певне порозуміння буде можливе.

Єдиною групою, яка досі рішуче висловилась проти проекту Всеукраїнського Національного Конгресу, наші українські націоналісти чи, точніше: деякі органи націоналістичної преси. Мусимо це застереження зробити, бо офіційне становище Проводу ОУН. нам досі невідоме, а оскільки знаємо думки окремих визначніших і рядових представників цієї групи, то вони далеко не покриваються зі становищем їхньої преси. Тому із обережности і в інтересах лише ділового трактування цілої поважної справи Конгресу, ми ще здержимось сьогодні від коментування цих голосів націоналістичної преси.

Брак місця не дозволяє нам ширше зупинитись на змісті десятків окремих статтей про Конгрес. Та мусимо зазначити, що маємо тут багато цікавих і оригінальних думок, хоча у цій першій стадії дискусії йшло найбільше про те: чи потрібний і можливий Конгрес чи ні?

Передбачуємо, що з поширенням і поглибленням передконгресової підготовки, не буде бракувати проектів і щодо самої праці Конгресу. Більше того, — уже нині є дані твердити, що Конгрес, коли він відбудеться, — заглине глибоко до всіх ділянок українського національного життя і внесе до них багато нового...

У всякому разі, на сьогодні українська преса своє слово сказала.

Тепер черга — за ділом!

Прага. В. П.

Більшовики не додержують зобовязань

Заступник голови Американської Федерації Праці, Метю Волл, у своїй радіовій промові сказав, що Американська Федерація Праці далі вестиме боротьбу проти більшовизму. Він зазначив, що хоч більшовики підписали умову з Америкою та зобовязалися здержатись від пропаганди в Злучених Державах, вони того зобовязання не додержують. Наприклад більшовики в Америці далі ведуть боротьбу проти Американської Федерації Праці і стараються розбивати юнії. Далі сказав, що „комінтерн" (комуністичний інтернаціонал) в Москві не є окремою установою від тамошнього більшовицького уряду, а тому, що „комінтерн" продовжує свою розкладову пропаганду за кордоном, отже і в Америці, треба за те винити більшовицький уряд, а не його „комінтерн". Волл вкінці різко осудив американських капіталістів, що були за визнанням Совітів для бізнесу, для збільшеної торговлі з Москвою. Робітники, казав він, за гроші не продадуться так як капіталісти.

Явище якого не хочуть розуміти.

З Москви приходять крізь Ригу вістки про зріст антисемітизму на Рад. Україні. В містечку Луганську учні української школи напали на молодь, що виходила з жидівської школи й побили її серед окликів: геть з жидами! Доходження влади ствердили зріст антисемітизму в українському комсомолі та у союзі піонірів, до якого належить молодь до 15 літ. Причини ненависти до жидів відомі, хоч пояснюють її українським націоналізмом.

Будуть гості твою хату
Й гостину хвалити,
Як на Свята даш їм брате
ЛЬВІВСЬКЕ ПИВО пити.

Молодий українець у Канаді показався героєм.

Сотки громадян Вінніпегу, представники міського уряду і ріжних публичних інституцій та організацій зібралися 25. листопада в церкві св. Миколая у Вінніпегу на похорони **Степана Стецюка.**

Хтож то такий був Степан Стецюк? Правду сказавши, про нього мало відомо. Якийсь час виглядало навіть, що він буде похований в безіменнім гробі. Всетаки він був би похований, як герой, хоч і невідомий. Одначе з деякими труднощами вдалось найти його імя і воно записане у Вінніпегу, як імя героя. Тим то й пояснюється участь ріжних визначних людей у його похоронах.

Степан Стецюк, 24-літній українець, приїхав з краю до Канади 1928 р. Недавно приїхав він до Вінніпегу із Саскачевану та замешкав у дешевім пансіоні „бординг-гавзі", 191 Генрі авеню.

Дня 21. листопада, коло пів до пятої рано, він почув, що бординг-гавз горить. Він не подумав про те, щоби лише втікти, а інші нехай самі ритуються. Він кинувся будити тих, що в будинку спали. Двацятьом поміг утікти на двір, а відтак ще знадвору вернувся пошукати, чи ще хто в середині не лишився. Тоді переміг його дим. Він вже з будинку живий не вийшов, а згорів, упавши напоперек ліжка на поверсі.

З людей, що були в бординг-гавзі, ніхто більше не згинув, тільки один 69-літній старушок осмалив собі лице й руки, коли втікав на двір. Його забрали до шпиталю.

Господар бординг-гавзу, Джс Кебедж, оповідає, що Стецюк збудив його із жінкою і поміг повиносити шестеро дітей на двір. Одначе він навіть не знав, як його спаситель називався. Імя й назвище його найшли на карті т-ва обезпечень, що було між його ріжами.

За незаперечне геройство Стецюка місто справило йому належні похорони. Три священики відправляли похоронну службу, а над домовиною світилося 12 свічок по свічці від кожної особи, якій він врятував життя.

—o—

Третя українська летунська школа в Америці.

З доручення головного отамана гетьманських Січей в Америці, полковника Олександра Шаповала, основано нову українську летунську сотню-школу в Клівленді, Огайо. Перші дві є в Шикаго і в Дітройті.

При школі в Клівленді організується курс авіяції для підготування українських летунів. До сотні вже вписалось 22 хлопців і дівчат у віці від 16 до 24 років. Курсанти мусять мати найменше два роки студій в американській середній школі.

Професором школи є Іван Гайжак.

Наші ревеляційні ціни природних виноградних вин!!!

Найстарша угорська марка, що істнує більше як 100 літ це Palugyay Budapest між іншими світовими марками через нас репрезентована.

Декілька цін і гатунки

Palugyay зеленяк	1 пл.	0·7 л.	зол. 2·90	Tokaj 1924	пл.	0·5 л.	зол. 2·90
Ruster австрійське	„	„	„ 3·—	Graves французьке	„	0·7 „	„ 3·60
Barsac французьке	„	„	„ 3·90	Karlovitzer червоне	„	„	„ 3·25
Palugyay витравне	„	„	„ 3·85	Угорське червоне	„	„	„ 3·95
Medoc червоне	„	„	„ 3·75	Tokaj солодкий	„	„	„ 3·75
Tokaj насьлач 1924	„	„	„ 3·90	Tokaj Hegyaljai 1924	„	„	„ 3·90
Palugyay богослужебне 1924	„	„	„ 4·—	Santernes французьке	„	„	„ 4·30
Vöslauer Cabinet австр.	„	„	„ 4·50	Gumpoldskirchner	„	„	„ 3·90
Martinazzi Vermouth	„	„	„ 4·—	Tokaj Furmint 1924	„	„	„ 3·95
Palugyay Extra-Furmint	„	„	„ 4·75	Malaga люксусова стара	„	„	„ 4·95
Melchiora Cinzano	„	„	„ 4·75	Tokaj „Special" Szechenyi	„	„	„ 4·75
Palugyay мушкателове	„	„	„ 4·50	Marato D'Asti італійське	„	„	„ 4·50
Madeira оригінальна	„	„	„ 4·75	Tarragona еспанське	„	„	„ 4·50

та 80 гатунків постійно на складі

ВИКЛЮЧНА ПРОДАЖА НА ПОЛЬЩУ VIN-MONOPOLE Філя: ЛЬВІВ, вул. Сикстуска 2. — Тел. 63-42.

Висилка на провінцію в спеціяльних харчевих пачках від 2—10 пляшок за післяплою. Ефектовні подарункові коші по рекламових цінах. На всякі карнавалові імпрези даємо вина в комісову продажу.

З польської преси.

Польський консерватист у приступі жалю і гніву.

У варшавському місячнику „Наша Пишлосьць" за грудень 1933. появилася велика стаття д-ра Яна Бобжинського, а радше його промова, виголошена недавно на політичному обіді гурту приятелів того часопису. Цікава річ, що крім короткого вступу, в якому видавець і редактор „Нашей Пишлосьці" старався дуже мало переконуючими арґументами доказати, який то величезний вплив той часопис має на внутрішнє і закордонне життя Польщі (ніби то і реформа конституції і закордонна політика Польщі йдуть по лініях, суґерованих та намічуваних журналом „Наша Пишлосьць"), майже ціла та промова була присвячена українській темі. Сам промовець пояснював це тим, що „в українській ділянці ми розвали інтенсивну акцію", яку він хотів присутнім представити.

Та „інтенсивна акція" в українській ділянці подібна — як виходить зі звіту промовця — до інтенсивних акцій того часопису і його редактора в усіх інших ділянках: вона дуже невеличка, обмежена до видрукування кількох статтей та завязання знайомства з кількома українцями, а все без найменшого практичного наслідку. Загалі показується, що д-р Як Бобжинський, всупереч засадам всякого консерватизму (зрівноваження і скромність!), має виразний нахил до перебільшування і — делікатно кажучи — егоцентризму, не кажучи про ті риси, про які мова нижче.

Отже вся промова д-ра Яна Бобжинського, затитулована у журналі „На рейках української справи", наповнена тоном образи і жалю на невдячність українців і їх короткозорість, що проявляється в неохоті співпрацювати з ним, д-ром Яном Бобжинським! Конкретно: „Наша Пишлосьць" висунула у статті одного свого співробітника ідею окремого польсько-українського наукового Товариства. Замість того Український Науковий Інститут у Варшаві у рамцях своєї установи склав комісію для досліду українсько-польських історичних земель і запросив туди кількох польських учених, — і це п. Бобжинському не сподобалося.

Другий конкретний випадок, це „невдячність" „Нової Зорі". Здаємося, що д-р Ян Бобжинський навязав зв'язок із Преосв. еп. Хомишином та Українською Народньою Обороною, якої делеґація взяла чи мала взяти участь у дискусійному обіді д-ра Я. Бобжинського. Аж тут — о горе! — „завзятий досі в „Н. П." український часопис „Нова Зоря" повів несподівану атаку!" Пан Бобжинський страшенно огірчений і зовсім вирвався до всіх українців, при чому відразу доходить до дуже далеких і дуже загальних висновків:

На жаль, мусиствердити, що та українська еліта, консервативна чи наукова, з якою ми мали нагоду бути у завзяттю однаково на терені Східної Галичини що й у Варшаві, виказала за якийсь часу брак їй досвіду, витримки і послідовности необхідних для справді творчої, позитивної праці у конкретних, раз устійнених, цілях.

Такі огірчені уми під адресою української „консервативної чи наукової еліти" можуть ще піти на рахунок доброго гумору члена польської консервативної „еліти". Але справа багато гірша, коли д-р тої „еліти", д-р Ян Бобжинський, у своїй щирерлю лається зовсім не

ФІРАНКИ, КОЦРИ, ПОСТІЛЬ
від найвибагливіших до найдешевших
вирібня
ВАНК, Марійска Площа ч. 6.

по джентельменськи, присвоює собі стиль краєвського „Курієрка" і пускається на дешеву і брудну демагогію:

...Бажають українці цього і другого, що їм навіть — засадничо беручи річ — слушно належиться. Але змагають до того ненавистю, насильством, терором і несудними вибриками. Оплевечують Польщу перед цілим світом, де і коли лише можуть. Змовляються з найгіршими ворогами нашого краю. Творять постійно розвічний чинник у нашій державі...

Є ще там мова про „віж у сонці" і т. п. Так пише людина з претенсіями бути притягаючою політичною силою для української інтелектуальної еліти! Який спожаливий гідний брак автокритицизму!..

Мало того. П. Бобжинський дозволяє собі на звичайні брукові денунціяції а у своєму „науковому" підході до української проблеми користується критеріями, яких уже навіть деякі ендеки соромляться.

Після вбивства урядовця совітського консуляту у Львові зголосилося до суду 8-ох адвокатів з ріжних українських партій для оборони вбивника при розправі. Очевидна політична демонстрація, яка мала задокументувати *солідарність всіх українських партій з доконаним убивством* (підкреслення наше — прим. Ред.). А один з тих адвокатів, який належить саме до консервативної партії, що повстала під покровом о. епископа Хомишина, дозволив на оголошення в ґазетах, що робить це з апробатою о. епископа! Того вже, такої вскравої *демонстрації оппортунізму*, не можна виправдати...

Не потребуємо мабуть пригадувати, що згаданий тут адвокат із ґрупи, близької до проосв. еп. Хомишина, не належить до наших і не почуваємо себе до нікого особливо боронити його. А проте не можемо не ствердити, що в даному випадку п. Ян Бобжинський дозволив собі на найпогіршу напасть на всіх адвокатів взагалі та на всі українські політичні партії. *Відколи то уфкт судової оборони є утотожнюваний зі злочином, який є предметом судової розправи, та відколи то адвокат, що боронить відсудного, демонструє ним свою солідарність з самим злочином?!*

Пан Ян Бобжинський повинен справді опатентувати цей свій випахід та після того марший звертатися на судового репортера до якогось „черноплака", бо годі він видно краще голиться, ніж вести поважний консервативний журнал.

І тому він має слушність: коли українці бачать, що такий „політик", як п. Ян Бобжинський „надскакує їм, витягає руку і запрошує до співпраці", то така його поведінка може викликати лише обмерзіння.

*

Безпосередньо після тієї своєї статті (промови) п. Бобжинський друкує дискусію, яка розвинулась на отому політичному обіді „Нашей Пшишлосьці". І тут вилко величезну ріжницю між його власним інтелектуально-політичним рівнем та його співробітників. *П. Ст. Лось* у прозорому, на справжньому аванні справи опертому викладі доказував повну безпечність всіх спроб в якийнебудь спосіб асимілювати українців („змисл вічно є в наших асиміляторів і залмірно розвинений"). „Не асиміляція — закінчив п. Лось —, а національний мир повинен бути нашою цілю, а методою, що веде до тієї цілі, є паралелізм і, де можна буде, національний паритет".

Д-р Єржи Погоновський станув в обороні терміну „український" та виступив проти підтримування москвофілів і проти штучного ділення українців на племена. Не знаємо лише, чому п. Погоновський волів як осідок українського університету Станиславів чи навіть Варшаву (?!), ніж Львів, центр української культури з найбільшими українськими станицями наукової і літературно-мистецької творчости?

Проф. Юзеф Голомбек казав про фальшиве представлювання фактів українського минулого в польській історіографії (погляд на „бунт" Хмельницького), а *проф. Т. Ґіляровіч* висловив погляд, що в Польщі повинно істнувати окреме міністерство для українських справ.

Коли кому попадеться до рук грудневе число „Нашей Пишшлосьці", щиро радимо не читати всіх вельмудрощів п. Яна Бобжинського, зате прочитати дискусію, яку з їх приводу повели його співробітники.

—o—

НА ЯЛИНКУ!!

Вже нині думаєш, щоби Твоїй близькій особі купити на Ялинку. Тож не рискуй, а знай, що найкращим дарунком буде гарна торбинка, парасолька, мандрівка і т. п. предмети, купуєш у фірмі „НОБЛЕС" Ягайлонська 11 а, 16/33 Увага на фірму і число дому 11 а!! 1—2

Наймодніші матеріяли НА КАРНАВАЛ
Візитові сукні — Вовни та матеріяли на мужеські убрання
по цінах надзвичайно низьких.
ДІМ МОДИ
ЛЬВІВ, ПЛ. Марійський 6.
Просимо оглянути наші вистави.

Вибори до міських рад.

ВИБОРИ У СТАНИСЛАВОВІ

Недавні вибори до міських рад по наших містах є до деякої міри іспитом політичної зрілости українського міщанства й інтелігенції, виявом їх національної свідомости, їх почуття громадянської відповідальности та стану їх зорганізованости. І коли деякі наші міста здали цей іспит з ліпшим чи гіршим вислідом, — то **Станиславів при ньому ганебно провалився.** Розуміється, можна і тут вишукати чимало оправдуючих моментів, усю вину звалити на щось чи на когось, але ніщо не змінить очевидного факту, що коли станиславівський повіт дуже гарно зорганізований, то в напрямі організації українського громадянства в самому Станиславові — не зроблено досі майже нічого. Висліди цього дуже виновні: **на 48 радних українці,** що становлять поважний вісоток населення міста, здобули **тільки 2 мандати!**

В повоєнному періоді українці Станиславова вже двічі брали участь у виборах до міської ради. За кожним разом, ідучи по лінії найменшого опору та використовуючи розбиття у польському таборі, заключували компроміс з тою чи іншою ґрупою і тим чином без праці й риску здобували 6 радних. Поважна частина міщан та інтеліґенції хотіла і при цих виборах покористуватися цією самою тактикою. Після довгих міркувань, пертрактацій і взаїмного переконування, український виборчий комітет станув врешті на становищі, що **треба йти до виборів самостійно.** До того самого переконання дійшли також в останній хвилині і прихильники „Української Нар. Обнови". Великий вплив на остаточне рішення мав рішучий і недвозначний комунікат Ц. К. УНДО в справі виборів; бо хоч українське громадянство Станиславова під політично-партійним оглядом зовсім не зрізничковане, то проте цей комунікат морально звязав принайменше передових і впливовіших громадян.

Станиславів поділили на 8 виборчих округ, але українці поставили свої лісти **тільки в 7 округах.** Виборча „геометрія" була у нас така, що вулиці різали вздовж і впоперек, лівий бік вулиці приділювали до одної, правий до другої округи, а все тільки тому, щоби не допустити до більших скупчень українців. Та проте урядові чинники рахувалися з тим, що українці здобудуть 8—9 мандатів. І може прийшло би до того, колиб українці були бодай примітивно зорґанізовані. А тут навпаки: виявилося, що ніхто не знає навіть, скільки є українців у місті, хто вони, де мешкають і т. д. При цій нагоді виявилося також, що дуже великий відсоток українського населення Станиславова зовсім **національно не усвідомлений** і до всіх українських починань ставиться **індиферентно,** або й цілком **негативно.** Виявилось і те, що не досить кілька днів перед виборами кидатись горячково тут і там, але треба плянової, безперервної, довголітньої праці, щоби тільки сяк-так зорґанізувати український елемент у нашому місті.

Та крім відсутности всякої орґанізації були й інші, другорядні причини нашої невдачі, а передовсім **нелостача фондів** на поведення ширшої підготовки.

Про те, чи були якісь зловживання при укладанні спису виборців, не можна нічого сказати, бо українці цією справою дуже мало цікавилися, а людей, які внесли якінебудь реклямації, можна порахувати на пальцях.

Сам **український виборчий комітет був надзвичайно слабо підготований** до ведення такої важної акції як вибори, а своєю нерішучістю і браком провідної думки багато причинився до загальної невдачі. Впливом цієї нерішучости виборчого комітету було також фатальне уложення ліст кандидатів на радних. Не знати, чим керувався комітет, коли їх укладав. Замість цього, щоби висунути людей заслужених, загально знаних, репрезентативних, словом найкращих, яких маємо, то, за виїмком кількох, поставлено переважно людей нікому незнаних ні з громадянської праці, ні з особистих прикмет. Ще й таку „квітку" треба занотувати, що деякі з кандидатів, поставлених виборчим комітетом, тихцем друкували свої лісти, чим, розуміється, ослабили і так уже слабу українську позицію.

Загально голосувало 21.127 виборців; **на українські лісти впало всього 2.084 голоси.** Багато українців не брало взагалі участи у виборах. Напр. на Гірці ми могли здобути 2 мандати, але манастир СС. Василіянок не взяв участи у виборах, чим припечатав долю другого мандату. Сам вислід виборів далеко перевищив передбачування найгірших песимістів: замісць сподіваних 8 мандатів — тільки 2! В додатку вислідок кириянницької роботи деяких одиниць, додаткового друковання карток і т. п. практик — **вибрано радними якогось Кирила Ткачука і Гаврила Лазарука,** людей, які нікого і нічого не репрезентують. До загальної невдачі причинилися також у великій мірі ріжні зловживання **виборчих комісій у нашу некористь.** Після основного провірення фактів український виборчий комітет вніс до воєвідства проти цих виборів протест.

Вибори з 10. грудня 1933 повинні стати для українського громадянства Станиславова **грізним мементо:** вже найвищий час взятися до плянової праці над орґанізуванням нашого міщанства й інтеліґенції; обставини і час працюють проти нас; коли залишимо, щоби все, як дотепер, ішло своїм шляхом, то в майбутньому не тільки кожні вибори, але й далеко поважніші справи таксамо ганебно проріжемо. Конкретно: наша відповідь на виборчу невдачу повинна оформитись у негайному оснуванні **„Організації Українців м. Станиславова".**

—o—

Довкола французької відповіди.

ПАРИЖ, 3. I. ПАТ. Преса зберігає резерву в дожиданні на вислід розмов між мін. Саймоном і Мусолінієм, обмежуючись тільки до стверджень, що французьке меморандум, передане в Берліні, є зредаґоване в мирнім тоні. Передбачуючи, що Мусоліні і мін. Саймон схотять створити компроміс між французькою і німецькою тезою, „Ексцельзіор" пише, що деякі англійські й італійські політики були би схильні згодитися на розвязку тієї проблеми, яка полягає на леґалізації теперішніх аброєнь Німеччини. Однак французький уряд волить запобігти вибухові пожежі, а не обмежуватися до зменшення шкід від катастрофи.

—o—

По широкому світі.

— „Дейлі Геральд" повідомляє, що португальський уряд рішив відкрити в Анґолі, своїй кольонії в західній Африці, терени для жидівської кольонізації, особливо для жидів з Німеччини.

— Урядово проголошено, що завдання кадр праці не кінчиться на боротьбі з безробіттям, бо вони будуть школою громадянського виховання робітників.

— В заміну за увільнення Альвенслебена і Фравенфельда німецька влада дає двох австрійських урядовців, арештованих у Німеччині під замітом шпигунства.

— Німецька преса заповідає митну війну з Францією, одначе зазначує, що постанова ще не запала.

— Із Сант Моріс прислав Тітулеску свою димісію премієрові Анджелеску. З того приводу сподіються кабінетної кризи в Румунії.

—o—

Бійка поліції з комуністами.

Із Софії повідомляють про криваву сутичку поліції з членами комуністичного професійного союзу. Поліція увійшла до дому і приказала зібраним вийти. У відповідь комуністи почали бомбардувати поліцію кріслами, фляшками, чорнильницями. Впало кілька револьверових стрілів і поліція вжила теж зброї. Виявалася стрілянина. Серед загального замішання кілька осіб вискочило вікном. Прийшло до бійки, серед якої одного комуніста вбито, двох тяжко ранено, а кількадесятьох легко. Ранених є теж кількох поліцаїв.

СВЯТОЧНЕ ЧИСЛО „Жорна"
на січень ч. 1. — Ціна 25 сот.
Купи а весело переведеш свята.

Замісць колишніх субвенцій — нарід сам від себе ласть „Просвіті" субвенцію.

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ
найдешевше дістанеш у текстильнім маґазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ.
12/45 ГАЛИЦЬКА 6

Мусоліні про 1934 рік

Лізі Націй грозить смерть.

РІМ, 3. 1. ПАТ. „Пополо д'Італія" поміщає статтю Мусоліні п. з. „Рік 1934". Мусоліні висловлює думку, що Лізі Націй грозить смерть, коли її (Ліґи) не зреформують. Ідея реформи побіднить, італійські предложення зовсім не хочуть зменшувати значіння малих держав. Італія старається перевести порозуміння між великими державами, щоби запевнити мирний розвиток менших держав. У справах розброєння можливе теж порозуміння між великими державами, які можуть нарушити мир, бо інакше вернулося би до системи рівноваги держав.

Мусоліні не вірить у недалеку небезпеку війни, бо хоч міжнародне положення непевне, то внутрішнє положення багато держав дає поважні сподівання. Вкінці Мусоліні стверджує, що деякі ідеольоґії зникли, а всюди виявляються тенденції зближення до фашизму. Рік 1934. буде рішаючим етапом розвитку світа в напрямі фашизму.

За кулісами фрацуської відповіди.

БЕРЛІН, 3. І. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє, що передачу французького меморіялу амбасадором Понсетом попередила завзята дипльоматична кампанія за його зміст, яка розігралася серед дивних обставин. Речинець доручення французької відповіди був визначений спершу раніший, однак пізніше сказано, що комунікат одержить остаточну форму аж після повороту міністра Саймона з Риму. Поль Бонкур хотів покористуватись вислідом римських розмов. Опісля париські часописи виявили факт, що один із союзних урядів, якому закомуніковано зміст комунікату, в останній хвилині інтервенював у французького міністра закорд. справ, щоби перевести деякі зміни у французькій ноті. Це мало вплинути на приспішення передачі французького меморіялу урядові Німеччини.

Американський демарш у Берліні.

ВАШИНҐТОН, 3. 1. ПАТ. Державний департамент поручив амбасадорові Зл. Держав у Берліні зробити демарш у німецького уряду в справі обмеження Німецьким Банком виплати процентів закордонних позичок.

—o—

УСТУПАЄ МІНІСТЕР СКАРБУ?

У варшавських політичних колах кружляє чутка, нібито міністер скарбу проф. Завадзький уступить небаром. Він, мовляв, невдоволений замалими компетенціями.

—o—

На фінансовому відтинку

Комунікат про обниження відсоткової стопи від вкладок.

Наслідком розпорядку міністра скарбу з 30. листопада 1933 р. Ч. 94, поз. 753, Дн. З. Р. П., яким обнижено відсотки від вкладів і інших грошевих льокат, постановили наші фінансові централі: Земельний Банк Гіпотечний, Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" і Кооперативний Банк „Дністер", як також „Народня Торговля", Краєвий Союз Споживчий, узгіднити **від 1. січня 1934 р.** процентову стопу від нормальних вкладок ощадности (льокат) на $4^1/_2\%$ від вкладок у долярах і в золоти ва золоті, та на $5^1/_2\%$ від вкладок у золотих.

Відсотки від кредитів готівкових в установах некредитових не будуть оплачувані у вищій процентовій стопі.

Львів, 31. грудня 1933 р.

ЦЕНТРОБАНК.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

СВЯТОЧНІ І НОВОРІЧНІ ПОБАЖАННЯ.

В цій рубриці містимо святочні і новорічні побажання наших Вп. Читачів, рахуючи за побажання до 10 слів по 2 зол., за 15 слів по 3 зол. і т. д., себто 20 сотиків від слова. Побажання такі звільнюють від кудлачення і писання святочних карток та від почтових оплат. Зголошення з провінції можна оплачувати почтовими марками. Рідучи за прикладом культурних народів заходу, міститимемо ті побажання для вигоди наших Вп. Читачів аж до нашого Нового Року.

РШановним Лікуваним — нашим Дорогим Гостям бажає Веселих Свят і Щасливого Нового Року **Управа Живця Черча.**

Дорогій Рідні, Всім Приятелям і Приятелькам шлю святочні і новорічні побажання.
Львів. Левко Лепкий.

Щирі бажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року всій Рідні і Знайомим пересилає
Львів. Володко Гірняк.

З нагоди Свят і Нового Року бажає отсим шляхом всім своїм Приятелькам, Приятелям і Знайомим всього найкращого.
Черче. Степан Бованко.

Моїй Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим бажаю веселих Свят і всякого блага й здоровля в новому році.
Львів. Інж. Володимир Несторович.

Щирі побажання Рідні та Знайомим шле з нагоди Свят і Нового Року.
Львів. Іван Омелянович Левицький.

Щирі побажання „Веселих Свят" всім бувшим і теперішнім ученицям і ученикам.
Львів. Тарас Витвицький.

Дорогій Родині, Вп. П-ву Горникевичам, Тупинам і Бабелюкам у Відні та Калиничам у Тарнаці Веселих Свят і Щасливого Нового Року! **Д-р Іван Німчук.**

Дорогій Родині, Приятелям і Сусідам складають щиро-сердечні побажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року.
Отинія. Наконечні.

Бажаю моїй дорогій Рідні та всім знайомим Веселих Свят і щасливого Нового Року.
Львів Роман Пашківський.

—o—

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 804 2—3

— **На Свята — вудженину і мясиво** всіх родів і першої якости поручає **Теодор Пявка, Руська 16,** тел. 59-74, Личаківська 87, тел. 80-76. 38/30 3- 3

— **Курс куховарства і домашнього господарства** (двохмісячний) бере спеціяльно на увагу приготування великодних печив і мясив розпочинає від 1. лютого 1934. Кооператива „Труд — Львів, Ринок 39. Місячна оплата за науку 25. — і обіди по ціні власних коштів. Зголошення особисті і письменні до 25. січня, на вищенаведену адресу. 854

— **Курс моднярства** (весняні і літні капелюхи) починає Кооператива „Труд" — Львів, Ринок 39. дня 25. січня 1934. Курс вестиме п. Міка Дрогомирецька, наука в годинах пополудневих. Місячна оплата 15 зол. — Зголошення особисті і письменні на вищенаведену адресу. 854а

— **Курс ручного трикотарства** починає Кооператива „Труд" — Львів, Ринок 39. дня 15. січня 1934. в год. 6-ій вечором. Курс призначений також для інструкторок, які матимуть змогу відбути практичні лекції. Курс вестиме п. Клявда Кордубівна напротязі 6-и тижнів. Місячна оплата 9 зол. 854б

— **Курс крою і шиття** жіночих одягів (двомісячний) починає Кооператива „Труд — Львів, Ринок 39. дня 23. І. 1934. Курси веде управителька робітні „Труду" п. Е. Олесницька. Місячна оплата 30 зол. Зголошення особисто і письменно на повищеподану адресу. 855в

— **Товариство „Українська Бесіда" у Львові** уряджує в суботу 13. січня в своїх кімнатах в Народнім Домі (вул. Рутовського) Маланчин вечір для своїх членів і впроваджених ними гостей з ріжноманітною програмою і джезбендом. Початок год. 21. 861

— **Дві вистави „Заграви" у Львові.** Довідуємось, що дня 9. січня, у вівторок (на третій день Різдвяних Свят) завітає до Львова Український Молодий Театр „Заграва" під артистичним проводом В. Блавацького з двома виставами, які відбудуться в салі Театру Ріжнородностей (Народній Дім). А саме в год. 15.30 загально відома історична пєса **„Батурин"**, в год. 19.30 постановка **„Землі" Василя Стефаника.** Як про це повідомляли вже наші дописувачі, це наскрізь оригінальна інсценізація деяких новель Стефаника, зі стилізованими костюмами і декораціями; гадаємо, що вистави притягнуть наше львівське культурне громадянство. На виставу „Землі" обіцяв приїхати сам автор Василь Стефаник. У виставах бере участь увесь ансамбль.

На свята! На свята!
Українські сервіси
проєкту арт. м. В. Дядинюка
по цінах дуже приступних поручає одинока фірма
Олександер Онисько
у Львові, вул. Галицька 20.

— **„Центросоюз" на „Літературну нагороду".** В доповненню попередніх списків жертводавців повідомляємо, що „Центросоюз" зложив на „Літературну нагороду" **100 зол.** Притім зауважуємо, що до повної суми 1500 зол., призначеної на нагороди, бракує ще 300 зол., тому просимо наші установи та громадянство зложити їх хочби дрібними пожертвами на адресу Львів, „Центробанк", вул. 3. Мая ч. 15, з допискою „Літературний Фонд".

— **Ще одно сокільське товариство розвязане** Дня 16. м. м. доручено Старшині Т-ва „Сокіл" у Стрілиськах Нових письмо бобрецького староства, яким воно розвязало це товариство під притокою, що воно „не відповідає умовинам" свого правного істнування і загрожує спокоєві та прилюдному порядкові". Проти того письма Старшина Т-ва внесла рекурс.

— **104 повішених за 16 місяців.** Обчислено урядово, що в 1932 р. перед наглими судами в Польщі стануло 244 особи, з яких засуджено на смерть 127, на кару вязниці 77, а 39 спрямовано на дорогу звичайного поступування. Із засуджених на смерть страчено 78 осіб, помилувано 49. В часі 16 місяців з 1931 і 1932 р. засуджено на кару смерти 166 осіб, з того позвисли на шибеницї 104 особи. З 1933 р. нема ще обчислень. Найбільший контингент наглим судам дали східні і південні воєвідства. Статистика не обіймає смертних присудів, які видали військові суди.

— **Залізничники дістануть зброю.** Міністерство залізниць зладило проєкт закону про поширення компетенції залізничих органів у відношенні до пасажирів. Залізничники дістануть право накладати грошеві кари за нарушення порядку, леґітимувати людей і відставляти на випадок потреби в руки поліції. Проєкт передбачує теж для залізничників право носити зброю і вживати в точно означених випадках.

— **Секретар суду дефравдантом.** В городському суді в Дрогобичі викрито в депозитовому відділі зловживання на кільканацять тисяч зол. У звязку з тими зловживаннями арештовано судового секретаря Кропівницького і відставлено до вязниці в Самборі.

— **Померла мати композитора Углицького.** В Харкові померла Олександра Углицька, мати українського композитора з Ню Йорку, Павла Углицького. Олександра уродилася з 1854 році в Печенігах біля Харкова, отже прожила 79 літ. Батько покійної Филип Пирожників мав 22 дітей, Олександра була наймолодша. В часі холери померло 20 дітей, а лишились при житті тільки дві дівчини, Тетяна й Олександра. Тетяна віддалась у Печенігах і там мала 18 дітей і досі живе, маючи 81 літ. Олександра віддалась за Углицького і пізніше жила в Харкові, де була лікаркою-самоучкою і прославилась лікуванням дітей-калік, з котрих чимало зовсім подужало. Найбільше лікувала селянських дітей і то із широкої околиці. Пізніше жила із сином також у Петербурзі. Після революції приїхала із сином до Америки. Син Павло Углицький збудував хату в Конґрес біля Ню Йорку і хотів, щоби мати там жила. Але вона не злюбила Америки і вернулась до рідного села Печеніг, де маленькою дитиною тямила ще панщину, а відтак жила щасливим молодим життям. Померла у Харкові. На похороні була родина з Печеніг і дуже багато знайомих з міста й околиці. Похована покійна Олександра на міському цвинтарі і на могилі поставили великий хрест.

— **Загадочна трагічна історія.** Перед кількома тижнями виїхала зі Львова до Перемишля молода фармацевтка Реґіна Ахт, щоб обняти там в аптиці обіцяну посаду і від того часу всякий слід за нею загинув. В Перемишлі ніхто її не бачив ані взагалі ніде в Галичині. Аж перед кількома днями одержала львівська поліція вістку, що зі ставу біля Тернополя добули трупа молодої жінки, вбраної по міськи. В її кишені найшли документи на призвище Реґіна Ахт, Львів 18. На думку тернопільської поліції є це

випадок не самогубства, але душогубства і в цьому напрямі розведено доходження. Однак незвичайна ця історія стається ще більше загадочною, бо одночасно прийшло повідомлення з Вадовиць біля Кракова, що в лісі під селом Матів найшли трупа молодої жінки, а при ньому документи, які вказують, що це теж Регіна Ахт зі Львова. Труп лежав у снігу і находиться в стані повного розкладу. Здогадуються, що нещасну Ахтівну під покришкою обняття посади, за яку старалася цілі місяці, хтось заманив до Вадовиць і вбив. Однак не виключене, що Ахтівна, не могучи у Вадовицях дістати посади, скінчила самогубством. Слідча влада має тепер неабиякий горіх розгризти. У котрому випадку, має діло з Ахтівною, хто є друга жінка та серед яких обставин обі згинули.

— Львівська хроніка. Перед кіном „Атлянтик" около 30 жидів демонструвало проти фільми „Графиня Монте Хрісто". Поліція усунула демонстрантів. — У загальному шпиталі померла 47-літня Анна Голод із Дмитрович, якій місцева повитуха Пар. Макогін переводила недозволену операцію. — У гінекольоґа при вул. Сикстуській померла несподівано 30-літня учителька з Бібрки Марія Громадзька, мабутнаслідком серцевого удару. — Помер купець Йосиф Літвінович, віцепрезидент Торговельно-промислової палати.

— Жінка замкнена в кіоску. На Левандівці службовець дільницевого комісаріяту опечатав кіоск Кат. Сераковської, тому що був збудований незгідно з пляном. Коли Сераковська влізла вікном, комісар замкнув вікно кіоску та опечатав. Власничка сиділа там три дні, а сусідка приносила їй їсти. Щойно поліція випустила Сераковську на волю.

— Краєва хроніка. В кооперативі в Ляшках Мурованих під Львовом побилися парубки, наслідком чого Кав. Пек з Малехова, пробитий ножем, згинув на місці, а тяжко раненого Мих. Рудика відставлено до львівського шпиталю.— У селі Грабово (Ковельщина) в хаті Анни Соловян поліція вбила двох бандитів: Ем. Соловяна, Семена Мартиняка. Павло Сеґал утік. Біля села Колодничі (Ковельщина) вбила поліція Микайла Луся, що скривався довший час перед поліцією.

— Програв 40 тисяч у покера. В однім пенсіонаті під Варшавою програв один варшавський купець на протязі вечора в покера 40.000 зол. Той сам купець виграв перед кількома днями 55.000 зол.

— Ріжні вістки. В окружнім суді у Варшаві розпічнеться процес проти двох урядників Каси Хорих, що здефравдували пів міл. зол. — Чеські хлібороби задовжені на 12 міліярдів ч. к. — Фінляндія закупить 20 військових літаків. — В південній Африці гіпопотам знищив самохід.

— З кіна. Моріса Шевалїє, Чарлі Чепліна і Дуґляса Фербенкса заанґажували до анґлійського виробництва „Льондон-Фільм-Продукшен". Те саме виробництво накручує фільму на основі повісти Едґара Воллеса п. з. „Конго Рейд", в якій батько й син Фербенкси виступатимуть разом. — Нещастя трапилося Ліліянці Гарвей: підчас накручування знимок до фільми „Я є Зузанною" зломила собі ногу. — Польська преса повідомляє, що директор Варшавсько Торговельної Місії, Валеріян Друт, виїхав до Москви, щоби оглянути й законтрактувати фільми совітської продукції. Має також привезти кілька тижневиків зі совітської дійсности. — Марлена Дітріх не хоче вертатись до Німеччини, всупереч приказові міністра Ґебельса, що всіх німецьких артистів за кордоном обовязує поворот до батьківщини. — Винайшли апарат, що є зразком найновішої техніки, а який заінсталований на дні моря, допроваджує туди велику кількість кисня. Таким чином актори можуть довший час перебувати в морських глибинах. Апарат набуло виробництво „Колюмбія", що накручує фільму „Демон золота" з Фей Рей і Ральфом Белямі. — Історію ославленої шпигунки, яку популярно називають „Фрайляйн Доктор" буде фільмувати режисер „Уфч" Анатоль Літвак. — Ернест Любіч підписав контракт з виробництвом „Метра" на сфільмування голосної оперетки „Весела Вдовичка" з Морісом Шевалїє в головній ролі. — **Б-ко.**

— Америка рветься за горівкою. З причини правного дозволу на продаж алькогольних напитків після знесення прогібіції, показується недостача відповідної скількости горівки в Ню Йорку. Щоби не покривдити нікого, стейтовий адміністратор продажі алькоголю Малруні, розпорядив, що горівку будуть розділювати власникам шинків та готелів на основі якогось ключа. В першім дні свобідного ввозу алькоголю заграниці митний уряд в Нюйорку побрав 700.000 дол. мита. Малі підприємці не дуже спішаться з вибиранням концесій на продаж горівки, бо треба заплатити таксу 500 дол., а крім цього ще податок. Такса від продажі пива виносить окремо 200 дол., отже треба мати яку тисячку на самі оплати. Не диво, що ціна горівки виносить яких 40 центів за один келишок, хоч є й дешевший „матеріял", а це по 25 центів за один келишок. Кораблі, які приїзджають до Нюйорку, замикають свої бари в пристані, а продають алькоголь щойно на морю. Це певно тому, щоби вимикути плачення такси за дозвіл на продажу алькоголю.

— Означування полу електролізою. З Москви повідомляють, що проф. Кольцов із московського інституту експериментальної біольоґії зробив нове відкриття. Йому вдалось найти спосіб, як означувати заздалегідь пол кріликів, перед їх народженням при запліднені. Згаданий інститут почне тепер переводити ті самі експерименти на худобі.

— Алькоголь з дерева. З Реґенсбурґу повідомляють, що баварська деревна промисловість зможе використовувати дерево для виробу спірту. При процесі цукріння дерева зовсім новим штучним способом можна з нього добувати етильалькоголь. При щоденній перерібці 60 тон деревного матеріялу можна буде добути півпята міліона літрів алькоголю річно.

— Чеського поета врятувала біда. Чеський поет Інджіх Горейші є теж службовцем статистичного уряду і в тих функціях був у Парижі. Хотів їхати поїздом, який розбився в Ляні. Та що той поїзд мав лише вагони I. і II. кляси, поет уважав, що то для нього задорого, тому підїждав на поїзд, що мав і III. клясу. Колиб так нещасний поїзд мав вагони і III кляси, поет Горейші був би вже може на тому світі.

— Ніягара перед мікрофоном. Гук ніягарського водопаду надаватиме радіостація Колюмбія. Мікрофони вберуть в непромокальну матерію та запустять у глибину 30 м. під воду водопаду. Так дуже добре схоплять гук. Радіослухачі могтимуть чути той гук краще, ніж туристи, які мусять слухати гуку Ніягари з доволі великої віддалі.

— Дивацькі клюби. В Парижі є, як впевняють тамошні часописи, 170.602 клюбів, у яких можна випити коли завгодно, чи в день чи в ночі. Між тими клюбами є Клюб Синїх Очей, куди можуть поступати лише люди синьоокі. Інший клюб призначений лише для людей однакової ваги та Клюб Дітей Вакха, якого члени ніколи не пють води. Видно, що в світі все ще досить людей, які не знають, що це таке кріза.

— Український Технічно-Господарський Інститут (Висока Школа Позаочних Студій) при Українській Господарській Академії в Подєбрадах, затверджений міністерством хліборобства Чехословаччини, продовжує вписи студентів і курсантів. Веде високошкільне навчання кореспонденційною методою на **Економічно-Кооперативному Відділі,** після закінчення якого дає титул економіста. Крім того при Інституті функціонують вужчі фахові курси: 1) бухгальтерії, 2) англійської мови, 3) німецької мови, 4) французької мови, 5) пасіччництва, 6) оброблювання шкіри, 7) практичної фотографії, 8) радіотехніки, 9) мілочарства. При Інституті істнують також кореспонденційні курси **українознавства,** що складаються з систематичного циклю предметів: історії України, географії України фізичної, географії України економічної, української мови, української літератури, української культури, історії українських громадських рухів, національоґії. Згодом має відкритися навчання і на інших високошкільних відділах та фахових курсах. Проспекти з програмами і правилами висилається **безплатно.** Звертатися на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodářsky Instytut, Poděbrady, Tchécoslovaquie, або Краєве Т-во „Сільський Господар", Львів, Ринок 10 II.

— 3228 метрів під землею. При пошукуванні нафти в Аляска в Мехіку викопали шахту на 3228 м. глибоку. Це рекордова глибінь у земній поверхні. Хоч на нафту не натрапили, всеж тому, що провертіли в цьому місці найглибше землю, уладили на місці мале свято. При копані вживали парової машини „Ротарі".

— Музей „Бойківщина" в Самборі має від 20. вересня м. р. до 1. ц. м. 89 катальоґові числа приросту до ч. 2967 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: мінеральоґія 1, археольоґія 49, етнольоґія 225, старі памятки 1, печатки 3, ікони 2, портрети 1, монети 8, медалі жетони 9, світлини 30, стара зброя 1. Архів і бібліотека: книжки 61, рукописні церковні книги 1, новійші документи 17, афіші 16, часописи 371, дереворити 3. Жертводавцями були пп.: радн. Бережанський В., дир. Бачинський М., Бесіда Самбір, о. Городиський І., Горницька Н., о. Гнасевич І., Дюк І., Зинич М., д-р Княжинський А., д-р Кобільник В., маґ. Кульчицький Гут Р., о. Кміт Ю., Кемпе І., Люткевич І., Левицька О., о. Лукань Р., д-р Максимчук І., Макар Ф., маґ. Мельник І., Маринякова Ю., Мисович В., Народна Торговля Самбір, Польське Т-во Татшанське, Попіль І., Павелцова О., Ризниця Самбір, проф. Филипчак І., о. Федорович І., Шумна О., Явірська О. — **Управа Музею „Бойківщина" в Самборі.**

—o—

Дописи.

СТРИЙ

„Український Городник" у Стрию. Українські стрийські городники зрозуміли вагу організації та вже тому кілька місяців створили своє товариство під назвою „Український Городник". Організація чисто фахова, яка гуртує самих фахових городників усіх ділянок, а саме а) плянтаторів високо-вартісної городовини, як калафіори, помідори, кавуни, огірки, то-що, б) квітарів, що займаються продукцією ріжного роду квітів, в) садівників-продуцентів овочів і шкілкового матеріялу, г) продуцентів насіння городовини. Та згуртувалися не лише самі стрийські городники. „Український Городник" гуртує всіх городників українців, де би вони не проживали, значить: це товариство закроєне на краєве, а почин вийшов зі Стрия, великого, хоч досі мало знаного городницького центра. Тому, що Стрий має змогу збути безліч городових продуктів у купелевих місцях, літниськах і більших містах, як Трускавець, Моршин, Зелениика, Гребенів, Корчин, Сколе, Борислав, Дрогобич, через те у Стрию є сьогодні около 30 фахових городників, що приспорили собі понад 1000 інспектових вікон, побудували кілька теплярень та плянтують понад 30 сортів калафіору (тепер плекають лише одну сорту, найкраще підхожу до нашого підсоння, під назвою „стрийська слава"). Любо на торзі глянути, як той рік калафіору повиносять наші городники. Тоді довгі столи застелюються сніжнобілими, великими головками, наче плескатками сира. Тепер закладає Т-во З досвідну стацію, поширює бібліотеку та спроваджує насіння для членів, а на другий рік приступає до видачі городничого часопису і книжок. Саме тому, що статути на днях повернуться з реєстрації, просимо всіх українських городників з цілого краю подати свої адреси для навязання з ними звуків. Це лежить в інтересі кожного з нас. Адреси подавати на руки п. Степана Цебенка, голови Ініціятивного Комітету. Стрий — Мазепинська.

ВІДГУКИ ДНЯ.

№ 1315.

Є числа, які дуже легко запамятати. Глянеш на них і вже тобі вбилися в память, майже на віки. А ще коли ті числа виступали в якійсь цікавій дії, як ось та, яка відігралася в душнім переділі поїзду.

Одно більше товариство мало нещастя всідати на стації, яка не продає білетів, бо її начальник має честь тільки пересувати „вайхи", світити лямпу в почекальні і махати хоругвою.

Білети видає кондуктор у поїзді.

Товариство всіло і жде. Входить кондуктор.

— Прошу сім білетів до Львова.

— Не розумем о що ходзі.

— Сім білетів до Львова.

— Прошем поведзець то по польску

Треба було виліти міну того державного урядовця. Уста ставсні пишно і в справедливій гордости на свій патріотизм, очі прикмурені, ніс до гори.

— Завтра піде до ґазети! — кажу голосно до одного з товаришів.

Кондуктор вийшов.

Взяли ми собі нецензурну балачку, потім преферанса, а ще потім знов прийшов кондуктор.

— А вени панове до Львова?

— Так. Сім білетів.

Витягнув книжечку і зовсім правильно виписав посвідку, а ще правильніше вибрав гроші.

Я подивляв того чоловіка. Що за величезний талант до мов. Запамятав собі довжезне речення в чужій, незрозумілій, ніколи не чутій мові, пішов, розпитав що це означить і сповнив свій урядовий обовязок.

Думаю, що шкода таку людину держати в тісних, душних ваґонах і то як звичайного кондуктора. Зрештою — я переконаний, що після мого фейлетону він напевно дістане аванс. Варт того! Адже так рішучо, так твердо обстоює права своєї мови, а рівночасно всіми силами старається допомогти населенню мішаної території.

Але жарт на бік!

Чи справді такий є наказ залізничих дирекцій?! Коли є, то в кожнім поїзді повинен би бути (схований у почтовім возі!) заприсяжений перекладчик української мови, бо може вийти прикра історія. Приймім, що кондуктор не є такий здібний, як наш, що не боїться ґазетної „загадки", і пасажир не вміє ніякої іншої мови „Прошу мені білет до Львова", а кондуктор виставить білет — вольмім — до Мачошина. Залізниця на тім стратить, кондуктор не заробить, а пасажир образиться і перестане їздити залізницями.

В автобусах дуже добре розуміють по українськи...

№ 1315! Дуже легко запамятати те число. Ходить з Рави Руської до Львова вечірною порою, не знаю чи що дня, але 1. I. 1934. йшов цей поїзд. Кажуть люди, що цей поїзд йде аж із Варшави. Я не вірю, бо там чей розуміють, що політика, є що інтерес...

Галактіон Чіпка.

З листів до Редакції.

ВІДГОМІН ЗАГАЛЬНОГО ЗБОРУ „ПРОСВІТИ".

У Львові, дня 30. грудня 1933 р.

Високоповажаний Пане Редакторе!

У Вашому цінному часописі ч. 344 з 29-го грудня м. р. появилася стаття п. н. „Діловий шал", де між іншим сказано: „...Не можемо всеж таки поминути мовчанкою виступів деяких учасників, членів соц.-радикальної партії, що попускались пустомельщиною, забираючи осьтак непотрібно дорогий час..."

Не маю права входити в особисті враження й переконання Шан. автора статті, але з обовязку предсідника Загального Збору „Просвіти" стверджую, що, коли там мова і про проект буджетової резолюції д-ра Стахова, то його голос у дискусії був, на мою думку, по суті річевий.

Загальні засади фінансової господарки Т-ва, що про них говориться в проекті тієї резолюції є ті самі, на яких стояв і стоїть Головний Виділ, та які непохитно переводити буде в життя. На підставі ж протоколів Господарсько-адміністраційної Комісії можу ствердити, що деякі тези д-ра Стахова в дискусії і обняті його резолюціями були ним висказані і на засіданнях тої комісії.

Прошу приняти вислови глибокої пошани.

Др. Іван Брик.

З кіна.

КІНО „КОЛЬОСЕЙ": „Я БУВ ТОБІ ВІРНИЙ"; РЕВІЯ: „ЛОВОРІЧНІ ІГРАШКИ".

Дуже добра фільма з відомими артистами Кольманом і Бей Франсіс. Тема подружої зради потрактована дуже поважно, а тактом і на приємному прикладі; глядач має симпатію для всіх дійових осіб і мимохіть задумується над кількома дуже розумними рефлексіями.

Ревія має у програмі два веселі скетчі, два симпатичні сольові виступи і два збірні виступи танців.

Листування Редакції.

Бувший політичний вязень, Сколе: Все те, що подаєте, існує і по інших містах з меншими чи більшими змінами. На жаль, помістити не можемо, бо цензура не допустить.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Нестор Теодор Филипчак, студент фільософії, помер по довгій і важкій недузі дня 31 грудня м. р. в 29. році життя у Львові. Похорони відбулися дня 2. січня ц. р. на Личаківський цвинтар. Поминальне богослуження за душу Покійного відправлено у парохіяльній церкві в Самборі. В. Й. П.!

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

НОВА ХАТА, журнал для плекання домашньої культури. Виходить раз у місяць. 1. січня 1934., ч. 1. Зміст: День господині. Л. В.: Перед міжочим конгресом. Христа Кононенко: В. О'Коннор-Вілінська. Розписуємо конкурс. Н. Королева: Гимн. М. Нижанківська: Свята Леся Українка. Ганна: Бактеп в їхні стільчика. Ольга Ліщинська: Зимні перекуски. Лицетарка: Лицетарське збрання. Від видавництва. Різні вісти. З нашого досвіду. Листування. Міна Бачинська-Зелена: Гачком і дротами. Валерія О'Коннор-Вілінська: Лисички в Старицьці.

ПРОМИСЛОВО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ ВІСТНИК, Варшава, грудень 1933., ч. 6.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 4. I. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Пятниця, 5. I. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 4. I. год. 7.30 веч. „Стефан".

Пятниця, 5. I. год. 7.30 веч. „Фотель 47".

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ЗОЛОЧІВ: 4. I. Фраєміта; 5. I. Мотря.

ТЕРНОПІЛЬ: 7. I. Пепіна; 8. I. Шлунок перед дзеркалом; 9. I. Ой не ходи Грицю; 10. I. Королева ніч; 11. I. Пісні в особах („лицях"); 12. I. Гра на замку; 13. I. Катерина; 14. I. Сонце руїни.

З Тернополя їде театр до Збаража, потім до Теребовлі. Режисерія готовить до постановки пєсу Тобілевича „Чумаки".

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом В. Блавацького.

ЛЬВІВ. Вівторок, 9. I. саля Театру „Ріжнородностей (Нар. Дім) год. 18.30 „БУРИН" істор. пєса на 5 аз у новій драматичній інтерпретації Л. Лісевича.

Год. 19.30 Новинка! „ЗЕМЛЯ" інсценізація новель Василя Стефаника.

Кіна.

АДРІЯ: „Пат і Патахон".

АПОЛЬО: „Присуд життя", „Не дамо землі".

АТЛЯНТИК: „Графиня Монте Христо" (Бриґ. Гельм).

ВАНДА: „Конгорілла", „Вязень з Кенгу".

КАСІНО: „Брат діявола", Льорель і Гарді.

КОЛІСЕЙ: „Я був тобі вірний"; ревія: „Новорічні іграшки".

КОЛІСЕЙ: „В тіні хреста", вертеп: „Під ялинкою".

МАРУСЕНЬКА: „Бунт молодости".

МІРАЖ: „Адютант його величности" (В. Буріян).

МУЗА: „Син Індії" Рамон Новарро.

ПАЛЯС: „Прокуратор" (Алісія Горн).

ПАН: „С. О. С." — Ледяна гора.

ПАСАЖ: „Геройський вчинок" (Кен Мейнард).

ХИМЕРА: „Король циганів".

СТИЛЕВЕ: „Його королівська величність" і ревія.

УТІХА: „Шумовиння вулиці" та ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 4. січня 1934

Відень (517,2) 12.00 Концерт, 17.15 Солісти (спів); **Братислава** (279,3) 18.15 Концерт; **Кошиці** (293,5) 17.00 Концерт; **Прага** (488,6) 16.00 Концерт, 17.25 Спів; **Атльона** (413) 21.00 Пісоньки; **Білгород** (430,4) 20.00 Пісоньки; **Любляна** (574,7) 20.30 Пісоньки; **Кенігсвустергавзен** (276,5) 14.45 Дітоні пісоньки, 20.05 „Зузанина тайна" опера Вольф Ферарія; **Бреслав** (325) 17.50 Нові пісн.; **Рим** (441,2) 18.05 Легка музика, 17.00 Концерт.

Пятниця, 5. січня 1934.

Відень (517,2) 17.15 Солісти, 20.30 „Трі дорі" авд.; **Братислава** (279,3) 12.35 Концерт; **Брно** (341,7) 21.20 „Нові права жінки" комедія Маршовського; **Прага** (488,6) 20.55 Спів; **Білгород** (430,4) 20.00 Концерт; **Рига** (525) 20.10 Лотиська музика; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.25 Оп. арії; **Мінхен** (533) 20.10 Симф. концерт; **Будапешт** (550,5) 17.30, 18.30 Музика, 19.30 Опера; **Рим** (441,2) 16.00 Солісти, 22.00 Скрипка (Аріго Серато).

Новочасні радіоапарати

будує відома з фаховости вирібня

„Ekravox"

Львів, Ліндого 10. Тел. 77-97.

46/31 1—2

Львівське радіо.

Четвер, 4. січня 1934.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.33 Сальонова орхестра; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40, 16.15 Приємна музика (грамофон); 16.00 Муз. загадки; 16.55 Фортепян; 17.45 Вокальна гр. пяти; 18.00 Спорт молоді та шк. влади; 18.20 Мазурська утрени; 19.25 Відчит про нову залізничу тарифу; 19.40 Сніговий комунікат; 19.43 Спортові вістки; 20.00, 21.15 Легка музика; 21.00 Техн. скринька. 22.00 23.05 Ретрансмісії із закорд. стацій.

Пятниця, 5. січня 1934.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.33 Танкова музика з грамофону; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Спів; 16.00 Легка музика; 16.40 Серед книжок; 16.55 Скрипка; 17.30 Арії та пісні (Плятіна, сопран); 17.50 Стенографія; 18.00 Відчит для учителів; 18.20 Легка музика; 19.05 Вокальна та грамофон; 19.25 Про кормлення птахів зимою; 19.40 Спортові вістки; 19.43 Сніговий комунікат; 20.00 Муз. балачка; 20.15, 21.15 Симф. концерт (Бандровська-Турська); 22.40, 23.05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5.55 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 28.87, Париж 34.88, Берлін 212.30, Цюріх 172.15, Амстердам 357.35, Нюйорк кабель 5.58 і пів, Нюйорк кабель 5.57 і пів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 3. I.: масло —.—, молоко 19 сот., сметана 70 сот., яйця 6.40—6.60 зол. за копу. Тенденція на масло знижкова, на молоко звишкова, на сметану і яйця удержана.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні: I-а		II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на розіґ	1.65	1.50	1.40
Качки	1.45	1.30	1.10
Гуси	—	1.30	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55

Пантарки 3.— зол. за штуку.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Замісць святочних бажань зложив п. Волод. Моравський 6 зол. на „Рідну Школу".

Секція опіки над доростаючою молодю дякує отсим Куреантам Труду, які з нагоди закінчення курсу провадженого Вп. Єлею Отесницькою, зложили зол. 12 на цілі секції. 869

†

Поминальне Богослуження

за упокій душі

бл. п. Івана Кміцикевича

відбудеться в пятницю 5. січня ц. р. в год. 8-ій рано в каплиці при Успенській церкві, на яке Свояків і Знайомих запрошує **Дружина.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛИШЕ у вирібні **ФРАЙЛІХА** фіранки від 5.60 ручної роботи філе за безцін, ковдри 9.80, брокати від 2.90, Львів, Сикстуська 21. 6607 6—7

ЖАРІВКИ та всіляні матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман. Львів, Пасаж Гавсмана. 2/56 N—15

КУХОННУ посуду по цінах дотепер невиданих продає РЕНТШНЕР, Леґіонів ч. 37. 30/49а 5—5

КОВНІРЕЦЬ будеш мати чистий, лише занеси до пральні ГОВИКОВИЧА, ДОМІНІКАНСЬКА 4. 816 6—10

ПИЙТЕ НАЙКРАЩИЙ ЧАЙ І КАВУ А. СЕРАФІНА, Львів — Сенкевича 5. 5—8

НАКРИТТЯ столове, баняки до печива та інша кухонна посуда найдешевше А. КОСТЮК, Шайнохи 2. 693 3—4

НАЙДЕШЕВШЕ металеві ліжка, матраци, ковдри, коци подушки поручає МАГАЗИН ПОСТЕЛІ В. ІЖИЦЬКОГО — ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 4. 30/50 3—6

ФОРТЕПЯН короткий в добрім стані з причини виїзду продам за 460 зол. Снопківська 29, партер, Пранкевич. 851 2-3

ПАРАДОКСИ ЖИТТЯ! Бути доматором з уродження а не мати дома вдоволення. Бажати подруги життя, і то невбишкої, а шукати її на шляху людей недолі. — Суддя, літ 40, високий, кавалір, подобається. Писати з дозволенням світлини: Влодавек, поте-рестанте „Оказіцель стуалотувек" 2290616 — 2290 617". 852 2—3

МУНДУРИ І СТУДЕНТСЬКІ ПЛАЩІ, приписові, поручає по кажкова низьких цінах: Вирібня шкільної одежі „ПАЛЮМ". Львів, Гетьманська 22, побіч Промислового Музею. 13/47 3—3

ТРИКОТАРСТВО, ручне вчучує кваліфікована інструкторка шести-тижнево 13.50 зол. Зголошення „Celeriter", Сикстуська 32. 871 1—3

ПАННОЧКА з вкладом шістьсот золотих до ведення спільного інтересу потрібна. Зголошення „Діло" для Ск. 870 1-1

НА НАУКУ модиярства приймає на догідних умовинах сальон мод О. Бережницької, Львів, Пекарська 38. 863 1—2

ГОДИННИК Твій зіпсутий? Дешево, скоро і солідно направить фірма Вандер, Сикстуська 33. 822 з 1—3

КАМЕЛЬГАР оригінальний єгипетський на теплі пульоверки, рукавички і панчохи лише в КА-РІ-БІ, ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 9 і у філіяльних складах на провінції. 875 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БАНК

Власників Реальностей у Львові

Сп. з обм. пор.

ЛЬВІВ, БРАЄРІВСЬКА 3, ТЕЛ. 31-69

ПРИЙМАЄ припоручення на інкасо **ЛОКАТОРСЬКИХ ЧИНШІВ** і управу реальностей і призначує зачети на це за мінімальну провізію. Полагоджує всіляні банкові чинности, а зокрема ті, що входять 53% в обсяг власности реальности. 2-2

ПЕРФУМИ, КРЕМИ, ПУДРИ, КОСМЕТИКИ І ТОАЛЕТОВЕ ПРИЛАДДЯ

БОГДАН БОГОСЕВИЧ

17/47 ЛЬВІВ, ГЕТЬМАНСЬКА 6. 3—3

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 18/47 7—25

НА СВЯТА! НА СВЯТА!

Чоколядові покраси на ялинку з фабрики

ІВАНА ГЕФЛІНҐЕРА

здорові, смачні, з найліпшої чоколяди, в сортиментах і на вагу, всюди можна дістати, а головно у фірмовій крамниці

ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 8 (пл. св. Духа).

819 5—8

Препізійно-механічне заведення

Е. ВОЯКОВСЬКИЙ

ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 27

виконує: направу лікарських і інжинирських приладів машин до писання і т. п. по найдешевших цінах. 41/50 3—10

ДАРУНКИ НА СВЯТА!!!

можна купити лише у відомій з дешевости дроґерії

А. ШТАВБЕРА

при вул. Коперника 14 напроти кіна „Коперник".

Кожний хто поробить у нас закупи отримає фл. перфуми задурно або білет вільного вступу до кіна. 768

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 4 (13.549). Львів, субота 6. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
З СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Велике льосування премій для передплатників „ДІЛА".

Пята премія.

Українська Загальна Енцикльопедія

3 томи оправл. в шкіру. Вартість 270 зл.

Шеста премія.

Одномісячне лікування першої кляси

(сірка, ґаз, боровина в сезоні для двох осіб у мінеральному живці ЧЕРЧЕ. В лікування входять купелі, лікарська опіка, мешкання і адміністраційні оплати.

Вартість 250·— золотих.

Хто буде волинським православним епископом.

Дня 20. січня ц. р. відбудеться сесія Св. Синоду у Варшаві, на якій мають остаточно вирішити, хто стане православним волинським епископом. Одиноким кандидатом на це становище є — як упевняють — теперішній гродненський *архиепископ Олексій (Громадський)*, українець з походження. Та кандидатура не стріне спротиву в польських міродайних колах і її заакцептує напевно також Св. Синод. В такому випадку еп. Олексій замешкав би у Кремянці, а теперішній волинський вікарій *еп. Симон перейшов би до виленської дієцезії* на становище вікарія, при чому обняв би ректорат духовної семинарії у Вильні. Дотеперішній ректор тої семинарії протоєрей *Тучемський* обняв би мабуть ректорат дух. семинарії у Кремянці. Гродненським епископом мав би стати *архимандрит Пантелеймон* (тепер у Дермані). Крім того будуть переведені численні зміни в персональному складі волинської консисторії та на становищі повітових протоєреїв і деканів.

Різдвяні Свята в СРСР.

В цілому СРСР іде сильна акція безбожників, піддримуваних офіціяльно урядовими чинниками, яка має на меті *протиставитись свят. „контрреволюційним" спробам у формі богослужень, молитов і т. д.* Та акція виявляється м. ін. в багатьох *„атеїстичних вечорах"* для дітей і молоді. Цікаво, що в часі тих вечорів *учасникам дають булки з ковбасою*, чим і притягають маси голодної дітвори.

Вокруг *„Ліга безбожників"* виступає тепер різко проти християнського Різдва Христового, а *Карло Радек* у своїй недавній промові перед мікрофоном заявив без обиняків, що „церкви розсипаються, а на їх місце повстають червоні клюби"... Акція проти святкування Різдва особливо сильна в Москві і Ленінграді.

Характеристична річ, що всі предмети, які мають якийнебудь прояв з Різдвяними Святами, *заборонено продавати* в цілому СРСР. Тільки славний *„Торгсін"*, що є — як відомо — величезним урядовим товаровим домом, де чужинці можуть купити все, чого тільки забажають, дістав спеціяльний дозвіл від влади *продавати ялинки і забавки на дерево* для членів дипльоматичного корпусу і нечисленних чужинців.

—o—

Димісія румунського уряду.

БУКАРЕШТ. 4. 1. ПАТ. Румунський кабінет подався до димісії. Король поручив дотеперішньому міністрові промислу й торговлі Татарескі місію створити новий уряд. Про особистий склад нового кабінету нічого невідомо, одначе певне, що буде складатися з ліберальних політиків молодшого покоління. Досі ґоваваний премієр Юрій Татарескі має 47 літ і є сином генерала. Досі був генеральним секретарем Національної партії, займав двічі становище державного секретаря в міністерстві внутрішніх справ і в кабінеті Дуки став міністром.

НЕМА ПОТРЕБИ ЇХАТИ ДО МІСТА ЗА ЗАКУПАМИ. —

Народна Торговля у Львові, Ринок 36,

висилає оплачено поштові харчеві посилки до всіх місцевостей у краю. **Користайте з цього способу закупна товарів,** бо він найдешевший і не наражує Вас на страту часу і зайвий видаток на подорож. Замовляйте на свята: каву, чай, какао, мігдали, родзинки, вина, меди, коріння тощо. На бажання можемо заняти теж купном і висилкою інших, не провадженних нами артикулів.

ЯКІСТЬ ТОВАРУ ДОБІРНА, ОБСЛУГА СОЛІДНА І СКОРА.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.

ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.

Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

Ширіть наш часопис!

Перед виборами до сільських рад.

РЕФОРМА ГРОМАДСЬКОЇ САМОУПРАВИ.

Новий самоуправний закон з дня 28. березня 1933 р. перебудовує в Польщі громадську самоуправу взагалі, а в Галичині зокрема. Він вводить на просторі Галичини збірні громади звані по польськи „гмінами", по українськи волостями. Дотеперішні громади по польськи „громади" задержать управу своїм майном і деякі інші управнення. На просторі північно-західних українських земель і Польського Королівства відбулися вже вибори до громадських рад згідно з постановами нового самоуправного закону й нового виборчого регуляміну. В Галичині взада підготовлює введення у життя волостей, які мають повстати найдалі до 1935 р. Здається, що ще перед повстанням збірних громад відбудуться і в нас подібно, як на північно-західних українських землях, вибори до громадських рад. Влада по всякій правдоподібности перше зорганізує найнижчу комірку самоуправи — громади, а щойно опісля утворить волости і переведе вибори до волосних рад. Є всякі познаки, що так само як несподівано відбулися вибори на Волині, так само і в нас можуть вони бути несподівано розписані і то навіть вже в лютім або березні ц. р. Нашим обовязком є подбати про те, щоби розписання виборів до громадських рад у Галичині не було для нас несподіванкою, щоби ми були до цих виборів підготовані. Досвіди волинських виборів повинні бути для нас наукою у Галичині.

ВИБОРИ НА ПІВНІЧНО-ЗАХІДНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

Вибори до сільських рад відбулися на північно-західних українських землях між 10. і 15. листопада ц. р. Як відомо, покінчилися вони для нас у більшості випадків недобре, бо майже всюди перейшла урядова листа радних, а українське населення не виявило, а дуже часто не мало змоги виявити своєї правдивої волі. Постараюся вияснити загадку висліду волинських виборів.

На нашу невдачу при виборах зложилися такі причини:

1) Несподіване розписання виборів і незвичайно короткі речинці. Розпорядок міністра внутрішніх справ з дня 17. жовтня 1933 р. про виборчий регулямін до громадських рад на просторі північно-західних українських земель появився у Віснику Законів щойно 28. жовтня 1933 р. Вісник Законів появився в розпродажі або дійшов до рук правників щойно у перших днях листопада. Вже в перших днях листопада повітові старости розписали вибори по всіх громадах свого повіту, а голосування відбулося між 10. і 15-тим листопада. Наслідком таких коротких речинців виборці не мали абсолютно можливости у більшості випадків познайомитися з постановами нового досить складного виборчого регуляміну, а українська преса не мала змоги спопуляризувати цього регуляміну. Таким чином українські виборці йшли до виборів, як то кажуть, „у тьомную". Це була перша причина нашої невдачі.

2) Постанови виборчого регуляміну були для нас дуже некорисні. Наведу кілька прикладів: а) Час між розписанням старостою виборів і голосуванням не може бути коротший як 6 днів. б) Предсідника виборчої комісії іменує староста, а інших членів покликує предсідник. Виборчий регулямін не допускає мужів довіря поодиноких лист. Таким чином українське населення є виключене від впливу на склад виборчих комісій. в) Солтис по одержанні повідомлення про розписання виборів подає до придвідного відома — в спосіб, практикований у даній місцевости — розписання виборів, кількість радних і речинець голосування. Багато солтисів повідомили населення про розписання виборів тільки через прибиття в громадському уряді оповістки про те, так що українські громадяни дуже часто не знали нічого ні про виложення виборчих списків, ні про день виборів. г) Повітовий староста може поділити громаду на кілька виборчих округ. З цього уповажнення користали старости і ділили громаду на округи в особливий спосіб викроєні. ґ) В день голосування безпосередньо перед голосуванням предсідник поучує виборців про найважніші постанови виборчого регуляміну і взиває присутніх до внесення лист кандидатів. Кандидати мають бути зголошені безпосередньо по візванні предсідника. Коли хтось кілька хвилин зволікав зі зголошенням листи кандидатів, тратив право її внести. Крім цього у багатьох випадках українці не знали, що листа має бути підписана 1/20 частиною управнених виборців до голосування. д) Предсідник виборчої комісії замикає голосування, коли вже не зголошуються виборці. З того слідує, що предсідникові прислугує право негайно по розпочатті голосування, коли не зголошуються виборці, закінчити голосування, хочби навіть половина виборців чи більше не голосувала.

Ці постанови виборчого регуляміну, про які в додатку українські виборці не знали, були причиною, що в багатьох громадах не внесено взагалі українських лист, а коли внесено, то у невластивий спосіб, так, що їх опісля уневажнено.

Наведені вгорі причини вияснюють вповні загадку висліду виборів до громадських рад на північно-західних українських землях.

НАУКА ДЛЯ ГАЛИЧИНИ.

Виборчого регуляміну до галицьких сільських рад влада ще не проголосила. По всякій правдоподібности буде він або зовсім тотожний з виборчим регуляміном, на основі якого переведено вибори на Волині, або буде містити тільки незначні зміни. З волинських виборів ми повинні витягнути цю науку, що належить нам негайно підготовляти вибори до громадських рад і познайомити загал українського громадянства з постановами волинського виборчого регуляміну. Треба негайно по святах скликати повітові наради у справі підготовки населення повіту до громадських виборів і в кожній громаді утворити українські громадські виборчі комітети. Розписання виборів мусить застати нас приготованими, зєднаними і сконсолідованими. Навіть листи кандидатів на громадських радних повинні бути заздалегідь уложені.

ЗНАЧІННЯ ВИБОРІВ ДО ГРОМАДСЬКИХ РАД.

Грядучі громадські вибори матимуть рішаюче значіння для виборів до волосних рад і до повітової самоуправи. Громадські радні вибиратимуть волосну раду, а члени волосних рад вибиратимуть членів повітової самоуправи.

Правда, новий самоуправний закон з 1932 р. обмежує значно права всіх родів управи і робить її помічним чинником державної адміністрації. Міністер внутрішніх справ Перацький в часі нарад над самоуправним законом заявив виразно, що: „самоуправа в Польщі не має бути бастіоном національної оборони". Одначе не зважаючи на те, а може саме тому ми повинні, не оглядаючись на некорисні для нас постанови самоуправного закону і майбутнього виборчого регуляміну, підготовити вибори до сільських рад, щоби там увійшли рішучі, національно свідомі українці. Вони боронитимуть там маєткових і національних справ українського народу. Український нарід доцінює вагу самоуправи і вміє серед найбільш несприятливих умовин вести боротьбу за свої права.

Володимир Целевич.

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ
найдешевше дістанеш у текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 6.
22/48

Тайна поїздка Літвінова.

БЕРЛІН, 4. I. ПАТ. „Германія" передбачує утворення нового угрупування держав, що є наслідком візит Літвінова в Римі і Вашингтоні. В тій групі Зл. Держави і Радянщина відгравали би велику ролю, а Італія виступала би в ролі посередника. Англія за всяку ціну старається вивідати тайну розмов Літвінова з Мусоліні́єм та її звязок з радянсько-американською умовою. Тепер Рим є для англійського уряду найкращою зачіпною точкою.

Араби проти жидівської іміґрації.

ЄРУСАЛИМ, 4. I. ПАТ. Арабська преса повідомляє, що екзекутива арабів рішила проголосити на день 16. січня ц. р. ґенеральний протест проти жидівської іміґрації та купування землі жидами. В тім дні відбудуться арабські демонстрації в ріжних місцевостях Палестини.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 6. СІЧНЯ 1934.

В. БІБЕРОВИЧ.

БАБЦЯ.

(У перші роковини смерти п. Анни Литвинович-Балицької).

Time, you old gipsy man,
Will you not stay,
Put up your caravan
Just for one day?

Ralph Hodgson.

(В українськім перекладі:
Часе! Ти старий циганський пан
Не спішися, зупинись лишень,
Чи не відставши свій караван
Хоч на один-одинський день?)

Здається, що це було вчора, а цеж уже справді десять літ минуло недавно від хвилини, коли холодним листопадовим ранком я востаннє зайшов на Альбертґассе 6, щоби попрощатися з „бабусею" перед відїздом до Канади. „Бабуся" побажала мені здоровля й щастя в далекій заморській „новій Україні", я поцілував її в руку, як пристало на доброго „внука", вона мене в чоло і мені сльоза закрутилася в оці, немов би я дійсно прощався з кимось дуже рідним...

Ми, віденські еміґранти, називали її завжди „бабцею" поміж собою, не лише для економії слів, але й тому, що вона справді була матірю-опікункою й дорадницею всіх, що належали до тіснішого гуртка її приятелів. Завдяки мене до „бабці" вперше мій друг Іван, що десь підчас світової війни, і мені зразу припала до серця її гостинна домівка, що своєю атмосферою нагадувала старосвітські аристократичні українські паноччі, звідки вийшли наші найкращі народні провідники. Він, Іван, з природи дещо слабого здоровля, а при тім розпещений, потребував материнської опіки і найшов її там у несподіваній скількости і якости. Коли він тоді може не завжди здавав собі з цього справу, то тепер, читаючи отсі рядки, певно признає мені слушність.

„Бабця", кажучи вуличним жаргоном, давала у Відні дешеві і смачні обіди для обмеженого гуртка ближчих знайомих і впроваджених гостей. Я швидко зрозумів, що це харчування було лише свого роду покришкою, параваном, за яким крилося бажання старшої, інтелігентної і бистрої особи мати якесь зайняття, якусь ціль у житті, а перш усього окружити себе людьми, товариством. „Бабця" любила працю і людей, особливож молодь, хотіла її все мати довкола себе, радіти й сумувати з нею і тимсамим відмолоджуватися душевно, по старій рецепті царя Давида.

У тих кількох роках, підчас і після світової війни, що я мав нагоду бувати в помешканні „бабці" при Альбертґассе (передтим це було помешкання пок. д-ра Евгена Олесницького), пересунулися через її кімнати десятки, а може й сотні осіб обох полів, що й досі живо стоять перед очима моєї душі. Дехто приходив туди постійно, інші принагідно, але всі виносили звідтам милі спомини „домашнього" окруження, цікавих розмов з цікавими людьми і — доброго старокраєвого харчу. (Вареники й голубці — незнані віденцям — потягали нас чи не найбільше і ми йшли радо на ті страви до „бабці", яка запрошувала — як це називалось — на „Heimatsklänge"). Можна було там стрінути нашого достойного політ. Нестора, д-ра Костя Левицького з родиною, пок. д-ра Теофіля Кормоша, пок. голову партії самостійників-соціялістів інж. Олександра Макаренка, почільного лікаря-генерала д-ра Окоченка з його симпатичним помічником д-ром Горбенком, проф. Степана Рудницького з прекрасною донькою, мед. д-ра Старосольського з родиною, полковника Миколу Чехівського, ред. д-ра Михайла Лозинського, дир. Ярослава Литвиновича (сина „бабці"), проф. С. Дністрянського, д-ра Осипа Назарука, пок. ґенерала Пилькевича, сотн. Чайку і багато інших. З молодших бували там Зенко Пеленський, д-р Лука Мишуга, Іван Німчук (що й мешкав у „бабусі"), п-а Олена Степанівна, довжезний Іван Хоменко, Володимир Залізняк, пок. Остап-„Бицьо" Вахнянин, Василь і Сергій Байли, Іван Окримович, Володимир Котецький, автор отсих рядків, но й очевидно Гриць Микетей. (Так, друже Іване, ми тоді ще зачислялися до молоді і навіть Твоя міна не може змінити цього ретроспективно милого факту).

Не бракувало там теж очевидно й гарного пола і неодин з тодішніх юнаків може ще й до нині, хоча посивів і полисів йому лоб, носить у серці незагоєну рану, завдану йому тоді карокою, безсердечною чарівниченькою Олею. А мініятурова, солодка Мелася, дитинна Іринка, задумчива Ліда, або свіжа як весняна квітка Міляда, — скільки то приємних хвилин перебули ми з ними на невинному флірті, безжурних забавах, або романтичних нічних виправах до віденських концертових каварень! А Ґрінцінґ, Вурштельпратер або незрівняний Ґензегойфель! Серце крається на саму згадку, а на язик мимоволі тиснуться повні туги слова Шіллера:

„Schöne Zeit, wo bist du, kehre wieder
Holdes Blütenalter der Natur!"

Одначе з усіх гарних спогадів, так тісно звязаних з особою „бабці", найглибше врізалися мені в память Святі Вечорі, перебуті в її хаті в найтіснішім родиннім гуртку. Звичайно на кілька днів перед Різдвом почт Іван з поваж-

Очима европейської преси.

Франція відкинула пропозиції Гітлера — всі. Французький амбасадор у Берліні Франсуа Понсе, відбувши в Парижі конференції з урядовими чинниками, повіз відповідь Франції до Німеччини. Поки Понсе не вручить цієї відповіді Гітлерові, поти часописи не можуть її переповісти. Проте у париській і берлінській пресі вже появилися натяки, то вдогади про зміст відповіді. У Берліні розійшлася чутка, що відповідь Франції, хоч і відмовна, дуже ввічлива. Франція не має ніякої охоти вести з Німеччиною переговори безпосередньо. На тепер вистарчають переговори між Гітлером і Понсе, який залишається посередником між Парижем і Берліном.

У Берліні переконані, що оця відмовна відповідь Франції на пропозиції Гітлера, це тактичний маневр проти Берліна, щоби кинути на Німеччину всю відповідальність у випадку, коли б не дійшло до розвязки питання.

„Берлінер Тагеблят" годиться з думкою, яку висказують у Парижі, що в першу чергу найважніше не допустити до перервачня дипльоматичних розмов. Але додає, що коли б усе те було лиш для беззмістовних балачок, тоді все даремне. Колишня ідея французько-німецьких розмов про спільні зусилля удержати в Европі мир, уже смеркла. Нетерпеливість і невдоволення помічається уже в суспільній опінії цих зацікавлених у цьому держав. Оцей дипльоматичний гамір, яким Франція протиставиться вільній німецькій акції, усе більше доказує, що бракує доброї волі, яка є необхідною, щоби дійти до якоїсь розвязки.

В Парижі розійшлися поголоски, що у відповіді до Німеччини є місце, з якого видко, що хоч Франція й не хоче говорити з Німеччиною безпосередньо, то проте Франція хотілаб приманити Німеччину в орбіту Женеви. У французьких колах переконані, що Італія й Англія мають тепер оказію виявити свої здатности й спільно повести діло так, щоби дійшло до якихсь рішучих розвязок.

В Льондоні про зустріч Саймона з Мусолінієм — зустрічаються сьогодні 3-го січня — говорять, що ця зустріч врешті покаже якийсь вихід із теперішньої кризи розброєння і виявить у подробицях італійські пропозиції до реформи Союзу Народів.

Римський кореспондент „Daily Mail" пише, що римська зустріч зможе дати новий імпульс, що прояснить теперішнє небезпечне міжнародне положення. І додає, що однозгідність думок, які істнують між Італією й Англією у багатьох питаннях, а в першу чергу про розброєння, дозволяє передбачити, що висновок зустрічі буде: пристосувати одну спільну лінію у їх поведінці.

Журнал „Truth" помістив статтю свого кореспондента в Женеві. В ній, м. ін. говорять: „Аспірації Женеви сьогодні вже не такі горячі, як у минулому. І можна сказати, що ці аспірації обмежуються сьогодні лиш до надії, що в такий чи інший спосіб, у такій чи іншій формі ці міжнародні установи можуть бути зберігані при житті, себто — й реформу, загально приймають тут втішно. Союз такий ослаблений, що якаб це не була реформа, після якої потерпулиб до нього блудні сини, чи прийшлиб до нього нові держави, — вона, реформа, є „краща ніж теперішня неповоротність. Так думають ті, які хотілиб, щоби союз далі істнував. Зате певні, що істнування його в такій формі як сьогодні, дуже непевне.

„Мусоліні зовсім не думає відкидати малі держави. Але хоче створити механізм, де без них можнаб обговорювати важні питання, до яких малі держави не мають ніякого безпосереднього відношення. Мушу додати до цього, що і короткий побут у Женеві докаже, наскільки смішно думати, що особливі заслуги треба покладати на малі держави, що лиш вони займають у міжнародніх питаннях безсторонню поставу, що лише вони супроти маневрів великих потуг представляють чудовий образ зеркальної чесноти. Навпаки — саме вони, як ніхто інший, здатні до інтриг до торгів".

І тому, автор статті кінчить, як прийде до реформи Союзу Народів, то її мусітимуть перевести лиш великі потуги. І як реформа буде можлива, то Союз Народів перестане бути знаряддям „status quo", а стане знаряддям ревізії трактатів.

Дальше автор додає: „Можна сумніватися чи Союз, так зреформований, функціонуватиме досконало. Але одно певне, що по такій реформі, ганьба міжнародньої системи, яка затверджувала територіяльні кляузулі, зникнулаб на завжди".

Ми навмисно навели широко думки женевського кореспондента „Truth", бо вони і для нас дечим дуже цікаві.

М. З.

Труднощі римських розмов.

ПАРИЖ, 4. І. ПАТ. На основі інформацій париських часописів перша зустріча мін. Саймона з Мусолінієм відбулася вчора. Після конференції Саймон заявив журналістам: „Ми не песимісти, а проте розброєнна проблема є дуже складна і трудна до розвязки. Англія готова на всякі зусилля, щоб осягнути зближення думок на основі справедливости і здорового розуму. Про висліди теперішніх зносин годі наперед щось сказати."

Римський кореспондент „Ентрансіжант-а" пише, що італійські кола вказують теж на поважні труднощі. Всеж таки думають, що при добрій волі можна буде осягнути порозуміння. Кореспондент зазначує, що разом зі Саймоном приїхав до Риму італійський амбасадор в Льондоні, б. міністер закорд. справ Гранді.

—o—

Комінтерн проти Німеччини.

МОСКВА, 4. І. ПАТ. При кінці грудня відбулося тут 13-те засідання пленуму виконного комітету Комінтерну. Кульмінаційною точкою нарад була справа фашизму, воєнної небезпеки та комуністична акція в Німеччині. Пленум затвердив дотеперішню діяльність німецької комуністичної партії та дальший плян кампанії. Резолюції накликують перш усього до дальшої боротьби з небезпекою війни, яку вважають спрямованою перш усього проти Радянщини. На увагу заслуговує нова інструкція для комуністичних партій за кордоном. Комуністи мають виступати проти імперіялістичних затій на Горішному Шлеську, Сарському басейні та північній Чехословаччині, поборюючи всякі спроби прилучити її землі до Німеччини. Буджет Комінтерну принято у висоті 1,134.522 американських долярів.

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА ЯЛИНКУ

це новинні матеріяли — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки в магазину новин:

„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЕСКА, ГАЛИЦЬКА 18.

12/17 тел. 28-10.

В залученні пересилаємо складанки П. К. О., якими просимо вирівняти залеглости і вислати передплату за час до кінця червня.

Звіт Еріота про подорож до Совітів.

Витяги з цього звіту надруковані в „Ізвестіях" з 14. XII. м. р. Вони тим цікавіші, що показують, на що саме кладуть вагу більшовицькі інформатори Еріота. Що Еріо є нині лише трубою більшовиків у комісії для закордонних справ французького парляменту, доказує не лише цілий зміст його звіту, але навіть його будова та поодинокі вислови, типічні для московської більшовицької фразеольогії.

Еріо боронить „свої" погляди не зважаючи на „образи, а навіть погрози білогвардейців". „Еріо зазначив, що радянський уряд провадить політику самоозначення національних меншин (!?!)... Притім він відкреслив буйний зріст української культури, збільшення накладу української преси і т. д." Цілком так, як це робив Постишев, Косіор та інші, з тою ріжницею, що вони української нації „національною меншиною" ще не називають. Тут Еріо вже трохи зрадив своїх інформаторів.

Колективізація та механізація сільського господарства були необхідні, щоби прогодувати населення, каже Еріо, повторюючи нісенітниці інформаторів. „Голод і деградація сільського господарства це витвори ворогів СРСР". Еріота захопив зріст скількости тракторів, якої він обчислити очевидно не міг, та вживання авіяції в сільськім господарстві (проти зрізувачів зелених колосів?). Як людина, що була двадцять літ мером Ліону, він свідчить про високий стан комунального уладження Харкова та Києва. (Їх вулиці були вичищені перед його приїздом не лише з трупів голодних, а й із самих голодних). „Величезне враження зробило на аудиторію оповідання Еріота про ударництво, плановий характер радянського господарства та про боротьбу з бюрократизмом"... „Він навів також цифри про зріст добування вугля, нафти, про виріб авт, тракторів і т. д."

„Еріо зазначив велику боєздатність червоної армії, спинився детально на її технічнім озброєнню та моторизації". І покликався на Пера Котя в справі радянської авіяції. Що зближення Франції з Радянщиною служить „справі миру" для Еріота само собою зрозуміло. На щастя у Франції швидко зростає число тих, що тримаються цілком протилежної думки.

(Укбюро, Женева.)

ною міною приступив до мене і казав: „Коли ти ще ніде не запрошений, прийди до нас на Святий Вечір, „бабця" згадувала про це вчора після вечері". Було там усього доволі в такі нагоди, всі традиційні різдвяні страви й напитки, колядки, розсяєна ялинка, а під нею навіть якийсь малий дарунчок для кожного. А передовсім та сердечна, родинна атмосфера, що позволяла на той час забути про всяку журбу, самоту і недоступно далеке родинне гнізда. Саме тепер, коли наближається вже шіснацятий з черги Святий Вечір, що його прийдеться мені перебути знову так далеко від найближчої рідні, хвиля вдячности заливає серце на спомин тих тихих, теплих родинних свят при Альбертгассе.

Домівка „бабці", особливо після року 1918, стала безперечно важним українським осередком на еміграції, тою вічно зеленіючою оазою, де наші політичні збігці, з обох боків Збруча, на зразок японців із „Тайфуну", вичаровували собі час до часу барвну й живу ілюзію рідної сторони. І такою та домівка повинна перейти до історії української політичної еміграції віденського періоду.

Саме рік минає, як „Діло" принесло сюди, на далеку чужину, сумну вістку про смерть „бабці". Як один з тих бурлак, що мали щастя знати її ближче й користати з її щирої гостинности та материнської дружби, я вважав своїм обовязком кинути на папір отсих кілька безпретенсійних спогадів. Нехай вони заступлять китицю осінніх квіток на свіжій ще могилі тої української матрони, що, перейшовши в житті чимало горя і працюючи без упину від ранку до ночі, чаром своєї особистости нераз пораняла хмари меляхолії з обиду наших тут то та зневірою шарпаних душ.

Монтреал, провінція Квебек, Канада
у грудні 1933

Наші ревеляційні ціни природних виноградних вин!!!

Найстарша угорська марка, що істнує більше як 100 літ це Palugyay Budapest між іншими світовими марками через нас репрезентована.

Декотрі ціни і ґатунки

Palugyay зелене	1 пл.	0·7 л.	зол. 2·90	Tokaj 1925	1 пл.	0·5 л.	зол. 2·90
Ruster австрійське	„	„	„ 3·—	Graves французьке	„	0·7 „	„ 3·60
Bonac французьке	„	„	„ 3·90	Kadoviczer червоне	„	„	„ 3·25
Palugyay витоване	„	„	„ 3·85	Угорське червоне	„	„	„ 3·95
Medoc червоне	„	„	„ 3·75	Tokaj сезовий	„	„	„ 3·75
Tokaj маслянч 1925	„	„	„ 3·90	Tokaj Hegyalji 1925	„	„	„ 3·90
Palugyay богослужебне 1925	„	„	„ 4·—	Sauternes французьке	„	„	„ 3·50
Vöslauer Cabinet австр.	„	„	„ 4·20	Gumpoldskircher	„	„	„ 3·90
Martinnaz Vermouth	„	„	„ 4·—	Tokaj Furmint 1925	„	„	„ 3·95
Palugyay Extra-Furmint	„	„	„ 3·75	Malaga люксусова стара	„	„	„ 4·95
Melchiory Cinzano	„	„	„ 4·75	Tokaj „Special" Szeczenyi	„	„	„ 4·75
Palugyay мушкателове	„	„	„ 3·00	Moscato D'Asti італійське	„	„	„ 3·50
Malvina оригінальна	„	„	„ 3·75	Tamarindo італійське	„	„	„ 3·50

та 80 ґатунків постійно на складі

ВИКЛЮЧНА ПРОДАЖА НА ПОЛЬЩУ VIN-MONOPOLE **Філія: ЛЬВІВ, вул. СИКСТУСЬКА 2. — Тел. 68-42.**

Висилка на провінцію в спеціяльних харчевих пачках від 5—16 злотих за післяплатою. Ефектовні подарункові коші по рекламовних цінах. На всякі каритативні імпрези даємо вино в комісову продажу.

Як із Шевченка роблять більшовика?

„Ізвестія" з 4. ц. м. подали великий фейлетон якогось А. Старчакова під титулом „Фашизм і Шевченко". Автор ганьбить Скрипника, який писав свого часу, що ідеольогія Шевченка „може бути нашим прапором", і пише далі: „Фашистівська агентура, що присвячувала Скрипникові свою увагу, охоче солідаризувалася з його гаслом". Про Інститут ім. Шевченка у Харкові пишеться: „Три місяці тому Інститут Шевченка був у руках есерів, петлюрівських хорунжих... Був агітпропом українських націоналістів, що намагалися використовувати літературну спадщину поета для своїх політичних цілей наскрізь ворожих диктатурі пролетаріяту... Фашистівські ідеї защіплювано в Інституті то коментарів „Кобзаря". Фальшувалась і сама мова. Колись Некрасов писав про всенародність творчости Шевченка та його доступність для зрозуміння не лише українського, а й російського читача. А тексти поета оброблені українськими націоналістами, учнями Шамрая і Дорошкевича, є фальсифікатами фашистівської агентури.

„Мовні елементи, які сприяли зближенню українського та російського читача, пильно викидалось з тексту. Текст збогачувалося щедро на рахунок галицької (!?!) та польської мови.

„Ця робота була наслідком єдиного політичного плану, принятого українськими націоналістами. Інтервенція, зєднання Радянської України з Галичиною та встановлення на цілій території „Соборної України" — до Карпат і поза Карпатами — панування фашистівської диктатури, от про що мріяли мирні коментатори і текстольоги з Інституту Шевченкознавства. Наркомпрос України готує до друку повне академічне видання Шевченка. Редакційною роботою кермує колегія з тт. Затонського, Хвилі і Кулика. Кермування щоденною роботою в справі підготування видання доручено молодому вчеому, Шабловському. Це буде перше видання Шевченка повне і вичерпуюче, підготоване марксістами, знавцями письменства".

Як буде виглядати це видання, зближене до мови Некрасова та ідеольогії панів Постишевих і Затонських, уявити собі дуже легко.

(Укбюро, Женева.)

БЕЗПЛАТНО
правдивий срібний монограм додає при закупі торбинки, течки, портфелю і мошонки магазин шкіряних виробів
„НОБЛЄС", ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 11 а
10/33 Увага на фірму та число дому.

Реорґанізація комуністичної партії.

З Москви повідомляють, що член політичного бюра комуністичної партії Кагановіч виладив проект реорґанізації адміністраційної й партійної влади в Радянщині. Політичне бюро затвердило цей проект і предложить його 17-му партійному конгресові. Задумана реорґанізація має на меті боротьбу з бюрократизмом, редукцією завеликого бюрократично-канцелярійного апарату, одночасно зміцнення особистої влади й відповідальности головного проводу.

До найважіших проектованих реформ належить ліквідація колеґіяльної системи в народніх комісаріятах. Число віцекомісарів не може перевищати двох. Проектована є редукція етатів у державнім господарськім апараті. Робітничо-селянські інспекторати і виконні комітети при раді народніх комісарів будуть зліквідовані і заступлені комісією радянської контролі. Сильно утруднено принимання нових членів до комуністичної партії та загострено партійну дисципліну.

Проект Кагановіча виявляє тенденцію якнайбільш удержавнити партійні чинники і перестає трактувати комуністичну партію як масову організацію, надаючи їй характер чисто оліґархічний.

З польської преси.

„Еволюція" проф. Станислава Ґрабського.

У катовицькій „Польоні" Корфантого з 24. грудня 1933 велику статтю п. н. **„Проблема національної політики у Сх. Галичині"** (в ориг. Малопольщі) помістив проф. Станислав Ґрабський. Від часів, коли він за 25 літ обіцював асимілювати всіх галицьких українців (цей речинець уже швидко кінчається!) — ред. професор змінив неодин свій погляд на значіння і силу українства. Вже перше речення тої його останньої статті засадничо заперечує вартість асиміляційної концепції:

Уявляти собі, що чи то концесіями, чи громьбами і репресіями вдасться спонукати загал рускої інтеліґенції і народніх руских мас (Ґрабський вживає термін „рускі" і „український" всуміш, не роблючи між ними ріжниці — це теж уже великий „поступ"! — Прим. Ред.), які мають свідомість своєї національної окремішности, щоб вони виреклися думки про державну самостійність — це омана, яка не має ніякої реальної підстави.

Ще більшою „ревеляцією" є почути від старого ендека рішуче заперечення тези про „німецький винахід" українців:

Часто повторюване у нашій пресі переконання, що руский нарід не має свідомости своєї національної окремішности і що український рух є штучною аґітацією, яку витворили та підтримують німці, — це нині фраза, якій заперечують підставові факти щоденного життя.

Автор широко оповідає, як то постепенно зростали українські політичні амбіції й вимоги і як „після 1907 року постійно зростала перевага українців над старо-русинами". А вже цілком як „ересь" звучить виклад про соціольоґічно-історичний звязок українського національного руху з такимиж рухами інших народів:

Український націоналізм є витвором історичної течії, яка обхопила в XIX ст. цілу Европу, яка дала самостійність Греції, Румунії, Болгарії, Сербії, Бельгії, Італії, зєднила Німеччину, відродила чеську й хорватську цивілізацію, відділила від Швеції Норвеґію, зродила литовський рух, латишський, естонський. Аргумент, що український рух штучний, бо ніколи не було української держави, не витримує поважної критики. Бо таксамо не було латишської й естонської держави та поправді не було раньше ніколи й італьської держави.

Щодо „німецької інтриґи", то Ґрабський допускає лише, що німці „допомогли" українцям до зриву в 1918 році, але рішаючим є факт, що

„народні маси піднеслися з власної волі, щоби здобути для Східної Галичини незалежність".

Очевидно, Ґрабський не може відмовити собі приємности заатакувати санаційну владу протиставляючи санац. нац. політиці ту політику, яку провадив **він.** Це він — мовляв — замінив 1800 українських шкіл на утраквістичні та скасував двомовні надписи — а не викликало це ніяких українських демонстрацій. Щойно від часів „виразного фаворитування українських діячів" (?!) від 1925 року зростає український націоналізм.

Нині українська націоналістична інтеліґенція має значно більший авторитет і послух серед руского народу, ніж польська інтеліґенція серед народу польського.

Кепкує собі теж Ґрабський зі „штабу молодих змовщиків",

серед яких панує омана віра, що польське правління у Сх. Галичині може трівко спиратися на національній байдужності мас руского народу.

Зі свого боку Ґрабський виступає проти репресій та осуджує „пацифікацію". Він радить лише старатися асимілювати прикордонну полосу (Тернопільщина, Волинь) через втягнення до римо-католицизму дітей з мішаного подружя, а найкращим засобом до цього уважає будування в кожному селі костела та „ширення польської цивілізації".

Начальна проблема будуччини Сх. Галичини, це проблема як втягнути до польської цивілізації населення навіть недавнього (найдальше з третього покоління) мішаного польсько-українського походження.

Широко Ґ. розводить свою програму, якої головною точкою є **національний катастр,** який запевнив би полякам більшість у всьому громадському життю та одночасно „зменшив полосу національної боротьби".

Програма цікава, але — неактуальна...

—o—

Голод на Україні.

Вістки про голод і жнива. — Політичні перешкоди допомоговій акції. — Переходова полекша. — Траґедія України.

Д-р Е. Аммендe оголосив дальшу частину свого меморіялу про голод у Радянськім Союзі. Ми передаємо його в незмінених протоколах.

Питання про допомогу голодуючим у Совітах не втратило на своїй актуальності й після жнив. Правда, в останніх часах світ закидано звістками, яких ціль викликати враження, наче зі жнивами зникли всякі труднощі прохарчування в Союзі. Ті вістки радо підхопили чинники, які безпосередньо заінтересовані в політиці своїх урядів. Без надуми вони присвоїли їх собі, бо вони давали їм до деякого ступня спокій, виручаючи від немилого обовязку, зайнятися мало приємною справою голоду. Те їх становище можна остаточно зрозуміти. Але зовсім інакше представляється справа для тих, які кажуть, що питання голоду, чи нерозлучно з ним зв'язаний обовязок допомоги, з політикою не мають абсолютно нічого спільного.

Голодова катастрофа на полудневих землях Радянського Союзу це найстрашніше нещастя, яке колинебудь навістило нашу землю. Міліони неповинних людей згинуло там у короткім часі, і палець не поруш'вся, і голос не піднявся, щоби їм помогти. Інжинір Басехес, довголітній московський кореспондент віденської „Нає Фрає Пресе" й один з найкомпетентніших знавців російських відносин, зводить всі катаклізми в Совітах під один знаменник — колективізацію. „Колективізація, — каже він — коштувала Радянський Союз стільки людських жертв, як велика війна". Це страшне признання, але воно вірно характеризує ту траґедію, яка відбувається на наших очах на найбільш урожайних землях Европи — Україні й Кубані. Інший письменник, який недавно звідів ті землі, називає це явище „містерією". Досвідом свого розуму він не міг погодити факту голоду в країні найбільшого достатку!... І дійсно, в противенстві до інших катастроф, голод на Україні не є явищем природним. Тут посуха не спалила дозріваючого збіжа на пні, як це було в 1922 році над Волгою, в центрі Росії, ні зливні дощі не знищили вже зібраного жнива. Тут діялись тільки людські речі, людські діла стали причиною катаклізму і з цвитучої країни гробовище вчинили.

Коли візьмемо під увагу, що московський уряд від літ стоїть перед завданням, при помочі зернових і інших споживчих добутків півдня прохарчувати великі міста, центри індустрії, великанську армію та взагалі трохи не всю північну полосу краю, та що більше, що від сповнення того завдання залежить цілий плян „пятилітки", — то зрозуміємо, чому відносини на Україні такі а не інші, чому „містерія" голоду серед достатку там явище трохи не звичайне, неприродно-природний вислід насильної системи. Щоби спитати виконати те поставлене собі завдання, влада приневолена стягати потрібні припаси харчевих продуктів усюди, де їх по природі найбільше, себто на Україні, хочби це мало діятись під гаслом пожертвування частини для цілости. Коли хто хоче — це героїзм діла або диктат розпуки. Він тут зі злочином межує, коли зважити, як нераз оті нагарбані продукти по демпінґових цінах мандрують за кордон, щоби наситити валютовий голод правління або викликати фікцію надмірного обилля.

Знаючи про ті відносини у Совітах, світ стояв вже весною перед фактом голодової катастрофи на Україні. Далися чути голоси, які пажурені за долю населення краю, накликували світ до підмоги. Появилися закликн Галицького Епископату із митрополитом Шептицьким на чолі, віденського архієпископа кардинала Інніцера Европейського Центру для церковної підмоги. Всесвітнього Союзу приязни через церкву — й інші. Світ покрився сіткою місцевих комітетів, яких завданням стало підготовити і піддержати акцію допомоги голодуючим на Україні. Їхнім

О. Т. ВІНКЛЄР І СИН
ЛЬВІВ, РИНОК 28. Тел. 19—96.
ПОРУЧАЄ НАЙДЕШЕВШЕ
Фарби
Емалії
Фарби сухі
Фарби анілінові
Фарби олійні
Фарби артистичні
Золото і срібло правдиве
Шпони
Пензлі
Гумові вужі
Домашні і господарські предмети
Взори до шиючих робіт
Взори до мальовання
Патрони до мальовання
Взори до шкіл
ПЕРФУМЕРІЯ — КОСМЕТИКА

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

чисто харитативним цілям протиставились зелінені сили політичних мотивів і впливів. Заважувала думка, що акція допомоги є залежна від політичних умовин і як така не дасться відірвати від ряду питань політичного характеру. Яскравий вирез такого поставлення справи пережили ми недавно, коли то справа голоду на Україні відбилася об мури женевської інституції — Союзу Народів.

Користаючи зі свого права як президент Ради Союзу і йдучи за голосом свого чоловіколюбного сумління та морального обвязку, рішився норвежський премієр Мовінкель поставити справу голоду на черу нарад зібрання. Це йому не вдалось. Не вважаючи на власний погляд на цю справу та всі заходи і зусилля, він мусів скапітулювати перед ріжного рода мотивами і застереженнями більшости женевських заступників держав і вдоволитись обговоренням справи тільки в тіснім колі Ради. Там удалось їм зіпхнути д-ра Мовінкля з наміченої ним дороги на бічні рейки та остаточно намовити справу передати Міжнародньому Червоному Хрестові. Цей знаменний епізод лискавкою освітлює цілу ситуацію. Самозрозуміле діло підмоги для голодом примираючих мешканців України не могло бути виконане, про нього не можна було навіть вести відкритих нарад, ні навіть, Боже борони, вербувати людей доброї волі, бо того вимагали інтереси політичних заступників держав.

Наслідком того, що цілий ряд держав дав державні ґаранції за совітські доручення ріжним галузям свого промислу, сьогодні між московським комунізмом з одної і капіталістичними державами заходу з другої сторони істнують якнайтісніші взаємини. І одні і другі є безпосередньо заінтересовані в тому, щоб деякі доручення були за всяку ціну виконані. Їх інтерес вимагає просто здавлення голосів про голодову катастрофу, бо її ствердження моглоб відбитися погано на кредитовому „доброму імені" довжної держави. А це, розуміється, небажане не тільки для довжника, але й для вірителя. Буває, що й самообман іноді кращий як ніщо. Наслідок цієї констеляції такий, що вже дотепер невинно вигинули міліони людей, бо їм не важився ніхто дати належної підмоги. Швайцарська „Нав Цірхер Цайтунґ" нараховує тільки на самій Україні поверх 6 міліонів жертв, а „Менчестер Ґардіян" стверджує на основі на місці одержаних дат від совітських урядовців, що число населення на землях обнятих голодом зменшилося пересічно на 15 відс. Подібні завваги робить і кореспондент „Юнайтед Прес", який до того твердить, що на Україні нема нікого, хто ще перечив би масовому вимиранню людей з голоду.

Та не одно лише число голодом зморених людей є характеристичним симптомом катастрофи. Тут не менше страшні як і знаменні супровідні явища великого горя. Майбутній історик певно не мине симптому, як поява голоду між народами Радянського Союзу рівночасно понизила рівень їх цивілізаційних досягнень, кинувши їх в обійми огидного варварства. Однак і це явище не послідовний розвиток даних обставин. Його завважали вже підчас першого голодового катаклізму в рр. 1921-22 серед надволжанських німців. Людоїдство, вбивство дітей і тим подібні огидні злочини належали там так само до сумної супровідної появи голоду, як тепер на Україні. І то не вважаючи на розмірно вищий культурний рівень надволжанських німців від ріжня інших народів бувшої Росії. Про те, як виглядає життя людей голодом обхоплених полос, про ґірразою і страхом проймаючі його прояви, говорять численні автентичні документи. Багато з них зібрав німецький допомоговий комітет „Брідер ін Нот", ще більше находиться у приватних осіб. До тої останньої катеґорії належать опубліковані у французькій пресі описи п-зі Стебало, українсько-американської громадянки, яка з нагоди відвідин своєї рідні, перебувала літом на Київщині і на Поділлі. Про це говорять також звіти з дороги по Україні жнівського журналіста і редактора соціялістичного ню-йорського щоденника „Forward" — Линда.

Здавалось би, що всі ті описи, листи, щоденні звіти та інші документи до признань совітських урядовців включно, повинні вистарчити як нехибний доказ на те, яке велике нещастя навістило Радянський Союз чи радше його полудневі землі, Україну і Кубань. Здавалось би, що заперечувати голод на тих землях річ просто неможлива, зокрема в краю, про який вже в липні писав французький письменник Берлян у „Ле Ґан", що ніхто з совітських урядовців голоду не перечить, коли видить, що має перед собою чужинця з очима. А проте якраз з тої країни вийшов головний свідок, який з впертістю, гідною іншої справи, кинув на терзи своє голосне імя і заявився за офіціяльною тезою Москви, що мовляв голоду на Україні він не бачив і тому його там нема! Цей свідок — це бувший премієр Франції, провідник найбільшої парляментарної групи і посланик Ліону — п. Едвард Еріо. Його катеґоричне заперечення голоду підсилило панову версію, немовби всі свідоцтва й запевнення про його істнування це ніщо інше, як видумки та брехні ворожої Совітам пропаґанди. Одинокі а то й ширші круги суспільности, яких справа голоду на Україні займала лише з гуманітарного боку, стали недовірчиві.

На щастя свідоцтво Еріота видалося і самій французькій пресі мало-іновірним а то й просто тенденційним. Появились ріжні відповіді. Злі, сарказму повні ґльоси а навіть особисті випади й закиди. Йому здавна ворожа „Аксіон Франсез" оповістила в числі з 20. вересня нотатку, в якій дослівно говориться таке: „Річ загально звана, що великий промисл з району Ліону, заангажувався в Росії великими кредитами, які там вже замерзли. Той промисл був би очевидно радий, колиб міг свої гроші дістати назад. Тому він просив Еріота, щоби як посланик Ліону не відмовив своєї помочі"...

Стільки ця коротка, але вимовна нотатка. Але спроба кинути підозріння на визначну людину, та ще й до того її давним і завзятим противником, може найменше відповідна, щоби захитати довірям. Хто трохи ближче знає Еріота, той не допустить ніякого сумніву щодо чесноти його характеру. До того Еріо знаний як великий і простодушний ентузіяст. А проте, якраз через те, знаючи ту його сторінку характеру та зваживши обставини його „вояжу" через Україну, можемо прийти до переконання, що він впав жертвою свого наскрізь чесного захоплення для див, які йому показали, впав жертвою незвичайної, бо по майстерськи зіграної і тільки там можливої, дійсно російської „патьомкіяди". Подорож Еріота через Україну, яка тривала ледви кілька днів та рівнялась радше тріумфальному походові ніж свобідній поїздці, ще довго не дає йому права квестіонувати правди про голод на тій землі, ані урбі ет орбі сповіщати, що все те, що про голод пишеться і говориться — ворожа пропаґанда і клевета. П. Еріо, виступаючи нехай у чистім захопленні, але проти обєктивної правди, в ролі головного свідка урядових кол Москви, висловився рівночасно проти чисто харитативного діла підмоги голодуючим. І тим він обтяжив свою совість великою відповідальністю.

Загальне положення на Україні після жнив досить влучно схарактеризоване кореспондетом „Курера Варшавского", який між іншим пише: „Вже тепер, на порозі зими, треба зазначити, що оптимізм уряду щодо минулих жнив був завчасний. Колективізація господарств і голод на Україні здається матимуть для Совітів далеко гірші наслідки, як їх передбачували їхні найбільші вороги. Розклад господарств на Україні і Кубані прибирає такі грізні форми, що навіть найліпші жнива їх не всилі направити. Всі звіти, які приходять з України до Москви надихані страхом перед новою катастрофою. Вистарчить згадати, що до 1. жовтня засіяно на Радянській Україні всього 5 міліонів гектарів землі, себто виконано плян тільки на половину. Про засів другої половини розуміється нема й мови. А коли взяти совітську статистику трохи обережніше, то вийде, що й тих 5 міліонів цифра далека від правди... Засіяння лише половини передбаченого пляну, видає яскраве світло на факт, які шкоди заподіяла Україні колективізація. А з того вислід один, а саме той, що в 1934. році лютуватиме на Україні ще більший голод, як досі. Він може стати не під силу панам з Москви"...

Завваги і твердження „Курера Варшавского" покриваються з поглядами й оцінкою відносин на Україні інших джерел, між ними недавно на тім місці цитованого кореспондента великого канадійського щоденника „Ді Торонто Дейлі Стар" Пера ван Нассова. Ріжниця лежить в тім, що інші звіти звенять ще більше песимістично; не бракує голосів, які бояться, що нова лавіна голоду може розширитись та захопити й надволжанські землі.

Факт хвилевої полекші, який став замітний безпосередньо після жнив, ще нічого не доказує, принаймене так довго, як довго не знати, чи залишки зернових продуктів, які селянинові останутъ після заплати данини і зворогу давних позичок, дадуть йому змогу сяк-так перебути зиму і передлівок. Цитовані вгорі кореспонденти, польський і канадійський, лишають дуже малу надію, що так воно буде. Особливо Нассен надто скромний щодо світлих красок; його понурий образ дрощами проймає. А крім них говорять ту саму мову всі листи та вісти, які звідтам продираються сюди. З села, яким вже тепер бракує трохи не всього. Так кажуть всі знаки, що хвилева полекша після жнив мала, на жаль, характер лише переходовий.

Приглянувшись сучасним відносинам у Радянському Союзі, бачимо передовсім ґіґантське змагання зробити з доведення чисто кліборобської країни модерну державу промислову. Завдання само по собі звичайне, полецуди може навіть і похвальне. Але що нас в ньому вражає, не той скомпрімований, „пляновий" час будови, що нас так дуже болить, не кошти прискореного твору. Весь круговорот життя великих міст, промислових центрів, півська, урядовців, усяких „клянів" і „пятилітоК" — все це стається і росте коштом одного хліборобського стану — селянства. Воно несе найбільші, бо кривді жертви. Можна сміло і без перебільшення сказати: на його кістках здвигають нові фабричні ґіґанти, його кровю будують новий майбутній лад. Але з жертв найбільші гекатомби несе хліборобська Україна. Богом щедро наділена, сіяча скарбами землі та пишна своїм народом кріпариться не для себе, без власної користи. І в тім її сумна доля — її трагедія.

Хочуть учити жінок пити.

НЮ ЙОРК, 20. грудня. (Вл. кор.). Цікаві проєкти повстають в головах ріжних реформаторів. Так нпр. після знесення прогібіції в Америці організується в Ню Йорку спеціяльний комітет, якого завданням буде поширяти між жінками, починаючи з 18-го року життя, штуку... пити алькогольні напитки. Буде це властиво товариство, Унія Тверезости. Помічено в часі прогібіції, що американські жінки й дівчата, які були дуже тверезими перед прогібіцією, почали навіть випиватися, коли заборонено пити. Тепер треба відвчити жінок випиватися, а навчити їх пити поміркованo. Щоб це осягнути, згадана Унія почне низку лекцій по жіночих організаціях.

Блудне коло.

Голос у дискусії в справі поширення української книжки.

Під таким наголовком появилась нещодавно на сторінках „Діла" дискусійна стаття в справі поширення друкованого слова в народі. Блудне коло, як влучно зясовує автор згаданої статті, міститься в цьому, що загал книжки не купує, бо вона дорога, а книжка дорога, бо загал її не купує. Це знову веде до висновку: книжка дорога, загал не купує, бо її не потребує. І саме в цьому, що загал її не потребує, уся трагедія української книжки. Тому всяка наша дискусія мусить звестися до того, що треба в першу чергу виробити в народі смак друкованого слова і зрозуміння його ваги. Тоді книжка буде його життєвою потребою, привичкою як свого роду нагоном, від якого не стримає його навіть найбільша матеріяльна скрута.

Читаючий загал можна поділити на три ґенерації: *дітвору, доріст і старше громадянство.* Дітвора читає багато, доріст мало, а старші дуже мало, або й нічого. Тому не можна сказати: „загал книжки не потребує", бо саме основа цього загалу — дітвора читає книжки. Принаймення хоче читати і любить книжку. Нема такої дитини, що не прочитала б гарної книжечки з образками. Кожний совісний учитель, катехит чи бібліотекар, що хоч трохи вникав у діточий світ, скаже нам, як дітвора просто захоплюється гарною книжечкою та очима її пориває. Тільки, на жаль, старше громадянство не цікавиться цим діточим рухом і не подає дітворі цього духового корму. Мало де є церковна діточа бібліотечка, до читальні дитина не має вступу, а родичі скорше куплять дітям забавок, ласощів, як гарну книжечку.

Хоч дитина відчуває голод на книжку, але згодом навикає до цього і коли стає доростати, *тратить охоту до книжки.* Крім цього доріст у найрізнішому віці все буйний, палкий, жадний емоцій, забави, гуляки, то-що, і до спокійного читання затрачує поволі терпеливість. Правдою є теж і те, що наша молодь на селі в часі між школою і 18—20-тим роком життя не схоплена в ніякі рамці культурно-освітньої роботи і творить порожнечу. Опісля ця молодь горнеться до освітньої роботи, але лиш на короткий час, бо заключивши подружий завзяв, найповажнішу просвітянську річ вважає молодечою забаганкою чи розривкою.

Занедбана дітвора і непідготований, опущений доріст, дають нам *третю ґенерацію старших,* про яку вже можемо сказати, що вона книжки не потребує. Не й нічого дивного, бо читача треба змалку виховати. Як хто читає книжку й часопис раз на місяць, *або й рідше,* то певно, що він там мало що зрозуміє, а коли не розуміє, то й не

потребує. На це потрібно безперервного й доцільного контакту з друкованим словом.

Якжеж зарадити лихові? Треба зачинати від літей. У першу чергу в кожному селі треба завести діточу бібліотеку, бо досі є вона ще рідкістю. Її треба заповнити легкими, ілюстрованими книжечками. Обовязково від кожного позичаючого треба стягати сотикові датки. Не йде про зиск, але щоби дитина вже змалку привчалась до обовязку, що за книжку треба заплатити. (З досвіду знаю, що діти позичають і платять.)

Свідомий бібліотекар мусить мати великий вибір діточої літератури і її стосувати до особи читача. На жаль, наша діточа література ще досить убога. Нічого дивного, що на книгарських полицях лежать тисячі партісних томів і припадають пилом. Тим великим і чисельним томам треба промостити дорогу на село саме маленькою, приступною діточою брошурою з образками. Щоби навчитись обчисляти міліони, треба спершу перебирати пальцями або кидати кількома фасольками. Окремої літератури потрібно для доросту, окремої для старших. В літературі треба брати під увагу потреби всіх кругів громадянства, зокрема робітничого й ремісничого стану, який виховується у нас на чужім. І то дуже тандитній бруковині.

Виключи книжки, не можна рахувати тільки на священика, вчителя чи іншого гурта умовних робітників, але ринок збуту для книжки треба перекинути на ціле село. Тому треба студіювати, якої книжки село хоче і таку йому дати. Є багато книжок, які своїм змістом ніколи селянина не зацікавлять. Крім цього селянин до книгарні за книжкою не піде, але треба покищо таки на селі винести йому книжку в руки. Це моглаб зробити книгарня через своїх відпоручників, або місцевих мужів довіря. Колиб були у нас дешевенькі кільнокартковi книжечки, то їх самі діти радо купувалиб. Тимчасом нехай вони пожичають з діточої бібліотеки та читають батькам у хаті голосно. Ці діти будуть найкращими носіями друкованого слова під селянську стріху.

Омелян Горицвіт.

Мшана, 28. 12. 1933.

—o—

Чи світ покине війну?

Що каже про це французький журналіст.

На це питання відповідає редактор відділу закордонної політики у французькому щоденнику „Еко де Парі". Анре Жеро, котрий підписується Пертіна, в англійськім щоденнику „Геральд Трібюн". Він каже, що світ не покинув, не покидає і не покине війни, а тільки був попав в оману тому 15 літ наслідком мирової політики, яку голосив в Европі президент Вільсон.

Жеро пригадує слова редактора льондонського „Таймсу" Генрі Вікчема Стіда, з травня 1919 року. Він сказав так:

„Війна (19914-1918) змінила світ. В будуччині дотеперішні пристрасти і поняття не гратимуть ролі."

Він повірив був в Вільсоном у Лігу Націй, що має мирово вирішити усякі спори, непорозуміння й ріжниці між державами й народами. Але 15 літ мира заперечили тій омані людей великих, як теж і малих.

Далі Жеро вказує на таку думку, яку дехто голосить:

„Нова війна неможлива, бо вона знищилаб европейську культуру".

Він відповідає, що таке знищення можливе, але сумнівається чи жах перед цим може стримати від війни. Але відтак вказує на погляд німецького генерала фон Секта й інших стратегів, що нова війна буде страшна, але коротка і вирішення прийде на самім початку війни, бо з обох воюючих сторін виступлять однакові руїнні сили.

Опісля вказує на таку політичну думку:

„Нова війна не може мати ніякої корисної мети. Ніяка европейська держава не скористала би з воєнної перемоги".

Ця думка пригадує авторові статті, що таксамо писав ще в 1863 році французький фільософ Прудон у своїй двотомовій праці п. н. „Війна і мир".

Прудон тому 70 літ писав, що границі держав в Европі такі устійнені, що ніхто їх не думає зміняти. В будуччині, думав Прудон, будуть тільки економічні змагання між державами, а не збройні війни.

Одначе відомо, що в 7 літ після появи тієї книжки вибухла велика французько-німецька війна, в якій Франція стратила Альзацію і Льотаринтію і відтак 43 роки готовилась до нової війни, поки не вибухла нова европейська війна, названа світовою, в якій Франція знову відібрала Альзацію і Льотаринтію.

З того часу минуло 15 літ і в Европі повторяють думки Прудона якби щось нове, але готуються до нової війни.

Жеро вірить, що дійсно Західна Европа не має рації зачинати і вести нову війну, бо там границі держав справді твердо устійнені, так, що годі говорити про нові завоювання. Але зовсім інакше, пише він, представляється справа в Середущій і Східній Европі.

Наприклад до війни в Австро-Угорщині 10 мільонів німців і мадярів правило над 26 мільонами славян, що неправді привело до останньої війни. Тепер стан змінився, але не вдоволяючо. І ось англійський провідець Ротемір радить відновити владу німців і мадярів у Середущій Европі.

Жеро оповідає, що відносини в Середущій Европі і на Балкані ще зовсім не устійнені. Їх годі прирівнувати до відносин у Західній Европі. В Середущій Европі і на Балкані війни ще можуть зміняти границі, а навіть національности через винародовлення.

Про Східну Европу каже автор, що там відносини такі, як були в Західній Европі в середніх віках, що завоєвник міг добути цілі краї і народи. Тим ще народи не дожили до повного віку.

Про думку, що війну спричинює економічна кризи, а не політична, Жеро каже, що це тільки гра слів. Як треба, то політичну кризу називають економічною, або знову економічну політичною. Поправді різная політика.

Війні він вказує на невдачі всіх мирових заходів останніх літ в Европі і приходить до переконання, що Европа після Вільсонівської мирової системи повернеться до метод війни як вирішника міжнародніх непорозумінь.

Принагідні збірки на „Рідну Школу" дозволені!

(На весіллях, хрестинах, іменинах, поминках, приватних товариських сходинах і т. п.)

Прегарний звичай вкорінився вже в нас, що при кожній нагоді, веселій чи сумній, свідомі українці памятають за „Рідну Школу". Але бувають і збірні жертви (складки), особливо при нагоді родинного свята.

Найновіший закон про провадні збірки з 15. березня 1933. (ДЗРП з 31. III. 1933) постановляє, що тільки на приватну збірку треба дозволу адміністраційної влади I. або II. інстанції, одначе цей закон по думці арт. 12. *не має пристосування*,

а) до збірок на релігійні цілі, якщо їх переводять в обсязі забудувань і приміщень, посвячених виключно Службі Божій,

з) до збірок, переводжених у приватних льокалях серед гурта осіб особисто знайомих тим, що переводять збірку.

Тому ніхто не має права заборонити на весіллі чи хрестинах чи іменинах, чи яких приватних товариських сходинах збірки на „Рідну Школу".

З цього й користають свідомі громадяни деяких сіл при кожній нагоді. Одною з таких свідомих громад є *Лінько біля Добромиля*. Там гром. Михайло Мушора зібрав на весіллі і переслав „Рідній Школі" 2.70 зол., гром. Недик Теодор на другім весіллю 2.15 зол. а гром. Мандзіяський Василь на хрестинах 2 зол.

Тепер приходить саме час, коли по всіх селах відбуваються весілля. Уявім собі, скільки то добра зробилиб для „Рідної Школи" і тимсамим для народньої справи ті свідомі громадяни й громадянки, що на кожному весіллі збиралиб добровільні датки на „Рідну Школу" і переслали до Головної Управи „Рідної Школи" у Львові, вул. Словацького 14.

І ми віримо, що в кожній громаді найдеться хтось, що займеться цією справою, а гості при такій веселій нагоді певне не відмовляться дати по пару сотиків на „Рідну Школу". Хто черговий?

14 присудів смерти.

ЛЬОНДОН, 4. І. ПАТ. Повідомляють із Кабулю, в Афганістані, що трибунал, у якого склад увіходило кількох членів кабінету, засудив на кару смерти 14 осіб, яких признали співвинуватцями змови на життя Надір Шахя. Між засудженими є батько, стрийко та приятелі атентатчика Абдул Калика. Засудили теж на смерть кількох старшин і управителя школи, в якій вчився Абдул Калик і його спільники. Кожний [illegible] атентатчик.

—o—

На видавничому фронті.

Конкурс Т-ва „Просвіта".

Поширюючи свою видавничу діяльність, Товариство „Просвіта" розписує оцим конкурс на **місячні книжечки**, обсягом 3—4 аркушів друку (в аркуші до 28.000 літер). Зміст книжечок: белетристика, передусім **історичні** оповідання й повістки (з давнього й недавнього минулого), **драматичні твори** (минулої й сучасної доби), **популярно-наукові твори** з усіх ділянок знання (українська історія, рідний побут, техніка, винаходи й відкриття, гігієна, народне господарство й т. д. й т. д.), при чому тут бажана форма белетристична.

Присилати до кінця **місяця березня** 1934 р. на адресу Редакції видань „Просвіти", Львів, Ринок ч. 10.

Твори, приняті до друку Товариство **гонорує** (аркуш — 50—60 зол.), першу частину гонорару виплачує після того, як твір принятий до друку, другу — після виходу його з друку.

Головний Виділ.

По широкому світі.

— В Льондоні помер у 69 році життя англійський фінансіст льорд Черчіль, свояк відомого політика і парляментариста.

— У звязку з залізничою катастрофою під Ляні потягнено до судової відповідальности шість осіб, а саме інжинірів Мерлена і Монтіньоля та чотирьох технічних залізничих урядовців.

— Німецький уряд приготовляє нову кампанію проти французького франка при допомозі амстердамської біржі.

— Новоіменований шеф Райхсвери ґен. Фріш був за світової війни старшиною ґенерального штабу четвертої армії і в червні 1932 р. став генерал-поручником.

— В Берліні розпочався зїзд делегатів німецької і французької молоді.

— Фінляндський уряд виповів 2 д. м. тимчасову торговельну умову з Німеччиною.

— Наради центрального виконного комітету СРСР в Москві скінчилися прийняттям буджету на 1934 р. Доходи устійнено на 48.7 міліярдів, видатки на 47.2 міліярди рублів.

—o—

ЛІБЕРАЛИ ПІДДЕРЖУЮТЬ КАБІНЕТ ТАТАРЕСКУ.

БУКАРЕШТ, 4. І. ПАТ. Головна управа ліберальної партії ухвалила іменувати Константина Братіяну, бувш. міністра скарбу, президентом партії. Ліберальна партія піддержить кабінет Татареску. Лісту членів кабінету предложать нині пополудні королеві до затвердження. Здогадуються, що склад кабінету буде майже такий, як попереднього кабінету.

—o—

ЗАБОРОНИЛИ АНГЛІЙСЬКУ ФІЛЬМУ.

ЄРУСАЛИМ, 4. І. ПАТ. Міська влада заборонила висвітлювати фільму англійської продукції п. з. „Жид-скиталець". Хоч власники кін інтерпелювали, заборони не скасовано.

—o—

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 804 3—3

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (3) число нашого органу підпало конфіскаті за одну замітку на першій стороні. Це 1-а конфіската „Діла" в цьому році.

— **Нове число „Жорен"** ч. 1 на рік 1934 приносить рисунки та фейлетони на актуальні теми нашого життя. Під хатою Европи колядують червоні колядники з червоною звіздою: Сталін, Літвінов і Горкий. „Пінґ-понґ" оповідає про різдвяні міражі Далекого Сходу. „А. К." про те, якто колись бувало на коляду, а як тепер. Хто не мав терпцю прочитати низки статтей про те, чи можливі у нас міжпарт. умови, може зясувати собі їх коротко одною дотепною ілюстрацією. „Фіолетовий хвіст" Пантелеймона Оксамитного це глибокодумна притча про те, як мужчина гадав перехитрити жінку. Лещатарі нехай візьмуть собі приклад з пригоди, яка трапилась одному недавно в Славську і не сідають надто близько лещатарок. „Жорча" показують нам теж, як виглядає святий вечір учителя „Рідної Школи", Гаркавенко як мистець світа, розбройна конференція з трьома царями, що несуть їй дари і кілька актуальних подій в уяві малого Ромця. Всі дрібні дотепи теж дуже добрі.

— **На карти „Рідної Школи" звільняючі від алькогольних напитків з нагоди Різдва Христового** зложили в золотих: а) зі Львова: 25: Іван Тиктор, директор концерну „Українська Преса"; по 5: п-о Коновалець Миронь, Лев Ясінчук;

по 3: д-р Раковський Іван, проф. Павлюх Гнат; по 2: проф. Іван Галущинський, ред. Дмитро Паліїв, Михайло Грамяк, д-р Григорій Стецюк, Іван Герасимович; б) з Ременова: о. Крупько Семен 5 зол. — Хто черговий?

— **Безробіття в Польщі.** На основі обчислень державних урядів посередництва праці число безробітних на терені цілої держави дійшло з кінцем м. року до 342.058 осіб. В порівнянні з числом безробітних попереднього тижня це дає приріст безробітних на 15.650 осіб.

— **Сумне, але правдиве.** Недавно відбувся в Бережанах процес проти проф. гімназії в тому місті Гіполіта Завірського, польоніста, перед апеляційним судом зі Львова, який у висліді не приніс нічого нового, бо затвердив присуд І. інстанції, а саме засудив проф. Завірського на 1 рік вязниці. Замітний був цей процес з огляду на те, що проф. Завірський, хоч цілий час називав цей процес українсько-жидівською лагінкою на його особу, не постидався закликати деяких своїх бувших товаришів українців та одного адвоката жида на свою оборону. Поміж поляками не найшов оборонців! Це тільки так для характеристики особи проф. Завірського. Та замітніше в тому процесі те, що чільний свідок, оборонець проф. Завірського, емеритований катехит бережанської гімназії, а під цю пору парох в Любінцях коло Стрия, о. Василь Дубицький, зізнавав по польськи, хоч перед ним один свідок урядовець на відповідальнім становищі та один селянин зізнавали по українськи! Сумне, але правдиве! — **Громадянин.**

— **За продажу крадених річей.** Вбивник наймички Зальотіни при вул. Глинянській у Львові Маріян Костюк украв був у її господаря два золоті годинники, дві долярівки, портфель і гарт теробу. Всі ті річи купив у Костюка торговець городовини Лука Камінський, в якого Костюк після душогубства скривався. Камінського арештували й тепер відбувається проти нього судова розправа.

— **Львівська хроніка.** Підчас пересування вагонів на головному двірці робітник Ілля Остафійчук дістався під колеса, що відтяли йому обі ноги. Перевезений до шпиталю помер наслідком упливу крови. — Підчас відчиту проф. Бродецького в салі Яд Харузім украв хтось на шкоду Давида Френкля портфель з готівкою 1.400 зол. та на шкоду Ізраіля Ґрінвальда 152 зол. — На пл. Бернадинській пробив ножем невідомий чоловік фіякра Йосифа Кота, як він спав на возі. — Артист-маляр Іван Гамиковський зі Знесіння напився з нужди денатурованого спірту. Забрали його до шпиталю.

— **Душогубство при молитві.** В селі Лещиці (пов. Бидгощ) 40-літній парубок Ром. Врублевський вбив свого 39-літнього приятеля робітника Мусяла. Оба вони молилися перед освітленим образом ченстохівської Богоматери. Нараз Врублевський зірвався, скрикнув: „Ти зле молишся!" та розбив голову Мусяла тупим знаряддям і пробив великим цвяхом. Здогадуються, що Врублевський збожеволів на релігійному тлі.

— **Краєва хроніка.** В Бориславі склалася експльозія ґазу, що дістався до мешкання д-ра Дорнфельда при вул. Панській. Одночасно була експльозія в сусіднім домі фірми Лінденбаум. Оба доми сильно ушкодило. — В Пасічній пов. Надвірна дісталися вломники до мешкання Гакермана і вкрали із залізної касетки, схованої під підлогою, 100 долярів та срібні річи. — На почтову аґенцію в Ловеві пов. Самбор напали бандити і загрозивши зброєю, зрабували 1.315 зол.

— **Арештування грабіжників.** Із Тлустого пов. Заліщики повідомляють, що в тамошній околиці зліквідовано злодійську шайку, зложену з 14 осіб у віці 18—20 літ, переважно синів заможних господарів. Шайка, озброєна у військові кріси, напала в ночі на крамницю рільничого „кулка" в Мишкові і стероризувавши зброєю присутніх, забрала всі товари. Втікаючи, грабіжники стріляли до нічних вартівників. Та сама шайка ограбила в подібний спосіб кооперативу в селі Ворвулинцях. Поліція арештувала одного з опришків, Петраса, господаря в Головчинцях, а той видав інших спільників, а саме Пушкаря, Шалену, Семкова, Смутила, Шута і ін. Всіх відставлено до суду в Тлустім. При ревізії в Дуниновці знайдено велику часть украдених товарів. Чотири члени злодійської шайки, що послугувалися при нападах зброєю й поранили кілька осіб, стануть перед чаглим судом.

— **Летунська катастрофа.** Коло Іноврославa впав на стодолу літак 4 зет. полку з Торуня і, проломивши дах, упав до середини будинку. Кпт. Лукасевич, що пільотував підчас лету, згинув на місці. Апарат розбився в дребезги.

— **Протижидівські заворушення** вибухли в угорських містечках Залеґерсеґ і Залелове, де находяться більші жидівські громади. Антисеміти товкли жидам шиби, кидали вночі бомби, напаствували жидів на вулицях і реставраціях. Поліція арештувала 10 ексцедентів і поставила перед суд. Двох із них дістало по місяцеві вязниці.

— **Ріжні вістки.** В Нюйорку помер у 60 р. життя жидівський вчений і бібліограф Ґеорг Когут, син рабіна Александра Когута. — Підчас пожежі в зоольоґічнім городі у Венсен під Парижем згоріло 5 слонів.

— **Катастрофа в копальні вугля.** Як повідомляють з Праги, в копальні брунатного вугля коло Осеку скоїлася експльозія, якої жертвою стало 136 робітників. Сила вибуху була така велика, що цілий закоп, який вів до нутра копальні, завалився. Крім того знищило будинок з кітлівнею. Перша рятункова дружина знайшла при вході до ґалерії шістьох трупів із числа 136 робітників, засипаних звалищами. Ніхто з них мабуть не врятується, бо всі виходи з копальні затарасовані. Катастрофа, що належить до найбільших з останніх часів в Европі, викликала в цілім краю сильне враження. Рятункова акція утруднена, бо в більшости підземних ґалерій вибухли пожежі й мусіли замурувати входи до ґалерій, щоби пожежа не поширювалася. Чотири шахтярі, які наче чудом урятувалися, не вміють пояснити причини катастрофи. Між видобутими трупами є і труп жінки, яка підчас вибуху була недалеко шибу. Між 130 засипаними шахтярями, які не дають знаку життя, є 122 батьки родин. Чехословацький премієр Маліпетр і кількох членів уряду виїхало на місце катастрофи, де тисячі осіб в розпуці вижидає, чи не видобудуть їх батьків, синів, братів і приятелів.

— **Музей Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові** мав у місяці грудні 1933 р. 73 катальогові числа приросту до ч. 24273 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 112, історичні памятки 4, етнографія 97, портрет олійний 1, рисунок 1, графіка 21, репродукції більші 2, видівок 48, альбом репродукцій 1, фотографій 27, монет 17, банкнотів 16, печатка 1, фотоклішів 9. Жертводавцями були пп.: учит. Войчак Л., арт. Глущенко М., Гриневич, Гірка О., Драган М., дир. Дорошенко В., Дідур М., Ільницький Р., інж. Кіцера О., д-р Крипякевич І., проф. Кіт М., д-р Левицький В., проф. Лошнів О., арт. Ласовський В., учит. Майка А., Мирош І., д-р Полянський Ю., Пасіка П., Польовий О., учит. Салик, Т-во „Сільський Господар" у Львові, Саківський В., радн. Солотницький О., Старосольська Д., д-р Чубатий М. Управа Музею складає всім щиру подяку. Музей відвідало 480 гостей. — **Управа Музею НТШ.**

В дозви й комунікати.

Заклик до українського громадянства і видавництв.

Про українців в Югославії писалося в ріжних українських часописах. Це, як відомо, в абсолютній більшості селяни-переселенці з Галичини, розкинені по малих оселях по Боснії і Славонії, серед спеціяльних життєвих умовин, без рідної школи, а колекуде навіть і без власної церкви. Носії живого, рідного слова і майже одинокі працівники на Христовій і народній ниві — це кількох українських священиків, яким доводиться працювати в невимовно складних і тяжких обставинах. Українська парохія — це не наше з церквою і школою село в краю, це малесенькі оселі по кілька родин, віддалені від себе часом і по кілька кільометрів. Тож сміло можемо назвати наших священиків апостолами-місіонарями. Їхньою в першу чергу заслугою є те, що українські острови серед чужого моря не зникли, а вдержалися. З подивом читаємо листи від наших селян, стільки у них національної свідомости і любови до свого, до рідного.

Обєднувати українців в Югославії, та вести між ними культурно-освітню працю — це ціль українського товариства „Просвіта" у Загребі. Та воно найшлося тепер у такому скрутному матеріяльному положенні, що зі своїх звичайних приходів не всилі спровадити з краю і за кордону українських видань для роздачі між місцевими переселенцями. Головний наш прихід — це мінімальні членські вкладки, які заледви покривають видатки на оплату пересилок часописів та книжок на провінцію, а майже кожного дня валко лять до нас листи з проханням українських книжок і часописів. Це є безумовно додатковою подорожею, бо досі такого зацікавлення не було.

Виходячи зі становища, що до поширення і скріплення розбудженого руху потрібно нам щось наперід дати, ставимо собі обовязком подбати, щоби друковане українське слово дійшло до кожної хати українського переселенця в Югославії. Одначе брак фонду з одного боку та деякі заборони з другого не позволяють нам на закупно більшої скількости книжок, букварів та журналів до роздачі. Тому звертаємося до українського громадянства, до культурних установ, до українських видавництв з проханням висилати нам бодай одноразовий дар у книжках та журналах, які ми розділимо між наших переселенців. Віримо, що згодом найдуться між ними і постійні передплатники.

Особливож просимо українську дітвору в краю і за океаном не нищити українських букварів і читанок, а посилати їх для українських дітей в Югославії, де вони не то, що не мають своєї рідної школи, але богато з них і не бачили ще наших рідних видань.

Українці! Українські діти! Зробіть різдвяний або новорічний дар для українського населення і його дитини в Югославії!

Посилки прохаємо спрямовувати на адресу: „Ukrajinsko Drustvo „Prosvjete" Zahreb, Dalmatinska 16/III., Jugoslavia.

ЗА ПРЕЗИДІЮ У. Т. „ПРОСВІТА" В ЗАГРЕБІ:
В. Войтанівський, голова. *М. Стефанишин*, писар.

Просимо пресові і закордонні часописи цей заклик передрукувати.

З кіна.

Кіно „Коперника" і „Марусенька": „БУНТ МОЛОДІ".

У Зл. Державах Америки уряд у порозумінні з органами вищих шкіл організує такі тижні, коли студенти заступають формально ріжних урядовців на всяких становищах і поручних учаться виконувати їхні обовязки. Ця фільма дає нам приклад такої спроби підготовування молоді до державної праці: студенти на становищі прокуратора, найвищого судді та начальника поліції ведуть слідство в одній кримінальній справі. „Ґангстери" вбили невинну людину і їм удалось затерти слід злочину; суд звільнює їх; саме тоді студенти, коли починають урядувати, на власну руку шукають доказів вини справжніх злочинців. Сильні картини боротьби студентів з бандитами на зразок відомих американських фільм, де поліція переслідує контрабандистів алькоголю.

—o—

Дописи.

ЛЬВІВ.

З діяльности Батьківського Кружка при філії української гімназії у Львові. Недавно відбулися V. Загальні Збори Батьківського Кружка при філії української гімназії у Львові при участи ок. 150 осіб. Зборам проводила голова Б. К. п-і Филиповичева, яка й зложила обширне звідомлення з діяльности Б. К. за минулий рік. Праця Б. К. йшла в мин. році головно в двох секціях: секції доживлювання та вакаційних осель. Акція доживлювання полягала в тому, що впродовж цілого року видавано учням теплі снідання (молоко, каву, чай), пересічно 150 снідань денно, в тому 71 безплатно. Разом видано 12.130 снідань безплатних і 13.430 платних. На покриття безплатних снідань впливали датки батьків і ріжні жертви (з воєвідства, окр. учит. комітету при Кураторії, Митрополичого Ординаріяту). При видаванні снідань дижурують пані. З весною 1932-го року набув Батьківський Комітет на власність 1-поверхову віллю в Ямнім за 2.050 ам. долярів на вакаційну оселю. Оселю ведено вже в двох останніх роках двома турнусами. Одномісячний побут в оселі коштував 50 зол., але були знижки (7 учнів), а також безплатні місця (9 учнів). Опікункою оселі була голова Б. К. Всі оселяни прибули на вазі від 1 до 5 кг., а навіть більше. Харч діставали діти пять разів денно і їли до схочу. Найбільшим зусиллям Б. К. було сплатити довг о. Тимкову за оселю. Довг той сплачено вже майже в цілости, головно завдяки дню. Бабіві, що збирали датки на ту ціль енерґійно і при кожній нагоді. Крім цього присвячено чимало часу нарадам тіснішого комітету і ширших сходин з батьками в справі виховання молоді. Були теж два реферати (проф. Радзикевича і ревізора Федака) на виховні теми. Заходами нашими улаштовано для учнів Миколаївське свято і свято вшинки (вперше в гімназії), на яких обдаровано 120 учнів. Приходів мав Б. К. у мин. році 15.851.72 зол., власного майна 21.709.22 зол. На цей нин. рік зібрані вибрали головою Батьківського Кружка повновно одноголосно п. Филиповичеву.

ЗОЛОЧІВ.

Повітове свято „Просвіти". Старшини Виділу Філії Т-ва „Просвіта" в Золочеві відсвяткували дня 17. XII. 1933 р. повітове свято „Просвіти" спільними силами читалень району. До участи в цьому святі, на що року, зголосилися читальні „Просвіти" філіяльного району з хорами і декламаціями. В дні свята 17. XII. вправді була сильна сніговія, та проте хори найдальших читалень з Олеська-Теребежі в Цінок на це не зважали і прибули на свято, яке випало завдяки добрій підготові дуже гарно. Бузоб побажанням, щоби місцева інтелігенція своєю повною на святі підкреслювала ідею вдости з силами і вагу „Просвіти". На жаль, не вдалося на святі зголошені хори близьких читалень Сасова і Колтова, чим нарушили дисципліну, яка є підставою кожної організації. В програму входили такі точки: 1) „Боже Великий" (молитва) — хор; 2) Реферат про значіння „Просвіти" й обовязки громадянства супроти неї виголосив голова філії проф. Л. Бурко. 3) „Кулеся" (хор). 4) Привіти від читалень „Просвіти" в сто-

гка інстр. І. Вишківський. 5) Пісня „Хвалім Бога" (хор). 6) Декламація мат. „Просвіти" Ясінської. 7) „Ой, виходив село" і „Ревуха" (муж. хор). 8) „Новольник" (Інструментальна). 9) „Колиханка" і „Стелися барвіночку" (хор). Всі ті хорові точки в інструментальне виконали власно члени чит. „Просвіти" в Олеську-Тер-Бізі під управою диріг. п. М. Сумнік. 10) Збірну декламацію „Українці", відтак „Вічного поминальника" (хор). Народні пісні виконав добре підготований хор в Шпуск під досвідченою диріг. п. Шахт М. Свято закінчилось відспіванням „Ще не вмерла". Після свята відбулася спільна зустріч виконавців програми.

ОТИНІЯ.

Збірка на дар „Просвіти". Філія „Просвіти" в Отинії перевела за дозволом повітового старости в Товмачі цьогорічну збірку на дар „Просвіти" у двох днях: 10. XII. і 17. XII. м. р. Збірка в дні 10. XII. принесла 33 зол., збірка в дні 17. XII. дала всього 17.79 зол. Разом зібрали мн. 52.79 зол. і ту суму згідно з призначенням вислано до Матірнього Товариства у Львові на справу закуплення книжок до філіяльної бібліотеки.

Ширіть наш часопис!

СПОРТ.

МІЖНАРОДНІ ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

У Кракові, в середу в першому дні міжнародніх гаківкових змагань львівська Погонь побила краківське Тако в відношенні 1:0. В четвер віденська Верінг побила Коршовію 3:1 (0:0, 2:1, 1:0).

ЧАША ШПЕНГЛЄРА.

ДАВОС, 4. I. ПАТ. Чашу Шпенглера на гакізку здобув несподівано ЕТК Давос, побиваючи паризький Racing, дружину оксфордського університету ЛТЦ Прагу, університет Кембридж і ріжські Ґрессгопперс („Конники-Стрибуни").

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Стефан Томашівський: СХІД І ЗАХІД. Обгорна і Ілюстрації С. Гординського. Львів, 1934. В-во „Ізмарагд", ст. 140. Ціна 3 зол.

Василь Пачовський: ГЕТЬМАН МАЗЕПА. Історія воскресення в 5 діях. Перемишль, 1933. Накладом О. Гамерського, ст. 96. Ціна 1.75 зол.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА МОВА, науково-популярний місячник, річник 1934, ч. 1. Зміст: І. Огієнко: Ратуймо нашу еміграцію від можного винародовлення; лист до емігрантів в Америці й Канаді. Ф. Коковський: Українські письменники й рідна мова. Гр. Ізмайлський: Походження українських елементів. Угаяти „лацнокомпаунтиєв". І. Огієнко: Походження підмінних апрозів. А. Кишиньовський: Дієприкметники української мови. І. Огієнко: Лемківський Буквар, науково-педагогічна оцінка. Адвокат: Засмічення нашої правильної термінольоґії. О. Винницький: Вігма. І. Огієнко: Історія української літературної мови. І. Літературна мова на українських землях IX.—XI. віків. Чистота й правильність української мови, відповідь на запитання наших Читачів. Початкова Граматика української літературної мови. Мова наших видань. Ф. Коковський: Стара лемківська колядка; спорочення дієслів у лемківському говорі. о. А. Стефанишин: Як оцінити просвіт книжочні.

ДАЖБОГ, листопад 1933., ч. 8. Зміст: Я. Зарембо: Було свято. Е. Маланюк: З сторін зогнитів. І. Атаманюк: *. І. Нерімна: Ходить сонце. М. Арнас: У лісі. В. Кардуг: Шуба (Нарис). Уляс Самчук: Розбита богиня. П. Верлен: Щось в серці моїм плаче. Пер. Л. Липенич. Б. Б. Нагаєвський: Укр. літературна народія XVII—XX. ст.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 5. I. год. 7.30 вечір. „Гроші то не все".

Субота, 6. I. год. 3.30 попол. „Моя сестра та я".

Субота, 6. I. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 5. I. год. 7.30 веч. „Фотель 47".

Субота, 6. I. год. 3.30 попол. „Ґейша".

Субота, 6. I. год. 7.30 веч. „Фотель 47".

Кіна.

АДРІЯ: „Пат і Патахон".

АПОЛЬО: „Присуд життя", „Не думо землі".

АТЛЯНТИК: „Графиня Монте Крісто" (Бриґ. Гельм).

ВАНДА: „Конґорілла", „Вирсаль з Казанови".

КАСІНО: „Брат діявола", Льорель і Гарді.

КОЛІСЕЙ: „Я був тоді вірний"; ревія: „Новорічні іграшки".

КОПЕРНИК: „Бунт молоді".

МАРУСЕЛЬКА: „Бунт молоді".

МІРАЖ: „Адютант його величности" (В. Бурян).

МУЗА: „Остання царица".

ПАЛЯС: „Прокуратор" (Алісія Горя).

ПАН: „С. О. С." — Ледяна гора.

ПАСАЖ: „Геройський вчинок" (Жен Меннард).

ХИМЕРА: „Божевільна ніч у Зоо".

СТИЛЕВЕ: „Його королівська величність" і ревія.

УТІХА: „Шумовиння вулиці" та ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 5. січня 1934.

Відень (517,2) 17.15 Солісти. 20.30 „Три царі" вад.; **Братислава** (279,2) 12.35 Концерт; **Брно** (341,7) 21.20 „Нові права жінки", комедія Мариновського; **Прага** (488,6) 20.55 Сніз; **Білгород** (430,4) 20.00 Концерт; **Рига** (525) 20.10 Лотиська музика; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.25 Оп. арії; **Мінхен** (533) 20.10 Симф. концерт; **Будапешт** (350,5) 17.30, 18.30 Музика, 19.30 Опера; **Рим** (441,2) 16.00 Солісти, 22.00 Скрипка (Аріго Серато).

Субота, 6. січня 1934.

Відень (517,2) 12.00, 17.00 Концерт, 20.05 Популярні опери й оперетки; **Братислава** (279,3) 17.30, 21.00 Концерт; **Кошиці** (251,5) 11.00 Концерт; **Париж** (1729) 21.00 „Фігарове весілля" за Моцарта; **Білгород** (430,4) 20.30 Хор; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.20 Нар. музика; **Букарешт** (394,2) 20.45 Сніз; **Мінхен** (533,3) 13.00 Легка музика, 16.45 Театрна лекція; **Рим** (441,2) 20.10 Сніз.

Львівське радіо.

Пятниця, 5. січня 1934.

7.00—7.55 Ранішня зарядка; 12.05, 12.35 Танкова музика з ґрамофону; 13.25 Зелена біржа; 13.30 Господарські вістки; 15.40 Сніз; 16.00 Легка музика; 16.40 Серед книжок; 16.55 Скрипка; 17.20 Арії та пісні Пантіна, сопран; 17.30 Стенографія; 18.00 Відчит для учителів; 18.20 Легка музика; 19.05 Вечірня за ґрамофон; 19.25 Про кормлення худоби зимою; 19.40 Спортові вістки; 19.44 Співанки, концерт; 21.00 Муз. балачка; 20.15, 21.15 Симф. концерт (Бандровська-Турська); 22.10, 22.05 Танкова музика.

Субота, 6. січня 1934.

9.00—9.54 Ранішня зарядка; 12.15 Концерт; 14.00 Фейл. „Ліс зимою"; 14.15 Нар. оркестра; 15.00 Голосна й жива газета на селі; 15.20 Фортепян; 16.00 Для дітей: „Три царі"; 16.45 „Між джентельменами" (Гелсуортін); 17.00 „Рік 1933 у зеркалі техніки"; 17.15 Органова музика; 17.40 Нар. пісні (Ег. Мая, баритон); 18.00 „Сварливість і впертість" на осн. Фредра; 18.40 Спів (Верженська); 19.00 „Роля Кракова в духовій культурі Льорна"; 19.10 Вечірня; 19.30 Сільва рерум, ґрамофон; 19.40 Акт. „Свята в Парижі"; 20.00 Легка музика; 21.10, 21.11 Спортові вістки; 21.20 Шопенівський концерт; 22.00 Небелиці-бальаллоки; 22.12 Ґрамофон; 22.15 Танкова музика; 23.05 Орхестра мандолістів.

Новочасні радіоапарати

будує відома з фаховости вирібня

„Ekravox"

Львів, Ліндого 10. Тел. 77-97.

16/31 2—9

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові в приватних обмінах за 100 платили 5.60 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26.90, Париж 34.88, Берлін 212.03, Цюріх 172.15, Амстердам 357.23, Нюйорк кабель 5.07, Нюйорк чеки 5.08.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 4. I. масло —.—, молоко 19 сот., сметана 70 сот., яйця зол. 6.10—6.60 за копу. Тенденція на масло вичікуюча, на сметану стійка, на яйця і молоко сильна.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Порядок Богослужень в церкві Успеня Пр. Діви Марії (Волоській) в часі Різдвяних Свят в р. 1934. В пятницю д. 5. січня в год. 9. рано Царські часи. В суботу д. 6. січня в год. 10. рано Служба Божа св. Івана Золотоустого з Вечірнею. В неділю д. 7. січня в год. 5 рано Повечерія велике, Служби Божі читані в год. 6, 7, 8, 9 і 12. О год. 10. Архієрейська Служба Божа, яку відслужить Преосвященний Кир Никита. По полудни вечірня о год. 4.30. В понеділок д. 8. і у вівторок д. 9. січня в 6. рано утрені. Служби Божі читані в год. 6, 7, 8, 9, і 12. Співана в понеділок в год. 10. а у вівторок в год. 9.45. яку буде трансмітувати радіо. Вечірні в год. 5. 1—3

Замість святочних побажань з нагоди Різдва Христового на Рідну Школу вложили: ВП. о. Мітрат Олекса Базюк 10 зл., Др. Ярослав Колтунюк 10 зл., Др. Володимир Бабій, зубний лікар вул. Гетманська ч. 8 — 5 зол., о. Мітрат Тит Войнаровський 3 зол., Теодор Бриник упр. школи — Біла ад Тернопіль 5 зол., інж. Стефан і Наталія Поповичі — Варшава 5 зол., Земельний Банк Гіпот. Львів 50 зол., замість вінка на могилу бл. п. Дра Івана Кміцикевича Василь Давів, нотар у Немирові 10 зол., замість сліз співчуття для Родини з приводу смерти бл. п. Стефанії Будзиновської, Ольга і Олена Кульчицькі — Перемишль 5 зол., замість квітів на могилу бл. п. судді Метика ВП. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа. 879 1—1

ЧИТАЙТЕ! ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

„РІДНА ШКОЛА"

ІЛЮСТРОВАНИЙ ДВОТИЖНЕВНИК

Видає: Кооперативна „Рідна Школа".

Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, вул. Словацького 14. Телефон 77-32. Конто П. К. О. Відділ Львів 500.807.

Передплата місячно 1 зол., піврічно (з горн) 5.50 зол., річно (з горн) 10 зол.

„Рідна Школа" — не трибуна, вона обговорює справи виховання молодого покоління.

„Рідна Школа" — подає докладний образ всього того, що діється в нас у ділянці рідного шкільництва.

„Рідна Школа" — інформує про умовини, в яких виховується українська молодь у краю й на еміґрації.

„Рідна Школа" — інформує про важніші події на полі виховання в інших народів.

„Рідна Школа" — містить всі обіжники, розпорядки, оголошення, конкурси, звідомлення, виказки й т. п. публікації та інформації Головної Управи Рідної Школи.

В **„Рідній Школі"** друкують свої праці найвизначніші українські письменники, педагоги й суспільні діячі з краю і зза кордону.

Тому **„Рідна Школа"** повинна найтися в руках кожного свідомого українця в кожній шкільній, читальняній, кооперативній і приватній бібльотеці.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БРОКАТИ від 2.90, вандики 7.80, фіранки від 5.80 ручник роботи філе за безцін. Ковдри 9.80, таблетки ріжного роду — ціни сотикові. Вирібня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660г 6—7

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман. Львів. Пасаж Гавсмана. 2/56 8—15

КОВНІРЕЦЬ будеш мати чистий, лише занеси до пральні ГОВИКОВИЧА, ДОМІНІКАНСЬКА 4. 816 7—10

ПИЙТЕ НАЙКРАЩИЙ ЧАЙ І КАВУ А. СЕРАФІНА, Львів — Сенкевича 5. 6—8

НАКРИТТЯ столове, білизна до печива та інша кухонна посуда найдешевше А. КОСТЮК, Шайнохи 2. 693 4—*

ФОРТЕПЯН короткий в добрім стані з причини виїзду продам за 460 зол. Сноп-зівська 29, партер, Паранкевич. 851 3-3

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ, найновіші крої, найліпша робота, найнижчі ціни. „ПАЛІЮМ", Гетьманська 22 побіч Промислового Музею. 13/47 12-9

ФУТРО мужеське на низького ростом, з тхорів, ковнір сельськінова видра, в дуже добрім стані за 400 зол. зараз на продаж. Юліян Глушевський, Коперника 16, II. 878 1—1

НАЙДЕШЕВШЕ ковдри, пухові, вовняні матраци, подушки, ліжка поручає магазин постелі **З. Іжицкий, Львів, Коперника 4.** 29/50а 1—6

ДЕШЕВА і вигідна станція для 2 панночок. — Вистиньського 12. Ткачевич.

„Український Тиждень", — єдиний український тижневик, що докладно інформує всі події з життя української еміґрації в ЧСР, та про найбільші загально-українські новини.

ПЕРЕДПЛАТА в ЧСР.: 48 к. ч. річно, 25 к. ч. піврічно, 4 к. ч. місячно. — За кордон: 72 к. ч. річно, 36 к. ч. піврічно, 6 к. ч. місячно. — Адреса Редакції і Адміністрації: Praha, XII, Londýnská 76. —

ПОДЯКА

Т-во **„Українська Захоронка"** у Львові складає сердечну подяку Вп. ПП. **Лепковій Юрієви Шухевичеві** за прегарно підспівані, відповідно підібрані пісні, **Галі Голубовській** і **Оксані Федаківній** за чарівні мистецькі танки, **Балтаровичеві** за композиції до них і акомпаніямент, **Цісикові** за дотепну конферансієрку, **Ревелерсам Евгена** за хендини насолоди **Сохацькому** і **партиєрці** за зміле виведення надярського нац. танку, **Богданові Перфецькому** Романови **Шухевичеві** за акомпаніямент, Евгенові **Козакові** за поради, **Зибенковій, Федорчаківній** та **Строконьові** за труди при виступі. Завдяки старанням усіх наша **Миколаївська Ревія** досягла високого мистецького рівня та увінчалася великим моральним успіхом. 876

ПОДЯКА.

Старшина Кружка ім. Ганни Барвінок у Львові складає оцим найщирішу подяку фірмі **О. Левицька і Спка („Елеґант")** за щедрий дар 100 зл. (сто) на „Рідну Школу", як також за дарунок в пастат до підошви й обуви на наш передсвяточний ярмарок. **За Старшину:** К. Малишка, С. Дорошенко. 877

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 8—95

18/47

НА СВЯТА! НА СВЯТА!

Чоколядові поникраси на ялинку з фабрики

ІВАНА ГЕФЛІНҐЕРА

здорові, смачні, з найліпшої чоколяди, в сортиментах і на вагу, всюди можна дістати, а головно у фірмовій крамниці

ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 8 (пл. св. Духа). 819 6—8

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костюк. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Ч. 5 (13.550). Львів, неділя 7. січня 1934. Pocztowa opłata zryczałtowana uiszczona. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Півріччо	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей. Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 35 сот.

ЗАБАВКИ НА ЯЛИНКУ
Найбільший вибір, найнижчі ціни
А. КОНЄВИЧ і Син
Львів, Батор'я 12 Тел. 76-00

ТУТКИ (звійки)
Mornitan
з найшляхотнішого сирівця

ЛЕЩАТА, ЛЕЩАТАРСЬКИЙ ВПРЯД, СОВГИ Й САНКИ
по найнижчих цінах поручає
КООП. „ПЛАСТ"
ЛЬВІВ, вул. ГОРОДЕЦЬКА 95.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ!!!
Вівторок, 9 січня ц. р. Львів Саля Різнородностей
Год. 15·30 „Батурин"
Год. 19·30 „Земля" Василя Стефаника
892
:-: Вистави Театру „Заграва" :-:

Хто закупить святочні подарунки у фабричнім складі
„ТЛЕН" ул. Гетманська 10
Дістане даром гарний дарунок — — —
— — — Крім цього шансу премію

Велика знижка цін
на всі роди ВИНА в складах Народної Торговлі у Львові і в краю.
Природні і гарантовано виноградні ВИНА дістати можна лише в складах НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ

В.П. Членам і Прихильникам нашої установи бажає
Веселих Свят
і щасливого Нового Року.
Дирекція „Народньої Торговлі" у Львові.

Слово до наших Прихильників.

Культуру народу пізнати по тім, як серед нього розходиться друковане слово, зокрема щоденна преса. Бо тільки щоденний часопис заслуговує вповні за назву пресового органу, тільки такий часопис може в нинішніх часах стати добрим інформатором читача і стояти на сторожі прав народу, тільки поширення щоденної преси є мірилом культурної вартости народу.

Як під цим оглядом стоїмо ми, українці, не треба казати. *Два слабі під матеріяльним оглядом щоденники на близько сім міліонів українців в Польщі* говорять аж надто пророчисто і своїм і сусідам і далеким чужинцям про нашу культурну відсталість, про дуже-дуже слабе розуміння ваги рідної преси в нашому народі. Тому обовязком усіх свідомих українців змінити цей стан на кращий.

Надходять Свята Різдва Христового, потім Новий Рік і Йордан, коли наші люди будуть сходитися разом та обмінюватись думками на всі актуальні справи нашого індивідуального і збірного життя. Це найкраща нагода поширити українську пресу приєднанням їй нових передплатників. Зокрема цьогорічні Свята будуть *дуже доброю нагодою для наших Читачів і Прихильників звернути увагу, кому слід на наш орган*, розвести за ним розумну агітацію і приєднати нам у крузі своїх ближчих і дальших знайомих нових передплатників.

Думаємо, що під теперішню пору інтелігентний українець без „Діла" обійтися не в силі. На те ми й видаємо наш орган щодня включно з понеділком, себто *сім разів на тиждень*, за те ми обільшили з цим новим роком наш *обсяг на 8 сторін*, на те ми заанґажували *цілу сітку кравових і закорд. кореспондентів*, аби „Діло" могло відповісти всім тим вимогам, які ставлять до нього не тільки Читачі, але й обставини. Тепер *тільки від числа й солідности наших Передплатників залежить, аби „Діло" не тільки вдержалось на теперішньому рівні, але й ставало щораз кращим, цікавішим і богатшим під оглядом змісту.*

Кому тяжко передплатити „Діло" самому, може це легко зробити *до спілки зі своїм товаришем, сусідом*. Коли є вже у нас селяни, які тим способом передплачують „Діло", то тим більше стати на це українських інтелігентів. А вже *не повинно бути у нас ніякої установи, яка не передплачувала для своїх членів „Діло"*. Навіть найбідніша сільська читальня може легко спромогтись на зазбонування нашого щоденника. На це вистане дохід з одної-двох аматорських вистав у році. Коли ж де сама читальня не булаб у силі вислати передплати, там може вона це зробити без труду до спілки з кооперативою, кружком „Р. Ш." чи іншою установою. *Не сміє у нас бути установи, яка не малаб у себе „Діла"! Не повинно бути громадянина, який обходивсяб без „Діла"!*

Це хотіли ми пригадати нашим Вп. Передплатникам і Прихильникам з нагоди Свят та просити їх, *щоби причинились і від себе до поширення й розбудови нашого щоденника*. Прикладім усі руку до доброго діла і подбаймо, аби „Діло" в 55-ому році свого істнування зрівнялося з великими европейськими пресовими органами та могло вловлювати всіх своїх Читачів! Це одночасно горяче бажання Видавництва, яке вірить, що громадянство підтримає найстарший український часопис у його змаганнях не тільки масовою присилкою передплати, але й масовим приєднуванням йому нових читачів-абонентів.

—o—

Карно-адміністраційні засуди священиків.

Староство в Збаразі укарало *о. Ярослава Мельника* з Зарубинець та *о. Онуфрія Чубатого* з Доброводи грошевою по триста золотих або до 7 днів арешту за те, що 11. листопада 1933 в часі повнолетя 15-ліття відновлення державного життя Польщі відправили Службу Божу в чорних ризах. Таку саму кару — все за ст. 18. права про адміністраційні переступства — вимірило староство в Тернополі *о. Вениямові Куриловичеві* з Бущева теж за факт, як вище. Окр. суд у Тернополі дотично о. Мельника кару потвердив, проти чого його оборонець пос. д-р Степан Баран вніс вже касацію до Найвищого Суду. Карно-адміністраційні розправи в окр. суді у Тернополі проти о. Чубатого й о. Куриловича відбудуться з кінцем січня ц. р.

Український Хор у Празі

візьме участь у всеславянськім співацькім фестивалі.

У квітні ц. р. відбудеться у Празі співацький фестиваль, що матиме всеславянський характер. Український Хор у Празі, що вже перед виступав з успіхом на подібних святах, візьме участь і в цьогорічному фестивалі при допомозі Чесько-Українського Товариства Прихильників Української Пісні. До свого виступу приготовляє Хор вже тепер відповідний репертуар, при чому окремі співаки та співачки, що живуть поза Прагою, приготовляють репертуар за місці і прибудуть до Праги щойно на головні проби перед самим фестивалем. Учасники фестивалю мітимуть зазначені знижки.

ЗМІСТ:

1) Слово до наших Прихильників.
2) Карно-адміністраційні засуди наших священиків.
3) Український Хор у Празі.
4) **П. Карманський:** Замерехтіла в небі перла... (поезія).
5) **Д-р Дмитро Левицький:** У.Н.Д.О. і О.У.Н.
6) **Гюї де Мопасан:** Різдвяне оповідання (фейлетон).
7) **Д-р М. Козицький:** Поворот духа.
8) **Анатоль Курдидик:** Крізова ялинка (гумореска).
9) **Волод. Целевич:** Український клієнт говорить по польськи.
10) **П. Карманський:** Святий Вечір на Океані (фейлетон).
11) **Д-р Семен Демидчук:** Американський Christmas і St. Claus
12) **Мілена Рудницька:** Акція ратунку голодної України на міжнародньому терені.
13) **Волод. Бірчак:** Свиняче вухо (фейлетон).
14) Українській Народе! (Поклик „Рідної Школи").
15) **І. Федорович-Малицька:** Про модерне мистецтво.
16) Голодові заворушення в Одесі.
17) Про що говорив Мусоліні зі Саймоном?
18) **Проф. Іван Галушинський:** Теперішній стан „Рідної Школи" (інтерв'ю).
19) По широкому світі.
20) **Л. Ясінчук:** Меценати української молоді.
21) **Д-р В. Сімович:** Плян видавничої діяльности „Просвіти" (інтерв'ю).
22) Допомога голодним.
23) **Галактіон Чіпка:** Відгуки дня.
24) Новинки.
25) Спорт.
26) З життя наших установ (Загальні Збори Народньої Торговлі).
27) На економічному фронті: Конференція Українбанків.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ
10. II. 1934. МЕДИКІВ 10. II. 1934.

П. КАРМАНСЬКИЙ.

Замерехтіла в небі перла...

Фрагмент легенди, що померла;
У вічність кинутий рапсод...
Замерехтіла в небі перла,
Скресніла усміхом в ансот —
І вся вселенна скамяніла,
Зодивлена у диво дня,
Вдягало Слово форму тіла —
На землю Божий Син сходив...

— — — — —

Фрагмент містерії, що померла;
Віками покинутий рапсод.

— — — — — —

Сяялися повірно берла,
Радів замучений народ,
А у колибі при дорозі
Сам Бог у пелах, на морозі,
Єднався злидними з людьми.
Співали повними грудьми
Убогі пастирі й царі —
Серця до стіп Дитяти клали.
А вицгорі звіздарі
У книгах майбутнє читали,
Будували міст між два світи —
Рівняли прірви сліпоти,
І сипалася голодним манна,
А з неба пісня спів: Осанна!

— — — — — —

Фрагмент легенди, що померла,
Віками покинутий рапсод —
Давно забутий епізод...

Найліпший дарунок на Ялинку — недорогий і все радісно витаний — це знамениті тутки „ПРІМА АІДА“ 150 штук за 35 сотиків.

Д-Р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ.

УНДО і ОУН.

(З реферату, виголошеного на засіданні Народнього Комітету дня 1. січня ц. р.).

Одною зі справ, яка найбільш хапює український загал у краю і на еміграції та все ще є предметом палких пресових дискусій, це діяльність Організації Українських Націоналістів та безпосередні й посередні наслідки тієї діяльности. Тому й провід Українського Національно-Демократичного Обєднання віддавна займався питанням свого відношення до тієї організації та неодноократно давав тому свому відношенню зовсім недвозначний і авторитетний вислів. А проте загальна наша українська дійсність, специфічні краєві відносини і розсіяння політичної думки спричинюють те, що й до нині не всі українські громадяни і навіть не всі члени нашої партії мають на цю справу свій устійнений погляд.

Деяке баламуцтво викликала безумовно сама назва тієї організації. Її творці прийняли лише ту одну з численних інтерпретацій та дефініцій націоналізму, яка утотожнює націоналізм з расовим і національно-політичним екстремізмом та ексклюзивністю. Таким робом вони заперечили тому розумінню націоналізму, яке в нас до того часу панувало, а саме, що націоналізм покривається з патріотизмом. Члени ОУН змонополізували для себе назву націоналізм і націоналісти, а що не всі українські патріоти погодилися опинитися поза скобками націоналізму, повстало і досі істнує через путанину тих назв і понять чимало непорозумінь. Тому й ми послугуємося назвою „українські націоналісти“ тільки для означення політичного напрямку, що прийняв фірму ОУН.

Рішаючим моментом для становища не тільки УНДО, але й усіх українських політичних та громадських організацій, що признають еволюційну і конструктивну боротьбу, супроти того нового українського націоналізму, є методи практичної діяльности ОУН. Українські націоналісти станули на становищі революціонізму і вибрали собі як єдиний засіб боротьби за майбутнє народу — насильство, терор, саботажі.

Ми від самого початку не погоджувалися з актами терору й саботажів, бо вважаємо, що тільки важкою конструктивною працею на всіх ділянках національного життя можемо здобути намічену нами й бажану нами мету. Акти терору й саботажів не приносять ніякої користи, а навпаки дають нашим противникам великий атут у руки на болюче для нас, а для них морально оправдане нищення наших національних надбань і поодиноких людей, а молодь відтягають від конструктивної праці й кажуть їй спалюватися на саможертвенному престолі на втрату своїм, та на користь чужим.

Знаємо, що були серед українського громадянства голоси, які радили голитися або бодай крізь пальці глядіти на явище, що наша молодь захоплюється націоналістичними гаслами й горнеться до націоналістичної організації: молодь — мовляв — мусить руководитися іншими психольогічними спонуками, ніж старші, інакше на зовнішні події реагує і тому може й краще, щоби вона перебувала у таборі націоналізму, ніж більшовицького інтернаціоналізму!

І тому й ми, як довго ОУН не намагалася стати масовою, як довго її виступи були тільки спорадичні, а сам характер ОУН не був ще ясно зекляпрований, не вважали за потрібне виступати проти неї публично.

Але коли провід ОУН почав до своєї підпольної роботи **масово** поєднувати членів, і то — як сказано — головно серед молоді, коли акти саботажів почали ширитися по цілому краю, і то не тільки на державному майні, але й на майні приватних людей, стало ясно, що те масове підпілля і ті масові акти терору мусять принести безмірні шкоди нашому народові. Перший раз виступили ми публично проти тієї акції ОУН в заяві трьох політичних партій в часі пацифікації в осені 1930 р., відтак в енунціяції, виданій нашим партійним проводом по вбивстві Голувка в році 1931, врешті в енунціяціях У. П. Р. в днях 3. листопада 1932 і 3. листопада 1933 р.

На жаль, провід українських націоналістів не вважав за вказане послухати голосу не тільки нашої, але й усіх інших українських національних партій, які остерігали його перед шкідливістю такої акції. Він прозвав нас угодовцями, сервілістами, зрадниками тих ідей, за

КІНО АПОЛЬО
Хорущина 7
Ревеляційна музична комедія! 1000 найкращих жінок та славний американ. комік ЕДДІ КАНТОР
17/51
пробоєва фільма в природних колірах
5 ХВИЛИН ПЕРЕД ШЛЮБОМ

На ялинку
Найліпші ГОДИННИКИ Срібло, біжутерія
дешево у фірмі Домбровський і Розважевський
Львів, Академічна 2 (Готель Жоржа

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 7. СІЧНЯ 1934.

ГЮІ ДЕ МОПАСАН.

Різдвяне оповідання.

Д-р Бонанфан напружено думав. Притім муркотів півголосом: „Щось про Різдво? Щось про Різдво?“ Раптом вигукнув: „Так, мої пані, я знайшов те, чого ви собі бажаєте. Так, я пережив раз чудо і то дуже незвичайне і фантастичне чудо у Різдвяну ніч. Ви здивовані, що я так говорю, я, який у ніщо не вірю? А все-таки я бачив чудо, на власні очі, те, що називається бачив і це було правдиве надприродне явище. Ви може думаєте, що мене воно заскочило? Ні, бо хоч я не зовсім поділяю вашу віру, але все-таки признаю ту віру, яка гори переносить. Я міг би навести багато приклалів, але боюся, щоби вас не вразити і цим не ослабити враження оповідання. Перш-за-все мушу зазначити, що те, що я сам бачив, ані мене зовсім не переконало, ані не навернуло, але все-таки я був зворушений до глибини. Попробую переповісти вам цю історію з простотою побожного вірного з Овернь.

Я був тоді лікарем в маленькім містечку Рольвіль, яке лежить у серці Нормандії. Зима була того року страшна. Вже при кінці листопада, після тижня тріскучого морозу, впав сніг. З півночі наплила велика маса хмар і на землю почали спадати сніжинки. За одну ніч покрили грубою верствою цілу долину. Далеко від себе віддалені оселі, зі своїми чотирокутними подвірями, обсаджені кріслатими деревами, що покриті інеєм, немов заслони нависли над вікнами, здавалося, заснули під габою густого і легкого пуху. Найменший гамір не заколочував безголосої тиші. Лише гайворонни, що зграями кружляло над горизонтом, надармо шукаючи за поживою, злітало на пусті поля і довбало в снігу своїми довгими дзьобами.

Не було чути нічого, лише безупинний, невловний шелест спадаючих білих платків...

Так було повних вісім днів, аж врешті ця лавина втихла. На пять стіп покрив сніг землю своїм білим плащем. Два тижні було потім небо в день ясне як блакитний кришталь, а в ночі засіяне зорями, що іскрилися мов іней; так дуже заціпеніли були далекі простори від зимна. Небозвід простягався понад блискучою від морозу, гладкою, снігом покритою поверхнею. Рівнина, живоплоти, берести при вході до городів, все це було як вимерле, як убите стужею. Ні люди, ні звірина не показувалися на двір; лише комини у своїх білих сорочках проявляли укрите життя ніжними серпанками димів, що підносилися просто в морозне повітря. Час до часу чути було тріск в деревах, якби під корою ломилися їх члени; а часом відлітала тяжка галузя і падала на землю, бо переможний мороз зморозив соки і розсаджував волокнисті судини. Здавалося, що доми розсіяні по полях лежать від себе на сотні кільометрів. Кожний жив, як міг. Я зважувався відвідувати лише найближчих пацієнтів і був при тім завжди в небезпеці застрягнути десь у снігу і там лишитися.

Незабаром я почав примічувати, що над цілою околицею нависла якась таємна трівога. Люди говорили, що такий допуст не є природний. Запевняли, що у ночі чують якісь голоси, пронизливі свисти, придушений крик. Без сумніву походив цей крик і ці свисти від перелетних птиць, які мандрували у вечірніх сутінках, утікаючи громадами на полудне. Але чи булоб можливо промовити до розуму одурманеній юрбі? На неї упав жах і вона чекала якоїсь надзвичайної події.

Кузня дядька Ботінель стояла на кінці сільця Епіван, при шляху. І сільце і дорога тепер зникли. Тому що дома забракло хліба, рішився коваль піти в село. Він провів там кілька годин, бо мусів з кожним з шести домів, які творять село, побалакати. До дому взяв зі собою свій хліб і поніс кілька новин, а також трохи страху, який пригнічував околицю.

Заки запала ніч, пустився в поворотну дорогу.

Коли так ішов повз якийсь пліт, видалося йому, що бачить на стежці яйце; справді білісіньке яйце, яке мусіла там знести курка, таке біле як все довкола. Схилився, це було справді яйце. Звідки воно взялося тут? Яка курка вийшла при такім морозі з курника і знесла його тут? Коваль був зачудований і не розуміє цього, але взяв яйце і приніс своїй жінці. „Подивнося, жінко, що я знайшов на дорозі“. Жінка похитала головою. „Що? яйце на дорозі при такій погоді, чи ти пяний?“

„Алеж ні, я зовсім певно знайшов його на стежці під плотом і воно було навіть тепле, не замерзле. А щоби воно не замерзло в дорозі, то я поставив його собі за пазуху. Зїж його при обіді“. Яйце вкинули в горнець, де вже кипіла зупа, а коваль почав оповідати новини, які довідався в селі.

Жінка слухала і зблідла. „І я чула цієї ночі такі крики, що йшли якби з комина“. Сіла за стіл і набрала наперед зупи. Заки чоловік намащував свій хліб маслом, жінка взяла в руку яйце, яке оглядала з недовірям: „А якби справді в тім яйці було щось незвичайного?“ — „Що там може бути?“ — „Або я знаю!“ — „Перестань, їж і не будь дурна!“ Вона розбила яйце. Було як усі яйця і цілком свіже. Вагаючись, почала його їсти, коштувала, відкладала на бік, брала знову. Чоловік спитав: „Ну, як тобі смакує?“ Жінка не відповіла, лише проковтнула решту. В тій самій хвилині вліпила повні жаху очі у свого чоловіка, піднесла руки вго-

Веселих Свят
І щасливого Нового Року

бажає Впов. Клієнтелі

Фабричний Склад Паперу

Адольф Гельцель

Львів, вул. Валова 29

які ми всі боролися в роках 1918 і 1919, інертними старцями, від яких ідейна, темпераментна, вірна гаслам політичного визволення молодь повинна відділитися китайським муром. Безперечно ті гасла припали до вподоби нашій молоді. Вона наосліп, не звертаючи уваги на наслідки, пішла за ними. Спершу разом з комунізуючими елементами, а коли здоровий національний інстинкт побідив та очистився з намулу інтернаціонального більшовизму, на власну руку розпочала боротьбу, яка в наслідках, посередньо, а то й інколи безпосередньо звертається проти наших культурних і господарських установ. Тут треба з притиском ствердити, що боротьба націоналістів на терені наших установ і проти установ у нац. пресі не ведеться на те, щоби націоналісти хотіли переймати ті установи, працю в них і відповідальність, а на те, щоби лише опоганювати національний провід. Український націоналізм прийняв засаду „чим гірше, тим ліпше", засаду, яку приймає хіба тільки переможець у чужій країні, а ніколи члени народу для свого народу.

Нам дуже важко було вступати у боротьбу з нашою власною молоддю. Ми дуже добре відчували її молодечі геройські подвиги, ми розуміли, що важко тій молоді погодитися з дійсністю, що вона чуткіше відчуває те, що всі зусилля, всі великі жертви великого зриву пропали даром, що її більше болить порівнання з іншими народами, які меншими жертвами дійшли до державної незалежности, ми розуміли, що її може огортати розпука також через безвиглядність матеріяльної екзистенції і що вона не має інших вентилів свого темпераменту. А проте все це не перечить засаді, що зрілий і дійсно відважний чоловік ніколи не повинен попадати в розпуку. Чим важче положення, тим рішучіше треба здавити сентимент, тим більше треба кермуватися розумом. Не штука вмерти, а штука жити. Лекше принести себе самого в цілопалення, ніж змусити свого, в даний мент сильнішого, противника до відступу. Наші розумування сповнилися. Десятки тисяч знищених екзистенцій, тисячі по тюрмах, сотки позбавлені можности дальшої науки, десятки пішли на смерть, в тисячах родин смуток і жалоба, нація тратить найкращих своїх синів, свою надію, своїх майбутніх провідників, а за ці великі жертви ніякогісінькі користи та дише, навпаки, щораз вужчі рамці для нашого національного життя. Це масове втягання нашої молоді до підпілля мусіло завдати ще одну раму нашому національному організмові, може найважчу, воно мусіло викликати такі неістнуючі у нас досі явища, як провокація, воно мусіло поширити деморалізацію через велику скількість платних і неплатних агентів. Хто докладніше сьогодні знає стан в середніх школах, хто знає, що та найпоганіша зараза доходить вже до сільської молоді, з жалем мусить глядіти на ті наслідки, які ця зараза може нам вже в недовгому часі принести. І тому як довго ОУН не змінить самих підстав своєї діяльности, як довго не відмовиться від встрявання в актуально-політичну боротьбу, не перестане розбивати наших установ, не зревідує свого становища до табору організованої еволюційної боротьби, не стане сама організацією конструктивною, не переведе радикальної „чистки" в своїх рядах та зміни своєї орг. системи — наше негативне становище до неї цілком оправдане. Наша молодь мусить повести свою працю для народу іншими, більш доцільними шляхами. Вона мусить бути не тільки відважна і лицарська, але й стати носієм громадської етики і моралі, бо тільки нарід лицарський, який стоїть на високому культурному й етичному рівні, може здобути собі повноту прав. І це мусить зрозуміти і провід ОУН і найширші круги української молоді.

У важкій хвилині нашого національного буття пале на нас важкий обовязок не лукавити душею, не шукати дешевої популярности, а сказати по совісті щиру правду, хоч вона й декому не мила.

КІНО РАЙ пл. Марійська 6/7
Премієра найвеселішої комедії сезону п. н.
„Фліп і флап роблять карієру"
В гол. ролях Льорель і Гарді.

КІНО СВІТ Городецька 25
Найпогутніша совітська фільма, яка представляє життя в Совдепії
Беззахистні 48/51

Наймодніші матеріяли НА КАРНАВАЛ
Візитові сукні — Вовни та матеріяли на мужеські убрання
по цінах надзвичайно низьких.
ДІМ МОДИ
ЛЬВІВ, ПЛ. Марійський 4.
Просимо оглянути наші вистави.

Д-Р М. КОЗИЦЬКИЙ.

Поворот духа.

I.

Куди не блукає безсоннє око людської душі по безконечній канві буття, все і всюди стоїть перед ним нерозсяжна віддаль двох протилежних бігунів роздвоєної правди. Коли глядимо на вечірню далину зоряного зоряного неба, ділить на нас дві сили одного і того самого простору: естетичне почуття фізичної величі і безмір думки, яка парить у глибинах небесної механіки. А одночасно починає прагнути злуки тих двох моментів нашого зворушення, розвалки цієї загадки, що лежить у просторах, починаємо тужити за єдиною правдою.

Розтягнена далечінь, яка розкривається перед нами у просторі і душі, є тим елементом світа, де невпинно народжуємося, відкриваючи щораз іншу форму буття: вона є тим таємничим зовом прасубстанції, де наша істота віднаходить саму себе. Вона своїм динамізмом розлученої правди викликує в нашій душі роскіш пустрічі і біль розстання, від неї несеться до нас життєдайне проміння любови, а з притаєних у ній таємниць родиться в нас туга до остаточної найвищої правди. Шляхи, що йдуть з далину фізичного світа і ті, що простягаються в царство наших думок і ідей, виходять з того самого праджерела і разом сходяться до нього. Тому все таємне, сповнене серпанком незнаного, кличе нас і кличе, тому полонить нас блиск чорних очей і поринаємо в таємничі хвилі музики, бо стоїмо далеко від берегів роздвоєної правди.

Але крім простору ще є щось, що його невидним летотом проникає, що дає всім річам все новий відблиск і запах, що розпростерті далини наповнює музикою постальгії, тим чимсь, що кожний знає, а не вміє, як каже св. Августин, собі пояснити, є наш зобратний лікар і рівночасно спричинник нашої нужди і терпіння, злекшений і цілющий час. Його невличний лет над нами, що ні на мент не зупиняється, напинає вітрила нашого духа назустріч накритій в його пеленах правді. Завішені між минулим і майбутнім, в сітях причинности і нерозгадних цілей, ми тчемо на канві простору і часу своє життя, яке є тільки частиною абсолютної правди, до якої зближається наш дух своїми ідеями і думками.

З віддалі між світом тих думок і дійсністю віє творчий патос тих усіх проблем, яких розвиває

Корсети-Феміна найліпші **Львів,** Пекарська 51.

ру і почала ними махати, а ціле тіло від голови до ніг зачало корчитися в конвульсійних судорогах. Потім почала качатися по землі, причім несамовито кричала. Цілу ніч відходила від себе, мучили її страшні корчі, трясла пропасниця.

Коваль не міг її вдержати і мусів звязати. — Вона невтомно вила цілу ніч: „Він сидить в мені! Він сидить в мені!"

Рано прикликали мене. Я ужив усіх заспокійних засобів, але без успіху. Тоді рознеслася, не зважаючи на перешкоду, якою був глибокий сніг, з незвичайною скорістю вістка, дивна вістка, яка бігла від хати до хати: „В жінку коваля влїз чорт!" З усіх сторін сходилися люди, але ніхто не важився ввійти до хати. Здалека слухали несамовитого крику, який був такий страшний, що не був подібний до людського.

Повідомили місцевого пароха. Він негайно прийшов, одягнений в ризи, так якби мав дати вмираючому останнє розгрішення. Чотирьох людей тримало на ліжку жінку, якій піна стояла на устах і якої руки і ноги були цілком покручені, а священик з святочно піднесеними угору руками, повторяв усі формули заклинання духів. Але дух не дався прогнати.

Прийшло Різдво, а погода не змінилася. День передтим прийшов до мене парох. Просив, щоби я дозволив тій нещасливій взяти цієї ночі участь в Богослуженні. Може Бог зробить чудо і оздоровить її в тій годині, коли сам народився від жінки...

Я відповів йому: „Я зовсім годжуся з вами, отче парох. Коли на неї церемонія ділає (а це справді найбільше відповідне, щоби її зворушити), то вона може прийти до себе також без інших помічних засобів". Старий пан-отець відповів: „Ви не віруючі, пане доктор. Але, правда, ви поможете мені, ви берете на себе привести цю жінку?" — Я обіцяв йому свою поміч.

Прийшов вечір, а потім ніч, і церковні дзвони почали дзвонити, а їх сумовиті звуки неслися далеко понад понурою, снігом і ледом покритою околицею. Темні постаті зближалися поволі, лучилися в гурти і йшли послушно за голосом дзвонів. Місяць у повні освітлював ясним, таємничим світлом цілий обрій і ще більше зміцнював розпучливу самоту піль.

Я взяв чотирьох сильних чоловіків і подався з ними до кузні. Біснувата все ще вила, привязана до свого ліжка. Не зважаючи на її опір, її одягли чисто і винесли.

Освітлена і зимна церква була набита людьми, співаки співали одноманітними голосами, органи хрипіли, дзвіночок малого міністранта звенів тихо і кермував приписаними рухами вірних. Я замкнув жінку й її вартівників у кухні на приходстві і дожидав відповідного моменту. Я вибрав хвилину, зараз після Причастя. Усі селяни, чоловіки і жінки приняли Причастя, щоби виблагати ласки у суворого Бога. Панувала велика мовчанка, коли священик виконував святий обряд.

На мій знак, отворилися двері і чотирьох внесло божевільну. Коли вона побачила світла, юрбу навколішках, ясно освітлений престіл і золоту чашу, почала так люто кидатися, що малощо не звільнилася і так страшно закричала, що жах пішов по церкві. Всі голови піднеслися, а деякі люди повтікали. Вона вже не була подібна до жінки, крутилася і корчилася у наших руках з викривленим обличчям і з божевільними очима.

Притягнули її аж до сходів престолу і притиснули міцно до землі.

Священик піднявся; він чекав. Коли переконався, що її добре тримають, взяв монстранцію, оправлену у золото на подобу промінів, яка в середині показувала білого „Агнця", поступив кілька кроків вперед, підняв її обома руками вище своєї голови і держав так проти блудних, перестрашених очей біснуватої.

Вона все ще вила, вліпивши остовпілі очі в проміністий предмет.

А священик стояв так непорушно, що можна було взяти його за статую.

І це тревало довгий, довгий час.

Жінку мовби обняв страх, здавалося, що вона зачарована. Не змигаючи оком, дивилася на Монстранцію, все ще в страшних судорогах, але чимраз рідших; всеж кричала, але вже не таким несамовитим голосом.

І це тревало ще довго.

Здавалося, якби вона не могла вже відірвати очей, якби вони були прикріплені там до Гостії. Вона вже лише зітхала, ступіле тіло мякло і простягалося. Увесь нарід став навколішки і припав чолами до землі. Біснувата закліпала тепер повіками, так якби не була в силі знести вигляду свого Бога і замовкла.

Нараз я запримітив, що її очі замкнені. Вона заснула сомнамбулічним сном, загіпнотизована — вбачте, — покорена довгим вдивлюванням у блискучу, золоту Монстранцію, переможена переможним Христом. Священик приступив знову до престола, а жінку, яка все ще непорушно лежала, занесли до мешкання. Вірні, потрясені до глибини зачали співати „Тебе Боже хвалим", а жінка коваля спала сорок годин без перестанку, потім пробудилася і нічого не памятала ані про свою біснуватість, ані про спасення. Це, мої пані, чудо, яке я сам разом з іншими бачив".

Д-р Бонанфан замовк, потім додав ще, особливо схвильованим голосом: я не міг відмовитись, коли мене попросили, щоби це потвердити на письмі.

Переклав **В. Софронів.**

Ширіть наш часопис!

Вже отворений склеп Електротехнічного Відділу Кооперативи Інжин. Робіт К.І.Р. **Е-КО** **ЛЬВІВ, вул. Сикстуська ч. 29** Тел 3-30. **лямпи, жарівки, батерії, акумулятори, радіо-апарати.**

кою людство за всю свою історію вкарбувало сліди свого живого духа і черпало розгінні і відсвіжуючі сили життєвого оптимізму. Хоч Ніневія і Вавилон, старі Атени і Рим давно придорожені пилом руїн то світ ідей, що огрівав їхню душу і кликав до змагання і перемог напротязі віків, що перейшов через арени їхніх прометеєвих зусиль і фавстових драм, вабить і зове, непокоїть і ворушить нас до нинішнього дня, вливаючи в нас усе свіжу енергію життя.

Коли якась доба в історії не бачить перед собою жадних проблем, коли її знання висить в духовій порожнечі і безвадійній прозорости, коли в її середовище не вливається космічно промінням з вищих сфер духа, тоді такій добі вкінці не достає психічних сил, щоб двигати на собі матеріяльну, повну суперечностей дійсність, а її покоління життя не переживає, тільки йому приглядається, неначе бездушна юрба на спортовому стадіоні.

Такою добою є наша дотеперішня доба раціоналізованого матеріялізму, якої народини почались ще в XVII. ст., а якої найбільший вплив на душу Европи досяг свого вершку в половині XIX. ст. Покоління цієї доби також тужило за правдою, а що більше, навіть мало ідею, що її раз на все віднайшло. А мало статися це завдяки науці, яка почувалась у силі признати, що має розвязку бутя всесвіту. Вона, мовляв, ствердила, що весь світ разом з нами є одною великою машиною, якої функцією є людський розум. Та машина складається з дрібненьких матеріяльних, неподільних частинок-атомів, які групуються між собою по лінії прав причинности в ріжні явища, є що вовже явище вже перед собою істнувало тільки в іншій формі, то всі наслідки і причини разом узяті зі себе взаїмно випливають, є собі ідентичні і становлять матеріяльну одність. Тому світ істнує як фаталістична конечність, бо в ньому все відразу сотворене і все одночасно заістнувало.

В тій закономірній машині світа істнують механічно заложені конечні дані і передумовини, спрямовані до універсального самодосконалення і розвою. Тому фізичний, органічний і моральний поступ є іманентним, себто космогонічною конечністю людського розуму. Тимсамим поступ людства не залежить від індивідуальної волі людей, але наперед механічною силою природи, заздалегідь призначений до свого кінцевого успіху, є космічним фаталізмом історії і цілого світа, є позитивним і доказаним законом фізичної правди. Так наука вважаючи світ в цілості доступним людському розумові, схопленим у пута абсолютної причинности, думала, що нема в ньому нічого таємничого і на тій основі признала себе відповідальною за долю людства, обезпечуючи його перед ілюзіями метафізики і релігії.

II.

Під тяжким оловяним небом матеріялізму людина перестала тужити і любити, а життя стало одноманітним реєстром сірих днів бездушної праці. Як таке життя практично виглядає по лінії соціяльної проблеми, яка стала релігією історичного матеріялізму, то більша частина українського народу надто болюче на собі відчуває.

Але наука перша підняла таран проти духа і перша сьогодні до нього звертається. Почин вийшов з її наукових лабораторій.

Перші риси у заломі матеріялізму виступили в модерній біольогії. Вже такий заклятий матеріяліст, як Гекель, виясковчи притягливість двох розродчих клітин мусів послуговатися таким духовим словом, як „любов". Але великий здвиг інтелектуальної еліти сучасного людства під супрематією духа рушив щойно з ділянки фізики, яка вважалась досі вихідною базою всякого матеріялізму. Почалось з того, що з самого початку XX. ст. Планк оголосив нову теорію промінювання, що відразу на першим ударом повалила право причинности, як безоглядну конечність всього істнуючого. На т. зв. теорія квантів дала незбиті докази, що світ не є прецизійною машиною, яка порушується при помочі ланцюга причин і наслідків, але що природа має свої спонтанічні скоки, не терпить механізму і через те є невизначальна. Та саме фізика ствердила при необчисленнім розпаді радіоактивних атомів, якими кермує не сліпий детермінізм, а якийсь побічний чинник, подібний до вашої свідомости, якої воля впливає на хід і вмисл всесвіту. До повалення детермінізму причинився також Айнштайн своєю теорією умовности, згідно з якою час не посувається вперед зі своїми причинами і наслідками, а є тільки четвертим виміром світа.

Але цілковитий переворот в погляді на світ викликала нова мікрохемія. Давня хемія уважала атоми безсмертними, неподільними одиницями матерії, які від часу до часу тремтять і виділяють зі себе світло. Одначе новочасна наука переконалася, що атом складається з відємно наелектризованих частинок електронів і додатно наладованих протонів, яких формою руху є довші або коротші хвилі. А що за теорією Плянка промінь світла складається з дрібних матеріяльних частинок, фотонів, які також відбувають свій рух у формі хвиль, то ця порівнююча, мікроскопійна сваля веде нас до здогаду про єдність матерії і світла. Тим самим обі форми, матерія і світло могли би переходити одна в одну, а їх відмінність полягає тільки на ріжниці скорости хвиль; матерія мала би бути промінистою енергією, тільки з повільнішим хвилюванням. Цією редукцією матерії до світла модерна фізика вийшлася з метафізикою і релігією, яка історію сотворення світа передає тільки одним реченням: „Бог сказав, хай буде світло!"

Згадана теорія Айнштайна теж стверджує, що світ є спінченим образом, за яким стоїть наша свідомість. А тому, що ця свідомість може з тим образом стикатися тільки на хвилину, подібно, як колесо стрічається тільки з одною точкою дороги, то вислідом того діткнення є хід часу. Отже можливе, що події у світі не творяться, бо вони вже є, є ми тільки попри них зі своєю свідомістю проходимо. Пригадаймо собі, що про це вже вчив Платон, що ця думка згідна з текстом Екклезіяста і з фільософією св. Августина.

Модерна астрономія стоїть на становищі, що світ є символом і проявом духа, до якого маємо найлекший доступ при помочі математичних категорій, як про це вже думав Ґалілей, коли писав, що велика книга природи писана математичною мовою. „Здається, вже Герміт, що подібно, як істнує світ фізичної дійсности, так істнує цілий світ математичних правд, до яких доступ має тільки наш розум; оба світи від нас незалежні,

ДИРЕКЦІЯ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ФАБРИКИ „БУДУЧНІСТЬ" ВИРОБІВ ПАПЕРЦІВ І ТУТОК „КАЛИНА" складає щирі Святочні і Новорічні побажання СВОЇМ П.Т. ВІДБІРЦЯМ І КОНСУМЕНТАМ.

На свята! На свята!

Українські сервіси

проєкту арт. м. В. Дядинюка

по цінах дуже приступних поручає одинока фірма

Олександер Онисько

у Львові, вул. Галицька 20.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. СІЧНЯ 1934.

АНАТОЛЬ КУРДИДИК.

Крізова ялинка.

(Гумореска).

— Абсолютно не дозволю! Юрчик мусить мати ялинку! Хочби ти мала без панчіх ходити в свята, а я курив „шпорти" — ялинка буде!

Це так я.

— Навіщож ти просив тоді гостей? Що я їм дам? Голубці й пироги? Щоб обнесли нас по місті? І то які? Сухі голубці!

Це так жінка з театральним жестом.

— Сухі — нічого не шкодить. Може швидше підуть. Зрештою, не я просив, а ти! Хай тоді подавляться, поки будуть обносити по людях. Кріза!

Це так я і пастуком в стіл.

— Хррр! Хррр! Хррр! — це так Юрчик у ліжечку у сні про обіцяну ялинку.

*

Я мав пятку, яку я сховав між підшивку і верх у камізольці крізь діру в кишені, бо жінка постійно не вірила, що кріза і щоденно досвіта перешукувала всі мої, повні квітів під застав, упімнень зі суду і з Каси Хворих, кишені. У критичний день ревізія їй не повелася („нічого підозрілого не найшли" — як пишуть у новинках). При сніданку я помацав пальцями критичне місце в камізольці — пятка була на своєму місці.

— Юрчику! — підкинув я сина до стелі. — Якщо ти будеш чемний, святий принесе тобі ялинку! Чуєш?

— Юшик буде цемний! — впевнював мене поважно. — Дуже цемний!

Я з розмахом здягнув плащ, на радощах, що пятка є, трохи не поцілував з розмаху служницю, копнув крісло і пішов по ялинку.

І тепер прийшло те найважніше: Якщо діди кажуть, що за їх часів було краще, то я, вибачте, наплюю їм у пику. Бо прошу:

Я на браму, а проти мене пан з течкою:

— Чи пан Глобіцький?

— Я! — вистогнало моє серце, згадуючи Баторія, Бриґідки і подібні оази наших сірих буднів.

— Вибачайте! Маю доручення перевести особисту ревізію. Тамтогорічне вугілля, Шарфа знаєте?

Кричати мені хотілося на весь світ: „поліція! грабують!", але поліцай стояв коло пана з течкою, а Шарф стояв біля поліцая, всміхаючись до мене, як лікар до дитини, коли їй защіплює віспу.

І повірите: рідна жінка не найшла, а пан з течкою найшов. Обмацав кожний рубець, жилеткою розпоров камізольку і взяв, чортиб його взяли.

— Позволите до хати, квиток дам.

Я йшов до хати, як на заріз. Юрчик допитувався далі, жінка витріщила очі. Мені відібрало мову. Я підписав якусь цидулу.

— Ялинка буде, тату? — допитував син. — Юшик цемний!...

— Дідько взяв ялинку — гаркнув я.

— То отой пан з тецкою дідько? — допитував він далі. — Ци той з крісом? Котлий, тату?

— Оба! — гаркнув я і пігнав з хати якби мене Єринії гонили.

*

Я мусів добути зі себе всю винахідчивість, на яку здатний дух мужчини. В „Просвіті" позичив собі золотого (більше не мали) на конто конкурсової праці в березні і купив обчімхану ялинку. Вечором потяв сині заставні квіти з каси ощадности і жовті упімнення з Каси Хворих і до півночі ліпив синьо-жовтий ланцюх. Пять плящинок з аптики Каси Хворих обгорнув сталолем, а коробочку з порошків і мастей позавивав у кольорову бібулку. Зірку з жінчиного капелюха причіпив на верху. З килиму напоров кольорових ниток. Срібні ложечки з жінчиного віна і ключі доповнили решту. Фіґ не мав за що купити, але на ялинці і так було видко фіґу.

Найгірше було з Юрчиком. Він збудився, підійшов до ялинки і скривився:

— Ов-ва! За таку ялинку не валта бути цемним!...

*

Інші батьки мають спокій на свята. Я маю — безголовля.

Юрчик придивився і вішає на ялинку все, що блищить. На перший день я годину крутився мухою, поки найшов свої спинки на ялинці. Жінка не могла одягнути сукні, коли прийшли гості. Всі ґудзики з неї були на ялинці. Третього дня на ялинці висів будильник, лопатка до сміття, форма від печива і дверцята від кафлевої печі, що давно вилітали з обмурівки.

*

Сусіди пруть юрбою до моєї хати й оглядають цей мій новий винахід. Один приятель радить навіть зробити з нього патент.

Я і Юрчик — ми герої дня.

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ найлешевше дістанеш у текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 6.
22/48

Найбільша сензація — КАВА КАРЛЬСБАДСЬКА — „Confiserie du Théâtre" — Леґіонів 43 — проти театру

НАЙКРАШИМ ДАРУНКОМ НА ЯЛИНКУ
це вовняні матеріяли — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки з магазину ночи:
„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЕСКА, ГАЛИЦЬКА 18,
12/47 тел. 28-10

Божого походження, видаються собі відмінними тільки внаслідок слабости нашого духа, але для якоїсь могутньої думки творять одну і ту саму річ"...

Астрономія переконується також про тісний звязок фізики з геометрією, а ствердивши у міжпланетарному світі несупокій, бачить, що наука Плятона, згідно з якою у всесвітньому просторі Найвищий Будівничий розвязує недосяжні для нас геометричні завдання, набирає релігійної правди.

Модерна медицина теж учить, що організм представляє собою геніяльну конструкцію і доцільну організацію, яка відповідно функціонує тільки як цілість і як таку на випадок хороби треба лікувати, а не поодинокі органи. „Добре є каже берлінський лікар Бергман, коли в тих тяжких матеріялістичних часах брутальної боротьби за істнування бачимо у складній будові людського організму відбиття величнього творчого Духа мудрости і доцільности, бо це дає нам багато до надуми і спрямовує наші наукові зусилля поза сірі будні боротьби за істнування".

На закінчення додамо, що теперішня фізика вчить, що вся енергія біжить до свого кінцевого стану, себто смерти і що згідно з релігією, світ разом з простором і часом мусів мати свій початок, а цей міг бути тільки актом найвищої думки, тому, що весь всесвіт є буттям, виповненим думкою, яка цим всесвітом кермує і його перевірює.

Як бачимо, сама наука втертає наші очі туди, де панує неподільне царство релігії і творчий світ суверенного духа.

ЦЕРКОВНІ МАТЕРІЯЛИ
брокати, мережки, гафти, золоті й срібні лями та всі інші матеріяли для церк. риз та літург. цілей як нашивки, золоті — й срібні френзлі, також новини на — весняний і літній сезон. 3-3
поручає:
ДІМ ТОВАРІВ МОДНИХ І ШОВКОВИХ
АДОЛЬФ АВЕРБАХ
ЛЬВІВ, Ринок 20. Тел. 7-54
— ФІЛІЯ: Боїмів 5. —

ВОЛОДИМИР ЦЕЛЕВИЧ.

Український клієнт говорить по польськи.

Сумна це правда, що життя одиниць так само як життя народів складається з безлічі непомітних дрібних зусиль, які разом узяті є істотною передумовою великих осягів. Вперлим і постійним виявлюванням своєї волі можна куди більше добути, як хвилевим, хочби дуже величнім зусиллям. Славяни взагалі та українці зокрема знані з того, що в порівнанні з іншими народами, от хочби нпр. з німцями, справді здатні в моменті захоплення до хвилевих імпонуючих подвигів, але не мають зрозуміння для щоденної, муравлиної, дрібної та безупинної роботи в одному напрямку, над одним ділом. Вони задивлені у великі цілі — і нехтують „дрібницями", при чому „дрібницею" нераз уважають справи найбільшої ваги. Хочу на одному прикладі виказати, як нехтування такою „дрібницею", по суті найповажнішою річчю, мститься у цілому нашому житті.

Маю на увазі ноторійне у нас явище: як то наші люди вміють виголошувати великі промови на „принципіяльні" національні теми та зокрема говорити багато про боротьбу за рідну мову, переслідування її і т. д., але скрізь там, де не треба, — самі говорять по польськи! Взагалі українці в щоденному житті не вміють шанувати своєї мови і в зустрічі з членами інших народів, в першу чергу з поляками і жидами пристосовуються до них і вживають польської розговірної мови на вулиці, і в урядах і в торговельних та особистих взаєминах. Знаю багато випадків, що поважні громадяни, а навіть часто т. зв. націоналістична молодь, в неукраїнських крамницях і підприємствах послугуються польською мовою. Вони вважають це „малозначною дрібницею".

Крім цього міське простолюддя радо бачить, що визначні громадяни стидаються своєї мови, само вважає її чимось гіршим. Знаю нпр. конкретний випадок, коли один із найбільш відомих старих українських діячів-патріотів підчас свята УМХ, купуючи щось у вуличного торговця, говорив до нього по польськи, а торговець відповів по українськи!

Така, на перший погляд „дрібниця", коли її не перестерігати, ослаблює моральну силу нації.

Поза непошанування рідної мови спричиняє великі матеріяльні шкоди в загальному білянсі народнього господарства. Нехтування української мови в торговельних взаєминах поглиблює безробіття серед українського громадянства. На перший погляд це моє твердження виглядає на парадокс. А проте фактом є, що польські і жидівські ремісники і торговці не хочуть тримати української прислуги, чи українських **практикантів**, бо вони не бачать в тому ніякого матеріяльного інтересу. Колиб українські покупці говорили по українськи і вимагали цього від неукраїнських купців і ремісників, то вони у власному інтересі старались би мати **українську прислугу**. В часі теперішньої господарської скрути покупці є для всіх такими бажаними гістьми, що навіть вроджений шовінізм неукраїнських купців мусить уступити на задній плян. Є ноторичною річчю, що по містах трудно дістатися українським хлопцям на практику до чужинців. Вони мусять дуже часто кривити душею і не признаватися, що вони українці.

Чоколяда, цукорки, кекси
Газет є найсмачніші.

Уживання чи невживання української мови в торговельних взаєминах впливає навіть на зверхній вигляд міста. Колиб українські покупці самі берегли прав української мови, тоді неукраїнські торговці й ремісники не тільки старались би мати в себе частину українського персоналу, але йшли би ще крок дальше і намагались би притягнути до себе українську клієнтелю українськими вивісками.

Непошанування української мови самими українцями є також одною з головних причин кволости української преси. На цілому просторі українських земель в Польщі ми українці маємо тільки 2 щоденники, але і вони борикаються з матеріяльними труднощами. В широкому світі преса базує своє матеріяльне істнування головним чином на доходах з **оповісток-анонсів**, себто з купецької реклями. Торговельна реклама дає пресовим видавництвам дуже часто більші прибутки, як прихід з розпродажі і передплати. Приміром в Америці реклама є взагалі головним джерелом утримання преси, а розпродажа поодиноких чисел і місячна передплата є там побічним джерелом доходів пресових підприємств. Українська преса має мінімальні прибутки з купецької реклями і головно тому не може витримати конкуренції з польською і жидівською пресою щодо обему, інформаційної служби та технічних уладжень. Колиб українська клієнтеля, що робить закупи в неукраїнських крамницях розмовляла в українській мові і вимагала оповісток в українській

ФІРАНКИ, КОВДРИ, ПОСТІЛЬ
від найвибагливіших до найдешевших
ВИРІБНЯ
ВАНК, Марійська Площа ч. 6.

При святочних закупах
кожна ощадна господиня памятає про
Чай з бузьком
1934 (БОСІАНКІЕМ). 1—1

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. СІЧНЯ 1934.

П. КАРМАНСЬКИЙ.

Святий Вечір на океані.

Пароплав несеться трицятим ступнем північної широти, в околиці Канарійських Островів.

Океан розгулявся. Висока ворожа хвиля насякує на стіну пароплаву, грюкоче, ломоче, гримить. Пароплав підскакує, хитається непевно і знову своєю вагою звалюється в прогалини між високими гребенями.

Вечір і жах розбурханої стихії, прибільшені темною ночі, валятають на подорожніх, перетомлених довгою дорогою від берегів Південної Америки.

У їдальні ясно і якось привітніше ніж звичайно. На середині салі стоїть прибрана ялинка: зеніє чічками, сміється до гостей. Гомонять голоси, об тарілки цокають ложки, вилки й ножі — і почувається якийсь настрій, не такий, як звичайно. Діти виявляють своє захоплення і радість з приводу святкових дарунків від управи пароплаву; старі радуються вкупі з діточками. Об тарілки брязкають ложки, вилки й ножі.

Враз входить орхестра; свічки на ялинці починають сміятись білим полумям, чічки тремтять і ясніють усім своїм блиском. Діти обступають ялинку, з надтвілим вдивляють у долоні. В очах старших починає займатися сяйво зворушення.

І починає гриміти орхестра і десятки дужих голосів підхоплюють маршову арію і саля гримить святковою німецькою піснею: O, Tannenbaum!

Втихає гучна мельодія і несеться нова пісня: Stille Nacht, heilige Nacht.

І зворушення обхоплює усіх подорожніх і навіть дикі еспаньоли-арґентинці зліймають з голов свої неестетичні берети, з якими не розлучуються ні на хвилину; — до сердець усіх промовляє далекий, милий голос із рідних країв, з гомінких міст, з тихих сіл, з піль, снігом побілених, з рідних хат.

Усі забувають про невигоди і перетому довгої дороги, щезає немиле почування, що зле впрі з морською хворобою — кожний почуває себе молодшим, сильнішим.

Перевалюються високі бурини, грохочуть об стіни пароплаву, вовна піни заливає добре вашпуровані круглі вікна, посуда обвивається зі столів, враз-годи могутня сила кидає пароплавом у безодню і дикий рокіт зриває усіх на ноги, побілюючи їх обличча блідістю. А проте все перемагає настрій святого вечора: якась таємна сила вливається від нього в душу і плинить усіх.

Цокають чарки з вином і склянки з пивом. Гомонить сорокатa громада дітей усіляких країв і підсонь, чути вілорвані слова всіляких мов. — усі переживають однакові почування. І думки усіх блукають десь далеко, линуть до рідних: у кожного усміхається надія зустрічі з коханими на рідній землі. Новий Рік зустрічатимуть усі вкупі з тими, з ким звязані їх серця і думки.

І в моїй руці чарка з жовтим вином. І я вкупі з усіми зустрічаю свято їх радости і сподівань. І в мене всі думки зводяться до одної: звільнитися з цієї клятвиці пароплаву, почути під стопами землю, покінчити довгу, томлячу дорогу.

А проте... Куди я їду? До кого? Хто зустрічатиме мене, коли я з моєю мізерією скитальця опинюся на землі?

Я син української землі, син нації, яку людська злоба розпорошила по всім світам і кинула під стопи людства на горе і наругу. Передомлює стоїть отвором ціла земля; та всі краї дожидають мене з нужлою і насміхом. А рідна земля? Вона для мене замкнутим раєм; їй не вільно приторкнути до лона свого сина.

Куди їду? до кого?

Зміню країну, зміню підсоння — та чужини не зміню. Не розгублю ніде скорботних дум вагання: не розлучуся з тугою бурлаки.

А все таки — і в моїй душі якось повеселіло і дихнуло миром. Здається, наче би ангол спокою війнув на мій своїм ясним крилом. І до мене сміється щось любе, давно забуте.

І я співаю з усіми: Stille Nacht, heilige Nacht.

Пусте, що бурини ломочуть об стіни пароплаву; пусте, що пароплав несеться трицятим ступнем північної широти і колишеться непевно над безоднями та що ніч розгорнула свою грізну пашу над мізерією, кволою пилиною.

Stille Nacht, heilige Nacht... (Тиха ноче, свята ноче..)

Атлянтик, 24 грудня 1927 р.

ХВАЛЬНИМ ДИРЕКЦІЯМ НАРОДНЬОЇ ТОРГОВЛІ ЦЕНТРОСОЮЗУ ПОВІТОВИХ СОЮЗІВ КООПЕРАТИВ І ЇХ СПІВРОБІТНИКАМ Т. І. ВСІМ ПІДБОРЦЯМ З РІЗДВОМ ХРИСТА І НОВИМ РОКОМ
фірма О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА У ЛЬВОВІ.

пресі, чи покликувалася на анонси в українській пресі, тоді напевне українська преса мала би таку саму скількість рекламових оповісток, що й польська чи жидівська преса. Знаю нпр. такі два конкретні приклади: коли анонсовий представник „Діла" звернувся за анонсою до відомої, „наймоднішої", у Львові цукорні, почув від власника, що він „не має української клієнтелі", бо у своїй цукорні не чув ще українського слова. Тимчасом можна відразу назвати кілька українських пань, які є постійними гістьми в тій цукорні. Другий подібний випадок трапився у відомій крамниці з фарбами: анонсієр „Діла" на місці, у крамниці, показав власникові на одного клієнта, що говорив по польськи, але був — директором одної української установи! Сумно, але правдиво...

Маємо в Польщі лише по містах і містечках около один міліон українського населення, отже міліон покупців. Це велика сила і для нас досі сила невикористана. Правда, що й українські торговельні і промислові підприємства, всеодно кооперативні чи приватні, не розуміють ще значіння і користей пресової реклями та анонсуються дуже мало в українській пресі. Навіть наші торговельні централі, як Центросоюз і Народня Торговля, не дбають про те, щоби великі чужинецькі промислові заведення, з якими вони мають торг. звязки, рекламували себе в українській пресі. Вони купують у них десятки і сотки вагонів товару для кількох тисяч українських кооператив і могли би домагатися від тих чужинецьких фірм реклями в українській пресі. На жаль, ця справа не находить належного зрозуміння і реальної підтримки в наших установах.

Ці міркування не виступають проти гасла „свій до свого". Навпаки, я завжди пропагую погляд, що кожний українець має обовязок це гасло реалізувати у практиці. Однак наша дійсність така, що робимо щойно перші кроки в напрямку організації власного промислового виробництва і ще довгий час в багатьох галузях промисловости будемо примушені користати з чужого виробництва. Щобільше. Навіть в торговлі є багато галузей, в яких нема українських торговців; деякі з них теж не витримують ще конкуренції з чужими фірмами якістю краму. Так чи інакше ще довгий час будемо змушені купувати в неукраїнських крамницях та бути відбірцями чужого виробництва.

Французький психольог Пейо написав в одному зі своїх творів, що американські індіяни тому зникли, як нація, із лиця землі, що не вміли управляти ріллі. Вони не були здібні до дрібного безупинного вияву волі, якого вимагає праця на ріллі і тому загинули як нарід, хоча в деяких моментах уміли здобутися на незвичайно героїчні вчинки. Примір американських індіян доказує значіння дрібних зусиль т. зв. дрібниць в житті націй.

Український нарід здібний в хвилі захоплення доконати великих річей. Недомагає в нас тільки те, що в нас ще загал українського громадянства не приказує ваги до т. зв. дрібниць, не бореться за ці дрібниці, не вміє з малих непомітних дрібниць творити великі речі.

СЕМЕН ДЕМИДЧУК.

Американський Christmas і St. Claus.

(Допис з Америки.)

Коли пів міліона українців вживає якогось хоч і нелітературного слова, то всетаки варт зазнайомити з ним український загал, тимбільше, що 250 міліонів не-українців уважають його за своє рідне поняття. Крім того походження обох у наголовку наведених слів має спільність з нашою релігійною традицією. Отже слово „крісмес" має також перську грецьку форму „X-mas" тобто грецьке слово „Хріст" з англійським додатком „mas" і в такій формі вживане напереміну з „Christmas" на властиве означення Різдва в цілому англьо-саксонському світі; а слово „Сейнт-Кльос" це ніщо інше, як наш св. Миколай, що перейшов німецьку еволюцію і в такій формі, як подано в наголовку, перейшов до Америки з вимовою „Санта-Кльос", а в скороченні навіть само „Санта". В додатку поняття „Санта Кльос" в Америці тісно сплетене з поняттям „крісмес" і оба слова служать на означення цілого сезону Різдвяних Свят, який зачинається зараз після Дня Подяки, тобто з кінцем листопада і кінчиться з Новим Роком.

В засаді це релігійне свято і його святкують з великою виставністю по церквах всі християнські громади, особливо католицькі. Але згодом „крісмес" став також і національним американським святом, наказаним навіть федеральним урядом і тому сьогодні, 26. грудня, припадає національне американське свято тому, що властивий день, тобто 25. грудня, припав на неділю, а неділю і так уважають святом державним, отже обовязково вільним від праці. Інакше Різдво тревало би лише один день. Та сезон „крісмесу" є в Америці найбільшим бизнесовим сезоном з огляду на загальний звичай складання та пересилання подарунків. І цей звичай неначе санкціонований державним законом, бо нпр. міністерство почт уже який місяць наперед видає осторогу в ґазетах і спеціяльними оповістками у почтових бюрах, щоби загал населення спішив з висилкою пакунків на Різдво і не перетяжував почти перед самим святом. Це ніщо інше, як заохота, щоби купувати дарунки і підтримувати промисловість нації. Загальний звичай передавання собі взаїмно подарунків скріпляє до деякої міри бізнес штучним способом, бо неодин міг би доношувати напр. старе убрання ще й зо два роки, якби так не дістав від когось щось нового, а зате і він обовязаний дати від себе якийсь практичний дарунок. Отже цей звичай підтримує і фабрикантів і дає зарібок десяткам тисячів робітників. А вже щодо забавок, то Америка спроваджує їх з цілого світа і посередньо дає зарібок сотням тисяч людей в Европі, Азії та в Австралії. Особливо Німеччина й Японія має тут великий ринок збуту на свої забавки. Забавочний промисл має таке значіння в Америці, що негайно по „крісмесі" тутешні власники крамниць та гуртових складів роблять замовлення на другий „крісмес", а при тій нагоді клопочуться про те, які нові забавки придумати на новий сезон. Отже в той спосіб деякі підприємства працюють безнастанно цілий рік, щоби наситити американського молоха своїми забавками й іншими виробами, які йдуть на продаж у різдвянім сезоні.

До цього сезону належать також і декорації. Різдво — це одна велика прилюдна маніфестація. Кожне вікно прикрашене червоними або зеленими вінками кілька неділь. Крамничні вистави по вікнах це справжні вистави, а не лише декорації. Особливо в так званих „департаментових сторах" (крамницях) по великих містах.

Сніг'вці, кальоші, вибагливу **обуву**
та ріжного роза пантофлі — поручає
МАРІЯ ПСТРУХОВА
697 Львів, ул. Галицька 11 10-10

Це такі крамниці, куди можна зайти без сорочки, а виїхати звідти автомобілем, везучи зі собою навіть деревляний дім, щоб його за кілька годин поставити на будівельній площі і вивінувати найвибагливішою обстановою. Тому не диво, що через такі „департаментові" крамниці переходить міліони людей у різдвянім сезоні, а їх головна нава має вигляд церкви, прикрашена образами релігійними, прапорами, квітами, вінками й ін., а для скріплення ілюзії, нічеб це була церква, ще й орґани грають церковні мельодії, або навіть хор співає релігійні пісні. З надвору крамниці, театри й загалом прилюдні підприємства прикрашені ґірляндами й фестонами, а на великих міських площах стоять величенські різдвяні дерева з безлічю ріжнобарвних лямпок і на само Різдво відбуваються під ними маніфестації. Звичайно співають славні хори різдвяні коляди при великім здвизі народу. Крім цього кожна родина старається поставити у себе дома різдвяну ялинку в такім місці, щоб її видно було з надвору, а в менших містах, або на передмістях великих міст ці ялинки стоять на ошклених ґанках, і як ввечері їх освітять чудовим електричним світлом, ви маєте ілюзію, що це зачарований світ. Звичай прикрашувати вікна вінками, а доми ялинками став таким загальним, що напр. старі, ортодоксальні жиди-іміґранти нарікають, що їх діти американізуються, тобто християнізуються і для них батьки мусять заводити всі різдвяні звичаї, включаючи звичай прикрашування різдвяних деревець. Чи не найславніший в Америці рабін, д-р Стефан Вайс з Ню Йорку, відправляв учора богослуження в жидівській каплиці, приміщеній в славнім музичнім інституті в Карнеґі Голл і в проповіди сказав, що „Жиди не мають чого бути сумними через народження Христа, бо Він змінив обличчя землі як ніхто інший на світі".

Коли мова про шанування різдвяних дерев, то варт на цьому місці згадати, що вчора зібра-

Модно, елеґантно, дешево!

Всім за гроші тяжко нині
Мов за воду на пустині
То й тому не стид, а жах,
Що як щось купити маєш,
Кілька разів обертаєш
Золотого у руках.

Пані! Княжно! Королево!
Хочеш модно і дешево,
Убиратися щодня,
Потрудись на львівський РИНОК,
ТРИЦЯТЕ ЧИСЛО — Будинок,
Де „Текстильна Гуртівня"!

Вовни, шовки, полотна,
КОМПЛЕТНІ ШЛЮБНІ ВИПРАВИ.

Наші ревеляційні ціни природних виноградних вин!!!

Найстарша угорська марка, що істнує більше як 100 літ це Palugyay Budapest між іншими світовими марками через нас репрезентована.

Декотрі ціни і гатунки

Palugyay зелений	1 пл.	0·7 л.	зол. 2·90	Tokaj 1924	1 пл.	0·5 л.	зол. 2·90
Ruster австрійське	„	„	„ 3·—	Graves французьке	„	0·7 „	„ 3·60
Barsac французьке	„	„	„ 3·90	Kadovitzer червоне	„	„	„ 3·95
Palugyay витравне	„	„	„ 3·85	Угорське червоне	„	„	„ 3·95
Medoc червоне	„	„	„ 3·75	Tokaj солодкий	„	„	„ 3·75
Tokaj масляч 1924	„	„	„ 3·90	Tokaj Hegyalji 1924	„	„	„ 3·90
Palugyay богослужебне 1924	„	„	„ 4·—	Sauternes французьке	„	„	„ 4·30
Vöslauer Cabinet австр.	„	„	„ 4·50	Gumpoldskirchner	„	„	„ 3·90
Martinnazi Vermouth	„	„	„ 4·—	Tokaj Furmint 1924	„	„	„ 3·95
Palugyay Extra-Furmint	„	„	„ 4·75	Malaga люксусова стара	„	„	„ 4·95
Melchiore Cinzano	„	„	„ 3·75	Tokaj „Special" Szaricsnyi	„	„	„ 4·75
Palugyay мушкателове	„	„	„ 4·50	Marsala D'Asti італійське	„	„	„ 4·50
Madera оригінальна	„	„	„ 4·75	Tarragona еспанське	„	„	„ 4·50

та 80 гатунків постійно на складі

ВИКЛЮЧНА ПРОДАЖА НА ПОЛЬЩУ VIN-MONOPOLE **Філія: ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 2. — Тел. 68-42.**

Висилка на провінцію в спеціяльних ящиках назад від 2—10 пляшок за післяплатою. Ефектовні подарункові коші по розмаїтих цінах. На жадані прислаємо [illegible] в комісову продажу.

Василій Перлов і Сини істн. від 1787 р.

ЧАЙ

Найліпший на ринку. Найбільше порувані ґатунки:
LUX TEA (Московський Кремль)
Ч. 9 Цейльонська мішанка
Ч. 14 Паржилінгова
Ч. 35 Мікадо
для аматорів остро-ароматичного чаю
Кантор і склади: „KARAWANA" Warszawa, ul. Długa 26. тел. 11.65 00.

лося кілька осіб в національнім парку ґенерала Ґранта, 60 миль від міста Фресно в Каліфорнії, щоби вшанувати найстаршу американську смереку, що має 265 стіп висоти і 40.3 стіп у промірі, а її вік обчислюють понад тисячу літ.

Родинне свято з нагоди Різдва полягає у спільнім обіді, на якому обовязково має бути індик, або хоч курка. Святого Вечора тут не знають, але співають коляди через радіо. Властиво є дві коляди: одна латинська „Адесте фіделес", друга німецька, лише з анґлійським текстом „Гайліґе Нахт, штілле Нахт". В католицьких церквах йде богослуження від 12 год. в ночі („Пастирська Сл. Б."), а в протестантських рано. В церквах звичайно поставлені різдвяні деревця, а в часі богослужень йдуть спеціяльні збірки на церкву. В католицьких церквах проголошують наперед, нпр.: „Сьогорічна різдвяна колекта коштує десять дол. від родини". Крім того йдуть надзвичайні складки на катол. університет, на семинарію, тощо.

Але головні збірки з нагоди Різдва йдуть на забезпечення хорих, недужих і бідних. Під цим оглядом Америка є справжнім ідеалом. Ґазети від себе, ріжні добродійні інституції від себе видають спеціяльні поклики, щоб ніхто не був голодним у часі Різдва. В самім місті Ню Йорку роздано харчів в торбах та кошиках біля 200 тон. А те, що „Санта Кльос" пороздавав поміж сиротинці, захисти для бездомних, для моряків і в ін. інституціях, не можна обчислити. Спеціяльно займається протитуберкулічне товариство продажю марок добродійности на кілька тижнів перед Різдвом, а загально відома Армія Спасення настановляє на перехрестях вулиць людей перебраних за св. Миколая, з дзвіночком в руках і кітлом, завішеним на триніжку, щоби накликували прохожих до жертв для бідноти. Отже в парі з бізнесом йде також і чоловіколюбність.

Українське Різдво святкуємо тут старосвітським звичаєм, хоч як це невигідно для наших робітників і хоч як ми через те тратимо молодь. Але „традицію" мусимо вдержати під загрозою наклеймування ініціяторів зміни як народніх зрадників, поки останній земляк ще схоче піти на грко-католицьке Різдво до церкви в день 7. січня, отже в 14 днів після американського „крісмесу". Лише базар „Сурма" в Ню Йорку не може діждатися тієї хвилини і вже заздалегідь пускає українські коляди через голосник грамофону на „Український Бродвей" в Ню Йорку, тобто на Авені „А", де збираються сотні нашого землятства і тішаться своїми рідними мельодіями.

МІЛЕНА РУДНИЦЬКА.

Акція рятунку голодної України на міжнародньому терені.

Думаю, що всіх моїх земляків, які працюють у комітетах рятунку голодної України — чи в рідному краю, чи за далеким океаном, чи на політичній еміґрації в Европі — огортає часто, подібно як і мене, пригноблююче почування безрадности і безнадійности. Кожна громадська робота вимагає віри в успіх справи. Без тієї віри, без надії на добрий вислід наших вусиль, неможливо захопитись працею, а без захоплення немає доцільного громадського діла.

Завдання рятункової акції — так каже здоровий розум у тому, щоб нести допомогу голодуючому населенню України. Але як це зробити, коли радянський уряд заперечує факт голоду? Чи можна манити себе надією, що більшовики дадуть свою згоду на міжнародню допомогову акцію і посередньо самі ствердять перед світом свою політику винищування голодом України? Значить — діяльність Комітетів Рятунку України не має перед собою ніяких виглядів на успіх, а тимсамим ці комітети не мають рації істнування?

Так могло би видаватися на перший погляд. Одначе поруч гуманітарного завдання комітетів, завдання, яке вдовольняюче можна би розвязати тільки через міжнародню допомогу у великих світових розмірах: є ще й другий бік нашої діяльности, не менше важний і не менше відповідальний від першого. Це акція пропаґандивна, це завдання інформувати світ про голод на Україні і його причини, а в слід за тим мобілізувати прилюдну опінію світа на рятунок України.

Коли дивитись на перспективи і вислідн праці Рятункових Комітетів під кутом фактичної допомоги страждаючому і вигибаючому від голоду населенню України, нас огортає жах і руки опадають у почутті безсили. Зовсім інакше випаде оцінка дотеперішніх досягнень Комітетів Рятунку України та їхніх виглядів на майбутнє, зроблена під кутом політичним. Без

ніякого перебільшення треба ствердити, що білянс нашої піврічної праці з напрямі зацікавлення чужинного світа трагедією Великої України — дуже корисний.

Не тут місце перечислити всі позиції цього білянсу (які зрештою були своєчасно зареєстровані в нашій пресі). Вистане пригадати головні розвоєві етапи ратункової акції, щоби дійти на цій основі до кількох загальних помічень і висновків.

Памятаємо перші голоси чужинної преси про голод на Україні, які появилися з початку літа м. р. Ці перші відомости закордонних журналістів довсім затемнювали або викривляли політичний бік справи, себто промовчували правдиві причини голоду. Саме тоді основуються перші комітети рятунку голодної України на західних українських землях (Чернівці) і в европейських осередках української політичної еміґрації. В міру як ці комітети розвивають свою діяльність, як появляються їхні заклики, відозви, меморіяли, бюлетени — поліі на Великій Україні находять щораз сильніший і вірніший відгомін у закордонній пресі. Тоді також появляється знаменний меморіял д-ра Амменде, секретаря Конґресу Національних Меншин, а опісля — під впливом заклику українського греко-католицького епископату відозва віденського кардинала Інніцера. У другій половині вересня українські виступи на міжнародній арені визначаються особливою активністю. Завдяки енерґійним українським заходам

НА СВЯТА
ВУДЖЕНИНУ і МЯСИВО всіх родів і першої якости поручає
ТЕОДОР ПЯВКА, РУСЬКА 16, тел. 59-74,
Личаківська 87, тел. 80-76.

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК
„ДНІСТЕР"
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 20.
впровадив від 1. СІЧНЯ 1934 р. ПРЕМІЇ ЗА ОЩАДНІСТЬ у висоті 25—100 зол. Подробиці в окремих проспектах, які на бажання Банк негайно висилає.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. СІЧНЯ 1934.

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

СВИНЯЧЕ ВУХО.

До Головнослужновського[1]) Уряду в. . . .

Во нашом селі уживает громадський пастир, Грицько Перебіжний, до пасення свиній свого сина Івана Перебіжного. Сей же Іван Перебіжний — младенец скаженнх[2]) нравов та упавшей моральности — уживает ко спасенію свиній лютого собака. Сей же собак не є снажденний[3]) на писку корзинкой, сіє есть вепсинкомъ і тако без етаго лютий будущи ділает свиніям, а тим самим і їх собственникам великую утрапу, то есть шкоду.

І так дня 25. мая сего года сей лютий собак вергся на мою свиню, роздерл єй дараб[4]) цінного уха. Тому, що такое злорадное поступовліе лютого собака а тим самим і поступованіє морально упавшого младенца Івана Перебіжного не может остати безкарное, не штрофованое, ибо сего вимагает справедливость, чтоби каждое злодіяніє было покараное, а також тому, что я как собственник етой свині должен бити вознагражден, вношу до Пресвітлого і Високого Головнослужновского Уряду мое скромное прошеніє, чтоби той же Главнослужновский Уряд повелів, наказал под екзекуціє дораз до 8 дней, чтоби Грицько Перебіжний заплатил мні за урваное свиячое ухо штроф 400, сіє есть: чотириста чеських корон.

Он будет викручуватися, но Пресвітлий і Високий Головнослужновський Уряд не должен йому давати віри, а должен сія деньги мені дораз стягнути.

З почтенієм
Іван Бачов, народний учитель в . . .

[1]) Головнослужний — не начальник повіту на Закарпатті. [2]) нінсованим. [3]) сажор сварги мабуть мало ну чужі російське: снабженний (забезпечений). [4]) кусень.

Дня 26. 5. 1922 года.
ч. 1273 ai 22.
До пана Івана Бачова учителя в . . .

Вашу просьбу, внесену до тутешнього уряду дня 26. 5. 1922 під чис. 1195 ai 22 в ділі домагання 400 Кч. титулом винагороди за кавальчик роздертого свиячого вуха, від Грицька Перебіжного, відкидається як цілком безосновну.

Умотивовання: По нинішним торговим цінам мож за 400 Кч. купити 50 кг. жиьої ваги свиячого мяса. Роздерте свиняче вухо цілком не зменшує торгової ціни свині, тим самим Ваше домагання винагороди 400 Кч. є цілком безосновне.

Одночасно напоминаємо Грицька Перебіжного, щоби сам випасав громадські свині, а не уживав до того малолітнього сина та невідповідну собаку.

За головнослужновський уряд
(нечиткий підпис.)

— — — — — — — —

До Головнослужновського Уряду в . . . .

Писанієм з дня 1. 10 с. года ч. 1278 ai 22 откинув мені Головнослужновский уряд мое прошеніє, чтоби Грицько Перебіжний виплатил мні 400 Кч. за роздертое свиячое ухо. Тому что ето рішеніє несправедливое, вношу проти него рекурс, а сіє із тих со причин.

Скажіте, господин головнослужний: колиб так Вашей дуже почтенной і поважаной супруті, или вашей доньці кто так роздер кусок уха, или какую нашую потребную часть тіла, или отгрыз косу, или палец — чи і тогди ви сказали, что ето ніщо і что за ето не належиться жадное вознагражденіє і жадное покараніє злодіятеля?!

Ніт, ви его покаралиб! Вот, когда оно так есть із людьми, то так само оно есть і со свиньми. І мои свини імієт свою ціну, свою вартость своєю вагою, але она імієт тоже свою вартость і свою честь через свою расу. Но все равно есть, есть ли свиня чорная, или білая, чистая, или бруднаяя, з цілим ухом — или із роздертим ухом, или одорваним хвостом.

Із сіея причини во второе вношу свое смирное прошеніє, чтоби Пресвітлий і Високий Головнослужновский Уряд декарал, поштрофовал Грицька Перебіжного карою коли вже не 400 Кч., то хоч 200 Кч. Сіє будет імити і моральное значеніє, ібо большевицькая аґітація ширится уже і по наших деревних і вже мітко[1]) нікого не боїться і пастуховий собак дерзает безкарно розорвати ухо свині народного учителя. Коли его Пресвітлий і Великоможний Головнослужновский Уряд пустить влазом, сіє есть безкарно, тогди каждий собак вважиться скакати уже не только за свинью народного учителя, но і на самого народного учителя, что уже значить комунізм і конец всякой власти і всякого авторитета.

З почтенієм
Іван Бачов,
покривджений народний учитель.

— — — — — — — —

Від того часу минуло уже більш як десять літ. Недавно був я в тому городі, в тому головнослужновському уряді й питав, як скінчено справу зі свиячим вухом?

Мені сказано, що — після стверджено урядово — пан Іван Бачов вже давно зарізал свиню і зїв її враз з родиною за своє здоровля, хоча і з роздертим вухом.

Морально „упавший младенец" Іван Перебіжний полицу кидает сели і пасить свиньи гіменію. Головнослужний полицаи уряд і створив адвокатську канцелярію, пан учитель Іван Бачов перейшов уже за добре заслужену пенсію, але врадко-тоди заходить до уряду й питає:

— Ну? Ви ще не дрібнили прошеніє про мое роздерте свиячое ухо?! Ви, то ви поганки урядуєте! Пропало моїх мое ухо!

[1]) вічто.

„GUTE LAUNE"
Веселий настрій може тепер кожний мати читаючи
GUTE LAUNE, GUTE LAUNE
це новий місячник для веселих людей і тих, що ними хочуть бути.

справа голоду виринає наперед на терені кількох міжнародніх організацій, а саме на терені Конгресу Національних Меншин, на Обєднаному Комітеті міжнародніх жіночих організацій та на Міжнародній Федерації колишніх жовнірів. Неважаючи на всі зусилля проводу тих організацій „стушувати" справу, ступити її політичне (протиросійське і протибільшовицьке) вістря, український голос обвинувачення і протесту проти нечуваного в історії злочину лунає щораз голосніше.

Після тієї підготовки в пресі і на терені міжнародніх установ приходить сконцентрована українська атака перед Радою Союзу Народів. Завдяки високо гуманному становищу голови Ради, премієр-міністра Мальвіцкя, українська акція перед Союзом Народів увінчалася великим успіхом: дня 29. вересня м. р. вона найшлася на засіданні членів Ради Союзу Народів і через дві години ця „неприємна" справа (особливо неприємна для держав, які щойно заключили з російським більшовицьким урядом торговельні договори і пакти неагресії) спиняла на собі увагу панів міністрів, які мають стільки власних клопотів і так дуже не люблять „зразливих питань"... Факту голоду ніхто з них не заперечив. Щоби оминути меритоничну дискусію над жахливим положенням на Великій Україні, члени Ради Союзу Народів вдалися у розгляд „формальних" моментів і ці формальні моменти (в яких Союз Народів так кохається...) допомогли їм спекатися відповідальности за міліони людського життя та перекинути справу на Міжнародній Червоний Хрест. Але чи це не великий успіх, що справа голоду в Совєтах була поставлена на женевському терені виключно в площині української справи та що ми примусили Раду Союзу Народів присвятити бодай одно засідання трагедії України? Хто знає режисерів і кулісі женевського театру, цей оцінить як слід українську перемогу.

У Міжнародньому Червоному Хресті справа допомоги голодній Україні застрягла від трьох місяців, бо вже три місяці Міжнародній Червоний Хрест не може діждатися відповіди від совітського уряду на свою пропозицію щодо міжнародньої допомогової акції.

У міжчасі в поодиноких европейських краях, а також у Канаді і у Зл. Державах Америки пішла дальше акція українських рятункових комітетів та громадських і політичних організацій, що займаються справою голоду. В цьому періоді акція йде не тільки писаним, але й живим словом. Відбуваються пресові конференції, віча, протестні демонстрації, дні національної жалоби. На окрему згадку заслуговує протестна акція перед президентом Рузвельтом у звязку з визнанням Америкою Радянського Союзу.

Всі ці заходи не лишились без вислідів. Коли офіційні державні чинники ще глухі на заяви рятунку, то громадська опінія ріжних народів реагує на них щораз живіше та присвячує щораз більше уваги подіям на Великій Україні. Основуються мішані українсько-чужинні рятункові комітети, до яких у деяких державах вдалося притягти одиниці з авторитетним іменем. Вкінці останнє досягнення дотеперішньої нашої акції на міжнародньому терені: міжконфесійна і міжнародня конференція всіх допомогових комітетів, яка відбулася під проводом кардинала Інніцера у Відні в половині грудня м. р.

На цій конференції вже не треба було засовувати причин голоду, як це доводилося робити стільки разів перед чужинним світом. Не було потреби пояснювати слухачам, як воно дійшло до того, що на найбільш урожайній землі в Европі, на землі заселеній працьовитими, запопадливими хліборобами, без ніякого стихійного лиха, навпаки при гарних урожаях, міліони людей гине з голоду. Зайве було говорити про жах і божевілля голодової смерти та про всі страшні неминучі наслідки голоду, фізичні і моральні. Зайве було також переконувати учасників про необхідність допомоги.

На віденській конференції зібралися здебільша самі заінтересовані: крім українців — земляки національних меншин, що живуть на Україні: москалі, німці і жиди. Зібралися разом, щоби спільно радити над можливістю допомоги та над засобами приєднати опінію світа для справи рятункової акції.

Представники українських комітетів займають у справах тактики рятункової акції засадничо інше становище, ніж представники німців і жидів. Тоді, коли тамті вірять, що промовчуванням усіх політичних моментів та ставленням справи виключно з гуманітарній площині можуть зєднати для допомогової акції і світ і більшовицький уряд, то навпаки українці знають, що одинокий правильний шлях, це кричати на цілий світ про голод і його причини. А тоді може й світ найде засоби, щоби примусити більшовиків до зміни їх політики супроти України, може й більшовики заперестають свого жорстокого масового виморювання людей голодом, коли переконаються, що затаїти його перед світом не можна.

Ці ріжниці в поглядах на тактику між українцями і представниками національних меншин на Україні, зазначилися різко на віденській конференції. Інше було також наше становище в справі форм допомоги. Бо коли німцям і жидам майже вистарчає індивідуальна допомога (шляхом висилки грошей і харчевих посилок через Торгсін), то для нас ця форма допомоги як засіб усунення або бодай зменшення національної катастрофи, загалом не входить у гру. Нема ніякої пропорції між трагедією, яку переживає Український Нарід, а положенням німців, жидів і москалів, яких земляки також терплять голод у Совєтах. Тому й не дивниця, що інші наші погляди на те, як зарадити лихові.

Але не ці ріжниці були найважнішим і найцікавішим моментом віденської конференції. А важне і цікаве було те, що представники національних меншин, розкинених серед українського моря, яких доля звязала нерозривно з долею Українського Народу, та представники всіх віроісповідань присутні на конференції може й проти своєї волі — фактично нашій справі служили. Треба було чути, що говорив представник москалів і пригадати собі, як цей самий пан поводився три місяці перед тим на Конґресі Національних Меншин у Женеві, — щоби зрозуміти, яку величезну інформаційно-пропаґандиґну працю виконали Українські Рятункові Комітети, як вони примусили чужинний світ прислухатися до нашого голосу та як „перевиховали" наших противників і всяких „невтральних".

Білянс дотеперішньої рятункової акції в користь голодної України на міжнародньому терені вчить нас наглядно одного: чого може доконати збірне зусилля українського громадянства, коли до праці стають усі — без ріжниці політичних поглядів і без огляду на партійні противенства.

14 дешевих днів
40% знижка цін на всілякі товари
блаватні і білизняні - - - -

Для приміру подаємо:

Фланеля білизн.	0.60	Полотна	0.60
Фланеля піджам.	0.75	Дімка на підшт.	0.70
Фланеля в найн. взори	1.—	Сирівка	0.60
Бая двосторонка	1.70	Зефір на сорочки	0.80
Вельвети і штрукси	1.75	Поплєна	1.30
Ваталіна	1.50	Полотно на прост.	1.30
Шевіоти на мундурки	2.25	Хустинки до носа	0.20
Шевіоти на убрання	2.75	Ручники вафлеві	0.35
Вовна на сукні	3.—	Ручники купел.	0.65
Сукна лепшт.	3.25	Пошевки	2.40
Вовна на плащі	5.—	Капи і обруси	2.75
Пледи	5.50	Підвінки ковдр.	5.50
Коци	5.50	Колдри сатинові	9.—

УВАГА: Білети до Великого Театру і Ріжнород. в партері даром як премія при закупі товару від 15 зол., а від 5 зол. білети до кін Паляс, Аполльо, Атлянтік і інших.

Галицький Магазин Новостей, Львів, Галицька 15.

Хто предложить цей вирізок, дістане даром гарний дарунок.

108 ВИСТАВ — 43.000 видців
200 ВИСТАВ — це білянс „Fräulein Doktor" Юрія Тепи
— 70.000 видців
— це прелімінар
ІВАРА КРАЙГЕРА **ЮРІЯ ТЕПИ.** 60/53

Український Народе!

Підстава добробуту, поступу й волі — це рідна освіта. Але пів міліона українських дітей не має змоги користати з неї. Під загрозою необчислених наслідків для істнування нації, мусимо здобути основи для рідної освіти хочби ч яким трудом, хочби яким терпистим шляхом, хочби якими жертвами.

Виконуючи волю народу, „Рідна Школа" прямує до того, щоби своїм впливом охопити всю українську молодь, щоби ту молодь виховати в любові до рідної нації та готовости до служби для неї.

І „Рідна Школа" творить свої приватні школи, пригортає в них поверх 20 тисяч української дітвори, вливає в неї свідомість завдань і мети нації, скріплює її волю — характер. Міцну гать будує, щоби не допустити до байдужости у відношині до своєї нації; тверду боротьбу зводить, щоби не допустити до духової й моральної загибелі. Важко це приходить, бо ми нарід убогий; у нас „чорніше чорної землі блукають люди"...

Але для такої справи треба масових зусиль. Кожний крок на шляху розвитку нації, це вислід важкої праці, змагань і жертв. Кожна одиниця має мати свою пайку в тих змаганнях. Тому ніхто не може відмовити помочі на виховання молодого покоління. Успіх допомоги залежить не тільки від величини дару, але й від масовости.

Вже війшло у звичай, що рік від року складає нарід свої дари для „Рідної Школи" з нагоди Різдва Христового. Складає їх на опіку над українською дітворою так, як убогі пастирі складали свої дари Литвині-Ісусові. Нехай-же й цього року, згідно із звичаєм, обвинальтьеся тугіше, як звичайно, біля „Рідної Школи" в масовій жертвенности всі.

Не звертаємося за милостинею, бо говоримо в імені народу. А нарід вимагає від своїх членів тільки сповнення обовязку. Ні партійні переконання, і вбогість, ні тяжкі часи не можуть бути перешкодою там, де йде про життя й будучність нації.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ":
Іван Галущинський, голова; д-р Мирон Коновалець, секретар; о. д-р Василь Лаба, І. заст. голови, Дмитро Великазович, II. заст. голови; Орест Радловський, скарбник. Члени: Микола Ластовецький, Ярослав Маслак.

УКРАЇНСЬКЕ КОНЦЕСІОНОВАНЕ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ЛЕВ НАДРАҐА
ВАЛОВА 23 — ТЕЛЕФОН 59-49
виконує скоро і дешево:
всіляке урядження і перерібки електричних інсталяцій на догідні сплати. Матеріяли електричні найдешевше у Львові. Жарівки ґваранговані на 110 і 220 вольт
ПО ЗОЛ. 0.80.
Направки світла, дзвінків і ламп числимо 50 сотиків.
Прошу записати адресу: **Валова ч. 23.**

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!
Хто хоче навчатись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК
Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"
присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. долари. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa, ul. Śniadecka 25 m. 10.**
Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр
ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Велике льосування премій для передплатників „ДІЛА“,

які вирівняють залеглости і вплатять передплату за час до кінця червня ц. р.

Перша чолова премія.

Білет першої кляси на подорож залізницею і кораблем **враз з удержанням** на трасі: залізницею Львів - Констанца, опісля кораблем через Чорне Море—Константинопіль— Море Мармара—Дарданелі — Еґейське Море — довкола Малої Азії — Яффу—(Палестина) — Гаїфу — Піреус і назад до Львова. — Білет тої їзди коштує 1.055 зол. Подорож відбудеться в літній порі. — Ближчі інформації подамо в дальших числах — Прогульку уладжує Польське Трансатлянтійське Корабельне Товариство

Лінія Ґдиня—Америка.

ЦЯ ПОДОРОЖ ЧОРНИМ МОРЕМ, через казковий Босфор, — величній Царгород, Святу Землю з Вифлеєм й Єрусалимом, країну чарів Грецію залишуться повік у споминах щасливого учасника — вильосованої нагороди.

Друга чолова премія.

Ніжна машина до шиття т. зв. 15 К 26 з ґарнітуром світової фабрики **SINGER SEWING MACHINE COMPANY,** вартости 515 зол. — Машину можна оглядати у Львівському Відділі тої фірми при вул. Академічній ч. 2. (камениця готелю Жоржа).

МАШИНА ДО ШИТТЯ, світової марки Зінґера, необхідне знаряддя у кожній хаті буде милою несподіванкою вильосованою в нашім конкурсі.

Третя чолова премія.

Синій лис, або жіноче чи мужеське **ФУТРО** до вибору, вартости 500 (пятьсот) золотих від фірми ЮЛІЯН ГЛУШЕВСЬКИЙ, вул. Коперника ч. 16. II. п.

СИНІЙ ЛИС, АБО ЖІНОЧЕ ФУТРО, з відомої робітні Глушевського, справжня мрія кожної жінки, здійсниться нарешті для тієї, що його вильосує.

Четверта чолова премія.

Англійський сервіс Weswood на 12 осіб, 123 штук посуди марки The Pontracina, Johnson Bros, England, вартости 440 золотих, -- закуплений у фірмі ОЛЕКСАНДЕР ОНИСЬКО, — Склад порцеляни і скла, вулиця Галицька ч. 20.

АНГЛІЙСЬКИЙ СЕРВІС зі знаного Складу порцеляни Ониська стане гордістю і поикрасою стола дбайливої господині, якій пощастить виграна в льосуванні передплатників „Діла“.

Пята премія. Українська Загальна Енциклопедія

3 томи оправлені в шкіру. Вартість 270 золотих.

УКРАЇНСЬКА ЗАГАЛЬНА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ — в шкіряній оправі, найцінніша прикраса всякої бібліотеки, Книга Знання, без якої не обійдеться ніодна культурна людина, може сповнити бажання того передплатника, що через льосування стане її власником.

Шеста премія. Одномісячне лікування першої кляси

(сірка, ґаз, боровина) в сезоні для двох осіб у мінеральному живці ЧЕРЧЕ. В лікування входять купелі, лікарська опіка, мешкання і адміністраційні оплати. Вартість 250·— зол.

ДВА МІСЦЯ І КЛ. ДЛЯ ЛІКУВАННЯ В ЧЕРЧІ, — загально знаному з найсильніших боровинових купілей та цілющих вод живці, дадуть змогу вибранцям долі лікуватись на ревматичні, шлункові, ниркові, нервові або жіночі недуги серед життєрадісних умовин, найкращого товариства і любих своєрідних настроїв.

Список дальших премій подамо в найближчих числах.

Вся коляда для РІДНОЇ ШКОЛИ!

Всі українці й українки, українські товариства й установи, співацькі, музичні й аматорські гуртки й уся українська молодь колядують і щедрують тільки на Рідну Школу, бо місяць січень — це місяць Рідної Школи!

Гроші слати на адресу: Рідна Школа Львів, вул. Словацького 14.

Кілька слів про бензинове мило.

Кілька місяців тому писали ми про суть і прикмети бензинового мила, виробленого з бензинової емульсії фірми „Земні гази" Сп. А. у Львові („Діло" 16. IV. 1933, ст. 10). Бензинове мило не новітній засіб, як прати і чистити затовщені предмети; вона має подвійну силу — мила та бензини, наслідком чого влекшує працю і скорочує час прання, при чому ощаджує білля. Тому, що бензинове мило пере швидко і добре теж на холодно, його можна вживати теж до прання вовняних і шовкових тканин, завісок, тощо. Воно відсвіжує кольорові тканини і надає їм вигляд нових. Крім цього можна ним дома чистити всякі товсті плями, мити товсті руки після праці нпр. коли хто є монтером, шофером тощо. Бензинове мило має міць дезинфекційну і можна ним прати білля та постіль недужих. Велика його прикмета в тому, що воно не полишає на випраних предметах слідів бензинового запаху і що воно зовсім безпечне, тому, що бензина дуже міцно злучена з милом. Довідуємось, що бензинове мило завдяки своїм прикметам і не вищій ціні від ціни звичайного мила зєднує собі щораз ширше коло покупців на селі і в місті, між приватними людьми, у ріжних установах, шпиталях, війську і т. п. Широка маса українських консументів може користати з бензинового мила, завдяки нашій кооперативній установі „Центросоюзові", що почав його виробляти у власній фабриці, даючи першорядний товар. Користуючись ним милом, підтримуємо одночасно рідну кооперативу 888

Л. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА.

Про модерне мистецтво.

Для багатьох зпоміж нас модерне мистецтво це загадка, до якої не знати, як приступити, як ставитись до неї. Коли, як нераз буває, модерний твір ще до того невдатний і безвартісний, нічого дивного, що публика збентежена до краю.

Правда, що вже від ряду літ появились у нас на ріжних виставках малюнки основно відмінні від т. зв. клясичного малярства (виставки польських артистів, одна виставка париської групи українських мистців з участю чужинних малярів у Національнім Музеї, минулорічна виставка Т-ва Прихильників Мистецтва в салях Наук. Т-ва Шевченка з модерністичними студіями Ласовського і Гаврилюка і дві виставки АНУМ з цікавими модерними малюнками Сельського). Всеж, наша публика ще досі не звикла до „нових" напрямків західно-европейського малярства, не встигла освоїтись з відмінним підходом до малярських проблем деяких сучасних мистців.

Тому, гадаю, не від речі буде вказати на деякі підставові засади, що лягли в основу модерного малярства. Під назвою „модерного малярства" скриваються ріжні, в дечім навіть суперечні напрямки та індивідуальні шукання. Треба би окремої, довшої розвідки з відповідними ілюстраціями, а не газетної статті, щоб схарактеризувати поодинокі напрямки. Всеж таки доцільно вказати на підставову рису нового малярства, бо щойно зрозуміння цієї підставової риси дозволяє подекуди зорієнтуватись в його ріжноманітних, часто дивоглядних проявах.

Головна засада, це змагання до солідної, суцільної, по змозі упрощеної форми, яка надає даному малюнкові рішаючий характер. „Упрощення" форми полягає на проблемі: яке мінімум подробиць необхідне, щоб унаглядити її суттєвий характер?

З проблемою форми нерозривно звязана проблема композиції, себто, як усталити рівновагу у взаємних барвних плям, розміщених на даній площині. Форму і композицію мистець може обдумати. Кольорит він мусить відчути і в барах має він необмежену свободу ліричного вислову.

Модерні мистці не тільки малюють свої образи; вони їх будують, піддаючися суворій дисципліні ясно означених правил. Їхні малюнки не намагаються відтворювати матеріяльну дійсність. Вони навіть не намагаються передавати вражінь, які залишає в зоровій памяті мистця ця матеріяльна дійсність.

Малюнок найновішого напрямку, це твір для себе, який бажає передати виключно себе самого, свою власну будову, власну форму, власну дійсність. До речі: до модерного, завсіди в деякій мірі **конструктивного,** малюнку треба приступати так само неупереджено, як до твору природи.

В природі виступає творчий первень безпосередньо у формі органічних тіл. В мистецтві він виступає **безпосередньо,** як витвір артистичної творчої людини.

Природу приймаємо такою, якою вона є. Так само треба приймати твори модерного мистецтва.

У природі бувають також дивоглядні, нераз потворні форми. Дивні геольогічні або мінеральні формації, деякі мешканці моря, нпр. гротескові риби з непропорціонально великими, телеескопічними очима, краби з потворною пащею, раки та інші предивні органічні форми приймаємо як „натуральні", хоча в душі ми часто так само збентежені ними як перед незрозумілим для нас твором модерного мистецтва.

Для мистецької вартости малярського твору не важно, чи пізнаємо в ньому якусь знайому нам органічну або й неогранічну форму — важне тільки, чи бачимо та відчуваємо в ньому гармонію і доцільність, мистецьку красу. Найвлучніше зясував Кант цю мистецьку красу клясичним висловом про „Zweckmässigkeit ohne Vorstellung eines Zwecks".

Є випадки, де модерністи користуються для своїх творчих композицій готовими формами матеріяльного світа, як наприклад у т. зв. надреалізмі (до цього напрямку належать деякі експонати Р. Сельського і один експонат Андрієнка на згаданій виставці АНУМ-а).

Є також випадки, де артист розкладає даний фізичний предмет на ряд геометричних площин, при чому він нераз деформує цей предмет (кубізм), або будує свій малюнок з геометричних частин (конструктивістичний, абстрактний малюнок). Ще інші мистці, нехтуючи льогікою геометричних законів, розбивали всяку форму в анархічному бунті проти матеріяльного світа і сотворили (часто абстрактні) малюнки, що належать до найскрайніших (крайні випадки експресіонізму). З виїмком крайніх експресіоністів, усі модерні напрямки не тільки змагали (і дальше змагають) до дисциплінованої форми, але бачать у тому змаганні своє найважніше завдання.

Є також чимало випадків, де кепські мистці деформують або розкладають матеріяльні форми без відповідного конструктивного таланту і тоді повстають страшні малюнки, які не належать ані до клясичного ні до модерного малярства, а тільки до безнадійно кепського.

„Якже", спитати може хтось — „розпізнати добрий абстрактний малюнок від кепського, коли зір наш ще не встиг звикнути до абстрактної тематики?

Відповідь на це така, що наш зір звик давно до абстрактного мистецтва, тільки ум наш, наша ментальність відмовляється погодитись з тематикою малюнку, який не користується мотивами з фізичного світа. Адже ж уся наша, особливо гуцульська, народня орнаментика наскрізь абстрактна з малими виїмками ростинних або звіринних мотивів. Хоча народня орнаментика має характер декоративний і тим основно ріжниться від абстрактного малюнку. Вона оруднує переважно лініями, рідко коли вже „формою". Але лінія (тим більше сполука ріжних ліній) сама собою має ритм та експресію і відчування ліній в народній орнаментиці заведе нас найкоротшою дорогою до відчування абстрактного малюнку.

Такі терміни як „абстрактне" і „неабстрактне", „модерне" і „клясичне", „сучасне" і „минуле" малярство, це тільки назви. Те, що звемо нині „модерним", за кілька літ все одно перейде до минувшини, а те, що залишиться з нього доброго, — позачасове.

Змагання до ясно зясованої, солідної форми в нинішнім мистецтві в дійсності означає поворот до твердої, матеріяльної правди. Форму звемо „абстрактною" тоді, коли вона не нагадує нам жадного знайомого предмету, але в дійсності „абстрактна" форма не істнує. Форма — якогонебудь вигляду — завсіди матеріяльна.

Змагання до твердої форми в модернім мистецтві є головно природною та конечною реакцією ще проти імпресіонізму, який увів культ тремтливого світла та повітря, де для людського ока розпливаються солідні обриси матеріяльних форм. Культ цей, при помочі кольористичних оргій переходив денеде в те, що німці звали „formauflösender, absoluter Koloris'mus". Ясно, що в тім напрямі далі йти не можна було.

Коли роздумуємо над мистецьким розвоєм передвоєнних та повоєнних літ і над оформленням політичного і суспільного життя передвоєнної та повоєнної Европи, — годі нам не помітити глибокої анальогії поміж одним і другим. Скрізь в Европі бачимо нині виразне та сильне змагання до конкретно означеної політичної форми в протилежності до лібералізму передвоєнних літ. Без огляду на ідеольогічні ріжниці між комунізмом, фашизмом та гітлеризмом, усі три системи подібні до себе в тактичних методах. Ті методи застосовують безоглядно, але послідовно. Місце загального, передвоєнного лібералізму заняла сувора дисципліна і свідомий політичний конструктивізм. Чи подобаються, чи не подобаються нам форми даних політичних конструкцій, мусимо признати, що в них кипить творчість та істнує солідна будова, свідомість та доцільність.

Лібералізм у суспільнім та політичнім житті відповідає розпливності імпресіонізму в малярстві. Змагання до ясно зарисованої, сильної політичної системи відповідає змаганню до дисциплінованої, солідно збудованої форми в мистецтві.

Тверда воля а радше внутрішній примус добити сильну, ясно зясовану форму унаглядню ється однаково виразно в творчості малярів та-

ВЕСЕЛИХ СВЯТ, ДОБРОГО НОВОГО РОКУ
бажає всій своїй Впов. Клієнтелі
Юліян Глушевський
Робітня футер
ЛЬВІВ, вулиця КОПЕРНИКА ч. 16

О. Т. ВІНКЛЄР І СИН
ЛЬВІВ, РИНОК 28. Тел. 19—96.
ПОРУЧАЄ НАЙДЕШЕВШЕ

Фарби
Емалії
Фарби сухі
Фарби анілінові
Фарби олійні
Фарби артистичні
Золото і срібло правдиве
Шітки
Пензлі
Гумові вужі
Домашні і господарські предмети
Взори до шпочкових робіт
Взори до мальовання
Патрони до мальовання
Віткі до вікон

ПЕРФУМЕРІЯ — КОСМЕТИКА

Та годі вкладати руки,
З думками битись злорадно
Як жити хочемо без муки
То жиймо мудро й ощадно:
Купуймо перш за все потрібні
Для себе, для рідні і хати
Добірні якістю, солідні
Центросоюзу фабрикати:
Найкраще мило всяких родів
В кусках пахуче й бензинове
Що аж манить іти на воду,
Бо пере й пахне ще чудово.
А як піниться, як мусує!
Це вже не мило — справжнє чудо.
В миттю тобі лише ліхує,
Що молодим завжди будеш. 880

ТРАДИЦІЙНИЙ ВЕЧІР
Комітету Допомоги Вдовам і Сиротам по священиках у Львові
відбудеться 6. ЛЮТОГО 1934 р.
Ближчі інформації пізніше.

кого відмінного темпераменту, якими є Сезан, Матіс, Пікасо, Леже та інші.

Ця очевидна та глибока анальогія між характеристичними рисами сучасного европейського життя та згаданими напрямками модерного европейського мистецтва вказує на стихійний звязок між життям і мистецтвом та спонукує нас брати те мистецтво поважно, навіть там, де воно на перший погляд для нас незрозуміле.

Особисто я не стою ні за, ні проти того, що один з польських знавців назвав „sztuka wyobrażeniowa" в протилежності до малюнків, які бажають передати матеріяльну дійсність. Всеж таки маю враження, що абстрактна тематика (wyobrażeniowa) скорше або пізніше заведе мистця до мертвої точки, коли йому бракує тої первісної, ірраціональної сили, яка єдина оживляє мистецький твір.

„Нове", без огляду на якість того нового, завсіди імпонує деяким умам, так само, як воно зправила стрічається з опором консервативних одиниць. Одно і друге відношення хибне, якщо воно не оперте на річевих даних. Модерністи закидають раелістичному малярству недоцільне „наслідування природи" і „літературний зміст". Один і другий закид тільки в таких випадках оправданий, де дана тематика займає перше місце, а щойно по ній (або цілком ні...) йдуть чисто малярські вальори.

Є багато знаменитих, сучасних мистців. Одначе тільки деякі зпоміж них є „модерністами". Поняття „модерних" напрямків у малярстві не покривається з поняттям сучасного ані трівкого малярства.

Саме в Парижі, де відбувались колишні народини модерних течій в малярстві, мистці працюють нині далеко менше під гіпнозою абстрактного мистецтва ніж тут у нас. Це нічого дивного, бо всяка мода, яка приходить до нас із Парижа, стає в нас звичайно актуальною тоді, коли парижани про неї вже забули.

Наші і польські авангардисти щиро шукають нових доріг за рецептою париських модерністів. Але париські революціонери мистецтва дали не тільки щось дійсно „нового", але і дійсно „оригінального" в тім значінні, що нові мистецькі методи та ідеали родились в їхній власній буйній уяві і виростали органічно на їхньому мистецькому грунті; — тоді, як наші авангардисти позичають надхнення з чужого дорібку. „Нове" перестає бути новим, коли інші присвоюють його собі. Не можна опертися враженню, що деякі з наших і польських молодих мистців склали собі з катехізму модерного мистецтва мистецьку програму, яка не одному виходить на шкоду власної творчої уяви. В тім дусі можна висловити бажання, щоб артисти з незаперечно цікавою індивідуальністю, як нпр. Роман Сельський, стерегли себе від однобічности і від того, щоб вибраний ними мистецький стиль не вироднився в малярську манеру.

В тім дусі слід теж пригадати, що наскільки бажане і навіть необхідне знайомитись з усіми здобутками західньо-европейського, передовсім французького малярства — настільки небезпечно для власної творчої уяви надто безпосередньо підсилювати себе з якихнебудь чужинних мистецьких творів, замісць самому шукати розвязки щораз нових малярських проблем.

Львів, у грудні 1933.

—o—

Нова, ще ніде не записана коляда.

Ой, у нашім краю та новина стала!
Зі Львова города нам зоря засіяла...
Білокриті ангелята на землю злітають
Той усім добрим людям новину сповіщають:
Ви, молоді, управляйте ріжні спорти,
А їжте лише „Фортуни" торти...
Ви, батьки, не зважайте на долярів спадки
А купуйте лише „Фортуни" помадки...
У Вас, дівчата, загоряться в очах іскорки,
Як будете їсти „Фортуни" цукорки.
Усі українські громади
Вживають лиш „Фортуни" чекоряди...
А ви, браття і сестрички,
Купуйте лиш „Фортуни" чайнички...
А тії вироби є всюди —
Про це знайте добрі люди...
Сама-ж фабрика „Фортуни" є у Львові,
А на сім слові бувайте здорові...
„Новій Фортуні" слава!
А нам за коляду кавалок ковбаси і сала.

За „Жіночою Долею" (передр. дозволено).

Не купуй кота в мішку

Пригляньcя тому, за що платиш. Купуючи жарівку, хочеш мати добре світло, — отже жадай жарівок шляхотної марки, яка запевнить тобі найбільшу скількість світла а струї зужиєш мінімально.

TUNGSRAM

Голодові заворушення в Одесі.

Російський часопис у Кишиневі „Експрес" повідомляє, що в Одесі вибухли поважні заворушення, спричинені голодом і недостачею довозу харчів. Сотки мешканців Одеси порозбивали державні харчеві склади й розхопили всі запаси. Наочний свідок Грігоріев, який втік з Одеси до Кишинева, оповідає, що відділи червоної армії стріляли до народу, вбиваючи багато осіб. Підчас вуличних боїв часть війська перейшла на сторону юрби і разом пішла за місто, де станула повстанчим табором. Однак червоне військо зліквідувало цей обоз артилерійським вогнем.

Німеччина не має агресивних плянів на Сході.

БЕРЛІН, 4. І. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє: „Дейлі Геральд" подає вістку свого дипльоматичного кореспондента, що у Варшаві і Москві обмірковують плян політичної системи, яка при допомозі Фінляндії, Естонії, Лотви і Литви має на меті перецкодити німецьким експанзивним плянам на сході. У звязку з тим довідуємося з кол добре поінформованих, що радянсько-польські плани звернені проти Німеччини, в надбалтійських державах не є відомі. Без огляду на часті заяви канцлера Гітлера і німецьких міністрів про мирові тенденції німецької політики все ще говориться про німецькі агресивні пляни. Говорено, що Польща мала в заміну за пакт неагресії з Німеччиною забезпечити Німеччині на будуче змогу поширитися на непольську територію. Зайвим підкреслювати, що такі інсинуації, в яких нема слова правди, є свідомим затроюванням опінії.

Радянське заперечення.

МОСКВА, 5. І. ПАТ. Часописи оголошують інформацію агенції ТАС-а, яка уповажнена ствердити, що повідомлення „Дейлі Геральд"-а, неначеб Радянщина і Польща задумують заключити пакт безпечности, який має на меті загварантувати границі балтійських держав і є спрямований проти плянів німецької експанзії на Сході, не відповідає дійсности.

—o—

Мусоліні за дозброєнням Німеччини.

ПАРИЖ, 5. І. ПАТ. На основі інформацій з певних джерел розмови мін. Саймона з Мусолінієм торкалися розброєної справи. Мусоліні старався переконати Саймона, що Німеччині треба признати право побільшити збройні сили, бо за те Німеччина згодиться на контролю зброєнь. Розмова мала тільки консультативну вартість і тому не запали ніякі рішення.

На думку париської преси мін. Саймон поїде з Риму до Льондону, де буде скликана рада міністрів, щоби спрецизувати нові пропозиції для Німеччини. Представники Англії, Франції, Зл. Держав, Італії й інших держав обміркують 15 ц. м. ті пропозиції на зборі в Женеві. Опісля вишлють до Німеччини ноту, запрошуючи її на розброєну конференцію. Ініціятива запрошення Німеччини до Женеви вийшла від Мусолінія, який не резиґнує з конференції чотирьох великодержав, щоби за їх посередництвом уможливити Німеччині поворот на женевський терен.

Замісць колишніх субвенцій — нарід сам від себе дасть „Просвіті" субвенцію.

Про що говорили Мусоліні зі Саймоном?

РИМ, 5. І. ПАТ. Стефані оголошує урядовий комунікат про вислід розмов міністра Саймона з Мусолінієм, який стверджує, що підчас розмов, ведених у сердечному тоні, обговорено найважніші проблеми загальної політики, спеціяльно справу редукції й обмеження зброєнь та справу реорґанізації Союзу Народів.

У справі розброєння Мусоліні і Саймон вповні узгіднили свої погляди, стверджуючи, що дискусія повинна необхідно довести до якогось конкретного висліду. Треба занехати всякі ідеї та пропозиції, що не мають в собі елементів швидкої й практичної реалізації, а брати під увагу тільки ті, які треба вважати дозрілими в міжнародній опінії та які можуть знайти згоду заінтересованих держав.

У справі реформи Союзу Народів Мусоліні підкреслив конечність переведення в тій установі змін, які відповідають її завданням.

ПАРИЖ, 5. І. ПАТ. Перше враження після оголошення урядового комунікату про вислід розмов Мусолінія зі Саймоном зводиться до того, що комунікат дуже загальний і не приносить ніяких сензаційних рішень або несподіваних фактів. Переважає почування успокоєння, бо як з комунікату виходить, розмови не мали на меті поставити інші держави перед доконаним фактом. Щодо справи реформи Союзу Народів, то здається, що Мусоліні клав головний натиск на основи, на яких можнаби перевести реформу, ніж на саму реформу. Таке поставлення справи моглоби знайти розвязку в рямах істнуючого статуту Союзу Народів.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Японія пре до війни з Радянщиною.

„Дейлі Експрес" довідується з Токіо, що воєнні настрої в цілій Японії зростають з дня на день, а військові кола домагаються щораз настирливіше виповідження війни Радянщині. Преса, що стоїть на службі мілітаризму, алярмує публичну опінію щораз то новими вістками про близький напад більшовицьких військ, вказуючи на небезпеку, яка грозить Японії від більшовицької повітряної фльоти, що є сконцентрована у Владивостоці.

Один японський часопис помістив статтю міністра війни ген. Араки, який домагається негайного заатакування Радянщини, заки вона вислід приготовиться до війни. Військова партія домагається, щоби негайно занчти всі східносибірські залізниці і тим способом відтяти Радянщину від Тихого океану.

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
ХАРІС
у Львові при вул. Корнилтіа 3. (Нар. Дім)
Тел. 13-64
уладжує похорони від найскромніших до найвибагливіших; перевозить спеціяльні та покійників на провінцію власним санітарним автом
Ціни найдешевші.
Для селян нічліг і заїзд безплатний.

Радісний прояв.

В часах кризи, загального браку гроша, кожний радісно приймає всі вістки про знижку цін. Є щось такого в людині, що добрий настрій, радість проявляється в неї тоді, коли вона, маючи в руках хочаб і малий гріш, та обертаючи його по кілька разів у пальцях, зможе його видати на найконечнішу річ, якаб своїм виглядом та якістю зовсім виправдала її бажання. Тоді наростає в неї добрий настрій.

Завершення його приходить щойно тоді, коли людина по цілоденних турботах та невигодах життя, зможе спокійно та привітно провести свій відпочинок у кімнаті та з задоволенням спожити смачне та здорове сніданя, обід чи вечеру. І ось для неї обявляємо радісну новину. Від 2-ох тижнів може затуркана людина про всі клопотливі години забути за мінімальний гріш, серед блаженного задовілля та вигоди в одинокім льокалі К. Лінтнера — Легіонів. Там радісно приймуть тебе, вгостять і всім твоїм задушевним бажанням підуть назустріч. 50/51

Замах на югословянський консулят.

ВІДЕНЬ, 5. І. ПАТ. Вчора вечором виконано в Клаґенфурті бомбовий замах на будинок генерального консуляту Югославії. Бомба пробила дах будинку і наробила знищення не тільки в консуляті, але й в сусідстві. Троє дітей консуля зазнало нервового потрясення. Більше жертв людьми не було. Замах мав політичний підклад. Здогадуються, що австрійські націонал-соціялісти хотіли тим замахом зреґабілітуватися в опінії з приводу зроблених їм зміґів, що увійшли у звязок зі словінськими іреденгистами.

Неспокій на Кубі.

Як повідомляють з Гавани, юрба мусинів, між якими знайшлися також озброєні вояки, напала на дім демократичного щоденника „Ель Паіс". Будинок підпалено, причому напасники зрабували все, що тільки могли. Опісля юрба подалася в торговельну дільницю і напала на конфекційний магазин Мозеса Крішера. Власника маґазину ранено кількома стрілами а двох інших жидів, що припадково знайшлися в крамниці, розстріляно на місці.

—o—

По широкому світі.

— Мін. Саймон виїхав 5. ц. м. до Льондону, щоби повідомити свій уряд про висліди розмов з Мусолінієм.

— Югославянський міністр закордонних справ Євтіч вислав до чеського міністра Бенеша телеграму з проханням відложити конференцію Малої Антанти, що мала зібратися 8 ц. м. в Загребі.

— Румунська Залізна Ґвардія плянувала замах на приятельку короля Карла, паню Люпеску, що перебуває тепер за границею.

— В Москві арештовано японського шпигуна, при якім знайдено документи, що Японія має на весну виповісти війну Радянщині.

— Зміж трьох міліонів членів комуністичної партії в Радянщині викреслено 750.000 осіб.

— До Радянщини виїде в найближчому часі польська делеґація, щоби простудіювати нову 5-літку.

— В університетському будинку в Будапешті відкрито в приявї представників влади і наукового світа конґрес федерації інтелектуальної праці.

— На основі інформацій „Време" конференція Малої Антанти буде відложена і відбудеться в часі між 20 ц. м. та 11. лютого в Загребі.

— Президент Рузвельт звернувся до конґресу з домаганням кредитів у сумі 53 міліонів 819 тисяч долярів на будову нових воєнних кораблів та на докінчення розпочатих будов.

— На Фльориді шалів страшний торнадо, що знищив кількасот домів.

—o—

БАЛАЧКИ МУСОЛІНІЯ З ГРЕЦЬКИМ МІНІСТРОМ.

РИМ, 5. І. ПАТ. Мусоліні мав нині щиру розмову з міністром закордонних справ Греції Максімосом. Міністр Саймон покинув нині Рим.

—o—

КАТАСТРОФА В КОПАЛЬНІ.

ПРАГА, 5. І. ПАТ. Нема ніякої надії врятувати вугільнокопів, засипаних у копальні „Мельсока" в Осеку. Досі добуто 20 трупів. Під землею находиться ще 129 робітників.

Вогонь що вибухнув у хідниках ще не згашений.

Теперішній стан „Рідної Школи".

Розмова з нововибраним головою „Рідної Школи" проф. І. Галущинським.

Користаючи з привагідного побуту голови „Рідної Школи" в льокалі нашої редакції, звернулися ми до нього з питанням, як саме оцінює він теперішний стан „Рідної Школи"?

— Стан „Рідної Школи" — відповів голова — дуже тяжкий, можна би навіть сказати критичний. Це лише вірне віддзеркалення того критичного положення, в яке попало наше провідне громадянство. Дуже знаменний вираз цього це факт, що всі заслужені на полі шкільництва або на іншій ділянці громадського життя діячі, до яких зверталися з пропозицією прийняти становище голови в „Рідній Школі" відмовилися від цього обовязку.

— Де саме лежить причина цього критичного стану і як можна його усунути, або перемогти?

— Після пресової дискусії, що попередила Загальні Збори і після дискусії на самих Зборах уже легко поставити діяґнозу цього стану. Отже **недокровність** наслідком недостаточного до плину гроша, а вслід за тим пиняве виконування чинностей і зобовязань, що знов у свою чергу викликує невдоволення зі сторони громадянства і слушні нарікання учительського персоналу. Далі в ділянці організаційній. В останній пятилітці нашого життя зайшли основні зміни в шкільно-правній, політичній, господарській і матеріяльній ділянці Супроти цих змін „Рідна Школа" організаційно, а навіть і тактично не заняла активного становища. Наслідком цього колізії, неосягнення замірів, тертя з зовнішніми силами, тощо. Подібно і в ділянці ідеольоґії і методи виховання. Всі засоби дотеперішньої школи, які з самого вже заложення по своїй сутті повинні би служити охороною, розвивати і підсилювати національну своєрідну окремішність, міцніший і помисловіший противник повертає на свою послугу.

— Означення причин недомагань дуже важна річ, це правда. Одначе громадянство любонь більше буде цікавитися вашими санаційними плянами на майбутнє.

— Пане редакторе, — як з одної сторони не маючи пляну я не поважився би обіймати такого відповідального становища, так із другої сторони життя навчило мене дуже скептично дивитися на всякі голословні пляни, прелемінарі, буджети, тощо. Хочу, щоб нововибрана управа при помочі тої динаміки, тобто тих моральних і інтелектуальних, громадських і матеріяльних засобів енерґії. — на мою думку дуже великих — які лежать в устроєвих можливостях і в членах „Рідної Школи", творила діло, діло, до якого „Рідна Школа" покликана...

— І ви вірите, що воно вам удасться?

— Чи мені вдасться?... — не знаю! Але знаю..., — ні, мало того, — **вірю**, що воно нам удасться! Той запал і те завзяття, яке видно було в молодих і старших делеґатів із краю, свідчать дуже виразно про те, що події останніх років, місяців і днів не викликали в народніх масах ні сліду зневіри або пригноблення. Це запорука успіху! І у цій вірі хочу видержати на новому становищі, приготований на те, що на полі народнього шкільництва найближчі дні можуть принести нам ще тяжчі і болючіші удари, ніж досі.

РЕЧИНЕЦЬ ЖЕНЕВСЬКИХ НАРАД.

ПАРИЖ, 5. І. ПАТ. З Женеви повідомляють, що речинець сходин головної комісії розброєнної конференції визначених умовно на 22 січня ц. р. Точний речинець дасться означити аж підчас нарад Союзу Народів, що розпочинаються 15 ц.м.

—o—

ЗАСІДАННЯ ФРАНЦ. ПАРЛАМЕНТУ БУДЕ БУРЛИВЕ.

ПАРИЖ, 5. І. ПАТ. У парляментарних колах передбачують, що сесія парляменту, яка почнається 9. січня, може несподівано пройти бурливо. Осередком зацікавлення є дві великі справи, які відібються в посольських інтерпеляціях. Перша то залізнича катастрофа біля Ляні, друга — то велика фінансова панама в Байоні. Інтерпеляції внесуть перед буджетовою дебатою. В справі фінансової афери в Байоні зголосили інтерпеляції посли з правиці, соціялісти й неосоціялісти. На завтра передбачене засідання ради міністрів.

СРІБНІ МОНЕТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ.

ВАШИНГТОН, 5. І. ПАТ. У висліді балачки з президентом Рузвельтом сенатор Робінсон сказав, що не передбачує ніяких справоздавчих засобів, що торкаються ремонетизації срібла підчас теперішньої сесії конґресу. Всеж у сенаті внесли проект закону, який передбачує карбування срібних монет при відношенні срібла до золота 1 : 16.

ЗЕМЛЕТРУС.

ФЛЬОРЕНЦІЯ, 5. І. ПАТ. Сейсмографи обсерваторії в Прато занотували вчора рано сильні підземні потрясення в віддалі яких 8.200 км., набуть в Азії. Потрясення тревали більше як годину й коли були в замкнених околицях, могли заподіяти поважні шкоди.

—o—

НОВИЙ РУМУНСЬКИЙ КАБІНЕТ.

БУКАРЕШТ, 5. І. ПАТ. Премієра Татареску приняв нині король Карло в Сіная. Татареску предложив королеві лісту нового кабінету. Склад кабінету майже такий самий, як попереднього, за виїмкою Братіяну, на якого місце міністром скарбу став Славеску, б. віцеміністер, а становище віцеміністра одержав Константінеску. Манолеску Странґу іменують заступником державного секретаря зі спеціяльними повновластями. Міністер Тітулеску задержав теку м-ства закордонних справ, премієр Татареску теку м-ства торговлі.

НЕ ПОДАЛИ ЦИФРИ НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ.

ПАРИЖ, 5. І. ПАТ. Добре поінформовані кола заперечують вістки, начеб у французькому aide memoire, що його амбасадор Понсе вручив канцлерові Гітлерові, була мова про якісь цифри, які мають признати німецькій армії. Такі вістки незгідні з правдою.

Між преріжними цукорками,

що лагодять кашель і хрипку два ґатунки в короткім розмірно часі здобули собі незвичайну популярність: **МАЛЬТОНІ**, препароване на солоді і цукровій рафінаді та **МАЛЬТОМІЛЬК** — сполука сметанки, солоду та цукру. Ліценцію на виріб тих артикулів дістала у Польщі фірма **БРАНКА А. С. у Львові. МАЛЬТОНІ і МАЛЬТОМІЛЬК** продається виключно в оригінальнім опакуванні, або у фірмових мішечках — у всіх аптичних складах, дроґеріях, харчевих складах тощо. Ціна мішечка 100 гр. — 1.50 зол., мішечка 50 гр. — 0.80 зол. 3/56

СВЯТОЧНІ І НОВОРІЧНІ ПОБАЖАННЯ.

В цій рубриці містимо святочні і новорічні побажання наших Вп. Читачів, рахуючи за побажання до 10 слів по 2 зол., за 15 слів по 3 зол. і т. д., себто 20 сотиків від слова. Побажання такі звільняють від купування і писання святочних листівок та від почтових оплат. Зголошення з провінції можна оплачувати почтовими марками. Йдучи за прикладом культурних народів заходу, міститимемо ті побажання для вигоди наших Вп. Читачів аж до нашого Нового Року.

Усім Повітовим Союзам, Кооперативам і Кооператорам бажає Веселих Свят та Щасливого Нового Року **Центросоюз.**

Веселих Свят та успіхів у праці для Української Нації з нагоди Нового Року бажає Студентським Організаціям та всім своїм Прихильникам — **Українська Студентська Громада у Варшаві.**

Всім ВПов. Співробітникам, Передплатникам і Прихильникам, щирі бажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року складають — **видавці й редакційна колегія Української Загальної Енциклопедії.**

Всім Відборцям і Прихильникам побажання всього найкращого з нагоди Різдва Христового і Нового Року складає — фабрика цукорків і печива **„Фортуна Нова".**

Дорогій Родині, всім Приятелям і Знайомим бажає Веселих Свят і щасливого Нового Року — **Іванна, Юліян і синочок Шепаровичі.**

Веселих Свят та щасливого Нового Року бажає Рідні, Приятелям і Знайомим — **Ірина і Орест Радловські з Мамою.**

Щирі бажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року, Рідні, Приятелям і Знайомим пересилають — **о. Я. Чемеринський і Ріднї.** Львів.

Рідні, приятелям і знайомим Веселих і Милих Свят та Щасливого Нового Року бажають **Антін і Ольга Ковалиськи.** Львів.

Іванна і д-р Дмитро Левчуки бажають своїй Рідні і Знайомим Веселих Свят і Нового Року. Замісць почтової оплати складають 10 зол. на Захоронку.

Замісць святочних побажань відборцям зложила кооп. „Продукція" (Львів, Ринок 36) на Українських Інвалідів зол. 25.—.

Щирі побажання Рідні і Знайомим шлють з нагоди Свят і Нового Року — **Ірина і Маркіян Кисілевські.** Львів.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року всім своїм Відборцям бажає — **„Декоро, фабрика картонових виробів.**

Дорогій Рідні та Приятелям Веселих Свят і щасливого Нового Року! — **Емілія й Іван Охримовичі,** Львів.

Навіть відому фільму КІНГ-КОНГ, реалізації Б. Шедзака перевищає найбільша сензація світу, з участю всіх героїв фільми КІНГ-КОНГ
Сьогодні на екрані кінотеатру
ГРАФ ЗАРОВ
АТЛЯНТІК

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

Меценати української молоді.

В нашій історії розмірно не багато записаних імен таких меценатів, що словом й чином дбали про піднесення культури українського народу. Ще менше було таких, які догадувалися, що підставова вимога для світлої будучности народу — надбати якслід виховання української молоді. Відти докір автора „Перестороги", афонського черця із Судової Вишні, Івана Вишенського, який він кидає минулим поколінням за те, що вони про все дбали, але „школ посполитих" не творили.

На вічну память історії заслугують ті, які роздавали на народні потреби своє майно, що їм дала доля завдяки родинному походженню, чи яке добули своїм становищем, чи зложили при своїх невибагливих особистих потребах. Та ще більше треба цінити одиниці, що взяли собі за найвищу чесноту — обмежити до необхідної конечности свої особисті потреби, що поставили собі ідеалом **ощадність;** не ту, що скупством проявляється, чи накопичуванням засобів для вигіднішого прожитку на старости літ; але ту ощадність, що має стати засобом для помочі власному народові.

З памятю народження Месії ми звикли мимохіть рвати спомини з минулого й побажання на будуче. Не буде зайвим пригадати, що були в нас такі добродії української школи, які своєю щедрістю на виховно-шкільні справи добули право українському народові на місце серед культурних народів. От що пише невідомий автор другого „Ляменту" з приводу смерти Князя Константина Острожського:

„О ти Острогу, місто справедливое...
Тись було хлібом завжди проходчеся,
Ти убогому маткою було **стулечточе.**
В тобі хто мешкав, нігди не шкодував,
Хто ся шановав".

Був між тими меценатами володимирський владика, Теодозій Лазовський. Був і перемиський епископ Михайло Копистенський, який писав, що „важна річ нагодувати голодного, та ще важніша наситити його духовною стравою, шкільною наукою". Згадатиб тут львівського епископа Гедеона Балабана, що оснував гімназію у Стратині, а громадянство накликав „отділить віку часть з маєтности своїх" на потреби шкільництва. Важну ролю грали в тому ділі „братчики", особливо львівського Братства (Юрій Рогатинець). Великим меценатом українського виховання був київський митрополит Петро Могила, про якого говорить сучасник у панегірику на його честь (Евфонія), що власними коштами фундував школи, вдержував учителів і давав поміч убогим студентам. Не можна поминути Мелетія Смотрицького. Треба тут назвати також гетьмана Петра Конашевича, який подарував був 1.500 золотих на львівську школу, щоби з проценту від них виховати „вченого майстра, що знав би добре грецьку мову". Славно записане імя гетьмана Івана Мазепи, покровителя Київської Академії.

Від тієї пори на довший час немов прорвався ланцюг, що лучив велитнів духа. Всеж таки розум і добродійність кожного з названих, це немов ясні стовпи, що вказували народові шлях до поступу.

В останніх роках нашого національного відродження та в роках по світовій війні завдяються вже й сини сірої маси, що продовжують світлу традицію українських меценатів національної школи. Свою життєву мудрість і розуміння основ розвитку народу вони виявляють назверх записами свого майна на Рідну Школу. Поруч таких імен, як митрополит Андрій Шептицький, суд. радник Роман Алексієвич, власник великої посілости на Україні — Константин Володкович, появляються і такі добродії, як Михайло Сташ, учитель з Ліщні Касіян Лещишак з Теребовлі, радн. Льомгин Ріпецький, учень гімназії — Юрій Лешко з Рахині, о. Іван Залуцький з Теребовлі, Павлина з Тинецьких Бойковичева з Калуша, учитель Василь Волошинський з Яворова, уч. Олександер Гетинський зі Львова, учит. Ольга Дубіна з Бучача, уч. Андрій Шеліга зі Збаража, Альбіна Яконович із Станиславова, почт. ур. Теодор Топорович з Тернополя, залізн. ур. Онуфрій Малиневич з Городенки та селяни: Григорій Прошишин з Настасова, Степан Гочета з Боротич, Дмитро Дуда з Романівки, Юрій Ілюк із Жабя, Василь Іванчук з Космача, Тома Кашубський з Белза, Семен Лебедь з Лукавця, Ксенія Мекитин з Темерівців, Олена Прийма з Дуліб, Марія Сеньків з Калинівщини. За 1933 р. появилися нові добродії: уч. Корнило Бірецький з Лобізної, уч. Осип Приндюк із Рошнева, зал. конд. Теодор Волян з Перемишля, уч. Олександер Запалило зі Львова—Сигнівки, що полишили своє майно Рідній Школі.

Та зпоміж усіх тих добродіїв безперечно краще місце займе довголітний голова Рідної Школи, **Ілля Кокоруда.** Не досить, що покійний уже за життя піддержував своїми визначними допомогами особливо культурно-освітні установи, головно Рідну Школу, але ще й подбав, щоби по його смерти користувався нарід плодами його запопадливости на потреби найважніші, бо **виховні.** Його запис на **загальну суму 180.000 зол.** має послужити виключно справі виховання української молоді. З тією метою він висловив бажання, щоби за полишені готівкові ощадности вибудувати на його площі при вулиці Моджейовського у Львові 2-во поверхову каменицю з 27 кімнатами, де буде поміщена гімназія РШ. Завдяки прихильности виконавчині заповіту, його дружини п. Іванни Кокорудової, сьогодні будинок уже під дахом, а в роковини смерти великого Добродія (в червні 1934 р.) буде відданий Рідній Школі на її власність.

Каменицю при вул. Листопада 40 призначив покійний Ілля Кокоруда на десять стипендій по 500 зол. річно для українських студентів, які будуть правильно здавати приписані іспити. Два будинки (віллі) в Дорі записав покійний І. К. на промислові школи, а свої уділові книжечки в українських Товариствах призначив для допомо-

Гарне волосся за 3 хвилини через
SZAMPON-CZARNOGŁÓWKA-SUCHY
APTEKARZ DRANCZ I SKA BIELSKO
коробка 2 зол. Аптикар ДРАНЧ і С-ка. — БЕЛЬСКО

План видавничої діяльности „Просвіти".

Розмова з редактором видань „Просвіти" д-ром В. Сімовичем.

1. Зі звідомлення „Просвіти" на сьогорічних Загальних Зборах виходило, що Товариство поширяє чи відновляє свою видавничу діяльність; чи не моглиб Ви дати нам у цій справі декілька інформацій?

— Будь ласка, з великою охотою; тим більш, що це не є ніяка тайна. План видавничої діяльности Товариства був уже оголошений у головних рисах іще в 12. числі „Життя і Знання" за 1933. р.

2. Як, власне, виглядає той плян, і що думає „Просвіта" зреалізувати з цього пляну в найближчому часі?

— Плян передбачує ряд періодичних і неперіодичних видань, але ж не міркую, щоб можна було його зреалізувати ввесь відразу.

3. Через що ви так думаєте?

— Справа ясна: невідрадний фінансовий стан Товариства. Ми булиб раді, якби нам поталанило поставити на певний шлях періодичні видання.

4. Які саме періодичні видання має на думці випускати „Просвіта"?

— Ці видання будуть поділені на серії. Передусім Товариство відновляє передвоєнну серію **місячних** книжочок, обемом 3—4 аркуші друку — це так звана бібліотека для народу, куди входилаб: белетристика, головно, **історичні** оповідання і книжечки наукового змісту (із усіх ділянок знання), але з популярним викладом, по змозі — використовуючи белетристичну форму. Перша книжечка, як Ви вже мали нагоду бачити на зборах, уже вийшла (Буданновський — Шляхетське право). Друга серія — **квартальна.** — „Популярно-наукова бібліотека". Це продовження книжечок із фонду „Учітеся" — до 100 ст. кожна (белетристики тут не буде). Тут уже кінчається друкувати „Підручник для самоосвітників". Крім того, далі виходитиме „Життя й Знання", журнал — **місячник,** із Бібліотекою „Життя і Знання" (неперіодичними книжечками), а **раз у рік** Товариство видаватиме якусь повість, думаємо, історичну, — бо на історичні повісти тепер найбільший попит, та ще й у сучасній добі такі книжки мають велике виховне значіння.

5. Отже інші видання не входять у рахубу?

— Покищо — ні. Алеж, у міру грошових можливостей, міркуємо відновити і „Письмо з Просвіти" і бібліотеку українських клясиків („Українська Письменність"), і найважніше — видавати Наукову Бібліотеку, наукові підручники з українознавства для інтеліґенції.

6. На яку серію періодичних видань думаєте звернути найбільшу увагу?

— Звичайно, на першу, на місячні книжечки.

7. Будете ці книжечки лучити з членством, чи ні, і як ні, то як думаєте їх поширювати?

— Шляхом передплати, члени матимуть знижку — 25%. Вже й установлено передплату — 3.60 зол. на рік (у продажу за всі 12 книжечок треба заплатити 5.40). Як бачите — членська вкладка з книжечками не звязана.

8. А як читальні, кооперативи, інші установи?

— Для них теж передбачено полекші. Читальні платять 25.— зол. на рік і дістають за це 12 місячних книжечок, 4 квартальні й місячник „Життя і Знання". Таксамо інші установи. Кооперативи платять 12.— зол. річно й дістають 16 книжечок (12 місячних і 4 квартальні).

9. Це добре; з шляхом окремого розпродажу не думаєте піти?

— Чомуж? І цей шлях ми думаємо використати. Розпродувачі діставатимуть за свою роботу 25% з розпродажу.

10. Іще одне. А яким шляхом думаєте діставати матеріял до видань; неж справа нелегка.

— Тільки шляхом конкурсу. Саме оголошуємо у нашій пресі конкурс на місячні книжечки.

Центральний
Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15).
приймає вклади ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

гового товариства „Руслан" при українській академічній гімназії у Львові.

Таким чином до вінка слави Іллі Кокорудза сплетеного з його відомої зразкової трудячости, солідности й обовязковости, приростає ще один здоровий листок — князівської щедрости на справу національного виховання. Як тільки будуть покінчені судові формальности, українська молодь буде користати з незвичайної на наші часи добродійности Покійного голови Рідної Школи.

Світлий приклад для всіх заможних і самотніх! Доказ далекосяжного зрозуміння для запальної молоді, що в старшому поколінні добачує тільки непотрібну перешкоду, а не громадян, що зорали й засіяли для неї поле праці.

І коли би хто придавлений важкою господарською кризою, чи „битий сумнівами" зневірювався в живу силу народу, у того нехай народиться віра в живучість народу під впливом жертвенних учинків таких синів, яким був Ілля Кокорудз.

У РУМУНІЇ СПОКІЙ.

БУКАРЕШТ, 5. І. ПАТ. Затрівожуючі вістки, що появилися за кордоном про положення в Румунії, не відповідають дійсності. В краю повний спокій та порядок, якого не нарушив і найменший інцидент. Король підписав розпорядок про відложення парляменту до 31. січня.

—o—

Допомога голодним.

Третій звіт з діяльности Товариства св. Івана Милостивого, Братства помочі безробітним українцям при архикатедральній парохії св. Юра за час від 20. X. до 31. XII. 1933.

Безплатних обідів видано 3 578. З обідів користала головно шкільна дітвора зі шкіл: ім. Бориса Грінченка — хлопців 9, дівчат 22; зі школи Корнецького — хлопців 3; з фахово-доповняючої школи 3; студентів та учеників 9; безробітних 14.

Товариство уділяє для всіх, що харчуються в його кухні, Святу Вечерю.

Жертви на кухню св. Ів. Милостивого за час від 20. VIII. 1933 зложили: Решта запас 20. VIII. м. р. 23.11 зол., Центральна Адміністрація Митрополичих Дібр, Львів 45.29 зол., Центральна Адміністрація Стадових Дібр, Перегінсько 135.50 зол., Земельний Банк 180.— зол., Центробанк 40.— зол., Народня Гостинниця 50.— зол., „Бібльос" 48.— зол., „Елегант" 20.— зол., Корос 10 зол., Ексцеленція Митрополит 200 зол., Преосвященний Іван 48 зол., Преосвященний Никита 18 зол., Іван і Юрій Менцінські, Стокгольм 50 зол., о. прал. Леонтій Кунцький 74 зол., о. прал. Плесецький 24 зол., о. крил. Ковальський 8 зол., о. крил. Лаба 10 зол., о. канцлер Галлит 11 зол., о. мітрат Базюк 10 зол., о. д-р Стасюк 18 зол., о. М. Блозовський 10 зол., рад. І. Дзерович 20 зол., дир. Пашек 20 зол., Маркіян Кисілевський 11 зол., рад. Ст. Залеський 12 зол., п. Утрискова 6 зол., М. Криляк 5 зол., д-р Барвінський 5 зол., Мих. Задорецький 5 зол., о. Мих. Лада 6 зол., пос. Остап Луцький 6 зол., рад. Антін Костишин 2 зол., п. Юлія Гребенякова 6 зол., рад. Юліян Русин 5 зол., п. Каролина Лукіяновичева 2 зол., п. Волошиновська 2 зол., о. крил. Л. Лукишський 2 зол., о. нітрат Войнаровський 1.50 зол., о. Василь Белей 30 зол., п. Дроздовська 0.50 зол., рад. Антін Костишин 2 зол., рад. Станислав Дроздовський 4 зол., п. Іванна Вітковицька 5 зол., Ексцеленція Митрополит 50 зол., п. Марія Яліюк 1 зол., Дмитро Бобик 1 зол., Дудич 1 зол., Х. У. 2 зол., Юрій Чопко 2 зол., п. Роїкова 4 зол., п. Старицька 2 зол., персонал Митрополичих Дібр (Перегінсько) 81.30 зол., А. Зацько з Кристинопоя 10 зол., п. Іванна Левицька 15 зол. і великий слій мармелади, п. Ірина Ясінчук від 6. VII. — 31. XII. 1933 р.: 12 зол., Василь Косиндяр 5 зол., п. Марія Цюбалівна 2 зол., д-р Михайло Волошин 20 зол., п. Назарова 1 зол., Народня Організація Українців м. Львова 12 зол., Ревізійний Союз Українських Кооператив 30 зол., Маслосоюз 25 літрів молока й 8 кг. масла місячно. — Пушка св. Ів. Милостивого в церкві: 201.42 зол. Зі збірки під церквою: 37.37 зол., 29. X. 1933 р.: 96.29 зол., 5. XI. 1933 р.: 37.57 зол., 12. XI. 1933 р.: 14.82 зол., 3. XII. 1933 р.: 19.49 зол., 24. XII. 1933 р.: 29.17 зол., 31. XII. 1933 р.: 44.50 зол.

За ці жертви складає Товариство щиру подяку з проханням не забувати й дальше на найбільших.

На дійсний голод і зимно, що їх стільки українців терпить, це небагато, а радше дуже мало, але вартість тих жертв велика і лежить вона в благородстві і щирім, чинним співчутті до потреб рідної крови, живої, української крови.

Підносячи цю велику ідеальну вартість тих жертв зі щирою вдячністю, прошу всіх приняти сердечні, найкращі побажання щирої духової радости зі Святом Різдва Христового.

о. Леонтій Кунцький, парох.

Нові українські кооперативи.

Рішенням Дирекції РСУК принято в члени Т-ва такі кооперативи:

I. *Дня 30. XI. 1933:* 1) Хліб. С-ка для заг. зак. і збуту „Наше Добро", кооп. Вільхівка (пов. Долина), 2) „Народній Дім", кооп. Улично (пов. Дрогобич), 3) „Українська Каса", кооп. Снятин (пов. Снятин), 4) Кред. Т-во „Ощадність", кооп. Яструбичі (пов. Сокаль), 5) „Єдність", кооп. Слобідка Братковецька (пов. Стрий), 6) Сіль.-госп. С-ка „Надія", кооп. Скоморошне (пов. Теребовля).

II. *Дня 15. XII. 1933:* 1) „Ощадність", кооп. Дрищів (пов. Бережани), 2) Кред.-щадн. кооп. „Самопоміч", кооп. Грусятичі, 3) Госп.-спож. С-ка „Надія", кооп. Підмонастир (пов. Бібрка), 4) „Селянська Кооператива", співд. з обм. пор. Городниця (пов. Городенка), 5) „Щадниця", кооп. Вітсько (пов. Добромиль), 6) „Українська Позичкова Каса", кооп. Колоденце (пов. Жовква), 7) „Українська Райфайзенка", кооп. Гарбузів (пов. Збориів), 8) „Українська Райфайзенка", кооп. Шпиколоси (пов. Золочів), 9) Госп.-Кр. С-ка „Самопоміч", кооп. Завій (пов. Калуш), 10) „Рада", кооп. Мшанець Старий (пов. Коломия Струм.), 11) „Згода", госп. кооп. з обм. відп. Осекрів (пов. Ковель), 12) Госп.-спож. „Вільна Спілка", кооп. Турка (пов. Коломия), 13) Кред. кооп. „Вигода", кооп. Чорнокінці Вел. (пов. Копичинці), 14) „Українська Райфайзенка", кооп. з обм. відп. Бережні (пов. Кремянець), 15) Шевська кооп. „Дерма", кооп. Львів, 16) „Підгірянка", заг. кооп. Пнів (пов. Надвірна), 17) „Українська Каса Ощадности, кооп. Негрибка (пов. Перемишль), 18) Мол.-Спож. С-ка „Зоря", кооп. Новосілка Опарська (пов. Рудки), 19) „Українська Ощадність", кооп. Іванківка (пов. Станиславів), Кред. С-ка „Щадниця", кооп. Дарахів (пов. Теребовля), 21) Кред. С-ка „Селянська Щадниця", кооп. Могильниця (пов. Теребовля), 22) „Спілка", кооп. Дубівці, 23) „Ощадність", кооп. Івачів Горішній, 24) „Єдність", щадн. кред. кооп. Кізлів (пов. Тернопіль).

КІНО СТИЛЕВЕ Сьогодні премієра архитвору французького гумору під наг. **„Мусиш бути моя"**
Легка муз. ком. мусуюча париським гумором і пікантерією... Фільма, яку повинні всі побачити. Крім цього ревія п. н. **„ШПИТАЛЬ ГУМОРУ"** зі Стефою Стадниківною Дарським, Мелєрвілями і танковим дуетом.

З життя наших економічних установ.

Дня 30. грудня відбулися Загальні Збори „Народної Торговлі" — найстарішої нашої кооперативної установи. Зборами проводив довголітній президент Н. Т. д-р Степан Федак, при доволі численній участи місцевого і замісцевого громадянства. Зі звіту довідуємося, що „Народна Торговля" має тепер 32 власні склепи, з чого 5 у Львові, 5 на Волині — решта по більших містах Галичини.

Народна Торговля, як фахова і організаційна централя міських споживчих кооператив — обслугує під цю пору 62 міські кооперативи, з яких 37 стоїть з нею у безпосередніх організаційних і торговельних звязках. Позатим — як торговельна централя споживчих кооператив — стоїть Н. Т. у торговельних звязках з Центросоюзом та його підбудовою.

Торги Н. Т. у звіт. році 1932-33 дали заг. суму зол. 8 551 520.17, у цьому торги у власних склепах 5 637 399.27 і гуртові торги: з Центросоюзом зол. 1,577.679.57, з міськими кооперативами зол. 880 952.63 та з іншими членами зол. 155.488.70.

У звіт. році було в Н. Т. занятих 163 особи — в тому 69 учеників у торговельному вишколі.

Як централя міської споживчої кооперації перевела Н. Т. у звіт. році 44 люстрації в 150-ти днях. Серед сільських кооператив перевела Н. Т. в Луччині 126 люстрацій у 152-ох днях і у Володимирщині 28 люстрацій у 62-ох днях; власні станиці були люстровані 83 рази — в тому 66 люстрацій получених було з інвентурами.

Після звіту Головного Контрольного Комітету і Р. С. У. К. розвинулася річева дискусія, в якій забирали голос: радник Іван Копач зі Львова, проф. Боднар з Тернополя, дир. Ст. Корач з Винник, п. О. Угрин зі Львова — та інші. На порушені в дискусії питання дав відповідь начальний директор Н. Т. Юліян Павликовський.

Загальні Збори одобрили одноголосно діяльність Н. Т. і одноголосно уділили абсолюторію Дирекції і Надзірній Раді за діл. рік 1932-33. У доповняючім виборі до Надзірної Ради Н. Т. вибрані: о. Юліян Дзерович, інж. Юліян Мудрак, посол Степан Кузик з Рогатина, дир. Іван Кузів зі Стрия; на заступників членів Н. Ради вибрані: з групи кооператив — дир. Осип Бандера зі Стрия і дир. Степан Копач з Винник, з групи фіз. осіб — д-р Іван Копач та Михайло Галібей зі Львова.

До Головного Контрольного Комітету вибрані: дир. Ярослав Колтунюк, дир. Іван Филипович і дир. Юліян Шепарович.

МИЛА НЕСПОДІВАНКА ДЛЯ ЧИТАЧІВ НА ЯЛИНКУ.

З приємністю подаємо до відома П. Т. Публики що знана фірма „БІЖУ" „Bijou" Львів, Легіонів ч. 1 — фабричний склад скіряних виробів і французької біжутерії приготовила в передсвяточнім сезоні ріжні безплатні дарунки від 10 зол. Тому що це фабричний склад — ціни дуже низькі, про що просимо переконатися. — Повторюємо — „БІЖУ" „Bijou" Львів — Легіонів 1.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

Недуги і безробіття!

Це журба сьогоднішнього дня. Неодин з працюючих в теперішніх часах через недугу стратив а трудом здобуту працю, лише тому, що в пору не подумав про те, як зберегти своє здоровля. Легка простуда часто буває початком дошкульних скорінь, як ревматизм, подагра, болі, рви в суставах і пр., які потім через ціле життя мучать людину. Отже обовязком кожного є в пору запобігти недузі, щоби не наразитися на втрату свого заробітку. Назагал роблять люди ту помилку, що вживають якогонебудь дешевого засобу, що лише тимчасово втихомирює або зменшує біль. Назлаки треба в зародку радикально поборювати ті недомагання. В тій цілі вживають загально таблетки Тогаль, які вже від 15-ти л'т відомі на цілім світі, як успішний засіб у ревматичних терпіннях. Тогаль не дає прибирюватись сечовому квасові і приносить полекшу навіть у хронічних станах. При грипі, простуді, нервових болях і болях голови вживають теж з успіхом таблеток Тогаль. Тогаль не ділає відємно на серце, шлунок та інші органи. Якщо стільки терплячих, вживаючи Тогаль, вернуло собі здоровля, то кожний з довірям може його купити. Дістанете у всіх аптиках.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

На економічному фронті.

Конференція Українбанків.

Дня 4. ц. м. в год. 10. передпол. в салі Української Бесіди у Львові при вул. Рутовського ч. 22. відбулася конференція Українбанків.

Приявних на Зїзді було 40 відпоручників Українбанків.

Конференцію отворив голова Надзірної Ради Центробанку **д-р Михайло Волошин**, який у своїй промові дав короткий огляд господарських відносин так у нас як і в цілому світі. Також вказав на положення кооперації взагалі, а української кооперації зокрема супроти політики етатизму европейських держав.

До проводу нарад запросив голова пп.: **д-ра Костя Левицького** і директора **Павла Чи-ківського** з Теребовлі.

Реферат про положення рільництва та про закони, які в звязку з тим вийшли в останніх часах, зосібна закон про Акцептаційний Банк виголосив п. **пос. Остап Луцький.** Референт докладно пояснив справу заключування конверзійних умов через Акцептаційний Банк та виказав всі сподівані користи з того для довжників та кооператив.

Другий реферат про нашу валютову політику від часу заломання ам. доляра та про спосіб білянсового переведення курсових ріжниць виголосив заст. дир. Центробанку п. **Маркіян Кисілевський.**

Над обома рефератами переведено широку дискусію, в якій промовляли майже всі приявні представники Українбанків.

По дискусії ухвалено цілу низку інформаційних резолюцій для наших союзних кредитових кооператив.

НОВИНКИ

— **УСІМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, ЧИТАЧАМ І ПРИХИЛЬНИКАМ БАЖАЄМО ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ВСЬОГО ДОБРА. — РЕДАКЦІЯ.**

— **Усім Членам і Доброліям „Просвіти" сердечні бажання з Христовим Різдвом і Новим Роком — шле Канцелярія Т-ва „Просвіта".**

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружина 5, поручає:** ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 30-100

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, I. пов. Приймає замовлення на 40 проц. дешевше на мужеські вбрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 463 8—8

— **Товариство Українська Захоронка і Карпатський Лещатарський Клюб** улаштовують спільно дня 13. I. 1934 МАЛАНЧИН ВЕЧІР в салях „Яд Харузім" при вул. Бернштайна ч. 11 (бічна Казимирівської). Доїзд трамваями ч. 2, 3, 5, 8, 9. Початок год. 21. Запрошення на Маланку К. Л. К. і Т-ва Українська Захоронка можна дістати в „Новій Хаті", Ринок 39/I. від год. 11—1 в полудне. 833 1—2

— **Перші вечерниці** заходом Української Бесіди і Т-ва Охор. Дітей відбудуться в комнатах „Бесіди" в суботу дня 20. січня 1934.

— **Довідуємося,** що на днях має приїхати з Познаня до Львова відома нашій суспільности артистка п. Стефа Стадниківна, заанагжована до кіна „Стилевого" до святочної програми.

— **Отсею дорогою** складає Філія Союзу Українок у Львові сердечну подяку Високоповажаним Паням: Марії Сабат-Свірській, Ользі Дучимінській, Наді Біленькій, Ірині Ґурґулівній і Пану д-рові Несторові Нижанківському — за ласкаву участь у святі в память Наталії Кобринської, 903

— **Чергове число „Діла"** появиться в середу 10. січня рано.

— **Українцям околиць Вронок, Равіча і Кельц до відома!** Дня 6, 7 і 8-го п. м. буду у Вронках, 9, 10 і 11 в Равічі, а 19, 20 і 21 на св. Хресті біля Кельц. Оскільки українці тих околиць зїхались би до вичислених місцевостей в один із поданих днів, то для них я відправив би Службу Божу у місцевій парохіяльній церкві. Мешкати буду при вязницях вичислених місцевостей. Львів, 5. I. 1934. — **о. д-р Осип Кладочний.**

— **Вистава „Землі" В. Стефаника,** яка відбудеться в театрі „Ріжнороднoстей" у вівторок 9. січня 1934 р. (третій день Різдвяних Свят) викликала велике зацікавлення серед львівського громадянства. Управа театру пригадує, що білети на обидві вистави „Заграви" вже продаються в кооп. ресторані „Вітаміна", вул. Костюшка.

— **Симфонічний концерт львівської Фільгармонії під управою Антона Рудницького.** В понеділок 8. ц. м. (другий день Різдвяних Свят) відбудеться у львівській Фільгармонії, у салі Польського Музичного Т-ва, симфонічний концерт, яким диригуватиме Антін Рудницький. На програму концерту складається: Бетовена Увертюра до „Коріоляна" оп. 62., Брамса Симфонія II Ддур", Мясковського „Ліричний концерт" і Мусоргського „Ніч на Лисій Горі". Цей концерт є першим із циклю загально-доступних симфонічних концертів (ціни білетів від 50 сот. вгору), яких програма й виконавці гарантують одночасно високий артистичний рівень.

— **„Українська Справа",** бюлетень українського політичного, економічного й культурного життя, виходить 15. кожного місяця у Празі. Редагує колегія. Адреса: Praha XVI. Na plani č. 2056. „Українська Справа" — це протибільшовицький орган, який ставить своїм головним завданням допомогти українцеві, який цікавиться політичним життям та долею своєї Батьківщини, розібратися у всіх проявах світової політики та виявити їх добрий чи злий вплив на нашу українську справу. — Та сама колегія і під тою самою адресою видає двотижневик у чеській мові „Vychod Evropy".

— **На волі.** Дня 3. ц. м. вийшов на волю з тернопільської слідчої вязниці інж. Евген Пиндус зі Зеленої, пов. Скалат, арештований дня 28. жовтня 1933 р. під замітом злочину державної зради. Донесення місцевої поліції показалося нестійне.

— **Арештування.** В Бабині пов. Самбір адміністраційна влада розвязала читальню „Просвіти". На другий день поліція перевела ревізію у Василя Струбицького, після чого його арештовано й відставлено до окружного суду в Самборі. Одночасно в Буркові арештовано Миколу Куця, абсольвента торговельного курсу „Просвіти".

— **Приватні школи користають із залізничих полекш.** На основі розпорядку м-ства освіти з порозумінні з м-ством залізниць молодь приватних народніх шкіл може користати з тих самих залізничих полекш що молодь державних народних шкіл, оскільки ті школи стоять на тім самім рівні. Відповідні посвідки шкіл будуть стемплювати шкільні інспекторати.

— **Трагічний конець російського маґната.** На шоссі між Калішем і Блашками знайшли в придорожнім рові труп 60-літнього Івана Курилова, що вмер з нужди і холоду. Курило був перед світовою війною полковником царської армії і мав великі земельні добра в харківській та орлівській губернії. Зруйнований переворотом у Росії, втік до Польщі, де зійшов на прошака.

— **Львівська хроніка.** Зі склепу „Маслосоюзу" при вул. Янівській ч. 4. вкрадено 300 зол. і кількадесять пушок сардинок вартости 100 зол. — Арештовано Людвика Босовського, міжнародного злодія, що товкся по ріжних краях і між іншим у Брні вкрав з почтового віконця 5.000 ч. к. — Поліція арештувала якусь Вонсовичеву, яка під покришкою кравецької робітні вдержувала при вул. Личаківській 160 тім розпусти. Таку „кравецьку робітню" вела вона вже давніше в Бережанах.

— **Краєва хроніка.** Перед військовим судом у Перемишлі відбудеться в найблизчому часі процес комуністичної вчейки, що ділала серед війська. — З мешкання А. Розенберга, лісового підприємця в Сколім, вкрали злодії 100 дол. і 300 шв. фр. — При будові мосту на ріці Стоход в Межибродах згинув робітник Когут, придавлений машиною до вбивання палів. — На стації Заболотці пов. Броди згинув 18-літн. Мих. Конарський, кинувшись під колеса потягу. Причиною самогубства нещаслива любов. — Перемиську нотаріяльну палату зліквідували. Її аґенди передали львівській нотаріяльній палаті. — Нововибрана рада м. Снятина вибрала бурмістром Стан. Вежбицького, віцебурмістром Александровича. Як лавники до нової управи війшли: дир. Діон. Каратницький і адв. д-р Гр. Ганкевич. — До склепу Олі Зумера в Городенці прийшов якийсь чоловік і хотів зміняти 100 золотовий банкнот. Стрінувшись з відмовою, загрозив револьвером і вхопивши зі шуфляди 250 зол., утік.—В Мелині пов. Калуш стверджено плямистий тиф, наслідком чого 8 осіб перевезено до шпиталю. — На дім Михайла Семенчука в Дебеславцях пов. Станиславів напало в ночі пятьох опришків і стероризувавши мешканців зброєю, забрали 380 зол. і 2 літри горівки.

— **Робітнича доля.** В держ. лісах надлісництва Солотвина пов. Долина, підчас коли спускали зі зрубу деревні кльоци, під один такий кльоц дістався робітник Федір Кобинець. Він на місці згинув.

— **Новий комуністичний процес.** Прокуратура доручила 36-ти арештованим комуністам, що перебувають у львівській слідчій вязниці,

Найбільша кінова атракція, якої земська куля дотепер не бачила!
Архитвір 14. зірок екрану
п. н. „ОБІД В 8-мій"
на чолі яких стоять найславніші актори Америки, як Wallace Beery, Jean Harlow, John Barrymore, Marie Dressler, Lionel Barrymore, Madge Evans, Philips Holmes пр. 50/53
В КІНО „КАСІНО"

ВІДГУКИ ДНЯ.

Під тихий вечір.

Вітер ущух, приляг на кучугурах снігу, білий пісок, що весь день скакав до очей, закрутився в останнє довкола беріжки, що похилилась при плоті, і — тихо. Небо вигладило обличя, розпрозорилось, заперло свій холодний віддих і жде.

Виглядає першої зірки.

Цілий рік виходила вона швидко, не отягаючись, а нині забарилась десь там на сході, мов навмисне. Мов знає, що стільки малих ветерплячих очей шукає сьогодні за нею по далекім синім обрію...

— — — — — — — —

Великий, довгий будинок. Ні то казарма, ні барак. Колись там було село.

Вечір як вечір, тільки розмова не та.

Дід: Ех, не так воно в нинішній вечір за царя було.

Народ як божіна божа гудів. А страв усяких наварено, напечено...

Син: Вам, тату, чогось до цього всього ще й царя ковче... Невжеж і без царя Свят-Вечір не буде?! От ми в Запоріжськім Корпусі...

Старший внук: В тебе, батьку, й досі контрреволюція і предрасудки. Як будеш отак, то мене з комсомолу викинуть. А я далебі одкараскаюсь от тебе і в часопис подам.

Молодший внук: Хібаж тобі не цікаво, як було?! Святий Вечір, Запоріжський Корпус... Діду, чому святий?

Дід: Бо Син Божий в той вечір родиться. Як зірка на небі заморгає, тоді родиться.

Молодший внук: Піду погляну, чи моргає.

Старший внук: Не виходь. Це все білоґвардейщина. Ніяка зірка, ніякий син божий...

Молодший внук: Тату, а Запоріжський Корпус?...

Син: Ех, тяжко нині й згадувать. Була, дитинко, така частина наша. Військова. І я у ній служив і за волю бився. От ми там і Свят Вечір...

Старший внук: Замовчи батьку, бо до комісаря піду.

Син. Мовчу вже, мовчу. А ти до комісаря таки піди. Спитай, чи хліб на завтра буде...

Крізь віконце заглядає в хату синє зимове небо. По хаті блудить сумерк, якийсь інакший, як звичайно. Ніби лагідніший, тепліший, хоч хата давно дров не бачила.

Молодший внук підходить на пальцях до вікна.

— Діду, тату! Зірка моргає!...

— — — — — — — —

У ледових оковах лежить непорушно Збруч. Річка-невеличка, про яку і пісня співає і так часто газети згадують. На віякій річці так лід не блестить... Мов міліони самоцвітів самерли в ньому... А декуди мов рубіни червоним полумям загораються.

Сльози і кров...

По цім боці село, по тім якимсь дивом ще одна хата. Така собі звичайна селянська хата.

— Не вибігай, синку, не заглядай, бо граничник побачить.

Мама каже: не вибігай, а сама щораз за подвіря виходить. Ніби за чимсь, ніби по щось, а все — через зірку.

Вийде мама — синок за нею. Вийшов би й батько, та нема його. Ще з того часу, як одної ночі прийшли, забрали...

Синок не знає ні колядок, ні з вертепом не ходив, а все таки... нинішній вечір такий чогось інакший...

Бувало спати не міг, а мама до нього тихесенько, щоб стіни не підслухали:

— Було колись у нас велике свято. Як тільки перша зірка зійшла на сході... Різдво Христове. На памятку, що давно-давно в землі юдейській, Христос Син Божий народився. Ми тоді варили кутю, голубці, рибу, сушеню. Хлопці по селі ходили, колядували:

„Нова радість стала
Яка не бувала
Над вертепом звізда ясна
Світу засіяла"...

Мама комариком коляду бреніла, синок слухав, слухав і засипляв.

То знову іншим разом:

— Носили хлопці вертеп. Таку маленьку хатку, а в ній Ісуса і Божу Матір і пастушків з ягнятками...

— Живих, мамо?

— Зроблене, синочку. На памятку живих. Перебиралися хлопці ріжно. Один за жида, другий за козу, за цигана. І весело було, синочку.

І синок засипляв.

Але нині мама не каже йти спати. Суватиться по хаті — місця собі не знаходить.

Ось вийшла знову на подвіря.

Синок за нею.

Станула і вплила очі в далекі обрії. Та не на схід, звідки сходила зірка, а на захід, де річка-невеличка.

Геп-гев, за білою скатертю снігу чорніється смуга ліса. Там Збруч. Галичина...

Слухає мати, заслухався малий синок. Забув навіть за зірку...

А зірка вийшла на чисте небо, велика і ясна, як ніколи. Вийшла і золотими віями моргає.

По білім килимі прикотився від заходу звук... Один... Другий... Третій...

— Колядують уже — шепнула мати і рукою до очей.

— Де?

— Там, за Збручем...

— То вгінко, мамо, нині святкує?

— Святкує сину. У нього нині Святий Вечір.

— А в нас?

— В нас тільки... вечір.

— — — — — — — —

Не отягайся нині, свят-вечірня зірко! Зійди над нашим краєм ще швидше як минулими роками, світи ще ясніше як колись. Поглянь зпід своїх золотих вій ще ласкавіше на малі головки діточі.

Не так на тих, що нетерпливе ждуть тебе, як на тих, що не знають, коли на тебе ждати!...

Галактіон Чіпка.

акт обвинувачення за комун. діяльність. Завізвано 43 свідків. Розправа відбудеться в лютім перед судом присяжних у Ряшеві.

— **З радія.** Львівська радіостація передаватиме Службу Божу з Волоської церкви в вівторок 9. січня. Початок в годині 9.45 рано.

— **Стежний лист за бувш. берестейським** вязнем По льокалях станиць поліції в усій Польщі появилися стежні листи за бувшим берестейським вязнем, б. міністром внутрішніх справ д-ром Володиславом Керніком. Керніка пошукує прокуратор окружного суду в Варшаві.

— **Священик замерз у дорозі.** Православний парох у Старих Гросківцях на Буковині, ідучи зі Сторожинця до своєї парохії перед Різдвом (православні в Румунії святкують по новому стилю), замерз на смерть. Він застряг у сніговіях, з яких не мав сили видобутись.

— **Перед весіллям замерз** Іван Суходольський, 26-літний заможний господар зі Старого Збаража. Постановив тих мясниць оженитися і приготовлявся, щоби було в чім вийти з молодою жінкою. До кожуха забракло йому ще двох баранкових шкірок і він пішов пішки до Тернополя, щоби шкірки купити. Зорудувавши в місті, вертав зі шкірками до дому. Але за селом Шляхтинцями заметіль так його змучила, що він сів і замерз. Знайшли його в снігу, а при ньому дві шкірки баранкові і 5 зол.

— **Демонстраційний страйк.** Робітничі організації в Лодзі рішили влаштувати 10 ц. м. одноденний демонстраційний страйк на знак протесту проти комасаційного закону про суспільні обезпечення, знесення англійської суботи та вкорочення відпусток.

— **Коморник злодій.** У Варшаві арештували коморника Генрика де Кастро ля Фордо, який злефравдував понад 60.000 зол. Місячно мав він доходів 600—800 зол., та що пересиджував майже все по шинках, потребував багато грошей. Арештували і його жінку, бо її закидують, що помагала чоловікові в надужиттях.

— **Ріжні вістки.** В Німеччині має вийти закон, що усуває кельнерки з ресторанів і кавярень, заступаючи їх мужеською обслугою. — В Байоні викрито зловживання на 400 міліонів франків. — З весною розпічнуть відкопувати містечко Стабіє, знищене Везувієм разом з Геркулянум і Помпеями. — В стейті Оклягома мають піддати примусовій стерилізації 2.000 проступників. — В Брюселі відбулося хрещення двох дочьок японського амбасадора Сато, 19 і 21-літної, що виховувалися в заведенні Сакракерок. — У Парижі помер член франц. Академії, історик Пієр де ля Горс у 88 р. життя; його твори торкаються головно доби II-ої франц. республики і II-го цісарства. — У Будапешті пробував покінчити зі собою перкарський помічник Артур Тот проглинувши 23 вістря боритв. — В Італії у Терцо д' Аквілея помер лікар Джованні Горгані у 107 р. життя, що вів лікарську практику 77 літ і був відомий теж на чужині. — В Оттаві при одній пожежі згорів славний образ Ван Дайка „Хор ангелів" вартости 150.000 долярів. — Китайські бандити захопили в окрузі Кіянгсі біля міста Люкінг італійського місіонара Ансельма, що працював там два роки. — Новий бурмистр Ню-Йорку Ляґардія хоче за прикладом Рузвельта дістати диктаторські уповноваження, щоби поправити фінанси міста; має він намір обнизити платню міським урядовцям і не платити їм за місяць відпустки. — Італієць Маріо Гайоні об'їхав за рік на колесі 68.000 км. — У Празі відбувається зїзд славянських математиків.

— **Заповіт чудака.** Англійський громадянин з Норфольку А. Сальомон записав у своїм заповіті по 10 фунтів шт. кожному з улюблених ним сучасних письменників. Бернард Шов був теж між ними. Нотареві, що передав йому ці гроші заявив Шов, що волів би діставати від кожного свого читача по 10 фунт. шт., заки читач умре.

— **Хто любить найбільше любовні романи?** В Англії кожне місто має великі міські бібліотеки-випозичальні, де кожний може безплатно діставати до хати книжки. У Льондоні кожна дільниця має таку прилюдну читальню. Недавно поцікавився хтось питанням: хто найбільше читає любовні романи і згадані бібліотеки перевели анкету. Виявилось, що читає їх не молодь, а старші дами. Англія це країна старих дам, незамужніх і вдів. Вони найбільше тужать за тим, чого бракує їм у щоденщині. Часто бібліотекарі чують від них таку фразу: „Дайте мені щось з романтичним коханням, про нещасливе кохання". Над книжкою згадують вони молодість або ті численні хвилини, які життя дало їм у дарунку. Зате молодь воліє „реальні" книжки: молоде жіноцтво пропадає за психольоґічними повістями, де переведена немилосерна аналіза кохання, дуже часто т. зв. психоаналіза, що стала тепер дуже модна в Англії.

— **Жертви Тутенкгамона.** У Льондоні помер у 53 р. життя відомий египтольоґ Артур Вейґаль. У звязку з цим траґічним випадком часописи пригадують смертельні випадки дотеперішніх дослідників гробу египетського фараона Тутенкгамона. Перший провідник експедиції до гробу в Люксорі льорд Керневон помер скоро після повороту до Льондону, вкушений отруйною мухою. За ним пішов славний рентгенольоґ проф. Ралей, що досліджував віднайдені мумії та папируси. Він занедужав ще підчас подорожі вертаючись з Єгипту і помер кілька тижнів пізніше на таємну недугу. Майже одночасно з ним помер на затроєння крови теж другий фотоґраф, з невідомої причини. І так було з дальшими жертвами; досі нарахували їх 25 осіб. Відомий египтольоґ Масперо, професор у Каїро, подає гіпотезу, що матерія, в яку загорнені мумії, мусить мати якусь отруйну субстанцію, що ділає поволі, але неохибно.

— **Знання й культура** поширюються через мови. Потреба знати чужі мови стає для нас все більше необхідною. Тому сповіщаємо, що молодь і дорослі матимуть нагоду вивчити німецьку й англійську мову дешево, в догідних вечірніх годинах та під фаховим керівництвом професора, що скінчив німецьку ґімназію та німецький університет. Лекції цих мов почнуться 18. січня ц. р. Зголошуватися щоденно від 9—1 години в дівочій школі ім. Шевченка, Львів, вул. Мохнацького 12.

—o—

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": *„Графиня Монте Хрісто"*.

Зручна і дотепна історія про те, як бідна дівчина хоче робити карієру. Думка про це приходить їй підчас кінової проби, де вона виступає як статистка і має маленьку епізодичну ролю ґрафині. Цю ролю хоче вона провести не в кіні, а в житті і попадає без грошей до великопанського готелю на Семерінґу. Знайомости, які там робить, тільки ускладнюють її становище, замість полекшити. Вона жалкує, що розсталась із бідним нареченим і рада би виплутатись із замотаної ситуації. Щастя сприяє їй, але не в тому напрямі, в якому вона сподівалась. Бриґіда Гельм грає головну ролю симпатичну та дискретну.

„КІНО ПАЛЯС"

„Велика княжна Олександра", музична фільма австрійської продукції в гол. р. Марія Єріна, Л. Шлезак і Шіке Шакелі (мадярський поміж). Музика Лєгара.

„Пригода на Лідо" в гол. ролях відомий співак Пікавер і Шеке Шакелі.

КІНО „ХИМЕРА":

„Новий нол", весела гумористична сатира.

„Дівництво крови" — боротьба любки й матері за серце сина.

„Голод кохання" з Ґлорією Стюарт.

„Ярмарок кохання" з Дженетою Ґейнор.

КІНО „АТЛЯНТІК":

„Гроб Зорок" реж. Шедрова з Фей Рей.

„Любов у Карпатах" — чеська фільма на основі пов. Карла Кльостермана.

„Парода резервістів" з Димшою, Вальтером і Манкевичівною. Реж. Вишинський.

„Марія" фільма франц. продукції в гол. ролі Аннабеля (уперше в драмі).

„Упир" несамовита фільма

КІНО „АПОЛЬО"

„Перед матурою" чеська фільма.

„5 хвилин перед шлюбом" з Едді Кантором. Весела музична фільма в природних барвах.

„Приблуда" фільма з гуцульського життя.

„Чура" французька фільма з Марцелем Шанталь.

„Непогрібна дитина" польська фільма.

—o—

З царства срібних тіней.

„ЧОРНІ ХАРАКТЕРИ".

Рідко можна побачити фільму, де бракувалоб т. зв. чорного характеру. Це побіч фільмового героя й геройки друга, неменше головне роля, що надає напрям акції сценарія. Такий „чорний характер" має в кожній фільмі якесь означене завдання. Він є звичайно автором інтриги, непорозумінь, ненависти, перекидається у шпигуна або злочинця, хоч часто чорні характери бувають злочинцями „з професії". Дальшим завданням такого чорного типа є є підслухувати, робити героям фільмової акції на кожному кроці перепони, нападати на геройку, а то й звести її.

Деякі злобні фільмові критики доказують, що такий чорний характер мусить репрезентувати якусь зненавиджену націю. Редактор варшавського „Кіна", п. Л. Браун, обвинувачує американські виробництва в тому, що вони чорним характером роблять впрост китайця, бо, мовляв, для американців це велика втіха, коли родовитий янкес заїде скосоокого японця в пащеку, або коли сотоячений китаєць скотиться зі скелі в провалля. Коли чорний тип належить до білої раси, то це мусить бути неодмінно москаль або німець.

Зате в европейській продукції ведуть у тому напрямі перед німці. У них чорний характер мусить бути або поляком, або французом. Покликуючись на фільму „Тайфун", де чорного типа назвали Ренардом Бнінським, каже автор згаданої статті, що таким робом заторкнули одночасно оба зненавиджені краї: Польщу й Францію. Зате слушно жаліється п. Брун, що через те кіно піддається нікчемности, глупоті й демаґоґії і радить називати чорні характери, без яких таки годі у фільмах обійтися, прізвищами без національних прикмет. Це доволі тяжко. Хочби й як дивоглядно видумане прізвище, буде завсіди нагадувати якогось турка чи зулюса. Польські режисери теж тримаються тої засади. Годі собі уявити фільму польської продукції без якогось зненавидженого москаля чи німця, а у фільмі „Шляхом ганьби" бачили ми якогось Михайла Кінчеля (?) в ролі торговця живим товаром, який був чомусь „русином".

Найкраще хрестити чорні характери такими іменами, які водяться в краю, де працює дане виробництво, бо бандитів, розбишак, шпигунів, злодіїв та інтриґантів має хіба кожна нація. Як бачимо, клопіт з чоними характерами.

СЕНЗАЦІЯ У ФІЛЬМІ.

Кримінальістика, несамовитість, сензація — ось теми, що на них основані фільми мають запевнений успіх. Воно ясне: публика шукає нині за сензацією, за чимось таким, що зумілоб глядача заінтриґувати, викликати емоцію. Одначе такі фільми незвичайно дорогі й мало з них до нас доходить. Бо три чи чотири фільми на Львів за цілий рік — це чи не замало... Правда, так „Франкенштайн", як і „Кінг-Конг", „Князь Дракуля", „Д-р Джекиль і містер Гайд" певно назавсіди залишаться у памяти глядачів. Ще може найкращим родом таких хвилюючих фільм є легко-сензаційні образи, що надто не приймають глядача, а мають у собі ще й гумористичну закраску. Представниками такої фільми в Америці є Дагляс Фербенкс, Карльо Альдіні, жінка Бебе Даніельс, а в Европі німець Гаррі Піль. Фербенкс, на жаль, тепер дуже рідко виступає, бо на думку режисерів його голос мало підходить до звуковика, всежтаки його прихильники зможуть його ще побачити. Хоча „Новітній Робінзон" був за мало „денервуючий", то фільма „В погоні за місяцем", де незрівняний Даг виступає вперше разом з Бебе Даніельс (піде небаром в „Коперникy" і „Марусенці") напевно вдоволить публику.

У німецькій „Уфі" Гаррі Піль працює далі. Вже довший час не було того виїмково талановитого актора-акробата на львівських екранах. Такі фільми як: „Цирк Беллі", „Паніка", „В погоні за чорною маскою" лишаються для кіноманів тільки споминном. Найновішим здобутком того любимця пригод є фільма п. з. „Невидний іде через міста", що на думку німецької преси є найкращим успіхом Піля. Вона саме тепер покінчена й незабаром йтиме в Німеччині. Чи побачимо її ми, залежить від політичних взаємин Польщі й Німеччини..

Окремим родом сензаційної фільми є ковбойські образи. Цікава річ, що досі вони не перевелися, хоч стільки їх уже випродуковано. Хибою тих фільм є часта анальоґія сюжетів і тем сценаріїв. Одначе багато є аматорів, що любуються в американських їздцях, перегонах й у нападах червоношкірих індіян. Такі актори, як Том Мікс, Кен Мейнар, Боб Кастер, Том Кін і Джордж О' Брієн не перестають бути любимцями публики.

Б—ко.

Кожний гріш для „Просвіти" — це гріш на освітні змагання народу. Громадяни, дайте змогу рости „Просвіті"!

СПОРТ.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

Чорні — Гасмонея 6:2. Змагання за мистецтво А-кляси.

Чорні — Лехія 2:0 (1:0, 1:0, 0:0). Змагання за мистецтво А кляси.

МІЖНАРОДНІ ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

КРИНИЦЯ, 5. І. ПАТ. Вчера львівська Погонь побила будапештянську ФТІІ у відношенні 1:0.

Нині Краєсь'а побила позитенську АЗС 2:0 (1:0, 0:0, 1:0).

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Нові книжки й журнали.

о. Микола Верещ: НОВОМОДНІ ПЕСРОКИ або „Біблійні дослідники“, Львів, 1934, ст. 14. В-во св. Андрея у Львові.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, популярно-науковий місячник Т-ва „Просвіта“. Рік VIII., ч. 1. Львів, січень 1934. Зміст: 22. січня; д-р К. Левицький: Пятнадцять років; І. Крипякевич: Гетьман Данило Апостол; Фр. Коновський: Різдвяні звичаї в Чертежі; Омелян Огоновський; Акад. Ст. Смаль-Стоцький: Музей визвольної боротьби України в Празі; Я. Пастернак: Галичина в молодшій камяній добі; Ст. Чарнецький: Вітер в Україні; М. Дольницький: Нутро землі; Ігор Лоський: Як одягалися українські жовнірі старшини; Я. М. Берозо: Морс-скарб; Д-р Т. І. Бурачинський: 80-ліття Народньої Лічниці; С. В.: Медицина первісних людей; Японський новий рік; Зоряне небо в січні; Нарід собі; Коліровий сніг; Ті, що від нас відійшли; Памятні дні в місяці січні; Що витримає лід; Національний і релігійний поділ населення Закарпаття; Національности в СРСР; Освіта й виховання; Бібліотечний порадник ч. 13.; Історія „Просвіти“.

—o—

СПИС ЖЕРТВ НА БУДОВУ ШПИТАЛЮ ІМ. МИТР. АНДРЕЯ.

Виказ XXXIX.

Зложили: 200 зол. Українська Шадниця Перемишль, 122 зол. збірка І. Кургана коло львівських церков. 50 зол. Мед. Громада, 38 зол. дек. ур. Бібрка-Романів, 33 зол. Коон. „Будучність“ Теляче, 25 зол. Коон. „Поміч“ Заліщик, 20 зол. Український Коон. Банк Гнилиця, 15 зол. Молочарня Гнилиця (Маслосоюз), 13 зол. пар. ур. Деревляни, по 12 зол.: Учит. Кася Львів і збірка при посвяченні партеру шпиталю, по 10 зол.: І. Габко, О. Залужний Заліщики і С. Громницький Львів, по 5 зол.: І. Вітковицька Львів (4 рази) і пар. ур. Збараж (3 рази), В. Ольховий Львів, по 4 зол.: пар. ур. Збараж (двічі), по 3 зол.: пар. ур. Солонка (тричі), по 2 зол.: пар. ур. Сітовиско, Солонка, Деревляни і Дм. Мороз Львів, по 1 зол.: пар. ур. Лашки Дол. (тричі) і церква Барилів; 8 дол. і 11 пт. Епіск. К. Богачевський, Америка.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 6. І. год. 3.30 попол. „Моя сестра та я“.

Субота, 6. І. год. 7.30 веч. „Гроші то не все“.

Неділя, 7. І. год. 3.30 попол. „Фрайляйн Доктор“.

Неділя, 7. І. год. 7.30 веч. „Гроші то не все“.

Понеділок, 8. І. Ген. проба з „Кройгера“.

Вівторок, 9. І. год. 7.30 веч. премієра: „Івар Кройгер“ Ю. Тепп.

Середа, 10. І. год. 7.30 веч. „Івар Кройгер“.

Театр Ріжнородностей.

Субота 6. І. год. 3.30 попол. „Готівка“.
Субота, 6. І. год. 7.30 веч. „Фотель 47“.
Неділя, 7.І. год. 3.30 попол. „Ватерльо“.
Неділя, 7. І. год. 7.30 веч. „Фотель 47“.
Понеділок, 8. І. год. 7.30 веч. „Фотель 47“.
Середа, 10. І. год. 7.30 веч. „Фотель 47“.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ТЕРНОПІЛЬ: 7. І. Пепіна; 8. І. Цілунок перед дзеркалом; 9. І. Ой не ходи Грицю; 10. І. Королева кіна; 11. І. Пісні в особах („лицях“); 12. І. Гра на замку; 13. І. Катерина; 14. І. Сонце руїни.

З Тернополя їде театр до Збаража, потім до Теребовлі. Режисерія готовить до постановки пєсу Тобілевича „Чумаки“.

Український Молодий Театр „Заграва“ під арт. проводом В. Блавацького.

ЛЬВІВ. Вівторок, 9. І. саля Театру „Ріжнородностей (Нар. Дім) год. 15.30 „БАТУРИН“ істор. пєса на 5 дії у новій драматичній інтерпретації Л. Лісевича.

Год. 19.30 Новинка! „ЗЕМЛЯ“ інсценізація новель Василя Стефаника.

Кіна.

АДРІЯ: „Пат і Патахон“.

АПОЛЬО: „Пять хвилин перед шлюбом“.

АТЛЯНТИК: „Графиня Монте Хрісто“ (Бриг. Гедда).

ВАНДА: „Конторіяльна“, „Вязень з Кавказу“.

КАСІНО: „Обід в 8-ій“.

КОЛІСЕЙ: „Я був тобі вірний“; ревія: „Новорічні іграшки“.

КОПЕРНИК: „Бунт молоді“.

МАРУСЕНЬКА: „Бунт молоді“.

МІРАЖ: „Адютант його величности“ (В. Буріян).

МУЗА: „Остання цариця“.

ПАЛЯС: „Прокуратор“ (Алісія Горн).

ПАН: „Ревізор“ (Власта Буріян) і ревія.

ПАСАЖ: „Геройський вчинок“ (Кен Мейнард).

ХИМЕРА: „Божевільна ніч у Зоо“.

СТИЛЕВЕ: „Мусиш бути моєю“ та ревія „Шпиталь гумору“.

УТІХА: „Шумовиння вулиці“ та ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 6. січня 1934.

Відень (517,2) 12.00, 17.00 Концерт, 20.05 Популярн. опери й оперетки; **Братислава** (279,3) 17.30, 21.00 Концерт; **Кошиці** (293,5) 11.00 Концерт; **Париж** (1725) 21.00 „Фігарове весілля“ оп. Моцарта; **Білгород** (430,4) 20.30 Хор; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.20 Нар. музика; **Букарешт** (394,2) 20.45 Спів; **Мілано** (331,5) 13.00 Легка музика, 16.45 Театрик для дітей; **Рим** (441,2) 20.10 Спів.

Неділя, 7. січня 1934.

Відень (517,2) 12.30 Концерт, 18.55 „Отельо“ оп. Верді; **Братислава** (279,3) 21.20 Легка музика. **Прага** (488,6) 10.00 Хор, 12.15 Концерт; **Лянґі** (1796) 18.30 „Евген Онєгін“ оп. Чайковського; **Білгород** (430,4) 11.30, 12.30 Мельодії та пісоньки; **Ковно** (1935) 18.50 Литовська музика; **Берлін** (419) 20.05 „Ді Меделе фон Біберах“ муз. комедія Мілера; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 12.00, 13.00, 18.30 Концерт, 14.00 Пісоньки; **Лянґенберг** (472) 18.45 Англійські, ірляндські, шотляндські й американські мельодії; **Бреслав** (325) 18.35 Колискові пісні ріжних народів; **Осльо** (1083) 18.45 Різн. пісні, 22.15 Пісоньки; **Будапешт** (550,5) 18.00, 21.00, 22.30 Музика; **Мілано** (331,5) 17.00 Музика; 21.00 Опера; **Рим** (441,2) 17.00 Інстр.-вок. концерт, 20.40 „Фіор ді Неве“ оп. Блянка.

Понеділок, 8. січня 1934.

Відень (517,2) 17.15 Солісти, 19.25 Веселий вечір, 20.55 Пісні й арії, **Братислава** (279,3) 17.15 Спів; **Прага** (488,6) 16.50 Для дітей, 19.25 Весела програма, 21.15 Веселі популярні пісоньки; **Білгород** (430,4) 19.30 Нар. пісні; **Любляна** (574,7) 21.00 Нар. музика; **Гайльсберг** (276,5) 18.25 Пісні; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.35 Ірляндські пісні; **Лянгенберг** (472) 15.20 Ірляндська нар. музика; **Мінхен** (533) 19.00 Концерт (музика, спів); **Будапешт** (550,5) 17.30 Циг. музика, 19.40 Симф. концерт; **Рим** (441,2) 22.00 Інстр.-вок. концерт.

Вівторок, 9. січня 1934.

Відень (517,2) 17.20 Фортепян, 20.35 Одноактівки; **Братислава** (279,3) 20.35 Легка музика; **Прага** (488,6) 20.05 Симф. концерт; **Білгород** (430,4) 13.00, 17.00 Спів; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.30 Тріо флєтистів; **Мінхен** (533) 14.20 Солісти; **Мілянкер** (360,6) 10.40 Солісти, 15.00 Оп. арії; **Букарешт** (394,2) 20.00 Спів, 20.20 Симф. концерт; **Будапешт** (550,5) 18.30 „Норимберські співці“ оп. Вагнера; **Мілано** (331,5) 17.10 Камер. музика, 20.40 „Ля Віта Роза“ оп. Ранцата; **Рим** (441,2) 13.00, 17.00 Музика.

Середа, 10. січня 1934.

Відень (517,2) 17.25 Камер. музика, 20.05 Симф. концерт; **Братислава** (279,3) 12.35 Концерт; **Атльона** (413) 20.50, 21.20, 22.00 Спів; **Білгород** (430,4) 20.00 Опера; **Любляна** (574,7) 20.00 Опера; **Люксембург** (1190) 21.00 Пісоньки; **Берлін** (419) 16.00 Концерт; **Ляйпціґ** (389,6) 17.50 Солісти; **Мінхен** (533) 20.10 Концерт (музика, спів); **Мілянкер** (360,6) 15.30 „Зимова пісня“ (спів, фортепян); **Бреслав** (325) 10.10 Ремісничі пісні, 18.10 Пісні кохання, Брамса; 22.35 „Дочка полку“ оп. Доніцетія; **Стокгольм** (435,4) 18.55, 19.30 Спів, 20.30 Військова орхестра; **Будапешт** (550,5) 12.05 Вок. квінтет, 19.50 Концерт; **Рим** (441,2) 17.10 Концерт.

Львівське радіо.

Субота, 6. січня 1934.

9.00—9.54 Ранішня авдиція; 12.15 Колядн; 14.00 Фейл. „Ліс зимою“; 14.15 Нар. орхестра; 15.00 Голосна й жива газета на сел.; 15.20 Фортепян; 16.00 Для дітей: „Трік царі“; 16.45 „Між джентельменами“ (Гелсуортія); 17.00 „Рік 1933 у зеркалі техніки“; 17.15 Органова музика; 17.40 Нар. пісні (Евг. Май, баритон); 18.00 „Сваравість і впертість“ на оск. Фредра; 18.40 Спів (Вермінська); 19.00 „Роля Кракова в духовій культурі Львова“; 19.10 Всячина; 19.30 Сільва рерум, грамофон; 19.40 Авд. „Свята в Парижі“; 20.00 Легка музика; 21.10, 21.11 Спортові вістки; 21.20 Шопенівський концерт; 22.00 Неделиці-бамалюки; 22.12 Грамофон; 22.15 Танкова музика; 23.05 Орхестра мандоліністів.

Неділя, 7. січня 1934.

9.00—9.55 Ранішня авдиція; 12.15 Муз. поранок; 13.00 Відчит „Як уложити статут кооперативи праці“; 14.00 Рільнича скринька; 14.15 Огляд ринків рільних продуктів; 14.30 Польські пісні (хор); 15.00 „Як приємно та корисно провести зим. вечорі на селі“; 15.20 Концерт сальонового квінтету; 16.00 Весела авдиція для дітей від 5—90 літ; 16.30 Чвертьгодина славних артистів (грамофон); 16.45 Літ. чвертьгодина „Остання дія“; 17.00 Жін. балачка „Американка“; 17.15 Польська нар. музика (орхестра); 18.00 Авд. „Загублений лист“ (Нікодемін); 18.40 Спів (Мосочі, бас); 19.00 Три знаки запиту; 19.10 Всячина; 19.50 Легка музика, пісоньки; 21.00 Фейл. „Свято в Парижі“; 21.15 Боксерський меч Познань-Берлін; 21.45, 21.46 Спортові вістки; 22.00 На веселій хвилі „Гальо 19-34!“; 23.05 Танкова музика.

Понеділок, 8. січня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція; 12.05, 12.33 Популярна музика з грамофону; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.55 Сальонова музика; 16.40 Лекція пр. мови; 16.55 Вокальні зчети „Скварчедська, сопран, Соболевська, кол. альт); 17.15 Фортепян (Девойно-Солоруб); 17.50 Стенографія; 18.00 Як живуть наші рослини зимою; 18.45 Те саме, а всеж що інше (грамофон); 19.03 Літер. фейлетон; 19.15 Всячина; 19.25 Муз. фейлетон; 19.40, 19.43 Спортові вістки; 19.55 Сільва рерум; 20.00 21.15 Концерт (орхестра); 21.00 Відчит; 22.00 Найгарніші голоси світа (грамофон); 22.30 Танкова музика; 23.05 Грамофон.

Вівторок, 9. січня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція; **9.45 Богослуження з Волоської церкви у Львові;** 12.05 12.33 Сальонова орхестра; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Про Вол. Белзу (для дітей); 16.00 Пісні (Новіта, тенор); 16.40 Куток мови; 16.55 Музика дзвонів (грамофон); 17.05 Камер. концерт; 17.50 Туристичний бюлетен і грамофон; 18.00 Відч. „Жінка на фронті праці держ. виховання“; 18.20 Концерт хору Дана; 19.03 Плест. вістки „Ставимо памятник“; 19.15 Всячина; 19.25 Актуальний фейлетон; 19.40, 19.43 Спортові вістки; 19.55 Сільва рерум; 20.00 Трансм. з Познаня „Палестрант“ оп. Мілякера, „Блягер“ лет. оповідання Майснера; 22.45 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

Середа, 10. січня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція; 12.05, 12.33 Танкова й легка музика з грамофону; 12.30 Метеорольог. вістки; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Фортепян; 16.40 Листи та програми; 16.55 Хор; 17.20 Віольончеля; 18.00 „Мудрці та поети стар. Греції“ („Піндар“ виг. д-р Ол. Турин); 18.20 „Рух в інтересі“ репертуар театрів, грамофон; 19.25 Літ. фейлетон „Болгарська література“; 19.40, 19.43 Спортові вістки; 19.55 Сільва рерум; 20.00 Концерт симф. орхестри, спів (Глюзінська-Макушинська, сопран); 21.00 Фейл. „Марморна елегія“; 21.15 Скрипка; 22.00 Відчит есперанто „Зимові спорти“; 22.30 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

Банк Польський платив за доляра 5.54 зол. У приватних оборотах платили 5.57 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26.90, Париж 34.88, Берлін 211.55, Цюріх 172.20, Амстердам 357.40, Нюйорк кабель 5.62, Нюйорк чеки 5.61.

Золото: доляри 8.93—8.98, фр. франки 35.80—36.20, дукати 82.20—82.40, корони 37.00—37.80, рублі 46.00—46.50.

Срібло: корони 0.31, фльорени 0.75, рублі 1.32.

Акції та вартісні папери.

Банк Польський 85.00—85 і пів; 3 проц. буд. позичка 39.75—40 і пів; 4 проц. інв. серійка 110; 5 проц. поз. конверс. 53 і пів до 54.00; 6 проц. долярова позичка 50—50 і пів; 7 проц. стабіл. позичка 57 одна четверта 58 (57 і пів — 58 одна четверта дрібні).

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 5. І.: масло —.—, молоко 19 сот., сметана 70 сот., яйця зол. 6.40—6.60 за копу. Тенденція на масло вичікуюча, попит дещо оживлений, на молоко і яйця сильна, на сметану удержана.

Ціни битої птиці з птахомисарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.45	1.30	1.10
Гуси	—	1.30	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55

Пантарки 3.— зол. за штуку.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

На Рідну Школу зложив проф. Евген Перфецький 5 зол. замісць окремих подяк за одержані вислови співчуття з приводу смерти найдорожчого батька бл. п. Ромуальда Перфецького, Д-р Іван Хомін, Старий Самбір 5 зол. замісць святочних побажань. 905

Порядок Богослужень в церкві Успеня Пр. Діви Марії (Волоській) в часі Різдвяних Свят в р. 1934. В четвер д. 5. січня в год. 9. рано Царські часи. В суботу д. 6. січня в год. 10. рано Служба Божа св. Івана Золотоустого з Вечірнею. В неділю д. 7. січня в год. 5 рано Повечерие велике. Служби Божі читані в год. 6, 7, 8, 9, і 12. О год. 10. Архієрейська Служба Божа, яку відслужить Преосвященний Кир Никита. По полудни вечірня о год. 4:30. В понеділок д. 8. і у вівторок д. 9. січня в 6. рано утрені. Служби Божі читані в год. 6, 7, 8, 9, і 12. Співана в понеділок в год. 10. а у вівторок в год. 9:45. яку буде трансмітувати радіо. Вечірні в год. 5. 2—2

Комунікат. (Важне для родичів і шкільної молоді). Нова 4-клясова гімназія є одиноким помостом, що лучить Вселюдну Школу зі школами ліцеального ріжня: ліцеєм педагогічним, загальноосвітнім (нижчим 7. і 8. кл. гімн.) або школами промисловими чи торговельними ліцеального типу та дає доступ до деяких державних та приватних урядів (якби кому на цьому залежало). Позатим дає вона та мінімум середньої освіти таке нині необхідне для кожної одиниці, на якомунебудь полі вона хотіла би працювати. Тому уважаємо, що покликання нової школи, саме 4-клясової гімназії річ для кожної людини конечна, якщо вона в будучнім не має бути здана тільки на працю рук. Одначе з огляду на те, що доступ до тої гімназії є для мешканців наших сіл значно утруднений, бо вимагається скінчення 6-клясової Вселюдної Школи або відповідної підготовки, — вважаємо дуже вказаним, а подекуди і конечним отвирати при істнуючих заведеннях дозвіл (бодай піврічні курси), що помогли би цю перешкоду усунути, а ініціятиву в цім напрямку за дуже влучну. — Тому доцінюючи вагу такого курсу рішила **Управа Жіночої Семинарії і гімназії СС. Василіянок у Станиславові отворити піврічний підготовний курс до І. кл. гімн.** (якщо зголоситься відповідна скількість учасниць). Курс буде тревати **від 23. січня до 15. червня 1934 р.** і закінчиться вступним іспитом до І. кл. гімн. Оплата за науку та за удержання в інтернаті буде 50 зол. місячно. Ближчі поясненя дає і зголошення (до 15. січня) приймає **Управа Жіночої Семинарії і Гімназії СС. Василіянок у Станиславові, вул. Петра Скарги ч. 17.** 683 2—1

На Рідну Школу — замісць святочних побажань зложили в зол. Вп. П.: о. Ігумен Йосиф Лучинський 20, Д-р Любомир Макарушка 10, Евген Дідик 10, пос. Олекса Яворський 5; **на карти Р.Ш.** що звільняють від алькогольних напоїв в часі Свят: Лев Ясінчук 5, Д-р Мирон Коновалець 5, проф. Гнат Павлюх 3, проф. Іван Галущинський 2. — Вп. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа Р. Ш. 905

21. січня 1934. в 10. год. зранку відбудуться Загальні Збори Філії Союзу Українок на місто й повіт Львів. Якби в 10. годині не було приписаного числа осіб, відбудуться Загальні Збори невідкладно того самого дня в годині 11-ій. 903а

Кружок „Рідної Школи“ ім. А. Яконовича враз з філією Учительської Громади в Станиславові відкриють з днем 1. лютого 1934 **підготовний коедукаційний** курс до вступного іспиту до І. кл. гімназії нового типу для хлопців і дівчат, що покінчили або кінчать VI. кл. всел. шкіл. Для дітей з сільських шкіл зорганізується окремий курс. Місячна оплата від 10 до 8 зол. Убогі, талановиті діти дістануть знижку. Діти з провінції найдуть дешеві приміщення в Селянських Бурсах та Інститутах. Зголошення приймає та дає інформації: П. Мороз, проф. дів. гімн. Р. Ш. в Станиславові, вул. Липова ч. 82. 890 1—2

XVIII. Загальні Збори Українського Лікарського Товариства відбудуться в суботу 20. січня ц. р. в год. 19. в домівці Товариства при вул. Чарнецького 24, І. з таким порядком: 1) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів; 2) Звіт уступаючого Виділу; 3) Звіт Контрольної Комісії й уділення абсолюторії. 4) Вибір нового Виділу. 5) Внесення й запити. — **Д-р Т. Е. Бурачинський**, голова; **Д-р Ю. Кордюк**, секретар. 913

Українська Порадня Матерей складає щиру подяку Вп. Службовикам Центросоюзу за щедрий дар 40.50 зол. і 50 зол. для бідних дітей на ялинку. 894

Дипльомовані торговельники! Загальні сходини 14. ц. м. год. 10. рано в Укр. Техн. Т-ві, Косцюшка 3. Явитись треба всім обовязково! 886

Порядок Богослужень у храмі св. О. Николая у Львові в Свята Рождества Христового. Неділя 7. січня 1934. Рождество Христове: Год. 4 рано Повечерія Велике з Литією. Год. 5.30 Утреня; год. 6, 7, 8. читані Служби Божі; год. 9. рано торж. співана Св. Божа, Проповідь, Обхід. Год. 15.30 Всеночне Акафист, Суплікація, Мирування, Коляди. — Понеділок 8. січня: Собор Богородиці і св. Іосифа Обручника. Год. 6 рано Утреня; год. 7 і 8. читані Служби Божі; год. 10. співана Св. Божа, Наука, Соборний Парастас за упокій; год. 15.30 Вечірня, Акафист св. Іосифу, Суплікація, Коляди. — Второк 9. січня св. Первомученика Стефана: год. 6. рано Утреня; год. 7. і 8. читані Св. Божі; год. 10. співана Св. Божа, Наука; год. 15.30 Вечірня, Акафист, Коляди, цілування св. мощей. — Субота 13. Навечерія Нового Року: год. 17. Всеночне з Литією, Проповідь, Суплікація „Тебе Бога хвалим", Мирування, адорація Найсв. Тайн. — Неділя 14. січня Новий Рік і св. Василія Великого: Год. 6 рано Утреня, од. 7. 8 і 9. читані Служби Божі; год. 10. рано торж. співана Служба Божа, Проповідь, цілування св. Мощей, Коляди; год. 15.30 Вечірня, Акафист св. Василію Великому, Наука, Суплікація, Коляди. 881

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВДРИ 9.80 — фіранки 5.60 ручної роботи філе за безцін. Брокати від 2.90, брокатові накидки 7.80. Одинока вирібня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660 6—7

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО запевнюємо енерґійним особам. Інформації дає Т-во Банкове, Grodno, ul. Hoovera 9. 15-15

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобелінові отомани — 30 канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Ліндого 6. 34/40 4—20

СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ на мішаний або мужеський хор Ярославенка, 2 золоті випуск. 849 1—2

ГОДИННИК Твій зіпсутий? Дешево, скоро і солідно направить фірма Вандер, Сикстуська 33. 822 з 1—2

ПАРАДОКСИ ЖИТТЯ! Бути доматором з уродження й не мати дома вдоволення. Бажати подруги життя, і то неабиякої, а шукати її на шляху людей недолі. — Судя, літ 40, високий, кавалір, подобається. Писати з долученням світлини: Влодавек, поста-рестанте „Оказіпель стуалотувек" 2290616 — 2290 617". 852 3—3

НА НАУКУ модиярства приймає на догідних умовинах сальон мод О. Бережницької, Львів, Пекарська 35. 868 1 1

ТРИКОТАРСТВО, ручне вчучує кваліфікована інструкторка шести-тижнево 15.50 зол. Зголошення „Celeriter", Сикстуська 32. 871 1—2

ХАМЕЛЬҐАР оригінальний єгипетський на теплі пульоверки, рукавички і панчохи лише в КА-РІ-БІ, ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 9 і у філіяльних складах на провінції. 875 1—2

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсмана. Львів, Пасаж Гавсмана. 2/56 9—15

КОВНІРЕЦЬ будеш мати чистий, лише завези до пральні ГОВИКОВИЧА, ДОМІНІКАНСЬКА 4. 816 8—10

ПИЙТЕ НАЙКРАЩИЙ ЧАЙ І КАВУ А. СЕРАФІНА, Львів — Сенкевича 5. 7—8

ОХОРОННІ ПЛАЩІ для всіх професій поручає найдешевше Вирібня охоронної одежі „ПАЛЮМ", Гетьманська 22, побіч Промислового Музею 18/47 3—3

ПОВІДОМЛЯЮ, що я переніс заведення направи вічних пер „ПРЕЦИЗІЯ" до Пасажу Андрейського. Рутовського 12 або Ринок 29 914 1—1

УЧИТЕЛЬ (ст. державна посада) оженитися з пристійною і чесною жінкою, середнього росту, до літ 25. Придане не конечне, але бажане. Зголошення до Адміністрації зі світлиною під „Пристійний, літ 27". 884 1—1

3 КІМНАТИ кухня, комфорт — Дунін-Борковських 9. до винайму. Долорець пояснить 902 1—3

Для 1—2 панночок кімната з харчем до винайму, вул. Голомба 10 І. Чобанова. 911 1—1

ОЖЕНЮСЯ (з учителькою) молоді вдачі до літ 27. Warszawa, Główna posta restante, WKU Legitymacie 535. 897 1—1

Першорядний Ресторан **Маріяна Кафки** раніше А. Шковрон

— Львів, ул. Коперника 3. Телефон 26—72 —

Поручає: Страви при буфеті вже від 30 сотиків. Ціни обідів і вечер знову знижені. Найдобірніші напитки. Вечером концерт сальонової орхестри. Окрема саля на бенкети, товариські збори і забави. 94/51

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Ковдри, матраци, тапчани, отомани, фіранки, дивани, хідники, церати і лінолеум в найбільшім виборі поручає найдешевше

Ф-МА КІЧАЛЕС І МАРГУЛЕС

15/33 Львів — Сикстуська 18. 3—3

НЕРВОЛЬ

Хеміка д-ра Францоха, одинокий радикальний і випробований засіб (натирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

кольок з причини простуди, пострілові, ішіясові і ін. всюди можна дістати.

ВИРІБ І ГОЛОВНА ПРОДАЖА

АПТИКА МІКОЛЯША

ЛЬВІВ, Коперника 1

НА ЯЛИНКУ

пригадується ласкавій памяти стара, 50 літ істнуюча фірма

Брандштедтер і С-ка

ПЛ. ГОЛУХОВСЬКИХ 5

та II філія

„Confiserie du Théatre"

ЛЕҐІОНІВ 43

та поручає

СВОЇ ЗНАНІ ЧОКОЛЯДИ, ЦУКРИ, БОМБОНЕРИ ТА ІНШІ ВИБАГЛИВІ ЛАСОЩІ ПО НАДЗВИЧАЙНО НИЗЬКИХ ЦІНАХ. 25/48 4—5

ФАРБИ, ЛЯКЕРИ, ПОКОСТИ Й ГОСПОДАРЧІ АРТИКУЛИ поручає

А. Лопушанський

Львів, пл. Марійська 8. Тел. 16-16.

Вибаглива косметика. Спеціяльність: ВИРОБИ З УКР. ФАБРИКИ „АЛЬОЕ". 19/48 6—6

ДІМ ШОПЕНА Львів, Сикстуська ч. 11. Телефон 28-03. — Пяніна Т. Беттінґ гордість краєвого виробництва. — Ґрамофони і українські плити у великім виборі. — Фабричні ціни. — Догідні сплати. — —

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах. Купно продажа; заміна уживаних інструментів. 935

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

Прецизійно-механічне заведення

Е. ВОЯКОВСЬКИЙ

ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 27

виконує: направу лікарських і інжинірських приладів машин до писання і т. п. 41/50 по найдешевших цінах. 4—10

На Новий Рік поручає магазин панчіх

„ДАМОН" — Шайнохи 1.

Панчохи по 95 сот., реформи по 1.5 Ошл., рукавички по 1 зол.

НА СВЯТА! НА СВЯТА!

Чоколядові прикраси на ялинку з фабрики

ІВАНА ГЕФЛІНҐЕРА

здорові, смачні, з найліпшої чоколяди, в сортиментах і на вагу, всюди можна дістати, а головно у фірмовій крамниці

ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 8

319 (пл. св. Духа). 7—8

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

МАШИНИ до ПИСАННЯ - МАШИНИ до ШИТТЯ

РОВЕРИ — Складові частини до всіх машин.

Направа машин — найдешевше поручає

ЮЛІЯН ЛОМАҐА — Львів, вул. Валова 11.

ПЕЧІ І КУХНІ

КАФЛЕВІ НОВІ СТАВИТЬ, СТАРІ НАПРАВЛЯЄ, У ЛЬВОВІ І НА ПРОВІНЦІЇ ШВИДКО І ДЕШЕВО

Михайло Галібей

ЛЬВІВ, ПЕТРА СКАРГИ 5. ТЕЛ. 61-65.

ФІЛІЯ: СТАНИСЛАВІВ, ЛИПОВА Ч. 1.

Зокрема печі, котрі зуживають опалу 25 прц. менше, а видайність тепла 10 прц. більша. — Полекші у сплатах.

ДАЙМОН

НАЙСИЛЬНІЙША АНОДОВА БАТЕРІЯ

НЕЗВИЧАЙНО ДОВГА ЖИТТЄЗДАТНІСТЬ, -В УЖИТКУ ДУЖЕ ДЕШЕВА!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НА 1934-ИЙ РІК

„ВІСТНИК"

Виходитиме таксамо точно в наступнім році, як і в минулім — Єднатиме — як і досі найвидатніші літературні сили Галичини, Волині і вигнанщини! — Не схиблюючи з раз обраного шляху, вестиме дальшу боротьбу з колтунерією й мертвими доктринами минулого!

ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ: На рік — зол. 23.—, на півроку — зол. 12.—, квартально — зол. 6.60, поодинока книжка коштує зол. 2.20. — ЛИШЕ 20 ЗОЛОТИХ заплатить за цілий рік той, хто одноразово пришле ті 20 зол. до кінця січня 1934. З огляду на великі страти, які понесло Вид-во внаслідок спаду курсу доляра, передплата для заграниці (з Америкою включно) від тепер виносить 30 (тридцять) золотих або рівновартість в чужій валюті. Передплату слати на нову адресу — Львів, Чарнецького 26 м. 21. — Чекове конто ПКО (Львів) — 500.371.

ДАРУНКИ НА СВЯТА!!!

можна купити лише у відомій з дешевости дрогерії

А. ШТАВБЕРА

при вул. Коперника 14 напроти кіна „Коперник".

Кожний хто поробить у нас закупи дістане фл. перфуми задурно або білет вільного вступу до кіна. 768

НАЙСТАРША УКРАЇНСЬКА ХАРЧІВНЯ ТА МОЛОЧАРНЯ

Д. ДРУЖБЯКА

РИНОК 40

поручає

СМАЧНІ ТА ЗДОРОВІ СНІДАННЯ, ОБІДИ Й ВЕЧЕРІ.

Абонаменти приймаємо. 57/51

НОВОЧАСНА ПЕРФУМЕРІЯ

та склад фарб — Львів, Городецька 99

поручає НА ЯЛИНКУ

прегарні харунки по найнижчих цінах. 19/33 1—2

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 18/47 9—9

Етінґера „Rhinosan"

(M. S. W. Nr rej. 924)

(допущене в ординації Каси Хорих)

УСУВАЄ ПЕВНО І СКОРО — **Катар носа**

та надмірні виділини слизі, дають полекшу у відразу.

Вирібня Аптика Мр. М. ЕТТІНҐЕРА у Львові. Можна дістати у всіх аптиках.

ДВОТИЖНЕВИК „ЖІНОЧА ДОЛЯ"

враз з додатком для господинь „Жіноча Воля" і „Світом Молоді" коштує річно 11 зол. Окремо: „Жіноча Доля" 8 зол., „Жіноча Воля" 2 зол., „Світ Молоді" 3 зол. річно.

АДРЕСА: „ЖІНОЧА ДОЛЯ", Коломия.

ХТО З ВАС БАЖАЄ ДОБРЕ ЧИСТО, ДЕШЕВО І В РІДНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПРОХАРЧУВАТИСЯ — НЕХАЙ ВСТУПИТЬ ДО

ВІТАМІНИ

ВУЛ. КОСЦЮШКА 3.

Журналі, Взори Манекіни, Крої

Р. Ляндау

ЛЬВІВ, ЧАРНЕЦЬКОГО 3.

ЗНАНА МОЛОЧАРНЯ

СТ. ЧАРНЕЦЬКОГО

ПІДВАЛЛЯ 9

поручає свої знамениті потрави по найдешевших цінах.

ЗДОРОВІ ТА СМАЧНІ ОБІДИ. 52/51

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

бажає всім Вп. Покупцям

ВИРІБНЯ МУШТАРДИ „МІКА"

Львів Городецька 121. 17/33

ФАБРИКА КОНСЕРВ Зиґмунта Рукера у Львові, Жовківська 173

поручає в найліпшім ґатунку: ярин. консерви і овоч. мармеляди і джеми. Мясні консерви: (ковбаси, біґоси, печені, ґуляші, ковбаса з капустою).

Важне для туристів, літниськ і пластунів.

Вовни і сукна найновіші з першорядних бельських фабрик як Бахрах, Мідельбург, Ляндесчан — Корнгабер і інших та — **Лещатарські матеріяли** по фабричних цінах поручає

фірма А. і М. ДІРР, Львів, пл. Ґолуховських 11. (подвіря)

Спортові Клюби при закупі лещатарських матеріялів — мають спеціяльний рабат. — 57/52

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

АКЦІЙНА СПІЛКА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СЛОВАЦЬКОГО Ч. 14.

Телефон Ч: 3-82, 52-92

Телеґрафічна адреса: ЗЕМЛЕБАНК — ЛЬВІВ.

КОНТО в П. К. О. Варшава ч. 149.000
„ „ П. К. О. Львів „ 500,170

Жировий рахунок в Банку Польськім у Львові.

АКЦІЙНИЙ КАПІТАЛ ЗОЛ. 5,000.000. — ВЛАСНА КАМЕНИЦЯ.

виконує всякі банкові чинности, **полагоджує** перекази за границю до всіх місцевостей світа, **переводить** інкасо у всіх місцевостях в краю і заграницею, **приймає і виплачує** вклади в золотих, у золотих у золоті і в долярах, **купує і продає** цінні папери, девізи, валюти, по курсі дня на найкорисніших умовинах.

У ВСІХ КРАЯХ ЕВРОПИ Й АМЕРИКИ ВЛАСНІ КОРЕСПОНДЕНТИ.

Український Науковий Інститут

(Варшава, Służewska 7)

ПРАЦІ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ.

Том I. Серія статистична, книга 1. Українська людність СССР. Розвідки Т. Олесевича, О. Пітеля, В. Садовського і О. Чубенка. Ціна 6 зол.
Том II. Серія статистична, книга 2. Тиміш Олесевич. Статистичні таблиці українського населення СССР, за переписом 17 грудня 1926 року. Ціна 20 зол.
Том III. Серія економічна, книга 1. Є. Ґловінський, К. Мацієвич, В. Садовський. Сучасні проблеми економіки України. Ціна 6 зол.
Том IV. Серія фільольоґічна, книга 1. Д-р Константин Чехович. Олександер Потебня Український мислитель-лінґвіст. Ціна 6 зол.
Том V. Серія правнича, книга 1. Проф. О. Лотоцький. Українські джерела церковного права. Ціна 12 зол.
Том VI. Серія мемуарів, книга 1. О. Лотоцький. Сторінки минулого. Частина перша. Ціна 8 зол.
Том VII. Серія економічна, книга 2. В. Садовський. Праця в УСРР. Ціна 6 зол.
Том VIII. Серія мемуарів, книга 2. Л. Василевський, М. Галін, С. Стемповський, А. Топчибаши, Табуї. Спогади. Ціна 6 зол.
Том IX. Серія підручників, книга 1. Проф. Д. Дорошенко. Нарис історії України. Том 1 (до половини XVII ст.). Ціна 8 зол.
Том X. Серія фільольоґічна, книга 2. Д-р Микола Пушкар. Наймолодша палятальізація шелестівок в українській мові. Ціна 5 зол.
Том XI. Серія економічна, книга 3. І. Івасюк. Кредитова кооперація на Україні. Ціна 5 зол.
Том. XII. Серія мемуарів, книга 3. О. Лотоцький. Сторінки минулого. Частина друга. Ціна 15 зол.
Том XIII. Серія історична, книга 1. О. Доценко. Зимовий похід 1920 р. (друкується).
Том XIV. Серія фільольоґічна, книга 3. Іван Зілинський. Карта українських говорів з поясненнями. Ціна 2.50 зол.
Том XV. Серія історична, книга 2. Українсько-московська війна 1920 р. Частина перша. Оперативні документи Армії Української Народньої Республіки. Під редакцією ґенерала В. Сальського, документи впорядкував ґенерал П. Шандрук. Ціна 15 зол.
Том XVI. Серія правнича, книга 2. Проф. О. Лотоцький. Автокефалія (друкується).
Том XVII. Серія історична, книга 3. Діярій гетьмана Пилипа Орлика. Опрацював для друку Ян з Токар Токаржевський Карашевич (друкується).
Том XVIII. Серія підручників, книга 2. Проф. Д. Дорошенко. Нарис історії України. Том II. Ціна 12 зол.
Том XIX. Серія правнича, книга 3. Проф. А. Яковлів. Українсько-московські договори в XVII—XVIII ст. (друкується).
Том XX. Серія історично-літературна, книга 1. Проф. С. Смаль-Стоцький. Т. Шевченко. Інтерпретації (друкується).
Том XXI. Серія мемуарів, книга 4. О. Лотоцький. Сторінки минулого. Частина третя (друкується).
Том XXII. Серія педагогічна, книга 1. Проф. С. Сірополко. Народня освіта на Совєтській Україні (друкується).
Том XXIII. Серія економічна, книга 4. Проф. В. Іванис. Енерґетичне господарство України та Північного Кавказу (друкується).
Том XXIV. Серія фільософічна, книга 1. Проф. Д. Чижевський. Фільософія Г. С. Сковороди (друкується).
Том XXV. Серія історична, книга 4. Проф. О. Лотоцький. Українська політична думка (друкується).
Том XXVI. Серія фільольоґічна, книга 4. Іван Зілинський. Нарис української дialектольоґії (готується до друку).

ГОЛОВНИЙ СКЛАД: КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА, ЛЬВІВ, РИНОК 10.

Якщо дороге Вам здоровля

купуйте

масло: десерове і кухонне,
сири: едамські і трапістів,
сирки: Імперіяль, гомадур, а ля крем, пивні,
молоко: пастеризоване й повне,
сметанку й сметану,
яйця і мід,
биту птицю: кури, гуси, качки, індики

ТІЛЬКИ в склепах

„Маслосоюзу"

Уживайте пасту до взуття

ЛИШЕ

„Елеґант"

що не лише консервує шкіру, але і дає найкращий полиск.

ЛЬВІВ, вул. КОРДЕЦЬКОГО 51.

Тел. 60-04. Тел. 60-04.

МАШИНИ ДО ШИТТЯ

для домашнього вжитку і для промислових цілей

Електричні мотори
Світло Зінгер
Частини до машин
Голки
Олива
Апарати до дірок
Рамка Зінгер
Наволікачі
Нитки
Бавовна
Шовк
Ножички
Ножики
Взори крою
Взори гафту
Центиметри
Зеркальця
Ґумові підкладки

Singer Sewing Machine Company

Управа: Варшава, Маршалковська ч. 115.

За сонцем полудня

Прогулька до Палестини, Греції і Туреччини кораблем „Польонія“ по Чорному і Середземному морі

24. січня 1934 р.

Ціни білетів від зол. 400.

Лінія Польсько-Палестинська

у Варшаві, вул. Маршалківська 116
„ Гдині, вул. Вашингтона
„ Львові, вул. Ка Блоне ч. 2
„ Кракові, вул. Люліч ч. 1
в Рашові, вул. Ґроттгера ч. 1005
та в П.Б.П. „Орбіс“
і Wagons-Lits-Cook. 1—5

Українська Щадниця

в Перемишлі, вул. Косцюшки ч. 5.

Одинока українська каса ощадности, якої вкладкові книжечки мають пупілярну обезпеку нарівні з книжечками **польських комунальних кас ощадности.**

а) Приймає і виплачує **щадничі вкладки**, у золотих, у золотих у золоті як і в долярах щоденно з виняткою неділь і українських свят і титулом відсотків від них платить:
1) від ульокованих на протяг менше як одного року з правом виповідження бажаної квоти (зберігаючи установлені речинці виповідження)
а) від долярів 3 % в річнім відношенні;
б) від золотих у золоті 3 і 1/2% в річнім відношенні;
в) від золотих звичайних 4 і 1/2% в річнім відношенні;
2) від ульокованих тонайменше на протяг одного року (причім виповідження не може бути зголошене перед упливом цілого першого року)
а) від долярів 4% в річнім відношенні;
б) від золотих у золоті 4 і 1/2% в річнім відношенні;
в) від золотих звичайних 5 і 1/2% в річнім відношенні;

Вкладки можна складати в касі Щадниці особисто або пересилати почт. чеками, переказами і грошевими листами.

Уділює короткоречинцевих позичок на догідних услівях. Всякі інформації і дотичні друки можна одержати в канцелярії інституції

Урядові години від 9 — 13. Ч. конта в П. К. О. 144.755. 867

Запросини до передплати журналу

„ЖИТТЯ І ЗНАННЯ“

на рік 1934

СТАРИМ І НОВИМ ЧИТАЧАМ.

З днем 1-го січня 1934 р. починається сьомий рік існування, одинокого в нас популярно-наукового місячника „Життя і Знання“.

„Життя і Знання“ подає всебічний погляд на всі ділянки науки й знання, виясняє доступним способом важні питання й таким чином творить багате джерело для доповнювання й поширювання знання, для **самоосвіти**, для **викладів і читання на голос** по читальнях і в кооперативах. Згадаємо ще, що він містить дуже багато образків, які оживлюють статті та роблять їх краще зрозумілими.

„ЖИТТЯ І ЗНАННЯ“ повинно находитися в кожній українській хаті, в кожній читальні, кооперативі й освітньо-культурній установі!

Його повинні передплачувати всі, що займаються культурно-освітньою роботою в народі, передовсім наше учительство й духовенство, й далі всі інші: адвокати, лікарі, інженери, промисловці, купці, кооператори, приватні й державні урядовці. Не потреба додавати, що всі Філії й Читальні „Просвіти“ повинні передплачувати його **обовязково.**

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ.

Передплата на рік у краю та в Чехословаччині виносить 18·— зл., на 6 місяців 9·— зл., на 3 місяці 5·— зл., поодиноке число коштує 2·— зл.

За кордоном на рік 21·— зл., на 6 місяців 11·— зл., на 3 місяці 6 зл., поодиноке число 2·— зл.

Хто пришле до 1. лютого 1934 р. **цілорічну** або піврічну передплату, дістане даром одну книжку, за вибором передплатника, вартістю від 1 до 4 зл.

ПРОСИМО ПРИСИЛАТИ ПЕРЕДПЛАТУ!

Адреса Редакції й Адміністрації:

ЛЬВІВ, РИНОК 10. ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА“ — Societé „Prosvita“, Léopol, Rynok 10. Pologne. — Association „Prosvita“, Lviv, (Lemberg), Rynok 10. East. Galicia, Poland.

Український Технічно-господарський Інститут

(Висока Школа Позаочних студій)

при Українській Господарській Академії в Подєбрадах, затверджений Міністерством Хліборобства Чехословаччини,

продовжує вписи студентів курсантів.

Провадить високошкільне навчання кореспонденційною методою на ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНОМУ ВІДДІЛІ, після закінчення якого дається титул економіста.

Крім того при Інституті функціонують вужчі фахові курси.
1) Бухгальтерії, 2) Англійської мови, 3) Німецької мови, 4) Французької мови, 5) Пасічництва, 6) Оброблення шкіри, 7) Практичної фотографії, 8) Радіотехніки, 9) Миловарства.

При Інституті існують також кореспонденційні курси УКРАЇНОЗНАВСТВА, що складаються з систематичного циклю предметів: Історії України, Географії України фізичної, Географії України економічної, Української мови, Української літератури, Української Культури, Історії Українських Громадських Рухів, Національї.

Згодом має відкритися навчання і на інших високошкільних відділах та фахових курсах.

Проспекти з програмами й правилами висилається БЕЗПЛАТНО.

Звертатися на адресу:

Ukrajinsky Technicko-hospodarsky Institut, Podebrady, Tchecoslovaquie або Краєве Товариство „Сільський Господар“, Львів, Ринок 10. II. пов.

Навіть найбіднійші МОЖУТЬ УЖЕ НАБУТИ ВИДАННЯ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“

Велика знижка цін на зимовий сезон!

Найкраща нагода доповнити читальняні, кооперативні та приватні бібліотеки.

АНТІН ВІЛЬШЕНКО: **Життя й пригоди Цяпки Скоропада.** Віршована історія про пор. У. С. С. Цяпки, ст. 270 . . . . 4.50—1.50
М. ГОЛУБЕЦЬ: **Історія Львова від найдавн. часів,** ст. 179 . . . 3.00—1.25
БОГДАН ЛЕПКИЙ: **От так собі,** ст. 131 . . . . . 1.50—0.70
Слота, ст. 27 . . . . . 0.90—0.30
Зірка, повість, ст. 181 . . . . . 4.00—1.75
Вадим, повість, ст. 227 . . . . . 4.50—2.00
ВАСИЛЬ СОФРОНІВ: **Грішник,** ст. 112 . . . . . 1.50—0.60
ХАЛІДА ЕДІБ: **Повість В огні,** ст. 251 . . . . . 4.50—3.50
Берестейський мир — спомини і матеріяли ст. 320 . . . . . 8.00—3.50
РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ: **У зворах Бескиду** . . . . . 3.90—3.90
ФЕДІР ДУДКО: **Чорторий,** ст. 180 . . . . . 3.50—3.00
Квіти і кров, ст. 192 . . . . . 4.00—2.00
На згарищах, ст. 168 . . . . . 4.00—2.00
Глум, оповідання, ст. 56 . . . . . 1.20—0.50
Ґен. ВСЕВОЛОД ПЕТРІВ: **Спомини з часів української революції**
I. До Берестейського миру, ст. 180 . . 3.50—1.50
II. До взяття Київа, ст. 184 . . . 3.50—1.50
III. Кримський похід, ст. 164 . . . 3.50—1.20
IV. Доба Гетьманщини, ст. 117 . . . 3.00—1.20
ЮРА ШКРУМЕЛЯК: **Чета крилатих,** прат. з воєн. часів, ст. 262 . . 5.00—2.00
М. БРИЛИНСЬКИЙ: **Хрестний огонь,** воєнні нариси, ст. 184 . . 3.50—1.50
В. ЛОПУШАНСЬКИЙ: **Перемога,** пов. в 2-х т. з визв. війни . . . 6.00—2.75
Д-р СТЕПАН ШУХЕВИЧ: **Спомини:**
II. Від квітня 1919 до липня 1919 . . . 4.00—2.50
III. Від липня 1919 до січня 1920 . . . 4.00—2.50
IV. Від січня 1920 до квітня 1920 . . . 4.00—2.00
V. Від квітня 1920 до серпня 1920 . . . 4.00—2.00
СТ. ШУХЕВИЧ: **Вилин брате мій** (8 міс. серед У. С. С.) . . . . 4.50—2.00
МИКОЛА ГАЛАГАН: **З моїх споминів.**
І 80-ті роки до світ. війни ст. 203 . . . . 4.00—1.90
II. Світ. війна — розвал царату — укр. револ. ст. 196 4.00—1.90
III. 3-тий військовий зїзд — делеґація на Кубань — більшовицька навала. — Прихід німців, ст. 176 . 4.00—1.90
IV. Дипльоматична місія в Румунії. Дипльоматична місія на Угорщині, ст. 296 . . . . . 6.00—2.00
Д. ДОРОШЕНКО: **Мої спомини** II. III. IV. по 1.50 . . . . . 4.50
ОЛЕНА СТЕПАНІВНА: **На передодні великих подій.** Переживання і думки 1912—1914 . . . . . 2.00—0.70
МИХАЙЛО КОСТІВ: **Джін-гіс-хан гряде** ст. 102 . . . . . 3.00—1.20
Д-р АНДРІЙ ЧАЙКІВСЬКИЙ: **Чорні рядки.** Спомини за час від 1. XI. 1918 — 13. V. 1919 . . . . . 3.00—1.20
Д-р ІВАН МАКСИМЧУК: **Кожухів — трагічна доля решток УГА,** ст. 100 2.80—1.10
МИКОЛА МЕЛЬНИК-МАТІЇВ: **На чорній дорозі,** оповід. . . . . 3.50—1.50
А. КРЕЗУБ: **Партизани — спомини** ст. 355, т. I. і II. . . . . 8.00—3.50
ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО: **Щоденник** (1907—1917) ст. 496 . . . . 14.00—6.00
Д-р ГАНС КОХ: **Договір з Денікіном — причинки до трагедії УГА на** Вел. Україні 1. XI. — 17. XII. 1919 . . . . . 1.80—0.80
ІЛЬКО БОРЩАК: **Великий Мазепинець Григорій Орлик,** генерал Людвіка XV., ст. 208 . . . . . 7.00—5.00
І. КАЛЧАК: **Записки четаря — спом. з Київського фронту 1918—1919** . 2.80—1.20
Д-р К. ЛЕВИЦЬКИЙ: **Великий зрив** — ст. 150 . . . . . 6.00—2.50
Т. Г. МАСАРИК: **Світова революція,** I. II. 540 ст. . . . . 21.50—8.00
В. ПРИХОДЬКО: **Під сонцем Поділля** ст. 250 . . . . . 6.00—2.50
В. ЮРЧЕНКО: **Шляхами на Соловки** . . . . . 5.00—4.00
Пекло на землі . . . . . 5.00—4.00
В. ЛЕОНТОВИЧ: **Хроніка Гречок.** . . . . . 3.50—1.70
О. БАБІЙ: **Перші стежі,** повість зі стрілецького життя . . . . 6.00—2.80
І. БОРЩАК: **Мазепа, життя й пориви Великого Гетьмана** . . . 5.80—4.50
О. ПОПОВИЧ: **Відродження Буковини** . . . . . 2.60—1.20
А. КРЕЗУБ: **Нарис історії українсько-польської війни** 3.50
Календар — Альманах на рік 1934 . . . . . 2.00

Продажа книжки тільки за готівку. При замовленні комплету облекшуємо сплати. Гроші слати переказом або чеками П. К. О. ч. 152.514. — При замовленнях покликуйтеся на наше оголошення. Замовляти можна також по всіх книгарнях.

„ЧЕРВОНА КАЛИНА“ Львів, Зіморовича 3.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 6 (13.551). Львів, четвер 11. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Югославії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. ч., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Новий рік в европейській політиці.

Старий рік полишив таку тяжку політичну спадщину новому роцові, що політичні мужі великих держав не могли дозволити собі на різдвяні та новорічні ферії. Гітлер приймає Франсуа Понсе, який привіз відповідь французького уряду на німецькі пропозиції вже першого січня. Другого січня прилетів сер Джон Саймон з Капрі до Мусолінія. Франко-німецькі переговори та справа реформи Союзу Народів получені в дечім між собою лишаються найповажнішими справами початку нового року. Вони будуть і тяжкими завданнями, якими буде примушений зайнятися Союз Народів, що сходиться в половині січня. Як одна так і друга справа була предметом нарад між Саймоном та Мусолінім. Італійські часописи запевняють, що Мусоліні має вже зредаговані пропозиції дотично реформи Союзу Народів. Одною з головних засад реформи має бути відокремлення пакту Союзу Народів від мирових договорів. Згідно з повідомленням цієї преси Мусоліні не має найменшого наміру руйнувати Союз Народів, навпаки, він намагається створити здорові основи для його дальшої праці. У новорічній статті „Пополо д' Італія" Мусоліні заспокоює малі держави і зачевняє їх, що вони повинні боятися більше нагоди між великими державами, ніж порозуміння між ними.

Чи поїхав сер Джон Саймон з Риму до Берліна чи ні, у всякому разі не підлягає сумніву, що з англійського як і з італійського боку робляться поважні заходи, щоби допровадити до порозуміння між Францією та Німеччиною і створити основу для продовження праць конференції розброєння. *(Укбюро Женева.)*

Московська шпіонажа в Парижі.

Про шпіонську аферу, що захоплює все ширші кола в Парижі пише кореспондент „Журналь де Женев": „Для людей, які намагаються допровадити до франко-радянського зближення, є дуже прикрим усе, що може свідчити про продовження підземної більшовицької діяльности. Їм дуже прикро признати, що ці добрі приятелі, яким пан Ерію надає заслуги та з якими шукає союзу, деморалізують уряди, щоби мати своїх агентів по всіх міністерствах, а особливо по тих, що займаються національною обороною. Ці приятелі зовсім не полишили метод III. Інтернаціоналу, хоч вони і намагаються доказати це. Сучасна шпіонська афера саме це доказує. Шпіонська банда працювала незвичайно енергійно для Радянщини. Дуже можливо, наприклад, що ця банда набула для Радянщини шифр міністерства маринарки, це робить потрібним зміну всіх кодів, а ця справа більше скомплікована та коштовна ніж то на загал гадають. Коли цю аферу розглянуть, як треба сподіватися, ґрунтовно, то побачать багато гарних річей у більшовицьких способах роботи, і коли не замкнуть очей на правду, то переконаються, що більшовиків треба стерегтися постійно і систематично".

„Але саме з цеї причини у деяких досить впливових колах будуть дуже старатися, щоби зменшити значіння цеї афери. Подібні зусилля були вже роблені кілька років тому, щоби перешкодити знайти винуватців схоплення генерала Кутепова, якого схоплено серед білого дня в центрі Парижу і напевно вбито. Вже тоді були люди, які були заінтересовані в підтриманні московського уряду та його агентів. Тепер цих людей значно більше".

Отже Москва є все Москвою, а французький уряд жне те, що посіяв. (Укбюро, Женева.)

Щоби Зл. Держави не мішалися в европейську гризню.

ВАШИНҐТОН, 9. I. ПАТ. У промові, виголошеній в Нюйорку, сен. Борах радив, щоби Зл. Держави й далі оставали оподалік европейської гризні. Потім, не зазиваючи ніякої держави, зачепив недовго існуючий політичний рух, який хоче заступити 10 заповідей висуненими творцем тієї політики особистими приказами, які переслідують мущин і жінок ріжничкуючи їх походження, релігію та політ. переконання, а крім того посвячують права народів для гасел ганьби. Зл. Держави не думають протиставитися тій політиці та не можуть теж остати рівнодушними супроти них.

Засідання мін. ради в справі афери.

ПАРИЖ, 9. I. ПАТ. На засіданні ради міністрів прем. Шотан запізнав товаришів з подробицями афери Ставінського та зазначив, що годиться, щоби негайно почато в парляменті дискусію над зголошеними інтерпеляціями. Опісля премієр відчитав просьбу міністра кольоній Даляміера в справі димісії, яку президент республіки приняв. Премієр предложив президентові республіки до підписання іменування Лямуре міністром кольоній, Фрота міністром праці та Бертрана міністром торг. маринарки.

Димісія у звязку з байонською аферою.

ПАРИЖ, 9. 1. ПАТ. Часописи приняли без счудування вістку про димісію міністра кольоній Даляміера, яку він учора вечором зголосив на засіданні кабінетної ради. Преса стверджує, що така розвязка була найвигіднїша для самого Даляміера, який, не будучи міністром, матиме більше свободи доказати свою добру віру, та для кабінету, якого постанову вилекшити вповні всю аферу витає прихильно гром. думка.

Помер байонський аферист.

ШАМОНІ, 9. I. ПАТ. Аферист Ставінський, що вчора, в хвилині арештування його поліцією пострілився тяжко з револьверу в голову, помер у ночі.

Катастрофи.

РИМ, 9. I. У місцевості Селі вантажне авто, що вело робітників до фабрики, впало в пропасть. Шість робітників згинуло на місці, 14 є ранених.

БРЮСЕЛЯ, 9. I. ПАТ. Після недавнього саботажу на зал. двірці в Брюселі, де невідомі люди поклали на шинах перешкоди з дерева та заліза, подібний випадок приключився на антверпському двірці. Тут поклали на шинах величезний бетоновий блок. Не прийшло до катастрофи лише тому, що вантажний поїзд їхав помалу, тільки машина ушкодилася. Ревізія шляхів викрила ще кілька таких перешкод. Не прийшло до катастрофи тому, що поспішний поїзд спізнився та перекинув через собою вантажний.

РАДА ЛІГИ НАЦІЙ РАДИТИМЕ ТИЖДЕНЬ

ЛЬОНДОН, 9. I. ПАТ. Рейтерова агенція повідомляє, що мін. Еден візьме участь у сесії Ради Ліги Націй, яка зачинається 15. січня, а радитиме тиждень. Сумніваються, щоби мін. Еден міг остати в Женеві весь час сесії, бо мусітиме бути в Льондоні на мін. нарадах у справі розброєння. Голова розброєвої конференції Гендерсон устійнить, коли президія конференції має зібратися, після того як переведе переговори з представниками британського уряду.

НЕСПОКОЇ В ЕСПАНСЬКОМУ МАРОКО.

КАСАБЛЯНКА, 9. I. ПАТ. Із Тетуану повідомляють, що у звязку з димісією високого еспанського комісаря і багато визначних службовців еспанської адміністрації, що сталося тому, що Мадрид не затвердив бюджету Марока на 1934 р., дається відчувати поважний фермент серед місцевого населення. Місцева влада зарядила гострі засоби обережности.

ЛІТАК НА ПОМІЧ РАДІОСЛУХАЧАМ.

В Австралії перед Різдвом був такий попит на радіоапарати, що вже перед святами розібрали запаси. Торговці, щоби заспокоїти охочих на купно, замовили в своїх доставців апарати телеграфічно з умовиною, що апарати мусять бути доставлені ще перед святами. Цю умовину можна було виконати лише при помочі літака. І так, як літак долетів до Австралії, поручили йому апарати доставити ще до поодиноких осель, щоби всі інтересанти на Святий Вечір мали свої апарати та могли слухати радія.

ПРИКОРДОННІ СХОРОНИЩА В БЕЛЬҐІЇ.

БРЮСЕЛЯ, 9. I. ПАТ. Міністр війни Девез прискорив будову схоронищ на французькій границі, головно на німецькому кордоні біля Люксембурга. Там повстануть найсильніші прикордонні забезпечення, а небаром побудують найбільші касарні для війська, що боронить прикордонної полоси.

ЗАСІДАННЯ РУМУНСЬКОГО КАБІНЕТУ.

БУКАРЕШТ, 9. I. ПАТ. Перше засідання нового кабінету відбулося нині під проводом прем. Татареску. Рада міністрів розглянула законодатні проєкти, які предложать парляментові 1. лютого. Опісля рада міністрів покликала комітет, який займеться опрацюванням нового проєкту про конверсію довгів, ухвалила знижку податків і переведення якнайбільших ощадностей.

КАРА ДЛЯ ТИХ, ЩО НЕ ЙДУТЬ НА ВІДПУСТКУ.

Помічник сусп. уряду німецького фронту праці д-р Дешер оголосив обіжник про „право відпустки". Він звертає увагу, що все ще є німці, для яких не має значіння правило, що самозрозумілим є закон про щорічну відпустку. Д-р Дешер домагається, щоби введено примус, на основі якого кожен робітник після піврічної праці матиме право до відпустки. Цього права йому ніяк не вільно заперечити. Тому розпорядкові мають безумовно підчинюватися під загрозою арешту і роботодавці і робітники.

ПЕРЕСТАВ ВИХОДИТИ НАЙСТАРШИЙ НІМ. ЧАСОПИС.

До найстарших німецьких часописів належала „Кенігсберґер Гартунґше Цайтунґ", основана 1640 року. Часопис цей перестав виходити 1. січня 1934. Напрямок „К. Г. Ц." був демократичний.

БАЖАННЯ ДЛЯ ЦАРЯ МИКОЛИ II.

„Н. Й. Гер." повідмляє з Москви, що племя самоєдів вислало бажання цареві Миколі II. з нагоди Різдва. З того бачимо, що ще не всюди в СРСР знають про трагічну смерть царя Миколи II. і його родини.

Заслуги визначного діяча і мовознавця.

З нагоди 75-ліття Степана Смаль-Стоцького.

З 8. січнем ц. р. акад. Смаль Стоцький переступає 75. рік свого життя. Професор української мови й літератури на черновецькому університеті (1885—1918), акад. Смаль-Стоцький відомий у нас ширшій громаді більш, як політичний і громадський діяч. Кожний український інтелігент, що не відбився від життя, добре знає, що з ім'ям акад. Смаль-Стоцького тісно звязана історія нашого національного розвитку на Буковині, що він усі свої сили вклав у чорну працю народнього пробудника і звичайного собі робітника, й дочекався гарних жнив із свого посіву. Ми не знаємо, яке булоб зерно з тих його зборів, бо як неприязні вітри загнали Буковину в безвихідний кут і, здебільша, понищили добутки поверх трицятьлітньої праці колишнього провідника буковинських українців. Алеж можна сказати одне, що жнива ці були колись багаті. З них іще й досі потрохи проживають відділені непролазними стінами від нас — наші земляки з Буковини. Хто-ж знав ту частину нашої землі аперед 1914 р. а то й тесиув, як умів, віз народньої роботи на Буковині, побожно згадує тепер імя — академіка Смаль-Стоцького. Самі ці згадки будять у нового покоління інші думки. Спогад про велику працю черновецького професора на Буковині — творить тепер підставу для зпертої боротьби за елементарні права нашого народу на Буковині. Він-же тепер там бореться за таку „нікчемну" справу, як те, щоб його визнали бодай за національну меншість у Румунії. А до 1918 р. він був уже на всіх полях народнього життя (крім церковного) майже повноправний. А це — чи не найбільша заслуга саме проф. Смаль-Стоцького...

Куди менше знає в нас громада про наукову працю проф. Смаль-Стоцького. Не через те, що, може, її недоцінювала. Причина тут така, що громадська й політична робота його все висувалась уперед, вона давала реальні наслідки, які кожний мав нагоду бачити. А наукова робота була все в тіні, хоч професор Смаль-Стоцький умів її все звязувати з життям народу — про неї знали розмірно менше. Сама правописна справа, яка так хвилювала колись наше громадянство 90. рр. XIX. в. — вимагала дуже великої наукової підготовки. Бож для зреформованого сучасного правопису треба було створити **систему.** Система-ж — без наукових студій **структури** мови неможлива. З цілої цієї справи виросла і шкільна граматика проф. Стоцького й Гартнера*) з 1893 р. Досить її тільки злегка переглянути, щоб переконатися, кілько вкладено в неї мозольної праці. Такої граматики в нас до того часу ще не було. Граматика Огоновського побудована на порівняльно-історичній підставі; і з цього боку найкращий на свій час підручник нашої мови. Граматика-ж Стоцького виходить із внутрішніх законів української мови і, хоч не спускає з ока давнини — історію залишає з боку.

Для нової системи треба було витворити свої окремі поділи нпр. у відмінюванні, а щоб ці поділи відповідали дійсности, треба було перевірити силу силенну матеріялу, до того часу на такій основі не сходефікованого. Цим пояснюється сила своєрідних груп-зразків, від яких, вихована на історичній методі (Малецького) професура наших середніх шкіл — попадала в жах і... довгі роки не вчила граматики української мови з підручника Стоцького. Не вчила — не розуміючи його... А це, ясна річ, мусіло дуже некорисно відбитися на науці рідної мови в середній школі. Це відчуває з нас кожний і досі...

А проте шкільна граматика Стоцького витримала чотири видання, й досі це одинокий підручник для науки української мови для галицьких гімназій. Методичніж граматики для народніх шкіл (Коцовський — для Галичини, О. Попович — для Буковини) побудовані зовсім на системі граматики Смаль-Стоцького.

Свого часу цій граматиці довелося витримати багато напастей. На неї накинулися були ті, що їх колола в око сама система, будована виключно на законах української мови, а ці закони кажуть трактувати українську мову, як щось ціле, самостійне, а не причіпку до інших мов, нпр. російської (Ягіч; галицькі москвофіли, нпр. Мончаловський). Таксамо ще й досі акад. Смаль-Стоцькому раз-у-раз доводиться відбиватися від утертих поглядів т. зв. історичної школи, поглядів, що закорінилися в славістиці.

Справа в тому, що 1913 р. акад. Смаль-Стоцький видав іще й по німецькому свою граматику у Відні. Свого часу назвав був д-р Шурат появу цієї книжки епохальною. Вже з того погляду, що від того часу лінгвістика маючи таку книжку, написану одною з найбільше знаних европейських мов — почала притягати й українську мову до своїх дослідів, вже — з того погляду ця граматика мала й має величезну вагу для мовознавства. Дескриптивну її частину високо ставили і ставлять визначні славісти (Мее, Брікнер, навіть Шахматов і Лер-Сплавінський). Тільки ті самі вчені поборюють Смаль-Стоцького саме за те, за що його книжку назвав д-р Шурат епохальною... за — його погляд на становище української мови у сімї славянських мов. Акад. Смаль-Стоцький відриває її від т. зв. общеруського пня і звязує її більше з південно-славянськими мовами. Іншими словами — не визнає Шахматового історизму, не визнає створеною школою цього геніяльного російського лінгвіста т. зв. общеруського періоду східнославянських мов (т. зв. общеруської мови) й виводить її початок просто з діялектів праславянських. Можна сперечатися щодо критеріїв, на яких збудований погляд Смаль-Стоцького. Можна не погоджуватися з помішаннями сучасних синхроністичних прикмет української мови з історичними (діяхроністичними) — на це і вказував Шахматов. Можна сумніватися, чи дійсно українська мова **цілою своєю** будовою найближча до південнославянських(і звуково вона не така близька, а флексією, наголосом — далеко відбігає). Можна. Алеж сміливa думка акад. Смаль-Стоцького кинула багато свіжого й нового щодо метод **досліду живої мови.** Докладні розбори памяток старої української мови та сучасної її будови приневолюють лінгвістів піддати **ревізії** погляди Шахматова. Молода школа українських мовознавців цілком захиталася щодо непомильности їх. Не так уже сміливо проскакують вони і в сучасних рос. мовознавців. І ще тільки польська лінгвістика аперто її тримається. Не тільки перебрала від Шахматова його теорію, але й — номенклятуру та термінольогію (нпр. **język maloruski**). Ці свої думки у справі розвитку української мови, викладені в граматиці з 1913 р., акад. Смаль-Стоцький поповнив рядом праць та наукових рецензій, що їх містила від 1921 р. праська „**Slavia**" (рецензії на праці Ганцова, Мее, нпр. „Мякі і тверді шелестівки" й т. д.). Потрохи справи цієї торкається і праця „Розвій поглядів на сімю слав. народів".

Із практичних граматичних справ акад. Смаль-Стоцький присвятив багато праць правописові („Україна", „Діло"), його теперішньому станові та його виглядові в минулому (пор критику на Огієнкові „Нариси укр. мови").

Крім праць із лінгвістики, проф. Смаль-Стоцький дав нам декілька творів історично-

*) Участи небіщика проф. Ф. Гартнера у спільній праці над граматичними дослідами української мови (відзвне „Minoritätsvotum" у справі українського правопису, шкільні граматики, нім. граматика з 1913 р. і т. д.) присвячує проф. Стоцький окрему працю (у формі спогадів), опубліковану свого часу з нагоди смерти Гартнера в ЗНШ.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 11. СІЧНЯ 1933.

ФЕДІР ДУДКО.

Різдвяна парада в Батурині.

(Уривок із роману „Мазепа".)

По довгій урочистій церковній відправі в в Миколаївському батуринському соборі ціле духовенство з корогвами, хрестами й козацькою іконою Батуринської Заступниці — Матери Божої, а за ним гетьман, старшина й усі присутні вийшли з церкви на площу, щоб перед усталеним у шпаліри військом відслужити молебень.

Коли могутнім голосом протодіякон проголосив цареві Петрові й благочестивішому ясновельможному гетьманові Іванові з усім козацтвом і Військом Запорожським многоліття, з валів батуринської фортеці, стрясаючи морозне повітря й підносячи вгору клуби рудавосірого диму, загреміли гармати.

Під звуки багатоголосової капелі, яка співала Мазепі „Многая літа", до нього підвели чудового, роскішно осідланого, недавно присланого в дарі від кримського хана черкеського скакуна й зняли з нього оксамитну, ткану по краях золотом попону.

Граціозно, немов у танцю, присідаючи на тонких напругих ногах і поблискуючи золотою оправою снасті й безлічю дорого каміння, китиць, пофів і кованих бляк на сідлі й пишному гетьманському з яскраво червоного перського оксамиту чапраку, кінь повернув до Мазепи голову і пирснув з ніздрів білою парою.

Мазепа надів шапку на голову, заніс ногу в срібне, насічене золотом широке стремено і тримаючися за ковану вирізним золоченим сріблом і усипану самоцвітними турнезами луку, вскочив у сідло.

Перший генеральний осавул Іван Ломиковський узяв із рук у булавничого гетьманську булаву й з низьким поклоном передав її гетьманові.

Тримаючи булаву у правій руці, Мазепа привичним рухом потягнув повід і величний у своїй блискучій, золотом тканій горностаєвій кереї, виїхав наперед війська.

Іззаду за ним їхали на конях наказний бунчужний Гамалія з гетьманським бунчуком у руках, генеральний хорунжий з корогвою, царський дяк Веневітинов, обидва генеральні осавули, суддя Кочубей, другий генеральний суддя Прокопович, генеральний писар і полковники всіх десяти регіментських полків.

Мазепа оглянув навколо все військо, що напоготові стояло перед ним, і голосно звернувся до нього:

— Здоровлю генеральну військову старшину, обозного з товаришами, полковників, знатне військове товариство, полкову, сотенну й городову старшину, отаманів із службою й усе козацтво запорожське, реєстрове, городове й й усіх компаній мого регіменту із святом Христового народження!

Не встиг Мазепа закінчити останніх слів, як у відповідь йому із тисяч вуст широко розляглися крики Vivat!

Мазепа підніс булаву.

Брязнули чистим дзвоном таламбаси, пролунала команда й під звуки музики на чолі з сивоусим генеральним обозним Дуник-Борковським рушили перед гетьманом з бунчуками, розпущеними прапорами й довгими списами в руках стрункі ряди козацької кінноти.

Перед кожним прапором Мазепа високо підносив руку з булавою, прапор схилявся перед ним, відділ вигукував: „Слава батькові нашому!" і проходив далі.

Перед гетьманом дефілювали: ціла батуринська сотня з бравим сотником Нестеренком на чолі, відділ компанійського полку з полковником Кожуховським, гарматна сотня батуринської фортеці з німцем на гетьманській службі, осавулом генерального обозу Фридрихом Кенігсеном, сердюцька надвірної корогви сотня, відділ батуринського городового козацтва пов отамані, три роти московського стрілецького полку з полковником Анненковим, піша компанія пластунської команди й на закінчення багато убрана, мальовнича своїми строями сотня особистої гетьманської охорони.

Вся ця маса війська з музикою обгинала площу, гальопом проходила бічною вуличкою поза собором угору й розташувалася шпалірами здовж тієї дороги, якою мав переїздити до свого дому гетьман. Одна тільки сотня гетьманської охорони, що йшла останньою, під командою осавула Часника, який заступав Войнаровського, відірвалася від військового походу й підїхала ззаду до гетьманського почоту.

Гетьман виїхав на середину площі, по якій пройшло маршем військо, й повертаючи баського коня вправо й уліво, привітався з народом, що густою збитою лавою заливав цілу площу за шпалірами городового козацтва:

— Бурмистрів з міщанством і поспільство цілого краю нашого поздоровляю з великим святом Різдва!

— Vivat! — ревнуло навколо.

Киваючи головою в обі сторони, в довгій, розпростертій по крупу коня кереї, з золотою булавою в руці і з блискучим почотом за плечима, Мазепа повернув коня й поскакав у напрямі до замку.

— Vivat!... Vivat!... — кричали навколо нього.

Проїхавши шпаліри розставленого здовж вулиці війська, Мазепа повернув убік і, підносячися вгору до фортеці, озирнувся.

Багатотисячна юрба, рябіючи, як килим на сонці, ріжними барвами одягів, заливала площу й бічні вулиці і повернувшися в його бік, дивилася на гетьманський відїзд. Довгим пасмом у цій юрбі простягалася слідом за гетьманською кавалькадою маса критих і відкритих саней, розїжджаючися після паради.

Виїхавши між двома фортами на алею перед гетьманським замком, Мазепа вдарив коня острогами й стрілою злетів у відчинену браму двору.

—o—

літературних. Здебільша це або монографії (напр. про Енеїду Котляревського, про Федьковича, тощо), то культурно-історичні образки, зібрані в цілий твір „Буковинська Русь", — повна закрутлена картина долі-недолі українського народу на Буковині від часу відпаду цієї частини нашої землі від галицького князівства по девядесяті роки XIX. ст.

Зокрема треба згадати про студії проф. Смаль-Стоцького над Шевченком і його творчістю, з його цікавою методою, інтерпретувати творчість Шевченка і пояснювати його поезію **переповсім, самим поетом** і його **повним світоглядом,** збереженим у всій його творчости. Т. зв. „аплиди", над якими колись ломали собі голови — проф. Смаль-Стоцький уважає за річ другорядну..., бож і вартість усіх тих впливів може бути сумнівна...

*

Зі скінченим 75. роком свого життя акад. Смаль-Стоцький із гордощами може дивитися на результат своєї пядесятилітньої громадсько-політичної роботи та наукової праці. Великі результати. Треба тільки, щоб Громада їх піднесла якслід.

Василь Сімович.

По широкому світі.

— У звязку з катастрофою в копальні вугля в Осеку потягнено до відповідальности директора копальні і сімох вищих урядовців, що не подбали за достаточну безпеку робітників.

— Секретаріят Союзу Народів одержав від комісії висланої до Ґран-Чако повідомлення, що її місія не вдалася погляду на спротив Парагваю.

— Італійський уряд предложить в найближчому часі інтересованим державам нові розброєнні пропозиції.

В честь радянської торговельної делеґації, що перебуває в Парижі, мін. Льоран Ейнак дав свідання. Підписання радянсько-французької торговельної умови наліються на кілька днів.

— Радянський уряд рішив іменувати болгарина Димітрова, увільненого з процесі на підпал райхстаґу, ґенералом червоної армії, а управа м. Москви назвела його іменем одну вулицю.

—o—

Наслідки паніки.

ТОКІО, 9. І. ПАТ. На залізничому двірці в Токіо вибухла страшна паніка серед новобранців, яких відпроваджувало багато кревних. Кілька осіб повалено серед метушні на землю, що сталося причиною великого переполоху серед людей. В результаті 71 осіб згинуло а 56 є ранених.

Фінансово-політичний скандал у Франції.

Ошуканства на байонські суми. — Російський жид Ставінський героєм сумної афери. — Компромітація політичних кол. — Самогубство Ставінського.

Французька преса і париські політичні кола займаються тепер справою великого банкового скандалу в місті Байон, що грозить захитанням теперішнього французького уряду. В аферу є вмішаних багато визначних осіб з фінансового і політичного світа, головно з радикально-соціяльної партії, а навіть деякі міністри, наслідком чого справа дісталася на денний порядок міністерських нарад.

Головним героєм є російський жид Ставінський, якого батько в часі світової війни прибув до Франції й доробився тут великого маєтку. Молодий Ставінський вів розгульне життя маґната і швидко пропутав увесь маєток, наслідком чого батько застрілився. Попавши у вир марнотратности, Ставінський почав допускатися ріжних ошуканств і був уже перед пяти роками арештований. Викрутившись при допомозі впливових приятелів з вязниці, став урядовцем міської каси в Байоні, де до спілки з її директором Тісієром допустився ріжних банкових ошукевств, наразивши ріжні фінансові установи і приватні особи на величезні втрати, що доходять до 650 міліонів франків. Не бачучи іншого виходу, директор Тісіє віддався добровільно в руки слідчої влади, а Ставінський скрився.

Ставінський був знаний у вищих товариських колах у Парижі. Уладжував величаві приняття, на які запрошував найвизначніших людей, навіть міністрів, з якими удержував ближчі товариські звязки, як нпр. з міністром кольоній Даліміром. Ті звязки використовував до своїх фінансових ошуканств. Грішми, добутими з дефраудацій та ошуканств фінансував м. ін. радикально-соціяльну партію. Скомпромітованих є 180 осіб.

ПАРИЖ, 9. І. Поліція викрила криївку Ставінського в Шамоні, відомій місцевости зимового спорту. Окруживши віллю, яку Ставінський винаймив перед кількома днями, надармо домагалася отворення дверей, бо ніхто зі середини не відзивався. Коли виломлено двері, в кімнаті роздався гук вистрілу. Ставінський стрілив собі з револьверу в голову. Стан його безнадійний.

ПАРИЖ, 9. І. ПАТ. На вчорашньому засіданні кабінетової ради премієр Шотан зясував подробиці афери Ставінського, повідомляючи про розпорядки влади, наслідком чого винуваті будуть потягнені до відповідальности. В четвер премієр готов прийняти інтерпеляції в справі байонської афери. Опісля міністр кольоній Даліміє доказував документами, що він ділав у добрій вірі. Його виводи підтримав міністр скарбу. Кабінетна рада приняла ті пояснення до відома.

ПАРИЖ, 9. І. ПАТ. Премієр Шотан мав учора довшу конференцію з префектом поліції Шіап. Вислідом розмови буде реорґанізація париської поліції.

ПАРИЖ, 9. І. ПАТ. Комітет радикальної і радикально-соціяльної партії одної з дільниць Парижа рішив домагатися у звязку з аферою Ставінського відкликання зі становища префекта париської поліції за потурання скандалів. Крім того зажадав виключення з партії міністра кольоній Даліміра, деп. Бонета, деп. Ґарата і кількох інших осіб, скомпромітованих у тій афері.

Яка буде німецька відповідь.

Берлінські кореспонденти париських часописів повідомляють, що відповіді Німеччини на французьке меморандум з 1. ц. м. слід надійтися в найближчому часі.

Гітлер у звязку з міжнародніми переговорами згодився приспішити відповідь і спільно з мін. Нойратом виладжує остаточний її текст. Деякі дані вказують на те, що німецький уряд, признаючи примірний тон французького меморандум, задержить у своїй відповіді всі дотеперішні домагання Німеччини, в першу чергу рівність прав. На основі інформацій „Журнал-ю" німецький уряд стверджує, що не може згодитися на французькі пропозиції та що Німеччина рішилась не вернути до Союзу Народів, доки не буде переведена ревізія територіяльних клявзуль версайського трактату. Німеччина згодилась би підписати пакт неаґресії тільки на випадок, либи він зовсім зміс льокарнівський пакт і либи зміс арт. 22. і 23. версайського трактату. Одночасно Німеччина хоче дістати право вдержати фортифікації над Реном і оборонні орґанізації. Німеччина домагається, щоби рівноправність обовязувала негайно. Німецька нота буде передана на другий тиждень.

Стріча Саймона з Гендерсоном.

ЛЬОНДОН, 9. І. ПАТ. Міністр Саймон зустрінеться з предсідником розброєнної конференції Гендерсоном і на основі дотеперішнього проєкту візьме участь в засіданні ради Союзу Народів у Женеві 15. ц. м. Як передбачують, засідання розброєнної комісії англійського кабінету відбудуться в середу або четвер.

—o—

Страйки в Туреччині заборонені.

Турецький уряд видав розпорядок на основі якого всякі страйки є нарушенням закону а діяльність працедавців і робітників підтягнено під контролю держави. Тому всі звання поділено на корпорації й категорії, що зближає улад турецької держави до уладу станових держав.

Вибори до міських рад.

ВИБОРИ В БУЧАЧІ.

З хвилиною розписання виборів до міської ради в Бучачі українці почали підготовлятись до виборів. На передвиборчім зібранні вибрано виборчий комітет і порішено йти до виборів самостійно — згідно з директивами національного проводу.

Згідно з постановами нового закону місто Бучач вибирало 24 радних. Поляки вже заздалегідь хотіли робити з українцями компроміс, зробивши його вже передтим з жидами. Пропонували українцям 3 місця і 1 місце асесора. Одначе українці заявили, що повинуються директивам проводу і не входять у ніякі компроміси.

Виборча геометрія назагал не була для українців некорисна. Місто поділили на три виборчі округи, з котрих перша вибр. округа вибирала 9 радних, друга округа 8 радних, третя округа 7 радних. Українці були найсильніші в другій окрузі і досить сильні в першій. Виборчий комітет підготовив технічно вибори та своєчасно зголосив листи кандидатів у всіх трьох виборчих округах. Одначе з тою хвилиною почався другий розділ виборчої історії. Головна виборча комісія завізвала повновласників зголошених лист, вказуючи їм на ріжні похибки, які слід би усунути, не згадуючи при цьому ні слова про якісь застереження дотично підписів осіб. Коли повновласники лист дали відповідні вияснення дотично звернених їм заваг, предсідник гол. виборчої комісії покликав усіх кандидатів, що зголосили українські листи, аби провірити, чи кожний з них зокрема підписав власноручно дотичну листу. При цьому гол. виб. комісія закваєстіонувала кілька підписів, як неавтентичні, а опісля на засіданні гол. виб. комісії уневажнено кілька підписів українських лист, як неавтентичні. Дальше уневажнено всі підписи тих осіб, що не явилися на візвання предсідника гол. виб. комісії в справі підписів, підписи осіб, що підписалися повним прізвищем, але тільки початковою буквою свого імени, а крім того всі підписи кандидатів на радних, хоча виб. ординація ні словом не згадує про те, що листа мусить бути підписана повним іменем і прізвищем, а також, що кандидат на радного не може підписати листи. У всякому разі уневажнено стільки підписів на листах кандидатів II. і III. виб. округи, що не стало законом вимаганої скількости підписів і тому листи кандидатів уневажнено. Чудом тільки залишилась як важна українська листа в I. виб. окрузі. Позатим у списках виборців помилено дуже багато українців, бо в самій тільки II. окрузі внесли ми 54 рекламації.

Не зважаючи на уневажнення наших лист у двох виб. округах, де голосування не відбулося, бо лишилася тільки одна польсько-жидівська листа, рішив виб. комітет піти до виборів у I. окрузі, де при повній участи українських виборців можна було здобути 4 мандати на всіх 9. Однак українське громадянство, знеохочене виборчими практиками, доволі байдуже поставилося до виборів, бо навіть 50 проц. українських виборців не голосувало. На ок. 500 українських виборців I. округи голосувало тільки 239. У висліді українці здобули в тій окрузі 2 мандати.

Як по інших містах, таксамо й у нас, тому, що закон передбачував вичеркування кандидатів на виб. картках, нашими радними вийшли люди невідповідні, що не в силі репрезентувати українське населення і боронити його інтересів. Люди ті були підписані на дальших місцях листи.

З уваги на ріжні виборчі містерії українці внесли протест проти виборів у всіх трьох виборчих округах.

Громадянин.

НОВИНКИ.

— **Українські авдиції в берлінському радіо.** Дирекція Українського Наукового Інституту в Берліні подає до відома, що всі вістки про „українські авдиції", будьто би влаштовувані Інститутом у берлінському радіо — не відповідають правді. Стверджуючи, що Інститут не має нічого спільного з поширюванням тих вісток, Дирекція Інституту просить українські пресові органи й заінтересовані установи користуватися для інформацій про діяльність Інституту переповсім „Вістями Українського Наукового Інституту" (ВУНІ).

— **Управа Центральної Бібліотеки Українознавства** при Українському Науковому Інституті в Берліні дякує з Новим Роком усім нашим Редакціям, Видавництвам, Установам і Організаціям за безплатне надсилання газет, журналів, книжок й інших публікацій та просить надалі не забувати на цю одиноку в Німеччині українську культурну установу й надсилати постійно по одному примірникові всіх видань на нову адресу Бібліотеки: Центральбібліотек фір Українекунде, Берлін Ц 2, Брайтенштрассе 36, партер. — Д-р Зенон Кузеля.

— **Рух у Читальні й Бібліотеці Українського Наукового Інституту в Берліні.** Перший місяць нового шкільного року 1933-34 зазначився в читальні та в Центральній Бібліотеці для Українознавства при Українському Науковому Інституті в Берліні значним зростом відвідувачів і використання книжок. І так відвідало читаль-

ню в листопаді 290 осіб, що крім виставлених до загального вжитку ґазет вибрали для користування 583 журналів. У тому ж самому часі (25 днів) мала Бібліотека 205 відвідувачів, що взяли до читальні для читання 286 творів у 357 томах і визичили до дому 112 творів у 158 томах, разом 398 творів у 515 томах. Крім цього вжито для викладових цілей в Інституті та в семинарі орієнтальних мов при берлінському університеті 56 творів. За листопад прибуло в Бібліотеці 96 творів у 252 томах, крім цього дописано 186 томів і зшитків періодиків. Загальне число томів у Бібліотеці перейшло вже 22.000. — З початком січня Бібліотека переноситься до окремого більшого помешкання в „Марштаґу" при Брайтештрассе 36 в сусідстві Центральної Міської Бібліотеки, Іберо-американського Інституту, Німецького Журналістичного Інституту й інших університетських наукових інститутів.

— **Хто виграв на льотерії?** В першім дні тягнення IV. кляси 28. клясової льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 165550. 10.000 зол. на ч. 41662 127494. 5.000 зол. на ч. 64594 99010 127449 181092 155113. 2.000 зол. на ч. 6618 48222 74667 76303 90052 93203109963 110588 137099 137273 137946. 1.000 зол. на ч. 6477 7217 8413 8942 11827 13067 26494 26933 36351 39847 43323 47817 48594 56884 59008 58009 59417 69795 70304 72817 87449 94662 96420 97173 97273 97865 116038 116072 119731 120318 120344 120991 124016 128687 137105 14009 140787 142632 150474 150938 158367 164837 15.000 зол. на ч. 10241. 5.000 зол. на ч. 18096 25133 34270 34335 110141 34092. 2.000 зол. на ч. 5059 30796 33351 51506 52304 59880 60682 88420 93627 100825 103106 130756 154428 159641 168278 1.000 зол. на ч. 4902 11573 21106 25815 26043 28849 29247 36724 42919 49236 49177 51760 51882 56464 58734 62452 67459 85523 85528 90987 92264 93712 96049 97607 97697 98886 100310 109972 120202 124995 125834 126889 141733 143825 144721 145930 152940 159250 160391 160553 168241 169342. — В другім дні тягнення IV. кл. державної льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 123593, 162957. 15.000 зол. на ч. 4146, 21417. 10.000 зол. на ч. 29851, 67700. 5.000 зол. на ч. 31962, 61245, 76985. 134770, 167144. 3.000 зол. на ч. 59530. 72296. 2.000 зол. на ч. 4081 4631, 6861, 11685, 32717, 3419, 52100, 82810, 84990, 95802, 97153, 97277, 105051, 14513, 161127. 2.000 зол. на ч. 3006, 19021, 23027, 27875, 29686, 31401, 40692, 53077, 60450, 75040, 81644, 94544, 96961, 127499, 130139, 131280, 142823, 143144, 149064. 1.000 зол. на ч. 25579, 32323, 35986, 36545, 38619, 40069, 46392, 46714, 50044, 50858, 51996, 54976, 55150, 59866, 61534, 65632, 73973, 74839, 75233, 75319, 77053, 82524, 84524, 85064, 91180, 92501, 96407, 98788, 99494, 103119, 108407, 116346, 10186, 122658, 131494, 141046, 151074, 162868, 168930. 1.000 зол. на ч. 6802, 8601, 14155, 17270, 19435, 39757, 41542, 41732, 40803, 44484, 45864, 51890, 54408, 59449, 60606, 62129, 64171, 68104, 69702, 70636, 71092, 85457, 88510, 97262, 100821, 106103, 110806, 113687, 124236, 131086, 135781, 141595, 142290, 152955, 161552, 167673.

— **Зловживання в міській господарці.** З доручення слідчого судді Ліндерта переведено контролю господарки у львівських електричних заведеннях. У відділі запасів знайшли зловживання при закупні матеріялів, наслідком чого арештували начальника того відділу Канаровського.

— **Самогубство лікаря.** У Львові при вул. Яблоновських 44. застрілився 29-літній лікар діточої клініки д-р Жиґмонт Равіч. Рішився покінчити з життям мабуть тому, що нездужав на вуха, наслідком чого не міг спати.

— **Львівська хроніка.** До ресторану Новака при вул. Казимирівській, напроти поліції, вломилися в ночі на суботу злодії й вкрали з каси готівку 300 зол. та велику скількість лікерів, вин і інших товарів загальної вартости 3.000 зол. — При вул. Охоронок повісився у своїм мешканні возний маґістрату Антін Ґрабський наслідком невзгоди з жінкою.

— **Сестри затроїли брата.** В Скнилові під Львовом умер перед кількома роками господар Антін Буць, залишивши дві доросні доньки Анну й Еву та 20-літнього сина Василя, глухого та несповна розуму. Щоби позбутися брата, що був для них тягарем, обі сестри, з яких Анна вийшла тимчасом замуж, напалили колисьтут на ніч в печі кімінним вуглем і коли Василь заснув, затькали комин а самі пішли спати до кухні. На другий день знайшли брата неживого наслідком затроєння чадом. Одначе слідство викрило властиву причину його смерти й обі сестри та шваґра арештовано.

— **Краєва хроніка.** В Торчиновичах пов. Самбір арештовано громадського писаря Івана Пукача, який повідомив фальшиво, що йому вкрали 2.000 зол., щоби затушувати здефрядовані громадські гроші. — В Задурові пов. Бучач застрілився учитель Тадей Смольний, постріливши наперед свою жінку, що його зраджувала. — На дорозі до Серпок пов. Рогатин знайшли трупа жінки з дитиною. Була це жебрачка, що ходила від села до села. — В селі Волі Якубовій пов. Дрогобич 36-літній Віктор Мисів застрілив у своїй хаті Мих. Кондратова, що баламутив йому жінку. Опісля стрілив тричі до своєї жінки Марії, ранячи її тяжко в голову. — В Луківці Вишневецькім пов. Рогатин згорів газово-моторовий млин вартости 10.000 зол. — В Орілівцях біля Підволочиск побилися в часі латинського Різдва колядники, при чому Ян Ошуст пробив на смерть ножем Яна Мариняка.

— **Вовки на Гуцульщині.** В околиці Буковець пов. Косів вовки напали на дитину, що йшла до школи і пожерли її. Осталися тільки книжки та останки одежі. Біля Кут знайшли ноги та руки старої жінки та малого хлопця, яких тотожности досі не стверджено. Обоє стали жертвою вовків. Більша тічня вовків напала недавно на двох румунських граничних вояків і пожерла їх. Вовки мусіли довший час боронитися, бо довкола лежали застрілені вовки. Населення так залякане вовками, що ніхто не виходить під вечір з хати.

— **Вбивство.** У Гвіздці Старому пов. Коломия на забаві Вас. Микитюк застрілив Петра Воробчука. Хотів застрілити Михайла Кіцимука. Вбивник утік.

— **Вуж давун на Дал. Сході.** В околицях Хабарівська найшли в тайзі сплячого вужа-давуна, довгого на 3 м., товстого на 12 цм. Це вперше найшли підзворотникового вужа на такій далекій півночі.

— **Рекорд вітрильника.** З Австралії повідомляють, що гамбурський вітрильник „Падуа" переїхав з Гамбурга до австралійської пристані Валляру у 66 днях.

— **Швидкість лету на літаку.** Французький летун Массот установив новий рекорд перелетівши 358 км. за годину. Дотеперішній осяг, теж французького летуна Дельмота був 334 км. на годину. Массот перелетів 1000 км. за 2 години 47 мін. і 31 секунди.

— **Новий острів.** Із Москви повідомляють, що полярна виправа проф. Лавдина відкрила новий острів на Карському Морі 18 миль від Людендорфового заливу. Острів назвали островом Балицького у честь шефа українського ДПУ.

— **Коні вертаються.** Мадярська преса звертає увагу на цікаве явище: після довгих літ на вулицях Будапешту появилися знову одинокінні фіякри. Авта віддавна заступили коні і „одинокінки" щезли були зовсім.

— **Смерть австрійського артиста.** У Відні помер у 60-ім р. життя один із найбільших австрійських мистців різьбяр Антон Ганак. Ганак був теж знаменитим графіком. Із численних його праць, відомих теж в Італії та Скандинавії, найславніші: воєнний памятник „Магна Матер", „Фанатик", памятник сенатора Цукеркандля у віденському університеті, проект памятника для композитора Малера й „Останні люди", що находяться у віденській „Модерній ґалерії".

— **Ріжні вістки.** В Амстердамі провідник голяндських фашистів Муссет зорґанізував своїх однодумців на перших прилюдних зборах; голяндські фашисти одягнені на зразок гітлерівців. — У Парижі помер генерал світової війни Дюбай, що був полководцем східної частини армії і у 1916 р. військовим губернатором Парижа; йому завдячує Франція оборону Нансі. — У залізниці між Брюселем і Антверпеном невідомі злодії вкрали пересилку, що мала в собі раду на 1 міліон. — Новий воєнний літак випустили в Анґлії з моторових фабрик у Бро; він важить 30 тон і має у собі все потрібне артилерійське знаряддя малого калібру. — Американський фізик В. Д. Кулідж придумав апарат, що дасть змогу висилати струю електронів у незвичайно швидкім часі: на одну секунду на просторі 150.000 км. — У Сан Франціско поліція зліквідувала велику шайку контрабандистів, що віддавна торгували опієм і кокаїною.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „ОБІД В ГОД. 8-ІЙ".

Кілька великих кінових артистів склалось на фільму, зробленому на підставі пересічної нецікавої повісти. Бачимо незрівняних акторів Ляйонеля Берімора, Волеса Бірі і Мафію Дреслер, поруч них Джона Берімора, Жану Гарльов і Льве, але кожний із них грає для себе і за себе, бо вчинки тих людей не складаються на якусь одноцільну картину. Поодинокі сцени дають нам деяке поняття про американські звичаї, де над цілим життям панує всевладний бізнес.

КІНО „ХІМЕРА": „ЖАХЛИВА НІЧ У „ДЗУ".

„Дзу" значить в анґлійській мові у скороченій формі „Зоольоґічний сад", себто звіринець. Дія цієї пєси відбувається у звіринці у Будапешті. Кульмінаційною точкою є втеча диких звірів із кліток і боротьба з ними. Фільма має симпатичну пару „молодих", що закохані в собі дають посередньо притоку до цієї „жахливої" ночі. Молодий доглядач звірів, вихований змалку у звіринці, зручний і сміливий, має всі симпатії глядачів.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 10. I. год. 7.30 веч. „Івар Кройтер".

Четвер, 11. I. год. 7.30 веч. „Івар Кройтер".

Театр Ріжнородностей.

Середа, 10. I. год. 7.30 веч. „Фотель 47".

Четвер, 11. I. год. 7.30 веч. „Фотель 47".

Кіна.

АДРІЯ: „Пат і Патахон".

АПОЛЬО: „Пять хвилин перед шлюбом".

АТЛЯНТИК: „Графиня Монте Крісто" (Бриґ. Гельм).

ВАНДА: „Конґорілла", „Вязень з Кавказу".

КАСІНО: „Обід в 8-ій".

КОЛІСЕЙ: „Прощання зі зброєю"; ревія „Карнавалове божевілля".

КОПЕРНИК: „Бунт молоді".

МАРУСЕНЬКА: „Бунт молоді".

МРАЖ: „Дика дівчина" (Клара Боу).

МУЗА: „Остання перлина".

ПАЛЯС: „Прокуратор" (Алісія Горн).

ПАН: „Ревізор" (Власта Буріян) і ревія.

ПАСАЖ: „Білий вожд", „Князеві любощі".

ХИМЕРА: „Божевільна ніч у Зоо".

СТИЛЕВЕ: „Мусиш бути моєю" та ревія „Шпиталь гумору.

УТІХА: „Арсен Ліпен" і ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 10. січня 1934.

Відень (517.2) 17.25 Камер. музика, 20.05 Симф. концерт; **Братислава** (279.3) 12.35 Концерт; **Атльона** (413) 20.50, 21.20, 22.00 Спів; **Білгород** (430.4) 20.00 Опера; **Любляна** (574.7) 20.00 Опера; **Люксембург** (1190) 21.00 Пісоньки; **Берлін** (419) 16.00 Концерт; **Ляйпціґ** (389.6) 17.50 Солісти; **Мінхен** (533) 20.10 Концерт (музика, спів); **Мілянер** (360.6) 15.30 „Зимова пісня" (спів, фортепян); **Бреслав** (325) 10.10 Різдвяні пісні, 18.10 Пісні кохання, Брамса; 22.35 „Дочка полку" оп. Доніцетів; **Стокгольм** (435.4) 18.55, 19.30 Спів, 20.30 Військова орхестра; **Будапешт** (550.5) 12.05 Вок. квінтет, 19.30 Концерт; **Рим** (441.2) 12.10 Концерт.

Четвер, 11. січня 1934.

Відень (517.2) 17.15 Солісти, 18.55 Арії та пісні, 22.03 Концерт; **Братислава** (279.3) 16.00 Концерт, 18.00 Чеські пісні; **Прага** (488.6) 22.25 Концерт творів Сметани; **Париж** (1725) 21.00 Камеральна музика; **Білгород** (430.4) 17.00, 20.00, 21.30 Спів; **Берлін** (419) 22.05 Веселий вечір; **Кенігсвустергавзен** (1634.9) 20.00 Німецько-шведський концерт; **Ляйпціґ** (389.6) 21.20 Весела оп. музика; **Мінхен** (533) 22.50 Концерт; **Бреслав** (325) 17.50 Вок. реціталь; **Букарешт** (394.2) 19.35 Опера; **Будапешт** (550.5) 20.00 Спів, циг. орхестра; **Рим** (441.2) 17.00 Інстр.-вок. концерт, 20.40 Сучасна музика.

Львівське радіо.

Середа, 10. січня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція; 12.05, 12.30 Танкова й легка музика з ґрамофону; 12.30 Метеорольог. вістки; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Фортепян; 16.40 Листи та програми; 16.55 Хор; 17.20 Віольончеля; 18.00 „Мудрці та поети стар. Греції" („Піндар" анґ. д-р Ол. Турин); 18.20 „Рух в інтересі" репертуар театрів, ґрамофон; 19.25 Літ.-фейлетон „Болгарська література"; 19.40, 19.43 Спортові вістки; 19.55 Сільва рерум; 20.00 Концерт симф. орхестри, спів (Ґлюнська-Макушинська, сопран); 21.00 Фейл. „Мармурна елеґія"; 21.15 Скрипка; 22.00 Відчит есперанто „Зимові спорти"; 22.20 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з ґрамофону.

Четвер, 11. січня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція; 12.05 Танці (ґрамофон); 12.33 „Дон Хуан" Р. Штрауса, „Ніч на Лисій Горі" Мусоргського (ґрамофон); 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Сальонова музика; 16.40 Відчит; 16.55 Спів (Ір. Барда, сопран) фортепян; 17.15 Фортепян на 4 руки; 17.50 Конґрес союзу славянських жінок у Білгороді; 18.00 Господарський відчит; 18.20 Авд. „Д-р Пінбрам" Віновера; 19.03 „Про тих, що значили перші шляхи світа на океаном"; 19.15 Всячина; 19.25 Відчит; 19.40 Снігоний комунікат; 19.43 Спортові вістки; 19.55 Сільва рерум; 20.00, 21.15 Легка музика, пісоньки; 21.00 Техн. скринька; 22.00 „Гостина в 1934 р."; 22.15 Танкова музика; 23.05 Анґлійська танкова музика з ґрамофону.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 8.64.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29.02—29.03, Париж 34.86, Берлін 211.50, Ціріх 172.40, Амстердам 358.00, Нюйорк кабель 5.70, Нюйорк чеки 5.69.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 7 (13.552). Львів, пятниця 12. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 148.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Святочні побажання для Архипастиря греко-католицької Церкви.

Посол д-р Дмитро Левицький і Володимир Целевич у Митрополита Андрія.

В суботу 6. січня ц. р. явилися у митрополичій палаті у Львові голова УНДА і Парляментарної Репрезентації д-р Дмитро Левицький і головний секретар партії Володимир Целевич та зложили Високопреосвященому Митрополитові Кир Андрієві побажання з нагоди Різдва Христового і Нового Року.

Високопреосвященний Митрополит сердечно подякував за побажання і зложив на їх руки від себе побажання щасливих свят разом з новорічними побажаннями для всього українського народу.

—o—

Життєва поліса це не лише найпевніша льоката ощадностей, але й найкраща забезпека будучности Вашої і Вашої Рідні. Тому обезпечіться якнайскорше в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна камениця).

Демонстрації перед французьким парляментом.

ПАРИЖ, 10. I. ПАТ. Обі парляментарні палати зібралися вчора на засідання. Щоби недопустити до вуличних демонстрацій з приводу останніх подій, будинок парляменту охоронено заздалегідь поліцією. Засідання палати депутованих відкрив найстарший віком депутований Ґрусо, що зложив пошану жертвам катастрофи під Ляні. Предсідником палати вибрали знову деп. Бисова. Фракція неосоціялістів домагачила деп. Деатя до внесення інтерпеляції в справі Ставіському.

Подібно відбулося відкриття сенату.

*

ПАРИЖ, 10. I. ПАТ. На заклик опозиційних партій до демонстрацій перед палатою депутованих кілька більших груп демонстрантів пробувало дістатися на площу Ст. Жермен. Поліція виперла демонстрантів, але вони кинувши дві петарди, намагалися знову перелетитись крізь кордон. Поліція шаркувала і розігнала демонстрантів, які зібралися знову за лінією кінної поліції. На трамваєві шини положено петарди, які вибухали з гуком. Вкінці республиканська ґвардія почала розганяти демонстрантів, що ховалися в брамах і каварнях. Поліція арештувала загалом 250 осіб. Коло півночі привернено в місті спокій.

Відгомін шикаґовської демонстрації в Ню Йорку.

НЮ ЙОРК, 18. грудня. (Вл. кор.). Нюйоркські ґазети подали великі новинки про напад комуністів на українську маніфестацію в Шикаґо в неділю 17. грудня. „Ню Йорк Таймс" подав на першій стороні новинку з наголовком на дві колюмни, а в ній на підставі власної телеграми ширше зреферував цілу подію. „Гералд Трибюн" подала ширшу новинку „Ессошійтед Пресс", „Ню Йорк Сан", як пополуднева ґазета подала вже свіжі вісти, після випущення декого а арешту, на підставі телеграми агенції „Юнайтед Пресс", а образковий щоденник „Дейлі Ньюз" подав вичерпуючі вісти на підставі звідомлення „Шикаґо Трибюн Пресс Сервис". Інші ґазети подали або цілі телеграми кореспонденційних бюр, або дещо їх скоротили. Але всюди представляється більшовиків, як напасників, що приготовили напад після якогось пляну. Всі новинки згадують також про ціль маніфестації, а деякі подають навіть витяг з резолюцій, ухвалених на вічу в галі Шикаґо Джорнеймен Пломберз Голл, а число учасників в одних виходить на 3.000 осіб, в других на 5.000, або „понад 5.000".

Бомбовий замах у Льондоні.

ЛЬОНДОН, 10. I. ПАТ. До будинку організації Брітіш Ізраель, що находиться напроти королівської палати, кинено крізь вікно бомбу з бензиною, що зробила тільки малу шкоду. Замаху доконав якийсь Астон, який зізнав, що зробив це з політичних мотивів як противник Брітіш Ізраель. Хотів підпалити бюра організації й знищити всі його документи. Дальше сказав, що зробив це на знак протесту проти світової ясидівської новспірації. Головною догмою організації Брітіш Ізраель є твердження, що англійці є одним із 10 заблуканих поколінь Ізраїля, про які згадує біблія, та що вони також спадкоємці Ізраїля з волі Бога. До тієї організації, що є дуже богата, належить багато визначних англійців навіть не жидів, при чому користується вона протекторатом членів королівського дому.

—o—

Французька прилюдна опінія в афері Ставіського.

ПАРИЖ, 10. I. ПАТ. Французька опінія інтересується щораз більше аферою Ставіського. Деякі часописи не вірять вісті про самогубство Ставіського. Опозиційні органи навіть закидують державним чинникам, що улекшили такий вихід Ставіському, який за багато знав і своїми зізнаннями міг би скомпромітувати багато визначних осіб. Ставіський знаменито орієнтувався в ситуації і втягав до своїх зловживань передових діячів.

Соціялістичний часопис „Ле Популер" теж підкреслює, що боялися ревеляцій Ставіського і тому позбулися простим способом ошукання. Цю місію зложено на поліцію, яка надала його смерти характер самогубства. На основі звідомлення цього часопису з Ґренобль, трьох поліцистів увійшло до віллі, підчас коли трьох жандармів находилося в середині. Коли й жандарми увійшли з черги до кімнати, де находився Ставіський, тіло його вже лежало на ліжку, а біля нього положили револьвер.

„Котідієн" пригадує, що Ставіський вже в 1912 р. був засуджений на вязницю за надужиття довіря, в 1915 р. за ошуканство, в 1924 приговорено його на фальшуванні чеків на суму 6 міл. франків. Всежтаки Ставіському вдалося вилобутись із вязниці завдяки впливам своїх приятелів. Не дивниця, що після скандалу в Байон премієр Шотан наказав викрити ті впливи і спільників серед поліційної влади, які толерували роботу ошуканця.

—o—

Ширіть наш часопис!

Wyciąg z protokułu wspólnego Posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W Medyński jako przewodniczący, S. O M. Młynarski i dr. J. Locker jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 341 czasopisma Diło z daty Lwów, dnia 25/12 1933 do Sygn VII Pr. 660/33 na posiedzeniu niejawnem w dniu 30 grudnia 1933 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 25/12 1933 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma Diło Nr. 341 z daty Lwów, dnia 25/12 1933 zawierającego w artykule Pered zahalnym zjizdom, od słów I tomu do słów derżawy i od słów żywa do słów doustyty, cechy wyst. z art. 170 k k zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 100 zł. Uzasadnienie Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu przez tendencyjne naświetlenie szkolnictwa ukraińskiego w Polsce szerzyć wiadomości mogące zaniepokoić ogół. Według §§ 487, 489 493 pk oraz §§ 36 i 77 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione Przewodniczący Medyński w. r Protokuł Ponowiczówna w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

Господарський ревізіонізм.

Дещо про капіталізм, більшовизм і фашизм.

Був час по війні, коли здавалося, що світ поверне до засад господарського лібералізму, якому спроневірився у війні через встрявання урядів у продукцію і розділ дібр. Здавалося, що більшовизм, який виповів невмолиму боротьбу традиції не лиш у політиці, але і в економіці, дуже швидко знесилиться, що він ослабне саме через господарські труднощі і разом з новим політичним режімом поверне на шлях, що його топче все зреволюційне людство.

Тимчасом сталось інакше. Більшовизм тримався і при всій його крутій лінії і „гараздах" працюючої кляси в Рад. Союзі завдяки знаменитій пропаґанді зумів він удержувати серед світового робітництва ілюзію, що є творцем „батьківщини пролетаріяту" і що СРСР є першою „соціялістичною" державою. Це підбадьорювало і так уже сильно розвинену клясову свідомість робітництва та будило надії на можливість соціялістичних переворотів. До того ще: ґіґантизація, себто хвороба з переросту, яка — як писав давно Ж. Р. Бльох — вжерлась у капіталізм, ослабила його відпорність і причинилась у великій мірі до зросту небезпеки соціялізму. Перша Італія найшла антидот у концепції свого „ін дуче", у фашизмі. Під впливом грізних проявів кризи і післявоєнних настроїв та обставин італійський фашизм, який у початках зовсім не був призначений на експорт, поширюється згодом чи то як ідея, чи то як реальна програма на інші краї, ба навіть на інші континенти.

Ми вже сьогодні не можемо у слово „фашизм" вкладати поняття виключно італійського фашизму. Він — не вважаючи на міцно акцентований націоналістичний точ — став *міжнародньою політичною, а ще більше господарською концепцією*. Його треба вже ділити на такі відміни, як: мусолінізм, гітлеризм, рузвельтизм, дольфусизм, тощо (в багатьох краях він щойно дозріває).

Італійський фашизм у своїх початках мав ізолювати новітніх римлян від комунізму (щось так, як політична активність біля справи державного обєднання в II. пол. XIX. ст., викликана гаслом: Italia fara da sel). Опісля став — як ми вже сказали — власністю й інших народів, хоч не мав у своєму наложенні ідеї спасати весь світ. Навпаки більшовизм — наставлений вповні на завоювання світа і втиснений сьогодні в політичні кордони Рад. Союзу, він непевний, чи вдасться йому збудувати „соціялізм" бодай у цій одній державі...

Часто доводиться нам читати про те, що господарський лібералізм остаточно переводиться, що життя його все більше ліквідує. Фактично господарський лібералізм, який, починаючи від свого прабатька Адама Сміта, чимало доброго дав світові, вже давніше мусів уступити місце свому кровному нащадкові, яким був *капіталізм*. Банкові і промислові рекіни, користуючись величезним розвитком матеріяльної і духової культури, імпонантним зростом техніки і штудерних винаходів, зуміли вже дуже широко розсістись і завести свою диктатуру шляхом концентрації капіталу та продукції. Вільність одиниці і її господарської діяльности, вільність конкуренції, подажі й попиту, поволи, але все більше стають тільки спогадом часів шляхетного лібералізму, чи пак прокапіталізму, того колись юного, несвідомого ще своєї сили капіталізму. Скомпліковані

господарські процеси позволяють модерним капіталістам користуватись ще й помічю держав і всі їхні синдикати, трусти, картелі, гольдінґи, спільноти інтересів то-що промощують їм шлях до господарської, а з тим і до політичної диктатури.

Мабуть найбільшим промахом капіталізму є те, що він серед механізації і раціоналізації праці та в сліпій погоні за зиском мало дбає на те, що має чейже до діла з живими людьми, що ті люди мають свої потреби, які слід вдоволити. Грізні сиґнали соціялістичних пристрастей отверезували вже декого з капіталістів (згадаймо хочби допущення робітництва до участи в зисках). Але це лиш несміливі спроби, що не спинили нормального ходу річей. А цей хід річей вказував уже на те, що на зміну капіталізмові йде соціялізм, якому „лежні кроплини“ готовить сам капіталізм, „концентруючись“ по рецепті Маркса.

Та явились сили, що почали протиділати тому: це перш усього соціяльне законодавство держав і постійний зріст повоєнного націоналізму. Одначе обставини вимагали чогось сильного, захоплюючого і революційного, при тому конкретного і рішучого. Не етики (як хоче солідаризм) треба було, а диктатури! і явився фашизм, який, залишаючи приватну власність та ініціятиву, підпорядкував інтереси одиниці інтересам загалу і повів наступ на всі „конюнктуральні“ елементи.

На жаль, не маємо тут місця, аби ширше обговорити те, що спільне фашизмові і більшовизмові. Згадаємо тільки, що ці — здавалося би — екстреми, два бігуни, мають таки справді чимало спільних ліній. Не маємо покищо теж місця, аби обговорити своєрідні риси тих національно господарських фашизмів, які вже стали практичними господарсько-політичними системами в таких державах, як Італія, Німеччина і Злуч. Д. П. Америки. Хочемо тільки ще підкреслити, що всі вони орієнтуються у промислі на слабших, на середні і дрібні варстати, лікуючи тим ґіґантавізю капіталістичної орґанізації, і всі вони роблять рішучі заходи для піднесення рентовности сільського господарства. Не приватна економія, а національна економія стала квантелією плянування і керівництва. Строга контроля промислу і руху капіталів, та кермована господарка стає теж потребою багатьох інших держав і в них проявляються щораз сильніше тенденції зреорґанізувати сучасну господарську систему. Навіть в Анґлії господарський ревізіонізм здобуває все більше прихильників. Очевидно — не можна сказати, що всі „ревізіоністи“ хочуть фашизму в італійськім корпоратизмом, чи іншої ставової держави. Ні! Нпр. японські націоналісти хочуть комунізму, але національного (без III. чи іншого Інтернаціоналу) і хочуть мати мікада дальше головою японської комуністичної держави.

В усякому разі *світ є на шляху до нових форм господарського життя*, господарського устрою.

Хоч до речі: плянове господарство не є чимось зовсім новим і мало теж свої клясичні форми в теленістичній епосі Єгипту і в Перу за комуністично-теократичних інкарів Інка в XV. ст. і в півд.-американській державі єзуїтів. Та в тих розмірах, у яких воно сьогодні проявляється, його ще не було.

Інж. В. Нестерович.

Песій кодекс.

НЮ ЙОРК, 18. грудня (Вл. кор.). Нюйорська газова компанія видала „песій кодекс“ для своїх робітників, що ходять по пивницях для записування кількости зужитого газу. Не є це кодекс такий, який тепер приписує Найра для ріжного роду робітників, а радше є це товариський кодекс, тобто збірка товариських звичаїв для порозуміння з псами. Річ у тому, що за минулий рік пси покусали 220 газових службовиків, що ходили по домах так небезпечно, що треба було постаратися для них лікарської допомоги. Крім того пси покусали трохи лекше ще 198 такихже осіб. Щоби не наражувати службовиків на небезпеку, підприємство видало книжочку з порадами, як треба обходитися з псами, щоби оминути нещасливих випадків.

Париж—Стокгольм, Палати метрополії — баль в Опері — таємні банкирські сейфи — дансінг і біржа це тло на якім розгривається **СЕНЗАЦІЙНИЙ ЗМІСТ**

останньої новини Й. Тепи

ІВАР КРЮҐЕР

щодня в годині 7·30 вечора — у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ

З польської преси.

Про Вячеслава Липинського.

Стаття Адольфа Бохенського у „Бюлетині польсько-українськім“ п. н. „Український Моррас“.

З цілої низки статтей на українські теми виріжнюється в останніх чч. „Бюлетину польсько-українського“ велика стаття Адольфа Бохенського п. н. **„Український Моррас“.** Згадуючи про ту статтю не можна проминути мовчанкою її автора. Найбільш характеристичною, мабуть, рисою публіцистичної діяльности Адольфа Бохенського є **знання** кожної теми, на яку він береться писати. Займаючись залюбки спеціяльно українською тематикою (як і його старший брат, співредактор „Бунту Млодих“, Олександер Бохенський), Адольф Бохенський вводить в подив українського читача, що привик мати до діла в польській публіцистиці або з повною іґноранцією українських справ або — в найкращому випадку з „плаванням“ по поверхні теми. Адольфа Бохенського треба мабуть поставити на першому місці у ряді тих польських публіцистів, які творять нині у відношенні до української тематики наче нову „школу“: це одиниці ріжних соціяльно-політичних світоглядів, яких єднає знання предметів українознавства, та які своє становище до української проблеми спірають саме не на конюнктуральній внутрішньо-польській ситуації чи якихнебудь державно-політичних комбінаціях, а на основному і джерельному знанні української культури (Леон Васілевський, гр. Лось, Олександер Бохенський, В. Бончковський, Ст. Лапроцький, К. Симоноленіч, Пйотровський, д-р Погоновський, Ян Лоїк і і.).

У статті „Український Моррас“ („Польсько-український Бюлетин“ чч. 33, 34—35 і 36) автор вияснює польським читачам величезну індивідуальність Вячеслава Липинського та переломове значіння його творчости в українській історіографії і політичній думці. З духовим лідером французького консервативно-монархістичного руху, всупереч оригінальному наголовкові статті, автор не порівнює Липинського, — і добре робить: хоча сам Липинський нераз цитує Морраса, то проте сам факт, що Моррас є **атеїстичним** керманичем клерикальної „Аксіон Франсез“, виключає паралелю між цими двома постатями. Редакція „Бюлетину“ застеріглася, що не погоджується з усіми поглядами автора статті та вважає їх дискусійними, — мабуть тому, щоби тримати сторінки часопису відкритими для ще інших статтей про Липинського чи український консерватизм. Зрештою — стаття Бохенського, писана з питомим йому полетом і розмахом, має здебільша інформаційний характер, а дискусійними можуть бути головно психо-аналітичні міркування автора про причини переходу Липинського цілком до українського національного табору. Автор пояснює це „типічно шляхотським конформізмом, бажанням протиста-

Чай з „бузьком“

(z Boclankiem)

надзвичайно запашний

і надзвичайно виплатний.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ 3 ДНЯ 12. СІЧНЯ 1934.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

АССІЗІ.

Сходило сонце. Проміння, як баскі золотогриві, гнали нестримно верхами, що рожевіли ранком, долинами, що жадібно купалися у росистих туманах: гнали назустріч палкого дня.

Поїзд, мов бездушно-німий звір, цілко держучись рейок, пер, скажено пер: мов лютився на палкі хвилі сонця, що вінками лози з соковитим виноградом закосичувало свої проміння, як пяний Бакх свою кучеряву просторами насичену голову.

З Риму шляхом на Перуджю — по обох боках стрімкі скелі гір, то плавкі, як на далекому морі хвилі, горби, то балки. Балки і горби в маслинових садах і в зелені виноградної лози.

За Сполето поїзд увігнався у широченну, розлогу долину. Її криси-верхи, по яких де-де вгору-вгору, тісно тулячись до себе, пнуться сірі, з каменя будовані села, — сиґнають синявого, радісного неба.

Я нестерпно виглядав Ассізі: ціль моєї подорожі. Виглядав, а несупокій товкся у серці: Ассізі, базиліки св. Франческа, фрески П. Каваліні, С. Мартіні, П. Льоренцетті, Чімабуе, Джйотта. Того Джйотта, що одинокий у свому реалізмі, у новому у свій час одязі, дав перед наші очі оте велике — нуждою, покорою — життя св. Франческа: сувора, але жива лінія, радість кольориту, як його життя.

Вітер колихав срібнолистими маслинами і в сонці розвівався. Скаженіло гнав поїзд — а довкола миготіла ота легка синява Умбрії.

Праворуч нагорі в далині виринуло сірокамінне містечко. В західній частині з краю пізнаєте (бачили-ж світлини!) базиліки Франческа: Ассізі! Немов забулися, немов ваша істота перервала своє істнування на землі. Щось неткнено вповило не лише душу, а й тіло.

Швидкою, нервовою ходою переходите стаційний будинок. Переходите на асфальтовий шлях, що йде долиною — з південного заходу на північний схід, — а потім знімається вгору до Ассізі й там у місті, мов у сивині віків, губиться: бож цей асфальтовий шлях і притулене до підверха гори місто чужі собі та далекі.

За двадцять хвилин ходи підходите вузькими між садами вуличками до міста. Сонце пражить, небо синіє, вітер спеку розвіває: високо на підпорах-арках стоять базиліки і монастир. Попід старинну браму, наліво вгору в другу браму: широке подвіря.

Довкруги портики — старі й присадкуваті.

Сонце! Сонця така сила, стільки віків, що наші очі, хоч і запалюються, шукають тіни під портиками.

Дивні почування: благословенне, гамірливе збентеження, яке більшає, коли зближаюся до готицьких дверей долішньої базиліки св. Франческа. З боку біля дверей фресок, яким сонце милується.

Увіходите до базиліки: поринаєте в обширний, добрий світ таємних почувань. Уся та готицька стеля — широка старинним готиком, що ще покірно рвався в небо — важко розпростерта стає небом, де душі мистців знімаються живими колірами у небесні простори. Джйотто, славословлячи Франческа над престолом, лишив тут сам свою душу, що симфонією вічности гомонить і в нашій душі.

Тут проминають години, як одно безтілесне зітхання, як удар серця, як перший блиск дня. Тут зрозумієте врешті, що таке: благословенна вічність.

У глибині горять свічки. Гоміи орґанів зі співом черців ясніє, прихиляється до вас очима, поставами святих, зпоміж яких деякі глядять на вас із віддалі віків.

Сходите до крипти, що під долішньою базилікою: гріб св. Франческа. Холод, що мовчки тулиться до сірих невиправлених камінних стін і стелі, мило входить у вашу кров. По середині, в глибині, високо за склом стоїть сіробілий чотирогранчастий камінь: гріб святого, безнастанно освічений. Перед ним престіл. Попід стіни клячники. Гріб покладений так, що в стелі сягає місця, де стоїть головний престіл долішньої базиліки: світла гробу крізь отвір у стелі освічують головний престіл базиліки. Вимовний символ: святий нуждар став новим джерелом віри християнства. Колиб не Він — хто зна, що булоб сьогодні з християнством, які форми було би прибрало?

*

На самому щовбі гори сіріє стара февдальна фортеця. Трішки нижче попід нею впоперек гори розіслалося Ассізі. Усі хати — лиш поверхові — з сірого каменя, невиправлені, покриті сірою дахівкою. Ця вся сірина спалена сонцем. Вузенькі вулички не йдуть, а якось немов нишком пнуться на всі лади вгору: як віття на деревині. Це місто, немов нічого не знає про світ, що стільки віків пішов уперед: тут февдальний дух. Ось, там на розі вузької вулички біля старих готицьких дверей немов вижидаєте, що побачите лицаря у важкому панцирі. Тут-там попід брами давного готицького стилю, що глядять у безмежно далеку долину врожайної зелені виноградників, маслин, мігдалів, фіґ, бресків, — пробігають провулки. В тіні провулку стоїть осел і, прижмурюючи очі, наслухує солодкого шепоту тіні й міркує. Осел вічно міркує!

Заходите в церкву „Сан Джіякомо ін муро ротто“. Стіни, стеля — ґотик — сірий камінь. Кілька старих лавок. Де-де старинні фрески нахиляються мирно до вас. Холодна, тиха сутінь. Черниця веде вас у низькі двері: розірваний мур — а в долині: гори, ліс і кипарисовий шлях, де й сонце щезло.

(Докінчення буде.)

витися за всяку ціну прийнятим правдам і течіям"; цей „нонконформізм" завів Липинського „пройнятого чисто поміщицькою традицією, до протипоміщицького і протишляхотського українства".

Автор признає правду В. Кучабському, який ставить Липинського, як індивідуальність, поруч з іменами Хмельницького і Шевченка. Шукаючи в сучасній польській публіцистиці пера, які нагадувались би споріднені з Липинським ідеї, розмах та безкорисну відвагу, Бохенський згадує імена Борковського і Мацкевіча, але тут-же признає, що всякі порівнання шкутильгають і що Липинський де-де перевищує і Дмовського і Ґрабського і Недзялковського і Естрайхера, себто всіх тих польських політиків-публіцистів, які теоретично формують думку чи практично ведуть три сучасні польські політичні групи (ендецію, соціялізм, консерватизм).

Статти Адольфа Бохенського є безперечно одним із найцікавіших нарисів про Вячеслава Липинського, які появились у неукраїнській пресі. Написана вона теж зі справжнім пієтизмом до покійного українського великого історика й діяча, замало ще — на жаль — знаного не лише серед польського, але й серед українського громадянства, абстрагуючи від його соціяльно-політичної програми, яку — очевидно — може признавати лише одна політична група. Загальне значіння Вячеслава Липинського для українців виходить далеко поза межі тієї програми і тої одної групи — і польський публіцист зовсім слушно підкреслив цей факт.

Анґлія жде на німецьку відповідь.

ЛЬОНДОН, 10. I. ПАТ. На сьогодні скликано розбройний комітет британського кабінету. Однак сумніваються, щоби комітет міг щось вирішити. Правдоподібне, що обмежиться тільки до вислухання звіту мін. Саймона і згодиться на пересунення речинця розбройної конференції на тиждень або 10 днів, аж буде відома німецька відповідь на французький меморіял. Побажана буде теж присутність в нарадах делеґата Зл. Держав Нормана Девіса, який прибуде до Европи в другій половині січня ц. р.

—o—

В 50-ліття заснування першого українського жіночого товариства в Галичині.

Тісний світогляд галицько-української інтеліґенції другої половини 19. віку, — заскорузлість її поглядів на суспільні і політичні справи та брак розуміння нових суспільних і політичних явищ — творили душну атмосферу 80-их і 90-их років у Галичині, непригожу для нових ідей.

Ця відсутність ширших культурних інтересів, брак розуміння національної справи, а в додатку вплив т. зв. „польської шляхетчини" важко відбилися на загалові тодішнього українсько-галицького громадянства, відвертаючи його увагу від наших загально національних справ.

Те ще у більшій мірі відбилося на загалові нашого жіноцтва, що в тих часах майже не виходило поза межі домашнього життя.

І коли на заході Европи і далеко за океаном давно вже лунали демократичні гасла рівности прав людини, — та рівности прав жінки як громадянки, — ми, галицькі українці, ще були пригнічені консервативними поглядами рабства 18-го століття.

У другій половині 19-ого століття — українське жіноцтво Галичини — позбавлене всяких громадських і політичних прав уявляло собою назагал сіру, пасивну масу, для якої національно-суспільна і громадська праця була майже чужа і недоступна. Щойно в 60-их роках на сірому тлі галицької буденщини появляються перші ясніші відрухи серед нашого жіноцтва, перші спроби його пробудження до громадського і суспільного життя.

В 1860 році бачимо вже українську жінку по учительських семинаріях, у Народній Торговлі, в театрі. Навіть у літературі є вже сліди жіночого пера. **„Зоря Галицька", „Вечеричі", „Альбом"**, видані в 1860 р., поміщують твори Ділицької, Цибикової, Попелевої, Головацької. Хоча це були більше спроби дилетантські та всеж були вони доказом, що українські жінки почали вже в той час ставати активнішими членами нашої суспільности. Більш поступовий дух серед нашого жіноцтва бачимо вже в 1876 р., де у вище згаданих виданнях находимо народні оповідання **Рошкевичівної, Агни Павлик** та глибокі чуттям поезії **Уляни Кравченко.**

Та були це тільки поодинокі, спорадичні спроби. Зорґанізованої, колективної праці в жіночих товариствах і організаціях тоді ще не було.

У 1878 р. засновано у Львові „Общество русских дам", та було це товариство з москвофільськими тенденціями, яке опісля зовсім змосковщилося.

Перший почин до створення **зорґанізованого жіночого руху в Галичині** дала Наталія **Кобринська**, засновуючи в **1884** році **перше** товариство в Станиславові під назвою **„Т-во руських женщин"**. Поза тим на цілій Галицькій

Україні не було в той час ніодного українського жіночого товариства. Кобринська вернувшись із закордону в Галичину, перенята високо-демократичними західно европейськими ідеями, перенята живою ідеєю жіночої емансипації — старається поширити їх серед нашого жіноцтва, а засновуючи першу українську жіночу організацію — стає творцем зорґанізованого українського жіночого руху в Галичині і піонірем українського фемінізму.

Новозасноване жіноче товариство в Станиславові — стало першим завязком жіночих організацій у Галичині і щойно кілька літ пізніше почав Львів та інші міста засновувати жіночі товариства. Новозасноване українське жіноче товариство поставило собі метою виховати жінку на світову, свідому громадянку. Другим гаслом цього товариства було піднести і поширити освіту через бібліотеки, сходини, відчити, тощо. Під впливом Наталії Кобринської і пропаґованих нею західно-европейських фемінїстичних ідей — в основу товариства лягла боротьба за повну рівноправність української жінки, за громадянські і політичні права для неї. Та тому, що ідеї ці були надто нові і незрозумілі для загалу нашого тодішнього інтелігентного жіноцтва, — занятого в той час майже виключно філянтропійною працею — пропаґовано їх по часописах і неперіодичних виданнях, які видає Кобринська, в **„Альманаху"** 1887 р., у кількох випусках **„Нашої Долі"** у роках 1893—96 і в статтях в поодиноких виданнях як: „Літер. Наук. Вістник", „Зоря", „Діло" і ін. Кобринська, яка була душею і мізком наших новозаснованих жіночих організацій, подає глибоко обдуману програму діяльности жіночих організацій.

Вона звертає спеціяльну увагу на організацію нашого сільського жіноцтва, проектує засновувати Жіночі Кружки при читальнях „Про-

---

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. СІЧНЯ 1934.

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ.

Модерна музика.

Як дивно: коли з нагоди модерного малярства довгий час не втихає гамір, який звичайно піднімається з приводу таких виставок — і йдуть довгі, фахові рецензії і не фахові враження у пресі, балачки у товариствах, коли кожда свіжовидана збірка поезій будить загальне зацікавлення — в той самий час проблеми нової, чи пак: модерної музики в нас все ще не тільки ледви торкаються, але здебільша ставляться до неї неґативно. Саме поняття „модерної" музики викликає в найліпшому разі легковажно-іронічну усмішку, в дуже рідких випадках — правдиве зацікавлення цим невідомим (і трохи „страшним"!) звірем, дуже рідко — зрозуміння і захоплення.

Безумовно велика вина цього байдужного і навіть ворожого становища широкого загалу до модерної музики, паде в першу чергу на музиків-фахівців консервативного табору. Вони, осягнувши вершок свого таланту і вичерпавши свою творчу інвенцію, не хотять звичайно зрозуміти, що нові, молодші їх наслідники в ділянці музичної творчости, не можуть і не хотять говорити тою самою мовою, тими самими способами висловлювати, що їх товариші зі старшої ґенерації. І ображені на світ, головно на тих молодших, що приходять зі свіжим засобом сил (і густо-часто із більшим талантом) — замісць признати, бодай мовчки, свою неміч, починають поміж людьми, які вірять в їхній авторитет як фахівців, кидати громи на нову, незрозумілу й незалежну їм музику, яка приносить їм з собою небезпечне мемелто: переоцінку музичних цінностей, а з тим і інші погляди на минувших творців — навіть тих з передостанньої ґенерації.

Що таке модерна музика? Модерна музика — це дух часу, це сьогоднішній день, це відбитка нинішнього буденного, чи духового життя музикою; але одночасно це й шляхи, від яких залежить життя й розвиток завтрішнього дня. Бо мистець сприймає і відповідно використовує для своєї творчости не тільки прояви часу, в якому він живе, але силою свого таланту і творчої інтуїції він зрочуває майбутнє і вказує до нього шлях. Модерна музика — це тільки одна із проявів сучасности: так само як ними є сьогодні звукова фільма, найновіший тип літака, чи врешті остання мода

Чи ми колинебудь задумуємося, телефонуючи на віддаль тисячів миль, над проблемою телефону? Чи не звикли ми вже як до чогось, не тільки звичайного і самозрозумілого, але просто необхідного — до радія та інших чудес новітньої техніки? А чи задумуємось колинебудь над тим, що ціле модерне мистецтво — малярство, музика або поезія — це тільки той самий *поступ*, як і всі технічні чи наукові здобутки й досягнення? Всі ті, що не можуть „погодитись" з новим мистецтвом і доказуючи, що „старе" було краще чи більш вартісне — мимоволі ставлять себе самих у таке положення, немов би хотіли доказувати, що сьогодні всетаки краще й вигідніше їхати фірою, як... автом.

Найбільшу помилку роблять ті, які вважають і вірять, що нове мистецтво є „ворогом" старого, вчорашнього, відкидає його й не хоче з ним мати нічого спільного. Нове мистецтво не тільки продовження старого — але воно кров з його крови, кість з його кости. Тамто батько, це дитина. Не можемо собі уявити сьогоднішньої модерної музики без учорашньої імпресіоністичної, неоромантичної, чи колишньої клясичної: як не можна собі уявити модерного композитора, який не вчився би, не знав заскрізь і не любив великих творців минулих століть. Хіба великі, справжні вартости в мистецтві залежні від способу, яким вони записані? Хіба перед 100-ма роками, і давніше люди не мали глибоких, вічно мудрих думок, які такими залишились і по нинішній день, без огляду за стиль, чи форму, в якій їх висловили?

Форма — це одна з вартостей не постійних, а змінних. Вона в першу чергу підлягає змінам епохи і часу. До речі музичні форми переходили меншу еволюцію, як нпр. малярські, чи поетичні. Після широких, говірливих, „вигідних" форм, якими визначалася музика кінця XIX-го й початків XX-го століття (пригадаймо собі часи: добробуту, миру, рівномірного, спокійного життя) — прийшла зміна. Людина стала не вдвоє, а вдесятеро більше нервовою, вічно занятою і неспокійною; тому й вона музична форма — коротка, оминає зайвих повторень, старається яко мога звязко висловити максімум вражінь. Цей нахил, чи більше навіть: ця потреба різнородности і змінливости переживань сучасної людини вплинула також на інші елементи, які складаються на музичний твір: ритміку й гармоніку. Перша з них стала гострою, посуненою до брутальности (а яке наше життя?!), друга — вічно плинка, змінлива, безкомпромісова. Тональність і тональна єдність, які недавно ще обовязково визначували твір (мов та фірмова вивіска над старою, солідною крамницею з постійною клієнтелею) — вони показались зайвими і проминули. Бо скажім для прикладу: чи цікавить нас прізвище власника, коли входимо у велитенський, 10-ти поверховий універсальний магазин? Хіба не все одно, в якій товаці нічається твір і якою скінчиться, коли співвідношення одного тону до другого нас задовольняє? Врешті змінилась і мельодика, з клясично-непорочної, романтично-сентиментальної, неоромантично-патетичної і врешті: екстатичної передвоєнного періоду, вона стала більше скондензованою, цупкішою, більше льоґічною, ніж чуттєвою. Чи ці зміни є більше тривкі, чи менше, чи може вічні? Побачимо. Рисою кожного правдивого мистецтва є передовсім його живучість, життєлатність. Отже й нинішні його досягнення змінятся і незабаром стануть перестарілими. Але все воно залишається: одним кроком, зробленим на шляху шукання краси, одним ступнем сходів, що ведуть до Невідомого

—o—

світи" по селах. І при Кружках Українського Педагогічного Т-ва. Подає вона перша думку засновувати по селах і містах **дитячі садки-захоронки**, які повинні бути твердинями, що хоронять нашу дітвору перед винародовленням і виховують їх на свідомих громадян; далі засновувати по селах **курси куховарства, домашнього господарства, домашнього промислу, крамниць, ведених сільськими жінками і ін.**

У своїх програмових статтях звертає теж Кобринська увагу наших жіночих товариств на переведення організації **українських робітниць**, на заснованим „Союзу українських робітниць", при чому подає подрібний плян праці такого Союзу, що мав би занятися вишукуванням праці для робітниць, їх фаховою освітою, допомогою на випадок безробіття, засновуванням ремісничих бурс та інші. Кобринська жадає повної економічної незалежности жінки, бо тільки економічно незалежна жінка може стати справжньою громадянкою, свідомою своїх прав і обовязків. Домагається вона доступу для жінок до всіх професійних шкіл і до професій, доступних у той час тільки для мущин.

І вже на першім жіночім вічу в Стрию в 1891 р. висилає наше жіноцтво першу петицію до сойму з домаганням допустити жінки до **всіх фахових промислових шкіл.** На другім вічу, скликанім Кобринською у Львові в 1892 р. висилає наше жіноцтво знов петицію до сойму й австрійського парляменту, щоб допустити жінки до університетських студій.

В кілька літ після заснування першого українського жіночого товариства в Станиславові — починає наше жіноцтво в Галичині засновувати цілий ряд жіночих організацій. І так в 1893 р. повстає у Львові **„Клюб Русинок"** і **„Жіночий Кружок"** у Коломиї. В 1894. „Клюб Русинок"у Львові засновує торговельно-промислове Т-во **„Труд"**, якого метою було поширювати і підтримувати власний промисл. Згодом повстає „Українське Жіноче Т-во" в Перемишлі, „Жіночий Кружок" при У. П. Т. в Тернополі і „Жіноче **Товариство"** в Городенці. В 1901 р. повстає у Львові „Кружок Українських Дівчат" і подібний у 1903 р. в Чернівцях. В 1903 р. повстає Т-во „Жіноча Громада" в Бережанах і Рогатині.

Усі ці товариства тільки частинно прийняли програму праці начеркнену великим борцем жіночого руху Наталією Кобринською, бо ідеї ці були за нові і для загалу нашого жіноцтва незрозумілі.

І коли глянемо нині з перспективи 50 років — побачимо, що всі ідеї кинені Кобринською живі і актуальні, що не поминула вона ніодної ділянки праці, яку ведуть нині наші жіночі організації. І можна сміло сказати, що не тільки нічого нового не створили досі наші жіночі організації та щойно в останньому двацятиліттю почали переводити в життя програму праці, начеркнену Кобринською.

Тому конгрес українського жіноцтва, що має відбутися літом 1934 р. в Станиславові — буде не тільки святом 50-ліття заснування першого українського товариства в Галичині, — але також святом віддання пошани всього українського жіноцтва **Наталії Кобринській**, як творцеві зорганізованого українського жіночого руху і піонірові українського фемінізму.

Цей конгрес, що гуртуватиме не тільки всі наші жіночі організації, але і всі кляси нашого жіноцтва, повинен стати і дороговказом нашого теперішнього жіночого руху, але повинен внести нові творчі ідеї в наше суспільне життя і допомогти нашому жіноцтву у позитивній праці.

Блянка Баранова.

А. Пясецький А. С.

КРАКІВ

Замовлення приймає Народня Торговля, Львів.

Вбили президента південно-африканського парляменту.

Як повідомляють з Погаенсбурга, нововибраного президента південно-африканського парляменту свящ. Гатінга вбив невідомий напасник. В корчах коло дороги знайшли авто, а в ньому Гатінга, вбитого 5 стрілами. Біля нього лежав тяжко ранений його товариш. Був це напад із засідки з політичним підкладом.

—o—

Ван дер Люббе стратили.

ЛЯЙПЦІГ, 10. І .ПАТ. Президент республики Гінденбург не скористав з права ласки супроти голяндця Ван дер Любе, засудженого на смерть за підпал Райхстагу і тому сьогодні в год. 7.30 вранці смертний присуд виконано.

—o—

З московської преси.

Єдиний московський протиукраїнський фронт.

Загострення боротьби з українським національним рухом червоних московських шовіністів — комуністичних єдино-неділимців, викликало відгук у таборі московської реакційної еміграції. Так останнє число емігрантського часопису „Знамя Россіи" присвятило аж дві статті українській проблемі. Одна, що належить якомусь малоросові, приходить до висновку, що після упадку більшовизму небезпечного вибуху „південно-русского" сепаратизму чекати не приходиться, бо український сепаратизм не має жадного успіху на совітській території.

Москаль С. Маслов з оптимістичною прогнозою малороса не погоджується: за минулих пятнацять літ кинено, мовляв, багато шкідливого насіння й воно мусить зійти. Що врешті решт підо до „русского єдінства" С. Маслов не має жадного сумніву, але вважає необхідною передумовою для завершення цього „єдінства", щоби Московщина відмовилась від свого старого централізму й перетворилася в справді федеративну державу, а не псевдофедеративну, якою є СРСР.

Для нас найцікавішою є думка московського націоналіста, москаля С. Маслова. Писанина наших ренегатів нам відома, що має завжди одне і той-же прицвіх: не було, нема й бути не може, тому голосу малороса нам не доводиться брати під увагу. У цій справі забирає також голос і орган московської реакції „Возрожденіе". Згадуючи про статті в „Знамя Россіи", „Возрожденіе" в ч. 3125. пише: „Як бачимо, то в питанні про те, чи прийдеться Росії, що тепер почала відроджуватися (чи не в звязку з приєднанням Постишева? — прим. М. О.), вести боротьбу з „южнорусскими „сепаратистами, нема єдиномірности навіть у рямцях одного й тогож друкованого органу. Це тільки зрозуміло тому, що вирішення, що зробить у цьому питанні історія, належить в значній мірі від невідомої зараз величини спрагнення відновлення до „української ідеї" людей, які моряться в відновлення Росії під натиском більшовиків. Навіть денуцраїнізацію, що її переводить тепер більшовики, та що нею дехто спекулюється у „Возрожденіі", може бути з цього погляду різно вияснювана: або як ствердження того, що більшовики примушені йти на уступки населенню, що обтяжене накиненою йому штучною мовою, або як симптом успіхів українства, що застрашує більшовицьких централізаторів. Але вирішення питання — буде чи не буде боротьба, залежить ще в більшій мірі від шляхів, якими завершиться відродження Росії. Коли воно розпічнеться з центрального перевороту, то шанси сепаратизму будуть багато менші, ніж у випадку, коли звільнення Росії піде від „окраїн" до центру.

Залежність дальшої долі Росії від способів її звільнення не дозволяє вважати досить обгрунтованою думку С. Маслова про майбутню федерацію. Коли справа розпічнеться в центрального перевороту, або коли єдність Росії по тимчасовому розпаді, відтвориться шляхом збройної боротьби, то ймовірна перемога централізму, тоді як при злучуванні єдиної Росії через змову поступово звільнених частин, більше шансів буде за федеративне вирішення.

Українська проблема, таким чином, цілком лежить у будуччині. Від декларацій та постанов, що зараз були би приняті за кордоном, це майбутнє не залежить.

І коли приходиться подумати над нею „русской" еміграції включаючи „несвідомих українців", що всі є свідомими русскими людьми, то головним чином тому, що чинні за кордоном українські сепаратисти намагаються перетворити проблему в міжнародню, вирішивши справу у свою користь до відновлення Росії. Поставленій так агітації „русская" еміграція мусить давати відсіч і буде це робити, як робила до цього часу". (Підкреслення наше. М. О.).

Щирі слова! Вони є висловом думки цілого московського громадянства, незалежно від політично-партійного напрямку, починаючи від комуністів, а кінчаючи монархістами. Лише монархісти мають мужність отверто й щиро висловити те, що вони думають і роблять, але їх одноумці в СРСР, що закрашені на червоно, зовсім інакше говорять, а інакше роблять. Постишев цього отверто не говорить, але робить те, про що говорять монархісти. І тому не дивно, що після дикого танцю червоного московського шовіністичного націоналізму на Україні, монархістичний часопис вже заговорив про „Росію, що відроджується", а яку розпочали відроджувати ніхто інший, як Постишев та Затовський. Ця кампанія веде боротьбу єдиним фронтом з монархістами проти „українських сепаратистів, що намагаються українську проблему зробити міжнародньою" — московські більшовики з червоними малоросами на Україні, а московські монархісти з чорними малоросами за кордоном. А це мусить викликати реакцію в українському громадянстві, що приневолене буде нарешті, в противагу цьому єдиному національному московському фронтові утворити й собі єдиний фронт національної оборони. Над цим наші відповідальні політично-громадські чинники мусять нарешті подумати.

М. О.

Табор для безробітних.

НЮ ЙОРК, 18. грудня. (Вл. кор.). Перші бараки для переходових безробітних будуть отворені в Словтсбургу під Ню Йорком заходами Федерал Рівіл Адміністрейшен. Там дістане приміщення біля 400 людей. Мусять це бути безженні мущини, які ще не перебули в стейті цілого року і находяться лише часово без помочі. Їх будуть забирати з муніципального приюту для безробітних і вивозити до бараків. Там дістануть спання, харч і робітничу одіж, але під умовиною, що будуть працювати 6 год. денно, а пять днів тижнево з міжстейтовім Палісейд Парку. Решту часу вони будуть могти зуживати для себе.

Російська „водка" в Америці.

НЮ ЙОРК, 18. грудня. (Вл. кор.). Олександер Павловський, давніший салдат у царській службі, що після прибуття до Америки став пільотом на службі Злучених Держав, закладає в Джерзи Сити свою горальню для виробу російської „водки". Каже, що її будуть пити москалі й поляки з цілої околиці. Він уже винаймив старий будинок для цієї цілі. Очевидно, що газети зробили важну новинку з тієї новости, бо само слово „водка" є чимсь незвичайним в Америці.

Нове втілення Будди.

ЛЬОНДОН, 10. І. ПАТ. Духовенство в Тибеті рішило, що наслідником Даляй-Лями, який помер недавно, буде дитина, уроджена точно в тій самій хвилині, коли наступила смерть Даляй-Лями. Тибетанські духовні вірять, що дух покійного вступив у тіло новонародженої дитини, яка тим способом стається 14-им з черги втіленням Будди. Підчас малолітности нового Даляй-Лями, краєм буде правити регент, якого вибере збір духовних.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

З перемиської землі.

Поглиблення єдности і консолідації національних сил у Перемишлі.

Ми вже повідомляли, що дня 24. листопада 1933 р. все зорганізоване українське громадянство Перемишля поєдналося з перемиським владикою Кир Йосафатом і взяло активну участь через делегатів установ у святкуванні іменин свого владики. Самого владики тоді в Перемишлі не було і тому всі побажання зложили на руки о. канцлера М. Грицелика. Зате в навечерії Різдва Христового явилась у владичій палаті делегація громадських установ, яка зложила владиці побажання з нагоди Різдва і Нового Року. Від делегації промовив до владики **д-р М. Рибак.** У своїй промові підкреслив він велику вагу цього єднання в теперішні важкі для нашого народу часи. „Нехай вефлеємська зірка — казав промовець — своїми золотими проміннями огріє нас усіх і заохотить до єдности, солідарности і витревалости".

Владика Преосв. **Кир Йосафат** подякував делегації за побажання та висловив надію, що вся громадська праця на всіх ділянках церковного і національного життя буде вінчатися успіхом при належному розумінні громадянства своїх обовязків супроти церкви і народу.

По тім вивязалася в палаті щира, сердечна гутірка, якою й закінчилося свято.

—o—

По широкому світі.

— У віденських політичних колах викликала велике занепокоєння кореспонденція в „Морнінг Пост", що відкриває пляни гітлерівського перевороту в Австрії. На основі тієї кореспонденції в березні ц. р. треба надіятися упадку уряду Дольфуса, після чого до влади прийдуть гітлерівці.

— В Празі відбулося 9. ц. м. перше засідання господарської ради Малої Антанти під проводом мін. Бенеша.

— Фінляндський уряд заборонив привозити ріжні німецькі товари, головно харчеві, текстильні, музичні, ровери і т. п.

— Італійський державний секретар закордонних справ Сувіен приїде на кілька днів до Відня.

— До Льондону приїхав грецький міністр закордонних справ Максімос.

— Мусоліні приняв на послуханні французького амбасадора в Римі де Шамбрена.

— Німецький міністер внутрішніх справ заборонив адоптувати діти між стороною арійською і неврійською.

— Карний суд у Десав присудив примусову кастрацію двох винуватців, засуджених за сексуальний злочин.

— В берлінському процесі проти 53 комуністів, що напали на ґрупу штурмовиків і вбили дві особи, прокуратор зажадав кари 252 роки вязниці.

— Ольденбурський уряд заповів, що на будуче інтернуватиме в концентраційних таборах платників, що отягаються з плаченням доходового податку.

— В баварській місцевости арештовано пароха Штольца за підбурюючу проповідь, виголошену в часі свята Трьох Королів.

— Маґістрат міста Ляйпціґу спрятав табличі з написом: вулиця ім. князя Йосифа Понятовського.

Купець перевірює гроші

перевір і Ти марку жарівки, яку купуєш. Лише світової слави марка дає ґарантію мінімального зужиття струї та великої видатности світла — отже домагайся лише — жарівок

TUNGSRAM

З нових придбань Музею Визвольної Боротьби України в Празі.

Не дивлячись на те, що головна увага Управи Музею спрямована на дальше переведення збірки для будівлі власного приміщення, все-таки приплив нових матеріялів ішов, як і звичайно, доволі інтенсивно. Особливо цінні набутки має відділ військовий, до якого Українська Господарська Академія в Подєбрадах передала портрет старшини української армії інж. С. Косара, роботи генерала І. Омеляновича-Павленка, друкарську машину („Бостон") 6-ої Стрілецької дивізії, та деякі інші цінности. Інтересні та високої мистецької вартости набутки поробив Музей і в ділянці скульптури та графіки. Так, з Подєбрад прийшли монументальні памятникового характеру скульптури Стовбуненка, статуї та бюсти, між іншими Шевченка, Мазепи та Підкови; з Берліна одержані нові українські графічні праці, передовсім високої мистецької вартости роботи проф. Василя Масютина, та зразки книжкової ґрафіки з Радянської України. Не бракувало Музеєві також інтересних надбань архівного характеру, між якими перше місце займають матеріяли до пацифікації 1930 р. в Галичині та кілька комплетів рідких періодиків зпоміж видань 1916—1920 рр. Далі треба ще згадати кілька документів до історії Української Реальної Реформованої Ґімназії в Чехословаччині та бібліотеку покійного директора цеї ґімназії Івана Кобизського, передані дружиною покійного. У бібліотеці находяться рідкі видання, головно з історії літератури, що показують, з якою любовю та з яким знанням справи підбирались ці книжки.

Збіркова акція на Український Дім у Празі провадиться далі. Перед веде і далі українська еміґрація в Чехословаччині, серед якої збірка переводиться з правдивим підйомом. Дуже жертвенно ставляться до збірки і українці в Румунії, передовсім на Буковині.

М. А.

Сотні осіб відійшло від каси — без білетів — на прапремієрі

Івара Крюґера Юрія Тепи у Театрі Великім.

Вибори до міських рад.

ВИБОРИ В ЗОЛОЧЕВІ.

Зараз по проголошенні виборів до ради м. Золочева українське громадянство Золочева завязало виборчий комітет з о. шамбеляном Юриком як головою. Негайно приступлено до приготовлення цілої акції.

Місто поділили на такі виборчі округи, що на 5 округ тільки в одній мали українці релятивну більшість; інші 4 округи викроєно так що українці не могли мати в них навіть теоретичної можливости вибрати ва радного хочби одного кандидата. З уваги на те комітет рішив виставляти листи тільки в 2 округах. Згідно з постановою Центрального Комітету УНДО виборчий комітет не входив у ніякі пертрактації з чужонаціональними ґрупами, дарма, що влада жертвувала українцям 2 мандати в міській раді (на всіх 24) та одного лавника. Поляки і жиди створили один проурядовий виборчий бльок. Тому, що український виборчий комітет не зголошував лист в округах 1, 4. і 5., а зголошену в 2. окрузі листу уневажнено, — вибори відбулися тільки в 3-ій окрузі.

Український комітет уладив 2 передвиборчі віча в місті, а одно на передмісті, на котрих виголошено реферати про виборчий закон, значіння виборів і т. д. На вічах було велике зацікавлення і фреквенція громадянства міста Золочева, головно міщанства.

Головна виборча комісія намагалася уневажнити нашу листу навіть у цій одинокій окрузі з ріжних формальних причин, між іншим з тої що один кандидат фіґурував у списку виборців під іменем Марія замість Маріян. Всіх виборців, що підписали листу кандидатів, викликали до виборчої комісії, там відбувалися дивні іспити, доходження, переконування і т. д.

Але вершком махінацій був сам день виборів. Фреквенція українських виборців була 100 відс. і всі голосували на наших чолових кандидатів, так, що наш муж довіря зачислив 700 віддавних українських голосів на загальне число приблизно 1200 голосів всіх 3 народностей в цій окрузі. Одначе по замкненні голосування і перед приступленням до отворення урни предсідник виборчої комісії усунув силою при допомозі поліції мужа довіря української листи зі салі, квестіонуючи автентичність підпису повновласника листи на його делеґації, хоча делеґація і підпис були для комісії вистарчаючі й автентичні від години 9 рано до 7 веч. Колиж по 20 хвилинах наш муж довіря повернув на салю враз із повновласником листи, приняли їх обох дуже чемно, перепрошуючи за „помилкове" усунення мужа довіря зі салі. Одначе показалося, що в міжчасі урну вже отворено і число голосів обчислено. Комісія ствердила 1470 віддавних голосів, коли дійсно віддало голос приблизно 1200 виборців. На диво, всі картки, найдені в урні, були зовсім чисті, непімняті, неначе щойно віддані з друкар-

Новий український літературний журнал.

„НАЗУСТРІЧ", двотижневик. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Число 1. Львів, 1. I. 1934.

Новий рік зазначився в українському культурному житті появою нового періодику, більш-менше по зразку „Вядомосьці Літерацких". Словом — тип журналу у нас ще незнаний, цікавий і потрібний.

Зовнішний вигляд того журналу, під оглядом ґрафічним і технічним, надзвичайно гарний: формат, папір, багацтво кліш, ріжнородний шрифт — все це без закиду. Гірше зі змістом, та найгірше з розкладом матеріялу. „Література, мистецтво, культура й громадське життя" — ось що заповідає підзаголовок журналу. Велика, широка й багата програма. Маємо враження, що перше число „Назустріч" було складане надто поквапно та з деяким легковаженням тієї програми, дарма, що передова стаття Михайла Рудницького про „Пляни" передбачує труднощі, які вона ставить перед редакцією. Найбільше вражає, що в літературному журналі найбільше покривджена література: покищо не бачимо нових творів. Передовсім поети, що роками мовчали Карпанський і Чарнецький дають зовсім не нові (як на нинішні вимоги) вірші. Жаль, що Чарнецький, що роками зживався з нашим театром, не дав якого цікавого спомину про Станюка. Оцінка збірки поезій Гординського шабльонова. Взагалі нема рецензій на цілу низку книжок, що появились за останні місяці. Вже краще відношення слідне до чужинецької літератури, хоч і тут дуже нерівномірне трактування тематики: обидва нариси присвячені російським письменникам (Бунінові і Турґеневу), а нпр. про смерть Стефана Ґеорґе ні слова.

Зате перевантажений журнал мистецькими речами, які зрештою вдостоїлися окремих мистецьких монографій (Архипенко, Глущенко) або були всесторонньо насвітлені в щоденній пресі (виставка АНУМ).

Багато присвячено місця першій літературній нагороді: цікаве інтерв'ю з проф. В. Сімовичем і гарна ґалерія всіх членів жюрі (слід лише побажати, щоби „Назустріч" вистерігалося яскравої адорації власних співробітників, як нпр. при описі історії розписання літературної нагороди). Цікава сатирична рубрика „Летіло 40 сорок".

Наука і громадське життя зовсім у журналі не заступлені.

Можливо, що те перше число „Назустріч" стане перестороною для чергових, які будуть — кращі.

АРХИТВІР АНҐЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.

ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.

Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

ні, не було ніодної картки писаної почерком, хоч певним є, що кільканадцять наших виборців віддало ручно писані картки. На картках ваної лісти було назвище чоловіка кандидата д-ра Вана багато разів перечеркнене ідентичним почерком звичайного олівця. В сумі зачислено тільки 341 голосів, поданих на українську лісту, при тому картки на подвійної лісти йшли цілими серіями, що підписаст чергою. Вислід був такий, що українцям припали і мандат, замість належних 3—4, і то кандидатові, що стояв на другому місці.

Цілий цей образ вкачує на те, як ці вибори у нас переведено. Тому український комітет зладив протест, домагаючись уневажнення виборів. У протесті наведено всі зловживання подрібно.

—o—

Закордонна політика Латвії.

РІГА, 10. I. ПАТ. Міністр закордонних справ Пальміс виголосив через радіо вкеноче про закордонну політику Латвії. Зверлаючи про мирові напрями Латвії, підкреслив свою, що лучить Латвію з Естонією, опісля обговорив трактат із Литовою, який мусить бути заповнений реальним змістом. Із Фінляндією нав'язано нові звязки м. р. Минулий рік приніс ґасталі значний поступ у співпраці балтійських держав і консолідацію. Тепер міністр поїде до Стокгольму. Взаємини з Польщею добрі та приязні, а найближчим завданням буде полагода господарських справ. У відношенні до СРСР м. р. не зазначився ніяким політичним порозумінням. Господарські взаємини з СРСР укладалися для Латвії покорисно та під кінець року заключено новий торговельний трактат, який не має вже т. зв. російської клявзулі, а має клявзулю найбільшого упривілеєння. Обі держави відносяться до себе з довірям. У взаєминах із Німеччиною Латвія бажає точно придержуватися трактатових зобовязань і затіснити приязні звязки. Безпека на сх. Балтику залежить від сили Ліги Націй. Латвія прихильничка такої реформи, що скріпила би авторитет женевської установи.

Заява.

Ми дістали таку заяву до поміщення:

Будучи евангеликами та переконавшися про крутійства українських евангелицьких пасторів, через яких ми були вже в ріжних евангелицьких церквах, заявляємо, що

зриваємо отсим всякі звязки з евангелизмом

та що з нинішнім днем вертаємо до нашої прадідної греко-католицької віри.

Гаврилівка, дня 2. січня 1934.

1. Михайло Гавкалюк с. Федора, 2. Катерина Гавкалюк, 3. Михайло Гавкалюк, 4. Олена Гавкалюк, 5. Гараздюк Юрко с. Дмитра, 6. Гараздюк Олена з Гринів, 7. Гараздюк Олекса, 8. Гараздюк Гафія, 9. Гараздюк Марія, 10. Анна Іванців, 11. Євдокія Іванців, 12. Пилипяк Олекса с. Василя, 13. Текля Пилипяк, 14. Ванда Пилипяк, 15. Розалія Пилипяк, 16. Стефанія Пилипяк, 17. Мазур Олекса с. Семена, 18. Мазур Анна тепер Конюк, 19. Мазур Микола, 20. Шміголь Микола Матія, 21. Шміголь Марія, 22. Наняк Михайло Василя, 23. Наняк Параска, 24. Наняк Євдокія, 25. Іван Мельняк Петра, 26. Цюпер Василь Дмитра, 27. Марія 1. слюбу Андрейчук, 2. слюбу Цюпер, 28. Федор Семенів с. Юрка, 29. Анна Семенів, 30. Параска Семенів, 31. Дмитро Семенів, 32. Анна Лютак, 33. Бойко Федір Михайла, 34. Бойко Анна, 35. Андрейчук Дмитро Михайла, 36. Василь Бойко Василя, 37. Бойко Анна, 38. Бойко Михайло, 39. Бойко Василь, 40. Бойко Микола, 41. Дмитро Мазур, 42. Параска Мазур, 43. Мазур Анна, 44. Семанюк Євдокія, 45. Семанюк Василь, 46. Собульовська Євдокія, 47. СобульовськаКатерина, 48. Собульовська Параска, 49. Іванишин Стефан, 50. Гавкалюк Дмитро, 51. Гавкалюк Анна, 52. Гавкалюк Анна д. Дмитра, 53. Григір Конюк, 54. Іван Приймак Юрка, 55. Пилипяк Михайло Михайла, 56. Пилипяк Анна з Одокія, 57. Пилипяк Марія, 58. Пилипяк Іван, 59. Пилипяк Анна з Ткачів, 60 Пилипяк Іван с. Михайла, 61. Пилипяк Петро, 62. Пилипяк Катерина, 63. Пилипяк Василь Михайла, 64. Пилипяк Марія з Одокія, 65. Пилипяк Василь, 66. Пилипяк Анна, 67. Собольовський Іван, 68. Собольовська Анна з Гавкалюків, 69. Собольовська Параска, 70. Собольовський Микола, 71. Собольовський Михайло, 72. Оробець Гаврило, 73. Оробець Євдокія, 74. Оробець Анна, 75. Оробець Олекса Василя, 76. Оробець Марія з Андрусишинів, 77. Оробець Анна, 78. Микулин Юрко Онуфрія, 79. Микулин Параска, 80. Олійник Данило Дмитра, 81. Олійник Марія з Семенів, 82. Олійник Юрко, 83. Олійник Анна, 84. Гавкалюк Юрко Івана, 85. Красецький Федір Федора, 86. Красавецька Катерина, 87. Іван Коваль, 88. Гафія Коваль, 89. Юрко Василишин.

*

Порівнавши підписи на повищій декларації повороту з евангелизму до гр.-кат. Церкви, внесеній до пов. староства в Надвірній зі списом зареєстрованих урядово евангеликів, стверджую, що всі бувші евангелики в Гаврилівці за виїмком 5-ох, що в міжчасі померли, вернулись до гр.-кат. Церкви.

Василь Чеовінський

Як відбулося страчення Ван дер Любе.

ЛЯЙПЦІҐ, 10. I. ПАТ. Вчора пізним вечором повідомили Ван дер Любе, що президент Гінденбург відмовився помилувати його. Засуджений вислухав цього з такою самою рівнодушністю, яка була його прикметою підчас усього процесу. На запит, чи бажає релігійної потіхи, Любе не відповів ні словом.

Нині вранці збудили його в год. 6., обголили, а опісля завели на тюремне подвіря. При екзекуції був присутній державний надпрокуратор Вернер предсідник трибуналу Бінґер, три судді найвищого суду та представники преси. При відчитуванні сентенції присуду Ван дер Любе не виявляв ніякого схвилювання. Коли його спитали, чи хоче дати якісь вияснення, похилив голову та безвільно пішов за катом на шафот. Присутній при цьому священик відмовив молитви. Екзекуція тревала 30 секунд. Переведені вчора вечором лікарські оглядини виказали, що Ван дер Любе умово здоров.

ЕВАКУАЦІЯ ПЕРЕД ЧЕРВОНОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ.

ШАНГАЙ, 10. I. ПАТ. 19-та армія евакуувала Амой, яке найшлося перед небезпекою окупації червоними військами. Та нині рано висадили на сушу моряків, які мають заняти місто. В Амой є чимало чужинців.

—o—

СВЯТОЧНІ І НОВОРІЧНІ ПОБАЖАННЯ.

„Христос раждається" та щасливого Нового Року бажає Рідні. Приятелям і Знайомим — *о. Омелян Горчинський і Рідня. Львів.*

Нашим Кооперативам і усім Прихильникам Школам щирі побажання з нової домівки піле *Українська Торговельна Школа у Львові, вул. Хшановської 9.*

Всім знайомим щасливого Нового Року *Інж. Назар Гнатюк з родиною, Прага.*

Всім Вп. Товаришам з Укр. Січ. Стрільців, Вп. П-ву Меценас, Волод. Гіліцівським, о. К. Гасько-ві в Ярославі та Вп. П-ву інж. Ант. Ліськевичам у Львові оцією дорогою складаю щиросердечні святочні та новорічні побажання. — *Бельсько. Іван Мельник.*

Веселих Свят і щасливого Нового Року бажають Рідні і знайомим *Неоніла і д-р Михайло Терлецькі з рідною, Львів.*

—o—

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 (1-10)

— **Папучі — пантофлі** — берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Вроновська). 22/33 1-10

— **А. Н. У. М. Асоціяція Незалежних Українських Мистців подарувало на добродійні цілі чотири образи,** а то мистців: Музикової, Ковжуна, Осінчука й Гординського, за що сердечно дякує **д-р Степан Федак.**

— **Українцям в Люблині й околиці до відома.** Співана Служба Божа гр.-кат. обряду відправиться в Люблині в церкві св. Йосафата, вул. Зелена, в неділю 14. січня ц. р. в год. 12. вполудне. На будуче наші богослуження будуть відправлятися в міру спроможности в першу неділю кожного місяця.

— **На карти Рідної Школи, звільняючі від алькогольних напитків з нагоди Різдва Христового,** зложили отсі Вп. громадяни(ки) в зол.: зі **Львова:** по 5: пос. Великанович Дм. і Мельник Михайло; з **Калуша:** по 2 зол.: Бачинський Адам, д-р Сохацький Іван, д-р Дозорський Ярослав, д-р Коритовський Тарас, д-р Воробець Михайло, Стронціцький Михайло, дир. Курдидик Онуфрій, о. Тисовський Володимир, Бариш Тимотей, дир. Мигович Петро, Загаєвич Степан, Мосора Мирон, Рубчак Андрій, Пігуляк Ізидор, Чорпітова Степанія, Рубчак Марія, Троць Кость, Тарановський Михайло; зі **Сянока:** по 2 зол.: Голейко Іван, Політило Теодор, д-р Каранович Володимир, Флюнт Іван, Белей Іван, д-р Бажалук Микола, д-р Коковський Франц, Шулякевич Вол., Хлопік Мих., д-р Ванчицький Степан, Чайківський Вол., о. Константинович Омелян, Цар Михайло; 1 зол.: о. Венгринович Степан. — Хто черговий?

— **Музей Визвольної Боротьби України.** Фотографічні колекції Музею мають дуже багатий і ріжноманітний матеріял та безнастанно збільшуються. Основу їх творять численні альбоми фотографій з життя українського війська (зі світової та визвольної війни), а також з життя академічного і громадсько-політичного, головно на еміграції. У своїх фотографічних колекціях Музей збирає все, що вяжеться з українським життям: світлини й негативи окремих осіб, груп, засідань, академій, мистецьких творів, будівель, памятників, плянів, документів і т. д. Жертводавців просять додавати до світлин описи сфотографованих річей. За останній рік фотографічні колекції Музею дуже поповнилися, особливо завдяки пожертвам львівського фотографа Л. Янушевича. Цінним придбанням є серія фотографій з пацифікації в Галичині 1930 р., одержана від Редакції часопису „Розбудова Нації" та від д-ра В. Кушніра. Окремо комплетується дипльоматичний відділ цієї колекції (фотографії дипльоматичних діячів, місій, конференцій і т. д.).

Важний лише до 15-го січня. 1934 року

Бон

на

безплатний

флякон знаменитої кольонської води і на 4 славні ножики до голення „SALFERS"

при закупні 5 ножиків „Сальферс" по 20 сот. шт

Перфумерії С. ФЕДЕРА

Сикстуська 7, або Коперника 15 а.

5/27 1—3 УВАГА: Лише за зворотом бону.

— **Хто виграв на льотерії?** В третім дні тягнення IV. кл. 28 державної льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 66803. 5.000 зол. на ч. 21287, 47492, 105903, 109374. 5.000 зол. на ч. 12712. 21791. 61906, 72350, 99401, 120470, 151358. 2.000 зол. на ч. 20512, 30496, 39934, 48754 49814, 64529, 65152, 71593, 83212, 84195, 80607, 89529, 111057, 111402, 118810, 131583, 141710, 154288, 157555. 2.000 зол. на ч. 16424, 28423, 36142, 53868, 61228, 63621, 63963, 68291, 108715, 112027, 114271, 115437, 128995, 136472, 146509, 152480. 157659, 163214, 164646. 1.000 зол. на ч. 7854, 8325, 8451, 9629, 10803, 221313, 25072, 25127, 26721, 37710, 39748, 46129, 57460, 63036, 64568, 71079, 89481, 94759, 94931, 97936, 98163, 1120182, 112598, 120810, 130036, 130858, 153013, 155457. 1.000 зол. на ч. 6870, 14365, 22654, 22699, 34195, 37617, 39710, 41229, 45517, 48100, 49324, 50951, 55103, 64202, 66452. 76208, 77036, 83913, 85247, 92771, 93981, 94847, 95652, 107180, 111113, 114592, 117476, 122100, 130005, 134496, 152212, 153698, 169688, 169767, 169985.

— **Легкий спосіб дістати пиво.** До магазину бровару „Окоцім" при вул. Татарській у Львові заїхав возом якийсь ошуканець і взяв 10 бочок ясного пива і 80 фляшок темного пива загальної вартости 520 зол. Пиво взяв на основі сфальшованого замовлення, на якім була печатка маґістрату м. Львова. Замовлення було призначене для Католицького Дому, однак тут сказали, що по пиво не посилали нікого. За спритним ошуканцем глядає поліція.

— **Арештування.** Польські джерела повідомляють, що львівська поліція веде слідство в справі нападу біля Преображенської церкви на Степана Гриневича. Коли люди виходили з церкви, кількох молодих людей кинулося на Гриневича та зі словами „Бий конфідента!" побили його. Два поліційні аґенти арештували при тому Мир. Білика, прив. службовця, Евгена Кошка, робітника, Романа Беркача, студ. унів., Романа Сливку, вбсольв. філ. та Яр. Никитовича, гарбаря.

— **Вбитий поліцаєм.** Дня 5. I. ц. р. застрілив комендант поліції в Ляцькім Вел. пов. Золочів 21-літнього хлопця Степана Жмурка. Судової секції не було, убитого похоронено в суботу при великому здвизі народа і з дооколичних сіл. Грала орхестра з Ляцька і Вільшаниці. Покійний був ідейним хлопцем та одним з перших рухливих громадян в селі. Належав також до орхестри, яка в тому селі дуже гарно розвивається. Всі його любили, тому і його смерть викликала загальну жалобу. Судове слідство вияснить ближче причину цього страшного факту.

— **Загадочний злочин.** На Стефана Кота, що вертав саньми до дому, напав хтось коло Корсова пов. Броди і вдарив його кілька разів сокирою в голову, кладучи трупом на місці. Опісля душогуб завіз трупа на санях до недалекого ставу і втопив разом зі саньми і кіньми. За душогубом глядає поліція.

— **Бандитизм.** На подвіря Мартина Сороки у Вільці Пелкинській пов. Ярослав дісталися в ночі злодії. Тому що почав брехати ланцюховий пес, Сорока вийшов із хати і стрінувся з опришками, які стрілили до нього з кріса, ранячи в черево. Тяжко раненого відставлено до шпиталю в Ярославі, де він помер. Напасники й душогуби пропали без сліду.

— **Катастрофа з ґранатою.** В селі Михалевичах пов. Рудки добули діти з ріки Вишні ручну ґранату і спричинили експльозію, якої наслідки були страшні. 16-літнього Волод. Філя ранило в лице, груди і руки, його 6-літнього бра-

та Антона в груди й очи, а 11-літну сестру Розалію в ногу. Антона Філя відставили негайно до шпиталю в Рудках, де переведено операцію очей.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
92/48 ГАЛИЦЬКА 6.

— **Львівська хроніка.** З канцелярії Натана Клявзнера при вул. Шпитальній вкрадено мужеське футро вартости 2.000 зол. — При вул. Підзамче 21-літній Франц Померсбах стріляв до свого батька столяря, тому що не хотів давати йому грошей на гулянки. Поліція арештувала молодого Померсбаха. — На весіллі доньки Луки Старецького на Знесінні Стефан Кошулінський, капраль від артилерії, постріляв з револьвера в ногу 17-літну Станиславу Шукіл.

— **Краєва хроніка.** Біля залізничого двірця в Станиславові кинувся під потяг і згинув Франц Чарка, не могучи дати собі ради з довгами. — В Сколім згорів у ночі дім Б. Клігера, причому жертвою пожежі впав склеп Ерцмана і мешкання адв. д-ра Роля. Шкоду обчисляють на 70.000 зол. — На дорозі між Кальним та Емілівкою пов. Тернопіль замерз 25-літний Ян Юзвяк. — В Ольшині коло Корсова пов. Тернопіль убито Стефана Колоса. — Станиславівський суд засудив на два місяці Францішку Блягу (легку дівчину), за це, що в Хриплині на пляжі виступала зовсім наго. На питання суді, чому не надягла чого на себе, відповіла, що згубила медалі й відзнаки оборони Львова.

— **Лянцюх самогубств в обманницькій афері.** У Лодзі застрілився недавно інж. Ґерліч. Зателеґрафував до жінки, що перебувала в Закопанім, щоби негайно вертала до дому, колиж жінка на 2-ий день приїхала, найшла свого чоловіка мертвого у постелі, а біля нього револьвер. Щойно з його смертю виявилося, що Ґерліч займався вже яких 20 літ обманницькими промисловими спекуляціями на величезну мірку та заробляв і тратив міліони, заганяючи до могили цілий ряд своїх противників і співробітників. Ще перед війною, наслідком штучно викликаної знижки на біржі, закупив більшість акцій в акц. Т-ві „Боруха" з Зґержу, заснованім для експльоатації нововинайденого чорного барвника. Після того усунув з фабрики її основника, винахідника барвника, інж. Гордлічку; підчас розмови з Ґерлічем Гордлічек помер на атаку серця. За часів німецької окупації в б. Конґресівці „викупив" від німців ріжні електричні стації та перепродав їх — бельґійцям. Пустив в рух фальшиві акції при несвідомій помочі свого пасерба Козловського; довідавшись про це — Козловський застрілився. Продає свої ґрунта під електричну залізницю Варшава-Ґродзіск та намовляє заанґажувати туди свої капітали лодзького фінансіста і свого спільника Темпеля; коли підприємство показалося нежиттєве і дефіцитове — Темпель відібрав собі життя. Черговою його жертвою є директор електричного Т-ва „Сила і світло" інж. Ґайчак, якого власником є Ґерліч. Ґайчак застрілився, але залишив листи з ревеляціями про махінації свого шефа. Саме будучи на його похороні у Варшаві інж. Ґерліч довідався про істнування тих листів і побачив кінець своєї карієри: повернувши до Лодзі — пустив собі кулю в лоб. Польські часописи порівнюють розмах обманницьких операцій Ґерліча з аферою Івара Крюґера.

— **Ріжні вістки.** У віденській санаторії для умово хорих помер у 57 році життя Георг Ротшільд, брат барона Люіса, шефа віденського дому Ротшільдів. — На озері Штафельзе коло баварської місцевости Мурнар затонув самохід фільмового товариства Фокс, що мав на леді робити знимки з німецького олімпійського тренінґу. Шофер уратувався, вискочивши крізь вікно.

— **Чи новий засіб проти плямистого тифу?** Всеукраїнський Бактеріольоґічний Інститут Мечнікова у Харкові повідомляє, що його дослідникам удалось найти новий засіб проти плямистого тифу, що дав уже добрі наслідки.

— **Найбільший часопис у Радянському Союзі.** „Крестянская Газета", що виходить у Москві дійшла до накладу 3 міл. 300.000 примірників. Крім головної редакції у Москві має вона 45 мандрівних редакцій і 15.000 сільських дописувачів (селькорів). Часопис істнує 10 літ.

—**Катедрі св. Павла грозить руїна!** Як відомо, одною з найвеличавіших святинь на світі є катедра св. Павла в Льондоні. Цій катедрі грозить повна руїна: виявилося, що ледаи на 3 м. під фундаментами святині находиться підземне озеро, яке підплило туди вже після викінчення будови. Дуже точні досліди дали обрахунок, що на кожному загроженому квадратовому центиметрові спочиває тягар 2 і пів тони будівельного матеріялу. Головна небезпека в тому, що катедра находиться у серці Льондону, в якому вічно треба переводити всякі підземні інсталяції і де панує шалений рух, що днем і нічю потрясає мурами. В найближчому часі має вийти окремий державний закон про охорону катедри св. Павла, в якому м. ін. будуть заборонені всі підземні роботи в околиці катедри та в звязку з яким буде пересунена підземна залізниця.

— **Міжнародній турній шахістів** у Гастінгсі скінчився перемогою молодого чеха Фльора, що вигравав уже турнії в останніх двох роках. Світовий шаховий мистець Альохін займе з угорським шахістом Лілієнталем друге місце, хоч не програв ні разу, а зате пять разів ремісував.

— **Літак пропав у північній Канаді.** 20. грудня м. р. виїхав з Мусон, останньої на півночі канадійської залізничої стації, літак у напрямі Форту Ґаррісон. На літаку були чотири особи. Досі нема ніякої звістки про його долю.

— **Чи походження міліярдера Загарофа буде розяснене?** В одній французькій палаті у затишному кутку лежить від довшого часу недужий 80-кілька літній міжнародній міліярдер Безіль Загароф. Досі ніхто не знає з певністю його справжнього походження. Він дійшов до міліонів в Америці й Анґлії як доставець амуніції, має титул анґлійського „сера" й живе здебільша у Франції. У анґлійському суді у Мідльсекс зголосив претенсії до спадщини по ньому натуралізований анґлієць, жид з походження Хаім Захароф, який доказує документами, що він дійсний син Безіля — міліярдера. Б. Загароф уродився — доказує він — у 1849 р на Литві, звався Мендель Захар і оженився у 1869 р. у Вільконіжі з Хаєю Елькою Каролінською, потім оженився вдруге. Хаім Захароф твердить, що від 1911 писав до батька постійно, але не діставав відповідей. Він домагається аналізи крови, яка зможе устійнити, чи каже правду.

— **У підбігунових кригах.** Російське радіо повідомляє, що у пристані Полярная добилося радянське судно до норвеського пароплаву „Гавґланд", що в листопаді 1933 р. сів на мілину на західнім побережі від Мурманська. Люди з того пароплаву встигли тоді втекти. Рушити з місця пароплав було дуже важко з огляду на густу мряку і 40 ст. Цельзія. „Гавґланд" направляють у пристані Полярная.

— **Сполювали морського вужа.** Від довшого часу часописи розписуються про якусь невідому потвору, що появилася в озері в Шотляндії. Та тієї потвори досі не пощастило не то зловити, чи вполювати, а навіть відфотографувати. Зате на Сицилії пощастило вполювати якусь передпотову потвору. Побачив цю потвору селянин біля села Пантоно. Сімох стрільців вибралося після того в високих ґумових чоботях, бо околиця дуже багниста. Застрілили потвору, як спочивала після їди. Потвора ця, то дивне сотворіння досі невідоме: велитенський плазун, вкритий твердим панцирем із луски. До якої родини належить і відки взявся на Сицилії, невідомо. Цікаве, що ще 50 літ тому населення оповідало собі байки про потвори, звані „кольові", яких опис згоджується з виглядом упольованої тепер потвори.

— **Розвязали студентські комітети.** Ректори університетів у Дебрецині, Сеґеді та Фінфкірхені розвязали студентські комітети, які взивали студентів не записуватися на новий семестр, поки не візьмуть під увагу домагань академічної молоді.

— **Після операції — довкола світа.** Відомий начальник скавтів льорд Баден-Повель перейшов успішно операцію. В шпиталі остане з 6 тижнів, потім виберется в мандрівку довкола світа, хоч йому вже 77 літ.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Святочний день.

Цілий рік заходять до хати сірі будні. Один за одним, один за одним. Входять, сідають за стіл і заводять з вами балачку. Коби хоч раз про щось іншого, а то все про те саме: кріза, довги, податки, видатки і датки. Час до часу впаде слово про воєнні хмари, але без блиску в очах, без надії на повоєнну погоду. Навіть як усміхнуться коли до вас, то той усміх блідий, вимушений, без сердечного тепла.

Але ось заходить за ваше подвіря — святочний день...

Чуєте його ходу від воріт, чуєте як стає під вікном і торохкає в шибку.

— Чи можна зайти?

Радієте, що врешті буде з ким порозмовляти про щось відраднішого, що хтось розважить вас. Мерщій виганяєте непрошених гостей з хати і —

— Будь ласка, святочний дне, заходьте.

Входить. Веселе обличча, всміхнені очі. Обтручує з чобіт сніг, скидає кожух і сідає за стіл.

Ви присідаєтесь біля нього і припрошуєте:

— Може горівочки?! Домашньої роботи, овочева наливка. Може рибку?! Коропа, линця, смаженої, студженої, на жидівсько?!

Святочний день не дає себе довго просити. І цього і того і тамтого — покушає, спробує, а то й попоїсть.

Закусить тортом, цмокає язиком, обітре вуса, а ви цілі в слух перемінаєтесь. Як тепер піде розмова, точніше беручи, розповідь. Бо ви хочете тільки слухати, слухати й слухати.

Врешті святочний день відсапне і до вас:

— Як живете?

— Дякую. Як усі тягну біду і кінця не видно.

— Так, так! — зітхає святочний день. — Біда всіх присіла. А як ви з довгами?

— Як усі. В одним місці беру, в другім латаю.

— Так, так... І уявіть собі, що нема познаки на ліпше...

Тепер на відміну зітхаєте ви.

Розмова рветься, як злежала матерія.

Ви схиляєте голову, святочний день схиляє голову і в хаті тихо.

— Ну, бувайте здорові — каже гість. — Мушу ще бути в кількох місцях.

Прощаєте його ще більше радо, як витали.

Нехай собі йде, коли заховується так само, як будні!...

Галактіон Чіпка.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
з МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

— **„Пророцтва" мадам Сильвії.** Живе в Берліні „ясновидюча" суперниця париської мадам де Теб, мадам Сильвія. Вона то „випророкувала", що вбють арх. Франца Фердинанда і що наслідком того вибухне світова війна (так бодай вона нині впевняє!). Кілька днів тому перед запрошеними представниками преси виголосила вона „пророче експозе" на тему будучности світа. Її заповідь ще більш таємнича, ніж промови міністрів закорд. справ. Остання війна — казала вона — фальшиво називається світовою. Світова війна вибухне, але точного терміну сказати не можна: за рік — два — три. Почнеться історія в 1935 році війною між Совітами і Японією, при чому Совітам буде погано поводитись. Хвилі розбурханого океану докотяться аж до Німеччини, після чого— казала мадам Сильвія — „нічого не бачу". Словом — робити пророцтва не така велика штука.

— **Опера в Льондоні перед катастрофою.** Одному з найславніших у світі оперових театрів „Ковент Ґарден" у Льондоні грозить повний крах: і будинок валиться і дефіцит унеможливлює дальше ведення театру. Вістка про це схвилювала анґлійське громадянство, горде на „Ковент Ґарден", з яким рівнятися може хіба медіолянська „Ля Скаля", „Метрополітен Опера" в Нюйорку та державні опери в Берліні і Відні. Повстало окреме товариство, яке збирає фонди на перебудову театру і запевнення йому екзистенції. Власник ґрунту, на якому стоїть будинок театру, зрікся комірного, леді Кунард дала на ремонт величезну суму. Новим директором опери має стати славний диригент Тома Бічем, який вводить реформи, що всі опери мусять бути співані виключно по анґлійськи та без співучасти чужинецьких гостей.

—o—

З театру.

МОЛОДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР „ЗАГРАВА": *„ЗЕМЛЯ"*, інсценізація творів *В. Стефаника* (Саля Театру Ріжнородностей.)

Наш побутовий репертуар вимирає, новий інтеліґентський ще не народився. Ось одна з причин, чому режисери, не маючи зас, мусять інсценізувати новелі й повісти. Сміливa спроба з нарисами Стефаника випала вдатно, подекуди й майстерно. Авдиторія відчула на салі подих чистої поезії, почула голоси живих людей, не манекінів, що тиняються по ріжних наших патріотичних видовищах.

Режисер „Заграви" В. Блавацький вибрав для сцени 6 Стефаникових нарисів; готові діяльоґи в них стали текстом дії, рефлексії і ліриці автора вклав в уста пяти артистів, що стояли по боках завіси, наче грецький хор, або вполевий речитатив. Цей недраматичний текст розбив режисер на пять голосів (точніше: чотири), щоб той самий голос не робив декламації надто одноманітною. Прольоґ-декламація „Мого слова" не дає повного враження Стефаникової поезії: вона потребує таки великого артиста, що зумів би кожний образ і кожну зміну настрою передати іншим засобом, а головно індивідуально їх перетворити. А так мали ми тільки пересічну шкільну декламацію.

Щаслива думка переділити сцену надвоє оживляє одноманітний тон поетової меланхолії; декорації Боровика дозволяють очам спочити то на клаптику неба, то на кількох предметах сіль-

ської хати. Перші три картини „Вона-Земля", „Сини" та „Марія" роблять сильне враження своєю драматичною динамікою. Блавацький у „Синах" дає гарну креацію, — всі інші не варгують враження, дарма, що неодна фраза, неодин жест уже не селянські, інтеліґентщені, тим менше характеристичні для героїв Стефаникового світа.

Черга неодинокиx картин розкладена так, що після трагічних ідуть погідніші. „Злодій" це вже справжня драматична картина; „Побожна" — жива комічна сценка. Як мужики голяться, жартують і фільософують ночи, про це тільки Стефаник уміє оповісти так коротко і з таким меланхолійним гумором.

Інсценізація зроблена з повним пієтизмом для великого письменника таки надто по невільничому тримається тексту, коли до реалістичних картин додає „хорові" полспевки і так зайві. Ці ліричні місця необхідно перетворювати на саму акцію: лірика і драматична дія — два протилежні бігуни. Їх сполука часто кінчиться механічним приклеюванням нестійких частин. Те, що око читача над книжкою схоплює в кількох хвилинах, за сценї не може тягнись епічною ходою. Оклики захоплення і розпуки, прокльони і присяги мусять бути звязкі, наче слова телеґрами.

Назагал уся вистава зробила якнайкраще враження і не томила довжиною. Вона вийшлаб іще краще, якби всі ролі були обставлені більшими артистами. Сердюкова, Цієнкова, Паздрій були дуже добрі.

Публика зовсім непотрібно встала і простояла підчас пісні Шевченкового „Заповіту"; театр лишається театром. Виходило би, що коли на сцені актори клякають перед святими образами і моляться, публика теж повинна клякати.

Ж. Р.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 6. І. 1934 (Святий Вечір) умер у львівській лічниці **Стефан Кебуз**, проф. держ. гімн. в Бродах, б. проф. укр. прив. гімн. в Перемишлі та в Яворові. В році 1915 попав в російський полон. У рр. 1917—20 брав участь в наших визвольних змаганнях. Воєнні злидні і невідрадні сучасні відносини загнали його передчасно в молодому віці (38 літ) у могилу. В. П. П.

Спорт.

Україна-Гасмонеа.

Ґандікові змагання за мистецтво А. кляси, відбудуться в четвер 11/І в год. 7·30, при вул. Педчинській

Лещетарські змагання,

Дня 14 ц. м. відбудуться в Колонії перші лещатарські змагання за мистецтво Цокуття з перехідною нагородою в таких конкуренціях:

Біг на 16 км. для чоловіків,
Біг на 8 км. для сеніорів,
Біг на 3 км. для жінок.

Змагання починаються в год. 10. Старт в Оскресінцях. В день змагань збірка змагунів коло д-ра Ганьківського (вул. Нова 1) в год 9·30

Льосування відбудеться перед стартом. Числе змагунів треба подати найпізніше до 12 ц. м на адресу Петро Микитюк, „Маслосоюз", вул. Косцюшка. Позаміщевим змагунам запевнений нічліг.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 11. І. год. 7.30 веч. „Іван Крюгер"
Пятниця, 12. І. год. 7.30 веч. „Іван Крюгер".

Театр Ріжнородностей.

Середа, 10. І. год. 7.30 веч. „Фотель 47".
Пятниця, 12. І. год. 7.30 веч. „Фотель 47".

Кіна.

АДРІЯ: „Зунгу".
АПОЛЬО: „Пять хвилин перед шлюбом".
АТЛЯНТІК: „Ґраф Заров".
ВАНДА: „Конгоріля", „Вязень з Кавказу".
КАСІНО: „Обід в 8-ій".
КОЛИСЕЙ: „Прощання зі зброєю"; ревія „Карнавалове божевілля".
КОПЕРНИК: „Бунт молоді".
МАРУСЕНЬКА: „Бунт молоді"
МРАЖ: „Дика дівчина" (Клара Боу).
МУЗА: „Остання цариця".
ПАЛЯС: „Прокуратор Алісія Горн".
ПАН: „Ревізор" (Власта Буріян) і ревія.
ПАСАЖ: „Білий вожд", „Князеві любощі".
ХИМЕРА: „Божевільна ніч у Зоо".
СТИЛЕВЕ: „Мусиш бути моєю" та ревія „Шпиталь гумору.
УТІХА: „Арсен Ліпен" і ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 11. січня 1934.

Відень (517,2) 17.15 Солісти, 18.55 Арії з пісні, 22.00 Концерт; **Братислава** (279,3) 16.00 Концерт, 18.00 Чеські пісні; **Прага** (488,6) 22.25 Концерт творів Сметани; **Париж** (1725) 21.00 Камеральна музика; **Бордо** (430,4) 17.00, 20.00, 21.30 Спів; **Берлін** (419) 22.05 Веселий вечір; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 20.00 Німецько-шведський концерт; **Ляйпціґ** (389,6) 21.20 Весела оп. музика; **Мінхен** (533) 22.50 Концерт; **Бреслав** (325) 17.50 Вок. рецітель; **Букарешт** (394,2) 19.35 Опера; **Будапешт** (550,5) 20.00 Спів. циг. орхестра; **Рим** (441.2) 17.00 Інстр.-вок. концерт, 20.40 Сучасна музика.

Пятниця, 12. січня 1934.

Відень (517,2) 15·00 Концерт, 17·05 Вокальний рецітель, **Братислава** (279,3) 20·05 Симф. Концерт, **Прага** (488,6) 19·30 „Кавалір срібної ружі" оп. Р. Штравса. **Копенгаген** (288,2) 20·25 „Кореджо" оп. Гартмана, **Париж** 1725) 21·00 „Гамлет" оп. Томаса, **Ковно** (1935) 20·00 Спів, **Гайльсберг** (276,3) 17·00 Сучасні пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 9·00 Нар. пісоньки, **Мінхен** (533) 18·30 Патетична соната, **Букарешт** (394,2) 17·00, 18·15 Концерт, **Міляно** (331.5) 13·00 Скрипка, 17·10 Танц. музика, **Рим** (441.2) 13·00 Легка і танкова музика, 16·00 Тріо, 20·50 Інстр.-вок. концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 11. січня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція; 12.05 Танці (грамофон); 12·33 „Дон Хуан" Р. Штравса, „Ніч на Лисій Горі" Мусоргського (грамофон); 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15·40 Сільонова музика; 16.40 Відчит; 16.55 Спів (Ір. Бордз, сопран) фортепян; 17.15 Фортепян на 4 руки; 17.50 Конгрес союзу славянських жінок у Білгороді; 18.00 Господарський відчит; 18.20 Авд. „Д-р Пшибрам" Віннавера; 19.03 „Про тих, що значили перші шляхи світа за океаном"; 19.15 Всячина; 19.25 Відчит; 19.40 Сніговий комунікат; 19.43 Спортові вістки; 19.55 Сільва рерум; 20.00, 21.15 Легка музика, пісоньки; 21.00 Техн. скринька; 22.00 „Гостина в 1934 р."; 22.15 Танкова музика; 23.05 Англійська танкова музика з грамофону.

Пятниця, 12. січня 1934.

7·00—7·55 Ранішна авдиція, 12·05, 12·33 Джезовий концерт, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки. 15·40 Від балалайки до органів (грамофон). 16·10 Серед книжок, 16·30 Спів (Гупертова, сопран), 17·20 Скрипка. 17·30 Стенографія, 18·00 Відчит: „Дитина упосліджена й дім" 18·20 Легка музика, 18·45 Грамофон, 19·10 Всячина, 19·25 Фейлетон, 19·40 Спортові вістки, 19·45 Сніговий комунікат, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Муз. балачка, 20·00, 21·15 Симфонічний концерт, 21·00 Останні вірші Тувіма та Вежинського, 22·40 Оп. арії (Корнеді), тенор), 23·05 Циганська музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·65 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29·03, Париж 34·87, Берлін 211·50, Ціріх 172·37, Амстердам 357·75, Нюйорк кабель 5·69—5·70, Нюйорк чеки 5·69.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітет	Підволочиська парітет	Львів
Пшениця двір. 19·—	19·25	20·50 20·75
Пшениця збір. 17·50	16·75	18·75 19·—

Інші курси незмінені

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 10.1: жасло —·— молоко, —·19, сметана —·70, яйця 6·60 6·80

Тенд. на молоко і сметану удержана, на яйця знижкова, на масло вичікуюча.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Початок науки 16.І в год. 8-мій. Дирекція Гімназії, Станиславів.

Замісць святочних побажань складають на Рідну Школу — Софія і Степан Щуровські — Бельсько зол. 10.

Українська Торговельна Школа перенеслася з вул. Корнитків 1 на вул. Хшановскої 9 II. 925

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ТИЖДЕНЬ ФІРАНОК — тридільні від 5.60 зол., філе ручної роботи за безцін. Найнабагливіші моделі Crouchet, Brugges, Venice, Indanthren. — **ФРАЙЛІХ**, Сикстуська 21. 660 7—?

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобелінові отомани — 30, канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Ліндого 6. 34/49 5—20

СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ на мішаний або мужеський хор Ярославенка, 2 золоті випуск. 849 2—2

ГОДИННИК Твій зіпсутий? Дешево, скоро і солідно направить фірма Вандер, Сикстуська 33. 822 в 2—3

ТРИКОТАРСТВО, ручне вчучує кваліфікована інструкторка шести-тижнево 13.50 зол. Зголошення **„Celeriter"**, Сикстуська 32 871 2—2

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман, Львів Пасаж Гавсмана. 2/56 10-15

КОВНІРЕЦЬ будеш мати чистий, лише занеси до пральні ГОВИКОВИЧА, ДОМІНІКАНСЬКА 4. 816 9—10

ПИЙТЕ НАЙКРАЩИЙ ЧАЙ І КАВУ А. СЕРАФІНА, Львів — Сенкевича 5. 8—8

3 КІМНАТИ кухня, комфорт — Думін-Борковських 9, до винайму. Дозорець пояснить. 902 2—3

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ, найновіші крої, найліпша робота, найнижчі ціни. „ПАЛЮМ", Гетьманська 22, побіч Промислового Музею. 13/47 13-?

НАЙДЕШЕВШЕ металеві ліжка, матраци, ковдри, коци, подушки поручає МАГАЗИН ПОСТЕЛІ В. ІЖИЦЬКОГО — ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 4. 39/50 4—6

НОВОРІЧНІ листівки та білети з прикрасами поручає у великім виборі Шафф, Трибунальска 16. 916

ХЛОПЦЯ, здорового і гарного до столярської практики приму. Карабін, Львів, Хорушина 11. —2 918

ПРОДАМ мужеське футро, сальонові меблі, лямпи Новий Світ 3 м. 2 1—1 923

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Звичайні Загальні Збори

Товариства „Міщанське Брацтво" в Тернополі

відбудуться 20. січня у власній салі, год. 12. в пол. з порядком нарад;

1. Відкриття Заг. Зборів,
2. Звіт виділу з діяльности,
3. Звіт касовий і контрольної комісії,
4. Вибір нового виділу,
5. Зміна статуту,
6. Внески і запити.

ЗА ВИДІЛ:

Я. Фалендиш, голова. **Сай Василь,** секретар.

VII. Загальні Збори

Союза українських власників реальностей у Львові

відбудуться в неділю, дня 21. січня 1934 року, в годині 12. рано в домівці Товариства Купців в Ринку ч. 10. II. поверх.

Порядок Зборів:

1. Отворення Зборів,
2. Відчитання протоколу з попередних Заг. Зборів,
3. Звіт секретаря,
4. Звіт скарбника,
5. Звіт провірної Комісії,
6. Вибір голови, членів Виділу, їх заступників і мирового Суду,
7. Внесення й запити —

ЗА ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ:

Юліян Русин голова. **І. Олексин** секретар.

Меблеві матерії, капи на ліжка і столи, накидки на отамани, фіранки, брокати на портієри, стори до вікон поручає найдешевше **Кічалес і Марґулес**, Львів, Сикстуська ч. 18. 5—5

Ширіть наш часопис!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і нотиках	„ 0·60
„ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:	
матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07
слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол. 480·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 8 (13.553). Львів, субота 13. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

За поширення православія в Галичині.

В днях 29—30 грудня м. р. відбувся у Варшаві зїзд варшавсько-холмської дієцезії, на якому дуже багато часу й уваги присвятили справі православної церкви в Галичині, спеціяльно на Лемківщині. З провінціональних звідомлень виходить, що в Галичині є до 25 тисяч православних. Етатова парохія є тільки одна (у Львові), етатових філій є, нестатових філій (станиць) 19 — майже всі на Лемківщині. Ситуація православних на Лемківщині доволі тяжка, не зважаючи на підтримку ріжних чинників, бо лемківське населення дуже бідне і йому тяжко утримувати окремих священиків, що не мають ні мешкальних домів ні церковного поля.

Зїзд ухвалив: 1) визначити для Лемківщини помічника декана, 2) створити спеціяльний фонд для Лемківщини, до якого мають посилати місячні складки всі православні дієцезії в Польщі. Крім того будуть відбуватися періодичні збірки по всіх прав. церквах, при чому духовенство оподаткується на ту ціль добровільно.

—o—

Хто такий Літвінов?

НЮ ЙОРК, 20. грудня. (Вл. кор.) В місячнику „Рівю оф Рівюз" за грудень поміщена стаття під наголовком: „Дорогий Татунцю Літвінов". У вій на підставі статтей в місячнику „Азія" і в тижневику „Сьогодні" розглядають минуле Максима Літвінова, теперішнього совітського комісаря закордонних справ. З інформацій виходить, що Літвінов уроджений у 1876 році в Білостоці, в тодішній російській Польщі, з батька Мошка Валляха, відбув науки в ґімназії у своїм містечку, в 17. році життя вступив як доброволець до царської армії і щойно опісля зацікавився соціялістичним рухом. Талановитий та меткий організатор, він скоро опинився у вязниці як політичний вязень і тоді ближче зійшовся з ґрупою Леніна. Коли втік з вязниці, став одним з провідників у цій ґрупі в 1903 році. Він виїхав до Англії і там оженився в радикальною письменницею Айві Лов, сестрінницею бувшого льорда-посадника Льондону. Має двоє дітей, хлопця й дівчину. Політично-дипльоматичну діяльність розпочав у 1922 році і визначився при заключенні договору в Рапальо з Німеччиною. Брав участь у переговорах з Польщею в Ризі в 1923 р. І тоді стрінувся з делеґатами Західньої Української Республіки. Від 1927 р. почав працювати над розбиттям всякої можливої змови проти Совітської Росії. Він придумував ріжні акти неагресії на Совітщину і кинув велику дипльоматичну бомбу на розброєнну конференцію, подаючи проект скасування армій. Він уміє добре грати в шахи і уміє мовчати. В поведенню він зовсім похожий на буржуазного гладкого дипльомата старої школи. З інших джерел відомо, що в Англії він уживав якийсь час прізвища Фінкельштайн і бостонські ґазети писали про це зараз після його приїзду до Америки. Згадували теж, що він уживав якийсь час прізвища Максимович (від його власного імени Макс). Цим і покористувалися бучні бостонські українці в часі свого протестаційного віча і видали навіть окрему летючку про Літвінова по англійськи.

Де люди находять працю.

НЮ ЙОРК, 20. грудня. (Вл. кор.) Міські бюра праці подали вчора звідомлення, що загально показується досить значне запотребування робітників у всіх ділянках. Дійшло навіть до того, що є замало людей до домашньої обслуги. З бюрових робітників найбільше є запотребування стенографісток та писарок на машинах. Як причину цього явища в теперішньому часі, коли всюди нарікають на безробіття, є сезон Різдвяних Свят. Великі крамниці потребують не лише багато продавців чи субєктів, але й інших робітників, як для пакування, розвоження товарів і т. п. Багато причинилося до руху на ринку праці знесення протибіції. По ресторанах, готелях та шинках треба багато робітників до обслуги. Але дехто є того переконання, що таки настає загальний зріст бізнесового життя, а це проявляється в оживленні руху по робітнях і фабриках.

Французько-радянська торговельна умова.

ПАРИЖ, 10. I. ПАТ. В середу парафовано французько-радянську торговельну умову, яку підпишуть на другий день. Умова є провізорична і має на меті управильнити торговельні взаємини між обома державами. Французький уряд признає мінімальну тарифу всім російським продуктам, які не можуть конкурувати з продуктами французькими. Радянський уряд зобовязався замовити у Франції ріжні продукти на суму 250 мілюнів франків напротязі року, за що Франція зобовязалася дати більшовикам відповідні кредити. Справа царських довгів була теж обговорена і мовляв є надія осягнути порозуміння між обома державами.

Атака на французький уряд.

ПАРИЖ, 10. I. ПТ. Премієр Шотан відповість в четвер у палаті депутованих за інтервенції в справі баюнської афери. Гостро атакує Шотана особливо правиця, підкреслюючи, що премієр мусить здати собі справу з того, чому як міністр внутрішніх справ допустив до того, що по Франції бушував опікунець, засуджений перед на вязницю. На основі запевнень парляментарних кол буде покликана спеціяльна парляментарна комісія для розслідження справи.

Деякі часописи атакують уряд, не перебираючи в словах. Нпр. Доле обвинувачує Шотана, що „є провідником злодіїв і душогубів".

Комуністична „Іманітé" пише отверто, що Ставіського вбили агенти уряду, щоби не скомпромітувати знаних політиків, замішаних в аферу.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

Wyciąg z protokułu wspólnego Posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W Medyński jako przewodniczący. S. O. dr. J. Locker i dr. L. Dworzak jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 346 czasopisma Diło z daty Lwów, dnia 31/12 1933 do Sygn VI I Pr. 10/34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 5 stycznia 1934 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną konfiskatę czasopisma Diło Nr. 346 z daty Lwów, dnia 31/12 1933 zawierającego w artykule p. t. Z dokumentiw i t. d od słów „ślid" do końca artykułu znamiona występku z art. 127 i 170 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechnienia tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 100 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu rozsiewanie nieprawdziwych wiadomości i komentarzy odnośnie do zarządzeń Starosty powiat. w Sokalu publicznie władze państw. znieważyć i wywołać niepokój publiczny. Według §§ 487, 489 493 pk oraz §§ 36 i 37 ust. pras jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński w. r. Protokul Popowiczówna w. z. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

Не мусите їхати до міста,

щоби зложити свої ощадности в банку. — Можете це зробити при помочі складанок Почтової Каси Ощадности, які вишле Вам на бажання безплатно

Кооперативний Банк „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Товариство Українська Захоронка і Карпатський Лешетарський Клюб

улаштовують спільно дня 13. I. 1934 р.

„МАЛАНЧИН ВЕЧІР"

в салях „Яд Харузім" при вул. Бернштайна ч. 11 (бічна Казимирівської).

Доїзд трамваями ч. 2, 3, 5, 8, 9 — Початок год. 21. Запрошення на Маланку К. Л. К. і Т-ва Українська Захоронка можна дістати в „Новій Хаті", — Ринок ч. 39. І. від год. 11—1 в полудне.

:-: Дешевий Білий Тиждень :-:

з 45% знижкою цін улаштовує від 12. I ц. р.

Галицький Магазин Новостей

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

На приклад кілька цін:

полотно 70 шир.	0·55	веба рож. 90 шир.	1·50
полотно 80 шир.	0·65	веба рож. 150 шир.	2·50
мадаполам 80 шир.	0·85	біді обруси	2·30
мадаполам 90 шир.	1·05	козір. обруси	2·50
шифон 80 шир.	0·90	обруси з френдзл.	3·—
шифон 90 шир.	1·—	гарнітури 6 особ.	9·—
сир. зефір	0·55	серветки пріма	0·25
зефір пріма	0·60	вафлові ручники	0·30
поплєна на сор.	1·35	кушнірські ручники	0·65
перкалїна кол.	0·65	ручники дамаст. в метра	0·90
димка на підшт.	0·70	нікові ручники в метра	0·70
простирала 150 шир.	1·25	кухонні ручники	0·50
простирала 2 м.	2·25	корчин. стирки	0·45
простирала на ковдри мереж.	4·95	льняні стирки	0·80
постільний атлас 90 шир.	1·70	хустинки 3 шт. за	0·45
постільний атлас 150 шир.	2·30	хустинки батист 3 шт. за	0·50
пошевки мереж.	2·10	мужеські хустинки	0·35
діточі кошики	2·25	капи	3·—
веба рож. 90 шир.	1·10	сінники	3·30
		сатинові ковдри	9·—

Замовлення з провінції полагоджується відворотною почтою.

Зовнішня політика

московського уряду.

Женева, січень 1934.

Женевська преса подає витяги з промови Літвінова на зборах Виконавчого Комітету СРСР на тему, зазначену в титулі. Промова ця дуже характеристична для сучасної більшовицької тактики на міжнароднім терені. Вона переповнена звичайно запевненнями у миролюбности московського уряду. При цьому Літвінов мусів, розуміється, зацитувати заяложену заяву Сталіна — „Ми не хочемо територіяльних здобутків, але не дамо й стопи нашої землі." Заява ця звучить тим більше комічно, що московський уряд виголошує її загарбавши чужі землі з населенням поневолених націй, що майже дорівнює самому московському населенню. Що страх втратити їх перемагає тим часом дальшу заборчу ненаситність московського уряду, при даних обставинах може бути зрештою цілком добре зрозуміле.

„Миролюбність" московського уряду сягає так далеко, що Літвінов дивиться навіть на американсько-радянські відносини під кутом інтересів світового миру. Що з Китаю вибухне нова внутрішня війна в часі переговорів про визнання московського уряду Америкою, це розуміється лише нещасливий „випадок". Таким же самим випадком є те, що повстання у провінції Фукієн спрямоване проти нанкінського уряду, щоби примусити його до політики „чинного спротиву японській агресії", як говорить

ся в маніфесті повстанчого уряду. Зокремаж повстання спрямоване проти „завішення зброї в Тангу з довірочним артикулом про ліквідацію манджурського конфлікту згідно з домаганнями Японії." Але поза цим рука московського уряду в новій внутрішній війні у Китаю виявляється цілком яскраво у тім факті, що добре озброєні московським урядом численні комуністичні банди в центральному Китаю приєднались до повстанчих генералів провінції Фукіен. Повстання це було для московського уряду тим більше потрібне, що японські операції у внутрішній Монголії загрожують покласти кінець і постачанню зброї китайським комуністам із зовнішньої Монголії, де ще панує московський уряд.

Страх ходить часто разом з нахабством, це доводить і частина промови Літвінова, що відноситься до японсько-радянських відносин. Він робить доволі незвичайний для більшовицьких міжнародніх енунціяцій закид Японії, „що її політика є найтемнішою хмарою на обрію інтернаціональних відносин", та підносить перед світом більше ніж сумнівну справу східно-китайської залізниці. Свої претенсії щодо цих залізниць московський уряд мусів би спрямувати не до Манджу-Го, а до китайського уряду. Китаєві московський уряд заподіяв організацією більшовицьких банд у самім серці Китаю безмежну шкоду, яка в багато разів перевищує вартість східно-китайської залізниці.

Досить незвичайним для московської дипльоматії є також вмішування у внутрішні англійські справи пана Літвінова, коли він закидує Англії, що в ній істнують елементи, „які мріють про загальну боротьбу капіталістів проти країни соціялізму." А чи пан Літвінов сам не мріє про більшовицький переворот в Англії та інших державах? Чи перед самим відїздом Літвінова до Америки третій інтернаціонал, що стоїть на послугах московського уряду, не видав агітаційної брошури проти Рузвельта називаючи його „визискувачем американського робітництва"?

Німеччині робить пан Літвінов досить образливий закид, що „декларації німецького уряду противні його чинам." На декларацію Літвінова агенція Вольфа дуже влучно відповідає, „що він твердить, ніби СРСР не мішається до внутрішніх справ Німеччини, а тим часом бачить у боротьбі національних соціялістів проти комунізму пропаганду протисовітських ідей."

Святу правду сказав Літвінов про конференцію розброєння, твердячи, що „про розброєння можна булоб говорити більше серіозно, колиб держави перестали бачити в договорах про ненапад шматок паперів." До цього треба додати, що саме московський уряд перший у цілій Европі зломив договори, напавши на Україну, Грузію та інші поневолені нині нації. Можна також запитати пана Літвінова, чому він намагається заключити можливо більше умов про ненапад, коли він так добре знає їх справжню вартість?

Саме тому, бо знає, що справжнім чинником миру на сході Европи є лише страх московського уряду перед поневоленими ним націями; і ті держави, що підтримують московський уряд та помогають йому гнобити чужі нації роблять справі світового миру дуже злу прислугу.

М. Данько.

Народній Комітет.

Постанови Народнього Комітету УНДО з дня 1-ого січня ц. р.

На засіданні Народнього Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання дня 1-ого січня ц. р. принято цілу низку політичних резолюцій. Про них ми вже своєчасно згадували і заповідали що їх опублікуємо. З технічних причин цього досі зробити не вдалось. І тому ми тепер реєструємо тільки зміст цих резолюцій, а повний їх текст доручить головний секретаріят партії, як довідуємося, усім повітовим організаціям іншою дорогою.

Перша резолюція обговорює теперішнє політичне й господарське положення в світі, підкреслює занепад впливів Союзу Народів і на такому загальному тлі займається невідрадним положенням українського народу.

Друга резолюція присвячена положенню українського народу під більшовицькою диктатурою в СССР. Кінчається вона протестом проти виголоджування українського населення.

Тісно з нею звязана третя резолюція Народнього Комітету, якої текст наводимо в цілости. В ній читаємо:

„Народній Комітет висловлює признання Проводові партії й Української Парляментарної Репрезентації за їхню ініціятиву в справі організації допомоги населенню Радянської України і щиру подяку Українському Греко-Католицькому Епископатові з Високопреосвященим Митрополитом Андрієм на чолі за рятункову акцію в користь голодуючого населення Радянської України. Зокремаж з повним вдоволенням і признанням витає живу діяльність Українського Громадського Комітету Рятунку України Львові та всіх аналогічних українських Комітетів в столицях Европи й за океаном у напрямі організації допомоги голодуючим братам на Великій Україні. Народній Комітет закликає не тільки своїх членів, але й усіх українських громадян підтримувати морально й матеріяльно всю акцію, ведену названими Комітетами в дружній гармонії та співпраці з Львівським Комітетом Рятунку України.

Народній Комітет висловлює щиру подяку організаторові й голові міжконфесійного і міжнаціонального Комітету допомоги голодуючим на Україні його Еміненції Кардиналові д-рові Т. Інніцерові, б. предсідникові Ради Союзу Народів і голові Ради Міністрів Норвегії п. Мовінклеві та всім тим громадянам неукраїнцям і чужинним допомоговим Комітетам, які в важкій, трагічній для українського народу хвилині висувають у світі конечність організувати негайно міжнародню допомогу голодуючому населенню України та своїм впливом піддержують цю акцію і їй патронують."

З черги Народній Комітет розглядає в четвертій резолюції всесторонно теперішнє положення українського населення в Польщі. В окремих точках резолюція змальовує теперішній стан у ділянках: шкільній, церковній, господарській, самоуправній і конституційній. Зокрема виспецифікувані в тій резолюції відносини на Холмщині, Підляшу, Поліссі та Лемківщині.

Пята точка резолюцій була в нас надрукована. В ній говориться про консолідацію національних сил та доручається Парляментарній Репрезентації занятись підготовчою й організаційною роботою до скликання Всеукраїнського Національного Конгресу.

В шестій і семій резлоюціях Народній Комітет говорить про внутрішньо-партійні справи. Сема резолюція була в „Ділі" теж опублікована.

Накінець осьма й остання резолюція висловлює повне довіря партійному проводові і Парляментарній Репрезентації за всю її діяльність. Її текст нашим читачам теж уже відомий.

—o—

По широкому світі.

—Тітулеску приняв теку міністра закордонних справ в румуньскім уряді і зложив присягу.

— В Мецу арештовано люксембурського громадянина, Фламета, що вкрав плани граничних фортифікацій.

— У Відні кинено чотири петарди, наслідком чого арештовано трьох націонал-соціялістичних діячів.

— На основі звіту німецького уряду посередництва праці число безробітних зросло в грудні м. р. на 343 тисяч і дає 4.058.00 безробітних.

— Урядово заперечено вістку, буцімто Гітлер запропонував Югославії поділ Австрії, відступаючи їй Каринтію за підтримку аншлюсової політики.

— Арабська екзекутива в Єрусалимі рішила з днем 16. ц. м. після закінчення свят Рамадану зорганізувати маніфестацію на знак протесту проти іміграції жидів до Палестини.

— При німецькому віцеканцлері Папені створено спеціяльне бюро, що має зорганізувати плебісцитову кампанію в сарському басейні.

—o—

Конфлікт на Мальті.

РИМ. (КАП). Оповнійний щоденник „Еко ді Мальта є Ґоо" оголошує відозву голови національної партії, який стверджує, що Англія не хоче визнати прав мальтанського народу. Парлямент замкнули, міністрів відкликали. Одначе національна душа мальтанців завжди готова підкреслювати свій католицький і латинський характер та не може виректися своїх прав ніколи і під ніякою пресією.

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 13. СІЧНЯ 1934.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

АССІЗІ.

(Докінчення.)

— „Сюди, цим виломом, проходило військо відпирати напад сараценів!" — мов тінь кипарису промовила черниця.

Далекий X. вік!

А в долині шумить ліс, як річка, що висохла в спеку літа.

Переходжу на кипарисовий, недовгий шлях. Спека томить: якби не синява неба й простори долини, дихати булоб важко. Край дороги сідаю під густою, аж важкою тіню кипарису. Дивлюсь у далі як у добру вічність! У ті незбагнуті, умбрійські далі, що долиною линуть ген поза Філіпіо, поза Сполето. У ті далі, понад якими знімались у небо очі святого нужденця й єднали небо з землею, куди вітер віс шепіт його молитви, що росою тремтіла у зеленій долині. Та далечінь чула співи його пташок, і досі вона напоєна, як сонцем, його душею. Коли лютий вовк глянув у очі Франческа, забув, що він вовк.

На краї ліса над квітами бренять бжоли; бренять, примовляють до квітів, пестять їх. Це либонь іще рід тих бжіл, що немовлятку Ріті, — яку мати, у полі жнучи, клала під кущ спати, — задітали в устонька й кормили її медом. І бжоли чують простори Умбрії, землі святого Франческа Ассізі.

Тут і несупокійний Байрон найшов був супокій. Це не той супокій — вигідний, глухий, гнилий, як багно, проти якого сучасне життя виступає, — цей супокій ясний, просторий, що будить до нового життя.

На гадку прийшли:

Шостий рік. Венедикт, розсерджений, бачучи як у Римі в Санта Марія Маджіоре вибірають одного папу, а в Латерані другого, — покидає цей розсварений світ і в Монте Кассіно засновує новий чин: близько Бога, але й біля землі: „Управляти ріллю, рятувати науку, отворити думку!... говорить правило його чину. Його чин лучить старинну цивілізацію з модерною. Венедикт — уродився в Умбрії, в місцевости Норчя. А в печерах Субіяко — в Умбрії — продумував над своїм шляхом, яким пізніше пішов.

І Франческо, син багатого купця, жив вигідно, весело, в достатках. Та жахливі війни духовенства зі світськими, які в корінні підривали християнство, викликали в душі Франческа: йти слідами Христа, бо лиш так можна врятувати віру, яку підірвали войовничі папи. Й тут в Ассізі і його околицях — лісах, печерах, сонцем спалених горах — почав жити і проповідувати: добро і мир! Тут мав перших апостолів, тут мав вірних, що його слухали.

Правда, тоді в Італії пробував і Домінік, який був справжнім сином тодішніх часів. Про нього Данте каже:

„...святий змагун
„добрий свойм, невблаганий ворогам".

Домінік поклав край Альбіджезам. „Коли вибухає бій, Домінік обіцяє графові Монтфортові перемогу. І в церкві в Міре, підчас бою, молиться, щоб різня Альбіджезів була проведена до безпощадного кінця".

*

По третій годині пополудні заходжу до горішньої базиліки Франческа. Побудована двадцять років пізніше, як долішня, яка походить із року 1228—1232: себто два роки по смерти святого почали будову долішньої базиліки. Це горішня — висока, ясна, готик, що легше знімається. Уся у фресках: від дверей обобіч низом аж до рамен — церква: форма готицький хрест — двадцять шість образів Джіотта з життя св. Франческа; у раменах церкви фрески Чімабуе, які тут відчули віки — мальовані в другій половині XIII. віку. Стеля й горі стінами фрески учнів Джіотта. В цій базиліці більше світла сонця: фрески широко, вільно віддихають.

Відсіля сходите ще раз до долішньої базиліки. Сідаєте перед величнім Фреском Чімабуе: Матір з Сином — малим — на престолі, біля якого стоять чотири янголи й, з боку, св. Франческо. І, майже непорушно, чуєте, що ви нічого не аналізуєте, а душа молиться: вашими очима молитва тоне в синьому небі Джіотта — Розпяття — в сяйво — небесному обличчі Кяри-Сімоне Мартіні. Праворуч вгорі, на стелі над престолом, у славохвалі св. Франческо: по творах у каплиці делі Скровені у Падові, не найкращі твори Джіотта.

Вечірня скінчилася.

Крізь старинні вітражі ріжноколірово вливається сонце і фрески оживають.

І знову — минають години, як подихи небесних глибин. Спокій у церкві: таємничий, добрий спокій, що в надхнених очах Мадонни Петра Льоренцеттія молиться. Молитва шепотом вітру, що несеться по віттях маслин, хвилює легкою, затишною сутінню церкви.

Вітер шепоче молитву душею мистця.
Очі людини — душа її.

Очима мистець плиє по хвилююче-благальному кваквилі Ассізі, зупинився очима в онтій

Хто стане губернатором?

Про нинішні відносини на Закарпатті.

Ужгород, 5. січня 1934.

ДАЛЬШІ КАНДИДАТУРИ.

Крім поданих вже в „Ділі" осіб: Бачинського, Мачика (обидва чорносотенці), Грабара і о. Волошина, виринають дальші кандидатури на становище губернатора на Закарпатті, а саме: д-р Ю. Бращайко, і посол Гуснай (соц. дем.), оба народовецького напрямку (українського). Чи появляться ще інші кандидатури і хто з них здобуде посаду губернатора, годі покищо передбачати. Іменування залежить від центральної влади, яка стоїть під впливом політичних партій.

ДЕМОКРАТІЯ ТА ОДНОПАРТІЙНА ГЕГЕМОНІЯ.

Що правда, в історичних чеських землях панує справдішній демократичний принцип, але тут у нас, на Підкарпатті, хоч і в одній державі, цей принцип — на жаль — остається лише на папері.

Для інформації слід пригадати, що чехословацька влада спирає свою силу на т. зв. коаліції, до якої входять партії: аграрна, нар. соціялістична (Бенеш, Кльофач), соц. демократична (чеська і німецька), „лідова" (христ.соц.), „жівностенська" (пром. торг.) і нар. демократична (Крамарж). Найсильнішою з них є партія аграрна. З огляду на те, що історичні чеські землі є переважно промислові і стоять під впливом соціялістичних партій, мусить іти аграрна партія на деякі уступки, за які вона дістає вільну руку на Закарпатті. Звідси її великі впливи на закарпатських землях, якими вона — на жаль — підтримує москвофіли, які зуміли пролізти в партійні ради. Маючи цілий державний апарат в своїх руках, аграрна партія диспонує посадами та насаджує урядовців і вчителів — розуміється своїх прихильників. Партії соц. демократична і христ.-суспільна, звязані до деякої міри умовою в парляментарній коаліції, не можуть розвивати успішно своєї діяльности на Підкарпатті. Оце головні причини тутешнього хаосу і безвольности центральної влади, яка має досить клопоту на своїх історичних землях з німецьким питанням і зі словацьким питанням на Словаччині.

Чехо-словацька влада йде в підкарпатських справах по лінії найменшого спротиву, заслонюючи себе вигідним демократичним принципом, що населення само повинно проявити свою волю законними засобами, як: вибори до парляменту, до самоуправних установ і т. і. А що вибори переводить адміністративний апарат, який опинився в руках інспірованої москалями аграрної партії, методами заведеними б. мадярською владою, тому то і волею населення є воля аграрної партії. Відповідно препаровані урядові звідомлення з Підкарпаття є для центр влади завжди вдоволяючі; вони зводяться до стереотипного голошення: „на підкарпатськім фронті всьо благополучно"

ЖИДИ, МАДЯРИ І МОСКАЛІ.

В аграрній партії або довкола неї на Підкарпатті скупчились всі елементи, які вміють своєю льояльністю зручно торгувати на всі фронти (вони через те називаються — „політично зрілими" і „політично виробленими"). І так, в першій мірі жиди, що тримають ціле економічне життя в своїх руках і чимало осіб — в кишенях. Відтак мадяри і мадярони „на сто відсотків льояльні" за ріжні посади і концесії. Далі російські емігранти, що хмарою налетіли на Підкарпаття, та здобувши легко підкарпатське громадянство, уважають Підкарпаття кольнією Москви, а себе більш автохтонними, ніж місцеве населення. Вони, підтримувані рівночасно чеськими нар.-демократами, використовують зручно старе чеське славянофільство на свій лад та при його помочі русифікують Підкарпаття. Поодинокі групи розділили між себе ролі: одні назвзують навіть „дипльоматичні" зносини з іншими державами — доказом недавна афера „Карпаторусского Голосу" й одного консуля; інші втримують звязок з Кагасом, що предложив Лізі Націй відому петицію в справі автономії Підкарпаття і протегування чеської та руської (української) мови в шкільництві. Врешті під впливом аграрної партії є чеські урядовці, вчителі й інші службовики, яких безробіття в історичних чеських землях загнало на Підкарпаття: вони є сліпим знаряддям в руках ужгородських потентатів. Многі з них є прихильниками ідеольогії, пропаговаої чеським часописом „Подкарпацке Гласи", що уважає місцеве населення пригожим матеріялом до асиміляції або до витворення окремого „карпаторусского народу".

Анормальних відносин не можна сховати під бюрократичним сукном і що свідомість тієї аномалії проникає поволі до поважних чеських політичних кол, свідчить про це стаття, яку саме вчора 4. ц. м., приніс орган правого крила нар.-соц. партії „Лідове Новіне, у звязку з вирішенням Ліги Націй згаданої петиції:

„Сьогодні на Підкарпатті діються речі, дещо підозрілі, що не відповідають демократичним принципам, нпр.: гегемонія одної політичної партії, яка безоглядно використовує захоплений в свої руки державний апарат на Підкарпатті для своїх партійних цілей, хоч на Підкарпатті малаб обовязувати засада коаліційної контролі. Колиб не було цього однобічного режіму, чес.-слов. влада булаб собі заощадила значних неприємностей і докорів від рішаючих міжнародніх чинників..."

СЕПАРАТИЗМ, АСИМІЛЯЦІЯ І НАРОДНИЦТВО.

На Підкарпатті перехрещуються три головні напрямки. Один: мадяроно-русофільський, що хоче повної автономії Підкарпаття з метою — зафіксувати якінебудь впливи Праги; таким чином осталоб вільне, неконтрольоване поле для всяких політ. спекуляцій. Політика тієї групи надзвичайно хитра. Вона вміє підлещувати всеславянським настроям Праги деклямаціями про братню любов і про льояльність, та вміє зручно приспати обережність рішаючих чинників своїми заявами проти ревізіонізму і т. і.

Другий напрямок репрезентують люди чеської народности, що опинились на Підкарпатті. Їхнім бажанням є повна асиміляція з чеським народом, в по крайній мірі — виплекати нову породу карпаторусів. Несвідомо наслідують в цьому Австрію, яка намагалась виплекати новий, „моравський нарід" для ослаблення чехів та яка для чехів придумала номенклятуру „Беме".

Третій, народницький напрямок, це сіра селянська маса, шкільна молодь і молода генерація інтеліґенції, головно вчительство, — одним словом: низи. Не маючи т. зв. верхівки на впливових урядових місцях, народовцям приходиться тяжко боротись з наклепами, денунціяціями і провокаціями з боку всякого роду москвофілів і мадиронів за з режімом, який панує на Підкарпатті. В нелегкому положенні є теж на Підкарпатті чеська соц.-дем. партія і чеська христ. партія, які ставляться прихильно до народу, але не мають настільки сили, щоби завести лад і покращати відносини.

Народовці, щасливі, що висвободились з мадярської неволі, ставляться прихильно до братнього чеського народу і є льояльними горожанами Ч. С. Республики. Вони свідомі того що автономія Підкарпаття серед сучасних умовин булаб рівнозначна з поворотом мадярського панування. Їхнім бажанням є: заведення демократичного ладу на підкарпатських землях заведення рідної мови в шкільництві й урядуванні, зрозумілої для населення; вони хочуть бачити в славянській Празі свою найвищу інстанцію, яка сильною але справедливою рукою боронилаб їх перед зовнішними і внутрішніми ворогами.

ГУБЕРНАТОРСЬКА КАНДИДАТУРА І КОНЦЕРТОВЕ ТУРНЕ.

Хоч уряд губернатора не має надто великого значіння ні впливу на режім Підкарпаття, то проте він остається важною позицією, ому, що з іменуванням особи губернатора зважеться затвердження певного політичного напрямку.

З шести дотеперішніх кандидатів, перший п. Грабар, посадник міста Ужгороду, виїхав саме до Праги. Не сам, а з хором чеських учителів з Підкарпаття. Перший виступ відбувся 2. січня ц. р. в салі Сметани, де зібралась публика, що правда, нечисленна, зате добірна, зложена з впливових і рішаючих осіб партії аграрної і нар. демократичної та з одиниць, зацікавлених Підкарпаттям. Перед початком концерту виголосив п. Грабар вступне слово, суто політичного змісту, передаване радієм. Промову виголосив ужгородським діялектом у стриманому тоні, з підкресленням, що „карпаторуский народ" стоїть за інтеґральністю держави, проти ревізіонізму і що сьогодня приїхав в гості до Праги й привіз в дарунку свою народню пісню.

У тому виступі п. Грабара видно теж, яка ненормальна атмосфера панує довкола Підкарпаття: коли хтось „хоче показати" щонебудь народне підкарпатське — не може проминути **української** мови і пісні; але тут же соромиться назвати її українською, видумує термінольоґію „карпаторуский народ" та як репрезентацію краю висуває — чеських учителів!..

Щодо самого концерту, то треба признати, що хор під оглядом технічним знаменито вишколений. Репертуар складався з народніх пісень в гармонізації проф. Кайгля зі залишенням оригінального українського тексту. Передаючи вірно у пісні місцеву українську мову, хор дав змогу чеській публиці, яка знає російську, переконатись найкраще, що та російська мова для підкарпатського населення чужа і незрозуміла.

Жаль лише, що українські народні пісні в гармонізації сучасного чеського композитора дістали мимохіть — чеську політуру і тому подекуди втратили свій національний характер. Зрештою віримо, що це не було інтенцією аранжерів хору й концертів, з якими той хор обїзджає нині всі більші міста Чехословаччини.

Будь-що-будь п. Грабар, член аграрної партії, розїзджаючи з чеським хором, що співає **українські** пісні, начебто заказував на деяку еволюцію, яку переходять чеські аґрарії, на роздоріжжа, на якому найшлись бодай поважніші партійні одиниці: відвороту від російщини, як „карпаторуского" монополю та несміливого звороту до місцевого, краєвого, рідного українства.

А. Г.

Готовий! — а тепер NIVEI

Вистарчить зовсім легко натерти руки. Домашня праця не залишить тоді ніяких слідів і шкіра стане внедовзі делікатна та відпорна.

Зол. 0·40—2·60.

як щастя неба, безмежній, від синяви до синяви розлогій долині й у бренінні струмка поїв душу. Потім зціляв очі на верх, на лагідний — як усміх Сина на колінах Мадонни Чімабуе — верх і новою душею дивився в небо, де бачив і чув у своєму серці, у крові оці пречисті лінії, проникаючі душу колїри. Недаремнож і ця готицька, старинна, кремезно-широка стеля вся в синяві святих, херувимів, пророків.

Очима припадаю, як молитвою, до кожного тут твору й він проникає усю мою істоту, як бальсамом, що робить мою душу кращою та глибшою.

Очі людини — душа її.

Не вмію сказати — а хотілось би.

Яке щастя людини бути тут! У кожному порусі душі й тіла чути душу цього місця!

Одно скажу: хто раз у житті хоче відчути душу свою, її таємні, нечувано благословенні пісні вічности, хай зайде до долішньої базиліки св. Франческа в Ассізі: раз жити — варто!

*

Сонце ясною рожевістю стелиться по Субазіо. Порціюнколи поринає у тихі, передвечірні тумани. Містична, проймаюча тиша краєвиду Ассізі, що на південь за широкою долиною хвилює високими горбами, — огортає всю істоту.

І приходять на гадку слова св. Франческа, які читаєте у „Фіоретті":

„Хай буде благословенне Богом оце святе місто!..."

*

А дзвін дзвонить:

Радуйся Маріє!

і лине-лине в умбрійських, благословенних далях!..

—o—

Протижидівські заворушення

на угорських університетах.

У звязку зі страйком студентів на університеті в Дебречині прийшло до кривавих ексцесів. Коли студенти не позволяли записуватися жидам, ректор покликав поліцію. Прийшло до бійки в авлі університету. Шойно поліція опанувала ситуацію й окружила будинок кордоном. По обох сторонах є кільканацять тяжко побитих. Записи на університеті припинено. Страйк поширився на всі вищі школи в краю, де записалося тільки 30 студентів.

З польської преси.

Книжка про Берестя й ендецькі висновки.

Книжка про Берестя й ендецькі висновки.

Вчорашній **„Курер Львовскі“** приніс передову статтю п. н. **„Чи берестейський договір redivivus“**, в якій переводить анальогії між европейською ситуацією в 1914 та 1923/24 році, зокрема щодо становища Німеччини до проблеми української самостійної державности:

„Що німецько-російський антагонізм істнував напередодні війни 1914 р., це ясна справа, — інакше не було б отої війни. Що тепер істнує напруження німецько-совітських відносин, це теж річ відома. Проте чи в 1918 році, після відродження Польщі й балтійських держав, щезли підстави давнього німецько-російського антагонізму і чи тому нині маємо до діла з конфліктом, опертим на цілком актуальних моментах?

Отже глибший погляд на ситуацію, і сучасну, і ту в 1914 році, і ту, яка витворювалася ступнево впродовж 19 ст., доказує, що конфлікт має глибші підстави, яких зовсім факт повстання Польщі не перекреслює. Цілю Німеччини є широке розповсюдження своїх впливів і своєї експанзії на Сході. Коли б ті цілі кінчилися на Польщі, тоді Росія могла би бути байдужою. Але для Німеччини Польща не тільки головна й засаднича перешкода, однак не ціль сама у собі. Тому можна мати враження, що Німеччина схильна замкнути навіть хвилево очі на ту перешкоду і що хотілаб її радше перескочити ніж проломити. Під цим оглядом берестейський договір насуває деякі анальогії. Коли його заключували, то справа польська теж не була полагоджена; через неї німці перескочили, щоби зреалізувати свої пляни по її східному боці. Зрештою анальогія йшла ще дальше. Ось у Бересті уповноважений нім. головної квартири ген. Гофман зажадав категорично, щоби Росія віддала Латвію і Естонію. Нині знову чуємо назви тих держав, як німецьку базу для переходу через Смоленськ на Київ.

Момент трівкости німецько-російського антагонізму є очевидно для Польщі додатній. Але він накидує польській політиці велику обережність: не вільно їй робити нічого такого, що ослабило би яскравий характер того конфлікту, не вільно їй затемнювати позиції, яку Польща повинна займати...

— Ендецькі напрямні у закордонній політиці, які виразно випливають з основ політ. програми польської пар. демократії, ясно кажуть нацьковувати німців проти москалів і самому тримати — з москалями. Ця програма нерує український чинник і „ліквідує“ його союзом з Росією. Тому й зрозумілими є кожні висновки ендецького часопису, що у висновках — підтримують стару ендецьку русофільську й антинімецьку тезу.

Але саме в даному випадку ті виводи спираються на джерелі, на яке й ендецький — шануючий себе публіцист — не повинен би покликуватися. Тим джерелом є книжечка д-ра Францішка Подлеського п. н. **„Мирові переговори в Бересті Литовськім 1918“**. Появилася ця книжечка вже який рік тому, але ми не згадували про неї, не зараховуючи її взагалі до поважних публікацій. Ця публікація — це відчит, який д-р Подлеський виголосив був в одному гурті і відомо нам, що в дискусії, яка потім вивязалась, не лише українські але й польські учасники не залишили на тому відчиті „сухої нитки.“ Показалося, що автор не взяв собі до серця ні одної уваги, не змінив у тексті ні одного рядка і видрукував усе, що списав, з єдиною користю для складу паперу і друкарні. В отій брошурі просто нічого не тримається „купи“, а старі банальности про суперництво російсько-німецьких впливів на Балканах, помішані з такими геніяльними винаходами, як узалежнювання розвитку **революційних** подій на Україні від — чужої великодержавницької балканської експанзії! Про „глибінь“ історософічного підходу до події берестейського мира свідчать сентиментальні жалі до Австрії на „фальш“ і „невдячність супроти поляків, — — через що і на якій підставі — — Бог його знає! Але п. Подлеський пустився ще на одну історію: **скористав з документарного матеріялу, видрукованого вперше у збірнику „Берестейський мир“, виданім „Червоної Калини“ і ні словечком про ту „трансакцію“ не згадав.**

Коли нині автор передової статті „Курера Львовского“ твердить те, що ми вгорі зацитували, то йому, як ендецькому публіцистові, це вільно. Але коли він покликується на брошуру Подлеського, то не має рації: бо ця брошура страшенне анальфабетична і повинна доводити до зараз протилежних висновків. Адже кожна „дитина в політиці“ знає, що 1) ударна сила московської експанзії, зіндефікована з цілями комуністичної революції, відвернулась по війні від Балкан в напрямку середньої Европи і Далького Сходу і 2) німецька експанція відвернулася (бодай часово) теж від Балкан, які стали тереном франко-італійського суперництва. Тому застосування паралель на підставі книжечки Подлеського — не відповідає зовсім сутній ситуації. „Собака зарита“ цілком деінде — — але цього ані п. Подлеський не розуміє ані „Курер Львовскі“ цим не цікавиться.

Ждуть на вислід французько-німецьких переговорів.

ЛЬОНДОН, 10. I. ПАТ. Розбройний комітет англійського кабінету радив сьогодні над справою французького меморандум до Німеччини, над звітом мін. Саймона та його розмовами з Мусолінієм. Суґестії, внесені Мусолінієм в справі розброєння, признано, що вони не надаються до дискусії так довго, доки тревають безпосередні розмови між Берліном і Парижем. На випадок, якби ті розмови не дали позитивного висліду, є можливість повернути до деяких пропозицій Мусолінія. Зате комітет заявився за відложенням розбройної конференції в Женеві на два тижні й відновити її працю в першій половині лютого ц. р.

Про розмову Саймона з Мусолінієм.

ПАРИЖ, 10. I. ПАТ. Часописи привязують велике значіння до вчорашньої розмови Мусолінія з французьким амбасадором в Римі де Шамбреном. „Матен“ пише, що розмови Саймона з Мусолінієм мали тільки характер інформаційний і не довели до устійнення спільної політичної лінії. Англія хоче розброєння загального та контрольованого, як це передбачує плян Макдональда, а тимчасом Італія хоче вдержати дотеперішні збройні і признати Німеччині право стосувати практично принцип рівности зброєнь.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/48 **ГАЛИЦЬКА 6.**

Три пропозиції Мусолінія.

Берлінський кореспондент „Матен-у“ повідомляє, що в Берліні дожидають відомости з Льондону про плян Мусолінія, який має складатися з трьох точок: 1) побільшення німецької армії у відношенні до чисельности армії французької; 2) реформа статуту Союзу Народів, себто знесення постанов, що вяжуть женевську ситуацію з версайським трактатом; 3) ревізія мирового трактату в користь побіжених.

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 13. СІЧНЯ 1934.

КЕТЕ КІРШНЕР.

ЗАЗДРОЩІ.

Елеґантний швайцарський готель стояв серед чарівного краєвиду. У підніжжа простягалось велике Фірвальдштатське озеро і гірські велитні заглядали у готелеві вікна. Коли сонце зайшло, озеро позеленіло з темним відтінком і гірські шпилі запалали як червоні рожі. Готель численними своїми світлами кидав сяйво як великий смолоскип до другого кінця берега. У такий вечір сиділи у малій, пишній кімнаті призначеній до три чотири особи і грали у карти. Одна дама і три панове дуже поважно стежили за покером: банкир Бергіюс зі своєю дружиною Ніною, елеґантний француз барон Раймонд Доссер і багатий голяндський моряк Ван Гуттен.

Пані Ніна Бергіюс була незвичайно гарна і мала відповідні рамці для своєї краси. Її струнке тіло оперезувала чорна оксамитна сукня повна простоти, а довкола вирізу на шиї лежали три ряди ясних перел, великих як горох. Ніжне личко з рівним носиком і неймовірно малими червоними устами було прибране ясним волоссям. У це волосся був вплетений платиновий обруч з великими, іскристими брилянтами. Не диво, що всі три панове, з її чоловіком включно, вдивлялись більше у цю привабливу постать, ніж у свої карти. Бергіюса нервувало те, що два його грачі не скривали свого подиву. Він кинув несподівано карти на стіл і сказав до жінки:

— Маю досить. Іду спати. Чи ти теж ідеш?

Але Ніна відповіла енергійним кивом голови:

— Ні, ми ще трохи пограємо у трійку, правда? Але ти йди. Я скоро прийду.

Бергіюс прикусив роздратовано уста. Його намір був зовсім інший. Та тепер мусів уже „робити добру міну до кепської гри“. Зробив свій рахунок, коротко попрощався і відійшов.

Щойно годину пізніше Ніна була вдоволена, коли всі штони Доссера і Ван Гуттена лежали перед нею. Доссер поцілував її з пошаною в руку і зійшов униз до своєї кімнати на мезанін. Ван Гуттен прохав Ніну, щоб дозволила йому проводити її ліфтом. „Я теж мешкаю на першім поверсі“, додав він. Коли виїхали наверх, провів він її до її кімнати, що містилась поруч кімнати її чоловіка. Коли вона подала йому руку на прощання, він затримав її у своїй долоні.

— Який щасливий мусить бути ваш чоловік, що має таку гарну жіночку, як квітка... — сказав зітхаючи... — Моя жінка лежить там — показав він рукою у глибину коридора — і має серцеву атаку.

Ніна всміхнулась байдуже. Чуже терпіння не зворушувало її. Але всміхнувшись відкрила між двома соковитими губами ряд білосніжних зубків. Тоді у Гуттенові прокинулось непереможне бажання торкнутись цих губ: він притягнув Ніну до себе і поцілував її як шалений. Ніна сперлась руками на його груди і пробувала його відштовхнути. Це вдалось їй, але шнур перел зачіпився за ґудзик її сорочки і розірвався. Одна перла впала на землю. Ніна нахилилась, щоб її підняти. Тоді платиновий обруч зсунувся з її голови і з сильним дзенькотом упав на тверду мозаїкову долівку.

Ніна, скажена, відвернулась мовчки. З цяцьками у руці ввійшла бездумчиво до кімнати свого чоловіка, замісць до власної. Запізно спостерігла свою помилку. Бергіюс, встав у піжамі від стола і спитав: „Що таке сталося?“ — Нічого — відповіла Ніна подратована. „Нічого? алеж ти маєш кров на устах... Твій нашийник розірваний... діялем поломаний“. Ніна не хотіла скандалу: — Якийсь мужчина йшов по коридорі, вхопив мене у свої обійми і хотів мене поцілувати. „Хтож це такий?“ — Звідки я можу знати? Чи я можу знати всіх готелевих гостей?

І збентежена вийшла до своєї кімнати.

Бергіюс подумав хвилину, після чого побіг у піжамі і капцях до ліфту. „Хто їхав з моєю жінкою наверх? — спитав ліфтового хлопця, вкладаючи йому в руки пять франків. — Пан Ван Гуттен з 50-го числа.

Бергіюс побіг коридором як божевільний. Не стукав до кімнати ч. 50, кинувся на Ван Гуттена, що сидів на ліжку біля своєї жінки і дав йому два поличники. „Ви... ви... лайдаку... ви їхали з моєю жінкою...“ — кричав. Жінка Ван Гуттена втратила на щастя память.

Пізно вночі Ван Гуттен збудив Доссера. Майже з плачем оповідав моряк французові про інцидент:

— Ви добрий знайомий Бергіюсів і тому прошу вас будьте моїм посередником у цій справі. Моя жінка тяжко хора. Я маю двоє малих дітей і тому ані не можу з ним мати поєдинку ані покинути готелю, як він цього домагається. Вспокійте його, зробіть усе можливе. Негайно підіть до нього...

В 2-ій годині вночі Доссер увійшов до кімнати Бергіюса, що метався як тигр у клітці. У фотелі гойдалась скандальована і сонна Ніна.

— Добре, що ви прийшли! — крикнула вона, побачивши Доссера. — Мій чоловік робить мені цілу ніч сцени через дурний цілунок і не дає мені спати. Зовсім як Отельо!

— Цей нахабний атентат на тебе — почав Бергіюс — не може полишити так...

— Годі! — відповіла Ніна. — Будь ласка, вийди тепер з кімнати, бо я хочу всю справу спокійно обговорити з паном Доссером.

Бергіюс вийшов слухняно і проходжувався по коридорі. Ніна простягла ніжно обійми до Доссера і сказала до нього пестливо:

— Раймонде, поцілуй мене!

І Раймонд поцілував її.

Перекл. А. Б.

Як виглядала українська демонстрація

В ШИКАГО.

Напад більшовиків на український похід. — Крівава бійка. — Ранені. — Арештування напасників.

Від Ред.: Перед трьома тиждями помістили ми коротку телеграму про українську протибільшовицьку демонстрацію в Шикаго. Нині подаємо докладний опис тої демонстрації.

В неділю пополудні, 17. грудня 1933 р. пять тисяч українців міста Шикаґо й околиці зібралося на масову демонстрацію проти політики виголодження України, веденої московським більшовицьким урядом. Похід зібрався спокійно коло місцевої української католицької церкви та рушив у примірнім порядку вулицями міста, щоби по маршу зібратися на масове віче, на якому мали обговорити московську політику й ухвалити відповідні заяви. Похід почався так спокійно, що поліція вважала зайвим давати походові якубудь охорону.

Похід отаврав відділ січовиків та став поступати відповідно до наміченого пляну. Та вулиці, якими переходив похід, стали незадовго сценою подій, які кореспондент „Ню Йорк Таймсу" називає найгіршими заворушеннями від років. Ці заворушення викликали ґрупи більшовиків, які в числі пітьмох сотен напали на український похід. Вони кидали на демонстрантів гнилими яйцями, обсипували очі перцем і паприкою, кидали на спокійних українських демонстрантів цеглами й камінням, оловяними рурами й ґумовими палками, боксерами і т. д.

Поліції було так мало, що вона не могла охоронити походу проти нападу. А більшовики не шадили нікого: нападали однаково на мужчин і жінок. Не шадили навіть дітей, які машерували в поході, щоби запротестувати проти виголодження їх братів і батьків більшовицьким окупантами України.

Коли спокійні демонстранти побачили, що поліція не може дати їм охорони, мусіли виступити самі чинно в обороні власній та в обороні жінок і дітей. Зчинилася загальна бійка. Українці відбивалися, чим могли. Січовики мали в руках кріси, але вони були ненабиті. Як каже повідомлення новинкарського бюра „Асошіейтед Прес", січовики вживали неналадованих крісів як палок.

Роджена тут молодь, яка прийшла на демонстрацію, активно боронила права демонстрації, яке вона вважає природним правом кожної людини в демократичній країні.

Як показують повідомлення ґазет і новинкарських бюр, українці обороняли свій похід. Сотки ранених залягли вулиці. „Асошіейтед Прес" подає число ранених на 50, „Ню Йорк Таймс" начисляє їх на сотку. Приватні повідомлення подають, що поранено ранених є дві сотни та що більшість ранених — це більшовицькі напасники. Одному бандитові, що зробив своєю спеціяльністю нападати на діти, видерли очі.

Щойно тоді, як бійка вже кінчилася, на поле бою наспіла поліція. Їй уже малощо лишилося поза арештуванням напасників та відправленням ранених до шпиталів. Двацять осіб, як каже „Асошіейтед Прес", відправлено до позітового шпиталю та до Джефферсон Парк Госпиталь. Поліція арештувала кільканацятьох напасників, між ними двох більшовицьких лідерів. Від них відобрали, як каже поліція, ріжного роду скриту зброю, як ґазові рури, ґумові палки, боксери.

Після того віче відбулося так, як було заповіджено. У великій салі Шикаґо Джерзімен Пломбер Гоч назутав найкращий лад і порядок. По вислуханні промовців принято одноцушно резолюції протесту проти більшовицького виголодження України.

Напад більшовиків зробив те, що місцеві ґазети поміщали спеціяльні вилання з описом нападу на демонстрацію й описом віча. Новинкарські бюра рознесли вісти про віче по всій Америці. Замітне при тому, що ті повідомлення подають уже без перекручувань причини й основи українських протестів. („Свобода".)

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі тонки
з МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

ВЖИВАЄШ СІРНИКІВ?

Івар Крюґер

Мусиш побачити сценічну фільму **Юрія Тепи** у Театрі Великім.

Заворушення з австрійських таборах праці.

ВІДЕНЬ, 11. І. ПАТ. В таборах праці в Стирії, Каринтії, Бурґенляндї і в Долішній Австрії вибухли гітлерівські неспокої. Учасники табору в Стремі, в Бурґенляндї, знищили уладження, зарвавши околичних купців на 12 тисяч шилінґів і пішли в напрямі угорської границі числом 150 осіб. Австрійська влада не позволила їм перейти границі в останній хвилині.

В Льобаб під Віднем збунтувалося 250 учасників табору, що рішили машерувати масово до Відня. Поліція розігнала похід і арештувала його учасників. Найдено при них сліпні бомби, ґазові ґранати і петарди.

В Каринтії учасники табору у Штайндорфі рушили з розвиненим гітлерівським прапором до Віляху. До крівавої сутички прийшло в Клаґенфурті, де учасники табору в Гелленберзі пішли масово до міста перед будинок друкарні Каринтія, що належить до християнсько-суспільного посла, кинули до середини кілька петард і вибили шиби. В сутичці з демонстрантами одного поліцая тяжко побито. При вимісі стрілів двох демонстрантів убили, одного тяжко ранили.

Поліційна влада заважала, що в приватних таборах праці йде систематична гітлерівська пропаґанда. Наслідком того в кількох таборах рівночасно вибухли заворушення.

—o—

Після страчення Люббе

БЕРЛІН, 11. І. ПАТ. З Амстердаму повідомляють, що вістка про страчення Люббе викликала в цілій Голяндії пригноблення. Голяндський уряд надармо старався, щоби Люббе помилували. Професор університету в Амстердамі де Йонґ, що інтересувався долею Люббе, заявив, що німецький закон, виконуючи екзекуцію на засудженім, відстав позаду на цілі століття. Передбачуючи маніфестації, голяндська поліція зміцнила поліцію перед будинком німецького консуляту в Амстердамі і перед бруватним домом.

Тіло страченого Люббе зложено в лейпціґській просекторії. Досі не знати, чи хто з родини забере його тіло.

Утраквізація шкіл у Радянщині.

В Москві відбулася конференція в справі національних меншин. Обговорювали між іншим справу введення другої мови до меншинних шкіл, якою буде очевидно мова російська. Отже школи національних меншин будуть утраквізовані. Обмірковували теж справу поселення циганів на ріллі в б. смоленській губернії, де створено 20 рільних колективів.

Фармерський страйк в Америці.

З Шикаґо повідомляють, що яких сто миль довкола міста тревае дальше страйк фармерів. Достава молока дуже утруднена. Страйкарі вивернули кілька вантажних самоходів з молоком в ріку, а один спалили. Тисячі літрів молока розлили по дорогах. Пробували теж задержати потяги з молоком, що їхали з подальших сторін.

—o—

Несубординації серед гітлерівців.

БЕРЛІН, 11. І. ПАТ. Тому що повторюються випадки несубординації членів гітлерівських формацій супроти розпорядків поліції, прусський премієр Герінґ видав розпорядок, у якому стверджує, що навіть умундуровані члени гітлерівських формацій мусять пристосовуватися безоглядно до розпорядків поліції, яка також має право відводити їх на поліційні стациї.

З нових видань.

Важна новина з нашої історіографії.

Михайло Возняк: „ХТОЖ АВТОР Т. ЗВ. ЛІТОПИСУ САМОВИДЦЯ?" (Записки Наук. Т-ва ім. Шевченка, т. CLIII., випуск 1.)

Питання, яке взявся розвязати проф. Возняк, томить довгі роки наших і чужих дослідників. Для нас воно не лише питання методичного виповнення чисто наукового розсліду. Виявлення постаті Самовидця, автора одного з найважніших джерел до історії будови козацької держави причиниться дуже багато до висвітлення тої буйної доби. Літопис Самовидця названий автором „О початку і причинах війни Хмельницького" обіймає час від 1648 року і доведений до 1702 року. Таємничість автора того багатого у відомости політичні й суспільно-побутові твору притягала настійно до себе багатьох дослідників, але й була причиною, що стільки важних відомостей залишалося під знаком запиту, бо не була достовірність невідомого автора. З самого твору видно лише, що автор стояв довгі роки близько верми козацької держави, був у курсі найважніших її справ, брав участь у деяких дипльоматичних місіях і через те був добре поінформований не лише про українські, але й про европейські відносини. Оцінюючи історичних діячів та їх окремі вчинки з погляду своїх релігійних і суспільно-політичних переконань, любить часто моралізувати, для одних не щадить похвал, для інших часто пристрасних доган. Неприхильно ставиться до гетьманів Виговського, Брюховецького, Дорошенка, Самійловича, хвалить Сомка, кошового Сірка, Мазепу. Сам походить з Західньої України, але більшу частину старшого віку провів і писав свій літопис на Лівобережжі. Він прихильник статочних влас громадянства, щирий монархіст, ревний християнин і великий прихильник освіти. Та не знаючи його ближче, годі перевірити не лише наскільки він обєктивний, але не можемо якслід оцінити його відношення до подій і історичних постатей.

Досі вчені намічували кількох уже кандидатів на Самовидця та найбільш правдоподібним видався багатьом ніжинський сотник, а відтак протопіп *Роман Ракушка*, якого біографічні дані дещо сходяться з вказівками літопису. Після праць проф. Петровського, що викликали в останніх часах великий розголос (про них писав в 1932 р. на сторінках „Діла" д-р Герасимчук), й який старався зібрати всі можливі арґументи про ідентичність Ракушки й Самовидця, здавалося питання остаточно вирішене, тим більше, що за доказами Петровського заявився і проф. Грушевський.

Та всі дотеперішні посляди про авторстве Самовидця нагло захитав оце проф. Возняк.

Студіюючи цікаву мову Самовидця, цікаву не лише характеристичними поодинокими висловами, складнею, стилем і своєрідними поняттями й поглядами, натрапив проф. Возняк на *ідентичні вислови й думки* в автографі заяви висланої до короля Михайла Вишневецького Дорошенкового старшини, корсунського полковника *Федора Кандиби*.

Після докладної аналізи характеристичних рис мови й правопису Кандиби, заняв теж проф. Возняк аналізою маловідомого рукопису варшавської копії літопису Самовидця, прирівнюючи його до видрукованого тексту літопису, щоби виказати схожість мови отих трьох текстів. Розглядаючи похибки копії літопису стверджує,

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчатись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 28 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови" виходить трьомісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

що походять вони з питомого характеру письма дерновозору Самовидця, й що є вони того роду, що можливість ідентичних похибок потверджують графічні властивості делких літер у Кандиби.

Постать Федора Кандиби має тепер найбільше даних з усіх дотеперішніх кандидатів на Самовидця. Правда, не міг автор зібрати всього матеріялу в тогобічних бібліотеках і архівах до тої цікавої постаті, але вже з того, що зібрав, виступає вона досить ясно. Життєписні дані Федора Кандиби багато більше сходяться з літописними звістками, ніж життєписні дані Романа Ракушки. В рядах козацьких старшин, це незвичайна постать. Початки своєї карієри пішов Кандиба, мабуть при боці Золотаренка й з ним уперше виміґрував на Лівобережжя. З того можна й вияснити його приявність під Смоленськом, Ригою, на чигиринській раді (1657 р.) та в інших місцях, де приуспаюють присутність Самовидця. Відтак вернувся на Правобережжя і був у великих ласках короля, обдаровуваний маєтками й привілеями на шляхетство, служив Дорошенкові на становищі корсунського полковника. Рід Дорошенка перейшов до Самійловича, поселився на Лівобережжі й тут незвичайно пишнований і обдаровуваний гетьманом Самійловичем. Малепо й московським царем, на кінець, але багатій посаді вопотовського сотника дожив пізнього віку, оточений внуками й правнуками в багацтві й почестях.

Недовго певно знала більше світа за оту цікаву постать, бо працею проф. Всеволода зацікавився науковий світ (звістки про неї є вже й у чужинній пресі). Гідна вона теж особливої уваги як соціяльний методольоґічний приклад.

Д-р. Витанович.

Український Дім у Празі.

Музей Визвольної Боротьби України одержав з Буковини в грудні м. р. 165 пожертв (5952 л.), зібраних на підписові листи Музею українським студентством на Буковині. Збірку організував голова Союзу Українських Студентських Орґанізацій (СУСОР) п. Ом. Попович, а перевели її призначені збірники з студ. товариств „Українське козацтво", „Запорожжя" та „Укр. акад. козацтво „Чорноморе". Разом із тим з адміністрації часопису „Час" у Чернівцях одержано 8 пожертв (780 л.), що надійшли окремо.

Обєднання Українських Орґанізацій в Америці, Ню Йорк, надіслало 50 долярів, „бажаючи найкращих успіхів у тім великім ділі". Обєднання внесено в списки Добродіїв Музею РВУ.

У Канаді відбулася нарада представників національних товариств в Едмонтоні, провінція Альберта, і орґанізовано ініціятивний комітет що займеться збірковою акцією на будову Українського Дому в Празі. Цей комітет має подбати про зорґанізування збіркових комітетів в окремих орґанізаціях. Голова комітету д-р П. І. Лазарович, що недавно сам перебував у Празі на студіях українознавства. Секретар п. Іван Ісаїв. Цей комітет має на увазі провінцію Альберта.

Українська Громада в Римі асиґнувала на Український Дім у Празі 300 лірів, як вкладку Добродія Музею Визвольної Боротьби України (25 дол.) і окремо перевела збірку серед українців у Римі (81 лірів).

Співробітники Укр. Пресового Бюра в Берліні надіслали кч 160. Значне число пожертв надходить і далі від українців у Чехословаччині, зокрема з Закарпаття. Відділ Українського Всепрофесійного Робітничого Союзу в Терезині зібрав серед своїх членів кч 250, як пожертву Фундатора Українського Дому. (10 дол.). Заробітчани з Закарпаття, що працюють в копальнях у Бельгії, зібрали кч 50.

Повний список усіх жертводавців містить нове число *„Вістей Музею Визвольної Боротьби України"*, що вийшло з нагоди дня 22. січня. *День 22. січня* — день Музею Визвольної Боротьби України, і Управа Музею звертається з гарячим закликом до всіх українців і всіх українських установ, орґанізацій, підприємств, шкіл, часописів на всіх українських землях і на чужині не забути в цей день скласти свою пожертву, зробити збірку на Український Дім у Празі, вібрати якнайбільше цеглин. Пожертви надсилати на адресу директора Музею проф. Д. Антоновича:

Prof. D. Antonovyč, Praha—Nusle. 245. Czechoslovakia.

Жертви можна складати й через Земельний Банк Гіпотечний у Львові на поштову складанку 500170 з допискою МУД (Музей, Український Дім), а в Чехословаччині на поштове конто Музею: Прага 80040.

ЗМОВА СЕРЕД СІЯМСЬКИХ МОРЯКІВ.

БАНҐКОК, 11. І. ПАТ. У сіямській маринарці викрили змову, яка довела до вибуху бунту. З огляду на гостру цензуру тяжко означити характер і причини бунту.

Український Пласт за кордоном.

Чому Союз Українських Пластунів Емігрантів не брав участи у світовому Джемборі 1933 р.?

До команди СУПЕ прийшло багато запитів, з яких причин члени СУПЕ не брали участи у світовому Джемборі. У відповідь на всі ті запити Команда уважає своїм обовязком подати до прилюдного відома ті причини, які спонукали СУПЕ відтягнутися від участи у світовому Джемборі в Ґеделе біля Будапешту.

Передовсім Команда Чехословацького Пласту не дозволила СУПЕ виступати самостійно, як самостійній національній одиниці, а навіть не погодилася на те, аби СУПЕ виступав як автономна одиниця Чехословацького Союзу. А виступати на Джемборі незалежно від Чехословацького Союзу СУПЕ не міг, бо брати участь у Джемборі можуть тільки члени Міжнародного Пластового Бюра. Прохання СУПЕ прийняти його в члени того Бюра відкинули, головно через спротив поляків.

Значить, українські пластуни могли би брати участь у Джемборі тільки як члени тих чеських округ, у яких вони зареєстровані як члени Чехословацького Союзу; напр. праський III. курінь ст. пластунів, зареєстрований як 13. курінь Орл-скавтів у Празі, мусів би творити частину праської жупи, братиславський курінь творив би частину братиславської жупи і т. д. Отже основна причина і ціль нашої участи в Джемборі — репрезентація Українського Пласту — відпадала.

І через те, а також наслідком кризи в Команді: виступлення б. команданта п. Е. Вирового із СУПЕ, — не призбирано фондів на висилку хоч одного пластуна до Ґеделе. Але всетаки Український Пласт був на світовому Джемборі репрезентований і то добре репрезентований — пластунами із Закарпаття. Вправді Команда чехословацької виправи до Ґеделе, побачивши в них на одностроях гарно вишиті написи „Підкарпаття" і вишивані стрічки на капелюхах, приказала їм це негайно позривати, бо, мовляв, нема ніякого „Підкарпаття", а є тільки одна „Чехословакія". Але маляри вміли відрізнати наших закарпатців від чехословаків (помагали їм у тому їхні відомі політичні апетити) і навіть прихильно їх приняли.

Про успіхи закарпатців на Джемборі було багато статтей у вакаційних числах „Українського Слова" (Ужгород), а також друкується подрібний звіт бр. Шерегія в місячнику „Учительський Голос" (Мукачів). Участь брало 35 пластунів і пластунок. Як звичайно у правдивих українців буває, тих 35 пластунів і пластунок творили і добре зіспіваний мішаний хор під орудою бр. Шерегія і гурток танцюристів і капелю до танців; були й сольові танцюристи, що своїми танцями здобули розголос по цілій Мадярщині („Чумак" та „Гонвітер").

Не знати, чим кермувалася Команда табору в Ґеделе, що помістила закарпатців біля арабів. Може рахувала їх однаково екзотичними, чи може лично з собою споріднеными, — бо закарпатці, щоби заманіфестувати свою приналежність до українського народу, ходили всі у вишиваних сорочках і шараварах, а не в одностроях, тому що вишивану стрічку з написом „Підкарпаття" заборонили їм носити. А може це був натяк на кольоніяльне становище. Одні з другими порозумівалися всіми способами пластової винахідчивости і стали дійсними, взаїмно щирими приятелями. І так після македонців, хорватів, катальонців придбали ми ще одного приятеля в неволі.

Москвофільські пластуни, яких є на Закарпатті дрібна горстка, не брали участи в Джемборі і тому закарпатські москвофіли після повороту українських пластунів наробили багато крику, що, мовляв, українські пластуни іредентисти (диви: передовиця в „Українськім Слові" ч. 18, з дня 15. IX. під наголовком „Іредента, Іредента!"). А доказом того мало бути, що українські пластуни продавали на Джемборі пропаґандивні переписні листки праці артиста Н. Григоріїва і на одному з них був тризуб! А потім СУПЕ заборонено посилати на Закарпаття ті свої видання, на яких є український пластовий юнак із тризубом. Властиво: посилати можна, але тризуб треба замазувати чорнилом.

Р. М.

Важний лише до 15-го січня, 1934 року

Бон

на

безплатний

флякон знаменитої кольонської води і на 4 славні ножики до голення

„S A L F E R S"

при закупні 5 ножиків „Сальферс" по 20 сот. шт.

Перфумерії С. ФЕДЕРА

Сикстуська 7, або Коперника 15 а.

5/27 2—3 УВАГА: Лише за зворотом бону.

Вибори до міських рад.

ВИБОРИ В КОЗОВІЙ.

Вибори ці у нас нічим особливим незамітні. Українці привикли були до курій і добре їм було, бо богатші і більші ділились якось мандатами. А що було 48 місць, то українцям завжди припадала около 1/8 частина, себто 8 мандатів, які займали селяни, відступаючи часом одно місце священикові. Світських інтеліґентів-українців у раді майже ніколи не було.

Коли зближався речинець виборів, місцевий адвокат зі своїм конципієнтом скликали передвиборчі збори, пояснили людям виборчий закон і вибрали на них виборчий комітет. На зборах були представники всіх груп, всі попередні радні, одначе найчисленніше являлись ті, що гуртуються біля спілкової асекурації худоби і вони вибрали комітет зі своїх людей. Комітет той уложив листи на обі округи, на які поділено містечко, але поминув усіх давніх радних, між ними й місцевого пароха. Поминені старші погнівались і зголосили свою окрему листу в одній окрузі. В той спосіб розбився одноцілий український фронт і через те згори можна було передбачити нашу невдачу. Повернути всіх до спільного фронту таки не вдалося. Через те при виборах вибрано у нас аж 11 поляків і 3 жидів (жиди також зголосили 2 листи в одній окрузі) та лише 2 українців — по одному в окрузі. Поляки перед виборами пропонували 3 мандати для українців за цїну спільної листи.

Вибрані з українців голова і секретар спілки асекурації худоби Данило Грамяк і Михайло Стець. Зазначити треба, що комітет не працював так, як того вимагає виборча акція. Одначе вислід не є траґічний, бо чи буде двох чи навіть чотирьох українців-радних, то управляти містом будуть поляки і жиди, як і досі. Українці дотепер не проявляли в громадській раді ніякої поважнішої ініціятиви, й хоч викрилися ріжні зловживання, то наші радні нічим не причинились до прочищення злої господарки управи міста.

Теперішні вибори дали нам поглядову лекцію, як виборів не треба переводити. Поляки дістали мабуть згори наказ перехилити більшість на свою сторону, бо взялися з запалом до роботи, до ріжної геометрії і різних штучок. Ті штуки проявлялися в неполадкуванні зовсім слушних рекламацій, у неможливости переглянути спис виборців, в якім було повно померших і т. д. Польська сторона пишається тепер тим, що здобула більше мандатів як полякам належалось. Одначе радість повинна бути невелика... Цікаво, що ніяких протестів ніхто не вносить, бо люди стратили віру, аби це щось могло помогти.

Тепер між вибраними радними йде боротьба за бурмістра. Кандидатами є дотеперішній бурмістр, нотар Травфельвер і поручник Яронський, комендант „Стшельця". Українці могли б бути нейтральні, одначе польський парох уже намовляв нашого Грамяка голосувати на нотаря...

Громадянин.

Не жалуй труду

зайди до нас, а переконаєшся, що гарна торбинка, парасолька, течка і т. і. куплені у фірмі „НОБЛЄС" буде найкращим дарунком на

НОВИЙ РІК

Ноблєс, Ягайлонська ч. 11 а.

10/33 Увага на фірму і число дому.

З конституційної комісії.

На засіданні конституційної комісії польського сойму в четвер йшла дискусія над рефератом у справі внесення ревізії конституції. Від Українського Клюбу промовляв пос. **Загайкевич.** Він висловив побоювання, що проєкт конституції створить утруднення для української репрезентації в соймі та сенаті. Бесідник заявився проти проєкту.

Якщо знаєте, що „Просвіта" пригортає до себе інші наші установи, то знайте і про свій обовязок супроти „Просвіти"!

Подяка.

Всім, що віддали останню послугу мому чоловікові бл. п. Іванові Кміцикевичеві і передали мені слова співчуття, а також Всч. Духовенству, що взяло ласкаво участь у похороні та панахиді складаю якнайщирішу подяку. ОЛЬГА КМІЦИКЕВИЧЕВА

ШВЕДСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

СТОКГОЛЬМ, 11. I. ПАТ. Сесію ріксдагу отворено промовою короля. Він підкреслив, що одною із перших турбот шведського уряду буде поправа положення в хліборобстві та боротьба з безробіттєм. Буджет держави на 1934 р. передбачує видатки 1,031.685 тисяч корон, у порівнянні з цифрою 1,010.339 тисяч корони у минулому році.

АВСТРІЙСЬКІ ГІТЛЕРІВЦІ ПЕРЕЙШЛИ НА МАДЯРЩИНУ.

БУДАПЕШТ. 11. I. ПАТ. Із Керменду повідомляють, що нині в год. 6. рано біля села Пінкамінсент перейшло австрійський кордон 144 австрійських нац. соціялістів, що належать до табору праці. Прикордонна сторожа придержала їх і провізорично інтернувала в будинку міської школи.

ЗАЯВА МІН. ТІТУЛЕСКУ.

БУКАРЕШТ, 11. I. ПАТ. Після складення присяги міністер закорд. справ Тітулеску дав таку заяву представникові урядової тел. агенції „Радор": Зі смертю великого горожанина й мого щирого друга, яким був д-р Дука, я перестав бути міністром закордонних справ. Теперішнє положення вимагало негайної полагоди деяких держ. конечностей. Тепер можна сказати, що їх полагоджено. Спокій в Румунії запевнений та нема небезпеки замаху. Закордонну політику Румунії, диктовану інтересами нашої нац. єдности, будемо вести далі з повною рішучістю й вона не зміниться ні не захитається. Румунія країна зовсім миролюбна, та заразом глибоко націоналістична. Даючи висловів одноушним змаганням країни, буду старатися на становищі міністра закордонних справ служити ідеалам справедливости, мира та моральности, яких так бажає вся країна.

—o—

НОВИНКИ

— **Маланчин Вечір** з ріжноманітною програмою і джесбендом уладжує **Українська Бесіда** у Львові (Народний Дім, вул. Рутовського) в суботу 13. січня ц. р. для своїх членів і впроваджених ними гостей. Початок в год. 21. Запрошення при вступі. 929 1-1

— **На карти „Рідної Школи"**, що звільняють від алькогольних напитків з нагоди Різдва Христового зложили (в золотих): зі Сколього: 3 зол.: Вп. Булакова Мальвіна; по 2 зол.: Вп. Садовський Вол., Лучка Степан, Івасиків Сидір, д-р Соневицький Юліян, о. Мотора Михайло, Топольницька Юлія, Гребенчк Ольга, Логінський Іван, д-р Дольницький Степан. — Хто черговий?

— **Хто виграв на льотерії?** Четвертого дня тягнення IV. касової льотерії впали виграні на такі числа: 15.000 зол. на ч. 15431, 153707. 10.000 зол. на ч. 56445 10.000 зол. на ч. 9042, 75215, 94892 5.000 зол. на ч. 50060, 80642, 136222, 151631. 5.000 зол. на ч. 103528, 124904, 21608, 145957, 50364, 153286, 159496. 2.000 зол. на ч. 9117, 23756, 25101, 35836, 50135, 70522, 135957, 145307, 146394, 147405, 163309. 2.000 зол. на ч. 9626 13173, 16490, 18560, 20597, 23283, 28002, 47942, 53592, 56817, 57688, 61012, 63037, 90500 107146, 115600, 135656, 150517, 163124, 163461, 166944, 70817, 72816. 1.000 зол. на ч. 3401, 4340, 5306 5680, 6016, 6277, 9418, 9688, 10746, 11345, 16077 17570, 18695, 23567, 23733, 39750, 50415, 51597, 52607, 52769, 58625, 68169, 76590, 79649, 81988, 86286, 88153, 88615, 89323, 100581, 100655, 101591, 115360, 120538, 126914, 144211, 147727, 153891, 156013, 157050. 1.000 зол. на ч. 10131, 10247, 14473, 16221, 18425, 23275, 26582, 31147, 33736, 35850, 37244, 38785, 43750, 48623, 49717, 53906, 58758, 62168, 68467, 70220 71553, 73581, 74292, 91969 91896, 101046, 103371, 104458, 106720, 107122, 107282, 112691, 114855, 114954, 111658, 121213, 122827 127906, 127476, 132520, 141557, 142105, 143895, 143502, 150257, 159577, 164622, 164930, 166649, 16860-.

— **Чи начальник залізничої стації обовязаний розуміти по українськи?** Підписаний хотів дня 10. ц. м. купити на залізничій стації в Бусовиську білет до Львова. На його слова „прошу дати мені білет до Львова", начальник стації п. Дуркач відповів: „не розумем". Не помогло кількакратне виразне повторення повищих слів. За кожним разом була відповідь: „не розумем". (А проте до дівчини Техлі Щербан, яка безпосередньо перед мною купувала білет до Самбора п. Дуркач звертався з вулично-неморальними дотепами в українській мові). Тоді підписаний спитав начальника стації, чи він має намір продати йому білет чи ні, а одержавши ще раз відповідь „не розумем", мусів всісти до поїзду без білету. У звязку з тією справою, підписаний звертається до львівської дирекції залізниць з прилюдним запитом: Чи начальник стації у Сх. Галичині обовязаний розуміти по українськи? Чи може люди, які нпр. не вміють говорити по польськи, не можуть їздити залізницею? — **Ярослав Татомир.**

— **За кольпортажу летючок ОУН.** Перед трибуналом присяглих суддів у Львові відбулася розправа проти двох парубків з Бориничів Загірних пов. Бібрка, братів Григ. і Мих. Кусеків, яким закинено кольпортажу летючок ОУН, що накликували до бойкотування шкіл. Обох засуджено на вязницю по півтора року.

— **Крадіж у львівській електрівні.** У Львові відбувся процес проти двох інкасентів міської електрівні, Мих. Пшисенжного і Станисл. Седлячка за спроневіряння громадських грошей. Перший з них присвоїв собі 9.621 зол., другий 7.093 зол. Ніхто з них не признався до вини, викручуючись, що гроші їм вкрадено, тощо, хоч зізнання свідків випали для них некорисно.

— **Львівська хроніка.** Наслідком донесення інж. Ліськевича ведеться слідство проти адвокатів Стшемінського, Янковського і Голубовського під замітом неправильних гіпотечних трансакцій. — Торговлю вин Н. Козьола при вул. Домініканській обікрали злодії, знявши на візку більшу скількість фляшок. — В костелі Францішканок при вул. Курковій вкрадено підчас вечірні із різдвяного вертепу фігурку, що представляла народженого Христа. — Безробітний кравець Макс Морґентав із Знесіння пострілив з револьвера на вул. Жовківській свою наречену Брониславу Вайсман, що рішила з ним зірвати.

— **Краєва хроніка.** В камінеломі на Чортівській скалі біля Лисинич під Львовом експльозія динаміту ранила трьох робітників, Мих. Бесядецького, Мих. Хомія і Юл. Буковського, яких відставлено до шпиталю. — До мешкання Францішки Гаврилюк в Товстім пов. Скалат добулися чотири напасники і стероризувавши домівників, забрали зі скрині 410 зол. — Начальника громади Лозова пов. Тернопіль, Якова Бродського і писаря Дубського усунено від урядування, бо люстрація викрила недобір 20.000 зол. за пять років.

— **Про будову радянського каналу,** що лучить Ленінград з Білим морем, подає „Осервагоре Романо" жахливі подробиці. Канал, довгий на 226 км., докінчено за півтора року при важитті 150.000 засланців, з яких залишилося живими тільки 10.000. Всі інші вигинули. Гроби 140.000 мучеників біліють тепер на далеких радянських пустарях.

— **Ріжні вістки.** Населення Праги має осягнути в найближчому часі число 900 тисяч осіб. — Поліція в Дорґмунд-Мартен арештувала пастора Більтемаєра за це, що дітям, які приходили до нього, заборонив поздоровляти на гітлерівський спосіб. — Шість гидроплянів Зл. Держав вистартувало із Сан Франціско до Гонолюлю, щоби виконати лет в одному етапі.

— **Справлення похибок.** В статті з нагоди 75-ліття проф. Степана Смаль-Стоцького з 11. січня 1933 р. вкралися деякі прикрі помилки, які просимо ласкаво виправити: 1. шпальта, рядок 14 надруковано: бо **як** неприязні вітри — треба: бо-ж неприязні вітри...; 2. шпальта — рядок 10: і з цього боку, найбільший — треба: і з цього боку **це** найкращий...; 2. шпальта — 32: **побудовані** зовсім. — треба: побудовані; 3. шпальта — рядок 19: не вивчав **створеною** школою цього геніяльного лінгвіста — треба: **створеного** школою цього геніяльного лінгвіста...; 26. сучасних **синхроністичних** прикмет... — треба: сучасних (синхроністичних) прикмет; ст. 3 — 1. шпальта: щоб громада їх **піднесла** якслід — треба: щоб громада їх пізнала якслід.

Про українські катедри у Варшаві та ендецьку поінформованість.

У варшавськім університеті створено дві постійні катедри українознавства: граматики та історії. Одночасно польська преса, подаючи цю вістку, назвала й імена професорів Смаль-Стоцького й М. Кордуби, покликаних на ці катедри.

„Кірер Львовскі", шукаючи в цій звістці нового джерела натхнення для своїх доношиньких звичок, подає нині таку звістку:

„Катедру української мови й літератури у варшавськім університеті має перейняти б. проф. університету в Чернівцях і б. посол до австрійської державної ради, **відомий ворог поляків** Смаль-Стоцький, який викладав в українськім університеті у Празі. Катедру української історії має перейняти д-р Мирон Кордуба зі Львова.

Передовсім обидва професори, про яких мова в пресових звістках, викладають у варшавському університеті як контрактові сили вже від літ і ніколи ні один польський часопис не піднімав з цього приводу крику, навіть в найбільшому засліпленні розуміючи, що коли в університетах можна викладати санскрит, тим більше ні польській науці, ні університетській молоді не зашкодить дізнатися від українських учених про розвоєві підстави української мови та про українську історію (не розуміє цього лише — сенат і професура львівського університету, в якім усе ще „язик рускі" викладає поляк!). По-другі: славний фільольог проф. Степан Смаль-Стоцький святкував саме три дні тому своє 75-ліття, і не знаємо, чи колинебудь був у Варшаві. Річ іде не про проф. Степана, а про його сина проф. Романа Смаль-Стоцького, і треба бути крайнім анальфабетом в українських відносинах, щоби ці особи переплутати.

Чи проф. Степан Смаль-Стоцький є „ворогом поляків" — про це видно пп. редакторам „Куріера Львовского" „відомо". Але коби лише ті редактори мали дрібку тої великої культури, якою відзначається вилаяний ними („поліцій!") сивоволосий учений, то ми радо згодились би, щоби вони були такими ворогами — супроти українців.

Літературний куток.

НЕДРУКОВАНІ УКРАЇНСЬКІ ПОЕМИ ОТОКАРА БЖЕЗІНИ.

Незадовго перед Різдвом вийшов в друку третій том зібраних творів найбільшого чеського поета Отокара Бжезіни: Spisy Otokara Březiny. svazek III. Prvotiny. Vydala Česká Akademie Věd a Umění, nákladem Melantricha a. s. Praha 1933. Великою несподіванкою цього тому є цикл „З українських переказів" (Ze zvěsti ukrajinskych), який містить крім вступу дві більші поеми: „Пісня про Хорушенка (Pisen o Chorusenkovi) й „Брати" (Bratři). За свого життя Бжезіна ніколи цих поем не друкував і про них не згадував, знайдено їх у зошиті ранніх віршів, подарованім р. 1886 шкільному приятелеві Фр. Баверові.

Українські поеми займають у щойно виданім томі 42 сторінки, з цього припадає 1 сторінка на вступ, 19 на „Пісню про Хорушенка", решта на „Братів". Вступ прегарний, мало чи не кращий від самих поем. Він надиханий щирою любовю до України, до її степів і ланів, до її минулої козацької слави, до її романтики „Що мандрівникові тінista альтанка, то мому духові була Україна в добі щасливих хвиль молодости; як для аргонавтів золото та вовна, так для мене той чарівний, таємничий край був бажаною і милою метою", — так звучить у прозаїчнім перекладі перша строфа цього вступу. Кінчається він так: „Не бачив я його (той край) — та сильна туга, може лише мрія, може гра уяви — надхнула мене на цей спів... Перед моїм зором стоїть він у красі непорочній і виступає, осяяний думкою, мов прегарна полярна небес".

Романтичний погляд на Україну, очевидно навіяний шкільною лектурою „Тараса Бульби", може Шевченка, може українських народніх дум, просякає не тільки вступ, але й обидві поеми. Молодий поет бачить Україну не такою, як вона є, а такою, якою вона колись була, а може власне ніколи й не була. Це сильно ретушована Україна хоробрих козаченьків, сентиментальних кохаців, театральних боїв із турками, надлюдського героїзму по одній боці, нелюдської підлоти по другім — без жадного соціяльного тла, без психологічного мотивування. Від 18-літнього козака, що знав Україну лише з книг, і то з дуже речислених і однобічних, нічого іншого й вимагати не можна. Але при всім тім цілий цикл проявляє незвичайну силу відчуття й щиру симпатію до тої далекої України й до її народу, й не ставить його на чільне місце серед літературно-історичних памятників чесько-українських взаємин.

„Пісня про Хорушенка" оспівує героїчні вчинки молодого козака Хорушенка. Він вертається з переможного походу проти турків і радіє, що незабаром обійме свою молоду дружину Сашу (sic!). Але на місці свого села він застає самі руїни: в його неприсутности турецький загін напав на те село, все попалив, усіх порубав, а Сашу взяв у полон. Хорушенко з товаришами повертає коней, доганяє ворожий загін, рубається завзято, але не годен перемогти стократ більшої сили. Товаришів його порубали, а його самого, тяжко раненого, кидають на полі битви. Та він якось випростовується, кладе товаришів у могилу, ставить їм хреста, коли бачить — якийсь турчин женеться на коні за Сашею. На розпачливий крик Хорушенка наче лиш землі виростає

його кешіп Яра (sic!), починається побій, гурчить ще дуже, але перед тим забиває Саню й Яру. Хорунженко лише обох хоче, а подібром за чеї зовнішній фільтиці страшно мститься на турках за смерть своєї дружини й свого сина. Нарешті він лише від турецької шаблі, козаки заспівають йому моєму, на ній співає єдиний кобзар, а коваш сонить до тої пісні — „могилу їм поросла, верба їм за прикладі стане“.

Поема „Брати“ має також дожить занутовані і сильно драматичний лист. Рідні Андрій, Іван і Тарас, покохали ту саму дівчину Настю. Настя покохала Тараса, а про Іванове кохання знав лише він сам. За якийсь час брати подались на Січ, щоб воювати з турками. Тарас пішов у похід, а Іван зостався на Січі. Отого дня він утік додому, викрав Настю й сховавсь із нею одинокий. Настя народила дочку Саню (sic!) і померла. А Тарас вернувся з походу й почувши, яку кривду заподіяв йому брат, подався у світ. Минуло літ із тридцять. Саня покохала козака Станка (sic!) й довідалась від батька, яко було між ним та її матірю. Тут знов наїхали турки. Іван пішов у похід, турки мало його не забили, але врятував його якийсь дивний старший козак — не хто інший, як його брат Тарас. Зворушуючи своєї примирення, потім спільний бій із турками, обидва гинуть, але за них мститься Станко з ненавистю Іван йому перекладує, щоб він, перервувшись за тому, сказав Сані, що її батько знайшов на полі битви душевний спокій і тішиться, що разом з братом побачить на тім світі Настю.

Молодечі фантазії! Але на творчість Бжезіни цей новозайдений розділ кидає особливе світло. Казали досі, що з усіх славянських літератур і народів він знав добре лише польську й російську. Тепер виявляється, що він знав також українську народню поезію, а також свідомість його симпатії до України, як одей цикль, його симпатії до Польщі ніде не залишили. З другого боку знаємо, що Бжезіна, який був виключно майстром чистої форми, у цих своїх українських екскурсіях виступає як епік — майже єдиний випадок у цілій його творчості. Змістом і формою „український цикль“ займає в літературній біографії найбільшого чеського поета видатне місце, а що має до памятників чесько-українських літературних взаємин, то цикль „З українських переказів“ варший того, щоб наші історики літератури приділили йому особливу увагу.

Прага, в січні. *М. Г.*

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-р Денис Зарицький, лікар у Кальксбурґу коло Відня, помер 9. н. м. у 70-му році життя. Покійник був свого часу видатним членом відеської „Січи“. Живучи на чужині не забував про постійні звязки з рідним краєм і підпомагав фінансово наші, особливо культурні та гуманітарні установи. В. П. П.

—o—

ЖАХЛИВА ЗАЛ. КАТАСТРОФА В СРСР.

Біля Сталінграду вантажний поїзд, що віз спирвці до фабрики тракторів, наїхав на поспішний поїзд. Обі льокомотиви розбиті. Весь товарний поїзд. Обі льокомотиви розбиті. Весь пасажирський поїзд перемінився в звалища. Кількасобовий поїзд перемінився в звалища. Кілька-десять вагонів впало з висоти 3 м. Вбитих і ранених є понад 300. Точних вісток про катастрофу нема, бо влада не позволяє їх опублікувати.

—o—

ЗАМАХ НА НАЦ. СОЦІЯЛІСТА В ШВЕЦІЇ.

СТОКГОЛЬМ, 11. 1. ПАТ. Поліційний рапорт потверджує пресові вістки, що замах на нац. соціяліста Віклюнда був мабуть провокацією. Зізнання раненого гітлерівця перечать висліданм слідства. Шеф поліції поставив висловити замкнути гітлерівський осідок, як зборище підозрілих людей.

—o—

Нові книжки й журнали.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Грудень 1933. ч. 12. Зміст: Іван Мацієвич: На честь Марії. Василь Лев: Оноли Огоновський. о. Др. Г. Костельник: Найновіша „вчена“ версія про Христове воскресення. Х.: Ювилейні торжества львівської Духовної Семінарії. В. О. Бережанський: Управесненні нещасливих дітей. о. Юл. Дзерович: Вісти з наших установ. „Власна допомога“ Нові книжки. Всячина.

Добутий у місяці січні дохід з коляди, щедрівки, збірки, забав і ріжних імпрез треба віддати на поширення діяльности „Рідної Школи“.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 12. I. год. 7·30 веч. „Іван Крюгер“.

Субота, 13. I. год. 7·30 веч. „Іван Крюгер“.

Театр Різнородностей.

Пятниця, 12. I. год. 7·30 веч. „Фотель 47“.

Субота, 13. I. год. 7·30 веч. „Фотель 47“.

Кіна.

АДРІЯ: „Кіноманіяк“ (Гарольд Льойд).

АПОЛЬО: „Пять хвилин перед шлюбом“.

АТЛЯНТІК: „Граф Заров“.

ВАНДА: „Конторіяк“, „Вязень з Кзенди“.

КАСИНО: „Обід в 8-ій“.

КОЛІСЕЙ: „Прощання зі зброєю“; ревія „Карнавалове божевілля“.

КОПЕРНИК: „Бунт молоді“.

МАРУСЕЛЬКА: „Бунт молоді“.

МІРАЖ: „Дика дівчина“ (Клара Боу).

МУЗА: „Остання цариця“.

ПАЛЯС: „Прокуратор Алісія Гори“.

ПАН: „Ревізор“ (Власта Буріян) і ревія.

ПАСАЖ: „Білий вожд“, „Князеві любощі“.

ХИМЕРА: „Божевільна ніч у Зоо“.

СТИЛЕВЕ: „Мусиш бути моєю“ та ревія „Шпиталь гумору.

УТІХА: „Арсен Ліпен“ і ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 12. січня 1934.

Відень (517,2) 12·00 Концерт. 17·05 Вокальний реціталь, **Братислава** (279,3) 20·05 Симф. Концерт, **Прага** (488,6) 19·30 „Кавалір срібної рожі“ оп. Р. Штравса. **Копенгаген** (285,7) 20·05 „Кередже“ оп. Гартмана, **Париж** (1725) 21·00 „Гамлет“ оп. Томіса, **Ковно** (1935) 20·00 Спів, **Гайльсберг** (276,3) 17·00 Сучасні пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 9·00 Нар. пісоньки. **Мінхен** (533) 18·30 Патетична соната, **Букарешт** (394,2) 17·00, 18·15 Концерт, **Мілано** (331,5) 13·00 Скрипка, 17·10 Танц. музика, **Рим** (441,2) 13·00 Легка й танцова музика. 16·00 Тріо, 20·40 Інстр.-вок. концерт.

Субота, 13. січня 1934.

Льондон (358,9) 20·30 Мурінські пісні, 22·25 „Трубадур“ оп. Вердія, **Відень** (517,2) 12·40 Концерт, 17·40 Скрипка, **Братислава** (279,3) 12·35 Концерт, 20·05 „Акробати“ оп. Проваздніка, **Прага** (355,2) 17·25 Спів, 19·25 Словацькі пісоньки, **Гільверзум** (296) 16·10 Концерт орхестри, 20·35 Спів, **Білгород** (1304) 17·00 Популярні пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17·20 Танцова музика, **Будапешт** (550,3) 13·30 Циг. музика, 18·45 Музика. Спів, **Рим** (441,2) 12·30 Концерт.

Львівське радіо.

Пятниця, 12. січня 1934.

7·00—7·35 Ранішна авдиція, 11·05, 12·33 Дзвоновий концерт. 15·25 Збіжжева біржа, 15·30 Господарські вістки. 15·40 Від балалайки до органів (Ґрамофон). 16·10 Серед книжок, 16·50 Спів (Гупертова, сопран), 17·20 Скрипка 17·50 Стенографія, 18·00 Вічнат: „Дитина упосліджена й дія“ 18·20 Легка музика, 18·35 Ґрамофон, 19·10 Всячина, 19·25 Фейлетон, 19·40 Спортові вістки. 19·45 Сніговий комунікат, 19·55 Сільна рерум. 20·00 Муз. балачка, 20·00, 21·15 Симфонічний концерт, 21·00 Останні вірші Тувіма та Вежинського, 22·40 Оп. арії (Корвеллі, тенор), 23·05 Циганська музика.

Субота, 13 січня 1934.

7·00—8·00 Ранішна авдиція, 12.05, 12·33 Сальонова музика, 15·25, 18·20 Ґрамофон, 15·30 Господарські вісти. 16·00 Авдиція для хорів, концерт орхестри. 16·40 Лекція фр. мови, 18·00 Польська наука й освіта в літах неволі, 18·40 Спів (Ліповська), 19·03 Мужчині новини, 19·15 Всячина, 19·25 Рецитації поезій, 19·40, 19·45 Спортові вістки. 19·55 Сільна рерум, 20·00 Легка музика, Спів (Од. Васель, тенор), 21·00 Техн. скринька, 21·20 Шопенівський концерт, 22·05 Краківські витинанки, 23·05 Танцова музика.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·64 зол.

Золото: Доляри 8·94—8·06; Франки фр. 35·50—36·00; Дукати 82·25—83·00; Корони 36·00—37·00; Рублі 46·50—47·00.

Срібло: Корони 0·30; Фльорени 0·70; Рублі 1·20.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29·04 29·03. Париж 31·87. Берлін 211·60, Цюріх 172·34, Амстердам 357·75, Нюйорк кабель 5·69, Нюйорк чеки 5·68.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 11. 1. масло 2·30, молоко, —·19, сметана —.70, яйця 6·60—6·80

Тенд. на молоко і сметану удержана, на яйця сильна.

Від 1. 1. 10. 1. за 1 кг. масла платив по 2·30.

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3·50 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ від зол. 5.60, філе ручної роботи за безцін. Колдри 9.80, брокати від 2.90, брокатові накидки 7.80, ручні торбетки від 39 сотиків, лише у ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660а 7-15

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман. Львів, Пасаж Гавсмана. 2/56 11—?

КОВНІРЕЦЬ будеш мати чистий, лише занеси до пральні ГОВИКОВИЧА, ДОМІНІКАНСЬКА 4. 816 10-10

3 КІМНАТИ кухня, комфорт — Дучін-Борковських 9. до винайму. Довірець пояснить 902 3—3

МОТОЦИКЛЕВІ КОМБІНЕЗОНИ імпреґновані і звичайні поручає казково дешево: Виробня „ПАЛЮМ“ Гетьманська 22. побіч Промислового Музею. 13/47 2-3

НАЙДЕШЕВШЕ кондри, пухові, вовняні, матраци, подушки, ліжка поручає магазин постелі **З. Іжицький, Львів, Коперника 4.** 39/50а 2—6

ШЕВСЬКУ машину окаймівку продам Львів, Руська 5. Берик 1—3 930

ШУКАЮ окремої кімнати з харчем для академіка в околиці університету (вул. Миколая) від 21. I Інформації: Ольга Сабат, Перемишль, Монюшки 1. 1—1 931

Конкурс.

„Кружок У. П. Т. „Рідна Школа“ в Чорткові розписує конкурс на урядовця і повітового організатора Кружків „Рідної Школи“ в повіті“. Першенство будуть мати такі петенти, що мають за собою кількалітню практику в характері організатора Кружків „Рідної Школи“ або Філії „Просвіти“ в інших повітах. Посада від дня 1. березня 1934 р. Платня за умовою. Подання треба слати найдальше до кінця січня 1934 р. на руки голови Кружка д-ра Михайла Росляка, адвоката в Чорткові. — Подання які не візьмуть на увагу, лишаться без відповіди. Залишені документи звернеться заінтересованим петентам у другій половині січня 1934 р.

Старшина
Кружка У. П. Т. „Рідна Школа“
в Чорткові.

Читайте „Діло“!

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС“,
ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 18/47 10-2f

Прецізійно-механічне заведення
Е. ВОЯКОВСЬКИЙ
ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 27
виконує: направу лікарських і інжинірських приладів машин до писання і т. п. 41/50 по найдешевших цінах. 5—10

світової ДАЙМОН марки

ЯРКІ ЛЯМПОЧКИ БАТЕРІЙ „ЖАРІРКИ“

Дегая
Великий національний часопис у Німеччині
Показові числа даром висилає
Verlag Scherl, Berlin SW 68

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	**Дрібні оголошення від слова:**	
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
„ на першій сторінці	„ 0·90	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
		шукаючі праці	„ 0·07
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол. 480—
„ „ 1/2	„ 250—
„ „ 1/4	„ 130—
„ „ 1/8	„ 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.

Ч. 9 (13.554). Львів, неділя 14. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. ч., Румунії 100 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Закінчення старого року і Новий Рік у церкві св. Юра.

Закінчення старого року відбудеться в церкві св. Юра в суботу 13. ц. м. в год. 6. вечором. Проповідь виголосить о. д-р Гавриїл Костельник. У неділю (Новий Рік) почнеться в тійже церкві точно в год. 10. передпол. торжественна Служба Божа, яку відправить Преосв. Н. Будка. На ті богослуження запрошує всіх вірних Парохіяльний Уряд.

Хочуть православного епископа для Галичини!

В додатку до вчорашньої нашої замітки про наступ православія на Галичину довідуємося ще, що зїзд варшавсько-холмської дієцезії у Варшаві рішив поробити заходи в урядових кругах у справі іменування окремого православного епископа для Галичини з осідком у Львові.

Одночасно з тим зїзд виступив різко проти поширювання унії на північно-західних землях, що їх заміщує компактною масою православне населення. Зїзд запротестував проти того, що Рим уважає, мовляв, ті землі за місійні терени.

Українські вязні в Ломжі і Ґрудзьондзу.

Список українських вязнів, яких перевезли з дрогобицької вязниці до **Ломжі:** 1) Андрухів, 2) Антонюк, 3) Н. Баран, 4) С. Баран, 5) Бойдуник, 6) Байда, 7) Комаринський, 8) Корчинський, 9) Ленкавський, 10) Лушпак, 11) Митаньчук, 12) Пухаль, 13) Спас, 14) Стасів, 15) Сирота, 16) Тильчак, 17) Федорика, 18) Шиманський, 19) Яцкович.

До **Ґрудзьондза** перевезені такі вязні: 1) Атаманчук, 2) Батюк, 3) Біда, 4) Гук, 5) Гриньчук, 6) Книш, 7) Коваль, 8) Левицький, 9—10) брати Мишки, 11) Попович, 12) Рудич, 13) Сенич, 14) Сталник, 15) Сталник, 16) Цебенко і 17) Щерба.

У **Дрогобичі** залишилося ще 19 українців-вязнів.

Фальшиві поголоски про амнестію!

У дискусії над буджетом міністерства сумлиннитва заінтерпелював учора в буджетовій комісії пос. **д-р Загайкевич** міністра Міхаловського, чи уряд задумує вжити заходів у справі амнестії. На це міністер заявив таке:

„У справі амнестії можу ствердити лише те, що **досі в уряді на тему амнестії не було ніяких розмов.**"

Ясно і недвозначно!...

Пряшівське „Русское Слово" рятується церковними грішми.

Русофільське „Русское Слово" у Пряшеві на Словаччині, яке появлялося досі як тижневик за гроші епископа Павла Гойдича і прелата о. Т. Мартака з Америки, подає в своєму новорічному 1. числі ц. р. до відома, що відтепер буде виходити лише двічі в місяць. У тім самім числі оголошує постанову консистора ч. 5.339/33, за підписом епископа, що **часопис стає офіційним органом Пряшівської Епархії,** на який парохіяльні уряди і церковні школи мають обовязково прислати з церковних кас досить високі передплати.

Замітне, що перше число „офіціоза" не змінило зовсім дотеперішнього свого способу писання всі русофільської тенденції: розписало передплату для народу, а парохіяльним урядам обіцює консистор посилати урядові постанови в окремих додатках до „Русского Слова". В зрозумілій мові це значить: **будуть рятувати замасковане русофільством мадяронство — церковними грішми.**

І до того всього прикладає свою руку греко-католицький епископ!

Афера Ставіського у французькому парляменті.

ПАРИЖ, 11. I. ПАТ. Сьогоднішнє засідання палати депутованих викликало велике заінтересування в політичних колах. Вже на кілька годин перед нарадами зібралася велика юрба перед бурбонською палатою. В год. 15.30 предсідник Буїсон відкрив засідання і відчитав список інтерпеляцій. Забирає голос премієр Шотан, домагаючись негайної дискусії над інтерпеляціями в справі афери Ставіського, яких зголошено 12.

Внесення премієра принято, після чого вийшов на трибуну соціялістичний депутований Лягранж, пояснюючи, яким способом Ставіський довів до зорганізування ошуканчої афери та підкреслюючи, що він мав могутніх приятелів і часописи. Арештовано вже одного депутованого і головних редакторів. Показується, що Ставіський мав також союзників не тільки в пресі, але й серед високих урядовців і службовців поліції. Вони й улекшили Ставіському втечу. Говорили, що Ставіський скінчив самогубством, однак прилюдна опінія наслідком ролі, яку відограла поліція в попередній афері, відкидає тезу самогубства, залежнюючи, що це поліційне душогубство. В цьому місці Шотан протестує. Деп. Лягранж продовжує свою промову, підкреслюючи, що головна річ, що така теза знайшла віру прилюдної опінії, серед якої панує хаос наслідком впливів, які сфальшували хід справедливости.

ПАРИЖ, 12. I. ПАТ. На вчорашньому засіданні палати депутованих, присвяченому афері Ставіського, після промов депутованих, що атакували гостро владу, відповідав премієр Шотан. Він зазначив, що в такій важній справі не слід допустити до цинічної експльоатації тієї афери людьми, що найменше до того покликані. Не дбаю про те, чи буду повалений або ні, говорив премієр, але уряд виступить з цілою енергією і спільники Ставіського будуть строго покарані. Дальше премієр зясовує факти і зазначує, що Ставіського не повинні були випустити на волю на основі лікарського свідоцтва, але держати в спеціяльнім вязничнім шпиталі. Кількацятьразове відкладання його справи було карнгідною помилкою. Якби Ставіський був арештований, не міг би виконувати своїх ошуканчих практик. Міністер справедливости рішив зробити все, щоб усунути відповідальність урядовців. Ставіський бушував по касинах і клюбах, хоча ще в 1925 його звідтам усунули. Ставася річ незрозуміла, що комісар поліції, який арештував Ставіського, не міг ствердити ідентичности ошуканця і сам його закривав. Опісля Шотан обговорив операції міської кредитової каси в Байоні. Ошуканство викрилося аж тоді, коли не заплачено довгів. Уряд переведе реформу міністерства справедливости і поліції. Треба би ще перенести реформу прилюдної моралі.

Ширіть наш часопис!

Ревізійний Союз Українських Кооператив
Центральне Обєднання Українських Кооператив

Дня 16. січня ц. р.

ЮВІЛЕЙНЕ СВЯТО
30-ЛІТНЬОГО ІСНУВАННЯ СОЮЗУ

Год. 8.30 рано Архієрейська Служба Божа в Архікатедральній Церкві св. Юра. 936

Год. 12 полудне в салі Великого Міського Театру

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

Трицять літ на сторожі національної кооперативної справи.

Ювилей 30-ліття праці Ревізійного Союзу Українських Кооператив.

Одна з найбільших наших народніх установ — Ревізійний Союз Українських Кооператив — святкує тепер ювилей 30-ліття своєї важкої і відповідальної праці. Святкує його в небувало важких для нашої кооперації хвилинах, а тому цей ювилей виростає далеко поза межі внутрішнього свята установи, а стає святом всієї нашої кооперації, святом цілої західньої вітки нашого українського народу. В дні 15. січня ц. р. відбудуться чергові, ювилейні Загальні Збори РСУК, а 16. січня ц. р. у Великому Театрі відбудеться Святочна Академія РСУК, на яку прибудуть делеґати з усіх сторін нашого краю. В ці святочні дні нашої кооперації хочемо згадати про працю і заслуги РСУК для нашої кооперації — і для нашого народу по цей бік межі.

В дні 4. грудня 1903 р. основано товариство „Краєвий Союз Ревізійний" у Львові за почином тодішніх наших економістів і кооператорів, на чолі з сеніором нашого кооперативного руху д-ром Костем Левицьким. У дні 15. січня 1904 р. прийняло тодішнє намісництво статут цієї установи до відома, а вже в червні 1904 р. признали цьому товариству право переводити ревізії в кооперативах. Так повстав орґанізаційний і ідейний осередок західньо-української кооперації, який згодом розвинувся у велику й впливову установу на наших західних землях. Першим головою К. С. Р. вибрано д-ра Костя Левицького, першим ревізором, потім першим директором став дир. Омелян Савич. З тих кооператорів, що вели Краєвий Союз Ревізійний і працювали з цьому, слід відмітити ще Костя Паньківського, д-ра Теофіля Коромоша, д-ра Я. Кулачковського, д-ра С. Федака, Е. Нагірного, д-ра Е. Олесницького — і інших, які приложили чимало праці і труду для двигнення установи.

Зокрема треба згадати про велику заслугу Костя Паньківського, першого редактора „Економіста" і „Кооперативної Бібліотеки", Андрія І. Жука, довголітнього редактора „Економіста" і „Самопомочи", постійних співробітників цих видавництв Івана Петрушевича, С. Кушка, Костя Кульчицького, що друкованим словом пробивали шлях для правдивої кооперативної думки в народній душі — та в набоєтах наших економістів та народніх лічців. А поряд них вели живу практичну працю такі випробовані кооперативні робітники як І. Филипович, М. Павлик, І. Стерпак, В. Ольхович, І. Федак і інші — ще важкою ревізорською роботою ставали перші цеглини під тріяду будівлю Краєвого Союзу Ревізійного. Руками цих всіх тут названих і незгаданих народніх робітників розбудовувано не тільки цю установу, а творено теж у краю живу кооперативну орґанізацію, яка крім того, що творила нові господарські дитя, давала нову форму української економічній думці, надала їй на правильний, кооперативний шлях. Перелічений час праці закінчив Краєвий Союз Ревізійний поверх 600 кооперативами-членами, які густою сіткою розпиншлись по всій Галичині.

Війна — всесвітня та жахлива — стримала розвиток К. С. Р. і нашої кооперації, бо під епо-

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ
Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів.

гія нації перенулася на поле бою за волю Батьківщини. Та прийшов кінець великим дням, і треба було думати за нову, послідовну розбудову народнього життя, про будову трівкої основи, на якій в майбутньому не схитнеться нога при великій роботі. Десятки тисяч здорових рук проміняли поволі свої ламіри на дрібну народню роботу, знову почала йти кооперативна праця, але вже на всіх західніх землях. Нові часи, змінені обставини вимагали нової програми праці, нових засобів її переведення.

У 1921. р. повстав Краєвий Комітет Організації Кооператив, що разом з Краєвим Союзом Ревізійним почав відбудову нашої кооперації. Принято програму кооперативної праці, вироблену інж. Юліяном Павликовським і йому віддано провід К. С. Р. Змінено статут товариства і назву на „Ревізійний Союз Українських Кооператив — Центральне Обєднання Української Кооперації", в скороченні РСУК. І під цією назвою відомий він всім, як наша центральна кооперативна установа, як організаційний та ідейний осередок нашої кооперації. Установлено поза радою теж дирекцію для цієї установи, а її провід перейшов у 1920 р. Остап Лущевський. Від 1921 р. до часу створення колегіяльної дирекції, був директором цієї установи дир. Іван Филипович, що тепер є членом дирекції. РСУК скоро став теж одною з найбільш авторитетних наших установ. Йому підлягають усі центральні кооперативні установи, а саме Центросоюз, Центробанк, Народня Торговля та Маслосоюз, йому підлягають Окружні Союзи Кооператив (34), Українбанки (122), Районові Молочарні (109) та низові кооперативи ріжних форм (2865) на підставі стану з кінцем 1932 р. РСУК має тепер 76 службовиків, у тому 16 ревізорів; видає два кооперативні органи, а то тижневик „Господарсько-Кооперативний Часопис" та місячник „Кооперативна Республика", також видає низку книжок з ділянки теорії і практики кооперації.

РСУК є правдивим осередком нашої кооперації на західніх землях, обєднуючи українські кооперативи від Нового Санча по Скалу над Збручем та від Жабя по Берестя на Поліссі. Нема такого повіту, де не ділав би РСУК, нема, мабуть, такого села, де не заїхалиб його ревізори, нема громадянина-українця, що не знав би про цю установу. Бо РСУК — це завершення нашої кооперативної будівлі, це поняття рівнозначне з обєднанням нашої кооперації в одному національному осередку.

Тому в 30-ліття Ревізійного Союзу Українських Кооператив бажаємо цій установі і її керманичам, щоби цей осередок нашої кооперації кріпшав, дальше розвивався та був і надалі живчиком незалежної національної кооперативної праці, як це було досі, та щоби переможно вийшов з тих труднощів, які стрічає чи стрічатиме на шляху своєї невсипучої, а такої потрібної для нашого народу праці.

РСУК і наша вся кооперація — це гордощі не тільки самих кооператорів, але всього нашого громадянства і тому цей ювилей — це теж радісна хвилина всього українського народу по цім боці Збруча. Віримо, що колиб не страшні умовини життя й небувалий гнет по тамтім боці кордону, то свято РСК відбилось би радісним гомоном від Лемківщини — по далекий Кавказ.

22.500 штук на годину, виробляє одна з кількадесяти туткових машин фабрики АІДА.
Лише так величезна продукція дає змогу продавати 150 найзнаменитших туток ПРІМА АІДА за 35 сот.

Розпорядок у справі громадських виборів.

„Вістник Законів" приносить розпорядок міністра внутрішніх справ у справі виборчого регуляміну до громадської управи на терені середніх і східних повідств. Розпорядок є згідний з духом попередніх виконних розпорядків до самоврядного закону. Вибори вказначує староста й іменує предсідника комісії. Голосується наперед війта, його заступника, вкінці на завяників. Голосування відбувається письмо і тайно при досить складній системі обчислювань. Виборчі протести рішає староста, що має теж право уневажнити вибори.

Кріваві демонстрації в Парижі.

ПАРИЖ, 12. І. ПАТ. Вчора вечором дійшло в околицях палати депутованих до демонстрацій. Щоби перешкодити демонстрантам, поліція здержала рух на мості, що лучить площу Згоди з парляментом і уставила в ріжних точках самоходи з поліцією. Коли демонстранти стали напирати, поліція влаштувала шаржу, арештуючи кільканадцять осіб. Демонстрації повторилися на бульварі Ст. Жермен. Маніфестанти кидали на одно дерево, наслідком чого кількох поліцаїв впало з коней. В латинській дільниці юрба демонстрантів заатакувала поліцію та гвардію, закидаючи їх камінням. Багато поліцаїв ранено. Демонстрації здавлено аж пізним вечором.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
з МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Анґлійська будівельна пятилітка.

Анґлійський уряд розпочав на великі розміри перебудову міст і осель. Програма на найблизче пятиліття передбачує збудування 200.000 домів і перебудову цілих робітничих дільниць. На ту ціль призначено 95 міліонів фунтів шт.

Виконання програми запевнить працю 30.000 робітникам, а яких міліон робітничих родин перенесеться з брудних і темних приміщень до гігієнічних і комфортових мешкань.

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. СІЧНЯ 1934.

БАРБЕ Д'ОРЕВІЛІ.

Кармазинова завіска.

Це було страх давно. Я їхав на західні болота полювати водну птицю — а що тоді не було ще там залізниці, я взяв дилижанс, що переходив через вузловий пункт замку де Рюен і що віз тоді тільки одну особу. Цю особу, під кожним оглядом дуже замітну, знайому мені з частих зустрічей у товаристві, дозвольте мені називати віконтом Брассаром. Обережність мабуть зайва. Тих кількадесят осіб, що звуть себе у Парижі „товариством" може легко назвати його справжнє імя... Було близько пяти годин вечора. Сонце освічувало своїм притьмареним огнем закурений шлях, посеред степів і левад, яким мчали ми ванскоки четверо дужими конями і бачили тільки їх мязисті стегна, як здіймались за кожним ударом поштарового бича, — а поштар може бути символом життя, в якому ми вибираючись у дорогу завсіди занадто сильно вилискуємо бичем!

Віконт Брассар був уже в тій добі, коли не можна вилискувати батіжком... Та мав він темперамент гідний анґлійця (виховали його в Анґлії), що навіть смертельно ранений ніколи не признається до цього і вмираючи твердитиме, що живе. Ми в товаристві і навіть у книжках зручно ґлузуємо з намагання затримати молодим тих, що мають за собою щасливий вік недосвіду і дурощів. І наша в тому правда, коли самою своєю формою це намагання — смішне; але коли воно наникає імпозантне, наче гордощі, що не піддаються і нівтримують його — не кажу, що це не безглуздє, бо і так воно гарне, як стільки інших безглуздих речей!... Коли повсякчасна гвардії, що вмирає і не піддається геройське під Ватерльо, то не менше геройське воно перед обличчям старости, що не має навіть у собі поетичних багнетів, якими добиває нас. Є такі військові голови, що для них в усіх справах найважніше, як під Ватерльо не піддатись!

Віконт Брассар, що так і не піддався (він іще живе і пізніше скажу, як, бо це варта знати) у той час, коли я всів до дилижансу, був, якто безсовісно кажуть у вищому товаристві, жорстокому, немов гарна жінка — „старий красунь". Правда, що хто не дає звестись словам або цифрам щодо віку людини — яка має завсіди стільки років, на скільки виглядає — той міг назвати Брассара коротко „красунем". Бодай у тій добі, маркіза В., що добре визнавалась у молодих людях і що підстригла, як Даліла Самсона, напевне з них який тузин, носила мов на показ у своєму широкому браслеті на блакитному тлі кінчик віконтового вуса, що перудів більше під владою чорта, ніж під вагою часу...

Це був справжній денді. Якби був ним трохи менше, напевне став би був фельдмаршалом. Замолоду був одним із найблискучіших офіцирів при кінці першої імперії. Нераз казали мені його полкові товариші, що він відзначався незвичайною сміливістю.

Мав він вроду, потрібну воякові більш як кому іншому, бо нема молодости без вроди, а армія теж молодість Франції. Був родом, здається з нормандців, племени Вільгельма Завойовника і казали, що сам завойовував чимало... Брассар проявляв скрізь байдужу погорду до дисципліни. З винятком походів, коли він уже стояв офіцером, він ніколи не визнавав військових обовязків. Багато разів, наприклад, він рискував довгим побутом у вязниці, коли вредьки втікав із ґарнізону до сусіднього міста на забаву і вертався тільки на паради або військові огляди, попереджений кимсь із відданих йому вояків, бо хоча начальники не хотіли мати під собою людини, якої сама вдача ненавиділа всяку дисципліну та рутину, вояки були ним захоплені.

І ніхто не міг би ні передбачити ні згадати, як довго тяглась би ця гра у непокірливість, що так дивувала його товаришів і яку він вів з такою самою відвагою, з якою важив би своїм життям на полі бою, якби революція 1830 р. не була звільнила начальників Брассара від клопоту — якщо такий трапився би — а його, нерозсудливого капітана, від загрози, що з кожним днем збільшувалась, що його ганебно викинуть із служби. Тяжко ранений за Трьох Днів, він знехтував службою за нової Орлеанської династії, якою погорджував. Коли Липневе Революція зробила Орлеанців господарями країни, якої вони не зуміли вдержати у руках, капітан лежав у ліжку ранений у ногу підчас останнього балю у герцогині Беррі. Та на перший звук барабанів, він підвівся, щоб пристати до своєї сотні, а що не міг через рану узути чобіт, пішов узяти участь у бунті, наче на бал, у лакових півчеревиках і шовкових панчохах. Так він стояв на чолі своїх гренадирів на площі Бастилії, де йому доручили очистити весь бульвар. У мент, коли дійшовши до Фраскаті на розі вулиці Рішеліє, давав наказ своїй сотні, щоб узяла першу барикаду, яку надибає на дорозі, куля влучила його у мвестатичні груди, що провокували ворога подвійно і своєю шириною і довгими срібними нашивками, що сяяли від плеча до плеча, а камінь розбив йому руку. Та це не завадило йому змести барикаду і дійти зі своїми охопленими палом людьми до церкви св. Маґдалини.

(Продовження буде).

ВЖИВАЄШ СІРНИКІВ? ■ **Івара Крюґера?**
а чи знаєш історію сірникового короля
Великий Театр виставляє щодня сценічну фільму — Й. Тепн „ІВАР КРЮҐЕР".

Боротьба довкола „еліти".

ПОВНЕ ВИЕЛІМІНУВАННЯ УКРАЇНЦІВ З ЗАКОНОДАТНОЇ ПАЛАТИ!

Оноді радила у Варшаві конституційна комісія сойму. Ціле засідання було заповнене атаками на новий „ґеніяльний" проект зміни польської конституції. З польських послів з гострими промовами виступили посли **Руґ** (Стр. Люд.), **Чачінський** (ППС), **Бігнер** (ХД) і **Янковський** (НПР). З непольських клюбів промовляв лише пос. **д-р Вол. Загайкевич** (як нижче). Відповідав усім сам голова ББ. **полк. Славек**, який уперше прийшов на засідання конституційної комісії і полк. **Медзінський**. Оба вони сильно боронили найбільш „ґеніяльну" точку конституційного проекту, яка вводить принцип т. зв. еліти та згори зараховують до неї лише старшин удекорованих двома військовими орденами.

ПРОМОВА ПОС. Д-РА В. ЗАГАЙКЕВИЧА.

В імені Українського Клюбу маю намір піддати виключно загальній і засадничій оцінці тези проектованої зміни конституції, головно під кутом інтересів українського народу, який у теперішню пору входить у склад польської держави проти своєї волі внаслідок програної боротьби за незалежність, а який творить абсолютну більшість населення на території, яку замешкує. Найбільш знаменною рисою тез нового проекту конституції є факт, що цей проект не признає істнування в польській державі великих просторів землі, замешкалих від віків у переважаючій більшости українським народом, та не рахується з фактами недавнього минулого, ані з тим, що український нарід живе дальше своїми державно-творчими аспіраціями. Новий конституційний проект уважає польську державу, як виключно національну, так якби вона складалася виключно з громадян польської народности. Свідчить про це признання виборчого права до сенату, зі значно більшими атрибутами, як досі, одиноко специфічно ад гок сконструованій „еліті", серед якої в даних обставинах не лише вибраним, але навіть виборцем не може бути ніякий українець!

Не мали ми і до цієї пори майже ніякого фактичного впливу на хід справ у соймі або сенаті. Але на будуче правне позбавлення українського населення можливости мати голос у законодатній палаті — в сенаті — є безспірним доказом, що польська держава переходить до денного порядку над 6-міліоновим українським населенням у межах польської держави та трактує його пер нон ест згідно з ославленим московським взором: „Не было, нет і не будет".

Позбавлення активного і пасивного виборчого права до сенату цілого українського народу набирає тимбільшого значіння, що і друга законодатна палата — сойм — буде засадничо змінена. А все те разом з обмеженням посольського імунітету причиниться до зменшення впливу і значіння представництва українського народу в цих палатах. Новий сойм у значній мірі буде позбавлений теперішніх своїх прав та вповні підпорядкується владі президента чи пак уряду — отже владі олігархії. Новий проект конституції в цілій повноті передає владу в руки президента чи уряду. Перечеркується всяку можливість для українського народу леґально впливати на розвиток публичних справ, а навіть на вирішування наших власних українських справ, які торкаються нашого українського громадянства. Ніхто з українців не може займати становища в державній адміністрації, а передовсім провідного, так, що не маємо абсолютно ніякого значіння і впливу в державній адміністрації, якій саме проект конституції передає всю фактичну владу у державі і реґулює всі ділянки публичного життя.

Не знаємо, які наслідки буде мати факт, що 6-міліоновий український нарід є поставлений поза скобки публичного життя держави і що його спихають до ролі політичних парій, яким залишають тільки й виключно обовязки для держави, але ніяких прав. Відповідальність за цей факт мусите, панове, проектодавці нової конституції, взяти виключно на себе.

Ми приневолені підчеркнути, що таке поставлення справи суперечне з підставами версальського трактату, а зокрема трактату для меншин, суперечне з основами рішення Ради Амбасадорів з 15. III. 1923 р. та з польським законом з 26. вересня 1922 р. Ці всі трактати та закони побудовані на основі самоозначення народів і українському народові, втученому у склад польської держави, признають право найширшої територіяльної автономії. Проект зміни конституції переходить над тими всіми основами до денного порядку.

Тому-то, не зрікаючися наших правно-державних ідеалів, мусимо з того місця при нагоді дискусії над зміною устроєвого закону вимагати, щоби польська держава супроти українського народу в межах Польщі сповнила свої зобовязання. В противнім разі будемо приневолені перенести оборону наших правно-політичних прав на інший терен, а саме на терен отворений міжнародними умовинами.

ВСЯКОГО РОДЯ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім маґазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/45 ГАЛИЦЬКА 6.

:-: Дешевий Білий Тиждень :-:
з 45% знижкою цін улаштовує від 12. 1 ц. р
Галицький Маґазин Новостей
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

На примір кілька цін:

полотно 70 шир.	0·55	веба рож. 90 шир.	1·90
полотно 80 шир.	0·65	веба рож. 130 шир.	2·50
миланодам 80 шир	0·85	біді обруси	2·30
миланодам 90 шир.	1·05	колір. обруси	2·50
шифон 80 шир.	0·90	обруси з френдзл.	3·—
шифон 90 шир.	1·—	гарнітури 6 особ.	9·—
сир. нефр	0·55	серветки пріма	0·25
нефр пріма	0·80	вафлеві ручники	0·50
поведіна на сор.	1·35	купідері ручники	0·65
перкаліна кол.	0·65	ручники дамаст. з метра	0·90
дивка на пінет	0·70	пікові ручники з метра	0·76
простирала 140 шир	1·25	кухонні ручники	0·50
простирала 2 м.	2·25	корчни. стирки	0·45
простирали на ковдри мереж.	1·95	льняні стирки	0·80
постільний атлас 90 шир.	1·70	хустинки 3 шт. за	0·45
постільний атлас 130 шир	2·50	хустинки батист. 3 шт. за	0·30
пошевки мереж	2·10	мужеські хустинки	0·35
дітячі кошики	2·25	капи	3·—
вели рож. 90 шир.	1·10	сінники	3·80
		сатинові ковдри	9·—

Замовлення з провінції полагоджується відворотною почтою.

УВАГА: Білети до Великого Театру і Ріжнород. в партері даром як премія при закупі товару від 15 зол., а від 5 зол. білети до кін Паляс, Аполльо, Атлянтік і інших.

Як звичайно
ОБУВА і ПАНЬЧОХИ
Del-Ka
ПІДЧАС ІНВЕНТАРНОЇ
! випродажі за безцін !
Випродажа починається у всіх філіях
в понеділок, дня 15. січня ц. р

Фінансовий скандал і політична кріза у Франції.

Женева, 10. січня 1934.

З женевської перспективи видно виразно деякі контури сучасного кольосального фінансового скандалу у Франції, можливо непомітні зблизька, і на них варто звернути увагу. Розміри цієї афери такі, що вони заслонюють покищо її деталі. По приблизному обчисленні органів суду шкоди французьких ошадників перевищують далеко пів міліярда франків.

На перший погляд ціла афера видається цілком фантастичною. І справді, якийсь москаль, Ставіський, дуже скоро по приїзді до Франції одержує французьке громадянство, дуже скоро дістається до вязниці за фальшування вартісних паперів, відсиджує два роки в слідчім врешті, виходить на волю без суду; прибирає фальшиве імя — Серж Александр, дістається до верхів французького фінансового світу, користується підтримкою преси, послів, навіть міністрів, не зважаючи на те, що його тотожність з Ставіським на загал досить відома, засновує підприємства, оперує міліонами, підплачує низку часописів, дає сто тисяч франків на добродійний фонд парижської поліції. Користуючись такими високими звязками входить до управи „Кредіт Мюнісіпаль" Байсон та разом з директором Тісіє видає на сотни міліонів фальшиві бони, які міністр Даліміє в пресі припоручає купувати французьким ошадникам, як певні вартісні папери.

По доконаних фінансових операціях пана Ставіського поліція ввічливо запрошує його до себе на розмову, після чого талановитий фінансіст зникає. Знайдений у Шамоні, центрі лещетарського спорту на схилку Монблану, в кількох годинах залізничої їзди від Женеви, Ставіський стріляє собі в голову, коли поліція стукає до його дверей, і вмирає на радість усіх, що мали причини побоюватися його зізнань у суді.

Тимчасом фінансовий скандал викликав вже політичні наслідки і спричинив кризу сучасного французького уряду. Тяжко скомпромітований міністр кольоній, Даліміє, подався до димісії лише по двохденнім спротиві, та намовах голови кабінету, вимусивши заяву, яка має йому помогти вибілитися на судовім процесі. Це мало викликати відємне враження в Парижі. Тим більше, що французький уряд вагається покищо відшкодувати власників фальшивих бонів.

Відносно моральної вартости голови ради міністрів та його щирого бажання розкрити цілу аферу до дна у Франції не мають сумніву, але дехто має сумнів відносно спроможности сучасного уряду зробити це. Як повідомляє парижський кореспондент „Журналь де Женев" там гадають, що в уряду „нема потрібного авторитету, а можливо нема й бажання перевести грунтовну чистку. Можливо, що уряд впаде не відразу, можливо, що дискусії над ширшими інтерпеляціями скінчаться порядком денним, що дасть можність урядові животіти. Але в недалекій будучині повстане кріза, чи кілька кріз, аж поки не утвориться уряд, що буде справді викликати до себе довіря та покаже рішучість зробити в хаті порядок."

Коли французьке громадянство досі не мало в чімсь довіря до свого уряду, то це був без

сумніву скорше через домішньої між внутрішньої політики, про що свідчили й останні засідання французького парляменту. Зрештою в цім випадку домішня політика та внутрішні відносини у Франції вяжуться дуже тісно.

Що Ставіський московського походження, є розуміється звичайним випадком. Шахрайство є лихом інтернаціональним, але чи шахрай, що не належить до „заприязненої" нації, найшов би в фінансових та політичних колах Франції таке услужливе підтримання, як москаль, питання інше. Що в Парижі не викрили тих, що схопили Кутепова, є також випадком, який міг би трапитися і деінде. Московське походження Ґоргулова є звичайно вже менше випадковим, хоч політичні атентати трапляються не лише в Европі, а й в Америці. До випадків можна зачислити звичайно і ту обставину, що фінансовий та політичний скандал у Франції на превеликий жаль заслонив собою аферу численної шпіонської банди, яка складалась справді не з самих москалів, але зате працювала без сумніву на користь „заприязненого" московського уряду. До випадків можна зачислити і саботажі не французьких пароплавів та залізницях, комуністичний страйк робітників річної пливби, кривві розрухи в кількох містах Франції — і збільшення мало не в три чисто більшовицьких комірок у Франції. Але коли „випадків" тоїж самої категорії назбирається забагато, то вони перестають бути випадками, а робляться причинами, що походять з тогож самого джерела та повстають на тім-же самім ґрунті, з конечністю закону природи.

Коли в сучасним уряді Франції сидить кілька заприязнених приятелів московського уряду, коли Еріо, який готується стати на чолі французької держави, заголосно пропаґує союз із Москвою, то нема дива, що в Парижі витворюється атмосфера, при якій якийсь Ставіський може з вдоволенням зацитувати свого національного поета — „здесь руский дух, здесь Русью пахнет."

Неможна безкарно безкеґувати в голодним Києві, постачати московському урядові гроші і зброю, для дальшого гноблення поневолених націй, оповідати байки про більшовицькі гаразди і чесности від власних урядовців, політиків і фінансістів.

Гроші, помічені московському урядові, повертаються почасти і до самої Франції для ширення корупції між урядовцями, для підкупу преси, для організації більшовицького руху, для уряджения саботажів, для морального та політичного розкладу країни, щоби зробити її готовою для далекосяжних плянів Москви.

З пресових органів, скомпромітованих в афері Ставіського, на першім місці стоїть „Вольонте", на яку так часто і охоче покликуються „Ізвестія". Соціялістичні приятелі московського уряду в Парижі заходяться використати тяжке становище, в якім опинився сучасний „капіталістичний" уряд Франції в заяку з цією аферою, щоби вимусити від нього дальші концесії на користь Москви. Отже, ці каші концесії на користь Москви, хочуть клин вибити клином.

Чи справдиться надія, висловлена органом Союзу Народів, що у Франції утвориться нарешті уряд, який спроможеться „зробити порядок в хаті", покаже ближча майбутність. Тимчасом до Женеви приїздить Еріо помогати робити порядок у Союзі Народів.

М. Данько.

Відгуки демонстрації перед воєвідством

і ревізії в Акад. Домі.

Відповідь міністра внутрішніх справ на українську інтерпеляцію.

Міністр внутр. справ Перацький надіслав на руки маршала сойму Світальського таку відповідь на українську інтерпеляцію в голосній справі останньої ревізії в Академічнім Домі у Львові.

„Відповідаючи на інтерпеляцію послів Українського Клюбу з 3. листопада 1933. в справі ревізії в Українськім Академічнім Домі у Львові, маю честь переслати п. Маршалові таке вияснення:

Дня 30. жовтня 1933., після оголошення присуду наглого суду в справі Миколи Лемика, винуватця замаху в сов. консуляті у Львові, група українських студентів намагалася улаштити демонстрацію перед будинком воєвідського уряду у Львові для заманіфестування своєї солідарности з засудженим Лемиком. Поліція до демонстрації не допустила, ліквідуючи виступ у зародку, при чім підчас розпорошування демонстрантів впали з юрби стріли до поліції.

Зпосеред розпорошених студентів притримано кільканацять осіб. Коли вилеґітимовано притриманих, виявилося, що більшість з них мешкає в Українськім Академічнім Домі та в українській Ремісничій Бурсі. В порозумінні з прокураторськими властями рішено перевести ревізію в тих обох установах. Беручи під увагу, що поліція мала відомости, що значна частина мешканців Українського Академічного Дому отримує звязок з Орґанізацією Українських Націоналістів (ОУН), рішено перевести докладно ревізію і в тій цілі виделеґовано ок. 60 функціонарів поліції. Тому, що фізичною неможливістю було перевести ревізію одночасно в усіх помішеннях будинку (3-поверховий дім), а вістка про ведення ревізії безумовно швидко дійшлаб до студентів, що вможливилоб евент. нищення обтяжуючого матеріялу або викидання його крізь вікно, що траплялося вже кілька разів, видано розпорядження, щоби всіх студентів згуртувати перед ревізією на коридорі.

Коли річ іде про спосіб ведення ревізії, я казав перевести слідство, підчас якого переслухано ок. 60 свідків, у тому числі 15 студентів і домашньої прислуги Акад. Дому, при чому стверджено, що зміст інтерпеляції значно відбігає від фактичного стану.

Не відповідає дійсності, наче поліція при вході до Акад. Дому, не чекаючи, поки сторож відчинить двері, „сама собі відкривала доступ", тому, бо вона ввійшла до дому бічною брамою, яка була відчинена. Не стверджено також, наче у часі ревізії поліція поводилася зі студентами брутально, щоби відзивалась до них ординарно і щоби масово била. Зате правдою є, що супроти нахабної поведінки („визивайонца заховане сяя") студента Миколи Матвійчука пост. Альбін Гаврилкевіч ударив кількаразово Матвійчука ґумовою палкою, що я признав недопускальною річю і справу Гаврилкевіча скермовано на судову дорогу. Підчас слідства стверджено також, що шпиклі поліції Юліян Прайснер і Антоні Гінке допустились чинної зневаги сторожа дому Мих. Рил. супроти чого їх справу теж передано судовим властям. Керманича ревізії Юзефа Злотковського, як відповідального за цілість акції, перенесено зі Львова.

Зате невгідні з правдою заміти висміювання органами поліції українських національних почувань, зневаження портрету українського поета Шевченка і злобного нищення приватних студентських річей підчас ревізії. Навпаки, допитувані студенти, зокремали Микола Матвійчук, ствердили, що ревізію поліція переводила подрібно, але майна студентів не нищила. Стверджено, що поліція попсула частинно замки при дверах у тих кімнатах, в яких виважувала їх силою, бо

Важний лише до 15-го січня, 1934 року

Бон

на

безплатний

флякон знаменитої кольонської води і на 4 славні ножики до голення

„SALFERS"

при закупні 5 ножиків „Сальферс" по 20 сот. шт.

Перфумерії **С. ФЕДЕРА**

Сикстуська 7, або Коперника 15 а.

5/27 3—3 УВАГА: Лише за зворотом бону.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. СІЧНЯ 1934.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

На самий Святий Вечір.

(З оповідань полоненого.)

За нами поставили дванацятицалеву батерію, а цілу долину перед нами порили й обдротували всілякими дротами.

Ми почували себе настільки безпечними, що рішили відсвяткувати Різдво.

Нині Святий Вечір.

Від самого рана мав я службу на передових пунктах. Перемерз, навіся страху і пройшов стільки ходів-сполук, що коли добрив до своєї ями, то ніг собі не чув. Упав на якісь хатні двері, що вдавали ліжко й лежав, немов колода. Товариші з третього закруту від мене кликали мене на Святий Вечір; я відповів „зараз, зараз", але не йшов. Просто — не міг. Чоботи були, як з заліза, а сорочка, з луба; кожна кістка боліла, хоч я ще, дякувати Богові, ранений не був.

Свідомість, що нині Святий Вечір, розніжувала мене.

Забувалося про війну і про ворога, що зпоза ліса, онтам за долиною, кидав на нас всілякого калібру кулями та газовими стрільнами.

Але й він, відколи зійшла перша зірка, заспокоївся.

Тільки іноді заторохтить пропелер і — тихо.

Може й у них святкують Святий Вечір?

Може, бо й там є земляки наші.

І отсе „може" вимітає з моєї душі останки боєвого настрою. Хотілосяб крізь рови і дроти прийти до них і гукнути:

— Брати! „Христос раждається!"

Чи відповіли би: „Славім Його?"

Авжеж, що так. Вони з нами одної мови й одної Христової віри...

*

Товариші знов на мене гукають, бо вже тепер борщ. Відповідаю: „зараз, зараз", але не встаю.

Так мені добре...

Пригадується останній Святий Вечір у рідній хаті. Бачу батька, маму, рідню і — її. Хочу пригадати собі кождіське слово, що вийшло тоді з її уст і кожний її рух і кожний погляд.

Цеж таке важне, таке дороге для мене... Найдорожче!

Заплющую очі і лечу гень далеко на схід. Залізні чоботи, лубяна сорочка і ноги, як колоди, лишаються тут, а я лечу до неї...

Нараз хтось доторкнувся мого обволоха-ченого від інею плаща, потягнув за рукав, будить. Чую, що будить: „встань!"

Розплющую очі — хто це?

Тихо... Нема нікого... Я сам... Тільки за третім закрутом від мене чути гамір. Товариші на Святий Вечір зійшлися. Треба й мені. Підношуся і сідаю на тії двері, що ліжко вдають.

На них сіно. Таке як у нас, під столом, на Святий Вечір. Лиш не пахне так. Може тому, що не з нашого луту, а може, що її тут нема... Вона — там! Сидить за столом, але не їсть... А марна така, як тінь і біла, як снасть... Чогож бо ти?... Чи за мною?... Нема чого!... Ось бачиш, я здоровий, живий... Дасть Бог, прийду... прийду... прийду... йду...

Хтось знову доторкнувся мене: „встань!"... Хтось завернув мене з дороги. Хто?... Розплющую очі: нема нікого. Я сам. Сам. Але знаю, що перед хвилиною хтось був. Безумовно був. Ще зніжить на моїй руці чийсь дотик легкий, любий дотик її.

Моторошно мені. Дивно. І гарно і страшно. Невжеж це горячка? Кажуть, на позиції тиф.

Хапаюся за голову руками. Не горяча, лиш тяжка якась і безсильна, мов не моя. Не хочеться вставати. Ще хвилину посиджу. Може знов...?

*

І позиція і рови і бліндажі і передові пункти і ціла війна, зникає, немов її і не було ніколи... Білий сніг, зірка горить, сани вітром летять, а все на схід, на схід, до Неї, до Неї, до Неї. Дзвіночок: „тень-телень, тень-телень"... Як у сні, як у сні, і... Я заснув.

„Встань!" — почув нараз і зірвався на рівні ноги. „Ходи!" і, мов позбавлений волі, послушно і покірно вийшов зі своєї ями... Сполука число сім, скрут, яма, друга, третя, знову скрут, хитаюся, спотикаюся, боки оббиваю на скрутах, ...упаду, не дійду! До чого воно подібне, Боже! Чи я хорий, чи божевільний?.. Відчиніть мені там, гей!

Відчиняються двері — входжу.

— А тобі що?

— Якто що?

— Ти такий, як стіна. І дріжиш.

— Цілий день був на передових пунктах. Маєте рум?

— Є аж два, наш і тутешній, пий!

— І риба є, і кутя, їдж! Хто знає, чи не завтра.

— І нині теж невідоме.

— Фільософія геть! Коляда йде. Давайте тутешньої: Бог предвічний.

Бог предвічний
Нам народився,
Прийшов днесь
Со небес,
Щоби вздрів...

...Ррр-р-им!

І коляда розсипалася, як намистини з розірваного шнурочка.

Хвилина затьми свідомости й непевности істнування.

Живемо ще, чи ні? А тоді якась таємна радість, що це не нам кінець, не нам!

У проході біготня: сліпі ліхтарки, люди.

Висуваю голову з дверей: „А де влучило?" — питаю.

— Саме у вашу яму. Рознесло її геть. Добре, що ви впору з неї вийшли. — відповідають мені.

*

На Стрітення дістав я з хати лист. Писали мені, що її вже нема між живими. „Відійшла від нас на самий Святий Вечір..."

студенти, не вважаючи на поклик відчинити двері, не реагували на нього. Найбільше знищені двері при вході до буфету, відчинив через брак ключа сторож дому Михайло Рий при помочі сокири. Перебільшеним є твердження інтерпелянтів, що всі студенти були зігнані в білизні й без обуви до зимного коридору, де мали стояти весь час ревізії, бо у ході допитів стверджено, що студенти, зігнані до огрітого коридору, ждали там до початку ревізії в їх кімнатах, при чім значна їх частина була одягнена і взута.

У висліді переведеної ревізії знайдено низку захованих нелегальних видавництв, що вказують на звязок ряду студентів з ОУН, з уваги на що, на 105 мешканців Акад. Дому притримано 62-ох підозрілих у протидержавній акції. Проти арештованих ведеться слідство. При такому стані справи маю честь повідомити п. маршалка, що не бачу потреби видавати дальші розпорядження"

Бронислав Перацький, міністр.

—o—

СВЯТОЧНІ І НОВОРІЧНІ ПОБАЖАННЯ.

Всім установам і громадянам як з краю так і з далекої чужини, що були ласкаві прислати мені святочні й новорічні побажання, щиро дякую за пам'ять і прихильність. Одночасно бажаю всім своїм друзям, товаришам праці і знайомим з Новим Роком усього добра.

Василь Мудрий.

Рідні і ближчим знайомим, що прислали нам святочні побажання, бажаємо щасливого Нового Року. — *М. і Ол. Кузьми, Львів.*

Всій Родині та знайомим пересилаємо з Новим Роком найщиріші побажання здоровля, добра і щирого успіху на цілий рік. — Львів.

Міля, Анатоль і Борис Курдидики.

—o—

Чи знаєте?...

Чи знаєте, що пітораміліоновий народець естонців має вже 60 щоденних ґазет? Вдумайтеся в цю цифру та усвідомітьсобі, що в пропорції до висококультурного племени естонців ми повинні би мати в Польщі приблизно 280 (двісті вісімдесять) українських щоденників. А тимчасом наш нарід у Польщі обходиться двома щоденниками, що до того оба під матеріяльним оглядом дуже слабо уфундовані.

Коли ви це знаєте, коли розумієте вагу своєї незалежної національної преси, то поможіть нам розбудувати „Діло" у великий щоденник европейського типу! Присилайте самі точно передплату і приєднуйте нам серед своїх близьких, сусідів і знайомих нових абонентів!

—o—

Нова анґлійська партія.

В льондонській пресі появилася вістка, що в найближчому часі прийде до злуки консерватистів, національних лейбуристів і національних лібералів, або говорячи персонально, Болдуїна, Мекдональда і Саймона, в одну загальну партію національну. Всі три уґрупування задумують тепер винайняти один спільний будинок і вести свою орґанізаційну роботу під одним дахом. Рішено також, що найближчі вибори будуть вестися під гаслом національного уряду.

—o—

Нема інтересів з чехами.

З Праги повідомляють, що радянське торговельне представництво буде в найблизчих днях розвязане. Шеф представництва Кілевіц вертає назад до Москви, переконавшись, що в теперішній ситуації неможливо в Чехословаччині робити якісь інтереси, а тим менше імпортувати туди радянські фабрикати.

—o—

Автомобілева катастрофа еп. Стойки.

Греко-католицький епископ мукачівської епархії Олександер Стойка вертався нічю на 9. січня автом до Ужгороду. В селі Глубоке, ужгородської округи авто хотіло виминути селянський віз, що їхав неприписовим боком. На замерзлому снігу авто посовгнулося, наїхало на залізне поручча та розбилося. Епископ вранився в голову, інші вийшли цілі.

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ХАРІС

у Львові при вул. Корнинтів 3. (Нар. Дім)

Тел. 14-64

улаштовує похорони від найскромніших до найвибагливіших; перевозовадмує екстумації та перевіз на провінцію власним санітарним автом.

Ціни найдешевші.

Для селян вічіг і свічі безплатний.

З природи й техніки.

У СТОЛІТТЯ НАРОДЖЕННЯ ПИЛИПА РАЙСА.

Дня 7. січня ц. р. минуло сто літ від уродження винахідника телефону Пилипа Райса. Уроджений у місточку Ґельнгавзен пруської провінції Гессен-Нассав, почав займатися ще у хлопячому віці у звязку з великими здобутками телеграфії питанням передачі звуків на віддаль. Як 27-літній учитель хлопячого інституту Ґарніера у Фрідріхсдорфі (біля купелевого місця Гомбурґу) представив він 26. жовтня 1861 р. принцип свого винаходу на відчиті „Фізикального Товариства" у Франкфурті над Майном. Винахід цей опирався головно на імітації людського вуха. Перші „телефонічні" апарати будував згідно з вказівками Райса механік Альберт у Франкфурті. Були вони двоякої якости. Перед продажю випробовував їх сам Райс, який клав на них своє прізвище, порядкове число і рік фабрикації. Всі ці перші апарати Райса функціонують добре ще й нині, хоч не відповідають практичним вимогам. Дня 21. вересня 1864 р. показував Райс свій телефон з великим успіхом на зборах німецьких природників у Гісен. Одначе після першого одушевлення винаходом прийшов брак заінтересування у Німеччині. Цим дуже знеохотився Райс і перестав працювати дальше над уліпшенням винаходу. До психічної депресії причинилася теж стара грудна недуга, внаслідок якої Райс перед смертю кілька разів тратив зовсім голос. У 1873 р. мусів покинути вчителювання, а 14. січня 1874 р. помер свідомий того, що дав світові великий винахід, який на жаль мусів лишити іншим людям для уліпшення.

Овочі Райсової праці зібрав американець Олександер Ґрагам Бель, професор фізіольоґії у Бостоні, який при помочі американського капіталу уліпшив у 1875 р. телефон Райса так, що його можна було віддати до публичного вжитку.

„ТЯЖКА" ВОДА.

Донедавна фізики й хеміки приймали, що густота води є рівна одиниці. Закладали притім, що молекул води складається з двох атомів водня й одного атому кисня. Тому, що атомовий тягар водня рівний 1, а кисня 16, молекулярний тягар води є 2×1+16 = 18. Так саме приймали до недавна.

Одначе в 1931 р. американський дослідник Урей виказав, що крім звичайного „легкого" водня, якого атомовий тягар рівний 1, маємо ще „тяжкий" водень („дейтерійом"), якого атомовий тягар рівний 2. Тимсамим „тяжка" вода, яка складається з двох атомів „тяжкого" водня і одного атому кисня мусить мати молекулярний тягар 2×2+16 = 20. Себто густота такої „тяжкої" води мусить бути більша від густоти звичайної „легкої" води. В дійсности дослідники одержали вже воду, якої густота рівна не 1, а тільки 1,1. Таку „тяжку" воду фабрикують і продають вже нині в Америці; у Німеччині пороблені вже перші кроки для її фабрикації.

Характеристичною прикметою „тяжкої" води є те, що вона замерзає вже при плюс 4 ступнях Цельзія! Насіння тютюну, держане у „тяжкій" воді, не сходить вже. Рівнож завмирають у „тяжкій" воді пуголовиці та деякі наливочки (нпр. постолок). Причина цих явищ досі ще не вияснена

ЇЖАК ТА ЗМІЯ.

Д-р фон Штайнмайстер описує боротьбу освоєного їжака зі змією-поганкою, одним з їдких европейських вужів. А саме згаданому дослідникові повелося призвичаїти великого і сильного їжака до людей так, що їжак сам прилазив на поклик та не звивався ніколи у клубок навіть у присутности зовсім чужих людей. Їжака годували яйцями, виноградними слимаками, розмоченим у воді хлібом, а передовсім мишами та щурами. Змія, що мала стати до боротьби з їжаком, була теж незвичайно сильна. Живили її великою кількістю білих мишей. Після укушення змією миші плентались ще хвилину, а відтак падали неживі. Щойно неживі миші змія поливала у цілости. На два тижні перед боротьбою змію перестали годувати.

У день боротьби впустили їжака до змії. Вона лежала звинена в куті пивниці. Їжак прямо посунув до неї, одначе вона заатакувала його перша, кусаючи його при відтаві носа. Після укушення їжак змінив тактику. Насторошив кольці, сховав голову і позволив змії кусати його у рогові кольці. Щойно як вона почала утікати, їжак перекусив їй хребетний стовп у половині її довжини. Відтак ще хвилину почав пожирати. Спершу пожер її голову разом із зубами і железами, що виділюють їдь; відтак поволі ціла змія зникла у пащі їжака.

Після двох годин появилося при основі їжакового носа маленьке опухнення, яке було зовсім подібне до сліду від уколення жалом оси. Жадібно вихлептав їжак повну миску сметани. Шипких річей не хотів їсти. Другого дня після борні їжак зїв молодого щура та два слимаки. Опухнення на носі зникло протягом 8 днів. Цілий час їжак почував себе знаменито і мав добрий апетит.

Від часу побіди над поганкою їжак з незвичайною відвагою атакував інші роди гадюк. Навіть до найбільш небезпечного европейського їдкого вужа, яким є піскова гадюка, приступав, зовсім не ховаючись. Таксамо поводився з неїдкими вужами, як напр. зі звичайним вужем та з жовтаво-бурим паузом. Свою тактику змінював щойно після укушення.

Зовсім інакше обходиться з вужами напр. буськo, що атакує вужів дуже осторожно, навіть неїдких, як напр. нашого вужа руслича. Як тільки вуж зближується до ніг буська, цей з острахом відскакує. Заки ще возьме вужа до свого дзьоба, осторожно ударяє дзьобом кільканацять разів у його харк, відтак щойно кілька разів пересуває його у своїм дзьобі від голови аж до хвоста і аж зовсім подушеного відразу швидко ликає.

НАЙГЛИБШИЙ ВЕРТИЧНИЙ ОТВІР НА ЗЕМЛІ.

Згідно з вістками американського фахового журналу „Вайт Металь Нюз Летер" з вересня 1933 р. вивертіли підчас пошукалок за ропою у полудневій Каліфорнії отвір глибини 3353 метрів. Верчення розпочали 12. квітня 1932 р.

НОВИЙ ЗАСІБ ПРОТИ РАКА.

Італійський хірург і дослідник рака Фічера одержав новий препарат для поборювання рака. Якщо ввести цей препарат до хорого на рака орґанізму, ракова нарість перестає ростн. Препарат Фічера 365 виробляє лябораторія німецької фабрики „Інтересен-Ґемайншафт Фарбенідустрі".

ЯК ДОВГО ТРЕВАЄ ПОДОРОЖ ДО АМЕРИКИ?

Колюмб їхав 1492 р. до Америки вітрильником 70 днів. У 1800 р. вітрильник потребував на подорож з Европи до Америки 40 днів. Перший паровий корабель переплив океан у 1838 р. протягом 15 днів.

Великі здобутки сучасної техніки уможливили таким модерним паровим кораблям, як „Бремен" або „Европа", перепливти Атлантійський Океан протягом 5 днів. Ще швидші комунікаційні засоби, як літаки і керновики, зменшили значно віддаль між Европою й Америкою: керновик летить з Европи до Америки 3 дні, літак тільки 2 дні (з Америки до Европи).

ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ ЗАЛІЗНИЦЬ.

Французький журнал „Залізниці і Трамваї" подає статистику електрифікованих залізниць у ріжних державах. І так найбільше (процентово) залізниць електрифікувала Швайцарія, бо 56 відсотків усіх своїх залізниць, найменше Совітський Союз, бо тільки 0.6 відсотків усіх своїх залізниць (себто тільки 50 кільометрів). 14 відсотків своїх залізниць електрифікувала Швеція. Відтак ідуть: Австрія, Італія, Норвеґія, Франція, Голандія, Еспанія, Німеччина, Велика Британія, Угорщина Злучені Держави Північної Америки, Чехословаччина та Совітський Союз. Зі всіх держав Америка має найбільше кільометрів електрифікованої залізниці, бо аж 3200 кільометрів, відтак Швайцарія (1675 км.), Франція (1600 км.), Італія (1550 км.), Німеччина (1535 км.), найменше Чехословаччина (75 км.), Угорщина (66 км.) та Совіти (50 км.).

А. Л.

Каже, що вже за старий.

Якийсь японець прийшов до хати японського премієрдіна міністрів Саїто, щоби його застрілити. При атентатчикові найшли зброю і лист. У листі пише, що хотів убити премієра Саїто тому, бо такий старий чоловік не може в нинішніх часах вести успішно японської політики. Крім того, на думку автора листа, Саїто ослабив національну волю японського народу.

Атентатчика віддали поліції, та він не хоче зізнавати. (Прем. кінору Мацото Саїто має 76 л. Після убивства прем. Інукаї міністрові зорганізували вибрали премієром Саїто 26. квітня 1932 р. Саїто не належить до ніякої політичної партії. Саїтова влада є владою національної коаліції.)

Добутий у місяці січні досіл з полян, ведрівки, збірки, забави і ріжних імпрез треба віддати на поширення бібліотеки „Рідної Школи".

129 замурованих трупів.

Пожежа в копальні „Нельсон III" в Осеку (Чехія) вигасла. Це, що замурували були всі отвори, вдушило вогонь. В четвер отворили частину вентиляційного шибу. Ніякого диму не запримітили. За кілька днів, коли вже не буде загрожувати небезпека, зійдуть у підземелля копальні рятункові колюмни, щоби видобути тіла 129 шахтярів. Ведуть слідство в справі винуватців катастрофи. Переслухають 400 свідків

По широкому світі.

— През. Гінденбург прийняв 11. ц. м. на авдієнції міністра закордонних справ Нойрата у звязку з німецькою відповіддю на французьке меморандум.

— Шість гидроплянів американської маринарки, які 11. ц. м. вилетіли із Сан Франціско, прилетіли до Гонолюлю як після 24 годин і 10 мінут, покоривши віддаль 3.360 км.

— Команда штурмових відділів оголосила приказ, яким встановила кийкали як додаткову зброю всієї штурмової організації.

— Швайцарський комуніст Поль Нуллен, засуджений торік у Китаю на досмертну вязницю за комуністичну пропаґанду, веде вже 24-ий день голодівку, домагаючись ревізії його присуду. Одночасно голодує теж його жінка.

— В Австрії затверджено кару смерти, знесену в 1919 р., виконуючи смертний присуд наглого суду в Ґрацу.

ПРИСУД НА ШПІОНІВ.

БЕРЛІН. ПАТ. Бреславський суд засудив 4 особи, обвинувачені в шпіонажі, на кару від півтора до 5 літ тюрми та конфіскату грошей, які найшли при арештованих, бо ті гроші правдоподібно походили із закордону. Двох обвинувачених виселять із краю.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 932 1—3

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.**

— **Папучі — пантофлі** — берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Вроновська). 22/33 2-10

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 32-100

— **Що пише Всч. о. Петро Курчаба про свічки „КЕРОС".** Від коли повстала фабрика свічок передше інж. К. Костецький і С-ка, а тепер „КЕРОС" моя парохія постійно купує до церкви лише Ваше світло. Свічки фабрики „КЕРОС" під кожним оглядом дуже добрі — мої парохіяни є вповні вдоволені так під оглядом „якости" як і приступної ціни. Особливо світло жовте воскове до Найсв. Тайн першої якости; зовсім дорівнює світлові славної фабрики „Сеземского". Поручаю Всеч. Нашому Духовенству нашу українську фабрику, щоби і Богові була слава з першоклясного світла і нашій українській фабриці „КЕРОС". — Свящ. о. Петро Курчаба, парох. Провізори: Пилип Лозинський, Стефан Гурський, Матвій Артим. — Чорний Острів, 3. січня 1934. 937

— **Ексцел. Митрополит Шептицький** почувається в останньому часі настільки добре, що в часі Різдвяних Свят міг бути на богослуженнях у церкві св. Юра, а першого дня Свят виголосив там проповідь, що її маси вірних вислухали з запертим віддихом.

— **Перед ювілеєм Ревізійного Союзу Українських Кооператив.** Ревізійний Союз Українських Кооператив, організаційна і ревізійна централя нашої кооперації, святкує 16. січня ц. р. 30-ліття свойого істнування. 16. ц. м. в год. 8.30 рано Архієрейська Служба Божа в Архікатедральній церкві св. Юра. Цьогож дня в год. 12. вполудне ювілейна святочна академія в салі Великого Міського Театру. На академії промовить перший голова РСУК през. д-р Кость Левицький, теперішній голова Ради РСУК, інж. сен. Юліян Павликовський та дир. РСУК пос. Остап Луцький. В мистецькій части академії беруть участь: Марія Сокіл, Михайло Голинський та хор „Сурма". Диріґент хорів Іван Охримович, при фортепяні Антін Рудницький. Вступ на академію безплатний. Вхід на салю лише за білетами, які для делеґатів українських кооператив та установ можна дістати в РСУК, Міцкевича 12. На ту саму адресу належить слати ювілейні привіти.

— **Хто виграв на льотерії?** Пятого дня тягнення IV. клясової льотерії впали виграні на такі числа: 10.000 зол. на ч. 125662. 10.000 зол. на ч. 13538. 5.000 зол. на ч. 82442. 123733. 137048. 139109. 5.000 зол. на ч. 88045. 2.000 зол. на ч. 16935, 23132, 40967, 45692, 54258, 54834, 76569, 84304, 106608, 106918, 107508, 115135, 147100, 147942, 163332, 165276. 2.000 зол. на ч. 34308, 37889, 42508, 104509, 104715, 114255, 124645, 128346, 164997. 1.000 зол. на ч. 1374, 12224, 24812, 14847, 40884, 49781, 50048, 52187, 55508, 77989, 78953, 79579, 85304, 86117, 87950, 91838, 97375, 97694, 99179, 103854, 107124, 108144, 118574, 118770, 132438, 134146, 135488, 138937, 140877, 142038, 142411, 144877, 146134, 149247, 150342, 156939, 15962, 161088, 161564, 163090, 164558. 1.000 зол. на ч. 4506, 4259, 7256, 12977, 14164, 18835, 19932, 21067, 22825, 27714, 28574, 25230, 30303, 34001, 45945, 54831, 58548, 66907, 79232, 86652, 89497, 91004, 91284, 97445, 78553, 107013, 107473, 110722, 112586, 121645, 128010, 149015, 150203, 156511, 163751. 250.000 зол. на ч. 149476.

— **Іван чи Борис Грінченко?** До нашої Редакції принесли фотографічну світлину з клепсидри українця Івана Филипа, свідомого громадянина Городецького передмістя і члена Кружка Р. Ш. в тій дільниці, що був теж членом „Скорої Помочі" при цьому Кружкові — установі, яка займається похороном своїх членів. На цій клепсидрі написано ні більше, ні менше, а „Ян Філіп, членок тов. Скора Поміч ім. Івана Грінченкі", а дальше — похорон свідомого свого члена влаштувала ця установа у польському заведенні „Конкордія". Очевидно, клепсидра висіла на сором „Скорій Помочі" при Кружку Р. Ш. ім. Бориса Грінченка на Городецькім передмісті у Львові і була тільки доказом, як виконується у нас гасло „Свій до свого", та до чого здібні чужі установи, що таку клепсидру вивісили. А чейже є у Львові українське похоронне заведення „Харіс", в якому така помилка чи тенденційна провокація української установи булаб неможлива. Це зрештою не відокремлений випадок. Звичайно наші свідомі громадяни та навіть установи хоронять своїх членів не в своїй а в чужій установі і „Харіс" могло б про це багато сказати. З цим треба врешті скінчити. — (а).

— **Знижка авіяційних білетів.** Подібно як на залізницях обнижено з днем 1. ц. м. на 25 прц. ціни білетів їзди літаками. На основі нової тарифи білет зі Львова до Варшави коштує 45 зол.

— **Упадок цукрового промислу.** Наслідком великого спадку консумції цукру з причини зависоких цін цукровий промисл у Польщі захитаний в основах. Пять великих фабрик цукру в Познанщині припинить в найближчому часі всякий рух. Перша припинила роботу цукроварня в Здунах, кротошинського повіту. Заскочені тим робітники добулися числом 370 осіб до фабрики, закватирувалися там і розпочали голодівку. Кількох із них так ослабло, що мусіли їх відставити до шпиталю.

— **Загадочна людина.** На вул. Баторія у Львові знайшов поліцай в ночі якусь людину, що лежала без памяти під судовим будинком. Замісць леґітимації знайшов у його кишені брошурку КПЗУ в українській мові, 10 комуністичних летючок і іншу комуністичну бібулу. Поліцай перевіз його до комісаріяту, де закликаний лікар привів його до свідомости. Очунявши він сказав, що називається Станислав Гайслер, має 35 літ і є купцем з Лодзі. У Львові перебуває хвилево. Він дістав завороту голови і впав на вулиці. Гайслера задержали в поліційнім арешті.

— **Львівська хроніка.** В справі дефравдацій в міськім електричнім заведенні запав присуд, яким вимірено інкасентам Мих. Пшисенжному і Стеф. Седлечкові кару вязниці по три роки. — У фабриці цукорків і чоколяди Бранка 380 робітників і робітниць влаштувало італійський страйк у звязку з обниженням зарібків. — Львівська поліція зліквідувала шайку склепових зломників, яка в останніх часах обікрала два склади шкір, а саме Малки Шлюмпфер при

139 шибениць у Польщі за два останні роки.

Про польське тюремництво, скількість вязнів і наглі суди.

На останнім засіданні буджетової комісії варшавського сойму, при обмірковуванні буджету міністерства судівництва багато казалося про тюремництво в Польщі і діяльність наглих судів.

Сам референт, пос. Зайдлер з ББ, ствердив, що скількість вязнів з кінцем року сильно зросла. На день 1-го листопада 1933 було в Польщі ок. **43.000 вязнів.** Новий карний кодекс й нова карна процедура змушують займатися перешколенням вязничної сторожі. Міністерство звертає (так казав п. Зайдлер) увагу на вік злочинців і їх психічні питоменности та дбає про науку вязнів. До деяких катеґорій вязнів стосують спеціяльні поправчі методи, напр. прогресивні й ізоляційні. Праця вязнів торкається тих галузей продукції, які потрібні вязницям і судівництву. Звертають увагу, щоби та праця не робила конкуренції ремісничим і промисловим варстатам. Спеціяльну увагу звернуло м-ство на затруднювання вязнів на ріллі; нині вязні управляють ок. 2 і пів тисяч гектарів ріллі у Польщі (як відомо, до цієї праці вживають лише вязнів, що відсиджують короткі кари та вправила не-політичних — Прим. Ред.).

Промовець полемізував з пресою, яка атакувала надмірну скількість розправ перед наглими судами. В 1932 році було в Польщі 137 наглих судів, в 1933 — 83. В р. 1932 проголошено 120 засудів смерти, в 1933 — 82, разом **за два останні роки засуджено в Польщі 202 підсудних на смерть!** З того в 1932 році виконано 83 смертні присуди, а в 1933 році 56, себто разом доконано 113 екзекуцій. На 120 присудів смерти у 1932 році президент скористав з права ласки в 37 випадках, а в 1933 році на 83 присуди — у 27 випадках. Міністер впевняв, що це дуже високий відсоток випадків помилування.

Пос. Недзялковський ((ППС) звернув увагу, що у пресі можна разураз читати звістки про биття вязнів та заінтерпелював у цій справі присутнього міністра Міхаловського. Міністер відповів, що „кожну згадку про проступний вчинок розглядає відповідний судовий орґан". До „Ґазети Варшавскої" й „Роботніка" міністер — мовляв — заборонював давати спростування, бо ті часописи використовують їх для дальших випадів проти ресорту справедливости.

Вибори до міських рад.

ВИБОРИ В ЛІСЬКУ.

Повітове староство в Ліську розписало вибори до міської ради в Ліську на день 10. XII. м. р. За ініціятивою місцевого лікаря д-ра Михайла Старуха відбулось декілька виборчих нарад, на яких являлися найактивніші громадяни-українці для переведення виборчої підготовки. Від першої вже наради всі присутні заявилися за тим, щоби йти самостійно до виборів, а по довшій розважній дискусії уложено лісти українських кандидатів. Виборчий комітет поділив місто на райони і приділив до кожного району метких людей, котрі зобовязалися провірити по домах українських виборців та доповнити списки виборців. Годиться підчеркнути, що технічну сторінку виборів перебрав на себе тутешній повітовий аґроном, що чимало завдав собі труду при переведенні виборів.

У Ліську зголошено дві лісти: польсько-жидівську й українську. Головна виборча комісія хотіла за всяку ціну уневажнити українську листу, ніби з тої причини, що ліста була писана в українській мові. Одначе рішучий виступ члена комісії д-ра Романа Вітошинського, місцевого адвоката, поміг і до уневажнення лісти не прийшло. Всеж таки надії на виграну не здійснились, а це з тої причини, що, на жаль, не всі українці пішли до виборів. До здобуття мандату бракувало українській лісті всього 21 голосів. Багато причинилася до невдачі української лісти виборча комісія, яка українські голоси уневажнювала. Покривджені українські громадяни рішили внести протест проти переведених виборів, опираючись на 44 параґрафі точка а і б виборчого реґуляміну.

Мусоліні годиться на озброєння Німеччини.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Дейли Мейл" помістила інтерв'ю з Мусолінієм, в якім він піддержує німецькі домагання зброєнь. М. і. Мусоліні сказав: Німеччина висловила готовість виректися літаків до бомбардування та гармат більшого калібру ніж 6 цалів і танків, більших ніж 16-тонові, одначе домагається дефензивної зброї, якої ніяка европейська держава не думає виректися. Тому, що моральні основи Німеччини до рівноправности зах. великі держави признали, годі заперечити справедливість німецьких домагань. Опісля Мусоліні впевнив інтервюєра, що ставляючи плян реформи Ліги, не думав обмежувати прав менших держав.

вул. Собіського на шкоду 4.000 зол. І Берля Клямбера при пл. Краківській на шкоду 4.200 зол. Частину вкраденого товару знайдено в мешканні шевця Каз. Марцінова при вул. Інвалідів, а також у Мехля Кормана із Звенигорода пов. Бібрка, що купили шкіру від злодіїв. — В мешканні столяря Мошка Люстіґа при вул. Під Дубом відкрито тайну комуністичну друкарню, що друкувала комуністичні відозви в польській та українській мові. Крім Люстіґа, при якім знайдено більшу грошеву суму, арештовано теж його наречену Сару Мішель, що кольпортувала комуністичний друк. — При вул. Садловського ч. 4, завалився дах партерового тому та знищив стелі мешкань.

— **Страйк друкарів і літографів у Львові.** Майже від двох тижнів трівае у Львові страйк друкарських і літографічних робітників та робітниць. Страйк зразу обняв усі друкарні т. зв. цінникові, які звичайно заключують колективні договори з організацією робітників. Підложе страйку таке: Організація власників виповіла робітникам дотеперішній цінник, видвигаючи одночасно домагання знижки платень на 15 проц. та введення до цінника нових законів, що їх польський уряд ввів з 1. січнем ц. р. На ці домагання робітники не згодилися, тому 1. січня ц. р. вибух загальний страйк. По двох днях страйку більша частина друкарень, переважно „газетових", підписала угоду з організацією робітників, ґарантуючи їм дотеперішний цінник без змін на 6 місяців. Угоду підписала й друкарня „Діла" та Н. Т. ім. Шевченка. У цих друкарнях робітники на приказ своєї організації приступили до праці. Решта друкарень, у числі 5, стоїть далі у страйку. Корпорація власників резиґнує вже з домагання знижки платень, натомісць бажає за всяку ціну „шанувати закони", маркуючи при тім вірність „кресів" для законів Річипосполитої. І саме тут є джерело завзятої боротьби корпорації власників з організацією робітників, яка не хоче й чути про збільшення годин тижневої праці, про меншу винагороду за надзв. години і т. ін. — І то в часі, коли серед робітників таке безробіття. — Одночасно ведеться організаційна акція серед т. зв. „нецінникових" робітників, які швидко злучаться з „цінниковими", вводячи у Львові однаковий цінник платень. Можливо, що вже в найближчих днях ряди досі страйкуючих робітників скріпляться ще й радами „нецінниковців".

— **Краєва хроніка.** В Перегинську пов. Долина придержано молоду жінку, що є несповна розуму, не знає, звідки походить і називає себе Ксенею. — Фабрика ваґонів фірми Зеленевський у Сяноці припинила зовсім роботу, наслідком чого 1.200 робітників утратило заняття. — В Калуші арештували 33-літнього торговця живим товаром Ол. Садовського. Він виступав у Франції як індійський факір Бен-Алі, професор астрольоґії Ка-Ро. — У Варшаві живе 281 лікарів, що шукають праці і находяться у важких матеріяльних умовинах. — В однім готелі в Ярославі збожеволів перемиський купець Рудольф Кроп наслідком фінансової кризи.

— **Вязень убивник.** Вязень І. Порадко, що відсиджував у тарнобжеській тюрмі кару за обманства, вирвав підчас проходу тюремному сторожеві револьвер, вбив сторожа та втік. Після того скрився в шопі недалекого фільварку. Тут Порадка відшукала поліція. В обопільній перестрілці Порадко згинув.

— **За биття арештованих.** Варшавський суд розглядав справу бувш. поліційного агента Цимермана, обвинуваченого в тому, що бив вязнів і знущався над ними. Цимермана дисциплінарно усунули з поліції а тепер суд засудив його на місяць арешту.

— **Хоче перейти на жидівське.** Польський кольоніст Степан Заклевський, власник 18-моргового господарства під Рівним, звернувся до палестинського уряду у Варшаві з письмом, що хоче перейти на жидівську віру, щоб оженитися з жидівкою і виемігрувати до Палестини. Від двох років на землі Заклевського працювали хвилюки (кандидати на палестинських поселенців). Між ними находилася теж жидівочка Хана, в якій Заклевський залюбився.

— **Безправні розводи.** До православного консистору у Варшаві прийшов 11. ц. м. прокуратор і слідчий суддя з поліцією. Перевівши ревізію актів, опечатали 18 тек з актами коло тисячки розводових справ. Стверджено, що консистор давав б[illegible]правно розводи.

— **Бочка срібних грошей.** Біля невеличкого села в Сант Галенській долині коло Берна в Швайцарії найшли в землі добре вдержану бочку з около тисячу срібних і мідяних грошей з II. і III. століття римського цісарства. Ця бочка це мабуть військова скарбниця, яку тодішня римська влада післала відділові леґіонів, що стояв залогою в тій околиці. Гроші дуже добре заховалися, а мають чистість около 90 тисяч золотих.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Можеб так конґресик!?

Додумались землячки до всеукраїнського конґресу і хто його знає — може й справді він колись відбудеться. Ґазетна дискусія вже поза нами — тепер ще кілька дрібничок: підготовити, знайти час, спосіб і місце на його скликання, роздобути конечні фонди і таке інше.

Уявляю собі, що на такім всеукраїнськім конґресі будуть заторкнені всеукраїнські справи. Значить: політичні, економічні, ґеоґрафічні, а там і правописів.

Ясна річ, що до такого конґресика треба б відбути передтим цілу низку конґресиків, щоби потім бесідники забирали голос, а не людям час, дискутували над програмою нації, а не над програмою поконґресової академії і сперечалися за порядок у народі, а не за порядок народ.

Що то булоб — наприклад — якби так скликати такий одне конґресик, що кожному письменному українцеві додав би охоти до життя та сили до боротьби.

Конґресик у справах мови і правописних обичаїв...

Правда — розвиваємось, правда — місцями поправляємось, але й те правда, що розвиває і поправляє нас хто хоче, як хоче і куди хоче. Нагне на ліво — ростем на ліво і радіємо, що правильно. А ось прийде другий — нагне на право і знову радіємо: може нарешті... Та ні! Приходить третій і каже, що може бути і в ліво і в право, але незле булоб і просто.

На людей паде жах на вид паперу і пера. Почне думати — йде, сяде писати — гов! Прів над кожним словом, чіхається при кожнім реченні, а по скінченні сторінки заживає порошки від болю голови. Уеліва — напевно зле. Умови? Умовини? Умовини умови, чи умови умовини? Прочий — зле, інший — не то саме, другий — Бог його знає! Був яхт — пишуть яхта, був фільм — кажуть фільма, отже: епоха, сукцеса... Виходить часом компляття донсенса.

Зачинають людям скакати букви, двоїться в очах, то й не диво, що виходить: щастя, папертя і тим подібне дрантя. Ще трохи, а зявиться собачка, табакка і собачка.

Сів за стіл і написав листа... Чому не „застола"?

Один початкуючий, але вже геніяльний поет написав: .....ліднявши коміра пальто"..

Критика цього не гудила — значить добре. Але повинна була людям витолкувати, чи це пальто коміра, чи комір пальта. Народ цікавиться, розвитує...

Оглядались ми від десятків літ на Велику Україну. Квітка, Шевченко, Куліш, Марко Вовчок, Стороженко, Коцюбинський, Грінченко... На наше щастя не вчились мови і тому можна було з них учитись. Не було ще тоді Академії Наук, а в ній марксистського підходу до контрреволюційної мови.

Тепер уже не знати, на кого оглядатись. Та це не перешкаджає нам вкидати не тільки певно чуже, але й сумнівно своє. В кожній редакції, мов би піри дерли, так слова крізь вікна летить... Часом злі, але часом і добре виключить.

Обчімхування мови не впливає на легкість писання. Люди далі пріють, бо те, що лишилося — далі викликує сумніви.

Шановні фільольоги! Можеб так справді конґресик?!

Требаж нарешті знати, що „вода" це українське слово, а „сила" пишеться без апострофу.

Галактіон Чіпка.

ПАЛЯС

Нині святочна премієра австрійської музичної комедії в 100% співаній і говореній у ориг. версії

з МАРІЄЮ ЄРІЦОЮ

„Велика Княжна Олександра"

Славною співачкою віденської опери

при співучасти найбільших асів Відня

15/22

ЛЕО ШЛЕЗАКА І ШЕКЕ ШАКАЛЯ

БІЛЕТИ ВІЛЬНОГО ВСТУПУ БЕЗУМОВНО НЕ ВАЖНІ!

— **Польський вугіль в Англії.** До Льондону прийшло польського вугля 1.600 тон. Льондонські часописи підняли алярм, що польський вугіль дешевший від анґлійського на 1 шілінґ 9 пенсів, тому домагаються від уряду охорони перед конкуренцією.

— **Нові французькі міліонери.** Цього тижня дістала Франція 16 нових міліонерів. Міліонерами зробила ріжних скромних людей державна льотерія. Одночасно французька преса стверджує, що великий запал для льотерії, колонії і що громадянство купує менше льосів.

— **Засуджена шпигунка.** У Кошицях засудили 30-літню мадярку Тересу Ленґієль, що підтримувала звязки з мадярським тайним аґентом і передавала йому ріжні військові тайни. Військовий суд засудив її на 4 роки карного заведення.

— **Мадярський податковий уряд** повівся з артистами, що приїхали на гостинні виступи до Будапешту дуже нечемно. Зафантував авто кінсвому артистові Фреліхові і одяги славній парисько-муринській танечниці Джозефіні Бейкер.

— **Нещасливий випадок.** Канадійські часописи доносять, що на шляху Сант Пайн Ривер, в Брітіш Колюмбії найшли застрілену людину. Показалося, що є ним український кольоніст Данило Шпикула. Він вибрався на лови. Через несторожність рушниця вистрілила й куля попала в серце.

— **Ріжні вістки.** Державну нагороду пруської академії мистецтва одержав молодий берлінський маляр Ганс Ліст за релігійні образи. — Ґабріель д'Анунціо скінчив великий твір, над яким працював довший час, п. н. „І соні делле страджоні". — У Москві розстріляли 24 службовців за продажу збіжа із державних запасів. — У Японії лютує грипа. В Токіо денно вмирає по 150 людей. — Ерію заперечив, нібито радикальна партія дістала від Ставіського 5 міл. франків субвенції. — У Будапешті арештували директора торговельного та краєвого банку за ріжні зловживання. — Відомий німецький письменник Арнольд Цвайґ, автор повісти „Спір про сержанта Ґріщу" рішив поселитися у Палестині; його жінка та діти є вже в Єрусалимі; також директор університетської бібліотеки у Берліні д-р Леве їде на становище директора націон. бібліотеки до Тель-Авів. — Наближчий конґрес союзу індійських студентів в Европі відбудеться у 1934 р. у Відні. — Югославія зробила статистику своїх міліонерів, таких, що мають річно більше доходів як міліон динарів: у Білгороді є таких 41 осіб, в Аграм 32, у Драві 18, Сараєві 17, Найвац 11, Спліті 9 і т. д. — разом усіх 143 осіб. — В околиці Дебречина найшли сильні сліди телія; це перше цього роду відкриття в Европі. — Болгарський поет Кирило Хрістов, що живе в Празі, впав на замерзлих цементових ступнях і зломив собі кілька ребер. — На основі петиційного закону торговець музичних інструментів Адольф Крайнер у Празі (на Віноградех) уладив петиційну акцію, щоби Чехословаччина якнайскорше визнала де юре СРСР. Петицію вишле чел. владі і законодатній установі.

—o—

На ліквідацію театрального хаосу!

Театральна конференція у Львові, яку скликує Союз Діячів Українського Театрального Мистецтва в справі наладнання зідносин між поодинокими театральними дружинами а терені нашого краю, відбудеться дня 18. січня ц. р. в год. 15-ій у домівці Кооперативи „Український Театр" у Львові, вул. Шашкевича ч. 5. (партер).

Рада Союзу прохає театральні дружини: *Веселку, Заграву, Карабіневича, Когутяко, Промінь, Яреми Стадника, Тобілевича та Цвіркуна* на нараду, на яку будуть запрошені представники установ, що цікавляться театральною справою, вислати теж і своїх уповноважених представників (на кошт дотичних дружин). Окремих запрошень окремим дружинам не висилаємо.

ЗА РАДУ СОЮЗУ Д. У. Т. М.:
Гірняк Іван, голова. *Тісевич Лукь*, секретар.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ІВАР КРЮҐЕР", сценічний репортаж у 17 явах, *І. Тенн.*

Сенсаційна тема про сірчаного короля, що наробив міліярди довгів і водив за ніс довгими роками потентатів промислового світа. Геніяльний фінансіст чи звичайний ошуканець? Автор приняв у своїй пєсі дві тези: першу може правдиву, але нецікаву, що Крюґер був патольоґічним типом, другу, менше правдиву, але цікаву, що мав двійника, який співпрацював з ним і заступав його. Пєса вдоволяється кількома ефектовними моментами з кримінальістичним сосом і не дає глядачеві вдьгувати короткими явами, кабаретовими вставками і репортерськими „ґресіями, але й не дає йому нічого більше.

Це менш-більше пручне цінове виробництво, що не зачіпає глибше жодного питання, як

Крюгер жив і працював, чи добував мільони для житєвих насолод, чи в собольбства, чи попав у теперішні фінансові клопоти наслідком одержаній нагаї одної людини, чи свідомо робив міліони, фальшуючи векслі та інші папери. Якщо правдива рисо лише автором цієї пісні для характеристики Крюгера, що зіпсовано для нього не будуваю, тоді і з цієї риси можна було добути дуже цікавий матеріял для психології Крюгера. Тоді, що Крюгер не умер, а живе під прибраним прізвищем, то дозволяє нічого до пісні, крім дешевого ефекту. Спішний приклад з автором Чаєвського доводом, що великі побудженні спонукані тоді розвитком і виграють так само часто як і второрядні мистці та діячі.

Пісня „Івар Крюгер" зручно пробована, добра на одно речір, без прикмет літературного твору.

м. р.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „ГРАФ ЗАРОВ".

Творець „Кінг-Конгу" Шедзак виготовив нову картину про несмертну історію російського заточенця, графа Зарова, що живе на самотному острові і любується у ловах на... людей. Змилюючи алярмові сигнали, наводить він кораблі на підводні скелі, щоби по їх катастрофі рятувати подорожніх, на яких уладжує полювання. Для нього боротьба з людиною тим цікавіша, що коли звір боронится зубами й нігтями, то людина користується розумом. Вершком акції є боротьба з новоприбулим недобитком, якого йому тепер пластися вполювати, бо що більше, граф сам гине разом з двома своїми слугами. В кілька хвилюючих сцен — особливо нагінка диких псів — і кілька картин дикої природи.

Фільму попереджує польський звуковик п. з. „Голос пустині" з Бронишем і Норою Ней.

Б-ко.

—o—

СПОРТ

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ 7:1 (1:0 4:1 2:0).

Змагання за мистецтво А-кляси. Висока і при цьому легка виграна України над Гасмонеєю не є несподіванкою. Гасмонея є слабою дружиною і не дорівнювала Україні ані самою їздою на льоді, ані комбінаційною грою. При цім гасмонейці не старалися навіть підхопити під ворота України, лише стріляли з далекої відстані, а це, розуміється, не зверожувало поважно воротаря України. З гравців України, як звичайно, добрі оба Трутні і відважний Скрипій, хоч і влучив одинокі ворота Виднів, як на зиму, дуже багато, бо около 600. Суддя п. Франковський добрий.

Україна має ще розіграти змістельні змагання з Чорнини. Четверте місце в табелі має запевнене.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Авторові замітки про прищіпське „Русское Слово": Щиро дякуємо за цікаву вістку. Будемо дуже вдячні за всякі вістки із Закарпаття та Словаччини, які радо використаємо.

Вп. Дописувачеві з Горасць, п. Чернів: Не помістимо, бо з перегляду наших книг виходить, що Ви не є передплатником „Діла".

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 13. I. год. 7·30 веч. „Івар Крюгер".

Неділя, 14. I. год. 3·30 попол. „Гроші то не все", — год. 7·30 веч. „Івар Крюгер".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 13. I. год. 7·30 веч. „Готель 47".

Неділя, 14. I. год. 3·30 попол. „Стефек" год. 7·30 веч. „Готель 47".

Кіна.

АДРІЯ: „Кінеманіяк" (Гарольд Льойд).

АПОЛЬО: „Пять хвилин перед шлюбом".

АТЛЯНТІК: „Граф Заров".

ВАНДА: „Волоцюга".

КАСІНО: „Обід в 8·10".

КОЛІСЕЙ: „Прощання зі зброєю"; реві „Карнавалова божевілля".

КОПЕРНІК: „Шибеник із Естонії".

МАРУСЕНЬКА: „Шибеник із Естонії".

МИРАЖ: „Дика дівчина" (Кларк Боу).

МУЗА: „Останнє прощай".

ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра (з Єрізою та Шленаком).

ПАН: „Ревізор" (Власта Буріян) і реві.

ПАСАЖ: „Біля вожа", „Князеві любощі".

ХИМЕРА: „Божевільна ніч у Зоо".

СТИЛЕВЕ: „Мусиш бути мною" та реві „Шпиталь гумору.

УТІХА: „Арсен Ліпен" і реві.

Закордонне радіо.

Субота, 13. січня 1934.

Льондон (355,9) 20·30 Мурнівські пісні, 22·25 „Трубадур" оп. Вердія. **Відень** (517,2) 12·00 Концерт, 17·40 Скрипка, **Братислава** (279,3) 12·35 Концерт, 20·05 „Акробати" оп. Проказніка, **Прага** (348,9) 17·25 Спів, 19·25 Словацькі пісоньки, **Гільверзум** (296) 16·10 Концерт орхестри, 20·55 Спів, **Білгород** (430,4) 12·00 Популярні пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17·20 Танкова музика, **Будапешт** (550,5) 13·30 Циг. музика, 18·55 Музика, Спів, **Рим** (441,2) 12·30 Концерт.

Всім нашим Високоповажаним Відборцям бажаємо

Щасливого Нового Року

„Радіо Ekravox"

Львів, Ліндого 10. Тел. 77-97.

Неділя, 14 січня 1934.

Відень (517,2) 11·20, 20·00 Концерт, 15·25 Камеральна музика, **Братислава** (279,3) 18·20 Спів, **Копенгаген** (281,2) 20·00 „Орфей у пеклі" оп. Офенбаха, **Білгород** (430,4) 12·00 Пісоньки, **Ковно** (1935) 18·50, 20·10 Спів, **Гайльсберг** (276,5) 12·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 20·00 „Фідельо" оп. Бетовена, **Будапешт** (550,5) 17·00 Спів, 21·40 Концерт, **Рим** (441,2) 20·40 „Сантарелліна" оп. Герве.

Львівське радіо.

Субота, 13 січня 1934.

7·00—8·00 Ранішна авдиція, 12.05, 12·33 Сальонова музика, 13·25 18·20 Грамофон, 15·30 Господарські вісти, 16·00 Авдиція для хорів, концерт орхестри, 16·40 Лекція фр. мови, 18·00 Польська наука й освіта в літах неволі, 18·40 Спів (Ліпевська), 19·03 Музичні новини, 19·15 Всячина, 19·25 Рецитації поезій, 19·40, 19·43 Спортові вісти, 19·55 Сільва ерум, 20·00 Легка музика, Спів (Од. Васель, тенор), 21·00 Техн. скринька, 21·20 Шопенівський концерт, 22·05 Краківські дитинки, 23·05 Танкова музика.

Неділя, 14. січня 1934

9·00—9·55 Ранішня авдиція, 12.15, 13·12 Музичний монанок, 13·00 Як уложити статут кооперативи праці, 15·00 Лісова скринька, 15·15 Огляд ринків рільних продуктів, 15·30 Нар. музика з грамофону, 15·00 Кооперативи здоровля в Югославії 15·20 Концерт сальонової орхестри, 16·00 Для дітей „Казка про Попелюшку", 16·30 Славні артисти (грамофон) 16·45 „Хрестини" новели із сандомирського життя, 17·00 „Емігрантки у Франції", 17·15 Польська нар. музика (хор), 18·00 „Пан Борута" муз. авдиція, 18·40 Спів (Чапліньский, барітон), 19·00 Бадачка з молодими, 19·10 Всячина, 19·50 Грамофон, 20·00 Транс з чеської Праги: Міжнародній концерт, 21·10 Перехід евр. радіостацій на нові хвилі, 21·25 На веселій львівській хвилі, 22·25, 22·26 Спортові вісти, 22·35 Танкова музика, 23·05 Найгарніші твори з грамофону.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 8·65 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 28·95—29·00, Париж 34·87, Берлін 211·48, Цюріх 172·22, Амстердам 357·87, Нюйорк кабель 5·70 і пів, Нюйорк чеки 5·69.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кружок „Рідної Школи" ім. А. Яковича враз з філією Учительської Громади в Станиславові відкриють з днем 1. лютого 1934 підготовний коедукаційний курс до вступного іспиту до I кл. гімназії нового типу для хлопців і дівчат, що покінчили або кінчать VI. кл. всеж. шкіл. Для дітей з сільських шкіл зорганізується окремий курс. Місячна оплата від 10 до 5 зол. Убогі, талановиті діти дістануть знижку. Діти з провінції найдуть дешеве приміщення в Селянських Бурсах та Інститутах. Зголошення приймає та дає інформації: П. Мороз, проф. дів. гімн. Р. Ш. в Станиславові, вул. Липова ч. 82.

490 2—2

Паровий Бровар у Калуші

поручає свої знамениті пива: експортове, дубельтове (люксусове) і чорне баварське в бочках і пляшках.

ВІДДІЛИ: Львів, Пелчинська 32. Станиславів 3-Мая 34, Тернопіль, Кілінського 2. Коломия, Чортків, Дрогобич, Стрий і інші місцевости Сх. Галичини

Загальні Збори Товариства „Взаїмна Допомога" непринятих до служби службовиків і емеритів, відбудуться при вул. Задвірянській ч. 10. дня 4 лютого 1934 в год. 15 (3 попол.). При браку потрібної кількости членів в год. 16 (4 попол.) без огляду на число членів. На порядку дня: 1) Відчитання протоколу. 2) Звіт з діяльности, касовий і Контр. Комісії, 3) Вибір Виділу і Контр. Комісії, 4) Біжучі справи, 5) Внески і Запити. Львів д. 10. I. 1934. Виділ: Павлюк, голова Гарасюк, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛИШЕ у виробі **ФРАЙЛІХА** фіранки від 5.60 ручної роботи філе за безцінь, ковдри 9.80, брокати від 2.90. Львів, Сикстуська 21. 660 б 7—?

ГОДИННИК Твій зіпсутий? Дешево, скоро і солідно направить фірма Вандер, Сикстуська 29. 822 в 3—3

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ, найновіші крої, найліпша робота, найнижчі ціни. „ПАЛЮМ", Гетьманська 22. побіч Промислового Музею. 13/47 14-?

МАШИНИ до писання українські і українсько-польські продасть оказійно: „Машинополь" Сикстуська 9. 1—2 934

ПАННА інтелігентна, здорова, терпелива, знайде зараз заняття при 5-місячній дитині. Зголошення подаючи умови слати: Лісничий, Сопіт, почта Підгородці, коло Синевідська В. 1—2. 935

ДОБРА станція для учениць. Певно до вжитку. Відомість Львів, Піскова 3а 1 п. м. 3. 1—2 939

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Ф-ма А. ШТАВБЕРА

при вул. Коперника 14 напроти кіна „Коперник".

бажає Щасливого Нового Року

всім своїм клієнтом.

При купні гарний Новорічний дарунок.

Новочасна перфумерія та склад фарб ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА ч. 99. — поручає

на Новий Рік

прегарні дарунки по найнижчих цінах

ДІМ ШОПЕНА Львів, Сикстуська ч. 11. Телефон 28-03. — Пяніна Т. Беттінг гордість краєвого виробництва. — Грамофони і українські плити у великім виборі. — Фабричні ціни. — Догідні сплати. — —

На Новий Рік

пригадується ласкавій пам'яти стара, 50 літ істнуюча ф-ма

Брандштедтер і С-ка

ПЛ. ГОЛУХОВСЬКИХ 5

та II філія

„Confiserie du Théatre"

ЛЕГІОНІВ 43

та поручає

СВОЇ ЗНАНІ ЧОКОЛЯДИ, ЦУКРИ, БОМБОНЕРИ ТА ІНШІ ВИБАГЛИВІ ЛАСОЩІ ПО НАДЗВИЧАЙНО НИЗЬКИХ ЦІНАХ.

VII Звичайні Загальні Збори

Товариства „Український Фонд Воєнних Вдовиць і Сиріт" у Львові

відбудуться в суботу дня 10. лютня 1934 р. в год. 17-тій (5-тій вечером) в домі „Лікарського Товариства" при вул. Руській ч. 3/II, з таким порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з попер. Заг. Зборів;
2) Звіт з діяльности за 1933 рік;
3) „ скарбника;
4) „ Ревізійної Комісії;
5) Дискусія й уділення абсолюторії Управі Тов-а;
6) Вибір членів Управи і Ревізійної Комісії;
7) Внески і запити.

УВАГА: Якщо в означеному часі не буде вимаганого статутом комплету, тоді Збори відбудуться того самого дня, в тім самім льокалі та з тим самим порядком нарад в год. 18·30 з важністю рішень, без огляду на число учасників (§ 12. т. 2).

І. Рудницький, в. р. голова — О. Стецура, в. р. секретар

Новий Самоуправний Закон

Д-РА СТЕПАНА БАРАНА.

Ціна 40 сотиків

Почтова пересилка 15 сот.

Висилає Адміністрація „Діла".

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35	**Дрібні оголошення від слова:**	
„ „ одношпальтовий в тексті і нотицях	„ 0·60	матримоніяльні і приват. кореспонденції по	зол. 0.15
„ „ на першій сторінці	„ 0·80	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
		шукаючі праці	„ 0·07
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол. 450·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 10 (13.555). Львів, понеділок 15. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
З СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Велике льосування премій для передплатників „ДІЛА",

які вирівняють залеглости і вплатять передплату за час до кінця червня ц. р.

Сьома премія. Умебльовання вартости зол. 200.

до вибору, або на замовлення у фірмі: Перша українська артистично-столярська робітня ТИМОЧКО і ГАЛЬОВ, Львів, Коперника 54.

Восьма премія. Кафлева піч або кухня,

у довільній красці, вартости зол. 200. — Виконання переведе фірма: Михайло Галібей, склад кафлевих печей і кухонь, Львів, Петра Скарги 5.

ТУТКИ (звійки)

Mornitan

з найшляхотнішого сирівця

Найліпше збережете свої ощадности в Кооперативному Банку „Дністер" у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20, який приймає вкладки в золотих, в долярах, або в золотих у золоті і ручить за них цілим своїм майном, що обіймає між іншим три реальности у Львові і дві більші посілости в обемі понад 2.000 моргів землі. —

НЕМА ПОТРЕБИ ЇХАТИ ДО МІСТА ЗА ЗАКУПАМИ. —

Народна Торговля у Львові, Ринок 36,

висилає оплачено поштові харчеві посилки до всіх місцевостей у краю. Користайте з цього способу закупна товарів, бо він найдешевший і не каражує Вас на страту часу і зайвий видаток на подорож. Замовляйте на свята: каву, чай, какао, мігдали, родзинки, вина, меди, корінця тощо. На бажання можемо занятися теж купном і висилкою інших, не проваджених нами артикулів.

ЯКІСТЬ ТОВАРУ ДОБІРНА, ОБСЛУГА СОЛІДНА І СКОРА.

Закарпаття перед Союзом Народів.

Читаємо в ужгородському „Українському Слові":

Меншиневий комітет Союзу Народів покінчив справу жалоби американця Михайла Югаса на ЧСР, в якій він жалувався на чехізацію шкільництва на П. Р., на ненадання автономії, підтримування українства і т. д. Комітет по провіренні документів і по розглянені виснень, предложених чсл. урядом, ухвалив дальше справою не займатися. Комітет уважає, що чсл. уряд поступає правильно, всі права Підкарпатської Руси є забезпечені законами, а надання автономії з огляду на фінансову кризу не є на часі задля нових автономічних видатків. — На нашу думку найлекше було відперти закид здогадної українізації Підкарпатської Руси чсл. урядом. На це можна було представити вози документів... З правного боку мусимо тут заявити, **що меншиневий комітет не був компетентний займатися справами П. Р., бо ми не є меншиною в ЧСР, але частиною републики, — частиною, якій належиться навіть найширша автономія.**

—o—

Українська преса на Закарпатті розбудовується.

Незалежний, загально-національний часопис **„Українське Слово"** в Ужгороді, що виходило досі двічі в місяць, появляється тепер у III. р. видання що-тижня. Видавцем „Українського Слова" є відомий закарпатський громадський діяч д-р Михайло Бращайко, який святкував недавно 50-ліття своїх уродин, що й відмітила вся закарпатська преса. Під його вмілою кермою розвивається „У. С." чимраз краще, воно редаговане дуже цікаво, тому заслуговувалоб на те, аби його заабонували собі всі наші касинові товариства та всі ті установи і поодинокі громадяни, що цікавляться життям нашого народу по той бік Карпат. Передплата „У. С." річно для закордону 70 ч. к. Адреса: Ужгород, вул. Лучкая, друкарня „Свобода".

Другий дуже гарно редагований орган — це місячник **„Учительський Голос"**, орган Т-ва „Учительська Громада" в Ужгороді. „У. Г." входить тепер у 5-ий рік видання і повинен найти поширення також серед українського учительства в Галичині. Річна передплата „У. Г." 24 ч. к., адреса: Мукачів, ул. Мала Табачна 6.

З інших пресових органів відмітимо: двотижневик **„Свободу"** (35-ий рік видання), орган християнсько-народньої партії Підкарпатської Руси, двотижневик **„Вперед"** (15-ий рік видання), орган чсл. соціял-демократичної партії Підкарпатської Руси, освітньо-господарський місячник **„Світло"**, що виходить у Мукачеві, місячник **„Підкарпатська Русь"**, присвячений пізнанню рідного краю, педагогічним і літературним справам (орган Педагогічн. Т-ва), дитячий часопис **„Наш Рідний Край"** у Тячові й ін.

Позатим слід відмітити новий український часопис закарпатської української молоді **„Пробоєм"**, що буде появлятись у Празі з кінцем кожного місяця, крім липня і серпня. Гаслом нового часопису є „чин для рідного народу". Власник і видавець: Микола Лелекач, відповідальний редактор: Стефан Росоха. Передплата річно 10 ч. к. Адреса редакції: „Probojem" **Praha IV, 11 poštt. schranka č. 9.** — Подавши зміст першого числа „Пробоєм", „Українське Слово" пише так: „Знаючи молодих видавців і молодих редакторів, віримо, що їх журнал причиниться до зорганізування нашої молоді, до оживлення її публичного життя та заведе її до **пактичної** праці для народу". —

Ширіть наш часопис!

Wyciąg z protokułu wspólnego Posiedzenia niejawnego Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W Medyński jako przewodniczący, S. O dr. M. Młynarski i dr J. Locker, jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 2 czasopisma Diło z daty Lwów, dnia 5/1 1934 do Sygn. VI. 1 Pr. 30-34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 10 stycznia 1934 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia; uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 5/1 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma Diło Nr. 3 z daty Lwów, dnia 5/1 1934 zawierającego w artykule p. t. „Samowbywczyj zamach" i t. d. w całości wraz z tytułem, znamiona występku z art. 170 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 500 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu szerzyć nieprawdziwą wiadomość o zamachu samobójczym, wiadomość co może wywołać niepokój publiczny. Według §§ 487, 489, 493 pk oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński w. r. Protokul Popowiczówna w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

Наше хліборобство у минулому році.

Ситуація для хліборобства взагалі, а для нашого зокрема не була в попередньому році корисною. Невисокі ціни на збіжа і тваринні продукти, передовсім молоко, тримали наших господарів під знаком кризи та недозволяли на більші інвестиції чи поправу господарки.

Одначе можна ствердити деяке поліпшення не так економічного положення нашого хліборобства, як може радше самого наставлення наших господарів до кризи. Закладаючи на полицю неадійсимості всякі залежсилі плани виходу з кризи, які укладають звичайно малопрактичні люди, старався наш хлібороб шукати таких способів у господарюванні, які могли би без великих вкладів дати йому нові прибутки. Тому то помітним було в останньому році сильніше поширення садівництва, а нові сотні тисяч посаджених молодих дерев і овочевих кущів на наших західних землях будуть колись доказом того, що ця галузь господарства може бути простим, але певним порятунком рентовности дрібних і карловатих селянських господарств від кризи. І то від тої давної і у нас постійної кризи, яка залягає наш край не через американську пшеницю, чи інші причини світового розміру, а через просто нечувано важкий аграрний устрій наших земель. Помітний теж сильніший рух у ділянці плекання дробу, який стає теж важною галузю доходовости наших селян. Помітний рух і в поширюванні пасічництва. Подбуємо все частіше продукцію городовини на селянських нивах головно коло міст. Це добра наука від зайшлих болгарів, які вчать як можна використати найменший клаптик землі.

У деяких околицях годівля рогатої худоби переходить метаморфози, про які раніше і не думали. Зразкові стайні, правильне кормлення, багато паші — а все це вислід контролі молочности, ось здобуток останніх років. Плекання безрог на бекони, справа хоч трудна, пробиває собі чимраз більше вхід на наше село та вводить такі способи кормлення, яких уживає західно-европейський селянин.

Такі то зміни переходить наше хліборобство у техніці своєї продукції. А разом з тим приходять теж зміни у самій організації наших господарств, зміни на краще. Певно, ці зміни невеликі та може ще не всюди видні: але хліборобський часопис, хліборобська книжка, живе слово агрономів — все це робить ці справи чимраз більше реальними, поширеними та корисними.

Разом з тим треба зазначити сильніше темпо праці „Сільського Господаря". Саме ці часи принесли зі собою нові методи праці, які потрібні і корисні для нашого села. На перше місце вибивається новий спосіб ширення хліборобської науки серед молоді, т. зв. хліборобський вишкіл сільської молоді. При кружках „Сільського Господаря" основують Гуртки Молоді, які поза загальною організацією хліборобського нарибку, мають за завдання через практичне виконування поодиноких господарських праць вчити селянську молодь добре господарювати. А щоби до цеї праці заохотити молодь, переводиться ці роботи у формі конкурсів — змагань, себто після їх закінчення признається нагороди тим, які свою працю краще виконали. Цього року переводив „Сільський Господар" цю працю з плеканням буряків, плеканням курей і т. д. у 8-мох повітах, а перейшло його кількасот учасників і учасниць. Про те, як ця робота подобається нашій молоді свідчить факт, що в одному з повітів, де вишкіл покінчило в сімох селах 71 змагунів, на черговий рік до змагань згодосилося коло 500 дівчат і хлопців! А не треба забувати, що ціла справа побудована на повній самооплатности.

Другою ділянкою праці „Сільського Господаря" про яку треба згадати з останнього року, це на широку міру закроєний плян піднесення нашої тваринної продукції. Розвиток контролі молочности при співпраці „Маслосоюзу", поширення годівельних гуртків безрог при кружках „Сільського Господаря" у порозумінні з „Центросоюзом", вкінці плекання несливних і мясних курей у порозумінні з обома названими установами — це рямці великої і корисної для нашого села праці. Мусимо це особливо підкреслити тому, що в ділянці плекання сільськогосподарських тварин наша організація ніколи не працювала в такому широкому розмірі. Все це очевидно початки, яких розвиток прийде в наступних роках.

Поза цим треба згадати, про широко закроєний збут живини, проводжений „Центросоюзом", про його вивіз яєць, про птахомясарню „Маслосоюзу", — все це сперте на підбудові нашої агрономічної праці.

У праці нашої хліборобської організації в останньому році треба підкреслити заснування Хліборобських Палат на терені Східної Галичини у Львові, на Волині в Луцьку та для Холмщини в Любліні. Тільки у Львівській Хліборобській Палаті має „Сільський Господар" заступництво і старається, щоби вільна праця хліборобських організацій була задержана і належно розвинена.

Можна сказати, що минулий рік зазначився в нашому хліборобстві новими проявами змагань до того, щоби власними силами вирватися з пут лихоліття, яке вибивається від десятків літ на нашому селянині в рентовности його господарки. Одначе для цього треба великих зусиль та зрозуміння громадянства, що тільки на тій праці, яка безпосередньо підносить рентовність селянського господарства, можна будувати іншу національну роботу.

Інж. д-р Евген Храпливий.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
з МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА,
вул. Галицька ч. 18.

Справа Синевідська Вижного.

Інтервенція українських послів у міністра внут р. справ.

Комунікат У. П. Р.

В дні 12. січня ц. р. посли Луцький і Великанович з доручення Українського Клюбу інтервенювали в Міністерстві Внутрішніх Справ у справі відносин у громаді Синевідсько Вижне, повіт Стрий, які витворилися там у звязку зі страйком шкільної дітвори.

Перед розписанням громадських виборів.

Староства покінчили вже всі підготовчі праці, звязані зі створенням в Галичині волостей (гмін). Творять їх — як це було до передбачення — з осідком у польських селах, або там, де є більше число польської або жидівської людности. Географічні і комунікаційні та господарські умовини грають тут зовсім підрядну ролю. Громади в деяких повітах (напр. в тернопільському) дістали вже зі староства повідомлення, до якої волости їх прилучено та зазна, щоби негайно скликали засідання громадської ради, яка має виказати свою опінію щодо складу проектованої волости. Ухвала громадської ради, очевидно, не вяже староства, але цікаве те, що напр. тернопільське староство взиває громадські ради, аби подбали про те, щоби громадяни не висилали нікуди депутацій і меморіялів у справі проектованого утворення волости.

У найближчому часі має бути оголошений офіціяльно склад новоутворених волостей і як вказують всі познаки, будуть проголошені вибори до громадських рад по селах і по місточках з числом населення нижче трьох тисяч. Може це статися так некадійно, як це було в листопаді 1933 на Волині. Тому то вже тепер наші місцеві діячі повинні поробити приготування до нових виборів, а передовсім повинні заздалегідь зазнайомитися з постановами нового самоуправного закону та дістати у свої руки брошуру посла д-ра Степана Барана під заголовком „Новий самоуправний закон", яку можна набути в Адміністрації „Діла" у Львові у Львові, Ринок 10, в ціні 55 сот. з почтовою пересилкою.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/48 ГАЛИЦЬКА 6.

Корсети-Феміна найліпші Львів, Пекарська 51.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 15. СІЧНЯ 1934.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛІ. 2

Кармазинова завіска.

Там дві жінки втікаючи в кариті від паризького повстання, побачили офіцира королівської гвардії, який лежав поранений на камінню біля ще недобудованої церкви, віддали йому свій повіз і він казав відвезти себе до Ґро-Каю, де перебував тоді маршал Рагузький. Він сказав йому по військовому: „Маршале! мені лишається жити якихось дві години, але на ті дві години пошліть мене, куди хочете!" Але він помилився... Йому лишилось життя більш як на дві години. Куля, що пробила його, не вбила його. Я познайомився з ним пятьнацять літ пізніше і він упевняв тоді, з погордою для медицини і для свого лікаря, що рішуче заборонив йому пити, доки матиме гарячку від рани, що він виратувався від певної смерти тільки пючи бордоське вино.

А як пив він його! денді у всьому, був він денді теж, коли пив, а пив як швець. Він казав собі зробити прегарну кришталеву чашу, що містила бігме! цілу пляшку бордо, яку він випивав одним духом. А випивши додавав, що він усе робить у таких розмірах і казав правду. Я бачив, як він махнув дванацять своїх кришталевих чаш і навіть вилко по ньому не було. Чому не мав би я вам сказати, щоб ви в інтересі самої цієї дальшої історії добре зрозуміли, що це за людина була, що мав він сім кочишок одночасно і називав їх поетично „сімома струнами своєї ліри". Певно, що я не погоджуюсь з тією музично-легкою манерою говорити про власну аморальність, але нічого не вдієш! Якби капітан віконт Де Брассар не був таким, яким я мав честь його представити, моє оповідання було би менше пікантне і я імовірно не мав би охоти його розказувати.

Певна річ, що я не сподівався зустріти його всідаючи до диліжансу. Ми вже давно не бачилися і мені було приємно зустріти людину ще з моєї доби таку ріжну від сучасників, ще й з перспективою, що проведу з ним спільно кілька годин. Вродливий як імператор Микола, якого і нагадував своєю поставою, обличчя мав менше ідеальне і не такий грецький профіль, мав маленьку бороду, що як і волосся, залишалась чорною, завдяки якійсь нерозгаданій тайні його організму чи туалети і ця борода дуже високо вкривала його свіжі та мужеські щоки. Його чоло випукле, без єдиної зморшки, біле як жіноча рука, під ґренадирською волосистою шапкою, наче під шоломом, видавалось ще більшим і гордовитішим так сильно під дужками бров сяли його темно-сині очі, наче два шліфовані сафіри!

Ми подали собі руку і завели гутірку. Капітан Брассар говорив поволі, дужим голосом, що міг би командою випоєнити ціле Морське Поле. Вихований змалку в Анґлії може і думав по-анґлійському; а ця його повільність, без ніякого обентеження надавала своєрідних тон усьому, що говорив, навіть жартам, а жарти він любив і то трохи рисковні.

Одна із прикмет гутірки у повозі в тому, що можемо її припинити, коли нема про що більше розмовляти і то без ніяковости. У сальоні нема такої свободи. Чемність накладає на вас обовязок говорити, хочеш чи не хочеш, і за те невинне лицемірство на людей часто спадає кара — мусять вони тягти пусті та нудні балачки, коли дурні, навіть мовчки зроду (бо є і такі) лізуть зі шкіри, щоб щось сказати і показати, що вони приємні.

Віконт обмінявся зі мною кількома думками, які виринули під впливом подорожніх вражінь, подробиць краєвиду і кількох спогадів про товариство, в якому ми колись зустрічались — пізніше втомлений день оповив нас своєю мовчанкою і своїми сутінками. Ніч чорніла, як вигасла піч і в цій темряві невідомі міста, які ми минали, набирали якогось дивного вигляду і навівали ілюзію, ніби ми десь на краю світа... У більшості тих маленьких міст, що ми переїзжали, ліхтарні, цей запізнілий люксус, траплялись рідко і тут можна їх було бачити далеко менше, ніж на шляху, яким ми щойно їхали. Поза тим і поза вічно тим самим запитом, що його вигукував якийсь сонний подорожній, спускаючи вікно, запитом ще сильнішим серед тихої ночі: „де це ми, поштарю?" довкола ні в диліжансі ні в сонному місті, — хіба може якийсь мрійник, як я, намагався крізь своє вікно розглянути фасаду якогось затертого темінню ночі будинку або зупинявся поглядом і думкою на якомусь вікні, осяеному у цю пізну для провінціяльних містечок годину, з їх простими, спокійними звичаями, де ніч істнує головно на те, щоб спати.

(Продовження буде.)

Негідний виступ ОУН.

Націоналістична верхівка проти українських політичних діячів і публіцистів.

Перед двома днями краківський „ІКЦ" подав товстим друком таку сензацію:

ОУН ВІДМЕЖОВУЄТЬСЯ ВІД УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

(Телефоном від нашого кореспондента.)

ПРАГА, 10. СІЧНЯ (А). Орган ОУН „Український Націоналіст" оголошує комунікат т. зв. краєвої екзекутиви ОУН у Львові, в якім намагається відперти закиди, що їх ставлять інші українські організації щодо провокаційної діяльности ОУН у Польщі.

Комунікат обвинувачує майже всіх визначних українських політиків, м. ін. і послів *Луцького* та *Матчака*, редакторів *Назарука*, *Целевича*, *Кузьмовича*, *Кедрина* і *Кучабського* у свідомому інформуванні польської поліції про діяльність ОУН.

Комунікат наказує всім членам ОУН перестерігати точно бойкот усіх інших українських політичних партій та оминати особистого контакту з названими політиками.

Вкінці оголошена інструкція доручає місцевим органам ОУН, щоби в рішучий спосіб виступали проти УНДО й українських соціялістів-радикалів та поборювали українські католицькі угрупування.

Очевидно, що повищу звістку підхопили негайно інші польські часописи (передовсім брукова преса), роблячи з неї справжню „райберелїхту". Зачеплені у цій звістці політичні організації та поодинокі діячі найшлись безперечно у важній ситуації, тому, що „Український Націоналіст" взагалі до краю не доходить, в останньому — конспіративно ширеному — Бюлетині Краєвої Екзекутиви ОУН такого комунікату ще не було (в усякому разі редакції українських часописів такого числа не дістали), а краківський „Курієрок" це джерело інформацій про українські справи — аж надто незадійне.

Аж ось у числі „*Розбудови Нації*" за листопад—грудень 1933 у довжезній (7 сторінок петітового друку) лайливій полеміці з голосами української преси з приводу самбірського процесу заходимо такий уступ:

Тому й не диво, що якраз тепер організація видала такий *комунікат:*

Самбірський процес виказав, що боротьба з донощицтвом і провокацією не проводилася в нас на цілому фронті. Організація боролася дотепер з поодинокими випадками, які мали місце серед членів організації та звертала мало уваги на властивий корінь лиха — на уголовий табор, який на ділі є головним джерелом інформацій для поліції. Самбірський процес виказав, що саме зпоміж цього угодового табору вийшло богато свідомих чи несвідомих інформаторів поліції (зізнання свідків Матчака й Луцького). З приводу того ми приневолені приняти якнайдальші засоби охорони перед того роду інформаторами польської поліції й держати всіх тих, що такими інформаторами є або в консеквенції свого політичного переконання ними можуть стати (гляди статті Кедрина в „Бюлетині Польсько-Українськім", Кузьмовича й Кучабського в „Меті", Назарука в „Новій Зорі", Целевича в „Ділі"), тримати далеко від усіх справ хочби й дуже посередно звязаних з діяннями організації. В тій цїли членам організації наказуємо, а симпатикам нашої організації поручаємо:

1) Про справи безпосередньо чи посередньо з діяльністю ОУН звязані не входити в зайві дискусії з „діячами" угодового табору; 2) Вистерігатися суперечок з ними, які давали б для них матеріял про напрямні діяльности ОУН. 3) Зокрема по ріжних актах та акціях організації не подавати своїх коментарів, замітки чи хочби припущень. Самбірський процес розкрив особи, які якраз тим шляхом добути правдиві чи фальшиві інформації доставляли поліції (Матчак). 4) Ніяким т. зв. визначним громадянам не давати підстав до здогадів про особи з нашим рухом звязані. 5) Не давати послуху сплетням, що мають на меті сіяти серед українського загалу недовіря до організації, бо їх нарочно поширює угодовий табор (статті Целевича в „Ділі", летючки УНДО-вця з візитками Ром. Барановського, „Громадський Голос"). 6) Демаскувати зміст всіх тих, що такі вістки-сплетні поширюють. 7) Проти здемаскованих клеветників виступати якнайрішучіше по окремим вказівкам місцевих органів ОУН.

У повищому комунікаті нема нічого про боротьбу з політичними партіями, зокрема нема згадки про католицькі угрупування. Значить, або не вигадка празького кореспондента ІКЦ, або поданий нами текст, найдений у „Розбудові Нації", є лише частиною комунікату Краєвої Екзекутиви ОУН. З порівнання обох наведених вгорі текстів — вістки ІКЦ та комунікату — видно виразно, на яке перекривлення дозволив собі і цим разом „Курієрок", вірний своїм питомим методам „обєктивної" інформації. А проте й того, що ми в „Розбудові Нації" вичитали та навмисне, як своєрідний документ нашого злиденного часу, „пер ектеньо" навели, досить, щоби „ад окулос" задемонструвати нову затрату почуття громадської етики та нечувані методи боротьби, які запанували в українському підпіллі.

Щоби рятувати свій престіж в очах ідейної молоді і некритичного політично неорганізованого загалу громадянства, щоби ослабити силу закиду, опертого на цілій низці історичних фактів, що в ряди підпілля закралася провокація і т. зв. конфіденціоналізм у далеко більших розмірах, ніж це допускає „лакоз" боротьби між революційним підпіллям і органами державної безпеки, — верхівка того підпілля відвертає вістря проти українського організованого громадянства й проти чільних публіцистів ріжних українських національно-політичних таборів. ОУН дозволяє собі в нечуваний спосіб фальшувати зміст і тенденцію *теоретичної пресової дискусії* на таке громадське явище загальнонаціонального значіння, як підпілля, та обкидає болотом усіх, хто в цій справі отверто, поважно і гідно, під контролею своїх партійних управ, набирає голос на сторінках преси. Мало того: ОУН дозволяє собі грозити *терором* за порушування у пресі справ підпілля, вважаючи цей *обвинувач* публіцистики *донощицтвом перед поліцією!* Чудовий спосіб „сакування" відносин у підпіллі: терор проти свободи друкованого слова!

Очевидно: найвищий час, щоби *міто*, хто конспіративної організації не належить, мічого про ту організацію не знав. Але стосуючи ту засаду, яку ми перші радили застосувати, треба мати на увазі не „визначних діячів" у „лапках" і „без лапок", а саме тих усіх своїх „прихильників" і „кандидатів на членів", яких масово втягає ОУН і серед яких розводить „масову" конспірацію. І борючись з провокацією, треба запрестати самому вживати супроти своїх земляків провокацій і самому не розкладати свого громадянства такими провокаціями, до ряду яких треба зарахувати й останній комунікат ОУН.

Новий курс більшовицької влади на Україні в національно-освітній політиці.

Заміна М. Скрипника на посаді народнього комісаря освіти відомим українофобом В. Затонським явно промовляла за тим, що має наступити ще рішучіша боротьба з українським національним рухом на Сов. Україні.

Беручи на себе завдання виправити великі помилки свого попередника якраз у національно-освітній політиці, В. Затонський насамперед підібрав собі відповідних товаришів, а саме письменника Андрія Хвилю та, педагога Ізраїля Абрамовича Хаїма. Вибір цей також не віщує нічого доброго для розвитку української культури: А. Хвиля вже давно спеціялізувався на викритті „націоналістичних ухилів" серед українських учених і письменників, — досить пригадати тут його брошуру „Під академічним забралом", в якій А. Хвиля викриває „контрреволюційну діяльність" академиків С. Єфремова та А. Кримського; щодо І. Хаїма, то найбільше відомим його твором є „Система радянської освіти" (Харків 1927 р.), де автор щиро признається, що Сов. Україна відмовилася від ідеї єдиної школи вже з тої причини, що „й дрібнобуржуазні, петлюрівські уряди також накреслили цю ідею на своїм прапорі".

Ще не розібравшись, як слід, у справах народнього комісаріяту освіти, В. Затонський виголосив програмову промову, в якій накреслив новий курс національно-освітньої політики на Сов. Україні (цю промову потім надруковано під скромним заголовком „Про підручники" на сторінках „Комуністичної Освіти", ч. 5, 1933 р.), а його виступник А. Хвиля в цьомуж органі вмістив дві статті, які докладно освітлюють чергові завдання народнього комісаріяту освіти.

Щоби зрозуміти, куди саме прямує новий курс у національно-освітній політиці, необхідно познайомитися зі статтями цих двох чинних представників народнього комісаріяту освіти. В статті „Про підручники" Б. Затонський висуває основний постулят національно-освітньої політики: „в конкретних умовах Рад. України ізоляція від російської культури є вираз націоналістичне перекручення". Для переведення в життя цього постуляту, Б. Затонський рішив не лише підсилити вивчення російської мови в українських школах в такій мірі, щоб учні могли читати твори російських письменників в оригіналі, а не в перекладі на українську мову, але й завести в українських початкових і середніх школах вже з 1933-34 шк. року стабільні підручники, які взявся виготовляти народній комісаріят освіти Сов. Росії на замовлення народнього комісаріяту освіти Сов. України, як з математично-природничих дисциплін, так і з географії та історії. Таким чином хоче Р. Затонський викурити „прояв найдоцільнішого націоналізму, найпатенітішого шовінізму, який хотів „штучно відірвати пуповину, що зв'язує літературу російську з літературою українською та всі історичні процеси культурного розвитку обох народів".

А. Хвиля у своїх статтях „За більшовицьку пильність на фронті творення української радянської культури" („Ком. Освіта", ч. 5, 1933 р.) та „Знищити націоналістичне коріння на мовному фронті" (там-же, ч. 6, 1933 р.) поставив своїм завданням довести, що „українські націоналісти" С. Єфремов, Е. Тимченко та інші автори академічних словників провадили спеціяльну шкідницьку роботу, намагаючись відірвати наукову термінольогію від „трудящих мас", а також створити штучну барієру між українською й російською мовою. В кваліфікації цих „ворогів українського народу" А. Хвиля виказав себе великим знавцем лайливої термінольогії: „Тільки пани Єфремови, українські чистокровні націоналісти, що мріяли про відновлення буржуазної куркульської сино-жовтої, жовто-блакитної, широко-питаної націоналістичної України, могли наводити на такі манівці розвиток української наукової термінольогії, розвиток української мови".

Щоби виправити українську наукову термінольогію, фразеольогію та український правопис народній комісар освіти утворив спеціяльну комісію, яка насамперед визнала за потрібне прийняти низину словників з тим, щоби „провести певну уніфікацію технічно-наукової термінольогії, що існує в СРСР і є зрозуміла для широких трудящих мас".

Внаслідок праці комісії ухвалено завести між іншим такі терміни замість ухвалених в академічних словниках:

Сказано в академічних словниках	Запроваджені Комісією	В російській науковій літературі
Рівнобіжник	Еквівалент	Еквивалент
Перевесь	Елемент	Элемент
Бігун	Полюс	Полюс
Відрізок	Сегмент	Сегмент
Зеро	Нуль	Нуль
Підсонник	Клімат	Климат
Рівник	Екватор	Экватор
Мапа	Карта	Карта

Василій Перлов і Сини істн. від 1787 р.

ЧАЙ

Найліпший на ринку. Найбільше поважані гатунки:
LUX TEA (Московський Кремль)
Ч. 9 Цейльонська мішанка
Ч. 14 Даржилінгова
Ч. 35 Міледо
для аматорів остро-ароматичного чаю
Контор і склади: „KARAWANA" Warszawa, ul. Długa 26 тел. 11.65-00.

Не жалуй труду

зайди до нас, а переконаєшся, що гарна торбинка парасолька, течка і т. і. куплені у фірмі „НОБЛЄС" буде найкращим дарунком на

НОВИЙ РІК

Ноблєс, Ягайлонська ч. 11 а.

10/3 Увага на фірму і число дому

Центральний
Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

На жаль, А. Хвиля не пояснює, чому саме всі ці затверджені комісією терміни є зрозуміліші широким трудящим масам українського народу, ніж ті, які у свій час принято в академічних словниках. А щоби усунути „штучну барієру" між українським і російським правописом, комісія ухвалила в словах чужоземного походження не міняшити букви „г", себто писати ательє, бруш, флот і т. і. а також вилишити літеру „ґ", а залишити загалом одну літеру „г", бо, як пояснює А. Хвиля, „це значно спростить український правопис і сприятиме його швидкому засвоєнню широкими трудящими масами".

Особливо обурюється А. Хвиля проти складачів „Українського правопису", схваленого М. Скрипником 6. вересня 1925 р., за ті приклади, які вони наводять для ілюстрації в „Українському правопису".

Не можу не подати тут декілька витягів із цього розділу статті А. Хвилі, щоби показати, з яким мистецтвом викриває А. Хвиля „націоналістичне забарвлення" у звичайнісіньких прикладах, які він наводить із розділу про пунктуацію:

„А хтож, могутній, заборонить встати й нам од сна?" (Г. Чупринка). „Це викличник Чупринки — українського націоналістичного бандита, петлюрівця, якого 1921 року розстріляло ЧК за участь в організації повстання проти радянської влади. Для чого потрібно було *націоналістичні* (курсива в оригіналі. С.) вигадки бандита Чупринки популяризувати в українському державному правописі, схвалювати Наркомосу УСРР?"

„Між ними, звісна річ, і Антонович". (С. Єфремов). „Для чого потрібно було тягти до правопису цитати з праць шкідника Єфремова?"

Цікаво, що в той час, коли видано „Український правопис", навіть А. Хвиля ще не оголосив С. Єфремова „шкідником"...

„Заспівають на колишній голос кобзарі і затужать у розпуці матері". (В. Поліщук).

„Що В. Поліщук вірить у те, що кобзарі таки заспівають „за колишній (курсива в оригіналі. С.) голос" це нам зрозуміло. Але чому комісія упорядкування українського державного правопису визнала за потрібне стабілізувати цей *націоналістичний* (курсива в оригіналі. С.) афоризм Поліщука в „Українському Правописі"?

„І гавкав Рябко, щоби москалі (а їх було до хріна на селі), щоби москалі не вбрались до комор". (П. Гулак-Артемовський).

„Як бачимо (слідом за Гулак-Артемовським), упорядники укправопису і собі досить своєрідно апелюють із сторінок правопису до Рябка, щоб він оборонив комори від москалів. Хіба не стирчать із цієї ілюстрації *куркульсько-петлюрівські* (курсива в оригіналі. С.) вуха тих, хто її добирав"

Вбачає А. Хвиля шкідницьку роботу також в українських граматиках Е. Тимченка, О. Курилової та ін., бо всі вони старалися оберігти українську мову від москалізмів, тощо.

Як свідчить А. Хвиля, ті заходи, що їх уже подобила комісія, спрямовані на те, щоби українська мова йшла, „як цьому вчить нас тов. *Сталін — в інтернаціональній єдності, в братній спілці з російською радянською культурою й літературою, в братній єдності з радянськими культурами інших народів СРСР*". (Курсива в оригіналі. С.).

Поданий тут матеріял, на мій погляд, добре характеризує новий курс у національно-освітній політиці більшовицької влади Сов. України: розвиток української мови, літератури й культури в єдности з російською мовою, літературою та культурою, заведення в українських школах підручників зпід пера російських авторів — це основні риси нового курсу, який, на думку В. Затонського, має виправити ті хиби, що їх допустився його попередник М. Скрипник.

Безперечно, новий цей курс внесе немало перешкод для розвитку української культури, але всеж не спинить українського національного руху на Сов. Україні, який знову пірне в глибину народніх мас, щоб вибухнути у свій час із нечуваною силою, як це вже було 1917 року.

Ст. Сірополко.

Бурхливі демонстрації в Парижі.

ПАРИЖ, 13. І. В демонстраціях перед французьким парляментом брало участь на основі „Матена" 4.000 осіб, при чому арештовано 362 особи. Преса підкреслює брутальність поліції, що багато осіб побила. Співробітника „Журналю Вертекс" поліцист побив гумовою палкою, хоч мав журналістичну відзнаку і в руках спеціяльну перепустку, так тяжко, що мусіли відставити його до шпиталю. Серед юрби побито теж інших журналістів і фотографічних репортерів. Звалено на землю і стратовано сина міністра публичних робіт Паганона, коли вийшов з міністерства. Демонстранти ранили 30 поліцистів.

Подібні демонстрації відбулися також в провінціяльних містах Ліоні, Діжоні і Марселі. В Ліоні демонстрації мали характер жалібної церемонії з приводу „смерти кабінету Ставіського."

Українські сервіси
проєкту арт. м. В. Дядинюка
по цінах дуже приступних
поручає одинока фірма
Олександер Онисько
у Львові, вул. Галицька 20.

943

Диверзійна акція гітлерівців в Австрії.

ВІДЕНЬ, 13. І. ПАТ. Акція націонал-соціялістів, що роблять ріжні демонстрації й кидають петарди, не вгаває. Вчорашнього вечора вибухло знову кілька петард, ранячи тяжко одного поліцая. Арештовано 9 осіб. Один поліційний урядовець знайшов над каналом Дунаю дві кулі з глини, завинені в полотно. Одна експльодувала в поліційній станиці, обриваючи всі пальці інспекторові. Опісля знайшли ще кілька таких куль. Арештовано кілька гітлерівських діячів, як Фравенфельда і Кліма. Відставлять їх до карного табору.

—o—

Сензаційний винахід.

ЛЬОНДОН, 13. І. ПАТ. „Дейлі Геральд" повідомляє про сензаційний винахід, зроблений в британській воєнній фльоті. Є це моторове судно, кермоване радієвими хвилями, що без ніякої обслуги осягає швидкість 40 миль на годину і пливе зиказками. Судно може бути виповнене вибуховим матеріялом подібно як морська торпеда. Сила удару й експльозії така велика, що навіть великі панцирники як „Нельсон" і „Родней" неспілі їй опертися.

—o—

Розстріл у СРСР.

З Риги повідомляють, що в Москві розстріляно в останніх днях 24 службовців, занятих при складах збіжевих запасів у центральній Радянщині. Одночасно розстріляно невідоме число селян, що крали і продавали збіжа з державних маґазинів.

Вбили 300 людей.

Мадридський часопис „Ля Насіон" обрахував, що в політичних боях в Еспанії в 1933 році вбили 300 людей а 500 тяжко ранили. На 753 місцях вибухли бомби а поліція сконфіскувала 1282 бомби.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 15. СІЧНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ.

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

1.

Служба в Золочеві. — Вісти про сформування Українських Січових Стрільців. — Ентузіязм молодого покоління. — Вістка про намір покликати мене до У. С. С.

Після оголошеної мобілізації я поїхав просто із Звиняча (пов. Чортків) до Рогатина, де перебув уразі з моєю родиною до вечора і старався в тім часі упорядкувати урядові та приватні справи. Ледви найважніше зміг зарядити, а дальше, полишивши все на голову жінки, поїхав до Золочева.

Служба в Золочеві займала мені майже увесь час. За перших три тижні я був усього раз у місті. Мої нерви були підкопані до грунту і самою службою в день та в ночі і вістями, що приходили з усіх сторін, а які годі було провірити. Часописів не діставав зовсім, листування було утруднене, все вийшло з утертого звичайного порядку. Лишалась тільки розмова з проїзжими та знайомими, які приїздили за орудками до Золочева, або находилися в поїзді в переїзді через станцію.

Як глухі вісти доходило до мене все, що відносилося до формування Українських Січових Стрільців. Перший, здається, з яким я говорив про організацію українських добровольчих відділів, був мій б. ученик молодшої гімназії Савчук. Молодий хлопець так і рвався вступити у відділи, які, по його словам, доходили до високих тисяч. Сама охота молодої, живої людини взяти діяльну участь у війні є вповні зрозуміла для мене, а навіть дивувало би мене, якби тої охоти не було. Пригадую собі добре, як він з повними жару очима розповідав мені, що роздобув кріс та дещо набоїв. Число тих останніх не вистане йому і він просив мене дати йому з мого відділу кількадесять набоїв. Не тямлю добре, але здається мені, що проханню Савчука я відмовив. Одначе запалу я не гасив, хочби з тої причини, що знав, що мої зусилля будуть даремні. Але я старався пояснити йому, що війна не іграшка, що це велике діло, яке вимагатиме цілої людини. Що труди великі і тяжкі чекають його. Що тут потрібна застанова, що пізніший жаль даремний. Високих чисел щодо згодошень до У. С. С. не брався я оспорювати, бо не мав на те ніяких даних. А надто і не дуже сумнівався у тім ділі. Як пережив у перших днях після оголошеної мобілізації такі прояви запалу й одушевлення, таку охоту змірити свої сили із зненавидженою Росією, з царатом, освободити Велику Україну з її пут і кайдан, що просто не важився подавати того в сумнів. Адже ціле наше виховання, виховання молодого покоління прямувало до того, щоби покласти усі свої сили і змагання за добро України. Правда, що важким дисонансом були у тім весняним захваті глухі вісти про масові арештування, побої передових, чільних українських одиниць, відомих українських патріотів, щирих прихильників австрійської держави і державности. Одначе і те пояснив я собі тим, що це лиш хвилевий страх перед владою, хвилеве непорозуміння, яке скінчиться швидко і більше не повториться.

Поважніші вісти про формування добровольців У. С. С. дістав я щойно від адвоката д-ра С. Шухевича, що переїздив через Золочів. Розповів він мені про переговори з урядом, про договори з міністерством війни та начальною командою армії, про ріжні приречення тих останніх обох чинників. Наслідком тих конференцій і нарад був поклик Загальної Української Ради до українського народу, щоби творити добровольчі відділи до боротьби з Росією. Маніфест підписали чільні мужі — самі провідники ріжних українських політичних партій. Довідався я також від д-ра Шухевича, що веденням військової і воєнної організації У. С. С. буде займатися окрема секція, вибрана з лона З. У. Р. Назва тої секції: Боєва Управа. У склад її входитимуть, чи навіть входять: письмені особи для ведення агенд адміністративних, агітаційних, вступних та особи військові, яких ділом лише воєнне ремесло. І в його устах число тих добровольців, що спішили на поклик З. У. Р., було доволі високе. А надто від д-ра С. Шухевича дізнався я вперше про намір серед наших кругів покликати мене до У. С. С., а навіть поручити мені начальну команду над тим відділом. Що цієї останньої вістки я не брав поважно, це хіба вповні зрозуміле. До воєнного ремесла ніколи не чув я надзвичайного покликання, а вже якоїсь більшої пошани не мав ніколи. До того в часі моєї військової служби і військових вправ я не мав спромоги дальше випробувати своїх сил і спосібностей, як вести чету з мирним числом мужви. Словом: я слухав того, що балакав д-р Шухевич, та віри не давав і тимсамим і не думав багато над такими „дурницями"

(Продовження буде).

Конкурс Редакції „Діла“ на пять економічних статтей.

Американський українець фундує премії на пять статтей на тему: „Як створити або розбудувати варстати праці для українців у рідному краю?“

Редакція „Діла“ розписує оцим конкурс на пять економічних статтей на тему: „Як створити або розбудувати варстати праці для українців у рідному краю?“

Статті не можуть мати ніяких історичних оглядів ні соціольоґічних екскурсів а мають держатися точно теми, тобто засовувати плян розбудови варстатів праці.

Статті не можуть бути довші, як на 300 рядків друку розміру стовпців „Діла“.

Статті треба присилати на адресу Редакції „Діла“ до кінця січня 1934 р.

Для оцінки статтей Редакція „Діла“ покликує окреме жюрі, зложене з наших економістів, теоретиків і практиків.

За найкращих пять статтей, які відзначить жюрі, дістануть автори по 5 американських долярів нагороди. Ці статті будуть видруковані на сторінках „Діла“.

Пять пятидолярових премій за статті на повищу тему уфундував український бизнесмен зі Зелених Держав Північної Америки *Василь Тихий*. Коли проекти, подані у статтях, припадуть до вподоби п. Василя Тихого, він має намір підпомагати кревві підприємства, які матимуть вигляди на здійснення його ідеї.

ЗНАЙТЕ, ЩО НА „ПРОСВІТІ“ ВИРОСЛА ВСЯ НАША НАЦІОНАЛЬНА СИЛА!

Чи „Польське Радіо“ аполітичне?

Отвертий запит до Управи Польського Радія.

„Польське Радіо“ вераз уже підчеркувало, що воно — аполітична установа і підчеркує це й досі, де тільки може. На пресових конференціях, які його управа влаштовувала та в розмові з поодинокими визначними нашими громадянами заявляла ця управа, що зокрема в справі українських авдицій вона не має ніяких тенденцій, що радо даватиме місце українським співакам і музикам, передаватиме наші богослуження на свою хвилю та навіть зорґанізує українські господарські авдиції. На підтвердження цього передало Польське Радіо кілька відчитів українців з Варшави, кілька авдицій наших співаків, кількадесять богослужень зі Львова та почало видавати українською мовою свій „Радіовий бюлетин для вжитку преси“.

Що було цікаве в тих радіопередачах, то те, що Польське Радіо у Львові, як стація посеред українських земель, брало в них мінімальну участь, обмежуючись до церковних богослужень та проповідей. Ніякі відчити чи інші авдиції, про які так запевнювало український загал, львівське Радіо не передавало, мотивуючи при інтервенції в тих справах, що це залежне від Варшави, яка „власне надає українські відчити та видає „Бюлетин“.

Та мало цього. Ті рідкі авдиції, які добре можна почислити на пальцях одної руки, тревали менш-більше до осени мин. року. В зимі їх майже не було, а на Різдво ц. р. Польське Радіо знехтувало зовсім навіть свій кількалітній звичай — передавати у дні Різдва богослуження та колядки, на які так багато його радіоабонентів-українців дожидало і які давали деяку запоруку, що в цій установі є тенденції до аполітичности.

Трапився цікавий факт: Українські колядки передавали американські, чеські та німецькі радіостації, а Польське Радіо, що має поважний відсоток абонентів-українців, що лежить серед українського моря і з погляду своєї аполітичности має це море обслуговувати — мовчало як заклятe. Так само, як заклятe мовчить воно тоді, коли українські авдиції передають чеські, німецькі, канадійські й американські стації, що напевно мають менший відсоток українців абонентами, як Польське Радіо.

З огляду на те ставлю до Управи Польського Радія у Варшаві і зокрема Управи Львівської Радіостації прилюдний запит:

Чи це тенденційно не передавали цього року на Різдво богослужень з церкви та колядок тому, що Літвінов-обїздить Европу і міг би їх підслухати? Чи Управа П. Р. не думає ніколи сповнити своїх обіцянок у справі українських авдиції? Чи врешті — це „аполітичність“, коли українців у Польщі П. Р. не визнає зовсім і вимагає від них відповідної за цю „аполітичність“ реакції?

Анатоль Курдидик, радіоабонент.

Дещо з вертепних колядок.

Колядковий репертуар теперішнього нашого села зазнає чимало змін. Погоня за новиною, як теж і відповідний настрій села, головно серед молодшого покоління, що було учасниками бурхливих подій недавно минулих днів сприяє ширенню нових колядок із виразною патріотичною закраскою (нпр. колядки з репертуару хору Дм. Котка „Добрий вечір тобі“, колядки у виданні „Народньої Справи“, Львів 1931, теж з „Дзвіночка“).

Однак не занехує село і старі коляди, що мають свою славну традицію. Відгребує з памяти головно такі, що вносять веселий настрій між слухачів. А до цього надаються найбільше старі вертепні колядки. Зберегло їх старше покоління, яке тепер правда не має сливе нагоди поколядувати, як колись, та вчить зате дітей, чи внуків, а ті вже співають їх, ходячи від хати до хати зі „звіздою“, чи „козою“ і коронять їх від остаточного занику.

Колядки ці це лише дрібні залишки вертепних вірш із колишньої різдвяної драми. Стрижнем такої вірші є евангельське оповідання про народження Христа, поширене з великою домішкою апокрифічного елементу. Перенесене у формі вертепної драми на український ґрунт у 18-ім ст. з заходу (за посередництвом польських пасторалок, Франко, ЗНТШ, 71—73), набрало усіх побутових рис нашого народу, представлених у звичайній йому веселій, гумористичній формі, з нерідкими часом комічними сценами. Вірші складали і співали бурсаки, а згодом і дяковчителі просто для прохарчування, а від них уже переймав народ, змінюючи розуміється до своєї вподоби відповідні місця. Вони знані у варіянтах, записаних у ріжних околицях нашої землі; через воєнні і повоєнні роки були дещо призабуті, а тепер знову, як було згадано, привертають до себе увагу колядників. Бо ось недавно подав В. Лев кілька таких текстів із Яворівщини („Мета“ з 7. 1. 1932), а я чув схожі і записав в с. Колиндянах (Чортківщина). Зміст першого тексту колядки це привитання пастухами Народження Христа (текст позмінюваний і неповний), другого це радість святих із приводу тогож народження. Мова обох це письменська, українська мова 18-го ст. зі звичайними на той час польонізмами.

1) Приспособлюю мову і правопис на літературний лад:

В Вефлеємі місті Христос ся родив
З далекої країни до нас приходив
Великий то Пан над пани
То Спаситель наш коханий
З неба зісланий.

Пастухи, що пасли бидлята в поли
Полягали спати, спокійні воли
Аж оден з них пробудився
Чогось Матвій розкричився
Під оборою.

А Микита спавши в стайни на стриху
Злазив по драбині тай ногу звихнув
Аж тепер я вже до вічка
Нещасливий я калічка
Бо-м ногу звихнув.

А Іван злапавши свого барана
Завдавши на плечі поніс до Пана
Степан бере качку, курку
Ще й ковбаску на паюрку
Поніс до Пана;

Як прийшли до стайні зачали грати
А бідний калічка не міг стояти
Як ся кинув сюда туда
Аж ся стрісла ціла буда
Так дуже гуляв

Йосип і Марія дивляться на то
І подякували пастиям за то
Ісус ручки підіймає
І Їм царство обіцяє
На тамтім світі.

2) Христос родився,
Бог воплотився,
Алилуя,
Здавна пожаданий
От Пречистой Панни
Господи помилуй!

А ти Стефанку
Бігай по мамку
Алилуя,
Христа вповивати
І єму співати
Господи помилуй!

А ти Атанаску
Біжи по колиску
Алилуя,
Христа колисати
І єму співати, Г. п.

А вітер з морозом
Драбинястим возом,
Алилуя,
Привезли горівки,
Чотири барилки, Г. п.

А святий Микола
Сів си конець стола,
Алилуя,
Перекривив шапку
Бере в танець Гапку, Г. п.

А ти святий Юрій
Чого-с ся набурив
Алилуя,
Що не дали знати
Як Христа витати, Г. п.

Форма обох колядок жвава, коломийкова.

Йосип Шемлей.

Реформацькі пігулки з маркою Чернець

ВІДОМІ ВІД 1602 РОКУ.

Управляють шлунок, хоронять від ревматизму, терпінь печінки, надмірної одинокости, артретизму, памороків, лагодять гемороїди, прочищують кров і для осіб схильних до обструкції є легшим прочищуючим засобом.

Вжити 1 до 2 пігулки на ніч.

Ціна пуд. зол. 1.35, аптеку аптикаря ТУШИНСЬКОГО, Варшава, вул. Смольна ч. 22. — Домагатися з „Чернцем“.

915 1—2

ПОДЯКА.

Почуваюсь до обовязку подякувати Вп. Панам за Їх таблетки Тоґаль, коли тільки пригадую собі, що неодної зими мучився я шалено через ревматичні болі. При кожній зміні погоди мав я такі страшні болі в суставах і костях, що неодин раз мусів я переривати працю і лежати кілька днів у ліжку.

Найріжнородніші засоби, які тоді вживав я, не приносили мені ніякої полекші. Я був близький розпуки! — аж вкінці вдалося мені віднайти цей засіб, що спас мене зовсім від цих страшних терпінь. Цим засобом є Тоґаль! Якщо тільки почув я, що ломота і шарпання в костях починається, негайно заживав я 3 таблетки Тоґалю і з радістю міг ствердити, що ті звичайно такі вперті болі зникали в скорім часі. Від тої пори ніколи не бракло в моїм домі Тоґалю — тому горячо поручаю кожному цей засіб.

З поважанням

Бр. Домбровський

58/4 Львів, ул. Шимоновичів 8.

Чай „з Бузьком“

(z Bociankiem)

повна рівновартість

872 **за зроблений видаток**

По широкому світі.

— До Льондону прибув провідник німецької фашистівської молоді Нагельберґ, щоби завязати взаємини з фашистівською молоддю в Анґлії.

— Наслідком ошуканчих трансакцій Ставіського одна промислова фірма біля Штрасбурґа потерпіла втрати на 4 міліярди франків.

— В кількох містах на Кубі вибухли знову кривані заворушення, при чому революціонери билися з військом.

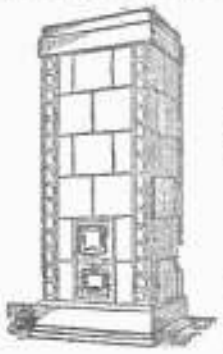

Фірма

Михайло Галібей

Склад кафлевих печей і кухонь

Львів, Петра Скарги 5, Тел. 61-65

філія: Станиславів, Липова 1

Складає щирі Новорічні Побажання своїм П. Т. Відбірцям, Симпатикам і Знайомим.

„Ґрафіка“

Марек Зайде. — Львів, Ліндого 6.
Тел. 19—03 і 20—43.

Фарби — черенки — мосяжні лініґ — машини і всіляке друкарське приладдя.
Виробка вальцевої маси і пневматична віддача друкарських вальців. — Автоматична шліфарня машинових ножів. — Стереотипія. — Продаж і урядже всіляні друкарські і переплетничі заведення. 55/52

Ви кажете ..

Ви кажете, що ви громадянин, що маєте поступ в народі, ви пишете слово „нація“ через велике „Н“. А подивіться довкола себе, що наш нарід читає, яку скількість друкованого слова він консумує і як ми виглядаємо як нація на найважнішому культурному відтинку — пресовому!

Чиж не охоплює вас жах, коли порівнаєте стан нашої щоденної преси з пресою інших народів? Чиж не схочете приложити своїх рук до поширення й розбудови української щоденної преси? Не забувайте, що ви можете дуже багато помогти, що в першу чергу й головно від нас залежить, аби „Діло“ розвинулось у великий щоденник, що дорівнював би найкращим европейським пресовим органам.

Живете серед народу, то постарайтеся, аби всі ваші приятелі і знайомі стали передплатниками „Діла“! Переведіть ухвалу, аби читальня у вашій місцевости (евент. до спілки з кооперативою чи іншим товариством) заабонувала собі „Діло“! Все те можна перевести, треба тільки охоти і доброї волі!

Українець, що не є постійним читачем „Діла“, не заслуговує на назву інтелігентної людини. Установа, що не передплачує „Діла“, кривдить своїх членів, бо не дає їм змоги користуватись інформаціями основними і з першого джерела. Памятайте це!

На Закарпатті голод.

Лісовий промисл упав до третини. — Вивіз зменшився на одну соту. — Пять літ уже не мають праці.

Закарпатську Русь найбільше навістила кріза, яка тепер є з вивозі дерева, хочби тому, що Закарпаття до половини вкрите лісами. З усього лісового терену припадає 377.000 гектарів на листаті ліси, а 125.000 гектарів на чатинні ліси, решта 55.000 на мішані ліси. Переважає букове дерево, яке займає 297.000 гектарів або 47 проц. усієї лісової площі, а 79 проц. площі листатих лісів. Найбільшу частину промислу творить опалове букове дерево, яке йшло переважно на Мадярщину. В нормальних роках, коли були правильні торговельні взаємини з Мадярщиною, вивозили із Закарпаття річно 80.000 вагонів опалового дерева до Мадярщини. Тепер вивозять нецілих 500 вагонів річно. Цей катастрофальний спадок вивозу дерева із Закарпаття спричинив обмеження лісового промислу на одну третину правильного промислу.

Десятки тисяч лісових робітників на Закарпатті терплять уже більше як три роки від постійного безробіття, яке все зростає. В деяких громадах лісові робітники вже від 1929 року не знають, що значить дістати працю в лісі. Положення серед робітництва тих лісів справді катастрофальне. А попри це нема надії на покращання.

У звязку з тим чеські часописи зазначують, що Чехословаччина старається управильнити торговельно-політичні взаємини з державами Малої Антанти, а постійно забуває про наладження таких взаємин із Мадярщиною. А від взаємин із Мадярщиною залежить істнування закарпатських лісів і робітників, які тепер безнадійно ходять по тих лісах і даремно глядають праці.

Мила Несподіванка

Новий власний спосіб [illegible] перевірної суміш

:-: Дістане 40 сотиків :-:

в найближчій крамниці письменного приладдя, набуваючи світово опатентовану естетичну, ощадну і практичну суміш „Ovale“

Сушка „Ovalo“ має 98 верст найдешевшої бібули і є значно дешевша від тої самої скількости бібули уживаної в дотеперішніх ступах

ФАБРИКА „OVALO“
Warszawa, Długa 39, тел. 11-99 45.

УВАГА. Отсе оголошення важне до [illegible]

Непорядки у французьких залізницях.

ПАРИЖ, 13. I. ПАТ. На головнім двірці прийшло до бурливих подій. Пасажири, невдоволені спізнюванням потягів, розпочали голосну демонстрацію проти непорядків на французьких залізницях. Поліція пробувала розігнати демонстрантів, при чому прийшло до бійки, в якій кілька осіб тяжко побито. Арештовано чотирьох пасажирів.

—o—

Сойм і сенат.

ВАРШАВА, 13. I. ПАТ. Пленарне засідання сойму визначене на вівторок 16. січня в год. 16.

Перше в тій сесії пленарне засідання сенату буде в середу 17. січня в год. 16-ій.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 932 2—3

— **Курс ручного трикотарства** починає Кооператива „Труд“ — Львів. Ринок 39. дня 15. січня 1934. в год. 6-ій вечором. Курс призначений також для інструкторок, які матимуть змогу відбути практичні лекції. Курс вестиме п. Клавдя Кордубівна напротязі 6-и тижнів. Місячна оплата 9 зол. 854б

— **Курс крою і шиття** жіночих одягів (двомісячний) починає Кооператива „Труд“— Львів, Ринок 39. дня 23. I. 1934. Курси веде управительська робітні „Труду“ п. Е. Олесницька. Місячна оплата 30 зол. Зголошення особисто і письменно на вищеподану адресу. 940

— **Курс моднярства** (весняні і літні капелюхи) починає Кооператива „Труд“ — Львів, Ринок 39, дня 25. січня 1934. Курс вестиме п. Міка Дрогомирецька, наука в годинах пополудневих. Місячна оплата 15 зол. — Зголошення особисті і письменні на вищенаведену адресу. 854а

— **Курс куховарства і домашнього господарства** (двомісячний) бере спеціяльно на увагу приготування великодних печив і мясив розпочинає від 1. лютого 1934. Кооператива „Труд“— Львів, Ринок 39. Місячна оплата за науку 25. — і обіди по ціні власних коштів. Зголошення особисті і письменні до 25. січня, на вищенаведену адресу. 854

— **Йордан надходить!** 30-степеневий мороз! За перестуду не тяжко, тому спішіть до робітні футер Юліяна Глушевського, Коперника 16. II. п. Тель. 54-46. 941

— **Спомини пок. Мих. Галущинського.** З нинішнім числом „Діла“ починаємо друкувати у фейлетонах спомини пок. Михайла Галущинського з рр. 1914—1915. Сподіємося, що ті спомини, в яких обговорена праця Покійного серед Українських Січових Стрільців і відносини серед тої стрілецької формації, викличуть велике зацікавлення в усіх кругах українського громадянства.

— **Концерт колядок** влаштовує Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи“ в церкві Преображенській при вул. Краківській в неділю, 14. н. м. в год. 12. Співає хор радника Купчинського. Запрошується всіх.

— **Українські слухачі радія.** У німецькім тижневику „Радіо-Вохе“ ч. 1. з 1934. находимо звістку про те, що у Львові заснувався союз українських слухачів радія, що хотять домагатись від управи польського радія українських авдиції відповідно до скількости українських абонентів. Той самий тижневик у 52-ім числі з 1933 р. приніс новинку про те, що харківське радіо ввело тепер відчити російською мовою, спрямовані до українських селян і робітників, щоб вони боролись проти... українського націоналізму. „Досі — пише цей тижневик — совітське радіо вело більшовицьку пропаґанду у чужих мовах виключно призначену для чужини, тепер веде воно проти власних громадян“.

— **Нова жертва на літературну премію.** Вп. Панство Л. і М. Малицькі зі Шляхтинець переслали управі „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка“ у Львові 150 зол. на фонд щорічної літературної премії призначеної Товариством.

— **Концерт львівських композиторів,** який відбудеться в понеділок 15-го ц. м. в салі Польського Музичного Т-ва (в імпрезі Тірка), дасть нагоду запізнатися з творчістю кількох визначних львівських композиторів. На окнцерті виконуватимуть твори Барбаґа (віольончелева соната), Кофлера (фортепянові твори в виконанні Штаєрмана), Солтиса (пісні) і Палестра (зимна симфонія). Українську творчість репрезентує **Антін Рудницький,** якого виконають 1-й смичковий квартет (в трьох частинах). Друга частина цього квартету „Танго“— написана на тему відомої народньої пісні „Ой приду, прядуть“. Початок концерту в год. 8.15.

— **„Свій до свого“ у практиці.** Пише нам п. Яків Троян (Зелена 59, Спортова Палата), одинокий українець-шкляр у Львові, що похоронне заведення „Харіс“ у Львові, яке при кожній нагоді пятнує тих громадян, що не придержуються гасла „Свій до свого“, поминуло його фірму і замовило упряж на 4 пари коней у римаря-жида. Управа „Харісу“ заявила п. Троянові, що упряж замовила у Відні, але це показалось неправдою. І зовсім слушно питається п. Троян, що має робити український ремісник, коли сусіди його як українця бойкотують, а свої оминають... — З Товмача пишуть нам: Перед кількома тижнями захворіла п. сенаторова Макухова на боляк руки і лічилася в тутешньої лікарки жидівки, хотяй в місці є лікар українець. Справа хвороби взяла лихий оборот, так що треба було зоперувати палець. Операцію (невелику) виконав спроваджений зі Станиславова жид, хоча в Станиславові є кількох хірургів українців. Цікаво, як поділало би на п. Макухову, колиб наші люди розуміли так само гасло „свій до свого“ і поступали подібною дорогою. — С.

— **Хто виграв на льотерії?** Шестого дня тягнення IV кл. 28 держ. льотерії впали виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 36222. 20.000 зол. на ч. 116388. 15.000 зол. на ч. 34004. 10.000 зол. на ч. 23935, 35791, 82488, 83628, 166339. 10.000 зол. на ч. 85965. 5.000 зол. на ч. 46614, 55442 109735. 5.000 на ч. 1085, 101710. 2.000 зол. на ч. 3061, 3952, 23741, 28534, 30292, 32882, 40283 59971, 62681, 67450, 81166, 83784, 87667, 92734 101875, 109483, 110892, 114934, 126138, 130549 136732, 150484. 2.000 зол. на ч. 11278, 12579 34851, 49325, 61838, 64737, 77412, 78777, 89514 102666, 113642, 115711, 130997, 132987, 168785 1.000 зол. на ч. 10787, 12424, 16319, 21931, 26003 28185, 32238, 34153, 34475, 36027, 35418, 39133 39264, 43192, 45858, 51570, 53161, 76838, 79657 81695, 82541, 85529, 95928, 105814, 108549 109890, 114060, 124132, 121411, 122942, 124880 134541, 138595, 150497, 165323. 1.000 зол. на ч. 4910, 11567, 11092, 15965, 20227, 28079, 32232 33124, 33175, 38723, 54078, 55225, 65578, 72689 77439, 78905, 89954, 11297, 115913, 116184, 119008 123780, 131407, 136534, 143245, 153641, 154789 155145, 156203, 159982, 167818, 167885, 169499

Йордан надходить, а з ним і 30 ступневий мороз. Про перестуду не важко,

тому спішіть до робітні футер

Юліяна Глушевського

Львів, ул. Коперника 16. II. Тел. 54—46.

ФІРАНКИ, КОВДРИ, ПОСТІЛЬ

від найвибагливіших до найдешевших

ВИРІБНЯ

ВАНК, Марійська Площа ч. 6.

— **Обезпечення домової служби по містечках і селах.** Нові обезпеченеві приписи, що обовязують від 1. ц. м. ввели обовязок обезпечувати в Касі Хорих домову службу по містечках і селах. На основі дотеперішніх приписів ця категорія домових працівників не підлягала тому обезпеченню.

— **Пересторога перед ошуканцями.** По містах і селах вештаються люди, що представляються за контрольорів долярівок та інших цінних паперів і забирають їх, залишаючи безвартісні свистки. Щойно пізніше власники облігацій переконуються, що стали жертвою ошуканця. Кілька таких випадків ствердила поліція в Калушині, а крім того в інших повітах Сх. Галичини і Волині.

— **Бурмістр дефравдант.** Станиславівський суд розглядав справу довголітнього бурмістра Отинії Йосифа Папста, обвинуваченого в спроневірені 5.000 зол. на шкоду приватних осіб і муніципальної влади та краліж 3.000 зол. із фондів на будову школи. Засудили Папста на два роки вязниці з припиненням виконання кари на пять літ.

— **Самогубство.** У Комарні жінка монтера Піскожа Олена на цвинтарі перерізала собі й донечці жілеткою жили. Обоїх перевезли до львівського шпиталю, та стан їх дуже грізний. Піскожиха рішилася на цей розпучливий вчинок тому, що її чоловік був безробітний, наслідком чого приходило до вічних суперечок і бійок.

— **За шкільний страйк.** В Торуні відбувся судовий процес проти кс. Врищі і господаря Левінського, яких обвинувачено за викликання шкільного страйку у Велю. Кс. Врищу засуджено на два місяці арешту, а Левінського на 6 тижнів.

— **Експльозія у фабриці.** У фабриці гумових виробів „Джентельмен“ в Лодзі вилетів у по-

вітря наслідком завеликого тиснення вулканізаційний котел. Трьох робітників згинуло, а кількох є ранених. Сила вибуху була така велика, що покришка кітла вибила грубий мур і вилетіла на подвіря. Ціла кітлівня знищена.

— **Горґонова в розі акторки?** Редакція „Бидгоського Дзенника" одержала вістку, що в тюрмі в Фордоні арештанти давали вертеп, а ролю Богоматері віддали Горґоновій. Часопис інформувався, чи то правда, та досі не одержав іще відповіді з Фордону.

— **Убив і втопив у ріці.** В ріці біля Корсоя поа. Броди знайшли замерзлі коні зі саньми, на яких лежав труп Степана Кота, 38-літнього господаря кольонії Дембіни. Поліційні дослідження викрили, що убивства допустив Адам Кубінштайн з кольонії Вижиско. Арештований зізнав, що спрятав Кота, бо він був головним доказовим свідком проти нього на розправі за аліменти. Коли Кіт вертав полем додому, він зарубав його сокирою. Щоби затерти сліди, Кубінштайн завіз трупа саньми до недалекої ріки і втопив разом з кіньми. Злочинець стане перед карним судом.

Гарне волосся за 3 хвилини через
SZAMPON-CZARNOGŁÓWKA-SUCHY
АРТЕКА, T. DRONCZI SKA, B.T.
коробка 2 зол. Аптикар ДРАНЧ і С-ка, — БЕЛЬСКО

— **Американська ескадра летить довкола світа.** Американці розпочали новий великанський лет довкола землі, яким хотять притьмарити лет ескадри ґен. Бальбо і рекорд Вілія Поста. Американська ескадра зложена з 6 великих гидроплянів і вилетіла 10. ц. м. із Сан Дієго біля Санфранціско. Полетіли просто на захід понад Тихий океан і за 24 години 19 мінут прибули щасливо до Гонолюлю на Гавайських островах, пролетівши 3.360 км. Дальша траса веде до Індій, опісля над Бенгальським заливом, Арабією, Середземне море, Атлянтик і панамський канал назад до Сан Дієго. Тим способом ескадра доконала би найдовшого в історії летунства перелету, окруживши довкола землю кулю ломаним колом, довшим від рівника. Дотеперішні перелети довкола світа йшли рівнолежником, висуненим далеко на північ, отже розмірно коротким. Крім того американська ескадра має ще й ту трудність, що летить у відворотну сторону обороту землі, який має значний вплив на загальний рух повітря, що пересувається згідно з рухом землі. Тому американська ескадра майже на цілій трасі буде боротися з противними вітрами. Кожний гидроплян має по 3 пільотів, що змінюються по черзі, і трьох механічів, що є одночасно радіотелеграфістами. Лет ескадри приготовлявся віддавна. На ріжних відтинках траси находяться американські кружляки і торпеловці, вислані кілька тижнів наперед. Ті кораблі мають помагати гидроплянам на випадок потреби й удержувати з ними звязок радіотелеграфічною дорогою.

— **Ріжні вістки.** В околиці Лінцу впав великий метеор серед великого блеску і громового гуку. На місце вибралася наукова виправа. — В Китаю вводять з днем 1. лютого н. р. метричну систему. — В однім швайцарськім селі згоріла фарма домової птиці з 4.000 курок. — Болгарія задумує ввести збіжевий монополь.— В німецькій місцевості Летенбург експльодувала світильний газ, наслідком чого завалився один дім, вбиваючи кілька осіб. — В Нюйорку помер скрипкар світової слави Павло Коханський.

Не підеш до кіна кавярні ресторану знайомих
Заки не побачиш
60/53
ІВАРА КРЮҐЕРА

ЛАТВІЙСЬКО-ШВЕДСЬКА ПРИЯЗНЬ.

СТОКГОЛЬМ, 13. І. ПАТ. Є тут тепер лотиський міністер закордонних справ Цалнаіс. У пресовому інтерв'ю міністер сказав, що його гостина це маніфестація лотисько-шведської приязні та додав, що справи створення балтійського бльоку є предметом зацікавлення Латвії. Зі столиці Швеції лотиський міністер поїде до столиці Фінляндії Гельсінґфорсу.

—o—

75. РОКОВИНИ Б. ЦІСАРЯ ВІЛЬГЕЛЬМА.

ЛЬОНДОН, 13. І. ПАТ. Бувший цісар Вільгельм, що 27. січня кінчить 75 літ, незважає на сильні ревматичні болі в ногах, тому мусить закинути улюблене заняття, рубання дров. Роковини його уродин святкуватимуть скромно. Зачувати, що б. цісар слідкує пильно розвиток політичних подій в Німеччині. Він не зовсім апробує політику національних соціялістів

—o—

КОРОНУВАННЯ МАНДЖУРСЬКОГО ЦІСАРЯ.

ЛЬОНДОН, 13. І. ПАТ. „Таймс" повідомляють, що в Китаю сподіються, що 3. березня відбудеться святочне коронування Пу-Джі на цісаря держави Манджуко. Того дня минають перші роковини створення незалежної манджурської держави. Рівночасно підпишуть новий, тісніший ніж досі, союз із Японією. „Таймс" повідомляють далі, що мукденські емісарі у пекінських антикварнях для коронації шукають ріжних прикрас і реліквій давнього цісарського дому. Емісарі ті шукають теж у Пекіні евнухів давньої цісарської палати. Колиб монгольські провінції піддержали Манджуко, тоді змінило би свою назву на Мангенг-Куо, що означає манджурську державу й Монголію.

Румунська мін. рада.

НОВІ ШКІЛЬНІ ПРИПИСИ. — ЗАКОН ПРО ОХОРОНУ ДЕРЖАВИ.

БУКАРЕШТ, 13. І. ПАТ. Учора вечором під проводом прем. Татарескy відбулося перше засідання ради міністрів при участи міністра закордонних справ Тітулескy. Премієр привитав Тітулескy в імені всіх членів кабінету та ствердив, що присутність Тітулескy в уряді запевнить дальший успіх у закордонній політиці Румунії. Тітулескy подякував за признання та впевнив премієра, що й далі буде щиро працювати, посвячуючи всі свої сили для добра народу.

Опісля рада міністрів обговорювала відносини в усіх наукових установах. Кабінет постановив пробобити важні зміни в обовязуючих тепер приписах, що управильнюють внутрішню дисципліну в університетах. Новий закон заборонює студентам належати до якихнебудь політичних організацій та брати участь у прилюдних маніфестаціях. Виїмки допускальні лише за дозволом університетської влади. Військова влада й органи прилюдного виховання опрацюють негайно проект закону, який передбачує введення до шкіл військового приспосіблення, щоби запевнити створення кадр молодої генерації, вихованої в нац. дисципліні. Уряд звернувся до духовенства, щоби піддержало його узгодовлення та пацифікації. Міністер справедливости зносував проект права про охорону держави. Праці ради міністрів тримуть далі в понеділок.

Єдина українська ПРАЛЬНЯ „ВІКТОРІЯ" — На Байках 9 (тел. 74-84) пере, хем. чистить, фарбує по низьких цінах. Комірець 15 сот. 23/33 1-6

Мальтоні Бранка Мальтомільк
при кашлю і хрипці
1—8 4/56

Спорт.

КРАЄВІ СОКІЛЬСЬКІ ЛЕЩАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ У СКОЛІМ.

В 1934 р. святкує сокільська організація 40-ліття свого істнування. В цім ювилейнім році відбудеться низка імпрез, яких завершенням буде краєвий сокільський здвиг у Львові. Першою імпрезою будуть краєві лещатарські змагання у Сколім. Змагання улаштовує лещат. секція при С.-Б., а технічне переведення перебрала на себе лещат. секція „Соколи" у Сколім. У програму змагань входять: біг з Корчаки на трасі 10 км для членів понад 18 літ, біг членів та учасників до 18 літ на цій самій трасі, зменшеній на половину, себто 5 км. Змагання відбудуться 28. січня н. р. Збірка змагунів в год. 10. у Дубяні коло Сколього. Там відбудеться льосування і вихід на старт. Гнізда мусять зголосити змагунів найдальше до 25. ц. м. в Соколі-Батьку. При цім треба подати час приїзду і скількість змагунів. Соколи, які рефлектують на нічліг, мусять взяти зі собою кіц та харч на один день. Кожний змагун мусить мати виказку, потверджену своїм гніздом. Змагуни і прогульковці зі Львова мусять зголоситися найдальше до 20. ц. м. в цїли пороблення відповідних заходів на залізниці. Змагання заповідаються незвичайно цікаво з огляду на скількість уже зголошених змагунів-соколів з місцевих гірських гнізд та з огляду на цікаву трасу, звезену вперше у лещатарських змаганнях.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 14. І. год. 3·30 попол. „Грошто не все", — год. 7·30 веч. „Івар Крюґер".

Понеділок, 15. І. год. 7·30 веч. „Івар Крюґер".

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 14. І. год. 3·30 попол. „Стефек" год. 7·30 веч. „Фотель 47".

Понеділок, 15. І. год. 7.30 веч. „Фотель 47".

Концертове Бюро Тірка.

Понеділок, 15. І. Концерт львівських композиторів.

Український Театр ім. Тобілевича.

ГЕРЕБОВЛЯ: 15. І. Королева кіна; 16. І. Чужаки; 17. І. Пісні в лицях; 18. І. Сонце Руїни.

З Тереї овлі їде театр до Копичинець і Чорткова

Кіна.

АДРІЯ: „Кіноманіяк" (Гарольд Льойд).

АПОЛЬО: „Пять хвилин перед півночі".

АТЛЯНТІК: „Граф Зарок".

ВАНДА: „Волинята".

КАСІНО: „Обіц з 8-ма".

КОЛИСЕЙ: „Прощання зі зброєю"; ревія „Кавказькеє Божевілля".

КОПЕРНИК: „Шибеник з Еспанії".

МАРУСЕНЬКА: „Шибеник з Еспанії".

МІРАЖ: „Дика дівчина" (Клара Боу).

МУЗА: „Остання цариця".

ПАЛЯС: „Нелюба княжна Олександра (з Єгодою та Шлемаком)

ПАН: „Ревізор" (Вавста Буріян) і ревія.

ПАСАЖ: „Білий вожа". „Князеві любощі".

ХИМЕРА: „Божевільна ніч у Зоо".

СТИЛЕВЕ: „Мусиш бути моєю" та ревія „Шпиталь гумору.

УТІХА: „Арсен Ліпен" і ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 14 січня 1934.

Відень (517,2) 11·20, 20·00 Концерт, 13·25 Камеральна музика. **Братислава** (279,3) 18·20 Спів, **Копенгаген** (281,2) 19·00 „Орфей у пеклі" оп. Офенбаха, **Білгород** (530,4) 13·00 Пісоньки. **Ковно** (1935) 18·50, 20·10 Спів. **Гайльсберг** (276,5) 12·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 20·00 „Фіделіо" оп. Бетовена, **Будапешт** (550,5) 17·00 Спів, 21·40 Концерт, **Рим** (441,2) 20·40 „Сантреділя" оп. Герне.

Понеділок, 15. січня 1934.

Відень (506,8) 17.15 Пісні ріжних народів, 17.00 Фортепян. 19.30 „Дер Мітервахтсвальцер" оп.-Штольца; **Братислава** (298,8) 17.05 Рос. романси. 21.20 „В сільській хаті" пєса Томаг; **Прага** (470,2) 11·05 Концерт; **Париж** (1714) 21.00 Камер. музика; **Штрасбург** (349.2) 19.30 Спів, пісні Шуберта, Гайдна, Верді; **Білгород** (417,3) 20.30 Опера; **Рига** (238,5) 16.10 Шуманові пісні; **Гайльсберг** (291) 17.15 Камер. музика, спів, 23.00 Бетовенові твори; **Мінхен** (405,4) 17.50 Фортепян; **Букарешт** (272,6) 21.15 Оп. арії; **Будапешт** (549,5) 19.00 Мадярські арії, 20.30 Фортепян, скрипка, 22.40 Циг. орхестра; **Рим** (420,8) 21.45 Інструм.-вок. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 14. січня 1934.

9·00—0·54 Ранішня авдиція, 12.15, 13·12 Музичний полудень, 13·00 Як уложити статут кооперативи праці, 15·00 Лісова скринька, 14·16 Огляд ринків рільних продуктів, 14·30 Нар. музика з грамофону, 15·00 Кооперативи здоровля в Югославії 15·20 Концерт сальонової орхестри, 16·00 Для дітей „Казка про Повелюшку", 16·30 Славні артисти (грамофон) 16·45 „Хрестини" новела із сандомирського життя, 17·00 „Еміґрантки у Франції", 17·15 Польська пар. музика (хор). 18·00 „Пан Бруту" муз авдиція, 18·40 Спів (Чапліньский, барітон). 19·00 Балачка з молодими. 19·10 Вечірка. 19·50 Грамофон, 20·00 Трансляція з чеської Праги: Міжнародній концерт, 21·10 Перехід евр. радіостанцій на нові хвилі, 21·25 На веселій львівській хвилі. 22·25, 22·26 Спортові вістки, 22·35 Танкова музика, 23·05 Найгарніші твори з грамофону.

Понеділок, 15. січня 1934.

12.05 Популярна музика з грамофону; 12.33 Релігійні пісоньки з грамофону; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.55 Спів (Вігурська, сопран); 16.10 Камер. концерт; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Легка музика, пісоньки й монольоги Ярошів; 17.50 Стенографія; 18.00 Цікаві монгольські звичаї; 18.20 Легка музика; 19.03 Польські школи в Німеччині; 19.15 Вечірка; 19.25 Грамофон; 19.40, 19.43 Спортові вістки; 20.00, 21.15 Концерт; 21.00 Фейлетон; 22.00 Танкова музика; 23.05 Артисти сцени й естради.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5.64 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 28.88, Париж 34.80 і пів, Берлін 211.35, Цюріх 172.27, Амстердам 357.75, Нюйорк кабель 5.67, Нюйорк чеки 5.66.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 11. І.: масло зол. 2.30, молоко 19 сот., сметана 70 сот., яйця 6.60—6.80 зол. за копу. Тенденція на всі артикули удержала попит на масло дещо оживлений

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За сонцем полудня

Прогулька до Палестини, Греції і Туреччини кораблем „Польонія" по Чорному і Середземному морі

24. січня 1934 р.

Ціни білетів від зол. 400.

Лінія Польсько-Палестинська

у Варшаві, вул. Маршалківська 116
„ Гдині, вул. Вашингтона
„ Львові, вул. На Бланк ч. 2
„ Кракові, вул. Людіч ч. 3
в Рашові, вул. Гроттгера ч. 100
та в П.Б.П. „Орбіс"
і Wagons-Lits-Cook. 3—3

ПАРИЖ! Паризькі моделі в сукнях заступлені лише в Централі Б-ти Карель **Львів Ягайлонська 7 і Станиславів Пасаж.**
Ціни на 50% знижені. 5/56 Ціни на 50% знижені.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

З нагоди „Нового Року" зложив у нашій адміністрації п. Юліян Глушінський, власник кушнірської робітні 45 зол. як жертви: на Рідну Школу 15 зол., на Фонд Ветеранів 10 зол., на викупно городу 10 зол., на докінчення шпиталю 10 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БРОКАТИ від 2.90, накидки 7.90, фіранки від 5.60 ручної роботи філе за безцін. Ковдри 9.80, таблетки різного роду — ціни сотикові. Вирібня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 668е 7—9

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобелінові отомани — 30, канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 15, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Ліндого 6. 34/45 6—20

ЖАРІВКИ та всякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман. Львів, Пасаж Гавсмана. 2/56 12—9

НАЙДЕШЕВШЕ металеві ліжка, матраци, ковдри, коци, подушки поручає МАГАЗИН ПОСТЕЛІ В. ЖИЦЬКОГО — ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 4. 39/50 4—6

ТОГИ для суддів, прокураторів, адвокатів поручає каково дешево: Вирібня одежі „ПАЛІЮМ", Гетьманська 22 побіч Промислового Музею. 18/47 3-3

З ПОКОЇ кухня, новий комфорт до винаймуу, Гетьмана 20. Мороз. 951 1—3

ВІЧНІ ПЕРА направляє найдешевше „ПРЕЦИЗІЯ", Рутоєського 12 — Ринок 20 (Брама Андрійського). 950 1—4

КУРС КРОЮ, шиття і моделювання ранішній і повечірній починаю. М. КОЗЛОВСЬКА, Львів, Академічна 22. І. п. 16/22 1—3

ШУКАЮ заняття як освітній інструктор. Можу вести хор, смичковий оркестру, режісерку, продавати в кооперативі. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Заняття". 944 1—1

НЕГАЙНО на продаж одноповерхова нова камениця в-льна від податків, доходи 980 зол. місячно. Вклад 13.000 зол. Відомість в канцелярії д-ра Бабія, Львів, Сапіги 65. 947 1—1

ЛЬОКАЛЬ двофронтовий, ясний, 4 убікації, новий комфорт на ціли торговельно-промислові (шинок виключений) негайне господар. Миколая 20 (біля Зиблікевича). 1—1

ПОКІЙ кухня, фронт., півкомфорт. Стаховича 5 (кінець Грохольської) негайно до винайму. 1—1

КАМЕНИЦЮ нову І. п. півкомфорт, городець, вільна від податків, бічна Грохольської (Листопада) продає Д-р Фрід, вул. св. Миколая 20. 946 1—1

ПАННА інтелігентна, здорова, терпелива, найде зараз заняття при 9-місячній дитині. Зголошення подавати умови слати: Тісничій, Сопіт, почта Підгородці, коло Синевідська В. 2—2. 933

ХЛОПЦЯ, здорового і гарного до столярської практики приймуу. Карабін, Львів, Хоружина 11. 2—2 918

МАШИНИ до писання українські і українсько-польські продасть оказійно: „Машинополь" Сикстуська 9. 2—2 934

ДОБРА ставнія для учениць. Пиано до винайму. Відомість Львів, Піскова 3а І п. м. 3. 2—2 939

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НЕРВОЛЬ

Хеніва д-ра Франпоза, одновий радикальний і випробований засіб (натирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

польок з причини простуди, пострілові, ішхіясові і ін. всюди можна дістати.

ВИРІБ І ГОЛОВНА ПРОДАЖА
АПТИКА МІКОЛЯША
ЛЬВІВ, Коперника 1.

ХТО З ВАС БАЖАЄ ДОБРЕ ЧИСТО, ДЕШЕВО І В РІДНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПРОХАРЧУВАТИСЯ — НЕХАЙ ВСТУПИТЬ ДО

ВІТАМІНИ

ВУЛ. КОСЦЮШКА 3.

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ В РОЗПРОДАЖІ

II. Том. „Збірника Хліборобської України".

заснованого Вячеславом Липинським.

Ціна 2.— зол., з пересилкою 2.25 зол.

ЗМІСТ: Микола Кочубей: Вступне слово. — Василь Кучабський: Завдання гетьманського руху на Західній Україні. — Володимир Залозецький: Прояви клясократичного світогляду в реформістичних течіях Зах. Европи. — В. Залозецький, Н. Кочубей, В. Кучабський, Р. Метельський і М. Савур-Ципринович: Недопустимі методи політичної боротьби. — Лист В. Липинського до В. Кучабського. — 3 листа В. Липинського до В. Залозецького. — Пояснюючі записки Миколи Кочубея: 1) В справі „будженцтенського договору" п. П. Скоропадського, 2) В справі приналежности п. П. Скоропадського до масонської льожі, 3) В справі зложення голування в Гетьманській Управі Н. Кочубеєм.

Замовляти: „Дружина" — Львів, почт. скрит. 323. 948 1—2

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 90 сот., з почтовою перес. 97 сот.

„Нема щастя без здоровля"

Рік 1934

буде щасливий, якщо Вам постійно товаришитиме здоровля! — Здоровля є першою умовиною щастя. — Отже, якщо хочеш його собі і своїм найближчим запевнити, постанови собі щодня на снідання споживати філіжанку

OVOMALTINE

Овомальтина — це богатий у вітаміни, зміцнюючий відживчий засіб, який складається з яєць, молока, солоду і какао, що має в собі діастазу і лецитину; при цьому смачна, легкостравна і легка до приладження.

Овомальтина дає здоровля, силу до праці і витревалість!

Fabryka Chemiczno-Farmaceutyczne
Dr. A. WANDER, Sp. Akc.
KRAKÓW.

Прібки і брошури висилаємо даром! 19/3

ДРУГИЙ РІЧНИК

Українського Економічного Бюра

З КАЛЕНДАРЕМ на 1934 РІК

Зміст: Україна в числах
Народне господарство
Покажчик української культури
Адреси українських установ у цілім світі.

Ціна тільки зол. 1·40

Продають українські книгарні в краю та закордоном.
Головний склад: Книгарня Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка, Львів, Ринок 10.
Книга обіймає 208 сторін друку, та має український та англійський текст. 942

Прецізійно-механічне заведення
Е. ВОЯКОВСЬКИЙ
ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 27
виконує: направу лікарських і інжинерських приладів, машин до писання і т. п. по найдешевших цінах 41/50 6—10

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.
— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —
„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",
ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.
Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 18/47 11-26

Репарації

Замінні частини до машин.
Голки. Олива.
Нитки і т. п. приладдя і апарати до шиття.

Безплатні курси шиття

Безплатні курси гафту

Віднова столів. Заміна старих моделів дерева на більше новочасні.

Безплатні курси цирування

Безплатна наука робіт вовною при помочі Рамки Зінґер
(килими, квіти, одяги і т. п.)

Безплатна наука крою

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 11 (13.556). Львів, вівторок 16. січня 1934. Pocztowa opłata karbowana ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ЗРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Слідство у православних консисторях.

Польська влада, як відомо, повела слідство в православному консисторі у Варшаві у звязку з розводами, що їх давав консистор. Ствердили, що від 1931 р. цей консистор дав около 1.200 розводів. За один розвід брав нереєчно 500 зол., себто 600.000 зол. за два роки. Розводові акти держали у вогнетревалій касі. Перевели слідство у всіх православних консисторіях у Польщі, а найдокладніше у Вильні. Прокуратор обвинувачує 5 православних епископів у Польщі за переступство 256 § урядової влади, за що грозить кара до 5 літ вязниці.

Обвинувачення бувш. посла Козубського.

Прокуратура окружного суду в Кремянці поставила в стан обвинувачення бувшого посла Козубського. Його обвинувачують, що уладив демонстрацію перед будинком суду у звязку з розправою 30 українських учеників, яким закидали приналежність до організації „Юнак". Між тими учениками був і син Козубського.

—o—

Змова на життя мін. Бенеша?

ШТРАСБУРГ, ПАТ. „Ле Дернір Нувель де Страсбурґ" повідомляють, що якийсь поважний німець у Женеві, який не належить до еміґрації, сказав, що гітлерівці приготовляють атентат на міністра закордонних справ Чехословаччини д-ра Бенеша. Це, мовляв, продовження терористичних актів, вступом до яких був атентат на Дольфуса та вбивство прем. Дуки.

Сензаційний процес проти комуністів у Варні.

У болгарському портовому місті Варні почався сензаційний процес проти комуністів. На лаві обвинувачених засіли один корабельний старшина, трицятьпять підстаршин і двацять моряків болгарської воєнної фльоти та дванацять цивільних людей. Вони обвинувачені, що старалися створити у відділі фльоти в Варні комуністичні ячейки та що робили змови проти державного порядку. Головні обвинувачені ґдержували постійні звязки з СРСР при помочі радіостанції одного болгарського корабля. На основі закону про охорону держави державний заступник домагається кари смерти для двацятьох обвинувачених.

Довіря для Шотанового уряду.

На прикінці суботнішнього засідання французького парляменту, що протягнося до 1. години вночі, Еріо сказав, що аферу Ставіського використовують для політики проти лівиці. Колиб обманців були не випустили на волю, не булоб обманців. Далі Еріо обговорював закиди Тардіє про фінансування акції, веденої проти нього Ставіським. Несправедливо закидає „Ліберте", що в аферу Ставіського вмішані лише люди з лівиці. Підчас Еріо заявився проти покликання парляментарної слідчої комісії та висловив довіря прем. Шотанові, сподіючися, що він постарається сповнити домагання справедливости так, щоби справи не використували для політики.

При кінці засідання палати голосували над внесеннями. Передтим прем. Шотан поставив палату довіря. Внесення створити парл. комісію в справі афери Ставіського відкинуло тому, бо уряд хоче поставити справу на моральній площині, а не політичній. Край повинен бути вдячний урядові, що хоче перняти на себе відповідальність.

В голосуванні внесення пос. Іберинерея в справі комісії відкинули 360 голосами проти 220, а внесення Еріота, щоби урядові висловити довіря приняли 376 голосами проти 205.

Внесення, щоби припинити незайманість пос. Бонора, вмішаного в аферу Ставіського, приняли. Прокуратор обвинувачує пос. Бонора, що підчас виборів у 1932 р. дістав від Ставіського 1 міл. франків як субвенцію для час. „Вольонте" та що позволив Ставіському офінансувати виб. кампанію у свою користь і що дістав від нього 83 тис. фр., не рахуючи рахунків у крамця на суму 15.000 фр.

Не було польсько-лотиського конфлікту.

ВИЛЬНО, ПАТ. У часописах появилася вістка про кордонний конфлікт між Польщею та Латвією у звязку з тим, що лотиська кордонна сторожа заняла частину острова на озері Рідча в браславському повіті, хоч делімітаційна комісія признала острів Польщі. Справу після безуспішної інтервенції КОП, передали центр. владі. З міродатних кол заявляють, що вістка ця неправдива. Таке складося було тому кілька літ наслідком непорозуміння лотиської кордонної сторожі, та зліквідовано без конфлікту.

СРСР. вступає до Ліґи Націй.

ЖЕНЕВА, 14. I. ПАТ. „Ле Момент" повідомляє з Москви, що Молотов і Літвінов заявили Сталінові причини задля яких вступлення СРСР до Ліґи Націй булоб дуже хосенне для міжнародньої політики СРСР. Переговори між Москвою та Женевою в тій справі вестимуть за посередництвом Еріота.

Вправи французьких старшин в Австрії.

БЕРЛІН, ПАТ. Преса повідомляє, що в тирольській місцевості Обергурґль відбувають-ся лещетарські вправи кількадесятьох старшин французької армії. Преса твердить, що вправи більшого гурта французьких старшин в Австрії над італійським кордоном приняли в Італії неприхильно.

Велика хуртотина.

ЛЬОНДОН, 14. I. ПАТ. Англію навістила туже сильна хуртовина. В Доврі вихор доходив до 60 миль на годину. Комунікація між Доврем і Остендою перервана. На південнім побережі Англії лютував іще сильніший вихор, якого скорість виносила 80 миль на годину. Французький корабель „Ляфаєт", що вертався з Америки, не міг причалити до пристані в Пліметі та звернувся до Шербурга. Пополудні вихор устав.

Щиріть наш часопис!

МІН. БЕК У ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА, 14. I. ПАТ. Учора приїхав до Женеви міністер закордонних справ Польщі Бек.

МУСОЛІНІВ ПРЕДСТАВНИК У ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА, 14. I. ПАТ. Нині приїхав до Женеви італійський делеґат до Ради Ліґи Націй Альойзі.

КУРС ДОЛЯРА ВПАДЕ ЩЕ БІЛЬШЕ.

У Вашингтоні кружляють чутки, що курс доляра далі обнизиться.

ЛЬОНДОН, 14. I. ПАТ. През. Рузвельт скликав на нині до Білого Дому раду членів конґресу, щоби обговорити фінансові розпорядки, які він проектує. Рузвельт хоче звернутися до конґресу за новими повновластями задля унормування вартости доляра в відношенні до цін.

ДИМІТРОВ ЩЕ В НІМЕЧЧИНІ.

ЛЯЙПЦІҐ, ПАТ. Димітров, Попов і Танев є ще в поліційній вязниці в Ляйпціґу. Речинця висилки їх із Німеччини ще не устійнили. В Ляйпціґу є теж Димітрова мати, що хоче провожати сина в подорожі. На понеділок дістала дозвіл бачитися зі сином.

ЗУБ ЗА ЗУБ.

БЕРЛІН, ПАТ. Дневник державних законів оголошує розпорядок німецького уряду, який вводить імпортові контингенти на цілу низку французьких товарів. Розпорядок умотивований конечністю рестрикцій, тому що Франція звела контингент на імпорт із Німеччини.

—o—

МУНІСИПАЛЬНІ ВИБОРИ В КАТАЛЬОНІЇ.

ПАРИЖ, 14. I. ПАТ. У Катальонії відбулися муніципальні вибори. Відбулися назагал спокійно. Лише в Барсельоні кинули кілька петард у дільниці, в якій живе буржуазія. В тій дільниці прийшло теж до ексцесів в однім виборчім бюрі, де робітники не хотіли допустити до голосування черців. Поліція арештувала кілька осіб. Фреквенція голосуючих мала.

—o—

БОЙКОТ НІМЕЦЬКИХ ТОВАРІВ У ЗЛ. ДЕРЖАВАХ.

НЮЙОРК, 14. I. ПАТ. У звязку з жовтневою ухвалою американської федерації праці, яка осуджує Гітлерів уряд за скасування робітничих професійних союзів і переслідування жидів, президент федерації Ґрін візвав усі кола федерації, щоби негайно ввели в життя бойкот німецьких товарів. Часописи повідомляють, що бойкот уже почався.

—o—

ГІТЛЕРІВЦІ В КЛАЙПЕДІ.

З Ковна повідомляють: Ревізія, переведена в хаті провідника мемельських (клайпедських) соціял-демократів і соц.-дем. професійного союзу виявила звязки того союзу з гітлерівськими професійними союзами.

—o—

„ЧИСТКА" В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Уряд канцл. Дольфуса береться енерґійно до боротьби з нац. соціялізмом. Щоби очистити корпус службовців із небажаних елементів, іменував спеціяльного персонального комісаря мін. радника Фляйша. Поведуть слідство в справі шкід, заподіяних замахами та покарають і інспіраторів. Припинили два часописи із замаскованим нац.-соц. напрямком: „8 Ур Блят" і „Ное Цтґ.".

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Далекосхідня паніка у Москві.

Настрої, що панують у Москві в звязку зі тяжким розвитком манджурського конфлікту, відбиваються у розпорядках уряду й у пресі та мають безсумнівні прикмети паніки. Керує цим конфліктом Японія (формально уряд Манджу-Го), який очевидно прямує до того, щоби ліквідувати фактично спільність СРСР над Східно-китайською залізницею. Чого саме хоче тепер московський уряд сказати досить важко. Що більшовики хотіли витиснути можливо більше грошей на ту залізницю, річ відома природна. І з огляду на стан більшовицьких фінансів більш ніж зрозуміла. Але більшевики забули московську пословицю — як погнешся за двома зайцями, не злевиш ні одного. Продовжуючи манджурський конфлікт, московський уряд сподівався добути у міжчасі визнання та поважніші позичку від Америки, а потім, спираючись на американську підтримку, вимусити і більші гроші від Манджу-Го. Обтурити американців в такій мірі, як цього сподівався Літвінов, більшовикам очевидно не пощастило. Не є виключене навіть, що не ліквідувати грошей від Америки Літвінов мусів за саме визнання обовязатися не продавати східно-китайської залізниці та в усякому разі затягати конфлікт з Манджу-Го можливо довше.

Тимчасом манджурський конфлікт приймає форми, які можуть бути небезпечними для московських потентатів навіть в межах їх власної партії, де є досить поважна гура-патріотична течія. Моральні поличники на Далекім Сході починають повільно переходити у фізичні. „Радник Манджу-Го, Сато, вибив власноручно радянського громадянина, бухгальтера залізниці Марковського, та наказав його арештувати разом з помічником начальника вітчинку залізниці, Черевком" („Ізвестія" 10. XII. 33). З цього приводу радянський генеральний консуль у Харбіні запротестував. „Прокуратор Манджу-Го заявив, що Ґао-Чен-Ку іменований манджурським верхами цем залізниці... Генеральний консуль, тов. Славуцький, зголосив енергійний протест" („Ізв. 15. XII. 33). Таким чином уряд Манджу-Го повільно, але систематично ліквідує більшовицьку управу на східно-китайській залізниці, а більшовики „протестують". На тім справа і кінчиться. Можна запитати справді, для кого призначені повідомлення „Ізвестій": для громадян, щоб показати їм, як по християнськи поводиться більшовицький уряд у Манджурії, підставляючи ліву щоку, коли його вдарять по правій, чи для представника Зл. Держав, пана Булліта, що має заплатити за кожний поличник, одержаний більшовиками в Манджурії?

У всякому разі безмежне, мало не побожне захоплення, яким стрінули пана Булліта в Москві, досить виразно свідчить про те, що на нього покладають дуже багато надій в справі далекосхідного конфлікту. Більшовицький офіціоз повний статтей і фотографій, присвячених першому американському послові в Москві. Щодо „співробітництва між обома країнами", про яке так багато говорилось на ріжних святах у честь американського посла, то на увагу заслуговує оферта що вийшла аніц пера відомого Карла Радека, видрукована в січневім числі „Форейн Афферс", „головного органу американського капіталу", як буквально зазначають „Ізвестія", та в самих „Ізвестіях. Стаття ця зветься *„Основи зовнішньої політики Радянського Союзу"*: головне питання на яке вона відповідає, це: чи може „соціялістична держава" провадити війну разом з одною імперіялістичною проти другої імперіялістичної держави. І хто, переборовши морську хоробу, зможе перечитати пять шпальт від самого верху до низу сторінки „Ізвестій", повних запевнень про миролюбність „соціялістичної держави", той найде вкінці шостої шпальти відповідь, якій позавидував би самий рабін з Садогури: „Проти зачіпного імперіялізму можлива умова з кожним того противником з метою завдати поразку ворогові, який нападає на радянську територію". В перекладі на людську мову це значить, що більшовики через „головний орган американського капіталу" пропонують американському урядові свої мілітарні послуги проти Японії. Щодо „нападу за радянську територію", то це звичайний фіґовий листок „соціялістичної" соромливости. „Напад на чужу територію" це справді добрий спосіб зробити в разі потреби війну неминучою. А до того більшовики, маючи фактично в Зовнішній Монголії та на території з понад 70 міліонами населення в самім центрі Китаю, можуть дуже легко уладити „напад" здовж дозелезного кордону між Китаєм та Сибіром, на радянську територію.

Як торговець, не гірший від Літвінова, Радек ґарантує Злученим Державам безсумнівний успіх підприємства: „Які перипетії не переходилаб війна, хто її не почав би, єдиним переможцем вийшов би з неї лише Радянський Союз..." Ця безмежна хвальковатість журналіста країни, що тимчасом збирає від японців поличники, мимохіть нагадує те, що оповідають про Буденного: кажуть, що цей ґенерал запитав раз на іспиті одного кавалериста: „Що ти зробиш, зустрінувши на стежі ворожу патрулю з пятьох волків?" „Порубаю" відповів той відважно. „Добре, а що зробиш, коли патруля буде з десятьох волків?" „Порубаю!" запевняв непогамований кавалерист. „Тепер, хлопче, стрінеш двадцять волків, але коли і їх порубаєш, то дістанеш вже раз по морді", запевнив героя Буденний. На жаль, Буденний не є редактором „Ізвестій". А настрій московського уряду зовсім не такий геройський, яким його малює пан Радек.

Маніфест московського уряду, про поленні для далеко-східнього краю, свідчить про те, що більшовики починають тратити голову. Населення того краю звільняють на десять років від обовязкового постачання державі збіжа та інших засобів поживи. Ціни на рибу підносять на 20 відсотків, платню робітникам на 30 відсотків, червоноармейцям на 50 відс. і т. д. Цією капітуляцією перед населенням далеко-східнього краю московський уряд, переляканий манджурським конфліктом, осмішує себе на просторі цілого Союзу, зраджує, яким тягарем є примусове постачання збіжа в цілім Союзі взагалі, та дає добрий приклад для інших районів Союзу, жадати і для себе скасування обіжевих реквізицій: і справді, коли вірність „соціялістичній батьківщині" в далеко-східнім краю треба купувати такими полекшами, то чому інші краї мають бути вірними в часі війни без заплати?

Зрештою, треба признати, що більшовики всеж дечого навчились від царату. Коли царський уряд дав конституцію після поразок на Далекому Сході, то совітський уряд починає з реформами *перед* поразками.

М. Данько.

Перепони у відбудові греко-кат. церкви.

До відома п. міністра внутрішніх справ Перацького.

В часі світової війни довгий час переходив боєвий фронт через село Янківці над Серетом, тернопільського повіту, що належить разом зі сусідніми Обарінцями до греко-кат. парохії в Заруддю. Воєнні операції (сам боєвий фронт) знищили там селянські будинки, а також у 100 відсотках місцеву церкву. Зубожіле село Янківці якось поволі відбудувалося і то відбудувалося власними засобами, але вже не було спромоги відбудувати цілковито знищену церкву. З цієї причини місцевий парохіяльний комітет під проводом пароха о. Петра Івахова зі Заруддя постарався про позичку на відбудову церкви в Янківцях з фонду відбудови в квоті 5.000 зол. на основі закону з 6. травня 1924 р. В. З. П. Р. ч. 49 поз. 492, про державну поміч на відбудову будинків, знищених або ушкоджених внаслідок воєнних ділань. Таку позичку комітет дістав і з тих фондів у 1927 р. відбудовано церкву, але не в цілости, бо не стало гроша на повне викінчення відбудови. Тому 21. червня 1929 р. парохіяльний комітет через о. П. Івахова вніс подання до воєвідського уряду в Тернополі з просьбою на дозвіл збирати добровільні датки тільки в окрузі власної парохії себто в селах Янківці, Обарінці та Заруддю, знаючи, що якщоб там збирано добровільні датки без дозволу, то староство покарало би за це тяжко ініціяторів і збірщиків. Відповідь з 21. вересня 1929 р. ч. Б 2761/29 була відмовна. Проти цього внесено відклик до міністерства внутр. справ, котре рішенням з 14. березня 1930 р. ч. А. П. 582/2 затвердило в цілости децизію тернопільського воєвідства. Ось документи:

L. B. 2761/29. Tarnopol, dnia 21. września 1929 r. Do Wielebnego Księdza Piotra Iwachowa, proboszcza w Zarudziu.

Urząd Wojewódzki nie uwzględnia prośby z dnia 21. czerwca b. r. w sprawie urządzenia kwesty przy pomocy zbierania dobrowolnych

---

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 16. СІЧНЯ 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ. 2)

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Лист від проф. Боберського і відповідь на нього. — Чому вибір упав на мене. — Один нездійснений проект.

Далеко поважніший оборот приняла справа, коли я дістав лист від проф. Боберського, який у головних рисах стверджував те, що на мене звернули увагу, як на команданта УСС. Одначе не пригадую собі сьогодні, чи я дістав яке письмо від ЗУР, чи ні. Лист був неначе своєрідним запитом, чи я прийму команду над УСС, з рівночасним зазивом згодитися на загальне бажання і приняти те становище, яким наділює мене довіря найвищої народньої організації. Моє рішення не було легке. Здалека від своїх, з ніким порадитися чи порозумітися. Найменших вісток про політичну ситуацію, про те, що викликало організацію УСС. А відповісти на лист треба було. Який був зміст моєї відповіди, не тямлю точно. Але менш-більш був він того роду, що я не усуваюся від повинности, одначе звертаю відразу увагу на те, що не знаю, чи мої сили вистануть до переведення такого діла, на якім, арештою, мало розуміюся. Але, як це до цієї пори було моїм звичаєм, так і надальше я не відмовляюся поставити моїх слабих сил на услуги великій і важній народній справі.

Коли сьогодні подумаю над тим, що я перебув, то дивно і страшно мені стає, що я так легко відповів на лист проф. Боберського у справі приняття проводу над УСС. Була це велика легкодушність з моєї сторони; а коли до того додати ще й мале моє знання людських звичок і людей, які хотіли мати когось, щоби на нього увесь тягар звалити, то мусіло вийти з того якесь дивне діло, що не відповідало ні намірам ні цілі.

Після відіслання відповіди настав якийсь час спокій і мені здавалося вже, що справа пішла в забуття. Одначе для доповнення попередніх моїх уваг мушу додати ось що (одначе не беручи поруки за те, чи хронольогічно воно вірне): Я не виходив з дива, чому саме на мене впав вибір ЗУР. Бо лише те, що я був директором рогатинської гімназії і вів її, як умів і міг, не давало мені ще патенту на те, щоби проводити у військовій організації. А вже ніколи не могла вплинути на такий вибір обставина, що в гімназії істнували т. зв. „Молоді Січи". Це були діточі товариства, яких я навіть не вів, тільки поодинокі учителі, що мали до цього охоту. Пригадую собі також, що я розпочав у Рогатинщині акцію, яка мала перемінити істнуючі сокільські й січові товариства на відділи мілітарного характеру, але та робота припинилася внаслідок недостачі сил, охоти і знання. Ця акція, викликана подібною акцією польською, не мала за собою тої підтримки ані спроможности такого розвитку, яку мали відповідні товариства польські. А надто ще одна увага: польські товариства згруповані по містах і вже тимсамим мають ліпший ґрунт до розвитку, як наші сільські організації, що не мають потрібного числа людей, здібних до проводу. Загадку ту, чому на мене впав вибір, пояснили мені почасти слова, але чиї, не в силі сьогодні згадати. А вияснення було таке: В ЗУР злилися всі українські політичні партії; УСС мали бути твором ЗУР. Поставлення на чолі УСС людини заангажованої в політичній боротьбі могло потягнути за собою те, що дана партія записала би УСС як свій політичний доробок зі шкодою для інших партій. Коли розглядалися за кандидатами, то постановили вибрати такого, що найменше брав участь у політичному житті і в ніякій партійній організації не був ярше записаний. Тою людиною мав бути я, і тут вияснення загадки, чому вибір упав на мене. Те вияснення промовляло мені потрохи до переконання, а як додати до того моє добре імя з часу ведення приватної рогатинської гімназії, — то вкінці не було нічого дивного, що той вибір упав на мене. Остаточно між особами, яких імена були мені відомі, як звязані з новою стрілецькою організацією, були лише такі, що ані більше, ані менше від мене не могли і не змогли би зробити.

Не від річи буде згадати тут про ще один проект, який обговорювали на нарадах наших організацій. Точних даних подати я не в силі, бо вісти про це доходили до мене з уст інших людей. А саме дуже поважно обговорювали кандидатуру на начального вожда УСС полковника ґенерального штабу ґр. Ст. Шептицького, надіючись таким чином зискати всякі полекші для стрільців. Чому ті заходи розбилися, невідомо, і наскільки полк. ґр. Шептицький був втягнений у цю справу, мені також невідомо. Ходили і ходять вісти, що рішучий спротив поставив д-р К. Трильовський. По моїй думці позискання цього старшини до УСС або взагалі якогось вищого штабового старшини могло справу УСС поставити далеко сильніше і тривкіше, ніж це сталося.

(Продовження буде).

datków wśród parafjan gmin Jankowce, Obarzańce i Zarudzie, ponieważ cerkiew w Zarudziu jest już od dwóch lat odbudowaną, zaś zubożeli mieszkańcy gmin Jankowce i Obarzańce, które zostały zniszczone przez wojnę, nie są w stanie złożyć potrzebnej kwoty na odbudowę wspomnianej cerkwi. Od tej decyzji można wnieść odwołanie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które wnieść należy w ciągu dni 14 od dnia doręczenia niniejszej decyzji. Za Wojewodę: Koszykowski wz. Naczelnika Wydziału.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Nr. A. P. 582/2. Warszawa 14.3 1930. Decyzja. Na zasadzie art. 82, 93 i 94 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. 3. 1928 o postanowieniu administacyjnem Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie uwzględnia odwołania ks. Piotra Iwachowa z dn. 2. X. 1929 roku od decyzji Pana Wojewody w Tarnopolu z dn. 21. IX. 1929 L. B. 2761/29, którą odmówiono ks. Piotrowi Iwachowi udzielenia na przeprowadzenie kwesty i decyzję tę utrzymuje w mocy z motywów w niej wytoczonych. Decyzja ta jest ostateczna w administracyjnym toku instancji, co nie wyklucza ewentualnego uprawnienia do wniesienia skargi do Najwyższego Sądu Administracyjnego. Adelstein.

Ст. 8 цитов. закону про державну поміч при відбудові будинків, знищених внаслідок воєнних ділань, постановляє, що позичка, признана на відбудову церков, знищених внаслідок воєнних ділань, може бути уморена частинно або в цілости. Користаючи з цієї постанови, парохіяльний комітет вніс відповідну просьбу, мотивуючи тим, що церкву в Янківцях знищено цілковито в часі світової війни, що конкуренцією годі її відбудувати, а воєвідство відмовило дозволу на переведення збірки навіть в окрузі парохії з причини зубожіння парохіян. На це прийшла така відповідь:

Urząd Wojewódzki Tarnopolski. Nr. AO. 4111. Tarnopol, dnia 5. XII. 1933 r. Do Komitetu parafii gr. kat. w Jankowcach.

Urząd Wojewódzki zawiadamia, że Województwo Komisja Odbudowy uchwałą z dnia 2. XII. 1933 r. L. protokołu 64 nie uwzględniła prośby Pana z dnia 26. lipca 1933 w sprawie umorzenia pożyczki na odbudowę w kwocie 5.000 zł., a to z uwagi na postanowienia art. 3 i 8 ustawy z dnia 6. maja 1924 (Dz. U. R. P. Nr. 49 poz. 492), ponieważ może Pan pożyczkę spłacić bez uszczerbku dla gospodarstwa. Od tej uchwały niema odwołania. Za Wojewodę: Łaniewski, Naczelnik Wydziału.

Внаслідок повищої відмови повстав ребус, що його годі розвязати. Комісія відбудови рішила, щоби комітет звернув позичку в квоті 5.000 золотих. Добровільні датки заборонені. Виходить, що треба розписати конкуренцію на покриття позички, а воєвідство каже, що зубожіле населення не може давати навіть добровільних датків, отже тим менше можна з нього стягнути щось шляхом примусу, а комітетові та парох за позичку не відповідають. Отже на що у практиці ст. 8 цитов. закону?

—o—

З організаційного руху

НАРАДА УНДО В ЛІСЬКУ.

Голова Повітового Народнього Комітету о. Петро Мазяр скликав на день 26. грудня м. р. повітову нараду УНДО в Ліську. На нараду прибуло 52 представників громад судових повітів Лісько-Балигород. Дуже замітна була участь у нараді священиків під проводом обох ліських деканів: *о. дек. Стефанки* і балигородського *о. дек. Панасевича*. Треба підвести й те, що на нараду прибули представники з найдальших закутин повіту, як нпр. Терка і Лопінка.

На нараді виголосив реферат про міжнародне положення і зокрема про політичне положення українського народу *інж. Гладишовський*, в справи організаційні та значіння УНДО як всенародньої партії реферував *пос. Тершаковець*. Про положення українців у ліському повіті та про партійну працю в повіті говорив голова ПНК *о. Петро Мазяр*.

У живій дискусії над рефератами промовляв між іншими голова філії „Сільського Господаря" *о. Григорій Фуканьчик*, який представив тяжкий стан філії „Сільського Господаря" в повіті і потребу наладнання її праці. На нараді видвинено ціну низку неломаних повіту і висловлено ріжні побажання для оживлення праці в цій запущеній окрузі.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-25.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Івар Крюґер ЦЕ ПРІЗВИЩЕ ОБІГЛО ЦІЛУ ЕВРОПУ,
„Івар Крюґер" пєса, яка обіжить усі сцени Европи. 57/60

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ВЕЛИКЕ СВЯТО РЕВ. СОЮЗУ У. К. — З ЮВИЛЕЙНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Останнє подвійне число Госп.-Кооп. Часопису присвячене майже в цілости 30-літньому ювилеєві Р. С. У. К. Ряд статтей, що як спроби синтези чи фрагментаричні спогади вийшли зпід пера наших визначних кооператорів-практиків зі спілчанським сеніором през. Костем Левицьким і теперішнім провідником зах.-української кооперації през. Ю. Павликовським на чолі, кидає чимало світла на пройдений шлях, починаючи з 1904-го року. Краєвий Ревізійний Союз з року 1904, як обєднуючий центр 84 кооператив (див. статтю Ю. Павл-го; у статистичній таблиці дир. Капусти подано 85) при 1 ревізорі і 11 ревізіях — це скромний початок. У рр. 1932-33 обєднував уже РСУК 3.187 кооператив, які контролював при помочі 36 ревізорів 1727 разів. Ось маленька ілюстрація розвоєвої динаміки цієї заслуженої інституції. До ювилейного числа Г. К. Ч. (1—2) долучено цим разом окремий ілюстрований додаток у 8 сторінок, де поміщені фотографічні знимки бувших і теперішних найвизначніших осіб, звязаних з оснуванням і діяльністю РСУК-а.

ДРУГИЙ РІЧНИК УКРАЇНСЬКОГО ЕКОНОМ. БЮРА.

Перед нами товстенька книжечка малої вісімки, якої завданням є (як це читаємо у „слові до читачів") „популяризувати відомости про господарське життя української нації". Є вона від минулого року періодиком варшавського Економічного Бюра, точніше рухливих емігрантів пп. Лукасевича, Чеховича і Липи. Зміст цього другого річника обговоримо окремо. Покищо зазначимо тільки, що зміст цей доволі багатий і цікавий, так, що варто з ним познайомитись.

Польська хроніка.

СТАН ГОСПОДАРСТВА І ФІНАНСІВ ПОЛЬЩІ НА МЕЖІ ДВОХ РОКІВ.

З початком ц. р. можна було найти в усіх поважніших органах поль. преси підсумки активів і пасивів, з якими господарство Польщі ввійшло в новий 1934 рік. Очевидно газети, зближені до уряду, намагались розглядати стан господарства і фінансів з чималою кількістю оптимізму, зате опозиція не дуже вирозуміла була у своїй критиці. Однак треба признати, що новорічний білянс у цьому році **ніяк не гірший** від минулорічного. Моглоб навіть здавати, що пасиви переважають тільки тому, що попередні роки були погані. Офіціяльно це назвали „стабілізація депресії". З додатних проявів (додатні вони головно на тлі міжнародніх подій) треба зачислити в першу чергу **стійність польського золотого**, зріст довіря до нього в звязку з девалюацією доляра і свобідний девізовий оборот. Дальше: активність торговельного білянсу (хоч надвишка за 11 місяців 1933 р. менша на 102 міл. від надвишки 11 міс. 1932 р.), зменшення небезпек буджету в звязку з великим успіхом внутрішньої позички, зменшення коштів кредиту (редукція диск. стопи зі 6 на 5 проц. і банкових відсотків), англійська позичка т. зв. електрифікаційна у висоті 2 міл. фунтів, тощо. Дуже додатними проявами треба вважати **господарське зближення до Рад. Союзу**, договір з Данціґом і передовсім поважні **переговори з Німеччиною**, хоч досі справа не посунулась поза провізорію, яку стало обі сторони відновляють і поза трівкіше порозуміння на деяких відтинках (жито, залізо). А треба знати, що Німеччина є для Польщі найважнішим контрагентом. У торговельній політиці з закордоном Польща взагалі стрічає великі труднощі, спричинені загальною пошестю самовистарчальности і доволі ригористичною новою митною тарифою. Досі заключила вона 6 договорів з малими державами, а з великими все ще не клеїться. Ця **невиразність у міжнародніх взаєминах** є поважним пасивом у новорічному білянсі. Вона вплинула дуже міцно на зменшення продукції в таких на експорт зорієнтованих галузях промислу, як: текстилька, нафта, цукор, вугілля. Щоправда ситуація на вугільному промислі в грудні дещо покращала, хоч не так, як у залізному (вивіз до СРСР і частинно будівельний рух), де — здавалось уже — без катастрофи не обійдеться. Загал продукційний індекс підніся з 61 на 64 (листоп. 1932 і 1933). Чи він втримається у новому році бодай на тому рівні? **Покупна сила мас дальше меншає.** По містах безробіття, усе ще однакове, по селах безгрошевість просто застрашаюча. Вистарчить згадати, що навіть консумція соли впала за рік на 20 відс.! Ціни на сіль.-госп. продукти залишились низькі, інтервенція уряду не багато помагає. Його намагання зменшити ножиці цін (картелеві процеси!) досі мало що дало. Приблизно 30 проц. ріжниці в цінах між продуктами фабричними і сіль.-господарськими таки дальше залишилось. Так само не вспіла ще проявити додатних сторін акція уряду в напрямі **віддовження** (мораторія гіпот. довгів, роземчі уряди і конверзія короткореч. кредитів з акцепт. банком), зате міцно підрізала кредит селян. З усіх кроків уряду в минулому році і з офіційних заяв виходить, що Польща не думає покищо про ніякі далекойдучі експерименти в господарській ділянці, хоч і проявляє реформаторську діяльність (згадати хочби численні закони), наломлюючись до кризи і тримаючись класичних доктрин і старих досвідів.

Світова хроніка.

ГОСПОДАРСЬКА ПОЛІТИКА РУЗВЕЛЬТА В ОГНІ КРИТИКИ.

В Европі діяльність америк. президента здебільша не зустрічає похвал. Навпаки критика є тим остріша, що Европа чує жаль до Рузвельта, бо через його „революцію" — мовляв — ніяк не можуть народи зговоритись і навязати знову перервані взаємини. Щоправда 9 міліонів безробітних (цій цифрі в Европі мало хто вірить) знову найшло працю завдяки експериментам президента, щоправда торговельний білянс є корисний (завдяки дампінгові), але найважніше: ціни сіль.-госп. продуктів залишились дальше низькі, внутрішнє задовження зросло і чимало лиха накоїв сміливий розмах президента в усіх клітинах госп. організму. Чи дійсно лихо і тільки лихо накоїв цей „злощасний" президент — про це скаже майбутність. Проте вже тепер видають на ці експерименти присуди навіть авторитетні публіцисти і вчені.

В. Н-вич.

Вибори до міських рад.

(Звідомлення з місць.)

ВИБОРИ В ТУРЦІ.

Українці міста Турки ішли до виборів самостійно, хоча міродатні чинники оферували нам на 24 мандати 8 (1/3!). Хоч був короткий час на приготування, виборчий комітет під проводом д-ра М. Кондрата відбув кілька засідань для обговорення злучених з виборами справ, провірив виборчі листи, зголосив реклямації, бо чимало наших виборців — навіть інтелігентів! — у списку виборців не помістили, взагалі виконав усю передвиборчу працю.

Місто поділили на три округи так, що поляки і жиди всюди майоризували українців, яких є на 10.500 мешканців понад 4.500 осіб. До виборчих комісій не покликали ніодного українця інтелігента чи свідомого міщанина. Зі зголошених 3 лист кандидатів на радних уневажнили листу ч. 2 („селянсько-робітничу") і признали важними лиш листи: ч. 1 ББ з 8 поляками, 8 жидами і 8 „русинами" та староруснями і ч. 2 українського громадянства міста Турки. Участь голосуючих була всього 40 проц: жиди невдоволені, що не було жидівської листи, майже не голосували, а українці з причини великої віддалі виборчих льокалів і морозів та малої свідомости також не сповнили свого громадянського обовязку.

По обчисленнях наших мужів довіря голосувало: в І. окрузі около 600 виборців, з чого на нашу листу впало около 120 голосів; у II. окрузі около 420 виборців, з чого на нашу листу впало кругло 300 голосів; у III. окрузі около 400 виборців, з чого на нашу листу впало 254 голоси. При справедливому обчисленні голосів наша листа повинна була дістати в І. окрузі одного радного, в II. окрузі шістьох радних, в III. окрузі чотирьох радних. Та перед скрутинією усунули виборчі комісії наших мужів довіря і сталося чудо: урядово оголошено такий вислід виборів: в І. окрузі голосувало 1.144 осіб, з чого на листу ч. 1. упало 1.026 голосів, на нашу листу 118, так, що з листи ч. 1 вийшло 8 радних, з нашої ніодни; в II. окрузі голосува-

до 1,088, з чого на листу ч. 1 упало 911 голосів, на нашу 127, так, що з листи 1. вибрано 7 радних і з нашої 1 радного: в III. окрузі голосувало 678, з чого на листу ч. 1 упало 606, на нашу 72, так, що з листи ч. 1 вийшло 8 радних, з нашої нікого! В урядовім оповіщенні навіть не оголосили, хто є заступником вибраного з нашої листи одинокого о. І. Федевича.

З уваги на такі нечувані зловживання внесли ми протести.

Треба ще зазначити, що деякі українські громадяни, навіть члени виборчого комітету, 100-процентові націоналісти, немудро счеркували наших кандидатів, вписували себе і цим причинилися до уневажнення багатьох наших карток.

НОВИНКИ

— **Закон про означування польських виробів.** Соймова промислово-торговельна комісія приняла в 2. і 3. читанні урядовий проект закону про означування виробів польського промислу. Метою закону є зорієнтувати суспільність про походження виробів шляхом значкування.

— **Львівська хроніка.** Управа Каси Хорих у Львові дозволила приймати до свого шпиталю також хорих, не обезпечених у Касі Хорих, застерігаючи першенство для своїх членів. — Із хати Марка Туха при вул. Вольносьі вкрали 9 скринь кокосових горіхів і 85 кг. морельових кісток. Загальна шкода 1200 зол. — Поліція арештувала Ів. Вечоркевича, як вломлювався до споживчої крамниці Токаря (Татарська 8). — Поліція арештувала купця Кремніцера (Краєвського 15) за перепачковуванни кокаїни й морфіни. При ньому найшли кг. кокаїни вартости 6—7 тис. зол. Рівночасно арештували Кремніцерового свояка золочівського купця Саллера. В хаті Кремніцера найшли 18 гр. морфіни. Арештували теж Кремніцерову жінку. — Суспільне обезпечення, давніше Каса Хорих у Львові продовжило речинець зголошень до 21. січня. — Міський будівельний уряд ствердив, що поверх 100 камяниць у Львові потрібують негайної перебудови, інакше завалються. — У сінях дому при вул. Кентшинського ч. 76 найшли 3-місячну дівчинку завинену в подушчину. До подушчини була причеплена карточка з повідомленням, що дитина зветься Данута Дзедзінська, а мати йде кинутися з голоду під поїзд. — На розі вул. Калецької та Лепчинської якийсь молодий чоловік випив пляшечку йодини. Перевезли його в тяжкому стані до шпиталю. — На вул. Городецькій зловили опівночі якогось божевільного, що лише в білім гнав із усієї сили. Надягли на нього каптан безпеки та відвели до арешту. — Поліція арештувала студента університету І. Струтинського та гімназіїного абсольвента Дневича, тому що їли в ресторані за 112 зол., а не хотіли заплатити. — 24-літній син відомого купця Щіріна натягнув більше людей, м. н. віцепрезидента Іжика, на більші грошеві суми під покришкою, що потребує їх на похорон своєї мами, відзначеної золотим хрестом заслуги. Тому, що його мама живе, справою занялася поліція.

— **Краєва хроніка.** У Перемишлі збожеволів з причини грошової скрути купець Рудольф Кроп. — У Соснівці злодії вкрали з хати купця Зінгера 18.000 банкнотами, багато біжутерії, срібну книжечку та великий пакет векселів на 100.000 зол. Загальна шкода пів міл. зол. — У Рипному біля Долини копальня нафти „Арпольз" виповіла працю 22 робітникам із причини недостачі грошей на дальше верчення шибу. Шиб той почали вертіти 1. травня 1933.

— **Директура в ужгородській гімназії.** „Ун Кезлень" повідомляє, що директор ужгородської гімназії п. А. Алиськевич з кінцем цього шк. року йде на пенсію і що найповажнішими кандидатами на його місце є дир. гімназії в Хусті Сулинчак, або Боиганич, проф. гімн. в Мукачеві. Про пана Сулинчака писав „Карпаторусскій Голос" (отже одна й ця сама партія!) в числі з 31. 8. м. р. (ч. 187) дослівно так: „Утверждать конечно мы не будемъ, что директоръ хусткой гимн. говоритъ совершенно безошибочно по русски, но малыя ошибки вполнѣ естественны и простительны, такъ какъ русскій языкъ при мадярскомъ режимѣ изучался приватно, а впослѣдствіи даже тайно". Як бачимо, дуже добра кваліфікація на директора гімназії в Ужгороді... Другий кандидат здав іспит у травні 1930 року... („Українське Слово").

— **Польські нелегальні школи.** Литовська преса повідомляє, що поліція викрила в Поневежі дві нелегальні польські школи. Управительки тих шкіл покарали карою 1000 літів зі заміною на 2 місяці арешту.

— **Зїзд бувших членів тайної організації** в пруській займанщині відбувся в Познані. На зїзд приїхав впрез. Славек. Богослуження відправив епископ Димка, бувший член тайної організації. Вибрали комітет, що займеться опрацюванням історії незалежницького руху в бувш. пруській займанщині.

— **Рідкий жидівський молитовник.** Від кількох днів варшавський рабін Любавіцер, званий правовірними хуситами, чудотворцем, має довкола своєї хати непроглядну юрбу вірних. Вони хотять оглянути молитвенник, який удалось йому відкупити за 12.000 зол. від одного із нащадків хуситизму Бааля Шем Това, що власноручно списав його на пергаменті. Коли Бааль Шем Тов помер у 1760 р. його книжка переходила з роду в рід у його рідні як дорогоцінність. Аж тепер варшавський рабін відкупив цю книгу.

— **Передбачливий ошуканець.** В часі слідства в справі французького ошуканця Ставіського виявилося, що перед трьома роками Ставіський обезпечився на життя в одній англійській асекурації в користь своєї жінки на суму 3 міліонів франків. В асекураційній полісі застережено, що та сума буде виплачена жінці Ставіського навіть на випадок його самогубства.

— **Скільки індіян в Канаді?** Канадійська статистика начислює 108 тисяч індіян. Канадійські часописи доносять, що індіянам живеться краще ніж білим і що вони не відчувають так сучасної кризи. Причина цього та, що індіяни є звільнені від податків.

— **Щоби оперувати пацієнта спинив на хвилину свою смерть.** В Римі відбувся похорон славного лікаря професора Тріольо, що помер при операційному столі з ножем у руці. Проф. Тріоля прикликали до тяжко хорого й він відразу пізнав, що лише негайна операція може врятувати хорому життя. Та в тійже хвилині його схопив серцевий скорч. Із натугою всієї моральної сили переміг себе, виконав тяжку операцію та впав неживий на долівку біля операційного стола. В похороні взяли участь маси народу, Мусоліні і королева післали вінці на домовину.

— **Є потвора чи нема?** Один англійський часопис твердить, що спеціяльна виправа, яку він вислав на озеро Лоч Нес у Шотляндії, бачила, як там із води показався хребет потвори, наче підводне човно. Коли підплили ближче, побачили велитенське темне тіло, яке лискавкою вмчалося до заливу. На хребті потвора мала величезний плавець, що ворушився весь час уліво та вправо. — Славний мадярський природник проф. Лямпрехт твердить, що основуючися на нинішньому стані науки, вважає виключеним, щоби ще тепер можна було відкривати звірів на 26 м. довгих. На думку вченого, ціла та справа, то спритний помисл фільмового підприємства.

— **Вкрали кита.** Оригінальної крадежі допустилися в шикагійськім цирку Гарі Люіса. Вкрали дорогого чорного кита. Звіра того везли в довгім на 10 м. вантажнім вагоні з Нюйорку до Шикаґа, а по дорозі вагон безслідно пропав. Бачили його за кілька днів на границі стейту Індіяна й Огайо та від тоді нема ніякої вістки про нього. Чорний кит тепер в Америці такий славний, як його товариш, потвора з шотляндського озера Лоч Несс. Здогадуються, що кита вкрали якісь хитруни, щоби його потім пустити в озеро Мишиґен, над яким розложилося місто Шикаґо. Щоби того не зробили над берегами озера порозставляли стежі.

—o—

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ФОТЕЛЬ 47", комедія на 4 дії *Люі Вернея.*

Траґедія великої артистки, що опиняється без приятеля і грошей; траґедія старого міліонера, що закохується у славній артистці, а не має нічого більше крім міліонів; траґедія юнака, що має молодість і красу і майно, а не має сміливости виявити свого почування славній артистці; траґедія молодої подружої пари, що не вміє із двох темпераментів скласти родинної гармонії. Тільки париський комедієписець уміє з таких життєвих траґедій зробити легку, приємну, дотепну комедію, де звичайні перебічні люди роблять звичайні дурниці, а при цьому кажуть неодно мудре слово. І тільки парижани вміють такі неморальні історії кінчати так морально, як у цій пєсі. *Ж. Р.*

—o—

З кіна.

КІНА: „КОПЕРНИК" І „МАРУСЕНЬКА": *„ГІЛЬТАН З ЕСПАНІЇ".*

Отсе фільма, що приневолює глядача бодай на часок забути про всякі турботи й кризові злидні. Новий, досі в нас невідомий, американський комік Елді Кантор зєднає собі з певністю всю львівську кінову публику. Балетові еволюції, виведені сотнями танчиць, викликують справжній подив і захоплення, завдяки своїй оригінальности й розмахові. Кінцева сцена боротьби славного тореадора Дон Себастіяна — а в дійсности переполоханого Елді Кантора — з розюшеним биком викликує щирий реґіт. До того легка й оригінальна музика дає запоруку, що слухач і глядач може весело провести півтора години. *Б-ко.*

—o—

СПОРТ.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. Чорні — Краківське Т-во Гаківкове 5:2 (1:1, 1:1, 3:0).

ЛЬВІВ. Лехія — Краковія 2:1 (1:1, 0:0, 0:0, 0:0 1:0).

ПОЗНАНЬ. А. З. С. — Погонь 1:0 (0:0, 0:0, 1:0).

Легія — Огніско 2:1 (1:0, 0:0, 1:1).

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.
Понеділок, 15. I. год. 7.30 веч. „Іван Крюгер".
Вівторок, 16. I. год. 7.30 веч. „Іван Крюгер".

Театр Ріжнородностей.
Понеділок, 15. I. год. 7.30 веч. „Фотель 47".
Вівторок, 16. I. год. 7.30 веч. „Фотель 47".

Концертове Бюро Тірка.
Понеділок, 15. I. Концерт львівських композиторів.

Кіна.

АДРІЯ: „Кіноманіяа" (Гарольд Льойд).
АПОЛЬО: „Пять хвилин перед шлюбом".
АТЛЯНТИК: „Граф Зарон".
ВАНДА: „Волюнюга".
КАСІНО: „Дайте мені чоловіка" (Аллі Онтра).
КОЛІСЕЙ: „Прощання зі зброєю"; ревія „Карнавалове Божевілля".
КОПЕРНИК: „Шибеник з Еспанії".
МАРУСЕНЬКА: „Шибеник з Еспанії".
МРІЯ: „Дика дівчина" (Клара Боу).
МУЗА: „Остання израда".
ПАЛЯС: „Велика пляжа Олександра (з Єрінею та Шісаком).
ПАН: „Ревізор" (Власта Бурян) і ревія.
ПАСАЖ: „Втрачений експрес".
ХИМЕРА: „Божевільна ночі у Зоо".
СТИЛЕВЕ: „Мусиш бути моєю" та ревія із Ст. Стадниніною.
УТІХА: „Філя і Філя у подружній неволі" та ревія.

Закордонне радіо.

Понеділок, 15. січня 1934.

Відень (506,8) 17.15 Пісні ріжних народів, 17.30 Фортепян, 19.30 „Дер Метерпахтсвальцер" оп. Штраусса; **Братислава** (298,8) 17.05 Рос. романси, 21.20 „В сільській хаті" пєса Тонсі, **Прага** (470,2) 11.03 Концерт; **Париж** (1714) 21.00 Камер. музика; **Штрасбурґ** (349,2) 18.30 Спів, пісні Шуберта, Гайдна, Верді; **Білгород** (437,3) 20.30 Опера; **Рига** (238,5) 16.10 Шуманові пісні; **Гайльсберг** (291) 17.15 Камер. музика, спів, 23.00 Бетовенові твори; **Мінхен** (405,4) 17.50 Фортепян; **Букарешт** (272,6) 21.15 Оп. арії; **Будапешт** (549,5) 19.00 Мадярські арії, 20.30 Фортепян, скрипка, 22.40 Циг. орхестра; **Рим** (420,8) 21.45 Інструм.-вок. концерт.

Вівторок, 16. січня 1934.

Відень (506,8) 17.15 Спів, фортепян, 19.40, 21.55 Концерт, **Братислава** (298,8) 18.15 Фаст, 20.10 Оп. вечір, **Кошиці** (269,5) 12.30 Концерт, **Париж** (312,8) 21.00 „Мадам Мальбору" оп. Ляшома, **Білгород** (437,3) 16.00, 19.00, 21.30 Нар. пісоньки, **Ковно** (1935) 19.30 Опера, **Рига** (238,5) 15.40 Гавайські пісні, 17.40 Оп. арії, **Кенігсвустергавзен** (1315) 19.00 Весела програма, **Ляйпціг** (382,2) 22.30 Дрезденський квартет, **Бреслав** (315,8) 19.15 Пісні, **Рим** (420,8) 17.10, 21.20 Концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 15. січня 1934.

12.05 Популярна музика з грамофону; 12.33 Ревієві пісоньки з грамофону; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.55 Спів (Вігурська, сопран); 16.10 Камер. концерт; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Легка музика, пісоньки й монольоги Ярошів; 17.50 Стенографія; 18.00 Цікаві монгольські звичаї; 18.20 Легка музика; 19.03 Польські школи в Німеччині; 19.15 Величка; 19.35 Грамофон; 19.40, 19.43 Спортові вістки; 20.00, 21.15 Концерт; 21.00 Фейлетон; 22.00 Танкова музика; 23.05 Артисти сцени й естради.

Вівторок, 16. січня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція, 12.05, 12.33 Сальонова орхеста, 12.30 Метеорольог. вістки, 15.25 Збіжева біржа, 15.30 Господарські вістки, 15.40 Хор Юранда (грамофон), 15.55 фортепян, 16.40 Важні події на міжнар. терені, 16.55 Спів, 17.20 Камеральний концерт, 17.50 „Моди", 18.00 Позашкільна освіта 12.20 Музична скринька, 18.35 „Гот джеч" (грамофон), 19.02 Становище людини в природі, 19.15 Величка, 19.25 Відчит, 19.40, 19.43 Спортові вістки, 20.00 Муз. фейлетон, 20.15 „Отельо" оп. Верді з грамофону, з перерв оповідання „Комендар Вашело", 22.05 Танкова музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 12 (13.557). Львів, середа 17. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Німеччині, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Прикрий випадок сен. д-ра А. Горбачевського у Варшаві.

Дня 13. січня ц. р. в часі свого побуту у Варшаві довелось сенаторові наших парляментаристів сен. д-рові А. Горбачевському пережити дуже прикрий випадок, який на щастя не скінчився трагічно. Цього дня сен. Горбачевський, переходячи їздню на перехресті вул. Алеї Єрусалимської і вул. Братської, був потручений трамваєвим возом так сильно, що впав на брук. Наслідок упадку був такий, що сен. Горбачевський дістав легку рану в голову і в ліву руку. Ратункове поготівля відразу його заосмотрило, а в понеділок п. сенатор був уже в силі приїхати до Львова. Ми мали приємність взнати його в нашій Редакції. Зі Львова наш сенатор поїхав до Чорткова.

—o—

Справа іменування ґубернатора для Закарпаття.

Перед самими Різдвяними Святами появились були вісти, що губернатором Закарпаття буде іменований К. Грабар. Одначе та вістка виявилась передчасною і досі невідомо, на кого впаде вибір уряду. Чеська преса пише, що губернатор буде іменований ще не так швидко, бо коаліційні партії тою справою досі поважно не займались. До того в Чехословаччині має прийти небавком до зміни у кабінеті і до вирішення дуже важних господарських справ, через що справа нового губернатора зійшла на дальший плян. Варто зазначити, що і християнсько-народні і соц. демократи висунули у своїх органах домагання до уряду, аби він звернув на особу нового губернатора пильну увагу, бо годі ще й далі дразнити широкі круги населення.

Затвердження греко-католицької парохії у Празі.

З новим роком влада чсл. республіки затвердила офіціяльно греко-кат. парохію у Празі, яка істнує понад десять літ та обслуговує релігійні потреби вірних із Закарпаття й усієї еміграції. При тій парохії працює з успіхом „Т-во св. Василія Вел.", що гуртує головно молодь із Закарпаття. Адреса греко-кат. парохії у Празі така: **Praha I., Karlova ul, c. 1, Klementinum.**

Твір Архипенка до Національного Музею.

Заходом редактора амер. „Свободи" д-ра Л. Мишуги закупили українські українці один з найновіших творів славного мистця Олександра Архипенка для Українського Національного Музею у Львові. Твір уже закуплений за ціну 500 долярів. Збірка на ту ціль уже кінчиться і небавком наш Національний Музей збогатиться на один високомистецький твір.

Заборонили назву „Христове Різдво".

ЛОНДОН (КАП). По повідомленні „Таймсу" з Москви комісар освіти видав декрет, яким мають бути усунені зі шкіл назви „Христове різдво" і „різдвяні ферії". Ті ферії дістали тепер назву „зимових". На час цьогорічних Різдвяних Свят улаштовано в школах СРСР спеціяльні прогульки до музеїв, кін, на совганки і т. д., аби відтягнути діти від богослужень по вечислених зрештою церквах.

—o—

Пані Ставіська нарікає.

ПАРИЖ, 15. I. ПАТ. Доходження в справі афери Ставіського тревають дальше. Премієр Шотан мав учора конференцію з визначними представниками судівництва. Слідчий суддя в Байон відкинув прохання оборони, щоби випустити за кавцією на волю редакторів Еймарда і Дарюса. Оборони, виданого парляментом депутованого Бонора, піднявся знаний париський адвокат Моро-Джафері.

Часописи оголошують розмову з жінкою Ставіського. Вона нарікала на невдячність людей, які користувалися прислугами її чоловіка, а тепер вирікаються його знайомости. Зачувати, що анґлійське товариство обезпечень не виплатить їй асекураційної суми. А навіть якби товариство годилось виплатити, то держава забрала би всю суму, виходячи із заложення, що вкладки були плачені з грошей, що походили з ошуканств і зловживань.

—o—

Правдива приязнь тільки між рівноправними.

БЕРЛІН, 15. I. ПАТ. В часі маніфестацій, влаштованих у перші роковини виборчої перемоги націонал-соціялістичної партії в союзнім краю Ліппе-Детмольд, канцлер Гітлер виголосив у місцевості Лемґа промову, в якій м. і. заявив, що Німеччина є на дорозі до здобуття міжнародного признання. Канцлер є переконаний, що тільки зрівнання прав і національної гідности запевнить світовий мир. Німеччина не хоче нарушувати прав ніякого народу ані обмежувати можливости його екзистенції. Правдива приязнь може повстати тільки між державами рівноправними. Гітлер вірить, що з часом зможе дати німецькому народові перемогу, так само, як після 14 років запевнив успіх націонал-соціялістичної партії.

Німецька відповідь готова.

ПАРИЖ, 15. I. ПАТ. Кореспондент „Матена" довідався, що німецька відповідь на французький меморіял є вже готова, а як її досі не доручили французькому амбасадорові, то стало ся це з огляду на конечність остаточного вилікчення тексту документу, який має радше характер письма, що домагається деяких вияснень, ніж кроку вперед у безпосередніх переговорах між обома державами. Німецький уряд висловлюється в тім письмі на тему протилетунської оборони, та найбільше уваги присвячує справі контролі зброєнь. Французький уряд не ясно спрецизував свої погляди на справу контролі.

Арештування швайцарської фірми в Радянщині.

Радянська влада арештувала всіх службовців швайцарської Контрольної Компанії в Новоросійську, Батумі та інших чорноморських пристанях. Арештовано теж у Москві управителя тієї Компанії Бернгарда, бельгійського громадянина, а в Батумі прокуриста Гербета Розена, німецького громадянина. Причина арештувань покищо невідома. Контрольна Компанія це знана швайцарська фірма, що займалася контролею і перевіркою корабельних вантажів у пристанях.

ВП. Передплатників і Читачів

які бажають брати участь у великому льосуванні „Діла", прохаємо надіслати передплату з г о р и за час до кінця червня ц. р.

Від висоти ощадностей,

відданих до вжитку українським економічним установам, залежить наша економічна самовистарчальність і незалежність. Тому складайте свої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Спори за територію.

Ревізіонізм на Заході і Сході. — Франція — Німеччина. — Німеччина — Данія. — Німеччина Польща. — Угорщина — Мала Антанта. — Італія — Франція. — Українські землі.

Від довшого часу становище в Европі характеризує одно слово: **ревізіонізм.** Держави Европи розділені більш-менш на чотири групи: 1) тих, що боронять істнуючі мирові договори: СРСР, Франція, Мала Антанта та Польща, подекуди Бельгія, 2) тих що ці договори поборюють: Італія, Німеччина, Угорщина, подекуди Болгарія, 3) Анґлію з її домініями, що стараються грати ролю посередника та 4) нарешті всі інші, більш-менш невтральні. Але й між цими останніми є ще багато таких, як он Литва, що мають свої особисті порахунки. У т. зв. Союзі Совітських Соціялістичних Республик нема такого багацтва фарб: там є тільки два табори, 1) москалі — за знищення всіх інших а 2) ні всі інші за знищення єдности держави і поділ СРСР.

Ревізіонізм на Заході розвивався досі у напрямі зміцнення становища **держав. другої категорії**, ревізіонізм на Сході — в напрямі зміцнення національної свідомости немосковських **народів.**

Становище держав першої категорії було досі цілком ясне: за всяку ціну зберігти сучасний стан. Становище 17 противників — порушити одсяк істнуючого стану. Всеж ревізіоністичні держави, життєво заінтересовані у якійсь зміні — проявляють в інших питаннях байдужність.

Цікаво, де саме перехрещуються інтереси одних і других. Передовсім на Заході в економічних узловах світу. Ці антагонізми нині треба вважати остаточно похороненими. Зате на Сході москалям пощастило покищо своє становище змінити режімом терору. Дальшим шляхом розвитку є т. зв. мінітарна рівноправність. За нею йде тепер найбільша боротьба на Заході. На Сході військова проблема не істнує: старшинами є тільки москалі, інші — хіба мужва. Найтяжчим горішком і на Сході і на Заході очевидно буде т. зв. територіяльна ревізія. На Заході — йде боротьба тільки за зовсім незначну **поправу границь.** На Сході річ іде за **заснування нових держав.**

Щоб цілком зясувати собі обсяг ревізійних аспірацій на Заході, перечислім їх по черзі: Є це передовсім питання **Альзації-Льотаринґії.** Фактично це питання вже рішене і не істнує, бо і трактат у Льокарно і Гітлер проголосили, що сучасний стан визнають за обовязуючий. Цю справу пригадують лише ті, яким треба нацьковувати Францію проти німців. Отже Альзація-Льотаринґія не тільки страшак. Далі йдуть **Евпен-Мальмеда** та північний **Шлезвіг.** Як відомо, Данія зістала ті землі не побиваючись навіть за

них. Але добрих данько-німецьких заємин той кусок землі не лісув і за нього напевно війни не буде. **Саара.** Це є справді небезпечний пункт і до речі єдиний, **невирішений інтерес поміж Францією та Німеччиною.** Та у великому разі найпізніше за рік (1935) буде і це питання зведене зі світу. Але є признаки, що вже й тепер у цій справі йдуть розмови. Саара ще має провізоричний статут і тут ще час договоритись.

Але чим далі на Схід, справи гіршають. Передовсім належать туди дві великі проблеми: Анщлюс та коридор. Мало хто вже в світі сумнівається, що Анщлюс сьогодні чи завтра — буде фактом. Тенденційно роздувана ворожою німцям пресою „війна" між Дольфусом та Гітлером нікого не хвилює, ані німців, ані їх ворогів. Кожний добре розуміє, що це суперечки підмічувані міжнародньою ситуацією і фінансовими зобовязаннями Австрії, але обидві німецькі держави по суті роблять те саме: мілітарно вміцнюються. **Коридор.** Цю справу наше громадянство знає, а радше — ніхто не знає, як її безпосередньо німці й поляки мирно вирішать. **Горішній Шлеськ** та взагалі польсько-німецька границя тісно вяжеться з питанням коридору. Існують познаки, що не зважаючи на весь хрик, що лунає з обох сторін, територіальний спір між Німеччиною і Польщею буде на довший час усунений.

Третьою проблемою є **мадярська границя** супроти Румунії і Чехословаччини. Йде тут майже скрізь або про незначну мадярську меншину (по містах) або про **зовсім чужі маєтнам народи,** як от про українське Закарпаття. Мадярські аспірації підтримує частинно Муссоліні й англійська преса (льорд Ротермір). Паралізує їх Мала Антанта на чолі з Чехословаччиною. Поважною небезпекою ті аспірації покищо не є.

Нинішня четверта категорія спірних територій на півдні Европи, це **Південний Тироль** та **Ніцца.** У першому випадку це німецько-італійський спір, в останньому — спір італійсько-французький. „Казусом беллі" ні один з них стати не може.

До територій, де панує деяке напруження ще й досі, належить Балкан. Югославянсько-італійське напруження має джерелом Альбанію і Істрію. По другому боці тертя відчуваються в **Добруджі** та **Македонії.** Відвідини короля Бориса у Білгороді мають стати початком болг.-югосл. замирення.

А наприкінці згадаймо й **українську справу.** Не будемо подавати власних думок, а наведемо тільки думку знаного англійського публіциста R. W. Seton-Watson'a про цю справу в „The Slavonic Review" ч. 34 1933, зі статті „Ревізійна проблема та славянський світ". Ось вона: „Понад усе є тут терниста українська справа, найбільша невирішена національна справа в Европі, що торкається населення поверх 35 міліонового. З них 4 міл. у Польщі, головно у Східній Галичині. За часів Австрії („рутени") мали певний мінімум культурних та релігійних прав в протилежності до одних тільки репресій, яких зазнавали українці та уніяти за царизму в Росії. Короткий час в 1918-19 р. Українська Центральна Рада правила в Києві, заключила сепаратний Берестьлитовський мир, а у Східній Галичині теж уконституувався тимчасовий український уряд. Та дуже скоро більшовицька Росія перемогла там, а Польща тут. Українці мають, що правда, другу по значінні федеральну одиницю в Союзі Совітських Республик і добули там більших мовних прав ніж за старого режіму. Східна Галичина була у березні 1923 р. признана Радою Амбасадорів за частину Польщі, з умовою, що дістане автономію. Десять років минуло, а українці стратили багато з досягнень, яких вони добули за Австрії... Справа трикутника між поляками й українцями та москалями є тільки відкладена, але в ніякий спосіб не рішена".

Окрему категорію творять справи колоній — справжній грунт **непорозумінь** Франції та Італії та **порозуміння** Італії та Німеччини. Цілком ясно, ревізіонізм не вичерпується ще списком територіяльних спорів: це боротьба за цілу повоєнну европейську систему. Стара система хитається, але нової ще не видно.

М. Б.

Нарешті санація товариських розмов!! Ніхто не каже вже про дорожнечу, нрізу, виборі, тоалєти, афери і зраду — лише про Івара Крюґера

Покликати до життя Політичне Бюро!

До питання Всеукраїнського Національного Конгресу.

(Дискусійна стаття.)

Обговорюючи справу української пропаганди один із польських публіцистів сказав приблизно таке, що становище нації у світі забезпечується не скількістю отриманих синьїв, а скількістю успіхів. І треба признати, що та увага цілком слушна.

Завдяки ріжним причинам внутрішнього і зовнішнього характеру, ми втратили свою державну незалежність, наслідком чого настав у всіх ділянках українського життя такий стан, який маємо нині: не найочевидніша наша невдача. Всеж, серед найбільш несприятливих обставин ми вуміли створити деякі такі культурні цінности, що вони суперничать з творчістю деяких державних народів. Колик до цього додамо зріст зацікавлення міжнародніх чинників українською справою в позитивнім для нас сенсі, чого не було підчас наших змагань в рр. 1917-19, то разом це буде один з найбільших наших успіхів останньої доби.

Та наші успіхи далеко непропорціональні до наших спроможностей. Нпр. деякі українські наукові установи поза Галичиною, відірвані від українського грунту та будучи під впливом ріжних політичних гуртів, не можуть проявляти відповідну наукову діяльність, яка терпить через політичні чвари.

Так само українська інформаційно-пропаґандивна діяльність серед чужинців буває часто паралізована через суперництво ріжних українських політичних таборів. Впаслідку зроджується неловіря і апеохота у міжнародніх чинників займатися українською проблемою, а серед української політичної еміграції шириться деморалізація і витрачується енергія на пусті сварки.

Одночасно фактом є, що живемо в надзвичайно непевних міжнародніх часах і що якась недалека нова хуртовина може нас знову заскочити розпорошеними і дезорієнтованими. Тому рішуче мусимо вирватись з анархії, яка опанувала наше життя.

З цієї анархії нас може вивести лише Всеукраїнський Національний Конгрес.

Найголовніше завдання конгресу подати напрямні скоординації нашої діяльности, такої, яка не викликувалаб у ніякій партії чи групі ніякого сумніву. Напрямні ці треба розробляти в двох галузях: в економічно-культурній і політичній.

В економічно-культурній галузі треба розробити плян кооперації всіх організованих клітин українського життя скрізь, де живуть українці компактними масами. Це потрібне нпр. для втримання рідного шкільництва всіх типів і ступнів та затруднення інтелігентських сил у власних установах. У політичній галузі треба солідарно заманіфестувати перед цілим світом спільне українське „кредо" та покликати до життя спеціяльне *Політичне Бюро.* Завданням цього Бюра булоб доводити до внутрішнього порозуміння у всіх важніших справах всенаціонального характеру, дбати, щоби ріжні групи собі взаємно на міжнародньому терені не перешкаджали, репрезентувати українські цілі та приготовляти можливости широкої української „коаліції" у переломовому моменті.

Інж. Д. Черницький.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

—o—

Польський сойм.

Пленарне засідання польського сойму відбудеться у вівторок, 16. ц. м. На денному порядку зміна промислового закону.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/48 **ГАЛИЦЬКА 6.**

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 17. СІЧНЯ 1934.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛІ. 3

Кармазинова завіска.

Є завсіди дещо величнього в тому, коли одна людина не спить — скажім хочби вартовий — тоді, як усі інші спочивають сном утомленої тварини. Та коли не знаємо причини, чому хтось не спить за вікном зі спущеними завісками, де світло пригадує нам людське життя і думання, тоді до поезії реального життя додаємо ще поезію мрій. Щодо мене, то я ніколи не міг дивитись на освітлене вікно у сонному місті, куди проїжджав, щоб не завязати з цією осяеною рямочкою хмари думок і не уявляти собі за завісками якихось інтимних сцен і драм... І тепер іще, так, по стількох роках, бачу ці вікна: вони вічно сяють у моїй памяті меланхолійним світлом і я питаюсь у своїх мріях:

— Що могло бути за тими завісками?

Одно з тих, яке я запамятав найживіше (задав зрозумієте чому) було вікно на одній із вулиць міста, через яке ми переїзжали тієї ночі.

Це було яких три будинки перед готелем — бачите, який живий мій спомин; та це вікно я мав час оглядати довше, ніж би перепрягти коні. Одно колесо нашого повозу зіпсувалось і треба було покликати стельмаха. А збудити стельмаха у провінціяльному місті вночі, примусити його встати на те, щоб прикрутити гайку до дилижансу, що на тій лінії не має „конкуренції" — це нелегка справа кількох хвилин... Коли стельмах спав у своєму ліжку так, як спали у нашому повозі, то збудити його було нелегко... Зі свого переділу я чув козь перегородку, як усередині хропіли подорожні і нідоли із тих, що їхали наверху — а вони, як відомо, мають звичку завсіди сходити вниз, коли дилижанс зупиняється, мабуть, щоб показати свою зручність — не зійшов... Що правда, готель перед яким ми зупинились був зачинений. Подорожні не вечеряли тут, а на попередній зупинці. Готель спав, як ми. Ніякого прояву життя. Ніодин звук не порушив глибокої тиші... Коли не рахувати одноманітного і втомленого шарудіння мітлою, якою хтось підмітав подвіре цього мовчазного готелю з воротами звичайно відчиненими. Було таке враження, якби ця мітла теж дрімала або страшенне хотіла спати! Фасада готелю була чорна, як усі інші на тій вулиці, де світилось тільки в одному вікні... саме в тому, що залишилось у моїй памяті і як досі світить під моїм чолом!... будинок, де це світло — не скажу: блищало, бо його притьмарювала подвійна кармазинова завіска — якось таємно пробивалось, був великий, з одним, дуже високим поверхом.

— Дивна річ — озвався віконт Брассар, наче до себе самого — виглядає так, якби це все ще була та сама завіска!

Я обернувся до нього, так наче міг би його побачити в нашому темному переділі, але лямпа, привішена на сідалі візника, що мала освітлювати коні і дорогу, саме загасла. Я гадав, що він спить, але він не спав і його теж, як мене, вразив вигляд цього вікна. Всеж він знав більше від мене, знав, що воно таке!

Тон, яким він це сказав — таку звичайну річ! — так само підходив до голосу віконта і так сильно мене здивував, що мене закортіло побачити його обличчя і я засвітив сірник..., ніби хотів запалити свою цигару. Блакитнуватий блиск сірника перерізав темряву.

Він був блідий, не як мрець, а як сама Смерть.

Чогож він зблід? Це вікно так дивне, ця його заввага і блідина — він звичайно не блід, бо був сангвіник і коли хвилювався, червонів до самісінького черепа — це тремтіння, що пробігло по його могутніх мязах (бо доторкався він мене плечем) уже не зробило на мене враження ніби він щось затаює... щось, що я, ловець усяких історій, міг би довідатись, якби добре за те взявся...

— То й ви, капітане, дивились на це вікно і навіть пізнали його? — сказав я таким байдужим тоном, якби зовсім не дбав за відповідь, тоном лицемірної цікавости.

— Шеб пак! я його не пізнав! — відповів він своїм звичайним голосом, повним і гучним, що підкреслював кожне слово.

Цей денді уже заволодів собою і він говорив спокійно:

— Я не проїзжаю сюди часто і навіть оминаю цей шлях. Та є речі, яких не можна забути. Небагато їх, але є. Я знаю такі три: вперше одягнений мундур, перший зведений бій і перша добута жінка. Що скажете! оце вікно для мене це четверта річ, якої не можу забути.

Він зупинився і спустив шибу. Може на те, щоб краще бачити вікно, про яке говорив?..

(Продовження буде.)

Загальні Збори Рев'зійного Союзу Українських Кооператив у Львові.

Дня 15. січня ц. р. в год. 10.30 передпол. в салі Ремісничої Палати у Львові почав свої наради наш кооперативний сойм — **Загальні Збори РСУК.** Збори почалися під знаком ювилею 30-ліття праці, який саме тепер святкує РСУК. Саля виповнена вщерть делеґатами кооператив, переважно селян та добре нам з їх праці відомих провідників нашого кооперативного руху. Делегати кооператив лишаються до завтрішнього дня, щоби взяти участь в Ювилейній Академії РСУК, що відбудеться дня 16. січня ц. р. в год. 12-ій в салі Великого Театру. На початку зборів було заступлених 330 кооператив.

Збори відкрив голова Ради РСУК **інж. Юліян Павликовський,** що ствердив правочинність зборів та за згодою присутніх перейняв провід нарад разом із президією РСУК, а саме заступниками голов дир. **Степаном Кузиком** (Рогатин) та **інж. Богданом Білинським** (Городенка), а на секретарів покликав **дир. Чоника** (Яворів) та кооп. **Дівоньку** (Борщівщина). Потім провідник зборів присвятив свою промову ювилеєві РСУК. Він поставив перед очі слухачів поодинокі етапи розвитку нашої кооперації, починаючи з 1880 і 90-их років, коли то щойно творились наші кооперативи одиницем, представив спроби обєднання наших кооператив у Краєвім Союзі Кредитовім, якого керманичі дали в 1903 р. почин до заснування Краєвого Союзу Ревізійного, тепер Ревізійного Союзу Укр. Кооператив, що почав свою працю в 1904 р. Святкуючи свій ювилей РСУК з вдячністю мусить глядіти на тих громадян, що своєю ініціятивою і працею дали початок цій установі та кріпкому обєднанню всієї нашої коопера-

З уваги на непевність завтрішнього дня — повинен кожний подбати чимскорше за обезпечення свого життя в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменниця).

ції. Присутному на зборах першому голові Краєвого Союзу Ревізійного та його основникові **д-рові Костеві Левицькому** і основникові та членові Ради К. С. Р. **д-рові Степанові Федакові** дякує в імени цілої кооперації та просить заняти місце почесної президії, що збори приймають довго невмовкаючими оплесками. Дальше пропонує вислати привітні письма до двох ще живучих членів першої Ради Краєвого Союзу Ревізійного, а то до **д-ра Льонгина Озаркевича** (Городок) та **д-ра Миколи Шухевича** (Львів), що збори приймають аплавзом. По тім збори віддають через повстання з місць пошану померлим в останньому році кооператорам. Спис померших такий: Петро **Масляк** (Городок Мшана), інж. Ярослав **Гаврилюк** (Стільсько Миколїв), Петро **Завадівський** (Шепанів-Підгайці), д-р Андрій **Лунів** (Борщів), інж. Роман **Стельмахів** (Стрий), Гриць **Небиловець** (Угринів-Калуш), Дмитро **Грицьків** (Шепарівці-Коломия), Василь **Луцький** (Богданівка-Львів), Спиридон **Губчак** (Перемишль), о. Олександер **Хтей** (Доброгостів-Дрогобич), Степан **Ільницький,** студ. техн. (Михалків-Борщів), Іларіон **Липецький** (Львів).

З черги забирає слово, під гучні оплески залі, перший голова і основник Краєвого Союзу Ревізійного **д-р Кость Левицький,** який у своїй промові передає історію заснування установи та її праці в перших роках істнування. Дає вислів радости, що ідея, яку видвигнули основники РСУК, найшла в житті оправдання, що вона буйно розвинулась, що вона дала життя і напрямок цілій нашій кооперації.

По тім предсідник приступає до здійснювання порядку нарад заг. зборів, пропонує не зачитувати протоколу з попередніх заг. зборів, що принято, та уділює голосу **дир. Остапові Луцькому,** який здає звідомлення з праці РСУК в останньому році (1932-33). Промовець переходить по черзі всі справи нашої кооперації, зокрема справу членства, боргів, аплїву кризи на нашу кооперацію, відношення влади до нашої кооперації включно з новелізацією кооп. закону. Звідомлення було друковане в цілости в ГКЧ. Представляє важкі умовини праці нашої кооперації та ті заходи, які робить РСУК для їх усунення. Потім звідомлює, як виконано 3-літній плян праці в першому році в поодиноких видах і ступнях нашої кооперації.

Рахункове замкнення і білянс РСУК за р. 1932-33 представляє **дир. Іван Фиаипович.** По тім в імені Контрольної Комісії здає звідомлення **д-р М. Волошин** та поставив внесок на здійснення Раді і Дирекції РСУК. З черги приступлено до дискусії над звідомленням.

Перед відкриттям дискусії вибрано на внесок **інж. А. Палія** мандатову комісію дир. Р. Левицького, мец. Баранка і д-ра Ладику. Тепер на салі є представлених 498 кооператив. Потім **дир. Зарицький** (Дрогобич) ставить внесок на вибір таких осіб до Комісії Матки: дир. Мартюк, дир. Мудрик, дир. Наконечний (Борщів), дир. Поритко (Рогатин), дир. Берлад (Коломия). На внесок кооп. **Кантимира Мих.** (Снятин) доповнено цю комісію кооп. Романюком (Почаїв) і Вахнюком (Снятин). Внесок перейшов одноголосно. Предсідник зарядив по цім 10-хвилинну перерву.

По перерві приступлено до дискусії, в якій забирали слово такі бесідники:

Кооп. **Блажкевич Іванна** (Денисів) — про потребу організації жіноцтва в рядах кооперації та про потребу жінки-пропагаторки в РСУК: про це була вже ухвала попередніх зборів РСУК, одначе її не виконано; поширення кооп. виробництва в парі з приєднанням у члени кооператив жіноцтва.

Кооп. **Гумен Антін** (Жовква) — про манка в кооперативах та про недостаточну боротьбу з ними зі сторони РСУК; потім переходить на свою особисту справу (усунення його з директора ПСК в Жовкві) закидаючи, що РСУК поступав неправильно.

Інж. д-р Храпливий Евген (Львів) — про конечність вишколу кооперативних робітників і керманичів, зокрема про конечність виховання нових кадрів кооперативних робітників в Торг. Школі „Просвіти"; потім подає про позаочні методи навчання на заочних курсах РСУК і докладно спиняється на заочнім навчанню Українського Технічно-Господарського Інституту в Полєбрадах: вважає, щоби практичні кооператори користали з цього Інституту.

Інж. Лучишин Іван (Львів) — про розвиток продукційної кооперації і про комісію для такого виду кооперації при РСУК.

Кооп. Мода Данило (Отинеичі-Бібрка) — колиб селяни були в раді РСУК, булоб може краще; про збут збіжа нашою кооперацією; є за дальшим видаванням „Кооп. Республики" (це до того, що Контр. Комісія радила видавати „К. Р." як квартальник).

Кооп. Мартюк П. (Скала). Селянство відноситься з цілим довірям і клонить голову перед кооперацією і її провідником РСУК в її 30-ліття.

(Година 4-та. Дискусія продовжується).

Памятайте!...

Памятайте, що кожний незалежний орґан, який спирає своє істнування на абонентах, почесних передплатників не потребує. Тому не дивуйтесь, що „Діло" нагерує безцеремонно впертих неплатників з числа почесних передплатників, ні є прямом на шкоду кожного видавництва, отже тимсамим і вашого.

Як хочете, аби „Діло" вам завжди подобалось і відповідно вповні своїм завданням, присилайте точно передплату самі і заохочуйте до цього інших. Приєднуйте нам при кожній нагоді нових абонентів! А вже конче постарайтесь, аби в ювилейному році української кооперації кожна кооператива (евент. до спілки а читальнею) передплатила для своїх членів „Діло"!

—o—

По широкому світі.

— В Празі кружить чутка, що в Ляйпціґу стали на гільотині ще Ван дер Любе, але людину, з вигляду подібну до нього. Правдивого засудженого мають вивезти на остров Гельґоляд, де дістане хату.

— Новий румунський кабінет заборонив студентам вищих шкіл належати до політичних партій і брати участь в політичних демонстраціях.

— Папським леґатом для Німеччини має стати кардинал Фавльгабер, відомий з опозиційного становища супроти протикатолицької політики німецького уряду.

— На вежі радіостації в Ляйпціґу вибухла пожежа, яку зліквідовано аж після кількох годин. Трансмісії йдуть дальше.

— Рівночасно зі зміною назви вулиці пп. Понятовського лейпціґський маґістрат змінив назву мосту кн. Понятовського на Шульбріке. Вулиця називається тепер Ґотшедґассе.

— На території Ґран Чако розвивається офензива парагвайців, що випирають на цілій лінії болівійські війська.

— През. Рузвельт зажадав від американського конґресу емісії бонів на 2 мілярди долярів, що мають стати основою допомогового фонду для хліборобів.

— Китайські морські сили заняли Фу-Чу, головну опору червоних повстанців в провінції Фу Кієн, наслідком чого повстання можна вважати зліквідованим. Маршал Чан-Кай Шек приказав арештувати всіх членів червоного повстанчого уряду.

Після зустрічі Саймона з Мусолінієм.

(За італійською пресою.)

Того дня, коли Саймон приїхав із сонячного Капрі до Риму, щоби зустрінутися з Мусолінієм, римська преса, щоб іще краще підкреслити небезпеку европейського, чи то пак французько-німецького тихого, але грізного, напруження, заговорила чорними настроями на політичну тему дня. Найбільше красномовним був „Іль Джорнале д'Італія" (3. I. 1934) у статті „Необхідність порозумітися" пера Віржінія Гайди. В цій статті говориться, що момент політичний Европи, безсумнівно важкий. Дечим він нагадує мутні дні перед заключенням пакту чотирьох. Як і тоді кульмінаційним моментом є конфлікт між Францією і Німеччиною. Як і тоді це напруження вливається й на менші елементи, які стоять на переводі порозуміння і змагають до того, щоби удержати Европу в теперішньому стані поділу й небезпеки. Мала Антанта пре Францію до війни з Німеччиною, бо, мовляв, ця хоче наслідувати версальський трактат. Але сама війна з Німеччиною це божевільна ідея. І не думаємо, щоб на неї зважився уряд, що чує відповідальність.

Дальше в статті наведений у темних колірах стан сучасного збоєння. Гіг до збоєння треба. Два роки безплідних дискусій у Женеві над розброєнням — довели до цього тоді. І коли всі горячково зброяться, тоді й Німеччина не відпочиває. Опружена ланцюгом мілітарних союзів, чуючи, як ніколи передтим, ненависть, вона, як лиш може пробує знову зброїтися. Гітлерівська Німеччина вже певна своїх сил іде вперед своїм шляхом. І цей її внутрішній стан треба брати під увагу. Ним можна кермувати, але чесно: не дратувати. До рівноваги в Европі може прийти лиш за посередництвом Англії й Італії.

Як бачимо, фашистівська преса, себто уряд, став по стороні Німеччини. Усі з напруженим вижидали висліду розмов Саймона з Мусолінієм. Може дехто вижидав великих несподіванок, далекосяжних проєктів на зміни в европейській політиці. Та по розмовах з Мусолінієм нічого надзвичайно нового журналістичний світ не довідався. Тактика Мусолінія: лише кількох можна робити політику, а не всі.

„Іль Джорнале д'Італія" з 6. I. 1934., знову помістило передовицю „Необхідність ділати" В. Гайди, яку повторили в Парижі, Берліні, Льондоні. І з цієї статті довідуємося дещо про вислід розмов Мусолінія зі Саймоном. В. Гайда каже в статті „Розмови Мусолінія зі Саймоном не були вирішні у змислі якоїсь довладної постанови про згоду, яка до чогось зобовязувалаб, щось конкретизувалаб. Та це й не було цілю... Розмови Мусолінія і Саймона мали, в першу чергу, вияснити становище, щоб означити ступінь зближення і солідарности Італії й Англії і як оці питання розвязати...

„В заключенні: розмови Мусолінія зі Саймоном, хоч і не створили нових ситуацій, поставили рішучі нові умовини европейської політики".

Стільки цікавішого вичитуємо з римської преси про теперішній момент у европейській політиці.

М. З.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
в МАГАЗИНУ НОЗИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА.
вул. Галицька ч. 18.

Демонстрації на східно-китайській залізниці.

МОСКВА, 15. I. ПАТ. „Тас" повідомляє з Харбіну, що до директора східно-китайської залізниці Рудого прийшли агенти поліції, щоб охоронити його перед демонстраціями. Справді перед будинок дирекції заїхали незабаром самоходи, що привезли нібито делегатів. Були це китайці, японці і російські білогвардейці, що подали себе за представників торговельних кол і домагалися обниження тарифи на східно-китайських залізницях. На вияснення директора Рудого, що обниження тарифи спротивляться манджурські кола, делегати обкидали його лайкою.

Подібна демонстрація була в кабінеті його заступника Бандури. В обох випадках поліція помагала нападникам.

Меценатівське діло українського громадянина з Америки.

Знаний уже українському громадянству в краю громадянин із Америки, п. *Василь Тихий*, хоче запренумерувати своїм коштом для кожної української *діточої бібліотеки* на українських землях під Польщею на один рік, починаючи від 1. січня 1934 р. всі діточі видання Видавництва „Світ Дитини", під назвою „Діточа Бібліотека" щомісячними випусками.

Рівночасно, щоби заохотити дітвору до читання книжок із діточих бібліотек п. Василь Тихий *обовязується дати десять премій* з кінцем року для тих дітей, що впродовж року виказують найбільшою кількістю перечитаних книжок. Імена цих дітей має предложити „Рідна Школа".

Щоби перевести в діло цей благородний намір п. Василя Тихого, Головна Управа Р. Ш. звертається отсим до всіх українських установ (Читалень, Кружків Р. Ш., Урядів Парохіяльних шкіл і інш.) з проханням надіслати до канцелярії Головної Управи Р. Ш. (Львів, вул. Словацького 14. III.) найпізніше до кінця січня ц. р. відомости про те, чи при бібліотеці даної установи є окремий відділ діточий, скільки в ньому є книжок, скільки дітей користало з тих книжок і скільки книжок взагалі перечитали діти впродовж минулого року.

Маємо надію, що ця благородна постанова Василя Тихого найде зрозуміння і голосний відгомін у найширших і найдальших кругах українського громадянства.

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ „РІДНОЇ ШКОЛИ":

І. Голущинський, вр. голова. *Д-р М. Коновалець вр.* секретар.

Постишевщина у Польському Радіо.

(Голос з кругів читачів.)

У понеділковому числі „Діла" п. Анатоль Курдидик помістив прилюдний запит до управи Польського Радія з причини нехтування львівською радіостацією українських авдиції. Зокрема підкреслив він поведінку львівської радіостації в часі щогорічного Різдва.

Запит зовсім слушний і не можна його обмежити до прилюдного запиту.

Поведінка львівської радіостації просто скандальна. Англійська чи інша европейська радіостація напіть у джунглях Африки більше шанувала би почування кафрів чи бушменів і до того інтерес підприємства не позволив би їй так поступати, як це робить львівська радіостація. Впродовж трьох днів Різдва в студії львівського радія найшлося багато вільного часу на різні „кошалки-опалки", на вульгарним „Щепця і Гомця", на грамофонні пописи п. Наклікіної і ваінші дурниці, зате ніодна українська колядa, ніодна українська пісня не мали права в днях Різдва „профанувати" львівського мікрофону! І щойно третьої днини, наче для відчіпного, пропущено богослуження в Волоської церкви. Але й цього богослуження не мали змоги українські радіоабоненти вислухати до кінця, бо львівський спікер так спішився із щоденними комунікатами, що під кінець трансмісії богослуження перервав..

Колись болай час до часу просмикувалися крізь львівську радіостацію українські авдиції. В останніх часах їх зовсім не чуємо. Мабуть львівська радіостація так захоплена методами Постишева, що їх зачинає заводити у себе.

Прилюдний запит — це за мало. Почуємо може в найліпшому разі відповідь п. Петрі, що закиди неслушні, що польське радіо аполітичне, що постарається колись вдоволяти й українських радіоабонентів і т. ін. Проти тих скандальних відносин, проти нехтування почувань українського населення мусять українські абоненти з цілою рішучістю запротестувати не тільки словами. Без радія важко сьогодні жити культурній людині. Але для важної справи треба часами відмовити собі навіть до життя потрібної річи. Між абонентами польського радія маємо поважний відсоток українців, що місячними оплатами підтримують цю установу. За свої гроші маємо право й обовязок домагатися свого. Колиж львівська радіостація дальше продовжуватиме свою поведінку, треба з цього факту витягнути всі консеквенції платних радіоабонентів.

Теж радіоабонент.

Хибна будова французьких фортифікацій.

„Матен" повідомляє з Нансі, що контрольні комісії на східній границі викрили поважні технічні хиби в будові французьких фортифікацій. Бетонові мури для гарматніх веж, що повинні мати 1 м. грубости, надалі мають тільки 60 цм. Наслідком ужиття невідповідної цементової мішанки в мурах і гарматніх вежах показалися вже риси. Крім того стверджено, що частину фортифікаційних робіт скінчено, заки затверджено в Парижі пляни. Міністерство війни рішило вислати дальші слідчі комісії, щоби розслідити точно всі технічні хиби.

ЗНАЙТЕ, ЩО НА „ПРОСВІТІ" ВИРОСЛА ВСЯ НАША НАЦІОНАЛЬНА СИЛА!

З життя українців Буковини.

ПОКЛИК ДО УКРАЇНСЬКИХ ВИБОРЦІВ У РУМУНІЇ.

За підписами д-ра Вол. Залозецького, Юрія Сербинюка, д-ра Дениса Маєра-Михальського, д-ра Антона Кирилова, інж. Максима Глинського, Давида Купчанка, Ізидора Филиповича, Марка Фундюра й інж. Івана Жуковського появився в черновецькому „Часі" поклик до українських виборців у Румунії, в якому згадані громадяни, члени центральної екзекутиви Української Національної Партії, складають подяку тим виборцям, що постояли за свою справу і виконали свій обовязок та взивають їх до дальшої інтенсивної праці для добра народу. В тому місці, де в поклику говориться про терор урядової партії супроти українських виборців, стаття підпала конфіскаті.

ЙОРДАНСЬКЕ СВЯТО В ЧЕРНІВЦЯХ.

Цього року відбувалися Йорданські свята в Румунії без великої урочистости, з огляду на жалобу по смерти президента мін. Дуки. Більше урочисто відбувалося Йорданське Свято в українській греко-католицькій церкві. Цим разом відбувалося водосвяття на церковній площі при вул. Кароля. Походом ішла процесія вірних під проводом генер. вікарія о. Сімовича в супроводі о. кан. Злепка й інших священиків через місто на площу. По дорозі співали українські хори: церковний, і муж. хор „Міщанської Читальні". „Міщанська Читальня" йшла зі своїм прапором, а голова й заст. голови вели перед. Муж. хор „Міщ. Читальні" звернув своїм співом увагу також чужинців. У святочному поході взяли участь і інші українські товариства, м. ін. т-ва „Чорноморе" й „Запороже". По водосвятті вернула ціла процесія головними вулицями й Ринком назад до церкви.

ВЕЧІР КОЛЯДОК І ЩЕДРІВОК.

Велику культурну місію серед українського громадянства на Буковині сповняє наше співацьке т-во „Буковинський Кобзар" своїми традиційними концертами: Шевченківським Святом та вечором колядок і щедрівок. І цього року відбувся саме на Йордан цей традиційний вечір колядок та щедрівок у салі Народнього Дому. Попередив сам вечір диригент хору д-р Бойченко коротким викладом про походження та значіння колядок і щедрівок. Референта д-ра Бойченка нагородили оплесками за повчаючий виклад, а неменше й диригента Бойченка, який вивів знаменито 15 знаних і незнаних колядок та щедрівок. Декотрі колядки та щедрівки мусів хор на бажання публики повторити. Дай Боже, щоби „Кобзар" не покидав ніколи цієї гарної традиції!

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 17. СІЧНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 3)

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Тодішні думки й настрої. — Вісти про масові арештування й розстріли українців.

Кажучи правду, дуже я не клопотався тими думками, тим більше, що вони мали характер більше приватних вісток, сплетень і т. п. Голова повна інших думок, справи приватної натури, а вкінці і сама служба забирали мені так багато часу, що лише в деяких хвилинах пригадувалося мені, що там десь у великім, широкім світі згадують і моє імя. У тих вільних хвилинах я старався свобідно розяснити деякі питання. А саме два були найважніші: що спонукало чаші політичні організації до формування добровольчих відділів і чи вложена в тім напрямі енергія та вложені жертви виплатяться, а друге, яка роля чекала би мене в тому русі на випадок, якби дійсно мені поручили провід у добровольчій організації. Щодо деякої міри наслідування поляків відограло тут неабияку ролю, це незаперечена річ. Що це мало бути нашою політичною демонстрацією у міжнародніх відносинах, це також певна річ. Ми мали зазначити таким чином льояльність супроти Австро-Угорщини і мали вискувати капітал на майбутнє. Нехай — думали ми — наша монархія побачить, що у важкій, віковій хвилині, коли з усіх сторін посувалися чорні хмари, український нарід не лише самим одушевленням старався підпомогти морально її сили, але став у ряди її оборонців не тільки обовязаними до військової служби, але покликним і тих, які тоді могли сидіти спокійно дома. Батьки і матері жертвували останнє, аби усім цим мали, що свою будучність, будучність національну, бачать тільки в межах монархії. Що міркування наших політичних кругів могли бути лише такі і що добровольчою організацією хотіли раз на завжди зєднати для себе урядові круги, виявлялося з того, що український нарід, не вважаючи на те, що не користувався повнотою політичних прав, що був лише останнім звеном у великій родині інших народів монархії, — що той нарід у рішучій хвилині дає із себе більше понад те, до чого законно обовязаний. Надто мала це бути демонстрація проти Росії, яка поневолила великий нарід. Нашим зривом хотіли ми показати ту нашу ненависть до гнобителя — царату. А втягнення у склад ЗУР і членів Великої України мало поділати на закордонних братів у той спосіб, щоби вони тяготіли у тій війні до осередніх держав, помагали ломити пута й кайдани, розбити тюрму народів і покласти підвалини під нову будову, якої форми не прибирали ще ясного й означеного вигляду, чи мала це бути самостійна держава, чи лише новий коронний край під правлінням Габсбургів.

Дотично своєї ролі у тій організації не міг в собі здати докладно справи. В кожнім разі не мріяв я навіть про те, щоби відгравати ролю „вожда". По моїй думці мав я бути тим чинником, який лучив би військові і цивільні круги, неначе мужем довіря обох сторін. Бо вже ніколи-ніколи не чув я в собі якогонебудь стратегічного таланту, не мав ясного, а навіть ніякого поняття про військову організацію. А хіба однорічна служба і тих кілька чотиротижневих вправ не могли виробити в мені такого самодурства, що я вже тимсамим дістав патент на „вожда" кілька-, або — як навіть говорено — кількадесятьтисячної військової формації.

Як вже вгорі згадано, багато часу не мав я на те, щоби над тим роздумувати. А коли остаточно перервалося вище листування та переїзди знайомих, коли треба було з нечисленним відділом старих ополченців боротися перед московськими кінними стежами, коли треба було активно виступати зі зброєю в руках, — не дивниця, що я про справу вповні забув та уважав мою кандидатуру погребаною.

Було це 16. серпня 1914 р. Коло пятої години пополудні сидів я змучений цілоденними й цілонічними трудами, опадаючи просто із сил, у почекальні золочівського двірця, яку перемінили тоді на нашу канцелярію. Сумні думки в голові. Перший огненний хрест відобрав в околиці Плугова, між Зборовом і Плуговом-стацією. Повертаючи попереднього дня із службової поїздки, дістав кілька стрілів від своїх власних людей, які в ночі не пізнали свого команданта. Надто з усіх сторін доходили трівожні вісти про наступ російських військ у Галичину і тих трівожних вісток не могли ніяк витиснути із розмов — великі і переборщені вісти про наші перемоги, які нарочно ширили в часописах. Глухі вісти про масові арештування українців у Галичині, а навіть про масові вішання і кари смерти через розстріли тяжіли на душі страшним кошмарем і прибирали вид імовірности хочби тому, що в поїздах бачили ми тих „зрадників", окружених багнетами. Час до часу бачили ми багатьох знайомих, яких вели під ескортою, людей таких, про котрих міг я ручити всім своїм найдорожчим, що вони не зрадники. Я бачив, що тут або якась страшна помилка, або якась злочинна рука свідомо працює над тим, аби здавити і змести з лиця землі зненавиджений укр. рух при помочі виїмкового стану. Прибитий цими думками, не мав я спокою, що діється з моїми близькими, з моєю родиною. З родичами і з братами листування перервалося дуже швидко, бо зараз у кілька днів після оголошеної мобілізації. З дружиною я переписувався, але почта дуже неточно приходила, а надто й ті неточні вісти перервалися вже були від тижня зовсім. (Продовження буде.)

Як винародовлювались українці за Австрії до 1848 р.

ПОЛЬСЬКА БРОШУРА З 1863 Р. ПРО ВИНАРОДОВЛЮВАННЯ. — ГРЕКО-КАТОЛ. ДУХОВЕНСТВО І ГРЕКО-КАТ. БОГОСЛУЖЕННЯ ЗА АВСТРІЇ. — СПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

При читанні праць і статтей про ріжні прояви українського життя за Австрії до 1848 р. аражає уважного читача деяка протирічність. Не може бути сумніву, що за Австрії значно поправилось економічне положення українського духовенства, трохи не єдиної тоді нашої інтелігенції, й також куди вище піднісся рівень освітнього стану. Льогічний висновок із таких ствержень вимагав би у своїй послідовності сконстатування ширшої праці над національним освідомленням українського народу в його тодішніх провідників. Поправа економічного положення духовенства та піднесення його освіти були основними чинниками українського австрофільства, доведеного до чорно-жовтого тиру „тирольци сходу", одначе з національним боком справи було зле, навіть дуже зле: коли при переході Галичини зпід Польщі під Австрію українське міщанство по провінціяльних містах і на передмістях Львова говорило по українськи, за Австрії воно почало шпилко винародовлюватися.

Дуже цікаві речі з вияснениям причин винародовлювання українців читаємо в одній польській брошурі з 1863 р. Написав її очевидець, священик-василіянин (народився 1804 р.), глибоко перейнятий справами його народу. Зокрема цікаве порівнання стану української церкви в Галичині за Польщі й Австрії й укупі з цим овочів праці священиків давного й нового тиру. Про це пише автор ось що:

„Приглядьмося тому всьому, що врятувало український[1]) нарід під польською владою і втримало його, не зважаючи на криваві й довголітні розбої і домові війни, з болем серця виявляємо, що тепер це почало поволі упадати, і так:

1) Ставропигійське братство у Львові, цей великий стовп грецької церкви, що св. віру втримував і боронив, писаннями й релігійними книгами народ освічав, позбавлене від зависних українських епископів, що їм воно стояло на перешкоді в їх управі, своїх домових прав і привілеїв, які надали йому патріярхи й польські королі, заснітилось і сьогодні ледви дихає.

2) Чин Василіян, який згідно з ухвалами вселенських соборів і свідоцтвами папів був найміцнішим стовпом грецької церкви, маючи, як усю ц. так і в Галичині густо поросівані малі монастирі велико впливав своїми правильними та щоденними набоженствами й науками на український народ; який горнувся до них, на його побожність і моральність і вдержував його у св. вірі; українські епископи, бачучи в ньому свого найбільшого ворога, переслідували й мучили його так довго, доки його не замучили.

3) Українські церкви, яких давніше було в кожному сільці по одній, а по більших селах по декілька, — про міста вже не говорю, — почали одна по одній упадати, так далеко, що сьогодні там, де перед тим було дві й три, заледве одну й то кепську, обдерту можна знайти церковцю, до якої прилучено два й три присілки. Звідсіль пішло те, що народ, маючи далеко до церкви, переставав ходити на набоженства, а це спонукало перемиського епископа Максиміліяна Рилла просити цісаря Леопольда II. між іншим і того, щоб парохії, зокрема в горах, знову сконцентровано так, як давніше.

4) Греко-словянський обряд утримували незіпсований і його поважні набоженства відправлялися згідно з уставами св. церкви, як довго ще жили давні священики. Вони бо, наші діди й батьки, що на них споглядаємо живою памятю, без освіти, яку ми маємо сьогодні, але краще від нас приготовлені до Христової винниці, працювали пильно й ревно, і велику користь приносили своєму Господеві; вони, перейняті божим духом і любовю до Христової церкви, пильнували божої хвали, в неділі і свята разом із своїми дяками відправляли для зібраного народу набоженства так, як приписує св. церква: літії, утрені, співану літургію і вечірню; вони й у будні нераз, тільки по відчитанні всіх канонічних молитов, приступали до вівтаря; молитовника не полишали в церкві від неділі до неділі за вівтарем або в ризниці, але брали його з собою і пильно відчитували щоденні молитви, хоч би стояли й при робітницях; вони читали поучення для народу, почаївські проповіді на неділі і свята, синаксари з тріодіонів тощо та своїх парохіян поучували при тв. літургіях не по-польському, але по-українському; вони ставали на набоженство не в кабатах по коліна, але в поважному духовному одязі, слухали сповіді, і самі деінька разів до року, а зокрема великодню сповідь відбували в близьких манастирях. Вони свято захоронували пости, не ходили на лови по цілих днях, не грали в карти по цілих ночах, бо були білі й не хотіли злого прикладу з себе парохіянам давати.

Такі то були давні неосвічені душпастирі, вони жили в народі, а нарід у них. Вони були чистонародніми священиками, справжніми батьками народу. Тому то нарід горнувся в неділі і свята на набоженство, яке розумів, знав його порядок і значіння. Він знав, коли та яка евангелія наступала; знав, коли та яке припадало рухоме свято, коли та які довгі мясниці, коли піст; словом, він умів це все наперед вирахувати на пальцях, а цього всього не вміючи читати, але ходячи пильно на набоженство, навчився від своїх ревних душпастирів.

А як тільки це давнє неосвічене духовенство вимерло, а на його місце наступило нове освічене, але чуже, бо ненародне, а що найважніше, неприготоване, почали набоженства й св. обряди припинятися. І нарешті припинилися так, що перемиський епископ Михайло Левицький у пастирському листі з 1816 р. до свого клеру між іншим так говорить: „Не лиш по парохіях, але по більшій частині деяких деканатів припинилися приписані набоженства: літії, утрені й інші гімни нашого обряду заступає читана літургія".

5) Українські школи по церквах у містах і по селах, де молодь училася по-українському читати й писати, а притім і церковного співу з нот і ритуалу й виходила на добрих дяків, припинилися; і від того часу, коли старі дяки вимирали, а нових на їх місце не було, наступив повний упадок українського обряду, що й так уже хитався, тим більше, що новопоставлені душпастирі в семінарійною освітою, ані ритуалу не розуміли, ані церковного співу не вміли.

Побачивши це, перемиський епископ, вікономний Іван Снігурський, великий муж, що його Русь на віки віків благословитиме, заложив у Перемишлі інститут на 24 учнів, що хоч почасти підсилюють добрими дяками перемиську дієцезію.

У львівській архиєпископії, далеко більшій від перемиської, уже близько сто літ упливає, а при українській катедрі св. Юра у Львові нема ніякої шкілки для дяків, хоч там є стільки канонїків і нижчого духовенства, що могли би удержати бодай 10 спосібних хлопців і приготовити на добрих дяків, маючи вже на цю ціль 1000 зол. к. м., які записав св. памяті кардинал Михайло.

Те, що ми досіль чули, може й висталоб, щоби переконати, що, втративши свої національні заведення, свої набоженства й церковні обряди, втратила тим самим Русь і свою народню властивість. Та ми не говорили ще досіль про українську мову: отже йдімо далі й запишім тут усе, що ми чули, бачили й дослідчили, бо не належить до нашого обсягу.

Уважаючи за велику кривду для австрійських монархів, якби ми тут не згадали про золотий вік, який засвітив українцям перший раз в їх неволі під вікономним цісарем Йосифом II., але, на жаль, не тривав довго.

Цей розумний монарх, закладаючи в Галичині школи, нижчі й вищі, відкриті для всіх народностей, не тільки для українців, але навіть і для жидів, звернув свою окрему увагу на українців і їх духовенство, а бажаючи піднести їх, наложив у 1782 році для українського клеру окрему від латинської семинарію у Львові, а крім того, щоб український клер побирав науки не в чужій, але в народній мові, запровадив у 1787 році при львівській академії окремий фільософічний і теольогічний відділ, де науки викладались українською мовою.

Це заведення, основане не згідно з думками українських епископів, або настійном їх прохання, але тільки з батьківської прихильности цього великого монарха до українців, було би сьогодні віднесло українську мову до високого ступня, до досконалости й охоронило український обряд від упадку, якби самі українські епископи не були просили скасувати українські студії, що істнували до 1809 року! Це й наступило.

За знищення такого великого добродійства, яке Русь мала вже в руках, історія гостро судитиме тих епископів і їх прихильників, тим певніше, що бачимо, як нам сьогодні тяжко допроситись у влади хочби малої частинки того, що ми вже мали.

Перейдімо школи, які мусів переходити той, що бажав стати священиком, і подивімо, як його там учили.

Мик. Вовняк.

(Продовження буде.)

[1]) Автор уживає термінів: Ruski, ruski.

Як ви, інтеліґентна людина,

можете в нинішних часах обійтись без — „Діла"? — Якщо вам за тяжко платити за наш часопис самому, то передплачуйте „Діло" до спілки зі своїм сусідом. Вишліть негайно передплату і приєднуйте нам нових абонентів!

Перед сесією Союзу Народів.

З Женеви повідомляють, що там приїхали вже на сесію Союзу Народів делеґати Італії, Англії, Франції, Польщі та інших держав. „Евр" повідомляє, що французький уряд проектує створення міжнародного поліційного корпусу для Сарського басейну числом 3 до 4.000 вояків. Англія й Італія противні цьому проектові. На випадок відкинення цього проекту французький уряд готов відступити Союзові Народів мандат над Сарщиною.

Майбутнє повітряної комунікації.

Поширюючи сітку повітряної комунікації на щораз дальші краї, держави мають на оці переважно дві цілі. Першою з них є завязати і розбудувати якнайширше торговельні взаємини з далекими народами і в цей спосіб поліпшити фінансове положення держави. Друга ціль наскрізь політична: дужіше завязати кольонії і мандатні области з матірним краєм. Чейже є очевидною річчю, що летун, який кількасот разів перелітав у мирному часі над якоюсь кольонією, зможе знаменито кидати газові бомби на цю кольонію, якщо вона захоче колись з якихсь-небудь причин відірватись від метрополії.

Повітряні комунікації найбільше відповідають далекі подорожі. А саме літаки та гермоники ріжняться від інших комунікаційних засобів тим, що мають дуже велику скорість, а значіння цієї скорости бачимо ясно щойно тоді, коли треба перелетіти величезну віддаль. З цього приводу ми є сьогодні свідками величавого розвитку сітки повітряної комунікації, яка не лякається вже далеких подорожей навіть між поодинокими континентами.

Зачнемо від Німеччини. Вона звернула свою увагу на розбудову повітряної комунікаційної сітки в напрямі Північної і Південної Америки та Далекого Сходу. Саме на Далекім Сході, де живе приблизно одна третина населення цієї землі, треба сподіватися в недалекому майбутньому повстання одної з найважніших областей світової торговлі. Заки це станеться, заведуть там німці правильну повітряну комунікацію з Берліна через Москву та Іркутськ на Сибірі до Токіо і до Шангаю. Якщо лети цією лінією будуть відбуватися також і ночами, лист з Берліна до Шангаю йде за 3 дні. Нині такий лист їде залізницею 14 днів, а морем аж 6 тижнів.

Англія, Франція і Голяндія вибрали більш полудневу дорогу, що веде на Далекий Схід через Індію. Нпр. Голяндія завела правильну почтову комунікацію літаками між Амстердамом та столицею голяндського острову Яви (у південній Азії) — Батавією. Підчас одного лету перевозять туди біля 60 тисяч листів! Анґлійська швидка почтова лінія, що веде через Каіро (в Єгипті), Калькуту (у передній Індії) і Сінґапур (на острівчику тої самої назви) до Сідней в Австралії, має 18 тисяч кільометрів довжини! Французи завели постійну повітряну комунікацію між Марсилією та містом Сайґон, столицею французької держави Кочінхіни у задній Індії (Індо-Китаю). Зате німці зреалізували на півдні повітряну лінію з Берліна через Царгород до Баґдаду.

Далеко більші труднощі треба побороти при заснованнях повітряної комунікаційної лінії понад океанами. Одначе й тут пороблені вже перші кроки і у найближчому майбутньому треба надіятися правильних летів літаків і гермоників. І так по великій імовірности правильної комунікації між Европою і Північною Америкою підіймуться гермоники-цепеліни. Умовини лету гидроплянов з Европи через Ґренляндію до Ісландії розслідили основно німецький летун фон Ґрошав і італійська ескадра під проводом славного Бальбо. Анґлійці, французи та американці організують спільно летунську лінію (літаками) з Америки до Европи понад острови Бермуди і Азори. Таким робом у Ню Йорку зможе подорожник з Европи пересістися на літак, що відлітає з Ню Йорку на захід і летить понад Злучені Держави Північної Америки аж до Сан Франціско у Каліфорнії над Великим Океаном. Тут будуть ждати вже на нього японські гермоники, що завезуть його понад Гавайські острови до Токіо. Якщо ця повітряна комунікація буде відбуватися правильно, то можна буде раз-раз облетіти землю у 10 днях.

Комунікація з Европи до Південної Америки представляється значно ліпше. Кермовик „Граф Цепелін" виконав своїми дуже точними подорожами реальність такої комунікації. Одначе нині вже і літаки обслуговують цю лінію. Така комунікація літаками відбувається у двоякий спосіб: або німецькі літаки летять з Берліна до Іспанії, звідси до містечка Ліс Пальмас на одному з Канарійських островів, віддають там поштрану почту німецькому кораблеві, який швидко відвозить її Атлантійським Океаном аж до бразилійського острова Фернанду Норонга, звідки літаки перебирають її і достарчують за сушу у Бразилії, або німецькі літаки летять з Канарійських островів аж до англійської африканської кольонії Гамбія, передають там почту гидроплянам, які летять над Атлантійським Океаном аж до того місця (у половині дороги між Африкою і Південною Америкою), де постійно кружляє німецький корабель „Вестфалія". Літак з Африки причалює до цього корабля, передає свою почту другому літакові, що зараз таки вилітає з корабля і доносить почту аж до міста Пернамбуко у Бразилії. Притім виявилося, що будування окремих „плаваючих островів", як морських летовищ не оплачується, бо кошти одного такого штучного легунського майдану на морі більші, ніж 8 міліонів золотих. Слід тут завважити, що німці будують тепер нові великі літаки які зможуть перелетіти на 3 тисячі кільометрів довгу дорогу, без причалювання по дорозі з Гамбії до Пернамбуко у 15 годинах.

Крім вищезгаданих більше „рівнобіжникових" повітряних ліній маємо дві недавно залежені дуже важні „полудениникові" лінії, а саме з Льодону через Каіро вздовж східньої Африки до Капштадту на півдні Африки та американську лінію з Ню Йорку до Пернамбуко у Бразилії, а звідти дальше на південь аж до столиці Арґентини — Буенос Айрес а відногою до столиці Болівії — Ля Пас. На цих лініях правильна повітряна комунікація вже відбувається.

Одначе найбільше зацікавлення викликують англійські плани нової летунської лінії, що має получити пребагатий острів Нову Зеландію (на південний схід від Австралії) через Сідней в Австралії з південною Африкою (Капштадт), а цю останню з Південною Америкою (Буенос Айрес).

Д-р Андрій Лотоцький.

Для тих котрі не довіряли ще важний до 18. січня 1934 р

Бон

на

безплатний

флякон знаменитої кольонської води і на 4 славні ножики до голення

„SALFERS"

при закупні 5 ножиків „Сальферс" по 20 сот. шт.

Перфумерії С. ФЕДЕРА

Сикстуська 7, або Коперника 15 а.

5/27 3—3 УВАГА: Лише за зворотом бону.

Гітлерівські демонстрації на лещатарських змаганнях.

ВІДЕНЬ, 15. 1. ПАТ. Із Інсбрука повідомляють, що півчас учорашніх змагань за лещатарські мистецтва нац. соціялісти уладили в Галь демонстрацію. Юрба кількасот осіб кричала в честь Гітлера та співала нац.-соціялістичні пісні. Інсбрукський староста заборонив в тій причині продовження змагань. Жандармерія та відділ піхоти розігнали демонстрантів. Багато осіб арештовано. Кількох нац.-соціялістичних діячів відіслали до табору в Велерсдорфі.

Мусолініеві предложення для охорони Австрії.

ВІДЕНЬ, 15. 1. ПАТ. „Дер Морґен" довідується, що італійський державний підсекретар закордонних справ Сувіч, який в четвер прибуде до Відня, привезе Мусолініеві предложення в справі вдержання та охорони незалежности Австрії. Новий Мусолініїв плян основується на тісній співпраці між Австрією та Мадярщиною.

Затонув корабель із 350 людьми.

Китайський корабель, який 10. січня вийшов із Шанґаю до Гонґ-Конґа, пропав. Думали, що корабель схопили пірати. Тепер виявилося, що на кораблі сталася катастрофа, а саме вибухнув котел і корабель затонув. Крім załоги на кораблі було 400 робітників. Більшість із них мабуть загинула. Кілька рибальських кораблів урятувало всього 120 людей.

Ми поборемо все лихоліття освітою. Дар для „Просвіти" скріпить освіту. Без „Просвіти" нема освіти.

Увільнені дальше у вязниці.

ЛЯЙПЦІГ, 15. 1. ПАТ. На основі поголосок Димітров, Попов і Танев уміщені в тих самих келіях, де находилися в часі процесу. Їм дальше не вільно з ніким говорити. Крім матері і сестри Димітрова перебуває в Ляйпціґу також жінка Танева. Вязнів вільно відвідувати тільки що 5 днів. Болгари мають на днях виїхати до Радянщини, яка згодилася на їх приїзд.

Академічні вечорі Богословського Наук. Т-ва у Львові.

Інавґурація наукових викладів.

За почином Українського Католицького Сеніорату влаштовує Богословське Наукове Т-во у Львові низку прилюдних відчитів у формі академічних вечорів, що відбуваються щонеділі в 6. год. веч. у салі „Української Бесіди". Перший у тій серії відчит мав у неділю 14. ц. м. **о. проф. д-р Г. Костельник,** що говорив на цікаву тему: „Матерія і дух". Перед відчитом промовив коротко **о. проф. Ю. Дзерович,** що подав ґенезу тих академічних вечорів і вказав на їх мету та значіння. На рефераті о. д-ра Костельника було понад сто осіб, у більшости молоді.

На найближчу неділю (21. I.) заповіджений черговий реферат **о. д-ра Костельника** на тему: „Людина і звірина". А далі читатимуть реферати в такій черзі: **д-р Я. Пастернак:** Святе письмо у світлі археольоґічних розкопок, **о. проф. д-р А. Іщак:** Рим і Византія, той-же: Византія й Україна, **проф. д-р М. Чубатий:** Роля унії в українській нації, **д-р** М. **Дзерович:** Українська проблема в освітленні біольоґії, **о. д-р Й. Скрутень ЧСВВ:** Церква і держава, **о. проф. д-р М. Конрад:** Модерна ментальність і католицизм, той-же: Католицизм і націоналізм, **о. ректор Й. Сліпий:** Віра і наука, **д-р М. Дзерович:** Сучасні завдання української інтеліґенції.

—o—

78. сесія Ради Ліґи Націй.

ЖЕНЕВА, 15. 1. ПАТ. 78. сесія Ради Ліґи Націй почалася нині під проводом польського міністра закордонних справ Бека. Початок засідання був, як звичайно, довірочний. При тій нагоді Рада, на внесення делеґата Еспанії, відіслала до льокальної процедури три меншинні петиції, Зентка, Ґавельчака та Сімона, внесені на основі гор. шлеської конвенції. При 2-ій петиції справоздавець застерігся гостро проти тону тієї петиції, недопускального в документі, висланім до Ради Ліґи.

У звязку з фіґуруючою на денному порядку справою приготовних зарядженъ до плебісциту в Сарському басейні, делеґат Франції зарядив, щоби звернули увагу німецького уряду на цю точку денного порядку та щоби дискусія відбулася в другій половині тижня, так, щоби нім. уряд, колиб хотів, міг бути заступлений в Раді півчас дискусії. Рада поручила ген. секретареві подати до відома німецькому урядові протокол нинішнього засідання. Номінаційні справи, що виринули із димісії німецьких членів із ріжних комітетів Ліґи, відложили до травневої сесії.

На початку прилюдного засідання мін. Бек привитав нового члена Ради, представника Арґентини Кантільо. Арґентина, вибрана до Ради в жовтні м. р., щойно тепер прислала до Женеви представника. Опісля Бек ушанував память померлого недавно держ. мужа, сен. Шіяльої, що довгі літа заступав Італію в Раді. Був він співтворцем пакту Ліґи.

Італійський делеґат бар. Альоїзі подякував мін. Бекові та зазначив, що Шіяльоя все вмів лучити свої завдання репрезентування інтересів держави та співробітництва в ділянці усталення інтересів усіх держав. Рада вшанувала память Шіяльої повстанням із місць.

Опісля приняли без дискусії рапорти про праці комітетів: гиґієни, економічного та статистичних питань і постановили повідомити держави, що не є членами Л. про конвенцію в справі статуту втікачів. Рада постановила вкінці переслати всім державам переднроєкт трактату в справі співжиття народів для цілей мира.

Найближче засідання Ради забудь у середу.

—o—

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 932 3—3

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 33-100

— **Папучі — пантофлі** — берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Вроновська). 22/33 3-10

— **Школа танців Т. Витвицького** (Нар. Дім) повідомляє, що на 17. ц. м. назначені дальші лекції (в год. 5.30 і 7.30). Інформації і вписи на нові карнавалові курси також (в льокалі Т-ва Бесіда, тел. 73-14) від 6. до 8. веч. в днях від 17—20 ц. м. 955

— **Діточа Костюмівка.** Т-во Українська Захоронка запрошує отсим усю українську дітвору на велику костюмову забаву, яка відбудеться дня 11. лютого в салях Народнього Дому. Веселі ігри і ріжні несподіванки.

— **Порядок богослужень у церкві св. Спаса на свято Богоявлення.** В четвер 18. I. ц. р. Навечерія Богоявлення (Щедрий Вечір): Піст від мясних страв. Год. 8. рано Царські Часи й Обідниця, год. 9.15 Служба Божа св. Вас. Вел. з Вечірнею; після Сл. Б. Водосвяття при погоді в церковній загороді. По водосвятті обходження вірних з свяченою водою. В пятницю 19. I. Богоявлення Господнє: в год. 5.15 рано Повечерие вел. з Литією, год. 6.15 рано Утреня, год. 6.30 і 7.30 читані Служби Божі, год. 8.30 архиєрейська Служба Божа без проповіди, а по замовній молитві похід на Ринок. Водосвяття при керниці проти аптики Терлецького. По повороті з обходу остання читана Служба Божа. В год. 4. попол. Вечірня, як звичайно. Отсим запрошуємо всіх Вірних, Корпорації і Товариства до численної участи на архиєрейській Службі Божій і в поході на Водосвяття. — **Управа Храму Преображення Св. Спаса у Львові.**

— **На карти Рідної Школи,** що звільнюють від алькогольних напитків з нагоди Різдва Христового, зложили (в золотих) отсі Вп. Громадяни(ки): з Заліщик: по 5: Василь Бараник, Рожа Буданнська, о. Мельничук, суддя Ястрембський, Анна Дембицька; по 3: суддя Кашовський, Василевська; по 2: учит. Мамалиґа, проф. А. Жолевич, уряди. Кручкевич, Маріян Панас, Марія Стажинська, інж. Чехович, уряд. Юрійчук і 2 громадяни 2.50; з Галича: Лепкалюкова 3 і д-р Яців 2. — Хто черговий?

— **Україніка.** Відділи українознавства мають у Вильні часописи „Zagary" та „BiuletynBaltiko-Slavika. — Проф. Д. Дорошенко надрукував в останній книзі „Часопису Народнього Музею" у Празі статтю під наг. „Проф. В. Антонович, „панславізм" та австрійська поліція", в якій подає нові документи — офіційну кореспонденцію поліції, мін. закорд. справ та мін. вн. справ Австрії. — „Чеська Tribuna Filatelistu" у Празі в ч. 24 з м. р. містить статтю Є. Вирового: „Нелюба земля — Україна", в якій автор, навязуючи до 15-ліття української поштової марки, дає відповідь на ворожий напад проти України у берлінському „Der Briefmarkenhaendler" (ч. 10 та 11). В тімже чеськім часописі надруковано критичний розгляд Є. Вирового про новий каталоґ Сов. Росії з увагами автора щодо кольоніяльної політики Москви на Україні навіть у ділянці філятелії.

— **Суспільне Обезпечення у Львові** повідомляє працелавців, що від 16. січня 1934. перенесено бюро зголошень і інформацій, подавчий протокол та продажу друків і поучень до льокалю при вул. Шпитальній ч. 1. мезанін. Бюро чинне від год. 8. до 14. і від 17. до 20. аж до відкликання.

— **Щедрий дар патріота на Музей Визвольної Боротьби у Празі.** Український емігрант, а нині громадянин Зл. Держав Америки, п. Каленик Лисюк, що від 1929 р. дає для найму помешкання для Музею В. Б. У. з 1. I. ц.р. щорічну свою допомогу збільшив і Музей В. Б. У. в тому ж домі найняв ще одно приміщення, так, що площа музейного помешкання майже подвоїлася. В нанятому помешканні тепер переводять ремонт. Електричне уладження веде інж. Ф. Кордонський. В нововлаштованім приміщенні між іншим буде виділена окрема кімната для збірок Української Господ. Академії в ЧСР.

— **Про що не слід забувати.** У звязку зі статтею Л. Ясінчука, поміщеною недавно в „Ділі", про меценатів української молоді, надіслала нам п. Марта Демчукова з Перемишля письмо,

Для охорони британського консуляту.

ФУ-ЧЕВ, 15. 1. ПАТ. Британський воєнний корабель „Бервік" висадив на сушу 30 морських стрільців. Вони беретимуть британський консулят у Фу-Чев, де положення щораз поважніше. Висіли теж американські стрільці та 450 японських моряків.

з якому пригадує, що до меценатів української молоді належить теж бл. п. о. Йосиф Фолис, б. парох у Скнилові під Львовом. Він записав 1917 р. на городничо-садівничу школу та інтернат для учнів спріт маєток, що складався із 75 моргів поля, в одним куснику з того 10 моргів зразкового саду, дальше з рибного ставу, млина, великого мешкального дому й господарських будинків. На жаль завіщання великого фондатора не здійснилось і з великого маєтку залишилось сьогодні летви 10 моргів саду та напів розвалені будинки.

— **Хто виграв на льотерії?** Сємого дня тягнення IV. кл. 28 державної льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 20649. 15.000 зол. на ч. 154173. 10.000 зол. на ч. 116407, 132047, 169534. 10.000 зол. на ч. 99213, 115335. 5.000 зол. на ч. 52245, 51332, 151156. 5.000 зол. на ч. 7214, 41281, 100282, 133198, 136566, 156255. 2.000 зол. на ч. 21197, 28617, 29433, 36268, 38005, 45227, 52025, 55001, 57930, 66457, 72840, 82647, 121258, 131149, 143361, 147093, 160599, 163042, 164056, 167261, 167831. 2.000 зол. на ч. 3347, 6182, 6833, 12643, 23945, 22942, 33831, 37458, 45506, 65118, 66898, 68213, 77277, 74447, 79306, 107345, 108758, 113112, 117373, 125519, 155172. 1.000 зол. на ч. 13108, 15252, 18948, 24031, 26579, 27783, 31165, 33812, 36638, 46110, 63832, 65070, 65003, 67293, 70980, 77343, 96528, 109306, 110854, 111747, 126072, 129998, 143427, 145878, 146378, 159559. 1.000 зол. на ч. 5183, 14023, 20108, 21141, 38019, 46648, 59256, 60817, 61826, 63340, 64139, 72487, 77715, 95770, 102982, 103124, 128648, 127658, 126483, 129633, 130133, 130927, 136368, 137479, 142990, 149219, 151871, 154619, 161206, 162617, 164088, 169617.

Єдина українська **ПРАЛЬНЯ „ВІКТОРІЯ“** — На Байках 9 (тел. 74-54) пере, хем. чистить, фарбує по низьких цінах. Комірець 15 сот.
23/33

— **Зміни на вищих становищах.** Кружляє чутка, що президент м. Львова Дрокновський має відійти до Люблина на становище віцевоєводи, а президентом Львова мав би стати дотеперішній командант львівського корпусу генерал Попович, який наперед перейшов би на емеритуру. Командантом львівського корпусу став би ґен. Цулявф, знаний командант 19. п. піхоти з часу травневого перевороту у Варшаві.

— **Львівська хроніка.** Суд засудив сторожа Камінського на 2 місяці вязниці за те, що купив золотий годинник від Маріяна Костюка, який вбив наймичку Зальотівну при вул. Гличанській. Присуд умотивований тим, що Камінський міг здогадатися, що годинник був крадений. — У фабриці кармельків „Ядзя“ (Пленнська 8) вибухнув італійський страйк 120 робітників і робітниць. — Умово хорий Іван Ковальчук повибивав сокирою всі шиби свому господареві при вул. Цвинтарній ч. 5 на Знесінні та вкинув до хати горіючий льонт. Божевільного арештували.

— **Найменший лінотип.** Про найменшу машину до складання читаємо в чеському часописі „Стройні Сазеч“ („Машиновий Складач“). Механік машиновий складач Ч. Бонді в Айові (Зл. Держави П. А.) побудував на основі власних досвідів лінотип, що хоч всього високий лише на 20 (двацять) цм., відливає мініятурні оловяні рядки. Найбільше жури завдали конструкторові матриці, які дав собі зробити в одній фабриці черенок, а які коштували його багато тижневих платень. Мініятурний лінотип побудував після неструдженої 8-літньої праці. Як матеріялу вжив мосяжних штабок і сталевої бляхи. Не бракує і малого електромотору до розгону машини, так що справедливо можна говорити про справжній мініятурний лінотип.

— **За ненарочне спричинення катастрофи** в броварі Габербуша та Шіле при вул. Крохмальній у Варшаві, де завалилася стіна та вбила 18 осіб, суд засудив директора фірми Опенгайма на півтора року вязниці з припиненням карн на 3 роки, двох інших обвинувачених увільнив.

— **Зміна хвиль европейських радіостацій.** Майже пів року тревала телеграфічна й радіотелеграфічна конференція в Мадриді, але не виконала важливішого свого завдання, яким був раціональний розподіл довжини хвиль европейських радіостацій. Дотеперішній плян був устійнений в 1927 р. в Празі чеській. Він тепер цілком не відповідає технічним і політичним умовинам, що витворилися наслідком величезного зросту скількости висильних радіостацій в Европі. В часі устійнення праського пляну Европа мала 200 чинних висильних радіостацій загальної сили 2.000 клвт. Коли представники европейських радіофоній збиралися в Мадриді, число европейських радіостацій перевищувало 250, а загальна сила давала вже 3.500 клвт. Конференція в Мадриді створила комітет, що мав зладити новий розподіл хвиль і скликати нову радіофонічну конференцію до Люцерни на 15. травня м. р. Конференція в Люцерні зазначилася участю представників радянської радіофонії, що репрезентує 70 висильних стацій, з яких одна має енергію 500 клвт. в антені (ця радіостація находиться в етері в безпосередній близькости до рашинської, наслідком чого відбір цих двох стацій у східній частині Польщі і західній частині СРСР є утруднений). Досі радянська радіофонія не належала до Міжнародньої Радіофонічної Унії, але тепер представники її зголосили свою готовість до співпраці з іншими державами Европи, з метою устійнити спільний розподіл хвиль. Конференція в Люцерні устійнила новий розподіл хвиль, які поділено на три основні категорії: а) довжини виключно для стацій, що працюють на хвилях понад 1000 м.; б) спільних краєвих хвиль, тобто хвиль одної довжини, призначених для радіостацій малої сили, що належать до тої самої держави; в) спільних міжнародніх хвиль, на яких будуть працювати стації середньої сили, віддалені від себе ґеоґрафічно. Крім того введено обмеження максимальної напруги. Правдоподібно справа розподілу хвиль від 200 до 600 м. устійнена вже остаточно, а щодо довгих хвиль (1000—2000 м.), то проект вимагає узгіднення, яке повинно було статися до 14. січня ц. р., коли в год. 12. вночі европейські радіостації перейшли на нові хвилі. Зміни хвиль польських радіостацій незначні: для Кракова з 312 на 304,3 м., для Катовиць з 408,7 на 395,8 метрів, для Вильна з 565 на 559 м., для Львова з 380.7 на 377,4 м., для Лодзі з 233,8 на 222,6 м., для Познаня з 344,4 на 345,6 м. Рашинська стація може пересунутись на 3,2 м. Найбільші закордонні стації мають такі хвилі: Будапешт 549,5 м., Штутгарт 522,6 м., Відень 506,8 м., Прага 470,2 м. Льондон 149,1 м., Стокгольм 426,1 м., Рим 420,8 м., Мінхен 405,4 м., Москва 300,6 м., Гельсінґфорс 335,2 м., Париж 312,8 м., Копенгаген 255,1 м., Брасляв 315 м.

— **Примусова стерилізація у Злучених Державах.** Є такий стейт у Злуч. Державах, Вейн, де від 1929 р. досі перевели урядово у кількасот випадках стерилізацію на дітях у ріжних захистах.

— **Ріжні вістки.** Будапештенська преса повідомляє, що в Кечкеметі бачили люди небуденне явище: на тлі хмарного неба розгорілу кулю у висоті 600 до 800 метрів від землі; чвище тривало 6 секунд. — Упав військовий літак біля Тріполісу з висоти 50 метрів; 6 вояків у ньому згинуло. — В околиці міста Нансі появилось рідке явище: вовки і то такі, що нападали на наколесників. — У Римі недалеко палати Пія IV. найшли останки камяних нагробників з римської республики і мармурову статую жінки з II-го століття після Хр. — Якийсь італієць винахідчик нового одягу для нурців доказує, що можна в ньому зійти на 600 м. у глиб моря. — З Буенос Айрес повідомляють, що ціла долина ріки Мендоза залита; досі в повені згинуло 70 осіб; звязок між Аргентиною і Чіле перерваний.

— **Митися — нездорово.** Ню-Йорк має нового апостола. Зветься він Джон Дірдн. Він найшов нову причину сучасних недуг. Усьому винні вода то мило. Він є тої думки, що вода та мило відбирають орґанізмові деякі складники необхідні для здоровля. Ті, що повірили Дірдєму, вмиваються тільки піском із ріки і то раз на тиждень, у суботу. Нових учнів нової гігієни є вже 7000. Ця нова гігієна має вже вплив і в інших ділянках; жінки немитих чоловіків і чоловіки немитих жінок почали домагатись розводів. Кажуть, що сам уряд здоровля буде приневолений занятись новим апостолом, що має велику суґестивну силу. У Радянському Союзі, де бракує мила, він міг би стати навіть комісарем.

— **Бирд шукає землі.** Адмірал Бирд, що вибрався у непросліджені частини Тихого Океану на північ від землі Едварда VII. досі ще не міг найти суходолу. Він дослідив із іншими летунами-товаришами 480 миль на 152 ступні геоґр. довжини.

— **Радіові вістки.** Залізнича катастрофа під Парижем звернула увагу французької влади на недосконалість засобів комунікації між стаціями і потягами в часі руху. Міністерство комунікацій виладжує проект введення радіо-телефонічної комунікації начальників стацій з потягами в руху. Потяги мають бути злучені висильно-відбірними стаціями, що ділають при допомозі уладжень на шинах зі залізничими стаціями — Радіостація в Сальоніках сповіщає, що вона перейшла на хвилю 245,9 м. Стація працює покищо експериментально і тому просить радіослухачів надсилати свої завваги про якість відбору. — В Москві будують „палату“, в якій має міститись керівництво радянської радіофонії. В будинку має бути 35 студій, величезний театр на 10.000 глядачів і інші установи. Будова буде закінчена не раніш 1936 р.

— **Німецька книжка в чужих краях.** Німеччина вивозить щораз менше книжок на чужину. У 1928 р. продала вона їх на 284 міл. марок, а в р. 1933 всього на 125 міл. Які причини цієї знижки? Перша: загальна кріза: люди купують перше хліб, вугілля, одяг, потім їдуть до кіно і до ресторану, а на кінець до книгарні. Друга причина — славянські краї, що досі найбільше купували німецьких книжок, з ріжних політичних причин перестали їх читати, виступають їх власними, навіть забувають німецьку мову. Німецьку белетристику починає випирати французька й англійська, наукові німецькі книжки тратять поволі на своїй повазі, від коли політика почала вмішуватись до праці вчених.

Читальня, Кружок „Р. Ш.“, Кооператива,

що не передплачують „Діла“, кривдять себе і своїх членів, бо через те вони позбавлені інформацій з першого джерела. Якщо одній установі це не під силу, нехай запренумерує „Діло“ до спілки з другою. — Не сміє бути у нас народньої установи, яка не заабонувала би для своїх членів „Діла“!

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС“: „ВЕЛИКА КНЯЖНА ОЛЕКСАНДРА“.

Фільму попереджує спеціяльна промова, що це чистісінький австрійський виріб, сохрань Боже, не німецький і тому нехай публика вибачить, що дієві особи розмовлятимуть по німецьки. Перша чужинна фільма, яку публика нарешті розуміє цілу, кожну сцену, кожну розмову. Ва всі ті інші, перед якими вона сидить часто наче тели перед мальованими воротами, ніхто не зрохає в неї вибачення!

Фільма зроблена з незвичайною, наскрізь віденською, легкістю; недурно має Легара як композитора. Дві слави, що беруть у ній участь, Єріца і Шлезак, мають уміло розділені ролі: Єріца у повному свому розквіті грає оперову артистку, що переходить ріжні етапи карієри; Шлезак, що не має вже свого давнього могутнього голосу, має ролю безжурного російського багатія і знаменито підспівує. Сюжет фільми з російського життя дуже зручно у коротких сценах зображує російські типи, згодом віденську атмосферу, де російські емігранти шукають захисту і праці. Єріца чарує голосом, Шлезак грою. Поруч них прегарний актор Секе Сакаль і незрівнаний віденський комік Сандор Рот. *м. р.*

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Курс для режисерів аматорських драматичних гуртків при Філії „Просвіти“ у Станиславові. Перведені з такими значним успіхом змагання аматорських гуртків у Станиславові виказали потребу підготовки провідників-режисерів і членів аматорських гуртків. Кожний з гуртків хоче розвиватись і поступати і не дуже на будуче лишитися позаду інших. Ідучи назустріч тій потребі, оснувала Філія „Просвіти“ у Станиславові такий двомісячний курс, щоби вишколити кадри режисерів, що: 1) в таку важку ділянку освітньої праці, якою є аматорський театр, могли би внести краще зрозуміння справа і щодо технічного і щодо мистецького оформлення; 2) зуміли би працю аматорського театру орґанічно звязати з працею інших ділянок освітньої праці. Курс цей розпочався вже 22. 11. м. р. Про запал громадянства нашого повіту і зрозуміння потреби такого курсу свідчить те, що не зважаючи на дуже скрутне фінансове положення нашого села і досить високі оплати, на цей курс записалось і ходить на нього 28 слухачів. На курсі викладають: 1) проф. Роман Савицький: „Історія театру“, „Історія українського театру, стан і розвій української драматичної літератури“; 2) мгр. Михайло Кушнір: „Театр як форма освітньої праці“, „Наука жесту й міміки“, „Технічне обставування сцени“; 3) Гр. Сієтовський: „Дикція, декламація, фонація і модуляція голосу“, „Характеризація“, „Ситуаційні проби“ й індивідуальні заняття“. При курсі ведеться семинар, на якому курсанти вивчують пєсу Красилевича з кооперативного життя: „Блудні вогні“. Пєса ця буде виставлена слухачами курсу на закінчення цьогож курсу, на доказ, що зразковий аматорський театр може звязати свою працю з працею над поширенням ідеї кооперації. Цей курс— то дальший етап праці над поглибленням мистецького і змістового стану наших аматорських гуртків. З причини змагань сем. гуртків і курсу запізнились у нас свята книжки і „Просвіти“. Тому свято книжки відбудеться в другій половині січня і буде получене з виставою нагород, призначених для гуртків і поодиноких аматорів, що визначились підчас змагань. На святі „Просвіти“, що відбудеться в першій половині лютого, будуть у присутности жюрі ті нагороди роздані. Ю. Е. О.

Листування Редакції.

Вп. Авторові допису „Український спорт у Станиславові“: Дякуємо за присланє, містимо дуже рідко, просимо писати частіше, все рада використаємо. Хронічку щоденних подій мусимо містити, бо інакше нові люди стануть читати часописи польські.

СПОРТ.

УКРАЇНСЬКЕ СПОРТОВЕ ЖИТТЯ У СТАНИСЛАВОВІ.

Українське спортове життя у Станиславові тепер [illegible] майже замерло. Є справді тут уже кілька українських спорт. товариств, ми хваля у народних організаціях „Рідної" товариства, як Пролом, У. С. К., чи К. Л. К. — спить. Нічого не чути про нас. „Мрія" [illegible] та Зоря чи Сокіл III. мають свої домівки і тим [illegible] спортове життя йде. Пролом, який був [illegible] спортовий клюб, посмів би надалі тим українському спорт. життю Станиславова ми взяти Станиславівчани, як має підчас домівки, де би [illegible] на гутірку. Домівка — це той величезний і важний засіб, при помочі якого т-во виховує і зєднує собі членів. Заснюватися тим, що нема фондів на домівку, що вона принесе дефіцит — це ніяке оправдання і для чинних членів клюбу ні до серця, ні до розуму не промовляє. На те і є виділ, щоби придбав домівку. Чинні члени дають свою силу, нерви і своє здоровля клюбові, зате виділ чи всі нечинні, спомагаючі члени мусять також щось дати. Далеко лекше дати гроші тим, що їх мають, як активному членові змагатись у барвах клюбу впродовж цілого року часом і кільканадцять разів.

Пролом відновив секцію боксерську й лужчаня. Праця йде живо, бо Сокіл дав Пролому до диспозиції салю тільки на суботу. Охотники є, добрий матеріял фізичний також, та тренінг лише раз на тиждень знеохочує членів. Є охотники в Проломі й до гандбалу, але тої секції Пролом, здається, ніколи не буде мати. Добра секція лещатарська перейшла до У. С. К-у. У. С. К. як і Пролом, доки не має домівки. Та зосередки [illegible] дружину пінг-понгову, яка розіграла навіть змагання з Коломиї з місцевим Соколом. К. Л. К. вибирається до Ворохти. Зоря і Сокіл III. грають завзято пінг-понг і приготовляються до мист. змагань.

Та назовні українського спорту в нас тепер не видно, спить спокійним сном. Чи до того треба аж спортових товариств?

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 16. I. год. 7.30 веч. „Іван Крюгер".

Середа 17. I. год. 7.30 веч. „Іван Крюгер" (Абон. 2.)

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 16. I. год. 7.30 веч. „Фотель 17".

Середа 17. I. год. 7.30 веч. „Фотель 17" (Абон. 8).

Кіна.

АДРІЯ: „Кіноманіяк" (Гарольд Льойд).

АПОЛЬО: „Пять хвилин перед півночі".

АТЛЯНТІК: „Граф Зарова".

ВАНДА: „Волонюта".

КАСІНО: „Дайте мені чотовіка" (Анні Ондра).

КОЛІСЕЙ: „Прощання зі зброєю"; ревю „Карнавалове божевілля".

КОПЕРНИК: „Шибеник з Еллані".

МАРУСЕНЬКА: „Шибеник з Еллані".

МРАЖ: „Дика дівчина" (Клара Боу).

МУЗА: „Остання цариця".

ПАЛЯС: „Велика книжка Олександра" (Ґріною та Шлезаком).

ПАН: „Донна полку" (Анні Ондра) та ревю.

ПАСАЖ: „Вірчений експрес".

ХИМЕРА: „Божевільні від Зая".

СТИЛЕВЕ: „Мусиш бути мною" та ревю із Ст. Стоянкінською.

УТІХА: „Фіпі і Фіпі у подружній неволі" та ревю.

Закордонне радіо.

Вівторок, 16. січня 1934.

Відень (506,8) 17·15 Спів, фортепян 19·30, 21·55 Концерт, **Братислава** (298,8) 18·15 Флет, 20·10 Оп. вечір, **Кошиці** (268,8) 19·30 Концерт, **Париж** (212,8) 21·00 „Мадам Мальбору" оп. Лішома, **Білгород** (337,3) 16·00, 19·00, 21·30 Нар. пісеньки, **Ковно** (1935) 19·30 Опера, **Рига** (238,8) 15·40 Ґавайські пісні, 17·40 Оп. арії, **Кенігсвустергавзен** (1516) 19·00 Веселі програми, **Ляйпціг** (382,2) 22·30 Дрезденський квартет, **Бреслав** (315,8) 14·15 Пісні, **Рим** (420,8) 17·10, 21·00 Концерт.

Середа, 17. січня 1934.

Відень (506,8) 22·15 Концерт, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 19·40 „Дон Жуан" оп. Моцарта, **Прага** (470,2) 17·35 Вокальний рецеталь, 20·05 Симф. концерт, **Лятті** (1796) 18·00 Пісеньки для дітей, **Білгород** (337,3) 19·20 Мельодії, **Берлін** (356,7) 21·00 Симфонія III Ес-дур (Еройка) Бетовена, **Кенігсвустергавзен** (1516) 14·45 Дітячі пісеньки, 19·00 Концерт, **Букарешт** (212,6) 17·00, 18·15 Концерт, 20·45 Спів, **Будапешт** (549,5) 19·30 Опера, **Рим** (420,8) 17·10 Легка музика, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 16. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Гальонова орхеста, 12·50 Метеорольоґ. вістки, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Хор Юранда (грамофон), 15·55 фортепян, 16·30 Важні події на міжнар. терені, 16·55 Спів, 17·20 Камеральний концерт, 17·50 „Модна", 18·00 Позашкільна освіта, 18·20 Музична скринька, 18·35 „Гот джаз" (грамофон), 19·05 Становище людини в природі, 19·15 Вечірка, 19·25 Відчит, 19·40, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Муз. фейлетон, 20·15 „Отелло" оп. Вердія з грамофону, в перерві оповідання „Комісар Важело", 22·05 Танкова музика.

Середа, 17. січня 1934.

7·05—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Ревізні пісеньки з грам. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Арії та пісеньки (Біччо, бас), фортепян, 15·55 Нар. танки (з грам. плит), 16·10 Для старших дітей: „Про справжніх морських вужів", Колди, „Подорож міжплянетарним стрільном", 16·55 Концерт, 17·35 Спів (Роман Стебельський, тенор), 18·00 Лекцтво й охорона природи, 18·20 Легкий концерт, 19·05 Вечірка та грамофон, 19·25 „На межі літератури й дійсности" 19·40 Спортові вістки, 19·55 Сільна реґіон. 20·00 Концерт орхестр. 20·30 Пісеньки (Ганна Ордонівна) 21·00 Карнавалований Фейлетон, 21·15 Концерт із циклю „Сучасна форт. література", 22·00 Танкова музика, 22·15 Скрипки віртуози (грам. плити).

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·58 зол.

У Варшаві були такі курси: Париж 34·68, Льондон не нотований насідком ушкодження телеграфічної комунікації з Анґлією, Берлін 211·25, Цюріх 172·10, Амстердам не нотований з причини перерви телеграфічної залуки з Амстердамом, Нюйорк кабель 5·62—5·61, Нюйорк чеки 5·60 і пів —5·59.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 15. I 1 кг. масла 2·30, 1 л. сметани 0·70 1л. молока 0·19 1 копа яєць 6·30—6·40.

Тенд. на молоко і сметану удержана на яйця знижкова:

Ціни битої птиці з птахомагазині „Маслосоюзу" за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.60	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.45	1.30	1.10
Гуси	—	1.30	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Гац Іван, абсоль. ґімназ. з Перемишля, просимо подати докладне місце замешкання. Фортуна Нова, Львів, Кордецького 29 954

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВДРИ 9·50 — фіранки 5.60 ручної роботи філе за безцінь. Брокати від 2.90, брокатові взнаки 7.90. Одинока вирібка ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660 7—?

ЖАРІВКИ та всякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман. Львів, Пасаж Гавсмана. 2/56 13—?

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ, найновіші крої, найліпша робота, найнижчі ціни. „ПАЛЮМ", Гетьманська 22, побіч Промислового Музею. 13/47 15—?

З ПОКОЇ кухня, повний комфорт до винайму. Генрика 20, Мороз. 951 2—3

КУРС КРОЮ, шиття і моделювання ранішний і пополудневий починаю. М. КОЗЛОВСЬКА, Львів, Академічна 22 I. п. 16/22 2—?

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „Д І Л О"!

НАЙДЕШЕВШЕ ковдри, пухові, вовняні, матраци, подушки, ліжка поручає магазин постелі **З. Іжицький, Львів, Коперника 4.** 39/50а 3—6

ШЕВСЬКУ машину оказійно продам Львів, Руська 3. Берик 2—3 930

ДІМ партеровий, мурований, 6 убікацій, великий город без довгів на продаж за готівку при вулиці Травгутта 3. Відомість Шептицьких 7. партер праворуч м. 1 Лісевичі від 2 год до 4-ої. 1—1 953

КОСМЕТИЧНИЙ інститут „СЛАВА", Львів, Оссолінських 13, для Пань, Панів: лікує всякі дефекти шкіри, Запобігає передчасному лисінню. Фарбує волосся, брови, вії. 1—10

КОСМЕТИЧНА ШКОЛА Добрянської-Рогатин. Львів, Оссолінських 13, дає право відкриття косметичного кабінету. Проспекти висилаємо. 1—10 957

ІНСТИТУТ косметичний „СЛАВА" Оссолінських 13. прийме практикантку. 957 1—2

ДВІ студентки або двох студентів, дві учениці або двох учеників прийму на стаціонер. Відомість вул. Лазаря ч. 8 м. 12.

ОКРЕМА кімната з цілим утриманням дешево. Відомість адміністрація Діла. 955 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Новий Самоуправний Закон

Д-РА СТЕПАНА БАРАНА.

Ціна 40 сотиків

Почтова пересилка 15 сот.

Висилає Адміністрація „Діла".

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ В РОЗПРОДАЖІ

II. Том. „Збірника Хліборобської України".

заснованого Вячеславом Липинським.

Ціна 2.— зол., з пересилкою 2.25 зол.

ЗМІСТ: Никола Кочубей: Вступне слово. — Василь Кучабський: Завдання гетьманського руху на Західній Україні. — Володимир Залозецький: Прояви клясократичного світогляду в реформістичних течіях Зах. Европи. — В. Залозецький, Н. Кочубей, В. Кучабський, Р. Метельський і М. Савур-Цитріянович: Недопустимі методи політичної боротьби. — Лист В. Липинського до В. Кучабського. — З листа В. Липинського до В. Залозецького. — Пояснюючі записки Никола Кочубея: 1) В справі „будапештенського договору" п. П. Скоропадського, 2) В справі приналежности п. П. Скоропадського до масонської льожі, 3) В справі зложення голування в Гетьманській Управі Н. Кочубеєм.

Замовляти: „Дружина" — Львів, почт. скрит. 323. 948 2—?

ПЯНІНА першорядні по зниженій цінах; на догідних умовинах Купно, продажа: заміна уживаних інструментів. 23:

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

Прецізійно-механічне заведення

Е. ВОЯКОВСЬКИЙ

ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 27

виконує: направу лікарських і інжинірських приладів машин до писання і т. п. 41/50 по найдешевших цінах. 7—10

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Емілії Бронте, переклав — М. Рудницький	2·50 „	0·50
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	3·— зол.	0·50
Між Ідеєю і формою — М. Рудницького	3·— „	0·50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
З японського дому — Ст. Леницького	2·— „	0·25
Сміх землі — Володимира Островського	1·50 „	0·15
Спогади — Евгена Чикаленка Частина I. II. III. Окрема частина по 3 зол.	8·— „	0·50
Крізь дим і згар — Мик. Матіїва Медьника	0·50 „	0·10
Безпутні — Гордія Брасюка	0·50 „	0·10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняка	1·50 „	0·15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука	1.— „	0·15
За Сяном — д-ра Івана Німчука	0·50 „	0·10

Замовляти в Адміністрації „Діла", Ринок ч. 10.
Належитість надсилати складаннями П. К. О. 143·322.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 13 (13.558). Львів, четвер 18. січня 1934. Рік LV.

Поштова оплата ґотівкою ґрошима.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло" Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ҐРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 100 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Українські колядки і щедрівки у львівському радіо.

Повідомляють нас, що відомий мужеський хор „Сурма" у Львові відспіває в четвер 18. ц. м. у львівськім радіо низку українських колядок і щедрівок від год. 10 до 10.30 веч. Диригент хору п. Іван Охримович.

—o—

Ліцитація Товариства „Бескид" у Сяноці!

Пишуть нам:

Вже в середу 17. січня ц. р. в год. 10-ій передполуднем у бюрі 31. городського суду в Сяноці відбудеться ліцитація Т-ва „Бескид", яке довели москвофіли своєю розтратною господарцою над берег пропасти. Ліцитацію веде 7-ох головних вірителів, яких претенсія переходить суму 140.000 зол. На ліцитацію виставили двоповерхову камениці та дві будівельні площі, яких вартість оцінили на 265.842 зол. Виклична ціна, за яку можна вже купити дім та обі площі, означена на 132.964 зол.; инакше тієї ціни ліцитація не відбудеться.

Напрямні нової австрійської конституції.

В часописі „Форальберґер Фолькцайтунґ" появилася стаття мін. д-ра Ендера, що обговорює напрямні нової австрійської конституції, яку підготовляє уряд. З тої статті виходить, що законодатна установа складатиметься з двох палат: культурної палати, в якій будуть засідати представники вільних фахів та економічної палати, що складатиметься з представників професій господарського характеру. Поважна кількість місць у культурній палаті буде зарезервована для вчительства та представників релігійної думки. Вона візьме під увагу історичний досвід і місцеві умовини поодиноких країн, а перш за все їх німецький характер. Будучи водночас виключно австрійською, візьме теж під увагу концепцію католицької політики. Та найважнішою прикметою нової австрійської конституції буде те, що перед уже відмічував канцлер Дольфус: головною її основою будуть суспільні католицькі доктрини, подані в енцикліках Льва XIII. і Пія XI.

Нове подруже право православної церкви в Сербії.

З новим роком у православній церкві в Сербії увійшов у життя новий подружий закон, що вносить у досьогоднішнє подруже право деякі зміни. Так окремий параграф цього закону обговорює справу заключування подружого звязку православних священиків, рішуче забороняючи їм женитися вдруге. Новий закон вводить помітні полекші у справах розводу, вилавши напр. причиною до нього покинення церкви або екскомуніку. Цікаво, що параграфи, які відносяться до мішаних подруж, зложено на зразок католицького подружого права. Від чоловіка неправославного віроісповідання вимагають таких самих зобовязань та обітниці, як у католицькій церкві від католика. Подружжя, заключене перед неправославним священиком, можна за новим законом на домагання одної зі сторін уневажнити. (КАП.)

Французько-німецький торговельний спір.

ПАРИЖ, 16. I. ПАТ. Міністерство промислу і торговлі оголосило комунікат, що обговорює хід французько-німецьких торговельних переговорів. Наслідком нової ситуації, викликаної німецьким розпорядком з 13. ц. м., французький уряд згідно зі своєю контингентовою політикою повідомив німецький уряд, що не може приняти розпорядків, спрямованих проти французького експорту. Німецької відповіди ожидають в Парижі перед 19. ц. м., коли увійдуть в життя перелічені французькі розпорядки.

—o—

Доляр спаде до половини вартости.

Як повідомляють з Вашінґтону, в Білім Домі оголошено такий комунікат: Президент Рузвельт і секретар скарбу відбули нараду з демократами і республиканами, членами банкової комісії сенату і палати репрезентантів. Предметом дискусії були способи перенятя скарбом на власність держави всего запасу золота, що находиться у Зл. Державах, а також загальної основи девальворизації золотої вартости доляра. Президент предложить конгресові спеціяльну ініціятиву.

Заповіджений крок уважають зворотом в економічних відносинах Зл. Держав. Рузвельт хоче обняти в посідання 720 міліонів долярів золота, зібраного у Федеральнім Резервовім Банку, щоби здевальвувати доляр на 50 прц. і зужити ренту надвишки вартости золота на покриття буджетового дефіциту Зл. Держав.

Німеччина фортифікується.

ШТРАСБУРҐ, 15. I. ПАТ. „Ле Дерніер Нувель" повідомляють, що вздовж ріки Лаї і Везери Німеччина будує сильну фортифікаційну лінію з трьома системами окопів. Вздовж цілої лінії знаходяться в будові бетонові схоронища, для тяжкої артилерії. Фортифікації творять тревалу, оборонну лінію на випадок збройного конфлікту з Францією.

Пакт балканських держав.

БУКАРЕШТ, 16. I. „Люміна" довідується, що справа балканського пакту з участю Румунії, Югославії, Греції й Туреччини остаточно вирішена. Болгарії дати можність приступити до пакту кожної хвилини.

ЛЬОНДОН, 16. I. ПАТ. Аґенція Рейтера довідується, що підписання балканського пакту можна надіятися цього місяця в Салоніках. Болгарія має теж приступити до пакту.

—o—

ЖАХЛИВА ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА.

ПАРИЖ, 16. I. ПАТ. Під Пепер, департамент Шавр, сталася жахлива летунська катастрофа, в якій погибло 6 осіб. Літак „Емерод" з невияснених досі причин упав зі значної висоти і після вибуху вибухнув огонь. Зоні останків апарату добули з трупів, між ними находяться губернатор Індо-Китаю Паскі.

ПАРИЖ, 16. I. ПАТ. У зв'язку з катастрофою французького літака „Емерод" довідомляють, що тим великим повітряним апаратом міністр летунства Ко підбуває свою подорож до Москви. Цей літак установив кілька рекордів швидкости лету.

ВП. Передплатників і Читачів,

які бажають — брати участь у ВЕЛИКОМУ ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА", — прохаємо вирівняти залеглости і надіслати передплату ЗГОРИ за час до кінця червня ц. р.

ТРАҐІФАРСА У ЖЕНЕВІ.

„Кадовбова" Ліга Націй без Німеччини і Японії, але — з Совітами!

Львів, 16. січня 1934.

Відкрита вчора у Женеві 75-сесія Ради Ліґа Націй має зовсім ґротескований характер. Увагу глядачів приковують — два порожні місця, зате присутні делеґати находяться більш-менше у ситуації лікарів, які ще шпендяються по хаті пацієнта, що лежить в агонії. Видовище тим більше несамовите, що і всі свояки живого небіщика і самі лікарі глибоко переконані у безвиглядність всіх ратункових заходів, а проте вживають тих заходів з найбільшою ревністю і такими мінами, наче вигадні нічого не сталося...

Засідання Ліґи Націй завжди були претекстом для закордонних міністрів, щоби при особистих зустрічах поза салею нарад полагоджувати справи, яких довга дорога дипльоматичних нот іноді зовсім загнрює. Це й була по-правді єдина добра сторінка женевської установи. Але й цю сторінку використовували держави, для яких Ліґа Націй була лише інструментом петрифікації версайської політичної системи в Европі і тому й кулюарні зустрічі втратили своє позитивне значіння. Нині вперше зїхались до Женеви голови держав і перемінчі їх закордонної політики з єдиною і безпосередньою метою — ратувати Ліґу Націй.

Від формального відчинення сесії престіж женевської Ради Ліґи Націй не побільшився. Не побільшить його теж напевне надто білими нитками шиті маневри, виявлені відразу на першому її засіданні. Надзвичайно сердечна промова щоторічного голови Ради, польського міністра Бека, присвячена земяти покійного довголітнього делеґата Італії Шіллєї, абстрагуючи від зовсім справедливого признання заслуг того італійського політика для Ліґи Націй, — мала безперечно на меті протиділати сучасним антиженевським настроям у Римі. Другий куртуазійно-дипльоматичний зворот торкався Німеччини: вислано телеґраму з „теплим" запрошенням Німеччини на спеціяльне засідання присвячене справі плебісциту в басейні Сари, який — згідно з мирним договором — має відбутися у 1935 році. „Чемність і справедливість" — мовляв — вимагають того, щоби не радити без Німеччини у справі, яка найбільш Німеччину цікавить. Факт, що цей внесок зробив саме делеґат Франції, підкреслює жагуче бажання тієї великодержави щоби в якийнебудь спосіб під якимнебудь претекстом, назад вдягнути Німеччину до Ліґи Націй і через отой поворот Німеччини — ратувати саму Ліґу. Підходити з рішенними, нечекати до часу „остаточного проявлення" ситуації, яка таки може проявитися через поворот Німеччини — це гасло було застосоване і при справі обсади опорожнених по німецьких урядовцях посад у генеральному секретаріяті Ліґи Націй і інших

його бюрах: справу відложили. Прийняті без дискусії рапорти комітетів — гигієни, економічного й статистичного та справа еміграційного статуту, — як дивно звучить та формалістика у дрібоньких справах на тлі повного хаосу у міжнародній ситуації! І якою іронією навіяна згадка про „передпроект умови про співжиття народів для цілей мира" в часі, коли ціли світового мира якнайбільш загрожені!

Врешті останній момент трагіфарси: вістки, що вже на цій сесії зголосять своє приступлення до Ліги Націй — Совіти. Совіти мають заповнити діру, яка повстала через вихід Німеччини й Японії. Совіти мають стати тим партнером, який буде користуватися женевським „інструментом мира" для „пацифікації" міжнародніх відносин!

Нема двох думок, що у нинішній ситуації на Далекому Сході, при небезпеці війни з Японією, та при мареві пакту 4-ох чи такого іншого европейського ареопагу, з якого Совіти були б виеліміновані, — Совіти заінтересовані в тому, щоби активно підтримати Ліґу Націй та шукати опори у держав антинімецького й антияпонського фронту. Тому цілком віродостойною є вістка, що Молотов і Літвінов особисто переконували Сталіна про потребу змінити свій антибуржуазійний фронт також і на відтинку Ліги Націй.

Але нема теж двох думок, що вступ Совітів до Ліги Націй буде останнім цвяхом до домовини тієї установи, остаточним її осміянням, як знаряддя мира, та остаточним банкротством тактики, що ідеї мира і братерства народів викривила в напрямку верховодства великодержавницьких інтересів, з повним злетковаженням волі народів.

В які польські національні свята українські священики обовязані відправляти богослуження?

ПОГЛЯД НА ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ВІДНОСИН МІЖ ДЕРЖАВОЮ ТА ЦЕРКВОЮ.

Взаємини між державою і католицькою церквою були ріжні впродовж історії. Від непризнання і заборони та жорстоких переслідувань у перших віках християнства у світовій римській імперії до повного тріюмфу християнської релігії за Максиміліяна; попри теорію рівнорядности духовної і світської влади до теорії і практики „чий край — того релігія" в часах реформації. З відродженням абсолютизму запанувала ідея чинного вмішування державної влади у церковні справи та підпорядкування католицької церкви державі. Ця ідея знайшла свій практичний вислів наприкінці 18. ст. у краях, що входили в склад габсбурської монархії і є знана під іменем йосифінізму. Розвій лібералізму і демократичних державних ідей уформував у ріжних державах білої раси з перевагою католицького населення або значним її числом взаємини між державою і католицькою церквою (та церквою взагалі) у неоднаковий спосіб. Супрематія церкви над державою на теренах европейської культури в новітніх часах перейшла всюди до історії, як і повне поєднання церкви державою. Виняток від останнього творять тепер тільки Совіти, де влада стоїть на явно безбожницькому становищі і поборює кожну релігію і її зовнішню організацію — церкву. Деякі держави проголосили релігію приватною справою при цілковитій рівноправности віроісповідань (Злучені Держави), інші заключили з Апостольською Столицею окремі договори (конкордати) щодо правних відносин католицької церкви в державі, врешті були і такі (передвоєнна Австрія), в яких держава власними законами управильнювала церковні відносини, зокрема католицького духовенства, його обовязки і права (австрійський закон з 7. травня 1874).

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКЕ ДУХОВЕНСТВО В ПОЛЬЩІ.

У Польщі спершу становище католицької церкви остало було по давньому, очевидно зі змінами, що випливали зі змінених державних відносин, витворених повстанням польської держави з земель, що входили досі у склад Австрії, Німеччини і Росії. На терені Галичини лишалася у правній силі австрійські закони, головно наведений вище травневий закон з 1874 р. з окремим релігійним фондом і дотацією з нього для католицького духовенства.

Так було до 1925 р. Дня 10. лютого 1925 р. Польща заключила конкордат з Апостольською Столицею, оголошений у Вістнику Законів Польської Річипосполитої в 1925 р. ч. 72, поз. 501, що має силу обовязуючого закону, творить тут правну державну основу для взаємин католицької церкви з польською державою і управильнює деякі внутрішні церковні справи, полишаючи врешті церкві навіть доволі широку автономію. Це спричинило у нас, в Галичині, основну зміну правного становища і *греко-католицького духовенства*. По суті і по законі є воно тепер значно менше залежне від держави, як це було в Австрії, зате без порівнання більше від своєї церковної влади, до якої належить також з деякими обмеженнями виключна обсада церковних становищ.

Погіршилося зате значно — і то дуже значно — матеріяльне забезпечення католицького духовенства в Галичині. Воно спапперизувалося і це є рівнож одною з головних причин, що наше духовенство не бере такої живої участи в громадському житті, як це було перед світовою війною.

Змінені політично-державні відносини відбилися, очевидно, і на становищі нашого духовенства в Галичині. Не відсахнулося воно від нашого народу та його змагань і не відсунулося від громадської праці, але ця праця багато скромніша і тихіша. Супроти теперішньої держави виповняє духовенство свої обовязки і поводиться лояльно, зберігаючи при цьому свою національну гідність. Про індивідуальні випадки — ані чільної діяльности якогось духовника, ані повної байдужности іншого — тут не кажемо.

БОГОСЛУЖЕННЯ НА 11. ЛИСТОПАДА ТА АДМІНІСТРАЦІЙНІ КАРИ НА СВЯЩЕНИКІВ.

Не беруся характеризувати обовязуючого конкордату у цілості й у його важніших постановах. Зверну увагу тільки на VIII. статтю конкордату з огляду на події, що мали місце у низці східно-галицьких повітів з приводу ювілею 15-ліття відновлення державного життя Польщі в дні 11. листопада 1933 р. Зайшли випадки, що деякі наші священики того дня відправили Службу Божу у темних ризах, за що дотичне старостство покарало їх високою грошевою карою на основі 15. статті права про проступки (розп. президента з 11. липня 1932 В. З. П. Р. ч. 60 поз. 572). Цей параґраф звучить: „Хто на публичному місці демонстраційно виявляє нехіть або легковаження для польської держави або державних інституцій, підлягає — якщо за вчинок не грозить суворіша кара — карі арешту до двох тижнів, або грошевій до 500 золотих. Обвинувачені священики боронилися тим, що на день 11. листопада 1933, мали замовлені заупокійні Служби Божі, заздалегідь заповіджені, що не мали ніякої інструкції щодо відправи богослуження за цей день від своєї церковної влади та що і політична державна адміністрація не звертається до них безпосередньо чи через ординаріяти про відправу богослуження в цей день. Тим самим, відправляючи звичайне або окремо замовлене заупокійне богослуження, не допустилися проступку, бо не проявили демонстративно неохоти або легковаження для польської держави, супроти якої виконують лояльно всі обовязки, наложені законом.

На свою оборону покликалися вони і на постанову VIII. ст. конкордату, котра звучить: „В неділю і в день національного свята Третього Травня, ті, що відправлятимуть богослуження, будуть відмовляти літургічну молитву на намірення (помисльности) Річипосполитої Польської і її Президента". Цю постанову кожний католицький священик виконує, а позад ту постанову нема у польських законах *ніякої обовязуючої норми* про спосіб відправи богослужень на інтенцію Польщі чи її президента, ані таких окремих норм не видали греко-католицькі ординарія-

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, жіночі убрання — та всякі тканини
з МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. СІЧНЯ 1934.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛІ. 4)

Кармазинова завіска.

— Треба признати — кажу — що для людини з уявою це вікно має своє обличчя.

— Не знаю, що воно має для вас — казав далі Брассак — але знаю, що воно має для мене. Це вікно моєї першої кімнати з часів військової служби. Я мешкав там... Ех, чорт! тридцять літ минуло з того часу! поза цією завіскою... Вона виглядає так, якби зовсім не змінилась за стільки і освітлена точнісько так, як тоді, коли...

Він зупинився знову, стримуючи думку, але я конче хотів, щоби він відкрив її.

— ...коли ви як підпоручник проводили безсонні ночі на студіях тактики?

— Ви робите мені надто велику честь — відповів він. — Дійсно, я був тоді вже підпоручником, але ночі проводив я не на тактиці і коли моя лямпа світилась у нецензурні, як кажуть статечні люди, години, то не на те, щоб читати маршала Саксонського.

— Одначе — перебив я йому швидко, наче відбивом ракети — може на те, щоб його наслідувати?

Він відбив мій мячик.

— О! тоді я ще не наслідував маршала так, як ви це розумієте. Це було значно пізніше. Я був тоді ще літаком у гарному мундурі підпоручника, але дуже неповоротний і несміливий супроти жінок, хоч вони ніколи не хотіли у це повірити, мабуть через мою бісову фізіономію. Ніколи я не вмів використати тієї своєї боязкости супроти жінок. До того-ж у тих гарних часах я мав усього сімнадцять літ. Я саме покінчив військову школу. Тоді її закінчували у тому віці, в якому нині до неї вступають. І якби імператор, той страшний людоїд, був ще якийсь час продержався, він мав би двацятилітніх вояків, як азійські султани мають девятилітні одалїски.

— Коли він почне про імператора та одалісок — подумав я — то нічого не вивідаю.

— А проте, віконте — почав я знову — я побюся об заклад, що ви зберегли таку живу згадку про оте вікно тільки тому, що за його завіскою була якась жінка, що вас цікавила!

— І ви виграли б — сказав він поважно.

— Далебі, я був певний цього. Така людина як ви, що переїхала через таке мале провінціональне містечко від часу своєї першої військової служби не більш десяти разів, могла зберігти живий спомин про освітлене вікно в ньому, ще й серед темряви, хіба тоді, коли вела тут облогу, або взяла приступом жінку!

— Облоги тут не вів я ніякої, бодай у військовому розумінні — відповів він так само поважно, але він часто прибирав поважний тон, коли хотів жартувати — а з другого боку, чи можна казати про облогу, коли вам хтось швидко піддається? Та я вже вам казав, що я був зовсім тоді нездатний узяти жінку приступом і без приступу... Отже не жінку я здобув, а здобули мене!

Я вклонився йому, але чи він запримітив це у темному повозі?

— Здобули Берг-оп-Зоом*) — кажу

— А сімнадцятьлітні підпоручники — додав він — не бувають звичайно неприступними Берг-оп-Сомами ні щодо розуму і ні щодо вимогливости.

— Отже ще одна пані або панна Путифаре...

— Так, це була панна — відповів він з комічною добросердістю.

*) Bergen op Zoom — місто, [illegible] з найміцніших [illegible] Франції [illegible] — 1747 р.

— Але в даному випадку Йосиф був вояком... і то таким, що не втік...

— Навпаки втік — відповів він зовсім холодно — хоч і занадто пізно, ще й який перелякаєний!

— Історія, що вам дала такі враження, мусить бути прецікава, капітане!

— Ех! — сказав він раптом — коли ви цікаві то можу вам її оповісти; вона вілася в моє життя як квас у сталь і позначила темною плямою всі мої насолоди гулаки! Ах! не завжди виплачується бути гулакою! — сказав він з такою мелянхолією, якої я не сподівався ніколи від такого гульвіси дужого, наче опанцирений корабель.

І він знову підняв шибу; може боявся, що звук його голосу долине туди і на дворі почують, що він оповідатиме — хоч навколо нашої нерухомої і ніби покиненої карити не було нікого. Чи може рівномірне шарудіння мітли, що зростало то знову втихало, видавалось йому прикрим супроводом до його оповідання? Я став слухати його, заслуханий тільки в його голос — у найменші відтінки цього голосу, бо не міг бачити його обличчя, з очима впяленими у вікно з кармазиновою завіскою, що все світилося тим самим привабливим світлом.

Віконт почав оповідати:

— Отже я мав тоді сімнацять літ і саме скінчив військову школу. Мене призначили підпоручником у звичайний піший лінійний полк, що застарілаче ждав наказу йти у Німеччину, де імператор вів кампанію відому в історії під назвою кампанії 1813 року. Я ледве встиг попрощатись зі своїм батьком у глухій провінціяльній закутині і приїхав до свого баталіону, отто цього міста, де тепер зупинились. У цьому маленькому містечку, всього на кілька тисяч мешканців, стояли залогою тільки наші два [illegible] баталіони... Два інші розміщені були по сусідніх селах.

(Продовження буде).

ти для підчиненого собі духовенства. А проте, хоч і не було ніяких обовязуючих духовенство норм у справі 15-літнього повісмо Польщі загал греко-кат. духовенства відправив тоді богослуження, подібно як це робить в дні третього травня. Тих, котрі цього не зробили, староства — як сказано — покарали високими грошевими карами, а засуджені відкликалися до окружних судів.

ПЕРЕХІД СПРАВИ ДО НАЙВИЩОГО СУДУ.

З цілої низки тих справ, доручених мені, як оборонцеві, повищо тільки одну справу суд розглянув (справа о. Ярослава Мельника зі Заруб'ївець, пов. Збараж, осуджена присудом окружного суду в Тернополі з 6. грудня 1933), при чому суд станув на становищі, що обвинувачений дійсно нарушив постанову VIII. ст. конкордату, відправляючи богослуження 11. листопада 1933. р. у темних ризах, а тимсамим допустився проступку зі ст. 18. права про проступки. Мої арґументи не найшли на суді послуху.

Проти цього присуду вніс я касацію — лаючи проти цього і формальні вимоги внаслідок недопущення оголошених мною доказів, рішаючих для осуду справи і справа з інтерпретацією VIII. ст. конкордату опиниться невдовзі на докладі Найвищого Суду у Варшаві. Характеристичне, що всюди доносчиками і коронними свідками проти наших священиків були місцеві польські вчителі і вчительки, які у своїй більшості ставляться дуже вороже до нашого духовенства і „з власної пильности" слідять кожний їх крок.

Чи постанову VIII. ст. конкордату можна поширювати крім неділь і свята Третього Травня і на інші дні в році, рішить Найвищий Суд у своєму присуді, а тим самим він вирішить, чи у наведених випадках може мати пристосування карна санкція з 18. ст. права про проступки.

Д-р Ст. Баран.

Загальні Збори Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові.

(Хід дискусії).

В дискусії, що стояла на дуже високому рівні, була річева і основна, забирали дальше слово:

Кооп. **Мартюк Петро** (Стала н. Збр.) — заявляє, що все селянство стоїть по стороні Р. С. У. К., виступає проти приватних купців; до кооперативах треба графіконів, які зображували би працю і розвиток кооперації.

Кооп. **Найдко Сергій** (Воротнів — Волинь) — запевнює, що північно-зах. землі стоятимуть кріпко при РСУК; нехай РСУК допоможе змаганням тамошніх кооператив до розвитку.

Кооп. **Галянт** (Шманьківці, пов. Чортків) — за тим, щоби жіноцтво приєднати до кооперації і щоби РСУК помагав незаможним кінчити заочні курси.

Д-р Коберський Карло — опрокидує гадку, кинену кооп. Модою, що РСУК є чужою організацією для селянства; навпаки, вся праця РСУК звернена на користь селянства.

Кооп. **Дупелко Микола** (Олеша — Товмач) є проти співпраці кооп. з приватниками на селі.

Кооп. **Музика Іван** (Жужіль — Сокаль) — каже про те, що не все жіноцтво поширює кооперацію.

Кооп. **Цюкенда Микола** (Ляхівці — Станиславів) — доказує, що треба конче збудувати Кооп. Дім у Львові; розбудовувати власні кооп. фабрики.

Кооп. **Кур Іван** (Ременів) — говорить про справи мол. кооперації.

Кооп. **Гіль Степан** (Підберізці) про збут с.-г. продуктів.

Кооп. **Захарчук Василь** (Шманьківці, Чортків) про потребу залізного кооп. фонду.

Д-р Няньчур Гордій (Тернопіль) про ріжницю міської і сільської кооперації, про ріжні організаційні справи нашої кооперації.

Кооп. **Ромах Дмитро** (Лучниці — Рогатин) про збут сільсько-господарських продуктів і інших.

о. Юхнович Михайло (Плауча), кооп. **Витрикуш** (Деревля), кооп. **Іван Баглай** (Борщів) про організаційні справи РСУК.

Кооп. Селезінкова Неоніля (Радехів) — про дуже цікаву і богату кооп. працю Союзу Українок і його філій (варто би, щоби бесідниця окремо зреферувала про це в пресі. — Ред.). Розказує про методику праці кооп. Секції „Союзу Українок". Жінок нема тому на зборах, бо кооператори їх досі поминали, тож не тільки жінки винні, а й кооператори (грімкі оплески).

Кооп. **Матчак Теодор** (Дрогобич) — про дрібну ощадність у нашій кооперації.

У відповідь дискутантам відповідали в імені дирекції РСУК: дир. **Капуста Микола** — даючи вияснення, чому звільнили дир. Гумена з П. С. К. Жовква, з чого виходить ясно, що це сталося через його промахи, недостачу дисципліни, тощо та що це треба було зробити для добра кооперації того району.

Дир. О. Луцький відповідає в організаційних справах. Крім цього поставив резолюцію, що зазначує становище нашої кооперації до нової ізації кооперативного закону. О. Луцький закінчив: „Ми, кооператори, лишимося визнавцями демократизму, хоч цінимо і висуваємо авторитет і підкреслюємо вагу дисципліни; ми кооператори — нематеріялісти, хоч будуємо реальне діло; признаємо невідкличну волю нашого народу до свобідного, господарського розвитку — отсе наші кооперативні гасла!" (Грімкі оплески).

До слова прийшов ще **дир. Гумен** у справі спростування закидів зроблених дир. Капустою, на що ще раз давав вияснення дир. **О. Луцький.**

Читальня, Кружок „Р. Ш.", Кооператива,

що не передплачують „Діла", кривдять себе і своїх членів, бо через те вони позбавлені інформацій з першого джерела. Якщо одній установі це не під силу, нехай запренумерує „Діло" до спілки з другою. — Не сміє бути у нас народньої установи, яка не замовила би для своїх членів „Діла"!

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 6

Мандатова комісія через **мец. Бараника** стверджує, що умандатованих представників на зборах є 215, які представляють 438 кооператив.

Внесок на уділення абсолюторії Раді і Дирекції РСУК принято всіми голосами при 3-ох, що стрималися від голосування.

Резолюцію про новелізацію кооперативного закону принято одноголосно.

В дискусії над буджетом на р. 1934-35 забирає слово тільки **один** промовець, а саме сен. д-р Бараник, який поставив внесок, щоби на знак довіря до праці РСУК **ухвалити буджет на 1934-35 без дискусії — що принято гучними оплесками.** Предсідник ствердив, що буджет прийнятий.

Кооп. **Кантимир** ставить внесок, щоби в ювилейному році РСУК **вибудувати Дім Українськ. Кооперації коштом 114.995 зол.**, що має кооперація внести на протязі року з додаткових вкладок. — це буде відповідь нашої кооперації на ті загрози, що на нас ідуть. Цей внесок передано до розгляду Раді РСУК як дезидерат. За ним промовляв теж **пос. Богдан Білинський.**

В імені Комісії Матки забрав голос **дир. Іван Мартюк** і поставив на довибір таких 6 членів Ради (з усіх 18 теперішніх уступило 6):

1) пос. Кузик Степан (Рогатин),
2) пос. д-р Ладика Дмитро (Тернопіль),
3) дир. Харамбура Роман (Яворів),
4) д-р Рибак Микола (Перемишль),
5) дир. Берлад Михайло (Коломия),
6) п. Селезінкова Неоніля (Радехів).

Як кандидатку меншости поставлено на шосте місце п. Іванну Блажкевичеву (Денисів).

На заступників членів Ради:
1) Гуньовський Михайло (Діділів),
2) Дівонько Микола (Буштинок).

На членів контрольної комісії:
1) д-р Волошин Михайло (Львів),
2) Дир. Заячківський Микола (Львів),
3) інж. Дутка Володимир (Станиславів).

Заступники:
1) інж. Олексюк Іван, Збараж,
2) кооп. Микитюк Юра, Пилипи.

Президент **інж. Ю. Павликовський** від себе пропонує на місце д-ра Рибака Мик. поставити п. Іванну Блажкевичеву.

Тому, що від Комісії Матки заявив **дир. Мартюк Іван**, що годиться на поправку інж. Павликовського, збори через аклямацію вибрали всіх названих вгорі кандидатів (на місце д-ра Рибака — п. Блажкевичеву) аклямацією. Цим засвідчили збори **єдність і зрозуміння менту** та положення нашої кооперації.

У черговій точці зреферував **дир. І. Филипович** зміну статуту РСУК так, щоби до скликання заг. зборів оголошення треба оповістити не на 6 тижнів, а на 14 днів. Принято одноголосно.

Внесків не зголошено ніяких.

При дезидератах п. **І. Блажкевичева** висказала побажання, щоби була створена жіноча референтура при РСУК. Кооп. **Кудрик Іван** (Ка-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. СІЧНЯ 1934.

Д-Р Л. МИШУГА.

ОЛЕКСАНДЕР АРХИПЕНКО.

Ню Йорк. Н. Й.

ХТО ВІН?

Я зайшов під ч. 316 величавого будинку на західнім боці 57 вулиці в Ню Йорку і при вході вичитав на плиті: Alexandre Archipenko. Ecole d'Art: Sculpture, Painting, Drawing, Ceramic, Mosaic.

Саме туди я прямував. Захотів відвідати мистця Олександра Архипенка. Думаю собі: коли про Архипенка пишуть по американських журналах, то неможливо не згадати про нього і в українських часописах. Критичної оцінки його діяльности я не передам, про це згори знаю. Але всежтаки згадаю про нього можливо в такий спосіб, як згадують його тисячі інших людей, що не є фаховими критиками, але цікавляться ним і є поклонниками його таланту.

Бувало колись не було так дуже безпечно газетяреві заходити до Архипенка, а вже дуже ризиковно було написати про нього з похвалами. Французький поет Аполінер, коли як редактор „Intransigeant" відважився в 1914 р. згадати про виставлений на виставі в „Salon des Indépendants" твір Архипенка, заплатив свій порив тим, що його усунули за те з редакторського крісла.

Бувало й таке, що власні ученики Архипенка розбивали моделі, а загал знав про його твори хіба з карикатур, якими по французьких журналах осмішували його творчість. А патріярх Венеції то таки публично прокляв виставу його творів.

Пишучи тепер про Архипенка, треба пригадати, що в 1908 р. прибув з України до Парижа молодий 21-літній студент, без усяких матеріяльних засобів, тільки з бажанням віддатися мистецтву. Він то захопився цілою душею, як усі інші йому подібні, славним різьбарем Роденом, про якого пишеться в „The New International Encyclopaedia", як про „французького різьбара, одного з найбільших за всі часи". Архипенко захопився „раднкальним натуралізмом" того, про якого памятник для 6 „Bourgeois de Calais" читаємо у згаданій енциклопедії ось що:

„В своїм інтенсивнім натуралізмі й у драматичній енергії отсей твір є вершком генія Родена, коли не цілої модерної скульптури".

Згадуємо про те, щоби ствердити, що Архипенко в дуже скорому часі увільнився зпід впливу геніяльного Родена і став собою, ввівши в мистецтво щось зовсім нове, а саме психоестетичний підхід, який виражається символом, а не самою більше-менше натуралістичною формою. А який великий переворот це був, пізнати найкраще по тім, що є стверджене в цитованій вище енциклопедії з 1925 р., де зазначено, що тепер „модернізм має багато представників, але головним представником є Архипенко".

Додаємо, що писати тепер про Архипенка значить: писати про людину, яка не задоволилася в мистецтві самою красою, але забажала віддати в ній дух модерного часу, силу і скорість віку машини, електрики і радія.

Згадувати тепер за Архипенка значить: писати про артиста, котрого твори знаходяться у 28 світових музеях, які були виставлені досі на 55 виставах, улаштованих у ріжних світових центрах і на ріжних півкулях, а призначених (почавши від вистави в Гаген-Музею у Вестфалії 1910 і скінчивши на виставі в Ґалерії Фінлі в Шикаго 1933) виключно для вистави його творів.

Додатково можна ще занотувати і те, що в музеях і в приватних людей знаходиться досі коло 500 творів Архипенка. Найбільше їх у швайцарського фінансіста Ґеорґа Фалька (40 творів) і у Ван Стронберґа, фільмового директора з Голівуд (18 творів). В українських руках буде бюст композитора Менгельберґа, призначений для музею у Київі й „Ma-Meditation", призначена для Національного Музею у Львові. Крім того твори Архипенка мають такі українці: п-а Марія Любас („Miss Ukraine") п. Королишин і автор отсих рядків.

З бюстів, вироблених в Америці, годиться піднести погруддя бувшого секретаря стейту, Чарлза Гюза, й сенатора Мек Кормика, принятих критикою таксамо дуже прихильно, як бюсти Фуртвенґлера, Менгельберґа й інших.

(Продовження буде.)

мінка Лісна) у справі будови Кооперативного Дому у Львові і про інші справи.

Кооп. **Макогін** (Жовчів) про наладнання кооп. діловодства.

Кооп. **Чертів Іван** (Рівенщина) в справі масового членства, одна родина, один покупець.

Кооп. **Паливода** (Лани — Бібрка) про вдоборі в кооперативах.

Кооп. **Прокопчук** (Перятичі) — про пропаганду кооп. ідей серед жіноцтва; промовляє проти куреня.

Кооп. **Кузич** (Березія) про орг. справи. В тім місці подає голова зборів, що дістав звістку, що кооп. **Іван Кіфяк** з Космача помер нагло, беручи участь у змаганнях Карпатського Лещатарського Клюбу, наслідком нещасливого випадку. Присутні вшанували память Товариша праці встаючи з місць.

Голова **Інж. Юліян Павликовський** торкається справи організації жіноцтва в рямцях нашої кооперації, подаючи причини, через які жіноцтво брало досі невелику участь у працях кооперації. Закінчуючи підкреслив предсідник вагу сьогоднішних зборів не тільки, як ювилейних зборів, але також, як прояву надзвичайної єдности і суцільности нашої кооперації. Потім начеркнув значіння нашої кооперації в нашому національному житті на тлі наших господарських та аграрних відносин. Кооперація дає теж розвязку аграрного питання і навіть безробіття. Побажав дальших успіхів кооперації і закрив збори в год. 9-ій веч.

Ювилейна Святочна Академія.

З НАГОДИ 30-ЛІТНЬОГО ІСТНУВАННЯ РСУК.

У вівторок, 16. ц. м. в 12 год. пол. відбулася у салі Великого Театру у Львові святочна академія з нагоди 30-літнього ювилею Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Велика 3-поверхова саля була вщерть виповнена кооперативними провідниками з цілого краю, службовиками кооперативних установ м. Львова та гістьми зпоміж старшого громадянства і молоді. Присутні були теж обидва владики, Прев. о. еп. Іван Бучко і о. еп. Никита Будка, голова УНДО й УПР пос. д-р Дм. Левицький, майже всі посли й сенатори, та взагалі представники всіх найповажніших українських господарських, політичних, культурних і професійних організацій та установ. У льожі воєвідства підчас 2-ої половини Академії присутній був віцевоєвода п. Соханський.

На прегарно удекорованій естраді, на жовто-блакитному тлі пишався український кооперативний прапор.

Відкрив Академію директор РСУК **пос. О. Пуцький,** який у короткій красномовній промові зобразив творчий розвиток та притягаючу доосередкову силу української кооперації, якій прийшли оце поклонитися представники всього організованого українського нац. життя і від імені кооперації склав усім присутнім за їх співучасть у кооперативному святі подяку.

Хор „Сурми“ під управою п. Івана Охримовича відспівав згучкий, у маршевому такті витриманий **кооперативний гимн,** композиції Б. Кудрика до слів Анатоля Курдидика (на жаль — на афішах і програмках не зазначено авторства гимну). Присутні вислухали гимну стоячки. Перший голова Ради РСУК **през. д-р Кость Левицький** пригадав початки творення підвалин під господарську організованість українського народу в Галичині, перші невдачі й пізніші успіхи, добуті важким досвідом. З черги послідували привіти. Устні привіти були лише два: **ред. Василя Мудрого** від „Просвіти“, як від тієї споріднеиої установи, що перша промощувала стежки народній освіті, — та від одного селянина, як представника **волинської кооперації. Інж. д-р Е. Храпливий** відчитав найважніші привіти. Їх надіслав м. і.: Міжнародній Кооперативний Союз у Льондоні, Центральний Кооперативний Банк у Парижі, Кооперативна Унія у Менчестері, Центральне Обєднання Споживчих Кооператив Франції у Парижі, Кооперативний Банк у Празі, Центр. Кооп. Союз у ЧСР, Центр. Коопер. Союз Хорватії у Загребі, Союз Східно - швайцарських Хліборобських Товариств, Союз Хліборобських Кооперативних Товариств у Берліні, Союз Білоруських Кооператив у Вильні, Центральний Союз Естонських Кооператив у Таллінї, Союз Народніх Банків у Софії (Болгарія), Ревізійний Союз Хліборобських Кооператив у Варшаві, Союз Споживчих Кооператив „Сполем“, Польський Молочарський Союз у Кракові, Німецькі Союзи Хліборобських Кооператив у Познані і Грудзьондзу, кооператор б. віцепремієр Тугут і і., — не рахуючи українських краєвих і закордонних установ і організацій. **Разом наспіло 2.117 привітів.**

Три пісні, відспівані — як звичайно чудово — **арт. Михайлом Голинським** (Балтарович: „Прощання“, М. Гайворонський: „Ой козаче мій“, і М. Лисенко: Арія з опери „Тарас Бульба“) закінчили першу частину Академії.

Після перерви теперішній голова Ради РСУК **сен. інж. Ю. Павликовський** представив у короткому нарисі ідеольогічні підстави й напрямні української кооперації, підкреслюючи її ідеалістичний та громадський характер і вказуючи на той довгий шлях, який прийшлось перейти нашій кооперації від філянтропійної романтики її початків, по нинішній день, в якому вона базується на наймодерніших зразках, пристосована до своєрідних суто-національних потреб.

Арт. Марія Сокіл викликала захоплення трьома піснями (В. Барвінський: „Ой поля ви, поля“, С. Василенко: „Женці“ і Мусоргського „Думка Парасі“ з опери „Сорочинський Ярмарок“). **Роман Купчинський** віддекламував наснічий палким оптимізмом і бадьорістю власний прегарний вірш, присвячений Ювилеєві РСУК, а **Марія Сокіл і Михайло Голинський** відспівали ще спільно дует з опери Бізета „Шукачі перел“. **Хор „Сурми“** вичерпав вокальну частину програми Академії, а **Національний Гимн,** підхоплений цілою салею, закінчив це рідке свято.

—o—

Довкола стабілізації доляра.

ЛЬОНДОН, 16. I. ПАТ. Вся увага англійської преси спрямована на останні монетарні розпорядки през. Рузвельта. Не можуть вони бути рівнозначними зі стабілізацією доляра, бо більше є даних, що доляр буде вагатися в границях 50 до 60 прц. первісної вартости.

Англійські часописи не роблять покищо алярму й їхні погляди не є песимістичні. Якщо Зл. Держави схочуть заляти англійський ринок здевалюованим доляром, то британський уряд може з успіхом цьому перешкодити введенням нової митної тарифи.

Часописи передбачують наглий зріст цін товарів в Америці, наслідком чого вивіз товарів з Европи до Зл. Держав перестане оплачуватися. Побоюються щодо будучности французького франка і золотого бльоку. Однак деякі успокоюючі інформації дав секретар скарбу Морґентов, який заявив, що порозуміння між Зл. Державами, Британією і Францією вистарчить, щоби запевнити міжнародню стабілізацію, для якої Зл. Держави були би готові згодитися на редистрибуцію всього золота і позичити його іншим державам у формі скарбових кредитів.

—o—

Зиск на спадку доляра.

На засіданні соймової буджетової комісії 15. ц. м. референт пос. Чапський зясував стан державних довгів. Виходить, що внутрішнє задовження Польщі дає 627 міл. 86 тисяч, заграничне 3 міліярди 596 міл. 374 тисяч, отже загальне задовження дійшло до 4 міліярдів 196 міл. 864 тис. зол. До зменшення задовження головно заграничного причинився значно спадок заграничних валют. На долярових позичках державний скарб зискав наслідком спадку доляра 930 міл. 718 тис. зол., на спадку фунта 66 міл. 424 тисяч, або разом, не числячи скандинавської валюти, коло 1 міліярда 143 тисяч зол.

Як ви, інтеліґентна людина,

можете в нинішніх часах обійтись без — „Діла“? — Якщо вам за тяжко платити за наш часопис самому, то передплачуйте „Діло“ до спілки зі своїм сусідом. Вишліть негайно передплату і приєднуйте нам нових абонентів!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 18. СІЧНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 4)

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Страшні сцени. — Приказ явитись у Львові.

Не буду дальше описувати сцен утечі, сцен того роду, що серце кровавилося, а сльози тяжко було спинити. А це тому, що нічого цікавого тим не скажу, бо майже кожний з нас те бачив на цілім просторі нашої Землі. Коли осьтак сиджу, чую, що хтось пятається за мною. Побачив я майора, який назвав себе командантом повітового загального ополчення № 36. Коли я йому представився, він заявив мені, що прийшов на приказ львівської військової команди (Militärkommando) стягнути з мене протокол, чому я не послухав приказу тої команди і не відійшов до Львова. Після вияснення мого і мого команданта надпоручника д-ра Рітля, що ми про ніякий приказ нічого не знаємо, майор відійшов з тим, що повідомить про це військову команду у Львові. І вже 17. серпня 1914 р. вполудне дістав я телеґрафічний приказ квитися у Львові і зголоситися у військовій команді у капітана Берґера. Всі дані говорили за тим, що моє покликання було у звязку з УСС. Та веєж таки дуже я не вірив у те і полишив усі свої річи та чуру в Золочеві, а сам виїхав нічним поїздом до Львова. Ріжні думки напливали мені до голови, але ніколи не уявлялося мені навіть у найстрашнішім сні, що станеться так, як сталося.

II.

Що я застав при вул. Мохнацького. — В Академічному Домі. — Невдоволення з д-ра К. Трильовського.

Саме над раном приїхав я до Львова. З двірця Підзамче пішов я просто до „Народньої Гостинниці“. Хтось сказав мені, що коли я хочу дещо певного довідатися, то можу це осягнути лише в У. П. Т. при вул. Мохнацького. Не відтягаючи справи на пізніше, пішов я просто до У. П. Т. і застав там ось такий образ: На коридорі в партері стоїть стрілець в однострої з жовтавого сукна з крісом на плечах. Іду сходами на гору й очам своїм віри не йму. Великанськими буквами виписано над дверима: „Боєва Управа“, „Ґенеральний Штаб“. На ріжні опозіщення на дверях не звертав я тимчасом ніякої уваги, лише пішов у напрямі тих дверей, над якими виднів кольосальний напис: „Ґенеральний Штаб“. У першій кімнаті застав я кількох молодих студентів, між якими був Петро Дідушок, б. мій ученик. Він сказав мені, що я ще нікого не застану тепер, а це тому, що всі беруть участь у цісарському святі. По всякій імовірності д-р Трильовський, який є головою Боєвої Управи, находиться в Академічнім Домі, де бере участь у цісарському святі, на якому має виголосити відповідну промову.

Бажаючи конечно бодай когонебудь з наших людей побачити, аби довідатись чогось певного, заки зголошуся у військовій команді, пішов я до Акад. Дому. Але там не застав уже нікого, крім стрільців, які громадками або лежали на землі, або поралися коло кухні, поставленої на подвірю Акад. Дому. Розуміється, що і тут не бракувало одного стрільця з крісом, який перед брамою Акад. Дому стояв на сторожі. Самі стрільці були всі у своїх одягах, в яких повійшли в дому. Вибираючись у стрілецтво, певно кожний з них убирався в те, що мав найгірше, надіючись, що тут його зараз перебе руть в однострій. Тому й усе те виглядало досить дивно. В більшій частині обідрані і босі молоді люди, які зі спокоєм, типовим для наших людей, очікували дальшого ходу подій. Вперше мав я нагоду бачитися з одним — пізніше досить типовим — стрільцем-старшиною Устіяновичем. Людина старша, борода поважна, шапка січова, а при боці довга кавалерійська шабля. Не тямлю, які він носив відзнаки. Здається, були це три золоті паски на коннірі, що мало означати сотника. Не вважаючи на те, що він сотник, а я лише поручник, — зробив військову поставу, зложив рапорт, мабуть догадуючись, що говорить з будучим командантом стрільців. Одначе я питав головно за тим, чи був тут д-р Трильовський. Устіянович потвердив, що був, що мав промову до зібраних стрільців про значіння свята, а опісля пішов до міста.

Повернув я назад до У. П. Т. Тут застав уже кількох знайомих. Точно не пригадую собі всіх присутніх, але був тоді радник Рожанковський, д-р Волошин, д-р С. Шухевич і ще дехто. Привитали мене відразу тим, що я маю взяти провід УСС, і показали мені мапу з картону, на якій великим письмом, почерку проф. Боберського, стояло „Начальний Вожд“. По мінах присутніх бачив я якесь невдоволення, яке зараз виявилося. А причина його — це виступ д-ра Трильовського, який, ідучи за радикальними засадами, був противний участи УСС у цісарськім церковнім святі. В тім першім демонстраційнім виступі стрілецтво не взяло участи, а чейже робити так не слід, це робить недобрий настрій. Стрілецтво, яке покликане виступати корпоративно, яке має противажити виступи польських леґіоністів, не сміє відтягатися від того роду виступів.

(Продовження буде.)

Зі сойму.

БУДЖЕТОВА КОМІСІЯ. — ФОНД БУДОВИ ДОРІГ.

В дні 15. січня ц. р. радила буджетова комісія сойму над буджетом державного дорогового фонду, який повстав у 1931 р. Цей фонд має на меті збірку капіталів на удержання державних доріг та на будову мостів. На нього складаються податки від т. зв. механічних підвод і дотації з державного скарбу. Як відомо, в пляні було затягнути позичку в сумі 400 міл. золотих і розбудувати цілу дорогову сіть. Одначе плани не дуже вдалися, а це тому, що практика виявила невдачу у прибутках деяких позицій до тої міри, що могло стягнути ледви 10 проц. передбачуваних впливів. На цей рік преліміную у прибутках загальну суму 15 міл. 313 тисяч зол., себто майже половину з того, що хотіли осягнути в мин. році. Замітне те, що на будову й утримання доріг, належних державі, визначено суму ледви 1,271.000 зол. Натомість на адміністраційно-персональні справи призначено аж 5,642.000 зол. та на сплату позичок і зобовязань з минулого часу аж 15 міліонів. Цей фонд дуже сильно атакували ендецькі посли, а передовсім проф. Рибарський, який доказував, що фонд не має ніякого оправдання і що його істнування безосновне.

При цьому фонді промовляв від Українського Клюбу **пос. Великанович.** Він порушив справу контролі над податками, які платять наші люди до Повітових Рад на вдержання повітових доріг, стверджував, що під нинішню пору стягання з людей аж 100 проц. податку на дороги є завеликим тягарем, а це тимбільше, що ці гроші в дуже малій скількости йдуть на розбудову доріг. Ці фонди обертають у 45 прц. на адміністрацію дорогової установи, а решта йде тільки на дороги, потрібні протеґованим одиницям по повітах, або ці податки обертають безцеремонно на потреби удержання урядовців Повітових Рад. Також з дорогового фонду визначують у дуже малій мірі фонди на будову мостів у полудневих воєвідствах, а є випадки, що нехтують навіть резолюції, ухвалені буджетовою комісією, як це мало місце з будовою моста в Різдвянах, теребовельського повіту. Там призначили в мин. році поважнішу суму титулом субвенції на будову моста на Сереті, громада зложила камінь і дерево — і тільки через невиконання ухвали комісії та доручень міністерства комунікації моста нема донині. Також не дбають за будову мостів у таких повітах, як Турка, Сколе, Стрий, Калуш, а з людей стягають високі оплати за вживання поромів, які повинні бути безплатні, а це тому, що ці пороми заступають недостачу мосту. В закінченні промовець домагався обниження дорогових податків щонайменше до суми 50 прц.; крім того домагався з фонду будови доріг більших дотацій на будову мостів на терені Східної Галичини і Волині.

—o—

По широкому світі.

— На основі поголоски передові гітлерівські чинники звернулися до ґен. Людендорфа, пропонуючи йому високе становище в армії, однак він не згодився.

— Трансатлянтійський лет італійської ескадри під проводом ґен. Бальбо коштував 7,442.000 лірів.

— Коментарі німецької преси вказують, що німецький уряд відкине запрошення ради Союзу Народів вислати свого представника на дискусію в справі плебісциту в Саршині.

— Австрійський міністр скарбу Буреш заявив, що уряд Дольфуса приготовляє конверсію позички Союзу Народів.

—o—

Рузвельт стабілізує доляр.

ЛЬОНДОН, 16. I. ПАТ. Президент Рузвельт зголосив письмо до конґресу, в якому доторкнувся основної проблеми стабілізації доляра і резерв золота. Рузвельт заявляє що згідно з постановами у справі привернення справедливого рівня цін та згідно з прямуванням до стабілізації купної сили доляра, звертається з проектом закону, який має на меті поправити фінансову й монетарну ситуацію. Він хоче створити постійні резерви, які будучи в руках уряду, позволять оздоровити валюту.

З моментом переняття урядом всього запасу золота надійшла пора означити вартість доляра. З огляду на фінансову ситуацію у світі не є побажаним устійнити вже тепер вартість доляра в золоті. Президент Зл. Держав є уповажнений обнизити вартість доляра, одначе не вище як до 50 прц. Докладний розвій ситуації велить йому припускати, що всяка ревальворизація вижче 60 прц. давньої вартости доляра не є в інтересі загалу.

Підчас злої погоди... АСПІРИНА.

Ослаблений орґанізм через катар, простуду або ґрипу вимагає успішної помочі: дає її Аспірина. Тому-то Аспірини не повинно ніколи бракувати дома.

ASPIRINA BAYER

Істнує тільки одна!

30/15 Дістанете у всіх аптиках 1—8

Два москвофільські гимни.

Чи галицькі москвофіли утотожнювали Русь з царською Росією?

Австрійський окружний суд у Самборі, що складався у більшості з поляків, правосильним присудом з 3. XI. 1915 р. до чч. Ур 1768/15 засудив побережника Стефана Курбілка, сина Андрія з Бахноватого, турчанського повіту, на кару трьох літ, підвищену Найв. Трибуналом у Відні на пять літ тяжкої вязниці, за злочин головної зради Австрії з § 58 ц і 59 ц з. к., за те, що він поширював на письмі від 1904—1913 р. між членами читалень тов. ім. Качковського і „Русских Дружин" у Кривім, Митім і Бахнованім дві звязані зі собою пісні, а саме:

Пора, пора за Русь святую ідті синам на бой ура.
Пора за Русь нераздєлиму, вставать нам всем против врага,
Бог нам поможет, Бог з нами, проснісь народ уже не спі,
Смелє ступай атцоф следамі і церков русскую храні.
Пора, пора борцам народа спешіть под русское знамя,
Пора хранїть атцоф завєти, любіть Русі, єво імя і т. і.
А ми Руси, той орлиці, орлята не вороги.
Москалі чи галичани, Ми одной Руси сини.
Від Дунаю до Китаю імя русское гремить,
Україна ми не знаєм, ми знаєм лиш Русь одну.
Ми границь ні меж не знаєм, Русский край один велик.
Віра нас соєдиняєт православна і язик.

Тими обома піснями з русофільською тенденцією взивав обвинувачений і побуджував членів згаданих товариств до боротьби за неподільну Русь як Росію проти Австро-Угорщини і побільшив небезпеку для останньої так, що навіть читальник з Кривого Максим Ґабрусь у 1914 р. вступив до російського війська як доброволець тому, що воно звалось „руское" і воював проти Австрії. Ці факти на жандармський донос, ствердили читальники як свідки; їх назви поминаємо.

Першу пісню, як програмовий гал.-русский гимн, позволила австрійська львівська прокуратура друкувати, бо видно не розуміла слів „Ура до бою за нероздільну Русь", що тут іде про Росію і про урядову програму російської імперії, що хотіла приєднати до себе галицькі, буковинські та закарпатські землі. Наведена II. пісня, письмом лише поширювана москвофілами, мала пояснювати неосвіченим простір „нероздільної Руси" як майбутньої. Як з того видно, то добре зрозуміли цивільний окр. суд в Самборі і військові команди австрійські з 1914 р. зміст боєвої програмової I. пісні. Тому інтерували на основі списків передплатників москвофільських ґазет частину ґал.-русских, але за переконання, хоч хибні, не заслугували ці арештовані на переслідування. Загал українців їх не денунціював, але це пригадаймо, як поводилися проводирі ґал.-русских у часі російської окупації супроти українців. Ґал.-русскі устами д-ра Маркова виявили своє русофільство і ворожнечу до української державности перед Найв. Радою Антанти на весні 1919 р. і виявляють її досі співом I. пісні, як дозволеної в Польщі та Чехословаччині.

Тому у світлі згаданого присуду закиди д-ра Маркова і О. Хиляка з чч. 38—41 „Русского Голосу", що фальшиві доноси і свідоцтва українців спричинили інтернування і процеси москвофілів є зовсім неоправдані. Так прецінь „русскі дружини" мали навіть російські прапори і вживали російської команди, тільки з українською звучнею, як доказує підручник О. Гецева, друкований у Львові в 1911 р.

Б. О.

Як винародовлювались українці за Австрії до 1848 р.

ПОЧАТКОВА, СЕРЕДНЯ Й ВИЩА ШКОЛА БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — ЯКІ БУЛИ КАНДИДАТИ НА ГРЕКО-КАТОЛ. СВЯЩЕНИКІВ? — ЩО ВОНИ ВМІЛИ І ЧОГО НЕ ЗНАЛИ? — ПІДГОТОВКА КАНДИДАТІВ ДУХОВНОГО СТАНУ.

У народніх школах, так званих нормальних, учили через чотири роки по польськи і по німецьки. Про українську мову там не було ні сліду. Українська молодь, будучи приневолена вчитися польської мови й говорити по польськи, відвикала від своєї матірньої; ходячи на Службу Божу до польського костела, відвикала від своєї церкви; набираючи духа польської народности, тратила привязання до української народности. Ця молодь, покінчивши головні (нормальні) школи, чи вона пішла до ремесла, чи на послуги до крамниць по містах, до гостинниць, по канцеляріях, або до польських дворів, була вже втрачена для українців. Хтож, питаюся, причина цього? Чи краєвий уряд? Цілком ні! — Поляки вчилися своєї польської мови, а чомуж українці своєї не вчилися? Тому, що поляки для своєї молоді постарались про польську школу в народніх школах, а українські епископи про це не тільки не дбали, але й самі крім того українську мову із шкіл усували!

По ґімназіях викладали науки по німецьки й по латинськи (було дещо й греччини) через 5, а потому 6 років. Молодь у школі, поза школою і вдома говорила по польськи й на Службу Божу щодня ходила до польського костела. Українські епископи, зайняті чим іншим, не памятали за те, що вони пастирі й тієї молодої чередки, яка головно простувала до духовного стану.

З ґімназії переходилося на фільософію, яка спочатку обіймала три, а від 1826 р. два роки. Тут до 1826 року була викладова мова латинська, а внутрі заведено німецьку. Поляки для своєї молоді постарались про заснування катедри польської мови й літератури на львівському університеті. А чомуж українські епископи, маючи кількасот богословів в українській семинарії, а крім них стипендистів на фільософії, що їх екстерністами називано, до кільканадесять, не постарались про катедру української і старо-словянської мови? Тому, бо українські епископи, говорячи й пишучи по польськи, погорджували українською мовою, ані навіть не були за тим, щоби богослови й стипендисти були зобовязані ходити на польську літературу!

По скінченні фільософії молодь розходилася, одні, найчастіше німці й поляки, маючи на це засоби, йшли на права, інші на хірурґію або медицину; а українці, якщо їх так назвати можна, як найбідніші, тиснулися до семинарії, бо тут мали хліб, одяг і все потрібне.

Вступ до семинарії був легкий. Кандидата, що бажав бути прийнятим до семинарії, не питалися: чи вміє по українськи Отче наш, чи вміє читати по українськи, чи він протягом 12—13 років своєї дотеперішньої науки був хоч раз коли в українській церкві (він бо через увесь цей час, як ми вище говорили, на Службу Божу ходив до польського костела), чи він був хоч бачив коли українську Службу Божу. Ні, там

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

чає про це не запитували, а це тому, бо українські епископи, не маючи таких приписів від краєвої влади, не чулись уповажненими до таких питань.

А тим хотби кандидат не мав покликання до духовного стану, був партиєм, пяницею і неморальним, щоби лиш мав першу клясу в обиладі і предметів навчання, а часом одну або дві зайвих, а до того приніс і показався свідоцтвом обожества й моральности, яке, розуміється, завжди з похвалою було виписане, його прийнято до семинарії.

Ходімож тепер до семинарії, бо не є народзін інститут для українського клеру...

Увійшовши до української семинарії, диво! Нічого тут українського не почуєш ти, не побачиш: слуги при вході говорять до тебе по польськи, семинаристи по польськи, наставники по польськи, все по польськи: промови, розмови, співи, забави по польськи, а навіть і повторювання теольоґічних наук, яке відбували наставники з богословами, по польськи. І якби ще св. літургія в церкві не відправлялася по українськи, міг би ти сказати, що це не українська, але польська семинарія!

Якіж науки давано українським богословам? Через чотири роки ходили вони до університету на теольоґію, предмети якої вкладано по латинськи, а на четвертому році по польськи. Крім предметів приписаних для теольоґів латинського й українського обряду, нічого більше не вчили богословів в українській семинарії, так, ніби вони приготовлялися до душпастирства не для українського, але для польського народу.

Алеж бо латинські епископи не вдоволяються теольоґічними науками на університеті, вони накалують учити богословів у своїх трьох семинаріях ритуалу, співу й костельних обрядів. Ми бачили у Львові й у Перемишлі, та як чули, й у Тарнові, як богослови в неділі і свята, рано й увечері, ходячи до катедри разом із своїми наставниками, а часто й у приявності епископів, як це ми частіше бачили за св. п. арцепископа Кіча й пізніших, співали утрені й вечірні.

Відоме нам також і те, що богослови латинського обряду читають славних проповідників, яких у поляків доволі, роблять із них виїмки й укладають проповіді, які декламуючи вправляються в потрібних для промовця жестах, і таким робом виходять на добрих проповідників, спосібних та ревних душпастирів.

А чомуж то українські епископи, маючи лиш одну семинарію у Львові, не обучували своїх богословів так, як латинські? А деж, як не в семинарії, повинні українські богослови вчитися того, що для душпастиря конче потрібне? а це тим більше, ніж латинським богословам, бо вони вже знають свою народню мову, а українські мають щойно її вчитися, бо або зовсім не знали її, або, як що колись знали, забули в школах; а до того повинні вони цілком наново вчитись і другої мови, в якій відправляються церковні набоженства, старословянської. Де, питаю далі, навчаться вони церковного співу, на якому, не маючи орґанів і музики, опирається ціле наше набоженство? де Ірмольоґіона, Требника, порядку, як літія, утреня, св. літургія, вечірня тощо повинні відправлятися? Де вони навчаться вичіння церковних обрядів, як не в семинарії? Деж, питаюсь іще, вони приготовляться на добрих учителів Христової науки, й на придатних і ревних душпастирів для свого народу, не маючи по парохіях ніяких помічних книжок, як не в семинарії, читаючи поучення наших золотоустих св. отців і поясненя св. письма, а яких, на жаль, не було за наших часів у семинарійній бібліотеці. І сьогодні, як кажуть, ще нема?! А чому українські епископи не завели за прикладом латинських, таких потрібних наук у своїй семинарії? Бо українські епископи, будучи зайняті чим іншим, не дбали за відповідну освіту для свого духовенства. Строго відповідять вони перед Богом за те, що висвячували людей без народньої і церковної мови, без знання церковного уставу, яке для кожного душпастиря потрібне, на вчителів українського народу й повіряли їм пастирство Христового стада, коли вони протягом кількох тижнів навчились у пресвітерії трохи читати по українськи.

Цим кінчимо перегляди шкіл, академій і семинарії, переходячи які, українське духовенство набирало освіти, яка його, як твердить о. Малиновський у своїй книзі,[1]) а о. А. Добрянський у своєму календарі[2]) піднесла й поставила нарівні з латинським, а я до цієї думки додаю те, що саме ця освіта українського духовенства була причиною упадку нашої релігії і українського народу.

Мих. Возняк.

1) Тут автор мав на думці „Annales ecclesiae Ruthenae".
2) Це мова про „Перемишлянина" з 1857 р.

(Продовження буде).

Забутий місіонар.

(З приводу повороту о. Р. Криницького ЧСВВ).

Хто з боку сіне іра ет студіо придивляється нашому громадянському життю і зростові нашої національної потенції, яка, без огляду на велитенські перепони, „еппур сі муове", той мусить запримітити, що це сакраментальне „еппур сі муове" („а все таки рухається") є виявом не якогось акредитованого проводу, а наслідком геройської праці одиниць мало відомих і без „головачів" без ареолу.

І знову ніхто не заперечить, що тоді, як вільним провідникам часто незаслужено, приписуємо ріжні заслуги, як генералам на війні, то навпаки про невідомих сірих робітників, які з повною саможертвою працюють на своїх відтинках життя мовчимо. Це у нас явище вже нормальне.

А проте в нас у кожній добі нашого громадянського істнування було сотні й тисячі невідомих, забутих героїв, яких ми чогось то не добачуємо, дарма, що сума всіх наших національних добутків є результатом їх ідейної, повної посвяти праці, та що без їх праці не було би у нашому громадському білянсі ніякого сальда.

Хочу пригадати нашому загалові невідому одиницю, скромного місіонаря **о. Рафаїла Криницького**, ЧСВВ, який приблизно тридцять років з подивугідним самовідреченням працював на нашій бразилійській кольонії і вернувся до рідного краю аж тоді, як його сили і здоровля вичерпалися до дна, як уже найліпша воля не давала йому змоги працювати.

Вже добігає до кінця другий рік від тої пори, як цей духовний жовнір-інвалід вернувся до своїх, а чомусь досі, ніхто не звернув уваги на цей поворот, так немовби всі відкладали це аж до хвилини його смерти, бо так, мовляв, буде зручніше. А проте о. Рафаїл не належить до одиниць, про яких годиться говорити аж у формі некрольоґу!

І хоч ми обидва на зараженому бразилійському ґрунті принципіяльно один одного поборювали, і то на зразковий „американський" лад, я всетаки вважаю моїм обовязком, хоч і так пізно, пригадати примусовий поворот цього духовного-інваліда з боєвого поля, щоби хоч у части злагодити йому кривду.

Коли я в 1922 р. приїхав до Бразилії до відомої праці, я зараз на вступі з конечности зійшовся з о. Рафаїлом, який уже тоді мав за собою яких 20 років місіонарської праці в Бразилії і мав цю перевагу над усіми своїми товаришами звання, що мав за собою традицію першого орґанізатора духовної публіцистичної праці, в ролі редактора „Бразил. Місіонаря", а відтак „Праці", та що міг записати на свій рахунок найбільше місіонарської, надмірно важкої і любовю освяченої, праці, що був найкращим популярним проповідником, а врешті тим, що і тоді він мав найтяжчий терен роботи, місто Куритибу і велитенські простори довкола столиці Парани.

Не знаю, чи найдеться у нас ще більше таких духовних, що мали би нарівні з о. Криницьким право називати себе місіонарями.

Людина не старша віком над сороківку — молода духом і витримала, до краю фізично виснажена і квола, образ отих середньовікових знахоретів — так виглядав о. Рафаїл, коли я вперше з ним зустрівся. Це була руїна людини, голодомор чи сухітник, а не робітник, від якого його звання вимагало, щоби він що кілька днів мізерними залізницями, або верхи, або підводами, жахливими дорогами, на жарі сонця, або на стужі, або слітними днями, перекидався з одного пункту до іншого, нераз на сотні кільометрів дороги.

Не було одної оселі на велитенських просторах Бразилії і Арґентини, не було такої „фазенди", де працювалиб хоч дві-три українські родини, деб він не був, де частіше, де врядигоди. На території величини Европи він знав особисто кожного українського поселенця, знав історію його еміґрантського життя, знав його хатні умовини.

Не знаю, чи найшлось би багато людей, які нарівні з о. Рафаїлом булиб так дуже покривджені, щодо сну. Нераз доводилося мені відбувати з ним дорогу, дорогу важку і довгу, та я не мав нагоди бачити його виспаним. Дрімав у ваґоні, дрімав на підводі, дрімав на сідлі, спав між одною і другою сказаною фразою, спав їдячи й ходячи. Та мабуть мало було в нього сну в ліжку, дві-три години на добу. До такого сну о. Рафаїл не мав нагоди.

Людина ділова, щира і скромна у своїх життєвих вимогах — він ніколи не мав нагоди бути самітним: все його потребували, як вже не з його роботою, то принаймні до ґутірки, до щирої розмови. Потребували його всюди: у церкві, у школі, на зборах, на концертах і аматорських виставах, на всіх патріотичних імпрезах. Потребували його приявности, його поради, його роботи, його гроша. І завжди був він бідний і все задовжений, бо про свою особу забув; знав і думав тільки про інших — про загал і одиниці. Кожний приїзжий освічений іміґрант у першу чергу знайомився з ним, користуваси його гостинністю, порадою, грошевою допомогою, аж до залізничих білетів включно. Сам-же о. Рафаїл був бідний, аж надто вже бідний. А проте на все найшлися в нього гроші.

Коли треба було до делеґації до уряду включити одного священика, всі відмовилися недостатком грошей; він один — він, найбідніший з усіх, — поїхав в далеку дорогу, яка вимагала кілька днів часу і кілька сотень. Коли приїхала до Куритиби нова українська вчителька і відкрила школу для нашої дітвори, що вже й по українськи не вміла говорити, він, бачучи прегарні результати її праці, і чуючи, як гарно діти співали в часі богослужень патріотичні пісні, десь добув гроші і перебрав утримання вчительки на свою кишеню. А сам ходив трохи не босий і в латаній рясі.

Що з того, що місія дорікала йому, що його праця нічим не збогачує спільної каси, а навпаки є надто коштовна? О. Рафаїл як справжній місіонар не розумів, що таке приватна власність. При свому богатстві душі і щедрости князя він завжди був жебраком. Зате кілько він роздав рідним зі скарбниці свого духа і серця! Хто з наших земляків не є його довжником?

А проте, коли після довгих-довгих років надсильної праці, якої труднощів не уявить собі ніяк той, хто не знає життя в Бразилії, він вертався до краю до заслуженого відпочинку, то не віз зі собою нічого, хіба докраю змордоване тіло, духове виснаження, зломану ногу, спогад дня, коли до його хатини впала, пробиваючи стіну, револьверова куля, і свідомість, що поверх того, що він зі себе рідній справі дав, він уже не був у змозі щось дати.

А чи багато найдеться у нас одиниць, які мали би цю свідомість?

П. Карманський.

Чи знаєте?...

Чи знаєте, що число й вигляд щоденної преси є мірилом культурної вартости народу? І що світ оцінює нас у першу чергу й головно на основі того, яку скільність друкованого слова, зокрема щоденників, наш нарід конзумує?

Коли це знаєте, то чому не приложите і своїх рук до розбудови нашого щоденника? Не відкладайте тої справи на пізніше під притокою, що маєте ще час, бо у світі того ніхто не робить! Не будьте „пізним Іваном" і шліть негайно передплату та заохочуйте й інших до передплати „Діла"!

Громадянин, що не читає постійно „Діла", не варт називатися громадянином-українцем.

—o—

Землетрус в Індіях.

ЛЬОНДОН, 16. І. ПАТ. Як повідомляють з Бальбути, в Джамальті завалився наслідком землетрусу залізничий двірець. Кільканацять осіб згинуло. Підземні потрасення відчуто в цілих Індіях. В місцевости Патна згинуло 10 осіб, в Пана 9. Багато будинків завалилося.

БОМБАЙ, 16. І. ПАТ. На основі останніх звідомлень жертвою землетрусу в північних Індіях стало 25 осіб убитих і понад 200 ранених. Найбільше потерпіли міста: Бенарес, Лукнов, Фатегпур, Патна. Тіла багатьох жертв находяться ще під звалищами.

—o—

ВПАВ АЕРОЛІТ.

РИМ, 16. І. ПАТ. Із Єгипту повідомляють, що біля місцевости Бен Назар у північній частині Гор. Єгипту впав великий аероліт і спричинив величезний стовп диму та голосний гук. Чути його було в промірі 30 км. Із Олександрії вибралася наукова експедиція, щоби оглянути аероліт, що вбився в пустинний пісок.

—o—

ПОЧЕСНИЙ НІМЕЦЬКИЙ ДИПЛЬОМ ДЛЯ МАРШ. БАЛЬБО.

РИМ, 16. І. ПАТ. Італійська преса повідомляє, що німецький амбасадор Гасель із головою німецького аероклюбу та летунським аташе Німеччини при амбасаді в Римі вручили маршалові Бальбо почесний диплом голови німецького аероклюбу. Диплом підписав президент Гінденбурґ, міністр Ґерінґ і голова аероклюбу Келер.

Сойм

ЗАСІДАННЯ БУДЖЕТОВОЇ КОМІСІЇ ВІДЛОЖИЛИ.

Засідання буджетової комісії, на якому мали обговорювати буджет м-ства військових справ, відложили.

У вівторок не радили ніякі комісії польського сойму. В 4. годині попол. збирається сойм. На порядку ратифікація міжнародніх конвенцій і кілька проектів законів.

У соймових кульоарах кажуть, що ППС іще нині зголосить маршалові сойму внесення видати амнестійний закон.

—o—

Дальше заломання курсу доляра.

ВАРШАВА, 16. I. ПАТ. На переломі вчорашнього й сьогоднішнього дня наступило дальше заломання курсу доляра. Причиною того заломання безсумніву є знаменні слова през. Рузвельта, сказані вчора в відручному письмі до конгресу. Президент уповноважнений законодатним шляхом обнизити вартість доляра до 50 проц. Одначе точне розглянення положення дає йому здогадуватися, що всяка ревальоризація нижче 60% давньої вартости доляра не булаб в прийодному інтересі. Тому, що курс доляра вдержувався останніми часами вище 60%, то не дивниця, що ті слова викликали знижку менше-більше саме до того рівня. Замітне, що рівночасно зі знижкою американської валюти обнизився в тій самій, а навіть дещо більшій степені курс англійської валюти. Видно з того, що Англія хоче забезпечитися перед усякими несподіванками.

Варшавська біржа зареаґувала знижкою кабля на Нюйорк з 5.61 на 5.47, що відповідає 61.5 проц. давньої вартости доляра, а льондонські девізи з 28.70 на 28.05—28.08.

—o—

Православних епископів не притягли до відповідальности.

ВАРШАВА, 16. I. ПАТ. З міродатних джерел повідомляють, що не відповідає правді, поміщена в деяких часописах вістка про те, начебто в звязку з акцією прокуратури в справі розводової акції православного консисторя в Варшаві притягнено до відповідальности православних епископів.

—o—

Жертви землетрусу.

КАЛЬКУТА, 16. I. ПАТ. Згідно з урядовими даними жертвою землетрусу в Індії впало 56 убитих і 407 ранених. 24.000 домів ушкоджених.

НОВИНКИ

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипльомованими силами. Веде курси трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи тривають. 734 1-5

— **Українську фільму** „Сорочинський ярмарок" висвітлить останній раз у Львові у пятницю 19. січня ц. р. в годині 12.30 у кіні „Марусенька".

— **Нова українська торговельна станиця.** До низки дуже скупо заступлених торговельних бранж у Львові прийшла ще одна дуже важна станиця, а саме склеп „Е-КО" з електротехнічними матеріялами, як лямпи, жарівки, батерії, акумулятори та радіоапарати власного виробу. Цей склеп є власністю інжинірської кооперативи, українських інжинірів „КІР", яка досі вела лиш інжинірські роботи. Відкриття того склепу є дуже на часі, бо у Львові, при такім великім числі українського населення мусить знайтися стільки клієнтів, які майже щодень потребують чи то жарівки, чи якої-небудь складової части радіоапарату, що з браку нашого відповідного склепу нагняло нашого покупця до чужих. Слід тільки побажати новому підприємству повного успіху та великого числа своїх клієнтів.

— **Україніка.** Проф. Д. Дорошенко надрукував у німецькім „Zeitschrift für Osteuropäische Geschichte" статтю про VII. Міжнародний Конгрес Істориків, що відбувався у серпні м. р. у Варшаві. — „Slovansky Přehled" у грудневім числі приніс статті: Хр. Гандева „Болгарська академічна молодь по війні" та О. І. Бочковського „До зїзду словянського студентства у Празі 1908 р." О. Бочковський як учасник та один з організаторів зїзду подає цінні згадки й інформації, що освітлюють участь українців у зїзді та польсько-українські й московсько-українські взаємини учасників зїзду. Як звичайно, в хроніці присвячено чимало місця українському культурному і політичному життю. — Орган грузинських політичних партій „Неле-

ВІДГУКИ ДНЯ.

По чужих кутах.

Вчорашній день (15. січня 1934 р.) мушу зарахувати до дуже приємних. Був я на Загальних Зборах Ревізійного Союзу і почув там одну, милу для мого вуха, річ.

Вийшов на середину селянин у сердаку і сказав так:

„В нас, на селі, хто не має своєї власної хати — той не господар. А тут? Ось я приїзджаю до Львова на ріжні зїзди, збори, наради і бачу, що ми все тиняємось по чужих кутах. Можеб так у ювилейнім році Ревізійного Союзу оголосити складку на „Дім Української Кооперації", де булаб і саля на збори?"

Глянув я по „їзбі Реакодзельнічій" і сплакнув. Справді тиняємось! Саля вбрана чужими бидлами і кокардами, по стінах портрети заслужених чи заслугуючих чужинців, а на долині — наші збори. Ніколи так сильно не вдаряє в очі рідна мізерія, як у таких випадках.

Приїзджає хтось із провінції, допитується, інформується: де та Стрілецька Площа, де той котрими вулицями йти?...

Є в нас, що правда, дві українські салі, з яких одна властиво не саля, а салька, а друг „зал" — але вони не до вжитку. „Зал" винаймає тий, а салька — також. Липається... Стрілецька Площа.

На балі, збори, зїзди і тим подібні свята.

Свого часу мали українські інваліди 32 тисячі долярів (перед Рузвельтом!), має „Театральна Кооператива" 8 тисяч долярів (перед і за Рузвельта!). Станиславів будує, кажуть, другу салу — не маючи ні 32 ні 8, а Львів боявся, хоч довго радив. Інваліди купили чиншовий дім, а „Театральна Кооператива" зложила гроші до банку.

На театральній площі склад вугля, дров і коксу, а на „Стрілецкім Плацу" наші збори, вистави і балі.

А може... Може не палець Провидіння?! Може Львів чує інстинктом, що нехобре булоб будувати нову салю!.. В „Народнім Домі" — Театр Ромаітосьці, в салі Лисенка — кіно, вибудувалиб українці ще одну й — ануж — цирк. Тільки гроші видалиб, а на Стрілецьку Площу як тьопають, так і тьопалиб.

Хіба на початку будови присягнув би виділ: „Не винаймемо салі нікому на постійне — побий нас Сила Божа. Амінь".

Галактіон Чіпка.

Івар Крюґер
найбільший потентат сучасної фінансієри
Івар Крюґер
найбільший пробій сучасного репертуару, який грають тепер у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ.

Но - но - Нането
строфують всі — чарівну геройку — премилої оперетки
„Но - но - Нането" якої премієра відбудеться в суботу 20. ц. м. в ТЕАТРІ Р-ЖНОРОДНОСТЕЙ

лежна Грузія", що виходить як місячник у Парижі, постійно подає систематичний огляд українського життя на українських землях і за кордоном. В останнім листопадовім числі вміщено докладну інформацію про однодушний протест у справі признання Злученими Державами Америки СССР та наведено телеграми Комітету Рятунку України до президента Рузвельта.

— **Концерт українських народніх пісень у Моравській Остраві.** Радіо в Моравській Остраві передавало 20. XII. концерт хору опери моравсько-шлеського театру, що відбувся під орудою диригента п. Бартля. Концерт складався з композицій М. Леонтовича („Пряла", „Зайчик", „Мала мати одну дочку", „Зажурились галичанки", „Діду мій, дударику"), О. Кошиця („Колискова", „Задумала вража баба") та інші. Як пише „Moravskoslezsky Denik", хор співав дуже добре, дарма, що композиція і чужомовний текст пісень вимагали великої підготовки й уміння диригента. Концерт цей відмічено за одну з найліпших частин програми радія. Цей самий хор буде в кінці січня співати українські колядки та щедрівки.

— **Хто виграв на льотерії?** В осьмім дні тягнення 28 державної льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 69047. 15.000 зол. на ч. 73262. 15.000 зол. на ч.6747 20038 15613. 10.000 зол. на ч. 46256 20369 78731. 5.000 зол. на ч. 1456 25231 35139 73715 96831 122890 129123 147644 169003 141553 93254. 2.000 зол. на ч. 24273 49876 80693 92902 105003 105539 115838 119603 125378 130672 130362 138024 142257 154316 160949 167484 725 4334 30908 32362 64052 64619 69118 92995 98590 118473 129666 136156 153732. 1.000 зол. на ч. 1352 4774 6037 12941 14762 18138 25107 30074 41410 47635 52703 55691 63867 72211 74636 82431 90501 94290 104851 105568 107251 110623 113724 115452 118312 123672 124770 129951 130806 131807 139425 146220 148751 147162 151717 154952 155631 163693 164959 8570 1316 15847 17576 22759 24964 28544 31941 38572 39058 39913 43692 44918 49291 49529 63419 69848 19771 83113 84815 85999 89634 90762 96351 100691 104273 105886 109696 113230 120676 123641 128320 129641 134021 135026 136906 143160 143290 146104 146851 148758 151693 158753.

— **Львівська хроніка.** Б. технічного управителя ратуша, Франца Машталєра засуджено на рік вязниці за грошеві зловживання при виплаті робітникам. — Арештовано купця і власника реальности Якова Тіґера за ошуканство при парцеляціяній умові, наслідком чого парохія Святих Пятниць у Львові стратила 6.000 долярів. — У трафіці С. Аґіда при вул. Лесиничій вкрали тютюнові вироби вартости 10.000 зол. — На жидівському цвинтарі попереривала собі ножицями жили й. Хамайдесова зі Золочева, з жалю за чоловіком, що помер на серцевий удар. Забрали її до шпиталю. — При вул. Кубасевича перед міським урядом III. дільниці в черзі безробітних, що ждали на бони для безплатних обідів робітник Курнаба пострілив тяжко робітника Стасьла, з яким мав якісь порахунки.

— **Відгомін цвинтарної бучі.** Перед суддею Нементовським у Львові ставули 15. ц. м. студенти політехніки Стефан Луців і монтер Іван Климків, обвинувачені у викликанні бучі на Личаківськім цвинтарі при відкритті памятника Ів. Франкові. Як відомо, [illegible] українська націоналістична молодь не хотіла допустити на цвинтар відділу Лугів, закидуючи його камінням. Поліція арештувала Луціва і коли всаджувала його до повозки, Климків старався цьому перешкодити, як каже акт обвинувачення. Студента Луцева засуджено на 7 місяців вязниці з приміненням, а Климкова звільнено від вини й кари.

— **За летючки ОУН.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові стануло кількох парубків із Сокальщини за кольпортажу летючок ОУН. На основі вердикту присяжних засуджені: Ілько Масиник із Лучиць на 3 роки, Володимир Король на 2, Корнило Кравець на 2 і Гриць Харчун на 1 рік вязниці. Теодора Крука звільнено.

— **Стрілянина на селі.** Як повідомляє ПАТ, до Болехович пов. Дрогобич прибуло кільканадесять членів т-ва „Просвіта" з Дрогобича і злучившись з місцевими націоналістами вибили шиби в домах кількох місцевих комуністів. В часі бійки, яка вивязалася між комуністами і націоналістами, впало кільканацять револьверових стрілів. Підчас стрілянини тяжко ранено націоналіста Теофіля Снятинського, якого мусіли відставити до шпиталю. Чотири особи арештовано.

— **Краєва хроніка.** Окружний суд у Перемишлі засудив маґістратських екзекуторів Казимира Антоновича на 3 роки і Йосифа Барана на 2 роки вязниці за спроневірення 5.000 зол. — В Тишівниці, пов. Стрий, три замасковані бандити напали на дім Миколи Фетальаша, закололи його ножами і вкрали 8.000 зол. — В Пятницях, пов. Добромиль 25-літній Фр. Столярчик убив сокирою свого 57-літнього батька.

— **Студент-торговець живим товаром.** У Варшаві почалася судова розправа проти б. студента університету й службовця ПКО Маріяна Серочинського, обвинуваченого в торговлі живим товаром. Жертвою його впали передовсім зредуковані умові робітниці.

— **Ріжні вістки.** На балю резервових офіцирів у Варшаві застрілився з невідомої причини поручник 8. п. уланів Тад. Ловчевський. — В Тірнові збунтувалися в місцевій вязниці вязні, переважно політичні, наслідком чого прийшло до стрілянини зі сторожею та військом. Були жертви по обох сторонах. — У Моржі (Швайцарія) померла жінка Падеревського на 74 році життя.

— **Оригінальне свято уродин.** Віденський лікар, д-р А. Панеш, що скінчив 70 літ, у день своїх уродин, що припадають у січні вибрався з численними своїми приятелями та однодумцями над Дунай, викупатись у замерзлій ріці. Д-р Панеш заснував товариство „Холоди себе щоденно" і твердить, що студена купіль необхідна для здоровля.

— **Видавничий рух у чехів.** За останні три роки видавничий рух у Чехословаччині трохи ослаб. Коли у 1929 р. річно появлялось там 7861 нових книжок, то в 1930 було їх тільки 5878 і у 1931 р. усього 5814. Статистика за останні два роки ще не готова, але вже нині відомо, що вона стверджує новий спадок. Цікаве, що одночасно скількість виданих німецьких книжок у Чехословаччині за той час зросла, а саме у 1929 р. появилось 655 нім. книжок, а у 1931 р. вже 778. Коли рівняти всі ті цифри з нашим книгарським рухом, то краще не робити висновків. Книжка не є ще для нашого громадянства предметом не то буденної, а навіть недільної потреби.

— Спеціяліст від подруж. Брюссельська поліція шукає за одним міжнароднім ошуканцем, що у ріжних країнах виступає під ріжними прізвищами і ріжними масками, але скрізь уживає того самого способу на легковірних — виступає як кандидат до подружжя. Недавно жертвою цього ошуканця впала одна вдова-міліонерка у Брюсселі, що хотіла вийти заміж у 45 р. життя. З нею познайомився елегантний півтемний американець, дипльомат, що очарував її своїми манерами, робив їй дорогі дарунки. Одного дня виїхав він до Риму, підтримуваючи живе листування, розмовляючи телефонічно, врешті прохав її купити у Брюсселі брилянти, з яких він має зробити дарунок комусь із рідні і доручив їх передати одній знайомій графині. Міліонерка так вірила своєму нареченому, що виложила на ці брилянти власних 200.000 і передала їх вказаній особі. Минуло аж два тижні, заки вона ствердила, що вся ця інтрига була твором хитрого ошуканця, що має на совісти багато багатих жертв. Досі поліція його і його спільників не зловила.

— Застрілив маму пятеро вовченят. До редакції одного канадійського часопису в Монтреалі прийшов чоловік у вовчій шкірі з шестем на ремінці. Щойно як люди краще приглянулися, пізнали, що то вовчиця. Чоловік той то був ловець, що ловив звірі на залізо. Його околицею Квебеку долому й тут напала на нього кремезна вовчиця. Мав іще час добути револьвер і застрілити вовчицю. Та ловець був дуже перетомлений, тому лишив убиту вовчицю на місці. Був теж ранений у бою з вовчицею. Приволікся до якоїсь хати, щоби спочати й вимити рани. Як на другий день вернувся на місце, де оставив вовчицю, застав там пять вовченят, що жалісно завивали біля неживої мами. Далися без труду зловити до мішка. Ловець дав їм молока, накормив. Погім 4 продав до звіринця, пяте лишив собі, щоби освоїти. Гадає, що буде з нього добрий сторож.

— Гумовим човном до Північної Африки вибралися два молоді німці, брати Шільдманн. Вони почали свою подорож на озері Комо, звідки поплили рікою По до Адрійського моря і доїхали до Анкони. Звідти перевезли човен до Орото і доїхали ним по Тибрі до Риму. Звідси переїдуть Тирренським морем до Палермо і Тріполісу, а коли перепливуть північну Африку, мають охоту вибратись через Червоне Море до південної Африки.

— Дорогий пес. Якийсь аматор псів у Ню Йорку відкупив від відомої годувальниці псів у Льондоні панни Джеди Лейн одного малого пуделя за 350 долярів. Це рекордова ціна за представника собачої породи. Навіть циркові пси, що виробляють самі на себе і утримують своїми виступами своїх власників, багато дешевші.

— Хто з присутніх на кооперативній Академії у вівторок 16. ц. м. у Вел. Театрі замінив у лівій гардеробі на партері кальоші — зволить зголоситися туди, щоби віддати чужу й забрати свою власність.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — ЧОРНІ.

Змагання цих дружин за гаївкове мистецтво А-класи львівської округи відбудеться в середу 17. ц. м. на терені при вул. Пелчинській. Початок год. 7.30 веч.

МІЛІОН ВИДЦІВ НА ФУТБОЛЕВИХ ЗМАГАННЯХ В ОДНОМУ ДНІ.

Минула субота була в Льондоні днем кожаного меча в повному того слова значінні. В самому Льондоні відбулося 6 великих змагань за мистецтво і чашу Англії, на яких заанотовано понад 200.000 видців. Найбільшу скількість видців стягнув меч льондонської дружини Тотенгем Спорс проти дружини Евертон з Бермінгему, яка боронить чаші. Виграли льондонці 3:0. Видців було кругло 60.000. Чолова дружина в теперішніх змаганнях Англії, Арсенал, розіграла змагання на провінції з мало знаною дружиною з містечка Лятон і виграла з трудом 1:0. Загалом в суботу відбулося в Англії 32 змагання за мистецтво. Тим мечам приглядався приблизно 1 міліон платних видців.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Марко Орач: НОВІТНІ ЧАРИ. Оповідання з життя нашого села. Львів. 1934. Накладом Т-ва „Просвіта". Стор. 32. Форм. 16⁰.

Інж. М. Творидло: ПРО ШТУЧНІ ПОГНОЇ. Львів. 1934. Накладом „Сільського Господаря" у Львові. Стор. 40. Форм. 16⁰.

Т. Є. Красиславич: СПОКУСНИК, кооперативний портик. Казка-правда на 3 дії. Львів, 1933. Накладом Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Стор. 48. Форм. 16⁰.

Проф. Альфонс Конціоватор: КІНЕЦЬ СВІТУ, предсказаний Преч. Д. Марією в Ля Салет. (Ля Салет (La Sallette) найближча будучність). За дозволом автора переклав з німецького о. **Петро Дзедзик.** Львів, 1933. Стор. 103. Форм. 8⁰.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа 17. I. год. 7·30 веч. „Інвар Крюгер". (Абон. 9.)

Четвер 18. I. год. 7·30 веч. Концерт Польського Товариства Музичного.

Театр Ріжнородностей.

Середа 17. I. год. 7·30 веч. „Готель 47" (Абон. 8).

Четвер 18. I. год. 7·30 веч. „Готель 47". (Абон. 8).

Кіна.

АДРІЯ: „Кіноманіяк" (Гарольд Льойд).

АПОЛЬО: „Пять хвилин перед шлюбом".

АТЛЯНТІК: „Граф Зарок".

ВАНДА: „Волонтера".

КАСІНО: „Дайте мені чоловіка" (Анні Ондра).

КОЛІСЕЙ: „Прощання зі зброєю"; ревія „Карнавалове божевілля".

КОПЕРНИК: „Шибеник з Еспанії".

МАРУСЕНЬКА: „Шибеник з Еспанії".

МРАЖ: „Дика дівчина" (Клара Боу).

МУЗА: „Остання цариця".

ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра з Єріною та Шлезаком).

ПАН: „Дочка полку" (Анні Ондра) та ревія.

ПАСАЖ: „Втрачений експрес".

ХИМЕРА: „Божевільні дні у Зоо".

СТИЛЕВЕ: „Шпіон у масці" (Ганка Ордонівна) і ревія „Блискучий експрес" зі ст. Станиславою.

УТІХА: „Флін і Флін у подружій неволі" та ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 17. січня 1934.

Відень (506,8) 22·15 Концерт. **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 10·10 „Дон Жуан" оп. Моцарта. **Прага** (470,2) 17·35 Вокальний рецеталь, 20·05 Симф. концерт. **Лятті** (1796) 18·00 Пісоньки для дітей. **Білгород** (437,3) 19·20 Мельодії. **Берлін** (356,7) 21·00 Симфонія III Ес-дур (Еройка) Бетовена. **Кенігсвустергавзен** (1536) 17·35 Дитячі пісоньки, 19·00 Концерт. **Букарешт** (212,6) 17·00, 18·15 Концерт, 19·35 Спів. **Будапешт** (549,5) 19·30 Опера. **Рим** (320,8) 17·10 Легка музика, 21·08 Опера.

Четвер, 18. січня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 20·30 Концерт, 17·10 Віольончеля, 19·00 Стирійська народня музика. **Братислава** (297,8) 16·00 Музика, спів. **Брно** (325,1) 17.25 Вокальний концерт. **Прага** (470,2) 11·05 Концерт гумор. трін. **Лятті** (1796) 18·50, 19·05 Спів. **Париж** (1714) 21·00 „Вільний стрілець" оп. Вебера. **Штрасбуг** (349,2) 21·30 „Поетійський Пилат" оп. Бретана. **Атльона** (531) 20·50, 22·15 Спів. **Білгород** (437,3) 17·00 Спів. **Рига** (238,5) 19·05 „Країна усміху" оп. Легара. **Кенігсвустергавзен** (1536) 17·20 Сучасні пісні. **Ляйпціг** (382,2) 22·55 Сонети сер. Бетовена. **Будапешт** (549,5) 19·05, 22·55 Цит. орхестра. **Міляно** (368,6) 20·10 „Ля прінчіпеса Піседьо" муз. казка Петралія. **Рим** (320,8) 12·50, 17·00, 20·50 Концерт.

Львівське радіо.

Середа, 17. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 13·33 Ревіяні пісоньки з грам. плит, 13·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Арії та пісоньки (Бічко, бас), фортепян, 15·55 Нар. танки (з грам. плит), 16·10 Для старших дітей: „Про справжніх морських вужів", Колядн, „Подорож міжпланетарним стрільном", 16·35 Концерт, 17·35 Спів (Роман Стебельський, тенор), 18·00 Ловецтво й охорона природи, 18·20 Легкий концерт, 19·05 Всячина та грамофон, 19·25 „На межі літератури й дійсности" 19·50 Спортові вістки, 19·55 Сільна реруи, 20·00 Концерт орхестри, 20·30 Пісоньки (Ганка Ордонівна) 21·00 Карнавалевий Фейлетон, 21·15 Концерт із пиляю „Сучасна форт. література", 22·00 Танкова музика, 22·15 Серпанки віртуози (грам. плити).

Четвер, 18. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Танкова музика з гр. плит, 12.35 Концерт (музика, спів), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Сальонний концерт, 16·55 Концерт інстр. квінтету, 17·25 Спів (Довнар-Запольська, сопран), 17·50 Відч. „Етотизм найближчої будучини", 18·20 Авд. „Вільце лейді Уіндермір" Оск. Уайльда, 19·03 Поетичні хвилини, 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40 Сигнали комунікат, 19·45 Спортові вістки, 19·55 Сільна реруи, 20·00, 21·15 Легка музика, пісоньки, 21·00 Почт. скринька. 22·00—22·30 **Концерт колядок і щедрівок у виконанні хору „Сурма".**

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·10 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 28·05—28·07. Париж 34·92. Берлін 210·75, Цюріх 171·93. Амстердам 357·40, Нюйорк кабель 5·47 і пів, Нюйорк чеки —·—.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. порітус 200 км. Ціни ринк.	золотих	
	від	до
Пшениця двірська	19·25	19·50
Пшениця збірна	17·75	18·—
Жито одноціле	13·75	14·—
Жито збірне	13·75	13·25
Ячмінь броварний	—·—	—·—
Ячмінь на мливо	10·25	10·50
Овес двірський	9·25	9·75
Овес двірський незамок	10·50	10·75
Овес збірний	7·50	8·—
Кукурудза краєва	—·—	—·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця двірська	21·—	21·25
Пшениця збірна	19·25	19·50
Жито одноціле	15·10	15·25
Жито збірне	14·75	15·—
Ячмінь на мливо	11·25	11·50
Овес двірський незамок	11·50	11·72
Мука пшен. люксусова	36·—	38·—
Мука пшен. 50%	34·—	36·—
Мука пшен. 60%	32·50	34·50
Мука житня 55%	26·—	26·50
Мука житня 65%	24·50	25·—
Мука житня ситнова	15·—	16·—
Висівки житні	7·75	8·25
Висівки пшеничні	9·50	10·—

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 16. I. масло 2·30, молоко, —·19, сметана —·70, яйця 6·—6·10

Тенд. на молоко і сметану удержана, на яйця зниженка.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає.

Замісць квітів на домовину бл. п. Д-ра Денциса Зарицького зложила на Рідну Школу 5. зол. Олена з Зубрицьких Кулачковська, Львів.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

ТИЖДЕНЬ ФІРАНОК — тридільні від 5.60 зол., філе ручної роботи за безцін. Найновіші моделі Crouchet, Brugges, Venice, Indanthren. — **ФРАЙЛІХ,** Сикстуська 21. 860 8—9

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман. Львів, Пасаж Гавсмана. 2/56 14—?

З ПОКОЇ кухня, повний комфорт до винайму, Генінга 20. Мороз. 951 4—3

КУРС КРОЮ, шиття і моделювання ранішний і пополудневий починаю. М. КОЗЛОВСЬКА, Львів, Академічна 22. I. п. 16/22 3—!

ВІТРІВКИ імпреговані, спортові камізольки з рукавами поручає казково дешево: Виробня „ПАЛЮМ" Гетьманська 22. побіч Промислового Музею. 13/47 3—3

ШЕВСЬКУ машину оказійно продає Львів, Руська 3. Берек 3—3 930

КОСМЕТИЧНИЙ інститут „СЛАВА" Львів, Оссолінських 13, для Пань, Панін лікує всілякі дефекти шкіри, Запобігає передчасному лисінню. Фарбує волосся, брови, вії. 2—10

КОСМЕТИЧНА ШКОЛА Добрянської-Рогатин, Львів, Оссолінських 13, дає правоо відкриття косметичного кабінету. Проспекти висилаємо. 2—10 957

ІНСТИТУТ косметичний „СЛАВА" Оссолінських 13. прийме практикантку. 957 2—2

ЛЕКЦІЇ німецької, французької, англійської мов для молоді всіх шкіл і дорослих. Записуватися Куркова 26. II. 9. або Могилицького 12, школа. 958

ЖІНОЧЕ футро в добрім стані, імітація попелиць за 250 зол. на продаж у фірмі Юліяна Глушівського. Львів, Коперника 16. II пов. Тел. 55-46 1—1 959

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 18/47 12-26

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
„ „ одношпальтовий в тексті і повницях	„ 0·60
„ „ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденції по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 450·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 14 (13.559). Львів, пятниця 19. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Преса на Закарпатті.

На Закарпатті виходить нині понад 40 газет і журналів, з того *українського (народнього) напрямку* 8, москвофільського 5, чеських газет є там 3, мадярських 24 (!), жидівських 3 (з того одна по мадярськи, дві в жаргоні). Коли взяти під увагу процентове відношення населення Закарпаття, то українське населення повинно би там мати ок. 30 пресових органів.

Сумний стан українського шкільництва на Словаччині.

На Словаччині є під цю пору в державних словацьких народніх школах 5.190 учителів, у німецьких школах 206, в мадярських школах 265, в українських („руських") школах 36 учителів. У словацьких церковних школах працює 4.163 учителів, у мадярських церк. школах 1.600, у німецьких 300, в українських 130 учителів. Та статистика говорить найкраще про сумний стан українського шкільництва на Словаччині, де живе близько 200.000 українського населення

Арештували словацького письменника.

В Кошицях арештували недавно словацького письменника Ігава-Біскупіцького, редактора газ. „Слово", якого обвинувачують у звязках з іредентистом Єгличкою. У звязку з тим арештуванням переслухано багато словацьких діячів. Біскупіцький сидить у вязниці кошицького суду.

Справа Сарського басейну.

БЕРЛІН, 17. I. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро оголосило такий комунікат: Як відомо, Рада Союзу Народів звернулася з безпосереднім запрошенням до Німеччини, щоби підчас обмірковування справи Сарського басейну заняла своє своє місце в Женеві. Та Німеччина виступила з Союзу Народів не на те, щоби при першій черговій нагоді знову там явитися, як тільки інші держави цього забажають. Завдання, яке Союз Народів має тепер виконати в справі Сарського басейну, незначайно просте. Не трудно зорганізувати тайне голосування. Вступні праці для зладження списів управнених до голосування вже переведені. Річ тепер у тому, щоби Рада Союзу Народів перевела своє завдання якслід і льояльно. Ініціятива англійської преси спровадити до Сарського басейну міліцію числом 4.000 осіб — зазначує комунікат — зовсім недорічна. В Сарському басейні не було подій на більші розміри. Тільки три смертні жертви там занотовано і то були націонал-соціялісти. Якщо повстав плян поділу Сарського басейну, то хіба на доказ, що властиві люди несвідомі небезпеки, яку несе цей плян. Відкинення женевської пропозиції ставить не Німеччину, але Раду Союзу Народів у критичну ситуацію.

БЕРЛІН, 17. I. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро комунікує: Сьогодні вечором вислано відповідь у справі участи німецького уряду в нарадах Союзу Народів над справою Сарського басейну. Відповідь буде переказана за посередництвом німецького консуля в Женеві генеральному секретареві Союзу Авеноліві.

—o—

Управильнення суспільної праці в Німеччині.

БЕРЛІН, 16. I. ПАТ. Сьогодні оголошено урядово закон про управильнення суспільної праці. Комунікат німецького інформаційного бюра підкреслює, що закон формує остаточно взаємини між працедавцями і робітниками. В кожнім підприємстві є рада мужів довіря як дорадний чинник у справах соціяльно-політичних. Умовини праці управильнює підприємство спеціяльним правильником, вислухавши думку ради. Проти рішення підприємця більшість ради мужів довіря може відкликатися до т. зв. повірника праці, що є найвищим представником уряду в справах соціяльної політики у своїй господарській окрузі. Повірник обіймає компетенції судів праці у спорах, що виникають з правильника підприємств. Повірникові праці підлягають теж справи, звязані з закриттям підприємства, масовим видалюванням робітників і контролею над висотою плат у підприємстві. Повірник має право у вимкових випадках оголошувати припис в справі тарифи плат. В кожній окрузі повірника праці буде створений мировий суд, який рішає у випадках нарушення правильника членами підприємства. Відкличною інстанцією є начальний мировий трибунал республіки. Тим способом, як зазначує комунікат, запевнений нагляд держави над умовинами праці, за що держава бере на себе повну відповідальність.

Радянські зброєння на Сході.

Як повідомляють з Токіо, японський генеральний штаб ствердив, що манджурський кордон рівняється великому військовому таборові. Радянський уряд сконцентрував вздовж манджурської границі четверту часть своєї збройної сили. Щоби забезпечити прохарчування великої червоної армії, побільшили засівну площу над Амуром. Червоноармійцям подвоєно грошеву заслужену. Взагалі радянська армія прохарчовується дуже добре й озброєна знаменито. Особливе занепокоєння викликують в Японії радянські приготування до повітряної війни. Як ствердив недавно японський міністр війни ген. Араки, більшовики мають літаки, що в силі принести 2.000 бомб до Токіо і після збомбардування негайно вернути на радянську територію.

Землетрус в Індіях.

Про землетрус, який навістив у понеділок майже цілі Індії, нема досі докладних звідомлень тому, що телеграфічна й телефонічна злука переважно перервана. В Калькуті при першім потрясенні землі вибухнув великий переполох. Населення вибігло з домів масово на вулиці, причому багато людей потовклося, а то й згинуло. Багато будинків і веж завалилося. В Бомбаю завалився залізничий двірець. Сильно потерпіло місто Каннпур, де 300 домів розпалося в румовище, а 700 є ушкоджених.

БОМБАЙ, 17. I. На основі останніх відомостей жертвою землетрусу в північних Індіях впало 56 осіб убитих і 407 ранених. Найбільше потерпіли міста Бенарес, Люкнов, Фатегпур і Патна. Трупи багатьох жертв катастрофи находяться ще під розвалинами. 4.000 домів є ушкоджених.

КАЛЬКУТА, 17. I. Наслідком останнього землетрусу місто Музафарпур лежить у розвалинах. На вулицях валяються сотки трупів. Комунікація з містом перервана

Добутий у місяці січні дохід з коляди, щедрівки, збірки, забав і ріжних імпрез треба віддати на поширення діяльности „Рідної Школи".

ВП. Передплатників і Читачів,

які бажають — брати участь у ВЕЛИКОМУ ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА", — прохаємо вирівняти залеглости і надіслати передплату ЗГОРИ за час до кінця червня ц. р.

ПЕРШІ СЬОГОРІЧНІ ВЕЧЕРНИЦІ

уряджує Т-во Укр. Бесіда і Т-во Охорони Дітей у суботу дня 20. ц. м. — в кімнатах Української Бесіди.
Запрошення видається на Бесіді в днях 19 і 20 ц. м: від год. 11—1 рано і від 6—8 веч.
960 1—3

Політичний макіявелізм чи декаденція білої раси?

Львів, 17. січня 1934.

Коли хто критично погляне нині на хід подій у широкому світі і на ті моральні спонуки, які кермують нині політикою „культурної" Европи та „цивілізованої" Америки, — той не всклі вийти з дива: прийшов такий повний упадок **моралі у політиці,** таке помішання понять добра і зла, що пригадуються часи IV-го століття після Хр., часи розкладу римського цісарства. На початку XVI. ст. Нікольо Маккіявеллі проголосив засаду, що добре є те, що є корисне, що ціль освячує засоби, і що єдиними критеріями політичної моралі є критерії доцільности. І ця політична фільософія, хоч і викликала цілу школу „антимакіявелістів", всетаки побідила і стала пануючою. А проте політичний ідеалізм впродовж віків находив нераз свій яскравий вислів у цілій низці історичних фактів і сила ідеалістичних течій проявлялась раз-у-раз у зусиллях погодити засади моралі з політичною доцільністю. Кермує теж життям держав і народів цілий ряд постатей, які перейшли до історії як визнавці гасел благородности й гуманности не лише тому, що ці гасла були їм для здобуття актуальної політичної цілі вигідні, але тому, що вони дійсно вірили у їх реальну життєздатну вартість. Декаденція нинішньої інтелектуальної і політичної еліти передових держав Европи й Америки полягає у тому, що у практиці прийнято тези макіявелізму, в теорії вічно лунають гасла ідеалізму (гуманітаризм, братерство народів, справедливий вічний мир, відмова на завжди від деяких родів зброї і т. д. і т. д.), а по суті затратилось почуття не лише добра і зла з погляду християнської етики, але й із погляду політичного матеріялізму: йде зовсім самогубна політика, тріюмфує опортунізм на найближчі 24 години, з прославлюванням сьогодні того, що вчора було викляте і що завтра буде погубне.

Якими сильними були — хай навіть підсвідомі — елементи ідеалізму у політиці, вказують такі факти, як нпр. поведінка навіть такого дикуна на престолі, як Іван Грізний: коли Карло I. англійський „кадовбовий" парлямент засудив на смерть, Іван Грізний зірвав з Англією дипло-

матичні звязки, заявляючи, що дальше підтримування їх означалоб апробату вбивства. Коли Людвик XVI. згинув під гільотиною, то хоча безперечно острах за власний престіж і стійкість власної династії грав ролю в европейських монархів, що зірвали з Францією звязки, але й грало у них ролю теж бажання заманіфестувати своє співчуття кріваво винищуваній королівській рідні. Сьогодні ми бачимо зразки іншого світогляду: у Білому Домі, у місті, названому іменем гуманного й благородного Юрія Вашингтона, однопартієць ідеаліста Вудроза Вільсона (який не винуватий у тому, що його незорієнтованість в европейських справах і його ідеї використали його европейські партнери для своїх актуальних цілей), — приймає у себе представника держави, в якій пролилло й ллє далі море невинної крови та яка цілу свою екзистенцію базує на гнеті, терорі, насильстві. І той самий керманич нової Італії, який численними памятниками Юлія Цезаря пригадав землякам лицарськість і державний розум того славного римського політика й полководця, — вважає річею можливою гостювати у Вічному Місті представника державної системи, яка є запереченням розуму, і режіму, який є антиподом лицарськости! Мало того: світова преса, яка опинилась у руках малих, а подекуди й нікчемних людців, поширювала, наче щось зовсім можливе й імовірне, вістку, що Ватикан навязує дипльоматичні звязки з Совітами, і треба було щойно простувати ту вістку та заявляти, що зі світом засадничо антирелігійним і з твердинею активної боротьби з християнською етикою не може втримувати звязків Апостольська Столиця.

Діється речі зовсім несамовиті, які своїм цинізмом де-де перевищують цинізм політичної аморальности макіявелізму. Наприклад: кілька літ тому, здається у 1927 році, вся преса найкультурніших народів Европи підіймала страшний крик з приводу засуду смерти на двох американських анархістів і домагалася їх помилування. Колиж Сакко і Ванцетті таки згинули на електричному кріслі — та преса обурювалася на американське правосуддя, що воно легковажить собі прилюдну опінію. Коли у Ляйпціґу судили недавно кількох комуністів за підпал райхстаґу — у Льондоні другий громадський суд, зложений з кавацитетів науки і права, доказував їх невинність, а преса всіх европейських держав у той спосіб реферувала й насвітлювала той процес, що Ван дер Любе і Димітров мусіли вкінцеві читачеві видатись найблагороднішими одиницями, яких людскість готова втратити з величезною шкодою для себе, виключно через ненависну „кровожадність" німецького режіму... В той самий час ті самі часописи мовчать про тисячі розстрілів у підземеллях більшовицьких „правосудних" установ, найлютіший аеропаг европейських держав признає себе некомпетентним забирати голос у справі голодової катастрофи мілїонів населення одної европейської держави, а по столицях Европи й Америки розвішано, як „дорогий гість", представник країни, в якій впродовж 15-ти літ вигинуло безпосередньо від терору поверх 3 мілїони людей!! І міністр закордонних справ Французької Республики, на прапорі якої є виписані гасла свободи, рівности і братерства, недавній чільний член соціял-демократичної партії, яка реклямує себе як оборонця найсвітліших ідеалів, — заявляє офіціяльно, що „Совітський Союз є нині одним із найважніших чинників ладу і миру"...

Це вже не макіявелізм, це декаденція цілої раси, яка розгублюється у поняттях добра і зла, мудрости й глупости, доцільности й самогубства. Це масове наслідування того „героя" в „Декамерону" Боккачія, що за гріх уважав плюнути на долівку в церкві, але не соромився безлічі душегубств. Це масове заманорочення, яке перейшло у хронічну недугу: людскість, на таку недугу хвора, мусить перейти страшні потрасення, щоби видоровіти.

П. М.

Протиголодова вистава у Женеві.

„Союз боротьби проти III. Інтернаціоналу" під проводом відомого Обера уладив у Женеві дуже інтересну виставу, присвячену справі голоду та релігійних переслідувань на Радянщині. Вистава розміщена в кількох кімнатах. У меншій з них находяться великі таблиці, що в схематичній формі представляють організацію та поширення Комуністичного Інтернаціоналу по цілому світі. У другій, більшій кімнаті зосереджено безбожницькі експонати: часописи, агітаційні малюнки, протирелігійні карикатури, світлини зруйнованих церков, заслених священиків та місць заслання і т. ін. В інших двох кімнатах уміщена властива голодова вистава. Статистичні діяграми, що свідчать про немощучість голоду на Радянщині — таблиці з порівнанням кількости збіжа, що вивозиться та що лишається на пожиру населення, кольорові кольони, що унаглядняють зменшення худоби і т. ін. На столах та по стінах розміщено систематично жахливі світлини голодних, вмираючих та вмерлих, особливо дітей; голоси чужинецької преси про голод, почасти з логічними світлинами і т. ін., мапи голодних місцевостей та місць заслання, колекція оригінальних листів голодних та багато інших документів страшної катастрофи. Вистава, яку відвідує щодня до 400 осіб, лишається ще кілька днів у Женеві, а потім переноситься до Льовани та ін. міст. На виставі дається відвідувачам пояснення та улаштовується невеликі, але популярно складені відчити. На загал вистава, як і ціла акція „Союзу боротьби проти III. Інтернаціоналу" арештою, має характер московський, ані листів голодних в українській мові, ані української безбожницької літератури на виставі не видно. Не має ця організація справді і протиукраїнського характеру. Голодові світлини Українського Допомогового Комітету в Брюселі та повідомлення про голод Українського Бюра в Льондоні уміщено поруч з іншими матеріялами. Будуть уміщені й інші експонати українських комітетів, коли вони їх пришлють. Поширення голоду саме на Україні видно арештою і на мапах. Зазначується це і у відчитах.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Капітуляція Сталіна.

„Ізвестія" з 4. січня подають розмову Сталіна з кореспондентом „Ню Йорк Таймс", Дюранті, що служить більшовицькою трубою для Злучених Держав Америки. Деякі уступи цеї розмови свідчать про цілковиту капітуляцію московського уряду перед державами, від яких він сподівається оборони від японської та німецької небезпеки.

Про світову революцію, розуміється, вже нема і згадки. Сталін заявляє: „Можливо, що найнижча точка економічного занепаду вже минула. Я не гадаю, що пощастить осягти піднесення 1929 року, але перехід від кризи до депресії та деякого пожвавлення справ у найблизчім часі з деякими хитаннями в гору та вліз не лише не виключений, а навіть імовірний".

Про Англію він говорить: „Я гадаю, що торговельна умова з Англією буде підписана". Як відомо, умови цієї не підписали і переговори розбились.

Але верхом пониження премлівського диктатора є його залицяння до Союзу Народів, про який він говорить: „Не зважаючи на виступлення Німеччини та Японії з Союзу Народів, а може саме через те, Союз Народів може бути деякою гальмою, щоби затримати початок воєнних операцій чи перешкодити їм. Коли це так, коли Союз Народів зможе зробитися деяким горбком на шляху до того, щоб утруднити в якійсь мірі справу війни та улекшити до деякого ступня справу миру — то тоді ми не є проти Союзу Народів. Так, коли хід історичних подій буде такий, то не виключене, що ми підтримаємо Союз Народів, не зважаючи на його кольосальні хиби..."

Коли Союз Народів усав так низько, що потребує підтримання Москви, то його у всякім разі більше школа ніж московського уряду, що заданий на оборону Союзу Народів. Але коли Сталін сподівається разом з Еріо зробити Союз Народів зброєю проти Німеччини та Японії, те сподівання їх даремні. Більшовики вештаються даремно по женевських та паризьких Каносах.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

—o—

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на зимові пальтра, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
в МАҐАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 19. СІЧНЯ 1934.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛІ. 5)

Кармазинова завіска.

Це був напевно найгірший гарнізон, куди доля — хоч я вірю, що це завжди чорт, який у той момент перекинувся в міністра війни — могла мене кинути на початок моєї служби. Грім би його побив! яке приземне життя! Не пригадую собі більше похмурого та нудніщого місця побуту. Одначе у такому віці, ще й пишкий від однострою — тільки ті, що носили його, розуміють це почування! — я не страждав від того, що згодом стало би для мене нестерпне. Коли вже надто велика нудьга находила на мене в цьому бездушному і нецікавому містечку, одягався я як на параду і нудьга втікала перед моїм офіцирським коміром! Я скидався на ті жінки, що причепурюються навіть тоді, коли вони самі і нікого не ждуть. Я одягався для... себе.

Я втішався на самоті своїми еполетами та китичкою при своїй шаблі, що блищала на сонці, коли я звичайно прохожувався відлюдними вулицями коло 4-ої години пополудне, не шукаючи нікого. Груди мені розпирало тоді так само як пізніше, коли я йдучи бульваром у Ґан під руку з якоюсь жінкою, чув поза собою голос: „Це розумію офіцирська постава!"

У цьому бідному містечку, без торгівлі та іншого руху, жили тільки старовинні родини, майже збіднілі, що проклинали імператора, чому він не перерізав злодіїв Революції і тому не гостили в себе офіцирів. Не було ні зборів, ні балів, ні вечірок, ні редут. Щонайвище у неділю, після богослуження, у погоду, мами виводили показати своїх доньок — до другої години себто до вечірні, коли на перший звук дзвону всі сліпниці щезали з самотнього бульвару. Ця богослужба уполудне, на яку ми, до речі, ніколи не ходили, за Реставрації стала обовязковою військовою відправою. Для таких парубків як ми, у віці повнім енергії та кохання, коли пристрасть до жінок займає таке велике місце, ця військова відправа була для нас порятунком.

Скільки романів на ній починалось! Коли пашночки перуч своїх мамів навколішках складали свої зарукавки на стільцях підчас молитви, неодин білетик попадав до середини і на найблизчу неділю в тих самих зарукавках вони приносили нам відповідь! Та за Імператора військової богослужби не бувало. Не було ніякого способу наблизитись до дівчат comme il faut у містечку, де вони були для нас тільки мріями за серпанком, видні тільки здалека! Тієї найцікавішої частини населення не можна було нічим заступити. Гареми, про які в пристойному товаристві і не згадують, були жахливі. Каварні, де можна серед страшно бездільного касарняного життя топити свою нудьгу, були такі, що хто шанував свої еполети, не міг і переступити їх порога...

Не було теж у цьому містечку, до тепер, як і скрізь, маємо деякі вигоди, навіть готелю, де ми офіцири могли би сісти за спільний стіл і не дати себе пограбувати як у лісі. Тимто багато з нас відмовилось від спільного життя і порозсівалось по приватних домах у незаможніх городян, які наймали нам своє помешкання якнайдорожче, щоб підтримати свій бідний прожиток і свої невеличкі доходи.

До таких належав і я. Один із моїх товаришів жив тут у „Кінному заїзді", де мав кімнату, бо цей заїзд був тоді на цій вулиці — отут, кілька воріт далі і вдень ви побачилиб іще на його фасаді старе золоте сонце і напис „Під сходом сонця".

Мій товариш знайшов мені в сусідстві помешкання з одним вікном, що там нагорі робить на мене нині таке враження, начеб воно все ще було моє і мов усе те ділось учора! Він був старший за мене, вже довше служив у полку і залюбки опікувався мною у перших часах мого офіцирського життя, такого недосвідного та водночас і безжурного! Я вже казав вам, що з винятком однострою — і підкреслюю це тому, що ваше покоління мирових конґресів, фільософічних і гуманітарних пантомін, небавком зовсім не зможе уявити собі цього почування — і надії, що я почую гарматний грюхіт у першому бою, де (вибачте цей воєцький вислів) втрачу своє військове дівоцтво — все мені було байдуже! Я жив тільки цими двома гадками, особливо другою, бо вона була надією, а ми завсіди живемо більше тим життям, якого не маємо, ніж тим, яке маємо. Я думав тільки про будуччину, наче скупарище і я дуже добре розумів святців, що влаштовуються тут на землі як ті, що мають перед собою тільки одну ніч у печері розбійників. Ніхто так не нагадує ченця, як вояк, а я був вояк!... Отак і я влаштувався у своєму ґарнізоні. Поза годинами, за столом із людьми, в яких я мешкав, поза службою і маневрами, я пролежував більшу частину свого часу на величезній канапі з темно-синього сапяну. Після вправ я клався на неї як у холодну ванну і вставав тільки, коли йшов фехтуватись або грати в карти з товаришем Людовиком Менгом.

Він був менший ледащо, бо найшов собі гарненьку дівчину, що стала його любкою і допомогала йому, як звик був казати, вбивати час. Та те, що я знав про жіноцтво не дуже заохочувало мене, щоб наслідувати свого приятеля Людовика.

(Продовження буде.)

—o—

Шпиталь ім. митрополита Андрія у Львові.

Українській суспільности до відома.

У 1930 р. святкували ми 30-літній ювилей митрополитування великого Громадянина і Князя Церкви, Й. Е. Високопреосвященого Андрія гр. Шептицького.

По думці одноцушного рішення цілого Преосвящ. Епископату, як також представників усіх Товариств і установ, мав станути у Львові шпиталь ім. Високодостойного Ювилята, здвигнений добровільними жертвами української суспільности, як доказ і живий памятник загальної пошани і вдячности за Його довголітну працю і превеликі заслуги для українського народу.

Технічне переведення цієї постанови доручено окремому Комітетові, який почувається до обовязку здати отсим звіт з дотеперішних вислідів за час від 1930 по кінець 1933 року:

Приходи:

1) Жертви з Галичини	зол. 136.735.20
2) Жертви з Америки	зол. 47.290.52
3) Жертва Тов. „Нар. Лічниця"	зол. 134.101.44
4) Львів. Архіепарх. Фонд	зол. 43.770.72
Разом	зол. 361.897.88

Видатки:

Дотеперішні кошти будови	зол. 361.897.88

За ті фонди здвигнено при вул. Петра Скарги (близько катедр. церкви св. Юра) величавий, триповерховий будинок, викінчено в нім покищо тільки партер і передано вже до ужитку „Народної Лічниці", решта будинку, себто всі три поверхи стоять невикінчені з причини повного вичерпання фондів.

На докінчення будови, інсталяції і вінду (без внутрішнього уладження) треба ще около 150.000 зол.

Не потребуємо додавати, що доведення до кінця будови цього ювилейного шпиталю є не тільки справою престіжу й амбіції української суспільности, але й питанням конечної потреби такої добродійної інституції для нашого загалу.

Тому що підписаний Комітет відкликується поновно до української суспільности, до всіх тих приватних осіб, товариств і організацій у краю і поза краєм, які досі не причинилися ніякою жертвою до будови шпиталю, до світських і духовних, щоби допомогли нам жертвами і збірками докінчити будову і тимсамим зреалізувати високу ідею живого памятника для великого Князя Церкви і Громадянина.

Прохаємо також гарячо ласкаво фундувати ліжка для шпиталю, які по вічні часи носили би імя фундатора, а на які приймалось би хорих на безплатне удержання і лікування. Досі тільки Фонд Львівської Архіепархії уфундував 2 ліжка для хорих священиків і їх родин.

Кошт фундації одного ліжка тепер 8.000 зм долярів. Ласкаві жертви прохаємо пересилати до Земельного Банку Гіпотечного, Львів, вул. Словацького 14 (чекове конто 149.000) з дописскою: на будову шпиталю.

Львів, дня 10. січня 1934.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ 30-ЛІТНЬОГО ЮВИЛЕЮ МИТРОП. АНДРІЯ ШЕПТИЦЬКОГО:

† **Іван**, Епископ Пом. Львівський, голова.
Володимир Децикевич, заст. голови.
секретар: **о. В. Лициняк**, скарбник: **д-р Т. Е. Бурачинський**, члени: **д-р Стефан Федак, о. Ол. Ковальський, о. Леонт. Куницький, д-р Ст. Людкевич, Ст. Гевак, Іван Охримович.**

По широкому світі.

— Вбивник румунського премієра Дука, Константінеску має станути перед воєнним судом в Букарешті. Жде його кара смерти.

— Зачувати, що німецькі урядові кола задумують перенести столицю Німеччини до Міхену.

— Австрійський уряд задумує перевести зміну монетарної системи, пристосовуючи її до системи інших держав.

— У Франції наростає новий фінансовий скандал в Ліль наслідком спроневірення кільканацятьох міліонів франків.

— На Литві всі, хто хоче задержати литовське громадянство, мусять змінити чужі окінчення назвищ на „іс" або „ас", не виключаючи навіть президента Сметони.

— Комуністичного публіциста Гольдеззаа, що пише під псевдонімом Людвика Рена, автора голосних книжок про війну, засуджено в Ляйпціґу на 2 і пів року вязниці за опозиційну пропаґанду серед райхсвери і поліції.

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

Як ви, інтеліґентна людина,

можете в нинішніх часах обійтись без — „Діла"? — Якщо вам за тяжко платити за наш часопис самому, то передплачуйте „Діло" до спілки зі своїм сусідом. Вишліть негайно передплату і приєднуйте нам нових абонентів!

Причини світової війни й українське питання.

(До питання про причини світової війни.)

Коли переглянемо весь цей величезний матеріял про причини світової війни, всі ці „оранжеві", „жовті" та „червоні" книги, мемуари визначних політиків, дипльоматів та державних мужів, що вели війну, то яскраво кидається нам у вічі недоцінювання ролі російської імперії, як спричинника війни. Версайський договір, як відомо, приписує єдину вину за світову війну Німеччині, і як кару за її викликання накладає на Німеччину репараційні сплати, втрату територій і кольоній та цілу низку інших обмежень. Німеччина підписала цей договір і тим самим формально взяла на себе цю вину. Але перед положенням свого підпису на цьому договорі німецькі делеґати заявили, що вони вправді умову підписують, але не погоджуються з твердженням, начеб Німеччина одна несла відповідальність за спричинення світової завірюхи, та робить це лише під пресією анархії і хаосу, який огорнув їх батьківщину. Німецька прилюдна опінія по нинішній день оспорює цей їхній підхід до справи, це їхнє тодішнє становище. Однак не нашим завданням прослідкувати „про" й „контра" німецької політичної тактики, бо це не належить до речі. Хочемо тут представити ролю, яку відіграла **українська проблема** в російських дипльоматичних ходах, що довели до виповідження Росією війни Австрії й Німеччині.

I.

Західна Европа звертала завжди мало уваги на національні проблеми Східної Европи і в цьому недоцінюванні треба добачувати корінь зла. А саме Росія в останніх десятиліттях перед війною та й опісля в останніх тринацяти критичних днях відіграла чи не найважнішу ролю в отому заплутаному комплексі питань.

Після програної війни з Японією, Росія звертає бачнішу увагу на Европу. Довший час занята справами на Далекому Сході, вона легковажила европейські справи, але на власній шкурі переконалася, що без добрих приятелів в Европі вона не осягне на Далекому Сході наміченої цілі. Після 1905 р. прийшла в Росії „весна народів". Загрожує їй розвязка внутрішніх національних питань. До того часу вона „освободжувала" ріжні словянські й несловянські народи, проковтуючи їх, але стравити їх було

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 19. СІЧНЯ 1934.

Д-Р Л. МИШУГА. 2)
Ню Йорк Н. Й.

ОЛЕКСАНДЕР АРХИПЕНКО.

ЯСНА ЗОРЯ МІЖ НАМИ.

Дня 12. квітня 1922 р. появилася в амер. „Свободі" стаття берлінського кореспондента, Радянина, затитулована: „Олександер Архипенко — ясна зоря на небі світового мистецтва".

Від того часу минає 12 років. За той час зайшла велика зміна, коли брати від увагу те, що тоді всюди писали про Архипенка як росіянина, що особливо турбувало кореспондента „Свободи". З кожним роком, з кожним новим тріюмфом Архипенка, з кожною новою виставою його творів і з кожною новою критичною рецензією стало чимраз частіше й виразніше виринати, що Архипенко — син країни та що навіть і його творчість, яка на перший погляд не має нічого спільного з якоюсь нацією, є витвором духа, вихованого на полеті безмежних українських степів. А вкінці дійшло до того, що по виставах у Берліні, Парижі, Ню Йорку й інших світових центрах ми дочекались тої хвилини, що твори отого великого й геніяльного сина України спинились на українській виставі, в Українськім Павільоні, підчас світової Вистави Поступу в Шікаґо.

Були вони виставлені там, де ми виставляли мистецький продукт українських народніх мас: народне мистецтво. Продукт духа українських мас та індивідуальний продукт українського генія модерного мистецтва маніфестували на тій Світовій Виставі Поступу високі культурні цінности українського народу. А сам-же Український Павільон, як одинокий павільон недержавної нації, опираючись на виставлені арвики творчости українського генія, немов кидав виз, і то гордий та оправданий виз, тим усім, котрі ще досі не доцінюють значіння України й того всього, що український нарід вложив і далі вкладає у світову культуру.

А до тих, що гордилися тим культурним визовом належав і наш Архипенко. Цілими днями пересиджував в Українськім Павільоні й любувався ним. А навіть тепер, працюючи тут у Ню Йорку, при кожній зустрічі мило й дуже щиро згадує ті хвилини, які перебув в Українськім Павільоні серед своїх земляків і в українській атмосфері.

Питати сьогодні, хто це Архипенко, чи він наш? — уважаю абсурдом. Він наш і залишиться нашим. Тільки не у вузькому розумінні, бо Архипенко — це той геніяльний мистець, який шукає всюди тільки одного, а саме, краси, і є щодо цього загально людським. І таким повинен лишитись. Зате нікому іншому, лиш Україні припаде та слава, що її нарід вилав такого геніяльного мистця.

ВІЧНИЙ БУНТАР.

Коли мені довелося перший раз оглядати твори Архипенка, то я теж вхопив раменами, як сотки й тисячі інших, що мали вже деяке поняття про мистецтво, що вже бачили на ріжних виставах і в ріжних музеях твори великих мистців світу. Та я скоро прийшов до переконання, що пізнати й відчути Архипенка — це замало прийти на виставу і споглянути на його твори. Це надто скомплікована творчість, надто ріжноманітна, щоби можна було при тій великій ріжнородности прийти до якогось висновку й пізнати тайну творчости Архипенка.

Я відчув, що тут годі покликуватись на змагання творчости якоїсь мистецької школи, якогось мистецького напрямку, чи якихось мистців. І розумів, чому це так звязують імя Архипенка з творцем теорії про релятивність, з Айнштайном. Бо коли є так мало людей, що хоч трохи розуміють теорію Айнштайна, то й не диво, що мало є людей, навіть фахових мистецьких критиків, котрі як слід відчувалиб і розумілиб творчий дух Архипенка.

Крім того не можна забувати, що хоч Архипенко збудував собі вже своєю творчістю вічний памятник в історії мистецтва і буде записаний на вічні віки як геніяльний творець, він ще далекий від того, щоби сам здав собі справу з того, куди він прямує, куди покотиться його дух і яка буде його дальша творчість.

В Архипенка далі все ферментує. Він далі лишився вулканом. Тепер він немов би трохи притих, але кожної хвилини може знову вибухнут. А нова лява може навіть залити всю його дотеперішню творчість і на її місце поставити щось зовсім нове. Вистане посидіти у студії Архипенка в Ню Йорку і поговорити з ним, щоби переконатися, що цей геніяльний мистець із себе не задоволений. Попри всі ціні враження, яких він набрався в Америці, його мандрівний і вічно шукаючий чогось нового дух не знаходить тут повного задоволення. Бо коли мова про мистецтво, Архипенко надзвичайно суворий у своїх вимогах, а комерційний дух, який тут опановує навіть мистецтво, є чужий Архипенкові. З цього не важко додуматися, що Архипенко опинився на розроздіжі. Його тут часто не розуміють, тому, що він не комерсант і не людина реклями, а визнавець чистого мистецтва, краси і думки. А про це добре знати, коли оглядаємо твори Архипенка.

(Продовження буде.)

важко. В Фінляндії кипіло, польське питання набирало щораз то більше ваги міжнародної проблеми; українське питання тоді ще вправді не уявляло собою для Росії більшої небезпеки, а проте вже й тоді спричинювало чимало турбот. З одної сторони вмовляли в себе, що таке питання не істнує для Росії, а з другої усіми можливими засобами, які в такому випадку стоять державі до розпорядження, подавлювали все, що українське.

Повіяло у 1905 році трохи вільнішим духом, але для Росії супроти України це була лише „передвижка". Українське питання істнувало для Росії лише в тайнах міністерських канцелярій, які старалися усіми силами льокалізувати його і не допустити до того, щоб воно розросло до ваги европейської проблеми, подібно як питання польське.

І тут одно не давало Росії спокою. У межах Австро-Угорщини, у Східній Галичині та Буковині, українці у повільній, але впертій боротьбі добули собі належні їм права. Українські школи, культурні, економічні, просвітні та спортові товариства виростали тут в останньому десятиліті перед війною наче гриби по дощі. Українська преса росла все більш у силу та поширювала національну свідомість серед широких народніх мас. Центром всеукраїнського та культурного життя стає Львів і Галичина відграє ролю всеукраїнського Піємонту.

І це являється для Росії грізним моментом. Росія слідкує пильно за кожним кроком розвою українців в межах Австрії і їх розвиток стає для неї колючкою в оці.

Питання, яке по думці російських державних мужів назверх для Росії зовсім не істнувало і яке вони вважали вже льокалізованим, вийшло поза межі Росії і росло в глибину та ширину. Головною ціллю російської дипльоматії стає не допустити до розросту української проблеми на міжнародній маштаб. Бо коли ще тоді українці російської займанщини не ставили ясно своєї державницької програми, погоджуючись на автономію в межах Росії (II. Дума), то всеж таки вплави з Галичини ставали щораз помітніші і було ясно, що щораз зростає значіння українства. Марево втратити Польщу і Україну мусіло вирицати перед державними діячами Росії та лякати повним розпадом імперії.

Росія розвязує цей гордієвий узол по свойому: з одної сторони російські дипльомати та державні мужі голосять дальше вірні засадам міністра Валуєва „не было, нет і быть не может", з другої шлють до Галичини й Буковини сотки тисяч рублів на бурову тами українському рухові та на паралізування його, на попирювання і скріплення москвофільства. Єпископ Евлогій і граф Бобрінський реалізують програму „розбиття мазепинства": починається зріст москвофільства і його переміна у політичну партію.

У такій атмосфері застає Україну 1914 рік. У Львові сокільський здвиг. Перша спроба українців в межах Австрії, перша українська маніфестація на велику мірку, на модерний лад. Російська преса потрактувала сокільський здвиг як протиросійську демонстрацію Австрії, а так цієї справи російська дипльоматія не порушила, не хотячи самій розлувати українське питання. Зате шукає за відплатою. І така нагода трапляється. На червень припадають відвідини австрійського престолонаслідника і його дружини у Сараєві. Звязок сараєвського вбивства, себто білгородських заговірників з російськими чинниками — є річю вже доказною.

По сараєвських стрілах слідкує ще „13 критичних днів". Так називає історія цей період часу, в якому европейські держави старалися залагодити крізу. На відручне письмо Вільгельма II., Росія відкликує загальну мобілізацію, — щоб зараз-же її знову оголосити. Зі сараєвськими стрілами роля Росії у світовій завірусі була вже порішена. Відкликання російської мобілізації було лише тактичним ходом російської дипльоматії. Виступ Росії в обороні сербів був на ділі лише плащиком для виступу проти українців. У тайному льондонському пакті, заключеному в 1915 році між алієнтами, Росія жадає для себе в першу чергу Галичину й Буковину, а щойно потім Константинопіль. Не Дарданелі, лише Галичина була воєнною ціллю Росії, а ту ціль Росія намагалася осягнути — щоби ліквідувати найбільшу небезпеку для свого істнування.

П. Е.

Італія і Греція.

Рим, 10. січня 1934.

(Л. М.) Фашистівська Італія, відзискавши своє передове становище на Середземноморі — в політиці й у першу чергу, в економії, зараз-же з повним розумінням дійсного стану справи, що її характеризує, взялася негайно до діла.

Мусолінівська політика не є за тим, щоби використовувати непримирність сусідів до себе. Тому ця політика змагає до того, щоби на Середземноморі була згода, яка є необхідна, по думці Мусолінія, між усіма народами Европи. І в тій атмосфері, яку створила Італія, під її проводом можна було дійти до розвязки довголітніх непорозумінь між Грецією і Туреччиною, які врешті вияснили своє взаїмне відношення.

Італія є за тим, щоби Греція не була виключена з балканської політики і щоби між балканськими державами була згода, проти якої, інколи, виступає дехто з авантурничими й небезпечними замислами. Греція, коли устійнить свої міжнародні відносини, мусить змагати до того, щоби покращати своє внутрішнє становище. В цьому випадку поможе їй Італія, бо така реальна політика Греції булаб помічна до загального замирення. Те, що Мусоліні з такою сердечністю приняв грецького представника Максімоса, це найкращий знак, що Греція йде правильним шляхом.

Теперішній стан скнилівської фондації пок. о. Й. Фолиса.

Про теперішній стан скнилівської фондації пок. о. Йосифа Фолиса подає нам один з членів кураторії цієї фондації такі інформації: Замітка п. Марти Демчукової, поміщена в ч. 12. „Діла" з 17. ц. м., вимагає доповнення, бо в ній багато недосказаного, внаслідок чого стан фондації представлений незгідно з дійсним станом річи. Майно, призначене пок. о. Фолисом на Фондацію було в часі українсько-польської війни сильно здевастоване, причім найбільше потерпіли будинки, млин і сад. У хаплині ужонстиґування фондації кілька літ по війні, не могло бути мови про здійснення заповіту фондатора, бо наміченої ним городничо-садівничої школи не було де примістити, ані защо її удержати. Майно, призначене на фондацію було сильно задовжене, а правний стан не зовсім устійнений, внаслідок чого став, ужиткований пок. о. Фолисом прийшлося на основі судового присуду відступити громаді.

Кураторія мусіла в першій мірі занятися санацією господарського стану фондації і тому, коли була можність корисно збути грунт при нагоді будови летунського майдану в Скнилові, рішилась продати більшу частину скнилівської посілости, залишаючи для фондації 12 моргів з рештками будинків на майбутню школу. З грошей, добутих з продажі грунтів, сплачено довги фондації та куплено 200 моргів поля з невеличким фільварком у Закомарю, золочівського повіту, які є по нинішній день в посіданні фондації.

Рештки скнилівської посілости кураторія віднаймила, а з прибутків винайму відбудувала мешкальний дім, зложений із шести невеличких кімнат і двох сіней та шопу. Піднаємці мали теж упорядкований сад, який у своїй старшій частині з простором около 8 моргів по перебутю катастрофальної зими в р. 1928-29 показався нежиттєздатним.

У році 1933 хотіла кураторія приступити в порозумінні з Краєвим Тов. Госп. „Сільський Господар" та „Союзом Українок" до відчинен-

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 19. СІЧНЯ 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ. 5)

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

У військовій команді. — У шефа штабу полковника гр. Лямезана. — Перед засіданням ЗУР.

Невдоволення те переходило і дальше. Я міг вичути, що взагалі всі присутні не є одушевлені д-ром Трильовським і піднімали потроху на сміх його дотеперішні виступи в організації збройної сили УСС. Не входячи у зміст тої дискусії, я вияснив присутнім причину моєї появи у Львові і заявив, що на основі телеграфічного приказу маю зголоситись у військовій команді в капітана Бергера. Пояснили мені, що кап. Бергер — це той, що реферує у військовій команді справу добровольчих організацій, отже тимсамим і української. Одначе радили мені не йти зараз до військ. команди, але зачекати на засідання У. З. Р. і щойно тоді йти туди. Та я не міг зважитися на той крок. Засідання мало відбутися щойно вечером і тимсамим моя поява у військ. команді була би відложена до чергового дня. Але я уваги вже на попередню погрозу, що я не послухав приказу і не явився у Львові, за з огляду на рішучий тон телеграми („форфіт"), я таки пішов зараз до названої команди і став шукати за кап. Бергером.

Від тої пори почалося моє нещасне вистоювання по коридорах цієї команди, почалося моє полокитство від одного референта до другого, які мене збували коротким: „що не до їх ресорту не належить". Ледви по довгій блуканині по ріжних закутинах великого будинку військ. команди (тоді втечити до цієї команди й будинок сусіднього краківського готелю) найшов я в кутику малу кімнату, в якій урядував кап. Бергер.

Самого його не застав, отже мусів чекати. По якійсь хвилині прийшов кап. Бергер. Симпатичний, з милим і лагідним обличчам, приняв мене у своїй канцелярії, уладженій з цілою військ. простотою. Коли я йому показав телеграму і вияснив, що являюся на приказ, він не міг мені нічого певного сказати. По його словам — я властиво залежу від У. З. Р., яка зажадала мого звільнення з війська. Він вправді є тим посередним чинником між командою й українськими організаціями, але не має ніякого голосу, не може дати мені ніяких вияснень, ані приказів. Звернув мене до майора Кемпського, мобілізаційного референта, з тим, що може від нього я дещо більше довідаюся. Треба було йти до Кемпського.

Знову блуканина. Одначе помогли мені найти названого майора знайомі ще з моїх військових часів старшини, які були заняті в канцеляріях військової команди. Приємний старушок, зі спеціяльним талантом до бесід, по кількох німецьких реченнях став говорити зі мною по українськи. Великий польський патріот, розумний, людяний — старався піти мені на руку у дальших моїх „хожденіях". Він заявив, що сам абсолютно нічого сказати не може і що всі мої дальші „хожденія" будуть даремні, якщо не піду і не зголошуся у шефа штабу полковника гр. Лямезана. Докладно описав мені, де бюро шефа штабу, так, що я без довгих ходів міг застукати до дверей, щоби стати перед очима головної особи в цій військовій команді.

Після дозволу увійти став я в дещо просторніший і вспіний канцелярії, але також дуже примітивно уладжений. Представився я йому і подав причину своєї появи та просив дальших приказів. На це полк. гр. Лямезан нічого мені не сказав, лише заявив, що по дальші вказівки й прикази маю зголоситися у митр. гр. Шептицького, з яким він буде ще сьогодні особисто говорити. Найліпше буде, коли я чергової днини піду до Й. Е. Митрополита, а там дістану потрібні вказівки.

Минуло ціле передполудне мого побуту у Львові, а я ані трохи не був розумніший, як приїхав. Навпаки: ще прикріше мені стало. Від своїх не довідався нічого, але попав відразу на невдоволення, непорозуміння й обмови, в від органів військової влади не дістав ніяких приказів. Дотично тих останніх я не міг і так нічого домагатись. Вониж бачили перед собою поручника — найнижчий старшинський степень, і після того достроювали свою розмову. І для них не міг я бути нічим більше. Одинокою моєю розрадою у тім духовім розстрою було те, що в справах стрілецтва матиму звязок з людиною такої міри, як митр. Шептицький. З повним довірям, що аж тут стріну поважну, батьківську раду й поважні вказівки, пішов я дальше шукати людей, щоби по змозі якнайскорше зорієнтуватись у положенні.

Вже ранком, будучи в Б. У., дістав я повідомлення, що члени цієї організації сходяться перед і пополудні на засідання і що тої днини, тобто 18., буде пополудні засідання Б. У., а вечером ЗУР, на якім виложать мені усе ясно й недвозначно. Особливо до засідання ЗУР приязували всі велику вагу, бо на нім мав д-р К. Левицький зложити звіт зі своєї поїздки до Відня і з конференцій, що їх відбув там з міністром війни, міністром закордонних справ та з головною командою армії (АОК). Не тямлю тепер, чи передполуднем тої днини було яке засідання Б. У., але тямлю, як я після моїх дотеперішніх „хожденій" опинився сам у кімнатах УПТ — тепер у кімнатах Генерального Ш-ту — і мав змогу уложити в готові всі свої враження з мого мінлиготичного побуту у Львові.

(Продовження буде.)

ня в Скнилові школи, наміченої фондатором та комісія знавців, вислана обома Товариствами на місце, ствердила, що теперішній мешкальний будинок надається щонайбільше на мешкання управи та учителів школи, а на приміщення школи та інтернату треба би конечно вибудувати новий будинок, а так само доповнити господарські будинки.

Тому, що будова нових будинків у Скнилові не під силу матеріяльних засобів фондації, а майно в Закомарю теж — головно для браку будинків, які в р. 1931 згоріли, не надається на школу, кураторія розважує думку продажі грунтів у Закомарю і набуття за добуту з продажі грошеву готівку пригожого меншого фільварку з будинками, в яких можна би відкрити школу. Є деякі можливости зреалізування цієї думки.

Не входячи в оцінку діяльности управи спадкової маси та кураторії фондації о. Фолиса, про що свого часу йшла дуже оживлена дискусія в пресі, — слід ствердити, що стан Фондації не такий безнадійний, як представила п. Лемчукова, так як фондація має в своїй розпорядимости понад 200 моргів поля, майже вільного від довгу, (сума довгу з незаплаченими податками не переступає 8.000 зол.), які можна пожити на здійснення заповіту фондатора.

Інж. Ю. Мудрак.

ПРИ БЛІДІЙ СІРАВО-ЖОВТІЙ ЦЕРІ, пригаслих очах, злім самопочуванні, зменшеній охоті до праці, загальнім пригнобленні, тяжких снах, плункових болях, мізковім тиску і хоробливім подразненні поручаємо пити кілька днів зрана натще склянку гіркої води FRANCISZKA-JÓZEFA. Поручають її лікарі.

А як у нас?...

Статистика виказує, що одна ґазета припадає у Швайцарії і на Мадярщині вже на 8.000 мешканців, у Норвеґії на 10.000 мешканців, у Данії на 13.000 мешканців, у Німеччині на 18.700 мешканців, у Швеції на 19.000 мешканців, у Новій Зеляндії на 19.000 мешканців, в Естонії на 20.000 мешканців, у Болгарії на 24.000 мешканців, у Франції на 26.800 мешканців, у Фінляндії на 30.000 мешканців, у Латвії на 32.000 мешканців, у Греції на 35.400 мешканців, у Панамі на 50.000 мешканців. До того преса в усіх тих державах — це майже виключно щоденники, а не тижневники, двотижневники і місячники, як у нас.

Колиж зважити, що у нас один прес. орган припадає на кругло 100.000 душ, а один щоденник на 3.500.000 (словами: три і пів міліона) душ, то ясно хіба кожному, скільки перед нами всіми ще праці, аби наш нарід у пресовій ділянці міг дорівняти не кажемо вже Фінляндії чи Латвії, але такій нпр. Австрії, де один часопис припадає на кругло 15.000 душ, а один щоденник на 120.000 душ.

Якщо хочете, аби наш нарід піднявся на вищий рівень і дорівняв хоч дещо культурним европейським народам, то поможіть нам розбудувати „Діло" у великий щоденник. Приєднайте негайно передплату і переконайте ваших сусідів і знайомих, що їх обовязком є стати також абонентами „Діла"!

Англійська преса проти Німеччини.

ЛЬОНДОН, 17. I. ПТ Сьогоднішня англійська преса висловлює невдоволення з поведення Німеччини. Перш усього дуже відємне враження зробила в Льондоні німецька відмовна відповідь на запрошення до Женеви. Опісля ліберальна і ліва преса атакує німецький уряд, що не випустив досі на волю Димітрова, і припускає, що німецький уряд не випустить його взагалі, але задержить у концентраційному таборі, щоби пробити приємність Ґерінґові. Преса називає таке поведення „скандалом".

Читальня, Кружок „Р. Ш.", Кооператива,

що не передплачують „Діла", кривдять себе і своїх членів, бо через те вони позбавлені інформацій з першого джерела. Якщо одній установі це не під силу, нехай запренумерує „Діло" до спілки з другою. — Не сміє бути у нас народньої установи, яка не заабонувала би для своїх членів „Діла"!

Йордан у Перемишлі 1915 р.

Йорданське водохреща в Перемишлі в довоєнних роках мало справді святочний характер. Процесійний похід із катедрального храму до прорубу при лівому березі Сяну вів щороку Епископ К. Чехович, що в цей день прибирав свою голову важкою, дорогоцінною мітрою, яка, по переказу, мала бути перероблена з корони короля Данила. Похід, у якому брали участь тисячі народу, представники австрійської військовости та ріжних урядів, серед звуків коляд, що їх весь час грала військова орхестра, звільна і повагом посувався вулицями міста, переходив залізний міст на Сяні і зупинявся на другому боці ріки, побіля хреста, вирубаного з леду.

Справді гарна була це картина. Оба високі береги Сяну наче обліплені людьми, а здолу, зпоміж темної маси, вквітчаної церковними хоругвами та світлими ризами духовенства, час до часу, коли ущухали подуви морозного вітру, долітали звуки пісень і дзвінків, та прорізували повітря мушкетні вистріли почесного військового відділу.

Надійшов морозний день 19. січня 1915 р. Припорошене снігом місто лежало мертве. На вулицях міста здебільша вояцькі однострої. А довкола, то голосніші, то тихіші вистріли гармат на залізнобетонних укріплениях перемиської фортеці.

Це час другої облоги Перемишля. Бороздами галицької землі докотилася московська лавіна до верхів Карпат і тільки гордий Перемишль скалить зуби, плює залізом і вогнем, кусає, коли хто ближче посміє підійти. Безперервними вигуками дає знак, що тримається, що мусить встояти, а в ту саму пору перебігають занімілими вулицями винужденці, згорблені постаті, несміло стукають до дверей замешкалих хат і просять продати шматок хліба. А в ту саму пору крізь отвори стрілецьких окопів у сторону московських становищ дивляться очі тисячних примар, а в них останній відблиск безнадійности. Голод-цар заключив договір з московським царем і працює безупину.

Сумно й скромно заповідається Йорданське свято. На горбі перед церквою небагацько народу. Переважає жіноцтво, дещо селянських одягів з підміських сіл. Решта це вояки. Праворуч церковного входу велика деревляна кадь наповнена водою. Подальше почесний військовий відділ, зложений із самих українських ополченців.

Вистріли гармат ні на хвилину не мовкнуть. Вухо до них уже так звикло, що ніхто на них не звертає уваги. Зате що-хвилини всі глядять угору, чи на ніжній синяві неба не зявиться російський літак і не кине на голови зібраних якого Йорданського дарунку. Погода на такі відвідини дуже надавалася.

Врешті почали виходити з церкви. Окружений стисненим духовенством вийшов епископ К. Чехович, що не виїхав напередодні облоги, як це йому дораджували, але вважав за свій обовязок залишитись на місці. Голову похилив наче більше відчував важкість королівської мітри, а може відчув, що встане має її на своїй голові. Загалом подалася сильно кремезна постать перемиського владики. І не дивота. Жити у відсуль замкненому місті, без найменшої вістки зі світу, дихати повітрям насиченім неприхильністю а то й явною ворожнечою до українства, це було нелегке навіть для молодого організму. Комендантура перемиської твердині сліпо слухала підшептів і донощиків ріжних услужливих людців, між якими головну ролю відогравав один з перемиських адвокатів, а тепер адютант команданта Перемишля ген. Кусманека. Коли з одного боку по місті передавали собі фантастичні вістки про московських шпигунів, яких переловили у полишених мешканнях, про відкриття підземельних телефонів, — з другого боку творили міт про... українську зраду. Діялося це в той час, коли українські вояки серед стужі і голоду своїми грудьми закривали передпілля Перемишля, а чинили це в момент, коли надії на врятування Перемишля і на поворот Австрії були дуже малі.

Можна було нераз бачити епископа Чеховича, як у товаристві свого капеляна відвідував команду твердині, де взивали його на часті конференції. Вислухувати мусів грубі заваги словацького ренеґата ген. Кусманека, а навіть зажадали від нього, щоби виголосив відповідну проповідь до українських вояків, яких зібрано в великій салі „Робітничого Дому". Проповідь виголосив — до обдертих, голодних кістяків.

Ті переживання зробили своє.

Струнко, не зважаючи на мороз, від якого задубіли руки, стояли весь час старі опольченці. Для чогось рідного несли вони в тій хвилині службу. Задубілими руками прикладали мушкети до своїх рамен, але справно, наче кадрові вояки віддали почесні сальви.

Та коли підійшов до них епископ Чехович, щоби покропити їх йорданською водою, забули, що вони вояки. Шапки з голов позлітали, а самі захлипали як діти...

Сльоза потекла по обличчі Владики.

А довкола міста грали й грали гармати...

І. К.

Clou перегонів це перегоновий успіх між „Фройлайн Понтор" і Іваром Крюґером що грають тепер у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ.

Clou зацікавлення це суботніша премієра премилої — веселої — мельодійної оперетки „Но - но - Нането" яка входить 20. ц. м. на репертуар ТЕАТРУ РІЖНОРОДНОСТЕЙ

Відважні малороси.

Раніше були відомі лише „хитрі малороси". Ось наприклад скільки не вмовлялося в одного з них: слухайте, пане товаришу, крутіть вже, але не перекручуйте. А той, де там! Вибачайте за слово, крутить як пес хвостом, сьогодні круть на Київ, завтра знов уже круть на Москву. Ну й щож Ви собі думаєте? Докрутився до Харкова, а потім навіть до Соняшної Машини. Виглядає вона цілком так, як млинок до кави, лише що дуже негіґієнічна. Коли людина, крутячи той млинок дуже втомиться та упріє, то піт з чола та з носа капає просто до млинка. Не вірите? Перечитайте всі три томи, очі Вам на чоло вилізуть.

Хитрими малороси не перестали бути, але по останній чистці зробились до тогож ще й „відважними", бо звісно, звірюки гіршої як Москва нема. Візьмім наприклад хитрого Шліхтера. Імя тут не має найменшого значіння. Видно, що порядна людина носить своє чесне імя, а не називає себе Крицьким, Молотенком чи Комбайненком. Виглядає цілком як український цап. Коли пишуть, що на Україні ціла худоба вигинула, то це брехня. А говорить він таке: „Інтервенти перечислились, Україна 1933 року зовсім не така, якою вони її собі уявляють..." Правду говорить старий, він всеж мабуть німецького, а не московського походження. А потім говорить: „Український пролетаріят та колхозне селянство завжди готові віддати життя для оборони цілого Радянського Союзу..." Тут він має на увазі очевидно ті міліони українців, які вигинули голодовою смертю. Що він має відвагу капіталізувати їх на рахунок власної „відважности", нема дива, сорочка то тіла ближча ніж кожух.

Найбільше відважно промовляє якийсь пан Голубенко, не зважаючи на те, що має імя святого, миролюбного птаха. Він так і говорить: „Ми хочемо попросити наш Союзний уряд ставитися більш рішучо до тих, що намагаються перешкодити з заходу та сходу мирне будування соціялізму в нашім Радянськім Союзі. (Оплески)". Ну, подумайте ви собі, закидає нерішучість московському урядові в той час, коли сам Сталін просить Дюранті заховати його під стіл Союзу Народів. Просто шкода його (Голубенка, не Сталіна), молодий ще хлопець. Цеж лівацький ухил від генеральської лінії Сталіна, біда! Видно, що Голубенко не знає нічого про бравого вояка Швейка. Той все хотів робити більше ніж начальство вимагало, хотів додержувати генеральну лінію навіть у виходку разом з цілою четою. А потім показалось, що все те було нарочите переборщування і звичайний собі саботаж. Пане Голубенко, віримо у вашу відважність, але попереду батька до пекла краще не лізьте.

Чубар(ь) на сесії ЦИК-а промовляв також як бравий вояк Швейк, за нього також треба побоюватися. Найбільше звичайно треба боятися за пана Ю. М. Коцюбинського. Про те, що він казав, з огляду на його імя мені трохи віднково говорити. До тогож я знав його батька особисто.

Охрим Еге.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 6.
22/48

Як винародовлювались українці за Австрії до 1848 р.

ДОМАШНІЙ ПОБУТ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО ДУХОВЕНСТВА. — ВЗАЄМИНИ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИХ СВЯЩЕНИКІВ ІЗ ПОМІЩИКАМИ. — НАСЛІДКИ ТАКОГО ПОБУТУ І ТАКИХ ВЗАЄМИН.

Тому, що виховання українського духовенства було чуже, невідповідне, воно скривило його призначення. Воно незнайомило його з життям цивілізованого світу, показало йому ріжні негреби цього життя й шляхи, якими воно пішло, збочивши зі свого властивого шляху.

Українського священика вже від дитинства але виховувано. Якщо він був священичим сином, його мати загально прийнятим по домах українських священиків звичаєм і вчила його по польськи; у школах, як ми бачили, він не побирав наук, відповідних свому покликанню; у семинарії його цілком заведбано. Отже так, вийшовши з семинарії не вивчений, але вимучений, щож він умів? По польськи, не говорю писати, але говорити добре, по німецьки слабо, по латинськи легенько, а поза тим мало що вмів, а то тому, що протягом 10 або й більше років він учився ріжних ріжнородностей не так для свого звання, як швидше для першої класи, щоб не втратити року в школі або місця в семинарії.

Отже так укінчений богослов одного не вмів, другє забув, а що решта йому лишилося, вивітріло через кілька років, заки оженився. З такою освітою висвячено його на священика й відіслано, нібо на практику, до пресвітерки, щоби там учився читати по українськи.

Прийшовши по кількох тиждях на село неукінчений, для українського народу непридатний, до душпастирства неприготований, до українського набоженства непризвичаєний, а церковним уставом необзнайомлений, без народньої мови, без церковної мови, без знання св. обрядів і їх значіння, він починає усе давне як просте таити й касувати, набоженства скорочувати й по свому відправляти, св. пости ламати, поучення для парохіян по польськи мати, нові звичаї в парохії запроваджувати, утяжливі заплати за **iura stolae** установляти й т. п. Він, освічений, починає вести освічене життя. Кімнати умебльовані, молитовника тут не бачиш, він від неділі до неділі лежить у церкві за вівтарем, припорошений на пів палця, про українські книги й не говори; але зате знайдеш по столиках польський часопис (з двора), модні ґазетки, образки, канти, та й декілька брошурок із романами для жінки.

Жінка, як не українського священика, вона збирається неначе яка ґрафиня, капелюхи, шалі, модні сукні; гості з двора часті, прийняття виставні.

Прийде хто з парохіян із потребою, не сміє йти просто до кімнати, бо там піддога вимита, полотном покрита, але йде до кухні або до сіней, чекає так довго, доки не вийде огомосьць ксьондз (Давніх духовних називали попами, а семинаристів заказано під карою не називати інакше, тільки ксьондзами).

Мова в домі польська, виховання й навчання дітей у домі польські.

Дійшов, можчи такого освіченого священика в своєму сільці, заволоєний їм цього, запрошує його часто до себе й поволі переробляє його так, що він, хоч може й не бажав би, тримає сторону ділича з громадою, щоби не втратити панської ласки. З творками живе також у приязні, вони бувають у нього на бенкетах, а він у них, і в карти не раз до білого дня грає. На другий день, вставши часто десятої години передполуднем, іде до церкви, якщо хто найняв св. Службу Божу й від рана жде на неї, і заледве перехрестившися, виходить на Службу Божу. У неділю і свята там так відправляє утреню в церкві, а прийшовши до евангелії, жде часом і пів години, заки огомосьць ксьондз не вибереться і не прийде до церкви відспівати евангелію.

Так, в малим лиш виняткам ріжних, побожних і образкових священиків, на яких не обчислю, але їх було мало, діялося по найбільшій частині по українських парохіях.

Священик, утративши цим способом знаття за жінкою віно на освічене життя, утративши віру й довіря, любов і пошанування у своїх парохіян, спостерігає нарешті в хаті недостатки і нещо клопотів. Діти просіли його, доростають і час би вже давати їх до шкіл, а тут нема приладу. З церкви доходу мало, бо нарід до церкви не ходить, **iura stolae** заледве вистарчить на домові потреби! Тут кінчиться його освічене життя, він починає вести нове життя, вже не освічене, але нужденне. — Ось картина життя освіченого духовенства, взята з дійсности й сумлінно намальована.

Наслідки цієї скривленої освіти українського духовенства були найсумніші й мусіли потягнути за собою упадок: нашої релігії і потребіть народу. Бо якже, питаюся, не мало міщанство переходити на латинський обряд, коли бачило, що нове духовенство не збало про вдержання і піднесення св. обрядів, не ріжнилося зі мовою ні одягом від польських священиків? Послідовно його тягнуло щось до польського костела, бо там його цехові товариші латинського обряду, там набоженство світле з музикою, там польський священик навчає до серця й чуло. Звідтіль також пішло, що наша Русь губилася не тільки по містах, але й по селах, де побіч української церкви є і польський костел, переходячи на латинський обряд, тим більше, що польські священики, як давніш, так зокрема тепер, коли на освіченого духовенства почали указати українські набоженства, вміли нарікати. Якже селянин мав ходити до церкви, коли там не відправлялося таке набоженство, до якого він привик? Коли він там не почув духовної науки, а якщо яка була, то він не розумів її, бо не його мовою, але чужою, польською, говорили до нього. Тут записуємо, що по епископських катедрах у Львові й у Перемишлі виголошувано проповіді й усякі поучення при шлюбах і похоронах для українського народу аж до 1848 року в польській мові. Якже мав нарід любити своє духовенство, звірятись йому у своїх потребах, коли бачив у ньому свого ворога, свого дерева? Тож мусіла св. віра в народі слабнути й упадати. Ще сьогодні бачимо, що по багатьох селах і містах церкви в часі набоженства порожні, а жидівські корчми повні, а не тому, що коли раз варід відвик від церкви, трудно його притягнути до церкви.

Отже з цього всього, що ми досіль говорили, показується, що українські епископи й наставники українського духовенства, гноблячи церковні братства, переслідуючи чин св. Василія, касуючи народні інститути, не дбаючи про народньо-релігійне виховання духовенства, виганяючи народню мову із шкіл і церкви, а заводячи польську, ослабили св. віру в народі й привели нарід до упадку".

Автор питає, чому українські епископи не дбали про відповідну освіту духовенства, ані про освіту народу, ані навіть про віру. Так „давні епископи, за польського панування, не виключаючи й тих, що з роду були поляками, не полишили свого духовенства, але бачучи, що польські школи для освіти українського духовенства невідповідні а навіть шкідні й неприступні, були приневолені самі старатися про виховання свого духовенства та про освіту народу; тому й окрему увагу присвячували церковним бурсам під управою церковних братств і народнім шкільцям при церквах і по манастирях, в яких мали добрих дяків і потрібних до духовного стану кандидатів, що розуміючи грунтовно церковні устави й до того вивчившися від своїх епископів св. віри, християнської моралі й душпастирства, маючи до цього потрібні книги, що сьогодні не знаходяться по бібліотеках і земних парохіях, брали висвячення на священиків." Правда, є, Антін Добрянський називає їх простаками, але ці простаки „були добрими, бомбожливими та взірцевими священиками, ревними душпастирями, найкращими знавцями уставу, а для своїх грехах сердечними батьками й щирими приятелями".

Деякі епископи не побирали, правда, від польської влади, але вестали „обставили свої епархії, скликували епархіяльні собори, на яких із духовенством і народом нарадувалися над св. обрядами, над школами, церковними маєтками й потребами народу, хотановлювали лад, ставали лихе духовенство й наохочували народ утверджати св. віру, а в кризах відносилися до земців, польських королів і до Риму".

Михайло Воєник.

(Продовження буде)

*

У вчорашньому числі нашого друкованого вийшла надрукована: 1. шпальта, 5-ий рядок знизу в тексті перевено німецьку (чому) — має бути ешче наголос на 6-ій стор. 1. шпальта 5-ий рядок знизу надруковано арамеєм. Воно має бути Аннісна.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор

Обмежена скількість примірників.

ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоруженка 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 34-100

— **Папучі — пантофлі** — берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Вроновська). 22'33 4-16

— **Виділ Філії Союзу Українок** на місто і повіт Львів пригадує оцим своїм членам, що Загальні Збори відбудуться дня 21. I. 1934 р. в год. 10. передпол. Рівночасно запрошує всіх членів на поминальне Богослуження за померших членів Товариства, яке відбудеться дня 20. I. 1934 р. в год. 3. рано у Волоській церкві при вул. Руській. 0C3

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (13.) число „Діла" підпало конфіскаті за передостання речення у статті д-ра Ст. Барана п. н. **„В які польські національні свята українські священики обовязані відправляти богослуження?"** Через ту конфіскату всі наші передплатники дістали вчорашнє число „Діла" зі значним опізненням. Це друга з черги конфіската нашого органу в цьому році.

— **Концерт Ігнатія Ноймарка,** диригента і директора Фільгармонії у Шевенінґен (Голяндія) та Гаазі відбудеться у Львові 18-го ц. м. у салі Великого Міського Театру при співучасти відомого польського віольончеліста Леандерія Данчовського. У програмі твори Вебера, Лювмана, Брамса і Берліоза.

— **Львівська радіостанція** ґрансмітуватиме з Варшави в суботу відчит в українській мові „Українське друковане слово". Виголосить професор Ол. Лотоцький. Початок в год. 22-ій

— **Новий податок.** З Варшави зачувати, що самоврядні кола висувають проект нового податку, тим разом на школи. Новий податок хотять внести у формі додатку до державних податків, промислового й доходового у висоті 5 прц. тих податків.

— **Поліцаї з матурою, вязничні сторожі з університетом.** На 90 місць в поліційній школі в Мостах Великих зголосилося 140 кандидатів з укінченою середньою школою і матурою. З тих кандидатів принято тільки 40. — На 18 посад вязничних дозорців зголосилося 80 кандидатів з матурою, між ними кільканацять з укінченим університетом. Тільки 6 з тих кандидатів принято.

— **Трагічні змагання.** В лещатарських змаганнях, улаштованих українським т-вом „Сокіл" з Коломиї на узгірях Оскресінець, брав участь м. і. Андрій Кбрюк з Комарна, що прибув перший до півмети на 8-ім кільометрі. Коли на меті не явився, почали за ним шукати до ночі, але без успіху. Аж на другий день вранці знайшли його трупа в ярі біля присілка Грушова. Правдоподібно віхав з розгоном на дерево і вбився.

— **Англійський консуль на Гуцульщині.** У польського дослідника Гуцульщини д-ра Стан. Вінценца в Слободі Рунгурській був минулого тиждня англійський генеральний консуль Франк Сокрі і звідав разом з ним і б. львівським воєводою гр. Борковським головний осередок Гуцульщини, Жабє, де інтересувався гуцульським мистецтвом і поселею захоплювачись їхнім високим рівнем.

— **За підпал власної хати.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові станув Федько Паличка, 4-моргоний господар з Погорілисок пов. Рава Руська, за підпал своєї хати, щоби дістати всекраїнську винагороду. Коли дім згорів, Паличка сказав, що всі його рухомости згоріли, а вогонь підложили сусіди. Тимчасом поліція знайшла всі річі в стодолі. Приперти до стіни він признався, що підпалив свій дім, щоби дістати відшкодування з „Дністра" і сплатити довги. На розправі виперся вини, хоч зізнання свідків випали в його некористь. Присяжні судді затвердили питання щодо злочину підпалу і трибунал засудив Паличку на півтора року вязниці.

— **Нещастя в щасті.** Д-р Ян Ф., польський журналіст зі Львова, мав щастя виграти на клясовій льотерії 2.000 зол. Опасливлений поїхав негайно до Варшави і відобрав виграну суму. Однак тут щастя його покинуло, бо в трамваї хтось вкрав йому гроші, причому окрадений стратив ще й своїх 250 зол.

— **Держ. урядовці у Чехословаччині.** По статистичним даним у чехословацькій республиці є тепер державних урядовців і робітників: чехословаків 1.359.756, німців 466.385, мадяр 25.298, українців („русинів") 12.533, поляків 11.225, інших народностей 3.328. Процентово українські урядовці й робітники творять тепер 0.63 проц., хоч українського населення лише в Чехословаччині близько 5 прц.

ЗАКОН ПРО РОЗМЕЖУВАННЯ ҐРУНТІВ.

ВАРШАВА, 17. I. ПАТ. На нинішньому засіданні соймової комісії земельних реформ приняли після дискусії проект новелі до розпорядку президента держави про розмежування ґрунтів у звязку з перебудовою рільного устрою. Прийнятий проект надає оречентчи зем. влади силу судових оречень.

—o—

Пожежа в поспішнім поїзді.

БЕРЛІН, 17. I. ПАТ. У почтовому вагоні поспішного поїзду, що йшов із Франкфурту н. М. до Берліна, вибухла в ночі пожежа, як поїзд був біля Мергольца. Більшість почти згоріла. Вспіли врятувати вартісні посилки. Вогонь поширювався дуже скоро. Жертв у людях не було. Причина пожежі досі невідома.

—o—

ПОЖЕЖА ПРИТУЛКУ, ЦЕРКВИ ТА ШПИТАЛЮ.

БЕРЛІН, 17. I. ПАТ. У надренській місцевості Нойвід вибухла велика пожежа в францісканськім притулку св. Йосифа, в гардеробі адм. будинку. Знищених є 15 саль і галя. Ратували всі околичні вогневі сторожі. Жертв у людях не було. До полудня не змогли зльокалізувати вогню. Вогонь перекинувся на церкву і шпиталь, де було більше як 1.200 умово хорих. Їх спровадили до гол. крила будинку, досі найменше загроженого.

◆◆◆

світянське підприємство виробу бетонових дахівок почитало в круг своїх інтересів досить значні капітали наших українських установ Стрия. При ближчому розгляді справи дійшла кураторія до висновку, що розвязання Філії з цими установами вимагатиме незначайно значних зарядженъ і заключення можливо корисних — чи там мало стратних — умов із заінтересованими товариствами. Скорого закінчення ліквідації цих взаємин не можна надіятися. По місті ходять поголоски, що по устійненні маєткового більшу Філії кураторія скличе загальні збори, зложені очевидно виключно з членів „Просвіти" в цїли вибору нового виділу, при чому є правдоподібне, що супроти того, що всі старші задумують усунутись від кандидатур до виділу, керму обіймуть молоді, аби ділом доказати своє громадянське вироблення. — З хронікарського обовязку треба би згадати ще про важку недугу тутешнього заступника пароха о. Височанського і звазку з цим непривемність, яка стрінула стрийських громадян у другий день Різдвяних Свят. А саме цей день перейшов без полудневої, співаної Служби Божої, тому, що катехит о. Хриївський, хоч обіцяв по Службу відслужити, вдоволився вчасьшою читаною і пішов додому. Дуже чарнимо було слухати нарікань огірчених людей і подивування того факту в поведінкою в подібних випадках духовенства наших сусідів.

—o—

СПОРТ.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ФРАНКФУРТ н. МЕНОМ: **Німеччина — Мадярщина 3:1 (1:1).** Заслужена перемога німців, яких найліпшою частиною дружини був напад. У Мадярів подобалася оборона. Видців 38.000. Дотепер грали обі держави 11 змагань. Мадяри виграли 5 змагань, німці 3 і остались нерішеними.

ВІДЕНЬ: На 12 дружин І. ліги 10 відбувають зимові турне, а саме в Швайцарії, Франції, Африці, Еспанії, Португалії і Греції, де розіграли разом 54 змагання, а цього віденці виграли 40, 8 ремісували і 6 змагань програли.

У Відні Рапід і В. А. Ц. грали ось які міжнародні змагання: Рапід — Шегед А. Ц. 8:3, В. А. Ц. — Шегед А. Ц. 2:4, Рапід — Зацер. А. Ц. 6:1, В. А. Ц. — Зацер. А. Ц. 6:4, Рапід — Г. А. С. К. (Загреб) 15:1, В. А. Ц. — Г. А. С. К. (Загреб) 8:0.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

„НАЗУСТРІЧ" література, мистецтво, наука, громадське життя. Двотижневик, Львів 1. І. 1934. Ціна 50 сот. Зміст: М. Рудницький: Пляни. П. Карманський: Зустрічі (поезії). Хто дістане літературну нагороду? Розмова з головою жюрі проф. Василем Сімовичем. З Бодлера: Ідеал. Знищення, перекл. С. Г. Перша українська літературна нагорода, О. Дніпровський: Нерівними кроками. Ст. Чарнецький: В дорогу. Минулому! (поезії). В. Софонів: Зимовий вечір. Іван Бунін, літературна нагорода Нобля за 1933 рік. Польська Академія Літератури. Ст. Чарнецький: Осип Стадник. У 35-літтє роковини сценічної діяльности. Розмова з дир. О. Стадником. Тургенєв у 50 ліття смерти. С. Гординський: Архипенко. Четверта виставка АНУМ. Мих. Драган: Гзушенко. М. Островерха: Виставка футуристичного мистецтва в Римі. Ст. Чарнецький: Новий поет. О. Дніпровський: Таданьнята земляча мандрує... М. Р.: „Подорож до останніх меж ночі" (повість Селіна). Летіхо 40 сорок... Д. Козак: Літературна нагорода (карикатура). 25 ілюстрацій.

ВІСТИ З ЛУГУ, грудень 1933. ч. 12.

„РІДНА ШКОЛА", ілюстрований півмісячник ч. 1 з 1. січня 1934, приносить такий актуальний і ріжнородний матеріял: На порозі третього року праці. По Загальному Зїзді Рідної Школи. Ольга Кобилянська: Шкільні роки (фейл). Резолюції Загального Зїзду Р. Ш. у Львові в дни 25. грудня 1933 р. Важні відносини вчительства: Незабезпечення рідношкільного вчительства. Нові побори державного вчительства. Гр.-кат. Духовний Семінар в історії Галицького Відродження. Заг. Збори Кооперативи „Рідна Школа". Святочна відозва Головної Управи Рідної Школи. Марійка Підгірянка: Колядка: Михайло Остапович: Радянська школа, педагоги й педагогіка. На останній позиції. Домашнє навчання у світлі законів і практики. Недостача шкіл і вчителів у Польщі. Домашнє навчання як необхідна конечність. Домашнє навчання в практиці. Боротьба інспектора з законом. Труднощі домашніх учителів та інструкторів і їхня оборона. Хто має право вчити дома? Кілько дітей можна вчити дома? Боротьбу вести до побідного кінця! Ф. Колодський: Одно п'ятнацятиліття. З життя Рідної Школи. Гігієна дому й школи: Відкриємо нову сторінку! Вчасні понимки туберкульози (сухіт) у людей. Про перестуду. Рідні вісти. Добрі ради. Ілюстрації: Будинок гр.-кат. Богословської Академії (давніше Духовної Семінарії) у Львові. Колядники. І. Галушинський, новий голова Рідної Школи. — Журнал „Рідна Школа" коштує 1 зол. місячно. Адреса: Львів, вул. Словацького, ч. 14.

—o—

Листування Редакції.

ВПані Г. Т-а, Борислав. Всі жалі Ваші і п. О. Б., на якого покликуєтеся, зовсім безпідставні. Дотичні звістки походили безпосередно від близької знайомої п. О. Б., особи дуже йому поважної, яка покликувалась на авторитетне джерело. Злобну тенденцію може добачувати лише надмірне перечудення. Вістка була друкована саме через співчуття, так само як недавній спеціяльний фейлетон у „Ділі". Претензії під адресою одного свіяка на процесі полягають видно на непорозумінні; річ іде мабуть про когось іншого, бо даний свідок зізнавав цілком по лінії оборони. Він ставиться теж до особи п. О. Б. дуже прихильно. Спростувати вістки в газеті не можемо, бо вона була сконфіскована.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер 18. І. год. 7·30 веч. Концерт Польського Товариства Музичного.

Пятниця 19. І год. 7·30 веч. „Івар Крюгер" (Абон. бюра „Або" неважний).

Театр Різнородностей.

Четвер 18. І. год. 7·30 веч. „Фотель 47". (Абон. 8).

Пятниця 19. І. год. 7·30 веч. „Стефек". Представлення льосоване, всі місця 1 зол.

Кіна.

АДРІЯ: „Кіноманіяк" (Гарольд Льойд).

АПОЛЬО: „Пять хвилин перед шлюбом".

АТЛЯНТІК: „Граф Заров".

ВАНДА: „Волошка".

КАСИНО: „Дайте мені чоловіка" (Анні Ондра).

КОЛІСЕЙ: „Прощання зі зброєю"; реп „Карнавалове божевілля".

КОПЕРНИК: „Шибениик з Еспанії".

МАРУСЕНЬКА: „Шибениик з Еспанії".

МІРАЖ: „Дика дівчина" (Клара Боу).

МУЗА: „Остання цариця".

ПАЛЯС: „Велика книжка Олександра з Єгипту та Шлезаком).

ПАН: „Дочка полку" (Анні Ондра) та ревіє.

ПАСАЖ: „Втрачений експрес".

ХИМЕРА: „Божевільна ніч у Зоо".

СТИЛЕВЕ: „Шпіон у масці" (Ганка Ордонівна) і ревія „Блакитний експрес" зі Ст. Стадниківною.

УТІХА: „Фліп і Флап у подружній неволі" та ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 18. січня 1934.

Відень (505,8) 12·00, 20·30 Концерт, 17·10 Віольончеля, 19·00 Стирійська народня музика, **Братислава** (297,8) 16·00 Музика, спів, **Брно** (325,4) 17.25 Вокальний концерт, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт гумор. трія, **Лятті** (1796) 18·40, 19·05 Спів, **Париж** (1714) 21·00 „Вільний стрілець" оп. Вебера, **Штрасбуг** (349,2) 21·30 „Понтійський Пилат" оп. Бретана. **Атльона** (531) 20·50, 22·15 Спів, **Білгород** (437,3) 17·00 Спів, **Рига** (238,5) 19·05 „Країна усміху" оп. Легара, **Кенігсвустергавзен** (1546) 17·20 Сучасні пісні, **Ляйпціг** (382,2) 22·55 Сонети скр. Бетовена, **Будапешт** (549,5) 12·05, 22·55 Циг. орхестра, **Мілано** (368,6) 20·40 „Ла прінчіпеса Пісельо" музика Петрадія, **Рим** (320,8) 12·40, 17·00, 20·40 Концерт.

Пятниця, 19. січня 1934.

Відень (506,8) 19·20 Сучасна музика, **Братислава** (297,8) 21·15 Легка музика, **Прага** (470,2) 14·45 Пісоньки, 20·00 „Оберон, король ельфів" оп. Вранїцького, **Париж** (1714) 21·45 Вечір комедійок і комедій, **Атльона** (531) 22·00 Іранидська музика. 22·15 Спів, **Білгород** (437,3) 19·30 Пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1546) 17·40 Музика на два фортепіяни. **Ляйпціг** (382,2) 14·66 фортепіян, 17·50 Вокальний концерт, 21·00 Бетовенова V симфонія, **Будапешт** (549,5) 13·30 Вокальний квартет, 19·30 Опера, **Мілано** (368,6) 21·00 Концерт, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика.

Львівське радіо.

Четвер, 18. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Танкова музика з гр. плит., 12.35 Концерт (музика, спів), 15·25 Збіжева біржа, 15·50 Господарські вістки, 15·40 Сальоновий концерт, 16·55 Концерт інстр. квінтету, 17·25 Спів (Довнар-Запольська, сопран), 17·50 Відч. „Егоїзм найближчої будучини", 18·20 Авд. „Вільне лейді Уіндермір" Оск. Уайльда, 19·03 Поетичні хвилини, 19·15 Вечірня, 19·25 Відчит, 19·40 Сніговий комунікат, 19·47 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00, 21·15 Легка музика, пісоньки, 21·00 Почт. скринька. 22·00—22·30 **Концерт колядок і щедрівок у виконанні хору „Сурма".**

Пятниця, 19. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Джаз, 15·25 Збіжева біржа, 15·50 Господарські вісти, 15·40 Народна орхестра, 16·40 Серед книжок, 16·55 Вокальні дуети (Лідіся, сопран, Брагінська меццосопран). 17·20 Муз. репортаж: Слідами великого співака (А. Дідур) і грам. плити, 17·50 Стенографія, 18·00 Відч. „Учитель на полі літератури та мистецтва", 18·20 Карнав. авд. „На танцюючому чайку", 19·05 Вечірня, 19·25 Фейлетон, 19·40, 19·45 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Муз. балачка, 20·15, Симф. концерт, відч. „Відродження Федра", 22·40 Танкова музика. 23·05 Легка й популярна музика з грам. плит.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·48 і пів зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 28·12, Париж 34·89, Берлін 211·00, Ціріх 172·17, Амстердам 357·60, Нюйорк кабель 5·51 і пів, Нюйорк чеки 5·48.

Срідло: 5 корон 1·70—1·75, Фльорени 0·84—0·85, Рублі 1·35—1·40, Корона 0.33·50—0·34.

Золото: 20 кор. 37·50—37·80 Рублі 47·00—47·50, Франки 35·40—35·60; Дукати 20·00—20·50, Долярн 8·98—9·09.

Папери: Долярівка 52·00—52·50, Будапешта 42·00—42·30, Інвестиційна 106—107.

ЗБІЖЕ.

Ціни нарітас Підволочиска: жито одноцїле 13·75—14·00; ячмінь на мливо 10·25—10·50.

Ціни нарітас Львів: жито одноцїле 15·10—15·25.

Інші курси незмінені.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Львівського Відділу У. Ц. К. відбудуться дня 28. січня 1934 р. в год. 10—11 рано в салі Т-ва „Луг" при вул. Коперника ч. 5. — З огляду на важливі справи присутність членів обовязкова. 965

Замісць святочних і новорічних побажань вдожив на Рідну Школу 10 зол. Ярослав Скопяк 961

ПОДЯКА.

Філія „Союзу Українок-Емігранток" у Львові почувається до милого обовязку зложити цією дорогою свою сердечну подяку всім особам, установам і фірмам, що своїми пожертвами або безпосередньою участю допомогли уладити Ялинку для бідних дітей емігрантів з В. України в дні 9. І ц. р.

Зокрема: Хвальному Кружкові „ім. Ганни Барвінок" за безпорисне уділення помешкання на підготовку Ялинки, В. П. Д-рові Р. Дашкевичеві і Т-ву „Луг" за безплатне помешкання на саму Ялинку.

За пожертви в грошах і натурі всім В. П. Паням і Панам і таким установам: „Просвіта", „С-Господар", Зем. Банк Гіпотечн., „Карпатія", „Центросоюз", „Дністер", „Рада Союз", „Народня Торговля", „Союзн. Базар", „Маслосоюз", „Світ Дитини", „Т-во Допомоги Емігрантам з В. України".

В. П. Паням: Тамарі Панченко за прекрасно поставлену балетну частину вечірки, Галі Дудко за участь в балеті, Ліді Дудко за акомпаніямент на концертовій частині, В. П. Іванові Олексиновi за безплатне позичення костюмів. Всім В. П. Братам Костюкам, панні Соботі й ін. за безплатну гру їх музики, такої симпатичної, віграної орхестри, що справді оживляла вечірку і заслуговує на те, щоб українська суспільність звернула на цю орхестру увагу та запрошувала на свої вечірки. 965

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ від зол. 5.60, філе ручної роботи за безцін. Колдри 9.80, брокати від 2.90, брокатові накидки 7.80, ручні таблетки від 39 сотиків, лише у ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660а 8-15

НАЙДЕШЕВШЕ металеві ліжка, матраци, ковдри, коци подушки поручає МАГАЗИН ПОСТЕЛІ В. ІЖИЦЬКОГО — ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 4. 39/50 5—6

ЖАРІВКИ та всякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман. Львів. Пасаж Гавсмана. 2/56 15—?

КУРС КРОЮ, шиття і моделювання ранішний і пополудневий починаю. М. КОЗЛОВСЬКА, Львів, Академічна 22. І. п. 16/22 3—?

Ст. Левинський вернувся і продовжує лекції французької мови, англош. Потоцького 58 а. від 5—7 за винятком суботи. Місячна оплата 7 і 9 зол. 964 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Надзвичайні Загальні Збори

Т-ва „ДЕШЕВА КУХНЯ" в Перемишлі

відбудуться в суботу дня 27. січня 1934 р. о год. 6-ій або 6·30 вечором без огляду на кількість приявних у домівці канцелярії Народнього Дому (Народній Дім II пов.) з таким порядком нарад:

1). Відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів.
2). Ліквідація Бурси ім. о. І. Могильницького.
3). Рішення в справі дальшого існування Товариства.
4). Внесення і запити.

З огляду на дуже важні справи, що стоять на деннім порядку, просимо доконче прибути.

За Виділ:

Мг. Навроцький голова. **Др. Евген Грицак** секретар.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і повинках . „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
патримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

Відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Руська 9.

Ч. 15 (13. 360). Львів, субота 20. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Греції, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Велике льосування премій для передплатників „ДІЛА",

які вирівняють залеглости і вплатять передплату згори за час до кінця червня ц. р.

Девята премія. **Дві адамашкові ковдри на вовні**

закуплені у фірмі Р. ВАНК, ЛЬВІВ, Марійська Площа 6. Вартість 150·— золотих.

Десята премія. **Світової марки „LONGINES"**

швайцарський ніклевий мужеський годинник, закуплений у фірмі А. ЦІППЕР, Львів, Ринок ч. 32. — Вартість 100·— золотих.

Преосв. д-р М. Чарнецький у Львові.

Повідомляють нас, що до Львова приїхав апостольський візитатор для північно-західних земель, Преосв. д-р Микола Чарнецький, який переведе тут реколекції для питомців Духовної Академії.

Герці румунської цензури й українська преса.

В черновецькому „Часі" (ч. 1.512) поміщена на першій стороні подяка адвоката д-ра Дениса Маєра-Михальського, колишнього сенатора сторожинецького повіту з Української Національної Партії, виборцям того повіту. Ту подяку цензура сконфіскувала в цілости, залишивши тільки наголовок: „До виборців сторожинецького повіту!" та останнє речення: „Честь вам, виборці Сторожинеччини!" З того видно, які герці виправляє румунська цензура і як сильно терпить під їх обухом незалежна українська преса.

Найв. Суд відкинув касацію у справі „ревіндикації" прав. церков Римською Курією.

Пізним вечором 16. ц. м. проголошено присуд Найв. Суду, що відкидає касацію від судових присудів у справі позвів Римської Курії проти Митрополії Автокефальної Православної Церкви в Польщі за повернення 69 церков. Найв. Суд признав правильним вирішення нижчих інстанцій, що відомий декрет ґен. комісаря сх. земель з 1919 р. у справі церковного майна має позазаконну силу, а тому справа церковного майна не підлягає компетенції загальних судів і може бути тільки предметом законодавства.

Судовий комплет творили судді Найв. Суду: Кондратович як предс., Лукашевич і Вацковський як асесори. Римську Курію заступали адвокати Шишковський, Поневідзький та Енґель. Правосл. Митрополію — Римович і Недзельський.

ПЯТЬ МІЛІОНІВ ЗГИНУЛО ВІД ГОЛОДУ.

Свідоцтво американського журналіста про голод на Україні.

У нюйорському журналі „Нешейн Бізнес" за грудень м. р. появилася стаття п. Вітінґа п. н. „Опінія европейських робітників", в якій говориться між іншим широко про теперішні відносини у Совітчині. „У російському Пітсбурґу, — читаємо там — тобто в донецькій кітловині на Україні оглянув я фабрики і колективні господарства, при чому користав я з допомоги урядових провідників. Свої особисті розмови вів я: 1) з німецькими, французькими й американськими інжінірами, потім з представниками і зі знавцями (спецами), які вже давно перебувають і працюють у Совітчині; 2) зі сотнями робітників в околицях Харкова, столиці України, що має понад 800 тис. мешканців. Ту оглянув я передовсім ті вугляні райони й копальні, які я вже оглядав був раз у 1928 р. З усіх тих розмов я набрав переконання, що в часі останньої зими і весни вмерло наслідком голоду повних пять міліонів людей.

Всі чужоземці, що живуть у СССР подають число померших від голоду значно вищ. Остання голодова катастрофа була страшніша від голодового лихоліття у 1921 р., бо тим разом недоставало зужитих тоді 70 міл. дол. для його злагіднення. З доручення влади лікар може стверджувати в випадках голодової смерти за причину смерти тільки „недугу серця" або „перемучення". Таким чином великий зріст випадків смерти наслідком голоду, як також наслідком вкорінених між молодою сухіт є прихований.

У серпні місяці м. р. заграничним кореспондентам у Москві заборонили їхати до околиць, у яких я був. Один знаний кореспондент викидав і висміював кожного, хто писав про голод. Тепер той самий журналіст інформує з „певних джерел", що вмерло пять міліонів людей."

„Нині цілий СССР радується добрим збором у 1933 р. ніби найкращим від 50 літ! Але трагедія лежить у тому, що й збір не дуже причинився до зменшення нужди. Фактом є, що ще у серпні стояли непроглядні лани збіжа, спаленого сонцем і вітрами. Селяни пояснювали собі це тим, що люди були за слабі, щоби в пору перевезти жнива, або, що були „зовсім перестрашені", або, що „урядники з міст, то люди до нічого, що не мають ніякої практики, коли мова про жнива."

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ
10. II. 1934. МЕДИКІВ 10. II. 1934.

Кооперативний Банк „ДНІСТЕР"
дає позички на догідних умовах — тільки тому, хто обезпечує своє майно
в Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

ПЕРШІ СЬОГОРІЧНІ ВЕЧЕРНИЦІ
уряджує Т-во Укр. Бесіда і Т-во Охорони Дітей у суботу дня 20. ц. м. — в кімнатах Української Бесіди.
Запрошення видається на Бесіді в днях 19 і 20 ц. м: від год. 11—1 рано і від 6—8 веч.
960 2—2

Чи маєте вже
Новий Самоуправний Закон
Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.
Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Читальня, Кружок „Р. Ш.", Кооператива,

що не передплачують „Діла", кривдять себе і своїх членів, бо через те вони позбавлені інформацій з першого джерела. Якщо одній установі це не під силу, нехай запренумерує „Діло" до спілки з другою. — Не сміє бути у нас народньої установи, яка не заабонувала би для своїх членів „Діла"!

Що це таке справа Сари?

Львів, 18. січня 1934.

Найбільш актуальною подією міжнародного европейського дня є справа басейну Сари. Безперечно ця справа своїм значінням не дорівнює проблемам того роду, як перебудова Европи чи боротьба світа християнської культури із світом більшовизму. А проте це така „невеличка" справа, від якої залежить у великій мірі, який вигляд триймуть відносини між Францією і Німеччиною. Рада Ліги Н., яка саме „радить" у Женеві (про сутнє значіння цієї сесії писали ми на цьому місці два дні тому), має чимало клопоту з цією справою і матиме ще більше з моментом, коли Німеччина відмовила брати у тих нарадах участь. Тому для інформації читачів, які в цих днях раз-у-раз стрічаються у часописах з іменем Сари, не буде зайвою річю пригадати низку даних.

Область (басейн) Сари, це невеличка територія величиною 1910 км² з ок. 780.000 мешканців, яка є південною частиною Надренії і західного баварського Палятинату. Край національно наскрізь німецький у 1910 році на 786.343 мешканців лише 342 особи признались до французької мови, як рідної. Віроісповідно поверх 500.000 є католиками, поверх 200.000 протестантами, несповна 5.000 жидів. Господарськи це одна з найповажніших промислових провінцій Европи: вуголь, залізо, сталь, кокс, скло — це головні галузи сарського промислу, який затруднює ок. 200.000 робітників та яка продукує річно ок. 2 міліони тон лише самої сталі. Політично — на підставі 34 і 45 § версайського договору область Сари віддано під тимчасове управління Ліги Націй: до правлячої міжнародньої комісії, зложеної з пяти осіб, іменованої Радою Ліги Націй та перед нею відповідальною, належить 1 француз, 1 місцевий громадянин не-француз та 3 члени інших націй, чужинці, не французи і не німці. Одночасно сарський басейн віддано під митну французьку обігову валюту. В 15 літ після ратифікації версайського миру, себто 10. січня 1935, населення Сари має шляхом плебісциту вирішити свою державну приналежність: до Франції чи до Німеччини.

Не може бути двох думок, що та постанова версайського договору була яскравим насильством, тому, що навіть самі французи не квестіонують німецького характеру тієї території. Але й ота 15-тилітня „невтралізація" з повною господарською експльоатацією у користь Франції була придумана як компроміс поміж становищем Льойда Джорджа і Клемансо, тому що цей останній домагався повної анексії тої території. Для характеристики арґументів, якими послугувався Клемансо підчас мирової конференції, був віклик до „історичних прав Франції" до земель над річкою Сарою, тому, що ті землі в рр. 1793—1815 (часи Наполеона) належали до Франції і що короткий час були зайняті французькими військами у франко-пруській війні в 1870 році! Фактичною причиною французького апетиту було промислове й мілітарне значіння басейну Сари, головно це останнє, як евент. вигідна випадова брама проти Франції.

За минулих 14 літ чимало дечого змінилося. Три лінії французьких фортифікацій як „реальна підпора" рейнського пакту та анґлійської ґарантії щодо ненарушности східних кордонів Франції — стушували уровну небезпеку німецького наступу від сторони Сари. Зновуж загальна гіперпродукція важкого промислу не лише здепреціонувала вартість сарських копалень для французького промислу, але — навпаки — зробила ті копальні прикрим і зайвим конкурентом. Осталася лише велика торговельна вартість тої провінції, як терен збуту французьких землеплодів і вартість політична — як протинімецький „застав", як предмет можливих політичних торгів.

Оце саме тепер, з огляду на недалекий термін визначеного версайським договором плебісциту, виринуло питання Сари. Виринуло у неприємній для Франції формі, бо німці, апелюючи до почуття реклямованої справедливости, жадають від Франції, щоби вона дала доказ доброї волі мирне полагоджувати сусідські спори, зреклася в Сарщині плебісциту, якого вислід у користь Німеччини не викликує у нікого ніякого сумніву, та щоби край той віддати Німеччині на один рік перед передбаченим речинцем. Як відомо читачам з телеґрам, Франція заслонилась формальним претекстом, що — мовляв — ця справа належить до компетенції Ради Ліги Націй. Рада Ліги запросила Німеччину на засідання, присвячене цій справі, але Німеччина відмовилась їхати до Женеви, не хотячи підтримувати престіжу Ліги тримаючись системи безпосередніх розмов з заінтересованими державами. Нині протинімецька акція довкола цієї справи висловлюється в арґумуванні петицій до Ліги Націй зі скаргами на гітлерівський режім у басейні Сари. Гра аж надто провора — але належить до засобів „інструменту мира", яким є Ліга Націй.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі тканини
в МАҐАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФІРАНКИ, КОВДРИ, ПОСТІЛЬ
від найнебагливіших до найдешевших
ВИРІБНЯ 853
ВАНК, Марійська Площа ч. 6.

Новини в польському соціяльному законодавстві.

Час праці і відпустки. — Соціяльні обезпечення.

Новий рік приніс працюючій клясі в Польщі великі зміни в царині соціяльних справ. Від 1-го січня ц. р. обовязує змінений закон про час праці в промислі і торговлі і змінений закон про відпустки працівників (одно і друге опубліковане у Дн. Законів ч. 94. з 1. грудня 1933). Від 1-го січня ц. р. став теж важний закон про сусп. обезпечення, який обєднує всі роди обезпечень (тому зветься „спаленьовий") і їх реформує.

З уваги на те, що згадані вище зміни законів дотичать теж і нас, подаємо тут найважніші інформації, які напевно зацікавлять наших читачів.

Як відомо, досі обовязував 46-год. час праці впродовж одного тижня, себто 8 годин денно з винятком суботи, коли то час праці зредукований був до 6 годин. Тепер т. зв. *„анґлійська субота" не істнуватиме більше.* Тижневий час праці підвищений тепер на згадані 2 години, до загальної суми 48 годин. Щоправда арт. 8. допускає можливість скорочення часу праці в суботу, але коштом інших днів, бо скорочені години треба відробити в тижні. Зразком для цієї постанови послужили заграничні подібні закони з рішенням вашинґтонської конвенції включно.

Замітна в законі про час праці є його елястичність. А саме він дає право міністрові сусп. опіки в порозумінні з іншими інстанціями (м. і. з орґанізаціями працьовників і працедавців) продовжувати час праці в деяких періодах чи порах року, якщо цього вимагає конечність держави чи господарства. Очевидна річ, що це мусить відбуватись у рямцях 48-годинного тижня, себто відроблена в деяких періодах більша кількість годин зменшує час праці в інших періодах.

Як ви, інтеліґентна людина,

можете в нинішніх часах обійтись без — „Діла"? — Якщо вам за тяжко платити за наш часопис самому, то передплачуйте „Діло" до спілки зі своїм сусідом. Вишліть негайно передплату і приєднуйте нам нових абонентів!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 20. СІЧНЯ 1934.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛЛ. 6)

Кармазинова завіска.

Все, що я знав про жіноцтво, вивчив поверха у військовій школі у ті дні, коли нам дозволяли виходити на місто. Дотогож є темпераменти, що прокидаються пізно... Моя перша доба невинности кінчиться з хвилиною, коли я покинув це місто.

Мої господарі були звичайнісінькі собі міщани. Чоловік і жінка, тільки двоє, старенькі і дуже чемні. Їх чемність у поведінці зі мною мала аромат доби, що вже ніколи не вернеться. Я ще не був у тих роках, коли людина приглядається іншим для самої приємности робити спостереження; тимто мало цікавився минулим тої старої подружньої пари, в життя якої вмішувався я зовсім поверхово дві години на добу, за обідом і вечерою. З їх минулого нічого не можна було доглянути в їх розмовах зі мною, розмовах, що звичайно повертались довкола подій та осіб нашого міста, з якими вони хотіли мене познайомити; господар любив з усмішкою обмовляти людей, а його жінка, дуже побожна, мала при цьому неменшу приємність, хоч була більше стримана.

Жінка весь день плела панчохи старому, а він терликав на скрипці у кімнатці надімною. Можливо, що раніше були вони багаті. А може не хотіли признатись, що втратили майно і мусіли взяти собі комірника. Все в їх господі дихало достатком тих давніх домів, де було багато запашної білизни, важкого срібного посуду, де і обстанови ніколи не обставляли.

Мені було там добре. Їжа була добра і я свобідно міг користати з дозволу вставати від стола, як тільки — як казала наша стара Олінпа — „обітру собі бороду", — ще й велика честь для хлопчиська, що ще не перестав рости, називати „бородою" три волоски його котячих вусиків!

Прожив я там близько півроку, так само спокійно як мої господарі і ні разу не чув ні словечка про істнування особи, яку зустрів у них одного дня, коли сходячи на обід, як звичайно, побачив у кутку їдальні високу дівчину, як навшпиньках завішувала свій капелюх зі стрічками, якби була у своїй хаті і саме звідкілясь вернулась. Витягнувшись над міру, щоб зачіпити капелюх за дуже високий гачок вішала, вона показала свій чудовий стан, мов танцівниця, що перегинається і цей стан був оперезаний — оперезаний кажу, бо так сильно була вона зашнурована! — корсетом під сяйливим, зеленим шовковим спенсером із торокамі, що спадали на її білу сукню, сукню з тих часів, що сильно стискала стегна і не лякалась підкреслювати їх у тих, що їх мали... З руками ще піднесеними вгору, вона обернулась до мене, почувши мої кроки і повернула шию так, що я міг побачити її обличчя. Та цей рух закінчила вона так, начеб мене там не було: — поглянула, чи не зімяла стрічок свого капелюха і коли повісила його поволі, уважно і майже задиркувато — тоді, як я чекав, щоб поклонитись їй — нарешті помітила мене і зробила мені честь глянути на мене своїми чорними очима, дуже холодно. Її волосся підрізане на моду Тита зі завитками над чолом надавало її очам особливої глибини: це вже прикмета цієї зачіски...

Я не знав, хтоб це міг бути у цій годині і в цьому місці. До моїх господарів ніхто ніколи не заходив обідати. Та вона прийшла безперечно на обід. На столі накрили для чотирьох осіб. Я здивувався ще більше, коли довідався, хто вона. Обоє мої господарі ввійшовши познайомили мене з нею як із своєю дочкою, що саме скінчила пансіон і відтепер житиме з ними.

Їх дочка! Не можна було уявити собі дочки менше подібної до таких батьків! Не тому буцім-то найвродливіші дівчата не можуть народитись у всяких людей. І я і ви знали немало таких, правда? Фізіольогічно — вибачте за таке вчене слово! — найпоганіше створіння може вродити якнайкраще. Але вона! між нею і ними була безодня цілої раси... І саме з того фізіольогічного становища можна було цю ріжницю помітити тільки завдяки дивному виразові обличчя у такої молодої дівчини, виразові повної холодної безпристрасности, який важко схарактеризувати. Якби вона не мала цього виразу, можна би було сказати „ось гарна дівчина" і більше про неї не думати, як про всі ті гарні дівчата, що їх зустрічаємо випадково, так називаємо і про які більше ніколи не думаємо.

А проте цей вираз відмежовував її не тільки від її батьків, але й усіх інших осіб, будь-то не мала вона їх пристрастей і почувань... Ви попросту камяніли на місці, здивовані. Якщо знаєте Веляскезову „Інфанту з пуделем" то можете уявити собі той вираз ні гордий, ні погірдливий, ні глумливий, одне слово: безпристрасний, бо гордощі, погорда чи глум кажуть нам, що ми, люди, істнуємо, коли нами бодай нехтують або погорджують, але той вираз казав спокійно: „Для мене ти взагалі не істнуєш". Признаюсь, що це обличчя стало передімною того дня і багато разів пізніше те саме питання і досі нерозвязане: яким робом ця струнка дівчина могла прийти на світ від того грубенького нестелеси у жовто-зеленавому сурдуті, білій камізольці, з пикою коґтру конфітур, з гудею на потилиці, що виглядала з-під мусліпової вишиваної краватки, ще й такої бурмила?

(Продовження буде.)

Українські сервіси
проєкту арт. м. В. Дядинюка
по цінах дуже приступних
поручає одинока фірма
Олександер Онисько
у Львові, вул. Галицька 20.

Цю справу можуть реґулювати теж збірні договори, але так щоб постанови не кривдили працьовників, зе скорочували їхніх законних прав.

Дальша новина, що її впроваджує новеля, це можливість домагатися від працьовника, щоби він *відробив до 3-ох тижнів невироблені ще години* (очевидно, не з причини недуги, тільки через льокальні свята, тощо), при чому години праці на добу не можуть переступати 9 годин, а в 4-ох тижнях 192 години.

Закон реґулює далі *винагороду за надпоармові години:* додаток 25 відс. (плюс до нормальної заплати), а вночі, неділі і свята 50 відс. більше (давніше було 50 і 100 відс., отже на половину менше). Очевидно „відроблювання" годин не є тотожне з надгодинами.

Зміни щодо *відпусток* не є поважніші. Ріжниця полягає в тому, що робітник побирав досі плату за свята і неділі в часі відпустки як за дні праці. Тепер діставатиме він плату тільки за дні, коли дійсно працював би, якщо не мав би відпустки.

*

Новий закон про обезпечення можна представити коротко осьак: він впроваджує *емеритальне обезпечення фізичних робітників*, відоме тільки в зах. Польщі (б. нім. займанщині) і в проєкті поборюване дуже завзято світом працедавців (безуспішно!). Дальше він стягає організаційно всі обезпечення в одно („соціяльне") і в справи на нові оплати (емерит. обезпечення робітників) обнижує вкладку від обезпечення на випадок недуги, при чому впроваджує дрібні оплати за лікування.

Які будуть вкладки на обезпечення згідно з новими приписами? Ось питання, яке всіх тепер цікавить.

Умові працьовники на обезпечення від недуги платитимуть 2.3 відс. своїх дійсних заробітків (а не від зарібкових груп, бо ці тепер скасовані), і стільки ж платитимуть за них працедавці. У сумі вкладка на це обезпечення буде рівна 4.6 прц. заробітків. Вкладка на обезпечення емеритальне і безробіття зменшає заробітки на 10.8 прц. Якщо платня є нижча 60 зол. місячно, то 6.48 зол. платить в цілости працедавець. При заробітках від 60—400 зол. місячно 2/5 платить працьовник, а 3/5 працедавець, від 400—725 платять вони по половині, а при вище 725 зол. платить 3/5 працьовник. До того всього доходить ще 1.1 прц. обезпечення від випадків і 0.3 прц. заробітків на покриття дефіцитів обезпечень від випадків. (У хліборобстві 0.8 і 0.2.) Одно і друге платить працедавець.

Вкладка умового працьовника разом для всіх катеґорій рівна 16.8 прц. його заробітку, з чого, залежно від висоти цього заробітку, платять сам працьовник 6.6—8.78 прц.

Інакше *з фізичними робітниками*. Тут висота вкладки є 5 прц. (по половині з працедавцем). При денному заробітку 2 зол. працедавець платить усе сам. Емеритальне обезпечення (інвалідство і старість) рівне 5.2 прц. із заробітків, з чого робітник платить 1.9 а працедавець 3.3 прц. З обезпеченням від випадків є докладно таксамо, як в умових робітників. Злучені обезпечення не дотичать тільки безробіття фіз. робітників. У цій справі важні дотеперішній закон з 1924 р. і новеля з травня 1932 р. і аґенди веде дальше Фонд Безробіття.

Найліпші ГОДИННИКИ СРІБЛО БІЖУТЕРІЯ
дешево у фірмі
Домбровський і Розважевський
Львів, Академічна 2, (Готель Жоржа).

Згідно з розпорядком Палати Соц. Обезпечень треба було зголосити всіх працьовників до 15-го, що вілтак — як це ми вже в „Ділі" писали — продовжено до 21-го ц. м. Зголосити до Суспільної Обезпечальні (у Львові вул. Бравєрівська 8.) треба всіх, були чи не були вони досі зголошені в „Зупу" і в Касі Хорих.

Рівночасно появились нові приписи дотичні чинитьб Суспільної Обезпечальні (давної Каси Хорих) на випадок недуги працьовників. Та про це поінформуємо пізніше.

В. Н-вич.

..... отже: лише тутки
„Пріма Аіда" 150 за 35 сот.

Проти більшовицького гнету і проти русифікації України.

Українські соціялістичні партії про теперішнє положення на Україні.

У другому з черги цьогорічному числі тижневика „Громадський Голос" опублікували українські соціялістичні партії енунціяцію в справі теперішніх відносин на Україні. В енунціяції читаємо:

„Вже давно не переживав український народ на всіх своїх землях такої катастрофи як тепер. Нужда й голод охопили міліонові маси українського народу на широких просторах українських земель. А разом з тим усякого роду політичний і національний утиск ще загострює нестерпне положення українського народу.

„Незалежно від світової господарської кризи, на Великій Україні господарська руїна, викликана загальною політикою більшовицької Москви, досягла страшних розмірів. Небувалий у світі економічний визиск України московською диктатурою привів до нового голоду, що нищить міліони українського народу.

Разом із тим систематичним винищуванням населення Великої України, московська комуністична диктатура почала проводити ліквідацію культурно-національних здобутків української революції. Російський націоналістичний режім касує українські школи, видавництва, руйнує наукові і просвітні установи, переслідує і нищить фізично працівників української культури, послідовно відновлює стару, дореволюційну політику русифікації.

„Щоби закрити перед світом справжні причини своєї нелюдської політики на Україні, російська комуністична влада навмисне ширить брехливі чутки за кордоном про те, що буцімто український національний рух є „інтригою" заграничної капіталістичної реакції, зокрема німецьких фашистів.

Щоб це нібито „доказати", російська більшовицька влада вживає своїх відомих засобів терору й провокації. Після провокаційного процесу проти чільних українських діячів на чолі з Єфремовим, і після розстрілів тисячів українських соціялістів, російські комуністичні диктатори тепер готують нову розправу вже над визначними діячами комуністами, які винні перед Москвою лише тим, що належать до української національности. Протягом 1932-33 рр. богато комуністів-українців погибло від

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 20. СІЧНЯ 1934.

Д-Р Л. МИШУГА. 3)
Ню Йорк Н. Й.

ОЛЕКСАНДЕР АРХИПЕНКО.

ДО ПОЧУВАНЬ І РОЗУМУ.

Як дивитись на твори Архипенка? У першу чергу треба вдуматися в його творчість, щоби його відчути і щойно потім добачити дійсний образ того, що є нераз начеркнене тільки звичайною лінією. Бо це Архипенко, коли бачите порожню там, де, здавалося би, треба було її заповнити. І це творчість Архипенка, коли бачимо твори без рук, голови чи ніг там, де можливо звичайний здоровий розум вимагав би, щоби вони там були. Бо твір Архипенка — це не живе тіло, а уява ґенія, яку треба відгадати. Він знає, що творить. Він у своїй уяві бачить ясно образ задуманого твору. Він вплітає у глину, мармор чи метаь і свою фільософічну думку. Тому так тяжко розуміти його творчість та її відчути. Бо треба напружити добре мозок і нерви, щоби перенестися в душу великого артиста і зрозуміти його думку та відчути його почування, передані в його творчости. Хто нездібний до цього, ніколи Архипенка не відчує і не зрозуміє. Бо він не фотограф. Він не той, що копіює. Це той різьбар, маляр чи рисівник, який слідить за рухом, за виявом енергії, щоби це потім переробити в живу форму при помочі долота чи кисти. І тут ніхто не є його взірцем і ніхто йому не імпонує до такої міри, щоби він його копіював. Навіть сама природа не здібна наклонити його до цього. Архипенко творить самостійно, почуваючи себе владем на полі мистецтва.

І тому не диво, що він такий абстрактний, що в нього завжди в уяві лінія і простір. Це він вглиблюється в той абстрактний світ саме тому, що природним шляхом неможливо йому знайти таких способів, якими можна би віддати найбільші тонкости руху-енергії, себто життя і думки.

АРХИПЕНТУРА.

Для Архипенка не істнує ніяка теорія мистецтва, тільки краса і життя. Мистецький твір в Архипенка — це головно емоціональна маніфестація ґенія, а не процес розумування. Енергія — це життя, а рух — це вияв енергії. Роздумування над тим, щоби віддати це життя-рух у мистецтві, довели Архипенка до його винаходу — машини, відомої під назвою „Архипентура". Це вища форма мистецтва, бо вона віддає енергію. Це „живе малярство". Ми бачимо на образі дійсний живий рух, який тому, що живий, є кращою маніфестацією тої особи, яку віддає.

Архипентура не є звязана часом і простором до тої міри, як статичне малярство. Тим чином вона може віддати краще характер, виховання, думки, бажання й інтелігенцію людини чи звіряти. Вона навіть „малює час", бож рух є теж обнятий часом.

Все це, як бачимо з тої короткої згадки, річи нові й нелегкі до зрозуміння, а не то до виконання.

Понад 10 років працює над тим наш мистець, але покищо незадоволений з того ґеніяльного винаходу, який потребує ще удосконалення. Та в тім часі, коли Архипенко мучиться над його удосконаленням, саму ідею Архипенка вже практично використовують віддавна на Бродвею в Ню Йорку, при величезних ріжнокольорових оголошеннях, де, як відомо, теж віддають рух.

Та сам Архипенко уже нераз відкидав оферти на вжиття його винаходу для реклями, бо вважав свій винахід недосконалим.

„МА".

Минулий рік зазначився у творчости Архипенка тим, що в нім зявилися, як каже Inez Cunningham, найцікавіші різьби, які колинебудь вийшли зпід руки артиста. Його містицизм та ґльорифікація жінки дійшли свого вершка в трьох його різьбах, названих: „Mâ-Meditation", „Mâ-Distributing Power", і Mâ-Apparition".

Одна з них „Mâ-Meditation", має бути вислана до Національного Музею у Львові. Її вважає критик C. J. Bulliet найкращою з усіх трьох різьб.

А коли звичайна людина оглядає ті архи твори Архипенка, то хіба треба піти за критиком з „Blooklyn Eagle" і заявити: „З критичного боку не можна сказати про скульптуру Архипенка нічого іншого, як те, що вона чудова". А позатим дамо слово самому Архипенкові для пояснення цих найважніших творів (бо про інші є томи ріжних критик і студій).

Поетичне оповідання Архипенка звучить (у перекладі з англійської мови) так:

В одному великому місті зявилася жінка — висока, струнка, широкоплеча. Своєю красою чарувала всіх. Бо хто на неї раз споглянув, не забував її ніколи. Називалася вона: „Mâ".

Прийшла до винахідника.

Як обмінялись обидвоє поглядами, зродилася в одну мить така сила, якої людським істотам не одоліти.

Спитала: „Та чому ти сумуєш?"

„Бо те, що люблю, померло", відповів, „а моє серце й мої думки — як та надвоє розкрена куля".

(Продовження буде.)

„GUTE LAUNE"
Веселий настрій може тепер кожний мати читаючи
GUTE LAUNE.
GUTE LAUNE
це новий місячник для веселих людей і тих, що ними хочуть бути.

куль московських чекістів, а тисячі „знищено" з партії протягом останнього року. Найвизначніших між ними терором і провокацією примушено „признатися" до того, що начебто, українські комуністи, були „головною надією і підпорою закордонної інтервенції" для „відновлення влади поміщиків і капіталістів на Україні". Так відплачується більшовицька Москва тим українським комуністам, що свого часу усіми силами допомагали російській армії завоювати Україну.

Попри це Москва не спиняється перед безсовісним наклепом на українських соціялістів, що перебувають за межами Великої України і клевече устами Косіорів та Постишевих, що українські соціялісти — нібито „продавалися за всяку ціну поміщикам та капіталістам" та що українські селянські партії — це нібито „почасти спольщені або знімчені прислужники закордонних поміщиків та капіталістів", що вони немовби обєдналися з реакцією „проти робітників та селян України" (Резолюції КПЗУ з 22. XI. 1933).

Це пишуть ті самі російські комуністи, які на череві лазять перед капіталістичними золотими мішками Европи й Америки. Це заявляють ті самі гнобителі українського народу, які братаються з італійськими, турецькими та іншими фашистами, що в себе, в своїх державах, безоглядно нищать кожний вільний рух і кожне вільне слово свого робітника і селянина.

Ці очевидно брехні і наклепи мають відвагу кидати на українські соціялістичні партії пани Постишеви і Косіори, які держаться на Україні виключно на багнетах чужої російської армії. Нам, українським соціялістам, беруться закидати „спольщення" та „знімчення" ці наслідники ґенералів Гурків, Ренненкампфів та інших Муравйових, катів України.

Ми розуміємо причину лютости московських комуністів диктаторів. Їм не вдається знищити українського демократичного визвольного руху, вони з жахом бачать, що Москва своєю політикою визиску й терору поставила проти себе весь український нарід, навіть найвизначніших комуністичних діячів, українців. Тільки цим страхом перед українськими народніми масами, які тепер прозріли й побачили ясно, хто їм приятель, а хто ворог, пояснюється неперебірчива боротьба і наклепи проти українського руху та його яровідників.

Ми знаємо також, чому саме тепер російські комуністи завойовники України збільшили також утиск проти українського народнього руху. Намісники московського диктатора на Україні хотять вину за голод, — за вимирання українських селян і робітників скинути зі себе на тих, кого вони провокаційно називають „соціял-фашистами", „петлюрівцями", „націоналістами". Сталіни, Постишеви, Косіори та інші фашисти під „соціялістичною" маскою, — це вони своїм державним капіталізмом і диктатурою довели багату колись Україну до голодової смерти.

Українські соціялістичні партії з погордою відкидають усі нікчемні наклепи Москви і заявляють:

Як раніш так і тепер українські соціялістичні партії стоять при думці, що українського народу ніхто не визволить, якщо він сам себе не визволить своєю свідомістю та організацією. Саме тому московські диктатори ширять на Україні чутки про інтервенцію зза кордону, що вони хотять відвернути увагу українського працюючого народу від єдиного дійсного шляху боротьби за визволення, боротьби власними силами.

Спираючись на власні сили, українські соціялістичні партії боряться за волю свого народу, тепер як і раніш, під прапором свободи й демократії. Не для купки диктаторів-насильників має повстати незалежна вільна Україна, а для того, щоб український нарід був дійсно вільний в своїй державі. Тільки народоправство, демократичний лад, може дати нашому народові свободу національну і політичну та забезпечити йому успішний господарський розвиток і добробут на його землі.

Під цим прапором свободи і демократії українські соціялістичні партії почали творити українську незалежну республіку за часів першого українського революційного парляменту, Української Центральної Ради, — під цим прапором волі, український нарід виборов був, хоч і на недовгий час, свою свободу.

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ
Замовлення приймає
Народня Торговля. Львів.

Вірні тому прапорові політичної й національної свободи, непохитно віддані соціялістичній ідеї соціяльної справедливости і права праці, вільної від визиску, українські соціялісти кличуть українських громадян, як на Україні так і на еміграції до організації і активної, сконсолідованої праці та змагання за вільну народну, самостійну Україну.

Тільки працею й організацією своїх сил український нарід зможе дати належну відсіч гнобителям, тільки свідомістю та організованістю могтиме український нарід забезпечити своє право бути вільним й щасливим на своїй землі.

Ставаймож усі до боротьби за волю українського трудового народу!"

У січні 1934.

За Українську Соціялістично-Радикальну Партію:

Іван Макух. Матвій Стахів.

За Українську Соціял-Демократичну Партію:

Лев Ганкевич. Іван Квасниця.

За Українську Партію Соціялісті-вРеволюціонерів:

Н. Григоріїв. М. Скидан.

За Українську Соціял-Демократичну Робітничу Партію:

І. Мазепа. П. Феденко.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 20. СІЧНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 6)

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Що мені не подобалось. — Розклад чинностей у Боєвій Управі і її склад. — Наплив і відплив вобровольців. — Інтендантура У. С. С. — Праця українського жіноцтва. — Стрілецький шпиталик.

Находячись сам один — укладав я собі усе по свому. Відразу не подобалася мені та міра, яку приклала до себе Б. У. Вже поставлений вартовий-стрілець перед Б. У. робив на мене смішне враження і просто стидно було мені, коли я бачив на дверях велику вивіску з написом: „Генеральний Штаб". Стидно було мені і перед собою самим і перед чужими. Не в написах, не у вартових ціль, але ціль є в самій роботі, і назви треба пристосовувати до сил, а не насильно творити те, чого нема. Сама кімната засідань мала також сильно войовничий характер. На стінах розвішені мапи, що представляли Східну Галичину й Велику Україну — мали збільшити те враження. Попрочитував я чинности, вложені на поодиноких членів Б. У. З розкладу чинностей виходило, що Б. У. складається з двох частин, одної, так сказатиб, цивільної і другої — військової. Головою одної мав бути д-р Трильовський, головою другої — „начальний вожд", яким мав бути я. В склад обох частин входили під ту пору ось-такі панове: д-р Трильовський, Володимир Темницький, проф. Іван Боберський, радн. Теодор Рожанковський, д-р Біренький, д-р Михайло Волошин, д-р Степан Шухевич, ред. Дмитро Катамай, д-р Володимир Старосольський. Більше імен не пригадую собі. На стіні був поділ чинностей членів „Ген. Штабу". Один мав справу квартир, другий солому, третій їду і т. д. Поляти мав я нагоду слідити за духом у кандидатів Б. У. Зараз у сусідній кімнаті, яка була своєрідною почекальнею перед кімнатою засідань, працювало двох або трьох студентів над заложенням головної книги. Жалувались вони перелімною на надмір праці. Щоднини напливало багато добровольців без ніяких документів. Але таксамо щоднини покидало поважне число добровольців ряди стрілецтва. Одних не признавала здібними бранкова комісія, другим знудилося те циганське життя, треті розхорувались і затужили за домом. Одних треба було вписувати, інших виписувати та виставляти їм документи подорожі. А скільки було таких добровольців, про яких ніхто не знав, які ніде не зголошувалися, але їли і мешкали в касарнях, які повстали в наших прилюдних будинках! Дізнатися про правдивий стан, скільки є всіх стрільців, годі було. Рахували їх тоді на дві тисячі.

В сусідній кімнаті була секція, що займалася збиранням жертв, зброї, білля і т. зв. „інтендантура" УСС. Там познайомився я зі стрільцем д-ром Ковшевичем, який на вид кожного старшини випинався як струна і ніяке примовлювання до п. радника, щоби стояв свобідно, не помагало. Він старався на своїй особі показати, як має виглядати здисципліноване стрілецтво. Цікавий тип стрільця, але тип людини рівночасно скромної, без особистих аспірацій, з сильною службовою амбіцією, потрохи дивака.

Вели у тій кімнаті касу стрілецтва, дбали про те, щоби було що зїсти, та збирали все, що лише уважали люди за можливе дарувати для стрілецтва. Крім цінних річей із золота або срібла, які можна було виміняти за гроші, був там цілий арсенал зброї, що мала служити стрільцям у їх воєнним поході. Урядовець давав свою урядничу шаблю, а хто пригадав собі, що має який револьвер, бравнінг або іншу того роду пальну зброю, складав її у жертві. Була це переважно зброя застаріла, не до вжитку, яка своїм страшним старовинним виглядом пригадувала ріжні музеї, до яких у дійсности належалася. Деякі стрільці у своїй простоті забирали ту зброю, я вже не забуду того трохи комічного враження, яке зробив на мене один стрілець із перепоясаною урядничою шаблею. Білля збирали для Червоного Хреста — українського відділу. Дещо з того білля мало бути зараз обернене на потреби стрільців, а в головній частині мало ужиткуватися його в стрілецьких шпиталях. Тою стороною діяльности займалося жіноцтво, головнож п-і К. Малицька (Віра Лебедова).

З нашим жіноцтвом, що присвячувало багато праці для стрілецької справи, мав я нагоду частіше стрічатися і мушу щиро заявити, що не маю слів на те, аби докладно оцінити б описати їх безінтересовну й повну жертви роботу. З жіноцтвом стрінувся я тої самої днини в свого рода стрілецькім шпиталику. Було там кількох медиків, які своє знання поставили на услуги своїм братам, і були жінки, які доглядали хорих. А було їх уже тоді поважне число. Переважно молоді хлопці, які легко одягнені явилися у Львові в надії, що тут швидко дадуть їм взуття й однострої, терпіли під впливом дощів, вогкости, холодних ночей і легко застуджувалися. А немало таки приходило вже з початками недуг. Тому й не дивниця, що тут у Львові при лихому закватируванні, невідповідній і в малій скількости, а надто неточно подаваній поживі — не приходили до себе, але ще дальше западали на здоровлю. Тямлю це добре, що вид тих змізерованих хлопчиків, які вешталися по коридорах У. П. Т., робив на мене сильно прикре враження. Я вже тоді, першої днини, якби був міг, всіми силами старався би намовити їх повернутись до родини, до тата й мами, там, де по-правді було їх місце.

Після того, як я оглянув усе те, що містило в собі тодішнє УПТ, завважив я, що плани Б. У. стали сходитися на нараду. Були це ті всі, яких я вже передше назвав. Рідко коли являвся ще хтонебудь інший на нараду. Часами лише приходив дехто з дорадчим голосом, як д-р Цегельський, або інші. Що було предметом нарад тої днини, не тямлю, але воно не становить тут нічого важного.

(Далі буде.)

Преса і ремісники.

(Стаття надіслана).

Світова війна, а по ній матеріяльна скрута розбурхали наше село в його застою, несмілиности й мертвій непорушности в глухому загумінку. Село здивовано отворило свої очі і побачило кругом себе широкий світ. Як до війни знало одну дорогу до Німеччини й Канади, так тепер шукає щастя у бразилійських пралісах, Перу, Мексику, Арґентині, Кубі, Франції, Бельгії та інших краях. Еміґранти розбрились по цілому світі. Кому не довелося дістатись до дальших країв, той став шукати кращого життя по містечках і містах на своїх таки землях. Нужда села вигнала до міст тисячі селянських дівчат і хлопців. Одні нанялись на службу по ріжних статніших домах, інші кинулись до науки ремесла, або до сезонових заробітків.

Це викликало потребу створення по містах окремих братств, товариств, захистів, бурс, тощо. Хоч які вони вбогі й незначні, всеж таки бодай якийсь відсоток цієї верстви т. зв. міського пролетаріяту вони можуть коло себе обєднати та охоронити перед зіпсуттям серед міського шумовиння. Одначе найуспішнішим чинником обєднання є друк — книжка і преса. Беручи під увагу наше робітництво й ремісництво, мусимо ствердити, що воно не має свого заступництва ні в літературі, ні в пресі.

За виїмком кількох письменників — ніхто у нас не видав твору, що зобразував би життя-буття робітничого й ремісничого стану. Наше ремісництво не має ніодного професійного журналу. Про життя робітників і ремісників ми довідуємося щойно з доривочних дописів по ріжних часописах тоді, як ремісництво по інших краях має власні багатоілюстровані журнали на крейдовому папері, а то й щоденники. А чейже робітництво й ремісництво, як міський елемент, читає багато й потребує читати.

Ще осіню 1930 р. завязався у нас редакційний гурток прихильників ремісництва і став видавати для молодих робітників та ремісників місячний журнал „Молоді Робітники". Багато праці і вкладу коштувало промостити цій пресовій новині дорогу в ширший круг громадянства. Вже сама назва журналу та обгортка (ремісник з джаґаном на тлі фабричних димарів) якось дивно веліли навіть свідомішим дивитись на нього як на комуністичну рептильку. Хоч зміст журналу був інакший, бо в редакції були навіть духовні. Та журнал поволи розходився і зростав у силу. Вишукувались здібні молоді робітники й ремісники, що присилали гарні вірші та цікаві статті з ремісничого життя. (Багато ремісників мають по 3—5 кляс гімн.).

Але вже з кінцем 1932 р. редакційна колеґія розбилася і журнал перестав виходити. На його місце з весною 1933 р. стали виходити аж два журнали: „Українське Юнацтво" і „Юнацька Думка". Обидва ці журнали відбігли далеко від властивого ремісничого питання і, беручи під увагу загал української молоді, розвивають проблеми: один КАУ.М., другий націоналістичного світогляду. В цей спосіб наше робітництво й ремісництво дальше не має своєї станової преси, яка стояла би на сторожі їх інтересів, лагодила пекучі квестії, що торкаються їх долі, виховувала та вела до наміченої ідеї. Це використовують ревнителі зпід червоної звізди і годують українську ремісничу молодь своєю бібулою. Багато наших робітників і ремісників читає „Век", „Детектив" то-що, тому наша преса повинна шукати читачів між ними.

А кадри українського робітництва й ремісництва збільшуються з кожним днем. Назрівають ріжні станові питання, економічні, технічні, суспільні. Робітники й ремісники теж переживають матеріяльну скруту і потрібно обєднання виміни думок, самооборони, реклями. Час поставити на сторожі їх прав і станових інтересів друковане слово! Воно здобуде нових читачів і при цьому молодому робітництву й ремісництву вкаже певний шлях до здобуття кращої долі

О. Горицвіт.

Практичні курси „Сільського Господаря" в Янчині.

II. РІК НАУКИ.

Дня 1. березня ц. р. починається друга черга „Практичних Господарських Курсів" у Янчині. Курси треватимуть від 1. березня до 31. грудня 1934 р., себто 10 місяців з 2-тижневою перервою в часі жнив.

У програмі науки є всі ділянки господарського знання: садівництва, городництва, пасічництва та шовківництва, рільної господарки, годівлі худоби, безріг, дробу та риб, ветеринарії та с.-г. кооперації.

Навчання переводиться на окремих 6—8-тижневих курсах, але практичну науку в таких ділянках, як рільництво, садівництво, городництво та пасічництво, переводиться впродовж цілого року у зразковому господарстві п. Мірона Луцького.

Кандидатів приймають відтепер до 25. лютого ц. р. Умовини приняття такі: а) кандидати мусять мати покінчений 18-ий рік життя; б) мусять мати середньошкільну освіту (найменше 6 кляс ґімназії або рівновартної школи); виїмково приймають спосібних кандидатів з нижчою освітою; в) мають внести подання з такими посвідками: шкільне свідоцтво, метрика, згода батьків платити за удержання та опис життя.

Зголошення на курс посилати просто на адресу: Управа Практичних Курсів „Сільського Господаря", Янчин, почта в місці.

З курсів можуть користати також жінки.

Оплата за науку 20 зол. місячно. Коли зголоситься більша кількість кандидатів, вона буде відповідно зменшена.

Удержання (помешкання і харч) коштує ок. 30 зол. місячно.

Точніші інформації висилає на бажання Управа курсів.

Реєстрація австрійських громадян у Німеччині.

БЕРЛІН, 18. I. ПАТ. Німецька влада наказала реєстрацію всіх австрійських громадян, що перебувають в Німеччині. Хто не зголоситься до 20. ц. м., або подасть неправдиві дані, між іншим про партійну приналежність, буде видалений до 24 годин.

Як заповідає Німецьке Інформаційне Бюро, в найближчому часі будуть оголошені загальні розпорядки, що торкаються австрійців, які перебувають на території Німеччини.

ВІДЕНЬ, 18. I. ПАТ. Австрійський уряд звелів своєму пос. в Берліні Тавшніцові зложити протест в берлінськім уряді закордонних справ проти реєстрації австрійських громадян, що перебувають в Німеччині. Австрія покликується в протесті на право народів і торговельний трактат, який ґарантує свободу рухів австрійським громадянам у Німеччині і не позволяє на ніякі шикани супроти них. Посол Тавшніц зажадав негайного відкликання розпорядку в справі реєстрації.

ВІДЕНЬ, 18. I. ПАТ. Обговорюючи розпорядок німецької влади в справі реєстрації австрійських громадян в Німеччині. „Райхпост" зазначує, що того рода методи були стосовані в часі війни до громадян ворожих держав. У Німеччині живе 35.000 австрійських громадян, в Австрії 19.000 громадян німецьких. Невже й Австрія має стосувати до них ті самі методи, питає часопис.

По широкому світі.

— В німецьких концентраційних таборах находиться 150 католицьких священиків, арештованих за неприхильне відношення до теперішнього режіму.

— Рада Союзу Народів звеліла спеціяльній комісії, що перебуває в Південній Америці, продовжувати зусилля, що мають на меті погодити Болівію з Парагваєм.

— Новий французький закон звільняє з днем 1. червня ц. р. чужинців від всяких формальностей при вїзді і виїзді із Франції.

— Французькі політичні кола довідалися, що угорський уряд в порозумінні з урядом італійським і німецьким приготовляє демарш у секретаріяті Союзу Народів з домаганням ревізії трактату в Тріянон

Вважає їх на-пів москалями.

Московська радіостація дуже зацікавилася звільненим у лайпціґськім процесі Димітровим. Готовлять для нього в Москві тріюмфальний привіт. Фабрики припинять працю підчас його приїзду, робітники прийдуть витати його. Димітров виголосить промову на великих зборах. Болгарська влада вважає всіх трьох болгар, звільнених у лайпціґському процесі, напів москалями і не виявляє для них зацікавлення.

Наради Малої Антанти.

ПРАГА, 17. I. ПАТ. Сьогодні вечором скінчилися наради першої конференції господарської ради Малої Антанти. Вирішено 16 резолюцій господарського, адміністраційного і туристичного характеру. Кінцеву промову виголосив мін. Бенеш.

Вдумайтеся в ці цифри!...

В цілій Польщі виходить понад 2.000 пресових органів, у тому числі 204 щоденники. А з тих щоденників тільки 2 (словами: два) в українській мові.

Вдумайтеся в ці цифри й обрахуйте, скільки щоденних газет повинні ми мати в Польщі, аби зрівнятися з нашими сусідами. А при цьому не забувайте, що і поляки і німці і жиди в Польщі мають великі, знаменито під інформаційним оглядом поставлені і передовсім як слід уфундовані щоденники, коли оба наші щоденники борються постійно з матеріяльними труднощами.

Хочете, аби цей сумний стан змінився у нас на краще? То поможіть нам поставити „Діло" на відповідній висоті! А поможете точною присилкою передплати і приєднюванням нових абонентів. Тільки не відкладайте того на завтра!

У слотні і морозні дні лише

Ціни: зол. 0·40 до 2·60.
Польський продукт фабрики:
„РЕВЕСО", А. С. в Познані.

Злочин зперед 10 років.

ПАРИЖ, 18. I. Щойно тепер, після 10 років, удалося французькій владі зідентифікувати тіло артистки співачки Гелени Ціферової-Завіської, яку вбито в 1923 р. на пляжі в Трепо. Доходження виказали, що вбивства доконав з доручення чоловіка жертви, австрійського офіцира, Вальдемара Ціфера, його брат Осип Ціфер, який одержавши 3.000 фр. від свого брата, намовив любовними заявами Гелену Ціферову виїхати до Франції. Осипа Ціфера засудила французька влада в 1924 р. за крадіж на 13 місяців вязниці та видалення з Франції. Тепер розписано за Ціфером стежні листи.

СУВІЧ У ВІДНІ.

ВІДЕНЬ, 18. I. ПАТ. Сьогодні приїхав до Відня італійський державний підсекретар Сувіч, повитаний канцлером Дольфусом та іншими представниками влади.

БЕРЛІН, 18. I. ПАТ. Німецька преса не скриває невдоволення з приводу віденської візити Сувіча. Переважає думка, що розмови Сувіча з Дольфусом будуть торкатися господарських взаємин обох держав

Афера Ставіського.

ПАРИЖ, 17. I. ПАТ. Часописи присвячують дальше багато місця афері Ставіського у звязку з замітами, що Ставіського вбито. Деякі редакції на власну руку підвялися розслідити справу, одначе дотеперішні висліди вказують на самогубство. Вдова по Ставіськім заявила, що її чоловік носився вже давніше з заміром відобрати собі життя. Арештовані редактори Еймард, Дібаррі і Даріус, а також бурмістр міста Байоц Ґара нарікають на зимно в келіях.

Сьогодні переведено нові ревізії в Парижі і Байоні, причому в мешканні директора Тісієра і бурмістра Ґарата знайшли компромітуючі документи.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчатись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

призначений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

947

Наукові ступні в Радянщині.

В Москві появився декрет, що привертає наукові ступні, знесені після більшовицької революції. Декрет дає абсольвентам вищих шкіл ступінь кандидата наук, а особам, що напишуть окремі наукові розвідки, ступінь доктора. Крім того будуть привернені становища доцентів і професорів, звичайних і надзвичайних. Передбачені теж докторати „гоноріс кавза". Комісаріят освіти видав спеціяльні приписи, що нормують докладно надавання наукових ступнів.

Після землетрусу в Індіях.

ЛЬОНДОН, 17. І. ПАТ. Щойно тепер надходять з Індій докладніші вістки, що дають образ страшного знищення наслідком останнього землетрусу. Т. зв. город Індій, а саме північна провінція Бігар знищена на просторі соток миль. Місто Муфазарпур, що числило 50.000 мешканців, майже зрівнане з землею. Та сама доля постигла місто Маттір з населенням 36.000 осіб. Знищені теж великі плянтації цукру в околиці Мафазарпур.

Досі не оголошено офіціяльного обчислення збитих. На основі неофіціяльних даних число збитих сягає 8.000 осіб. Летуни, які в супроводі обсерваторів облетіли знищені сторони, звідомляють про запримічені шкоди. В місцях, де находилися людські оселі, є нині величезні озера. На полях і дорогах лежить багато людських і звіячих трупів.

КАЛЬКУТА, 17. І. ПАТ. На основі останніх даних число жертв землетрусу в північних Індіях доходить до 2.000 збитих і поверх 10.000 ранених.

Новий переворот на Кубі.

ЛЬОНДОН, 18. І. ПАТ. З Гавани повідомляють про новий переворот, якого доконав сьогодні шеф штабу кубанських військ, б. сержант а тепер полковник Батіста. В літі м. р. він станув був на чолі повстанчих військ і уможливив обняття президентури Сан Мартінові. Тепер Батіста усунув Сан Мартіна, ввів стан облоги, перервав ґенеральний страйк і покликав на президента кубанської республіки Карльоса Мендієта.

Залізничі катастрофи в Манджурії.

ХАРБІН, 18. І. ПАТ. Бандити висадили зі шин на східно-китайській лінії особовий потяг, що їхав на захід. Паровіз і 5 вагонів упали з насипу. Вагони згоріли. На місце випадку виїхав із Харбіна спеціяльний ратунковий потяг. У вогні знайшло смерть 5 подорожних, 29 є ранених.

Повідомляють теж, що бандити висадили в повітря японський панцирний потяг у віддалі 58 миль на захід від Гентаходзе.

—o—

СТРІЛИ ДО НІМЕЦЬКОГО КОНСУЛЯТУ.

У четвер вполудне перед будинком німецького посольства в Варшаві якийсь чоловік вистрілив двічі. Обі кулі застрягли в стіні, не заподіявши шкоди. Виновника розброїли та арештували. Назвище покищо держать у тайні.

Чоколяда, цукорки, кекси
ГАЗЕТ найсмачніші.

Ставіський
не є найбільшим аферистом сучасної Европи!
Був ним **ІВАР КРЮҐЕР** якого події побачимо у сценічній фільмі Ю. ТЕПИ
„ІВАР КРЮҐЕР"
у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ.

Музика — Спів — Танок
Гумор — Дотеп — Чар
оце прикмети премилої оперетки
„Но - но - Нането" якої премієра відбудеться в суботу, дня 20 ц. м. у ТЕАТРІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ

Як винародовлювались українці за Австрії до 1848 р.

Перемиський епископ Рилло і його заслуга. — Греко-католицька ерархія. — Митрополит Ангелович. — В греко-катол. духовній семинарії не можна було признаватися до українства. — Еп. Скородинський і крил. М. Гарасевич. — Їхня діяльність. — Митрополит Левицький і його діяльність.

„Останній слід давнього пастиря справжньої ревности про добре виховання духовенства, про освіту українського народу та про піднесення східної уніятської церкви" відносив автор іще до 1700 р. Тоді перемиський епископ Максиміліян Рилло, хоч поляк родом, у порозумінні з львівським епископом Петром Біляньским звернувся до цісаря Леопольда II. з проханням із дня 11. травня, зложеним із 15 пунктів, між якими були й заведення митрополії, й установлення циркулярних деканів і сконцентрування парохій на давній лад, зокрема в горах, і видвигнення потреби для богословів ґенеральної семинарії відбувати рік практики й час пресвітерки при катедрах, і заведення нормальних шкіл со містах, а тривіяльних по селах із українською мовою навчання, і звільнення дяків і сільських учителів від війська. З приводу наведених домагань автор закидав велику брехню „усім тим, що окричали його, неначе він бажав перевести українців на латинський обряд", питав, котрий із пізніших епископів або митрополитів „виступив так ревно в справі нашої релігії й українського народу", та відповідав, що жодний.

Якщо пізніші епископи були би пішли слідами епископа Рилла у своїх домаганнях, булиб осягнули й сповнення лепших домагань, ніж трудна справа з відновою митрополії. У такому разі „св. наша віра булаб не впала так, як ми бачили, український нарід був би значно піднісся, а українська мова булаб розвинулася протягом звиш пів віку до високого ступня досконалости. Та, на жаль, новим епископам і їх прилатам не залежало на тому, що було їх покликанням і святим обовязком. Особисті заміри, поширення своєї влади, титули, гідності й світове значіння то були їхні цілі, за якими невсипуще вганяли через 86 років. Вони заходилися коло того, щоби львівське епископство підвести на митрополію, українське духовенство поставити нарівні з латинським, а для досягнення цьогож усунути українську мову із шкіл і церкви, а запровадити польську: побільшити число крилошан, виробити потвердження капітул: постаратися про право носити блискітки, так звані дистинкторії, які були в уживанні тільки в латинників, але не в Руси; випросити від краєвого уряду декрет, щоби ніхто під грошевою карою не важився називати українського священика „попом", тільки „ксьондзом": здобути місце й голос на шляхетських сеймах у Львові й тим самим наблизитися до польської шляхти й арестократії тощо".

Одначе ні такі заходи, ні кардинальство не причинилися „до піднесення св. віри, до освіти українського народу". Навпаки, „чим вище піднеслась ерархія, тим нижче впадала св. релігія, тим темніший ставав український нарід, не маючи освіти, й губився, переходячи, зокрема по містах і містечках, на латинський обряд. Так самі епископи та їх капітули носили лиш імення українців, а серцем і душею були вони поляками. Від українського епископа не можна було почути українського слова. Вдома й у церкві, по епархіяльних візитах, на які рідко коли виїзджали й то більше для прогулки ніж з обовязку, розмовляли з духовенством і народом не йначше, тільки по польськи. Із свого уряду видавали пастирські листи й інші розпорядки по польськи або по латинськи й ще сьогодні находимо багато їх у церквах по стінах: з консисторських канцелярій, де реферовано ще деякі предмети по українськи, цілком усунули українське письмо, словом, українські епископи душею і мовою, звичаями й обичаями, в церкві, вдома та в урядуванні були поляками, а по українськи, не кажу писати, але навіть підписатися не вміли, як про це широко писала Зоря галицька в 1849, або в 1850 року.

На крилошан до своїх капітул забирали собі людей найчастіше таких, які їм підхлібляли й до помочі в осягненні їх намірів видавалися їм найпридатнішими. Тому й були між ними люди, що їх ми запамятали, без стійкого характеру, слабі й неспосібні, з головою, але без серця, зарозумілі, мстиві, захланні на почесть, неприступні для нижчого клеру й тирани, а навіть безбожні й неморальні. Не потребують доказів на це ті, що їх знали, а хто їх не знав, знайде докази в реґістратурах консисторських, ґубернияльних і в самому Відні. Задивляючися на своїх епископів і крилошан, семинарійна молодь набирала польського духа, а прийшовши на село, полюбила український нарід".

Далі автор закидав митрополитові Ангеловичеві, що він, у своїй писі й жадібності почестей, немов із вдячности за піднесення львівського епископства на митрополію скасував фільософію й теольоґію в українській мові. Наслідком того почали понижувати духовенство, що студіювало в „Руському Інституті", зменшати їм конґрую і відзначати їх у шематизмах, неначе на більшу їх погодру, додатком „antiqui studii". „А не булож це зрадою церкви — питав автор — і вбивством українського народу? Юда іскаріотський видав із лакімства за 30 срібняків на смерть свого Господа, а епископ Ангелович за гідність митрополита запродав церкву свого Господа й видав його череду на загибіль! — Він у 1809 році, коли українське духовенство брано за вірність до свого монарха в неволю й вивожено за кордон, покинув свою катедру й духовенство й, зоставляючи Христову череду, пастирем якої він був, на віднення, утік із своїм вікарієм Гарасевичем на Угорщину. Чи так робили апостоли? Чи не давалиж вони свої голови під меч за Христові вівці?

Українські епископи працювали безупинно над спольщенням українського духовенства й упадком греко-українського обряду. Вони забороняли повторювати теольоґічні науки для семинаристів в українській мові, що наказав був цісар Йосиф II; вони заборонили семинарійній молоді читати українські книжки: писати по українськи, складати невинні віршики й національні думки було не вільно, а були навіть часи, і то за нашої памяти, що за рушницю, з болем серця кажу, виганяно навіть із семинарії, бо бути українцем в українській семинарії було не віль-

УВАГА!
МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ
ЗБІРАЄ ПОЖЕРТВИ НА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ

ДАЙТЕ Й ВИ СВОЮ ЦЕГЛИНУ!
ПОШЛІТЬ СКОРІШЕ ВАШУ ПОЖЕРТВУ!
ЗРОБІТЬ ЗБІРКУ У ВАШІМ ТОВАРИСТВІ! НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ!
ЖЕРТВУЙТЕ ВСІ
НА УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ
ХТО СКІЛЬКИ МОЖЕ!

ГРОШІ СЛАТИ НА АДРЕСУ ДИРЕКТОРА МУЗЕЮ:
Prof. D. Antonovyč, Praha-Nusle 245, Czechoslovakia.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ!

Імена всіх, і тих найменших **жертводавців** Музей збереже Україні в своїх памятних книгах; хтож дасть відразу або частками 10 долярів, буде записаний в окремій **Памятній Книзі Фундаторів Дому**; а хто дасть 25 долярів — буде записаний в окремій **Золотій Памятній Книзі Добродіїв Музею Визвольної Боротьби України.**

1000 цеглин коштують 10 долярів. 100 цеглин коштують 1 долар.

Звіт про всі пожертви Музей друкує й розсилає окремо. Про всі нові пожертви кожного разу оголошує часопис „Український Тиждень" у Празі. Крім того, про всі пожертви з ріжних держав буде ще окремий звіт у місцевій українській пресі кожної країни.

Увага: замісць листа можна використати цей вирізок з нашого часопису.

До Музею Визвольної Боротьби України в Празі

Разом із цим посилаю(ємо) .....
(сума)
на Український дім для музею.

Підпис: .....
повне імя та призвище або назва товариства чи установи.

Точна адреса: .....

ло. Що так дійсно було, покликуюся на тих, що були свідками того, за польської влади нечуваного вбивства української народности, а може й самі на собі зазнали цієї сумної долі.

Ті українські епископи виробили собі у влади „епископську цензуру", без позволення якої не вільно було друкувати ніяких українських книжок; тому й з тих часів не маємо виданих в українській мові ані перекладів св. Письма, ані св. отців і їх життя, ані проповідей і поучень, ані вияснень наших обрядів, а зокрема св. літургії, ані зовладних катехизмів, бо українські епископи й наставники українського духовенства погорджували українською мовою, соромилися нею говорити або вчити.

Не досить того, що українські епископи та їх прелати були поляками, вони задумали були також і спольщити український нарід. Епископ Скородинський написав пасторалку в польській мові. Михайло Гарасевич (барон Найстерн) видавав у Львові від 1795—1797 року в польській мові „Dziennik patriotycznych polityków".

Митрополит Ангелович був найбільшим ворогом української мови, яку цілком усунув із шкіл, з семинарій, з церкви й консисторських канцелярій.

Митрополит Левицький, будучи епископом у Перемишлі, мав добрі наміри для освіти Руси в народній мові, а перевісившися до Львова, відступив від них, заборонив рущину в семинарії й не допустив, щоб, як було запроектовано, викладано пасторальну, катехитику, виклад св. письма й літургії для богословів четвертого року в українській мові; тому приневолені були богослови четвертого року теольогії й цих предметів далі вчитися по польськи. Деякі з українських священиків, набравши в семинарії духа до цього, кинулися на польську літературу, яку піддержували своїми поезіями тощо. По народніх і парохіяльних школах учили по польськи! По українських проповідницях, по містах і по селах, як уже ми говорили, навчано аж до 1848 р. по польськи!

Отже цим способом бажали ці, як їх св. Іван Золотоустий називає, „зрадники" насильно спольщити український нарід, але нарід, не слухаючи їх, лишився при своїй народности".

Мих. Возняк.

(Продовження буде.)

Кара за збирання грибів і суниць.

У польському соймі відбулося перше читання урядового проекту закону про полеві та лісові шкоди, який передбачує в деяких випадках високі кари. Так нпр. за збирання дерева в чужому лісі передбачена кара до 2 місяців арешту та до 2.000 зол. За збирання в чужому лісі грибів, суниць, овочів і т. д. проект закону передбачує кару до 100 зол. За зривання на чужому полі колосся та інших засівів грозить теж кара до 100 зол. Треба зазначити, що крім кари, визначеної адміністраційною владою власник ліса чи поля може жадати ще окремого відшкодування.

НОВИНКИ

— **Хор Малої Семинарії в Успенській церкві.** В неділю 21. ц. м. відспіває хор Малої Семинарії під дир. п. Дм. Котка українські колядки і щедрівки в церкві Успення Пресв. Богородиці підчас Служби Божої в год. 12.

— **Обнижка почтових оплат.** З Варшави повідомляють, що заноситься на обнижку почтових оплат від листів і ревізію оплат телеграфічних і телефонічних. Міністерство почт і телеграфів, беручи на увагу теперішню господарську кризу та спричинений нею спадок своїх доходів, рішилося обнизити почтові оплати від листів усіх родів.

— **Конкурс на стипендії.** Львівський воєвода як ліквідатор Тимчасового Самоврядного Виділу у Львові оголосив конкурс на стипендії з 98 фондацій. Умовини подано в оголошеннях конкурсу, висланих ректоратам вищих шкіл і дирекціям шкіл середних

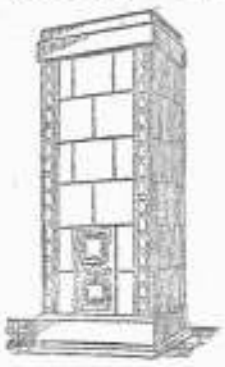

Фірма **Михайло Галібей**

Склад кафлевих печей і кухонь

Львів, Петра Скарги 5

Телефон 61-65.

Філія:

Станиславів, Липова 1.

— **Хто виграв на льотерії.** В десятім дні тягнення 28. держ. льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 85971. 15.000 зол. на ч. 22765. 10.000 зол. на ч. 3661 8101 68959 101259 107175 129020 89626 114772. 5.000 зол. на ч. 82743 151396 160674 2.000 зол. на ч. 3273 4000 5445 17274 23115 24647 27368 30512 39178 45349 42644 508834 57558 60706 63182 85956 95534 93151 100334 102906 137367 169329 3330 54016 54494 73398 75642 82612 91766 95968 97072 99612 116104 124963 128680 148131 149881 152807 165305. 1.000 зол. на ч. 6080 10506 15263 17893 19134 24296 27106 29668 29791 15429 39765 44184 50253 53717 68422 75981 77536 78835 78925 79270 87095 108582 118051 118269 123700 124348 127786 128037 132382 143685 144535 147521 153155 159954 2014 9362 10660 23856 23998 26608 28723 29073 31116 35817 40570 41056 62780 63852 64234 86022 94831 100239 105319 107567 114902 115437 116632 117963 124065 130337 131593 138683 142851 151446 159275 165056.

— **Оплата за наймичку 11 зол.** Справа обезпечення домашньої прислуги ще оконечно не полагоджена, хоч новий закон про суспільне обезпечення вже війшов у життя. Сподіються, що цю справу унормують у лютім. Кажуть, що устійнять одноцілу вкладку для всіх платень. Визначуть лише мінімальну та максимальну границю вкладок для поодиноких категорій служби. Нині вже можна сподіватися, що вкладки будуть значно вищі, ніж дотепер. Правдоподібно за наймичку треба буде платити 11 зол. місячно.

— **В справі трагічної смерти** Андрія Кіфюка, українського лещатаря з Космача, що згинув на лещатарських змаганнях біля Коломиї, повідомляють: Кількадесять кроків від місця, де його знайшли, були виразні сліди упадку. Кіфюк не бачив серед темноти, що горбок кінчиться і впав з незначної висоти, нарушивши собі щось в нутрі. Опісля піднісся і переїхавши кількадесять кроків, зімлів. Замерз серед снігу на 1 км. від села.

Єдина українська **ПРАЛЬНЯ „ВІКТОРІЯ"** — На Байках 9 (тел. 74-84) пере, хем. чистить, фарбує по низьких цінах. Комірець 15 сот.

23/33

— **Львівська хроніка.** Еманцій Рудий, власник цегольні при Сихівській дорозі, повідомив поліцію, що Йосиф Гафнер і Андрій Авфель вкрали йому 100 тисяч цегол вартости 4.000 зол. — В монастирі Домініканів на Замарстинові зачадився на смерть 28-літній монах Фабіян Яник.

— **Краєва хроніка.** В касі ощадности в Мисленичах украли злодії 5.787 зол. — В Яворові, пов. Косів, скінчив самогубством Іван Чорний, повісившись на дереві в лісі.

— **Пропутав здефравдованих 18.000 зол.** У Варшаві скінчили слідство в справі касієра військового інституту дослідів інжинірії Стефана Жолновського. Він здефравдував 18.000 зол. і гроші прогуляв. Від кількох місяців сидить у вязниці.

— **Ріжні вістки.** У Відні арештували банкирів Рокотніца і Вінклера, власників знаної віденської банкової фірми, під замітом спроневірення суми 800 тисяч шілінгів на шкоду двох промислових фірм. — Підчас пробного лету військової ескадри біля Парижа вдарили на себе два літаки. Пільоти ратувалися легкопадами, одначе один з них не отворився і летун упав на землю, розбиваючись на тамуз.

— **Ставіський подає себе за польського магната.** З Нансі повідомляють, що в 1922 р. вештався там Ставіський в товаристві якоїсь любовниці і мешкав в однім з більших готелів. Подавав себе за потомка польського маґнатського роду і носив на грудях відзнаку воєнного хреста, який, мовляв, здобув собі у французькій армії, як старшина артилерії. На ділі він не служив ніде при війську. Представляв себе за делегата адміністрації „Трансконтинентального Т-ва", який має від того товариства відібрати воєнні відшкодування. Підчас піврічного побуту в Нансі старався імпонувати великим маєтком і вів розгульне життя. Пропонував заложити в Нансі товариство допомоги жертвам війни, але не знайшовши пригожого терену для задуманого обманства, втік з того міста.

— **Ще один Робінзон Крузо.** Австралійська летунська влада ствердила, що на непелечкім острові Анво перебуває вже 24 роки Максим Козеров, колись капітан російської воєнної маринарки, який добровільно пішов на заслання, живучи як Робінзон Крузо. Ще в 1919 р. він стратив жінку, що покинула його з іншим. З розпуки два роки пізніше він поселився на безлюднім острові, де живе сам один як пустельник.

— **Бандити в Шикаґо** доконали нового подвигу, що гідно доповнює низку всіх дотеперішніх нападів. Під проводом знаного ґанґстера Джона Діллінґера появили вони 15. ц. м. в білий день в бюрі „Ферст Нешенел Бенку". Одночасно принесли скоростріл, яким залякували всіх свідків, присутніх у великій банковій салі. Опісля кинулися рабувати каси і хоча всі алярмові прилади були в порядку, покинули банк без перешкоди та втікли самоходом, що на них ждав. Поліція пустилася за ними в погоню, але злодіїв бандитів їй не вдалося. Довший час гнали за собою в шаленому темпі самоходи, аж врешті бандити щезли в напрямі стейту Індіяна.

Етінґера „Rhinosan"

(M. S. W. Nr rej 924)

(дозволене в ординації Каси Хорих)

УСУВАЄ ПЕВНО І СКОРО — Катар носа

та надмірні виділини слизі, давши полекшу у відлику.

Виробня Аптика Мр. М. ЕТТІНҐЕРА у Львові. Можна дістати у всіх аптиках.

— **Бандити вбили місіонаря.** Головна кватира католицької місії в Сан Франціско одержала з Китаю вістку, що в провінції Фукієн китайські бандити вбили німецького місіонаря домініканина Людвіґа. Бандити затягли місіонаря в гори, держали його довший час у клітці і замучили, не одержавши домаганого окупу.

— **Знахідка великих діямантів.** З Капштату повідомляють, що у віддалі 20 миль на північ від Преторії в пісках одної рільничої фарми знайшли два незвичайно великі діяманти. Один важить 726, другий 500 каратів. Більший діямант є величавим оказом. Знахідникові заоферували за більший діямант величезну суму, одначе він не приняв.

— **Може відібрати собі сніданок із 1905 року.** В американських часописах у Санфранціско появилося таке оголошення: „Той робітник, який при будові федерального будинку в Санфранціско в 1905 році забув своє друге снідання, так що помилково його замурували в стіну будови, може тепер по нього зголоситися". А саме, як тепер валили федеральний будинок, найшли там у стіні сніданок робітника, загорнений в газету з 1905 р. Та мабуть той хліб буде вже черствий...

— **Дар папи мікадові.** Мікадо приняв на авдієнції нового папського леґата в Токіо мсгр. Мареля. Він японському цісареві передав дар папи. Це низка золотих, срібних і бронзових медалів, виданих у Ватикані з нагоди Святого Року.

— **Помер більшовицький поет.** У Москві помер 8. січня більшовицький поет Андрій Белий (справжнє назвище Бугаєв). Родився 1880 р.

— **Статті, від яких В. Левицький відпекується.** Дістаємо одночасно два листи з проханням зазначити на сторінках „Діла", що авторами статтей, які появляються у „Новім Часі" з підписом „Володимир Левицький" не є громадяни в краю, що так само називаються, тільки один віденець. Це спростування приходить саме в пору, коли маємо перед собою статтю зпід пера цього крилатого публіциста, що кінчиться такою стилістичною симфонією: „Як далеко найде нинішня система правління уряду Дольфуса своє оправдання та заспокоєння побажань надто розбурханих умів австрійського громадянства, яке на протязі десятка років зробило неодно політичне сальто мортале, про це зараз (!) важко балакати (!) ввиду (!) головокружних скоків світової політики та покищо не предбачених (!) поступів (?) національних відрухів (!!)" Бідне громадянство, що робить сальто мортале; бідна світова політика з головокружними скоками, але ще бідніші читачі, які намагаються таку салямаху зрозуміти.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ

найдешевше в текстильнім магазині

„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 6.

22/48

СПОРТ.

ГАКІВКА: ЧОРНІ — УКРАЇНА 6:4 (1:0, 2:2, 3:2).

Останні змагання за мистецтво А-кляси львівської округи. Гра незвичайно цікава і на високому рівні, при чому вислід її був до кінця непевний. Україна була направду різнорядним противником Чорних, що в цьому сезоні є безперечно найсильнішою гакіковою дружиною у цілій львівській окрузі, якої мистецтво здобули безперелеційно. Якби трохи більше щастя, то українська дружина могла вирішити ті змагання у свою користь. Та не зважаючи на програну, завзята гра України, що була і технічно і тактично дуже добра, залишила по собі найкраще враження і вдоволила певно всіх прихильників української дружини та гакікового спорту зокрема, так, що вислід тих змагань є свого роду сензацією. Ворота для України стріляли: Труш І. (2) і Труш II. (2); Судля п. Кухар. Видів кількасот.

ЛЕЩАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ СОКОЛА V.

Лещатарські змагання Сокола V. відбудуться в неділю 21. січня. Траса 10 км. Зголошення приймає М. Пуття у домівці чит. „Просвіти" в Замарстинові оба вул. Львівській ч. 56 в суботу від год. 19—21.

Листування Редакції.

Вп. О. Горицвіт: Дякуємо за другу статтю на жіночу тему, яку теж містимо радо. Прохаємо писати частіше.

Всіх Вп. постійних Кореспондентів і принагідних Дописувачів просимо писати до нас виразно, чітко і тільки на одній стороні паперу. Просимо теж лишати між поодинокими рядками більші відступи, аби було місце на евент. поправки чи доповнення.

Вп. Кореспондентів у Станиславові, Самборі, Сяноці, Комарні, Яворові, Раві Руській, Соколі, Теребовлі, Бучачі й ін. місцевостях просимо подавати нам коротші вістки про все цікаве й актуальне в їхній окрузі. Просимо писати негайно після кожної важнішої події.

—o—

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимем' тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця 19. I год. 7·30 веч. „Івар Крюгер" (Абон. бюра „Або" неважний).

Субота 20. I. год. 7·30 веч. „Івар Крюгер". (Абон. 9).

Театр Ріжнородностей.

Пятниця 19. I. год. 7·30 веч. „Стефек". Представлення льосоване, всі місця 1 зол.

Субота 20. I. год. 7·15 веч. „Но, но Нанетт", оперета Юнеса. Премієра.

Кіна.

АДРІЯ: „Буфальо Біл".

АПОЛЬО: „Пять хвилин перед півночі".

АТЛЯНТІК: „Граф Зарон".

ВАНДА: „Волошка".

КАСІНО: „Дайте мені чоловіка" (Анні Ондра).

КОЛІСЕЙ: „Божевільна вдовичка" та „Фукс у бігу".

КОПЕРНИК: „Шибеник з Еспанії".

МАРУСЕНЬКА: „Шибеник з Еспанії"

МІРАЖ: „Дика дівчина" (Клара Боу)

МУЗА: „Остання цариця".

ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра" (Ґрінвуд та Шленаков).

ПАН: „Дочка полку" (Анні Ондра) та ревія.

ПАСАЖ: „Вторгнений експрес".

ХИМЕРА: „Божевільна ніч у Зоо".

СТІЛЕВЕ: „Шпіон у масці" (Ганка Орловська) і ревія „Блакитний експрес" зі Ст. Стадниківною.

УТІХА: „Фліп і Флап у подружній неволі" та ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 19. січня 1934.

Відень (506,8) 19·20 Сучасна музика, **Братислава** (297,8) 21·10 Легка музика, **Прага** (470,2) 14·45 Пісоньки, 20·00 „Обезьян, король ельфів" оп. Врановського, **Париж** (1714) 21·45 Вечір комедійок і комедій, **Атльона** (531) 22·00 Ірляндська музика, 22·15 Спів, **Білгород** (437,3) 19·30 Пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1546) 17·40 Музика на два фортепяни, **Ляйпціґ** (382,2) 17·66 фортепян, 17·50 Вокальний концерт, 21·00 Бетовенова V симфонія, **Будапешт** (549,5) 19·30 Вокальний квартет, 19·30 Опера, **Міляно** (368,6) 21·00 Концерт, **Рим** (420,8) 18·00 Легка музика.

Субота, 20. січня 1934.

Відень (506,8) 18·55 „Джуґіта", оп. Леґара, 20·10 Концерт, **Братислава** (298,8) 19·25 Концерт, 17·15 Театр маріонеток, **Копенгаген** (253,1) 19·50 Данські пісні, **Париж** (1714) 21·00 „Амур Маск" оп. Мейєрбера, **Білгород** (437,3) 12·05, 16·30 Музика й пісоньки, **Люблана** (569,3) 20·45 Куплети, 21·15 Вок. концерт, **Люксембург** (290,2) 23·00 „Тоска" оп. Пучінія (запис), **Берлін** (356,7) 17·15 Спів, 20·05, 22·30 Весела програма, **Кенігсвустергавзен** (1546) 18·25, 20·00 Веселий вечір, **Мінхен** (405,4) 11·30 Солісти, **Будапешт** (120) 17·40 Мадярські арії, **Міляно** (368,3) 20·40 „Долорі - Гондоле" оп. Нігріса, **Рим** (428,8) 13·30 Легка музика, 17·15 Концерт.

Львівське радіо.

Пятниця, 19. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Джез, 15·25 Збіжева біржа, 15·50 Господарські вісти, 15·10 Народна орхестра, 16·00 Серед книжок, 16·35 Вокальні дуети (Ліхен, сопран. Братінська меццо-сопран), 17·20 Муз. репортаж: Сліди великого співака (А. Дідур) і грам. плити, 17·50 Стенографія, 18·00 Відч. „Учитель на полі літератури та мистецтва", 18·20 Харцав. авд. „На танцюючому майдану", 19·05 Вечірка, 19·25 Фейлетон, 19·50, 19·53 Спортові вісти, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Муз. балачка, 20·15, Симф. концерт, відч. „Відродження Фредра", 22·10 Танкова музика, 22·05 Легка й популярна музика з грам. плит.

Субота, 20, січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·35 Сальонова орхестра, 15·25 Ґрамофон, 15·50 Господарські вісти, 16·00 Авд. для хорих, сальонова орхестра, 16·33 Бетовенові сонати (скрипка, фортепян), 18·00 Репортаж, 18·20 Жидівська музика, 19·02 На фільмовому фронті, 19·15 Вечірка, 19·35 Рецитації поезій, 19·40, 19·43 Спортові вісти, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Зимові настрої (орхестра, спів), 21·00 Почт. техн. скринька, 21·20 Шопенівський концерт, **22·00 Відчит в українській мові п. з. „Українське друковане слово" вит. проф. Ол. Лотоцький,** 22·15 Музика з грам. плит, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·47 зол.

На варшавській біржі продавали доляри по 5.48, в міжнародньому перерахуванні 5·52. Банк Польський платив доляри по 5·45, Льондон 27·83, Париж 34·91, Берлін 210·73, Цюріх 172·08, Амстердам 357·50, Нюйорк кабель 5·53, Нюйорк чеки 5·51.

Золото: Доляри 8·94—8·97, Франки фр. 35·80—36·20. Дукати 82·40—82·80. Корони 37·00—37·30. Рублі 46·00—46·80.

Срібло: Корони 0·31 Фльорени 0·70. Рублі 1·35.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітет	Підволочиська	парітет	Львів
Пшениця двір.	19·25	19·50	
Пшениця збір.	17·75	18·—	
Жито одноціле	13·75	14·—	15·10 15·25
Виклов пшен.	8·75	9·—	

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 18. 1. масло 2·30, молоко, —·19, сметана —·70, яйця 5·—5·20

Тенд. на масло, молоко і сметану удержана, на яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

На Рідну Школу зложив Вп. Проф. Др. Іван Раковський, Львів 10 зол. замісць вінка на домовину бл. п. Ярослава Лукавецького. Щиру подяку складає Головна Управа. 60/53

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛИШЕ у крамці **ФРАЙЛІХА** фіранки від 5.60 ручної роботи філе за безцінь, ковдри 9.80, брокати від 2.90, Львів, Сикстуська 21. 6076 8—?

КОСМЕТИЧНИЙ інститут „СЛАВА", Львів, Оссолінських 13, для Пань, Панів: лікує всідякі дефекти шкіри, Запобігає передчасному лисінню. Фарбує волосся, брови, вії. 3—10

КОСМЕТИЧНА ШКОЛА Добрянської-Рогатин, Львів, Оссолінських 13, дає право відкриття косметичного кабінету. Проспекти висилаємо. 3—10 957

НАЙДЕШЕВШЕ ковдри, пухові, вовняні, матраци, подушки, ліжка поручає магазин постелі **З. Іжицький, Львів, Коперника 4.** 39/50а 4—6

ПЕЧІ залізні, шамотові поручаємо на гостру зиму — РЕНТІШНЕР, ЛЕГІОНІВ 37. 30/49 5—5

ПРИ БЕЗДІТНИХ — до винайму кімната для старших осіб, що потребують опіки або самостійних з удержанням або без, приймаємо на виховання дітей осіб, що самі не можуть заняти ними. Згодошення Куркова 5. I пов. двері 8. 966 1—1

СЛУЖНИЦЯ з добрими свідоцтвами шукає праці. Зголошення вул. Тарновського ч. 63. Юра Банковська. 961

УНЕВАЖНЮЮ книжку Каси Хорих видану на прізвище Михайло Данилів. 63/50

УКІНЧЕНА семинаристка з фреблівським курсом шукає лекцій, найрадше при священичій родині. Адміністрація під „Провінція". 968

ПРАННЯ біля приймає до хати по дешевих цінах, для П. Студентів значно дешевше Стахова Руська 3. в подвірю (дім Ставропігії)

ТОРГОВЕЛЬНІ КУРСИ Й. ГІРШПРУНГА Личаківська 34, приймає вписи на 3-місячний торговельний курс. Стенографія Писання на машинах. 17/22 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Прецізійно-механічне заведення
Е. ВОЯКОВСЬКИЙ
ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 27

виконує: направу лікарських і інженерських приладів, машин до писання і т. п. 41/50 по найдешевших цінах. 9—10

За сонцем полудня

Прогулька до Палестини, Греції і Туреччини кораблем „Польонія" по Чорному і Середземному морі

7. лютого 1934 р.

Ціни білетів від зол. 400.

Лінія Польсько-Палестинська

у Варшаві, вул. Маршалківська 116
„ Гдині, вул. Вашингтона
„ Львові, вул. На Блоне ч. 2
„ Кракові, вул. Любіч ч. 2
в Ряшеві, вул. Гроттгера ч. 1001
та в П.Б.П. „Орбіс"
і Wagons-Lits-Cook. 3—5

ДРУГИЙ РІЧНИК
Українського Економічного Бюра
З КАЛЕНДАРЕМ на 1934 РІК

Зміст: Україна в числах
Народне господарство
Покажчик української культури
Адреси українських установ у цілім світі.

Ціна тільки зол. 1·40

Продають українські книгарні в краю та закордоном.
Головний склад: Книгарня Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка, Львів, Ринок 10.
Книга обіймає 208 сторін друку, має український та англійський текст. 942

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.
— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —
„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",
ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.
Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 18/47 12-96

5-тий рік видання!
КІНО ч. 65—66 вийде при кінці січня 1934.
Обемистий матеріял, численні ілюстрації.
Ціна подвійного числа 35 сотиків.
Адреса: „КІНО" — ЛЬВІВ, улиця БЛЯХАРСЬКА ч. 8. I. пов.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК
КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР
Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

ГОРДІЙ БРЯСЮК
БЕЗПУТНІ
Ціна 0.50 зол., з почт. перес. 0.60 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костюк. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10

Ч. 16 (13. 561). Львів, неділя 21. січня 1934. Pocztowa opłata karłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Півріччо 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Буря в соймі.

Пленарне засідання сойму в пятницю тревало всього 20 хвилин. Маршал приступив до відбирання приречення від послів, які війшли на місце засуджених послів Центролеву. При відбиранні приречення від посла Кульчицького (НПР) пос. Ліпінський (ББ) крикнув: „Агент займанницьких урядів!" Із лав ББ роздалися ріжні оклики, як „Геть зі шпіцлем, не треба нам шпіонів!" Крики тревали довший час.

Опісля, після відіслання до комісії ріжних урядових проектів законів, приступили до справи наглости внесення людових послів у справі **биття та знущання поліції над сільським населенням західної та середущої Галичини.** Наглість внесення мотивував пос. Криса, який зазначив, що при т. зв. пацифікації у середущій та зах. Галичині відділи поліції знущалися над населенням. Били молодих і старих, мущин і жінок, навіть у таких повітах, у яких не було ніяких ексцесів. (Голоси з лав ББ: Хто стріляв до поліції? Хто вимущував складки на революцію?)

Проти наглости внесення промовляв пос. Сапойца (ББ). В голосуванні наглість внесення відкинули, а маршал відіслав його до комісії як звичайне. Опісля пос. Ліпінський зложив заяву, що вважає пос. Кульчицького негідним виконувати посольські обовязки, тому що був агентом займаницьких держав. Тут знову роздалися крики з лавок ББ: „Геть зі шпіцлем! То безсоромність із його боку, сидіти тут!" Маршал втишив крики, замкнув засідання та сказав, що про найближче засідання повідомить послів на письмі.

Після промови міністра Єнджеєвича комісія приняла внесення референта в незміненій стилізації.

Внесення посла Вахнюка в справі оснування українського університету у Львові в голосуванні відкинули. Заявилося за ним трьох послів.

З буджетової комісії.

У четвер на засіданні соймової буджетової комісії сойму розглядали буджет м-ства освіти. Експозе про ресорт освіти виголосив премієр *Єнджеєвич*, як міністр віроісповідань і освіти. Над експозе йшла дискусія, що затягнулася до ночі.

Від Українського Клюбу говорив пос. *Величкович*. Жалівся, що не взяли під увагу освітніх потреб українського народу. На основі статистики доказує, що з року на рік зменшується стан посідання українців у шкільній ділянці. Українці мають: 40 літочих салків, 120 народніх шкіл, 21 гімназій, а того 16 приватних, ані одної фахової зі вищої школи. Українські діти майже повсім позбавлені школи в українській мові, бо згідно зі статистикою користати з них можуть лише в мінімальному проценті. Опісля обговорює переслідування з боку адміністраційної влади у шкільній ділянці. Це доводить до сумних подій, як страйки шкільних дітей та бійки з польськими товаришами. Ці настрої переносяться опісля на вулицю. Бесідник пригадує соймову ухвалу з 1922 р. про оснування українського університету та жаліється на переслідування приватного українського університету у Львові й на непринимання студентів української національности до вищих польських шкіл, головно до фахових шкіл.

Премієр *Єнджеєвич* відповідав на критику передбесідників. Він сказав, м. ін., що не виключає, що можуть траплятися випадки політичного натиску на учителів і з боку політичної адміністрації. Таке є і було без огляду на режім. Це надужиття, та бесідник переконаний, що рідкі.

Справа *українського шкільництва* для премієра особисто болюча, бо сам вихований на Україні, знає український нарід, його мову та його великі таланти. Ніхто мені хіба не закине почувань нехіті для того народу.

Теперішні умовини це ззоч давніх помилок. Нині пора на згідне співжиття. Значно утруднює це тактика українських партій, саботажі, шкільні страйки, нищення державних відзнак і шкільного інвентаря не полагоджують навіть найсправедливіших домагань.

Цілий ряд панів із української суспільности, навіть присутніх тут на салі і ряд українських партій протиставилося гостро тим методам боротьби. Може ті панове далі й енергічніше впливатимуть у цьому напрямку.

З боку уряду є добра воля, та вона не вистане. Дуже багато залежатиме від становища україн. суспільности. Я щойно приказав іще раз переробити цілу низку питань, звязаних із українським шкільництвом, щоби могти сіне іра ет студіо розглянути, які зміни в тій ділянці можна би здійснити.

Зенон Коссак знову перед судом.

Перед судом присяглих у Львові розпічнеться 29. ц. м. розправа проти Зенона Коссака, що, як відомо, ставав тому рік перед наганим судом разом з Данилишиним і Біласом за збройний напад на почту в Городку. Справу Коссака переказано тоді судові присяглих, який засудив Коссака на 7 літ тяжкої вязниці за зорганізування нападу на городецьку почту і приналежність до УОН. Найвищий суд увільнив Коссака від закиду зорганізування збройного нападу, а справу належання Коссака до УОН переказав до нового розгляду судові присяглих.

Французькі бруди в парляменті.

Засідання французької палати депутованих 18. ц. м. було дуже бурливе. Деп. Анріо заторкнув ще раз справу Ставіського, докоряючи урядові, що не посунув наперед слідства в тій афері. Не чувати нічого про нові арештування та обвинувачення. Виглядає, що деякі обвинувачені користуються охороною офіціяльних і неофіціяльних протекторів. Промовець критикує відносин, серед яких Ставіський міг користати з протекції парляментаристів, і закидує соціялістам охоту тушувати злоєбиливання.

Тут прискакують до промовця соціялістичні депутовані і закидують Анріота лайкою. Однак він розкриває дальші скандали, пригадуючи, що в 1926 р. арештовано членів великої шайки злоумисників, між якими находилася Арлетта Сімонович, жінка Ставіського. Коли арештовано Сімон, її вагітна жінка Ставіського. Коли арештовано Сімон, її вагітна жінка перебувала на клініці і поліція забаронила їй відвідувати, позволено їй приняти лише двох панів, які засідають тепер в уряді. На домагання депутованих Анріо подає назвища тих панів. Є це міністер освіти *Де Монзі* і міністер закордонних справ *Поль Бонкур*.

Опісля промовець звертається до деп. Ессе і каже, що він заходився, щоби відложити процес шайки злоумисників. Деп. Ессе признає, що справді інтервеніював двічі в тій справі.

Зчерги Анріо відчитує лист комісаря поліції, який стверджує, що вже перед трьома місяцями звали про фальшиві боні з Байон. Говорили йому, що афера є знана, але ще не довріла. Опісля промовець відчитує другий лист, що робить велике враження за присутніх. З того листу виходить, що міністер заявив 20. червня ц. р., що є за відложенням цілої справи ад акта, а була це справа, в яку був вмішаний Ставіський.

Після вияснень міністра справедливости, забрав голос премієр Шотан і заявив, що справа Ставіського находиться в руках слідчого судді і звернувся до депутованих, щоби втихомирили свої пристрасти, шануючи гідність парляменту.

Після засідання палати прийшло до інциденту між міністром освіти Де Монзі і депутованим Анріотом. Горяча перепалка тревала кільканацять мінут, аж вібрані довкола депутовані і журналісти розділили противників.

Читальня, Кружок „Р. Ш.", Кооператива,

що не передплачують „Діла", кривдять себе і своїх членів, бо через те вони позбавлені інформацій з першого джерела. Якщо одній установі це не під силу, нехай запренумерує „Діло" до спілки з другою. — Не сміє бути у нас народньої установи, яка не заабонувала би для своїх членів „Діла"!

Свято Йордану.

Львів, 19. січня 1934.

Цьогорічне Свято Йордану у Львові пройшло таксамо величаво, як і попередніми роками. Сприяла його величі прегарна погода (4 степені тепла!), тому не диво, що львівський ринок заповнився тисячними масами, які співали з піетизмом колядки і щедрівки підчас цілого свята.

Чину водосвяття довершив біля криниці напроти аптики Терлецького Преосв. д-р Іван Бучко в численній асисті вищого й нижчого духовенства. Співав дуже гарно великий хор богословів. Водосвяття закінчилось многолітствіями.

Опісля рушив довкола ринку процесійний похід, у якому йшли процесії поодиноких львівських церков під проводом своїх священиків. У тому поході грали орхестри „Зорі" і „Волі" та співали хори. Окрему велику групу творили питомці Духовної Академії зі своїм хором, за яким ішло двома довгими рядами духовенство, а серед нього Преосв. Бучко, що кропив вірних свяченою водою. Замиками похід представники центральних українських установ (на жаль, ледви кількох) і маси народу.

Свято виглядало імпонуюче і взяло в ньому участь кількадесять тисяч людей. А після відходу процесій вірні ще довго-довго товпилися біля криниці, аби набрати собі свяченої води.

*

Біля статуї на Марійській площі відбулося в тому самому часі свято Йордану для вояків греко-кат. обряду львівського гарнізону. Чину посвячення води довершив о. Стеткевич в асисті військових капелянів о. Бомбаса та о. Мидляра. Свято закінчилося благословенням вояків, якого доконав о. Стеткевич, перейшовши здовж рядів.

На цьому святі були представники цивільної та військової влади: в імені воєводи ґадр. Кшивошинський, від військовости ґен. Чума, віцепрезидент міста д-р Кубаля, гор. староства Клімув, делеґації Ставропігії, централі староруських кооператив і ін. староруських установ.

*

Свято Йордану для православних відбулося в православній церкві при вул. Францішканській.

*

Свято Йордану в Станиславові відправив Преосв. Хомишин в асисті еп. Літвиневського та клиру в греко-католицькій церкві. Після богослуження відбулося на площі перед церквою свячення води. У святі взяли теж участь представники цивільної та військової влади з віцевоєводою Червінським.

—o—

КОНФЕРЕНЦІЯ ВОЄВОДІВ.

У пятницю в воєвідському уряді у Львові відбулася конференція воєводів трьох полудньово-східних воєвідств. Радили над біжучими справами.

КОМУНІСТИ В ПОРТУГАЛІЇ.

ПАРИЖ, 19. I. ПАТ. З Любони повідомляють, що в ночі на 18. ц. м. комуністи виконали бомбовий замах на електрівню, наслідком чого в місті забракло світла на кільканацять годин. Комуністи пробували використати замішання, одначе поліція виперла їх за місто. Вони сховалися в лісі, який окружило військо. Нагвитвореною ситуацією палив піду ніч португальський кабінет.

В який спосіб солідний довжник хлібороб став несолідним платником?

Ще про заразу не платити довгів та й погані наслідки для самого хліборобства.

Навязуючи до статті д-ра Костя Левицького п. н.: „Зараза не платити довгів", поміщеної у „Ділі" з 4. І. ц. р., як другої вже статті на подібну тему, стверджую на підставі автопсії і знання відносин між хліборобами-селянами, що вельмишановний автор не міг краще назвати того економічного обяву, як заразою, і то заразою, яка заточує щораз ширші круги й обхоплює навіть найсолідніші і найчесніші елементи зпоміж селян-хліборобів.

Безперечно, що непропорціональне подешевіння всіх хліборобських продуктів в останніх роках, при невисоких тягарах варстат праці хлібороба не рентується, а хлібороб за свою працю дістає ледви тільки, що вистарчає на найпримітивніший прожиток. Але того рода господарські обставини не є цілковитою повиною для селян-хліборобів. Елементарні нещастя, передвівки, голод і холод були і передтим частими гостями нашого селянина. Розуміється, що „сім товстих років" і добра господарська конюнктура в повоєнних часах змінили дещо спосіб життя хлібороба, його життєва стопа і вимоги зросли, так, що нинішню кризу він уже прикріше відчуває.

Хто критично слідив часи доброї конюнктури, той мусить признати, що хлібороб назагал, з виїмком легкодушних елементів, які ту конюнктуру використовували на життя понад стан, використовував її на побільшення свого варстату праці через купно ґрунтів на парцеляції, на перебудову господарських будинків, побільшення і поліпшення мертвого і живого інвентаря та всякого рода господарські інвестиції. Часто чути нині про задовження хліборобів, подається число того задовження, але цікава булаб статистика, скільки довгів сплатило хліборобство в часах повоєнних, за яку суму набуло ґрунтів, за яку суму перебудувало і вибудувало нові господарські будинки, закупило інвентар і т. п., бо лише на підставі таких фактичних даних можна би ствердити фактичне задовження хліборобства. Тут треба взяти на увагу вартість придбаних матеріяльних дібр і те, що довги хліборобства головно в долярах, а при їх девалюації ті довги вже нині напевне відповідають вартості навіть обезцінених ґрунтів.

Використовуючи добру конюнктуру, хліборобство побільшувало і поліпшувало свій варстат праці при помочі доходів з власного варстату праці, або при помочі позичок. Ті позички хліборобство сплачувало так солідно впродовж десятків літ, що кредит був для нього всюди доступний. Інакше не далось би пояснити таке кольосальне задовження, хлібороб-селянин був найсолідніщим довжником, найпевнішою льокатою капіталу, а його вексель з місця дешебудь міг бути реалізований. Фактом є, що наш селянин відмовляв собі всього, збував навіть останню безрогу, щоби лише сплатити довг. „Сплачу довг, мовляв, тоді позволю собі". Це була льоґіка хлібороба до останніх часів.

Прийшов час спадку цін на хліборобські продукти, не було часу сплатити ще всіх довгів, або остали довги затягнені вже в часи того спадку цін. Селянин-хлібороб ще більше обмежився, сплачував довги вже меншими ратами, а заневрованих ріжними поголосками вірителів заспокоював в той спосіб, що або позичав в другім місці і платив, або укладався з вірителем добровільно на довго-речинцеві сплати. Міродайні чинники занепокоїлись, може не так долею довжників, як тим, що сільські довжники поволі вертали до способу життя своїх прадідів, ставали самовистарчальними і купували лише те, що мусіли. Перестали пити, курити, одягатись у фабричну тандиту, ба навіть такі річи як сірники, ляфта і сіль село купувало мінімально, бо все йшло на сплачування довгів. Очевидно, такий спосіб думання і життя селянина мусів затамувати торговлю і промисл, спричинити застій і задрозити катастрофою.

І прийшли декрети про віддовження, про обмеження екзекуції, про розємчі суди, чи — якто зовуть селяни — „аматорія". Та хліборобство, — говорю про солідну і здібну до господарського життя частину господарського стану, — до всіх тих декретів ставилось з недовірям, стараючись платити довги, чого доказом, що в першім році розємчих судів дуже мало довжників користало з них. Почалася формальна аґітація при помочі вітів, афішів і спеціяльних висланників на села за тим, щоби хлібороби користали з розємчих судів. Просто вишукували довжників і тягли їх до розємчих судів. Видно, що тут річ ішла не так про інтерес довжника і вірителя, як третіх чинників, що тратили на зубожінні села.

І почали люди спішити до розємчих судів не на те, щоби там розклали їм довги на сплати, бо вірителі, маючи меч над головою, самі радо йшли на всі уступки, а на те, щоби взагалі перестати покищо довги платити: потім прийде девалюація, інфляція, війна, „Бог зна, мовляв, що за рік, два буде". Помалу потягли туди й солідні, чесні дотепер довжники хлібороби, бо на дні їх душі дрімала ще память про те, як то вже раз через девалюацію, інфляцію хлібороб віддовжився і збогатився коштом тих, що шадили і давали кредит.

І задів на поворот тих часів перемінила цілковито спосіб думання селянина про довг і витворила своєрідну етику. Наслідки не дали на себе довго ждати. Селянин взагалі перестав платити, перестав думати про довги. На того хлібороба, який колись на саму згадку про суд не міг спати, не робить вже нині враження ні картка з упімненням від адвоката, ні скарга, а коли вже прийшов коморник, коли кошти зросли до 50 прц. довгу, він відкликується до розємчого суду, щоби по році чи півроці не заплатити рати розложеного на літа довгу і знову робити внесок до розємчого суду на дальше розложення. І так в безконечність.

Статистика виказе колись, що суми заплачених судових коштів, коштів розємчих урядів, перевищать 50 прц. довжного хліборобського капіталу.

І так з найсолідніщого дотепер довжника хлібороба, селянин став довжником, якому нині ніхто не покредитує одного сотика, не поратує навіть у найгіршім положенні. Що більше, нині взагалі не можна входити з селянином-хліборобом в якунебудь трансакцію, не запевнивши собі згори всі можливі ґарантії. Нині годі дати в спілку, чи аренду поле, бо згори треба бути приготованим на те, що належна аренда не буде вплачена і прийдеться за своєю належитістю йти до судів, винищуючи себе і селянина процесами та купуючи собі за свої гроші ворота.

Такий стан має вправді ту добру сторону, що селянин раз на все відучиться задовжуватись, але і матиме фатальні наслідки для самого хліборобства.

Хліборобський стан ніколи не мав плинної готівки на господарські інвестиції, на побільшення варстату праці, і т. п. Він усе жив кредитом, хоч би навіть лихварським. Колиж кредит буде для хліборобства взагалі недоступний, неможливими стануть якінебудь інвестиції.

Солідніші селяни самі твердять, що лише при помочі кредиту дійшли з малоземельних бідаків до кількавацяти морґових господарств. Втрата кредиту через несолідність страшна для самого хліборобства. Повстало небувале досі недовіря, огірчення, гріш аник з обороту, прийшла стаґнація, яка у свою чергу продовжить кризу на роки і відіб'ється на тих господарських чинниках (монополі, промисл), які хотіли у свою сторону звернути гріш задовженого села. Таким побом витворилося нове заворожене коло.

о. Іван Назуровський.

Роковини пресової лугової конференції.

Сьогоднішний стан і роботи Лугової організації.

Дня 13. січня ц. р. минув якраз рік від часу, коли в Луговій домівці при вул. Коперника 5 відбулася пресова конференція, скликана Старшиною Великого Лугу в справі основування лугових товариств на нових статутах.

Кожний українець пригадує собі добре, який великий крик повстав після тієї пресової наради. Замісць підтримати Лугову Старшину в засновуванні нових, технічно далеко більш життєздатних Лугів, як Луги на старих статутах, частина української преси закричала цю Старшину „зрадинками" і хто зна чим, заінкутувала Лугам зраду національного фронту і не перебіраючи в засобах повела нагінку та боротьбу з новими Лугами, що наперекір усьому почали масово основуватись. Зайво згадувати сьогодні, хто дав притоку й почав цю нагінку, хто вів її найзавзятіше і безоглядно, посуваючись нераз до простої брехні. Це ще загально відоме.

В роковини тієї конференції, що справу Лугів визвала одною з важніших українського життя і розвела боротьбу за них серед українського громадянства, треба ствердити таке:

Від першої хвилини боротьби за Лугові статути — Луг відповів на кирину, розбивацтво, нагінку й брехню організованою працею й гострою дисципліною, що довела до сього-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 21. СІЧНЯ 1934.

Д-Р Л. МИШУГА. 4)
Ню Йорк Н. Й.

ОЛЕКСАНДЕР АРХИПЕНКО.

Відповіла „Ма" вернеться назад до тебе. Тоді серце й думка зіллються в одно і ти знову почуватимешся щасливим".

„Вірю в те... і жду на тебе.. Ма!"

Світив місяць на небі, як вона вернулась.

Вхопила дві розділені частини кулі... і пробувала їх злучити.

Та винахідника вже там не було, й цілість кулі була розбита назавжди... простором.

Простір — символ безконечности.

Пустка — перемінена в божеську силу... безмежною любовю і терпінням.

Та смерть сильніша від любови, бо вона нищить...

Але любов сильніша від життя, бо творить.

Час минав.

І знову зявилася Ма в місті. Любов так її переродила, що вона стала тепер надлюдською.

Навчала людей; а чим більше відкривала їм тайн, тим більше знала. Чим більше навчала, тим більше ставала чутливою, гарною і мудрою.

Виявляла тайни мистецтва й науки, помагала визнаватися в замотаних проблемах, піддержувала безсмертність ґенія, нищила в герою страх перед смертю, допомагала творити і розвивати життя, вказувала щастя тим, що терпіли від любови.

Ма знає і відчуває безконечність і вічність, одно й друге, бо сама є їх частиною.

І нема в Ма ніякого обмеження її інстинкту й інтуїції.

Її мудрість передбачує все, що має статися.

„Ма, пише Архипенко, є приєвачена кожній матері; кожному, що залюблений і терпить від любови, кожному творцеві на полі мистецтва й науки; кожному героєві; кожному загубленому в проблемах; кожному, що відчуває і знає вічність та безконечність".

Що за поезія, скаже кождий, прочитавши це. Так, це є та поезія й фільософія які перелив Архипенко у глину. Це те все, що мучить серце й ум Архипенка. Цеж він сам так терпить. Це він чує себе нераз загубленим у тих усіх проблемах мистецтва і життя, які хотів би розвязати. Це він любить і терпить через ту жінку, яка одним разом така чудова, так гарно нераз любить і так добре людину розуміє і так гарно відчуває красу й мистецтво, а іншим разом жалю завдає, розстроює і розбиває життя, давить сумом. І це він, що по геройськи змагається з усіми тими перешкодами і хоче далі творити, щоби „Ма" — ота творча сила була при нім, у нім, чи ним самим.

Чи не вічна проблема? І чи не загальнолюдська?

ДО РІДНОЇ ЗЕМЛІ.

Мені здається, що я розумію, що ґенія не можна вести, бо він сам веде; він кидає палуже, ніж ми, смертні. І неможливо запрягати його на більшовицький лад до служби якимсь суспільним чи національним цілям. Бо ґеній — це звичайно бунтар, якому важко погодитися з тим, що йому накидують. А нарід, котрий ломить ґенія і вимагає від нього творів „на замовлення", хочби з мотивів патріотичних, наносить собі і людству велику шкоду. А всеж таки, коли мені доводилося розмовляти з Архипенком, я не міг здержатися, щоби не торкнутися його українства. Він-жеж вихований у чужих по національности середовищах: у Москві, Берліні Парижі. А тут в Америці дуже, дуже рідко стрічається з українцями. В його „Школі Мистецтва", яку він веде вже стільки літ, можна подибати учеників і учениці ріжних національностей з виїмком одної: української. А вся його творчість така абстрактна, що, здається, було би смішно дошукуватись у ній чогось специфічно українського.

Але разом з тим дивувало мене, що ті чужинці, котрі займались особою Архипенка і його творчістю, нераз питали на сина безмежних українських степів. А коли раз сам Архипенко в товариській розмові, слухаючи про те, що тепер діється на українських землях, запитав: А як це, що ми такий славний нарід, з такою багатою землею, з таким чудовим небом, з такими мистецькими здібностями і з такими ґеніяльними поривами, не можемо добитися своєї держави? я йому відповів:

(Докінчення буде.)

нішньої його розбудови, переконала недовірків в доцільності його праці і змобілізував біля себе не тільки поважну громадянську думку, але й широкі круги громадянства. Перейшовши побідно виступ на Святі УМХ, на відкритті памятника Іванові Франкові і свому Луговому Святі, що вийшло грімкішим, як всі досьогоднішні, стоїть сьогодні Луг твердими лавами при своїм проводі, на раз обраній позиції, збираючи у свої ряди щораз більше сільської і міської молоді. Більш як 250 Лугових товариств на нових статутах, серед цього кілька Повітових Лугів, більш як 1200 Лугових попись на провінції, та більше як 4.000 членів у своїх лавах (не рахуючи яких 350 „старих" Лугів) — це вправді невеликий білянс праці за один рік, але величезний, коли зважити, що Лугова організація мала проти себе рознузданну брехню, наклепи і навіть чинні напади, що працювала виключно власними скромними засобами та мала біля себе невеликий зразу гурт ідейників-організаторів, яким власне завдячує свій теперішній стан.

Та цікаве ось що: Кампанія частини преси проти Лугу збанкротувала і заломилась. Ті, що базилися в доморослих пророків-патріотів, що заповідали сержантів, уланів, орлів і подібну ріжноту, замовкли сьогодні, як води в рот набрали, не маючи на підтвердження своїх здогадів за цілий рік великої діяльности Лугу ні одного факту на який моглиб покликатись. Навпаки: міцне національне становище Лугу мусіло і їх приневолити перевірити себе і ми свідками, як часописи, що найбільш слини вичлювали на Луг, сьогодні містять дописи з життя цих Лугів. Український громадянин, що слідкував за тією переміною настроїв згаданої преси, мусить мимоволі спитати себе: навіщо було стільки крику й галасу, авантюр і „пророцтв", коли можна було зразу довіряти проводові Лугу, як це зробила друга частина преси, а Лугова організація булаб сьогодні опанувала селянську молодь та берегла її від інших, з погляду нашого загального інтересу небажаних впливів? Чи це був тільки традиційний галицький „великий галас знечевя?"

Луг нині має за собою найтяжчий рік. При собі має він під жовто-блакитними прапорами, в національних строях та одностроях тисячі здисциплінованих юнаків та дівчат, що слухаючи української команди творять чи не найміцнішу опору сучасного українського організованого життя. Перед Лугом стоїть велике завдання охопити в свої ряди всю селянську й міську молодь і направляючи її не на фаєрверки та вигуки, а на річеву й доцільну національну роботу, творити з них саме в майбутньому громадянство, що знатиме дисципліну, провід і не піде на сумнівні експерименти та гасла.

В роковини цієї пресової конференції Старшина Великого Лугу стоїть зі своїми лавами на службі української ідеї, даючи запоруку, що на цій частині нашого народу можна сміло будувати надії на Велике Завтра. **А. Курдидик.**

За школу українського релігійного мистецтва.

З приводу вистави учнів Іконографічного Семинара у Варшаві.

На днях закінчилася у Варшаві вистава учнів Іконографічного Семинара при православній митрополії. Вистава мала на меті викликати зацікавлення серед православного населення Польщі релігійним мистецтвом.

Нам не може бути байдужою ця справа, бо на цій виставі пропагують і фінансують **російське** мистецтво у його, так би сказати, шовіністичних, псевдомистецьких, і то поганої сорти, напрямках. З притиском зазначуємо, що українське релігійне мистецтво **зовсім відмінне від російського** своїм мистецьким змістом і воно має багато значніші стилеві відміни, як прим. рос. й укр. мови. І от оте російське мистецтво пропагує православна варшавська митрополія **українському населенню** в Польщі, бо російського в ній нема.

Багато про шкоду такого явища говорити не треба. Святі образи — це реліквії кожної родини, які довго зберігаються в домах і на яких виховуються покоління. І те, що попадає дитині в душу, лишається на ціле життя. Отож москалі, що лишилися в Польщі, продовжують чорносотенну, шовіністичну роботу, і то в дуже інтимній і тревалій ділянці, якою є мистецтво — ту роботу, яку започаткував Евлогій і його чорносотенний штаб.

Українське релігійне мистецтво є одно на всіх українських землях під оглядом стилю і його треба плекати якнайінтенсивніше. До того є всі дані — маємо около 8.000.000 вірних, греко-католиків і православних, яких треба обслужити релігійними образами. Крім того маємо кваліфікованих, просто знаменитих мистців, що працюють у цій ділянці. Одначе вони не мають засобів, щоби перевести цю справу в діло. Кілька літ тому наші мистці задумували були влаштувати подібну виставу, одначе за відсутністю зацікавлення мусіли цю думку закинути, а навіть не змогли взяти участи на міжнародній виставі релігійного мистецтва в Римі в 1932 році, бо ніхто їх не підтримав.

Запамятаймо собі: варшавський іконографічний семинар за кілька літ засипле українські землі російськими образами, зявляться небавком і церкви російської архітектури. Наші мистці, які нераз уже зводили конкуренцію з російськими малярями з Почаєва навіть у Галичині, ніким не підтримані, ведуть боротьбу власними засобами.

Найвищий час зорганізувати у Львові школу українського релігійного мистецтва!

І. Зелений.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 6.
22/48

Як ви, інтеліґентна людина,

можете в нинішніх часах обійтись без — „Діла"? — Якщо вам за тяжко платити за наш часопис самому, то передплачуйте „Діло" до спілки зі своїм сусідом. Вишліть негайно передплату і приєднуйте нам нових абонентів!

Досліди над преісторією Східної Галичини.

1. Нова теорія про шнурову кераміку.

(Завваги до статті М. Смішка, „Діло" ч. 270 з 14. X. 1933).

З приємністю читаю на сторінках „Діла" про досягнення науки передісторії і про археольоґічні досліди в Европі чи в Азії, ці вістки інформують український загал так само добре, як і часописи інших народів Европи. Тимбільше цікаві для української суспільности статті чи реферати, які ознайомлюють з важними дослідами археольоґічними, переводжуваними на українських землях. Археольоґічні досліди на українській території мають уже тепер і певно будуть мати в будуччині рішаюче значіння для невирішених передісторичних питань як України, так і цілої Европи.

Прочитавши статтю д-ра Смішка, який реферує працю п. Сулімірського „Die Schnurkeramischen Kulturen und das indoeuropäische Problem", призначену для конгресу істориків у Варшаві, хочу додати тут кілька слів для точнішої інформації. Матеріял, який добуто в Колпцях, не був ще досі якслід публікований і тому він мені незнаний. Знаний мені археольоґічний матеріял, добутий давніше іншими дослідниками, і то не тільки зі Східної Галичини, але й зі сумежних областей. Працю п. Сулімірського знаю докладно і до її загально-теоретичних висновків додам кілька завваг, в яких ґенеза тої праці виявиться в іншому світлі, як у статті д-ра Смішка. Д-рові Смішкові невідомі деякі моменти й факти з дослідів шнурової культури в Европі, а тому то він реферує поняття д-ра Сулімірського в такий спосіб, що у читача витворюється враження, немов би то д-р Сулімірський одинокий і перший приходить зі своєю революційною теорією про походження шнурової культури зі сходу Европи. Д-р Смішко, як передісторик, не повинен твердити про таку велику наукову революційність теорії д-ра Сулімірського, який на підставі нахідок в Колпцях відкрив „нову Америку". Д-р Сулімірський вискочив за пізно, одначе зробив тимчасове враження, а то тому, що не цитує праць ані думок дослідників, які перед ним вже більше в тому напрямі зробили.

Про походження шнурової кераміки зі Сходу Европи висловив уже думку між іншими проф. віденського університету М. Гернес; по війні англійський учений, проф. Ґ. Чайльд (Childe) у своїх публікаціях заняв ясне становище і сказав, що шнурова кераміка на Сході Европи (на Україні) є старша, як у центральній Европі. Сказав навіть, чому, але спеціяльно в шнуровій культурі не працював. Інших дослідників тут наводити не буду.

На підставі думок Чайльда занявся я спеціяльно шнуровими культурами в Европі і то вже на університетській лавці, бо аби щось твердити і писати, треба знати весь матеріял і всі нахідки, щоби прийти до тих чи інших висновків. Колпці рішуче не вистарчають. Моя докторська диссертація з 1928 р. мала за тему „Шнурові культури в Европі", в якій я дійшов до висновків діяметрально протилежних, як західно-европейські дослідники. Можна було її давно видати друком, але, на жаль, ми українці находимося в тому положенні, що видавати більші фахово-наукові праці нема кому, тому і в тім випадку треба було друкувати працю частинами, де вдасться.

Частину моєї диссертації, розширену, видано по чеськи п. н. „Шнурова кераміка на Україні", в якій я наглядно вказав, що вона там є старша, певно неолітична й автохтонна. Це перша праця, яка розбиває всі теорії західно-европейських учених і тимсамим учених львівського університету, які все твердили, що шнурова культура на Україні є молодша і походження її виводили всіми можливими доказами з Турингії, як культуру індоґерман. Зі згаданою моєю працею годяться не тільки европейські вчені, які її цитують, але й визначні вчені польські, які мені післали ґратуляційні листи.

Другу свою працю, де я висунув теорію та підтвердив її доказами, що шнурова культура прийшла до середущої Европи зі Сходу Европи, головно з України, вислав я на передісторичний конгрес у Льондоні в 1932 р. (серпень) п. н. „The Origin of the Culture with Corded Ware in Central Europe"; там у згущеній формі сказано те все, а навіть більше, як у рефераті д-ра Сулімірського. (Праці льондонського конгресу ще не вийшли, але коректури вже зроблені). Чергова моя праця, яка навязує до праць вище згаданих, п. н. „Проблема середно-европейської шнурової культури", появиться небавком у чеській мові (віддана до друку).

Становище до реферату Сулімірського заняв я в праці, яка появиться у Стокгольмі. Те становище таке: Теорія д-ра Сулімірського є в загальних рисах не його власна, тільки моя, включно до етнічних висновків; ту теорію я йому виложив устно в 1930 р. при його побуті у Празі. Це була моя помилка, одначе я не сподівався, що д-р Сулімірський уживе мої думки за свої. Мав я щастя, що не сказав усього, до чого у своїх дослідах дійшов, тому д-р Сулімірський дальше висказаних йому мною думок не посунувся, бо фізично було для нього це неможливе. При тім зазначую, що д-р Сулімірський дав мені слово, що поки я не видрукую вислідів своїх студій, він не вжиє їх у себе. Він запевнив мене свято, що працює у бронзовій добі і тому я йому звірився зі своїми досягненнями; навіть пізніше й деякі товариші чехи говорили мені, що є підстави думати, що д-р Сулімірський цього не використає. Сталося інакше.

Не місце на сторінках щоденника вирішувати проблеми наукового характеру, тимбільше зводити особисті порахунки. Одначе сказане вистарчає для читача, який переглянув статтю д-ра Смішка, чи можна уважати д-ра Сулімірського науковим революціонером? Не маю аспірацій ним також бути, хоча по появі статті д-ра Смішка мушу ствердити, що підстави для цього я мав би. В науковій праці шукаємо правди, але між дослідниками мусить бути співпраця „fair". Одначе не все воно так буває. Не хочу я і слави, як науковий робітник, але коли справа аж так далеко зайшла, то не смію допустити, щоби ту славу „сусід добрий взяв". Д-рові Сулімірському роблю закид, що він легким коштом вбирається в чуже пірря, любить пускати фаєрверки, коли до них хтось насипле світляної матерії і свідомо чванитися вислідом чужої праці, як своєю власною. Хоче д-р Сулімірський на це все доказів, можу йому послужити працями, свідками включно до листів від проф. Чайльда. Нехай д-р Сулімірський тямить, що виставлення мною нової теорії про шнурову культуру коштувало багато років студій і праці, — д-ра Сулімірського коштувало це тільки розмови зі мною. Д-р Сулімірський мав сміливість післати мені згаданий реферат і, не червоніючись, написав на окладинці, щоби я висловив свою думку про неї. Значить: висловити думку про свою думку. Я не відповів, але сподіюся, що цією дорогою висловлюю свою думку ясно.

У Празі, 20. X. 1933.

Д-р І. Борковський,
прив. доцент українського університету у Празі.

Добутий у місяці січні дохід з коляди, щедрівки, збірки, забав і ріжних імпрез треба віддати на поширення діяльности „Рідної Школи".

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

КАНАДІЙСЬКІ ФАШИСТИ.

„Таймс" повідомляють із Отави, що в Монтреалі основано фашистівську організацію з протижидівськими тенденціями. На це канадійські жиди відповіли так, що оснували канадійський жидівський конгрес для боротьби проти антисемітизму.

По широкому світі.

— Суд у Гамбурзі засудив на смерть трьох комуністів за вбивство члена організації гітлерівської молоді. 23 обвинувачених дістало кари вязниці від 4 до 12 літ.

— В Манджурії приготовляються до врочистої коронації цісаря Пуї, що відбудеться 1. червня ц. р.

— В часі відчиту Мекдональда в Льондоні на публичному зборі прийшло до величезної бучі. На премієра, коли сідав до авта, посипалися каміння.

— У звязку з приїздом італійського міністра Сувіча до Відня гітлерівці демонстрували в ріжних місцях і кидали петарди, наслідком чого арештували 440 осіб.

—o—

НОВИНКИ

— **Пригадка.** Загальні збори Українського Лікарського Товариства відбудуться в суботу 20. ц. м. в год. 18. в домівці Товариства. 967

— **Виділ філії Союзу Українок** на місто і повіт Львів пригадує оцим своїм членам, що Загальні Збори відбудуться дня 21. I. 1934 р. в год. 10. передпол.. Рівночасно запрошує всіх членів на поминальне Богослуження за померших членів Товариства, яке відбудеться дня 20. I. 1934 р. в год. 9. рано у Волоській церкві при вул. Руській. 963

— **Народні школи в Польщі.** На основі статистичного уряду на терені цілої Польщі в 1933/4 є 27.277 народніх шкіл з учительством у числі 80.552 осіб. У тих школах учиться загалом 4,623.714 осіб, з того 2,375.056 хлопців і 2,248.658 дівчат. Із загального числа народніх шкіл 25.892 припадає на прилюдні школи (73.059 учителів і 4,487.281 учнів) і 1.85 на школи приватні (7.493 учителів і 136.430 учнів).

— **Хто виграв на льотерії?** Одинацятого дня тягнення IV кл. 28 державної льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 27813. 10.000 зол. на ч. 75335, 77130. 10.000 зол. на ч. 3904, 119142. 5.000 зол. на ч. 27038, 79509. 5.000 зол. на ч. 96846, 115133. 2.000 зол. на ч. 5118, 14096, 18479, 26752, 50181, 50367, 52624, 94968, 112916, 134793, 146733, 154188, 159320, 166298. 2.000 зол. на ч. 7758, 15297, 28137, 31516, 43597, 51965, 88230, 95246, 125263, 131785, 134123, 152332, 158788, 159158. 1.000 зол. на ч. 3473, 12031, 29072, 34800, 43585, 46069, 49515, 50343, 56260, 65258, 65986, 69857, 78123, 80725, 88886, 96124, 96923, 98231, 99455, 100262, 105268, 108274, 110248, 115069, 116610, 118073, 119079, 119755, 122227, 128387, 143937, 145223, 151089, 161305, 165747. 1.000 зол. на ч. 2465, 3896, 7504, 17635, 22395, 28975, 33823, 39187, 41774, 48944, 50478, 50518, 56946, 59066, 63624, 65831, 67703, 73697, 75236, 84319, 104224, 112303, 113299, 124593, 127435, 131716, 133024, 137777, 141446, 146404, 148646, 157955, 164491, 166801, 167090.

— **Львівська хроніка.** Масажистку Михайлину Лукасевич, що удержувала при вул. Сикстуській тайний дім сходин, засуджено на 1 рік вязниці. — Начальником поліційного слідчого уряду у Львові став підінспектор Норек з Лодзі на місці надкомісаря Петрі, перенесеного до Лодзі. — На личаківськім двірці арештовано Теклю Подсудек і Марію Коверко, що окрадали нагробники.

— **Краєва хроніка.** В Мостах Великих арештовано листоноша І. Цвікля, що викрадав гроші з листів. — В Жовкві два злодії Т. Пелех і Н. Біч закололи ножами свого товариша Ст. Бучана підчас обрахунку після злодійської виправи. — В маґістраті в Ходорові спроневірено 10.000 зол. і вуголь, призначений для безробітних. — В Станиславові засуджено на 6 місяців вязниці Жигм. Лозинського, що засипував поліцію фальшивими доносами про видумані змови УОН, щоби дістати грошеву нагороду. — В Підволочиськах 18-літній Стан. Мусял застрілив 18-літну жидівочку Хану Кац, після чого відобрав собі життя.

— **Арештування у Варшаві.** В ночі на 19. ц. м. поліція перевела масові ревізії в польськім академічнім домі у Варшаві і перешукавши 20 кімнат, арештувала 9 осіб. Найдено комуністичні летючки, що закликали до протидержавних виступів. Одночасно кількадесять поліцаїв перевело 50 ревізій в місті, головно в жидівській дільниці й арештовано 31 осіб.

— **Стратили вояка душогуба.** Перед військовим судом у Варшаві станув вояк 41 п. п. Ян Щіборовський, що застрілив у Білостоці поліцая Марцішевського. Крім того під Білостоком пострілив тяжко поліцая Спевака. Обвинувачений признався теж, що хотів ще застрілити кількох сержантів. Щіборовського засуджено на подвійну кару смерти. Засуджений не хотів відкликатися до ласки президента, а також відмовився від сповіди. Томущо президент не скористав з права ласки, засудженого розстріляно.

— **Ріжні вістки.** Нагний суд у Стшельні (Познанщина) засудив за шпигунство двох німців на кару смерти, замінену на досмертну вязницю, одного на 10 літ, а двох інших переказано звичайному судові. — В келецькому маґістраті викрито великі зловживання, наслідком чого кількох урядовців арештовано. — В Люблині засуджено на 10 літ вязниці б. суддю Фельдмана за присвоєння кавції та виманення векслів до судового канцеліста. — Норвеський письменник Кнут Гамсун, що має 75 літ, лежить тяжко хорий.

— **Жіноча пімста.** Як повідомляють з Вильна, в селі Листунах сталась незвичайна подія. До мешкання знаного в цілій околиці зводника дівчат, Франціщка Марчука в часі сходин зі 17-літньою Агнешкою Вісневською впало кільканацять дівчат, які звязали Маркуна і доконали на ньому стерилізації. Зводника перевезено в тяжкому стані до шпиталю, а чотири „операторки" потягнено до судової відповідальности.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Ярослав Лукавецький, управитель Коростова біля Сколього, помер 14. січня в 29-тому році життя і 7-му році священства. Покійний був зразковим священиком-громадянином; своєю тихою і ревною працею він за час своєї 3-літньої діяльности в тому селі майже цілком знищив сильний вплив більшовизму, який там заносять робітники-чужинці, оживив діяльність читальні „Просвіти", яка за його спонукою приступає до будови власного дому, та заходився біля заснування збіжевої й споживчої кооперативи. Ненадійно впав жертвою своїх важких обовязків та передчасно зійшов в могилу, полишаючи за собою щирий жаль вдячних громадян Коростова і всіх знайомих. Вічна Йому Память!

ШАХИ.

ШАХОВЕ ЖИТТЯ У ЛЬВІВСЬКОМУ „ЛУЗІ".

При львівському „Лузі" є зорганізований шаховий гурток, який почав свою діяльність ще в 1930 р. Досі відбув він низку шахових змагань з „Зорею", „Робітничою Громадою", „Степом" і „Волею" і крім одних нерозіграних виходив завжди з них переможцем. Зацікавлення шахами в „Лузі" велике, чого доказом були змагання за шахове мистецтво „Лугу" та запрошування чільних лугових шахістів на окремі, репрезентативні змагання.

Згодом поширив шах. гурток „Лугу" цю гру і в інших лугових товариствах, а завершенням цього руху були змагання трьох позальвівських „Лугів" з двома шаховими дружинами львівського „Лугу". До цих змагань, що відбулися в неділю 14. ц. м. станули „Луги" Знесіння, Малехова і Сорік, виставляючи по 5 найкращих своїх гравців; „Луг" з Ляшок Мурованих вислав неповну дружину.

На великій салі львівського „Лугу" привітав гостей голова шах. гуртка п. Роман Савчак, що коротко вияснив їм правила змагань. Після льосування улоштовувалися дружини так: Луг Сороки — Луг Львів II. 1—4, Луг Малехів — Луг Знесіння 1—4. Опісля грали переможці з переможцями, а переможені з переможеними: Луг Знесіння — Луг Львів I. 3:2, Луг Сороки — Луг Малехів 1½:3½. Отже добув перше місце Луг Знесіння, а за ним чергою йшли: Луг Львів, Луг Малехів і Луг Сороки.

Змагання закінчив п. А. Курдидик промовою, дякуючи змагунам за приявність та заохочуючи їх до дальшої праці. Всі замісцеві „Луги" дістали на спомин цих змагань від Старшини „Великого Лугу" книжки з відповідними написами.

Р. С.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота 20. I. год. 7·30 веч. „Івар Крюгер". (Абон. 9).

Неділя 21. I. год. 3·30 попол. „Гроші то не все" (Абон. 5. Ціни найнижчі).

Неділя 21. I. год. 7·30 веч. „Івар Крюгер". (Абон. 9)

Театр Ріжнородностей.

Суботи 20. I. год. 7·15 веч. „Но, но Нането", оперета Юменса. Премієра.

Неділя 21. I. год. 3·30 попол. „Фотель 47". (Абон. 5). Ціни найнижчі.

Неділя 21. I. год. 7·30 веч. „Но, но Нането", оперета Юменса.

Кіна.

АДРІЯ: **„Буфальо Біл".**

АПОЛЬО: „Перед матурою" із Шасгою Буріном).

АТЛЯНТИК: „Гріх одної ночі".

ВАНДА: „Брати Карамазови".

КАСІНО: „А. Л. 14 затонув".

КОЛИСЕЙ: „Божевільна вдовичка" та „Фокс у бігу".

КОПЕРНИК: „Шибеник з Еспанії".

МАРУСЕНЬКА: „Шибеник з Еспанії".

МІРАЖ: „Дівка дівчина" (Кляра Боу).

МУЗА: „Серце великіня".

ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра з Ерінною та Шлезаком).

ПАН: „Дочка полку" (Анні Ондра) та ревія.

ПАСАЖ: „Втрачений експрес".

ХИМЕРА: „Божевільна ніч у Зоо".

СТИЛЕВЕ: „Шпіон у масці" (Ганка Ордонівна) і ревія „Блакитний експрес" зі Ст. Стадниківною.

УТІХА: „Фліп і Флап у подружій неволі" та ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 20. січня 1934

Відень (506,8) 18·55 „Джуліта", оп. Легара, 22·10 Концерт. **Братислава** (298,8) 12·25 Концерт, 17·15 Театр маріонеток, **Копенгаген** (355,1) 15·30 Данські пісні, **Париж** (1714) 21·00 „Амур Маск" оп. Месажера. **Білгород** (437,3) 12·05, 16·30 Музика й пісоньки, **Люблана** (569,3) 20·45 Куплети, 21·15 Вок. концерт, **Люксембург** (250,2) 23·00 „Тоска" оп. Пучінія (вимки), **Берлін** (356,7) 17·15 Спів, 20·08, 22·30 Весела програма, **Кенігсвустергавзен** (1546) 18·25, 20·00 Веселий вечір. **Мінхен** (405,4) 14·30 Соїсти, **Будапешт** (120) 17·40 Мадярські арії, **Міляно** (368,6) 20·40 „Долярі е Гондолє" оп. Нігріса. **Рим** (428,8) 13·30 Легка музика, 17·15 Концерт.

Неділя, 21. січня 1934.

Відень (506,8) 11·00 Симф. концерт 15·25 Камер. музика, 19·00 Скрипка, 20·00 „Ді лянге Нак" пєса Карла Гавптмана. **Братислава** (298,8) 19·15 Концерт, 19·50 „Словацька книжка" оп. Іскачека, **Кошиці** (269,1) 18·00, „Катерина" ком. Федора, **Мор. Острава** (250,1) 19·15 Популярні пісоньки, **Париж** (1714) 21·00 Мадам Гол. **Гільверзум** (1875) 20·55 „Весела вдовичка" оп. Легара, **Атльона** (531) 23·20 Спів. **Білгород** (437,3) 16·30 Рос. пісоньки. **Люблянa** (569,3) 16·30 Хор, **Гайльсберг** (291) 12·00, 16·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1546) 17·00 Квінтет, 18·00 Програма для села, **Лянґенберг** (455,9) 23·0 Бетовенові творп. **Мінхен** (405,4) 19·5, Весела програма, 20·15 „Боккачо" оп. Суппе, **Будапешт** (550,5) 16·00, 15·45 Концерт, 21·10 Цит. музика, **Міляно** (368,6) 21·00 Опера. **Рим** (420,8) 12·45 Концерт, 17·00 „Валькірія" оп Вагнера, 20·40 „Орфей в пеклі" оп. Офенбаха.

Львівське радіо.

Субота, 20, січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·36 Сальонова орхестра, 15·25 Ґрамофон, 15·30 Господарські вістки, 16·00 Авд. для хорих, сальонова орхестра, 16·55 Бетовенові сонати (скрипка, фортепян), 18·00 Репортаж, 18·20 Жидівська музика, 19·05 На фільмовому фронті, 19·15 Вечірка, 19·55 Рецитації поезій, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва ерум, 20·00 Зимові настрої (орхестра, спів), 21·00 Почт. техн. скрипка, 21·20 Шопенівський концерт, **22·00 Відчит в українській мові п. з. „Українське друковане слово" анг. проф. Ол. Лотоцький,** 22·15 Музика з грам. плит, 23·05 Танкова музика.

Неділя, 21. січня 1934.

9·00—9·05 Ранішня авдиція, 12·10 Метеорольог. вістки. 12·15 Муз. поранок, фейл. „Демонічні артисти", 14·00 Лікувальні ростини, 14·12 Грам. плита, 14·15 Огляд ринків різних продуктів, 14·25 Популярна музика в ґрамофону, 15·00 Балачка „Калькуляція хлібороба", 16·20 Концерт сальоново-джезової трупи, 16·50 Сканні артисти (ґрамофон), 16·45 Гумореска Дж. Повкера „Одинацять спізнення", 17·00 Найкірпіша приятельна жінки, 17·15 Муз. авдиція, хор „Прийшли ми тут хвалити", 17·45 Народня музика з грам. плит, 18·00 Авд. „Кузіг", 18·40 Спів (Марія Кисілевська, сопран), 19·07 19·10 Вечірка, 19·50 Легка музика, пісоньки, 21·00 Відчит, 21·15 На весеній хвилі, 22·15, 22·17 Спортові вістки, 22·25 Танкова музика. 23·15 Звіт із переїздів контр. точкою з Варшаві учасників XIII рейду Монте Карло (у фр. мові).

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляри 5.53—5.54, доляри кан. 5.45—5.46, фунти анг. 27.80—28.00, шилінги 100—102, франки швайц. 172—172.50, нім. марки 211—211 і пів, чеські корони 0.26 до 0.26 і одна четверта, фр. франки 0.34.78—0.39.50.

Срібло: 5 кор. 1.70—1.75, фльорени 0.84 до 0.85, рубель 1.35—1.40, корона 0.33.50 до 0.34.

Золото: 20 кор. 37.50—37.80, рублі 47.00 до 47.50, франки 35.40—35.60, лукат 20.00 до 20.50, долар 8.95—9.00.

Вартісні папери.

Под. будівельна 42—42.25, долярівка 51.30—51.60, премійна інвестиційна 107 до 107.50.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Руська 10.

Ч. 17 (13.562). Львів, понеділок 22. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ТУТКИ (звійки)
Morwitan
з найшляхотнішого сирівця

Літературна нагорода Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка за 1932 і 1933 р.

КОМУНІКАТ.

Жюрі, покликане Радою Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка для призначення літературної нагороди за найкращі твори, що появилися за 1932 і 1933 рік, після ряду засідань, прийняло одноголосно таку постанову:

1) Зваживши, що з усіх розглянених творів жодин не визначувався такими прикметами, які виділялиб його понад інші, жюрі нікому не призначує літературної репрезентативної нагороди на 1932-3 р.

2. Замісць репрезентативної нагороди жюрі після довгої дискусії рішило роздати тільки премії за надруковані у визначеному речинці твори, що зібрали найбільшу скількість голосів, розділивши загальну суму 1.500 зол. на пять рівних частин.

3. Це рішення звязане подекуди з винятковими обставинами, в яких була проголошена літературна нагорода досить пізно, так, що не всі автори мали спромогу видати свої твори до означеного речинця.

Преміовані твори такі: Святослав Гординський: „Барви і лінії", Галина Журба: „Зорі світ заповідають", Богдан Кравців: „Сонети і строфи". Ст. Левицький: „З Японського Дому", Ж. Процишин: „Молоде покоління".

Львів, 22. I. 1934.

ЖЮРІ:

Д-р Василь Сімович, голова. Василь Софронів-Левицький, секретар.

Члени: д-р М. Гнатишак, В. Дорошенко, Л. Лепкий, К. Малицька, М. Рудницький.

Німецька відповідь на французьке письмо.

БЕРЛІН, 20. I. ПАТ. Мін. закорд. справ Нойрат передав учора французькому амбасадорові в Берліні, Понсетові відповідь німецького уряду на французьке письмо. Документ має 15 сторінок машинового письма і дає на бажання французького уряду додаткові пояснення до поодиноких точок своїх попередніх домагань. Французький амбасадор перекладає тепер цю відповідь і передасть її до Парижа.

ПАРИЖ, 20. I. ПАТ. Німецька відповідь на французьке меморандум викликала в пресі коментарі загального характеру, бо точний зміст німецької ноти покищо не відомий. Преса звертає тільки увагу на кунктаторську тактику Німеччини, якій мабуть залежить на тім, щоби перетягнути вступні переговори. „Ексцельзіор" пише, що Німеччина хоче зискати на часі і не хоче дати матеріялу до дискусії в Женеві, побоюючись, що вона може викликати поважні комплікації в її рахунках. Німецька відповідь не виключує продовжування розмов, але з другої сторони розмови не можуть тягнутися в безконечність.

Бійка у французькому парляменті.

Афера Ставіського, заторкнена ще раз у французькій палаті депутованих, потягла за собою цілу низку гонорових справ та інцидентів, в яких пущено в рух поличники. Депутований Анрі, що виступив з відомими ревеляціями в справі жінки Ставіського, має гонорову справу з міністром освіти Де Монзі, що вислав йому двох заступників. Зачіплений міністер закордонних справ Поль Бонкур вдоволився тільки вияснениям своєї ролі у відношенні до пані Ставіської.

Одночасно виростають нові інциденти. Соціялістичний депутований з Мартиніки Ля Гросілер звернувся в кулюарах палати до деп. Ферія, редактора „Ля Ліберте" з запитом, чи бере на себе відповідальність за статтю, оголошену в тім часописі, де закинено йому ріжні спроневірення. Одержавши притакуючу відповідь, Ля Гросілер вдарив Ферія в лице, а цей зараз йому віддав. Два інші посли з трудом розділили противників, що кинулися на себе з кулаками. Деп. Фері, думаючи, що його противник, будучи під замітом спроневірення, не є здібний дати йому гонорову сатисфакцію, запізвав його до суду за напад. Стрінувши опісля ще раз Ферія, деп. Ля Гросілер звернувся до нього ще раз з погрозами, заявляючи, що застрілить його як пса. Однак інші депутовані і возні палати не допустили до виконання тієї погрози.

—o—

Зїзд кавалерів Фридриха Великого.

БЕРЛІН, 20. I. ПАТ. На день 24. ц. м. приготовляється в Берліні, в роковини Фридриха Великого, зїзд старшин і генералів б. пруської армії, відзначених ордером „пур ле меріт", якого основником був пруський король Фридрих. На зїзд прибуде коло 200 старшин з маршалом Макензеном на чолі. В нарадах зїзду мали взяти участь мін. Герінг і мін. Райхсверп ген. Бльомберг, однак в останній хвилині їхню участь відкликано.

Асирійці переносяться до Бразилії.

До Женеви наспіла вістка, що бразилійський уряд згодився приняти на поселення 20 тисяч асирійських християн, позбавлених батьківщини наслідком переслідування урядом Іраку. Асирійцям визначено околиці над рікою Пораною. Кошти перевозу виселенців коло міліона фунтів штерлінгів має покрити почасти іракський уряд.

10 міліярдів нових долярів.

ВАШИНГТОН, 20. I. ПАТ. В палаті репрезентантів зложено поправки до фінансового проекту през. Рузвельта. Поправки передбачують, що державний скарб може випустити 10 міліярдів долярів нових банкнотів замісць 2 міліярдів, які передбачував проект Рузвельта. В колах конгресу пояснюють, що поправки мають на меті уменшити сплати скарбових довгів, а також конверсію довгів.

—o—

ВП. Передплатників і Читачів
які бажають брати участь у
великому
ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА"
прохаємо вирівняти залеглости і надіслати передплату
ЗГОРИ
за час, до кінця червня ц. р.

НІХТО НЕ ЗНАЄ
що йому принесе будучність, тому повинен щадити на чорну годину і свої ощадности поміщувати
в Кооперативному Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Студентський Баль
сього року не відбудеться, зате будуть
ПЕРШІ СТУДЕНТСЬКІ ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ
під гаслом „Студентство Рідній Школі" в четвер, дня 8. лютня 1934, в сполучених салях Нар. Дому.

:-: Дешевий Білий Тиждень :-:
з 45 % знижкою цін улаштовує від 12. I ц. р.
Галицький Магазин Новостей
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

На приклад кілька цін:

полотно 70 шир.	0·55	веба рож. 90 шир.	1·50
полотно 80 шир.	0·65	веба рож. 150 шир.	3·50
маданодам 80 шир.	0·85	білі обруси	2·30
маданодам 90 шир.	1·05	колір. обруси	2·50
шифон 80 шир.	0·90	обруси з френдзл.	3·—
шифон 90 шир.	1·—	гарнітури 6 особ.	9·—
сир. зефір	0·55	серветки пріма	0·25
зефір пріма	0·80	вафлеві ручники	0·50
попеліна на сор.	1·35	купізері ручники	0·65
перкаліна пол.	0·65	ручники дамаст. з метра	0·90
дзика на відпт.	0·70	лікові ручники з метра	0·70
простирала 150 шир.	1·25	кухонні ручники	0·30
простирала 2 м.	2·25	корчик. стирки	0·95
простирала на кордри жерж.	4·95	льняні стирки	0·80
постільний атлас 90 шир.	1·70	хустинки 3 шт. за	0.15
постільний атлас 150 шир	2·50	хустинки батист. 3 шт. за	0.50
пошевки жерж.	2·10	мужеські хустинки	0·25
дітові шапки	2·25	капи	3·—
вовн рож. 90 шир.	1·10	сінники	3·50
		сатинові ковдри	9·—

Замовлення з провінції полагоджується відворотною почтою.

УВАГА: Білети до Великого Театру і Ріжнород. в партері даром як премія при закупі товару від 15 зол., а від 5 зол. білети до кін Паляс, Аполльо, Атлянтік і інших.

„ПРАВНИЧА ГРОМАДА"
уладжує дня 17. лютого 1934.
Великі Карнавалові Вечерниці
в салях „Реміснічої Палати" при Стрілецькій 5. Запрошення можна дістати в канцелярії Правничої Громади, Супінського 25. в д. год. 13—14.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ
10. II. 1934. МЕДИКІВ 10. II. 1934.

Мальтоні Бранка Мальтомільк
0—0 4/36 при кашлю і хрипці

Роковини 22. січня 1918 р.

Львів, 21. січня 1934.

День 22. січня 1918 р. залишиться в історії нашого народу до тих, до яких найдалекіше звертатисьме уваги нових поколінь. Його свято припало на добу, коли найсильніше лунали гасла визволення розпиматованих народів і коли ці часи здійснювались затяжною, навантаженою боротьбою, ціною великих жертв і в огні великих порывів.

Тих 15 літ, що ділять нас від тої історичної дати, видаються нам нині майже ніби століттям. Події, що прийшли після лиховісної війни і химерної революції, відгородили нас від мрій, з якими брали ми участь у великому зриві, як відгороджують нас від недавнього минулого великі розчарування та нежданні удари. Прийшло життя зі своїми невблаганними законами, що слушує з мрій і топче пориви. Той Київ, що ще недавно був символом обєднаних змагань, закрила перед нашими очима червона стіна, що надто живо нагадувала одну зі стін передвоєнної тюрми народів.

Післявоєнна Европа дала нам нові приклади розпиматованих народів. Досі йде палка суперечка за те, чи вони самі винні у тому, що не вміли зєднатись, чи зовнішні сили могутніші за них, поставили їх перед ті „довершені факти", перед якими клонять голови миротворці і творці нової Европи, безсилі у своїх постановах і заявах. Доба переломових досвідів не скінчилася. Іде обрахунок совісти зі зроблених помилок, буденних і смертельних гріхів, що заважили на терезах історії.

Бувають дні великих роковин, що єднають нарід у великих радощах, хоч ці радощі проклює тільки далекий спомин. Бувають інші, коли радісний спомин звязаний з такими гіркими рефлексіями, що сльози втіхи зливаються зі слізми врази та болю. За словами захоплення, що брати одної батьківщини можуть через кордони подати собі руки, прийшли події, що пригадують нам досі, яких довголітніх, інколи вікових досвідів треба, щоб усі члени одного народу найшли спільну мову.

Нині ділять нас не тільки кордони, а головно погляди на те, яким шляхом і якими засобами дійти до нашої спільної мети. Можна ріжно дивитися на причини, що заважили на долі наших земель, а проте важко не погодитись з тим, що одною з тих причин були суперечні, якнайбільше ворожі погляди між нашими провідниками: з ким ставати поруч і проти кого йти. Рідкі моменти спільної думки і співпраці пропадали серед ріжноголосої метушні.

Цей стан тягнеться досі. Шукаємо між собою винуватців лиха і скидаємо вину на зовнішні обставини, а рідко, дуже рідко у розумуваннях над майбутнім шукаємо тієї спільної нитки, що могла би всіх обєднувати, замість відмежовувати. Недавні події, що переходять до історії можуть бути доказом, що нарід так швидко йде вперед, але теж і прикладом байдужости найкращих представників громадянства до переломових хвилин, що повинні би ставати спонукою до якнайчастішої зрілої надуми над учорашньою і нинішньою днивою.

Чим більше зовнішніх чисто фізичних причин і внутрішніх, психольогічних, розділює нарід, тим важче найти корінь лиха і спільну підставу для його нормального розвитку. Свідомість цих труднощів нависла нині над нами. Тимто і рідкі хвилини, коли всі ми находили спільну мову для наших світоглядів і пересвідчень, як найшли її віддавна у тій, якою щоденно порозуміваємось, стають для нас нині тим нинніші.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/48 ГАЛИЦЬКА 6.

22. січня — день Музею визвольної боротьби України.

Від ряду літ — далі добігає вже десять років — у Празі істнує товариство „Музей визвольної боротьби України". Одиноке його завдання — утримувати Музей із такою самою назвою. Товариство зібрало досі величезну силу архівних матеріялів, але що приміщення для Музею невелике (3 кімнати і два гаражі), тільки невелику частину тих народніх скарбів довелося вивласти й упорядкувати. Решта лежить поскладана в паках і жде кращих днів... Жде часу, коли українське громадянство зрозуміє велику вагу такої установи, як *такий* Музей. Дуже часто підноситься у пресі, що празький Музей мусить відограти у нашому національному житті таку ролю, яку відіграв для поляків, після здушення їх повстання у 1863 р., польський музей у Рапперсвілі у Шайцарії (його тепер перевезено до Варшави). Це правда. Шкода тільки, що українське громадянство у краю не усвідомлює собі якслід ваги такої справи й не йде в допомогу Музеєві.

Треба знати, що й те приміщення, що його має Музей, утримується не на громадські гроші, а на кошт одної тільки людини, д. Каленика Лисюка з Америки. Без тієї допомоги довелосяб Музеєві пропасти, бо на всі відозви і прохання управи Музею громада не відгукується. Те, що, мовляв, вона й без того обтяжена національними податками, не може бути виправданням... Раз у рік, 22. січня, в день, що його 27. VI. 1933. управа визначила *за день Музею визвольної боротьби України* — я найбідніший у краю міг би дати якусь і невеличку лепту на таку загальнонаціональну справу...

Цими днями ми дістали 4. ч. „Вістей з Музею" з виказами жертв. За кількість присланих із Галичини грошей якось робиться соромно — так їх дуже небагато. На першому місці у списі вільних жертв стоїть Буковина...

Те саме число „Вістей" приносить дуже радісну новину про поширення домівки Музею на 7 кімнат і 4 гаражі, і знову на кошти одної людини, того самого фанатика Музею, п. Лисюка. Та це теж тільки —поширення, щоб у нових 4 кімнатах помістилися всі архіви, про те не можна й думати...

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
МАГАЗИНУ НОЗИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Як ви, інтеліґентна людина,

можете в нинішніх часах обійтись без — „Діла"? — Якщо вам за тяжко платити за наш часопис самому, то передплачуйте „Діло" до спілки зі своїм сусідом. Вишліть негайно передплату і приєднуйте нам нових абонентів!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. СІЧНЯ 1934.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛІ. 7)

Кармазинова завіска.

Панна Альбертина, з архикняжим іменням, яке її батьки скорочували на Альберту, хоч „Альбертина" краще підходило до всієї її особи, не виглядала на їх доньку. За цим першим обідом, як і за дальшими, вона зробила на мене враження добре вихованої дівчини, не афектованої, здебільша мовчазної; коли вона говорила, висловлювала ясно те, що хотіла сказати і ніколи не переходила цієї межі... Якби вона і була дотепна то не мала би ніколи нагоди виявити цього за нашими обідами. Обоє старі змінили поневолі свої балачки при дочці. Гутірка за столом зводилася буквально до такої цікавої теми як погода. Таким чином Альбертина чи пак Альберта, що зразу так захопила мене своєю безпристрастністю, швидко розчарувала мене нею, залишаючись такою самою...

Якби я був її зустрів у товаристві зі своєї сфери, ця безпристрастність була би мене напевне вразила до глибини душі. Але для мене вона не була дівчина до якої я міг залицятися... хоби очима. Моє становище супроти неї, як комірника в домі її батьків, було нікове і найменша дрібниця могла кинути на нього фальшиве світло. Вона не була ні досить близько ні досить далеко від мене, щоб стати для мене чимось... і я швидко відповів на її безпристрасність, зовсім природно і без нікого наміру, повною байдужістю.

Ні я зі свого боку ні вона від себе не зробила нічого, щоб цей стан змінити. Ми задовольнялись ненаруш-ною дійсністю і якнайменшою скількістю слів. Вона була для мене лише образом, на який я ледве дивився, а я для неї — чим? За столом, де ми тільки зустрічались, вона більше дивилась на затичку карафки або на цукорничку, ніж на мене. Те, що вона казала, коректне, завсіди добре висловлене, не давало ключа до її характеру. Зрештою, що мені було до того?... Я міг би був усе своє життя так дивитись на цю спокійну і виливну дівчину з претенсійною міною інфанти і не подумати про неї. Для цього треба було обставини, про яку хочу вам розповісти, що вдарила в мене як блискавка, заки можна почути грюхіт грому!

Одного вечора ми сіли обідати; минув місяць, як Альберта повернулася додому. Вона сиділа поруч мене і я так мало зважав на неї, що й не помітив тієї щоденної дрібнички, яка повинна була мене вразити, а саме, що за столом вона сиділа поруч мене, а не між своїм батьком і матірю. І ось, у мент, як я розгортав на колінах свою серветку — ні, ніколи не зумію передати вам мого почування і здивування! — я почув руку, що сміливо взяла мою під столом. Я гадав, що це сон... ні, нічого не думав.

Я мав лише неімовірне відчуття тієї відважної руки, що шукала моєї під серветкою! Це було нечуване і несподіване! Вся моя кров від цього стиску збігла від серця до руки, ніби притягнена нею і потім якби висмоктана нестримно вернулась до серця! В очах потемніло, у вухах задзвеніло. Я мабуть страшенно зблід. Мені здавалось, зомлію, розіллюсь у нечуваномо-жагучій насолоді від дотерку тіла цієї досить великої та сильної якби юнацької, руки, що стискала мою руку.

Знаєте, що в першій молодости жага нас трохи лякає, тимто я пробував вирвати свою руку з тої божевільної руки, що мене вхопила, але вона, якби свідома насолоди, яку зливає в мене, владно затримала її і перемогла разом з усією моєю волею своїм солодко-теплим притиском. Тридцять пять років минуло з того часу і можете мені вірити, що моя рука мала час охолонути від дотерку жіночих рук; а проте я й досі, як згадаю, маю враження тої, що стискала мене з такою шалено деспотичною жагою! Відчуваючи тремтіння на всьому тілі, я боявся, що можу зрадити себе перед батьками тієї дівчини, що до того при них була зважилась...

Та від сорому, що я менше мужній, ніж та дівчина, що не лякалась небезпеки і скривала своє збентеження неімовірним спокоєм, прикусив я величезним зусиллям губу, щоб стримати свою судорожну жагу. Тоді почав я шукати зором її другої руки, яка у той небезпечний момент спокійнісінько повертала гніт у лямпі, яку саме поставили на стіл, бо надворі вже сутеніло. Я подивився на неї. І ця друга рука, трохи пухка, з довгими, гарними пальцями, ані трохи не тремтіла і поправляла світло лямпи незрівняно певним, спокійним і повільно-граціозним рухом! Проте не могли ми так довше сидіти. Руки були нам потрібні, щоб їсти.

Рука Альберти покинула мою, та в ту мить її нога так само красномовна сперлась з тою самою владною певністю і з тою самою жагою на мою ногу і залишалась на ній підчас усього обіду, що видався мені занадто коротким і полишив мені враження нестерпно гарячої купелі, до якої згодом звикаємо і де почуваємо себе так добре, що хотілоб вірити, що колись засуджені грішники теж зможуть почувати себе у своєму пекельному огні так свіжо і приємно, як тоби у воді!

(Продовження буде)

Чоколяда
Цукорки
Кекси
ГАЗЕТ
є найсмачніші! 659

Тимто управа Музею рішилась на *спільну* думку вибудувати для Музею *Український Дім* у Празі. Місто Прага дало вже для нього і площу, вже й готовий проєкт дому. Ідея Українського Дому захопила другого великого прихильника Музею, п. Макогона, й він рішився стати управі в допомогу. Та тільки він хотів би щоб Український Дім був справді установою *громадською*, щоб на нього посипалися жертви й від українського *громадянства*, а не тільки його самого, й обіцяв давати на його будову рівно тілько, кілько зложить український нарід... В 1933 р. заходами, здебільша української політ. еміграції складено поверх 10.000 кч., так, що з датком п. Макогона Музей зібрав 20.000 кч. Але до 500.000 кч. (яких 120.000 зол) іще далеко, і тимто треба, щоб українське громадянство Галичини взяло цю справу за свою й жертвувало на Музей. Не для когось воно їх дасть, а для *себе!* Такий культурний осередок у центрі Середущої Европи та в серці Славянщини нам потрібний. Це повинен розуміти кожний. Тимто в день 22. січня треба нам усім памятати про Музей визвольної боротьби України в Празі. Тогож дня, або з приводу того памятного для нас дня відбуваються в нас святкові сходини, де згадують борців за волю України. Требаб злучити одно з одним: з вдячністю згадуючи учасників акту з 22. січня 1918 р. і сам великий акт — памятати все, що вартісні матеріяли про всі ті й інші славні події береже „Музей визвольної боротьби України" у Празі.

Щоб улекшити краєві присилати жертви, у Земельному Банку Гіпотечному у Львові відкрито конто. Пожертви можна слати до Банку поштовою складачкою ПКО ч. 500170 з допискою МУД (Музей, Український Дім).

Не забувайте про український Рапперсвіль і його день — 22. січня. *Д-р В. Сімович.*

Центральний
Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Невже направа помилок?

З приводу заяви міністра освіти, премієра Єнджеєвіча, про шкільну політику уряду супроти українців.

Про нинішнього керманича ресорту міністерства освіти й віроісповідань чували ми не раз від ріжних польських діячів, що він рішучий противник ендецьких політичних критерій та що зокрема супроти питання українського шкільництва й культури він безсумнівний ліберал. Як один із пояснюючих аргументів чули ми, що п. Єнджеєвіч вильнянин та що Вильно відоме з іншої атмосфери, ніж її має Львів. Познань чи Варшава: тамошні люди, мовляв, знають краще про силу культурних впливів народів европейського Сходу та вміють оцінити їх політичне значіння. На те українські принагідні розмовці мають легку відповідь: ніхто нікому не хоче лізти в душу і тому дискусія про внутрішні переконання третіх осіб дуже важка; але й вона цілком недоцільна, бо про політичне обличчя державних діячів рішають чейже діла, конкретні висліди їх праці. Нічогож і казати, що на шкільному фронті державної політики все осталось по старому, себто істнує — як це добре окреслює польський вислів — „ciągłość" — безперервний звязок — шкільної політики, якої напрямні датуються від років урядування у міністерстві освіти пп. Гломбінського, Ст. Грабського й Лопушанського... У свою чергу оборонці п. Єнджеєвіча, не заперечуючи наведеному історичному фактові, оправдували його труднощами зміняти раз уже вкорінену систему, залежну здебільша від ріжних маленьких людей на місцях: шкільну політику супроти українців визначив — мовляв — головно т. зв. lex Grabski (утраквізація), а новелізація всяких законів вимагає особливих умовин...

Ми навмисне спокійно й обєктивно покликалися на погляди земляків та однодумців нинішнього міністра освіти й віроісповідань про його особисте становище до українського шкільництва, щоби нам не закидали, що через „націоналістичний шовінізм" ми згори виключаємо добру волю в людини, яка ще свого останнього слова не сказала. Стверджуємо лише, що 1) часи урядування міністра Єнджеєвіча не зазначились в історії українського шкільництва ніяким зворотом на краще; 2) через відносини у шкільній ділянці прийшло в тих часах до дальшого загострення загальних польсько-українських відносин. Стверджуємо, що першу загадничу правду потвердила вчора найбільш авторитетна особа — сам міністер освіти, премієр Єнджеєвіч. Він виголосив в буджетовій комісії сойму велику промову, в якій окремий уступ присвятив питанню українського шкільництва. Заява міністра безумовно цікава і відбігає дещо від шабльону міністерських промов, які здебільша засклеплюються у самообманному оптимізмі. Тому, що ні один польський часопис не навів тієї промови докладно, а навіть „цензори" з ПАТ-а дозволили собі досить штучно „скоротити" заяву премієра в українській справі, наводимо її буквально згідно з текстом сойкового діярія:

Про шкільництво меншин, спеціяльно українське, я не казав сьогодні рано, тому, що **в цій ділянці нічого не змінилося.** Проблема українського шкільництва є справою особисто для мене болючою, тому, що сам вихований на Україні знаю український нарід і маю тут велике, вдячне поле до праці і змогу видати на національнім ґрунті твори загальнолюдської цінности.

„А такий геніяльний бунтар, поет і маляр, як наш Шевченко? Чи не ожидає його огненне слово геніяльного бунтаря, щоб увіковічнив силу його думки і розмаху в мармурі? А чи Франко, котрий грозив, що заговорить камінням, не міг би дійсно з нього заговорити, якби знайшовся той, що вложив би в камінь його „Мойсея" чи „Вічного революціонера"?

„А віддати це — не значить виливати гихнь й оди в честь пануючих! Бо я добре знаю, що Ви до цього не здібні. Це тільки значило би вернутись до Рідної Землі, до тої сили, яка обдарувала Вас геніяльним талантом і яка відсвіжить Вас знову, коли широкий світ, Берлін, Париж чи Ню Йорк, чи світ абстрактний, Вас перемучать. І відчуєте у звязку з Рідною Землею нову життєву силу, як її відчувала зарання зіовяна квітка, молода й геніяльна Башкірцева, коли по французьких та італійських сальонах і по всіх надзвичайних успіхах почула одинокість пільгу, коли її хору завезли на Україну і дали їй змогу побачити те українське небо, від якого вона від дитинства втікала.

„Та найбільша наша трагедія — це те, що навіть таким синам України, як Ви, тепер просто неможливо дістатись на Українську Землю і там жити та працювати. І тому замісць на Україні, Ви готові опинитися в... Японії, де Вас уже оцінили і де готові приняти Вас з отвертими раменами. Та куди Ви не пішли — український нарід буде завжди з вами.

—o—

ХОРІ ЖІНКИ вживаючи природної гіркої води **FRANCISZKA-JÓZEFA** дістають легке випорожнення, причому получене це є нераз з надзвичайним діланням на хорі органи. 1-1

Читальня, Кружок „Р. Ш.", Кооператива,

що не передплачують „Діла", кривдять себе і своїх членів, бо через те вони позбавлені інформацій з першого джерела. Якщо одній установі це не під силу, нехай запренумерує „Діло" до спілки з другою. — Не сміє бути у нас народньої установи, яка не заабонувала би для своїх членів „Діла"!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. СІЧНЯ 1934.

Д-Р Л. МИШУГА. 5)
Ню Йорк Н. Й.

ОЛЕКСАНДЕР АРХИПЕНКО.

(Докінчення.)

„Бо у своїй творчій частині ми надто багато вдаємо людей з такими прикметами, як Архипенко. Людей, що ціле життя мріють, що завжди незадоволені, що ніколи не знають, на чім скінчать свою діяльність, що наділені вибухлою стихією натурою, що літають понад хмари, заглиблюються в абстрактах, інтернаціоналах і шукають там правди і краси. Все те, пристосоване до мистецтва, може при сильній волі й науці видати різьбаря такого покрою, як Архипенко. Та в громадському житті, в житті міжнародньому, де йде життєва боротьба одиниць чи народів за істнування, боротьба дійсна і кривава, такі прикмети не вдержують держав і не визволяють народів з неволі. З такими прикметами можна залишиться народом високо мистецьким, але разом з тим і бездержавним, бунтарем, а не господарем на своїй землі.

„Ви в мистецтві при творенні різьби чи малювання образу — це той наш Болт, що

. . . . . як кому лиш
За пісню береться,
То мислею по дереві
Так і розтечеться.
І таная світу покоєм
Через гори, яри,
І літає орлом сизим
Під самі хмари.

„Ви рідний син нашої Землі. І коли мені приходить на думку безсмертний автор „Слова о полку Ігоревім" у хвилині, коли маю перед очима Вашу „Ма", то мимоволі питаю себе: А хтож то віддасть у скульптурі чи в малярстві той образ української жінки, нашої Ярославни, так прекрасно описаний у „Слові о полку Ігоревім"? А ви любуєтеся в жінках, бо кажете, що вони краще відчувають. А ось наша Ярославна, що з тугою за Ігорем кукує, з вітром розмовляє, у славного Дніпра помочі прохає, сонцю дорікає:

Сонце моє золотеє,
Сонце моє ясне!
Всім ти, сонце, єси тепле,
Всім ти єси красне.
Чогож' проміні гарячі,
Ті векучі дуже,
Ти простиш не на хмари,
А на військо муже?
І лагою серед поля
Луки їм скрутило,
І тугою на безводії
Тули їм затикуло!

А коли „Ма" мав становити якийсь зразок у Вашій творчості, бо підхід до неї є надзвичайно сентиментальний: коли Ви її творили, шукаючи композиції, руху і ліній, як „птах співає", — то Ви є саме тепер у тій стадії творчости, коли наше минуле й сучасне може Вас захопити. Тільки треба бути з ним у звязку. Саме Ви зі своїм підходом до чистої частини мистецтва маєте тут велике, вдячне поле до праці і змогу видати на національнім ґрунті твори загальнолюдської цінности.

„А такий геніяльний бунтар, поет і маляр, як наш Шевченко? Чи не ожидає його огненне слово геніяльного бунтаря, щоб увіковічнив силу його думки і розмаху в мармурі? А чи Франко, котрий грозив, що заговорить камінням, не міг би дійсно з нього заговорити, якби знайшовся той, що вложив би в камінь його „Мойсея" чи „Вічного революціонера"?

„А віддати це — не значить виливати гихнь й оди в честь пануючих! Бо я добре знаю, що Ви до цього не здібні. Це тільки значило би вернутись до Рідної Землі, до тої сили, яка обдарувала Вас геніяльним талантом і яка відсвіжить Вас знову, коли широкий світ, Берлін, Париж чи Ню Йорк, чи світ абстрактний, Вас перемучать. І відчуєте у звязку з Рідною Землею нову життєву силу, як її відчувала зарання зіовяна квітка, молода й геніяльна Башкірцева, коли по французьких та італійських сальонах і по всіх надзвичайних успіхах почула одинокість пільгу, коли її хору завезли на Україну і дали їй змогу побачити те українське небо, від якого вона від дитинства втікала.

„Та найбільша наша трагедія — це те, що навіть таким синам України, як Ви, тепер просто неможливо дістатись на Українську Землю і там жити та працювати. І тому замісць на Україні, Ви готові опинитися в... Японії, де Вас уже оцінили і де готові приняти Вас з отвертими раменами. Та куди Ви не пішли — український нарід буде завжди з вами.

—o—

Василій Перлов і Сини істн. від 1787 р.

ЧАЙ

Найдішний на ринку. Найбільше поручені гатунки:
LUX TEA (Московський Кремль)
Ч. 9 Цейльонська мішанка
Ч. 14 Парцилінгова
Ч. 35 Міледо
для аматорів остро-ароматичного чаю

Контор і складів: „KARAWANA" Warszawa, ul. Długa 26 тел. 11.65 00.

сторони. Але саме у шкільній ділянці нічого казати про українські помилки! Скасування українських катедр у львівському університеті на другий день після переходу влади, вся несамовита історія з українським університетом, майже повне скасування нижчого шкільництва, аблера фахового шкільництва і т. д. і т. д. — чи це наслідки українських провин? Чи це „кара" за визвольну війну і її програну?! І врешті п. міністер сам собі перечить: каже, що „полагоду української проблеми передовсім утруднює тактика українських партій". І зараз тут же кажеться про саботажі і признається, що українські політичні партії (всі партії!). Їм протиставились. Абстрагуємо вже від шкільних страйків, як методи боротьби за рідну школу, не чужу й польській історії, та не будемо тут вдаватись у дискусію про сутні психольогічні й обективні причини тих гострих форм боротьби, якими почала користуватись у шкільній ділянці акція ОУН. Але врешті є річю безспірною, що ті методи боротьби диктує ціла ідеольогічна структура підпольної революційної організації. І саме **втримування істнуючого стану в ділянці шкільництва та взагалі польсько-українських відносин і ведення їх дальше по дотеперішній лінії нац. політики** не тільки тих методів боротьби не дискредитує і сили підпольної організації, що їх уживає, не ослабить, але запевнить їй надалі той грунт, на якому вона спирається. Єдиний і льогічний вихід з того завороженого кола — порвати з помилками і сповнити слушні українські вимоги! І не множити тих помилок щораз новими: чи то лемкіськими букварями, чи золотовими манками для розкладового москвофільства, чи підтримуванням чорносотенщини у православію. Час справді направити помилки!

Реформацькі пігулки з наперстянкою Чернець

ВІДОМІ ВІД 1602 РОКУ.

Управильнюють шлунок, хоронять від ревматизму, терпінь печінки, надмірної опасистости, артретизму, замороків, лагодять гемороїди, прочищують кров і для осіб схильних до обструкції є лагідним прочищуючим засобом.

Вжити 1 до 2 пігулки на ніч.

Ціна пуд. зол. 1.35 вробу аптикаря ТУШИНСЬКОГО, Варшава, вул. Смольна ч. 22. — Домагатися з „Чернцем".

945 2—2

Українське шкільництво в цифрах.

Зміст промови посла Дмитра Великановича на буджетовій комісії сойму.

....Вислухавши реферату п. справоздавця й меншого п. премієра довідуємся, як дуже поступає розвиток польського шкільництва, як розбудовуються всі ділянки освіти, довідуємся про опіку над молоддю в краю і за кордоном, про опіку над мистецтвом і науковими установами, та, на жаль, не почули ми ні слова про ініціятиву міністерства освіти щодо розбудови шкільництва, допомоги молоді й науковим установам українського народу, який в межах польської держави творить 1/5 загалу населення. З буджетового прелімінара на рік 1934-35 заходимо цифру 311.153.530 зол. на потреби міністерства освіти, але з тої астрономічної суми ледви 63.430 зол. призначується на організацію студій і наук в українській мові у Варшаві а також ледви скромна сума вілійде на удержання 123 (!) державних народніх шкіл то 5 гімназій з українською викладовою мовою. Ті цифри не вимагають спеціяльних коментарів, а говорять самі за себе. Перейду по черзі деякі розділи з освітньої ділянки та обговорю їх під кутом інтересів української культури й освіти.

НАРОДНЕ ШКІЛЬНИЦТВО.

На основі статистичних даних і грошевих цифр у буджеті приходиться нам ствердити поважне заломання розвитку народнього шкільництва. Свідчить про це число шкіл відповідно до організаційного ступня, число вчительства і число молоді. В році 1930-31 було в Польщі 11.246 народніх одноклясових шкіл, а 6. травня 1933 р. їх цифра замісць змаліти на кілька тисяч, підвищилася на 114. Зате школи 6-клясові піднеслися впродовж 4-ох останніх літ ледви на 30, а 7-клясові на 20 шкіл. Стан учительства в 1930-31 р. виносив 67.981, а на рік 1934-35 передбачується 63.523, себто на 1.459 менше, замісць на 3.500 кожного року більше.

Буджет на освітні справи в ділянки народнього шкільництва від р. 1930-31 змалів на 75.951.000 зол. Число дітвори в р. 1930-31 було 4.069.000, з них 840.000 не користало з нормальної шкільної науки. На рік 1934-35 буде дітей 5.170.000. Коли взяти на увагу означене число вчителів і приділу на кожного з них 60-теро дітей, передбачується, що в найближчому році *1,178.000 дітей лишиться поза школою.* Самозрозуміле, що між тими дітьми поза школою буде найбільше *українських* дітей, головно з Волині, Полісся, Холмщини, Підляшя і гірських околиць. Статистика цифрового відношення шкіл, учителів і учнів між містами та селами, головно на територіях замешкалих українським населенням, виказує величезне покривдження сіл в порівнанні з містами. В той час, коли міста мають по 8 і більше учительських сил по школах, на які призначено найбільші цифри 50 учнів на 1 учителя, то по селах маємо пересічно одного або двох вчителів, на яких випадає найменше по 70 учнів. Також під організаційним оглядом українські села у високій мірі покривджені. Шкіл другого ступня (6-клясових) потрібних для переходу до середніх шкіл, є ледви 1½ прц. загалу шкіл. Зате обдаровано наші села головно школами найнижчого організаційного ступня і їх цифра виносить 92,4 прц., коли рівночасно цифра 2-го і 3-го ступня (6-ти і 7-ми клясових) доходить ледви від 0.6 прц. до 1.9 прц.. По містах ті цифри виглядають зовсім на відворот. Шкіл 2-го і 3-го ступня є по містах 59.7 прц., а 1-го ступня ледви 10.3 прц. (головно на передмістях). У польських воєвідствах школи 2-го і 3-го ступня сягають цифри від 6 прц. до 37 і пів прц.

Одначе є громади по українських повітах, де 35 прц. української дітвори *не має ніякої школи.* Знаменним є цифрний стан дітвори, яка користає з викладу польського, українського чи утраквістичного, а саме: в р. 1927-28 польські діти користали з польської школи в 97.71 прц., а

„Жорна" журнал гумору і сатири на січень, ч. 2. • ціна 25 сот.

Дістанете в кожній трафіці і кіоску.

В передплаті на чвертьрік 1.50 зол.
„ „ піврік 3·— „
„ „ рік 5·— „

Замовляти: Адміністрація „Жорна" Львів, Ринок 10.

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. СІЧНЯ 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ. 7)

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Характеристика членів Боєвої Управи. — Прикрі помічення. — Праця в Б. У.

Свої записки стараюся писати в такім світлі, в якім я бачив описувані події у хвилині, як вони діялися. Тому не міщу тепер своїх вражінь про ту нараду, лише зберу всі наради разом та відповідно їх освітлю.

Стали сходитися члени Б. У. На перше місце вибивався тут д-р К. Трильовський, який робив враження, що довершення організації стрілецтва поставив собі метою і лише для неї живе. Попри нього характеристичною появою був проф. Боберський, який мало говорив, але тим пильніше нотував кожне сказане слово. На мене робив уже тоді враження, що коли він так дальше поступатиме, то вже по кількамісячній війні запише цілі стоси зошитків. А якщо та звичка залишилась у нього до цієї пори, то я певний, що його кімнати вже повні нотаток та зошитків із записками й протоколами нарад, засідань і т.п. Одначе при цьому мушу зазначити, що це одинокий громадянин, який, не зважаючи на короткий час, в який я мав нагоду з ним стрічатися, показував, що працює у стрілецтві і для стрілецтва з переконання, далекий від усяких признань, далекий від того, щоби для себе, чи для групи людей, чи для якої партії здобути зі стрілецтва якийнебудь капітал. Він був у дійсности душею всього. На його особі і на його роботі спочивали прикарпатські добровольці. Він як скарбник мусів дбати, щоби і харч і гроші були. А коли згадати те, що дві тисячі стрільців треба було що-днини у Львові прохарчувати, коли зважити цілу примітивність організації, коли зважити всі трудноші, звязані з тою стороною кожної військової організації, то треба подивляти ту людину і віддати йому повне признання.

З військових, які вже від перших днів мобілізації були діяльні при УСС., були радн. Рожанковський, д-р М. Волошин, д-р Бірецький і д-р С. Шухевич. Наскільки собі пригадую, всі вони ходили одягнені по цивільному. Вони були тими першими, які, заходом ЗУР. звільнені від війська — вступили у стрілецькі ряди. Щоби не вертати опісля більше до тієї справи, мушу висповідатися із мого враження, яке я мав зараз у перших днях після ближчого пізнання тих людей у стрілецькій організації. Не пишу цього тут тому, щоби когонебудь ображувати. Але моє враження було того роду, що всі ті люди увільнили себе (чи там їх увільнено), аби активно не брати участи в боротьбі. Це моє враження перемінювалося опісля в переконання, бо пізніше слідували факти, які потверджували мій здогад. Вони, здається, всі уявляли собі, що в тій кілька- чи кількадесятитисячній організації УСС. займуть дійсно становище генерального штабу, поіменують себе високими штабовими старшинами і будуть спокійно приглядатися боротьбі стрілецтва. Знаю тільки те, що тим усім я вже з самого початку не був збудований. Не можу промовчати також особи пізнішого четаря Л. Катамая, якого тоді іменували вже передімною моїм заступником. Людина може з іще меншою військовою освітою, як я, мала заступати начального вожда. Інституція в армії невідома — сотворена Б. У., а подиктована, здається, тим одним мотивом, що п. Катамай був членом радикальної партії, отже щоби й та партія мала в „Генеральному Штабі" свого заступника. Всі ті мої помічення були для мене дуже прикрі. Я бачив, що то не є поважна робота. Та робота могла пригадувати все інше, але не мілітарну організацію.

На нараді повитали мене тим, що я маю взяти провід над УСС., а навіть дехто залюбки витав мене назвою „вожд". Та назва була для мене чимсь таким прикрим! Свого часу, переходячи до рогатинської гімназії, ледвя на силу я привик до назви „директор", яка мені не належалася, і тому просив, щоби називали мене або професором або управителем. Але коли собі тепер те нагадав, то бачив, що тисячі разів був більш управнений до назви „директор", як до титулу „вожд". Радили над відозвами, над способами розсилки, приймали до відома вісти з краю про зголошення добровольців, про перепони, які з кожної сторони ставлено молодій організації. Полагоджували дещо біжучих справ. Але все те не було тим, чим я собі його уявляв і чого я хотів, а саме брати те, що є під рукою, у військову, здисципліновану організацію, творити відділи, втягати їх до роботи й вишколювати, а надто подбати про потрібні до цього сили. Бо я не міг собі уявити, щоби нас чотирьох чи пятьох резервових старшин могло навіть мріяти про те, що ми тому великому ділу дамо раду. Вправді заспокоювали мене, що пороблені заходи в справі звільнення з армії цілого гурту старшин і підстаршин, але всього того не було ще під руками, а тут горяча пора казала не закладати рук, але зараз братися за працю. Про основи організації, про її форму не міг мені ніхто нічого ясного сказати. Тільки й усього, що поклик пішов у край і на той поклик наплиає щораз більше молоді.

(Далі буде.)

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
ХАРІС
у Львові при вул. Корнякти 3. (Нар. Дім)
Тель. 14-64
улаштовує похорони від найсерпніших до найнебагатіших; перепроваджує ексгумації та перевіз на провінцію власним санітарним автом.
Ціни найдешевші.
Для селян нічліг і заїзд безплатний.

українські діти з української школи 27.34 прц. Лише 0.12 прц. польських дітей користало з української школи. Зате 30.55 прц. українських дітей користало з польської школи. З утраквістичної школи користало польських дітей ледви 0.75 прц., а 42.01 прц. українських дітей.

Найновіша статистична публікація міністерства освіти, оголошена в 1933 р., виявляє, що в р. 1930-31 було в Польщі всього 123 народніх шкіл з українською викладовою мовою. *Польські* діти користають з *польського* викладу в 99.5 прц., а *українські* діти з *українського* викладу вже лише в 3.5 прц. 54.49 прц. українських дітей мусить користуватися виключно польською школою а лише 0.02 прц. польських дітей українською школою. Відношення до утраквістичного викладу остало незмінене. Зваживши, що утраквістичні школи є властиво польськими, а також, що до українських шкіл дається переважно учителів поляків, які в численних випадках зовсім не знають української мови, то слід ствердити, що *українська викладова мова майже в цілости усунена з народніх шкіл.*

(Докінчення буде.)

Вп. Критики, поможіть нам!

В ніякій ділянці нема мабуть стільки критиків, що в ділянці ґазетно-пресовій. Хто то не забирає голосу в цій справі, чого люди не критикують, взявши ґазету до рук! А ніхто не спитає, в яких умовинах родиться у нас ґазета, скільки в ній співробітників і як сильно вони перетяжені своєю працею...

Вельмишановні Критики! Коли бачите, що в ґазеті є якась недостача, то, заки виступите з критикою, спитайте спершу самих себе, чи ви виконуєте як слід свої обовязки супроти рідної преси? Чи посилаєте точно передплату і чи дбаєте за поширення критикованого вами орґану? Чи інформуєте свою ґазету про актуальні справи нашого життя? Щойно відповівши собі самому на всі ті запити, беріться до критики рідного орґану там, де це може причинитись до його поправи.

Ми, ґазетні робітники, знаємо найкраще недостачі свого орґану. І стараємось яко мога їх усувати, аби поставити „Діло" на належній висоті. Але ми самі будемо безсильні, якщо не поможуть нам наші Вп. Критики.

І до наших Вп. Критиків апелюємо нині: Поможіть нам розбудувати „Діло" у великий, наскрізь европейський щоденник! Дайте нам змогу збільшити склад Редакції та заанґажувати нових кореспондентів у краю і за кордоном!

ПОДЯКА.

Високоповажані Панове!

Не маю слів похвали для Їх лікувального засобу Тогаль та його наслідків лікування. Від 4 літ терпів я на болі суглобів і ревматизм. Якщо тільки приходила зміна погоди, відчував я терпіння. Дотепер лікувався я без успіху. Вичитуючи в ґазетах про Тогаль, я не зовсім довіряючи, що цей засіб поможе, постановив я купити одну коробку. Зуживши ці пастильки, почув я полекшу в суглобах при натиску в пальцях. Заохочений успіхом першої коробки, купив я другу і заживав нормально тричі денно по 3 таблетки. Болі в суглобах зовсім зникли, зміни погоди нині не відчуваю.

В грудні м. р. жінка моя захворіла на грипу, а що завчасу встала з ліжка, недуга повторилася, прийшов міцний катар і атака слегочної. Маючи необмежене довіря до Тогалю, рішив я лікувати жінку цим засобом і не завівся я, бо по 10-ти днях жінка встала зовсім здорова.

Почуваючи вдячність для Вп. Панів, як людей, що причинилися, завдяки свому винаходові до полекші людських терпінь, остаю

з глибокою пошаною та поважанням

Антін Ґарчарок,
Лудзь, вул. Мідяна 22.

Як винародовлювались українці за Австрії до 1848 р.

Заслуги перемиського епископа Снігурського. — Положення духовенства і його взаємини з єрархією. — Як духовенство доходило до парохій.

При тому всьому українські епископи не забували також про підвищення своїх доходів, „потрібних до аристократичного життя". Автор закинув їм, що забирали ріжні фонди, які найчастіше повстали зі складок духовенства, і привлащували їх собі. Епископ Білянський затаїв близько пів міліона польських золотих, зложених на краще випосаження капітули. Хоч митрополит Ангелович зложив великий маєток на перемиському епископстві, але „не обертав його на добродійні заведення народу, з якого зібрав", тільки на підвесення доходів із своїх дібр. „Щож митрополит Михайло Левицький зробив доброго — питав автор — церкві, який проводив близько пів століття, або українському народові? Збивав гроші й купував добра, яких не лишив ані церкві, ані капітулі, ані й народові; — коли, навпаки, вікопамятний перемиський епископ Іван Снігурський всі, які мав, доходи обертав на добродійні цілі і так: заснував і випосажив інститут для дяків у Перемишлі; зробив фонд на стипендії для 15 бідних сиріт-учнів; заклав своїм коштом українську друкарню; побільшив фонд капітули; украсив свою катедру; забезпечив фонд для професора по 600 зол. к. м. річно з тим обовязком, щоби богословам, що їх переніс зі Львова на четвертий рік до Перемишля, викладав пасторальну, катехитику тощо в українській мові й т. п.

Був це рідкий муж, побожний, що любив свій нарід, без жовчі, добросердний так далеко, що рідко кому щось відмовив, хоч знав, що тяжко буде йому дотримати слово, бо не міг опертися своїм крилошанам, що надуживаючи його доброти, правили ним, а це гризло його сильно й найбільше причинилося до його передчасної смерти. Цей ревний, дбайливий про добро церкви й народу пастир, виїзджаючи ледве не щороку навіть у глибокі гори з небезпекою свого життя, по візиті епархії поучував, потішав, а зокрема заохочував закладати українські шкільки. Якщо він був би дочекався тих часів, які вже були близькі, в яких Русь, пробудившись із свого кільканадцятилітнього сну, піднялась і станула яко нарід, о, якіж щедрі й численні добродійства були би спливали з його батьківської руки на Русь, що підіймалася".

Правда, нарікають на давніх епископів і наставників українського духовенства, що вони кривдили світський клер, гнобили й ріжними способами здирали. Автор не перечив, що може так дійсно було, лишень звертав увагу, що давні епископи та їх прелати не побирали за польської влади ніякої плати від уряду. Як епископи платили за сакру своєму патріярхові, так і духовенство платило епископові за священство. Такий був звичай і право в східній церкві всюди, тим самим і на Русі. А втім не інакше діялось також у західній церкві: за австрійської влади мають епископи на своє утримання по кільканадцять до кількадесять тисяч від уряду, прелати й крилошани мають пенсії, отже „не мають потреби гнести своє духовенство; а всеж воно скаржиться на великі кривди та здирства. Скільки ж то вже не було ріжних складок в обох епархіях? Складалося духовенство у львівській епархії на заснування інституту для дяків і сільських учителів; інституту нема, — а кудиж поділися гроші?! Кажуть, що побілено катедру св. Юра! чи так?! — Платять алюмнатик; оплачують консисторські такси; дають на шматурки; дають на вдови й сироти".

Словом, дають ріжні данини, але найбільші на парохії. Давніше бо тільки епископи мали право надавати парохії духовенству й парохії переходили звичайно з батька на сина тощо. Австрійська влада завела конкурс і ось-як за памяті автора надавано парохії. „Не було там уваги ані на заслуги, ні на більшу освіту, ані на ревність у душпастирстві. Не уважали там ані на релігійного духа, ані на добрі обичаї. Усе було нічим і не помогло осягнути душпастирської посади, якщо конкурент не мав при консисторії свояка, або приятеля, або новоєднаного прогектора. Найкращі парохії затримували епископи або їх крилошани для своїх свояків, синів, братів, братанців, зятів, сестрінців, або приятелів і клієнтів, і їм зараз по висвяченні позволяли відписувати конкурс і давали парохії до вибору". Була це велика кривда для загалу духовенства. Запримітила її також австрійська влада й наказала, щоб епископи допускали нововисвячених священиків найпізніше аж по трилітній практиці до писання конкурсів. „Одначе цим робом не усунено кривди для духовенства, але тільки вікладено її. Лихо, як було, так і лишилося, а найкращі необсаджені парохії віддавано своїм посвяченим на три роки в адміністрацію". Тоді краєвий уряд завів „терно", вибирання трьох кандидатів споміж конкурентів на парохію. „Цим робом обмежила влада самоволю і торги, що відбувалися по наших консисторіях, й охоронила духовенство від витрат, які воно поносило, стараючися про парохію; бо досіль усі конкуренти старалися, просили, давали й платили, кільканацять миль і далі їздили й тратилися, а надаремне, бо лиш один із них отримав парохію".

Мих. Возняк.

(Докінчення буде.)

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів.

Крівавий бунт у Мароку.

З Фезу надходять вісти про нові завзяті бої між французькими кольоніяльними військами і збунтованими племенами тубильців. Французи потерпіли велику поразку, втративши сотки вбитих і ранених. Тубильцям удалося здобути кілька гармат і два танки, наслідком чого положення кольоніяльних військ значно погіршилося. Командант тих військ вислав до Парижа телеґраму, домагаючись більшої допомоги наслідком чого вислано негайно з Франції до Марока два полки піхоти і 20 танків. Крім того в найближчих днях вилетить до Марока сильна повітряна ескадра. Все те вказує що Франція рішилася перевести більшу кампанію, щоби зломити опір повстанців.

Як стверджує щоденник „Юманіте", пацифікаційна акція в Мароку коштувала досі Францію 15.000 вояків, а матеріяльні втрати йдуть в десятки міліонів франків.

—o—

Після землетрусу в Індіях.

ЛЬОНДОН, 20. I. ПАТ. В місті Музафарнув, в осередку недавного землетрусу, яке найбільше відчуло катастрофу, міська влада поховала 1.100 людських трупів, а стільки ж спалили або поховали родини жертв. Під розвалинами домів находяться ще сотки трупів.

БОМБАЙ, 20. I. ПАТ. В окрузі Дарбганґа в часі катастрофального землетрусу втратило життя коло 1.000 осіб.

Коли серце живіше бється...

Хто не прикладав руки до грудей, хто не починав рахувати днів свого життя?

Дуже часто ріжні люди вважаючи, що нездужають на серце, починають відчувати своє хвилювання, якийсь острах перед кимось або чимось. Нічім гнітучий духовний стан не дає змоги працювати ні думати. Серце починає живіше битись, а поруч із тим приходять напади, нежданні приступи повного висвдження, руки тремтять.

Сучасна медицина найшла прегарний лік на підвищену діяльність серця і фізичні недостачі звязані з нею, лік, що приносить теж повне заспокоєння. Називається він „Пассіфльорина" і дістати його можна в аптиках.

Свою назву взяв той лік від дивної квітки „Пассіфльора" — квітки мучениці. Квітка оспівана поетами у всьому світі, нині славлена не менше відомими лікарями, але вже як лікувальний препарат. Ось що пише про „Пассіфльору" лікар віденського шпиталя др. Людвик Рісе: „З радістю треба привитати появу нового препарату, який пацієнти дуже легко приймають і переносять. Це „Пассіфльорина", в якої склад увіходять зовсім нешкідливі для людського організму рослини. Пассіфльори вживають з давніх давен у гомеопатичній медицині і вважають її першорядним ліком, що заспокоює нервову систему та припиняє биття серця".

Др. Г.

Шотан здобув довіря сенату.

ПАРИЖ, 20. I. ПАТ. Сенат приняв майже всіми голосами довіря для уряду Шотана.

Передтим забрав голос премієр і зазначив, що Франція не думає мішатися до внутрішніх справ Німеччини, однак не можна сказати, щоб ексальтація національних почувань в тій державі впливала додатно на закордонну політику Німеччини. Франція згодиться на великі уступки, однак хоче доказів доброї волі. Наша політика не може занепокоїти наших союзників, говорив Шотан. Французько-англійське порозуміння є справжньою опорою світового миру. Переходячи до справи безпосередніх переговорів, премієр підкреслив, що вони не можуть закінчитися інакше як поворотом на розбройну конференцію.

Гінденбурґ хорий.

БЕРЛІН, 20. I. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро видало нині вполудне такий комунікат: Президент Гінденбурґ занедужав на катаральну перестуду. Всі визначені на нині й завтра прийняття та конференції відкликані.

—o—

По широкому світі.

— Італійська палата депутованих приняла закон про корпорації. Мусоліні назвав це великим ділом фашистівської революції.

— Академічний союз у Німеччині звернувся з закликом до союзу сліпих, щоби піддалися стерилізації з огляду на вище добро народу.

— Македонська революційна організація проголосила, що признає балканський пакт лише тоді, коли македонському народові, який живе в Югославії та Греції дасть можливість розвитку. Інакше македонці далі вестимуть терористичну акцію.

—o—

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 35-100

— **Папучі — пантофлі** — берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Вроновська). 22 33 5-10

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипльомованими силами. Веде курси трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи трівають. 734 2-5

— **З днем 20. ц. м.** (субота) концертує вже у нашім льокалі артистичний орхестровий ансамбль під орудою проф. **Богдана Вахнянина.** Щоби опрокинути неправдиві вістки, якими несовісні конкуренти хотять підкопати добру славу нашого льокалю, подаємо отцим Вп. укр. Громадянству до відома, що з кожного денного торгу зобовязуємося давати 1 проц. на „Рідну Школу", а 1 проц. на Інвалідів Укр. Армії. — **Властителі „Уніонки".** 975

— **Великі Карнавалові Вечерниці** — Студ. Т-ва „Торговельник" відбудуться дня 27. січня ц. р. в салях „Ял Харуаін" при вул. Бернштайна ч. 11 (б. Казимирівської). Початок год. 21. Музика Ізбендова. Додаткові запрошення видають ся в домівці Т-ва при вул. Супінського 21. в год. 13—14. 973

— **Чи Ви Пані і Панє** закупили вже обуву і панчохи

Дель-На

в часі інвентарної виробажі по значно знижених цінах? Кожний повинен у власному інтересі скористати з нагоди так дешевого закупу!

— **Пригадуємо працьодавцям,** які дають заняття понад 4 робітникам, що Суспільне Обезпечення у Львові (давна Каса Хорих) уладжує в неділю, 21. ц. м. в год. 9.30 в салі політехніки при вул. Сапеги інформаційний виклад на тему нових обезпеченевих приписів.

— **Дальші жертви на літературну нагороду.** На заклик доповнити фонд літературної нагороди зложили дальші пожертви: Центробанк 50 зол., арт. Мих. Терлецький 50 зол., Вид. Спілка „Діло" 25 зол., „Самоосвіта" 20 зол. Разом зібрано досі кругло 1.600 зол.

— **Театральна сценка** „Восьма пять" просить нас повідомити, що вона приготовляє пробоєву ревію, яка буде найбільшою атракцією „Кольоссеум".

— **Нова управа м. Калуша.** Міська рада в Калуші вибрала бурмістром Мечислава Єзерського, секретаря копальні фірми Тепл. Віцебурмістром вибраний Юліян Кінінський, радниками Салямон Шпідель, Тимко Баран і інж. Вікто Рокіта.

Німецька відповідь на французьке меморандум.

БЕРЛІН, 20. 1. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро в телеґрамі з Парижа оголошує вістки в справі подробиць німецької відповіди на французьке меморандум.

Вістки ті мають замітки: Берлінський кореспондент Аваса подає таке виясненнє у звязку з німецькою відповідю на французьке меморандум. „Франкф. Ptr." додає до тих вісток заголовок: „Недискреція, чи теж комбінації?"

Німецька відповідь складається з 7 точок, представляється так:

1) Відповідь признає дотеперішні методи безпосередніх німецько-французьких балачок на тему розброєння, підкреслюючи, що це є в інтересі обох країв, 2) німецький уряд застерігається виразно щодо одної точки франц. меморандума, а саме проти пристосування „пробного часу". Цього терміну щоправда не вжито у фр. меморандумі, одначе виходить зопо виразно ні змісту ноти. При цьому підкреслено, що введення такого пробного часу булоб дискреміваціею Німеччини, а в наслідку нарушенням чести німецької держави, 3) німецька відповідь застерігається проти того, щоби розброєння було у двох етапах, 4) німецька відповідь застерігається проти пропонованих у меморандумі ефективів будучої німецької армії. 200-тисячна армія не вистарчає для забезпеки спокою в Німеччині а також при малій чисельній силі не дорівнювала би під оглядом боєвої сили теперішній райхсвері, 5) нова німецька армія повинна мати всі роди зброї, яку признають дефензивною. Німецькі дипл. військові кола згідно стверджують, що вартість будучої німецької армії залежить від одночасної полагоди повищих справ, 6) німецькі військові кола згідно стверджують, що вартість будучої німецької армії залежить від одночасної полагоди повищих справ, 7) відповідаючи на фр. предложення, що відносяться до зредукування на 50 прц. чисельного стану фр. військового летунства, Німеччина запитує, що остається з відкликаними апаратами, яку користь матиме з того Німеччина, якщо не осягне рівночасно права мати своє власне військове летунство. При цьому застерігається, що останнє фр. предложення треба було вважати далеко посуненою офертою з боку Франції.

—o—

РОЗВЯЗАННЯ ІТАЛІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

РИМ, 20. I. ПАТ. Оголосили королівський розпорядок про розвязання парляменту. Кандидатів до нових законодатних установ визначить велика фашистівська рада. Сенат і палату депутованих скликано на 28. березня 1934.

—o—

ШОТАНІВ КАБІНЕТ УПАДЕ.

Французький публіцист Пертінакс заповідає в „Дейлі Телеграфі", що уряд Шотана впаде у вівторок.

Політичні процеси в Чорткові.

На третю декаду січня і першу лютого 1934. р. розписано цілу низку політичних процесів перед лавою присяглих в Чорткові.

І так у днях 22., 23. і 24. січня засядуть на лаві обвинувачених: Іван Шкільний, Павло Фіґоль, Василь Гринчишин і Василь Якимишин, молоді сільські хлопці зі Звенячя, пов. Чортків, яким акт обвинувачення закидає приналежність до УВО і битя шиб у Звенячі жидам Шимонові Шнайдерові та Ізакові Друкерові. До згаданої групи обвинувачених належить ще студ. теол. Василь Марків, обв. за приналежність до УВО. Обвинувачених боронять адвокати: д-р Володимир Електорович, д-р Іван Гринчишин і д-р Михайло Росляк з Чорткова.

В днях 26., 27. і 28. січня ц. р. відбудеться політична розправа проти Петра Підгородецького, Петра Кульчицького, Івана Городиського і Степана Шавля, сільських хлопців з Верхівців, яким акт обвинувачення закидає приналежність до УВО. Обвинувачених боронять: д-р Володимир Електорович і д-р Михайло Росляк.

За подібний злочин відповідати буде 29. січня ц. р. Іван Білоус, літ 22, рільник з Дуплиск. Боронить підсудного д-р Володимир Електорович.

В днях 1.—4. лютого ц. р. відповідатимуть за приналежність до ОУН і поширювання нелеґальної літератури Володимир Балацко, Степан Онищук, Мирон Володимир Бачинський, Явік Гніздовський — усі ученики 8-ої класи української гімн. та студ. теол. Володимир Дідич. Боронять адвокати: д-р Володимир Електорович і д-р Михайло Росляк.

— **Відкинений протест.** Староство в Перемишлянах відкинуло укр. протест проти виборів до м. ради в Глинянах „з причини недостачі правних підстав", як довідується польська преса. Наслідком того в найближчих днях відбудеться конституюче засідання міської ради.

— **Хто виграв на льотерії?** Дванацятого дня тягнення IV кл. 28 державної льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 32756. 15.000 зол. на ч. 34136, 36938. 10.000 зол. на ч. 34586, 112901, 119029. 10.000 зол. на ч. 72987. 5.000 зол. на ч. 50232, 51928. 5.000 зол. на ч. 21470, 35350, 36211, 46690, 100471, 112735. 2.000 зол. на ч. 4502, 14458, 18605, 29487, 41264. 53178, 114572, 115101, 121901, 129838, 130280, 140052. 2.000 зол. на ч. 13557, 58133, 66931, 80843, 84988, 85219, 99799, 100658, 105871, 113929, 131259, 131075, 134860, 136458, 139087, 138567, 142982, 144480, 165396. 1000 зол. на ч. 4056, 4310 7018, 11468, 18327, 28183, 50179, 52546, 58640, 59637, 63272, 65202, 73237, 73763, 73905, 77119, 77461, 82924, 86854, 105547, 105722, 108729, 108744, 111174, 111474, 113485, 118141, 128151, 139673, 146989, 153621, 164768, 168723. 1000 зол. на ч. 1209, 13729, 16174, 18494, 35990, 55439, 55618, 90693, 102277, 104094, 120205, 129070, 138364, 165364, 165582, 166791.

— **Обезнаслідженний підпалив дім.** Перед трибуналом присяглих суддів у Львові відбулася розправа проти абсольвента вчительської семинарії, 27-літного Михайла Лухневича з Белза за підпал дому своїх родичів. Причиною була ненависть до сестер, яким батько записав увесь маєток. Скінчивши семинарію, Лухневич не міг найти посади, тому що підчас військової служби був караний за дезерцію. Наслідком того сидів дома і вироблив зі сестрами часті авантури, так що мусіли кликати поліцію. Врешті 20. листопада м. р. підпалив хату, наслідком чого згоріла не тільки родинна загорода, але й сусідські будинки. В слідстві признався до підпалу, але на розправі заперечив свою вину. На внесення оборонця розправу відложено, щоби піддати обвинуваченого дослідам психіятрів.

— **Вовки пожерли вояка.** Коло села Черниці пов. Броди напало тічня вовків на вояка 22 п. кавалерії, стаціонованого в Бродах, що йшов на святочну відпустку. Завтаковаший вояк боронився шаблею і вбив двох вовків. Одначе шабля врешті зломилася і вояк став жертвою голодних звірів. Осталися з нього тільки рука, що держала рукоять шаблі, та останки чобіт. Напади вовків в Брідщині на денному порядку.

— **Львівська хроніка.** Потягнено до відповідальности Карла Балабана, що взяв від Емілії Пшестшельської 83 зол., обіцюючи виробити її синові посаду трамваєвого кондуктора, але обіцянки не додержав.— До Краєвого Т-ва Кредитового при вул. Домініканській ч. 11 вломилися злодії і розпороли дві каси, але нічого з них не найшли. — Зате в склепі з паперовими виробами Свежа напроти катедри вкрали з каси 500 зол. і ріжні товари загальної вартости 100 зол.

— **Краєва хроніка.** У Виголі пов. Долина обрухомлено державний тартак на дві зміни, наслідком 200 робітників дістало працю. Крім того став робити один тартак на одну зміну, даючи заняття 110 робітникам. — На залізничій лінії Долина-Болехів виїхав на шини господар Грехоцький з Болехова, коли надїздив потяг, який розбив сани, навантажені деревом і зломив одному коневі ногу. — Нафтовий робітник у Бориславі Михайло Кирук у приступі божевілля порубав сокирою домову обстанову, а коли в обороні майна своєї доньки станула теща Параска Пожочняк, він розрубав їй голову на двоє. — Салямон Вагнер, 19-літний кравець зі Скали пов. Чортків, ідучи із Зеленої до Ожмян, заблукав у полі і замерз. Його тіло найшли аж за два дні. — В Горошовій вбито задля грабунку господаря Петра Юсипова. Винуватців ще не викрито. — В кооперативі „Селянсько-Господарська Спілка" в Сопові пов. Коломия вкрадено більшу скількість товарів. — У Варшаві в аптичному складі Ружицького при вул. Маршалківській вибухла бензина та спричинила пожежу. Крамниця знищена, тяжко попарився управитель складу та його син, кілька осіб попарилося лекше. — По дорозі з Рашкової Волі до Жапалова невідомі люди побили до безтями Петра Нештука з Андріївки (Любачівщина), що віз товари. Розбили скрині, а коли переконалися, що там менше цінний крам, пограбили його та заподіяли так школи на 300 зол. — У Варшаві при вул. Орлій викрили найбільший в Польщі дім гон. Арештовано тим 78 горчів.

— **Примхи жіночої моди.** Нинішня жінка добирає шмінки і пудри можливо найяскраві. Це зоба бльондинок. — а бльондинки чусять мати майже дитячу шкіру. Вії вдалі лишаються вузенькі, ніжні; ті жінки, що мають їх грубші, звужують, помагають собі як малярі. Нігті на пальцях уже втратили свою червону барву; переважає барва рожева і білява. „Червонило" залишається тільки у пудерничці як реквізит: теперішні пудерички мають місце досить. Є там зеркальце і пудер і олівець до губ. На пудерничці поміщують монограми її власниці. Монограми стають модні і на інших предметах — на шалях, шапочках, торбинках, рукавичках, ручках парасольок, хустинах і жіночих крьватках. Так посторонній може довідатись бодай про початкові букви прізвища незнайомої дами. Нові перфуми стають терпкіші для контрасту з надто солодкавим одягом. Гребінчики, щіточки і блищинки з перфумою — рябі, сороката, як цятки на шалях і сукнях.

— **Новий париський скандал.** Після страшної залізничої катастрофи і банопських сум Ставіського ще один скандал більших розмірів. На 10 міл. франків. Перед судом станув колишній шахтар Йос. Аспіналь, що почав свою кар'єру в Англії. Дістав колись 100 фунт. шт. спадщини і купив собі клаптик землі у Шотляндії; дуже скоро відпродав цю землю зі стократним заробітком. Небавком стає акціонарем копалень і заробляє величезні гроші. Згодом купує копальню золота у Трансвалі. Така копальня перед війною була дослівно копальнею золота, після війни втратила всяку вартість. А всеж Аспіналеві вдалося її продати одному підприємству за 100.000 фунт. шт. Предложив найбільше автентичні документи, що були фальшовані, і сам переїхав до Франції. Вдалась одна штука, він повторив другу так само з копальнею в Австралії. Цим разом такої копальні взагалі не було і Аспіналь дістав 100 міліонів фр. готівки теж на підставі фальшивих паперів. Арештували його на Рівері. Мораль з цього ясна: хто хоче купувати копальню, мусить її раніше оглянути, тимбільше, коли вона в Австралії.

— **Ріжні вістки.** В Бидгощі впала з пятого поверху декораційна фігура і вбила дві особи, що переходили вулицею. — У Ст. Поль, в стейті Мінесота, бандити вхопили 36-літного банкіра Едварда Бремера і домагаються 200 тисяч долярів окупу. Родина відмовилась дати інформації поліції, щоби не виставляти його життя на небезпеку.

— **Крюґер обіцював більшовикам міліярд долярів.** Шведський щоденник „Нік Даґ лігт Аллеґанда" приніс цього місяця звістки про торговельні трансакції відомого шведського міліярдера Івара Крюгера, „короля сірників", що скінчив самогубством, коли виявилось, що він роками фальшував облігації чужих держав. Довгий час думали, що він збанкротував на фінансових операціях з більшовиками. Тепер ця справа розяснюється. У квітні 1928 р. Крюгер запропонував представникові Рад. Союзу позичку міліярда долярів, коли за це дістане монополь на сірники, цукор, чай, тютюн, деяку забезпеку в копальнях і зобовязання сплати царських довгів. Ця пропозиція стала предметом дуже живої дискусії в урядових більшовицьких колах; якби її приняли, то комуністична політика мусілаб піти на всі компроміси з буржуазією. Найбільшим ворогом її був Сталін і її відкинули. Тоді почалась боротьба за сірчаний монополь, яку Крюгер програв, бо вже тоді йшов по похилій площі. Ніхто досі не знає, як він гадав добути міліярд долярів і чим коштом.

— **Смерть приятельки російської цариці.** У Льондоні померла Анна Вирубова, колишня придворна дама і найближча приятелька останньої російської цариці. Вона була донькою „штатского советника" Танеєва і змалку дістала на царський двір. Вона видала цікаві обширні спомини „Велич і занепад Романових", де відкриває неодну цікаву сторінку закулісового життя на дворі російського царя. Вона заперечувала вістку, буцім-то завдяки їй Распутін дістався на цей двір, одначе не перечила, що була його великою прихильницею і вірила в його лікувальну силу. Вирубова не відступала царицю в її подорожах і попала до Петропавловської твердині, звідки її на короткий час випустили. Опис її втечі, характеристика осіб царської ріднї та буденних потребищь дуже жива та цікава; її міркування на загальні суспільні теми не мають уже цієї вартости. Говорар за ці спомини не міг вистачити Вирубовій на довго і вона вмерла досить бідна.

— **26 скажених псів у місті.** В румунськім портовім місті появилося 26 скажених псів, що приблукалися з провінції. Всі мешканці поховалися по домах, а навіть поліцаї боялися стрінутися з псами. Аж два офіцири з дублетівками в руках вирушили на місто і до двох годин вистріляли всіх псів. До пастерівського інституту в Букарешті відставлено 30 осіб, покусаних псами.

— **Українці в Манітобі.** Прислали нам до редакції число канад. щоденника „The Winnipeg Evening Tribune" з 23. XII. 1933, де находимо на цілу сторінку статтю про ролю українців у Манітобі. Є у цьому місті 73.606 наших земляків і вони займають там визначні становища, мають свої церкви, товариства, організації, банки. Самих педаґоґів є там 250. Найбільші заслуги українців у хліборобському розвитку країни.

Нині неділя Репертуар **Міських Театрів** надзвичайно сензаційний

Великий Театр **Івар Крюґер** Сценічна фільма — Ю. ТЕПИ.

Театр Ріжнородностей оперетка **Но, - но, - Нанета** Гумор, спів, музика.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Хто чим?

Я ніколи не мав великих вимог до світа. Ось якийсь дімок з городом у Львові, малий хуторець на провінції і нагороду Нобля. Колиб усміхнулася доля і подала мені теплою рукою головну виграну на клясовій льотерії, то — думаю — не мав би більше ніяких претенсій.

Я не з тих, що Бог зна що видумують, чого собі бажають.

— Якби я був Мусоліцієм... — каже нераз мій знайомий.

Жажда влади! Скільки вона вже порядних людей звела на маніяки! Впреться хтось бути послом. Ноги по коліна сходить, тузин капелюхів від „шапкування" знищить, десятки порогів обібє, маєток стратить і... стане послом. А за три місяці розвяжуть сойм...

Кажу до знайомого, який мріє про посаду диктатора:

— Думаєте, що Мусоліні щасливий. Кожної хвилини атентат, а навіть переворот...

— Дурниця! — відповідає. — Але слава, повага і пошанівок. Скажете денебудь: „Ми мусимо навіть за плугом тримати кріс на плечах!" Ніякого відгуку. Щонайвище запише вас комендант постерунку за намагання „одерваня ченьсці од цалосьці". А скаже це Мусоліні... Всі часописи передадуть, ще й допишуть: „геніяльне!"

А я хотів би бути першим-ліпшим міністром — каже другий, більше скромний, мій знайомий. — Збуджуся рано, натягаю (возьмім!) скарпитку, а в голову вскакує розпорядок. Кличу секретаря, диктую, а за кілька днів цілий край виконує. Або: не можу спати. Думаю, думаю, думаю і видумую якийсь бенкет, офіціяльну поїздку за границю, новий розвід, якесь легке успокоєння неспокійної провінції, чи іншу розривку...

— Я хотів би бути візитатором шкіл — каже мені ґімназійний ученик в VI Бе.

— Чи думаєте, молодий чоловіче, що це така добра посада!? Не бачите, що візитатори радо йдуть на директорія?!

— Не в тім річ. Прошу собі уявити: Приходжу до нашої кляси на математику. Ех, кругивсяб проклятий „козінус"!...

Може й має рацію. Коли „козінус" так йому вівся в печінки, то хто зна, чи не варто бути бодай один день візитатором і прийти до VI Бе.

Маю одного знайомого, що все ходить злий, насуплений і огірчений.

— Чим ви хотіли б бути? — питаю.

— Я... поліціянтом.

— Поліціянтом?! Стояти на вулиці в дощ чи мороз, наражати життя при ріжних облавах, розшуках, трусах, арештах?...

— Але зате: гримаю до кожної хати, не відчиняють — сам відчиняю двері... На все знайду оправдання, всі мене бояться...

— Помало, господине, помало. Деж ви знайшли таку державу, в якій це все вільно?

Насуплений знайомий оглянувся довкола, нахилився до мого вуха і шепнув:

— В одній британській республіці...

Досить мущин! Вони на земнім глобі в меншости, а я їм стільки місця відступив.

— Чим би ви хотіли бути? — інтерпелюю одну молоденьку гарну і богату дівчину.

— Посолкою, жінкою міліонера, артисткою, вченою, дипльоматкою?!...

Задивилася в далекі обрії своїх найгорячіших бажань, своїх найсміливіших мрій і тужно зітхаючи, відповіла:

— Мущиною!...

Не знаю: чи це найвища скромність, чи найбільша вимога!

Галактіон Чіпка.

Гарне волосся за 3 хвилини через
SZAMPON-CZARNOGŁÓWKA-SUCHY
APTEKARZ DRANCZ I SKA, BIELSKO
коробка 2 зол. Аптикар ДРАНЧ і С-ка, — БЕЛЬСКО

Літературний куток.

Закарпаття в чеській літературі.

II.

Ян Врба, один із досить популярних чеських письменників. Сам він лісовий інжинір, а на Підкарпатській Руси був усього кілька тижнів у 1930 році. „До дивної землі їхав, про яку кожен, з ким не говорив, інакше думав. Здебільшого була вона для нас тим, чим була для Австрії Босня та Герцеговина — кончиною, куди, доки будемо її мати, плистиме безперервний струмок грошей..." Саме в ту добу кінчав Ян Врба одну свою трильоґію і от, побувши на Закарпатті, вирішив дію третьої її частини — „Душа на горах", помістити там. Переніс сюди свої чеські типи з перших двох частин, передовсім чолового — лісового інжиніра Юрка — і написав роман чеського урядовця на Підкарпатській Руси. З автохтонів представив автор тільки тих, з ким, як лісовий урядовець, міг його Юрко зустрічатись. Отже лісових підрядчиків, гайових, лісових злодіїв — їх жінок. Чисто декляративно каже нам Ян Врба свою думку про край. Одній дієвій особі своєї повісти, Мачукові (багатий лісовий підрядчик) заставляє казати таке: „Кажеш панська хвороба... І про це я багато думав — а заведи мушу думати, чому то так, що всі інші, котрі інакше говорять, мають між собою панів. Тільки ми ні, тільки ми раз-у-раз служимо. Раніше ми служили мадярам, а тепер служимо чехам. Тамті нас гатили нагаєм та мали нас за звірів, — а ці скаженіють, що ми як звірі. Тому видаються мені ліпші. Правда, дивляться нам і на пальці, не хотять щоб їх хто ошукав, але не дозволяють обманювати і своїх. Мало підприємцеві не надиктують, скільки може заробити. Зате, як заробиш, не хотять з тобою заробітком ділитися. Заздрять тобі його. Такі це пани, котрим на пануванні дуже не залежить. А так здається мені, що вже час навчитися самим собі служити і самим собі панами бути". (Jan Vrba: Duša na horách, román, v Praze 1931, J. Otto).

З. Кудейова: „ГОРАЛЬСЬКА РЕСПУБЛІКА" є першим, уже навіть для українського читача, цікавим романом. З. М. Кудей, дописувач соц.-дем. „Pravo Lidu" в Празі, від 1931 р. живе постійно на Закарпатті. Як читачі „Діла" вже знають з рецензії п. Боршош-Комятського, вибрав він собі за тему роману з Підкарпатської Руси — визвольні змагання гуцулів по розпаді Австро-Угорщини. Раніше в липні-серпні 1931 р. помістив тойже автор у „Pravo Lidu" репортаж „У гуцульській землі" (V zemi Huculu), як передстудію до цього роману. В романі способом свого більш. талановитого земляка — А. Іраскека (в Іраскековім „Братстві" є так само „русинські типи") — по хронікарськи опрацював оті, ще такі недавні події. Про них знаємо мало, хіба що з книжечки Ґренджи-Донського: „На зустрічі волі" (Ужгород 1930), якою, здається, дуже покоритувався Кудей. Чи обидва автори опрацьовують синоптично якийсь спільний документ? Знаємо, що наш відомий прозаїст Улас Самчук віддавна має написаний роман „Гори говорять" з тоїж доби та місць, та тільки... нема на нього видавця. А яка ріжниця між Кудейовим романом і справді мистецьким твором Самчуковим можна судити хочби з чудового уривку — завязки повісти „Гори говорять" — надрукованім у січневім числі „Вістника". Як ми чули „Гори говорять" друкуватиме чернівецька „Самостійна Думка".

За К. Чапкового: „ГОРДУБАЛА" була вже мова в торішньому „Ділі". Автор, знаний і у нас, добув собі вже письменницької слави. Його речі перекладають на чужі мови. „Гордубал" вийшов, ще торік, по німецьки у Касірера в Берліні; про заповіджений на торішню осінь англійський переклад ще не чути. Цікаво, що німецька критика вважає „Гордубалове" оточення і його самого то за неха, то за словака.

Назар Гнатюк.

Дописи.

ЧОРТКІВ.

Пордан у Чорткові. Цьогорічне Свято Пордана в Чорткові відбулось дуже величаво. По богослуженні з обох церквів рушив хресний з сурмою духовенства, церковного хору і читальняної оркестри від р. Серет. Тут очікували вже процесію зі села Біла. Перед процесією, уставленими в ряду і прикрашеними жовто-блакитними хоругвами, запалили свячени вогні парох Чорткова о. Теодор Чубатий і парох Білого о. Степан Чеховський в асисті оо. Митея Черника, Романа Дубровського і Олександра Дзьоби. Після водосвяти співав церковний хор Старого Чорткова і пригравали оркестри з Чорткова й Білого. В Йорданській святі почти участь 5—10 тисяч народу. Свято Пордану було церковною і національною маніфестацією.

—o—

СПОРТ.

СОКІЛЬСЬКІ КРАЄВІ ЛЕЩАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Подаємо до відома, що змагання в дні 28. січня ц. р. у Сколе кінчуться в год. 11·00 рано. Львівські змагуни виїзджають до Сколього в неділю 28. I. в год. 7·22 рано. Кінцева стація Дубляни (пересадкова завод Гальма). Приїзд до Дублян в год. 10·[illegible] рано, звідки всі змагуни підуть просто на старт.

Перед змаганнями всі змагуни мусять представити свідоцтво лікарських оглядин. Без такого свідоцтва змагун до змагань безумовно допущений не буде. Львівські змагуни зголосяться до оглядин у Спортовій Порадні, всі інші у своїх місцевих лікарів. У виїмкових випадках можуть підлягти деякі змагуни лікарським оглядинам ще на місці перед стартом, але лише ті, котрі приїдуть з місцевостей, у яких нема близько лікаря.

Перед змаганнями відбудеться перегляд змагунів і пушків. Відїзд до Львова зі Сколього в год. 19.10.

Остаточний комунікат появиться в четвер 25. ц. м.

Здвиговий Комітет С.-Б.

КОМУНІКАТ ЛЕЩАТАРСЬКОГО СУБРЕФЕРАТУ У. С. С.

Курс лещатарських суддів починається в Українськім Спорт. Союзі з днем 24. ц. м. (середа) в год. 19-ій у домівці Союзу, Домініканська 11 I. Викладає проф. Гайдучок. Зголошення на курс приймають в понеділок 22. ц. м. і в середу 24. ц. м. в год. 18·30 в домівці У. С. С.

Нові книжки й журнали.

Богдан Лепкий: КАЗКА ПРО КСЕНЮ І 12 МІСЯЦІВ. Діточа бібльотека „Світа Дитини" 1934, Ч. 56. Двокольорова й окладинку виконав Михайло Фартух.

Для безробітних і голодних

в канцелярії Народньої Організації Українців м. Львова, зложили або декларували на українських безробітних і голодних:

Ред. Гладкий Гриць 2·— зол. Павлюхова Олена 3·— зол. Левицька Іванна 12·— зол. Маліновський 1·— Т-ве „Воля" 5.— зол. Гольфельд Евгенія 5·— зол. Салчук Антін 5·— Федушко Михайло 1·— зол. Др. Грицай Іван 1·20 зол. Філія „Союзу Укр." Шырень 12·— зол. Кобинська Софія 5·— зол. Чернівко Олена 3·— Посол Пелевський З. 10·— зол. Посол Великанович Д. 10·— зол. Др. Чубатий Микола 5·— зол. Штайнер Іван 1·20 зол. Дир. Воробець Мих. 1·50 зол. Яник Максиміліян 5·— зол. Дверій Остап —·50 зол. Др. Марітчак Ол. 2·— зол. Др. Прийма Остап 1·— зол. Др. Мушка Макс. 1·— зол. Негребецький І. —·50 зол. Д-р. Галушинський 1·— зол. Дуфанець Андрій 4·— зол. Приходан Наталія 1·— зол. Глушевський Юліян 5·— зол. Лопата Юліян 2·— зол. Д-р. Дурделло Евген 2·— зол. Романів В. 1·— Насс Яків (5·—) 1·— зол. Бабин Павло —·50 зол. Кутковський Т. 2·— зол. Дуткевич Мих. 1·— зол. Мицитин Т. —·50 зол. Ковалик В. —·50 зол. Дружбак Дмитро 1·— зол. Кооп „Рій" 1·— зол. Пасічний Іван 2 обіди міс. Лициняков. 1 обід тиждня. Харч. Анкора 2 обіди тижн. Сеницн Мойсей 1 хліб тижн. Посол Безкановича Дмитро зложив крім того 12·50 зол. на 3 обіди для студентів що не могли виїхати на Свято.

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя 21. I. год. 7·30 вечір „Гроші то не все" (Абон. 5. Ціни найнижчі).

Неділя 21. I. год. 7·30 веч. „Інар Крюгер" (Абон. 9).

Понеділок 22. I. о год. 7·30 веч. „Інар Крюгер".

Театр Різнородностей.

Неділя 21. I. год. 7·30 вечір „Фотель 57". (Абон. 5). Ціни найнижчі.

Неділя 21. I. год. 7·30 веч. „Но, по Нанетто", оперета Юменса.

Понеділок 22. I. о год. 7·30 веч. „Но, но, Нанетто".

Кіна.

АПІЯ: „Бубадьо Біг".

АПОЛЬО: „Перед матурою" (чеський звуковик з пісоньками Е. Ф. Буріяна).

АТЛЯНТИК: „Гріх одної ночі".

ВАНДА: „Брати Карамазови".

КАСІНО: „А. Л. 14 зголоси".

КОЛІСЕЙ: „Божевільна вдовичка" та „Фрас у бігу".

КОПЕРНИК: „Шибеник з Еспанії".

МАРУСЕНЬКА: „Шибеник з Еспанії".

МРАЖ: „Дика дівчина" (Клара Боу).

МУЗА: „Серце велитня".

ПАЛЯС: „Велика книжка Олександра з Сріною та Шлезаком).

ПАН: „Дочка полку" (Анні Ондра) та ревія.

ПАСАЖ: „Вграчений експрес".

ХИМЕРА: „Божевільна ніч у Лоо".

ЦИЛЕВЕ: „Шпіон у маскі" (Ганка Орлова) і ревія „Блакитний експрес" зі Ку. Стадниківною.

УТІХА: „Фліп і Флап у подружій неволі" та ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 21. січня 1934.

Відень (506,5) 11·20 Симф. концерт 13·25 Камер. музика, 19·00 Сюїта, 20·00 „Ле пюе Юс" опера Карла Ганптмана; **Братислава** (298,8) 12·15 Концерт, 19·30 „Словацька книжка" оп. Шекачека. **Кошиці** (260,1) 18·00 „Катерина" оп. Федора. **Мор. Остава** (238,1) 19·15 Популярні пісоньки, **Париж** (1714) 21·00 Мелян Ґоф, **Тільзерзум** (1875) 20·35 „Весела вдовичка" оп. Легара, **Ятльона** (531) 23·20 Спів. **Білгород** (537,3) 16·30 Рос. пісоньки. **Люблянка** (569,8) 16·30 Хор. **Гайльсберг** (291) 12·00, 16·00 Концерт. **Кенігсвустерогавзен** (1546) 17·00 Концерт, 18·00 Прогрма для села. **Лянгенберг** (458,8) 23·0. Бетовенові твори. **Міхен** (535,7) 19·5, Веселя програма, 20·15 „Бокачо" оп. Суппе, **Будапешт** (550,5) 12·00, 15·45 Концерт, 21·40 Цит. музика, **Мілянно** (368,6) 21·00 Опера. **Рим** (120,8) 12·45 Концерт, 17·00 „Валькірія" оп. Вагнера, 20·30 „Орфей в пеклі" оп. Офенбаха.

Понеділок, 22. січня 1934.

Відень (506,5) 17·30, 22·35 Концерт, 19·25 „Сімоне Боканеґра" оп. Верді. **Братислава** (298,8) 19·30 Вокальний рецеталь, 20·50 Легка музика, **Брно** (325,4) 20·35 Концерт, 20·22 Спів, 20·45 Комедійна **Кошиці** (259,2) 17·00 Цит. орхестра. **Ятльона** (531) 20·30, 22·15 Спів. **Гайльсберг** (291) 20·05 Шуманова симфонія ч. 2., 21·10 Бетовенові твори, **Кенігсвустергавзен** (1546) 17·30 Еспанські і мадярські танці. **Букарешт** (512,7) 18·15 Спів, **Будапешт** (549,3) Цит. музика, **Мілянно** (368,6) 11·15 Тріо, **Рим** (120,8) 13·00 Оп. музика.

Львівське радіо.

Неділя, 21. січня 1934.

9·06—9·45 Ранішня вадинія, 12·10 Метеорольог. вістки, 12·15 Муз. поранок, фейл. „Деревічні артисти", 13·00 Лікувальні ростини, 13·13 Грам. плита, 13·15 Огляд ринків рільних продуктів, 14·25 Популярна музика з грамофону, 15·00 Балачка „Кальтуцнця хлібороба", 16·20 Концерт сальонево-джезової трупи, 16·30 Славні артисти (грамофон), 16·45 Гумореска Дж. Поввера „Одинадцять співнення", 17·00 Найвірніша приятелька жінки, 17·15 Муз. вадинія, хор „Прийшли ми тут хвалити", 17·45 Народня музика з грам. плит, 18·00 Анд. „Куліг", 18·50 Спів (Марія Кисілевська, сопран), 19·07 19·10 Вечерниця, 19·20 Легка музика, пісоньки, 21·00 Відчит. 21·15 На веселій хвилі, 22·15, 22·17 Спортові вістки, 22·25 Танкова музика. 23·15 Звіт із перебігів контр. точкою в Варшаві учасників XIII рейду Монте Карло (у фр. мові).

Понеділок, 22. січня 1934.

5·15—8·10 Автомобільний рейд Монте Карльо, 12·05, 12·33 Популярний концерт із грам. плит, 15·25 Збіжева біржа. 15·30 Господарські вістки. 15·55 Джезова орхестра, 16·10 Лекція фр. мови, 16·35 Солісти (Протасевич, баритон, віольончеля, 17·50 Лекція стенографії, 18·45 Військ. орхестри (грам. плити), 19·03 Три знаки запиту, 19·15 Вечерниця, 19·25 Пісоньки Дванового хору (грам. плити), 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільна реґуляр. 20·00, 21·15 Концерт: музика нез. Польщі, 21·00 Відчит, 22·00 Пісоньки (Юр. Алин. тенор), 23·05 Грам. плити.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 8·40 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·80, Париж 34·88, Берлін 210·85, Цюріх 172·20, Амстердам 357·65, Нюйорк кабель 5·35, Нюйорк чеки 5·33.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 20. I. масло 2·30, молоко, —·19, сметана —·70, яйця 4·70—1·80.

На масло попит обмежений, тенд. на молоко і сметану удержава, на яйця пливова.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу" за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Кчки	1.55	1.30	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.50	

†

Рада Ремісничо - Промислової Бурси у Львові запрошує Українське Громадянство на

Поминальне Богослуження

за спокій душі бл. п.

Івана Лешковича БАЧИНСЬКОГО

ен. майора, великого опікуна укр. ремісничої молоді, що відбудеться в неділю, дня 21. січня 1934, в год. 13·00 в полудне в Успенській церкві при вул. Руській. 979

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Паровий Бровар у Калуші

поручає свої знамениті пива: експортове, дубельтове (люксусове) і чорне баварське в бочках і пляшках.

ВІДДІЛИ: Львів, Пелчинська 32. Станиславів 3-Мая 34. Тернопіль, Кілінського 2. Коломия, Чортків, Дрогобич, Стрий і інші місцевости Сх. Галичини

Здорово дешево смачно це прикмета реномованої фірми **А. ФРЕНКЕЛЬ**

Рік заснов. 1860. **Львів, ул. Льва Сапіги ч. 69.** Тел. 30-43

Спеціяльність фірми: **щодня свіжа під гарантією вепрова, горяча ковбаса з хлібом лише 30 сот.**

Вудженина відомого виробу Мих. Джевіцкого. 978

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БРОКАТИ від 2.90, накидки 7.80, фіранки від 5.60 ручної роботи філе за безцін. Ковдри 9.80, таблетки ріжного роду — пір'я сотикові. Виробня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660г 8—?

НАЙДЕШЕВШЕ металеві ліжка, матраци, ковдри, коци, подушки поручає МАГАЗИН ПОСТЕЛЬ В. ІЖИЦЬКОГО — ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 4. 39/50 6—6

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобелінові оттоманки — 30, кушетки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Лендого 6. 34/49 7—20

КОСМЕТИЧНИЙ інститут „СЛАВА", Львів, Оссолінських 13, для Пань, Панн: лікує всіляні дефекти шкіри, Запобігає передчасному лисінню. Фарбує волосся, брови, вії. 4—10

КОСМЕТИЧНА ШКОЛА Добрянської-Рогатин.-Львів, Оссолінських 13, дає право відкриття косметичного кабінету. Проспекти висилаємо. 1—10 957

ЛЬОКАЛЬ двофронтовий, ясний, 4 убікацій, повний комфорт на підп торгельно-промислові (шинок виключений) винайме господар, Миколая 20 (ріг Зибліневича) 1—1

ПОКІЙ, кухня, фронт. півкомфорт. Стахевича 8 (кінець Гроховської) негайно винайму. 972 1—1

КІМНАТА фронтова для 1-ої або 2-ох осіб до винайму. Театинська 3, в 2. 970 1—1

МАГІСТЕР прав, довголітний і рутинований інструктор обійме лекцію на провінції. Зголошення до „Діла" під „Працьовитий". 980 1—1

ВДОВА в середнім віці, розуміє господарку, варення, має добрі свідоцтва, шукає посади на виїзд. Марія Дитчук, вул. Львівська 3, Гдозовська 977 1—2

ВІЧНІ ПЕРА направляє найдешевше „ПРЕЦИЗІЯ" Рутовського 12 — Ринок 29 (Брама Андрольного). 971 1—1

ОПТИК МЕНКЕС, перепровадився з пл. Галицької 3 **на вул. Баторого 26.** поручається надалі ласкавим зглядом П. Т. Публики. 97

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 18/47 18-24

НЕРВОЛЬ

Хеміка д-ра Француза, одинокий радикальний і випробований засіб (натирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

кольок з причини простуди, пострілові, ішіясові і ін. всюди можна дістати.

ВИРІБ І ГОЛОВНА ПРОДАЖА

АПТИКА МІКОЛЯША

ЛЬВІВ, Коперника 1.

ПІАНІНА першорядні по занижених цінах; на дорідних умовинах. Купно-продажа; заміна уживаних інструментів. 63

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

Прецизійно-механічне заведення

Е. ВОЯКОВСЬКИЙ

ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 27

виконує: направу лікарських і інжинирських приладів, машин до писання і т. п. 41/50 по найдешевших цінах 10-10

5-тий рік видання!

КІНО Ч. 65—66 вийде при кінці січня 1934. Обемистий матеріял, численні ілюстрації.

Ціна подвійного числа 35 сотиків.

Адреса: „КІНО" — ЛЬВІВ, улиця БЛЯХАРСЬКА ч. 8. I. пов.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 18 (13.563). Львів, вівторок 23. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·60 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Свято 22. січня.

Дня 21. ц. м. влаштував Центральний Комітет Еміґрантів з Вел. України перше в цьогорічних Свято 22. січня в салі Тур при вул. Коперника 5.

Свято почалося в год. 12. в пол. привітом полк. Кузьмінського, що відмітив у своїй промові значіння цього Великого Дня для України і його роковин в сучасний момент. Після цього хор під батутою радн. Кунчинського відспівав „Світе тихий, краю милий", а голі проф. Дорошенко виголосив обемистий реферат про історію української самостійницької думки в II. ході через століття. З черги хор відспівав знову „Молитву Андрія" а опери „Запорожець за Дунаєм" та „Засяяло сонце", а рез. А. Курдидик відчитав свою імпровізацію „Роковини 22-го". Свято закінчила чета лугівчок в народніх строях, що виконала ритмічні вправи до пісні „Вилиш, брате мій" та національний гимн, підхоплений цілою салею.

На салі було яких 150 осіб, серед цього представники Парл. Репрезентації та центральних українських установ. (—)

—o—

Ліґа про басейн Сари.

Ліґа Націй закінчила в пятницю нарали 78 сесії. М. і. позаголили справу приготовних зарядженъ до плебісциту в окрузі Сари.

Барон Альойзі в рапорті заявляє, що, на його думку, Рада не може вже тепер почати дискусії в справі постанов, які треба би ухвалити для виконання дещиць версайського трактату. Для підготовки приготовних робіт плебісциту Альойзі радить створити комітет. Комітет звітував би Раді Ліґи Націй в травні ріжні справи в звязку з плебісцитом. Рівночасно Альойзі предложив проект резолюції із вказівками для комітету. В резолюції Рада стверджує бажання виконати всі обовязки, з якими лучиться приготування та переведення плебісциту в Сарі при запевненні свобідного, тайного та щирого голосування.

Міністер Бонкур сказав, що колиб між Францією та Німеччиною в справі Сари були до полагоди инше справи інтересів, то справу можна би легко полагодити шляхом безпосереднього порозуміння. Та тут іде про право населення Сари, сказати про свою долю. Франція думає, що населенню цьому годі відбирати те право. Бонкур піддержав проект бар. Альойзія, зазначуючи, що населення треба забезпечити перед пресією і погрозами.

Британський делеґат Еден і чехословацький делеґат Бенеш піддержали предложення Альойзія, яке рада приняла одноцушно.

Американський конґрес приняв валютовий закон.

ВАШИНГТОН, 21. I. ПАТ. Конґрес приняв без поправок проект монетарного закону, переважуючи урядові вільне золото із федеральних резерв. В дебаті конґресмен Дейк сказав, що золоті сертифікати є лише „актом відходу", який доказує, що федеральні каси золота позорожені в лишних скарбниці. Конґрес відкинув поправку, яка заборонює знаціоналізований трансфер до Національного Банку.

ЛЬОНДОН, 21. I. ПАТ. Рузвельтів валютовий закон, що його приняла палата пізним ревором здобув 360 голосів за, а всього 40 проти. За законом голосували всі демократи за виїмком двох. Спомів республиканців 68 голосувало за законом, 38 проти. Також пять соц. фармерів голосувало за законом. Отже дійсно Рузвельта піддержали не лише демократи, а також більшість республиканців і так здобув велику більшість у палаті репрезентантів. Вислід цей безсумнівно вплине й за голосуванням в сенаті.

Австрія попросить інтервенції проти Німеччини.

ВІДЕНЬ, ПАТ. У тутешніх дипльоматичних колах впевняють, що австрійський уряд за посередництвом свого посла в Берліні Тавшніца повідомив німецький уряд, що коли терористичні акти й аґітація, яка загрожує цілости Австрії, не припиниться, тоді австрійський уряд перестане вважати австрійсько-німецький конфлікт за справу, що інтересує виключно Австрію та Німеччину, а попросить великі держави, щоби інтервеніювали.

Новий саботажний процес у СРСР.

ПАРИЖ, 21. I. ПАТ. Московський кореспондент „Експельсіора" повідомляє, що небаром відбудеться новий саботажний процес проти представників Т-ва закорд. імпорту. Вони контролюють якість і якість товарів, вивожених із СРСР до заграниці. Арештували вже гол. директора бельгійського т-ва на СРСР інж. Бернарда та 5 чужинців, що заняті були в пристанях Чорного Моря. Ті арештовані й ще інші відповідатимуть за підкупство більшовицьких службовців, саботаж і економ. шпіонажу, намагання відпал і ушкодження одного більшовицького підводного човна.

Спалили чекіста на костирі.

В районі Заславля знайшли перед кількома днями під снігом спаленого трупа мужчини. ДПУ ствердило, що це труп місцевого чекіста Дмитра Вітровського, якого вислали недавно на „роботу" до залізничого політвідділу. Пантера тиждня тому Вітровський вийшов і шез. Слідство викрило, що його наперед убили, а опісля спалили на костирі. Здогадуються, що його вбили прихильники жертв, замучених чекістами в Мінську. Свідчать про це анонімні листи з погрозами, які він дістав перед смертю.

—o—

Фальшиві зізнання Фербенкса.

ЛЬОНДОН, 21. I. ПАТ. Із Льос Анджельес повідомляють, що американська скарбова влада вступила на судову дорогу з обвинуваченням проти відомого фільмового актора Даґляса Фербенкса за фальшиві зізнання при вимірі доходового податку. Скарбова влада домагається від Фербенкса вирівнання незаплачених податків із відсотками, разом 176.000 долярів. Фербенкс живе тепер у Льондоні та мабуть не вернеться до Америки.

Більшовики розстрілюють.

З польсько-радянського пограниця повідомляють польським часописам про нові розстріли в Радянщині. В останніх часах на основі приговорів ДПУ виконали 60 розстрілів, а яких часть стоїть у звязку із справою учнього посла польського сойму Сохацького, що тиждень тому до Москви і був недавно обвинувачений і проголошений.

Як ви, інтеліґентна людина,

можете в нинішніх часах обійтись без — Діла"? — Якщо вам за тяжко платити за наш часопис самому, то передплачуйте „Діло" до спілки зі своїм сусідом. Вишліть негайно передплату і приєднуйте нам нових абонентів!

ІТАЛІЯ ТА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ АВСТРІЇ.

РИМ, 21. I. ПАТ. Виїзд держ. підсекретаря Сувіча до Відня коментують в італійських політичних колах як підкреслення відношення Італії до справи істнування Австрії як незалежної держави. Ті кола вказують на розбіжність думок Берліна та Риму на справи Австрії і згідність думок Парижа й Риму. Відси здогад, що Сувічові балачки в Відні могтимуть причинитися до навязання французько-італійських балачок у господарських справах наддунайських держав. Замітне, що італійські кола щораз частіше стараються вишукувати справи, які унаглядняють можливости італійсько-французької співпраці на терені европейської політики.

Сувіч вернувся вже до Риму.

ВІДЕНЬ, 21. I. ПАТ. У звязку з гостиною мін. Сувіча видали урядовий комунікат, який стверджує істнування найщиріших взаємин між Австрією та Італією і зазначує, що гостина й балачки, ведені у Відні, потвердили згідність закордонної політики обох держав, якої метою є вдержання незалежности Австрії, реформа її устрою та господарська відбудова. Вістку, що канцл. Дольфус заповів апель до міжнародних чинників, колиб протиавстрійська кампанія, інспірована деякими німецькими чинниками, не припинилися, потверджують, та досі невідомо, як відповів на це німецький уряд.

—o—

ЗГИНУВ СТАВІСЬКИЙ — ЗГИНУВ ЧАСОПИС.

ПАРИЖ, 21. I. ПАТ. Недавно оснований часопис п. з. „Міді", що його видавав Дарію, якого арештували у звязку з аферою Ставіського, перестав виходити. „Міді" без успіху старався конкурувати з популярним денником „Парі Міді"

—o—

БЕНЕШ В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, 21. I. ПАТ. „Н. Фр. Пресе" повідомляє, що в повороті зі Загребу мін. Бенеш приїде до Відня, де переговорюватиме з канцл. Дольфусом. Та вони стрінуться поза Віднем.

—o—

ЗЕМЛЕТРУС У РУРЩИНІ.

БЕРЛІН, ПАТ. У Рурському басейні відчули нічю землетрус, що тревав чверть хвилини. Стіни одного дому зарисувалися. Рівночасно вода в ріці наслідком дощу піднялася та залила поля і левади в багатьох місцевостях. Міст на Кемнаде грозить заваленням

—o—

БОНКУР ПРИЇДЕ ДО ПОЛЬЩІ.

ПАРИЖ, 21. I. ПАТ. Сен Бріс подає в „Журналю", що мін. Бонкур при прощанні з мін. Беком сказав, що найближчу балачку матимуть у Варшаві. Кореспондент поясняє це так, що французький міністер уже небаром приїде до Польщі.

СПЕКА.

БУЕНОС АЙРЕС, 21. I. ПАТ. В Арґентині тепер нечувана спека, що доходить до 104 степенів Фаренгайта. Було багато випадків сонячного удару.

ПОШЕСТЬ ПЛЯМИСТОГО ТИФУ.

Державна служба здоровя зареєструвала минулого тижня дальший зріст занедужань на плямистий тиф. Зареєстровано 37 випадків тієї недуги, причому тереном пошести є північно-східні воєвідства (Волинь, Полісся). Міністерство суспільної опіки урухомило на Поліссі три епідемічні станції задля поборювання плямистого тифу.

Про що говорить цілий Львів? про Івара Крюґера

На чому бавиться цілий Львів? на „Но, но, Нането“

Українське шкільництво в цифрах.

Зміст промови посла Дмитра Великоновича на буджетовій комісії сойму.

(Докінчення.)

Шкільний плебісцит.

В попередніх літах ми вже виявили способи і методи, через які вишилося українське шкільництво. Тепер приходиться мені вдруге занятися тими методами, зібраними з останніх місяців. Найбільше зловживань маємо в звязку з законом про викладову мову в школах з 31. липня 1924 р. Коли цей закон ухвалено, тоді польські закордонні офіційні представники в Женеві впевнювали, що це найкращий закон, що забезпечує українському населенню можність шляхом плебісциту добути школу з батьківською викладовою мовою. На ділі вже в 1925 р. виявила практика справжній зміст того закону і вже тоді наші представники предложили владі багатий матеріял. Тодішній міністер санаційного уряду Суйковський не відкинув українських жалоб та виявив свій плян, в якому хотів змінити закон Ґрабського і пропонував швайцаризацію шкільництва в Польщі. Пішов міністер Суйковський, минулися його слова, а санаційний уряд розпорядком президента з 29. листопада 1930 р. запетрифікував закон Ґрабського на 7 літ. В 1932 р. українське населення спонтанічно приступило до поновного плебісциту. Внесено понад 200 тисяч декларацій за більш як 300 тисяч дітвори, надіючися, що чейже уряд пошанує свій власний закон і волю такої маси наших батьків. На жаль завелися наші люди у своїх надіях. Повстала ціла література зловживань шкільної і адміністраційної влади, яка колись буде голосним документом. Ці зловживання можна так схарактеризувати: 1) там, де була українська викладова мова, підступними способами видурювали від людей підписи за 20 дітей за польською мовою навчання і влада школу утраквізувала; 2) там, де була утраквістична школа і де наші люди внесли за всі діти декларації з домаганням української мови навчання, та не вдалося добути 20 підписів за польською мовою, шкільна влада уневажнювала частину українських декларацій і задержувала утраквістичний виклад; 3) де була утраквістична школа і люди не вносили декларацій за українську мову, там зголошували 20 польських декларацій і влада накладала школі польський виклад; 4) в численних наших громадах, де населення не брало участи в переписі населення в 1921 р. і де списові комісарі злобно записали всіх українців як поляків, то тоді хочби і на 100 відс. село було українське, влада накидувала польський виклад, а українські декларації звертала, покликуючись на те, що нема в даній громаді 25 проц. українців! Ту практику задержано досі, хоч вже 2 роки минає від нового перепису населення; 5) найбільше зловживань допустилася влада в той спосіб, що в громадах, в яких внесено за частину дітей декларації з вимогою української викладової мови, а остало необнятих деклараціями більш як 20 дітей, кураторія самовільно зміняла український виклад в школі на утраквістичний, вважаючи, що за частину дітей, яких батьки не внесли декларацій, можна признати право польської мови навчання.

Бували випадки, що учительство на власну руку впроваджувало польську викладову мову, як це недавно зробив управитель школи Кінджкевич у Стебнику повіт Дрогобич.

Проти неслушних оречень Кураторії вносили наші люди відклики до міністерства освіти. Вони доказували зловживання влади, доказували фальшування підписів на деклараціях за польською мовою, одначе міністерство освіти справила затверджувало рішення Кураторії.

Що зловживання були, нехай послужать за примір два присуди Адміністраційного Трибуналу (були оголошені в „Ділі“, тому їх пропускаємо. — Ред.), які опрокинули неслушну інтерпретацію Кураторії в справі самовільної зміни викладу без внесення декларацій і через відмову провірити підписи на деклараціях за польською мовою навчання. Оречення Адміністраційного Трибуналу повинно спричинити направлення лиха, однак куратори не мають наміру приноровитися до цього, як свідчить півофіційне пояснення львівської агенції „Всхуд“.

Осіню 1933 р. наше населення поновило в деяких місцевостях плебісцитову акцію. Одначе стрінулося з новими перепонами, а саме з боку повітових старостів, як старости в Жовкві, Раві Руській і ін., які заборонили війтам леґалізувати підписи батьків на деклараціях.

Коли наш нарід бачить таке ломання закону, то хапається розпучливих актів і самочинно реґує в обороні свого національного характеру, культури й школи.

Типовим приміром боротьби за права вчити дітвору в батьківській мові, є голосний страйк шкільної дітвори у Синевідську Вижнім, пов. Стрий. В тій справі внесли ми вичерпуючу інтерпеляцію і тому не буду її ширше обговорювати. Одначе мушу подати панам коротке освітлення справи, дуже подібної до боротьби за рідну школу у поляків перед 30-ти роками. В громаді з 5.000 українського населення, яке під культурним оглядом стоїть дуже високо, є також поляки, головно тартакові робітники і жиди. Є там 2 школи — одна польська 2-клясова біля тартаку і одна українська 7-клясова в селі. Українських дітей понад 600, а польських і жидівських около 150. Від 1932 року змінено в українській школі виклад на утраквістичний, що викликало поважну реакцію українського населення. Рівнож деякі вчительські сили, а також польські діти, приділені до української школи, трактували вороже українську дітвору, називаючи її „синевідські бандити“, „кабани“ і т. п. Українська дітвора не находила справедливости в учителів поляків. Це трактування української дітвори і відмова шкільними властями привернути український виклад, спричинило страйк шкільних дітей, які відмовили відповідей в польській мові, та одноголосно відповідали властям, що жадають української школи. Власти замкнули українську школу, і польські і жидівські діти, які були в українській школі, перенесено до польської школи, якій надано плян 7-клясової.

Поліція побила кількоро дітей, тягаючи їх до команди і женучи закутих в кайдани до суду. Стан в селі дуже поважний.

Дійшло до загального загострення відносин між українським і польським населенням, бувають щораз частіше випадки взаїмних обид і побивання української і польської дітвори. Дійшло до того, що власник тартаку відмовляється приймати до праці робітників-українців, а члени стрілецької організації бють нераз українців ранячи їх тяжко. Адміністраційні власти і поліція зареагували на це напруження так, що візвали виключно українське населення до виконування варти коло польської школи і в селі по 36 людей, що 8 годин. Перед 3-ма тижнями стався випадок наглої смерти одного з робітників, який голодний і недужий, виганяний на варту, через перестуду покінчив нагло життя. Про відносини, які витворилися в останніх тижнях в цій громаді ми зложили меморіял в міністерстві внутрішніх справ. Тепер стан там такий, що 600 українських дітей є позбавлених шкільної науки і не дозволяється їм вести приватно домашньої науки, а польська і жидівська дітвора вчиться нормально у місцевій польській школі...

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 23. СІЧНЯ 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ 8)

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Засідання Б. У. — Що заявив д-р К. Левицький. — Моя промова. — Святочний акт. — Неясні враження.

З правдивою нетерпеливістю очікував я засідання ЗУР., яке, як я сподівався, мало мені цілу справу ясно перед очі поставити.

Ще тої самої днини дізнався я, що властиве ЗУР. назначило на команданта УСС. радн. Рожанковського. Одначе він, по думці ЗУР., лише тягне духа, і тимсамим не надавався на те становище. Він сам, як поважна та розважна людина, швидко осудив положення та завчасу усунувся з передового місця, полишаючи те трудне завдання свому наслідникові. Які були дійсні мотиви уступлення радн. Рожанковського, я не довідався. А по-друге і пора не була відповідна в часу на те не було, щоби такими справами займатися. Як добрий політик, яким він є, радн. Рожанковський показався за цілий час війни, він швидко зумів увільнитися з того невиходного положення, в яке попав я.

Вечором явився я, як було умовлено, на засіданні ЗУР. Коли всі посходилися, обняв провід д-р Кость Левицький і складав звіт зі своєї поїздки до Відня. Після ріжних чергових справ прийшла на порядок як остання точка справа УСС. Д-р К. Левицький заявив ясно і недвозначно, що справа УСС. є точно означена і обговорена з представником міністерства війни полк. ґен. штабу Граніловичем. На основі вислідів конференцій і згоди Начальної Команди Армії стрільців не будуть уживати як фронтового війська, але як: „Truppe zur politischen Aufgabe im Etappenraume der Armee“. Усе стрілецтво буде поодинокими відділами розкинене на цілім схід. фронті, як далеко сягає українське населення, буде чинником між армією і населенням, щоби те останнє позискати для осередніх держав і викликуванням прихильного настрою в населення забезпечувати зиди армії. І ніякі представлення деяких промовців нічого не помогли, що таке приречення полк. Граніловича до нічого не зобовязує, що стрільців уживатимуть таксамо, як інше фронтове військо, що вони засмакують тих самих трудів і прикростей, як інші частини війська. Всі ті представлення стрічалися з рішучим протестом д-ра Левицького.

Наскільки собі пригадую, і я забрав тоді слово. Головно звернув я увагу на те, що навіть якби дане приречення до чого зобовязувало, то з цим не можна йти як з аґітаційним гаслом між молодь. Ліпше ясно й отверто сказати, що молодь іде свої груди наставляти на смерть, ніж пізніше станути перед громадянством із закидом, що під покришкою фальшивих гасел втягнено цвіт народу у світову заверюху і там його знищено. А як остаточний аргумент подав я, що на випадок потреби, коли б воєнна ситуація того вимагала, то Нач. Команда Армії не буде оглядатися на ніякі приречення і вставить усе, що матиме під рукою, у бойові ряди. І ніхто не може й не сміє їй взяти того за зле, бо це буде тактична конечність. А ті останні оправдує найстаршині річи. Знаю, що мої слова не конче всім подобались, але я мусів їх сказати, щоби заспокоїти свою совість і щоби не брати опісля на себе закиду, що обіцяв що інше, а що інше опісля прийшло.

Після того маленького диссонансу заявив д-р К. Левицький, що уважає стрілецьку справу щасливо розвязаною, тимбільше, що вже почався і „командант“ (д-р К. Л-ий лише того титулу уживав) у моїй особі і що моя особа дає запоруку, що справа піде доброю і певною дорогою. Після поставленого до мене запиту, чи я команду прийму та після моєї притакуючої заяви, д-р Л-ий заявив святочним тоном, що ЗУР. іменує мене командантом стрільців. І де був мій другий гріх, що я так без ніяких застережень подав свою згоду на поставлене питання. Але коли ще раз думками переживаю ті часи, коли ще раз переходжу все, то не знаю, чи міг я інакше поступити, як поступив.

Після того святочного акту додав ще д-р К. Л-ий, що тими днями приїде тут один полковник від уланів, щирий прихильник українців, який займеться переведенням організації стрілецтва, щоби воно прибрало мілітарний, військовий вигляд. І всі вдоволені, що так добре все складається, що такі тяжкі справи так легко вдалося розвязати, покінчили наради, аби ще з вікон дому „Просвіти“ приглянутися походові стрільців через місто в честь цісарських уродин. І дійсно, на долі стояла вже може з сотка стрільців у лаві, які на вид гелов у вікнах дому стали кричати „Славно“. Здається мені, що ще й виголошено якусь промову, після якої на команду стрільці відійшли до касарні.

(Продовження буде.)

Як винародовлювались українці за Австрії до 1848 р.

Як представлялася справа з народнім шкільництвом.

По заведенні терна програвало лише двох, а один виграває, але зате виграна коштувала його деколи так багато, що видатки не повернулись йому й за кільканацять років. Мусів бо добре оплатити інших конкурентів, щоби не подавалися, й у консисторії за прийняття до терна „до 50, 100, й 500 зол., як нам добре відомо, титулом „на вдови й сироти" платити". До того консисторії й при терах не трималися урядових приписів, але дуже часто упосліджували заслужених кандидатів або довголітніх ревних священиків, а приймали молодих незаслужених людей, до терна, тільки тому, що вони були їх своячками. „Митрополит Левицький мав їх до 60 родин, яким найкращі парохії роздавав і крилошанами робив". Кожен із крилошан і консисторських урядовців мав свояків і, чим численніша була ця консисторська династія, тим більші привди терпіло духовенство. Тут і подавав автор увагу, що наставники духовенства за Австрії могли більше та сміливіше позволяти собі ніж давніші, які не мали в польській владі опікуна й тим самим урядової заслони, отже й роздавали душпастирські посади не самовільно, але згідно зі звичаєм і по змові згідно з канонічними приписами східньої церкви.

Вертаючи до українського народу та його освіти, автор стверджував, що він, „як давніше за неосвіченого духовенства був темний, так і сьогодні за освіченого ще темніший. Давніше було менше шкіл ніж сьогодні, а все таки по селах і по містах було більше людей, що вміли по українськи читати, що з Київа й Почаєва приносили й читали ріжні книжки до набоженства, а зокрема славні малі псалтирки й акафисти; а сьогодні знаходимо в давніших шематизмах при кожній парохії **schola trivialis** або **parochialis** а рідко де на селі, а ще менше по містах зустрінемо людину, що вміла би по українськи читати. Правда, були деякі з епископів народолюбці, що бажаючи просвітити темний нарід, сильно налягали на духовенство, щоби кожний парох завів народні шкілки в своїй парохії, але духовенство не робило цього, бо одні не могли, а інші про це не дбали, а ще інші знов не бажали мати вчених парохіян, а все таки всі щороку подавали шкільні виказа до консисторій". Тут і покликувався автор на свідоцтво Якова Головацького, як то деканя в часі епископської візити водили привчену молодь із одного села до іншого, а звідти далі й попкувалися нею перед епископом.

Таким робом „виясняється те, що в шематизмах при кожній саме парохії читаємо **schola parochialis** або **trivialis** хоч її там не було й досьогодні по більшій частині ще нема, а якщо яка де була, стояла пусто тому, що громада не хотіла посилати своїх дітей до школи, де вчили по польськи, а по українськи мало що, а церковного співу, на чому їй найбільше залежало, цілком нічого не вчили. Десь-не-десь, якщо громада мала ревного пастиря й аматора співу, якого межи стома заледве можна було знайти одного, була школа, де молодь училася по українськи й по польськи, як напр. бачили ми у бережанській окрузі в Кальному, за св. п. о. Прокоповича, або в Хлівчанах, у жовківській окрузі, за о. Шіпановського, де молодь із музикальних нот училася співу. До цих дійсно народніх шкілок громади охоче посилали свої діти, знаючи, що вони навчаться там читати й писати, а попереду усього, що в них найважніше, що там навчаться своєю, а не чужою, мовою Бога хвалити. Та не стало ревного пастиря, не стало й школи"

Ось оповідання очевидця або з уст очевидців. Про те, з приводу чого написані такі слова, про дещо інше з брошури автора та про нього самого буде мова в окремій статті.

Мих. Возняк.

В корпоративній державі

Цими днями римський сенат переводив широку дискусію над законом для корпоративних інституцій. З цієї широко поведеної дискусії а то й полеміки між деякими сенаторами, довідуємося про успішні змагання італійського корпоративізму, який рішуче береться нормувати економічне життя краю. На творячи ніякого високого проводу для своєї контролі, ні ніякої класи мізкових теоретиків, фашизмові вдалося створити оту систематичність в економіці свого краю. Корпоративізм кладе врешті край усяким класам, за якими так пропадають усякі ліві соціялізми, що без цих кляс не можуть істнувати, не можуть жирувати на національному організмі.

„Всі ті осяги — каже „Іль Медаджеро" з 13. І. ц. р. у своїй передовиці — перш за все є невірівняно кращими, ніж більшовицькі експерименти, які є чисто зоольогічні й рутинні, а тому абстрактні й нелюдські. Всі ті осяги пішли далеко дальше вперед ніж скромний американський емпіризм, який є убогий ідеалами й засобами".

Найтіднішим уваги тут те, що в сучасній світовій кризі, коли деякі народи Европи переживають уже просто нужду, в Італії переводять корпоративізацію усього економічно-культурного життя країни. І переводять не з вірою, що лиш ідучи тим шляхом, можна вінести добробут країни.

И. З.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

КООПЕРАТИВНІ МЯСАРНІ У ЛЬВОВІ.

Пос. Луцький у своїй промові, яка закінчила генеральну дискусію на ювилейному зїзді Рев. Союзу 15-го ц. м., згадав між іншим, що Центросоюз основує небавком у Львові низку крамниць-мясарень. На наш безпосередній запит у „Центросоюзі" дістали ми відповідь, що на початок плянується відчинення 5-ох крамниць у Львові і що в тому напрямі ідуть заходи.

СЕЛЯНСЬКІ ГАРАЗДИ НА ВОЛИНІ. — НЕДОЇДАННЯ І ПИЯНСТВО.

„Ґазета Варшавска" помістила на днях кореспонденцію з Волині, в якій заїзжий автор п. н. „Образки з Волині" передає свої враження і розмову з одним знайомим дідичом. Про матеріяльне положення селян цей дідич говорить ось-що:

Селянство живе в нужді. Для прикладу подам вам буджет пересічного хлібороба. Має 4 морги землі. Може з того осягнути найвище по 8 метрів з морґа. Це дасть йому 32 метри пшениці, яка коштує тепер 16—17 зол., отже разом 540 зол. річно. Якщо має двоє дітей, то на сам одяг, чоботи і необхідні видатки піде 200 зол. річно. Прохарчування інвентаря коштує 100 зол. на рік на харчі, недуги і на новий засів. Отже або голодує, або ходить без чобіт. Розумієте, що в такій ситуації не з розпуки і витримує в голоді, пухне від бульби, а вся родина сотка не бачить.

Трохи далі, після обговорення в кількох реченнях культу „монопольки", дідич обговорює спроби „самопомочі". Та й тут картина невесела. „Деякі селяни, аби доробити щось до своїх нужденних заробітків з землі, основують варстати. Один прим. відчинив тут кузню. Скарбові урядовці визнали її промисловим обєктом, веліли йому заплатити доходовий податок. І „хлоп" зачинив назад кузню". Але одно радісне: „не зважаючи на нужду — каже поляк з Волині — український хлібороб (хлоп рускі) горнеться дуже до науки". Очевидно хоче польської мови, бо — мовляв — українську... вже знає.

Польська хроніка.

ПРОФ. АДАМ КРЖИЖАНОВСЬКИЙ ПРО НАПРЯМНІ ПОЛЬСЬКОЇ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ.

Відомий польський економіст і знавець валютових справ проф. Кржижановський виголосив 15-го ц. м. у Варшаві виклад, у якому розглянув ситуацію на світовому валютовому фронті і зокрема занявся фінансами Польщі. Це останнє найцікавіше. Прелеґент сказав між іншим ось-що (передаємо тільки зміст): Ще в цьому біжучому році станемо перед дилемою: чи дальше обтинати буджет, чи шляхом кредитових операцій (прим. емісії скарбових бонів, льомбардованих через Банк Польський) осягнути вищий рівень цін. Очевидно, що в останньому випадку (колиб світові ціни в золоті дальше обнижались) треба би рахуватись з відхиленням золотого від теперішнього паритету. Ні одну ні другу розвязку не вважає прелеґент ідеальною. Одинокою ідеальною розвязкою був би поворот до свобідної виміни дібр і капіталів на міжнародньому і на краєвому терені. Це автоматично уздоровилоб й утривалило би звишку цін і зріст оборотів. Але — хоч професор сам сприяє лібералізмові — вважає поворот до нього покищо неактуальним. Отже з двох лих треба вибрати менше лихо. Дальша політика дефляції і обнижування кредитів видається йому важка. Лекшим і ліпшим шляхом є шлях побільшення госп. кредитів, поміркованої звишки цін, непобільшування буджетових і позабуджетових видатків і в консеквенції **урухомлення** (проф. К. сказав: уелястичнення) **курсу валюти.** Як при обговорюванні міжнародньої так і польської валютової ситуації слідні у прелеґента симпатії в сторону англійських валютових маніпуляцій.

КОРПОРАЦІЙНИЙ ПРИМУС У ПРОМИСЛІ ПОЛЬЩІ.

Проєктована новеля до промислового закону в арт. 76 дає міністрові пром. і торговлі право покликувати до життя примусові обєднання промисловців по бранжам. Цікаве, що навіть в урядовій пресі появилась гостра критика цього проєкту (гл. „Газ. Польска" з 18. ц. м. стаття Лявтербаха).

ОБЕЗПЕЧЕННЯ ДОМАШНЬОЇ ПРИСЛУГИ. — ВИЯСНЕННЯ „СУСПІЛЬНОЇ ОБЕЗПЕЧАЛЬНІ"

Нові приписи щодо обезпечень дотичать теж прислуг по місточках і селах. На це особливо звертаємо увагу нашої сільської інтеліґенції. З вияснення, що нам саме прислала львівська С. Обезпечальня виходить, що оплати за домашну прислугу є:

за обезп. від недуг	5%
за обезп. від емерит.	5.2%
за обезп. від випадків	0.54%
за опл. на Ф. Праці	2%
разом	12.74%

БЕЗРОБІТТЯ В ПОЛЬЩІ ЗРОСТАЄ. — ЗА 40 ГОДИН ПРАЦІ!

На терені цілої держави було — як подає Д. Уряд Пос. Праці — 13. січня ц. р. 368.636 безробітних, на 14.241 більше ніж на 6-го січня ц. р. Зі статистики за мин. рік, яку тепер опублікувало Міжн. Бюро Праці, довідуємось, що Польща належить до тих **небагатьох держав,** де безробіття зросло в порівнанні до попереднього року. Очевидно, що впровадження 48 годинного тижня праці на місце 46 годинного мусить подекуди вплинути на дальший зріст безробіття. Професійний Інтернаціонал доручив пролетаріятові всіх держав демонструвати в днях від 14. до 21. ц. м. за введенням 40-годинного тижня праці. Польські соціялісти теж демонструють, але тільки в... ґазетах.

КРАЄВУ ПРОДУКЦІЮ ПІЗНАВАТИМЕМО ПО СПЕЦІЯЛЬНИХ ЗНАКАХ.

„Експорт на внутрішний ринок" — це парадоксальний в назві, а оправданий змістом клич, що лунає тепер в усіх державах і вяжеться з господарським націоналізмом усіх народів. Є вже цілий ряд країв, що ввели спеціяльне значкування всіх, або деяких важніших товарів. Також у Польщі „автаркісти" завязали „Центр. Т-во Підпирання Краєвої Продукції", яке почало досліджувати справу значкування краєвих товарів і заходами цього т-ва справа є вже близька реалізації шляхом закону. Найновіше 16-е число „Бюлетину" згаданого т-ва подає зразки таких знаків у Фінляндії, Данії, Австрії і Голяндії. „Польска Ґосподарча" в окремій статті на цю тему пише: Знакування причиниться до селекції польської продукції щодо її вартости. Неозначений товар, невідомого походження і сумнівної вартости, буде шукати дальше збуту серед несвідомих споживачів. Натомісць товар, що його витворили в Польщі польські руки, в деяких випадках спертий на 100 відс. краєвого капіталу, не буде вкривати свого походження, а навпаки, означений розпізнавчим знаком, матиме шанси на швидкий збут серед свідомих консументів".

Світова хроніка.

ПІСЛЯ ЕНУНЦІЯЦІЇ ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА. — ЗМЕНШЕНА НЕПЕВНІСТЬ.

Виступ през. Рузвельта перед сенатом з заповідю нових ходів у валютовому експерименті, був найбільшою ревеляцією останнього тижня. Отже поворот до золотої бази? Отже релятивна стабілізація долара (між 50 і 60 відс. попередньої вартости), державний монополь емісії паперового гроша і диспонування золотом, інтервенційний фонд, ну і взагалі поворот до золотої бази! В цій сензаційній енунціяції найбільше здезорієнтувало валютові ринки те: 50 чи 60 відс.? Ріжниця ваганя така велика, що про стабілізацію таки не доводиться говорити, хоч зменшує воно загрозу карколомних скоків вартости долара. Показується що президент вірить в успіхи такого ліку господарської недуги, як пливка вартість валюти. Та вистарчило, що ця пливкість отримала дві межі, долішню 50 відс. і горішню 60 відс., аби грошеві ринки почали більше цінити доляр, виявляючи це деякою госсою його курсу. З приводу заповіді валютової співпраці Америки з Англією появились уже тривожні голоси щодо долі французького франка і цілого золотого бльоку. Причинились до цього і ріжні інші події: фінансова і політична ситуація (Ставіський!) у нутрі Франції, погрози німців підривати в Амстердамі курс франка за те, що французи зредукували привозові контингенти для Німеччини, тощо. Виходить, що справа валют буде ще довго непокоїти світ.

В. Н-вич

НОВИНКИ

— **Дарунки й пожертви** українського громадянства передовсім львівського та помочі грошевої братів з Америки, дали мені змогу подати Святу вечеру — борщ, голубці, кутю і святочні пакунки для 170 політ. вязнів у самому Львові та влаштувати Різдвяні Свята для наших засуджених вязнів у далеких вязницях Польщі. На св. Хресу вислано: 9 пачок, Равіч — 5, Пронок — 16, Вісніча — 7, Тарнава — 5, Ломжі — 10, Грудзьонца — 17, Ковля — 1. Крім того вислано малу грошеву підмогу по 5 зол. За ті дари й датки й за щиру готовість спішити кожного разу з видатною поміччю, складає всім жертводавцям гарячу подяку **д-р Степан Федак.**

— **Польські виклади про козаччину.** Від 23. до 29. січня відбудеться в рямцях загальних університетських і політехнічних викладів цикль викладів п. з. „З історії козаччини". Викладатимуть: доцент д-р Каз. Тишковський у вівторок 23. і середу 24. січня „Козаччина на службі Річипосполитої", сен. проф. д-р Стан. Закшевський в пятницю 26., суботу 27. і понеділок 29. січня „10 літ нашої історії в 1648 до 1658 р." Виклади відбуватимуться в новому університеті (саля Коперника) при вул. Маршалківській ч. 1. І. пов. Початок викладів в 19. год. Викладатимуть противники тез д-ра Гурки, який недавно в світлі правди представив Сенкевичеве „Огнем і мечем".

— **Львівська хроніка.** На гол. двірці напився сільної кислоти лісовий практикант із Королівської Гути, Гживач. У грізному стані відвезли його до шпиталю. — Давид Дорф повідомив поліцію, що його нешлюбного 9-літнього сина вкрали цигани. — На стрільниці при вул. Курковій хлопець Заплеталь найшов у кущі набитий револьвер і поранив ним свого товариша Злебеляка. — Із крамниці Бруґера при вул. Жовківській 25. злодії вкрали шкіри на 7 тис. зол. — Із хати Шварца при вул. Ленартовича 14. вкрали гардеробу вартости 1000 зол.

— **Краєва хроніка.** Під залізничий поїзд біля Угринова кинувся Мих. Лемих. Колеса відрізали йому голову. Причина: недуга костей. — У Станиславові арештували Петра Кобилянського, як розбивав касу фірми „Рух-Промет". В касі було 8.000 зол. Останніми часами Кобилянський розбив у Станиславові кілька кас. — У Сіннці та Ланах (Бобреччина) викрила скарбова контроля тайні горальні. Апарати й матеріял сконфіскували.

— **Напад на товаровий потяг** виконала шайка зорганізованих злодіїв на лінії Лодзь-Варшава. Грабіжники розбили двері у двох вагонах і забрали велику скількість бавовняних тканин, консерв і сушених овочів. Поліція не викрила покищо грабіжників.

— **Смерть Шевчіка.** В Пісеку в Чехах умер Отокар Шевчік, світової слави професор гри на скрипках, у 82 р. життя. В молодих літах був скрипкарем віртуозом, опісля посвятився педагогічній праці. Написав багато творів про гру на скрипках, виложивши в них свою систему навчання, що найшла признання в цілому світі.

—o—

Літературний куток.

Закарпаття в чеській літературі.

III.

На особливу увагу наших читачів безумовно заслужив **Ольбрахтів „Микола Шугай, опришок".** Іван Ольбрахт у „Шугаї" зазойовує і чеській літературі **карпатський** тип — опришка. Цей тип, що його знаємо у нас як — Олеску Довбуша, у словаків як — Яношика, у румунів як — Ондраша, анектований тепер і до чеської літератури. В оригінальній інтерпретації і з усіма відтінками **народньої свідомости.** І про цю книжку читачі „Діла" були ще торік поінформовані; як письменник дістав за неї державну літературну премію. У день оголошення премії — 28. жовтня — не було в Празі ні примірника „Шугая". За тиждень вийшло друге видання, але на Різдво не було вже й з нього жадного оправленого примірника. Тепер цей роман, як ми чули, перекладають на українську мову. На німецьку мову саме переклав його, як повідомляє „D. Welt im Wort", Ю. Мадер. — Іван Ольбрахт є автором ще одної книжки про Підкарпатську Русь — „Земля без імени". (**Země beze jména, Praha 1931. O. Girgal,** ціна 10 чк.). Наш читач теж знає про неї з фейлетонів „Діла". — Іван Ольбрахт це прибране імя. Письменник народився в 1882 році в піви. Чехії в родині чеського лікаря Ант. Земана. Батько його також був письменник (псевд. Анталь Сташек). Першу книжку оповідань випустив у 1913 році; перший роман сліпця — „Темниця найтемніша" — у 1916 р. „Шугай" є вже четвертим Ольбрахтовим романом. Працював також як журналіст, між іншим був головним редактором центрального комуністичного органу у Празі „**Rudé Právo**". Перед кількома роками з іншими т. зв. „інтелектуалами" (між іншим також В. Ванчурою) покинув комуністичну партію і від тоді працює тільки як письменник. Часто мешкає в Колачаві, яку описав у своєму „Шугаєві".

Хронольогічно найпізнішою з цієї групи є **С. Нойманова** книжка „Енціяни з Попа Івана" (Stanislav K. Neumann: **Enciány s Popa Ivana,** Fr. Borovy, Praha, 1933, ст. 130+20 фотографій). Є це літні подорожні враження письменника, з Рахівщини. Вийшла як IX. томик творів автора. Можна сказати белетристично завершує безліч туристичних фрагментів, що за багато років друкували ріжні автори по всіх усюдах. Знаний як маляр природи і на Рахівщині — там він був позаторік — найбільш кохається в ній. Колишньому анархістові подобався цей край, „де природа все ще має верх", де вода, Тиса, буркути, де середньоевропейський праліс та де на гірських полонинах ростуть блакитні енціяни. Гуцульські діти жебрають у туристів, старі — збирають на шалашах останки їжі. Туристи розчаровані: вони приїхали сюди полоскати нерви драстичними картинами голоду, а тимчасом „не побачили тут живих трупів, ані людей, що падали б з голоду". Для автора „не може бути спору про те, що домашні діялекти ближчі до мови української ніж до московської та що етнографічна підкарпатська цілість є в решті-решт тільки несвідомою ще віткою українського народу". У книжці багато природи та бунтарства. Торік був С. Нойман знов на Закарпатті. Був в Ужгороді та на півночі краю. Опис його подорожі щотижня читали ми влітку у брненських „**Lidovych Novinach**". Описи затитуловані „Довкола республіки" — отже є тільки частиною більшої подорожі. Замітки вийдуть книжкою.

Оце, здається, й усе, що можна рахувати за літературу. Як видко за короткий час є цього досить.

Назар Гнатюк.

—o—

ШАХИ.

ШАХОВИЙ ТУРНІР.

У пятницю відбувся у Львові шаховий меч між шаховим мистцем світової слави Шпільманом і репрезентацією Львова, 40 відомих львівських грачів. Після 9-годинної гри Шпільман програв уперше в своїй шаховій карієрі в сіпрограв уперше в своїй шаховій карієрі в сіпрограв уперше в своїй шаховій карієрі в сіпрогра

Ч. 19 (13.364). Львів, середа 24. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословеччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Київ столицею Радянської України.

МОСКВА, 23. I. ПАТ. Оголошено тут постанову Центрального Виконного Комітету Радянської України, на основі якої столиця тієї держави в осені ц. р. буде перенесена з Харкова до Київа.

Нові російські часописи на Україні.

У звязку зі зміною курсу супроти національного питання на Україні появилося останніми часами кілька великих часописів у російській мові. У Дніпропетровську (Катеринослав) став виходити часопис „Звезда", в Харкові щоденник „Харковскій Работнік".

„До Приятелів Радянського Союзу".

В січневому числі „Інґліш Ревю" (Льондон) появилася одна з найсильніших статтей про Радянщину. Автором її є знаний анґлійський журналіст Малколм Маґґеридж, який вісім місяців перебував на Радянщині і неодно бачив, чого інші не доглянули. Стаття — це наче отвертий лист до „Приятелів Радянського Союзу".

„Хто ви є дорогі Приятелі Радянського Союзу?" — починає автор статтю — „Ви є цією правдивою меншістю, ви ті, що підтримують ідеали, ті, що осуджують всяку тиранію та несправедливість; ті, що обожають правду і свободу; пацифісти і святці, прихильники вільної любови, фільософи і соціялісти — словом, еліта й передня сторона нації. Коли в Німеччині роблять кривду жидам, ви протестуєте... ви кажете, що кривди поневолених народів — це ваші власні кривди. А помимо того — і тут лежить ціла суть проблеми — ви гнете спину в порох перед диктатурою пролетаріяту, такою, яка в Росії повстала... Робите це помимо того, що диктатура пролетаріяту має дослівно всі ті прикмети, які ви так гаряче поборюєте в інших, у той час, коли цяж сама диктатура дивиться з явною і нестриманою погордою і на вас і на все те, що ви заступаєте.

„Диктатура пролетаріяту є кровожадна й безстидна; висміває правду і свободу; є байдужа на страждання одиниць і цілих клас чи громад... вона довела міліонове населення до такого збожества й біди та безпадійности, які треба на власні очі побачити, щоби повірити. Помимо того всього, дорогі Приятелі Радянського Союзу, ви тупцюєте біля диктатури пролетаріяту з боязким підлещуванням, крутитеся біля неї, як пес біля падлини..."

Автор питує далі в незвичайно гострих словах Бернарда Шова, професора Гасклеї та інших, які сиплять Радянщині й диктатурі пролетаріяту похвали та признання.

„Я певний того, що навіть дітвак з народньої школи, з пересічною інтеліґенцією, коли всяде на потяг і переїдеться з Москви через Україну, хочби навіть так, як і ви, в товаристві вірного свому панові провідника з „Інтуриста", то заки доїде до Одеси, пізнає, що переїхався краєм, який не знає усміху, краєм виголодженим, де рільництво в упадку, а поля зарослі буряном, неорані; якого нещасне населення вимирає з голоду. А помимо того всього, ви, цвіт інтеліґенції, автори книжок, редактори часописів... ви переїдете через Україну і повертаєтесь домів зі золотими байками про успішні колективні господарства та про щасливе, веселе, добре відживлене і клясово свідоме селянство..."

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Понад 100.000 українців вписали при конскрипції за словаків!

Статистичний уряд чсл. республіки оголосив вислід конскрипції свого населення з 1930 року. На основі офіційних даних живе на Словаччині 95.359 українців, з того 4.280 не громадян. Від попередньої конскрипції з 1921 року зросло урядово українське населення всього на 3.4 проц., коли на Закарпатті (від ріки Ужа на схід) те саме населення зросло за той час на 20 проц. Коли взяти справжнє число нашого населення на Словаччині, то вийде, **що понад 100.000 душ, себто вище 50 проц., вписано до словаків.**

Причин цього невідрадного явища треба шукати не лише в тенденції словакізації, але також у недостачі національної свідомости українського населення, а **головно його інтеліґенції.** Це вже дуже сумний обяв, коли ще нині, в 16. році істнування демократичних засад у Чехословаччині, **поважний відсоток нашої інтеліґенції проголошується мадярами або словаками.**

Ювилей Товариства „Український Народний Дім" у Чернівцях.

Дня 22. ц. м. минуло 50 літ від оснування Т-ва „Український Нар. Дім" у Чернівцях, що є власником дому з великою салею при вул. Петровича ч. 2. і дає приміщення цілій низці установ. У тому дні відбулося урочисте засідання виділу Т-ва враз із надзірною радою і заступниками, на якому рішено відсвяткувати цей ювилей по змозі якнайвеличавіше.

Українське Різдвяне Богослуження в Манчестері.

На Різдво прибув цього року до Манчестеру український катол. священик з Брукселі, о. Боский (Ван деи Босше) та відправив у неділю 7. ц. м. святочне богослуження в церкві св. Чада для манчестерської української кольонії, яка в цілості зібралася, щоби принятати Різдво старовинним українським звичаєм. На богослуженні було присутніх багато анґлійських гостей, яким наша церковна відправа і наші співи дуже полобались. (Укбюро, Льондон.)

Чутка про нові соймові вибори.

У варшавських політичних колах кружить чутка, що в соймі буде зголошений конституційний проект п. Цара, який буде принятий більшістю голосів ББ.

Крім того мають прийняти повновласти для президента республіки, щоби зміна виборчу ординацію. Теперішня соймова сесія має бути останньою, тому ще цього року треба надійтися на основі тієї ординації нових соймових виборів.

Японія студіює радянських сусідів.

З звязку зі зростом напруження між Японією і Радянщиною звертає загальну увагу гостина японських офіцирів у малих балтійських державах. Японці подорожують особливо по Фінляндії та Естонії, студіюючи тамошні відносини. Дочуваємо, що естонський шеф генерального штабу відвідає з початком лютого Варшаву на чіст. польського генерального штабу.

ВП. Передплатників і Читачів

які бажають брати участь у

великому льосуванні „ДІЛА"

прохаємо вирівняти залеглости і надіслати передплату

згори

за час до кінця червня ц. р.

З днем 1-го січня, 1934-го року впровадив

Кооперативний Банк „ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20,

Премійні Ощадностеві Книжечки,

які кожного року будуть розльосовувані і яких власники, крім звичайних відсотків можуть дістати на випадок вильосування нагороду від 25—100 зол.

Запевнення майбутнього дитини дає батькові спокійну совість. Тому, батьки, забезпечіть своє життя в користь ваших дітей в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38. (ВЛАСНА КАМЕНИЦЯ).

Жадайте всюди насіння тільки в оригінальнім опакуванні Народної Торговлі!

Весна йде отже пора призадуматися над цим, де купити здорове і добірне насіння городини та інших пашних ростин.

Одиноким певним джерелом, де можна дістати всякого рода насіння є

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ,

яка за 50 літ свойого існування рік-річно доставляє своїм відборцям найдобірніші і приноровлені до нашого підсоння і грунту роди насіння та дає повну запоруку, що виложений на закупно насіння гріш і виконана праця не підуть на марне, в доказ чого наводимо понижче один із численних похвальних листів, які ми дістали від наших відборців за останній рік:

До П. Т. Народної Торговлі у Львові. Мило є мені повідомити Вас та заразом ствердити з приємністю, що купленє цього року у Вашім складі в Збаражи насіння так городовини як і пашне, показалося дуже добрим, здоровим і чистим при зборі. Я вповні вдоволений і тимсамим можу зовсім певно поручити всім П. Т. Громадянам піддержку „Народної Торговлі", як одинокої української кооперативи насіння. — З глибоким поважанням о. Григорій Хамчук, парох. Кійлянці, дня 20. жовтня 1933. 806 1—2

Як ви, інтеліґентна людина,

можете в нинішніх часах обійтись без — Діла"? — Якщо вам за тяжко платити за наш часопис самому, то передплачуйте „Діло" до спілки зі своїм сусідом. Вишліть негайно передплату і приєднуйте нам нових абонентів!

Голод і преса.

(Кореспонденція з Женеви.)

Голодова катастрофа на Україні викликала найширший розголос у цілій світовій пресі. Коли сама протиголодова акція провадилась виключно під гуманітарними, зобродійними гаслами, то в пресі голод на Україні освітлювано і з погляду політичного, соціяльного та національного. На цім терені не бракувало часом і гострої полеміки між прихильниками московського уряду та його противниками. Досить зазначити наприклад ту бурю протестів та заперечень, яку викликала у Франції подорож Еріо на Україну та ціла його радянофільська кампанія за союзом із московським урядом. Голосно відбилась у французькій пресі і поломіка між провідником бельгійських соціялістів, Вандервельде та редактором „Журналь де Женев", Бріке.

Покищо перша хвиля світового обурення проти винищування українського населення большовиками при допомозі систематичного виголодження минула, заінтересування українськими справами впало до звичайного рівня. До цього причинилися в деякій мірі і запевнення московського уряду, що коли голод на Україні й був, то по жнивах його рішучо нема. Ці запевнення не відповідають, розуміється, дійсности. Факти наведені в „Журналь де Женев" у відповіді на твердження цього роду з боку Вандервельде відносяться до місяців вересня та жовтня і не полишають жадного сумніву відносно того, що голод у багатьох околицях Радянщини, а зокрема й на Україні та на Північнім Кавказі, лютує далі і по жнивах. Не є виключене, що він у деяких місцевостях зменшився, але на загал відомости з Радянської України не полишають найменшого сумніву відносно того, що нова голодова катастрофа протягом зими та весною неминуча. Свідчать посередньо про це і самі большовицькі часописи, які хвалятьcя, що колгоспники подіставали по 3, по 5, по 8, а навіть по 12 кільограмів збіжжа на день праці. Полишаючи під великим сумнівом повідомлення про високі, у всякім разі цілком виїмкові, норми, треба припустити, що при такій несамовитій нерівномірности оплати праці знайшлося багато колгоспників, які заробили без порівняння менше того, що потрібно для виживлення їх родин до нових жнив.

Що українці мусять і будуть провадити акцію допомоги голодній Україні з напруженням усіх своїх сил не підлягає найменшому сумнівові і є само собою зрозуміле. Полишаючи там часом обговорення гуманітарної акції допомоги голодній Україні, звертаю увагу на ствердження деяких провідників протиголодової акції, що найбільший успіх мала вона саме на політичнім терені, до якого належить, очевидно, і пресова акція.

По жнивах минуло вже понад три місяці, наближається знов найбільше критична пора для українського населення, незабезпеченого збіжжем. Наближається нова хвиля голодової катастрофи. Наступає й пора нового посилення української протиголодової акції на міжнароднім терені. Від торічньої ріжниться вона тим, що тепер доводиться жадати не лише оборони для теперішніх жертв голоду на Україні, а й попередніх заходів проти нового жахливого поширення голодової катастрофи в найближчих місяцях.

При новій пресовій акції, яка як і ціла протиголодова акція, повинна бути очевидно зорганізована як постійна, можемо користуватися знов досвідом минулого року. Знаємо наших приятелів і ворогів. Знаємо, що преса потребує і може подати як матеріял загально інтересний, як справу Европі не чужу, як таку, що дотикає її власну долю. Поруч із фактичним матеріялом, який українці по цей бік кордону повинні мати за всяку ціну, можемо сказати Европі і дещо, до чого вона, не маючи українського досвіду, власним розумом або взагалі не доходить, або доходить два, три роки пізніше від нас.

Ось наприклад, в українській літературі, а зокрема пресі, мало не від пятьох років досить загально відомо, що большовизм це є лише вияв московського націоналізму. Тим часом в Европі до цього додумався, оскільки мені відомо, перший граф Куденгове-Калеґрі лише два роки тому, не обґрунтувавши цю тезу і не зробивши з неї потрібних інтернаціональних висновків. Голодова політика большовиків на Україні не полишає тепер відносно національного характеру большовизму найменшого сумніву.

Як висновок з першої тези було стверджено українською політичною думкою вже кілька років тому, що початку світової кризи треба шукати там, де вона осягла найбільший розвиток, виявившись у голодовій катастрофі та людоїстві, отже в межах Радянського Союзу, перед усім на теренах поневолених націй. В Европі звернув увагу на вплив большовизму на розвиток світової кризи в минулім році голова „Союзу для боротьби проти III. Інтернаціоналу", д-р Обер. Але віяких льоґічних висновків з цього він зробити не міг, бо гадає, що не Москва кермує III. Інтернаціоналом, а навідворот ця „інтернаціональна" організація надуживає нещасливий російський нарід для своїх цілей.

Українського твердження, що про поборення світової кризи можна буде думати не раніше, як Совітський Союз буде розложений на його складові національні частини, до недавна в Европі ніхто поважно брати не міг, а тепер можна прочитати в органі Союзу Народів, що положення України є таким-же проклятям для XX. віку, як поділ Польщі був проклятям для XIX. віку; що відокремлення Кавказу з його нафтою та марґанцем далоб Европі не лише величезний ринок збуту, а найбогатіше джерело сирівців. („Журн. де Жен." 9. I. 1934.).

Завданням української пресової акції у цім році повинно б стати: наближення значіння української політичної думки в Европі, хоч трохи до фактичного значіння сил української нації на сході Европи. Наше ідейне і політичне значіння в Европі далеко ще не дорівнює нашому фактичному значінню. Ми зробили і можемо зробити без порівнання більше, ніж маємо спроможність сказати. Тому так часто інші жнуть там, де ми сіяли, і беруть на свій рахунок те, що ми зробили.

Консолідація наших політичних ідей на міжнароднім терені є пильним завданням і передумовою успішности нашої пресової акції. Ми маємо що сказати, а для нових, актуальних і життєвих думок, як бачимо з досвіду, місце находиться і в чужій пресі. Про свій інформаційний орґан в одній з світових мов, може завчасно говорити, до тогож є це питання детальне, технічне і передовсім фінансове.

Дуже потішаючим лишнем є у всякім разі зріст нашої краєвої щоденної преси з початком цього року. Добре поставлена національна преса може служити джерелом вісток і для інтернаціональної преси, особливо, коли українці на чужині подбають про те. Голодова катастрофа поставила перед українською пресою величезне завдання і українська преса збільшивши свої розміри показує, що вона готова зробити все від неї залежне, щоби це завдання виконати. Тепер черга за українським громадянством в краю та на чужині підтримати свою краєву щоденну пресу.

М. Данько

Читальня. Кружок „Р. Ш.", Кооператива.

що не передплачують „Діло", кривдять себе і своїх членів, бо через те вони позбавлені інформацій з першого джерела. Якщо одній установі це не під силу, нехай запренумерує „Діло" до спілки з другою. — Не сміє бути у нас народньої установи, яка не заабонувала би для своїх членів „Діло"!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. СІЧНЯ 1934.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛІ. 8)

Кармазинова завіска.

Сами розумієте, чи міг я тоді обідати і чи міг брати участь у розмові моїх наївних господарів, що не підозрівали таємної та страшної драми, яка відбувалась під столом. Вони не помітили нічого, але могли щось помітити і я більше лякався за них, ніж за себе і за неї. Я мав іще чесність і спочутливість сімнадцятилітнього серця... Я казав сам собі: „чи вона безсоромна, чи божевільна?" і дивився одним куточком очей на ту божевільну, що ні разу за весь обід не втратила церемонійного виразу книжки і мала обличчя таке супокійне, якби нічого не знала про шалені терці своєї ноги на моїй нозі!

Мене більше вразило її нахабство, ніж безсмертя. Я перечитав чимало книжок, де не церемонились у поглядах на жіноцтво. Я мав виховання військової школи і бодай теоретично був справжнім льовеласом, як більшість молодих гарних хлопців, що вже понаривали досить цілунків з уст покоївок за дверима і на сходах. А проте цей досвід бентежив мою самовпевненість сімнадцятилітка. Він видався мені сильнішим за все, що я читав і чув про природну брехливість жіноцтва, про те, як вони вміють за маскою ховати свої найсильніші та найглибші почування.

Подумайте лишень! Їй було 18 років, може і не було... Вона скінчила пансіон у вартість якого я не мав права сумніватись, знаючи, що його вибрала для своєї дитини порядна і побожна мати. Я навіть не необумав здати собі справи з поведінки цієї дівчини зіпсованої так страшенне рано. Ані в такому віці, в якому я був ані значно пізніше ми назагал не вважаємо за зіпсовану ту жінку, що з першого погляду кидається у наші обійми! Ми радніше схильні вважати це за природну річ і коли кажемо: „бідна жіночка!" то таке спочування вже досить скромне. Я був несміливий, але не хотів бути дурнем. Такий-то вже великий французький принцип, що дозволяє робити все найгірше без докорів совісти.

Я не сумнівався в тому, що почування цієї дівчини до мене це-ж не кохання. Кохання не виявляє таких безсоромних засобів і те, що я відчував при цьому теж не було ним... Та кохання чи ні... я бажав того, чим воно було!... Встаючи від столу, я вже був рішений. Рука тієї Альберти, про яку я не думав іще хвилину до того, яки вона мене вхопила, залишила в найглибшій глибині моєї істоти бажання сплестися з нею цілим тілом так, як посплітались наші руки.

Я пішов нагору до своєї кімнати як божевільний. Трохи прохоловши від міркувань, став я думати, як маю гарненько „завязати інтригу" з цією по чортівському зачіпливою дівчиною. Я знав приблизно, що вона ніколи не лишається сама без мами, що весь час шиє з нею при вікні в їдальні, що не має в місті приятельки, якаб до неї навідувалась та що виходить вона з дому тільки з мамою в неділю на вечірню відправу і на вечірню. Правда, що це не заохочувало?

Я починав каятись, що не прожив трохи довше з цими старими, до яких не стаився зависока, але з байдужою чемністю, як з людьми, що нікавлять нас вже мало. Пов цьому казав я собі, що не можу тепер змінити свого відношення до них, щоб не виявити того, що хочу перед ними затаїти. Розмовляти потайки з Альбертою міг я хіба при зустрічі на сходах, коли йшов до кімнати або сходив униз, але на сходах могли нас побачити і почути...

Єдиний спосіб лишився мені в тому домі з таким урівноміреним життям і такому тісному, що один одного зачіпав ліктем: — це писати. Коли рука цієї сміливої дівчини вміла так добре найти мою руку під столом, то не сумнівався я, що візьме без вагання переданий їй листок. І я написав їй листа... Це був лист відповідний до обставин, благальний, з сильними і палкими словами, словами людини, що вмика щастям після першого ковтка домагається другого.

Щоб передати лист, треба було чекати до завтрішнього обіду; це видалось мені задовго, та нарешті цей обід прийшов. Рука, що пекла мене від двацять чотирьох годин, не забула пошукати моєї під столом, як напередодні. Альберта найшла наомацьки мій лист і взяла його дуже зручно, як я передбачав. Та ось чого я не передбачав зовсім: вона з тим своєрідним байдужим виразом інфанти, що гордує всім довкола, засунула мій лист за корсет звичайним рухом розгладжуючи мережку і все те так природно і так швидко, що мати роздаючи зупу нахилена, нічого не помітила, а дурень батько щось мугикав під носом, думаючи про свою скрипку і взагалі нічого не бачив.

— Це вже така наша доля, чоловіки, капітане, — перебив я весело, бо мені здавалось, що його історія сходить на звичайну ґаонічну авантуру. — Послухайте!

(Продовження буде.)

Українське шкільництво в цифрах.

Зміст промови пос. Д. Великановича у дискусії над буджетом міністерства освіти в дні 18. січня 1934 р.

ДОМАШНЕ НАВЧАННЯ.

Промовець обговорив всі трудноші, яких зазнає наше громадянство при організації домашнього навчання, виказав незаконність поступовання шкільної і адміністраційної влади і доказував, що на основі закону нема найменшої причини до переслідування домашнього навчання. Замітна була заввага про два суперечні розпорядки в тій самій справі, а саме, як львівський інспектор оречинням з 21. квітня 1933. ч. 98. заборонив у Добряних вести домашнє навчання тому, що ту роботу виконуватеме кваліфікована сила, а повітовий староста в Ніску розпорядком з 17. жовтня 1933. заборонив вести домашнє навчання в громаді Борки тому, що це навчання буде вести некваліфікована сила.

Далі промовець зазначив, що того роду відношення державних установ, польської преси і суспільности до образування української дітвори в рідній мові, мусіло принести такий вислід числа українських шкіл, який є тепер. А саме: з цифри 3.600 українських шкіл у межах Польщі в р. 1920. спадає українське народне шкільництво в р. 1930-31 до цифри 123, між тим 5 на Волині та 2.974 польсько-українських шкіл, з того 516 у східних воєвідствах.

СЕРЕДНЄ ШКІЛЬНИЦТВО.

Обговорюючи цю ділянку шкільництва, ствердив промовець, що при новім устроєвім законі українці тратять близько 60 прц. ставу посідання, а на те місце не одержують ніякого еквіваленту крім одної коедукаційної класи при українській гімназії в Перемишлі і одної у Львові. Обговорює трудноші, які має селянська дітвора при переході до середніх шкіл, а це тому, що є ледви кілька шкіл другого ступня, з яких переходиться до гімназії. Зокрема звернув увагу міністра на факт, що міські школи не приймають нашої дітвори до 5-ої і 6-ої класи народніх шкіл, а головно українська школа ім. Шашкевича у Львові, цього права позбавлена. Порушує також справу ліцеїв, з українською викладовою мовою, які міністерство повинно в належній скількости після числа українського населення зорганізувати. Порушив також справу шкільних програм і шкільних підручників для українських шкіл.

ФАХОВІ ШКОЛИ.

На фахові школи визначено в буджеті 14.736.580 зол. З тої цифри не піде ні один сотик на державне українське фахове шкільництво, а це тому, що взагалі нема ні одної української фахової школи. Промовець зауважив, що при ухвалюванні переустрою шкільництва міністр освіти заявляв, що вкорочує теперішні гімназії тому, щоби спрямувати середню освіту на фахові студії. Тимчасом на цей рік преліміновується на 1.445.665 зол. менше, ніж у попередньому році. Вдаряє в очі факт, що на рільничі школи зменшено прелімінар на 1.100.000 зол. у порівнанні до 1932. р.

ВИСОКІ ШКОЛИ.

Справу буджету на високе шкільництво обговорює промовець під кутом двох питань:

1) Політики уряду в справі заложення українського університету у Львові.

2) Політики уряду до української академічної молоді.

У справі українського університету покликується на закон польського сойму з р. 1922 і подає всі інші мотиви, які промовляють за зорганізуванням українського університету. Висказує негодування українського громадянства з того, що зі суми 28.885.420 зол., призначеної на високі школи, яких є у Польщі аж 14, а на яку то суму складаються і українські податкові платники, йде на українські високі студії ледви сума 63.490 зол.

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЧНА МОЛОДЬ.

Промовець стверджує, що українській академічній молоді робиться величезні трудноші в приниманні на високі студії, головно на фахові виділи, відмовляється матеріяльної помочі, що більше, робиться трудноші навіть в організаційній праці нашої молоді. Нпр. на львівському університеті не можна студентських організацій називати українськими. На виказ міністра внутрішніх справ п. Перацького немов би трудноші у здобуванні праці українській молоді повстали наслідком гіперпродукції інтелігенції, наводить промовець цифри які є найкращою відповіддю на неслушні твердження п. Перацького. Статистика з 1931-32 р. виказує, що в польських високих школах було разом 49.770 слухачів. По віроісповідному розподілі ті цифри виглядають так:

Римо-католиків	55.937
Жидів	8.982
Греко-католиків	*2.197*
Православних	1.098
Євангеликів	1.221
Решта інших.	

З заведених цифр бачимо, що коли б ми получили греко-католиків і православних, то ще далеб ледви 1/3 того числа, яке дає кількість студентів-жидів.

Зокрема утруднюється нашому студентству студії на фахових виділах, а головно таких, як медицина, фармацевтика, ветеринарія, дентистика, техніка і т. п. Знову знаменними є цифри з тої ділянки, а саме:

в 1931 р. було у варшавській політехніці:

3.692 римо-кат., 468 жидів, *6 гр.-кат.*, 142 православних, 112 евангеликів.

В 1931 р. було у львівській політехніці:

2.299 римо-кат., 393 жидів, 342 гр.-кат. 85 православних, 64 евангеликів.

У шкільному році 1933-34 Президія Української Парляментарної Репрезентації зложила у міністерстві освіти меморіял у справі приниманя українських студентів на фахові виділи. На це не одержали ми ніякої відповіді на письмі, а на ділі була ця відповідь у прийнятті такого числа студентів на медичні виділи:

у Львові 5 українців, в Кракові 2, у Варшаві 2 та у Познані 5 українців.

Ці цифри свідчать найкраще про політику університетських властей відносно української академічної молоді. Коли до того візьметься під розвагу ту обставину, що молодь по скінченні студій не може у ніякій державній установі, а навіть і в приватних польських підприємствах добитися варстату праці, то повстає питання: чи можна дивуватися, коли наша молодь впада на долю безробіття, а до того ще й поліційних переслідувань хапається актів розпуки. Польська молодь навіть за границею має великі грошеві допомоги уряду, як нпр. на рік 1934-5 преліміновується 100.000 зол. допомоги для студіюючої університетської молоді в Данціґу. Натомість українська молодь не лише за границею, але й в краю не може користуватися в належній кількости фондами, призначеними на допомогу молоді.

У буджетовім прелімінарі призначено суму 1.539.370 зол. на підпомагання наукових установ і наукової творчости, та 2.449.180 зол. на допомогу мистецтву. Одначе з тих поважних сум ледви 1.000 зол. місячно йде на допомогу Науковому Товариству ім. Шевченка у Львові.

—o—

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
2248 ГАЛИЦЬКА 6.

Ще один здогад.

ЛЬОНДОН, 22. 1. ПАТ. „Ню Кронікль" довідується, що Німеччина у своїй відповіді на французький меморіял пропонує, щоб інші уряди теж брали участь в переговорах. Німецька відповідь має вказувати навіть на конечність, щоб уряди інших держав знали всі точки, щодо яких прийшло до зближення. Часопис думає, що це натяк на В. Британію

—o—

Японія готова до війни.

Новий японський військовий аташе в Нанкіні, Такагасі заявив, як повідомляють китайські часописи: Якщо Радянщина хоче війни, ми до неї готові. Війни не хочемо, але не можемо згодитись на радянську політику, що прямує до гегемонії на Далекому Сході та до збільшовицування Сходу.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. СІЧНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 9)

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Важні питання. — Неясні форми організації У. С. С. — Тяжкі хмари.

І я з головою, повною неясних вражінь, не сказавши нічого для прояснення мого становища, а навпаки: маючи чимраз більше неясности за собою і перед собою, пішов на спочинок.

Всеж таки я не тратив надії, що чейже справу розясню, як тільки поговорю з передовими людьми, як д-р К. Л-ий і Й. Е. Митрополит. Цеж доказана річ, що того роду справ не рішають ані наради, ані засідання. Ті останні потрібні для збагнення людських думок, вони ставлять директиви, визначують лінію роботі, але головну основу творять одиниці. І це мене почасти успокоїло, тимбільше, що розпукою ані безрадністю ще ніколи ніхто нічого не осягнув. А навіть у найтяжчих хвилинах не треба тратити духа, лише ясним оком міряти глибину пропасти і старатися, не вважаючи на все, привести справу до ладу.

А ті питання, які потребували якнайскорше прояснення і які творили для мене ту зпору для дальшої діяльности, були такі: Мене іменувала ЗУР. командантом УСС. Одначе та номінація має лише якусь внутрішню силу, у нутрі самого звязку УСС. Назовні не дає вона нічого. А саме того було мені доконче потрібно. У взаєминах з органами військової влади я не смів бути дальше поручником, я мусів стати на такім військовім щаблі, щоби мої взаємини з тими органами були улекшені. Річ була тут не в моїй особистій амбіції, тут головну ролю відгравало те, щоби справа, яку мені прийдеться заступати, лише на тім зискувала.

Відтак форми самої організації були дуже неясні. Вже три тижні минали від видання поклику ЗУР. до українського народу. За той час наплинули лише у сам Львів близько дві тисячі добровольців. А з інших міст Сх. Галичини надходили вісти, що всюди зголошується позажне число добровольців, яке точно означити було годі, але по всякій імовірности воно мусіло доходити також до висоти двох-трьох тисяч. Вже те саме, що стільки тисяч людей не находиться у кріпкім, здисциплінованім звязку, робило велику шкоду; найліпше це було пізнати у Львові. А вже після цілоденного мого побуту я бачив, що з тими силами, якими розпоряджаю, нічого не зроблю. Цілий підстаршинський матеріял, а також і нижчі старшинські чини треба було вишколювати. Вибір на око не вистарчав, а навіть міг посіяти лихі наслідки. Кандидатів на вищі чини було кількох: вони ж себе називали вже відразу „Ген. Штабом", без огляду на те, що починаючи від команданта і його заступника, а кінчаючи на інтенданті, кожний з нас мало що із свого діла розумів.

А коли так стояла справа у Львові, то зрозуміла далеко гірше представлятись на провінції, де навіть і тих кількох сил не було, а все опиралося лише на людях доброї волі, які не мали ані потрібної вправи, ані не представляли із себе таких, щоби могли ставити чоло перешкодам та усувати їх там, де того треба було. А чейже знаю, що адміністраційна влада і її органи, жандармерія, утруднювали дуже добровольчий рух до УСС. Що спроваджувати всіх стрільців до Львова не було вказаною річчю, це було ясне. Треба було перевести відповідний розділ місцевостей, які творили би рід запасних курінів, де можна було вишколювати мужву, а опісля вишколену висилати туди, де покажеться потреба. Ця акція була на дуже широку скалю. А тут надтягали великі тяжкі хмари з усіх сторін. З краю надходили тривожні вісти про наступи москалів. Повставало питання, чи вдасться зупинити ту навалу. А як не вдасться, що зробити із зібраними по містах Сх. Галичини добровольцями. Треба конечно було їх забрати і десь у безпечному місці примістити. А на те все треба зараз заряджень. Треба приказу, який видавала би сильна рука з повним правом до того, з широкою повновласністю і можливістю користуватися усіми засобами модерної техніки.

Приступаючи до тої справи, вертаю знову до першої точки, тобто до того, що особа команданта мусить бути виновована зараз усім тим, що характеризує команданта у правдивому значінні того слова.

(Продовження буде.)

Коли православна церква діждеться унормування правних відносин.

З ПРОМОВИ ПОСЛА СЕРГІЯ ХРУЦЬКОГО НА БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ СОЙМУ 18. Ц. М.

МІСТЕРІЇ З СОБОРОМ.

Дня 31. травня 1930 був оголошений голосний декрет Президента про скликання Собору. Від того часу лише половина комісії Передсоборного Зібрання розпочала свою працю, а друга половина, і то комісії найважнійших, взагалі ще не була скликана. Замісць Передсоборного Зібрання приготуванням Собору займалася мішана комісія у складі трьох православних єрархів і трьох світських державних достойників. Очевидно, могла працювати й така комісія порозуміння, але вона не могла заступити Передсоборного Зібрання. Сутнім предметом її нарад повинна була бути справа матеріяльного і правного положення православної церкви. Однак та комісія зайнялася насамперед дуже ревно справою канонічного устрою православної церкви, до чого в ніякому разі не є покликані світські достойники римо-католицького віроісповідання. Тільки в останніх часах приступили до справи матеріяльного і правного положення церкви. І тут відразу праця комісії застрягла.

КУЛІСИ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСОВОЇ КАМПАНІЇ ПРОТИ ПРАВОСЛАВНИХ ВІДНОСИН.

Справа маєткового положення Церкви викликала пристрасні суперечки внутрі комісії порозуміння і — на жаль — перенеслася поза терен тої комісії. Урядова сторона вхопилася у тому спорі аргументу пресії. Оце в травні 1933 несподівано, ні сіло ні пало, ціла проурядова преса розпочала гостру атаку на митрополію з приводу її русифікаторської політики, хоча теж урядові чинники підтримують російський елемент у Православній Церкві.

ХТО АРАНЖУВАВ ПОЧАЇВСЬКУ ДЕМОНСТРАЦІЮ?

Пізніше заараджувано головні почаївські події, користаючи з промаху церковних властей, що хотіли повторити на Волині ювілейні церемонії на честь митрополита Дениса. Однак тут не є місце для оцінювання кроків церковної єрархії, зате моїм обовязком (казав пос. Хруцький) є схарактеризувати ролю уряду в почаївській демонстрації. Мушу підкреслити, що відповідальність за почаївську демонстрацію паде на уряд. Бо ніколи без згоди урядових чинників посол Певний і його товариші не відважились би заініціювати ту демонстрацію та іншою також булаб поведінка поліції підчас самої демонстрації. Не буду аналізувати почаївських подій, однак мушу зазначити їх основну рису: можна зрозуміти й навіть оправдати виступ українських мас, які подекуди були спровоковані до виступу церковними чинниками, а проте годі заперечити, що почаївська демонстрація мала знамена бунтівничо-анархічного виступу. Прошу уявити собі, що щось подібне трапилося — скажемо — на Ясній Горі і то при участі в аранжуванні такої демонстрації варшавського уряду. Якби панове тоді реагували на подібні речі? Однак п. премієр не вагався покликатись на почаївську демонстрацію в своїм листі до митрополита Дениса, в якому домагався призначити окремого епископа для волинської дієцезії. Мені здається, що для полагодження цієї останньої справи рішуче непотрібною була почаївська демонстрація: існує нині постанова св. Синоду про обсаду тої катедри, а що найважніше — ту справу розвязує в певний спосіб канонічне право. Коли ж уряд хотів покликатись на волю населення, то існує для нього легальна дорога. Не кажучи вже про Собор, — можна було скликати для тої цілі єпархіяльне збрання волинської епархії з участю світських (мирян). А проте уряд зволив піти революційною дорогою, використовуючи справді невдоволення українських мас з русифікаторської політики епископату, але явно підважуючи авторитет церковної влади. Тому, коли зважити, що той виступ був цілком зайвий, мимохіть насувається підозріння, чи метою почаївської демонстрації не було внести зародки анархії й деморалізації в українське громадянство. Крім того уряд використовує почаївську демонстрацію для відтягання справи скликання Собору.

СПРАВА ПРАВОСЛАВНИХ РОЗВОДІВ.

Минувся Почаїв, але урядові чинники не перестають дальше підважувати авторитет церковної влади. На сторінках польської преси як морський вуж тягнеться справа розводів, що їх дає православна консисторія, при чім характер православних замітає прямає щерба. Чиане фантастичного листу. Читали ми нов. нав про постановлення всіх православних єпископів у стан обвинувачення. Я не спинався довше тою справою, колиб не факт, що й прокураторські власти звернули на неї увагу. Як відомо, прокуратор у цих днях опечатав усі розводові справи у варшавській консисторії. Не буду казати про найбільш невідповідну поведінку п. прокуратора при тій нагоді. Хочу тільки зазначити дещо справу розводів з правного погляду, тому, що в польському католицькому громадянстві устійнюється переконання, що в цій справі ліються якісь горендальні речі. Отже мушу ствердити, що Православна Церква дає розводи в границях своєї канонічної компетенції і на підставі обовязуючого в Польщі подружого права з 1836 року. Для точности слід спростувати нічим неоправдане твердження, наче закон про подруже право з 1836 р. не був польським національним законом, лише був накинений чужими чинниками. Відома річ, що саме польське католицьке духовенство при кодифікації національного права Варшавського Князівства домагалося скасувати кодекс Наполеона, що вводив цивільне вінчання та розвязування подружжа. Отже закон з 1836 р. був побідою польського римо-католицького епископату. Однак часи змінюються і нині римо-католицький епископат поборює закон з 1836 р. Порушуючи моральну сторінку справи розводів, польські духовно-католицькі сфери покликуються звичайно на засаду нерозривности подружого стану. Однак треба підкреслити, що римо-католицька Церква часто сама також розвязує подружжа православних, коли чоловік або жінка перейшла на католицизм, хоча це ніється проти засади нерозривности подружжа та хоча нема для такого розводу ніякої правної підстави. Колиж це робить римо-католицький епископат, то видно не признає важности самої Тайни подружжа, наданої Прав. Церквою. І хоча розводи, які дає польська Римо-Кат. Церква, спираються на тій образливій для православних і безпідставній засаді непризнавання правосл. подруж, то проте ніхто з православних ніколи не атакував цілої Римо-Катол. Церкви за ті розводи. Тому дуже дивними є атаки польсько-католицької сторони, а вже цілком незрозумілим є становище урядових чинників у цій справі. У світлі тих фактів не можна опертися твердженню, що справа розводів, висунена в останніх часах, зміряє до обмеження канонічної і правної компетенції Православної Церкви і є новою лапкою у ланцюзі репресійних засобів супроти Православної Церкви..

БЛИЗЬКО 60.000 ДІТЕЙ БЕЗ НАУКИ РЕЛІГІЇ.

...Вичислюючи репресійні засоби, стосовні супроти духовенства, треба згадати невиплачування дотацій та справу катехитури. Немилим собі священикам старости не виплачують дотацій або грозять їм їх відібранням. Зате священикам, які на жаль є на службі адміністрації, дають дотації у довільній висоті... Щодо справи катехитури, то всупереч обовязуючому законові з 1926 року шкільні інспектори відмовляють права вчити релігії всім неетатовим священикам, покликуючись на неістнуюче розпорядження міністерства, тому 5.948 православних дітей на Холмщині не дістає цілком у народніх школах на Холмщині науки релігії.

ПРАВОСЛАВНІ МОЛИТВИ У ПОЛЬСЬКІЙ МОВІ.

Для яких цілей усе це робиться? Цей натиск має на меті з одного боку видобути від православних властей уступки в справі матеріяльного і правного положення Прав. Церкви у будучім статуті Прав. Церкви. З другого боку урядові чинники хотять ще сильніше, ніж досі, узалежнити від себе прав. духовенство для польонізаційних цілей. В останніх часах ми є свідками небувалого підсилення тої польонізаційної акції. Всупереч 18 ст. „Тимчасових приписів" з 1922 р., яка передбачує, що релігія мусить бути викладана у рідній мові учнів, адміністраційні і шкільні власти, головно на Холмщині і Поліссі, явно вимагають від духовенства, щоби воно вчило правосл. релігії у нар. школах по польськи. З тою метою на Холмщині управителі шкіл роздали учням безплатно польські підручники до науки православної релігії.

Що більше: **православну дітвору змушують говорити у школі щоденно польсько католицькі молитви**, у державні свята ведуть православних дітей обовязково до костелів, а буває таке, що навчання правосл. релігії духовниками поза школою, в домах молитви або приватних домах, кваліфікується як „незгодні вчинки". Недавно адміністраційні власти у глубенькім повіті вимагали від духовенства, щоби говорило проповіди по польськи. А до ліський і новгородський воєводи зажадали, щоби ціле внутрішнє урядування у Правосл. Церкви велося по польськи. Врешті у Студії православної теольогії у Варшаві, де виклади йдуть так виключно по польськи, є посади для ріжних національностей: москалів, греків, грузин, румунів і поляків, тільки для українців там місця нема, хоча вони творять 70 відс. загалу вірних Правосл. Церкви. Семинарі у Кремінці й Вильні віддавна зутраквізовані, хоч поляків у них нема.

НАТИСК НА СВОБОДУ СОВІСТИ.

Натиск на нижчі церковні власти й православне духовенство йде в парі з натиском у ділянці свободи совісти вірних. Число 55 збурених святинь побільшується. Карають теж людей, що будують доми молитви, а самі доми руйнують. Священиків саджають до спільних келій. Служу п. міністрові фотографіями. 161 церков на Холмщині є в руках римо-католиків та 104 церков стоїть дальше зачиненими. В городі зачиненої церкви в Білостоці улаштовано „люнапарк". Служу фотографією...

Вже 15 літ минуло від повстання польської держави, вже всі інші віроісповідання мають свої статути, одна Православна Церква є дальше позбавлена свого церковного майна і правно узалежнена від державної адміністрації та постанне переживає небувалий польонізаційний натиск. Коли це скінчиться?!...

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шопки
МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Розбройна конференція не збереться.

Предсідник розбройної конференції Гендерсон оголосив комунікат, в якому сказано, що з огляду на розбіжність поглядів інтересованих держав президія конференції рішила, що держави мають старатися зменшити цю розбіжність дипльоматичним шляхом. Про вислід своїх переговорів мають повідомити предсідника конференції до 10. лютого, після чого буде визначений речинець скликання президії, щоби приняти відповідні рішення.

З політичних кол зачувати, що якби до того часу дипльоматичні переговори вияснили так або сяк ситуацію, то президія збереться 20. лютого, щоби приготовити праці головної комісії. Англійські кола, які мають надію, що французько-німецькі розмови доведуть до якогось успіху, уважають визначення якогонебудь речинця передчасним і невказаним. Зате у французьких колах оцінюють перспективи розмов менше оптимістично і думають, що не баром треба буде вернутись до Женеви й продовжувати конференцію без Німеччини.

—o—

Мала Антанта радить.

ЗАГРЕБ, 23. I. ПАТ. Сьогодні розпочалися тут наради постійної ради Мал. Антанти. Преса присвячує нарадам передовиці, в яких підкреслює значіння конференції з огляду на поважні справи з міжнародньої політики, що находяться на денному порядку.

ЗАГРЕБ, 23. I. Вчора приїхали сюди румунський міністер Тітулеску і чехословацький міністер Бенеш, повитані на двірці югославинським міністром Евтічем.

—o—

Мусоліні про жовту небезпеку.

„Пополо д'Італія" приніс статтю Мусоліні п. н. „Далекий світ". Автор покликується на промову Літвінова, виголошену 29. грудня м. р. в Москві, де радянський комісар заграничних справ бив на трівогу з приводу ситуації на Далекому Сході і в Німеччині і пише, що будучність білої раси на Далекому Сході та дальша доля Тихого Океану залежить від ролі, яку грає в майбутньому Китай. Мусоліні ставить тезу китайсько-японського непорозуміння, спрямованого одночасно проти Европи та Америки. Стверджуючи, що схід наблизився до нас дуже швидко і стався для нас поважною загрозою, автор висуває із забуття тезу „жовтої небезпеки", яка сьогодні виглядає менше грізною, ніж кілька десяток літ тому, і кінчить заявою, що співпраця великих держав Білого Заходу може ударемнити ту небезпеку, якщо зістеться перетворити ріжні тези пацифізмів. На чужу сторону Рим може згодитися на що місці, ще не дробіти у минулому тисячеліті.

—o—

ЕМОЦІЮ ДАСТЬ ТОБІ
Івар Крюґер
сензаційна сценічна фільма — Ю. ТЕПИ.
в ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ.

Веселий Вечір
проведеш на чарівній оперетці — ф. Юманса
Но, но, Нането!
в ТЕАТРІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори Українського Лікарського Товариства.

Збори відбулися 20. І. при участи 45 членів (в тім лише 3 з провінції). Зі звіту голови д-ра Бурачинського, довідалися приявні, що в мин. році вступило до товариства 42 нових членів так, що т-во має їх тепер 299, але все таки ще біля 20 проц. наших лікарів не уважає своїм обовязком належати до своєї станової організації. В мин. році почала діяльність перша філія У. Л. Т. в Коломиї, що під проводом д-ра Козакевича розвинула широку діяльність. Виділ поробив заходи для творення дальших філій і тісніших звязків з провінціональними лікарями. Їх лучниками з головним виділом мають бути мужі довіря, вибрані зпоміж лікарів у більших провінціональних центрах. Виділ старався облекшувати молодим лікарям вишукувати місця осідку і покликав до життя комісію посередництва праці, яка давала поради тим, що її у неї шукали. Найважнішою справою мин. року був 4. зїзд українських лікарів і природників, що відбувся 6. і 7. V. і пройшов, як на наші відносини дуже добре. Вже з нагоди зїзду почалися живіші звязки У. Л. Т. з закордонними лікарями. Опісля їх поширено дальше в першу чергу на Чехословаччину, в якій працює спілка українських лікарів зі **150 членами** (!) і на Румунію, де живе наших лікарів біля 50. З нагоди гостини д-ра Оробка з Едмонту в Канаді осіню 1933 р. навязано зносини з нашими лікарами в Америці, яких там живе коло 50. Ці звязки має підтримувати головно Лікарський Вістник, що мин. року перший раз виходив правильно квартально. Число І. Л. В. на рік 1934. появилося якраз перед зборами. Для побудження ширшого загалу лікарів до наукової роботи назначив Виділ премію за наукові праці в сумі 200 зол. Нагороджені праці мають бути відчитані на святочному засіданні У. Л. Т., влаштованому щорічно для вшанування памяти пок. д-ра І. Курівця в річницю його смерти (13. V.). Речинець надсилання праць визначений до 31. III. ц. р. Ділових сходин (що суботи) було в мин. році 35, на яких виголошено науковцх відчитів 18, демонстрацій, рефератів про станові справи і звітів разом 48. Другою ділянкою, на яку звертав Виділ багато уваги, була громадянська праця по ріжних установах. Як відрадний факт треба повитати створення Ради Суспільної Опіки, що має у цьому році перемінитися у статутове товариство. З природи річи головну працю будуть у ньому вести лікарі так само, як у Народній Лічниці, в Українському Гігієнічному Т-ві і Порадні дітей Т-ва Охорони Молоді. Не менше відповідальну працю мають лікарі в Т-ві Вак. Осель, Захоронок, Порадні для вибору звання і психотехнічній Рідної Школи та при Кружках Батьків ріжних шкіл. У. Л. Т. приступило також до комітету для поборювання голоду на Радянській Україні. В дні жалоби (29. X.) улаштував Виділ окремі сходини з відповідним рефератом д-ра Кордюка.

Заступники У. Л. Т., що були членами управи Лікарської Палати (2 на 18) старалися по змозі заступати інтереси українських лікарів. Не повелося лише Виділові розбудувати, засновану перед 2-а роками кредитово-допомогову кооперативу „Лік. Самопоміч", до якої належить на жаль лише 10 проц. українських лікарів у Польщі. З касового звіту виходить, що лише 40 проц. членів вивязувалося зі своїх обовязків.

По уділенні абсолюторії вибрано однодушно новий виділ, що уконституувався як слідує: голова **д-р Л. Максимонько**, заст. голови **д-р О. Подолинський**, секретар **д-р Ю. Кордюк**, касієр **д-р В. Кашубинський**, бібліотекар **д-р В. Шуровський**, господар **д-р О. Сімович**, члени виділу: **д-р Кархут, д-р Коренець, д-р Коржинський, д-р Логаза, д-р Любчак, д-р Нагляк і д-р Панкевич**; членами контрольної комісії стали: **д-р Т. Бурачинський, д-р Я. Криштальська і д-р М. Музика.**

Вкінці поручено новому Виділові вже заздалегідь поробити заходи для святкування 25-літнього ювилею У. Л. Т., що припадає на 1935 рік. Врешті дискутовано широко над тяжким положенням лікарів у звязку з загальною кризою. При тому підчеркнено, що наше громадянство ставить до наших лікарів дуже великі вимоги, які наші лікарі виповнюють так, як може ніде інде. Зате велика частина громадянства не старається підтримувати своїх лікарів всупереч гаслові Свій до свого. В тому напрямі припоручено новому Виділові енергійно зенятися цією справою: рішено, щоби Виділ не вагався пятнувати і публично поодинокі особи та установи, що все ще стають клієнтами радше чужих лікарів ніж своїх.

Недоцільний експеримент.

Дня 22-го ц. м. помістив „Новий Час" статю п. з. „Наше правописне обличчя", де подає до відома своїм читачам справді сензаційну вістку. Ця вістка — зміна правопису. Редакція „Нового Часу" хоче під гарним гаслом „для одного народу одна література мова й один правопис" завести апостроф і транскрипцію у чужих словах „ле" замісць „ле", (білет, делегат) далі „філологія", „телеграма", „філософія" і багато інших слів, що досі в нас не прийнялись.

Ми мали вже нераз нагоду зазначувати своє становище у правописній справі. Стоючи віддавна на тому, що ми повинні яко мога *вирівняти спільну літературну мову*, одночасно виступили кілька літ тому проти нового правопису, затвердженого харківським комісаріятом освіти, із двох дуже важних причин: 1. тому, що він для нас непридатний із практичних мотивів, *себто* не можна його вивчити ні поширити, 2. тому, що він має силу помилок і непередуманих, часоспіх зібраних правил, що доводять до прикрих непорозумінь.

Нині, коли харківський правопис зазнав нових змін і викидає букву „г", заступаючи її буквою „ґ", коли викидає „ля", „лю", „льо" у словах ветрецького походження отже пише „лямпа", „блуза", „лупа" (зам. лямпа), „люс" (зам. льос) до попередніх мотивів прийшов іще новий і плутанина збільшується. Гадаємо, що кількалітній досвід із виданнями Наук. Т-ва ім. Шевченка повинен був переконати наше громадянство безсумнівно: *те, чого не вспіли були вивчити фільольоги, не вивчать теж неспеціялісти.* Ми глибоко переконані, що реформа, введена „Новим Часом", полягає на якомусь непорозумінні; навіть зачуваємо, що її вів на власну руку коректор. Транскрипція чужих слів за харківським зразком насуває для галичан такі труднощі, що з них сам провідник такої „одноцільности" не зможе вилугатись.

Далі у гарному гаслі „Н. Ч." на першому місці стоїть літературна мова і саме від цієї мови, а не правопису, треба зачинати реформу. А тимчасом у згаданій статті „Н. Часу" находимо вже в перших словах такі квітки, як „йдучи на встрічу (!)", а в статті з дня 22-го ц. м. „Чи сліпець може видіти очима вмерлого" просто жахливі дивоглядн ще передпотопної формації, як „сейчас", „по перетятю", або фразу „проблема перешіплювання очей з одного звіряти на друге *скінчилася доказом неможливости чужозріння!*" Спершу треба виправляти мову та стиль, а потім уже прикрашувати слова апострофом на доказ неможливости чужозріння".

Це значить попросту виливати дитину з водою і то водою досить брудною.

До цієї справи вернемось іще в окремій фаховій студії.

Німецька небезпека для Франції.

ПАРИЖ, 22. І. ПАТ. Голова радикальної лівиці, б. міністр Шандезен, виголосив на бенкеті б. комбатантів промову, в якій звернув увагу на німецьку небезпеку. По другім боці Рену, говорив він, німецькі фабрики працюють без перерви цілий день і ніч, на три зміни робітників. Як перед 1914 р. питають нас: „Звідки Німеччина возьме гроші на ведення війни?" А забувають на те, що Німеччина має зрівноважений буджет і золотаво торговельне сальо, а це при відповідній маніпуляції грішми позволяє їм зменшити внутрішні довги. Забувається також, що поза звичайним військовим буджетом у висоті 2 міліярдів франків кожна союзна держава Німеччини має укриті у своїх буджетах видатки на військові цілі. Крім того є надзвичайний буджет Німеччини в сумі 5 міліярдів, з якого уряд Німеччини може черпати повними руками на військові цілі.

Ґрипа загрожує твому здоровлю!

Прикрий біль голови, ломіт у крижах — ті прояви вказують, що попав у простуду. Отже не задумуйся, де, коли та як простудився — це безцільне! Краще подумати, якнайскорше, щоби успішно запобігти розвиткові недуги і боротьбі її в зародку. Ще кілька днів, може кілька годин а горячка виснажить твій орґанізм, так, що не буде він міг успішно протиставитись недузі. Отже не гай зі хвилини, бо може бути запізно. Ще нині купи в найближчій аптиці Тоґаль і зажий з таблетки перед сном. Від 15 літ відомі на цілім світі таблетки Тоґаль, як успішний засіб проти ґрипи, інфлюенції і простуди. Заживши 2—3 таблетки Тоґаль три або чотири рази денно в початковій стадії, негайно зникають тяжкі недуги. Теж при ревматичних болях, полягві, нервових болях і голови ділають таблетки Тоґаль скоро. Тоґаль не дає прибирватись сечевому квасові і в зародку поборює недомагання, які повстали на тім тлі. Тоґаль втихомирює болі і приносить полекшу в хронічних навіть станах. Таблетки Тоґаль нешкідливі для серця, шлунка та інших орґанів. Якщо тисячі терпляч ких уживаючи Тоґаль вернуло собі здоровля, то прецінь кожний з довірям може його купити. Спробуйте і переконайтеся самі ще нині про успішність ділання Тоґалю. Дістанете у всіх аптиках.

З відчитової салі.

ВИКЛАД О. Д-РА Г. КОСТЕЛЬНИКА.

В дальшій черзі академічних викладів влаштованих Українським Богословським Т-вом відбувся дня 21. ц. м. в год. 6. веч. в салі „Бесіди" виклад о. д-ра Г. Костельника на тему „Людина і авіяція".

Прелеґент застановився над самою істотою людини та з притомою собі красномовністю і залізною льоґікою широко обговорив теорію Дарвіна, виказуючи всю її нестійність у світлі сьогоднішньої науки.

Саля, яких 150 людей, дуже цікаво прислухувалася до реферату прелеґента, нагороджуючи його по скінченні бурхливими оплесками. *(а)*

—o—

По широкому світі.

— Туреччина і Радянщина підписали умову в справі признання Туреччині кредиту в сумі 8 міл. долярів золотом. Кредит буде вжитий на закупно машин до опромисловлення краю.

— В Мадриді розпочався масовий процес проти військових повстанців, що взяли участь в революції ген. Сан Хурія літом 1932 р.

— Китайські урядові літаки збомбардували місто Тіян-шан, куди схоронилися повстанці. Досі стверджено 20 убитих і 50 тяжко ранених.

—o—

ДИМІСІЯ ҐЕН. АРАКІ.

ЛЬОНДОН, 23. І. ПАТ. З Токіо повідомляють, що японський міністер війни ген. Араки зрікся наслідком недуги свого становища. Ген. Араки має 57 років і є прихильником війни з Радянщиною. В добре поінформованих колах уважають димісію ген. Араки політичним актом.

Уступаючи зі свого становища ген. Араки поручив японському урядові на свого наслідника ген. Гаяші, головного інспектора військового шкільництва.

Спалили 2.200 жертв землетрусу.

Із Музафарпуру повідомляють: Вантажними автами привезли 1100 жертв землетрусу, щоби згідно з індійським ритуалом спалити на на кострі. Стільки ж спалили найближчі свояки. Під завалищами є ще сотки трупів.

На основі останніх вісток в Індій місто Непаль наслідком землетрусу лежить ціле в руїнах. Знищені прастарі індійські святині і палата магараджі. Із загального числа 80.000 мешканців половина втратила життя. Частина долини, в якій лежить місто, залляла вода, творячи велике озеро. В Мацафарту згинуло 3.000 людей. В місті Дарбанга число жертв переходить тисячку.

Останній землетрус є найбільшою того роду катастрофою в історії Індій і потягне за собою великі зміни в буджеті за цей рік. Видатки на відбудову знищених теренів будуть величезні і тому надія на зменшення податків знівечена. Віцекороль Індій льорд Велінґтон створив спеціяльний запомоговий фонд для жертв катастрофи.

Добутий у місяці січні дохід з колядн, щедрівки, збірки, забав і ріжних імпрез треба віддати на поширення діяльности „Рідної Школи".

Щоденний звязок з світом.

Хочете мати щоденний звязок зі світом навіть на далекій, глухій провінції? Хочете мати повні докладні інформації про все, що у нас і в широкому світі діється? Хочете бодай у преово-інформаційній ділянці жити життям інтелігентної, культурної людини заходу?

Якщо так, то поможіть нам поставити „Діло" на такій висоті, аби воно могло відповісти вкладі усім вимогам і вдоволити всіх своїх читачів. А поможете точною присилкою передплати і приєднуванням нових абонентів. Тільки не відкладайте цього на пізніше!

—o—

Закордонна політика СРСР.

ВІДКАЗУЄ НА НІМЕЧЧИНУ, АНГЛІЮ ТА ЯПОНІЮ.

МОСКВА 22. I. ПАТ. Член політбюра Каганович на політичній конференції компартії Москви й московської округи виголосив промову, присвячену закордонній політиці СРСР. Боротьба за мир, говорив бесідник, була головною справою всієї нашої міжнародньої політики. Серед капіталістичних країв є дві групи, з яких одна не хоче війни, а друга, до якої належить кожі, що вважають себе покривдженими у світовій війні, хоче зброїтися. Ми не хочемо алянсів ні зброєю в руці. Німецький фашизм сіяв стільки шовінізму, що є безпосередньою небезпекою для Франції та Польщі. Коли німецький уряд хоче устійнити авальоґію відносин до тих, які були перед побідою фашизму, виражаючи переслідувань супроти нас, то наш уряд готов вислонити на це згоду. Та наші взаємини з Німеччиною далі напружені. Ми залишили німецькому урядові, що прийняли би радо обітницю континуування раціональної політики, яка ґрунтувалася би не лише в словах, а теж і в ділах. Із Англією наші взаємини далі напружені. Аналізуючи становище англ. консерватистів у відношенні до СРСР, можна сказати, що неприхиті консерватисти бажають стати головним інспіратором усіх інтриґ проти нас, а навіть війни проти СРСР. Їх інтриґи і махінації скінчилися повною невдачею. Рузвельтів уряд пропускає силу та потугу СРСР. Наявання правильних американсько-більшовицьких взаємин є чинником великої ваги. Правильні взаємини між обома великими державами забирають передовсім значіння з огляду на положення на Дал. Сході. Справою найбільш загострено є взаємини СРСР із Японією. Бажаємо континуувати супроти Японії мирну політику, стараючися заполодіти над собою в найвищій степені, хоч наші почування нарушено. Японці починають поступати надзвичайно арогантно, передовсім у ділянці ех.-китайської залізниці, та ми переконуємося не почуваннями обурення, а холодною оцінкою положення. Ми поставили справу так: коли хочете заполодіти ех.-китайською залізницею, це виключно поважні конфлікти. Наш уряд висловив готовість продати ех.-китайську залізницю, самостійно на відповідну ціну. Переговори залишені. Японці оферували ціну, яка доказує, що тенкують собі з нас. Ми відкинули їх предложення рішучо. Тоді японські мілітаристи стали арештувати наших службовців тієї залізниці. В Японії є дві групи: група ґенералів із ґен. Араґі та друга група, яка розуміє, що Японії було би дуже важко боротися з таким сильним противником, як СРСР. Радянський Союз це не монархічна царська Росія з 1904 р. На Дал. Сході мусимо сподіватися кожної хвилини нападу. Тому з року на рік скріплюємо нашу мілітарну силу, а наша армія є нині між першими армією світа.

Лявіна засипала вояків.

МІНХЕН, 22. I. ПАТ. Підчас військових вправ у Ґенеральм біля Альгав зісунулася величезна лявіна та засипала вояків райхсвери. Два вояки згинули. На баварсько-австрійському кордоні було кілька випадків засипання лявінами.

Молитви за відвернення небезпек у Саарщині.

ШТРАСБУРГ, 21. I. ПАТ. „Штр. Найєте Нахріхтен" повідомляють, що в усіх католицьких церквах саарської округи відправляють увесь тиждень на зарядження церковної влади молитви за „відвернення всяких небезпек, які загрожують католицькій вірі у звязку з теперішніми політичними подіями в Німеччині".

Якщо знаєте, що „Просвіта" пригортає до себе інші наші установи, то знайте і про свій обовязок супроти „Просвіти"!

Львівський маґістрат і свято Иордану.

Пишуть нам з міста:

В пятницю 19. січня ц. р., в день свята Йордану, в тому самому часі, коли на Марійській площі у Львові представники влади брали офіційну участь у водосвятті, — львівський маґістрат вислав робітників на Старе Знесіння, щоби зрубали ліс під будову майбутньої дороги, не зважаючи на те, що в тім часі в недалекій церкві правиться Служба Божа. Праця та ані конечна, ані пильна, всеж таки з незнаних нам ближче причин маґістрат постановив її перевести в часі свячення води і Служби Божої.

В імені українського громадянства Знесіння і Народної Організації Українців м. Львова гром. Агатон Добрянський інтервеніював і зложив протест у цій справі і в комітеті дільниці, і в секретаріяті президії маґістрату. Комісаріят дільниці пасловився маґістратом, бо, мовляв, виконує тільки його виразне доручення, а секретар президії маґістрату — після порозумілня з самою президією — визнав ці роботи за конечні і заявив, що протесту не прийме і роботи не застановить.

Знаємо з досвіду, що супроти Знесіння, на якому живе ок. 40 прц. українського населення, яке є власником ок. 75 прц. усієї нерухомости Знесіння, львівський маґістрат веде виїмкову політику і від часу прилучення Знесіння до Львова неначе би з повною свідомістю старається дразнити національно-релігійні почування нашого населення. Доказом того хочби факт, що дуже примітивно зроблений хідник до церкви будовано майже виключно в українські свята з поминенням будних днів.

Запитуємо отсим львівське Воєвідство, якому маґістрат підпорядкований, чому панове з маґістрату не шанують греко-кат. свят? Думаємо, що в цій справі поставить відповідний внесок Клюб Українських Радних на найближчому засіданні міської ради.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.

— Маґазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 36-100

— В сьогоднішньому числі долучуємо складанки П. К. О. Просимо вирівнувати залеглости і присилати передплату.

— Конфіската „Діла". Понеділкове „Діло" (ч. 17) підпало конфіскаті за кілька кількезних речень у статті **„Невже поправа помилок?"** Конфіската та прийшла пізно в ночі, тому наші Вп. Передплатники дістали те число „Діла" з великим опізненням. Це вже 3-я конфіската нашого органу в цьому році.

—До греко-католицького духовенства стрийського протопресвитерату. Повітовий Комітет Праці у Стрию, що розіслав був свого часу греко-катол. священикам Стрийщини квестіонар у справі селянського університету, просить цією дорогою всіх священиків, щоби надсилати виповнені квестіонарі до 15. лютого 1934 р. на руки о. О. Савицького, Стрий, вул. Зелена 27.

—Свято Йордану й українське громадянство. Пишуть нам з кругів львівських громадян: Від часу, як влада розвязала Український Пласт, з перелком підчас Свята Йордану на львівському ринку чимраз гірше. А вже найгірше виглядало цього року! Відсутність впорядчиків довела до того, що треба було просто героїчних зусиль, аби втриматись на свому місці і могти поступати за владикою у процесійному поході. Не диво, що багато громадян воліло це наражувати свого здоровля і своїх нервів та приглядалося святові і походові з боку, що в свою чергу відбилось на повазі й величі нашого свята. Крайня пора покінчити з тим безладдям! У найближчому році треба попросити на впорядчиків свята чи то Лугову Організацію, яка до того найкраще надається, чи евент. ремісничу молодь. І тільки тоді можна буде апелювати до всіх кругів нашого громадянства, аби взяли масову участь не тільки у святі, але й у процесійному поході. І тільки під проводом добрих впорядчиків свято Йордану на львів. ринку стане справжньою релігійно-національною маніфестацією українського Львова!

— Україніка. В грудневому числі „Славонік Ревю" (Льондон) поміщена довша стаття (наукова розвідка) про Радянську Україну, якої автором є І. Мазепа. Праця написана незвичайно річево і дає точний перегляд радянської політики на Україні, відколи Україна попала в склад Рад. Союзу. В англійському науковому світі стрінулася стаття з признанням. — (Укбюро Льондон).

— Поминальне богослуження. В перші роковини смерти бл. п. Денниса Кульчицького, емер. учителя в Яворові, відбудеться в четвер 25. ц. м. в год. 9. рано поминальне богослуження в храмі св. Петра й Павла у Львові, на яке запрошують свояків і приятелів Покійника дружина і діти.

— Зріст безробіття в Польщі. Державний уряд посередництва зареєстрував мин. тижня 14.000 нових робітників і умових службовців, звільнених з праці. Доказ, що безробіття зростає у швидкому темпі. Щодень прибуває понад 2.000 безробітних. Взагалі в останньому тижні було зареєстрованих 368.630 безробітних. В січні мин. року було зареєстрованих безробітних тільки 257.000

— На що не вільно полювати. Міністер рільництва на основі відповідної постанови новецького закону уневажнив розпорядок, що дозволяв полювати на серни-кози, самиці оленя і лані та бажанти-кури. Тому не вільно на згадану звірину і птахи полювати від 16. січня ц. р.

— Хто виграв на льотерії. В тринацятім дні тягнення 28. держ. льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 130689. 20.000 зол. на ч. 87454. 10.000 зол. на ч. 163117 72679. 5.000 зол. на ч. 135746 167385. 2.000 зол. на ч. 135746 167385. 2.000 зол. на ч. 4029 31314 31860 36692 56760 59057 82728 87581 106242 106567 115910 128061 133540 143435 153068 159556. 2.000 зол. на ч. 10825 16637 36460 56967 59671 70877 77618 78879 94810 100506 105300 112367 122493 123800 126135 150175. 1.000 зол. на ч. 6007 18269 25364 27063 29119 32091 46318 50798 52644 54597 56218 58725 70215 72112 74052 75008 76210 84408 84552 94108 97618 108922 116712 118188 124441 138957 141835 160085 164105 167619 168928 1532 7422 12776 22437 25281 32036 39400 42073 51243 54312 60287 70108 76490 81212 81834 83709 83752 112699 113779 120747 127566 127660 129188 131511 132131 136569 156670 162316.

— За кольпортажу нелеґальних летючок. Перед трибуналом присяжних суддів у Львові станув 26-літний Михайло Баран з Любіня Вел. пов. Городок, якому закидують кольпортажу „Сурми" та інших нелеґальних летючок, з крім того, що як диригент читальняного хору учив співати пісню про Біласа і Данилишина. Обвинувачений випирається всякої вини.

— Смерть від скаженини. До львівського шпиталю привезли зі Скнилова муляра Володислава Модрецького з проявами скаженини. Перед кількома місяцями покусав його скажений пес, наслідком чого він зголосився у лікаря і почав брати відповідні інекції. Однак згодом він перервав лікування, думаючи, що вже здоров. Свою легкодушність переплатив життям. Він захорів недавно на скаженину і перевезений до шпиталю помер.

— Львівська хроніка. Зі склепу Л. Бруґера при вул. Жовківській вкрадено більшу скількість шкір загальної вартости 7.000 зол. — Арештовано В. Мітрашевського, що займався сутенерством і знущався над реєстрованими дівчатами.

— Краєва хроніка. У Дрогобичі в тартаку Розенберґа повстала з тартакової льокомотиви пожежа. Згоріла вся галя. Шкоди є на 60.000 зол. — У Завадові біля Яворова посовгнулася при криниці 30-літня Марія Головайко й утонула. Незлужала на епілепсію. — В канцеляріі III. державної гімназії в Станиславові, видалений учень VII. кл. Йосиф Рогаля побив проф. С., уважаючи його своїм кривдником. Тому що Рогаля проявляв умову недугу, мають відставити його на Кульпарків. — На полі коло Чишок пов. Львів замерз 48-літній жебрак Йосиф Бузиган із Ганчар.

— Свято „трьох Л" влаштували комуністи у Варшаві. „Л" це початкова буква назвищ Леніна, Лібкнехта і Рожі Люксембурґ. У звязку з тим кількасот осіб пробувало демонструвати на вулицях, розкидуючи летючки за ґенеральним страйком. Поліція зліквідувала демонстрацію, арештуючи біля сотні осіб.

— Вбитий льокаєм. В Сараєві вбито 70-літнього польського аристократа гр. Дзедушицького, що жив у Боснії від 50 літ. Найшли його в мешканні мертвим. Поліція ствердила, що старця вдусив підчас сну його льокай, 25-літній Громо. Душогуба, що був довший час без занятя, приняв небіжчик з милосердя на службу.

— Справлення помилки. У статті „Рокованя пресової лугової конференції" вкралася на 3. стор. „Діла" у 13. рядку з гори прикра помилка: замісць „більш як 1.200 лугових пописів на провінції та більше як 4.000 членів" має бути: **„більш як 200 лугових пописів на провінції та більше як 14.000 членів".**

Ми поборемо все лихоліття освітою. Дар для „Просвіти" скріпить освіту. Без „Просвіти" нема освіти.

З нових видань.

Плятон Лушпинський: ЕСТЕТИЧНА АНАЛІЗА ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ. Львів, 1933. Бібліотека „Української Школи" ч. 2. Ст. 40.

Серед нашої критичної літератури ця рідка досі різка поява, один із тих білих кружків, що пропадають серед хмари чорних. Досі майже всі наші літературні журнали, не кажучи вже про часописи, мають критиків літературних творів, для яких ті прикмети твору, що рішають у першій мірі про його вартість себто про дані, що він лишиться у літературі, — стоять на останньому місці.

Автор цього заязкого нарису пригадує ще раз і пробує розяснити деякі основні критерії для оцінки поезії, якої вартість не покривається із критеріями правди ані моралі. Поетична правда, поетична краса і етичний елемент у поезії належать до зовсім іншої царини, ніж ті ідеї, якими користуємось у практичному житті. „Справжня поезія не може мати практичних цілей — етичної, політичної або соціяльної натури, бо поет не є на те, щоби робити пропаганду. Поет звертається до інтуїтивних сил нашої душі, до фантазії, чуття, колиж він піддається тенденції, то виходить поза межі естетики, значить поезії. Чому? При читанні поетичного твору не покидає нас, подібно як при оглядданні статуї, свідомість того, що це лиш перетворення дійсности, що це ілюзія. Поезія це не дійсність, це образ життя і ми радо піддаємося ілюзії, бо в цей спосіб заспокоюємо свій голод життя. Колиж поет перемінюється у провідника або пропагатора, то силоміць виривае нас із світа ілюзії, світа естетичного до практичного життя, значить перестає бути правдивим поетом".

З цим нелегко на перший погляд погодитись, бо питання естетики не лекші для тих, що ними ніколи не цікавились, як питання медицини, фізики або фільософії. Автор наводить неодин цікавий приклад із нашої літератури та всесвітньої і неодну думку мусить тільки мимоходом кинути, щоб перейти до другої та третьої, заохочуючи читача передумати їх самому. Ясність, простота і велика ерудиція П. Лушпинського, добре відома тільки невеличкому гуртові його приватних знайомих, склалась на книжечку, яка може тільки викликати жаль, чому такий автор так рідко озивається. Не тільки вчителі, що мусять пояснювати учням красу поетичних творів, але і критики-добровольці можуть скористати з неодної думки, що може приневолити їх до перевірки своїх надто символістичних поглядів. **м. р.**

Проф. Альфонс Конціонатор: Кінець світу, предсказаний Преч. Д. Марією з Ля Салет (La Salette). За дозволом автора переклав з німецького о. Петро Дзедзик. Львів 1933. Сторін 100, 8°, ціна 1 зол.

Страшні катаклізми, що їх від низки літ переживає людство,— від світової війни та її наслідків починаючи, на елементарних катастрофах нинішніх днів (вибухи вульканів, землетруси, повені, буревії) кінчаючи, — спонукали деяких католицьких учених заговорити про кінець світу. Взявся до цього між іншими славний популяризатор катол. науки о. Франц Шпіраго. А одна з його праць — це: „La Salette und die nächste Zukunft". В тій то книжці наводить нам о. Шпіраго (скритий під псевдонімом „проф. Альфонс Конціонатор") одно видіння, яке мали 1846 р. сільські пастушки Максимін Жіро і Мел. Кальва на горі, в полудн.-французькому селі Ля Салет. Тим сільським дітям обявилася була Пр. Д. М. і предсказала будучі події, особливо події, які попереджуватимуть кінець світу. При тім дуже виразно наказала дітям передати поважну пересторогу грішному світові, щоби він поправився... Щоби люди чинили покуту і тим способом злагіднили гнів Божий.

Таким чином те приватне обявлення Пр. Д. Марії в Ля Салет є важним післанництвом Божого Провидіння, — післанництвом, що має на цілі завернути заблуканих дітей землі з дороги мамони на дорогу спасення. Аби виказати, що ця осторога оправдана, і з другої сторони, що згадані діти не могли тих предсказань вигадати, долучує о. Шпіраго віщування ріжних католицьких ясновидців, що мали дар від Бога предсказувати будучі події. А ці віщування, хоч висказані нераз на цілі століття перед обявленням у Ля Салет, вповні з ним годяться. Через те книжка о. Шпірага є незвичайно цікава, — просто сензаційна.

І добре зробив о. Дзедзик, що її переклав на українську мову. Бо широкому загалові українського громадянства дав першу того роду книжку, написану з католицького становища. Всім вона потрібна і для всіх доступна. Духовенство потребує її і для свого знання і для своєї душпастирської праці; особливо **для поборювання сектантів** віддасть ця книжка душпастиреві великі прислуги. Бо сектанти теж „учать" про кінець світу, але вчать еретично. І тій то еретичній науці про кінець світу, треба протиставити науку Католицької Церкви, — а вона виложена досить подрібно у тій саме книжці. І знаю позитивно, що деякі наші священики вже це роблять із добрим успіхом. Напр. недавно явився в канцелярії Митр. Консисторії один священик, котрий, беручи книжки „Про кінець світу", зазначив, що вони є саме дуже добрим засобом до поборювання сектанства.

З того приводу є дуже важною річю, щоби поширити цю працю поміж нашими сільськими та міськими парохіянами, аби їх тим способом зробити відпорнішими супроти „таємних наук" лжовірців. І з тою то метою, — в цілі популяризування тієї книжки, дали їй таку низьку, сказатиб: просто рекордово-низьку ціну, — ціну майже трикратно нижчу, ніж її дав о. Шпіраго такій самій своїй книжці.

Стиль перекладу легкий і принадний. Мова чиста, літературна. Книжка дуже дбайливо видана.

о. д-р Омелян Стасюк.

—o—

З кіна.

ФІЛЬМОВИЙ ПРОМИСЛ І РУЗВЕЛЬТ.

Американські часописи багато пишуть про цілу баталію, яку вів донедавна уряд Рузвельта з фільмовим світом Голівуду. Президент, бажаючи втягнути фільмовий промисл у цілу машину господарської політики, рішив зладити для фільмової бранжі окремий кодекс, що мав би нормувати відносини між продуцентами й акторами. Найважнішими справами, яких торкався фільмовий кодекс, була інституція т. зв. фільмового плянїту й означеної тарифи, згідно з якою власники виробництв мали платити артистам і статистам за їхні виступи. В першому випадку йшло про забезпечення права авторства якогось виробництва на сфільмування одного сценарія, сюжету чи теми, а завдяки постійній тарифі гаж не хотів Рузвельт допустити до величезних сум, які платили фільмові підприємці славним акторам, вириваючи собі їх взаїмно з рук, а суми ці далеко перевищали платню президента.

Але тут стрінувся американський уряд зі сильним спротивом акторів і статистів, що рішуче заявилися проти обмежування їхніх зарібків якоюсь тарифою. Ціле Голівуд зарогілося від безнастанних віч, демонстрацій, до Вашинґтону стали напливати сотні протестів, а провідник „тої опозиції" славний комік, Едді Кантор, закинув Рузвельтові, що він мабуть не хоче допустити до того, щоби славні актори брали більші гажі від самого президента. Може бути президент певний, — говорив Кантор на одному вічу — що кожний актор радше згодиться обняти посаду президента, і чотири чи вісім років брати його платню а відтак досмертну емеритуру, ніж збогачуватися тимчасовими „дуже високими", гонорарами, бо вистане, щоби зірка такого славного актора стала меркнути, а заразже його слава йде в забуття і густочасто славний колись актор попадає в крайні злидні.

Справді заходи невдоволених артистів мали успіх. Не помогла навіть поміч продуцентів, які незвичайно підтримували почин уряду в тому напрямі, бо для них така тарифа була корисна. Припис про постійну тарифу платень не ввійшов до фільмового кодексу, який недавно проголошено. Одначе назначено комісію, що має точно прослідити це питання, бо в рямці того загального закону ввійдуть ще дальші подрібні приписи для фільмового промислу.

Як бачимо, актори виграли.

ДОРОГОЮ ЗЛОЧИНУ ДО... ФІЛЬМОВОЇ СЛАВИ.

Яких заходів уживають актори, жадні фільмової слави, показує така історія:

Одного разу вбігла до кабінету славного фільмового режисера, Кінґа Відора, якась молода жінка й давай плести йому теревені про свою любов до його. Він спершу збував це жартами, але коли „заведена" любка загрозила, що застрілить його і себе, пригорнув її до себе та став лагідно втихомирювати. Нараз двері відчинилися й до середини вбіг якийсь добродій. Він зчинив миттю пекло, бо, мовляв, режисер зводить його жінку. За те, що вони затримають цей скандал у тайні, зажадали обоє, щоби режисер визначив жінці головну ролю у першій великій фільмі. Режисер очевидно відмовив. Було би певно дійшло до бійки, якби не поміч репотера одного американського часопису, що в той час переводив розмову з Нормою Шірер, і який став в обороні режисера. Миттю збіглися актори й тоді виявилося, що нещасне подружжя зовсім не є ніяким подружжям, а звичайнісінькою собі парою статистів. У висліді тої події „невірна жінка" помандрувала на 6 місяців до вязниці, а її „мужа" заангажувало якесь виробництво, бо він незвичайно реально відограв ролю зрадженого чоловіка.

Кажуть, що такі історії в Америці на денному порядку.

СЕНЗАЦІЯ У ФІЛЬМІ.

Криміналістика, сензація, несамовитість — це теми, на яких основані фільми мають великий успіх. Воно ясне: публика глядає нині за сензацією, емоцією, за чимось таким, що зуміло би глядача заінтриґувати. Одначе такі фільми незвичайно дорогі й мало з них до нас доходить, бо три чи чотири такі фільми на Львів протягом цілого року — це чи не замало! Правда, так „Франкенштайн", „Кінґ-Конґ", „Князь Дракуля" та „Д-р Джекиль і Мр. Гайд" певно назавсіди залишаться у памяті глядачів.

Ще може найкращим родом такої фільми є легко сензаційні, не надто проймаючі, образи подекуди з гумористичною закраскою. Представниками такої фільми в Америці є Дагляс Фербенкс, Карло Альдіні, жінка Бебе Даніельс, а в Европі німець Гарі Піль. Правда, Фербенкс тепер розмірно дуже рідко виступає, бо на дужку режисерів його голос мало підходить до звукової стяжки, одначе має він багато прихильників, що бажали би його по довшій перерві побачити. „Новітній Робінзон" може за мало „денервував", зате фільма „У погоні за місяцем", яку небавком побачимо, напевно вдоволить публику.

У німецькій „Уфі" Гарі Піль працює далі. Вже довший час не було того виїмкового талановитого актора-акробата на львівських екранах. Такі фільми як „Цирк Беллі", „Пеніка", „В погоні за чорною маскою" — лишаться тільки спомином. Найновішою фільмою Піля є „Невидний йде містом!", де той любитель приходи, як упевняє німецька фільмова преса, то-

ВІДГУКИ ДНЯ.

Весняний день у січні.

День, як день. Світить сонце, на вулицях валяються останки брудного снігу, з дахів капотить. Ніби весна... Та не тільки ніби. Бо напевно прийдуть ще сніговії, морози, а весна хоч і прийде, але ще не зараз.

Ще земля не готова стрінути її, радуватися нею і використати якслід.

День як день. На вулицях буденний гамір, на ринку буденний торг, а в нас буденні турботи.

Ні думки в нікого про те, що це за день, яке його число... А хоч і в когось прокинеться згадка, то тільки на малу хвилинку, бо нема часу на згадки, бо життя кричить займатися тільки ним.

Нині — 22. січня!

Пятнацять літ тому був також 22. січня. І сонце тоді світило і здавалося: весна! Але потім насунули хмари, пахнула сніговія і морози потиснули жорстокі.

Всеж таки той день, той великий, незабутній день...

В Київі, тисячлітній і довічній столиці України — Свято Злуки. Дзвони з усіх дзвіниць, фанфари на всі сторони світа. Софійська Площа виповнена вщерть народом, а оклячники проголошують:

„Відомо чинимо всім загалом і кожному з окрема, що від нині по вічні віки..."

А далі про ріжні сестри, які цього великого незабутнього дня після давної розлуки впали собі в обійми.

Того дня ніхто ніколи з історії вже не вимиже, ніхто не заперечить. Він був, є і буде доки зір на небі, доки сонця світу.

А всеж таки...

Актор Микола Садовський на своїй кобилі, в гетьманськім одязі, витягненім з театральної гардероби — генеральний впорядчик свята. Так ніби гетьманство це був тільки далекий симпатично-романтичний спомин, а не жива дійсність зперед кількох днів!

Цікаво, як на це дивився Трудовий Конгрес своїм більшовицьким лицем!

А потім...

Стотисячна товпа, повна незмірної радости, повна національної гордости, повна почуття сили і повна великих та оправданих надій на будуче, набирає воздуху в груди і цілому світові категорично заявляє:

„Як умру, то поховайте мене на могилі!"

Мені здається, що якби серед якоїсь групи була вирвалася імпровізація: „Ми кожного між очі кулаком, хто схоче нам забрати наше", а бодай часть товпи підхопилаб цю імпровізацію, то хто зна як виглядалиб найблизчі дні січня 1919 року.

А так за пару днів — Крути, а ще за пару — евакуація Київа...

Казав Тичина, а я це вже кілька разів повторив: „Революції ніякими гарматами без мужики не встановити".

А ще тяжче похоронною піснею, хочби до слів самого Шевченка.

Галактіон Чіпка.

собі небувале досі признання. Вона вже покінчена і небаром піде на екранах Німеччини. Чи побачимо її ми, залежить від розвою політичних взаємин Польщі й Німеччини.

Окремим родом сензаційної фільми є ковбойські образи. Цікава річ, що досі вони не перевелися, хоч стільки їх уже випродуковано. Любою такої фільми є дуже замітна анальогія сюжетів і тем сценарів. Одначе багато осіб любить оглядати ковбойські перегони, подивляти американських їздців та напади ухарактеризованих індіян. Того рода актори, що Том Мікс, Том Кін, Кен Мейнард, Віллям Десмонт і Джорж О'Брайен не перестають бути любимцями публики.

І. Т—ук.

Дописи.

Рава Руська.

Нужда нашого села. Від пів року виходить у нас "впаційна газетка п. з. „Ехо Гавске". В найновішому числі тої газетки поміщена стаття д-ра Гутманової з нагоди „Тижня боротьби з туберкульозою", в якій авторка в дослідних словах малює нужду на селі. Каже: Ми зокрі стаємо безрадні. Дораджуємо гігієнічно жити, добре вітилюватися, коли в одній кімнаті мешкає 10 осіб, а старші ходять до двора на роботу за 30 сотенно без харчів. А яка їх поживна — лише картофлі й огірки, які їдять рано о 3-ій, як ідуть на роботу і 9-ій вечором, як з неї кертують". І дійсно наш повіт цілих пять літ був терном війни. Села в більшости були зовсім знищені, а коли настав мир, відшкодування не дістали нікого. І тепер уміхаються по наших селах тільки екзекутори, які забирають людям усе, що тільки впаде в їх руки.

Звіт організації „Стшельця". З цілої низки дописів зі сіл довідуємося з тої ж газетки, що організація „Стшельця" поступає вперід, головно по кольоніях, очевидно при підтримці влади. Скрізь улаштовують сходини, трошеві збірки, драматичні вистави, коли українським товариствам відмовляє у нас влада дуже часто дозволів. В Корчеві, читаємо, хотіли стшельці з колядою, коли ще в нашій памяти є, як поліція арештувала наших колядників і аж наші посли мусіли інтервенювати. Чит. „Просвіти" там розпалена, і тепер на кошт громади поставлений великий „Стшелецкі Дом Людови."

Для кого працює агроном Повіт. Виділу. В Тяглеві на кольонії відбувся курс домашнього господарства старанням „Тов. Рольничего" чи пак агронома, оплачуваного Повітовим Виділом. І тут знову рефлексія. Минулого року філія „Сільського Господаря" повносила подання до громад, щоби до своїх буджетів вставили датки на удержання повіт. агронома. Майже всі громади пішли за покликом філії і прелімінували на ту ціль по 50—100 золотих. Виділ Повітовий чи пак Староство всі ті позиції з буджетів повичеркало, мотивуючи тим, що в повіті є вже повітовий агроном. І от бачимо: того повітового агронома цікавлять лиш польські кольонії в повіті, до яких виїзджає що неділі, де улаштовує відчити, курси і роздає рільничі машини, насіння тощо. (К.)

Єдина українська **ПРАЛЬНЯ „ВІКТОРІЯ"** — На Байках 9 (тел. 74-84) пере, хем. чистить, фарбує по низьких цінах. Комірець 15 сот. 23/33

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

О. Д. Пристай: З ТРУСКАВЦЯ У СВІТ ХМАРОДЕРІВ. Спомини з минулого й сучасного. Під редакцією д-ра Л. Михаловського. І. том. Львів-Ню-Йорк, 1933. Накладом власним. Стор. 252. Форм. 8-о.

Микола Чеботарів: НЕВДАЛА РЕГАБІЛІТАЦІЯ СУШКА-УБІЙНИКА. (З приводу книжки Романа Сушка: „Хто вбив полковника Отмарштейна?") 2. 1. Видавництво „Правда". Варшава. 1933. Стор. 88. Форм. 8-о.

ЖУРНАЛИ.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА, економічно-суспільний місячник. Січень 1934. Зміст: Ю. Павликовський: На профілях етапів кооперативної думки і чину. На окраю днів. Ів. Ольховий: Валюта. К. Коберський: Про борги в міській споживчій кооперації. П. Панченко: Між кооперативною теорією й практикою. А. Жук: До ювілею Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Господарська хроніка. Серед книг.

ВІСТИ МУЗЕЮ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ. Прага, ч. 4, січень 1934.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва. Коломия 15. січня 1934, ч. 2 з безплатним додатком „Для сільського жіноцтва".

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 23. І. год. 7·30 веч. „Івар Крюгер".

Середа, 24. І. год. 7·30 веч. „Івар Крюгер".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 23. І. год. 7·30 веч. „Но, но, Нането".

Середа, 24. І. год. 7·30 веч. „Но, но, Нането".

Кіна.

АДРІЯ: „Буфало Біл".

АПОЛЬО: „Перед натурою" (чеський звуковик з пісеньками Е. Ф. Буріяна).

АТЛЯНТИК: „Гріх одної ночі".

БАНДА: „Братерство народів".

КАСИНО: „А. Л. 14 автомуш".

КОЛІСЕЙ: „Божевільна вдовичка" та „Фукс у бігу".

КОПЕРНИК: „Шибеник з Еспанії".

МАРУСЕНЬКА: „Шибеник з Еспанії".

МІРАЖ: „Дика дівчина" (Клара Боу).

МУЗА: „Серце велитня".

ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра (з Єріною та Шлезінґер).

ПАН: „Ночна пошта" (Анні Ондра) та ревія.

ПАСАЖ: „Сексуальна гігієна".

ХИМЕРА: „Божевільна ніч у Зоо".

СТІЛЕВЕ: „Шпіон у масці" (Ганка Ордонівна) і ревія „Блакитний експрес" зі Ст. Стадниківною.

УТІХА: „Портові ночі" та ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 23, січня 1934.

Відень (506,8) 17·15 Віольончелі, 19·00 Пастрові обряди (музика, спів), **Братислава** (298,8) 17·35 Скрипка, 20·55 Концерт військ. оркестри, **Кошиці** (269,5) 12·30 Концерт, **Прага** (470,2) 13·25 Пісні і скрип. дютні, 21.30 Солісти, **Білгород** (437,4) 16·30, 19·00 Пісоньки, **Ковно** (1935) 19·30 Хор, **Рига** (228,5) 17·30 Пес. пісоньки, **Гайльсберг** (291) 23·00 Бетовенові твори, **Кенігсвустергавзен** (1346) 17·25 Романтичні й віденські пісні, **Лянгенберг** (455,9) 19·00 Концерт, 19·00 Оп. музика, **Мінхен** (405,4) Пісні, 19·00 Вес. аванпіш, 22·25 Бетовенові твори, **Будапешт** (549,5) 13·30 Саксофон, 22·45 Цит. музика, **Міляно** (568,6) 20·40 „Ла Чітарола" оп. Ранцата, **Рим** (420,8) 16·30 Концерт, 21·00 Опера.

Середа, 24. січня 1924.

Давентрі (1478) 20·55 „Тоска" оп. Пуччіні, **Відень** (506,8) 12·00, 22·15 Концерт, **Прага** (470,2) 17·35 Югосл. музика, 19·35 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1346) 10·10 Солісти (музика, спів), 21·00 VIII Бетовенова симфонія, **Лянгенберг** (455,9) 23·00 Бетовенові твори, **Ляйпціг** (382,2) 10·10 „Директор театру" оп. Моцарта, **Букарешт** (317,6) 18·15 Концерт, 20·15 Соліст, **Будапешт** (549,5) 12·05, 13.30, 17·00 Музика, 19·30 „Турандо" оп. Пуччіні, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 21·15 Концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 23 січня 1934.

7·00—7·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Джезова орхестра, 12·50 Метеорольог. вістки, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Фрагменти з муз. пісн. „Трістан і Ізольда" (з грам. плит), 15·40 Кутюр нови, 16·55 Джез на два фортепіяни, 17·25 Пісні, 1·50 Туристичний бюлетень, грамофон, 18·00 „15-ті роковини заг. обов'язкового шкільництва", 19·05 Повісти Як. Васермана, 19·15 Всячина, 19·25 Фейлетон, 19·30, 19·43 Спортові вістки, 19·35 Сільва рерум, 20·00 Трансм. з Варшави: „Графиня Маріца" оп. Кальмана, літер. чвертьгодина „Жадісний флірт", 22·30 Танкова музика, 23·05 Танкова музика Дж. Гільтона (грам. плити).

Середа, 24. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, тягнення міліона зол. у кл. льотерії, 12·05 Танкова музика з грам. плит, 12·33 Симфонія „Сюрприз" Гайдна (грам. плита), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт сучасної музики (фортепян, флет, обой, кларнет, фагот), 16·10 Для дітей: Що чувати в світі, пісоньки, 16.40 Листи та програми, 16·55 Сальонова музика (грам. плити), 17·20 Мудрці та поети старинної Греції, „Айсхиль", 18·0 Музика з грам. плит, 18·30 Діти мріють про зелиата, 19·05 Всячина, грамофон, 19·40, 19·53 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Славні артисти (грам. плити) 20·40 Театр Ля Скала в Міляні, Технічна скринька, 21·00 У країні побідних людей, 21.15 Авд. „Найгарніший сон", 22·00 Вісчит. есперанто „Польські мандрівки", 22·20 Танкова музика, 23·05 Легка музика з грам. плит.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долер у приватних оборотах 5·48 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·60, Париж 35·08, Берлін 210·73, Ціріх 172·22, Амстердам 357·65, Нюйорк кабель 5·56—5·55, Нюйорк чеки 5·54.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам для 22. І. масло 2.30, молоко, —19, сметана —.70, яйця 1·70—1·80.

Тенденція на масло сильна, молоко і сметану удержана, на яйця знижка.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

КОВДРИ 9.80 — фірмові 5.80 ручної роботи філе за 3.80. Брокати від 2.90, брокатові накидки 7.80. Одинока вирібня ФРАНЦІХА, Сикстуська 21. 890 8—?

КОСМЕТИЧНА ШКОЛА Добрянської-Рогатин, Львів, Осолінських 13, дає право відкриття косметичного кабінету. Проспекти висилаємо. 5—10 987

НАЙДЕШЕВШЕ ковдри, пухові, вовняні, матраци, подушки, ліжка поручає магазин постелі **З. Іжицький, Львів, Коперника 4.** 39/50a 5—6

ВДОВА в середнім віці, розуміє господарку, варення, має добрі свідоцтва, шукає посади на виїзд. Марія Дичук, вул. Львівська 3, Гдозонська 977 2—2

ПОСАДА АГРОНОМА. Філія „Сільського Господаря в Тернополі прийме агронома, доброго практика обізнаного з **годівлею і збутом живини.** — Посада до обняття негайно. Подання з перебігом життя і умовами винагороди слати до Краєвого Господарського Товариства **„Сільський Господар" у Львові,** Ринок ч. 10, найдальше до 31. січня 1934 року. 981 1—1

КОСМЕТИЧНИЙ інститут „СЛАВА", Львів, Осолінських 13, для Пань, Панні лікує всілякі дефекти шкіри. Запобігає передчасному лисінню. Фарбує волосся, брови, вії. 5—10

Читайте „Діло"!

ПЯКІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах. Купно продаж: заміна уживаних інструментів. 925

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

5-тий рік видання!

КІНО Ч. 65—66 вийде при кінці січня 1934. Обемистий матеріял, численні ілюстрації.

Ціна подвійного числа 35 сотиків.

Адреса: „КІНО" — ЛЬВІВ, улиця БЛЯХАРСЬКА ч. 8. І. пов.

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Емілії Бронте, переклав — М. Рудницький	2·50 „	0·50
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	3·— зол.	0·50
Між ідеєю і формою — М. Рудницького	3·— „	0·50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
З японського дому — Ст. Левицького	2·— „	0·25
Сміх землі — Володимира Островського	1·50 „	0·15
Спогади — Евгена Чикаленка Частина І. II. III. Окрема частина по 3 зол.	8·— „	0·50
Крізь дим і згар — Мик. Матійка Мельника	0·50 „	0·10
Безпутні — Гордія Брасюка	0·50 „	0·10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняка	1·50 „	0·15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука	1.— „	0·15
За Сяном — д-ра Івана Німчука	0·50 „	0·10

Замовляти в Адміністрації „Діла", Ринок ч. 10. Належитість надсилати складками П. К. О. 143·922

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ „ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 180·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Виконавча Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів-Ринок 10

Ч. 20 (13.865). Львів, четвер 25. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлях. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

РОКОВИНИ 22. СІЧНЯ.

СВЯТОЧНЕ ЗАСІДАННЯ В УНДО.

В понеділок 22. січня ц. р. відбулося вечором у домівці Українського Національно-Демократичного Обєднання святочне засідання присутніх у Львові членів Президії і Центрального Комітету УНДО, членів Партійного Суду і запрошених членів партії, в цілости присвячене роковинам акту з дня 22. січня 1919 р. Засідання відкрив коротенькою промовою голова партії і Парляментарної Репрезентації пос. д-р Дмитро Левицький. Потім прийшов до слова ред. Гр. Гладкий, що виголосив дуже добре підготований та гарний змістом реферат на тему акту з дня 22-ого січня. Реферат нагородили учасники рясними оплесками. Свято закінчилось відспіванням національного гимну.

—o—

Як має виглядати акція для голодних на Україні.

Що є інтенцією кардинала д-ра Інніцера.

Віцепрезидент міжконфесійного і надинаціонального Допомогового Комітету для голодних в СРСР п. Р. Мітлевер помістив у віденській пресі з доручення кардинала д-ра Інніцера таку заяву:

„Як відомо, кардинал д-р Інніцер створив комітет під назвою: „Міжконфесійний і надинаціональний Допомоговий Комітет для голодних областей в СРСР". Щоби заздалегідь усунути всякі непорозуміння, стверджується отсим, що допомога того комітету не лежить зовсім у тому, аби на ту ціль збирати гроші в Австрії. Допомоговий Комітет бачить свою задачу єдино і тільки в тому, аби зрушити сумління світу, аби ті области, які мають надвишки у продуктах, віддавали їх нещасним голодним в СРСР, аби не повторювалось те, що в минулому вже нераз бувало, а саме, що деякі держави нищили масово збіже, каву а навіть мясо.

„Інтенцією кардинала д-ра Інніцера є ту мирову думку Червоного Хреста перевести в цілости в життя, а не збирати жертви у нашій батьківщині".

Українські радіо-програми в Ню Йорку.

НЮ ЙОРК, 3. січня. (Вл. кор.) Українська радіо-програма базару „Сурма", що була першою постійною радіо-програмою для українців в Америці, тепер припинена на короткий час з огляду на труднощі в доборі матеріялу до програми. Щойно з новим роком гром. Мирон Сурмач буде готовий з відповідними мистецькими силами до нових виступів. Також і радіо-стація буде змінена. Дотеперішня радіопрограма була у великій частині бизнесовою програмою, тобто хто поміщував свої оголошення через радіо. На ньому терпіла мистецька сторінка програми. Щоби цій недостачі запалити, гром. Сурмач хоче обмежити оголошення до мінімума, а зате присвятити більше часу на мистецьку обрібку. Клопіт лише з фінансами. Одна радіо-стація хоче дати українській радіо-програмі належний розголос у ґазетах, коли програма не буде бизнесовою, а зате буде більше музики та літератури.

На Балкані шукають порозуміння.

НЮ ЙОРК, 3. січня. (Вл. кор.) „Таймс" приносив недавно докладніші звідомлення про подорож балканських володарів у відвідини, а тепер займається справами хорватсько-сербськими в Югославії. По його повідомленням хорватський провідник д-р Владко Мачек, якого засудили сербські судді на сім літ вязниці, має вийти на волю за спеціяльною амнестією на 12 днів, щоби для відвідин родини. Король Олександер, який був на відвідинах у Загребі, хоче продовжити його „відпустку" на неозначений час. Це показувало би, що сербська влада в Югославії хоче поєднатися з хорватами. До Білгороду приїздить грецький міністр закордонних справ Максімос, щоб довідатися про предмет розмови короля Олександра з болгарським королем Борисом у часі недавньої стрічи. Одночасно Максімос має здати звіт зі своїх успіхів із подорожі до Парижа й Риму. Король Олександер має вступити також до словінців, щоби з ними порозумітися у справі вирівнання труднощів. Король Борис хоче їхати до Кароля румунського, щоби порозумітися у справі поведінки з болгарськими меншинами в Добруджі під Румунією.

Синайський кодекс Біблії.

НЮ ЙОРК, 3. січня (Вл. кор.) З нагоди продажі старинного біблійного рукопису, відомого під назвою „Синайський Кодекс", совєтським урядом урядові британському за пів міліона долярів, помістив „Сан" передовицю, в якій приглядує ближчі подробиці, звязані з віднайденням цього рукопису. Є тепер на світі чотири такі рукописи, а саме: Александрійський, Ватиканський, Ефремський і Синайський. Вони походять з четвертого віку після народження Христа. Синайський Кодекс, писаний великими грецькими буквами, був у переховуванні в монастирі на горі Синай і його припадково відкрив між паперами, призначеними до смітника, Константин Тішенлорф. Коли черці довідалися про його велику вартість, подарували його російському цареві до петроградської бібліотеки за декорації і щедру грошеву суму на вдержання монастиря. Після революції більшовицький уряд дістав цей кодекс у своє посідання. Видно, що йому не залежить на збереженні документів релігійної вартости, коли відпродав таку цінність британському урядові.

—o—

Франція підтримує офіціяльно Совіти.

„Журнал де Женев" з 18. ц. м. приносить передовицю п. з. „Куди веде політика Франції". Підставою статті звіт, який здавав Поль-Бонкур перед французьким сенатом:

„Поль-Бонкур вірить у цінність пактів неагресії, підписаних щасливим Літвіновим. Він не зовсім помиляється, тому, що Москва шукає у цих пактах забезпеки, щоб Росія не розлетіться і не дійшла до руїни, куди веде її комунізм. Скрутне становище Совітів примеволює їх вести політику, яка вирішувала би тимчасовий теперішний стан в Европі від найменшого потрясення може захитатись будівля їх тиранства. Та не забуваймо, що совітський пацифізм — переходовий: Москва тримається своїх руйницьких теорій, не зречеться їх і не може зректися думки підготовляти світову революцію.

„А проте ліберальна і демократична Франція шукатиме підтримки і свого роду союзу з найбільше тиранською з модерних держав і таким чином іще скріпить пута, в яких стогнуть поневолені народи. Вона йде куди далі. Вона хоче скріпити цей ланцюг Лігою Націй. Устами Поля-Бонкура вона натякає, що місце Совітів у Лізі. Попросту протираєш очі, коли згадаєш, як Москва перестерігає документи зі своїм підписом — пригадайте договір про ненападання Грузії".

Читальня, Кружок „Р. Ш.", Кооператива,

що не передплачують „Діла", кривдять себе і своїх членів, бо через те вони позбавлені інформацій з першого джерела. Якщо одній установі це не під силу, нехай запренумерує „Діло" до спілки з другою. — Не сміє бути у нас народньої установи, яка не заабонувала би для своїх членів „Діла"!

„Політика матуристок".

Волинь, 20. I. 1934.

I.

Волинь має сензацію: три „ревеляційні" статті офіційних речників волинської регіональної політики. Цими речниками тут можуть бути й є обовязково емігранти. Це, так би мовити, їхній монополь. Тому одна стаття вийшла зпід пера емігранта-поляка п. Волошиновського („До пшемисьленя", „Волинь" ч. 2), друга зпід пера теж емігранта, але українця п. Ковалевського (звичайно з „Української Ниві" п. т.: „Uniti Viribus") і третя — емігрантаж п. Певного (під „спотикачевою" назвою „На новій дорозі. Український активізм, як наслідок консерватизму в наставленні народнього думання" (теж в „Укр. Ниві").

У світлі цих трьох статтей, поставлених поруч себе, як у зеркалі, відбивається вся сумна сучасна волинська дійсність та всі характеристичні риси місцевої політики. Тому, хоча з такими органами, як „Укр. Нива", шануюча себе преса не полемізує, всеж на порозі нового року варто спинитися над ними хочаб задля цікавости.

II

П. Волошиновський у згаданій статті „До пшемисьленя" висловлює незадоволення, що його земляки на Волині не вчаться української мови. Нехіть до нашої мови ш. автор ілюструє розмовою з якоюсь луцькою матуристкою, яка вважала для себе „за пункт гонору" не навчитися в гімназії української мови.

Кажучи, що згадана матуристка не є одинокою, що такого „фільольогічного" патріотизму тримається на Волині більшість поляків усіх шарів, п. Волошиновський висловлює побоювання, що цей патріотизм зведе волинське польське громадянство до рівня кольоністів серед української етнічної маси.

Словом, автора статті дуже налякав політичний розум волинських „політичних матуристок". Він сконстатував, що „є зле", що „щось псується в польській психіці", що настає якесь „закламане" та запановує „фальшива теорія". Тому й виступив з закликом до своїх земляків вчитися української мови.

На жаль, ш. автор не пішов за схопленою ниткою льогіки до кінця й, сказавши „а", не сказав „б". А саме: що неґація мови є одночасно неґацією самого народу, його історії, культури, людських прав, чести, організацій. А значить — такою самою „політикою матуристок" є й неґування нашої культурної відрубности, наших Просвіт, агрокультурних організацій, кооперації і т. д. Є це таким самим „закламанем" і такою самою „фальшивою теорією". І справді мусить „щось псуватися в психіці" людей, які відважуються нехтувати 6-тимільоновий відлам великого народу, що має тисячлітню історію і культуру. Отже треба було поставити крапку над „і" сміло й ясно.

III.

Та ні! П. Волошиновський не міг цього зробити. Бо хто кинув нитку льогіки посеред дороги й полинув за мріями, мусів зійти на манівці. І це ми бачимо в кінці його статті, де він цілком отверто каже, що осуджує неґацію української мови не як зло в самому собі, а як зречення його земляками засобу до захоплення

в свої руки керми українським життям і навіть нашою національною душею.

Для підкреслення своїх думок автор наводить слова Ст. Лося зі статті „Ситуація і роля земцьства на південнім сході" (крак. „Час" з 30. XII. м. р.), а саме: що це „земцьство" буде ще мати до виконання „ролю провідників місцевого населення, ролю природніх організаторів його життя господарського, культурного й національного".

Ось чому п. Волошиновський закликає своїх земляків Волині вчитися української мови! Це на те, щоби вони взяли в свої руки наше життя й нашу душу, очевидно, відсунувши від проводу українську еліту.

Це цінне публичне признання п. Волошиновського, що вже на практиці здійснює свою теорію, будуючи утраквістичну кооперацію під кермою своїх земляків на розвалинах наших кооператив, особливо яскраво звучить в останнім уступі його статті:

„До ролі кольовістів впасти нам тут не вільно. Не дозволяє нам на це наш польський **гонор**, істотний, власне тут найбільше заангажований, амбіція — **сягання по провідну ролю в організуванні місцевого життя**".

Чи нема тут споріднення й співзвучности з „гонором і патріотизмом" луцької матуристки?

IV.

Прислухаймось тепер, як фальшиво й гаєбно звучать на цьому широкому фоні заклику п. Волошиновського голоси офіційних речників тої самої політики з „Укр. Ниви".

„Святкування пятилітнього ювилею Волинського українського театру, каже п. Ковалевський, — згромадило (!) в клюбі „Рідної Хати" все ліпше (!), чим розпоряджає українське громадянство — його інтелект. І виявилося, що українська інтелігенція за останні роки дуже зросла й що в парі з цим зростом прийшло те **почуття сили**, якої їй завжди бракувало".

„Що правда, залишається на узбіччі національного життя певна група української інтелігенції, що терпеливо вичікує „зміни політичної ситуації": це — пасивісти"... „Кожна нація носить на собі тягар таких неробів"...

Отже ті, що поза „Рідною Хатою", все пасивісти й нероби, які сидять собі отак із заложеними руками. Щоб і вони „працювали" та стали „активними", п. Ковалевський кличе:

„Гонор, обовязок, відданість справі наказує всім... стати біля кожної (!) справи, поскільки вона дає користь"... Чи не ліпше стати до роботи в нових осередках" (очевидно — в „хатах", кулках, утраквістичних кооперативах і т. д.).

Хіба цих цитат після заклику п. Волошиновського не досить? Зрікайся керми, спускайся на дно й іди в козачки задля користи. Коли ти це робиш, ти активіст, а не згоджуєшся — пасивіст і нероба.

І всі ці негідні підшепти й вигуки пересипаються всякими побрехеньками та блягою. На один і пів міліона українців на Волині всі ліпші зміститися в кімнаті „Рідної Хати" та й ще залишилися вільні стільці для чужих. І було там „велице почуття сили"...

Отже маємо аж три **„гонори"**: матуристки, п. Волошиновського й п. Ковалевського та його „народу" з „Рідної Хати". Порівняйте. На щастя, серед українських матуристок, здається, не знайдеться такої, що поділяла б **гонор** і політичний розум „інтелекту" п. Ковалевського.

Аж так далеко зайшло волинське „закламане" чи по українськи — „обріхування".

З довжелезної статті п. Певного, пересипаної бульварною лайкою, яка більше надається до лікарського дослідження, ніж до газетного перегляду, для ілюстрації оцього волинського „закламання" чи пак „обріхування" зацитуємо лише такі уступи:

„ВУО, як наслідник сконцентрованої української думки, виявило — до **опертя українського життя на власні творчі сили нації, на працю еліти, як проводу, що в утворенні нових національних цінностей та розбудові старих домінуючою силою стає**"... „Український політично-громадський рух вийшов на шлях Великого Гетьмана (?) — виховання кадра вождів на місцях — духомної (?) еліти нашої нації"... „Життя на порядок денний висуває **активізм нації**, побудований на консерватизмі, а не на соціяльних доктринах, на основах того консерватизму, що побут створив, що пісню розвинув"...

Ні, без психіятра тут годі обійтися.

Уявляємо собі, як хіхікали, читаючи оці нісенітниці ті люди, що завданням свого „гонору" вважають захопити в свої руки провід над українським життям. Бож, справді, оцей „активізм" їм так само потрібний до здійснення їхнього „сягання" по керму нашою душею й життям, як манна з неба.

Оце — те „ліпше", цей „інтелект", ця „еліта" Волині, що міститься в одній кімнаті „Рідної Хати" під проводом „знавців української мови."

Коментарі зайві.

V.

При закінченні напрошуються деякі питання до ш. автора статті „До пшемисьленя", а саме: 1) по якому Божому чи людському, етичному чи конституційному праву п. Волошиновський сягає по провід над цілим нашим життям і навіть душею? 2) Що він зробив би з „елітою" з „Рідної Хати", колиб його сягання по провід здійснилося? 3) Чи ш. автор не вважає, що його теорія й „сягання" лише загострюють і загоюють українське питання та спричиняють величезні шкоди на сьогодні й на майбутнє? і 4) Чи нарешті не погодиться, що нехіть деяких його земляків на Волині до захоплення в свої руки проводу над нашим національним життям й душею є не псуванням польської психіки, а повільним виліковуванням від старої хороби, та що їхня теорія невлізання з чобітьми в чужу душу є теорією не фальшивою, а якраз навпаки — правильною й корисною для обох сторін?

Senex (Не-Той).

Як ви, інтеліґентна людина, можете в нинішніх часах обійтись без — „Діла"? — Якщо вам за тяжко платити за наш часопис самому, то передплачуйте „Діло" до спілки зі своїм сусідом. Вишліть негайно передплату і приєднуйте нам нових абонентів!

Приготовляють летунську стацію на Азорах.

НЮ ЙОРК, 3. січня. (Вл. пор.) Летунська компанія „Пан Америкен Ерейз" переговорює з портуґальською владою в справі дозволу вживати острови Азори на Атлянтійському Океані як правильну стацію для літаків, що будуть літати з Америки до Европи й навпаки. З цього виходило би, що це летунське підприємство підготовляє правильну летунську службу між Америкою й Европою понад океан. Лет італійської повітряної армади під проводом адмірала Бальбо спонукує „Пан Америкен Ерейз" вибрати лінію через Азори. Зате полк. Ліндберґ, який щойно вернувся з піврічної подорожі по 22 краях — як кажуть — переконує компанію „Пан Америкен", що безбечніша буде повітреплавба через Ґренляндію, коли на це дозволить погода. Щойно якби погода не дописувала, він радить уживати лінії до Азорів. Властиво Ліндберґ є за уживанням, для цієї цілі, Канарійських островів.

Перед перемогою гітлерівців в Австрії.

ПАРИЖ, 23. І. ПАТ. Публіцист Домінік, обмірковуючи німецькі домагання, пише в „Ля Реп'блік", що з німецької відповіді пробиваються слова віцеканцлера Папена, які ґльорифікують силу. Публіцист звертає дальше увагу на поважну ситуацію в Австрії. Він розмовляв зі знавцями середущої Европи, які запевнили його, що ситуація в Австрії далеко грізніша, ніж думають, що вся австрійська молодь є націонал-соціялістична і перемога гітлерівців в Австрії є тільки питанням часу.

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 25. СІЧНЯ 1934.

ВАРВЕЙ Д'ОРЕВІЛІ. 9)

Кармазинова завіска.

Кілька днів тому в Опері, в льожі поруч моєї, сиділа одна жінка чи не така, якби наша панна Альберта. Їй було певно більш як вісімнацять літ, але — слово чести! — я рідко зустрічав більше маєстатичну особу. Поки йшла пєса, вона сиділа непорушно як на ґранітнім педесталі. Ні разу не повернулась, та мабуть бачила плечима, такі вони в неї були голі та гарні; у моїй льожі себто поза нами обома сидів парубок так само байдужий до всього довкола, крім того, що діялось на сцені. Можу посвідчити, що цей юнак не зробив ніодного з тих звичайних жестів, які робимо на адресу жінок у прилюдних місцях і які можна би назвати освідчинами на віддаль. Та як тільки вистава скінчилась і настала загальна метушня у льожах, дама встала, щоб застібнути свій бурнус і я почув, як вона сказала до свого чоловіка виразно у тоні подружнього наказу: „Генрику, підійми мій капюшон". Тоді понад спиною нахиленого Генрика, вона простягла руку і взяла від юнака записочку так просто, ніби брала від свого чоловіка віяльце або квіти. Відтяка підвівся, тримаючи червоний капюшон, менше червоний, ніж його обличчя — паражуваючи на лоті ксію так шукав за ним повід каналами... Далебі! побачивши таке, думав я, йдучи додому, що він повинен був залишити той капюшон собі, а не віддати жінці — бодай би він на голові те, що йому саме на нїм виросло!

Наша історія добра — відповів віконт Брассар досить холодно, — але дозвольте мені закінчити мою. Кажу вам, що з такою дівчиною як Альберта, я не лякався ні хвилини за долю мого листа. Навіть якби її привязали до поліца мами, то й тоді вона найшлаб спосіб, як його прочитати і мені відповісти. Я тішився вже на майбутнє цією нашою любовною почтою під столом, коли на другий день увіходячи до їдальні, певен у глибині душі, що дістану категоричну відповідь, злалось мені, що полуда заступила мої очі: — Альберта сиділа між батьком і мамою. Звідки ця зміна? Що сталося? Чи не помітили чого її батьки?

Альберта сиділа напроти мене і я пильно придивлявся їй, щоб щось зрозуміти. В очах моїх світилося двацятьпять питайників, але її очі були такі самі спокійні, німі та байдужі, як звичайно. Вони дивились на мене, ніби мене не бачили. Я ніколи не знав дразливіших поглядів як ті довгі, спокійні погляди, що зупиняються на людині, наче на предметі. Я кипів від цікавости, досади, неспокою, всяких схвильованих і недоспіваних почувань і не міг зрозуміти, як така самовпевнена жінка, що під своєю, тендітною шкірою має певно замісць нервів такі самі мязи як я, не може зважитись дати мені якийсь знак, якийсь натяк, що ми мовляв, одне одного розуміємо, що ми спільники одної тайни — байдуже, чи це кохання чи ні!..

Обід минув без того погляду, що я так виглядав його, так сподівався, так хотів запалити власним зором! „Вона певно найшла уже спосіб як відповісти мені", казав я сам собі йдучи до своєї кімнати, не уявляючи собі навіть, щоб така особа могла відступати, коли так уже зачіпилась уперед. Не пошукав я тем, щоб вона могла чогось боятися або з чимось рахуватись, у своїх примхах, а вірив я, що став я для неї бодай примхою!

„Якщо її батьки не підозрівають нічого — казав я собі далі — і коли ця зміна місця при столі випадкова, завтра буду знову поруч неї..." Одначе на другий день ні пізніше мене не посадили поруч Альберти і вона надалі мала ту саму нерозгадану міну і той самий байдужнісенький тон, в якому йшла розмова за цим дрібноміщанським столом. Вона сиділа незворушна, коли я мало не луснув від гніву, ще й мусів з цим ховатись! Чи ця її поведінка свідомий викрут чи кокетство? Чи може якась нова примха або звичайна дурнота?

„Якби знати відповідний момент" казала Нінон*). Чи цей момент уже минув? І я все ще ждав... чого? словечка, поруху, звичайнісінького трохи сміливішого звуку, пошепки, коли ми вставали від столу, пересуваючи кріслами. А що цього не було, то я доходив до божевільних, до зовсім безглуздних ідей. Я поклав собі в голову, що зваживши на всі труднощі в хаті, вона напише мені поштою; адже вона така зручна, що йдучи з мамою зуміє вкинути лист у скриньку. Я псував собі двічі денно кров перед годиною, коли почтар мав приходити до нашої хати. Протягом тієї години я десять разів питався зі здушеною гортанкою: „Чи нема для мене листів, Оліво?" А вона відповіла з ненарушним спокоєм: „Ні, пане, нема". Моє роздратування почало мене пекти щораз гостріше. Обдурене сподівання стало ненавистю.

(Продовження буде.)

*) Нінон де Ланкльо (1620—1705) французька красуня, славна своєю посмертною молодістю і дотепом.

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ
Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів.

Рабіни з „Бунду" та полеміка д-ра Льва Ганкевича.

Почалося від виступу п. Г. Е. у жидівській „фельєсцайтунг" п. н. „Ідеольоґія жидівського замаху". Та стаття була брутальною атакою на українських соціялістів за їх становище до Совітів. Найбільш обурило її автора те, що голова УСДП д-р Володимир Старосольський виступав разом з іншими оборонцями у процесі Лемика. Потім згадував автор про такі інші „гріхи" українських соціялістичних партій, як виступ п. Феденка на Екзекутиві II. Інтернаціоналу в справі голодової катастрофи на Сов. Україні, спільна заява трьох соціялістичних партій у тій самій справі і промова п. І. Квасниці на Конґресі Професійних Союзів у Варшаві. Всі ті виступи п. Г. Е. назвав „націоналістичною заразою", яка огорнула ряди українських соціялістів, а єдино авторитетним для нього доказом, що українці даремне чіпаються невинних Совітів за голод на Україні, був вислів Абрамовича на Екзекутиві II. Інтернаціоналу, що — мовляв — „тільки шовіністи можуть казати, що совітський уряд веде політику національного гнету і що голод на Україні є вислідом саме тої політики" (!!). Очевидно, п. Г. Е. (вже не як „правдивий соціяліст", але як найправдивіший жид) не втерпів, щоб і при цій нагоді не згадати резким словом про Гітлера, якого — на спілку з ІКК — проголосив батьком усіх українських „націоналістів", що мріють про такий злочин, як відірвання Сов. України від СРСР.

У відповідь на ту статтю д-р Лев Ганкевич оголосив у половині грудня у „Роботнику" статтю п. н. „Зараза" серед українських соціялістів", в якій доказував, що п. Г. Е. не має зелеского поняття про речі, в яких забрав голос і що так само нетямущий є „авторитетний" Абрамович. Д-р Л. Г. покликався на цілу існуючу вже велику літературу про національні відносини в Совітах і винуторічний голод, яка для п. Г. Е. й Абрамовича зовсім не істнує. Наводячи цитати зі статтей д-ра В. Старосольського й В. Темницького у часописі „За Україну", автор навів факти терору на Сов. Україні проти найщиріших тамошніх комуністів-українців (м. і. вивезення з Харкова Семена Вітика) та пригадав, що чейже в центральній неврожайній Росії не було голоду тоді, коли на Україні гинули міліони.

Жінка Літвінова в інтерв'ю з англійським журналістом на запит, як їй там ведеться, відповіла передовсім „маємо що їсти". Характеристична відповідь і — гадаю — зрозуміла також для тов. Г. Е.

Коли — мовляв — Г. Е. вірить, що справді нема поважного конфлікту між українським і російським комунізмом, що Скрипник, Хвильовий і Микола Строгський були справді кепськими комуністами, що вони та з ними Ганкевич, Старосольський і їх однодумці справді є платними найнитами польської шляхти, а ентузіястичні описи Еріота, що оглядав Україну як Катерина Велика з Патьомкіном, дійсно відповідають правді, — тоді Г. Е. може сумно твердити, що поміж українськими соціялістами запанувала зараза...

Та стаття д-ра Льва Ганкевича (яку, до речі, за „Роботником" передрукували „Наш шлях" і „Дзєнник Людови") спонукала іншого бундівця, **В. Альтера**, виварити величезну статтю п. н. **„Про Совітську Україну"** у закаптуреному органі „Бунду", ліво-соціялістичному варшавському тижневику „Нове Пісмо" (з 7. п. м.). Ціла стаття, це одна велика рабінатська проповідь з ріжними алмоніціями під адресою українських соціялістів, вини то вони є кепськими соціялістами, як вони не розуміють інтересів соціялізму ані укр. пролетаріяту, в який спосіб вони повинні повернутися. Спершу — мовляв — українські соціялісти грали супроти Совітів ролю Валенродів, чого „доказом" є (для п. Альтера) становище „Сель-Робу" (!!), який був „лише маскою більшовизмом". Але коли „орієнтація радикальних соціялістів на кому їм збанкротувала" — „курс змінився дуже радикально і став передовсім антисовітським". Це вже п. В. Альтерові зовсім не подобається і тут починаються його строгі науки, яких зразком такі квітки:

„І ми повторяємо то само всім тим українським соціялістам, які в імя свого націоналізму хотіли би цілий соціялістичний рух виставити на боротьбу з СРСР: коли соціялісти цілого світа вважають, що в інтересі робітничого руху лежить оборона СРСР проти всіх сил капіталізму, то не може тут бути виїмок для українського соціялізму. Ваш націоналізм веде вас на манівці...

„Факт голоду на Україні може бути спеціяльно болюче відчутий українськими робітниками. Але це є достаточною причиною для творення спільного національного фронту для боротьби з Совітами...

...Помилкою є піддаватися висновкам націоналізму та з цілою реакційною буржуазією кричати про конечність оборони „української національности" (так і подано в оригіналі у „лапках"! — Прим. Ред.) проти гнету Москви...

...Боротьба Сталіна з Троцьким і Зіновєвим не була боротьбою з комуністами жидами, як боротьба зі Скрипником не була боротьбою з українськими комуністами. Досить пригадати, що б перший премієр українського совітського уряду, Раковський, є нині в неласці на засланні. А чейже не за український патріотизм...

Здається, що українському читачеві досить наведених виїмків з еляборату п. В. Альтера, щоби пізнати і його „чистий" соціялістичний світогляд і його ерудицію в українських справах.

На той останній момент звернув головну увагу д-р Лев Ганцевич у своїй другій статті, яку він разом післав просто до **„Нового Пісма"**, що її лояльно — але поруч із **„Відповіддю"** В. Альтера надруковано у числі з 21. п. м. Та друга стаття д-ра Л. Г. звучить **„Чи істнує Совітська Україна?"** Передовсім пригадав п. Альтерові, що творці Сельробу — Вальницький, Заяць, Пелехатий, Голінатий і і. „не неофіти комунізму, які нічого спільного не мали ані з націоналізмом ані соціялізмом, бо не були ні- і москвофіли, нелійні і норносотенці". „Правдою є, що перший премієр українського совітського уряду, Раковський, є нині в неласці і не за український патріотизм; але може ви, товаришу, не знаєте, що перший отой наш премієр був страшенне милим і добрим товаришем, однак — болгарським жидом..."

Товаришу Альтер! Чи не терпите ви випадково на дальтонізм? Коли міліони народу вмирають, коли вимирають цілі села, коли гине весь нарід, чи справді вважаєте за можливу, щоби в тому моменті українські соціялісти помилювались і мяжились до Сталіна та його компанії? Чи справді ідеалом соціялізму, за який боролись і вмирали міліони, має бути голод і нужда? Чи те, що діється в Совітах, мало би стати нашим ідеалом? Чи брак сонця, свободи, думки, радости життя мав би бути сутнім змістом соціялізму?

Д-р Л. Г. порівнює державні атрибути УСРР з атрибутами таких „держав" як Ангора, Мекка і Ліхтенштейн і ставить точку над „і", що нема української радянської держави. Такі речі, як укази Москви мають у справах української мови можливі на Заході хіба лише у віденських оперетах.

„Правда, ми читали в останніх днях, що якась совітська полярна експедиція відкрила новий ледовий острів і назвала його назвиськом начальника... Українського ГПУ."

Д-р Л. Г. признає, що в обличчі всіх тих фактів українські соціялісти виповіли війну Совітам.

Але всі ці факти п. Альтера — очевидяче — не переконують. У своїй „Відповіді" дуже ви зважує свої праці, що „тов. Ганкевич у своїх

Маґнітоґорськ валиться.

НЮ ЙОРК, 3. січня. (Вл. кор.). Волтер Дюранті у своїй телеграмі з Москви до „Ню Йорк Таймсу" відважився подати правдиву вістку про розвал Магнітогорська. Це місто, збудоване коштом яких сто міліонів долярів в околиці Уралу на границі Азії, мало на ціли показати спосібність соціялістичної держави до будови зелитенського соціялістичного міста разом із залізними фабриками. Дюранті пише, що совітська газета „Промислове Життя" доказує, що замість соціялістичного міста повстала соціялістична куча. Цю правду подає газета у формі докору управителям заводів, що не вміють валаднати ні робітничого ні громадянського життя в новому місті. Продукція сталі цілком упала в Магнітогорську. Заводи не можуть працювати на думку „Промислового Життя" тому, що робітники не можуть доїздити вчас до фабрик, ані не можна доставити матеріялів, потрібних до продукції, бо нема чим. Місто має 230.000 мешканців, а є там лише два автобуси для перевозу людей на просторі сімох квадратових миль. Понад 60.000 робітників мусить іти пішки до праці серед морозу 40 ступнів понижче зера. Через те багато робітників річно покидає працю. Там нема харчів ані примітивних вигод життя. Найгірше, що нема мила. Кожному мешканцеві давали мила вартости чверть рубля на три четвертих року, а на останній квартал давали малий кусник мила на 15 осіб. Таксамо мається справа з убранням, взуттям, знаряддям до праці, книжками і т. п. Нема театрів, хіба один звуковий кінотеатр і один цирк. Крім того нема харчів і нема що їсти в фабричних кухнях, а вже про якісь санітарні конечности, як про каналізацію чи вивоження сміття, нема що й думати.

Дюранті не подає причини, чому совітська цензура дозволила післати цю вістку поза границі Совітської Росії, коли все інше так пильно закривають, ба навіть нахлаляють кару за розгалошення тайн.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 6.

Союз Народів і совітський уряд.

Справа приняття совітського уряду до Союзу Народів виглядає в Женеві як скандал на терені міжнародньої політики, що викликає почуття ніяковости у всіх його учасників. Справа ця не має нічого спільного із адекватним протестом Мусолінія противти до Женеви не лише Злучені Держави Америки та Японію, а й СРСР. Навпаки, Сталін гадає, що може сам перед неприсутністю представників Німеччини та Японії Союз Народів може бути аварядним мосту. Поза цею сформулюю заявою Сталіна до Дюранті властиво нема ніякого знаку готовости московського уряду пристати до Союзу Народів. Цей шум, що счинився в Женеві навколо можливого приступлення Москви до Союзу Народів, повстав властиво наслідком заяви Поля Бенкура у французькім сенаті, що московський уряд готовий пристати до Союзу Народів тому, що він підписав умови про нападу з багатьма його членами. Відносно готовости Москви заходиться від небезпеки війни до Союзу Народів полягає у Женеві нема сумніву. Але в дорозі до цього є деякі перешкоди, на які звертає увагу „Журнал де Женев". Коли війна можна стати членом Союзу Народів, поки за її приняттям висловляться дві третини асамблеї, при умові, що на держава дасть реальні гарантії свого щирого стремління додержувати інтернаціональні зобовязання". А недодержання інтернаціональних зобовязань московським урядом дей чародне гарить у зломанні російсько-грузинської умови 7. травня 1920 р. та нападі московського уряду на Грузію у лютім 1921 р. Про підтримання московського уряду „ліберальною та демократичною Францією" орган Союзу Народів пише, що вона „скріплює найдавні, в яких стоїть підтримані-нації. Франція йде ще далі, вона хоче, щоби Союз Народів ґарантував ці найдавні". Можна думати, що думку цього благородного французького політика Шеванарії поділяє й велика частина громадянства Франції, зокрема й радикальним своєї теперішнього уряду.

Заїзнити місце для більшовиків у Союзі Народів по Японії та Німеччині мають чамбер і Італії. Я Бомбаї пропонують, що члени партії жиґуту Сапсіт шлю до бера парляменту домагання, щоби їхній вступили Союз Народів.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА)

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, жіночі убрання —
та всякі шалки
З МАГАЗИНУ НОВИНИ „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКИЙ
вул. Галицька ч. 18.

висновках щодо Совітів находиться в яскравій суперечності з соціялістичним рухом та в прикрій згідливості з цілою буржуазною реакцією". Зокрема обурює п. Альтера нпр. українська протисовітська демонстрація в Ню Йорку, бо на тлі японського та німецького антисовітизму таке становище українців збільшує небезпеку для „найбільшої революції світа" (!). І „боїться" п. Альтер „націоналізму, який так часто зодягається в соціялістичне вбрання"...

*

Пана Альтера і його однодумців з „Бунду" розуміємо зовсім добре: їх страх за долю „найбільшої революції світа" — дійсно оправданий, бо після внутрішнього банкроцтва тієї революції грозить їй і зовнішнє банкроцтво, яке в дуже немудру ситуацію поставить всіх її оборонців у II. Інтернаціоналі. Жидівський „Бунд" відіграв уже свою „славну" ролю в історії української революції: адже у Центральній Раді, тому революційному парляменті, в якому не було навіть місця для несоціялістів — лідер „Бунду" п. Рафес відразу, від першого дня, ішов з російськими соціялістами проти українських, боронючи під фірмою „чистого соціялізму" російських інтересів. І коли тільки можна було скинути маску — п. Рафес скинув її та отверто пристав до табору московського більшовизму.

Нинішній „Бунд" у Польщі має ті самі питомі расові прикмети: 1) ті „соціялісти" мають рацію, котрі є сильніші, значить — московський більшовицький соціялізм є а пріорі для „бундівців" єдино правовірний; і 2) грючи ролю рабінів у II. Інтернаціоналі (з якого, до речі, недавно тому виступили були і потім назад „повернулися") бундівці залюбки всім і вся правлять морали.

Чому Радянщина голодує?

На це відповідає хвалькувата статистика у вигляді величньої будови полата в „Ізв." з 9. І. 1934., після якої загальна скількість зібраного збіжа виносила в році 1913 міл. сотн. 801, в 1930 році — 835.4 і в 1933 р. — 898.0 міл. сотн. Отже, коли населення збільшилося мало не о третину, кількість збіжа збільшилася о восьму частину, коли вірити більшовицькій статистиці. До того частина збіжа згнила при реквізиціях та транспорті. Вигинула й худоба, що давала запасобн поживи населенню.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

ЧИ БУЛИ ВИ ВЖЕ у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ на сценічній фільмі Ю. ТЕПИ

„Івар Крюґер"?

у ТЕАТРІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ на превеселій оперетці

„Но, но, Нането"!

Ворошилов проти Маркса - Леніна - Сталіна.

На партійній конференції московського воєнного округа наркомвоєнмор Ворошилов між іншим сказав: „Наша біда не зважаючи на загальний великий зріст нашої воєнної партійної організації тим часом полягає у тім, що дуже часто чудові більшовики, дуже добрі партійці, що сидять часом на дуже високих посадах, на жаль, дуже часто не можуть вміло та організовано провадити доручену їм справу..." „Ми посуджуючи більшовицькі якости кожного комуніста можемо бути лише тої думки, коли товариш чудово знає революційну теорію Маркса — Леніна — Сталіна, вміє добре аґітувати за ґенеральну лінію партії, але дорученої йому справи як слід не вивчив, на дорученім йому відтинку роботи полишається позаду — то такий комуніст нічого чи майже нічого не партий".

Тут уже наркомвоєнмор рішучо відхиляється сам від ґенеральної лінії партії, бо найбільших успіхів у Китаю та інших чужих державах більшовики осягли саме розкладовою пропаґандою в чужих арміях. Чи зважиться Сталін поводитися з Ворошиловим як з іншими ухильниками, питання інше.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Українське шкільництво в цифрах.

Зміст промови пос. Д. Велнкановича у дискусії над бюджетом міністерства освіти в дні 18. січня 1934 р.

(Докінчення.)

ЛЕМКІВСЬКИЙ БУКВАР.

У буджетовому преліміварі находимо цифру 18.000 зол. на доплату до друкування т. зв. „руских" книжок для Волині, Полісся, Лемківщини. Промовець у гострій формі протестує проти накинення українському населенню Лемківщини дивоглядного нового букваря, який не має ніякої вартости ані педагогічно-методичної, ані наукової, а навпаки розвитає усіпнений український правопис та українську літературну мову і національну єдність. Доказував, що цей буквар є неагітний а інтенцією програми навчання та що поляки подібного кроку у себе не стерпіли би. Зазначив, що накинення лемківського букваря, приняло українське громадянство як вказ. Ставлячи дилему, що будемо гостро протиставитися політиці адміністраційних чинників на Лемківщині, якою уряд розбиває українську національну єдність, протеґуючи при тім москвофільський та православний рух.

ШКІЛЬНА АДМІНІСТРАЦІЯ Й УКРАЇНСЬКЕ ВЧИТЕЛЬСТВО.

Промовець стверджує, що шкільна адміністрація стратила зовсім свій громадянський характер, а зокрема українське громадянство позбавлене якогосебудь впливу на шкільну державну адміністрацію. У цілій Польщі маємо лише два двох відпитаторів-українців для середніх шкіл, а не маємо на пару сот інспекторів ані одного українця. При номінаціях учительства в дуже малому числі узглядняються петиції українських учительських кандидатів, а нашим штолцем і громадам накидується учителів поляків, які дуже часто не знають зовсім української мови, або підвеситься до українського населення вороже, поборюючи навіть назву „український". Загалом польське вчительство у численних випадках обмежує українську національність серед дітвори і громадянства та своїм нетактовним поведенням викликує обурення нашої суспільности. Промовець підносить один факт, який вже порушили промовці поляки у бюджетовій дебаті, а саме: польські посли нарікають, що міністерство змушує учительство до політичної роботи, яка не все згідна з політичними переконаннями того учительства. Пос. В. зауважує, що коли справа торкається українського вчительства, то воно зовсім позбавлене можливости громадянської праці не то політичної, але взагалі освітньої та економічної. Промовець обговорює методи трактування українського вчительства взагалі, а головно шкільними інспекторами та усунення його різними способами з посад. На кінці стверджує, що кожного року число безробітних учителів збільшується на 4.500 людей, а між тим великий відсоток українців. Цілі війна є около 15.000 безробітного вчительства.

ПРИВАТНЕ ШКІЛЬНИЦТВО

Промовець обговорює матеріяльні труднощі приватного українського шкільництва та політику влади при надаванні права навчання чужим учителям. За приклад подає відібрання навчання таким добрим педаґоґам як Буц у Перемишлі, Пещак в Копичинець та Артемюк із Берестя.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 25. СІЧНЯ 1934.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Рішення жюрі і голоси публики.

(З приводу літературної нагороди).

Рішення з приводу першої літературної нагороди встановленої „Т-вом письм. і журналістів" у Львові викличе без сумніву між нашими робітниками пера не менший відгомін, як проголошення цієї нагороди кілька місяців тому. 5 премій по 300 золотих замісць одної, болай у тисячкою зол. це крізовий сігнум темпоріс. Одні розуміють це так, що 300 зол. нині вже гроші, другі, що треба по змозі помагати якнайбільшій скількости, треті, що галицька й еміґраційна література потребує доконче трансфузії крови.

Весело прислухуватись до балачок ріжних людей. Більшість із них більше цікавиться, хто із членів жюрі за ким голосував і чому, ніж самими нагородженими і покритженими книжками. Ще раз приходимо до пересвідчення, що такі щорічні нагороди необхідні, хочаби для публики. Симпатичні і високоповажані представники нашої інтеліґенції, що вважають себе завсіди за компетентних забирати голос про літературу менш-більше так самовпевнено як про причини знижки долара і міжнародне становище нашої справи, починають трохи бентежитись від запиту: „Вибачте, а ви читали книжку...?" І на диво бувають випадки, коли дехто зрочав вибачення, що сам не читав, але чув —

Люди з усіма даними на літературно грамотних повторюють чутку, якто одну із нагороджених книжок написав я сам, заховавшись за чуже прізвище й автор зголився за таку комбінацію імовірно тільки на те, щоб поділитись зі мною премією. Які хабарі дістали інші члени жюрі від інших авторів, про це не вільно мені казати, бо обовязує мене тайна.

Характеристичне явище: загал уявляє собі куліси, за якими підготовляється признання нагороди на зразок льотерії або допомогового комітету. Усміх химерного щастя або добродійна лепта для нещасливих. Коли в останньому рішенні жюрі було щось випадкове, то хіба випадкова ріжниця поглядів 7-ох його членів.

Рада „Т-ва письменників і журналістів", як професійного товариства, що обєднує людей ріжних напрямків, хотіла в жюрі зібрати по змозі представників ріжних ідеольоґічних гуртів, щоб вони разом покривались приблизно із „голосом громадянства" і має те, чого — не хотіла. Вона хотіла репрезентативної нагороди, хотіло її громадянство і само жюрі затратило два довгі засідання переконуючи себе взаємно — майже надаремне. У висліді — компроміс, як це інколи трапляється на ріжних зборах. Коли більшість цим компромісом вдоволена, то тільки тому, що уявляє собі вибір кандидата на літературну нагороду, наче вибори на голову товариства або зборів. „Не буде або не схоче той, буде інший".

Плебісцит, що має рішити про літературного лавреата відбувається щоденно по кавярнях; найбільше читаний автор має за собою більшість. Коли недавно вмер найбільший німецький лірик Стефан Ґеорґе, вся німецька преса повторила фразу, що серед німецького громадянства він майже невідомий.

Наша література продукція тепер така слаба, що автори стають відомі від першої своєї збірки, навіть тоді, коли ніхто її не читає. І сам автор мусить покрити кошти її друку. Останнє рішення жюрі дасть напевне приріст до зичлуй на тему скількости та якости. Є такі, що не можуть погодитись з думкою, щоб невеличка збірка поезій переважувала обемисті книжки; є інші, яким симпатична авторська ідеольоґія закриває всі недостачі незрілого або викривленого таланту.

Мине може ще пів століття, заки візьме у нас верх погляд, що в літературному творі зрозуміле та живучість ідеї рішає тільки те, як вона вживлена в ньому; адже можемо захоплюватись твором, з якого ідеєю, у наскрізь інтелектуальному значінні, зовсім не погоджуємось.

Якби твори доступні нашій вражливости мусіли покриватись із нашими суспільними чи навіть фільософічними поглядами, тоді з усієї літератури минулих віків залишилась би дуже невеличка скількість таких, які варт відчитати. Твір живе не ідеєю, а ідеями себто якнайбільшою скількістю вражінь і зворушень, що в силі прокликати в нас нові враження та зворушення, часто не тої самої ідеольоґічної захраски, до якої вільно зарахувати автора на підставі знайомости його життєпису або на підставі ріжних декляративних місць у творі.

При оцінні твору, який хочемо відріжнити від інших найважнішу ролю повинно відогравати питання: чи твір має дані залишитись у літературі як один із етапів, хочби моментів, її розвитку. Зважуємось на погляд, що між преміованими цього року книжками є такі твори і нехай ті, що цікавляться літературними ребусами відгадують, які саме. Там, де не помагає сама аналіза літературних прикмет твору, на допомогу мусить прийти старий Сатурн, що „легесенько слови стирає" — „І по водах і не слід".

Здається не прибільшимо ні трохи, коли скажемо, що вперше у Галичині нагородили відразу кількох ріжних з ріжним духовим обличчям авторів, з яких кожний проявив свому дбайливість за культуру слова.

ЗАКІНЧЕННЯ.

У наслідках польської політики до українського народу на терені шкільництва треба ствердити цілковиту руїну українського шкільництва, намагання розбити національну українську єдність при допомозі шкіл на регіональні групи та скасувати саму назву „український". На загал відношення польського уряду до цілости проблеми українського народу в Польщі є того роду, що поставе в нас питання, чи є ще рація послугуватися парляментарною трибуною і подавати до безпосереднього відома уряду наші жалоби, чи залишити дальший розвиток подій власному ходові. Наша суспільність втратила віру в добру волю уряду. Такий стан підхопив і оцінив польський часопис „Бунт Млодих", в якому з дня 20. XII. 1933. поміщено статтю п. з. „За 5 мінут двуната". У цій статті на закінчення подано заввагу, якою промовець закінчив і свою промову, а саме:

Sprawa ukraińska powinna być załatwiona. Skoro zdecydowanie zawiodły pewne sposoby, należy przejść do innych. I jeśli w głębi duszy uznaje się wagę problemu i jego błędne ustawienie, trzeba mieć odwagę powiedzieć to głośno i wyciągnąć konsekwencje.

Chodzi bodaj o to, aby pokolenia otrzymawszy ów wubuchowy fatalny spadek nie oskarżyły nas o zmarnowanie niepowtarzających się możliwości. Aby kiedyś, gdy w krytycznej chwili przystąpi się do gorączkowych reform, historja nie powiedziała nam tego, co w październiku 1918, usłyszały Austro-Węgry: Za późno".

31/15 ДІСТАНЕТЕ У ВСІХ АПТИКАХ. 1—1

Японія запевнює про свою миролюбність.

ТОКІО, 23. І. ПАТ. В японському парляменті міністр закорд. справ Гірота виголосив експозе, присвячене закордонній політиці Японії, в якому підкреслив приязне становище Японії супроти Китаю і Радянщини. Не забуваймо, говорив він, що Японія є угольним каменем у Сх. Азії, та що тому на нас лежить відповідальність, не тільки на японській дипльоматії, але й на японській збройній силі, якої завданням перш усього оборона.

Друга частина шкільного плебісциту.

Як поступати після переведення шкільного плебісциту?

Перевірювання важности зголошених декларацій за українською мовою навчання.

Дня 31. грудня 1933 р. минув останній речинець до внесення шкільних декларацій за українською мовою навчання. Тепер шкільні інспектори мають перевірювати важність тих декларацій.

Виконний міністеріяльний розпорядок з 7. січня 1925. Д. З. Р. П. ч. 3 пос. 33. постановляє у тій справі ось що:

§ 8. Шкільний інспектор досліджує, чи істнують умовини, під якими декларація має важність та зокрема:

1) Чи громада (гміна), де лежить школа, має згідно з вислідами *останнього* загального перепису населення 25 прц. населення тої народности, в мові якої петент бажав би учити дитину;

2) при посередництві староства, громадського (гмінного) уряду, або на випадок потреби сам особисто, чи підписаний на декларації разом з вичисленими в ній дітьми *мешкає* у межах даної округи;

3) чи діти, названі в декларації, живуть і чи матимуть шкільний вік у дні 1. вересня відповідного року. (В цьому випадку чи матимуть на 1. вересня 1934 року 7—14 літ життя;

4) чи виступаючий як опікун дитини має до цього право?

Заздалегідь звертаємо увагу на новиці постанови виконного розпорядку, бо перевірка може вже початися в найближчих днях. Дотеперішня практика виказала, що ті, які досліджують ті умовини, не обмежуються на ствердженні дійсного стану річи, але звичайно роблять натиск на батьків, щоби відкликали шкільні декларації. Вони кивають при цьому напр. таких аргументів: той, хто бажає української мови в школі, *хоче, мовляв, викинути польську мову*, а тимсамим виступає проти польської держави. Треба освідомити батьків, *щоби в таких випадках не дались збаламутити й залякати*, бо в українській школі всеодно вчать обовязково польської мови як предмету. Радимо на всякі питання в тій справі відповідати коротко: *„У шкільній декларації все написане, більше нічого не маю додати ані зміняти"*.

Отже зголошених декларацій за українською мовою навчання не відкликати ані ніяких шкільних декларацій, ні інших протоколів чи внесем *більше не підписувати*, бо, як сказано, речинець шк. декларацій за українською мовою навчання минув 31. грудня 1933. р.

Наближається плебісцит за польською школою.

Виконний міністеріяльний розпорядок з 7. січня 1925 р. Д. З. Р. ч. 3, пос. 33, постановляє у тій справі ось що:

§ 9. Про зголошення батьками за щонайменше 40 дітей домагання ввести до школи не польську мову навчання, повідомляє шкільний інспектор перед *днем 1. лютого* населення відповідної шкільної округи з тією метою, щоб умежливити решті батьків зголосити бажання навчати в *польській мові*.

Таке повідомлення треба виконати вивішуючи відповідну оповістку в домівці громадського (гмінного) уряду, а оскільки у відповідній шкільній окрузі нема громадського (гмінного) уряду, то в іншім місці, положенім у межах тої округи, однак з виключенням шкільного будинку".

Якщо згідно з постановами ст. 3. закону з 31. липня 1924. і § 10. і 13. виконного розпорядку з 5. січня 1925 до 30. квітня 1933 вилинуть *від батьків 20 дітей* у шкільному віці шкільні декларації з домаганням *польської (державної)* мови навчання, то тоді школа стає *двомовною (утраквістичною)*.

Очевидно, якщо поляки не назбирають стільки підписів, то школа по закону має бути українська.

Отже обовязком кожного свідомого українця, в першу чергу нашої сільської інтелігенції та зокрема нашого духовенства, селян і робітників є поучити й остерегти батьків і опікунів, щоби не дались залякати ані збаламутити і *не підписували ніяких нових шкільних декларацій ні інших письм*, бо — як вище сказано — речинець декларацій за українською школою минув 31. грудня 1933 р.

З другої сторони українці даної громади повинні за всяку ціну довідатися, хто підписував декларації і за польською школою і чи ті підписи важні. Якщо *підписи* на таких деклараціях сфальшовані, або декларації *підписали такі особи, що не мають права*, або за таких дітей, що не є в шкільному віці, або не *мешкають* у даній шкільній окрузі, або взагалі їх нема і не було в громаді (бо й таке буває!), то про це все повідомити належного шкільного інспектора за посвідкою або дорученим листом почтою, бо ані закон ані виконний розпорядок не накладає обовязку на шкільного інспектора робити з власного почину розвідки в тому напрямі. Найвищий Адміністраційний Трибунал вирішив, що шкільна влада (отже шкільні інспектори та шкільна кураторія) *мусить перевірити* пороблені закиди і якщо шкільна влада того не зробила би, то на це треба покликатися на випадок рішення шкільної кураторії в некористь української мови навчання.

Про всі такі факти повідомляти Правну Оборону при Головній Управі „Рідної Школи" у Львові, вул. Словацького 14. та українську пресу.

ПРАВНА ОБОРОНА
при Головній Управі „Рідної Школи".

ПРИ БРАКУ АПЕТИТУ, квасним відбиванні, зіпсованім шлунку, злім травленні, обструкції, адутті кишок, розладдях переміни матерії, кропивці й сверсбі шкіри природна гірка вода **FRANCISZKA JÓZEFA** для щоденного очищення кормового проводу. Поручають її лікарі.

Вибух пекольної машини в потязі.

В послішному потязі, що їхав з Відня до Загребу, між стаціями Брезіце і Крико вибухла в вагоні другої власи пекольна машина. Вагон станув у вогні і згорів до тла, причому ушкодило теж сусідний спальний вагон. Згинуло трьох подорожних, один є тяжко ранений, а 11 легко. Жертвою випадку став між іншими югославянський посол Лавро Петовар, який вискочив крізь вікно вагону і тяжко потовкся. Залишивши на стації Брезіце два вагони, потяг рушив в дальшу дорогу. Здогадуються, що замаху доконав якийсь хорватський революціонер.

Тому, що вибух стався в потязі, яким мали їхати з Женеви міністри Титулеску і Бенеш, підозрівають, що це був замах на їхні особи. Замаховці помилилися щодо потягу, бо оба міністри приїхали до Загребу 6 годин раніше

Поважна ситуація в Японії.

ПАРИЖ, 23. І. ПАТ. „Журналь" передбачує, що уступлення ген. Араки зі становища міністра війни в Японії може викликати поважні комплікації в політичному житті Японії, бо ген. Араки був підпорою теперішнього кабінету. Часопис побоюється, чи кабінет Саіто зможе вдержатися в теперішній ситуації. Годі передбачити, в якім напрямі розвинеться політична ситуація на випадок уступлення цього кабінету, чи буде створений новий кабінет парляментарний або уряд національного обєднання. Сяк чи так в найближчому часі слід дожидати дуже важних подій в ділянці внутрішньої японської політики.

По широкому світі.

— В будинку віденського парляменту вибухла пожежа наслідком короткої електричної злуки. Вогонь швидко згасили.

— Надзвичайний суд у Берліні засудив на півтора року вязниці робітницю, яка в листі до сестри в Ню Йорку висловилася відємно про відносини в Німеччині. Урядовий комунікат пояснює, що лист обвинуваченої отворили чинники девізової контролі.

— Німецький амбасадор у Вашинґтоні одержав нагле запрошення до Білого Дому. Конференція торкалася справи невиконання німецьких фінансових зобовязань.

— Розправа в справі Ставіського, визначена на кінець січня ц. р., не відбудеться, бо з актів справи пропало 150 документів, що торкаються обвинувачених.

— Справа евентуальної британської ініціятиви в безпосередніх французько-німецьких переговорах представляється дальше неясно. Англійські часописи пишуть, що Гітлер дійсно висловив побажання, щоби В. Британія виступила в тій справі, однак з Німеччини надходять вістки, що німецький уряд не звернувся з тим до В. Британії безпосередно.

Дольфус грозить Німеччині.

ВІДЕНЬ, 23. І. ПАТ. Сьогодні перед будинком канцлерського уряду відбулася велика маніфестація членів „патріотичного фронту". До зібраних виголосив промову канцлер Дольфус, який заявив, що умірковане становище уряду супроти терористичної пропаганди вважали досі проявом слабости. З закордонними чинниками, які підтримують терористичну акцію, розправимося на іншому місці та в іншій формі. Сьогодні повторю тільки перед цілим світом осторогу: „Дотиля і ані кроку дальше!" Після тижнів і місяців дожидання виступимо з цілою суворістю проти тих, що загрожують мир і свободу нашої країни, закінчив канцлер.

Новий фінансовий скандал.

ПАРИЖ, 23. І. Преса повідомляє про нову фінансову аферу, якої героєм є Жорж Александр, директор Банку Функціонарів. Він спроневірив повірені йому ощадности на суму 200 тисяч франків і віддався добровільно в руки справедливости. Дожидають великого скандалу, бо в справу замішані інші люди.

Місто під водою.

БУКАРЕШТ, 23. І. ПАТ. В місцевості Хілія при уйсті Дунаю вода наслідком таяння снігу перервала таму, що находиться біля міста й залляли сотки домів. Небезпека зростає, бо загрожена велика тама у східній частині міста. Матеріяльні втрати величезні.

„ESTREMO ORIENTE“.

Мусоліні про жовту небезпеку.

Під цим наголовком у часописах „Універсаль Сервіс“ у Злучених Державах Америки, появилась цими днями стаття Мусолінія. Її цілу передруковує „Іль Пополо д Італія“, а інші часописи в Італії широко її наводять. Вона торкається справ такої світової ваги — як каже Мусоліні, — що нам треба з нею познайомитися.

Стаття починається від заваги про промову Літвінова в Москві дня 29. грудня м. р. „Промова, яку виголосив Літвінов, ...це давін трівоги в далекосхідній ситуації. В цій промові ми чуємо войовничий тон спрямований проти можливого ворога на Заході й імовірного ворога на Сході. Можна сказати, що йде річ про Німеччину й Японію“.

Дальше Мусоліні наводить слова тієї промови Літвінова, що „мілітарні сили Совітів є у безупинному розрості“, що „СРСР, колиб хтось зважився ударити на нього, міг би провчити кожного напасника так, що йому більше не хотілосяб нападати“.

Тут Мусоліні, — який зовсім щиро тепер змагає до конструктивної політики в Европі, бо при такій політиці зросла би сила Італії, тимсамим і її експанзія, від якої фашизм, розуміється, не відпекується. — повинен би бодай мимоходом узяти під увагу слова військового японського аташе в Римі. А саме, 7. XI. 1933 совітська амбасада в Римі улаштувала була великий баль із нагоди 17-ліття совітської революції, на якому, окрім чепурного, аристократичного, жіночого світу Риму, були представники інших держав. Тоді на слова кореспондента щоденника „Ентранзіжан“ до совітського амбасадора в Римі Потьомкіна: „Ваша Ексцеленціє, італійські вечірні щоденники подають вістку, що між Совітами і Японією напружуються відносини“, — цей відповів: „Ми — мирний народ. Але як хтось нас зачепить, то ми винищимо всіх наших ворогів. Ви розумієте: ви-ни-щимо!“ Колиж той самий кореспондент згадав про те саме напруження японському військовому аташе, цей відповів: „Алеж нічого страшного немає. Совіти лиш тому так сильно горлають, щоб ми думали, що вони сильні“... Такий офіційний гамір Кремлю про нечувану міць совітів, яка призначена на експорт. Таким тоном говорив і Літвінов.

Та йдімо далі за думками статті.

„На кордонах Росії і Манджурії стоять проти себе два війська: небезпека війни істнує. Та ця подія не цікавить саму Росію і Японію. Вона втягає у свій вир і Китай, і Сполучені Держави, а безпосередно чи посередно й Англію, Францію, Італію, Голяндію.

„Приглянімося ближче, у світлі подій, протагоністам того, що можна буде назвати великою міжконтинентальною драмою завтрішнього дня. Нема сумніву, що Японія у цю пору переходить період „імперіялістичного динамізму“. Це між роками 1860—1870, коли Японія, тримаючися вірною своїм тисячелітнім традиціям, втягає у себе весь поступ цивілізації Заходу. Її промисл стоїть сьогодні так високо, що вона не стоїть позаду найпоступовішої нації Заходу. Японія, яка є дуже плодюча, має народ мудрий, у війні геройський і здатний на безмежні жертви. Її воєнні сили — це великий комплекс людей і засобів, на землі і на морі.

„Яка доля Китаю? Тепер він став ставкою для грачів. Алеж бо це край нерозгаданих можливостей у майбутньому. Ніхто не сумнівається, що весь безмежний організм Китаю переходить глибокі потрясення. Щось там ферментує. Дуже легко можна передбачити, що в найближчих часах Китай осягне сильну й зосереджену державну єдність; що положить край вічним війнонькам генералів, які шукають слави, чи то так особистої фортуни... Це моє переконання, що здисциплінований і вишколений китаєць може стати добрим вояком. Тепер майбутнє цивілізації і білого племени на Далекому Сході і доля Пацифіку залежні від завдання, яке Китай за це століття візьме на себе: чи можна уявити собі Китай, що був би чинником антияпонським? І на як довгий час? Це не абсурд висувати інші гіпотези і між ними також й ту: про згоду між Китаєм і Японією. Хто може виключити можливість, що ця згода не стане чинником антиевропейським і антиамериканським? Китай має право почуватися обдуреним коли приглянемося, що йому заполіяли. Европи при цьому якби не було. Союз Народів — хм і склав один рапорт і вислав комісію — виявив свою імпотенцію, у Сполучених Державах були тільки звичайні ленинкарські маніфестації. Росія обмежилася до того, що зажадала „як чесний купець“ ціну, як сказав Літвінов, за східно-китайську залізницю; всі великі потуги Заходу, яких мучать внутрішні економічні й політичні кризи, погодилися з доконаним фактом. Договір Літвінова і Рузвельта є в першій мірі моральної вартости. Це лиш пересторога для Японії. Але ніщо не дає нам підстави вірити, що ця згода може змінити „доконаний факт“, ніщо не дає нам вірити, що Росія й Америка бились би поплічи, колиб Японія вдарила на Росію, або колиб пішла на дальші здобутки в Китай. Правдою є те, що Японія не звязана міжнародніми договорами і має вільні руки і до миру і до війни. Від неї залежить вибір. Так звана міжнародня публична опінія не має ніякого впливу ні на японський народ з замкненою військовою психольогією, ні на провідні кляси, які вірять у боєвий дух, як у найвеличніший вираз геройськости племени. Можна думати, що здобувши Манджурію, Японія чує потребу доби, в якій відпочила би і вижидала.

„...Схід і Захід: вічний мотив універсальної історії! І Схід приблизився до нас так нагло, що ми чуємо його як погрозу. Гармата, що гриміла в Манджурії, гомоном котилася по Европі — і то з небувалою швидкістю. Здавалося, що незвичайно близький цей гомін... Сьогодні не істнує вже жовта небезпека в розумінні військово-політичному: на всіх ринках світу панує шорстка конкуренція від Японії. „Жовта небезпека“ завсіди буде фантазією лише тоді, коли великі потуги білого Заходу здійснять їх політичну співпрацю, коли зважаться на „посередництво“, не у вульгарному розумінні слова, між двома родами цивілізації“.

М. З.

Ширіть наш часопис!

Вільне місто Данціг — і ми.

Вільне місто Данціг має 407.517 мешканців і 8 щоденних газет, себто один щоденник припадає там на 51.000 мешканців. До того найбільший з тих щоденників, „Данцігер Наесте Нахріхтен“, виходить у 50.000 накладу, а всі інші мають теж поважну скількість читачів.

Колиж ми зрівняємось із мешканцями Данцігу? Тоді, коли кожний український громадянин уважатиме не тільки за потрібне, але й за необхідне читати щодня рідний щоденник.

До того, аби ми зрівнялися з мешканцями Данцігу, ще дуже-дуже далеко. Але наблизитись до них культурно зможемо швидко, як тільки кожний читач „Діла“ присилатиме точно передплату і приєднає нам у цьому місяці хоч одного нового абонента.

—o—

Відгом'н афери Ставіського.

ПАРИЖ, 23. I. ПАТ. В палаті справедливости прийшло вчора до нової афери у звязку зі справою Ставіського. Адвокат Лерміт, стрінувши в палаті бувшого віцепрезидента палати депутованих Еса в адвокатській тозі, спитав його, як сміє являтися в тозі адвоката, будучи замішаним в ошуканчу аферу Ставіського. Деп. Ес спитав, в чиїм імени він виступає, на що Лерміт крикнув: Геть звідтіля, тут нема для вас місця! Після таких слів Ес ударив Лерміта в лице, а цей йому віддав. Оба почали термоситися, так що ледви розділили їх товариші і возні.

Того самого дня в ріжних сторонах міста відбулися вуличні демонстрації. Демонстранти кричали: Геть з диктатурою злодіїв! Геть з урядом кримінальників!

НА ГОСПОДАРСЬКО-ТОРГОВЕЛЬНІ ТЕМИ.

Про вандрівні крамниці з блаватними товарами.

(Стаття надіслана.)

Цей проєкт подаю на користь молодим українцям, котрі хотять перепроситися з не-бюровою працею і взятись до звичайної, але чесної — купецької. Думаю, що з такої праці матимуть вони і нація більшу користь.

Українське село купує багато фабричного краму і буде його купувати. Маю на думці: хустки, хустини, перкалі, полотна, сукна, коци і т. п. Без того всього ніхто тепер не обійдеться на селі. А продажю їх займаються дотепер жиди по містах і містечках. Чиж не можуть того самого робити й наші молоді безробітні люди?

Тут виринає таке питання: Як роздобути фабричний крам, за які гроші? Хто має тим занятись? Де цей крам має свої склади? Де і як розпродувати? Хто має розпродувати?

В Лодзі і Бельську є багато фабрик котрі продукують цей крам. Центросоюз повинен нанязати з ними купецькі звязки, а вони, знаючи солідність фірми, радо торгуватимуть з нами.

Йде про найважнішу річ — про гроші. Треба буде найменше 50.000 зол. як не більше. Звідки їх добути? Зібрати між своєю інтеліґенцією, як позичку. Між українцями Галичини і цілої Польщі повинно найтися як не 1000, то найменше 500 осіб, котрі в дво-місячних ратах могли би легко позичити 100 зол. Чейже маєте ще якесь слово у 300 священиків та у 300—500 світської інтеліґенції, як професорів, народніх учителів, урядовців, лікарів та адвокатів, котрі не боялися би позичити на якийсь прц. тих сто золотих, котрими закладається певний і дуже рентовний інтерес.

Тільки про це не коаче треба трубіти по часописах, але приватними листами та устно вложити їм сю річ. Представити користь для сотки нових робітників і як початок нових варстатів заробітку та добробуту нашого народу. Приватно краще робити це тому, щоби не викликати протиакції.

Приєднуванням для позички повинні занятись урядовці Повітових Союзів, Сільського Господаря, Релігійного Союзу, „Просвіти“. Кожного 1-ого місяця можна бачити всіх народніх учителів в повіту, священиків у день ярмарку в місті; врештою, можна запросити їх в означене місце і пояснити справу. До учителів заточенців написати листи. Колись майже самі священики могли зложити 50 тисяч корон на „Дністер“, можуть і повинні тепер всі зложити подібну, як не більшу суму.

Де мають бути склади цього краму? Центросоюз спроваджує крам або до Львова, а відтак розсилає до Повітових Союзів, або просто до кількох центрів у краю, до Повітових Союзів, які мають місце на склад і надаються, щоби від них розвозити крам на всі сторони.

З тих то центрів у відповідно зроблених скринях з полицями, наче куфрах з дверми з боку, наповнених крамом відповідним до смаку місцевостей і сезону (празник і свята!) виїзджають дві фіри з двома особами на села і розпродують його в льокалях кооператив. Значить: в означений день приїзджають відповідні фіри з села, забирають скрині і їдуть до кооператив на торг, де люди, заздалегідь про це повідомлені, ждуть на них. Скрині з легкого матеріялу, обиті бляхою, повинні бути так зроблені, щоби можна винести їх на віз і зняти та завести до кооперативи. Буде виглядати, що це кооператива продає, а члени купують. Воно вчасти так і буде. Відбувши торг одного чи за пів дня в однім селі, поїдуть далі, до інших. При тім туру треба так уложити, щоби бути у селах на день-два дні до ярмарку, щоби люди купували у кооперативі в них, а не в місті. Якщо якого товару забракне, можна вчас довезти з центра.

Таких фір (возів) треба мати більше і посилати їх рівночасно у протилежні сторони повіту. Обїхавши призначені на це села раз до двох тижнів, треба знову вертатись до них і т. д. Це будуть вандрівні купці і крамниці.

До розпродажі краму надаються найліпше жінки, нпр. учительки семинаристки. Але для ліпшої обслуги, контролі та помочі буде добре посилати одну жінку й одного мужчину. Жінка продає та захвалює, бо й ліпше розуміється на цих річах, а мущина веде рахунки і т. п. Ночувати можуть у священика або в господарів. Тижнево повинні бути в дорозі пять (5) днів.

За що продавати? За готівку і за зерно, яйця і кури, коли кооператива скуповує їх. Це все є гріш. На селі кожна господиня скорше і більше купить усякого краму за зерно, як за гріш, котрого не має, бо зерно, яйце та курка все найдеться. Кожна річ має свою ціну і зерно має свою; тож не так тяжко всяку ціну обчислити на кільограми збіжа. Зерно посипуване в мішки відтак кооператива відвезе до міста, а гроші

за це передасть Повітовому Союзові як готівку за проданий крам. За цей труд і за відступлення льокалю кооператива дістане якийсь малий відсоток. Де не було ще звичаю купувати за збіжа, там такий звичай можна впровадити. Це під деяким оглядом і ліпше, бо гроші в дорозі може хтось зрабувати, а збіжа тяжко.

Користи з цього проєкту такі: 1) Поважне число інтеліґентних українців, що хочуть працювати, найде заняття і заробіток. 2) Інтерес на тім певний і добрий, бо продається за готівку і більшу скількість нараз. 3) Крам можна дешевше продавати, як у жидів, він все буде свіжий, бо не залежується; чого не продалося в одній кооперативі, продасться у другій. 4) Учимо наших людей купувати у своїй кооперативі та у своїх людей і тимсамим кладемо основу під заложення по більших селах своїх кооператив з бляратвими товарами. 5) Ці вандрівні крамниці ослаблять ту силу, котра все нам шкодила. 6) Цим допоможемо здобути міста і містечка для нашого народу. 7) Селяни заробляють на фірманках.

о. Д. Хомяк, Бучач.

—o—

БОРОТЬБА НА ЦЕРКОВНО-ПОЛІТИЧНОМУ ТЕРЕНІ ЗА ЖИДІВ.

ФРАНКФУРТ, 23. I. ПАТ. У всій Німеччині кипить гостра боротьба на церковно-політичному терені. Нац. соціялістичний уряд старається заборонити приймати жидів як до протестантського так і католицького віроісповідання. Найбільшу вагу приписує цьому, щоби жидам унеможливити студіювати католицьку та протестантську теольоґію та усунути католицьких духовників і евангелицьких пасторів, неарійського походження. Натиск із боку уряду є дуже сильний, та не менше сильний є спротив католицької і протестантської церкви.

—o—

ПОСАДИ ДЛЯ 1.300 АКАДЕМИКІВ.

БУДАПЕШТ, 23. I. ПАТ. Страйк студентів вищих мадярських шкіл скінчився. Уряд признав посади для 1.300 безробітних академиків із дипльомами та постановив строго придержуватися принципу нумерус клявзус.

—o—

ПОЖЕЖА МЛИНА.

БЕРЛІН, 23. I. ПАТ. У Гросберн, на передмісті Берліна, вибухла нічю в 2. год. пожежа в млині. Вогонь скоро перекинувся на сусідній шпихлір, у якому було 6.000 кґ. збіжа. Ратункова акція, в якій брало участь 10 пожежних сторожей, була дуже утруднена з причини недостачі води. До полудня пожежу зльокалізували та вогню не вдалося вгасити.

СЬОГОДНЯ В СЕРЕДУ 24 ц. м.
ПЕРША ПЕРФЕКЦІЯ в школі танців Т. Витвицького. (Нар. Дім).
Початок в год. 6. вечером.
Перша лекція новозголошених відбудеться в пятницю 26. ц. м. в год. 5½ для молоді — в год. 7½ для старших.
989

НОВИНКИ

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипльомованими силами. Веде курси трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи тривають. 734 3-5

— **Продовження зголошень до Суспільної Обезпечальні.** Речинець зголошень до Суспільної Обезпечальні у Львові продовжено до 31. січня ц. р. Є це речинець остаточний, тому пізніші або занехані зголошення потягнуть за собою правні наслідки.

— **Українські колядки в чеському радіо.** В суботу 27. ц. м. радіо з Моравської Остравы передасть від год. 18.10 до год. 18.50 концерт українських колядок і щедрівок у виконанні хору тамошньої опери під орудою п. Бартля. Крім того українські колядки і щедрівки передавали в останніх тижнях інші чеські радіостації, м. ін. стація в Кошицях. А львівське радіо вдоволилось одним-одиноким концертом українських колядок у виконанні хору „Сурма", влаштованим арештою під натиском української прилюдної опінії... І цим управа львівського радія думає заспокоїти українських абонентів?

— **Напад на церковний дім.** Дня 21. квітня м. р. напало кількох членів читальні Качковського в Турині на церковний дім, в якім мешкає сотрудник о. Володимир Рибалт, і почали самовільно рубати вікно в одній кімнаті, щоби зробити двері, і таким способом мати окремий вступ до читальні Качковського. О. Володимир Рибалт лежав тоді тяжко хорий в горячці. Два хлопці, що випадково були коло дому, Грещак і Джура почали дзвонити в дзвони на рятунок, а о. Рибалт вислав служницю на постерунок. Негайно збіглися люди та поліція і конфлікт негайно полагоджено. Всеж таки староство в Жовкві засудило оречениям з дня 16. V. 1933 р. обох хлопців по 14 днів арешту, а о. Володимира Рибалта на два місяці безоглядного арешту. Дня 23. січня ц. р. відбулася в окружному суді у Львові розправа, на якій суд зніс оречення староства в Жовкві і видав новий присуд, яким засуджено обох хлопців по 7 днів арешту, а о. Рибалта на 150 зол. карн. Боронив д-р Лев Ганкевич.

— **За ґльорифікацію Біласа і Данцилищина.** Розправа перед львівським судом присяглих проти Михайла Барана з Любіня Вел., якому, як відомо, закинено кольпортажу нелеґальних летючок і ґльорифікацію Біласа та Данцилищина, скінчилася некорисно для підсудного. На основі потверджених суддями присяглими питань М. Барана засуджено на півтора року вязниці. Обвинувачував прокуратор д-р Прахтель-Моравянський, боронили адвокати д-р Ст. Біляк і д-р В. Старосольський.

ПОВІДОМЛЕННЯ.
Фірма „Pell'ian" склад обуви Леґіонів 19 повідомляє, що її назва змінена на „King", та є надалі під управою М. Федера. Поручається П.Т. Клієнтам.

— **Українка.** У великому словінському щоденнику „Jutro", що виходить у Любляні, в ч. 296 з 20. грудня м. р. вміщено передову статтю п. н. „Українська гребля між Росією та Німеччиною". Оповідається в цій статті про смерть М. Скрипника, меморандум мін. Гугенберга на льондонській господарській конференції (в справі кольонізаційних теренів для Німеччини на Сході), який остаточно зіпсував відносини між Москвою та Берліном, про промову Косіора та про візиту М. Літвінова у Б. Мусолінія, на якій Літвінов мав ніби просити посередництва Мусолінія, щоби знову зблизити Берлін з Москвою, але Мусолініеві не вдалося, та що причиною цієї невдачі є Україна. — В центральному органі чехословацьких соціял-демократів „Право Ліду" в ч. 304. з 29. грудня м. р. вміщено фейлетон д-ра Осипа Безпалка п. н. „Українці та демократична співпраця."

— **Як справді було.** У звязку з вісткою, повтореною коротко за польською пресою, про трагічну смерть „Ст. Бучана", вбитого в Жовкві, повідомляють нас звідтам, що ця вістка торкається Евстахія Бачуна, складача в друкарні Василіян, та що то не були ніякі злодійські порахунки, але пімста диких людей за те, що небіжчик виступив в обороні культурної поведінки. Був він зрештою одним з найідейніщих членів місцевої української молоді, чого доказом його похорон, що відбувся при участи 4 священиків, представників українських товариств і кількох тисяч народу.

— **Хто виграв на льотерії?** Чотирнацятого дня тягнення IV кляси 28 держ. льотерії впали виграні на такі числа: 150.000 зол. на ч. 88281. 20.000 зол. на ч. 84135. 15.000 зол. на ч. 20064, 66954, 89965. 10.000 зол. на ч. 67193. 5.000 зол. 97479, 152921, 43930. 2.000 зол. на ч. 1051, 2244, 10828, 17486, 33058, 39351, 39392, 65763, 89590, 93287, 114410, 120071, 121119, 137137, 140105, 140264, 146510, 156616, 151932. 2.000 зол. на ч. 1028, 7607, 10820, 27509, 27093, 10293, 42527, 47688, 41139, 51545, 54461, 64455, 674385, 78989, 97161, 103807, 106846, 108648, 122675, 134068, 138884, 151091, 151543, 163291, 159488. 1.000 зол. на ч. 52, 11339, 23397, 25667, 31790, 38125, 72548, 76176, 79379, 90970, 95137, 96217, 98213, 107003, 124964, 131640, 137972, 138855, 146861, 169466, 1000 зол. на ч. 4036, 11145, 11063, 12985, 32048, 33281, 38074, 41527, 52903, 53029, 64634, 75750, 87406, 93878, 96941. 97547, 102807, 111577, 116318 118198, 118742, 127905, 132557, 156884, 160215, 163372, 166284.

— **Корабельні карти подорожіли.** З днем 1. січня ц. р. подорожіли корабельні карти до Злучених Держав Канади. Корабельна карта для еміґрантів на переїзд третьою клясою з Варшави до Нюйорку або до Галіфаксу коштує 125 ам. долярів, зате з інших міст Польщі 128 долярів. Еміґранти з Польщі платять ще 8 ам. долярів поголовного податку. Переїзд неемігрантів з порту до Нюйорку або до Галіфаксу буде коштувати 104.50 ам. долярів. Особи, що задаткували корабельні карти перед січнем ц. р. або заплатили за переїзд цілу квоту, користають при виїзді зі старого цінника і не будуть доплачувати до тепер обовязуючих цін.

— **Нові польські літературні нагороди.** Першу нагороду новоскладеної Польської Академії Літератури дістав М. Хороманський за повість „Заздрощі і мовчанка" як за найкращу річ за останні два роки. Нагорода 3.000 зол. Кожний із членів Академії міг ставити своїх трьох кандидатів. Хороманський мав таких суперників: М. Росінек з твором „Бунт над бруком", Леона Кручковського автора „Кордіян і хам", М. Пехаль автора „Жмінка попелу", А. Рудницького „Вояки", Владислава Себилу й Єлисавету Шемплінську. Хороманський уроженець України, Єлисаветграду. Почав писати по російськи і видав по російськи антольоґію польських поетів. Першу річ видав у 1931 р „Білі брати". Товариство професійних письменників польських у Кракові признало нагороду Тадеєві Кудлінському за повість „Вигнанці Еви", що має за собою збірку новель „Перше кохання панни Елі" і повість „Смак світа".

— **Львівська хроніка.** Президент м. Львова Дровновський захорів, наслідком чого в урядових справах заступає його віцепрезидент д-р Кубаля. — Арештовано 18-літну дівчину з Чорної пов. Тернопіль, Катерину Сівцівну, при якій знайшли 35 сфальшованих шкільних свідоцтв, з якими їздила і вешталася по ріжних школах і інтернатах, допускаючись крадіжей. — На Знесінні арештовано Мих. Пика і Ів. Бачинського, що вкрали купцеві Бретерові шкіру вартости 7.000 зол. — При вул. Академічній ч. 15 (де є редакція ПАТ-а) в пивниці запалилася солома й повстала пожежа. Вогнева сторожа до години вгасила вогонь. Згоріло уладження пивниці та частина опалу.

— **Краєва хроніка.** В Городищу пов. Бібрка застрілився 25-літний Дмитро Вашка, син місцевого війта, не могучи оженитись проти волі батька з бідною дівчиною. — В Тенетниках пов. Рогатин при закладанні паса на машину підчас молочення збіжа обірвало Насті Марушняк праву руку в передрамени. — В Конюшках пов. Рогатин найдена ґраната ранила тяжко Яця Рудого, якого відвезли до станиславівського шпиталю. — В лісі Підліски пов. Мостиська тайовий Микола Михалиняк пострілив смертельно 43-літного Станислава Смика, приловленого на крадежі дерева.— В Тишівниці пов. Стрий арештовано двох людей під замітом, що вбили Миколу Савлатапа, б. січового підстаршину, та вкрали 8.000 зол. — На дорозі до Рожнева пов. Косів знайшли трупа 35-літного Мих. Сусака з розбитою головою. Сусак носив при собі 700 зол., яких при трупі не було. Арештовано жінку Сусака, що жила з чоловіком у незгоді, та її любовника, в якого знайшли окривавлений топорець. — У Перемишлі в військовому суді почалася розправа проти 10 комуністів, які підчас служби в 2. п. леґ. в Кельцях поширювали комунізм. На лаві обвинувачених засіли: Йос. Ґольдберг, Мик. Сенета, Іван Лучишин, Мордко Баля, Як. Вайман, Ів. Налепа, Мойс. Ліберман, Мойс. Фавстнер, Ґодель Целе та Володимир Вовчик, усі канонірі 2. п. леґ. в Кельцях.

— **Незвичайне психічне явище.** Чернівецькі часописи пишуть про дивне явище, що склалося в селі Видавчу біля Вашковець на Буковині. Почалось від того, що Іванні Козоріс умерла мала дитина. Мати так перенялася тією втратою, що почала передчувати й свою швидку смерть. З дня на день вона марніла й підупадала на силах, аж одного дня завмерла. Після 8 годин вона прочуняла й стала оповідати, що була на тамтім світі серед ангелів. Говорила там з душами. Одночасно цитує зі святого письма і

Подяка.

Почуваюся до милого обовязку повідомити Вас. Вп. Панове, про таке: Багато літ провів я при моїм варстаті, не здаючи собі справи, яке небезпеку криє в собі вимна, камінна підлога. Звичайно, коли наставали холоди, відчував я, як щось дерло мене в суглобах і ломогу в кістках, до чого не привязував я ніякого значіння. На жаль, мусів я це тяжко відпокутувати. Терпіння часом погіршалися щораз більше, так що лише з великим усиллям міг я приходити до праці. Поневоли мене страшний ревматизм. Болі ставали щораз сильніші і щораз частіше мусів я лежати в ліжку, почуваючи себе тяжко хорим. Загрожувала мені перерва у праці. Добра рада мого знайомого охоронила мене перед крайністю. Перед кількома місяцями, коли вже зовсім я зовсім, чим маю собі порадити, постановив я випробувати таблетки Тоґаль. „Якщо не Тобі не поможе, то ніщо Тобі не поможе", сказав мені мій знайомий, що добре знав, кілько випробував я найріжнородніших засобів. Коли я зажив тільки кілька таблеток, відчув я, що болі уступають і знову міг я спокійно спати. Нині вже я зовсім здоров і почуваюся як новонароджений. Тому-то можу всім терплячим порадити „Заживайте таблетки Тоґаль і позбудетесь ваших терпінь".

Із сердечним поздоровленням
Вінкентій Шимановський,
Волехів, тарбарня

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

[illegible]

— **Румунська королева** на видах своєї спомини. Розпочався [illegible] румунської королеви вдови Марії з [illegible] англійською мовою. В першому томі оповідає королева про свої дітячі й молоді літа до свого [illegible] в румунським наслідником престолу і вміло королеви Фердинанда I. Королева Марія є внучкою англійської королеви Вікторії й донькою герцога з Единбургу, німецького герцога Альфреда з Саксен-Кобург-Гота. В другім томі оповідає про життя на дворі строгого короля Румунії Кароля I., про дерби Александра II., Миколи II., цісаря Вільгельма II., болгарського короля Фердинанда й інших володарів і про політичні з тих часів. Третій том містить спомини королеви Марії з часів світової війни.

— **Вовки їли жінку.** Марія Балєв зі села Ровіни Монтана йшла до Вістри на Буковині плоями і заблудила з дорогти, яку заміло снігом. Цілу ніч, поки жертвою вовків. Коли довго не вертала до дому, родина пішла шукати за нею, але знайшла тільки сліди крови і розмиталу одіж. Осиротіла семеро дітей.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-р Петро Сівик, учитель гімназії „Рідної Школи" в Коломиї, бувший старшина УГА, помер дня 6. січня 1934 р., проживши 38 літ. 984

—o—

З кіна.

Кіно „Атлянтік": „Марія" (Гріх одної ночі).

Анна Бем має цим разом драматичну ролю служниці богатої мадярської поміщицької родини, що забувшись одної ночі з молодим „паничем", прилабала собі дитину. За цю „неморальну поведінку" звільнили її зі служби й [illegible] тиняється, шукаючи праці. Маєтк [illegible] трагедію заслепленої служниці. З свідчення [illegible] дитину забирають до сиротинського [illegible] — закидають до безмежжя. Фільм надзвичайно переторгує для несвідомих служ[illegible] і [illegible] прогаєсю для несвідомих [illegible]. Добре зображений побут і звичаї мадярського містечка. Фільм попереджує комедію зі знаними сміхаками Патом і Паташоном.

Б-ко.

Дописи.

Микулинці.

Культурно-освітнє життя в Микулинцях розвивається новим темпом. В читальні „Просвіти", „Рідній Школі" і „Соколі" йде планова й систематична праця, при чому члени тих установ взаїмно себе доповнюють. При читальні „Просвіти" є організовані хружки, самосвіти, драматичний і жіноча секція, в котрих вивчають [illegible] праці: вони творять лист читальні і ведуть справжню культурно-освітню працю. Члени самосвітнього гуртка дають систематично реферати з історії України і правильно по тижня відчити на рідні теми. Тих останніх виголошено в останнім півроці 18, у тім 3 на теми рідношкільні, 3 конспіративні, і про значіння „Просвіти", решта на найрізнорідні теми. Приявні на тих відчитах члени в переважному числі 40 розвивали по одному відчиті живу дискусію; самі реферати були солідно опрацьовані. Самостійний гурток обняв рефератами також споводичні села. І так відбулися реферати в селах Лучці, Кривках, Волі Мазовецькій — всі на теми рідношкільні. Референтами були: О. Маштадер, Н. Лопатинська, М. Задорожна, О. Абрагамовська, М. і І. Юрчківні, згр. Куріна, Д-р. Фуртак, М. Петрусяк, В. Ставнійр С. Шкамбара і Я. Богачевський.

Драматичний гурток уладив низку вистав, як: „Соколики", „Американка", „Найнянька" і „Кума Марта", які пройшли з великим моральним і матеріяльним успіхом. Найсовне виявилися зі своїх ролі: О. Декабрина, О. Маштадер, І. Богачевська, О. Абрагамовська, Н. Хаджа'єва, О. Сапишин і В. Костецький.

Жіноча секція проявляє теж жвавий діяльність. Кожної неділі відбуваються сходини жінок, на яких по предуханні призначеного реферату розвивається жива дискусія на актуальні жіночі теми. Крім того уладила жіноча секція дві більші імпрези, а саме в місяці лютім „Свято книжки", а в грудні „Вечір Лесі Українки". Обі ті імпрези мали гарний успіх і на „Святі книжки", і на „Вечорі Лесі Українки" виголосила головна жіночої секції О. Абрагамовська змістовні реферати. Крім того в програму „Свята книжки" входили хорові продукції під орудою п. І. Богачевської, декламація І. Юрчківної, вистава книжок і льосування, чадних чому 50 українських книжок розійшлося того вечора між читачів.

Ювилей читальні. Незалежно від цього уладила читальня „Просвіти" в Микулинцях дня 22. XII. м. р. ювилей з приводу 40-літнього істнування читальні. З виголошеного п. Я. Богачевським рефериту довідалися новостні про життя читальні за той час, відтак співали хорові продукції під орудою п. І. Богачевської і Д. Бенко, декламації п. І. Юрчківної і Ф. Лашинського та депешу з Тернополя Лепського, виголошена д-ра Фуртака. З нагоди 40-літнього ювилею читальні надіслали привіт: Т-во „Просвіта" у Львові, філія в Тернополі, почесний член читальні д-р. Сюзлер, п. Овест Жолоп і всі місцеві установи.

Керуючи „Рідної Школи" під проводом д-ра Фуртака має перед собою дуже тяжке завдання. З причини матеріяльних недостатків не може кружок відповідно розвинути своєї діяльности, одначе спокійна уже велике діло, бо спопуляризувала ідею „Рідної Школи" в Микулинцях. Заходи заходам Старшини громадяни міста правильно сплачують дети на сотковий фонд „Рідної Школи"; особливо вже заходи в піли заложення в Микулинцях дитячого садку. Заходом кружка відбувся „Вечір св. о. Миколая", на котрім обділено дарунками бідні українські діти.

Рукавичне Т-во „Сокіл" обєднує тепер найактивніший молодечий елемент. Під проводом начальника М. Шкамбари і заступника О. Гапущинної відбуваються прилежно вправи і як побратими, так і посестри вивчили вже при помочі Старшини „С-Б." вправи на лінії у черзі п. ть у Львові, на який гнїздо постараються вислати і дівочу і мужеську сотні. Дається у нас дуже відчути брак рукавичних приладів і Старшина робить тепер старання, щоби це недостаткання устранити. Мабуть уже у найблизчому часі товариство придбає корпаа. „Сокіл" користає з просторої сали Народнього Дому (попертовий дім), в котрім містяться також усі інші установи, що всі разом працюють для одної спільної ідеї.

—o—

Спорт.

Закордонний Спорт.

Заграй: Прага — Берлін 5 : 0. Засужена перемога Чехів, які дійшли перестрелялися до сильного [illegible] Видпів 35,00%.

Брюсель: Франція — Берлін 3 : 2. Міждержавні змагання. Видпів 20,00.

Париж. Будапешт — Париж 3 : 1. На них змагання розбили тяжко малюн відомого віденського воротаря Гідена (він грає тепер у Парижі), так що мусіли його відвезти до шпиталю.

Париж. Австрія (Відень) — Ред Стар Олімпік 5 : 1 (субота).

Реннес: Австрія — Стаде Реннес 3 : 0 (неділя).

Каннес: Алмпа — Каннес 2 : 2.

Ле Гавр: Гакоет — Ле Гавр 3 : 0.

Ніцца: Вікторія Жімнов — Ніцца 3 : 0.

Каїро: Ф. Ц. Відн — Репрезентація Каїра 0 : 6.

Александрія: Ф. Ц. Відн — Тім Александрії 2 : 0.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 24. I. год. 7:30 вечір. „Іван Кроєр".

Четвер, 25. I. год. 7:30 веч. „Гроші то все".

Театр Різнородностей.

Середа, 24. I. год. 7:30 веч. „Но, но, Нанетто".

Четвер, 25. I. год. 7:30 веч. „Но, но, Нанетто".

Кіна.

АДРІЯ: „Буфальо Біл".

АПОЛЬО: „Перед катурою" (веселий [illegible] з пісеньками Е. Ф. Бурвіна).

АТЛЯНТИК: „Гріх одної ночі".

ВАНДА: „Братерство народів".

КАСІНО: „Л. Л. 14 затонула".

КОЛІСЕЙ: „Божевільна вдовичка" та „Фунс у бігу".

КОПЕРНІК: „Шабенник з Еспанії".

МАРУСЕНЬКА: „Шабенник з Еспанії".

МІРАЖ: „Дика дівчина" (Клара Боу).

МУЗА: „Серце незнятне".

ПАЛАС: „Недика княжна Олександра з Єрмоє та Шісаком).

ПАН: „Дочка полку" (Анні Ондра) та ревю.

ПАСАЖ: „Сексуальна гігієна".

ХИМЕРА: „Блаженна ніч у Зоо".

СТІЛЕВЕ: „Інгон у власні" (Ганна Ордонська) і ревю „Блакитний експрес" зі Ст. Стадницькою.

УТІХА: „Портові ночі" та ревю.

Закордонне радіо.

Середа, 24. січня 1934.

Плюнтрі (1478) 20:35 „Тоска" оп. Пуччіні, **Відень** (506,8) 12:05, 22:15 Концерт, **Прага** (470,2) 17:35 Дитяч. музика, 18:35 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1556) 10:10 Солісти (музика, спів), 21:00 VIII Бетовенова симфонія, **Лянгенберг** (385,9) 23:00 Бетовенові твори, **Лейпціг** (382,2) 6:10 „Директор театру" оп. Моцарта, **Букарешт** (21[illegible],6) 18:15 Концерт, 20:45 Спів, **Будапешт** (550,5) 12:05, 13:30, 17:00 Музика, 19:30 „Турандо" оп. Пуччіні, **Рим** (329,8) 13:00 Легка музика, 21:15 Концерт.

Четвер, 25. січня 1934.

Відень (506,8) 17:15 Солісти, 19:05 Нар. пісеньки, 20:20 Сенсиа англ. музика, **Братислава** (298,8) 20:15 Спів, **Кошиці** (269,5) 1:30 Нар. пісеньки, **Прага** (470,2) 22:55 „Далібор" оп. Сметани, **Білгород** (317,2) 20:00 Білгородські концерти, **Кенігсвустергавзен** (1556) 17:20 Нова танкова музика, **Лейпціг** (382,2) 16:00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 21:03 Бетовенова Симфонія ч. IX., **Букарешт** (212,6) 19:45 Опера, **Будапешт** (550,5) 12:05 Вокальний концерт, 13:34 Трубна оркестра, 18:40 Циганська музика, **Мілано** (365,6) 21:00 Опера, **Рим** (329,8) 17:00 Інструмент. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 24. січня 1934.

7:00—9:00 Ранішня авдиція, тягнення вітіна зол. у пл. дьтерні, 12:05 Танкова музика з грам. плит, 12:35 Симфонія „Сюрпрайз" Гайдна (грам. плита), 13:25 Біржева біржа, 13:30 Господарські вістки, 15:40 Концерт сучасної музики (фортепян, флет, обой, кларнет, фагот), 16:10 Для дітей: Що чувати в світі, пісеньки, 16:40 Листи та програми, 16:55 Сальонна музика (грам. плита), 17:20 Мудрі та поети старинної Греції, „Айсхіль", 18:40 Музика з грам. плит, 18:50 Літи пісеньки про дивака, 19:05 Вечірка, грамофон, 19:20, 19:53 Спортові вістки, 19:55 Сільна реруя, 20:00 Славні артисти (грам. плита) 20:40 Театр Ла Скала в Мілані, Технічна сторінка, 21:00 У країні найдних людей, 21:15 Авд. „Найгарніший сон", 22:00 Відчит есперанто „Подільські мандрівки", 22:20 Танкова музика, 23:05 „Легка музика з грам. плит.

Четвер 25. січня 1934.

7:00—9:00 Ранішня авдиція, 12:05 Ревіз. пісеньки з грам. плит, 12:20 Метеорольог. вістки, 12:35 Концерт (музика, спів), 13:25 Збіжжева біржа, 13:30 Господарські вістки, 15:15 Легка музика з грам. плит, 16:55 Легка музика, спів, 18:00 Інтер. торговля, 18:20 Авд. „Мариграф", 19:05 Перед спер. концертом дня, фільгармонії, 19:15 Лекчина, 19:25 Відчит, 19:50 Снігоний комунікат, 19:55 Спортові вістки, 19:55 Сільна реруя, 20:00 „Міся Пане Пі XI" (музика, хори), 20:25 Техн. сторінка, 21:00 Трансм. з Мілано „Фаворита" оп. Доніцетія.

БІРЖА.

ГРОШІ

У Львові долар у приватних оборотах 9:50 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27,80, Нюрнберг 34,97, Берлін 210,75, Цюріх 172,22, Амстердам 357,55, Нюйорк кабель 5:26, Нюйорк чеки 5:31.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 22. I. масло 2:30, молоко — 19, сметана —.70, яйця 4 — 4:10.

Тенденція на масло молоко удержана, на яйця знижена.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Подяка. Отцеві складаю Вп. П. мер Мо. Навроцькому Степанові за дбайливу опіку й успішні старання підчас мого побуту в слідчій тюрмі в Перемишлі — щиру подяку. Перемишль, 9. січня 1934. **Домарадський Роман Ігрис студ. прав.** 985 1—1

Пшеничному Степанові. Кременець, не висилати часописи, бо вони вертають назад.

Замісць побажань з нагоди Різдва Христового зложили на „Рідну Школу" Марія Гонька — Камінка струм. 5 зол. Йосиф Заль, дир. Мітроп. Дібр — Перегинсько 10 зол. 987 1—1

Загальні Збори Кооперативи Ощадности і Позичок на жовківськім передмістю у Львові відбудуться дня 2. лютого 1934 в год. 19 в домівці Бельзонова 2. За Надзірну Раду о. Іван Туркевич, голова. 9[illegible]8

Заявляю цим, що Роман Данин Савчак є студентом прав, а я головою шахового гуртка при Т-ві „Луг" у Львові. — Роман Савчак. 981 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ТИЖДЕНЬ ФІРАНОК — тридільні від 5.60 зол., філе ручної роботи за безцін. Найнебагатші моделі Crouchet, Brugges Venice, Indanthren. — **ФРАЙЛІХ**, Сикстуська 21. 660 9—1

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, кобеділові оттомани — 30 канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сітові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Лендого 6. 34[illegible] 8—20

КОСМЕТИЧНА ШКОЛА Добрянської-Ротатин, Львів, Оссолінських 13, дає право відкриття косметичного кабінету. Проспекти висилаємо. 6—10 957

КОСМЕТИЧ Ин інститут „СЛАВА", Львів, Оссолінських 13, для Пань, Панні лікує всілякі дефекти шкіри. Запобігає передчасному звисінню. Фарбує волосся, брови, вії. 6—10

ІНТЕЛІГЕНТНА панночка після „заводової" школи шукає праці, найрадше до дітей. — Зголошення Адміністрація під „Сирота". 986 1—1

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
„ „ однешпальтовий в тексті і вкінцях	„ 0.60	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0.10
„ „ на першій сторінці	„ 0.80	шукачі праці	„ 0.07
		слова тексти друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
„ „ 1/2	„ 250.—
„ „ 1/4	„ 130.—
„ „ 1/8	„ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костиц. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 21 (13.566). Львів, пятниця 26. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Німеччині, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. ч., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Відгомін ліських подій.

Зниження кари 4-ьом засудженим наглим судом у Сяноці.

Міністерство Справедливости у Варшаві повідомило на днях окружний суд у Сяноці, що президент держави скористав з прислугуючого йому права ласки і рескриптом з дня 10. січня ц. р. знизив трьом засудженим наглим судом у Сяноці в липні 1932 р. на кару смерти, а саме **Василеві Дуникові, Петрові Мадеї і Михайлові Малецькому,** яку їм опісля замінили на досмертну вязницю, **на пять років вязниці кожному зокрема.** Крім того **Антонові Паславському,** засудженому наглим судом на досмертну вязницю, знизили тепер кару **на три роки вязниці.** Всі чотири засуджені відсиджують тепер свою кару у Святохрестній тюрмі. Можливо, що прокуратор скористає ще з постанов карного закону й умовно звільнить їх уже небавком, а саме по відсидженні двох третин кари. Одночасно акти в цій справі переслало Міністерство до Найвищого Суду, який розглядає внесок матері засудженого А. Паславського, щоби вдруге переведено розправу проти її сина Антона. Прохання до президента держави, щоби помилував усіх чотирьох засуджених, зладив адв. д-р В. Блавацький, а жалобу до Найвищого Суду адв. д-р С. Вавчицький, оба зі Сянока.

—o—

Відсунення речинця ліцитації Т-ва „Бескид" у Сяноці

Ліцитація майна „Бескид", визначена на 17. січня ц. р., не відбулася тому, що до суду внесено рекурс з домаганням перевести вдруге оцінку майна Т-ва. На думку рекурентів, не слід було виставляти на продажу цілого майна збанкрутованого Т-ва, себто двоповерхової камениці і двох будівельних площ, бо вже продажа самих площ або самої камениці повинна вистарчити на сплату довгів, які сягають „ледви" 140.000 зол. Одночасно директори „Бескиду" сподіються, що їхній теперішній опікун посол Міхал Бачинський виклопоче у „власть імущих" довгоречинцеву позичку і ліцитація покищо не відбудеться. Якщо їхні сподівання не здійсняться, тоді ліцитація Т-ва „Бескид" відбудеться невідкладно у квітні ц. р.

Американський католицький орган про політику більшовиків на Україні.

НЮ ЙОРК, 3. січня. (Вл. кор.). Католицький тижневик „Америка" з дати 30. грудня 1933 містить довшу замітку з нагоди нападу більшовиків на українську маніфестацію в Шикаґо дня 17. грудня. Покликуючись на часописні повідомлення, вплітає редакція між них також свої спостереження й думки так, що з них показується велика симпатія до виголоджуваних українців. Знаменний між ін. уступ: „Обвинувачення Совітів... спонукали кардинала Інніцера з Відня до поновного заклику за допомогу для нещасних жертв совітської тиранії. В міжчасі Волтер Дюранті, московський дописувач газети „Ню Йорк Таймс", дальше висилає свої потішаючі звідомлення: жнива ще ніколи не були такі добрі на Україні, як тепер. Доставлено 24 з половиною міліонів метричних тон, з того буде віддане для міського населення, для робітничих таборів і для армії 17 з половиною міліона тон, а 7 міліонів лишається на резерву на вивіз. „Мабуть на вивіз до стейту Айовей або Небраска" — замічує редакція. А потім каже: „Нема згадки, скільки то треба для населення самої України. Але що з того? — Волтер Дюранті каже, що обвинувачування у звірствах видумані нарочно на те, щоби в останній хвилині перешкодити признанню Совітів Америкою. Одначе українці, не зважаючи на більшовицькі страхіття і на доконане признання СРСР, дальше кажуть, що отсе виголоджування України придумала совітська влада нарочно на те, щоби відплатитися українцям за їх спротив проти насильного вводження комуністичних експериментів у їхньому краю".

Спроба створити третю партію в Америці.

НЮ ЙОРК, 3. січня. (Вл. кор.). Новий посадник міста Ню Йорку, Фіорелло Ля Гардія, поіменував на ріжні міські уряди людей, які мало відомі зі своєї партійної приналежности. Кажуть, що він хоче завести в Ню Йорку якусь нову систему управи містом, щось на такий лад, як тепер править Америкою президент Рузвельт. — Крім цього появилися сьогодні вісти, що новий мейор набрав такого значіння через свій добір людей до адміністрації, що вони можуть творити важну організацію до створення третьої політичної партії. Неначе на потвердження цього здогаду оголошено в Купер Юніон Голл відчит про партію фармерсько-робітничу, яка після скінчення урядування президента Вільсона виставила була своїм кандидатом сен. Ля Фалета.

—o—

Виголоджування України — політична акція Сталіна.

ВРАЖІННЯ АМЕРИКАНЦЯ З ПОДОРОЖІ ПО РАДЯНЩИНІ

Крізь Варшаву переїздив один американець, вертаючи з Радянщини, де пробув пів року. На запити репортерів польської преси оповів про страшний голод на Кубанщині, де провів два тижні перед самим виїздом з Радянщини.

В Краснодарі бачив я, говорив американець, чоловіка, що купував здохлого пса. Голод на Кубанщині такий страшний, що люди їдять псів, котів, щурів, ворони... В іншім місті бачив на вулиці жінку, що вмерла з голоду. Вигляд її був такий страшний, що досі не можу її забути. Я бачив величезні колись села, де залишилось ледви кількадесять мешканців. На мій запит, де поділася решта людей, відповідали коротко, що **вимерла з голоду.**

Після короткої мовчанки американець додав: Так, там на Кубані голод страшний. Але викликаний він штучно. Про це в Радянщині всі знають. В Москві оповідають, що тому два роки на засіданні політбюра говорили про зріст протиреволюційних настроїв серед селянських мас. Підкреслювали, що найнебезпечнішими під тим оглядом є козаки. Тоді підвівся Сталін і заявив: Козаки це найнебезпечніші вороги комунізму. Вони пересякли дрібно-буржуазним духом. Не сумніваюся, що при першій нагоді вони перші повстануть проти нас. Козацтво як клясу, як окрему організацію треба знищити. Треба зробити так, щоби навіть память про козаків загинула!

Те, що діється тепер на Кубанщині та в інших округах, говорив дальше американець, є саме виконанням політичних плянів. Козацьке населення виголоджують жорстоко. Норми магазинування складів збіжа є для козаків інші ніж для іншого населення. Забирають їм все. Свідомо засуджують їх на голодову смерть. Тому вмирають масово. Говорили мені, що в кубанській окрузі населення в останніх кількох роках зменшилось на 40 проц. Якщо піде так дальше, швидко зменшиться на цілих 100 проц. Страшні слова Сталіна стануться іще страшнішою дійсністю.

Стільки польський репортаж. Про голод на Україні з відомих мотивів тут не згадується.

ВП. Передплатників і Читачів
які бажають брати участь у
великому льосуванні „Діла"
прохаємо вирівняти залеглости і надіслати передплату
згори
за час до кінця червня ц. р.

Лише легкодух не думає про завтра
Розумна людина забезпечує свою і своїх близьких будучність тим, що складає свої ощадности
в Кооперативному Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Джерело „мирної політики" Совітів.

Львів, 24. січня 1934.

Відомий м. ін. з протиукраїнських виступів член Політ. Бюра Всесоюзної Комуністичної Партії Каганович виголосив два дні тому на окружній московській партійній конференції велику промову, присвячену міжнародній ситуації та закордонній політиці С. Р. С. Р. Та промова мала, видно, в очах репрезентованого у Москві чужинецького політичного світа поважне значіння, бо широкий її зміст подали майже всі закордонні офіційні пресові агенції. І не диво: вправді не принесла вона ніяких нових ревеляцій, а проте ще раз яскраво потвердила той прецікавий зворот у совітській закордонній політиці, який так виразно зазначується впродовж останніх місяців у виступах усіх червоних достойників.

Цим зворотом є зречення будючого й агресивного імперіялізму супроти Европи й Азії та перехід до оборони істнуючого европейського територіяльного стану. З першого ряду ревізіоністичного табору Совіти перейшли до табору найревніших „версайців". Замісць лайок на великодержавницький капіталістичний імперіялізм побідних держав — маємо нині похвали про вступ до Ліґи Націй, як найважнішого антиревізіоністичного інструменту французької дипльоматії. І в свою чергу та дипльоматія офіційно проголошує Совіти „одним із найповажніших чинників збереження ладу в Европі" (промова Поль Бонкура).

Сперши на цей зворот світова преса гляділа як на тактичний маневр, що закриває якусь нову акцію III. Інтернаціоналу та не заслуговує ніяк на довіря. Річ ясна, що мати довіря до осіб, які творять і втримують цілу велику систему, побудовану на брехні й обмані, не річ людей не стільки відважних, що найпрямі. А-проте відворот від гасел вороного Інтернаціоналу, що всю свою політику будував на світовій революції, на гасла мирної співпраці з буржуазійно-капіталістичним світом, цей відворот утратив уже свій первісний характер паравану для якогось несподіваного диверсійного виступу. Зворот Совітів

то „мирної політики" має іншу, глибшу і тривкішу підставу: є тим страх перед війною, страх якого джерелом є внутрішнє заломання комунізму й банкротство нерної питиліти та безпомощність другої, страх за свою екзистенцію, якій грозить найбільша небезпека навіть при найменшому міжнародньому конфлікті, що міг би перекинутись і на Схід Европи.

Ось тут джерело всіх пактів ненападання, помісяжерства совітських дипльоматів, покладного прийняття всіх американських умовин та шалевої радости в Москві з приводу визнання Америкою, — решті явища найцікавійшого, яким є надзвичайна уступчивість Совітів супроти Японії у ділах, та позначений тон — у словесних заявах.

Той самий тон слідний у промові Кагановича. „Боротьба за мир була центральною тою в цілої нашої міжнародньої політики" — кличе він нині у Москві, забуваючи лише додати, від якого часу та політика почалася. Опісля ідуть прорости, які з успіхом міг би казати кожний жаневський дипльомат: „Серед капіталістичних країн істнують дві групи, з яких одна не хоче війни, і друга, до якої належать країни, що вважають себе покривдженими у світовій війні, і хотять зброїтися. Ми не хочемо розвязувати антагонізмів зі зброєю в руках" — впевняє читачів член тої партії, яка єдиним способом розвязування соціяльних і політичних конфліктів уважає лише зброю, силу, і насильство. Нині тої своєї *звоєдинчої програми і звоєдинчої тактики* більшовики відмовуються. Силу і насильство стосують лише у внутрішньому правлінні, як паралельну поведінку до нинішньої поведінки миролюбности. Бо одно і друге має свільки, ту саму ціль: ратувати свою екзистенцію.

І тому той наскрізь — так можна — щирий характер нинішньої совітської миролюбности є доказом найбільшої слабости Совітів. Тому теж такий мінорний тон Кагановича, коли він вичислює, що напруженими є відносини і з Німеччиною і з Англією і з Японією. Білими нитками шиті компліменти під адресою уряду Рузвельта, який „зрозуміє силу і могутність СРСР" та переконування Франції й Польщі, що найбільшою для них небезпекою є німецький фашизм. На тлі того тону не звучить переконуючо кінцева фраза, що „совітська армія находиться нині у ряді перших армій світа".

В нинішніх часах армії воєн і не ведуть і не виграють. Ведуть їх народи, дух і організація. Армію більшовики мають, щораз зміцнюють її, годують і одягають і червона армія є справді силою — у мирних часах. Народу, духа й організації не мають вони навіть при 15-ту літньому втримуванні совітського громадянина у вічній горячці через щоденне його розпропагандовування дома і поза домом. Настрої, почування совітського населення, є запереченням атрибутів, які творять справжню міць держави. І з цього Кремль злав собі чудово справу. І тому крім японської і німецької всі секції III. Інтернаціоналу мають замовили, — щоби не дразнити „гнилого" капіталістичного світа. І тому вся енергія скермована на „успокоєнє" народів Совєтського Союзу, після якого щойно можна буде собі зволити на закордонно-політичні „реформи"...

Як довго тріватиме ця „передишка" — не відомо. Покищо розвій внутрішніх відносин у СРСР каже більшовикам у мирі бачити своє спасення і лякатися війни, як своєї загибелі.

Перед роковинами бою під Крутами.

Пише нам один львівський громадянин:

Чи відбудеться 28. І. болай у Львові панахида за героїв, що впали в бою під Крутами? І чи не можна би попросити когось з наших добрих проповідників, аби виголосив при цій нагоді відповідну проповідь? Читаємо оголошення про балі, забави, вечерниці... Добре, нехай молодь бавиться, це її добре право і час на те. Але не забудьмо теж помянути тих, що за рідний край і його визволення дали своє молоде життя! Це наш святий обовязок.

С. С.

—o—

Правосуддя для українців.

З ПРОМОВИ ПОСЛА Д-РА В. ЗАГАЙКЕВИЧА НА БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ СОЙМУ.

При розгляді буджету міністерства судівництва виголосив велику промову пос. д-р Вол. Загайкевич, яку подаємо — з огляду на величезне значіння порушених у промові питань.

Вийшовши зі ствердженого референтом факту заломання цифрової лінії судових справ і її гострої дегресії від р. 1932, промовець звернув увагу, що це не є наслідком причин соціольогічно-економічних, вислідом економічного добробуту ані доказом поглиблення етики між людьми, а вислідом саме економічної скрути і **заведення у Польщі нових оплат у судових справах,** проти яких Український Клюб свого часу на Правничій Комісії рішуче боровся. Обговоривши докладніше цю справу, як також те, що незаможних теж не звільнюють від оплат у справах цивільних і карних, промовець вважає статистичні дані, подані в тій матерії референтом, за прояв неґативний, який виразно говорить, що дорога виміру цивільної справедливости є для більшости населення замкнена. У звязку з цим висловлює пос. д-р Загайкевич побажання, щоби прийшла найдальше йдуча знижка судових оплат та розложення способу їх аплати на три частини. Торкнувшись недбайливого виконування т. зв. правної помочі реквізиційними судами, промовець докладніше порушив справу новозаведених у нас **екзекуційних коморників та їх урядування,** стверджуючи, що інституція коморників не є орґаном, що стягає присуджені правосильно вірительности, але виключно і одиноко джерелом утримання якогось числа іменованих урядом і йому відданих осіб. Перейшовши у ділянку леґіслятивну піддав промовець критиці деякі постанови **кодексу карної процедури,** зокрема арт. 296 і 332 § 2. к. п. к., та домагався взагалі скасувати поліційні доходження; в новому карному кодексі істнують високі карні санкції, а суди стосують їх у драконський спосіб. Слід обнизити найнижчу границю вязниці устійненої досі на 6 місяців. Превенційний арешт стосують на практиці нераз навіть в найдрібніших і найясніших справах; у слідчій вязниці вязні просиджують довгими місяцями. Тому подане референтом число превенційних вязнів на 38 проц. є надмірно високе і доказує факт, що без потреби розділюється превенційні арешти. Довшій критиці піддав промовець **справу наглих судів,** виступаючи рішуче проти їх примінювання і стверджуючи їх безпощадне функціонування передовсім на землях волинських. Тому, що референт вказує на обниження в р. 1933 числа справ і осіб суджених у наглих судах, промовець апелює, щоби взагалі скасувати врешті наглі суди. Міністер справедливости, як головний прокуратор, повинен бути відповідальний за полишення безкарними численних зловживань, що їх зробили державні органи, як напр. при соймових чи громадських виборах або акції шкільного плебісциту, коли-то прокуратура знехтувала слідство, подаючи, що не може найти виновника. Рівнож недопускальним уважає промовець понехання прокуратурою карних доходжень у випадках **поліційних побоїв.** Такі побої трактує прокуратура не як зловживання урядової влади, але як справу приватно-скаргову, а суди полишають справу без вирішення, коли побитий не міг у своєму донесенні подати докладно особу виновника. Сильному осудові піддав пос. Загайкевич справу **конфідентів і провокаторів,** як знаряддя при вимірі карної справедливости, ілюструючи свої виводи численними примірами судової практики (м. і. самбірським процесом та одною більшою карною справою зперед двох літ у Рівному). Треба викорінити ту, в Італії глумливо названу „ростинку справедливости". В дальшому пос. Загайкевич ілюстрував фактами нехтування хоч як мізерних прав української мови, прислугуючих нам у судах і у коморників та ствердив, що в **урочисті гр.-кат. свята відбуваються часто українські судові справи.** Висловив домагання, щоби **вязничні**

Читальня, Кружок „Р. Ш.", Кооператива,

що не передплачують „Діла", кривдять себе і своїх членів, бо через те вони позбавлені інформацій з першого джерела. Якщо одній установі це не під силу, нехай запренумерує „Діло" до спілки з другою. — Не сміє бути у нас народньої установи, яка не заабонувала би для своїх членів „Діла"!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 26. СІЧНЯ 1934.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛІ. 10)

Кармазинова завіска.

Я почав ненавидіти ту Альберту і з ненависти за знехтоване бажання почав розяснювати собі її поведінку такими мотивами, які викликали би у мені призирство для неї, бо ненависть годується призирством. Призирство це-ж нектар ненависти!... „Ах підла боягузка! лякається листа!" казав я. Я обкидував її військовими епітетами, коли розмовляв про неї з Людовиком Менгом. Мій приятель підкручував свого довгого білявого вуса і казав безцеремонно — у 27-му полку ми не були моралістами! —

— Зроби як я. Клин — клином. Возьми собі якусь гарненьку швачку з міста і не думай більше про це кляте дівчище!

Та я не послухав його. Переживання було ще занадто свіже. Якби Альберта могла знати, що я взяв собі любку, то я може зробив би це на те, щоб вразити її серце порожнечею або заздрощами. Та як вона могла би про це довідатись?... Якби я просто привів до себе дівчину, як Менг до свого готелю, то пірвав би знайомих з своїми господарями і мусів би негайно шукати іншої домівки. Я не хотів зректись білої тої єдиної можливости, що таки торкнуть якоїсь ручки або ніжки тієї прекрасної Альберти, що після свого першого сміливого вчинку знову стала великою Незворушною Дамою.

— Скажи краще Неворушкою! — глузував з мене Менг.

Так минув цілий місяць і хоч я рішив показати, що я все забув так само, як Альберта і такий самий байдужий як вона і можу протиставити мармурові — мармур і льодові — лід, я жив як на чатах, наче на стійці, яку ненавиджу навіть на полюванні! Так, я чатував на неї цілісінький день: коли сходив на обід, підчас обіду, у себе в кімнаті, на сходах, коло мого вікна, яке там бачите і все надаремне. Коли вона виходила з дому, загорнувшись у свій шаль з біло-червоними смужками і жовто-чорними клітками, вона ні разу не повернула своєї пахабної постаті і коли верталась ніколи не підводила голови ні очей до вікна, де я її дожидав. Ось на які приземні вправи вона мене засудила! Всі жінки примушують нас більш-менше до льокайської служби, але не у таких розмірах! Моє давнє себелюбство мужчини, що вже давно повинно було вмерти ще й нині бурчить! Я вже не тішився своїм одностроєм.

Коли я скінчив свою щоденну працю, поспішав додому та вже не на те, щоб читати романи або мемуари. І не ходив більше до Менга, не брав до рук своїх рапір, не мав тютюну, щоб чавити в ньому заспокоєння, як ви, сучасна молодь, бо в її часи у нас у полку не курили. Так сиділ я безтямно, мудрив мене і сам я не знаю, чи це було серце, але канапа у моїй кімнаті не мала вже давньої свіжости і я кидався по своїй кімнаті як левиця у клітці почувши недалеко свіже мясо.

Так було за дня і більшу частину ночі. Я лягав пізно і не міг спати. Вона не давала мені спати ця пекельна Альберта, розпаливши у моїх жилах справжнє пекло і втікла, наче той полій, що навіть голови не поверне, щоб подивитись, як позаду нього горить підкинений ним вогонь. Я спускав кармазинову завіску так само, як вона спущена нинішнього вечора, щоб цікаві сусіди не могли зазирати до моєї кімнати. Ця кімната була прибрана у тогочасному стилі, ампір, з паркетом, без килиму, з меблями черешневого дерева прикрашеними бронзою. Чотирьохкутний стіл з сірим мармуром стояв напроти ліжка біля стіни, поміж вікном і дверима, а напроти ватрана канапа. По всіх кутках були косинці з імітації китайського лаку, а в одному на чорному тлі старий античний бюст Ніоби, що дивом дивував у хаті таких звичайних міщухів.

Та чи ця нерозгадана Альберта не дивувала ще більше. На стінах пофарбованих олією не було ні картин ні гравюр; я повішав там тільки свою зброю. Коли я вдяв цю гаргару, поставив насередині великий круглий стіл і поклав на нього військові мапи, книжки і папери. Це було моє бюро і я сидів на ньому, коли мав що писати...

бібліотеки мали українські книжки та домагався усунути аномалію, що вязням не вільно ані висилати ані приймати кореспонденції в українській мові. Обговоривши проблему майже повного усунення українців зі суднництва та з нотаріяту і майже повного висімінування українців при номінаціях нових нотарів, перейшов пос. д-р Загайкевич до найбільшої Поляки, а саме до тої політики влади супроти українців, якої вислідом є безчисленні масові процеси, що заповнюють тюрми щораз новими сотками українців, передовсім української молоді. Покликуючись на останні відомі політичні розправи в Рівному, Самборі та в Кремянці, ствердив пос. Загайкевич, що коли у звичайних кримінальних процесах суди намагаються дійсно наблизитись до вишукання т. зв. матеріяльної правди, то в розправах політичних оборонці і прокурори завжди наче бачать перед очима жахливу погрозу Дантового Пекла „покиньте надію — ви, що тут увійшли". Таке субєктивне переконання має і промовець, коли виступає як оборонець у карних справах. „Зле, коли таке переконання загніздилось у громадянстві, а це зло є тим гірше, що таке переконання є оправдане".

В РОКОВИНИ 22. СІЧНЯ.

СВЯТО 22. СІЧНЯ В „ЛУЗІ" У ЛЬВОВІ.

Вечором в понеділок 22. січня відбулося Свято 22. січня, влаштоване львівським „Лугом" у власній салі при вул. Коперника 5. На Свято зійшлися всі члени „Лугу" в однострою та запрошені гості й представники преси.

Свято почалося звітом чет, що його вілібрав голова „Лугу" д-р Дашкевич, виголошений відповідну до моменту промову. Після цього на команду „Позір" відчитано Універсал та принято у члени „Лугу" 12 нових членів, що стояли в однострою окремою четою. Відспіванням „Ой у Лузі" закінчено цю офіційну частину Свята, після якої слідували: промова одного придніпрянця й одного галичанина про великий день 22. січня і його значіння для України, гуртова декламація Б. Лепкого „По 359", дві декламації та два виступи лугового хору. Свято закінчилося промовою д-ра Дашкевича, що закликала луговиків до підсиленої праці для нового Великого Дня й національним гимном, що його відспівала ціла саля „на позір".

На салі було до 150 луговиків і луговичок та инших 20 гостей. Настрій на Свята дуже гарний.

СВЯТО 22. СІЧНЯ В ТЕРНОПОЛІ.

В понеділок 22. січня ц. р. заходом молоді відбулося в Тернополі величаве свято роковин проголошення незалежности і суверенности Української Республики 22. січня 1918 і роковин проголошення соборности 22. січня 1919 р.

У великій салі Міщанського Братства зібралося понад пятьсот громадян і громадянок зпоміж міщанства, робітництва й інтелігенції і то як старших, так і молодших, що виповнили вщерть одну з найбільших наших саль.

Свято розпочалося одногодинною промовою-рефератом посла д-ра Степана Барана, що передав у ньому хід змагань українського народу до власної держави в часах світової війни, а зокрема в роках 1917 до 1920 та закінчив зазивом до молоді, щоби не тратила віри у здійснення ідей, проголошених на Софійській площі в Києві дня 22. січня 1918 і 1919 р.

Після промови-реферату пос. д-ра Барана промовив ще коротко пос. д-р Ладика про початки нашої державности в Галичині з кінцем 1918 р., а накінець проф. Іларій Брикович візвав присутніх до складання датків на Український Музей Визвольної Боротьби у Празі для підтримки історичної традиції наших недавніх державницьких змагань.

Ціле це наше велике національне свято закінчено національним гимном.

СВЯТО 22. СІЧНЯ У СТРИЮ.

Заходами Українського касино відсвятковано у нас свято 22. січня глибоко обдуманим і цікаво обробленим відчитом д-ра Калуського. По відчиті зголосився дехто з учасників до прелегента, для яких деякі дані були ревеляційні, а дехто доповнював виклад своїми поясненнями як живий свідок та учасник того свята. Свято це відбулося в год. 8. веч. Годину скорше „Тов. Українських Жінок" уладило для своїх членів таке саме свято.

Гітлерівці проти монархізму.

БЕРЛІН, 24. I. ПАТ. У Ваймарі відбулася академія, влаштована урядом Турингії з нагоди роковини вступлення міністра Фріка як першого представника гітлерівської партії до тамошнього парляментарного кабінету. Обговорюючи причини, які спонукали партію вступити тоді на шлях леґальної парляментарної боротьби, мін. Фрік зверну́вся з гострим застереженням під адресою монархістичних кол, щоби не дурилися найменшою навіть надією. Нема мови про якийсь вибір між монархізмом і республікою в Німеччині. Німецький уряд стоїть на сторожі. Гітлер і його міністри боронитимуть становища, на яке покликало їх провидіння.

Судовий скандал у Франції.

ПАРИЖ, 24. I. ПАТ. Продажу судових актів афери Ставіського обмірковували жваво в палаті справедливости. Показується, що пропали папери на 200 сторінок письма. Акти торкалися справи, що мала бути предметом розправи 26. ц. м. Крім Ставіського мали засідати на лаві обвинувачених під замітом ошуканств на суму 12 міліонів франків чотири інші аферисти, з яких один уже вмер, другий втік за границю, третій є сином знаного адвоката, а четвертий лежить тяжко хорий.

—o—

З життя Українського Пласту за кордоном.

Переорганізація праського III. куріня старших пластунів.

Український Пластовий Уклад на українських землях у Польщі не мав точно виробленої та друком зафіксованої програми праці Українського Уладу Старших Пластунів, бо за короткий час його істнування не було часу призбирати досвіду. Старші пластуни гуртувалися в курені старших пластунів та пластунок у Львові („Лісові Чорти", „Чорноморці", „Ті, що греблю рвуть" і т. д.).

При великій скількости студентства у краю не тяжко було знайти кільканацять людей, які до себе підходили, себе доповнювали і так творили дуже працездатні гурти. Інакше є у Празі. Є тут усього кільканацять старших пластунів, але зате з ріжнородними здібностями та зацікавленнями. І для кращого ведення праці, для витворення атмосфери шляхотного суперництва поділено III. та IV. курені ст. пл. на кілька гуртків, яких завданням є займатися більше спеціяльними темами пластунства. Повищо зорганізовано такі гуртки: пластово-ідеольоґічний, фотогурток, радіогурток та гурток чужих мов.

Завдання ідеольоґічного гуртка — студіювати історію Українського Пласту, розвиток пластових уладів інших народів та дбати, щоби праця в інших гуртках ішла пластовими шляхами.

Фотогуртковi намічено ось-такі завдання: фотографічна оптика, фотограметрія, проблеми фотографування з літака та екстремного побільшування.

Завдання радіогуртка: будова апаратів, короткохвильних висилачів та радіотелеґрафія.

Гурток мов — вивчує німецьку та анґлійську мову.

Приготовляється гурток безмоторового літання при Масариковій Летунській Лізі.

Команда куреня рішила поділити його за гуртки після основної ідеольоґічної дискусії та переведення анкети між членами, хто якою ділянкою цікавиться. В кожному гуртку зазначено провідника, який за працю гуртка відповідає.

Мета поділу куреня старших пластунів на гуртки спеціялістів — це не є тільки власта зорість пластуна. Спеціялізація у пласт. гуртку, сповнена пластовим духом, є тільки засобом для осягнення ширшої, кращої мети — виховати людей, які могли би дальше працювати в ділянках, до яких мають здібности та зацікавлення. Сучасний стан змагань українського народу вимагає саме такого розуміння духа пластової праці.

Р. М.

Загальний Зїзд Українських Пластунів Еміґрантів.

Дня 28. I. ц. р. відбудеться у Празі звичайний Загальний Зїзд Союзу Українських Пластунів Еміґрантів.

Зїзд відбудеться у Студ. Домі, Прага II., в домівці Української Академічної Громади.

Так от одного вечора чи пак ночі, я присунув канапу до того великого стола і почав рисувати, не щоб розважитись від думки, що заливала мене цілий місяць, а щоб іще більше в неї поринути. Я почав рисувати голівку таємної Альберти, обличчя тієї чортівської жінки, що вселилась у мене, наче біс в одержимих, коли вжити побожного порівнання. Було пізно. На вулиці — де як і тепер, проїзжали ночі тільки два лиліжанси і обидва спинялись у поштовій гостинниці — було тихо як на дні колодязя. Можна було почути, як пролетіла муха. Серед тієї глибокої і повної тиші тільки я шелестів олівцем і розтиральцем.

Раптом двері мої відчинились. Замок не видав звуку, тільки заскрипіли сухі завісці: двері залишились напів відчинені, якби налякались свого скрипу. Я підвів очі гадаючи, що недобре зачинив двері і вони самі від себе тепер відчинились і то так жалібно, що від того звуку могли здригнутись усі, що не спали, а ті, що спали могли прокинутись. Я встав, щоб зачинити їх, але двері відчинились іще ширше, поволі, але з таким різким звуком, що наче стогін пройшов по всьому мовчазному будинку. Коли вони відчинились настіж, я побачив Альберту. Альберту, що при всій своїй обережности не могла стримати ті кляті двері від такого вереску!

(Продовження буде)

Присилайте передплату!

Український етноґраф П. Чубинський.

(1839-1884).

Дня 27. січня ц. р. минає 50 років з дня смерти славного етноґрафа Павла Платоновича Чубинського, що був керманичем експедиції для етноґрафічно-статистичного дослідження правобережної України, організатором Південно-західнього відділу Ґеоґрафічного Товариства в Києві та автором слів пісні, яка потім стала українським гимном, — „Ще не вмерла Україна".

Заслуги П. Чубинського для України настільки великі, що коротка згадка про його життя й діяльність у цей ювилейний день є цілковито оправданою.

Павло Чубинський народився 28. січня 1839 р. в містечку Борошноші на Полтавщині — в родині дрібного землевласника.

Після закінчення правничого факультету петербурського університету в 1861 р. П. Чубинський повернувся на батьківщину, але дуже скоро опинився на засланні в далекому північному місті Архангельську, де й пробув сім років.

З недавно оголошених секретних рапортів київської та полтавської жандармерії про П. Чубинського можна бачити, що саме ставили в провину йому, — по-перше, співав у себе на хуторі разом з іншими студентами українські пісні, по-друге підбурював селян Полтавської та суміжних ґуберній проти панів, по-третє, підписували його в авторстві проклямації українською мовою „Усім добрим людям" з закликом бити панів, бо вже прийшов кінець панам, бо всі вільні, усі рівні!" І хоч слідча комісія в Петербурзі признала, що „фактично не доказано, що Чубинський підчас своїх мандрівок підбурював селян до будь-яких вчинків проти уряду", але все ж, „беручи на увагу, що авторство бунтарської відозви приписується Чубинському, комісія вирішила: висилати його на життя в одне з повітових міст Архангельської ґубернії під догляд поліції".

Перебуваючи на засланні в Архангельську, П. Чубинський займав ріжні урядові посади, між іншим, протягом шести останніх років був секретарем Архангельського статистичного комітету. Тоді він з доручення петербурських Російського Ґеоґрафічного Товариства та Вільно-економічного Товариства перепів дослідження хлібної торговлі й продукційности в Південно-Двинському басейні. За цю працю П. Чубинський дістав від Ґеоґрафічного Товариства орібну медалю.

Тільки в березні 1869 р. П. Чубинський одержав право вільного перебування як у столицях, так і на Україні. П. Чубинський негайно був відряджений Російським Ґеоґрафічним Товариством, членом якого він був, перевести етноґрафічно-статистичне дослідження правобережної України, що мала офіційну назву „Юго-западный край". Протягом другої половини 1869 та 1870 р. П. Чубинський разом з пятьма помічниками — Чернятинським, Кравченком, Ю-

ївським, Ілляшевичем та Кандашем — перевів етнографічно-статистичне дослідження Київської, Волинської, Подільської та почасти Бесарабської, Мінської, Гродненської, Любинської та Сідлецької губерній. Вислідом цієї експедиції П. Чубинський зібрав надзвичайно багатий матеріял, який потім і опрацював у 7 томах під назвою „Труды этнографическо-статистической экспедиціи в западно-русскій край". За ці „Труди" П. Чубинський одержав від Географічного Товариства золоту медаль, також медалю дістав він і від міжнародного конгресу в Парижі та Уваровську премію від Російської Академії Наук на основі рецензії акад. О. Веселовського, де він висловився, між іншим, так: „Багацтво зібраних ним свідчить не лише про значну енергію знання і сил, але й про організаційні здібности й неутомну енергію, яку виявив й оцінив в Чубинському комісія Російського Географічного Товариства".

Друга важлива праця, організатором якої був П. Чубинський, разом з найближчими товаришами по „Старій Громаді" в Києві, це — заснування в Києві Південно-західного відділу Географічного Товариства, який мав своїм завданням збирати етнографічні й статистичні матеріяли та улаштовувати наукові експедиції з метою вивчення тих губерній, що входить до складу київської шкільної округи.

Вже на першому засіданні Відділу 13. лютого 1873 р. П. Чубинського вибрано секретарем Відділу, а 7. лютого 1875 р. заступником голови Відділу.

Не довго було життя нового Відділу, бо серед його членів-фундаторів знайшлося двох — В. Шульгин (редактор українофобського часопису „Кіевлянин") та М. Юзефович, — які відразу звернули увагу уряду на те, що Відділ є центр і опірна база українофільства. М. Юзефович, якого М. Драгоманов влучно охрестив „тайним советником і явним доносчиком" (М. Ю. мав ранґу „тайного советника"), подав надзвичайній комісії „для припинення українофільської діяльности" записку, де характеризує П. Чубинського як головного провідника українофільства: „Я гадаю, що українофільська вигадка в розумінні політичної партії чину зродилася не в Києві, а в Петербурзі. Київ зостався їй лише місцем для вияву чину. Бодай першим кроком до утворення такої партії спричинилася етнографічна експедиція, улаштована Географічним Товариством та доручена за допомогою Костомарова одному з найбільших шарлятанів і неугомонних агітаторів — Чубинському... Таким чином українофільські дріжджі були Чубинським приготовлені. Треба було тільки зібрати їх в один посуд, щоб приготовити з них потрібний продукт. Цим посудом і став у Києві Відділ Російського Географічного Товариства".

М. Юзефович і В. Шульгин справді не помилялися: у Відділі вермукчу ролю відограва-ли українці, члени Старої Громади, — В. Антонович, М. Драгоманов, П. Житецький, М. Лисенко, О. Русов, П. Чубинський і ін.

Трирічна діяльність Відділу виявилася не лише у виданні низки праць з українознавства, в тім числі славнозвісної праці В. Антоновича та М. Драгоманова „Историческія пѣсни малорусскаго народа" в 2-х томах, але й в укладенні одноденного перепису населення Києва спеціяльною комісією, при чому підготовча праця велася під керуванням П. Чубинського, та в організації Археольогічного Зїзду в Києві 1874 р.

Як відомо, тайним законом Олександра II. (т. зв. Емський указ 1876 р.) закрито Відділ „на невизначений час", а головних діячів Відділу М. Драгоманова та П. Чубинського, „як непоправних і цілковито небезпечних в краю (себ-то, на Україні. С.) агітаторів", наказано „вислати з краю — з забороною їзду в північні губернії — під секретний догляд".

Але П. Чубинському всеж пощастило завдяки своїм звязкам у Петербурзі, освітитися в Петербурзі та заняти там урядову посаду в міністерстві шляхів. У 1870 р. П. Чубинський тяжко занедужав, і йому дозволено було, за його проханням, виїхати на Україну. Оселившись у Києві, П. Чубинський прожив там чотири роки, спаралізований і прикований до ліжка. Увесь цей час доглядала його і піклувалася ним його дружина, з походження росіянка, Катерина Іванівна Порозова, з якою він одружився ще 1871. р. Своїй дружині П. Чубинський присвятив вірш „До моєї Катрусі" в збірнику поезій „Соцілка" (Київ, 1871 р.).

Всі, хто знав П. Чубинського, характеризують його, як надзвичайно енергійну людину, обдаровану великим організаційним хистом. Наведу тут для прикладу відповідний уривок зі спомнів С. Русової („За сто літ", кн. 2-а, стор. 130): „Високий, чорнявий, з чорними очима, з густими бровами, низьким гучним голосом, з владними рухами, високим чолом — тип організатора, який добре знає те, що організує, вміє володіти людьми і провадить свою справу через усі перешкоди. Ні постійні переслідування уряду, ні заслання до Архангельської губернії не змогли охолодити його відданости Україні, він так хотів у ті глухі часи виявити всю багату індивідуальність її народу, всю красу її фольклору".

Як етнограф та автор слів пісні-гимну „Ще не вмерла Україна" П. Чубинський, безперечно, назавше вберіже своє імя в історії українського народу.

Ст. Сірополко.

Австрія обороняється перед Німеччиною.

ВІДЕНЬ, 24. I. Уряд Дольфуса заповів гостру боротьбу з терором націонал-соціялістів. Акція йде у двох напрямах: 1) проти терористів будуть стосовані строгі кари і 2) організація „патріотичний фронт" розпічне енергійну акцію проти протидержавних елементів. Крім того канцлер Дольфус розпочав дипльоматичну акцію проти Німеччини. Уряди німецький, французький, англійський та італійський одержали відомости документів, які доказують, що центр терористичної акції проти Австрії находиться в Німеччині. Австрійський уряд заповів знову, що буде приневолений предложити справу німецького терору на міжнародньому форум.

Одночасно австрійський посол в Льондоні барон Франкенштайн відвідав учора мін. Саймона і заявив, що австрійський уряд зажадав у Берліні припинення акції, спрямованої проти цілости і незалежности австрійської республіки, інакше буде приневолений зажадати охорони Союзу Народів. Мін. Саймон мав запевнити австрійського посла, що британський уряд постарається охоронити Австрію від небезпеки.

ЛЬОНДОН, 24. I. ПАТ. „Таймс", повідомляючи про демарш австрійських послів у Льондоні, Парижі і Римі, пише, що австрійський уряд певний, що гітлерівці розвинуть в найближчому часі ще більшу терористичну акцію. Є чутка про пуч, який гітлерівці приготовляють на день 30. січня, в роковини обняття влади гітлерівцями в Німеччині.

—o—

Великі заворушення в Парижі.

У звязку з аферою Ставіського в Парижі відбуваються що вечора бурхливі демонстрації проти уряду. Муніципальна ґвардія шаржує демонстрантів, де вними обставають мешканці, кидаючи на ґвардію з вікон ріжні предмети. Арештовано коло 800 осіб.

Одночасно йде завзята кампанія проти уряду в палаті депутатів, де м. ін. деп. Енріо заатакував знову урядові чинники, закидуючи їм потурання аферистам зміл стяну Ставіського. Оборона уряду премієр Шотан, запевнюючи, що всякі обвинувачення, піднесені в палаті депутатів, є фальшиві або свідчать про злу волю.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 26. СІЧНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ 10

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Почування безрадности. — Наймилішій спомин. — Тяжкі думки.

Маючи такий вироблений плян, хотів я поділитися тими думками в першій мірі з д-ром К. Левицьким, як видимим головою і репрезентантом нашої суспільности, як громадянином, що міг вложи дати раду й евентуальну поміч. Вперед рано зайшов я до д-ра К. Л-ого, бажаючи з ним про повищі справи поговорити. Поки невдача стрінула мене тут. Коли я лише почав йому говорити про мої поміченки і хотів вийти з предложенням, тоді відповів він мені, що не справа Боєвої Управи, яка повинна мені віти на руку і з якою я маю дальше вести організаційне діло УСС. Що того роду відповідь викликали у мене дуже пригноблюючі враження, не потребую про це багато писати. Таксамо не потребував я д-рові К. Л-ому говорити, що хіба Б. У. у тім складі і з тим мінімальним впливом нічого не могли зробити у таких виїмкових і трудних обставинах. Він теж сам добре знав „своїх" людей. Пригноблений було тим більше, що я, почуючи себе доволі безрадним, почув себе ним у ще більшій мірі. Я зрозуміє також, що з хаотичною, коли я обняв провід над УСС., всі відійшли, бо тягар упав з багатьох на одного, який навіть на випадок повної невдачі стане винуватцем і буде відповідати. Що мої побоювання дотично Б. У. були правдані, показала найближча будучність, коли перейду до мальовання ходу нарад Б. У.

Зрозуміла також річ, що я не мав наразі чого звертатися вже ані до д-ра К. Л-ого, ані до ЗУР. у справах стрілецтва. Наскільки навіть собі пригадую, був я ще двічі або тричі на засіданнях ЗУР. Коли побачив, що засадничо не бралися там ані говорити ані рішати про стрілецькі справи, мотивуючи тим, що вони належать до Б. У., я перестав ходити на ті засідання, тимбільше, що досить мав нарад Б. У., які тревали кожної днини ціле перед- і пополудне.

Наймилішим спомином з тих часів є мої взаємини, правда, дуже короткі, з Й. Е. Митрополитом гр. Шептицьким. Наскільки собі пригадую, був я всього двічі у Й. Е.: перший раз другої днини мого побуту у Львові, послушний приказові шефа штабу гр. Лямезана, другий раз з полк. Молліком, який приїхав коло 20. серпня 1914 р. до Львова, щоби бути військовим організатором УСС. Симпатичне враження лишалося вже з того, що Й. Е. мав час до говорення і показував охоту помогти в справі організації відділів УСС. Одначе він займався головно матеріяльною стороною діла. На його руки й на руки члена Кравового Виділу радника Кивелюка мали вплисти державні субвенції, чиєї висоту подавано на 200 000 корон. Щодо мого становища він був згідний зі мною в тому, що тут потрібна цісарська номінація, а довести до неї було завданням президії ЗУР. В інших організаційних справах стояв він на тім становищі, що тут треба ясно обговорити справу з полк. Молліком, який, маючи відповідне знання, практику й евентуальні впливи могтиме найліпше повести справу.

Не було то багато для мене, але вже та щирість та охота подати раду щиру та приятельську — мусіли вплинути успокоюючо на мої сильно розхитані нерви, які не тільки не приходили до ладу, але ще більш розстроювалися і доводили мене до стану чистого божевілля. Поминаючи вже те все, що я описую, прилучалися ще й обставини приватної натури. Припадково стрінувся я у Львові з о. дек. С. Городецьким з Вербиловець та хотів у нього довідатися дещо про дружину та про діти. Його здивування було велике, що я нічого не знаю. Коли впевнився, що я по правді хочу дізнатися дещо певного, сказав мені, що моя дружина виїхала з Рогатина, одначе не подала нікому до відома куди і в якім напрямі вибирається. Відомість та зробила на мене страшне враження. Дружина з маленькими діточками втікла, не знаючи нічого про те, що я вже відійшов із Золочева і є у Львові. Ріжні думки приходили мені до голови, а одна гірша другої. Пригадав я собі те, що передав дружині лише щадничі книжечки, а готівки дуже мало. А коли вже зі Золочева вислав 1000 корон, які побрав, як належну мені платню з додатком на однострій, то й ті гроші дружина вложила на почтову щадницю. Все те разом довело мене до свого роду гістерії. Не стидаюся признаватись до того, що була ціла низка ночей, коли страшний плач тряс мною як у лихорадці. Ніякою силою волі не міг його опанувати. Одинокий спосіб був притулити уста до подушки і в той спосіб заглушувати те хлипання, щоби ніхто з сусідніх кімнатах його не чув. (Далі буде.)

Ширіть наш часопис!

МУЗИКА
СПІВ
ТАНОК
ГУМОР

це

„НО, НО, НАНЕТО“!
ОПЕРЕТКА ЮМАНСА яку грають щодня
В ТЕАТРІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ.

Католицька акція в світі і в нас.

Про ролю жіноцтва в католицькій акції.

(Інформаційна стаття.)

Страшнішою від матеріяльної кризи, котра обняла сьогодні цілий світ, є моральна криза, що проявляється у всіх ділянках життя. Найсильніше проявляються тепер два світогляди, а саме: католицизм у старохристіянській його формі любови і комунізм з повним запереченням усього, що християнське. Все, що є поза цими двома світоглядами, наближується більше чи менше в один або другий бік.

Наш український нарід, що на його цілім житті комунізм проводить болючі експерименти, глядить і схиляється у практиці з природи річи в протилежний бік. Хто бачить у комунізмі нещастя для українського народу, той признає вартість і післанництво нашої греко-католицької Церкви для рятування життя нашого народу. Такий напрям є у згоді з рухом у цілому католицькому світі. Цей рух базується на програмі, проголошеній папою Пієм XI., а зветься він католицькою акцією.

Завдання католицької акції означив докладно сам папа Пій XI., у листі до предсідниці Міжнародньої Унії Жіночих Католицьких Організацій, що нараховує коло 30 міліонів католицьких жінок у своїх членах, п. Стінберге-Енгерінг (голяндки), а саме: „Католицька акція є зорганізованою участю світських в єрархічнім апостольстві Католицької Церкви для оборони релігійних і моральних засад, а також для розвитку здорової і пожиточної суспільної акції під проводом церковної єрархії — в цілях обнови католицького життя в родині і суспільности“.

Католицька акція відріжняється від усіх світських організацій тим, що не вибирає собі ніякої спеціяльної ділянки праці, але займається вводженням католицького світогляду до всіх ділянок індивідуального і збірного життя. Отже нема проблеми в житті одиниці, родини чи суспільности, яка не належала би до круга зацікавлення католицької акції.

Папа гарячо бажає собі, щоби вірні брали участь в апостольстві Христової віри і це зачислює до перших обовязків віруючого католика в нинішніх часах. Гасло, кинене апостольською столицею, найшло живий відгомін у цілім католицькім світі. Італія, Франція, Бельгія, Голяндія, Німеччина, Америка швидко покрилися густою сіткою найріжнородніших католицьких організацій. В суспільній праці, в літературі, пресі, мистецтві й науці дався відчути весняний подих відродження. Інтелігенція Заходу зрозуміла, що відновити Европу можна тільки католицькою думкою і католицьким чином.

Сучасне положення нашої Церкви і нації висуває на перший плян обнову всіх ділянок національного життя українського народу на основах Христової науки, яка дає високі цінности для вироблення характерів, розвитку здорового націоналізму — та стає найсильнішою опорою в боротьбі за найвищі ідеали.

Та, на жаль, у нас цей католицький рух, що мав на Заході підготовку в істнуючих католицьких організаціях, не може в такім темпі розвиватись. У нас треба підготовити перш за все терен до цієї праці, організувати католицький рух, основувати католицькі товариства, як складові клітини католицької акції. Що у нас не могли розвинутись такі католицькі організації, які від десяток літ істнують уже у інших католицьких народів, причин цього стану треба шукати в історичних умовинах життя нашого народу. Досі у нас зовсім не було таких католицьких організацій, які могли би стати членами католицької акції. Початок зроблено заснуванням жіночих товариств: „Св. Йосифа“ і „Будучности“, Т-ва академічної молоді „Обнова“ і новоснованою організацією: „Католицька Акція Української Молоді“ (КАУМ).

Коли зважимо, що від моральної вартости одиниці, родини й суспільности залежить не тільки розвиток національних установ, але й ціла майбутність народу, то справа моральної обнови всього життя українського громадянства є сьогодні найбільше пекучою і найважнішою справою. До цієї місії з природи річи в першій мірі покликана жінка. Щодо ролі, яку українська жінка має відіграти у справі морального відродження української нації, нема ріжниці в поглядах серед українських громадян, але щодо способу реалізації цього завдання можна відмітити два погляди, а саме: одні кажуть, що до цього не треба основувати нових жіночих організацій, тільки істнуючі жіночі організації, як „Союз Українок“, „Труд“, „Українська Захоронка“ й інші жіночі т-ва зєднати для католицької акції. Інші вважають конечним для реалізації цієї справи заснувати окреме жіноче т-во, якого завданням було би виробити католицьку жіночу еліту. Пояснюють це тим, що зорганізоване жіноцтво в істнуючих товариствах, хоча воно все католицьке, — до акції світського апостольству зовсім не підготоване, бо досі ніхто не працював над українським жіноцтвом у цім напрямі. Крім цього висувають ще інші арґументи, а саме: „Союз Українок“, як така організація, що обєднує загал українського жіноцтва без огляду на віроісповідання і має свої спеціяльні завдання, не може стати терепом католицької акції — тимбільше, що в новім статуті нема „релігійно-гуманітарної секції“, яка була в попереднім статуті з р. 1924.

Таксамо Марійські Т-ва, брацтва і дружини при церквах, на основі рішення папи Пія XI. не входять до світського апостольства, їхня роля обмежується до праці над внутрішнім вироблюванням і заохочуванням своїх членів до активної участи у світськім апостольстві. Зрештою цією методою послугувались ті католицькі народи, які сьогодні мають великі жіночі католицькі організації побіч менеше або більше ліберальних.

Який з вище наведених поглядів у практиці буде доцільніший — це вирішить само життя. Сьогодні можна тільки ствердити відємні наслідки недостачі у нас такої установи, якої завданням було би обновити українське суспільне життя — терпить на цім наше церковне, релігійно-моральне і національне життя. Це є також причиною, що українське жіноцтво не має досі свого заступництва в міжнародній могутній 30-міліоновій жіночій католицькій організації, де гуртуються жіночі союзи всіх культурних католицьких народів по національностям, а не по державній приналежності. З цією організацією рахуються сьогодні всі міжнародні суспільні організації.

Найважнішим завданням, яке має сьогодні сповнити українська католицька жінка, є виховання нового типу української душі, яка була би синтезою католицького „Вірую“ і національного „хочу“. Совершенний християнин мусить бути совершенним патріотом, як слушно сказав кардинал Мерсіє.

До сповнення цього високого післанництва у важкім історичнім моменті, що його переживає український нарід, мусить українська жінка гідно підготовитись у католицькій українській школі і в католицькім українськім товаристві. Тут має виробитися українська католицька еліта, яку мусить знаменувати висока релігійна культура, глибоке, основне знання католицької суспільної науки і жива апостольська ревність. Тут на взірцях великих жінок мають виховатись такі нині потрібні нам великі героїчні, повні посвяти, святі українські апостолки народнього відродження. Бож у безконфесійних школах чи організаціях того типу жінок не дочекаємося ніколи.

Маємо повну надію, що в ново-заснованій організації „Католицька Акція Української Молоді“ („КАУМ“) у відділах жіночих виховається наше молодше жіноцтво до такої діяльної співпраці з Церквою. Але до цього треба конечно вперед свідомого, освіченого українського, католицького жіноцтва, зорганізованого якнайскорше для такої цілі.

Як сьогодні в 50-ті роковини українського фемінізму українське жіноцтво з пошаною і вдячною клонить голову перед Наталією Кобринською, піонеркою українського жіночого руху, — так колись грядучі покоління ударять чолом перед піонерами зорганізованого українського жіночого католицького руху.

Е. Тишинська.

Як ви, інтеліґентна людина,

можете в нинішніх часах обійтись без „Діла“? — Якщо вам за тяжко платити за наш часопис самому, то передплачуйте „Діло“ до спілки зі своїм сусідом. Вишліть негайно передплату і приєднуйте нам нових абонентів!

За санування наших театральних відносин.

Театральна конференція у Львові.— Її учасники. — Реферат п. С. Волинця. — Дискусія. — Постанови

Одна з найбільших культурних болячок нашого краю в останніх часах — це безумовно „театральна справа“. Велика кількість театрів, що потворились на терені наших земель, не підлягає ніякій громадській контролі, тимсамим ті театри не відповідають перед ніким за свій мистецький та етичний рівень. Колиж до цього додати недостачу організації та соціяльного забезпечення українського актора, то матимемо образ, в якому хаосі находиться наш театр.

Стан цей спонукав Раду Союзу Діячів Українського Театрального Мистецтва скликати представників громадських установ, що цікавляться театральною справою та представників театральних дружин на **театральну конференцію**, яка й відбулася у Львові дня 18. січня ц. р.

На конференцію явилися: Від Головного Виділу Т-ва „Просвіта“ п. А. Петренко, від Т-ва Письменників і Журналістів ім. Франка д-р М. Стахів, від кооперативи „Український Театр“ — Львів радн. Й. Дрималик та д-р Й. Застрець, від Української Парляментарної Репрезентації пос. д-р С. Біляк, від делегатів поодиноких театральних дружин: від „Веселки“ п. Н. Горницький, від „Заграви“ п. В. Блавацький і п. Ю. Кононів, від театру П. Карабіневича п. Карабіневичева, від театру ім. Тобілевича п. Е. Цісик та управителі театрів пп. І. Когутяк, Р. Залуцький та Р. Сарамага. Вкінці представники преси та всі члени Ради Союзу.

Конференцію відкрив голова Ради Союзу **п. І. Гірняк,** нарадами проводив один із членів-основників Союзу п. **І. Олексин,** секретарювали: пп. **Л. Лісевич і Б. Паздрій.** Головний реферат на тему „Ліквідація театрального хаосу“ *виголосив п. С. Волинець.*

Референт у коротких словах зясував причини теперішнього театрального хаосу, а саме відсутність опіки над театром зі сторони громадянства, що як сирота скитається та коротає своє мистецьке життя. Про фахове виколення нашого актора (крім шкільного) годі говорити. Український актор починає свою карієру в ролі сценічного термінатора, а на сцену попадає дуже часто зовсім випадково (наприклад у заступстві). Це за довгі роки створило такий стан, що актором чи „директором“ театру міг стати кожний, кому тільки на це прийшла охота.

Дуже важною причиною сьогоднішнього хаосу є теж недостача організованости та соц. забезпечення українського актора. Переживаємо побіч економічної та політичної також культурну кризу. Роля театру, що діє на масу при допомозі живого слова, того найважнішого із найважніших засобів мистецтва — стає дуже важною. Те, що діється з нашим театром, мусить бути піддане громадській контролі. По краю їздить (крім ріжних безіменних) аж 10 ріжних театрів; їздячи одні за одними на такім малім терені, як Сх. Галичина, буквально надоїдають на себе і замість бути гостем для громадян поодиноких міст та містечок, стають часто-густо для них марою, від якої трудно обігнатись. Така безплянова, інтенсивна експльоатація громадянина-глядача виявлює вкінці той грунт, на якому наші театри працюють.

Щоби раз скінчити з тим недоровим станом, Рада Союзу пропонує: **скомасувати всі ті театри до трьох або чотирьох,** на основі або розподілу репертуару, або розподілу терену між собою, пристосовуючи до кожного театру справжні талановиті акторські сили.

Щоб хоч до деякої міри облекшити безробіття серед українських акторів, референт в імені Ради Союзу висловлює дезидерат: щоб наші культурні установи та кращі аматорські гуртки старались по змозі заняти при своїх культурно-освітніх імпрезах безробітних акторів, очевидно — на припоручення Союзу. Другий дезидерат: створити щось у роді репертуарної комісії, що займалась би добором та контролю репертуару наших театрів. Третій: щоб установи, які завідують справою будови української театральної салі у Львові, приспішили зреалізування цієї справи, бо розвиток нашого театру тісно звязаний з постійним театром у Львові, для котрого конечна відповідна власна сала.

Підсумовуючи сказане, референт прийшов до висновків: 1) Негайна організація українських театрів. 2) Переведення соціяльного обезпечення українських акторів. 3) Негайна ліквідація театрального хаосу, через зменшення числа театрів і піддання їх під громадську опіку й контролю. 4) Зменшення безробіття серед акторів, через заангажування їх хочби з дуже скромною платнею в аматорських гуртках та в ріжних культурно-освітніх установах.

Свій реферат скінчив п. С. Волинець словами Романа Ролана: Тепер не сміє бути лиш за-

робковим підприємством, яке з висоти сцени дразнить низькі інстинкти велико- чи маломіської юрби. Він мусить бути святинею ідеї, як у старинній Греції, як в середньовічних містеріях, як у шекспіровім театрі Шекспіра."

По рефераті розвинулась широка дискусія. **Д-р Стахів** пропонував віддати театр під опіку та контролю одній з існуючих, відповідно допущених українських установ, як не було до війни, коли театр був під опікою „Бесіди". Тоді можнаб було напевно зорганізувати відповідну грошеву допомогу для такого театру. **Радн. Дрималик** висказався теж за громадською контролею та опікою над театром і запропонував створити для цього „маґістратуру", зложену по рівній части із членів кооп. „Український Театр" — Львів та з членів Союзу Д. У. Т. М.; та маґістратура подбала би за соціяльне обезпечення актора і виконувалаб контролю над мистецьким та етичним рівенем театру. **П. Блаванький** сумнівався, чи якаебудь громадська інституція моглаб виконувати контролю і зумілаб занятися перетворенням нашого театру без допомоги й доброї волі акторів. Тому сьогодні всі тут зібрані делеґати театрів мусять між собою в цій справі договоритись. З думкою комасації театрів промовець погоджується та зазначує, що це булоб корисне не тільки для мистецтва і для актора, а також і для громадянина-глядача. Пропонує створити три театри: а) історично-побутовий, б) драматичний, експериментальний та в) оперетково-ревіовий. **П. Петренко** погоджується з конечністю переорганізації театрів. Одначе не треба забувати, що з цього нічого не вийде, якщо громадянство не прийде театрові з негайною грошевою допомогою. **П. Когутяк** говорив про фаворизування лиш одного театру. Для села треба зберегти конче один спеціяльний театр, зрештою погоджується на комасацію театрів. **П. Сапамага** погодився з думкою зменшення числа театрів і запропонував вирішити вже вкінці, хто і скільки у нас справжніх акторів. **П. Залуцький** забирає голос у справі концесій. **П. Союка** висказався за створенням лиш одного національного театру із кількома відділами, між іншим і сільським відділом. **Пос. Біляк**, надіючись, що буде виразником думки громадянства, щиро вітав оцей почин на шляху ліквідації театрального хаосу і бажав театральній конференції якнайкращих успіхів. Нема сумніву, що театри треба якось обєднати. Найкраще булоб створити один національний театр.

По промові пос. Біляка п. Блаванський пропонував перервати дискусію та зарядити перерву, щоб делеґати могли між собою порозумітися супроти пропозиції обєднання театрів.

По перерві всі представники театральних дружин подали свою згоду на ліквідацію теперішнього стану та заявились за створенням одного національного театру. Цю справу доручити перевести в життя Раді Союзу Д. У. Т. М. такою резолюцією: **„Театральна конференція доручує Раді Союзу Д. У. Т. М. перенятиініціятиву для створення одного українського театру та увійти у цій справі в тісне порозуміння з кооп. „Український Театр" — Львів".** У дальших двох резолюціях конференція доручила Раді Союзу Д. У. Т. М. перевести організацію українських акторів та по створенні одного національного театру приступити до їх обезпечення. Крім цього ухвалено цілу низку резолюцій, між іншими делеґат у справі будови театральної салі у Львові.

Предсідник п. **І. Олексин** зробив загальний підсумок нарад та ствердив, що наради велися надзвичайно річево й поважно. Замикаючи наради, подякував усім присутнім, у першу чергу Раді Союзу, що започаткувала таке велике діло, та сподіється, що громадянство піде назустріч змаганням Союзу і де цього буде потреба, дасть йому свою активну підтримку.

—o—

Реформа польської конституції.

Як повідомляють із Варшави, в пятницю 26. ц. м. відбудеться пленарне засідання сойму, на якому віцемаршалок Цар має зложити звіт про стан комісійних праць над реформою конституції й засувати тези, зголошені санаційним табором. Поза рефератом пос. Цара передбачені промови трьох санаційних послів. Вони надіються вже з пятницю дістати рішення сойму, що затвердить їхні тези, причому виходять із становища, що до прийняття такого рішення досить звичайної більшости, а не кваліфікованої більшости двох третин сойму, потрібної до прийняття комісійного рішення.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильній часині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
22 18 ГАЛИЦЬКА 6.

Як нам далеко до Мадярщини!

Нинішня Мадярщина має 8.666.530 мешканців, для яких виходить там 1.054 пресових органів, з того 84 щоденники. Коли поділити населення через число часописів, то на Мадярщині припадає один часопис вже на 8.000 мешканців, один щоденник на кругло 100.000 мешканців.

А у нас один пресовий орган припадає на 100.000 душ, один щоденник — на 3.500.000 душ. Яка величезна ріжниця як далеко нам до Мадярщини!

Якщо хочемо хоч дещо наблизитися культурно до Мадярщини, мусимо приложити всі своїх рук до розбудови української щоденної преси. Громадяни! Виконайте свій обовязок супроти свого щоденника! Присилайте точно передплату і приєднуйте нам нових читачів та прихильників!

Союз Народів готов інтервенїювати.

ЖЕНЕВА, 24. І. ПАТ. Як повідомляє преса, ґенеральний секретар Союзу Народів готов скликати Раду Союзу на випадок, якби канцлер Дольфус зажадав її інтервенції.

В політичних колах передбачують, що відклик Австрії до Союзу Народів був би опертий на основі арт. 11., який постановляє, що кожний член Союзу має право звернути увагу Ради на обставини, які можуть нарушити спокій між двома народами. На випадок спрямування тієї справи до Женеви, Союз Народів був би компетентний забрати голос.

—o—

По широкому світі.

— Французьке міністерство закордонних справ і міністерство народньої оборони скінчили студіювати німецьку відповідь.

— На кораблі Кент в порті Сінґапур розпочалася британська імперіяльна морська конференція.

— У Стокгольмі закрила поліція брунатний дім гітлерівців.

— Комісія морських справ американського конґресу приняла проєкт закону про будову 120 нових воєнних кораблів.

— Радянський консуль Славуцький зложив протест супроти манджурської влади проти шиканування радянських урядовців на східно-китайській залізниці.

— Скарб Зл. Держав заповів емісію короткоречинцевої позички на суму 1 мілярда дол.

—o—

НОВИЙ РІК У НЮ ЙОРКУ.

НЮЙОРК, 3. січня. (Вл. кор.) Новий Рік у Нюйорку стрічало населення саме опівночі з 31. грудня на 1. січня в дуже піднесенім дусі. Вже в 8. годині ввечір осередок міського життя, Таймс Сквер, був переповнений людьми. Ресторани, готелі, театри, кінотеатри й кабарети були так переповнені, що всюди двері були замкнені, або був приміщений напис: „Вступ лише на зарезервовані місця". Цей незвичайний рух треба приписати двом обставинам: 1. знесенню прогібіції; 2. зміні на ринку праці. Кожний стрічав Новий Рік з якоюсь справжньою надією на ліпші часи. Коли настала північ і загуділи сирени фабрик та корабельні свиставки у пристані, то повстала справжня гамарня. А ті, що були на вулицях, у готелях, ресторанах і теаврах витягнули свої трубки, свиставки, дзвінки, тарахкальця і загалом всяке знаряддя, що лише причиняється до скріплення гамору і цілу годину найбільше місто в Америці мало характер дому божевільних. Навіть діти на передмістях вийшли на вулиці і трубіли з цілої сили. По шинках і всюди, де продавали алькогольні напитки, пізнати було „ліпші часи", бо не жалували люди гроша на трунки. Але пяних було менше, ніж за часів прогібіції і ніхто не вмер.

Церкви святкували окремо, бо в католицьких храмах правилася Служба Божа в самій півночі, а це багато причинилось до злагіднення вибриків. Поліція була змобілізована і приготована на всякі випадки, але не мала нагоди перешкоджати товпі у святкуванні Нового Року, бо не було ніяких здовживань. Кількох пяних відвезли до шпиталів і на тому покінчилося „нещасливі випадки". Погода була лагідна і сприятлива для святкування. Після пяти днів великого морозу могли люди безпечно вийти на вулиці. Кажуть, що такої гамори, як у новорічну ніч, не було на вулицях міста вже 14 літ.

Реоганізація Комісії „Про Руссія".

У звязку з уступленням епископа д'Ербіґні зі становища предсідника комісії „Про Руссія" плянують далекосяжну реорґанізацію тієї комісії. Научне заведення оо. Базиліян в Альбертині разом із новіціятом мають перевести до Естонії. Папську семинарію сх. обряду в Дубні мають перевести до Загребу. Не без значіння є теж деякі пересунення на відповідальних становищах. Дотеперішнього візитатора ап. столиці в Харбіні о. Абрамовича мають відкликати до Риму. Його наслідником має бути ректор Колеґіюм Руссікум о. Яворка (взуть, сестрінець відомого провідника словацьких автономістів о. Глінки. Ректором Колеґіюм Руссікум має стати француз о. Раші, який був довший час в Альбертині.

Політичні процеси в Стрию.

В останніх тижнях було в Стрию кілька цікавих політичних процесів.

Так відбувся недавно перед окружним судом в тому місті процес проти *Михайла Понькова й Онуфра Полюжина*, молодих хлопців з Летні що відповідали за злочин з арт. 253, 123, і 263 к. к. (Зневага державних емблем). Обох присудили на 1 рік тюрми. Боронив д-р Вол. Лужецький.

Ті самі присяжні суді розглядали справу *студ. Івана Чубка з Коноводи*, що провинився з арт. 128. і 132. к. к. і як казав акт обвинувачення, зневажив поліціянта та повелися супроти органів публ. безпеки невідповідно. Суд присудив підсудного на 1 тиждень арешту, але прокуратор заповів апеляцію. Відкликався від присуду теж підсудний.

За такий сам проступок притягнено до відповідальности *всіх членів спортового гуртка у Стрілкові* в Мих. Черватим за чолі. Усі вони не послухали візвання поліціянта перервати гру в копаний мяч та грали далі проти його волі. На розправі боронилися підсудні, що взагалі поліція не дозволяє їм управляти спортових ігор. І суд, вислухавши виводів оборонців, звільнив усіх підсудних від вини й кари.

В найближчій каденції присяжних суддів, що починається в перших днях лютого ц. р., відбудуться ті політичні розправи проти українців:

5. лютого проти *Олекси Дубика* з Добрян за приналежність до ОУН і

10. лютого проти *Дмитра Бємко* з Жгравна за той сам проступок. (—)

—o—

НОВИНКИ

— **Робітня** футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.

— **Магазин постелі** Р. Джала, Львів, Хоружа на 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 27-1 00

— **Папучі — пантофлі — бердячі — фільцові** чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Вроновська). 22 33 6 10

— **Як довідуємося**, цьогорічні **вечерниці „Червоної Калини"** відбудуться дня 14. лютого в салі Яд Харузім у Львові. Запрошень Комітет окремо не висилає. Дістати їх можна в Адміністрації „Червоної Калини", вул. Зіморовича ч. 8. (для гостей з провінції при касі). 991

— **Недуга визначного лікаря й письменника** Д-р Андрій Чайковський, адвокат у Коломиї один із сеніорів українського громадського та літературного життя, важко захорів та перебуває в одній із львівських санаторій, де два дні тому піддався операції. Подаючи з жалем цю вістку до прилюдного відома, бажаємо Достойному Громадянинові чим швидшого повороту до здоровля.

— **Цікавий літературний вечір. — Прилюдна роздача літературних премій на 1933 р.** Рада Товариства Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка повідомляє, що в пятницю 26. ц. м. у салі „Бесіди" в год. 6. попол. відбудеться прилюдне **проголошення літературних премій** та їх роздача нагородженим авторам. Вечір виповнить промова голови літературного жюрі проф. В. Сімовича, після чого нагороджені автори висловляться на теми, звязані з їх особами, творчістю чи літературними проблемами, якими вони цікавляться.

— **Вийшли на волю.** У звязку з протишкільною акцією поліції в Ходорівщині арештувала при кінці вересня м. р.: в селі Молодинчу Очійника Петра, студ. філ., Левицького Миколу, абс. торг. школи, Труша Мик., Левицького Гр., Шидловського Ант., Гетьмана Мих. і Коваля Стеф.; в Новосілцях Данка Осипа, студ. теол. і Кулика Дан.; в Сутрові Кобрина Мих., абітур. і Хруща Йосифа; у Вербиці Дроня Мих., абітур.; у Стрілиськах Старих Уруса Теод., Тернина

Сойм.

ВАРШАВА, ПАТ. На 26. січня в год. 10. визначено пленарне засідання сойму. На денному порядку м. і. звіт конституційної комісії з праць над внесенням клюбу ББ. у справі зміни конституції.

НОВИЙ КОМІСАР ЛІГИ НАЦІЙ В ДАНЦІГУ.

У середу приїхав до Данціґу новий комісар Ліги Націй Лестер.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО СВІТА.

ГЕНУЯ, 24. I. ПАТ. Італійська преса пише багато про приготовлюваний меч за мистецтво світа всіх ваг між Прімо Карнерою та Максом Бером. Оба боксери перед мечем мають боротися для фільми підприємства Метро-Голдвин-Маєр п. з. „Мужчина всіх жінок". Згідно зі сценарієм Макс Бер визиває Карнеру на меч і побиває його високо на точки. Карнера не згодився на це, заявляючи, що його честь не позволяє йому на такий вислід боротьби. Дирекція підприємства заоферувала йому тоді відшкодування 25 тисяч доляріа. Після довгих торгів Карнера згодився за ту ціну на ремісовий вислід.

Ставіський живе?

В Парижі кружляє чутка, яку піддержує бульварна преса, що чоловік, якого найшли застріленого в віллі в Шамоні це двійник Ставіського, а справжній Ставіський живе. Чутки ті розійшлися тому, що сл. судця в Байоні порівняв відтиски пальців і ствердив, що вони зовсім інакші. Сл. судця зажадав від ліонського суду відтисків пальців Ставіського з 1926 р. Коли ті відтиски не будуть згоджуватися, судця прикаже ексгумувати тіло.

—o—

КУПЕЦЬ ГОЛОВОЮ УРЯДУ.

МОСКВА, ПАТ. З Ташкенту повідомляють, що в Сін-Кіянґу повстав новий уряд, піддержуваний еміром, якого посілости сусідують із анґл. Індією. Головою уряду став купець Домуля, піддержуваний еміром.

Вас., Шевціва Петра, Ревуцького Ол. і Чмира Вас.; в Кніселі Липового Мих. і Тибора Івана; в Стрілиськах Нових Липового Стеф.; в Добрівлянах Чорненького Ант., в 28. жовтня в Молодинчу Барана Мих., абс. гімн., Шидловського Йосифа, Коваля Мих., Барана Ів. і Хомуська Ант.; в Кніселі Гориня Мих., Телішевського Гриня, абс. гімн.; у Стрілиськах Нових Лебедя Івана, Лебедя Василя, Савулу Василя, Липу Мик.; в Дулібах Ґерича Юрія, студ. прав, Труша Ос. студ. прав, Прокопова Б., Гарасимова Мих. і Андр.; в Ходорові Саляківну Володимиру і Любінецького Волод.; в Загірочку Чорненького Волод. студ. прав; у Волчатичах Ганущака Миколу; в Городищі Цет. Пшика Стеф. абс. гімн. — В грудні м. р. вийшли на волю з ходорівської тюрми Мик. Ганущак, 3. ц. м. Осип Хрущ, 10. ц. м. Володимира Саляківна, Волод. Любінецький, Волод. Чорненький і Стеф. Пшик.

— **330-ліття церковного брацтва.** Як довідуємося, ц. р. минає 330 літ від оснування грамотою еп. Гедеона Балабана з 1603 р. церковного брацтва для адамовецьких передміщан в Бережанах і з тої нагоди церковні та громадянські кола цього міста підготовляють низку обходів та свят, що припадалиб українським Бережанам цей світлий момент з їх історії (а).

— **Управа м. Жовкви.** Нова міська рада міста Жовкви вибрала бурмістром міста д-ра Лашкевича, ем. урядовця міністерства справедливости, віцебурмістром Мих. Хмеля, а радниками Озію Чачкеса, Мик. Душеньчука і д-ра Абр. Штріха.

— **Перед розправою Зенона Коссака.** 29. січня лічнеться перед трибуналом присяглих розправа проти Зенона Коссака. Розправа має ствердити, чи він помагав у нападі на почту в Городку Яг. Цю справу Найвищий Суд поручив наново розглянути, тому що попередній трибунал поминув доказ, предложений обороною. Предсідником трибуналу буде р. д-р Шуліславський, вотанти рр. д-р Льокер і Тертіль. Обвинувачує віцепрокуратор для політичних справ д-р Прахтель-Моравянський, боронить адвокат д-р Глушкевич. Розправа потреває 2—3 дні.

— **Хто виграв на льотерії?** В пятнадцятому дві тягнення 28. держ. льотерії впали виграні на такі числа: 1.000.000 зол. на ч. 40875. 15 000 зол. на ч. 26869 52423 91483 107280 127727 130996. 10.000 зол. на ч. 140699 158928. 2.500 зол. на ч. 599 947 1549 1621 1722 2311 2533 2595 2665 2814 4251 5187 5201 5432 6378 7397 8387 8671 9216 10077 10083 10087 10380 11307 11498 11540 11749 11807 12642 13222 14132 14482 14608 15331 15571 15580 16339 16907 17025 17119 17386 17439 17510 20379 20624 20975 21036 22338 22601 23262 23325 23744 23974 24200 24636 25327 25746 25856 27539 27928 28008 28252 28319 28590 28681 29591 29614 29975 32132 32240 32492 32865 33265 33270 33918 34073 34321 34598 35806 36442 36903 37445 37990 38010 38121 38880 39025 39916 41168 41325 42751 42782 44147 45189 45326 45708 46066 47015 47325 47805 47938 48235 48998 50449 51317 51686 52809 52878 53092 53655 53720 53829 54481 54483 54888 54975 65062 65305 65659 65911 57757 57880 58119 58134 58834 60370 60414 60869 61003 61157 61296 61317 61463 61567 62060 62389 62448 62532 62928 63463 63672 63815 63831 61229 64262 64457 64509 64685 64798 65528 66044 67098 67486 68053 68084 68310 68432 69327 69511 69580 69963 70068 70223 70663 70732 71043 71180 71243 71529 71538 71635 71762 72123 72220 72704 73347 74091 74518 74999 75015 75073 72517 75895 76104 76542 76702 76754 76025 77027 77083 77086 77334 77901 79484 80269 81287 82009 82071 82136 82433 82760 83455 83032 84380 84560 84980 85098 85284 85675 87038 87022 87063 87989 88949 88654 89410 89424 89431 89505 90392 90457 90520 91244 92016 92306 93054 93278 93547 93657. 2.00 зол. на ч. 11189 31394 31495 41328 64087 96019 102088 102381 103590 105061 107854 121506 130258 132677 137945 146477 146565 153558 154243 154601 164138 167995. 1.000 зол. на ч. 6147 30951 40754 44420 43824 45582 54701 57952 59200 64250 64664 66079 66897 76784 79625 82921 83348 87500 88674 89281 94021 99272 101405 102254 111191 121166 124108 143017 161523.

— **Віз під колесами льокомотиви.** На залізничому переїзді за двірцем Львів-Підзамче на полях Френелівки наїхав товаровий потяг на селянський віз, на якому находилися три особи. Льокомотива розбила віз на дребезги, причому покалічило тяжко Йосифа Дороцяка і Сидора Дороцяка із села Прус. Причиною катастрофи була густа мряка, наслідком чого селяни не бачили, що потяг їде.

— **Ставіський пробував щастя у Львові.** Віденські часописи повідомляють, що голосний ошуканець Ставіський, перебуваючи якийсь час у Будапешті, хотів заснувати у Львові фільмове продукційне підприємство з метою очевидно натягнути грошевитих людей. Задля цього він переговорював з двома львовянами, а саме з якимсь Райхом і графом Б., обіцюючи заснувати міжнародню фільмову організацію для Франції, Австрії та Польщі. Централя для Польщі мала находитися у Львові. Справа розбилася, бо Ставіський зажадав від гр. Б. більшої суми на задаток, а той не мав стільки грошей. Це й вратувало його від втрати.

— **Львівська хроніка.** На стриху шіткарні при при вул. Локетка 14. повісився мітляр 45-літній Вольф Барт. — При вул. Домбровського ч. 6. намагався втруїти водиною 18-літній Дав. Рехель. Забрали його до шпиталю. — В середмісті арештували Ст. Кравця та Т. Парасюка, як несли мішок краденої цибулі.

— **Краєва хроніка.** В Ключеві пов. Коломия вкрали з церкви 267 зол. — В Калуші і околиці поширений шкідливий тиф. — В Давидківцях пов. Чортків застрілився 25-літний Дмитро Войтишин, тому що батько не позволив йому оженитись з бідною дівчиною. — У Городку Я-. Ф. Чапельський, Ф. Кічма та Н. Курма напали на М. Єзерського та зарубали його на смерть. Причина: особиста пімста.

— **Шварцберт у Канаді.** З Торонто повідомляють, що тамошні жиди влаштували Шльомі Шварцбартові, убийникові Петлюри, публичне прийняття. На домагання українців, які загрозили демонстраціями, поліція заборонила була жидівську маніфестацію, але після інтервенції жидівської делеґації, відкликала свою заборону.

— **Велика пожежа.** Велика цукроварня в Констанці над Чорним Морем згоріла перед кількома днями. Всі зусилля пожежної сторожі, щоби зліквідувати вогонь, були безуспішні. Всі запаси цукру згоріли. Жертви людьми не було. Загально думають, що цукроварню підпалили. Директора і кількох урядовців арештовано.

— **Сензація для мовознавців.** Мова давніх етрурійців зрозуміла! Від 2000 літ була вона недоступна для всіх і з неї лишались тільки таємні гієроґліфи на всяких памятниках. Фільольоги пробували відчитати ці незрозумілі знаки надаремно. Нараз відчитав їх звичайний учитель гімназії, ще вчора нікому незідомий Франческо Піронті з Перуджії. З етрурійської мови дійшло до нас 20 більших текстів і 9000 надписів, що повстають ріжні статуї, обрядові предмети, реліквії, давні звичаї. Вже недавно фільольоги відтворили етрурійську азбуку, але самої мови таки не могли зрозуміти. Для італійських дослідників було це завдання дуже важливе тому, що етрурійці були первісними мешканцями Італії. Найбільший італійський фільольог Тромбетті сказав віддавна, що відчитає цю таємну мову тільки хтось, що найде щасливу думку, як підійти до тих текстів. Піронті найшов один надпис, що насунув йому аналоґію зі старогрецькою мовою і щасливо відтворив кілька місць при допомозі бібліотекаря Ватикану проф. Ногари. Мертва мова ожила і кинула нове світло на давнину Італії.

— **Коли болі мучать.. Тогаль!** Ревматичні болі в суглобах і жилах, невральгію і болі голови з успіхом втихомирюють і усувають таблетки Тогаль. Тогаль не дає прибиратись сечовому квасові, поборюючи в цей спосіб в зародку ті недомагання. Тогаль не діє шкідливо в інших в примках. Є у всіх аптиках. Однак треба звертати пильну увагу на оригінальне неушкоджене опакування.

—o—

ШАХИ.

Львів: Луг — Воля 5½ : 4½

В суботу 20. січня відбулися в літній домівці у Львові при вул. Конвенцка 5. шахові змагання між Лугом і Волею на 10 шахівницях. Оба т-ва виставили свої перші дружини й у висліді остаток перемігі Луг у відношенні 5 : 4 при 1 нів.

День пізніше в неділю 21. січня, в тій самій домівці відбули змагання другі дружини обох тих товариств, що дали вислід 9 : 1 в користь Лугу.

Грачі Воді — не молодий, вибітний гаєвник, що дає найкращі надії на майбутнє Львівський Луг може виставити на змагання не й третю, а другу.

Ширіть наш часопис!

ВІДГУКИ ДНЯ.

ВІДКЛИКУЮ.

При нагоді Загальних Зборів РСУК вправився я зі справою будови „Кооперативного Дому" у Львові. Кажу: вирвався, бо після зрілої надуми бачу, що стрілив дурницю.

Зовсім не стидаюся того, що стрілив, бо в нас дуже часто трапляється таке: Не передумавши вислід усіх арґументів за і проти, кидаємо якусь думку, яка опісля показується нереальною, непрактичною, а то й безглуздою. Адже багато проєктів родиться в наших головах тільки тому, щоби щось сказати, щоби комусь докучити, щоби когось ласкочити, випередити, чи тим подібне.

Я не мав наміру ні когось заскакувати, ні комусь докучати, ні загалом...

А просто:

Підходить до мене тій приятель Еженко і каже:

— Подивися по стінах. До чого ми вже докотилися. Навіть української сали на збори не маємо.

Я подивився і написав про наше докочення.

Крім мого приятеля дав мені спонуку ще один громадянин-кооператор, про якого я теж написав.

Тепер бачу, що не треба було.

Припустім — прийметься думка, возьмім — почнуть плисти складки і „даймо на те" — стане у Львові „Кооперативний Дім", а в ньому саля.

Заложуся, що знайдеться тоді ґазета, яка одного дня (з нагоди, наприклад, посвячення!) напише:

„З кривдою для села!" (великими буквами!)

А потім трохи меншими:

„Підчас коли наше село голодує, бідує, нужде, а голоду пухне — пани у Львові ставлять палати ніби то для загалу, а в дійсности для себе. Чи не можнаб на ту кровавицю вашого селянина..." і т. д.

При кінці знову великими буквами:

„Гей, Брати Селяни! Ні зломаного гроша на панські витребеньки!"

Це не якесь пророцтво, а на підставі одних фактів другі факти.

Свого часу „Маслосоюз" притягнув пояс на останню дірку і побудував салю машин та лім на бора.

Виходилоб: разєний обиз! Ніхто, значить, на народнім гроші не обловився, ніхто не міняв приходів на зозяри, щоби здевалюгувались, а тим і побудував доми, бо треба було.

А все таки одна ґазета (не газу, бо й це для неї реклама!), кинулась на, нові обсти „Маслосоюзу", що це менш-більш... національний злочин.

Скаже хтось: Колиб не будували, то булоб кинулаєн, що крадуть.

Правда. Але до цього другого закиду загал уже привик і не бере його трагічно. А тай злочин! — страшне слово!

Тим у я по зрілій надумі беру назад свої слова. Не треба жадних домів, саль і тим подібних театрів. Нехай буде як бувало, бодай у Львові. Коли провінція не хоче цього триматися і — будує.

Галактіон Чіпка.

Єдина українська **ПРАЛЬНЯ „ВІКТОРІЯ"** — На Байках 9 (тел. 74-84) пере, хем. чистить, фарбує по низьких цінах. Комірець 15 сот.
25/33

Дописи.

Львівщина.

Йордан у Малехові. Село Малехів перейшло в історії в його історії. Йордан і місцевий „Луг" запросив на цей день до себе в гості чету дуговиків зі Львова й обох „Луги" взяли в однострою участь у святочному богослуженні та свяченні води. Коли процесія вирушила з оркестрою на ріку, дуговики стовпом шпалірів, серед яких проведи священика й хор на місце та почимальни там почесну сторожу. Підчас богослуження, відвели описля брацтво і священика назад до церкви. Потім дуговики відмаширували справно з піснею на постанк до місцевої читальні, де в тому часі були місцеві жінки, що не йшли на богослуження, але грали в шахи. Дуговики, проспівавши там веселу пісню, перейшли описля до хати скарбника малехівського „Лугу", де місцеві дуговики зготовили своїм гостям гостину. Серед коляд та веселих розмов протягнулася вона далеко за полудне. (а)

Стрий.

Театр ім. Старицького в Стрию відіграв на другий день Різдвяних Свят комедію „Кризові часи" з повним успіхом моральним і матеріяльним. Добра пєса, відіграна зіграними мистецькими силами, стягнула велику кількість інтелігентної публики, яка виходила з пієтами вдоволена.

Ялинка. Дня 9 січня улаштувала спорт. секція стрию молодь ялинку для малих і підростаючих дітей. Від 3 год. попозудні наші найменші бавилися і колядували, від 7. год. веч. підростаюча молодь провела гарно час на гутірці, співаючи при тому коляди і різні пісні.

Маланчин вечір. Традиційним звичаєм „Українське Касино", котре гурнує свідоме громадянство Стрия й повіту, влаштувало на закінчення Старого року Маланку при співучасти членів театрального т-ва ім. Старицького, які сценами і сценою та співом хору місцевих ревлерсів виповнювали час до 12. год. в ночі. В тій годині дир. Цісик поправив промовою Старий рік і привитав Новий. Серед приємного настрою провели учасники мило час аж до ранку. Зазначуємо, що буфет був без алькоголю.

Праця в чит. „Просвіти" у Стрию на Ланах. Користаючи з того, що в Стрию замешкав інж.-агроном п. Созанський, запросила його читальня „Просвіти" на Ланах, щоби зорганізував міщан огородників в огородничий гурток, для піднесення управи городовини. Тричі тижнево сходяться інтересовані на такі виклади, а в неділі по вечірні відбувають виклади на загальні культурно-освітні теми при вперто виповненій салі читальні „Просвіти". Виклади такі цікаві, що вже годину наперід молодь виповнює салю, а старші тиснуться на коридорах і під вікнами, щоби прислухатися рефератам інжиніра Созанського. Якби нам поволося тих людину заангажувати до філії „Просвіти", то успіхи праці були би наглядні.

Йордан. Як і минулого року, була для війська і представників влади Служба Божа в год. 8-ій, а по ній жовніри взяли процесію і під проводом священика вийшли над ріку, звідки по посвяченні води учасники розійшлися домів. В год. 9. відспівано соборну Службу Божу з дияконом, а в год. ½ 11. надійшла процесія з передмістя Лани при звуках сокільської оркестр зі Стрия. Непрогладні маси народу зручилися разом і під проводом духовенства при звуках колядок і сокільської оркестри, при сприяючій погоді рушив похід на ріку, де відбулося торжественне освячення води. В святі брав участь цілий український Стрий.

Тернопіль

Місцевий Гурток Союзу Українських Купців у Тернополі. Тутешнє староство повідомило на днях начальника складу Нар. Торговлі п. Миколу Турина, що поміщає до відома предложені до зареєстрування статути товариства під назвою „Місцевий Гурток Союзу Українських Купців у Тернополі", що буде філією (і черги десятою) Союзу Українських Купців у Львові. Нове Товариство має обняти своєю організацією українських приватних купців, як і особи, що працюють в українських приватних торговельних кооперативах і підприємствах на терені Тернополя і тернопільського повіту. У найблизчому часі відбудуться перші загальні збори Гуртка для вибору Управи і в цей спосіб товариство увійде і фактично у життя.

З Міської Ради. На одному з останніх засідань міської ради (ще давньої) на внесок українського радного Івана Майки ухвалено відступити безплатно місцевий греко-кат. парохії дім з будинками і великим городом при вул. Острожського для тождочасного греко-кат. парха, який зрештою там мешкає вже від 70 літ, себто від часу збудовання цього дому. На будуче рішення буде хіба така, що дім і город будуть зінтабульовані не на місто, але на греко-кат. парохію. На тому ж засіданні на внесок радного Івана Майки ухвалила рада дати субвенцію для українського захисту в квоті 500 золотих. Ось і все, що стара рада в останніх часах зробила для місцевих українців.

Виборчий протест, внесений українцями проти виборів до міської ради в дні 19 грудня м. р. з третьої округи з причини увеличнення там української дісти, ще досі не полагоджений. Має його розглядати посвідчений самоуправний видія, що складається з воєводи Марушевського, начальника самоуправного виділу і трьох не урядовців: Яворчиковського від міста, Чарковського-Голієвського від більшої земельної власности і проф. Ізидора Брикновича від малої земельної власности. З тих членів є двох безпосередно заінтересованих. Яворчиковський як проголошений радний та Із. Брикович як кандидат на радного зі згаданої округи, тому обох їх вилучено. З причини цієї колізії зняли справу виборчого протесту з останнього засідання самоуправного виділу (ради) і він прийде на денний порядок у вівторок 30. січня ц. р. Замість проф. Брикновича покличуть тоді на засідання адвоката д-ра Івана Калина, котрий є заступником проф. Брикновича.

Зборівщина.

Боротьба одного села за школу. Є в збоївському повіті село Мшана. Тамошню школу, яка була з українською мовою викладовою, перемінено на школу утраквістичну в такий спосіб: Жандарм Яцишин ходив до деяких громадян села Мшани (що мали по двоє-троє дітей у шкільним віці) питав, чи хотіли би семикласової школи в селі. Селяни розуміється, для добра своїх дітей були за семикласовою школою і на не підписалися. Постерунковий Яцишин зібрав ось так 25 підписів, ніби на 7-клясову школу, бо зараз потім перемінили школу з українською викладовою мовою (і не було ні одної дитини польської!) на утраквістичну. Селяни внесли негайно рекурс до Міністерства Освіти, на який до сьогодні не дістали ще відповіді. Одначе на тому не кінець. Бо не тільки, що перемінили українську школу на утраквістичну, але ще й частина наших дітей, а саме 2-а, 3-я клясс, мали ходити на польську польовію Колоницу, бо їхня школа знищена з причини малої скількости дітей. Свідомі родичі не післали дітей до школи на польовію, але скористали з того, що провідниця діточого садка п. Дарія Тершаковець їм не буде жідкала і попросили, щоби вона давали їх дітям приватні лекції. В першому тижні місяця вересня м. р. лекції відбувались без перешкод, але десь коло 12. вересня хтось усунув образи і маму Польщі зі школи і зараз потім зїхав до Мшани комісар повітової поліції зі Зборова і по протоколі стягненім з п. Дарі Тершаковець, запечатав приватну хату господарів Д. Яцикова за те, що там учителька вчила кількоро дітей. На день 22. вересня дістала п. Д. Тершаковець візвання до старости в Зборові. Там переслухував її комісар Рудковський і закидував, що п. Д. Тершаковець веде нелегальну приватну школу, чому вона заперечувала. Та проте умарав її ком. Рудковський на заплату 10 зол. і 5 днів безоглядного арешту за водення нелегальної школи. Коли учителька сказала, що вона вчить лише по кільоре дітей, а не всі разом і що не має ані таблиці ані дзвоника ані дзвон. на це п. Рудковський сказав, що може вчити, але ходити від хати до хати і так учити кожну дитину. Учителька приморовилась до поради і ходила по хатах, де вчила дальше по 3—4 дітей разом. В міжчасі відвідувала її поліція з ріжними запитами: чи була парана, чи має матуру, де ходила до школи і т. ін. А за кілька днів п. Дарію Тершаковець знову візвали (на день 4. чи 5. лютого) під тим самим закидом, що 22. вересня, хоч вона вчила не в одній хаті, але ходила по кожній хаті. Тепер покарав її п. Рудковський на 14 днів арешту. По засуді, як учителька чекала на відпис кара, шло письмо до громадського уряду у Мшані, щоби п. Дарії Тершаковець не було у Мшані, доти був у селі спокій а як вона приїхала до садку, то опанувала село своїм „духом", що вона бунтує людей і т. д. Рівночасно прийшло письмо до громадського уряду у Мшані, щоби п. Дарію Тершаковець відставити до місця приналежности, тому, що вона є „шкодлива" для безпечности публичного" і що веде нелегальну школу. Від усіх присудів внесла п. Д. Тершаковець відклик. Та не лише учительку усунули але усунули з уряду також і війт Іван Біда, за те, що своїх двоє дітей учив теж приватно. Заклинали його до старости кілька разів, п. Рудковський робив ріжні докори війтові, казав, що він дає злий приклад селу, що всі на нього дивляться як на провідника села і тому ніхто не хоче посилати дітей до польської школи на польовію. А війтові одобругавшись, сказав п. Рудковський, що як війт зробить так, що діти зі села будуть ходити на польовію, то він залишиться дальше війтом, а за цей час лише завісить його в урядуванні. Одначе війт волів зрекшися війтівського титулу, як піти проти волі громади. На приказ старости зложив уряд, кажучи: „З війта мене скинули, але з господаря, з Івана, ніхто мене не скине — одначе ніхто мені не буде диктувати, що я маю робити зі своїми дітьми". Хай цей тип війта, свідомого громадянина, послужить за приклад усім слабодухам!

Громадянин.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері. 278 стор.
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 25. I. год. 7·30 веч. „Гроші то не все".

Пятниця, 26. I. год. 7·30 веч. Концерт Польського Т-ва Муз.

Театр Ріжнородностей

Четвер, 25. I. год. 7·30 веч. „Но, но, Чането".

Пятниця, 25. I. год. 7·30 веч. „Стефек".

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Заліщики: Нар. Дім. 25. I. Фраєвіта, 26. I. Цятунок перед дверцятом, 27. I. Городева кіна, 28. I. год. 3. попол. Мотря, 28. I. год. 8 вечір Батурин.

З Заліщик іде театр до Городенки і Коломиї.

Кіна.

АДРІЯ: „Буфальо Біл".

АПОЛЛО: „Перед матурою" (чеський звуковик з піснями Е. Ф. Буриана).

АТЛЯНТИК: „Гріх одної ночі".

БАНДА: „Братерство народів".

КАСІНО: „А. Л. 14 загинув".

КОЛІЕЙ: „Божевільна вдовичка" та Фуас у бігу".

КОПЕРНИК: „Завішання д-ра Мебуз".

МАРУСЕНЬКА: „Завішання д-ра Мебуз".

МРАЖ: „Дика дівчина" (Кітрін Хепбен)

МУЗА: „Серце музики".

ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра з Кохою та Шлезаком)

ПАН: „Жінки без будучини" та ревія.

РАСАЖ: „Сексуальна тріска".

ХИМЕРА: „Божевільна [illegible]".

СТІЛЕВЕ: „Ми он у нас" (Ганка Орловська) і ревія „Блакитний експрес" зі уч. Стадниківою.

УТІХА: „Портові ночі" та ревія

Закордонне радіо.

Четвер, 25. січня 1934.

Відень (506,8) 17·15 Солісти, 19·05 Нар. пісоньки, 20·20 Сучасна англ. музика, **Братислава** (298,8) 20·15 Спів. **Кошиці** (269,5) 16·30 Нар. пісоньки, **Прага** (470,2) 20·25 „Далібор" оп. Сметани **Білгород** (437,3) 20·00 Білгородські композитори, **Кенігвустергавзен** (1546) 17·20 Нова танкова музика. **Лейпціг** (382,2) 16·00 Концерт, **Мінхен** (405,1) 21·00 Бетовенова Симфонія ч. IX., **Букарешт** (212,6) 18·45 Опера. **Будапешт** (549,5) 12·05 Вокальний концерт. 13·30 Трубка оркестра, 18·10 Цигацька музика. **Міляно** (368,6) 21·00 Опера, **Рим** (420,8) 17·00 Інструмент. концерт.

Пятниця, 26. січня 1934.

Відень (506,8) 17·15 Солісти, 20·05, 22·00 Концерт. **Париж** (1714) 21·30 „Віденський вальс" оп. Й. Штравса, **Білгород** (437,3) 16·00 Пісоньки, 19·20 Оп. арії, **Кенігсвустергавзен** (1546) 17·25 Фортепян, **Бресляв** (315,8) 20·10 „Тиха жінка" (нар. пісоньки комедія). **Будапешт** (549,5) 11·05 Цигацька музика, 19·30 „Легенда про св. Йосифа" оп. Р. Штравса. „Викрадення зі Серая" оп. Моцарта. **Рим** (420,8) 13·00, 21·10, 22·15 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер 25. січня 1934.

7·00 8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Ревіські пісоньки з грам. плит, 12·30 Метеорольог. вістки, 12·35 Концерт (музика; спів), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки 15·45 Легка музика з грам. плит, 16·55 Легка музика, спів, 18·00 Внутр. торговля 18·20 Авд. „Маргариф", 19·05 Перед симф. концертами зал. фільгармонії, 19·15 Вечірня, 19·28 Відомт. 19·30 Світовий комунікат, 19·33 Спортові вістки, 19·35 Сільва ревуе, 20·00 „Міса Пане Ні XI" (музика, хори), 20·55 Техн. скринька, 21·00 Трансл. з Міляно „Фавориту" оп. Доніцетті.

Пятниця, 26. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Легка й танкова музика, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Сальонова орхестра, 16.30 Серед книжок, 16·55 Камеральний концерт. 17·25 Спів (Врага, бас), 17·50 Стенографія, 18·00 „У робітні фінка". 18·20 Танкова музика, 19·03 Грамофонові плити, 19·10 Вечірня, 19·25 Фейлетон, 19·40 Спортові вістки, 19·43 Світовий комунікат, 19·53 Сільва ревуе. 20·00 Музична балачка, 20·15 Симфонічний концерт, 22·40 Грамофонові плити, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·52 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·81, Париж 35·00, Берлін 210·10, Ціріх 172·12, Амстердам 357·65, Нюйорк кабель 5·56 і пів. Нюйорк чеки 5·54.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 24. I. масло 2·30, молоко, — 19. сметана —.70, яйця 3·90 ¹/₁—

Тенденція на масло молоко і сметану удержана. На яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Великі Вечерниці в Т-ві „Зоря" у Львові, вул. Бірменська 25, відбудуться в суботу 27. I. початок: год. 9. веч. — Вступ за запрошеннями. 992 1—1

П. Павлусевича Ярослава просимо подати свою адресу негайно, а найпізніше до кінця січня.
993 1—1 Управа „Червоної Калини".

Ширіть наш часопис!

ПОДЯКА.

Щиру подяку складаю Вп. Панству Волинцям в Загірочну й місцевому комітетові в Ходорові за дбайливу опіку подчас мого перебування у слідчім арешті в Ходорові під ам. 97 арт. в. к. від 28. X. 1933 до 10. I. 1934.

Чорненький Володимир
студент прав

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ від зол. 5.60, філе ручної роботи за безцін. Колдри 9.80, брокати від 2.90, брокатові накидки 7.80, ручні таблетки від 39 сотиків, лише у ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660а 9-15

НАЙДЕШЕВШЕ металеві ліжка, матраци, ковдри, коци подушки поручає МАГАЗИН ПОСТЕЛІ В. ЖИЦЬКОГО — ЛЬВІВ КОПЕРНИКА 4 39/50 7-?

КОСМЕТИЧ Ин інститут „СЛАВА" Львів, Оссолінських 13, для Пань, Панів: лікує всідкі дефекти шкіри. Запобігає передчасному лисінню. Фарбує волосся, брови, вії. 7—10

КОСМЕТИЧНА ШКОЛА Добрянської-Рогатин, Львів, Оссолінських 13, дає працю відкриття косметичного кабінету. Проспекти висилаємо. 7—10 957

БОГАТИЙ, пристійний промисловець літ середніх, місячний дохід 1000 зол. шукає милої подруги до літ 35. Листи з світлиною, зворот і дискреція запевнені, до Адміністрації під „Промисловець". 992

Новий Самоуправний Закон
Д-РА СТЕПАНА БАРАНА.
Ціна 40 сотиків

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 22 (13.367). Львів, субота 27. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Совіти розбудовують залізничу сітку.

НЮ ЙОРК, 5. січня. (Вл. кор.). „Ню Йорк Таймс" приносить дві телеграми свого московського кореспондента Волтера Дюранті про переміни в Совітах. В одній повідомляє він про незмірну перебудову залізничої сітки на великі розміри, головно на схід від Уралу. Має бути виданих понад 23 міліярди рублів на цю розбудову. В першу чергу має бути добудована друга рейка на просторі 6.000 миль, продовжені залізничі лінії і побудовані нові на американський лад. Крім цього має бути побудована нова лінія в центральній Сибірі на північ від озера Байкальського через непрохідну тайгу й інші недоступні тепер простори, бо теперішня транс-сибірська залізниця, що йде недалеко границь Манджурії, є загрожена. — Має бути також побудованих кілька тисяч возів і льокомотив американського стилю. Крім залізниць обіймає плян також получення каналами моря а ріками так, щоби ціла европейська Росія творила одну комунікаційну цілість. Важна теж проектована залізнича лінія Москва-Донець, яка буде викінчена вже наступного року. — Отсі проекти обняті плином другої пятилітки.

Друга кореспонденція Дюрантого перечислює „осяги" совітського уряду в ділянці соціялізації сільського господарства. Дюранті каже, що в мин. році було дуже але з харчами, але цей рік був переломовий і на будуче буде краще.

—o—

Минулий рік переломовий для американських робітників.

НЮ ЙОРК, 3. січня. (Вл. кор.). Метю Волл, віцепрезидент Американської Федеральної Праці, видав з нагоди Нового Року заяву, в якій каже, що мин. рік буде записаний істориками як рік великого перелому для американських робітників. У першій мірі він був кінцем давнішої економічної теорії індивідуалізму, що відома була всюди під французьким словом „лессе фер"—„нехай відносини самі укладаються". Ми покінчили — каже він — вже раз з тою засадою і вступили на шлях плянованого господарства. Це була крайня пора до такої переміни, щоби забезпечити цивілізацію перед руїною. В політиці зайшла дуже важна зміна, бо власне уряд сам почав займатися управильненням господарських відносин. А робітники зрозуміли, що їм час на співділання з капіталом, а не на його поборювання. Але з тим і прийшов — по думці Метю Волла — новий економічний лад.

Австрійський протест у Берліні.

БЕРЛІН, 24. I. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро оголосило комунікат, признаючи, що австрійський уряд за посередництвом свого посла в Берліні зголосив протест проти інспірування австрійської націонал-соціялістичної партії деякими німецькими колами. Австрійський посол зазначив притім, що Австрія звернеться до Союзу Народів, оскільки зголошена скарга не принесе успіху. Німецький комунікат заперечує відомостям закордонної преси, що уряд вніс уже скаргу до Союзу Народів та заповідає в найближчому часі отримання австрійських закидів.

Анґлійська преса в обороні Австрії.

ЛЬОНДОН, 25. I. ПАТ. „Таймс" виступає сьогодні з передовицею в обороні Австрії і зазначує: Нема сумніву, що введення сьогодні в Австрії гітлерівського режіму викликало би негайні міжнародні комплікації в середущій Европі. З тих і багатьох інших оглядів є конечне, щоби В. Британія й її постійні члени Ради Союзу, що є сигнатарами пакту чотирьох держав, як перший крок, вияснили в Берліні, щоби в інтересі миру й доброго імени Німеччини німецький уряд недопустив до дальших комплікацій, припиняючи кампанію калюмній і терору супроти австрійського уряду.

Інші часописи повідомляють також про вчорашнє рішення британського кабінету запропонувати Італії та Франції зробити в Берліні спільне демарш, оскільки німецька відповідь на австрійський протест не дасть урядові Дольфуса відповідної сатисфакції.

—o—

Румунські національні маніфестації.

БУКАРЕШТ, 25. I. ПАТ. Приїхав сюди на кілька днів болгарський король Борис з жінкою. Товаришить їм болгарський міністр Мушанов.

У звязку з 75-ими роковинами обєднання румунських князівств, які створили незалежну румунську державу, в цілім краю відбулися великі маніфестації. Вечором король Карло виголосив до радія промову на тему обєднання всіх румунів. В королівській палаті відбулося прийняття для кавалерів ордеру короля Фердинанда, надаваного за спеціяльні заслуги задля національного обєднання.

Американець „в'дкрив" Синайський Кодекс у Совітах.

НЮЙОРК, 3. січня. (Вл. кор.) Недавна продажа найстаршого рукопису біблії, знаного під назвою „Кодекс Сінаїтікус", що був у посіданні Ленінівської Бібліотеки в Москві, викликала велике зацікавлення у світі, ба навіть і в Америці. Показується, що совітський уряд навіть не знав, що має такий цінний рукопис, за який британський уряд жертвує суму пів міліона дол. і аж американець, колишній стейтовий сенатор Гаррі Л. Дарвін з Тексас, поміг совітському урядові його відшукати. Дарвін був ще хлопцем, коли десь вичитав, що російський цар має у своїм посіданні Синайський Кодекс. Коли після повалення царського уряду більшовики проголосили боротьбу проти релігії, Дарвін попав на думку, що тепер є нагода дістати цей кодекс для себе. Він розмовляв про це зі знаним американським анархістом, Бил Гайвудом, що його більшовицький уряд перетримував довший час, аж до його смерти в 1928 році. Гайвуд обіцяв поговорити про це з совітським урядом. Йому справді вдалося зацікавити когось цією біблією і її віднайшли в Москві. Після того почали переговори з Дарвіном за ціну. Ніхто не знав, що такий рукопис варт і подавали ціну, починаючи від 10.000 дол. Дарвін збивав, аж доки не зійшло на пів міліона. Власне в такій стадії торги урвалися і аж недавно принесли ґазети вістку, що за пів міліона дол. совітський уряд продає біблію британському урядові. Дарвін вів переговори через нюйоркський совітський торговельний департамент „Амторґу" і тому здивувався, що його не повідомили, що зривають з ним переговори.

Японія поборює більшовицьку пропаґанду.

Урядовий комунікат японського міністерства закордонних справ про більшовицьку пропаґанду проти Японії каже м. ін.: Треба на всі способи поборювати цю пропаґанду, бо вона, як видно, виходить віру в закордоні, навіть між самими державними мужами, як напр. Еріо та Буліт.

Читальня, Кружок „Р. Ш.", Кооператива,

що не передплачують „Діла", кривдять себе і своїх членів, бо через те вони позбавлені інформацій з першого джерела. Якщо одній установі це не під силу, нехай запренумерує „Діло" до спілки з другою. — Не сміє бути у нас народньої установи, яка не заабонувала би для своїх членів „Діла"!

Мін. Бек мовчить.

Львів, 25. січня 1934.

Останній раз згадували ми про окутану тайною закордонну політику Польщі з нагоди письменного домагання польських опозиційних членів закордонної комісії сойму — скликати негайно комісію. Ми закінчили були тоді наші міркування увагою, що уряд, який не виявляє ніякого бажання відкривати карти своєї закордонної політики перед широким форумом, стане перед дилемою: або дозволити послам висловитися, від себе сказавши лише те, що йому до вподоби, або найти якийсь новий „трік" для відложення справи. Сталося це останнє: голова закордонної комісії пос. Радзівіл скликав і відкрив засідання комісії згідно з точними речинцями, які передбачує регулямін сойму на випадок, коли цього буде домагатися бодай третина членів комісії. Одначе відкривши засідання заявив, що комісія не має субстрату для нарад і виляв польських опозиціоністів, як нечемних дітей. На тому й закінчилося „засідання", а всі протести послів були нешкідливим кивком у чоботі.

Потім прийшла офіціяльна звістка, що мін. Бек промовлятиме на сенатській закордонній комісії: формально під притокою, що ніби в минулому році не мав змоги представитись сенатові, фактично для покарання затеплячих ендецьких послів і виказання їм, що все одно проф. Ст. Стронський не матиме нагоди виголосити великої промови з жалями, що Польща занедбує свою велику союзницю Францію і всупереч волі „цілого громадянства" (ендеків) доводить до ріжних з Францією дисонансів... Одначе і з сенатською комісією нічого не вийшло: мін. Бек — мовляв — мусів скорше виїхати до Женеви, щоби приготовитись до ролі голови цієї сесії Ради, і тому не мав часу...

Вчора соймова буджетова комісія обмірковувала буджет міністерства закордонних справ. Референт посол Балевський (ББ) говорив виключно про формальну, технічну сторінку діяльности МСЗ, про пропаґанду, опіку над еміґрантами, про експортово-імпортові польсько-американські фірми і т. п. „сензації". Віцеміністр Шембек казав про службовицькі етати в ресорті МСЗ, про платні, заморські й кольоніяльні ринки збуту та поступ в орґанізації поляків за кордоном. Представник ендеції займався майже виключно відносинами на терені Вільного Міста Данціґу, а лише промовець ППС Чапінський запонів, що коли опозиція не матиме змоги повести дебату на закордонній комісії, використає дебату на пленумі сойму хочби навіть без експозе міністра Бека. У промові того посла одно речення вказувало на те місце, яке нині болить польських соціялістів: „...Опозиція не зуміла викликати політичну дискусію у комісії для закордонних справ, хоча край і закордонна опінія є занепокоєна цілою низкою проблем, у першу чергу проблемою *становища Польщі до Німеччини...*" З того речення виходить недвозначно, що ППС лякається польсько-німецького наближення, глядючи на цю справу виключно з погляду II. Інтернаціоналу, який бойкотує нинішню німецьку владу, вважаючи всі засоби добрими для боротьби з нею. Цікава річ, що ППС не була „занепокоєна" з приводу маніфестацій польсько-совітської приязни!

Промову представника Українського Клюбу посла О. Луцького подамо окремо. Всім разом промовцям відповідав пос. Мельницький (ВБ).

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український світ, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:

Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

який висловив, що „дискусія в справах закордонної політики відбудеться у відповідному моменті (?) на форумі „закордонної комісії, але „вибір того моменту належить безумовно до відповідального керманича закордонної політики". Щодо мерітум закордонної політики, п. Медзінський обмежився лише до запевнення, що „у зміні укладу міжнародніх відносин Польща грала ролю дуже активну і з корисними для себе наслідками".

Ніде правди діти, факт активізації польської закордонної політики в останніх місяцях не підлягає сумнівові. Суть тієї активности в тому, що польська політика показала знову (так як підчас мирової конференції і пізніше у боротьбі за Східну Галичину, Шлеськ і Вилєнщину), що вміє зручно для себе використати корисну міжнародню конюнктуру. Ту конюнктуру витворили такі зовсім незалежні від Польщі обставини, як побіди в Німеччині гітлеризму з його антисовітським наставленням і внутрішнє заломання комунізму ткуні в господарською катастрофою та зростом національних конфліктів у Совітах. Польща стала бажаним контрагентом для обох таборів: інтервенціоністичного й фільосовітського. Бажаним спільником стала теж для табору ревізіоністичного й антиревізіоністичного, з огляду на зміну сил внутрі тих таборів (Совіти). Використавши спершу зручно агресивність німецької пропаґанди для підкреслення в опінії світа (і Німеччини) ваги Балтиву для Польщі — наблизилася Польща до Совітів на те, щоби згодом почести розмови і з Німеччиною. Одночасно у франко-німецькому конфлікті з приводу проблеми роззброєння оставала Польща наче у тіні, забезпечуючи собі таким робом ще вільнішу руку. Додаймо — такий хаос у міжнародніх відносинах і виступ на перший плян таких великих проблем (Америка—Японія—Совіти, Ліґа Націй і пакт чотирьох), що внутрішні відносини в Польщі втратили для закордону всяку атракцію у силу. Все це факти, на які не можна замикати очей.

Очевидно, що мовчанка міністра Бека, а радше його зверхника з бельведерської палати, що був лише так довго поквапний до сензаційних статтей і промов, як довго займався внутрішньою, а не закордонною політикою, — дезорієнтує та іритує польську опозицію, яка хотіла би щось „знати", а про ніщо не знає.

Тайна дипльоматія тріюмфує на цілім світі і тріюмфує також у Польщі. Гра на міжнародній конюнктурі є грою тонкою і складною, особливо, коли хто має до діла з таким мало політично зрілим громадянством, як польське: яскравий приклад — совітофільська і москвофільська манія, яка почала обхоплювати поляків після пактів неагресії і виявлятися у формах, що нехтували собі з політичної поміркованости і доцільности. Політика Польщі залежна теж від міжнародньої конюнктури, від кристалізації напрямку німецької закордонної активности, від ходу подій на Далекому Сході, від висліду боротьби довкола установи Ліґи Націй.

В тій ситуації правду кажуть польські опозиціоністи в одному: що громадяни можуть бути заскочені фактами, які підготовляє тайна дипльоматія, нікого туди не втаємничуючи. Цими фактами можемо бути заскочені і ми. Від нашої політичної зрілости буде залежати, чи зможемо в них миттю зорієнтуватись та застосуватись до них згідно з українським національним інтересом.

Як ви, інтеліґентна людина,

можете в нинішніх часах обійтись без — Діла"? — Якщо вам за тяжко платити за наш часопис самому, то передплачуйте „Діло" до спілки зі своїм сусідом. Вишліть негайно передплату і приєднуйте нам нових абонентів!

Гітлеризм у Швайцарії.

„Ное Цюріхер Цтґ." на першому місці принесла обширні інформації про оснування швайцарської секції пробоєвих відділів у Берліні та взиває владу, щоби рішучо виступила проти тих починів, які межують із державною зрадою.

Часопис подає і найновіші події в деяких німецьких кантонах, головнож у Тесіні, де останніми часами скріпився рух швайцарських фашистів, які отверто признають Мусолінія своїм головним вождем. Стаття кінчиться словами: „Прийшла пора на енерґічну й рішучу акцію. Слово має швайцарська влада!"

Німці про східну мархію.

ШТЕТЕН, 25. I. ПАТ. Т-во „Німецький Союз Сходу" в Нерембурзі влаштував маніфестації при памятнику, на якім є напис: „Німці, памятай те про втрачену мархію! Польща зрабувала нашій батьківщині східну мархію". Місцеві організації з прапорами, окритими крепою, удалися під памятник, де вислухано промови гітлерівських провідників. Подібні маніфестації влаштовано в місцевости Даємін, де находиться памятник з написом: „Німче, памятай про зрабовану Німеччині східну мархію, яка мусить бути знову наша!"

Криваві заворушення в Парижі.

ПАРИЖ, 15. I. ПАТ. Виявою невдоволення прилюдної опінії в ходу слідства в справі афери Станіського є безнастанні вуличні маніфестації перед парляментом і палатою справедливости. Ґрупа молоді добувався вчора до палати справедливости і розкинула летючки, з ворожими окликами під адресою уряду. Рівночасно прийшло до гострої суперечки між адвокатом Леруа і одним з урядовців міністра де Монзі.

ПАРИЖ, 24. I. ПАТ. Підчас вчорашніх демонстрацій кілька осіб ранено а кількадесять побито. В часі шаржі один офіцир упав з конем при чому тріс йому череп. Одного студента університету тяжко побили. Арештували кількадесять осіб.

Американський самосуд.

НЮ ГЮРК, 25. I. ПАТ. З місцевости Газард у стейті Кентекі повідомляють про новий жахливий випадок злінчування 20-літнього мурина, який відсиджував кару вязниці за побиття одного вугекопа: Юрба, зложена з кількохсот осіб, обтягла вязницю, а 30 замаскованих людей добулись до вязниці і витягли мурина, якого повісили на дереві й одночасно засипали кулями. На тілі повішеного найшли 40 пострілових ран.

По широкому світі.

— Карний суд в Почдамі засудив 32-літнього сексуального проступника Ганса Ґеріка на три роки вязниці і кастрацію.

— В Мінхені засуджено на 3 до 5 місяців вязниці трьох католицьких священиків за співділання з комунізмом і пропаґанди терору.

— У звязку з аферою Ставіського арештовано в Байон директора т-ва обезпечень „Конфінес" Ґебіна, що зреалізував кілька чеків Ставіського і є вмішаний в справу фальшівництва бонів міста Байон.

Ширіть наш часопис!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 27. СІЧНЯ 1934.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛІ. 11)

Кармазинова завіска.

Ах, побий їх сила божа! люди говорять про привиди. Найбільше надприродний привид не здивував би мене так і серце не забилось би в мене так скажено, як поява Альберти і ці відчинені двері. Альберта йшла просто до мене, перелякана скрипом дверей, що знову певне заскреготуть, коли вона їх зачинити не. Зважте, що тоді мені було вісімнацять літ. Вона мабуть побачила мій жах під впливом власного: енерґійним рухом стримала крик здивування, що міг був зірватись з моїх уст — і я напевне був би крикнув — зачинила двері, вже не поволі, щоб не заскрипіли, а в одну мить, щоб оминути скреготу завіс. Скрип повторився ще виразніше та пронизливіше. Зачинивши двері, вона надслухувала, чи не чути якогось іншого гомону, тривожнішого й жахливішого у відповідь на той звук... Мені здалось, що вона похитнулась. Я кинувся до неї і вхопив її в обійми.

— Ого! добре поводиться ваша Альберта! — сказав я капітанові

— Ви може гадаєте — говорив він далі, ніби не чув моєї глумливої замітки — що вона впала в мої обійми з переляку або від жаги, втративши голову як дівчина, яку здзвичають і яка не знає, що робить, уже наближена, у владі демона. Той демон, до речі, притаєний десь у кожній жінці і кожною з них заволоділа би, якби в них не жили ще два інші демони: Боязкість і Сором, що стають йому на дорозі. Та ні! у ній не було нічого із того вульгарного остраху... Вона швидше обняла мене, ніж я її. Її перший порух був такий, ніби вона хоче впасти головою на мої груди, але вона підвела її і подивилась на мене широко розплющеними величезними очима, немов хотіла переконатися, чи це справді я в її обіймах! Вона була жахливо бліда; такою блідою я не бачив її ніколи; та її риси княжни не змінились, були так само нерухомі і гострі, як на медалі. Тільки по її губах легко опуких блукала неясна хмаринка, якої не навіває щаслива роскіш. І та хмаринка була в тій хвилині якась така сумна, що я, щоб не бачити її, вкрив прегарні червоні та напружені Альбертині уста громовим цілунком переможної жаги.

Її уста напів відкрились. Але чорні, глибокі очі, що майже дотикалися віями до моїх вій, не заплющились, навіть не затремтіли і в їх глибині, як і на устах, я побачив наче тінь божевілля. Завішену на цьому вогненному цілунку, начеб мої уста, що впивались в її уста, піднесли її, надихану моїм віддихом, я поніс її на ту синю саянову канапу, де я місяць перекидався в муках, думаючи про неї. Сапян почав тріскотіти під її голими плечима, бо вона була напів гола. Вона прийшла просто зі свого ліжка і не повірите, мусіла перейти кімнату, де спали її батько й мати. Вона перейшла туди наполмацьки, з руками вперед, щоб не збудити їх, наткнувшись на якісь меблі.

— Ах! — сказав я — і в окопах не будеш сміливішою. Це була та любов, після якої...

— І вона стала нею тієї-ж ночі — оповідав віконт далі. — Вона була така сама палка, як я, а я, кленусь, мав у собі багато палу. Та не з тому справа, а в чомусь зовсім протилежному. Навіть у найпалкіших поривах ми не могли забути про своє страшне становище. Серед найбільшого щастя, яке вона мені щедро кидала, вона була немов приголомшена своїм вчинком, на який зважилась з таким рішучим завзяттям. Я не дивувався цьому, бо сам був приголомшений. Коли вона мене міцно пригортала до серця, я мовчки відчував якусь страшну трівогу. Крізь її зітхання, крізь її цілунки, крізь цю тишу, що нависла над блаженно-сонним домом, я прислухався до однієї страшної речі: чи не прокинулась її мати, чи не встав її батько?

Почерез її плечі я дивився на двері, яких вона боячись шелесту не замкнула на ключ: — чи вони знову не відчиняються і чи не виринуть раптом зпоза них дві бліді, обурені Медузині голови тих двох старих, яких ми обдурювали з такою нахабною підлотою, два символи зневаженої гостинности та справедливости!

Це пянило і водночас тверезило, але було жахливе. Згодом я звик до цього. Безкарно повторяючи це неназванне безумство, я став спокійний. У вічній небезпеці, що попадусь, я збайдужнів до неї. Не думав про неї, тільки про щастя. Від тої першої страшенної ночі, що повинна була перелякати Альберту перед усіма дальшими, вона рішила, що приходитиме до мене через день. До неї ходити я не міг, бо її спальня не мала іншого виходу як на кімнату її батьків.

(Продовження буде.)

Промисл і торговля

на буджетовій комісії сойму.

(Загальний огляд.)

Варшава, 24. січня 1934 р.

РЕФЕРАТИ УРЯДУ.

Протягом цілого вчорашнього дня, від год. 10. зранці до 2-ої вночі провірювала соймова буджетова комісія буджет міністерства промислу й торговлі. Реферат пос. Черніховського тривав близько 4 години. Потім промовляв міністер Зажицький майже дві години. Обидва промовці засипали слухачів безліччю фактів та чисел. Назагал ці промови незвичайно втомили цілу комісію.

В обидвох офіційних промовах згідно підкреслювано, що 1933 р. це перший рік від 1929 р., в якім проявилися зміни на краще. Світова промислова продукція, передовсім у Зл. Державах Північної Америки, у Франції, Німеччині та Англії виразно збільшилася. Світовий спадок цін задержався. В заграничній світовій торговлі спадок оборотів задержався, а в липні 1933 р. вперше ці обороти виявилися такими ж як у минулому році. Господарське життя оживаються, капітали вертаються звільна до обороту, дальше поглиблення кризи мабуть не є правдоподібне. — На такім загальнім тлі світової господарської конюнктури промовці, референт і міністер, стверджували, що також у Польщі загальна промислова продукція зросла в мин. році на 3 проц., а в другій половині мин. року від 5 до 8 проц. Збут ваппа, шкла і цвяхів зріс на 5 проц., збут цементу на 11 проц., збут залізних гут на внутрішнім ринку зріс на 28 проц., збут вугля в грудні мин. року перевищив на 32 проц. Очевидно є в цім всім образі також темні плями, передовсім де торкається експорту промислових товарів. Експорт вугля поменшився на 3,37 проц. Експорт волокнянного промислу осягнув таку саму кількість вагонів як у мин. році, але його грошева вартість поменшилася. Експорт залізних гут має компенсаційний характер, до Бразилії за каву і залізну руду, до Совітів за залізну і марганову руду, кожухи та риби.

В торговельних справах обидва промовці підкреслювали, що відсоткова участь Польщі в світових оборотах зросла протягом 1933 р. на 0,69 проц. В імпорті товарів осягнено лінію, нижче якої вже не можна йти. Ревізія торговельних трактатів на основі нової митної тарифи йде дуже пильно вперід. Обидва промовці підкреслювали великі досягнення Гдиньського Порту, в якім переладовано протягом мин. року 6 міліонів тон, себто 20 проц. більше ніж у 1922 р. У Гданську переладовано таку саму скількість тон у 1931 р. Порозуміння з Гданськом назвав міністер „цікавою пробою". І міністер та референт однозгідно заявилися за дальшою розбудовою торговельної фльоти, якої тонажа обіймає вже 27 одиниць з поємністю 60.500 тон (1 проц. світової тонажі).

СТАНОВИЩЕ ОПОЗИЦІЇ.

По цих 2-ох довгих і до дуже прозорих рефератах розвинулася дуже жива дискусія, яка в багатьох випадках мала дуже поважний характер. Назагал всі опозиційні промови не поділяли офіційного оптимізму в промові міністра та референта. Підкреслювано, що найновіші, дуже рішучі потягнення американського президента засвідчують радше дуже загрозливий мент у світовій господарці, а не виглядн на близький вихід із кризи. Пос. Рибаровський (впехнолік) вважає недоцільним говорити про поліпшення господарської ситуації у Польщі так довго, доки не зникнуть „ножиці" поміж цінами промислевими та цінами за рільничі продукти. Представники робітничих партій підкреслювали, що зріст безробіття також доказує безпідставність офіційного оптимізму. Як кожного року, так і цим разом приклонники господарського лібералізму вдарили в ненастанний зріст державного етатизму в промислі і торговлі.

ВИСТУП ПОСЛА ЛУЦЬКОГО.

Щойно коло 11. год. вночі прийшов до голосу представник Українського Клюбу пос. *Луцький*. Диспозиція його промови була ось яка: 1) В сучасним господарськім ладі промислова продукція і торговля не сповняють свого завдання, — замісць служити суспільству, промисл продукує, а торговля вимінює тільки те, що їм самим найкраще виплачується; великий зріст та велика відпорність кооперативного виробництва та кооперативної торговлі серед сучасної кризи, які здійснено зусиллям кількасяти міліонів селян та міських споживачів найкрасше засвідчують, як дуже завродила сучасна капіталістична промислова продукція і сучасна приватна торговля; 2) в нашім розумінні продукція, виміна дібр та спожиття це не приватна тільки суспільна справа, — теперішня господарська криза некоюнктуральна тільки структуральна, — на шляху до нової дійсности головний пункт в господарськім процесі пересувається від необмеженої волі підприємця у виробництві та виміні до усуспільнення виробництва, виміни і спожиття; 3) це усуспільнення має зробити собі сама суспільність і тому ми є проти модної тепер інтервенції держави, яка сама хоче взяти у свої руки ціле господарство; — тоді не зважити, що інтервенції держави віддавна домагалися та домагаються дуже часто самі приватні промисловці та купці; 4) домагаємося ясного та більше рішучого шляху на варстаті, ніяких чимраз більше; 5) признаємо рацію думці, що серед наших умовин так довго не може бути мови про поправу ситуації, як довго не замкнуться ножиці поміж промисловими та рільничими цінами; 6) коли демпінговий експорт цукру, нафти, вугля і т. п. при надмірно високих цінах цих товарів на внутрішнім ринку скоро не скінчиться, селянський плуг розірве цю невиносну для себе дійсність так само, як уже розірвав свої вакси, спілки надто дорогого рільничого кредиту; 7) не можна довго нарікувати селянську продукцію у безвиглядній нерентовности, без найбільшої загрози також для промислу і торговлі та взагалі для цілого господарства, бо і терпимість села має свої межі; 8) вкінці можний ще звертаємо увагу на величезну розбіжність цін за самі рільничі продукти в західних воєводствах і на українському сході: на наших землях ціни за рільничі продукти значно нижчі і задля цих самих господарських причин ціни за промислові продукти значно вищі. На кінці своєї промови пос. Луцький поставив конкретну вимогу на дозвіл вивозу конечного сирівця для нашої фабрики мила, та жадав вияснень у справі вивозу нашого дробу до Італії.

ДАЛЬШИЙ ХІД ДИСКУСІЇ. — ВІДПОВІДЬ МІНІСТРА.

З цілої дискусії заслугують на підкреслення слідуючі справи:

Можливости експорту чимраз менші. Надії на внутрішній ринок також невеликі задля загального зубожіння. Осягнене активне сальдо в торговельнім білянсі за мин. рік тільки в 50 міліс. вистарчає на обслугу закордонних позичок, себто платничого білянсу. Заповіджена урядом знижка промислових цін не дала сподіваного висліду. Що гірше, — на будуче вже ніхто не вірить, щоби таким чином можна було примкнути т. зв. ножиці. Коштом 50 міліонів золотих піддержано в великій мірі ціни за рільничі продукти, одначе і тим способом далі ножиць не примкнеться. Демпінгового експорту вугля, цукру, нафти і т. п. уряд не думає припинити... Так виглядає правдива дійсність.

З промови міністра варто навести ще таке зауваження про картелі: „Само вдержання цін через картелі, яка перешкоджує конти продукції, та справедливий зиск ще не нарешті упрагнює міністра, щоби виступав проти такого картелю". Міністр заповів репресії проти картелів тільки тоді, коли вони будуть піддержувати збут більшої скількости фабрик технічно перестарілих.

При міністерстві промислу й торговлі вже утворено Бюро Фінансової Інспекції Промислу і Торговлі. Це бюро буде м. ін. вести нагляд над приватними підприємствами, які користають з державної помочі або мають надмірні податкові залеглости. Для торговлі виготовляє уряд новий законопроект, який вимагатиме від купців доказу фахової підготовки.

В своїм останнім слові заповів міністер, що уряд мусить далі дуже збати про експорт і тому підготовлюється концентрацію цілого експорту. На запит п. Луцького, чи цей осередок обіймати цілий експорт, чи може зосередиться окремо рільничий і окремо промисловий експорт, міністер відповів: в одним осередку цілий експорт. Треба догадуватися, що цей осередок мав би повстати при міністерстві промислу й торговлі.

Виходячи з заложення, що криза правдоподібно вже не буде поглиблюватися а навіть що вже почалася поправа ситуації, міністер Зажицький вважає доцільним подати на основі крізових досвідів ось які тези: 1) промисловець і купець мусять завсіди рахуватися з тим, що по добрій конюнктурі доходить депресія; 2) треба наперед збати про плани резерви; 3) необережні і надмірні кредити ведуть простим шляхом до катастрофи; 4) адміністраційні витрати треба держати на рівні найгіршої конюнктури. Ці тези викликали велике признання навіть у промові д-ра Мінковського, був. директора цементового картелю. Годі не завважити, що українське національне господарство вже давно підкреслило м. ін. ці самі тези на основі свого досвіду.

—o—

Грипа загрожує твому здоровлю!

Прикрий біль голови, ломіт у кривах — т. зрештою вказують, що попав у простуду. Отже не задумуйся, де, коли та як простудився — це безцільне! Краще подумати, якнайскорше, щоби успішно запобігти розвиткові недуги і поборов її в зародку. Ще кілька днів, може кілька годин, а горячка виснажить твій організм, так, що не буде він міг успішно протиставитись недузі. Отже не гай ні хвилини, бо може бути запізно. Ще нині купи в найблизчій аптиці Тогаль і зажий 3 таблетки перед сном. Від 15 літ відомі на цілім світі таблетки Тогаль, як успішний засіб проти грипи, інфлюенції і простуди. Заживши 2—3 таблетки Тогаль три або чотири рази денно в початковій стадії, негайно зникають повтори недуги. Теж при ревматичних болях, подагрі, нервових болях і голови ділають таблетки Тогаль скоро. Тогаль не дає призбиратись сечевому квасові і в зародку поборює недомагання, які повстали на тім тлі. Тогаль втихомирює болі і приносить полекшу в хронічних навіть случаях. Таблетки Тогаль нешкідливі для серця, шлунка та інших органів. Якщо тисячі терпячих уживаючи Тогаль вернуло собі здоровля, то прецінь кожний з довірям може його купити. Спробуйте і переконайтеся самі що нині про успішність ділання Тогалю. Дістанете у всіх аптиках.

Третя з черги заборона.

Міністерство Внутрішніх Справ відкинуло рекурс основників Т-ва Ліги Націй у Львові в справі незатвердженого статуту Т-ва.

У справі заснування Українського Т-ва Ліги Націй у Львові наспіла з Міністерства Внутрішніх Справ у Варшаві відповідь на відклик основателів Т-ва ось якого змісту:

Ministerstwo
Spraw wewnętrznych
Nr. AA.—12/47
Warszawa.

Dn. 26. października 1933 r.

Stow. Ukrainskie T-wo Pokoju i Pracy na rzecz Ligi narodów w Rzeczypospolitej Polskiej zakaz zawiązania — odwołanie.

Do Pana Dr. Aleksandra Maritczaka
adwokata we Lwowie. Rynek l. 15.

Na zasadzie § 6 ustawy o stowarzyszeniach z dnia 15 listopada 1867 r. (d. p. p. Nr. 134), art. 93 i 94 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. marca 1928 roku o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341 z r. 1928) oraz § 6. Rozporządzenia z dnia 17. grudnia 1932 roku o przystosowaniu stowarzyszeń i spraw będących w toku do przepisów prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 964) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie uwzględnia odwołania Pana, wniesionego imieniem własnem i imieniem założycieli Stowarzyszenia „Ukraińskie Towarzystwo Pokoju i Pracy na rzecz Ligi Narodów w Rzeczypospolitej Polskiej" we Lwowie od decyzji Urzędu Wojewódzkiego z dnia 3. grudnia 1931 roku L. B. P. 705 (Stow.) 31, którą Urzad Wojewódzki Lwowski zakazał zawiązania stowarzyszenia wyżej wymienionego i zaskarżone orzeczenie utrzymuje w mocy, z motywów w temże orzeczeniu przytoczonych.

Orzeczenie niniejsze jest ostateczne w administracyjnym toku instancyj, co nie przesądza możliwych uprawnień do wniesienia skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

W. Czapiński (W. Czapiński)
Naczelnik Wydziału.

Це вже третя з ряду заборона заснувати Українське Т-во Ліги Націй у Польщі. — Останню заборону мотивовано тим, що на терені держави находиться вже подібне Т-во для Ліги Націй у Луцьку (основане групою Певного) та що основателі Т-ва не дають достаточної запоруки льояльности супроти держави.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
12:48 ГАЛИЦЬКА 6.

За краще завтра нашого села.

Нова Сільсько-Господарська Школа в Шибалині, бережанського повіту.

Нерентовність сільсько-господарської продукції стала в останніх роках хронічним нацем. Та коли інші народи, більш соціяльно зріжничковані, може й не відчувають цього так боляче в їхньому загально-національному економічному бізнесі, то український нарід на зах. українських землях, що творить відсотково майже тільки одну соціяльну групу, **селянство, що є підставовою силою його екзистенції**, стоїть перед пекучим питанням: **як найти шлях до поправи відносин.**

В цілому краю пішла епідемія переоцінки доцьогочасних вартостей, ревізія традиційних поглядів і ставлення до загально-освітнього шкільництва, пішло гасло: **Давайте фахову освіту!**

Ми є свідками, як тут і там повстають фахові сільсько-господарські курси, що ставлять собі метою шляхом теоретичного і практичного навчання сільсько-господарських дисциплін підготовити кадри знешколеного селянина — хлібороба, що знав би, як вести рентовне господарство, як теж знав би й собі ціну.

Такий здоровий відрух самозберігаючого інстинкту треба вітати. А коли ці курси мають тільки інструкторський та до деякої міри тільки переходовий характер, — то з тим більшим вдоволенням і признанням треба привітати заснування в **Шибалині, бережанського повіту, приватних коедукаційних Рільничо-Господарчих Курсів**, зорганізованих і поставлених на зразок **постійної фахової сільсько-господарської школи.**

Ці курси, проектовані, підготовані та по довгих стараннях і зусиллях засновані проф. Михайлом Васьковим, є фаховим шкільним заведенням для навчання сільсько-господарського знання. Заведення призначене для селянської молоді обох полів, хлопців і дівчат, що скінчили найменше сільську школу та в майбутньому мають віддатись самостійному веденню господарства.

Кураторія Львівської Шкільної Округи у Львові затвердила ці Курси рескриптом з дня 28 вересня 1933, ч. III. 25976/33. В школу можуть вступати хлопці й дівчата у віці від 14 до 19-го року життя. Молодші або старші за окремим дозволом шкільної влади, за чим стається Управа Курсів.

Навчання трівае **два роки.** Відбувається: а) в клясах, б) у шкільному господарстві та в) в лабораториях, рано й пополудні. Практичні заняття переводяться групами по 6—8 учнів. Крім цього є двічі в місяць молодь переходить цілоденні практичні заняття в господарстві. Є це т. зв. **практичні дні.**

Програма Курсів, виготовлена спеціяльно для цього заведення проф. М. Васьковим і затверджена шкільною владою, є цілком пристосована до потреб та вимог нашого села. Вона обіймає: **Предмети для всіх** (хлопців і дівчат): I. **Загально-освітні:** 1. релігія, 2. історія, 3. географія, 4. природа, 5. хемія, 6. гігієна, 7. рахунки й поміри, 8. руханка, 9. спів. Навчання рідної мови, як окремого предмету, не беруть під увагу тому, що учні при навчанні як загально-освітніх, так теж і фахових предметів будуть опрацьовувати писемні завдання й виголошувати реферати і в клясі і в шкільній читальні та таким чином перейдуть основний курс знання рідної мови. **II. Фахові предмети: 1. Ростинна продукція:** ботаніка, почва, погної, управа збіжа, управа городовини, управа насінь, садівництво, перерібка та консервування продуктів. 2. **Тваринна продукція:** зоольогія, анатомія хребовців, годівля і плекання коней, коров, безрог і пташий; бжільництво, молочарство, ветеринарія. 3. **Господарювання:** організація і ведення господарства, господарча рахунковість, громадське життя. 4. Кооперація. Крім цього: **III. Окремо для хлопців:** основи знання сільського будівництва, ручні роботи (орудування сокирою, пилкою, стругом і т. д.) та доповнення продукції. **IV. Окремо для дівчат:** куховарство, пекарство, перерібка й ужиткування продуктів, хатні порядки й обстанова, шиття (машиною й ручне), ручні роботи (виріб полотна, чалів, светерів, рукавиць, пончіх і т. д.). По скінченні школи учні дістають свідоцтва.

Вчать фахові сили з повними фаховими й педагогічними кваліфікаціями. Школа має до диспозиції компаетне господарство з будинками, живим і мертвим інвентарем, городом, садом, пасікою, орним полем і сіножатю. До розпорядимости школи є місцева, зразково ведена кооператива й молочарня. Навчання ремесла відбувається в окремій майстерні. Навчання куховарства й пекарства в кухні, а шиття й робіт у робітні. Навчання теорії загально-освітніх і фахових предметів відбувається у клясі. Крім релігії, співу й руханки, що мають велике виховне значіння, ведеться шкільна читальня, самодопомоговий гурток та клясова громада.

Шкільний рік у школі почався врочисто 15 листопада 1933 р. Усіх вписаних та правильно користаючих з навчання є досі 25 учнів, дівчат і хлопців, з бережанського й інших повітів, між ними 3 учні з Лемківщини. Молодь виключно селянська. Зацікавлення навчанням дуже велике й це ворожить школі гарне майбутнє. Місцеве громадянство (селяни) дуже прихильно ставляться до школи і цікавляться нею, гаразд розуміючи велике її значіння для загалу і для піднесення й розвитку Шибалина зокрема. Цікавиться нею вже й край. Звідусіль надходить запити з проханням інформацій. Це дає певність, що з найближчим шкільним роком фреквенція буде куди більша. А вже випущення перших абсольвентів школи буде найкращим доказом, чи школа сповнила покладені на неї надії.

Школа є єдиним цього роду заведенням на наших землях, що дволітньою програмою навчання дає селянській молоді повну підставу фахового й загально-освітнього знання. Зокрема є це перше заведення для дівчат, що виховає їх на зразкових господинь. Коли ж візьмемо під увагу і цей момент, що оплата за навчання, мешкання й харч невеличка, бо коштує всього 16—20 золотих місячно (відповідно до маєткової спроможности кандидата), — то треба признати, що це дає повну змогу найширшим слоям нашого селянства користати з навчання у цій школі.

Морально піклується школою Філія Товариства „Просвіта“ в Бережанах. Зате матеріяльної підтримки не має школа нізвідки. Гадаємо що цим новим і важним культурним надбанням повинен зацікавитись і піти йому назустріч кожний, хто гаразд розуміє вагу фахової освіти для нашого села. В першу чергу наші культурно-освітні й економічні установи.

Туберкульоза і рак як причини смерти.

(Від Українського Гігієнічного Т-ва на місяць боротьби з туберкульозою.)

Статистика причин смерти та її зміни в останніх десятиліттях дозволяють нам вглянути у впливи рікних недуг на життя людей.

Давніше між причинами смерти була за першим місці туберкульоза. Нпр. у 1867—1870 р. з 10.000 мешканців Відня умирало на туберкульозу річно, від 91—95 р. вмирало вже лише 57, від 96—900. — 44, а в 1932 р. лише 19. У інших столицях статистика краща: в 1929 р. в Льондоні вмерло від туберкульози 11, в Брюсселі 9, в більших містах Німеччини коло 8, а в Амстердамі коло 6.

Скрізь бачимо, що смертність з причини туберкульози зменшується вже давно перед війною. Голодування на війні збільшило її дещо та опісля вона зменшувалася постепенно щораз більше.

Не так швидко спадала смертність від туберкульози між сільською людністю. Давніше загалом думали, що туберкульоза лютує головно серед міського пролетаріяту; на селах вона не повинна бути такою грізною, тому, що селяни відживлюються краще і живуть на кращім воздусі. Тимчасом докладніший розгляд і за Заході і на Радянщині виказав, що туберкульоза поширена більше серед менше культурного населення на селі, як по містах. До того селяни здебільша не мають ні такої лікарської помочі і не користають з благодатей суспільного обезпечення, як міська людність.

Зате тепер на місце туберкульози виростає помалу другий страшний молох людства, себто лихі новотвори (рак). В останніх літах число випадків смерти з причини рака перевищило

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 27. СІЧНЯ 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ 11

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Ніякого плану в роботі. — Справа стрілецьких одностроїв. — Як мала виглядати стрілецька шапка.

Не буду тут передавати по черзі тодішніх засідань Б. У. ані денних порядків, бо й не маю потрібних дат і матеріялів під рукою. Обмежуся головно до того враження, яке мені лишилося і буду старатись змалювати мої тодішні ломічення.

На засіданнях проводили за переміну я і д-р Трильовський. Вже перше моє невдоволення походило з того, що я від того роду засідань відвик. Моє рішуче враження було таке, що кожний бесідник обструував себе самого, а всі разом виконували чудово ведену обструкцію проти Б. У. З чим би порівняти всі ті наради й засідання, не знаю. Я не брав ніколи участи у львівських нарадах, але, по моїй думці, члени Б. У. або думали, що це буде лиш тріюмфальний похід у брами Київа, або що це приготовляється якийсь новий краєвий здвиг. Найменшого плану в роботі, ніяких заходів поважно забратися до діла. Все таке без життя і змісту. Рішуче члени не брали ані себе самих взагалі поважно, ані цілої справи, яку взяли в руки. А такий несмак залишався після тих нарад, що я не міг з тим усім погодитися. Я привик до того: мало говорити, а зате братися зараз за діло. А тимчасом тут люди ломили собі голову над дрібничками, а що з тих дрібничок лишилось мені по нинішній день у памяти, тим мушу поділитися з тими, що читатимуть мої спомини.

Кілька засідань забрала справа одностроїв, а то й навіть не цілого однострою, але лише шапок. Стрілецька шапка стала головною осею всієї організації УСС., а вже справді по геройськи заступав її д-р Бірецький. До пояснення треба додати, що й у думці не було того, аби ціле стрілецтво убрати у власні однострої. Всі вже згодилися з тою думкою, що треба буде приняти військові мундури.

Як уже вище я згадав, якихось постійних одностроїв для УСС. не було. А я не міг собі виробити того погляду, на який однострій хотіла згодитися Б. У. Одначе думаю, що ніхто навіть не допускав того, щоби кожний доброволець справив собі який однострій. Знову для всіх справити не було спромоги. Великанських коштів, злучених з тим, не була в силі покрити молода організація, беручи навіть під увагу приобіцяні урядом 200.000 кор. підмоги. А надто й ніхто не ставив ясно справи, якими мали бути ті однострої: чи синяві сокільські з округлими шапочками і з пером з боку, чи сталі-сірі з шапочками з ланком, пригадуючи священичі колпаки, чи буковинські, що пригадували в дечім однострої давніх запорожців. Одначе всі ті шапки були тим непрактичні, що не давали в зимовій порі ніякої захорони для вух і карку.

Дехто з добровольців був у таких одностроях, але таких було так мало, що вони губилися серед сірої маси. А також і військова команда не думала справляти одностроїв — одно через великі кошти, а друге через недостачу такої маси сукна й рук до роботи; а надто й пора не була відповідна. А треба й те додати, що багато добровольців приходило вже з деяких повітів (головно з Бережанщини) в давніх одностроях австрійської піхоти. Остаточно силою самого факту думку про окремі однострої треба було закинути і згодитися на те, аби наші добровольці одягалися так, як австрійське військо, тимбільше, що військова команда приобіцяла доставити відповідне число мундурів. Усеж таки треба було конечно бодай якусь відміну зробити від фронтового війська, хочби для зазначення, що це добровольці. Таким видимим знаком приналежности до УСС. мала стати шапка. Найбільш промовляв до переконання проєкт дати на шапці малу відзнаку у виді жовто-блакитної кокардки, на якій був би приміщений металевий левик.

Цій справі присвячено щонайменше два або три засідання, а наради забрали разом кілька годин часу, в порі, коли кожна хвилина була

Атракція - Актуальність - Сензація - Гумор
Великий Театр. НА СУБОТУ, 27. Ц. М.
Івар Крюґер

РЕРЕРТУАР МІСЬКИХ ТЕАТРІВ
Театр Ріжнородностей
Но, но, Нането

же в культурних краях смертність через туберкульозу.

На світовій гігієнічній виставі у Дрезлені (1931 р.) виставлені були таблиці, які показували, кілько людей в Німеччині вмирає від рака у віці повище 60 літ та яке велике число випадків смерти від старечої немочі. Отже в 1892 р. умерло в Німеччині 13.700 людей на рака, а від старости 100.800; в 1929 р. вмерло від рака 48.200, а від старости 75.300. Коли зберемо ті числа разом, то покажеться, що рак і старечa немічі дають майже таку саму суму в 1892 р., що в 1929, бо 123.300 проти 123.500. Недавно померлий гігієніст у Ґрецу Правеніц розслідкував щодо того смертність людности в Ґрецу. Він ствердив, що від 1900—1930 р. сильно збільшилися випадки смерти від рака, а зате в тім самім відношенні зменшилася смертність з причини старечої немочі.

З того виходить, що з поступом лікарських наук і наслідком того, що люди тепер частіше звертаються до лікарів, можна пізнати і частіше рака замісць старечої немочі.

Та тут ще може бути одна причина, чому тепер випадки смерти від рака бувають частіші. Між живучими тепер є багато більше старих людей, а менше дітей, як давніше. Бо з одної сторони люди з поширенням лікарських наук і гігієни живуть довше і доживають у більшій скількости старечого віку, як давніше, а з другої сторони тепер приходить менше дітей на світ. Причини смерти, що досягчать головно молодих людей, зменшуються чисельно, а зате смертні недуги старших людей збільшаються. Знана річ, що рак це недуга старого віку і тому тепер появляється рак частіше, як причина смерти. Отже цей факт не повинен наводити страху на людство, якби це за перший погляд могло видаватися.

Д-р Т. Бурачинський.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Преса Чехословаччини й у нас.

Як відомо, Чехословаччина має тепер близько 15 міліонів мешканців, для яких виходить там кругло 100 політичних щоденників, з того деякі двічі на день. З тих щоденників 59 мають німці і 39 чехи, себто одна щоденна ґазета припадає там на 60.000 німців і 237.000 чехів. При тому наклади деяких щоденників імпонуючі. Нпр. „Чеське Слово" розходиться щодня в 30.000 прим., у неділю в 200.000 прим., а „Народні Політіка" щодня в 140.000 прим., у неділю в 345.000 прим.!

Чи не палять вас сорому оті цифри, коли подивитесь на стан ґазетної справи у нас? А чейже не так то тяжко довести й у нас до змін на краще! Треба тільки трохи доброї волі й охоти. Тому поможіть нам розбудувати „Діло" на великий щоденник!

Готовий! — а тепер
NIVEI
Вистарчить зовсім легко натерти руки. Домашня праця не залишить тоді ніяких слідів і шкіра стане внедовзі делікатна та відпорна.
Зол. 0·40—2·60.

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Повітові наради УНДО в Коломиї.

На день 15. грудня м. р. визначено в Коломиї Повітовий Народній Зїзд. Наслідком сніжних завій у цьому часі не прибули на нараду представники з дальших сіл повіту, тому рішено відбути тільки повітову нараду, на якій пос. Кузик обговорив справу находячих виборів до громадських рад. По рефераті вивязалася дискусія, в якій присутні ставили цілий ряд запитів та просили пояснень в справі самоуправного закону й виборчого реґуляміну. Як делеґати Центрального Комітету взяли участь у цій нараді посли Степан Кузик і д-р Любомир Макарушка.

Відбуття Повітового Народнього Зїзду визначено на день 3. січня ц. р. Зїзд відбувався під проводом п. радника Ґеника-Березовського. На Зїзді виголосили політичний реферат пос. д-р Степан Білик, реферат на орґанізаційні теми виголосив пос. д-р Макарушка. По обох рефератах вивязалася довша дискусія, в якій порушувано цілий ряд біжучих політичних справ, а головно обговорювано останні події внутрі партії. Тому, що дискусія протягалася до пізного вечора, то з огляду на спізнену пору на тій нараді уділили тільки члени Повітового Народнього Комітету і присутні посли потрібні пояснення, а продовження Повітового Народнього Зїзду рішено відбути в дні 15. січня ц. р.

На продовження Повітового Народнього Зїзду явилися делеґати з більшости сіл повіту. В цьому дні зїзд радив під проводом о. Ґоянюка. Цю нараду присвячено головно обговоренню орґанізаційної праці в повіті та виборові Повітового Народнього Комітету. Д-р Іван Завалнкут подав намічений ним плян праці в повіті на найближчий час, а Повітовий Зїзд цей плян приняв до відома та доручив Повітовому Комітетові перевести його в життя. Головою Повітового Народнього Комітету вибрано одноголосно б. посла д-ра Івана Завалнкута. Членами Повітового Народнього Комітету вибрано: пп. Юру Слободяна, який став заст. голови Комітету, о. прелата Русина, о. Ґоянюка, п. Грабовецьку, радника Кобринського, Миколу Охрима, дир. Андрійчука з Печиніжина, Юру Микетюка й Олексу Попадюка. Позатим входять до Повітового Народнього Комітету два представники ново-основаної „Орґанізації Українців міста Коломиї".

Повітовий Народній Зїзд вирішив одноголосно висказати повне признання і подяку для Центрального Комітету і УПР за їх дотеперішню працю та жадати, щоби ЦК і УПР і надалі непохитно провадили свою працю. Крім того висказав Повітовий Зїзд побажання, щоби акцію допомоги голодуючій Україні переводити ще з більшою енерґією ніж досі. Вкінці з огляду на те, що Повітовий Народній Зїзд відбувався в дні ювилею РСУК принято постанову, якою передано привіт Централі української кооперації. В цій нараді, як делеґат Центрального Комітету брав участь пос. д-р Л. Макарушка.

дорога. Проект справити кілька тисяч відмінних шапок розбивався через недостачу сукна, рук до роботи і грошей. І не вважаючи на те, що такі непоборні труднощі стояли на шляху до здійснення цього проекту, д-рові Бірецькому не давала ця справа спокою і він що-днини мусів її наново порушувати. Аж одної днини приходить він на засідання і каже вдоволений, що має вже готовий проект української військової шапки. Вона ріжниться тим від військової, що на переді матиме один ґузик, а дно її буде більш округлого вигляду. Обстоював він це тимбільше, що така шапка навіть традиційно пригадуватиме український стрій. Одначе з чому лежала ця українська риса, не відомо було ані мені, ані іншим товаришам нарад. Не змогло нас навіть переконати й те відкриття д-ра Бірецького, що той проект шапки виробив якийсь жид з краківського передмістя. Остаточно не мав би я був нічого і проти тої шапки, якби не те, що кошти перероблення військової шапки на український тип обчисляли на високі тисячі. Перерібка одної шапки мала коштувати три корони, а що треба було найменше 5.000 шапок, тож разом мало те все коштувати 15.000 корон. Не дивниця, що за такий дорогий проект ніхто не брався дуже горячо у часі, коли треба було прохарчовувати всіх своїм коштом, коли треба було конечно подбати про взуття, яке у добровольців було в оплаканому стані.

(Продовження буде.)

Досліди над преісторією
Східної Галичини.

(Спростування на заміти п. доц. Борковського.)

В „Ділі" з дня 20. січня ц. р. появилася стаття доц. д-ра І. Борковського з Праги п. н. „Досліди над преісторією Східної Галичини" в напасливому тоні, що представляє мене, як підступного наукового плягіятора. Метою цієї статті є хіба дуже груба авторекляма наукової діяльности п. Борковського коштом дискредитування моєї особи. П-у доцентові д-рові І. Борковському на цьому місці відповідати не буду, а тільки для вияснення Шановним Читачам „Діла" змушений ствердити, що слідує:

1. З доц. д-ром Борковським стрінувся я при нагоді мого побуту у Празі в лютім 1930 р. (не 1931 р.). Питання шнурової кераміки не цікавило мене тоді зовсім і з усією рішучістю тверджу, що не пригадую собі зовсім, аби ця наукова проблема була предметом нашої тодішньої розмови. Тверджу також категорично, що ніколи не давав я ніякого слова дотично моїх якихнебудь наукових розмов.

2. Питанням шнурової кераміки зацікавився я щойно в 1932 році, коли я літі кермував розкопками в Колпці біля Дрогобича. Отже факт цей заістнував щойно два і пів року після мого побуту в Празі і хіба є очевидною річю, що ті 2 факти не стоять у ніякій причиновій звязи, як це старається насвітлити п. Борковський.

3. Досліди в Колпці були тільки одним звеном у низці послідовних праць над питанням шнурової кераміки, що їх веде від кількох літ Інститут Преісторії Львівського Університету. Матеріял, добутий в тих розкопах, був вихідною точкою і підставою для висновків, проголошених у мому рефераті на VII. Міжнародньому Конґресі Історичних Наук у Варшаві в 1933 році.

4. Ніколи не мав я навіть наміру твердити, будьто східне походження культури т. зв. шнурової кераміки є моїм „відкриттям Америки". Окрім доц. Борковського багато інших преісториків дійшли до того самого, що й він, висновку. В друкованому тексті мого реферату: **„Die schnurkeramischen Kulturen und das indoeuropeische Problem". — Księga referatów polskich VII. Kongresu Nauk Historycznych, Warszawa 1933)** вже на першій сторінці покликуюся на працю доц. Борковського про шнурову кераміку на Україні.

5. Праця доц. Борковського п. н.: **„Snurova keramika na Ukrajine" (Obzor prahistoricky, IX., Praha 1932)** і мій згадуваний реферат погоджуються тільки в засадничому висновку про походження цієї культури зі Сходу. Одначе я насвітлюю оте питання зовсім відмінно від п. Борковського. Він на підставі повязань зі старовинними цивілізаціями старається виказати, що шнурова кераміка на Україні є старша від середнє-европейської культури кераміки шнурової. Мій реферат є спробою обхопити розвій і стан походу могильних культур молодшої камяної доби взагалі в їх поході зі Сходу на захід, а торкається при цьому також питань етнічних і кліматичних.

6. Доц. Борковський згадує декілька своїх праць, які мабуть містять подібні до моїх тез. На жаль, висновки отих праць мені незнані, бо вони ще не появилися друком, що підкреслює і сам п. Борковський.

У Львові, дня 22. січня 1934 р.

Доц. д-р Т. Сулімірський,
заст. проф. і завідатель Інституту Преісторії Університету Я. Казимира у Львові.

КАРНАВАЛ.

Треба обновити вечерниці.

По довгій перерві у нас знову вечерниці почалися. І найвищий час на них, бо молодь потребує ясних хвилин радости серед невеселої буденщини, тож не маючи своїх забав, іде на чужі або шукає розваги по каварнях. Та не тільки для молоді, але і для старших забави повинні бути хвилинами забуття і розваги в нинішних тяжких часах. Одначе власне з уваги на фінансову скруту треба ті забави улаштовувати так, щоби вони були кожному доступні, отже: якнайменше дорогих балів, а як найбільше вечерниць, де не було би великих коштів, які йдуть звичайно у чужу кишеню та унеможливлюють менше засібній молоді брати участь у забаві.

Треба би також вернутись бодай частинно до давніх, у першій мірі національних танків, щоби раз дати змогу і старшим брати участь у забаві, друге надати своєрідний наш харак-

сер вечерницям. В той спосіб зросла би фреквенція на вечерницях, бо вони всіх приваблали би і неодин старший добродій замість піти на свою шклянку пива до ресторану, підтримав би буфет, а його дохід їде в хосен ріжних народніх установ. При тім спільна забава старших з молодшими бодай частинно наблизила би товариська ті тепер такі розєднані світи.

Слід ще звернути увагу комітетам на таку річ: є у нас звичай запрошувати на більші забави почесні комітети пань і панів. І часто тут подибуємо цілої імена на кількох запрошеннях, нерідко чоловіка і жінки на одній листі. Чи не було би доказане, ті почести та сполучені з ними видатки розділити на більшу скількість осіб, бо неодин незадоволений запрошенням до почесного комітету, кривдує собі, а з другого боку і відзначені не все вдоволені, бо чоловік дає грошевий даток, жінка йдуть до буфету, а як їдуть на забаву, треба ще заплатити вступ, щось на забаві їсти, тож і навіть засібним виходить забава за високо, особливо за балі, де принесеться белева тоалета. Отже не скупім з почестями а розділімо їх рівномірно, беручи під увагу, що кому ближче: лікарі хай патронують забавам лікарським, аптекарі — аптекарським, торговельним і т. д.

Щодо ведення самих забав, то хоча вони у нас звичайно відбуваються в порядку і тут можна дещо змінити на краще. Нині комітети дуже прикрашують салі і буфети. Ми маємо вже просто неперівнані пані, що зачоть добрий і дешевий буфет, обслугують гостей з незвичайною чемністю і щирістю, дуже дальних касієрів і касієрки, та нема аранжера і господаря забави, який подбав би, щоби панни не петрушкували бодай тоді, коли молоді пари підпирають стіни, або грають у карти. Треба також деколи енерґійнішої руки, яка не пускала би на салю непокликаних або грубо сп'яніних гостей, які нераз приносять з другої забави запорошені голови і надто галасливо дають знак своєї веселости на згіршення молоді, для якої повинні бути прикладом. І нема тоді кому й як спинити таких гостей, якщо вони самі не вуміють пошанувати рідної хати.

—o—

В ОБОРОНІ ЧЕСТИ.

Редакція „Нашого Клича" у статті „Богато треску значева" в числі 13. а 18. VI. 1933. та у пізніших числах, як також студ. Старух на останньому Загальному Зїзді „Рідної Школи", дня 25. грудня 1933. закинули б. сотникові Михайлові Климкевичеві, що він підчас свята відкриття памятника І. Франка як технічний провідник свята на цвинтарі доручив поліції арештувати кільканацять студентів.

Стаючи в обороні покривдженого б. сотн. Мих. Климкевича заявляємо ось що: Не є правдою, що б. сотн. Мих. Климкевич зоручив арештувати підчас свята І. Франка на цвинтарі кільканацятьох студентів, а правдою є, що арештувала їх сама поліція за виступ та бійку з лучовиками, яким студенти не хотіли дозволити вложити поклін Франкові.

Правдою також є, що б. сотн. М. Климкевич як технічний провідник свята на цвинтарі, не хотячи допустити до розбиття свята студентами, змушений був звільнити їх з почесної служби й заступити лучниками з Гаїв та Ременова. Тут треба зазначити, що студентська молодь обіцяла через своїх делеґатів повнити на святі почесну службу й держати лад. Один із присутніх на святі зневажив сотн. М. Климкевича обидливими словами, та не мав відваги на домагання зневаженого сотн. М. Климкевича подати свого прізвища. Тоді сотн. М. Климкевич, підозріваючи, що це якийсь авантюрник, зоручив поліцаєвому його легітимувати і показалося, що був це один із студентів.

Після появи обидливих статтей вислав сотн. М. Климкевич до редакції „Нашого Клича" спростування на основі § 19. пресового закону, однак редакція спростування не помістила. Тоді сотн. М. Климкевич, як член „Молодої Громади" передав цей прикрий для нього інцидент під осуд Ради Т-ва. Рада признала неслушними закиди, пороблені б. сотн. М. Климкевичеві. Заяву в тому дусі вложив на Загальному Зїзді „Рідної Школи" дир. Радловський член Ради „Молодої Громади" і в імені цього Товариства у відповідь на закид. студ. Старуха.

ЗА КОМІТЕТ БУДОВИ НАГР. І. ФРАНКА:

Василь Мудрий, голова Комітету. *Д-р Любомир Макарушка*, голова техн. секції.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Від Українського Наукового Інституту в Берліні.

Відповідь на наклепи та невірні інформації.

Від Українського Наукового Інституту в Берліні отримуємо до опублікування такі замітки:

„У відповідь на статтю в „Нашому Кличі" з дня 1. жовтня 1933 р. під наголовком „База гетьманців у Берліні", в якій безіменний дописувач у дуже непристойний спосіб виступає з безосновними закидами проти Українського Наукового Інституту в Берліні, заявляємо згідно з правдою:

Український Науковий Інститут у Берліні є загально-національною, понадпартійною установою, що служить виключно культурним інтересам цілого народу. Про гетьманський його характер можна говорити хіба в цьому розумінні, що був він заснований з ініціятиви та заходами б. гетьмана Скоропадського і в тяжких матеріяльних крізах тримався його звязками. Не зважаючи на це Інститут у своїй діяльности є цілком незалежний, чого доказом є склад наукової колеґії, в якій на чотирьох співробітників є тільки один гетьманець, підбір прелеґентів з усіх кол українського наукового світу без ріжниці їх партійної приналежности, та розділ стипендій, як це видно із заяви стипендіятів Інституту не-гетьманців:

„Заява. У часописі „Наш Клич" з дня 1. жовтня 1933 появилася стаття під заголовком: „База гетьманців у Берліні", в якій сказано ось що: „А стипендії розділено лише „гетьманцям" — хоч деякі мали вже покінчені студії і стали надалі студентами лише на те, щоби одержати стипендію. Деякі взагалі зі студіями ніколи нічого спільного не мали. Головним услівям для уділення стипендії була партійна (гетьманська) приналежність, без огляду на те, чи людина була українцем, чи ні. Кількох москалів, яких гетьманці звуть територіяльними українцями, одержало прибіжище при українській інституції".

Підписані стипендіяти Українського Наукового Інституту в Берліні, які ніколи не були і не є гетьманцями, заявляють в імя правди, що наведені твердження „Нашого Клича" не відповідають дійсности, бо на загальне число стипендіятів Інституту 55 було не-гетьманців 42, а тільки 13 людей, що стояли до гетьманської орґанізації в якійнебудь відношенні. Відносно факту, що деякі кандидати мали вже покінчені студії, а залишилися студентами тільки тому, щоби діставати стипендію, то треба підкреслити, що при Інституті існували давніше окрім звичайних стипендіятів, які були записані на високих школах Німеччини, ще стипендіяти-асистенти, які діставали стипендію вищу від звичайної після покінчення студій. Між асистентами було також більшість не-гетьманців. Про існування москалів — „територіяльних українців" нам нічого не відомо."

Слідують підписи: За Управу „Спілки Студентів Українців в Німеччині"; інж. Волощак, голова, вр. (Берлін); проф. д-р Константин Чехович (Львів); доц. д-р Б. Крупницький (Берлін); Іван Вітвицький, кореспондент „Нового Часу" (Берлін); д-р Михайло Антонович (Прага); д-р Микола Гнатишак (Львів); інж. д-р Володимирів (Підкарпаття); бувший завідуючий Українським Студентським Домом в Берліні (від 1927 по 1931 р.) інж. д-р Драбатий (Берлін).

Висловлюємося в цій справі з приміненням тому, що „Наш Клич", для якого ці заяви були призначені і досі закритий, а не вважаємо можливим відкладати вияснення цієї справи на дальше.

За Професорську Колеґію Українського Наукового Інституту в Берліні:

Проф. д-р Кузеля. Проф. д-р Мірчук

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

„Жорна" журнал гумору і сатири на січень, ч. 2. - ціна 25 сот.

Дістанете в кожній трафіці і кіоску.
В передплаті на чвертьрік 1.50 зол.
„ „ піврік 3.— „
„ „ рік 5.— „
Замовляти: Адміністрація „Жорна" Львів. Ринок 10.

НОВА КІНОВА СЕНЗАЦІЯ.

ЧАРЛІ ЧЕПЛІН КРУТИТЬ „НАПОЛЕОНА"!

Театральні й кіноматорафічні кола світу заворушилися на вістку: Чарлі Чеплін крутить нову фільму п. н. „Наполеон". Хібаж міг він, найкращий теперішній комік, опертися такій чудовій примані і створити свою креацію Наполеона? Цеж нестерпна мрія великих театральних мистців.

На цю вістку в мистецьких колах Парижа, де істнує переконання, що лиш там живе театральна наполеонська традиція, обурилися на сміливість Чарля. Потерпають, що він оту клясичну постать Наполеона, яку створили вони, революціонізує, інакше представить.

І з цієї нагоди наговорили перші мистці сцени. Артист Дрен, який створив постать Наполеона як імператора, що є найвірніша, і який заявив, що якби й не був істнував Наполеон, то він був би його створив, таке тепер каже: „Всіх артистів облає сяйвом ота роля фальшивого золота. Бо, справді, в цілій іншій ролі не можна так легко надутися, мов спенсіонований жандарм, як у цій. Клаптик волосся над чолом, малий капелюх, зелений редінгот, рух по них табаки, рука в камізельці на животі... Але з рукою, що її Наполеон клав на живіт, була річ проста: він був недужий на розширення шлунка. Щодо його малого росту — це друга леґенда. Він ростом був високий на 1 метр і 70 цм. А тому, що був окружений людьми великанами, то на цій підставі й створилася леґенда про його малий ріст".

Дальше Дрен заявляє, що не вірить, аби міг створити правдиву постать Наполеона?"

Інший творець постаті Наполеона, Альберт Делоне, каже просто: „Чарлі Наполеоном — яка дивна сполука! Невже цей анґльосаксонець зумів створити правдиву постать Наполеона".

Врешті Жоля Д'Есварб, коли його спитали, відповів: „Ніщо в обличчі Чарлія не має такого, щоби пригадувало риси обличчя Наполеона. Імператор мав тонкі губи, а Чарлі має грубі. Який би Чарлі не був геніяльний, супроти Наполеона, що був „богом", завсіди буде видаватися непомітний".

Так говорять у той час, коли Чарлі преспокійно крутить фільму, в якій він театрально виступає Наполеоном.

НОВИНКИ

— **Папучі — пантофлі — берлячі — фільцові** чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Ероновська). 22/33 7-10

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу 27. ц. м. в год. 19. відбудеться в домівці Т-ва дискусійний реферат д-ра Т. Е. Бурачинського: „Які користи дає У. Л. Т. своїм членам". 995

— **„Щедрий вечір — бабин вечір"** уладжує для своїх членів **Кружок ім. Ганни Барвінок**, в суботу 27. ц. м. в 6-ій годині вечора в домівці при вул. Мохнацького 12. В програму входить **реферат д-ра Ф. Колесси** про Різдвяні звичаї на Україні — **гутірка** на цю тему при співучасти д-ра В. Сімовича, Галини Журби, О. Залізнякової, Н. Дорошенківної, Л. Лежкого й інших — **коляди і щедрівки** при спільній вечері. Численно явитися взиває членів **Старшина.** 997

— **Урочиста роздача літературних премій.** Пригадуємо, що в пятницю в 6. год. попол. у салі „Бесіди", вул. Рутовського 22, відбудеться урочиста роздача літературних премій на рік 1933 поміж 5-ти письменниками, попереджена промовою д-ра В. Сімовича й промовами всіх нагороджених письменників.

— **IV вистава Професійного Союзу Пластиків у Львові** відкрита у салях „Театру Ріжнородностей". У виставі бере участь досі незнаний у Львові мистець Стан. Крамарчик, що дав фігуральні композиції, портрети і мертву природу.

— **Українські пісньки** передаватиме радіостанція в Моравській Остраві (259,1) в суботу 27. січня в год. 18.10. Співає Хор Національного Театру.

— **Дешеві сірники.** На днях має появитися на польському ринку новий рід сірників по ціні значно нижчій ніж досі, а саме по 6 сот. за коробку. Підчас дискусії над монополями віцемін. Ястшембський заповів, що арендна спілка випустить на ринок дешевші зате гірші сірники. Станеться це вже з початком лютого. Ґенеральна ревізія цін сірників покищо неможлива з огляду на міжнародні умови, якими Польща звязана

— **За шкільний саботаж.** Перед трибуналом присяглих суддів у Львові станули 25. ц. м. Стефан Трохимчук, Іван Демчук і Володимир Олесько, парубки з Бобятина пов. Сокаль, яким закинено, що на шкільнім будинку наклеїли портрети Василя Біласа, Дмитра Данилишина, Юрка Бережницького і Володимира Старика, учасників нападу на почту в Гордоку, з написом: „Слава героям." Крім того мали вони вибити шиби в школі, знищити урядові портрети і державного орла. Крім того на лаві обвинувачених засіли Петро Мусій і Василь Мусій з Пер-

Гітлер у през. Гінденбурґа.

БЕРЛІН, 25. ПАТ. Президент Гінденбурґ приняв нині канцлера Гітлера задля вислухання звіту.

Скликання райхстаґу.

БЕРЛІН, 25. I. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що райхстаґ скличуть на вівторок 30. січня. Денний порядок передбачує лише вислухання урядової заяви.

—o—

Польський посол у Гітлера.

БЕРЛІН, 25. I. ПАТ. Канцлер Німеччини Адольф Гітлер приняв нині передполуднем надзвичайного посла та повновласного міністра Польщі в Берліні Йосифа Ліпського.

—o—

ВИБУХ.

БЕРЛІН, 25. I. ПАТ. У місцевості Фелькінген в Сарському басейні вибух вибуховий матеріял. Зпід звалищ добули одного трупа й 8 ранених.

зятич пов. Сокаль за ширення відозви ОУН, що закликала до бойкоту польських шкіл. Предсідником трибуналу є р. Яґодзінський, обвинувачує прок. д-р Моравянський, боронить адв. д-р Старосольський.

— **Головна виграна** державної льотерії в сумі одного міліона впала на льос, проданий в колектурі в Ченстохові. Щасливий льос находився в руках чотирьох осіб: одного приватного службовця, вдови з трьома дітьми, бідного реемігранта з Палестини і одного торговця овочами. Цей останній, довідавшися про виграну, мало не збожеволів зі щастя і пороздавав прохожим усі овочі, які мав на своїм візку.

— **Львівська хроніка.** Суд присяглих засудив Івана Галана з Радружа пов. Львів на 15 літ вязниці за вбивство свого зятя Теодора Дудича. — При вул. Локетка повісився 35-літний Вольф Барт, не могучи найти роботи.

— **Плямистий тиф.** Санітарна влада ствердила в ріжних місцевостях Сх. Галичини головно в Тернопільщині і Станиславівщині плямистий тиф. Недавно стверджено цю пошесть, як відомо, на Волині і Поліссі.

— **Душогубство.** При вул. Святохресній ч. 32 у Львові вбито 42-літню вдову по залізничнику Антонину Маньковську, власницю партерового домику. Ще в листопаді м. р., як зачувати, Маньковська продала свій дім на Богданівці за 30.000 золотих, а по смерти чоловіка купила половину камениці при вул. Святохресній за 9.000 зол. Коли вбито Маньковську покищо невідомо. Ще вчора, в середу, діти Маньковської вернулися були до дому, та застали двері зачинені. Думали, що мати пішла до сусідів, тому не виломили дверей, а пішли ночувати до свояків.

— **Нинішні діти.** З дому своїх батьків у Городні утік 12-літний учень Бол. Сакайло зі своїм товаришем Адамом Мазовецьким, забравши 1.000 зол. Хлопці хотіли дістатися до чужинецької легії, однак поліція придержала їх у Лодзі. Родичі Сакайла так перенялися вчинком сина, що мати захоріла на нерви, а батько застрілився.

— **Краєва хроніка.** У Стрию орухомлено таргак фірми Братя Ґредель, даючи заняття 150 робітникам. — В Калуші відбувся дводневий зїзд повітових лікарів з терену станиславівського повіту. — В Бориславі переведено облаву на злодіїв, що крадуть з руротягів, наслідком чого арештовано 12 злодіїв і пасерів, у яких найшли кількасот літрів ґазоліни. — Йосиф Стипка, гаєвий державних лісів у Бориславі, стрілив до Рудольфа Ґонски, що з двома спільниками пробував красти дерево Ґонску, раненого в ноги, відставлено до шпиталю. — Три замасковані бандити напали на дім Ізаака Гроса у Ставишевськім пов. Кошова і зрабували йому 140 зол. і 18 долярів. Грабіжників арештовано в Дуклі. — У Познані помер на удар сеоця Бол. Корейво, письменник і публіцист, автор низки белетристичних і драматичних творів.

— **Летунська катастрофа** склалася в околиці Нідервіль біля Сарбурґа. Наслідком відломання крила, літак упав на землю з висоти 200 метрів і став у вогні. В катастрофі згинуло двох пасажирів. — На летовищі біля Вінер Найштат упав літак, причому згинула летунка Вайс.

— **„Кому Бог дасть уряд"** — так зветься найновіша пєса Власти Буріяна. Власта Буріян виступає в ній як службовець м-ства фінансів Рампада. Поки він робить ріжні дурниці, авансує, та як лише починає бути розумний і люлявий, його немилосерно пенсіонують. Чеська театральна цензура робила пєсі ріжні труднощі, заки дала дозвіл для неї.

— **Арештували окружного шкільного інспектора.** У Воловому, на Закарпатті суспендували й арештували окружного інспектора Дубравського. Йому закидають, що замісць дбати про шкільництво робив інтереси на торговлі худобою, сіном і т. п. Виявилося, що вибирався не на інспекцію шкіл, а в справі власних інтересів. Дубравського протеґувала аграрна партія.

— **Літаками шукають бандитів.** У Базелі (Швайцарія) два бандити напали на банк, застрілили касієра, та взяли всього лише 250 шв. франків, бо вдертися до сейфу їм перешкодили. Заки прийшла поліція, втікли. Поліція відшукала бандитів в готелику біля Базелю. Як бандити побачили поліцію, стали стріляти з вікон. Поліція окружила дім і стріляла також із револьверів і скорострілів. Один поліцай згинув. Бандитам удалося втікти. І знову їх викрили та знову прийшло до перестрілки, в якій згинули два поліцисти, а два були тяжко ранені. Згинув також один чоловік, непричасний до всього. Бандитам вдалося перекрастися на французький бік недалеко Базелю. Сто французьких і швайцарських пограничників перешукує околиці обобіч кордону обох держав. Також літаки беруть участь.

— **Більшовицькі почтові марки.** Ще в січні мають випустити в СРСР. летунські ювілейні марки. З нагоди 350-літніх роковин друкаря Федорова видадуть марку з памятником Федорова. З нагоди 10-их роковин смерти Леніна видають марку з Леніновим мавзолеєм, а на спомин розстрілу 26 більшовицьких комісарів у Баку видадуть серію марок, на яких м. і. буде зображена теж сцена з тієї події. При перегляді старого архіву почтового уряду в Буджаку в Башкірській республиці найшли 7 старих царських 7-рублевих марок без зубців, на яких середина марки видрукована догори ногами. Ті марки мають велику ціну. Кілька закордонних фірм робить уже заходи, купити ті марки. Сподіються заробити на них багато.

— **Феноменальний перекладчик.** Перед німецьким журналістом Ганс Габе оповів про свою карієру теперішній перекладчик Ради Ліґи Націй Жорж Матіє, особистий перекладчик анґлійського короля і єдиний загальний перекладчик усього економічного комітету „Юнґа". Після війни був він урядовцем париського банку „Ліонський кредит". Одного разу, коли в Парижі радила Репараційна Комісія, зачедужав її головний перекладчик, приятель Матіє; він запропонував його на свого заступника. Матіє непідготований до цієї ролі перекладав усі промови підчас трьох сеансів і від цього часу почалась його карієра. Він має феноменальну память і переходить з одної мови до другої без ніяких труднощів, володіє ними як артист і професор. Найдовша промова, яку він перекладав була японського міністра Сато на Лізі в справі манджурського конфлікту; вона тяглась три години і стільки мусів перекладати її Матіє, безпосередньо після нього у тому самому тоні, з усіма нюансами. Матіє записує тільки головні думки і фрази промовця і з них відтворює вірно всю промову. Найбільшим промовцем уважав він Бріяна, після нього графа Апоні, Тітулеску і Гіманса, але найбільшим із живих грецького посла в Парижі Політіса. Найважче перекладати представника Італії в Лізі Русполі, що говорить незвичайно швидко, обривистими фразами. Матіє має у своїм бюрі золотий мікрофон і величезний кіш на папери. Через цей мікрофон переходять дуже важні промови, а через кіш преважні дипльоматичні документи.

— **Ріжні вістки.** Помер у 79-ім році життя герцоґ Фридрих Фердинанд зі Шлезвіґа-Гольштайну. — У Льондоні розійшлась чутка, що куплений від більшовиків Британським Музеєм Кодекс Сінаїтікус, найстарший рукопис біблії, — фальшований; знавці заперечили цьому. — В Індії повторились землетруси: населення втікає перелякане з місць катастрофи. — Японське міністерство фльоти робить проби в Іто з маньюсеньким підводним човном на 9 метрів і 4-ох людей: уводять його в рух електричні батерії і може воно пориняти на 160 м. — Радіова спілка Марконія перебудує шведську висильну стацію в Моталя; ця стація матиме 220 кільоватів замісць теперішніх 150. — Велика цукрова фабрика в Костанці над Чорним Морем зовсім згоріла; хтось її підпалив. — В Екс-ан-Прованс засудили трьох бандитів, що ограбили у білий день почту в Марселі: два заслані на досмертні примусові роботи, один на 5 літ вязниці. — Італія мала у 1933 р. 42.692.000 мешканців; на це число було 285.224 шлюбів за один рік і 419.776 зросту населення.

— **Італієць відкрив шлях американцям.** До Ґенуї вернувся з довгої світової мандрівки човном капітан Джузеппе Пулізі. Він переїхав малим човном 11.000 км. на 13 ріках, вздовж 6 країн від Арґентини до Венецуелі. Мав він на меті доказати можливість, що можна найти шлях між Ріо де Плата через Амазонку й Оріноко. Від століть мріяли в південній Америці про таку дорогу. Пулізі виїхав 20. травня 1930 з Буенос Айрес і доїхав до мети 17. грудня 1933. Таким робом показав він, що можна водою переїхати всю Південну Америку.

—**Талановита скрипачка мантійкою.** У Відні арештували 52-літню Амалію Геллер за те, що вона заїздила до готелів, подавала фальшиве прізвище і обіцювала заплатити рахунок пізніше, мовляв, згубила гроші. Поліція ствердила, що ця жінка кілька разів у житті була на порозі великої мистецької й особистої карієри. Вона була донькою цісарського радника і ще дитиною мала великий музичний талант. Її назвали чудесною дитиною, бо змалку виступала на ріжних концертах як скрипачка. Грала вона перед анґлійським королем у Маріенбаді і дістала від нього спеціяльну брошку. Її адоптували багаті шотляндці і з цими прибраними батьками відбула подорож по Далекім Сході. Згодом закохався в ній старий багатий власник готелю у Зальцбурзі, захоплений її скрипацьким талантом, але вона ошукала його на більшу суму. Кілька літ тому набрала вона багато людей на ріжні білети буцімто на відчит якоїсь славної анґлійки і тепер знову повторила подібний експеримент заповідаючи власний відчит про тайни ґрафольоґії. Одним словом: одних брала на скрипку, других „на бас".

— **Справлення помилок.** В „Ділі" з 22. I. ч. 17, трапилась прикра коректорська помилка в наголовку статті „Роковини 22. січня 1918", присвяченій злуці Західної і Східної України. Має бути: „Роковини 22. січня 1919". Також прикра помилка трапилась у „Ділі" з 24. I. ч. 19 у фейлетоні Галактіона Чіпки під наголовком „Весняний день у січні". А саме в другій шпальті цього фейлетону читаємо: „...то хто зна, як виглядали б найближчі дні січня 1919 року. А так за пару днів Крути, а ще за пару евакуація Київа..." Щодо евакуації Київа, то правда, вона дійсно за пару днів прийшла, а щодо Крутів, то той бій відбувся не в січні 1919, а в січні 1918 року.

38/15 Дістанете у всіх аптиках.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Льотте Бавман-Шенгайм.

Багато жінок не знає...

Що футро істнує теж на те, щоб гріло.

Що хоч і вони гарні, є ще і багато інших гарних жінок і то гаріших.

Що мужчина може зупинитися зовсім випадково поглядом на них і не мати наміру промовити до них.

Що не треба обурюватися на факт, що жінок так часто зачіпають на вулиці, бо є ще на світі багато на перший погляд чесних жінок, яким це ніколи не трапляється!

Що це дуже кепська тактика говорити перед мужчиною погано про жінку, яку хочете від нього відорвати. Цим ви саме звертаєте його увагу на неї і коли він розуміється на жіночій психольоґії, то скаже собі: „Ага! то вона тамту перевищує!"

Що приваби не можна вичарувати собі виставленими пальцями, ні грандіозности витягненими стегнами.

Що посторонні люди не завсіди слухають цікаво, коли говорите весь час тільки про себе, про свої сукні та капелюхи.

Що і ваш чоловік може мати деякі прикмети — про які ви забули.

Що приємніше чути, як ваш власний чоловік каже ніжним голосом: „Це моя жінка!", ніж чути від сотні ваших почитувачів у тоні подиву: „Це його жінка!"

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Василь Тарнавський, директор Повітового Союзу Кооператив в Борщеві, помер 24. II. м. Похорони відбудуться у пятницю 26. II. м. В. Й. П.!

Нові книжки й журнали.

СВІТЛО Й ТІНЬ, щомісячник Журнал Львівського Фотографічного Т-ва у Львові [illegible] Ч. 7-8. Львів, листопад-грудень 1933.

—o—

З кіна.

Кіно „Коперник" і „Марусенька": „Заповіт д-ра Мабіз".

Бувають фільми, яких акція просто абсорбує глядача, а їх незвичайно цікавий й несамовитий зміст так глибоко проймає публику, що вона вважає героя фільми неначе добре знану людину, якої доля нас проймає. Д-р Мабіз такий тип, що вживаючи гіпнози майже геніяльний, ще й напів божевільний, забажав заволодіти цілим світом. І коли на попередній фільмі бачили ми його в шпиталі божевільних, то остання фільма відкриває дальші події з життя його геніяльного злочинця, що зі свого „гарства" при помочі електричних машин розсилає приказ по всьому світу. Наймогутніше враження викликує сцена, коли він висаджує у воздух фабрику пороху. Фільма має отчи із тих сюжетів, що мабуть ніколи не старіються, як це переводяться нові винаходи та великі злочинці. Є це найбільш атракційна фільма французької продукції.

Б-ко.

Відозви й комунікати.

ТВОРІМ ФОНД ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ РАДІО-АВДИЦИЙ!

На заклик, поміщений в українських часописах, щоби вплачувати добровільні датки на покриття коштів реєстрації майбутнього *Українського Радійного Товариства*, відгукнулося українське громадянство доволі байдуже. Лише станиславів прислав зібраних від 15 осіб 30 зол. Така сама прибтвано сума вплинула разом від поодиноких осіб зі всіх сторін краю. Пізнішо видрукуємо жертводавців після закінчення збірки.

Бути може, що малий успіх акції зумисти недоучення чекає до часописів. Одначе це було би і є, а осліпу, за велику користь накладу всіх часописів незоцінений і коштовним. Тому далі прохаємо вплачувати добровільні датки на конто Земельного Банку, Львів, Словацького 14. ч. П. К. О. ч. 500.170. т. зн. „чистим чеком, (який можна дістати за поміщ почті за 5 сот.), або переказами з допискою для Українського Радійного Т-ва. Виконнити латинськими буквами.

Для кращого успіху ми придумали такий спосіб: хай кожний радіоабонент, не чекаючи на інших, збирає у своїй місцевості датки на нижче поданні піставлення і висилає їх на згадане конто. Натомість піставлення жертводавців з рубриками: імя і назвище, вулиця, адреса квота і підпис — слати на адресу: „Українсь-Радіо", Львів, Ґродзіцьких 1. II. пов. Для орієнтації на зіставленнях подавати ту саму адресу, яка фіґурує на відтинку чека або переказу.

Поширюємо наші пляни і прохаємо вплачувати датки не тільки на реєстрацію названого Т-ва, але також на *Фонд організації української радіо-авдиції*. Фонд цей буде покривати кошти організаційних праць, летючок, брошур, евентуальних поїздок, звязаних з організуванням українських радіо-авдиції в Польщі та за кордоном і т. д.

Сподіємося, що в такій важній справі відгукнуться не тільки безпосередньо зацікавлені радіовці, але ціле українське громадянство й установи, яким чейже належить на пропаґанді українського імени й культури серед нас самих і перед світом.

ЗА КОМІТЕТ ОСНОВНИКІВ:

В. Бирвінський, дир. Муз. Інституту у Львові, *Льонгин Лисевич, Ілля Гірний.*

Всі часописи, також на еміґрації і за океаном, прохаємо цей виклик передрукувати.

—o—

Дописи.

Львів.

Просфора в „Лузі". В пятницю 19. н. н., в сам день Йордану, відбулася в салях львівської дирекції „Лугу" перший раз просфора, для членів цього Т-ва. За застелені столи в гарно замаєній салі, серед якої стояла велика ялинка, засіла старшина „Лугу", четарі та все лугове брацтво. Після цього, як голова „Лугу" д-р. Дашкевич промовився з усіми луговиками й луговичками (яких 150) просфорою, лугові „господині" подали на стіл голубці, суп, кутю, чай і метанчики, а між одною і другою стравою промовили, відмічуючи єдність у Луговому брацтві, стійність лугової ідеї і праці „Лугу" для завтра, пп. Козланюк, рел. Курдидик, мгр. Жовнір, п. Федорчак і врешті отаман д-р. Дашкевич. Серед поїзд і лугових пісень та на товариських забавах, у щиро-родинному настрої, лугове брацтво провело того дня кілька годин разом, доказуючи ним, що лугова домінка стала для всіх луговиків другою рідною хатою, в якій наша ремісничa молодь почувається свобідно і вчиться пізнати значіння свого товариства, єдности і дисципліни.

Перемишль.

Йордан. Як широку відбулося і цьогорічне Свято Йордану в Перемишлі незвичайно величаво, чому сприяла також гарна погода. Процесійний похід вирушив з катедри над Сян під проводом Преосв. Коциловського й численного вищого й нижчого духовенства. Співав хор питомців, грала орхестра читальні „Просвіти". Водосвяття відбулось на лівім березі Сяну, напроти вулиці Кляшторної. Непроглядні маси народу облягли оба береги ріки і міст, приглядаючись величньому обрядові свячення води. По водосвяті вернула процесія в такому самому порядку до катедрального храму — Йорданське водосвяття відбулось у нас у навечерію Богоявлення (18. I.), по свяченні 3. години науки, для молоді держ. української гімназії на шкільному подвірю, де уставлено вівтар, прикрашений ялинками і шкільними прапорами. Чину водосвяття довершив о. ігумен. П. Голинський при співучасти хору учнів. По водосвяті повернув о. Голинський оба шкільні будинки — головний та філяльний та гімназійний інститут з бурсою св. Миколая. — Скромне свято Йордану відбулося у нас над Сяном і для гостей тутешніх православних та появів православного віроісповідання.

Латинські торжества. В мин. неділю відбулися у нас великі торжества з приводу вступлення на епископський престіл римо-кат. ординарія о. Барди та висвячення його епископа-помічника о. Томаки. У тому святі взяли участь численні латинські епископи, а також оба перемиські епископи греко-кат. обряду.

Жовква.

Йорданське свято відбулось у нас величаво. Службу Божу відправив о. шамб. Погорецький в асисті дияконів у заповненій до останнього місця парохіяльній церкві. Було теж багато війська (уланів), бо в Жовкві є сила вояків-українців. Під кришиною з ринку прийшли маси народу, також дуже багато поляків, причому військо в добутими шаблями робило асисту процесійному походові, а військова орхестра грала українські колядки. Чину водосвяття довершили: о. шамб. Погорецький о. рад. Комарницький та о. ігумен Лучик з Крехова. Всіх священиків було 15.

—o—

Спорт.

Україна — А. З. С.

Товариські гахівські змагання між цими дружинами відбудуться в пятницю 26. ц. м. на торі при вул. Пелчинській. Початок: год. 8·30 веч.

Лещатарські змагання за мистецтво студента.

В неділю 28. січня відбудуться лещатарські змагання за мистецтво українського студента. Збірка змагунів в год. 10 на останньому перестанку 10-тим. Старт і мета на Сигарі біля ставу. Змагання організує У. С. С. К. Зголошення до змагань приймають у домінці У. С. С. К. в Академічному Домі. Траса буде підбрана відповідно до снігу, так, що змагунам не грозить ніяка небезпека. Рівночасно з цими змаганнями відбудуться і внутрішньо-клюбові змагання У. С. С. К-у, в яких мусять стартувати всі члени лещатарської секції У. С. С. К. Траса для мужчин 10 км., для жінок 5 км.

Не буде Окружньої Ліги.

В мин. неділю відбулися збори Львівського Окружного Союзу Ковного Мяча (Л. З. О. П. Н.) на яких представники клюбів заявились більшістю голосів проти Окружної Ліги. З уваги на те змістетна А-кляси будуть розіграні у двох групах по 7 у кожній. До А-кляси будуть належати: Чорні (що злетіли з державної Ліги), Лехія, Україна, Гасмонея, Погонь І Б, Світязь, Білий Орел, II Сокіл, Польонія (Перемишль), Ревера (Станиславів), Погонь (Стрий), Огніско (Ярослав), Ресовія (Ряшів) і переможець в елімінації між клюбами: Станиславів, Чуйа, Корона і Яніка. — До нової управи Л. З. О. П. Н. увійшли з українців пп. Конашевич і Назар.

Відкликання змагань.

Заповіджені на неділю 28. січня н. р. совідьені лещатарські змагання в Сколі, з нагоди сороклітя Сокола Батька не відбудуться з браку снігу.

Новий речинець оголоситься пізніше.

Здвиговий комітет С.-Б.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 26. I. год. 7·30 веч. Концерт Польського Т-ва Муз.

Субота, 27. I. год. 7·30 веч. „Іван Крюгер".

Театр Різнородностей.

Пятниця, 26. I. год. 7·30 веч. „Стерта".

Субота, 27. I. год. 7·30 веч. „Но, но, Нанетто".

Кіна.

АДРІЯ: „Бефадьо Біа".

АПОЛЬО: „Перед загравою" (чеський звуковик з пісоньками Е. Ф. Буриана).

АТЛЯНТИК: „Гріх одної ночі".

ВАНДА: „Братерство народів".

КАСІНО: „А.-Л. 14 затвори".

КОЛІСЕЙ: „Пристань Сан Дієго", ревія „Фронтон до моря".

КОПЕРНИК: „Завіщання д-ра Мебюзе".

МАРУСЕНЬКА: „Завіщання д-ра Мебюзе".

МРАЖ: „Дика дівчина" (Клара Боу).

МУЗА: „Серце незлитне".

ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра (з Ерицою та Шаляпом)

ПАН: „Жінки без будучини" та ревія.

ПАСАЖ: „Сексуальна гігієна".

ХІМЕРА: „Шерльок Гольмес" (Клів Брук).

СТІЛЕВЕ: „Ніч шалу" ревія „Не роби з тата варта".

УТІХА: „Портові ночі" та ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 26. січня 1934.

Відень (306,8) 17·05 Соністи, 20·05, 22·60 Концерт. **Париж** (1714) 21·30 „Віденський вальс" оп. Й. Штраусa. **Білгород** (437,3) 16·00 Пісоньки. 19·20 Оп. арії, **Кенігсвустергавзен** (1546) 17·25 Фортепян. **Бреслав** (315,8) 20·10 „Тиха жінка" (нар. пісоньки. комедія). **Будапешт** (549,3) 12·05 Циганська музика. 19·30 „Легенда про св. Йосифа" оп. Р. Штраусa. „Вправення зі Сераю" оп. Моцарта. **Рим** (420,8) 13·00, 21·10, 22·15 Концерт.

Субота, 26. січня 1934.

Відень (306,8) 12·00, 19·00, 22·25 Концерт. **Братислава** (298,8) 17·15 Театр маріонеток для дітей, 20·35 Легка музика, **Кошиці** (269,5) 12·30 Концерт, **Мор. Острава** (239,) **18·10 українські пісоньки** (Хор Нац. Театру), 22·15 Цит. і рос. пісоньки, **Білгород** (437,5) 13·00 Пісоньки, **Любляна** (269,3) 21·15 Спів. **Ковно** (1936) 17·40, 20·20 Спів, **Ляйпціг** (382,2) 18·35 Дві цитри, 20·10 „Моя сестра і я" муз. комедія Бенацького. **Будапешт** (549,6) 20·30 Популярні маярські арії, **Рим** (420,8) 20·40 Інструм.-вок. Концерт.

Львівське радіо.

Пятниця, 26. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція. 12·05, 12·33 Легка й танкова музика, 15·25 Збіжева біржа. 15·30 Господарські вістки, 15·40 Сальонова орхестра, 16.30 Серед книжок. 16.35 Канеральний концерт. 17·25 Спів (Врага, бас), 17.50 Стенографія, 18.00 „У робітні фізика". 18·20 Танкова музика, 19·03 Ґрамофонові плити, 19·10 Всячина. 19·25 Фейлетон. 19·40 Спортові вістки, 19·43 Сьогодні комунікат, 19·55 Сільва реруи. 20·00 Музична бадьорка. 20·15 Симфонічний концерт, 22·40 Ґрамофонові плити, 23·05 Танкова музика.

Субота, 27. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція. 12·05, 12·36 Концерт сальонової орхестри, 15·25 Ґрамофон, театр. репертуар, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Музика з ґрам. плит, 16·00 Авдиція для хорів, концерт орхестри, 16·40 Лекція фр. мови, 16·56 По одній пісоньці (ґрамофон), 17·25 Органовий рецеталь, 17·50 Куток краєзнавчого Т-ва, 18·00 Репортаж „У робітні фізика", 18·20 Концерт орхестри, 19·03 Ґрам. плити, 19·15 Всячина, 19·25 Рецитації поезій, 19·40 Спортові вістки, 19·55 Сільва реоум, 20·00 Легка музика, пісоньки, 21·00 Техскрипька. 21·15 Сільва рерум. 21·20 Музика, спів, 22·00, 22·40 Ґрам. плита. 22·05 Танкова музика, 23·05 Виленська залуда.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·52 зол.

Золото: 20 кор. 36·50—37·00, рублі 37·80 до 37·90, франки 35·20—35·50, дукати 20·00 до 20·20, доляри 8·96—8·97.

Срібло: 5 кор. 1·70—1·75, фльорени 0·84 до 0·85, рублі 1·35—1·40, корона 0·33·50—0·34.

ЗБІЖЕ.

	Ціни парітет	Підволочиська парітет	Львів
Овес дв. незамона.	9·50—9·75	11·00—11·25	
Овес двірський	8·00—8·50	9·50—10·00	
Овес сільний	7·25—7·50	8·75— 9·00	
Льон		37·00—38·00	

Інші курси незмінені.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛИШЕ у вирібні ФРАЙЛІХА фіранки від 5.60 ручної роботи філе за безцін, ковдри 9.80, брокати від 2.90. Львів, Сикстуська 21. 660 б 9—?

ДО ВИНАЙМУ дві і три кімнати, кухня комфорт. — Листи до Адміністрації Діла під „П". 996 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„	0·60
„ на першій сторінці	„	0·80

Дрібні оголошення від слова:		
матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол.	0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„	0·10
шукаючі праці	„	0·07
слова товстим друком подвійно.		

Остання сторінка		
1/1	зол.	480·—
„ „ 1/2	„	250·—
„ „ 1/4	„	130·—
„ „ 1/8	„	70·—

За редакцію відповідає: Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 23 (13.568). Львів, неділя 28. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 9·00 зол.
Чвертьрічно 18·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В РОКОВИНИ 22. СІЧНЯ.

СВЯТОЧНИЙ ВЕЧІР Т-ВА „МОЛОДА ГРОМАДА" У ЛЬВОВІ.

В салі „Української Бесіди" відбувся вчора заходом „Молодої Громади" Святочний Вечір, присвячений 15-літнім роковинам проголошення соборности України. У гарно прибраній емблемами і килимами та рушниками салі зібрались члени Т-ва і запрошені гості в числі 176 осіб.

Свято почалось рефератом п. *Володимира Темницького*, що говорив про акт злуки між ЗУНР і УНР, а опісля віддав критичний аналізі всі ті ухвали й рішення Української Національної Ради у Станиславові, які йшли, на його думку, в розріз із святочно проголошеним і з ентузіязмом принятим у Станиславові актом про злуку. Реферат цей мав по правді дискусійний характер і надавався радше на вібрання правників, ніж на таке свято. До того прелеґент говорив точно півтора години і та його промова втомила до-краю і слухачів і його самого.

По рефераті виступив хор „Бандуриста", що відспівав із запалом композицію Лисенка „На прю". Диригував п. Плешкевич.

З черги відчитав *д-р Іван Німчук* жмуток спомнинів із побуту в Києві в часах Директорії і проголошення акту злуки на Софійській площі. Ті спомини, наче фільмові знимки, освітлювали ріжні сторінки життя в столиці України і дали слухачам змогу застановитись, чому висліди наших змагань за самостійність і соборність був такий трагічний.

На закінчення відспівав хор „Бандуриста" нар. пісню „Гей на горі там женці жнуть" в композиції Ф. Колесси, після чого піднялась уся саля зі своїх місць і відспівала національний гимн.

—o—

Криза в югословянському уряді.

З Білгороду повідомляють, що югославянський президент міністрів Сркіч зголосив димісію цілого кабінету. Король приняв димісію і доручив голові урядової партії Узоновичові скласти новий кабінет. Причиною уступлення дотеперішнього уряду були непорозуміння внутрі уряду а також між урядом і скупштиною у фінансових справах, головно з приводу нового податкового проекту, якого міністр скарбу не хотів відкликати, хоча господарські кола вважали його катастрофальним. Крім того є непорозуміння в справі притягнення до співпраці опозиції, що стоїть поза парляментом. Річ певна, що криза в югославянському уряді не причиниться зовсім до зміни дотеперішньої політичної системи.

Більшовицький промисл.

На приказ найвищого прокуратора в Москві арештовано управителів фабрики обуви „Октябр" з причини кепського виробу фабрикатів. Сконфісковано 13.000 пар чобіт, незадалих до вжитку. Арештовані стануть перед надзвичайним трибуналом для поборювання господарського саботажу.

—o—

Комісія для розгляду афери Ставіського.

ПАРИЖ, 26. I. На засіданні реґуляміновоі комісії палати депутованих радили над внесенням деп. Ібарнігаре про створення парляментарної комісії задля переведення дохожень в-афері Ставіського. Премієр Шотан знову спротивився такій комісії, годячись тільки на евентуальне створення позапарляментарної комісії, зложеної з депутованих, сенаторів і вищих урядовців. Він зазначив, що уряд подасться до димісії, якщо депутовані приймуть внесення деп. Ібарнігаре.

ПАРИЖ, 26. I. ПАТ. Реґулям. комісія палати депутованих приняла 14 голосами против 11 внесення на покликання позапарляментарної комісії для розгляду справи Ставіського. Вечером дискутовано над складом тієї комісії і числом її членів. Соціялісти домагались, щоби окрім парляментарністів увійшли до комісії представники судівництва, які надали би праці комісії обєктивний характер, усуваючи з нарад політичні пристрасти.

—o—

Двобій через Ставіського.

ПАРИЖ, 26. I. ПАТ. Сьогодні вранці на одному спортовому майдані в Парижі відбувся двобій між б. представником палати депутованих адвокатом Гесом і адвокатом Бейнексом. Змінено 4 стріли з пістолетів на віддаль 25 метрів. Противники не погодилися. Двобій був відгомоном афери Ставіського, бо адвокат Гес статтею, яку оголосив в „Парі Міді" адвокат Бейнекс, закидуючи Гесові, що він використовував свої політичні впливи для Ставіського, почувся ображеним.

—o—

Замісць півтора тисячі пів міліона.

ПАРИЖ, 25. I. ПАТ. Знавці ювілєри, покликані до оцінки застав оставленої „Кредіт Мінісіпаль" в Бейоп, де ділав Ставіський, стверджали, що каса виплатила пів міліона франків від застав вашвійника перед, оціненого на 600 тисяч франків, який на ділі варта тільки 1.500 фр. Подібно була в іншім випадку каса позичила 1 міліон франків, приймаючи в застав 3 дорогоцінности, оцінені на 1 міліон 200 тисяч франків, коли справжня їх вартість доходить тільки до 37.000 фр.

Судова влада арештувала урядовця Котеза, що оцінював вартість застав. Котеза завдяки нічне арештування, що незабаром його слідами підуть інші визначні люди.

—o—

Територіяльні війська В. Британії.

ЛЬОНДОН, 26. I. ПАТ. На основі офіціяльної статистики бранка до британських територіяльних військ у 1933 р. дала 31.205 вояків або на 13.000 менше ніж попереднього року. З початком н. р. територіяльні війська В. Британії числили 125.721 вояків і 7.015 офіцирів.

Гітлерівці розторощать монархістів.

БЕРЛІН, 25. I. ПАТ. Монархістична акція в Німеччині зустрілася з енерґійним спротивом провідників гітлерівської партії. На вчорашніх зборах старої гітлерівської ґвардії поодинокі промовці виступали з пересторогою супроти монархістів, що партія не стерпить дальшої політичної роботи реакціонерів і застосує найострійші протизаходи. Бурмістр Магдебурга Ґіцер заявив, що гітлерівці розторощать монархістів подібно, як це зробили з комуністами і соціялістами, не тільки рушать пальцем.

—o—

ВП. Передплатників і Читачів

які бажають брати участь у

великому льосуванні „Діла"

прохаємо вирівняти залеглости і надіслати передплату

згори

за час до кінця червня ц. р.

Знаєте біблійну притчу про закопані таланти?

Так само нерозумно поступає той, хто свої ощадности тримає дома, а не зложить на вкладкову книжечку

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Жадайте всюди насіння тільки в оригінальній опакуванні Народної Торговлі!

Весна йде отже пора призадумайтися над тим, де купити здорове і добірне насіння городини та інших пашних ростин.

Одиноким певним джерелом, де можна дістати всякого роду насіння є

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ,

яка за 50 літ свого існування рік-річно доставляє своїм відборцям найдобірніші і пристосовані до нашого підсоння і грунту роди насіння та дає повну запоруку, що вложений на закупно насіння гріш і виконана праця не підуть на марне, в доказ чого наводимо понижче один із численних похвальних листів, які ми дістали від наших відборців за останній рік:

П. Т. Управа складу „Народної Торговлі" в Луньку. Отсим висловлюю щиру подяку за продане мені насіння огородовини, а спеціяльно за моркву пантейску і капусту „Слава-Енкгойзена" та кавуни „Слава-України". Сміло можу сказати, що якість насіння як і ціна є без закиду, тому буду поручати закуп насіння дише з маркою Н. Т. („Народної Торговлі"). — Петро Ткач. Огородник в селі Кучкарівка, коло Луньки.

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

Читальня, Кружок „Р. Ш.", Кооператива,

що не передплачують „Діла", кривдять себе і своїх членів, бо через те вони позбавлені інформацій з першого джерела. Якщо одній установі це не під силу, нехай запренумерує „Діло" до спілки з другою. — Не сміє бути у нас народньої установи, яка не заабонувала би для своїх членів „Діла"!

Новий етап більшовицької політики на Україні.

З приводу наміченого перенесення осідку уряду УССР з Харкова до Київа.

Львів, 26. січня 1934.

Ще 23. січня ц. р. принесла була Польська Агенція Телеграфічна (ПАТ) вістку з Москви такого змісту:

„Оголошено тут (у Москві) постанову Центр. Викон. Комітету Сов. України, на основі якої столиця тієї держави в осені ц. р. буде перенесена з Харкова до Київа".

Вістка дуже коротка, але в найвищій мірі сензаційна. В деяких українських колах вона розбудила сентимент до тієї більшовицької постанови. „Там — мовляв — ще не так зле під національним оглядом, коли переносять столицю УССР до осередку українського національного руху, тобто до Київа" — думали собі деякі наші настроєві громадяни. Думали так, не зважаючи на незвичайну інтензивність кривавої діяльности диктатури Постишева в УССР. До такої настроєвости та сентименталізму причинялась у значній мірі стилізація телеграми ПАТ-ої.

В европейській пресі ця сама вістка мала зовсім іншу стилізацію, а одночасно мала один маленький додаток, який відразу давав ключ до правдивого зрозуміння тієї більшовицької постанови та до належної її інтерпретації. Наведемо цей комунікат за швайцарським французьким щоденником „Журналь де Женев" з 23. січня. Він виглядає так:

„Москва, 22. січня. Постановою Центрального Виконавчого Комітету УССР рішено перенести столицю Української Совітської Республики з Харкова до Київа. Перенесуть її найближчої осени. Конгрес комуністичної партії України приняв те саме рішення. **Воно має на меті наблизити український уряд до важних хліборобських осередків України".** (Підкреслення наше — Ред.).

На основі останнього речення цього комунікату вже дуже легко зробити такий висновок: Промислові райони України більшовики вже цілковито опанували та підчинили всеціло Москві при допомозі Харкова. Тепер те саме хочуть зробити з хліборобськими районами України і тому переносять столицю до Київа. Отже і старий Київ, серце України, джерело українського національного руху воююча і пануюча тепер постишівщина рішила теж перетворити у джерело червоного московського централізаторського експерименту та заложити в ньому операційну базу для основної експльоатації хліборобських теренів України. Коли так, то ясно, що в звязку з постановою перенести столицю УССР з Харкова до Київа не можна даватись поривати ніяким сентиментам ні романтичним настроям, а навпаки треба хіба непокоїтись за дальшу долю Київа, як осередку українського національного життя і колиски українських культурних і взагалі національних цінностей.

Подаючи в комунікаті про перенесення столиці УССР з Харкова до Київа підкреслене вгорі речення швайцарський кореспондент тим самим виявив, що добре орієнтується в політичних відносинах СССР. Зате кореспондент ПАТ-ої або не орієнтувався в цьому більшовицькому політичному маневрі, або свідомо вистилізував свою вістку так, щоби ввести дезорієнтацію в прилюдній опінії щодо намірів і тенденцій більшовиків на Україні.

Зате дня 25-го січня ц. р. вийшла з Москви в тій самій справі ще одна вістка, яка появилася і в польській пресі, а яка є вже більше вичерпуючою та подає політичні мотиви обговорюваного більшовицького потягнення. Дослівний текст її такий:

„Перенесення столиці Совітської України з Харкова до Київа стоїть у звязку з наміченим новим територіяльним поділом України, а саме: на рільничу частину з Київом на чолі і промислову з Харковом, при чому промислові округи мають бути підчинені безпосередньо Москві. Давніші губернії Харківська і Катеринославська з Донецькою вугляною кітловиною мають бути під безпосередньою управою Москви. Новий поділ має на цілі розбити суцільність українського національного руху".

Інформації добрі і навіть до деякої міри вичерпуючі. Треба в них тільки справити деякі недокладности. Перш за все з підкресленням мусимо ствердити, що весь український важкий і легкий промисл уже давно сцентралізований у Москві. Там находяться управи всіх промислових підприємств і копалень, які є на Україні. Навіть цукрівний трест має свій осідок у Москві. Отже не зважаючи на те, що Харків лежить у самому осередку великого українського промислу, він не є кермуючим центром цього промислу. Він уже від ряду літ є тільки одним з більших промислових міст у СССР.

Колись більшовики вибрали собі були на столицю УССР Харків саме тому, що в ньому мали надію опертися на російський промисловий пролетаріят, занятий в українському промислі. Харків-же лежить у найбільше упромисловленій частині України і ще перед війною був фактично осередком українського промислу. По кільканацяти роках більшовицької централістичної політики, коли всі нитки українського промислу скупчились поза Харковом, у Москві, перебування т. зв. українського більшовицького уряду в Харкові є нонсенсом. Щож йому там робити, коли він не має ніякого голосу ні впливу на ціле промислове середовище, в якому живе?

Одначе такий мотив напевно не був би вистарчаючим для більшовиків у справі перенесення столиці, якби не інші, глибші причини цього їхнього рішення. Перш за все вони завзятого їхнього ціну зліквідувати Київ як фактичний осередок і джерело національного життя і руху на Україні. І тому переносять туди столицю з цілим її передовсім поліційним апаратом і політичними централями. Крім того з Київа московській урядовій експозитурі буде далеко лекше вести далі експльоатаційну хліборобську політику на Україні. Ціле Правобережжя — цеж одна великий лан, це хліборобський варстат, який не знає і таких великих стихійних нещасть у хліборобстві як Лівобережжя. До того Київ під комунікаційним оглядом відповідає далеко краще потребам постишівської диктатури та її рухливости на Україні ніж відповідав Харків. У Харкові пролетаризували Україну, в Київі мають намір її добивати.

Та ми глибоко віримо, що більшовицькі як виявлені так і затаєні наміри щодо цілкозитого згноблення України й українського національного руху цілком нереальні. Бо й їм ніколи не вдасться ні скувати ні тим більше поневолити живу українську душу ніякими, хочби й якими нелюдськими засобами.

Перенесення столиці УССР з Харкова до Київа є таким чином новим етапом більшовиків у боротьбі з українською нацією. Самозрозуміле, що з тієї боротьби вони ніколи не вийдуть *переможцями*

В. М.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

По широкому світі.

— Німецький міністер внутр. справ видає розпорядок, на основі якого кандидати на становища державних урядовців мусять виказатися знанням стенографії. Державні урядовці у віці нижче 38 літ обовязані навчитися стенографії до жовтня ц. р.

— На еспанських університетах страйк тревае дальше. В Севіллі прийшло до студентських маніфестацій, які поліція втихомирила шаржою.

— Югославянський премієр Срків зголосив димісію кабінету, яку король приняв, доручуючи місію складення нового кабінету деп. Узуновичові.

—Суд у Данціґу засудив на два місяці вязниці сина б. віцепрезидента сенату Ґеля за образу президента Німеччини Ґінденбурґа, якому закинув зраду німецького народу.

— Славний літак „Колюмбія", який тричі перелетів понад Атлянтиком, згорів відчас пожежі в ангарах у місцевости Вільмінґтон у стейті Делявара.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 28. СІЧНЯ 1934.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛІ. 12)

Кармазинова завіска.

Вона приходила рівномірно, а проте ніколи не позбулась свого першого остраху. Час не мав на неї такого впливу як на мене; повторювана небезпека не загартувала її. Вона залишалась мовчазна, навіть на моїх грудях, часом ледви промовила кілька слів, — взагалі не була балакуча. Коли-ж пізніше, я завдяки успіхові звик до небезпеки і почав розмовляти з нею спокійно як з любкою про те, що ми вже пережили, про той нерозяснений і облудний її холод, що не покидав її навіть у моїх обіймах, — коли я звертався до неї з тими своєрідними для кохання неситими „чому?", вона відповідала мені тільки протяжними пестощами. Її уста лишились німими на все — окрім цілунків. Є жінки, що кажуть: „Я гублю себе для тебе"; інші кажуть: „Ти будеш помітувати мною" — все це тільки на ріжні лади висловлена фатальність кохання.

Але вона не промовила ні словечка. Дивна річ! Ще дивніша людина! Альберта робила на мене враження міцної мармурової статуї, що пекла якимось внутрішнім огнем. Я сподівався, що прийде хвилина, коли мармур нарешті розтопиться від того жару, але він не втратив своєї міцности.

Дальші ночі вона не була відданіша ні говіркіша і, дозвольте вжити церковного виразу, була так само „тяжка на сповідь" як першої ночі. Щонайбільше міг я добути якесь одне слово з тих уст, від яких пянів тим більше, чим холоднішими і байдужнішими бачив їх уденъ. Проте і ці обривчасті слова не розяснювали вдачі тієї дівчини, що здавалась мені таємнішим сфінксом, ніж усі Сфінкси, що виринали передімною юрбою в тій кімнаті ампірового стилю.

— Добре, капітане, — перебив я йому ще раз — але якийсь кінець мусів прийти? Ви-ж людина сильна, а всякі сфінкси це казкові потвори. Дійсність не знає їх і ви до сто чортів мусіли переконатись, що сиділо у надрах цієї козир-дівки!

— Кінець! так, кінець прийшов — відповів Брассар, спускаючи раптом шибу, начеб його широчезним грудям забракло повітря, щоб докінчити своє оповідання. — Ні, надри, як ви кажете, цієї дівчини таки не розкрилися. Наше кохання, наш звязок, наша інтрига — можете назвати це як хочете — дала нам чи точніше: дала мені, враження, яких я ніколи більше не зазнав з жінками дорожчими мені, ніж та Альберта, що може й не кохала мене і що її може й я не кохав! Я ніколи не зрозумів якслід, що я відчував до неї, а вона до мене, хоч усе те тяглося більш як шість місяців. За тих шість місяців я зрозумів одне: що можна зазнати щастя, якого уявити собі не можемо за молодих літ. Я зрозумів щастя тих, що мусять ховатись. Я зрозумів насолоду таємниці у змові, що навіть без надії на успіх, робить із людей непоправних змовників.

Альберта за столом своїх батьків увесь час залишалась тією самою Інфантою, що так мене вразила від першого дня. На її неронівському чолі, під чорним аж синім волоссям, що своїми кучерями зависало до самих брів, не було й сліду грішної ночі, ніодної червоної плямки. Я намагався бути так само непроникливим як вона та певно зрадив би себе десять разів, якби мав біля себе спостережливих людей. Гордо і майже похітливо насолоджувавсь я у глибині всього свого естаа думкою, що ця пишна байдужість належить до мене і що для мене таїть вона всі низини пристрасти, якщо пристрасть взагалі може колинебудь бути низька!

Ніхто крім нас на світі не знав цього і для нужка була солодка. Ніхто, навіть мій приятель Людовик Менґ, супроти якого я став стриманий, відколи став щасливий. Він мабуть віддавав усе, бо і він зробивсь такий самий і не розпитував мене. Я почав підтримувати з ним давні близькі зносини: проходи бульварами у звичайному однострою й святошному, гру в імперіял, фехтування, пунч. Боже мій! коли знаєш, що щастя у постаті дівчини-красуні, з серцем, що наче кусає від жаги, приходить до тебе рівномірно, що хоча ніч, тої самої го-

ЩО ТАКЕ КОРПОРАТИВІЗМ?

(Кореспонденція з Риму.)

Від п. Ляєра Майнардія отримали ми інформаційну статтейку на тему корпоративного ладу, яку містимо з уваги на її актуальність. — Прим. Ред.

Мусоліні виголосив у Високій Палаті („Альта Камера") промову, якою майстерно закінчив обширну дебату італійських сенаторів над законом, що встановляє корпоративний устрій. Таким робом Італія находиться на порозі практичної реалізації нового устрою, яким Італія вперше зпоміж усіх народів реформує економічне життя, захитане зі заломанням капіталізму. Італійські громадяни стоять щойно тепер перед своєрідним здійсненням фашизму, який з реалізацією т. зв. категорійних корпорацій рішуче входить в ціле економічне життя, у своїй власній економічній формі, що творить доповнення до політичної доктрини.

Цікаво буде й Вашим читачам познайомитись бодай у кількох рядках зі схемою наукового змісту корпоративізму. Адже ця справа стоїть на черзі дня в цілому економічному світі і треба пізнати систему, яка намагається в тому світі заступити всемогільний капіталізм та повернути захитану економічну рівновагу.

Корпоративізм у фашистівському устрою не означує вмішування держави в господарське життя, лише „корпораційну" діяльність держави. Бо справді, держава вмішується до господарки лише тоді, коли вона економічному життю чужа. У фашистівському устрою держава є регулятором. Її завданням є зрівноважувати приватну ініціятиву в інтересах колективу.

І як капіталізм — зусилля індивідуального підприємства — доконче потребував лібералізму, так гармонію почину одиниці з інтересами колективу отримується, згідно з засадами корпоративізму, у корпорації.

Отже корпоративізм відмежовується і від лібералізму і від комунізму, який змагає до централізації, і до крайної колективізації. Корпоративізм находиться — між цими двома доктринами — у точній середині, де, як кажуть мудрці, панує розум.

Таксамо у корпоративізмі — як і капіталістичному лібералізмі — приватна ініціятива є підставою економіки. Проте ця підстава вже не є диспотичним володарем положення, а в точних пропорціях і залежно від необхідности країни вона вливається в економічний організм нації.

Але корпоративний експеримент не може бути перенесений „ipso facto" в кожну країну. До цього необхідна політична підготовка.

Для корпоративізму необхідна політична ментальність така, щоб кожний громадянин почував себе частиною держави. Багацтво мусить бути трактоване як засіб, а не як ціль, а перше місце займає — дух!

Ляєро Майнарді.

Рим, 23. січня 1934.

Сензація підозрілого походження.

Чеський русофільський часопис про звязки полк. Е. Коновальця з німецькими чинниками.

„Курер Львовскі" і „Хвіля" принесли того самого дня, в чч. з 27. ц. м., ту саму „сензацію" у буквальному тексті: „власну кореспонденцію" з Праги, про ревеляції чеського часопису „Народні Лісти" на тему звязків полк. Евгена Коновальця з німецькими офіціяльними чинниками. Подаючи нижче зміст тої статті з інформаційного обовязку, трудно стриматись від сумнівів про її характер: передовсім звертаємо увагу, що „Народні Лісти", орган чеських націонал-демократів (Крамаржа), є найбільш москвофільським чеським часописом з найбільш ворожими супроти всіх українців тенденціями. З „Народніми Лістами" втримують теж звязок закарпатські „русскі", яким залежить на дискредитуванні українців в очах чеського уряду і які в цьому напрямку дали вже не один доказ своєї спеціяльної етики. Один уступ статті „Нар. Лістів" про диверсійну, інспіровану німцями, акцію українців (Коновальця) на Закарпатті („щоби робити прикрости чехословацькому урядові") зраджує досить виразно руку московських закарпатських донощиків. Цікаво теж, що з усіх польських ґазет ту обємисту звістку принесли в буквальному тексті згадані за вступі два львівські щоденники, з яких один не цурається найгірших наклепів на українців, другий — на гітлерівців. Ця подиву гідна гармонія „власних кореспондентів" ендецького й сіоністичного часопису також не причиняється до збільшення довіря до її віродостойности. Кожному українцеві, що читає ті інформації, відразу стає ясно, що змішаний там горох з капустою, речі, які не мають з собою ніякого звязку: напр. проблема розвалу Совітів та пропагандивної протичеської (?!) акції... на Закарпатті! Манія представляти українців взагалі як чиїхнебудь „агентів" — відома віддавна...

Стаття у „Народніх Лістах" з 23. ц. м. це ніби кореспонденція їх берлінського кореспондента. Починається вона від ствердження, що „українська проблема викликує зацікавлення в Німеччині."

При нинішній системі міжнародніх відносин стало ніби звичаєм мати в резерві групу, яка завсіди готова зробити капітальну прикрість одній з „високих договірних сторін". Німці гляділи на українців як на придатний матеріял чи то проти Польщі, чи проти Совітів, залежно від обставин.

Німецький плян створити самостійну Україну з гетьманом Скоропадським на чолі (?!) є знаною річю (хіба лише для кореспондента „Народніх Лістів" — прим. Ред.). Скоропадський і його прихильники позискали нині притулок у Німеччині (не нині, а від кінця 1918 року! Отже це ніяка „сензація", тим більше, що право всілю прислугує політ. еміграції в усіх культурних краях світу! — Прим. Ред.). Але поруч зі Скоропадським рік і вплив його суперників, прихильників галицько-української ідеї (що це за звір та ідея?! Добре булоб нам галицьким українцям пояснити! — Прим. Ред.). Показалося корисніщим рахувати на ту групу, тому, що вона мала відразу дві цілі! 1) на випадок німецько-польського конфлікту та група мала викликати повстання у Галичині на задах польської армії (цікаво булоб знати, як найвисший автор статті уявляє в нинішніх часах „на задах армії" повстання! — Прим. Ред.). Найсильнішим провідником тої групи є саме Коновалець, б. старшина австрійської армії (чим був полк. Коновалець в рр. 1917-19 на Україні — про це, видно, даний „ревелятор" не має зеленого поняття — Прим. Ред.). Довірено йому зорганізувати сітку галицько-українських аґентур і він знаменито вивязався.

Однак останні відвідини Коновальця в Берліні мали вислід цілком інший. Сам такого висліду не очікував. До його зустрічі з головними гітлерівськими чинниками не дійшло (недавно ми читали іншу „ревеляцію" саме — про зустріч Е. Коновальця з Ґерінґом. — Прим. Ред.). Стрінувся з начальним інспектором тайної поліції Дільсом та полк. Райхенавом. Не розмовляли з ним як з представником пертрактуючої сторони, а з людиною, якій дають службові прикази. Передовсім доручено йому стримати всяку діяльність в Польщі, головно Галичині й на польсько-

---

зини — то дні стають від цього прості та легкі!

— Але Альбертині батьки спали хіба сном сімох ефеських юнаків? — спитав я глумливо, щоб не виявити свого захоплення його оповіданням.

— Ви гадаєте, що я підшукую ефектів і вигадую? — сказав віконт. — Я не позіскав, ні. Траплялось, що Альберта не приходила. Дарма, що двері були намащені і мягкі, мов вата, часом вони не відчинялись. Це був знак, що або мати її почула й озвалась до неї або батько запримітив, як вона йде навшпиньки. А отже Альберта, міцна голова, щоразу вміла найти привід: то нездужає, то шукає цукорниці без свічки, щоб нікого не збудити...

— Такі міцні голови трапляються частіше, ніж ви гадаєте, капітане — перечив я йому. — Ваша Альберта не була ні трохи міцніша за ту дівчину, яка щоночі впускала коханця вікном у кімнату своєї бабуні, хоч ця спала за завіскою. А що вони не мали сапянової канапи, то розташовувались попросту на килимі. Ви певно знаєте цю пригоду. Одного вечора, коли дівчина мабуть від великого щастя, зітхнула трохи голосніше, бабуся прокинулась і гукнула: „Що з тобою, дитинко?" Дівчина мало не зомліла на грудях свого коханця, а проте відповіла якстій: „Це моя шнурівка так притиснула мене, бабцю, коли я зігнулась, щоб найти голку на килимі". (Продовження буде.)

уряду відноситися якнайльояльніше (якже це погодити з цілою курєрковою теорією про підложа діяльности ОУН у краю?! — Прим. Ред.). Замісць того Коновалець має збільшити пропаганду в Чехословаччині й Румунії, а саме на Закарпатті і робити прикрости чехословацькому й румунському урядові (що це за політ. акція „робити прикрости" комусь?! І які вигляди такої акції?! — Прим. Ред.). Таке є нинішнє зацікавлення німецьких урядових кол, які теж надзвичайно цікавляться становищем французької дипльоматії і франц. військового командування супроти Малої Антанти і Польщі. Цими справами має тепер занятися аґентура Коновальця („ausgerechnet" для цього німецькій дипльоматії і розвідці потрібні — українці! — Прим. Ред.).

Крім того Коновальцеві поручили зорганізувати тайну політичну службу (?) у балтійських краях, у державах Малої Антанти й у Швайцарії. Має відкривати організації з протитиґітлерівським характером і саботувати їх акції (?!) Задачу буде мати влекшену, бо значний відсоток членів його організації буцім то („podobno") віддавна є вже на поліційній службі більшости держав середньої Европи, дальше Польщі й балтійських країв. Коли Коновалець старався заперечити цьому, показали йому список його тайних співробітників у Галичині, які є на службі поліції у Відні, Празі, Братиславі і Букарешті, у Варшаві і Будапешті. Коновалець згодився і так від 1. січня став органом тайної німецької поліції, а його організації службовим органом уряду Гітлера. Для зовнішньої декорації уладили для Коновальця як для політичного чинника бенкет, в якому взяли участь численні промисловці і політики, також Курсель, повновласник Розенберга для українських справ. На бенкеті казалося багато про Велику Україну. Коновалець предложив таку програму: Німці мають взяти в свої руки ініціятиву в напрямку витворення протисовітського блоку у зреформованій Лізі Націй. СРСР має бути політично ізольований в Европі. Мають порозумітися з сусідами Совітів, після чого забезпечити український національний уряд у зброю і муніцію, дати кредит на створення півмільйонової армії, крім того дозволити на творення українських формацій на їх території. В заміну будуча вільна Україна дасть Німеччині низку корисних концесій, головно комунікаційних на 25 літ від часу, коли більшість держав признасть де юре Україну. Але все — мовляв — (кінчає чеський кореспондент) фантазія...

На самому кінці тих „ревеляцій" знову згадується про „німецьку службу", підкреслюючи тенденцію цілої тої „раббергешіхти": щоби скомпромітувати не так особу Коновальця, як тих усіх, що навіть з нинішньою діяльністю полк. Коновальця не погоджуються, себто злеверезитувати цілий український національний і протисовітський рух як платну німецьку аґентуру...

Японський демарш у Москві.

Як повідомляють з Токіо, японському амбасадорові в Москві Ота доручено урядово інтервенїювати в радянському уряді з приводу ворожих для Японії голосів провідних більшовицьких політиків. Ті голоси, що закидують Японії воєнні приготування на Далекому Сході, мали, як заявив Ота радянському урядові, крайнє провокаційний характер і можуть заколотити взаємини обох держав. Відповідь радянського уряду на ті заміти, уважають японські урядові кола вимиваючою і невдоволяючою.

Преса в Данії й у нас.

Данія має на 3 і пів міліона мешканців 272 щоденники, значить: один щоденник припадає там на 13.000 мешканців. Ті щоденники мають 1.200.000 прим. накладу, себто один примірник газети припадає на 2.9 мешканців.

Кажете, що це фантастичні цифри і ми чогось подібного ніколи не осягнемо? А не забувайте, що Данія є таким самим рільничим краєм, як наша Галичина чи Волинь і що там тому пятьдесять літ розходилася преса дуже слабо. А за пятьдесять літ дійшли данці до того, що нині уже що третій мешканець Данії є передплатником щоденного часопису!

Беріть приклад з того селянського народу і поширюйте й у нас друковане слово! Поможіть нам поставити „Діло" на належній висоті!

Добутий у місяці січні дохід з коляди, щедрівки, збірки, забав і ріжних імпрез треба віддати на поширення діяльности „Різної Школи".

Московська православна й монархістична пропаґанда на Закарпатті.

Збірка грошей на прав. церкву ім. Миколи II. у Брюселі.

Надзвичайно цікава країна Закарпаття. Входить нпр. у склад демократичної республики але з тереном — монархістичної пропаґанди. Вона йде під плащиком православія, експертованого зі сусідньої Югославії, але по суті це пропаґанда чисто московська, з усіми запахами колишнього „Союзу Русского Народа" та навіть з його старими провідниками. Хто не знає імени архимандрита Віталія із Почаївської Лаври? Імена провідників зеланої московської монархістичної організації, монахів Віталія й Іліодора, пролунали колись за цілу російську імперію. Цей арх. Віталій із Почаївської Лаври деморалізував наших селян ріжними брошурами про те „Як жиди вживають християнську кров на мацо" і т. п. погромними творами. Тепер він уже тут, на Закарпатті, „просвіщає" нарід й наводить православних на путь істини, а ця істина криється у знаній формулі московської величі: „Самодержавіє, православіє й народность", — цих трьох китах, на котрих держалася російська імперія. Колись в Почаєві, рівночасно з антипольською та антижидівською погромною аґітацією, велася аґітація проти мазепинства та сепаратизму. Але тут арх Віталій скромніший — веде боротьбу лише з мазепинством та гнією. Проти жидів виступати не відважується, бо тут жиди досить орґанізовані та впливові, але проти українців і сміє і може. З камлавією проти українців тісно вяжеться й монархістична пропаґанда. Ось перед нами минулорічний „Народный Русскій Календарь" з малюнками церков і святих на обгортці. Але перегорнувши обгортку й вже на першій сторінці вдається в очі хрест, а під ним: *Состоящій подъ Августѣйшимъ покровительствомъ Ея Императорскаго Высочества Великой княгини Ксеніи Александровны и почетнымъ предсѣдательствомъ Его Святѣйшества Патріарха Сербскаго Варнавы комитетъ по сооруженію русск. правосл. храма в Брюсселѣ в память царя мученика Николая II".*

Далі йде вже „архіпастирское посланіе" до всіх православних руских людей, підписане: „Предсѣдатель Собора Архіереевъ и Архіерейскаго Синода Русской Православной Церкви за границей *Антоній*, митрополіт Кіевскій й Галицкій". (А щож тоді Денис? — М. О.).

Крім Антонія „посланіє" підписало ще пятеро інших православних епископів монахів, що гнобно утікли за кордон, залишивши свою „паству без пастиря", а тут за кордоном баламутять людей монархістичними „Слоніями. Голодне та безробітне населення Закарпаття не дуже то вже й поспішає жертвувати на „храм на мученика", що колись в знану дату 6. січня наказав стріляти у „православний русский народ", що під впливом монархістичної пропаґанди Віталіїв, Іліодорів та Ґапонів ішов до нього з образами й царськими портретами просити поліпшити селянську долю...

В календарі найдете оголошення про передплату на „*Царскій Вѣстникъ*", *органъ народнаго движенія за возстановленіе Престола православного царя Самодержца*", а цей орган справді передплачує немало темних, малограмотних православних батюшок на Закарпатті. Далі в нім найдете про „Іосафата Кунцевича" уривок із повісти „Подъ гнетомъ уніи". Потому йде акафист Пр. Богородиці, а перед акафистом вміщений портрет короля Югославії Олександра, під котрим написано: *„Теперь онъ является защитникомъ Православной Церкви, какъ до войны Русскій Царь. Не главой Православной Церкви, какъ клевещуютъ враги, а Защитникомъ и первымъ сыномъ Ея".*

Виходить, що одиноким оборонцем православія і православних людей був колись цар московський, а тепер тимчасово король сербський. От куда мусять звертатися очі православного населення Закарпаття!...

Треба обєктивно ствердити величезну енергію і орґанізаційні здібности арх. Віталія. Він прийшов сюди без нічого, але осівшись на Пряшівщині, в епархії гр.-кат. епископа Гойдича, з широкого протектора всього московського, зумів закласти в Ладимирові православний манастир, досить добру друкарню при нім, де друкується ріжні пропаґандивні книжки, календарі, часопис „Православная Карпатская Русь", будує тамже „русскую семинарію", що має стати за словами арх. Віталія — „розсадником русской культуры й просвѣщенія!"

Що значить енергія одного чоловіка!

Не диво, що місцева пряшівська москвофільська інтеліґенція, коли й не належить до православія інтеліґенція, коли й не належить до православія, то майже вся співчуває йому. І нема нічого дивного, що гр.-кат. епископ Гойдич плентається у хвості за москвофільським православним рухом, піддержуючи церковними грішми москвофільську пропаґанду.

М. О.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 6.
22/48

Похорони бл. п. Андрія Кіфяка.

Косів, 22. I. 1934.

Як уже читачам „Діла" відомо, підчас лещатарських змагань у Коломиї згинув трагічною смертю голова філії Карпатського Лещатарського Клюбу в Космачі, бл. п. **Андрій Кіфяк.** Смерть молодої, ідейної людини (причина її по правді досі не вияснена) покрила жалобою цілу Гуцульщину, зокрема всіх членів і приятелів лещатарства, що має тут дуже сприяючі вигляди до розвитку і вже зовсім поважний гурт гуцулів, горячих поклонників того гарного спорту. Не диво, що на похоронах Покійного зібралося понад 2.000 осіб, в тому поважна скількість делеґатів навіть з подальших сторін.

Похорони бл. п. А. Кіфяка відбулись у п'ятницю 19. ц. м. (на сам Йордан) у Космачі, куди перевезли його тіло. На ті похорони приїхали: голова К. Л. К. дир. А. Палій і член виділу К. Л. К. дир. В. Паньків зі Львова, голова коломийського „Сокола" д-р В. Ганківський з дружиною, хор з Коломиї і численні делеґації спортових клюбів з цілої околиці. Сама Ворохта вислала 16 лещатарів, що прийшли на похорони на лещатах; філія К. Л. К. у Березові Нижному вислала 20 лещатарів під проводом п. Кузича.

Похорони почалися в домі бл. п. Кіфяка, який був круглим сиротою: батько його помер у війні, а небавком потім стратив він і маму. Підчас церковної відправи трембітало на подвірю 25 трембітарів, що робило незвичайне враження. А по відправі зложено домовину на санях, запряжених у три пари волів. Тут виступив о. парох, що виголосив прегарну прощальну промову, яка витиснула неодну сльозу в очах присутніх. Прощав Покійного як зразкового громадянина, як відданого свому товариству спортовця, якому проводив з правдивою посвятою, як ревного працьовника Просвіти, Рідної Школи і кооперації.

По промові о. пароха рушили сани в останню дорогу. На домовині положено лещата. По обох боках домовини йшла почесна сторожа членів філії КЛК у Космачі; за домовиною ступала почесна чета й делеґації. Крім них дута орхестра з Печеніжина, трембіти й велика маса людей.

Перед читальнею „Просвіти" попрощав бл. п. Кіфяка голова читальні сердечними словами. По короткій відправі у церкві похід пішов у напрямі цвинтаря, де зайшов під сам вечір. Там над могилою прощав бл. п. Кіфяка голова КЛК дир. Палій, що вказав у гарній, з верхою виголошеній промові на великі заслуги Покійного для лещатарського спорту на Гуцульщині.

З черги промовляв голова коломийського „Сокола" д-р В. Ганківський, делеґат філії К. Л. К. у Ворохті п. В. Мочерник, делеґат філії КЛК у Березові п. Кузич, від районової молочарні у Мишині дир. Колишук і інші.

Вже добре стемніло на дворі, як понеслося востаннє „Вічная память" і люди стали поволи розходитись домів. Залишилась тільки могила бл. п. Кіфяка, а на ній гора вінків під ріжних українських установ.

*

В суботу 20. ц. м. всі лещатарі з Ворохти в числі 16 перед поворотом домів відвідали ще на лещатах свіжу могилу свого товариша. Перед нею відмовили коротку молитву і відспівали „Видиш брате мій", після чого промовив

ПРИ РЕВМАТИЧНИХ БОЛЯХ ГОЛОВИ, бедер і рамен, нервоболях, болях в удах і пострілових вживається природну гірку воду **FRANCISZKA-JÓZEFA,** щоби очистити щодня кормовий провід. Поручають її лікарі. 1-1

Є. ГАЙДУЧОК.

ЛИСТ У ХАРКІВ.

Дорогий Readboy! То Ти, як пишеш, на Холодну Гору в Харкові випровадився? Міркую собі, що вона щось у роді нашого довоєнного Клепарова у Львові. Певне забалося Тобі мати під самим порогом лещатарські терени, як колись у 1918 р. мав парк Кілінського. Пишу лещатарські терени й лещата, бо Твій Батько, бодай у моїй пам'яті, ніколи не поправляв назви. А він мабуть також знавець мови був.

Згадав я той, для нас, так недавній час, коли на цілий Львів українці хай пари лещат мали! Нас трьох пробувало їх поломити, а таки признати мусиш, що „Олуф" найбільший розмах у зіздах мав. Тай торговців спортовим приладдям: аж один — Розенмаєр при Академічній вулиці. Лещата й сани (памятаєш як на Залізній леді нас вивозило і санчата „лавсери" ми позбирали — як ріпе в лісі) — зі Стирії спроваджував. Футболені черевики просто з Англії.

Нуже? — Куди не поступиш, самі носять чистаки лещатарських приладдів. Вже й українці-ремісники, як Палах, Томчук, Андрушак у Львові виконують правдиво лещата. Ба не тільки у Львові, але в Харкові — Горбовий, у Сколім і т. д. Навіть наші промисці тим приладдям торгують.

За 25 літ таки великий лещатарський крок.

Саме в мене в руках Твої статті про лещатарські шляхи коло Львова в 1919 в. Нелегкі зміни! До колишньої бурси УПТ — тепер захисту СС. Василіянок при кінці Потоцького нема чого вибиратися, хоча в 1927 р. відбувалися там наші перші змагання. До самого залізничого шляху каменниці стоять, а при громівни зникли такі любі Тобі терени. Залишилася Кортумівка, Затіка Вода, Погулянка, Кайзервальд. Та там щодня такий натовп бувае, як у вас, у Харкові, перед харчевними магазинами.

Тож бігаємо на Медову Печеру, у винницькі ліси, на Чортівську Скалу, брюховицький ліс, Грибовичі. І тут немає спокою. Що неділі кривлине місто.

От хочаб нині. Перший день Різдва. Правда, Ти там відвик за святах визнаватися. Напишу виразніше: 7. I. 1934.

Святочний сніжок посипує стару оледеду, немилосердо лінить спід лещат. Пригадує, що людина приземне сотворіння, а ми робимо перший слід у ліси Бенедиктинок за Чортівську Скалу. Перерізали осиротілі окопи з 1919 р. і серед тиші ліси попали на слід серни. Він то завів нас у скалища верху. А там саму серну зглянули. У покинутім каменоломі обтрусали на корчиках пупінки.

Почулися голоси, піднесла голову, втягнула воздух, послухала хвилинку, повернула головою до нас тай далі взялася за своє разове снідання.

Вона занепокоїлася. Відгомін голосів зростав. На добре стала оглядатися. З трудом поступила в глибокому снігу кілька кроків вперед і зникла між смерічками.

Ми на пару хвилин занепокоїлись і слухували також. Перед нами під скалою сяє в сонці поле. Розстелений стіл. На ньому прекрасний тульський самовар шипить. Шось далі витягають з саней.

Побачили нас. Якісь заклопотані усміхи. Видко їм самим ніякого стало, що вибралися з торгом в ту святиню природи. Нема бач кому їх з неї вигнати. Навіть Любка, хоч він у Народній Торговлі служить, той вид обурив.

А це такий прикрий дисонанс серед тих святочним пухом обсипаних ялинок, осріблених інеєм корчиків і хреста на самому чуді скали!

В повороті ми стрічали гуртки тих, що пішли туди на чай. Їх колись схарактеризував д-р Коятви „malpierze wartości, które dla nich mają być wyłącznie służkami płaskiej przyjemności". — І прецлярі з кошиками пішком тягнули за ними.

Пишеш, що в лещатарськім, нашім скоці неціли пять метрів у 1912 році було. Пригадався мені Мортин, що в грудні минулого року був свідком, як Мочерник у Ворохті 21 м. скочив. Небагато подумаєш. Правда, бо вже в 1879 р. скочив Геммесвайт 23 м. Та ти знаєш, що ті сотні українських лещтарів (от хоч би тих у Львові), або ходять самопас (так спорт організує!), або розбиті на дрібні спортові гуртки, що між собою інтригують, економічно через то розбиття за слабі позбати про лещтарську відбиває — то доброї волі серед правдивих змагуєів на заперечини.

Певне, як мене та егоїстична мізерія нашого спорту, а навіть деякі співробітники „Спортового Альманаха" промовають собі, що пише Рудницький про лещтарських спортсменів у „Мрії контрастів", побіжимо ми до Керову, до бо... (Докінчення буде).

ще коротко п. Кузич з Березова Нижного, зазначуючи, що відтепер могила бл. п. А. Кіфяка в Космачі повинна стати збірним пунктом для українських лещатарів.

*

В неділю 21. ц. м. відбулося жалібне засідання філії К. Л. К. Ворохта, присвячене памяти пок. голови філії К. Л. К. в Космачі, бл. п. А. Кіфяка, при співучасти 36 членів. Промовляли п. Ф. Гаврилюк і п. Василь Мочерняк. На закінчення відспівали всі присутні „Вічная память".

Предложення п. Василя Мочерняка, щоби українські лещатарі збудували Покійному відповідний памятник, присутні приняли дуже радо і негайно на місці зібрали на початок 18.50 зол., які зараз на другий день вислано до централі К. Л. К. у Львові. Тут слід зазначити, що думка побудувати бл. п. А. Кіфякові нагробник зродилася ще в Космачі між Грицем і Василем Мочерняком та Іваном Кузичем.

*

Збірки на памятник пок. А. Кіфякові просять посилати на адресу: В. Паньків, Львів, Ґенінґа 16. Виказ їх буде поміщений в „Ділі".

Як ви, інтеліґентна людина,

можете в нинішніх часах обійтись без — Діла"? — Якщо вам за тяжко платити за наш часопис самому, то передплачуйте „Діло" до спілки зі своїм сусідом. Вишліть негайно передплату і приєднуйте нам нових абонентів!

Український голос із 1911 року про містифікації у Сєнкевича.

Виступ д-ра О. Ґурки в справі історичних повістей Сєнкевича. — Критика В. Антоновича. — Голос В. Гнатюка. — Стаття С. Томашівського у літературно-науковому додатку до „Діла" п. н. „Неділя".

У чотирьох числах варшавського тижневика „Pion" (1933, чч. 3, 9 і 11, 1934, ч. 2) надрукував д-р Ольгерд Ґурка велику статтю: „Ogniem i mieczem" a rzeczywistość historyczna". Вислід своїх довголітніх студій над добою Хмельниччини приклав автор до героїв повісти Генрика Сєнкевича й показалося, що „де будь Сєнкевич узяв у свою повістеву фабулу історичні особи, знані та стверджені джерелами, всюди й завжди зформував їх в „Огнем і мечем" **просто відворотно**, як вони були в дійсності, в дійсності, яку показують нам направду стверджені чи опісля опубліковані історичні матеріяли й дані.

Треба признати неабияку сміливість д-рові Ґурці, що без уваги на непереможний вплив лектури Сєнкевича не тільки на польське громадянство й пресу, але також, як показала дискусія з приводу його доповідей на ту саму тему, що й зазначена вище стаття, у львівському й варшавському наукових історичних товариствах, на польських істориків, завзявся простувати до історичної правди. Тому й наукове значіння його виступу покажеться тим більшим, чим більше захитає історичними підставами, на яких опираються його опоненти.

Уже в 1884 р., коли появилася повість, відізвалися серед її критиків гострі закиди Сєнкевичеві з боку Пруса-Гловацького та Єжа-Мілковського, а найголосніші з боку Зигмунта Качковського у варшавському „Wędrowcu". Одначе найвластивіше підійшов до Сєнкевичевого малюнку польсько-української дійсности XVII. ст. професор київського університету Володимир Антонович у своїй знаменитій статті „Польско-руские соотношения XVII. в. в современной польской призме. (По поводу повести Г. Сенкевича „Огнем и мечем") у травневій книжці „Киевской Старины" за 1885 р., перекладеній тодіж у чч. 55—65 „Діла" п. з. „Польско-рускі взаємини XVII-го віку в сучасній польській призмі. Критичний погляд „на повість Г. Сенкевича „Ogniem i mieczem"). У ч. 70. принесло „Діло" ще „Додаток до критичного погляду Володимира Антоновича о польско-руских взаєминах XVII віку."

У перекладі Володимира Гнатюка вийшла стаття Антоновича в 1904 р. в „Літературно-науковій Бібліотеці" Видавничої Спілки п. з. „Польсько-українські відносини XVII в. в сучасній польській призмі. (З нагоди повісти Г. Сенкевича „Огнем і Мечем"). Про причину, що спонукала Гнатюка перекласти статтю Антоновича, він заговорив у „Передньому слові" до книжечки. Тут зазначив він, що думки Антоновича не тільки не перестарілися, але супроти подій тодішнього часу набрали ще більшого значіння, бо польська література збогачувалася з року на рік ріжними „патріотичними" творами, в яких більші й менші наслідувачі Сєнкевича силкувалися малювати все польське в найяскравіших і найгарніших барвах, а все українське, московське й німецьке в якнайпогаснішому світлі. „Подавана отруя, хочби в гомеопатичних дозах, але правильно, мусить викликати забурення в орґанізмі; так само й систематична лектура всяких „патріотичних" творів à la Сєнкевич, мусить довести до національних колізій, яких їх автори не раз і справді не бажають" — писав Гнатюк і вказував на переповнення шкільних польських бібліотек саме такими творами й на те, що ґімназист не перейшов би матури, не прочитавши докладно трильоґії Сєнкевича. Словом, „міжародня ненависть шириться вже на шкільній лаві й видна кожному, що має діло зі школою. Одначе вона пояснюється при всяких нагодах не Сєнкевичівськими лектурами, але власне фразами, запозиченими в них, про гайдамацтво, дикість, некультурність і ін. другої сторони". Для противаги згаданій отруї виходив переклад статті Антоновича в перекладі Гнатюка, який сподівався що „вона стане початком голосного протесту проти офіціяльної теперішньої педагогії та що цей протест буде так довго й так сильно лунати, аж увінчається повним успіхом".

Смерть Сєнкевича дала привід передрукувати львівський переклад у віденському „Вістнику Союза визволення України" й видати його відбиткою п. з. „Хмельниччина у повісти Г. Сенкевича" в 1917 р. (Д-рові Ґурці відомий російський оригінал статті Антоновича й віденське видання з 1917 р.).

Та ще за життя Сєнкевича зустріли його дуже гострі слова за повість, про яку йде мова, з боку іншого українського історика — Степана Томашівського в статейці „Один із героїв Г. Сенкевича" в 39 ч. львівського літературно-наукового тижневика „Неділя". Тут вірно підніс він, що однією з найхарактеристичніших признак найновішої доби всесвітньої історії є зміна ролі красного письменства в житті народів і що з окрема в недержавних народів грає письменство величезну суспільно-педагогічну ролю, яку нові історики будуть приневолені розглядати побіч найважніших чинників історичного розвитку.

Ствердивши таке загально, писав проф. Томашівський про це явище в поляків ось-що:

„Зразковим народом, де красне письменство виконує величезне виховуюче завдання, є поляки. У них єсть своєрідний національний світогляд, одноцільна національна психіка, зформована не законами трьох заборчих держав, не вихованим австрійської, німецької й російської школи, а тільки сконструована, побіч повстанців, польськими письменниками, леґіоном зложеним із Міцкевичів, Красінських, Полів, Уейських, Сенкевичів і т. ін. Посеред них Г. Сенкевич належить до найвизначніших і найуспішніших педаґогів польської національної душі. Великий успіх цього талановитого письменника лежить між іншим в тім, що він свої ідеї прибрав в історичні польські костюми й через історичні особи заговорив до публики, надаючи тим способом новочасним, національним змаганням сильну підпору в традиції, що промовила до широкого загалу так вимовно, як не умілаб заговорити ніяка теорія, ніяка видумана літературна фіґура. Новочасний тип поляка-націоналіста, що з ним зустрічаємося на кожнім кроці прилюдного й приватного життя, дивиться на світ переважно крізь скла, наложені йому Сенкевичевими писаннями, послугується поняттями його історичних фіґур, розділює свої симпатії й антипатії по його режисерії. Навіть погляд на історію Польщі, спеціяльно польсько-українську справу, інакший у істориків передсенкевичівської доби, інакший у пізніших. Колись польські дослідники будуть примушені поставити й розвязувати питання, наскільки корисний був цей вплив Сенкевичевої ідеольоґії для національного польського життя. І мабуть удасться їм знайти міру на означення користи й шкоди зі становища інтересів самого польського народу. До такої оцінки причиниться немало й провірення, наскільки фіґури й події в історичних повістях Сенкевича реальні в історичнім розумінню, наскільки ж тенденційним фабрикатом автора. Того польська критика ще не зробила, та колись зробити мусить, або хоч поймати те, що чужі зроблять. В результаті „ясні" фіґури цих повістей потратять багато свого блеску, „темні" знов отрясуться з чорнила, наложеного на них автором. Я прим. не сумніваюся, що колись самі польські історики зреабілітують історичну особу найбільше обчорнену Сенкевичем — Богдана Хмельницького; колись признають вони, що це була найбільша політична голова тодішньої Речіпосполитої, що він культурою переростав усіх своїх противників, що бажав він добра польській державі й що він одинокий міг обезпечити її існування... З другого боку вже сьогодні певна річ, хто це був Яреми Вишневецький, ніделізований герой з „Ogniem i mieczem"; це один із тих, що силоміць гнали Польщу у безвихідну пропасть. Натомість оплюгавлений Сенкевичем противник Яреми, самостійний український ватажок Кривоніс являється в дійсності чоловіком зовсім небуденним, а світовим бувальцем, принципіяльним демократом (хоч політично незрілим) та мізантропом, який з однаковою ненавистю споглядає на поляка-шляхтича й українця-козака. Або хто не знає, чим є в „Potop-і" кс. Кордецький і його оборона Ченстохови? Це ж кульмінаційний пункт повісти! Та знайшовся шведський історик (Вестрін), котрий доказав дуже ясно, що геройська оборона Ченстохови то на ділі пізніша видумка кс. Кордецького та що він сам при тім поводився зовсім не по геройськи.

(Докінчення буде.)

ПИЛ І ТУБЕРКУЛЬОЗА.

(УКРАЇНСЬКЕ ГІГІЄНІЧНЕ ТОВАРИСТВО У ЛЬВОВІ НА МІСЯЦЬ БОРОТЬБИ З ТУБЕРКУЛЬОЗОЮ.)

Пил находиться на всьому світі. Та не всюди його однаково багато і чим більше пилу в повітрі, тим більше воно шкідливе для нашого орґанізму. Тому гірське, або лісне повітря далеко здоровіше, як міське, переповнене сажею, сміттям, бо там мало пилу.

Маємо ріжні роди пилу, а саме пил мінеральний, пісок, звітрілі скали, металевий при обрібці металю, рослинний пил з цвітів, пил звірячого походження при обрібці вовни та пил бактерійний, який викликає важкі занедужання, залежно від роду і якости мікробів.

Палочка Коха, спричинник туберкульози, є в плюротині хорого на туберкульозу; коли хорий плює на землю, плюротина засихає і палочка Коха може місяцями лежати в пилі; а коли пил піднімається в гору, то людина вдихує разом з пилом палочку Коха. Це дуже частий спосіб зараження палочкою Коха. Так звичайно буває на місцях, де скупчено багато людей, по школах, театрах, залізницях і т. д. Пил може діяти ріжно на наш орґанізм, залежно від кількости пилу в повітрі, від якости пилу, від величини, форми і твердости.

Пил викликує ріжні занедужання. Коли пил затикає потові залози, то перешкоджає виділюванню поту, а в літі, коли є горячо та коли орґанізм не може віддати нітвінням відповідної кількости тепла, а то й перегрівається, людина почуває себе тоді дуже погано. Пил затикає теж лойові залози і може викликати чирячки. Коли пил подразнює слизові болони повік, то викликує запалення повік, котре може дуже довго тревати. Пил, у якім містяться отруйні речовини, може викликати загальне отроєння, нпр. пил оловяний, арсеновий і т. д.

Коли віддихаємо, то повітря йде через ніс коло горла до рурки, званої дихавкою, котра розгалужується на менші рурки, бронхи, а ці розгалужуються на ще менші рурки, бронхітолі, що закінчені мішочками, званими альвеолями. До цих альвеоль дістається з повітря кисень і через стіну альвеолі той кисень проліставться до жил у кров. Кров віддає знову вуглекислий квас. Віддихові дороги вкриті ніжною, слизовою оболонкою. Коли ж вдихаємо повітря з пилом, то пил осідає на слизовій оболоні, подразнює до кашлю і викликує катаральні стани носа і бронхіт. Та найбільші шкоди викликує пил, коли осідає поміж альвеолями в легенях та занечищує їх, нпр. у гірників (легені занечищені вуглляним пилом). Частина клітин легенів гине під впливом пилу. Коли пил осідає між альвеолями, не дозволяє їм свобідно розширятися при духанні і через це меншає пружність легенів. Часами пил скупчується в деяких місцях, подразнює легеневу тканку і довкола нього витворюється лучна тканка, котра теж зменшує пружність легенів при духанні. Коли легені стають менше пружні, то не можуть як слід розширитися і тягнути відповідну кількість повітря, а від того став важко дихати. Повстає *дихання*. Хорий борониться проти дихавиці тим, що глибоко віддихає. З початку дійсно тим способом втягає більше повітря та розширяє легені, але опісля повстає тревале розширення легенів, емфизема

НИНІ! АТРАКЦІЇ, ПРО ЯКІ ГОВОРИТЬ ЦІЛИЙ ЛЬВІВ. **НИНІ!**

Івар Крюґер ТЕАТР ВЕЛИКИЙ
Сценічна фільма Ю. Тепи.

Но, но, Нането ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ.
Оперетка Ф. Юманса.

летенів, що ще більше обезсилює хорого. Через розростання лучової тканини повстає стиснення легеневих жилок, а через це кров кружляє повільно і серце примушене виконувати збільшену працю. За якийсь час серце ослаблюється від надміру праці, а це проявляється збільшенням душности, биттям серця і його ослабленням.

Крім цього доказано статистично, що легені запилені пилом, податні на заледужання туберкульозою.

На 100.000 людей померло на туберкульозу: безпильні професії 214 душ, пильні професії 360 душ, мінерально-пильні 464 душ. Це можна пояснити, крім вище наведеного, ще й тим, що гострі пили ранять тканину, а через це лекше закладжуються палочки Коха. Та орґанізм сам боронитьcя перед пилом. Око закривається війками. Коли дихаємо носом, то пил осідає в ямах носа. Крім того слизова оболона виділює велику слизь, яка теж перетримує пилинки і при нашлю віддалює з орґанізму. Слизова оболона віддихових доріг виложена ніжними віями, рясними, що відбувають хвилястий рух у напрямі зовнішнього виходу віддихових доріг і в цей спосіб пересувають пил назовні. Коли мікроби і пил дістануться до легенів, тоді білі тільця крови переходять стінки кровоносних судин, кидаються на бактерії і пожирають їх. Стараються теж усунути пил.

З того бачимо, що орґанізм прекрасно боронитьcя сам перед пилом, коли його нема за багато. Та коли в повітрі завелика кількість пилу, то орґанізм не може дати собі ради з ним і тоді пил може спричинити вище наведені заледужання. Тому мусимо старатися зовсім усунути пил або джерела його походження а вкінці не допускати пилу до орґанізму.

Д-р Софія Пинкевич

Міліон для Ченстохови.

В останнім дні тягнення 38-ої льотерії міліон золотих дістали мешканці Ченстохови.

Число 40.875 було продане чотирьом мешканцям цього міста в одній з міських колектур. Був це дрібний купець, бухгальтер, торговельний аґент і незаможня вдова, отже люди, для яких ті частини міліона, що їм припадуть, змінять зовсім їх умовини життя. Кожний з них буде міг значно поширити свій дотеперішний обсяг ділання, або навіть створити новий варстат праці, що в нинішніх кризових часах буде великим суспільним ділом.

Одначе треба ствердити, що якщо гибралціи фортуни не стрінуло цим разом немилосерне розчарування, то вони завдячують це пильнівости колектора, бо аж трьох з них відмовило свої льоси після речинця, вже коли почалось тягнення четвертої кляси. Могла їх легко стрінути прикра можливість, що вибране через них число льосу купив хтось інший та на їх місце і став учасником міліона.

Щоби не було таких можливостей, треба завсіди точно придержуватися означеного на кожній четвертині остаточного речинця, коли льос треба відновити до наступної кляси. Вже тепер найвища пора засобитися в льос до першої кляси 29-ої Державної Льотерії, якої тягнення починається в дні 16. лютого п. р. і буде тревати чотири дні.

Львовянка серед китайців.

Француз бере в оборону нашу дописувачку перед „Експресом Вечірнім".

„Львівський Ілюстрований Експрес Вечірній" помістив у числі з 25. ц. м. велику статтю п. з. „Львовянка серед китайців", де находимо переклад листа директора французького Т-ва „Опторґ-Юнан-Фу". До статті додана знимка з оригінальної коперти, мабуть на доказ, що стаття все це не власний фабрикат.

Лист цей є відповідю на статтю „Експрессу", чку ми в свій час теж спростовували. Автор листа дістав передрук цієї статті від якогось п. Зборовського з Сайгону. „Після зрілої надуми, дійшов я до пересвідчення — пише Жан Арден, директор „Т-ва Опторґ-Юнан-Фу",— що негідно було би мовчати у хвилині, коли менше або більше іронічними натяками заатакували жінку, для якої маю глибоку і непохитну пошану. Вважаю зовсім невідповідною заміжку на кінці статті, де між ріжними талантами п. Яблонської згадує її „величезний купецький хист". Оцінка така була б справедлива, якби не зневажлива інтенція [illegible]таєна в цьому реченні. Ця прикмета п. Яблонської повинна бути — як для мене — тільки предметом подиву супроти жінки, яка завдяки своїм здібностям у кінематографії, завдяки літературному талантові і величезній праці зуміла виборoти собі повну незалежність.

„Не знаю минулого панни Яблонської, тільки поодинокі моменти, запримічені з теперішнього її життя. Та цього досить, щоб змінити мене в постанові боронити її. Не дала вона мені до цього уповноваження, може і роблю це проти її волі, одначе бажаю поділитись з вами тим, що міг я дізнатися про її життя на Далекім Сході.

„Панна Яблонська приїхала до Юнан у 1932 р. зовсім сама, тільки з усякими кіновими та фотографічними апаратами. Мала вона накрутити низку документальних фільм (мабуть для париського „Фільмтак"). З тих знимок мали теж пізніше робити листівки з Далекого Сходу. Не вважаючи на всякі труднощі, звязані з такими намірами, нпр. ворожі настрої тубільців, палане тропікальне світло тощо, ніщо не могло знеохотити п. Яблонської в її змаганні до наміченої мети ані ослабити її енерґії. Приїхавши до незнаного собі Юнан, [illegible] з найтемніших китайських провінцій, п. Яблонська найняла собі кімнату в хаті якоїсь китайки поза европейською дільницею. Вона хотіла попросту опинитись у серці китайського життя, щоби це життя пізнати за всяку ціну. Не хочу манити себе, що знаю добре п. Яблонську. Перш за все не позволили нам на це обставини, бо вона була весь час на своїх виправах поза містом. Захоплена своєю працею, не жертвувала ні хвилини на товариське життя. Ніколи не звалялась у нашому гурті европейців ані теж не зустрічалась з кимнебудь із нас. Не хотіла, як казала, каламутити своїх азійських вражінь західньою цивілізацією. А проте, скільки разів мав я нагоду зустріти п. Яблонську (найчастіше надибував я її між китайцями), розмова з нею була для мене завсіди стражньою приємністю. Це рідка жінка: інтелігентна, смілива, метка і самостійна. Має всі риси славянки, отже гордість, може і прибільшену, що є причиною, чому вона нетовариська і дика.

„Її виправи у небезпечні терени, її кінові успіхи це великі шаленства. Аж дивно, що завсіди верталась здорова і ціла. Зрештою ніхто не мав би сили стримати її від тих виправ. З вислідів праці була задоволена. Цього року вернулась, щоб ще глибше познайомитись з Китаєм і придбати нові образи. Про свою працю оповідала дуже стримано, зате заявила, що списала враження зі своєї подорожі довкола світа і що хоче їх оголосити, коли вернеться до Европи. Я навіть запропонував їй допомогти своїм скромним кольоніяльним досвідом.

„Тепер зрозумієте моє обурення, коли я переконався, що про ту жінку, що працює майже потайки, преса у краю висловлюється саркастично. Це не докір, бо ви можете не знати її життя. Вона заслуговує більш як на „актуальну сенсацію". Зважте, що якби п. Яблонська йшла за сензацією, досить булоб якби подала пресі кілька подробиць зі свого життя. А проте знаю, що вона бажає заховатись до хвилини, коли зможе доказати свою вартість вислідками своєї багатої праці.

„Виїхала звідси місяць тому, не повідомляючи про свій виїзд. Імовірно назад до Европи..."

На початку цього листа і на його кінці автор називає п. Яблонську полькою, імовірно на підставі її пашпорту. Зрештою не маємо претенсій до далеких чужинців, ще і в Азії, щоб вони відріжняли славян, але львівський „Експрес" мабуть уже знає з нашої попередньої замітки, або хочаб із численних фейлетонів п. С. Яблонської в „Ділі", що вона українка. Нічого не вдієш, є такі слова, які не можуть перелізти через горло деяких журналістів.

До речі: С. Яблонська, не вертається ще до Европи, а виїхала до Камбоджи. Наша редакція дістала саме кілька нових листів з її подорожі, які пічне небавком друкувати.

НОВИНКИ

— **Комітет Допомоги вдовам і сиротам по священиках у Львові** уладжує у вівторок, дня 6. лютого 1934., в салях Народнього Дому при вул. Рутовського 22. І. пов. **Традиційний Вечір** при ласкавій співучасти Вп. Пань: оперової співачки д-рової Іванни Лозинської-Гинелевичевої, Ірени Гургуліяної, Вп. П. д-ра Юліяна Заяця і хору Т-ва „Сурма" під проводом п. дир. Івана Охримовича. При фортепяні д-р проф. Нестор Ніжанковський і мр. Іван Заяць. По концерті **танці** під проводом Вп. П. проф. Павла Зимака. Першорядна музика. Дешевий і добірний буфет у заряді Комітетових Пань. Стрій візитовий. Початок в год. 8.30 вечором. Вступ від особи 2.50 зол., для академічної молоді 1 зол. тільки за запрошеннями, що їх можна відібрати у власному склепі „ТЕ-КА", вул. Трибунальська ч. 1 вже від 1. II. Чистий дохід на підмогу для найбідніших вдів і сиріт по гр.-катол. священиках Львівської Архиепархії. 1001

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 38-100

— **Папучі — пантофлі** — берлачі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собієського 9 (давніше Вроновська). 22/33 8-1f

— **Інвентарна вчиродаж** обуви і паньчіх

ДельКа

не безперечно одинока нагода дешевого закупу. **Нема примусу купна,** тому оплачується переконати. 14/68

— **До Впов. Передплатників „Діла"!** Адміністрація „Діла" починає друк нових адрес для передплатників, тому просить усіх, що мають якісь бажання щодо поправки своїх адрес, повідомити про це Адміністрацію негайно.

— **До Читачів „Неділі".** 4-те ч. „Неділі" сконфіскувала прокуратура в останній хвилині, забираючи весь наклад вже з двірця. Тому найближче число „Неділі" вийде збільшене обемом, а 4 ч. просимо не рекламувати. — **Адміністрація „Неділі".**

— **Колядки в Успенській церкві.** Хор під проводом п. Орленка відспіває серію колядок у неділю 28. ц. м. в год. 12 вполудне в Успенській церкві.

— **Вечерниці на добродійні цілі.** Дня 3-го лютого п. р. відбудуться в салях „Бесіди" великі вечерниці, дохід з яких призначений на добродійні цілі. Вечерниці відбудуться під протекторатом Вп. П. О. Ціпановської і д-ра Ст. Федака. Запрошення можна набувати від год. 5—7. вечором на „Бесіді" від дня 1-го лютого п. р.

— **Відчит про модерний театр** матиме 29. в год. 19. відомий театральний декоратор і мистець А. Пронашко у салі Міського Промислового Музею у Львові, Гетьманська 30. Відчит улаштовує Професійний Союз львівських пластиків.

— **„Вісті",** суспільно-політичний тижневик, виходить з днем 28. І. ц. р. що-тижня у Львові. Видавцем „Вістей" є кооператива „Терем", за редакцію відповідає мгр. Роман Кульчицький.

Єдина українська **ПРАЛЬНЯ „ВІКТОРІЯ"** — На Байках 9 (тел. 74-84) пере, хем. чистить, фарбує по низьких цінах. Комірець 15 сот. 28/33

— **Мистецьке прикрашення церкви.** Як повідомляють із Жовкви, роботи, ведені від двох літ артистом малярем Юліяном Буцманюком над внутрішнім украшенням тамошньої церкви ОО. Василіян, поступили остільки наперед, що в останньому часі скінчено копулу і пресвітерію. Цілість, що представляє сцени з біблії Старого і Нового Завіту, виконана в неовизантійському стилі і спирається на мотивах народнього декораційного мистецтва. Лиця фігур є переважно портретами живих духовних і світських осіб, представників українського мистецтва і культури, заслужених для відбудови церкви. Роботи коло прикрашення дальших стін церкви потревають ще біля трьох років.

— **Зміна радієвих хвиль.** Згідно з постановою радієвої конференції в Люцерні радієві стації в Москві („Комінтерн") перейшли на хвилю нової довжини 1714 м., стація центральної ради робітничих синдикатів на хвилю 748, а стація „Сталін" на 360,6 м.

— **Зліцитували школу.** В Лодзі при вул. Середмістя находиться в одним домі школа, що наслідком лихого матеріяльного стану не платила 8 літ комірного. Власник дому спрямував справу до суду і дістав присуд, який відіслано до коморника. Ціле уладження школи, лавки і пряміо продали на зліцитації за 180 зол.

— **Львівська хроніка.** В поліційному комісаріяті пострілився в самогубному намірі постерунковий Стан. Косценський з причини нещасливої любови. — На Личаківському цвинтарі стрілила до себе якась незнана жінка, яку в грізному стані відставлено до шпиталю. —

— **Краєва хроніка.** Гаєвого з Корчмина пов. Рава Руська Яна Маринчака засуджено на рік вязниці за те, що застрілив селянина Метона Макуха, приловленого на крадежі дерева. — Михайла Панькова і Онуфра Пазлишина з Летні засуджено в Стрию на кару по роковн вязниці за те, що намовляли шкільну дітвору зневажати державні портрети і відзнаки. — Нагний військовий суд у Вильні засудив за злочин душовубства на кару смерти шляхом розстрілу плютонового граничної сторожі Стефана Кульку. Президент республики перемінив кару на досмертну вязницю.

— **Душогубство.** Слідство виявило, що душогубства при вул. Святохресній ч. 32 у Львові, де сокирою розпанахано голову вдові Маньковській, доконав пасерб вбитої 22-літній Вацлав, ординанс із VI. автомобільного дивізіону. Між Маньковською та згаданим пасербом Вацлавом і другим її пасербом 19-літнім Болеславом приходило часто до суперечок із причини спадщини по батькові. Тому що молодший брат лежить у шпиталі, справу взяв у свої руки старший брат Вацлав. Вацлав любив забавитися, тому частенько заходив до мачухи за грішми. На тому тлі приходило до авантюр між пасербом і мачухою. Поліція ствердила, що Вацлав іще у вівторок вийшов із касарні та не вернувся. Зате якихсь двох людей принесло до касарні його однострій та чоботи. На місці злочину поліційний агент найшов рукавички і товариші в касарні ствердили, що то рукавички Вацлава Маньковського. Далі поліція ствердила, що Вацлав Маньковський живе в близьких зносинах із „легкою дівчиною" Ядвигою Кільорською при пл. Стрілецькій ч. 2. Там поліція найшла Вацлава Маньковського і він признався до душогубства. Признався, що вбив мачуху, тому що не хотіла дати йому грошей. Насамперед ударив її т. зв. кольбою до лютування. Вона впала, а тоді став бити далі по голові, аж упала непритомна. Опісля взяв із шафи щадничу книжечку на 1.000 зол., яку негайно зреалізував. Усю готівку прогуляв з двома „легкими дівчатами". До дому мачухи вибрався був із товаришем механіком Гринеком. Сказав йому підіждати біля хати, бо має там завотувати горщок. Товариш ждав, не прочуваючи, що в хаті діється. Добив Маньковський мачуху сокирою. Готівкою в мачухи найшов 160 зол. Собі купив одяг і пальто, товаришеві пальтен. Опісля пили в ріжних ресторанах. На запит Гринека вілки має гроші, сказав, що мама продала хату та що дістав частину грошей. На щадничу книжечку вибрав був насамперед 300 зол., опісля 400. Вчинку свого не жалує.

Туберкульоза — це найбільше суспільне лихо, тому боротьба з нею належить теж до цілої суспільности.

Українське Гігієнічне Товариство у Львові.

— **Вкрали цілий дім.** В Сниловицях, як повідомляють із Вильна, в ночі на 24. ц. м. пропав цілий деревляний дім одного американського громадянина, що не перебуває в краю. Слідство викрило, що дім украли два теслі, які на протязі ночі розібрали цілий дім і матеріял вивезли до недалекого ліса, де його сховали. Поліція відібрала матеріяли і приказала теслям поставити дім наново.

— **Осібна церква для вихрестів.** В Берліні відкрили церкву, призначену тільки для вихрещених жидів і християн неарійського походження. Сталося це на домагання гітлерівців, які кажуть, що християни арійці не хотять молитися разом з неарійцями, особливо вихрещеними жидами.

— **175 осіб згинуло в ріці.** Із Шангаю повідомляють про жахливу катастрофу, що склалася на ріці Ян-це-кіян. Наслідком малої експльозії на покладі пасажирського корабля вибухла пожежа, що охопила швидко увесь корабель. Незабаром він затонув, причому залога і пасажири, разом числом 175 осіб втратили життя.

— **Англійський консерватизм.** Англійська опінія обмірковує в останньому часі справу допущення жінок до служби в англійській дипльоматії. Справою займається спеціяльна комісія, встановлена британським урядом. В пресі переважає думка, що хоча жінки визначаються часом дипльоматичним чистом, всетаки вони не мають достаточних кваліфікацій до того звання.

— **Рубенс за 300 тисяч долярів.** Як повідомляють з Нюйорку, із спадщини шведського короля сірників Івара Крюґера продали перед кількома днями на ліцитації образ Рубенса „Бакханалії" за 300 тисяч долярів. Купив його фабрикант із Філядельфії Джон Річардзон, який виложив 300.000 долярів готівкою на стіл, взяв образ під паху і не запакувавши його, вийшов на вулицю.

— **Новий цісар Манджурії.** Манджурський регент князь Пюї згодився приняти почесть цісаря Манджурії. Офіціяльна коронація призначена на березень. Цей князь, коли вродився, мав титул цісаря Китаю. У 6-ім р. життя він утратив цю назву, тому, що в його імені зрікся її його батько. 20 літ пізніше став він регентом Манджуко, нині стає цісарем держави щодо простору рівної Німеччині та Франції з 30 міл. населенням. Коли вірити голосам цього населення, то воно витає нову владу. Воно вірить у старокитайську містичну мудрість, що людина, яка має прикмети чесноти й справедливости, мусить звернути на себе увагу всіх. Ще два роки тому було в Манджуко 2 міліони бандитів, — нині є їх тільки 80 тисяч і цісар вірить, що вони зовсім щезнуть небавком. Заснований державний банк нової держави зумів дати тривку підставу новій валюті; держава розвивається завдяки підтримці Японії, їй ворожать будуччину.

— **Чужинні студенти в Німеччині зменшуються.** У 1932 р. улітку було їх 6658, рік пізніше тільки 4788. Перша причина цієї ослабленої фреквенції те, що багато чільних професорів утратило свої катедри, а нові ще невідомі. Крім цього чужинці лякаються неприємностей, щоб не вважали їх жидами і через те не поводились з ними погано. В університетах Півн. Америки остерігають студентів офіціяльно перед новими обставинами в Німеччині.

— **Шпигуни в басейні Саари.** За крадіж автоматичних крісів з метою передати їх німецькій владі засудили кілька осіб: на 10 літ, 8, по 3 роки і на 1 рік. Є між ними теж жінка звана „Гарною Софією".

— **Літературні нагороди в Болгарії.** Недавно розділили державні літературні нагороди м-ства просвіти в Софії за 1932 р. на основі рішення спеціяльного жюрі. Нагороди по 5.000 лева дістали: Людмил Стоянов за песу „Завість" і Дамян Калфов за комедію „Дипльомат". Далі нагороджений Дмитро Подварзачов за збірку гумористичних оповідань: „Як діявол читає Євангеліє" і вдруге Дамян Калфов за збірку новель „Ваші знайомства", письменниця С. Штіплева за збірку поезій „Поля" а Ілля Волен за збірку новель. І вони дістали по 5.000 лева. Софійське т-во „Модерна Господиня" також розписало дві нагороди за найкращі літературні твори, годовно повісти. Першу нагороду 10.000 лева одержали разом письменник Констянтин Константинов і Святослав Мінков за повість, яку написали спільно, „Серце в картоновій коробці", а нагороду 5.000 лева одержала письменниця Факіна Попова Мутафова за новелю „Неделка Стаматова". Болгарські часописи одобрюють цей поділ нагород, які, хоч невеликі, всеж є заохотою а також деякою матеріяльною підмогою для молодих письменників. Рівночасно й місто Софія постановило щороку оголосити конкурс на дві нагороди для болгарських письменників, а саме одну в сумі 25.000 лева і одну в сумі 10.000 лева. В жюрі братиме участь заступник м. Софії, один делегат м-ства освіти й один член літературного т-ва в Софії. Постанову цю ухвалили на внесення бурмістра Софії Орашкова, який рішився на це за приміром інших столиць в Европі.

— **Смерть славного маляря.** Прізвище Моріса Утрільо славне у всьому світі. Воно пішло у світ після великої війни. Це був великий бідак, з нещасливою пристрастю до алькоголю. Його мелянхолійні образи з передмість і готицьких катедр мали давну інтенсивну силу. Вони мали в собі щось дитячого, наївного, дуже примітивного, але безпосереднього. Жив Утрільо у богемічній частині Парижа на Монмартрі, здебільша по шиночках, нищив своє здоровля і відтворював переулки, сірі доми, димарі, мансарди. Успіх і слава дала йому змогу виїхати на якийсь час до Барцельони, де він шукав за новими сюжетами. Там і помер. Образи його пішли в ціні і небавком почуємо за які великі гроші купуватимуть їх американські колекціонери.

— **Ріжні вісти.** В Атенах помер старий політик Тсірімокос, що був колись президентом палати і кілька разів міністром. — З Буенос Айрес приїхало до Неаполю кількасот арґентинських прочан, що їдуть до Риму взяти участь у святі проголошення нових святих: ці святі це три параґвайські мученики, езуїтські місіонарі. — У румунськім місті Тікілескі у бараках для прокажених прийшло до заворушень; недужі домагаються, щоб лікар мешкав у місті, а не 7 км. поза містом. Двох прокажених утікло до Букарешту... на авдієнцію до міністра здоровля. — У Ст. Пельтен, недалеко Відня, арештували ремісників, що стерилізували мужчин за 50 шил.; вони виступали у ґрацькім процесі проти таких операторів. — Біля Мадриту вискочив з шин особовий потяг, причому кільканацять осіб згинуло, а поверх 20 є ранених.

— **Риба не могла позбутися долярів.** Пять рибалок із малого рибальського села Мазля біля Сан Круз де Браво, на побережі Карібського Моря зловили величезну рибу зв. пилас, а в її жолудку була панцирна скриньочка. Сільський коваль розбив скриньку молотом. У скриньці було більше як 8.000 долярів у банкнотах, кілька пакетів цінних паперів і кілька дорогоцінних клейнодів. Загальна вартість того всього 26.000 долярів. Про знахідку скоро дізнався уряд і все сконфіскував, щоби ствердити законного власника. На основі ріжних документів, які були в скриньці, вдалося вже ствердити, що власником скриньки був колись американський великий торговець Елрінг. Тому кілька літ подорожував кораблем „Вікторія" зі Зл. Держав до Мехіка. Корабель по дорозі з Тампи на Фльориді до Мехіка розбився. Більшість подорожніх і залоги втонула. Здається, що Елрінг хотів рятуватися плаванням. Скриньку з цінними паперами та родинними дорогоцінностями взяв зі собою. Сам видно втонув або впав жертвою риб-людоїдів. Голодний пилас проковтнув сталеву скриньку, а потім уже не міг її позбутися і її щойно тепер найшли, як пилас попався рибалкам. Американські часописи твердять, що рибалки не остануть без нічого, бо мехіканські закони запевняють їм половину вартости знахідки, тож на кожного припаде гарна сума.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Під знаком бріджа.

Наш світ увійшов у констеляцію бріджа. Передтим довший час вертівся в констеляції ремі-рамі-румі і вже заходила небезпека, що вже з неї ніколи не видобудеться, так сильно ця дурна констеляція притягала нашу старшину.

Від одної і від другої констеляції люди запоморочуються, але воно так як з нагитком: все одно, чи опяніє хтось від самогону, чи від доброго вина.

Вже ліпше запоморочуватися бріджем.

Пограєш кілька годин, а похмілля на кілька днів стане.

Ще довго після „засідання" йдуть балачки:

— Я йому дамою кер, ясне як шварц, що маю сінґля, а він мені піком! Треба бути останнім матолком...

— А мені, думаєте, таке не трапилось. Виходжу хлопцем каро, аж проситься гикувати, той ідіот бе і лежимо.

Більш як певне, що і той матолок і той ідіот, представляють справу зовсім інакше:

— Уявіть собі. Виходить дамою кер, а я маю аса і короля пік. Не буду ризикувати кером — граю піками. А той тумая робить авантюру, що я не вийшов кером. Звідки маю знати, що то сінґель, з Духа Святого?

Колисьтут граємо, все добре йде. Маємо партію і щось на робра. Противники грають „три пік", я даю контру, мій партнер виходить хлопцем каро, а я, прошу вас, маю аса і боюся пустити. Бю, а партнер як варят, як скажений до мене: „Вам, пане, свині пасти, не бріджа грати!"

Хтось думав би, що після таких контроверсій та чи інша партія на віки розбилася. Нічого подібного! Завтра, позавтрі зійдуться знову і в англійській ґоді засядуть до гри.

Ні сліду якоїсь образи, мало того, а хвилею, як зачнуть нову партію, забудуть і про епітети, які подавали собі минулого разу. Нова партія — нові помилки — нові жертвенні ковзи.

Та не в бріджу суть мого нинішнього фейлетону.

Я про що інше:

Крізові часи розбили товариське життя. Кожний став слимаком і пова свою родинну шкаралупу рідко коли вилазив.

Тепер бріджі збирає людей, бодай чвірками. А це вже велика річ! Чотири українці балакають між собою кілька годин не тільки про піки, трефи, чи керн. Наприклад: один роздає карти, а другий каже:

— Як думаєте, панове, чи не добре було б почати акцію в справі перебудови салі Лисенка?

Або:

— Ви знаєте, що якби був у Львові український клюб, але такий, як я зараз панам представлю, то жодна справа перейшлаб далеко влаше.

Карти роздані, дискусія переходить на строго „бріджову", але потім... знову хтось роздає

І так кільнадесять разів!

Направду бріджі має свої добрі сторони, крім тих, які має.

Галактіон Чіпка.

З судової салі.

ПІД ЗАМІТОМ ШКІЛЬНОГО САБОТАЖУ І ВТЕЧІ З ПОЛІЦ. АРЕШТІВ.

Дня 15. жовтня м. р. в Добрянах, львівського повіту, невідомі особи здерли в школі образи. На вістку про це приїхав негайно комендант постерунку в Дорнфельді Кашуба з постерунковим Бартломовичем і арештували середовесім кількох хлопців, що зібралися в читальні „Просвіти" в Добрянах. Арештованих відставили до Дорнфельду, але не віддали до громадських арештів, тільки замкнули в ледівні німецької кооперативи. Ледівня — як зізнавали на розправі обвинувачені — це пивниця під землею, без вікон, вогка так, що арештовані стояли у воді і там полагоджували свої натуральні потреби. В ночі найшли сокиру, яка була там до рубання дерева, вибили нею отвір у стіні і вилізалися на волю.

Дня 25. ц. м. відповідали: Петро Патрика, Микола Гілина і Теодор Родак за проступок з арт. 150 к. к. Обвинувачені боронилися тим, що мусіли втікати, бо були би стратили здоровля з темниці і покликували свідків на правдивість своєї оборони. Слуханий як свідок командант Кашуба зізнав, що він мусів їх замкнути до цієї пивниці, бо справа була дуже „пекуча", а обвинувачені є, мовляв, дуже зажерті націоналісти, належать до „Сокола" і дуже ворожо настроєні до польськости.

Суддя засудив усіх трьох по 3 місяці арешту. Обвинувачував прокуратор Ольберек. Боронив д-р Лев Ганкевич. Обвинувачені внесли апеляцію.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Дня 25. і 26. ц. м. відбулася у Львові перед судом присяжних розправа проти Степ. Трохимчука (24 літ), Ів. Демчука (21 літ), Вол. Олеська (19 літ), селян з Бобятина пов. Сокаль та Петра й Василя Мусіїв (24 і 23 літ), селян з Перятин тогож пов., обвинувачених: перші три у приналежності до ОУН та вивішенні плякату зі світлинами учасників город. нападу, два останні в поширюванні летючок ОУН. Розправі проводив суддя о. с. Ягодзінський, обвинувачував прок. Прахтель-Моравянський, боронили д-р В. Старосольський і д-р Ст. Шухевич.

Підсудні, арештовані після того, як у Бобятині вивісив хтось у школі плякати зі світлинами учасників нападу в Городку та після того, як у Перятинах появилися в осени м. р. летючки ОУН, частинно признавися були у первісному слідстві до вини, але на розправі заперечили її з виїмком Трохимчука, що признався до плякату. Свідки, яких було 8, серед цього 5 службовиків поліції, обтяжили підсудних, хоч зізнавали не однаково й один з них, пост. Горжинський оповідав подрібно про конфронтацію, якої не було. Після промови прокуратора виголосили свої промови оборонці, що виказували безпідставність акту обвинувачення та невідродостойність свідків, а присяглі затвердили після одногодинної наради злочин гол. зради, похвали злочину та зневаги за першими трьома підсудними, заперечуючи водночас вину двох останніх.

На основі того дня 26. ц. м. в год. 3. попол. трибунал присудив Ст. Трохимчука, Ів. Демчука й Вол. Олеська на 3 роки тюрми кожного з позбавленням прав на 10 літ і звільнив Петра й Вас. Мусіїв від вини й кари.

На салі яких 150 осіб, серед них заплакані батьки присуджених. (а)

—o—

Спорт.

Змагання Карпатського Лещатарського Клюбу.

Внутрішньо клюбові змагання Карпатського Лещатарського Клюбу, поєднані зі змаганнями за відзнаку лещатарської справности, відбудуться дня 28. січня ц. р. Старт і мета на Кортумівці. Ближчі інформації в домівці Клюбу.

Лікар Клюбу д-р. Остап Приймa, оглядає змагунів щоденно від год. 8·30—9 і від год. 14·30—15. при вул. Словацького ч. 14. І. п. Збірка: ріг вул. Піліховської Янівської, год. 8·30 рано

Участь жінок у спортовому житті Станиславова.

Написав хтось раз у „Новому Часі", що в Станиславові спортом (українським) активно займається дуже багато жінок. Догадуюся, що автор цього допису або був зовсім мало поінформований, або хотів пішатися на щось з роду мужеського, виріжнюючи жінок, або керуючись добром українського спорту, хотів у той спосіб притягнути, заохотити жінок до активної участи в спорті. Та остання причина, здається, найбільш правдоподібна. Одначе показується, що недобре потоєть **завчасу** хвалити й перехвалювати, бо тоді хтось думає що вже все зробив і може відпочивати. І от таке передчасне хвалення станиславівських дівчат довело до того, що наші панни спорту... **не визнають**. Пять-шість (або й то ні) дівчат, що ставляться до спорту зовсім поважно — це зовсім мало на таке місто як Станиславів. Величезна більшість станиск. дівчат розуміє спорт у той спосіб: поїхати хочби що неділі на кліг (конечно в мішаним товаристві), піти часом на змагання копаного м'яча (і то як її хлопець грає) сварятися з якимсь (симпатичним) партнером — от це і є наші станиск. спортсменки. Та взяти в руки диск чи ратище, на ноги одіти кільці і прийти бодай раз на біжню — це не в нас утопія. Вони спихати на клюби дівчата не можуть, бо це булоб направду негарно. Давніше „Пролом" пробував замазати жіночу секцію, та на бажаннях скінчилось. Поза обіцюваними дівчат узятись до реальної праці далі не пішло. Опісля з запалом та енергійно взявся до роботи У. С. К.: заохочував просив, на означені тренінги присилав інструкторів — та таки до нічого не довів. (Слава тобі, жіноча впертосте!) На тренінги приходили 2-3 із заповіджуваних 15-20. Тому причин у такому „зацікавленні" наших дівчат спортом треба шукати виключно між дівчатами, а в нікому разі в клюбах. І ніщо наших дівчат не оправдує. Бо коли, не згадуючи про Львів, уже і Стрий і Перемишль мають добрі ряди змагунок, то ніде не сказано, що Станиславів їх не може мати. Хібаж у тих містах українські дівчата якісь надзвичайні, чи Станиславів мусить бути по заду? Віримо що осени 1934 буде зворотною точкою в жіночому спор. житті Станиславова і Станиславівщини. Богдан Ліськевич.

Погонь — Гасмонея 11 : 1.

Гаківкові змагання тих дружин за мист. А-кл. закінчились високопиферною перемогою Погоні у відношенні 11 : 1 (6 : 0, 2 : 1, 3 : 0). На основі того висліду Погонь здобула вінецистецко львівської округи, бо має краще відношення воріт від Лехії.

Канадійці бють мистця Америки.

В Льондоні розіграла гаківкові змагання з мистецькою амер. дружиною Ранджерс славна канадійська дружина Оттава Шамрокс. Перемогли канадійці 2 : 0. Попередні змагання відбулись у Парижі і принесли теж перемогу канадійцям у відношенні 4 : 0.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Богдан Ліськевич, Станиславів: Згаданого листа ні статті ми не дістали. За присилане дякуємо. Містимо.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 27. І. год. 7·30 веч. „Іван Крюгер".

Неділя, 28. І. год. 3·30 попол. „Гроші то не все".

Неділя, 28. І. год. 7·30 веч. „Іван Крюгер".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 27. І. год. 7·30 веч. „Но, но, Нането".

Неділя, 28. І. год. 3·30 попол. „Готель ч. 17".

Неділя, 28. І. год. 7·30 веч. „Но, но, Нането".

Кіна.

АДРІЯ: „Д-р Джекиль і пр. Гайд".
АПОЛЬО: „Перед мутурою" (чеський вкуповик з пісоньками Е. Ф. Буріяна).
АТЛЯНТИК: „Гріх одної ночі".
БАЙДА: „Братерство народів".
КАСИНО: „А.-Л. 14 затонув".
КОЛИСЕЙ: „Пристань Сан Дієго", ревю „Фронтом до моря".
КОПЕРНИК: „Заповіт д-ра „Мабіз".
МАРУСЕНЬКА: „Заповіт д-ра Мабіз".
МІРАЖ: „Наєжена пансіонарка" (Анні Онгра).
МУЗА: „Серце велетня".
ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра" з Ґріпою та Шлезаком).
ПАН: „Жінки без будучини" та ревія.
ПАСАЖ: „Сексуальна гігієна".
ХІМЕРА: „Шерльок Голмс" (Клів Брукс).
СТЕЛЛЕ: „Ніч шалу", ревія „Не роби з тата варота".
ЮТІХА: „Портові ночі" та ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 26. січня 1934.

Відень (507,6) 12·00, 19·00, 22·35 Концерт. **Братислава** (298,8) 17·15 Театр маріонеток для дітей, 19·35 Легка музика. **Кошиці** (749,5) 12·30 Концерт. **Мор. Острава** (263,) **18·10 українські пісоньки** (Хор Нар. Театру), 22·15 Інт. і рос. пісоньки. **Білгород** (437,5) 19·00 Пісоньки. **Любляна** (569,3) 21·15 Спів. **Ковно** (1936) 17·30, 20·20 Спів. **Ляйпціг** (382,2) 18·[illegible] Дві цитри, 20·10 „Моя сестра і я" муз. комедія Бенацького. **Будапешт** (549,6) 20·30 Популярні мадярські арії. **Рим** (420,8) 20·40 інструм.-вок. Концерт.

Неділя, 28. січня 1934.

Відень (506,7) 11·30, 12·30, 22·35 Концерт, 17·25 Камер. музика, 19·25 „Ді Гівенсьблюм Цабт" оп. Й. Штравса **Брно** (325,4) 18·00 Романси (нім. авд.), **Прага** (470,2) 12·15 Танкова музика, 15·00 „Італійка в Альжирі" оп. Росіні, 18·10 Музика, спів, 20·45 Сметанин твори. **Париж** (1714) 15·00 „Льоберж де Шеваль Блан" оп. Бенацького, 19·00 Популярна музика. **Білгород** (437,5) 11·15 Симф. концерт (музика, спів), 16·30, 19·00, 20·30 Спів, **Любляна** (569,3) 11·15 Нар. музика. **Ковно** (1935) 18·50, 21·10 Спів, 19·30 Литовська музика. **Кенігсвустергавзен** (1546) 15·45 Ловецькі пісні, 19·00 Сільська музика. **Ляйпціг** (455,9) 20·00 „Веселі кумоньки з Віндсору" оп. Ніколаї. **Мінхен** (405,4) 19·40 Фортепян. 20·05 „Фігарове весілля" оп. Моцарта. **Стокгольм** (426,1) 19·30 „Вел. кн. Герольдштайн" оп. Офенбаха. **Будапешт** (549,5) 15·50, 21·30 Циганська музика. **Рим** (420,8) 12·45 Концерт, 20·10 „Кн. Шикаго" оп. Кальмана.

Львівське радіо.

Субота, 27. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·36 Концерт сальонової орхестри, 13·25 Ґрамофон, театр. репертуар, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Музика з ґрам. плит, 16·00 Авдиція для хорих, концерт орхестри, 16·40 Лекція фр. мови, 16·36 По одній пісоньці (ґрамофон), 17·25 Органовий рецеталь, 17·50 Куток краєзнавчого Т-ва, 18·00 Репортаж „У робітні фільма", 18·20 Концерт орхестри, 19·05 Ґрам. плити, 19·15 Вечірня, 19·25 Рецитації поезій, 19·40 Спортові вістки, 19·55 Сільна реклама, 20·00 Легка музика, пісоньки, 21·00 Техн. хроніка, 21·15 Сільна реклама, 21·20 Музика, спів, 22·00, 22·40 Ґрам. плити, 22·05 Танкова музика, 23·05 Вечірня завуди.

Неділя, 28. січня 1934.

9·00—9·55 Ранішня авдиція, 11·40 Відч. Польські місіонарки в Китаю, 12·15 Муз. фейлетон, 13·00 Різдвяна балачка, 14·15 Ринки різних продуктів, 14·30 Популярна музика, 14·45 Колядки, 15·00 Чи вишлачуються плекання безрог, 15·20 Концерт джаз. орхестри, 16·00 Для дітей: Найменша частина світа, пісоньки, „Моя Вірка", 16·20 Славні артисти (М. Флета, тенор) з ґрам. плит, 16·45 „З божої ласки" (оповідання), 17·00 Чи вести домашні рахунки?, 17·15 Музика, 18·00 Авд. „Одружіння" (М. Гоголя), 18·40 Спів (Шабранська меццо-сопран), 19·06, 19·45 Вечірня, грам. плити, 19·50 Забутий карнавал музика, спів), 21·00 Відчит, 21·15 На веселій львівській хвилі. — Десять дека зіжаннїм, 22·15, 22·16 Спортові вістки 22·25, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·57 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·88, Париж 34·90, Берлін 209·50, Ріріх 172·10, Амстердам 357·30, Нюйорк кабель 5·59—5·60, Нюйорк чеки 5·58.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 26. 1. масло 2·30, молоко, —·19, сметана —·70, яйця 2·90 4·—

Тенденція на масло молоко і сметану удержана. На яйця слаба, на масло попит оживлений.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

В неділю, дня 28. січня ц. р. год. 5. по пол. в домівці при вул. Супінського 25, відбудеться реферат мгр. Бачинського „В шіснадцяті роковини бою під Крутами" для членів Кружка Р. Ш. і читальні „Просвіти" галицької дільниці. Просимо численно явитись. Жіноча секція Кр. Р. Ш. ім. Т. Шевченка. 999

„Щедрий вечір — бабин вечір" улаштовує для своїх членів **Кружок ім. Ганни Барвінок** в суботу 27. ц. м. в 6-ій годині вечора в домівці при вул. Мохнацького 12. В програму входять **реферат Др. Ф. Колесси** про Різдвяні звичаї на Україні — гутірка на цю тему при співучасти Др. В. Сімовича, Галини Журби, О. Задімаєкової, Н. Дорошенківної, Л. Лепкого й інших — колядки і щедрівки при спільній вечері. Численно явитися взиває членів **Старшина.** 997 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БРОКАТИ від 2.90, накидка 7.80, фіранки від 5.60 ручної роботи філе за безцінь. Ковдри 9.80, таблетки ріжного роду — ціни сотикові. Виробня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660г 9—?

НАЙДЕШЕВШЕ ковдри, пухові, вовняні, матрани, подушки, ліжка поручає магазин постелі **З. Іжицький, Львів, Коперника 4.** 39/50а 6—6

ДО ВИНАЙМУ дві і три кімнати, кухня комфорт. — Листи до Адміністрації „Діла під „П". 996 2—2

МЕШКАННЯ три кімнати і кухня, повний комфорт, вул. Голуба 5, законне комірне відвайне зараз власника 1003 1—1

ПАННА з середньою освітою, шукає місця, може теж вести господарку. Прошу ласкаво слати до „Діла" під Солідна. 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

До винайму 5. кімнат в реальности Земельного Гіпотечного Банку при вулиці **Словацького 14** на III. поверсі з повним комфортом. Умовини подасть ліквідатура Банку в год. від. 9—1. 1000 1—3

Звичайні Загальні Збори

Спорт. Т-ва „Україна"

відбудуться дня 11. лютого 1934 в год. 10. передпол. в салі „Української Бесіди"; вул. Рутовського ч. 22, з такими порядком

1) Відкриття Зборів.
2) Вибір предсідника по думці §. 6. ст.
3) Відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів.
4) Звіти: касовий, господарський і поодиноких секцій.
5) Звіт Контрольної Комісії й уділення абсолюторії уступаючому Виділові.
6) Вибір Нового Виділу.
7) Внесени і запити.

За Виділ С. Т. „Україна":

Е. Нагірний в. р. голова — **С. Конашевич** в. р. секретар

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах. Купно, продаж; заміна уживаних інструментів. 235

НОВАЦКІ
Пілсудського 17. Тел. 35-21.

Непромакальні плахти на вози 40 зол.
Білі селянські полотна на вишивки по 2 зол. за 1 м. висилає за готівку
Союз Кооператив у Стрию.

Затверджена через Мін. В. Р. і О. П.
Косметична Школа Добрянської — Рогатин
Львів, Оссолинських 13.
провадить під управою лікаря — дерматольога косметичні курси. По укінченні дипльоми уповажнюючі до отвирання косметичного інституту в цілій Польщі. Іспитує рівнож екстерністки з приватних курсів при косметичних інститутах. Практика відбувається при помочі дипльомованих сил в косметичнім інституті „Слава". — Записи відбуваються. — Проспекти висилаємо. 957 1—3

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК
КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР
Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 24 (13.569). Львів, понеділок 29. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.922.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Півріччя 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·60 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Велике льосування премій для передплатників „ДІЛА",
які вирівняють залеглости і вплатять передплату згори за час до кінця червня ц. р.

Одинацята премія. Шкірки на футро
вартости зол. 150·— до вибору у фірмі:
ПРОМИСЛОВО-ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА **„ХРОМ",**
Львів, вул. Руська ч. 20.

Дванацята премія. Взуття мужеське, жіноче, дитяче,
вартости зол. 100·— до довільного вибору або на замовлення у фірмі: І. Чорній і О. Беряк, Львів, Руська 3.

ТУТКИ (звійки)
Morwitan
з найшляхотнішого сирівця

10. II. 1934 10. II. 1934
Великі Вечерниці Медиків
у салях „Народнього Дому"

Чому Київ має стати столицею Радянської України?

До англійської преси пишуть з Москви, що в короткому часі, бо вже цієї осени, буде перенесена столиця Радянської України з Харкова до Києва. Офіціяльно пояснюють перенесення тим, що Київ має більш центральне положення, ніж Харків та краще надається до адміністративних цілей, а крім того Київ лежить у рільничій смузі, яка на Україні грає найважнішу ролю.

Тимчасом англійська преса пояснює перенесення столиці політичними причинами. Радянська влада хоче наблизити тісніші взаємини з Польщею, а Харків трохи за далеко від польської границі, тому й переносять столицю до Києва. Це мабуть була одна з головніших причин.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Тайна конференція британських адміралів та полководців у Сінґапор.

До Сінґапор скликали на тайну конференцію головних полководців та командантів ескадр на Далекому Сході. Конференція почалася в середу 24. ц. м. і потреває тиждень. У ній беруть участь адмірал сер Фредерик Дрейр, головний командант ескадри в Китаю, він є також і предсідником конференції, генерал Одфілд, командант військ у Малаї, віце-адмірал Дж. Ф. Гайд з Австралії, командант Бурджіс Вотсон з Нової Зеляндії та генерал Еллебі з Анґлії.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Справа вбивства Дуки.

В Букарешті оголошено список осіб обвинувачених у співучасти у вбивстві премієра Дуки. Передовсім потягнені до відповідальности безпосередні винуватці замаху, отже Константінеску, Делімач і Караміка. Державна прокуратура домагається для Константінеску, доживотньої, а для обох його спільників по 20 літ примусових робіт. Крім того є обвинувачений провідник „Зеляної Ґвардії" Кодряну, що є досуджений заочно його більшість заміщує [illegible] Казанезіно, професор університету і директор щоденника „Кальендерул" Кранич, професор університету і редактор щоденника „Універсул" Попеску, а крім редактор щоденника „Кувантул" Рацочіеску. Ані обвинувачений закидують їм змову проти безпеки держави і переслідують до 8 літ примусових робіт. Позатим обвинувачений є бувший посол і член „Зеляної Ґвардії" Голе і директор часопису „Кувантул" Попеску, який дістане кару [illegible] 2 до 5 літ.

Центральний
Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Чи маєте вже
Новий Самоуправний Закон
Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.
Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

Читальня. Кружок „Р. Ш.", Кооператива,
що не передплачують „Діла", кривдять себе і своїх членів, бо через те вони позбавлені інформацій з першого джерела. Якщо одній установі це не під силу, нехай запренумерує „Діло" до спілки з другою. — Не сміє бути у нас народньої установи, яка не заабонувала би для своїх членів „Діла"!

Польща має нову конституцію!

Львів, 27. січня 1934.

Дві події заслонили вчора польську політичну опінію. Дві події трапились вчора — одна з ділянки закордонної, друга внутрішньої політики, — і справді не відомо, котра з них відіграє в історії Польщі більшу ролю. Передвчорашнім у Берліні підписано пакт неагресії поміж Польщею і Німеччиною, важністю на 10 літ, і таким робом на 10 літ усунено з відносин між цими державами тему територіяльного спору та вможливлено між ними на той час тему таку кооперацію, яка той спір тривко вирішила би. З того погляду польсько-німецький пакт неагресії має величезне значіння, якого далекосяжности нині годі навіть оцінити. Цій темі присвятимо теж окрему увагу. Нині зупинимось на події другій, характеру внутрішнього: ухвалення в соймі нової конституції.

Прийшла вона як грім з ясного неба для всіх тих, які наївно манили себе надією про безвиглядність дотеперішніх ревізійних спроб та які конвульсійно боронили конституції старої. У короткому звіті, який містимо на іншому місці, передано хід того будь-що-будь для Польщі історичного засідання сойму, яке історичним стало усупереч усім сподіванням самої санації, котрій і не снилось реалізувати шиль своїх мрій так швидко і так гладко. Гротесковий характер витвореної ситуації полягає в тому, що ніхто інший, як лише сама польська опозиція віддала всі атути в руки клюбу ББ та вможливила йому перевести зміну конституції в найбільш формальний спосіб. „Зміна конституції може бути переведена лише в присутності щонайменше законної половини послів, чи членів сенату, більшістю двох третіх голосів". Сила опозиції була в циферному укладі соймових клюбів: клюб ББ не творив двох третин сойму і не міг їх в ніякий „пристойний" спосіб зібрати. Це була найбільша пляма на „любілі" санації при останніх виборах і єдиний радісний пункт для опозиції. Через те й кружляли віддавна ріжні поголоски, яких чи способів ужиє влада, щоби в дні рішаючого голосування затримати поза залею засідань сойму таке число опозиційних послів, яке далоб перевагу 2/3 клюбові ББ. Демонстраційна сецесія польських опозиційних клюбів миттю підсунула думку санаційним спеціялістам від соймового реґуляміну, щоби використати порожні лавки ендеції, ППС, ХД, НПР і людовців для переведення ласкавою зміни конституції. Титулятуру „Конституційні тези" перейменували на „Конституційний закон"; точки тез назвали „артикулами"; пригадали, що непотрібно зголошувати конституційного внеску на 15 днів перед голосуванням, бо він був зголошений три роки тому; застосували врешті забуту точку реґуляміну, яка допускала можливість, що в деяких випадках не треба роздавати послам друків. Переставлено порядок нарад і переведено всі три голосування. Вся процедура тревала кілька хвилин. Польські опозиційні посли до краю збентежені й повлакані, довідувались про доконаний факт у кулуарах сойму від українців, які — склавши свою заяву — все-таки палаті засідали на салі нарад і єдині голосували проти нової конституції. Польська опозиція сама зробилась у дурні і санація мала повне право тріюмфувати з нового „тріку", яким вивела всю опозицію в поле.

Це формальна сторінка справи, яка дає хіба тему до міркувань про нову бездарність польської парляментарної, правої і лівої, опозиції, ту бездарність, яка так яскраво проявилася і при виборах і в ціній берестейській афері, та взагалі в безконечному ряді подій, починаючи від травня 1926 і „леґалізації травневого перевороту", яку опозиція перевела своїми голосами — собі на погубу. Штучка, (по польськи „кавал"), яка вчора так знаменито удалася клюбові ББ, дає теж тему до ширших міркувань на тему справжнього банкроцтва польського парляментаризму, що проявляється не у кепських доктринах демократизму, а в деґенерації чільних оборонців тієї доктрини: слабість ідеї не проявляється у тому, що вона кепська, тільки тому, що вона втратила атракційну силу, перестала своїх прихильників захоплювати і гине через їх власну неохайність і недбайливість. Вчорашня „демонстрація" оборонців давнього парляментарного польського конституціоналізму, яка полягала на тому, що пп. людовці й непси вчголосили кілька грімких фраз, заповіли „боротьбу всіми засобами", надягли мерщій шляпи та розійшлись по міських каварнях, щоби потім на місті з надзвичайних ґазетних додатків довідатись про події у соймі, — таке „зацікавлення" справою „оборони" загроженої демократії дискредитує і оборонців і саму справу.

Але все це теоретичні міркування, які не змінюють факту, що Польща відмовилась від учора й формально від демократичного парляментарного устрою та прийняла устрій, в якого підставі лежить делікатна формулка „скріплення державної влади" та який по суті є *петрифікацією влади одного санаційного табору.*

„Зриваємо зі системою парляментарного правління" кликав учора п. Пар. Парляментарне правління в Польщі справді не записалося золотими буквами і ми, українці, теж не маємо причини сипати на голову попіл з приводу його похорону. Але й факт петрифікації диктатури одної партії не може в українців викликувати захоплення — після близько 8-мілїтніх практичних вислідів правління тієї партії у ділянці національної політики.

ФІРАНКИ, КОВДРИ, ПОСТІЛЬ

від найвибагливіших до найдешевших

ВИРІБНЯ 857

ВАНК, Марійська Площа ч. 6.

Не ми були оборонцями попередньої, ніби то „найліберальнішої" польської конституції! Навпаки: ми били в неї вічно, явно і славно, вказуючи на її засадничо вороже супроти українців вістря, яким була її засаднича концепція: національно-однородної, централізованої і зуніфікованої держави. „Ми, нарід польський" — тими першими словами характеризувала себе березнева польська конституція, твір проф. Дубановича: тільки польський нарід є в державі упривілейованою частиною її населення, а всі інші національні групи спихається до ряду „меншин", без запевнення їм прав, приналежних національним *колективам.* А коли пригадаємо, як у практиці виглядало застосування старих конституційних точок про рівноправність громадян без ріжниці національности й віроісповідання — не маємо ніякої причини відтягатися від участи у хорі „нічиєї" за її память...

І при всьому нашому демократичному світогляді не закриваємо очей на течії, які переважаються у світі, які безперечно мають свої глибокі джерела та на які покликувався п. Пар. Але п. Пар казав про крізу демократії, про анахронізм лібералізму, про змінені умовини для співпраці виконавчого, законодатного і репрезентаційного чинника державної влади, про потребу кращого функціонування державного апарату. Брав під увагу ріжні моменти, не взяв лише одного: *національного укладу населення Польщі.* І в підставу нової конституції лягла *у ще більшій мірі, ніж раніш, засада національної однородности польської держави.* Що більше: п. Пар не вважав за відповідне хоч би навіть для декорації згадати про 5-ту частину цілого населення держави, якою є українці. Тільки жиди влостоїлися тієї „ласки": хай їм вийде на здоровля...

І те повне знехтування національного складу держави, те сліпе наслідування фальшивих чужинецьких устроєвих взорів, є тим самим первородним гріхом, який тяжів на попередній конституції і пімститься і на новій.

Ціна нафти в СРСР. і за кордоном.

Населення Радянщини дуже болючо відчуває недостачу нафти та інших нафтяних продуктів. Їх майже неможливо дістати. Недавно радянська влада видала декрет (проголошений в часописі „За Індустріялізацію" з дня 24. м. м.), в якому подано офіцільні ціни нафтових продуктів для колективних господарств та підприємств.

Щоби вказати на ріжницю домашніх цін та цін, за які Радянщина продає нафтові продукти за кордоном („капіталістичним" державам!), поміщуємо за „Дейлі Телеграфом" коротеньку статистичну табличку:

Ціни для власних підприємств		для закордону
Нафта за тону	800 руб.	23 р.
Бензина (ґазоліна до мот.) за т.	1.000 р.	30 р.
Ліґроіна (важка олива) за тону	900 р.	26 р.

Анґлійське міністерство воздухоплавства підписало з Радянщиною контракт на доставу оливи для літаків, бо Радянщина подала найтаніші ціни.

Населення України бідує без світла, в той час, коли радянська влада вивозить нафту за безцін, щоб тільки дістати за неї „валюту".

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 29. СІЧНЯ 1934.

ЯРОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ.

Про себе і нову поезію.

(Слово на вечорі роздачі літературних премій.)

Мені особисто досить рідко доводиться виступати. Та бувають ситуації, коли відмовитись годі: в час, коли ми ще не доросли до рівня нобелівських нагород, притишуємо наше сумління своїми малими. Це трохи незручно для нагородженого, бо noblesse oblige і коли такий починає говорити, публика дивиться на нього моя на який дивоглад і жде, щоб йому з рота вилетіли золотокрилі голуби глибокодумних слів. Як особисто рідко беру участь у т. зв. поважних розмовах, мабуть тому, що вони повні несвідомого гумору, як та промова Берента на отвореннi Польської Академії Літератури, де слухачі в антрактах поміж одною й другою дрімотою невдало вдавали дуже поважних, стараючись надаремно зловити сенс промови шановного академіка. Отож коли розмова сходить і на поважні речі, що шкодить сказати між ними й дещо веселого, як каже Горацій? Чейже кожен спосіб висловлюватись добрий, окрім нудного. Та у нас взагалі вважають, що є такі речі, про які можна говорити лиш у поважному тоні, а т. зв. шовізм (від Бернарда Шова), що не конечно з глумом, а лиш з тонкою іронією й отверто говорить про все: про культурні справи, про мораль, про великих людей і таки простих каналій, про національні святощі, про сексуалізм, про парлямент і про останній напрямок Пікасса, — той тон у нас зовсім незрозумілий і люди ні сіло ні вало ображаються, так, мов би ми встрявали в їх родинні авантюри.

Та годі, — вертаймось до літератури і винятково будьмо поважні. Може трохи розчаруєтесь, коли говоритиму про неї у звязку з мистецтвом, але нині проблеми усієї духової культури такі собі близькі, що годі обмежуватись до одної ділянки творчости. Ті самі ідеї, ті самі напрями стають проблемою кожного свідомого мистецтва і найважнішою його метою стає передати всебічно те, що ми звемо **новою людиною**, тією людиною, що, за Бергсоном, проблематичним змістом своєї творчости ставить результат свого фільософічного міркування, яке є висловом мистецької інтуїції його особистости. Увесь конфлікт, що існує наприклад у ділянці мистецтва між нашими мистцями та громадянством, конфлікт, що напевне настане незабаром і в нашій літературі на тлі т. зв. розбіжности поглядів і незрозумілости творчих питань — лежить у тому, що наші мистці хочуть іти паралельно із розвитком усього мистецтва в цілому світі, вивчаючи його просто з джерел, до чого в нас громадянство не звикло, беручи вже готову стемперовану транспозицію даних напрямків з другої руки, від поляків чи росіян. Тимчасом сучасному мистцеві не стає часу йти лиш наполовину — він кладе проблеми у всій їх гостроті. І тут дійшло до такого парадоксу, що в нас, хотячи позаймати для громадянства треба проти нього боротись, проти його поглядів, що зрештою має нас свою традицію: Франко. Ось на цьому тлі й виростає увесь закид, що його можнаб зробити сьогочасній нашій літературі, а це те, що вона занадто знижувалась до рівня загальности й хотячи всіх задоволити й нікого не дратувати — загубила свою справжню мету: підтягати суспільність силою своєї переконливости до рівня своїх високих завдань. Забули в нас тут більш як де, що мистецтво або література хочуть, щоб їх любити, але ніяк не годяться на подружжя. Інакше повстає цей загрозливий стан, що його хтось злобний означив як любов до мистецтва... без взаємности.

Тепер декілька слів про те, що привело мене до поезії. Причини тут зовсім нескладні. У мистецтві ми, малярі, маємо за собою вже велику виконану практичну й теоретичну роботу. Повстало деяке відпруження енергії і я, не кидаючи зовсім малярства, повернув частину своїх сил і на літературу, де я й раніше працював як теоретик нового мистецтва. Автім література в нас, мистців була конечна: ми не мали своїх ідеольоґів ані теоретиків і самі мусіли хапатись за перо, щоб пояснювати, боронити й розвивати свої мистецькі погляди.

Окрім цих складніших причин є ще й інші, більш матеріяльного характеру. Факт фактом, що сучасний український мистець може, зважши коштовність його матеріялу, працювати для свого мистецтва не більш два-три місяці вакіївський, працюють лиш дорвячочно, це, звичайно, трагедія нашої дійсности. А що вже говорити про молодих, що рвуться до праці?

Як ББ. прийняло нову конституцію?

Короткий звіт з історичного засідання сойму.

На черзі дня пленарних нарад сойму 26. січня ц. р. стояв як перша точка звіт конституційної комісії з ходу праці над внеском Клюбу ББ у справі зміни конституції. Таке поставлення справи зміни конституції викликувало в опозиції сумніви формальної натури, бож річ не йшла тут про конкретний законопроєкт, але про щось посереднє: про познайомлення сойму зі станом цієї справи на конституційній комісії, сфіналізованим покищо у відомих конституційних тезах віцемаршала Царя, які комісія прийняла на засіданнях 11. і 18. січня ц. р. Рішення комісії звучало: „Комісія приймає тези зголошені генеральним референтом та признає їх за підставу дальшої праці над редакцією конституційного закону“. Друге рішення звучало: „Конституційна Комісія вирішує зложити соймові звіт зі своєї дотеперішньої праці над ревізією конституції“.

І саме у виконанні цієї другої постанови розписано вчорашнє засідання сойму. Посольські лавки заповнені. На лавках міністеріальних засіли міністер Бек, премієр Єнджеєвич, біля нього міністер внутрішніх справ Перацький, та всі інші міністри, крім того сильно репрезентований департамент безпеки міністерства внутрішніх справ. Речинком конституційної комісії був, як генеральний референт справи зміни конституції, віцемаршал Царь, який у довшому рефераті зясував історію питання про зміну конституції та провідні засади його конституційних тез, які, як він впевняв, зібрані в підставовій засаді: сильна влада та свобода громадян, працюючих для загального добра. Зокрема референт оспорював твердження, начеб у Польщі була диктатура, аргументуючи, що колиб була диктатура, то мусів би бути диктатор, а диктатора нема, бо маршал Пілсудський ним бути не хотів і не хоче.

У дискусії над цим рефератом забирали голос представники всіх клюбів, причому в **імені Українського Клюбу** промовляв **пос. д-р В. Загайкевич,** який склав слідуючу заяву: Уважаємо, що нинішній спосіб поведення, що таким непроцедуральним шляхом форсує зміну конституції, противиться обовязуючим досі постановам конституції та регуляміну соймових нарад. Однак не на нас тяжить обовязок стояти на сторожі соймового регуляміну та ухваленої без нас конституції. Наше становище до предложених конституційних тез зясували ми в заяві Українського Клюбу, зложеній на засіданні Конституційної Комісії дня 11. ц. м., яку в цілості піддержуємо, і до тої заяви нічого додати ані відняти не маємо.

Менш-більш подібного роду декларації, з коротшою або довшою мотивацією, складали представники всіх опозиційних клюбів, — енеки, ППС, НПР і людовці, — заявляючи, що серед таких обставин у нарадах над зміною конституції участи брати не будуть. Всі польські опозиційні клюби салю соймових нарад покинули.

Около год. 6. веч. маршал оголосив 15-хвил. перерву. Після неї посли ББ виповнили салю в комплеті. Вище згадані опозиційні клюби на салю не вернулися.

Тоді віцемаршал Царь зголосив внесок, щоби предложені тези прийняти як проєкт закону про зміну конституції, замісць нумерації вставити статті (артикули) конституції. Голосами ББ цей внесок принято, не послухавши формального спротиву „обсерватора“ ендецького клюбу, пос. Ст. Стронського.

Маршал піддав під голосування звіт конституційної комісії з доповненням внеску Царя. Конституційні тези, як проєкт закону про зміну конституції прийнято всіми голосами ББ при відсутності вищезгаданих клюбів польської опозиції. Поставлено внесок, щоби перевести негайно друге і третє голосування, — що і сталося. В той спосіб довершено **формальної зміни конституції,** приймаючи, що присутньою є більше ніж половина послів, яка згідно зі 125 ст. конституції більшістю 2/3 голосів має право рішати про зміну конституції. Відтак слідували сцени: овації для маршала і п. Царя, відспівання Першої Бригади, посли ББ кидались собі в обійми і складали взаїмні бажання з приводу „побіди“. В год. 7.30 вечором зміна польської конституції у соймі була фактом довершеним.

З огляду на склад сенату — затвердження цієї зміни в сенаті не підлягає нікому сумнівові.

КОМУНІКАТ

Дійшло до нашого відома, що в поодиноких місцевостях, переважно підчас свят, ціна яку консументи платять за дріжджі, значно відбігає від справжнього рівня.

У звязку з цим подаємо до відома, що фабрична гуртова ціна дріжджів, разом з зарахованим податком (бандеролою) є 3.83 зол. за 1 кільограм loco, залізнича стація відбірча.

Повідомляємо про це, щоб зорієнтувати консументів щодо цін, які повинні бути устійнені на дріжджі, враховуючи кошти і належний зарібок відпродавців.

Комунікуючи про це, просимо загал зацікавлених ласкаво повідомити нас про кожний випадок, коли хто домагається збільшеної ціни за дріжджі. 29/8

Zrzeszenie Producentów Drożdży

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

WARSZAWA, UL. ZIELNA 21.

Замирення між Польщею і Німеччиною на 10 літ.

ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ПАКТ ПРО НЕАГРЕСІЮ.

ВАРШАВА, 27. I. ПАТ. Дня 15. листопада 1933 р. у розмові між польським послом у Берліні і канцлером Гітлером устійнено і подано до прилюдного відома згідний намір обох урядів, щоби трактувати шляхом безпосередніх переговорів справи, які торкаються обох держав, та щоби вдержатися у взаїмних зносинах всякого насильства. У звязку з тим уряди німецький і польський перевели переговори, щоби довести до порозуміння у своїх взаєминах. Ті переговори скінчилися і 26. січня ц. р. польський посол у Берліні та німецький міністр закордонних справ підписали в уряді закордонних справ у Берліні такий пакт:

„Польський уряд і німецький уряд переконані, що пора розпочати новий період в польсько-німецьких політичних взаєминах безпосереднім порозумінням обох держав. Тому рішилися положити сьогоднішньою декларацією основу під майбутній розвиток тих взаємин. Оба уряди виходять притім із заложення, що вдержання тривкого миру між обома державами є передумовною загального миру в Европі. Тому й рішилися спирати свої взаємини на основах, означених у парискому пакті з 27. серпня 1928 р. і хотять означити ближче стосування тих основ у своїх взаєминах. При тім кожний з обох урядів стверджує, що приняті ними досі у відношенні до них міжнародні зобовязання не стоять на перешкоді мирному розвиткові їхніх взаємин ані не стоять в суперечности зі сьогоднішною декларацією та що вона їх не нарушує. Крім того оба уряди стверджують, що сьогоднішня декларація не торкається таких справ, які згідно з міжнародним правом належать до внутрішніх справ обох держав.

Оба уряди заявляють, що хотять порозумітися безпосередньо у всіх справах, що торкаються обосторонніх взаємин. Якби прийшло між ними до спорів, яких не дасться полагодити шляхом безпосередніх переговорів, оба уряди шукатимуть їхньої розвязки іншими мирними засобами, передбаченими в інших обовязуючих їх взаїмно порозуміннях. Одначе в ніякому випадку не будуть вживати збройного насильства, щоби полагодити спірні справи.

Створені на повищих основах ґарантії миру улекшать обом урядам важні завдання находити для політичних, господарських і культурних справ розвязки, сперті на справедливім обосторонім вирівнанні інтересів. Оба уряди переконані, що взаємини між обома державами будуть розвиватися згідно з отою умовою та доведуть до доброго сусідського відношення обох народів, з користю не тільки для них, але й для інших европейських народів.

Отож мій перехід також і на літературу був зовсім недоривочний, а найкращим зужиткуванням своєї енергії. Звичайно до поезії підійшов я не зразу, а мусів перейти підготовчу працю. Цією працею для мене були переклади і я, заки сам почав писати, переклав десятки віршів Бодлера, Аполінера, Моріяка та інших поетів, що забирало мені весь час вільний від мистецької праці. Бож людина мусить висловлюватись у будьякий спосіб, бо нею, як казав Валері Лярбо, кермують непоборні закони ритму. Людина може не завсіди собі їх усвідомлювати та вони істнують.

Тепер кілька слів про поезію, таку, якою я її бачу й хочу, щоб вона була.

Ми знаємо, що наша поезія була довший час під непереможним впливом народньої. Та наслідування метод її творення було неталантовне вже само в собі. Народня поезія це передовсім пісня. Творцем її є не тільки одна людина, поет, але й колектив, нарід. Заки якась строфа набрала свого остаточного виразу, своєї безпосередности, вона вношувалась у тисячах грудей і вигладжувалась у тисячах людських гортанок, аж набрала своєї повної мельодійности. Зовсім інакше творив поет, що хотів осягнути це саме враження. Він сам один і якщо він іде за цією методою та підбирає безпосередні почування найлекшим способом, орієнтуючись не на галку, на звязкість, на силу вірша, а більш на його музичну мельодійність — він попадає на шлях найменшого опору. Щоб писати прозою, писав колись Гете, треба мати щось сказати; та хто не має що сказати, той може всеж робити вірші й римувати, де одно слово витягає друге та вкінці з цього щось таки й виходить, щось, що хоч нічим і не є, усеж виглядає так, мовби це справді чимось було. Отож сучасний поет, не без того, щоб не вивчити цілої народньої творчости й не користати передовсім із її мовних богацтв, повинен знати її на те, щоб її вистерігатись. Бо сучасні проблеми творчости, це передовсім конструкція, отже метода не найлекшого, а найтяжчого опору. Конструкція — ось і метода творчости. У малярстві — конструкція барвних площ; у різьбі й архітектурі — мас. У поезії — конструкція слова, будова гарних речень, гарних образів. Це дає оминати те, на що свого часу звернув увагу д-р Сімович: цьвірінькання, виливання на папір своїх безпосередніх почувань, вважаючи, що краса поезії власне в них, а не в гарнім вірші, гарнім у всіх відношеннях. Та нам не треба гарних почувань, писав колись Ремі де Гурмон, — нам треба гарних віршів. Гарний вірш несе із собою свою власну емоцію, що й є естетичною емоцією. Досить, кричить Гурмон, поганих піїтів, що зануджують нас своїми маленькими душевними болями. Давайте гарні вірші!

Конструкція вимагає льогіки. Вже тим самим доба футуризму раз на все в нашій поезії скінчена. Сучасний поет не потребує запускатись у давнє Семенкове белькотіння в роді „у бир шух“, коли він має масу нових, найдивніших слів із усіх ділянок нової техніки, хемії, біольогії. Назви ґазів, як діехльордіетильсульфід, лифеніляноxльорарсен і т. п. звучать самі як футуристична поезія, лиш що за ними криється зміст. Звичайно, тих слів у словнику Грінченка нема, але це не значить, що їх уживати не можна. Вони відкривають головно в ділянці рим небувалі можливости.

Стільки про напрямну поезію. А мої плани? Можна багато наобіцяти ударним порядком, щоб потім не додержати. Отож про мої плани важко мені говорити, хоч вони, звичайно, є. Маючи за собою вже одну збірку, один етап, я тим сміливіше можу кинутись на ріжні експерименти, не боячись закидів, що я роблю їх через те, що не вмію написати доброго сонета. Мене дуже зацікавлює спеціяльно наймолодша французька поезія, так тісно звязана з малярством. Багато із досвідів французьких поетів можнаб присвоїти й нам, розуміється, у свідомій інтерпретації.

Окрім цього маю задуману й почасти фрагментарно записану збірку оповідань, яких темою є авантюристичні пригоди молодого українця по світі. Тема цікава тим, що герой був би зовсім на місці, колиб був англійцем або німцем, та що стає неймовірне, коли він українець.

Премія радує мене передовсім тим, що її водночас дістали ще й інші молоді. Можна сподіватись, що на найблизчий рік будуть ще кращі твори і ще більше їх і що почнеться рух в літературі найважніше: змагання за напрямки, за методи творення, за все те, без чого годі уявити собі справжньої і повної літератури.

Кожний гріш для „Просвіти“ — це гріш на освітні змагання народу. Громадяни, дайте змогу рости „Просвіті“!

Українські сервіси

проєкту арт. м. В. Дядинюка

по цінах дуже приступних
поручає одинока фірма

Олександер Онисько

у Львові, вул. Галицька 20.

Сьогоднішня декларація буде ратифікована, а документи будуть виміняні у Варшаві. Декларація обовязує 10 років і оскільки не буде на 6 місяців перед упливом того часу виповіджена, важна буде дальше, одначе опісля можна буде її виповісти в кожному часі".

ГОЛОСИ НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

БЕРЛІН, 27. I. ПАТ. Вся сьогоднішня преса містить на передових місцях урядовий текст польсько-німецької декларації, підкреслюючи перш усього мировий характер цього акту. Всі часописи зазначують, що політика націонал-соціялістичної Німеччини є тільки переходовим фрагментом, але що умова не наручує в нічім зобовязань обох держав супроти інших держав, ані не є спрямована проти когонебудь. „Фелькішер Беобахтер" підкреслює, що новий польсько-німецький пакт запевнює обом краям почування безпечности, залишуючи їм одночасно самостійність і вільне становище у зовнішньо-політичних справах.

Гугенбергівський „Льокаль-Анцайґер" пише, що пакт є святочним актом, який на довго, бодай на 10 літ рішатиме про польсько-німецькі взаємини. Всі проблеми мають розвязуватися шляхом безпосередніх переговорів. „Дойтше Альґ. Штґ." стверджує, що між Польщею і Німеччиною є кілька спірних точок. Відомо, що центр спорів лежить на польсько-німецькій границі та що від часу війни творив найбільшу небезпеку воєнного конфлікту. Тепер, після заключення пакту, ця можливість віддалюється найменше на 10 років. Цю можливість піддано стерилізації. Тому, що поляки і німці мусять жити поруч себе, є надія уздоровити ті хорі спірні місця після 10 років. Вкінці часопис висловлює надію, що торговельні переговори між обома державами доведуть до позитивного висліду. „Фосіше Штґ." пише про пакт як про найважніший політичний зворот у післявоєнному часі. Польсько-німецька декларація є подією, що торкається цілости европейських відносин. Часопис запитує, який вплив зробить цей пакт на переговори, які ведуться тепер безпосередньо з Францією.

ФРАНЦУСЬКА ОПІНІЯ.

ПАРИЖ, 27. I. ПАТ. Агенція Авваса оголосила вчора комунікат у справі підписання польсько-німецького пакту про неаґресію. Вістка про заключення в Берліні цього пакту, що обовязує на 10 літ і має на меті сконсолідувати мир, не заскочила поінформованих політичних кол у Парижі. Умова наступила після комунікату, оголошеного 15. листопада м. р., який говорив, що після першої стрічі Гітлера з міністром Ліпським французький уряд повідомлено про переговори, які будуть продовжуватись в напрямі заключення пакту неаґресії. Французькі політики все відносилися прихильно до розвитку тих пактів і до всього, що могло утревалити мир в Европі. Міродатні кола висловлюють вдоволення, що Польща, союзна і заприязнена держава, причиняється до того мирного діла і зміцнює своє становище новими гарантіями безпеки.

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ХАРІС

у Львові при вул. Корнякта 3. (Нар. Дім)
Тел. 11-64

уладжує похорони від найскромніших до найвибагливійших; перепроваджує ексгумації та перевіз на провінцію власним санітарним автом

Ціни найдешевші

Для селян нічні і світі безплатний.

Неділя день відпочинку і розривки

РЕПЕРТУАР МІСЬКИХ ТЕАТРІВ

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР
3·30 Гроші — то не все
7·30 Івар Крюґер

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ
3·30 Фотель 47
7·30 Но, но, Нането

В четвер 1. лютого ц. р. у Великім Театрі премієра пєси Честертона

Чоловік, який був Четвергом

Хай живе Всеукраїнський Національний Конґрес!

Високоповажаний Пане Редакторе!

В перший день Нового Року Народній Комітет Українського Національно-Демократичного Обєднання прийняв відповідальне рішення про скликання Всеукраїнського Національного Конґресу. Цей акт уважаємо першорядною національно-політичною подією.

Дозвольте з цього приводу через Ваш шановний часопис висловити Високому Народньому Комітетові наш щирий привіт і глибоку пошану та побажати якнайскоршої реалізації цього всенаціонального діла.

Віримо, що ціле світове патріотичне українство прийде Високому Народньому Комітетові з найбільшою допомогою до здійснення цієї ідеї і тим виконає свій святий обовязок перед усім українським народом.

Зі свого боку готові прислужитися всім, що буде в наших силах, для цієї високої ідеї.

Хай живе Всеукраїнський Національний Конґрес!

В згоді сила!

Подебрали, 22. I. 1934.

17 підписів.

Вісти з „Рідної Школи".

1. Унормування платностей на „Рідну Школу" у Львові.

Дотеперішня ріжноманітність у плаченні постійних щомісячних 1-процентових датків на „Рідну Школу", які складають центральні установи та їхні службовики, показалася непрактичною. Через те почавши від 1. лютого 1934 р. будуть сцентралізовані в касі Головної Управи „Р. Ш." всі 1-процентові місячні датки зі Львова для „Рідної Школи".

Тому від 1. лютого ц. р. будуть українські установи у Львові та їхні службовики передавати свої складки просто до каси Головної Управи „Р. Ш.". Одночасно з тим касуємо всі дотеперішні уповажнення, що управнюють інкасувати складки з установ. Про цю постанову повідомлені всі українські приватні й державні центральні установи та їхні службовики.

Ця постанова не відноситься до всяких інших платностей на потреби „Рідної Школи".

2. Рахунок дару на коляду „Рідній Школі".

Пригадуємо всім Кружкам „Рідної Школи", збірковим комітетам та іншим установам, що займалися збіркою дару на коляду для „Рідної Школи" в 1934 році, щоби вже переслали до Головної Управи звідомлення з переведеної збірки.

Повітові Кружки „Рідної Школи" і Повітові Союзи Кружків „Р. Ш." нехай допильнують, щоби звіти про цю збірку були повні і згідні з дійсним станом.

Якби з якоїсь громади дотепер не передали ще грошей з коляди, нехай зроблять це найдальше до кінця січня, бо Головна Управа мусить проголосити прилюдно вислід збірки. Зрештою не лицює, щоби в теперішньому часі, де „Рідна Школа" має таку широку діяльність, найшлася така громада, що не буде у списку добродіїв „Рідної Школи".

Головна Управа „Рідної Школи".

Комуністичний конґрес у Москві.

МОСКВА, 27. I. ПАТ. Вчора відкрито на Кремлі 17-ий конґрес комуністичної партії СРСР при участи 2.000 делеґатів, що заступають партійну організацію цілого Радянського Союзу. Появу Сталіна на трибуні повитали зібрані бурхливою овацією. Інавґураційну промову виголосив голова народніх комісарів Молотов. До президії конґресу увійшли м. і. Сталін, Молотов, Каганович, Ворошилов, Ордзонікідзе, Калінін і Крупская, вдова по Леніні. З черги Сталін виголосив звіт Центрального Комітету. В часі промови, яка тревала 5 годин, Сталін був часто предметом овацій.

—o—

Роздача літературних премій.

ПРИСУТНІ ПРЕМІЮВАНІ АВТОРИ І ПРОМОВА СЕКРЕТАРЯ ТОВАРИСТВА.

Дня 26-го ц. м. відбулись у салі „Бесіди" товариські сходини з почину „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка" для роздачі літературних премій, признаних за 1932 і 1933-ий рік. Сала повна. За довгим зеленим столом представники Ради Т-ва і члени жюрі. У першому ряді крісел нагороджені. Нема Ж. Процишина, що проживає у Бельгії, ні Галини Журби, що прислала листа вияснюючи, чому не може брати участи у вечорі. Із листа виходить, що авторка уявляла собі вечір як якусь маніфестаційну імпрезу, і через те ніяково їй було брати у ньому участь, тимчасом це були тільки скромні сходини для громади близької до літературних питань.

Вечір починає вступним словом секретар „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка" *І. Кедрин*. Натякає жартівливо на щорічну церемонію при роздачі Нобелівської премії, де нагороди роздає шведський король і де при кожному лавреатові підносять прапор держави, до якої лавреат належить. Якби звичай із прапорами прийняти у нас, то зваживши ріжні соціяльні пересвідчення наших нагороджених авторів, цей вечір міг би початись на салі демонстраціями, зовсім небажаними як прелюдія. Після цього секретар оповідає про важніші моменти історії літературної премії і відчитує список жертводавців. Підкреслює заслугу при реалізації ідеї літературного фонду й нагороду члена Ради Т-ва В. Софронова-Левицького та дошле трохи з, пиняється на вимозі, яку вибране Радою жюрі поставило до Ради, щоби змінити первісну умову: 1 головна нагорода і 2 премії. Закінчує висловом вдоволення з успіху переведення цієї першої спроби ввести у нас щорічні літературні премії та висловлює переконання, що цей звичай прийметься у нас на постійне.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІТЕРАТУРИ І НАГОРОДЖЕНИХ.

Д-р Василь Сімович як голова жюрі дає звязний образ нашої літератури за останні роки. Характеристична риса галицької післявоєнної та еміґраційної літератури це історичні твори з нашої давнини. Сільський побут з його новими обставинами нових письменників не цікавить, можливе, що нове село для них незрозуміле або мало доступне. Нема теж побутової драми ні повістей у роді Нечуя. Дрібна інтеліґенція входить поволі в літературу, але теж мало; нема маркантнішого твору з її життя ні з життя нашого духовенства, що довго стояло на чолі політичного та культурного руху.

Старші галицькі письменники, хоч ще живуть, поволі відходять від літератури. Одночасно на Радянській Україні бачимо великий розквіт лірики, що переходить теж в епіку, широко закроєну соціяльну повість і оповідання. Новеля щезає; можливе, що цьому винні нові обставини. Нема теж нової драми. Зате перекладів пра-

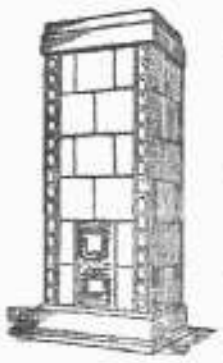

Фірма **Михайло Галібей**

Склад кафлевих печей і кухонь

Львів, Петра Скарги 5.
Телефон 61-65.

Філія: Станиславів, Липова 1.

Балканський пакт без Болгарії.

ВІДЕНЬ, 27. I. ПАТ. Віденське кореспонденційне бюро повідомляє з Букарешту, що з огляду на неґативний вислід румунсько-болгарських переговорів у справі приступлення Болгарії до балканського пакту в політичних колах думають, що підписання пакту, заповнене спершу на кінець лютого, наступить з початком лютого в Білгороді.

Болгарський премієр заявив, що не підпише ніякого нового пакту в справі реґуляції границь. У справі балканського пакту мали предложити Болгарії як компромісову пропозицію доступ до Егейського Моря і признання більших прав болгарським меншостям. Остаточного рішення надіються завтра на конференції між Мушановим і Тітулеску.

ля незвичайно жива. Чільніші радянські поети перекладають багато архитворів европейської літератури і видавництва дають у перекладах навіть повне видання великих европейських письменників. На жаль, не можна там пізнати справжнього обличчя письменника і подати характеристику його діяльности тому, що офіціяльний більшовицький режім зводить усю літературу до аґітки і визначні таланти (Тичина, Рильський, Бажан) пішли наосліп на послуги офіціяльного режіму на велику шкоду українській культурі.

У поезії помітна дбайливість за форму і тенденція европеїзації. Можна ствердити і в Галичині відворот від народніх мотивів і народньої ритміки. Та в усіх творах, без огляду на літературний рід, переважає безсюжетність. Автори завертають до минулого, щоб там шукати сюжетів, цвіте мемуаристика. Зокрема в Галичині літературний рух ослаб теж із матеріяльних причин: нема покупця, видавництва падуть.

На цьому ґрунті виросла щаслива думка літературної нагороди у Т-ві письменників і журналістів.

Д-р Сімович пояснює мотиви, чому жюрі зупинилось на кількох преміях, замісць одної головної нагороди, як розуміло своє завдання і як його виконало. Після цього переходить до характеристики кожного з нагороджених авторів та їх відзначених творів.

Цей імпровізований невеличкий виклад був дуже цікавий і жаль, що не було змоги записати його в цілости. Можливе, що д-р Сімович при якійсь нагоді схоче головні свої думки розвинути в окремій ширшій статті.

АВТОРИ МАЮТЬ СЛОВО.

Перший з нагороджених авторів промовляв *Святослав Гординський*. Жаль, що його слабий орґан і брак звички говорити не дав змоги всім почути якслід його гостро актуальних заміток, які друкуємо окремо.

Другий з черги промовляв *Богдан Кравців* — коротко, виразно, ефектовно. Говорити про свою творчість не хотів би, бо це значить говорити про свої глибокі почування, а про ті звичайно не кажемо. Та коли вже йде про вплиз на літературну працю, то найбільше завдячує вязниці. Там мав самоту і нагоду пізнати людей у всій наготі. На останню його збірку вязниця вплинула теж формально. Чотири кроки туди і назад сильно нагадували обмежені чотири рядки строфи. Признання жюрі вважає признанням не тільки для себе, але і для тих других, з якими ділив переживання і що на довгі роки залишились у вязниці. Після двох збірок мав намір спрямувати свою енергію в інший бік, але вязниця знову привернула його до літературної праці. Хотів би, щоб наша нова література була жива і щоб чути було в ній кров сучасности. Як друга його збірка „Дорога" була висловом його юнацьких почувань пластуна, а остання „Сонети і строфи" переживань у вязниці так хотів би, щоб майбутня змалювала колись історію майбутнього покоління. Кінчить бажанням, щоб міг колись, „у день крівавої розплати в шинелі сіріп вмерти від ґранати".

Степан Левинський просив відчитати за нього (виправдуючись заборою лікаря довше говорити) один розділ зі своєї повісти, над якою саме працює. Річ цю помістимо у черговому числі.

Після цього скарбник Т-ва Д. Паліїв роздає нагородженим коперти з признаними преміями.

Настрій на салі приємний; почувається, що всі вдоволені, що трапляється нині у нас так рідко.

Французький уряд перед крізою.

ПАРИЖ, 27. I. Політичні кола уважають положення уряду дуже критичним. Кабінет находиться в трудній ситуації наслідком інформацій, які компромітують міністра справедливости Рейнальді. Розійшлася чутка, що прокуратор деп. Секвани задумує вислати до міністерства справедливости урядника, щоби передбачувати димісію міністра Рейнольді.

реслухав міністра в справі, яка ведеться проти т-ва Гольдінг-Какадан.

ПАРИЖ, 27. I. ПАТ. Делеґація соціялістичної ґрупи під проводом Блюма повідомила премієра Шотана про становище ґрупи у відношенні до міністра справедливости Рейнальді. Шотан згодився з депутованими, що треба

Український голос із 1911 року про містифікації у Сєнкивеча.

Стаття д-ра С. Томашівського у „Неділі", літературно-науковому додатку до „Діла".

(Докінчення.)

„Не маю на думці займатися всіма героями Сєнкевичевої трильоґії, цеї виславленої „narodow-oї epope-ї", подам тільки причинок до пізнання історичної реальности одного з улюблених автором героїв. Ви знаєте, очевидно, пана Яна Скшетуського з „Ogniem i mieczem""? Того римлянина й спартанця в одній особі! У нім бажав автор змалювати тип чистокровного поляка шляхтича-ziemianina, лицарського, гарного, поважного, гаряче патріотичного й високо-культурного, так високо, що ної культури збуває йому повні міхи й він несе її на Україну обдаровувати нею варварів... Він відбиває посажну українську дівчину козакові й здобуває побіч Вишневецького безсмертність в обороні Збаража...

Хто ж був в дійсності пан Скшетуський? Між друкованими досі джерелами маємо (окрім коротенької згадки у Рудавського) дві звістки. Одна в листі познанського біскупа Шолдрського з серпня 1649 р. така: „Товариш з обложеного війська Скшетуський прибув до короля під Топорів; він сказав, що до середи або четверга могли ще наші боронитися, дальше ні... (тут про обосторонні сили). Той п. Скшетуський, убравшися по хлопськи, прийшов під козацьке військо до ріки, яку перейшовши, цілий день лежав в борі, а в ночі пішов бездоріжжям до короля". Друга звістка в листі львівського міщанина Кушевича з 17. серпня 1649 р.: „Якийсь п. Скшетуський, товариш з-під хоругви п. Ґдешинського, вийшов з челядником своїм з обложеного обозу й з великою відвагою, без огляду на своє здоровля, зазнавши великих невигід через болота й води, відбиваючися від собак, що їх багато всюди по шляхах задля многих трупів, прийшов до обозу короля під Топоровом. Король приймив його з великою прихильністю й любовю та обдарував його, так само канцлер коронний, і досі зостає він у почестях"... (дальше зміст його донесення). Додавши до того кілька подробиць із рукопису використаного Кубалею (Oblężenie Zbaraża) про цього збаразького смільчака. (що одначе тут названий інакше — Станковський), будемо мати все дотепер знане про цю фіґуру. Та я можу подати одну дуже характеристичну подробицю про п. Скшетуського, яка що правда не зменшує вартости його відваги (хоч історик збаразької облоги переконує нас, що перебратися через козацькі війська зовсім не було трудно), одначе в дивнім світлі ставить змагання самого Сєнкевича зробити із Скшетуського ідеальний тип польського шляхтича XVII в.

Ходом польсько-козацької боротьби за Хмельницького цікавилася вся політична Европа, й багато уваги присвячувано українським подіям у Римі. Та ж це була між іншим боротьба православної релігії з католицькою, що дотеперішні успіхи унії дуже сильно підорвала. Отже зрозуміла річ, що папський нунцій, який перебував у Варшаві, посилав у Рим часті й докладні реляції про всі важні події й про своє власне відношення (а було воно дуже активне) до цих подій. Ті його донесення, оперті звичайно на урядових відомостях з першої руки, переховувані старанно у Ватиканськім архіві, містять багато інтересних річей до пізнання тодішніх політичних і воєнних справ, а серед них подибується й одна подробиця про нашого п. Скшетуського, без сумніву вірна. От-що писав він 14. серпня 1649 р. до Риму (перекладаю з італійського):

„З Топорова прийшли листи з 7. п. м., що... того дня прибув у королівський обоз п. Скшетуський **Русин-схизматик** (s. Skrzetunoski Ruleno scismatico), що знайшовся в труднощах сбіжи між іншими нашими та ворогами крізь неприятелів незвичайно хитро. Він умовився з начальником нашого війська, що буцім то хоче втікати. Потім у великім секреті заявив він своїм слугам, також **схизматикам**, що буде корисніше й безпечніше для них усіх перейти до Хмельницького. Слуги обіцяли піти з ним. Таким способом прибув він до ворогів і задержався тут три дні. За той час мав змогу оглянути їх сили й пізнати їх найслабше місце. Опісля, передягнувшися за селянина, вихопився звідти без ніякої перепони та бічними дорогами й болотами, кілька разів у плав, прийшов перед короля. Цей приймив його, як належало, найласкавіше й обіцяв йому перше староство або уряд, що опорожниться, канцлер коронний переодяг його у власну одіж"... (дальше зміст його відомости).

Стільки нунцій Джованні де Торрес про Скшетуського, та це вже достаточно дає сконстатувати, що: 1) у відважнім будь-що-будь ділі його не було нічого особливо геройського; 2) він був українець православної релігії, одначе стояв не там, де 9/10 його земляків і одновірців (навіть дуже багато української шляхти), а там, де національні й релігійні противники роздавали за заслуги вакантні урядові посади. Та не це тут важне, п. Скшетуський особисто міг бути найсимпатичнішим чоловіком у світі, навіть його політичне становище не має в собі нічого надзвичайного — таких було більше! — одначе не дійсно фатально, що якраз цього **православного русина** вибрав собі Г. Сєнкевич на першого героя своєї повісти й ще ідеалізував його як найкращий **тип польського шляхтича.** Він повинен рішуче кавтися свого вибору.

Таких містифікацій з „Ogniem i mieczem" дуже багато, так що вся повість разом із своїми товаришками то одна велика містифікація. Жаль тільки, що нею годуються міліони".

Ікс.

943

Якими словами промовити?...

Якими словами промовити до вас, громадяни, що не сповняєте своїх обовязків супроти рідної преси? Як розбити вашу байдужість до українського друкованого слова, як зворушити ваше сумління, як змягчити ваше серце?

І яких засобів нам ужити, аби притягнути та привчити ваших людей читати щодня свій щоденник? Примусу фізичного тут не може бути але чейже існує якийсь моральний наказ! А той моральний наказ повинен мати хіба більшу силу, як примус фізичний, особливо серед нації недержавної, яка на своєму терпистому шляху до кращого завтра кує власними силами свою долю.

Зрозуміймеж той моральний наказ та приложіть і свою руку до розбудови „Діла" у великий щоденник! Нехай кожний сповнить по силам свій обовязок!

коробка 2 зол. Аптикар ДРАНЧ і С-ка, — БЕЛЬСКО

Студентський Баль

цих місниць не відбудеться, зате найбільшим проб-бом 1934 р. будуть безумовно

ПЕРШІ СТУДЕНТСЬКІ ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ!

під гаслом „Студентство Рідній Школі в четвер, дня 8. лютня 1934, в сполучених салях Нар. Дому
Дві оркестри — Jazz Band — несподіванки.

Сонні мрії пана Радека.

Пізнього вечора останнього дня минулого року сидів пан Радек у редакційній кімнаті „Ізвестій" і писав. Працював так протестуючи проти буржуазного звичаю кінчити рік забавою, протестував так проти самого способу числити час роками, а не пятилітками, до тогож починаючи від Різдва Христового, за святкування якого можна не лише втратити хлібну картку, а й відбути далеку подорож на північ, без надії вернутися звідти.

Отже працював він останньої ночі першого року другої пятилітки, себто 31. постишевобря. (Рік там починається лєнінабрем, потім приходить сталінабрь, молотарьо, каганозабрь і т. д. Вигадка властиво не нова, бо вже при царі дехто казав замісць марта — мартабрь.)

Він писав про „Новий поділ світу" і коли дійшов до речення — „відхиляє фантастичні плани захоплення України, які називає чомусь лише англійськими...", сонні мрії перемогли його. Він мріяв, розуміється, не про хліб, як якийсь робітник чи колхозник, а про найвищі щаблі шлункових насолод, підсичуваних садистичною підсвідомістю, що мілїони вмирають, позбавлені навіть хліба. Але про що саме мріяв пан Радек? От Сталін, наприклад, міг би мріяти або про шті про пашлики, чебуреки тому та інші тифліські ласощі. Петровський мріяв би або про шті, або про „лавреничи сталін треугольничи". Радекже може з повним правом сказати: „Ох три серця розпирають мої груди". Тому й тяжко сказати, чи мріяв він про шті, чи про біґос і ковбеси, чи про цімес міле кішкес. Він плямкнув сласно у сні губами, але цімес обернувся раптом в паскудне більшовицьке чорнило. Замісць ложки, Радек тримав між зубами саме вимочене перо; прокинувшись раптом, плюнув, вперся рукавом і почав писати далі.

„Англійський імперіялізм голубить мрію, що йому пощастить спрямувати все проти Совітського Союзу. Це — дитячі мрії... Німецький фашизм та японський імперіялізм поставили на денний порядок боротьбу за поділ світу, спрямовану проти СРСР, проти Франції, Польщі, Чехословаччини, Румунії, проти прибалтійських країн, проти Китаю, проти Злучених Держав Америки..." Поставивши себе в центрі такого численного товариства, пан Радек віддався знов у владу сонних мрій, які понесли його й полишили серед асамблеї Союзу Народів, в Женеві, звідки його так часто викидали в дійсности. Промова Радека була така само довга, як його статті в „Ізвестіях". Не витримавши її слухати, із Союзу Народів втікли Італія, Англія і всі, кого там не бажав бачити пан Радек. Потім останки Союзу Народів з новою недокінченою будовою перенеслися до Москви (у мріях все можливо) і зєдналися з III. Інтернаціоналом. На заг. зборах Радек переводив приблизно чистку Еріо і кричав: „Чекайте ви, саботажник, ухильник, маєте негайно покаятися приблизно за статті, які писали про СРСР в 1926 році!" І Еріо підносив благально руки до стелі та голосив — „Хай живе Сталін!"

Але в дійсности це був лише редакційний службовець, що даремно намагався збудити Радека цим офіціяльним привітанням. „Церпирінг, ду мішигінер шабесгой", лаяв його з просоння Радек, протер очі, відповів офіціяльним — „Від пятилітки до пятилітки" і перебрав телеґрами.

В них стояло про зірвання англійсько-радянських торговельних переговорів та про поразки фукієвських ворохобників разом з їх комуністичними союзниками. Радек вилаявся і закінчив тверезо статтю: „В цій світовій війні капіталізм визнакватиме своєю головою".

Охрим Бєж.

Як ви, інтеліґентна людина,

можете в нинішніх часах обійтись без — Діла"? — Якщо вам за тяжко платити за наш часопис самому, то передплачуйте „Діло" до спілки зі своїм сусідом. Вишліть негайно передплату і поєднуйте нам нових абонентів!

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Повітовий Народній Зїзд у Калуші.

В суботу 20. січня ц. р. відбувся в Калуші Повітовий Народній Зїзд Українського Національно-Демократичного Обєднання у великій салі Народнього Дому. В год. 12.30 відчинив зїзд голова Повітового Комітету *д-р Іван Сохацький* і він провів нарадам. Секретарював *мгр. Дронець*. На зїзді було приявних 110 делеґатів із 27 сіл калуського повіту.

Звіт з діяльности за час від 15. січня 1932. до 20. січня 1934. зложив секретар Комітету *мгр. Дронець*. Звіт виказав, що Повітовий Народній Комітет вів живу політичну працю в повіті. Засідання Повітового Комітету відбувалися раз у місяць, а в міру потреби частіше. В лютім і березні 1932 р. переведено в повіті протестаційну акцію в справі самоуправних законів. Дня 8. квітня 1932 р. зорганізовано повітове господарсько-політичне віче. Реферував пос. Луцький. В листопаді 1932 р. відбулась довірочна нарада при участи послів Луцького і Великановича. В жовтні 1932 р. відбувся дискусійний вечір у справі української преси, на якому реферували пос. Великановича і ред. Курдидик. При кінці 1932 р. Повітовий Комітет зорганізував у всіх громадах повіту переведення шкільного плебісциту. Дня 18. січня 1933 р. відбулася довірочна нарада представників повіту. Реферували посли д-р Макарушка і Великанович. З ініціятиви Повітового Комітету засновано Комітет Ратунку Голодуючих на Україні. Дня 29. жовтня 1933. відбувся в цілому повіті „День жалоби і протесту". Вкінці дня 27. грудня 1933. відбулась чергова довірочна нарада, на якій реферував пос. Луцький.

З черги головний секретар п. *Володимир Целевич* в одноголосному рефераті представив політичне положення українського народу й потребу сильної політичної орґанізації та обговорив докладно нові самоуправні закони, а зокрема постанови виборчого реґуляміну до сільських громадських рад.

Після того приступлено до вибору нового Повітового Комітету. На внесок п. Ярослава Рубчака вибрано одноголосно головою *д-ра Івана Сохацького*, а опісля на внесок д-ра Івана Сохацького членів Комітету.

В дискусії над звітом і виголошеним рефератом забирали голос: Микола Литвинишин з Долинова, Фединович з Верхні, Василь Прятула з Тежлова, Гаджаровський і Василь Ставка з Сільця, Волецький з Хотіня, Ярослав Рубчак, Володимир Люлуль, Степан Петик з Калуша та Мельник з Пімихайля. Народній зїзд закінчився відспіванням національного гимну.

НОВИНКИ

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипльомованими силами. Веде курси трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи тривають. 734 1-5

— **На карти „Рідної Школи"**, що звільняють від алькогольних напитків зложили з нагоди Різдва отсі Вп. Громадяни(нки) в зол.: З Устрик Дол. і околиці: по 3 зол. о. декан Жарський Мих., Козар Константин; по 2.50 — о. Федьків Андрій, д-р Винницький Фель, по 2 — о. Пасецький Зенон, о. Вербинець Володимир, Футрик Петро, д-р Сеньківський Теодозій, Бродовичева Марцеля, Коца Евстахій, Чучкевич Йосиф, Чуківський Іван, Козьолковські В. А., Гураль Григорій, Захарко Михайло і дві особи по 1 зол. — Хто черговий?

— **На допомогу ремісничій молоді!** Як довідуємося, Головна Рада Рем.-Пром. Бурси у Львові, під головством о. Бучацького, розіслала на днях відозви до чільніших львівських громадян із покликом вступати у члени того Т-ва. Як відомо, обі бурси (при вул. Пасічній і Ходоровського) не дістають нізвідки навіть найменших підмог, а залишені на власні сили, з неймовірними трудноцами вдержуються на поверхні життя. Тут не вспі зарадити поміч ідейних одиниць, а вдержати обі бурси зможе лише загал ідейного громадянства. Приступаючи у члени Т-ва, ми причиняємося до українізації наших міст, беремо в свої руки варстати праці, окоплюємо своїми таки силами нашні позиції і тимсамим — і лише тоді — народній організм визбувається анемії та функціонує лгко і справно. — **О. Г.**

— **„Хліборобський Шлях"** ч. 4. з 28. ц. м. сконфіскувала цензура за статтю, присвячену 16-літтю бою під Крутами та за огляд минулорічних світових подій. Тому, що конфіската прийшла в останній хвилині і склад у друкарні був вже розібраний, було неможливо видати другий наклад. Видавництво „Хл. Шл." просить своїх передплатників не рахувати останнього 4-го числа.

— **Композитор Ніжанковський і... російські романси.** Краківський „Час" з 26. ц. м. у рецензії з концерту Зенона Дольницького у Кракові пише, що в програмі найшлись м. і. російські романси Чайковського, Ніжанковського й інших. Цікаве довідатись, чи це рецензент такий добрий знавець музичної літератури, чи сам концертант так вірно інформує чужинців про пісні свого репертуару?

— **Страйк друкарів у Львові закінчений.** Після 24 днів зліквідовано страйк львівських друкарських робітників. Страйк закінчено угодово, а саме: дотеперішні платні полишилися незмінені, час праці полишився той самий, себто 46 годин тижнево до кінця червня ц. р., автоматично продовжується до 48 годин, дотеперішній цінник полишається без зміни, день праці числиться між год. 7 рано і 7 вечір при щоденниках, а між 5 рано і 9 вечір при інших роботах, праця погодинова, в свята і відпустки числяться після нового закону. Страйк тревав повних 24 днів.

— **400.000 людей без праці.** Останній тиждень кинув знову на ринок поверх 18 тисяч безробітних, так що загальне число зареєстрованих безробітних дійшло до 400 тисяч. На початку грудня було їх тільки 265.197, отже на протязі не цілих двох місяців це число зросло на 45 проц. А кілько є таких, що не є ніде зареєстровані?

— **Львівська хроніка.** Емілію Проць засуджено на 10 місяців вязниці за те, що своє мешкання при вул. Шептицьких відступала за оплатою на сходини ріжних жінок з мужчинами.— На личаківському цвинтарі застрілилася 24-літна Юлія Яворська, каварняна буфетова, бо опинилась без заняття. — Нічю розпороли злодії вогнетревалу касу канцелярії управи Калуського Бровару при вул. Пелчинській ч. 32. Забрали 34 зол. — Суд засудив на 10 місяців вязниці Конр. Марчинського, який від одної наймички за обіцянку оженитися з нею, виманював 2.500 зол. — В Пасажі Міколяша поліція виловлювала торговців запальничок. Деякі з них побили одного тайного агента. Поліція арештувала чотирьох торговців запальничок.

— **Арештування в звязку з жахливим душогубством.** Слідство проти 20-літнього рядового VI. див. Вацлава Маньковського, що вбив свою 42-літню мачуху, бувш. учительку Антонину Маньковську, ведуть як нагле. Маньковський признався, що заки його взяли до війська, жив із того, що йому вдалося вкрасти. Був теж караний за крадіж, одначе виконання кари йому припинили. Мачуха обходилася з ним і братом зле ще за життя батька, не давала їсти. По смерти батька було ще гірше. Думав, що прийдеться йому або красти або жити з милостині. Тому рішився вбити мачуху. На місці злочину, при вул. Святохресній ч. 32, відбулася в суботу льокальна візія. Там найшли кольбу, якою Маньковський вбив мачуху. Тіло вбитої відставили до військового шпиталю, а дім опечатали. Слідство ведуть теж проти товариша Маньковського, Гринька (якого теж арештували), бо його підозрівають у співучасти в душогубстві. Гринько заперечує свою вину, що потверджує і Маньковський. За співучасть у пирі за загарблені гроші арештували Ярослава Городейчука, сина кіоскаря з Богданівки.

— **Арештування серед членів Обозу Великої Польщі.** На головному двірці у Варшаві перед відїздом поїзду до Лодзі поліція придержала фотографа Конажевського, при якому найшла 500 протидержавних летючок. Арештували власника друкарні Керського (це найстарша друкарня в Варшаві), де друкувалися ті летючки, та 7 занятих там друкарів. Усі арештовані належать до Обозу Великої Польщі. Арештували теж власника фотографічних заведень Ісачовського. Поліція перевела ревізію в домі дівча О. В. П. д-ра Мосдорфа та Светлінського, в якого домі була редакція „Штафети", органу молоді О. В. П.

— **Смерть льорда Галіфакса, провідника англьо-католиків.** Дня 19. ц. м. помер у Гікльтон Гал, біля Донкестер, знаний у цілому англійському світі провідник англьо-католиків, льорд Галіфакс, маючи 94 роки. Найвищим ідеалом льорда Галіфакса було довести до зєднання анґліканської церкви з католицькою. Цьому завданню присвятив льорд Галіфакс ціле своє довге життя. Кілька разів здавалося йому, що вже осягне ціль, але надії розбивалися. Він бував на спеціяльних авдієнціях у папи Льва XIII., з яким обговорював справу унії анґліканської церкви з Римом. Льорд Галіфакс започаткував був також знані переговори анґліканських церковних достойників з кардиналом Мерсіє в Малін (переговори велися від 1921 до 1925), які розбилися тому, що анґліканська сторона бажала задержати всі характеристики своєї церкви, автономію і т. д., а Рим на це не годився. Льорд Галіфакс залишив сина, льорда Ірвіна, бувшого віце-короля Індій та дві доньки. — (*Укбюро Льондон*).

— **Ріжні вістки.** Занедужав румунський міністер закорд. справ Тітулеску. — Голяндська преса подає вістку, що Вільгельм II. підготовляється святкувати свої 75-літні уродини окремим обідом зі запрошеними гістями. — Голоса

Відгодін польсько-німецького порозуміння в Англії.

ЛЬОНДОН, 27. I. ПАТ. Порозуміння між Польщею та Німеччиною викликало в Льондоні корисне враження. „Таймс“ помістили передовицю п. з. „Кращі сусідські взаємини“, в якій стверджують, що польсько-німецька умова про неагресію це поправді східне Льокарно. Нова умова має велике значіння тому, що здержує похід німецької пропаганди на схід. Німецько-польські взаємини покращали відколи Гітлер прийшов до влади. Гітлер показав, що розуміє ріжницю між агітаторами та державними мужами. Вперше оба краї підписали умову в атмосфері такої доброї волі.

„Дейли Телеграф“ добачує в пакті дуже важні чинники мира в Европі.

„Дейли Геральд“ твердить, що підписання пакту дуже поможе відпряженню міжнародного положення, бо побоювання, що Німеччина може заняти поморський коридор або Гор. Шлеськ було одним із побоювань, яким піддавалася Европа.

„Дейли Експрес“ у статті „Приязнь на 10 літ“ пише, що Німеччина від 15 літ, себто від закінчення війни рішучо відкидала всяку думку порозумітися з Польщею. Справа коридора була все отвертим питанням. Гітлер радикально змінив тактику своїх попередників.

„Дейли Мейл“ пише, що маршал Пілсудський та Гітлер створили для Европи нові напрямні. Безпосередня інтервенція маршала Пілсудського та Гітлера вчинила, здається, річ неможливу до виконання, що можна вважати чудом в істнуючих у тих краях умовинах.

Багато льондонських часописів помістило фотографії марш. Пілсудського.

—o—

світової організації пластунів льорд Бавден-Повел перейшов дві важкі операції. — Арештували колишнього міністра земельних справ у Новофундляндії Велша під замітом, що вкрав три альбоми почтових марок вартости 6.000 долярів. — Віленська порадня для втомлених людей дала за 5 літ своєї праці 5000 порад людям, що не могли дати собі ради з життям; люди, що виходили звідтіля не кінчили самогубством. — Диригент філядельфійської фільгармонії Леопольд Сроковський заповів у програмі одного концерту гимн Інтернаціоналу; це викликало велике обурення серед місцевого громадянства. — Король Іраку оженився в Багдаді з княжною Аліє.

— **Кінець швайцарських бандитів.** Базельська поліція дістала вістки, що оба бандити, які напали були на банк у Базелі, скриваються таки в місті. Сильні стежі обсадили всі входи до міста. Пізно вечором жандарми найшли обох застрілених у Маргаретськім парку. Оба вони покінчили самогубством. Вбили вони 9 людей: двох у Штутгарті, сім у Базелі й околиці. Оба по фаху інжинірн, німецькі горожани, оба родилися 1910 р., один звався Курт Зандвеґ, другий Вальдемар Вельдте.

— **Менше подруж, більше дітей.** Льондонський „Таймс“ звертає увагу на цікаву подробицю в останній статистиці подруж і народин. Останній перепис населення Англії дає цифру 40 міл. 201 тис. осіб; у 1931 р. було 39 міл. 952,377 осіб. Зате коли рівняти мин. рік з роком 1913, то виходить, що число подруж впало на 4.663 менше. Ясно з цього: хоч менше людей жениться, але більше родиться. Цікаве теж, що між подружніми парами минулого року було 16 юнаків у 16-ому році і 758 шіснацятьлітніх дівчат. 16-літні дівчата вибирають собі чоловіків від 16 до 50 року життя.

—o—

ПОДАВСЯ ДО ДИМІСІЇ.

ПАРИЖ, 27. I. ПАТ. Міністер справедливости Рейнальді подався до димісії.

—o—

З судової салі.

ПРИСУД У ПОЛІТИЧНОМУ ПРОЦЕСІ В ЧОРТКОВІ.

В днях 22.—25. січня ц. р. відбувся перед лавою присяглих в Чорткові політичний процес проти **Івана Школьного, Павла Фіголя, Миколи Фіголя, Василя Гринчишина, Осипа Деревянки, Василя Яковишина і Гриця Правицького,** сільських хлопців зі Заниячa, та проти **Михайла Музики,** студ. теол. з Романівки.

Акт обвинувачення закидає підсудним приналежність до УВО та биття вікон жидам у Звиняч. На підставі вердикту суддів присяглих суд засудив **Івана Школьного** за злочин з арт. **97 на 1 і пів року вязниці, Павла Фіголя** з арт 167 **на 1 рік, Миколу Фіголя, Василя Гринчишина, Василя Яковишина, Осипа Деревянку і Михайла Музику** з арт. 165 **на 6 місяців,** а **Гриця Правицького** з арт. 47 на **1 міс. вязниці.**

Боронили адвокати: д-р Володимир Електорович, д-р Іван Гринчишин і д-р Михайло Росляк.

З ГАРАЗДІВ НАШОГО ДУХОВЕНСТВА.

Дня 26. січня ц. р. відбулася в окружному суді в Тернополі (судив окружний судля Мешковський) карно-адміністраційна розправа проти **о. Василя Куриласа,** літ 42, батька десятеро живучих дрібних дітей, пароха в Буцневі, повіт Тернопіль, обвинуваченого за те, що дня 29. червня 1933 навмисно зірвав з церковного муру в Буцневі плякат „Свято Можа“, котрий то плякат вивісив на церковному мурі місцевий війт поляк Ян Клювак і за те, що дня 11. листопада 1933 з нагоди свята 15-ліття відродження Польщі відправив у церкві в Буцневі Службу Божу в жалібних ризах, на котрій була присутня місцева українська шкільна молодь з учителем Ґроновським. Повищими вчинками на основі акту обвинувачення допустився о. Василь Курилас у демонстраційний спосіб проступків зі статті 19 (зірвання афіша з церковного муру) і зі статті 18 (Служба Божа дня 11. листопада 1933 в жалібних ризах) розпорядку президента про закон про проступки з 11. липня 1932 В. З. Р. П. ч. 60 поз. 572, виявляючи своїми вчинками нехіть до польської держави. Обвинуваченого о. Василя Куриласа боронив посол. д-р Степан Баран.

Повітове староство в Тернополі карним ореченням з 11. грудня 1933 до ч. К. К. 517 укарало о. В. Куриласа за зірвання афіша з церковного муру гривною в квоті 200 зол., а на випадок нестягальности гривни 5-денним арештом; за відправу Служби Божої в темних чи пак червоних, отже жалібних ризах гривною 300 зол., або 7-денним арештом. Разом гривною в сумі 500 зол. чи пак 12-денним арештом. Повище карно-адміністраційне оречення видав у заочности о. В. Куриласа заступник тернопільського старости д-р Станислав Новак і проти цього оречення о. В. Курилас зголосив відклик до окружного суду в Тернополі, внаслідок чого відбулася саме згадана вище судова розправа в дні 26. січня ц. р.

На судовій розправі боронився обвинувачений о. Курилас тим, що взивав війта Клювака, аби на церковнім мурі не прибивав ніяких афішів, бо ніяких афішів не прибиває він на мурах місцевого костела, та аби для поміщення афішів поставив собі окрему таблицю, чого війт з розмислу не зробив. Щодо Служби Божої в дні 11. листопада 1933, то боронився тим, що поступав і поступає все згідно з постановами осьмої статті конкордату, котра накладає на католицьких священиків у Польщі тільки обовязок відмовити літургічну молитву на намірення Польщі і її президента в неділі і в день 3-ього травня, як у польське національне свято, після Служби Божої або в часі Служби Божої і що він цей обовязок сповняє. Врешті покликався також на розпорядок Греко-Католицького Митрополичого Ординаріяту у Львові з 3. листопада 1928 ч. 9488, виданий з нагоди 10-ліття відродження Польщі.

Оборонець обвинуваченого пос. д-р Степан Баран долучив до актів справи згаданий розпорядок Митр. Ординаріяту у Львові з 3. XI. 1928 ч. 9.488, виданий до гр.-кат. деканальних урядів для повідомлення парохіяльного духовенства, котрий дослівно звучить так: „В справі обходу 10-літнього відродження держави позволяється Духовенству відправити 11. листопада 1928 співану Службу Божу, не змінюючи приписаного в тім дні намірення — Митрополит Андрей“. Оборонець вказував на те, що анальогічний розпорядок обовязував і в дні 11. листопада 1933 та що католицькі священики, а тимсамим і обвинувачений, обовязані в справах релігійних функцій дотично польської держави і її президента тільки до того, що наказує VIII. стаття конкордату, бо інших відповідних постанов польські закони в тій справі не знають. На оборону обвинуваченого покликав пос. д-р Баран свідків Яна Клювака і дяка Миколу Мельничука з Буцнева щодо першого факту та просить поставити й відповідний запит у Греко-Кат. Митр. Ординаріяті у Львові, що священик у дні 11. листопада 1933 мав право не зміняти намірення Служби Божої.

Судля Мешковський всі внески оборонця д-ра Барана відкинув і проголосив присуд, котрим о. Василя Куриласа признав винним обох проступків згідно з актом обвинувачення і за оба проступки наложив на обвинуваченого кару **триста зол. гривни, евентуально кару трьохденного арешту.** Крім того засудив обвинуваченого на заплату судових коштів і судової оплати в квоті 30 зол.

Оборонець пос. д-р Степан Баран зголосив до протоколу проти повищого присуду касацію. Тому ця справа буде предметом рішення Найвищого Суду, подібно як і справа о. Ярослава Мельника зі Зарубинець пов. Збараж. за відправу Служби Божої у чорних ризах у дні 11. листопада 1933, в котрій то справі оборонець пос. д-р Баран вніс уже письменну касацію до Найвищого Суду. Акти цієї справи находяться вже в Найвищому Суді.

—o—

ПОДЯКА.

Високоповажаєї Панове!

Не маю слів похвали для Їх лікувального засобу Тогаль та його наслідків лікування. Від 4 літ терпів я на болі суглобів і ревматизм. Якщо тільки приходила зміна погоди, відчував я терпіння. Дотепер лікувався я без успіху. Вичитуючи в ґазетах про Тогаль, я не зовсім довіряючи, що цей засіб поможе, постановив я купити одну коробку. Зужавши ці пастильки, почув я полекшу в суглобах при натиску в пальцях. Заохочений успіхом першої коробки, купив я другу і зажив нормально тричі денно по 3 таблетки. Болі в суглобах зовсім зникли, зміни погоди вже не відчуваю.

В грудні м. р. моя жінка захворіла на грипу, а що невчасу встала з ліжка, недуга повторилася, прийшов міцний катар і атака слегочної. Маючи необмежене довіря до Тогалю, рішив я лікувати жінку цим засобом і не завівся я, бо по 10-ти днях жінка встала зовсім здорова.

Почуваючи вдячність для Вп. Панів, як людей, що причинилися, завдяки свому винаходу до полекші людських терпінь, остаю

з глибокою пошаною та поважанням

Антін Гарчарик.

Луцьк, вул. Мідяна 22.

З кіна.

КІНО ХИМЕРА: „ШЕРЛОК ГОЛМС“.

Мало досі сфільмованих Конан Дойлевих повістей зі славним анґлійським детективом Шерлоком Голмсом, хоч стільки кримінально-детективних фільм продукують раз-у-раз. Виробництво Фокса саме зреалізувало спеціяльний сценарій, з тією популярною особою. Успіх фільми лежить у тому, що вибір головних акторів упав дуже влучно на Кліфа Брука й Ернеста Торренса. Головно Кліф Брук дуже надається на Шерлокового типа з властивою собі поватою і невідступною люлькою в зубах. Любовна історія, вплетена до акції фільми, в нічому не шкодить властивому напрямкові фабули. Фільма обчислена на емоційні й хвилюючі моменти, за якими пропадають симпатики сенсації й несамовитости.

Попереджує фільму кілька додатків, з яких дуже добра фільмова студія про життя на острові Родос: картини з побуту, будівель і природи тої „райської закутини“ справді чудові. *Б-ко.*

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — А. З. С. 7:1 (1:0, 2:0, 4:1)

Змагання товариські в гаківці, у яких українська дружина виявила велику перевагу над противником. Особливо оба Труші грали розумно й дошільно, виказуючи не тільки добре технічне опанування гри, але також просто фінезійні тактичні потягнення. Не диво що оба вони, розуміючись знаменито, сфабрикували до сітки аж 6 голів (з того молодший Труш аж чотири). Одного гола стріляв теж Лясик. А. З. С. здобув одинокого гола в першій мінуті 3-ої терції, вскочивши на нашу оборону. Видців кількасот. Судля п. Ялтний.

РЕЧИНЦІ ЛЕЩАТАРСЬКИХ ЗМАГАНЬ.

Лещатарський Субреферат У. С. С. пригадує речинці змагань: 1. 4. або 11. 2. 1934. краєві змагання у плоскому біґу для мущин і жінок; 2. 11. або 18. 2. 1934 міжклюбові змагання у скоках; 3) 18. або 25. II. 1934 дружинові змагання у плоскому біґу для мущин і жінок; 4) 11. III. 1934. гладовий біґ у Славську для мущин і жінок; 5) 18. або 25. III. 1934, довгодистансовий плоский біґ.

Важний перший речинець; другий є на те, щоби на випадок непогоди або відсутности снігу було можна пересунути змагання. Пригадуємо, що кожний змагун мусить мати посвідку лікарських оглядин зі Спортової Порадні. Без тої посвідки не допустимо нікого до змагань. Клюби мають зголосити Лещат. Субрефератові до дня 31. I. ц. р. своїх членів, котрі підлягають лікарським оглядинам. Членів тих клюбів, що не заплатили вкладки до У. С. С. за 1933 р., не допустимо до зимних змагань.

Нові книжки й журнали.

„HUNGERSNOT“. Authentische Dokumente, über das Massensterben in der Sowjetunion. Zugunsten des interkonfessionellen und übernationalen Hilfswerkes Seiner Eminenz des Kardinal-Erzbischofs von Wien herausgegeben im Selbstverlage Willy Jakoby. Wien I. Dominikanerbastei 23. Стор. 64. Форм. 8°. Брошура з портретом кард. Інніцера із малою загроженим голодом країв в СССР.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 28. 1. год. 3·30 попол. „Дрібні ми не вже".

Неділя, 28. 1. год. 7·30 вечір. „Іван Крюгер".

Понеділок, 29. 1. год. 7·30 веч. „Іван Крюгер".

Театр Різнородностей.

Неділя, 28. 1. год. 3·30 попол. „Фоґель в ...".

Неділя, 29. 1. год. 7·30 веч. „Не на Панего".

Понеділок, 29. 1. год. 7·30 веч. „Не на Панего".

Кіно.

ЛУРІН: „Д-р Джекіль і пр. Гайд".

МЮЛЬО: „За два пічуки".

(Лекції з місельнами К. Ф. Бетрінна).

АТЛЯНТИК: „Гріх одної ночі".

ПАЛЛЛА: „Братерство народів".

КАСІНО: „А.+Л. 14 етажів".

КОЛІСЕЙ: „Пристань Сан Діего", ревю „Фіґнтом до мови".

КОПЕРНИК: „Заповіт д-ра „Мабіз".

МАРУСЕНЬКА: „Заповіт д-ра Мабіз".

ОРЕАК: „Наміщена пансіонарка" (Анні Онегін).

МУЗА: „Серце велитня".

ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра (Ґрінвуд та Шісляков).

ПАНІ: „Жінки без будучини" та ревю.

ПАСАЖ: „Сексуальна гігієна".

ПАЛЕРА: „Шерльок Голмс" (Клів Брукс).

СТІЛЕВЕ: „Ніч шалу", ревю „Не розкрий тата варіта".

ЗТІХА: „Портові ночі" та ревю.

Закордонне радіо.

Неділя, 28 січня 1934.

Відень (365,4) 11·30, 12·30, 15·25 Концерт. 17·25 Камер. музика. 19·35 „Ді Гімельбляне Цайт" оп. Ю. Штраусса. **Брно** (325,4) 18·00 Розваги (нім. авд.), **Прага** (370,2) 19·15 Танкова музика. 19·00 „Італійка в Альжирі" оп. Россіні, 18·10 Музика, спів, 20·45 Сметанин твори. **Париж** (1724) 15·30 „Льоберж ді Шевальє Блан" оп. Бенацького, 19·00 Популярна музика. **Білгород** (437,3) 11·15 Симф. концерт (музика, спів), 16·30, 19·00, 20·30 Спів. **Любляна** (569·3) 11·15 Нар. музика, **Ковно** (1935) 18·30, 21·10 Спів, 19·30 Литовська музика. **Кенігсвустергавзен** (1546) 15·45 Ловецькі пісні, 19·00 Сільська музика, **Лянгенберг** (455,9) 20·00 „Веселі чумоньки в Віндсору" оп. Ніколаї, **Мінхен** (405,4) 19·40 Фортепян. 20·05 „Фігарове весілля" оп. Моцарта. **Стокгольм** (426,1) 19·30 „Вел. кн. Герольдштайн" оп. Офенбаха. **Будапешт** (549·5) 15·30, 21·30 Циганська музика **Рим** (420,8) 12·45 Концерт. 20·40 „Кн. Шікаґо" оп. Кальмана.

Понеділок, 29. січня 1934.

Відень (306,8) 17·20 Японські пісні (оп. Мічіо-Танака сопран, Кіношіта тенор), **Братислава** (298,8) 20·05 Концерт, **Кошиці** (296,5) 17·00 Цит. музика, 20·05 Мадярські пісоньки, **Копенгаген** (255.1) 20·00 оп. „Льоенгрін", **Кенігсвустергавзен** (1546) 17·20 Концерт, **Ляйпціг** (382,2) 19·10 Солісти (музика спів), **Мілянер** (532,6) 12·00 Концерт, **Будапешт** (549,5) 13·30 Цит. музика, **Рим** (420,8) 17.30 Солісти (музика, спів), 20·10 Вокальний концерт, 21·45 Концерт скрипача Бакара.

Львівське радіо.

Неділя, 28. січня 1934.

9·00—9·54 Ранішня авдиція, 11·40 Відч. Іодські місіонарки в Китаю, 12·15 Муз. фейлетон, 14·00 Різдвяна балачка, 14·15 Ринки рільних продуктів, 14·30 Популярна музика, 14·45 Колядн 15·00 Чи вишлячується пікавини безрог, 15·20 Концерт дамск. орхестри, 16·00 Для дітей: Найменша частина світа, пісоньки, „Моя Вірна", 16·30 Славні артисти (М. Флета, тенор) з грам. плит, 16·45 „З божої ласки" (оповідання), 17·00 Чи вести домашні рахунки?, 17·15 Музика. 18·00 Авд. „Одружіння" (М. Гоголя), 18·40 Спів (Ніябранська меццосопран. 19·06 19·45 Всячина, грам плити, 19·30 Забутий карнавал музика, спів), 21·00 Відчит, 21·15 На весеннй львівський хвилі. — Десять декламацій, 22·15, 22·16 Спортові вістки 22·25, 23·05 Танкова музика.

Понеділок, 29. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Танкова музика з гр. плит, 12·33 Сиф музика з гр. плит, 12·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·55 До слуху та до танку (гр. плити), 17·40 Лекція фр. мови, 17·30 Пісні (Вайбергова, сопран), 17·50 Наука стенографії. 18·00 Польсько-чеський конфлікт за Шлеска у 1919 р., 18·20 Легка музика, 19·05 Фейлетон, 19·15 Всячина, 19·35 Відчит. 19·40 19·43 Спортові вістки, 20·00, 21·15 Концерт, 21·00 Літ. фейлетон, 22·00, 23·00 Танкова музика

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 8·37 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·90, Париж 34·90, Берлін 210·50, Ціріх 172·15, Амстердам 356·95, Нюйорк кабель 5·01, Нюйорк чеки 5·08.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітет Підволочиська парітет Львів

Пшениця збір.	17·75	18·—
Жито збір.	13·75	14·—

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 27. 1. масло 2·30, молоко, —·19, сметана —·70, яйця 3·90—4·—

Тенденція на масло молоко і сметану сильна. На яйця слаба.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.30	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.40	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.50	

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

КОВДРИ 9.80 — фіранки 5.60 ручної роботи філе за безцін. Брокати від 2.90, брокатові накидки 7.80. Одинока вирібня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660 9—7

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобелінові отомани — 30 канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 15, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Лінгора 6. 11.17 9—29

ВУГОЛЬ: Калитяк, Вайки 14. Тел. 38-94 1006 1—30

ІНТЕЛІГЕНТНА старша особа шукає посади до управи домом у священика на селі за малою винагородою. Зголошення Адміністрація під „Господиня". 1—1

ПРОДАМ меблі, мужеське футро, лямпи. Новий Світ 3. 1004 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

До винайму 3. кімнат в реальности Земельного Гіпотечного Банку при вулиці **Словацького 14** на III. поверсі з новим комфортом. Умовини подасть ліквідатура Банку в год. від 9—1. 1000 2—3

ЧВЕРТЬ МІЛІОНА ЗОЛОТИХ ПРОПАДАЄ

Статистика доводить, що річне запотребування в краю на бібулу доходить до **зол. 625.000.**

Вживаючи звичайну дотеперішню сушку **зуживаємо** найвище яких **60%** бібули, що на ній міститься. Довжина паска бібули доходить **до 30 цм.**, а фактично зуживаємо з того яких **19 цм. себто 60%, а 14 цм. себто 40%** лишається **незужите.**

Оце річевий доказ і наглядна ілюстрація:

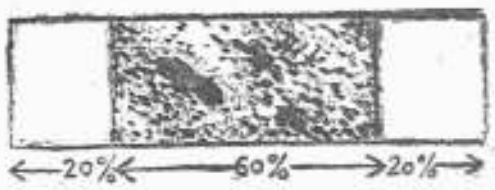

На ті неужитки, що дохотять як вище до **40%** тратимо безповоротно річно **чверть міліона** золотих.

СУШКА OVALO

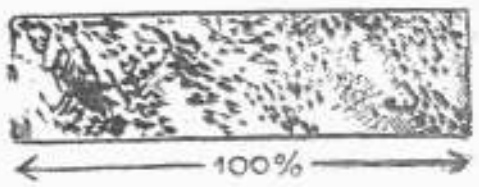

Зуживає 100% наявної бібули, є **вигідна, естетична, найекономічніша.** Не наражує нас на жадні страти, бо як бачимо, верства бібули **в 100%** **визискана.**

СУШКА OVALO

має 95 верств найліпшої якости бібули. Дешевша від такої самої скількости бібули, яку купуємо в пачках або в аркушах.

Ціна світово опатентованої сушки „O V A L O" лише зол. 1.80.

Можна дістати у всіх складах писемного приладдя. Вистерігатися підрібок.

Затверджено через Мін. В. Р. і О. П.

Косметична Школа Добринської — Рогатин

Львів, Оссолинських 13.

провадить під управою лікаря — дерматольога косметичні курси. По укінченні дипльоми уповажнюючі до отвирання косметичного інституту в цілій Польщі. Іспитує рівнож екстерністи в приватних курсів при косметичних інститутах. Практика відбувається при помочі дипльомованих сил в косметичнім інституті „Слава". — Записи відбуваються. — Проспекти висилаємо. 957 2—2

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 15/47 15-26

АДВОКАТ

Мр. Микола Стецьків

відкрив адвокатську канцелярію **в Щирці** (побіч стації)

1004 1—2

НЕРВОЛЬ

Хемічна д-ра Францоза, одинокий радикальний і випробований засіб (натирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

кольок з причини простуди, ностріґові, ішіясові і ін. всюди можна дістати.

ВІПРІБ І ГОЛОВНА ПРОДАЖА

АПТИКА МІКОЛЯША

ЛЬВІВ, Коперника 1.

Чи Пані

вже знають, що при помочі

Рамки Зінґер

(Singercraft)

можна на звичайній домашній машині до шиття **„Singer"** виконувати з вовни килими (дивани), убрання, забавки і т. п.

Просимо відвідати найблищий наш маґазин з метою зазнайомитися з цим новим практичним родом праці.

Singer Sewing Machine Company

Управа: Варшава, Маршалковська ч. 115.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 25 (13.570). Львів, вівторок 30. січня 1934. Pocztowa opłata kartkowa uiszczona. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 3·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·60 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Проти негідної клевети.

Центральний Комітет УНДО у справі спроб верхівки ОУН затроїти українську прилюдну опінію і занархізувати українське громадське життя.

Дня 27. січня ц. р. Центральний Комітет УНДО, познайомившись зі змістом виданого Проводом ОУН Комунікату у справі самбірського процесу, прийняв на своєму засіданні одноцушно такі постанови:

1) Самбірський і чергові політичні процеси ОУН виявили поширення деморалізації з українському підпіллі. Українська національна преса всіх напрямків і поодинокі видні діячі у своїх статтях та прилюдних виступах обговорювали цю важну для морального здоровля нації справу та осуджували деякі невідповідальні виступи ОУН, шкідливі для українського народу.

2) Провід українських націоналістів замість того, щоби сміливо заглянути правді в вічі і перевести моральне оздоровлення у своїх рядах, бажаючи відвернути увагу українського громадянства від відносин, які запанували в їх нутрі, в нечуваний спосіб заатакував у „Розбудові Нації" ч. 11-12 за листопад-грудень 1933 р. українські легальні партії і поодиноких діячів, а в тому і членів нашої партії: посла Остапа Луцького, головного секретаря Володимира Целевича, члена Центрального Комітету Володимира Кузьмовича та ред. Івана Кедрина. Конкретно Провід ОУН називає всі легальні політичні партії „угодовим табором" і твердить, що цей табор „на ділі є головним джерелом інформації для поліції", а всі названі діячі „свідомими чи несвідомими інформаторами поліції".

3) Центральний Комітет відкидає з обуренням цю клевету, пятнує такі неетичні засоби боротьби Проводу українських націоналістів і вважає їх у найвищій мірі шкідливими, бо ними цей Провід намагається посіяти серед громадянства недовіря до відповідальних українських громадських діячів, анархізувати громадське життя, а вслід за тим доводить до ослаблення моральних сил українського народу в боротьбі за істнування і здійснювання національних ідеалів.

* * *

ЗАЯВА.

До комунікату Центрального Комітету УНДО додаємо:

Клевети і погрози, якими ОУН старається нас стероризувати, не спонукають нас припинити боротьби з ними, що їх ті організації, до яких належимо, і ми самі вважаємо шкідливими для українського народу.

Львів, дня 27. січня 1934.

В. Кузьмович, О. Луцький, І. Кедрин-Рудницький, В. Целевич.

Поголоски і здогади.

У звязку з принятям у соймі нового конституційного закону у варшавських політичних колах появились ріжні поголоски. Отже опозиція задумує витягнути з останнього соймового засідання далекосяглі консеквенції. М. ін. опозиційні угрупування мали би зректися посольських мандатів. На основі іншої версії сенат потягодить конституцію вже в найблизчому часі і введе її в життя вже 11. березня ц. р. Говорять також, що з хвилиною, як увійде в життя нова конституція, мають прийти зміни на провідних становищах держави, м. ін. після резиґнації проф. Мосціцького заняв би становище президента марш. Ніґесудський. Дальше говорять, що після полагодження конституційного закону вирішить сойм виборчу ординацію, а тоді після ухвалення буджету на 1934-35 рік наступило би розпускання сойму. Нові соймові вибори мали би відбутися ще цього року осінню.

Як повідомляють з Варшави, польські опозиційні партії рішили зголосити на найблизчому засіданні сойму внесення на вотум недовіря для соймового маршала Сейтальського за спосіб ухвалення конституції в пятницю.

Кроваві маніфестації в Парижі.

Барикади, пожежі, 70 ранених поліцаїв, 400 арештованих

ПАРИЖ, ПАТ. Суботнішні маніфестації, що спочатку були спокійні, около півночі прибрали гострий характер. Видівнею подій були великі бульвари. Маніфестанти, до яких долучилася юрба, що хотіла передістатися із сусідніх вулиць, обкинули поліцію каварняними кріслами та столиками. Перед каварнею „Де ля Пе" на пл. Опери потурбували кількох поліцаїв. На пл. Магдалини повалили на землю та побили заступника директора муніципальної поліції. На одній з вулиць, що веде на пл. Опери, висадили пасажирів із автобусу, яким забарикадували вулицю. На бульварах порозбивали оголошеневі кіоски, побили шиби в багато каварнях і поломили крісла та столики. В кількох місцях ушкодили газові проводи та підпалили газ, що виходив. Візвана вогнева сторожа не допустила до пожежі. Підпалили один газетний кіоск. Поліція шаржувала, вогонь угасили. Підчас шаржі кінного відділу маніфестанти кинули петарди. Щойно коло 1-ї год. вночі привернено порядок. Арештовано около 400 осіб.

У маніфестаціях крім молоді „Аксіон Франсез" брали участь комуністи, які прийшли на великі бульвари після аґітаційного віча. Редакція „А. Ф." стверджує, що кіоск підпалили та понищили каварняні річи провокатори, яких спеціяльно прислала поліція.

Зновуж „Популер" атакує префекта паризької поліції за толерування авантюр, які на довший час зупинили правильний вуличний рух у самому осередку Парижа.

Провізоричний білянс маніфестацій устійнений префектурою поліції, такий: З арештованих задержали 21, з поліцаїв 68 було лекше або тяжче ранених, два поліцаї є в шпиталі. Стан їх грізний. Потурбували 4 вояків респ. ґвардії. Один ранений тяжко в голову.

ПІСЛЯ ДИМІСІЇ ФРАНЦУСЬКОГО КАБІНЕТУ.

ПАРИЖ, 28. I. ПАТ. Президент Лебрен приняв димісію уряду і поручив Шотанові місію реконструувати кабінет. Одначе Шотан, висловлюючи вдячність президентові за довіря, уважав своїм обовязком подякувати за ту пропозицію, щоби дати голові держави повну свободу, потрібну до розвязки кризи, бо інша особистість була би в теперішній ситуації більше вказана до виповнення свого завдання. Опісля президент розпочав звичайні наради, приймаючи по черзі представників сенату і палати депутатів.

ЯКИЙ УРЯД ВРЯТУВАВ БИ ФРАНЦІЮ?

ПАРИЖ, ПАТ. Тардіє сказав, що лише уряд нац. єдности під проводом нового чоловіка може перевести три найпильніші завдання: санацію прилюдного життя, буджет і, коли зайде потреба, розвязання парляменту. Еріо після конференції з президентом республіки відмовився дати журналістам якнебудь пояснення. Барту заявився за національним урядом суспільного ратунку при участі кількох першорядних політиків. Клю заявився за урядом людей, за яких згодиться без застережень уся громадська думка. Марен ствердив, що перед Францією стоїть не лише справа виходу з афери Стависького а також справа відновлення обсяги.

ВОРОШИЛОВ ПОЧЕСНИЙ ТУРЕЦЬКИЙ ГОРОЖАНИН.

МОСКВА, 28. I. Турецький амбасадор у Москві вручив у комісаріяті закордонних справ ухвалу ради м. Смирни, яка надає нар. комісареві війни та маринарки Ворошилову почесне горожанство того міста. Ворошилов приняв цю почесть. Це перший випадок принятя такої почести більшовицьким державним лічем.

По широкому світі.

— Безбожники в Ташкенті і Самарканді рішили закрити 22 мошеї, поремінюючи їх на кіна і комуністичні клюби.

— В церкві у Варні експльодувала некодрна машина і наробила великої шкоди. Жертв у людях нема.

— На Корей засуджено 22 провідників комуністичних заворушень на смерть а 200 комуністів на вязницю від 1 до 15 років.

НОВА ДЕРЖАВНА ПОЗИЧКА.

З Льондону повідомляють, що там підписали вступну умову в справі нової позички для Польщі між представниками польського уряду й анґлійським т-вом „Вестінґ Гаус". Позичкова умова торкається суми поверх 130 міліонів зол., з яких 60 прц. вплине готівкою до державної каси а 40 прц. прийде товарами. На основі оформулованих умовин Польща має дістати інсталяцію нових гальм до товарових залізничих ваґонів.

БАЛКАНСЬКИЙ ПАКТ.

БУКАРЕШТ, 28. 1. ПАТ. Тут здогадуються, що балканський пакт між 4 державами підпишуть у Білгороді або Букарешті 2. II. ц. р.

ГЕН. ДЕНІКІН ЗАПОВІДАЄ ВІЙНУ.

Б. російський ґенерал Денікін мав на лекц. у Парижі цікавий виклад, займаючись питаннями найблизчої війни. Він сказав, що критичним роком для вибуху найблизчої світової війни є рік 1935, бо в тім році буде плебісцит у Саському басейні, а крім того вигасає японський мандат над островами Тихого Океану. Промовець ствердив, що від виходу жидів з Єгипту до сього часу отже в часі 3.581 років було тільки 232 роки абсолютного миру.

ЗА КОЖНУ КИНЕНУ БОМБУ.

ВІДЕНЬ, 28. I. ПАТ. Віцеканцлер Фрей виголосив учора промову, в якій підкреслив, що націонал-соціялісти розпічнуть незабаром нову ґенеральну атаку на Австрію. Австрійський уряд видав розпорядки, що дбаючо відбуться на націонал-соціялістах. Кошти побільшеної поліційної служби понесе не держава, але інспіратори і винуватці. За кожну кинену бомбу пятьох визначних націонал-соціялістів помандрує до концентраційного табору. Вкінці віцеканцлер висловив переконання, що боротьба скінчиться перемогою Австрії.

ЧИ БУЛА ЯПОНСЬКА ІНТЕРВЕНЦІЯ У РИМІ?

РИМ, 28. I. ПАТ. Аґенція Стефані повідомляє: У звязку з чутками, які появилися в деяких закордонних часописах про злозгадний замах Японії в Римі з приводу статті Мусоліні про події на Далекому Сході треба ствердити, що Мусоліні мав лише щиру балачку з японським амбасадором, в якій висував йому думки згаданої статті.

РЕДУКЦІЯ КОМОРНИКІВ.

В останніх часах виявився значний спадок чинностей в канцеляріях коморників на терені Сх. Галичини, наслідком чого спали теж скарбові впливи з оплат. Сталося це тому, що наслідком господарської кризи люди перестають процесуватися, а також наслідком уведення охоронних законів для рільництва і довжників. Міністерство справедливости заінтересувалося спадком чинностей коморників на терені львівської апеляції і в найблизчому часі, як довідується аґенція „Всхід", буде звільнених 27 коморничих посад. Президенти окружних судів мають розслідити, котрі з тих статів є місцевостях, де їх є по кілька, є зайві.

Ще про волинську молодь.

Волинь, 25. I. 1934.

I.

Молодь не тільки „наша надія", молодь — це завтра тої землі, на якій вона зростає, джерело майбутніх відносин, дальша історія. Тому говорити про молодь ніколи не забагато. Навпаки, є це першим обовязком громадянства.

Особливо цього вимагає волинська українська молодь, що переживає тяжку драму й несе великі жертви. Чи оправдані ці жертви й чи ведуть до наміченої кимнебудь цілі? Чи лише молодь винна в тому, за що її судять та за що вона несе кару?

Від двох років молодь Волині вже не сходить з політичної і карної оцени. Процеси в ріжних містах: у Володимирі, Рівному, Ковлі, Луцьку, Кремянці, знову в Луцьку. І так вколо. Процеси за нелегальну політичну роботу, — з одного боку, — комуністичну, з другого —УВО чи ОУН. Мали ми вже такий монстр-процес, як Володимирський, а 10. лютого такий самий метемемо у Луцьку (57 обвинувачених). Колаб зробити підсумок, здається, малиб уже тисячі молодяків, що були поставлені в стан обвинувачення, і в багато разів більше таких, що відбули превенційне сидження у вязницях, але на лаву обвинувачених не були посаджені.

Тепер маємо нові масові арештування на Ковельщині й, мабуть, будемо мати нові великі процеси.

А треба додати, що за цими молодими людьми — хлопцями й дівчатами, що попадають у конфлікт із законами, десь ховаються в імлі батьки й родичі, десь ллються сльози, десь руйнуються духове й матеріяльне життя, десь виробляються неґативні почуття й настрої, наслідки яких годі обчислити.

Чи те все не повинно змусити задуматися всі відповідальні чинники?

II

Молодість має „свої права", бо підлягає спеціяльним законам. Навіть один волинський урядовий чи проурядовий часопис з дня 7. січня ц. р. пише:

„Динамічна сила українського руху на Волині за останні роки не змеліпилася, а ще більше зміцнилася"...

І в деякій мірі виправдує волинську революційну молодь, що в програмі має *щось*, та ще й наводить слова Клемансо: „Якже мені школа тих, які маючи двацять років, не були революціонерами".

Коли так говорить навіть проурядовий часопис, то, здається, відповідні чинники повинні нарешті задуматися над тим, що власне штовхає молодь і то масово на шляхи „революції", при все „зростаючій силі українського руху на Волині".

Ясно, що не лише природа змушує молодь до того, що робить, а й обєктивні обставини. Власне ці обставини й викликують молодечі вибухи. *І ніщо інше, як тільки зміни цих обєктивних обставин можуть вплинути на настрої і вилагоджування енерґії нашої молоди.*

А тимчасом ніхто про ці зміни не думає. Навпаки, „вибивається клин клином": ще більше зміцнюється те, що викликує хвилювання молоді й відомі відрухи. А, як відомо, молодь найбільше реаґує на явища, які є поза нею, — на кривди чи страти загалу, народу. Бачить їх вона у відсутності засобів і умовин для власного природного життя: культурно-освітніх організацій, вільного кооперативного руху, курсів, спортових організацій, вільних виборів, шкіл тощо.

Замісць усього того, що вимагає сама національна природа, все збільшуються експерименти в напрямі „ліквіаціоналізування" життя, утискуваню й підсовування молоді та їхнім родичам усього мішаного або цілковито чужого, — від шкіл до кулок, агрономів, кооператив і т. д.

Все „клин клином".

І з кожним місяцем, а кожним роком Волинь усе більше кипить і мінімовується: стають щораз частішими й грандіознішими процеси; болячки збільшуються й рани заглиблюються.

Хіба лише молодь винна? Чи її лише треба судити? Хто не погодиться, що її женуть напрано чи наліво згадані обєктивні обставини? Та ріжні мрії, утопії і вольові збочення беруть гору над правом природи й льоґіки.

З болем дивимося на ці тисячі-тисячі нашої здорової сільської молоді з сумними очима й з затиснутими устами та з нерухомими залізними мязами облич. Шкода нам її, незалежно від того, куди нею кидає життя й де вона самогарне, бо знаємо, що штовхають її туди зовнішні сили та ріжні експерименти, які крім лиха нічого не дадуть.

Квіт нашого народу марнується внаслідок незалежних від нас обставин. І обовязком громадянства є раз-у-раз говорити про те, остерігати й протестувати та жадати зміни згаданих обставин.

Senex (Не-Той.)

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Принагідні збірки на „Рідну Школу" дозволені.

(На весіллях, хрестинах, іменинах, поминках, приватних товариських сходинах і т. п.)

Прекрасний звичай вкорінився вже у нас, що при кожній нагоді, веселій чи сумній, свідомі українці памятають на „Рідну Школу". Замісць вінця на могилу дорогої особи, замісць святочних побажань складають та оголошують жертви на „Рідну Школу". Але бувають і збірні жертви (складки), особливож при нагоді родинного свята.

Найновіший закон про прилюдні збірки з 15. березня 1933 (Д. З. Р. П. з 31. III. 1933) постановляє, що тільки на прилюдну збірку треба дозволу адміністраційної влади I. або II. інстанції, одначе **цей закон** по думці арт. 12. **не має пристосування:** а) до збірок на релігійні цілі, якщо їх переводять в обсязі забудувань приміщень, присвячених виключно службі Божій, б) **до збірок, переводжених у приватних льокалях серед гуртка осіб особисто знайомих тим, що переводять збірку.**

Тому ніхто не має права заборонювати на весіллі, хрестинах, іменинах чи яких інших приватних товариських сходинах збірки на „Рідну Школу"!

Одною з тих свідомих громад є **Ляцько біля Добромиля.** Там гром. Михайло Мошора зібрав на весіллі і переслав „Рідній Школі" 2.70 зол., гром. Циник Теодор на другім весіллі 2.15 зол., а гром. Мальківський Василь на хрестинах 2 зол.

Тепер саме час, коли по всіх селах відбуваються весілля. Уявім собі, скільки то добра зробили би для „Рідної Школи" і тимсамим для народньої справи ті свідомі громадяни та громадянки, що на кожному весіллі зібралиб добровільні датки на „Рідну Школу" і переслали **до Головної Управи „Р. Ш." у Львові, вул. Словацького 14!**

І ми віримо, що в кожній громаді найдеться хтось, що займеться цією справою, а гості при такій весільній нагоді певно не відмовляться дати по кілька сотиків на „Рідну Школу". Ану, хто черговий?

Як живуть наші гірські села.

Дивні події в Соколиках, пов. Турка.

Село Соколики, пов. Турка, тепер зачинає саме працю на полі організації свого народнього життя. Тому чотири місяці закладено в селі кооперативу, яка своє істнування продовжувала виключно надлюдськими зусиллями кількох свідоміших одиниць. Треба зазначити, що в селі є стація, пошта, постерунок, тартак, розмірно багато приватних крамниць і доволі чужого, напливового елементу.

В два місяці по заснуванні кооперативи погорів із незнаних причин справник кооперативи, найбільша людина в селі, а півтора місяця потім другий член управи кооперативи. За цей час і читальня почала живіше життя, уладила в комірному домівку, спровадила можливу бібліотеку з централі „Просвіти", почались щоденні сходини, голосні читання, проби хору і, не зважаючи на ріжні перепони, все таки бодай молодші громадяни Соколик стали гуртуватися в читальні. Тимсамим і кооператива мала кращі вигляди на розвиток.

Одначе в сам день Богоявлення пішла з димом і хата, в якій приміщувалась читальня. Досі з погорілих ніхто ще не дістав відшкодування. Слідство, ведене в цій справі, тримають у тайні. Але всім дивно, чому вогонь чіпається хат саме тих громадян, які найбільше займаються народньою роботою.

Якби не було, на будуче треба себе стерегти перед вогнем. Але в ніякому разі не вільно опускати рук і занедбувати розпочату народню роботу в селі. Не треба падати духом, але ще з більшим завзяттям розбудовувати своє народне життя і собі взаїмно помагати.

Свій.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 30. СІЧНЯ 1934.

С. ГАЙДУЧОК. 2)

ЛИСТ У ХАРКІВ.

(Докінчення.)

Розважі! Майже 1000 лещатарів у Львові і один обдовжений захист у Карпатах! За цілих десять літ! А сам Львів, згуртований в одним лещатарськім товаристві міг би дати річно болай 5000 зол. з вкладок. Можнаб зайтися до такої праці, що гідно репрезентувалаб лещатарів українців. А так маємо гуртки, гурточки, фамілії, по взаїмно підставляють собі ногу. Отак ідемо через спорт до „Відродження Нації" Винниченка.

А вже при нагоді мушу Тобі згадати й про минулорічні кравві змагання. Врізалися глибоко в память. Показали то друге обличчя наших спортовців. Що Мортка тиждень вище по скелях боліли — хоч не скакав — то його річ. Так нему інші в підготовчій роботі помагали.

Але так про змагання в самому бігу на 18 км.

Іде підготовча праця. Нема кому роздати обовязків, а кого я хочу взяти, не сповідуть, мовляв, він без патенту від нас. Зголошуються ті з патентом, обійшли чи не обійшли дорогу бігу і не годні її схемою зобразити на папері! А в день змагань ранком в год. пів 7-ої обіцяв я оглянути трасу. Може прийдеться дещо змінити.

Я на зупинці на Замарстинові, бюся з гадками, чи витягну тую дорогу перед початком змагань.

Аж тут і дороговий судія також.

Він теж від 6 годин мав трасу значити.

— А Ви тут що робите?

— Я заспав — чекаю на інших.

— Алеж вони пішли вже певно, як би спізнилися. — А в душі жалую, що я його не маю у війську.

На трасу не було пощо йти вже. Змагання спізнилися на цілих дві години. Добрий приклад для гуцулів і бойків, що станули вперше у Львові до змагань.

Там уже змагання. Не брак розмаху і певности змагунам. Загнана боротьба на зледоватілій прикрій дорозі.

Біжуть жінки.

— „Не підтягайте", бо дискваліфікую — кажу в посоки лещатарів, які помагають — проти правил — змагунці в дорозі. За другим — знана річ — лекше йдеться. — Це називають наші змагуни fair play, як проти правил поступають. Протестів не оголошують, збираємо картки від контрольних і до праці. Розглянути чергу місць. Не сплядаємося ні на обід, ні на вечеру.

Тричі зачина якийсь контрольний студент, що той сам змагун біля нього перейшов. Його контролі не беруть поважно, так само, як і він свого обовязку.

Вичерпували місця, протестів нічого з клюбів не вносить. При проголошенні місць змагун не протестує. Щойно коли в нагороду дістає диплом святочно проголошує, що воно йому не належиться, бо скоротив трасу. Правда спортовець, а так тяжко думає. Аж при нагороді. Добрий приклад дав приявним гуцулам і бойкам.

А там знову інтерпеляції на засіданні маґістратури, що голосить „спорт у мачи".

А чи то правильно, що з К. Л. К. так богато ставало до змагань, а рівночасно здобувало клюбову відзнаку справности?

Забувають, що річ клюбу признавати свою відзнаку справности (поминаю, що повинні поширити таку відзнаку на всі клюби) а їм хіба тішитися великою скількістю охочих змагунів.

Зависть і інтриґи, як в аматорськім театральнім гуртку.

Та готов я листа Тобі не скінчити.

Якщо матимеш змогу його читати, то не забудь прислати нам ті „лаянськ!" на 3 м. довгі лещата, про які пише д-р Блях. До музею треба. Там вже є Боберського, на яких по війні пять люда навчилося їздити. Навіть Мриц — наша слава — на них вчився, хоч вони з вязаним Ліліенфельда. Значить „не за чім, але як їздиш". Є вже також одна пара лещат нашої військової еміґрації. Навіть оригінальні, канадійські сплети маємо.

Подумай як хемік над смаромн. Будемо купувати Твого патенту, якщо будуть добрі! Здоровлю, Твій Блюебой Віньов.

Львів 7. I. 1934.

НОВИНКИ

— **Гірське повітря в містах.** Президент Польщі Мосціцький перед представниками науково-лікарського світа висував висліди своїх праць для створення в міських льокалях повітря, можливо подібного до високогірського. Президент сконструував апарат і хотів би, щоби фізики, хеміки й лікарі випробовували його. Апарат уже опатентований і передали його інститутові для хемічних дослідів.

— **„Що таке корпоративізм".** У статті під повищим заголовком („Діло" ч. 23) у 3-ому рядку першої шпальти здолу замість „лише корпоративну діяльність" має бути „координаційну".— У ч. 24. в великому фейлетоні треба спростувати друкарську помилку імя автора „Ярослав Гординський" має бути „Святослав".

— **Фальшиві 10-золотівки.** У Бруховичах поліція викрила фабрику фальшивих 10-золотівок в хаті Володислава Шустера. Гроші фабрикував Іл. Безноський. Поліція забрала матеріял і причандали, а фальшівників Шустера й Безноського та спільника Ол. Рабу арештувала.

— **Львівська хроніка.** Із пансіонату „Заціше" при вул. Зиблікевича 52. злодії вкрали каракулове футро вартости 5.000 зол. — При вул. Зроновських ч. 2. арештували Ад. Зелінську за крадіж футра вартости 4.000 зол. з ресторану при вул. Сонішній ч. 7.

— **Стежні листи.** На мурах Варшави появилися стежні листи прокуратора окр. суду за провідниками Центролеву Багінським, Керніком, Ліберманом, Прагером і Вітосом, тому що не зголосилися до відсидження кари. Лист кінчиться візванням: „Особи, які знають місце побуту утікачів, мають вказати його прокураторові при окружнім суді в Варшаві".

— **Душогубство.** У Косові Старім (пов. Коломия) вбито в жорстокий спосіб підприємця перевозу дерева з державних лісів Михайла Сусака. Сусак вимусив на батьках своєї жінки Пасалюках, щоби записали йому будівельну парцелю. З того прийшло між ними до незгоди. Пасалюки намовили свою дочку Параску (жінку Сусака), щоби опоятала чоловіка зі світа. Опісля всі троє за 200 зол. і пять моргів поля наняли Якова Колишного, щоби вбив Сусака. Колишний боявся сам заходити собі зі сильним Сусаком, тому наняв собі до помочі Івана Босюка. Оба засілися на дорозі на Сусака. Колишний вдарив Сусака сокирою в голову, Босюк добив його колом. Поліційний пес вислідив убивників. Оба признались до злочину. Стануть мабуть перед наглим судом.

— **Таємниця Льоч Нес вияснена.** У звязку з вісткою про появу в озері Льоч Нес у Шкотії якоїсь морської потвори кружляють в англійській опінії ріжні суперечні поголоски. Коли одні впевняють, що бачили потвору на власні очи, другі, а між ними кількох журналістів, що чигали кілька тижнів над берегом озера на нову появу потвори, кажуть рішучо, що тією потворою є звичайна фока, яка дісталася до озера крізь Каледонський канал. За правдивістю тієї тези промовляє те, що спершу розміри потвори подавано на 15 до 20 метрів довжини, а тепер означують її на 2 до 3 метрів, що відповідало би величині фоки. Один журналіст, що перший став жертвою вістки про морську потвору, рішив основно висвітлити справу. Його доходження довели м. і. до викриття слідів відтиску стопи, які найшли на оранині біля озера. Мали вони бути слідами таємної потвори. Однак тепер показалося, що то слід лівої стопи гіпопотама. Дальші доходження виказали, що одна льондонська фірма звіринних препаратів продала кілька днів перед аферою таку стопу шкотському рільникові. І на його полях найшли той слід. У світлі тих ревеляцій історія потвори з Льоч Нес представляється як рекламовий трік, що має стягнути туристів до гарних, але мало відвідуваних гірських околиць в північній Шкотії.

— **Ріжні вістки.** У шпиталі в Оломунці 13-літня дівчинка породила синка. Батько дитини, 16-літній різьницький терміватор, каже, що оженився з дівчиною, як вивчиться на різника. — „Народні Політіка" принесла статистику величезного упадку часописів у Німеччині від часів Гітлера. З 2.703 щоденників виходить тепер лише 1.128. Пересічний наклад часописів був міліярд примірників місячно, нині є всього 300 міліонів, скількість журналістів із 19.200 впало на 5.341 людей. Наклад „Берл. Тгт." упав до 1/10, „Берл. Фолькс Цтг." друкує лише 7.000 примірників. — На улаштовання курсів фізичного виховання на 1934 р. призначили в Чехословаччині 180.000 чк. На Закарпатті ті курси веде інсп. Тесаж. Державні курси фізичного виховання відбуло до кінця 1932 р. 100 000 учасників. — У Працілях на Шумаві згоріла остання ручна паперня в Чехії. Головну частину приладдя по виробу паперу ліжу зо мішання паперової маси, форми, черпаки, прилад до виробу аркушів і і. врятували та передали до технічного музею у Празі. — На прасовій в Лондоні випустили автоматичного чоловіка „Робота" для рекламки килимів.

—o—

Економічний огляд.

Українська хроніка.

„КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА" ПОЯВЛЯЄТЬСЯ ДАЛЬШЕ.

Підчас Загальних Зборів РСУК-а (ювілейних) заявив пос. Луцький між іншим, що Рев. Союз, не зважаючи на дефіцитовість „Кооп. Республики", рішив продовжувати видавання цього журналу. Тим, що турбуються господарською культурою нашого громадянства, що і так уже ломлять руки над недоцінюванням у нас економічного вишколу, спав камінь із грудей. Бо і справді: чи не повсталаб порожнеча в нашій і так бідній господарській публіцистиці, чи не забракло би нашій інтелігенції теоретичного і інформативного економічного органу після ліквідації „Кооперативної Республики"? У чужинців, включно з нашими сусідами, господарським темам присвячені не тільки цілі сторінки щоденної преси (навіть брукові в роді „Вік-у Нового" вміщають масу економічного матеріялу), їм посвячені теж окремі товсті журнали. А в нас — *грозить ліквідація і того скромного дорібку*, що повстав накладом поважних зусиль... Віримо, що теперішнє яскраво протигосподарське наставлення нашого громадянства, усуне ці загрози і „Кооп. Республика" поширить круг своїх читачів і передплатників. Це тим більше, що на її сторінках найти можна також статті і замітки на загально-економічні теми, а не тільки тісно звязані з кооперацією.

ГУЦУЛЬСЬКИЙ ХАЛУПНИЧИЙ ПРОМИСЛ І... ПАТЕНТИ.

Цікавий податковий конфлікт виринув в околицях Косова і Кут. А саме: скарбова влада зажадала від гуцулів, килимарських ткачів, які з доручення підприємців виконують по хатах роботу, сповняючи по суті ролю робітників, до того ще марно платних, викупна патентів за рік 1934. Ця, досі непрактикована, поведінка скарбової влади счинила просто паніку серед гуцулів, тимбільше, що вже почалось спрацювання карних протоколів.

Годі перечити, що килимарський халупничий промисл проявляється у формах дуже нездорових. Кольосальний визиск підприємцями гуцулів-ткачів і вульгаризація килимарства — це справи, які вимагають грунтовної санації. Але чи податкові репресії можна вважати проявом санації? Чейже викупно патентів не зробить ще гуцулів самостійними підприємцями. Таке нищення халупного промислу, ще і в той час, коли на Гуцульщині панує голод, може тільки справу погіршити. Як бачимо — небагато помагає публіцистична діяльність д-ра Коятного і численні деклямації про Гуцульщину, як чудову екзотичну країну, що нею треба заопікуватись. А ці деклямації йдуть гомоном по цілій Польщі, де основують навіть окремі т-ва на чолі з визначними достойниками Польщі.

Польська хроніка.

ЕТАТИЗМ, ЖИДИ І НАША КООПЕРАЦІЯ.

Надмірна господарська рухливість уряду, його встрявання в усі комірки господарського організму і все частіша роля конкурента для приватних підприємців, дозволяє говорити про етатизм, як про домінуючий характер сьогоднішнього господарського устрою в Польщі. Цей етатизм є прицілом атаків не тільки правої опозиції („етатизм саванії") і лівої опозиції („етатизм полковників"), але також жидів, як безпосередньо заінтересованих, (звісно — народ купців і промисловців). Але одно цікаве. Від часу, як зростає в силу український кооперативний рух, жиди не перестають кричати по всіх усюдах про український антисемітизм, що — мовляв — є промотором цього зросту. Дарма, що це вісімнадцяте, ви почуєте це твердження на жидівських зібраннях; прочитаєте його на сторінках найповажніших жидівських газет. Зате — хоч як завзято поборюють жиди етатизм — не доведеться нам ще почути, що є він між іншим своєрідною формою... антисемітизму. Щоправда — це сакраментальне слово можна обійти. На доказ виривок зі статті крак. „Час-у" („Біля джерел етатизму" — 26. І. ц. р.).

„Іншим джерелом етатизму — не можна цьому перечити — є жидівська справа. Жиди бють християн у приватному господарстві, вони є меткіші, справніші, оборотніші. Це сумне, але правдиве. В нас є обмежені господарські здібности. Етатизм є своєрідною тихою формою не так антисемітизму — це окреслення булоб за мідко — як бажання вирівнати ріжниці в господарських здібностях християнської і жидівської людности. (Чуєте?) Очевидно, формою невідповідною і шкідливою („Час" стоїть на платформі господарського лібералізму.). Але залишається фактом, що напруга антисемітизму дуже утруднює створення в Польщі здорової, спертої на засаді вільної конкуренції і приватної ініціятиви, капіталістичної системи".

ФРАНЦУСЬКО-ПОЛЬСЬКА БОРОТЬБА НА ТЕРЕНІ ЖИРАРДОВА.

В польській пресі, не виключаючи урядової, находимо вістки, ба навіть довжезні статті, про один характеристичний прояв боротьби краєвого капіталу з капіталом заграничним. Більшість акцій Жирардівських Заведень (текст. фабрика) є в руках французів, головно в руках франц. жида Boussaca. Цей пан є одночасно управителем одного франц. підприємства, якому завдяки його заходам Жирардів платить від 1925 р. 2 прц. кожного року від своїх оборотів. А що Жирардів працює з дефіцитом (останній 2,383 тисяч) і не може платити, довг його супроти франц. підприємства росте і грозить, що весь Жирардів перейде в руки п. Boussac-a. Загальні Збори акціонарів на днях були дуже бурхливі. Домагання польської меншости на ревізію дотеперішньої господарки і усунення проводу французька більшість відкинула. Польська меншість вийшла тоді зі Зборів і домагається скликання Надзвичайних Загальних Зборів, заповідаючи дальшу гостру боротьбу.

ПОДАТКОВІ ЗІЗНАННЯ.

Зізнання фізичних осіб дотично доходу за мин. рік можна складати цього року аж до 1. травня. Зізнання дотично промислового податку від обороту за рік 1933 мусять підприємці зложити до 15-го лютого ц. р.

ВАЖНЕ ДЛЯ НАШИХ ТОВАРИСТВ І ДЛЯ ПІДПРИЄМЦІВ.

Від 1. лютого ц. р. можна буде стягати *членські вкладки*, рати за товари, асекураційні рати, тощо до квоти 50 зол. почтовим інкасовим дорученням. Оплата до 30 зол. буде 30 сотиків, від 30—50 зол. буде 40 сотиків. В разі, коли адресат не заплатив даної квоти, надавець має право за оплатою 5 сотиків жадати, щоби почта доручила за посвідкою візвання до заплати. Це останнє допустиме тільки в місцевій окрузі доручень.

ПЕРЕД ЛІКВІДАЦІЄЮ „СОВПОЛЬТОРГУ".

Саме коли пишемо ці стрічки в Москві відбуваються загальні збори акціонарів „Совпольторгу", які мають ухвалити його ліквідацію. Торговельні взаємини Польщі з СССР опосередкувати буде від тепер контингентовий договір, хоч ідуть заходи, аби оснувати в Москві нову репрезентаційну фірму господарства Польщі.

Світова хроніка.

БОРОТЬБА ГІТЛЕРА З КАПІТАЛІСТАМИ. — СВОЄРІДНЕ ВИВЛАСНЕННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМЦІВ.

У половині січня ц. р. пішла по світі сензаційна вістка: німецький кабінет міністрів прийняв закон про „організацію національної праці", який є кольосальним ударом для приватного промислового капіталу. Підприємці тратять право своєвільно диспонувати у своїх фабриках і варстатах, вони стають тільки керманичами (фірерами) з тягарем відповідальности. У своїх умовах і зарядженнях вони звязані засадами етики, яких межі наразі плинні.

Поява цього закону викликала в цілому світі велику повінь коментарів. Перебудова господарського устрою Німеччини йде взагалі не грунтовно і є доказом, що поширювані думки немовби то гітлеріяні реалізували тільки національну програму без соціяльної, неслушні.

В. Н-ич.

Великий Театр

29	Понеділок 7·30 **Іван Крюґер**
30	Вівторок 7·30 перший раз льосована вистава по 1 зол **Fräulein Doktor**
31	Середа Театр нечинний з приводу генеральної проби пєси Честертона **Чоловік, який був Четвергом**
1 лютого	Четвер **Чоловік, який був Четвергом**

Театр Ріжнородностей

	7.30 **Но, но Нанета**
29	7.15 **Шахи Пана Маршалка**
	9·15 **Варшавська Політична Шопка**
30	7·15 **Шахи Пана Маршалка**
	9·15 **Варшавська Політична Шопка**
1	7·15 **Шахи Пана Маршалка**
	9·15 **Варшавська Політична Шопка**

Спортові висліди.

ЛЬВІВ. А. З. С. (Познань) — Погонь 2:1 (0:0, 1:0, 1:1).

КРАКІВ. Краковія — Лехія 2:1 (2:0, 0:1, 0:0).

ВИЛЬНО. Легія — Огниско 1:0.

ВСЯЧИНА.

БЕЗЖУРНИЙ ПРИЯТЕЛЬ МІЩУХА.

Хтож цей безжурний приятель, як не отой сірий воробець? У селі — він у літку взора для селянина: нищить збіжа, овочі. В місті — в літі і в зимі вся розрада мішухів. Своїм невгомонним цвірхотом наповнює гомінкі вулиці, захотиться перекричати міський рух.

Вчені, які студіюють отих невідступних наших приятелів воробців, подають цікаві спостереження про них. Докладно описують їх „суспільну" організацію.

Як відомо, щовечора, перед заходом сонця, чужний гурт воробців збірається на якомусь дереві, де проводить ніч. Чиж не замітили ви, як воробці щовечора, ще поки сховають свої головки під крильце, зібравшись на дереві, цвірхотять, аж заглушують усе довкола?

Цікаве те, що воробці на нічліг ніколи не вибірають дерева, яке росте далеко від людського селища. Навпаки — їх життєвий досвід каже їм ночувати найближче, а то й серед людей. Бо лиш тоді вони певні, що не грозить їм небезпека.

Воробці дуже обережні. Найперше — вибірають дерево під нічліг. Потім малими гуртами облітають його довкола, оглядають, чи цьому дереву не грозить яка небезпека, чи хто чого не робить біля нього. Коли все запевнене, тоді всі малі гурти сідають на вибране дерево. І тут починають оту живу розмову між собою, яка мовкне щойно зі сумерком.

А ледви блисне світанок, розлітаються усі на всі сторони.

Та Алікате подав М. П.

—o—

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Спільна просфора в Борщовичах. 21. І. ц. р. завдяки Кружка Р. Ш. коопер. „Надія" та інших місцевих установ, при участи представників центральних установ зі Львова, пп. проф. Ластовецького Миколи (Р. Ш.), дир. Ковальського (Сільський Господар), ревіз. Козленюка М. (Центросоюз), д-ра Левицького (Просвіта) і п. Копича (Українбанк — Винники), відбулося свято спільної просфори, з метою звичення нашого села з тієї епохи, яка заволоділа нами по памятному 1930 році. Свято відкрив короткою промовою п. Токарівський Тимко, голова Кружка „Р. Ш.". Відтак о. Ониско поблагословив просфору та кількома словами пояснив суть такого свята. По роздачі просфори сілувала традиційна „риба", при якій проф. Ластовецький виголосив довший реферат про високе значіння „Р. Ш." для нашого народу і заохочував борщовичан до заснування діточого садка, як першого кроку до самооборони перед масовою польонізацією місцевого населення. Далі подавано всі традиційні страви, а в міжчасі виголосив п. Ковальський дуже цікаву промову про любов до рідної землі, ілюструючи її низкою примірів з життя чужих народів. П. Коллінок говорив про значіння кооперації для нашого села та шляхи і способи, при помочі яких можна було би змінити наше село економічно й унезалежнити від чужинців. Нарешті говорив ще д-р Левицький про довголітню працю „Просвіти" впродовж майже 70 років і закликував до співпраці з централею. Свято було перевитане колядками і щедрівками. Треба зазначити, що не було перше того роду свято в Борщовичах. Треба надіятися, що на будуче наше село не схоче лишатись позаду, а буде солідно працювати над своїм всестороннім розвитком.

Громадянин.

Шахові змагання дугових гуртків у Сороках. Дня 17. січня ц. р. відбулися шахові змагання „Лугу" в Сороках з шаховим гуртком „Лугу" в Ляшках Муровах на 5 шахівницях. Сороки виграли 4 партії, програли 1. Дня 20. січня ц. р. грали в Сороках шахові змагання дугові гуртки з Малехова і з Ляшак. Сороківський гурток виграв з Малеховом 3 партії і 2 програв. Ляшки виграли з Малеховом 4 партії, програли 1. У змаганнях Сорік з Ляшками Сороки виграли всі 5 партій. Таким чином Сороки вийшли зі змагань переможцями. Змагання відбувалися на 5 шахівницях, так що кожний „Луг" виставляв 5 своїх найліпших грачів.

РОГАТИНЩИНА.

З культурно-освітнього життя. Читальні „Просвіти" рогатинської філії роблять приготування до загальних зборів, котрі в більшій частині відбуваються в зимових місяцях. Загальні збори з січні відбули читальні в Жовчеві і Лучинцях. Дня 20. січня відбулися загальні збори читальні „Просвіти" в Дібриневі. Присутніх було 380 членів. Провід тої читальні находиться в руках симпатиків УСРП. Опозицію творять прихильники У. К. С. Тому-то боротьба за провід стягнула до читальні стільки членів. Ліста прихильників теперішнього виділу читальні дістала більшість голосів. Ліста опозиції стягнула на себе понад 60 голосів. Коли збори доходили до кінця, вмішалася поліція і внаслідок правности одного членів збори розвязала. — Читальні, котрі не відсвяткували Свят „Просвіти" в грудні, улаштовують їх в січні. Такі свята відбулися дня 8. І. ц. р. в читальнях „Просвіти" в Київличах і Жовчеві, дня 9. І. в Дегові. Програми складалися з хорових виступів, реферату та декламацій. — Звіт з „Пару Просвіті" здали 23 читальні на всіх 48, що належать до рогатинської філії. У 23 читальнях зібрано 341 зол. 98 сот. Найбільше зібрали читальні в Рогатині, Бабухові, Липці Гор., Дібриневі та Черці. Коли всі читальні складатимуть у такій пропорції, то рогатинська філія збере около 700 зол.

Приготування до свята десятиліття П. С. К. Повітовий Союз Кооператив (тепер Окружний) хоче гідно відсвяткувати десятиліття свого існування. Робить заходи видати альманах, в котрім містилися би підсумки його успішної праці.

Зміна в управі складу Народньої Торговлі. Управитель складу п. Юрейкль М. уступив зі свого становища після однорічного ведення складу. Управу перебрала п. Кавкова Іванна, б. касієрка складу Нар. Торговлі у Стрию.

Арештування кооператора. П. Розохо Дмитра з Лучинець, члена Надзірної Ради О. С. К. в Рогатині, арештували дня 21. І. у звязку з підпалом корпин в Лучинцях.

Свято Йордану відбулося ц. р. дуже величаво. Упорядкований у чарних процесійний похід перейшов головними вулицями міста. Програвала до походу орестра чит. „Просвіти" в Рогатині. Вівтар, уквітчаний ялинками, приготовано на правому березі Гнилої Липи, недалеко мосту, що лучить Рогатин із Залужем. Чину водосвяття довершив о. Кудрик, місцевий парох, в асисті о. Гаврика, ректора Малої Семинарії. Співав церковний хор. Присутніх міська тисяч народу обох обрядів.

БРІДЩИНА.

З діяльности Т-ва „Луг" у Ясеневі. У нас було рукавично-пожарниче товариство „Луг", але в минулому році ми змінили статут на новий. Є в нас тепер 90 дугівників і 18 дугівчок, крім того малих дугівників 10, невправлюючих 8. Покищо в нас 9 дугівників умундурувалося, а маємо надію, що в цьому році умундуруються всі. Дугівники та дугівчики вміють усі вправи, приписані на 1933 р. Літом був у нас делегат „Великого Лугу" п. Пацкевич, який перевів маленький курс вправ. Ми уладили 1 фестин і 2 аматорські вистави. Тепер уладжуємо аматорські вистави лекше, бо не треба платити стемплевої оплати від подань. „Луг" уладив теж 15 відчитів для своїх членів. Дугівники і дугівчики сходяться тричі тижнево.

СТАНИСЛАВІВ.

Гостина голови „Рідної Школи". З нагоди побуту в нашому місті голови „Рідної Школи" проф. І. Гатуцинського відбулися дня 26. січня сходини членів Кружків „Рідної Школи". Приявні були не лише місцеві громадяни, але також і селяни з підміських сіл. Сходини відкрив голова Повіт. Союзу Кружків д-р І. Волкисьвий, даючи слово гостеві. Голова проф. Гатуцинський на початку заявив, що виконуючи побажання на початку заявив, що виконуючи побажання Заг. Зїзду, хоче нав'язати особисті звязки з місцевим громадянством і поділитися з ним своїми думками про напрямні діяльности „Р. Ш.". Щоб означити ці напрямні, слід пізнати наперед безпосередню дійсність нашого життя. Якщо брати під увагу формальну сторону цієї дійсности, то вона могла би видатися дуже страшна. Одначе вже короткий перегляд українського життя за останніх 20 літ виразно вказує, що його динаміка росте і поглиблюється непомірно скоро та інтенсивно. Після стільки ударів долі і планового наступу чужих сил ні сліду зневіри, жаху або відступу, а навпаки: кругом бадьорість і віра у власні сили. Нові течії, які повернули европейське шкільництво в напрям державницького виховання, не можуть оминути і нашого рідношкільництва. Одначе рахуючись з новими зарядженнями на полі середнього шкільництва, з цілковитим внеймікуванням та упорядкуванням тих чинників, які охороняють національно-культурну окремішність і сприяють її розвоєві, „Рідна Школа" повинна, не опускаючи тих здобутих уже позицій, звернути цілу свою увагу й розгін у напрямі розбудови поселюдного шкільництва. Нові часи вимагають нових метод. Фахове шкільництво, садки, захоронки, літочі бібліотеки, курси, улаштування, видавництва, домашня і допоміжна наука, коротко: передшкільне і позашкільне виховання якнайширших мас народу, отсе нові напрямні в діяльності „Рідної Школи". Аби цим своїм завданням відповісти, „Рідна Школа" домагається від громадянства поголовного членства, обовязкового шкільного податку і підписки акуратної позички. Свою промову закінчив бесідник тим, що щойно те покоління, котре переведе в діло поміці домагання, буде оглядати краще завтра. В дискусії забирали слово: радн. Гапушевський, підчеркуючи вагу літочих садків, дир. Данчин, підносячи важне значіння середнього шкільництва та інші, ставлячи до Головної Управи „Рідної Школи" різні побажання. По вичерпані дискусії предсідник замкнув сходини, подякувавши присутнім за їх численну участь.

ТОВМАЧ.

Вистава „Вій". Дня 19. І. ц. р. відіграв аматорський гурток чит. „Просвіти" в салі польського „Сокола" оперету Гоголя „Вій". Мин. року виставляв оперетку „Вій" театр Карабіневича і багато товмачан вже її оглядало, але проте на аматорську виставу зійшлася така маса публики, що величезна саля була буквально набита, а до каси тяжче було дістатись, як того самого дня рано до ріки зі свяченою водою кожо церкви. Мабуть ще до цієї пори ніколи вистава в Товмачі, ні українська, так і польська, не мала стільки видців. А найважніша річ, що майже вся публика була своя — українська. Оперета пройшла з великим успіхом моральним і матеріяльним, бо її артисти вивязались зі своїх ролей взагалі прекрасно. В касі було 187 зол. брутто, хоч білети були дуже дешеві (1—0.30 зол.). Такі дешеві білети були почасти причиною тої численної фреквенції. Участь у грі взяла частинно акад. молодь і тутешні міщани. Пісу (і то тяжку) підготовив студ. Лукашевич при допомозі урядовця філії С. К. п. Дуди в оба в ній грали. Музична частина спочивала в руках композитора проф. Баранча, що приїхав на виставу до Товмача. Ролю сотникіни грала п. Л. Плазаткічка, яка вибивалась своїм гарним голосом і вповні до тої ролі надавалася. З правдивим вдоволенням розходилась публика по скінченні домів. Частину доходу призначено на „Рідну Школу", другу частину для читальні.

Член.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр

Понеділок, 29. І. год. 7·30 веч. „Івар Крюгер".

Вівторок, 30. І. год. 7·30 веч. „Фройдиїн Доктор".

Театр Різнородностей.

Понеділок, 29. І. год. 7·30 веч. „Но, но, Нанетто".

Вівторок, 30. І. год. 7·30 веч. Верхен „Шахи Пана Маршалка".

Кіно.

АДРІЯ: „Д-р Джекиль і пр. Гайд".
АПОЛЛО: „За два цілунки" (музикальна з пісоньками Е. Ф. Буріяна).
АТЛЯНТИК: „Гріх одної ночі".
БАНДА: „Братерство народів".
КАСИНО: „А.-Л. 14 автонуя".
КОЛІСЕЙ: „Пристань Сан Дієго", ревія „Фронтом до моря".
КОПЕРНИК: „Заповіт д-ра „Мабуза".
МАРУСЕНЬКА: „Заповіт д-ра Мабуза".
ПАЛАЦ: „Навіжена панночка" (Анні Онегін).
МУЗА: „Серце велетня".
ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра (з Ерпою та Шлезаком).
ПАН: „Жінки без будучини" та ревія.
ПАСАЖ: „Сексуальна гігієна".
ХИМЕРА: „Шерльок Голмс" (Клів Брук).
СТИЛЕВЕ: „Ніч шаду", ревія „Не роби з тата варята".
УТІХА: „Портові ночі" та ревія.

Закордонне радіо.

Понеділок, 29. січня 1934.

Відень (506,8) 17·20 Японські пісні (сп. Мічіко-Танака сопран, Кінощіта тенор), **Братислава** (298,8) 20·05 Концерт, **Кошиці** (290,5) 17·00 Цит. музика, 20·05 Мадярські пісоньки, **Копенгаген** (255,1) 20·00 оп. „Льогенгрін", **Кенігсвустергавзен** (1346) 17·20 Концерт, **Лейпціг** (382,2) 15·10 Солісти музика співи), **Міляно** (542,6) 12·00 Концерт, **Будапешт** (549,5) 13·50 Цит. музика, **Рим** (420,8) 17.30 Солісти музика, спів, 20·10 Вокальний концерт, 21·45 Концерт скрипака Бакара.

Вівторок, 30. січня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 16·00 Дитячий хор, 17·25 Два фортепяни, 19·25 Популярні опери й оперетки, **Брно** (325,4) 20·00 „Мікадо" оп. Солівена, **Париж** (312,8) 21·10 „От, папа" оп. Барда й Івена, **Білгород** (437,3) 19·00 Пісоньки, **Любляна** (369,3) 21·00 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 16·45 Концерт, **Мінхен** (405,4) 14·20 Ісляндська музика, спів, **Міляко** (522,6) 23·00 Нар. пісоньки, **Будапешт** (549,5) 17·15 Цит. музика, 19·10 Опери: „Легенда про св. Йосифа" Р. Штраса, „Севільський цирульник" оп. Росінія, **Міляно** (368,6) 20·40 „Вікторія та її гузар" оп. Абрагама, **Рим** (420,8) 17·10 Музика, 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 29. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Танкова музика з гр. плит, 12·33 Синф. музика з гр. плит, 15·25 Збіжжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·35 До слуху та до танцю (гр. плити), 17·40 Лекція фрмови, 17·50 Пісні (Вайбергова, сопран), 17·50 Наука стенографії, 18·00 Польсько-чеський конфлікт за Шлеск у 1919 р., 18·20 Легка музика, 19·05 Фейлетон, 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40 19·43 Спортові вістки, 20·00 Літ. фейлетон, 22·00, 22·00 Танкова музика.

Вівторок, 30. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Концерт сальонової орхестри, 15·25 Збіжжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·34 Чеськосл. та старофранцуські пісні (Левелін-Яренька, сопран), 16·00 Легка музика з грамофону, 16·40 Жіночі часописи, 16·55 Легка музика, пісоньки, 17·30 Туристичний бюлетень льв. дирекції залізниць, 18·0 Жінки в боротьбі за незалежність Польщі, 18·20 Муз. скринька, 18·35 Сальонова музика з грамофону, 19·0 Всячина, грамофон, 19·25 Фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільна реформ, 20·00 „Ма пер льов" симф. твір Равеля з грамофону, 20·30 „Кохання та золото" оп. Білостоцького й Гартмана (трансм. з Варшави), в перерві оповідання „Чорт Борута", 23.15 Танкова музика з грамофону.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавництво Спілки „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 26 (13.571). Львів, середа 31. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Рідно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·60 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-61.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Проти негідної клевети.

Центральний Комітет УНДО у справі спроб верхівки ОУН затроїти українську прилюдну опінію і занархізувати українське громадське життя.

Дня 27. січня ц. р. Центральний Комітет УНДО, познайомившись зі змістом виданого Проводом ОУН комунікату у справі самбірського процесу, прийняв на своєму засіданні одноцушно такі постанови:

1) Самбірський і чергові політичні процеси ОУН виявили поширення деморалізації в українському підпіллі. Українська національна преса всіх напрямків і поодинокі видні діячі у своїх статтях та прилюдних виступах обговорювали цю важну для морального здоровля нації справу та осуджували деякі невідповідальні виступи ОУН, шкідливі для українського народу.

2) Провід українських націоналістів замісць того, щоби сміливо заглянути правді в вічі і перевести моральне оздоровлення у своїх рядах, бажаючи відвернути увагу українського громадянства від відносин, які запанували в їх нутрі, в нечуваний спосіб заатакуває у „Розбудові Нації" ч. 11-12 за листопад-грудень 1933 р. українські легальні партії і поодиноких діячів, а в тому і членів нашої партії: посла Остапа Луцького, головного секретаря Володимира Целевича, члена Центрального Комітету Володимира Кузьмовича та ред. Івана Кедрина. Конкретно Провід ОУН називає всі легальні політичні партії „угодовим табором" і твердить, що цей табор „на ділі є головним джерелом інформації для поліції", а всі названі діячі „свідомими чи несвідомими інформаторами поліції".

3) Центральний Комітет відкидає з обурення цю клевету, пятнує такі неетичні засоби боротьби Проводу українських націоналістів і вважає їх у найвищій мірі шкідливими, бо ними цей Провід намагається посіяти серед громадянства недовіря до відповідальних українських громадських діячів, анархізувати громадське життя, а вслід за тим доводить до ослаблення моральних сил українського народу в боротьбі за істнування і здійснювання національних ідеалів.

* * *

ЗАЯВА

До комунікату Центрального Комітету УНДО додаємо:

Клевети і погрози, якими ОУН старається нас стероризувати, не спонукають нас припинити боротьби з явищами, що їх ті організації, до яких належимо, і ми самі вважаємо шкідливими для українського народу.

Львів, дня 27. січня 1934.

В. Кузьмович, О. Луцький, І. Кедрин-Рудницький, В. Целевич.

„КОНФІСКАТИ „ДІЛА".

Оба попередні числа „Діла" підпали конфіскаті: **ч. 24-е** за три місця у статті „Польща дає нову конституцію!", за одно місце у статті „Як ББ. прийняло нову конституцію?" і за одно речення у статті „Роздача літературних нагород"; **ч. 25-е** за другу половину статті „Ще про волинську молодь" і за два речення у статті „Як живуть наші гірські села". Конфіската ч. 24. прийшла в суботу в ночі, конфіската ч. 25. у понеділок рано, тому другим накладом видали ми тільки ч. 24-е, яке й розіслали нашим Вп. Передплатникам. Щодо ч. 25-го, то другим накладом ми його вже не видавали, зате весь важніший матеріял із цього (комунікат Ц. К. УНДО „Проти негідної клевети", фейлетон С. Гайдучка „Лист у Харків", Економічний огляд і деякі дрібні вістки й дописи) передруковуємо у нинішньому числі. **Тому ч. 25. прохаємо не реклямувати.** З тими двома конфіскатами мало „Діло" в ц. р. вже пять сконфіскованих чисел.

Більшовицька самохвальба.

МОСКВА. 28. I. ПАТ. У своїй інавґураційній промові на конґресі комуністичної партії, який розпочався у Москві, голова ради народніх комісарів Молотов підкреслив, що розмірно короткий час минув від останнього конґресу, який поставив собі за головне завдання розвинути і довести до кінця кампанію проти капіталістичних елементів, і вичислив здобутки з того часу. Він зазначив, що тепер Радянщина має могутній промисл, який може заспокоїти всі технічні потреби краю і побільшити його оборонну здібність. Розпочато реалізацію пляну другої пятилітки і теперішній конґрес має сказати своє останнє слово щодо тієї програми. Вказавши на здосконалену господарку колхозів, Молотов зазначив, що хотяй деякі ділянки народньої господарки не стоять ще на вимаганій висоті, то одначе немасумніву, що СРСР поконає всі труднощі і буде посуватись все дальше в господарськім і культурнім розвитку при одночасім розвитку добробуту робітничих і селянських мас. В останніх роках треба було перед рахуватися з небезпекою війни. І тепер, головно у звязку зі ситуацією на Далекому Сході, слід бути готовим до оборони здобутків жовтневої революції.

Ведучи незмінно політику миру, консолідації і мирної співпраці з іншими народами, все-таки треба тепер звернути пильну увагу на боєву здібність нашої червоної армії. Вкінці Молотов зазначив, що теперішній конґрес збирається в десять літ після смерти великого провідника й організатора більшовицької партії Леніна. Переводячи в життя політику Леніна, партія осягла велику перемогу.

Сталін про міжнародню ситуацію.

На конґресі комуністичної партії в Москві Сталін виголосив довшу промову, в якій обговорив становище СРСР в міжнародній політиці. Він оцінив дуже песимістично господарську кризу в капіталістичних державах, закидуючи їм воєнні пляни як одиночний вихід з важкої ситуації. Зазначив при тім миролюбивість радянської політики, покликуючись на поправу взаємин з Польщею і Францією. Крім того наладнано нормальні взаємини зі Зч. Державами. Взаємини Радянщини з Японією загострені, але тільки з вини Японії і Сталін заявив, що Радянщина готова на всякий випадок і дасть рішучий відпір ворожому нападові.

Америка будує 1.500 муніційних фабрик.

Заступник державного секретаря у воєнному департаменті у Вашинґтоні Вудрінґ мав, як повідомляють із Вашинґтону, перед жіночою парляментарною лігою виклад, в якому сказав, що фабрикація муніції у Зч. Державах є замала і на випадок війни рішучо недостаточна. Тому рішено побудувати у Зч. Державах 1.500 муніційних фабрик.

Хочете мати певність,

що Ваш гірко запрацьований гріш не пропаде, а приноситиме добрі відсотки? Якщо так то складайте свої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Значіння польсько-німецького пакту.

Львів, 29. січня 1934.

Присвячуючи на цьому місці кілька перших уваг новій польській конституції, ми вже два дні тому згадали, що невідомо, котра з двох подій, що трапились того самого дня, відіграє в історії Польщі більшу ролю: закріплення новою конституцією фактичної влади в польській державі одного табору й офіціяльна відмова від демократії, чи підписання з Німеччиною пакту неагресії. Повертаючи нині до тієї останньої події, зазначуємо згори, що вважаємо її одною з найважніших подій після воєнного часу, подією того роду, що далеко виходить поза межі взаємин двох сусідських держав, а може вплинути на розвій випадків у найширшому міжнародньому маштабі. Всі міжнародні події, особливож усі підписувані акти, діляться на дві ґрупи: на ті, що лише маскують справжні заміри державної політики, що є лише тактичним ходом, зручним маневром, і тому дійсно мають вартість тільки того клаптика паперу, на якому вони списані й підписані, — і (друга ґрупа) ті, що є сутнім і потрібним звеном у наміченій державно-політичній лінії та безпосередньо реалізує закордонно-політичний плян. Усі познаки вказують на те, що підписаний три дні тому у Берліні пакт поміж Польщею і Німеччиною не є маневром тактичним, не є блефом, лише є одним із ходів, що реалізують повну перебудову нинішньої політичної структури в Европі.

Безпосереднє значіння підписаної умови можна спрецизувати у кількох точках:

1. Пакт неагресії поміж Польщею і Німеччиною невтралізує пакт неагресії поміж Польщею і Совітами. Річ ясна, що у тексті новопідписаного польсько-німецького порозуміння нема згадки про нікку третю державу. Кажеться там лише про відомий мировий пакт Келльоґа, який виключав засоби насильства у вирішуванні міжнародніх справ. Ясно теж, що і німецька і польська офіціяльна преса з притиском зазначує, що польсько-німецьке порозуміння не звертається проти нікої третьої сторони, інтерпретуючи per contiario зворот, що „приняті (обома державами) досі у відношенні до них міжнародні зобовязання не стоять на перешкоді мирному розвиткові їхніх взаємин ані не стоять у суперечності з сьогоднішньою декларацією". Правники інтерпретори міжнародного права легко докажуть повну гармонію поміж новопідписаним польсько-німецьким пактом та пактами рапальським (Німеччина-Совіти) і московським (Совіти-Польща). Пригадуємо, що чейже і після підписання польсько-совітського пакту неагресії рішуче підкреслювано, що німецько-совітський союз тріває надалі...

І не річ у формальному тривані умов. Річ у атмосфері, серед якої і наслідком якої дана умова повстала, і в тому моральному змісті, як його розуміла прилюдна опінія. Нема двох думок про те, що польсько-совітський пакт, заключений серед найбільшої натуги німецької ревізіоністичної пропаганди, серед гарячкової атмосфери, що витворилась довкола проблеми Поморя, мав — в очах загалу — протинімецький характер. Знаємо, що саме тому з такою полекшою прийняла його ціла польська опінія: наближення до Совітів забезпечує — мовляв — „на всякий випадок" плечі Польщі у воєнному конфлікті з Німеччиною. Навість деяких польських дипломатів, підписувача

примітивною пресою, доходила до того, що вони вже бачили себе в одному поході рамі об рамі з совітським союзником.

Те **моральне** значіння польсько-совітського пакту є одним махом перекреслене. Не лише оборонно-наступний союз з СРСР, але й пакт неагресії з Совітами стає Польщі нині просто непотрібним, — бодай на 10 літ, впродовж яких щезла небезпека війни за Поморя та впродовж яких напевне Совіти не віддискають стільки сили, щоби думати про зачіпну війну на заході! Німецько-польський пакт неагресії паралізує совітофільські настрої польської вулиці, зручно підсичувані сидецькою, комуністичною та всією жидівською пресою. З цього випада випливає друга важлива риса ново-підписаної умови:

2. Пакт неагресії поміж Польщею і Німеччиною відкриває можливости для найширшої міжнародньої кооперації між цими двома державами. Німеччина далеко у тексті пакту не зрікається своїх територіяльних претенсій. Обидві сторони зовсім не твердять, що перестали істнувати старі їхні спори, що щезли предмети спорів. Навпаки. Вони виразно кажуть про можливість спорів і заявляють лише, що „не будуть в ніякому випадку вживати збройного насильства", зате шукатимуть їх розвязки „шляхом безпосередніх переговорів", або „іншими мирними засобами" (арбітраж?). Але, гарантуючи такий мирний стан на 10 літ, фактично на 10 літ виключають з польсько-німецьких взаємин запальний елемент територіяльного спору. Вирішення того спору стає просто на 10 літ річ неактуальною. На 10 літ очищується атмосфера і дорога — до співпраці Німеччини й Польщі в усіх міжнародніх проблемах, в яких співпраця була досі неможлива — через їх територіяльний спір. Впродовж 10-ти літ Німеччина й Польща можуть тісно кооперувати, маючи на увазі створення такої нової констеляції, в якій відновлення нинішнього територіяльного спору, в нинішній його гостроті, булаб уже зовсім неактуальна. Гітлеризм перестає бути для Польщі червоною плахтою, як символ імперіялістичної експансії та емоціональна спонука до відібрання Польщі її нинішніх західних земель. А Польща перестає бути для німця сусідом, що скористав з німецької воєнної катастрофи. Якщо за підписаним пактом послідує внедовзі кінець митної війни та підписання торговельної умови — у взаєминах Німеччини й Польщі може розпочатись зовсім нова ера, з величезними наслідками для цілої міжнародньої ситуації. (Перший відгук уже слідний:

3. Удар для Ліги Націй. „Оба уряди заявляють, що хотять порозумітися безпосередньо з усіх справах, що торкаються обосторонніх взаємин". А само проголошення цього бажання стверджує вже успіх дотеперішніх тайних безпосередніх переговорів, — **ведених поза тереном Ліги Націй.** Передбачливість кермуючих державних мужів, відвага зривати з заскорузлими пересудами й добра воля — ці три чинники у польсько-німецькому пакті неагресії відсунули зовсім у тінь всі аргументи про необхідність Ліги Націй, як „невтрального терену", на якому чуже посередництво примирює непримиренних противників. Польсько-німецький **пакт,** стверджуючи зайвість установи Ліги Націй, виявляється теж зпід французької женевської гегемонії, що тяжить на Женеві. Він скріплює моральний авторитет Німеччини, бо перекреслює аргумент про „злу волю" Німеччини, про засадничу войовничість нинішнього німецького уряду, про моральну й політичну німецьку ізоляцію. Німеччина зуміла перервати ізоляційний обруч, а Польща їй до цього допомогла в імя вищих спільних інтересів.

Так представляється фактичний стан справи. Стверджуючи його стримуємося покищо від висновків: **чи з поглядів всеукраїнської політики польсько-німецьке зближення корисне чи шкідливе.** Це широка тема окремих міркувань.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Побіда монетарного закону.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Вашингтону, що сенат відкинув 54 поправки демократа Гвилера, які домагаються, щоби держ. скарб закупив срібло задля устійнення між золотом і сріблом відношення 16:1. Наслідком відкинення тієї поправки усунено останню перешкоду ухвалення цілости монетарного закону.

—o—

Криза французького кабінету.

ПАРИЖ, 29. I. ПАТ. Ще в суботу президент французької республіки Лебрен приняв димісію цілого уряду Шотана і поручив Шотанові скласти новий кабінет, одначе він відмовився. Опісля звернувся з тою самою пропозицією до б. президента республіки Думерга і знову зустрівся з відмовою. Преса передбачує, що през. Лебрен звернеться тепер до осіб, що стоять понад партіями. Вичисляють прізвища предсідника сенату Жаненея і предсідника палати депутоваих Буісона. Одначе числяться з тим, що Жаненей не прийме місії. Прізвища Даладієра й Еріота подають всі часописи як майбутніх премієрів. Крім того французька преса передбачує, що президент республіки звернеться до одного з провідників радикальної партії, якщо предсідники обох законодатних палат не підіймуться місії оформувати кабінет.

ШТУКУ ПІД ЗАГОЛОВКОМ
Чоловік що був четвергом,
НАЙЛІПШЕ ОГЛЯНУТИ У ЧЕТВЕР
Нині у Великім Театрі „Fräulein Doktor" льосована вистава, — всі місця по 1 золотому.

Кріваві заворушення в Парижі.

Минулої суботи в Парижі вибухли знову заворушення, що розігралися головно на великих бульварах і мали дуже гострий характер. Демонстранти обкинули поліцію кріслами і столиками і побили заступника директора поліції. На одній вулиці висадили пасажирів з автобусу, яким забарикадували вулиці. На бульварах порозбивали кіоски і здемолювали багато каварень. В кількох місцях ушкодили газові проводи і підпалили газ. Вогонь згасила пожежна сторожа. Кінна поліція била демонстрантів шаблями, причому в ріжних місцях вибухали петарди. Щойно після півночи привернено спокій, причому арештовано 400 осіб. Є ранених 68 поліцистів, з яких двох відставлено до шпиталю.

Назріває японсько-американський конфлікт.

З Токіо повідомляють, що на засіданні парляменту 27. ц. м. японський міністр маринарки Осумі виголосив сензаційну заяву про японську фльотову політику. Він сказав: Японія задумує повідомити інші держави, що домагається зміни запротязі одного року збройних сил на морі, встановлених на конференціях у Вашингтоні і Льондоні. Оборона Японії вимагає абсолютної японської рівности з іншими державами.

В англійських дипльоматичних колах домагання японського міністра маринарки щодо рівности зброєнь викликало велике враження. Твердження президента міністрів Саіто, що в 1935 р. будуть трудноші зі Зл. Державами, виходить тепер у зовсім новому світлі, бо нема найменшого сумніву, що Зл. Держави спротивляться японському домаганню якнайбільш рішучо. Становище В. Британії буде ясоване аж як справа назріє.

Ширіть наш часопис!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 31. СІЧНЯ 1934.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

Китаєць здобуває француженку.

(Фрагмент з повісти. Прочитане на Вечорі роздачі літературних премій.)

Двоє запрошених на Альфредове прощання і це не обійшлося без злобних коментарів. Адже ними дезертирами були: панна Боніє, мовчазна красуня з очима доньи Ізабелі Кобос де Порсель і не хто другий, але Ченґ у власній особі. Один післанець привіз оба їхні білети з однаковісенькою фразою вибачення і потім стояв довго здивований на праю ательє, слухаючи гураганів реготу. Так, справді, панна Боніє і Ченґ... Неймовірне ставало дійсністю. Люк потирав руки і повторяв:

— Цеж було ясно.

Але Жак задумався. Цей майбутній зятьок двоїх найбільш мовчазних людей усієї Школи Орієнтальних Мов не переконував його. Чи розумілися? Була одна тільки стежка, здавалося, що могла завести паню Боніє до цього жовтолицього азійця, стежка орієнтального сентименту. Жак кивнув головою у відповідь власним думкам. Так, цей шлях відомий був і йому і цілій решті зі старого будинку при вулиці Ліль. Він міг провести й. Але що наблизило його до неї? Тепер Жак усміхнувся. В очах появився образ панни Боніє, її винятково полохливість, румянець сорому, що підходив до щічок легко, бистро і майже без причини. Якжеж скоїлося поміж ними це перше рішальне слово? Як, коли вона втікала, спинила її його рука, як сказав їй сакраментальні слова свого почування? Чи справді можна було говорити тут про почування? Жак сумнівався. Мав за собою власний досвід, це шаління припалку і фантазії, осінньої туги і дужого голосу крови. Проте Ченґ, цей визнавець фільософії Конфуція, вовк жіночого роду і приятель плашки... Було чому дивуватися і над чим задуматися.

Але, коли зважити кільканацять Ченґових літ, проведених у Франції, бажання врости у ґрунт, доконче акліматизуватися... Нарешті цікавість білої жінки, туга за власною хатою. Образ безкраїх рижових піль, таємної містики конфуцій і конфуцанців, здавна вже затерся у Ченґовій памяті. Його заступила фільма европейського життя, так дивно безприцинна і хаотична. Ченґ довго приглядався цій фільмі, стояв оддалік і призирливо посміхався. Згодом почав добачувати малопомітний механізм цього життя; деякі причинові ланцюги замаячіли перед його здивованими очима. Ще завжди ставився до цього негативно. Адже хаос домінував над усім европейським життям. Матеріялізм і безхарактерність лякали його, як безодня. Та всеж народилося бажання. Спершу це була тільки примха, жартлива думка, що попала йому до голови після лінивого дозвілля в одній з париських каварень, під впливом чорної кави, цигарки і якоїсь там випадкової статті у париському щоденнику. Якби так, думав Ченґ, европейськими методами дійти до впливу, значіння, затріюмфувати серед них, цієї безголової юрби, задля певної вищої сатисфакції фільософа-емпірика? Це примха переродилася згодом, у довгій черзі післяполудневих „чорних" у париських каварнях, у правдиву манію. Це було вже давно. Ченґ був тоді ще зовсім молодий, а до чарки заглядав тільки вряди-годи, більш задля товариського обовязку. Життя стелилося ще перед ним повне найчудніших можливостей і досягнень. Ще не було в ньому тоді цього поспіху літ, що непомітно наближуються, цього почування прогаяного часу і внутрішнього примусу доконче чимось замаячитися. Ще жив тоді у всю широчінь життя, поспішливо перегортаючи його сторінки, як химерний читач довжезний роман, що до його лектури не дуже то поквапно забереться.

Поволі, з роками, губилися його китайські приятелі. Одні повертались у Китай і після кількох листів остаточно вмовкали. Дехто пропав без адреси і спомину серед глухої французької провінції або помер трагічно і незамітно, як тільки китаєць може вмерти серед чужого середовища. Згодом Ченґ залишився сам. Бо чи можна було рахувати цих випадкових знайомих зі Східньоазійського клюбу, що не знали його навіть з імени, людей нових поглядів і чужого йому інтелекту? Чим міг бути для них цей пофранцужений земляк, що говорив старим діялектом провінції Фу-Кієн, кумедно мішаючи чужі слова і думки у свою східнє-азійську бесіду? Ніхто за нього не чував у старій батьківщині, а й тут у Франції був невідомий, бо по старій привичці дбайливо затирав усякий слід попаду себе.

Коли став корепетитором у Школі Орієнтальних Мов, ця манія трохи притихла. Адже його нове становище могло бути самоцілю про себе. Мав зрештою надію стати згодом професором. Чому не міг би проскочити один-два щаблі суспільної драбини? Чи китайська мова не була рідною і чи не знав своїх 25.000 знаків письма краще за всіх европейських професорів тепер і в майбутньому сущих? Отже саме з того і вийшло перше його звеохочення, що й відновило давні мрії. Ні, поправді, немав ніяких виглядів стати професором цієї школи. Не булож ніколи прецеденсу, а цей темнолиций араб з грубими відразливими губами, що пишався своїм професорським титулом, був громадянином Франції, приналежним до одної з кольоній. Ця ситуація мала в собі, крім парадоксу, багато нестерпного, понижуючого. Адже він, Ченґ, був сином вільної країни, цієї найдавнішої, що її володарі носили гордий титул синів неба, а цей араб був-же тільки невільником з кольонії. Сама ця назва: „кольонія" ворохобила нашого китайця і сковувала обличчя маскою призирливої щирости.

Усе це спонукало Ченґа занести одного дня свої папери до префектури париської поліції разом з проханням натуралізації. Це було звичайне і природне. Мешкав уже кільканацять літ у Франції, не мав наміру вертатися у країну своїх предків, чому не скористати йому із законів і не стати громадянином як усі? Коли вперше після

Ґен. Денікін заповідає війну.

Б. російський генерал Денікін мав на днях у Парижі цікавий виклад, займаючись питанням найближчої війни. Він сказав, що критичним роком для вибуху найближчої світової війни є рік 1935, бо в тім році буде плебісцит у Сарському басейні, а крім того витасає японський мандат над островами Тихого Океану. Промовець ствердив, що від виходу жидів з Єгипту до цього часу, отже в часі 3.581 років було тільки 232 роки абсолютного миру.

За кожну кинену бомбу.

ВІДЕНЬ, 28. I. ПАТ. Віцеканцлер Фрей виголосив учора промову, в якій підкреслив, що націонал-соціялісти розпічнуть незабаром нову генеральну атаку на Австрію. Австрійський уряд видав розпорядки, що ліквідовуються на націонал-соціялістах. Кошти побільшеної поліційної служби понесе не держава, але іспіратори і винуватці. За кожну кинену бомбу пятьох визначних націонал-соціялістів помандрує до концентраційного табору. Вкінці віцеканцлер висловив переконання, що боротьба скінчиться перемогою Австрії.

По широкому світі.

— Президент Рузвельт зажадав від конґресу признання федеральному урядові 950 міліонів долярів, щоб уможливити продовжування великих публичних робіт, що дадуть працю 4 міліонам безробітних.

— В китайських провінціях Гопель і Гонам наслідком впливу ріки Жовтої погибло 10.000 осіб.

—Безбожники в Ташкенті і Самарканді рішили закрити 22 мошеї, перемінюючи їх на кіна і комуністичні клюби.

— В церкві у Варні експльодувала пекольна машина і наробила великої шкоди. Жертв у людях нема.

— На Кореї засуджено 22 провідників комуністичних заворушень на смерть а 200 комуністів на вязницю від 1 до 15 років.

—o—

Нова державна позичка.

З Льондону повідомляють, що там підписали вступну умову в справі нової позички для Польщі між представниками польського уряду й англійським т-вом „Вестінґ Гавз". Позичкова умова торкається суми поверх 130 міліонів зол., з яких 60 прц. вплине готівкою до державної каси а 40 прц. прийде товарами. На основі сформулованих умовин Польща має дістати інсталяцію нових гальм до товарових залізничих ваґонів.

довершеної натуралізації зробив знайомство зі службовиком французьких податків зазнав щось із вдоволення демократичної рівности цього гордовитого почування незначних людей. Але вже Чеґ забажав більше. Задовго до виборів до французького парляменту студіював списки кандидатів, програми партій і цілі стирти гомінких, приманливих відозв. Потім дискретно прокрадувся аж до виборчої урни, віддав голос, зібрав кілька цікавих поглядів. Коли покидав виборчий льокаль, заволоділо ним це почування головокружної порожнечі, що неодмінно зазнає з деякими функціями нашого демократичного правопорядку світа. Справді, навряд, чи Чеґ міг стати демократом!

Не зразу завважав панну Боніє, що вибалушу француженку. Уже з довшого часу не цікавився жінками. Ледве чи міг надіятися звязків серця з европейками. Про інші навіть не думав. Цеж була тільки звичайна ґімнастика і все зводилося до вимог гиґієни. Згодом почав гордувати жінками, мішаючи трохи орієнтальних уперджень з власним гірким досвідом. Ті, що попадали у Школу досхочу його дратували. Оця „китайщина" цеж була для них тільки примхе, кокетство. Місце жінки було дома, а не в школі. Ці мальовані зальотниці викручували губки, коли вимовляли святі слова Конфуцієвої науки. Чи можна собі було уявити відразливіших папуг? Жінка, що проховзнулася крізь останні іспити з китайської мови, могла балакати про багатіяне щастя на шляху до небесного царства. Скільких анекдот крутилося на цю тему у школі! Не далі минулого року питав при іспиті з китайської конверзації Долі, білолицу росіянку. Це була одна з ліпших учениць. Думаєте дуетин ті, отже ні. Поставив їй кілька зовсім нерозумілих запитів, а коли не змогла відповісти і скомбужена повторяла: „Не розумію", повстав з місця з можливо найбільш буцлучою міною проспічав: „Недостаточно". Бідна Долі мусіла повторити рік.

(Докінчення буде.)

—o—

При ґрипі і недугах з простуди вживати відразу

МОЖНА ДІСТАТИ У ВСІХ АПТИКАХ.

Жидівська протиукраїнська пропаґанда.

Галицькі жиди розвели в англійській пресі, яка є в руках жидів, неперебірчиву й зневажливу пропаґанду проти галицького українського населення.

Останніми часами появляються в жидівській пресі, що виходить в Анґлії неприхильні для українців статті. Для зразку подаємо у перекладі цілу кореспонденцію зі Львова, що видрукована на сторінках газети „Джуїш Кронікль" (Льондон) з дня 19. січня ц. р. Заголовок кореспонденції такий: **„Український терор. — Страшне положення у Східній Галичині. — Нужда пів міліона жидів. — Вбивства і підпали.— (Від нашого спеціяльного кореспондента).**

А дослівний текст кореспонденції представляється ось як:

„Новий траґічний крик розпуки лунає від жидівської частини населення Східної Галичини, території, яка творить одну шосту часть Польщі, де жидівське населення чисельно дорівнює тій громаді, яка терпить переслідування в Німеччині. Живе там біля 600.000 жидів. Так як і в інших частях Польщі, творять жиди попри поляків і українців 11 проц. населення, це воєвідства львівське, станиславівське і тернопільське, але тут, в противенстві до інших частей краю, терплять жиди такі страшні знущання, що нагадують методи Хмельницького і його українських орд, які в сімнацятому столітті сотнями різали польських жидів.

„Девятьдесять відсотків з пятьох міліонів українців, які живуть на польській землі, мешкає в цих трьох воєвідствах. Мала частина їх живе по містах, більшість живе по селах, які стали правдивим пеклом для жидів. Із 586.000 жидів у Східній Галичині, 132.000 живе на селах. Частина з них займається торговлею, вони є склепарями і власниками коршем, а більшість, бо біля 76.000 все займалася рільництвом і торговлею рівночасно. В ніякій частині Польщі немає стільки жидів на ріллі, що ту, де вони були рільниками ще від сімнацятого століття. Тепер українське цькування проти жидів відбирає від них покупців і змушує жидівських рільників покидати село. Від священика почавши, ніодин українець не піде купувати до жидівської крамниці. В деяких околицях, які я відвідував, надибав я жидівські крамниці, які цілими тижнями не мали ні одного покупця. Українська молодь ставляє осібні варти перед жидівськими крамницями, щоби відганяти покупців. У станиславівській окрузі селяни били тих, що відважувалися йти купувати до жидівської крамниці, декого навіть дуже важко побито. Жидівський рільник, який від віків обробляв спільно з українцем ту саму землю, тепер став предметом найбільшої ненависти. Жидівські доми підпалюють і нічого не робиться, щоби запобігти цим переслідуванням. Я маю спис великого числа випадків, коли селяни відмовлялися гасити вогонь, який підложили українські підпалячі. Коли вогонь пожирав жидівську хату і худобу, вони стояли побіч, висмівали жидів та кидали камінням на тих, що гасили пожежу. Жиди одержували листи, щоби „виноситися з села, бо інакше підпалимо вашу хату" і погрозі виконувано.

„Друга терористична метода, це обкидування жидівських хат у ночі камінням. Існує спеціяльна організація, яка тільки й плянує такі напади. Вони йдуть від села до села і вибивають вікна в жидівських хатах, оставляючи погрозу, щоби жиди забиралися, бо готово ще щось гірше статися. Тільки протягом одного тижня в місяці листопаді, мин. року, вибито в 17 українських селах шиби у всіх жидівських хатах, так начеб хтось наперед подав до того інструкції. Довкруги Станиславова і Львова і в тернопільському воєвідстві ледви чи найдеться одна жидівська хата з цілими вікнами.

„НЕЗНАНА РУКА СТРІЛЯЄ ЖИДІВ".

„Не тільки камінням летить через жидівські вікна; в багатьох випадках стріляли до вікон і в той спосіб згинуло деяке число жидів. Тільки недавно тому незнана рука убила в той спосіб двох жидів під Львовом. У другому випадку зачинено з надвору двері хати і в ночі підпалено її. Мешканці погинули. Біля Станиславова жидівському рільникові приказали забиратися. Коли він не схотів сповнити приказу, вимордовано одної ночі цілу його родину включно з учителем релігії та з дітьми. Його самого і дітей застрілено, а жінці відтято голову ножем. Щоби закрити вбивство, терористи підпалили хату, але вогонь вгашено і тіла помордованих найдено.

„Доносять також про випадки, коли хтось нічю зжинав зелене збіже та лишав його, щоби гнило, доносять, що хтось повиривав або постинав дерева, покалічив або повбивав ху-

Важкі економічні відносини не звільняють Вас від обовязку забезпечити будучність Вашої Рідні. Тому негайно обезпечіть своє життя в користь Ваших близьких в однинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38. (ВЛАСНА КАМЕНИЦЯ).

добу. Були випадки і затроювання криниць. Таке трапилось і українським селянам, які не слухали остороги і йшли до жидівських крамниць купувати.

„Українці, так як і жиди творять у Польщі меншість, але чисельно найбільшу. І хоч вони кілька разів лучилися з жидами, щоби спільно домагатися ріжних прав, тепер стали вони найбільш жорстокими ворогами жидів у цілому краю. Два роки тому їхні провідники вживали селян для своєї боротьби з владою. Тепер вибрали вони жида на офірного козла. Десять літ тому головна управа Українського Жіноцтва видала заклик до цивілізованого світа, в якому протестувала проти того, що найбільшу частину України забрала Росія і що їх сини погинули у війні, або стали втікачами по чужих краях. Жиди були перші тими, що піддержали заклик. Тепер міліони українців у Польщі нападають на жидів. Чи це українська вдячність?"

Отже кореспондент жидівського льондонського органу твердить, що **„міліони українців у Польщі нападають на жидів"**. Маємо враження, що цей кореспондент є **звичайним провокатором.** З уваги на те не входимо вохнно в оцінку всього того, що він пописав, а відложимо на становище львівських жидівських офіціоз у цій справі.

Болгарсько-румунські переговори.

БУКАРЕШТ, 29. I. ПАТ. У зв'язку з розмовами, які відбулися підчас побуту болгарської королівської пари в Букарешті, видано такий офіціяльний комунікат: Болгарський президент міністрів і міністр закорд. справ Мушанов і румунський президент міністрів Татарескі та мін. закорд. справ Тітулеску відбули чисельні розмови, в яких обговорили справи між обома державами і політичну ситуацію на Балкані. Міністри ствердили щіло конечність зміцнити приязні взаємини, що лучать оба народи, та рішили, що уряди обох держав розглядуть якнайшвидше неполадані справи, що існують між обома державами. Представники обох держав ствердили, що зовсім вдоволені тимчасовим поглядів.

—o—

Наради Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання.

КОМУНІКАТ.

В суботу 27. січня ц. р. відбулося засідання Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання. На вступі обговорено політичну ситуацію, витворену ухваленням нової конституції польської держави й заключенням польсько-німецького порозуміння. Потім обговорено справу комунікату ОУН у звязку з самбірським процесом та ухвалено в цій справі резолюції, які подаємо на іншому місці.

Головною справою, для якої скликано Центральний Комітет, були **самоуправні справи**, а зокрема підготовка майбутніх виборів до громадських рад у Галичині. Відповідний реферат про це виголосив секретар **Володимир Целевич**. По довшій основній дискусії Центральний Комітет ухвалив цілу низку постанов і директив та вибрав спеціяльну комісію, яка має заняти ся справою самоуправних виборів.

Головний Секретаріят УНДО.

Принагідні збірки на „Рідну Школу" дозволені.

(На весіллях, хрестинах, іменинах, поминках, приватних товариських сходинах і т. п.).

Прекрасний звичай вкорінився вже у нас, що при кожній нагоді, веселій чи сумній, свідомі українці памятають на „Рідну Школу". Замісць вінця на могилу дорогої особи, замісць святочних побажань складають та оголошують жертви на „Рідну Школу". Але бувають і збірні жертви (складки), особливож при нагоді родинного свята.

Найновіший закон про прилюдні збірки з 15. березня 1933 (Д. З. Р. П. з 31. III. 1933) постановляє, що тільки на прилюдну збірку треба дозволу адміністраційної влади I. або II. інстанції, одначе **цей закон** по думці арт. 12. **не має пристосування:** а) до збірок на релігійні цілі, якщо їх переводять в обсязі забудувань приміщень, присвячених виключно службі Божій, б) **до збірок, переводжених у приватних льокалях серед гуртка осіб особисто знайомих тим, що переводять збірку.**

Тому ніхто не має права заборонювати на весіллі, хрестинах, іменинах чи яких інших приватних товариських сходинах збірки на „Рідну Школу"!

Одною з тих свідомих громад є **Ляцько біля Добромиля.** Там гром. Михайло Мошора зібрав на весіллі і переслав „Рідній Школі" 2.70 зол., гром. Цицик Теодор на другім весіллі 2.15 зол., а гром. Мальківський Василь на хрестинах 2 зол.

Тепер саме час, коли по всіх селах відбуваються весілля. Уявім собі, скільки то добра зробили би для „Рідної Школи" і тимсамим для народньої справи ті свідомі громадяни та громадянки, що на кожному весіллі зібралиб добровільні датки на „Рідну Школу" і переслали **до Головної Управи „Р. Ш." у Львові, вул. Словацького 14!**

І ми віримо, що в кожній громаді найдеться хтось, що займеться цією справою, а гості при такій весільній нагоді певно не відмовляться дати по кілька сотиків на „Рідну Школу". Ану, хто черговий?

Як живуть наші гірські села.

Дивні події в Соколиках, пов. Турка.

Село Соколики, пов. Турка, тепер зачинає саме працю на полі організації свого народнього життя. Тому чотири місяці закладено в селі кооперативу, яка своє істнування продовжувала виключно надлюдськими зусиллями кількох свідоміших одиниць. Треба зазначити, що в селі є стація, пошта, постерунок, тартак, розмірно багато приватних крамниць і доволі чужого, напливового елементу.

В два місяці по заснуванні кооперативи погорів із незнаних причин справчих кооперативи, найдільніша людина в селі, а півтора місяця потім другий член управи кооперативи. За цей час і читальня почала живіше життя, удалила в комірному домівку, спровадила можливу бібліотеку з централі „Просвіти", почались щоденні сходини, голосні читання, проби хору і, не зважаючи на ріжні перепони, все таки бодай молодші громадяни Соколик стали гуртуватися в читальні. Тимсамим і кооператива мала кращі вигляди на розвиток.

Одначе в сам день Богоявлення пішла з димом і хата, в якій приміщувалась читальня. Досі з погорілих ніхто ще не дістав відшкодування.

Якби не було, на будуче треба себе стерегти перед вогнем. Але в ніякому разі не вільно опускати рук і занедбувати розпочату народню роботу в селі. Не треба падати духом, але ще з більшим завзяттям розбудовувати своє народне життя і собі взаїмно помагати.

Свій.

Новий югославянський кабінет.

Як повідомляють з Білгороду, 27. ц. м. мін. Узунович створив новий кабінет, що мало чим ріжниться від кабінету Срешіча. Премієром став Узунович, міністром земельних справ Сркуль, суспільної опіки і здоровля Пуцель, внутрішніх справ Лазич, закордонних справ Бфтіч, освіти Зуменович, справедливости Максимович, шляхів Радіович, торговлі і промислу Деметрович, фінансів Георґієвич, війни ґен. Стоянович, фізичного виховання Ганек. З виїмком Узуновича і Деметровича всі інші міністри належали вже до попереднього кабінету. Узунович був спершу судлею, був членом радикальної партії і був уже пять разів премієром.

Під знаком обєднання.

Просфора в Міщанському Братстві в Перемишлі.

В неділю 28. січня влаштувало Міщанське Братство у Перемишлі просфору для своїх членів і запрошених гостей. Просфора відбулася в салі Нар. Дому і взяло в ній участь понад 300 осіб зі всіх кругів українського громадянства. Явився теж Преосв. Коциловський у товаристві о. канцлера, протоігумен Галицької Провінції Чина СВВ. о. С. Решетило, що був тоді в Перемишлі, численне вище й нижче духовенство, представники УНДО, кооперації, учит. збору української гімназії й інших шкіл, представники Марійської Дружини і т. д. Всі вони засіли побіч себе у найбільшій згоді, доказуючи осьтак, що ідея примирення ріжних кругів нашого громадянства в Перемишлі набрала зовсім реальних форм.

Перший промовив до зібраних Преосв. Коциловський, що виявив свою радість, бачучи таке велике число присутніх та закликав усіх до праці і служби рідному народові. А після того забирали слово: посол д-р В. Загайкевич, дир. П. С. К. Станимір, голова кружка „Р. Ш." проф. Гоза, ігумен перемиського монастиря оо. Василіян о. Чепіль, протоігумен о. Решетило (що зложив щирі побажання перемиському громадянству з приводу обєднання і поєднання зі своїм владикою), адв. д-р Рибак (що закликав усіх вступати до Міщ. Братства), проф. Ґонтарський (що дякував владиці і всім гостям за участь у просфорі) та інші промовці.

Підчас просфори співав хор і грала орхестра колядки та ріжні народні й патріотичні пісні. Переведено теж збірку на „Рідну Школу", яка принесла поважну суму. По просфорі, яка пройшла в найкращому настрою, відбулася забава.

Бурхливі цісарські іменини.

На замку в голяндському місті Дорн, теперішньому осідку б. німецького цісаря Вільгельма II., святковано 26. ц. м. традиційно 75-і уродини голови гогенцолернської династії. Зїхалися переважно члени родини екскайзера та б. найближчі його співробітники, як ґен. Макензен та інші ґенерали. Парох з Кельну відправив богослуження а вечором відбулося прийняття, на яке запрошено теж представників голяндської влади.

У звязку з цісарським святом у зоольоґічному парку в Берліні, організації б. цісарських старшин влаштували святочні сходини, що скінчилися великим заворушенням. Після промови ґр. Ґольца, роздалися в честь б. цісаря грімкі оклики „гура", які сильно поірритували юрбу гітлерівців, що вібралися на вулиці. Вони добулися силоміць до середини і заняли ворожe становище супроти монархістів. Счинився крик, при чому почали експльодувати жабки, а жінки, що прибули в товаристві офіцирів, відчули густо розсипаний порошок, що викликує сверблячку. З причини неспокою предсідник закрив збори.

Туберкульоза — це найбільше суспільне лихо, тому боротьба з нею належить теж до цілої суспільности.

Українське Гігієнічне Товариство у Львові

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 31. СІЧНЯ 1934.

С. ГАЙДУЧОК. 2)

ЛИСТ У ХАРКІВ.

(Докінчення.)

Розваж! Майже 1000 лещетарів у Львові і один обдержений захист у Карпатах! За цілих десять літ! А сам Львів, згуртований в одним лещетарськім товаристві міг би дати річно бодай 5000 зол. з вкладок. Можнаб узятися до такої праці, що гідно репрезентуваталб лещетарів українців. А так маємо гуртки, гурточки, фамілії, що взаїмно підставляють собі ногу. Отак ідемо через спорт до „Відродження Нації" Винниченка.

А вже при кінці мушу Тобі згадати й про минулорічні кравві змагання. Врізалися глибоко в память. Показали то друге обличчя наших спортовців. Що Мортка тиждень вязи по скоках боліли — хоч не скакав — то його річ. Так йому інші в підготовчій роботі помагали.

Але так про змагання в самому бізі на 18 км.

Іде підготоча праця. Нема кому роздати обовязків, а кого я хочу взяти, не позволяють, мовляв, він без патенту від нас. Зголошуються ті з патентом, обійшли чи не обійшли дорогу бігу і не годні її схемою зобразити на папері! А в день змагань ранком в год. пів 7-ої обіцяв я оглянути трасу. Може прийдеться тепо справити.

Я на зупинці на Замарстинові, бюся з гадками, чи витягну тую дорогу перед початком змагань.

Аж тут і дороговий суддя також.

Він теж від 6 годин має трасу значити.

— А Ви тут що робите?

— Я заспав — чекаю на інших.

— Алеж вони пішли вже певно, як ви спізнилися. — А в душі жалую, що я його не маю у війську.

На трасу не було пощо йти вже. Змагання спізнилися на цілих дві години. Добрий приклад для гуцулів і бойків, що станули вперше у Львові до змагань.

Там уже змагання. Не брак розмаху і певности змагунам. Завзята боротьба на зледоватілій прикрій дорозі.

Біжуть жінки.

— „Не підтягайте", бо здискваліфікую — видаю з посовги лещетарів, які помагають — проти правил — змагуші в дорозі. За другим — знана річ — лекше йдеться. — Це називають наші змагуші **fair play**, як проти правил поступають. Протестів не зголошують, збираємо картки від контрольних і до праці. Розглянули чергу місць. Не оглядаємося ні на обід, ні на вечеру.

Тричі значив якийсь контрольний студент, що той сам змагун біля нього перейшов. Його контролі не беруть поважно, так само, як і він свого обовязку.

Вичергували місця, протестів ніхто з клюбі не вносив. Пан проголошенні місць змагун не протестує. Шойно коли в нагороду дістає диплом святочно проголошує, що воно йому не належиться, бо скоротив трасу. Правда спортовець, а так тяжко думає. Аж при нагороді. Добрий приклад дав приявним гуцулам і бойкам.

А там знову інтерпеляції на засіданні маґістратури, що голосить „спорт у маси".

А чи то правильно, що з К. Л. К. так богато ставало до змагань, а рівночасно здобувало клюбову відзнаку справности?

Забувають, що річ клюбу признавати свою відзнаку справности (поминаю, що повинні тоширити таку відзнаку на всі клюби), а їм хіба тішитися великою скількістю охочих змагунів.

Зависть і інтриги, як у аматорськім театральнім гуртку.

Та готов я листа Тобі не скінчити.

Якщо матимеш змогу його читати, то не забудь прислати нам ті „каяньскі" на 3 м. довгі лещета, про які пише д-р Блях. До музею треба. Там вже є Боберського, на яких по війні пять люда навчилося їздити. Навіть Мриц — наша слава — на них вчився, хоч вони з вязанням Ліліенфельда. Значить „не на чім, але як їздиш". Є вже також одна пера лещет нашої військової еміграції. Навіть оригінальні, канадійської сплети маємо.

Подумай як хемік над смарами. Будемо купувати Твого патенту, якщо будуть добрі! Здоровлю. Твій Blueboy.

Львів, 7. I 1934.

—o—

Городецький напад втретє перед судом.

Нова розправа проти Зенона Коссака.

В історичній салі окружного суду при вул. Баторія почалася дня 29. ц. м. чергова політична розправа, на цей раз проти підсудного, що сидить оце вже втретє в тій салі у звязку з тим самим закидом. Це розправа проти *Зенона Коссака*, що разом з бл. п. Василем Білласом і Дмитром Данилишиним та Маріяном Журавівським відповідав уперше перед наглим судом за напад на почту в Городку у грудні 1932 р. і тоді був переданий звичайному судові, опісля вдруге був підсудним у розправі Мащака й тов. у червні мин. року. Тепер-же за той сам злочин — конкретно: за зорґанізування і „поджеґане" до нападу — відповідає втретє. До сьогоднішньої розправи прийшло в той спосіб, що Зенон Коссак, присуджений у процесі Мащака й тов. за посередню участь у нападі та за приналежність до ОУН на 7 літ вязниці, відкликався від присуду, згідно з постійним запереченням своєї участи у нападі на розправі, до Найвищого Суду. Дня 13. листопада м. р. Найв. Суд наказав у його справі чергову розправу, спираючись на недокладність суд. процесу, точніше на те, що до розправи не покликали свідків, яких Коссак покликав на свою оборону.

І оце сидить він, інтеліґентний обличчям і рухливий юнак, сам серед великої салі, проти трибуналу. Сидить серед чотирьох стін, що бачили вже неодну людську траґедію.

•

Розправу, якій проводить суддя *Шуліславський* з вотантами суддями *Льокером і Бенданевським*, почалася в год. 9.15 відчитанням акту обвинувачення наглого суду над Дм. Данилишиним і тов., далі акту обвинувачення в процесу проти Мащака й тов., врешті доручення Найв. Суду.

На прокураторському кріслі засідає п. *Прахтель-Моравянський*, боронить підсудного його оборонець з давніших двох процесів адв. *д-р М. Глушкевич*.

Після прочитання актів предсідник починає допитувати підсудного.

Предс.: Чи почуваєтеся до вини, що 27. XI. намовили ви Вас. Біласа і Дм. Данилишина до нападу в Городку, тобто допустилися злочину „поджеґаня"?

Підсудний: Вини не чую. Того дня я був ціле пополудне в панства Татухів, отже бачитися з Білласом не міг, зрештою я не знав ні одного ні другого і вперше пізнав їх на розправі перед наглим судом.

Підсудний оповідає подрібно, що робив того дня у п. Татухів: як робив лекцію як говорив з хорим п. Татухом і його родиною та як десь по 6-ій з тієї хати вийшов.

Предс.: Чи ви не виходили нікуди з хати п. Татухів? Бо є зізнання, що ви виходили в 5-ій і вернулися десь в 6-ій? Чи пішли просто вечором до хати?

Підс. Ні, я не виходив і до хати пішов просто.

Предс.: Якби так було, як ви кажете, то вас звільнилиб. Цеж Мик. Мотика, Яр. Білас і Вас. Білас обтяжили вас: як це сталося?

Підс.: Після двох розправ, які я перебув, мені це ясно: Мотика арештований, сам сказав що погодився співпрацювати з поліцією. Поліція натискала на нього, він спровадився до моєї бабки, а потім арештовано його і переведено до Львова. Там він перший зложив якісь зізнання, яких я не чув; на основі їх арештовано теж інших підсудних городецького процесу і вони лягли в основу мого обвинувачення.

Предс.: Ви знали Вас. Біласа? Ярослава Біласа?

Підс. Ні. Ярослав Білас знав мене, але я його ні.

ЗАПИТИ ПРОКУРАТОРА

Прокуратор вишитує Коссака, яка була тоді осінь, чи був у плащі та питає, як погодити його зізнання, що він мав лекцію з Яр. Татухівною з її зізнаннями, що лекції 27. XI. не було. Підсудний виясняє, що лекцію почав, але учениця не вміла і він її перервав. Мав тото дня йти в п. Татуховою до кіна, але вона пішла зі своячкою. Годину виходу з хати до Т. памятає добре, бо виходив туди щодня.

Прок.: На вашу думку чин Вас. Біласа є добрий з погляду українського націоналізму?

Обор. д-р Глушкевич противиться цьому питанню, бо підс. не обовязаний сповідатися зі своїх особистих переконань. Прок. з питання резиґнує.

Прок.: А чому Білас обтяжив вас і то поважно?

Підс.: Білас опісля перепрошував мене. Він хотів протягнути справу.

ЧОМУ ОБТЯЖУВАВ МОТИКА?

Суддя прис.: Чому Мотика саме вас обтяжив?

Підс.: Поліція сама піддала йому моє прізвище, бо я вже тоді був підозрілий у вбивстві Голувка. Моє прізвище піддав поліції Барановський. Мотика з доручення поліції мешкав у моєї бабки, щоби слідити за мною, а коли найшовся під наглим судом, хотів робити, як сам казав, хаос і я попав йому під руку. Так я вияснюю собі обтяження мене Мотикою.

Суддя прис.: Чому Мотика обтяжував вас у вбивстві Голувка, а потім у городецькім нападі?

Підс.: Це тайна таких осіб і характерів, як Мотика і Барановський. Хіба я можу сказати, чому Бар. казав, що я і тільки я вбив Голувка, хоч мене з підозрінь у тій справі звільнили? Може такі люди видумують, коли не мають фактів. Це їх тайна.

Обор.: А чи знаєте, що Мотика обтяжив крім вас ще інші особи?

Підс.: Так, обтяжив яких 70 осіб.

Обор.: А знаєте, що навіть поліція зізнала, що Мотика „бував"?

Підс.: Знаю.

Прок.: А чому Білас обтяжував вас?

Підс. Цього вияснити не вмію.

На цьому допити підсудного скінчились. Після півгодинної перерви, в часі якої Коссакові дозволили на салі поговорити з братом, почали зізнавати свідки.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

Мотика знову...

Перший з них, відомий *Микола Мотика*, входить обстрижений, у плащі з піднесеним ковніром, спеціяльно привезений на цю розправу з тюрми у Св. Хресті, де відбуває кару 8 літ. Весь час говорить непевно, підсміхаючись і зацукуючись.

Св. Мотика: Я обтяжив Коссака у слідстві перед слідчим суддею Янушевським, кажучи, що він дав мені лист до Біласа, яким викликав його і Данилишина до Дрогобича. Тимчасом цей лист я дістав від кого іншого, але хто це був, не можу сказати, бо я його наразив би. Коссака я знав від 1925 р. і двічі у нього мешкав. Давніше я зізнав теж, що Коссак дав мені гроші на дорогу та що передаючи лист Яр. Білласові, я сказав йому, що це від Коссака. На попередній розправі і сьогодні підтримую, що гроші на дорогу мав я свої а теж Яр. Білласові сказав я від кого лист, згадуючи прізвище того товариша, якого не можу вияснити. З Вас. Білласом про К. я не говорив він мені не згадував, що К. є командантом УВО і ним я не цікавився.

Предс.: А чому ви обтяжували Коссака у першому слідстві й перед наглим судом?

Св. Мотика: Я був під впливом поліції, яка обіцяла мені за те легкий присуд, завішення кари і т. д. Сьогодня я сам не годен уявити собі, як я міг те зробити: В першій хвилині тіх впав мені на думку і я вже його обтяжував. Чому він — не можу сказати. Здається, це питання кинула перша поліція.

Запитаний про свою думку на зізнання Мотики, підс. Коссак стверджує ще раз, що листа не давав нікому.

Прок. хоче довідатись, чому М. на останній розправі казав, що ніхто на нього не впливав, а сьогодні каже, що поліція впливала на нього, М. цього вияснити не вміє.

Обор. д-р Глушкевич виказує, що М. був в часі слідства водночас у наглому слідстві як підсудний, що поліція дальше заглядала до нього і впливала на нього. Потім М. оповідає, як пропонував свою службу поліції, як його випустили і казали шукати вбивників Голувка і як він „кивав" поліцію півтора місяця.

Предс.: Слухайте, свідок мусить говорити правду і суд вміє змусити до цього. Скажіть, хто був той товариш, що дав вам лист? Можете?

Св. Мотика: Остаточно можу. Це Михайло Смола, студ. прав.

Предс.: Чомуж ви цього пів години тому не хотіли сказати?

Св. Мотика: Бо тепер пан предс. загрозили мені.

СВІДКИ З ТАМТИХ ПРОЦЕСІВ.

Черговий свідок це **Яр. Білас,** присуджений на 2 р. тюрми у процесі Мащака й тов., що відсиджує тепер кару в тюрмі в Самборі. Він у плащі й обстрижений. Оповідає рівно й поважно про лист. Давніше він зізнав, що згаданий лист мав ще підпис К., тепер як і на розправі в 1933 р. відкликує це. Підпису рішуче не було.

Предс.: Мотика зізнав, що даючи лист, він сказав вам від кого. Сказав від кого, чи ні?

Св.: Ні. Я цілий час однаково зізнаю. Не казав.

Прок.: Чому ви відмовились про той лист дати відповідь у наглому суді?

Св.: Не знаю. Я тоді був у такому стані, що сьогодні зясувати це мені важко. Коссака я пізнав щойно на своїм процесі на лаві підсудних.

Не багато цікавого вніс і третій, відомий вже з давніших городецьких процесів, свідок ком. поліції **Петрі,** що вів перше слідство про городецький напад у Львові й тепер перебуває у Лодзі.

Він стверджує, що про лист К. до Біласа довідався щойно від Мотики і Мотика сказав йому перший про зміст того листу та підпис „К" в ньому — отже мусів той лист читати. На Мотику ніхто, наскільки св. відомо, не впливав й обіцянок йому конкретно не робив.

Підс. Коссак стверджує, що він завжди говорив свідкові категорично, що нічого зі справою Городка не має.

Приведений на салю **св. Мотика** каже, що ком. Петрі взагалі його переслухував тільки на обставину вбивства Голувка, а ніколи листа, але не вміє вияснити цього, як поліція від нього добула вістку про лист, що він говорив про нього й чому казав на поліції, що лист дістав від Коссака.

Св. характеризує Коссака як визначну особу в колах ОУН, навіть чув, що це краєвий командант, але мимо його дуже категоричних запевнень, що про лист вчула поліція вперше від Мотики, виявляється з протоколів, що про лист заговорив перший Яр. Білас. На триразове питання оборонця в тій справі стверджує врешті, що цього, чи Мотика сказав перший про лист, сказати рішуче не може. Не вміє теж вияснити чому на попередній розправі зізнавав, що „радив Мотиці зізнати так, щоби він міг скінчити студії", признає тільки, що „обіцяв йому дістати через поліцію книжки, щоби він дальше працював над самоосвітою".

На цьому розправу перервано до чергового дня.

Коли зрівняємося з болгарами?...

Болгарське королівство на 5 і пів міліона населення має 613 періодичних видавництв, переважно тижневиків, двотижневиків і місячників. Щоденних ґазет у Болгарії небагато, але всеж таки така „Зора" має ок. 50.000, а „Утро" понад 60.000 накладу щодня.

При тому — не забуваймо! болгари є не менше селянським народом, як українці, бо селянського населення є в Болгарії понад 80%. А все таки там один періодичний орган припадає на нецілих 10.000 душ, а один щоденник на 250.000 душ.

Колиж ми дорівняємо болгарам? Коли ясі поголовно виконаємо свій обовязок супроти рідної преси! Тому ширіть „Діло" і приєднуйте йому нових абонентів!

Заява опозиції в соймовій комісії.

На засіданні соймової буджетової комісії пос. Заремба (ППС) відчитав заяву, яка осуджує ухвалу сойму в справі конституції. Предсідник пос. Бирка прикликав пос. Зарембу кілька разів до порядку. Коли предсідник не міг успокоїти пос. Зарембу, проголосив 5-хвилинну перерву. До заяви ППС. прилучився теж іменем правиці пос. Четвертинський. Після перерви предсідник прикликав пос. Зарембу до порядку зі записанням до протоколу, після чого пішли дальші наради буджетової комісії.

—o—

Злучені Держави зброяться в повітрі.

З Вашинґтону повідомляють, що міністр війни Зл. Держав виготовив новий 5-літній плян розбудови повітряної фльоти. Проєкт буде предложений військовим комісіям обох законодатних палат. Дотеперішнє число 1.800 воєнних літаків буде побільшене на 1000. Пересічні кошти одного літака обчислені на 40.000 долярів. Крім того буде створена головна кватира, що розпоряджатиме 900 літаками. Вони будуть підчинені безпосередньо ґенеральному штабові як завжди орган між сухопутними і морськими збройними силами. На випадок потреби вживеться їх до сконцентрованої оборони краю перед ворожим нападом. Таким чином Зл. Держави будуть мати найбільшу повітряну фльоту на світі.

—o—

Економічний огляд.

Українська хроніка.

„КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА" ПОЯВЛЯЄТЬСЯ ДАЛЬШЕ.

Підчас Загальних Зборів РСУК-а (останніх) заявив пос. Луцький між іншим, що Рев. Союз, не зважаючи на дефіцитовість „Кооп. Республики", рішив продовжувати видавання цього журналу. Тим, що турбуються господарською культурою нашого громадянства, що і так уже ломлять руки над недоцінюванням у нас економічного вишколу, спав камінь із грудей. Бо і справді: чи не повсталаб порожнеча в нашій і так бідній господарській публіцистиці, чи дорбаємо би нашій інтелігенції теоретичного й інформативного економічного органу після ліквідації „Кооперативної Республики"? У чужинців, включно з нашими сусідами, господарським темам присвячені не тільки цілі сторінки щоденної преси (пле ть брукові в роді „Ревю Нового" вміщають масу економічного матеріялу). Їм посвячені теж окремі товст. журнали. А в нас — *грозить дійсности і того скромного доробку*, що повстав накладом поважних зусиль... Віримо, що теперішня яскраво прогосподарське наставлення нашого громадянства усуне ці загрози і „Кооп. Республика" поширить круг своїх читачів і передплатників. Це тим більше, що на її сторінках найти можна також статті і замітки та загально-економічні теми, а не тільки тісно звязані з кооперацією.

ГУЦУЛЬСЬКИЙ ХАЛУПНИЧИЙ ПРОМИСЛ І... ПАТЕНТИ.

Цікавий податковий конфлікт виринув в околицях Косова і Кут. А саме: скарбова влада зажадала від гуцулів, килимарських ткачів, які з доручення підприємців виконують по хатах роботу, сповняючи по суті ролю робітників, до того ще марно платних, викупна патентів на рік 1934. Ця, досі непрактикована, поведінка скарбової влади счинила просто паніку серед гуцулів, тимбільше, що вже почалось списування варених протоколів.

Годі перечити, що килимарський халупничий промисл проявляється у формах дуже невдорових. Кольосальний вивіз підприємцями гуцулів-ткачів і вульгаризація килимарства — це справи, які вимагають ґрунтовної санації. Але чи податкові репресії можна вважати провом санації? Чейже викупно патентів не зробить ще гуцулів самостійними підприємцями. Таке нищення халупного промислу, ще і в той час, коли на Гуцульщині панує голод, може тільки спроку посіпшити. Як бачимо — побагато помагає публіцистична діяльність д-ра Контного і численні декламації про Гуцульщину, як чудову екзотичну країну, що нею треба захоплюватись. А ці декламації йдуть гомоном по цілій Польщі, де основують навіть окремі т-ва на чолі з визначними достойниками Польщі.

Польська хроніка.

ЕТАТИЗМ, ЖИДИ І НАША КООПЕРАЦІЯ.

Надмірна господарська рухливість уряду, його встручання в усі комірки господарського організму і все частіша роля конкурента для приватних підприємців, дозволяє говорити про етатизм, як про домінуючий характер сьогоднішнього господарського устрою в Польщі. Цей етатизм є мішенлом атаків не тільки правої опозиції („етатизм санації") і лівої опозиції („етатизм капіталістів"), але також жидів, як безпосередньо заінтересованих, (звісно — народ купців і промисловців). Але одно цікаве. Від часу, як простає в силу український кооперативний рух, жиди не перестають кричати по всіх усюдах про український антисемітизм, що — мовляв — є промотором цього зросту. Дарма, що це нісенітниця, ви почуєте це твердження на жидівських зібраннях: прочитаєте його на сторінках найповажніших жидівських газет. Зате — хоч як мало поборюють жиди етатизм — не довелось нам ще почути, що є він між іншим своєрідною формою... антисемітизму. Щоправда — це сакраментальне слово можна обійти. На доказ цьому ві статті крак. „Часу" („Біля джерел етатизму" — 20. І. ц. р.).

„Іншим джерелом етатизму — не можна цьому заперечити — є жидівська справа. Жиди бють християн у приватному господарстві, вони є меткіші, справніші, оборотніші. Це сумне, але правдиве. В нас є обмежені господарські здібности. Етатизм є своєрідною тихою формою не так антисемітизму — це окреслення булоб за міцне — як бажання вирівнати ріжниці в господарських здібностях християнської і жидівської людности. (Чуєте!) Очевидно, формою невідповідною і шкідливою („Час" стоїть на платформі господарського лібералізму). Але залишається фактом, що напруга антисемітизму дуже утруднює створення в Польщі здорової спертої на засаді вільної конкуренції і приватної ініціятиви, капіталістичної системи".

ФРАНЦУСЬКО-ПОЛЬСЬКА БОРОТЬБА НА ТЕРЕНІ ЖИРАРДОВА.

В польській пресі, не виключаючи урядової, находимо вістки, ба навіть довжезні статті, про один характеристичний прояв боротьби краєвого капіталу з капіталом заграничним. Більшість акцій Жирардівських Заведень (текст. фабрики) є в руках французів, головно в руках жида Boussaca. Цей пан є одночасно управителем одного франц. підприємства, якому завдяки його заходам Жирардів платить від 1925 р. 2 проц. кожного року від своїх оборотів. А що Жирардів працює з дефіцитом (останній 2.363 тисяч) і не може платити, довг його супроти франц. підприємства росте і грозить, що весь Жирардів перейде в руки п. Boussac-a. Загальні Збори акціонарів на днях були дуже бурхливі. Домагання польської меншости на ревізію дотеперішньої господарки і усунення проводу французька більшість відкинула. Польська меншість вийшла тоді зі Зборів і домагається скликання Надзвичайних Загальних Зборів, заповідаючи дальшу гостру боротьбу.

ПОДАТКОВІ ЗІЗНАННЯ.

Зізнання фізичних осіб дотично доходу за мин. рік можна складати цього року аж до 1. травня. Зізнання дотично промислового податку від обороту за 1933 мусять підприємці зложити до 15-го лютого ц. р.

ВАЖНЕ ДЛЯ НАШИХ ТОВАРИСТВ І ДЛЯ ПІДПРИЄМЦІВ.

Від 1. лютого ц. р. можна буде стягати **членські вкладки**, рати за товари, асекураційні рати, тощо до квоти 50 зол. почтовим інкасовим дорученням. Оплата до 30 зол. буде 30 сот., від 30—50 зол. буде 40 сот. В разі, колиб адресат не заплатив даної квоти, надавець має право за оплатою 5 сотиків жадати, щоби почта доручила за посвідкою візвання до заплати. Це останнє допустиме тільки в місцевій окрузі доручень.

ПЕРЕД ЛІКВІДАЦІЄЮ „СОВПОЛЬТОРГУ".

Саме коли пишемо ці стрічки в Москві відбуваються заг. збори акціонарів „Совпольторгу", які мають ухвалити його ліквідацію. Торговельні взаємини Польщі з СРСР регулювати буде від тепер контингентовий договір, хоч ідуть заходи, аби оснувати в Москві нову репрезентаційну фірму господарства Польщі.

Світова хроніка.

БОРОТЬБА ГІТЛЕРА З КАПІТАЛІСТАМИ. — СВОЄРІДНЕ ВИВЛАСНЕННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМЦІВ.

У половині січня ц. р. пішла по світі сензаційна вістка: німецький кабінет міністрів приняв закон про „організацію національної праці", який є кольосальним ударом для приватного промислового капіталу. Підприємці тратять право своєвільно диспонувати у своїх фабриках і варстатах, вони стають тільки керманичами (фірерами) з тягарем відповідальности. У своїх умовах і зарядженнях вони звязані засадами етики, яких межі наразі пливкі.

Поява цього закону викликала в цілому світі велику повінь коментарів. Перебудова господарського устрою Німеччини йде поволи, але ґрунтовно і є доказом, що поширювані думки немовби то гітлерівці реалізували тільки національну програму без соціяльної, неслушні.

В. Н-вич.

Новий Самоуправний Закон

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

Данціґ вірний Вільгельмові.

ДАНЦІҐ, ПАТ. З нагоди роковин уродин б. цісаря Вільгельма німецько-національна „Данціґер Альґемайне Цтґ." помістила в чорно-білочервоній рямці фотографію б. цісаря, його власноручний підпис і статтю бувш. кронпрінца. В довгій статті „Вірні цісареві" нач. редактор часопису заявляє в імені данціґських монархістів вірність б. цісареві.

Замерзло 41 людей.

ТОКІО, 29. 1. ПАТ. На острівці Таджелет, при побережжі Кореї, найшли тіло 41 людей, що замерзли наслідком лютого морозу. Острів був зовсім відрізаний від берегів підчас того, як над Кореєю лютувала метелиця.

НОВИНКИ

— **До Впов. Передплатників „Діла"!** Адміністрація „Діла" починає друк нових адрес для передплатників, тому просить усіх, що мають якісь бажання щодо поправки своїх адрес, повідомити про це Адміністрацію негайно. 2-7

— **Курс** трикотарства для Львова і краю, улаштовує філія „Союзу Українок" у Львові під фаховим проводом п. Зеленої. Початок курсу 7. II. 1934. Інформації щодня в домівці „С. У." Підвале 7. від 10—1 рано. — **Філія „С. У." Львів.** 1007

— **Найкращим приготуванням** до всіх вечерниць і певною запорукою доброї забави є перфекції (данціґ) в школі Т. Витвицького (Нар. Дім). Чергова **перфекція** відбудеться в середу 31. І. в год. 6.30 веч. при батуті Ябцьо-Яблонський. Звичайні лекції що понеділка і пятниці. 989

— **Вечерниці „Червоної Калини" в Станиславові.** Пишуть нам зі Станиславова, що атракцією цьогорічного карнавалу в Станиславові і репрезентативним товариським зібранням мають бути вечерниці „Червоної Калини" 3. лютого 1934 в салях „Укр. Сокола", вул. 3. Мая 18. Вечерниці ці хоч другі в черги, мають вже свій оправданий розголос. Комітет доложив усіх старань, щоб і цьогорічні вечерниці випали ще краще як попередні. До проводу забавою запрошено зі Львова ред. Л. Лепкого і п. Ю. Лопатинського. В програму вечерниць вложено інсценізовані стрілецькі пісні, у виконанні хору „Думка" ревелерси, та інші несподіванки. Музика — джезбенд — першорядна. Початок в год. 9. веч. Хто ще через помилку не одержав запрошення, зволить ласкаво зголоситися до інж. І. Поповича, вул. Голуховського 17. 1008

— **Про новий виділ Лікарського Товариства.** У друкованому у нас кілька днів тому звіті зі Загальних Зборів Українського Лікарського Товариства пропущено назвище одного члена нового Виділу. А саме: вибрана туди теж п-ні д-р Наталія Левицька. Доповнюючи оцим згаданий звіт, просимо за нашу помилку вибачення.

— **Михайло Голинський** виступить дня 4. лютого ц. р. з власним концертом у Бродах. У концерті візьме участь і брідський хор у супроводі орхестри й орхестра. Диригуватиме о. проф. Осадца Михайло. Акомпаніювати буде панна Стефа Осадцівна.

— **Проф. Ілько Калічак поважно занедужав.** Пише нам один громадянин із Брна у Чехословаччині, що бувший четар Української Галицької Армії, потім проф. чеської ґімназії Ілько Калічак, важко занедужав і перебуває тепер у лічниці в Брні-Черновіцах. Проф. Калічак, як нашим читачам відомо, містив у „Ділі" дуже часто свої фейлетони й кореспонденції. Окремо вийшли його „Спомини четаря" у Видавництві „Червона Калина" та „Спорт у рядах членів У. Г. А. в Чехословаччині" (вид. Сокола-Батька).

— **Хуліґанство.** Довідуємось, що наш відомий ґінекольог д-р О. Пободинський уже четвертий раз замовляє собі українську вивіску на домі при вул. Потоцького 6. і за кожним разом якісь темні типи, що не можуть спокійно читати українських надписів її нищать.

— **Плямистий тиф і скаженина в Томашові Мазовецькім.** Пишуть нам: В Томашові Мазовецькім вибухла епідемія плямистого тифу. Дотепер не було ще випадку смерти. Різночасно майже вибухла на передмістях та околичних селах скаженина. Понад 50 осіб, покусаних псами, лічать тепер у міському шпиталі. Одна особа кілька днів тому померла. У звязку з тим міський ветеринар д-р Теодор Мамчур (українець) переводить дуже гостро кампанію проти скажених псів. Усі пси, які були на передмістях, на його зарядження забито. Така сама доля стріне і псів із середмістя. В той спосіб Томашів не буде мати псів. Слід зазначити, що акція д-ра Мамчура викликала задоволення, бо дотепер пси були правдивою язвою міста. —

— **Редукція коморників.** В останніх часах виявився значний спадок чинностей в канцеля-

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Партійна конференція в Станиславові.

В неділю 21. січня ц. р. відбулася у Станиславові партійна конференція. Проводив *д-р Юліян Олесницький*. Головний секретар *Володимир Целевич* обговорив біжучі завдання партії на терені станиславівського повіту, а саме потребу скликання Повітового Народнього Зїзду, потребу підготовки виборів до громадських рад і необхідність заложити Організацію Українців міста Станиславова. По довшій дискусії, в якій порушено політичну сторінку виборів до міських рад, вибрали присутні організаційний комітет, зложений з поважних осіб, який має в найкоротшому часі підготовити скликання Повітового Народнього Зїзду.

Даладіє творить кабінет.

ПАРИЖ, 29. , ПАТ. Президент Лебрен поручив місію створення нового кабінету бувш. премієрові Даладієрові. Даладіє почав балачки з приятелями та застерігся собі оконечну відповідь.

ріях коморників на терені Сх. Галичини, наслідком чого спали теж скарбові впливи з оплат. Сталося це тому, що наслідком господарської кризи люди перестають процесуватися, а також наслідком уведення охоронних законів для рільництва і довжників. Міністерство справедливости заінтересувалося спадком чинностей коморників на терені львівської апеляції і в найближчому часі, як довідується агенція „Всхуд", буде знесених 27 коморничих посад. Президенти окружних судів мають розслідити, котрі з тих етатів у місцевостях, де їх є по кілька, є зайві.

— **Ректором львівського університету** вибрано проф. д-ра Буляндy, який ще не заявився, чи вибір приймає. В тій справі буде ще засідання сенату, після чого внесення сенату буде предложене до затвердження міністрові освіти.

— **Винахід президента Мосціцького.** Президент польської республики Мосціцький предложив лікарям у своїй лябораторії новий винахід. Є це апарат, що уможливлює витворювати гірське повітря в замкнених кімнатах. Завдяки цьому винаходові можна буде у шпиталях і санаторіях витворювати гірське повітря спеціяльної якости і відповідно до потреби. Заступники науки висловилися про цей винахід з признанням, підкреслюючи велике його значіння для лікувальних цілей.

— **Присуд на сімох канонірів.** У Перемишлі закінчилася розправа проти 10 канонірів з 2. п. артилерії в Кельцях, обвинувачених у комунізмі, оснуванні комуністичного комітету в полку та протидержавній агітації. Йосифа Гоольдберга засудили на 8 літ вязниці, видалення з війська та втрату прав, Мик. Сенету на 8 літ, Івана Лупишина на 5 літ, Мордка Баню на 3 роки та 3 міс., Як. Ваймана на 6 літ, Ів. Налепу на 4 роки, Вол. Вовчика на 4 роки. Трьох обвинувачених суд увільнив.

— **Арештували спричинників протижидівських демонстрацій.** Варшавська поліція арештувала спричинників смердючих демонстрацій по жидівських крамницях. Це студент університету Фр. Фрочинський, студент Ст. Бронічи та студент вищої торговельної школи Фр. Левандовський. Арештовані подали назвища спільників, тому буде ще більше арештованих.

— **Стежні листи.** На мурах Варшави появилися стежні листи прокуратора окр. суду за провідниками Центроліву Баґінським, Керніком, Ліберманом, Прагером і Вітосом, тому що не зголосилися до відсидження кари. Лист кінчиться візванням: „Особи, які знають місце побуту утікачів, мають вказати його прокураторові при окружнім суді в Варшаві".

— **Фальшівники монет.** В Бруховичах під Львовом поліція викрила тайну фабрику фальшивих 10-золотових монет, що містилася в домі Владислава Шустера. У нього мешкав його спільник Ілярій Безноський. В часі ревізії знайшли ґіпсові форми, металі і каси. Поліція арештувала Шустера, Безноського і Олександра Рабу, що помагав обом фальшівникам.

— **Душогубство.** У Косові Старім пов. Коломия вбито в жорстокий спосіб підприємця перевозу дерева з державних лісів Михайла Сусака. Сусак вимусив на батьках своєї жінки Пасалюках, щоби записали йому будівельну парцелю. З того прийшло між ними до незгоди. Пасалюки намовили свою дочку Парску, жінку Сусака, щоби спрятала чоловіка зі світа. Опісля всі трое за 200 зол. і пять моргів поля наняли Якова Колишного, щоби вбив Сусака. Колишний боявся сам заходити собі зі сильним Сусаком, тому нанив собі до помочі Івана Босюка. Оба засілися на дорозі на Сусака. Колишний вдарив Сусака сокирою в голову, Босюк добив його колом. Поліційний пес вислідив убивників. Оба признались до злочину. Стануть набуть перед наглим судом.

— **Вибух ґазу.** На пл. св. Софії направляли замерзлий канал керманич каналізаційних робіт Михайло Крук і міський робітник Йосиф Барановський. Робітники хотіли стверлити, де рура найбільш замерзла та засвітили Крик. Наслідком того настав вибух ґазу, що попарив тяжко обох. Їх відвезли до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** В Климці пов. Стрий орудовано тартак, в якому знайшло працю 250 робітників. — При рубанні дерева в лісі в Зубрці біля Сколього для тартаку фірми Ґозулі згинув робітник зі Сопоту, Гринько Сеніа, здавлений двома кльоцами. — Редактора „Курера Познаньского" Сейду побив член „Легіону молодих" [illegible] що легіони вели шпигунство в користь Німеччини. — У Варшаві отруївся, заживши ціянкалі 58-літній промисловець Равіцький. — Рядовик кінної поліції у Варшаві Рутковський застрілився вистрілом із револьверу. — Тому, що в кількох місцевостях занотували пятнистий тиф, м-ство справедливости вислало до управ вязниць у Польщі обіжник, щоби придержувалися санітарних приписів. У звязку з тим будуть мабуть вязнів стригти. — У Зарічі (Самбірщина) згоріла хата Петра Татральського. Власник хати і комірниця Мишин Марія згоріли в вогні. — У Надвірній арештували Карла Михайлишина, який як власник матримоніяльного бюра „Голос Серця" понатягав багато людей на грошові суми під претекстом доброї женячки.

— **Ріжні вістки.** В Ню Йорку страйкує 50.000 готелевих службовців і кельнерів. — Папського префекта в Манджурії о. Імгофа вбили бандити в часі нападу на потяг біля Ціцікару. —

— **Таємниця Льоч Нес вияснена.** У звязку з вісткою про появу в озері Льоч Нес у Шкотії якоїсь морської потвори кружляють в англійській опінії ріжні суперечні поголоски. Коли одні впевняють, що бачили потвору на власні очи, другі, а між ними кількох журналістів, що чигали кілька тижнів над берегом озера на нову появу потвори, кажуть рішучо, що тією потворою є звичайна фока, яка дісталася до озера крізь Каледонський канал. За правдивістю тієї тези промовляє те, що спершу розміри потвори подавано на 15—20 метрів довжини, а тепер означують її на 2 до 3 метрів, що відповідало би величині фоки. Один журналіст, що перший став жертвою вістки про морську потвору, рішив основно висвітлити справу. Його доходження довели м. і. до викриття слідів відтиску стопи, які найшли на оранині біля озера. Мали вони бути слідами таємної потвори. Однак тепер показалося, що то слід лівої стопи гіпопотама. Дальші доходження виказали, що одна льондонська фірма звіринних препаратів продала кілька днів перед аферою таку стопу шкотському рільникові, і на його полях найшли той слід. У світлі тих резеляцій історія потвори з Льоч Нес представляється як рекламовий трік, що має стягнути туристів до гарних, але мало відвідуваних гірських околиць в північній Шкотії.

— **Філянтроп, що розуміє діти.** В американському місті Фріголд (Ню Джерзі) якийсь філянтроп записав 100.000 долярів для шпиталю бідних дітей з таким застереженням: ці гроші управа шпиталю вживатиме тільки на морозиво для хорих дітей, коли лікар дозволить.

— **Новий тип водного літака.** У Рочестер робили спроби з новим типом нового літака. Він зможе літати на далеку віддаль, а буде інакше збудований як дотеперішні. Його поверхня стоятиме сторчаком, не плоско; також шруби будуть дуже високо, щоб не дотикали води.

— **Хмароломи в Африці.** У південній Африці впали рясні дощі, що спричинили великі шкоди. У численних місцях зіпсовані залізничі шляхи; рейки підмиті водою. Є випадки, що подорожні сидять у вагонах і ждуть, поки вода не відступить.

— **Ґрета Ґарбо не любить моди.** Осередок фільмової продукції Голівуд має свого рисівника, що проектує моделі нових жіночих одягів. Зветься він Адріян. Він нарікає в останньому інтервю на Ґрету Ґарбо, що не любить нових суконь, головно тісних. Ґарбо найрадше ходить у звичайних пульоверах і навіть у фільмах вибирає собі свобідні сукні, яко мога прості. Треба великої енерґії, щоб переконати артистку, що для ефекту самої пєси треба іноколи винятково пишних суконь. Ґарбо рідко відступає від своїх звичок. Вона, що сама створила моду, не любить моди.

— **Упав їй метеор перед двері.** У Кематені, в Горішній Австрії, впав в саме вполудне перед дверми хати Тайфельсбергової шматок метеору та вбився майже на 1 м. глибоко в землі. Більшу частину його відломків зараз відкопали. Важить разом 40 дкґ., найбільший відломок важить 16 дкґ.

— **100-ліття сербської преси.** Цими днями відчинили в Білгороді виставу сербської преси з нагоди 100-літнього її істнування. Розвиток цієї преси звязаний безпосередньо з боротьбою за національні права та державну незалежність. Перший сербський часопис „Сербске Новіне" появився у Відні 1791 р. У 1792 р. у Відні почав виходити другий „Словено-Сербске Ведомості", а від 1813—1822 „Новіне Сербске" теж там. У Відні появилися теж перші книжки та видання, що будили свідомість національної окремішности сербів. Першим сербським журналістом був Дмитро Давидович. Від 1822 до 1834 ніякі сербські часописи не виходили. Щойно 17. січня 1834 появилися „Новіне Сербске" вперше на сербській землі в Крагуєвачу під редакцією Давидовича. Від цього часу цей орган виходить досі і є нині урядовим.

— **Дівчина з найбільшим віном у світі** це американка Лоріс Цюк. Вона має у банку на зданий рахунок 80 міл. долярів готівки. Стільки залишив їй батько і до цих міліонів не має вона ніяких спільників. Що більше: вона напрочуд гарна і симпатична. Якби не її міліони, могла би виступати у балеті. „Такі гроші ще й краса! Яка щасливa!" подумає дехто. Тимчасом вона має вічну журбу. Недискретна преса повідомила світ про її міліони і тепер до міс Доріс приходить денно сила листів не тільки з пропозиціями подружжя, а головно від бандитів. Їй погрожують, що її вбють, вивезуть або зроблять з нею щось інше неприємне, коли не викупить себе. За перший місяць від батькового заповіту дістала 132 таких неприємних листів. Тепер довкола її віллі вибудували бетоновий мур, на якому стоять кулемети, а в середині безліч сторожів і детективів. Дівчина живе самотньо, має власне кіно і майже не виходить на світ. Мабуть роздумує над подружніми пропозиціями. Досі має 843 кандидатів. Хоче вибрати такого, що найпростіше зуміє перевезти її з якусь безпечну закутину.

— **Дунайську дельту засипає пісок.** Міжнародня дунайська комісія, до якої входить заступник Франції, В. Британії, Італії та Румунії, радила в Сан Ремо при участі 4 фаховців інжинірів. Метою нарад було розглянути великі технічні праці, які проектують у дунайській дельті, щоби перешкодити постепенному засипуванню піском головної дунайської відноги. Справу цю розглядають уже від кількох літ. Дальші наради будуть у квітні в Ґалаці. Сподіються, що оконечне рішення западе ще в 1934 р.

— **Кілька слів до Ревматиків!** Неодин з тих, що терплять на ревматизм, невральґію, подагру і посвоєчені недомагання випробував уже багато засобів, та не відчув ніякої полекші. Без огляду на те нема причини до розпуки. Спробуйте ще нині знамениті втихомирюючі болі таблетки Тогаль. Таблетки Тогаль не дають прибирватись сечовому квасові, поборюючи таким робом у зародку ті схорівня. Тогаль не діє побічно шкідливо. Можна дістати у всіх аптиках.

Відозви й комунікати.

БЕЗРОБІТНИМ УМОВИМ ПРАЦІВНИКАМ ДО ВІДОМА

Бажаємо вказаним повідомити українських умових працівників, головно тих, що реєструвались у Тимчасовому Комітеті Безробітних, вибраному на сходинах львівських українських безробітних умових працівників дня 24. жовтня 1933, що як згаданий Комітет, так і Президія і Головна Рада Союзу Українських Приватних Службовців „Супруга", з якими цей Комітет співпрацює, присвятили справі безробіття пильну увагу і відбули цілу низку засідань, що мали на меті довести до створення постійної установи, завданням якої було би ведення планової на широку скалю зорґанізованої акції поборювання безробіття.

В тій цілі заініціювано дві ширші наради, що відбулися у Львові дня 20. листопада і 28. грудня 1933, в яких взяли участь представники львівських установ, громадянства і преси. На першій з цих нарад виголошено також відповідний реферат.

Колиж виявилося, що через незалежні від Тимчасового Комітету Безробітних і від „Супруга" причини такі наради ледви чи доведуть у недалекому часі до бажаного висліду, рішено оснувати у Львові звичайне Товариство „Краєвий Комітет для боротьби з безробіттям".

Подання в цій справі, підписане чоловими громадянами, внесено до львівського городського староства в дні 20. січня 1934.

Союз „Супруга" і Тимчасовий Комітет Безробітних доложать усіх старань, щоби по полагодженні справи в городському старостві згаданий Краєвий Комітет міг якнайскорше розпочати свою працю.

Львів, дня 29. січня 1934.

ГОЛОВНА РАДА СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ПРИВАТНИХ СЛУЖБОВИКІВ „СУПРУГА".

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „ЗА ДВА ШІЛУНКИ".

Дві великі фірми, що виробляють ґумові опони до авт ведуть віддавна велику боротьбу за першенство. Випадок хоче, що власник одної фірми має прецимпатичного легкосердого сина, власник другої — таку саму доньку. Як на молода пара знайомиться ні собою і які інтриґи вязані з цією знайомістю, це можуть уявити собі ті, що знають легкі французькі комедії. Дуже добрі типи обох старих фабрикантів, лірично-комічні сцени залицяння і кілька дуже добрих „тріків". Головну ролю грає Анрі Гара, його знаємо вже з ріжних комедій.

До програми додана довша польська фільма з життя варшавських вуличних продавців ґазет; деякі жанрові сцени зовсім удалі, але похвальна тенденція про золоте серце молодого хлопця, могла би мати менше нудний сценарій.

Дописи.

ЧОРТКІВ.

Повітова нарада УНДО. дня 25. січня н. р. відбулася в Чорткові повітова нарада УНДО в справі недавніх громадських виборів. На нараді було присутніх 91 членів, які заступали 24 села повіту. Виборчий закон реферував д-р Іван Хиній, справу преси мгр. Василь Шкварок. Зацікавлення громадськими виборами велике.

Діти, яких мало. Село Шупаньківці, чортківського повіту, може похвалитися дітьми, які лише розуміють слово „Рідної Школи", як більшість наших старших громадян. Діти: Ірена Стець, Теодозія Горана, Оля Заздрук, Франя Друк і Степанія Друк, всі у віці 8—11 літ, при всяких дітячих забавах збирають між собою гроші жертви на „Рідну Школу". І це не є якелева дітяча прихта, бо сие вже вдруге передали ті діти до Управи „Рідної Школи" в Чорткові зібрані гроші, цим разом 3.29 зол. Якби так слідами тих дітей пішло все наше старше громадянство!

СТАРИЙ САМБІР.

Організація українського міщанства. Дня 15-го січня н. р. відбулася в нашому містечку анкета в справі організації українського міщанства. На цю анкету приїхав посол д-р Білик Степан, якому саме припало інформувати справу організації міщанства. В більш як годинному рефераті говорив посол Білик про ціль і потребу заснування такої організації, доказуючи при цьому, яким важним елементом є міщанство в житті поодиноких народів, а зокрема в житті українського народу. Зверта президент головну увагу на те, що передовсім у трьох ділянках нашого економічного життя того роду організація є конечна, а саме: в ділянці ремесла, торговлі і промислу. Річева й оживлена дискусія, що виявилась після реферату, була доказом зацікавлення нашого міщанства справою своєї організації. По дискусії вибрано комітет, що займеться створенням такої організації українського міщанства. Присутніх було понад 100 осіб, між ними кілька осіб місцевої інтелігенції, решта саме міщанство.

Підготовка селянства до громадських виборів. Наступного дня, себто 16. січня, скликано ширші сходини нашого селянства. Прийшло було біля 150 осіб з 20 ріжних сіл. І знову промовляв пос. д-р Білик Степан близько дві години. В першій частині своєї промови змалював політичне й економічне положення українського народу на всіх його землях. Обговорюючи ширше положення українців у межах Польщі, вказував на нову небезпеку, що грозить нам у звязку зі зміною польської конституції, відтіж згадав про ці закони в ділянках шкільній, самоуправній та кооперативній, що теж ідуть проти інтересів українського народу. По думці прелегента треба всіми легальними способами боронити наших прав. З черги приступив посол д-р Білик до обговорення справи виборів до громадських рад, закликаючи селян йти до виборів, зорганізовано й одностайною лавою, бо вислід виборів має бути показником нашої національної свідомости та зрілости. Про новий самоуправний закон і його поодинокі точки говорив широко і дуже ясно б. сен. о. Юліян Татомир. Анкета покінчилась вибором окружного виборчого комітету, якого завданням є приготовити всі села своєї округи до успішного переведення виборів.

Учасник.

—o—

СПОРТ.

Краєві лещатарські змагання.

Краєві змагання у лещатарськім бігу для жінок, мужин і юніорів, що їх уладжує К. Л. К. у Львові, призначений на день 4. лютого н. р. Зголошення змагунів разом з вписовим у висоті 50 сот. слати на адресу секретаря клюбу, мг-ра Б. Гвозденького, Львів, ул. Красіньского ч. 6, до дня 2. лютого н. р. Клюби з провінції подають теж скількість потрібних кватир. Кожний змагун мусить мати докоче лікарський дозвіл ставати до змагань на письмі. З огляду на дуже злий стан снігу у Львові, К. Л. К. застерігає собі відкладання змагань у дні 2. лютого н. р.

Гаківка.

Львів. А. З. С. (Познань) — Погонь 2 : 1, (0 : 0, 1 : 0, 1 : 1)

Краків. Краковія — Лехія 2 : 1, (0 : 0, 0 : 1, 0 : 0).

Вильно. Легія — Огниско 1 : 0, (0 : 0, 0 : 0, 1 : 0).

Після тих змагань львівська Погонь остаточно відпала від дальших гаківкових змагань за мистецтво Польщі. До фінału заквалїфікувались: А. З. С. (Познань), Легія (Варшава) і переможці зі змагань: Лехія (Львів) — Краковія та Чорні (Львів) — К. Т. Г. (Кришинь).

Кожний гріш для „Просвіти" — це гріш на освітні змагання народу. Громадяни, дайте змогу росту „Просвіті"!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 30. І. год. 7·30 веч. „Фройляйн Доктор".

Середа, 31. І. год. 7·30 веч. „Чоловік що був четвергом".

Театр Різнородностей.

Вівторок, 30. І. год. 7·30 веч. Вертеп „Шахи Пана Маршалка".

Середа, 31. І. год. 7·30 веч. Вертеп „Шахи Пана Маршалка".

Середа, 31. І. год. 9·15 веч. Вертеп „Шахи Пана Маршалка".

Кіна.

АДРІЯ: „Д-р Джекиль і мр. Гайд".
АПОЛЬО: „За два підлунки".
(вступник з пісоньками Е. Ф. Буріяна).
АТЛЯНТИК: „Гріх одної ночі".
ВАНДА: „Братерство народів".
КАСІНО: „А.-Л. 14 автонув".
КОЛІСЕЙ: „Пристань Сан Дієго", ревія „Фронтом до моря".
КОПЕРНИК: „Заповіт д-ра „Мабіз".
МАРУСЕНЬКА: „Заповіт д-ра Мабіз".
МІРАЖ: „Наніжена пансіонарка" (Анні Ондра).
МУЗА: „Серце велитня".
ПАЛЯС: „Велика книжка Олександра з Бочою та Шевалом).
ПАН: „Жінки без будучини" та ревія.
ПАСАЖ: „Чоловік малпа" та Фліп і Флап як „Полковник і його чура".
ХІМЕРА: „Шерльок Голмс" (Клів Брук).
СТІЛЕВЕ: „Ніч шалу", ревія „Не роби з тата варята".
УТІХА: „Портові ночі" та ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 30. січня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 16·00 Дитячий хор. 17·25 Два фортепіяни, 19·35 Популярні опери й оперетки, **Брно** (325,4) 20·00 „Мікадо" оп. Содівера, **Пазиж** (312,8) 21·10 „Ог, папа" оп. Барда і Івена, **Білгород** (437,3) 19·00 Пісоньки, **Любляна** (569,3) 21·00 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 16·45 Концерт, **Мінхен** (405,1) 15·20 Німецька музика, спів, **Міляко** (522,6) 19·00 Нар. пісоньки, **Будапешт** (549,5) 17·15 Цит. музика, 19·30 Опера: „Легенда про св. Йосифа" Р. Штраусса, „Сельський пересвідчик" оп. Росіні, **Міляно** (368,6) 20·40 „Вікторія та її гусар" оп. Абрагана, **Рим** (420,8) 17·10 Музика, 20·45 Концерт.

Середа, 31. січня 1934

Відень (506,8) 12·00, 19·00, 21·35 Концерт, **Братислава** (298,8) 12.35 Концерт, **Мор. Острава** (250,1) 18·25 Легка музика, **Мільона** (531) 20·55, 22·00 Спів, **Ляйпціґ** (372,2) 12·00 Концерт. 17·30 Віольончеля, **Букарешт** (212,6) 17·00, 18·15 Концерт, 20·45 Спів, 21·15 Скрипка, **Стокгольм** (426,1) 19·30 Шведські пісоньки, **Будапешт** (549,5) 18·30 Спів, 20·15 Цит. музика, 21·50 Концерт, **Міляно** (368,6) 11·50 Квінтет, 18·10 Спів. **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 20·50 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 30. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 концерт сальонової орхестри, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Чеснлов. та старофранцуські пісні (Левелін-Яретька, сопран), 16·00 Легка музика з ґрамофону, 16·40 Жіночі часописи, 16·55 Легка музика, пісоньки, 17·50 Туристичний бюлетен льв. дирекції залізниць, 18·0 Жінки в боротьбі за незалежність Польщі, 18·20 Муз. скринька, 18·35 Сальонова музика з ґрамофону, 19·05 Вечірна. ґрамофон, 19·25 Фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільна реґум. 20·00 „Ма мер льос" симф. твір Равеля з ґрамофону, 20·30 „Кохання та золото" оп. Бялостоцького й Гартмана (трансм. з Варшави), в перерві оповідання „Чорт Борута", 23.15 Танкова музика з ґрамофону.

Середа, 31. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 19·37 Зірки ревії (ґрам. плити), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Історія про вовка (ґрам. плити), 16·10 Для дітей: „Дарунок півн. вітру" (Серошевського), 16·35 Концерт орхестри, 18·00 Природничий відчит, 18·20 Фортепян, 19·07 Вечірна, 19·25 Літ. фейлетон „Два покоління в літературі", 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільна реґум. 20·00 Легка музика, пісоньки, 21·00 Фейлетон, 21·15 Камер. концерт, 22·00 Коляди, 22·45 Музика з ґрам. плит, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 8·93 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·85, Париж 34·90, Берлін 210·10, Цюріх 172·15, Амстердам 357·05, Нюйорк кабель 5·87, Нюйорк чеки 5·85.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 29. І. масло 2·30, молоко, —·19, сметана —·90, яйця 3·90—4·—

Тенденція на масло і сметану звишкова, на молоко удержана на яйця слаба.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ТИЖДЕНЬ ФІРАНОК — тридільні від 5.60 зол., філе ручної роботи за безцін. Найгарніші моделі Crouchet, Brugges Venice, Indanthren. — ФРАЙЛІХ, Сикстуська 21. 860 10—?

ВУГОЛЬ: Калитин, Вайди 14. Тел. 38·24 1005 3—30

ТОРГОВЕЛЬНІ КУРСИ Й. ГІРШШПРУНГА, ЛИЧАКІВСЬКА 34, приймає вписи на 3-місячний торговельний курс. Стенографія. Писання на машинах 18/22 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Прецізійно-механічне заведення

Е. Вояковський

Львів, ул. Пілсудського 27.

виконує: направу лікарських і інжинирських приладів, машин до писання і т. п. по найдешевших цінах.

До винайму 5. кімнат в реальности Земельного Гіпотечного Банку при вулиці **Словацького 14 на III.** поверсі з повним комфортом. Умовини подасть ліквідатура Банку в год. від. 9—1. 1000 3—3

ПОДЯКА.

Невблагана смерть забрала нам нашого найдішого Мужа, Батька і Дідуся бл п. Йосифа Пашковського. В тяжкім смутку почуваємось до обовязку подякувати Всім Тим, що в нашім горю прийшли нам з помічю і словами потіхи.

Зокрема дякуємо за провід в похоронах Всеч. о. шанбелянові із Малицького, парохові в Борщеві. Дякуємо теж Всеч. Отцям: М. Дроздовському, парохові Шершеновець, Т. Олексієві, парохові Висічки й о. Б. Назареві, парохові Кривча, за те що не пожалували труду і поміхали віддати останню прислугу Покійному. Щиро дякуємо місцевому хорові та його диригентові п. Дрібнякові, що гарним співом звеличали сумний обряд.

Наприкінці дякуємо Всім Тим, що своєю присутністю звеличали похорони і відпровадили Покійного на місце вічного супочинку.

Борщів, 28. січня 1933.

Жінка, діти і внуки.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „Д І Л О"!

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Емілії Бронте, переклав — М. Рудницький	2·50 „	0·50
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	3·— зол.	0·50
Між ідеєю і формою — М. Рудницького	3·— „	0·50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
З японського дому — Ст. Левицького	2·— „	0·25
Сміх землі — Володимира Островського	1·50 „	0·15
Спогади — Евгена Чикаленка Частина І. II. III. Окрема частина по 3 зол	8·— „	0·50
Крізь дим і згар — Мик. Матійка Мельника	0·50 „	0·10
Безпутні — Гордія Брасюка	0·50 „	0·10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняка	1·50 „	0·15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука	1.— „	0·15
За Сяном — д-ра Івана Німчука	0·50 „	0·10

Замовляти в Адміністрації „Діла", Ринок ч. 10. Належитість надсилати складанками П. К. О. 143·922.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 кв. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 550·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 27 (13.572). Львів, четвер 1. лютого 1934. Рік LV.

Посторонні оригіналів карбасопо рукопісів.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Німеччині, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·60 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 100 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Велике льосування премій для передплатників „ДІЛА".

Дванацять проголошених премій становлять першу замкнену ґрупу премій. У льосуванні цієї ґрупи братимуть участь тільки ті передплатники „Діла", які перед замкненням конкурсу вирівняють залеглости і вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р. Очікуємо дальших зголошень. Прізвища учасників цього конкурсу проголосимо перед льосуванням на сторінках „Діла".

Рівночасно заповідаємо дальші премії, з яких утворимо другу ґрупу премій. Участь у льосуванні другої ґрупи матимуть:

А) Учасники льосування першої ґрупи, себто всі ті, які вирівняють залеглости і вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р.

Б) Ті передплатники, які вирівняють залеглости і вплатять перед льосуванням біжучу передплату.

В) Читачі й установи, які дотепер не були передплатниками, однак перед льосуванням вплатять біжучу передплату і зобовяжуться бути постійними передплатниками „Діла".

В цей спосіб **піврічні** передплатники братимуть участь **у льосуванні обох ґруп** премій, а **точні** місячні передплатники тільки **в другій ґрупі премій.**

Льосування відбудеться прилюдно і всі охочі Передплатники матимуть право бути при цьому акті приявними.

Сподіємося, що наші Вп. Передплатники і Читачі оцінять як слід важність нашого конкурсу і точною вплатою передплати рішать про свою участь у льосуванні дійсно гарних і дуже цінних премій.

Новий конкурс Ред. „Діла".

КОЖНИЙ МОЖЕ СТАТИ ПИСЬМЕННИКОМ!

Найцікавіший момент свого життя,
найцікавішу пригоду,
найцікавіше переживання
пробуйте описати, як умієте і пришліть до Редакції „Діла".

Цей конкурс розписує наша Редакція для всіх читачів, не тільки для письменників і робітників пера. Кожний може спробувати списати те, що пережив, чув або придумав, не журячись про мову і стиль, з єдиною думкою, щоб

ПОГО ОПОВІДАННЯ БУЛО ЦІКАВЕ.

Розмір такого оповідання має бути від одного до двох фейлетонів „Діла", себто від 7—10 сторінок шкільного зшитка. Можна підписати його власним прізвищем або псевдонімом; при псевдонімі додати зачинену коперту з правдивим прізвищем, щоб на випадок признання нагороди знати, кому і куди її переслати.

За найкращі оповідання або спомини призначує Редакція три нагороди:

1-а НАГОРОДА 30 ЗОЛОТИХ.
2-а НАГОРОДА 20 ЗОЛ.
3-а НАГОРОДА — КОМПЛЕТ КНИЖОК, виданих „Ділом".

Ті оповідання чи спомини, що будуть відповідати вимогам, друкуватимемо у фейлетонах „Діла".

Нагороди будуть проголошені 15. березня 1934 р.

Рукописи просимо присилати на адресу нашої Редакції. Прохаємо писати на одній сторінці; коли неможливо на машинці, треба писати дуже чітко і з великими відступами між рядками, щоб можна було зробити необхідні мовні поправки.

Православний екзархат на Волині?

(КАП). Повідомляють, що існує проект утворити православний екзархат на Волині. Як кандидата на екзарха (заступника митрополита) називають православного єпископа Пантелеймона Рожновського, що має родину у Варшаві і живе від 10 літ на Волині.

Як чистили „Комітети совітської молоді" на Україні.

„Комсомольська Правда" з 18. п. м. оповідає про те, якто українські націоналісти (!) розкладали українські комсомольські організації:

„Українські буржуазні націоналісти, обєднані в ріжні контреволюційні організації, рахували на те, що зможуть втягнути до своєї праці молодь і заразити її своїм впливом. Буржуазним націоналістам удалось попасти в комсомол і втягнути туди своїх людей. Вони дістались теж до провідних органів і займали чільні місця для виховання молоді. Проводили вони теж великими видавництвами, такими як „Молодий Більшовик" і в деяких комсомольських журналах і газетах до „Комсомольця України" включно. Теорії Скрипника, головно теорія про виховання „національної свідомости" дістались до шкільних підручників і в літературу для молоді та дітвори. На ріжних становищах стояли люди явно чужі і непевні. Між поодинокими членами йшли такі розмови: „Яке нам діло до Центрального Комітету Совітської Молоді, коли ми маємо свій Центральний Комітет".

У 1933 р. Комсомол України під проводом партійної організації тов. Постишева допоміг багато у тому, що розкрив українських націоналістів і ворожі їх теорії".

Що значить „допоміг багато" знаємо: тисячі українців пішло до вязниць і на Соловки на підставі звичайних доносів. Що значить „націоналісти" теж знаємо: кожний, кому знайдуть якийсь „ухил" від комуністичного катехизму, дістає назву націоналіста і капіталістичного запроданця.

—o—

Замах на афґанського премієра.

НОВІ ДЕЛЬГІ, 30. (І. ПАТ. На основі непотверджених вісток з Кабулу докоцано на афґанського премієра невольвесного замаху. Премієра, кажуть, легко ранено. Атентатник, який був одно афґанець, вітсаїв себе життя.

—o—

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ
„Червоної Калини"
— у Станиславові, дня 3 лютого ц. р. —
в салях „Українського Сокола".

:: Купецька Молодь Союза Укр. Купців ::
улаштовує дня 3. лютого 1934
-=ВЕЧЕРНИЦІ=-
у малій салі Лисенка вул. Шашкевича 5.
Вступ за запрошеннями, котрі видає п. Говикович Домініканська 4. 1011

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері. 278 стор.
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

Wyciąg z protokułu wspólnego Posiedzenia niejawnego Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie wiceprezes J. Antoniewicz jako przewodniczący, s. O. W. Medyński i dr. L. Dworzak jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 13. czasopisma Diło z daty Lwów, dnia 18/1 1934 do Sygn. VI. 1. Pr. 34/34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 31 stycznia 1934 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 18/1 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma Diło Nr. 13 z daty Lwów, dnia 18/1 1934 zawierającego w artykule p. t. „Perechid sprawy" i t. d. w ustępie od słów „Charakterystyczne" do słów „ich kroh", znamiona występku z art. 17[illegible] k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk zakaz dalszego rozpowszechnienia tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust druk. z 17/12 1862. Dzpp Nr. 6 ex 1865 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 300 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu przez szerzenie świadomie fałszywych wiadomości o stosunkach polsko-ukraińskich, pogłębić antagonizm między wym. narodami i w tak. sposób zaniepokoić ogół publiczny. Według §§ 487, 489 493 pk oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński w. r. Protokuł Protokulant w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

Сталін про „силу“ СССР.

Львів, 30. січня 1934

Вчера виголосив Сталін, головний секретар ВКП(б), на конгресі партії в Москві величезне політичне експозе. Тому, що говорив це фактичний диктатор Совітського Союзу, то його промову розпосфікували і розкаблювали по цілому світі.

Говорив він дуже вільно і самопевно. В основу промови положив тезу, що СССР є сильним і тому саме добув останніми часами так богато дипльоматичних успіхів на полі міжнародньої політики. Коли Сов. Союз не мав сили, то ясно, що про ці „успіхи“ не могло би бути й мови, бо „в нашій добі рахуються тільки зі сильними“.

Ми можемо цю тезу Сталіна цілковито перевернути і сказати, що капіталістичні країни є фактично навіть в очах Сталіна все таки сильніші за СССР., коли більшовицькі головачі так завзято рішили йти з ними на компроміси, ренгнуючи ганебно зі свого основного завдання, а саме з підготовки світової соціяльної революції. Отже річ мається навпаки, як твердить Сталін. Капіталістичні держави вважають СССР тепер таким слабим, що можуть без ніякого ризика вхолити з ним у взаємини і заключувати навіть пакти про неаґресію, приневолюючи його одночасно до повної та ґрунтовної резиґнації з г. зв. роблення соціяльної революції у капіталістичних державах.

Багато говорив Сталін на тему безвиглядности війни зі Совітами. На випадок такої війни Совіти, на думку Сталіна, будуть переможцями, бо на задах, чи в запіллі імперіялістичних армій вибухнуть робітничі заворушення та соціяльні перевороти. Шкода тільки, що Сталін не передбачує ще одної можливости, а саме, що на випадок війни зі Совітами можуть вибухнути теж поважні і нечувано кріваві заворушення і в запіллі червоної армії. Зате зовсім інакше говорить Сталін про відносини на Далекому Сході. При розгляді японсько-совітського напруження його опускає бундючний і самопевний тон. Крізь спіплені від безсилої люті уста прориваються йому слова капітуляції. „Ми і на далі будемо намагатися вести політику мира і поправляти наші взаємини з Японією. Висловлюємося за миром, боронимо справи мира“. Ці слова сказав Сталін тоді, коли в Японії говорять прилюдно, в пресі та при всяких зборах виступах про необхідність війни зі Совітами і про анексію морського побережа, що належить нині до Совітів.

Дуже приємно та мило обговорював Сталін совітське зближення до Польщі та Франції. Зате кидав громами на сучасну Німеччину, ґласнав італійський фашизм, примилювався Кемаль Паші та накидував анґлійським консерватистам.

Всі ці політичні міркування Сталін завершив звеличуванням совітських господарських „успіхів“ і невдачами на славу другої пятилітки. „Збільшилися — мовляв — інвестиції капіталу, народний прибуток, рільнича продукція, хоч дається зауважити занепад числового стану коней і худоби“. Бодай до одного признався, а саме, що попри збільшення „рільничої продукції“ зменшилося число коней і худоби! А чому? На те від Сталіна відповіди ніхто не дістане. Зате ми знаємо, що худоба і коні впали жертвою голодового лихоліття. І такої втрати не може промовчати навіть Сталін. Але мовчить він про зменшення числа населення наслідком голоду. Мовчить тому, що для нього людське життя ціни не має. Коні та корови у спролетаризованій державі російських комуністів мають далеко більшу ціну.

Друга пятилітка обіймає, згідно з планом, попад 133 міліярди самих інвестицій. Вона має провести електрифікацію СССР, здійснити повну машинізацію на сто відсотків сколективізованого рільництва (тепер є там ще 20 відс. індивідуальних господарств) і що найважніше то те, що ця господарська пятилітка має довести до повного знищення „суспільних кляс“, того дивовижного пережитку першої пятилітки. Друга пятилітка має також положити край дотеперішній комуністичній анархії. Сталін не міг під кінець своєї промови зміяк промовчати передовсім залізнодорожних труднощів та недомагань. Другу пятилітку має увінчати такий подвиг, як получення каналами Балтику з Біломорем і Чорного Моря з Каспійським.

Знаємо, що перша пятилітка поважно заломилась. Сам Сталін був примушений свого часу писати про „запаморочення від успіхів“, очевидно уроєних успіхів, у колективізації та перестерігати, а навіть грозити всім тим, які безвідповідально та непосильно „реалізували“ деякі нереальні пляни першої пятилітки. Численні „досягнення“ першої пятилітки стоять нині під знаком запиту. До таких належить і справа Дніпрельстану та Дніпрокомбінату: Дніпрельстан стоїть, а про Дніпрокомбінат уже й не говорить ніхто з комуністів. Виявилось, що перша пятилітка була більшовикам не під силу і вони вийшли з неї ослаблевими під господарським і внутрішньо-політичним оглядом. Нема сумніву, що нагальна реалізація другої пятилітки теж добра їм не принесе. Крім того невідомо, чи видержить її населення, яке при тих великанських більшовицьких експериментах переживає величезні життєві труднощі та недоїдає, а в сільській масі паде в значній мірі жертвою голоду.

Ясно, що друга пятилітка зовсім не усунула споміж перших своїх завдань і політичного ударного гасла, а саме, боротьби з контрреволюцією, то значить, крівавої розправи за невдачі переважно з людьми, які нічим тих невдач не спричинять, а тільки стануть жертвенним козлом більшовицького гніву за невмолимі закони життя, які ставитимуть непоборні перешкоди у реалізації другої пятилітки. Ясно, що про такі справи червоний диктатор Сталін зовсім не говорив. І цілком зрозуміле, бо він звеличував „силу“ СССР, а не його безсилля.

—o—

Гінденбурґ дякує Гітлерові.

БЕРЛІН, 30. І. ПАТ. З приводу перших роковин перемоги націонал-соціялістичної революції в Німеччині відбулася низка маніфестацій в цілім краю. Президент Гінденбурґ вислав канцлерові Гітлерові письмо з подякою і признанням за його дотеперішню діяльність на становищі державного канцлера.

—o—

Круп при роботі.

Чеська преса довідується, що в металюрґічному концерні Крупа був у минулому році величезний розмах продукції, хоча вивіз за границю поважно зменшився. Круп продукував гармати переважно для Німеччини. Виріб сирого заліза піднісся із 170.000 тон на 670.000 тон, виріб сталі із 680.000 на 840.000 тон. Число занятих робітників зросло із 46.000 на 60.000 осіб.

—o—

Слідство в справі Ставіського.

ПАРИЖ, 30. І. ПАТ. Як запевняє преса, розпочалася вже вирішна фаза доходжень у справі Ставіського. В Байоні переслухано вчора депутованого Боно. Перед судовим будинком зібралася юрба, що привитала посла окликами „до вязниці“. Зогляду на грізну поставу юрби, мусіли покликати жандармерію. В Парижі контролюють байонські боги у поодиноких товариствах обезпечень. Викрито досі фальшиві боги на суму 258 міліонів франків. Правдоподібно ошуканства Ставіського не перевищать суми 360 міліонів франків.

—o—

Експедиція Бирда загрожена.

До Ню Йорку наспіла від Бирда, що вибрався зі 43 людьми на південний бігун, радіотеліґрафічна вістка, з якої виходить, що його експедиція находиться в поважній небезпеці. Члени експедиції замкнені ледами в таборі, якому загрожує величезна ледяна крига при температурі малощо нижчій від точки замерзання води. Чотири інші члени експедиції залишилися в Малій Америці, головній базі експедиції, і вони втратили всякий звязок зі своїми товаришами. Одночасно в критичному положенні знайшовся корабель Бирда „Джакоб Руперт“, відрізаний ледяними горами, так, що не може закинути якоря. В Америці лаштується ратункова допомога для Бирда.

Ширіть наш часопис!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 1. ЛЮТОГО 1934.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

Китаєць здобуває француженку.

(Фраґмент з повісти. Прочитане на Вечорі роздачі літературних премій.)

(Докінчення.)

Панна Боніє зробила на нього, здавалося, те саме враження, що всі. Дивувала його трохи своєю мовчазністю, скромністю. Алеж жінки такі лукаві. Найсолодша мінка покриває в них найчорнішу думку. Зрештою була надто гарною, а що була европейкою, належало гордувати нею. Ченґ уникав її погляду. Коли питав її, дивився зперто у стелю або стежив за кінчиками своїх черевик. Коли випадково попав поглядом в її очі робив враження людини, що впала у кропицу, бо вже спарений втікав до таблиці і спиною повернений до всіх, покривав її довгим списком скомплікованих знаків.

Так минули два перші роки і почався третій. Одного дня, було це пізно восени, найшов приладком у щоденнику прізвище сенатора Боніє, відзначеного титулом командора почесної леґії. Це прізвище довго танцювало перед ним і не хотіло ховатись у шпальти ґазети. Ченґ зовсім поважно обмірковував тоді можливість своєї кандидатури при виборах до парляменту і думав, що протекція батька його учениці могла би розкрити перед ним неслані двері. Посміхався при тім меляхолійно, алеж думка була надто фантастична і поза межами всяких реальних комбінацій. Проте, став уважніше приглядатися до панни Боніє, звичайно, тільки тоді, коли міг це робити незамічений від нікого. Запримітив, що румянець вкриває її щоки, коли вимовляє її імя. Чи би була така дуже опосмілена? І чому ці шепоти серед учнів, двозначні усмішки, коли ставив до неї звичайні лекційні запити? Рішився виставити її на пробу. Це не було легко. Брати всю клясу на свідка своїх експериментів не було бажане. Алеж це було немизуче. Зрештою, може так і краще потішав себе, не треба надто вірити власному осудові, він може бути затемнений приявністю почувань, настроїв. Експеримент був простий. Коли одного дня перепитував панну Боніє в обставинах звичайних шепотів, наннів дрімучої уваги, прошив нараз дівчину своїм найпроникливішим поглядом і спитав по французьки: „А ви, панно Боніє, ви теж так зробилиб?“

Бесіда йшла про якусь дівчину, що жертвувалася для свого батька. Звичайна, банальна тема китайських оповідань і вся Ченґова хитрість була тільки у несподіваному погляді і безпосередньому запиті. Стало на мить дуже тихо, всі очі повернулися на неї. Дівчина стояла наче в огні, до краю збентежена.

— Отже не почую відповіді? — настоював неблаганний Ченґ.

— Я? Алеж так, видушила нарешті панна Боніє, звичайно. Коли ви так хочете.

Дехто вже душився під лавкою від здавленого реготу. Дівчина сховала у зшиток червоне як до волосся обличчя і дві круглі сльози, що заблистіли ненароком на кінчиках її вій, а Ченґ став записувати таблицю китайськими значками.

Уся решта була вже тайною кількох побачень у розкішному мешканні одного багатого китайця, серед екзотики меблів і світла, пахощів і дискретної чемности. Панна Боніє вибігала із цього схорища азійського дракона з бючим серцем і хаотичними думками. Напереміну тужила і реготалася, плакала і надіялася пробігаючи вулиці тамірного Парижа, такі чудні і вульгарні після вибагливого спокою тамтого середовища.

Перебороти сенаторів спротив було вже завданням наскрізь формальним. Багато помогли Ченґові титули, що ними блиснув сенаторів! в очі саме тоді, коли цього найменше сподівався. Виявилося, що Фанні Боніє була тільки братанкою сенатора із тої катеґорії вбогої родини, що її з ласки держиться дома, звичайно проти волі власної жінки. Її „жертвували“ після того, як не захотіла стати жертвою амбіції своїх прибраних родичів. Розуміється, все це не обійшлося без сліз, „дефінітивних розмов“ і обосторонніх проявів авторитету і гідности. Адже усе це так добре заступає звичайну нудоту екзистенції.

Було це тиждень після Великодних Свят, у половині квітня, коли Париж, цей старичок зі серцем дитини, втішається сонцем, забуваючи про тягар своїх літ. Автична святиня в самому центрі міста, що носить звучне жіноче імя „Маделен“, поривала кольонами у пухку юрбу людей, що відмежована двома пушними шпалірами від камяних сходів, розливалася темнуватими плямами по пішоході. Трохи оподалік грелися колірами будки з квітами і могутня ріка самоходів гусяула на очах, як живиця на верховинній смереці. Сходи, що вели до святині, були пусті, величезні ворота зачинені і юрба хвилювалася. Чому це запізнення?

Ось Жак і Люк при вході до святині сперті об кольону, а біля них Пархоменко, Мікі, Малка. Це поправді вся Школа тут у перлистилю святині. Навіть Ґанімед причимчикував пригорблений і гострозорий, як хижацька птаха. Професори під проводом директора зайняли місця у середині, поруч родини і найблизчих друзів. Нарешті розкриваються великі ворота і все наколо німіє. Навіть авта там, у долині, начеб перестали на мить свою звичайну гамірну мандрівку.

Цей низенький пан у фраку це Ченґ, надто тверезий у своїй орієнтальній восковій маєсті. Його не бентежить юрба ані церемонність моменту. Уся його жура не низький ріст його тіла і

Велике льосування премій для передплатників „Діла“.

Виказ премій першої ґрупи.

Премії для передплатників, які вирівняють залеглости і вплатять передплату згори за час до кінця червня ц. р.

Перша чолова премія.

БІЛЕТ ПЕРШОЇ КЛЯСИ НА ПОДОРОЖ ЗАЛІЗНИЦЕЮ ВРАЗ З УДЕРЖАННЯМ на трасі: залізницею Львів—Констанца, опісля кораблем через Чорне Море — Константинопіль — Море Мармара — Дарданелі — Еґейське Море — доколо Малої Азії — Яффу (Палестина) — Гайфу — Пірєус і назад до Львова. Білет тої їзди коштує 1.055 зол. Подорож відбудеться в літній порі. — Ближчі інформації подамо в дальших числах. — Прогульку уладжує Польське Трансатлянтійське Корабельне Товариство ЛІНІЯ ГДИНЯ—АМЕРИКА. — Ця подорож Чорним Морем, через казковий Босфор, — величній Царгород, Святу Землю з Вифлеємом й Єрусалимом, країну чарів Грецію залишиться повік у спомнах щасливого учасника — вильосованої нагороди.

Друга чолова премія.

НІЖНА МАШИНА ДО ШИТТЯ Т. ЗВ. 15 К 26 з гарнітуром світової фабрики Singer Sewing Machine Company, вартости 515 зол. — Машину можна оглядати у Львівському Відділі тої фірми при вул. Академічній ч. 2 (камениця готелю Жоржа)

Третя чолова премія.

СИНІЙ ЛИС, АБО ЖІНОЧЕ ЧИ МУЖЕСЬКЕ ФУТРО до вибору, вартости 500 (пятьсот) золотих від фірми ЮЛІЯН ГЛУШЕВСЬКИЙ, вул. Коперника ч. 16. II. п.

Четверта чолова премія.

АНГЛІЙСЬКИЙ СЕРВІС WESWOOD на 12 осіб, 123 штук посуди марки **The Pontracine,John son Bros. England** вартости 440 золотих, — закуплений у фірмі ОЛЕКСАНДЕР ОНИСЬКО, — Склад порцеляни і скла, вулиця Галицька ч. 20.

—o—

Пята премія.

УКРАЇНСЬКА ЗАГАЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ — 3 томи оправлені в шкіру. Вартість 270 золотих.

Шеста премія.

ОДНОМІСЯЧНЕ ЛІКУВАННЯ ПЕРШОЇ КЛЯСИ (сірка, газ, боровина) в сезоні для двох осіб у мінеральному живці ЧЕРЧЕ. В лікування входять купелі, лікарська опіка, мешкання і адміністраційні оплати. Вартість 250.— зол.

—o—

Сьома премія.

УМЕБЛЬОВАННЯ ВАРТОСТИ ЗОЛ. 200.— до вибору або на замовлення у фірмі: Перша українська артистично-столярська робітня ТИМОЧКО і ГАЛЬОВ, Львів, Коперника 54.

—o—

Восьма премія.

КАФЛЕВА ПІЧ або КУХНЯ, у довільній красці, вартости зол. 200.—. Виконання переведе фірма: МИХАЙЛО ГАЛІБЕЙ, склад кафлевих печей і кухонь, Львів, Петра Скарги 5.

Девята премія.

ДВІ АДАМАШКОВІ КОВДРИ НА ВОВНІ закуплені у фірмі Р. ВАНК, Львів, Марійська площа 6. Вартість 150.— золотих.

Десята премія.

СВІТОВОЇ МАРКИ „LONGINES“ ШВАЙЦАРСЬКИЙ НІКЛЕВИЙ МУЖЕСЬКИЙ ГОДИННИК, закуплений у фірмі А. ЦІППЕР, Львів, Ринок ч. 32. Вартість 100.— золотих.

Одинацята премія.

ШКІРКИ НА ФУТРО вартости зол. 150.— до вибору у фірмі Промислово-Торговельна Спілка „ХРОМ“, Львів, вул. Руська ч. 20.

Дванацята премія.

ВЗУТТЯ МУЖЕСЬКЕ, ЖІНОЧЕ, ДИТЯЧЕ, вартости зол. 100.— до довільного вибору або на замовлення у фірмі: І. ЧОРНІЙ і О. БЕРЯК, ЛЬВІВ, Руська 3.

Анґлія проти польського вугля.

ЛЬОНДОН, 30. I. ПАТ. В палаті громад зголошено вчора під адресою міністра гірництва Бровна інтерпеляцію в справі імпорту 1.600 тон польського вугля. На інтерпеляцію міністер відповів довшою промовою, в якій заявив, що у звязку з комунікатом фірми Бовтер наказав доходження, чи справді годі було в Анґлії дістати достаточну скількість вугля. Міністер не має сумніву, що фірма була занепокоєна вичерпанням її запасів вугля і тому вважає спровадження польського вугля в тій ситуації оправданим. Всежтаки на його думку не було потреби привозити польський вуголь, бо запотребування можна було легко покрити з британських джерел. На дальші запити, чи міністер має інформації про ще інші замовлення польського вугля, він відповів, що перевів докладні доходження і не знає про ніякі дальші достави польського вугля до В. Британії.

надто жовта барва обличчя. Чого не дав би Ченґ у цій хвилині за стрункішу постать і білішу шкіру? Разом з тим він повний гордощів. Цих кілька хвилин тріюмфу тут на степениці цієї псевдогрецької святині не проміняв би за найбільші почести у своїй батьківщині. Кінчиками очей вислідкує кілька китайських облич серед юрби. Усміхається. Потім очі його пробігають „Королівську вулицю“ з двома рядами непорушних авт. Геть, за площею Конкордії вабить його око друга античка кольонада, друга палата, що носить ще й сьогодні імя старої, світлої династії. Ченґ сходить униз степеницею Мадлени і думає про механізм успіху. Ще вчора був він тільки мізерним корепетитором китайської мови; сьогодні пів Парижа окружає його своїм зацікавленням. Успіх родить успіх. Завтра, за рік, хто знає, може Ченґ сходитиме степеницею цієї другої палати як депутат демократичної Франції. На його устах зявляється знову усмішка. Він подає руку своїй дружині...

Так, це панна Боніє у білій весільній сукні. Її обличчя має ще багато з тої непорочности, так мало популярної серед сьогоднішньої суспільности. Очі спустила вниз, щоби покрити своє схвилювання, але коли звечеря зляне у вічі, приявних здивує спокоєм, довіреністю, що там у них заховані. Є в неї теж багато гордости, тої гордости европейки, що розпоряджає своєю долею. Дехто з її окруження губиться в рефлексіях на тему її вибору. Якими шляхами йшла її фантазія і чому ця розумна француженка перемінила її в дійсність?

Тепер авто рушає назустріч новому життю. Наперед цією Королівською вулицею, що в очах Ченґа є чимось у роді европейського шляху мандаринів, потім попри Бурбонів палату у вільницю Мерсових піль. Ще трохи офіціяльних церемоній жде Ченґа сьогодні. Потім? Правду казати, ця хвилина першої інтимности з панною Боніє бентежить його. Він добре має у тямі все записане Конфуцієм про подружє життя. Навряд, чи міг би хоч на одну букву відступити від тої стародавньої життєвої програми, настановленої його предками. Не вільно, не треба зрушувати споконвічні правила громадянської етики! Але панна Боніє це жінка европейка. Сидить тут, поруч нього в авті, закутана ще більше у своє европейське інкогніто, як в атмосферу вибагливих пахощів. Ченґ знає, що наслідком довгих століть хибного виховання, ці жінки змінили свою істоту, як орхідеї в оранжеріях великих орієнтальних огородників. Чи ця француженка зможе зрозуміти всю простоту його мужеських жестів: а коли і зрозуміла би, чи зможе звикнути до них, як звикається до щоденного обовязку і покори? Почування, — може справді? Ченґ незначно повертає очі на свою сусідку в авті. І, чудесія, і вона одночасно зорить у його бік. Ці очі, повні довіреності, нараз виповняються, аж по край мальованих брів, клопітністю, жаскістю. Ченґ нарочно продовжає у безконечність цей погляд і лобиваєтся того, що панна Боніє паленіє і відвертає голову. „Є ще ритуал формалістики, розумно придуманий моїми предками“, думає він трохи збентежений. Авто бере останній закрут. У далечині видно вже величаву фасаду сенаторового дому. Нараз крізь Ченґову голову пролітає божевільна думка. Це тільки мить одна, неналійна, як удар ножа у спину. „А коли зраджуватиме, думає Ченґ, підло і безсоромно, як усі ці білі?“ Він знову зорить в її бік. Його дружина сидить спокійна, з очима зверненими на фасаду дому свого батька-сенатора. „Яка прекрасна!“, кидає дюто своїм думкам, цілий спітнілий вистрибує з авта і з церемонним поклоном подає руку своїй судженій. Рішуче, Ченґ уже давно пофранцужився.

ЗНАЙТЕ, ЩО НА „ПРОСВІТІ“ ВИРОСЛА ВСЯ НАША НАЦІОНАЛЬНА СИЛА!

Торги за мін'стерські теки.

ПАРИЖ, 30. I. Даладіє повідомив през. Лебрена, що підіймається місії створити новий кабінет, до якого увійшли би представники ріжних угруповань від соціялістів аж до правицевої ґрупи Люіса Марена. Однак всупереч передбачуванням не вдалося йому на протязі ночі скінчити свого завдання. Переговори з провідниками партій не довели до порозуміння, щодо розділу міністерських тек. Головна трудність виходить з факту, що представник неосоціялістів Маркс висловив готовість співпраці, однак під умовиною, що одержить теку внутрішніх справ, яку Даладіє хоче дати Фротові. Сьогодні вранці соціялістична ґрупа зібралася на засідання, щоби рішити, чи її члени можуть взяти участь у кабінеті, який формує Даладіє.

—o—

По широкому світі.

— В Білгороді відбудеться конференція міністрів закордонних справ Румунії Тітулеску, Туреччини Тевфік Ружді Бея, Греції Максімоса і Югославії Єфтича у справі балканськ. пакту.

— Бельгійські фашисти уладили в Антверпені погром жидів. Поліція розігнала й арештувала демонстрантів.

— На основі китайських інформацій з Армії 19. армія піддалася і прилучилась до нанкінської армії, що зросла до 100.000 людей. Наслідком того в Кантоні настала велика трівога.

— На сирійсько-турецькому пограничі прийшло до крівавої сутички між сирійською жандармерією і ватагою перемитників. Вжито скорострілів і ґранат. 13 перемитників і 1 жандарм згинули, а кільканацять осіб є ранених. Після кількагодинної боротьби жандармерія розброїла й арештувала перемитників.

Хто як прийняв польсько-німецький пакт?

Заключення й проголошення польсько-німецького пакту порозуміння (це може навіть краще окреслення, ніж „пакт неагресії", який став уже надто оклепаною і через те обезцінено формою міжнародньої умови) було для світа величезною несподіванкою. Ті одиниці, які давно вже знали, що між Польщею і Німеччиною ідуть закулісові розмови, не зважаючи на польсько-совітський флірт і цілком вульгарну форму його реклами частиною польської преси, — ті одиниці могли, що правда, сподіватися швидше чи пізніше радикального звороту у польсько-совітських відносинах. Виявлення факту тих розмов у недавньому офіціяльному комунікаті, авдієнція посла Ліпського у Гітлера та посла фон Мольтке у Пілсудського, врешті наявне стушування тону в офіціяльних органах преси, все це підкреслювало можливість злагіднення відносин між цими двома державами. А проте форма пакту, проголошеного в минулу пятницю, здивувала навіть „оптимістів". Усюж широку прилюдну опінію, що підлягала суґестії антинімецької пропаґанди, проголошений пакт заскочив, як щось ще вчора зовсім неімовірне.

Тому й преса ріжних країн і напрямків опинилась у досить важкій ситуації, не маючи підбудови для своїх міркувань ані у зовнішніх фактах, ані у власному внутрішньому пересвідченні. Коли взяти під увагу, що велика частина европейської преси просто заражена женевською фразеольоґією, яка тими самими словами „витає" кожний черговий пакт неагресії, — які в останньому році намножились, як гриби по дощі, — як „закріплення мира" та навіть не завдає собі труду якнебудь сегреґувати їх і клясифікувати, то зрозуміємо, що й перший відгук польсько-німецького пакту у світовій пресі, дуже ріжний і не скрізь цікавий. Всеж, вже деякі ті перші відгуки дуже характеристичні.

Передовсім **англійська** преса, найповажніша, майже єдина недоступна для чужих політичних впливів, якщо ці впливи в найменшій мірі суперечать сутнім англійським політичним інтересам. Коли ж пригадаємо, що англійська політика оперує все найширшими катеґоріями і обертається у світовому масштабі, по відгуку в англійській пресі можна найкраще зібчути вагу даної події.

Отож англійська преса **вся без виїмку** відразу оцінила польсько-німецький пакт, як подію величезного значіння. „Таймс" пише велику вступну статтю, в якій славить... політичний розум Гітлера. „Гітлер показав, що розуміє ріжницю поміж аґітаторами й державними діячами". Орґан консерватистів „Дейлі Мейль" побачує в тому пакті „створення нових провідних ліній для Европи". „Безпосередня інтервенція маршала Пілсудського й Гітлера зробила річ — здавалося — неможливу до виконання, щось, що в нинішніх обставинах у тих державах виглядає як чудо". „Дейлі Експрес" пише про „приязнь на 10 літ", а „Дейлі Геральд" стверджує, що щез „страх, якому підлягала Европа", що Німеччина заволоділа силою західними землями Польщі.

Французька преса назагал збентежена і не прецизує ясно свого становища. Та частина французів, яка пропаґувала замирення з німцями хочби без уваги на німецькі претенсії супроти Польщі та польський спротив, мусить, безумовно, радіти, що Франція має цілком розвязані руки. Націоналістична преса лякається, що тепер Німеччина використає ситуацію для сильнішого натиску на Францію.

Зате дуже цікаве становище займає — так мовити офіціяльна — соціялістична преса. Міродайним є нпр. орган Вандервельда, колишнього довголітнього голови II. Інтернаціоналу і надалі його чільного представника, „Пелль". Вандервельде **обдирає польсько-німецький пакт з усякого значіння!** „Однаково маршал Пілсудський що й Гітлер здають собі знаменито справу з того, що їх договір не є вартний навіть того паперу, на якому він написаний, і що антаґонізм обох країв на національнім ґрунті стає щораз більший, аж вкінці виразно вибухне"...

Італійська преса прийняла пакт з вдоволенням, тут і там висловлюючи лише занепокоєння, щоб тепер експанзія Німеччини не пішла надто в напрямку на полудне („Аншлюс", півд. Тироль!).

У найлупішій ситуації опинилася совітська преса. Нема ніякого сумніву, що той пакт — це несподіванка для Совітів дуже неприємна: адже вся совітська преса й дипльоматія була від часу приходу Гітлера до влади наставлена на витворювання найбільш ворожої атмосфери між Польщею та Німеччиною: ті всі лайки на Німеччину й усі компліменти під адресою поляків були шиті такими білими нитками, аж смішно було глядіти на ті „тонкі" маневри! Однак офіціяльно не можна чейже обурюватися на пакт, який підписали з собою дві держави, з яких одна звязана з Совітами ще формальне рапальсько-берлінським договором, а друга недавно так яскраво маніфестувала своє приязне відношення! І тому „Ізвестія", потверджуючи, що дійсно „Совіти не можуть не привитати прихильно того пакту", висловлюють одночасно ріжні „сумніви". Найбільший сумнів такий: „...Повстає питання, **чиїм коштом** німці вирекліся насильної зміни границь..." Ось де собака зарита! Ось осередок совітського остраху й невдоволення! А щоб сторпедувати німецько-польське порозуміння, Совіти стараються інтриґувати на два боки: лякати ізоляцією Польщу та протиділати німецьким зусиллям до замирення з Францією. „Польща має надію (пишуть „Ізвестія") зміцнити франко-польський союз. Однак ця подія може мати й цілком протилежні наслідки. Вона може відірвати Францію від Польщі та залишити Польщу відокремленою, віч-у-віч з німецьким фашизмом!" І тоді — мовляв — пакт з Німеччиною втратить для Польщі своє значіння, бо до голосу прийде німецька сила!...

Вже нині можемо зясувати собі образ двох фронтів: „за" і „проти" польсько-німецького порозуміння. „Проти" є і будуть 1) весь міжнародній соціялістичний табор, що стоїть на офіціяльному становищі II. Інтернаціоналу щодо проблеми Сходу Европи, бачить у Совітах „твердиню соціялізму" та завдро береже ненарушности тієї твердині, звязуючи з її екзистенцією і свою екзистенцію (зазначуємо, що всі українські соціялістичні групи у цьому пункті з II. Інтернаціоналом розходяться); 2) вся жидівська світова преса, яка а пріорі є проти всього, що скріплює становище III. Німеччини, та завжди виявляла подиву гідну делікатність супроти Совітів, як держави, в якій є найвищий у світі відсоток жидів у бюрократичному апараті, зокрема на найвищих становищах; 3) націоналістична польська (подекуди й французька) преса, засадничо антинімецька й русофільська. Всі ці три табори будуть старатися польсько-німецьке порозуміння легковажити, депреціонувати його і бойкотувати, втримувати далі атмосферу напруження і бойкоту та не допустити до ніякої ширшої співпраці.

Ендеція, жиди і комуністи — це бльок проти польсько-німецького пакту. І цей бльок найкраще характеризує вартість пакту.

—o—

Б. премієр Китаю — бенедектинцем.

(КАП). Мало хто знає, що в бенедиктинському монастирі св. Андрея у Бріжі, Бельгія, живе як скромний чернець б. премієр і міністер китайського уряду, Лю-Чанг-Чіянг. Перед війною був він послом Китаю у Петербурзі, пізніше — премієром китайської республики, а в 1919 р. головою китайської делеґації при мирових переговорах і заключуванні версайського трактату. Небавком потім Лю-Чанг-Чіянг приступив до католицизму, а від 1927 року замешкав в абацтві св. Андрея в Бріжі і там теж перед трьома роками убрав чернечу рясу як брат Петро Келестин. Тепер брат Петро кінчить теольоґічні студії і небавком буде висвячений на священика.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 1. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 12

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Справа прапору для У. С. С. — Інші важніші справи. — Статут стрілецької орґанізації.

Другою такою химерною справою, яка заняла одно повне засідання, а яка не довела до ніякого висліду, була справа прапору для УСС. Не перечу, що власний прапор річ пожадана й добра, але вибрана пора була якнайменше доцільна, а надто далеко більш пекучих і важних справ лежало повним облогом. На тому засіданні був присутній з дорадчим голосом д-р Цегельський. Пять разів переведено ухвалу, пять разів знесено її. Аж нарешті усі втомлені розійшлися, не дійшовши до порозуміння. А ціла нарада крутилася коло розміщення кольорів, чи прапор має бути зубкований, чи ні і т.д. Сміх і плач поривав мене, а остаточно приходила й така думка, щоби або розігнати ціле товариство, або кинути самому його. Бо це була виключена річ, щоби, в той спосіб підходячи до справи, можна було щонебудь зробити й повести орґанізацію УСС до бажаного висліду. Коли зважити, що наш побут у Львові був почислений на години, коли зважити, що всі блукали, як блудні вівці, що зі східних окраїн Галичини приходили трівожні вісти про московський залив, що з тих сторін добровольці утікали й хотіли знати дещо певного, куди їм іти жити, то хіба кожний зрозуміє, що на мені, як і в яку сторону звертатися, — коли все те лежало найбільше відповідальному членові орґанізації, терпла шкіра і я просто попадав у розпуку, яка не давала мені ні спокою, ні змоги вийти з того блудного кола.

Щоби бодай у приближенні показати, якими ще справами займалася Б. У., згадаю ще про деякі важніші. Дуже важним питанням було, в якому відношенні буде нова орґанізація до війська і військових команд. Чи буде це лише ополченське тіло, чи буде це полк, чи буде це яка автономічна установа, чи як. Військові круги не бралися рішати того питання, бо вони — а головно їх представниця у Львові, військова команда — дуже мало цікавилися стрілецтвом. З Відня, з міністерства, ані також з АОК. (Armee - Ober - Kommando) не приходили під цим оглядом ніякі вказівки.

Я уявляю собі, що наші відпоручники, які вели в цій справі переговори з урядом та орґанами військової влади, або дали їм фальшиві інформації, або не дали ніяких інформацій. У міністерстві війни на згадку про стрілецькі орґанізації, які приготовлялися до активного воєнного виступу, певно думали, що ті орґанізації мусіли прибирати вид таких стоваришень у західній частині монархії, де кожний член має і свій кріс і власне майно, є вповні вишколений у найважніших напрямах військового ремесла, головно у стрілянні, і має свої постійні норми й орґанізацію, якій підчиняється в повній дисципліні. Для представника міністерства війни, який вів переговори з нашим заступництвом, був зовсім певно поклик ЗУР. неначе родом загальної мобілізації стрілецьких товариств. Для нього було певно незрозумілою річчю, що ми нічого не маємо й усього мусимо домагатися та просити, що це збіглася дітвора на поклик ЗУР., дітвора охоча до новинок та авантюр, а надто цілі гурти молоді, необовязаної до військової служби, щоби стати на послугу новій великій ідеї. Про це він не знав, що та дітвора, ті молоді гурти стають лише зі своїм вогнем, стають зі своїм не конче сильним пястуком і потребують ще багато-багато, щоби з них зробилося військо, яке діяльно має стати до боротьби з реґулярною ворожою армією.

Щоби надати добровольцям вид бодай якої-такої правної орґанізації, принесено на засідання Б. У. по польськи написаний статут стрілецьких товариств, з тим, що його треба перекласти по польськи та подати до Намістництва до приняття й затвердження. По думці референта тої справи — а був ним, здається, д-р Трильовський — і польські леґіоністи мають такий статут. Наскільки собі пригадую, головний хід умовин того статуту був такий: Стрілецькі товариства повстають на основі якогось закону про загальне ополчення і можуть на час мобілізації бути покликані до чинної служби, як і інші відділи загального ополчення. Стрілецькі товариства складаються з членів, які є всі у своїх обовязках і правах рівні, з тою лише ріжницею, що вибрані зпоміж членів старшинські степені користуються у хвилині, коли видають приказ, військовою повагою. Старшинські степені мають цісарське затвердження. Назви їх: полковник, підполковник, майор і т. д. не лише назвою, але й поборами в часі мобілізації зрівнані з відповідними військовими степенями.

(Далі буде.)

Чужинець про відносини в Совітах.

Що бачив ситий европеєць? — Російське жіноцтво. — В київських церквах. — На базарі. — Інші сцени.

Італійський щоденник „La Sera", який виходить у Міляно, помістив обширну статтю п. н. „У Росії: між Доном і Дніпром". Автор її п. Ефраїм Боарі, який саме повернувся із подорожі по Совітах. Стаття дуже цікава, підхоплені моменти передають тамошнє життя дуже докладно.

Автор зачинає свою статтю: „Колиб доля примусила вас жити назавжди в Росії, тоді вибірайте лиш Україну. Прибуваючи в цю країну з півночі, мусите мати такеж враження, яке либонь мали жиди, коли перейшли Синай і побачили Обіцяну Землю".

Дальше ситий европеєць, який цю статтю пише зі становища офіційно-російського „єдинонеділімства", звернув увагу на жіноцтво в Росії — таки в Росії! — і на його красу. І дивується, деж та славна в Европі російська красуня, яку колись звали „снівом славян"? „Нечувана омана! В Москві, у Ленінграді, по містах здовж Волги, ви швидко помітите, що ця красуня — це „низький ріст, присадкувато-дебела, грубі ноги і такіж лидки, обличчя нецікаве, полинялі очі без блиску, полинялі й уста..."

Цей занедбаний стан жінки автор добачає в тому, що в Совітах зникли такі культурні вигоди, як кравчиня, швець, молнярка, перфумшик фризієр і манікірист. Бо „як ці люди подезають, як ось у Росії, то жінка, хоч завзято борониться перед упадком своєї краси, таки впаде переможена".

Переїзжаючи через Україну, автор крізь вікно поїзду бачив, що „Україна не є лише шпихлірем Росії, а й промисловою майстернею".

В Києві автор захоплюється красою цього міста, якого культура минулих віків бє у вічі на кожному кроці. В гостинниці дали йому гідний обід на якому він їв і кавіор. А харч був такий багатий, бо, як каже автор, **за їх прогулькою їхав вантажний поїзд, який возив... харчі для них.**

„Святе місто Київ! Мав сімдесять церков, а тепер лиш дві відчинені для служби вірним. І це не брак віри, що лиш дві церкви відчинені. Юрба чоловіків і жінок жде терпеливо години, в якій починається Служба Божа. Коли відчиняється церква, та юрба кидається лицем до землі і можна бачити сцени великої релігійної екстази.

„Інші церкви не поруйновані, але замінені на магазини, кіна, казарми, на доми товариства молодих...

„Найбільше гидке й відразливе це: в притворах церков бачите кукли, що висміюють духовенство і папу.

„З церков ідемо на базар. Як звичайно — нічого тут нема. Нуждені жінки важать уважно очима оту худу бідну ярину, суху рибу і заки відчинять калитку, довго міркують. Дещо дальше господині, **схопившись за волосся, бються, кому належиться першенство в черзі під крамницею, де видають хліб. А цей хліб такий, що в нас ніяка сільська собака й не понюхалаб.**

„Наш гурт окружили цікаві, як ведмедя на ярмарку.

„Сміливіші жінки підходять і дотикають і пестять гарні одяги з доброї матерії, які мають на собі наші пані.

Старша жінка підходить до мене й по німецьки питається:

— Ви американці?

— Ні!

Жінка здивувалася. Бо тут, справді, мають доступ лише американці.

— А звідкіляж ви?

— Ми італійці.

— Ага! — наївно здивувалася юрба.

Жінка ще питається:

— Чи й ви більшовики?

— Ні.

Безмежне здивування. Зрозуміла річ: цим нещасним вперли думку, що вже весь світ — це більшовики.

— Ну, то що це ви є?

— Фашисти — відповідаю.

Жінка відходить від нас і з розмашними рухами щось по українськи говорить до юрби. Ми не розуміємо, але по рухах, по виразі облич помічаємо, що всі говорять: Глядіть, як вони гарно вдягнені! Оце так люди живуть у культурному світі. А ми?"

Прогулька покинула Київ і весь гурт виїхав у напрямку польського кордону. По дорозі терпіли голод, бо „забули причепити до нашого поїзду вагон-ресторан".

Стільки чужинець про сучасний стан в СРСР, зокрема на Україні. **М. З.**

Фашизм в Анґлії.

Останніми тижнями фашистівський рух у В. Британії значно оживився. Сер Освальд Мослі, вожд фашистів, має до розпорядження великі фінансові засоби, а від тижня теж і найсильніший газетний концерн у В. Британії, пресу льорда Ротерміра, який отверто приступив до руху Чорних Сорочок. Годі недоцінювати вагу приступлення того журналістичного магната до британського фашистівського руху. З міліоновим денним накладом своїх часописів, льорд Ротермір є сильним чинником у британському прилюдному житті. Тепер льорд Мослі може популяризувати фашизм. Ротермірова преса віддала вже стовпці для фашистівської пропаґанди.

Мослі твердить, що його фашизм не є те саме, що італійський і німецький, а це тому, що не признає антисемітизму. Мослі має вже свої пробоєві відділи. Каже, що це лише для оборони перед нападами. Таке саме колись говорили Мусоліні та Гітлер. І протисемітський настрій британські фашисти вже кілька разів виявили: поширювали протижидівські летючки, мали сутички.

У Бермінгемі відбулися фашистівські збори. Було на них понад 10.000 учасників, із того 3/4 платили за вступ. Одинокий промовець був Мослі. Змістом його промови було: В. Британія над усе! Треба зорґанізувати державу так, щоби мала першенство в світі. Марксизм треба знищити, бо він нищить народню та державну силу. Парляментаризм треба змінити так, щоби вибирати на основі професій.

Коли у нас прийде до того?...

Греки мають звичай купувати два або й більше щоденників денно. Грецька статистика виказує 262 часописи, себто одна газета припадає у Греції на 24.800 мешканців. Столиця Атени, що має понад 900.000 мешканців, має аж 14 великих щоденників і багато менших; крім того силу тижневиків, двотижневиків і місячників.

Колиж у нас прийде до того, що український громадянин уважатиме потребою своєї душі читати щодня не два, а принайменше один рідний щоденник? Коли ми дорівняємо грекам?

—o—

Анґлія рушила справу розброєння.

ЛЬОНДОН, 30. І. Мін. Саймон заявив у понеділок в палаті громад, що британський уряд рішив сформулувати своє становище в справі розброєнних переговорів і вислав заінтересованим державам відповідне меморандум. Оголошення того меморандум наступить за кілька днів. Британське меморандум доручено 29. ц.м. урядам Франції, Німеччини, Італії, Зл. Держав, Бельгії, Японії та Польщі.

ЛЬОНДОН, 30. І. ПАТ. З приводу висловлення британського меморандум сімом державам анґлійська преса здержується від коментарів, підкреслюючи, що цим разом зміст того письма держиться в строгій тайні. До прилюдного відома дістався тільки факт, що основою письма є минулорічний плян Мекдональда. Виявлення змісту надіються в четвер.

—o—

В роковини гітлерівської перемоги.

БЕРЛІН, 30. І. ПАТ. Німецька преса оголошує енунціяції націонал-соціялістичних провідників з міністрами Ґебельсом, Папеном і Фріком на чолі, присвячені перемозі націонал-соціялістів у дні 30. січня мин. року. В довших передовицях обговорюється проблеми закордонної політики німецької республики.

„Берзен Цтґ." заявляє: Зі спокоєм і заінтересуванням дожидаємо відповіді французького уряду, але вже не так, як тоді, коли Німеччина була безсильним предметом політики інших держав. Часопис підкреслює значіння умови з Польщею, заявляючи, що вона є ознакою радикального зірвання европейської політики з версайськими методами та що вона можлива була при створенні німецького національного обєднання.

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Політичні наради інтеліґенції в Коломиї.

В неділю 21. січня ц. р. в год. 5-ій пополудні відбулася політична нарада коломийської інтеліґенції, а саме членів УНДО і симпатиків. Наради відкрив *д-р Завеликут*. Проводив нарадам д-р Шизайло. Реферат про ролю інтеліґенції в політичному житті виголосив головний секретар *п. Володимир Целевич*. На нараді виказано, що безпартійність української інтеліґенції є шкідлива і перешкоджає політичній боротьбі українського народу за його права. Вирішено поборювати безпартійність, перевести перереєстрацію членів УНДО і взяти разом з міщанством участь в орґанізації українців міста Коломиї.

—o—

Городецький напад втретє перед судом.

Нова розправа проти Зенона Коссака.

Другий день розправи.

Львів, 30. січня

Сьогоднішня розправа почалася дещо пізніше з приводу неприявности одного з судців. Вона проходить знову на розпитуванні свідків, головно свідків обвинувачення — поліційних аґентів, що переслухували Мотику і Біласа, на обставини, звязані з фатальним листом. Довкола цього листу та ствердження, чи його дав Коссак Мотиці, чи Мотика казав Яр. Біласові, передаючи його, що це лист від Коссака, та як про це зізнавав і Мотика і Яр. Білас у слідстві й на давніших розправах, обертається уся судова процедура, бо лист цей — одинокий доказ участи підсудного у нападі на почту в Городку. Справу утруднює у великій мірі відсутність цього листу: його знають і свідки й обвинувачення тільки з оповідань і зізнань підсудних та свідків, точніше: із зізнань Мотики і Яр. Біласа, що отак стають центральними постатями процесу.

*

ЩО ЗІЗНАЄ АҐЕНТ ПОЛІЦІЇ ГІРНИЙ?

Перший з тих свідків, 45-літній аґент поліції, *Ян Гірний* зі Львова, що переслухував Мотику і Я. Біласа, оповідає широко про те, як у звязку з арештуванням Біласа й Данилишина найдено підчас ревізії світлину пятки, арештовано її і як Мотика признався, що 27. лист. 1932. дістав від Коссака лист та гроші на дорогу, як завіз його до Яр. Біласа, бачив навіть, що той читав, але тільки догадувався, що в ньому були якісь важні доручення. Я. Білас, якого свідок переслухав, признався, що лист з написом „В. і Д. Приїдьте до Дрогобича" та підписом „К" вперш дістав і передав його Вас. Біласові. Вас. Білас підтвердив це, зазначуючи, що тогож дня виїхав з Данилишином до Дрогобича, де на мості б. рафінерії зустрів їх Коссак, який казав їм їхати до Львова, де на техніці зустріне їх невідомий тип, що спитає їх „Де є клясовий легат?" Цьому типові мали вони з тим ментом підлягати, а К. дав їм ще й 2 дол. на дорогу.

На питання предс. свідок оповідає, що з Мотикою зустрівся вперше після городецького нападу, що він крім цього знав цілий гурт осіб, яких навіть позасуджувано (це підтверджувало його правдомовність), що М. згадував Мих. Смолу як того, що втягнув його до ОУН і про якого свідок читав тому три тижні, що „членен ОУН Міхал Смола змарт", що М. згадував про Петрова, Осипа Біласа, яким навіть на основі цього зроблено процеси і позасуджувано. Ніяких обіцянок св. Мотиці не робив, але представив йому, що є злагіднюючі й обтяжуючі умовини і він зізнав щиро, а прізвище К. рішуче йому у звязку з листом не підсунув і, везучи його на розправу, не казав йому обтяжувати Коссака, як це сказав учора Мотика.

ЗІЗНАННЯ СВІДКА В ОГНІ ОБОРОНИ.

Д-р Глушкевич: Чи те, що „В. і Д" в листі значило „Василь" і „Дмитро", вияснив Яр. Білас, чи це ваша комбінація? Чи може Вас. Білас вияснив, що ці дві букви значать?

Св.: Це мій здогад. Яр. Білас не казав нічого. Вас. Білас відмовив зізнань. Я не питав ні одного ні другого, що значить „К". Я не мав часу...

Предс.: Не потребуєте виправдуватися. Нас це не обходить.

Д-р Глушкевич: А чи Яр. Білас не [illegible]

зам, що листа він передав Василеві Б. тому, бо бачив по змісті, що то не до нього?

Св.: Не памятаю.

Д-р Глушкевич: Вас. Білас зізнав, що дістав доручення ставитись на міст, устно чи писемно?

Св.: Устно.

Д-р Глушкевич: А питали ви Яр. Біласа, чи він казав Вас. Б. прийти на міст?

Св.: Не питав.

Д-р Глушкевич: Питали ви Яр. Біласа, чи Мотика, даючи йому листа, сказав, від кого цей лист?

Св.: Не питав.

Д-р Глушкевич: Чи Мотика крім листу не обтяжив К. ще чим іншим? Вже питали його про напад на почту, про напад на жида?

Св.: Не пригадую собі.

Д-р Глушк.: А чи Мотика говорив про вбивство Голувка? Чи признався, що він організував не вбивство?

Св.: Так.

Д-р Глушк.: Чи ви досліджували знайомство Коссака з Біласом і Данилишином?

Св.: Ні.

Д-р Глушкевич: Дякую. Я скінчив переслухувати свідка!

ЗІЗНАННЯ АҐЕНТА ПОЛІЦІЇ БУДНОГО.

Дальший свідок *Юзеф Будни,* поліційний аґент, зізнає:

З прізвищем Мотики зустрівся ще в 1931 р., як підозрілим у приналежности до ОУН, особисто в червні 1932 р. Другий раз зустрів його, переслухуючи вже за напад у Городку. Оповідає про лист те саме, що Гірний: Мотика дістав його від К. з дорученням передати його якнайскорше Біласові і гроші на дорогу; не читав його, щойно Яр. Білас після конфронтації з Мотикою виявив зміст листу з підписом „К".

Предс.: Питали ви Яр. Біласа, що значать у листі букви „В", „Д", „К"?

Св.: Питано, але що відповів Яр. Білас — не знаю.

Предс.: Питали ви Яр. Біласа, чи він питав Мотику, від кого лист?

Св.: Не пригадую собі.

Предс.: Ви старалися пробити собі з Мотики конфідента?

Св.: Ні.

Предс.: Чи Мотика згадував про Мих. Смолу? Чи казав, що від нього дістав лист?

Св.: Смолу згадував, як того, що звербував його до ОУН, але щоби дав йому лист — не казав; навпаки, казав, що від К. і що свідомий того, що К. матиме за це розправу. Прізвища К. я йому не дав, я питав тільки, що робить К., бо знав, що він визначний член ОУН. Мотика відповів мені, що К. улаштовує націоналістичні реферати.

На питання оборонця свідок оповідає, що виїхав за Мотикою до Трускавця, коли той обіцяв знайти тих двох, що вбили Голувка: Зустрічався тоді з ним, але М. крутив ним, говорив неправду і свідок не мав до нього довіря. Мотика говорив теж свідкові, що пов. командантом ОВО був Яр. Білас, але просив цього не втягати до протоколу.

ЦІКАВА КОНФРОНТАЦІЯ.

Приведений на салю *Мотика* підтверджує до очей св. Будному, що він грозив йому наглим судом, якщо він не зізнаватиме, що лист дістав від Коссака. Те саме каже до очей *св. Гірному,* хоча вони кажуть, що це „виключене". Признає теж ще раз, що був такий застрашений і зломаний психічно загрозою наглого суду, що вчіпився підданого йому поліцією прізвища Коссака, не лаючи собі з цього справи.

Предс.: Чому ви всипали Коссака, хоч лист дав вам Смола, на розправі перед наглим судом?

Св. Мотика: Гірний грозив мені, що буде гле, коли не говоритиму так, як на поліції.

Предс.: Вчора ви казали, що даючи лист Яр. Біласові, ви сказали йому, що це від Смоли. Яр. Білас сказав знову, що ви не казали — отже як?

Св. Мотика: Я сказав, від кого.

Свідок Яр. Білас, якого приводять на салю, випирається дальше, що Мотика не казав йому, від кого лист. Мотика обстоює, що казав, але не знає, чи Яр. Білас чув. Далі Яр. Білас стверджує, що й у протоколі перед слідчим суддею до першої розправи зізнав, що М. не казав йому, від кого лист, і що довідався про це щойно на конфронтації з Мотикою від нього самого. Дотичне місце з протоколу відчитують, воно підтверджує слова свідка, що справді він не знав, від кого лист. Мотика йому про це не говорив, а сказав щойно пізніше, на конфронтації.

Свідок Міхал Юркевич, поліційний аґент, переповідає знову ті самі подробиці о листом, його змістом та передачею. Цікаве з його зізнань ге: Яр Білас, запитаний свідком на допиті, чому торучив лист якраз Василеві Біласові і Данилишинові, мав сказати, що Мотика казав йому виразно це зробити. Поданий тоді Мотика запечив, щоби говорив будь які прізвища і Яр. Біласа назвав брехуном. Вас. Білас, якого свідок переслухував, признав, що Яр. Білас дав йому картку і доручив і йому й Данилишинові піти до Дрогобича на Воли біля рафінерії „Ґаліція". Вас. Білас зізнав далі свідкові, що на Долах дожидав його Коссак, якого він знав з вигляду і той дав йому 2 дол. на дорогу та доручення їхати до Львова.

Предс.: Ви питали Яр. Біласа, що значила буква „К" в листі?

Св.: Не питав.

Предс. Ви вживали Мотики як конфідента? Впливали на нього?

Св.: Ні. Я з ним говорив рідко, бо він жалівся на мене перед комісарем, що „Ду" на нього...

Предс.: Ви знаєте, де той місток біля рафінерії у Дрогобичі, на якому К. мав зустрітися з Вас. Біласом і Дм. Данилишином.

Св.: Знаю. Це на ріці Тисьмениці, 5 хвилин ходу від мешкання панства Татухів.

Д-р Глушк.: Ви питали Яр. Біласа, чи він визначив Вас. Біласові сходини з К. на містку?

Св.: Не питав.

СВІДКИ ОБОРОНИ.

З черги відчитано зізнання бабки підсудного *Розалії Коссак,* що в міжчасі померла, але вони не вносять нічого нового до справи.

Св. Ольга Татух, в якої Коссак вчив дочку, приїхала на розправу невізвана, але коли її прізвище викликають, стає як свідок. Зізнає:

Коссак бував у неї в хаті ще з 1927 р., в 1932 р. вчив її донечку. Приходив пів до третьої і відходив пізно вечором. Дня 27. лист. 1932 р. була в кіні, з якого вернула перед шестою год., роздягнулася а тоді прийшов Коссак. Звідки — не знає. Тоді був десь до пів одинацятої.

Прок.: Чи як ви вернули з кіна, Коссак був? Ви бачили його? Питали?

Св.: Я спитала дочку, чи Зенко був, вона сказала, що був, сказав їй робити лекцію і вийшов, мабуть до мого хворого чоловіка. За якийсь час він прийшов.

Прок.: Чи вас вяже з Коссаком щось ближче?

Св. Може симпатія.

Прок.: На давніших розправах ви зізнавали, що К. прийшов яких 30 хвилин пізніше, як ви. Так?

Св. Ні, цього я ніколи не зізнавала.

Д-р Глушк.: Чи ви, пані, довго мешкаєте у Дрогобичі? Є там які Доли біля вас?

Св. Мешкаю 7 літ. Про ніяку таку назву не знаю.

Далі відчитують зізнання донечки цього свідка, *Ярослави Татух,* яка не знає, чи К. виходив того дня куди з мешкання її батьків, чи ні.

Св. Тадей Білас, брат Ярослава, зізнає, що 27. лист. 1932 р. Мотика був у них і дав Ярославові якийсь лист, але чи казав від кого це — не тямить. Брат роздер лист і сказав: „Це не до мене", але чи Мотика був при цьому — не знає. Те саме підтверджує *Роман Білас,* що бачив тоді Мотику в себе в хаті, але чи він давав його братові лист — не знає, бо був у другій кімнаті.

Свідок *І. Городиський* з Дрогобича зізнає, що в Дрогобичі є Доли, на які всі ходять купатися, але вони віддалені від рафінерії „Ґаліція" яких 80 хвилин ходу. Інших Долів у Дрогобичі нема.

Нічого нового не внесли до розправи теж відчитані зізнання тітки підсудного, *Юлії Коссак,* що не зявилася на розправу.

Св. Якуб Фурман, поліційний аґент з Дрогобича, зізнає, що знає околицю Доли, яка лежить на терені гром. Молричі, в напрямі рафінерії „Ґаліція". З хати п. Татухів до Долів є яких 3 км. Інші Доли є біля зал. двірця: Це Доли Колпецькі, в дійсності ставки, де купаються. До тих Долів з хати Татухів є щонайменше 5 км.

Свідок **Іван Конко,** літ 64, селянин, зізнає під присягою по українськи, що в табулярній околиці „Пліза" є Доли, з яких до мосту на ріці Тисьмениці з хати Татухів є більш як 4 км. Є ще й інші Доли, в лісі Дуброва і взагалі у Дрогобичі долів багато, бо так називають всі ями, в які збирають ропу.

Обв. Коссак: Скажіть, чи з Трускавця до Дрогобича найближче через Доли?

Св.: Ні. Це бічна й далека дорога. Хто хоче скоро дістатися з Трускавця до Дрогобича, на Доли не йде.

Свід. **Влад. Кліш,** 57-літний постерунковий з Дрогобича, стверджує теж, що в бік від рафінерії „Ґаліції" є Доли, але з Дрогобича до Трускавця вони не подорозі.

СЕНЗАЦІЙНІ ВНЕСКИ.

На цьому скінчили переслухувати свідків у теперішньому процесі. Прокуратоор вносить, щоби відчитати ще зізнання Вас. Біласа та телефонограму про смерть Мих. Смоли, чому д-р Глушкевич противиться з чисто процедуральних мотивів. Зате вносить оборонець переслухати Мих. Куспіся з тюрми Св. Хрест на обставину, що це він зорґанізував напад на пошту в Городку з наказу краєвого команданта УВО, Ст. Машака й Мар. Жураківського на обставину, що кр. командант УВО тримав до останньої хвилини в тайні ціль виправи, для якої стягнув боєвиків до Львова, д-рів Старосольського, Шухевича й Паньківського на обставину, що Білас і Данилишин перед смертю заявили, що наказ їхати до Львова дістали безпосередньо від Гнатова та М. Бунія на обставину, що Гнатів був пов. командантом УВО у Дрогобичі а не Коссак. Крім цього вносить д-р Гл. викликати ще низку свідків, яких прізвища диктує, м. і. прок. Мостовського, Барановського й ін.

Покликанню усіх тих свідків прокуратор противиться, але обор. д-р Глушкевич у глибокообдуманій репліці підтримує їх далі, доказуючи, що для питання вини чи невинности Коссака вони дуже важні.

На цьому в год. 3-ій розправу перервано до чергового дня.

Присуд западе в середу.

—o—

Чужинні амбасадори на послухянні

в Пілсудського та мін. Бека.

Маршал Пілсудський в присутности міністра закорд. справ Бека приняв по черзі та мав довші балачки з амбасадором Франції Ляроше і послом Румунії Кадере.

Міністер Бек мав по черзі конференції з амбасадором В. Британії Ерскіном, послом СРСР Антоновим-Овсеєнком, послом Латвії Ґросвальдом і послом Естонії Пустою.

Далядіє предложив лісту уряду.

ПАРИЖ, 30. I. ПАТ. В год. 12.30 премієр Далядіє предложив президентові Лебренові такий склад уряду: премієр і міністер закордонних справ Далядіє, справедливість Пенансіє, внутрішні справи Фро, м-ство фінансів і буджету Пієтрі, м-ство війни ґен. Фабрі, хліборобство Кеї, летунство Ко, м-ство торговлі Місткер, м-ство праці Валядіє, м-ство прилюдного здоровля Лісбон, почта й телеграф Берніє.

Садівничо-огородничий і пасічничий курс у Милованні.

У господарсько-садівничій школі Т-ва „Просвіта" в Милованні відбудеться в часі від 15-го квітня до 15. липня 1934 р. садівничо-огородничий і пасічничий курс.

На курсі будуть вчити фахівці, які працюють у Школі та окремо для тої цілі заанґажовані прелеґенти.

Практична наука буде відбуватися в шкільному огороді, саді, шкілках овочевих деревець та пасіці.

На курс приймається мужчин у віці від 15 до 24 літ, що покінчили найменше народню школу.

За науку і цілковите удержання в інтернаті платять ученики по 130 зол. за цілий курс, а саме 50 зол. при зголошенні, а 80 зол. з початком другого місяця курсу.

До зголошення на курс треба долучити:

1. Шкільне свідоцтво,
2. посвідку родичів, потверджену громадським урядом, якою родичі зобовязуються вплатити належну оплату,
3. вислати переказом 50 зол., як першу рату за курс.

При жаданні інформацій належить долучити 90 сотиків в почтових значках на кошти переписки.

Зголошення слати найдальше до кінця лютого 1934 р. на адресу:

Господарсько-садівнича Школа Т-ва „Просвіта" в Милованні — почта Стриганці над Дністром.

Про приняття на курс і день приїзду повідомить Управа Школи в половині березня.

Кількість учасників курсу обмежена, тому не зволікати зі зголошеннями.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта".

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

Протичужинецькі заворушення.

КОЛҐУРЛЄ. (Зах. Австралія). ПАТ. У звязку з арештуванням обвинуваченого в убивстві реставратора-чужинця прийшло тут до заворушень. Кількатисячна юрба домагалася виселення всіх чужинців, напала й ограбила пять готелів і 13 маґазинів. Обстанову й уладження їх спалили серед вулиці. Поліція та военна сторожа не могла спочатку розігнати маніфестантів, які заняли теж трамваї та автобуси. Щойно як прийшла поліційна підмога з Перт і арештували кількадесять осіб, вдалося привернути порядок. Усі копальні вочинні. Чужинцям, яких в околиці Колґурлє є 7.000, вже давніше закидали, що вони є небезпечною конкуренцією в копальнях, бо годяться на нижчу плату

—o—

НОВИЙ ЛЕТ У СТРАТОСФЕРУ.

МОСКВА, 30. I. ПАТ. Нині в год. 9.07. почався новий лет стратосферійного бальону „Осоавіяхім". Згідно з радіокомунікатами в год. 11.50 бальон долетів до висоти 20.600 м.

—o—

Розвязання монархістичних союзів у Німеччині.

БЕРЛІН, 30. I. ПАТ. Пруський премієр Ґерінґ, як шеф тайної державної поліції звернувся до міністра внутр. справ Німеччини Фріка з внесенням, щоби негайно видати розпорядок розвязуючий всі істнуючі в Німеччині монархістичні союзи й організації.

У письмі до мін. Фріка Ґерінґ вказує, що тепер множаться признаки зростаючої монархістичної пропаганди, яку ведуть головно в колах німецької молоді. Основують нові монархістичні організації та стоваришення, які мають на меті поборювати нац.-соціялістичний рух. Премієр Ґерінґ заповідає, що пристосує якнайбільш безоглядно та якнайгостріше ті самі засоби проти елементів, невдоволених із нац.-соціялістичного режіму, хоч би йшло про монархістів, як свого часу пристосував їх проти комуністів.

НОВИНКИ

— **До Впов. Передплатників „Діла"!** Адміністрація „Діла" починає друк нових адрес для передплатників, тому просить усіх, що мають якісь бажання щодо поправки своїх адрес, повідомити про це Адміністрацію негайно. 2-?

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипльомованими силами. Веде курси трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи тривають. 734 5-5

— **Великі маскові вечерниці** улаштовує Т-во „Зоря" у Львові у власній салі, вул. Вірменська 25, дня 3. лютого 1934 р. Початок в год. 9. вечором. Дохід на Секцію Опіки над ремісничою молоддю. 992

— **Загальні Збори Тов. св. Андрея** відбудуться в четвер, 8. лютого 1934. — В год. 9. Служба Божа в семинарицькій церкві; в год. 10. Збори в авлі Духовної Академії. Просимо П. Т. членів численно явитись на Зборах. Справи дуже важні. — **о. Ю. Дзерович**, голова, **о. Мих. Лада**, секретар.

— **Бюро Тірка** повідомляє, що в четвер, 1. лютого вечором й неділю 4. лютого в 12 год. полудня у салі польського Т-ва Музичного виступить з концертом хор Дана. У концерті беруть участь також пісенкар Фоґ, гуморист Висоцький і арт. Марія Нобісівна.

— **Вистава Льва Геца.** У неділю, 4. II. ц. р. у салях Наукового Т-ва ім. Шевченка буде відкрита вистава праць відомого нашого мистця Льва Геца. На виставі буде 270 праць мистця, поділені на 4 салі. Першу салю виповнять закінчені олійні твори більших розмірів, другу — композиції, третю стрілецькі рисунки з визвольної війни, четверту зарисовки з Домбя. Лев Ґец буде представлений у всій повноті. Громадянство матиме змогу оглянути праці мистця за кругло 20 років його праці. Імя Л. Ґеца відоме у нас; його праці переняті властивою йому символікою на військові, національні й індивідуальні теми. Л. Ґец належить до послідовних мистців, що йдуть по обраній дорозі непохитно, що хотять осягнути у своїй творчості певний пластичний і технічний рівень. Сподіваємося, що наше громадянство зацікавиться повним надбанням Л. Ґеца і що його вистава притягне багато відвідувачів.

— **На дохід будови церкви СС. Василіянок у Львові** відбудеться заходом комітету будови традиційна просфора в неділю 4. лютого ц. р. в салі монастиря (Потоцького ч. 95). У програмі: 1. вистава премій для жертводавців на будову церкви, на яку жертвували образи: Труш (2), Новаківський, Курилас, Іванець, Гординський (2), Плешкан (2), Крха, Морачевська, Маґалевський, Л. Ґец та Литвиненко (різьба); II. вокально-музична частина, в якій виступить: а) хор семинаристок, що відспівує коляди і щедрівки, б) п-а Скваркіна з рецитаціями і в) п. Е. Цимбалістий, що відспіває „Всяческая" та „Ave Maria" з акомпаніяментом фортепяну і фісгармонії; III. спільна просфора. Початок: год. 5. пополудні.

— **Мабуть запізно.** Проти соймових виборів у тернопільській окрузі ч. 54 і проти сенатських виборів у тернопільському воєвідстві з листопада 1930 р. вніс пос. д-р Степан Баран протести з вимогою уневажнити ті вибори з причини виборчих зловживань, що вплинули на вислід виборів. Внаслідок внесення цих протестів відбулася у Найвищому Суді у Варшаві ще 16. січня 1932 р. розправа, на котрій д-ра Ст. Барана заступав пос. д-р Вол. Загайкевич. Найвищий Суд допустив тоді доказ з переслухання свідків, наведених у протесті, в дорозі реквізиції через дотичні городські суди. Досі переслухано кількадесять свідків у ріжних судах тернопільської виборчої округи, останніх в Тернополі дня 18. січня ц. р. Нової розправи у Найвищому Суді ще не визначено (а вже є розписані розправи по кінець березня) і мабуть буде вона вже злишна, якщо по замкненні теперішньої сесії розвяжуть небавком сойм і сенат з приводу ухвалення нової конституції, що є майже певне.

— **Нова кара за процесію.** Повітове староство в Тернополі укарало недавно о. Степана Вонса, пароха в Ігровиці, пов. Тернопіль, грошною у квоті сто зол., евентуально пятиденним арештом за те, що дня 16. травня 1933 пішов, як це робиться щороку, з церковною процесією до панщизняного хреста і відправив там молебен. Це уважає староство за збори під отвертим небом, на котрі о. Вонс не мав дозволу зі староства. Засуджений о. Степан Вонс кари не приняв і через посла д-ра Ст. Барана зголосив спротив до окружного суду в Тернополі, де небавком відбудеться карно-адміністраційна розправа.

— **Ревізії.** Дня 23. січня ц. р. перевела поліція з Дрогомишля, пов. Яворів, ревізію у Степана Жили, Івана Турка, Федя Кобика та в мешканні Гриця Матчишина — всіх у Нагачеві. Перші три — селяни, Матчишин постійно мешкає в Кракові. Шукали за якимись „протидержавними паперами".

— **Звільнили з слідчої вязниці.** З початком січня ц. р. звільнили зі слідчої вязниці окр. суду в Перемишлі Остапа Линду, Теодора Мацькова і Маньку — всіх з Яворова, а на днях вийшли з вязниці Мих. Галушка з Яворова та гімн. учень Фітель з Молошкович, який перебув у вязниці около 7 місяців, як підозрілий у приналежности до ОУН. Попереднім закидували розкидання летючок ОУН.

— **Відчит проф. В. Біднова.** 31. січня ц. р. відбудеться в Українськім Наук. Інституті в Берліні відчит проф. В. Біднова на тему: Академік Микола Петров (з нагоди 50-ліття його „Очерковъ исторіи украинской литературы XIX в.")

— **З Українського Наук. Інституту у Варшаві.** 20. січня ц. р. відбувся перший з циклю українських відчитів в радіо, який виголосив проф. О. Лотоцький на тему: Українське друковане слово. — 3. березня ц. р. проф. О. Лотоцький має виголосити відчит про Т. Шевченка. — 14. квітня відбудеться відчит проф. Р. Смаль-Стоцького на тему: Праця Українського Наук. Інституту в Варшаві. — 9. червня ц. р. інж. Є. Гловінського — на тему Українська економічна наука.

— **15-ліття „Словака".** В січні ц. р. святкував братиславський католицький щоденник „Словак" своє 15-ліття. З початку виходив „Словак" у Ружомберку як тижневик, але небавком перенісся до Братислави, де виходив уже щоденно як орган словацької людової партії, провідником якої є відомий діяч і борець за права словацького народу о. Андрій Глінка.

— **Краєва хроніка.** В Мостах Великих застрілився у своїй канцелярії 52-літній нотар Станислав Чарнік наслідком нервового розстрою. — З Глинян виїхав до Львова Іван Барнський зі сумою 600 зол. і пропав без вісти. — В Стрільчу пов. Городенка коваль К. Найдух стрілив з револьверу до Марії Михайлюк ранячи її тяжко в черево, опісля вистрілом у серце відобрав собі життя. Страшна подія скоїлася на еротичному підкладі. — У Варшаві невислідженні досі бандити напали на дім ем. генерала З. Ринкевича і вбили його, ограбили ціле мешкання. — Біля стації Лібінці на шляху Стрий-Сколе кинувся під колеса потягу і згинув якийсь молодий чоловік.

— **Ріжні вістки.** Атентатчик, що хотів убити австрійського канцлера Дольфуса, вніс касаційний відклик щодо свого присуду; відклик відкинули. — 117 „расистів", що втікли з австрійського концентраційного табору на Мадярщину, на приказ будапештенського губернатора зачинені в таборі Ґійла при румунському кордоні. — У Штутґарті відчинили окремий концентраційний табор для пяниць. — У Ватикані будують летовище; папа рішив вибудувати ще друге летовище в саді своєї віллі в Кастель-Ґандольфо. — У франц. місті Аркей відбувся досить рідкий шлюб: молодий має 71 літ, молода 78. — Парижанка Рашель Мері, що покінчила самогубством разом зі своїм любком залишила спомин „Історія мого життя"; цей рукопис читатиме перш за все слідчий суддя.— Підчас останнього землетрусу в Індії згинуло 15.000 осіб; матеріяльні втрати більш як 7 міл. фунтів; підземельні тремтіння повторяються і наводять у ріжних містах страх на населення. — Італійський летун Льомбардї перелетів з пільотом Мацотім з Риму до Буенос Айрес у рекордовім часі 46 годин, осідаючи раз примусово біля Наталю. — Перед судом у Моравській Остраві розпочався процес директора копальні Ляріш-Ментха в Карліні, Заїчка, за спроневірення 7 міл. ч. кор. — Чеські попроданки ствердили, що коси, які давніше відлітали в вирій, тепер уже багато не відлітали. Поживи шукають собі біля людських осель. Це в більшости самці. Самички все ще відлітають на зиму на південь. — У французькім місті Ніор хуртовина перевернула місцевий ґотицький памятник, при цьому впало теж опоркання, що було побудоване з каменів, підпертих колами. При ближчім огляненні виявилося, що то людські кости. — В 1933 році інвестували 30 міліонів ч. к. на чеські фільми, накручувані в барандівських ателіє А-Б.

— **Незвичайний скупарище.** У пристані Сан-Франціско найшли старшого чоловіка у лахмітті. Він лежав виснажений від голоду. Його завезли у шпиталь, де він пролежав кілька днів і нічого не міг їсти. У його кишенях найшли дві чекові книжки на його імя. У одному банку мав він 50.000 дол., у другому 100.000 дол.

—o—

З судової салі.

ПОКАРАННЯ СВЯЩЕНИКА ЗА ЦЕРКОВНУ ПРОЦЕСІЮ І ПОМАЛЮВАННЯ ХРЕСТА.

Повітове староство в Тернополі карно-адміністраційним оречennям з 6. грудня 1933. покарало **о. Володимира Слюзара**, адміністратора гр.-кат. парохії в Сущині пов. Тернопіль, за те, що дня 16. травня 1933 р. в Сущині (в день знесення панщини) уладив публичний похід вулицями Сущина без дозволу староства, дальше, що в тому часі й місці зарядив помалювання хреста жовто-блакитними красками і вкінці що тогож дня зібрав шкільні діти без відома шкільної влади і приказав їм іти у згаданому поході з жовто-блакитними прапорцями, через що демонстраційно на публичному місці показав свою нехіть до польської держави і до шкільної влади. Повищими вчинками допустився він проступку зі статті 7, уступ 1. закону про збори з 11. березня 1932 (збори під голим небом без дозволу влади) і проступку зі статті з 11. липня 1932 (демонстраційно виявлена нехіть до польської держави і до польської влади). За це покарали о. Володимира Слюзара на основі статті 25. закону про збори **гривною у висоті 300 (триста) зол. із заміною на випадок нестягальности на кару чотирнацятьденного арешту** і на основі статті 18 розпорядку президента про право про проступки **на кару безоглядного триденного арешту.**

Проти цього оречення, котре видав заступник старости д-р Новак, відкликався о. В. Слюзар до окружного суду в Тернополі, внаслідок чого дня 26. січня ц. р. відбулася в тому суді у Тернополі (окружний суддя Мешковський) карно-адміністраційна розправа, на котрій обвинуваченого боронили адвокати: **посол д-р Степан Баран і д-р Лука Онуферко.**

Обвинувачений о. В. Слюзар на судовій розправі боронився тим, що дня 16. травня 1933 р. як щороку від тисяток літ, відбувався

традиційний церковний похід у формі церковної процесії до хреста, поставленого на памятку внесення панщини, де відправлено молебень, після якого церковна процесія з хоругвами і співом церковних пісень вернулась до церкви. На таку церковну процесію з чисто релігійним характером не треба дозволу староства і то на основі постанов конкордату і польської конституції, котрі гарантують католикам у Польщі свобідне виконування релігійних практик і процесій в публичний спосіб без окремого дозволу політичної державної адміністрації. Панщинський хрест стоїть на площі, котру громада дарувала місцевій церкві і його відновила Марія Копит зі Сущина сама з власної волі, помалювавши нарізники підстави хреста двома красками у красці жовтій і синій. Хрест не є памятковий в розумінні закону про охорону історичних памятників, бо такі хрести є в кожному селі. В процесії брали участь і деякі шкільні діти в товаристві своїх родичів, бо того дня не було шкільної науки з причини учительської районової конференції, а жовто-сині паперові прапорці несли діти у передшкільному віці, а не шкільні діти, в чому нема зрештою ніякої зневаги польської держави, тимбільше, що ті самі діти виступали також і в інших церковних святах і в процесіях з подібними прапорцями. Отже до вини зовсім не почувається.

Оборонець д-р Ст. Баран, покликавшись на доказ правдивости оборони обвинуваченого на постанови конкордату й конституції і на ствердження обставини, що процесія до панщизняного хреста в Сущині в дні 16. травня відбувається щорічно традиційно від десяток літ без дозволу староства та має чисто релігійний характер, покликав на свідків емеритованого управителя місцевої школи Володимира Левицького, дяка Михайла Копита зі Сущина й Агафію Горішну з Осталець, в Марію Копит на обставину, що вона з власної волі поставила хрест; на обставину, що шкільні діти брали участь у процесії на приказ своїх родичів і що прапорці несли діти в передшкільнім віці, свідків школярів Дмитра Романчука, Івана Бейбака сина Миколи і Юліяна Бейбака сина Івана зі Сущина. Дотично того, що панщизняний хрест не стоїть під консерваторською опікою і що його вільно малювати довільними красками, просить оборонець д-р Баран перечитати судові акти проти Ірини Ворко зі Сущина з 3. червня 1931 до II. Кад. 458/31, коли згадану уварвня 1931 до II. Кад. 458/31, коли згадану уваравня 1931 до II. Кад. 458/31, коли згадану уваравня були за помалювання того самого хреста, а Найвищий Суд внаслідок внесеної обороною касації присудом з 10. жовтня 1932 № II. 3. К. 730/32 повищий присуд окружного суду в Тернополі ухилив з причин, наведених вище оборонцем.

Суддя Мешковський допустив усі ті внески оборонця д-ра Ст. Барана і в цілі їх переведення відложив розправу.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іларіон Лушпинський, б. капітан 77 п. п. австр. армії і емеритований начальник почти упокоївся 16. I. на 81. р. життя. Похорон відбувся 18. I. при великім адвизі місцевого і доокольичного громадянства. Покійник був членом наших центральних культурних установ, тихим та вірним сином свого народу. В. Р. П.!

ОГОЛОШЕННЯ

Знижуємо ціни

Сезонової обуви

8.-
5.-

Nr. 23-26 Art. 9891-93

Генералки на мороз, дощі і болото. До генералок, вовняні сибірки зол. 1·50, 2·—, 2·50, ч. 27—34 зол. 7·—, ч. 35—38 зол. 9·—.

5.-
4.-

Art. 3865-01

Повно-гумові лякеровані снігівці на низьких обцасі. На високім зол. 5·— Користайте з нашого багатого вибору теплих, тревалих і дешевих бавовняних фльорових і вовняних панчішок вже від 1·20 зол.

3.-

Кальоші на теплій підшевці зол. 4·— Вовняні мужеські скарпетки вже від зол. 1·50.

Bata

Львів, Леґіонів 29

Нині отвираємо другу крамницю при вул. Галицькій 9.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 31. I. год. 7·30 веч. „Чоловік що був четвергом".

Четвер, 1. II. год. 7·30 веч. „Чоловік що був четвергом".

Театр Ріжнородностей.

Середа, 31. I. год. 7·30 веч. Вертеп „Шахи Пана Маршалка".

Середа, 31. I. год. 9·15 веч. Вертеп „Шахи Пана Маршалка".

Четвер, 1. II. год. 7·30 веч. Вертеп „Шахи Пана Маршалка".

Концертове Бюро Кірка:

Четвер, 1. лютого хор Дана

Неділя, 4 лютого хор Дана.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Городенка:

30. I. Цілунок перед дзеркалом.

31. I. Чумаки.

1. II. Коросева Кіна.

2. II. Гра на замку.

4. II. Сонце Руїни.

Серафинці:

3. II. Пісні в липах.

З Городенки їде театр до Коломиї і Станиславова

Кіна.

АДРІЯ: „Д-р Джекиль і мр. Гайд".

АПОЛЬО: „За два в душки". звуковий з пісоньками Е. Ф. Бурівна).

АТЛЯНТИК: „Гріх одної ночі".

ВАНДА: „Братерство народів"

КАСІНО: „А.•Л. 14 затонув".

КОЛІСЕЙ: „Пристань Сан Дієго", ревія „Фронтом до моря".

КОПЕРНИК: „Заповіт д-ра „Мабіз".

МАРУСЕНЬКА: „Заповіт д-ра Мабіз".

МІРАЖ: „Наніжена пансіонарка" (Анні Ондра)

МУЗА: „1002-а ніч".

ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра (з Ґретою та Шекеаром).

ПАН: „Жінки без будучини" та ревія.

ПАСАЖ: „Чоловік мадна" та Фліп і Флап ли „Полковник і його чура".

ХІМЕРА: „Шерльок Голмс" (Клів Брук).

СТИЛЕВЕ: „Ніч шалу", ревія „Не роби з тята варята".

УТІХА: „Тайна звірниця" та ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 31. січня 1934.

Відень (506,5) 12·00, 19·00, 21·35 Концерт. **Братислава** (298,8) 12.35 Концерт, **Мор. Острава** (259,1) 18·25 Легка музика, **Атльона** (531) 20·55, 22·00 Спів, **Ляйпціґ** (372,2) 12·00 Концерт, 17·50 Віольончеля, **Букарешт** (212,6) 17·00, 18·15 Концерт, 20·45 Спів, 21·15 Скрипка, **Стокгольм** (426,1) 19·30 Шведські пісоньки, **Будапешт** (340,5) 18·30 Спів, 20·15 Цит. музика, 21·50 Концерт, **Міляно** (368,6) 11·30 Квінтет, 18·10 Спів, **Рим** (420,9) 13·00 Легка музика, 20·50 Опера.

Четвер, 1. лютого 1934.

Відень (506,5) 17·15 Солісти (музика, спів), 19·25, 22·05 Концерт, **Братислава** (29 ,8) 18·00 Словацькі пісоньки, **Прага** (170·9) 19·45 Концерт, **Парнж** (1714) 21·00 „Корабель-примара" оп. Р. Вагнера, **Атльона** (531) 21·00, 21·30 Спів, **Білгород** (437,3) 20·30 Оп. арії, **Берлін** (356,7) 19·00 Держ. авдиція (музика, спів), **Кенігсвустергавзен** (1343) 17·35 Скандинавські пісні, **Ляйпціґ** (382,2) 15·10 Солісти, **Бресляв** (315,8) 12·00 Концерт, **Будапешт** (549·5) 18·30 Фортепян, 19·30 Пісоньки, **Міляно**(368,6) 17·10 Танкова музика, 22·00 „Ль'Альба де ла Рінаціта" муз. мельодрама Катоні, **Рим** (420,8) 13·10 Легка музика, 17·00 Інст.-вок. концерт, 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Середа, 31. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·35 Зірки ревії (грам. плити), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Історія про вояка (грам. плити), 16·10 Для дітей: „Дарунок півн. вітру" (Серошевського), 16·55 Концерт орхестри, 18·00 Природничий вісник, 18·20 Фортепян, 19·07 Всячина, 19·25 Літ. фейлєтон „Два покоління в літературі", 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва реруи. 50·00 Легка музика, пісоньки, 21·00 Фейлєтон, 21·15 Камер. концерт, 22·00 Колиди, 22·45 Музика з грам. плит, 23·05 Танкова музика.

Четвер, 1. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Нартанки (грам. плити), 12·35 Шкільний концерт (музика, спів), 16·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт джелової орхестри. 16·40 „Про гонорову відповідальність жінок", 16·55 Спів (Ед. Плонський), 17·20 Камер. концерт із Варшави, 17·50 Перед кам. концертом дзв. фільгармонії. 18·00 Програма робіт фонду праці на 1934 р., 18·20 Авд. „Вірна ріка" Жеромського, 19·03 Про корсарів і піратів мистецтва (пласт. вістки). 19·15 Всячина. 19·25 Промова голови Польської Академії Літератури Серошевського, 18·40 Сніговий комунікат, 19·43 Спортові вістки. 19·55 Сільва реруи, 20·00, 21.15 Концерт (музика, спів, Голембйовський, тенор), 21·00 Техн. скрипка, 22·00 Ретрансмісії із закордонних станцій, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ҐРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·51 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·60, Париж 34·90, Берлін 210·40, Ціріх 172·06, Амстердам 357·50, Нюйорк кабель 5·52 і пінї, Нюйорк чеки 5·50 і пін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 29. I. масло 2·50, молоко, —·19, сметана —·90, яйця 3·60—3·70

Тенденція на масло, молоко і сметану удержана, на яйця знижкова.

Ціни бятої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні: I-а		II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.40	1.10
Гуси	1.30	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Філії Союза Українок в Тернополі відбудуться дня 25. лютого ц. р. в салі Тов. „Бесіда" в год. 3-ій попол. 1010

о. Володимир Яцковський

парох Рожнятова

помер 21 січня ц. р. у 68 р. життя в 44 р. священства. Похорони відбулися 24. січня при численній співучасти священиків та вірних.

Вічна Йому Память!

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ПОДЯКА.

Приймта горем по втраті мужа дякую Всім, що в часі Його довгої недуги відвідували та розраджували. О. К. Кунишеньку дякую за те, що поспішив до покійника із Найсв. Тайнами, за відправу парастасу і панахиди та прощальні слова; О. Деканові О. Лопушанському за провід у похоронах, о. о. сов. Войтовичеві, Гноздецькому, Сеньовському, Турчмановичеві та о. катехитові за Рочові за відправу сумного обряду. Дякую теж церковному хорові та його диригентові и Чоліеви й цілому місцевому та доокольичному громадянству, яке взяло численну участь в похоронах.

Ванда з Тонашеків-Лушпинська вдова.

1009

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ від зол. 5.60, філе ручної роботи за безцін. Колдри 9.90, брокати від 2.90, брокатові накидки 7.60, ручні таблетки від 39 сотиків, лише у ФРАЙЛІХА Сикстуська 21. 660а 10-1

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, ґобелінові отомани — 30, кнапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Ліндого 6. 34/49 10-20

ТОРГОВЕЛЬНІ КУРСИ И. ГІРШШПРУНҐА, ЛИЧАКІВСЬКА 34, приймає вписи на 5-місячний торговельний курс. Стенографія. Писання на машинах 18/22 2—2

ВІДДАМ в аренду „Поміж до снідань" найдальше Українцеві. Відомість у фірмі Самосій, Руська 18. 1014 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 18/47 16-26

Новий Самоуправний Закон

Д-РА СТЕПАНА БАРАНА.

Ціна 40 сотиків

Почтова пересилка 15 сот.

Висилає Адміністрація „Діла".

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

ГОРДІЙ БРАСЮК

БЕЗПУТНІ

Ціна 0.50 зол., з почт. перес. 0.60 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 28 (13.573). Львів, пятниця 2. лютого 1934. Pocztowy opłacony zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 148.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·60 зол., Німеччині 7·60 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Внутрішня позичка „Рідній Школі".

Загальний Зїзд „Рідної Школи", що відбувся 25. грудня 1933, порішив розписати в лютому 1934 р. внутрішню безпроцентову позичку для „Рідної Школи" в сумі 250.000 золотих, платну на довжні грамоти по 25 зол. до 31. липня 1934 р. включно. Цю позичку зверне „Рідна Школа" до 10 літ, від 1936 р. почавши, льосуючи кожного року 10 проц. загального числа позичок.

Громадяни!

Тверда дійсність української нації наказує плекати в народі прикмети, що опреділюють його окремішність. Будучність народу велить розвивати в кожній одиниці її внутрішні сили, які завсіди й у слушний час спонукають її виявити себе і свій нарід перед світом. Розум нації вимагає, щоби молоде покоління, хоч задивлене в далечінь, уміло добачувати прірви й перешкоди в той час, коли журба українського народу бється між надією й острахом про майбутність.

Більше як пів століття розяснювала „Рідна Школа" народові словом і ділом ці головні основи національного виховання української молоді. Плином своєї діяльности вона й сьогодні засвітлює велику тайну, якою є теперще незриме завтра.

Приймаючи одну чи другу думку, якщо вона тільки несуперечна з християнською етикою, „Рідна Школа" не стає орудям громади, партії чи гуртка, який видвигає такі самі або подібні гасла. Вона була, є, бажає і мусить задержитись всенародньою установою, бо її завданням — зберегти чистоту національної душі української молоді. І треба сказати без перебільшення: як розноситься у просторі шелест подільського збіжа під літнім леготом, чи шум карпатських ялиць, потрясених буревієм, так розходиться виховний вплив „Рідної Школи" на весь нарід, на всі його верстви.

Тому обовязком усього українського громадянства дати „Рідній Школі" підтримку в її змаганнях; таку підтримку, якої вона в даний час вимагає.

Цим разом „Рідна Школа" домагається у свого власного народу зворотної, хоч і безпроцентової позички, яку забезпечує цілим нерухомим і рухомим майном Товариства та його доброю славою. Позичка буде сплачена в цілости до 10 літ.

„Рідна Школа" потребує гроша, щоби як у Централі, так і в Кружках стати вповні незалежною від посторонніх чинників, щоби ще більше пляново поширити свою виховну діяльність, щоби з тієї діяльности користала вся українська молодь: і в міських сутеринах і під сільською стріхою. Безнастанні недостачі ослаблюють її снагу та припиняють розгін.

Дотеперішній розвиток „Рідної Школи" додає нам віри, що наш поклик не прогомонить безслідно; що він досягне кожне українське серце й викличе в ньому охоту — станути цілом поруч тих, що обстоюють найосновніше право народу — право на рідне виховання рідної молоді. Віримо, що не буде одиниці, яка самостійно, чи у складі з іншими, не закупила би хочби одної довжної грамоти „Рідної Школи", що не буде не то українського товариства чи організації, але навіть гуртка, який стояв би осторонь у той момент, коли йде справа про основи буття української нації та її право на самостійне життя.

Сповнім у цілості ту вимогу, яку ставить до нас теперішня хвилина і засвідчім нашу віру в силу народу!

Бо віра — це найбільша сила!

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ":

Іван Галущинський, голова. **Д-р Коновалець Мирон**, секретар.
о. Д-р Лаба Василь, І. заст. голови. **Великанович Дмитро**, II. заст. голови.
Ралловський Орест, скарбник. **Ластовецький Микола**.

Маслак Ярослав.

о. Баранник Северин, о. Гринюк Василь, Д-р Дашкевич Олена, Каменецький Юліян, Кузьмович Володимир, Крися Іван, Малицька Константина, Марченко Андрій, Олексюк Іван, Семянчук Іван, Скоплякова Іванна, Д-р Ярема Яким.

Конкурс на 5 економічних статтей „Діла" замкнений.

З днем 31. січня ц. р. пройшов речинець розписаного Редакцією „Діла" конкурсу на пять економічних статтей на тему: *„Як розбудувати варстати праці для українців у рідному краю?"* На конкурс наспіли ці статті. Їх розглянуть окреме жюрі, зложене з наших економістів, як теоретиків так і практиків, і проголосить до трьох тижнів вислід конкурсу.

Більшовицька боротьба з націоналізмами.

На основі інформацій, які одержано в Римі з Москви, на конгресі комуністичної партії 28. січня предметом нарад була справа національностей. Нашу промову про подальші автономії республіки розпочав Постишев від комуністичної партії України. Він заявив, що завдяки приказам і вказівкам Сталіна вдалося перемогти труднощі на Україні і розгромити українську націоналістичну контрреволюцію. КП(б)У буде дальше пильнувати єдности України з Російським Союзом. Як відомо, Постишева делеґували тому рік з Москви до Харкова, а його конфлікт з українським комісарем освіти Скрипником скінчився самогубством останнього.

Другий промовець, б. комісар земельних справ Російської України Шліхтер ствердив, що наслідком ширення українського націоналізму серед членів КП(б)У господарських плянів, особливо збіжевих трудів не виконано вислід. Означає цей небезпечний прорив на українському відтинку зліквідовано і то завдяки енерґійній діяльности Постишева. Комуністична партія напала, мовляв, вирішний удар українським націоналістам.

Від Узбекстану і Казакстану (російський Туркестан) промовляли Іхрамов і Мірсояп, які заявили, що комуністи тих країв поборюють місцевий націоналізм і зміцнюють єдність зі СРСР. Коли представник Узбекстану говорив про льояльність генеральної лінії партії Сталіна, який засідає в президії, перебив заміткою: „А все-таки бавовни дасте мало!" Іхрамов пообіцяв, що і цього року Узбекстан достачить бавовни на міліон пудів більше, ніж торік.

Як відомо, плянтації бавовни в Туркестані є головним джерелом постачання сирівця для російського текстильного промислу.

—o—

Wyciąg z protokułu wspólnego Posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Mędyński jako przewodniczący, S. O. T. Będaszewski i Dr. Locker, jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 17. czasopisma Diło z daty Lwów, dnia 22/1 1934 do Sygn. Cl. I. Pr. 41/34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 30 stycznia 1934 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanowił: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 29/1 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma Diło Nr. 17 z daty Lwów, dnia 22/1 1934 zawierającego w artykule p. t. „Nowe naprawa pomyłek" i t. d. w ustępie od słów „abstrahujemo" do słów „sprzajetsia", znamiona występku z art. 179 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk nakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust druk. z 17/10 1862 Dzpn. Nr. 6 ex 1863 tj zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 500 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykuł ma na celu szerzyć świadomie fałszywe komentarze o polityce szkolnej władz państwowych co może zaniepokoić bezpieczeństwo publiczne. Według § § 487, 489, 493 pk oraz §§ 30 i 37 ust. prasowego jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący W. Mędyński w. r. Protokulant Ponowiczówna w. r. Za zgodność Lwów dn. sekretarz.

Хто любить свою жінку і свої діти,
для кого не байдужа будучність рідні і його власна, той складає свої ощадности
в Кооперативному Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

17. лютого 1934. 17. лютого 1934.
Великі Вечерниці
„ОСНОВИ".

3. II. 1934. год. 9·30, в салях „Бесіди"
Великі Вечерниці
на добродійні цілі. — під протекторатом Вп. О. Ціпановської і Вп. д-ра Степана Федака.
Запрошення видається 1. і 2. на „Бесіді" від 5—7 год. веч.

Велика промова Гітлера.

Львів, 31. січня 1934.

Вчора відкрилась сесія німецького парляменту (райхстагу). Перший день вправ визначився двома подіями: великою промовою канцлера Гітлера, присвяченою внутрішнім і закордонним (головно цим останнім) проблемам німецької політики та зміною німецької конституції, яка касує автономічно-союзницький характер німецької держави й уніфікує її адміністраційно-державний устрій. Тому, що до вчорашнього нашого числа інформаційні звістки про це не могли вже попасти (вони прийшли з вічними телеграмами ПАТ-а, коли друк „Діла" вже закінчений), подаємо на цьому місці короткий зміст промови німецького канцлера з кількома словами її характеристики.

Торкаючись внутрішніх політичних відносин у Німеччині Гітлер звернув увагу на щораз більший хаос, в який попадала держава з огляду на зріст розкладових (комуністичних) елементів. Використовуючи гасла боротьби проти політичних і господарських тягарів, які версальський договір накладав на німецький нарід, комуністи змогли мобілізувати німецькі маси, що находились на краю розпуки. Ті політичні й господарські версальські тягарі підорвали довіря німців у справедливість всіх міжнародніх установ. Але ліквідуючи небезпеку комуністичного перевороту в Німеччині, що був би вибух на тлі невдоволення з версальських тягарів, націонал-соціялісти заслужилися не лише супроти німецького народу, але й супроти Европи та цілого світа.

Торкаючись ідеї расовости, Гітлер опрокидував закид, що ця ідея є рівнозначна з легкоражанням інших народів. Навпаки, вона накладає обовязок шанувати інші народи. Потім канцлер згадав про справи взаємин режиму з католицькою і евангелицькою церквою. Звернувся гостро проти аґрарних сфер, що протиставляться господарській політиці уряду. Справу нової німецької конституції, що скріпилаб державний устрій, окреслив як найважливіше і засадниче завдання нац.-соц. правління. Сказав, що Гітлер висловився проти погроз привернути монархію (тогож самого дня Ґерінґ як шеф поліції, зажадав від мін. внутр. справ, розвалити всі монархістичні організації молоді!).

Переходячи до справи закорд. політики, канцлер ствердив, що його першою метою було привернути німецькій нації почуття й віри поважаність у світі.

Щодо відносин між Німеччиною та закордоном, Гітлер на першому місці говорив про Совіти, гостро виступаючи проти останньої промови Сталіна. Німецький уряд так само — мовляв — не може стерпіти у себе комуністів, як Совіти не стерпіли би націонал-соціялістів. Зрештою, німецький уряд витає змагання запевнити мир на Сході системою пактів.

Окрема частина промови була присвячена Польщі:

„В дні 30. січня 1933, коли я став на чолі уряду (сказав Гітлер), взаємини між обома краями видались мені більше ніж невдоволяючими. Небезпека, що випливала з існуючих ріжниць, яких причини лежать у засадах версайського договору, та обосторонне роздразнення витворювало постійно ворожі настрої. Ті настрої грозили, що при довшому тріванні можуть прийняти характер ділничого політичного обтяження між обома краями. **Такий розвій ситуації стояв на перешкоді, щоби в будуччині розпочати між обома краями співпрацю.** Німці й поляки мусять погодитися з фактом, що існують поруч себе. *Тому треба*, щоби стан, витворений перед тисячею літ, довів до такої форми співжиття, з якої оба народи могли б добути собі найбільшу користь. Здавалося мені, що буде найкраще виступити з конкретною пропозицією, яка перекинула б існуючі перешкоди. Безпосередні переговори між обома сторонами видались мені доцільнішими й кориснішими, ніж поручувати цю справу третій стороні. На перешкоді стояли ріжниці між обома краями. Спроба усунути ці ріжниці воєнною акцією мусіла би потягти за собою висліди з катастрофальними дальшими наслідками, що не стояли б у ніякому відношенні до пролитої крови. Німецький уряд, з відома вожда польського народу, великодушного маршала Пілсудського, запропонував польському урядові переговори, які покінчилися заключенням умови, що вийде у користь однаково німцям як полякам. Німецький нарід витає заключену умову й висловлює бажання співпраці також у господарській ділянці.

Дальше канцлер висловив радість, що нац.-соц. сенат Данціґу налагодив кращі відносини з Польщею. З інших справ торкнувся напружених австро-німецьких взаємин, опрокидуючи, наче Німеччина погрожує державній самостійності Австрії; висловив подяку Мусолініему за його становище на женевському терені, пояснював причини виступу Німеччини з Ліґи Націй і обговорював справу краю Сари.

Цілу промову Гітлера характеризував мирний тон. Ніяких погроз, ніяких образ, нічого з фраз, якими орудує вулична пропаганда. Слушно підкреслила анґлійська преса, що Гітлер дає докази, що вміє відріжнити державного діяча від аґітатора.

Безумовно найцікавішою частиною промови був уступ, присвячений Польщі. Ми його цілисне в цілості подали, щоби зазначити, як далеко *посунулось* порозуміння, коли Адольф Гітлер міг сказати **стільки** і казати **так** про взаємини з державою, про які донедавна казалося лише погрозами і воєнними натяками. Без потреби ніякий керманич держави таких заяв не складає, а тим більше такий, який дбає за свій престіж провідника народу, у справі, серед народу найбільш непопулярній!

І коли хтось каже, що німці **мусять** так „підлещуватися", то це звичайний блеф: міжнародня ситуація Німеччини може й не надто блискуча, але й далеко не така траґічна, щоби її канцлер мусів складати такі далекосяглі й засадничі заяви без глибших підстав, якими не є справи лише Німеччини, а такі міжнародні проблеми, в яких зацікавленими є **обі** держави і для яких мають зрозуміння нинішні керманичі Польщі й Німеччини.

Промова Гітлера є чергозним етапом розвою польсько-німецьких відносин по лінії замирення і міжнародньої співпраці.

Труднощі нового французького уряду.

ПАРИЖ, 31. I. ПАТ. У склад нового французького кабінету входить 17 міністрів, з яких 13 є депутованими і 4 сенаторами. Вісім міністрів належить до соціял-радикальної партії, між ними й сам премієр Даладіє, трьох міністрів до демократичної лівиці. Вісьмох міністрів теперішнього кабінету входило в склад попереднього уряду Шотана.

ПАРИЖ, 31. I. ПАТ. Політичні кола ставляться до нового кабінету загалом з великим скептицизмом. Кабінет Даладієра, не могучи порозумітися з неосоціялістами і ґрупою Фросарда, не може рахувати на підтримку соціялістичних партій. З другої сторони не дістане голосів республиканського центра. Серед таких умовин уряд Даладієра може рахувати тільки на яких 280 голосів, а це не запевнить йому постійної більшости в парляменті. Через те новий уряд буде приневолений лавірувати між поодинокими уґрупуваннями.

Китай чекає на японсько-радянську війну.

Американська Юнайтед Прес довідується з Пейпіну, що за границі Манчуко чекає 60.000 озброєних китайців, які впротязі двох літ вели партизанську боротьбу проти японців, щоби тепер використати нагоду. Цією нагодою має бути недалека війна між Совітами й Японією. Таке оповідає китайський ґенерал Чу-Тсітсін, член центральної управи Куомінтанґу. Китайці, що перебувають в горах, це добровольці. Тепер вони не мають виглядів на перемогу, але з хвилиною вибуху війни вони надіються успіху. Тоді також на їхню думку впаде новоповстала держава Манчуко і Манджурія верне назад до Китаю.

Забутий край, забуті люди...

(З листу до Редакції.)

Села Коростів, Тухля, Либохора, Головенько, Рожанка Вижна і Нижна, Славсько й ін — це Богом і людьми забута земля. Байдужність, темнота, бездільєсть — це товариші та брати тамошніх людей, а жид-коршмар та горівка — це їх провідники й дорадники. Стан національної свідомости, просвіти та кооперативного розуміння жалюгідний.

Зарадити цьому може тільки інтенсивна та систематична праця над ними. На жаль, нема провідників та ідейних людей на місцях, а священики не всі відповідають своїм завданням. Є села, які по кілька літ не бачать щирого, інтеліґентного робітника, а деякі бачили їх ще перед війною.

Розвиткові кооператив стоїть на перешкоді дуже тяжка комунікація, темнота та байдужість, а головно жидівська брудна конкуренція через підшепти та інтриґи. Хоча люди горівки вже тепер не вживають з причини кризи (не свідомости, на жаль), одначе проте коршми та жидівські крамниці щодня, головнож у неділі і свята виповнені по береги. Люди слухають жидівських рад та вказівок, підчас коли читальні світять пусткою та за кілька літ не рушили з місця. Хто не бачив цього на власні очі, не уявляє собі цього прикрого, просто траґічного стану.

Крайня пора занятися нашим тямучим інтеліґентам тою забутою частиною нашого краю і вивести нещасне населення на шлях освіти й орґанізації. Це одночасно добре поле для праці наших повітових освітніх та господарських установ.

Якщо знаєте, що „Просвіта" пригортає до себе інші наші установи, то знайте і про свій обовязок супроти „Просвіти"!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 2. ЛЮТОГО 1934.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛІ. 13)

Кармазинова завіска.

— Так, я знаю цю пригоду — відповів Брассар, ніби ображений, як я можу робити таке порівнання з його Альбертою. — Ота, про яку оповідаєте, була коли не помиляюсь, одна панна з роду Ґізів. Вона вийшла із халепи, як і годиться дівчині з таким славним імям. Але чому ви не згадали того, що від тої ночі вона ще ні разу не відчинила вікна свому коханцеві — коли пригадую, звався він Ноармутіє, — тимчасом як Альберта верталась до мене другого дня після страшних перепон і виставляла себе на небезпеку, ніби й нічого не було. Я був тоді тільки підпоручником, дуже слабенький у математиці і для кожного, хто хоч трохи розумів рахунок імовірности, було ясно, що одного дня... чи ночі... прийде кінцева розвязка...

— Ах так! — сказав я, пригадуючи його слова, заки він почав оповідати — ця розвязка дала вам пізнати страх...

— Безсумніву — відповів він іще поважнішим тоном, всупереч може легковажному. — Ви самі мусіли запримітити, що від тої хвилини з рукою під столом і до тої, коли вона виринула серед ночі в рямі моїх дверей, Альберта була для мене невичерпним джерелом хвилювання. Через неї душа моя нераз уся тремтіла і зазнав я неодного жаху. Та все те нагадувало тільки зражіння від куль, що свищуть довкола тебе або від стрільна, що дух у тобі запирають; здригнешся і йдеш уперед. Тут було не так. Це був страх, повний, дійсний страх і не за Альберту, а за себе самого. Моє тодішнє почування було таке, що від нього серце може бліднути так само як обличчя; це був той переляк, що жене врозтіч цілі полки. Я бачив на власні очі геройську шамборанську кінноту як навскоки з покиненими вудилами, наче повінь потягла за собою свого полковника і своїх старшин. Та в тих часах я ще нічого такого не бачив і познайомився з тим, що вважав за неможливе.

Послухайте. Це було вночі, однієї довгої зимової ночі. Не скажу: одної з найспокійніших. Ті наші ночі всі були спокійні. Вони стали ними від нашого щастя. Ми-ж спали на набитій гарматі. Нас ні трохи не лякало те, що лежимо на вістрі шаблюки над безоднею, наче на мості, що веде до турецького пекла. Альберта прийшла трохи раніш, ніж звичайно, щоб побути довше. Коли вона так приходила, мої перші пестощі, мій перший любовний порух звертався до її ніг без тих моїх улюблених зелених або рожевих черевичків; ті дві солодкі маніжливі ніжки, босі, щоб не робити шелесту, приходили до мене зльоденілі від камяної долівки довгого коридору, що вів від спальні її батьків до моєї кімнати на другім кінці будинку.

Я грів ті померзлі ніжки, що злізаючи з теплого ліжка може й втягали в себе якусь страшну трудну недугу. Я знав, як їх огрівати і навести на їх студену блідину рожевий або червоний колір; але тієї ночі мій спосіб не помагав. Моїм устам не сила було покрити ці стручкі, напняті мов лук ніжки цятками розбурханої крови, що нагадували би багрові рожечки. Альбертина була ще мовчазніша у своїм пориві, як колишебудь. Її протяжні пестощі мали в собі таку тугу й таку силу, промовляли так виразисто, що я сповідаючись перед нею зі свого дитинства, крутіжу, ніколи не ждав від неї відповіди і не прохав її говорити. Я розумів її мовою її обіймів.

Раптом я перестав її відчувати. Її руки перестали пригортати мене до серця. Я гадав, що це тільки паморока, як це часто в неї траплялось, хоча вона звичайно при таких приступах не тратила своєї сили стиснених обіймів. Ми обидва не святці, а мужчини і можемо говорити ясно. Я знав з досвіду Альбертині спазми насолоди і коли вони находили на неї, вона не припиняла своїх пестощів. Я залишався на її грудях, чекаючи, поки вона повернеться до свідомости, гордий і певний у тому, що її змисли прокинуться від моїх і що грім, який ударив її, оживить її за другим ударом.

А проте мій досвід зрадив мене. Я дивився на неї, сплетену зі мною на синій канапі і стежив, коли її очі, що щезли під довгими повіками знову покажуть мені свої прегарні орбіти з чорним оксамитом і вогнем. Я ждав хвилини, коли її зуби, що стискались від найменшого нежданого цілунку в шию, коли він сховзувався по плечах і скреготіли мало емаль не трісла — ждав, коли вони розімкнуться від віддиху. Одначе ні очі не розплющувались ні зуби не розкривались... Холод від Альбертиних ніг підійшов до її губ і до моїх над ними...

Коли я почув цей жахливий холод, я напів підвівся, щоб краще глянути на неї. Я вирвався якстій з її рук і одна з них упала на неї, друга звисла на землю з канапи. Переляканий, але все ще притомний, я поклав її руку на серце... Не чути нічого! ні в живчику ні у висках ні в шийних бючках, ніде, нічого!... скрізь тільки смерть зі своїм жахливим задеревінням.

(Продовження буде).

Новий конкурс Ред. „Діла“.

КОЖНИЙ МОЖЕ СТАТИ ПИСЬМЕННИКОМ!

Найцікавіший момент свого життя,
найцікавішу пригоду,
найцікавіше переживання
тробуйте описати, як умієте і пришліть до Редакції „Діла“.

Цей конкурс розписує наша Редакція для всіх читачів, не тільки для письменників і робітників пера. Кожний може спробувати списати те, що пережив, чув або придумав, не журячись про мову і стиль, з єдиною думкою, щоб

ЙОГО ОПОВІДАННЯ БУЛО ЦІКАВЕ

Розмір такого оповідання має бути від одного до двох фейлетонів „Діла“, себто від 7—20 сторінок шкільного зшитка. Можна підписати його власним прізвищем або псевдонімом; при псевдонімі додати зачинену коперту з правдивим прізвищем, щоб на випадок признання нагороди знати, кому і куди її переслати.

За найкращі оповідання або спомини призначує Редакція три нагороди:

1-а НАГОРОДА 30 ЗОЛОТИХ,
2-а НАГОРОДА 20 ЗОЛ.,
3-а НАГОРОДА — КОМПЛЕТ КНИЖОК, виданих „Ділом“.

Ті оповідання чи спомини, що будуть відповідати вимогам, друкуватимемо у фейлетонах „Діла“.

Нагороди будуть проголошені 15. березня 1934 р.

Рукописи просимо присилати на адресу нашої Редакції. Прохаємо писати на одній сторінці; коли неможливо на машинці, треба писати дуже читко і з великими відступами між рядками, щоб можна було зробити необхідні мовні поправки.

Діяльність Товариства „Просвіта“ на Закарпатті.

В дні 31. X. 1932 р. центральне Т-во „Просвіта“ в Ужгороді мало 6 філій і 168 читалень. А в дні 31. X. 1933 було там вже 8 філій і 192 читальні „Просвіти“. Філії „Просвіти“ працюють у Берегові, Мукачеві, Перечині (нова), Рахові, Ужгороді (нова), Пряшеві і Братиславі. Читальні „Просвіти“ розміщені по округах: Берегово 6, Вел. Березний 10, Волове 18, Іршава 13, Мукачево 28, Перечин 16, Рахів 19, Свалява 7, Севлюш 15, Тячево 27, Ужгород 16, Хуст 8; крім того на Пряшівській Руси 7, на Мораві 1, у Праві 1. Разом із централею всіх просвітянських товариств у ЧСР є 201.

Крім зросту числа філій і читалень зростає також внутрішнє життя „Просвіт“. Працюють там інтенсивно аматорські гуртки, що істнували при 107 читальнях і дали 461 вистав, хори (при 87 читальнях) — виступів 476, орхестри (7 — виступів 61). Книжок у бібліотеках 135 читалень було 20.976, часописів у 140 читальнях 442. Рефератів у 98 читальнях виголошено 1.238; за них було 82.803 осіб. Членів централі, 4 філій і 147 читалень було 12.591.

Всі ті статистичні дані, що походять з кінця 1932 року, характеризують загальний стан просвітянської праці на Закарпатті. Коли ще згадати про заходи „Просвіти“ у справі будови власних домівок зі сценами, а дальше великі окружні свята в Мукачеві (2. VII. 1933) і в Перечині (13. VIII. 1933), на яких було по кілька тисяч народу, то можна ствердити з радістю, що праця „Просвіти“ на Закарпатті йшла з розмахом, притягаючи до неї щораз-то нових працівників і членів.

Хто підшивається під чужий псевдонім?!

(З листів до Редакції.)

Високоповажаний Пане Редакторе!

Зважуюся звернути до Вашого хвального часопису з поширчою справою, яка хоч має ніби то особистий характер, освітлює деякі громадські явища, яких справді донедавна ще ніколи в українському житті не було.

Року 1907-го ще, так мовити, у колиски української журналістики на Великій Україні, я взяв собі псевдонім „В. Старий“, котрого й уживав без ніяких непорозумінь впродовж 11-ти років. З революцією, коли до українських берегів причалило багато нових людей, одного разу мій псевдонім „позичив“ собі тодішній премієр-міністр, есер В. Голубович. На реакцію з мого боку в тодішній київській „Трибуні“ я дістав сатисфакцію в друкованому признанні п. Голубовича, що він не був ознайомлений ні з іменами українських робітників пера, ні з істнуючими в журналістиці звичаями пристойности.

Після того й далі виключно я користався своїм псевдонімом аж до 1933-го року. В минуломуж році якийсь боягуз чи боягузи, що мають на обовязку провадити руїнницьку працю між українцями, спробували свідомо обікрасти мене й присвоїти собі мій псевдонім, запевнюючи у своїх негідних брошурках, що вони вже й раніш під цим псевдонімом писали.

З огляду на сказане, стверджую категорично, що:

I) З року 1907-го, коли я вжив вперше псевдоніму „В. Старий“, за винятком вищенаведеного випадку, ніхто інший до року 1933-го, крім мене, в українській пресі чи виданнях псевдоніму „В. Старий“ не вживав.

II) Ніякого „старого борця за самостійність України“ з цим прізвищем чи псевдонімом на В. Україні не було. Щодо мене, то, хоч я й працюю на українській ниві з року 1906-го, ніколи себе за „борця“ не вважав, й ніколи та ніде таким епітетом не афішувався.

III) Не маючи ні бажання, ні змоги витрачати свої останні сили на боротьбу з потаємними літературними бандитами, мушу відцуратись від свого давнього псевдоніму й під украденим у мене прізвищем „В. Старий“ далі нічого писати не буду.

IV) Підпольні метелики, видані в Празі в минулому році, на одному з яких зазначено навіть „Видання В. Старого“, я побачив лише випадково, тому, що у ЧСР видавці ті свої видання затаюють. Тому й пишу цього листа з запізненням.

До сказаного, коли буде на те Ваша ласка, Вп. Пане Редакторе, дозвольте мені додати, що поява тих брошурок під моїм псевдонімом є одною з форм нагінки, яка систематично йде проти мене з того часу, коли я підніс справу культу гетьмана І. Мазепи. Очевидно, що згодом всі деталі цієї акції самі собою виявляться, а тоді виявляться й особи чи організації, що затроювали нашу політичну думку в цю тяжку добу.

З правдивою пошаною *В. Королів-Старий.*

10. I. 1934. ЧСР.

—o—

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні збори філії „Союзу Українок“ у Львові.

Дня 21. I. в год. 10. рано відбулися звичайні Загальні Збори філії „Союзу Українок“ на місто і повіт Львів.

Збори відкрила *п-і М. Мудрикова*, запрошуючи до головування присутню посолку М. Рудницьку. П. Рудницька беручи провід нарад, покликала до президії П. Павликовську і Луневу, а на секретарки зборів пані Мельникову і Фацієвичівну.

Після відчитання протоколу і складення звітів за діловий рік, була переведена ділова дискусія. У її внесені Контрольна Комісія поставила внесок на абсолюторію уступаючому виділові, що З. Збори одноголосно приняли.

До нового виділу ввійшли голова: *П. Олесницька;* члени п-ні: Хроповятова, Ріплева, Слонська, Голіцова, д-р Ясениська, Пашкевич, Грушкевич, Смочок, Лиська, Фацієвич.

На зборах були заступлені Кружки із периферії і повіту, приналежні до львівської філії „С. У.“ Присутніх понад 120 осіб. Збори закінчились відспіванням національного гимну.

Опікуються німецькими жидами.

ЛЬОНДОН. 31. I. ПАТ. Вчора відбулося засідання екзекутивного комітету ради, покликаної Сокеом Народів до співучасти з комісарем С. Р. до справ опіки над жидівськими емігрантами з Німеччини. В засіданні взяли участь делегати чужих делегацій головно жидівських. Стверджено, що із 90.000 емігрантів чотвертина дістала приміщення і заробіток в Палестині, Польщі та інших державах. Других 15 тисяч має власні гроші на удержання. Залишається 30.000 осіб, яким треба знайти джерела заробіку.

—o—

З організаційного руху.

ПОВІТОВА НАРАДА УНДО В ПЕРЕМИШЛЯНАХ.

Дня 22. січня ц. р. відбулася в Перемишлянах повітова нарада членів УНДО, на якій обговорювано справи організаційні та новий самоуправний закон. Нараду отворив короткою промовою голова Повітового Народнього Комітету адв. д-р **Ф. Свістель,** який вказав на вагу політ. організації саме в нинішніх часах і передав провід в руки **о. Ковча,** пароха Перемишлян. Пос. д-р **Макарушка** виголосив реферат на організаційні теми, попередивши його коротким вступом про день 22. січня 1918—1919 р. У своєму рефераті вказав д-р Макарушка на конечність перевести суцільну політичну організацію та на потребу точно переведеної перереєстрації членів в якнайкоротшому часі. Пос. **Степан Кузик** обговорив обширно новий самоуправний закон та вказав на вагу недалеких виборів до сільських громадських рад. Свій реферат зілюстрував цілою низкою прикладів з практики недавно минулих виборів по містах.

У дискусії забирали голос пп.: **д-р Свістель** і селянин **Василь Кушнір.** Дальша дискусія не могла розвинутися, бо саме в тому часі увійшли на салю представники державної поліції і зажадали від о. предсідника розвязання наради тому, що не всі присутні мали членські вказки або інші посвідки, які вказували б на їх приналежність до партії. Як виявилося, ці особи не були присутні в часі нарад, тільки вкрутилися на салю в останній хвилині, вже в часі побуту на салі поліції.

В нараді взяло участь понад 200 делегатів з 30 громад повіту (на всіх 43).

ПОВІТОВА НАРАДА УНДО В ЧИЖИКОВІ, ПОВ. ЛЬВІВ.

В неділю 21. січня ц. р. відбулася районова довірочна нарада УНДО в Чижикові, львівського повіту. На нараду прибуло поверх 200 осіб з **Чижикова, Дмитрович, Гаїв, Глухович** і **Підберізець.** Нараду скликано для обговорення виборів до громадських рад та організаційних справ УНДО. З огляду на вагу справ, що були на порядку дня, на нараду прибув голова Повітового Народнього Комітету **ред. Гриць Гладкий** і докладно зясував зібранням значіння громадської самоуправи, справу громадських виборів та значіння організації УНДО. По вислуханні рефератів зібрані ухвалили: 1) В найближчому часі скликати по всіх громадах місцеві наради, на яких обговорити справу громадських виборів та вибрати громадські комітети, які мають занятися підготовкою виборів. 2) Налагодити по всіх громадах організацію УНДО та вибрати громадські партійні управи. Крім цих постанов місцевого характеру ухвалено одноголосно довіря проводові Українського Національно-Демократичного Обєднання й Українській Парляментарній Репрезентації.

Реформа устрою Німеччини.

БЕРЛІН. 30. I. ПАТ. Райхстаг приняв сьогодні закон про новий устрій Німеччини. В політичному житті Европи це подія історичної ваги. В законі сказано: Плебісцит і вибори до Райхстагу, переведені 12. листопада м. р., доказали, що німецький нарід, переходячи понад всякі перешкоди, обєднався в нерозривну цілість. Наслідком того: 1) зноситься представництва поодиноких країв; 2) суверенність поодиноких країв переходить на цілу державу; 3) краєві уряди підлягають державному урядові; 4) намісники державного уряду підлягають державному міністрові внутрішніх справ; 5) уповажнюється державний уряд предложити нову конституцію; 6) міністер внутрішніх справ видасть потрібні правні розпорядки і виконні приписи для введення цього закону в життя; 7) закон входить в життя з сьогоднішнім днем.

—o—

Великі кошти, малий успіх.

Урядова статистика ствердила, що на протязі 1933 р. виемігрувало з Польщі 10.344 жидів до Палестини. В попередніх шістьох роках виемігрувало разом 9.829 жидів, так що ціла 7-літня жидівська еміграція до Палестини зводиться до числа 20.243 осіб. А що в тім самім часі повернуло з Палестини 4.576 жидів, то виходить, що жидівська кольонізаційна акція Палестини причинилася до виїзду з Польщі лише 16.167 жидів напротязі сімох років. Троха замало, коли зважити, що та кольонізація пожерла грубі міліони долярів.

Туберкульоза — це найбільше суспільне лихо, тому боротьба з нею належить теж до цілої суспільности.

Українське Гігієнічне Товариство у Львові

СЬОГОДНІ В ЧЕТВЕР У ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ ПРЕМІЄРА
ЧОЛОВІК, ЩО БУВ ЧЕТВЕРГОМ
Сьогодні в четвер в Театрі Ріжнородностей останній раз
ШАХИ ПАНА МАРШАЛКА

З кого складається колеґія кардиналів?

(КАП). З Риму повідомляють, що колеґія кардиналів складається тепер з 56 членів, з чого точно половину творять італійці. На другу половину складаються: французи (6), американці (4), німці (4), еспанці (3), поляки (2), і по одному представники Австрії, Бельгії, Англії, Ірляндії, Чехословаччини, Портуґалії, Мадярщини, Канади і Бразилії. Цікаво, коли матимуть у колеґії кардиналів свого представника українці?

З польсько-українських джунґлів.

УКРАЇНСЬКЕ ЧИСЛО ОДНОГО ЛЬВІВСЬКОГО ЖУРНАЛУ.

Львівський місячник „Львовске Вядомосці Музичне і Літерацке" присвячує своє останнє, 86-е число, що появилося учора, як каже автор передовиці: „деяким проявам української творчости". На це число складаються такі статті: Адам Нехай „На екзотичну тему", Василь Барвінський „Українська музика", д-р Ярослав Гординський „Сучасна українська поезія", Янина Кілян-Станіславська „Загальний нарис української пластики", М. Винницький „Проблеми сучасного українського мистецтва". Крім цього находимо там переклади поеми М. Рильського „Човен" і трьох поезій П. Тичини.

ЩИРЕ СЛОВО.

Автор передовиці відомий журналіст п. А. Нехай зясовує польсько-українські культурні взаємини такими словами:

„Про літературу, мистецтво та українську музику польська суспільність має незвичайно скупі інформації. Кінчаться вони звичайно знайомістю кількох прізвищ (але не їх творів), на спині, що український нарід — музикальний і що гуцульські вироби повні смаку та художньої уяви. Для польської суспільности — це предмет майже екзотичний, але не зовсім. Бо екзотика розбуджує бодай зацікавлення і снобістичну цікавість, тоді як культурне життя українців для нас справді байдуже.

„Можнаб остаточно зрозуміти цю нетямущість (ігнорацію), якби йшло про сучасну українську творчість над Дніпром. Ділить нас від неї Збруч, одна з найглибших і найбільше безмостих рік світа, ділить погляд, що все, що „там" пишуть, мусить бути або пеаном у честь пятилітки або пасквілем на буржуазію. Очевидячки, це повна помилка. Одначе наша основна незнайомість торкається теж найближчих справ. Минаємо на вулиці одиниці дуже репрезентативні для українських культурних здобутків, не знаючи нічого про них. Проходимо повз доми, де зосереджуються ті здобутки, чужі для нас і далекі. Хоча ділить нас менше, як тин безпосереднього сусідства, виростає між нами більш як небосяжний китайський мур.

„Але тільки з нашого боку цей мур прозірчастий. Українська суспільність знає про нас дуже багато. Через школу, літературу, пресу, театр, завдяки невпинному стеженню за всім, що наше, дійшла вона до знаменитого ознайомлення з нашими малими і великими справами, ясними і темними, міцними і слабими. Український інтелігент часто краще орієнтується у польській літературі, основніше знає поезію, проникливіше схоплює синтезу нашої історії, ніж пересічний поляк. Наслідок тої ріжниці, що у взаєминах — вони ведуть перед. Не знаючи, ми не доцінюємо. Незнайомість і легковаження — це найбуденніше джерело помилок, що мабуть найприкріший свій вислів находять у царині практичної політики".

МУЗИКА І ПОЕЗІЯ.

Згадане число журналу робить скромну спробу виповнити цю прірву незнання. Стаття В. Барвінського дає довший огляд історії нашої музики, починаючи від давнього церковного співу до наших часів; крім широкої характеристики поодиноких композиторів і численних фактів автор наводить характеристичні приклади, як українську музику використовували москалі, наче свою. Стаття ще не закінчена.

Стаття проф. Ярослава Гординського про модерну поезію охоплює добу від Франка і Кримського до останніх часів; автор дає живу характеристику поетів кількома рисами, зупиняючись довше при найчільніших, як Л. Українка, Воронний, Карманський, Олесь, Тичина, Рильський, Сосюра, Бажан. Можнаб тільки не погодитись на деякі імена авторів, які, що правда, пишуть вірші, але ще тимсамим не заслуговують на назву поетів. Чужинець, що взяв би в руки якусь їх збірку, міг би дуже дивуватись, що це в нас називають досі поезією.

ПЛЯСТИЧНА САЛАМАХА.

Стаття Я. Кілян-Станіславської про сучасну українську пластику написана особою, що дуже слабо зорієнтована у цьому сюжеті. Є тут багато прізвищ, сям-там дуже влучна замітка, але мистці не поділені ані відповідно до своїх напрямків, ані не розміщені відповідно до своєї величини. Бачимо, що авторка попросту не знає навіть самих прізвищ, коли називає Миколу Бутировича (!) поруч Миколи Бутовича, Осінника крім Осінчука, Хведора Ємця поруч Є. Хведора — з яких кожний має свого двійника. Читач, неознайомлений із нашим мистецтвом, не матиме ніякого поняття про нього, коли бачить прізвище Миколи Глущенка поруч самого голого прізвища Петра Обаля або такий ланцюг, наче з пірваними кільцями: „Дядинюк Василь, Вл. Гаврилюк, М. Кручевський (!), Ол. Климко, О. Кульчицька, М. Осінник (!), І. Труш, В. Винниченко, С. Гординський..." Це попросту хаотичний реєстр. Чи не простіше взяти інформації від якогось українця, що знає справу?

Цей хаос упорядковує трохи стаття М. Винницького „Проблеми сучасного українського мистецтва", що дає читачеві кілька загальних напрямків; написана ядерно і провористо з кількома новими думками.

ГАРНІ ПЕРЕКЛАДИ І НЕГАРНА ІҐНОРАНЦІЯ.

Усе 4-сторінкове число кінчають дуже гарні переклади: Г. Балька „Човна" Тичини, зовсім у стилі Міцкевичевого „Пан Тадея" і Вол. Левіка з Тичинових лірик, попросту мистецькі.

У числі находимо фотографії М. Лисенка, К. Стеценка, М. Леонтовича, О. Нижанковського, А. Вахнянина та О. Архипенка, а крім цього репродукції двох Архипенкових різьб.

Та начеб для гіркої іронії, щоб потвердити слова автора вступної статті про „основну незнайомість найближчих справ", у замітці від редакції на 1-ій сторінці читаємо, що „Бюлетин Польсько-Український" у Варшаві видає... буцц. міністер Леон Васілевський, що ніколи його не видавав, і є лише стороннім його співробітником. З цього виходило би, що ті, які хотять інформувати свою суспільність про наші справи, навіть того „Бюлетену" досі на очі не бачили!

Отже все ще джунглі, з непролазними дебрами і страшними потворами!

Городецький напад втретє перед судом.

Нова розправа проти Зенона Коссака.

Третій день розправи.

Львів, 31. січня.

Нинішній день розправи — вирішальний. Усіх свідків прокуратора й оборони переслухано, й сьогодні повинні прийти промови прокуратора й оборони, а тоді присуд. Може й тим треба би зазначити факт, що на салі повно публики, та що просто вичувається атмосферу поваги й децизії у повітрі.

ЩЕ ДУХ БІЛАСА НА САЛІ.

Розправа, на яку не прибув знову один суддя прис., і його місце заняв заступник, почалася сьогодні в год. 10-ій, бо трибунал радив майже годину над вчорашніми внесками прокуратора й оборони. З них допущено тільки оба внески прокуратора; всі внески оборони відкинено.

У внеліді цього відчитує предсідник телефонограму про смерть *Мих. Смоли*, яка стверджує, що він, арештований ще в грудні 1932 р., просидів в тюрмі у Самборі до грудня 1933 р. під замітом приналежности до ОУН, опісля з приводу важкої недуги з тюрми його звільнили і він вмер 16. січня ц. р.

З черги відчитано присяглим зізнання бл. п. Вас. Біласа зі слідства на поліції та у слідстві до наглого суду. В них Вас. Білас зразу заявив, що на мості біля рафінерії зустрів його і Данилишина Коссак, якого він знав з вигляду і від нього дістали оба наказ їхати до Львова та 2 дол. на дорогу, але заявив теж, що від Яр. Біласа ніякого листа з дорученням приїхати до Дрогобича не дістав, а той дав йому наказ устно. Ще пізніше, на розправі перед наглим судом, бл. п. Вас. Білас ці зізнання відкликав, мотивуючи, що на мості був не Коссак, а якийсь невідомий юнак, що прізвище Коссака піддала йому поліція і цього вже тримався до кінця розправи. Навіть в останньому слові перед цим судом заявив, що не жалує нічого, а жалує тільки, що „обтяжив Коссака, бо Коссак невинний".

Оба чергові внески прокуратора та оборони трибунал відкинув, а тоді присяглим поставлено питання про вину Коссака такого змісту:

Чи обв. Зенон Коссак винен, що дня 27. лист. 1932 р. у Дрогобичі намовив Вас. Біласа і Дм. Данилишина до того, що дня 30. лист. 1932 р. в Городку Ягайл. разом з іншими особами, озброєні в револьвери ввійшли до каси почт. уряду і вживаючи насилля та погрожуючи силою, забрали чуже майно, а то готівку в сумі 3232 зол. 15 сот.?

Доповнення цього питання словами „намовив письменно й устно" на внесок обор. д-ра Глушкевича трибунал, хоча прокуратор спротивився цьому, затвердив.

Після півгодинної павзи, в год. 12.25 почав говорити прокуратор д-р *Ю. Праттель Моравянський*, що спеціяльно відмічував зізнання Мотики, Вас. Біласа і поліційних аґентів та назвавши підсудного „повятовим комендантом збройних", заявив, що сподіється від присяглих для Коссака тільки засуджуючого присуду.

ПРОМОВА ОБОРОНЦЯ.

Оборонець *д-р Глушкевич* почав свою оборону від того, що оце вже четвертий раз говорить в обороні Коссака, якого вину засвідчують усі рази тільки два „пошляки" — Мотика і Вас. Білас, а які такі хиткі, що якби наглий суд мав право звільняти підсудних, був би його звільнив.

Дальший зміст промови такий:

Доннні докази проти К. ще більш змаліли. Вас. Білас відкликав своє обвинувачення перед смертю двічі. Мотика відкликав своє очорнення теж. Зрештою і судді присяглі на попер. процесі заперечили вину К. за допомогу в нападі, а Найв. Суд зніс і засуд за намову. Вже з цього видно, що вина К. дуже проблематична. Ще більш проблематична історія самого листу: Ніхто не бачив його, ніхто не знає, чи К. його автором, не знати чи в ньому було „Д" і „В" чи „В" і „Д", звідки взялося це, що „В" це Білас а „Д" Данилишин, чи взагалі в цім листі була намова до злочину і найголовніше — чи К. писав його і чи вислав. Далі не знати, чи в листі були „Долп", чи ні, чи К. був на місці зустрічі, чи вислав Б. і Д. до Львова тільки для нападу, чи знав, на що посилає, чи ні, бо навіть Вас. Білас зізнав, що думав, що їде по літературу (летючки). Це все мусять щойно розважати присяглі судді.

Зенон Коссак, засуджений за зраду, є ворогом держави, але ворог в тюрмі, до якого Найв. Суд не хотів пристосувати засади „лежащево бють". Найв. Суд наказав цю розправу, бо нарушено права оборони Коссака.

Хтось сказав, що Мотику, на якого так опирається прокуратор, годі зрозуміти. Є багато таких незрозумілих для шляхотної душі типів: Кіртен, Ляндрі, Азеф, Барановський. Чому якраз в цьому процесі вимагає прокуратор, щоби судді зрозуміли таку незрозумілість, як Мотика, його льоґіку і вірили там, де як казав Коссак „льоґіка зривається", — не знати. Незрозуміло теж, що з Мотикою робили. Бо хоч прок. каже, що Мотика не конфідент, то свідок Гірний зізнав, що умовився з ним про працю, що їздили оба до Трускавця, що комунікувалися і таки їдилля тревала три місяці, аж Гірний переконався, що він „буяє". Хіба можна зрозуміти такого морального дивогляда, що сам організував вбивство Голубка і сам їде шукати справців того вбивства? Що, щоби ратувати себе, сипле всіх і вся? Чи можна на зізнаннях цеї кровавої примари, що пролітає щораз крізь судову салю, цього самочинного організатора вбивства дорогої двом народам людини, будувати суддейський присуд?

У зізнаннях Вас. Біласа є місце: „Ми гадали, що їдемо по літературу". Це вияснює, що К. не казав їм, навіть якби казав їхати, нащо їдуть, а як не сказав, то не міг намовити, не кажучи до чого? А як прокуратор каже, що треба вірити першим зізнанням Вас. Біласа, а не вірити його останній заяві, що К. невинний, то що заслуговує на більшу віру: зізнання людини заляканої, гоненої, переслідуваної, чи тої людини,

що за мент мала ставути перед Богом, що вже не з того світу?

Врешті: Де є доказ, що Коссак знав Б. і Дан.? Де доказ, що К. писав лист? Де доказ, що цей лист був у справах УВО? А як навіть К. дав М. лист, де доказ, що він автор цього листу?

„Нова конституція не говорить нічого про суди присяглих. Може ви вже останній з них. Розважте ще все, що тут ви чули й бачили й осудіть зізнання людини-потвори, що вже на ваших очах шукала нової жертви, цього Смоли, в суді! Заперечте вину підсудного: перекажіть потомним світлу і справедливу память про суддів присяглих!" — закінчив оборонець свою міцну арґументами й реторично промову в год. 14.15.

ПРИСУД.

Після резюме предсідника судді присяглі, відбувши 20-хвилинну нараду, *затвердили питання про вину підсудного 8 голосами проти 4-ох.*

В останньому слові вже підсудний: „Ще раз стверджую, що я не винен. Це все!"

На основі вердикту присяглих трибунал

присудив Зенона Коссака на 5 літ тюрми,

так, що давніший присуд за ту саму справу збільшено йому на 1 рік. Разом Коссак мав би відсидіти з присудом за приналежність до ОУН

8 літ тюрми.

Розправа скінчилася в год. 15.30. Оборона зголосила касацію. *(в. к.)*

По широкому світі.

— На вищих школах у Відні були знову студентські неспокої, причому кидано петарди. Поліція арештувала кільканацять осіб.

— На австрійсько-баварській границі вбито митного урядовця Вінклера й кинено в ріку Ін. Винуватцями вважають гітлерівців.

— Американська палата репрезентантів уповажнила през. Рузвельта вибудувати 1.184 літаків коштом 95 міл. долярів.

— Президент Рузвельт оголосив розпорядок про націоналізацію всього запасу золота в Зл. Державах.

— Більшовицький бальон „Осоавіяхів", що вилетів у стратосферу, відложив свій спад на землю з причини густої мряки. На розшукування бальону вибралося з Москви кілька літаків. Здогадуються, що бальон тепер є над півн. Карелією, або осів у якійсь відлюдній околиці.

З КАРНАВАЛУ.

Великі вечерниці „Торговельника"

Студенти вищих торговельних курсів і львівської експортівки, згуртовані у Т-ві „Торговельник", улаштували в суботу 20. ц. м. вечерниці, які слід зарахувати до дуже вдатних імпрез цього карнавалу. Салю „Яд Харузін" заповнила молодь обох полів, танцюючи з мінімальними антрактами до самого ранку. Настрій був дійсно дуже милий, бувало навіть „шпунговий". Тоді й орхестра проявляла багато темпераменту і танцюючі достроювались до неї голосово, підхоплюючи арії загально відомих „шлягерів".

Смачний буфет над ранком був зовсім порожний, так, що ті, які часто рахують на кінцеву дешеву випродаж, цим разом ошукались. Спільна знимка залишиться учасникам милою памяткою.

Та годі промовчати те, що дуже разила відсутність репрезентантів нашого торговельного світу. Дир. Торг. Школи Коренець і кількох учителів цієї школи, дир. Лзворко, п. Галяревич (оба з „Нар. Торговлі") і ще кількох старших громадян, не звязаних тісніше з нашою торговельною справою, кілька старших пань, що з великою дбайливістю пильнували доходовости буфету — ось усі, що прийшли поглянути, як бавиться майбутній актив нашої торговлі, що добуває в тій ділянці академічний чи півакадемічний цена, — ну і самі прекрасно бавились. Не було директорів ні урядовців численних наших торговельних і фінансових установ (хоч на запрошеннях читали ми про якийсь протекторат), забракло дипльомованих експортівців, приватних купців і всіх тих, що розуміють значіння нашої торговлі.

Та — як сказано — це не зіпсувало гумору торговельної академічної молоді, хіба, що може касієри нетодували, що „дивільних" білетів продали мало, а дешевих студентських багато.

І ще одно: колемійка, танцьована на старий лад, переходить уже до історії. Про це переконались ми остаточно на цих вечерницях „Торговельника". До колемійки станула розмірно небагато пар (не так, як до танга чи фокстроту!), а решта молоді приглядалась колемійці, як якомусь екзотичному танкові. Так — її тепер дедільша не танцюють, або танцюють на зразок чарльстону. Може це і справді вже пережиток кидати з розмахом ногами по паркеті, сплющаючи часто від полу? Але гопа вона все і гарно залишиться. —ч—

ФІРАНКИ, КОВДРИ, ПОСТІЛЬ

від найвибагливіших до найдешевших

ВИРІБНЯ 833

ВАНК, Марійська Площа ч. 6.

НОВИНКИ

— ***ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ*** **в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 932 1—3

— **До Впов. Передплатників „Діла"!** Адміністрація „Діла" починає друк нових адрес для передплатників, тому просить усіх, що мають якісь бажання щодо поправки своїх адрес, повідомити про це Адміністрацію негайно. 2-?

— **Ревізії й арештування.** У Трофанівці пов. Коломия переведено численні ревізії серед сільомних громадян і арештовано 8 осіб. Одночасно закрито українську молочарську кооперативу.

— **Просфора Міщанського Брацтва в Перемишлі.** До замітки під цим наголовком („Діло", ч. 26) додаємо ще, що між промовцями на тому святі консолідації був теж представник перемиського робітництва гром. Дмитро Доротяк, який закликував українських робітників до національної праці. До масового вписування в члени Міщ. Брацтва накликав д-р М. Хробак. В імені Виділу Міщ. Брацтва витав владику і всіх зібраних голова Брацтва дир. Станимір.

— **Нові шкільні інспектори.** Міністер освіти іменував на терені львівської кураторії: д-ра Ґілевича, учителя ґімназії зі Львова, заступником інспектора на стрийську шкільну округу; Бирку, учителя ґімн. в Золочеві, заступником інспектора на золочівську округу; Хрусцеля, учителя мужеської семинарії зі Львова, заступником інспектора на львівську округу; Молчановського, інспектора в Станиславові, інспектором на станиславівську округу; Пахорка, провіз. інсп. в Стрию, пров. інспектором на стрийську округу; Рудницького, дир. учит. семинарії в Сокалі, заступником інспектора на равську округу. — Крім того міністер освіти переніс: Бережницького, інспектора в Жидачеві, на становище заступника інспектора на чортківську округу і Пижа, інспектора в Переворську, на становище інспектора на коломийську шкільну округу.

— **Зловживання в маґістратських домах.** В карнім суді у Львові розпочалася відложена свого часу розправа проти Бориса Рибакова, бувшого урядовця технічного виділу у львівському маґістраті, за грошеві спроневірення документів. Як адміністратор міської реальности при вул. Кентшинського Рибаков присвоїв собі стягнені від льокаторів чинші в сумі 7.560 зол., а крім того подав у мельдунковій книжці фальшиво час заняття мешкань льокаторами. Переслухано ряд свідків, що кинули світло на неправильну господарку в маґістратських домах.

— **Наглий суд у Львові.** Перед військовим карним судом у Львові відбудеться нагла розправа проти Вацлава Маньковського, вояка самохідного дивізіону, що вбив і ограбив мин. тижня свою мачоху Антонину Маньковську. Розправа розпічнеться мабуть в середу, 7. лютого і потреває два дні.

— **Львівська хроніка.** Апеляційний суд підвищив кару касієрові друкарського т-ва „Огніско" Прушинському, засудженому на півтора року вязниці за спроневірення 15.000 зол., до 2-х років вязниці. — Проф. львівського університету Буланда приняв вибір на ректора. — До текстильної гуртівні фірми Ґонік і С-ка при вул. Казимирівській вломилися злодії і вкрали готівку 700 зол. і товари на 900 зол. — Коні Сол. Кайфля, купця з Немирова, сполошилися на вул. Матейка та стратували 60-літню Серу Чернер. Її забрали до шпиталю. Кайфля арештували.

— **Втік, щоби його арештували.** З Польщі втік до Німеччини генеральний директор заведень князя Пшинського Пісторіюс, якого суд засудив був на 6 тижнів арешту за образу воєводи Гражинського. В Німеччині Пісторіюса арештували та посадили в концентраційному таборі за недозволений вивіз девіз. Проти Пісторіюса ведуть іще слідство за інші проступки, м. і. за підкупство службовців.

— **Краєва хроніка.** Бурмістром міста Калуша вибраний Мечислав Єзерський, заступником Юліян Івінський. — В Перемишлі повісився сержант військової жандармерії Войцех Млечко з причини недуги. — Між парубками зі сіл Ляховичі і Лисків пов. Жидачів прийшло до бійки, наслідком чого Степан Кулик і Степан Ямнич наслідком тяжких ран померли, а багато інших є лекше ранених.

— **Тайні горальні.** Скарбова контроля з поліційним постерунком викрила в Туринці (пов. Жовква) дві тайні горальні у багатих господарів Петра Левицького та Михайла Сапруки. Їх спільниками були теж заможні тамошні господарі Андрій Макар, Андрій Сапрука, Василь Голяк і Василь Макар. Апарати й горівку поліція сконфіскувала, а проти згаданих господарів зробила судове донесення.

— **Більшовицький посол протектором балю.** Більшовицький посол у Варшаві Антонов-Овсієнко згодився бути протектором балю „Млодей Архітектури". Це перший того роду випадок, бо досі більшовицький посол не брав офіціяльно участи в „буржуйських" забавах.

— **Учительські посади, але на Буковині.** На настоювання начального шкільного інспектора буковинської области міністерство освіти в Букарешті дозволило на нові учительські посади, а саме в повітах Чернівці 50, Радівці 25, Кімполюнґ 20, Сторожинець 40 і Сучава 30.

— **Святкують ще й досі старі свята.** В регаті себто в старій Румунії, дуже багато сіл святкувало старі свята. За це жандарми віддали перед суд багатьох людей. У нас на Буковині також більша часть святкувала старі свята. В декотрих селах не позволяли людям іти до церкви й молитися в ці свята. („Самостійність".)

— **Як поцілуй тревае три хвилини...** В льондонських часописах читаємо: Купець Яків Міхельсон виїхав самоходом на прохід із панними Марі Фрідман, 22 роки й Беті Гаріс, 23 роки. В часі, як Марі його обнимала й цілувала, Беті витягнула йому з кишені дорогі папері й гроші. Панна мала досить часу на цю роботу, бо — на підставі зізнань обкраденого купця перед судом — „поцілуй був дуже горячий і тревав поверх 3 хвилини"...

— **Бездітна мати 22 синів.** Одна анґлійська ґазета повідомляє про недолю 79-літньої Нені Гартфілд з Кройора в Анґлії. Вона мала 22 синів, а тепер одинока без рідні. Всі сини повмирали: 10 з них впало на війні; трьох згинуло, як вони хотіли здержати сполошеного коня, а 9 повмирало на всякі хороби і при нещасливих випадках. Мати пережила всіх 22 синів. Усі вони були подружені. Всі її повдовілі невістки повиандровували до Африки, Австралії і Канади. Теща навіть не знає, скільки вона має внуків.

— **Хто найбільше воював.** Один з професорів університету Гарварда в Бостоні піднявся обчислення, які европейські держави вели найбільше воєн в останньому тисячлітті. На основі тієї статистики на першому місці стоїть Франція зі 185 війнами, опісля Анґлія (176), Росія (151), Австрія (131) та Еспанія (78). Щодо останньої світової війни, то на думку вченого вона пожерла вісім разів більше жертв, ніж всі війни за останніх 1000 літ.

— **Грів динаміт на кухні.** У віллі інж. Полешінкі в Трофаях, що має в тій стрийській місцевості копальню кварцу, один керівник робіт положив на кухню плиту 25 кґ. динаміту, щоби його загріти. Динаміт експльодував, наслідком чого ціла вілля вилетіла в повітря. Керівник згинув на місці, а інжинір і його жінка тяжко ранені.

— **Міліони вдаряють у мозок.** В Атенах, міліонер Рамос, із міста Патрас, вийшов цими днями на бальком своєї прегарної віллі і почав кидати вниз банкнотами по 1000 драхм. В одну мить під бальконом зібралась юрба, що боролась за гроші, видираючи собі їх. Приїхала й поліція і арештувала щедрого міліонера. Тоді він увесь лютий почав рвати пачку банкнотів, що лежала на його столі і кричав: „Ніхто не має права спиняти мене, коли хочу позбутись цих проклятих паперів". За пів години знищив він 100.000 драхм. Його рідня домагається, щоб його зачинили у домі божевільних. Рамос справді збожеволів.

— **Наполеон хотів покінчити самогубством.** Славний французький історик Ганото видав спогади ґен. Коленкура. М. і. оповідає Коленкур, як то в дні абдикації в Фонтнебльо 13 квітня 1814 року Наполеон наложив на себе руку. Зажив більшу дозу опію та опій або не ділав або Наполеонів орґанізм поборов отрую.

— **110-літній чернець.** У казанько-богородичному монастирі недалеко Харбіна живе 110-літній чернець-пустельник Михайло Ігнатенко. Колись був ґвардійським підстаршиною. Зачав військову службу ще за царя Миколи І., а на війну пішов за царя Олександра II. Брав участь у кримській та балканській війні. Тямить досі назвища всіх своїх начальників і епізоди з воєнного життя. Коли Ігнатенко з початком 70. рр. мин. століття скінчив службу, виїхав на Далекий Схід до Усурійського краю, де був одним із перших кольоністів із Росії. В 1893 р., як 70-літній старець, коли його діти доросли та стали самостійними господарями Ігнатенко вступив до монастиря в Никольську Усурійському. Жив у цьому монастирі до 1925 р., коли йому з небезпекою для життя вдалося

Надзвичайна сл. комісія в справі Ставіського.

ПАРИЖ, 31. 1. ПАТ. Референт реґуляміновоі комісії палати депутованих Бретон опрацював рапорт у справі внесення покликати надзвичайну слідчу комісію в справі Ставіського. Деп. Бретон вносить, щоби палата приняла внесення без дискусії.

—o—

Експозе мін. Бека.

ВАРШАВА, 31. 1. ПАТ. У найближчий понеділок 5. лютого буде засідання сенатської комісії закордонних справ, на якому міністер закордонних справ Бек виголосить експозе.

втекти від більшовиків до Манджурії. Там вступив до монастиря біля Харбіна. Тоді Ігнатенко мав 102 роки. Що сталося з його великою родиною не знає. Ті харбінські часописи твердять, що Ігнатенко втішається досі добрим здоровлям і не виглядає на 110-літнього.

— **Наукова експедиція в небезпеці.** Як повідомляють більшовицькі часописи, радянський корабель „Челюскін" знайшовся в грізній небезпеці, зблокований ледами на сибірському морі біля проливу Берінга. Виїхав туди перед трьома місяцями з науковою експедицією під проводом проф. Шмідта. На ратунок радянська влада вислала літакову експедицію.

— **Америці грозить фашизм або комунізм.** В одній церкві в Ню Йорку виголосив недавно пастор д-р Емерсон Фосдик проповідь про теперішні економічні плани Рузвельта і висловив погляд, що Америка є на дорозі або до фашизму або до комунізму. Щоби до цього не допустити, д-р Фосдик радить приняти „нову трансакцію" президента. Головною темою проповіди було властиво страхіття комунізму в тім виді, який проявився в совітській Росії. Він висловив своє здивування, як можуть освічені люди приймати те, що тепер діється в Росії, як задаток якогось кращого нового ладу, коли практика показує, що цей лад вимагає затрати всіх осягів культури, придбаних на протязі тисячеліття. Найбільш дивувався д-р Фосдик тому, як люди з вищою освітою можуть ризикувати особистою свободою, свободою преси і свободою думки, коли бачуть, як все те знищене в Совітах.

— **Російське мистецтво відживає в Ню Йорку.** Після признання Совітів Зл. Державами вислали більшовики до Америки свого першого післанця, танцюристку Вечеславову з Маріїнського театру в Ленінграді. Вона вже пописується з ріжних першоклясних „салях". Неначе для конкуренції з більшовицьким мистецтвом віджила й стара царська московська артистична ґрупа, зорґанізована як „Російська оперова компанія". Вона дала мин. року низку оперових вистав в Мекка Темпл з ріжним успіхом, а цього року приступає знову до вистави тих самих опер, отже: „Бориса Ґодунова" і „Хованчини" Мусоргського, „Золотого Когута" та „Снігурочки" Римського-Корсакова, „Евгена Онеґіна" Чайковського. В додатку до тих приготовляють ще „Мазепу" й „Йоланте" Чайковського, „Русалку" Даргомійського і „Макабеї" та „Демона" Рубінштайна. Співаками проводитиме Макс Пантелеєв, музикою Евген Пльотнін, а серед артистів стрічаємо також і українські імена, між ін. баса Михайла Швеця.

— **Перещіплюють російську траву до Америки.** Як повідомляють з Вашинґтону, секретаріят земляництва зробив корисні досвіди з оживленням пасовиськ у стейті Орегон, висаджуючи там трави, привезеної з північних російських пустарів. Богато пасовиськ в Орегон треба було цілком залишити, бо там виростало лише хабазія на місце пшениці, яку управляли у воєнному часі. Пшениця не виплачується, отже перемінили поля на пасовиська, а пасовиська не мали відповідної паші для худоби. Російська трава надається на холод і на посуху, добра на випас худоби і на сіно. Тому, що вона тривка, зможе охоронити почву перед виниванням зливою.

— **Клопіт із синайським кодексом.** Британський музей купив від радянського уряду найстарший рукопис біблії за величезні гроші. Спершу прийшла звістка, що він фальшований. Тепер приходить нова сензація. Синайський архиєпископ повідомив телеграфічно управу Британського музею, що куплений нею рукопис є власністю монастиря на синайській горі, звідки його вкрали у 1844 р. Отже Британський музей повинен звернути рукопис або відшкодування.

— **12.000 осіб може замерзнути** на японськім острові Утсуріо недалеко корейського побережа. Цими днями впали там великі сніги з метелицею і морозами. З Токіо вислали ратункову поміч із харчами та літаками.

— **Коли хто цікавиться мистецтвом...** Звичайний обивач канав і квіеел Анні Кавп, купив у Парижі правдивого Рембрандта за 20 франків. Де? На „базарі блох". Це така площа, де найбільші бідаки продають усячину, самородні малярі свої твори, а діти бідаків приглядаються театрові, де акторами є блохи. Коли люди щораз менше купували канав і фотелів, бідний Карп почав ходити на цей базар. Там приглядався він дешевеньким образам, менш-більше таким, які по нашій провінції возять наші бідні інваліди з Каліша, мазурн-самоуки. Але Карп цікавився віддавна малярством, студіював ріжні книжки з мистецтва. Тому купив один образ, що на його гадку був варт 20 франків, бо був справжній Рембрандт. У підручнику історії мистецтва він найшов репродукцію подібного образу, що находиться у музею в Кассель. Свій образ дав він прослідити Рентґеновим промінням і йому ствердили, що це образ дуже старий. Образ із кассельського музею гірший від того, який купив Карп. Карп пересвідчений, що оригінальний є в його руках, а тамтой пізніша копія. Студії бідного ремісника над мистецтвом не були даремні. Нині він багата людина.

— **Ріжні вістки.** Французький будівничий літаків Кузіне працює над апаратом, що зможе летіти в стратосферу зі швидкістю від 400—600 км.: з Парижа до Ню Йорку перелетить він за 17 годин. — Тайфун затопив китайський вантажний корабель з Чіфу: згинула вся залога, 31 людей. — У Баку скінчився процес проти урядовців в установі корабельного будівництва звного „Паризька комуна": судили їх за хабарі; директора і двох урядовців розстріляли, 9 засудили на 10 літ, 14 на 5 літ вязниці і 18 на примусові роботи на 1 рік. —Дефіцит італійського буджету за перших 6 місяців цього фінансового року дійшов до 3 міліярдів 362 міліонів лірів. — Колишній мадярський премієр гр. Бетлен став директором видавничого концерну, що видаватиме у Будапешті три великі часописи. — Китайські банки дали панкінському урядові позички на 44 міл. дол. — Французькі роялісти улаштували цими днями панахиду з нагоди роковин смерти Людовика XVI. — Два молодці з Польщі 18-літній і 15-літній доїхали до Парижа під вагонами експресу; так їхали вони 38 годин. — Теперішній бурмістр Ню Йорку походить по матері з жидівської родини. — На Фльориді населення злінчувало мурина під закидом напасти на білу жінку. Юрба гирвала його з рук поліцмена і вбила револьверовими стрілами. — У містечку Ментенон (Франція) екзекутор хотів аліцитувати 70-літн. рентієра за податки. Рентієр пішов до податкового уряду, зняв штани й маринарку, а домів пішов у білі. — Від кількох днів на вулицях Стокгольму невідомі злочинці протинають жилетками одежу прохожим мужчинам і жінкам.

— **Львівська філія Т-ва приятелів астрономії** повідомляє, що в суботу 3. лютого ц. р. в год. 18. вечором в салі Геольоґічного Інституту (вул. Длугоша 8) відбудуться звичайні загальні збори членів, попереджені викладом проф. д-ра Евгена Рибки на тему: Проблеми новочасної спектральної аналізи звізд, зі світлинами. Вступ вільний. Гостям раді.

Ольга Дудрик.

Померла вчора у Львові молода людина, викликуючи найглибший жаль у всіх, хто з нею колинебудь стрінувся та навіваючи своєю смертю найсумніші думки про непевність кожного людського життя, про хиткість того, що зветься здоровлям, і молодістю, і життєвою силою, і красою...

Ольга Христина Дудрик, ур. 15. серпня 1898 р. у Славську пов. Сколе, склавши іспит зрілости в українській державній семинарії у Львові, не могла дістати вчительської посади і була змушена шукати канцелярійної праці в українських установах — з найбільшою користю для тих установ. Від 1917 р. до кінця жовтня 1921 р. працює у „Сільськім Господарі", потім в „Українбанку" в Камянці Подільськім. Разом з установами УНР переїзджає до Тарнова. Згодом була заняла в одній адвокатській канцелярії і в Торговельно-Промисловім Т-ві „Топаз" у Львові, а в 1925 р. у Повітовому Виділі луцького соймику на Волині. Від 1926 року стає урядничкою „Дністра", де працювала до своєї смерти на посаді помічника референта позичок. Своєю вродженою інтеліґенцією, лагідністю вдачі, ввічливістю та життєрадісним гумором зєднала собі швидко прихильність не тільки співробітників і управи, але й усіх тих членів Т-ва „Дністер", які примушені конечністю старатися дістати позичку. Була це справді зразкова українська службовичка-гномалянка. Інтеліґентна працююча сила з найбільшим зрозумінням для громадських справ.

Померла Ольга Дудрик на наслідки операції сліпої кишки і на цю тему кружляють поголоски, які повинні би вияснити покликані лікарські кола. В усякому разі чергова операція, яку переведено кілька днів тому, показалася вже — запізною...

Смерть Ольги Дудрик викликала щирий жаль і пригноблення серед її товаришів-співробітників та знайомих. *В. Ів. П.*

ЯК НАС ІНФОРМУЮТЬ

Комітет Перших Студентських Великих Вечерниць

під гаслом „Студентство Рідній Школі" докладає всіх зусиль до того, щоби якнайбільше упримнити час своїм гостям у дні 8. лютня 1934 р. у сполучених салях „Народнього Дому". В тій цілі підготовляє він несподіванки та ряд цінних нагород. — Близчі подробиці пізніще.

—o—

З нових видань.

КНИЖКА АЛЛАНА МОНКГОВЗА.

Англієць про ГПУ.

Саме вийшла в Льондоні друком книжка, якої автор — головний герой відомого московського процесу „Метрополітен Викерс" англійський інжинір Алан Монкгова. Книжка називається „Москва 1911—1933" і є спогадами автора про життя автора в тому часі в СРСР та про процес англійських інжинірів „шкідників", у висліді якого він мусів вернутися до батьківщини.

У своїй книзі Монкгова розглядає знову всі подробиці московського процесу, його причини й підземні ходи. Він розказує теж про той жах, який охоплює кожного совітського громадянина вже при самій назві ГПУ та про ті жахливі поголоски, які у звязку з діяльністю тієї установи поширюються серед населення.

Так нпр. Монкгова оповідає, що коли в Ленінграді перебудували будинок ГПУ, по місті почали кружляти чутки, що тих хто попав у руки чекістів „живцем розмелюють в окремій велитенській машині, й опісля те, що залишиться з них, викидають в Неву". Монкгова заявляє, що ця вістка про мелення людей й інші фізичні тортури, які звичайно переходять жорстокістю еспанську інквізицію, безосновні, що всі ті вістки поширюють самі чекісти, залякуючи ними населення так, що будьяка людина, арештована й переведена до ГПУ, готова при першому допиті завдити на себе, що хочуть з ляку перед „млинком" й іншими жахами.

Довжезні, безконечні допити, вдень і вночі ярко освічені келії, безупинний нагляд, „око" в дверцятах, які що 15 хвилин відтулюють, нервове виснаження й уява, підбехтана вістками про тайні „застенкі" — все, на думку Монкгова, діє міцніше, як будьяка фізична тортура. Підчас перебування в тюрмі, Монкгова не брали насильством, але погрожували йому кілька разів розстрілом.

— Мене не піддавали ні тортурам, ні наркозі, ні гіпнотичному впливові — пише він — а все таки після багатьох годин сліпства у Белагорського і його товаришів-слідчих, я зрозумів, що ГПУ може примусити людину самою грою на її нервах, підписати довільне, навіть найгірше для неї письмо, не дотикаючись до арештованого й пальцем. *(а).*

—o—

З театру.

Варшавський вертеп: „ШАХИ ПАНА МАРШАЛА".

Медвежу прислугу роблять режімові мистці, які своєю місією вважають — кадити сильним цього світа й у кадилі топити суть і глузд мистецтва. Суть модерного вертепного театру у дотепі, у сатирі. Колиж хто сатиру гладенько виполіруе, випомадує і наперфумує, то навіть у „найльояльнішому" носі від таких запахів ма буть неприємно крутить, якщо він не затратив ще цілком нюху для — мистецтва. Варшавський вертеп, який — попереджений шумною рекламою — приїхав на три гостинні вечорі до Львова — має всі прикмети й хиби такого адораційного підприємства. Прикмети звязані з так мовити репрезентаційним характером імпрези: вся зовнішня, формальна, сторінка без закиду. Отже: чудово виконані, в нюансах викінчені фігурки (ляльки), знамениті рецитатори, зіспіваний хор, стилева декорація. Тексти — позбавлені сатиричної гостроти, мляві, задовгі, нудні. Там, де можна було сатирою блиснути (Ордонівна, Віліцький, Ліберман), лялька відразу оживлювалась; всі санаційні достойники, міністри, посли, старшини, — не мають життя, хоч як вони голосно виспівують і

витанцьовують. Адораційний характер вертепу ще й тому погано відбивається на мистецькій вартості імпрези, що творці (автори, директори) з куртуазії мусять виводити на сцену цілу силу впливових одиниць (чи просто знайомих), яких широка публика не знає і які не є ніякими індивідуальностями. Текстуально грішить цей варш. вертеп манірою Гемара і тов. орудувати грою слів і мовними каламбурами: те, що в монольогу чи пісоньці на звичайній сценці блискає дотепом — губиться у рецитації, виголошуваній зпоза занавіси. Імпреза зовсім невдала, нудна, виправдуюча пустки на салі.

—o—

З судової салі.

ПРИСУДИ У ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ В ЧОРТКОВІ.

В дальшій черзі політичних процесів у теперішній каденції суддів присяглих в Чорткові відповідали в днях 26. і 27. січня ц. р. *Петро Підгородецький, Петро Кульчицький, Іван Городиський і Степан Шавел*, усі молоді хлопці з *Верхівців*. Акт обвинувачення закидав підсудним приналежність до УВО і поширювання нелеґальної літератури у Верхівцях, Копичинцях, Грималові й околиці

По переведеній розправі видала ласа присяглих вердикт, визнаючи Петра Кульчицького винним з арт. 155., а Івана Городиського з арт. 97. На основі цього вердикту суд засудив *Петра Кульчицького на 1 рік, а Івана Городиського на 2 і пів року вязниці*. Петра Підгородецького і Степана Шавела від вини і кари звільнено.

Боронили адвокати: д-р Володимир Електорович і д-р Михайло Рослак.

Дня 29. січня ц. р. відбулась перед лавою присяглих розправа проти *Івана Білоуса*, з *Дитиск*, якому акт обвинувачення закидав також приналежність до УВО і поширювання нелеґальної літератури. На внесення оборонця д-ра Вол. Електоровича піддано підсудного лікарським оглядинам тому, що він зраджує психічне недорозвинення. Лікарська комісія признала, що Іван Білоус відповідає вправді за свої вчинки, але є умово упослідженний і слід пристосувати до нього лагодячі обставини. Та лава присяглих, не зважаючи на те, що трибунал поставив додаткове питання в тім напрямі, визнала його винним з арт. 155 і суд засудив його *на 1 рік арешту*.

Боронив д-р Володимир Електорович.

ЗБІРЩИКИ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ ПЕРЕД СУДОМ.

В Дрищеві коло Бережан є кредитова кооператива „Ощадність". В осени мин. року управа цієї кооперативи вислала до своїх членів кількох збірщиків за те, аби пригадати членам кооперативи, щоби вони ощаджували і складали свої вкладки в кооперативі. Аби призвичаювати людей до ощадности й облегчити їм льокування вкладок, ці збірщики у деяких вкладках брали від вкладчиків їх вкладки у натураліях, прим. коноплі, яйця, опісля продавали їх у місцевій споживчій кооперативі і гроші льокували як вкладку дотичного члена кредитової кооперативи.

Ця акція збірщиків не подобалась поліції і вона зробила на збірщиків донесення до бережанського староства, яке покарало збірщиків, а зокрема **Михайла Підлужного, Василя Білика і Василя Бича**, грошевою за проступок з арт. 1. розпор. Президента Р. П. з дня 15. III. 1933. Д. З. Р. П. ч. 22. поз. 162. за те, що вони, мовляв, збирали жертви („ofiary") без дозволу влади.

Покарані внесли проти тих наказів спротиви. Одначе це нічого не помогло і староство по переведеній розправі засудило збірщиків вдруге.

На домагання покараних їх справу спрямовано до окружного суду в Бережанах. В днях 18. XII. 1933. і 23. I. ц. р. відбулися до ч. II. Кад. 546/33. і 616/33 і 633/33, перед тим судом розправи і вислід їх такий, що **суд всіх обвинувачених увільнив**, приймаючи, що в діланні їх не можна доглянути нічого такого, що колідувало би з законом. Обвинувачених боронив **адв. д-р В. Гошевич** з Бережан.

Зол. 1·50

Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу

„ЖОРНА"

Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"

Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Криті установи.

Хотів би про конституцію, але страшно. Вихвалю — кепкує, ганю — ображую. Лише нічого. Себто: той фейлетон, який я про неї написав, сховати до бюрка — нехай вилежується.

Будемо про вивіски.

Не про склепові, а про наші, „установні".

Не люблю чогось по установах вивісок, орієнтаційних таблиць, написів на дверях і т. п.

Дуже часто стоїте перед трьома входами і не знаєте в котрий увійти, бо напис коштує одного золотого. Колиж вас хтось поінформує і ви вцілили в добрі двері, тоді з дива не можете вийти. На кожній стіні по кілька написів: „Полагодь справу і прощай", „Час то гроші", „Не подавати руб", „В своїй хаті своя правда", „Не плачем, а мечем" і багато-багато інших, а кожний по золотому.

Писав я свого часу про наше замилування до „фортець". Любимо в наших установах грубі мури, малі вікна, а ще менші входи. Це датується ще від татарських набігів, а й пізніші віки не жадали іншої архітектури. Ізза грубого муру, через мале вікно, затарасувавши вузенький вхід, можна легко оборонитися і від татарського загону і від інших громилів.

Думаю, що й ненависть до вивісок та написів має те саме психічне підложа. Припустім неприятель дістався в коридор. Коли нема напису, орієнтаційних стрілок і т. п. пояснень, може легко змилити дорогу, збитися з пантелику, а заки знайде правильний коридор і вихопає правильні двері — може стратити багато з воєнного запалу, або й загалом зрезиґнує з облоги. За той час можна заалярмувати княжих дружинників, загальне ополчення, чи в новіших часах поліцію.

Старі звички стають натурою

Зайдіть в нашу (не кажу в кожну!) установу і не питаючись нікого, спробуйте трафити де вам треба. Шерлок Голмс зірпів би як руда миш, не то звичайний смертельник.

Заходжу до камениці одної установи, в якій знаю всі входи і виходи і бачу: стоїть гурт селян, щось радять.

— Ви може до товариства „Наша Сила"? — питаю.

— Так-так-так! — заговорили всі нараз і всі радісно. — Ми вже в трое дверей пускалися і всюди але.

— Ходіть зі мною.

Попровадив їх, показав відповідні двері, а на прощання почув від одного:

— І чомуб не дати напису? Ми маєм маленький „Народний Дім", а написи подавали, щоб чужий не шукав довго.

Зараз видно, що за це село не було татарського набігу, або що це зукраїнщені чужинці які не відчувають потреби затирати за собою сліди.

Шановні Читачі напевно бачать, що я трохи переборщую. Справа з написами і вивісками так зле не стоїть, як про це я написав.

Також і з тим Шерлоком Голмсом. Бувають і звичайні смертельники, які трапляють і то зовсім легко до наших установ.

Я сам знаю такого.

Ввійшов і як по шнурку трапив просто у відповідні двері.

Це був довголітній воєнний тієї установи.

P. S. Йду в заклад, як хтось за першим разом трапить до „Повітового Т-ва Кредитового", або до редактора видань „Просвіти". Подаю точну адресу: Львів, Ринок ч. 10., другий поверх.

Галактіон Чіпка.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Гостина голови „Рідної Школи". З нагоди побуту в нашому місті голови „Рідної Школи" проф. І. Галущинського відбулися дня 25. січня сходини членів Кружків „Рідної Школи". Приявні були не лише місцеві громадяни, але також і селяни з підміських сіл. Сходини відкрив голова Повіт. Союзу Кружків д-р І. Волянський, даючи слово гостеві. Голова проф. Галущинський на початку заявив, що виконуючи побажання Заг. Зїзду, хоче навязати особисті звязки з місцевим громадянством і поділитися з ним своїми думками про напрямні діяльности „Р. Ш.". Щоб означити ці напрямні, слід пізнати наперед безпосередню дійсність нашого життя. Якщо брати під увагу формальну сторону цієї дійсности, то вона могла би видатися дуже страшна. Одначе вже короткий перегляд українського життя за останніх 20 літ виразно вказує, що його динаміка росте і поглиблюється непомірно скоро та інтенсивно. Після стільки ударів долі і злинового наступу чужих сил ні сліду зневіри, жаху або відступу, а навпаки: кругом бодьорість і віра у власні сили. Нові течії, які повернули европейське шкільництво в напрямі державницького виховання, не можуть оминути і нашого рідношкільництва. Одначе рахуючись з новими зарядженнями на полі середнього шкільництва, з цілковитим вселімінуванням та упорухомленням тих чинників, які охороняють національно-культурну окремішність і сприяють її розвоєві, „Рідна Школа" повинна, не опускаючи тих здобутих уже позицій, звернути цілу свою увагу й розгин у напрямі розбудови повседнього шкільництва. Нові часи вимагають нових метод. Фахове шкільництво, садки, захоронки, дітові бібліотеки, курси, катедрання, виставничі, помешня і допоміжна наука, коротко: середшкільне і позашкільне виховання якнайширших мас народу, отсе нові напрямні в діяльності „Рідної Школи". Аби цим своїм завданням відповісти, „Рідна Школа" домагається від громадянства поголовного членства, обовязкового шкільного податку і підтиски внутрішньої позички. Свою промову закінчив бесідник тим, що щойно те покоління, котре переведе в діло повищі домагання, буде оглядати краще завтра. В дискусії забирали слово: о. радн. Ганушевський, підчеркуючи вагу діточих садків, дир. Данчиш, відносячи велике значіння середнього шкільництва та інші, ставлячи до Головної Управи „Рідної Школи" ріжні побажання. По вичерпанні дискусії предсідник закинув сходини, подякувавши присутнім за їх численну участь.

КАЛУШ.

Ялинка. Філія „Союзу Українок" у Калуші усташтувала в неділю 21. I. ялинку для дітвори. На цю імпрезу прийшло близько 300 дітей, які провели час на безжурній, веселій забаві до пізного вечора. Слід згадати, що в останньому часі урухомив для дітвори Кружок „Рідної Школи" окрему діточу бібліотеку, з якої користає 90 дітей. Недостача такої бібліотеки давалася вже здавна відчувати, тому цей почин слід горячо повитати.

ТОВМАЧ.

Вистава „Вія". Дня 19. I. ц. р. відіграв аматорський гурток чит. „Просвіти" в салі польського „Сокола" оперету Гоголя „Вія". Мин. року виставляв оперетку „Вія" театр Карабіневича і багато товмачан вже її оглядало, але проте на аматорську виставу зійшлася така маса публики, що величезна саля була буквально набита, а до каси тяжче було дістатись, як того самого дня рано до ліжі зі свяченою водою коло [illegible]

буть ще до цієї пори вводна виставо в Товмачі, як українська, так і польська, не мала стільки видців. А найважніша річ, що майже вся публика була своя — українська. Оперета пройшла з великим успіхом моральним і матеріяльним, бо її артисти вивязались зі своїх ролі назагал прекрасно. В касі було 187 зол. брутто, хоч білети були дуже дешеві (1—0.20 зол.). Такі дешеві білети були почасти причиною тої численної фреквенції. Участь у грі взяла частинно акад. молодь і тутешні міщани. Песу (і то тяжку) підготовив студ. Лукашевич при допомозі урядовця філії С. К. п. Були й оба в тій грали. Музична частина спочивала в руках композитора проф. Баранча, що приїхав на виставу до Товмача. Ролю сотниківни грала п. Л. Павлюківна, яка вибивалась своїм гарним голосом і вповні до тої ролі надавалася. З правдивим вдоволенням розходилась публика по скінченні довів. Частину доходу призначено на „Рідну Школу", другу частину для читальні.

Член.

—o—

Спорт.

ЛЕШАТАРСЬКЕ МИСТЕЦТВО СТУДЕНТА.

В неділю 28. січня п. м. уладив У. С. С. К. у брюховицькому лісі лещатарські змагання за мистецтво студента. Сніг був твердий і злегка вологий, що утруднювало змагуням їзду; зате траса була доволі легка. У мистецтві Сліпко удержався на першому місці, але Рак Роман дозажно йому загрожував. Надсподівано добре минув старт Марунька, що від минулого року зробив поважний поступ. Стартувало 20 змагунів і 4 змагунки. З визначніших змагунів забракло на старті Гнатейка, Гладкого, Врецьони і братів Хамулів. Вислідн такі:

Біг на 12 км. мужчин: 1) Сліпко (Основа — УССК) 1:08:00 г. 2) Рак Роман (Мед. Гром. — УССК) 1:08:40. 3) Марунек (Торгов. Соціл Кон.) 1:08:10. 4) Рибачек (Основа — УССК) 1:10:10. 5) Мартинович (Основа — УССК) 1:10:15. 6) Луніф (Основа — УССК) 1:12:40. 7) Назар Богдан (УСГ. Краків-Плай) 1:13. 8) Сенчина (Основа — УССК) 1:14:31. 9) Рогожа (Основа — УССК) 1.14:55. 10) Назар Лев (Матен.-Плай) 1:17:30. 11) Луцький, 12) Гаврилюк, 13) Гуцалюк, 14) Шухевич Ю., 15) Поліщук, 16) Твердохліб, 17) Павлюк.

Біг на 5 км. жінок: 1) Федак Д. (Прав. Гром. — УССК) 27:05. 2) Шухевич (Прав. Гром. — УССК) 27:15. 3) Терлецька П. (УССК), 4) Кушнір (УССК).

В рамцях мистецтва студентства відбулися внутрішньо-клюбові змагання УССК-у. Вислідн тих змагань покриваються з вислідами мистецтва. Слід зазначити, що в тих змаганнях трете місце здобула молода змагунка УССК-у Терлецька, яка на будуче заповідається дуже добре. Організація змагань справна.

ВНУТРІШНЬО-КЛЮБОВІ ЗМАГАННЯ КЛК.

Карпатський Лещатарський Клюб відбув свої змагання у неділю рянком; старт і ціль находилися під Кортумійкою. Шлях визначено дуже добре, що згори не дозволило змінити трасу. Вислідн змагань такі:

Біг жінок 8 км.: Стартує 4 змагунки. 1) Рожанківська-Топинович 1:05. 2) Федусевич М. 1:15:02. 3) Рогожа М. 1:16:25. 4) Маковей І. 1:17:44. Осет Рожанківської є дуже добрий, коли взяти під увагу незначайно важку трасу.

Біг мужчин 12 км.: 1) Врецьона 1:22:22, 2) дир. Папьсів 1:26:50. 3) Макарушка 1:32:25. 4) Цегельський 1:32:42. 5) Рожанківський Я. 1:35:27. 7) Чапельський 1:37:34. 8) інж. Кобринський 1:39:10. 9) інж. Раковський 1:40:13. 10) інж. Крохмалюк 1:40:38. 11) Старосольський Ю. 1:45:20.

Траса була мабуть дещо довша. Змаганнями проводив начальний судля дир. Паліїв В., функції судля сповняли інж. Лишпин і ін. Організація дуже добра. Слід згадати про незначайно дбайливу та безкорисну опіку д-ра Прайма, що мов батько опікувався змагунами.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ВІДЕНЬ: Спортклюб — Вієнна 9:2; Рапід — Донау 5:5; Адмірл — Шель 9:2; Австрія — Разенспорт-фрайде 7:1; Лібертас — Слован 5:2; Вакер — Вайсе ельф 10:1; Ф. А. Ц. — Форвертс 2:1; Шварцвайс — Сіменс-ріг 3:2.

ПРАГА: Прага — В. А. Ц. 5:0; Д. Ф. Ц. — Метеор VIII 13:3; Тепліцер — Жіженіце 2:0.

ЛЬОНДОН. Пята руда за чашу Англії принесла знову багато сенсаційних вислідів; і так одна з найліпших англійських дружин Гудерсфільд програла на своїм грищі з третоклясовим Нортгемптон 0:2 і тим самим закінчила свою цьогорічну карієру за чашу. Змагання за чашу є в Англії до цієї степені популярні, що більшість грищ, на яких відбувалися змагання, не могли помістити натовпу людей і поліція не допустила багато публики на змагання.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 1. II. год. 7·30 веч. „Чоловік що був четвергом".

Пятниця, 2. II. год. 7·30 попол. „Гроші то не все".

Пятниця, 2. II. год. 7·30 веч. „Чоловік що був четвергом".

Театр Різнородностей.

Четвер, 1. II. год. 7·30 веч. Вертеп „Шахи Пана Маршалка".

Пятниця, 2. II. год. 3·30 попол. „Стефек".

Пятниця, 2. II. год. 7·30 веч. „Но, по, Нането".

Концертове Бюро Тірка:

Четвер, 1. лютого хор Дана.
Неділя, 4 лютого хор Дана.

Кіна.

АДРІЯ: „Д-р Джекиль і мр. Гайд".
АПОЛЬО: „За на підпуки".
АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".
БАНДА: „Романс із поручником".
КАСІНО: „Буря на світанку".
КОЛІСЕЙ: „Погубний чар" ревія „Преса має голос".
КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Ел. Бергнер) і кольоровий додаток.
МАРУСЕНЬКА: „Катерина Велика" (з Ел. Бергнер) і кольоровий додаток.
МІРАЖ: „Навіжена пансіонарка" (Анні Ондра).
МУЗА: „1002-а ніч".
ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра (з Бо'ною та Шлезаком).
ПАН: „Турбіна 50.000" і ревія.
ПАСАЖ: „Піонери Заходу", „Припадковий змагун".
РАЙ: „Під твою охорону" (з Бродзіем, Богдою та Самберським.
ХИМЕРА: „Шерльок Голмс" (Клів Брук).
СТИЛЕВЕ: „У вирі великого міста", ревія зі Стефою Станкиківною.
УТІХА: „Тайна звіриця" та ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 1. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·15 Солісти (музика, спів), 19·25, 22·05 Концерт, **Братислава** (29·,8) 18·00 Словацькі пісоньки, **Прага** (470,2) 19·45 Концерт, **Париж** (1714) 21·00 „Корабель-примара" оп. Р. Вагнера. **Атьона** (531) 21·00, 21·30 Спів, **Білгород** (437,3) 20·30 Оп. арії, **Берлін** (356,7) 19·00 Держ. авдиція (музика, спів), **Кенігсвустергавзен** (1345) 17·35 Скандинавські пісні, **Ляйпціг** (382,2) 15·10 Солісти, **Бреслав** (315,8) 12·00 Концерт, **Будапешт** (549·5) 18·30 Фортепян, 19·30 Пісоньки, **Міляно**(368,6) 17·10 Танкова музика, 22·00 „Ль'Альба де ля Рінашіта" муз. мельодрама, Катоци, **Рим** (420,8) 13·10 Легка музика, 17·00 Інст.-вок. концерт, 20·45 Концерт.

Пятниця, 2. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·05 Шведська музика, спів, **Братислава** (298,8) 20·10 Легка музика, **Кошиці** (269,5) 20·10 Концерт, **Білгород** (437,3) 13·10 Музика. **Ковно** (1935) 17·50, 18·20 20·30 Спів, **Гайльсберг** (291) 17·30, 18·25 Камер. музика, **Мілякер** (522,6) 20·10 „Чорне Домино" оп. Обера. **Будапешт** (549,5) 14·00, 22·30 Циг. і джезова музика, 21·40 Пісоньки, **Міляно** (368,6) 11·15 Музика, 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 21·45 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 1. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Нартяни (грам. плити), 13·35 Шкільний концерт (музика, спів), 16·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт джезової орхестри, 16·40 „Про гонорову відповідальність жінок", 16·55 Спів (Ел. Підпільний), 17·20 Камер. концерт із Варшави, 17·50 Перед кам. концертом льв. фільгармонії, 18·00 Програма робіт фонду праці на 1934 р., 18·20 Авд. „Вірна ріка" Жеромського, 19·03 Про корсарів і піратів мистецтва (пласт. вістки). 19·15 Всячина, 19·25 Промова голови Польської Академії Літератури Сероцевського, 18·40 Снітовий комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільна ревуа, 20·00, 21.15 Концерт (музика, спів, Голембйовський, тенор), 21·00 Техн. скринька, 22·00 Ретрансмісії із заграничних станцій, 23·05 Танкова музика.

Пятниця, 2. лютого 1934.

9·00—9·54 Ранішня авдиція. 12·15 Муз. поранок, 14·00 Як приготовити та як запастися в насіння, 14·15 Вок. авдиція, 14·35 Спів (Корфіна, сопран) 15·00 Сільська правнича авдиція. 15·30 Концерт сальонової орхестри, 16·00 Для дітей: „Матвійко та його півник", гумореска Гебна: „Веселий бідак і сумний богач", 16·30 Муз. загадки, 16·55 Рецитації поезій, 17·00 Віч. „З мандрівки по Катальонії", 17·15 Транс. з варш. фільгармонії, 18·00 Авд. „Магія" Гільберта Кіта Честертона, 18·40 „Слухайте діти" (музика з грам. плит), 19·05 Всячина, 19·25 Авдиція, 19·45 Відчит, 20·00 Муз. бадачка, 20·15 Симф. концерт, музика, спів (Гуцельветі, сопран) 22·40, 22·41 Спортові вістки, 22·50, 23·05 Танкова музика.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·50 і пів зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·70—27·68, Париж 35·91, Берлін 210·60, Цюріх 172·10, Амстердам 355·65, Нюйорк кабель 5·53, Нюйорк чеки 5·51.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" пікатив кооперативам дня 31. I. масло 2·50, молоко, —·19, сметана —·90, яйця 1·60—1·70

Тенденція на масло, молоко і сметану удержана, на яйця слаба.

Ціни битої птиці з птахомісарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.40	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантаруки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

З нагоди зліквідування справи, зва мала вісне у фрайера, жертвую на „Рідну Школу" зол. 30·—. М. К. Львів, 31. I. 1934. 1—1

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

†

Ольга Дудриківна

урядничка Банку „Дністер"

по довгій і важкій недузі, заосмотрена Святими Тайнами, упокоїлася в Бозі дня 30. січня 1934 в 35 році життя.

Похорон відбудеться 2. лютого 1934 р. в год. 2·30 попол. з дому жалоби при вул. Листопада 45, на Личаківське кладовище, на яке запрошують прибиті горем

МАТИ І РІДНЯ

Поминальні Богослужіння відбудуться в Архікатедральній Церкві св. Юрія, в суботу дня 3 лютого 1934 р. в год. 9 рано.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

АДВОКАТ

Мр. Микола Стецьків

відкрив адвокатську канцелярію **в Щирці** (побіч стації)

1004 2—2

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу.

18/47 1-10

ВУГОЛЬ: Калитин, Байки 14. Тел. 58-24

1006 3—30

Вже вийшла 2-а книжка Вістника

із змістом: **О. Олькич, Олена Теліга, Е. Маланюк, Стефан Георге** (пер. Ю. Клен) — поезії, **Рост. Євдик** — Чорногорські пісні, **Жорж Бльон** (пер. Ю Пирогової) — Великі прихлади, оповідь **Ю. Липа** — Розмова з начною, **І. Федорович-Малицька** — IV вистава **АНУМ Гордій Явір** — Стефан Георге, **Ан. Ів.** — З року на рік (Шляхи Просвіти й Рідної Школи). **Зоїл** — Примітивна европеїзація, **Кльод Фарер** — Душа Японії, **Дм. Донцов** — Українське „напуум" і рідна контуненція, **Ярго** — Ставський і ганьбрена парляментаризму у Франції, **Ельмір Райс** — З нотатника песіміста. **М. Л.** — З пресового фільму, **Бібліографія** і пр. 1028

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в Калуші й Перемишлі

НОВИНА!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, через те перетоплення дзвонів зайве. 1017 1—10

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Емілії Бронте, переклав — М. Рудницький	2·50 „	0·50
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	3·— зол.	0·50
Між Ідеєю і формою — М. Рудницького	3·— „	0·50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
З японського дому — Ст. Левицького	2·— „	0·25
Сміх землі — Володимира Островського	1·50 „	0·15
Спогади — Евгена Чикаленка Частина I. II. III. Окрема частина по 3 зол.	8·— „	0·50
Крізь дим і згар — Мик. Матіїва Мельника	0·50 „	0·10
Безпутні — Гордія Брасюка	0·50 „	0·10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняка	1·50 „	0·15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука	1.— „	0·15
За Сяном — д-ра Івана Німчука	0·50 „	0·10

Замовляти в Адміністрації „Діла", Ринок ч. 10. Належитість надсилати складанками П. К. О. 143·302

Ч. 29 (13.574). Львів, субота 3. лютого 1934. Pocztowa opłata karłacsono ryczałtem. РІК LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Півріччо 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 120 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
З СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Українські радники у Львівській Хліборобській Палаті.

Незрозумілі привілеї для москвофільських установ.

Вибори радників до Львівської Хліборобської Палати, яка тепер організується, відбуваються по місцевих округах і хліборобських організаціях. Вибори в округах відбулися у вересні 1933 р., а у вересні вибрано ще 34-ох радників таких українців: землевласник *Мирон Лукович* (Ясіня), землевласник *Іван Шепарович* (Станиславів), *проф. Чайківський* (голова філії „С. Г." в Теребовлі), *інж. Тарнитюк* (голова філії „С. Г." у Городенці), п. *Кухтин Гнат* (селянин з Переросоки, з округи Бучач-Підгайці), п. *Ілля Яворський* (дир. Нар. Дому в Бориславі). Крім того вибрано кількох радників, що причисляють себе до „русинів". Відомо, що право вибору мали тільки члени Повітових Рад, а вони не відповідають своїм складом дійсному відношенню національних груп населення.

Тепер відбулися вибори радників до Хліборобської Палати у Львові від хліборобських установ. Скільки радників має вибирати кожна установа і котра, означує влада. Очевидно що велику перевагу у Хліб. Палаті матимуть польські організації. Але чому кволі і ледви животіючі москвофільські організації дістали *більші* привілеї від українських — це вже загадка! І так „Ревізійний Союз Українських Кооператив" дістав право вибрати *одного* радника на 3 роки, а Рев. Союз Руских Кооператив — одного на 6 літ, дарма, що нема ніякого порівнання поміж числом членів тих установ і їх господарським значінням! Таксамо дістало „Общество ім. Качковського" 1 радника, хоч не веде ніякої хліборобської праці, а „Просвіта" — хоч веде від років єдину в краю українську господарську школу в Милованні, має зразкове господарство, народові обори і т. д., — *не дістала ніодного радника*. Про це і подібні факти напишемо окреме.

В дні 30. січня ц. р. вибрала Рада РСУЗ радником до Хліб. Палати *пос. Остапа Лукацького* (на 3 роки), в дні 31. січня ц. р. вибрала Гол. Рада „Сільського Господаря" чотирьох радників, а саме 1) *сен. інж. Юліяна Павликовського* (на 6 літ, 2) *інж. д-ра Евгена Хропливого* (на 6 літ) 3) *інж. Миколу Твардило* (на 3 роки) і 4) *інж. Андрія Палія* (на 3 роки).

Рада Львівської Хліборобської Палати зійдеться вперше мабуть у березні ц. р.

—o—

Київ у „ласці"... Постишева!

Офіціяльний текст резолюції про перенесення столиці УСРР з Харкова до Київа.

Ас. ВУ подає докладний звіт XII. Зїзду КП(б)У, на якому м. ін. прийняли постанову про перенесення столиці УСРР з Харкова до Київа. Сталося це на поранному засіданні Зїзду, 21. січня 1934. Дотичний внесок зголосив відомий московський комісар для України — Постишев. Текст внеску, який зголосив Постишев та прийняв Зїзд КП(б)У звучить так:

„Беручи під увагу закріплення підставових промислових районів України і створення адміністраційних одиниць, що влекшує керування тими промисловими районами України (Донецький Басейн, Харків, Дніпропетровськ); беручи під увагу конечність наближити уряд України до центрального партійного і совітського апарату, до важніших хліборобських районів, до яких належать райони положені на Правобережній Україні, та потребу дальше і швидше розвивати національно-культурну будову й більшовицьку українізацію за підставі упромислювання і колективізації, — рішає перенести столицю України до Київа, що є природним географічним осередком. Термін перенесення — осінь 1934."

Те рішення затвердив уже Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет за підписами Петровського і Войцеховського.

Вищенаведену постанову (про що вже зрештою була у нас мова в окремій статті) треба розшифрувати в таких точках: 1) „створення адміністраційних одиниць", про яке каже Постишев — це новий поділ України, на підставі якого Москва бере під безпосередню свою адміністрацію промислову українську округу для ще більшої експльоатації. 2) „наближення уряду України до центр. партійного і сов. апарату" означає більшу контролю Москви над „урядом" УСРР, яку лекше переводити при коротшому віддаленні Київа від Москви: 3) згадка про хліборобські райони й колективізацію означає замір скріпити натиск на хліборобське Правобережа з ближчого центру. „Більшовицька українізація" — це глум і нарута!...

—o—

Зїзд б. вояків Армії УНР. у Франції.

Дня 30. і 31. грудня м. р. відбувся у Парижі V. Зїзд Т-ва б. вояків Армії УНР у Франції. Зїзд був великий, що треба виправдати економічною кризою й безробіттям серед української еміграції. Перед Зїздом відправив врочистий молебень парох української православної парохії у Франції о. прот. Бриндзан. Зїзд почав промовою голова Т-ва ген. хор. О. Удовиченко, дякуючи на приявність на зїзді проф. Шульгиному, голові Ген. Ради Союзу Українських Еміграційних Організацій у Франції п. Шумицькому, п. Де Льоше, ген. секретареві французької секції ФІДАК-у та представникові донських козаків п. Карєєвові. Після промови ген. Удовиченка промовив проф. Шульгин, бажаючи успішного розвитку Т-ву й сердечно дякуючи п. Де Льоше за постійну моральну підтримку для Т-ва з боку ФІДАК-у. Після відповіді п. Де Льоше говорив п. Карєєв, виявляючи надію, що Україна й Дон, обєднавши сили, найдуть шлях до остаточної перемоги. Річові наради почалися після перерви. Відчитано звіт з діяльности за мин. рік, та обрано ген. Удовиченка головою і М. Ковальського секретарем Зїзду. Відчитано теж телеграму, що надійшла від голови Центру УНР. п. Андрія Лівицького а привітальні телеграми від пп. В. Прокоповича, ген. Сальського й ін.

—o—

Мусоліні про розброєння.

РИМ, 1. II. ПАТ. Вчора оголошено документ, що власкує погляди італійського уряду на справу розброєння. По думку італійського уряду проблема розброєння дійшла до мертвої точки й осягнула остаточну границю змоги вийти з тієї ситуації. Італійський уряд передбачує велику небезпеку, яка може вийти з дальшого опізнення справи, а саме з поділу Европи на ворожі угруповання та з дальших збросн. Стверджують, що стосування дотеперішньої методи не доводить до цілі, зокрема відносно конечности дати під увагу, що Німеччина, обмежуючись до домагання воєнного матеріялу т. зв. дефензивного, запевнювала, що т. зв. ефективне розброєння є виключним завданням озброєних держав, бо Німеччина перестала його вже давно. Тому годі вимагати на Німеччину, щоби розброїлася, не будучи озброєною. Одначе італійський уряд підкреслює, що його політика була і буде прихильна розброєнню. Доказом цього було приєднання Італії до британського проєкту з 16. вересня 1933 р.

Чи ви
вирівняли залеглости і вже вплатили передплату „Діла"
згори
за час до кінця червня ц. р. щоби взяти участь
у першому і другому
ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА"?

Д-Р МИРОСЛАВ КУНИК
ординує у внутрішніх і жіночих недугах
У Перемишлі
Францішканська—Владиче при вежі.

Женева про німецько-польський пакт і Україну.

Женева, 29. січня 1934.

Німецько-польський пакт приняла Женева з великим вдоволенням. І це цілком зрозуміло. Цей пакт служить без сумніву справі миру в Европі, як і все, що вирівнює фронт европейських держав. Він не перечить ані духові ані букві женевських установ зарма, що заключений поза Женевою, шляхом безпосередніх переговорів. Щоби стати правосильним, він мусить бути регістрований Союзом Народів, який — нічого в цій справі не зробивши — зможе похвалитися ствердженням „поважного інтернаціонального акту".

Французька преса — щиро чи нещиро — виявляє в ріжних варіяціях своє вдоволення з німецько-польського пакту. Висловив своє вдоволення з цього приводу і Поль-Бонкур на дипльоматичнім приняттї преси, заявляючи при цім, що Франція була докладно інформована про хід дотичних переговорів. Міністер закорд. справ Польщі повідомив Поля Бонкура в Женеві про близьке підписання польсько-німецького пакту. Без згоди Франції цей пакт не тільки не мав би свого теперішнього значіння, а й міг би мати шкідливі наслідки, ставши на перешкоді до французько-німецького порозуміння та утруднюючи здійснення пакту чотирьох держав.

Що думає Москва про німецько-польський пакт, не рахуючи офіціяльної пітійської статті в „Ізвестіях", невідомо. Але годиться пригадати, що московський уряд вважає ворожим актом **кожну** умову европейських держав, в якій він не бере участи. Робити виїмок з цього підходу спеціяльно для німецько-польського порозуміння, в Москві справді не мають ніяких причин. Зрештою щирого висловлу політичних поглядів від кремлівської преси чекати ні в якім разі не можна.

Тим цікавіші з того погляду думки незвіщного „Журналь де Женев". У великій передовій статті — **„Між Берлїном і Варшавою"** редактор Брікє пише між іншим: „Німецько-польський пакт є новим зрозумом в ізоляції Німеччини. Він дезавуює відпруження, з якого треба гінитися: Варшава та Берлін впроваджують покіл недовіри Европу

„GUTE LAUNE"
Веселий настрій може тепер кожний мати читаючи
GUTE LAUNE.
GUTE LAUNE
це новий місячник для веселих людей і тих, що ними хочуть бути.

своїми суперечками. Але чи можна дивитися на справу і з іншого погляду? Які відносини витворює цей договір між Варшавою та СРСР? Чи буде маршал Пілсудський приневолений вибрати між Москвою та Берліном?"

„Ще кілька місяців тому російсько-польські відносини були дуже сердечні. Здається, що від того часу вони злегка охололи. Напруження між українцями та поляками ослабло. У статті з початку січня Карло Радек остерігав Польщу та інші держави перед небезпекою, яка грозить їм від німецького Імперіялізму. Маршал Пілсудський має більше симпатій до Гітлера ніж до Сталіна: Тимто Варшава відповідає на цю осторогу пактом про неагресію з Берліном".

Варта зазначити і думку „Нає Ціріхер Цайтунг", яка в останнім часі на превеликий жаль заняла виразно радянофільське становище. Цей часопис гадає, що німецько-польський пакт може бути знаряддям миру в Европі лише в тім випадку, коли відносини між Варшавою та Берліном не викличуть кризи деінде. „Це моглоб статися дуже легко, колиб у Берліні віддавалися і далі фальшивим надіям, що найшли собі виразний вислів у плянах Розенберга. Критичне становище на Далекім Сході може, розуміється, закріпити декого у Варшаві у вірі, що запропоноване з Берліна здобуття України є чимсь більшим, ніж політичною фантазією. Колиб ця віра здобула рішаючий вплив на усталення польської політики, тоді, розуміється, виглядн на мир на сході булиб погані".

Це дуже характеристично, що два найбільші швайцарські щоденники, політично так ріжно настроєні, говорячи про Берлін та Варшаву **не могли поминути України.**

Щодо „ослаблення українсько-польського напруження", про яке згадує редактор Бріке, прихильник українсько-польського порозуміння, то це вже річ його інформацій, на жаль, видко дуже односторонніх. Інша річ, що чужинець, льогічно розумуючи, може такі інформації приняти з доброю вірою. Бо хоч до того стану внутрішньої єдности держави, який нпр. панує тепер у Німеччині, Польща, як держава національностей, дійти — очевидно — не може, то проте вступаючи в добу мирного співжиття а може й політичного співробітництва з Німеччиною в деяких інтернаціональних справах, польський уряд міг би цілком льогічно вжити заходів для поправи міжнаціональних відносин у межах своєї держави.

Переходючи на 10 літ до денного порядку над справою поморського коридору і Горішнього Шлеську та підписуючи угоду з Польщею, Німеччина тим самим показує, що для неї і для цілої Европи є справи поважніші ніж ці спірні справи між Берліном та Варшавою.

Коли „Нає Ціріхер Цайтунг" та деякі інші приятелі більшовиків висловлюють побоювання, що Німеччина разом з Польщею готуються „здобути Україну", то цей острах належить до обсягу політичних фантазій. **Справа визволення України та інших поневолених країн СРСР не є справою німецько-польською, а загально-европейською,** а навіть світовою. Ніодна з великих держав чи група не візьметься рішати цю справу всупереч рішенню інших держав.

З цього погляду кожне порозуміння держав, яке усуває дрібні спори та може довести до піднесення ваги справ великих, без яких не можуть бути міжнародні відносини здорові, сприяє справі трівкого наладження тих відносин та усунення трівких великих спорів.

М. Данько.

Радянський протест у Харбіні.

МОСКВА, 31. 1. ПАТ. Як повідомляють із Харбіна, консуль СРСР Славуцький зложив на руки дипльоматичного агента держави Манджуко протест проти зорганізованих манджурською владою білогвардійських демонстрацій, спрямованих проти радянських урядовців на східно-китайській залізниці та радянської держави. В протесті радянський консуль підкреслив, що влада Манджуко дає повну свободу діланя на території манджурської держави білогвардійським чинникам і заявив, що відповідальність на евентуальні консеквенції тих демонстрацій обтяжує манджурську владу.

—o—

Внутрішня позичка „Рідній Школі".

ПРАВИЛЬНИК

установлений Головною Управою „Рідної Школи" для переведення внутрішньої, безпроцентової позички „Рідній Школі" в сумі 250.000 зол. при помочі довжних грамот по 25 зол. постановленої Загальним Зїздом „Рідної Школи" **дня 25. грудня 1933 р.**

I. ГОЛОВНА УПРАВА „Р. Ш.".

1. Головна Управа веде пропаганду за позичкою, веде огляд Повітових і районових комісій, огляд розісланих заяв і чеків, огляд передбачених, зголошених і вплачених позичок, огляд грамот і дбає про потрібні друки, подає у пресі тимчасові звіти з ходу позички та зладить загальний звіт по закінченні позички.

2. Для позички буде Головна Управа вести окреме діловодство.

II. ПОВІТОВІ Й РАЙОНОВІ КОМІСІЇ.

3. По повітових містах творяться **Повітові Комісії Позички Рідній Школі** при Повітовому Кружку, або Повітовому Союзі Кружків Р. Ш. і під його проводом.

4. До цієї Комісії входять: представники місцевих і повітових установ, впливові громадяни та представники ріжних станів (фахів) повіту.

5. У повітах, де є кілька міст із власними рідношкільними організаціями, можна створити окрему **Районову Комісію Позички „Рідній Школі".**

Такі Комісії вказано створити особливо в тих містах, що значно віддалені від повітового міста й мають вплив у громадах свого району.

6. Повітові й Районові Комісії беруть відповідальність за добре й гідне переведення позички на їх области.

7. Про зорганізування Повітової Районової Комісії та її склад обовязаний дотичний Кружок подати найдальше до 2-ох днів відомости до Головної Управи „Рідної Школи".

Повітова Комісія Позички може бути одночасно й місцевою комісією для свого міста.

8. Повітова (Районова) Комісія має зладити список усіх інституцій і громадян, які на її думку могли би підписати позичку та подбати, щоби вони в міру їх становища в повіті й у міру їх матеріяльної спроможности підписали відповідну скількість позичок.

9. Такі списки із заподанням сподіваної суми позички зокрема від кожного підписувача даної области перешле Повітова й Районова Комісія безумовно протягом лютого 1934. до Головної Управи „Рідної Школи".

10. Для спопуляризування самої ідеї позички і для розяснення її умов уладять Повітові й Районові Комісії протягом лютого 1934 р. сходини на основі постанови арт. 18. закону про Збори з 11. III. 1932. (Дн. З. Д. Ч. 48. поз. 450)

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 3. ЛЮТОГО 1934.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛІ. 14)

Кармазинова завіска.

Я був певен її смерти, а проте не міг цьому повірити. Людська голова вміє якось подурному йти проти ясної очевидности та долі. Альберта вмерла. Від чого?... Я не знав. Яж не був лікар. А таки лежала мертва. І хоч я бачив ясно, мов у південнім світлі, що все, що міг би зробити — зайве, я таки робив усе, що мені самому видавалось безнадійно зайвим. Не маючи нічогісінько: ні знання, ні знаряддя, ні інших засобів, я вилив на її чоло всі пляшечки з мого туалетного столика. Я плескав в її долоні, забуваючи про відгомін у домі, де ми тремтіли від найменшого шелесту. Я чув колись від одного мого дядька, начальника 4-го ескадрону драгунів, як він урятував був раз одного свого приятеля від апоплексії, пустивши йому кров так як пускають коням.

У мене була повна хата зброї. Я вхопив кинджал і пробив Альбертину руку до крови. Я шматував цю прегарну руку та кров з неї взагалі не потекла. Тільки кілька крапляв згусло. Рука задубіла. Ні цілунками, ні висмоктування ні вкуси не могли вже гальванізувати того задеревілого трупа, що став трупом під моїми устами. І ось тоді на цьому зимному тілі одна думка, що досі не виріжнялася з того хаосу, в який кинула мене моторошна смерть Альберти, ясно виринула перед мною і я відчув страх.

Ох, який страх! безмежний! Альберта вмерла в моїй кімнаті і її смерть могла сказати все. Що буде зі мною? що робити? Я відчув попросту фізичну руку цього осоружного страху у своєму волоссі, що стануло дуба. Мій стрижінь розтопився у холодне болото і я надаремне боровся з цим ганебним почуванням. Я казав собі, що треба заволодіти собою, що я мужчина, ще й військовий. Всі мої думки, що шмагали мій мозок як якусь дзигу, розбивались об те бездушне тіло Альберти, що не могла вернутись до своєї кімнати і яку завтра її мати побачить у вояки, мертву й зганьблену! Думка про ту маму, якій убив я доньку вже тим, що зганьбив її, тяжіла ще більше на мому серці, ніж сам труп Альберти.

Смерти не можна було затаїти. Але чи не було способу затаїти безчестя, про яке свідчитиме труп у моїй кімнаті? Ах! якби Альбертина кімната не була поза спальнею її батьків, то я зважився би занести її до її власного ліжка! Та чи міг я повторити з її трупом на руках те, що вона робила так нерозсудливо жива і вибратись наослін через кімнату, якої я не знав, де ніколи не був і де спали легким сном батьки цієї безталанниці? А проте голова моя була в такому стані і страх перед завтрішнім днем, перед трупом у моїй хаті гнав мене так сильно, що саме ця безглузда ідея віднести Альберту до її кімнати опанувала мною як єдиний спосіб урятувати честь дівчини і спастись від ганьби.

Я найшов у собі силу взяти трупа Альберти і покласти його на плечі. Тільки той, хто ніс його, може зрозуміти, що це значить. Я відчинив двері навантажений і босоніж, як колись вона, пішов коридором до кімнати її батьків. Ноги мені делькотіли, я спинявся на кожному кроці заслуханий у німу мовчанку ночі, якої не чув від стукоту власного серця. Тяглось це довго. Ніщо не ворухалось. Та коли я дійшов уже до страшних дверей, які вона залишила напівприпертими і коли почув два довгі і спокійні віддихи тих старенських, я не зважився. Я не міг насмілитись переступити той чорний поріг, наче якусь пащу у темряві. Я відступив, майже втік із своїм тягарем! Я вернувся до себе переляканий ще дужче.

Поклавши Альберту на канапу, я почав навколішки благально питати її: „Що робити? що почати?" Мій мозок прорізала божевільно жорстока думка — тіло цієї красуні, моєї шостимісячної любки, викинути крізь вікно. Погорджуйте мною! Я відчинив вікно і відсунув ту завіску, яку бачите. Глипнув я у чорну діру, де внизу була вулиця, бо тої ночі було дуже темно. Бруку не видко. „Подумають, що це самогубство", сказав я собі і підняв Альберту. Та блискавка здорового розуму розяснила навіжену думку. „Звідки-ж вона впала, коли її завтра найдуть під моїм вікном?" Я взявся зачинити вікно, що загуркотіло засувкою. Я спустив чимдуж завіску більш мертвий, ніж живий від усього шелесту, що наробив.

Денебудь я підкинув би трупа, свого вічного обвинувача, крізь вікно, на сходах, у коридорі, не святотатство було можливо. Роз-

для представників приналежних громад. Якщо цього вимагають місцеві умовини, то такі наради треба уладжувати і в інших місцях позички. Повітові і Районові Комісії будуть старатися, щоби — вже по змозі на тій нараді — прибулі учасники зложили позичку в готівці або бодай підписали відповідне число довжних грамот.

III. МІСЦЕВІ КОМІСІЇ ПОЗИЧКИ „Р. Ш.".

11. На областях Повітових Союзів Кружків „Р. Ш." творяться по громадах Місцеві Комісії Позички „Р. Ш.". Вони складають з представників: церкви, місцевих товариств і впливових громадян.

Комісії творити безумовно, навіть і тоді, якби представник якоїсь установи відмовився від участи в ній.

12. Протягом лютого 1934 р. уладять Місцеві Комісії нараду для місцевих громадян, щоби їх ознайомити з цілями позички та її конечністю.

13. Місцева Комісія зладить наперед список громадян та установ, які могли би самостійно або збірно підписати відповідну скількість позичок і передасть такий список зараз по зладженні (на всякий випадок ще в лютому 1934) до відома Повітовій згл. Районовій Комісії.

14. Місцева Комісія поділить свою місцевість на райони (кути, родини, вулиці, число домів) і призначить той район одному із своїх членів.

15. Місцева Комісія буде дбати, щоб в її місцевости підписали якнайбільше повних позичок і, щоб ті позички були в цілости сплачені безумовно згідно з підписаною заявою або найдальше до 31. липня 1934.

16. Якби в якійсь місцевости не можна було створити окремої Місцевої Комісії Позички Р. Ш., тоді нехай візьме цю справу в руки одно із істнуючих товариств, або навіть довірений громадянин за відомом і згодою Повітової згл. Районової Комісії.

17. Кожний, хто підписує заяву на позичку, має одержати на домагання стільки чеків Р. Ш. на скільки рат розділює підписану позичку. На підписку заяви він дістане посвідку як відтинок тої заяви.

18. Готівкову позичку чи її частину може інкасувати тільки той, що викажеться окремим писемним уповноваженням до цього від Пов. Союзу Кружків згл. Повітового Кружка Р. Ш. дотичної области. Цей повновласник має видати писемну посвідку на кожну вплачену суму.

IV. КІНЦЕВІ ПОСТАНОВИ.

19. Всі вплати на позичку висилає дотична Комісія — кожну зокрема — того самого, а найдальше на другий день до Головної Управи Р. Ш. Чек виповнити на імя того, хто вплатив на позичку. На середній частині чеку в горі написати „позичка".

20. Якби Комісія мала вже конечно висилати вплачені рати чи нові позички нараз у більшій скількости на одному чеку, **то одночасно** треба висилати листом список тих громадян і сум, які вони зложили. (На чеку безумовно написати „позичка").

Чи це буде чек, чи список — конечно зазначити назву повіту, бо буває по кілька однакових місцевостей.

21. Можна допустити, щоби кількох громадян чи кілька товариств підписували одну позичку. Але в такому випадку мусять назвати ту фізичну чи правну особу, на яку має бути виставлена довжна грамота. Він виступає перед Головною Управою як віритель.

22. Головна Управа Р. Ш. вишле довжну грамоту дотичній фізичній чи правній особі на її імя тоді, коли він вплатить позичку в цілости.

Головна Управа „Рідної Школи".

—o—

Кожний може стати письменником!

Кілька слів про новий конкурс Редакції „Діла".

За прикладом великих чужинних щоденників оголосило „Діло" 1. ц. м. конкурс, у якому можуть і повинні взяти участь якнайширші кути читачів. Завдання їх розмірно таке: **описати найцікавіший момент свого життя, найцікавішу пригоду, найцікавіше переживання,** — не журячись при цьому ні мовою ні стилем. При писанні має їм присвічувати тільки одна думка: **аби те оповідання було цікаве.** Тому, що живемо в часах тяжких, невеселих, бажане, аби ті описи чи спомини були погідні і настроювали людей до веселости.

Розмір такого спомину має бути **від одного до двох фейлетонів „Діла",** себто від 7 до 20 сторінок шкільного зошита. Можна підписати його власним прізвищем або псевдонімом; при псевдонімі додати запечатану коперту з правдивим прізвищем, щоб на випадок признання нагороди знати, кому і куди її переслати.

За найкращі описи призначує Редакція три нагороди: **1-а нагорода — 30 зол.; 2-а нагорода — 20 зол.; 3-я нагорода — комплет книжок, виданих „Ділом".**

Описи своїх переживань просимо присилати на адресу Редакції „Діла" **до кінця лютого ц. р.** Нагороди будуть проголошені 15. березня ц. р.

Крім трьох нагороджених описів друкуватимемо в „Ділі" (по змозі у фейлетоні) всі ті описи пригод чи переживань наших читачів, що будуть відповідати нашим вимогам. Хто не бажає собі, аби його спомини друкувати, повинен це виразно зазначити при посилці.

А тепер до праці всі, що пережили якусь цікаву пригоду або були свідком такої пригоди! Нехай про ваші цікаві переживання довідається ширший загал! Наш конкурс розписали ми саме на те, аби широкий круг читачів „Діла" причинився сам до ожвалення нашого часопису і щоби спробували своїх сил у пері і ті, що досі нічого не друкували. Хто знає, чи при помочі оцього конкурсу не відкриємо нових талантів, що може дрімають між нами — самі несвідомі того?!

Оцей конкурс „Діла" розписуємо під гаслом: **„Кожний може стати письменником!"** Тому закликаємо всіх охочих, щоби спробували своїх сил, списали так, як уміють, найцікавіше переживання (пригоду) зі свого життя і прислали до кінця лютого ц. р. на адресу Ред. „Діла".

Хто вживає

зимових спортів в морозні дні — нехай не забуває за крем або олійок

NIVEA

крем: зол. 0·40 — 2·60
олійок: зол. 1·—, 2·—, 3·50.

слід тіла виявить все, а материне око, жорстоко пронизливе, побачить усе, що лікар або суддя хотілиб затаїти перед нею. Мій „духовий стан був нестерпний і коли я глянув на свою зброю на стіні, прошибла мене думка покінчити вистрілом з пістолета зі самою задеканою „деморалізованою" душею (аж багато пізніше зрозумів я цей Наполеонови вислів)

Скажу щиро: мені було сімнайцять літ і я любив військову службу. З природного нахилу і расової тяги став я вояком. Я не був ще у бою, я хотів його бачити. Я мав військову амбіцію. У полку ми глузували з героя того часу Вертера і милосердились над ним. Ця думка, що перешкоджала мені піти за ганебним страхом, підказала мені іншу, що видалась мені єдиним виходом із сліпої вулиці. „Чи не піти би до полковника? Полковник теж наш батько". І я почав одягатись як на сходок. На всякий випадок узяв зі собою пістолети. Хто знає, що може трапитись?

Поцілувавши постаяне з почуванням сімнайцятилітка — всі ми у цьому віці сентиментальні! — німі уста Альберти, німі, як завсіди, зійшов я завшпиньки зі сходів цього будинку, залишаючи за собою смерть...

(Докінчення буде.)

Туберкульоза є теж професійною недугою. Пил, отруйні ґази, вогкі, темні і лихо провітювані варстати праці, зігнута постава тіла робітника сприяють захоруванню на туберкульозу.

Українське Гігієнічне Товариство у Львові.

Британська Біла Книга.

ЯК ПРОЄКТУЄ АНГЛІЯ РОЗБРОЄННЯ.

ЛЬОНДОН, 1. II. ПАТ. „Форін Офіс" переслало сьогодні пресі для публікації Білу Книгу, що має в собі британське меморандум у справі розброєння.

Меморандум відмічує на вступі, що виміна поглядів дипльоматичною дорогою, хоча й корисна, не дала висліду. З другого боку, як виявилося, британський проект конвенції розброєння вимагає змін. Перед Европою стоять дві альтернативи: заключити конвенцію розброєння, що виразно наказує розброїтися або заключити таку конвенцію, що найбільш озброєні держави, які не можуть чи не хочуть розброїтися, зобовяжуться на всякий випадок не збільшувати сучасного стану зброєнь. Британський уряд прямує вперто до розвязки проблеми по думці першої пропозиції.

Дальше обговорює документ питання: безпеки, рівноправности й розброєння. Щодо першого, то британський уряд вважає дуже важними гарантії безпеки, що є у британському проекті конвенції, але пропонує додати ще артикул, який ствердив би, що льояльне виконування конвенції — це справа усіх сигнатарів і що постійна комісія для розброєнь, повідомлена про те, що одна сторона надрушила льояльне виконування конвенції, почне негайні наради з метою привернути нормальний стан.

Щодо рівноправности, то меморандум настоює, щоб цю засаду практично застосувати й виразно ствердити у практичних пропозиціях. Тому й треба зреактивувати з будьяких пробних епох, на основі яких деякі сигнатарі конвенції були покривджені.

У питанні розброєння британський документ звертає увагу на те, що Німеччина добровільно зрікалася зразків офензивної зброї (що зробив канцлер в останніх розмовах), хоча найбільш озброєні держави не дали на це своєї згоди. В тому положенні держави повинні обмежити загальну скалю зброєнь, і тим зменшити вимоги, які німці думають висувати. В обличчі цього британський уряд зголошує такий проект конвенції, що обовязував би на 10 літ:

1) Щодо ефективів, то проект конвенції вимагає встановлення 200 тис. вояків і 8-місячної служби з вимаганими Німеччиною 300 тис. вояками і 12-місячною службою, що не зустріне спеціяльних перешкод. Військові вправи мужчин у військовому віці поза армією мають бути знесені, а їх місце іспитиб автоматичним контролем.

2) У справі сухопутних зброєнь, про протилетунські гармати, яких вимагає Німеччина малиб бути знесені, а найвищий калібр фортових гармат буде устійнений в дорозі міжнародньої згоди. В першому році будуть знищені танки, що мають більш, як 30 тон, а менші у 5 літах двома дальшими етапами. Англійський проект устійнює теж максимальний калібр гармат, даючи деякі концесії домаганням Німеччини, а теж Австрії, Мадярщині й Болгарії.

3) Повітряне озброєння: Наскільки конференція для розброєнь не знесе зовсім військового летунства, всім державам буде прислуговувати право мати таке летунство до оборони. У 8 дальших літах держави малиб порозумітися про кількість цього летунства.

4) Британський уряд готов порозумітися щодо морських зброєнь, якби цього було конечно потрібно, хоча речинець морської конференції у 1935 р. близько.

5) Контроля: Британський уряд готов до постійної автоматичної контролі, що може початися й негайно.

Врешті меморандум відмічує, що його пропозиції виготовлено, беручи під увагу домагання усіх сторін, щоби облекшити порозуміння, та настоює на поглядах британського уряду, що поворот Німеччини до Женеви й на конференцію розброєнь — це основна умовина згоди.

ФРАНЦУСЬКЕ СТАНОВИЩЕ.

ПАРИЖ, 1. II. ПАТ. Французькі офіціяльні кола оберігають супроти англійського меморандуму якнайбільшу резерву. Паризька преса відноситься теж з резервою супроти британського та італійського меморандум, зобачуючи в ньому бажання компромісового полагодження німецьких домагань і становища Франції. „Пті Журналь" підкреслює, що англійський уряд не числиться як слід з вимогами безпеки Франції. Щодо ін-

Зол. 1'50

Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу

„ЖОРНА"

Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"

Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

лійського меморандум „Матен" думає, що італійський плян не вносить нових моментів до дискусії. Є це політична маніфестація чемности супроти Німеччини.

НІМЕЦЬКІ ГОЛОСИ.

БЕРЛІН. 1. II. ПАТ. Німецька преса оголошує тексти британського й італійського меморандум, ставлячись з очевидною резервою до плянів англійського уряду. Рівночасне доручення британського меморандум іншим державам поза Німеччиною і Францією викликало в Німеччині заклопотання, бо як заявляє берлінська преса, воно вносить елемент непевности до процедури, заініційованої Німеччиною і не зможе влекшити німецькому урядові заняти становище.

АНГЛІЙСЬКА ОПІНІЯ.

ЛЬОНДОН. 1. II. ПАТ. Британський розбройний плян зустрівся з прихильним прийняттям преси, яка підкреслює, що це остання можливість порозуміння між Францією і Німеччиною. Преса зазначує, що як ця спроба не вдасться, то нема більше надії на розбройну конвенцію. Британський проєкт признає Німеччині низку уступок в ділянці зброєнь, а рівночасно складає жертви в користь безпеки.

—o—

По широкому світі.

— В Німеччині привернено знову титул радника і відзначення для державних урядовців та представників вільних фахів за заслуги для народу і держави.

— Австрійський віцеканцлер майор Фрей, загрожує строгими репресіями за поширювання вісток, що викликують загальне занепокоєння в краю.

— З приводу підписання польсько-німецького порозуміння польський посол у Берліні Ліпський приняв представників німецької влади снїданням, на якому виголошено тости в честь Гінденбурга, Гітлера, Мосціцького і Пілсудського.

— Канцлер Дольфус повідомив угорський уряд, що на другий тиждень приїде до Будапешту, щоби зревізитувати премієра Гембліша.

— Президент Рузвельт устійнив новий курс долляра на 59.06 центів давної вартости.

— Мін. Ґебельс виголосив у спортовій палаті в Берліні промову, в якій виступив проти монархістичних кол.

— Американський уряд задумує запросити Японію на морську конференцію, що відбудеться в 1935 р.

— В Майнцу демонстрували гітлерівці проти католицького епископа д-ра Гуго як прихильника надреньських сепаратистів.

—o—

ЩО Є З ПРОМИСЛОВИМ БАНКОМ?

(З листів до Редакції.)

Ще минулого року на сторінках нашої преси появилися вістки про акцію Українського Технічного Товариства заснувати у Львові Промисловий Банк. На мою думку ініціятива в цій справі гідна похвали, а справа ця дійсно важна і чимраз більше актуальна.

З причини щораз більшого, хоч і повільного розросту нашого молодого ще промислу і творення щораз-то нових підприємств дається відчувати великий брак такої установи, яка без сумніву могла би й повинна би віддати чималі прислуги. На жаль, вже від довшого часу не стрічаємо на сторінках преси якихсь нових вісток про долю цього майбутнього банку, так що мимоволі приходить на думку, що ціла справа не вийшла поза початкову стадію, а організаційна комісія банку, з оправданих чи неоправданих причин, мабуть виявляє за малу ініціятиву, чи радше активність. Уявляємо собі що хоч зібрання потрібного, хочби й невеликого закладового капіталу у нинішніх часах не належить до легких річей, та з другої сторони всеж таки ми переконані, що при відповідній меткости, з огляду на важність справи і її актуальність, справа ця є зовсім реальна і можлива до переведення.

Тому булоб дуже бажано, щоби організаційна комісія банку подала до загального відома, в якій стадії находиться справа підготовки чи організації Промислового Банку.

Інжинер-заточенець.

—o—

Припинення „Слова Польського".

Нечисленні читачі „Слова Польського" зазнали вчора неабиякої несподіванки: на 3-ій сторінці у 6-ти рядках Видавництво коротко, але змістовно повідомляє, що „є примушене" з нинішнім днем припинити появу щоденника. Чергове речення каже, що передплатники „Сл. Польського" діставатимуть надалі „Ґазету Львовску". Ось так безславно закінчив своє істнування часопис, який мав за собою дуже ріжнородну карієру. Спершу був це демократичний орган, в якому працювали передові діячі польського демократичного табору (м. ін. Романович). Потім стало „Сл. Поль." твердішою ендеції та голосно кувало „ідеольоґію" українофобського соєдньоґізму. Кілька літ тому сензацією був перехід із дня на день ультраендецького „Слова Польского", з домівкою і — головним редактором Мейбавмом — до санаційного табору. Це був початок кінця тої ґазети. Колиж прийшли погані часи, знижки, редукції, рестрикції і т. п. неприємности, — почали корчитись всі санаційні видавництва, здані не на своїх передплатників. Остання спроба ратунку була недавня „фузія" „Сл. Поль." й „Ґазети Львовскої": обидві ґазети затримали самостійні свої... наголовки, — а все інше, редакція і повний текст, було спільне. Попрощався теж тоді зі „Сл. Поль." п. Мейбаєм (хоч і ревний санаційний достойник), а спільним гол. редактором обох ґазет став п. Барановський. Але видно й подвійна друкарська процедура з одною наголовною сторінкою була вже задорогою і рішено „історичну" назву „Слова Польского" принести в жертву кризі.

Померло „Слово Польске" в силі віку: в 39 році життя...

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Звіт з діяльности Українського Товариства Прихильників Мистецтва у Львові за 1933 рік.

Українське Товариство Прихильників Мистецтва у Львові, яке поставило собі за мету по змозі і по своїм силам підпомагати матеріяльно і підтримувати морально наших мистців (передовсім пластиків), що саме тепер більше як коли потребують тієї допомоги, переводячи біляне праці за останній 1933 рік, стверджує, що не зважаючи на несприятливі обставини, серед яких Товариство працює і не дивлячись на перепони, які приходилось на кожному кроці поборювати, ратуючи наш мистецький рух перед занепадом, Товариство дійшло всеж таки до переконання, що праця та змагання його мають поважні осяги.

1) До імпрез, які перевело Українське Т-во Прихильників Мистецтва, належать у першій мірі вистави картин, одна у Львові, три на провінції (Тернопіль, Бережани, Підгайці). Виставляли окрім своїх краєвих мистців ще й ґрупи мистців зза кордону (Париж, Прага).

2) На запрошення і заходами Товариства відбулися відчити. Один д-ра Володимира Залозецького про церковне мистецтво, другий Степана Левинського про східне японське мистецтво.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 3. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 13

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Невідома доля статуту УСС. — Справа присяги. — Переклад регуляміну вправ.

Той статут перекладено на українське, остемпльовано і предложено на засіданні Б. У. до підпису. Не можу тут не згадати про один комічний епізод, який повстав унаслідок збирання підписів. Мимовільно повстало питання, хто має статут підписати. Зразу мала це зробити лише Б. У., одначе коли хтось з присутніх зробив увагу, що підписаний на статуті обовязаний тимсамим до активної служби в стрільних і може бути змушений до такої служби, повстали сумніви у пивільних членів Б. У., чи пожаданою і вказаною є річю підписувати оцей статут. Хто підписав, не знаю. В кожнім разі десять підписів найшлося, але чи були між ними д-р Трильовський та інші, не пригадую собі тепер. Це на всякий випадок малозначний, але характеристичний момент. Після підпису вислано статут до намісництва у пятьох примірниках. Яка була його дальша доля, чи його принято, чи ні, ми забуто вже його в чергових днях підчас повного замішання у Львові, залишиться, здається, тайною, доки хтось цікавий не переглядатиме колись архіву львівського намісництва і не попаде на слід оцього статуту.

З принятям, підписом і висилкою статуту справа УСС не стояла ані на один волосок вперед, ані назад, ані для мене самого. Правда, що УСС прибирали вид статутарної ополченської корпорації, але тоді дотеперішня робота коло організації й організація в даній хвилині була вповні безпредметова і противорічила статутові. На підставі статуту всі ті, які належали до добровольців, були зрівняні під оглядом активного й пасивного вибору. Тоді ціла Б. У. враз із „генеральним штабом" мусіла зникнути, бо їх ніхто не вибрав. Усі старшинські степені були виборні і тимсамим ніхто не мав права ані себе іменувати, ані ніхто не мав права визначити команданта, лише те право належалося одинско самим добровольцям. А що це не було можливе до переведення, тимсамим і вповні ілюзоричною ставала справа статуту. Б. У. могла щонайвище уважати себе основним комітетом, який по переведенні вступних формальностей обовязаний після упливу приписаного до важности статуту речинця скликати загальні збори і долю організації УСС віддати в руки загальних зборів.

Ще одна важна справа займала членів Б. У., а була це справа присяги. Ходили чутки про те, що польські леґіоністи дістали дозвіл на зложення якоїсь спеціяльної присяги, але чогось певного про це не міг ніхто знати. Знаю лише, що проти зложення присяги у тих словах і в тій формі, у якій складає військо, була досить сильна опозиція. Одначе рівночасно не зроблено ні одного кроку у тім напрямі, щоби військовій владі предложити текст спеціяльної присяги УСС і щоби та влада дала свій дозвіл на це. Одначе ясно тої справи не висказував ніхто. У тій опозиції не пробивалася якась неохота брати участь у боротьбі за істнування монархії. Ні! Тут, по моїй думці, відігравав велю інший спосіб — а саме, щоби зложенням присяги не віддати себе на ласку й неласку органів військової австрійської влади, які опісля відберуть своє приречення дозволити на покликання до життя добровольчої корпорації і перемінять УСС у баталіони загального ополчення. Що те проволікання зі зложенням присяги мало шкідливий наслідок на дальший розвиток УСС, показали події найближчих днів. На кожний випадок присяги у Львові не складано, а навіть потайки йшла аґітація проти спроби повести всіх УСС до такої присяги, яка приписана у військовім регуляміні для формацій загального ополчення.

Щоби більше не розписуватися в тім змислі про Б. У., скажу ще лише на закінчення, що Б. У. в часі свого побуту у Львові не зробила нічого для розвитку УСС. Справи УСС йшли своїм власним ходом і, стрілецтво розвивалося так, як уміло. Ще найкориснішою річю був переклад регуляміну вправ та введення одностайної команди. Задуманий переклад інших найважніших службових військових книг не здійснився внаслідок дальших воєнних подій. Б. У. у тім складі і при відсутности фахових у військовій організації сил не могла нічого більше зробити. На ній показалося те, що мусить показатися у всякій роботі, до якої забираються такі, що на ній не розуміються, а й дальше не мають охоти самі забратися до науки. І як опісля ціле стрілецтво показало, що воно не творить якоїсь однодушної корпорації, але що це гурт одиниць, скликаних спеціяльними обставинами, так і Б. У. виявила себе таким на силу сотвореним тілом без ясної душі.

(Продовження буде.)

3) Ґрупа молодих мистців, що стоїть у тісному звязку з Товариством, видала груповий мистецький журнал „Карби", а тепер уже в друку велика монографія, написана д-ром Володимиром Залозецьким, про творчість мистця О. Новаківського. Видає її Товариство з нагоди ювилею цього визначного артиста-маляра.

4) Товариство приступає до будови домівки для Олекси Новаківського в Дорі на давніше закуплений площі.

5) Товариство має перебрати небавком під свою управу дуже цінну площу простору 660 сяжнів, положену в найкращому місці в Дорі, призначену бл. п. Чачковським на мистецькі цілі, яку його спадкоємці завдяки заходам Вп. П. Бокорудзової мають віддати Товариству на власність. На цій площі Товариство задумує побудувати більший будинок, у якому знайшлиб приміщення українські мистці.

6) Товариство відкрило власну домівку, в якій має приміщення двох студентів з повним удержанням.

Повищі осяги Товариства — в огляду на дуже малі засоби з причини невеликої скількости членів — є всеж таки доказом, що істнування Товариства потрібне і що вкладки членів не йдуть на марне. Це повинно наше громадянство зрозуміти і підтримати заходи Товариства для розвитку мистецької культури.

ЗА ВИДІЛ У. Т. П. М. У ЛЬВОВІ:
Антін Рак, голова. *Іванна Левицька*, скарбничка.

З орґанізаційного руху.

ПОВІТОВІ НАРАДИ УНДО В ТЕРНОПОЛІ.

Дня 4. січня ц. р. відбулося в Тернополі засідання повного Повітового Народнього Комітету тернопільського повіту, на котрому рішено скликати на день 25. січня повітові наради з участю цілого Повітового Народнього Комітету і мужів довіря поодиноких громад тернопільського повіту в справах 1) виборів до сільських громадських рад з рефератом посла д-ра Степана Барана про новий самоуправний закон і про потребу приготовлення до тих виборів і 2) в справах орґанізаційних УНДО в тернопільськім повіті з рефератом п. Остапа Сіяка, урядовця Українського Кооперативного Банку в Тернополі про справи орґанізаційні і поширення „Свободи".

Ця нарада відбулася в Тернополі дня 25. січня ц. р. в денним порядком, як вище. В нараді взяло участь около 20 інтелігентів, з того 8 священиків з повіту, і близько 130 селян з більшости сіл тернопільського повіту.

Про новий самоуправний закон і про справу виборів до сільських громадських рад реферував **пос. д-р Степан Баран.** У дискусії над цим рефератом забирали голос: бувш. сенатор **Микола Кузьмин**, господар з Озірної, повіт Зборів, п. **Остап Сіяк** з Тернополя, **о. Степан Вонс**, парох з Ігровиці, **Томко Босюк**, господар з Бойковець і п. **Василь Болюх**, господар з Кутковець. Рішено згідно з внеском посла д-ра Барана скликати вселюдне масове віче в Тернополі в середу 14. лютого ц. р. до салі „Міщанського Брацтва" з одиноким рефератом посла д-ра Степана Барана про новий самоуправний закон і про вибори до сільських громадських рад.

Орґанізаційний реферат виголосив п. **Остап Сіяк** і він підніс потребу в якнайкоротшому часі створити Повітову Народню Раду УНДО з Тернополі, зложену з членів Повітового Народнього Комітету і голов місцевих комітетів. Покищо останніх будуть заступати мужі довіря з поодиноких сіл. Підніс також потребу поширення „Свободи". В дискусії над цим рефератом забирали голос: п. **Василь Болюх**, господар з Кутковець і п. **Іван Сірант**, емер. управитель школи з Березовиці Великої. Принято внески референта в справі створення Повітової Народньої Ради й аґітації за поширенням „Свободи".

Нарадам проводив бувший посол **Антін Кунько**, господар з Чернилева Руського; протоколував п. **Іван Сірант**, емер. управитель школи з Березовиці Великої.

Наради мали чисто діловий характер і взяли в них участь найсвідоміші селяни з повіту.

НАРАДИ УНДО В БЕРЕЖАНАХ

Дня 25. січня ц. р. відбулася в Бережанах нарада представників сіл у справі громадських виборів. Нарадою проводив д-р **Вол. Бемко.** Явились представники 20 сіл бережанського судового повіту. Реферував пос. **Ст. Кузик.**

НАРАДА УНДО У ГРИМАЛОВІ.

Дня 25. січня ц. р. відбулася у Грималові нарада представників сіл скалатського повіту, в якій взяли участь представники майже всіх сіл повіту. Про самоуправний громадський закон реферував пос. **Олекса Яворський**, про орґанізаційні справи п. **Пісецький О.** і пос. **Яворський.**

З природи й техніки.

ВОВКИ У ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ

Французький дослідник Р. Роліна займався у своїй джерельній праці „Le loup commun", виданій журналом „Revue d'Historie Naturelle" долею вовка у західній Европі, а зокрема у Франції.

Виявляється, що вовка вигубили зовсім спершу в Англії, а саме у 10. столітті, дещо пізніше, бо біля 1680 р. у Скотії. В Ірляндії вибили останніх вовків щойно в першій половині 18. віку. Вигублення вовків у Великій Британії та Ірляндії не було зовсім важке: чейже вовк не мав куди утікати з островів. Його поголовну смерть приспішив досить дивоглядний факт, що від раннього середновіччя можна було побирати податки у виді голов забитих вовків.

Значно грізніше представлялися вовки у Франції. Літописи подають, що у 1427 р. вовки пожерли між нинішнім Монмартром і Порт Ст. Антонін, отже майже у центрі теперішнього Парижа, 14 осіб. У тих часах гинуло на рік біля 500 осіб від вовків. Навіть при кінці 18. віку дуже багато людей, головно у більше лісистих околицях, падало жертвами вовків. Підчас наполеонських воєн кількість вовків дуже зросла. Можливо, що причиною цього були самі війни або й девалюація грошевих нагород за вбитих вовків. А саме визначені ще Генрихом IV. премії у висоті 100—300 франків за вовка спали у 1873 р. до вартости 6—18 франків. Статистика з 1873 р. подає, що впродовж останніх 25 літ вигубили у Франції біля 1.200 вовків у ріжних департаментах. Остаточно французькі вовки зникли у перших роках восьмого десятка мин. віку так, що сьогодні вони у Франції тільки мітом для нечемних дітей.

Дуже цікавим фактом є поява вовків у Франції підчас світової війни і в повоєнних роках у цілій низці місцевостей, де занотували теж смертні випадки з людьми. Цю появу вовків, що їх уже перед світовою війною французькі зоольоги вичеркнули з лісти ссавців Франції, можемо пояснювати двояко: або ці вовки примандрували з Еспанії, де їх ще не забракло, або були це нащадки недобитків, які розмножилися мимо нагінки у глибині великих лісів.

Так само в Італії появилися після війни вовки. Здогадуються, що й ці вовки перейшли підчас воєнних ділань з балканського на апенінський півострів.

НИНІШНІЙ ШАНГАЙ.

Положений над рікою Гуанпу біля устя Янтсекіянгу Шангай є головним вузлом, що лучить нутро Китаю з чужими державами. Розвиток і значіння Шангаю датуються від половини мин. століття. 1842 р. англійці, а відтак французи і американці дістають тут торговельні концесії і протягом несповна століття невеличке китайське місто виросло на пяте щодо величини місто світа, а на найбільше людське зборище на Далекім Сході. Згідно зі списом населення з 1930. Шангай мав з передмістями біля 4 міліонів мешканців. Дуже сильний приріст населення Шангаю датується з часу повстання тайпінгів. Саме тоді селяни масово тікали до міста під опіку европейців, щоби відтак перемінитися у міліонову армію робітників.

Територіяльно Шангай складається зі старого китайського міста, що має біля півтора міліона переважно китайської людности, з міжнародньої концесії у північній частині міста, що має біля міліона мешканців (у цій цифрі є ледви 27 тисяч чужинців!) та з французької концесії, де живе пів міліона мешканців (з того 12 тисяч чужинців!).

У Шангаї живе і торгує біля 50 чужих національностей; після китайців найсильніше репрезентовані японці, відтак англійці, москалі й американці.

Вид Шангаю пригадує на перший погляд найбільші пристані Европи. На лінім березі Гуанпу скупчилися доки, фабрики, величезні прядільні бавовни і шовку. На якорах держаться кораблі виключно з Европи або Америки, тому, що плоські китайські джонки задержуються далеко вгорі ріки. Здовж прегарних прибережних бульварів здіймаються гарні будинки европейського міста.

Цей величезний розвиток міста викликаний нарівні географічними і політичними чинниками. Шангай лежить чейже при устю величезної водної артерії, до якої вливаються притоки з 2 міліонів квадратних кільометрів поверхні, заселеної 180 міліонами! Він поглощує продукти багатих провінцій, якими пливе Янтсекіянг. Майже половина заграничного експорту Китаю переходить через Шангай, головно бавовна, шовк, чай і тютюн. Крім цього Шангай є важним промисловим центром, де зібрана майже половина прядільнь шовку і бавовни Китаю. Дальший розвиток промислу утруднює дещо віддалення Шангаю від копалень вугля, якого річна консумція більша ніж міліон тон. Шангай лежить в области дельти, що збудована з сипких матеріялів; брак литих скал утруднює будову більших будинків та технічних інсталяцій. Для Шангаю характеристичним є факт, що половина текстильних заведень є у руках японців, що поволі опановують і інші ділянки промислу.

Як пристань Шангай є доступний кораблям всякої величини. Зате підчас суші океанічні великі мусять задержуватися при устю Гуанпу на повнім морю. В останніх часах проектують будову каналу, який лучив би полудневе рамя Янтсекіянгу з Гуанпу. Таким робом доступ до пристані був би можливий у кожній порі.

СУХИЙ ЛІД.

Природний і штучний лід є мокрий. Таким мокрим ледом послугується „мокра" Европа, зате донедавна „суха" Америка уживає так зв. „сухого леду".

Є це заморожений двокис вугля, який у цім стані не витворює води. Нормальні бльоки цього леду мають вид вальців. Можна їх розрізувати на довільні кусники, бо вони мають твердоту, зближену до твердоти крейди. В Америці сухий лід має повні горожанські права, зате в Европі знають його щойно від кількох років. У Швайцарії і Франції є вже фабрики, що конструують відповідні машини до виробу сухого леду. Сам лід виробляють у цей спосіб, що струю плинного двоокису вугля спрямовують до вальця з дуже тонкими стінами. Підчас переходу течі на газ повстає така низька температура, що решта течі ціпеніє. З течі повстає „сніг", з якого відтак гидравлічні праси роблять бльоки леду. Ці бльоки сухого леду мають температуру мінус 80 ступнів Цельзія.

Кусник сухого леду парує дуже поволи. Після випарування не лишає жадного сліду тому, що знов перемінюється у первісний газ; двоокис вугля.

Явище дуже повільного парування сухого леду пояснюється тим, що між дуже зимною бридою сухого леду і окружаючим повітрям твориться постійна зимна верства ґазового двоокису вугля, що знаменито ізолює бльоки сухого леду.

Крім інших прикмет сухий лід має ще одну велику прикмету: повільне парування його витворює у кімнаті, де він находиться, зовсім антисептичну атмосферу.

НОВА ЗАЛІЗНИЦЯ В МАНДЖУРІЇ.

З кінцем м. р. отворили в Манджурії нову залізницю, яка веде до Японського моря через Тунгуа до Харбіну. Рівночасно японці розбудовують на корейськім побережі, а саме там, де ця залізниця доходить до моря, велику, модерну пристань Рашін. Завданням цього порту є знищити совітську пристань у Владивостоці, якої значіння сильно підупало внаслідок заняття японцями Манджурії та східньо-китайської залізниці. Розуміється, що вибудування нової пристані зашкодить також японській пристані **Дайрен у південній Манджурії тому**, що нова залізнича лінія скорочує шлях Харбін-Осака, що йшов досі через Дайрен, з 2.800 кільометрів на 2.060 кільометрів.

А. Л.

Ще один лист з „раю".

До нашої Редакції принесли знову лист з конвертою з Великої України, писаний до одного з наших Читачів. Цей лист передаємо, пропускаючи тільки прізвища й назви, дослівно:

..... Дня 7. 1. 1934. Христос Раждається. Дорога Сестро Евцю і Вся Родино. По довгих літах, що так минули так скоро, хочу вам написати, що ми всі здорові до котрого часу, бо пережили ми тяжкі часи весною у 33 року був у нас на Україні страшний голод. Люди мерли з голоду в нашім селі померів 1005 померло більш 3 тисячі, одні других їли, мертвих дітей їли, страшна картина, не можна було в ночі піти в друге село, бо ловили і вбивали і їли і начиняли ковбаси і продавали на ярмарку а коти і собаки поїли всі, рідко в селі остався кіт або собака, а на цей рік сколективу дали на трудодень по 2 кіля хліба, пшениці або жита і так дали хто має 100 днів вироблених той одержав 200 кл. важко жити в кого велика сім'я предбачується знов голодова смерть в нас налоги великі я сам плачу податку всього налогу більш 130 рублів. 100 кіля жита 400 рублів і не можна достати оставляють хати і втікають з України добру хату можна купити за 30—25 рублів дуже важко жити в нас в колективі за крадіж дисципліна як вкради кілько або два хліба то сидять років 5—6 і висилки за Україну. Більш не можу писати нічого. Поздоровляю Вас всіх з Рождеством Христовим Ваш брат Михайло".

Чи треба до цього простого і жахливого листа ще щось додавати? (—)

Траґічний лет у стратосферу.

Катастрофа радянського бальону. — Три летуни згинули.

Переловили стратосферійний комунікат.

З Москви наспіла вістка, що бальон „Осоавіяхім" став жертвою катастрофи, в якій згинула ціла залога. З невиясненої причини від опадаючого бальону відорвалася ґондола і впала з цілою силою розгону на землю, розторощилась на дребезги. Очевидці катастрофи сповідають, що при зударі з землею наступили два сильні вибухи. Один труп із залоги був такий розбитий, що годі його розпізнати. Всі прилади і предмети, які находилися в ґондолі, знищені.

Катастрофа скоїлася коло 16. год. біля села Потійський Острог 8 км. від границі Кадошкіно на залізничій лінії Москва-Казань. На місце катастрофи виїхала з Москви спеціяльна комісія.

Залога бальону складалася з трьох осіб. Командантом був 36-літній Павло Федосеєнко, колись робітник, опісля інжинір радянської повітряної фльоти. Йому товаришили 35-літній інжинір Андрій Васенко, спеціяліст від веротьоґії і повітреплавства, та 24-літній Ілля Усскін.

Бальон „Осоавіяхім", найбільший із досі званих повітреплавів, обіймав 24.000 куб. м. Ґондола мала вид кулі з проміром 2.4 метрів. По боках були три герметично замкнені вікна і одно вічко на споді для фотоґрафічних знимок та обсервацій. В ґондолі були окремі прилади до досліджування космічних промінів, магнетичних явищ і складу повітря.

Лет в стратосферу відбувся серед сприятливих умовин. Пільоти находились весь час у радіотелефонічній злучі з московською летунською стацією, повідомляючи її про важні поміри та обсервації. Хотіли спершу летіти до висоти 30.000 метрів, але осягнули 20.600 м., рішили спускатись, щоби свій рекорд переплатити життям.

МОСКВА, 2. II. ПАТ. На місце катастрофи виїхала наукова комісія; в її склад увіходить проф. Мотчанов, голова наукової комісії, яка контролювала й опечатала апарати бальону перед його стартом. Вислід розгляду сподіваний в найблизчому часі. Нині вже можна здогадуватися, що до катастрофи прийшло тому, що бальон, схоплений сильною повітряною струєю, найшовся у великій висоті в невичайно тяжких атмосферичних умовинах. Один із радіоаматорів, що живе біля Гомеля, відібрав 30. I. в год. 13. такий комунікат: „Тут говорить стратосферійний бальон — залога є в стрефі змінених струй — бальон покритий ледом — ми є в безвихідному положенні, ми вкриті ледом. Спадаємо. Два мої товариші хорі". Комунікат цей вимагає ще справдження.

—o—

Німеччина хоче платити.

БЕРЛІН, 1. II. ПАТ. У висліді переговорів німецького уряду з представниками американських й англійських вірителів устійнено піднести вірительну обслугу тих держав з 30 на 50 проц. Досьогоднішнє визнавання вірителів Швайцарії й Голяндії з некористю інших держав має тревати тільки до 30. квітня ц. р. Десь біля 15. квітня німецький уряд скличе загальну конференцію вірителів усіх держав, на якій будуть устійнені правила обслуги закордоччних довгів Німеччини. До того часу Ґольд-Діскантебанк зобовязується викупити по курсі 67 проц. замісць досьогоднішнього 50 проц. всі платні в тому часі субскрипції, які німецькі конверсійні каси видають на конто процентової обслуги усіх держав крім Швайцарії й Голяндії. (—)

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — **Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО.** — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 30 гр. Конто чекове П. К. О. число чисто 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:

Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови" виходить трьомісячник **„БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ".** — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Ще про вибори в Городку.

СПРОСТУВАННЯ.

В „Ділі" з 13. XII. 1933 р. ч. 329, в рубриці „Вибори по наших містах", була видрукована стаття під наголовком „Виборчі виборі в Городку". У змісті тої статті подано цілу низку неправдивих фактів, які неправильно представляють справу переведення виборів до міської ради в Городку.

На підставі § 19. пресового закону, як також в інтересі публичної опінії, позволю собі просити Вас, Пане Редакторе, помістити в „Ділі" нижче подане моє спростування:

1) Неправдою є, що українське громадянство мало велике зацікавлення виборами до міської ради, а правдою є, що велика маса українського громадянства не мала найменшого зацікавлення виборами, доказом чого є те, що в деяких округах не пішло до голосування около 90 проц. наших виборців, інтелігентів і міщан.

2) Неправдою є, що виборчі округи були якось штучно викроювані зі шкодою для українського громадянства, а правдою є, що згадані в дописі обидві округи (Заставське і Львівське передмістя) становили для українців зовсім добрі райони, де українці творили переважаючу більшість.

3) Неправдою є, що до виборчих комісій не покликано свідомих українців, а лише двох „русинів" (приятелів маґістрату), а правдою є, що до виборчих комісій були покликані також українці, як напр. дир. Василь Процишин (директор Українбанку „Поміч"), п. Володимир Мацієвський і інші.

4) Неправдою є, що поляки виставили крім листи ББ ще й листу ч. 3, а правдою є, що листу ч. 3 зорганізував і виставив п. Мацелюх, член українського центрального виборчого комітету і приятель п. посла Біляка.

5) Неправдою є, що листа ч. 3 не мала ніяких виглядів на вибір, а правдою є, що з огляду на уміщення в українській листі на першому місці д-ра Біляка й іншого ще кандидата, яких загал виборців не любить і не хотів вибирати, листа ч. 3 зискала масову прихильність виборців, доказом чого є, що дістала 290 карток, здобуваючи 1 мандат.

6) Неправдою є, що на двох дальших місцях української листи стояли два свідомі передміщани Якимак і Михайло Цап, а правдою є, що на третьому місці стояв якийсь Іван Попко, котрий зовсім не належить до „свідомих передміщан українців", бо, будучи членом українського комітету, тихцем вів переговори з поляками, аби ті взяли його на свою певнішу листу. А п. Михайло Цап стояв аж на четвертому місці.

7) Неправдою є, що п. Паламарчук Роман у дні виборів почав масово роздавати картки зі своїм прізвищем, а правдою є, що п. Паламарчук у дні виборів був мужем довіря української листи ч. 2 і як такий сидів від год. 8.30 рано до 12. в ночі (майже без перерви) при виборчій комісії на Львівськім передмісті, отже тим самим не міг роздавати ніяких карток. Правдою також є, що картки з прізвищем Паламарчука були видруковані, що картки з прізвищем Паламарчука були видруковані за повним порозумінням і згодою голови і більшости членів виборчого комітету та за згодою чолового кандидата д-ра Степана Біляка і роздані виборцям самими членами комітету ще напередодні виборів.

8) Неправдою є, що поява карток з назвищем п. Паламарчука збентежила і дезорієнтувала передміщан, які почали здержуватись від голосування і счеркували з листи інтелігентів, а правдою є, що поява карток п. Паламарчука ще більше зохотила передміщан до голосування, бо це їм дало змогу віддати свої голоси на людину, якої весь комітет і більшість виборців дійсно хотіли, а не на тих кандидатів, котрих люди через їх рівнодушність і неробство счеркували з карток. Доказом того є скількість голосів, що впали на п. Паламарчука — 423 і на п. д-ра Біляка — 146, внаслідок чого п. Паламарчук став вибраний першим заступником з листи ч. 2.

9) Неправдою є, що пос. д-р Білик рішив, щоби передміщани голосували многократно на двох своїх представників пп. Цапа Михайла і Якимяка Андрія і що це врятувало ситуацію, а правдою є, що п. д-р Білик нічого не рішив, бо не був до того ніким управнений, не будучи навіть членом виборчого комітету. Правдою також є, що д-р Білик ходив по вулиці коло виборчого льокалю і відбирав українським виборцям картки з назвищем Паламарчука і давав інші. Ці рішні „заходи" д-ра Біляка ще погіршили ситуацію, бо виборці, знаючи, що картки п. Паламарчука появилися з відома виборчого комітету і самого д-ра Біляка, — дійсно збентежились і декотрі вернулись домів, не голосуючи на нікого. Це дійсно було „масове сповнювання громадянського обовязку", як зазначено в дописі.

10) Неправдою є, що на Заставському передмісті вибрано двох радних в особах о. дек. Роздольського і п. Івана Цапа, а правдою є, що на Заставському передмісті вибрано лише одного радного п. Івана Цапа, а о. декана Роздольського здеморалізовані виборці з того передмістя чомусь счеркували на своїх картках.

11) Вкінці неправдою є, що українські громадяни внесуть виборчий протест внаслідок зловживань виборчої комісії, а правдою є, що такого протесту українські виборці не внесли і не внесуть, бо минув уже приписаний до того законний речинець, а до того ще й був брак всяких річевих закидів щодо зловживань, а тимсамим і правних підстав до вношення протесту.

Інж. Роман Паламарчук,
заприсяжений землемір у Городку.

—o—

ХОЧ НИНІ ПЯТНИЦЯ — ИДИ НА ПЕСУ П. З.

Чоловік, що був четвергом,

вку дають у Великім Театрі. Но, но, Нането оперетка у Театрі Ріжнородностей

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ** в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС. 932 2—3

— **Після закінення конкурсу „Діла" на 5 економічних статтей** вплинули до нас ще дві статті, так, що жюрі матиме до розгляду 35 статтей. Вислід конкурсу буде проголошений до трьох тижнів.

— **Українському жіноцтву під увагу.** Як нас інформують, на конкурсі перших студентських великих вечерниць, під гаслом „Студентство Рідній Школі", буде роздана низка цінних нагород, уфундованих українськими установами. Крім нагороди, призначеної для **королевої карнавалу 1934 р.,** яку виберуть учасники вечерниць, атракцією мясниць буде нагорода за **тип українки,** вибраний фаховим науково-мистецьким жюрі. Намічено ще низку інших нагород, про що вже в найближчих днях повідомить Комітет загал українського громадянства.

— **„Астрономія в старовині".** Заходом Астрономічного Гуртка при Т-ві Українських Наукових Викладів ім. П. Могили відбудеться в понеділок 5. лютого в год. 5 (17) в салі „Бесіди", Рутовського 22, I., відчит проф. М. Зарицького „Астрономія в старовині". Вступ за добровільними датками.

— **Українська народня ноша.** На таку тему виголосить проф. д-р З. Кузеля 2. ц. м. вечором відчит в Українськім Народнім Інституті в Берліні.

— **Ревізії.** В Більчу Золотім пов. Борщів розкинув хтось в ночі мин. тижня летючки ОУН. Поліція арештувала запідозрених в цьому молодих діяльних селян Степана Судейка й Вол. Лущика, але підчас того, як вони сиділи на постерунку, летючки розкинув чергової ночі хтось знову. Тоді в арештованих перевели ревізії і звільнили їх, а крім цього перевели трус ще і в їх товариша Вас. Бобаревича, в якого забрали такі підозрілі книжки: Малу Історію України, Роковини Тараса Шевченка, Пекло (вид. „Неділі"), Календар „Золотий Колос" на 1934 р., Гомін душі і різьблений тризуб. Селянам наказано тримати вночі по селі варту. (—)

— **Україніка.** „Вестнік Сокольски" ч. 2. з ц. р. помістив статтю з нагоди 60-ліття проф. І. Боберського. — „Сокольска Просвета", орган Югославянського Сокільства, помістив в 8 ч. з жовтня 1933 р. велику статтю „Українски Сокіль". — „Соколь Америцки", орган чеського сокільства в Америці помістив в 8 ч. з грудня м. р. велику статтю „Розвій Сокільської Ідеї", в якій м. і. згадує і про українську сокільську організацію та участь українських соколів у VI. Всеславянському Здвизі 1912 р. у Празі. (—)

— **Цікавий примус.** „Український Міщанин" з 30. ц. м. пише дослівно: „Дирекція Мон. Виробів Тютюневих в Монастириськах повписувала примусово всіх своїх робітників без ріжниці переконань до організації „Стшельца", стягаючи заразом по 50 сот. місячної вкладки. Не минуло це, річ ясна, і українців, які остались ще при праці. Чи не можнаб запротестувати проти цього насильства у відповідних чинників?"

— **„Гуцульський Театр".** Нас повідомляють, що з днем 28. ц. м. зорганізувалася й почала свою діяльність в Жабю пов. Косів нова центральна кооператива „Гуцульський Театр ім. Г. Хоткевича". Цей театр, якого провід обняв дир. Когутяк, виїздить небаром на турне по всіх містах Польщі, а в репертуар його входять оригінальні драм. твори з гуцульського життя, м. і. „Гуцули", „Довбуш" і „Гуцульський Рік". (—)

— **Влом до редакції „Громадського Голосу".** В ночі з 27. на 28. ц. м. вломилися якісь незнані злочинці до бюр редакції й адміністрації „Громадського Голосу" й до чит. „Каменярі", що находяться при вул. Міцкевича 7 у Львові. Вломники порозбивали шафи і бюрка, понищили папери й книжки, але не взяли нічого, хоч у кімнатах були килими й машина до писання. (—)

Ґенерали під судом.

БЕРЛІН, ПАТ. Шефа естонського штабу, ген. Торванда припинили в урядуванні до часу, поки суд вирешить справу продажі воєнних пароплавів республиці Перу. Передали теж судові ген. Лебедева.

Радіохвилі Рим-Сідней.

РИМ, ПАТ. Ватиканська радіостація почала при помочі австралійської радіостації у Сідней наукові досліди з метою устійнити точно час, який пробігають радіохвилі з Риму до Сідней. Висліди тих дослідів будуть небаром оголошені.

СТАМБУЛ ВІЛЬНИМ МІСТОМ.

Стамбул (що в дійсності зветься тепер Істамбул, що дослівно значить: „До міста") мають проголосити вільним містом і столицею балканської унії. Стамбул дістане окремий прапор, почтові марки й поліцію.

— **Посли будуть платити за їзду залізницею.** Нова польська конституція не відновила постанови попередньої конституції, що соймові посли мають право користати безплатно з державних засобів комунікації для подорожі по цілій Польщі. В постановах нової конституції, що управильнюють посольські управнення, про цей привілей нема згадки. Оскільки та справа не буде унормована окремим розпорядком, посли будуть платити за їзду залізницею.

— **Справа учительських мешкань.** Томущо в пресі появилися баламутні інформації про мешканевий додаток для вчителів народніх шкіл на основі нового службового закону, з міродатних кол пояснюють, що обовязок громад давати мешкання вчительству або виплачувати їм мешканевий додаток, якщо мешкання не дають, випливає з постанов закону з 1922 р. про основування й вдержування народніх шкіл, зновелізованого розпорядком президента з 1930 р. Новий службовий закон не нормує справи мешканевого додатку для вчительства, тому закон з 1922 р. обовязує дальше. Якщо вчитель народньої школи не дістає мешкання, належиться йому дальше мешканевий додаток згідно з обовязуючими досі постановами.

— **Львівська хроніка.** На політехніці прийшло 31. м. м. до протижидівських ексцесів, викликаних вшехпольською молодю. — Помер у 82 р. життя Юзеф Білина-Холодецький, ем. директор почт і польський історик, що займався головно історією Львова. — Невідомі злочинці вломилися до крамниці Майблюма при вул. Рутовського 16 і вкрали текстильного товару на 7.000 зол. — Процес проти бувш. пос. Лішинського відбудеться під кінець лютого.— Львівський суд засудив на 2 роки тюрми Стаха Чарнецького, що впив горівкою 14-літню Анелю Паздьор і знасилував її.

— **Краєва хроніка.** В Богородичині пов. Товмач 16-літній Франц Немец убив свого брата Казимира, зарубавши його в часі сну сокирою. Арештований зізнав, що пімстився за маму, над якою брат знущався. — В Косові скінчився страйк килимкарських робітників, що тревав якийсь час на економічному підкладі. — В Радобощі біля Лодзі вбив залізничник Межвінський свою жінку та її коханця Грабовського, у якого вона мешкала вже довший час, ножем, опісля застрілився. — В Торуні заатакували демонстранти-ендеки ред. „Слова Поморського", побили в ній шиби й поломали машини, наробивши отак на кількадесять тисяч шкід. — Професори краківського університету поставили до фондації Нобля внесок признати марш. Пілсудському мирову нагороду.

— **Смерть Немировича-Данченка.** В Празі помер у 90 році життя російський письменник Василь Немирович-Данченко, автор багатьох подорожничих книжок і відомий кореспондент з російсько-турецької та японсько-російської війни.

— **Штани по 1 зол., килими по 7 зол.** В місті Наклі в Польщі відбулася цікава ліцитація: Підчас ярмарку заїхав на торгову площу віз з зафарбованим ріжним мануфактурним краном і представник скарб. уряду почав його продавати. Ціни краму, викликувані до ліцитації, були незвичайні: штани і блюзи по 1 зол., 4 пари жіночих панчіх за 30—70 сот., шапки по 70—100 сот., килими по 6—7 зол. Та хоча які були конкуренційні ті ціни, то секвестратор амт випродати тільки дуже небагато і з більшістю непроданого краму виїхав.

— **Смерть на залізничому шляху.** На залізничому шляху Познань-Лавіца знайшли трупа мужчини з відтятою головою. Слідство викрило, що побіжчик називався Осип Скорупський, українець і був мабуть студентом. Правдоподібно було не самогубство.

— **Нещастя з нітрогліцериною.** Біля італійської місцевости Лючініко залізничий дорожник, орудуючи набоєм нітрогліцерини, спричинив експльозію. Наслідком вибуху згинули на місці дорожник і дві жінки, що переїздили на роверах. Доньку дорожника тяжко ранило.

— **Нові французькі марки** появились цими днями. Вони ріжняться від дотеперішніх тим, що замісць символічних постатей на них будуть знимки ріжних мистецьких памятників і краєвидів. Є це почтові марки від 30 сантимів до 30 фр. ріжних розмірів. Бачимо на них вежу Айфля, собор Інвалідів, Нотр-Дам, монастир св. Трофима з Арль, давню твердиню в Каркасон і т. п.

— **Холод у Північній Америці.** З Шикаго повідомляють, що з півночі від Аляски прийшли такі вітри зі сніговіями, що трапляються часті випадки смерти та катастрофи, головно у приморських містах і горах. У стейті Мінесота морози дійшли до 30 ступнів. Навіть на Фльориді і в Мексику холодно.

— **Туганкгамон мститься далі.** У Бостоні помер єгиптольоґ Літтов; він терпів від довшого часу на недугу, якої лікарі не могли зясувати. Це був останній живий дослідник домовини Туганкгамона. Отже нема вже між живими нікого з тих, що брали участь у розкопках скарбів єгипетського фараона. Коли провідник славної археольоґічної виправи льорд Керневон найшов ті скарби, ніхто з його співробітників не міг і думати, що так хутко вмре. Керневон помер, як гадали, від укусу отруйної мухи. За ним шандко зійшов зі світу рентґенольоґ проф. Ралей, що досліджував папуриси; він занедужав у повороті до Анґлії. І так почалась довга черга сконів; помирали один за одним — більш 20 — усі, що мали якенебудь відношення до праць над домовиною і дорогоцінностями таємного фараона. Тепер учені думають над теоріями, що малиб розяснити всі ці випадки. Історик Масперо гадає, що в ріжних частинах одягу фараона були отруйні субстанції, що діяли на далеку мету.

— **Стація з найдовшою назвою.** Старинна кельтійська мова горожан анґлійського півострова Валії любується в надзвичайно довгих словах. Так на шляху Льондон-Голіґед є в Валії місто, якого назву кондуктори викликають зовсім коротко — Лінфер. Та це не ціла назва. Колиб мали викликати цілу, покрутили би собі язик і спричинили би спізнення поїзду, бо славна ця назва стації є: Lynfairwilwingspilgeschnyrdropwillywillogogoh. Ця довжезна назва виписана перед стацією на таблиці довгій на півдевята метра.

Важний тільки нині

Бон

на

безплатний

флякон знаменитої кольонської води вартости 1·20 зол., при закупні 9 ножиків до голення „SALFERS" за 1 зол., які перевищають усі вироби з цієї ділянки.

Перфумерія **С. ФЕДЕРА**

Сикстуська 7, або Коперника 15 а.

58/27 1—6 УВАГА: Лише за зворотом бону

— **Хиби радія.** Італ. композитор Респіґі оголосив у „Ля Стампа" цікаву статтю на тему радіофонії. На його думку радіофонія мусить ще добре простудіювати технічні можливости, бо деякі стації мусять резиґнувати з цікавих радіопередач, що не надаються до трансмісії. Так не надається для цього пр. імпресіоністична музика Дебіссі, а для багатьох опер радіопередача — це пробний камінь, бо багато з них тратить в авдиції свій питомий чар і прикмети. Не поглибила теж на думку Респіґі радіофонія досі музичної культури широких мас. (—)

— **Публичні довги Америки.** Публичні довги Америки дійшли в 1933 р. до цифри 42224 міліонів дол., враховуючи в це довги стейтів, країн, міст і громад. Самі державні довги обраховують на 22539 міл., отже по 158 дол. на голову. Це найвище обдовження Америки від часу світової війни, але все таки воно менше, як нпр. обдовження Анґлії, що хоча доходить всього до 39 міліярдів дол., то дає на голову 700 дол. Якщо переведуть в життя ще й плян Рузвельта, що вимагає 10 міліярдів на публичні роботи, обдовження Америки зросте до 1. липня 1935 р. на 35847 міліонів дол., тобто доходитиме до 250 дол. на голову.

— **Цеппелін їде знову до Півд. Америки.** Як повідомляє німецька преса, плян летів Цеппеліна до Півд. Америки остаточно розроблено. Перший з них почнеться вечором 26. травня а 31. травня вилетить він з Ріо де Джанейро назад до Німеччини. У слід за цим першим летом послідують 4-тиждневі промовлуки для чергові лети, поки врешті в місяці серпні, вересні й жовтні не наладнають такої комунікації, що кожної неділі вечором Цеппелін вилітатиме до Америки, а кожного четверга вертатиме до Европи.

— **Вервиці з хліба.** Російські комуністи, що завзято пропаґують безбожництво, заборонили привозити зза кордону та виробляти в Совітах бульні предмети релігійного культу. Віруючі в Росії примушені отак робити їх потайки самі! І впр. вервиці роблять з кісток, гороху а то й хліба. Священики Деті й Ладиґа, що недавно вернули з Совітів, привезли зі собою на спогад власне такі вервиці з хліба.

— **Землетрус грища.** Підчас недавнього землетрусу в Мехіку відбувалися в присутності кількох тисяч видців змагання копаного мяча між перувіянським клюбом із Ліми та репрезентацією міста Мехіко. Перша половина скінчилася програною господарів у відношенні 1:0. В 30-ій хвилині другої половини відчули сильне стрясення землі. Це подіяло пригноблююче на перувіянців, одначе мехіканська дружина не хвилювалася землетрусом і наступала ще завзятіше та виграла 2:1. Щойно після мечу публика зацікавилася землетрусом.

— **Хто справді винайшов телефон?** У звязку з публікаціями про винахід телефону, італійська преса відмічує, що справжнім його конструктором був Антін Меуччі з Фльоренції, що збудував перший апарат ще в 1849 р. Як відомо, в Зл. Державах визнали винахідником телефону шкота А. Дж. Белля, а тепер німецькі технічні часописи висувають як винахідника телефону вчителя Пилипа Райса з Фрідріхсдорфу (1861). Цікаво, що Антін Меуччі добув признання першенства свому винаходові навіть в Америці, коли повів процес проти заведень А. Дж. Белля, що став виробляти телефони. В 1930 р. вийшов цікавий твір інж. Людвика Респіґі, директора ватиканської комунікації про Антона Меуччі, в якій автор широко обговорює спроби в цій царині ще в 1837 р., що їх робив проф. Педж в Америці.

— **Перше укр. фризієрське заведення** для Пань і Панів у власній управі Теодора Кутковського, Львів, вул. Бляхарська 11., філія для Пань Площа Марійська 4. Тел. 106.88. 1—5

—o—

Літературний куток.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛІ

Читачам, що звертаються до нас із запитом, хто такий автор друкованої у нас у перекл. новелі „Кармазинова завіска", хочемо дати кілька інформацій. Це один із найоригінальніших письменників, що жив від 1808—59 р. Новеля, яку ми помістили, вийнята зі збірки „Чортині", що вважається архитвором. Барбей д'Оревілі після великої кризи песимізму навернувся на лоно католицької церкви. Його оповідання та повісти зображують великі пристрасти з морального погляду. Він мав нахил до демонічних сюжетів: його повісти „Стара любка", „Заворожена", „Жонатий священик" мають ту саму рису несамовитої уяви, що і його оповідання. Ідеалами д'Оревілі була суспільність, збудована на традиції і вірі; одночасно він виступав незвичайно різко проти всякого лицемірства і міщанської моралі, що не дозволяє голосно і прилюдно рішати всі можливі т. зв. драгливі питання.

З кіна.

Кіно „Касіно": „Буря на світанку".

За сюжет фільми послужив початок австро-сербської війни, коли серби — австрійські піддані мусіли йти воювати проти своїх братів із другого боку кордону. Є це історія дружби одного серба, війта рідної нам Бачки, з мадярем, що розуміючи почування сербів, дає нагоду знайомим свого сербського приятеля втікати з австрійської армії. Великосердість молодого мадярського старшини виросла на тлі його кохання до жінки його приятеля. Це чисте почування, взаємне, не дозволяє закоханій парі зрадити ні чоловіка ні приятеля. Приходить момент, коли чоловік уміє віддячитись їм. Але ще раніше приходить до трагічного конфлікту. Фільма зручно зроблена, має гарні сцени, мадярську музику і зворушливі моменти. Головні актори Нільс Астер і Кей Франціс, яких знаємо із гарної фільми „Гіркий чай ґенерала Ченга"; дуже добрий Вальтер Гюстон.

—o—

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Степан Ґеник-Березовський помер дня 31. І. ц. р. Похорони відбудуться в суботу 3. II. о год. 10. рано в Березові Нижному. В. Й. П.!

Туберкульоза — це найбільше суспільне лихо, тому боротьба з нею належить теж до цілої суспільности.

Українське Гігієнічне Товариство у Львові

Дописи.

Золочівщина.

Відгомін всенародного протесту проти господарки більшовиків на Україні. Прокуратура Окружного Суду в Золочеві до справи І. слч. kp. 18/33, Sygnatura akt. II. Ds. 3204/33 доручила о. Ів. Нагурському, парохові в Бародові, акт обвинувачення за провину з арт. 170 к. в., який чин він допустився в той спосіб, що 26. X. 1933. в часі проповіди розповсюджував відомости: „mogące wywołać niepokój publiczny". Розправу назначено на день 5. II. н. р. Розправа та викликує велике зацікавлення, бо о. Нагурського потягають до відповідальности, очевидно на чийсь донос, за його проповідь, у якій він „залежив" поведінку більшовиків з нашим народом на Всю Україні.

Рогатинщина.

З культурно-освітнього життя. Читальні „Просвіти" рогатинської філії роблять приготування до загальних зборів, котрі в більшій частині відбуваються в лютневих місяцях. Загальні збори в січні відбули читальні в Жовчеві і Лучинцях. Дня 20. січня відбулися загальні збори читальні „Просвіти" в Дібринові. Присутніх було 180 членів. Провід тої читальні находиться в руках сподвижників УСРП. Опозиція творить прихильники У. Н. С. Тому-то боротьба за провід стягнула до читальні стільки членів. Листа прихильників теперішнього виділу читальні дістала більшість голосів. Листа опозиції стягнула на себе понад 60 голосів. Коли збори доходили до кінця, вмішалася поліція і внаслідок прикрости одного нещастя збори розвязала. — Читальні, котрі не відсвятували Свят „Просвіти" в січні, улаштовують їх в січні. Такі свята відбулися дня 8. І. н. р. в читальнях „Просвіти" в Книгиничах і Жовчеві, дня 9. І. в Деговї. Програми складалися з хорових виступів, реферату та декламацій. — Звіт з „Дару Просвіти" здали 22 читальні на всіх 35, що належать до рогатинської філії. У 13 читальнях зібрано 341 зол. 95 сот. Найбільше зібрали читальні в Рогатині, Бобулові, Лучині Гор., Дібринові та Черчі. Коли всі читальні складатимуть у такій пропорції, то рогатинська філія збере около 700 зол.

Приготування до свята десятиліття П. С. К. Повітовий Союз Кооперативів (тепер Окружний) хоче гідно відсвяткувати десятиліття свого істнування. Робить заходи видати альбомах, в котрім містилися би відгуки його успішної праці.

Зміна в управі складу Народної Торговлі. Управитель складу в Юрківці М. уступив зі свого становища після однорічного ведення складу. Управу перебрала п. Кавкова Іванна, б. касієрка складу Нар. Торговлі у Стрию.

Арештування кооператора. П. Ромка Дмитра з Лучинець, члена Надзірної Ради О. С. К. в Рогатині, арештували дня 21. І. у звязку з пізнаним корчми в Лучинцях.

Свято Йордану відбулося ц. р. дуже величаво. Уповноважений у чинах пропрібний похід перейшов головними вулицями міста. Поправляв до походу оркестра чит. „Просвіти" в Рогатині. Вівтар, увітчаний хвоями, приготовано на площі перед Гнилої Липи, недалеко мосту, що лучить Рогатин із Залужом. Іману водосвятя довершив о. Кудрик, місцевий парох, в асисті о. Гаврика, сектора Малої Семінарії. Співав церковний хор. Присутніх більша тисяча народу обох обрядів.

Бойщина.

З діяльности Т-ва „Луг" у Ясенові. У нас було руханково-пожарниче товариство „Луг", але в минулому році ми змінили статут на новий. Є в нас тепер 20 лугівників і 18 лугівничок, крім того малих лугівників 10, нешкавлюючих 8. Повно в нас 9 лугівників умундурувалося, а маємо надію, що в цьому році умундуруються всі. Лугівники та лугівнички вміють усі вправи, приписані на 1933 р. Літом був у нас денстат „Великого Лугу" п. Панченко, який перевів маленький курс вправ. Ми уладили 1 фестин і 2 аматорські вистави. Тепер уладжуємо аматорські листами лекше, бо не треба платити стемпелевої оплати від подань. „Луг" уладив теж 15 відчитів для своїх членів. Лугівники і лугівнички сходяться тричі тижнево.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ

Віталій Юрченко: ЧЕРВОНИЙ ЧАД. Нарис з боротьби одного повіту 1917—1933. Львів, 1934. Накладом С-ки „Типографія", стор. 292. Ціна 2 зол. 15 сот. з пересилкою.

Михайло Середа: ПЕТРУСЬ ШКОДА (історичне оповідання). Львів, 1934. Накладом В-ва „Світ Дитини". „Діточа Бібліотека". Обрамлення виконав Михайло Фартух. Стор. 64.

КАЛЕНДАР Т-ВА „ПРОСВІТА" В УЖГОРОДІ НА РІК 1934. Рік видання XII. Книгопечатня „Уніо" 1933. Стор. 80, вел. 8-о. Ціна 3. к.

НЕ ПИЙ! Добра порада нашому народові. Написав **о. Кирило Феделеш**, проф. гімназії в Берегові. Видавництво Т-ва „Просвіта" в Ужгороді, ч. 133. Стор. 20, вел. 8-о. Ціна 1·50 ч. к.

ЖУРНАЛИ

УКРАЇНСЬКИЙ АГРОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК. Чвертьрічник під редакцією інж. д-ра Евгена Храпливого. Книжка І. 1934 р. **Зміст:** До Читачів! Статті: Громадська агрономія та наукове господарство — проф. К. Мацієвич; З новіших досліджень над економічною історією України — Т. Коструба; Про потребу суспільно-економ. монографічних описів — д-р Іван Витанович; Закарпатські полонини в світлі агроботанічного дослідження — доц. І. Мазепа; Верховинські сінокоси — інж. агр. Г. Горденко; Висліди з польових досвідів 1930 і 1931 рр. — інж. агр. А. Романенко; Про біольоґічно динамічні способи господарювання — інж. Ю. Мудрак; Уваги до питання розвитку садівництва на зах. землях — А. Терпилак; Фактори родючости овочевих дерев — інж. А. Гнатовський; Про полювання городини — В. Королів-Старий; Контроля молочности в селянських господарствах — інж. д-р М. Холевчук; Загальні й льокальні завдання сучасного лісопрощення — проф. Б. Іванишський. Реферати та рецензії. Міжнародні сільгосп. орган-зації, Конгреси, наради. Записник нашої агрономічної праці. Ріжне. Від Адміністрації. В цій книжці УАВ. поміщено праці й замітки 24 авторів. Її на книжки 3 зол. (в ЧСР. — 12 кч., в інших краях 2·— шв. фр.). На рік (4 книжки) 12 зол. Адреса: Львів, Ринок 10/II.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Рік XIV, ч. 3—4 з 21 січня 1934.

„ВІСТНИК", місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Річник II. Книжка 2. Львів лютий 1934. Зміст: О. Ольжич: Купець; Е. Маланюк: Катастрофа; С. Георге: Звитяжні; Дитинство героя; Р. Єндик: Чорноморські шуми; О. Теліга: Чоловікові; Ж. Бльон: Великі приклади; Ю. Липа: Розмова з наукою; І. Федорович-Малицька; IV. Вистава АНУМ; Г. Явір: Стефан Георге; А. Ів.: З року на рік; Зоїл. Примітивна европеїзація, Кл. Фавер: Душа Японії; Дж. Донцов: Укр. vacuum і рідна колтуненія; Арго: Ставіський і ґангрена парляментаризму у Франції; Е. Райс: З потатника песиміста; М. Л.: З пресового фільму; Бібліографія.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК. Рік VII., ч. 2 на лютий 1934.

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ. Ч. 1. 1-го січня 1934. Зміст: Інж. Ю. Величко: Електричні вибори. Інж. Ю. Крохмалюк: Синтетичні методи виробництва важливіших боєвих газів. Інж. А. Міллович: Думки на часі. Реферати. Огляд. Звідомлення Українського Техн. Товариства.

НАЗУСТРІЧ, ч. 3, двотижневик. Львів 1. II. Зміст: Володимир Дорошенко: Мої враження від першого літературного конкурсу. Поезії — П. Карманський: І повернувся я додому... Богдан Нижанківський: І знову зпоза днів... Сов. Нарцис Лукіянович: Мандрівки. Наші розмови з лавреатами. Катря Гриневичева: Мадонна. Д-р Василь Сімович: Один гін і сто перепон (Наші „шнайпарці"). Павло Ковжун: „Музагет". Софія Яблонська: Опій і самотність (з приватних листів). Новий член Французької Академії. Франсуа Моріяк: Марсіяс або ласка. Твоя сукнина. Перекл. С. Гординський. Микола Бутович: Через ворожу до публики. М. Рудницький: Андрей Белий, проповідник нельодизму (з нагоди його смерти). З чужої преси. Перед виставкою Льва Гепа. Герман Бар: Свобода. Іван Бунін: Записки. Поза межами України. Н. Л.: Невикористаний дар (М. Голинський). Літературна хроніка. З царства срібних тіней. Ростислав Богородченко: Фільма — дзеркало понурого минулого. В. Федорович: Німецькі фільми на світових ринках. Летіло 40 сорок... 2½ години лавреата. 12 ілюстрацій. Цена 50 сот.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.

Обмежена скількість примірників.

ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.

Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.

Пересилка 50 сот. більше.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 2. II. год. 3·30 попол. „Гроші то не все".

Пятниця, 2. II. год. 7·30 веч. „Чоловік що був четвергом".

Субота, 3. II. год. 7·30 веч. „Чоловік що був четвергом".

Театр Ріжнородностей

Пятниця, 2. II. год. 3·30 попол. „Стефан".

Пятниця, 2. II. год. 7·30 веч. „Но, но, Нанетто".

Субота, 3. II. год. 7·30 веч. „Но, но, Нанетто".

Концертове Бюро Тірка:

Неділя, 4. лютого хор Дана.

Кіна.

АДРІЯ: „Д-р Джекіль і пр. Гайд".
АПОЛЛО: „За два цілунки".
АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".
ВАНДА: „Романс з поручником".
КАСІНО: „Буря на світанку".
КОЛІСЕЙ: „Погублений чар" ревія „Пресвяте голос".
КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Ел. Бергнер) і кольоровий додаток.
МАРУСЕНЬКА: „Катерина Велика" (з Ел. Бергнер) і кольоровий додаток.
МІРАЖ: „Наміжена панночка" (Анні Ондра).
МУЗА: „1002-а ніч".
ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра з Ґрецою та Шлезаком).
ПАН: „Турбіна 50.000" і ревія.
ПАСАЖ: „Піонери Заходу", „Принадливий злочин".
РАЙ: „Під твою опорону" (з Бронішем, Богдою та Сандорським).
ХІМЕРА: „Шерльок Голмс" (Ґуґо Бруп).
СТІЛЕВЕ: „У вранці великого міста", ревія з Стефою Стадниківною.
УТІХА: „Тайна зіпниці" та ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 2. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·05 Шведська музика, **Братислава** (298,8) 20·10 Легка музика, **Кошиці** (260,5) 20·10 Концерт, **Білгород** (437,3) 13·10 Музика. **Ковно** (1935) 17·50, 18·20 20·30 Спів, **Гайльсберг** (291) 17·30, 18·35 Камер. музика, **Мілянер** (322,6) 20·10 „Чорне Домино" оп. Обера. **Будапешт** (549,5) 14·00, 22·30 Циг. і джезова музика, 21·40 Пісоньки, **Міляно** (368,6) 11·15 Музика, 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 21·45 Концерт.

Субота, 3. лютого 1934.

Відень (506,8) 12·00, 17·00, 22·05 Концерт, **Братислава** (298,8) 17·15 Вертеп, 21·25 Пісоньки, **Кошиці** (260,5) 21·25 Хор, **Мор. Остава** (250,1) 15·10 Хор, **Штрасбург** (349,1) 21·30 „Цар Ешп" траґ. Софокля, **Білгород** (437,3) 10·30 Популярний вечір, **Лингенберг** (433,9) 20·10, 23·00 Веселий вечір, **Мілянер** (322,6) 18·00 Фортепян, **Будапешт** (549,5) 12·05, 23·10 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 20·40 Пісоньки, музика, **Рим** (420,8) 13·45, 17·10 Музика.

Львівське радіо.

Пятниця, 2. лютого 1934.

9·00—9·55 Ранішня авдиція. 12·15 Муз. поранок, 14·00 Як приготовити та як запастися в насіння. 14·15 Вол. авдиція, 15·35 Спів (Корфіна, сопран) 15·00 Сільська правнича авдиція, 15·30 Концерт сальонового орхестри, 16·00 Для дітей: „Матвійко та його пісник", гумореска Герца: „Веселий бідак і сумний богач", 16·30 Муз загадки, 16·45 Репитарій поезій, 17·00 Відч. „З мандрівки до Катальонії", 17·15 Транс. з варш. фільгармонії, 18·00 Авд. „Магія" Пільберта Кіта Честертона, 19·10 „Слухайте діти" (музика з ґрам плит), 19·05 Вечерниця, 19·25 Авдиція, 19·45 Вісник, 20·00 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт, музика, спів (Гуліельметі, сопран) 22·30, 22·41 Спортові вістки, 22·50, 23·05 Танкова музика.

Субота, 3. лютого 1934.

7·00—7·01 Ранішня авдиція, 12·05, 12·36 Джезова орхестра, 13·30 Господарські вістки, 16·00 Авдиція для хорих, концерт орхестри, 16·30 Лекція фр. мови, 18·00 Репортаж, 18·20 Скрипка, фортепян, 19·00 „Поезія провінції", 19·12 Вечерниця, 19·25 Фейл. „Іван Бунін", 19·30, 19·45 Спортові вістки, 19·55 Сільва ревю, 20·00 Карнавал (пісоньки, рефрени), 21·00 Почитання, скрипка, 21·00 Шопен сольний концерт, 22·00 Фр. в дент „Діяльність польських жінок", 22·15, 23·05 Легка танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·42.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·83—27·93, Париж 34·91, Берлін 210·60, Цюріх 171·75, Амстердам 356·60, Нюйорк кабель 5·46, Нюйорк чеки 5·44.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітет Підволочиська	парітет Львів	
Пшениця збірна	17·75	18·—
Жито одноцільне	13·75	14·—
Висівки пшен.	8·75	9·00
Мацухи льняні	15·50	16·00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 1. II. масло 2·50, молоко, —·19, сметана —·90, яйця 3·60—3·70

Тенденція на масло, молоко і сметану удержана, на яйця слаба.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Вп. П. Софія Сатурська з дітьми зложила на **Рідну Школу** до Кружка Т-ва Р. Ш. в Коломиї квоту 30 зол. замісць друкованої подяки всім тим що висловили співчуття і взяли участь у похоронах мужа і батька бл. п. о. проф. Івана Сатурського.

Вп. П. радник Віктор Цебровський зложив на **Рідну Школу** до Кружка Т-ва Р. Ш. в Коломиї квоту 5 зол. замісць цвітів на домовину бл. п. о. проф. Івана Сатурського.

Старшина Кружка Р. Ш. в Коломиї складає ВП. жертводавцям щиру подяку.

Старшина Пов. Кружка Р. Ш. в Коломиї зложила 10 зол. на Рідну Школу замісць вінка на домовину бл. п. проф. Д-ра Петра Саєка. 1022

Замісць вінка на домовину бл. п. Ольги Дудрицької зложила п. Марія Донцова зол. 20·— на Українську Захоронку. 1025

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Надзвичайні Заг. Збори

НАУК. Т-ВА ім. ШЕВЧЕНКА у ЛЬВОВІ відбудуться дня 18. лютня 1934 в год. 10-ій в салях Бібліотеки Товариства

з такими денним порядком:

1) Фінансовий стан Товариства,
2) Затягнення гіпотечної позички.

Окремих запрошень не висилається. До важности рішень вимагана приявність щонайменше 30 членів (§ 36 статуту НТШ).

Право голосування мають усі члени почесні, дійсні, основники і ті звичайні члени, що вирівняли вкладки за 1933 р.

Д-р В. Левицький в. р.
1024 1—3 Др. Р. Цегельський в. р.

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 1847 2-10

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в Калуші й Перемишлі

НОВИНА!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, через те перетоплення дзвонів зайве. 1017 2—10

За оголошення відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 30 (13.575). Львів, неділя 4. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічна 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·00 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Боротьба зі скрипниківщиною в УССР.

Московські „Ізвестія" пишуть: „У 1931 р. на нараді національно-меншостевих робітників України, Скрипник кинув гасло виховання молодого покоління всіх трудящих України в дусі національної свідомости. Скрипник боронив також ідею „смешаннаго говора", він твердив, що діти національних меншостей на Укуаїні мають у своїй рідній мові слова української мови, або будову фраз, що нагадує форму будови української фрази; тому необхідно тих дітей учити тільки по українськи. Так обґрунтовував Скрипник насильну українізацію дітей національних меншостей на Україні. Коли в 1929 році Скрипник ствердив, що в Києві при 25 відсотках москалів, у школах вчать по російськи 31 відс., то він дав директиву тодішному завідуючому відділом народньої освіти Пасіці, зменшити охоплювання школою русских дітей: „значить не доукраїнізували, значить, перерусифікували."

Приїзд Постишева на Україну приніс зі собою ліквідацію політики Скрипника. На шкільному фронті провели велику роботу над виправкою допущених похибок і над ліквідацією націоналістичного шкідництва. Робота йшла в обставинах жорстокої клясової боротьби проти українських націоналістів. **Вистане вказати, що за останні 11 місяців ми вигнали зі шкіл 4 тисячі українських націоналістів, махнівців, петлюрівців, ворожих нам людей, що проводили ворожу нам роботу і виховували дітей у дусі українського націоналізму та антисемітизму (sic! — Ред.).**

Всеукраїнський інститут педагогіки майже в цілости обновлений, **бо основні його кадри складалися з українських націоналістичних шпіонів.** Цілий кермуючий склад педагогічних інститутів підпав новій провірці. На 29 інститутів, що підготовляли педагогічні кадри, в 11 змінено управу. В ряді районів націоналістичні вирмування мали дуже визиваючу форму. Напр. у Макіївці діти русских робітників не були забезпечені школами зі своєю рідною мовою. У місті Херсоні всі школи були переведені в адміністративному порядку з російської на українську мову. Лишилась тільки одна школа з російською мовою навчання, але це була школа глухонімих."

Ось з якою насолодою пишуть „Ізвестія" про ліквідацію т. зв. скрипниківщини на Україні.

Українська церква на католицькій виставі.

НЮ ЙОРК, 15. січня (Вл. кор.)- Нюйорська римо-католицька дієцезія уладжує на протязі тижня від 15. до 21 І. виставу католицького мистецтва в готелі Камодор при Лексінгтон авню. Виставовий комітет звернувся до українсько-католицької парохії св. Юрія в Ню Йорку з запрошенням взяти участь у виставці з релігійними предметами українського обряду.- На доручення о. Понятишина занявся збіркою предметів на виставку о. Ол. Павляк. Роблячи підсумки предметів, показується, що ми можемо зовсім гарно запрезентувати наше церковне мистецтво навіть у звязку з нар. мистецтвом. Крім самих релігійних предметів буде виставлена також українська література в церковній і в народній мові, а також дещо в англійській мові. Нюйоркський католицьке пресове бюро з Вашингтону до католицьких ґазет в Зл. Державах статейку д-ра С. Демидчука: „Про східні обряди в католицькій церкві" до видрукування в тижні, що зачинається в понеділок 15. січня Там є довша згадка про українсько-католицьку церкву та розміщення її вірних по цілому світу. Виставка, разом зі статейкою, без сумніву причиниться до розголосу церковного боку української справи.

Американська коляда на Рідну Школу.

НЮ ЙОРК, 15. січня. (Вл. кор.). Сьогорічні різдвяні українські свята в околиці Ню Йорку припали на слітну неділю і через те по церквах було менше людей, ніж можна було надіятися. Зате дописала погода в понеділок, на другий день свят. Замітне було явище, що прибуло на богослуження багато молоді. Хоч людей було менше, ніж попереднього року, то церковні збірки зросли. Незгірше йшла також коляда на рідні цілі, між ін. на Рідну Школу. Розуміючи наглу потребу Рідної Школи, о. Волод. Лотович з Джерзі Сити вислав частину коляди на Рідну Школу телеграфом до Львова. Також і збірку на вищу школу в Стемфорді була незгірша в джерзиситській парохії.

—o—

Німеччина відповіла Австрії.

АВСТРІЙСЬКІ СКАРГИ НА НІМЕЧЧИНУ БЕ ОСНОВНІ.

БЕРЛІН, 2. II. ПАТ. Німецьке Інф. Бюро комунікує: Міністер закорд. справ Нойрат запросив до себе вчора австрійського посла з Берліні Таєвціца і доручив йому відповідь німецького уряду на предложену 17. м. м. ноту зі скаргою австрійського уряду на встрявання Німеччини у внутрішні справи Австрії. Німецька відповідь зясовує становище німецького уряду супроти австрійської проблеми й опрокидує на основі переведених доходжень по черзі поодинокі точки скарги. У відповіді зазначено притім, що розглядання цієї проблеми на міжнародньому терені недопускальне і не веде до цілі.

—o—

Відкриття румунського парляменту.

БУКАРЕШТ, 2. II. ПАТ. Вчора відбулося відкриття сесії нового румунського парляменту в приняві членів обох палат, вищих цивільних і військових достойників і короля Карла, що відчитав письмо, в якому зясував програму законодатних установ і відношення Румунії до заграниці. Загр. політика, читав король, виливає з постулятів міжн. єдности. Завданням румунської політики вдержати мир і запевнити незайманість границь. В м. році румунська політика осягнула поважні висліди. Король згадав про новий організаційний статут Малої Антанти, опісля про умову, підписану в Льондоні між Румунією і Радянською, яка не тільки забезпечує перед війною і насильством всю територію, що находиться під румунською владою, але позволяє припускати, що взаємини між Румунією і Радянською будуть розвиватися дальше приятельно. Ситуація на Балкані уложилася так, що уміла рішучо на шлях кристалізації та миру.

Далядіє не думає уступати.

ПАРИЖ, 2. II. ПАТ. Велике враження викликала в політичних колах вістка, подана паризьким виданням „Ню Йорк Геральда", що премієр Даладіє задумує в суботу відкликатися при допомозі радія до прихильної опінії Франції і на випадок, як більшість опінії прийме його запевнення, залежить у своїх руках владу навіть, якби провалився в парляменті. Тоді уряд перейшов би в руки 5. до 10 міністрів, що займають в новім кабінеті найважніші теки.

Вістка про плян Даладіє викликала... в парляментарних колах, які думають, що Даладіє повинен зарезервувати своє виступлення для палати депутатів.

Чи ви
вирівняли залеглости і вже вплатили передплату „Діла"
згори
за час до кінця червня ц. р. щоби взяти участь
у першому і другому
ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА"?

Найкращим дарунком,
з нагоди імянин, свят і хрестин є вкладкова книжечка враз з пушкою ощадности
Кооперативного Банку „ДНІСТЕР"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

20 ЗОЛОТИХ
коштує
харчева посилка враз з опакуванням і поштовою оплатою, — яка містить 1/2 кг. найлучшої паленої кави, 20 дкг. високоякостевої мішанки чаю, 1/2 кг. чеколяди Пясецького, 1 фл. 3/4 літр. вина — і 1/4 кг. голяндського какао.
Висилає за пошт. побранням:
„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"
806 ЛЬВІВ, РИНОК ч. 36. 1—3

3. II. 1934. год. 9·30, в салях „Бесіди"
Великі Вечерниці
на добродійні цілі. — під протекторатом Вп. О. Ціпановської і Вп. д-ра Степана Федака.
Запрошення видається 1. і 2. на „Бесіді" від 5—7 год. веч.

Дешевий Білий Тиждень
з 45 % знижкою цін
Галицький Магазин Новостей
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
на бажання
П. Т. Клієнтелі продовжений аж до відклику
Для прикладу Ціна цін:

полотно 70 шир.	0·55	веба рож. 90 шир.	1·85
полотно 80 шир.	0·65	веба рож. 150 шир.	2·80
надпоняв 80 шир.	0·85	білі обруси	2·30
надпоняв 90 шир.	1·05	колір. обруси	2·50
шифон 80 шир.	0·90	обруси з фревдал.	3·—
шифон 90 шир.	1·—	гарнітури 6 особ.	9·—
сир. зефір	0·55	серветки пріма	0·[illegible]
зефір пріма	0·60	вафлеві ручники	0·50
полеліна на сюр.	1·35	кувелеві ручники	0·[illegible]
перкаліна 80	0·65	ручники дамаст.	0·[illegible]
дивна на підшт.	0·70	пікові ручники з кетура	0·[illegible]
напростирала 150 шир.	1·25	кухонні ручники	0·35
простирала 2 м.	2·25	корван. стирки	0·25
підшивки кондр.	3·95	льняні стирки	0·80
постільний атлас 90 шир.	1·70	хустинки 8 шт. за	0.55
постельний атлас 150 шир.	2·50	хустинки батист. 3 шт. за	0·50
пошевки зверх	2·10	мужеські хустинки	0·35
пітчі хвіски	2·25	каши і обруси	3·—
цепо рож. 90 шир.	1·10	сінники	3·50
		сатинові кондри	9·—

УВАГА: Даром білети до Великого Театру і Ріжкород у партері як премія при закупі товару від 15 зол., а від 5 зол. білети до кін Палас, Аполльо, Атлянтік і інших.
Замовлення з провінції полагоджується відповідно почтою.

Антисемітизм українців та небезпечна гра жидів.

I.

Львів, 2. лютого 1934

Нема ніякого сумніву, що відносини між жидами й українцями у краю стають щораз гірші. Однак хто старається це вище пояснити виключно зростом антисемітських, національно-політичних чи расових настроїв серед українського населення — той дає доказ або повного незнання справи або свідомої злої волі. На превеликий жаль тезу антисемітизму українців підтримує і пропаґує сам жидівський табор: таким побом він вульгаризує проблему українсько-жидівських взаємин, дальшує справжні підстави нинішнього погіршення тих взаємин і робить їх будучому розвиткові найбільш медвежу прислугу.

Річ у тім, що суть українсько-жидівських взаємин лежить у **чисто господарській ділянці** і виключно **господарське** суперництво стало причиною загострення тих взаємин. Хто знає галицькі відносини, той знає неістнуючий ніде у світі стан, що економіка поверх трьох міліонів селянського населення (українського) залежна на поверх 90 проц. від чужонаціонального елементу, в тому на відсотків 80 (вісімдесять) від елементу — жидівського. Нема теж на світі людини, яка заперечилаб не то право, а обовязок кожному народові господарськи організуватись й економічно — бодай у мінімальній мірі — унезалежнюватись. З поступом організаційного життя українців на всіх ділянках, зазначився дійсно й поступ організаційної господарської діяльности. На превеликий жаль — жидівські **політичні** чинники відразу почали її інтерпретувати як вислів **політичного антисемітизму** та накидатися на українців як на пропаґаторів і прихильників бойкотових антисемітських гасел! Ми стверджували нераз і нині не ще раз з цілим притиском підкреслюємо: 1) гін українців до господарської організованости мав і має наскрізь позитивний характер, висував гасла підтримувати рідний промисл і користуватись рідними силами у торговельному закупі, збуті й посередництві, та ніколи не орудував гаслами **бойкоту** якоїнебудь чужонаціональної групи; 2) українці — без огляду на політичні погляди — ніколи не можуть погодитися на те, щоби творити обект повної господарської експльоатації якимнебудь чужинецьким колективом і завжди будуть старатися їй протиставлятись і її нівелювати; 3) не зважаючи на всі зусилля не вдалося, **на жаль**, досі в поважній мірі змінити анормальний стан жидівської господарської супрематії (верховодництва) на українській етнографічній землі в користь українців.

На жаль! без сумніву: гін до господарської самоорґанізації, популяризація гасла „свій до свого" й надача господарській діяльності національно-громадського характеру відбилися негативно на жидівському торговельному стані посідання по українських селах. Але цей негативний, неминучий і зовсім природний та оправданий вислід викликав по стороні жидів крик, який не стоїть в ніякому відношенні до фактичних їх втрат. Конкретно: в 1931 році на 1656 зорганізованих у РСУК українських низових кооператив для закупу і збуту, себто на 1656 сіл, розсіяних по цілій території Східної Галичини, було 8692 приватних сільських крамниць, у тому числі **6828 жидівських.** Іншими словами: ще в 1931 році приватна жидівська дрібна торгівля була на 79 проц. пануючою у східно-галицьких селах! Значить, стан посідання пересунувся у користь українців дуже мало, щонайвище під оглядом **оборотів;** під оглядом числа торговельних станиць передвоєнний „статус кво" остав майже без змін. Чи цей фактичний стан, для українців як найбільше сумний, оправдує заїлість, з якою жиди поборюють українську кооперацію, і ті конкуренційні методи, яких вони вживають?! Адже відомо нам, що жидівська дрібна торговля отримувала кредити з жидівських джерел **виключно для боротьби з українською кооперацією,** яку жидівські купці й крамарі вели в той спосіб, що обнижували ціни продажі **нижче власних цін.** Голосною теж була у свій час справа, що навіть найповажніша жидівська преса (м. і. „Хвіля") обурювалася і лаялась з приводу поклику українських адвокатів до українського населення (головно селян), щоби користувалося рідними фахово-правничими силами. Чи жидівські публіцисти призадумувалися колинебудь над порівнуючою статистикою адвокатури нпр. в дрогобицько-бориславському басейні, себто в окрузі з величезною перевагою українського автохтонного населення, і над господарськими наслідками такої кольосальної непропорціональної переваги жидівських адвокатських канцелярій?! Чи українці мають право проти таких явищ виступати і перед ними боронитися, чи ні?!

Але жидівська сторона на такі цифрові дані і на всі **українські** життєві обставини зовсім нечутка і розумові аргументи для неї у цій матерії недоступні. Жиди нпр. не беруть зовсім під увагу наскрізь змінених **історичних** умовин: тих, в яких можна було жидівському елементові масово наплинути до українських сіл і містечок, одні і другі цілковито господарськи оплянувати, а містечкам надати навіть жидівський архітектонічний і національний характер, — і нинішніми умовинами, де спогади про панщину й монопольний привілей жидівських корчем уступили місце споминам про визвольну війну та законові про право антиалькогольного плебісциту. Не рахується теж жидівська сторона з фактом, що колись української інтеліґенції було менше і вона мала доступ до державного адміністраційного апарату та взагалі численних державних посад, а нині тої інтеліґенції є багато більше а того доступу до державних урядничих посад вона майже зовсім не має. Кудиж має діватись заробіткова експансія української інтеліґенції, де вона має собі шукати можливости екзистенції, як не у торговлі, ремеслі і початках власних промислових варстатів?!

Замісць ті справи трактувати „на холодно" і зводити їх до відповідних рямців слушного господарського суперництва, замісць призадумуватися над потребою нормалізації жидівсько-українських відносин на трохи інших підставах та відряджувати атмосферу співпрацею в інших ділянках, — жидівський табор пішов по зовсім протилежній лінії. І анляв та ляє воду на млин нових, небувалих у Галичині досі течій справжнього антисемітизму.

Про це кілька уваг — завтра.

Туберкульоза є теж професійною недугою. Пил, отруйні ґази, вогкі, темні і лихо провітрювані варстати праці, вігнута постава тіла робітника сприяють захоруванню на туберкульозу.
Українське Гігієнічне Товариство у Львові

Важний тільки нині

Бон

на

безплатний

флякон знаменитої кольонської води вартости 1.20 зол., при закупні 9 ножиків до голення „SALFERS" за 1 зол., які перевищають усі вироби з цієї ділянки.

Перфумерія **С. ФЕДЕРА**

Сикстуська 7, або Коперника 15 а.

4 8/27 2—6 УВАГА: Лише за зворотом бону.

ДОРОСТАЮЧІЙ МОЛОДІ треба давати рано склянку природної гіркої води **FRANCISZKA-JÓZEFA.** Вживаючи її очищуєте кров і поправляєте функції шлунка і кишок у дівчат і хлопців. Спасенний успіх. Пор. її лік.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. ЛЮТОГО 1934.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛІ. 15)

Кармазинова завіска.

(Докінчення.)

Залиханий як утікач, я потратив може годину (так мені здалось!), заки відчинив вуличні ворота, повертаючи величезний ключ і замкнув їх обережно, мов злодій. Я мчав до свого полковника.

Задзвонив я до нього як на сполох. Залунав як сурма, коли ворог ось-ось має захопити полковий стяг. Я перекинув усе на дорозі, навіть чуру, що не хотів впустити мене в такій порі до свого пана. Коли полковник прокинувся від того гомону, я розповів йому все. Я висповідався з усього, швидко й отверто, бо час минав і я благав його рятувати мене...

Полковник це була людина в повному розумінні цього слова. Одним поглядом охопив він безодню, в якій я борсався... Він спочував з наймолодшою своєю „дитиною" і міркую, що з тодішньому стані я заслуговував на спочутливість. Виславши мене найчистішим французьким словом, сказав, що передовсім мушу негайно виїхати з міста і що він бере всю мою справу на себе... Побачиться з батьками, як тільки виїду, але мушу їхати, сісти у диліжанс, що за десять хвилин перепрягатиме коні у „Поштовому готелі", мушу їхати до міста, яке він мені вказав і що напише до мене...

Він дав мені грошей, бо я забув їх узяти, дриляг до моїх лиць своїми сивавими вусами і за десять хвилин після цієї розмови, я вилазив наверх цього диліжансу, де вже є не було іншого місця. Я промчав перед вікном жалібної кімнати, де залишав мертву Альберту і де вікно було освітлене так само, як тепер і можете уявити собі, яким поглядом глипнув на нього".

Віконт Де-Брассар замовк; його сильний голос, начеб заломався. Мені відійшла охота жартувати. Ми мовчали недовго.

— А потім? — спитав я його.

— В тому-то й річ, що не було ніякого „потім"! — відповів він. — Саме це довго мучило мою одчайну цікавість. Я сліпо виконав доручення полковника. Я ждав нетерпляче від нього листа, звідкіль мав довідатись, що він зробив і що сталось після мого відїзду. Ждав який місяць. За місяць замісць листа дістав я наказ про те, що мене переносять до іншого полку; мій полковник любив писати тільки шаблюкою по обличчях ворога. Я мусів дігнати 35-ий полк, що виступав у похід і за добу мусів бути на місці. Безліч воєнних вражінь, ще й першого бою, битви, в яких я брав участь, висвага і нові пригоди з жіноцтвом, відсунули мій намір написати до полковника і спомин про Альберту, хоч не могли його зовсім затерти. Я носив цей спомин у собі як кулю, що не дається витягти...

Я казав собі, що здибаю полковника не нині то завтра і він нарешті оповість мені про те, що я хотів знати. Але полковник згинув на чолі свого полку під Ляйпціґом. Людовика Менга теж убили місяць раніше. Людина може погорджувати собою через те, що все затирається навіть у найсильнішій душі та затирається може тільки тому, що вона така сильна. Цікавість, що пекла мене, чим це все скінчилось, поволі ослабла. Я міг багато разів пізніше, вже дуже змінений, приїхати сюди, де ніхто мене не пізнав би і розпитати, що знали з моєї траґічної пригоди. Та щось, — певна річ, що не пошана до загальної думки людей на яку я чхав усе життя — щось подібне до страху, якого я не хотів відчути вдруге, стримувало мене завсіди від цього".

Він знову замовк, той денді, що без найменшого дендизму оповів мені історію повну такого справдешнього смутку. Я задумався під її вражінням і зрозумів, що цей славний віконт Де-Брассар не звичайне собі макове зерно, а один із найгордовитіших денді, пишний маковий цвіт дендизму, великий аматор клярету, на англійський розмір, був теж як неодна людина значно глибший, ніж на око видавався. Я згадав його слова на початку розмови про „чорну пляму", яка ціле життя затроювала йому його гультайські втіхи, коли раптом на моє ще більше здивування він ухопив мене за руку:

— Стривайте! — сказав він до мене — гляньте на завіску!

Струнка тінь жіночої постаті промайнула на ній виразним обрисом!

— Тінь Альберти! — сказав капітан. — Доля надю глумлива сьогоднішнього вечора! — додав гірко.

Завіска знову світила як звичайний сірий чотирокутник.

Тимчасом стельмах закінчив свою роботу з гайкою. Коні на зміну були готові і били копитами; аж іскри йшли. Візник у баранячій шапці, хопив довгі віжки, виліз наверх і гукнув виразистим голосом, якби наказував:

„Ідемо!"

І ми поїхали. Умить минули ми те таємне вікно, що й досі живе в моїй уяві з тою такою кармазиновою завіскою.

Нехіть до культурно-активної роботи.

Занепад громадської активности народнього вчительства. — Молодь на роздоріжжі. — Активний елемент газдів. — Жаль до духовенства. Сумний стан громадської роботи міської інтелігенції.

Коли призадуматись, хто взагалі повинен займатися культурно-освітньою роботою, треба признати, що покликаним до цієї роботи є в першу чергу учительство шкіл народніх і середніх, вже з самого титулу свого звання. І до війни вчительство приноровлювалось до цієї теми. В якій мірі виконувало цю працю учительство шкіл середніх, не беруся про це казати, не маючи до цього даних. Зате пригадую собі докладно, як представлялася вона серед українського вчительства народніх державних шкіл.

Наприклад цілий львівський повіт був поділений на райони, а в кожному районі були приділені поодинокі громади між учительство для ведення культурно-освітньої роботи по місцевих громадських установах.

Зі своєї роботи по „читальнях", кружках „Сільського Господаря", „Соколах" і „Січах" учительство складало звіти на кожномісячних сходинах своєї станової організації „В. П. У. В."

Наприклад дуже гарно була зорганізована культурно-освітня праця при окружному Відділі „В. П. У. В." у снятинському повіті. А провід цієї станової організації, бережучи ідеольогії Т-ва, покликував постійно всіх своїх членів до *позашкільної громадянської праці*. З огляду на тодішні політичні відносини, це приходила ця праця легко. Потерпіло багато вчителів в авансах, питалітніх додатках, нестабілізуванням довший час на посадах, а то і перенесенням на захід.

Але братія якось тим не зражувалася і робила своє, не нехтуючи і політичною організацією серед народу. Обережніші відмовлялися від проводу, кривлися за плечі духовників, віддаючи їм честь проголошуватись „головами", а самі вловлювалися поступами у народній роботі свого села...

Після війни цього роду робітники — вчителі переходять поволи до історії... Відомо, що від 1920 року кількасот учителів українців перенесено на далекі чисто польські землі. Учительським кандидатам і кандидаткам українцям важко добути вчительської посади при державних школах, а редукції українських вчительських сил не є виїмкові. Старше українське вчительство переносять передчасно на емеритуру.

Ті події так поділали на загал українського вчительства, що не вважаючи на виразні заклики шкільної влади до учительства в ділянці активної позашкільної суспільної праці: — українського вчительства тоді до неї заманити, — бо ці заклики відносяться, мовляв, лише до польського вчительства, а українське вчительство по українських громадах за позашкільну громадську працю може наразитися на перенесення... І тому вже майже не слідно таких, щоб ризикували...

Є тепер по селах богато *молоді*, з покінченими середніми а то й вищими школами. Та молодь хоче працювати освітньо, але вона не має досвіду в тій праці. Їй важко теж приноровитись до обставин і вона горячиться. Не могучи добути в населення авторитету, повадає з місцевим старшим громадянством у конфлікти. Огірчена — остуджується, попадає в зневіру до дрібної конструктивної праці і покидає її.

Найкращим організаційним матеріялом по наших селах є *газдо*, що брали участь у визвольних змаганнях. Хибує їм лише ініціятиви, проводу. І якщо наше священство хотіло би хоч трохи помогти тим селянам, то той інтелігентний селянський актив міг би заступити колишні кадри діячів-інтелігентів у роботі на селі.

На жаль, праця *духовенства* серед народу на культурно-освітній ниві сильно підупала. Доказом того хай стане хочби такий факт, що духовенство не відгукується якелі на поклики Митрополичого Ординаріяту у Львові й епископату в Перемишлі, щоби закладати парохіяльні бібліотеки. Факт болючий, але, на жаль, правдивий. Є теж уже чимало духовників, які цілком громадянськими справами і культурною роботою у селі не цікавляться. Оправдування себе тіпними політичними й матеріяльними обставинами того явища в цілості не вичерпує.

Так звані *новітові організатори* виконують свої важкі завдання, але з технічних причин їхня праця є невистарчаюча.

З наведеного виходить, що добрих культурно-освітніх робітників по наших селах обмаль, тому і книжка дістається туди з великим трудом, а звідси громадянська свідомість залишається позаду вимог часу. Річ ясна мусимо ще взяти під увагу ріжних противників і свідомих розбивачів єдности села, більшовицьку роботу, москвофільську, лівачів і продажні душі. Тому на тлі загального упадку нашої громадсько-освітньої активности — образ виходить досить сумний.

Не краще представляється справа по містах, хоча по містах, зокрема у Львові, є сила нашої інтелігенції. Їй важко лучитися з ремісниками, міщанами і робітниками. Вона здебільша обмежується цілком до своїх інтелігентських „касин" чи „Бесід" і до читалень та домівок міщанських і робітничих організацій не заходить. Пригадую собі, що коли я був у виділі філії „Просвіти" у Львові на місто Львів, то з рефератами по львівських читальнях ходили два вчителі середніх шкіл (пп. Р. і П.) і два народні „Рідної Школи" (пп. П. і С.). Інших тоді було допроситися. А у Львові є лише самих учителів середніх шкіл кільканадцять осіб та чималий гурт учительства „Рідної Школи". Та скільки адвокатів, лікарів, урядовців наших приватних установ, як „Дністра", „Центробанку", „Земельного Банку", „Центросоюзу", „Маслосоюзу" і інших?!

Зокрема кидається у вічі відсутність у позашкільній праці вчительства „Рідної Школи". А те вчительство (мужчини і *жінки*!) чейже в першій мірі покликане до позашкільної громадянської праці!

Наслідки такої „праці" інтелігенції по містах очевидні, хоч би по цьогорічних громадських виборах! І якщо до культурно-освітньої роботи будемо прикладатися з дотеперішньою ревністю, то ще довго-довго будемо стрічатися з проявами такого сумного освітнього стану серед нашого „меншого брата", який панує ще зараз. При всьому величезному поступі національної свідомости — перед нами ще безмірне поле праці, яке стоїть — облогом.

З цієї правди мусимо здати собі справу, без найменшої інтенції когонебудь — якийнебудь стан чи одиниці — ображувати. І мусимо подумати про збільшення гром.-освітньої активности.

І. Стронський.

На парляментарній арені.

Промова сен. Павликовського. Відповідь міністра.

Дня 30. січня ц. р. сенатська буджетова комісія розглядала буджет міністерства рільництва і земельних реформ. Після реферату сен. Рудтовського перший з черги промовляв *сен. Юліян Павликовський* в імені Українського Клюбу. В промові зазначив, що 1933 р. не приніс хліборобству ніякої поправи. Навпаки. Положення хліборобства значно погіршилося, чого доказом є зменшення скотостану усіх домашніх звірят за виїмкою овець, занепад вартости вивозу земельних плодів і рівночасно зріст привозу тихже у межі Польщі, спад вартости доходу брутто рільних господарств на около 926 міліонів у порівнанні з попереднім роком.

Акція віддовження хліборобства (розмиті суди і Аиц. Банк) була би успішніша, коли би рівночасно з нею були усунені всі причини, які хліборобство загнали у безвихідне положення. Тимчасом ми, на жаль, є свідками, що місто дальше жиє за кошт села, податкових пільг зокрема для селянських господарств нема, а тарифова політика і на далі підкопує дохідність рільних господарств, зокрема на сході на українській національній території. Використовування села містом відноситься *в першу чергу* до фінансової політики комунальних управ, які на спеціяльні оплати віадові, постові, торгові, оплати за убій тварин і т. ін. виціраюгь від селян до 11 прц. доходу готівкою, або 5.5 прц. доходу брутто рільництв у повіті.

Розуміємо, що *уряд не може скоро* і успішно протиставитися зовнішнім впливам господарського лихоліття, але не бачимо, щоби він хотів вичерпати всі засоби, які стоять йому до розпорядимости внутрі держави. Сам реф. буджету сен. Рудтовський ствердив, що рільництво і далі платить зі своїх недостатків на удержання промислу (позиції ніяк!) хоч уряд рівночасно вмагає до ратування рільництва акцією віддовження. Цю *акцію* слід радше назвати експатоф добу за його прогріхи супроти рільництва, але акцією невистарчаючою. Врятування повіт. розмитими урядами в часі між 1. XII. 1932 а 1. XI. 1933. коло 43.000 господарств перед ліцитацією, а посвідськими урядами около 1000 господарств — на кількох разом на около 77.5 міліона золотих говорить про небавку в положенні рільництва, але одночасно про скромні кредити віддовження, яке загалом виносить всеверх 1.6 міліярда золотих. Тому усуваючи з дороги всі *ситуріані* перешкоди, які від ряду літ підтинають дохідність рільництва і продовжуючи та поглиблюючи акцію віддовження у певну чергу селянських варстатів праці, які задяхуються від лихви т. зв. незорганізованого кредитового ринку т. є. приватних лихварів, треба дати рільництву змогу *затрудити надмір робучих рук на селі*, дати йому відповідне *фахове рільниче шкільництво* і не перепинити здоровій *самопомочі селянства*, виявлюваній в організації кооператив. Небезпечні є примусові організації. Як-нпр. плянована примусова організація збуту рільних плодів. Українські землі є урядом кривджені. Акція поборювання лихви є тут слабка, акція самопомочі самого українського рільника є паралізована або ударемнювана, а про фахове рільниче шкільництво для українського хліборобства уряд досі не подбав.

Злука мін. рільництва і мін. земельних реформ не доводить ані до демократизації землі ані до демократизації фахового рільничого знання. В останньому році зорганізовано в цілім краю Рільничі Палати, як корпорації публичного права, як організації хліборобського самоврядування. Вони мали би, працюючи серед близького собі середовища, дати безпосередню поміч хліборобству свого району і розвивати його в зазерканням засад загально-державної хліборобської політики. Зорганізовано їх і на українських землях. Вже сама стадія монтування Рільничих Палат відкрила українському хліборобству засади політики уряду супроти українського хліборобства.

Знищене повітове самоврядування, яке вибирало часть радників до Рільничої Палати не рахувалося зовсім з кандидатами українського хліборобства. З виборів по повітах вийшло українських радників обмаль. Бестиж нпр. у Львівській Рільничій Палаті п. міністр означував суспільні організації, покликані до вибору радників, українське хліборобство (мимо інтервенції у львівськім воєводстві) було закочене розпорядком п. мін. з 31. XII. 1933., оголошеним у „Моніторі Польскім" ч. 10. з 13. I. 1934., з якого виходить, що українське хліборобство одержало можність вибору 5 радників на загальне число 34 — а саме РСУК 1 радника на 4 роки, а Краєве Т-во коп. „С. Г." 4 радників, з того 2 на 3 роки, а двох на 4 роки. Трьох радників, очевидно з політичних мотивів признано москвофільському таборові, а саме Т-ву Мих. Качковського у Львові 1 р. на 3 роки, а по 1 радникові на 6 літ Т-ву „Рольничій Союз" у Львові і Т-ву Ремісничий Союз русских коп. у Львові. З товариств них, Т-во ім. М. Качковського не підходить під поняття станового рільничого Т-ва *Гарт*. І коли пред. Р.

Зі сойму і сенату.

Речинець скликання сойму. — Опозиція проти марш. Царя. — Справа українських службовців і інвалідів.

Засідання сойму скликане на понеділок, 5. ц. м. передполуднем. На дневному порядку звідомлення буджетової комісії про буджетовий прелімінар на рік 1934/5. Референтом є посол Мелзінський. Крім того находяться перші читання урядових проектів, м. і. закону про військову бранку, проект фільмового закону і проект закону про протилетунську й протигазову охорону.

На засіданні соймової конституційної комісії 1. ц. м. прийшло до конфлікту між представниками опозиційних клюбів і більшістю комісії з приводу конституційного закону, ухваленого минулої пятниці в соймі. Пос. Винярський (Кл. Нар.) домагався відложення конституційної комісії, аж буде полагоджене внесення на заяву недовіря для соймового маршала Світальського. Пос. Чапінський (ППС) поставив внесення, щоб на першім засіданні комісії поставити справу поведення референта конституційної комісії пос. Царя на пленум сойму, яке не було згідне ані зі соймовим регуляміном ані з арт. 125 конституції. Ту саму справу порушив теж пос. Руг (Люд. П.). Опозиційні внесення комісія відкинула.

На скарбово-буджетовій комісії в сенаті порушила сенаторка **Кисілевська** (Укр. К.) справу емеритур б. австрійських службовців, яка торкається головно українського населення, та справи рент українських інвалідів. Відповів їй підсекретар мін. скарбу проф. Козловський, ствердкуючи, що справа емеритур б. австрійських службовців має за собою вже відповідний присуд Н. Адм. Трибуналу. Справа рент українських інвалідів та виконання відносного закону узгіднюється тепер між міністерствами і має, мали позитивного наслідника.

П. з 22. III. 1925 р. В. З. Р. П. ч. 2 пос. 16. з 13. I. 1933), а є Т-вом освітним і спеціяльно рільничою освітою не займається. Т-во „Рольничий Союз" по заміні самого „староруського" табору з організацією паперовою — ніякої діяльности не веде — а Ревізиний Союз Руских Кооп. у порівнанні до РСУК не творить, коли взяти за увагу число діяльних обєднаних в нім кооператив, навіть 1/30-тої части РСУК.

Якаж причина скріпити коштом українського хліборобства так визначно „силу" (прогалину) москвофільського табору". Ясно, що не буде це причина господарська, а політична, втілення засади „ліквідації імперії", яку навіть на відтинку реальної господарської організації всупереч здоровій лійсности треба було комусь примінити.

У запитах сен. Еверта в справі спаду вартости доходу брутто в рільництві і сен. Барановського в справі регуляції цін землі і ратування більшої посілости по коротких вияснениях реф. сен. Рдултовського забрав голос міністр рільництва, який заявив: Над усуненням ножиць цін працює уряд з двох боків, ведучи боротьбу з картелями (чомуж сам не обниженть ціни соли, сірників, нафти?) і через інтервенційну політику на підтримку кооперативного руху, хоч у першу чергу форсує віддовження хліборобства. Планова примусова організація збуту хліборобських плодів щойно дискутується і мусить бути основніше зглиблена та передумана, щоби не довести до зайвої розбудови бюрократичного апарату, якого праця не дасть ефекту. В акції віддовження поруч з адміністрацією повинен взяти участь і суспільний чинник.

Сполука мін. рільництва і земельних реформ дала буджетовий ефект і причинилася до пониження коштів аграрних операцій.

Обсада Львівської Рільничої Палати переведена міністром по лавкцептуванні ним предложення львівського воєводи, узгідненого перед тим з воєводами станиславівським і тернопільським.

Корчення великої власности, як природного процесу не дасться здержати, тому сен. Барановський повинен погодитися, що велика власність мусить бути зліквідована.

Засідання комісії тревало від 16-ої до 18.30 год.

Умовини внутрішньої позички „Рідній Школі".

Згідно з дорученням Загального Зїзду „Р. Ш." проголосила Головна Управа „Р. Ш." з днем 1. лютого 1934 р. підписку на внутрішню безпроцентову позичку „Рідній Школі" на суму 250.000 зол. Ми подали вже спосіб, яким можна і треба цю позичку здійснювати. На основі Правильника, встановленого для переведення цієї позички, повинна праця для неї початися на місцях негайно.

Тепер подаємо умовини, на яких „Рідна Школа" затягає названу позичку. Передовсім „Рідна Школа" не ставить ніякої межі, скільки позичок може дати одна фізична чи правна особа. Хто зобовяжеться вплатити позичку ратами, той мусить підписати заяву, яка виглядає так:

„До Товариства „Рідна Школа"
у Львові, вул. Словацького 14.

Підписаний зобовязується зложити на поширення діяльности Товариства „Рідна Школа" у Львові суму . . . . . зол. словами: . . . . . як безпроцентову позичку: а) одноразовою дня . . . . . 1934 р., б) місячними ратами по зол. . . . . одначе з тим, що остання рата буде вплачена найпізніше дня 31. липня 1934 р.

При цьому підписаний заявляє, що йому знані умовини, на яких Товариство „Рідна Школа" позичку затягає.

. . . . . дня . . . . . 1934.
Підпис, адреса.

ПОСВІДКА.

Стверджую, що ВП . . . . . у . . . . . підписав позичку для „Рідної Школи" на суму зол. . . . .
Дата, підпис уповноваженого".

Частину з посвідкою має уповноважений „Рідної Школи" віддати дотичному громадянинові.

На другому боці заяви є витяг з тих зобовязань, які зі свого боку бере на себе „Рідна Школа" у справі тієї позички.

По вплаченні повної позички дістане дотичний громадянин по мистецьки виконану грамоту такого змісту:

Рідна Школа — Українське Педаг. Товариство
у Львові, вул. Словацького 14.

Ч. . . . . .

ДОВЖНА ГРАМОТА.

Підписана Головна Управа Рідної Школи — Українського Педагогічного Товариства у Львові стверджує відбір квоти

ДВАДЦЯТЬПЯТЬ ЗОЛОТИХ

від ВП. П. . . . . у . . . . . повіт . . . . . титулом безпроцентової позички на цілі Товариства „Рідна Школа" у Львові на ось-таких умовинах:

1) Сплату позички забезпечує Товариство „Рідна Школа" цілим своїм нерухомим і рухомим майном.

2) Позичка буде сплачена в цілости нараз, найдальше дня 1. березня 1945 р.

3) Товариство „Рідна Школа" стверджує, ще ця позичка є частиною загальної безпроцентової позички в сумі двідцятьдесять тисяч золотих, затягненої на сплату довгів і на поширення діяльности Товариства, в якої Товариство „Рідна Школа" буде сплачувати кожного року в дні 1. березня 10 проц. затягненої позички, починаючи від 1. березня 1936 р. Головна Управа „Рідної Школи" визначить льосуванням що-року, котрі позички мають бути сплачені. Льосування буде відбуватися найпізніше в дні 15 лютого кожного року.

4) Вплата льосованої в цей спосіб позички слідує за зворотом цієї грамоти при касі Т-ва „Рідна Школа" у Львові або — на бажання власника довжної грамоти — почтою, почавши від 1. березня 1936 р. кожного року до 1945 р.

5) Претенсія до звороту позички переривається після упливу трьох років від дня висилки повідомлення про вильосування довжної грамоти.

6) Перевести цю вірительність на третю особу можна лише за згодою Товариства „Рідна Школа" у Львові".

Скільки позичок вплатить громадянин (по 25 зол.), стільки дістане грамот.

Тим чином справа внутрішньої позички „Р. Ш." стає ясною кожному і повинна зацікавити всіх тих, що дорожать рідною молоддю. Тепер черга на відгомін громадянства.

Головна Управа „Рідної Школи".

Папа проти шовінізму.

СЛОВА ПІД АДРЕСОЮ НЕ ТІЛЬКИ НІМЕЧЧИНИ.

ПАРИЖ, 2. II. ПАТ. Папа приняв спеціяльного висланника „Ентрасіжанта", що доторкнувся теми миру і світової кризи. Між іншим папа заявив: Зі всіх надмірно вибуялих змагань, які можемо заобсервувати тепер на світі, одним із найбільш небезпечних є те, що під покришкою справжнього патріотизму, який заслугує на похвалу, підбурюється народи, щоби самі себе поставили понад все. Такий націоналізм є ворогом справжнього миру і загального добробуту тому, що є переборщений і фальшивий. Одним з найрізкіших примірів такої пересади є поширений в деяких державах звичай переступити міру того, що можна вважати слушним, переводження занадто загальної мілітаризації під покришкою фізичного виховування молоді. Папа зазначує, що церква все відкидала теорії, які бажають щоби творення держав чисто національних було абсолютним завданням кожного народу. Щораз ширше стосування таких теорій мусить неминуче довести до підпорядкування слабших народів сильнішим, і противиться принципові пошанування національности тих держав та почуванням людяности. Правдивий патріотизм, згідний з льогікою і божим правом, повинен мати мирний характер.

Читальня, Кружок „Р. Ш.", Кооператива,

що не передплачують „Діла", кривдять себе і своїх членів, бо через те вони позбавлені інформацій з першого джерела. Якщо одній установі це не під силу, нехай запренумерує „Діло" до спілки з другою. — Не сміє бути у нас народньої установи, яка не заабонувала би для своїх членів „Діла".

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ. 14

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Противенства. — Напружені відносини між полк. Молліком і Б. У. — Моє положення.

Вже вище подав я те, як у нутрі самої Б. У. постав я великі противенства. Але вже в часі мого кількаденного побуту у Львові переконався я, що й ЗУР, не була прихильна Б. У., а радше одні члени одної організації легковажили собі других членів другої. Вже те саме, що поміж людьми ходили ріжні комічні вістки про д-ра Трильовського, як напр., що він в одній військовій команді представився, які „der sogenannte ukrain. Kriegsminister" а дальше те, що мало стрінув я осіб, які поважно ставились до особи д-ра Трильовського і його роботи, що поміж військовими членами Б. У. було явне невдоволення із „макалного" заступника начального вожда ред. Катаман, що разн. Рожанковського — одного з найповажніших членів Б. У. — називали гаспелем духа і т. д. і т. д., — все те вказувало ясно, що ціла та організація є лише „die sogenannte" Б. У., але з самим боєм не мала і не буде мати нічого спільного. А коли зважимо, що всі ті висказані мною думки були в мені тоді в році 1914 в місяці серпні і що я нічого до них не додав із пізніших або теперішніх моїх думок, що ті всі думки мав я про Б. У., з якою я мав спільно виставати — стане ясною річчю, що вся робота буде безвислідна і не принесе нічого для розвитку УСС.

І тут знову виходить великий промах з моєї сторони, що я не висказав тих моїх думок отверто й щиро і не витягнув негайно консеквенції із зробленого досвіду та не усунув силою своєї влади непотрібного балясту, або, не маючи змоги того зробити, не усунувся сам від того цілого діла. Що я вже тоді мав той погляд, що вся праця впаде на мої плечі, не перечу того. Але я чекав на віддання дійсної влади в мої руки, в цей момент я уявляв собі аж тоді, коли прийде цісарська номінація моєї особи на команданта УСС з признанням мені відповідного військового степеня, щоби я і внутрі самої організації і за зовні міг виступити в характері дійсного начального команданта. А тимчасом треба було перебувати у тому стані, слухати терпеливо нарад, проектів, а рівночасно робити те, що було конечне.

Що Б. У. не робила і на посторонніх людей корисного враження, доказом буде те, що мені сказав полк. Моллік після свого першого знайомства з тою установою та її головою д-ром Трильовським. Згадую про це не з тої причини, ніначеб я полк. Молліка уважав корисним набутком у хвилині переволженої організації, але лише тому, що й він мав таке враження як і я. Багато слів, ніякої роботи, ніякого ясного пляну. Тому й не дивуюся, що названий полковник поставив від себе як конечне домагання, що він не думає мати звязок з цілою Б. У., а лише зі мною. Бо, по його думці, Б. У. не має в собі найменшого розуміння того, чого вимагають від військової кордоване і він тут не для переговорів, договорів і нарад, але лише для надання зібраним добровольцям виду й форми здисциплінованого військового відділу.

Що та постанова полк. Молліка витворила напружені відносини між ним і Б. У., зовсім зрозуміла річ. Що д-р Трильовський відгрожувався, що постарається, аби полк. Молліка забрали від нас — також зрозуміла річ. Одначе я певний, що колиб все йшло так, як того вимагала хвилина й відносини, колиби Б. У. розуміла своє завдання і все робила, щоби те завдання сповняти, не було би ані напружених відносин, не було би непорозумінь, а було би само собою все йшло так, як слід.

Супроти такого становища полк. Молліка з одної і Б. У. з другої сторони — моє положення ставало незавидне. Вже сама ріжниця ранг між начальним командантом УСС і приділеним йому військовим організатором була смішна та прикра. Хто лише трохи розуміється на військовости і знає її духа, не може не признати мені того, що я мусів почувати себе дуже ніяково. Хоч мушу признати полк. Моллікові, що він дуже тактовно ставився до моєї особи і не давав мені відчувати тої великої — у військовім розумінні — ріжниці. А коли уявлю собі, що я відгравав ролю посередника між двома неприхильно до себе настроєними чинниками полк. Молліком і Б. У., також кожний мусить признати, що все те виглядало на комедію, якби не те, що все діло було занадто поважне, аби його брати з комічної сторони.

(Далі буде.)

На економічні теми.

ПРОМИСЛОВА РАДА.

В міру розбудови нашого економічного життя приходиться реалізувати те, що ще доведавна могло видаватися нам неможливим до здійснення або й передчасним. Про потребу утворення Промислової Ради, яка булеб виразником інтересів нашого промислу та вимог наших загальних економічних змагань, дискутували у нас вже перед, одначе безуспішно, доки Центросоюз і кооп. „Будучність" у Тернополі не зробили цієї справи актуальною, а то й пекучою.

Центросоюз, як промислова установа та як кооперативна централя, взяв також ініціятиву у свої руки в справі конечного створення Промислової Ради. В тій цілі утворено недавно під проводом Ц. С. ініціятивний комітет у складі представників і кооперативних і приватних промисловців. Центросоюз, як кооперативна централя, є сам управнений семим кооперативним зїздом до планового нормування розбудови промислу і не виключене, що праці промислової Ради будуть ведені якийсь час як секція в рямках Центросоюзу. Всеж таки ці праці мали би становити підклад до заіснування незалежної Промислової Ради з можливо широкими прерогативами, згодом, хто зна, чи й не Економічної Ради.

Завдання Промислової Ради в наших обставинах, зокрема в початках розвитку рідного промислу, велике, та тим трудніше, що приходиться реалізувати це завдання в пору економічної скрути. З якого заложення не виходив ініціятивний комітет — Промислова Рада скорше чи пізніше мусить стати речником цілої нашої промислової ділянки та речником всіх наших змагань для перебудови дотеперішньої нашої господарки. Важке це завдання, та зате високовартісне, коли мати на увазі безвихідне положення великої частини нашого населення, що з дня на день убожіє. Брак власних промислових заведень, де хоч частина наших безробітних знайшла би працю, доходить до крайности. Як консумент наше населення для чужих дуже пожаданий обєкт, але як бажаючий праці — часто дуже небажаний інтруз.

Тому Промислова Рада матиме перед собою справді важне завдання.

А. Сербин.

З орґанізаційного руху.

НАРАДИ УНДО В ПІДГАЙЦЯХ.

Дня 26. січня п. р. відбулася в Підгайцях повітова нарада УНДО в справах виборів до сільських рад, яку скликав Повітовий Комітет УНДО. Про самоуправний закон реферували посли **Степан Кузик** та **Олекса Яворський.** На нараді було 160 делегатів з 37 сіл. Рішено чимскорше утворити в кожній місцевости громадський виборчий комітет та відновити в Підгайцях Повітову Народню Канцелярію, яка підчас виборів велаб виборчу акцію та служила порадами для сільських виборчих комітетів. Нарада мала дуже діловий характер.

НАРАДА УКРАЇНСЬКОГО МІЩАНСТВА В СУДОВІЙ ВИШНІ.

Дня 31. грудня м. р. відбулася в Судовій Вишні нарада тамошнього українського міщанства під проводом голови місцевої читальні „Просвіти" **м-гра Шотта.** Реферат про потребу та завдання організації міщанства виголосив голова Народньої Організації Українців міста Львова пос. **д-р Степан Біляк.** В дискусії над рефератом, яка місцями була дуже жива, забирало голос кільканацятьох промовців, після чого ухвалено, що місцеве українське міщанство має брати живу участь у праці в усіх місцевих установах і товариствах, а зокрема має зорґанізувати окрему міщанську секцію при читальні „Просвіти". Зі значного числа учасників (около 50) та ходу дискусії треба надіятися, що судововишенське міщанство виконає в цілости приняті на нараді постанови.

ДОВІРОЧНА НАРАДА УНДО В ГАНУСІВЦЯХ.

В неділю 21. січня п. р. в Ганусівцях, станиславівського повіту, відбулася довірочна нарада членів УНДО, на якій був присутній **пос. Чукур.** Зреферувавши самоуправний закон, зложив також звіт з діяльности УПР. Простора саля читальні „Просвіти" не могла помістити всіх учасників, які прибули на нараду також і з досколичних сіл. Ухвалено довіря Проводові УНДО, як також УПР.

Як ви, інтеліґентна людина,

можете в нинішніх часах обійтись без — „Діла"? — Якщо вам за тяжко платити за наш часопис самому, то передплачуйте „Діло" до спілки зі своїм сусідом. Вишліть негайно передплату і приєднуйте нам нових абонентів!

Вибори по наших містах.

ВИБОРИ У ЗБАРАЖІ.

По виборах до міських рад ПАТ подала, що в Збаражі вибрані: 2 УНДО, 4 жиди і 10 поляків, а дійсний вибір виглядає так: 3 жиди нац., 1 жид-поляк, 1 жид польський ендек і 9 поляків, переважно ендеків і відомого бебека, бож не можна хіба уважати бебеком урядовця, котрому кожного місяця стягають податок на організаційний фонд бебеків.

Українцям уневажнили у 3 виборчих округах листи, так, що ми голосували тільки в одній тримандатовій окрузі і там здобули два мандати. В трьох інших округах не було голосування. Українці внесли виборчі протести зі всіх округ, одначе протести відкинено. Тепер вносиме скаргу до Найв. Трибуналу.

По відкиненні наших протестів у найближчих днях відбудеться вибір бурмістра і його заступника. Нині є вже загальною тайною, що поляки, які творять більшість у новій раді, виберуть бурмістром тут. провідника ендеків Тица, а заступником бувшого кандидата на посла з хлопської партії Шубра, бо так рішили за своєму засіданні під проводом Мазура, голови повітової організації бебеків. Ще перед роком той самий Мазур, як голова бебеків, розігнав був за отшельцями ендецьке віче, яке скликав Тиц.

Вибори переводив староста Войцеховський, якого перед виборами перенесли до Бережан; але він лишився на час виборів у Збаражі. Характеристичне, що староста Войцеховський весь час свого урядування у Збаражі мешкав і харчував ся в манастирі Бернардинів, хоч мав старостинське мешкання в будинку старостства. А манастир Бернардинів має тут опінію головної квартири ендеків.

Львівський Маґістрат і Свято Йордану.

ВИЯСНЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА МІСТА В. ДРОЯНОВСЬКОГО

У звязку з поміщеним у „Ділі" ч. 19. дописом з міста у справі міських робіт на Знесінні підчас Йорданського Свята през. Володимир Дзикевич як голова Клюбу Українських Радних у міській раді звернувся на письмі до президента міста та прохав вияснення. Ось відповідь, яку 31. січня надіслав на це письмо през. Дроянівський:

„Не є згідне з дійсним станом, мов би маґістрат вислав дня 19. січня окрему партію робітників для виконання деяких робіт на вул. Старознесінській, що через свою працю, мовляв, перешкодили відправі Служби Божої в часі урочистого обходу, улаштованого того дня на Знесінні. Зате правдою є, що на вул. Гетьмана Яблоновського і на вул. Старознесінській Дорожний Виділ Маґістрату зарудняє постійно від початку грудня 1933 р. біля 9 робітників при направі дороги, при чому ті роботи виконують у віддаленні ок. 200 метрів від церкви, так, що роботи безумовно в нічім не могли перешкодити церковним відправам. З уваги на такий стан річей не було ніякої причини зупиняти ведені дня 19. січня роботи, тимпаче, що ті роботи були наглячі, бож треба було очистити хідники з леду, що топився. Також не є згідне з дійсним станом, що при тих дорогових роботах, зокрема при направі ґалі та булові жужлевого хідника на вул. Старознесінській, працювали тільки в греко-католицькі свята, бож направу цієї вулиці розпочали в серпні 1933 р. і вели в ріжних відступах часу у залежности від постачання відповідних матеріялів, при чім не визначували днів праці на греко-католицькі свята. Взагалі стверджую, що згадані роботи переводяться виключно в інтересі мешканців тої дільниці, всіляких підсування залізних думок є безосновні".

В. Дроянівський.

СУБОТА ТЕАТР ВЕЛИКИЙ

Чоловік, що був четвергом,

„Но, но, Нането"! ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ.

Державний переворот в Австрії?

Нац.-соціялісти плянували держ. переворот на 30. м. м.

Телеграми з Австрії принесли сенсаційну вістку про ліквідацію плану державного перевороту, який мали зробити австрійські націонал-соціялісти дня 30. м. м. Команда тирольської ґрупи нац.-соціялістів порозсилала до родин членів своєї партії обіжник, в якому взвала їх не виходити дня 30. м. м. з хати з огляду на можливість небезпечних випадків. Нац.-соціялісти задумували висадити у воздух ряд державних будинків в Інсбруку та вбити кількох чільних провідників Гаймвери й вищих урядників. З Тиролю мала ця акція перекинутись на дальші округи й охопити цілу Австрію. В останньому моменті, на яких півтора годин перед вибухом революції, вдалося поліції ліквідувати її арештуванням кільканацятьох чільних нац.-соціялістичних діячів і проводирів.

—o—

Клопоти міліонера дефравданта.

Як повідомляють із Царгороду, переслідуваний американською владою банкир Інсул, якого видалили з Греції, передав у розпорядження турецького уряду суму 15 міліонів фунтів на фінансування турецького 5-літнього пляну. Зато домагається від турецького уряду дозволу на побут в Туреччині.

—o—

Зол. 1'50

Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу

„ЖОРНА"

Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"

Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

По широкому світі.

— Надзвичайний суд у Гамбурзі судив 18 комуністів за збройний напад на гітлерівців. Одного засуджено на смерть, інших на загальну кару 128 літ тяжкої вязниці.

— З Австрії виїде в найближчих днях до Америки комісія задля торговельних переговорів. Австрія хоче експортувати до Америки вино, а Америка мала би вивозити до Австрії овочі і вепровий смалець.

— Радянський комісар війни Ворошилов мав на днях конференцію з командантом червоної армії на Д. Сході Бліхером, який засував політичну ситуацію на Сході.

— Долішньо-австрійський селянський союз заповів велику політичну маніфестацію на режімом канцлера Дольфуса. Він стягнуе до Відня кільканацять тисяч селян, що мають перейти похоронним шляхом містом.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 932 3—5

— **До Впов. Передплатників „Діла"!** Адміністрація „Діла" починає друк нових адрес для передплатників, тому просить усіх, що мають якісь бажання щодо поправки своїх адрес, повідомити про це Адміністрацію негайно.

— **Концерти колядок.** В неділю 4. лютого п. р. в год. 12. вполудне відспіває концерт колядок у церкві св. Юра Архикатедральний Хор під пров. дир. І. Охримовича, а в год. 5.30 попол. в церкві ОО. Василіян хор Василіянської церкви. Просимо квитися якнайчисленніше.

— **До нотатки „Іван чи Борис Грінченко?"** Дістаємо таке вияснення: Дотично нотатки п. н. „Іван чи Борис Грінченко?", поміщеної в „Ділі" з дня 14. І. п. р., заявляємо, що секція „Скора Поміч" при Кружку „Р. Ш." городецької дільниці ніколи похоронами не займалася, а тільки виплачує своїм членам похоронну підмогу в висоті, ухваленій загальними сходинами і що саме й цього року на тих-же сходинах оповістила своїм членам, що їх обовязком є замовляти похорони в похоронному Товаристві „Харіс". Зокрема при побиранні вкладок управа секції звертає увагу своїм членам на гасло „Спіш до свого", а в льокалі Кружка „Р. Ш." ім. Бориса Грінченка, де міститься „Скора Поміч", на-

ходиться вивіска похоронного т-ва „Харіс". За мову ініціятор померших членів „Скорої Помочи", що мають інколи жінку польку (як це було й у наведеним випадку), Старшина Кружка, зрозуміла річ, не може нести найменшої відповідальности. — **Старшина.**

— **Сірники за 7 сот.** Сірниковий монополь випустить, як зачувати, в найближчому часі спеціяльний рід сірників по 7 сот. за коробочку. Сірники будуть призначені для біднішого населення у східних воєвідствах.

— **Управа міста Сокаля.** Нова міська рада в Сокалі уконституувалася 30. м. м. і вибрала бурмістром д-ра Станислава Проня зі Львова, його заступником Пос. Кліновського, а радниками кс. Шукальського, інж. Шварца і Й. Герстлера.

— **Великі зловживання** викрито в міській господарці в Ходорові. Після контролі книг і каси повітовим виділом бобрецький староста усунув від урядування цілу управу разом з бурмістром і встановив тимчасом комісарем ппк. Рожена.

— **Повісили шпигуна.** Перед наглим судом у Торуні відбулася розправа проти б. поручника Йосифа Граф Чайковського під закидом шпигунства в користь сусідньої держави і скінчилася смертним присудом. Президент республіки не скористав з права ласки і Чайковського повісили.

— **Краєва хроніка.** У Варшаві згоріла зовсім фабрика пари „Альба", внаслідок чого 200 робітників залишилося без праці. — У Ворохті відкриють в неділю 4. ц. м. велику лещатарську скочню. — В Опришківцях б. Станиславова перевели серед селян ревізії, шукаючи комуністичних летючок. Ревізії були безвислідні. — До бюр окружного суду в Новому Санчі вломилися невідомі злочинці, що знищили та порозкидали багато актів. — Леона Шмальцбаха, судового таксатора львівського суду, що тримав руку з ліцитаційними гіенами, арештували. — В Любліні застрайкував у всіх лічницях персонал.— В Кракові відкрито килимарсько-керамічну виставу, у Вильні — кожушану ярмарку. — В Катовицях скінчилася розправа проти 5 опришків, що ограбили листоноша біля с. Калети. Головний обвинувачений дістав 5 літ тюрми, його спільники від 5 до півтора року. — В Закопанім поробив хтось в ночі хрести смолою за оголошеннях про нову конституцію, в звязку з чим арештували кілька осіб. — В Керналовичах пов. Самбір згоріла стирта сіна Ст. Соляньского. Слідство викрило, що вогонь підложила сторожа, встановлена власником. — У Волосянці пов. Стрий селянка Олена Палій підпалила господарство Федора Мички, причому згоріли теж сусідні будинки. Палійку арештували. — Бідшина дістала на місце посла з ліст ББ Жебрацького нового посла Франціщка Гурку, ремісника з цього міста. — 23. конгрес ППС почав у Варшаві свої наради. — На днях почали виходити два органи польської нац.-соціялістичної партії: „Свастика" у Кракові й „Варта" у Катовицях. — До каси Стефчика в Завидові б. Львова вломалися невідомі злочинці, розбили панцирну касу й забрали всю готівку... 28 золотих. — Львівська поліція арештувала М. Гібчинську, що обляла свого коханця, коли той спав, сільним квасом.

— **З львівського суду.** Шевця Стаха Прийся з Богданівки, що порізав ножем жінку та заломив їй перед у сварці за гроші, які вона дала йому на нову хату і які він пропив, присудили на півтора року тюрми. — Іншу розправу мала Гертруда Гандке з вул. Сикстуської: На її матримоніяльний анонс зголосився якийсь Юзеф Криницький з Радома, що підтяв не тільки поважно її серце, але ще поважніше її гроші. До того ж оженився десь у Познані, а притягнений до суду покривдженою вдовичкою, був звільнений від вини й кари. — Небезпечного львівського злодійчука Дм. Жаєвого, що побив до крови трьох агентів, які прилапали його в моменті крадежі торбинки одній пані, присудили суд на два й-пів року тюрми. Це перший такий дисковий присуд за спротив поліції.

— **Відкинені протести.** Станиславівське воєводство відкинуло протест проти виборів до міських рад у Коломиї, Стрию і Станиславові, узгляднюючи тільки протест щодо виборів з Бельведерської дільниці у Станиславові.

— **Трагедія вдови.** В с. Залісся пов. Сколе загражив кілька днів тому один селянин ноги, що лежали з неглибокої керниці. Селянка вирвся на ратунок і витягнув втопленого, а далі виявилося, що це 50-літня коримарка з цього села Єті Цолер, що наложила на себе отак руку, не маючи сили пережити недавньої смерти чоловіка. При втопленій найшли 1500 дол.

— **Самогубство дитини.** На Клепарові відобрав собі життя 13-літній Адам Андора, ученик V. кл. народньої школи, з причини кепського поступу в науці.

— **Людські гієни.** У Львові вже деякий час жирувала пачка типів, більшості жидів, що при кожній ліцитації підбивала ціни, не допускала посторонних людей і купувала ліцитовані предмети за ціну, яку сама устійнювала. Згодом поруч неї зявилася конкуренційна банда, яка стала тамтій перебивати й між обома приходило іноді навіть до бійки. Цього було забагато врешті прокуратурі і з її доручення першу банду, 8 осіб з якимсь Колем на чолі, арештували, а в слід за тим зліквідовано і другу, що крім цього мала на совісти ще й інші прогріхи і в якої склад входило 5 жидків. Дальших членів банди мають арештувати в найближчих днях.

— **З комина витягли злодія.** До одного галянтерійного склепу в Кор. Гуті вломилися злодії і вкрали 600 зол. з каси, яку отворили підробленим ключем. Злодіїв завважала поліція, окружила дім і зловила вломників. Один з них сховався до комина, так що поліція мусіла лізти на дах і добула з комина злодія, зовсім чорного від саджі.

— **Всюди вітрять саботаж.** Надзвичайна комісія, яку вислано з Москви, щоби розслідила причини катастрофи повітреплаву „Осоавіяхім", оголосила комунікат, що до нещастя причинилися несприятливі атмосферичні умовини. Всеж таки арештовано кількох технічних службовців, що працювали при будові бальону, підозріваючи їх в саботажі.

— **Кара за брутальну гру.** Суд в Еріналь (Франція) присудив мин. тижня одного змагуна в коланому мячі, на прізвище Ф. Дюпона, на 50 фр. кари й 50 тис. фр. (близько 20 тис. зол.) відшкодування за брутальну гру, внаслідок якої противникові мусіли відтяти частину ноги. Присуд зазначує, що змагозий суддя впоминав кілька разів Дюпона, щоби обмежив свою верву, але проте той скочив противникові, що лежав на землі, на ногу і зломав її у двох місцях — що очевидно мусить клясифікуватися, як вмисне ушкодження тіла.

— **Самогубство вязня.** Павло Когут, хемік, що відбував у луцькій тюрмі кару за підроблювання грошей, наложив оноді на себе руку так, що проковтнув 5 голок. Нещасного взяли негайно до лічниці, але тут він у страшних муках помер.

— **Трагічний спіритистичний сеанс.** Кілька днів тому відбувся в хаті Ґурецьких у Ченстохові спіритистичний сеанс, яким проводив 22-літний наречений їх 18-літньої дочки Осипи, Залевський. Хоча такі сеанси відбувалися у Ґурецьких нераз й Осипа завжди була добрим медієм, то на цей раз скінчився трагічно: Дівчина заснула, приспана Залевським й оце вже кілька днів годі її добудитися. Лікарі кажуть, що її треба буде перевезти до якогось психіятричного інституту.

— **Мужчини вчуться варити.** Це в Чехословаччині: Фахова школа для жінок відчинила недавно окремий відділ навчання куховарського мистецтва для мужчин. Наука триває в ньому 10 днів, разом 30 годин. В тому часі ученики вчаться робити відомі чеські „кнедле", всякі клюски, приладжувати мясо і т. д. А хоча школа призначена для молодших учнів, найшлося між ними й кількох старших, серед цього й один 70-літній емер. директор середньої школи. М. і. виявилося при цьому, що мужчини спеціяльно легко вчуться куховарського мистецтва і внаслідок цього в Чехах відкриють в найкоротшому часі ще кілька таких шкіл, а зокрема мужеську школу куховарства в Празі.

— **Сензація в афері Ставіського.** Популярний париський тижневик „Ві" помістив в останньому числі ряд питань на адресу влади у справі афери Ставіського. Ці питання компромітують в першу чергу французьку поліцію, а деякі з них просто ревеляційні. „Ві" питає м. і.: 1) Чому і хто видав Ставіському в 1929 „поручаючий лист" до поліційної влади — лист, що просто забезпечує йому опіку тієї влади? 2) Як воно сталося, що слідство у давніших карних справах проти Ставіського переривали щонайменш 90 разів? 3) Чому й на чию інтервенцію видано Ставіському леґальний паспорт на прізвище Німен? 4) Як вияснити це, що куля, якою Ставіський вібрав собі життя, застрягла у стіні кімнати на висоті 1.34 м., тоді, як його ріст доходив до 1.79 м.? А якщо Ставіський лежав чи сидів підчас самовбивства, то як воно прийшло до того, що його найшли горілиць на землі? 5) Чому на револьвері затерто всі відтиски пальців, чому з кімнати пропало ліжко, змито плями з килиму і вичищено долівку сталевими стружками? Як бачимо, це такі питання, що відповідь на них конечна. (—)

— **За кулісами останньої війни.** Австрійський архикнязь Йосиф, що був командантом підчас світової війни 6-ої австрійської армії на італійському фронті, видав свої „Спомини". Є там сторінки, від яких кров може леденіти. Читаємо чорне на білім про те, як мучились звичайні австрійські вояки. Бували часи, коли годували їх звичайною гарячою водою, підправленою перцем і корінням. Бували дні, коли у полкових кухнях варили дике пільне хабазиня. Кожна із 48 бригад мала замісць 12.000 вояків, усього 1400. Ґранати, які їм доставляли, не мали вибухової сили, а ґази не троїли ворога. Одночасно у найближчому запіллі у генеральному штабі вино плило рікою, найкращі танцюристки з Відня потішали полководців. Архикнязь висловлюється дуже добре про сміливість мадярських вояків, а дуже суворо про поведінку німців, нещирих і жорстоких. Німецький штаб дивився на австрійську армію як на гарматне мясо. Зате про Францію пише архикнязь багато доброго.

— **З міліони склянок.** У радянській фабриці Гусь-Хрустальний, Івановської области, напродукували 3 міліони склянок, дешевенької тандити. Купувати їх ніхто не хоче. Тимто рішили вислати їх у далекі простори, де люди на склянках менше розуміються: на Сибір, над Волгу, на Урал. В офіційній „Правді" з 20. січня ц. р. читаємо таке: „Майже всі ці випродуковані фабрикою склянки, загорнені якнебудь соломою, скинені на дворі у купи, по яких ходять люди і коні. Від морозів усе це скло перемінялось у льодові зломи і відломки. Робітники кидають ним до вагонів, наче дровами."

— **Націоналістична німецька пєса.** З розпорядження Ґебельса у міському театрі в Кельн ставлять містичну драму п. з. Німецький Йов. Це пародія на біблійну історію претерпеливого Йова, перенесена у сучасні обставини. А перенесена глибокоумно. Є це апольоґія війни, в якій беруть участь Бог і його янголи. Хор серафимів співає: „Німеччина вертається до свого царства як переможця. Як Цезар, її імперія буде панувати над світом. Божий омофор — його слава!" „Слава Богу, що дає мічь і силу" — відповідає хор архангелів. Не тільки католицькі священики, але й численні протестантські остерігають вірних, щоб не ходили до театру, де йдуть такі пєси.

— **Ріжні вістки.** Польського консуля в Антверпії, Добровольського арештували за те, що видавав реемігрантам дарові пашпорти і брав за них оплату як за звичайні. — В роковини захоплення влади Гітлером видала німецька держ. монетарня дві медалі. Одну з портретом Гітлера, другу — Ґерінга. — В Сідней (Австралія) вибухли грізні заворушення проти чужинців, в яких було вже кілька трупів. Поліція не могла опанувати положення й викликала військо, що поклало край бешкетам. — Як обраховує Торг. Палата Зед. Держав. в 1933 р. виготовлено на цілому світі 2100 фільм. Перше місце у їх виробництві має не Америка, а Японія з 750 новими фільмами, далі чергою йдуть Злуч. Держави (510), Англія (190), Німеччина (145), Франція (140) і ін. — Еспанський уряд рішив почати з Ватиканом переговори з метою заключити конкордат. — У Любеці відкрили потайний склад зброї, приналежний до комуністів; арештували 15 осіб. — Цього року Злучені Держави хотять вибудувати 50 нових воєнних кораблів. — Рузвельт має намір „очистити" демократичну партію. — У Токіо скінчила самогубством княжна Ясуко Іваукова: її арешту-

З нових видань.

Проф. д-р Франтішек Поспішіль, член Наук. Т-ва ім. Шевченка, написав І. том ширшої наукової праці: **„Etnologické materialie jihozapadu U. S. A".** Ця книга це вислід його студійної подорожі по Злучених Державах в 1930-31 році з метою ближче простудіювати полуднево-західні племена — індіян. Книга починається вступом, де автор описує области поодиноких племен. У головних начерках подає він огляд природного середовища, чим хоче висвітлити і ленкі підстави матеріяльної культури. Головно зупиняється на індіянах, що живуть у Мексику, Арізоні, частині Каліфорнії, Утаг і Кольорадо. Після короткого антропольогічного опису автор звертає увагу на праісторію студіованих земель, з огляду на її антропольогічний склад. Після чого йдуть лінґвістичні замітки: автор дає короткий огляд головних мов, подрібно розбирає взаємні зливи і ріжниці. Далі каже про спосіб життя і мешкання та розділ домашньої праці.

Гончарство, кошикарство, ріжні плетені вироби подрібно описані. Автор зачіпає теж питання з соціольогії, мітольогії і медицини. Дуже цікавий розділ книжки, де згадано про ріжні малюнки піском, їх значіння при ріжних обрядах. У самій області Нового нагромаджено таких образів більше як 160 і приписує їм велике значіння.

При кінці І-го тому точна бібліографія з 1.300 числами. Книжка є гарно виправлена, з дуже богатим образковим матеріялом, повна 400 фотографій, два кольорозані додатки. Варт зазначити, що проф. д-р Поспішіль відбував наукову подорож на власний кошт і що між інфом його виїзди начальником одного індіянського племени.

Я. М

зали влітку минулого року як комуністку; вона відпекалась від своїх переконань, її випустили з вязниці, але таки не могла дати собі ради зі своїм духовим конфліктом. — Франція вивезла за 1933 рік товарів за 18.433.154.000 фр., а ввезла за 28.425.410.000 фр. — Рузвельт рішив визнати новий кубайський уряд. — У Нижному Новгороді відкрили рух новим мостом через Волгу; міст має 1110 метрів; завдяки ньому шлях між Уралем і Москвою скорочений на 200 км. — У Парижі вибрали до Академії Наук нового члена проф. Госсе, хірурга, спеціяліста від рака; Госсе уроджений у 1872 р. — Президент Рузвельт запрохав Айнштайна до себе на кілька днів у гості. — Уліям Форд, брат відомого короля самоходів і фабрикант тракторів, збанкротував на 25 міл. зол. — В Німеччині є тепер 124 особи, що мають більше, як 100 літ, в тому числі 81 жінок і 43 мужчин. — У Відні відбулася величезна демонстрація за Дольфусом, в якій взяло участь около 100 тисяч селян. — Шаляпін співав недавно перед мікрофоном англійського радія і за 40 хвилин своєї авдиції дістав гонорар 130 тис. фр. — Над Гамбургом шалів ураган, що викинув кілька кораблів на морський беріг. — Лікарі, що опікуються мумією Леніна в Москві, ствердили знову, що вона зачинає розкладатися.

— Дайте мені коня — каже 84-літня жінка. В одній англійській довгецькій газеті появилося таке оголошення: „Котрий добрий спортовець подарував би мені повнокровного коня. Хоч маю 84 роки, можу ще 4—5 годин їздити на коні, та не маю грошей, щоби собі купити коня. Коневі булоб у мене добре". Підписана: мисиз Іван Девіес із Лонґвіл, біля Мроч Венлокт Шропшир в Англії. Згаданий часопис до того додає, що ця бабуся рішила певно проблему вічної молодости своїм замилуванням їздити верхом. За 70 літ, себто за час, відколи їздить верхом не занедбала ніодних ловів в околиці. Одинока її журда на старі літа, що той її коник не досить скорий. Тому хоче такого, що їздив би з вітрами наввиводи. Приятелі повідають про цю бабусю, що краще їздить ніж ходить, не тратить ніколи притомности, та має чимало інших прикмет, які повинен мати добрий їздець. Тому може найдеться який добродій, що їй подарує того коня.

— Чи тюпиш на подагру? Подагричні схоріння мають як відомо за причину поклади в перевині матерії, які повставають на тлі злого складу крови. Щоби усунути з крови шкідливі складники вживають також таблетки Тогаль, які нам цього ще не дають прибирувати сечевому кислові. Тогаль не лише шкідливо в інших напрямах. Можна дістати у всіх аптиках. Одначе треба звертати пильну увагу на оригінальне опакування.

Дальша знижка цін
в останнім тижні інвентарної випродажі обуви і паньчіх. 17/68
ДельКа

З листів до Редакції.

В обороні своєї чести.

Прага, в січні 1934.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Не відмовте, будь ласка, помістити на сторінках „Діла" слідуюче:

Інцидент, який мені довелося мати з п. д-ром М. Масюкевичем, примушує мене приблизно ствердити, що д-р Масюкевич не вважає потрібним відповідати за свої вчинки.

В більшому товаристві, в моїй присутности, д-р Масюкевич розговорився був про те, що, повляв, якось підозріло попали за кордон В. Юрченко і П. Котович. Перший скакав з 15-ти метрової скелі у Збруч, хоч п. Масюкевич „спеціяльно на лівому березі Збруча такої високої скелі не бачив", а другий (себ-то я) „дуже легко переплив Дністер". Коли я зауважив д-рові Масюкевичеві (маючи вже досить і позаочного цькування), що на такі *безпідставні* твердження є хіба лише *один* відповідний спосіб реґування — він назвав мене „чекістом" і „провокатором".

Пан С. Сіроподко (молодший), який ласкаво згодився бути моїм посередником для громадського розладнання інциденту, вислав д-рові Масюкевичеві дуже ввічливого листа, в якому просив, щоби д-р М. або дав мені сатисфакцію, або, коли він заперечує факт нанесення образи, чи хоче провадити доказ правдивости своїх тверджень — назвав свого заступника для уконституування посередницького суду.

Пройшло вже більше 2-х місяців, а д-р Масюкевич і досі не відповів на листа. Його мало, він покваився образити і мого посередника. А саме: аустрівши випадково п. Сіроподка, д-р Масюкевич почав йому розповідати „зі свого боку", як трапився інцидент, але коли п. Сіроподко сказав йому, що про це він може розказати на третейському суді, а тимчасом почав від нього писемної відповіді на свого листа — д-р Масюкевич пригрозив, що коли Котович і далі буде домагатися якоїсь „сатисфакції", то він, мовляв, фізично розправиться і з Котовичем і з його посередниками.

Тому, що до цього часу від д-ра Масюкевича нема ніякого листа, ані будь-якої спроби, бодай, перепросити мого шановного посередника, — відмовляюся на далі жалати від нього будь-якої сатисфакції, і подаю цей жалюгідний зразок „моралі" деяких наших інтеліґентів до публичного відома.

Прошу, Пане Редакторе, приняти вислови моєї правдивої пошани; *П. Котович.*

—o—

Дописи.

МОНАСТИРЕЧЧИНА.

Просфора у Слобідці Гор. „Розвеселімся всі разом нині" сказали собі громадяни Слобідки Горішньої і влаштували спільними силами кружка „С. У." і читальні спільну просфору, на якій зібралось майже все село. Просфору посвятив і привітав присутніх теплими словами о. парох Білинський, який, хоч старший віком, не пожалував потрудитися з Монастириск, щоби спільно зі своїми парохіянами провести вечір. Обширний святочний реферат виголосив радник О. Мисевич, промовляли ще Н. Рибак, М. Чайківський, О. Андрусів і голова м. кружка „С. У.". При милозвучних колядках м. хору під управою п. Ол. Крисп присутні споживали подавні страви, якими наділяли гостей господині під управою п. Н. Запісецької, що була головною арежерхою того вечора. Вечір той був дійсно такий милий і приємний, що забувалося, в яких обставинах живемо. —

Просвітянська анкета в Устю Зеленім. Дня 28. січня ц. р. відбулася в Устю Зеленім районова просвітянська анкета, на якій були присутні просвітяни місцеві і з доокольичних сіл: Луки, Межиріч, Тростянець та Сенькова. Реферували адпоручники Філії „Просвіти" в Монастириск ради, О. Мисевич про значіння „Просвіти", новий закон про збори й товариства та правні поради, Н. Рибак про діяльність і працю в читальнях. Сумно вражала присутніх холодна і неприпітна сала ще досі недокінченого „Народнього Дому", який такі заможні громадяни Устя могли би вже давно викінчати. Лише трошки доброї волі, тільки залишити сварні та взятися до праці!

КАЛУШ.

Просвітянська анкета в Калуші. Дня 26. січня ц.р. відбулася в Калуші просвітянська анкета, скликана філією „Просвіти" в Калуші, на яку явилося 58 делеґатів від 27 читалень „Просвіти" калуського району. Делеґат Гол. Т-ва „Просвіти" у Львові п. Гафткович виголосив реферат п. н. „Орґанізація просвітянського життя і її вплини", в якому виложив обширний плян збільшення активности читалень „Просвіти". Анкета приняла отсю резолюцію: „Започатковану акцію творення бібліотек будемо продовжувати аж до остаточного кінця. Всякі довги у філії і Головним Т-ві „Просвіти" вирівняти у найкоротшому часі". — Слід замітити, що в 1933 році читальні в Калушині закупили у Гол. Т-ві книжок на 4,731.97 зол. Таким робом читальні збільшили за час одного року чисельний стан своїх бібліотек подвійно, а навіть потрійно. — Подібний відрадний стан ствердила просвітянська анкета, яка відбулася 25. І. ц. р. у Войнилові. Через тамошню філію „Просвіти" закупили читальні книжок на суму ок. 3.500 зол. Також і інші зобовязання читалень, напр. за вкладки, зменшилися поважно.

Заборона оснувати Кружок „Рідної Школи" в Угринові Старому. Калуське староство заборонило оснувати Кружок „Р. Ш." в Угринові Старому. Заборону свою мотивує староство „вигляндами на обавен закуцеи порядку публ.". Проти цього закону внесено рекурс до боєвідства.

ЯВОРІВЩИНА.

Недозволена орґанізація в польській ґімназії. В польській державній ґімназії в Яворові переводить слідство делеґат Л. Ш. Кураторії, візитатор Білинкевич. По одержанню Кураторією відомостям учні цієї ґімназії жиди створили гурток жидівської ревізіоністичної молоді, який належав до т-ва „Масада", що є товариством університетської молоді ревізіоністичного напряму. Слідство в цій справі поширено й на тутешню польську державну семинарію. Підозріли учнів (-ниць) нарешті усунули зі шкіл. Дальше слідство веде поліція.

Сензація з рабіном. Від тижня переживає Яворів небувалу сензацію: до Яворова заїхав на двотижневий побут славний белзький рабін Арон Роках. На привітання рабіна заїхав на залізничий дворець староста й непроглядні маси жидів з міста й околиці. Яворів став малим Бердичевом, бо заїхалися тут у великій кількости жиди з цілої околиці, а навіть з таких міст, як Томашів, Ряшів і т. д. В складі „двору" рабіна є кількадесять учнів, т. зв. йошім („ошвари") й кількох менше славних рабінів. Хоча жиди окружають свого белзького падіка великою пошаною, то все таки приходиться дивуватись людській наївности тих „rolle", які такою кидаються до нього по ріжні „поради" і „благословення". А до тих „rolle", крім селян і міщан, належать також і деякі зовсім тут. інтеліґенції!

Анархія на Наконечнім. На передмісті Яворова Наконечнім віддавна „кипить" між націоналістами й радикалами, з яких декого націоналісти підозрівають у комуніці. По кількох дрібних авантурах і биятиках прийшло дня 21. січня ц. р. до „ґенеральної" розправи між прихильниками обох таборів, у висліді чого є кількох побитих і покалічених. Ця жалюгідна подія не буде першою і мабуть не буде останньою, якщо відповідальні громадянські чинники не вглянуть ближче в ці відносини й не постараються зліквідувати існуючу анархію, що зовсім розложила те Наконечне, яке ще так недавно було взірцево зорґанізоване у всіх ділянках народнього життя.

Йордан в Яворові. Йорданське свято в Яворові відбулося цього року надзвичайно торжественно. По відправленні соборної Служби Божої рушив процесійний похід з церкви св. Юра через ринок, де щорічно відбувається свячення води. В поході взяли участь усі три яворівські парохії, представники товариств і понад 7 тисяч народу з міста й поблизьких сіл. Акту посвячення води довершив о. декан при участи 15-ох священиків. Співав міський мужеський хор і грала дуга орхестра місцевого „Сокола".

Коляда з перешкодами. Традиційний звичай колядувати на Різдво стрінувся цього року в Яворові з перешкодою. А саме поліція ходила за гуртами колядників, не дозволяючи побирати датків. Між іншим поліція забрала пушку з датками з коляди вертепові „Сокола", а також коляду, зібрану іншим гуртом на Маєм Пеневмістю. Н.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Новий спосіб прожитку.

Скільки то, в нинішніх часах безвиглядної кризи, ходить людей без заняття! Та це ще булоб пів біди, остаточно без заняття можна сяк-так обійтися, але ті люди ходять і без грошей.

Не помавають їм добуті за границею, а навіть у краю дипльоми, не кажу нічого званни мов і високопоставлених осіб. Усюди, де тільки заступають — одна відповідь: нема вільних посад.

Про молодших віком не говорю. Вони мали пять-шість літ тому покінчили студії і ще мають добрих десять літ часу розглянутися за посадою. Але маю на думці моїх ровесників, які от-от пятий хрестик на плечі возьмуть, або вже взяли.

Таким людям нема вже коли розглядатися, бо незадовго загляне до них старість.

Це переважно старшані парубки, яким на ніщо не прилався життєвий досвід, набутий за ріжних воєн, цісарів і влад.

Маю між тими людьми багато знайомих і нераз хочу їм помогти бодай радою, але не знаходжу її. Бо що значить сказати: беріться до купецтва, чи заклалайте кооперативу, коли нема з чим і не знати що?!

А хлопці гарні — дарма, що не першої молодости.

Аж ось недавно прийшов один з них до мене і сказав:

— Я знайшов спосіб на безпосаддя, безробіття і безгрішя.

— То ти ґеніяльна людина!

— Не перечу. Може. Слухай! Як ти залишлешся на справу постійних заручин.

— Постійні заручини?! Незла річ. Ніби жонатий і ніби ні. Ти хочеш на постійно заручитися?

— Не розумієш мене. Ось подивися

І витягнув з кишені ґазету.

„Михайло Зупрович видурив під претекстом женячки 300 долярів від Анни Бойківської.

— Ах, так! То ти думаєш у той спосіб.

— Ясно. В нас уже мало дівчок, які ще невикористані. А коли ще й є такі, то вимагають вкладу капіталу. Заручинове поле лежить досі облогом. Вкладів ніяких, а жити можна. Уяви собі: хлопці шикові, недурні, можуть легко подобатися...

— А чи ти подумав про другу сторону?! Адже дівчата будуть покривджені.

— Не зовсім. Тепер, як може тобі відомо ніхто не жениться. Сидить бідна дівчина, перідко й в грішми, а ніхто не трапляється. А так буде бодай заручена. Чи не все їй одно хто її придане пустить: чоловік, чи наречений?!

— Але це, знаєш добре, тільки на якийсь час. Довго це не може тревати.

— А що нині довго тревае? Про приватні я не говорю, але навіть і державні посади...

— А правні наслідки? Адже за такі дільця можна дістатися до кримінала?!!..

— І це посада.

Не можна було не признати, що помисл має всі признаки ґеніяльности.

Галактіон Чіпка.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Спорт.

ВНУТРІШНЬО-КЛЮБОВІ ЛЕЩАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ „ПЛАЮ".

Шкіли проводити свої власні члени, т. є. „Плая" вчинила в середу 31. 1. ц. р. внутрішньо-клюбові змагання. Сніг на трасі знеформований і тяжкий. В часі змагань падав дрібно час сніг і віяв гострий вітер. І сніг і вітер утруднювали змагунам досить легку трасу. Змагання розпочали у двох клясах. Вислідки такі:

І. кляса, біг на 12 км.: 1) Хамула Б. 1.11.30; 2) Назар Б. 1.14.10; 3) Назар Л. 1.14.20; 4. Домбровський 1.27.00.

II. кляса, біг на 7 км.: 1) „Чорний" 41.30; 2) Сітницький Ю. 44.00; 3) Сітницький Б. 52.30.

Легкий на сніг і вітер, висліди були незвичайні. Сітницький-ст. У. Сітницький І. п. Білик.

КРАЄВІ ЛЕЩАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Краєві лещатарські змагання в плоскому бігу мужчин на 18 км. та юніорів і жінок на 8 км. відбудуться безвідмінно в неділю 4. II. ц. р. Збірка змагунів в год. 9.30 на останнім перестанку 10-км. Квитки змагань у читальні „Просвіти" на Замарстинові.

ГАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА ПОЛЬЩІ ВІДБУВАЮТЬСЯ У ЛЬВОВІ.

Цьогорічні гаківкові мистецтва Польщі відбуваються вперше у Львові. Причинилась до цього головне обставина, що до фіналу війшли дві львівські дружини: Чорні, які у півфіналі побили Криницьке Гаківкове Т-во 3:1 (1:0, 2:1, 0:0) і Лехія, якій признали вчора вокоувер у Ходорові, бо противник II. дружина Краковії, відмовилась розіграти на цьому нейтральному терені змагання і до Ходорова не приїхала. Крім тих двох львівських дружин беруть ще участь у турнірі: варшавська Легія і познанський А. З. С. Турнір буде закінчений мабуть у неділю. Найбільші шанси здобути мистецтво має дружина Чорних.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 3. II. год. 7·30 веч. „Чоловік що бив четвергом".

Неділя, 4. II. год. 3·30 попол. „Іван Кроєвер".

Неділя, 4. II. год. 7·30 веч. „Чоловік що бив четвергом".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 3. II. год. 7·30 веч. „Но, но, Нанетто".

Неділя, 4. II. год. 3·00 попол. „Стефек".

Неділя, 4. II. год. 7·30 веч. „Но, но, Нанетто".

Концертове Бюро Тірка:

Неділя, 4. лютого хор Дана.

Кіно:

АДРІЯ: „Д-р Дженнінґс і мр. Гайд".
АПОЛЛО: „За два пізуни".
АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".
ВАНДА: „Романс із поручником".
КАСІНО: „Буря на світанку".
КОЛІСЕЙ: „Погублений час" ревія „Пресе нас голос".
КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Ел. Бергнер) і кольоровий додаток.
МАРУСЕНЬКА: „Катерина Велика" (з Ел. Бергнер) і кольоровий додаток.
МРАЖ: „Наївна пансіонарка" (Анні Ондра).
МУЗА: „1002-а ніч".
ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра (з Ґрінвою та Шевальєм).
ПАН: „Турбіна 50 000" і ревія.
ПАСАЖ: „Піонери Заходу", „Приподаковий змагун".
РАЙ: „Під твою охорону" (з Бродзінем, Бегдою та Самберським.
ХІМЕРА: „Шерльок Голмс" (Клів Брун).
СТИЛЕВЕ: „У вранці великого міста", ревія зі Стефою Стадниківною.
ЖТІХА: „Тайна звіринця" та ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 3. лютого 1934.

Відень (506,8) 12·00, 17·00, 22·05 Концерт, **Братислава** (29·,3) 17·15 Вертеп, 21·25 Пісеньки, **Кошиці** (*69,3) 21·26 Хор, **Мор. Острава** (259,1) 18·10 Хор, **Штрасбурґ** (3·9,3) 21·30 „Цар Едип" траґ. Софокля, **Білгород** (437,3) 0·30 Популярний вечір, **Лянгенберґ** (455,9) 20·10, 23·00 Вечерній вечір, **Мінкер** (*32,6) 18·00 Фортепян. **Будапешт** (549,5) 12·08, 22·10 Циг. музика. **Міляно** (368,6) 20·40 Пісеньки, музика. **Рим** (420,8) 13·45, 17·10 Музика.

Неділя, 4. лютого 1934.

Відень (506,8) 11·30 Концерт, 17·05 Англ. камер. музика, 18·00, 20·00 Весела авдиція, 19·00 Фортепян. **Братислава** (298,8) 12·15 Концерт військ. орхестри, 17·00 Солісти, **Брно** (325,4) 19·15 Славянські пісні, **Прага** (470,2) 9·15 Концерт хорів, 10·10 Веселе тріо гумористів, **Штрасбурґ** (349,2) 21·30 „Весела вдовичка" оп. Легара. **Білгород** (437,3) 20·50 Пісеньки, **Кенігсвустергавзен** (1546) 16·00, 16·45 Концерт. **Ляйпціг** (382,2) 14·15 Нар. пісеньки, **Мінхен** (405,4) 13·00 Концерт, **Мінкер** (322,6) 19·00 Пісні. **Будапешт** (549,5) 12·30 Концерт опери, 15·45, 22·00 Циг. музика. **Міляно** (368,6) 21·00 „Ла віта бреве" ор. драма. Де Філ. „Ла сомбреро" оп. Де Філ. **Рим** (420, 12·15 Легка музика, 20·15 „Фраскіта" оп. Леґара.

Львівське радіо.

Субота, 3. лютого 1934.

7·00—8·0 Ранішня авдиція, 12·05, 12·36 Цвезова орхестра, 15·30 Господарські вісти, 16·00 Авдиція для хорів, концерт орхестри, 16·30 Лекція фр. мови, 18·00 Репортаж, 18·20 Скрипка, фортепян, 19·00 „Позвала провінції", 19·12 Вечірка, 19·25 Рейл. „Іван Бунін", 19·40, 19·45 Спортові вісти, 19·55 Сільва ревуя, 20·00 Карнавал (пісеньки, рефрени). 21·00 Почт.-техн. скрипка, 21·00 Шопенівський концерт, 22·00 Фр. відчит „Діяльність польських жінок", 22·15, 23·05 Легка танкова музика.

Неділя, 4. лютого 1934.

9·00 Ранішня авдиція, 10·00 Рел. пісні, 12·15, 13·12 Симф. концерт, 13·00 Муз. фейлетон, „Муз. критика", 14·00 Балачка з хліборобами, 14·15 Огляд хліб. ринків, 14·30 Віденські відгомони (грам.), 15·00 Відч. „Забавка будівлі перед студією та грибом", 15·20 Концерт сальонової орхестри, 16·00 Весела авдиція для дітей „Велика пригода малого Юрка", 16·30 Чвертьгодина славних артистів Страчаці (баритон, з грамофону), 16·45 Поет. чверть година „Лови" (фрагм. з Мицкевича), 17·00 „Татко обіцяв піти зі мною до кіна", 17·15 Народна музика, 18·00 „Обманений обманець", Карла Форов, 18·15 фільмові пісеньки, (хор), 19·00 Три знаки запиту, 19·10 Вечірка, 19·50 Вибрані думки, 19·25 Оп. музика, спів, 21·00 „На слідах Атлантиди", 21·15 На веселій львівській хвилі, „Історія хорого села" муз. радіофарса, 22·15, 22·16 Спортові вісти, 22·25, 23·05 Танкова музика.

Запрошуємо до передплати

одинокого багато ілюстрованого часопису-журналу для українських родин

„НЕДІЛЯ"

„Неділя" виходить уже 7-ий рік, що тижня в обсязі 12—16 сторін друку, великого формату, і тисячі читачів з усіх верстов української суспільности засвідчують наглядно її популярність.

„Неділя" приносить багато актуального матеріялу та віддзеркалює безсторонно сучасний дійсний стан політичного й громадського життя українського народу на всіх його землях та на еміґрації.

„Неділя" дає тотижня огляди політичного та господарського життя всього світу, розглядаючи важніші його проблеми в окремих основно опрацьованих статтях.

„Неділя" маючи найкращих кореспондентів та співробітників у краю і на чужині, приносить тотижня цікаві статті з усіх ділянок знання, науки, техніки, історіографії, мемуаристики, мистецтва і т. д., цікаві кореспонденції з далеких країв, описи подорожей і скитальщини нашої еміґрації, що вміють читача постійно зацікавити і ввести його у контакт з тим, що діється у світі.

„Неділя" дає тотижня цікавий літературний або науковий додаток, фейлетон, кладучи велику вагу на українську та чужу белетристику. Ілюстраційно веде перед між українськими часописами.

„Неділя" веде постійний домашній, лінарський, сільсько-господарський та жіночий порадник, а для розваги своїх читачів поміщує постійні зразково опрацьовані кутки: загадковий, шаховий і гумористичний. Зокрема спорт, театр, кіно, радіо, новітня техніка находить у „Неділі" належну увагу.

„Неділя" дає кожному своєму точному передплатникові щомісячну безплатну книжкову премію, в обсязі 7—9 аркушів цікавого белетристичного або популярно-наукового змісту, тільки за зворотом коштів пересилки в сумі 35 сотиків. Премія за січень і лютий „Денниса Лукіяновича" „Я з більшістю" у 2-ох томах уже друкується і буде на протязі лютого розіслана.

„Неділя" влаштовує щорічно конкурси цінних премій за точну передплату.

ПЕРЕДПЛАТА: річно 14 зол., піврічно 7 зол., чвертьрічно 3·50 зол. місячно 1·20 зол. За кордоном 3 ам. доляри річно.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:

ЛЬВІВ РИНОК 10. II п.

Ч. Тел. 29-41 Конто чекове в П. К. О. 412.312

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „Д І Л О"!

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у готівці 5·35 зол., 1 грам чистого золота 39·34 зол.

Варшавська біржа

Голяндія 356·60, Льондон 27·35, Ню-Йорк 5·41·0, Ню-Йорк тел. 5·46·0, Париж 34·91·6, Прага 26·70, Швайцарія 171·75, Відень —, Берлін 710·60.

Збіжева біржа.

Ціни парітет Підволочиська	від	до
Пшениця збірна	17·75	18·—
Ячмінь на здиво	10·25	10·50
Лубін синій	7·00	7·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 2. II. масло 2·90, молоко, —·19, сметана —·90, яйця 3·60—3·70

Тенденція на масло, молоко і сметану удержана на яйця слаба.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

На Повітовий Союз Кружків „Р. Ш." у Львові зложив зол. 10·— Вп. І. Бас замість повідомлень про своє вінчання з п. Марусею Іваньо. За дар цей Рада Союзу дякує. 1028

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВУГОЛЬ: Калитин, Байки 14. Тел. 38-24 1006 4—30

УВАГА! Останні курси ручних робіт з обсягу перських, смирненських диванів, килимів, гобеленів, ручного ткацтва, пацьоркарства починаю б. ц. м. Цілий курс разом з матеріялом до вишивання лише 10 зол. Вписи і інформації від год. 11—19. „Orientpers", Зиблікевича 18. 1026 1—2

ОКАЗІЯ: Камениця нова, околиця Стрийського Парку 12 кімнат, ціна 18.000 зол. дохід 3.060 зол. річно. Камениця нова II. поверхова, без податків, город, ціна 16.000 зол. довг Б. Г. Ц. 66.000 зол. Продасть Грибек Павлина 7/I. 1027 1—1

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в Калуші й Перемишлі

НОВИНА!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню красу і силу тону, через те перетоплення дзвонів зайве. 1017 3—10

Надзвичайні Заг. Збори

НАУК. Т-ВА ім. ШЕВЧЕНКА у ЛЬВОВІ відбудуться дня 18. лютня 1934 в год. 10-ій в салях Бібліотеки Товариства

з таким денним порядком:

1) Фінансовий стан Товариства.
2) Затягнення гіпотечної позички.

Окремих запрошень не висилається. До важности рішень вимагана присутність щонайменше 30 членів (§ 36 статуту НТШ).

Право голосування мають усі члени почесні, дійсні, основники і ті звичайні члени, що вирівняли вкладки за 1933 р.

Д-р В. Левицький в. р.
1024 2—3 Др. Р. Цегельський в. р.

Neo-Silvikrin поможе

Neo-Silvikrin-курація волосся

проти лисини, рідкому поростові волосся, парший і свербу голови.

Neo-Silvikrin-Fluid:

до щоденного плекання волосся. Зберігає волосся у здоровому стані, передовсім надається до водної ондуляції.

Neo-Silvikrin-Shampoon:

до миття голови. Цей препарат зміцнює нашірок голови і надає волоссю буйність і полиск.

Просимо подати нам Свою адресу на нижче поміщеним відтинку, тоді вишлемо Вп. П. безплатну докладну брошуру разом із зразком. 876

Прізвище . . . . . .
Вул. і ч. дому . . . . . .
почта . . . . . .

Витяти і вислати в замкненій коверті з наліпленою почт. маркою. до

Silvikrin, Gdańsk, Böttchergasse 23-27

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Ч. 31 (13.576). Львів, понеділок 5. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·00 зол., Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. ч., Румунії 150 лей. Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
З СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Друга ґрупа премій для передплатників „Діла".

Вслід за нашою попередньою оповісткою розпочинаємо проголошування премій 2-гої ґрупи. Участь у льосуванні 2-гої ґрупи братимуть:

А) Учасники льосування першої ґрупи, себто всі ті, які вирівняють залеглости і вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р.

Б) Ті передплатники, які вирівняють залеглости і вплатять перед льосуванням біжучу передплату.

В) Читачі й установи, які дотепер не були передплатниками, однак перед льосуванням вплатять біжучу передплату і зобовяжуться бути постійними передплатниками „Діла".

В цей спосіб **піврічні** передплатники братимуть участь **у льосуванні обох ґруп** премій, а **точні** місячні передплатники тільки **в другій ґрупі премій.**

Льосування відбудеться прилюдно і всі охочі Передплатники матимуть право бути при цьому акті приявними.

Сподіваємося, що наші Вп. Передплатники і Читачі оцінять як слід важність нашого конкурсу і точною вплатою передплати рішать про свою участь у льосуванні дійсно гарних і дуже цінних премій. Очікуємо теж дальших зголошень.

Виказ премій другої ґрупи:

Тринацята премія:

Новий удосконалений Батер'йний Радіо-приймач „ЧВІРКА Б" Philips'a із голосником усередині і 4-ма лямпами „Miniwatt", виробу фабрики: Polskie Zakłady PHILIPS, Warszawa, ul. Karolkowa 36|44.

Чотирнацята премія:

Прегарний килим проєкту арт. Петра Холодного молодшого, вартости зол. 130·— Килим закуплений у фірмі: ГУЦУЛЬСЬКЕ МИСТЕЦТВО, Косів к. Коломиї.

ТУТКИ (звійки)
Florwitan
з чисто рослинної бібулки

Центральний Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15), приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Великі Вечерниці „ОСНОВИ"
17-го лютого 1934 р.
в салях „Касина Почтовців" при вул. Японській ч. 9. — (біля Бібльосу).

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ
10. II. 1934 МЕДИКІВ 10. II. 1934
у салях „Народнього Дому"
Запрошення можна дістати в книгарні Наук. Т-ва ім. Т. Шевченка, Ринок 10, — — від середи 7. II. в год. 17—19 — —

НА ДОПОМОГУ ГОЛОДНИМ ЗАКАРПАТТЯ.

Міністерська рада у Празі ухвалила вислати негайно для голодного населення Закарпаття 150 вагонів кукурудзи. Крім того ухвалила на ту ціль 6-місячний кредит у сумі 10 міліонів чеських корон. Таким чином принаймнене частина найбільше голодуючого населення на Закарпатті дістане допомогу в поживі, а частинно й грошах.

Як ви, інтеліґентна людина,

можете в нинішніх часах обійтись без — Діла"? — Якщо вам за тяжко платити за наш часопис самому, то передплачуйте „Діло" до спілки зі своїм сусідом. Вишліть негайно передплату і приєднуйте нам нових абонентів!

Конкурс на учительські місця на Закарпатті.

Шкільний реферат в Ужгороді розписав конкурс на обсадження постійних учительських місць, а саме 183 місць управителів шкіл і 412 місць учителів народніх шкіл. **Це все в школах українських.** Крім того має бути обсаджених 5 місць управителів народніх шкіл мадярських та 26 учительських шкіл мадярських.

—o—

Неспокій в Австрії.

ВІДЕНЬ, 3. II. ПАТ. Поліція викрила націонал-соціялістичну змову й арештувала кілька осіб, у яких найшла 40 кг. вибухових матеріялів, що були призначені до замахів на залізничі шляхи в часі селянської маніфестації.

ВІДЕНЬ, 3. II. ПАТ. В Тиролі лунує сильне політичне напруження. Гаймвера домагається розвязання соціял-демократичної і християнсуспільної партії. Соціял-демократи грозять на випадок розвязання їхніх організацій чинним опором. Провідник тирольської Гаймвери д-р Штайнле виїхав з Відня до Інсбруку.

Заборона монархістичних організацій в Німеччині.

БЕРЛІН, 3. II. ПАТ. На внесення прусського премієра Ґерінґа міністер внутрішніх справ Фрік наказав кравним урядам розвязати негайно і заборонити всі монархістичні організації. Урядовий комунікат повідомляє, що націонал-соціялістичний уряд признає історичні заслуги прусських князів і королів, одначе не може погодитись, щоби вони організували в рамах націонал-соціялістичного руху опозицію проти нової німецької держави.

Ширіть наш часопис!

Антисемітизм українців та небезпечна гра жидів.

II.

Львів, 3. лютого 1934.

Чи може бути кращий доказ відсутности великого антисемітизму в Галичині, як той факт, що впродовж довоєнних століть, впродовж цілої великої і польсько-української війни та цілого періоду українського правління не було у нас у краю ні одного випадку масового виступу українського населення проти жидів, не було ніодного яскравого інциденту, не було ніодної політичної групи з антисемітським обличчям, не було і нема ніодного часопису, що ширив би антисемітські гасла! Чи може не було з жидівської сторони ніякої причини до назрівання серед українців антисемітських настроїв?! Візьмім нпр. Гуцульщину, один з теренів найзавзятішої жидівської торговельної експансії. Може жидам подобатися наше твердження або ні, але ми — і всі ті, що знають і люблять Гуцульщину не з погляду доривочного власного інтересу — не мають ніякого сумніву, що моторійна система жидівських торговців (продаж на кредит, опісля „скреслення" довгу з „заміну" за грунт, ліс чи половину непропорціонально-вищої вартости) і нечувана в світі приватна жидівська лихва, при одночасному масовому поширенні шинків — були причиною шаленої деморалізації і пауперизації темного гуцульського населення. Чи хтонебудь з українців використовував це болюче явище для ведення на Гуцульщині антисемітської агітації?!

А проте, тримаючись строгого обєктивізму та оперуючи безспірними фактами, не заперечуємо, що антисемітизм нині вже серед галицьких українців справді істнує. Зродився він під впливом сучасних націоналістичних течій і найшов собі прибіжище серед українського нео-націоналізму, конкретно, серед частини української молоді. Знаємо, що взагалі всі дії тієї молоді мають джерело у спонуках чисто емоціональних, що специфічні умовини склалися на оформлення такого емоціонального джерела, і що всі ті виступи тої частини молоді мають характер вибуховий, імпульсивний, нагальний. **Ціле українське організоване громадянство стоїть поза тими виступами та зайняло до них яскраво негативне становище, признаючи їх деструктивними й анархічними.** І таке саме становище займає супроти антисемітських виступів нашої націоналістичної молоді. Зокрема різко висловився проти них осібною резолюцією Центральний Комітет УНДО: „Діло" гостро осуджувало невідповідальні антисемітські вибрики в окремій передовій статті і кількакратних замітках; ті вибрики осудили й оборонці у судових процесах. І фактом є, що ті вибрики не захопили масово населення, були спорадичні і щонайвище найшли відгук серед деяких гуртків сільської молоді.

Тих фактів жидівська сторона також не бере під увагу. Спорадичні виступи націоналістичної молоді вона записала відразу на спільний український **політичний** рахунок і розпочала боротися з ними — доносами на все українство. Посол Розмарін вносить меморіял до міністерства внутрішніх справ, денунціюючи весь український національний рух як якийсь рух погромницького антисемітизму і взиваючи „протиділання" державних органів безпеки, льогічно накликує поліцію на всіх українців! У варшавській та чужинецькій закордонній пресі на підставі інформацій львівських жидівських діячів появляються дописи, в яких кишить від брехонь та ганебних інвектив. Колиж ми кілька днів тому запротестували проти ведення антиукраїнської жидівської Greuelpropagand-и — „Хвіля" ще й обурилася. Ось що читаємо там у передовій статті з 2. ц. м.

„Ми того погляду, що „Діло" й міродайні політичні українські сфери несуть відповідальність за те, що проти того протижидівського руху, проти національної і релігійної ненависти, яку ширять радикальні групи українського націоналізму, не виступають, що з тим рухом не борються і своєю пасивністю причинюються до враження, що ту діяльність апробують... Мимохіть насувається рефлексія: qui tacet, consentire videtur...

А польська **„Ґазета Поранна"** (власність санаційних жидів!)), іде в обороні протиукраїнської жидівської „Greuelpropagand-и" ще далі:

„...„Діло" — оскільки памятаємо — ніколи досі не забірало голосу в справі антижидівської акції українських націоналістів. Ніколи не здобулося на ствердження, що ті способи „активізації сільської молоді" є варварством і просто дорогою до морального розкладу. Нині мало би нагоду висловитись у цій справі і піднести голос пересторги, що це річ не лише етично зла, але й за кордоном викликує фатальні для українців відгуки. Але „Діло" цього не робить..."

Такі твердження „Хвілі" й „Ґазети Пор." можемо лише схарактеризувати, як найзвичайнішу **безличність.** Закидати відповідальним українським чинникам і „Ділові" мовчанку та мовчаливу апробату тоді, коли і ЦК УНДО і „Діло" негайно було відгукнулося, і не раз це „Діло" робило та в найрізкішій формі, — робити такі закиди це обурюючий цинізм. Чи тому, що даний автор статті у „Хвілі" й „Газ. Пор." тих фактів не знає — „Діло" має передруковувати 365 разів у рік своє первісне становище?! І як собі жиди уявляють іншими способами боротьбу відповідальних українських чинників з невідповідальними одиницями зпосеред молоді?! Здається, що внутрішньо-українські відносини є вже досить відомі, щоби й пп. з „Хвілі" й „Ґаз. Поранної" освідомили собі, що УНДО ні „Діло" не мають екзекутиви над ОУН і що „з незалежних від себе причин" мусять відмовитись від суґестіонованої їм думки — творити боївки для охорони жидівських шиб перед українськими націоналістами!

Ні, рішуче по фальшивій дорозі йдуть жидівські провідники та інспіратори протиукраїнської пропаґанди. Піднімаючи крик про **неістнуючий** український масовий антисемітизм роблять одночасно все для викликання, поглиблення і поширення **справжнього** масового антисемітизму. Залишаємо вже на боці таку розбіжність політичних тактик, серед якої просто неймовірними видаються факти найтіснішої передвоєнної політичної кооперації: коли жиди голосували на українських кандидатів, а сіоністичні посли Малер у Чорткіщині чи Ґабель у Бучаччині були — на поклик українського проводу — вибирані голосами українських селян! Не хочемо тут цієї сторінки торкатися, не боронимо тут повної правильности української тактики і не вимагаємо від жидів щоби вони вели таку саму. Стверджуємо лише, що й жид. тактика, яка пішла по діяметрально протилежній лінії, здобула для жидів виеліди, скажім скромно, незвичайно мінорні. Але ось нпр. недавно звертали ми увагу на глорифікацію „Огнем і мечем" у „Хвілі" і на підкреслювання з гордістю, що жидівська молодь виховувалась на тім творі. На творі, який є евангелієм українофобського шовінізму, де українство трактує як „хаміє", а великі народні рухи — як бунт хамів проти Богом до панування над хамами призначеної шляхти!... Чи в інтересі жидівсько-українського співжиття лежить підкреслювання жидами тої ролі, яку вони *фактично* грають: ролі носіїв польської культури?! Чи жидівські публіцисти колинебудь на мить над цією проблемою призадумались?!

А ось інша поля: тріюмфальний похід Шварцбарта по жидівських центрах в Америці — та розславлювання бенкетів у честь Шварцбарта на сторінках жидівської преси — в Галичині. Приймім навіть, що дійсно Шварцбарт не був більшовицьким аґентом, лише ідейним мстителем жидівської прилиці на уровнім випуватці. Колиб навіть так було, то річю примітивного політичного такту, ба навіть просто річю доброго виховання у сусідських міжнаціональних відно-

Читальня, Кружок „Р. Ш.", Кооператива,

що не передплачують „Діла", кривдять себе і своїх членів, бо через те вони позбавлені інформацій з першого джерела. Якщо одній установі це не під силу, нехай запренумерує „Діло" до спілки з другою. — Не сміє бути у нас народньої установи, яка не заабонувала би для своїх членів „Діла"!

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки

З МАГАЗИНУ НОЗИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА

вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. ЛЮТОГО 1934.

СОФІЯ ЯБЛОНСЬКА.

ЛИСТ З КИТАЮ.

ЦИВІЛІЗАЦІЯ В ЮНАНФУ.

Юнанфу починає бути справжнім цивілізованим містом. Уявіть собі: сьогодні я побачила тут авто. Вам певне здається, що це явище не заслугує навіть на згадку, хоч це була пригода незабутня. Стільки гамору, метушні та паніки!

Уявіть собі довжелезну вулицю, що при кінці зриається так стрімко вгору, що її поверхові доми один вище другого по драбинці своїх дахів здавалось би перелізли поза межі неба.

Серединою цієї вулиці, — тутешні вузенькі тротуари служать тільки для людей, що нічого не тягнуть, ні не несуть на плечах — пливе юрба заванталежених китайців: носіїв, продавців і рівнивів, та кожний з них гукає, щоб інший вступився з дороги. А що ніхто не вступається, то ні вигуки служать тільки на то, щоб підбадьорувати інших, старих та втомлених носіїв — приспішуючи загальний рух вулиці.

Як глянеш згори на цю вулицю „караван", то видно тільки ворушну ріку шиплястих капелюхів та чорних шапок китайців. Тільки з боку, на першім плані видно кілька пар босих ніг, що здавалось би, ледь попихають тим цілим струмком голів.

Нараз згори вулиці потягнеться аж до долу якийсь страшний гамір, мов би труби судного дня.

На гамірна метушлива вулиця вмить припинила свій рівномірний рух, мов рівнина вступила світанка.

Ще раз трублять. Нагорі паніка.

„Що? де? Що таке?"... гуле в юрбі. Я стою вголині, на округлій площі, під брамою „сходу", та навіть не підозріваючи істнування авта в Юнанфу, оглядаю з недовірям небеса. Нічого! Небо синє, сонце світить, ні одної хмаринки, а тут новий шорах то сильніший гамір...

Зловж вулиці китайці кричать попереджаючи один одного: „Авто! Авто! Авто!" Я оглядаюся на всі боки та хоч авта ні сліду, вулиця згори вже зовсім опустіла. Юрба розлилася: китайці повлазили на тротуари, попритулювалися до стін або поховалися по крамницях. У тім переполосі я станула одному китайцеві на ноги; видно, що в нього не було багнітків та що це був тільки звичайний собі караванир, бо тільки винувато відсунувся від мене.

Я вибачилася, а він певно зрозумівши, що я лаю його за те, що він посмів підставити свою ногу під мій сандал, ще трохи відсунувся далі та всміхнувся до мене з покорою, видно хотячи защитькати мій гнів.

Заохочена цими його виразами пошани — це у китайців не часто трапляється — я спитала в нього, яка причина цієї метушні. Він таки запевнив мене, що „авто".

І справді на горі вулиці затрубіла нова серія клаксонів і врешті зявилося саме авто. В авті сидів шофер, який на гордощах, з огляду на свою важну функцію, сам не знав, яку йому принять позу. Розсівшися вигідно, відкинув тілом назад, підвів високо голову, ледви доторкаючись руками керниці. „Ось дивіться, авто само їде!"

При непорушності шофера, авто справді мало вигляд чарівної машини, що розуміє і сприймає чутні поняття людини, а у самого шофера був такий вид, ніби це власне він винайшов цю чудову машину. Не відриваючи свого натиненого пальця від клаксону, а витягненої ноги від акселератора, шофер гнав авто згори мов скажене, мовби на перегони з усіми вітрами.

Юрба, розявивши роти, застигла у своїм подиві. За собою авто лишало хмару диму, смороду і пороху і налякані китайці відганяли цю хмару від себе руками, начеб це були тіні злих духів.

Коли авто наблизилося до першого перехрестя вулиці „караван", де досі непорушний у своїм уряді, самотно стояв модерний поліцай „Нового Юнану", йому також на вид розжененого авта не стало сміливости, бо і він утік зі своєї варти. Видно зміркувавши, що йому лепше вступитися з дороги автові, ніж автові пимнути його. Хоч з нього почала кепкувати собі юрба і він утратив на віки свій престіж, я певна, що він добре зробив втікаючи, бо інакше хто знає...

Між двома рядами здивованої юрби, авто тріюмфально доїхало до воріт „Сходу", які стоять посередині площі, перетинаючи вулицю „караван". Старі ворота затрелілися на появу і грюхіт авта та мало не завалилися від цієї брутальної емоції. Я відчувала, що якби і ці ворота могли, то і вони вступились би з дороги.

Врешті авто переїхало, розвіялася хмара, та і на вулиці знову появилися носії і ті, що хотіли почванитися своєю сміливістю. Решта все ще боязко споглядала, чи не вертається „самоїзд".

Користаючи з сусідства вже знайомого китайця, я знову спитала: — Чи це перше авто в Юнанфу? Не знаючи, як казати „перше", я сказала „один", на що він відповів, що ці самоходи самі ходять. Видно не зрозумів, зате я зрозуміла, що він „викає" цьому одинокому автові

Подвійне льосування премій для передплатників „Діла“.

Виказ премій першої ґрупи.

Перша чолова премія.

БІЛЕТ ПЕРШОЇ КЛЯСИ НА ПОДОРОЖ ЗАЛІЗНИЦЕЮ ВРАЗ З УДЕРЖАННЯМ на трасі: залізницею Львів—Констанца, опісля кораблем через Чорне Море — Константинопіль — Море Мармара — Дарданелі — Егейське Море — довкола Малої Азії — Яффу (Палестина) — Гайфу — Піреус і назад до Львова. Білет тої їзди коштує зол. 1.055. Подорож відбудеться в літній порі. — Ближчі інформації подамо в дальших числах. — Прогульку уладжує Польське Трансатлянтійське Корабельне Товариство ЛІНІЯ ҐДИНЯ—АМЕРИКА. — Ця подорож Чорним Морем, через казковий Босфор, — величній Царгород, Святу Землю з Вифлеємом й Єрусалимом, країну чарів Грецію залишиться повік у споминах щасливого учасника — вильосованої нагороди.

Друга чолова премія.

НІЖНА МАШИНА ДО ШИТТЯ Т. ЗВ. 15 К 26 з ґарнітуром світової фабрики Singer Sewing Machine Company, вартости зол. 515. — Машину можна оглядати у Львівському Відділі тої фірми при вул. Академічній ч. 2 (камениця готелю Жоржа)

Третя чолова премія.

СИНІЙ ЛИС, АБО ЖІНОЧЕ ЧИ МУЖЕСЬКЕ ФУТРО до вибору, вартости зол. 500 від фірми ЮЛІЯН ГЛУШЕВСЬКИЙ, вул. Коперника ч. 16. II. п.

Четверта чолова премія.

АНГЛІЙСЬКИЙ СЕРВІС WESWOOD на 12 осіб, 123 штук посуди марки The Pontracina, Johnson Bros. England вартости зол. 440 — закуплений у фірмі ОЛЕКСАНДЕР ОНИСЬКО, — Склад порцеляни і скла, вулиця Галицька ч. 20.

—o—

Пята премія.

УКРАЇНСЬКА ЗАГАЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ — 3 томи оправлені в шкіру. Вартість зол. 270

Шеста премія.

ОДНОМІСЯЧНЕ ЛІКУВАННЯ ПЕРШОЇ КЛЯСИ (сірка, газ, боровина) в сезоні для двох осіб у мінеральному живці ЧЕРЧЕ. В лікування входять купелі, лікарська опіка, мешкання і адміністраційні оплати. Вартість зол. 250.

—o—

Сьома премія.

УМЕБЛЬОВАННЯ ВАРТОСТИ ЗОЛ. 200.— до вибору або на замовлення у фірмі: Перша українська артистично-столярська робітня ТИМОЧКО і ГАЛЬОВ, Львів, Коперника 54.

—o—

Восьма премія.

КАФЛЕВА ПІЧ або КУХНЯ, у довільній красці, вартости зол. 200.—. Виконання переведе фірма: МИХАЙЛО ГАЛІЗЕЙ, склад кафлевих печей і кухонь, Львів, Петра Скарги 5.

Девята премія.

ДВІ АДАМАШКОВІ КОВДРИ НА ВОВНІ закуплені у фірмі Р. ВАНК, Львів, Марійська площа 6. Вартість зол. 150.

Десята премія.

СВІТОВОЇ МАРКИ „LONGINES“ ШВАЙЦАРСЬКИЙ НІКЛЕВИЙ МУЖЕСЬКИЙ ГОДИННИК, закуплений у фірмі А. ЦІППЕР, Львів, Ринок ч. 32. Вартість зол. 100.

Одинацята премія.

ШКІРКИ НА ФУТРО вартости зол. 150.— до вибору у фірмі Промислово-Торговельна Спілка „ХРОМ“, Львів, вул. Руська ч. 20.

Дванацята премія.

ВЗУТТЯ МУЖЕСЬКЕ, ЖІНОЧЕ, ДИТЯЧЕ, вартости зол. 100.— до довільного вибору або на замовлення у фірмі: І. ЧОРНІЙ і О. БЕРЯК, ЛЬВІВ, Руська 3.

В льосувинні цієї ґрупи братимуть участь ті **передплатники,** які вирівняють залеглости і вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р., а теж **читачі,** які хоча досі не були передплатниками, але вплатять передплату **згори** за повищий період.

Всі учасники льосування першої ґрупи братимуть автоматично участь у льосуванні **другої** ґрупи, якої премії розпочинаємо з нинішним днем проголошувати (гляди перша сторінка).

синах є повехати ґльорифікацію людини, яка забила б. голову української держави, діяча, що став символом державности народу, серед якого живе жидівська меншість!! Але це жидів не турбує: вони захоплюються Шварцбартом, не рахуючись з фактом, що маніфестації у честь Шварцбарта і пресова реклама про це — є *провокацією* супроти українців.

А становище цілої світової жидівської преси включно з львівською „Хвилею“ до останніх подій на Україні та взагалі проблеми російсько-українських взаємин — чи то становище сприяє жидівсько-українським взаєминам?! І коли нам жиди закидають пасивність супроти діючих антисемітських вибриків у Галичині, *в яких оні один жид не втратив життя*, то ми питаємо: чи колинебудь відповідальний провід жидівського національного руху *осудив і напятнував* тих жидів, які *масово* пішли на службу московському більшовицькому та своєю діяльністю і безпосередніми функціями більшовицьких ідеольогів, політиків, комуністів, урядовців, агентів і чекістів *звели з того світа сотки тисяч українського люду?!* Чи тут справді лицює сіоністам та всім чесним жидам на галицькій землі проголошувати гасло „Наша хата з краю“?!

Ні, справді, хай заперестануть жиди переконувати світ і нас, що ми — антисеміти. Український антисемітизм міг би покликуватись на чимало протижидівських арґументів. Одначе того *масового* антисемітизму *як суспільної течії*, покищо *на щастя* ще нема. Трагічні інциденти, викликані серед наддніпрянської революційної заметілі покидками революції, не сміють ніде повторитись. Всі індивідуальні українські чинники рішуче виступають проти всяких проявів антисемітизму, що тільки в деяких молодечих гуртках народжується, і той антисемітизм і треба і можна в корені здусити. Але коли жиди вічно повторятимуть, що всі українці антисеміти й далі вестимуть дотеперішню „мудру“ тактику, то українці готові й це справді повірити й антисемітами стати. Що воно не принесло би користи українській справі — з цим погоджуємося. Але що й жиди не багато на цьому виграли б — це мабуть теж справа ясна.

з обережности, боячися не образити юрби добрих ґенів, що пошихають цей самохід.

Тоді я рішила дістати інформації в тутешнього представника цивілізації — поліцая.

На моє велике здивування він мене зрозумів, запевняючи, що в Юнанфу є вже кілька тих „самоїздів“. Хоч сьогодні я бачила щойно перше — одне раз за чотири місяці побуту. Видно, що китайці справді закупили авта так як й авіони на показ, що нема в них доріг та авта стоять по ґаражах.

Пізніше я довідалася, що тутешній ґубернатор, ґенерал Льонге-Ін, має також своє приватне чепурне авто, яким він іноді виїздить на прохід. Такий виїзд це велика пригода. Вже кілька годин раніше по вулицях завалюються гуртки вояків, що очищують вулиці від юрби, сміття та каміння, а вкінці вояки ставуть ланцюгом по обох боках вулиці, куди переїздитиме ґубернаторське авто.

Ходять слухи, що ґубернатор рішив заложити камяні дороги поза містом, а може навіть аж до Ан-Нінг — дороги каравана соли.

Я тільки цікава, як довго витримають авта тутешній режім шоферів та стан тих „камяних“ доріг — у провті.

Ось як далеко тут сягнула цивілізація. Але як хто би запитав, то кожен питаєць навіть в Юнаку, може сміло відповісти: „У нас також є механіка: авта, аероплани, електрика, телефон — одним словом цивілізація!“

Хочете мати щодня звязок зі світом? Хочете мати інформації певні і з першого джерела про все, що діється у нас і на всіх інших українських землях? То не жалуйте 5 зол. місячно і запренумеруйте собі „Діло“!

ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ ПАНЬ

Нововідкритий Магазин вибагливих жіночих строїв

„LADY“

— власник Акер і Валлях —

Львів, Леґіонів 9

Поручає найновіші моделі 1032 1—5

сукон, плащів і костюмів

ЯПОНІЯ НЕ ВІДДАСТЬ НІЧОГО.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Дейлі Експрес“ оголосив інтерю свого кореспондента в Токіо з японським міністром закордонних справ Гірото, який заявив, що на його думку СРСР повинен продати східну залізницю манджурській державі. Якщо йде про острови Архіпеляґу й острови Маршала на Пацифіку, над якими Японія виконує мандат з доручення Союзу Народів, то Японія не думає резиґнувати з тих своїх справ у звязку зі своїм виступом із Союзу Народів. Гірото заявив, що Японії признано цей мандат завдяки Льойд Джорджові, як частинну рекомпензату за участь у війні проти Німеччини, що застережено в тайному договорі. У Вересалі союзні держави заявили, щоби підлабузнитись Вільсонові, що Японія виконує цей мандат з доручення Союзу Народів. Врешті Гірото заявив, що покищо нема чого побоюватись війни Японії зі СРСР ані зі Зл. Державами.

—o—

Репресії супроти опірних довжників.

ВАШИНҐТОН, 3. І. Внесений республиканцем Джонсоном і прийнятий сенатом проект закону про заборону фінансових операцій з державами, які не сплатили в речинці своїх довгів в Америці, передбачує кари до 5 літ вязниці і грошви до 10.000 долярів на приватні особи і підприємства, які продають якнебудь цінні папери задля уділення позичок чужим державам, що в цілости або частинно не сповнили своїх зобовязань супроти Зл. Держав. Останній уступ торкається держав, що як нпр. В. Британія платили тільки символічно. Принята додатково поправка до проекту передбачує, що приписам закону не підлягатимуть держави, які не додержали своїх приватних зобовязань.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

Подробиці катастрофи стратостату.

МОСКВА, 2. 2. ПАТ. Окрема комісія, висланa на місце катастрофи бальону „Осоавіахім", опублікувала ряд цікавих подробиць з тієї катастрофи.

Комісія устійнила, що частина научного приладдя та приладдя для пільотажу знищена. Інші научні апарати неушкоджені. Інструменти, що показують висоту, занотували о год. 12.33 найбільшу висоту бальону 22 тис. м. Бальон продержався на тій висоті до год. 12.45, опісля почав злігати. Останній занотований час — 16.40. Комісія одноголосно устійнила, що цю хвилину треба вважати початком катастрофи бальону. Усі мешканці села, які бачили мент спаду бальону, підтримують, що тоді була 16 год. Причиною катастрофи була завелика швидкість спаду, що зростала щораз більше, а внаслідок цього гондолі відірвалася і вдаривши об землю, розбилася. Залога бальону згинула в менті його удару з землею. Комісія устійнила теж, що радіограма, яку нібито дістав один радіоаматор на Литві і за якою катастрофу спричинило обтяження гондолі ледом, безосновна. З занотованих інструментами позицій виходить, що весь час від моменту спаду до год. 16.10 залога працювала весь час відважно, переконана, що причалить зовсім нормально. Висліди, занотовані інструментами, кажуть догадуватися, що залога добула поважні научні успіхи

—o—

Національний склад Ч. С. Р.

Українці в Чехословаччині. — Закарпаття у світлі останньої чеської конскрипції.

Щойно недавно опублікував Держ. Статистичний Уряд ЧСР подробиці перепису з 1. грудня 1930 р., які дотичать теж національного складу цієї держави. Виглядає він ось-як (подаємо теж цифри попереднього спису з р. 1921 р. і відсоткове відношення):

	1930	%	1921	%
1. Чехословаки	9 688.778	66·91	8,761.213	65·53
2. Німці	3,231.688	22·32	3,123.568	23·34
3. Мадяри	691.923	4·78	745.611	5·57
4. *Українці*	*549.169*	*3·79*	*461.449*	*3·45*
5. Жиди	186.642	1·29	180.504	1·35
6. Поляки	81.737	0·57	75.987	0·57
7. Цигани	32.209	0·22	8.378	0·06
8. Румуни	13.004	0·09	11.174	0·08
9. Хорвати	3.113	0·02	2.107	0·02
10. Інші	1.319	0·01	1.306	0·01
Загально *)	14.479.365	100	13.373.463	100

Перше, що в цій таблиці бє в очі, це перерізнювання окремо чехів і словаків, спільна номенклятура і спільні цифри. Вже швидше можна зрозуміти спільну рубрику для українців і москалів, бо в дійсности ЧСР має тільки невеличку кількість натуралізованих росіян (з еміґрантів). Коли від кількобільної цифри чехословаків відіймемо словаків, яких національна індивідуальність виразно закреслена, то на самих чехів припаде не багато поза ½ всього населення.

Поважну втрату виявляють на останніх 10 літ мадяри. Вони впали з 5.57 прц. на 4.78 прц. І це викликало в їх таборі голосні гарління та тенденційність перепису, на те, що вписували, мовляв, гр.-кат. мадярів силоміць до українців на Закарпатті, тощо. Певна причина поменшання кількости мадярів у ЧСР лежить мабуть у тому, що жиди, які раніше подавались за мадярів, тепер вписують себе жидами або чехословаками.

Українці зросли літ 1921—1930 року на 87.720 осіб, себто на 19 прц., а у відношенні до загальної кількости населення на 0.34 прц. В дійсности справа представляється ще краще, бо цифри, які дотичать українців на захід від р. Ужа, себто на Словаччині, є далекі від точности і вимагають поважної коректури. Статистика подає там 91.079 українців, тоді, коли на основі хоч би цифр про релігійну приналежність (подаємо нижче) це було б тільки яких 50 прц. справжньої кількости українців на Словаччині.

Але спинімся докладніше над тою частиною Закарпаття, яку вважають там окремою територіальною цілістю і яка називається офіціяльно: Підкарпатська Русь. Там перепис приніс більш-менш правдиві цифри. Ось вони:

	1930	1921
українці	*446.916*	*372.500*
мадяри	100.472	103.690
жиди	91.255	79.715
чехословаки	33.961	19.775
німці	13.242	10.328
румуни	12.641	10.510
цигани	1.337	418
поляки	159	298

Вже за тих 9 літ кількість нашого народу — як бачимо з повищої таблички — зросла дуже поважно: в абсолютній цифрі на 74.416, відсотково на 20 прц. Коли вернемось ще до давніших літ, то цей природний приріст буде ще сильніший. І так у 1890 році перепис подавав українців на території сьогоднішньої П. Русі 269.929, в р. 1900 — 311.732, в р. 1910 — 334.743, в р. 1921 — 372.500.

До того не мусимо взяти на увагу еміґрацію до Америки, яка в передвоєнних роках, особливо до 1910 року, була на Закарпатті дуже інтенсивна і зменшувала повзрослу кількість нашого населення.

Цікаво присвятити дещо уваги зростові чехословацького елементу на Закарпатті. З 3.3 прц. в 1921 р. зріс цей елемент за 10 літ до 4.79 прц. Найбільше чехословаків є в Ужгороді, бо їх 8.028 душ на загальну кількість 33.961. Закарпатська преса пригадує з цієї нагоди, що до 1919 року було в Ужгороді всього 32 чехів.

При кінці спинимося ще на релігійній статистиці ЧСР. Ось вона:

1) Римо-кат.	10,831.696	10,355.983
2) Євангелики	1,129.758	991.960
3) Безконфес.	854.638	724.529
4) Гусити	793.383	523.348
5) *Греко-кат.*	*585.041*	*532.335*
6) Жиди	356.830	353.978
7) *Православні*	*143.598*	*73.086*
8) Староватол.	22.712	20.253
9) Інші	9.878	4.935

Для нас цікавий в цій статистиці величезний зріст осіб православної релігії, що є наслідком москвофільської пропаганди, яка проголошує православя справжньою „русскою" релігією і користуючи з темноти, що розсілась всевладно на Закарпатті, насаджує не лиш національне, але й релігійне відступництво.

Релігійна статистика, представлена у повищій таблиці, дає нам також можливість зорієнтуватись у справжній силі українського елементу в ЧСР. А саме: коли додамо греко-католиків і православних, то — абстрагуючи від нечисленних арештів українців римо-католиків, євангеликів і безконфесійних — дістанемо суму 728.630, а якої оп. *700 тисяч душ можемо спокійно уважати українцями.* Решта — це гр.-католицькі мадяри (інакше змадяризовані українці) і православні російські еміґранти.

З тих висновків, які певні чи є помилкові, виходить, що останній чеський перепис населення зменшив кількість нашого народу в ЧСР на близько 150 тисяч.

В. Несторович.

*) Тут доходить ще 346.971 чужинців у р. 1930 і 339.961 в р. 1921, які входять у цифри релігійної статистики.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/49 **ГАЛИЦЬКА 6.**

По широкому світі.

— В Москві відбувся похорон 3-х летунів, що погибли в катастрофі бальону „Осоавіахім". Після промов і артилерійських сальв урни з попелом летунів вмуровано в стіну Кремлю.

— Екзекутива федерації англійських вуглекопів оголосила протест проти імпорту польського вугля до Англії.

— Німецька влада видалила з Німеччини берлінського кореспондента шведської телеграфічної аґенції у відповідь за видалення німецького кореспондента зі Стокгольму.

— В Парижі страйкує 6.000 шоферів, які відбули 2. н. м. кілька віч і пробували демонструвати проти уряду.

— На передмісті Берліна вбито серед таємних обставин визначного комуністичного провідника Кегнера, як здогадуються на основі тайного партійного присуду.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ 15

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Чрилія резервових старшин. — Брак активних підстаршин. — Плян підстаршинської школи.

Які були взаємини між полк. Моллікою і львівською військ. командою, а радше її шефом гр. Лимезаном, не знаю. Але що він мусів передати своє некорисне враження про Б. У. шефові штабу, це річ зовсім ясна. А що це також могло мати некорисний вплив, не дасться заперечити.

З хвилиною, як приїхав полк. Моллік, — а було це десь зараз після 20. серпня 1914 р., — мусів я свій час поділити між Б. У., полк. Моллікою і ЗУР.: надто треба було взятися до організаційної роботи, яка була хіба найважнішою частиною у тім часі. До Львова стали напливати потроху українські резервові старшини, звільнені з війська. Між ними були: д-р Степан Томашівський, який прийшов від батальйону загального ополчення, що находився у своїм становищах на північ від Львова. Опісля прийшов поручник Григорій Коссак, що до тої пори служив при 36. полку кравлої піхоти (печер стрільців). Він вже оповідав про занятя Комвиця Подільського, який опісля кинули наші війська. Не Б. то пам'ятаю знай мене. П. Коссака не знав я перед тим навіть з назви; отже це була для мене незаписана таблиця. Одначе мушу признати, що він зробив на мене корисне враження; а вже найліпше подобалося мені те, що зараз бажав взятися до роботи і хотів, щоб йому визначити його обсяг діяльности. Чи вже тоді були Василь Дідушок, Осип Букшований, Осип Будзиновський — не пригадую собі точно. Знав я лише про те, що звільнений є д-р Никифор Гірняк, який зі своїм полком (13. піхоти) був під Підволочиськами і там мав запалення сліпої кишки, та був тепер в одім із львівських шпиталів. Надто повідомили мене з Б. У., що ще вплинуло від ЗУР. до військ. команди Львів більше як двацять внесень на звільнення резервових старшин, одначе вже було сумнівне, чи ті внесення будуть прихильно полагоджені, а радше, чи воєнні операції позволять на звільнення згаданих старшин.

На мене робив некорисне враження той факт, що Б. У. не постаралася звільнити більше число активних підстаршин, які мусіли би вести головно вишкіл добровольців під наглядом старшин. Запитав я вправді у Катамая, але він вже відразу був визначений на мого заступника, отже навіть не міг займатися чимсь подібним. Надто був звільнений Ераст Коник і його з браку шарж назначено курінним отаманом (тобто командантом батальйону) та однорічний охотник Евген Бродієвич, який відразу не дав поруки, що він може бути корисним і поважним для вишколу молодих резервів добровольців. Я сам ще поставив від себе внесення звільнити моїх знайомих дд. Капусту, Мартинця, Кондрацького, людей, про яких я знав, що вони творитимуть головну опору в стрілецтві і які всі свої сили вложать у ту організацію. Але ті внесення залишилися вже неполагоджені і згадані люди зі школою для самого стрілецтва не брали участи в тій роботі.

Бачучи такий стан, а саме маленьку скількість рез. старшин, з яких деякі, як приналежні до „Ген. Штабу", зовсім не думали віддаватися активно вишколові добровольців, бачучи, що тих кількох рез. старшин рішуче не дадуть собі ради і не зроблять нічого, якщо не матимуть під руками добрих підстаршин, постановив я зараз витворити підстаршинську школу для всіх тих добровольців, які бодай трохи, бодай частинно вчилися науки руханки й показували себе рухливішими та на підстаршин відповідніщими. Для них мала та школа відбуватися рано й пополудні, а з предметів, які їм мали подавати, визначив я лише ті, які кожному підстаршині конечно знати. Надто призначив я на учителів деяких панів із „Ген. Штабу". Та, на жаль, мушу признати, що та школа зовсім не увійшла в життя, а визначені панове мали все якесь оправдання на те, що занедбували свої обовязки. Розуміється, що такого непослуху був би я не стерпів, але, як кажу, події стали так швидко розвиватися, що й мови не могло бути про якусь правильну, плянову роботу.

(Продовження буде.)

Австрійські селяни за Дольфусом.

Велика маніфестація у Відні.

ВІДЕНЬ. 2. II. ПАТ. Відбулися тут великі селянські маніфестації, до яких урядові кола привязують велике значіння, уважаючи їх актом самооборони перед терором націонал-соціялістів. До Відня прибуло сьогодні 12.000 селян зі всіх околиць Долішньої Австрії і перейшли маніфестаційним походом крізь місто. Перед будинком міністерства війни відбулася дефіляда селян перед канцлером Дольфусом і членами уряду. Дефіляда тревала поверх три години. До вібраних на північнім двірці селян промовив канцл. Дольфус, заявляючи, що націонал-соціялістичні ексцеси не приняли би таких розмірів, якби не підтримка ізза границі. Молодь, яка кидає петарди, вірить, що Німеччина поспішить їй з допомогою, і поривається на все. Ми просили Берлін перед, щоби дав нам спокій, одначе без успіху. Остання наша спроба не довела ні до чого. Німецьку відповідь мусимо вважати невдоволючою і тому мусимо вступити на шлях, який вказує нам наш обовязок і наше право. Тепер боротьба йде за волю і честь Австрії. На нашу думку, німецькість повинна проявлятися інакше ніж це проповідує німецький канцлер.

Промову Дольфуса приняло селянство з одушевленням. Віденські політичні кола підкреслюють, що селянська мевіфестація була немов плебісцитом в користь австрійського уряду.

Політична кріза у Франції.

Уряд Шотана, що мав в своїм складі двох міністрів, скомпромітованих в афері Ставіського, а до тогож не показав досить рішучости в переведенні слідства, викликав бурхливі демонстрації проти себе і мусів уступити. Найнадійнішими кандидатами на провід в уряді Франції виступили Даладіє і Еріо. Переміг перший з них, якому доручили утворити нове міністерство. Чи пощастить йому зліквідувати крізу, чи ні, покаже ближча будучність. Тимчасом треба ствердити відрадний факт, що перелав Еріо, приятель московського уряду, і то в значній мірі саме з причини цеї приязни. З цього приводу пише „Журналь де Женев" між іншим таке: „Зовнішня політика Еріо непокоїть тепер цілком справедливо не лише його співгромадян, але й приятелів Франції поза її межами. Нашим обовязком приязни до наших західних сусідів є сказати їм правду. Величня декларація засад, виголошена Еріо в парляменті в 1921 в обороні поваги умов, заключених Совітами, уступила у старого президента Ради місце прихильній до більшовиків політиці, яка є найбільшою кривдою для його країни. **Ми не вагаємося сказати, що будуччина Европи залежить передовсім від утримання чи упадку совітського режіму.** Справжні приятелі Европи пристануть без сумніву до тих, що провадять боротьбу проти більшовизму. Франція заступає перед світом оборону волі сумління проти гноблення особи державою. Примушуючи Францію підтримувати цинічну кліку гнобителів під проводом Сталіна, Еріо відкинув би від своєї країни багато приятелів поза її межами. Прихильна до Совітів політика мера Ліону не дозволяє при сучасних обставинах поставити його при кермі держави."

Боротьба проти корупції та деморалізації, що є наслідком у політичнім житті Франції московських впливів та приятелювання з більшовиками, робить цілком зрозумілим покликання до керми Даладіє, відомого як противника Москви. Його призначення є також доброю відповідю на промову Сталіна, в якій він так хвалився покращанням відносин до Франції та Польщі. (Укбюро, Льондон.)

Кольонізаційна оферта Гітлера.

ЛЬОНДОН, 3. II. ПАТ. „Дейлі Телеграф" повідомляє про дивну пропозицію, зроблену мовляв, Гітлером Мусоліні. Гітлер мав заоферувати, що осадить на ріллі в Німеччині всіх австрійців, які живуть в італійськім Тиролі. В тій частині Тиролю живе 200 тисяч австрійців. Наслідком гострої італіянізаційної акції в Тиролі спровадження австрійців до Німеччини усунуло би в італійсько-німецьких взаєминах площину конфлікту, а це мало би вирішний вплив на відношення Італії до Німеччини.

—o—

Нове московщення України.

„Ізвестія" з 17. січня ц. р. подають велику статтю А. Хвилі, присвячену в дуже льокайський спосіб Кагановичу. Містить вона в собі докладний плян московщення України. Піднісши до неба перемоги Кагановича над „українським націоналізмом" Хвиля дає відчути своє копито мертвому Скрипнику закидаючи йому, що він сотворив „буржуазно-націоналістичну теорію окремішности України та її культури." „...Скрипник підніс гасло виховання молодого покоління в дусі національної свідомости... А це гасло він перебрав від одного з провідників українського націоналізму — Грушевського... Скрипник гадав, що українських дітей треба вчити лише в українській мові. Довідавшись в 1929 році, що в московській мові вчились 31 проц. дітей, коли за статистикою в Київі було лише 26 проц. московських дітей, він увів поправку на 5 проц." (який жах! — УБ.)

Далі Хвиля хвалиться досягненнями Постишева: „За останні 11 місяців ми вигнали зі шкіл до 4.000 учителів українських націоналістів, махнівців, петлюрівців, ворожих нам людей, що провадили протирадянську роботу, що виховували дітей у дусі українського націоналізму. Всеукраїнський інститут педагогіки майже цілком змінено, бо його основні кадри складались з українських націоналістичних шпигунів — Ерстерюків, Баданів і т. д. З 29 інститутів, що готували педагогічні кадри, в 11 змінено провід. Для направи помилок у шкільній політиці на Україні переведено виборчий перепис, особливо у промислових районах, де багато московських робітників та інших національних меншин. Показалось, що в Макіївці діти московських робітників не забезпечено школою в рідній мові, а в Херсоні була лише одна московська школа і то для глухонімих." В 1931 році на Україні охоплено московською школою лише 197.000 дітей, а тепер їх буде 488.000..." А скільки їх буде у наступнім році?

Поруч з виголоджуванням України іде її московщення. „Шалійте, шалійте скажені кати!..." (Укбюро, Льондон.)

Маніфестація вірности й єдности.

Лемківщина складає поклін свому владиці. — Великий здвиг народу в Сяноці. — Ентузіязм.— Переломова подія в історії відродження Лемківщини.

Небуденне свято мали ми на нашій найдальше висуненій на полудневий захід землиці, на Лемківщині. Оце у вівторок 30. січня ц. р. відбулася в Сяноці святочна академія, зорґанізована заходом культурно-освітніх і господарсько-кооперативних товариств у Сяноці, з нагоди 17-их роковин преконізації Кир Йосафата Коциловського на епископський престіл у Перемишлі. І Сянік ще не бачив такого великого здвигу народу, буквально з цілої Лемківщини, бо на академію прибули делегати аж з Новосандеччини на заході і з Лютовищини на сході, не згадуючи вже про громадянство сяніцького і ліського повіту, яке взяло масово участь у святі. 2-тисячна маса народу виповнила по береги церкву і всю площу перед церквою. А багато громадян мусіло відійти з нічим. Духовенство теж взяло дуже численну участь, бо наявних було понад 70 осіб.

Свято почалось торжественною Службою Божою в намірені Високодостойного Ювилята в 9. год. рано, яку відправив **о. візитатор Іван Качмар** в асисті 5-ох отців деканів, а саме: **о. Івана Цегелика, о. д-ра Романа Винницького, о. Теодора Малка, о. Івана Клюфаса й о. Степана Шалаша.** Діяконували: **о. Ярослав Щирба** зі Шклар та **о. Анатоль Кліш** з Ріпника. Глибоку змістом проповідь виголосив красномовно **о. декан Олександер Стеранка,** парох Монастирця. Підчас Служби Божої і на академії співав **хор під орудою д-ра В. Блавацького.** Богослуження скінчилося многолітствієм для Кир Йосафата, який, на жаль, не міг взяти участи в тому незабутньому святі, що перемінилось у велику народню маніфестацію вірности для своєї греко-католицької Церкви і глибокої пошани для князя тієї Церкви на наших західних землях, на яку повели вороги в останніх роках неперебірчивими засобами завзятий наступ, кидаючи на Високодостойного Ювилята і підчинене йому духовенство нікчемні наклепи.

Негайно по богослуженні почалася святочна академія у просторій салі „Міщанської Читальні" (польської). На жаль, маса народу не могла приміститися у салі, з якої усунено всі крісла. Не зважаючи на те, за кожне вільне місце, навіть за кулісами, у побічних кімнатах і коридорі доводилося заводити формальну боротьбу. Багато цікавих мусіло відійти з академії, бо не стало місця. В кожному випадку на самій салі було біля 800 людей.

Академію започаткував своїм виступом мужеський хор з Новосілець-Гневош, скріплений хористами з Ялина, який під проводом **о. пароха С. Менцінського** відспівав пісню „Владико Отче". Добре продумане вступне слово про вагу греко-католицької Церкви і діяльність Ювилята, який як уроженець князівської сяніцької землі присвятив найбільше уваги розвязці заплутаних питань на Лемківщині, виголосив голова ювилейного комітету **д-р В. Блавацький,** побажавши Ювилятові „многая літа", що відспівав негайно мужеський хор. Опісля мішаний хор відспівав два псальми Д. Бортнянського: „Блажен муж" і „Господи, силою Твоєю", а в перерві виголошено та відчитано кільканацять привітів. При виголошуванні привітів ентузіязм маси виявився в могутнім трикратнім „слава, яке голосним відгомоном мусіло долетіти і до Ювилята і певно долетить також до збаламучених „варшавським православієм" братів. Маленька 8-літня **Іруся Гоцівна** виголосила вірш п. н. „Святий Йосафате" з такою літочою щирістю, що саля довго гомоніла від невмовкаючих оплесків, а о. візитатор з батьківською любовю розцілував милу декляматорку. Католицький гимн та зворушливі слова подяки всім присутнім **о. декана І. Цегелика,** а вкінці національний гимн закінчили це величаве свято, яке наглядно виявило всім чинникам, що українська інтеліґенція враз із народньою масою міцно обєднались біля свого Провідника Церкви, Високодостойного Ювилята, так, що ніякі ворожі сили не одоліють Лемківщини.

ПРОСТУДА і РЕВМАТИЗМ.

Морози, слота і непогоди загрожують здоровлю всіх. Передовсім люди, що з огляду на свою професію змушені часто і довго перебувати на отвертім воздусі є виставлені на небезпеки суворої цього року зими. Тому вони найлекше схильні до простуди, наслідком чого западають на ревматизм, подагру, ісхіяс і посвоячені терпіння. Ці тяжкі схоріння занедбані спричиняють неодин раз безвладдя та прикоовують хорого на кілька місяців до ліжка. Спочатку легковажимо звичайно ті недомагання з думкою, що ломота у суголобах, болі в крижах і ін. є тільки наслідком звичайної простуди, яку легко можна усунути при помочі кількох натирань, компресів або подібних засобів. На жаль ті недомагання приносять лише тимчасову полекшу. Навпаки, в інтересі хорого є вживати такого ліку, який в зародку поборює ті недомагання. В тій цілі вживають загально таблетки Тоґаль, які від 15 літ відомі на цілім світі, як успішні при ревматичних болях, подагрі, артретизмі і посвоячених терпіннях. Тоґаль не дає призбируватися сечевому квасові і приносить полекшу навіть у хронічних станах. Також при грипі, простуді, нервових болях і болях голови ділають таблетки Тоґаль скоро і певно. Таблетки Тоґаль нешкідливі для серця, шлунка і інших орґанів. Спробуйте і переконайтеся самі про успішність таблеток Тоґаль. Якщо тільки терплячих, уживаючи Тоґаль вернуло собі здоровля, то кожний з довірям може його купити. Можна дістати у всіх аптиках. 62/4

Гарне волосся за 3 хвилини через
SZAMPON-CZARNOGŁÓWKA-SUCHY
АРТЕКАРТ ДРЯНЧ І СИНА, БЕЛЬСКО
коробка 2 зол. Аптикар ДРЯНЧ і С-ва, — БЕЛЬСКО.

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ БРАТСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
ХАРІС
у Львові при вул. Корнякта 3. (Нар. Дім)
Тель. 14-63
уладжує похорони від найскромніших до найвибагливіших; переводить ексгумації та перевіз на провінцію власним санітарним автом.
Ціни найдешевші.
Для селянських родин нічліг і заїзд безплатний.

Речинець тягнення наближається!!

Листівка вистарчить на замовлення!

Чвертка льосу клясової льотерії коштує: 10 зол.

Половина коштує 20 зол. а цілий льос 40 зол.

Просимо не гаяти з замовленнями.

Тягнення вже 16. лютого.

Банковий Дім ШІЦ і ХАЄС Львів.

Америка не мішається до европейських справ.

ПАРИЖ. 2. II. Як повідомляє аґенція Авасса, заст. державного секретаря Філіпс заявив, що уряд Зл. Держав не хоче коментувати ситуації, яка витворилася в Европі після оголошення рішень англійського та італійського за справу німецьких збройнь. Уряд Зл. Держав приняв до відома британський меморіял, однак цей факт не конче вимагає відповіди.

ВАШИНГТОН. 3. II. ПАТ. Як заявляють в Білім Домі, президент Рузвельт здержується з коментарями щодо ріжних розброєнних пропозицій, поки не буде певне, що та справа виходить поза рами европейської політики і входить в міжнародню сферу. Рузвельт підкреслив знову, що Зл. Держави рішили держатися осторонь европейської політики. Норман Девіс залишається покищо у Вашингтоні і не верається до Женеви перед остаточним устійненням речинця скликання розброєнної конференції.

—o—

Радикально-селянська рум. партія на Буковині розкладається.

Президент радикально-селянської партії Юніян не додержав слово, яке він дав голові буковинської організації, проф. університету в Чернівцях д-рові Костяну. Проф. Костяну мав по змислі договору з УНП. дістати посольський мандат у черновецькім повіті. Юніян мав черновецький мандат лиш тоді, якби його не вибрали в його повіті Горж. Юніяна вибрали в пов. Горж і в пов. Чернівці. Він зрікся, ломлючи умову, свого мандату в Горж і затримав черновецький посольський мандат. На всі пропамятні письма буковинської радикально-селянської організації Юніян не відповів ані разу. Д-р Костяну, повітові голови партійних організацій і передові члени партії на Буковині зробили з цієї поведінки свого начального провідника відповідний висновок і повиступали з партії. Таким чином усі організації радикально-селянської партії під проводом Юніяна на Буковині порозпадалися.

Австрія невдоволена німецькою відповідю.

ВІДЕНЬ. 3. II. Вчора оголошено офіційний комунікат, який стверджує, що відповідь німецького уряду на австрійську ноту прийшла до Відня вночі і її предложили раді міністрів, що вправ тоді радила. Рада міністрів, розглядуючи зміст відповіді, ствердила, що він, уряд не очекував достаточно способу безпосередньої полагоди конфлікту обох німецьких держав. Німецька нота не бере під увагу зажалень, які предложив австрійський уряд і заперечує тільки деякі факти. Рада міністрів устійнила одноцільно, що німецька нота недостаточна і в обличчі цього австрійський уряд піде тією дорогою, яку покаже йому ситуація.

БЕРЛІН. 3. II. ПАТ. Німецька преса обурено опрокидує відповідь австрійської кабінетної ради на ноту німецького уряду. Часописи відмічують, що німецький уряд точно пропірив австрійську ноту і зокрема гостро виступають проти австрійських алюзій на тему можливости передачі цієї справи на міжнародню арену.

ЛЬОНДОН. 3. II. ПАТ. Це, що Австрія вважала німецьку відповідь недостаточною, зрозуміли навагал в Льондоні як загрозу інтервенції перед С. Народів. В офіційних колах з приводу такого відношення Гітлера до австрійських справ неспокійні. Британський уряд не задумує вже мабуть спільного демаршу з Францією й Італією перед берлінським урядом. Англійський уряд має при цьому на увазі свій власний престіж, бо побоюється відмови, яку в тому випадку можна передбачити. Британські урядові кола розуміють, що тоді буде перешкодити, якщо Австрія погерше цю справу до С. Народів, але рахуються і з тим, що тоді справа протягнеться і прийде природне вияснення ситуації.

Анґлійська пересторога для Австрії.

ЛЬОНДОН. 3. II. ПАТ. „Таймс" приніс передовицю, інспіровану очевидячки „Форін Офісом" в австрійській справі. Часопис пересторігає канцл. Дольфуса, щоби добре подумав вал евентуальними наслідками наміру звернутися до Союзу Народів. Австрія мусить предложити непохитні докази вини Німеччини, якщо хоче предложити свою справу перед женевським форумом. Вкінці часопис пропонує створення спеціяльної граничної комісії, якої завданням булоб унеможливити конфлікти. Одначе така справа вимагає попереднього порозуміння певних інтересованих держав. „Таймс" пише, що найкращим виходом була би рішуча заборона протиавстрійської пропаґанди, видана канцл. Гітлером.

—o—

Перед номінацією нового краєвого інспектора на Закарпатті.

Дотеперішний краєвий інспектор на Закарпатті Ян Вондрачек переходить до Праги на посаду директора ґімназії. З цієї нагоди ужгородське „Українське Слово" домагається, аби його наслідником була людина, що знає нашу культуру і мову, себто українець.

Расова українка.

Дамо ці фахові замітки в зв'язку з новинкою, що на Великих Студентських Вечерницях 8-го в. м. ціберить і нагородять расову українку.

Маю писати дві вправи на тему расової українки. І то зараз таки, бо машина шкіпить зуби. Пригадуються ґімназіяльні часи, коли треба було писати про характер осіб якобись повісти, що її не читав бідолаха... Подібно з природою, якої закони ділають у певнім напрямках, а енерґетичний росум приймає засади, щоб її впорядкувати в більшою або меншою правдоподібністю згідно з власним смаком.

Явища природи, до яких належить інтересуючо і людина, є для дослідника якщо-то піску, кишевого в очі. Пісок розсіюється, деякі зернятка падуть до ока інші тільки в воле його обсервації, що інші повсім пропадають. Цей пісок для антрополоґа — це зовнішні прикмети структури людини, що при експеруганні то виписують то знову потапають. Виразні біольоґічні основи. Ці комплекси прикмет, або постійні у часі і просторі називаємо *расою*.

Та кількість піску, що нам розсіває природа, не завжди трапляє до однакових правдивих очей. Наприклад знаменитим і плеядним французьким антрополоґам нашого часу випадкам великого Броки, говорити щось про раси — значить те саме, що виписувати сліпому красу барв. Вони є на раси сліпі і не правдиві. Німецькі антрополоґи мають так наострені очі, що крім певного пігменту і довгої голови нордійської раси, не бачать інших, рівнорядних їй класифікацій. Ці частинно сліпі. Серед третіх „обєктивних" панує вавилонське перемішання мовлів: їх школи розвадаються, повстають нові, що шукають власних шлях і йдуть власними дорогами. Цих реставраторів антрополоґії одно лучить й собою: кожний нарід чи племя є расовою мішаниною, зложеною із двох, трьох чи більше рас, а яких одна вибивається чисельно за чоло, творячи його тип.

Таким репрезентаційним типом українців є називається раса. Це є вона часовим елементом, але мішанцем, що повстає з двох засадничих первнів: ясопіґментованого нордійського і темнопіґментованого арменоїдного. Внаслідок змінної переваги прикмет з розвоєм століть обох елементів, виступає на українській території динарська раса у двох відмінах, що не творять посередньої форми між своїми обома первнями, але пересувається раз в одну, другий раз у другу сторону домінуючого типу.

Динарська раса є високоросла. Її зріст є около 165 см. для жінок і 176 для мужчин. На досить міцній і нікно довгій шиї осаджена голова. Грудна клітка досить широка і випукла, живіт невеликий, стан стрункий і вишончастий, сяг розложених рамен коротший від зросту, спричинений коротшими кінцівками, бо плечі широкі, ноги довгі, при чому передудля коротке — подібно як передрамя — у відношені до литки, стопа велика, на високім підбитті.

Динарський череп великий, округлий: його тіма плоске, потилиця сплощена і спадає майже в доземій лінії до своєї підстави. Чоло має просту або випуклу форму, високе, досить широке, але сильно звужене коло висків. Очі великі часто випуклі, очна шпара поема, повіки поміркованi, брови густі, зарост сильний. Насада носа вузька, хребет часто орлиний, перегорода довга, кінець носа трішки загострений.

Лице динаршів має тенденцію до трикутника, а тому у профілі видається довшим. Щелеп досить низький; уста малі з повними губами; риси лиця виразні. Обидві відміни цієї раси ріжняться передовсім пігментом, що може бути або зовсім темний, з синявим відтінком, або яснішим: волосся хвилясте або кучерине, буває каштановате, очі сині.

Краса не мусить покриватися з расою, хоч *рідкуково* деякі учені старалися це доказати обчисляючи для них сучасники кореляції. Чи ота раса творить своєрідний зразок краси, для якої, здається тільки в цьому випадку, має пристосування дефініція Канта: „подобається нам безпристрасно".

Р. Є.

ГІТЛЕР ХОЧЕ НІМЦІВ З ТИРОЛЮ.

„Дейлі Телеграф" повідомляє, що Гітлер мав зробити Муссоліні цікаву пропозицію: Він згодився поселити в Німеччині хліборобами всіх німців, що мешкають в італійському Тиролю. Нині в цій полосі є 200 тис. німців, у відношенні до яких веде фашистівський уряд гостру італізаційну політику. Виселення німців з Тиролю зліквідувалоб зразу можливости німецько-італійського конфлікту й поставило би взаємини тих двох держав на зовсім нові площини.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала.** Львів. Хорушина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих матраци по 7 зол. 524 39-100

— **Папучі — пантофлі** — берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ЛІС" вул. Собеського 9 (давніше Вроновська). 22-33 9-10

— **Перше укр. фризієрське заведення** для Пань і Панів у власній управі Теодора Кучковського, Львів, вул. Бляхарська 11., філія для Пань Площа Марійська 4. Тел. 106.88. 2—2

— **Традиційний Вечір** Комітету допомоги вдовам і сиротам по священиках вже у п'ятірок 6 лютого ц. р. 1037 1-2

— **Великі Вечерниці „Основи".** Т-во „Основа", беручи під увагу загальну ситуацію, не дає в цьому сезоні „Традиційного Балю", зате приготовляє „Великі Вечерниці" на день 17. лютого 1934. Згідно з традицією Вечерниці мають усі дані бути вершком сезону. Як нас повідомляють Т-ву вдалося нарешті просторі, уладжені з елегантним комфортом салі нововибудуваного касина почтовців при вул. Японській 9 (біля „Бібльосу"). Доїзд трамваями 1, 4 і 11. Не лише молодша і старша молодь найде ті прегарні салі до танцю при звуках двох першорядних джазбендових оркестр під проводом А. Коса, але і старше громадянство матиме нагоду в елегантно умебльованих бріджевих салях мило провести час. — Два добірні буфети в управі Вп. Пань з певністю причиняться до обнесення частою. Хто через помилку не зі-

КОНФЕРЕНЦІЯ МІНІСТРІВ 4-Х ДЕРЖАВ.

БІЛГОРОД, 3. II. ПАТ. Нині рано приїхав до Білгороду грецький міністер закордонних справ Максімос. Румунський міністер Тітулеску не міг взяти участи в обіді в турецькому посольстві з причини недиспозиції. Тому конференція міністрів 4 держав буде нині в румунському посольстві, де задержався Тітулеску, а не в кабінеті югославинського міністра закордонних справ Єфтича.

БІЛГОРОД, 3. II. ПАТ. Директор політичного департаменту в грецькому м-стві закордонних справ Ресетіс, який приїхав учора вечором до Білгороду, приняв вказівки в справі балканського пакту.

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ ЗА ВБИВСТВО ПРЕМІЄРА ЯПОНІЇ.

ТОКІО, 3. II. ПАТ. Процес проти 20 підсудних, обвинувачених у вбивстві японського премієра Інукая в 1932 р. скінчився присудом одного з них на досмертну тюрму, інших на 3—15 літ вязниці.

КІЛЬКО Є В АМЕРИЦІ БЕЗРОБІТНИХ?

ВАШИНГТОН, 3. II. ПАТ. За останніми підрахунками американської Федерації Праці, ріст безробіття у Зл. Державах припинився, але питання його стоїть дальше на всю ширину. Кількість тих безробітних доходила у грудні м. р. до 10,826.000 осіб.

ЗМІНИ В АРМІЇ АМЕРИКИ.

ВАШИНГТОН, 3. II. ПАТ. Начальним вождом американської фльоти іменовано адмірала Рівса на місце адмірала Шелерса, що став комендантом військ. академії в Аннаполісі. На инших командних постах у фльоті сподіються у звязку з тим поважних змін.

ВАШИНГТОН, 3. II. ПАТ. Мек Овен поставив у палаті репрезентантів проект збільшити кількість військ. літаків з 1800 на 4834, та летунський персонал з 15 тис. на 38.063 голов.

—o—

НАПАД НА КОПАЛЬНЮ.

БУЕНОС АЙРЕС, 3. II. ПАТ. Повідомляють з Сан Матео в Перу, що около 500 мешканців тієї місцевости напало на копальню Тамбарак, яка є недалеко згаданої місцевости, та здемолювали там фабричні будинки й установи, заподіючи шкоди більше як на 2 міліони пезів. Візвані на поміч військові відділи завели з напасниками справжній бій. Згинуло 5 осіб, 12 було тяжко ранених. Причиною нападу на копальню було, що не взяли під увагу рекламацій мешканців, які від довгого часу жалілися на шкоди, які їм заподіює дим, що добувається з фабричних коминів тієї копальні.

СЕНЗАЦІЯ проблема гумор **Чоловік, що був четвергом** щодня у Великім Театрі

Нині в год. 3·30 попол. у Велик м Театрі „ІВАР КРЮҐЕР"
у Театрі Р.жнородностей „СТЕФЕК".

став запрошення зволить ласкаво зайти до клюбу „Основи" при пл. св. Юра 5 між год. 1—3. 1035

— **До Впов. Передплатників „Діла".** Адміністрація „Діла" починає друк нових адрес для передплатників, тому просить усіх, що мають якісь бажання щодо поправки своїх адрес, повідомити про це Адміністрацію негайно. ?

— **Редакційні вісти.** З днем 5-го лютого ц. р. почав коротку відпустку головний редактор нашого щоденника **В. Мудрий.** У часі його відсутности буде його заступати ред. **І. Кедрин.**

— **Ліквідація одного прикрого інциденту.** В „Ділі" з дня 13. березня м. р. у відповідь на замітки в „Громадському Голосі" появилася стаття п. н. „Демагогія на всі фронти", в якій ужито невідповідних висловів на адресу УСРП. Цей прикрий інцидент тепер зліквідований відповідним листом, який вислала Президія УНДО до Головної Управи УСРП, в цій справі.

— **Бюро Тірка** повідомляє, що в понеділок 5. лютого відбудеться під мистецьким проводом д-ра Едв. Штайнбергера концерт камеральної музики. Буде це бранденбурський концерт Й. С. Баха на фортепян, скрипку, флет і смичкову орхестру на чельо. Нічку вокальних творів відспіває артистка Ціда Лив.

— **Найновіше, 3. число „Жорен"** з 1. лютня появилось у другому виданні після конфіскати. Воно значно краще від попереднього; має запах карнавалових настроїв і погідного гумору. (Пять великих ілюстрацій з карикатурами — всі дуже вдатні. Крім літературно написаного вірша „Карнавал" маємо тут дуже ідкий фейлетон про наші „побутові" балі і веселу рубрику актуальних дотепів „Як виглядає карнавал". Сцена у „Новім Часі", як ред. Паліїв залишив своїм товаришам на спомин апостроф, має чимало дійсного гумору. Неменше злобні фільми з балю української преси, рисунок про шляхи нашої політики і веселі коментарі до 5 літературних нагород: що кожний з нагороджених зробить з 300 золотими.

— **Мистецька вистава.** У неділю 4. ц. м. в год. 12. в полудне, в салях Наукового Т-за ім. Шевченка відкрили збірну виставу праць мистця Льва Ґеца. Вступ 1 зол., молодь 50 сот., групи від 10 осіб по 20 сот.

— **За поширювання летючок.** Перед окружним судом у Чорткові станув Іван Білогус під замітом, що в роках 1932 і 33 поширював летючки ОУН. Частина розправи відбулася при замкнених дверях. Білогуса засуджено на один рік вязниці.

— **Заведення для непоправних.** Міністер справедливости видав розпорядок у справі організації заведень для непоправних проступників. Окремі відділи будуть для жінок. Якщо для всіх не буде місця, проступники знайдуть приміщення при вязницях. Перше заведення повстане в Коронові.

— **В наших горах.** Заходом відділу „Польського Татрянського Т-ва" в Яблониці під Ворохтою відбулося перед кількома днями посвячення схоронища в приязі численних делеґатів і запрошених гостей. Після відкриття схоронища відбулися гуцульські лещатарські змагання і показ гуцульських танців.

Т-во „Українська Захоронка"
влаштовує
Дитячу Костюмівку
дня 12-го лютого в салі Т-ва „Укр. Бесіда"
— ул. Рутовського 22 —
Пять нагород у книжках жертвуваних виставцем Вл. Михайлом Тараньком за найгарніший народній стрій, за найбільше вигаданий костюм, за найдешевший і за найфантастичніший одяг також за найгарніший паперовий стрій!!!
Початок год. 2-га пополудне. 1030

— **Статистика пожеж.** На основі обчислень загального заведення взаїмних обезпечень на терені Польщі (з виїмком Варшави, Познанщини, Поморя і Шлеська) було минулого року 14.996 пожеж, при яких згоріло 25.200 будинків. В порівнанні з попереднім роком число пожеж будинків зменшилося на 7 до 8 проц. з виїмком лодзького воєвідства, де ті числа зросли.

— **Незвичайний випадок** трапився Марії Хрунь з Уришковець чортківського повіту. Приїхала вона до Чорткова і в часі крадіжи приловлена на гарячім вчинку, породила дівчинку. Клопіт мала поліція, бо замісць пильнувати злодійку, мусіла вишукати для положниці бабу-повитуху, а для дитинки захист.

— **Краєва хроніка.** Ходорівська міська рада рішила старатися, щоб у Ходорові було створене староство. — Самбірський суд засудив Івана Цюхера, війта з Бискович, на 8 місяців вязниці за спроневірення дорогових виплат у сумі 338 зол. — Окружний суд у Чорткові засудив блихаря Блажея Білогуса на 3 літ вязниці за фальшування монет

З судової салі.

ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В СТРИЮ.

В Стрию відбулися в останніх днях 2 політичні процеси, в яких підсудні відповідали за той сам злочин: намову дітей покидати школу. В першому з них, що відбувся 15. і 16. м. м. відповідали *Микита Опришок й Іван Садовський* з Грабівця, що хоч заперечили обвинуваченню, то 10 школярів, як свідків прокуратора обтяжило їх міцно. Суд, спираючись на те, присудив обох підсудних на 6 міс. тюрми, завіщуючи водночас Садовському кару на 2 роки. Боронив обвинувачених д-р Вол. Лузецький.

Перед городським судом у Стрию відповідав за зневагу поліції, яка прибула на засідання кружка „Рідної Школи" в с. Стрілкові громадянин з цього села Гриць Яворів. Суд переслухав свідків і засудив його на 3 дні арешту.

—o—

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ЧОЛОВІК, ЩО БУВ ЧЕТВЕРГОМ", пєса на 4 дії *Д. К. Честертона.*

Честертон — незрівняний полеміст і оригінальний літературний критик пробує перенести свій дискусійний пал на сторінки повістей і на сцену. А щоб збільшити зацікавлення читача, користується свідомо засобами кримінальних повістей. Оця пєса, що є перерібкою з повісти під тим самим заголовком, уводить нас у середовище анархістів-змовників. Повні три дії стежимо за нею, наче за кіновою сензацією... якщо вже у половині 2-ої дії не встигли догадатись у чому її дотепна завязка, таки занадто механічна, легко доступна для здогадів дотепного глядача.

IV-та дія безтежить глядача зовсім. Виявляється, що поза тими представниками поліції та анархістичної організації простягаються глибші фільософічні символи. Честертон, звеличник традиції і ладу, протиставляє поезію зорганізованої доцільности безладдю та бунтові. При цьому сам бунтується проти неодної ідеї, ясної, моє засвічена ліхтарня і кидає свої погляди досить темно та безладно. Апольоґія віри, над якою у повісті можна довго роздумувати, завдяки цілій сітці арґументів, на сцені виходить замазана і таки зовсім темна при найсвітніших лямпах.

Декорації дуже гарні, у першій і останній дії навіть прегарні; гра артистів бездоганна, переклад пасерінь літературний. Управа театру вела плебісцит: кожний глядач дістає листок, на якому може відповісти на два питання — „чи подобалася вам пєса? і „чому?" *м. р.*

—o—

Спорт.

ГАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА ПОЛЬЩІ.

ЛЬВІВ. Леґія — Лехія 0:0.
ЛЬВІВ. А. З. С. — Чорні 2:1 (1:0, 0:1, 1:0)

Homo est animal sociale.
Про правдивість цієї старої проповіди переконаються усі на — — — — —
Перших Студентських
Великих Вечерницях
під гаслом „Студентство Рідній Школі", що відбудуться в четвер 8. дня лютня 1934 р.
— святочний одяг — „Народнього Дому"

Карнавалове число „ЖОРНА"
Ч. 3 вже появилося. Ціна тільки 25 сот.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 4. II. год. 3·30 попол. „Іван Кретер".

Неділя, 4. II. год. 7·30 веч. „Чоловік до бук четверіч".

Театр Різнородностей.

Неділя, 4. II. год. 3·00 попол. „Скерек".

Неділя, 4. II. год. 7·30 веч. „Но, но, Панчо".

Концертове Бюро Тірка:

Неділя, 4 лютого гор. Дана.

Кіна.

АДРІЯ: „Карменціта" та „Сто метрів вогня".

АПОЛЛО: „Пантера".

АТЛЯНТИК: „Парада розвідників".

БАНДА: „Романс з поручником".

КАСІНО: „Буря на світанку".

КОЛИСЕЙ: „Потубний чар" ревю „Преса нас голос".

КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Ст. Бергнер) і кольоровий додаток.

МАРУСЕНЬКА: „Катерина Велика" (з Ел. Бергнер) і кольоровий додаток.

МРІЯ: „Чому я згрішила".

МУЗА: „1002-а ніч".

ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра (з Бонною та Шлозером).

ПАН: „Турбіна 50 000" і ревю.

ПАСАЖ: „Піонери Заходу", „Принадливий знаття".

РАЙ: „Під твою охорону" (з Бреглієн, Богдою та Сандерсом).

ХІМЕРА: „Шерльок Голмс" (Клів Брук).

СТІЛЕВЕ: „У мрі недного міста", ревю з Стефою Стадницькою.

УТІХА: „Тайна звірниця" та ревю.

Закордонне радіо.

Неділя, 4. лютого 1934.

Відень (506,8) 11·30 Концерт. 17·05 Англ. камер. музика. 18·00, 20·00 Веселі видання. 19·00 Фортепян. **Братислава** (298,8) 12·15 Концерт військ. орхестри. 17·00 Солісти. **Брно** (325,4) 19·15 Славянські пісні. **Прага** (370,4) 9·15 Концерт хору, 10·10 Веселе тріо гекористів. **Штрасбург** (349,2) 21·30 „Весела вдовичка" оп. Легара. **Білгород** (337,3) 20·40 Пісеньки. **Кенігсвустергавзен** (1536) 16·00, 16·45 Концерт. **Ляйпціг** (382,2) 14·35 Нар. пісеньки. **Мінхен** (405,4) 15·00 Концерт. **Міляжер** (322,6) 19·00 Пісні. **Будапешт** (549,5) 12·30 Концерт опери. 15·45, 22·00 Цит. музика. **Міляно** (365,6) 21·00 „Ла віта бреве" мр. драма. Де Фалл. „Ель сомбреро" оп. Де Фалл. **Рим** (120, 12·45 Легка музика. 20·45 „Франкіта" оп. Легара.

Понеділок, 5. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·15 Фортепян. 17·45 Ел. пісні. 19·00 Цитов. спів. 20·45 Сиф. концерт. **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт. 20·45 „Дорога серед квітів" пісня Бегович. **Мор. Острава** (259,1) 12·30 **Варшав** (1714) 21·00 „Вел. княжна Георгетайн" оп. Офенбаха. **Білгород** (437,3) 16·00 Пісеньки. 20·30 Опера. **Ковно** (1935) 18·20 Спів. **Кенігсвустергавзен** (1536) 17·25 Спів. 21·00 Популярна музика. **Ляйпцінберг** (455,9) 13·00 Концерт сол. з участю веселої 5-ки. 17·00 Камер. музика. 16·00 Музика для дітей. **Мінхен** (405,4) 14·50 Оповідання для дітей. 20·30 „Дер Тульпенвіндель" комедія Енгасера. **Міляжер** (322,6) 10·10 Камер. музика. **Будапешт** (549,5) 13·30, 15·10 Легка музика. 19·00 Цит. музика. **Рим** (120,8) 17·30 Скрипковий реститаль. 21·30 Інстр.-вок. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 4. лютого 1934.

9·00 Ранкова академія. 10·00 Рел. година. 12·15, 13·12 Сиф. концерт. 13·00 Музикознавство. „Муз. критика". 14·00 Балачка з хліборобами. 14·15 Огляд хліб. ринків. 15·30 Віденські віртуози (грають). 15·00 Діт. „Забавка будиці перед студією театрівок". 15·20 Концерт сальонової орхестри. 16·00 Дечева академія для дітей „Велика пригода малого Юрка". 16·30 Інструмента славних артистів Страчаті (вокалістів з грамофону). 16·45 Поет. вечер родина „Лоєн" (грають з Мінхенем). 17·00 „Гатко обіцяв" пісні і мелодії. 17·15 Народна музика. 18·00 Обіцяний обіцянець „Карла Фероз". 19·15 Сільські пісеньки (хор). 19·00 Три акти анекдот. 19·10 Безчина. 19·30 Народні думки. 19·35 Сиф. музика. 20·00 „На сліди Атлантиди". 21·15 Із кожевій любівської сюїти. „Історія хемічного" мгр. Ферлінгера. 22·15, 22·16 Спортові вісти. 22·25, 23·05 Танкова музика.

Понеділок, 5 лютого 1934.

9·00—9·40 Ранкова академія. 12·05 Танкова музика з пант. 12·37 Скрипкова соната (грають). 13·25 Міжсена біржа. 15·30 Господарські вісти. 15·35 Анетина, фортепян. 16·20 Спів. 16·50 Лекц. з фо. мови. 17·35 Оркестра Діенет (грають). 17·10 „Історія форт. сонати". І. лекційний концерт. 17·50 Стенографія. 18·00 Відчит „Географічні назви, найстарша книга з історії". 19·05 Фотографіка. 19·15 Всячина. 19·25 Відчит. 19·30, 19·45 Спортові вісти. 19·55 Сільна реформа. 20·00 Вибрані музики. 20·05, 21·10 Трансп. з Краєвна „Марта" оп. Флотова. 21·00 Фейлетон Цех. Єлиєти. 22·30 Танкова музика. 23·05 Грає. пантр.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 8·56.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·08, Париж 34·92 і пів. Берлін 210·50, Прага 171·70. Амстердам 356·85, Нюйорк кабель 8·92, Нюйорк чеки 8·90.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Справлення ошибки: у числі 30 Діла з датою 4. лютого 1934 подана помилкова ціна масла зол. 2·90. Має бути зол. 2·80 за 1 кг.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 2. II. масло 2·50, молоко, —·19, сметана —·90, яйця 3·60.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану удержана, на яйця слаба.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Коломия:

6. II. Сонце Руїни.
7. II. Кородева Кіна.
8. II. Чужак.
9. II. Гра на замку.

Замісць квіт'в на домовину бл. п. Ані Дудрицької зложив Спілчатський Відділ Банку „Дністер" квоту зол. 26·— на добродійні цілі. 1033

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобеленові отомани — 30 канапки до розкладання — 80, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Лисого 6. 3412 11-20

УВАГА! Останні курси ручних робіт з обшиву перських, східноевропейських диванів, кидачів, гобеленів, ручного ткацтва, пальоварства починає 6. II. м. Цілий курс разом з матеріялом до вивчення лише 10 зол. Вписи і інформації від год. 11—19. „Orientpers", Зибликевича 18. 1026 2—2

ВІЛЛА „Россолина" в Черні — 30 кімнат, 3 сходи, велика їдальня, кухня з принадками, до винайму на сезон 1934 р. Зголошення під „Россолина" в адміністрації „Діла". 1038 1—3

НЕГАЙНО продам нову поверхову каменицю, вул. Грохівська, вклад 15 000 зол. Відомість у канцелярії адв. Др. Бабія Львів, Сапіги 68. 1036

ХТО в О. Парохія потребує старшого, практичного господаря. Ласкаві зголошення прошу до Адміністрації Діла під ГОСПОДАР. 1034 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Затверджена через Мін. В. Р. і О. П.

Косметична Школа Добрянської — Рогатин

Львів, Оссолинських 13.

провадить під управою лікаря — дерматольога косметичні курси. По увінченні дипльоми уповноважують до отвирання косметичного інституту в цілій Польщі. Інститут ринок косметичних інститутах. Практика відбувається при помочі дипльомованих сил в косметичнім інституті „Слава". — Записи відбуваються. — Проспекти висилаємо. 957 3—3

ДЕШЕВІ СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 3-10

Посада управительки і двох учительок у Школі Сільських Господинь.

Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові розпісує Конкурс на управительку і дві фахові учительки до Школи Сільських Господинь „Сільського Господаря" в Коршові, біля Коломиї.

Подання в справі посади вносити до Краєвого Господарського Товариства **„Сільський Господар" у Львові**, Ринок ч. 10. До подання треба долучити: власноручно написаний життєпис, відписи свідоцтв покінчення фахової школи і кваліфікації до навчання в жіночих школах домашнього господарства, учительської практики та узори вишивки.

Подання треба вносити найдальше до кінця лютого ц. р. Посада від листопада 1934 р. 1029 1—2

МАШИНИ ДО ШИТТЯ

для домашнього вжитку

і для промислових цілей

Електричні мотори	Бавовна
Світло Зінгер	Шовк
Частини до машин	Ножички
Голки	Ножики
Олива	Взори крою
Апарати до дірок	Взори гафту
Рамка Зінгер	Центиметри
Наволікачі	Зеркальця
Нитки	Ґумові підкладки

Singer Sewing Machine Company

Управа: Варшава, Маршалковська ч. 115.

Надзвичайні Заг. Збори

НАУК. Т-ВА ім. ШЕВЧЕНКА у ЛЬВОВІ відбудуться дня 18. лютня 1934 в год. 10-ій в салях Бібліотеки Товариства

з такими денним порядком:

1) Фінансовий стан Товариства.
2) Затягнення гіпотечної позички.

Окремих запрошень не висилається. До важности рішень вимагана приявність щонайменше 30 членів (§ 16 статуту НТШ).

Право голосування мають усі члени почесні, дійсні, основники і ті звичайні члени, що вирівнали вкладки за 1933 р.

Д-р В. Левицький в. р.
1024 3—3 Др. Р. Цегельський в. р.

Виріб оцту, казеїни і скуп і переріб лікарських рослин

розпочинає новозаснована кооператива і приймає членів. За поясненнями звертатись до Адміністрації під „О. Л., долучити почтову марку. 1031

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в Калуші й Перемишлі

НОВИНА!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, через те перетоплення дзвонів зайве. 1017 4—10

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Запрошуємо до передплати

одинокого багато ілюстрованого часопису-журналу для українських родин

„НЕДІЛЯ"

„Неділя" виходить уже 7-ий рік, що тижня в обсязі 12—16 сторін друку, великого формату, і тисячі читачів з усіх верстов української суспільности засвідчують наглядно її популярність.

„Неділя" приносить багато актуального матеріялу та відзеркалює безсторонньо сучасний дійсний стан політичного й громадського життя українського народу на всіх його землях та на еміґрації.

„Неділя" дає щотижня огляди політичного та господарського життя всього світу, розглядаючи важніші його проблеми в окремих основно опрацьованих статтях.

„Неділя" маючи найкращих кореспондентів та співробітників у краю і на чужині, приносить щотижня цікаві статті з усіх ділянок знання, науки, техніки, історіографії, мемуаристики, мистецтва і т. д., цікаві кореспонденції з далеких країн, описи подорожей і скитальщини нашої еміґрації, що вміють читача постійно зацікавити і ввести його у контакт з тим, що діється у світі.

„Неділя" дає щотижня цікавий літературний або науковий додаток, фейлетон, кладучи велику вагу на українську та чужу белетристику. Ілюстраційно веде перед між українськими часописами.

„Неділя" веде постійний домашній, лікарський, сільсько-господарський та жіночий порадник, а для розваги своїх читачів має ще постійні зразково опрацьовані кутики: загадковий, шаховий і гумористичний. Зокрема спорт, театр, кіно, радіо, новітня техніка находить у „Неділі" належну увагу.

„Неділя" дає кожному своєму точному передплатникові щомісячну безплатну книжкову премію, в обсязі 7—9 аркушів цікавого белетристичного або популярно-наукового змісту, тільки за зворотом коштів пересилки в сумі 35 сотиків. Премія за січень і лютий „Денниса Лукіяновича" Я з більшістю" у 2-ох томах уже друкується і буде на протязі лютого розіслана.

„Неділя" влаштовує щорічно конкурси цінних премій за точну передплату.

ПЕРЕДПЛАТА: річно 14 зол., піврічно 7 зол., чвертьрічно 3·50 зол., місячно 1·20 зол. За кордоном 3 ам. доляри річно.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:

ЛЬВІВ РИНОК 10. II п.

Ч. Тел. 29-41. Конто чекове в П. К. О. 412.312

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10

Ч. 32 (13.577). Львів, вівторок 6. лютого 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 25-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Румунське духовенство про голод в СРСР.

В Букарешті свічнеся за днях IV. всерумунський зїзд православних місіонарів. Зїзд виробив низку резолюцій, м. ін. щоби у всіх церквах Румунії правити окремі богослуження за християн у СРСР та щоби усім священикам стягати відповідний процент вкористь голодних в Совітах. Низка інших ухвал має чисто організаційний характер.

Ювілей о. Андрія Глінки.

Відомий провідник і визначний діяч Словаччини, о. прал. Андрій Глінка святкуватиме ц. р. своє 70-ліття.

Словаки готовляться врочисто святкувати ці роковини уродин свого невтомного від 40 літ боєвика за народні права. Для цього по містах і селах організуються окремі комітети, але крім загальних маніфестацій задумують Словаки закріпити память про о. Андрія Глінку будовою окремої святині в Ружомберку, де о. Глінка є душпастирем і до якої він сам дав колись ініціятиву. Тієї святині з огляду на важкі крізові часи не могли будувати.

Цей храм має бути на віки свідоцтвом великої любови і вдячности, яку придбав собі серед земляків о. Глінка безупинною працею всього свого життя.

—o—

Реконструкція уряду Далядієра.

ПОЛЬ БОНКУР — МІНІСТРОМ ВІЙНИ.

ПАРИЖ, 4. 2. ПАТ. На місце міністра війни Фабрі іменували міністром Поль Бонкура, а на місце міністра фінансів Пієтрі іменований Маршандіє.

„Чистка" у Франції.

ДИМІСІЯ ПРОКУРАТОРА ФРАНЦІЇ ТА ПРЕФЕКТА ПОЛІЦІЇ.

ПАРИЖ, 4. 2. Далядіє в порозумінні з міністром вн. справ Фротом поробив поважні зміни на вищих становищах в адміністрації та судівництві. Прокуратора республіки при суді I. інстанції Тресара, шурина бувш. премієра Шотана, перенесли на інше становище при касаційному суді. Дотеперішній директор прилюдної безпеки Том одержав становище директора в Комедії Французькій. Префект французької поліції Шіап іменований резидентом Марока.

Шіап в отвертому листі до прем. Далядієра повідомляв, що не приймає становища резидента в Марокко. Твердить, що в розмові, яку мав із премієром і міністром вн. справ, йому висловлено признання за його працю. Коли його тепер усувають зі становища префекта поліції, то це мусить викликати у гром. думці почуття недовіря до нього. Тому Шіап уважає невідповідним послугуватися його особою в політичних розрахунках і не може приняти жертвованого йому становища резидента Марока. Лист Шіапа поміщали всі часописи, які пропають його з великою симпатією. Лише соціялістична преса вказує з задоволенням розпорядок уряду, яким усунено ненавидженого префекта поліції.

Б міністри Пієтрі та Фабрі також оголосили в своєї отвертий лист, у якому стверджують, що не хочуть стояти за перешколі прех. Далядієра в дальшій його праці, тому усуваються з уряду.

ДАЛЯДІЄ ПРО АФЕРУ СТАВІСЬКОГО.

ПАРИЖ, 4. II. ПАТ. На засіданні ради міністрів Далядіє сказав, що як шеф уряду відповідальний за його авторитет, усувається від прес. полеміки, вважаючи начальним завданням виконання обовязку у відношенні до краю. Премієр рішений вияснити аферу Ставіського, щоби на будуче внеможливити такі надужиття. Слідча комісія, що її покличуть у справі Ставіського, дістане всі потрібні документи та виказ чеків, що їх виставив Ставіський.

ПРОТЕСТ АРТИСТІВ.

ПАРИЖ, 4. 2. ПАТ. Несподіване звільнення та перенесення на емеритуру директора Комедії Французької викликало велику реакцію в мистецьких і літературних колах. Артисти Комедії зложать збірний протест проти тієї димісії та іменування директором Комедії бувш. директора публ. безпеки. Артисти хочуть теж вислати подання, щоби їх звільнили зі становища.

НОВИЙ ПРЕФЕКТ УЖЕ РОЗГАНЯЄ ДЕМОНСТРАНТІВ.

ПАРИЖ, 4. II. ПАТ. Скрайні праві елементи старалися нині вечором маніфестувати на Вел. Бульварах. Наслідком виданих зарядженнь маніфестантів розігнали. До важних ексцесів не прийшло. Відділами поліції проводив особисто новий префект париської поліції Бонфоа.

—o—

„СВИНСЬКЕ -- АБО ЩЕ ГІРШЕ РИЛО".

МОСКВА, ПАТ. На конгресі комісарів військових справ Ворошилов говорив про оборону держави. Закидав зал. шляхам незорганізацію та недостачу дисципліни залізничникам. Вніс критично до праці залізничих політвідділів і домагався справности транспортів до рівня справности армії та потреб держави. Червона армія стоїть на висоті завдання, головно відділи танків, скорострілів, сполуки та технічні відділи. В летунстві слід відмітити бомбардуючі та ловецькі літаки більшовицької продукції. Деяка недостачі є ще в якости летунських і автомобільних моторів. Степень моторизації армії є 7.74 на одного вояка, себто більше як у Франції, Англії та Зл. Державах. Кордон від озера Ладоги до Чорного Моря укріплений сильно. Фльота не має боєвих одиниць, як лінійних кораблів. Кошти воєнного промислу високі, а продукція низька. Суспільний склад армії такий: 45.8 робітників, 42 селян, 11.7 працюючої інтелігенції. 49.5 командантів і вояків належить до партії або союзу ком. молоді. Вкінці Ворошилов сказав, що „ліяке свинське рило, або ще гірше рило, відки не появилося би, не залякає більшовиків і не спинить їх у нестримнім поході вперед."

Більшовики війни не бояться.

МОСКВА, ПАТ. В оголошенім золотаренко тезові промови на партійному конгресі комісар війни Ворошилов обговорював Японію в приготуванні війни проти СРСР на Далекому Сході. Вказав на заяви японських дипльомарних і військових лічив, що домагаються прилучення до Японії Приморя. Забавляли та навіть усієї Сибіри, відкрито, що більшовицькі оборонні заходи лише оборонні. Іронічно додав, що СРСР не буде такий чемний, щоби остатити своєї корони так само безборонними, як корони Китаю в 1931 р. Червона армія рішена вперед Владивосток, Сахалін і Камчатку та розпочати війну, до якої СРСР вимагається бути аж по скорочуваній війні.

Сойм.

У понеділок зачинається в соймі дискусія над буджетом. Потреває до 13. лютого; 15. лютого прелімінар відійшлоть до сойму.

У понеділок після промови референта Медзінського почнеться дискусія.

Рівночасно зі засіданням сойму буде засідання сенатської комісії закордонних справ. На ньому мін. Бек виголосить експозе.

—o—

ЗАВОРУШЕННЯ В ІНДІЯХ.

ЛЬОНДОН, 4. 2. ПАТ. На основі одержаних тут повідомлень із Салькоту та інших міст Пенджабу дійшло до поважних заворушень. Кількатисяч магометан, вислухавши промови в мечеті, рушило походом. Поліція хотіла похід розвіяти, але юрба її побила багатьох між ними напіть тяжко.

Ситуація погіршилася після заворушень в Авантіпурі, де спроби походу довели до поважних сутичок. В Сіялькоті юрба хотіла вдертися до скарбового уряду. Покликано військо, яке вжило вогнепальної зброї. Число ранених невідоме.

—o—

НЕ ДІЙШЛО ДО ЗУСТРІЧІ.

МІНХЕН, 4. 2. ПАТ. „Мінхенер Цтг." принесла сензаційні подробиці, що торкаються проєкту подорожі провідника австрійських націонал-соціялістів Габіхта до Відня, щоби переговорювати безпосередньо з канцл. Дольфусом. На основі тих ревеляцій Дольфус мав запросити Габіхта до Відня на 8. січня ц. р. Переговори посунулися були так далеко, що був устійнений подрібний плян подорожі. Тимчасом справа дійшла до відома Гаймвери, якої провідники рішучо спротивилися зустрічі.

—o—

БУНТ БОЛІВІЙСЬКИХ ІНДІЯН.

БУЕНОС АЙРЕС, 4. 2. Повідомляють з Ліми, що збунтовані болівійські індіяни числом 5.000 напали на залізничу стацію на березі озера Тітікака на лінії з Ла Паз до Гуаві. Повстанці зденмолювали стацію та знищили залізничий шлях, перетявши телеграфічну лінію. В бою, який вивязався між збунтованими індіянами і стаційними службовцями, полягло кільканацять індіян. Болівійська влада, повідомлена про бунт, вислала на місце військовий відділ, та воєнні літаки, які привернули порядок.

Причиною бунту є військова бранка зпоміж індіян і велика кріза у хліборобстві.

—o—

ЧИСТКА КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

МОСКВА, 4. 2. ПАТ. Голова центральної контрольної комісії компартії Ярославський заявив у звіті на комуністичнім конгресі, що на протязі останніх двох років потягнено до відповідальности за участь в ріжних опозиційних угрупуваннях 40.000 комуністів, з чого біля 16.000 усунено з партії. За т. зв. націоналістичні ухили видалено з партії 800 осіб зпоміж 2.103 обвинувачених.

—o—

АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ В СРСР.

МОСКВА, 4. II. ПАТ. До Владивостоку причалили вперше від 1921 р. три торговельні американські кораблі. На днях причалять іще два.

—o—

БАЛКАНСЬКИЙ ПАКТ ПІДПИСАНИЙ.

БЕЛГОРОД, 4. 2. ПАТ. Оголошено комунікат, що 4 міністри закордонних справ Греції, Румунії, Туреччини та Югославії в югославянському м-стві закордонних справ парафували 4. лютого балканський пакт. Офіціяльно підпишуть пакт в Атенах цього тижня.

Пакт обовязує на 10 літ.

—o—

ВЯЗНЯМ НЕ ВІЛЬНО ПІДНОСИТИ РУКИ.

БЕРЛІН, ПАТ. Пруський міністер справедливости, розпорядком заборонив вязням витатися підвесенням руки. В мотивах сказано: що прав іменького поздоровлення приступає лише вільним горожанам.

—o—

Ще про „Просвіту“ і її становище.

(Замітки громадянина.)

Від кількох років у „Просвіті“ йде праця під знаком санації Товариства. Довкола цієї праці утворилася окрема атмосфера, що зауважується, то різко, аж від того самому Товариству стає ні легко, ні вижно. Ні, таки важко. Бож кожний обективний спостерігач мусить замітити серед громадянства якусь непорозуміння *почтів* супроти нашого найстарішого культурного товариства в Галичині. Комісія старається зрозуміти становище товариства, вийти у його натовпі, а то й розвіювати цету атмосферу, а щоб видно було правдиве сучасне обличчя „Просвіти“, один громадянин „констатує“ алегка, що гасло: „помогай „Просвіті“ стає „немодне“, що на його місце вирнуло десять нових, і в найліпшому випадку — лишує плечима. Громадянин вишукує собі самий — нові гасла, і „Просвіта“ залишається якось збоку. Мимоволі зажурюєшся думкою, що ми народ, який не любить традицій. За нас нам доводиться покутувати...

Коли приглянутися ближче до теперішньої роботи „Просвіти“, то не важко замітити, що багато енергії Головного Виділу Товариства, президії, всяких комісій йшло на господарську справу, на поправу фінансового важкого стану товариства. Праця над санацією „Просвіти“ висмоктувала майже всі сили її органів. Із того не виходить, що не йшла праця освітньо-організаційна. Вона йшла інтенсивно, як усе, та тільки зпоза того величезного вкладу енергії в санаційну акцію, викалувала вона дуже несміливо своє обличчя...

Що та праця, для якої створена „Просвіта“, і для якої вона істнує, була якось у тіні — воно не буде нікому, що хоч трохи познайомлений із машиною такої роботи, на вдиновину. Де тобі на можному кроці грозить, що о'ь-ось можеш провалитись у пропасть, думки твої мимохіть відходять від роботи. А проте, й серед таких умовин, праця освітньо-організаційного характеру йшла нетгірше за минулі роки...

Та останні Загальні Збори „Просвіти“ з 26. грудня 1933 р. полишали таке враження, що учасники зборів більше зацікавилися господарсько-фінансовими справами, як організаційно-освітніми. Цього року зроблено вперше спробу, (щоби розпрубувати машину зборів), відбувати засідання комісій по інших місцях. Я особисто мав таке враження, що за салі, де розбиралися справи господарські — залишилося людей куди більше. І дискусія над справами Головного Виділу в господарських справах була й довша, й куди більше забирала часу.

І ця дискусія, й узагалі хід нарад у справі господарській найбільше мене вразила, й мені хотілось би із приводу цього сказати декілька слів... У мене залишилося таке враження, що хтось когось хотів у чомусь обвинуватити... Довкола фінансового плану, ухваленого попередніми зборами, повертається дуже жвава зміна думок. Виявилося, що ухваленого плану перевести не було можна, бо він був (це було позо') побудований не на реальних числах. Зроблено що можна було, і це видно було, як на долоні. Довги Товариства зменшались. Повишукувано джерела для них, де тільки було можна. А проте, з недобалакаких фраз виходило, що наче стоять один проти одного два табори: ті, що здавали звідомлення, й ті, що його слухали.

Залишалося враження суто *українського розуміння* організації: ми вибираємо виконавчий і репрезентаційний орган і, вибравши його, відразу його поборюємо... Ми ставимо себе якось нарізно від нього, за всю організацію, за її працю відповідає тільки *він*. Щож тоді, власне, „Просвіта“? Чи ті 100.000 членів, що говорять через своїх делегатів, чи вибраний ними Головний Виділ? І деж та допомога у скрутному становищі Товариства? Й — нема.

Покажемо на прикладі. Від ряду років Філії Товариства не сповняють *своїх обовязків* супроти „Просвіти“. На основі звідомлення за 1933 р. **Філії** Т-ва винні до каси Товариства 50.000 зол. Філії Товариства *не відчувають потреби* ні в духовому, ні в матеріяльному розумінні бути в центральним товариством у тісному звязку... *Члени* Товариства завинили досі 200.000 зол. за членські вкладки Товариству, й довгів цих *не сплачують*. Колиб „Просвіта“ дістала була ті гроші (280.000 зол.) *не булоб у нас питання довгів*, не булоб таких довгих дискусій на тему фінансово-господарського становища Товариства. Про т. зв. внутрішню позику, де зголошено до 90.000 зол. і не вплачено ще — 30.000 зол. — при чому нпр. в кооперативах, найшлося 100.000 зол. на інші позики, а на „Просвіту“ не находиться — нічого й говорити. Це були — „добровільні датки“. А там-же супроти „Просвіти“ — *обовязки!*

Тут, я міркую, великі недостачі. Члени „Просвіти“ й філії не вважають себе за одне з виконавчим органом Товариства, не відчувають, що вони теж відповідальні за нього, не сповняють своїх обовязків супроти нього, не думають над його становищем, — в найкращому випадку вони стоять собі з боку...

Це явище *ненормальне*, а громадського боку — його можна тільки засудити. Як довго так у нас будуть думати й так робити, — то не тільки „Просвіті“, а й узагалі всім громадським організаціям добра на майбутнє не ждати. В цьому нерозумінні своїх обовязків супроти своєї організації — наше все лихо, в цьому й незавидне сучасне становище „Просвіти“...

Василь Сімович.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 6.
22/48

І в ПОНЕДІЛОК зацікавить Тебе й очарує своєю виставою
Чоловік, що був четвергом.
„ФОТЕЛЬ 47“ льосована вистава нині у Театрі Ріжнородностей.

Арештування в Збаражчині.

Другого дня Різдвяних Свят (8. січня ц. р.) около 5. год. вечором хтось — досі невідомий — вибив шибу в домівці вселюдної школи в Медині, повіт Збараж. Мединь є свідомим українським селом, що потерпіло дуже багато в часі пацифікації в осені 1930 р. Мешкає там горстка латинників, для котрих заложено „Стшельца“. Учительство у місцевій школі польське. Відносини між ним та українською більшістю в селі ненайліпші. Рівночасно тогож дня і в тій самій порі зняв хтось зі шкільного будинку вивіску. Знищення шкільної вивіски було і передтим. На громаду староство в Збаражі наложило і стягнуло контрибуцію у висоті 250 зол. і покарало варту. Тепер вартує щоночі біля школи і мешкання учителів сорок громадян від заходу до сходу сонця — часто серед тріскучих морозів.

Почавши від війта Прокопа Костюка все місцеве українське громадянство ці каригідні вибрики вважає ділом провокації, а як на справника вказує на місцевого стшельца Яна Базьолка, котрого критичного дня 8. січня ц. р. стрінули свідки біля школи безпосередньо по вибитті там шиби, а в короткий час пізніше біля лоток над ставом, де другого дня найдено вивіску. Цей факт подано до відома поліції і суду, але на ті докази проти нього ніхто не звертав уваги з тих чинників, до кого це належить. Він показує тепер якийсь лист, що його найшов на вікні у себе в хаті з погрозами проти нього. На основі цього анонімового листу поліція взяла проби письма від багатьох місцевих молодих українців і передала це судові в Тернополі.

Після Різдва приїхали до Медини тайні поліційні агенти з Тернополя і розпочалися ревізії та арештування; арештованих переслухали на постерунку в Скориках у присутности війта з Медині Прокопа Костюка. По переслуханні арештованих звільнили. Дня 16. січня ц. р. арештовано **Касіяна Шеремету,** сина Гриця, літ 21 і **Василя Романишина,** сина Василя, літ 18. обох з Медини, під замітом доконання згаданого вище саботажу в дні 8. січня ц. р. і вони сидять досі у слідчій вязниці окружного суду в Тернополі; оборону їх обняв пос. д-р Степан Баран.

В суботу 27. січня ц. р. арештовано в Медині під замітом згаданого саботажу: 1) **Володимира Шеремету,** 39-літнього поважного жонатого господаря, 2) **Павла Хемія,** літ 30, жонатого і також поважного господаря та 27-літніх парубків 3) **Евгена Гуцайла,** сина Мотрі, його шлюб мав відбутися другого дня 28. січня ц. р. і 4) **Семка Лизуна,** сина Марти. Підводою відвезли їх на постерунок у Скориках, звідти підводою на постерунок у Максимівці, а дальше підводою до повітового комісаріяту в Збаражі, котрий вечором 27. січня ц. р. арештованих передав до магістратських арештів у Збаражі. В неділю рано 28. січня ц. р. поліція повела пішки дальшим етапом арештованих на постерунок у Чернихівцях, звідти на постерунок у Лозовій, а щойно звідти останнім етапом до слідчого виділу в Тернополі — також пішки, де передали їх вечором до поліційних арештів. Разом було пять етапів і пять разів змінювано поліційну ескорту арештованих. У слідчому виділі в Тернополі з арештованими списали протокол (всім закидують згаданий саботаж) та у вівторок 30. січня ц. р. парубків **Евгена Гуцайла** і **Семка Лизуна** в год. 12. впол. випустили на волю, а **господарів Володимира Шеремету і Павла Хемія поліція скувала** і так в год. 12. впол. перевела вул. Міцкевича до судової слідчої вязниці.

Дня 29. січня ц. р. придержано і спроваджено до Тернополя до слідчого судді д-ра Янеллього таких громадян Медині (всіх під замітом співучасти у згаданому саботажі): господарів 1) **Якова Костюка,** літ 48, брата війта, 2) **Антона Чубана,** літ 45 і 3) **Василя Решка,** літ 32 та парубків: 4) **Василя Кручковського,** літ 25, 5) **Богдана Костюка,** сина війта, літ 20 і 6) **Володимира Ковбасюка,** літ 23. Слідчий суддя д-р Янеллі переслухав їх усіх як підозріних, але їх не примкнув, тільки звільнив з тим, що на кожне візвання поліції та суду мають ставитись до переслухання.

Характеристично, що коли батьки арештованих Гриць Шеремета і Василь Романишин, що передали оборону своїх синів д-рові Ст. Баранові, вернулися з Тернополя, негайно у них явилася поліція і переслухала їх, про що розпитував їх д-р Баран і які дав їм доручення щодо оборони.

Більшовицькі цукорки.

„Правда“ з 7. січня ц. р. подає цікавий звіт про те, як „чистенько“ і гигієнічно поставлено виробництво цукорків (конфект) в київській цукорняній фабриці ім. Карла Маркса.

„В київській цукорняній фабриці ім. Карла Маркса — пише часопис — язик має свої спеціяльні функції. Пр. у відділі, де заготовлюють начинку до цукорків, язик заступає термометр. Робітниця швидким рухом черпає лопаткою гарячу масу, пробує її язиком і кидає знов у котел. Ця операція відбувається стільки разів, поки язик не устійнить відповідної температури. Бригадири й майстер впевнюють, що кращого термометру наука покищо не придумала. У відділі, де завивають цукорки, язик має іншу функцію: він заступає губку. Кожна з тисячних коверт, які заліплюють робітниці, замикаються не інакше, а звогченим язиком пальцем. Дешево, безтурботно і головне — дармове постійне джерело вогкости.

У фабриці нема ні мила, ні рушників, липкі брудні руки витирають просто в халат.

Недавно принесли до фабрики патоку в цистерні, якої вентилі були вимазані нафтою. Мід прибув оноді в бочках з оселедців. Мармолада для начинки, що приходить на посолених дошках, доволі поширене явище. Ледви 5 відс. мармолади, яку дістає фабрика — добрі, 5 відс. її — гірший гатунок. В знмі начинених цукорків не роблять, бо в магазині холодно і мармолада замерзає. В тій мармоляді можна найти часто гострі шматки дерева, що йдуть в готові вироби“ (—)

Чистка з „ворогів влади“.

НІМ. ЖУРНАЛ ПРО ОСТАННЮ „ЧИСТКУ.“

Недавно видалено в короткій дорозі з комуністичної партії України трьох високих урядників, які здобулися на відвагу заговорити голосно, що нова система продналогу руйнує селян й у висліді приносить загальну нужду й голод. Ці три імена сьогодні на устах цілого Києва: Заславський, Карачевський і Рибак. Негайно після цього, як рискуючи власним життям вони поважилися впімнути Москву, закинули їм „троцькізм“ й обвинили у контреволюції. За ними пішли й інші службовики. Тисячі членів комуністичної партії України викинено з доручення Москви з партії. Їх злочин можна очеркнути одним словом: критика. Затривожені виглядами весни, вони дозволили собі сумніватися у правильність метод нового продналогу“. („Національтетея Журиаль“).

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ЗНАЧІННЯ І СПОСОБИ РЕКЛЯМИ. — ЦИКЛЬ ВИКЛАДІВ В У. ТЕХН. Т-ВІ.

Бажання розбудувати рідний промисл і торговлю робить актуальними в нас справи, якими доведавна ще майже ніхто в нас не цікавився. До таких справ належить і справа реклями. Йдучи назустріч потребам загалу, влаштовує рухливе У. Техн. Т-во у своїй домівці (Костюшка 3.) починаючи від 11. ц. м. в год. 11. рано щоведільні прилюдні виклади про рекламу. На прелеґентів зголосились досі д-р Фелів, інж. Пастернак, інж. Крохмалюк, інж. Кахникевич, мгр. Борис, мгр. Костюк і п. Трохименко. Розпічне виклади 11. ц. м. вступними увагами мгр. Творидло, після чого д-р Фелів говоритиме про аналізу ринку, а інж. Пастернак про зовнішню рекламу (плякати, тощо). Теми чергових викладів будуть: часописна реклама, охоронні знаки і опакування, вистави, вивіски, світляна реклама, реклама листом і торгов. заступники.

ЕКОНОМІКА В ЖУРНАЛІ „УКРАЇНСЬКИЙ АГРОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК".

З правдивим вдоволенням запишемо появу такого журналу. Ця поява є ще одним доказом рухливости наших аґрономів, доказом їх бажання у службі сільсько-господарській культурі не відставати від нових осягів цивілізованого світу, знайомитись з усім, що поглибити може знання професійного діла, вести досліди над потребами „нашої аґрономії" і реєструвати невботі вже її осяги.

Перша книжка чвертьрічника „У. А. В." зредаґована просто зразково. На 105 сторінках поміщено масу матеріялу. І так: 12 статтей, 13 рецензій на нові книжкові появи (такий багатий огляд літератури рідкість у наших журналах!), 7 рефератів на теми міжнародні і 11 на тему українських аґрономічних справ і дрібна хроніка.

Нас на цьому місці цікавить економічний матеріял, що ввійшов до першого числа. До нього треба передовсім зарахувати дві статті: *Т. Коструби* „З новіших дослідів над економічною історією України" і *д-ра І. Витановича* „Про потребу сусп.-екон. монографічних описів". Обі статті — це бібліоґраф.чні нариси, написані живо і — як на короткий їх розмір і за наші обставини (брак доступу) до багатьох радянських видань) основно. Після прочитання нарису п. Коструби згадуємо його сумні слова на початку статті: „Ми таки й досі не маємо повного огляду економічної історії України". Д-р Витанович слушно звертає увагу на зачедбані нами сусп.-економічні монографічні студії, хоч наші сільські інтеліґенти моглиб чимало в тому напрямі зробити. Як зразок служити може о. Зубрицький, що дав цілу низку праць про село Мшанець, старосамбірського повіту. — Майже економічною статтею можна вважати теж працю проф. К. Мацієвича „Громадська аґрономія та плянове господарство". Присвячуючи багато місця модній тепер „пляновости" в господарстві, автор вказує на те, що громадська аґрономія завше засвоїла собі „пляновість" і радить усім визнавцям „плянової ідеї" позайомитись з тим, що досі зробила в цьому напрямі суспільна аґрономія.

Людина, зацікавлена економією, найде чимало цікавого для себе у відділі *„рефератів та рецензій"*. За браком місця не вичисляємо обговореної там економічної літератури, відсилаючи цікавих до „У. А. Вістника", який заслугує на те, аби його прочитати.

СКРУТА В НАС І В НАШИХ СУСІДІВ. — ЩО БАЧАТЬ ОЧІ ПРИЇЗЖОГО ЕНДЕКА У ЛЬВОВІ.

20-го січня зїхались до Львова члени першої львівської батерії поляків, яка в листопаді 1918 р. обстрілювала наші позиції. Один із них описує на сторінках „Ґазети Варшавскої" свої враження зі Львова. Між іншим читаємо там ось-що: Що крок — зачинена крамниця, що крок — прошак у лахмітті, нещасливий. Самих тільки ґастрономічних заведень зложено на мазах скрути аж 55. А коли ми оглядали позицію на передмістях: Знесіння, Личаків, Городенське, задумувались ми над кістяками і вигаслими димарями нечисленних промислових заведень Львова. Нужда... руїна... А тимчасом на румовищах польських „пляцувок" ростуть нові „пляцувки"... **українські.** Тут „Луна", тут „Зоря", тут „Елеґант", там „Фортуна Нова", кооперативні холодільні, склади, магазини „Маслосоюза".

„Таких і їм подібних промислових заведень, якими займемось в окремій статті — кільканадесять" — пише дальше ендецький гість. „Цілі вулиці заняті українцями (очевидно по ендецьки в лапках!), цілі комплекси будинків викуплених під проводом о. арх.-еп. А. Шептицького або ріжних кооператив що належать до Рев. Союзу У. К. у Львові.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Пакти неаґресії.

Багато тепер галасу з пактами. І цей робить і той робить і тамтой думає робити. Ріжні політики ріжно про це говорять. Одні кажуть, що це страх перед війною, другі, що це змучення кризою, треті те, четверті тамте, а я кажу, що це право серії. Випадки йдуть серіями: як валяться каменниці, то одна за одною, потім приходять повені, залізничі катастрофи, смерти великих людей і т. п. Навіть перепотопові потвори, навіть ошуства.

Зачнеться з маленького, а розростається до небувалих розмірів.

Завалиться, наприклад, стара рудера в Куликові, за нею новіша в Бродах, зовсім добра у Львові, а за тим: новіська у Празі, Берліні, аж докотиться серія до Америки і перевернe нюйоркський хмародер.

Стукне один порожний ваґон до другого на львівськім двірці, виломить дві дошки і на тім кінчиться біда, але зачинається серія: коло Варшави вже наїде тягарівка на паротяг, коло Праги особівка на тягарівку, а коло Парижа поспішний на поспішний.

Появиться на одним озерці потвора, мала і хирлява, то зараз появляються на озерцях, морях, а навіть у наших горах страшні потвори, що можуть на пів милі хвостом вола притягнути.

Зробить якийсь Рибаков малу „неправильність" у львівськім маґістраті, право серії видвигне більшу у Варшаві, чи по інших столицях, а скінчить (хоч це ще непевне!) у Парижі на Ставіськім. Почалося від кількох тисяч, а кінчиться на кількасот міліонах.

Тому й пакти неаґресії уважаю за серійні випадки, які можуть довго ще тревати і скінчитися загально світовим замиренням... до часу найближчої війни.

Серійні випадки трапляються завжди непередвиджено і те саме є з пактами. Ще вчора гранична сторожа обгризала граничні стовпи сусідньої держави, ще вчора відповідальний міністр був кретин, блазень, а то й злочинець — нараз пакт неаґресії і вже він розумний, поважний, чи голубиного серця чоловік

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання — та всякі тканини
З МАҐАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Вистане два підписи на невеличкім папері, щоби міліони людей почали дивитися правдивими очима, чи примикати очі на правду.

Здибаю недавно свого старого знайомого, політика пана Миколая. В ночі впав сніг і в'п виповз на вулицю зробити перед каменицею порядок.

— Добридень, пане Миколаю.

— Дай Боже здоровля. Пан до редакції?

— Не дуже. Йду десь пару ґрейцарів роздобути.

— То видно, ще на тиждень маєте.

— Чому?

— Бо нині роздобути з пять золотих, то треба з тиждень походити.

— Правда. Але не гризімся. Буде й біді кінець. От зачалися пакти, буде мир, співпраця, праця, співжиття, загалом краще життя.

Пан Миколай покрутив головою.

— Не знаю, як там наші чубки про те говорять, але я, така собі долішня гилячка, інакше думаю.

— Якжеж ви?

— Я так беру, як то часом між хлопцями на селі. Вилиться мені, що я вже раз панові розповідав за своє село. Був у нас парубок, Грицько називався, сплач великий і до бійки мав рух. От я як вернувся з войска, то заключив з ним пакт неаґресії. Ні ти мене, значить — ні я тебе. Але він зачав собі дуже розбирати, то я заключив ще з одним пакт і ми вдвійку так того Грицька зіпрали, що зуби на дорозі потубив.

— До чогож ви то?

— Ніби до того, що пакт неаґресії може бути на два боки. Ви кажете співпраця, а я міркую, що комусь можуть кости тріщати. Чи то буде француз, чи німець, чи москаль — це моя річ.

Галактіон Чіпка.

„Новий голод висить у повітрі".

„Ди Торонто Дейлі Стар" (Канада) помістив кореспонденцію з Київа, якої зміст такий:

Невважаючи на добрі жнива ц. р. населення Радсоюзу стоїть в обличчі нової голодової катастрофи. Старші селяни, що пережили минулорічну голодну зиму, запевнюють, що переживатимуть ц. р. такі самі жахливі муки, як минулого року. Навіть деякі члени комуністичної партії впевняють (очевидно після того, коли вони певні, що їх ніхто не підслухує), що в найближчих місяцях голод — зовсім певний.

Причина тієї містерії — голоду при багатих жнивах, — лежить у методах, якими уряд стягає продналог. Його беруть далеко забагато. Так багато, що останки, які залишаються селянам, недостаточні, щоби їх прохарчувати. Всякі протести не доводять до нічого; вони залишаються без успіху.

„Тут новий український шпиталь, там захоронка, тут ремісн. цех, там купецький, пром., лік., адвокатський союз і т. д. Якийсь новий рух, якась посилена хвиля, якої небезпеку мало хто доцінює, а вже менше старається протиділати. То йде тишком-нишком, то рішуче, не оглядаючись на ніяку поміч, вказівки, крізові настрої... Йде лявіною, плавно, що з гордістю підкреслювали на ост. зїзді з приводу 30-ліття РСУК-а".

Стільки про нас у Львові ендецький гість, б. оборонець Львова. А дехто в нас ще думає, що ми бідні, що в нас безробіття, що в нас скрута так як в усьому світі...

Світова хроніка.

ПІСЛЯ ПЕРЕМОГИ РУЗВЕЛЬТА В СЕНАТІ. — „ЗОЛОТИЙ АКТ" У СИЛІ. — НОВИЙ ПАРИТЕТ.

Коли розійшлась поголоска, що през. Рузвельт визначив долярові 60 проц. як горішню границю його давної вартости, було очевидне, що світовий грошевий ринок включно з чорною біржою у Львові між памятником Собіського і театром відповість дальшою знижкою теперішнього курсу. Бо 60 проц. це 5.35 зол.

Ніхто не сумнівався, що Рузвельт у сенаті вийде переможцем, що його „золотий акт", який від кінця січня став уже правосильний, буде програмою дальшої валютової політики Вашингтону. Зате багато сумнівів є у тому, чи „інтервенційний фонд", створений між іншим згаданим актом буде таким успішним засобом у реґуляції курсу доляра, як успішним був і є англ. „інтервенційний фонд". Чи практично Рузвельт переможе так, як переміг у сенаті? Чи маніпульований долар доведе до цілі? Те, що досі ми бачимо, хочби найновіша подія — як фунт попередив долар у знижці курсу, що є доказом, як зразково працює англійський валютовий апарат, усе це вказує, що таки реалізують ідею „маніпульованого гроша"

Дехто говорить про стабілізацію доляра на новому паритеті, спираючись на новій ціні золота, яку визначив тепер Рузвельт. Ця ціна 35 дол. за унцію) викликала великий шум у світі. Біржеві калькулянти установили миттю новий паритет (м. і. 1 дол. рівняється 5.26), але **ідеальний,** бо самі реаґували справжнім курсом, вищим від ідеального, здезорієнтовані тим, що Рузвельт перейшов границю 60 відс. униз.

Чи можна тоді говорити про сяк-так стійкий паритет, коли визначений курс (1 доляр рівний 59.06 давніх центів) безупинно хитатиметься згідно з настроями і... справністю американського „інтервенційного фонду". Цей фонд зложений з 2 міліярдів, має тримати не тільки курс гроша, отже купувати все золото, яке приходить на ринок по вищій ціні, тощо, але також тримати курс процентових американських паперів. Завдання дуже поважне.

В. Н-вич.

НОВИНКИ

— **Традиційний Вечір** Комітету допомоги вдовам і сиротам по священиках аже у вівторок 6. лютого ц. р. 1037 2-2

— **Буде амнестія?** Як повідомляють з Варшави, мін. судівництва почало збирати матеріяли дотично ріжних родів вязнів, з чого деякі кола здогадуються, що амнестія з нагоди нової конституції буде врешті оголошена. Мають бути даровані теж кари за проволоку у сплаті податків.

— **Совітські виставки** З нагоди 17. конгресу компартії організують московські музеї ряд виставок м. і. державний технічний музей відкриває виставку досягнень промислу, хліборобства, науки й техніки в СРСР. На виставці найдуться десятки тисяч експонатів, моделі фабрик і літаків, зразки совітських фабрикатів і т. д. Етнографічний музей відкриває кавказький відділ та збірки з України, середної Азії, Сибіру й Дал. Сходу. Музей сучасного східного мистецтва організує виставку східного революційного мистецтва. Крім цього будуть відкриті виставки: ретроспективна в честь Леніна і поезії.

— **Гуцули на лещатарському курсі.** Окружний уряд фізичного виховання зорганізував від 2—4. лютого обїздові лещатарські курси та курси вправ лещат у ріжних місцевостях, м. і. в Жабю, Шпбеному, Явірнику, Устеріках. У кождій з тих місцевостей вишколять по около 10 стоярів, разом сто і около 200 гуцулів знають їздити на лещатах.

— **Львівська хроніка.** Возьного скарб. уряду у Львові Бавровича арештували за крадіж 25. тис. зол., які він зібрав від податковців. — Вищого службовика львівського маґістрату, директора маґістратських чиншових домів Рибакова присудили за крадіж публичних грошей на 1 і пів року тюрми і 5 літ позбавлення прав. — У фабриках чоколяди „Газет", „Ядзя" і „Бранка" та у фабриці пап. виробів „Папетерія" застрайкували робітники. — Якийсь обманець хотів видурити від інж. Кав. Вінжа (Собіського 3) 5 зол., кажучи, що приносить поздоровлення від його брата. В інжинірової мами (Глибока 12) тойже обманець вимантив 15 зол. — Бол. Філяс відібрав від обманця Жигм. Лукасєвича скарбонку МКО до половини з грішми. Він збирав на фальшиве назвище. — Оскарові Кацові (Жовківська 34) злодії вкрали текстильного краму вартости 12.000 зол. — Єл. Маркевич свою новонароджену дитину дала до Бляшаного горщка й оставила на стриху. Секція устійнить причину смерти. — В Ринку 12а поліція зліквідувала фабрику румової есенції для печива. Забрали 500 фляшечок. Переводять хемічну аналізу.

— **Краєва хроніка.** У Вильні арештували серж. Вжесінського, що за добрі гроші звільняв асентерованих від військової служби. Тиждень тому тогож Вж. обляла жінка сільною кислотою, прихопивши його на любощах з одною служницею, а тепер він перейшов з лічниці просто до тюрми. — В томуж місті арештували еміґранта б. штабскапітана Стеньчика, що на еміґрації скотився до ролі злодія й оподі вкрав коморникові Фадєєві годинник. — Шлеська прикордонна сторожа придержала мин. року на пачкарстві 12.888 осіб, у яких сконфісковано на 1.198.324 зол. товару та яких покарано разом 1.205.000 зол. кари. — Варшавська поліція зліквідувала дві „фабрики" грошей: Барановського, що виробляла 5 і 10 золотівки та Вісьневської, з якої „виходили" 50 сот. — В познанській опері дістав артист Вісьневський підчас двобою з опері „Кармен" так шаблюкою по голові, що його, облитого кровю, перевезли до лічниці. — У Варшаві наложила на себе руку служниця Ґаєвська, боючись операції наросту на голові, що міг згодом довести її до божевілля. — Із жовківської вязниці втікло пять арештантів пропилувавши крати. — М-ство скарбу скасувало приписи, на основі яких ті, що хотіли продавати сірники, обовязані були виповнити відповідний формуляр. — У Тернополі рабіни наказали бойкотувати кошерного купця домашньої птиці, тому, що він стрефив усіх жидів, бо продавав кури, які сам різав, а твердив, що різав кошерний різник.

— **Ріжні вістки.** У Ґрайбай (Анґлія) згоріла висока на 165 м. вежа радіостації. — Франкфуртський суд присудив одного урядника на 50 мк. кари за те, що до свого адвоката заадресував коверту „До Вп. жида-адвоката". — У піан. Франції змерзли в кількох округах виноградники. — В черні ц. р. відбудуться у Варшаві міжнародні змагання в шермі за мистецтво Европи, в жовтні ц. р. міжнародній театральний конґрес у Римі. — Швайцарські і французькі залізниці завели т. зв. родинні білети, на основі яких родинам з відповідною кількістю дітей прислуговуватиме у прогульках велика знижка зал. коштів. — Мин. неділі, у 10-ліття смерти Леніна відзначено ордером Леніна професорів Воробєва і Зарицького за „видкові заслуги, віддані справі вмілою консервацією тлінних останків творця більшовизму Леніна." — З. ц. м. минуло 7 літ від смерти творця Союзу Народів і Версайського миру — Вудроу Вілсон. — У Кассель зачаділо підчас богослуження в костелі від нещільної інсталяції печі кільканацять осіб і богослуження мусіли перепинити.

З судової салі.

ШКІЛЬНИЙ СТРАЙК У СИНЕВІДСЬКУ ВИЖНОМУ ПЕРЕД СУДОМ.

Голосний у цілому краю шкільний страйк у Синевідську Вижному, стрийського повіту, знайшов свій епільоґ у суді. Оце 26. січня ц. р. відбулася перед окружним судом у Стрию карна розправа за шкільний страйк проти здогадних організаторів його: **Михайла Сявавка і Василя Сявавка,** двох молодих хлопців зі Синевідська.

Не від речі буде пригадати що подію: А саме: 24. вересня м. р. шкільні діти в Синевідську Вижному, мабуть ведені гаслами, поміщеними в летючках ОУН, розкинутих по селу, почали цілковий шкільний страйк. Один зі свідків у цьому процесі, Францішек Ґжибовський, управитель школи в Синевідську, подає осьяк хід того страйку: 24. вересня м. р. шкільні діти української національности майже всіх кляс перестали відповідати на питання, ставлені їм у польській мові, дерли польські книжки, видирали з них образки зі зображенням польської історії та демонстраційно в часі науки підносили домагання української викладової мови, українських учителів та взагалі української школи. При вході і виході зі школи підносили оклики „Хай живе Україна", співали національний гимн та інші українські пісні і підносили оклики, звернені проти польського народу і школи. Дня 26. вересня м. р. в кількох клясах тієї школи подерли учні портрети та державні знаки й мапи Польщі. Інтервенція шкільного інспектора у Стрию Гірша нічого не вдіяла. Діти на його запити, чому не поводяться спокійно, виступили з домаганням української школи і вчителів. Інспектор видалив кількох учнів, одначе всі школярі зсолідаризувалися з ними та або всі приходили до школи враз із видаленими, або, коли учителі при помочі поліції видалювали учнів — усі покидали школу зі співом і окликами. Замітне те, що в часі цілого страйку, який тревав без перестанку від 24. вересня до 13. жовтня м. р., по селі і в школі хтось заєдно розкидав летючки ОУН зі зазивом до школярів і родичів продовжити страйк. Страйк тревав до 13. жовтня, коли то Кураторія школу замкнула. Школа до сьогодні замкнена й українська молодь живе без науки, бо заборонено вести й приватні курси навчання. Поляки і жиди ходять до приватної польської школи.

У звязку з тим страйком арештовано багато учнів і старших хлопців, з яких врешті задержано у вязниці двох, себто підсудних, проти яких виготовано акт обвинувачення за проступки з арт. 154, § 1. 152 і 128 к. к. Акт обвинувачення закидав обом обвинуваченим, з яких один має 19, а другий 16 літ, що вони зорганізували і піддержували цей страйк у Синевідську та в сусідніх селах.

На розправі, яка, як подано, відбулася 26. січня ц. р., переслухано крім свідків-поліцаїв ще кільканацятьох школярів. Усі свідки зізнали, що до страйку, дерти образів, мап і т. д. намовляли їх якісь ближче їм незнані люди, одначе не розпізнали обвинувачених. Відмінність зізнань деяких свідків перед слідчим суддею, в часі судового слідства, пояснювали всі свідки тим, що суддя переслухував їх у Синевідську на постерунку поліції, так, що не знали, хто їх розпитує і чи це є ще поліційні доходження, чи судове слідство. І тому їх зізнання були зложені під впливом страху перед побоями поліції.

По цілоденній розправі суддя відложив проголошення присуду на день 29. ц. м. Тогож дня проголошено присуд, на підставі якого **засуджено обох обвинувачених на 6 місяців, першого вязниці, а другого, як дитину — до поправи.** Обвинуваченим вчислено слідчий арешт, так, що Михайлові Сявавкові залишається відсидіти ще 2 місяці, з тим, що на прохання оборонця перервали йому виконання решти кари. Обвинувачені присуд приняли.

Боронили: обвинуваченого Михайла Сявавка **д-р В. Лужецький,** обв. Василя Сявавка **д-р В. Калуський.** Розправа велася перед окружним суддею Робаковським. Обвинувачував підпрокуратор Ліс-Ольшевський.

РОЗПРАВА ПІД ЗАМІТОМ ШКІЛЬНОГО САБОТАЖУ В КОЗОВІ.

Незнані особи знищили в ночі з 14. на 15. листопада 1934 р. у школі в Козовій урядові образи та державного орла. Місцева поліція зараз перевела низку ревізій та арештувань і задержала в арештах під замітом поповнення того саботажу 18-літнього *Миколу Маркова* з Козови. Після 2-місячного слідства прокуратор окр. суду в Бережанах виготовив проти нього акт обвинувачення за проступок з арт. 153. і 263 § 1. і 4. к. к.

Дня 23. січня ц. р. відповідав Микола Марків перед городським судом у Козові під замітом повищого проступку. Хоча цілий ряд свідків ствердив, що підсудний у критичнім часі був дома і з дому нікуди не виходив, суд признав його винним та засудив *на 1 рік арешту без завішення.* Оборонець підсудного заповів апеляцію, а також заповів апеляцію прокуратор. Підсудного боронив *мгр. А. Гошицький.*

—o—

Спорт.

ГАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА ПОЛЬЩІ.

А. З. С. (Познань) гаківковим мистцем Польщі.

ЛЬВІВ. Чорні — Лєгія 1:0. Вислід по трьох тертіях був 0:0. Чорні виграли щойно в другій дограйці, стрілиши гоя в 7. мін.

ЛЬВІВ. А. З. С. — Лєхія 2:1 (1:0, 0:0, 1:1).

ЛЬВІВ. А. З. С. — Лєгія 1:0.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.
Понеділок, 5. II. год. 7·30 веч. „Чоловік що був четвергом".
Вівторок, 6. II. год. 7·30 веч. „Чоловік що був четвергом".

Театр Різнородностей.
Понеділок, 5. II. год. 7·30 веч. „Фотель 47".
Вівторок, 6. II. год. 7·30 веч. „Но, но, Нанетто".

Кіна.

АДРІЯ: „Карменчіта" та „Сто метрів кохання".
АПОЛЬО: „Паприка".
АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".
ВАНДА: „Романс із поручником".
КАСІНО: „Буря на світанку".
КОЛІСЕЙ: „Погублений чар" ревія „Преса нас голос".
КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Єл. Берґнер) і кольоровий додаток.
МАРУСЕНЬКА: „Катерина Велика" (з Єл. Берґнер) і кольоровий додаток.
МІРАЖ: „Чому я згрішила".
МУЗА: „1002-а ніч".
ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра" (з Бриґою та Шлезаком).
ПАН: „Турбіна 50.000" і ревія.
ПАСАЖ: „Піонери Заходу", „Прикладковий змагун".
РАЙ: „Під твою оборону" (з Бродвішем, Богдою та Самборським.
ХІМЕРА: „Шерльок Голмс" (Клів Брун).
СТИЛЕВЕ: „У вирі великого міста", ревія зі Стефою Стадницькою.
УТІХА: „Тайна звірниця" та ревія.

Закордонне радіо.

Понеділок, 5. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·15 Фортепян. 17·45 Оп. пісні, 19·00 Цитра, спів, 20·45 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, 20·45 „Дорога серед квітів" пєса Беговича, **Мор. Острава** (250,1) 12·30 **Париж** (1715) 21·00 „Вел. княжна Ґеорґштайн" оп. Офенбаха. **Білгород** (337,3) 16·00 Шісоньки, 20·20 Опера, **Ковно** (1935) 18·20 Спів. **Кенігсвустергавзен** (1546) 17·25 Спів, 21·00 Популярна музика, **Лянґенберґ** (455,9) 13·00 Концерт сол. з участю веселої 5-ки. 14·00 Камер. музика. 16·00 Музика для дітей, **Мінхен** (405,4) 14·30 Оповідання для дітей, 20·30 „Дер Тульпенвіодель" комедія Ґнаєсера, **Мілякер** (522,6) 19·10 Камер. музика. **Будапешт** (549,5) 19·30, 18·10 Легка музика, 19·20 Цит. музика, **Рим** (420,5) 17·30 Скрипковий реціталь, 21·50 Інстр.-вок. концерт.

Вівторок, 6. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·20 Солісти. 19·35 Симфонія Фавст, Листа. 21·40 Концерт, **Братислава** (298,8) 17·30 Легка музика, **Кошиці** (369,5) 16·30 Рос. оп. арії, 18·00 Оповідання дядька Санка, 21·30 Смичковий квартет, **Мор. Острава** (250,1) 12·05 Військ. оркестра, **Прага** (470,2) 12·35 Концерт, 19·30 „Плачучий сатир" комедія Шрамека, **Лянґі** (1796) 18·15 Хор. пісні, **Ятльона** (531) 20·50, 21·30, 22·15 Спів, **Білгород** (337,3) 21·10 Оп. арії, **Любляна** (569·3) 20·45 Спів, 21·15 Гуц. концерт, **Берлін** (356,7) 22·20 Сучасна ґад. музика, **Лянґенберґ** (455,9) 19·00 Розривковий вечір, **Мінхен** (405,4) 14·20 Давня музика й пісні, 16·00 Радіоорхестра, хор **Мілякер** (522,6) 15·40 Шубертові пісні, 20·20 „Карнавалова ніч із перешкодами" муз. комедія Нестроя, 21·00 Віденські вальси, **Букарешт** (212,6) 20·30 Спів, **Беромінстер** (539,6) 18·00 Пісні волощин, **Будапешт** (549,5) 19·05 Цит. музика, 19·30 „Царина Саба" оп. Гольдмарка, **Мілянно** (368,6) 20·40 „Іль Пазе деі Кампанелі" оп. Раванта. **Рим** (420,8) 13·00, 17·10, 22·15 Музика.

Львівське радіо.

Понеділок, 5. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Танцьова музика з плит., 12·33 Скрипкова соната (грам.), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·55 Альтівка, фортепян. 16·20 Спів. 16·40 Лекція фр. мови. 17·55 Орхестра Діоніку (грам.), 17·10 „Історія форт. сонати", І. шкільний концерт, 17·30 Стенографія, 18·00 Відчит „Географічні назви, найстарша книга з історії", 19·05 Фотографіка, 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва ерум, 20·00 Вибрані думки, 20·05, 21·10 Транс. з Кракова „Марта" оп. Флютова, 21·00 Фейлетон Цез. Єлевти, 22·30 Танцова музика, 23·05 Грам. плити.

Вівторок, 6. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Сальонова музика. 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Для знавців джезу (грам. плити), 16·00 Музика про лебедя (грам. плити), 16·40 Кутов мови, 16·55 Камер. концерт, 17·50 Листове навчання хліборобства: „Плекання ростин", 18·20 Розвиток самоврядування на Шлеську. 18·40 Муз. скринька, 18·55 Театр. репертуар, ґрамофон, 19·03 Враження з мандрівки по Болгарії, 19·15 Всячина, 19·25 Фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва ерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт (симф. орхестра, спів, Евг. Московський, баритон), 21·00 „Шпр" виїмок із повісти Фльобера „Саламбо" 21·15 Легка музика, пісоньки. 22·00 Співи кантора Розенблята (грам. плити), 22·15, 23·05 З лету птиця (муз. репортаж).

За редакцию відповідає Олександер Костик. Видає Видавничa Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10

Ч. 33 (13.578). Львів, середа 7. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 100 лей. Болгарії 7·50 зол., Австрії 2·40 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (32.) число „Діла" підпало конфіскаті за **один допис зі Збаражчини** на другій стороні і за два судові звідомлення, поміщені в рубриці **„З судової салі"** на останній стороні. Це вже 6-е з черги число нашого орґану, сконфісковане в цьому році. Тому, що в понеділок було вже за пізно видавати друге число до конфіскаті, подаємо важніший матеріял із сконфіскованого числа в нинішньому (33.) числі, а **числа 32-го просимо не реклямувати.**

Мароканський протест у Парижі.

ПАРИЖ, 5. II. ПАТ. Представник мароканського султана в Парижі запротестував на Ке д Орзей проти прилучення мароканських справ до м-ства заморської Франції, яке тепер створили на місце м-ства кольоній. Ке д' Орзей впевнило султанового представника, що тут іде виключно про внутрішню реформу адміністрації, яка не спричинить змін у відношенні до прав Марока, загарантованих умовою в Альжесірас.

—o—

Ворошилов про червону армію.

На конгресі комуністичної партії в Москві комісар військових справ Ворошилов обговорив оборонний стан СРСР. Він скритикував гостро стан радянських залізниць, закидуючи їм дезорганізацію і недостачу елементарної дисципліни серед залізничників. Про червону армію Ворошилов висловився дуже докладно, стверджуючи, що вона стоїть на висоті завдання, головно відділи танків, артилерії, скорострілів, хемічних відділів, і звязкових. У летунстві побільшено число літаків виключно радянської продукції. Ступінь моторизації армії дає 7.7 моторових коней на вояка, або більше ніж в армії французькій, англійській та американській. 50 прц. особового складу червоної армії перейшло технічне вишколення, з обслугою скорострілів 70 проц.

Ціла західна границя Радянщини від озера Ладоґа до Чорного Моря, а також границя Далекого Сходу уфортифіковані. Те саме торкається оборони побережжя балтійського, чорноморського і тихоокеанського. „Ті фортифікації — говорив Ворошилов — зроблять великі труднощі авантурникам, що схотять напасти на радянську землю". Завдяки балтійсько-білоруському каналові частину червоної фльоти перекинено на Біле Море. Розбудовано теж фльоту на Далекому Сході. Радянській фльоті бракує офензивних родів зброї, як лінійні кораблі та авіонетки. Тому велике значіння мають надбережні фортифікації, підводні судна та гидроплани.

Щодо воєнного промислу Ворошилов нарікав на низьку якість продукції та високі власні кошти. Зате вояки опановують добре техніку, про що свідчить 152 000 винаходів річно, що напливають від вояків. Вишколення червоної армії стоїть на висоті завдання.

Склад червоної армії виглядає так: 45.8 проц. робітників, 42.5 проц. селян (з того три четвертини членів колективів), 11.7 проц. трудової інтеліґенції. Половина командирів і вояків є членами комуністичної партії або комсомольців. Між старшинами і підстаршинами цей процент хитається між 72 і 94. Між старшинами 79 проц. має вищу військову освіту або перейшли спеціяльні курси. Вкінці Ворошилов згадав про працю червоної армії в ділянці культурно-освітній, мистецькій або військового виховання, заявляючи, що „ніяке свинське або ще гірше рило, звідки не появилося би, не застрашить більшовиків і не зверже їх нестримного походу вперед".

—o—

Більшовики виголоджують населення.

„Ди Торонто Дейлі Стар" (Канада) помістив кореспонденцію з Києва, якої зміст такий:

Невважаючи на добрі жнива ц. р. населення Радсоюзу стоїть в обличчі нової голодової катастрофи. Старші селяни, що пережили минулорічну голодну зиму, запевняють, що переживатимуть ц. р. такі самі жахливі муки, як минулого року. Навіть деякі члени комуністичної партії впевняють (очевидно після того, коли вони певні, що їх ніхто не підслухує), що в найближчих місяцях голод — зовсім певний.

Причина тієї містерії — голоду при багатих жнивах, лежить у методах, якими уряд стягає продналог. Його беруть далеко забагато. Так багато, що останки, які залишаються селянам, недостаточні, щоби їх прохарчувати. Всякі протести не доводять до нічого; вони залишаються без успіху.

Напрямні німецької політики.

БЕРЛІН, 5. II. ПАТ. „Дер Таґ" приніс передовицю п. н. „Німеччина, Австрія, Італія", обговорюючи австрійську справу в европейській політиці. Істнування теперішнього уряду канцлера Дольфуса автор називає внаслідом дипльоматичних інтриґ Парижа, нерішучих потягнень англійської політики та несвідомости деяких італійських політиків. До тих останніх головно автор спрямовує свої лавваги, зазначуючи, що така поведінка є помилкова і кидає тінь на великі завдання Італії та Німеччини в майбутньому. Говорячи про спільні напрямні італійської та німецької політики автор ділить світ на два простори, з яких Европа й Америка мають творити господарський терен німецької експанзії, а італійська експанзія повинна спертися на справжній кольоніяльній державі і спрямувати свої впливи на Балкан, Індії та східну Азію. Однак обі держави, однаково загрожені з причини довжини своїх границь, будуть так довго забезпечені, доки проводить духово формування европейської будуччини. Обі держави відійшли до тієї проблеми з власного почину. Поворот одної з них до версайських понять зробить їм кінець.

Концентраційний табор для священиків.

Молдавський митрополит Пімен уладив у монастирі Горавиці в повіті Нямц концентраційний табор для священиків своєї архидієцезії, що займаються політикою. Дотепер відіслав митрополит уже кільканацять священиків до того монастиря.

Анґлія підтримує Японію.

МОСКВА, 5. II. ПАТ. Радянська преса стверджує, що підтримка Японії Анґлією є щораз виразніша. „Правда" вказує на прояпонське становище Анґлії в манджурському конфлікті, підтримку японських претенсій в справі вдержання кольоніяльних мандатів на Тихім океані, вихід Японії з Союзу Народів, на фінансову підтримку Японії, толерування демпінґу і т. п. Все те вказує на справжній японсько-анґлійський союз, спрямований проти Радянщини і За. Держав.

20 ЗОЛОТИХ
коштує
харчева посилка враз з опакуванням і поштовою оплатою, — яка містить ½ кг. найлучшої паленої кави, 20 дкг. високоякостевої мішанки чаю, ½ кг. чеколяди Пясецького, 1 фл. ¾ літр. вина — і ¼ кг. голяндського какао.
Висилає за пошт. побранням:
„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"
ЛЬВІВ, РИНОК ч. 36.

Навіть зі сотиків зростають міліони,
тому навіть найдрібніші ощадности складайте
в Кооперативному Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Грошева афера
та кріза устрою.

Львів, 5. лютого 1934.

В листопаді мин. року писали ми про „5 урядів впродовж року". Річ — очевидно — йшла про Францію, бо ніде інде у світі неможлива зміна урядів у такому лисгавковому темпі. Як пятий уряд із черги у 1933 році правив у Франції кабінет Шотана. Під кінець січня 1934 року він уже теж находився в стані димісії. Після того, як трьох кандидатів, пропонованих президентом республіки, відмовилось від почести станути на чолі нового уряду, премієром став знову Даладіє. За 24 години він мав уже заяву димісії від двох своїх міністрів, фінансів і війни, і мусів свій кабінет реконструувати. І нині всі паризькі часописи погоджуються в одно голос, що той шостий кабінет ради міністрів впродовж 14-ти місяців ледви чи проживе до кінця цього місяця.

Перманентна кріза уряду у Франції стає трагедією тієї держави. Противники парляментаризму показують нині на Францію як на найяскравіший аргумент непридатности демократично-парляментарного державного устрою. Оборонці і прихильники парляментаризму мають на прикладі Франції найкращий доказ, що й найкращі доктрини вимагають частинної ревізії і реформи у напрямку кращого пристосування їх до змінених обставин, до зміненої людської психіки та нових соціольоґічних течій.

Відчувають це нині у Франції мабуть вже всі тямущі політики, — не рахуючи, очевидно, юрби політиканів. Правники, знавці французької конституції, напевно вже ніби то морочать собі голови, як ідеальним шляхом знайти вихід з ситуації, під якої впливом мають політичні угруповання, в котрої потрях до лежить нінна зміна.

Одначе остання зміна французького кабінету (упадок уряду Шотана) має зовсім особливе безпосереднє підложе: цей уряд уступив під натиском прилюдної опінії, до краю схвильованої аферою обманця Ставіського. Не помогли найрішучі внесуки самого премієра проти всіх, хто хотів би ту аферу замалати, не поміг і факт, що сам Шотан Ставіського у свому житті не бачив і дехто ще прямого чував. Через Ставіського безперечно впала тінь на соц.-рад. партію. І цей момент був рішаючий для становища вулиці супроти кабінету Шотана, був теж рішаючим для його наслідника, Даладіера, який — хоч лідер соц.-радикалів — уважав доцільною тактикою творити свій кабінет поза домівкою свого партійного секретаріяту! І нині, читаємо, найбільше уваги приділяють до своїх осіб нові члени кабінету під кутом „хто з них у який спосіб був можливо в свому житті причинений то якихось

ваєсних грошевих історій"... Такий підхід у суто політичних справах вказує вже й на глибоку моральну кризу, яку переживає французький парляментаризм. Протекціоналізм і вихісновування конюнктуральних політичних вилинів для роздачі лукративних посад поміж своїх однодумців — це найбільша недуга заскорузлих форм вибулого демократичного парляментаризму, дарма, що ті самі дві недуги не є лише „монополем" демократії і чудово відомі й іншим формам правління. Особисті порахунки, випадковість рішень у найважніших справах і трактування найважніших справ крізь призму острахуза популярність у масах (справа буджетових редукцій та величезного щорічного дефіциту) це ті щілини у будівлі французького парляментаризму, які нині грозять руїною цілого будинку.

Хто читав репортажі о останніх подіях на вулицях Парижа та бачив знимки зі щоденних вуличних сцен, той мимохіть нагадував собі історію всіх великих революцій, які починались з безпосередніх дуже маленьких причин, що були тими камінчиками, що тягнули за собою цілу лавіну. Пресові атаки, потім явний фінансово-політичний скандал, демонстрації і бійки, врешті барикади, стрілянина, ранені і трупи, димісії найвищих достойників, непевність завтрішнього дня у цілому величезному апараті державної адміністрації. Річ ясна, що годі поважно трактувати нинішню будючність французьких роялістів, які використовують нагоду для кампанії проти самого республиканського устрою та ведуть палку пропаґанду за реституц'єю монархії. Важко теж повірити, щоби глибоко нехіть до лівих партій, як здогадних винуватців буджетової кризи та опікувів цілого ряду одиниць скомпромітованих в афері Ставіського, щоб та нехіть виявилась назверх в якомусь перевороті правих кол. Подиву гідний французький державний патріотизм, получений зі змислом практичности — напевне допоможе найти вихід з цієї ситуації.

А проте ситуація зовсім незавидна і не — рожева. Коли начальника прилюдної безпеки переносять на становище... директора театру Французької Комедії (при енергійних спротивах усіх артистів, які грозять штрайком), а префекта паризької поліції переносять до Марокка (на що він рішуче не погоджується), коли б. міністра закорд. справ (Поль Бонкура) новий премієр затримує у кабінеті в характері військового міністра лише для гарних очей одної партії (соціялістів), наслідком чого в його власній партії приходить до гострих суперечок, — то всі ті й подібні позваки погано свідчать про грівкість політичних відносин у Французькій Республиці.

Найприкріше в тій цілій історії то, що через скандальні грошеві афери та внутрішньо-устроєву кризу Франції терпить — міжнародня ситуація, просто тому, що керманичі закордонно-політ. ресорту у франц. кабінеті (нині сам премієр Даладіє) не мають часу ні атмосфери займатися справами закорд. політики! Через те й закордонна політика Франції йде трафаретними старими шляхами, вперто їх тримається і не зважується іти на нові концепції, для добра власного і цілого світа. Таким робом Франція переживає потрійну кризу: кризу моральну, устроєву і кризу своєї великодержавницької провідної ролі.

Ленін та оцінка його історичного значіння.

Д-р Я. Славік — визначний чеський історик, що займається досліджуванням революційних рухів. Не буде перебільшенням, коли скажемо, що тепер трудно відшукати вчевого історика зз кордонов, який міг би дорівнати д-рові Славікові щодо ерудиції, обективности та практичних студій історичного процесу московського більшовицького руху, що завершуються в останній спробі „створити соціялізму в одній країні". Крім джерельних студій д-р Я. Славік тричі їздив для перевірки своїх теоретичних висновків до СССР. Перфектно володіє московською мовою та знанням місцевих обставин. Він не належить до тих чужинців, що пишуть (як Еріо) про СССР. на основі інформацій більшовицької політичної поліції. Тому в десятиліття смерти Леніна ми спинилися на перекладі статті д-ра Славіка — людини, далекої від тенденційности. Він не є ані приятелем ані ворогом С.С.С.Р., а обективним історичним дослідчиком. Ще є один аргумент за цю статтю. Д-р Я.Славік — переконаний соціяліст, а тому важним для нас є й те, що він у своїх висновках щодо Совітів стоїть в вкраній суперечности зі соціялістами типу Альтера. Прим. М. О.

Коли ще заперечують той факт, що у 20. стол. Ленін зворушив людським суспільством, як ніхто інший, то вже не можна заперечить, що про жадного чоловіка у 20. стол. не було стільки написано, як про творця й провідника російської революції. Лише список назв книжок і статтей, які щорічно виходять, творить грубий том. До того треба ще прирахувати все, що було загально написано про російську революцію, про радянську державу, про більшовицьку партію. У всіх цих писаннях Ленін є центральною фігурою. А все таки у всіх джерелах, що були опубліковані, у всіх працях, що були вже про Леніна написані, зовсім нема згоди в оцінці історичного значіння Леніна. На цей факт мусіли би звернути увагу особливо історики, що живуть постійно у пересвідченні, що нібито для оцінки історичної особи є потрібно багато точних дат, аби історик міг зясувати факти і на їх основі поробити висновки. В дійсности справа стоїть інакше. І навіть коли би гора книжок, що пишеться в них про Леніна, була в тисячу разів більшою, то й тим не можна би тепер осягнути того, щоби в оцінці його діла не приймали майже протилежних висновків. Рішаюче слово скаже історичний розвиток. Ленін вів російську революцію під прапором соціялістичним, во імя удосконалення людської суспільности. Вдасться розвязати соціяльну проблему принаймні до тої міри, що зникнуть найгірші крайности того, про що так зрозуміло говориться — використовування людини людиною, чи вдасться усунути ганьбу безробіття й гидоту голодування в той час, коли значна частина людської суспільности не з власної праці жне в достатку — революція, що нею Ленін керував, безумовно буде зарахована до визвольної боротьби четвертого стану, як основна частина, хоч можливо історія й не забуде згадати про середньовічні суто фанатичні насильницькі методи, що ними Ленін, безпосередній наступник царів, промощував шлях до соціялізму. Теж саме можна сказати і про відношення батьківщини до Леніна. Коли виросте після бурі, руїни й насильного будування здорова Росія, позбавлена всього того, що царську державу робило закостенілою, темною і слабою, Ленін буде найбільшим великаном російської історії. Цю славу роблять йому вже тепер його прихильники, більшовицькі віруючі як дома, так і за кордоном. Алеж теперішня ситуація в Росії зовсім не свідчить про те, що так певно буде. Часто порівнюють Леніна з Петром Великим. Я сам цього порівнання вжив перед дванацяти роками, тоді, коли Ленін завів так звану господарську політику (НЕП). Тоді здавалося, що є вже по бурі, що Росія від революції переходить до еволюції. Але скорий розмах пробудженої Росії завів у небезпеку владу жмінки професійних революціонерів. Коли при давніших революціях люди, що переворотом були винесені на поверхню, неохоче зрікалися своєї сили, то тим менше можна чекати добровільного зречення від людей, для яких ведення революції стало життєвим призначенням. Під проводом Леніна вони не лише навчилися того, як робиться революцію, але й усвідомили те, при яких умовинах революціонери приготовили собі упадок. Зрозуміли, що розвиток подій виростав провідникам понад голови до тої міри, що аж нарешті вони були усунені або знищені, як пережиток. Більшовики, Ленінові ученики, суто фахово вишукують, де їм загрожує небезпека від розвитку революції. Пильнують і „чистять" власну свою партію, коли викриють зріст ворожих їм течій. Колиж хвалятся, що знання революційної теорії влекшило їм перемогу, то ще до того можна додати, що й завмирання революції віддалюють цілком фахово. Володіють стратегією оборони влади революціонерів. Найзначнішим ділом такої самооборони був аграрний переворот з р. 1930. — знищення зростаючої сільської буржуазії, переведений під покришкою спонуки розвитку соціялізму на селі. До насильної „колективізації хліборобства" взялися більшовики аж тоді, коли зустріли спротив проти стрімголової розбудови промислу, в жертву якого принесли життя мілїонів хліборобської можности.

Тут можемо повернутися до порівнання з царем Петром Великим. Також Петро, бажаючи стрімголов дігнати західну Европу і витворити з Росії бюрократичну державу, напружав надмірно господарські сили своєї землі. Руйнував стару Росію, будуючи нове на рахунок найширших верств. Замісць европейської адміністрації, витворилося напівфевдальне чиновництво, а великі маси народу отетеріли. Хотів Росію посунути вперед, а замісць того задержав розвиток сільського стану, великої більшости народу. Питання чи не стоїть більшовицька спроба „дігнати й перегнати" Европу перед такою ж

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. ЛЮТОГО 1934.

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

З американських вражінь.

У поїзді до стейту Міссурі.

Ясний весняний день. Синява неба така темна аж чорна. В нас така не буває. Воздух насичений електричністю.

Поїзд „The Spirit of St. Louis" видобувся з нюйорського підземелля і гнався рівниною до „старої" Філядельфії. Вітти підносився залізничий шлях круто наперек Елеґенів поміж зелені левади й дерева білянені білим квіттям. Чи в нас нема того? Є: але хто з міщухів має змогу оглядати повну весняну красу! Я вже довго не бачив такої чарівної весни, а на всякий випадок не в такій вчасній порі. Дивуюся, як можна перед ці чудові живоплоти, що віхами різноманітних форм окружають гарні віллі, виставляти стільки таблиць з неприємним „for sale" (на продаж). Якто можна добровільно зрікатися тієї краси!... Видно, що недобровільно: примушує економічна „депресія." А вони — ті білі, жовті, сині й усякої масти віллі, декуди до верхів оброслі зеленим хабазиєм — виглядають, як казкові палатки, особливо тепер над вечір, у світлі погасаючого сонця, що освітлює їх немов таємничі вечірні лампи. Зелень і квіти

На широких майданах молодь усякого росту ба палицею мяч. Колись, за хлопячих літ я так уганяв з товаришами по „василіянському городі", чи по „Федорі", високому надбережному узгірі над Стрипою. Вже в той час ми також били „палестрами" наш мяч, позшиваний зі шкірок подертих холяв від чобіт (яких у літі не треба) і наповнений всякими шматками. Але тоді ця гра ще не називалася англійським іменем і була модна побіч „кічки" хіба серед гімназистів у Бучачі. Щойно трохи пізніше прийшла була мода називати все гарне — кепсько-вимоалюваним англійським словом „шпорт". Як ріжні вироби з нашого сирівцю вертаються за добрі гроші знов до нас з написом „made in England", так і цей мяч підлітає сьогодні на американських майданах не як розривка знуджених, але жвавих школярів, тільки як анґльосаксонський „спорт".

Отже спорт не анґльосаксонський?

— Ні, не те; тільки, що він був у нас давно. Зрештою в ріжних верствах народу був ріжний. Але не називався панським словом і був пристосований до наших умовин. Нагадайте собі тільки хлопячі забави на сільських вигонах, чи парубоцькі на Великдень. Скільки зручности й сили треба було виявити при всяких „лжогах", „перервах", „волах", „лавінних" і т. ів.

Маємо слушний подив для чужого. Але всеж таки і ми теж щось творимо. Навіть у такій ділянці, яка здавалося колись рішуче призначена тільки для інших. От, хочби кооперативне виробництво. Коби лише вишивано таке, щоби за ним світ шукав, бо це... „made in Ukraina"; щоби те виробництво не потребувало надуживати патріотичних гасел, але щоби вибивалося наверх якістю й солідністю виробів. Цю засаду треба конечно засвоїти нашим купцям і промисловцям, хочби тільки починали справи. Так роблять високопромислові краї. Саме тому хапаються деякі держави рятунку у високому миті на чуже виробництво. Але в до не стільки підносить їх власний промисл, скільки викликує невдоволення серед загалу власних горожан...

Подорожні порозсідалися на вигідних клюбових критих шкірою фотелях в „обсерваційному" вагоні — зі стінами з шиб. Одні порозгортали часописі великі, як американський простір, інші переглядають клюбові ілюстровані журнали в елегентних мяких шкіряних окладинках, що звиваються на валець. Тих журналів повно на наших столиках чи на шафі клюбової бібліотеки. В куті вагону виграє радіо якесь танго, надане зі станції, якої назву „спікер" викликує початковими буквами англійської азбуки. Огрядна стрінка японка з чорним уже підстриженим на рівно волосєм і коротким незаширокимносиком крутиться поміж подорожніми, немов господиня витягає із своїх прешироких рукавів і роздає ґазетку друковану таки в цьому поїзді на підставі надіяних вісток. Декому приносить з ресторанного возу морожене, дехто потягає паперовою рурою якийсь холодний „коктейл", а ті, що мають досвітком висідати, зайшли в „парльор" (кімнату) і мнуться перед сном.

небезпекою, навіть ідентичною? Самі модерні гасла — поміч найбіднішим — не є запорукою, що в Росії зі спролетаризованого населення не витвориться верства невільників державного капіталізму, опанована кастою, подібною до тієї касти, що вже витворилася була перед приходом европейців до Перу. Низький культурний рівень населення був завжди добрим грунтом для ріжноманітних деспотій. Про це свідчить історія фараонів, Індії, Китаю, як також історія всіх держав старшої доби. Найлюданіша наука, якою є християнство, виродилася під впливом середовища. Що соціялізм, коли хочете марксизм, приняв у Росії вульгарну, грубу форму про це не може сумніватися ніхто, хто читає заяви совітської влади й пануючої касти. Знищити ворога, вигубити, — це є слова, що їх постійно викрикують при будуванні соціялізму. Це є голоси більшовицької теократії, голоси, що свідчать про ближчу спорідненість з царизмом ніж зі соціялістичною етикою. Небезпека, що борці за визволення пролетаріяту витворять з робітництва державних невільників, не виключена.

Розвиток Росії є через те непевний. Від того, в якому напрямку буде йти, залежить і оцінка історичної ролі Володимира Улянова-Леніна. Будучність покаже, оскільки шлях до соціялізму прочистили й оскільки його царськими методами здискредитували.

Перекл. **Мих. Останович.**

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 6.
22/49

Ще про „Просвіту" і її становище.

(Замітки громадянина.)

Від кількох років у „Просвіті" йде праця під знаком санації Товариства. Довкола цієї справи утворилася окрема атмосфера, що згущується, то рідне, але від того самого Товариству стає ні легче, ні важче. Ні, таки важче. Бож кожний обективний спостерігач мусить замітити серед громадянства якусь незрозумілу **апатію** супроти нашого найстаршого культурного товариства в Галичині. Замісць старатися зрозуміти становище товариства, ввійти у його інтенції, а то й розвівати густу атмосферу, з якої видко булоб правдиве сучасне обличчя „Просвіти", наш громадянин „констатує" злегка, що гасло: „поможіть „Просвіті" стає „немодне", що на його місце виринуло десять нових, і в найліпшому випадку — знизує плечима. Громадянин вишукує собі самий — нові гасла, і „Просвіта" залишається якось ізбоку. Мимоволі заражуєшся думкою, що ми народ, який не любить традицій. За це нам доводиться покутувати...

Коли приглянутися ближче до теперішньої роботи „Просвіти", то не важко замітити, що багато енергії Головного Виділу Товариства, президії, всяких комісій ішло на господарську справу, на поправу фінансового важкого стану товариства. Праця над санацією „Просвіти" висмоктувала майже всі сили її органів. Із того не виходить, що не йшла праця освітньо-організаційна. Вона йшла інтензивно, як усе, та тільки зпоза того велитенського вкладу енергії в санаційну акцію, виказувала вона дуже несміливо своє обличчя...

Що та праця, для якої створена „Просвіта", і для якої вона істнує, була якось у тіні — воно не буде нікому, що хоч трохи познайомлений із машиною такої роботи, на здивовижу. Це тобі на кожному кроці грозить, що ось-ось можеш провалитись у пропасть, думки твої мимохіть відходять від роботи. А проте, й серед таких умовин, праця освітньо-організаційного характеру йшла незгірше за минулі роки...

Та останні Загальні Збори „Просвіти" з 26. грудня 1933 р. полишили таке враження, що учасники зборів більше зацікавилися господарсько-фінансовими справами, ніж організаційно-освітніми. Цього року зроблено вперше спробу, (щоби розшрубувати машину зборів), відбувати засідання комісій по інших містах. Я особисто мав таке враження, що на салі, де розбиралися справи господарські — залишилося людей куди більше. І дискусія над справами Головного Виділу в господарських справах була й довша, й куди більше забирала часу.

І ця дискусія, й узагалі хід нарад у справі господарській найбільше мене вразила, й мені хотілось би із приводу цього сказати декілька слів... У мене залишалося таке враження, що хтось когось хотів у чомусь обвинуватити... Довкола фінансового плану, ухваленого попередніми зборами, поверталася дуже жвава виміна думок. Виявилося, що ухваленого плану перевести не було можна, бо він був (це було ясно!) побудований не на реальних числах. Зроблено що можна було, і це видно було, як на долоні. Довги Товариства зменшились. Повишукувано джерела для них, де тільки було можна. А проте з недобалаканих фраз виходило, що наче стоять один проти одного два табори: ті, що здавали звітомлення, й ті, що його слухали.

Залишалося враження суто **українського розуміння** організації: ми вибираємо виконавчий і репрезентаційний орган і, вибравши його, відразу його поборюємо... Ми ставимо себе якось нарізно від нього, за всю організацію, за її працю відповідає тільки **він.** Щож тоді, власне, „Просвіта"? Чи ті 100.000 членів, що говорять через своїх делегатів, чи вибраний ними Головний Виділ? І деж та допомога у скомплексованій становищі Товариства? Її — нема.

Покажемо на прикладі. Від ряду років Філії Товариства не сповняють **своїх обовязків** супроти „Просвіти". На основі звідомлення за 1933 р. **Філії** Т-ва вносять до каси Товариства 80.000 зол. Філії Товариства **не відчувають потреби** ні в духовому, ні в матеріяльному розумінні бути з центральним товариством у тісному звязку... **Члени** Товариства завинили досі 200.000 зол. за членські вкладки Товариству, й довгів цих **не сплачують.** Колиб „Просвіта" дістала була ті гроші (280.000 зол.) **не булоб у нас питання довгів,** не булоб таких довгих дискусій на тему фінансово-господарського становища Товариства. Про т. зв. внутрішню позичку де зголошено до 90.000 зол. і не вплачено ще — 30.000 зол. — при чому нпр. в кооперативах найшлося 100.000 зол. на інші позички, а на „Просвіту" не находиться — нічого й говорити. Це були — „добровільні датки". А там-же супроти „Просвіти" — **обовязки!**

Тут, я міркую, великі недостачі. Члени „Просвіти" й філії не вважають себе за одне з виконавчим органом Товариства, не відчувають, що вони теж відповідальні за нього не сповняють своїх обовязків супроти цього, не думають над його становищем, — в найкращому випадку вони стоять собі з боку...

Це явище **ненормальне,** з громадського боку — його можна тільки засудити. Як довго так у нас будуть думати й так робити, — то не тільки „Просвіті", а й узагалі всім громадським організаціям добра на майбутнє не ждати. В цьому нерозумінні своїх обовязків супроти своєї організації — наше все лихо, в цьому й незавидне сучасне становище „Просвіти"...

Василь Сімович.

Чи ви як батько призадумалися над тим, як виглядатиме життя Ваших найближчих на випадок Вашої ненадійної смерти? — Зробіть це негайно, а тоді певно забезпечите своє життя в одинокому
УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ
„КАРПАТІЯ",
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38. (ВЛАСНА КАМЕНИЦЯ).

Болить голова? Твоя вина! Бо помогти може Аспірина.
BAYER
ASPIRIN
21/5 Можна дістати у всіх аптиках 1—2

Урядові зміни у Франції.

ПАРИЖ, ПАТ. Даладіє в порозумінні з міністром вн. справ Фротом поробив поважні зміни на вищих становищах в адміністрації та судівництві. Прокуратора республики при суді І. інстанції Тресара, шурина бувш. премієра Шотана, перенесли на інше становище при касаційному суді. Дотеперішній директор прилюдної безпеки Том одержав становище директора в Комедії Французькій. Префект париської поліції Шіяп іменований резидентом Марока.

Шіяп в отвертому листі до прем. Даладіера повідомляє, що не приймає становища резидента в Мароко. Каже, що в розмові, яку мав із премієром і міністром вн. справ, йому висловили признання за його працю. Коли його тепер усувають зі становища префекта поліції, то це мусить викликати недовіря до нього. Тому Шіяп уважає невідповідним послугуватися його особою в політичних розрахунках і не може приняти жертвованого йому становища резидента Марока. Лист Шіяпа помістили всі часописи, які прощають його з великою симпатією. Лише соціялістична преса витає з вдоволенням розпорядок уряду, яким усунено зненавидженого префекта поліції.

Б. міністри Піетрі та Фабрі також оголосили в пресі отвертий лист, у якому стверджують, що не хочуть стояти на перешкоді прем. Даладіє в дальшій його праці, тому усуваються з уряду. На місце міністра війни Фабрі президент Лебрен іменував міністром Поль Бонкура, а на місце Піетрі міністром фінансів Маршандіє.

—o—

Доляр, фунт і франк.

ЛЬОНДОН, 5. 2. ПАТ. Обговорюючи валютову ситуацію, „Таймс" отверджує, що вислід Рузвельтових розпоряджень не відповідають їхнім заложенням. Доляр не тільки не станув, але навпаки, підвісся дещо у відношенні до франка і значно у відношенні до фунта. Наслідком посунень Рузвельта є закупно франка та інших валют, свертих на паритеті. Виміняють їх за золото, висилають до Америки і продають агентам американського скарбу за таку ціну в долярах, яка уможливлює відкупити ті франки зі значним зиском. Наслідком того ціна золота у фунтах зросла значно, а курс фунта впав супроти франка і доляра. Та тенденція, за думку „Таймса", треватиме так довго, аж внутрішні ціни в Америці піднесуться, обвинувачи купну вартість доляра до ріпня нової містоти золота в долярі. Теперішня ситуація мусить відбитися відємно на ринку, поскільки треватиме дальше. Тому валютове порозуміння між долярем а фунтом і франком є конечне.

Шкільний плебісцит з 1932 р. перед Апеляційним Судом у Львові.

ВАСИЛЬ КУТНИЙ ВИГРАВ СПРАВУ!

Державна прокураторія обвинуватила гром. *Василя Кутного* з Янчина за те, що в листопаді 1932 р., збираючи від батьків шкільні декларації за введенням української мови навчання в народній школі у Янчині, намовив громадян Ізака Мелєра і Хаву Кріг підписати ті декларації. Окружний суд у Бережанах за головній розправі 14. липня 1933 р. засудив гром. Василя Кутного *на 6 місяців вязниці* із завішенням умовно на 5 літ і на заплату 20 зол. судових коштів. Як мотиви засуду подав окружний суд, що гром. Василь Кутний був тоді заступником війта і тому як урядовець (?) ділав на шкоду публичного та приватного інтересу.

Проти того засуду вніс гром. Василь Кутний через адвоката в Перемишлі д-ра *Фрица Сістеля* відклик до Апеляційного Суду у Львові.

На розправі дня 18. грудня 1933. р. заступав гром. Василя Кутного безкорисно від Союзу Українських Адвокатів адвокат *д-р М. Глушкевич.* Він предложив на доказ посвідку з Головної Управи „Рідної Школи", що гром. Кутний як член місцевого плебісцитового комітету батьків громади Янчин мав доручення збирати підписи батьків на шкільних деклараціях. Крім того зголосив внесок покликати як свідків на ту обставину заст. голови „Рідної Школи" о. мітрата Базилея і секретаря д-ра Мирона Косовальця.

Апеляційний суд признав посвідку Головної Управи „Рідної Школи" вистарчаючим доказом та оголосив присуд, яким **ухилив засуд бережанського окружного суду й уневинив гром. Кутного.** В мотивах зазначив Апеляційний суд, що згідно з виводами оборони нема доказів на те, щоби гром. Кутний, даючи шкільні декларації до підпису батькам шкільних дітей Ізакові Мелерові і Хані Кріг та пояснюючи їм згідно із законом зміст і ціль цих декларацій, виступав офіціяльно як заступник війта. Навпаки — **гром. Кутний був членом місцевого плебісцитового комітету батьків і ділав з його доручення.**

Зрештою Апеляційний Суд зазначив, що зовсім стійний є аргумент оборони, що **колиб навіть у даному часі гром. Кутний був дійсно урядуючим заступником війта, то через те не міг втратити прав громадянина, що йому як батькові дитини у шкільному віці дає закон з 31. липня 1924 р. про шкільний плебісцит.**

Дотичний акт справи Апеляційного Суду у Львові К. А. 959/33.

Це один доказ більше, що **українські батьки не повинні давати ніяких репресій ріжних чинників, але в обороні українського характеру шкіл боротися непохитно через усі можливі інстанції аж то повної перемоги.**

Чистка комуністичної партії.

Голова центральної контрольної комісії компартії Ярославський заявив у звіті на комуністичнім конґресі, що на протязі останніх двох років потягнено до відповідальности за участь в ріжних опозиційних угрупуваннях 40.000 комуністів, з чого біля 16.000 усунено з партії. За т. зв. націоналістичні ухили видалено з партії 800 осіб зпоміж 2.103 обвинувачених.

Недавно видалено з комуністичної партії України трьох високих урядовців, які здобулися на відвагу заговорити голосно, що нова система продналогу руйнує селян й у висліді приносить загальну нужду й голод. Ці три імена сьогодні на устах цілого Києва: Заславський, Харачевський і Рибак. Негайно після цього, як рискуючи власним життям вони поважилися зпімнути Москву, закинули їм „троцькізм" й обвинили у контрреволюції. За ними пішли й инші службовці. Тисячі членів комуністичної партії України викинено з доручення Москви з партії. Їх злочин можна очеркнути одним словом: критика. Затривожені виглядами весни, вони дозволили собі сумніватися у правильність метод нового продналогу.

—o—

Бунт болівійських індіян.

БУЕНОС АЙРЕС, ПАТ. Повідомляють з Ліми, що збунтовані болівійські індіяни числом 5.000 напали на залізничу стацію на березі озера Тітікака на лінії з Ла Паз до Ґукві. Повстанці здемолювали стацію та знищили залізничий шлях, перетинши телеґрафічну лінію. В бою, який вивязався між збунтованими індіянами і стаційними службовцями, полягло кільканацять індіян. Болівійська влада, повідомляє про бунт, вислала на місце військовий відділ, та воєнні літаки, які привернули порядок.

Причиною бунту є військова бранка молодих індіян і велика кріза у хліборобстві.

—o—

Заворушення в Індіях.

ЛЬОНДОН, ПАТ. На основі одержаних тут повідомлень із Салькоту та інших міст Пенджабу дійшло до поважних заворушень. Кілька тисяч магометан, вислухавши промови в мечеті, рушило походом. Поліція хотіла похід розвязати, але юрба її побила, багатьох між ними навіть тяжко.

Ситуація погіршилася після заворушень в Авантіпурі, де спроби походу довели до поважних сутичок. В Сіялькоті юрба хотіла вдертися до скарбового уряду. Покликано військо, яке вжило пальної зброї. Число ранених невідоме.

—o—

По широкому світі.

— В Білгороді парафували міністри закордонних справ Югославії, Румунії Греції й Туреччини балканський пакт на 10 літ.

— Пруський міністр справедливости розпорядком наборонив вязним витатися піднесенням руки. В мотивах сказано, що право німецького поздоровлення прислугує лише вільним горожанам.

— Страйк варшавських шоферів тревае дальше. Наслідком того на місті появилися денеде сінні фіякри.

Важний тільки нині

Бон

на

безплатний

флякон знаменитої кольонської води вартости 1.20 зол., при закупні 9 ножиків до голення „SALFERS" за 1 зол., які перевищають усі вироби з цієї ділянки.

Перфумерія **С. ФЕДЕРА**

Сикстуська 7, або Коперника 15 а.

58/27 3—6 УВАГА: Лише за зворотом бону.

Політичні процеси в Стрию.

Дня 6. лютого ц. р. відбудеться перед судом присяжних у Стрию розправа проти *Петра Кулія* за намагане вбивство учителя Пермана в Стрілкові біля Стрия. На розправа мала відбутися перед вагалим судом, тому викликує величезне зацікавлення у Стрийщині.

В цій надиції відбудуться ще дві українські політичні розправи, а саме 5. лютого проти *Олекси Дубика* з Добрин за кольортажу летючок, а 8. лютого проти *Миколи Вітуна* з Журавна за приналежність до ОУН. Слід замітити, що цей підсудний щойно недавно опинився був на волі, відбувши 7 літ вязниці за приналежність до УВО.

Ще ніяка пєса не мала таких однодумних і знаменитих рецензій як

Чоловік, що був четвергом.

НО, НО, НАНЕТО співає весь ансамбль у премилій оперетці **Но, но, Нането!**

З орґанізаційного руху.

НАРАДА УНДО В ОТИНІЇ.

У вівторок 30. І. ц. р. відбулася в Отинії довірочна нарада УНДО, на якій явилися відпоручники 16 громад отинійської і позаотинійської судової округи в числі около 400 людей. Нараду відкрив і проводив нею д-р Степан Дрогомірецький. Присутній на нараді **посол Юра Чукур** зложив звіт з діяльности УПР і в ядерній та приступній формі зреферував у загальних рисах новий самоуправний закон. З черги **д-р Степан Дрогомірецький** пояснив виборчий реґулямін і візвав приявних до розвинення інтенсивної праці над підготовкою недалеких виборів до самоуправних установ. По рефератах вивязалася оживлена дискусія, у висліді якої вибрано виборчий повітовий комітет під проводом д-ра С. Дрогомірецького, до якого ввійшло по 2-х до 3-х представників кожної громади. Представники ті, як звязкові між поодинокими громадами і центром Отинією, мають підготовляти по селах передвиборчу акцію і з хвилиною оголошення виборів перетворяться у місцеві виборчі комітети на місцях.

—o—

Незвичайна образа.

ПОЛЬСЬКИЙ МИСТЕЦЬКИЙ КРИТИК, „ДІЛО" Й УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО.

У 28. числі „Діла" помістили ми свої замітки на останнє число „Львовск-их Вядомосці Муванч-их і Літерацк-их", присвячених українським культурним проявам. У відповідь на ці замітки помістила у числі з 6-го ц. м. „Ґазети Поранної" пані Яніна Кіліян-Станіславська відповідь п. з. „Рецензія трохи незвичайна". Зміст цієї відповіди — смертельна образа, як ми могли напасти на неї у такий непристойний, грубий спосіб за її статтю про українську пластику: наші критичні замітки називає вона досить дивно „брутальною нагінкою деяких українських чинників (!)"

Розуміємо, що в кожній статті можуть трапитись друкарські помилки і радо приймаємо до відома, що саме ці помилки в рецензії п-ні Станіславської подвоїли Бутовича, Осінчука та Ємця — до числа 6-ти мистців з ріжними прізвищами. Ще приємніше нам признати, що авторка цієї статті без огляду на ріжниці прізвищ „Бутович" і „Бутирович" стверджувала, що як мистці вони дуже посвячені, бо подібно малюють. Що більше признаємо, що критичні огляди з українських вистав п-ні Кіліян-Станіславської визначувались завсіди великою культурою і щирим зацікавленням нашого мистецтва, а проте цей факт у нічому не зміняє другого факту, що п-ні Кіліян-Станіславська знає наше мистецтво тільки з кількох львівських вистав і дуже слабо орієнтується серед імен наших артистів і серед мистецьких напрямків. На доказ цього ми навели речення, де на першому місці стоїть Дядинак, за ним ідуть такі заслужені старші артисти як О. Кульчицька і Труш, а Винниченко, майже дилетант у малярстві, попав між Осінчука і Гординського.

П-ні Кіліян-Станіславська зробила з наших заміток попросту небувалий висновок: після такої критики на неї, вона „перериває на віки нитку, яка єднала її з такою багатою і недоціненою українською творчістю"! І більше уже не напише ніодної критики про наше мистецтво! Прошу уявити собі, що якийсь критик цікавиться польською або французькою літературою і нараз закинули йому „іґноранцію", як це буває у полеміці дуже часто. Сама п-ні Кіліян-Станіславська як мистецький критик нераз мусить мистцям закидувати ріжні хиби та недостачі і повинна б звикнути до того, що тих, які самі критикують, критикують теж інші. Тимчасом у даному випадку маємо до діла з вражливістю зовсім небувалою. Зацікавлення п-ні К.-Станіславської нашим мистецтвом було дуже поверхове, коли одна критика її особи вистарчає їй до заяви, що від нині перестає зовсім цікавитись тим, чим цікавилась. Неповажний жест переніжненої вражливости і політична демонстрація в царині мистецької критики!

В усякому разі, незалежно зовсім від таких чи інших практичних висновків п-ні Станіславської, можемо запевнити її, що ніхто її не хотів ображувати, ані тим більше вести проти неї „нагінку"! Коли навіть п-ні Станіславська ображена — то хай вона має жаль до „Діла", а не українського мистецтва! „co ma piernik do wiatraka ?!"

З українського життя у Львові.

ПРОСФОРА КОМІТЕТУ БУДОВИ ЦЕРКВИ СС. ВАСИЛІЯНОК У ЛЬВОВІ.

Як минулорічна, так і вчорашня просфора, влаштована Комітетом будови церкви СС. Василіянок у Львові в монастирі при вул. Потоцького, стягнула масу громадян не тільки з того передмістя, але також з інших частин міста. При гарно прибраних столах засіли поруч себе найвизначніші представники духовенства, наших установ і преси, інтелігенти, міщани й робітники в числі кількох соток, щоби провести кілька годин на дружній розмові і натішитись видом моделю величавої церкви, посвячення фундаментів якої має відбутися вже в цьому році з весною.

Перед і в часі просфори відспівав хор семинаристок під управою п. Гладилович низку колядок і щедрівок, а п-на Скварківна рецитувала вірш Б. Лепкого (був рішуче за довгий на таке свято). Крім того п. Е. Цимбалістий відспівав гарним тенеровим голосом „Огні горять" та „Ave Maria" в супроводі фортепяну й фісгармонії.

Просфору посвятив Преосв. Н. Буджа, що виголосив при цьому гарну промову, яку закінчив побажаннями для Комітету, аби діло будови міг довести якнайскорше до щасливого кінця. А потім промовляли: голова „Рідної Школи" проф. Іван Галушинський, о. крил. Дзерович як голова Комітету, о. прал. Куницький та о. д-р Застирець. Підчас того п-і Лицинякова обійшла всі столи з тацою, збираючи жертви на будову церкви.

Свято просфори закінчилося многоліттєвієм для жертводавців і всіх тих, що працюють для тої справи. При виході оглядали ще присутні модель майбутньої церкви і призначені для жертводавців образи, даровані на ту ціль визначними українськими мистцями.

Стрілка годинника часу

зупиниться в 22. годині в четвер, дня 8. лютня 1934 р кожному, хто бажаючи забути про турботи будня., прибуде на

ПЕРШІ СТУДЕНТСЬКІ ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ

під гаслом Студентство „Рідної Школи".

ТРАДИЦІЙНА СПІЛЬНА ПРОСФОРА МІЩ. БРАЦТВА У ЛЬВОВІ.

В год. 12. впол. влаштувало у своїй домівці при вул. Руській 3 традиційну щорічну просфору Міщанське Брацтво. Свято почав посвяченням просфори і патріотичною промовою о. кан. Лопатинський, а тоді голова Т-ва, п. Кривецький, привітав запрошених гостей та розвинув у своїй промові схему праці й завдань Т-ва. За гостинно застеленими столами йшли привіти та співи нар. пісень і колядок. Промовляли: відпоручник Української Парл. Репрезентації й УНДО пос. Великанович, відпоручники „Діла" й „Нового Часу", опісля представник Нар. Орг. м. Львова д-р Марітчак, о. прал. Куницький, п. Гевак й ін. Промовці відмічували важну ролю Т-ва в житті українського міщанства у Львові та висували імператив піддержки Міщанського Брацтва всім українським громадянством Львова. Серед зібраних витворилася дуже симпатична дружна атмосфера, що напевно підсилить дальший розвій Т-ва.

ДРУГА ПРОСФОРА Т-ВА „ВОЛЯ".

В год. 15-ій другу з черги свою просфору влаштувало молоде а проте незвичайно активне Т-во українських дозорців і домової прислуги „Воля". В домівці Т-ва, що має тепер 750 членів, власну орхестру і три кімнати, годі було просто протиснутись, хоча просфора відбувалася двома турами. За потрійними столами сиділи українські дозорці й дозорчині зі своїм виділом з головою п. Козіцьким на чолі. Серед них сиділи теж гості та представники установ і преси. Просфору посвятив о. прал. Куниць-

НЕ РОБІТЬ КРИВДИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ!

Установа, що не передплачує „Діла" для своїх членів, робить їм найбільшу кривду, бо позбавляє їх інформацій точних, основних і з першого джерела. Тому всі читальні, кооперативи, кружки „Р. Ш." й інші народні установи повинні заабонувати „Діло" для своїх членів.

кий, що й привітав усіх на салі, та вказував, яка велика роля призначена Т-ву „Воля" в житті українців Львова. Серед колядок, які співали прасутні і грала орхестра, чергувалися промови: ред. А. Курдидика („Діло" й „Неділя"), д-р Мартчак (Орг. Українців м. Львова), відпоручника „Нового Часу", дир. Таранька („Просвіта"), голови Т-ва Козіцького, що передав від т-ва привіт Ексц. Митр. Шептицькому й ін. На салі був такий щирий і сердечний настрій, що просто з жалем покидали гості домівку цього повноважного й одного з найкращих наших Т-в, бо друга тура просфори і тов. забави протягнули цю просфору пізно поза північ.

ПРОСФОРА НА СТАРІМ ЗНЕСІННІ.

Невеликий, як на цю оселю, але ідейний і активний гурт старознесінчан, що з о. Харимою й п. Куртяком проводять в себе всю організаційну роботу, влаштував тогож дня в год. 5. в домівці чит. „Просвіти" і для членів старознесінських установ спільну просфору, на яку прибули еп. Будка, відпоручники „Діла" (ред. А. Курдидик), „Просвіти-Матері" (п. М. Дужий), Орг. Українців м. Львова (п. Добрянський) й ін. І тут серед яких 120 осіб, що позасідали за святочний стіл, панувала щира одна душа, обмірковувались пляни над дальшою працею Т-ва Старого Знесіння та співалися колядки, перетикані промовами еп. Будки, ідейного організатора того передмістя о. Харини й інших делегатів. Поавдивою прикрасою тієї просфори був хор з Нового Знесіння, що казав своїм добрим співом забути гостям про пізну годину і справді звеличав те свято Старознесінчан, що повинно їх у свою чергу підбальорити й заохотити до дальших здобутків й успіхів.

СПІЛЬНА ПРОСФОРА ВСІХ ТОВАРИСТВ ЖОВКІВСЬКОГО.

В тій самій годині в кімнатах при вул. Бальоновій ч. 3. відбувалася просфора, яку влаштували спільно всі українські товариства жовківського передмістя. Почало її посвячення просфори, до якого станув о. сов. і парох св. Пятниць Туркевич в асисті о. Каштанюка й о. Лончини. До згуртованих й обдчаних в одну родину за столами громадян жовківського передмістя промовляли поміж колядками хору й ревелерсів, о. сов. Туркевич, о. Каштанюк, о. Лончина, д-р Боцюрків, ред. Шаяк, п. Мицтович, п-і Олесницька й п-і Туркевичівна, заступаючи і місцеві і центральні установи. Малою несподіванкою просфори була декламація малої учениці Кульчицької та збірка на салі, що дала 16 зол. на „Рідну Школу" й 11 зол. на допомоги на жовківськім, спеціяльно бідним передмісті. п-ні Лідія Туркевичівна. Сердечна атмосфера тримала громадян жовківського, яких було до 250, до пізна в домівці, не тільки за колядах й забавах, але й на нарадах й проектах про дальшу розбудову українського життя на цьому передмісті.

ПРОСФОРА НА СТРИЙСЬКІМ.

Тогож дня відбувалася ще 4 просфора, влаштована кружком „Рідної Школи" на Стрийськім передм. для членів і гостей, але про неї, за браком місця, завтра.

—o—

З листів до Редакції.

НЕ ДЛЯ ПОЛЕМІКИ.

Прошу не відмовити помістити в „Ділі" кілька уваг:

У львівському „Вістнику" за листопад 1933 року поміщена критично-полемічна стаття п. М. Л. під назвою „З пресового фільму" в якій, між іншим, звернено увагу й на мою скромну особу. Тому, що тільки в останніх днях довелося мені докладніше перечитати листопадове число „Вістника", мій відгук на згадану статтю є дещо запізнений.

Критикуючи часопис „За Україну" взагалі і спеціяльно деяких авторів, що їх статті поміщені в ч. 1—2 того часопису, п. М. Л. на доказ мінливости їх поглядів наводить подані п. О. Наріжним уривки із статтей в „За Україну" поруч із уривками із статтей, які дотичні автори писали перед 10—13 роками. Він додає до того ще й власні свої досліди в цьому напрямі та кінець-кінців висловлює свої міркування й оцінку, зовсім неприхильні як для редакції часопису „За Україну", так і для декого із співробітників. До категорії несимпатичних п. М. Л. авторів належу і нібож він зачисляє мене до „вчорашніх тихих симпатиків більшовизму", а то за мою діяльність в 1919 році, коли я був представником УНР на Угорщині та ніби „рівночасно провадив (на спілку з Винниченком) переговори з диктатором Бельою Куном... в цілі запровадження Української Радянської Республіки". При тому п. М. Л. покликується на мої спомини, вказуючи навіть сторінки, де я нібито сам стверджую, що інкримінований мені вчинок дійсно мав місце.

Не можна, розуміється, відмовити п. М. Л. критики, висловлених кимнебудь поглядів чи чиєнебудь поведінки, але можна від нього вимагати, щоб був обективний та совісно оперував матеріялами.

Я далекий від наміру боронити всю свою минулу діяльність, в тому й свою діяльність в характері представника УНР на Угорщині. Більше того, я охоче признаю доведені мені мої хиби в минулому. Визначніші від мене діячі українського національно-визвольного руху помилялись і робили помилки, тож не диво, що й звичайні люди прогрішались. Взяти, напр., хочаби Михайла Драгоманова, якого так гостро критикується у тому таки „Вістнику". А щоб не ходити далеко за прикладами, дозволю собі згадати, що й редактор та співробітники самого „Вістника" не все так оцінювали явища, як їх вони оцінюють тепер. Напр., редактор „Вістника" був колись ворогом націоналізму, а тепер є його апостолом. А серед співробітників „Вістника" напевне знайдуться люди, які перед 14—15 роками щиро й віддано боролись за УНР, з усіми її державно-конституційними особливостями чи хибами (верховна влада в особі Директорії або її Голови, Трудовий Конґрес і ін.), але тепер ці самі люди не тільки вже не є більше прихильниками УНР, але взагалі далеко відійшли від республиканської ідеольогії. Дехто знову за яких 20 останніх років еволюціонував в іншому напрямі: від російсько-царистського патріотизму до українського народницького соціялізму. Tempora mutantur...

Булоб з мого боку великою відвагою, колиб я хотів твердити, що перед 15 роками я бездоганно провадив свою діяльність в характері українського дипльоматичного представника. І це тим більше, що в обставинах, які створились після заведення совітського режіму в Угорщині, з трудом виконували свої завдання навіть европейські дипльомати, що за ними стояли великі держави й що своїм досвідом, хистом і підготовкою були без порівнання вище за українських дипльоматів, в тому числі й за мене грішного.

Коли п. М. Л. зробив мені таку честь, що перечитав мої спомини, то перед 182-ою сторінкою IV. частини, на яку він покликується і де наведено текст умови Винниченка, мусів він читати також стор. 173 і слід., де я пишу про те, що таке саме привело мене до комісаря Куна Бели і в якій ролі я брав участь у переговорах Винниченка з угорською радянською владою. Моєю головною метою в той час було добитись припинення військових акцій з боку червоної Москви проти України. Для цього треба було спонукати тодішню радянську владу в Угорщині зробити зі свого боку натиск на Москву і взагалі треба було постійно активізувати інтерес тої влади до української проблеми. Переговори В. Винниченка в тій моїй акції мали характер і значіння тільки епізоду, а брав я участь в них в ролі обсерватора (іноді корегуючи поведінку переговорюючих), бо я мусів бути в курсі тої справи. Річ очевидна, що в подібних випадках, коли це можливо, краще буває все бачити на власні очі й чути на власні вуха, ніж потім довідуватись про це із чужих переказів. Про своє більше ніж застережливе та навіть і просто негативне становище супроти більшовизму я пишу зовсім недвозначно в своїх споминах. Та зрештою про мою діяльність в 1919—20 рр. уряд УНР був поінформований, і колиб він бачив у моїх заходах якісь шкідливі для справи чи хочаби підозрілі конспирації з більшовиками, то напевне негайно відкликав би мене зі становища голови дипльоматичної місії в Будапешті. Але п. М. Л., не зважаючи на все те, дає мені таку пораду: коли я писав у „За Україну" про визначних українських діячів, які потяглись у московське більшовицьке багно, то мусів був додати: „із нижче перший єсм аз". Я вже писав у своїх споминах (част. IV, ст. 280), що ще в 1920 році варшавська „Жечпосполіта" провокаційно написала про мої більшовицькі симпатії. В 1933 р. про це знов надумався написати львівський „Вістник". Обективно не було й нема для того ніякої підстави, але, очевидно, це є задоволення чисто субєктивної потреби. Тому й пишеться про це так легко...

Спосіб писання п. М. Л. та його, як мені здається, вмисно-грубий тон виразів звільняють від обовязку з ним полемізувати. Я можу хіба сказати: feci, quod potui — faciant meliora potentes!...

Прага, 3. січня 1934 р.

Д-р М. Галаган.

Відчинення вистави Льва Ґеца.

Дня 4-го п. м. відчинила „Асоціяція Українських Незалежних Мистців" у салях Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка збірну виставу Льва Ґеца. Вистава почалась вступним словом І. Іванця, що дав загальну характеристику творчости мистця. Кількадесять осіб, що звичайно відвідують наші малярські вистави зібрались і цього дня. Всеж таки публики було менше, ніж можна було сподіватись. Пояснити це треба тим, що в тому самому часі було кілька інших імпрез, як нпр. просфора у Міщанському Братстві, лещатарські змагання тощо.

Вистава робить дуже красне враження; зібрані на ній усі важніші праці Льва Ґеца, більш 200 так, що виповнили вони чотири салі, призначені звичайно на загальні збірні вистави. Поруч краєвидів і символічних композицій, маємо тут дереворити, рисунки та нариси з війни. Всі образи Л. Ґеца роблять дуже приємне враження на глядача, що без складних пояснень хоче все розуміти. Навіть символічні образи дають змогу зорієнтуватися у провідній їх думці. Л. Ґец визначається незвичайною совісністю і його всі праці викінчені до найменших подробиць. Оця риса робить його між іншим доступним і для лаїків. Крім цього має він багато краєвидів, якими кожний із нас з приємністю прикрасив би стіни своєї хати.

Зі сойму і сенату.

ВАРШАВА, 5. 2. ПАТ. На сьогоднішньому засіданні сойму зголосив перед буджетовим рефератом посла Медзінського пос. Темпка наглий внесок від усієї польської опозиції проти конституції, як зелеґально ухваленої. Внесок перепав. Пос. Медзінський обговорював проект буджету, що має бути на 280 міл. зол менший від минулорічного.

ВАРШАВА 5. 2. ПАТ. На сенатській комісії закордонних справ виголосив мін. зак. справ Бек експозе про теперішню закордонну політику Польщі, в якім ствердив, що Польща в останньому році зміцнила своє політичне положення в Европі та забезпечила собі трівкі підвалини під добрі взаємини з Росією й Німеччиною. На думку мін. Бека є покищо нескристалізоване відношення Польщі до Союзу Народів і конференції для розброєнь, але в цьому напрямі вона дожидає вияснень і конкретних проектів інших держав.

КОМУНІСТИ В ЯПОНІЇ.

ТОКІО, 5. II. ПАТ. Поліційний комунікат подає до відома, що в липні ц. р. арештовано в Кобе і Гакодате 476 комуністів, серед них 45 жінок. Тепер 48 з тих арештованих поставлено вже перед суд. Досі про це не дозволялося пресі публікувати будьяких вісток.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ.

Вже сьогодні можна оглядати уфундовані українськими установами нагороди на конкурс Перших Студентських Великих Вечерниць під гаслом „Студентство Рідній Школі". Нагороди виставлені за вітриною книгарні Наук. Т-ва ім. Т. Шевченка — Ринок 10.

Новинки

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружина 5, поручає:** ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих матраци по 7 зол. 52440-100

— **Перше укр. фризієрське заведення** для Пань і Панів у власній управі Теодора Кутковського, Львів, вул. Бляхарська 11., філія для Пань Площа Марійська 4. Тел. 106.88. 3—5

— **Папучі — пантофлі** — берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Вроновська). 22/33 10-?

— **До Впов. Передплатників „Діла".** Адміністрація „Діла" починає друк нових адрес для передплатників, тому просить усіх, що мають якісь бажання щодо поправки своїх адрес, повідомити про це Адміністрацію негайно. ?

— **Замісць повідомлень** усім знайомим про наше вінчання, що відбулося в Озерянах дня 23. I. 1934. складаємо на Рідну Школу зол. 40. — Микола та Марія, Емілія з Вальницьких Гірняки.

— **На волю.** На днях вийшов на волю, відбувши кару 4-літньої вязниці з присуду за участь у плянованому замаху на Сх. Торги, Мих. Терещук. — Ярослав Петрів вийшов після двох місяців із львівської вязниці. (—)

— **Буде амнестія?** Як повідомляють з Варшави, мін. судівництва почало збирати матеріяли дотично ріжних родів вязнів, з чого деякі кола здогадуються, що амнестія з нагоди нової конституції буде врешті оголошена. Мають бути дарована теж кари за проволоку у сплаті податків.

— **Гуцули на лещатарському курсі.** Окружний уряд фізичного виховання зорганізував від 2—4. лютого обіздові лещатарські курси та курси виробу лещат у ріжних місцевостях, м. і. в Жабю, Шибеному, Явірнику, Устеріках. У кождій з тих місцевостей виконають по около 10 стоярів, разом сто і около 200 гуцулів вивчать їздити на лещатах.

— **Фальшування харчевих продуктів.** Міське заведення, що досліджує харчеві продукти, переводо в січні ц. р. 1.357 аналіз наслідком 146 справ спрямовано на судову дорогу. На 820 проб молока 23 виказали додаток води, що доходив до 28 прц. На 213 проб масла 53 були фальшовані маргариною. Мід був часто фальшований бульбяним сиропом. М. і. придержано двох селян, що приїхали до Львова зпід Варшави і продавали мід з домішкою бульбяного сиропу.

— **Втікають від закінниць.** Поліцай, що робив над раном службу на вул. Л. Сапеги, побачив, що крізь мур, який окружує заведення св. Тереси, вискочила якась дівчина, зібрала річи, які хтось за нею викинув на вулицю і втікла. За хвилину перелізла крізь мур друга дівчина, яку поліцай придержав. Показалося, що це вихованиці в домі поправи св. Тереси, перша Ванда Зембович, друга Ядвига Мачишин, обі 14-літні. Запитана, чому втікають, відповіла, що не могли видержати строгої поведінки закінниць з вихованицями. Справою занялася поліція.

— **Ювилей Глінки.** Відомий провідник і визначний діяч Словаччини, о. прал. Андрій Глінка святкуватиме ц. р. своє 70-ліття. Словаки готовляться врочисто святкувати ці роковини уродин свого невтомного від 40 літ борця за народні права. Для цього по містах і селах організуються окремі комітети, але крім загальних маніфестацій задумують словаки закріпити память про о. Андрія Глінку будовою окремої святині в Ружомберку, де о. Глінка є душпастирем і до якої він сам дав колись ініціятиву. Тієї святині з огляду на важкі кризові часи не могли будувати. Цей храм має бути на віки свідоцтвом великої любови і вдячности, яку придбав собі серед земляків о. Глінка безупинною працею всього свого життя.

Чи ви читали вже
карнавалове число гуморист. журналу
„Жорна“ ч. 3.
Ц на т льки 25 сот.
Адреса Адмін страції: Львів Ринок 10.

— **Злочинець з кулею в голові.** Вояк Маньковський, що вбив і ограбив свою мачуху при вул. Святохресній у Львові, не стане перед наглим судом, як це йому належалося. Стверджено, що перед кількома роками Маньковський пробував відобрати собі життя і впакував собі в голову револьверову кулю, яка досі залишилася в його черепі. Рентґенове просвітлення виказало в мозку сліди дороги, якою йшла куля, та саму кулю, що залишилася біля кости по другім боці черепа. Без огляду на таку рану самобийник подужав і з кулею в голові служив при війську, не говорячи про це нікому. Тому що пошкодження мозку кулею мусіло відбитися на психічному стані та відповідальности Маньковського, справу вбивства при вул. Святохресній буде розглядати звичайний суд.

— **За провину з 97 §.** Перед судом присяжних при вул. Баторого відбудеться в пятницю 9. ц. м. розправа проти інж. Вас. Гузія з Любачі Королівської, пов. Рава Руська, який відповідатиме за свою публичну промову в день нац. жалоби 29. X. 1933 р. Підсудного боронитиме пос. д-р Ст. Бізяк. (—)

— **Львівська хроніка.** Возного скарбового уряду у Львові Базрозіна арештували за крадіж 25 тисяч зол., які він зібрав від податковців. — Знаного службовця львівського маґістрату, директора маґістратських чиншових домів Рибакова присудили за крадіж публичних грошей на 1 і пів року тюрми і 5 літ позбавлення прав. — У фабриках чоколяди „Гавет“, „Ліза“ і „Бранка“ та у фабриці пап. виробів „Папетерія“ застрайкували робітники. — На стриху одного дому при вул. Зиґмунтівській знайшли в бляшанім горшку трупа немовляти, наслідком чого арештовано служницю з того дому Єлисавету Мардевич під замітом душогубства. — В костелі Марії Сніжної і кост. Преч. Остробрамської у Львові зімліли дві безробітні, що кілька днів не мали нічого в устах. — Студентка Федерівна потовклася підчас їзди на лещатах так, що мусіли її відвезти до шпиталю. — Якийсь невідомий тип пробив на забаві т. Нав. Домі ножем важко Ст. Кошулянського зі Звесіння. — В парку Кілінського найшов догляда Сх. Горгів пакунок з порубаним людським трупом. Поліція веде слідство.

— **Краєва хроніка.** Мин. року здало матуру в Польщі 9463 абітурієнтів і 5572 абітурієнток. З того на львівське воєв. припадало 2426, станиславівське 609, тернопільське 536. — На тлі особистих порахунків Петро Дух застрілив із револьвера Петра Тимчишина з Лопушни (пов. Бібрка). — У копальні „Токарно“ в Тустановичах згоріла кітлівня, кузня, копальняне знаряддя і т. д. Пожежу спричинив некваліфікований робітник.

— **Урухомлення тартаків.** В повітах бобрецькім, жидачівськім і рогатинськім урухомлено тартаки. Наслідком того багато безробітних знайшло працю.

— **Сама підписала.** Анастазія Чмелева з Дитятина (пов. Рогатин) позичила Анні Лісікевич, що живе при вул. Львівських Дітей 19. у Львові, 124 зол. Коли Чмелева приїхала до Львова, Лісікевичева сказала підписати їй папір, на нім стверджує, що не має до Лісікевичевої ніяких претенсій. Коли підписала, Лісікевичева побила її та викинула з хати.

— **За грабіж у 1920 році.** Франц Зьобровський ще в 1920 р. на дорозі між Ґермаківкою та Сапеговом (пов. Борщів) побив Василя Стефанова та забрав йому коні й упряж, а віз оставив. Коні продав в Озерянах. Поліція Зьобровського тоді арештувала, він признався до вини, та після 9 місяців утік із вязниці до СРСР. Із СРСР, де сидів і в більшовицькій тюрмі, утік назад до Польщі. Тут його арештували та віддали до суду. Оповідає, що до 1929 р. було ще добре на Україні, тепер там голод, люди вимирають, села безлюдні. Суд засудив Зьобровського на 4 роки зі зарахуванням слідчого арешту.

— **Шайка палїїв.** В місцевости Бан на прусському Поморі арештовано шайку палїїв числом 12. Щоби надати пожежам політичного і терористичного підкладу, шайка підпалювала в такі дні, як уродини Гітлера, свято праці і т. п. Власники домів і інших недвижимостей платили шайці 20 до 100 марок за підпал. Арештовано 63 особи, що спричинили поверх 100 пожеж. Жертвою вогню впало 263 недвижимостей.

— **Реколекції з руханковими вправами.** Німецький католицький письменник Ромад Ґвардіні видав недавно цікаву книжку п. з. „Воля і правда“. Є це серія реколекційних вправ, поставлених непрактикованим досі способом. Вони лучать духовні вправи з руханкою. Отже день розпочинається руханкою, а крім того цілий день практикується від часу до часу зразкове віддихання та ріжні руханкові вправи. Слід зазначити, що Ґвардіні не тільки дораджує теоретично ті вправи, але й сам виконує їх практично з великим успіхом підчас реколекцій на замку Ротенфельс.

— **16 нових французьких міліонерів.** Від минулого тижня Франція має 16 нових міліонерів завдяки державній льотерії. Це виграні за 1933 р. На новий рік система державної льотерії буде сильно змінена. Замісць пять тягнень буде тільки чотири. Це уступка для власників таких ріжних підприємств як театри, кіна, каварні та кабарети, куди публика ходить менше, витрачуючись на льоси. Льос коштує 100 фр. і пересічний француз перед тягненням стримується вже від інших витрат у надії, що виграє на льотерії.

— **Випадок у Монте Карльо.** Цими днями гості у салі гри в Монте Карльо були свідками небуденної сцени. Підчас гри, коли рулетка кружляла як звичайно, один із крупієрів нежданс попав у приступ божевілля. З диким сміхом зірвався з крісла і почав розкидати жетони по 100, 500 і 1000 фр. Заки ще інспектори, що стежать за порядком на салі, встигли стримати його, божевільний розкинув жетонів на 200 тисяч франків. Дами у балевих сукнях і мужчини у фраках кидались на землю і розривали між собою гроші. Тільки незначну частину із розкинених грошей управа касина могла врятувати. Був це найщасливіший день для грачів. Неодин, що не міг виграти на столі, виграв під столом.

— **Досмертне кохання.** У Ґрацу згинули минулого тижня цікавою смертю двоє старушків в один день, в який минало якраз 50 літ від їх шлюбу. Того дня 75-літній Мартин Клінґер пішов до лічниці відвідати свою дружину, яку мали оперувати. Підчас цього, як його довголітню товаришку життя оперували, Клінґер ходив нервово по коридорі. Серед цього нечайно поховзнувся, вдарив головою об камінну долівку і вмер. В тому ж самому моменті його 73-літня дружина заснула під ножем хірурга на віки. (—)

За фільмовими кулісами.

ФІЛЬМА „МАТА ГАРІ“ ПЕРЕД СУДОМ.

Брати славної шпигунки Мати Гарі виступили з позвом проти фірми „C. A. Compagnie d'Exploatation Tuschinski“ за те, що вона представила сестру як убійницю у фільмі „Мата Гарі“. Фільма розказує про життя тої світової слави шпигунки, що прикинувшись танцюристкою, була чільним німецьким шпигуном.

Мата Гарі задурює в собі славного московського поручника-летуна Розанова. Тоді як Розанов находиться на стрічі з нею, її спільники фотоґрафують важні військові папери, що їх мав він у своєму мешканні, а про які шпигунка вспіла була дізнатися. Але любився в ній також її спільник, російський військовий аташе, генерал Шубін. Він зміркував, що Маті Гарі більше залежить на особі молодого поручника, ніж на військових документах і з заздра повідомляє французький уряд про її властиву ролю. В моменті, коли має подати до відома й назвище Розанова, Мата Гарі вистрілом з револьверу вбиває Шубіна, ратуючи поручника.

Такий зміст фільми. Та брати доказують, що сестра ніколи не вбила Шубіна й домагаються від суду, щоби він боронив чести Мати Гарі. Процес, що відбувся недавно в Роттердамі, віддалив скаргу. Суд не взяв на увагу домагання, подаючи в мотивах присуду, що Мату Гарі завсіди вважала публична опінія знаною з гулящого життя еквот, танцюристкою. Крім цього її шпигунська праця проти Франції, в якої межах вона мешкала, причинилася до смерти богатьох вояків, внаслідок чого поставили її перед польовий суд і розстріляли. Домагання братів тим більше безпідставні, що фільма подекуди навіть лелічує постать Мати Гарі, коли звернути увагу на сильно підчеркнені моменти любови й посвяти для Розанова, в доказ чого вона не вагається для його ратунку навіть вбити людину. Якби були офільмували її життя докладніше, тоді були би вийшли на денне світло найчорніші події з її „діяльности“ і щойно тоді її слава була би потерпіла.

НАЙПОПЛАТНІШІ ФІЛЬМИ.

Гостра кріза не минула і власників фільмових підприємств. Наслідки кризи відчувають виробництва дуже сильно, а голівудські продуценти з зітханням згадують старі часи й припадки, коли випродуковані фільми приносили казкові суми чистого доходу.

Старі кіномани певно тямлять першу довгометражову фільму „Різдво народу“ з 1915 р. що добула досі непобитий рекорд у тій ділянці, бо принесла 80 міліонів золотих чистого доходу. Незабутній „Бен-Гур“ оплатився виробництву Метро-Гольдвін-Меєр назвиж 40 міл. золотих, а „Велика Парада“ дала приблизно ту саму суму чистого зиску.

Близько 40 міл. золотих принесли фільми: „Демон моря“ з небіщиком Мільтоном Сілльсом, Чаплінова трагікомедія „Горячка золота“, „Чотирьох їздців Апокаліпси“ з бл. п. Рудольфом Валентіном, і „Злодій з Багдаду“, чудова східня казка з Даґлясом Фербенксом. Всі ті фільми мали справді непересічну вартість і були тіднї якнайбільшого успіху.

Серед звуковиків вибився „Співочий блазень“ що не є зрештою дивним явищем, коли зважити, що це була перша звукова фільма, яка дала публиці зовсім щось нове: звук і голос (Ал. Джольсона), й тому заслужено заробили на ній брати Варнер 32 міліони золотих. В числі касових звуковиків згадують м. і. „Світла великого міста“ — архитвір Чарлі Чаплїна, що приніс 30 міл. зол., дві оперетки Ернеста Любіча з Морісом Шевалїє: „Парада кохання“ й „Веселий поручник“, — обі по 20 міл., „Моє Сонечко“ — американська мельодійна фільма з Джанітою Гейнор і Чарлем Фарелем (18 міл.), перший звуковик Гарольда Льойда „Розкішні небезпеки“ (14 міл.) та вкінці несамовита фільма „Франкенштайн“, яка завдяки прибільшеній реклямі принесла 8 міл. чистого доходу. Досі поза Шедзаковою фільмою п. з. „Кінг Конг“ не було такої фільми, що вдоволила б зовсім продуцентів.

ЛЮДИ, ЩО ТОРГУЮТЬ СВОЇМИ ПІДПИСАМИ

Добути підпис славного фільмового актора — це зовсім нелегка справа. Такий автограф треба просто... купити. Деякі славні зірки назначили навіть тарифи за свої підписи. Найдорожче коштує підпис Мей Вест, Марлени Дітріх і Ґрети Ґарбо, бо за них треба дати по 25 долярів. За підпис Рудольфа Валентіно заплатили недавно 75 долярів. Менше вже дорожить своїм підписом Моріс Шевалїє, бо беручи за нього 20 долярів, призначує ті гроші на добродійні цілі. Фредерік Марч, Джон Берімор, Гереберт Маршал, Чарльз Ляфтон і Норма Ширер підписують за 17 долярів. За 15 долярів можна дістати підпис Дженіти Гейнор і Марії Дреслер. Щасливі люди!...

— **Найдорожчий часопис.** Інститут ім. Маркса-Леніна в Москві купив для своїх збірок за 2 міл. зол. один з 4 примірників англійського часопису „Таймсу" з 1789 р., які проіснували досі. „Таймс" почав виходити в 1785 р., в 1788 р. дістав свою сьогоднішню назву і від 1922 р. був його власником льорд Нортклів. Тепер належить він до родин Ротліфів й Асторів. Ціна, яку московський інститут заплатив за примірник „Таймсу" з 18 в. — це найдорожча ціна, до якої дійшов будьколи щоденник. (—)

— **Прокуратор і 10 пар підметок.** „Пролетарська Правда" ч. 34 з ц. р. повідомляє, що ГПУ арештувало київського прокуратора Жарича під замітом хабарництва. Так м. і. мав Жарич дістати за припинення слідства проти дир. 1-ої штампувальної фабрики, Клімовича, 10 пар шкіряних підметок (золь), від якогось шофера пару жіночих туфель та мужеські черевики, ще від когось — напої. Це, що прокуратор брав хабарі і то які — доказує, що і в урядничих сферах Совітів біда і то небудьяка. (—)

— **150.000 долярів на планетарію.** Промисловець Карло Гайдт з Ню Йорку, дарував 150.000 дол. на будову наміченого планетарію у Ню Йорку. З цього фонду має бути закуплене ціле виряджения планетарію, отже небесний звід зі всіми констеляціями зір та планет. Дарунок переслав Гайдт до американського музею природної історії з повідомленням, що робить цей дарунок в тім переконанні, що планетарію причиниться до скріплення релігійних почувань серед молоді, яка буде оглядати незнані світи зблизька. На будову планетарію в Ню Йорку запевнена позичка з Відбудовчої Фінансової Корпорації у висоті 650.000, отже цілий плян є близький здійснення. Роботи для будови розпочинаються вже незабаром і є надія, що планетарію буде віддане до прилюдного вжитку на весну 1935 року.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

— **Ще один спосіб лікування ревматизму.** Директор севастопільського інституту фіз. метод лікування проф. Щербак опрацював нову методу лікування ревматизму. Лікувальне болото заступає звичайною огрітою глиною. Таке лікування дало добрі висліди. Практичне значіння того винаходу, по словах більшовицької преси, велике, бо вможливлює лікувати ревматизм усюди, а не лише в болотяних купелях. Про новий цей спосіб лікування говоритимуть на IV. міжнародному протиревматичному конґресі.

—**В Америці не буде дітей за 35 літ.** Д-р О. Е. Бейкер, старший економіст з департаменту рільництва Зл. Держав, передбачує, що в 1970 році в Америці не буде цілком дітей, коли дальше буде йти вилюднювання Америки таким темпом, як тепер. Таку заяву зложив д-р Бейкер в університеті Мериленд в часі лекції „Як уживати землі для добробуту людности". Він виказав статистикою, що в стейтах Нової Анґлії та в стейті нюйорськім лише фармерські околиці виказують надвишку новонароджених дітей над числом померших останніми літами. Коли так дальше буде йти, то за 25 літ число народин зрівняється з числом смертних випадків, а опісля вже число населення буде впадати. Торік було на 600.000 народин менше ніж в 1921 р. Як причину цього явища д-р Бейкер подає завелику концентрацію населення в промислових середовищах. Щоби цьому зарадити, треба розселити людей по сільських округах. Він сам зачинає реформу від себе і переноситься з дистрикту коломбійського, в якому лежить місто Вашинґтон, до передміської оселі Сенді Спрінґ.

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": „КАТЕРИНА ВЕЛИКА".

Це одна з великих історичних фільм, творених не лише при величезному накладі коштів, але й при співпраці наукових сил та найкращих артистичних величин. Фільма походить з німецько-анґлійсько-американської продукції: Елізабет Бергнер як у титуловій ролі й Ал. Корда та Чіпер як режисери — це імена, які не підписуються під „шмірами". Постать Катерини Вел. дещо ідеалізована, подібно як у великій монографії польсько-французького історика Валішевського, що дістала першу нагороду Французької Академії. Сама фільма є теж радше монументальним фрагментом, ніж драмою. Історично — нема ніодного яскравого фальшу. М. ін. — чудово зображена змінка вибагливого люксусу і примітивного хамства на царському дворі й примітивного хамства на царському дворі Елисавети, Петра й Катерини. Фільма має високу мистецьку вартість і належить до тих, які довго остають у памяті.

Прегарною є теж болірова ґротеска про приготування св. Миколая до подорожі та землю, до чемних дітей.

Зате нещастям програми є поверх 1-годинний „наддаток": якесь кримінальне драмило польської продукції, яке і кафрів довелоб до розпуки. Наприкінці фільми вся сала свище, тупає і кричить „досить", але це не зворушує оператора й власника кіна, який мабуть хоче публиці доказати свій патріотизм тому, що ендецькі організації оголосили бойкот кіна за висвітлювання ніби німецьких фільм. Та тактика дирекції кіна зовсім фальшива, бо в наслідку кіно втратить обі частини публики!..

—o—

ВІДГУКИ ДНЯ.

Пакти неаґресії.

Багато тепер галасу з пактами. І цей робить і той робить і темтой думає робити. Ріжні політики ріжно про це говорять. Одні кажуть, що це страх перед війною, другі, що це змучення війною, треті те, четверті тамте, а я кажу, що це право серії. Випадки йдуть серіями: як валяться каменниці, то одна за одною, потім приходять повені, залізничі катастрофи, смерти великих людей і т. з. Навіть і предпотопові потвори, навіть ощуства.

Зачнеться з маленького, а розростається до небувалих розмірів.

Завалиться, наприклад стара рудера в Куликові, за нею новіша в Бродах, зовсім добра у Львові, а за тим: новіська у Празі, Берліні, аж докотиться серія до Америки і переверне нюйоркський хмародер.

Стукне один порожний вагон до другого на львівськім двірці, виломить дві дошки і на тім кінчиться біда, але зачинається серія: коло Варшави вже наїде тягарівка на паротяг, коло Праги особівка на тягарівку, а коло Парижа поспішний на поспішний.

Появиться на одному озерці потвора, мала і хирлава, то зараз появляються на озерцях, морях, а навіть у наших горах страшні потвори, що можуть на пів милі хвостом вола притягнути.

Зробить якийсь Рибаков малу „неправильність" у львівськім маґістраті, право серії вплитне більшу у Варшаві, чи по інших столицях, а скінчить (хоч це ще непевне!) у Парижі на Ставіськім. Почалося від кількох тисяч, а кінчиться на кількасот міліонах.

Тому й пакти неаґресії уважаю за серійні випадки, які можуть довго ще тревати і скінчитися загально світовим замиренням... до часу найблизшої війни.

Серійні випадки трапляються завжди непередиджено і те саме є з пактами. Ще вчора гранична сторожа обгризала граничні стовпи сусідньої держави, ще вчора відповідальний міністр був претив, бразень, а то й злочинець — нараз пакт неаґресії і вже він розумний, поважний, чи голубиного серця чоловік.

Вистане два підписи на невеличкім папері, щоби міліони людей почали дивитися правдивими очима, чи примикати очі на правду.

Здибаю недавно свого старого знайомого, політика пана Миколая. В ночі падав сніг і він виповз на вулицю зробити перед каменицею порядок.

— Добридень, пане Миколо.

— Дай Боже здоровля. Пан до редакції?

— Не дуже. Йду десь пару ґрейцарів роздобути.

— То, видно, ще на тиждень маєте.

— Чому?

— Бо нині роздобути з пять золотих, то треба з тиждень походити.

— Правда. Але не гризімся. Буде й біді кінець. От зачалися пакти, буде мир, співпраця, праця, співпраця, загалом краще життя.

Пан Миколай покрутив головою.

— Не знаю, як там наші чубки про те говорять, але я, така собі долішня гилячка, інакше думаю.

— Якжеж ви?

— Я так беру, як то часом між хлопцями на селі. Видиться мені, що я вже раз панові розповідав за своє село. Був у нас парубок, Грицько називався, силач великий і до бійки мав рух. От я як вернувся з войска, то заключив з ним пакт неаґресії. Ні ти мене, значить — ні я тебе. Але він зачав собі дуже розбирати, то я заключив ще з одним пакт і ми вдвійку так того Грицька зіпрали, що зуби на дорозі погубив.

— До чогож ви то?

— Ніби до того, що пакт неаґресії може бути на два боки. Ви кажете співпраця, а я міркую, що комусь можуть кости тріщати. Чи то буде француз, чи німець, чи москаль — не моя річ.

Галактіон Чіпка.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Михайло Федик, б. сотник УГА, помер на Соловках дня 1. І. 1934 р. Покійний уродився 8. березня 1890 р. у Кліцку коло Комарна. Його родичі-селяни, розуміючи вагу освіти, віддали його до української гімназії у Львові, де в 1911 р. здав матуру. По однорічній військовій службі вступив на фільософічний факультет львівського університету. В часі університетських студій був діяльним членом „Бандуриста", бо мав прегарний теноровий голос. В часі загальної мобілізації (у 1914 р.) покликали його до війська. У війні був на російському фронті у 89 п. піхоти в ролі поручника. Був тричі ранений і мав три відзначення. Перший листопад 1918 року застав його у Ряшеві. Зараз по перевороті вступив до Української Галицької Армії та з крісом у руках стояв на роздорожжі біля Хирова, де завертав українських жовнірів австрійської армії на українські позиції біля Хирова. Весь час повнив службу як сотник на відтинку групи „Хирів". Весною в 1919 році став комендантом цієї групи на місце полк. Кравса, який обняв команду VIII. самбірської бриґади. Підчас загального відвороту українських військ перейшов зі своєю групою 20. травня 1919 р. на чеські території, у ЧСР був довший час у таборі інтернованих зі своєю групою, а потім скінчив студії у Празі і в 1925 р. виїхав окружною дорогою через Грецію на Україну, щоби — як казав — „бідувати і терпіти разом зі своїм народом". На Україні вдалось йому стати ґімназійним професором у чеській кольонії, бо знав добре чеську мову. Але вже в 1930 р. станув перед судом ГПУ за „контрреволюцію", де його засудили на пять літ заслання на Соловки. І там серед тяжких відносин помер, далеко від рідного села й України, котру так любив і котрій був вірний до останньої хвилини свого життя. Вістка про смерть Михайла Федика викличе щирий жаль у всіх, що його знали, зокрема серед передвоєнних членів „Бандуриста". В. Й. П.

Дописи.

НАДВІРНЯНЩИНА.

З діяльности Т-ва „Луг" у Пійлю. У нас лугівників 26, лугівничок 15, невправляючих 30. Загальні збори ми зробили ще 25. 1. 1933 р., коли то заснували „Луга" на нових статутах. Головою є Пятлюк Михайло с. Петра, заст. голови Іваночко Іван с. Івана. Літом відбувалися у нас сходини з вправами що другий день, зимою сходимося двічі на тиждень. Вправи вміємо поволі тільки мішані. На сходинах читаємо голосно „Вісти з Лугу" і книжки і на таких сходинах буває 20—30 осіб. Тепер у нас робота йде добре і „Луг" тримається твердо. На початок нашої організації був дуже прикрий. На перших заг. зборах вписалося тільки 6 лугівників та 4 лугівички. Все аж гуділо, що ми закладаємо „Луга", бо люди читали всякі нісенітниці по деяких українських газетах та не хотіли до „Луга" й записуватися. Та ми не ставали в роботі, приєднували нових членів, а на Зелені Свята сплели вінець на могили поляглих та пішли походом до Надвірної. Мимоволі в церковному поході всі люди нашого села стали за „Лугом", так що з нашого села під командою „Луга" станулo до 500 людей. Від того часу до нашого „Луга" почали прихильно ставитися громадяни нашого села. Та все-таки є ще деякі крикуни й балямути, які час до часу кричать, що ще щось не в порядку, що „Луг" заложений. Це люди, котрі сидять на печі й звідти викрикують, але самі нічого не роблять. Вони нас не збаламутять.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА.

Освітня праця в Струсові. Струсів у Теребовельщині, — це село, про яке мабуть від кількох літ ніхто ні словечком не згадав. Просвітянський рух, замітний у тому селі за час останніх років тим вартісніший, що в Струсові є до 40 проц. польського населення. Не дивниця, що всякі почини на народньому ґрунті натрапляють там на поважні труднощі. Усеж молодь організується в гуртки, що працюють для піднесення свідомости й національного духа. Найбільшу заслугу в тому напрямі треба признати аматорському театральному гурткові та КАУМ-і. Перший гуртує жадну сцени молодь, що дає народні пєси, при чому дохід з вистав іде частинно на улішшення власної домівки, побільшення бібліотеки, а частинно на „Рідну Школу". Гурток відограв кілька театральних пєс, як „Вифлеємська Ніч", „Діти Агасфера", „Заколот", „Кацюб суфражистом" і ін. — КАУМ гуртує молодь з дещо пищою освітою та дає що-тижня реферати, які для селян мають велике значіння. Слід згадати про невтомного працівника на полі „Просвіти" о. Цегельського, якому належиться за його труд і працю гідна похвала. Така праця на національному полі справді загріє найширші круги сільського громадянства і вкаже дорогу до найсвятіших ідеалів громадянина.

Й. М.

Спорт.

КРАЄВІ ЛЕЩАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Краєві лещатарські змагання відбувся в неділю 4 ц. м. Участь у них взяли:

УСКК — 20 змаг.; КЛК — 13, Дніпро, Винники — 8, Плаз — 6, Стріла — 5, УСК, Станиславів — 4, Сокіл-Б. — 2, Тризуб і Мета по 1. Висліди змагань такі:

8 км. жінок: 1) Федак (УСКК) 54:27. 2) Федусевич (КЛК) 54:44. 3) Маковей (КЛК) 57:22. 4) Сінницька (Стріла) 59:38. 5) Рогожа (КЛК) 60:06. 6) Коренець (Стріла) 62:24. 7) Шухевич (УСКК) 63:00. 8) Огній (С-Б) 64:27. 9) Герасимович (Стріла) 66:11. 10) Галушинська (Стріла) 7:44. 11) Гарашин (Стріла).

8 км. юніори: 1) Форович (С-Б) 54:36. 2) Завадський (УСК, Станиславів) 54:32. 3) Чорний (Плаз) 55:22.

18 км. мужчин: 1) Рак Р. (УСКК) 1:48:39. 2) Сліпко (УСКК) 1:48:55. 3) Рибачек (УСКК) 1:51:14. 4) Хмуля (Плаз) 1:52:27. 5) Врешьова (КЛК) 1:54:10. 6) Маруник (УСКК) 1:55:12. 7) Мартинович (УСКК) 1:55:32. 8) Мизар Р. (Плаз) 1:57:08. 9) Гнатейко (УСКК) 1:58:42. 10) Лукіч (УСКК) 1:59:23. 11) Полотнюк (УСКК) 1:59:59. 12) Рак І. (С-Б) 2:01:04. 13) Повель (УСКК) 2:01:06. 14) Шухевич (УСКК) 2:01:35. 15) Гноздецький (КЛК) 2:01:47. 16) Кедзір (Дніпро). 17) Лущкий. 18) Собка (УСК, Станиславів). 19) Бляшевич (УСКК). 20) Бінецький (КЛК). 21) Рожанківський Ст. (КЛК). 22) Гавриюк (УСКК). 23) Обарович (Дніпро). 24) Лисько (Дніпро). 25) Гозик (УСКК). 26) Добрянський (Плаз). 27) Сагайдак (УСК, Станиславів).

Траса, легка. Суддями були: пп. Олесницький, Пшольський, інж. Ржешевський, Чапельський.

ГАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА ПОЛЬЩІ.

ЛЬВІВ. Чорні — Легія (Перемиль) 1:0. Вистіл по трьох терпінах був 0:0. Чорні виграли щойно з другій частині, стрілянина тоти в 7. мін.

ЛЬВІВ. А. З. С. (Познань) — Лех в 2:1 (1:0, 0:0, 1:1).

ЛЬВІВ. А. З. С. — Лех 1:0 (0:0, 0:0, 1:0).

ЛЬВІВ. Чорні — Лехія 1:0 (1:0, 0:0, 0:0).

Мистецтво Польщі в спорті здобув познанський А. З. С. (6 п., в. в. 5:2), Чорні здобули друге місце (4 п., в. в. 2:2). Легія третє (1 п. 1:2), останнє варшавський Лехія (1 п., 0:2). Характеристична річ, що всі змагання закінчились різницею одного гола, що якраз найкраще по стрілянина класи фахівців.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ. Ілюстр. журнал історії та побуту. Ч. 2 лютий 1934. Зміст: Ст. Лисин: І ми мали малих героїв. Пор. Ів. Петренко: Дещо з історії 1. Гуцульського полку морської піхоти". Пор. М. Мечкевич: Укр. село в часи національної революції (докінчення). Василь Бачинський: Чи тільки випадки? Ігор Лосський: З українського самостійницького руху на початку минулого століття. Богдан Ніжанковський: І знов... С. Дерунко: У кліщах двох фронтів. М. Я.: Українські подорожі. Юрій Горліс-Горський: Холодний Яр говорить. Музей Визвольної боротьби України. Бібліографія.

ХРИСТОС — НАША СИЛА. Популярний часопис присвячений поглибленню релігійно-морального і національного життя серед українських родин. Львів, 1. лютого 1934. Ч. 3.

НОВА ХАТА, ч. 2. Зміст: Рипя К.: Із Закарпаття. М. Нижанківська: У Стаників. П. Смерічка: Гуцульське весілля. Дора Біленька: Волоком за санками. М. Н.: Про український театр. Ольга Ліщинська: Пампушки і їх смаження. Коли мав добра? Про гігієну молока. С.: Біля на постіль. Нові книжки. У звязку з конгресом. Валерія О'Коннор-Вілінська: Лисенки й Старицькі. Ілюстрації. Ціна числа 1.50 зол.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві у Стрию: Ваше звідомлення віддало на жаль в цілости конфіскаті. Тому не містимо теж Вашого другого звідомлення з подібної розправи. Просимо лиш не зражуватись і писати далі.

Вп. Дописувачеві в Монастирськах: Ті частини допису, де пишете про внутрішні спори й інтриги не помістимо, бо не в силі звідси всього справдити, а не хочемо евент. прикладати до того всього ще й свою руку. Якщо п. Б. такий національний шкідник, то зробіть з тим усім порядок на місці.

Вп. Дописувачеві в Бучачі: Дякуємо за присланє. Містимо, але припускаємо те, що може підпасти конфіскаті.

Вп. Я. Я., Сколе: Конкурсова стаття сильно спізнена. Постараємось виконстати. На будуче прохаємо писати обопільно на одній стороні.

Всч. о. С. Ковалів, Стрілиська: В справі того фейлетону дамо відповідь за 6—8 днів, по поворот гол. редактора з відпустки.

Вп. Богдан Лісьневич, Станиславів: Статтю дістали і використали, але під іншим наголовком. Подібно мається справа й у Львові. Все інше вирішимо пізніше.

Вп. Дописувачеві в Козові: Ваше звідомлення віддало в цілости конфіскаті.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 6. II. год. 7:30 веч. „Чоловік по дуги четвергом".

Середа 7. II. год. 7:30 веч. „Чоловік по дуги четвергом" (Абон. 11).

Театр Різнородностей.

Вівторок, 6. II. год. 7:30 веч. „Но, но, Нането".

Середа 7. II. год. 7:30 веч. „Но, но Нането" (Абон. 11).

Кіно.

АДРІЯ: „Кармелчіта" та „Сто метрів кохання".

АПОЛЬО: „Папочка".

АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".

ВАНДА: „Романс із поручником".

КАСІНО: „Буря на світанку".

КОЛІСЕЙ: „Погубний чар" ревія „Преса нас голос".

КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Ел. Бергнер) і кольоровий додаток.

МАРУСЕНЬКА: „Катерина Велика" (з Ел. Бергнер) і кольоровий додаток.

МІРАЖ: „Чому я згрішила".

МУЗА: „1002-а ніч".

ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра (з Ерною та Шлезаком).

ПАН: „Турбіна 50.000" і ревія.

ПАСАЖ: „Магараджа" (з Борисом Карловим).

РАЙ: „Під твою охорону" (з Бродвічем, Богдою та Самборським.

ХИМЕРА: „Шерльок Голмс" (Кін Брун).

СТІЛЕВЕ: „У вранці великого міста", ревія з Стефою Стадниківною.

УТІХА: „Кохай мене сьогодні". (Морис Шевальє).

Закордонне радіо.

Вівторок, 6. лютого 1934.

Відень (506,8) 17:20 Солісти. 19:35 Симфонія Фавст, Ліста. 21:40 Концерт, **Братислава** (299,8) 17:30 Легка музика. **Кошиці** (369,5) 16:20 Рос. оп. арії, 18:00 Оповідання дядька Сашка, 21:30 Смичковий квартет, **Мор. Острава** (250,1) 12:05 Військ. оркестра, **Прага** (470,9) 12:35 Концерт, 19:30 „Плачучий сатир" поема Шранека, **Лягі** (1796) 18:15 Хор пісні, **Атльона** (531) 20:50, 21:50, 22:15 Спів, **Білгород** (437,3) 21:10 Оп. арії. **Любляна** (569,1) 20:45 Спів, 21:15 Гуц. концерт, **Берлін** (356,7) 22:20 Сучасна італ. музика, **Кенігсберг** (355,9) 19:00 Розривковий вечір. **Мінхен** (405,4) 17:20 Давня музика й пісні, 16:00 Радіоорхестра, хор. **Міланер** (322,6) 15:40 Шубертові пісні, 20:20 „Карнавалова ніч із перешкодами" муз. комедія Нестроя, 21:00 Віденські вальси, **Букарешт** (212,6) 20:00 Спів, **Беромінстер** (339,6) 18:00 Пісні водоцюг, **Будапешт** (549,5) 12:05 Цит. музика, 19:30 „Царіця Саба" оп. Гольдмарка, **Мілано** (368,6) 20:40 „Іль Пасто дей Кампанелі" оп. Ранцата. **Рим** (420,8) 13:00, 17:10, 22:15 Музика.

Середа, 7. лютого 1934.

Відень (506,8) 12:00, 17:05 Концерт, музика, спів, **Братислава** (298,8) 17:00 Скопка, 17:40 Популярні пісеньки, **Брно** (325,4) 19:35 „Царська наречена" оп. Рімського-Корсакова, **Прага** (470,2) 21:00 Концерт, **Лягі** (1796) 19:00 „Трубадур" оп. Верді, **Берлін** (356,7) 11:30 Концерт, 21:10 Пісні, **Кенігсвустергавзен** (1346) 20:35, 21:10 Вагнерові твори, **Лингенберг** (455,9) 14:00 Камер. музика, **Будапешт** (549,5) 17:00 Народня нар. музика, 20:00 Цит. музика, **Рим** 20:50 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 6. лютого 1934.

7:00—8:00 Ранішня авдиція. 12:05, 12:33 Сальонова музика. 15:25 Збіжжева біржа, 15:30 Господарські вістки. 15:40 Для панянок джезу (грам. плити), 16:00 Музика про лебедя (грам. плити), 16:40 Куток жони, 16:55 Камер. концерт, 17:30 Листовне навчання хліборобства: „Плекання рослин", 18:20 Розвиток самоврядування на Шлеську. 18:40 Муз. скринька, 18:55 Театр, репертуар, грамофон, 19:05 Вражіння з мандрівки по Угорщині, 19:15 Всячина, 19:35 Фейлетон, 19:40, 19:43 Спортові вістки, 19:55 Сільва рерум, 20:00 Вибрані думки, 20:02 Концерт (симф. орхестра, спів, Ег. Мосаковський, баритон), 21:10 „Пер" вінок із поезії Фльобера „Саламбо" 21:15 Легка музика, пісеньки, 22:00 Співи кантора Розенблюта (грам. плити), 22:15, 23:05 З лету птаха (муз. репортаж).

Середа, 7. лютого 1934.

7:00—8:01 Ранішня авдиція. 12:05 Симф. музика з грам. плит, 12:33 Італійські співачки (грам. плити), 15:25 Збіжжева біржа, 15:30 Господарські вістки, 15:40 Фортепян, 15:10 Для дітей: „Мої мандрівки по звіринних Европи", 16:55 Легка музика, пісеньки, 18:00 Штучне витворювання холоду, 18:20 Дрібні Грігові твори (грам. плити), 19:05 Всячина, грамофон, 19:25 Фейл. „Поети малярі", 19:40, 19:43 Спортові вістки, 19:55 Сільва рерум, 20:00 Вибрані думки, 20:02 Легка музика, спів, 21:00 Трансм. з Антверпену: Концерт бельгійської музики. 21:45 Відчит есперанто „Про дітей", 22:00 З Вильна: Мицкевичівський вечір. 23:05 Танкова музика з грам. плит.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5.48.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27:40, — Париж 34:90 — Берлін 210:40, Цюріх 171:70. Амстердам 356:75, Нюйорк кабель 5:34, Нюйорк чеки 5:32 і пів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 5. II. масло 2.50, молоко, —.19, сметана —.80, яйця 3.60.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану утримана, на яйця слаба.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу" за 1 кг.:

Рід:	Добірна:	I-а	II-а
Курки молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Курки на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.30	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пентарки за одну штуку		2.30	

Сирий білянс Земельного Банку Гіпотечного

Сп. Акц. у Львові

на день 31. грудня 1933 р.

ЧИННИЙ СТАН: Каса і суми до диспозиції в Банку Польськім і ПКО 288.256.03, Заграничні валюти 82.610.44, Цінні папери: а) державні позички 35.232.20, б) заставні листи 79.781.51, в) акції 23.483.50—138.497.21, Консорціяльні інтереси 32.589.50 Красові банки 14.735.48, Заграничні банки 29.649.92 - 44.385.40, Векслі здисконтовані 5,303.298.61, Біжучі рахунки (дебет. сальда) а) забезпечені 1,145.555.45, б) незабезпечені 58.678.23—1,204.233.68, Термінові позички 316.680.82, Нерухомости 474.469.31, Ріжні рахунки 1,886.915.80, Кошти і т. п. 322.435.32, Агенції 217.595.95, Довготермінові позички гіп. 237.186.77, Ріжні гіпотечного відділу 19.924.53, Білянсова сума зол. 10,368.409.38.

ДОВЖНИЙ СТАН: Власні капітали а) акційний 5,000.000.00, б) резервовий 232.309.65, в) інші резерви 3.858.51, г) амортизаційний 151.460.00—5,392.618.16. Вклади: а термінові 1,179.823.94, б) а vista 1,045.008.42—2,224.832.36, Біжучі рахунки (сальда кред.) 604.249.47, Інкасові зобовязання 2.243.27, Ресконт 569.698.77, Заграничні банки 2.609.80, Ріжні рахунки 445.193.17, Бідсотки, провізії і ріжні виски 521.807.55, Агенції 217.535.46, Заставні листи 257.186.72, Фонд уморення заст. листів 13.432.69, Ріжні гіпотечного відділу 36.999.95, Білянсова сума 10,368.409.38 зол. Гарантії: 4.577.20, Інкасо: 36.815.73.

Ілько Яремкевич

книговодець Т-ва „Карпатія"

помер 4. лютого ц. р. в 73 р. життя

Похорон відбудеться в середу 7. лютого ц. р., в год. 13. з церкви Вірменської Архикатедри на цвинтар у Голоску Великім, на який запрошують товаришів і знайомих Покійника.

Дирекція і Службовики Товариства взаїмних обезпечень на житя „Карпатія"

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВУГОЛЬ: Калитин, Байки 14. Тел. 38-34 1006 5—30

ХТО з О. Парохів потребує старшого практичного господаря. Ласкаві згодошення прошу до Адміністрації Діла під ГОСПОДАР. 1034 2—2

ВІЛЛЯ „Роксоляна" в Черчі — 30 кімнат, 3 склепи, велика їдальня, кухня з приділами, до винайму на сезон 1934 р. Згодошення під „Роксоляна" в адміністрації „Діла". 1038 2—3

НОТАР шукає субституту. Згодошення до Діла під НОТАР. 1041 1—1

РОЗВІД і уневажнення супружества на підставі теперішних польських законів в опрацюванні др. Ельякова Маргулеса адоката у Львові. — Книгарня др. Бодена, Львів, Баторія 12. 10/22 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах Купно, продажа: заміна уживаних інструментів. 235

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в Калуші й Перемишлі

НОВИНА!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, через те перетоплення дзвонів зайве. 1017 5—10

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". Друкарня Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 34 (13.579). Львів, четвер 8. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·00 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Конґрес славянських студентів-католиків.

Цьогорічний конгрес „Slavia Catholica", себто організації славянських студентів католиків, відбудеться ц. р. у Празі.

Католицькі університети у Китаю.

На 59 істнуючих у Китаю університетів три університети находяться під кермою католицьких чинів. І так, університет Фу-єн у Пекіні в під опікою Отців Божого Слова. На увагу заслуговує тут хемічний відділ своїм першорядним уладженням. Дальше, на полудні у Тієн-Тсіні находиться під опікою Єзуїтів католицька вища школа торговлі і промислу з підготовним курсом. Всі дані вказують на те, що ця висока школа вибється на перше місце всіх північно-китайських університетів. Ще дальше на полудні маємо католицький університет у Шангаю. Слава медичного відділу цього університету сягає поза границі Китаю до Філіпін, Кореї, Радянщини та Японії, звідки приїзджає багато студентів на цей відділ. Також відзначився математично-природничий відділ своєю катедрою електротехніки.

Балканський пакт і Болгарія.

СОФІЯ, 6. 2. ПАТ. Югославянський міністер закордонних справ поінформував учора болгарського посла в Білгороді про парафування балканського пакту. Підписання пакту відбудеться за кілька днів в Атенах. У звязку з тим болгарська телеграфічна агенція підкреслює, що від самого початку Болгарія стояла на становищі, що пакт неагресії в рамах Союзу Народів і згідний з духом пакту Кельога був би найвідповіднішим засобом утревалити мир між балканськими народами. Сусіди Болгарії взялися на інший спосіб. Болгарські політичні кола думають, що болгарська точка погляду була в цьому випадку найвідповідніша, бо найбільш згідна з пактом Союзу Народів.

—o—

Монгольський університет у Манджурії.

Манджурський уряд постановив перемінити Російську Вищу Школу у Харбіні на монгольський університет. Цей університет буде мати характер державного університету. Прийме він на 3 роки сто студентів безплатно.

—o—

Революційний фермент у Франції.

ВІЙСЬКОВІ ГАРНІЗОНИ В ПОГОТІВЛІ. — ВЕЛИКІ ВУЛИЧНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ. — БІЙКА В ТЕАТРІ. — ПЕРЕД БУРЕЮ В ПАРЛЯМЕНТІ.

Політична ситуація Франції входить в критичну стадію, грозячи протиурядовими демонстраціями обурених мас, які вважають останні посунення Даладієра соц.-радикальним державним замахом. З огляду на демонстрації, заповіджені на вівторок вечір, кільком військовим гарнізонам під Парижем наказано поготівля. З Компієнь спроваджено до Парижа чотири нові танки. Побіч союзу патріотичної молоді, рентістів і союзу податників мають демонструвати теж б.комбатанти числом кількадесять тисяч. Б. комбатанти протестують проти пародії справедливости і закликають товаришів, які служать при поліції, щоби прилучилися до руху.

Грізні заворушення вибухли в понеділок в театрі Французька Комедія, якого директором став б. директор париського виділу безпеки Том. Публика перебивала часто виставу шекспірівського „Короліяна" протиурядовими окликами. На ґалерії і в кульоарах прийшло до бійки.

В місті кружляють найфантастичніші поголоски, між іншим про проектоване усунення ґен. Вейґана з головної военної ради. До ще більшого розворушення причиниться страйк шоферів, що теж прилучаться до вечірної протиурядової демонстрації. Діймаючо відчувається страйк шоферів транспортових самоходів, що довозять харчі до париських торгових галь.

Бурливо заповідається вівтіркове засідання палати депутованих, на якому будуть розглядати численні опозиційні інтерпеляції. Премієр Даладіє має виголосити декларацію, в якій зясує пляни уряду в справі запевнення ладу в державі. Опісля палата займеться встановленням слідчої комісії для справи Ставіського.

ЗАДЛЯ ОХОРОНИ УРЯДОВИХ БУДИНКІВ.

ПАРИЖ, 6. II. ПАТ. Ава подає, що поліційна влада у звязку з заповідженою на сьогодні маніфестацією видала наказ задля охорони Елізейської палати, міністерства внутрішніх справ, президії ради міністрів і палати депутованих.

Б. КОМБАТАНТИ ПРОТИ УРЯДУ.

ПАРИЖ, 6. II. ПАТ. На зборах парляментарної групи, що належить до радикальної лівиці, депутований Ґуа повідомив зібраних про причини, чому маніфестації б. комбатантів, передбачені на неділю, відкликано, а пізніше знову визначено на вівторок. Депутований округи Секвани підкреслив, що ті маніфестації зорганізовано на площині непартійній, але вирішила їх рада союзу комбатантів, що має 825.000 членів. Більшість депутованих, що належать до радикальної лівиці, заявляється проти уряду.

ПРОТИ УРЯДОВИХ РОЗПОРЯДКІВ.

ПАРИЖ, 6. II. ПАТ. Тринцять міських радних на загальне число 58 рішило звернутися до населення Парижа з відозвою, що протестує проти відкликання префекта поліції Шіяп а також і Ренарда та осуджує це розпорядження, яке шкодить незалежности й гідности міста Парижа.

ПАРИЖ, 6. II. ПАТ. Депутовані Парижа, що належать до опозиційних партій, вислали до міністра внутрішніх справ лист з протестом проти рішення ради міністрів у справі префекта Шіяп, віддаючи честь його діяльности.

Відгомін афери Ставіського.

ПАРИЖ, 6. 2. ПАТ. У звязку з аферою Ставіського прокуратура округи Секвани рішила розвести доходження проти адвоката Рібо під замітом ошуканства. Прізвище Рібо згадувати кілька разів підчас парляментарних дебат. Недавно він оголосив відкритий лист, в якім доказував, що всупереч заперечуванням б. міністра Бонета він займав спеціяльне становище в його кабінеті.

ВП. Передплатників і Читачів „Діла"

прохаємо не забути вирівняти залеглости і вплатити передплату ЗГОРИ

за час до кінця червня ц. р.

щоби взяти участь

у першому і другому

ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА"

Велике зусилля.

З приводу розписання позички для Рідної Школи.

Львів, 6. лютого 1934.

Від довшого часу маємо до діла з найприкрішою постійною фінансовою крізою Рідної Школи — її шкіл і виховних установ — та відчуваємо необхідну потребу зарадити якось тому великому лихові. Всілякі проекти з півзасобами на ближчу чи дальшу мету злагіднювали, що правда, хвилево гостроту кризи, одначе показувались невистарчаючими. Тому з правдивим признанням довідався загал про рішення найавторитетнішого збору, яким був Загальний Зїзд Рідної Школи з 25. грудня 1933 р., розписати в місяці лютім 1934 р. внутрішню безпроцентову позичку Рідній Школі на сплату довгів і на дальшу рідношкільну розбудову. Це справді радикальний засіб розвязки перманентної кризи Рідної Школи.

Постанова виконана своєчасно. Позичка розписана. Поклик Головної Управи, її правильник й умови позички оголошені в цілій пресі. Тепер річ у тім, щоби весь український загал в краю і за кордоном освідомив собі **величезне значіння започаткованого того всенародного зусилля для сучасних і грядущих поколінь** і своєю масовою участю в розписанні внутрішній позичці та висотою підписок гідно зареаґував на заяви нашої найвищої шкільної і виховної маґістратури. Значіння цієї справи з огляду на найбільш актуальне завдання зберігти для нашої молоде покоління і його доцільно виховати — хочемо присвятити їм кілька уваг.

Передовсім пригадаймо дійсний стан українського шкільництва і виховання в Польщі. В **1911/12** шкільним році було в цілій Галичині ще 2496 українських і 3060 польських шкіл, а на просторі теперішньої львівської шкільної округи (воєвідства: львівське, станиславівське і тернопільське) 2420 українських і 1590 польських народніх шкіл. В **1914 р.**, себто в часі вибуху світової війни, було в Галичині вже 2.612 українських шкіл; за час австрійської окупації Волині й овіяв за короткого правління УНР на північно-західних землях повстало було 1050 українських шкіл. Таким чином **на всіх землях з українським населенням, які перебрала Польща, було 3662 українських народніх шкіл.** Ще 1. грудня 1923 р. офіціяльна польська статистика начислювала 3027 українських народніх шкіл.

Одначе від того часу число українських шкіл скоро меншає. Вже за ерн Станислава Грабського після стану з дня 1. грудня 1925 р. було 1055 українських шкіл в Польщі. Потім те число зійшло в 1926—27 році на 925 а 1927—

Ширіть наш часопис!

28 році на 774, а останній офіціоз*) виказує вже тільки 123 державних народніх шкіл з українською мовою навчання в Польщі, зате 2.974 утраквістичних: решта польські.

Цікаво, скільки українських дітей ходить до неукраїнських шкіл. По офіціяльним статистичним даним в 1927—28 році 59 проц. українських дітей ходило до польських і 42.01 проц. українських дітей до утраквістичних шкіл (в тому ледви 0.75 проц. польських дітей користало з утраквістичних шкіл). А по даним останньої міністеріяльної статистики вже **тільки 3.5 проц. українських дітей користало з українського викладу**, а 54.49 проц. українських дітей ходило до виключно польських шкіл. Відношення в утраквістичних школах не змінилося. Зате польські діти в 99.5 проц. користають з польського викладу!

Чим є утраквістичні школи для українських дітей, дав на це найавторитетнішу відповідь на вічу у Львові 10. травня 1931 р. проф. Станислав Ґрабський, сам творець утраквістичного закону з 31. липня 1924 р. Він так означив правдиву ціль утраквізму і створеного ним закону: „Утраквізм є добрий, як скріпляє польську цивілізацію, одначе є суперечний з духом мого закону, якщо до польських шкіл вводиться українську мову. **Йде про те, щоби українська дитина могла вирішити, чи воліє Міцкевича від Шевченка!**“**)

З 6 українських гімназій, які українці мали за Австрії, зліквідовано в Тернополі 1, і на її місце до нині не створено ніякої української середньої школи. При переустрою шкіл на підставі нової шкільної реформи українці тратять ще дальших яких 60 проц. з істнуючого стану посідання. Українських державних промислових, рільничих, торговельних і взагалі фахових шкіл нема ніодної!

Наведені цифри кажуть найпростішою мовою про проблему виховання чергових поколінь в українському національному дусі і на службу рідному народові. І тут саме велике завдання Рідної Школи, одинокої нашої всенародньої шкільно-виховної установи.

Треба з признанням ствердити, що рідна школа щодо своєї активности, щодо великанського морального впливу, щодо фактичних осягів зробила над сподівання багато, зробила більше, ніж здавалося це можливим у межах її матеріяльної спромоги. Бо всі ті всенародні фахові і середні школи, захоронки і діточі садки, які чимраз густішою сіткою вкривають край, всі ті практичні і доповняючі курси українознавства, діточого доросту, діточі бібліотеки і т. д. і т. д., це величезний вклад праці і реальних успіхів. — З другої сторони Рідна Школа зуміла зактуалізувати і зактивізувати питання рідного шкільництва в легальних межах. Бо напр. змобілізувати 250-тисячну армію українських батьків, які за 350-тисяч дітей внесли декларації за українською школою і зуміли їх послідовно боронити, це без огляду на фактичний вислід безперечно величезний моральний подвиг Рідної Школи.

А перед Рідною Школою наростають нові великі завдання, нове поле праці особливож у звязку з новою реформою шкільництва. Але до зреалізування усіх тих плянів, які намітила і намічує Головна Управа Рідної Школи, треба засобів: на заспокоєння істнуючих довгів і на біжучу творчу працю. І ті засоби мусимо дати ми самі, весь український загал, бо неж основа всякої дальшої освітньої, економічної чи політичної праці.

Дати допомогу Рідній Школі, це не лише моральний обовязок усіх українських установ, але й конечність, яку їм диктує їх власний інтерес: бо як довго зможуть втриматись ті установи, коли молодь чергових поколінь не буде вихована в українськім патріотичнім дусі?! Факти теж показують, що тільки національно свідомі одиниці твердо й непохитно держаться своєї Церкви, а національно несвідомі — це найподатливіший матеріял до релігійного індеферентизму а в дальших наслідках до зміни обряду і покинення Церкви і нації. Тому і добро Церкви вимагає, щоби Рідній Школі дати потрібні засоби.

Таким чином всі українські товариства, орґанізації і підприємства, всі економічні наші установи, вся наша кооперація, інтеліґенція і широкі верстви українського народу та зокрема українське духовенство безпосередньо заінтересовані в тому, щоби Рідній Школі дати достаточні засоби до її творчої праці. Не сміємо допустити до такого занедбання, яке в 1605—1606 рр. скартав був у своїх пересторогах Юрко Рогатинець, енерґійний і славнозвісний діяч львівського брацтва. Він писав:

„...Били великіє ревнители, іж много з великим коштом церквей і монастирей намуровали й маєтностями опатрили, золотом, сребром, перлами і дорогими каменями церкви пріоздобили, книг великое множество язиком словенским нанесли, — леч того, што било найпотребнішее школ посполитих (народніх) не фундовали... І так то вельми много зашкодило Панству Рускому, же не могли школ і наук посполитих розширяти і оних не фундовано: бо коли би били науку міли, тогди би за невідомостію своєю не прийшли до таковне погибели“.

Тому освідомлюймо один одного і переконуймо про необхідність дати внутрішню позичку для Рідної Школи.

Хто познайомився зі змістом правильника й умовинами внутрішньої позички Рідній Школі, — переконався, що справа поставлена поважно, фахово й доцільно та своїми розмірами і способами сплатити підписки вповні відповідає теперішнім крізовим нашим відносинам. У позичці мають змогу взяти збірну участь найширші маси, кожна організація чи установа й буквально кожна навіть найбільш незаможна одиниця, а для краще матеріяльно поставлених одиниць і установ нема ніякого обмеження ані щодо числа позичок, ані щодо висоти вплачених грошей нараз чи сплатами.

Покажім перед світом і перед історією, що для виконання обовязку не треба нам примуки бука, але кожний з глибоко переконання добровільно і гідно може сам цей національний обовязок виконати.

*) Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. „Szkoły Rzeczypospolitej Polskiej w roku szkolnym 1930/31“. Pod redakcją Dra Marjana Falskiego. Warszawa 1933 — Сторін 916 + LIV великої 8-ки. Стор. XXXVIII.

**) „Kurjer Lwowski“ з 12. травня 1931 р.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Далядіє, Мусоліні і Гітлер.

Як повідомляють з Риму, італійські політичні кола і фашистівська преса приняли кабінет Даляліера дуже радісно, тому, що він є прихильником зближення з Італією і його ділом буде пакт чотирьох. Зачувати теж, що в найближчому часі Мусоліні має зустрітися з Даляліером. До зустрічі прийде мабуть на Тиренському морі між Корсикою і Сардинією. Одночасно римські політичні кола довідуються, що теперішній французький премієр рад бачитися особисто не тільки з Мусоліні́єм, щоб усунути спірні точки між обома державами, але й з Гітлером, щоби поладнати справу дозброєння Німеччини згідно з бажанням німецького уряду та Мусолінія.

Боротьба з безробіттям в Америці.

ВАШИНҐТОН, 6. 2. ПАТ. Палата репрезентантів приняла 381 голосами проти 1 внесення президента Рузвельта, що домагається кредитів у висоті 950 міліонів долярів на боротьбу з безробіттям. Кредити будуть признані федеральному урядові на продовжування великих публичних робіт, при яких знайшло працю 4 міліони людей.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 8. ЛЮТОГО 1934.

ВІЛЬГЕЛЬМ ЛІХТЕНБЕРҐ.

ЛИЛИК.

КАРНАВАЛОВА ІСТОРІЯ.

—Коли ти завтра виїджаєш, Ріхарде, навіщо тобі карти на оперову редуту? — спитала Ґрета, коли ввійшла до кабінету свого чоловіка, а спитала отак собі, без тіни підозрів.

— Що таке? — обернувся Ріхард. — Що кажеш?

— Кажу, що не потребуєш карти на редуту, коли завтра їдеш... Я перевітрювала твоє футро і найшла в кишені цю карту.

Ріхард мусів мати хвилину часу на відпох, щоб — як йому здалось — збрехати так, щоб жінка нічого не догадалась:

— Цю карту купив я для Оттона. Він прохав мене поладнати йому цю дрібничку, бо рідко приїзджає до міста. Добре, що ти мені нагадала. Я був би забув на смерть! Тепер тішусь, що не можу відкласти своєї подорожі, бо якби був залишився, то напевне було би мене скортіло піти на редуту до Опери. Я хотів сказати: ми булиб пішли разом... Але тепер... Що робити!

— Маєш рацію — відповіла Ґрета і вийшла.

*

Коли Ріхард у фраку і новісінькому цилиндрі ввійшов на салю Опери, пілітхнув. Усе як у програмі. Ґрета нічого не запримітила. Бо не булаб така природна. У куфрі, призначеним до подорожі, сховав він кральки свій маскарадовий костюм, замісць на двірець поїхав до готелю, тут переодягнувся і готово! Тепер знов, як колись, за давніх часів, кружляли довкола нього мрії, зиткані з гарних жінок, пахощів і сяйва, і він міг перевірювати силу свого мужеського чару. Свою совість заспокоїв він такою аксіомою: „На масковний баль треба йти або самому, або зовсім зі“. Тільки думка, що тут може десь зявитись під маскою рідна жінка, псує весь карнавальний настрій.

Ріхард рішив використати цю ніч повними грудьми. Хвилинку постояв на порозі, щоб стежити за рікою що несла маски. Пари шукали себе, добирали, фліртували на віддаль, але ще не рішались на довшу знайомість, що мала тягтись цілу ніч. Щойно пізніше серпентинові нитки опоясують і звяжуть серця, щоб притримати їх аж до хвилини, коли з облич упадуть маски.

Ріхард не хотів рішитись на першу стрічну маску. На другу вдорож у цьому карнавалі Ґрета не позволить йому, тому він мусить цінити цю ніч, як скупар. Поволі, з насолодою, з дуже критичним поглядом і холодний поліз він у юрбу. Сам сміявся до себе. Раз так уже в житті продирався крізь юрбу, серед ріжних сумлівів: це було на базарі в Сальоніках. І тоді, так само як нині, насторожився, щоб не дати себе звести якимось безвартним обєктом...

Найкраще викурити спочатку папіроску, зовсім спокійно. Решта найдеться пізніше. Ніч — довга і добра рада не приходить ніколи за пізно. Побачив, що у радісному поспіху, коли одягався, кудись засунув папіросницю і не може її тепер найти. Шукав по кишенях. Засунув руку до правої кишені на грудях. Лист? смішна річ. Хто тримає ділові листи у фраковому одязі? Інших листів від трьох літ, коли оженився, не діставав. Крім цього пригадав собі, що фрак мав востаннє на собі, коли був на премієрі Ріхарда Штравса зі своєю жінкою. Тоді напевне не міг заблукати до його кишені лист.

Ні! це таки був лист! Дивна історія. Ще й невідчинений, із блакитним серіжком і запашний. Чи варт його тепер відчиняти? Чи не може він почекати? Але цікавість перемогла. Почерк його жінки. Вона писала йому: „Мій коханий! Я вже на редуті в Опері. Цікаво, чи ти мене пізнаєш під маскою“.

Ріхард зупинився посередині салі і ставав завалою для пар. Отже Ґрета примислилась, що нічого не знає. Усе знала і так тепер йому на це відповіла! У першій хвилині Ріхард хотів покинути баль. Таким робом вона його не побачить і він зможе переконати її, що таки виїхав. Та хто може йому заручити, чи вона вже не тут біля нього і вже його не бачила? Може вже стежила за ним, як він виймав листа, читав його, поблід і стояв як смаркач. Єдиний вихід — зберегти спокій і вийти зі ситуацією з честю.

Гарно! Але надія, що проведе цю ніч поетично, щезла. Його розмах пропав. Із редутового лицаря зробився заміжній чоловік. Його єдина думка була: „Ґрета не сміє тут поводитись непристойно!“ Навіть прийшов до висновку, що це скандал, що його жінка тут сама, без опіки, без товариства, може під такою маскою, що легко впаде жертвою маскарадового Касанови.

Рішив, що віднайде Ґрету. Покинув своє місце, де стояв досі непорушно. Стежив за дамами, що минали його. Ствердив, що всі жінки з 1934 року подібні до себе. Те єдине, що мало їх відріжняти — чоло, очі та ніс, закривала маска. Зате постаті були однакові. Всі були стрункі, виспортовані, мали ту саму лінію, такий самий хід і таку самську поставу. Хочаб не знати як добре хто знав власну жінку, не зможе розпізнати її між тими всіма однаковими прикметами.

Ріхард хвилювався. І хвилюючись, промовив до себе таким монольоґом:

— Яку несмачну думку мала Ґрета, що заарранжувала цю несмачну історію! Цеж „Лилик“! Може колись була така історія оригінальна: прийти на баль під маскою і фліртувати з власним чоловіком, який, річ ясна, її не пізнає. Але нині... Несмачне, смішне! Я цінив Ґрету багато вище! Щойно тоді, коли чоловіки мають масло на голові, починають шанувати своїх жінок!

І був би ще так довго розмовляв у думках зі собою і ніби голосом, якби не відчув на своїх плечах мягку, запашну руку:

Він миттю обернувся, переконаний, що не його жінка.

(Докінчення буде.)

Найновіша сензація на Закарпатті.

Свинячий гешефт шкільного інспектора, члена аграрної партії.

Шкільного інспектора із Волового на Закарпатті недавно увязнили і замкнули у вязниці окружного суду в Хусті. Його обвинувачують у лихварстві, а недавно його суспендувала шкільна влада за те, що затримав у себе платню помічним учителям. З цього чеська бульварна преса зробила дуже велику сензацію — „Опир верховинської бідноти, шкільний інспектор лихварем" і т. п.

Справді, інспектор Дубровський займався більш своїми гешефтами, ніж педагогікою. Щодо його діяльности, за яку він опинився у вязниці, не можна сказати, щоб не мала нічого спільного з педагогікою — він купував поросята й телята та давав бідним верховинцям **на виховання** („на кохання", як тут кажуть). Це старий жидівсько-мадярський спосіб визиску бідних верховинців, що вже тут на Закарпатті вкорінився як звичай. Купується худоба — переважно молоді поросята й телята. Селянин, що має троха паші та корму, бере „на кохання" теля чи порося. Та ціна, за яку куплене теля чи порося, мусить повернутися тому, хто купив його, як позичка, а той, хто „кохає", має за це половину приросту, яким ділиться з власником худоби — кредитором. Це справді лихварство. І то немале, коли почислити, який відсоток прибутку дає невеличка сума, видана за закупно худобини, власникові капіталу—худобини. Дубровський на таких умовинах у своїй шкільній окрузі розвичив „на виховання" поверх 150 льох та неменше коров.

Ця „педагогічна" діяльність п. інспектора не була для нікого таємницею, а особливо для тих, що мають обовязок слідкувати за цим. Один чеський часопис справедливо зауважив, що належачи до іншої партії, Дубровський вже давно сидів би у вязниці, але він „сидів та урядував тому, що був членом аграрної партії", а ця партія має партійну диктатуру на Закарпатті — і тому на такі дрібниці урядовців, своїх партійних членів, як лихварська діяльність, не звертає дуже великої уваги. Повідомлення чеської сензац. преси з дуже крикливими замітками, як напр. „Опир бідноти" і т. п., не роблять тут на Закарпатті враження — бо про арешт інспектора Дубровського, москвофіла, можна висловитися одною московською приповідкою, що то лише „жарают маленьких ворішек для удовольствія большіх".

Не лише один Дубровський, але багато інших членів аграрної партії якимось скорим і загадковим способом доробилися тут маєтку: практичні в цьому москалі кажуть: „С трудоф праведних не нажівіш палат каменних". І справді досить красні камінні палати мають в Ужгороді ріжні провідні члени аграрної партії на Закарпатті, що прийшли сюди десять літ тому із Чехії лише з портфеликом під пахою.

В томуж часі і в тій-же окрузі, де діяв так довго шкільний інспектор Дубровський, „недрімливе око" місцевої адміністрації „відкрило" в організації споживчої кооперації на Верховині протидержавну пропаганду і двох емігрантів-учителів Красноноси й Зінченка позбавили посади та викинули не лише із Закарпаття, але взагалі за межі Ч.С.Р. Чому така подвійна міра? Бо діяльність учителів-емігрантів, зовсім зрозуміло, псувала гешефт аграрним діячам типу Дубровського, а тому ця їх праця і є протидержавна. Бо тут держава — аграрна партія. Якби не вмішалася прокуратура, то аграрна адміністрація й надалі вважала би діяльність члена аграрної партії Дубровського державнотворчою.

Наприкінці ще мусимо додати кілька слів про справу учителів-емігрантів Красноноса та Зінченка. Ужгородський „Учительський Голос" ч. 1. (за січень 1934) пише: „...двох учителів емігрантів інж. П. Красноноса та інж. Я. Зінченка заарештували вночі, як звичайних злочинців, і вивезли на польську границю за **ширення ідеї кооперації між голодуючим населенням,** бо лихварські й політичні спекулянти охрестили їхню шляхотну працю комунізмом. Проти того нечуваного варварства над безборонними людьми протестує наше селянство з тих сіл, де вони учили, а наша преса — політичний провідник народу — **набрала води в рот і вперто мовчить".**

Зовсім слушне зауваження. Коли будемо мовчати, то ніхто не буде вважати за потрібне рахуватися з нами.

М. О.

Більшовицькі жалі.

МОСКВА. 6. 2. ПАТ. Один з провідників екзекутиви більшовицького інтернаціоналізму, Мануїльський, заатакував на комуністичному конгресі Німеччину, Англію та Японію за підюджування до протирадянської війни. Промовець звернув увагу на німецькі зброєння, зазначуючи, що Німеччина може виставити мілїонову армію та закинув Англії інтриги проти французько-радянського і радянсько-американського зближення, підкреслюючи вкінці, що система пактів про неагресію та визнання Зл. Державами змінили становище Радянського Союзу супроти Японії. Говорячи про протирадянські тенденції німецької політики, Мануїльський заявив, що „жодна пролетар на світі не рушить пальцем, щоби допомогти Німеччині в її боротьбі проти версайського трактату". Вкінці Мануїльський стверджив, що комуністи більшости держав не опанували досі робітничих кляс. Комуністична партія поза Рад. Союзом має 860.000 членів, з чого 416.000 припадає на комуністів у Китаю.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

Новий конкурс Ред. „Діла".

КОЖНИЙ МОЖЕ СТАТИ ПИСЬМЕННИКОМ!

Найцікавіший момент свого життя,
найцікавішу пригоду,
найцікавіше переживання
пробуйте описати, як уміете і пришліть до Редакції „Діла".

Цей конкурс розписує наша Редакція для всіх читачів, не тільки для письменників і робітників пера. Кожний може спробувати списати те, що пережив, чув або пондумав, не журячись про мову і стиль, з єдиною думкою, щоб

ЙОГО ОПОВІДАННЯ БУЛО ЦІКАВЕ

Розмір такого оповідання має бути від одного до двох фейлетонів „Діла", себто від 7—20 сторінок шкільного зшитка. Можна підписати його власним прізвищем або псевдонімом: при псевдонімі додати запечатану коперту з правдивим прізвищем, щоб на випадок признання нагороди знати, кому і куди її переслати.

За найкращі оповідання або спомини призначує Редакція три нагороди:

1-а НАГОРОДА 30 ЗОЛОТИХ,
2-а НАГОРОДА 20 ЗОЛ.,
3-а НАГОРОДА — КОМПЛЕТ КНИЖОК, виданих „Ділом".

Ті оповідання чи спомини, що будуть відповідати вимогам, друкуватимемо у фейлетонах „Діла".

Присилати ті спомини до кінця лютого.

Нагороди будуть проголошені 15. березня 1934 р.

Рукописи просимо присилати на адресу нашої Редакції. Прохаємо писати на одній сторінці; коли неможливо на машинці, треба писати дуже чітко і з великими відступами між рядками, щоб можна було зробити необхідні мовні поправки.

Мін. Бек їде до Москви?

Зміст експозе польського міністра закордонних справ у сенатській комісії.

В понеділок 5. ц. м. міністр закорд. справ Бек виголосив врешті давно наповіджену промову на закордонній комісії сенату. Промова була коротка й торкалася лише кількох конкретних справ та найкоротшої загальної характеристики нинішньої міжнародньої ситуації.

Навязав міністр до своєї промови рік тому у закордонній комісії сойму, при чому зазначив, що ситуація в міжчасі сильно змінилася. Тоді треба було оперувати здогадами й передбачуваннями. Не вважаючи на погані вигляди міжнародньої співпраці, міністр клав тоді головний натиск на потребу безпосередніх звязків.

Порушуючи справу Ліги Націй, мін. Бек говорить про ту установу досить холодно. Признає, що „проблема будуччини женевської інституції стала широко обмірковуваною темою", але „ніякий конкретний проект не був зголошений". Від себе під адресою Ліги Націй висуває теж застереження, а саме, пригадує, свій внесок про генералізацію договорів про охорону національних меншин, заявляючи, що „або ті зобовязання (супроти нац. меншин) мусять бути загальні, *або мінімні відносини треба буде віддати ревізії*".

Як другу справу загального значіння міч. Бек уважає розброєню конференцію і її „жалугідну дотеперішню долю". Британський та італійський уряди зголосили свої розброєнні меморандуми та подали їх до відома польському урядові, що їх докладно розглянє. — Більше нічого про Лігу Націй, про спроби реорганізації її, про пакт 4-ох і т. п. концепції, з Лігою Націй звязані, мін. Бек не сказав ані словом. Зате окремі уступи промови присвятив зносинам Польщі з Совітами й Німеччиною, одним реченням згадав про союз з Францією і Румунією та прихильно оцінив порозуміння з Данціґом.

„Значно більше вловимий вислід дав нам розвиток безпосередніх наших відносин" — казав міністр, протиставляючи видно методу безпосередніх переговорів лігонній системі розмов при свідках. Щодо взаємин з Совітами, пригадує, що до пакту про ненапад получено ще умову про дефініцію напасника: мін. Бек радів, що в тій умові взяла участь „союзницька Румунія" (мова про льондонський пакт 9-ти). „Витворення у відносинах зі Совітами атмосфери доброї волі відбилося позитивно також і на інших ділянках сусідських взаємин обох країв. В той спосіб можна було внесати згідливість поглядів на богато інших справ, нпр. у бігу праці розброєнної конференції. На самій границі витворилась сусідська прихильність, яка дає наслідки також у технічних справах. Наш уряд привязує велике значіння до *звязку з совітським урядом, який внедовзі зможу підтримати особисто*"" (Чи не заповідь подорожі мін. Бека до Москви?!).

Про польсько-німецькі взаємини сказав п. Бек таке:

„Минулий рік назначився радикальним зворотом у наших відносинах з західним сусідом. Коли уряд Гітлера перейняв владу, прилюдна опінія в Европі хотіла бачити в наслідку того факту конечність загострення взаємин між Польщею і Німеччиною. *Наш уряд був іншої думки.* Коли я говорив у мин. році про польсько-німецькі відносини, то не мав на увазі лише негативну сторінку тієї формули. (Мова про вислів, що Польща ставитиме до Німеччини так, як Німеччина до Польщі). При першім контакті з канцлером Гітлером і його урядом я ствердив ясну мову і зрозуміли для укладу в будуччині наших взаємин. Ми відповіли на те тою самою мовою і створили підставу до збудування в короткім часі важного політичного документу, який своєю лапідарністю найкраще передає характер замірів обох урядів. Заключена умова є дуже суттєвим причинком до запевнення европейського миру. Крім того той договір значно причиниться до поправи сусідських взаємин..."

Мабуть, щоби опрокинути поголоски про погіршання польсько-французьких відносин, мін. Бек заявив: „З вдоволенням мушу ствердити, що наша приязнь і старі, трівкі і тісні взаємини здають іспит у світлі нових подій. Маю на думці союзи з Францією і Румунією"...

Як вже згадано, справа поправи взаємин з Данціґом була останньою, яку порушив п. Бек. Закінчив кількома загальними фразами про „свідому волю урядів та здоровий інстинкт мас громадян" та вказив, що „усунення атмосфери алямарм і алярмів є безперечним власом".

— Дискусію над експозе міністра відложили то середи 7. лютого.

—o—

Гарячий день у соймі.

Відгуки вирішення нової конституції. — Внесок недовіря для марш. Світальського. — Гострий виступ представника ППС.

Понеділкове засідання сойму, призначене для звіту ґенерального буджетового реферату, перетворилося в ґенеральну атаку опозиції у звязку з голосуванням в дні 26. січня ц. р. Перший промовляв пос. Темпка (Хаденія) у справі формальній, зголошуючи і мотивуючи такий наглий внесок: **„Сойм ствердив, що голосування на пленумі палати в справі зміни конституції з 26. січня 1934 відбулося з нарушенням ст. 125 і 3 конституції та ст. 53 регуляміну нарад сойму, тому постанова в справі зміни конституції є неважна з самого права".**

Той внесок голосами ББ відкинено.

Після промови ген. референта буджету пос. Медвінського (ББ) (з цілої промови суттєве є лише ствердження, що новий буджет на 280 міліонів менший від останнього та що уряд оптимістично глядить на трівкість валюти і можливий новий дефіцит буджету), — вплинув внесок недовіря для марш. Світальського. Тому, що такий внесок може бути голосований лише на черговому засіданні, засідання перервано і призначено друге на пополудне. При голосуванні над тим внеском за маршалківським столом засів віцемаршал Цар. Його появу опозиція стрінула демонстрацією, а ББ овацією. Очевидно — внесок на недовіря відкинули.

З опозиційних промовців промовляли в тому дні пос.: д-р Рибарський (НД) і Жулавський (ППС). Той останній ремствував головно на протекціоналізм.

ЗАКИДИ ОПОЗИЦІЇ ПРОТИ ПРАВОСИЛЬНОСТИ НОВОЇ КОНСТИТУЦІЇ.

Пос. Ст. Стронський зголосив на письмі закиди щодо протоколу з засідання з 26. січня ц. р., на якому принято нову конституцію. Ті закиди зібрані в 4-ох точках:

1) внесок посла Цара не відповідав постановам соймового реґуляміну і п. Цар не міг такого внеску зголошувати. Як референт комісії п. Цар видно не знає, що комісійному референтові не вільно зголошувати власних внесків;

2) проект конституції мусить бути, згідно з тепер обовязуючою конституцією, заповіджений бодай на 14 днів наперед. Тому, що це не сталося, не міг бути предметом соймової ухвали;

3) ст. 125 конституції вимагає для ухвали про зміну конституції присутности щонайменше половини законного числа послів, що взагалі не було стверджене;

4) вкінці істнує припис регуляміну, що в випадку, коли потрібною є кваліфікована більшість, треба порахувати голоси, а того 26. січня не зроблено.

Тому — кажеться у застереженнях пос. Стронського — постанова з 26. I. 1934 є неважна, а ствердження у протоколі з засідання, що принято законопроект про зміну конституції — треба з протоколу усунути.

СКІЛЬКИ КОТРИЙ КЛЮБ ГОВОРИТИМЕ?

Устійнено контингент часу для промовців усіх клюбів підчас буджетової дебати. ББ дістало 13 годин 46 хвилин, ендеки 6 годин 46 хвилин, **українці 1 год. 52 хвилини**, українські радикали 40 хвилин, жиди 48 хвилин, німці 40 хвилин, комуністи 36 хвилин.

Якщо бажаєте жити життям культурної людини, якщо уважаєте себе членом европейської сімї народів, то мусите читати щодня ґазету. Колиж вам за тяжко платити передплату за „Діло" самому, то зложіться до спілки зі своїм сусідом. Тільки не відкладайте тої справи на пізніше, але зараз вишліть передплату!

З таємного світа атомів.

З нагоди нагороди Нобля за праці з фізики 1932—33 р.

Шведська Королівська Академія наук признала цього року нагороду Нобля за праці з фізики за 1932 р. проф. В. Гайзенберґові в Ляйпціґу (тепер у Кембрідж), а за 1933 р. розділила між двох учених, а саме: половину дістав проф. Е. Шредінґер з Берліна (тепер в Оксфорді), половину проф. П. А. М. Дірак з Кембрідж.

Лавреати мало знані першому загалові, тому і цікаво знати, за що дістали вони таке велике відзначення. Коротні телеґрами повідомляють, що нагороди признано їм за „праці з квантової механіки". Ширший загал тільки додумується, що тут іде про якісь може епохові відкриття великої ваги.

Звичайно великі відкриття є досить зрозумілі для всіх без більших зусиль. Так було з відкриттям промінів Рентґена, радіоактивности тіл, а відтак з її вияснениям і т. п. Одначе зрозуміти заслуги для розвою фізики та взагалі науки цьоторічних лавреатів Нобля — це справа не така проста. Коротко можна сказати, що заслуги Гайзенберґа, Шредінґера та Дірака в тому, що вони *вияснили* закони взаїмного відношення найменших частинок матерії та енерґії до себе. Але мабуть така коротка дефініція буде видаватися для загалу занадто загальна і суха. Треба виповнити її живим змістом.

Нині багато говорять про атомістичну теорію у фізиці; вона не нова. Віддавна пояснювано прикмети та явища, спостеріґані нашими змислами, а навіть прикмети та явища нашим змислам посередньо недоступні, далі переводимо в нашій свідомости будову цілости з невидних її частей. Такі частини були давніше відомі під назвою атомів: нині є їх більше, а саме: відємні та додатні електрони, протони, нейтрони, тощо. Одначе тут справа не в числі елементарних типів: навіть якби було їх дещо більше, то людина завсіди старалась би звести ріжномавітність нескінченого числа проявів всесвіта до прикмет двох чи трьох, навіть чотирьох основних елементів. А ціла річ у тому, як це зробити.

Давніше підходили до цього питання зовсім інакше як нині. Користувались обсервацією природи і виконуванням досвідів. Слідили за певними загальними та простими фізичними законами. А що багатство проявів було за велике, щоб можна його було пояснити цими законами, тому сформулювали це коротко ось так: „Тіла є зложені, але атоми прості: тіла є тверді або мягкі, прозорі або барвні, маґнетні, проводять або не проводять тепла і електричности; взагалі тіла є вивізувані у безліч прикмет, яких не можна безпосередньо виводити з основних законів. Одначе атоми, яких є без числа, мають тільки такі прикмети, на які дозволяють їм підставові закони, а саме: масу, рух, електричний заряд т. сили взаїмного притягання і відпихання".

Атомова теорія в такій найпростішій формі вияснювала багато явищ, нпр. явища звязані з температурою та тиском ґазів. Її вище подана характеристика була добра, але тільки до часу. Вже з кінцем минулого століття виринули труднощі, яких легким способом не можна було оминути. Вони вийшли з того, що давня метода атомової теорії спиралася на зовсім довільній гіпотезі. Пояснювали світ атомами, а не знали атомових законів як слід. Основні фізичні зако-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 8. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ. 16

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Розміщення українських добровольців. — Праця жіноцтва. — Деякі стрілецькі відділи. — Недостача в моїх споминах.

Я сам старався зараз познайомитись із положенням касарень, приміщень добровольців та їх розміщенням, з їх життям-буттям, з настроями, поглядами і т. п. Найважніші касарні були в Акад. Домі, в Дяківській Бурсі та в бурсі Народнього Дому при вул. Курковій. Розміщення всюди примітивне. Всі спали на підлозі, на якій було трохи розкиненої соломи, а прикривалися всі своїми загортками, хто таку мав; а як хто не мав, то спав так, у своїм одязі. Бідні зазнавали вже від самого початку всіх благ війни. Ще ті з них, що були львівські, або мали тут своїх знайомих чи товаришів, або більші грошеві засоби, могли собі позволити на вигідніше життя. Але і тих ждала в короткім часі велика зміна.

При перегляді касарень мав я нагоду приглядутися праці нашого жіноцтва для добровольців. Уладження кухонь усюди незвичайно примітивне. Кухонного знаряддя ніякого, взагалі над справою прохарчовування Б. У. дуже мало призадумувалася. Виглядало так, якби постій у Львові мав бути вічний. А також бракувало зовсім посудин, з яких добровольці могли би їсти. Невелике число риночок, зрештою користувалися вони переважно тою посудиною, яка була по бурсах. Зате пані зі справжньою посвятою сповняли куховарську службу при стрільцях. Так і видно було, що в тому загальному одушевленні і вони не хотіли бути останні і давали те, що могли, давали своє добре слово, свій зичливий усміх, давали свою працю, щоби любим своїм „стрільчикам", як вони їх називали, влекшити життя. Не в силі я все те описати й висказати, бо й не мав нагоди та й часу всьому тому докладно приглянутися; але знаю, що й опісля мав я нераз нагоду почути й побачити стільки доброго зі сторони жіноцтва, що все те доповнялось у мене з досвідом на інших ділянках і той мій досвід може зміститися в словах повних признання для жіноцтва. В часі тої війни жінка зробила більше, як мужчина. В часі тої війни зложила жінка іспит зрілости, який рішуче дає їй право на те, щоби зайняла рівнорядне місце коло мужчини.

Хоч праця не була відповідно поділена, добровольці вправляли поволі, а деякі відділи, в яких знайшлися більше охочі провідники, робили зовсім добре і корисне враження. До таких належав відділ Василя Дідушка, який зібрав коло себе переважно інтелігентний матеріял, умів його опанувати і віддати під свій вплив. Відносини у тім відділі відбивали сильно від військового порядку. Виглядало це більш на товариство, де всі позаслужбово рівні, а в службі знають і розуміють, що жарту нема. Щось у роді історичного козацтва. Тим своїм характером цей відділ довго ріжнився від інших, але й давав притоку тим, які того не розуміли, до негодувань, а нераз був і причиною поважніших непорозумінь. Пишучи про вправи, мушу замітити, що і вправи старався я по своїй змозі мати під своїм доглядом. І навіть у тім короткім, кількаденнім часі був я на горбах Львова за Високим Замком, де ще найчастіше добровольці вправляли. І тут мушу ще відмітити, що хто почувався до обовязку робити, то робота йшла. Без крісів і без одностроїв, але кожний вправляв, кожний робив, чого від нього вимагали.

Добрим іменем тішився також другий відділ, що стояв під проводом Івана Чмоли. Ближче бачити його не мав я нагоди, бо він був поміщений в однім селі біля Львова, здається, в Гаях. Не обстоюю також того, що це був відділ Чмоли, який перебував на селі, знаю лише певно, що один такий відділ був. У всякім випадку Чмола мав також дуже корисний вплив на своїх товаришів. Взагалі треба признати, що у молодих старшин (маю на думці ранґу, а не роки), як у Дідушка, Чмоли, Вітовського, Семенюка, було більше зрозуміння для добровольчої формації, як у тих, які хотіли, аби така формація взорувалась на військових відділах.

Найбільшу недостачу в споминах буде творити докладна характеристика стрілецької душі, стрільця як типа, стрільця зі всіми його добрими і лихими сторонами. Але й не та ціль моїх споминів. Я мав спромогу більше приглядатися розвоєві стрілецтва як орґанізації і приглядатись тим людям, які в перших хвилинах творили мої органи, а опісля поволі самі надавали тон орґанізації. Я можу дещо більше і докладніше описати, як ставились органи військової влади до стрілецтва, як воно приноровлялося до військових заряджень, як воно переходило ріжні переміни, але й не бракує мені дещо матеріялу про життя самого стрілецтва. Може той матеріял буде в дечому односторонний, в кожнім разі неповний, але все разом з того роду споминами інших одиниць і самих стрільців дасть повний образ тої орґанізації, яка відограла неостанню ролю в нашім народнім житті, а якої вплив буде ще на довгий час після війни слідний у тім житті.

(Далі буде.)

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 6.
22/48

ни найдено шляхом досліїв, які виконували на тілах, зложених з міліярдів атомів, одначе не на самих атомах. З тої причини не можна так виведених законів стосувати до атомів.

Стара атомістика будувала тіла з атомів, збудованих на образ і подобу тих самих тіл. Це було заворожене коло. Одно лише могло виправдувати давніх теоретиків, а саме те, що для тодішньої фізики світ атомів був світом фантастичним, недоступним, а знані явища були такі далекі від атомових явищ, що цей може найвищий образ атомів міг вистарчити як основа приблизно правдивого погляду на світ.

Система старої атомістики почала розвалюватися на добре щойно тоді, як з доступом досвідної техніки учені дійшли до атомів, коли почали робити досвіди майже над самими атомами. При таких досвідах виявилось, що існує на перший погляд таємний закон, який стосується до всього атомового світа; ним є *квантовий закон*. Як необхідну конечність увів його до теорії промінювання М. Плянк 1900 р., а в 13 літ пізніше впровадив його Н. Бор до вияснення будови атому.

Квантовий закон дає нове просте пояснення замотаної будови атомів тим, що говорить безпосередньо про атоми як про самостійні одиниці; давніше студії над атомами обмежувались тільки до тіл, щодо яких був здогад, що вони складені з атомів.

Бор не хотів зривати з давнім поглядами; на підставі його теорії атоми підлягали взагалі давнім законам т. зв. клясичним, одначе мали ще т. зв. собі питоме *квантове чудацтво*. Така штукована теорія мусіла бути не дуже послідовна й тому не могла мати стійности. Перший вилім у ній зробив Л. де Бройль, а незабаром, трохи пізніше цьогорічні три лавреати нагороди Нобля. Кожний з них майже рівночасно та незалежно від себе, кожний з іншої сторони перетворив основно ідеї про атомову закономірність.

Теперішній стан поглядів в атомістичній теорії не можна вважати за якийсь індивідуальний твір: це твір спільний ряду чільних дослідників. Всі три лавреати незалежно від себе відкрили, що підставові найзагальніші закони природи не є досконалими фізичними законами в тому значінні, як це було перед модифікацією квантових законів в атомістичній теорії. До того часу фізичні закони мали *детерміністичний* характер, який можна висувати так: Якщо знаємо початкові умовини, в яких находиться атом, а далі часовий хід явищ, тоді дальша доля атому є зовсім докладно означена. Досліди Гайзенберга, Шредінгера та Дірака виказали, що хід явищ в атомовім світі не є детерміністичний. Закони атомової правильности є статистичні і формулуємо це так: Якщо є знані початкові умовини великого числа атомів, а навіть дальша черга явищ, то з того ще не виходить, щоби доля всіх атомів того зборища (комплексу) була вже однакова. Атоми можуть в якійсь початковій хвилині мати однакові початкові умовини, одначе дальший часовий хід явищ, звязаних з долею кожного атому може бути інакший. Можна передбачити тільки ріжні можливі майбутні стани, як також частинку всього числа атомів, яка може вибрати одну з тих можливостей. Зовсім так само, як у суспільній статистиці не знаємо як довго житиме Андрій або Степан, одначе знаємо докладно, скільки людей переживе шістьдесятку, скільки дітей умре в першому році життя. Виходить на те, що людський ум мусить зріктись пізнання історії одного атому. Можна докладно передбачити, що буде діятися з громадою атомів, одначе не можна й імовірно ніколи не буде можна описати поодиноких станів для кожного атому в подробицях. Але з наукового погляду не є це ніякою шкодою для пізнання прикмет тіл, які складаються завсіди з дуже великого числа атомів, бо тут справа не йде про пізнання одного індивідуального атому, а тільки про ціле їх безчисленне зборище. А крім, чи мав хто до діла з одним атомом? Уявляючи собі світ атомів, запримічуємо одну питому їх прикмету, а саме їх *багацтво*, при чому поняття ізольованого атому як такого, не має значіння.

Статистичні методи дослідів мають завсіди в собі елементи творчої довільности, тому вони надаються більш до ріжноманітної дійсности світа мікрокосмічних явищ.

Теорії цьогорічних лавреатів Нобля, які взаїмно доповнюються, основані на чисто статистичних квантових законах; вони вияснюють майстерну будову атомів, повставання світла, лучби атомів в хемічні сполуки і т. п. Можна сказати, що ціла фізика стоїть нині під знаком нової механіки, якої трівкі підвалини поставили Гайзенберг, Шредінгер та Дірак.

Володимир Кучер.

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Окружна конференція УНДО в Чорткові.

Президія Центрального Комітету УНДО скликала на день 2. лютого ц. р. окружну конференцію делегатів Повітових Народніх Комітетів з політичних повітів: Чортків, Бучач, Теребовля, Копичинці, Борщів і Заліщики до Чорткова в справах політичних та організаційних. З Президії Центрального Комітету прибув на нараду голова УНДО й Української Парляментарної Репрезентації посол **д-р Дмитро Левицький**, головний секретар **Володимир Целевич** і посол д-р **Любомир Макарушка**, дальше посол тернопільської округи д-р **Степан Баран** з Тернополя і 37 делегатів Повітових Народніх Комітетів зі згаданих 6 політичних повітів.

Конференцію отворив сенатор д-р **Антін Горбачевський**, витаючи прибувших на нараду представників Центрального Комітету, а зокрема голову д-ра Дмитра Левицького і секретаря Володимира Целевича. Конференції проводив посол д-р **Степан Баран**, секретарював мгр. **Василь Шкварок** з Чорткова.

Перший забрав голос посол д-р **Дмитро Левицький** і в більше як одногодинному рефераті обговорив теперішнє міжнародне політичне положення, закордонну і внутрішню політику Польщі, зокремаж ухвалення нової конституції та німецько-польське порозуміння. Дальше обговорив політичне положення українського народу в Польщі, наші внутрішні політичні відносини, підчеркуючи потребу скликання Всеукраїнського Конгресу, за чим заявився недавно Центральний Комітет УНДО.

З черги виголосив організаційний реферат головний секретар УНДО **Володимир Целевич**, згадуючи також про недалекі вибори в Галичині до сільських громадських рад та про потребу приготовитися до них як слід.

В дискусії над рефератами забирали голос: д-р **Антін Заплітний** з Теребовлі, о. **Михайло Фіголь** з Шульганівки, пов. Чортків, **Михайло Гринів** з Бучача, п. **Петро Гораль** з Борщева, о. **Степан Оробець** з Росохача, пов. Чортків і п. **Андрій Стефанюк**, господар з Жидениць, пов. Борщів. На справи, порушені поодинокими дискутантами, дав вичерпуючу відповідь посол д-р **Дмитро Левицький**. Після його відповіди забрав голос бувший сенатор **Василь Бараник** із Заліщик і поставив внесення ухвалити довіря і признання для проводу УНДО й Української Парляментарної Репрезентації. Гучними оплесками приняли всі зібрані внесення п. Бараника.

В справі біженців зза Збруча, котру порушив п. **Петро Гораль**, промовляли посол д-р **Любомир Макарушка**, сенатор д-р **Антін Горбачевський** і п. **Володимир Целевич**. Характеристичну справу підніс сенатор д-р **Антін Горбачевський**, подаючи до відома, що не тільки в Борщеві займалися справами біженців, але й у Чорткові, де місцеве громадянство оснувало навіть окремий Комітет допомоги біженцям; одначе староство в Чорткові цього Комітету не затвердило, а воєвідський уряд у Тернополі не прихилився до внесеного в цій справі відклику.

З черги посол д-р **Степан Баран** обговорив обширніше справу виборів до сільських громадських рад, подаючи практичні вказівки, як до цих виборів приготовитися. В дискусії над цією справою і деякими політичними питаннями забирали голос д-р **Іван Хичій** з Чорткова, о. **Михайло Фіголь** з Шульганівки, о. **Володимир Атаманюк** з Лисовець, пов. Заліщики, п. **Олександра Баранова** з Чорткова і п. **Ольга Томашівська** з Коцюбинець, пов. Копичинці та кількакратно п. **Володимир Целевич**. Крім цього порушено в дискусії цілу низку інших пекучих справ, головно справу „Лугів", у котрій то справі промовляли: мгр. **Олекса Зеленецький** з Гусятина, пов. Копичинці, д-р **Володимир Безпалко** з Копичинець і п. **Володимир Целевич**. Порушено також освітні справи, зокрема справу проектованих при повітових виділах освітніх референтів, що її підніс о. **Теодор Раченко** з Гусятина. В дискусії торкнулися поодинокі бесідники також і наших міжпартійних та внутрішньо-партійних справ, на котрі дав вичерпуючу відповідь п. В. Целевич.

Наради тривали 5 і пів години і весь час стояли на високому рівні. Закінчено їх відспіванням національного гимну.

НАГОРОДИ

ПЕРШИХ СТУДЕНТСЬКИХ ВЕЛИКИХ ВЕЧЕРНИЦЬ.

1. Комітет проголошує конкурс на чотири нагороди Перших Студентських Великих Вечерниць під гаслом „Студентство Рідній Школі":

а) нагорода для „королевої карнавалу 1934 р.";

б) нагорода за „тип українки";

в) нагорода за найскромніший, а заразом найелегантніший жіночий одяг

і г) для мущини, який на вечерницях перегуляє з найбільшим числом пань.

2. Умовини та спосіб переведення конкурсу подасть Комітет до відома в часі вечерниць 8. лютого ц. р.

Львів, 5. лютого 1934.

ЗА КОМІТЕТ:

Сосенко Іван.

Колись і тепер.

Враження з поїздки у підльвівське село.

Колись у неділю чи свято при нагоді зібрання більшої чи меншої кількости людей — бачили ви молодих людей, що на своїх устах несли в село освіту. Вчили село, засновували товариства, оживлювали їх, були їх душею. Старші зі Львова командували, молодші виконували цю команду, старших шанували і було добре. З цієї роботи виросла й свідомість своєї державности.

Тепер — трошки інакше. Перевернулося чогось все догори коренем. Молоді хочуть командувати — а старі мають виконувати. Чому? Бо вони до цього привикли. Вони мають будувати, організувати. А молоді — з дуже гучною назвою — вважають своїм обовязком старих критикувати безоглядно, висміювати і називати образливими епітетами від опортуністів до запроданців включно.

За що? За те, що вони нерідко й нині ділові, творчі; хоч старушки, але рухливі і непосидючі. Вони віддані все народові та суспільній праці. От один образок, що підтвердить наші слова:

Недалеко від Львова, в селі Борщовичах, дівльніші тамошні люди уладили на день 21. січня ц. р. просфору з метою оживити сільські товариства. На просфору запросили зі Львова головні наші установи. А що стація недалеко від села (півтори кільометра), то підводи не вислано. Висідаючи з поїзду, стрінув я п. Ковальського, делегата „Сільського Господаря", а дальше й проф. Ластовецького, делегата Пов. Союзу Кружків „Рідної Школи" у Львові і п. Козланюка з Центросоюзу. День передтим була відлига, потім замерзло і було ховзько під ногами, так, що проф. Ластовецькому і п. Ковальському було йти дуже незручно. З цікавости я пустився на хитрість і кажу, що я вже дуже старий, бо зів 40 пасок. На це п. Ковальський: „Е, що то сорок! Я зів 72 тай ще не кажу, що старий". — „Ну, то ми оба ровесники" — каже проф. Ластовецький.

Мені стало страшенно ніяково. Невже їм написано до смерти нести тягар суспільної роботи, невже аж так зле, що нема кому молодшому їх заступити? Значить, що вони і далі мусять їздити в свято і неділю, не відпочивати, а організувати, загрівати всіх до праці, творити народні цінности. Навіть в такому віці не питають їх, — вони все енергійні, духом молоді, творчі й ділові. Дуже часто в дописах у „Ділі" та інших часописах прочитаєте, що п. Ковальський організує якісь курси, а проф. Ластовецький кружки та садки „Рідної Школи". Так знайте, що цю роботу роблять не молоді, а два симпатичні, все віддані народові сімдесятьдволітні старушки. У них все по старому, ніщо не змінилось, тільки літа.

К. К.

Ленін не був Ленін?

Праський аграрний „Večer" приніс здогад, нібито Ленін не був Леніном, бо справжній Володимир Іліч Уянов умер на еміграції в Швайцарії. Його папері забрав якийсь Цедерблюм, що свого часу був засуджений на примусові роботи в ленських копальнях. Був, мовляв, дуже подібний до Леніна тай це вможливило йому „пімститися на Росії за те, що натерпівся в копальнях".

Хочете мати щодня звязок зі світом? Хочете мати інформації повні і з першого джерела про все, що діється у нас і на всіх інших українських землях? То не жалуйте 5 зол. місячно і запренумеруйте собі „Діло"!

Дайте поміч українському студентові!

Серед гучного карнавалу, між одною і другою забавою, дозволю собі звернути увагу всіх у ще одну — але вже не „розривнову" сторону.

Є у нас українців стільки ріжнородних потреб, що направду не знати, котра з них найважніша, а радше, від котрої починати, котра найпекучіша і не терпить проволоки. Безперечне, що українське громадянство обтяжене тими всіми потребами, на котрі місяць у місяць ідуть грошеві жертви, яких все замало і багато наших культ.-освітніх установ, про що зрештою все громадянство знає, переживає важку матеріяльну скруту. Це так: „На долині врізав і на горі ледав"... Але потреби наші такі великанські, що найбільша жертвенність не в силі їх заспокоїти.

І тому ці рядки пишу із „страхом Божим", бо саме хочу і мушу говорити про ще одну потребу — може одну з найпекучіших. Це поміч для українського студентства.

Тут мушу пригадати річ загально відому, що студентство, це молоде надійне покоління, є у всіх народів не тільки предметом симпатії, але й горячого піклування. Тому з жалем приходиться мені ствердити, що у нас так чомусь не є. Симпатії ще може, але піклування, то вже зовсім не видно. Ходить такий студент на університет, то загал собі це толкує менш-більше так: Га, як уже ходить, то видно має за що.

Мало хто задумається, чи не голодно і холодно тому студентові. Як він живе, як мешкає — це для нікого нецікаво. Чужі академічні доми — це місця вигідної експлоатації — а у нас?... Наша популярно звана „акад. буда" — це всіма забута закутина, про котру час до часу пригадає загалові хіба преса, пишучи: „Дня т. і т. відбулася в Академічному Домі ревізія..."

І знову на довгий час забувають люди про те, як живуть українські студенти. Це просто інший світ — світ, про котрий громадянству не вільно забувати. Не маю досить сильних слів, щоби представити широкому загалові, якою актуальною і незвичайно важною справою є саме ця поміч українському студенству. У інших народів роблять усе можливе, щоби не забути про студентство. Отже пише про це преса, відбуваються анкети, збірки імпрез на ту ціль, творяться свого роду реклама навіть наліпками у трамваях: „Поможіть студентству!"

Тому я вірю, що українське громадянство відгукнеться на цей поклик і як тільки зможе, поможе нашим студентам. Часи важкі, але при добрій волі багато дасться зробити. Тому кличемо до всього загалу, кличемо з надією, що нас почують і вислухають: Дайте поміч українському студентству!

н. ф.

Жіноча мода бороніться перед крізою.

У цьому нерівному змаганні мусіла відступити мода. Бо з крізою не виграти нікому; небезпечно задиратися з цією модерною бабою-Ягою. Тому мода „благорозумно" притихла й погодилася зі своєю „крізовою" ролею. Вонаж гнучка й вічно молода, а зрештою — жінка! Навіть із крізової ситуації вміє користати.

Здається, начебто „спустила з тону". На вітер пропаґує штучні шовки. Дрожами обняла вже цілий світ, фабрикуючи дешеві блюзки й пульовери. В літі видвигнула на поверхню сільське полотно, постачаючи дешевого сирівцю для літніх костюмів.

Одним словом пробує пристосуватись „працює для кризи". Але зедаром вона гнучка й мінлива. Хіба таку кипучу струю можна вбрати в залізне русло? Все одно знайде собі вихід, переллється через береги, хочби (свавільними) срібними бризками. Тому вона й буде собі у срібничках, у розмашистих рукавах, у химерних ґудзиках, плетених рукавицях. І хоч текстильні матеріяли впали в ціні, як ніщо інше, то вона виграла саме на цьому. Бо тепер значно більше матеріялу можна зужити на сукню, як давніше. Сукні стали фантастичні, химерні, „жіночі".

Отже в чому суть „крізової" моди? Мода — коли назвати цим словом жіноче вбрання — подешевіла. Але разом із тим стала трудніша, менше доступна. Всі ці деталі, розмашисті рукави, деревляні ґудзики, тощо, вимагають призадуми й тонкого смаку. Більш як колинебудь, мода каже тепер задумуватись над нею. Дрібнички прибирають, але дрібнички немаловажні. Навіть дуже важні: дають сотням рук заробіток. Га й сотворені для зручних рук жіночих, всі оті плетені, гачковані і прикладні дива. Отже мода каже спекулювати: ось у чому її правдиве „крізове" обличчя.

Але спекулює на добрий смак жінки. На те, що жінка зуміє скомбінувати, вичарувати, змайструвати. Торік влаштовував чеський часопис „Гвезда" конкурс на дешево й елеґантно вбрану жінку. Огляд моделів відбувся публично, в праському парку, „Словацький острів" і на ньому появилася напевно половина праських жінок. Огляд, а властиво ревія дешевих мод була прецікава: цілий ряд незвичайно елеґантно одягнених жінок предложив дійсні рахунки про дешевизну одягу, яка на зверхній вигляд виглядала неймовірною. Але жюрі, до якого входили знавці, а саме кравчині, власники блаватних крамниць, модистки і т. д. перевірило якість і фасон суконь, капелюхів і т. п. і впустило на трибуну 150 гідних вибору. Звідці відмічено 5 із них особливими нагородами. Пять скромно й елеґантно вбраних жінок дістало титул королев смаку. Ілюстровані часописи Праги принесли їхні світлини, звертаючи увагу, чому саме смак у дешевому одязі є найбільшою їх заслугою.

Дорогому одягові легко бути елеґантним; матерія паде гладко, барва в ній шляхотна, полиск правдивий. Можна купувати наосліп. А в дешевих матеріялах треба вибрати добре барву, пристосувати прикрати. А головне: треба бути оптимістом, вірити у свої сили. Хіба лише грошем можна заспокоювати свої естетичні почування?

От тому й цікаво почути в нас про конкурс Всестудентських Вечерниць на 8. ц. м. Нагорода за найкращу й найскромніш, найдешевш сукню! Жюрі з відповідних знавців відмітить ту, що має на салі найбільше смаку. Бо смаки тепер є, не лише малими засобами досягнути ефекту, але й не зловживати засобами, там, де це непотрібно. Нагородою для нашої королевої смаку є призначена приємна несподіванка: вишють їй сукню у відомій робітні „Труд-у".

Взагалі це вечерниці переломові. Окрім королевої смаку, хочуть вибрати расову українку, (як тільки така знайдеться на салі). Побачимо її нарешті. Бо ніхто з нас собі такої не уявляє, а властиво кожний втілює в неї свій жіночий ідеал.

Типічній українці — типічні дарунки! Для неї вже приготовлена вишивана шовкова блюзка, різьблене дзеркало, касета, на неї чекає УФОТО зі своїми апаратами, а „Нова Хата" присвятить її світлині чолову сторінку. „Комар" подасть карикатуру, „Назустріч" інтерню й її карієра готова. Шкода тільки, що нема українського Голівуду.

А покищо буде вона поруч із королевою смаку, царювати на Всестудентських Вечерницях. Прийдіть полюбуватися!

Л. Бура.

НОВИНКИ

— **Сальомея Крушельницька знову полькою.** „Курер Львовскі" з 5. ц. м. заповідаючи в окремій статейці цикль оперових авдиції з меліоляньскої „Ля Скаля", які трансмітуватиме незабаром польське радіо, поміж польськими співаками, що в „Ля Скаля" добули тріюмфи, помістив також відому нашу співачку Сальомею Крушельницьку.

— **Бурхлива дискусія після відчиту про Польщу.** В Інституті для Сх. Европи в Римі виголосила д-р Ванда Вибовська де Андреа прелекцію про відбудову повоєнної Польщі. Прелеґентка спинялась довше біля справи державних кордонів, уважаючи, що вони опоясують національну польську територію, а відтак обговорила історію кріпнення державної польської влади до сьогоднішніх часів. В дискусії виявилось, що не всі слухачі поділяють думки п. Вибовської. Зокрема українці і литовці оспорювали дуже міцно її погляди. Очевидно, що прелеґентці прийшли з помічю присутні на салі поляки, які старались відбити закиди противників.

— **Коли подешевіє цукор?** Як повідомляють із Варшави, на нарадах представників цукрового промислу з представниками уряду устійнено основи для продукції бураків і цукру в новім кампанійнім сезоні 1934-5. Ціни цукру в новій кампанії на внутрішнім ринку від 1. жовтня ц. р. означено на 75 зол. 50 сот. за 100 кг. разом з опакуванням та іншими оплатами. В порівнанні з теперішнім станом нова ціна буде на 20 зол. нижча на 100 кг. цукру. Крім того будуть скасовані ріжниці в ціні цукру, які є в поодиноких воєвідствах на некористь воєвідств східних, наслідком чого впала сильно консумція цукру. Тому обнижка цін цукру на сході дійде до 40 зол. на 100 кг.

— **Пошести на Волині й Поліссі.** В останнім часі завважується значний зріст пошестей на північно-західних українських землях, а особливо на Поліссі. Пошести мають безпосередній звязок з безробіттям по містах і нуждою по селах. У поліському воєвідстві дальше шириться плямистий тиф. Населення боїться шпиталів, у яких балакають незрозумілою для нього мовою, і скриває хворих. Українські культурно-освітні організації або не допущені або зачинені, і нема кому освідомити селянські маси та підняти їхню культуру.

— **Страшні наслідки.** Невпорядкованість земельних справ, брак українських культурно-освітніх організацій і низький рівень культури на північно-західних землях дають страшні наслідки. Ось приклад: У селі Яськовичах на Луниннеччині посварилися за маєток брати Лазар, Ярема й Андрій Бартоші. Лазар, на якого напали брати, схопив сокиру й одним махом убив Ярему, а Андрій вирвав сокиру й розпанахав йому голову.

— **Аби гандель ішов.** Мойше Дорн з містечка Озерни на Волині перед двома роками покинув жінку й виїхав до Америки. Не було за нього ні слиху ні диху. Нараз жінка одержала від нього лист з пропозицією згоди, замирення й приїзду до нього. Дорнова повірила й виїхала. Перед кількома тижнями брат Дорнової отримав від неї розпучливий лист: Доря продав її до публичного дому, де вона переживає пекло.

НЕ РОБІТЬ КРИВДИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ!

Установа, що не передплачує „Діла" для своїх членів, робить їм найбільшу кривду, бо позбавляє їх інформацій точних, основних і з першого джерела. Тому всі читальні, кооперативи, кружки „Р. Ш." й інші народні установи повинні заабонувати „Діло" для своїх членів.

— **Воскресла на похороні.** В с. Кушиці на Рівенщині захворіла 24-літна Олександра Пуміцева і лежала без ознак життя. Фельчер заявив, що вона вмерла. Відбувся похорон. Раптом віко труни піднялося й небіжка підвелася. Жінки мліли, чоловіки втікали. Виявилося, що Пуміцева впала в летарг.

— **Таємниче самогубство священика.** В останніх днях січня ц. р. в мешканні православного епископа Антонія (Марченка) в Камені Коширському отруївся оцтовою есенцією православний священик Володимир Шимановський. Без огляду на лікарську поміч денат вмер. Із залишених листів до родини й приятелів видно, що небіжчик заздалегідь приготовився до самогубства. Ближчі причини самогубства невідомі.

— **Головний свідок із справи Бейліса.** Читачі мабуть ще памятають голосну свого часу справу Бейліса, якому закидали замордування хлопця Ліщинського в Києві з ритуальною ціллю. Головним свідком у цій справі був начальний тайної поліції Микола Красовський, щоо він слідство в напрямі відшукання інших винуватців, виправдуючи Бейліса. Тепер той Красовський віднайшовся в Здолбунові на Волині. Цими днями він зголосився до жидівської громади в Рівному і сказав, що напише спомини про згаданий процес, але просив наперед грошевої допомоги. Очевидно таку допомогу одержить і на споминах добре заробить.

— **Напад бандитів.** Невідомі бандити тяжко побили 88-літню старуху Ляврy Бетавер у мешканні при вул. Рейтана в Перемишлі і зрабували їй більшу грошеву суму.

— **Львівська хроніка.** До т-ва христ.-нац. учителів народніх шкіл при вул. Зіморовича добулися злодії, розпороли касу і вкрали 400 зол. — Лякерника Юду Льоренца засуджено на два роки вязниці за кольпортажу комуністичних летючок.

— **Кусники людського тіла в парку.** Робітник при будові дому при вул. Понятовського під парком Кілінського у Львові знайшов 5. ц. м. у снігу серед корчів кусники замерзлого мяса. Приглянувшись ближче, ствердив, що це людське мясо. Заалярмована поліція повідомила прокураторію, яка вислала на місце слідчу комісію. Глядання комісії довели до жахливого відкриття. В ріжних місцях оподалік знайдено 12 частин людського тіла, всі з кадовба, але такі, що годі було означити, чи походять з муж-

Чи ви читали вже
карнавалове число гуморист. журналу
„Жорна" ч. 3.
Ціна тільки 25 сот.
Адреса Адміністрації: Львів Ринок 10.

Сойм.

ПРОМОВА ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ.

ВАРШАВА, 6. II. ПАТ. На нинішньому засіданні сойму ішла дальша дискусія над буджетовим прелімінарем на 1934/5 рік.

Представник Українського Клюбу пос. **Дм. Левицький** навязуючи до промови прем. Єнджеєвича, в якій премієр підкреслив м. і., що польсько-українські взаємини є вислідом помилок, яких допустилися обі сторони, що час приступити до відпряження атмосфери, що постановив обєктивно розглянути що дасться зробити в тій справі, зазначуючи рівночасно, що тактика деяких українських партій утруднює йому те завдання, посол Левицький ствердив, що Український Клюб приймає до відома заяву премієра. В дальшій частині своєї промови бесідник поставив низку домагань від імені українського населення, м. і. введення територіяльної автономії та зміни виборчої ординації.

При кінці промови пос. Левицький заявив: Знаємо, що Польща тепер сильна держава й осягнула великі успіхи в закордонній політиці й уважаємо, що теперішня хвилина є саме вказана, щоби Польща занялася українською справою та полагодила її згідно з волею обох заінтересованих народів, тому що від цієї полагоди залежить доля Східної Европи.

Від ХД говорив пос. Темпка, який заявив, що його клюб не може голосувати за буджетом. Від німецького клюбу пос. Франц заявив, що нім. меншина вірить, що після заключення пакту неагресії наступить порозуміння між польським і нім. народом. Німецька меншість буде основуватися на новій конституції, без огляду за її недостачі.

Промовляли ще кс. Шидельський, який сказав, що голосуватиме за буджетом і пос. Гон (жид. клюб), що обговорював положення жидів у Німеччині та Польщі та поставив низку домагань.

Від білорусів говорив посол Єремич, що домагався рівноправности для нац. меншин. Заявився проти буджету. Після промови пос. **Матчака** (укр. рад.) вичерпано ґенеральну дискусію над буджетом.

Буджетовий прелімінар приняли без дискусії.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ СЕЛЯН.

До сойму внесено проєкт закону про обезпечення рільних робітників на випадок нездібности до праці та на випадок смерти. Обовязкові обезпечення підлягають рільні робітники і домашня служба, які скінчили 16-ий, а не переступили 60-го року життя, оскільки працюють бодай 25 днів без перерви в одного працедавця.

чини чи з жінки. Голови, рук і ніг не відшукано. Тільки на однім ребрі розпізнано останки тіла, що вказували на жіночу грудь і тому здогадуються, що жертвою жахливого злочину впала якась жінка. Стверджено притім, що деякі частини тіла були надпалені. Звідси здогад, що злочинець, відрізавши своїй жертві голову, руки і ноги, спалив їх, а решту перевіз автом на вул. Понятовського і тут кинув їх з гори в кущі парку, де вони на узбіччі розсипалися. Остатні вістки в тій загадковій справі кажуть, що крім згаданих частин тіла в парку Кілінського, найдено такі самі частини ще в одним кошику на сміття при вул. Стрийській та в цегольні Нахта при вул. Тарновського, де найдено серед них й жіночу панчоху. Те, а теж зложення з поодиноких порозкиданих злочинцем частин тіла, до якого бракує тільки голова й праве стегно, дало змогу устійнити, що вбита була дівчиною і вбито її на сексуальному тлі. На цьому дотепер слідство спинилося, а хоча поліція працює повним темпом, щоби розвязати загадку, моглоб піти дальше щойно тоді, якби найдено голову вбитої. Припадок хотів, що коли судово-поліц. комісія урядувала на місці страшного відкриття, в неталекій парковій алеї перетяла собі жили і напилась отруї безробітна фризієрка Катарина Дячук в самоубийчому намірі.

— **Краєва хроніка.** У Станиславові присудив суд на 1 рік вязниці Стаха й Петронелю Сятецьких з цьогож міста за те, що свого калікого й недоумного сина тримали 6 літ у хлівці і знущалися над ним жахливо. — В Кельцях зліквідувала поліція модерно влаштовану фабрику 10-золотівок, в якій під проводом інжиніра Пруса зі Львова та власника Ґутмана, що знаних на льотерії 100.000 зол. вложив у її влаштування, виробляли здавна ці гроші й розвозили по всій Польщі. — До хати власниці колектури Ашової у Варшаві вломилися вечором чотири опришки і стероризувавши хатних, почали грабувати. 15-літній син Ашової зміг підчас цього вискочити з вікна II. пов. на прибудівку, зіскувутись на землю і покликати поліцію, що прилежала чотирьох бандитів вже на вулиці, хоч вони відстоювалися. — У Варшаві зліквідували банду торговців живим товаром та арештували власника 3 публичних домів жидка Бурштіна. — Фабриканта Зільберштіна з Лодзі покарали 1300 зол. кари за недодержання умови з робітниками, чим викликав страйк і голодівку. — В Рибнику повісили бандита Сівца, що вбив поліцая Фойціка. —

— **Ріжні вістки.** В Берліні впав щойно передучора перший сніг тієї зими. — На площі Св. Стефана у Відні кинули ґітлерівці кілька петард, у звязку з тим арештували 55 осіб. — Французька фабрика зброї Шнайдер-Крезо продала Німеччині 500 танків. — У Базелі помер лавреат Нобля, відомий хемік проф. Габер, проживши 66 літ. — Рукопис Діккенсового твору „Життя Ісуса", який заборонив друкувати, продали оноді на ліцитації за 40.900 ф. шт. В ньому є 14.000 слів, тобто за кожне з них заплачено 57 фунтів. — У Пінґльо (Китай) засипав вибух у вугленопі 700 робітників. — В Італії почали осуватися з гір лявіни, що в оселях Больоноді, Руббіано й Ортіпоріо знищили більше як сотню хат, засипали на смерть 67 і поранили кількаот осіб. Деякі оселі мусіли евакуувати.

— **Виправляють воєнні помилки.** Цього місяця військовий суд у франц. місті Шерш-Мідді розбирав прикрі, давні справи. Підчас війни в Суені розстріляв воєнний суд „для прикладу" 4-ох капралів: Леша, Жерара, Лефульон і Мопа. Громадський суд їх регабілітував, а навіть у Суені вибудують для них памятник. Заходами Товариства для оборони прав людини тепер суд офіціяльно виправив давню помилку. Одночасно регабілітували теж вояка Венсана, якого підчас війни засудили на 10 літ вязниці за дезертирство, зовсім невинно. Він просидів 3 роки, але доказав, що невинний. Так само регабілітували ще одного буцімто дезертира. Страшні воєнні помилки, яких було тисячі!

— **Щаслива столиця.** Столиця Ісляндії, Рейкявік, у найближчій будуччині введе у себе кальорифери, які огріватиме вода з гейзера Мосфельфельт. Очевидячки таке огрівання буде дуже дешеве.

— **Радіофотографія стає дійсністю.** Радіова Корпорація Америки вже виготовила плян пересилання фотографій з міста до міста, як не оголосив президент корпорації, Сарноф. Федеральна радіова комісія дозволила на вживання низки мікрохвиль, при помочи яких вона нічне пересилати фотографії з Ню Йорку до Філядельфії вже за кілька днів. Інжиніри настільки видосконалили винахід, що на протязі одної мінути можна пересилати фотографічно три ріжнородні депеші в силі 180 слів. Тому, що пересилання відбувається на таких коротких хвилях, що їх називають мікрохвилями, треба ще збудувати між Філядельфією й Ню Йорком додаткові стації, а то в Ню Бронзвік і Трентон. Ті стації будуть переловлювати повітряні хвилі і передавати їх дальше. Новий винахід є настільки революційним, що не треба буде апарату Морсея до пересилання телеграфічних депеш, але можна буде їх пересилати як фотографії через радіо. Наслідком цього пересилання подешевіє дуже значно, а крім писаних телеграм можна буде пересилати і фотографії та інші образки.

— **Сезам у гаражі.** В Америці ввели новину для шоферів: шофери можуть відчиняти гаражі, не сходячи з авта. Підїзджаючи до гаражу натискає гудзик, що находиться поруч керми: тоді ворота перед ним відчиняються, ніби на знак чарівничої палочки. Коли вїзжає до середини гаражу, шофер натискає другий гудзик: ворота так само таємно зачиняються. Це чудо відбувається під впливом радіових хвиль. В авті находиться мініятурна висильна стація, з якої виходять хвилі завдовшки на 100 м.; її антена йде під автом. Механізм, що відчиняє двері злучений з приймачем, наставленим на довжину хвилі відрядника.

— **Роковини Горація.** В Італії відбудуться цього року маніфестації з приводу 2.000-их роковин Горація в родинному місті поета Веносі, але й в інших італійських містах. Італійська академія наук поручила своєму членові Етторе Романьолі провідництво в роковинах.

— **Торговля вужами.** Вбогі герцеговинські селяни, які крім тютюну, вина й овочів не мають що продавати, найшли собі новий вивозовий артикул. Це їдовиті вужі, яких у Герцеговині багато. З отруї.их вужів роблять серум якого вживають при лікуванні рака. Так лікують головно у Франції, а отруя герцеговинських вужів, мовляв, надається знаменито до того. В 1933 р. вивезли з Герцеговини кілька тисяч вужів, а за кожного герцеговинський селянин дістав 25 динарів.

— **Несгравне радіо.** Жартівливий французький письменник Поль Ребу накинувся в газетах кілька разів на радіостацію Пост-Парізієн (312.8 м.), тому, що мовляв надає постійно в обідову пору нестравні річи. Домагався рішучо, щоби надавали легку музику, яка причиняється до кращого травлення. На це Пост-Парізієн висилало „Танець кістяків" Сен-Сеанса.

— **Вовки прийшли до міста.** У всій Румунії тепер великі сніговії. Залізнича комунікація утруднена, дорогами тяжко пробитися саням і пішки. В Браїлі в пристані замерзли всі кораблі. Всюди ходять відділи жандармів і стріляють тічні вовків або заганяють їх у ліси й гори. В Гусі, на р. Пруті тічня вовків дісталася аж до міста, стаційні жандарми та залізнича служба постріляла їх.

— **Землетрус на дні моря.** З Альжиру повідомляють про катастрофальний землетрус на дні моря здовж північних берегів Африки. На слідком землетрусу морські хвилі піднеслися на кількадесять метрів і заляли всі портові уладження. Кільканацять кораблів зірвалося з якора і перевернулися. Інші кораблі викинуло з великою силою на беріг і розбило. Вода залляла береги так несподівано, що про якийсь ратунок не було бесіди. Багато людей згинуло.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „ПАРАДА РЕЗЕРВІСТІВ"

Польська фільма. Її герой Адольф (що від часу влади Гітлера перемінив собі імя на Теофіль) Димша. Грає власника провінціонального ресторанику, де має двох кельнерів і цілу дамську капелю. Над кельнерами знущається, дамську капелю любить. Та одного дня його кличуть на військові вправи і тоді виявляється, що його кельнери це „шарка", а він звичайний рядовик. І тепер починаються муки звичайного оферми. Муки фізичні та духові, бо резервіст не може забути одної своєї вибраної з дамської капелі. Фільма досить добра, має кілька дуже веселих сцен і чимало дотепів. Хто любить Димшу, якому супроводить комік Вальтер, той найде гумор у самих його мінах і жестах.

Дописи.

БУЧАЧ.

З життя Т-ва „Сокіл" в Бучачі. Підчас коли міщанство в Бучачі, головно старше, не є як слід зорганізоване, молоде покоління українського міщанства гуртується і працює в Т-ві „Сокіл". Донедавна ще життя в „Соколі" розвивалося більше в ділянці спорту, а мачева дружина Т-ва „Бурсвій" розіграла в минулому році цілу низку мачевих змагань з місцевими і позамісцевими дружинами. В останніх часах Старшина Т-ва звернула пильнішу увагу і на виховну сторінку сокільського життя. В дні 22. січня ц. р. відбулися святочні сходини членів Т-ва, з короткою промовою, присвяченою 15-літнім роковинам злуки українських земель. Завдяки інтенсивній праці дир. П. С. К. п. М. Хархаліса при Т-ві істнує сокільський хор, недостачу котрого так сильно тут відчували. Часті проби хору в милій і товариській атмосфері несхоленими витками звязують добратчиків з собою та з особою диригента і поглиблюють найбільше співжиття, що таке необхідне в сокільській, як і всякій іншій праці. Під цю пору хор підготовляється до виступу на Крутанській Академії, котра відбудеться в Бучачі дня 15. II.

Загальні Збори Т-ва „Українське Міщанське Братство" Дня 28. січня ц. р. відбулися в власній хоромі зви-

---

В кожний день тижня —

отже і в середу

Зацікавлять Тебе красою свого слова й очар с своєю ріжноманітністю

ЧОЛОВІК ЩО БУВ ЧЕТВЕРГОМ

8 літаків везе золото.

ЛЬОНДОН, 6. 2. ПАТ. Із Парижа відлетіло до Льондону 8 літаків із вантажем золота. Це рекордовий транспорт золота повітряним шляхом.

ДАНЦІҐСЬКИЙ КОМІСАР ЛІҐИ НАЦІЙ У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА, 6. II. ПАТ. Високий комісар Ліґи Націй в Данціґу Лестер виїзджає нині до Варшави, щоби зложити офіціяльну візиту польському урядові.

Радіо в амер. поліції.

НЮ ЙОРК, 6. 2. ПАТ. Американська поліція вже довший час вживає радіо, як помічного засобу. Тепер уже 10 міст має поліційні радіостації, а 25 дальших внесло подання дозволити їм вибудувати такі стації. Крім цього у стейті Ню Йорк має поліція 400 самоходів з радіовідборчими апаратами.

тайні загальні збори Т-ва „Українське Міщанське Братство“, котре гуртує здебільша міщан Бучача. На всіх 81 членів Т-ва явилося на зборах 43 членів. Збори отворив і їм проводив дотеперішній голова Т-ва, п. Корнило Крушельницький. Звіт з діяльности зложив голова Т-ва, котрий підмеркнув, що Т-во вело в першій мірі господарську роботу, як адміністрація дому, відмова сали, спорядкування інвентаря, а не мало змоги вести культурно-освітньої праці. Із касового звіту, що його зложив п. М. Хрещатий, виходить, що Т-во має ще довг у висоті 8.000 зол. у Банку Господарства Краєвого (зелеторечницевий), на сплату котрого Т-во зужитковало 1 річну з винайму мешкання в домі Т-ва і дохід з власних вкладок. Іменем Контрольної Комісії здавав звіт п. Т. Крамарчук, який поставив внесок ухвалити уступаючому Виділові абсолюторію. В дискусії, яка розвинулася по звітах, підчеркувано сильну потребу ведення культурно-освітньої праці, головно серед старшого міщанства, бо незалежно від ваги такої праці члени хотять бодай у мінімальній частині дістати еквівалент за свою місячну вкладку. Заразом підчеркувано потребу уладжування ширших сходин, гутірок, чайних вечорів, щоби тим способом оживити товариський рух всередині Т-ва і приєднати усіх дотепер в Т-ві незгуртованих міщан. Збори одноголосно ухвалили абсолюторію уступаючому Виділові. До нового Виділу вибрані: п. Корнило Крушельницький — голова, пп. Михайло Кінюк, а у Решті Слюзар, Іван Бобик, Микола Хрещатий, Михайло Винницький, Ожоян Григорович — члени. Побажатиб новому Виділові, щоби піднесені в дискусії думки дотично оживлення праці внутрі Т-ва якнайскорше перейшли у діло.

Заборона оснувати кружок-відділ „Союзу Українок“ у Коропці. На прохання членів-основників кружка-відділу „Союзу Українок“ у Коропці зареєструвати кружок при старостві в Бучачі, згідно з постановами закону про товариства з жовтня 1932 р., дістали основники в першій половині січня ц. р. відмовну декларацію зі староства в Бучачі з мотивацією, що підписані члени основники чи пак члени виділу не дають належної гарантії, що будуть свою діяльність вести у рамцях, зачеркнених статутом Т-ва“. Від відмовної декларації внесено відклик. Замітне, що відмовні рішення дістають у нас не тільки кружки „Рідної Школи“ й „Сільського Господаря“, але також кружки „Союзу Українок“.

Спорт.

Після краєвих лещатарських змагань.

Як уже наші читачі знають із вчорашнього числа „Діла“ краєві лещатарські змагання, вже VI з черги, пройшли в неділю з повним успіхом. Одночасно принесли вони неодну несподіванку. Найбільша з них — перемога Романа Рала (УССК) над Сліпком (УССК), добута різницею 14 секунд. Підчеркнути треба теж добру форму Рибачева (УССК) та Хамули (Пласт), що зайняли два чергові місця. Мінулорічний переможець Врецьона (К. Л. К.) напяв щойно пяте місце. — Щодо жінок, то перше місце заняла в неділю Д. Федаківна (УССК), друге Федусевичівна (КЛК). А. Рожанківська, що досі не мала поважної конкурентки, тим разом відпала, бо зломивши дошку, відступила по півметку (до того часу була перша!) від дальшого бігу. Таким чином мистецтво жінок, що його мала п. А. Рожанківська від 1929 року, здобула п. Д. Федаківна, яка разом з п. Федусевичівною відзначається не тільки великою амбіцією, але й доброю технікою.

Організація змагань була в загальному справна, біда тільки, що вони почалися з 1-годинним опізненням. На будуче так не сміє бути!

Щодо числа учасників, то воно було дуже поважне, бо на старті станувло близько 60 змагачів. Шкода тільки, що не було ні гуцулів з Ворохти й Косова, ні бойків зі Славська. Але це вже не вина організаторів змагань, тільки наших тяжких матеріяльних відносин.

Тім Виршава-Познань — Репрезентація Львова 1 : 0.

На закінчення ґанішових мистецтв розіграли вчора репрезентація Львова змагання з тіном Варшава-Познань, програвши їх 1 : 0 (0 : 0, 1 : 0, 0 : 0). В репрезентації Львова грали оба брати Труші. Видів 1.500.

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла“.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа 7. II. год. 7·30 веч. „Чоловік, що був четвергом“ (Абон. 11)

Четвер 8. II год. 7·30 веч. „Чоловік, що був четвергом“ (Абон. 11).

Пятниця 9. II. год. 7·30 веч. „Чоловік, що був четвергом“ (Абон. 11).

Театр Різнородностей.

Середа 7. II. год. 7·30 веч. „Но, по Нашто“ (Абон. 11).

Четвер 8. II. год. 7·30 веч. „Но, по Нашто“ (Абон. 11).

Кіна.

АДРІЯ: „Карменчіта“ та „Сто метрів кохання“.

АПОЛЬО: „Паприка“.

АТЛЯНТЬК: „Парада резервістів“.

ВАНДА: „Романс із поручником“.

КАСІНО: „Буря на світанку“.

КОЛІСЕЙ: „Погублений чар“ ревія „Прета нас голос“.

КОПЕРНИК: „Катерина Велика“ (з Єл. Бергнер) і кольоровий додаток.

МАРУСЕНЬКА: „Катерина Велика“ (з Єл. Бергнер) і кольоровий додаток.

МІРАЖ: „Чому я згрішила“.

МУЗА: „1002-а ніч“.

ПАЛЯС: „Велика книжка Олександра (з Єрицою та Шлезаком).

ПАН: „Турбіна 50,000“ і ревія.

ПАСАЖ: „Магараджа“ (з Борисом Карловим).

РАЙ: „Під твою охорону“ (з Бродніщем, Богдою та Самборським).

ХИМЕРА: „Шерльок Голмс“ (Клів Брук).

СТИЛЕВЕ: „У мряці великого міста“, ревія зі Стефою Стадниківною.

УТІХА: „Кохай мене сьогодні“. (Моріс Шевальє).

Закордонне радіо.

Середа, 7. лютого 1934.

Відень (506,8) 12·00, 17·05 Концерт, музика, спів, **Братислава** (298,8) 17·00 Скрипка, 17·40 Популярні пісоньки, **Брно** (325,4) 19·35 „Царська наречена“ оп. Римського-Корсакова, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Лятті** (1796) 19·00 „Трубадур“ оп. Вердія, **Берлін** (356,7) 11·30 Концерт, 11·10 Пісні, **Кенігсвустергавзен** (1546) 20·30, 21·10 Вагнерові твори, **Лянгенберг** (555,9) 14·00 Камер. музика, **Будапешт** (549,5) 17·00 Народня над. музика, 20·00 Цит. музика, **Рим** 20·50 Опера.

Четвер, 8. лютого 1934.

Відень (506,8) 12·03, 16·30 Концерт (музика, спів), 18·40 Фортепян, **Брно** (325,4) 21·20 Два гумористичні подружні скечі, **Прага** (470,2) 17·25 Скрипка, 2·40 хоральні пісні, **Штрасбург** (349,2) 21·30 „Льогенгрін“ оп. Вагнера, **Гільверзум** (1875) 20·45 „Графиня Маріца“ оп. Кальмана, **Любляна** (569,2) 21·05 Нар. мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1546) 21·10 Балетова музика, **Лянгенберг** (555,9) 14·00 Музичосвячна, 16·00 Музика для дітей, **Будапешт** (549,5) 19·30 Опера, цит. музика, **Міляно** (368,6) 13·10 Популярна музика, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інструм. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 7. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Симф. музика з гран. плит, 12·35 Італійські співаки (грам. плити), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Фортепян, 15·10 Для дітей: „Мої мандрівки по авіярнях Европи“, 16·35 Легка музика, пісоньки, 18·00 Штучне витворювання холодк, 18·30 Дрібні Ґрієґові твори (грам плити), 19·05 Всячина, ґрамофон, 19·25 Фейя „Поети малярі“, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва ревуи, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика спів, 21·00 Театся з Антверпену: Концерт бельгійської музики, 21·45 Відчит есперанто „Про лян“, 22·00 З Виньна: Мицкевичівський вечір, 23·05 Танкова музика з грам. плит.

Червер, 8. лютого 1934

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Нар. танці з грам плит, 12·35 Концерт (музика, спів, Ол. Михаловський, бас), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт сальонової музики, 16·40 Відч. „Узнешення в щоденній праці жінки“, 16·55 Пісні в супроводі фортепяну, 17·20 Фортепян, 17·50 Про концерт дньфільгармонії, 18·00 Відч. „Гор. Шлеськ. Гдиня“, 18·20 Лит. „Концерт у Козиборогах“, 19·03 Нова книжка про Міцкевича, 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40 Світовий комунікат, 19·45 Спортові вістки, 19·55 Сільва ревуи, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт присвячений Карловичеві, 20·17 Концерт, 21·30 Почт.-техн. скринька, 21·45 З-ран ревії та екрану (грамоф. плити), 22·30, 23·05 Трансмісії із закордонних станцій.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·52.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·56—27·43, Париж 35·09, Берлін 210·35, Ціріх 171·83, Амстердам 356·75, Нюйорк кабель 5·56, Нюйорк чеки 5·55.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 6. II. масло 2·30, молоко —·19, сметана —·80, яйця 3·40—3·60.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану удержана, на яйця слаба.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. вартіст 200 кг. Ціни ринк.	золотих від	золотих до
Пшениця двірська	18·75	19·—
Пшениця збірна	17·50	17·75
Ячмінь двірський	12·50	13·—
Ячмінь на мало	10·—	10·25
Кукурудза краєва	17·—	19·—
Вика чорна	10·50	11·—
Вика сіра	9·—	9·50
Крупи греч.	35·—	37·—
Мука пшен. дюс. до 10%	33·—	34·—
Мука пшен. 30%	30·50	31·50
Мука пшен. 55%	30·—	31·—
Мука пшен. 60%	29·50	30·50
Мука пшен. 56 до 10%	24·—	25·—
Мука пшен 60 до 30%	20·—	21·—
Мука пшен. понад 65%	14·75	15·50
Мука житня 55%	21·50	22·50
Мука житня 60%	20·—	21·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Ячмінь на мало	11·25	11·50
Овес двірський незамоч	11·—	11·25
Овес	9·75	10·25
Овес збірний	9·—	9·25

Інші курси незмінені.

НОВИЙ ЖУРНАЛ! **НОВИЙ ЖУРНАЛ!**

Український Аґрономічний Вістник

чвертьрічник під редакцією інж. др. Евгена Храпливого.

Книжка I. 1934 р. Зміст:

До Читачів!

СТАТТІ: Громадська агрономія та плянове господарство — **проф К. Мацієвич.** З новіших досліджень над економічною історією України — **Т. Коструба.** Про потребу сусп.-економ. монографічних описів — **др. Ілля Витанович.** Закарпатські полонини в світлі агроботанічного дослідження — **доц. І. Мазепа.** Верховинські сіножаті — **інж. аґр. Г. Гордієнко.** Висліди з польових досвідів 1930 і 1931 рр. — **Інж. аґр. Я. Романенко** Про біольоґічно-динамічні способи господарювання — **інж. Ю. Мудрак.** Уваги до питання розвитку садівництва на зах. землях — **А Терпиляк.** Фактори родючости овочевих дерев — **інж. А. Гнатовський.** Про поливання городини — **В. Королів-Старий.** Контроля молочности в селянських господарствах — **інж. др. М. Холевчук.** Загальні й льокальні завдання сучасного лісопорощення — **проф. Б. Іваницький.**

РЕФЕРАТИ ТА РЕЦЕНЗІЇ: (Аґрарізація землеволодіння України. — Хліборобська Росія і пшеничне питання. — Монографія села Уніж. — Висліди пятирічки СРСР в хліборобстві. — Господарство в СРСР. — Спожиття в хліб. сімях Закарпаття. — Оброблення шкіри. — Тихвінські праці на Закарпатті. — Рух населення і світова торговля збіжжам — Огляд кооперації світу. — Хліборобська освіта в Югославії. — Людина й раціоналізація. — Вижка вода. —)

Міжнародні сіль-госп організації, конґреси, наради. — Записник нашої аґроном-чної праці. — Ріжне. — Від Адміністрації.

В цій книжці УАВ поміщено праці й замітки 24 авторів.

Ціна книжки 3·— зол. (в ЧСР. — 12·— кч., в інших краях — 2·— шв. фр.). 1014 1—3 **На рік (4 книжки) 12·— зол.**

Адреса: ЛЬВІВ, РИНОК 10. II пов.

Купити можна в усіх українських книгарнях!

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Курп молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Курп на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.40	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.35
Пантарки за одну штуку		2.50	

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобеленові отомани — 30, канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Ляндого 6. 24/49 12-20

ДОБРЕ СИТУОВАНА пізнає старшого мужчину в урядничих пол для спільного життя. — Листи до „Діла“ під „незалежна“. 1046 1—2

ІНТЕЛІҐЕНТНА особа займеться господаркою як також прийме працю і до всього. — Зголошення просимо ласкаво слати до „Діла“ під „Скромна“. 1—1

БЕЗРОБІТНІ умові працівники здібні до активної найхуть постійне заняття у світовій інституції. Зголошення під „Постійний дохід“ — „Нова Реклама“ Львів, Шайнохи. 6/56 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗНИЖКА ЦІН МЕБЛІВ

але тільки в Магазині Меблів

ф-ни **БРІК І ҐРІНЕР** у Львові — з нагоди перенесення Магазину з вулиці Ягайлонської 24, до нового льокалю **Трибунальська 16.** — Телефон 21-76. 1043 1—5

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в Калуші й Перемишлі

НОВИНА!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під ґарантією, відзискають попередню краску і силу тону, через те перетоплення дзвонів зайве. 1017 6—10

Інж.-архітект

Евген Нагірний

Львів, ул. Личаківська ч. 39

Тел. 2-11 Тел. 2-11

виконує пляни церков тощо і приймає провід будівель. 8—12 3—6. 1045 1-2

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС“,

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЯСЬКА 8.

Найбільший вибір фотоґрафічних апаратів і матеріялу. 18/47 5-10

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 35 (13.580). Львів, пятниця 9. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Присуд на Степана Нича скасований.

У справі Степана Нича, що у свій час був засуджений на 8 літ вязниці за замах на комісаря Песельчука присуд скасований. Касацію вносив д-р В. Старосольський: коли відбудеться нова розправа, поки що невідомо.

—o—

Атентат на Постишева?

„Манджурський Вістник", який виходить у Харбіні, в числі з 23. грудня м. р. приніс таку вістку про атентат на Постишева:

„Згідно з вістками з Харкова, чоловік, який виконав атентат на Постишева, був військовий. Відбулося це в 11. год. вечором близько Картовського Саду. Атентатчик кинув ручну гранату, яка впала в зад автомобіля, одначе не ушкодила його. Не зважаючи на те, що парк і всю околицю негайно обставлено військом, атентатчика не зловили. Факт атентату радянська влада скриває старанно."

Революційний фермент у Франції.

БУРХЛИВЕ ЗАСІДАННЯ ПАРЛЯМЕНТУ.

На засіданні палати депутованих, що зачалося в год. 3. попол. премієр Даладіє відчитав урядову декларацію, в якій покликався на ріжні засоби, якими уряд хоче перевести санацію забагнених відносин. Зажадав створення комісії, яка перевела би доходження в афері, звязаній з особою Ставіського.

Підчас відчитування декларації премієрові перебивали окликами й співами опозиційні посли, так що він мусів перервати засідання. Між послами заносилося навіть на бійку.

Коли премієр нарешті скінчив і урядове внесення принято більшістю голосів, розпочалася бурхлива дискусія, з якій разраз приходило до конфліктів і бур. Всежтаки принято ч. 1. внесення на довіря урядові 302 голосами проти 204. Підчас промови соціялістичного деп. Блюма вибухла знову велика буча. Комуністи кричали: Хай живе Радянщина! і затягли комуністичний гимн. Ціла група послів грозили собі кулаками і скакали до очей. Вкінці рішено відложити засідання до четверга.

ГРІЗНІ ВУЛИЧНІ ЗАВОРУШЕННЯ.

У звязку з заповідженими на вівторок демонстраціями наказано поліції гостре поготівля. Площу перед ратушем обставлено заздалегідь поліцією і республиканською гвардією, щоби не пустити туди демонстрантів. В год. 18 в ріжних точках міста розпочалися демонстрації.

ПАРИЖ, 7. II. ПАТ. На основі інформацій поліції хід вуличних заворушень був такий:

В год. 19:40 дві тисячи членів „Круа де Фе" (Боевого Хреста) перервали кордон поліції в околиці палати депутованих, однак поліція їх відкинула. Те саме сталося з тисячами демонстрантів на площі Магдалини.

В год. 20.30 похід, зложений з комбатантів і членів „Боевого Хреста", числом 6.000 осіб поспішив на Кур ля Рен в сторону площі Етуаль. Стрінувшись з заставою поліції, змінили напрям і рушили в сторону площі Згоди. В тій самій порі група „патріотичної молоді", відперта на Ке д'Орсей, задержала на вул. Дю Бак три автобуси і перевернула. Одночасно були демонстрації в інших сторонах.

На мості Сольферіно прийшло до сутичок між демонстрантами і поліцією. Кількох ранених перевезено до шпиталю. Директор міської поліції ранений в голову. На площі Згоди прийшло теж до кривавих сутичок. Падали стріли, наслідком чого багато осіб ранених. В год. 21.30 крізь великі бульвари перейшли два походи: один з комбатантів, другий комуністичний, очевидно з окликами та співами. До поважних сутичок прийшло на Елізейських полях і на Кур ле Рен. На площі Згоди повторилися демонстрації і сутички з поліцією. На вул. Ріволі перевернено ліхтарні, лавки і дерева, які кинено на їзлю.

В год. 22 курінь піхоти розташовано перед бурбонською палатою. В міністерстві маринарки вибито шиби. Опісля демонстранти пробували сконцентрувати свої сили і дістатися в околицю палати депутованих, міністерства внутрішніх справ і елізейської палати. Найгрізніші сутички були на площі Згоди, де поліція і республиканська гвардія мусіла кілька разів шаржувати, наслідком чого багато осіб ранено. В домі здоровля для поліції найшлося 90 ранених поліцистів. Біля палати депутованих військо стріляло зі скорострілів. Вокам звелено стріляти вгору. Кулі дісталися до готелю Крільон, де згинула одна покоївка.

ТРОХИ СТАТИСТИКИ.

Заворушення на вулицях Парижа тревали до рана. Взяло в них участь біля 60.000 осіб. З урядового боку пущено в рух крім війська 10.000 поліцаїв.

Часописи подають число вбитих і померших від ран на 30 осіб, число ранених переходить пів тисячи осіб. В поліційній клініці находиться 200 поліцаїв, що мають покалічені руки ножиками до голення і кухонними ножами.

Подібні заворушення відбулися тогож вечора в деяких провінціональних містах.

Вчіть своїх дітей ощадности

подбайте для них за пушку — і книжку ощадности

Кооперативного Банку „ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Державне а не краєве громадянство.

БЕРЛІН. 7. 2. ПАТ. Міністер внутрішніх справ Фрік видав на основі закону про організацію республики розпорядок, яким знесено державне громадянство союзних країв. Відтепер є тільки німецьке державне громадянство. На будуче краєві уряди обовязані оголошувати всякі рішення, що входять в обсяг закону про державну приналежність, в імені і з доручення республики, причім громадянство німецької держави можна надавати тільки за згодою міністерства внутрішніх справ.

Бунт совітської фльоти.

Японські щоденники повідомляють про бунт, що вибух в одному совітському летунському відділі, стаціонованому в Мутенці біля Благовіщенська. Вояки цього відділу відмовилися слухати своїх старшин, це примусило ГПУ енергійно інтервенювати й арештувати до тривалих бунту. Не у свою чергу викликало серед війська ще грізніщу реакцію. Команда наших відділів ГПУ побоюється надто радикально ліквідувати бунт масовим розстрілом чільних провідників бунту, бо це могло би викликати саботажні акти з боку червоних на лініях летунського відділу.

ВП. Передплатників і Читачів „Діла"

прохаємо не забути вирівняти залеглости і вплатити передплату ЗГОРИ за час до кінця червня ц. р. щоби взяти участь

у першому і другому ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА"

АТАКИ

проти польсько-німецького пакту.

З посольських промов на останньому засіданні сойму.

На вчорашньому засіданні сойму на увагу заслуговують атаки, з якими ріжні промовці виступили проти польсько-німецького порозуміння. В першу чергу представник жидівського кола пос. Тон, протестуючи проти переслідування жидів у Німеччині та дякуючи польському урядові за моральну підтримку на міжнародній арені, висловив „поважний сумнів, чи німецький уряд заслугує на те довіря, яке треба мати при заключуванні кожного договору". Пос. Тон „перестерігає міродайні чинники в Польщі перед переговорами про торговельну умову з Німеччиною і поручає обережність, щоби Польща не стала частиною Міттельеропи". (Ціла решта промови посла Тона була присвячена засуванню важкої ситуації жидів у Польщі та критиці польської політики супроти жидів).

Черговим промовцем, що в ту саму закордонно-політичну струну вдарив, був посол Ст. Стронський з ендеції. Він звертав увагу, що ціллю німецької політики Гітлера є відірватися від Версалю. „Ми не годимося до співпраці в такій акції." Жалівся теж промовець, що Польща допомагає Німеччині „відвертатися задом до Женеви." Вкінці перестерігав польську закордонну політику, щоби її гра з німцями не закінчилася так, як недавній польсько-німецький футбольний меч у Берліні: в останній хвилині з висліком 1:0 у користь Німеччини.

Третім союзником у тому фронті проти польсько-німецького порозуміння був посол Чапінський (ППС), який при цій нагоді заденунціював німців у Польщі, польських громадян, що вони ведуть „рішучу гітлерівську політику." П. Чапінський вважає, що пакт польсько-німецький дає німцям свободу рухів на іншім полі (аншлюс), ослаблює польсько-французький союз і що — „викликує сумніви в Совітах." Таким робом п. Чапінський виступив як оборонець польсько-совітської приязни, а щоби скріпити вражіння своїх слів — покликався на „неприхильний відгук" польсько-нім. порозуміння у держав Малої Антанти. Польща, мовляв, пробує увійти в бльок ревізіоністичних фашистівських держав: Італія, Німеччина, Малярщина, — але „це не є реальна політика..."

Пригадуємо, що зараз у першій оцінці значіння польсько-німецького пакту ми предсказали, що виступатимуть проти нього жиди, соціялісти й польські ендеки.

—o—

Польський уряд несе відповідальність...

Промова голови Українського Клюбу посла д-ра Дмитра Левицького, на пленумі сойму при генеральній дебаті 6. лютого 1934.

Три місяці тому, при першому читанні буджетового преліміпарія, я мав честь представити в цій трибуні наше положення, в якому находиться під теперішню хвилю український нарід на своїх найпаліших етнографічних територіях. Це положення в цьому короткому часі не лише, що не поліпшало, але навпаки значно погіршилося.

ГОЛОДОВА КАТАСТРОФА НА СОВ. УКРАЇНІ ТА ЗАБОРОНА ЗБІРОК.

На Совітській Україні політичний терор прибрав незнані дотепер в історії людства форми, а про розміри голоду приходять щораз жахливіші звістки. Ще осіню мин. року обчислювали ми число померших із голоду на Совітській Україні на 2 міл. людей і потішали ся думкою, що небувалий від пятидесяти літ гарний урожай — не зважаючи на цілу грабіжницьку політику Москви — положить край цьому масовому виголоднюванню українського населення. Щоби представити теперішний **стан голодової трагедії на Совітській Україні,** не хочу покликуватися на наші — українські джерела, які могли би видаватися сторонничими. Дозволю собі навести лише короткий уривок зі статті відомого американського журналіста Вітінга Віллямса, який був поміщений у грудневому числі що-йорського журналу „Nations Business". Вітінг Віллямс, на підставі інформацій, що їх одержав від французьких, американських та німецьких інжинірів, на підставі розмов, які він із сотками робітників з околиць Харкова та Одеси, та на підставі власних обсервацій, бо довав себе затруднювати як робітник у ріжних ділянках промислу на Україні, — обчислює, що впродовж зими і весни 1933 р. вмерло з голоду на Україні щонайменше 5 міліонів людей. Це число — на його думку — є значно більше, бо сама російська закордонна преса обчислює скількість померших із голоду на 10 до 15 міліонів, а Ришард Врага в „Бунті Млодих" з 20. січня ц. р., на підставі зібраних дат устійнює число померших голодовою смертю на 12 міліонів, а число виведених з України на Сибір та до інших країв Росії на 3 міліони. Причиною того, що розміри тієї страшної катастрофи не доходять до цивілізованого світа є те, що чужинецьким кореспондентам не вільно обїздити території, обхоплені катастрофою голоду, що цензура забороняє поміщувати найдрібніші вістки про голод, та що лікарі — на підставі доручень — як причину смерти мусять подавати не голод, а недугу серця або перевтому. Цьогорічні гарні жнива — на думку Вітінга Віллямса — не поправлять ситуації, бо пільники мусять віддавати 100 проц. свого збору, коли не хотять допустити до села відділів з машиновими крісами. Москва думає, що смертю кількох міліонів людей зможе приневолити селян і робітників до співпраці з теперішнім режімом. Це слова американського журналіста, які потвердили тепер численні інші европейські журналісти. Хоча помалу, а всеж прокидається людська совість в обличчі цієї небувалої трагедії. Кардинал д-р Інніцер, норвежський премієр д-р Мовінкель, комітети допомоги голодуючим, що основуються в численних країнах Европи, кличуть про потребу протизасобів цій страшній катастрофі, якій слід покласти край. Ждемо, коли остаточно прокинеться совість **польського** народу! Покищо нам — українцям — заборонено збирати тут складки для несення помочі умираючим з голоду нашим братам на Совітській Україні. З невисказаним жалем і болем дивимося на ту велику трагедію, але одночасно ми гордіємо, що ми є членами народу, **який навіть під загрозою смерти не хоче виректися свого національного руху і своїх національних ідеалів. Живемо думкою, що наш нарід мусить побідити!**

63.000 ЗОЛ. НА 2 МІЛЯРДИ.

На терені сойму може нас цікавити головно положення українського народу в межах польської держави і цій проблемі хочу присвятити сьогодні більша завваг. Не стану говорити про буджетові цифри. На явищ 2 міліярди видатків, *на українські цілі фігурує лише одна-єдина позиція 63.000 зол.* на Український Науковий Інститут у Варшаві. В минулих роках уявляли панове, що у ґльобальних позиціях можуть найти і найдуть українці покриття на їх національні, культурні та харитативні цілі. В-останні роки ті ґльобальні позиції служили хіба на те, щоби природньому розвиткові українського національного життя побити на всіх його ділянках нюрат сильніші труднощі. Тому цього року ми не зголошували на буджетовій комісії жіних, оправданих нашою чисельністю і нашою податковою силою — домагань щодо належних нам сум і тепер також їх не зголошуємо. Дотеперішня практика доказала нам, що такі — хоч оправдані — наші домагання були би даремні. Знаємо що мусимо платити державі те, що належить їй по закону, а на ділі ми українці платимо і більше, але ціле наше народне життя мусимо будувати власними силами, опертими виключно на організації нашого народу.

ДО ЗАЯВИ ПРЕМІЄРА.

В часі цілої буджетової сесії не займався українською проблемою ні один відповідальний польський політик, за одним вимком. А саме на буджетовій комісії при обговорюванні буджету міністерства народньої освіти, порушив українську справу п. премієр Єнджеєвич. Хоча п. премієр говорив не як шеф уряду, але як ресортовий міністр, хочу занятися його заявою, бо та заява мала загальний характер. Одначе, заки приступлю до обмірковування заяви п. премієра, прошу вказаним устійнити два засадничі факти загального характеру, потрібні для належного зрозуміння польсько-українських відносин.

ІСТОРИЧНИЙ ОБОВЯЗОК КОЖНОГО УКРАЇНСЬКОГО ПОКОЛІННЯ.

Першим є факт, що український нарід є вже народом з цілковито викінченими формами свого національного обличчя, свідомий свого національного значіння, своїх національних і політичних змагань. Свою національну свідомість доказав український нарід не лише у своєму теоретичному патріотизмі й національному сентименталізмі, не лише гекатомбою жертв на полі бою за свою незалежність, але й своєю конструктивною працею на всіх ділянках народнього життя. *Національна свідомість, почуття національної єдности, зрозуміння тої великої історичної місії, яку має виконати український нарід на Сході Европи, війшли в кров українського народу і то на всіх його етнографічних землях.* Серед найважчих політичних умовин український нарід і в Совітській Україні і в межах польської держави і в Румунії і в Чехословаччині, бореться за свої національні права і з кожним днем підноситься на вищий щабель національного розвитку, з кожним днем кладе щораз міцніші підвалини свого народнього істнування. Я вважав за відповідне ствердити цей факт тому, бо більша частина польського народу, яка не читає українських часописів, української літератури, не цікавиться його культурою, господарським розвитком, його політичними змаганнями, не розуміє потреби знати українські справи. Що більше, навіть багато польських державних діячів не розуміє того, що їх примітивним обовязком, у власному інтересі є знати докладно дійсний український стан і того стану не знає. Цей незаперечний факт признав навіть духовий провідник ендеції у боротьбі з українцями, — Станислав Ґрабський, і зміняє тепер систему боротьби. Не мріє вже про асиміляцію українців, але намагає, хоче шукати забезпеки польського елементу на етнографічних українських землях в окремому національному катастрі.

Зрозуміти цей стан мусить кожний політик, який хоче занятись українською проблемою в межах польської держави, бо лише той, хто докладно знає апомальний стан польсько-українських відносин, може з добрими вислідами приступити до його лікування. Говоримо щиро й отверто. Не вдоволяє нас і ніколи не може вдоволити становище п. міністра внутрішніх справ, який ставить засаду, що кожному льояльному громадянинові польської держави без ріжниці віри і національности він запевняє безпеку життя і майна. Ми не є бездушним сотворінням, що тремтить за своє життя і свою їжу. Маємо не лише свій національний ідеал, але ним живемо, він став нашою життєвою потребою, став невідлучним поняттям єства українського народу. Так, як для кожного доброго поляка польська держава, так для нас добро українського народу є спільним добром всіх його членів і цю ідею мусимо передавати в історичній спадщині з роду в рід, і кожне покоління обовязане власним зусиллям збільшати *силу й повагу Українського Народу.* За виконання цього обовязку відповідає воно перед наслідниками своєю честю і своєю совістю. Колиб було інакше, то не лише, що ми не виконалиб нашого національного обовязку, але навчились би на нашу погорду, бо польський нарід занадто довго, занадто завзято і занадто великою жертвенністю боровся за своє право, щоби не погорджувати іншим народом, який не бореться чесно за добро і права свого народу.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НИНІШНІЙ СТАН І ЙОГО НАСЛІДКИ.

Другий факт, який слід ствердити, це те, що українське громадянство лише у малій мірі є відповідальне за теперішній стан польсько-українських відносин, а головна відповідальність за ті відносини паде на польське громадянство і польський уряд. Не ми, але ви, панове, є фактичними господарями держави. Ми не мали і не маємо ніякого впливу на нормування відносин у державі. Ви були не лише підметом, але і творцями прилюдного права і суспільного ладу, ми були лише предметом. Спершу винували ви нас — українських послів — що підбурюємо нарід, що український нарід спокійний, але його бунтуємо. Ви казали, що понад нашими головами підете і вдоволите оправдані вимоги українського народу. З повним спокоєм ми чекали на таке полагодження справи. Ми настільки патріоти, щоби бажати добра свому народові без огляду на свої особи, тим більше, що й становище посла в нинішніх часах не є ані таке почесне, ані рентовне, щоби його конвульсійно триматися та й атмосфера праці на терені сойму є для українського посла дуже важка. Вправді польський уряд перейшов над українськими послами до дневного порядку, але за той час не лише не заспокоїв оправданих домагань українського народу, але навіть відібрав йому львину частину тих національних надбань, які українці добули у тяжкій боротьбі за часів Австрії. Колиж деякі українські групи, та особливо молодь, невдоволена з того стану річей, почала боротьбу нелеґальними засобами, ви панове, зробили відповідальним за цей рід боротьби ціле українське громадянство, дарма, що всі українські політичні партії осудили і тут у соймі і в краю такі методи боротьби. Панове поставили тезу: „спершу втихомирення, потім реформи". Щоби протиставитися актам розпуки молоді, які приносять таку велику шкоду українському народові та які без хісна віддають велику частину молоді — того найбільшого скарбу кожного народу — на жертвенне самопалення ми проголосили тезу конструктивної праці в усіх ділянках для добра народу і то в межах леґальної політичної боротьби. Правда, тою конструктивною працею кладемо трівкі підвалини під будову національної будівлі, помалу, але систематично розвиваємо власними силами нашу культуру і наше національне господарство. Але щож бачить наша молодь? Вона бачить, що цьому природному розвиткові держава ставить щораз сильніші перешкоди, вона бачить, що з 3.500 народніх українських шкіл остало лише 125, що в рештках українських гімназій панує не український, а польський дух, що всупереч постанові сойму не лише нема українського університету, але нашої молоді не приймають навіть до польських університетів і високих шкіл, утруднюють їй виїзд за кордон та майже унеможливлюють нострифікацію заграничних студій. Наша молодь бачить, що її не приймають до урядів, що вона позбавлена варстатів праці, вона бачить, що роблять їй перешкоди у вільних професіях, навіть у торговлі і промислі, а наші кооперативи, які нарід збудував з таким великим трудом і з такими жертвами, в яких наша молодь могла би найти працю, стоять під загрозою нового кооперативного закону і їх доля залежатиме від одного посунення пера міністра. Вона бачить дальше, що український нарід хотять з кожним днем зіпхнути до щораз більше підрядної ролі, що йде намагання пляново відсунути етнографічні українські границі на кількадесять кільометрів на схід. У східній Холмщині живе 212.000 українців. Їх національна свідомість є така велика, що при правильно переведених виборах у 1922 р. вибрано там аж 4 послів українців, а сьогодні не признають їм там навіть їх української національности. Там нема ні одної української школи, навіть наука релігії відбувається в польській мові. Цей сам стан панує на Поліссі, де живе до 750.000 українців, які в 1922 р. вибрали своїх 2 послів-українців. Щоби посунути етнографічну границю до Сяну, шириться серед лемків москвофільство та православ, вщіплюється відрубний місцевий говір, а навіть ведеться пе-

реговори, щоби створити там окрему епископську дієцезію з епископом-помічником, який підлягав би владі польських епископів. Наша молодь бачить дальше, що адміністраційні методи, які мають цілковито пристосувати українців до польської державности, не лише не поправляють становища українців, але його щораз погіршують.

Від 1922 до 1928 року, коли українське населення на Волині здобуло при виборах всі належні йому мандати і мало незалежних послів, були там сяк-так нормальні відносини. Від 1928 р., коли українців Волині заступають майже в цілости посли, що належать до Безпартійного Бльоку, стан посідання українців під правлінням воєводи Юзефського з дня на день корчиться. Майже цілковито знищено там усі легальні культурні і господарські українські установи. У превенційних вязницях не сиділо досі ще ніколи так багато української молоді, як з останніх часів. І та молодь бачить незрозумілий для нас усіх факт, що побіч з винуватими сидить значно більша частина невинних, ба навіть відомих з того, що вони не солідаризуються з актами терору і саботажів; щойно по кількох місяцях слідчої вязниці випускають їх на волю без розправи, навіть без вияснення того, за що сиділи. І чи серед тієї сумної дійсности можна робити нам, політичним організаціям, закид, що не можемо або не вміємо успокоїти нашої молоді, хоч ми переконані про безуспішність таких розпучливих засобів молодечої боротьби? Як довго тріватимуть такі відносини, які нині тріваютъ, як довго польський уряд не змінить в основах свого становища до домагань українського народу, **так довго не можемо взяти відповідальности за теперішній стан.**

В ЧИЇХ РУКАХ КЛЮЧ СИТУАЦІЇ?

Ми вповні свідомі того, що так затроєна атмосфера наших взаємних відносин на довшу мету **є шкідлива для українського народу.** Говоримо це голосно, але сумніваємося, чи вона може бути корисна і для польського народу, тепер і в будуччині. **Польський нарід і його уряд, як фактичний господар держави, тримає в руці ключ до розвязки ситуації,** він матиме за собою заслугу або понесе вину. Складати відповідальність на нас вказувало би на брак відваги взяти на себе відповідальність. Теперішній уряд має ту відвагу в усіх інших державних справах, хайже він має відвагу взяти також і ту відповідальність на себе так перед історією, як і в наших днях.

ЗА ЗМІНУ ЦІЛОГО ПОЛІТИЧНОГО ВІДНОШЕННЯ СУПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

Лише після ствердження тих двох фактів, можемо приступити до розгляду заяви п. міністра віроісповідань і народньої освіти. Є це чи не перша заява відповідального державного діяча післятравневих часів, що значно відбігає від дотеперішніх шабльонових заяв, які поза пустими фразами про симпатію до українського народу, скидали всю вину за теперішні польсько-українські відносини на українську сторону та давали нам в гострій, ледви не приказуючій формі поради, як маємо поводитись, щоби уряд приступив до зміни тих відносин. Пан міністер Єнджеєвіч вперше стверджує, що теперішні польсько-українські відносини є наслідком давніших, обома сторонами зроблених помилок, що „сьогодні був би може час на поправу тих відносин" та на занехання гострої боротьби на мішаних теренах, та що він доручив опрацювати цілий комплекс питань, звязаних з'українським шкільництвом, щоби могти сіне іра ет студіо обдумати, які зміни можна би перевести у тій ділянці. Цю заяву приймаємо до відома і сподіємося, що п. міністер, як шеф уряду, відповідальний за свої слова супроти всіх сторін, має повну силу зреалізувати цілий комплекс справ, звязаних з українським шкільництвом. Отже тому, щоби докладно спрецизувати наше становище до цієї заяви, я вважаю за відповідне ствердити попередні факти. Пан міністер, хоч робить обі сторони відповідальними за зроблені помилки, у своїй заяві всетаки твердить, що „тактика деяких українських партій утруднює полагодження хочби найбільш оправданих українських домагань". Я вже ствердив, що ключ до розвязки ситуації під теперішню пору лежить не в наших руках, а в руках польського уряду і що ніякий уряд під ніякою рештою не може відмовити вимогам народу, якщо ті вимоги оправдані. **Можна зрозуміти нелегальні засоби боротьби палкої молоді, але ніколи не можна морально одобрювати нелегальної поведінки державних мужів, що стоять на чолі уряду.** Другою, значно важнішою справою є твердження що український нарід є вже народом з цілковито викінченими формами життя і ж. обличч і що він може задоволитися лише такими змінами, які потрібні для його національної екзистенції на теперішньому рівні його національного розвитку. Український нарід виріс вже з того, щоби задоволитися якоюсь одною середньою або високою школою, або якимись нестійними змінами в народньому шкільництві. **Домагаємося зміни цілого політичного відношення супроти нашого народу, усунення тих всіх аномалій, які наш нарід лише кривдять та про які я перед хвилиною згадав.** Думаємо, що ті ненормальні відносини дійшли до останньої границі, що найвищий час положити край тій нівеляційній політиці супроти українського народу, коли хтось в цілості не хоче кинути його в обійми розпуки і в політиці катастроф шукати розвязки польсько-українських відносин. Ми певні, що це лежить не лише в інтересі українського народу, але також і в інтересі польського народу

НОВА КОНСТИТУЦІЯ.

Ще кілька уваг я хотів присвятити справі конституції. Не жалієм за старою, ані не радієм новою. Одна робила виключним суверенем польський нарід друга польську державу. І одна і друга минає мовчанкою факт, що в межах польської держави живе 6 міліонів українського народу. Одначе нова конституція в порівнанні зі старою *багато гірша для українського народу.* Стара конституція, стоячи на становищі народоправства, вивінувала сойм і сенат в дуже високі атрибути, зробила з тих інституцій володаря польської держави. В тих інституціях ми могли мати бодай теоретично відповідно нашій чисельності заступництво і боронити наших національних інтересів. В новій конституції, яка вивінувала президента Річипосполитої в атрибути суверена, зійшов сойм і сенат до підрядної ролі, з малим впливом на хід державних справ. До сенату не маємо ні активного ні пасивного права вибору, а колиб навіть якийсь українець найшовся у сенаті на підставі номінації президента, то теперішній досвід учить нас, що не був би це українець, котрого можнаб уважати справжнім представником українського народу, а був би це манекін кожночасного уряду. Не маємо нічого проти того, щоби польський нарід ріпав собі сам конституцію згідно зі своєю волею і своїми інтересами. А проте, коли доля захотіла, щоби ми тепер жили в межах польської держави, мусимо дбати за те, щоби у такому важному акті, як конституція, були застережені наші національні права. Сойм полагодив її вже — не входимо в те, в який спосіб — але вона ще не скодифікована і сенат мусить її скодифікувати. Коли в сенаті буде дебата над кодифікацією, будемо зголошувати там наші поправки, будемо домагатися *надати нашим етнографічним територіям автономічний устрій та змінити виборчу систему до сенату.* Річ польської більшости в сенаті буде приняти ті поправки, або їх відкинути. Підкреслюємо тут лише те, що з хвилиною знищення навіть малої істнуючої територіяльної самоуправи, не маємо ніякого впливу на хід самоуправних справ, не маємо ніякого впливу в уряді, позбавляють нас тепер всякого впливу на хід законодатних справ, — вагалі 6 міліонів українського населення опиняється поза обсягом цілого державного життя. Повну і виключну таку відповідальність за те беруть панове.

У ПЛОШИНІ ПРОБЛЕМИ СХІДНОЇ ЕВРОПИ.

Високий сойме! Не знаємо, як довго тріватиме ще цей сойм, та не знаємо, чи ті наші голоси

ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ ПАНЬ

Нововідкритий Магазин вибагливих жіночих строїв

„L A D Y"

— власник Якер і Валлях —

Львів, Леґіонів 9

Поручає найновіші моделі 1032 2—3

сукон, плащів і костюмів

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 9. ЛЮТОГО 1934.

ВІЛЬГЕЛЬМ ЛІХТЕНБЕРҐ. 2

ЛИЛИК.

КАРНАВАЛОВА ІСТОРІЯ.

(Докінчення.)

Він приглядався їй у золотом лямованій, осайній сукні довго і допитливо. Так вона могла виглядати. З обличчя важко було щонебудь пізнати, а постать була струнка, як у Ґрети... Та врештою тапа сама, як в інших жінок на цій балі. Зате говорила вона лемзною німеччиною з мадярськими словами. Зовсім як Розалінда з „Лилика". Тільки зміненим голосом, вижчим за якусь терцу від голосу Ґрети. Порівнання з „Лиликом" змінило його погляд, що це була його жінка. І він рішив бодай якийсь час поводитись так, якби її не пізнавав.

Узяв її за руку і потягнув за собою: „Добре, що тебе здибав моя мала! Я справді розмовляв сам зі собою, бо стояти так довго без товариства, дуже річ. Тепер маю вже твоє товариство.

Мадярка всміхнулась задирливо:

— Як ти смішно це кажеш? А звідки ти знаєш, що я хочу бути у твому товаристві? Я прийшла тут забавитись. А кавалірів тут, слава Богу, досить...

Він притиснув її руку так сильно, що вона закричала. І зараз сказав поважнішим тоном, поважнішим, ніж мав намір:

— Ти не маєш оглядатись за кавалірами, розумієш? Ти маєш бути зі мною так довго, як я цього хочу! Чуєш?

— А як довго ти цього бажаєш, будь ласка?

— І не питай, бо на такі питання не буду відповідати.

Вони відійшли до шампанського шатра і сіли при столику з окремою лямпкою. Він казав привести з буфету дві склянки шампанського.

— За чиє здоровля випємо? — спитав він і стежив за її очима під маскою. Вона хвилину задумалась і сказала:

— На здоровля твоєї поважаної жінки!

Ріхард засміявся:

— Добре! на здоровля моєї поважаної жіночки, хоча вона в дійсності на це не заслуговує.

— Ого! то ти зі своєю жінкою посварився?

— Ще ні? Але варт би, бо вона поводиться неможливо!

— Чи вона є тут, на редуті?

— Так, вона тут, але не потребуємо їй журитися.

Тоді дама поклала йому руку на рамя і сказала веселіше:

— Тим краще! Ти мені подобаєшся. І я не хотілаб тебе пустити.

— Не бійся! — відповів він весело — я лишаюсь уже тобі вірний.

— На редутах не присягають! Тут найсвятіші присяги це кривоприсяги.

— То дай мені якийсь застав на поруку, що не втечеш мені — сказала вона, наче якась дівчинка.

Ріхард відступив на кроки взад і подумав лютий: „Лилик! Зовсім як у Лилику! Бачила цю оперетку, але не запамятала добре її акції". І пригадав собі, що там Розалінда причіпляє свому невірному Анзельштайнові золотий маленький годинник, як запоруку найближчої зустрічі. Саме тоді його „мадярка" сягнула рукою до його кишені і витягнула з неї годинник із брельоком, приміснивши собі його на декольті з трюмфальною міною. З великою радістю в голосі, вже під впливом шампанського сказала:

— Так! тепер маю тебе, бо без годинника не зможеш вернутись до своєї поважаної жіночки!

Темпераментна мадярочка дотримала слова: не відступала його на крок.

— Чудово — думав собі Ріхард — як вона знаменито грає свою ролю! Ні разу не попаде у вульгарність, ні разу не виявляє свого голосу! Звідки моя холодна зрівноважена Ґрета набралась цього несамовитого темпераменту!

Було далеко по півночі, коли вона спорта на його рамені, втомлена прохала: „Я хотілаб іти до хати!". Він відітхнув: „Крайня пора! Ти справді нині дуже втомлена! Ти доказувала чудес! Добре, йдемо. Але перед тим можеш іще скинути маску!

Вона перелякалась і притримала маску рукою:

— Ні! пізніше... зовсім пізніше... Я не хочу, щоб ти мене бачив... аж на кінці... на самому кінці, коли будемо розходитись.

Ріхард пішов до ґардероби. Її футра не пізнав, не пригадував собі. Потім вийшли на вулицю.

— Де мешкаєш? — і злобно всміхнувсь.

— Доротина вулиця 12 — відповіла.

— Не вигадуй! Тепер можеш уже не прикидатись. Ти мешкаєш на Заїздовій 6!

Вона витягнула свою руку зпід його руки:

— Як ти можеш таке казати! Тиж не знаєш, де я мешкаю! Чому на Заїздовій, коли мешкаю на Доротиній.

Він не відповів. Ситуація його втомила і він хотів уже сидіти з Ґретою в авті. Тоді розірвав всю комедію.

Дав знак здалека шоферові, що минав їх і пошепки сказав йому адресу: Заїздова 6. Мадярка сиділа поруч нього, поклала голову на спинку воза і заплющила очі. Авто сунулось мовчки. Нараз побачила з острахом, що їдуть іншими вулицями.

— Куди їдемо?

— До нашої хати на Заїздову. Сиди тихо, не звертай на себе уваги!

Вона зірвалась із місця і кинула до шофера: „Шофер, зупиніться!" а до Ріхарда: „Я не

не є вже голосами лебедів. Не знаємо також, як виглядатиме слідуючий сойм і хто представлятиме в ньому український нарід. Тому на закінчення дозволю собі висловити в імені Українського Клюбу ще кілька слів.

Ми свідомі того, що нинішня Польща є тепер сильною державою, зі сильною внутрішньою владою, що в останніх часах має поважні здобутки в закордонній політиці. Може видаватися, що в теперішній хвилині українська справа сходить на другий плян, що не пора нею нині займатися. Стоїмо на іншому становищі. Вважаємо, що українська справа, справа поверх 40 міліонів вповні вже освідомленого українського народу є і завсіди буде, коли вже не найважнішою, то на всякий випадок дуже важною справою для польського народу, хоч український нарід позбавлений сьогодні політичної свободи та поділений між чотири сумежні держави. І саме той момент, в якім сьогодні находиться Польща, дає їй відповідні можливости постаратись і до справи українського народу в лусі, що відповідав би гідності і значіню обох народів. Ми зі свого боку, не зрікаючись ні на хвилину наших змагань до національної і політичної свободи, стоїмо на становищі, що польсько-українська справа може бути поладнана лише за обопільною згодою обидвох народів і **що від тієї згоди залежатиме доля Східної Европи та сила і значіння обидвох народів.**

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

З орґанізаційного руху.

НАРАДА В СПРАВІ МІСЬКИХ ВИБОРІВ У ПЕРЕМИШЛІ.

Дня 1. лютого ц. р. відбулася в Перемишлі скликана д-ром Загайкевичем в імені Повіт. Народньої Орґанізації УНДО довірочна нарада в справі самоврядних виборів міських у Перемишлі. Ця нарада обняла не лише членів УНДО, але взагалі перемиське громадянство без огляду на політичні угрупування та партійну приналежність. Нараді проводив посол *д-р В. Загайкевич*, який зреферував також справу міських виборів і пояснивши в загальних рисах найважніші постанови закону, підчеркнув вагу тих виборів для нас і конечність взяти в них участь одноцільним національним фронтом, не входячи в порозуміння з ніякими неукраїнськими чинниками. По оживленій дискусії, у якій забирало голос поверх 20 осіб, вирішено перш за все згідно з постановою ЦК УНДО з 18. XI. м. р. станути до цих виборів самостійно одноцільним національним фронтом. Вибрано покищо ініціятивний комітет, вложений з 7-о громадян, якого завданням буде підготовити на найближчу мету дальшу акцію, а потім підготовити утворення українського виборчого комітету для переведення виборчої акції в м. Перемишлі.

хочу до тебе! Зупиніться, зупиніть!" І била кулаками у шиби так довго, аж шофер ставув. Вискочила з авта, почала втікати і щезла.

Шофер, що звик до таких сцен, тільки покивав спочутливо головою і знову зачиняв двері зі словами: „Отже їдемо знову на Заїзлову!"

— Ні! — крикнув Ріхард — до Брістолю!

* *

На другий день Ріхард „вернувся" додому зі своєї подорожі. Ґрета прийняла його чемно, ласкаво, зі своєю таємною усмішкою, такою, яку мала, коли прощала його.

— Як ти провів час?

Він не міг глянути в її очі і сказав:

— Дякую, зовсім добре.

— Усе в порядку?

— Так. Але чому ти так нараз цікавишся моїми інтересами?

— Я завсіди ними цікавлюся, тільки ти цього не запримічуєш.

Він вийшов з кімнати, щоб нишком повісити то шафи свій фрак. Ще ніколи не був у такому дурному застрою.

Кілька днів пізніше спитала його Ґрета:

— А де твій годинник?

Він малощо не розгнівався. Хотів їй сказати, що не любить таких дурних дотепів. Але заволодів собою.

— Уяви собі, я згубив його в подорожі...

— Не може бути?!

Вона погладила його по волосю і потішила:

— Не журись. На твої іменини куплю тобі новий. Зовсім такий самий.

*

І справді на іменини на нічному столику вранці лежав годинник. Зовсім такий самий. Правду кажучи, важко сказати, чи це той самий... Дуже можливе! Навіть дуже імовірне...

Але навіщо не знав Ріхард про це і зовсім.

Переклад *Л. Б.*

Молодий 90-літній козак.

Спомин про В. І. Немирович-Данченка з приводу його смерти.

Ще недавно можна було бачити Василя Івановича Немирович-Данченка чи то на вулицях Праги, чи на концертах, чи над берегом Велтави, як літом кидає хліб рибам, а зимою диким качкам.

Василь Іванович Немирович-Данченко, це була одна з найцікавіших постатей російської еміґрації у Празі. Широкоплечий, з сивими козацькими вусами, вірлиним носом та глибокими карими очима, бадьорий, якби не 90-літній старець, а молодий козарлюга. Вбрати би його в козацький жупан, привісити шаблюку, посадити на коня, а мали би ми перед собою, типічного репінського козака-запорожця.

І минувшину мав Василій Іванович також справжнього запорожця.

Вже 1877 року, підчас визвольної війни балканських славян з Туреччиною, боровся Немирович-Данченко поруч багатьох інших російських добровольців у Болгарії, як це пізніше описав у своїм найліпшім творі „Голгофта Балкану".

У літах 1905—1906, бачимо його на полях Манджурії, під Мукденом та в Порт-Артурі, і ті події теж змальовані в його численних творах.

Твори Данченка переведено на 16 мов (крім нашої, в якій нема, здається, ніодного перекладу!).

З Немировичем-Данченком познайомився я у Празі, підчас еміґрації. — „З вашим прізвищем", казав мені Данченко, „я стрічався вже тому тритцять літ". „Одного, підполковника артилерії, який мав ваше імя, я пізнав ще перед японською війною, а другий, був моїм другом і приятелем". Був це молодий російський журналіст, кореспондент петроградських часописів з часу російсько-японської війни, який і згинув десь на манджурських полях. Немирович-Данченко здається тому так швидко прихилився до мене, казав навіть, що я на того журналіста „очень похож".

Чи то у себе дома, де бував я частим гостем, чи то на проходах, чи в каварні „Ґраф", розказував мені Данченко багато цікавих річей про бої в Болгарії 1877 р., та про бої в Манджурії. Та, що раз у штабі російської армії стрінувся на манджурськім фронті з одним „русским" із Галичини, який був австр. військовим обсерватором при російській армії. Був це полковник граф Шептицький.

Щодо України, то Немирович-Данченко говорив часто такі: „Я, малорос, — запорожський козак, предки мої були навіть отаманами Січи Запорожської, і цим я дуже горджуся, але самостійність України не користна ні для України, ні для Великоросії; та від своєї молодости я стою на становищі федерації всіх трьох руських племен: великоросів, малоросів і білоросів".

Будуча Росія, буде на думку Н. Данченка, демократична та федеративна, „де всі язики і племена" будуть свобідні, почуватись як у себе дома, будуть розвивати свої культурні, національні окремішности, та будуть працювати на користь і розцвіт цілої держави, та щиро боронити її границь чи то над Пацифіком чи під Дебречином.

Галичиною та іншими нашими землями цікавився Н. Данченко все щиро, знав про подробиці пацифікації (і навіть писав на цю тему) та визнавався добре в наших шкільних містеріях.

Ще в передвоєнних часах був Немирович-Данченко членом ґрупи, яка мала у програмі силою відірвати „руські" землі від Австрії й Угорщини і зараз у 1914 році, коли російські війська заняли Галичину поїхав „посмотрити" на землю Короля Данила. Побачив там країну, колись такої високої культури і слави, тепер у такім зубожілім і занедбанім стані.

Щодо самої Польщі, то Немирович-Данченко, був прихильником самостійности польського народу в його етноґрафічних границях.

Казав: „Нам треба Польщі і то навіть коче, як греблі проти німецької експанзії на Схід, яка завсіди нам загрожує і чимраз більше буде загрожувати.

Щодо більшовиків, то був проти збройної інтервенції чужих держав, вірив, що більшовики перейдуть еволюцію і кінець-кінцем, Росія стане могутня, але демократична.

У свій поворот до батьківщини не вірив. „Я вже за старий „панімаєте"! — казав.

І справдилися його слова. Кріпкий дідусь не видержав еміґрантських злиднів і помер на днях у Празі, далеко від ріднього Кавказу, де провів свою молодість і який любив понад усе.

Інж. Юліян Купчинський.

З життя українських товариств.

ПРОСФОРА НА СТРИЙСЬКІЙ ДІЛЬНИЦІ.

Мин. неділі влаштував впарі з іншими товариствами у Львові свою просфору і Кружок „Рідної Школи" на Стрийській дільниці, точніше — його жіноча Секція. В гарно прибраній салі, серед якої пишалася ялинка, засіло за столи з просфорою до 200 осіб, гуртуючись серцем в одну родину. Свято почав посвяченням просфори о. пар. Дзедзик, що й побажав приявним щирими словами кращої долі та вказав на шляхи орґанізаційної праці на Стрийській дільниці. Крім нього промовляли ще о. прал. Куницький, о. Горчинський, голова Кружка проф. Ластовецький, голова жін. Секції п. Стелля Марітчакова, п. М. Ігнатова, радн. Гординський, студ. Р. Мигаль і д-р Дзерович. Серед коляд хору „Будучности" і хору чит. „Просвіти" минув швидко цей настроєво щирий і бадьорий вечір, закінчений нац. гимном та збіркою, що дала 26.50 зол. на будову школи на Стрийськім. (—)

Львів має свого Кіртена.

ЖАХЛИВА ТАЙНА ПОРУБАНОЇ ЖІНКИ І ЇЇ РОЗГАДКА.

Як ми вже вчора коротко повідомляли, Львів став ареною жахливого, просто безпримірного злочину, яким випередив всі міста в Польщі й несподівано дорівняв великим столицям Европи. Подробиці його схвилювали не тільки місто, але й цілий край, що досі не памятає в історії своєї кримінольоґії такої жахливої справи. Не диво, що вся польська преса переповнена подробицями злочину, а на устах Львова від кількох днів тільки й мови, що про цей нечуваний факт людської жостокости і кровожадности.

В подробицях, сьогодні, коли злочинець сидить уже за ґратами, справа ця виглядає так.

ТАЄМНІ ШМАТКИ ТІЛА.

В понеділок біля полудня оббігла Львів жахлива вістка: Робітник Шустро, що набирав в ярку біля вул. Понятовського пісок, найшов на цьому піску та побіч нього порозкидані шматки людського мяса зі шкірою. Шустро викликав негайно сторожа Сх. Торгів Чижа і поліцію, яка почала переглядати цілий ярок і тут найшла під одним деревом 9 шматків людського мяса, під другим людські ребра, під третім шматок підчереня. Крім цього найдено скривавлений папір, в якому злочинець приніс ці шматки, поки порозкидав їх.

Нахідка поставила зразу на ноги цілу поліцію, але розгадка справи натрапила на величезні труднощі. З найдених шматків, обмитих і частинно натоплених, можна було злогадуватись, що злочинець порубав свою жертву, обмив усі порубані шматки, а кости спалив. Зате невідомо було, хто був жертва — мужчина чи жінка, та чи вбито її з метою грабунку чи на сексуальному тлі. Зокрема брак голови, пальців і розталий сніг ставили нові перешкоди для слідства.

НОВІ СЛІДИ ЗЛОЧИНУ.

Справа набрала ще більшого посмаку сензації і тайни, коли у вівторок найдено недалеко місця першої нахідки нові частини людського тіла. Саме поліцай, що патролював у парку Йордана, найшов у хащах ще кілька шматків людського мяса, біля цегольні Нахта при вул. Зеленій найдено 17 дальших шматків, серед них дамську шовкову панчоху зі стегном, нутрощі, рамя і полові частини тіла, а крім цього у кошику на сміття на площі Сх. Торгів теж шматок мяса. Загалом найдено 40 шматків людського тіла, що важили сороккілька кільоґрамів. З них можна було вже зложити цілого трупа жертви, до якого бракувало тільки голови і пальців.

Енерґійне слідство мало вже за що зачепитись. Що жертва була жінка — не було сум-

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Г. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

ніву. Те, що злочинець порозкидав її шматки в околиці першої дільниці і то в ріжних місцях, казало догадуватися, що він околицю тієї дільниці знав дуже добре, отже й мешкав у ній. Факт, що пісок брали робітники щоденно, а проте в суботу не запримітили на ньому робітники нічого, підтримувало здогад, що злочинець убив свою жертву вночі з суботи на неділю, а в неділю порозкидав шматки її тіла в яру, а вночі з понеділка на вівторок розкидав далі. Не було сумніву, що голова жертви й її руки були ще в нього і що він найближчої ночі десь їх підкине.

АРЕШТУВАННЯ ЖАХЛИВОГО ЗЛОЧИНЦЯ.

Серед цього поліція дістала довірочну вістку, що безробітний каменяр з вулиці Яблоновських, Колодій, пробував продати кільком ґанделесам дамський плащ, але ці не хотіли його купити, бо він був скривавлений. Негайна ревізія в Колодія у вівторок ранком найшла цей скривавлений плащ справді. Колодій заявив, що дістав його з дорученням продати від Гієроніма Цибульського, власника кіоску на перехресті вулиць Понятовського і св. Софії.

Кіоск взяли на око. Цибульський, 47-літній, низький і кретиноватий з вигляду мужчина, колись інвалід австрійської армії, пізніше „оборонця Львова" і вояк відомої групи полк. Абрагама, що визначався великою відвагою та відомий був у цілій дільниці, віддавав досі як підозрілий. Якби нічого, продавав спокійно папіроски й агентам, що приходили до нього щораз купувати їх, оповідав тільки нервово, що хорий та що лихий, бо якась жінка вкрала йому 700 зол. В околиці знали, що Цибульський любив запиватись та перебувати серед повій, але щоби він був здібний аж на такий злочин — цього ніхто не підозрівав. Проте, коли у вівторок вечором до кіоску війшла поліція, Цибульський зблід. Його вивели з буди і перевели в ній основну ревізію. Вже перший погляд в її нутро зморозив кров загартованих поліціянтів. Ціла долівка в ній була сплямлена кровю, серед сміття пальці жертви, по кутах повпихані скривавлені ганчірки і частини жіночої одежі. В цебрику побіч буда закривавлена вода, а в ній голова, руки й частина нутрощів. Ця голова була оскальпована і так змасакрована, що рис обличча тоді було розпізнати. Поруч стояло приладдя злочинця: скривавлена сокира, пилка й ніж.

ЩО КАЖЕ ЗЛОЧИНЕЦЬ?

На поліції почав злочинець зізнавати: В суботи за неділю привів він, як це арештою робив часто, якусь вуличну дівчину з Бернардинської площі до кіоску, де спав здавна. За якийсь час вона, невідомо чому, витягнула пляшечку з цілиналі, випила її і на очах Цибульського сконала. Боючись наслідків і відповідальности, Цибульський задумав непомітно позбутись трупа. Роздягнув її, порубав на шматки, повипивав їх і поховав. В неділю ранком продавав, ніби нічого, папіроски, потім передав Колодієві продати дамський плащ, врешті вечором пішов з ним до Стрийського парку, кажучи, що хоче викинути десь кінське мясо, яке йому відсувалося. В понеділок продавав далі, а вечором розкинув дальші частини трупа в цегольні Нахта й парку Йордана. Голову, руки й решту хотів викинути у вівторок вечором, опісля вичистити кіоск. Двацять чотири години пізніше ніхто й був би не догадався, що в його будці трапилося.

Цим зізнанням злочинця поліція не довіряла. На голові жертви найдено сліди ударів, у кіоску пляшки з отрутами — повстала гіпотеза, що Цибульський убив або й отруїв свою жертву. Тимто й усе з кіоску для дальшого слідства забрали на поліцію.

Вістка про те, що вже відкрили злочинця, викликала незвичайне враження.

ІСТОРІЯ ЛЬВІВСЬКОГО КІРТЕНА.

Типовий з вигляду злочинець, Цибульський дістав, як 33 відс. інвалід, свій кіоск 10 літ тому. Він давав йому добрі доходи і тому Цибульський тогож року оженився з якоюсь Ґуркіздою та почав з нею жити „по панськи". Їх мешкання при вул. Яблоновських було повне коханців жінки і його приятельок, що запивалися й гуляли щоночі. З подружжя вродився син, що перебував сьогодні в чужих людей, а три роки пізнійше Цибульський розійшовся з жінкою, що нині є касієркою в одній каварні в Золочеві та аліквідував мешкання. З того часу жив самотно, запивався і часто приводив вуличних дівчат до кіоску.

Про фатальну ніч злочинець змінив свої зізнання вже двічі. Зразу казав, що привівши невідому йому дівчину, випився з нею і в пияцькому шалі вдусив, а тоді отверезівши, порубав її трупа, опісля вияснив, що хотів випробувати піяцкалі, яке дістав від одного возного і вспав нещасній дівчині у горівку. Коли вона від цього сконала, він зрозумів злочин і хотів його затерти.

ХТО Є ЖЕРТВОЮ ВИРОДКА?

Ствердити, хто впав жертвою Цибульського, було зразу важко. В його кіоску найшли кілька „чорних книжок", які заставили в нього вуличні дівчата за папіроски, але всіх їх власниць найдено живими. Щойно після довгих розшуків устійнено, що вбита це 27-літня проститутка Емілія Шефф, яка мешкала при вул. Міхала на Замарстинові, скотилася була на останні щаблі свого життя і в останнє бідувала так, що навіть плащ і черевики, які найдено напаленими в кіоску Цибульського, позичила від своєї господині, йдучи по заробіток. У підземному світі Львова звали її „Мільця-копайлістка".

НАГЛИЙ СУД НАД ЗЛОЧИНЦЕМ.

Цибульського передали для досліду лікарям. Якщо вони заявлять, що він здоров на умі, йому загрожує кара смерти від наглого суду, що підбудеться над ним за кілька днів. (—)

*

Останні вістки зі слідства кажуть, що Цибульський обтяжив міцно Мих. Колодія, того якому доручив продати плащ вбитої. Колодій мав йому помагати цілу неділю рубати трупа нещасної жертви та обмивати поодинокі шматки мяса. Переслухані сусіди й вуличні дівчата ствердили, що Цибульський здавна любувався виглядом крови, любив обдирати звірят зі шкіри та вбивати їх а теж еротично був повним виродком і ненормальним. Був теж хорий на люес. Вбита Емілія Шефф була вже до війни проституткою, у Варшаві сиділа півтора року за крадіж і недавно тільки приїхала до Львова, де живе її молодша сестра. Хоча на паспорті має 27 літ, то в дійсності мала 41. Зрештою була нишка, чорна й негарна, безоглядна й рискувала на все. Одна з переслуханих вуличних дівчат зізнала, що Цибульський хотів її у свому час: теж вбити ножем.

Синок Цибульського приняв вістку про злочин батька сльозами. Жінка його, що приїхала до Львова на вістку про злочин, зголосилася сама на поліції.

Прок. Мостовський вирішив уже, що Цибульський і Колодій відповідатимуть перед наглим судом.

Важний тільки нині

Бон

на

безплатний

флякон знаменитої кольонської води вартости 1.20 зол., при закупні 9 кожиків до голення „SALFERS" за 1 зол., які перевищають усі вироби з цієї ділянки.

Перфумерія **С. ФЕДЕРА**

Сикстуська 7, або Коперника 15 а.

58/27 4—6 УВАГА: Лише за зворотом бону.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ

найдешевше в текстильнім магазині

„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.

22/38

З ПРИВОДУ КАРНАВАЛОВИХ СПЛІТОК:

Комітет Перших Студентських Великих Вечерниць під гаслом „Студентство Рідній Школі" подає до відома загалові українського громадянства, що ті Вечерниці відбудуться в усіх салях „Бесіди" і „Народнього Дому" (І. пов.) за виїмком салі театру „Ріжнородностей. Концертують дві орхестри — jazzband „Розрада"

проф. Б. Вахнянина.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 9. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 17

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Що я заявив стрільцям? — Які питання ставив я сам собі?

Ходячи поміж стрільцями та входячи у ближчі взаємини зі стрілецькими старшинами, головно з названими вгорі Дідушком і Вітовським, пізнав я, що поміж стрілецтвом говориться зовсім поважно про те, що було виявлено головою ЗУР. д-ром К. Левицьким, що стрілецтво має бути вжите головно до політичних завдань. Ніхто з них не знав, яке це має бути політичне завдання і в якій формі воно буде виконуватися, на всякий випадок стрілець готовився до нього. З принагідних розмов набирав я такого переконання, що політична задача в уяві пересічного стрільця виростала на аґітаційну роботу, де стрілець буде скликати наради й віча, буде читати брошури, буде говорити промови, читати відчити, закладати товариства і т. д. Про це він не питав, чи така робота можлива і чи він — нераз ученик нижчої, часами вищої гімназії — до такої роботи доріс. Не хотячи стягнути на себе відповідальности, що і я таким легким гаслом стараюся стягнути якнайбільші маси добровольців, а знаючи, що моя воєнна карієра як організатора, а навіть начального команданта, буде в порівнанні до долі іншої стрілецької боятії дуже безпечна, рішився я на крок, щоби подати інтелігентному стрілецтву ясно і недвозначно до відома, що воно дуже помиляється, коли сліпо вірить у того роду поголоски і приречення. Той крок зробив я на власну руку, без порозуміння з Б. У., уважаючи, що я як начальний командант поношу опісля сам відповідальність за всякі наслідки, а закриваючи дійсний стан річи, неначе даю свою згоду на те, щоби ширилося баламуцтво. Тому велів я скликати до одної більшої салі всіх тих стрільців, які мали покінчену середню школу або були студентами університету чи техніки, або займали вже після покінчення студій якісь суспільні становища і коротко та ясно сказав їм, щоби старалися протиділати тому хибному поглядові, неначе стрілецтво не буде брати активної участи в боротьбі, а буде вживане лише до політичних завдань в етапах армії. Я тоді заявив зовсім отверто, що вони будуть лежати серед граду куль у стрілецьких ровах, будуть терпіти всі невигоди воєнного життя, що будуть таксамо гинути, що будуть таксамо ранені, будуть ту саму службу сповняти, що й інші частини армії. Коли з тією свідомістю лишаться всі при добровольцях, тоді стає ясно, що вони йдуть до того по своїй найліпшій волі та по своїм переконанням і тоді вони становитимуть передовий та чільний матеріял армії. У противнім випадку ще пора кинути ряди добровольців і вернутись до хати. Не маю даних, як приняли зібрані мої слова, чи мали вони на кого який вплив, але в кожнім разі я сповнив ту повинність, яку був покликаний сповнити, тобто вияснити стрільцям-добровольцям, що їх жде в незадовгій будучині.

В тій порі ставив я нераз собі питання, пощо суспільність ставить добровольчу організацію, коли держава і так забирає всіх здібних до зброї. Я не міг найти ніякого вияснення на це питання. Я думав, що було це дуже нерозважно жертвувати всім своїм дорібком, усією своєю інтелігенцією на те, щоби вона погибла. Бо не дурив хіба я себе тим, щоби навіть 10.000-ний відділ добровольців заважив на долі тої війни. Я вичував, що це більш політичний маневр, як дійсна потреба, але чи варто для сумнівних політичних здобутків рішатися на такий рисковний крок? Хвилинами хотілося мені кричати до суспільности, щоби не виконувала на собі „гаракірі", хотілося кликати до неба по поміч, щоби рятувати ту молодь, якої нам більше треба, ніж усяких признань та сумнівної вартости політичних добутків. Не лише нашій суспільности, але й польській дивувався я і дав тому вислів в одній моїй розмові з віцепрезидентом Ради Шкільної Краєвої Дембовським, якому сказав рішучо, що суспільність повинна поставити своє „вето" супроти добровольчих формацій.

Будучи визначеним на начального команданта всіх УСС, не міг я звертати увагу тільки на Львів, але мусів зайнятися цілою Східною Галичиною. А маючи такий малий і такий слабий апарат до розпорядимости, відчував я свою безсильність. Я чув, що моя робота подібна до праці селянина, який управляє примітивними засобами свою ріллю під боком того, що має у своїх руках всі засоби найновішої господарської техніки.

(Далі буде.)

Димісія кабінету Далядієра.

НАРАДИ МІНІСТРІВ

ПАРИЖ, 7. 2. ПАТ. Пізно ночю прем. Далядіє конферував з президентом республики в Елізейській палаті. Незалежно від того відбулися конференції міністрів внутрішніх справ, справедливости та префекта париської поліції, що тревали до год. 3. над раном.

ВІДОЗВА ПРЕМ. ДАЛЯДІЄРА

ПАРИЖ, 7. 2. ПАТ. Ночю в год. 24. прем. Далядіє видав відозву, в якій стверджує, що поденцитовані політичні партії хотіли виконати замах на республиканський устрій. Ватаги узброєні в револьвери й ножі нападали на поліційних аґентів, республиканську ґвардію та поліцію. Оборонців ладу атакувала юрба й вони були ранені в тій боротьбі. Лише завдяки холоднокровности влади безпеки не прийшло до повної масакри. Уряд свідомий своїх обовязків буде старатися за всяку ціну вдержати спокій та привернути населенню безпеку й запевнити незалежність республиканському устроєві.

ЗАБОРОНА МАНІФЕСТАЦІЙ.

ПАРИЖ, 7. 2. ПАТ. Префект париської поліції заборонив із 7. ц. м. уладжувати всякі маніфестації в Парижі.

ВБИТІ ТА РАНЕНІ.

ПАРИЖ, 7. 2. ПАТ. Поготівля поліції відкликали щойно в год. 3. над раном. Згідно з комунікатом м-ства внутрішніх справ біланс жертв учорашніх подій є: 6 убитих і 300 ранених.

ПОГОТІВЛЯ СКРІПЛЕНЕ.

ПАРИЖ, 7. 2. ПАТ. Префект поліції після конференції з міністрами внутрішніх справ і справедливости зарядив нині скріпити поготівля поліційних відділів.

ПРЕСА ПРО ЗАВОРУШЕННЯ.

ПАРИЖ, 7. 2. ПАТ. Щоденники щиро обговорюють вчорашні кроваві події. Проурядові впевляють про замах на республику, праві закидають вину за пролив крови кабінетові Далядіє. Поліція, стверджують часописи, мусіла вчоди вживати зброї і шабель. З 20 разів розбивано маніфестації комуністів, що кричали на честь Совітів. Товпа нищила кіоски, дерева, автобуси, ставила барикади. „Ль Евр" і „Попюлер" добачують у заворушеннях пробу ввести фашистівський лад в республиці. Редактора „Аксіон Франсез" арештовано за те, що погрожував у часописних шпальтах урядові лінчом товпи.

ПАРИЖ, 7. 2. ПАТ. Елізейської палати береже поліція. Вчора демонстранти пробували увірватись до палати, понищили емблеми й герби на огорожі та порозривали її в кільнох місцях. Знищено теж будки варти.

ПОБИЛИ РАДНИХ.

ПАРИЖ, 7. II. ПАТ. Підчас вчорашних маніфестацій 12 радних Парижа пішло в стяжках і відзнаках свого уряду на чолі 2-тисячної юрби до палати депутованих. Поліція не допустила їх, зашаржувала юрбу й 8 радних побили палками. Всеж чотирьом з них вдалося дістатись до палати, де їх приймив мін. судівництва Фенансіє а потім прем. Далядіє. В 14. год. відбулося спільне засідання депутованих, сенаторів і радних Парижу, що радило над ситуацією.

ПОКЛІН УБИТИМ І РАНЕНИМ.

ПАРИЖ, ПАТ. Мін. Фро видав до поліції і війська подяку, в якій виявляє поклін раненим і вбитим жертвам обовязку.

ПАРИЖ, 7. II. ПАТ. Підчас сутички на площі Згоди ранено в голову заст. префекта париської поліції Ґішара.

ДИМІСІЯ ДАЛЯДІЄРА.

ПАРИЖ, 7. 2. ПАТ. Уряд премієра Далядіє подався до димісії. Димісію принято. Далядіє заявив представникам преси, що уступає, бо не хоче проливу крови. Вістку про уступлення уряду Далядіє приняла дуже втішно париська біржа. Скрізь співали Марсильезу і вигукували в честь нового уряду. Президент республики Лебрен запропонував б. президентові Думерові сформувати уряд, але той відмовився. В політичних колах сподіються, що нового премієра заіменують пополудні.

НЕ РОБІТЬ КРИВДИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ!

Установа, що не передплачує „Діла" для своїх членів, робить їм найбільшу кривду, бо позбавляє їх інформацій точних, основних і з першого джерела. Тому всі читальні, кооперативи, кружки „Р. Ш." й інші народні установи повинні заабонувати „Діло" для своїх членів.

Обезпечення рільних робітників.

В соймі предложено виладжений радою міністрів проект закону про обезпечення рільних робітників на випадок нездібности до праці або смерти. Обезпеченню підлягають рільні робітники і домова служба, що скінчили 16-ий рік життя і не переступили 60-го, та є заняті наємною працею або находяться у службовому відношенні в рільних, лісних, городничих, тодівельних і рибних господарствах, оскільки працюють постійно, сезонно або хвилево довше ніж 20 днів без перерви у одного хлібодавця. Обезпеченева оплата означена на 5 прц. підставової плати, з чого 3/5 платить працедавець, а 2/5 робітник.

Інвалідська рента прислугує рільному робітникові, що був обезпечений напротязі бодай 200 тижнів. Якщо від початку обезпечення до хвилини повстання інвалідности минула тільки третина того часу, рента виносить 20—25 прц. На випадок обезпечення, що тревало менше ніж 200 тижнів, буде прислугувати робітникові одноразова відправа. Рільні робітники, що в часі коли закон входить у життя, скінчили 65 літ, не мають з чого жити і за останніх 14 років працювали бодай 4 роки, дістануть теж інвалідську ренту.

Найбільшою подією дня є

Чоловік, що був четвергом.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала.** Львів, Хорушина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 52441-100

— **Перше укр. фризієрське заведення** для Пань і Панів у власній управі Теодора Кутковського, Львів, вул. Бляхарська 11., філія для Пань Площа Марійська 4. Тел. 106.88. 4—5

— **Виклад про українську народню пісню.** В Українськім Науковім Інституті в Берліні (університетська саля ч. 101) виголосить проф. Антін Рудницький в пятницю, 9. ц. м. в 8. год. веч. виклад у німецькій мові на тему: Українська народня пісня, її обробітка і використання в українській мистецькій музиці. Музикальну ілюстрацію обняла відома співачка Марія Сокіл зі Львова.

— **Щедрий дар Музеєві Визвольної Боротьби України.** П. Я. Макогін передав від Українського Бюра в Льондоні 1000 ам. дол. (2 рата), як даток Бюра до зібраних уже жертв на Український Дім у Празі. Як відомо, Українське Бюро в Льондоні додає до жертв українського громадянства до кожного доляра свій доляр і призначило на це суму до 3.000 дол.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу дня 10. ц. м. в год. 19. відбудеться в домівці Товариства відчит д-ра О. Барвінського: Водні хиби при дожильних впорскуваннях.

— **Українїка.** Роман В. Винниченка „Записки Кирпатого Мефістофеля" виходить у чеськім перекладі Божени Голечкової під назвою **„Zápisky piknoseho Mefista"** як додаток до час. **„Národni Listy — Večernik"** та **„Národ"**. В замітці, в якій попереджалося про друк цього роману (27. XII. 1933 р.), було зазначено, що цей роман „показує чуттєву боротьбу чоловіка, який по роках марного шукання й туги по страченому коханні визволюється зі свого злочинного егоїзму зрозумінням обовязку до дитини, яку залишив, не турбуючись дальшою її долею. Роман — великих дієвих ґрадацій та щирих поетичних пасажів..." (У. Т.)

— **Свято Крут у Празі.** Українське студентство в Празі, зорганізоване в ЦСУС-і, Союзі Підк. Р. Студентів і УАГ, улаштувало 28. січня Свято Крут. У вступнім слові Улас Самчук означив Крути як початок державної емоції українського народу й назвав Свято Крут святом молодости, воскресення й піднесення духа. Програма складалася зі співів п. І. Туркевич-Мартинцевої (О. Олеся „Я бачу вас, святі могили...", Б. Гомзина: „Самітна", „Світанок", які скомпонував Р. Сімович і Шевченкове „Минають дні" в композиції п. Туркевич-Лісовської та відоме „Подайте вістоньку" Людкевича). П. Р. Сімович виконав Шуманові „У ночі" й „Казка" та III. баляду Й. Брамса; О. Чучкевич деклямував вірш О. Стефанович „Крути", а Юр. Косач власну поему „Пісня про Роксеваль". Акомпаніювали п. Туркевич-Лісовська і Р. Сімович. Свято закінчилося співом нац. гимнів.

— **За летючки ОУН.** Перед трибуналом присяглих суддів у Львові станув Мирон Мицьопа, парубок з сокальського повіту, у якого при ревізії найдено летючки з закликом до бойкотування польських шкіл. На основі вердикту суддів Мицьопу засудили на 2 роки вязниці. Боронив пос. д-р Ст. Біляк.

— **Присуд.** Самбірський суд присудив за знеславу державних емблем у Бережниці й Татарах 22-літнього Андрія і 20-літнього Володимира Чепілів на 7 міс. вязниці.

— **Чи наглі суди будуть знесені?** На засіданні сенатської буджетово-скарбової комісії референт Зачек ствердив на основі статистичних дат, що злочинність, яка підлягає наглим судам, значно ослабла, і спитав міністра справедливости, чи не пора уже скасуватиб наглі суди в Польщі. Міністер справедливости Міхаловський відповів, що на найближчому засіданні ради міністрів поставить відповідне внесення. Рішення в тій справі залежить тільки від ради міністрів.

— **Землетрус у Скільщині.** В неділю, 4. ц. м. в год. 5.30 досвіта в селах Коростів, Козьова і Оравчик біля Сколього відчули легке підземне потрясення, що тревало кілька хвилин. В коршмі в Оравчику перевернулася шафа з напитками а в кількох мешканнях перевернулися печі і бреніли шиби. В тім самім часі відчули легке потрясення в Сколім.

— **Львівська хроніка.** У Львові арештували аґента фірми „Польський Килим", Зільберберґа що в Познанщині продав на 10.000 зол. килимів, а потім за ці гроші бавився по каварнях підшиваючись під прізвище гр. Боковського. — Яків Гольдман, власник ресторану при вул. Нової Різні, відобрав собі життя вистрілом револьверу.

— **Заборона коляди.** Як повідомляють нас влада заборонила колядувати церковним братствам сіл Волчківці, Орелець і Тулова пов. Снятин в поріздвяному часі. Причини невідомі.

— **Розвязання академічних товариств.** На варшавськім університеті розвязано всі академічні товариства, що не предложили ректорові проекту нових статутів, які відповідають вимогам нового закону. Розвязано поверх 50 товариств.

— **Краєва хроніка.** В перемиській тюрмі вибухли авантури вязнів, які зліквідувала щойно поліція. — Часопис правих російських емігрантів „Молва", що виходив у Варшаві і в якому працював відомий російський письменник Філософов, перестав виходити. — 3-го ц. м. було в Польщі 401.902 безробітних, тобто 2.372 більше, як мин. тижня. — Біля Вілянова пов. Варшава найшли вбиту 25-літну Янковську, яку шофер Халупчак заманив на прогульку автом, за містом знасилував і вбив 5 кулями, а тоді відібрав собі життя на одній з вулиць Варшави. — Жида-маляря А. Гутермана, що влаштував виставку з образів, які обиджували католицьку релігію і публичну мораль, варшавська поліція арештувала. — В Городенці повісився 75-літний господар Микола Колатко, програвши маєтковий процес з сусідом. — В Підгірках пов. Калуш згинув при копанні глини В. Добровольський, якого засипала земля. — В Нагачеві пов. Яворів згоріли будинки Василя Фульмеса, якого й арештовано. У Вільшаниці тогож повіту згоріли дві господарські загороди. — Станиславівський суд присудив на 16 міс. тюрми дир. кіна „Варшава" в тому місті, Штарка, що підробляв на білетах печатку маґістрату, щоби не платити йому податку. — В Рихтичах пов. Дрогобич пробив 22-літний О. Войтушишин сел. Босака, що вмер, залишаючи жінку і двоє дітей. — В Підгірцях пов. Калуш копав Варко Добровольський так нещасливо глину, що вона усунулася і вбила його на місці. — Коломийське староство присудило на 9 міс. вязниці б. секретаря громади Гвіздець, що з пімсти за редукцію насилав до староства анонімі, обвинувачуючи його службовиків у шпіонажі. — Суд у Коломиї присудив на 10 міс. тюрми П. Барана і на 6 міс. його приятеля Котербу за важке побиття Мих. Палюха. — Біля Ожеша на Шлеську наїхав поїзд на віз і вбив його 62-літного власника, Малькера, а поранив важко коня. — В пов. Молодечно арештували селянина з Волині Мик. Вичина, що вже довгий час здавав лікаря, лікував людей і навіть бавився в положничого спеціяліста. — У Кренчках б. Варшави, арештували карбового Швета, що зі підозрений у краділі, хотів виявити свою пильність, намовив сел. Недзевковського прийти в ночі набрати собі трохи конюшини з двірської стиноти а тоді важко його постріляв.

— Хитрі обманці. Кирило Пищ і Федь Заверуса хотіли заробити гроші на тому, що викравши печатку з канцелярії Волоської церкви, виготовили нею подання до старости і взаштовували в Нар. Домі забави „Церковного Т-ва", з яких брали доходи собі. Так обійшлося їм кілька разів, але коли оноді постерунковий почав ліквідувати бійку, що вибухла на такій забаві, почув багато цікавого і з місця обох „комітетових" та буфет перетаскав до вязниці. Тепер Федь буде пищати, бо Кирило трохи надто заверушив...

— З нужди хотів служити у війську. Окружний суд в Корол. Гуті розглядав справу Альфонса Клещинського, який не міг найти кілька літ ніякої праці дарма, що був здоровий і дужий і врешті підробив свою метрику, щоби швидше піти до війська: вишкробав у даті 1912 р. двійку, вписав чвірку і так зголосився до військового бюра. Тут не могли найти його прізвища у списках, покликаних до армії, приглянулися до дати й остаточно Клещинський, що силою хотів омолодити себе на 2 роки, найшовся перед судом. Суд присудив його на місяць тюрми з завішенням на 2 роки.

— Бідак дістає 18 міліонів долярів. Такої суми не можна виграти на льотерії. Навіть у байонськім банку не можна накрутити інтересів до такої висоти. А треба мати свояків в Америці, що вмираючи не забувають за нас. Таке щастя трапилось звичайному бідному рибалці в околиці Штрасбургу, у Ваценав. Влітку 1932 р. приїхав туди з Філядельфії один адвокат і шукав за ріднею Хрістофа Шеффера. Той Шеффер виїхав замолоду до Америки і дійшов до міліонів. У 1885 р. помер і залишив жінку та двоє дітей, що дістали всю його спадщину. Останній його син помер у 1915 р. і не лишив спадкоємців. Його сестра дістала все його майно, але і вона вмерла 16. листопада 1930 у Філядельфії залишаючи 18 міліонів долярів. З усіх кандидатів до цього майна в Америці ніхто не підходив. Філядельфійський адвокат Кереман рішив виїхати сам в Европу шукати правдивих спадкоємців і найшов Георга Шефера у Вайценав, з яким вернувся до Америки.

— Зріст доходів англійців. За минулий рік Англія дістала нових 17 міліонерів. Разом є їх в Англії 150. Міліонер в Англії це той, що дістає річно не менше 100.000 фунт. шт. доходу. Усі нові міліонери заявили, що мають 200.000 фунт. шт. річно. Всі ці міліонери платитимуть річно яких 30 міл. податку. 530 осіб в Англії має річно 50.000 фунт. шт. доходу, приблизно 10.000 осіб мають доходу від 10—50.000. За минулий рік прибуло таких нових 2.400 осіб.

Якщо бажаєте жити життям культурної людини, якщо уважаєте себе членом европейської сімї народів, то мусите читати щодня газету. Колиж вам за тяжко платити передплату за „Діло" самому, то зложіться до спілки зі своїм сусідом. Тільки не відкладайте тої справи на пізніше, але зараз вишліть передплату!

— Ріжні вістки. Югославянський уряд рішив побудувати нову залізницю між побережжам півд. Дальматії і Югославією; залізниця скоротить шлях між Білгородом і Спалято на 190 км. — У Відні помер католицький письменник д-р Ріхард Кралік у 82 р. життя; він був провідником австрійського католицького літер. руху. — У Литві появились нові почтові марки з портретом президента литовської республики і марки летунської пошти з летунами Дарюсом і Ґіренасом. — Цими днями в Альбанії, в околиці Дурацо, відчули мешканці сильні підземельні товчки; досі невідомо, чи нема людських жертв; матеріяльної шкоди не було. — Один із найбільших міліонерів і найстарший із них 94-літній Джон Рокфелер знову занедужав від простуди. — Американська преса повідомляє про смерть найстаршого мешканця острову Пуерто Ріко (Сан Хуан), що звався Ґреґоріо Горрес; мав він 114 літ, кільканацять синів і сотні внуків і правнуків; ціле життя працював здоровий і бадьорий. — На залізничій стації Паранагва в Бразилії експльодувало кільканацять скринь з динамітом, наслідком чого ціла стація залишилася в развалинах. — Повстанчі війська ген. Сун-Пен-Ірга, що займають тепер місто Пінґльо в провінції Нінгсія, розбили 4.000 урядового війська.

— Найвищий ресторан у Парижі збанкротував. На Айфлевій вежі, звідки простягається чудовий вид на найдальші околиці і де людина почуває себе під хмарами, начинили ресторан. Цей ресторан приймав гостей більш 30 літ і жодна розмова, що змінила життя двох осіб, проминула там між небом і землею. Цими днями прийшли туди незвичайні гості: судовий пристав і кількох постійних покупців із прилюдної лїцитації. Перевели лїцитацію і вивезли все, 7 пляшок шампанського і 2 пляшки лікеру продали за 50 франків. Інші напитки пішли ще дешевше. Тепер хто хоче напитись на Айфлеву вежу мусить спіланок або свій обід брати зі собою.

— Заява. На цьому місці заявляю, що я з днем 21. листопада 1933 на *моє власне бажання* перестав бути членом Орг. Комітету У. С. С. у Станиславові. Рівночасно заявляю, що я, покликуючись у моїй статті у 18. числі „Спортових Вістей" п. н. „У. С. С. і Л. З. О. П. Н." на приналежність до Орг. Ком. У. С. С. у Станиславові, не мав на думці підпиватись під авторитет У. С. С-у, тільки щиро висказував свою власну думку, за що беру на себе повну відповідальність, бо ніколи не звик ховатись за чужі плечі. — *Богдан Ліськевич* у Станиславові.

— Ніхто з тих, що терплять на ревматизм, подагру і нервові болі не повинен сумніватись у можливість свого оздоровлення, бо багато хорих вернуло собі здоровля при помочі Тогалю. Бо таблетки Тогаль не дають призбиватися сечевому квасові. Нешкідливі для серця, шлунка та інших органів. Спробуйте і переконайтеся самі. — Можна дістати у всіх аптиках.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „ПАПРИКА".

Бачимо нову кінову артистку, мадярку Сілягі. Нагадує у лечому Анні Ондру, але має власний той, головно справді заприкований темперамент. Голос у неї слабший, лато танцює як вогонь і кокетливо, наче спокуса. Грає з французькими артистами у дуже добрій паризькій фарсі, де непорозуміння пнуться одно за одним і розвалтуються рівномірно, розумно та дотепно. Деякі веселі сцени розбуджують на авдиторії оправданий щирий сміх. Два типи: витрепого чоловіка і засушеного молодця, що просиджує над жабами і мікроскопом, знаменит. Роля льокая, що шукає своєї жінки і довшли після 15-літнього розстання, доводить до преномічних сцен. Сілягі деяких навіть захоплює.

З судової салі.

ПРИСУД У ПОЛІТИЧНОМУ ПРОЦЕСІ В ЧОРТКОВІ.

В днях 2.—5. лютого ц. р. відбувся четвертий в черги політичний процес у теперішній каденції суддів присяжних. На лаві обвинувачених засіли: *Володимир Балацко, Степан Онищук, Мирон Володимир Бачинський і Яків Гвіздовський*, усі ученики 8. кл. української гімназії в Чорткові, та *Володимир Дідич*, студ. теольоґії. Акт обвинувачення закидав усім підсудним приналежність до ОУН та переховування і поширювання бюлетинів ОУН, „Розбудови Нації" і летючок ОУН.

Розправа відбулася при великім зацікавленні громадянства. Навіть з подальших сіл повіту прибуло багато селян і з терпеливістю чотири дні прислухувались розправі так, що тяжко було дістати білети вступу на салю розправ і багато цікавих вичікувало присуду на коридорах суду.

Акт обвинувачення покликувався на зізнання підсудних на поліції. Зате оборона доказувала, що ті зізнання були вимушені. У висліді розправи прокуратор у своїй промові заявив, що не хоче взагалі тої справи торкатися і зізнань підсудних, зложених на поліції, не бере під увагу. Одначе всетаки домагався строгої кари для підсудних.

Лава присяжних потвердила питання в напрямі арт. 155 § 1. кк. дотично Володимира Балацка, Степана Онищука і Володимира Дідича.

На підставі вердикту суддів присяжних засудив суд *Володимира Балацка на півтора року вязниці, Степана Онищука на півтора року вязниці та на 80 зол. судових коштів а Володира Дідича на 1 рік вязниці. Мирона Володимира Бачинського і Якова Гвіздовського звільнено від вини і кари.* Розправа закінчилася 6. лютого ц. р. в год. 0.45 ночі.

Трибуналові проводив радн. *Ґонсьоровський*, вотували судді *Шерер і Стошек*. Обвинувачував *підпрок. Волявський*, боронили адвокати: *д-р Степан Шухевич зі Львова, д-р Володимир Електорович і д-р Михайло Рослак з Чорткова.*

Дописи.

ЛЬВІВ.

Свято в роковини бою під Крутами. В неділю 28. січня ц. р. уладив Кружок „Р. Ш." ім. Т. Шевченка Львівської дільниці заходом Жіночої Секції святочне зібрання для вшанування памяти героїв поляглих під Крутами. Свято отворив короткою промовою дир. Домбровський. Святочний реферат-промову, глибоко обдуману, предметову і високо патріотичну, виголосив б. сотник УГА інж. Василь Бачинський серед піднесеного настрою присутніх. Свято закінчив бадьорими словами голова Кр. „Р. Ш." проф. Ластовецький. Повна салі міщан, студентів, студенток і старшої інтелігенції після відспівання національного гимну покидала салю в святочному настрою.

Учасник.

Щаслива закутина.

Була така доба після війни, коли маєтки росли страшенно швидко. Все „вилю" тоді, за все платили люди добрі гроші, купували всякий крам. Доходило до сміховини. Хтось продав нпр. 20.000 диригентських палочок. Хтось купив бочку мовеклів. Всупереч приповідці, що „кожна свічка має свій ґнотик", купували повні вагони свічок без ґнотиків і суди у новій Польщі мали потім чимало клопотів. Люди купували навіть предмети, не знаючи, що значить їх назва. Кажуть, що з рук до рук переходив і простав на ціні вагон ділбету, а чорна біржа не знала навіть, що це наукова назва цукриці. Хтось інший, оповідали, заробив байонські суми на ґіпосульфіті, хоч це слово складене з ґіпсу і сірки не значить нічого. Цікаве, що при такого роду операціях заробляє довгий хвіст посередників. Ті часи, коли люди легко та швидко доходили до майна, пропали безвилідно, так само, як чорна біржа.

А проте, без огляду на все, всупереч теперішній депресії та важкій кризі і нині ще істнує така закутина, де легко і швидко можна дійти до щастя. І то не завдяки операціям, що ховаються дешевого світла і прокуратора, не в печерах чорної біржі, але явно, чесно і під опікою держави.

Кожний може виграти міліон, сотні та десятки тисяч золотих на Польській Державній Льотерії. Ясно, що той, хто купить льотерійний льос.

КОПИЧИНЕЧЧИНА.

З життя „Лугу" у Кривенькому. У нас був „Луг" ще від 1926 р. Та в 1931 р. влада його розвязала. Заложили ми попереднього року т-во „Луг" на змінених статутах. Перші загальні збори відбулися 23. квітня м. р. На збори зійшлося багато народу і таки зараз дуже багато вписалося в члени. Але аґітація проти Лугової Організації зробила своє. Приїхали студенти на вакації, почали акцію проти „Луга". Та якось ми це щасливо перебули і „Луг" жиє. Маємо нині 47 лугованів, 42 лугованички та 18 невправляючих. Вправи робимо приписані на 1933 і 1934 рр., бо двох наших делеґатів скінчило курс. Уладили ми 2 аматорські вистави і 6 відчитів. Сходини відбуваються дуже часто. Маємо при „Лузі" дві дружини копаного мяча, які розіграли змагання із сусідніми дружинами і ми виходили все переможцями. Літом вправляли ми плавання і біги та скоки. Тепер у зимі сходимось на читання книжок і газет.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає
Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ
65/53 **Боїмів ч. 4.** 1—180

Спорт.

СОКІЛЬСЬКІ ЛЕЩАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Сокільська лещатарська секція уладжує в неділю 11. II. ц. р. лещатарські змагання для членів сокільських гнізд. Мета і старт у брюховецькім лісі коло санаторії в Голоску.

Траса 8 км. для членів понад 18 літ і для сеніорів, для членів та учасників 4 км.

Збірка змагунів на останнім перестанку десетки (Замарстинів) в год. 9.30 рано. Звідси підуть змагуни на старт, який відбудеться точно в год. 10.30. Змагання будуть переглядом лещатарської справности соколів і кваліфікацією до участи в краєвих змаганнях у Сколім 25. лютого ц. р. Участь всіх лещтарів-соколів обовязкова.

Всі учасники змагань мусять піддатися лікарському переглядові, який відбувається щодня в год. 7.30 вечором у домівці С.-Б.

КРАЄВІ ЛЕЩАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ В СКОКАХ.

В понеділок 12. лютого в год. 14. відбудуться краєві змагання в скоках — правдоподібно на малій скічні на Погулянці. Змагання влаштовує УССК. Зголошення до змагань слати на адресу: Рибачек Роман, Львів, Рея 5. Приймають теж зголошення в пятницю і суботу в домівці УССК-у в Академічному Домі від год. 19—20.30. Про докладне місце скоків буде ще оголошення у пресі два дні перед речинцем.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ С. Т. „УКРАЇНА".

Пригадуємо членам Спорт. Т-ва „Україна", що Загальні Збори Товариства відбудуться в неділю 11. л. м. в салі „Української Бесіди" в год. 10-ій передпол.

СПОРТ ЗА КОРДОНОМ.

ВІДЕНЬ. За чашу: Вієнна — Гакоаг 1:0; Австрія — Шварцвайс 5:1; Ф. А. Ц. — Вакер 3:1; Адміра — Фальрітнер А. Ц. 15:0; Ґрацід — Асторія 8:1; В. А. Ц. — Лібертас 6:3; Спортклюб — Пост 8:2; Ф. Ц. Вів — Донав 3:2.

ПРАГА. Мистецтво: Славія — Тепліцер 5:1; Спарта — Жіленіне 1:1; Чехіє Карлін — Вікторія Жіжков 3:3; Богемієнс — Нахід 4:2; Вікторія Пільзно — Клатто 2:1. У мистецтві веде Славія перед Спартою.

РИМ. В Італії в мистецтві веде Амброзіяна Міла-

но (32 пункти), перед Ювентус (Торіно 30 п.), Больонія (27), Неаполь (26) і т. д.

ЛЬОНДОН. Сенсацією дня була дрота з черги матчем лідера ліги, льондонського Арсенту 1:2 з Ередтоном (Ліверпуль). У мистецтві зайняв тепер Дербі (36 пунктів) перед Арсенал (34), Гудерсфільд (31), Тоттенгем (30) і т. д. На останнім місці, себто 22-м (ліга має 22 клюби) находиться Шеффільд Юнайтед (18 пунктів).

Нові книжки й журнали.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, ч. 2. лютий 1934. Зміст: Іван Франко „Зорі" відродження (1833—1934). — Число емігрантів із колишньої Росії. — Кілько жиців є в Ню Йорку. — Місто западається в море. — Степан Чернецький: Шекспірівські гості на галицькій сцені (5 портр.). — Артим Василенко: Старопанні греки та їх характер — Ол. Цинкаловський: Ковель (1 обр.). — М. Бажалук: Штучні рибаки для пташок (3 обр.). — Антін Рудницький: Феліке Мендельсон-Бартольді (1 портр.). — Я. М. Берема: Корову, корову... (1 обр.). — Ігор Лоський: Ще дещо з побуту української козацької старшини (2 обр.). — Від сильного схвилювання сивіють. — Ю. Кордюк: Як людина заражується туберкульозою (1 обр.). — Ф. Коновський: Забезпечення праміку. — Київ — столиця Радянської України. — Андрій Ластовецький: Як переходить пошту з Европи до Південної Америки подітрним шляхом (2 обр.). — Р. С.: На Новій Землі знайдено останки зимового табору з XVI. ст. — Яр. Пастернак: Між каменем та бронзою (1 обр.). — Хороба будинків. — Іван Крипякевич: Хто автор літопису Величка. — Р. С.: На Креті відкопали найстарший театр світу. — Євген Малик: Як Грегор Мендель (1 портр.). — Помер славний мандрівник (Расмуссен). — Микола Кулицький: Зимарикові оселі у Східних Карпатах (4 обр.). — Зоряне небо в лютому (1 обр.). — Бібліографія. — Памятні дні в місяці лютому. — Нові журнали й книжки. — Дозвілля: **ОСВІТА Й ВИХОВАННЯ:** Василь Верниволя: Про виданничі справи „Просвіти". — М. Давидишин: Товариство „Просвіта" в Аргентині. — **БІБЛІОТЕЧНИЙ ПОРАДНИК** ч. 14. — Історія „Просвіти".

Листування Редакції.

Г-во „Відродження", Львів: Присланий поклик є такою поганою і нечиткою машиновою копією, що не можемо його відчитати. З тої причини не містимо.

Вп. Кореспондентові в Чорткові: Пропускаємо з цензурних причин цілу середину.

Вп. Б. Ліськевич, Станиславів: Статтю „Мотоциль у спорті" дістали теж і використаємо при нагоді.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер 8. II год. 7·30 веч. „Чоловік, що був четвергом" (Абон. 11).

Пятниця 9. II. год. 7·30 веч. „Чоловік, що був четвергом" (Абон. III).

Театр Ріжнородностей.

Четвер 8. II. год. 7·30 веч. „Но, по Нашето" (Абон. 11).

Пятниця 9. II. год. 7·30 веч. „Но, по Нашето" (Абон. 11).

Кіна.

АДРІЯ: „Карменчіта" та „Сто метрів кохання".

АПОЛЬО: „Пацриця".

АТЛЯНТЬК: „Парада резервістів".

ВАНДА: „Маски д-ра Фуманчу".

КАСІНО: „Буря на світанку".

КОЛІСЕЙ: Фільма „Пісня пісень", ревія „Львів—Стамбул".

КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Ел. Бергнер) і поліровий додаток.

МАРУСЕНЬКА: „Катерина Велика" (з Ел. Бергнер) і поліровий додаток.

МІРАЖ: „Чому я згрішила".

МУЗА: „1002-а ніч".

ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра (з Ерінною та Шлезаком).

ПАН: „Мата Гарі" й ревія.

ПАСАЖ: „Магараджа" (з Борисом Карловим).

РАЙ: „Під твою оборону" (з Бролдішем, Богдою та Самберським).

ХІМЕРА: „Світ без мужчин".

СТИЛЕВЕ: „Сучасний Робінзон" і ревія зі Сталячиновим.

УТІХА: „Кохай мене сьогодні". (Моріс Шевалє).

АДВОКАТ

Володимир Гасюк

відкрив і веде адвокатську канцелярію

в Жовкві

Ринок ч. 21. (Народний Дім).

1062 1—2

Закордонне радіо.

Четвер, 8. лютого 1934.

Відень (506,8) 12·00, 16·50 Концерт (музика, спів), 18·40 фортепян, **Брно** (325,4) 21·30 Два гумористичні подружі сцені, **Прага** (470,9) 17·25 Скрипка, 2·40 хоральні пісні, **Штрасбург** (349,2) 21·30 „Льогенгрін" оп. Вагнера, **Гільверзум** (1875) 20·45 „Графиня Маріця" оп. Кальмана, **Люблянка** (569,3) 21·05 Нар. мелодії, **Кенігсвустергавзен** (1546) 21·10 Балетова музика, **Лянзенберг** (455,9) 14·00 Музич. вечірка, 16·00 Музика для дітей, **Будапешт** (549,5) 19·30 Опера, інт. музика, **Міляно** (368,6) 13·10 Популярна музика, **Рим** (120,8) 17·00 Вок.-інструм. концерт.

Пятниця, 9. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·10 Хор, 19·35 „Дер Крайдекрайс" оп. Зендінського, **Кошиці** (269,5) 17·00 Концерт військ. орхестри, **Прага** (470,9) 17·05 Квартет Овдріцка, **Париж** (1714) 21·45 „Грізельдіс" ком. опера Масснета. **Ятльона** (531) 21·30, 22·00, Спів, 21·45 Нар. музика, **Гайльсберг** (291) 16·00 Музика на дерев'яних інструментах, **Кенігсвустергавзен** (1546) 17·36 Нар. пісеньки, **Мінхен** (409,4) 12·00 Концерт, **Стонгольм** (426,1) 17·25 Спів, 19·30 Солісти, **Будапешт** (549,5) 20·00 Оп. музика, **Міляно** (368,6) 21·00 Симф. концерт, **Рим** (120,8) 13·00 Легка музика, 16·00 Спів, 20·40 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Червер, 8 лютого 1934

7·00—8·00 Ранішня зарядка, 12·05 Нар. танці з грам. плит, 12·35 Концерт (музика, спів, Ол. Михаловський, бас), 13·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт сальонової музики, 16·40 Відч. „Удекшення в щоденній праці жінки", 16·55 Пісні в супроводі фортепяну, 17·20 Фортепян, 17·30 Про концерт льв. фільгармонії, 18·00 Відч. „Гор. Шлеськ, Слиня", 18·20 Лект. „Конкурс у Козибородах", 19·03 Нова книжка про Міцкевича, 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40 Сніговий комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільна реклама, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт присвячений Карловичеві, 20·17 Концерт, 21·30 Почт.-техн. скринька, 21·35 Зірки ревії та екрану (граноф. плити), 22·30, 23·05 Трансмісії із закордонних станцій.

Пятниця, 9. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня зарядка, 12·05, 12·35 Популярний концерт мандолоністів, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Камеральна музика (Шуберт, грам. плити), 16·40 Серед книжок, 16·55 Соліст (музика, спів), 17·30 Стенографія, 18·00 Переказ про Білий Дім у Закопаному, 18·20 Нар. музика, 19·00 „Жінка, піонірка культури та краси", 19·08 Всячина, 19·25 Фейлетон, 19·40 Спортові вістки, 19·55 Сніговий комунікат, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт, „Найновіший образ фор. літератури", 22·40 Танкова музика, 23·05 Артисти сцени та естради.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·58

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·35, — Париж 34·88, — Берлін 210·10, Цюріх 171·96, Амстердам 356·55, Нюйорк кабель 5·92, Нюйорк чеки 5·55.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 7. II. масло 2·70, молоко, —·19, сметана —·80, яйця 3·40—3·60

Тенденція на масло зниження, на молоко і сметану удержана, на яйця слаба.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

† **Поминальне богослуження** за душу бл. п. о. Ярослава Лучаківського відправлять в неділю дня 11 лютого ц. р. в год. 11 рано в церкві СС. Василіянок при вул. Зибликевича, на яке запрошують Сповіщ і Знайомих Родичі. 1050

Онишкевичеві Юрієві в Станиславові не висилати часопису, бо він вертається назад

ПОДЯКА.

У важкому горю з приводу передчасної жорстокої смерти нашої найдорожчої **Олі**, стали для нас великою потіхою численні вияви пошани і симпатії для Покійної та щирого співчуття для нас — родини, — від кола близьких знайомих і ширших кол громадянства.

У першу чергу вважаємо своїм обовязком подякувати з глибини серця Високопреподобним ОО.: прадатові Куницькому, канонікові Ковальському, совітникові Семчишинові і о. парохові Демчукові, які окрім представника приналежної парохії Церкви св. Петра і Павла о. Черниського, своєю ласкавою участю причинилися до звеличання похоронних обрядів, — а Високопреподобному о. канонікові Лопатинському за ласкаву відправу Поминального Богослуження.

Щиро теж дякуємо за теплі слова правдивого співчуття, за гарний вінок на домовину та за ласкаву особисту участь у похоронах Світлій Дирекції Т-ва вз. об. і Кооперативного Банку „Дністер" на руки Високоповажаних ПП. директорів Колтунюка, Дешневича, Мудрака і синдика д-ра Федака.

Головній Раді Союзу Українських Приватних Службовників складаємо отцим сердечну подяку за кондоленційне письмо та красномовну прощальну промову від Союзу над могилою Покійної.

Перенятi до глибини дякуємо Екзекутиві Ради Службовників „Дністра" за вияви щирого віддання та пошани для Покійної, за гарний вінок і зворушливу промову над могилою, а зокрема дякуємо Голові Екзекутиви Високоповажаному п. І. Сполітаковичеві за глибокі і щирі слова співчуття та заходи для звеличання похорону.

Високоповажаним Товаришам Покійної, що несли Її домовину та Всім, що участю в похоронах віддали Покійній останню честь, — а головно всім Товаришкам і Знайомим, що прощали Її, засипуючи домовину запашними квітами — складаємо наше горяче Спасибі!

Зокрема висказуємо сердечну подяку Ведьмішановній Редакції „Діла" за вшанування Покійної поміщенням посмертної згадки з вірно відчутим зображенням Її постаті і з глибоким зрозумінням трагізму передчасної Її смерти у розквіті віку.

Похоронному Заведенню „Харіс" дякуємо за зразкове і гарне влаштування похорону.

Анна Дудрикова — мати; Марія Раставецька, Володимира Вічковська, Стефанія і Анна Дудриківі — сестри; Савин Дудрик — брат; Юрій Раставецький — шваґер. 1060

ПОВІТОВА КОМУНАЛЬНА

КАСА ОЩАДНОСТИ

у Львові, вул. Мохнацького 4.

в новім льокалі Будинку Повітового Виділу

ПРИЙМАЄ

Ощадности на вкладкові книжечки і опроцентовує в річнім відношенні:

6 процент від золотових вкладів

4 процент від долярових вкладів

або на инших процентах залежно від роду вкладки

ВИДАЄ

Ощадностеві домові скарбонки безплатно тому, — хто складе першу вкладку у висоті 6 зол.

ОТВИРАЄ

рахунки і видає чекові книжечки.

Повітовий Виділ у Львові, ручить за цілість і безпеку вкладів всіляного роду. Вклади мають характер фондів повіщених у правній безпеці (пупілярній).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВУГОЛЬ: Калитяк, Байки 14. Тел. 38-24 1006 6—30

ВІЛЛЯ „Роксоляна" в Черні — 30 кімнат, 3 склепи, велика їдальня, кухня з приділками, до винайму на сезон 1934 р. Зголошення під „Роксоляна" в адміністрації „Діла". 1038 3—3

НЕ ДОРОГО ДО ВИНАЙМУ особі на становищі більша кімната небльована зараз. Висьнянського 31. партер 1048 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в Калуші й Перемишлі

НОВИНА!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, через те перетоплення дзвонів зайве. 1017 7—19

НОВА КНИЖКА!

„Мусолїні - людина й чин"

написав М. Островерха

КНИГОЗБІРНЯ ВІСТНИКА

1061 ▶ Перша українська книжка про провідника фашізма.

Ціна 1 зол. (з пересил. 1·15)

Набувати в книгарнях або Вістнику (П. К. О. 500.371)

НАЙЖИВІШИЙ

найактуальніший, безпартійний, незалежний журнал ілюстр. двотижневик

НАЗУСТРІЧ

Праський „Український Тиждень" написав:

„Назустріч" — новий львівський часопис гідно репрезентує у нашу політичну пресу, що присвячує свою увагу літературі, мистецтву, науці й громадському життю.

„Назустріч" відразу заняв в рядах літературних часописів своє поважне місце".

„Назустріч" — не звязок нашого читача з усім культурним світом.

Передплата: місячна 0·90 зол.; чвертьрічна 2·70 зол.; піврічна 5·40 зол.; річна 10 зол.

Адреса: „Назустріч", Львів, Ринок ч. 9

Бельські Матеріяли

чисто вовняні

по зол. 4·—, 5·— і 6·— продає

Bielski Przemysł Włókienniczy

ВУЛ. КАЗИМИРІВСЬКА ч. 4.

1049 1—1

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 36 (13,581). Львів, субота 10. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143,322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Чому Америка не може помогти Україні?

Свящ. д-р Микола Копачук звернувся був 12. листопада 1933 в імени української греко-католицької парохії в Ембридж, Па до президента Рузвельта і Державного Департаменту у Вашингтоні з апелем, щоб Америка помогла голодуючій Україні, між іншим через Американський Червоний Хрест.

На ці письма наспіла до о. Копачука відповідь від Державного Департаменту у Вашингтоні з дати 5. січня 1934 в імени президента і Департаменту, що Америка не має змоги дати безпосередньої акції, тому що описані в меморіялі відносини не дотикають безпосередньо американських громадян або інтересів Злучених Держав.

Щодо просьби, щоби уряд Злучених Держав створив осередок Американського Червоного Хреста на Україні, то згідно з інформаціями Державного Департаменту Американський Червоний Хрест не приймається вести допомогову акцію за кордоном, хіба на просьбу або за згодою влади дотичного краю.

Підписаний Роберт Келлі, заступник державного секретаря, шеф відділу справ Східної Европи.

Революційна буря над Парижем.

Криваві бої на вулицях. Стрілянина, шаржі, барикади.

ПАРИЖ, 8. II. ПАТ. Уступлення уряду Даладіера не причинилося до успокоєння зревольтованого населення Парижа. Вчора повторилися демонстрації на площах Опери, Мадлен і Згоди. Коло год. 14 на Бульварах прийшло до сутички між демонстрантами і поліцією. Демонстранти не послухали заклику поліції розійтися, наслідком чого прийшло до стрілянини, причому ранено багато осіб. До поважних подій прийшло на біржевій площі. Біржеві агенти кинулися на поліцію, усуваючи їх силоміць та вигукуючи: Геть з урядом душогубів! На площі Згоди і на вул. Руаяль ціле пополудне кипіли демонстрації, в яких взяли участь ріжні політичні угрупування, головно академічна молодь. Разураз роздавалися оклики: Геть з душогубами! Ґвардія кілька разів шаржувала юрбу з добутими шаблями. Багато є ранених. Демонстранти на шаржу відповідали градом каміння. Відперті у вулицю Руаяль демонстранти заняли цілу їзню, на якій почали будувати барикади, об які розбивалися приступи поліційних стеж. Демонстранти прискакували до коней, з яких скидали їздців, забирали сідла та упряж і палили. В год. 17 великий похід густими рядами, в яких демонстранти держалися за руки, перейшов вздовж бульварів, несучи прапор з державними красками та співаючи марсилянку. Поліція не робила походові перешкод.

НАПАД НА ЕРІОТА І РОЛЯНДА.

ПАРИЖ, 8. II. ПАТ. Покинувши бурбонську палату, демонстранти напали вчора на провідника радикалів Еріота, якого з трудом поліція вирвала з рук юрби і самоходом відвезла додому. Інша група демонстрантів напала на сенатора Роляндa, який мусів сховатися до одного ресторану. Тут облягла його товпа і злерла з нього убрання, аж поліція надійшла йому з допомогою. Причиною нападу було те, що Роляндa похвалив уряд, який звелів ґвардії стріляти до народу.

ВЕЧІРНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

ПАРИЖ, 8. II. Вчора вечором демонстрації повторилися, але вже в менших розмірах. Групи демонстрантів пробували дістатися під Елізейську палату, але кінна і піша поліція їх відогнала. До народу, зібраного на вулицях Ріволі і Руаяль, поліція і військо стріляли сліпими набоями. Група студентів і т. зв. молодих патріотів пробувала дістатися до осідку масонської льожі Великого Сходу. Заставши ворота замкнені, пробували виломити крати, але поліція їх відогнала. На правому березі Секвани були криваві сутички з поліцією. В год. 21 панувало ще велике заворушення, особливо на площі Опери, на великих бульварах, в околиці Елізейської палати і міністерства внутрішніх справ. Всюди збиралася юрба, вигукувала й співала марсилянку.

КОМБАТАНТИ ГРОЗЯТЬ ГРАНАТАМИ.

ПАРИЖ, 8. II. ПАТ. До Елізейської палати прибула делеґація б. комбатантів, щоби передати президентові республіки Лебренові резолюції, однак президент делеґації не приняв. Тоді вона удалася до б. міністра внутрішніх справ, де зложила свої домагання. Вони зазначили, що в часі спокійної маніфестації на пл. Опери заатакувала їх ґвардія на приказ міністра внутрішніх справ і префекта поліції, хоча не було ніякого випадку провокації. Комбатанти заповіли, що наслідком того може статися, що вони не зможуть здержати своїх товаришів, які вийдуть на вулиці з ґранатами в руках і пригадають собі війну. Резолюція домагається порозуміння зі сенатом задля розвязання парляменту, переведення виборів і створення спільного уряду, зложеного з чесних людей, які не допустять до розливу крови.

ЗАВОРУШЕННЯ ДО ПІЗНОЇ НОЧІ

ПАРИЖ, 8. II. ПАТ. Вчорашні демонстрації скінчилися в год. 1 в ночі. Жертвою подій впало кількох убитих і кількасот ранених. Багато осіб арештовано. Преса зазначує, що у вчорашніх демонстраціях брали участь комуністи, яких сутички з поліцією були короткі, але гострі.

Продовження на стор. 6.

Мадярсько-радянське порозуміння.

В Римі підписано 6. II. м. між Мадярщиною і Радянщиною умову, що привертає дипльоматичні взаємини між обома державами. Факт цей уважають мадярські політичні кола найбільшою політичною сензацією за останніх 15 літ. Мадярська преса звертає увагу, що нав'язання дипльоматичних взаємин між Мадярщиною і Радянщиною сталося тільки завдяки особистій інтервенції Мусолінія, який в часі побуту Літвінова в Римі обговорив з ним подібно цю справу. Мусоліні хоче тим способом втягнути Мадярщину під вплив своєї політики також у відношенні супроти Радянщини. Деякі мадярські часописи висловлюють притім погляд, що Радянщина належить ще й досі до ревізіоністичного фронту, підкреслюючи на рівні з Мадярщиною конечність ревізії мирових трактатів.

Гаймвера опановує Австрію.

Розпочата в Тиролі акція Гаймвери, що має на меті створити в комітім союзнім краю спеціяльну комісію, розвязати політичні партії, зорґанізувати контролю адміністрації й покликати урядових комісарів, поширилася також на Горішню Австрію. Переведено тут частинну мобілізацію Гаймвери. В Лінцу II відділи стежать на вулицях, обсадивши двірець і староство, перед яким уставили два скоростріли.

В Інсбруці арештовано за гітлерівську аґітацію трьох професорів університету, трьох ґрафів і багатьох державних урядовців. Загалом перевезено до концентраційних обозів поверх 100 осіб. Вияснення ситуації надіються в четвер, бо того дня канцлер Дольфус, вертаючи з Будапешту, відбуде конференцію з начальником Гоґінвеґ Австрії в Тиролю.

ВП. Передплатників і Читачів „Діла"

прохаємо не забути вирівняти залеглости і вплатити передплату ЗГОРИ за час до кінця червня ц. р.

щоби взяти участь у першому і другому ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА"

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ
10. II. 1934 МЕДИКІВ 10. II. 1934
у салях „Народнього Дому"
Початок в год. 22-гій
Вхід і гардероба театру „Ріжнородностей".
Запрошення в книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка, в год. 17—19.

Хто у Франції робить революцію?

Коли ми два дні тому писали про зв'язок грошевої афери обманця Ставіського з державною кризою Франції, звертали увагу, що розвиток тамошніх подій надзвичайно нагадує початок історичних революцій, ларма, що нема там підстав лякатися якогось кровавого перевороту. В 24-годині пізніше світ був заалярмований телеґрамами про довгогодинні кривані демонстрації на вулицях Парижа, з барикадами і сальвами, у наслідці яких вийшов зовсім траґічний білянс: 30 осіб убитих та 500 ранених. Поміж жертвами тих заворушень найшлась ще одна жертва, від вуличної стрілянини згинув тільки що складений кабінет премієра Даладіера (тостия кабінет за 14 місяців, третій кабінет виродовж 3-ох місяців!). Коли палата Бурбонів (парлямент) і палата Елізейська (осідок президента республіки) тим і нічо стоять під охороною ланцюга поліції і війська, і коли столичні стріли находять відгук у цілому ряді провінціональних міст, то це вже не демонстрації, а заворушення з чисто революційним характером. Цікаво знати: хтож робить ті заворушення, хто стоїть за ними, яка їх ціль, задля чого згинули десятки осіб і кількасот калік побільшило ряди нещасливців цього світу?!

Одним з останніх актів тогочасного уряду Даладіера була постанова доручити прокураторії вести слідство проти „певного спричинника забурення публичного спокою". Помиляючи психологічний момент, без якого ніякому „спричинникові" не вдалось би штовхнути на вулиці десятки тисяч людей, між ними тобто б. воєнних учасників, у даному випадку справді нема нікого такого *winny*, на чий рахунок могла би ті події записати. Психологічним підложям масового вибуху було невдоволення зі просту господарської кризи, на яку французький громадянин є особливо вражливий, невдоволення з правлення (без огляду на його соціяльне зобрілення), що воно не зуміло опанувати простаючого безробіття, простаючого буджетового дефіциту, простаючої грошевої тісноти. Впливення на велику міру закроєних обманцюцьких афер, в які були замішані політичні хрядовці та провідні політичні партії, отравили стан

лювало прихильною опінією і ще дужче насторожило її проти істнуючої політичної системи. Таки система, це — від ряду літ — правління *партій ліванці*, неофіціяльного „лівого картелю", фактично залежного від голосів соціялістичної партії (Блюма). Стрижнем того картелю є саме соціялісти радикали, резервуар почисленних премієрів Франції (Шотан, Даладіє, Ерріо).

Таким робом і економіка, і невдачі у закортованій політиці, і скандали зі злочинцями — були водою на млин *республиканської правиці*, що від літ безуспішно бореться проти картелю лівиці. Одначе з другого боку ті праві партії не домагають до нікого перевороту та переважсім борються істнуючий республиканський устрій. Вони пруть лише до зміни конституції, і то в дуже скромних розмірах, бажаючи нпр. надати право президентові республики розвязувати тожночасно парлямент (палату депутованих) без згоди сенату(яка потрібна тепер), унеможливити соц.-радикалам і соц.-демократам блькуватися при доповняючих виборах через скасування тих виборів, признання жінкам виборчого права (цікавий парадокс: цю найбільш демократичну ідею вічно поборюють ліві демократичні партії, лякаючись жіночого консерватизму!) і т. д. Не може бути двох думок, що задля таких реформ не варта розкопувати вулиці і перекидати трамваї та проти таких реформ стріляти з машинових брісів.

Другим табором, вже з ясно окресленою метою, що безумовно проявляв в останніх днях найбільшу активність у вуличних заворушеннях та підготовці до них, це роялісти. Їхнього лідера, головного редактора „Аксіон Франсез" Морроса, французька прокуратура потягнула вже до відповідальности за поклики до бунту: Моррас з питомою собі відвагою просто взивав у своїм щоденнику людей, що треба вивішати „оборонців злодіїв", якими були всі члени кабінетів Шотана й Даладіера!...

Третім у тому союзі — це комуністи, все готові до участи в усякому бешкеті, в усякій провокації, яка тільки довести може до кровавої стрілянини, до невинних жертв і до дискредитації „буржуазного" ладу.

Печуть ще свою печеню при таких нагодах ріжні одиниці, більше або менше причасні до одного з заінтересованих політичних таборів. Здається, що такою одиницею, що велику ролю відіграла у париських заворушеннях, був шеф париської поліції Шіап, муж довіря правих кол, якого уряд Даладіера димісіонував за те, що він не „перестеріг" правлячі ліві політичні чинники перед Ставіським. Шіап, іменований високим резидентом Марокка, відмовився від тієї почести — і нині є кандидатом на одного з членів трійвірату, який хотіли би встановити на переходовий час реформи конституції праві французькі кола.

Імовірно скінчиться на розвязанні парляменту і нових виборах, — якщо схвильована вулиця та її інспіратори не викрешуть нової штуки.

З життя українців у Манджурії.

Національна свідомість зростає. — Нагінка московських фашистів.

З Харбіна прийшло до нас знову кілька чисел „Манджурського Вістника" за час від 16. грудня м. р. до 20. січня ц. р. І перше, що нас втішило, коли ми взяли їх до рук, це **побільшений значно розмір того тижневика.** З цього можна доміркуватись, що національна свідомість серед української кольонії в далекій державі Манджу-Го зростає і що ця кольонія відчуває потребу своєї преси.

Про цей зріст національної свідомости читаємо зрештою у передовиці згаданого тижневика п. н. „З новим роком, українці". „Національне почуття — читаємо там між іншим, — що впродовж досить короткого часу закипіло в серцях тутешніх українців, жевріло в них і раніш, але було вкрите шкаралупою вікової неволі, місцевих обставин, нераз дрібного міщанського характеру, але розбити ту шкаралупу не доставало відваги.

Тому зрозуміла річ — багато одиниць ще не відважилось на цей крок.

Але дуже багато прозріло.

Колиж ми візьмемо під увагу, що багато осіб, які ще рік-два тому взагалі з обуренням відкидали закиди в якихбудь симпатіях до українства, тепер вже самі звуть себе українцями — то це вже немалий поступ!"

Проте — як читаємо в іншій передовиці — багато є ще „пасивістів", що в змаганнях до незалежности бачать „політику" (яка їм не на руку), або вважають можливим помирити ці змагання з... радянським підданством. Пасивний елемент, на жаль, переважає і ще чимало праці потрібно, аби його навернути на правильний шлях.

Про згаданий уже нами вище зріст національної свідомости і живу діяльність **„активної меншости"** свідчить нагінка, яку повів московський фашистівський щоденник у Харбіні „Наш Путь" проти найдіяльніших українців, саме проти тих, яким манджурський уряд передав „Національний Дім" (про що ми вже писали). Ці дівчі — Д. Барченко, П. Марчишин, І. Світ і П. Яхно — опублікували заяву, в якій відбивають усі наклепи „єдінонеделімських фашистів", звернені проти них особисто, і відповідають на всі провокаційні замітки про „галіцийскій суроґат" щодо мови, поділ тамошніх українців на „націоналістів і самостійників" (всі націоналісти є самостійники!), тощо.

Пресова нагінка московських фашистів мусіла бути дуже сильна, коли всі українські організації в Харбіні звернулись аж до **начальника японської Военної Місії** з отвертим листом, протестуючи проти очорнювання згаданих 4-х українських дівчів і подаючи при цьому короткі біографії кожного з них.

З кількох чисел „М. В." довідуємось ще чимало про життя-буття нашої кольонії в Харбіні. Найцікавіше те, що заг. збори Української Національної Громади припинив представник поліції (росіянин), тому, що присутні відмовились вести збори в московській мові. Коли голова п. Білий поставив під голосування таке питання: Чи загальні збори бажають на вимогу поліції продовжувати засідання в російській мові? — **ні одна рука не піднялась „за"** і збори поліцейський розвязав. Очевидно, що Нац. Громада робить заходи, аби чергові збори відбулись без перешкод.

Замітні також поміж нашими земляками в Манджурії **протидемократичні тенденції**. Потреба „сильної руки" мабуть загально відчувається, коли „М. В." пише: Активізація українського життя настане у найближчих днях і то зовсім новими шляхами з відкиненням питомої нам провансальщини, закоханням в ультрадемократизмі, траченням часу на підняття рук і т. д.

З інших новин подаємо: заснування організації українських учителів, грудневе свято „Просвіти" (з покликанням на такі свята в Галичині), торжественну академію в 16-і роковини проголошення самостійности і в 13-і роковини соборности, реферати в „Жіночому Гуртку", живу діяльність організації української молоді під назвою „Зелений Клин" і такуж діяльність в організації „Прометея" (всі національности сьогоднішньої Радянщини з виїмком москалів) і т. і.

Словом: життя бурлить, а те, що українці дістали з поворотом свій „Нац. Дім", як було передбачено, чимало помогло справі організації нашої тамошньої кольонії.

В. Север.

Якщо бажаєте жити життям культурної людини, якщо уважаєте себе членом европейської сімї народів, то мусите читати щодня газету. Колиж вам за тяжко платити передплату за „Діло" самому, то зложіться до спілки зі своїм сусідом. Тільки не відкладайте тої справи на пізніше, але зараз вишліть передплату!

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 8.
12/38

Монґолія прокидається.

З Харбіну повідомляють: На пустині Монґолії збунтувалося проти більшовиків племя Халха, що видало зі себе Джінґісхана й живе тією традицією до сьогодні. Несподіваним наскоком захопили повстанці стратеґічний город Самбейс, перерізали всіх комуністів і пішли в сусідні оселі. Цікаво, що до повстанців перейшли частини червоної армії під пров. б. красного командіра Перлина й комуніста Цидінова. Загально сподіються, що повстання охопить і дальші монґольські племена.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. ГРУДНЯ 1934.

СОФІЯ ЯБЛОНСЬКА.

ЛИСТ З КИТАЮ.

КЛОПОТИ З ЕЛЄКТРИКОЮ.

Аероплани! Розуміється, що вони тут є. Власне вчора розбився останній з американської серії, що потонув у озері. Ще окрім цього є пять інших інвалідів-літаків у ґанґарі, яких нема кому направити.

А щодо електрики, то вона теж тут. Від так давна, що в неї вже навіть витворилися свої, питомі, юнанські традиції — вона світить на червоно до півночі, а щойно по півночі на біло.

А скільки відваги, клопотів, грошей коштувала вона! Треба було спровадити зза кордону не тільки машини і механіків, а навіть інжиніра. Врешті по довгих нарадах, роздумуваннях і торгах, всі вони щасливо приїхали до Юнанфу. І щож вони винайшли? Що в Юнанфу нема досить води на витвір електричної струї, а про вугілля то й мови не могло бути. Отже знову по довгих нарадах, торгах і коштах рішено спровадити до Юнанфу „саму" електрику. Трицять кільометрів за містом на ріці, що випливає з озера побудовано електрівню і пущено з неї світильні струї на місто. А що електрика річ слухняна, то вона і побігла вздовж 30-кільометрових дротів та прибігає червона, гопе та блимає від утоми. Треба все таки бути справедливим і признати, що ця електрика починає все таки світити від півночі. До того часу китайці світять нафтові або бензинові лямпи: зате по півночі, коли більша половина міста погасить світла, то для решти електрики досить.

Найдивніше те, що відколи ввели в Юнанфу електрику, китайці, які до всього вміють застосуватись, працюють від півночі до рана, бо при електричнім освітленні (по півночі) в їх малесеньких крамничках ясніше, ніж у день. Ось чому місто Юнанфу живе нічю. До рана відчинені крамниці, до рана працюють китайці по майстернях, ткальнях та інших робітнях.

Я спитала якось у німецького інжиніра, директора цієї електрівні, чому вона не всилі виробити досить світла для цілого міста. Інжинір мені відповів, махаючи зрезиґновано рукою, що китайцям ніколи не буде досить світла. Трохи здивована я завважала, що не тільки китайцям, але й мені його за мало, та і мені воно псує очі. — Ви-ж самі признаєте — докинула я, — що до півночі у лямпах замісць ясної струї видно тільки клубок червоних ниточок. Це-ж певно також псує в очах китайців — наш европейський престіж-...

— Ах, знаю, знаю — загомонів він, видно зачеплений моїми словами у своїй німецькій амбіції.

— Чи ви повірите — виправдувався він — це вина води! Води та китайців!

— Чому? Через мікроби у воді? — зажартувала я.

— Тут її буває або забагато, або замало, але ніколи досить, — пояснив мені інжинір. — Чи посуха чи повінь все один жах, — а китайці не хотять зрозуміти, що конче треба поставити у самім місті трансформатор. Тоді я всім дам світло, навіть коли халчиві китайці та крамарі до одної зареєстрованої лямпи причепляють собі десять інших ламп. Тоді мені не буде дефіциту, але тепер, коли в мене струя обмежена! Ах!.. Якби ви знали, що це таке Китай!

— Так чомуж ви не переконаєте їх про необхідність трансформатора?

— Переконати їх? На мої заходи губернаторство відповіло: „Пощо вам трансформатора, коли ми вже звикли до електрики по півночі? А це й не погано, бо попри це й комерсанти нафтових лямп можуть прожити. Не можна-ж бути брутальним. — Брутальним? — гукнув він. Я тільки цікавий, скільки за цю „оборону" дістало губернаторство від нафтових комерсантів. З розпуки німець виривав собі волосся з голови, через що каже — вже зовсім вилисів, а може тільки тим виправдує свою лисину, а вилисів зовсім від чогось іншого. Не знаю.

На цьому я залишила справу електрики в Юнанфу минулої осени.

Вертаючи цього літа, я не повірила моїм очам. Який поступ! Посередині міста стоїть сам „трансформатор". Не знаю, наслідком якого „чуда" губернаторство врешті рішилося купити його? Вони визначили чотирьох своїх „довірених", які мали занятися справою купна трансформатора, на чому кожний з них заробив щонайменше стільки, скільки коштувала машина. Цей випадок зрештою не є винятком. Це вже своєрідна традиція Китаю.

Зустрінувши цього року директора електрівні я знову питаю: — Щож, чи певно захоплені, що перевели свій проект?

Я дивлюся на нього, а в нього вся голова блищить, мовби її хто вищіткував.

— Щож це таке? — питаю затривожена.

— А нічого, — каже — трансформатор від двох місяців стоїть уже у своїй пачці на площі, де „має" станути трансформатория та за той

Промисловий Банк.

(Відповідь на запит інжиніра-заточенця).

Комісія Розбудови Українського Промислу (КРУП) при Українському Технічному Товаристві (УТТ) організує Промисловий Банк. Саме тепер іде збірка уділового капіталу. Не йде вона — що правда — легко, як і всі грошеві збірки тепер, але всежтаки досі задекляровано біля 50 уділів на суму 5.000 зол. Розуміється, що така сума ніяк не вдоволяє, бо грошева установа, що має бути здатна до життя і праці, мусить мати **40—50 тисяч уділового капіталу.** Ініціятори рахуються з цією конечністю і тому терпеливо переводять підписку уділів та збірку капіталів, ще заки Промисловий Банк формально оснується.

На цьому місці слід запевнити всіх зацікавлених в оснуванні банку, що в ініціяторів ні енергія не ослабла, ні ініціятива не притупилась, тільки свідомість ваги справи вимагає від них пляновости в діланні і терпеливости в реалізуванні цього діла.

Збірка уділового капіталу дещо протягається, бо треба зазначити, що українське громадянство тільки з трудом дається спонукати до підтримки нового діла, хочби навіть було всеціло переконане, що це діло добре, здорове й дуже потрібне. А всежтаки ініціятори рахують тільки на підтримку українського громадянства, зокрема тої його частини, яка радіє кожним новим ділом у нашому економічному житті та є охоча таке діло підтримати своїми грошевими засобами.

Разом із цим ініціятори оснування банку заявляють, що при реалізуванні цього діла будуть і надалі поступати дуже обережно та приступлять до формального оснування банку щойно тоді, коли призбирається достаточний уділовий капітал.

Досі розіслано біля півтори тисячі тимчасових членських заяв, майже кожному виднішому українському громадянинові, одначе — на жаль — підписаних заяв вернуло дуже мало. Цей факт може — що правда — викликати доволі невеселий настрій, одначе терпеливість, яку виявляють ініціятори, наказує їм усе й усе наново звертатися до українського громадянства, щоби підписувало і вплачувало уділовий капітал до Промислового Банку.

Про завдання Промислового Банку писалося вже на сторінках преси і тому тут вистане зазначити, що ця установа має служити українському промислові, отже спеціяльно одній галузі українського національного господарства. Діяльність цієї установи буде поширюватись на цілу українську територію, не минаючи ні одного чинника, який в українському промислі (в широкому розумінні цього слова) мусить найти своє місце. Спосіб виконування опікунчої ролі над українським промислом буде накреслений у плянї діяльности Промислового Банку.

Потребу й доцільність оснування Промислового Банку признала також заснована недавно у Львові Промислова Рада. Вона приняла ухвалу, яка підтримує ініціятиву оснування банку та взиває своїх членів, щоби підписували і вплачували уділовий капітал.

В останньому часі ідея оснування Промислового Банку у Львові найшла відгук також серед українських громадян в Америці. Прийшло звідти повідомлення, що мають на ціль задекляровані тисячу ам. долярів, а крім цього сподіваються ще дальших декларацій і вплат. Певно, що колиб нав'язалися у час добрі і тревалі звязки з українцями в Америці, але не на основі жертв, як звичайно дотепер є, а **на господарській основі грошевих льокат,** що приносилиб хосен обом сторонам, то оснування й активування Промислового Банку можна булоб перевести скорше, гладше й успішніше, просто тому, що українці в Америці виявляють більше змислу та зрозуміння для грошевих операцій, ніж ми у старому краю.

При нагоді цієї відповіди інжинірові-заточенцеві ініціятори оснування Промислового Банку знову звертаються до українського громадянства з проханням вписувати уділовий капітал (по 100 зол. один уділ, з одноразовим додатком 5 зол. на вписове), надсилаючи гроші до Центробанку на рахунок Промислового Банку ч. 10.750.

Комісія Розбудови Українського Промислу при Українському Технічному Товаристві у Львові.

Думерґ творить уряд.

ПАРИЖ, 8. 2. ПАТ. Вістку про згоду Думерґа створити новий уряд повитали політичні кола з великим вдоволенням. Уступаючі міністри висловлюють переконання, що Думерґ створить швидко уряд, зложений з небагатьох осіб, який своїм авторитетом зробить конець теперішній ситуації. Радикально-соціялістична група на засіданні під проводом Еріота заявила прихильне становище до кандидатури Ґастона Думерґа на шефа уряду.

ПАРИЖ, 8. 2. ПАТ. Прихід Думерґа до влади прихильна опінія витає з радістю. Тільки соціялісти зберігають резерву. Поручення влади Думерґові уважають найкращим способом відпружити й успокоїти розгарячкування. Всі часописи підкреслюють, що тільки Думерґ може спробувати привернути в теперішній момент солідарність всіх людей доброї волі та що жоден політик від часів Клемансо не користувався такою симпатією і довірям. Щодо складу майбутнього кабінету, то часописи думають, що Думерґ створить уряд широкої національної й республиканської єдности, який ставеться кабінетом національного спасення. Передбачують, що Думерґ створить уряд з 6. премієрів. Зачувати, що президент покличе до уряду людей поза парляменту з виїмком кількох сенаторів.

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла".

ТАЄМНІ ЛІТАКИ НАД ЕВРОПОЮ.

Від довшого часу алярмувала скандинавська й фінляндська преса своє громадянство, що над Швецією і Фінляндією кружляють що кілька днів таємні літаки без будьяких знаків. Загал думав, що це більшовики слідкують за чимсь, або пачкують алькоголь, а військове міністерство Швеції висилало навіть дві ескадри літаків на розшуки, але вони не вернули. Тимчасом прийшла інша вістка, що на Білому Морі появилася ціла фльотиля японських кораблів й один з них станув біля прибережної оселі Гельгенат. Водночас рибаки з Айо-Фарі-Кеті повідомили поліційну владу, що далеко на півночі зустріли вони збудовану з леду вежу, на якій стояла величезна ліхтарня, а біля неї повно слідів від лещат. Рибаки бачили навіть, як над вежу прилітали якісь літаки три дні з черги і скидали щось. Що це за літаки, який вони мають звязок з баченою на Білому Морі японською фльотою та чого і ці й ті шукали — невідомо.

„Марійка-зрадниця".

Перша українська звукова фільма із Закарпаття.

Від Ред.: Перед кількома тижнями подали ми в „Ділі" невеличку замітку про фільму „Марійка зрадниця", в якій усі важніші ролі грають закарпатські селяни. Нині містимо про цю фільму докладніші дані на основі фейлетону в ужгородському „Вперед".

Фільма з життя закарпатських селян „Марійка-зрадниця" зацікавить напевно всіх українців, де вони не жили. Головним режисером її був д-р Володислав Ванчура. Лібретто написав письменник Іван Ольбрахт (автор відомого роману із закарпатського життя „Микола Шугай"). Сценарій до фільми виготовив д-р Карель Новий, редактор „Народнього Освобозені", а музику склав талановитий композитор-словак Богуслав Мартин. Адміністрацію вів „Льойдфільм" під проводом директора Володислава Кольди. Отже маємо фільму опрацьовану трьома визначними письменниками.

В перших днях лютого ц. р. ця фільма піде премієрою в Празі, а незадовго потім, можливо, піде і дальше в світ.

Ще підчас фільмування сцен у природі, в Колочаві-Лази та її околицях, у Празі в найбільших фільмових ателіє републики в А-В Барандові видно було велике зацікавлення цією фільмою преси та фільмово-мистецьких кол суспільности. Найголовніші артисти та критики Праги відвідували тоді Барандов і приглядалися грі нових артистів, знайомилися з ними, хвалили й давали дружні поради, а головно щиросердечно зустрічали наших доморослих артистів.

Щож то за фільма і хто були ті нові артисти?

В фільмі „Марійка-зрадниця", як каже сам письменник Іван Ольбрахт: „Ми хотіли своєю фільмовою драмою подати правдивий образ Підкарпаття, — як воно живе, думає і відчуває. Хотіли подати образ, який би дозволяв заглянути глибше за туристичну красу країни і відкрив би її соціяльне й національне лице. В цій країні постійно ведуть між собою тяжку соціяльну боротьбу за кусок хліба, за свою перевагу, а в останній час і за мову три народности й одночасно і три суспільні кляси: бідні українські верховинці, богаті й жебрацькі жиди і заступники чеської бюрократії, які хотять у ту національну, господарську й соціяльну плутанину внести демократичний лад". („Светозор", 7. XII. 1933).

Щоби показати правдиве життя, як воно є, взяли артистів з народу, підбираючи до відповідних роль такі типи, якими були ті люди в житті. При фільмуванні не вживали ніякого грім, лише часом вазеліною були намащені лиця, щоб ясніше їх було фотографувати. В статисти і на головні ролі попали артисти, які не то що ніколи не грали в фільмі, але більшість з них і самої фільми не бачила.

В фільмі представляється, як верховинець дереворуб-ґазда Петро Бірчак бореться за те, щоб утримати ґаздівство і своє родинне щастя. Грім запалив хату ґазди, згоріло все, і бідний дереворуб будує нову хату. Коршмар хоче забрати його землю й хату під коршму, бо на доброму місці стояла; руснак змагається, не хоче відступити ні хати своєї, ні землі, йде в ліс на роботу. Показана праця робітників у лісі і їхнє життя та обурення проти жорстокого визиску їх капіталістами. А тимчасом у родинному житті ґазди Петра наростає драма — його сусід, молодий, красний легінь Данило зводить жінку Петра — Марійку. Мати Петра — Олена пише лист про це Петрові. По намові коршмаря Ґліка керон Мішка притискає в роботі Петра, щоби викинути його з роботи й тоді у безробітного за довг можна буде лекше забрати землю. І це зроблено.

А в ліс на роботу приходить і Данило, що так скривдив Петра. Пускають дарабу. Петро повів дарабу з Данилом і там у бурхливих хвилях Тереблі відбувається страшна драма: Петро розбиває дарабу і Данило топиться.

Верховинці на дарабах кожної хвилини можуть сподіватися смерти. Дарабу часто розбиваються, а хрести по берегах ріки свідчать про долю того, хто веде дарабу. Тому й смерть Данила не здивувала жандармів, яким брат Данила, Адам, вказував на Петра. Доказів проти Петра не було, бо листа він спалив. Та все таки Петра звільнили з роботи.

Вернувся Петро в село, а хату й землю його загарбав жид Глік. Тоді Петро забрав жінку Марійку й матір Олену та пішов високо в гори.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає
Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ
65/53 **Боїмів ч. 4.** 2—180

час без даху над головою, він ржавіє під дощами.

— Айой, ай, яй — дивуюся я. Як так можна? А щож на це китайці?

— Їм не спішно! Вони мають завсіди досить часу. Вони як звичайно вдоволені собою. Наложили нові податки на трансформатор, заробили на тім грубо, а тепер зайняті будовою своїх віль для відпочинку, над озером. Коли вони їх викінчать та коли їм треба буде світла до своїх, нових апартаментів, то може вони врешті рішаться збудувати трансформаторню. Тепер треба чекати, бо вони втомлені... Кажуть: „маєте, що хотіли, отже почекайте з вашим трансформатором".

— Як так? А чи їм самим не шкода, що трансформатор ржавіє?

— Вони не вірять мені — не вірять; уявіть собі, що трансформатор що „сам скріпляє електрику особисто боїться вогкости". Ось як виглядають їх міркування.

У відповідь на мої просьби та погрози вони прислали мені дошок та плахти, щоб ними прикрити трансформатор, доки не наложать нового податку на будову трансформаторні. І так довкола. За рік, може за два. Вони мають час.

Ну, й справді чогож їм спішитися! Тепер вони вже не можуть бути заінтересовані ні заохочені великими бакшишами, бо робітників ґубернаторство і так рекрутує примусово. Ось чому вже два місяці як трансформатор чекає на свою долю — і ржавіє. А мій знайомий інжинір, щораз то частіше загадає з розпуки до чарки, а може і шукає забуття при люльці опію. Не знаю!

—o—

під полонину і там на куснику землі будує вже третю хату. Пила дзвонить, працює вперзий Петро, працює й покірна, переможена Марійка.

В селі відбулося тимчасом жидівське весілля, красне, богате і молодій на вино старий з біблійною бородою коршмар Ґлік подарував нову хату Петра Бірчака, де відкрито ще одну коршму „Дум туріста".

А Петро з Марійкою гадують високо в полонині, де тільки вітер вие; часом чує Петро, як вітри проклинають його...

Суворе життя і сувора фільма повна краси природи та змагання людей з природою і людини з людиною — ось що показує ця фільма.

Ролю газдиня Петра грав народній учитель з Зерховини Андрій Кість, героїнею фільми була молода, красна дівчина Анна Шкелебей з Вишньої Бистрої біля Колочави, ролю Данила грав молодий легінь із Синевіру Микола Скіра, керона Мішку — правдивий керон Мішка Дербак з Колочави. Олена, Адам та інші артисти, а також жиди — всі колочавські. Лише ролю Хави — жидівської дівчини, грала молоденька талановита дівчина Бек з Праги; жандарми, пан гайний та інші особи виведені природньо, як вони є в житті.

Артисти грали щиро і дехто з них при грі ризикував своїм життям та здоровлям. Ролю туриста грав сам письменник Іван Ольбрахт.

За свою працю артисти і статисти діставали харчі, які для них варили в Колочаві в кітлі, крім того грішми 15 кч. денно, коли було більше фільмування і 10 кч., коли фільмування не було, або було мало. Головні артисти, діставали по умові з кожним дієту 20 кч. за день, а в Празі 25 кч. і крім того гонорар від 500 кч. до 1.600 кч. за все фільмування. Слід зазначити, що ця плата казково мала, коли її порівняти з платнею чеських фільмових артистів. Фінансувала цю фільму фірма „Мелянтріх" у Празі. Вона й дістане прибутки, як фільма буде добра. Фільма вже продана за кордон в кілька держав, піде вона і в Америку, де є багато наших людей із Закарпаття.

Заслуга цієї фільми, крім мистецької вартости, ще й та, що вона виразно подає соціяльну боротьбу українського народу на Закарпатті та що вона є першою звуковою реальною фільмою із Закарпаття і артисти говорять у ній так, як говорять у Колочаві. Також добре й те, що фільма ця завдяки великій праці письменника Ольбрахта й головного режисера д-ра Ванчури закінчена, бо багато фільм з нашого життя починали і не закінчували за браком грошей.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Мін. Перацький про українські справи.

На сенатській скарбово-буджетовій комісії з великою реплікою всім опозиційним послам виступив міністр внутр. справ Перацький. Головна частина його промови торкалася українських справ, у звязку з закидами, які висунув сен. І. Макух. Промова міністра не порушувала української проблеми в ніякій ширшій площині (мін. Перацький — як відомо — взагалі глядить на неї лише як на проблему безпеки) та обмежувалася до заторкнених перед тим у дискусії подробиць.

Передаємо її за офіціяльними джерелами без ніяких коментарів.

Міністр внутр. справ Перацький відмітив, що адміністрації годі робити в добрій вірі закиди, якщо у деяких випадках вона намагається опанувати шкідливі вияви чи то при допомозі превенційних актів чи в дорозі ліквідації. Зміст суспільного житя, про який ходить, спирається на три елементи: на свободі зборів, товариств і на свободі слова.

Дотично першого, то м. р. мали ми 5417 задуманих зборів, з того відбуто 86.7 відс., а заборонено 4.2 відс. Тут міністр виказує, що багато заборон було виданих підчас випадків у Сх. Галичині, коли з засадничих мотивів годі було допустити до розлення умів. Так було у Сх. Галичині, коли була актуальною справа шкільного страйку та подібно, що мали звязок з УВО. Якщо відніємо кількість тих заборон, то виявиться, що крім цього було розвязаних 3.2 відс. зборів. Ці заборони приходили тоді, коли нехтовано вимагання права або заходила його образа.

Дотично закону про товариства, то зліквідовано 282 товариств і скреслено як неліяльні, тобто такі, що не виказували ніякої діяльности 1184. Одначе в тому самому році зареєстровано 783 нових товариств, заложено 580 звичайних товариств, а разом з відділами 10.581.

Дотично свободи слова відмітив міністр, що якщо на цьому тлі були похибки, то тому, що цензура не зуміла опанувати пресової техніки. Величезний відсоток конфіскат був не за політичні речі, а за брехливі або напасливі а то й порнографічні і в дійсності тільки одна книжка комуністичного характеру була сконфіскована.

У справі жалоб на поліцію міністр виказує ріжницю поведінки поліції з арештованими підчас заворушень, коли від поліцаїв годі вимагати, щоби обходилися „в рукавичках" підчас боротьби, й коли його самого атакують, а поведінкою з вязнями й арештованими підчас слідства.

Дальше міністр відповідає на заміти сен. д-ра Макуха:

„Якби ми повірили — говорив міністр — у те, що він говорив, то виходилоб, що все суспільне економічне й освітне життя українців у Польщі не істнує. Усе, що було, знищено, деяке тільки є ще може вияви індивідуальної ініціятиви українського народу, що мешкає на польських землях і які ще не здушено."

Далі міністр наводить цифри, на основі яких доказує, що українських кооператив з року на рік більшає та що кількість їх членів росте. Низку кооператив замкнено з приводу невідповідно ведених книг, точніше за те, що не стосувалися до приписів. Замкнено теж кооперативи, що були надбудівками давньої комунізуючої орґанізації „Сельробу".

Переходжу до справи конфідентів. Я не створив інституцію конфідентів, не думаю бути аматором її, але якщо є глибока диверсія, мусить бути глибока розвідка. Кількість конфідентів є завжди пропорціональна до кількости „вичинуф", що зайшли на території Сх. Галичини. Не можемо нпр. допустити, щоби відбувалися великі віча проти сусідньої держави, з якою ми підписали пакт аґресії, з другого боку, не можемо дозволити, щоби релігійних актів вживали з політичною метою. Білас і Данилишин були звичайними бандитами. Бо були два випадки, раз напад на Жид. Народний Банк, другий — проєкт нападу на жида Крепля, якого хотіли ограбити і вбити. Якби це було виявилося серед українського громадянства, не знаю, чи геройство тих людей булоб так кольпортоване серед української молоді.

Якщо йде про шкільні страйки, то частина УВО кинула явно гасло шкільних страйків, що мало завершитися вбивством львівського куратора. У Синевільську вели в кайданах не молодь, а члена ОУН, що викликав цілу акцію, 19-літнього хлопця, що не мав нічого спільного зі школою, бо ніколи у школі не був. Такі неправдиві вістки мусять бути очевидно конфісковані. Якщо ходить про слова сен. Макуха, що влада показує на поодиноких українських діячів як на конфідентів, то у „Розбудові Нації", що виходить у Празі, обвинувачено ріжних українських діячів, м. ін. Матчака, Луцького, що вони конфіденти, а чейже в це ніхто не вірить".

По промові віцемін. Корсака засідання закрито.

Хочете мати щодня звязок зі світом? Хочете мати інформації повні і з першого джерела про все, що діється у нас і на всіх інших українських землях? То не жалуйте 5 зол. місячно і запренумеруйте собі „Діло"!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. ГРУДНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 18

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Чим мала бути стрілецька формація? — Справа озброєння.

Та не вважаючи на ту безсильність, не думав я засипляти й занедбувати справи, але взятися за роботу і вести її так, щоби вона виходила на добро і принесла користь. Під цим оглядом мусів я бути в порозумінні з полк. Молліком і зі своєї сторони представив йому, що досі зроблено і які були вигляди на наплиди добровольців; з другої сторони мусів я вислухати його, а радше того, як уявляє собі військова влада дальший розвій стрілецької орґанізації. І ось що я довідався від нього:

Військова команда не знає нічого про всі приречення міністерства ані начальної команди армії. Уважає стрілецтво корпорацією загального ополчення і признає всі ті права та домагається всіх тих обовязків, які звязані з того роду корпорацією. Про українське стрілецтво він подав ось такі позитивні дані: Всіх добровольців має бути 5.000, з них три тисячі припадає на Галичину і дві тисячі на Буковину. Останніми займається посол Василько, до мене, а радше до Молліка, належать три тисячі галицьких добровольців. Усіх їх не можна стягати до Львова; навпаки — у Львові, з огляду на ріжні труднощі, звязані з вишколом у такім великім місті, може залишитись лише найменше число; за те потворяться у важніших осередках Галичини свого роду кадри, які вишколюватимуть добровольців. На такі осередки визначено: Чортків, Станиславів, Коломию, Стрий, а надто Львів. До кожної з тих місцевостей треба визначити одного команданта з відповідним числом старшин і підстаршин, які на місці вишколюватимуть добровольців. Я дістану повновласть доїздити до тих кадр, провірювати їх діяльність та надавати напрям роботі. В тій цілі доручив мені навіть полк. Моллік т. зв. „Offene Ordre" яка давала мені дозвіл уживати всіх комунікаційних засобів на просторі Східної Галичини.

Найбільшою тактичною одиницею буде баталіон (курінь) з чотирма компаніями з числом 200 осіб. Число старшин і підстаршин не сміє бути більше, як у того роду формаціях спільного війська або краєвої оборони. Кожний курінь буде самостійний і всі вони разом будуть під моїм проводом, а радше надзором, тому що будуть розкинені по цілім просторі оперуючої армії, де живе українське населення. Робота їх буде того роду, що малими відділами будуть приділені до військ, що будуть посуватись наперед і творитимуть або їх чоло, або хоронити їх зади, а головно творитимуть звязок між місцевим населенням і чужомовною армією. Для мене буде передбачена вища ранга, щоби я міг добре сповняти своє діло. Одначе ясніше під цим оглядом Моллік не висловився, тільки додав, що це вже справа нашого заступництва, щоби моя номінація появилася якнайскорше. А що негайно треба взятися до роботи, тому просив мене, щоби я предложив йому зараз спис тих старшин і виказ підстаршин, які мусять бути іменовані чим скорше до своїх степенів і мають відійти на свої становища.

На мій запит, як він уявляє собі адміністраційно-економічну сторону діла, заявив, що це його не цікавить і як маємо гроші, то треба все купити і справити. Річ ішла тут про трен та інші конечно потрібні інституції, без яких вже в перших днях війни не може обійтися ніяка формація. Зате в справі озброєння заявив, що для УСС визначено з львівських маґазинів 2000 верндлів з числом сто набоїв на кожний кріс і ту зброю треба зараз забрати та зачати нею вправляти. Моя замітка, що та зброя непридатна до нічого, що сама вістка про наділення добровольців такою зброєю викличе невдоволення, не помогла нічого. По його думці треба і те брати, а хіба з часом, коли фабрики витворять більше модерної зброї, буде можна думати про виміну її. Зате він доложить усіх старань, щоби добровольці дістали якнайскорше нові мундури. Чи військова влада згодиться на перероблювання мундурів, або навіть шапок, він дуже сумнівається. Зате, по його думці, найвідповіднішою відзнакою для УСС буде кокардка в народніх красках з левиком, чи іншою якою сталевою відзнакою.

Остаточно домагався він, аби добровольці якнайскорше зложили присягу, бо лише з тою хвилиною військова влада буде рахуватися з У. С. С. як військовою формацією і признасть їй усі ті права, які їй належаться, а надто перейме стрільців на свій кошт. (Далі буде.)

НА ШЛЯХ ДО КРАЩИХ ДНІВ!

(ПОКЛИК Т-ВА „ВІДРОДЖЕННЯ.)

Небагато таких злочинців людства, як алькоголь і тютюн. Оба вони прокидаються приятелями людини, обіцюючи їй коли не насолоду, то хоч забуття дійсности. Алеж за яку величезну ціну дають ці дари! Руйнують здоровля, опановують нерви і мозок, роблять людину своїм безвільним рабом: налоговцем.

Каплю за каплею всмоктує раб аж до опяніння — аж до божевілля. В жертву налогові людина приносить своє здоровля, ломить і нищить свою волю й характер, руйнує своє особисте щастя і щастя та спокій своїх найближчих. Її майно зміняється в гору недокурків і в черепя з порожних пляшок. Над нею тріюмфує демон похмілля.

І вже не бачить раб безвільний ні свого життя ні свого народу. А хоч і бачить, не старається вплинути якнебудь на нього. Його вухо не чує брязкоту кайдан, в які він закутий. Бо головне звено і замок цих кайдан сплетені зі сильного диму та золотавої отрути.

Та не спить розум людства. Він виповідає боротьбу цим кайданам, безпощадну боротьбу алькоголеві і нікотині. Саме лютий є місяцем, в якому всі культурні народи ведуть завзяту боротьбу з тими обома отрутами. Пора і нам станути в народів колі та стрепенутися зі снуотупіння. Пора і нам огорнути бистрим зором минуле й майбутнє, широкі круги нашого народу. Пора рятувати душу, залиту їддю похмілля! Важко добутий гріш наш нарід дає за це похмілля. Міліони золотих в часах важкої кризи пливуть безшелесно й непомітно на руйнуючу і вироджуючу отруту. Чи не знаємо цього? Чи не чували?!

Якщо нам не відомо, якщо нам дороге наше особисте добро й доля нашого народу — не будемо далі пасивно, бездільно піддаватися руйнуючому діланню отрути. Струснем зі себе її кайдани, станемо до боротьби з нею і проженемо її з наших домів, публичних установ, з будніх і свят, з праці і забави, з особистого і громадянського життя. Всюди вести нас мусить одна правда: тільки тверезість промостить нам шлях до кращих днів. І тому кличемо: Геть з алькоголем і тютюном!

Головна Рада Українського Протиалькогольного Т-ва „Відродження":

Д-р Софія Парфанович в. р., голова. **Іван Костюк в. р.,** секретар.

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

З Повітової Організації УНДО в Перемишлі.

Дня 2. 2. ц. р. відбув Повітовий Нар. Комітет УНДО в Перемишлі в повнім своїм складі під проводом д-ра В. Загайкевича засідання, призначене обговоренню самоврядних громадських виборів. Згідно з інструкцією ЦК УНДО Повітовий Народній Комітет перемінився на час виборів у Виборчий Повітовий Комітет, який в тій цілі й доповнено кількома місцевими силами, з тим, що дальше його доповнення громадськими організаторами і мужами довіря відбудеться на ширшій спільній нараді, яку рішено небавком скликати.

Жахливе вбивство опиря.

Подробиці дальшого слідства проти львівського Кіртена.

Слідство, яке поліційна влада веде проти Цибульського, жахливої потвори в людському тілі, що вбив і порубав на шматки свою жертву, уличну дівчину Шеффіну, йде вже спокійнішим тором. Найголовніше є його, прихоплення злочинця і його признання — це вже факти. Тепер слідкують тільки за мотивами цього злочину, за кожною його подробицею та за тим, чи не мав спільників.

Першого мотиву Цибульський винсити не може. Кримінольогія знає такі випадки. Мотив злочину лежить вже у самій природі дегенерата, в його алькоголіямі й венеричній хворобі, а чейже усі свідки зізнають одностайно, що Цибульський пив від ранку до вечора, що любувався у виді крови і був таким авантюристом, що всі його боялися. Отимто й не диво, що він спокійно після вбивства грав зі сусідом в шахи, що вночі, коли труп був ще в будці, він привів туди на пиятику іншу дівчину, що спокійно краяв під лялою тіло вбитої увесь день і перебивав собі тільки тоді, коли приходив покупець. Виявена такої поведінки належить вже до психіятрії і психіятри мають власне вирішити, чи Цибульський буде відповідати перед наглим, чи перед звичайним судом присяжних. Слідство виявило ще тільки, що Ц. був плютоновим у 38. п. п. в Перемишлі, але вже тоді був авантюристом і пияком. Виявило теж слідство, що вбита була повією найгіршого роду, що мала за собою довгий реєстр кар, та що день передтим він якогось студента мала дістати 15 зол. за індекс, який він у неї залишив у застав. Ні грошей ні індексу у Циб. не найшли і здогадуються, що він забрав ті гроші, коли її вбив.

Зате не устійнило слідство досі, яка роля у цьому вбивстві Миколи Колодія, в якого найшли скровавлений плащ вбитої. Цибульський обтяжує його дуже, впевняючи, що він помагав йому краяти трупа та виносити мясо. Колодій заперечує цьому рішуче: признає, що мясо виносив, що ходив з Ц. аж до цегольні Нахта, але був певний, що це кінське надсоване мясо, як це й казав йому Цибульський. На кожний випадок ця його безсумнівна знайомість з вбивником причинилася до того, що він відповідатиме як співвинний у вбивстві.

Зокрема вчорашнє слідство втягнуло у відповідальність за цей чин ще одну людину. Це возний львівського університету, Франціщек Обач, від якого Цибульський дістав те ціянкалі, яким втроїв Шеффіну. Ревізія у хаті Обача на Персенківці найшла багато ріжних хемікалій, що походять з університетських лябораторій, але сам Обач заявив, що дав ціянкалі Цибульському тому, бо той настоював на нього, жаліючись, що має хворого пса, якого хоче вбити і який йому дуже докучає. Обача всетаки арештували й передали судові.

На цьому покищо останні вістки зі справи жахливого вбивства кінчаться. До них треба додати тільки, що в середу цього тижня найдено в парку Йордана ще один шматок тіла вбитої, та що досі бракує її рук, які мабуть зїли вже ворони. Лікарі досліджують нутрощі жертви, щоби устійнити, чи її справді отроєно ціянкалі, але висліду цієї експертизи можна зажидати щойно за 2—3 дні. Довше потреває теж психіятричне обслідування Цибульського, який хто зна чи не вихопиться через те зпід наглого суду, а в найближчих днях має відбутися у фатальному кіоску при вул. св. Софії льокальна візія, в якій візьме теж участь Цибульський і демонструватиме перед слідчими органами всі фази свого неймовірного і незрозумілого нормальній людині злочину. (—)

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчатись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український загал, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — **Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО.** — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.**

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник **„БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ".** — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

По широкому світі.

— Конгрес комуністичної партії в Москві затвердив предложений Молотовом плян другої пятилітки, постановляючи, щоби негайно приступити до його реалізації.

— В Саратові арештовано 120 осіб під замітом спекуляції збіжем.

— Австрійський канцлер Дольфус виїхав до Будапешту, де відбуде з угорським премієром конференцію, до якої політичні кола привязують велику вагу.

— В Мексику 20 бандитів напало на бурмістра міста Гвадаляхара і трьох товаришів, що вибралися самоходом за місто і вбили їх на місці. Напад має політичний підклад.

—o—

НОВИНКИ

— **До Впов. Передплатників „Діла".** Адміністрація „Діла" починає друк нових адрес для передплатників, тому просить усіх, що мають якісь бажання щодо поправки своїх адрес, повідомити про це Адміністрацію негайно.

— **Пригадуємо,** що Філія Укр. Краєвого Т-ва Охорони Дітей (секція **„Порадня Матерей"**) веде як у минулих літах, так і в цьому році **Дентистичну Амбуляторію** для дітей і молоді при вул. Ходоровського 15. Ведуть першорядні лікарські сили. Ціни якнайнижчі. Години приняв від 3—5 попол. 1064

— **Українські пісні у Братиславському радіо.** Дня 13. лютого ц. р. від год. 17.25 до год. 18-ої відбудеться в Братиславі, ЧСР., радіоконцерт відомої української співачки Анни Остапчук-Науменко. В програмі твори українських композиторів: Барвінського, Лисенка, Людкевича, Н. Нижанківського, Січинського та народні пісні.

— **Українські колядки і пісні Василя Барвінського в радіо.** В понеділок 12. ц. м. львівська радіостанція надаватиме від год. 16.10 до год. 16.40 українські колядки і пісні композиції Василя Барвінського у виконанні співачки Дарії Бандрівської, скрипака д-ра Романа Криштальського й самого композитора. Авдиція йде на цілу Польщу.

У слотні і морозні дні лише

Ціни: зол. 0·40 до 2·60.
Польський продукт фабрики „РЕВЕСО", А. С. в Познані

— **Роля унії в житті української нації.** Наукове Богословське Т-во й Український Катол. Академічний Сеніорат, що уладжують академічні вечорі, повідомляють, що найближчої неділі 11. лютого відбудеться реферат проф. М. Чубатого на тему: „Роля унії в житті української нації." Поданий у програмі черговий реферат о. проф. Іщака „Византія у Украина" відбудеться найближчої неділі 18. лютого. Початок: год. 6. Саля „Української Бесіди".

— **Новий театральний гурт у Львові.** При головному Т-ві „Відродження" у Львові повстала Театральна Секція, що має за завдання освідомлювати широкий загал про шкідливе вживання алькоголю й нікотини при помочі живого слова зі сцени. Ця секція виставлятиме такі песи, які своїм змістом відповідали б ідеї товариства. Як першу песу дасть вона 11. ц. м. у салі театру „Уль" при вул. Оссолінських ч. 10. драму на пять дій п. з. „За друзі своя" В. Товстоноса. Співучасть у виставі обіцяла п-і Козак-Вірленська. Початок вистави в год. 6.30 веч.

— **З Міщанського Брацтва.** В неділю 11. лютого відбудеться в домівці Міщанського Брацтва у Львові при вул. Руській 3 виклад д-ра Олександра Марітчака на тему: „Національний соціялізм і комунізм". Початок: 12. год. вполудне. Вступ для членів і їх родин.

— **„Тарас Бульба" в театрі „Заграва".** Нас повідомляють, що в неділю 11. ц. м. виставить український театр „Заграва" премієрою історичну песу „Тарас Бульба" за Гоголем — у постановці і сценічній композиції В. Блавацького. Цікаві і барвисті декорації кисти арт. Боровика. Премієра „Тараса Бульби" відбудеться в Перемишлі, в салі Народнього Дому.

— **Замітка про вільні учительські місця на Закарпатті** („Діло", ч. 31) викликала велике заворушення в кругах наших читачів, чого доказом численні запити (устні, телефонічні і писемні) до Редакції. Аби не відповідати всім зацікавленим тою справою зокрема, зазначуємо тут, що учительські місця на Закарпатті призначені для тих, що мають тамошнє громадянство. Отже громадяни Польщі на ті посади подаватись не можуть.

— **Бюро Тірка** повідомляє, що в понеділок 12. ц. м. в салі Польського Муз. Т-ва відбудеться концерт Северина Туреля, одного з чільних представників молодої генерації піяністів.

— **Пропадають молоді жінки.** Львівську поліцію повідомив Ярослав Полусовський, замешкалий при вул. 29. листопада ч. 101, що його 23-літна сестра Стефанія, виїхала перед кількома днями трамваєм з лещетами за місто і більше не вернулась. Була вбрана в лещетарський одяг. Поліція перешукала всі лещетарські терени біля Львова, але її не найшла. — Крім того пропала без вісти 38-літня д-р Ева Льотрінгер, що мешкала при вул. Тарновського ч. 40.

Сойм.

ВАРШАВА, 8. II. ПАТ. На минішньому засіданні сойму маршал Світальський прикликав до порядку зі записенням до протоколу пос. Маргуєя (Стр. Люд.) за те, що на попередньому засіданні обидив директора соймового бюра.

Опісля сойм разом над буджетовим преліміварем м-ства комунікацій. Міністер комунікацій Буткевич обговорив діяльність того м-ства. Метою м-ства є, щоби більшість інвестиційних праць виконано в краєвих фабриках. Електричні льокомотиви мають фабрикувати в Англії та Польщі. Вагони пізміського руху робитимуть лише в Польщі. Знижка особової тарифи доходить тепер від 15 до 25 проц. оплат на більші віддалі. В цьому році не передбачені особові редукції. Надмір робітників у заз. варстатах аліквідують нормальним убутком персоналю. В справі доріг передбачено відбову 5.737 км. битих доріг і направу 675 км. грунтових доріг. Щодо водних доріг м-ство мусить обмежитися до консерваційних доріг.

—o—

Землетрус в Альбанії.

РИМ, 8. 2. ПАТ. Частину середньої і південної Альбанії навістив землетрус, який добре відчули в околиці Дураццо і Тірані. За останніми вістками, є багато зруйнованих домів, але про жертви в людях, покищо вістки нема.

— **Підпалив власну хату.** Перед львівським судом присяглих відповідав сел. Дм. Залуський з Бруска, що бажаючи дістати асекураційну премію, підпалив власну хату, а від неї згоріли зовсім ще й дві сусідні загороди. Підсудний признався до вини й мотивував свій вчинок жахливою нуждою в хаті. Суд присудив його на рік тюрми, зменшуючи йому цю кару на основі амнестії до 6 міс. Боронив адв. Шевчук.

— **Львівська хроніка.** 10-денним арештом покарав суд Б. Рембовського за те, що він знущався над конем. — 3-літній син купця Маргулеса хотів у неприявності матері напитати собі води із чайничка й вилляв собі окріп на обличчя, руки і груди і перевезений до лічниці, вмер.

— **Коморник і літак.** У Кракові „сів" перший раз коморник на літак і то з такої причини: Краківський Аероклюб зрелікував одного зі своїх летунів. Той хотів дістати допомогу з фонду безробітних, але виявилося, що його не обезпечували. Він заскаржив Аероклюб до суду, той видав присуд, а коморник за належні летунові гроші зафантував літак. Це мабуть перший випадок в історії летунства, що літак мав піти на ліцитацію, але Аероклюб не допустив до нього і виплатив летунові належні гроші. (—)

— **Краєва хроніка.** В с. Нові Круки на Виленщині вмерла Анна Граковічова, якій фельчер Ільмовський записав помилково замісць ліку отруту. — З 1. березня відчинять у Госцеві б. Познаня першу в Польщі санаторію для налогових алькоголіків. — В с. Острів біля Вильна згоріло 35 сел. загород. — У Волі Ксьонженцій б. Лодзі пробували поліції схопити відомого бандита Яняка, що прийшов до батьків. Яняк вигнав усіх з хати, відстрілювався і вбив навіть 2 поліцаїв, хоча вони мали панцирі. Врешті його вбили. — Пятьох членів Союзу Молодих Націоналістів з Радзіча б. Варшави присудив суд за образу марш. Пілсудського на 7—18 міс. вязниці. — В Перемишлі арештували якогось Виниха, що зі своєю любкою, татечянцею Алою, „випихав" ріжних людей на дурня: вдавав її чоловіка, приглядував їх завжди за гарячім вчинку і вимагав за те окупу 100—200 зол. — В Бучачі повісився залізничник Білічак, що виїхав був до Станиславова і пропив там всю свою платню, а потім не міг стерпіти докорів жінки. — З крамниці Валя у Перемишлі вкрали невідомі злодії значків і стемплів на 5.000 зол. — У варшавському університеті припинено діяльність 76 студентських товариств.

— **Немирович-Данченко живе?** Всупереч останнім звісткам про смерть В. Немирович-Данченка, „Карпаторусскій Голос" приносить вістку, що Немирович-Данченко живе і що його стан здоровля поправляється.

— **Століття французької залізниці.** Цього року минає сто літ від часу, коли у Франції вибудували першу залізничну лінію. По ній мали перевозити вугілля з вуглекопів у Сен-Етієн до порту Адреріє на Льоарі. Перші вагони цієї залізниці тягнули коні і щойно три роки пізніше збудовано лінію Сен-Етієн-Ліон, на якій вперше вжито льокомотиви. (—)

— **Самовбивство любки Распутіна.** В Буенос Айрес наложила на себе руку відома танечниця, прімабалеріна б. царського балету, Смірнова. Зразу думали, що вона згинула з приводу нужди, але посмертний лист виявив справжнє тло самовбивства. Смірнова пише: „Не маю в житті мети. Я втратила все. Колись мене любили дуже багато, але я любила тільки одного. Це був Распутін." Як відомо, Смірнова була справді любкою цього чорного духа Росії, але тайна цього кохання, як і тайна кохання багатьох дам царського двора до Распутіна, залишиться мабуть на завжди загадкою. (—)

— **Сини проти батькової сили.** Перед віденським судом відбувся дуже цікавий процес: 78-літній Антін Г. обжалував трьох своїх синів, що не тільки не хочуть удержувати його, але й вимагають від нього перейти до захисту для старців. Підсудні боронилися, що їх батько лячна людина: До 1917 р. мав він 10 дітей, опісля покинув жінку, взяв собі якусь любку, з нею мав чергових 6 дітей, а семого потомка дожидає на знях і тому вони платити на його удержання не будуть. Навпаки, вони вимагали від суду, щоб той заборонив батькові мати більше дітей і передав його під курателю, а тоді вони даватимуть йому належні гроші. Підчас процесу саля ревіла зі сміху, але суд станув на становищі, що під тим оглядом сини не мають права давати батькові ніяких доручень, а якщо він в біді, мають за нього подбати і присудив їх складатися батькові на платню. Для розмаху Антона Г. не істнуватимуть тепер ніякі перешкоди. (—)

— **Про що гуторять дівчата.** В Англії оголошено цікаву статистику, переведену бюром посередництва праці в торговлі і промислі. Вона занялося темою розмов, які ведуть дівчата в бюрах, фабриках, склепах і т. п. Показується, що 42 проц. дівочих розмов обертається довкола мужчин і любови, 14 проц. коло фільм і фільмових зірок, 14 проц. коло скандалів і сплетень, 10 проц. коло душогубств і самогубств, а 7 проц. коло умовин фахової праці. З того видко, що дівчата у бюрі, фабриці і магазині гуторять переважно про кохання або фільмову карієру.

— **За знеславлення у фільмі.** Льондонський суд розглядає справу б. вел. княжни Александровної, сестрінці останнього царя і жінки князя Юсупова. Вона заскаржила відому філь-

---

НЕ РОБІТЬ КРИВДИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ!

Установа, що не передплачує „Діла" для своїх членів, робить їм найбільшу кривду, бо позбавляє їх інформацій точних, основних і з першого джерела. Тому всі читальні, кооперативи, кружки „Р. Ш." й інші народні установи повинні завбонувати „Діло" для своїх членів.

В кожний день тижня — можеш оглядати у **Великім Театрі** ревеляційну пєсу Честертона

ЧОЛОВІК ЩО БУВ ЧЕТВЕРГОМ

а в **Театрі Ріжнородностей** чаруючу оперетку

НО, НО, НАНЕТО!

Париж кипить дальше...

Продовження зі стор. 1

ПАРИЖ, 8. 2. ПАТ. Доповняючи вчорашні вістки про події, сьогоднішня преса відмічує, що підчас заворушень на бульварах проїздили вантажні авта, заладовані камінням, деревом і румовищем, та зумисне розсипували їх по вулицях, щоби дати маніфестантам в руки зброю. Лад привернено щойно в год. 2. вночі. Цілу ніч берегли сильні відділи поліції і війська всіх державних будинків, зокрема палати депутованих, палати президента республіки й будинку мін. внутр. справ. Ранених перевязували у відомій каварні Вебера при площі Роаль, яку перемінено на амбуляторію. Багато важко ранених відвезли до лічниці. Місця, де вчора й передучора відбувалися заворушення, виглядають понуро. На вулицях збирають скло, поломані дерева й гільки та заліза.

ЗАГАЛЬНИЙ СТРАЙК І НОВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ?

ПАРИЖ, 8. 2. ПАТ. До загального страйку, який заповів ґенеральний союз праці і який має відбутися в понеділок 12. II. м., приєдналися такі орґанізації: Союз прав людини, соціялістична партія, неосоціялісти, фр. соціялістична партія, союз робітників і селян, воєнні вдови й інваліди. Страйк має тревати 24 години і підчас нього в Парижі та на провінції відбудуться маніфестації.

ПАРИЖ, 8. 2. ПАТ. Комуністичний щоденник „Ль' Іманіте" заповідає на год. 20. у пятницю на площі Республики нову демонстрацію.

ПАРИЖ ВІТАЄ ДУМЕРҐА

ПАРИЖ, 8. 2. ПАТ. Б. през. Думерґ прибув в год. 9.15 до Парижа, де його витали сваційно великі товпи. З двірця переїхав він негайно до Елізейської Палати.

ЦІКАВА ВІДОЗВА.

ПАРИЖ, 8. II. На шпальтах щоденника „Аксіон Франсез" появилася сьогодні відозва до фр. народу з підписом претендента до фр. престолу, Жана де Гіз. Відозва звучить: Тепер ви переконалися, до чого довели ваші 60-літні республиканські уряди. Французи усіх партій і шарів! Прийшов час вернути монархістичний устрій, що давав цілими століттями силу Франції. Тільки монархія може запевнити спокій, лад, справедливість влади!"

Ця відозва в такій траґічній хвилині викликує веселе враження. Кн. де Гіз, ур. 1874 р., є правнуком короля Люї Филипа. Кандидатом до престолу став він 1926, коли Филип Орлеанський вмер бездітним. Від тоді перебуває в Бельгії, бо французькі закони забороняють перебувати претендентам до престолу на території Франції.

ВПЕВНЯЮТЬ ПРО СВОЮ ВІРНІСТЬ.

ПАРИЖ, 8. II. ПАТ. Президент республики приняв президію конфедерації бувш. комбатантів. Вони впевнили президента про льояльність своєї орґанізації, яка у Франції згуртовує 3.500.000 членів.

ТУРИСТИ ВТІКАЮТЬ.

ПАРИЖ, 8. II. ПАТ. Преса повідомляє, що багато анґлійських туристів, які є в столиці Франції, кинули Париж наслідком останніх подій. З тієї причини виїхала з Парижа відома фільмова артистка Анна Мей Вонг.

ЯКИЙ БУДЕ СКЛАД КАБІНЕТУ

ПАРИЖ, 8. II. ПАТ. През. Лебрен конферував із бувш. президентом Думерґом. Як передбачують Думерґів кабінет буде складатися не лише з бувш. премієрів, а теж із людей споза палати, які репрезентують найважніші політичні партії. По часописним вісткам у склад кабінету війдуть: бувші премієри: Еріо, Тардіє, Шотан, Пер Ляваль, Альберт Саро та Флянден.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.

АДРЕСА Львів, Ринок 10.

мову фірму Метро-Ґольдвайн-Маєр, домагаючись відшкодування у висоті 5.000 долярів за те, що у фільмі про Распутіна представлено її особу в некорисному світлі. Судовий присуд покищо невідомий.

— **В обороні рівноправности мужчин.** Академічний часопис „Ізида", виданий студентами в Оксфорді, виступив з передовицею в обороні рівноправности мужчин. Перевівши доказ, що слабим полом є сьогодні мужчини, а не, як каже традиція, жінки, часопис домагається, щоби зробити кінець пануванні жінок не тільки в сальоні і на спортовім майдані, на що можна би остаточно згодитися, але й в уряді, школі, а навіть у церкві. Так є бодай в Америці.

— **Англійський льорд проти Дагляса Фербенкса.** Льорд Ашлей вніс розводову скаргу проти своєї жінки, обвинувачуючи її у зраді. Його жінка була раніше артисткою. Льорд має якісь докази, що вона зрадила його з відомим фільмовим артистом Дагласом Фербенкем.

— **Англійський Хлестаков.** Кілька тижнів тому приїхав до малого англійського містечка Савтволд майор Крейн. Склав офіціяльні відвідини бурмистрові та його заступникові, післав китиці їх жінкам, познайомився з усіма місцевими достойниками, оглянув місто. Підчас розмов з ним дехто довідався, що він має заключити інтерес на півтора міліона фунтів. На другий або третій день довідались деякі фінансісти, що він переводить державний інтерес на 2 міліони. Ішло про експорт, за яким стоїть державний банк, але покищо треба було Крейнові трохи готівки. Але в Англії без ділових доказів ніхто гроші не дає. Майор Крейн мав довірочне засідання з фінансістами і предложив силу документів, де був навіть оригінальний підпис короля. Він дістав кілька тисяч фунтів задатку, вів ріжні ділові розмови і щез. Виявилось, що це ошуканець, поліція шукає за ним скрізь, але деякі громадяни із Савтволду таки вірять, що це була чесна людина.

— **Два кораблі затонули.** Німецький корабель-цистерна „Штурмфогель", що плив з вантажем нафти з Амстердаму до Штетину, експльодував біля острова Нордберней і швидко затонув. Із залоги не вратувався ніхто. Експльозія була така сильна, що корабель розірвало в дребезги. Кораблі, що прибули незабаром на місце катастрофи, не знайшли найменшого сліду. Один голяндський корабель став теж жертвою експльозії, бо залишилося з нього тільки кілька плаваючих дощок.

— **Реклама 2.000 років тому.** В давнину всякі ворожбити й чарівники більше заробляли на людській легковірности, ніж тепер. Колись, як хтось пускався в далеку дорогу, то й не думав пускатися швидше, поки не пішов до ворожбита, щоб цей йому передсказав його майбутнє. А тих ворожбитів було вже так багато, що мусіли вести між собою завзяте суперництво. В старій Греції першенство серед ворожбитів мав ворожбит із місцевости Дельфи. А підчас розкопок у пошуках за старовиною біля місцевости Мемфіс у Греції у святині Серапіди найшли таблички, на яких було написане: „Я вияснюю сни. Я є під покровом і під проводом богів. Я приношу щастя. Сам я походжу з Крети і є ворожбитом!" Тут, як бачимо, найхитріше те, що ворожбит каже, нібито він є під покровом богів і проголошує себе чужинцем. На чужинця швидше полетять, ніж на місцевого. Американські археольоги твердять, що по найденим написам у Мемфіс можна сказати, що ворожбитів було там до біса.

— **З фільмових новин.** У Франції накручують фільму з життя Шуберта п. н. „Недокінчена мельодія". — Наслідник Льон Ченея, Борис Карлов, тепер незвичайно розславився. Виробництво американського „Універсалю" накручує аж три фільми з тим характеристичним актором а саме: фантастичну картину п. з. „Подорож на Марс", продовження Франкенштайна п. н. „Поворот Франкенштайна" і велику фільму на основі повісти Майрінка п. з. „Голем", (Голему ролю у свого часу зреалізований німій фільмі грав Павло Веґенер). — Гарольд Льойд перенісся до виробництва Фокса. Геніяльний комік накручує річно, подібно як Чарлі Чаплін, лише одну фільму. В останньому році Гарольд шоправда відпочивав, зате тепер кінчить світинки до найкращої своєї комедії п. н. „Котячі лапки". Надіються, що фільма завдяки найновішим здобуткам фільмової техніки й ріжнородних режисерських штучок буде під кожним оглядом ефектовна. — Американське виробництво „Колюмбія" заангажувало славного европейського режисера Джо Мея й польського тенора Івана Кепуру. З огляду на те, що Джо Мей був творцем найкращих фільм із тим співаком, як „Пісня ночі", й „Мушу тебе добути", поляки заявують з Кепуровою поїздкою до Америки великі надії. — Німецьке виробництво „Уфа" заангажувало російського співака Федора Шаляпіна, що матиме головну ролю у фільмі „Тарас Бульба" на основі повісти Миколи Гоголя. Фільму будуть накручувати у трьох версіях: німецькій, французькій та англійській.

— **Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові,** вул. Чарнецького 24., мав у місяці січні 37 катальоґових чисел приросту до ч. 21.310 включно. У поодиноких відділах прибуло предметів: археольоґія 28 (у цьому інтересні нахідки волинські з камяної доби та трацькі з розкопок у Новосілці Костьоновій), етноґрафія 4, більші репродукції 92 (головно з ріжних мистецьких творів), видівки 50 (портретові й топоґрафічні), фотоґрафії 42, банкноти 9, печатки УНР 3, фотокліші 8, цинкові кліші 4. Жертводавцями були пп: Архипенко Е. П., Береза Я., С. Гординський, Грабович Ю., Гринив Д., дир. Дорошенко В., інж. Єрмолаїв М., проф. Кіт М., Кочан О., д-р Левицький В., проф. Лошнів О., Ніжанковський Т., учит. Олійник, Рущиський С., учит. Салик С., Струтинська С., ред. Таранько М., Чайковський Е., д-р. Чикаленко Л. Управа Музею складає всім щиру подяку. Музей відчинений щодня від 8—13 год., у неділі й свята від 10—12 год.

З нових видань.

„ЗБІРНИК ХЛІБОРОБСЬКОЇ УКРАЇНИ". Прага 1933.

Недавно появився II. том „Збірника Хліборобської України", (Прага 1933), органу Братства Українських Клясократів-Монархістів, Гетьманців, заснований Вячеславом Липинським, по розколі в гетьманському таборі.

Збірник, який продовжує ідейний напрям офіціяльного органу первісного гетьманського руху, „Хліборобської України", складається з частини ідеольоґічної і полемічної. Розвиткові й розбудові ідеольоґії „Листів до Братів Хліборобів" присвячені „Вступне Слово Н. Кочубея, „Завдання гетьманського руху на З. Україні" В. Кучабського та „Проєкти клясократичного світогляду в реформістичних течіях Західної Европи" В. Залозецького.

Стаття Н. Кочубея торкається фільософічних основ клясократичної ідеольоґії. Відчування ідей в людській історії приходить тільки через великі страждання. „Тому і стала Ідея перед всіма тепер, коли страждання доходять майже до краю, так чітко, що можна її вже начертати словом".

Стаття Василя Кучабського присвячена питанню завдань гетьманського руху в Галичині. Автор аналізує проникливо політичне минуле Галичини, спираються на освітленні політичних поглядів передвоєнного українського громадянства і присвячує велику увагу питанню польсько-української війни, зазначуючи дуже слушно, що сама аналіза стратеґічних операцій без уваги на властиві політичні цілі не вистарчає. Тому продовження цієї статті має бути приділене такій самій аналізі закордонної галицької політики і причинам її поразки.

В. Залозецький у своїй статті про реформістичні течії в Західній Европі аналізує прояви західно-европейського руху станового і націоналістичного. В тих рухах пробиваються, на думку автора, деякі тенденції, зближені до клясократичної ідеольоґії, але ніодин з тих рухів (ані фашизм, ані націонал-соціялізм) не є чистим рухом, який відповідав би ідеольоґії „Листів до Братів Хліборобів".

Багато нових матеріялів для пізнання розколу в гетьманському таборі подає читачеві частина полемічна. Організації б. гетьмана намагалася свого часу ослабити значіння цих фактів, звалюючи нпр. вину за відому будапештевську аферу на членів Братства, або добачувала в опублікованім листі В. Липинського до П. Скоропадського подяку В. Липинського за „успішну діяльність" П. Скоропадського в Будапешті: — вкінці твердила, що щоденник П. Скоропадського про його поїздку до Будапешту був опублікований членами Братства без відома та згоди В. Липинського.

Неправдивість тих тверджень доказує матеріял, поміщений у Збірнику.

З листа В. Липинського до В. Кучабського довідуємося м. ін., що В. Липинський сам домагався публікації щоденника П. Скоропадського.

Записки п. Н. Кочубея висвітлюють колії і старій організації та звязки Павла Скоропадського з масонами, які були, видно, дуже тісні коли в 1928 р. ґрупа масонів звернулася до П. Скоропадського з домаганням повернути їм позичених ними П. Скоропадському 100.000 карбованців. Вістка, яку свого часу „Діло" подало до публичного відома про публікацію списку російських масонів, серед яких фіґурував П. Скоропадський як член масонської ложі, тепер знову набирає актуальности, тимбільше, що ніхто досі не чув, аби П. Скоропадський потягнув автора згаданої брошури до судової відповідальности за клевету.

„Збірник Хліборобської України" є цінним джерелом інформацій про ґрупу т. зв. „братчиків", їх ідеольоґію, цілі і працю. Ширше значіння тої публікації в тому, що вона боронить та остаточно очищує память Вячеслава Липинського, який є цінністю всіх українців без огляду на політичні погляди, від наклепу божевілля.

В усякому разі кожний, хто цікавиться українськими політичними течіями, мусить зі „Збірником Хліборобської України" познайомитись.

Л. Лейчук: РІДНА ШКОЛА В ІДЕЇ І ЖИТТІ. Львів, 1934. 206 + 2 неч. стор.

Названа тут книга є підручником для рідношкільних організацій і діячів. Складаючи цю книгу, автор мав на увазі вібрати у ній всі ті постанови й правила, які виробила Головна Управа „Рідної Школи" для рідно-шкільної практики. Цей, так мовити, офіційний матеріял і займає головну частину книги. Вступом до неї є невеличкий розділ, де автор знайомить читача з історією школи на Україні із стародавніх часів, з історією Товариства „Рідна Школа" та дає основ значіння рідної школи для виховання молоді в національному дусі.

Все це подано стисло і зрозуміло. Одначе дозволю собі зробити одно зауваження. На мій погляд домагання рідної школи на українських землях у Польщі знайшло би ще більше обґрунтування, колиб автор — хоча би в коротких словах — вказував, що утраквістична школа по суті є школа з польською викладовою мовою.

Наведені в книзі зразки рекурсів та ріжних подань до шкільної й адміністраційної влади, безперечно стануть у великій пригоді всім освітнім діячам у їхній рідно-шкільній практиці.

Книга переймта одною основною думкою: лише рідна школа може забезпечити істнування української нації в майбутньому, а тому необхідно боротись за право українського народу на рідну школу.

Отож можна побажати під кінець книзі Л. Лейчука найбільшого поширення серед українського громадянства.

Ст. Шевчук.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Дорогою ціною.

Ситий голодного не знає... Тому українці взагалі мають такий великий сентимент до голодних.

Мене, спеціяльно, порушують діти. Босе, голе, стоїть на снігу, тріботить синіми ніжками і просить милостині. А щоб народ оглянувся на його нужду, то примеральним голосочком виводить: „Нінон, а усмехнійсе!"... Морозний вітер рве пісню на шматки і шпурляє нею по вулиці, як пожовклим листом.

Мало хто підійме шматок пісні і кляне в сторону, звідкіль вона вилетіла. А ще рідше сягне хтось до кишені за найвим шагом. Холодно, спішно, а тут треба і рукавичку знати і гаманець добути і задержатись на хвилину...

Та все таки, видно, що діти втішаються більшими симпатіями як старі прошаки, бо завелося тих дітей тьма-тьмуща. На кожній вулиці по кільнаро, з піснями, з інструментами і так — голіруч.

А за тим прийшли вже не діти, а дівочки, далі немовлята.

Не пішлиб вони на вулицю, в стужу чи зарію, якби не батьки, опікуни, а може й визначальники. Тягнуть білоташну дрібноту з собою, бо так ліпше інтерес іде.

Дитина змерзне на начал, але плакати не сміє. Виходилоб тоді, що силою вбрана і чого доброго ще люди насварилиб старого. То і стоїть маленьке схлипуючи з кулачок, а батьки мати, чи визначальник чорна подюгують:

— Тихо будеш, чортове насіння!

Байдуже, що те „чортове насіння" кашляє, що руки-ноги відморожує...

А може навіть і добре. Люди швидше оглянуться...

Під вечір виповзує на Академічну якийсь чорний тип з маленькою дитиною на руках. Може батько, але з скільки разів його стріну — сумніваюся. Наставляє до кожного свою як безпомічну дитину і просить для неї милостині. Я купив бубличка і дав дитині. Малому аж очі засвітилися. Взяло, але не повесло до уст. Полинулося питайним зором на свого опікуна і... передало мій дарунок йому. Не знаю, на чім булоб скінчилося, колиб я був відійшов. А так — старому не випадало інакше пробити:

— Ідіоти. Видиш, який пан добрий! — І подивився на мене зовсім не захопленим оком.

Так я кожного разу на нього.

Можеб так хтось, хто повинен, вглянув у ту справу. Бодай підчас зимових місяців!...

Галактіон Чіпка.

Дописи.

Турка н. С.

Загальний Збір філії „Просвіти". В дні 2. л. ч. відбувся Загальний Збір української філії „Просвіти" при участи 130 осіб; у тому було 120 сезян-делеґатів сільських читалень і міщан, 10 священиків і 10 світських інтелігентів. Після звіта д-ра Марківа на секретаря, С. Кузьмина на касиєра, А. Горечка на інструктора і д-ра Кондрача на голови Контрольної Комісії розпочалася дискусія, в якій забирали голос: д-ри П. Шеремета, о. А. Лежитський, І. Лучан, о. Я. Туранський, о. М. Конечко й інші. Склад Виділу лишився незмінений; його головою вибраний о. І. Федевич. Збір закінчився відчитанням національного гимну. Хід нарад був дійовий і не мав таких прикрих інцидентів як минулого року. Шкода тільки, що не виголошено на Зборі ніякого реферату і що відпоручники сіл не забирали слова.

Яворів.

Справа протестів проти громадських виборів у Яворові. Проти громадських виборів, що відбулися в Яворові дня 10 грудня 1933 р. внесли українські виборці протест у всіх 7-ох округах. Староство протести відкинуло, тільки признало українській лісті в IV. окрузі (Рипов-Гребля) 47 голосів, не зачислених Окружньою Комісією. Внаслідок цього відібрано 1 мандат чиданю (Самуїл Мандер) і признано його нам (Миколи Дуську). Тепер український клюб складатиметься з 6-ох осіб: о. М. Кушніт, С. Тимцяка, М. Панчишина, А. Гая, І. Радейко й М. Дуську. В попередній раді мали ми 6/7 радних (16 на всіх 48), тепер маємо 1/7 частину.

Нова заборона. Повітове Староство в Яворові заборонило Крушкові „Рідної Шкоди" в Нагачеві (ч. Б. 1. 10-28/34 з 24/I 1934) уладити дня 28 січня ц. р. „Свято в память бою під Крутами" тому, що в Нагачеві утворив повітовий лікар істнування тифу.

Ревізії. З доручення городського суду у Кракові (К. О 1128/34 з 29/I 1934.) перевела поліція в Дрогобичі дня 23/I. ц. р. ревізію у громадян Нагачева: Івана Гурка, Степана Жили й Феди Кобіка, а також у печі Гриця Матчишина, який постійно живе у Кракові. Штраси за нелеґальливою, за картками Біласа й Данилишина і т. п.

З судової салі. Дня 20. I. ц. р. в городецкім суді в Яворові відбулася розправа проти п. А. Кесло за переховування недозволеної літератури. Доказовим матеріялом є два реферати, виголошені на зїзді УСРП в 1932 р., а саме орґанізаційний реферат д-ра М. Стахова і політичний реферат посла М. Матчака. Розправу відложено до 27. III.

Поліція в читальні. На відчит про Крути у читальні „Просвіти" в Яворові — Мале Передмістя дня 27/I ц. р. прибула поліція і наказала перервати відчит тому, що ніби між присутніми находяться й нечлени (діти?). Списано протоколи із заст. голови читальні та з Іваном Шербою і Стефанією Станькінною, які цей відчит уладили на прохання читальні.

Хуліганство. В Любінях (Краковеччина) сильно розпаношилося хуліганство. Крики, бійки, розбивання кокор — не загальні явища. В 1933 р. вибито в селі около 80 шиб. В Сернах (на присілку Мельники) на Різдво парубок із сусіднього села Малинська Воля Федько Бенгрин убив багнетом Федя Сабата, члена сервівського читальняного хору, тихого хлопця. (У. С.)

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Іван Ольбрахт: РОЗБІЙНИК МИКОЛА ШУГАЙ. Роман. З начерком Мик. Голубця: „Земля без імени". „Українська Бібліотека" ч. 1. (13.) січень. Львів 1934. Стор. 128.

В. Островерха: МУСОЛІНІ-Л ЮДИНА Й ЧИН. Львів, 1934. Книгозбірня „Вістника" ч. 1. Стор. 89.

ЖУРНАЛИ.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Львів, лютень 1934. Пода число 1 зол.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО. Рік IX. Львів, лютень 1934. ч. 2.

ПРОМИСЛОВО - ТОРГОВЕЛЬНИЙ ВІСТНИК. Варшава. Рік II. Січень-лютий. 1934. ч. 1—2. Ціна 40 гр.

НИВА. Січень, 1934. Часопис присвячений церковним і суспільним справам. Зміст: Активний рік. О. В. Приходзко: Сучасне проповідництво. О. Гр. Микитюк: Будуймо священичі домівки по повітах. О. Мих. Мосора: Священича санаторія „Зелемін" в Гребенові. О. прот. П. Табінський: Одна віра. На порозі діяльности КАУМ. О. В. Кармазин: Про потребу ексорти по сільських школах. О. М. К.: Кілька думок про рівність при звершуванні обрядів. Нові книжки. Всячина.

ВІДРОДЖЕННЯ. Ілюстрований орган українського протиалькохольного і протиніконтинного руху. Львів рік VII, 1 лютий 1934. ч. 3. Ціна 20 сот.

SLOVANSKY P. EHLED. Leden 1934. Rocnik XXVI c. 1.

ORIENS. Dwumiesięcznik poświęcony sprawom religijnym wschodu. Kraków, styczeń-luty 1934.

MORZE. Organ Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Zeszyt 2. Luty 1934.

MAŁY RAFINER. Miesięcznik poświęcony sprawom naftowym. Zeszyt Nr. 1. rocznik 1. Styczeń 1934.

ГОРЦЫ КАВКАЗА - KAFLASYA DAGLILARI. Ноябрь 1933. N 45.

Листування Редакції.

Вп. Д-р В. В., Перемишль: Праця цікава й цінна. Про поміщення її рішатиме гол. редактор після повороту з відпустки.

Вп. Ст. Сірополко, Прага: Дякуючи за довісну, повідомляємо, що відповідь на Вашого листа зможемо дати по повороті гол. редактора з відпустки.

Туберкульоза є теж професійною недугою. Пил, отруйні ґази, вогкі, темні і лихо провітрювані варстати праці, зігнута постава тіла робітника сприяють захоруванню на туберкульозу.
Українське Гігієнічне Товариство у Львові

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Театральний гурток Т-ва „Відродження" у Львові.

Неділя 11. II. год. 6'30 веч. сцена „Уль": „За друзі своя" В. Товстоноса.

Великий Міський Театр.

Пятниця 9. II. год. 7'30 веч. „Чоловік що був четвергом" (Абон. 11).

Субота 10. II. год. 7'30 веч. „Чоловік, що був четвергом" (Абон. 11).

Театр Різнородностей.

Пятниця 9. II. год. 7.30 веч. „Но, но Нанетте" (Абон. 11).

Субота 10. II. год. 7'30 веч. „Но, но Нанетте" (Абон. 11).

Концертове Бюро Тірка:

Неділя 11. II. год. 12 в пол.: Симфонічний концерт під дир. В. Гавсмана.

Понеділок 12. II. Северин Турель, піяніст.

Кіна.

АДРІЯ: „Пат і Паташон як водоньоги".
АПОЛЬО: „Паприка".
АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".
ВАНДА: „Маски д-ра Фуманчу".
КАСІНО: „Буря на світанку".
КОЛИСЕЙ: Фільма „Пісня пісень", реж. „Львів—Стамбул".
КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Ел. Бергнер) і кольоровий додаток.
МАРУСЕНЬКА: „Катерина Велика" (з Ел. Бергнер) і кольоровий додаток.
ПРАЖ: „12 крісел" (Вл. Буріян).
МУЗА: „1002-а ніч".
ПАЛЯС: „Пригода на Лідо".
ПАН: „Мата Гарі" й ревю.
ПАСАЖ: „Маґараджа" (з Борисом Корсуном).
ПАЛ: „Під твою охорону" (з Бродським, Богдою та Самборським).
ХІМЕРА: „Світ без мужчин".
СТІЛЕВЕ: „Сучасний Робінзон" і ревю з Станиславою.
УТІХА: „Кохай мене сьогодні". (Морис Шевалієм).

Закордонне радіо.

Пятниця, 9. лютого 1934.

Відень (506,8) 17'10 Хор, 19'35 „Дер Крайзеклрайс" оп. Землінського, **Кошиці** (389,5) 17'00 Концерт військ. оркестри, **Прага** (470,2) 17'05 Квартет Андрійова, **Париж** (1714) 21'45 „Ерізельдіс" пом. опера Масенета. **Атльона** (531) 21'30, 22'00, Спів, 21'45 Нар. музика, **Гайльсберг** (291) 16'00 Музика на давніх інструментах, **Кенігсвустергавзен** (1536) 17'36 Нар. пісньки, **Мінхен** (405,4) 12'00 Концерт, **Стокгольм** (426,1) 17'25 Спів, 19'30 Сонати, **Будапешт** (549,5) 20'00 Оп. музика, **Міляно** (368,6) 21'00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13'00 Легка музика, 16'00 Спів, 20'40 Симф. концерт.

Субота, 10. лютого 1934.

Відень (506,8) 12'00, 16'30 Орхестра, хор, 16'35 Концерт, 18'55 „Манон" оп. Масенета, **Братислава** (298,8) 12'35 Концерт, 19'00 Вертеп, 00'20 „Паґаніні" оп. Легара, **Кошиці** (389,5) 16'50 „Пісні кохання", **Прага** (470,2) 19'35 Концерт, **Талін** (410,4) Сучасна естонська музика, **Париж** (1714) 12'00 Концерт, 21'00 Легка музика, **Любляна** (569,3) 20'45 Спів, **Рига** (238,5) 18'30 „Пікова дама" оп. Чайковського. **Кенігсвустергавзен** (1536) 20'10 Весела програма, **Лянгенберг** (455,9) 13'00 Трубна музика, 17'00 Танцова музика, **Мінхен** (405,4) 20'10 „Пісня лелика" оп. Штраса, **Будапешт** (549,5) 12'05 Спів, 13'30 Легка музика, 18'20 Військ. музика, 20'00 Опера, **Міляно** (368,6) 17'10 Музика, 20'40 Пісньки, **Рим** (420,8) 20'50 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 9. лютого 1934.

7'00—8'00 Ранішня авдиція, 12'05, 12'33 Пентлярний концерт мандоліністів, 15'25 Збіжева біржа, 15'30 Господарські вістки, 15'40 Камеральна музика (Шуберт, ґрар. плити), 16'40 Серед книжок, 16'55 Солісти (музика, спів), 17'50 Стенографія, 18'00 Перекази про Білий Дім у Заокеанному, 18'20 Нар. музика, 19'00 „Жінка, піонірка культури та краси", 19'08 Всячина, 19'23 Фейлетон, 19'40 Спортові вістки, 19'45 Сніговий комунікат, 20'00 Вибрані думки, 20'02 Муз. балачка, 20'15 Симф. концерт, „Найновіший образ фор. літератури", 22'40 Танцова музика, 23'05 Артисти сцени та естради.

Субота, 10. лютого 1934.

7'00—7'00 Ранішня авдиція, 12'05, 12'36 Концерт джазу, 15'30 Господарські вістки, 15'40 Пісні (Марія Лесчуц, сопран), 16'00 Авдиція для хорих, концерт орхестри, 16'40 Лекція фр. мови, 16'55 Легка музика, пісньки, 17'00 Муз. куток, 18'00 Відчит, 18'20 Музика, спів, 19'15 Всячина, 19'40, 19'43 Спортові вістки, 19'45 Сільськ. реферат, 20'00 Вибрані думки, 20'02 Пісньки, Сі-Грам. плиті, 20'10 Шопенівський концерт, 20'50 Грам. плита, 21'00 Трансиз. Міляно з театру „Ла Скала": „Джоконда" оп. Пончієлі, Почт. техн. скринька, Комунікати.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5'44.

Золото: Доляри 8'95—8'97. Франки фр 35'80—36'20. Дукати 82'50—82'90. Корони 27'20—27'60. Рублі 46'00—46'50.

Срібло: Корони 0'30 Фльорени 0'73. Рублі 1'30.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27'89, — Париж 35'00, — Берлін 209'80, Цюріх 171'60. Амстердам 356'65, Нюйорк кабель 5'46, Нюйорк чеки 5'43.

Збіжева біржа.

Ціни парітас Підволочиська	від	до
Пшениця збірна	17'50	17'75
Жито одноцільне	13'75	14'—
Ячмінь на пливо	10'—	10'25
Фасоля краса	17,—	18'—
Інші курси незмінені.		
Ціни парітас Львів	від	до
Жито одноцільне	15'10	15'25

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 8. II. яйцо 2'70, молоко —'12, сметана —'80, яйця 3'—.

Тенденція на масло спільна, на молоко і сметану удержана, на яйця знижкова.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу" за 1 кґ.:

Рід	Добірні: I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.40	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Головна Управа „Рідної Школи" у Львові отвирає з днем 1. березня 1934 року одномісячний курс для провідниць діточих садків. Прохання на приняття вносити до Головної Управи „Рідної Школи" у Львові, вул. Словацького ч. 14. III пов. найдалі до 20. лютня 1934 року, а до прохання долучити метрику і свідоцтво зрілости гч. семинара, або гімназії (у відписах). Оплата за науку буде залежати від числа учасниць курсу, одначе не перевищить квоти 20 зол. Якщо не зголоситься найменше 15 учасниць, курс не відбудеться. — Головна Управа.

Ширші сходини членів Кружка ім. Ганни Барвінок відбудуться в суботу 10. лютого ц. р. в 6-ій годині вечора в домівці при вул. Мохнацького 12. На денним порядку реферат **д-ра Ігора Лосього: „Українська жінка в козацькій добі".** Участь членів обовязкова. — Гостям вхід. **Старшина.**

Українське Технічне Товариство — (Костюшки 3) починає в неділю 11. II. в 11. год. цикль відчитів про рекляму. На порядку дня: вступ — інж. М. Твориддо, аналіза ринку — др. Федів І., плякати — інж. Пастернак С.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

РОЗВІД і уневажнення супружества на підставі теперішних польських законів в опрацюванні др. Ельвова Маргулеса адвоката у Львові. — Кинцарня др. Бодека, Львів, Баторія 12. 10/22 2—3

НЕ ДОРОГО ДО ВИНАЙМУ особі на становищі більша кімната мебльована зараз. Висвянського 31. партер. 1048 2—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

АДВОКАТ
Др. Осип Галущак
отворив адвокатську канцелярію
в Яворові.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

АДВОКАТ
Володимир Гасюк
відкрив і веде адвокатську канцелярію
в Жовкві
Ринок ч. 21. (Народний Дім)
1062 2—2

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.
— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —
„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",
ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.
Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 18/47 5-10

Der Tag
Великий національний часопис у Німеччині
Показові числа даром висилає
Verlag Scherl, Berlin SW 68

Церковні дзвони
доставляють
Ліярні дзвонів
БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в Калуші й Перемишлі
НОВИНА!
Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, через те перетоплення дзвонів зайве. 1017 8—10

Новий Самоуправний Закон
Д-РА СТЕПАНА БАРАНА.
Ціна 40 сотиків
Почтова пересилка 15 сот.
Висилає Адміністрація „Діла".

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 37 (13,582). Львів, неділя 11. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед. полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. ч., Румунії 150 лей, Болгарії 7·60 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Що буде з навчанням української мови у школах Буковини?

Черновецька „Рада" (ч. 5. з 4. ц. м.) повідомляє, що дирекції шкіл на Буковині дістали тепер, серед року, наказ від ревізорату переробити поділ годин згідно з аналітичною програмою науки. Іншими словами: навчання української мови знову не буде в аналітичній програмі, а тільки як надобовязковий предмет. Тому „Рада" питає: Невже це та розвязка шкільної справи для українців, яку заповідали панове з ліберальної партії?

Б. комуністичному послові Мондокові грозить кара смерти у „раю".

По вісткам комуністичних газет в СРСР арештували комуністичного посла до чехословацького парляменту із Закарпаття Івана Мондока разом з жінкою. Обоїм грозить кара смерти. Причина арештування Мондока невідома, але нема сумніву, що це арештування, як і десятки тисяч інших, стоїть у звязку з нагінкою на „контрреволюціонерів із партійним білетом комуніста в кишені." — Зазначуємо, що Іван Мондок був основником комуністичної партії на Закарпатті і редактором її органу в українській мові „Карпатська Правда."

Після французької револьти.

ЗАГАЛЬНЕ ВТИХОМИРЕННЯ.

ПАРИЖ, 9. II. ПАТ. Розворушення, яке панувало в останніх днях, зачинає притихати. Сильні поліційні стежі на головних місцях, де розгрималися бурхливі події, не звідомляють про нові інциденти. Тільки на великих бульварах слідне ще схвилювання. На основі офіціяльних даних у днях 6. і 7. ц. м. підчас заворушень на вулицях Парижа згинуло 12 осіб. Часописи приймають це число з недовірюванням.

Похорон жертв відбудеться коштом міста в вівторок. Щоб оминути маніфестацій, похорон кожної жертви відбудеться окремо.

ХТО УВІЙДЕ ДО НОВОГО КАБІНЕТУ?

ПАРИЖ, 9. II. ПАТ. На засіданні групи соціялістів Еріо заявив, що Думерґ, бажаючи осягнути порозуміння всіх партій, хоче запросити Леона Блюма до участи в кабінеті. „Еко де Парі" припускає, що крім трьох бувших премієрів: Барту, Еріота і Тардіє до кабінету Думерґа увійде якесь число фахівців. Часопис висловлює назвище маршала Петена, фінансового експерта французького уряду Ріста, та директора залізниць Дотрі.

ДОПОМОГА ЖЕРТВАМ ДЕМОНСТРАЦІЙ.

ПАРИЖ, 9. II. ПАТ. Депутовані з групи республиканської федерації рішили зложити внесення з домаганням, щоби держава прийшла з допомогою вдовам і сиротам по вбитих підчас демонстрацій 6. ц. м.

ПОЛИЧНИК ДЛЯ ДАЛЯДІЄРА.

ПАРИЖ, 9. II. ПАТ. Предсідник адміністраційної ради дому здоровля для поліції вислав до б. премієра Даладіера письмо, в якому дякує за добрий намір, яким кермувався, жертвуючи суму 50.000 франків від уряду в користь дому здоровля, однак повідомив б. премієра, що з огляду на те, що цей дар був би звязаний з трагічною памятю останніх подій, дім здоровля не може прийняти жертвованої суми.

Австрійські пляни і скарги.

ВІДЕНЬ, 9. 2. ПАТ. Канцлер Дольфус заявив перед угорськими журналістами, що ситуація австрійського уряду ніколи не була так сильна, як тепер. Я певний, говорив Дольфус, що вдасться нам перевести реформу конституції на становій основі. Над новим проєктом конституції працюємо інтензивно. Задумуємо ввести наперед конституцію переходову, опісля дефінітивну. Уряд постарається вдержати спокій в австрійській республиці.

ЛЬОНДОН, 9. 2. ПАТ. Бюро Райтера повідомляє, що австрійський посол у Льондоні передав учора у Форін Офіс низку документів нелеґального втручання Німеччини у внутрішні справи Австрії. На основі тих документів австрійський уряд надумує оперти свою скаргу до Союзу Народів. Райтер додає, що австрійські документи не предложено ще секретаріятові Союзу Народів.

Тайні магазини зброї в Австрії.

Австрійська поліція викрила в кількох місцевостях тайні магазини зброї та муніції, влаштовані розвязаною соц.-демократичною організацією Шуцбундом. В часі ревізії знайшла гармати і скоростріли, ручні гранати, муніцію та запаси вибухових матеріялів. Сконфіскована 1.000 бомб, з яких одна могла висадити в повітря цілий будинок, а всі разом знищити цілу дільницю Відня. Арештовано кількох провідників Шуцбунду, що признавалися почасти до вини. Крім того переведено ревізію в будинку „Арбайтер Ітг." та інших осідках соціял-демократів.

Австро-угорське порозуміння.

БУДАПЕШТ, 9. 2. ПАТ. Сьогодні вранці закінчилися австро-угорські переговори. В год. 11. оголошено комунікат, який стверджує, що австрійські та угорські державні мужі обговорили вчора й сьогодні всі справи, які торкалися обох країв. Внаслідом тих розмов було ствердження на обосторонне вдоволення згідности поглядів у тих справах. Рішено продовжувати дотеперішню політику, що дала вже вдоволячі успіхи, корисні для обох держав.

ВИДУМАВ ІНТЕРВІЮ З ПАПОЮ.

Париський „Інтрансіжан" помістив інтерв'ю свого співробітника з папою. В інтерв'ю сказано м. і., що папа осудив націоналізм. Тепер виявилося, що кореспондент узагалі не мав інтервю з папою, а був у папи лише з іншими паломниками, яких папа благословив, одначе нічого не говорив.

Туберкульоза — це найбільше суспільне лихо, тому боротьба з нею належить теж до цілої суспільности.

Українське Гігієнічне Товариство у Львові.

Хочете мати щодня звязок зі світом? Хочете мати інформації повні і з першого джерела про все, що діється у нас і на всіх інших українських землях? То не жалуйте 5 зол. місячно і запренумеруйте собі „Діло"!

ВП. Передплатників і Читачів „Діла"

прохаємо не забути вирівняти залеглости і вплатити передплату ЗГОРИ

за час до кінця червня ц. р.

щоби взяти участь

у першому і другому

ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА"

Чи чули ви новину,

яку впровадив З НОВИМ РОКОМ

Кооперативний Банк „ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20. є це

ПРЕМІЙНІ ОШАДНОСТЕВІ КНИЖОЧКИ,

для яких призначені нагороди від 25—100 зол.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ

10. II. 1934 МЕДИКІВ 10. II. 1934

у салях „Народнього Дому"

Початок в год. 22-гій

Вхід і гардероба театру „Ріжнородностей".

Запрошення в канцелярії Наук. Товариства Шевченка, в год. 11—13 і 16—18.

„ПРАВНИЧА ГРОМАДА"

уладжує дня 17. лютого 1934.

Великі Карнавалові Вечерниці

в салях „Ремісничої Палати" при Стрілецькій 5.

Запрошення можна дістати в канцелярії Правничої Громади, Супінського 21. в д. год. 13—14.

Wyciąg z protokułu wspólnego Posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako przewodniczący, S. O. M. Młynarski i Dr. Locker, jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 24. czasopisma Dilo z daty Lwów, dnia 29.1. 1934 do Sygn. VI. I. Pr. 61/34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 29 stycznia 1934 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 27/1 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma Dilo Nr. 24 z daty Lwów, dnia 29/1 1934 zawierającego w artykule p. t.: 1). „Polszcza maje nowu i t. d." w ustępie od słów "Prystojnyj..." do słów „Ce bula..." do słów „chwylyn..." od słów „Z nowoho..." do słów „w pole" i od słów „Sztuczka..." do słów „klubowi B. B." 2). „Jak B. B. przyjnało i t. d." od słów „krim toho..." do słów „spraw". 3). „Rozdacza literaturnych i t. d." od słów „Kinczyw" do słów „granaty" znamiona występku ad 1). z art. 179 k. k. ad 2). z art. 93 §. 1. k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust druk. z 17/12 1862 Dzpp Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 300 zł. Uzasadnienie Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu ad 1). i 2). Przez tendencyjne naświetlanie atmosfery towarzyszącej uchwalaniu konstytucji, oraz komentowanie sposobu przeprowadzenia tej uchwały wywołać niepokój publiczny, no. 3). propagować hasła separatystyczne dążące do oderwania części ziem od Państwa Polskiego. Według §§ 487, 489 497 pk oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący W. Medyński w. r. Protokulant J. Babiński w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

Ширіть наш часопис!

Мін. Бек їде до Москви.

Львів, 9. лютого 1934.

Кілька днів тому на сенатській комісії закордонних справ, міністр закордонних справ Польщі полк. Бек заповів, що внедовзі матиме нагоду підтримати особисто звязки з совітським урядом. Нині ця загальникова заповідь приймає вже конкретні форми: устійнена вже дата подорожі на 13. цього місяця (відома річ — „тринацятка" це щасливе число маршала!). Одночасно польські ґазети щораз повніші звісток про відгуки, які та подорож уже нині викликує за кордоном.

Офіціяльно заявляється, що міністр Бек має формально-куртуазійний характер реванжи за візвідини, які свого часу польському урядові склав пп. вповасний Чічерін. Є це теж, мовляв, вислід конкретних запросин, а якими в грудні мин. року Літвінов звернувся до мін. Бека за посередництвом польського посла Лукасевича. Цей формально-куртуазійний офіціяльний характер подорожі п. Бека уможливлює польській дипльоматії з одного боку заперечувати, наче би річ ішла тут про якусь особливу політичну подію та спеціяльну маніфестацію польсько-совітської приязни, — з другого боку факт подорожі може бути безумовно використаний для паралізування поголосок про антисовітський характер польсько-німецького пакту.

Знаменито передає настрої вулиці, яка кожний такий крок роздуває до значіння епохальної події та не вміє розмежовувати політику від тактики, париський бульварний інформаційний щоденник „Ле Котідіен": „Подорож мін. Бека до Москви набирає в нинішніх обставинах виїмково великого міжнар. значіння. Польсько-німецький пакт не вживати у своїх взаєминах сили, був у деяких колах інтерпретований як познака початку нової політичної орієнтації Польщі. Варшава — так говорено — знову віддалюється від Москви, щоби наблизитись до Берліна. Одначе совітська преса не проявила ніякого занепокоєння чи невдоволення, обмежовуючись до заяви, що очікує від Польщі офіціяльної інтерпретації пакту, заки висловиться у тій справі. Офіціяльна візита польського міністра закордонних справ у Москві є запереченням тих поголосок і означує, що Польща задумує континуувати свою політику зближення з Росією"...

Очевидно, що передовсім совітські чинники використають нагоду для підкреслювання перед цілим світом, в яких то прегарних сусідських взаєминах живе комуністична держава з найближчою капіталістичною державою, яким безглуздям є посуджувати Совіти в імперіялізмі і яку короткозору політику ведуть ті держави, які занедбують добрі взаємини з сов. урядом. Нема сумніву, що мін. Бека витатимуть скрізь почесними сотнями червоної армії, орхестра гратиме польський національно-державний гимн наперемін з Інтернаціоналом, назустріч вийдуть найвищі совітські достойники, а в самій Москві перший міністр закордонних справ европейської держави, що відвідає червону столицю, зазнає княжого приймо...

А проте весь той шум не повинен закривати факту, що витворилась вже у польській політиці постійна система: кожний зовнішній прояв наближення до Совітів негайно ослаблювати нужмость пролвом заближення до Німеччини — і навпаки. Можна би з календарною точністю устійнити черговість авдієнцій пп. Мольтке й Овсеєнка на вул. Вержбовій та в Бельведері та черговість комунікатів і заяв. Тому, що польсько-німецький пакт був такою „бомбою", яка заглушила всі попередні, не можна її гуку ослабити ніякою слабшою другою „бомбою" як — подорож міністра до Москви. Але ця подорож не перекреслює зовсім події попередньої, так само, як зовсім не виключає аналогічної подорожі того самого чи іншого польського достойника в найближчій будучині — до Берліна.

Треба признати, що це тактика дуже зручна. Це гра на дві сторони, без ніякого зобовязання монопольної приязни. Очевидно ґеографічна ситуація Польщі, її будучі розвоєві шляхи та хід міжнародніх подій не дозволяють втримати приязнь у нинішніх її формах супроти обох сусідів — на вічні часи. Приходять в історії переломові моменти, в яких — треба вибирати. Далекосяжність і мудрість політичної думки наказує саме з тим моментом рахуватись і заздалегідь до нього готовитись. Але робити цього при звуках барабанів не можна, не можна теж бігти попереду подій. Важка ситуація Польщі тому, що з обидвома своїми сусідами має силу історичних прецеденсів, які спонукують до — обережности.

Тому, будучи обєктивними, годі дивуватися, що польська дипльоматія так маскує тактичними ходами справжні цілі своєї державної політики, що люди починають перемішувати цілі з засобами, сутню політику з тактичними маневрами.

І тому, — хоч подорож мін. Бека до Москви напевне скріпить совітофільські тенденції москвофільської польської вулиці і всіх „русских [illegible]", то проте далеко вона ще не є доказом, що вибираючи поміж Берліном і Москвою Варшава вже нині рішуче вибрала Москву.

Як запобігти безробіттю в нашому краю?

СВОЄРІДНІ ОБСТАВИНИ І ПРИЧИНИ.

Безробіття серед українців не є викликане тими самими причинами, що в інших високопромислово розвинених краях. Воно має своєрідний характер, тому і лікувати його треба інакше як безробіття Америки, Німеччини і т. п.

Там є велика надпродукція інтелігенції та надпродукція ріжного рода витворів фабричних і землеплодів. У нас не можна навіть говорити про масовий брак праці, а тільки про загальну нужду, про дуже низький життєвий рівень, дуже низькі життєві вимоги. На селі у нас мало або і нічого не змінилося. Селянин, як працював так і працює, часто аж за богато, але без позитивних вислідів. Наче муха в павутинні сіпається на всі сторони, а вкінці безрадний попадає в апатію, вірний народній приповідці: „Не тратьте куме сил, спускайтеся на дно."

Безробітна т. зв. патентова інтелігенція працює подекуди в кооперативах та „Просвітах", не заробляючи навіть на скромний прожиток.

Боротьбу з безробіттям і піднесення добробуту треба поставити в тісний зв'язок з такими чинниками:

1) Піднесення хліборобства, 2) ріжного роду кооперація, 3) кооперативний промисл, 4) приватний промисл, 5) приватне купецтво, 6) ремесло.

Підставою нашого народу є хліборобство. Воно стоїть далеко позаду інших народів. Розвій нашого хліборобства спинили головно страшенне низькі ціни земних продуктів, дуже великі оплати, врешті надто розхилені ножиці між сільсько-господарськими продуктами і продуктами скартелізованими та змонополізованими.

Згадані причини від нас незалежні і тому в нинішних обставинах ми на їх зміну не маємо впливу. Не можемо перевести також більших реформ, потрібних до раціонального ведення господарства як парцеляція, комасація, меліоризація та осягнути догідних кредитів на найконечніші інвестиції. Зате можемо зробити те, що в даних обставинах можливе.

СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКА ПРОДУКЦІЯ.

Якби ми розпоряджали вірною статистикою, переконались би, що сільсько-господарська продукція, а особливо земельна продукція впала у нас в останніх роках на 30 проц. Причини? Зростаюча байдужність і за мала свідомість фахового господарювання у змінених умовинах. Наслідки страшні. Хоча ціни хлібового збіжа дуже низькі, більша частина нашого населення голодує. Голодують і на їжі ощаджують ті, що повинні мати хліба подостатком. Не мають його, бо земля не дістала того, що їй належиться, вродила зі стратою насіння, а коли і літше зародила, то продали його за безцін тоді, коли ще росло, або зараз по зборі.

Праця „Сільського Господаря" нині дуже тяжка, але не безнадійна, бо все таки пробиває тверду шкаралупу особливо в ділянках в нас мало дотепер доцінюваних, як садівництво, пасічництво, огородництво, шовківництво і т. п.

„Сільський Господар", не маючи ані повної спромоги, ані потрібних матеріяльних засобів, не може вивести нашого сільського господарства відразу на належний шлях. Але при змінених методах праці можна зробити дуже багато. Коли би ми мали змогу створити бодай одно зразкове господарство в повіті, де би всі найновіші досягнення можна оглядати на практиці (а не з описів, яких дуже часто селянин не розуміє), тоді сільські господарства

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 11. ЛЮТОГО 1934.

С. ГАВРИЛЮК.

У ПАРИЖІ.

Париж... звичайне слово з пяти букв, а в дійсності місто повне контрастів і краси. Високі будівлі, широкі бульвари, лукові мости, величезний рух самоходів, ріжнобарвне людське мурашнище. Перші хвилини побуту розсівають вас та бентежать перед очима миготять раз-у-раз нові та невидані обєкти, аркади, бальконы, колюмни, бльоки бетону, афіші, біжутерія, представники всіх рас та націй.

Словом: ви в модерній Вавилоні. З сутінками місто залите барвистими світлами-рекламами. Рух трохи вспокоюється. Мешканці виходять на прохід оглядати вітрини, розлізаються по каварнях, кінах, театрах та по підрядних барах, щоб розпусти, морфій та опій. Бульвар Сен-Мішель у цю пору повний студентів. Поруч будівля званої Сорбони, то і не диво, що це студентське корсо.

Ось сильно збудований мурин веде якусь „мадмуазель" під руку: серідко побачите цілунки та міцні обійми посеред хідників. На терасах каварень, що їх тут безліч, маса елегантних мужчин і жінок. На бульварі Сен-Мішель одною з дуже гарних каварень є Капуцінда. Війдете з середину і ваші очі осліпить ряд писових срібних самоходів, що лоснять є своє зеркало всі коліри окруження, червону натортку мурина, продавця папіросів, білі чарки, та стінні фрески... самі жіночі акти. За лядою дві товсті та білолиці дами змітають монету до шуфляди; біля мене два семіти приплескують рукою чорняву парижанку, що за кожним разом сміється порожним сміхом. Життя тут вільно свобідне та розгнузане і це дивує вас.

Богами тут Мамона, Арс і Секс, а на кінці їх походу Нудьга та Порожнеча. „Ванітас" великих змеханізованих міст. Тут люди багаті, спокійні на своє завтра; там галаслива юрба продавців дрібних річей порозкладала свої столи при хідниках та красномовно заохочує купувати вічні пера, гребінці, олівці, зеркальця. Тут вуличні малярі порозвішували свої образи при мурах, та сидять коло них мовчки, без слова.

Вночі вміть оглядати нічні ефекти Парижа. Він надзвичайно богатий у світляні прикраси. Не згадуючи ріжнобарвних реклам, що миготять з кожного метра мурів, захопить вас освітлення „Мулен Руж" (Червоного Млина); чарівне враження робить „Пляс де ля Конкорд" зі славним єгипетським обеліском та освіченими водограями. Та понад усе заполює нас ілюмінація Айфлевої вежі фабрикантом авт Сітроєном. Зірніться на мур Сени. Міст Інвалідів малюється темними арками над поверхнею лискучої води, що міниться ріжнобарвними рефлексами світел, а над усім освітлені контури Айфля. На вежі побачите нічною на віддаль кільометрів світляний годинник з червоними вказівками, потім зіркату прикрасу, електричний водограй, а далі слово „Сітроен".

Париж уночі і вдень залитий масами „етранжерів". Вони на бульварах, вони по нічних льокалях, у Люврі, у Люксембурґу, вони у всіх вищих школах. „Чи не притемниться в цій ізвалі французька індивідуальність?" спитаєте. Зовсім ні! Всі вони учні у великій школі французької культури. А від французів можна багато дечого навчитися У них легкість та ясність висловлу, летний ґалійський гумор субтельний артистичний смак. В політиці зручність, получена з великим почуттям реалізму. Француз свідомі своєї вищости і звідси їхнє мале зацікавлення чужими цивілізаціями та іншими народами. Француз вірить, що в його літературі, мистецтві та історії є все, що вартісне. І такими побачите французів на бульварах Парижа, поважних, розумілих, з чорними, живими очима, що обсервують.

Чиж не бути їм гордими? Прочитайте кілька творів їх письменства, запізнайтеся з їх легким стилем, що сотні літ шліфувався в товариськім житті королівського двора та паризьких сальонів, а вкінці зробіть кілька проходів по Метрополії, оглянте ґрафіку, різьбу, малярство в Люврі та Люксембурґу, архітектуру Парижа і ви зачнете подивляти французів. Пізнаєте, що Париж є і на довгі часи залишиться духовою школою Европи, Меккою мистецького світа. І не диво, бо Париж місто краси.

(Докінчення буде.)

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 8.
22/38

гостинулись би у скорому темпі. При зрості продукції зросла би потреба рук до праці, а тим самим наше сільське безробіття на деякий час послабло би.

КООПЕРАТОР МУСИТЬ БУТИ ЧЕСНИЙ.

Друга справа це кооперація. Хоч по війні вона в нас скоро розбудувала ся, одначе не сповняє вона ще на селах свого великого завдання.

Розвій поодинокої кооперативи залежить від управних органів себто від управи і надзірної ради. Як знаю сільські відносини, то при виборі попадають туди часто люди, які з ріжних причин кооперативного діла далеко не поведуть. Треба, щоби в кожній місцевості був фаховець управитель, який поставив би в селі кооперативу вкслід. Заробив би не тільки на себе, але і приніс би користь громаді. Відповідно поставлена кооператива вказувала би дорогу до ріжних досі не опанованих ділянок і дала би заняття багатьом фаховим робітникам. Одно застереження, що працьовники мусіли би бути люди характерні, без огляду на їх шкільну освіту, щоб приносили користь не школу. Український промисл, кооперативний і приватний, ставить у нас перші кроки; місця до праці в ньому досить.

ЗАНЕДБАНИЙ ПРОМИСЛ І БЕЗРАДНА ІНТЕЛІГЕНЦІЯ.

Коли воно так, а не інакше, то головна причина тому, що промислова ділянка за мало в нас пропагована. Наші господарські, фінансові та кооперативні установи повинні підшукувати найкращих фаховців, створити нашу промислову раду, яка не тільки ріжними способами пропагувала би справу ріжного промислу, але також вказувала би де і в якій околиці який рід промислу треба закладати — підшукавши до нього фахових людей, організувати власний капітал і т. п. Живчик нашого народнього організму почав би битись тоді чимраз живіше. Багато людей хоче до чогось взятися, але не знає до чого і як, який потрібний кошт, так, що на охоті все кінчиться.

В більших і менших містах, навіть в містечках наше приватне купецтво має велике поле до попису. Приватне наше купецтво мусить бути дуже солідне і розумне, бо тільки з такими прикметами можна видержати конкуренцію інших фахових купців; а що має довкола українських сільських покупців, мало би всі дані зовсім опанувати наше місто.

В підмогу нашому українському купецтву має прийти наш ремісник. Ремісники наші неорганізовані, тому не можна знати чого є за багато, чого за мало та не може успішно оборонити своїх інтересів. Все таки ще й нині, в тих дуже тяжких часах, деякі роди ремесла поплатні та дають змогу ремісникові заробити на прожиток.

Треба ствердити великий брак ріжного роду фахових людей, яких фахи можнаб прикласти до нинішних обставин. У нас ніхто не передбачав тих обставин і фабрикували ми інтелігенцію за старими планами так, що нині вона каліка і не може в нічому дати собі раду.

Микола Кузьмин.

—o—

Нова екзекуційна процедура.

Від 1. ц. м. обовязує розпорядок ради міністрів, що вводить зміни в дотеперішні приписи про екзекуційну процедуру скарбових органів. Розпорядок постановляє, що службові й емеритальні пенсії, посольські і сенаторські діети та всякі ренти підлягають екзекуції в пятій частині, якщо не перевищують 1.200 зол. місячно. Колиж зобовязаний дістає вищу місячну пенсію, екзекуції підлягає ще й половина цілої надвишки. Доходи обчислюються разом з іншими додатками і вартістю доходів у натурі, але після потрачення податків і емеритальних та інших оплат. Сума зарібків у висоті 100 зол. місячно є все вільна від екзекуції.

Розпорядок скорочує на 5 днів речинець, коли приступається до екзекуції після доручення упімнення. Досі екзекуція наступала до 14 днів, тепер може наступити в 9 днях після доручення упімнення. Оплати на упімнення і видатки в екзекуційнім поступованні скарбової влади поносить сам вірритель, якщо годі стягнути їх від довжника. Скарбовий уряд може зажадати від вірителя зачету на покриття передбачених екзекуційних видатків. Цей припис має велике значіння для самоврядних і обезпеченевих установ, які екзекуцію своїх належитостей мусять переводити скарбовим урядом.

Міська господарка на Волині.

Волинь, 6. II. 1934.

Кожний голос української незалежної преси про шкідливість внелеміновування громадянства в ділянках суспільної господарки, освіти та виховання мас, а також віддавання всього цього життя в руки перелетного елементу з призначення — уважають на Волині за нельояльність, а навіть за ворохобство.

Життя щоденними фактами доказує, що голоси української преси про ріжні аномалії волинського життя завжди узасаднені й далекозорі. Проте навіть тоді, коли польська преса й місцева влада стверджують передбачуване нами лихо, наші остерігаючі голоси й надалі беруть легковажно, а навіть вороже.

Одначе інтереси місцевого населення змушують нас і надалі алярмувати громадську опінію, особливо в справах міської господарки. І тим сильніше алярмувати, що за нездарність чи помилки тих певнівських волинських „господарів“ відповідатиме своєю хиченею місцеве населення.

Деякі приклади.

Ковель, де колись панував ославлений Барченко, як алярмують уже й польські часописи, „опинився в ситуації без виходу“. Заборження міста сьогодні сягає 2,9000.000 зол., а короткоречинцеві зобовязання 780.000 зол.

Щоб відтяжити місто від боргів, керманичі Ковля найшли дуже „простий“ спосіб: продати державному скарбові будинок гімназії, який у свій час магістрат малим коштом перебрав з українських рук п. Пирогової. Та виявилося, що „права“ міста на цей будинок для скарбу є сумнівні.

Щоби рятувати Ковель від банкроцтва, воєвідський уряд за допомогою спеціяльного делегата міністерства скарбу виробив новий плян санації: дволітню мораторію, позичку з позичково-допомогового фонду і... боніфікату вірителів, отже плян, який звичайно застосовують у випадках банкроцтва. Здійснення цього пляну буде залежати від рішення міжміністерської комісії для санації самоуправних фінансів.

Та й тут є одно „але“.

Але борги сплатити таки треба, хочаб і частинно збоніфіковані. Винайдено й на це „простий спосіб“ — продати міські землі, що є у вічній аренді.

Може й рацію має той польський часопис, який сказав, що положення Ковля без виходу, якщо не вважати за вихід — втрачення всього міського майна й долю жебрака.

А тепер столиця Волині — Луцьк. Її фінансовий стан покищо до широкого загалу не дійшов. Проте сам факт призначення „економічним інспектором“ магістрату начальника слідчого відділу воєвідського уряду п. Василевського говорить за те, що й фінанси Луцька теж вимагають санації.

Інші міста Волині доведені до такого самого чи подібного стану. Розуміється, вину за цей стан принято скидати не на керманичів міст, а на арізу, не на нові засади міського „самоврядування“, яке ведуть „самі“ призначені чи вказані згори керманичі, а на непередбачені обставини.

Знавці самоуправних справ, що колись працювали в міських управах, в один голос заявляють, що міста Волині будуть доведені до повного банкроцтва, втрати нерухомостей і непосильного задовження, якщо не будуть привернені тут вільні вибори, а керма містами не перейде з рук перелетних „фахівців“ у руки самого населення.

Senex (Не-Той.)

Вчителька бє дітей
за „Слава Ісусу Христу“.

До відома п. куратора Л. Ш. О. у Львові і п. міністра віроісповідань і освіти.

У селі Рожиська над Збручем, повіт Скалат, тернопільського воєвідства, була учителькою у шк. р. 1932/33 у місцевій народній школі 25-літня Емілія Бурчинська, родом з Товмача, тепер учителька в Качанівці, скалатського повіту. Рожиська — село з українською людністю і очевидно дітвора у місцевій школі також українська. Парохом Рожиськ є о. Прокіп Слободян, що як душпастир учнів у місцевій школі учив науки релігії. Учителька Бурчинська є не тільки загорілою польською шовіністкою, але й трималась таких „педагогічних“ метод, що часто побивала дітей і то прилюдно у шкільній салі. Головно попадала вона в нечувану лють, коли хтось зі шкільної дітвори поздоровив її по українськи словами „Слава Ісусу Христу“. Заборонила також українським дітям, яких є найбільше у школі, **молитися по українськи і тричі хреститися,** зате наказуючи їм молитися по польськи і хреститися тільки раз, а не тричі. Рівночасно підбурювала українську шкільну дітвору проти о. Прокопа Слободяна, кажучи, що дітвора має лише її слухати у школі, а не священика.

Батьки шкільних дітей, довідавшися про таку поведінку учительки, що стоїть у розріз з основами педагогіки і нарушує людське, національне і релігійне достоїнство дітвори, жалілися нераз перед о. Слободяном на учительку Бурчинську. Жалілися також перед ним і самі українські шкільні діти. Чуючи такі зажалення і від батьків і від дітей, о. Слободян вважав своїм обовязком звернути увагу п-і Бурчинської на її невідповідну і нелицюючу з повагою учительки поведінку зі шкільною дітворою, тим більше, що її поведінка і зазив, щоби діти не слухали його, підкопує його власну повагу як священика і вчителя релігії. Характеризуючи поведінку згаданої учительки, о. Слободян сказав, що тими методами учителька може причинитися до поширення більшовизму між шкільною дітворою, бо не треба забувати, що Рожиська лежать на самому Збручі.

Учителька Бурчинська не тільки не змінила своєї поведінки, але ще залізвала о. Слободяна до городського суду в Скалаті за її зневагу в часі урядування зі ст. 132 § 1 к. к. Обвинувачений о. Слободян на розправі в Скалаті 24. квітня м. р. боронився тим, що не сказав до Бурчинської в осені 1932 р. в школі в Рожиськах слів з донесення „пані ширить більшовизм“, але інші слова, в сенсі критики її поведінки з дітьми в школі за поздоровлення „Слава Ісусу Христу“ і за те, що діти трикратно хрестяться, а на ствердження правдивости своєї оборони покликав як свідків цілий ряд шкільних дітей. Суд в Скалаті (суддя д-р Вончук) не взяв під увагу тих внесків і засудив о. Прокопа Слободяна на грошеву кару 15 зол. Функціонар прокуратури вніс апеляцію і суд окружний в Тернополі (віцепрезес д-р Вендриховський) змінив присуд на розправі 7. вересня 1933 до ч. II Ка 175/33 і засудив о. Слободяна на кару одномісячного безоглядного арешту. Цей присуд вже правосильний.

Крім того вчителька Бурчинська внесла проти о. Слободяна до городського суду в Скалаті карне донесення про образу чести зі ст. 255 § 1. карного кодексу за те, що за судовій розправі в Скалаті дня 26. квітня 1933. у своїй обороні висловився під адресою приватної обвинительки, що вона вчить дітей не слухати родичів і священика. Переведено розправу до III. кд 261/33 (суддя д-р Вончук) і суд вовсу поминув доказ правди, жертвований оборонцем д-ром Мельником, і засудив о. Слободяна за проступок зі ст. 255 § 1. к. к. на кару вісімтижневого арешту з відложенням кари на пять літ, на 50 золотих гривен і на кошти процесу.

Проти того присуду вніс посол д-р Степан Баран іменем о. Слободяна апеляцію до окружного суду в Тернополі ч. II ка 309/33, жадаючи перевести доказ з переслухання свідків-школярів на ствердження факту, що учителька Бурчинська дійсно била у шкільній салі публично в лице в осені 1932 р. в школі в Рожиськах за те, що поздоровляли її словами „Слава Ісусу Христу“ і приказувала їм молитися по польськи. У звязку з цим оборонець пригадав, що текст шкільної молитви, уложений римо-катол. епископатом Польщі та введений в життя розпорядком міністерства віроісповідань і освіти з 28. серпня 1920 до ч. 19.803/1, а на терені кураторії львівської шкільної округи обіжником з 6. серпня 1932 р. до ч. О-1168/32 на підставі виразної постанови згаданого обіжника відноситься *тільки до дітей римо-кат обряду.*

Окружний суд в Тернополі допустив доказ зі свідків, наведені в апеляції д-ра Бараня на оборону обв. о. Слободяна, що учителька Бурчинська била в школі в лице школярів за те, що поздоровляли її словами „Слава Ісусу Христу“ і карала за те, що трикратно хрестилися. Поданих в апеляції свідків переслухано в городському суді в Скалаті в дорозі реквізиції в днях 7. і 9. грудня 1933. до ч. Кне 208/33. І так свідок Іван Фенц, літ 11, пізнав, що коли в осені 1932 виходив зі шкільної салі по свідченні науки і коли на салі були ще шкільні діти, поздоровив чемно учительку Бурчинську „Слава Ісусу Христу“, учителька прискочила до нього і вдарила його на не сильно кулаком в лице. Рівнож і сві-

лок Марійн Галоха, літ 11, зізнав в суді, що і його вчителька Бурчинська в осені 1932 р. в школі у Рожиськах в приявні шкільних дітей вдарила кулаком в лице, коли виходячи зі салі поздоровив її чемно словами „Слава Ісусу Христу". А коли в три дні опісля той сам свідок виходив по науці зі шкільної салі і поздоровив учительку Бурчинську тими самими словами „Слава Ісусу Христу", вона його тоді задержала на одну годину у шкільному карцері, кажучи йому виразно, що карає його за те, що поздоровляє її „Слава Ісусу Христу" — а не — як вона хоче — словами „Похвальони Єзус Христус". Свідок Анна Джула, літ 11, зізнала в суді, що коли в осені 1932 р. в школі в Рожиськах при молитві, яку хтось з учнів відмовляв по польськи, вона перехрестилася тричі, згідно з постановами свого обряду, учителька Бурчинська за кару приказала їй держати до гори обі руки цілу годину без перерви.

Так зізнали свідки і їх зізнання відчитано на апеляційній розправі в Тернополі дня 30. січня ц. р., на котрій були приявні приватна обвинителька і обвинувачений о. Слободян в товаристві оборонця д-ра Барана. Предсідник розправи віцепрезес д-р Вендриховський запропонував прив. обвинительці угодове полагодження справи, що вона відкинула і зажадала покарання обвинуваченого. Оголошено присуд окружного суду, котрим затверджено присуд гороцького суду в Скалаті.

ЦІКАВІ ВОЛИНСЬКІ ПРОЦЕСИ.

Справа луцького собору. Як ми в свій час повідомляли, в луцькому окружному суді відбулася розправа з позову римо-катол. курії проти православної консисторії за ревіндикацію луцького собору. З огляду на те, що в Найвищому Суді мали розглядати анальогічну справу, оборона з боку консисторії просила відложити розправу до рішення Найвищого Суду, мотивуючи свою просьбу тим, що подібні справи не підлягають судові, а адміністративній владі наслідком відомого розпорядження ґенерального комісаря східних земель з 1919 р., постановою якого собор віддано православним. Рішення суду було справді відложене на кілька днів, після чого суд постановив справу продовжувати й перевести допит свідків з огляду на їхній старший вік і можливість смерти. Отак справа собору тягнеться далі.

Спірний будинок у Луцьку. Будинок, в якому міститься воєвідський уряд, 11 літ був предметом судового спору між урядом і магістратом. Справа пройшла всі судові інстанції і нарешті опинилася в Найвищому Суді, який признав право на той будинок магістратові. Але українське громадянство повинно було цікавити щось інше, а саме: що воно власне теж мало деякі права на той будинок, бо побудований він був не за міські гроші. На жаль, ніхто цією справою не зайнявся. Таксамо, як тепер наказна рада Брацтва на чолі з урядовим комісарем п. Масловим нічого не робить, щоби вернути Брацтву будинок біля собору, який захопив магістрат у свої руки. Мабуть, тим панам не лицює заступатися за майно українського народу.

Процес родини Радзівілів. Перед кількома тижнями в луцькому окружному суді велася розправа з позову родини Радзівілів до Озиської ординації, що находиться нині в руках Януша Радзівіла, посла до сойму з ББ. Позов виточив родич Януша, Олександер Фердинанд, який весь час перебував в Австрії. На розправі виринули моменти політичного характеру. Фердинанд був нелегальним сином Домініка, який був ворогом Росії і приятелем Австрії. І сталося так, що австрійський уряд затвердив усиновлення Фердинанда Домініком; зате російський цар у 1912 р. в признанні прав Фердинандові відмовив. Отут і є отой політичний момент: тодішній пращур Януша Радзівіла був російським угодовцем і саме йому відадно ординську ординацію. Оборона дочки Фердинанда (він помер) цей політичний момент не завагалася підкреслити. Після двотижневої розправи позов Марії Ольги Радзівілової, дочки Фердинанда, на суму 15 міліонів зол. суд відхилив. Таким робом Януш Радзівіл остався власником великанського маєтку, завдячуючи його прихильності царської влади до його предків!

—o—

Важний тільки нині!

Бон

на

безплатний

флякон знаменитої кольонської води вартости 120 зол., при закупні 9 ножиків до голення „SALFERS" за 1 зол., які перевищають усі вироби з цієї ділянки.

Перфумерія С. ФЕДЕРА

Сикстуська 7, або Коперника 15 а.

38/37 5—6 УВАГА: Лише за зворотом бону.

Маємо расову українку.

Великі студентські вечерниці.

Реклама не прибільшила тих вечерниць, що заповідалися атракційними і зуміли дати гостям веселу, цілонічну безжурну розривку. У кількох комнатах „Бесіди" й „Нар. Дому" при звуках двох орхестр плили цілу ніч мельодії сентиментального танґа й весело-крикливих фокстротів. Гостей зійшлося багато, переважно студентська молодь; старшого громадянства було дуже мало. Кульмінаційною точкою вечерниць був вибір королевої карнавалу; вибрали п.Куку Гвоздецьку та її „дами двору"; п. Ліду Соколовську і Дарку Федаківну, при чому вибраним вручили нагороди. П. Гвоздецька дістала різьбу жінки п. А. Коверка від концерну „Українська Преса", п. Соколовська футро з тхора фірми „Хром", а п. Федаківна касету косметичних виробів від сальону „Distinction". Незалежно від того окреме жюрі під проводом п. Єнника вибрало тип расової українки; голоси впали на п. Марію Чижович, яка дістала в нагороду шовкову вишивану блюзочку з „Кооперативи Укр. Нар. Мистецтво", різьблене й інкрустоване зеркало від кооперативи „Гуцульщина" й такуж дорогу касету від „Союзного Базару".

Врешті проф. В. Залозецький проголосив вислід конкурсу на найкрощу — водночас найскромніщу і недорогу сукню, яку мала п. Наталя Чолій (з отоману, темно-бронзової краски, шитої на мат, а прибрану на блискучо). В нагороду дістала п. Чолій купон на безплатну сукню в „Труді" з робітні п-і Е. Олесницької.

Крім цього виріжнено також невибагливі, зате гарні сукні пань: Волошин, Олени Пацановської, Ірини Котович і Мері Рогожи. Найкращу й найдорожчу заразом сукню мала п. Ірина Шухевич і їй признали першенство за неї (з яснофіолетної тафти з великим білим ковніром „боа").

Гості весело оплескували виріжнені пані, головно п. Чижович за тип расової українки, мала справжню овацію.

Словом ті вечерниці одні з найкращих у карнавалі. Школа тільки, що не гуляли ніодного національного танку, ба навіть традиційну коломийку призабули.

Провід вечерниць спочивав у руках панів: Т. Витвицького, Б. Кравцева й І. Сосенка, що подбали за добру організацію забави і добрий настрій.

Евген Ткачук.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧИЙ ПУБЛИЦІ.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 11. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ 19

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Закиди Б. У. супроти полк. Моллика. — Наступ російської армії. — Трівожні вісти.

З того всього зложив я звіт Б. У., яка мала багато закинути полк. Моллікові. Наскільки собі пригадую, навіть хотіли мені доручити деякі закиди, які я мав би був передати просто полк. М. Одначе я на це не згодився, лише заявив, що це вже справа голови Б. У. До чого головно ті закиди відносилися, не тямлю добре. Знаю лише, що найважнішою точкою було те, що полк. Моллік мусить признати, що верховною і рішаючою владою над УСС є тільки Б. У. і вона має надавати напрям, а не полк. Моллік. Що і визначене, обмежене число добровольців не подобалося Б. У., певна річ Одначе я старався зараз ввести в життя те, що полк. Моллік мені поручив. Велів проти спротиву Б. У. і невдоволення (зрештою оправданого) добровольців забрати призначені нам верхлі, бо виходив з тої точки погляду, що ліпша всяка зброя, як ніяка. А надто став укладати лісту старшин і підстаршин, які мали бути предложені до іменування. Це була незвичайно трудна справа. Моя позиція була ясна, так бодай мені на око виглядало. Але що робити з „Ген. Штабом"? Адже вічно не будуть тревати наради, вічно не буде займати нашої уваги і запрятувати наших голов справа шапок, соломи і т. д. На мою думку, щоб роздати поодинокі кадри поодиноким членам „Ґ. Штабу" — ніхто не згодився. Вийшло таке, що я мусів шукати кандидатів на старшинські степені серед добровольців поза резервовими старшинами і поназначував на курінних таких людей, які при війську були що-найвище четарями, а деяких навіть таких, що й не були командантами роїв. Завзані з тим станом річи ріжні події, які особисто для мене прикрі по нинішній день і які лишили по собі до цієї пори у мене немилий посмак. А вже що для деяких одиниць було це дуже прикре й неприємне, не дасться хіба заперечити. Напр. з недостачі відповідних кандидатів на старшинський степень, і то штабовий, мусів я предложити на курінного (майор — командант баталіону) д. Е. Коника. Вже в короткім часі, бо в кілька днів, зійшов він на команданта сотні (компанії — капітан), а остаточно в місяці вересні став четарем (цут — поручник — лейтнант). Що така нічим незаслужена деградація, як з другої сторони — як це пізніше покажеться — нічим незаслужені аванси, не причинялася до дисципліни в УСС, до товариського пожиття, до приємности служби серед добровольців, хіба кожний це признає. Ще раз заявляю, що для мене особисто було це одною з найнеприємніших річей, а чейже мусів я це рішати, давати на це свою згоду. Іншого виходу не було. А причиною цього було мале число стрільців, і зрештою присутність серед добровольців рез. старшин та аспірантів веліла всі вищі степені надати тим останнім.

До виконання предложеного поділу на кадри не прийшло зовсім. Російські війська стали наступати цілою стихійною силою на Східну Галичину і займати скорим темпом один повіт за другим. Що днини, ба навіть що години, надходили алярмуючі вісти й запити, що робити із зібраними в поодиноких містах добровольцями і куди вони мають їхати. Очі їх усіх — а радше їх провідників звернені на Львів, а тут і у Львові ситуація ставала непевною і не вказувала на те, щоби було добре добровольців спроваджувати до Львова. З Тернополя приїхав проф. Янкевич з великим відділом, таксамо із Золочева приїхав позажиший відділ, а всі до Львова. Все те утруднювало поділ на формації у Львові і надання присутнім уже тут добровольцям виду військових відділів. Всякі проби якогось устійнення, не то вже роботи, ставали просто неможливі. З трівожними вістями про наступ російських військ приїхали делегати з Рогатина, повідомляючи надто про те, що місцева влада робить великі труднощі у дозволі виїзду добровольцям із загроженого міста. А вже просто диво привезли із собою проф. Коссак, організатор добровольців із Чорткова і д-р Новаковський з Богородчан. Перший виїхав, а радше вийшов з Чорткова під градом російських куль. У той спосіб мусіли неозброєні добровольці як череда овець їти аж до Станиславова, скупчатися перед ворожими стежами, наражені на неймовірні труди, без їди, без спромоги відпочинку. Тому треба було конечне вислати когось до Станиславова, щоби там збирав усіх добровольців, переняв на себе їх заступництво перед владою, обняв команду та чекав на дальші прикази. Станиславів мав стати тепер головною кадрою для південної частини Галичини. Але й той стан не тревав довго, бо ніяка сила не могла стримати наступу російських військ: тому треба було подумати над тим, як дальше повести справу, щоби не вводити дальшого замішання, навпаки, ввести якийсь лад у той хаос. Хто був тим висланим до Станиславова, не тямлю добре, імовірно був це Е. Коник, а опісля пор. Семен Горук, який прийшов від залізничого охоронного відділу зі Снятина, один із найсимпатичніших і найдільніших старшин серед УСС.

(Далі буде.)

—o—

Цікава анкета.

Голоси визначних українців про унійну ідею серед словян.

Великий чеський католицький щоденник „Lidové Listy" у своєму різдвяному числі ц. р. помістив цікаву анкету на тему: **„Релігія й унійна ідея є підкладом словянської взаїмности і єдности".** У цій анкеті взяли участь визначні духовні і світські представники ріжних словянських народів.

На першому місці бачимо лист **Ексц. Митрополита Андрія,** в якому м. ін. находимо ось такі думки:

„Те, що є правдою для кожної одиниці, ми повинні відносити і до всіх людських громад, почавши від родини і скінчивши народами й державами. Богом дана й обявлена релігія наближуватиме ці колективи до себе в тій мірі, як їх члени будуть чистим серцем приймати релігію і підуть за її приписами й заповідями. Так само і зі словянськими народами. Оскільки ці народи респектуватимуть у щоденному житті релігійні засади, оскільки християнський і католицький світогляд стане вихідною точкою і підставою для провідників словянських народів, для їхньої інтелігенції, фільософів і письменників, і головно оскільки в їх житті проявиться християнська любов ближнього — в міру того вони будуть зближуватися, а словянська взаїмність стане що далі все тривкіша, глибша і певніша".

Зпоміж українців забрав голос у цій анкеті ще **о. ректор д-р Й. Сліпий,** який особливо підкреслив вагу велеградського уніоністичного руху та висловив думку, що релігійне зєднання є одиноким правильним шляхом, який веде до взаїмного порозуміння між словянськими народами. Бож спільнота походження усіх словян не є вже тепер тим чинником, який зумів би перемогти великі національні та політичні спори між ріжними словянськими народами.

З українського життя у Львові.

Просфора Парохіяльної Ради в Замарстинові.

В неділю 4. лютня ц. р. в год. 5. відбулася просфора, яку влаштувала гр.-кат. Парохіяльна Рада в Замарстинові в домівці читальні „Просвіти". Не зважаючи на протиакцію позазамарстинівців, прибуло на просфору багато, бо 106 парохіян. Посвячення просфори довершив **о. д-р Іван Озимкевич** у присутности **оо. Івана Новосада** й **Антона Каштанюка.** Повитальну промову виголосив **о. Каштанюк,** бажаючи парохіянам всього добра. Опісля о. **Новосад** згадав ті часи, як по відступі українців зі Львова він відправляв Службу Божу в каплиці у читальні серед смутку і страху парохіян, старців, що відійшли вже від нас, і дітей, які тепер виросли на зрілих громадян. **О. д-р Озимкевич,** теперішній духовник, побажав громадянам Замарстинова, щоби вже цього року вдалось їм збудувати свою церковцю, в якій могли би без перешкоди вислухувати Богослужень. Бо лише в той спосіб відтяжать читальняний будинок, в якім досі міститься каплиця. **П. Коць,** як член Парохіяльної Ради, пояснив присутнім, що дарована громадою площа застрягла в бюрах маґістрату міста Львова і годі її дістати в посідання. Тому Парох. Рада задумує тимчасово поставити каплицю на купленім ґрунті при вул. Вербовій і Кайзера. Подав також до відома громадян, що Митрополича Консисторія письмом з 15. травня 1933 до ч. 5426/6 дала дозвіл перевести деревляну церковцю з Клепарова до Замарстинова під тою умовиною, що коли в Замарстинові стане мурована церква або каплиця, то Митрополича Консисторія цю деревляну церковцю перенесе туди, де буде уважати за за потрібне. Саме тепер з весною — говорив бесідник — прийде пора забрати церковцю з середини клепарівської мурованої церкви і перенести її на власну церковну площу в Замарстинові. Тому наша черга зложити фонд, щоб робота могла бути скінчена в короткім часі. Від нас залежить, аби наша пекуча потреба була заспокоєна якнайскорше. Опісля забрав голос п. **Іван Польовий,** голова Парохіяльної Ради, що просив присутніх, аби не відмовляли помочи, як Рада пішле до них людей збирати датки на перенесення церковці. На пущену в рух тацу зібрано 20.12 зол., що разом із надвишкою з просфори дало 34.28 зол. доходу. Настрій був щирий і приязний, бо всі громадяни відчувають велику потребу церкви на Замарстинові, куди до того щораз-то більше наших людей переселюється. В 6. годині свято вже скінчилося, бо в 7. год. в тій салі читальні мала початися аматорська вистава.

Учасник.

ЗНАЙТЕ, ЩО НА „ПРОСВІТІ" ВИРОСЛА ВСЯ НАША НАЦІОНАЛЬНА СИЛА!

З природи й техніки.

НОВЕ ЧИСЛО „ТЕХНІЧНИХ ВІСТЕЙ".

1. число „Т. В." за січень 1934 р. приносить статтю інж. *Ю. Величка* про електричні виміри. Подані у ній відсумки електростатичних, електромагнетних і практичних одиниць. Воно придасться нині кожному, хто займається електротехніков. У другій статті подає інж. *Ю. Крокиклюк* методи виробу „боєвих ґазів", а саме: сліпних, подразливих, удушливих та інших. Третя стаття „Думки на часі" інж. *А. Мільнича* реєструє здобутки українських інжинірів у ділянці розбудови українського промислу у минулому році та подає плани на майбутнє (організація „Промислового Банку", співпраця інжинірів-техніків з інжинірами-торговельниками тощо). Число доповняють реферати та науково-технічний, технічно-господарський і організаційний огляди. Відмітити треба у технічно-господарському огляді замітку „За розбудову краєвої продукції", де подані невикористані ще нами досі ділянки продукції і торговлі, в організаційному огляді програму „Промислового Банку".

Свято 25-літнього ювилею „Українського Технічного Товариства" відбудеться 1. і 2. квітня ц. р.

50-ЛІТТЯ ВІДКРИТТЯ БАЦИЛЯ ХОЛЕРИ.

2. лютого ц. р. минуло 50 літ від хвилини, коли німецький дослідник Роберт Кох повідомив німецький уряд, що відкритий ним заразень, є бацилем холери.

У вересні 1883 р. вибрався Роберт Кох враз зі своїми асистентами Ґафкім і Фішером до Олександрії в Єгипті, щоби розслідити там за місці у грецькім шпиталі причини холери. Одначе довший час він не міг нічого ствердити. Щойно пізніше найшов Кох у деяких місцях кишок хорого на холеру чоловіка бацилі. Вони були подібні до бацилів, які він бачив давно передтим на пуснику кишки, присланім йому з Індії від хорого на холеру. Заки ще Кох міг дійти до остаточного висновку, холера в Єгипті вигасла і Кох мусів їхати до Калькути, де ще холера лаціла. Туди саме прибув він 11. грудня 1883 р і знов заобсервував подібні бацилі. Після довгих дослідів, які виявили, що згадані бацилі виступають тільки у хорих на холеру і зникають з їх вилікуванням, відкрив він 2. лютого 1884 р заразня холери.

ПРИ ОПАСНОСТИ, АРТРЕТИЗМІ І ЦУКРИЦІ природна гірка вода **FRANCISZKA-JÓZEFA** зміцнює дію шлунка й кишок та влекшує травлення. Поручають її лікарі. 1-1

СТОЛІТТЯ НАРОДЖЕННЯ МЕНДЕЛЄЄВА.

8. лютого 1834 р. народився у Тобольську на Сибірі великий російський дослідник Дмитро Іванович Менделеєв. Його великою заслугою було створення періодичного складу хемічних первнів.

У цім первіснім складі первні стояли в той спосіб, що водня (найлекшого первня з атомовим тягарем 1) не брали під увагу, зате всі інші відомі тоді первні порядкували згідно з їх зростаючим атомовим тягарем. Виявилося при тім, що завсіди після 7 первнів приходив осьмий зі зовсім подібними хемічними прикметами до першого. Нпр. перші сім первнів (після водня) були: літ, берилъ, бор, уголь, азот, кисень флюор. Восьмим первнем був сод, що був зовсім подібний до першого первня, себто літу, девятий первень маґн був подібний до 2. первня берилю і т. д. Таким робом Менделеєв запримітив між первнями „періоду" по 7 первнів, а ці „періоди" допомогли упорядкувати перші у „групи", в яких були приміщені хемічно до себе подібні первні.

Розуміється що такий первісний розклад первнів мав похибки (м. ін. у цім розкладі не можна було ніяким робом примістити первнів званих „рідкими землями") і прірви. Ці прірви торкалися первнів, яких ще не відкрили. І тут Менделеєв передбачив найважніші прикмети невідкритих ще первнів. Ще за свого життя Менделеєв переконався, що його розклад був доцільний: саме відкрили тоді 3 нові первні: скандій, галій і германій, які далися примістити у прірвах таблиці Менделеєва. Пізніше відкриті „шляхотні" ґази дали нову, додаткову „ґрупу" у таблиці Менделеєва.

Слід тут зазначити, що нинішня атомістика прийняла таблицю Менделеєва з невеликими змінами.

ПЕРЕВІРЮЮТЬ ТЕОРІЮ РЕЛЯТИВНОСТИ.

Найважнішим висновком загальної теорії релятивности Айнштайна є те, що світляний промінь зірки, переходячи близько сонця, повинен збочити дещо зі своєї дороги внаслідок ділання ґравітаційного поля сонця. Згаданий відхил можемо обсервувати тільки підчас повної затьми сонця, бо тільки тоді сонцеві промені не перешкоджають обсервувати звізд, що находяться на фотографії неба близько сонця. Звичайно обсервації згаданого відхилу роблять так, що фотографують положення даної звізди підчас затьми сонця та порівнюють з положенням тої самої зірки, сфотографованої в ночі підчас неприсутности сонця. Якщо відхил істнує, положення зірок на обох фотографічних плитах мусить дещо різнитися від себе.

Щоби цей висновок загальної теорії релятивности перевірити, астрономи вже кілька разів виправлялися у ріжні околиці світа, щоби там без перешкод обсервувати затьми сонця і зробити платні фотографії. Одначе поміри всіх експедицій дали на відхил світляного проміня, що перебігає безпосередньо біля берега сонця, вартість на 25 відсотків більшу від вартости передбаченої теорією.

І цього року теж вибралися англійські, американські та російські астрономи на японським кружляку „Касуґа" на острів Морльок. Цей острів належить до островів Каролінів, положених на північ від Австралії. Панує там річне літо і експедиція вибралася туди, щоб якнайдокладніше обсервувати повну затьму сонця, що буде там видна 14. лютого ц. р. Експедицію приготовили дуже дбайливо тому, що повна затьма сонця буде там тревати тільки 2 мінути і 6 секунд. Весь науковий світ нетерпеливо очікує вислідів цієї експедиції.

МАРКОНІ ПОЧЕСНИМ ДОКТОРОМ КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

Славний італійський радіотехнік Марконі перебував в кінцем м. р. у Злучених Державах Півн. Америки. Переїзджаючи через Шікаґо, прибув він до Саут Бенд у стейті Індіяна на запрошення тамошнього католицького університету. Тут після величавого приняття, яке зготовили йому професори та три тисячі студентів, передали йому у великій авлі університету титулом почесного доктора у присутності католицького епископа Ноїля з Форт Вайну (теж стейту Індіяна), який звеличав заслуги Марконі для науки і техніки.

ПАРОВІ АВТОБУСИ.

Одно із західньо-німецьких комунікаційних товариств віддало до публичного вжитку ще у листопаді м. р. паровий автобус. У порівнанні з уживаними досі автобусами, що їх порушують бензинові мотори, паровий автобус значно лекше обслужити. Фахівці ворожать йому гарне майбутнє.

НОВІ ЛЕТИ У СТРАТОСФЕРУ.

Американець Ріляк хоче летіти цієї весни у стратосферу у відкритім коші. Англієць Гальдан, професор фільософії владив для нього спеціяльний одяг з ґуми, що має йому уможливити штучне віддихання навіть на висоті 50 кільометрів над землею. Обсерватор буде міг зовсім свобідно порушуватися та робити ріжні поміри при помочі відповідних приладів. Згаданим лету будуть досліди над космічними промінями. Також з Америки повідомляють, що управа американського військового летництва хоче будувати разом з Географічним Товариством З. Д. П. А. бальон-летунець. Він має полетіти на 24 кільометри високо та принести звідтам зразки повітря. Керманичем бальону буде майор Бенвер, відомий фаховець летунства, обсерватором капітан Стевере.

НАЙСТАРШЕ ВИНО.

Найстарше вино з римських часів найшли у Німеччині. А саме це вино було у плящці біля місцевости Дарфінґ, недалеко Донавверт у Баварії. Проф. Пан ствердив, що скло плящки походить з 1. століття після Христа.

А. Л.

НЕ РОБІТЬ КРИВДИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ!

Установа, що не передплачує „Діло" для своїх членів, робить їм найбільшу кривду, бо позбавляє їх інформацій точних, основних і з першого джерела. Тому всі читальні, кооперативи, кружки „Р. Ш." й інші народні установи повинні заабонувати „Діло" для своїх членів.

Т-во „Українська Захоронка" — влаштовує

Дитячу Костюмівку

дня 12-го лютого в салі Т-ва „Укр. Бесіда"

ДЛЯ ДІТЕЙ ДО 15 ЛІТ

— ул. Рутовського 22 —

Пять нагород у книжках жертвуваних визанцем Вп. П. **Михайлом Гаранюком** за найгарніший народній стрій, за найбільше вигадливий костюм, за найдешевший і за найфантастичніший одяг також за найгарніший нагеровий стрій!!!

Початок год. 2-га пополудне 1068

З СОЙМУ.

ВАРШАВА, 9. 2. ПАТ. Сьогодні почав сойм подрібно дискутувати над буджетом мін. хліборобства. Реферував пос. Стройновський, стверджуючи, що добру хліборобську політику Польщі візирала зникла ціна на всесвітніх ринках. В дискусії промовляв теж пос. Терончевський, що жалівся на замалу допомогу українському селянству й апелював за харчевою допомогою для голодуючої Гуцульщини та пос. Гриванюк.

ДУМЕРГ УТВОРИВ УРЯД.

ПАРИЖ, 9. 2. ПАТ. В год. 14.30 Думерґ утворив уряд. Склад його такий: президент ради міністрів, без теки, Ґастон Думерґ, віцепремієр і міністер справедливости Перне, внутрішні справи Саро, фінанси та буджет Мартен, закордонні справи Барту, народня оборона маршал Петен, маринарка Тардіє, летунство ґен. Деньєль, освіта Берто, праця Маркет, приходні роботи Фландін, торговля та почта Еріо, платні та пенсії Марен, кольонії Ляваль.

ГУРАГАН НАД ІТАЛІЄЮ.

ДЖЕРАЧЕ МАРІНА, 9. 2. ПАТ. (Калябрія-Італія). Після сильних дощів, зірвався катастрофальний гураган, що знищив околиці міста та наробив великих шкід і жертв у людях. Сотні домів стоять без дахів. Гураґан мав таку силу, що позривав дахи більше кільоме́трів за місто, вирвав кілька тисяч оливних дерев і порозкидав їх по полях. В селі Сіздоньо Суперіоре гураґан знищив зовсім дві загороди, вбив дві особи й кілька поранив. Підчас гураґану впав град, завеликий з голубині яйця, що знищив усі врожаї городи. Шкоди доходить до кількох мілїонів лір.

ЧЕСЬКА КОРОНА ПАДЕ?

ПРАГА, 9. 2. ПАТ. За вістками чеських газет в понеділок 12. ц. м. має рада міністрів ухвалити новий господарський плян. Його основа — зірвати з дефляційною господарною. Як говорять, в межах плану будуть видані доручення, що мають на меті обнизити вартість чеської корони за 20 відс. —

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала.** Львів, Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 5244 -100

— **Перше укр. фризієрське заведення** для Пань і Панів у власній управі Теодора Кутковського, Львів, вул. Бляхарська 11., філія для Пань Площа Марійська 4. Тел. 106.88. 5—

— **Чи Ви читали вже книжку Г. Шільґена** в гарному перекладі В. Лімниченка п. н. „Ти й вона". Критика признала видання цієї книжки за епохальну появу. Ціна 1.20 зол., порто 25 сот. Замовляти по адресі: „Марійське Т-во Молоді" — Львів, Сикстуська 39 а, скритка почт. 108. 1069 1-2

— **Японський лікар д-р Олександер Ючоси** (Warszawa, Nowy Świat 59, m. 7), спеціяліст внутрішніх недуг, лічить ліками, приладженими особисто з японського зілля, особливо у випадках ревматизму, епілепсії, астми, у недугах серця і венеричних. 1070 1-3

— **Концерти колядок** відспівають: дня 11. лютого ц. р. в год. 12. в полудне в **церкві св. Юра** архикатедральний хор під проводом дир. Охримовича, а в год. 5.30 вечором в церкві **ОО. Василіян** при вул. Жовківській хор Василіянської церкви.

— **Викладова саля у Львові за 400.000 зол.** Дня 8. ц. м. посвячено на львівськім університеті коллеґіюм максімум, викладову салю, збудовану в подвірю посоймової палати між вул. Маршалківською і Костюшка. Є це найбільша і наймодерніше вивінована викладова саля в Польщі на 560 місць, розміщених в амфітеатрі та на бальконі, обведенім кругом салі. Денне освітлення має саля з бічних вікон і з гори, штучне світло теж рівномірно розділене на всю салю. Саля огріта парою, вентильована очищеним повітрям: при щільно виповненій салі припадає 16 куб. метрів свіжого повітря на кожного слухача. В салю вбудовано кінову операторню. Крім цього уладжено при салі ґардеробу та інші бічні убікації. Під салею в високих сутеринах приміщені студентські спортові організації. Зовнішнє уладження салі в модерному стилі, просте, солідне, акустика знаменита. Коштувала вона гарні гроші: 425.000 золотих.

— **Політичні процеси.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові відповідав Яцко Федунько, кравець з Журавки пов. Рава Руська, під замітом належання до ОУН і діяльности згідно з вказівками тієї організації. На основі рішення присяжних пістав 8 місяців вязниці.—

Львівський опир бороніться...

Слідство проти Цибульського добігає до кінця.

За останні дні слідство проти відомого вбивника Шеффівної, Цибульського, не принесло нічого нового. Цибульського переслухує слідчий судя, а він бороніться по давньому: Вещав їй отруту до горілки, бо не здавав собі справи з заслідків цього, був пяний, опісляж, коли побачив трупа, жахнувся, витверезів і бажаючи позбутись його, порубав на шматки. В тюрмі Цибульський поводиться спокійно, їсть і спить як нормальна людина а від нагого суду бороніться свідомо тим, що був двічі ранений шрапнелем у голову і хворий на люес у третій стадії. На питання, чому не виніс голови й рук вбитої, відповідає П. постійно, що хотів їх спалити, але в цьому перешкаджали йому поліцаї, які постійно крутилися біля будки. Свого вчинку Ц. не жалів, мотивуючи тим, що якби був здавав собі справу зі свого вчинку, був би його не робив. Обтяжує теж П. Колодія, впевняючи, що той був у часі, як він рубав ногу вбитої сокирою, у нього в будці.

В пятницю раником відбулася на місці злочину льокальна візія. Цибульський спокійно оповідав і демонстрував подробиці злочину та показував поліції й судовим урядникам, куди він розкидати шматки тіла Шеффівної. Від приглядалися товпи людей.

Чимало здивування викликав факт, що недалеко віоску найдено кістку, в якій лікарі пізнали кістку людської ноги, а трохи дальше ще шмат людського мяса. Цибульський виявив, що це мабуть затягнули туди і мясо і кість собаки. Багато коментарів про ментальність злочинця дав вістка, що в 9-літнього сина Цибульського найдено рукавиці вбитої. Виявилося, що це в понеділок був цей синок біля віоску батька-злочинця і просив купити йому черевики. Цибульський вивварив дитину, а коли вона розплакана відходила, дав їй рукавиці, кажучи, що їх забув хтось з покупців. Товаришки вбитої пізнали в цих рукавицях власність Шеффівної.

Остання вістка каже, що вуличні дівчата Львова вирішили на свій кошт поховати вбиту товаришку й почали вже для цього між собою збирати. Висилали вже від себе делеґацію до суду, щоби той видав їй тлінні останки й дозволив похоронити їх на одному з львівських кладовищ. Як поставиться до цього суд — невідомо. (—)

НИНІ Великий Театр
Чоловік, що був четвергом
В Середу 14. ц. м. у Театрі Ріжнородностей премієра А. Слонімського

Театр Ріжнородностей
Но, но, Нането
РОДИНА

Той сам трибунал засудив на рік вязниці 19-літнього Ізака Сегаля за комуністичну діяльність.

— **Вілбудова 7.000 км. доріг.** Міністерство шляхів заповідає цього року будову доріг на суму 36 і пів міл. зол. Сума буде покрита частинно з кредитів фонду праці та інвестиційного фонду, а частинно довжніми скриптами державного дорогового фиду. Плян передбачує будову тільки 206 км. нових шос, а поза тим буде направа і консервація 7 тисяч км. давних доріг.

— **Влом до церкви св. Пятниць у Львові.** Мин. ночі зломалися до церкви св. Пятниць при вул. Жовківській невідомі злочинці, що розбивши кивот, забрали 3 позолочені чаші та хрест, вартости 1000 зол. Злочинці поломали крім цього монстранцію й залишили її на місці та зневажили Найсв. Тайни. Хто зробив це святотацтво — невідомо, але сьогодні в церкві нема навіть при чому відправити богослуження і громадяни роблять збірку на чашу.

— **Згоріли дві жінки.** В домі Степана Мазана в Камінці Волоській пов. Рава Руська 58-літна Марія Мазан і 60-літна її кревна Ксеня Балута напалили на ніч в печі, щоби раненько взятись до печення хліба на весілля. Зморені сном обі жінки заснули біля печі, а тимчасом від вогню занявся комин і незабаром цілий дім станув у вогні. Від хати занялася стайня і шопа. Побудилися сусіди і почали рятувати будинки, зовсім забувши на дві жінки, які згоріли на вуголь. Згорів теж кінь у стайні.

— **Львівська хроніка.** Арештовано Григорія Вендиса з Лисинич, що хотів вибрати гроші з Міської Каси Ощадности на основі чужої книжочки. — На Левандівці хотіла отруїтися 23-літна Станислава Коткевич, заживши якоїсь отруї. — Арештовано Сал. Дойтшера, що повідомив фальшиво поліцію про обікражу його склепу при вул. Сонячній, з якого він сам спрятав товари.

— **За образу на сцені.** У варшавському театрі „Комедія" грають від кількох тижнів песу Слонімського „Родина". Автор занявся між іншим особою відомого більшовицького публіциста Радека, що був торік у Польщі, та робить у песі натяки на його матір, що живе постійно в Тарнові. Словами автора п. Радекова образилася і виступила проти нього на судову дорогу. Справа викликує заінтересування в правничих і літературних колах.

— **Жертва пожежі.** В часі пожежі, що вибухла в загороді Мих. Вислицького в Журавках пов. Надвірна, попеклися господар, його жінка й 8-літна донька, наслідком чого дитина вмерла, а родичів у тяжкому стані відставлено до шпиталю. Згоріла хата, стодола, стайня і весь живий та мертвий інвентар.

— **Сьогоднішні дівчата.** У Варшаві арештували 17-літню Н. Дарицьку з Познаня, що перед кількома тижнями здефравдувала 2.770 зол. в одній познанській фабриці меблів. Вона була там бухгальтеркою і вибравши гроші фірми з банку, більше в бюрі не показалася. Поїхала до Варшави, винаймила дві елеґантно умебльовані кімнати і розпочала веселе життя. Арештована зізнала перед слідчим суддею, що зробила це під впливом прочитаної повісти. Її відіслано під ескортою до Познаня.

— **Краєва хроніка.** В Станиславові застрайкувало 20 робітників у гарбарні С. Мелькена. — На весіллі в Боянці пов. Жовква у господаря Мик. Василька парубки Антін Борек і Степан Недзьвецький закололи на смерть ножами Володимира Голдона і добровільно зголосилися на поліції. — На полях біля Калинова пов. Самбір знайшли трупа невідомої, коло 35-літної жінки, мабуть жебрачки.

— **Тайна одного постерунку.** Перед варшавським судом почалася розправа проти цілої обсади постерунку у Прушкові, тобто ст. пшод. Комороровського, пшод. Просневського і ст. пост. Сухецького, що вже з рік шантажували місцевих купців, вимагали від них хабарів у грошах і товарах, а якщо хто відмовлявся від цього, робили в нього санітарну ревізію, писали протоколи, подавали на кару і т. д. Бувало й так, що після таких „оглядин" Коморовський висилав поліцая знову до склепу, де той недвозначно заявляв, що за кількадесять зол. цілу справу можна затушувати або просто кликав на постерунок записаних з 50 золотими. Такі відносини тривали цілий рік, поки про це не заговорила преса й поки трійка не сіла перед обличчя суду. До розправи, що викликує зрозумілу сензацію, покликано кількасот свідків. (—)

— **Ріжні вістки.** Загальне товариство електрики у Берліні звільнило 3000 робітників. — Колишньому альбанському премієрові Фан-Нолі, що досі жив у Спол. Державах як еміґрант, дозволили вернути до Альбанії. — На домагання Ватикану німецький уряд видав розпорядок, що закон про стерилізацію не торкається католиків. — У Квебеку пожежа знищила одну із найбільших гостинниць; 16 осіб ранено. — На ленінградських фабриках святкували недавно 10-л. переіменування „Петрограда" на „Ленінград". — В Еспанії дістали амнестію 2 міністри з часів диктатури Прімо де Рівери, що у свій час утікли до Франції. — На підставі останнього закону про зменшення витрат у Спол. Державах позбавили пенсій 486.926 „ветеранів". — У Латвії заборонені всі фашистівські організації. — В Югославії померла в 119 році Олена Димитрієвич, що недавно святкувала 100-ліття свого подружа; за її домовиною йшов й 123-літний чоловік. — Кількох директорів Трансатлянтійського Летунського Т-ва у Вашинґтоні арештували за розтрату і фальшиві заідомлення, у висліді яких держава має кількасот мілїонів долярів шкід. В аферу мають бути вмішані Гуґер, Линдберґ і інші визначні особи. — У Варшаві арештували красуню Кельтерову, що ходила на репрезентаційні балі й обкрадала дипльоматів. — В кількох останніх днях привезли пароплави з Европи для американських банків золота на 87,400.000 долярів. — В Клайпеді арештували провідника нім. нац.-соц. партії Наймана і 3 його співробітників, що форсували гітлерівську акцію в цьому місті й околиці.

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла".

о. Стефан Мацюрак

помер 10. січня ц. р. в Пітсбургу, Па, проживши 59 літ.

Заупокійне Богослуження відправиться в середу 14. лютня 1934 р. в катедральній церкві в Перемишлі в год. 8- рано. Син.

— **Звіринець на ліцитації.** Великий звіринець у Дрездені збанкротував і йде на ліцитацію. Величезний парк, де є будинки на 5400 звірів мають велику вартість. Усеж таки ціна, яку дістануть за них, не покриє великих довгів.

— **30 тисяч випадків малярії в Ясах.** Лікарська статистика виказує, що в яському повіті число хорих на малярію, зросло до 30 тисяч випадків. 14 окружних лікарів не можуть собі дати ради й не мають подостатком ліків. Префект повіту, обіцяв висушити мочарі, де мнорида) на 50 дол. кари за бійку з поліцаями. Ле-

— **400.000 долярів окупу.** Американський банкир Едвард Бреккер у Ст. Поль зложив невідомим бандитам окуп у висоті 400.000 долярів за зворот украденого сина. Енергійні доходження в часі чотирьох тижнів не довели до викриття бандитів. Побоюючись, щоби сина не вбили, батько рішився зложити окуп і дитина справді вернулась додому.

— **Завзята летунка.** Відому летунку Емі Джонсон-Молісон засудив суд у Помбіч (Фльожаться кочаді, що розносять по пошесть-сунка їхала автом незвичайно швидко і коли поліцай дав їй знак, щоби вона звільнила їзду, вона не послухала. Тоді кілька поліцаїв зупинили її, а вона у бійці подряпала одному лице. Молісон виправдувалась, що вважала напасників бандитами, але їй не повірили.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає

Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ

55, 55 **Боїмів ч. 4.** 3—180

— **Розумний щасниця.** Француз, що виграв на льотерії 5 міліонів фр. купив льос у місті Рубе. Та досі не хоче він виявити свого прізвища. Купив льос у тютюневій крамниці і власник цієї виписав негайно реклямову табличку, що у нього хтось купив цей щасливий льос. Довкола крамниці зібралася така юрба, що герой уже не міг туди дістатись і вернувся до хати невідомий. Повідомив тільки крамничника телефонічно, що за якийсь час зголоситься. Таку саму заяву післав він до часописів. Хто має 5 міліонів волів нині, щоб бандити про це не знали.

— **Чверть міліона золотих можна ощадити.** На підставі статистичних даних за рік 1932 запотребування бібули у Польщі доходить приблизно до 625.000 зол. минаючи дотеперішні звичайні сушки тратимо безповоротно яких 40% бібули себто викидаємо без потреби яких 250.000 зол. річно. Щоби цьому запобігти почали виробляти такого роду сушки що вміщаючи їх використовується їх бібулу в 100% до останнього крайника. Ця сушка під назвою „Овальо", є опатентована в цілім світі, а польський патент набула варшавська фірма. У Франції, Італії, Німеччині та інших країнах, звичайні деревляні сушки майже зовсім замінені на сушки „Овальо". Напевно всі ті, що вживають бібули, купують негайно нову сушку „Овальо", яка крім цього, що є практична й економічна в уживанні, має вигляд дуже естетичний і дуже дешева. Щоби всі мали змогу набути цю сушку, рішила фірма „Овальо" виміняти впродовж якогось часу старі взагалі деревляні сушки на сушки „Овальо", обчисляючи деревляну сушку на 50 сотиків, при чому той, що виміняє дозначує ріжницю. Сушка „Овальо" коштує значно менше, як скількість бібули потрібної до сталої деревляної сушки. Виміняні стані деревляні сушки будуть спалені або в інший спосіб знищені.

—o—

З концертової салі.

Концерт Зенона Дольницького в Кракові.

Українська Громада в Кракові не часто має нагоду почути своїх концертантів. Перед двома роками співала тут п. Приймова, а цього року, 24. січня, дав концерт п. Зенон Дольницький. Цей знаменитий барітон мав повний успіх. Слухачів було багато, оплесків ще більше, співак не обдив надатків, яких безнастанно домагалися саля.

Зараз по першій точці (ариєльоз з „Паяців"), кожному ясно стало, що не співак великої міри, справжній оперовий співак високого стилю. Сильний голос, широка, вирівнана скала, блискуча, несплувана експанзія звуку, досконала техніка, а при тім теж живе і тепле чутя, а яким п. Дольницький співає, викликують могутні враження. Програма була дуже ріжноманітна (від Леонкавалло до Гречанінова), а всюди співак вічув і передав стиль кожного автора і кожного твору. Проспівав також дуже гарно 4 українські твори (Січинського й О. Нижанковського).

Тутешня українська громада подякувала п. Дольницькому за ті високомистецькі враження, які він їй дав, на товариських сходинах і — просила його співати. Мистець не відказався, сів до фортепяну, сам собі акомпаніював і співав, здавалося, ще краще, ніж на концерті. Самі українські пісні. А між ними „Чумака". „Ой ходив чумак, сім літ по Дону та не було пригодоньки ніколи йому". Як він тую пісню співав, розказати годі. Це треба було чути. *Л.*

—o—

Відгуки дня.

Боляк -- коби хоч не хронічний.

Веремія, яка закрутилася на нашім мовнім полі, не втихає. Навпаки, набирає розгону, що є доказом, що ми живемо, але... але.

Що другий письменний чоловік є для себе осібною і одинокою признаною граматикою, словником і стилістичним підручником. Що другий думає, що тільки так як він пише, є добре і так повинен писати навіть той, котрий про себе те саме думає.

А вже про людей, які мали, мають, чи будуть мати щось спільного з граматикою, чи іншою редакцією — вже й не говорю. Тут іде на осібну руку чистка мови, виправа правопису, а головно — наука стилю. Хто почитає з пів року статті, набирає такої жвости у вислові, що годі вже ясніше.

Але досить голосіння.

....Стояли ми під гнітучою пресією хронічної фінансової кризи, яка не давала нам розвинути крил своєрідної підприємчивости в напрямі поборювання незавидного положення"..

....„Простолінійним шляхом послідовної поведінки добився до дороги зрозуміння ваги великої справи"...

....Над значінням цієї справи в огляду на найважніше актуальне питання сучасної української проблеми, хочемо призадуматись кількома словами, щоб остаточно зясувати найбільшу українську болячку"...

Мовна болячка не є в зас, (на жаль!) найбільша, але направду дуже велика, стилю велика.

А тепер друга сторона медалі — люди хочуть дуже чисто і просто.

Вживали на Руси помічного звороту „з рамени". Промовляв з рамени, виступав з рамени, голосував з рамени і т. п.

Одного дня рамя „зістало спасоване" і з того часу ніхто напевно не знає як.

Тому виходять і такі дивовижі:

„З доручення тов. Сопіл взяв за оматонаях першу нагороду".

Або:

Було слово „через". Через тяжку злість, через брак грошей, через непорозуміння.

Хтось десь колись бомкнув, що „через" може бути тільки в значінні: „через якийсь час", „через тиждень я до вас прийду" і т. п. москалізми.

І тепер (а не, як дехто: зараз!):

„Завдяки ожеледі зломила собі ногу"...

Ясно, як на долоні, що „завдяки" при ожеледі можна було написати тільки тоді, коли ногу зломила якась багата тітка, а це речення писали одні свояки до других, радячи, що завдяки зломаній ноці дорога тітуся швидше переставиться на той світ.

Так само можна (але в лапках!):

„Завдяки" тому всьому, що в нас з мовою, стилем і граматикою твориться — учителі рвуть собі решітки волосся на голові. Кураторія завдала від них останнього слова, бо видає свої підручники.

Я направду цікавий на те останнє слово.

Галактіон Чіпка.

З кіна.

Кіно „Паляс": „ПРИГОДА НА ЛІДО."

Друга з черги австрійська фільма, якій завдяки німецькій версії, оригінальности сюжету й мистецької вартости запевнений ціломісячний успіх, подібно як „Княжні Олександі"." У головній ролі виступає віденський співак Альфред Пікавер, що співає справді чудово і його голос виходить на звуковій стяжці напричуд чисто й мельодійно. Секі Сакаль має цим разом ролю добродушного менаджера, що при кожній нагоді бідкає над утратами, які наводить на його славний співак через те, що замість виступати з концертами, зашився у глухій дірі, та займається риболовством. Кілька знимок з регатових перегонів у Венеції справді по мистецьки сфотографані. Цілість весела і безжурна, а водночас повна сентименту і трагедії залюбленого співака в симпатичній віденці робить дуже миле враження. с. т.

—o—

З судової салі.

ЗА ПРОМОВУ У ДНІ 29. ЖОВТНЯ.

Перед львівським судом присяглих під пров. судді окр. ради Тертіля відбулася розправа проти 38-літнього інж.-землеміра **Василя Гузія** з Любичі Камеральної пов. Рава Руська, обвинуваченого у злочині зі 154 § к. з., якого мав допуститися в день національної жалоби 29. жовтня м. р., виголошуючи промову на протестаційних сходинах села в місцевій читальні. Акт обвинувачення закидав підсудному, що ужив слів „Вся Україна від Дону до Сяну стогне" та накликував боротись за незалежну Україну від Дону до Сяну, тобто відірвати частину територій від Польщі.

На розправі, в якої ході два свідки прокуратора, поліцаї Дидо і Напельський, обтяжили підсудного, зізнавали ще й чотири свідки оборони (трьох селян й одна студентка), які одноголосно ствердили, що підсудний проти Польщі не виступав і говорив тільки про знущання та голод на Україні. Після промови прокуратора, що вимагав засудити обвинуваченого, виголосив з питомою собі вервою промову **обор. д-р Ст. Біляк**, що змалював різко жахливе положення по тому боці Збруча, біль усіх українців світу з приводу нагальної смерти міліонів братів, та заявивши, що за самостійницьку промову нікий суд не видав ще присуду, доказував, що промова підсудного була тільки частиною великої акції протесту а не накликуванням до боротьби з Польщею.

Після короткої нади присяглі судді заперечили 12 голосами вину підсудного і він вийшов негайно на волю. (а)

ДВА ПРОЦЕСИ ПЕРЕД СУДОМ ПРИСЯГЛИХ У ЛЬВОВІ.

Дня 8. лютого ц. р. відбулися дві характеристичні розправи перед судом присяглих. В першій відповідав молодий, 19-літній хлопець Ізаак Сегаль за те, що на вулицях Львова розкидав летючки КПЗУ. На питання предсідника Мединського, що його як жида лучить з Західною Україною відповів, що нічого його не лучить і нічого з тим спільного не має. На питання дальші, чому розкидав українські летючки, не вмів дати відповіди. Обвинувачений заперечував взагалі вину, але 3 поліційних агентів зізнало, що це він розкидав і викрикував антидержавні гасла. Засуджено його, беручи під увагу його молодечий вік, на 1 рік тюрми. Боронив д-р Аксер.

Негайно по нім відповідав Яцко Предко з Журавців, равського повіту, за злочин наліплення відозви на стіні будинку пожежної сторожі, в якій накликував вступати до ОУН, щоб відірвати частину земель від польської держави. Одиноким свідком був постерунковий Станислав Стельмах, який зізнав, що йому про це сказав **конфідент.** На питання оборонця, хто є тим конфідентом, свідок відповів, що один **комуніст** в селі. Дальше питання оборонця, як це погодити ролю комуніста і конфідента ухилив предсідник Мединський. Другим доказом вини мало бути оречення знавця д-ра Обляса, котрий слуханий на розправі зізнав з цілою рішучістю, що автором тої відозви є обвинувачений. Між знавцем та оборонцем розвинулася дуже жива дискусія на тему, чи графольогія є наукою, чи ні. Відповідь дали присяглі, бо 8 голосами заперечили вину обвинуваченого щодо авторства відозви, а тим самим звільнили від злочину з арт. 154 у. 2 к. п., а тільки 7 голосами затвердили вину з арт. 152 за те, що в тій відозві були образливі слова під адресою польського народу. Трибунал засудив його за це на 8 місяців арешту з почисленням 4-місячної слідчої вязниці. Предсідником трибуналу був радник Мединський, вотували радн. Тертіль і Льокер, обвинувачував прок. Практель Моравинський, боронив д-р Лев Ганкевич.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Йосиф Нич. Дня 5. II. ц. р. помер у Теребовлі (Сади) просвітянський діяч Нич Йосиф с. Івана. Він належав до гуртка тих, що після війни відновили читальню „Просвіти" на теребовельськім передмістю Сади від Королюки. Покійний належав до виділу згаданої читальні. З вдячности за його працю влаштувала йому читальня похорони на свій кошт. Помер Йосиф Нич у молодім ще віці і читальня стратила ревного й надійного працівника. В. П. П.!

о. Степан Мацюрак. В Пітсбурґу, Па., помер український католицький священик о. Степан Мацюрак. Похорони відбулися 13. січня рано з церкви св. Івана Хрестителя в С. С. Пітсбурґу, Па. Покійний приїхав був до Америки з Перемишля вже після війни. В. П. П.!

Дописи.

Яворів.

Як працює „Збіжева Кооператива" в Яворові. Цей новий кооперативний тип — „Збіжева Кооператива" має за собою всього 3 місяці істнування. За тих 3 місяці кооперативна зєднала 135 членів і удвоїла капітал 425 зол. Крім цього мала кооператива в обороті 1 088 89 зол. чужого капіталу головно кредити із „Земельного Товариства" в Львові. Загального обороту мала кооператива двоє 11.159 82 зол. Закупнене збіжжя кооператива частинно перемелювала, а більшости відпродувала зерном. Багато труднощів мала кооператива з самого початку при підшуканні відповідного магазину. В своїй діяльности стрічувалася кооператива зі сильною протиницією дотеперішніх „монополістів" торговлі збіжжям, та осторожною правею членів Управи вдалося забезпечити кооперативу перед можливими ударами. Сьогодня кооператива щораз більше закріплюється і не головно завдяки вирій праці членів Управи, які працюють безплатно. Як торговельний чинник кооператива має тепер чи видна на результаті збіжевих цін. Треба тільки, щоби селянство повіту масово вступало в члени і виплачувало свої уділи та стало в торговельним звязку тільки зі „Збіжевою Кооперативою". (У. С.)

Теребовля.

Концерт у Слобідці Струсівській. Дня 4. II. ц. р. відбувся в салі читальні „Просвіти" у Слобідці Струсівській концерт народніх пісень, що його влаштував хор читальні зі Соколова, підгаєнського повіту. Там є парох о. Гуменицький, слобідський родич. Він народом 1933 року потрапив збудувати в селі нову, хоч греко-католицьку тай тільки мала частина. Хор вивязався гарно зі свого завдання і співав дуже добре. На закінчення заграла орхестра кілька пісень. Дохід призначено на будову церкви.

Починають будову костела в Ласківцях. В селі Ласківцях, тереб. повіту, є трошки римо-католиків. Для них починають саме будову костела. Вже взяли камінь, де колись була кошина і звозять камінь. Ініціятиву і фінансову поміч дає польська інтелігенція з Теребовлі. Це має буде 30-тий костел у теребовельськім повіті. Зате українці в Ласківцях, хоч їх величезна більшість, розсварені до краю.

Загальні збори читальні „Просвіти" в Дарахові. Дня 4. II. відбулися загальні збори читальні „Просвіти" в Дарахові. Як делегати філії були: о. Платон Карпінський і урядовець філії. На збори прибуло 120 членів. Читальня має власний дім, аматорський гуртон, дуту орхестру. Членів було в 1933 р. 387, а того заплатило вкладку 300. При читальні є досить велика бібльотека: 410 томів. Також є діточий відділ бібльотеки. Читальня передплачує 6 часописів. У селі є ще Поличкова Каса, що гарно розвивається і Кружок Сільського Господаря". Провід у культурно-освітній праці веде о. Барановський Юліян, місцевий парох.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Якщо бажаєте жити життям культурної людини, якщо уважаєте себе членом европейської сімї народів, то мусите читати щодня газету. Колиж вам за тяжко платити передплату за „Діло" самому, то зложіться до спілки зі своїм сусідом. Тільки не відкладайте тої справи на пізніше, але зараз вишліть передплату!

СПОРТ.

Із закордонного спорту.

Гельсінгфорс. 9. II. ПАТ. Міждержавний боксерський меч між Фінляндією та Швецією скінчився побідою фінляндців 10 : 6.

Рим 9. II. ПАТ. У другій руді кваліфікованих змагань за мистецтво світа в Міляні, Швеція поборола Англію 8 : 0. До фіналу війшли дружини Зл. Держав, Канади та Швеції. Четвертого фіналіста дасть додаткова гра між Чехословаччиною та Німеччиною.

Берлін. 9. II. ПАТ. Відомого японського легкоатлета та рекордиста Оду заанґажував німецький легкоатлетичний союз на головного тренера та керманича легкоатлетичної групи, яка приготовляється до Олімпіяди.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Театральний гуртон Т-ва „Відродження" у Львові.

Неділя 11. II. год. 6·30 веч. сала „Уль": **„За друзі своя"** В. Тевстоноса.

Великий Міський Театр.

Субота 10. II. год. 7·30 веч. „Чедовік, що був четвергом" (Абон. 11).

Неділя 11. II. год. 3·30 попол. „Робінзон Крузо".

Неділя 11. II. год. 7·30 веч. „Чодовік, що був четвергом".

Театр Різнородностей.

Субота 10. II. год. 7·30 веч. „Но, но Нането" (Абон. 11).

Неділя 11. II. год. 3·30 попол. „Моя сестра та я".

Неділя 11. II. год. 7·30 веч. „Но, но, Нането".

Концертове Бюро Тірка:

Неділя 11. II. год. 12 в пол.: Симфонічний концерт під дир. В. Ганснана.

Понеділок 12. II. Северин Турель, піяніст.

Кіна.

АДРІЯ: „Пат і Патаком на волоцюги".

АПОЛЬО: „Паприка".

АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".

ВАНДА: „Маски д-ра Фуманчу".

КАСИНО: „Буря на світанку".

КОЛІСЕЙ: Фільма „Пісня пісень", ревія „Львів—Стамбул".

КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Єл. Бергнер) і кольоровий додаток.

МАРУСЕНЬКА: „Катерина Велика" (з Єл. Бергнер) і кольоровий додаток.

МИРАЖ: „12 крісел" (Вл. Буріян).

МУЗА: „1002-а ніч".

ПАЛЯС: „Пригода на Ліді".

ПАН: „Мата Гарі" й ревія.

ПАСАЖ: „Магарадма" (з Борисом Барзовим).

РАЙ: „Під твою охорону" (з Бродінем, Богдан та Самборським).

ХІМЕРА: „Світ без мужчин".

СТИЛЕВЕ: „Сучасний Робінзон" і ревія зі Сталинкіною.

ЎТІХА: „Кохай мене сьогодні". (Моріс Шевалє).

Закордонне радіо.

Субота, 10. лютого 1934.

Відень (506,8) 12·00, 16·30 Орхестра, хор, 18·55 Концерт, 18·55 „Манон" оп. Масне-га. **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 6·20 Бетген, 00·20 „Паганіні" оп. Легара, **Кошиці** (269,5) 16·50 „Пісні кохання", **Прага** (470,2) 19·35 Концерт, **Талін** (410,4) Сучасна естонська музика, **Париж** (1714) 13·00 Концерт, 21·00 Легка музика, **Любляна** (569·3) 20·15 Спів, **Рига** (238,5) 18·30 „Пікова дама" оп. Чайковського, **Кенігсвустергавзен** (1346) 20·10 Весела програма, **Лянгенберг** (455,9) 13·00 Трубна музика, 17·00 Танкова музика, **Мінхен** (405,5) 20·10 „Пієта лилиан" оп. ім. Штраса, **Будапешт** (549,5) 12·05 Спів, 13·30 Легка музика, 18·20 Військ. музика, 20·00 Опера, **Міляно** (368,6) 17·10 Музика, 20·40 Пісонька, **Рим** (420,8) 20·50 Опера.

Неділя, 11. лютого 1934.

Відень (506,8) 11·20 Симфонічний концерт, 13·30 Камер. музика, спів, 20·05 „Ді Гефесельте Фантазі" муз. казка Шуберта, **Братислава** (298,8) 17·30 Поезії та пісонька, 20·30 Спів, **Кошиці** (269,5) 11·00 Концерт, **Прага** (470,2) 20·30 Симфонічний концерт, **Копенгаген** (355,1) 20·25 „Марта" оп. Фльотова, 21·30 Скрипка. **Лятті** (1796) 17·15 Арфа, **Гільверзум** (1875) 21·40 „Чар вальса" оп. О. Штраса, **Атльона** (931) 21·45, 22·15, 23·10 Спів, **Білгород** (337,3) 12·02, 13·50, 14·07 Музика пісонька, 20·30 „Подорож довкола світа" пар. пєса Бінського, **Ковно** (1935) 18·50, 20·20 Спів, **Берлін** (356,7) 16·30 Весела програма, **Кенігсвустергавзен** (1546) 12·00, 15·30 Весела музика всіх країн, **Мінхен** (405,4) 17·15 Муз. дрібничка, **Букарешт** (212,6) 20·00 „Ева" оп. Легара, **Беромінстер** (539,6) 20·10 „Дівча з Елізонди" оп. Офенбаха, **Міляно** (368,6) 12·35 Легка музика, 21.00 „Джоконда" оп. Пончієлі, **Рим** (420,8) 18·00 Легка музика, 20·15 „І корі дві бельпаезе" (п'ємонтські співи), 21·00 „Орфей у пеклі" оп. Офенбаха.

Львівське радіо.

Субота, 10. лютого 1934.

7·00—7·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·35 Концерт джезу, 15·30 Господарські вістки, 15·50 Пісні (Марія Лестуні, сопран), 16·00 Авдиція для хорих, концерт орхестри, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Легка музика, пісонька, 17·00 Муз. кутон, 18·00 Відчит, 18·20 Музика, спів, 19·15 Всячина, 19·50, 19·52 Спортові вістки, 19·55 Сільва ревуе, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Пісонька, (з грам. плит), 20·10 Шопенівський концерт, 20·50 Грам. плита, 21·00 Трансм. з Міляно з театру „Ля Скали": „Джоконда" оп. Пончієлі, Почт. теки скринька, Комунікати.

Неділя, 12. лютого 1934.

9·00—9·35 Ранішня авдиція, 12·05, 14·00 Конкурс лещатарських сюжів у Закопаному, 12·15 Муз. поранок, спів, 14·20 Балачка для сільських господинь, 12·30 Муз. авдиція, 14·55 Огляд ринків, 14·50 Грам. плити, 15·00 Різьбича скринька, 15·20 Приємна музика з плит, 15·00 Для дітей „В бурштиновому тереми" 16·30 Тито Шіна, тенор (грам. плити), 16·45 „Як Войтко телефонував до своєї баби" (підгалянська гумореска), 17·00 Балачка „Одежа відповідна до заняття", 17·30 Нар. музика, 18·00 Авх: „Вино, їжа та спів", 18·50 Концерт Різнового хору, 19·00 Польщею до моря, 19·12 Всячина, 20·00 Вечір Легарових твор'в, орхестра, спів, 21·00 Фейл: „Запусти", 21·50 На веселій львівській хвилі, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·25 Легка музика, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·42.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·15, — Париж 34·92, — Берлін 209·65, Цюріх 171·50, Амстердам 356·70, Нюйорк кабель 5·43 і пів, Нюйорк чеки 5·42 і пів.

Золото: 20 кор. 36·50—37·00, рубли 37·80 до 37·90, франки 35·20—35·50, дукати 20·00 до 20·20, доляри 8·96—8·97.

Срібло: 5 кор. 1·65—1·70, фльорени 0·80 до 0·85, рублі 1·30—1·35, корона 0·32 — 0·32 і пів.

Папери: Будівельна поч. 53·50—54·00, Долярівка 53·50—54·00, Інвестиційна пр. 108—109.

Збіжева біржа.

Ціни нарітас Підволочиська	від	до
Пшениця двірська	18·50	18·75
Пшениця збірна	17·25	17·50
Жито одноніле	13·75	14·—
Ячмінь на мливо	10·—	10·25
Ціни нарітас Львів	від	до
Пшениця двірська	10·75	21·—
Пшениця збірна	19·—	19·25
Жито одноніле	15·10	15·25

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 9. II. масло 2·70, молоко, —·19, сметана —·80, яйця 3·—

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану удержана, на яйця знижкова.

Ціни битої птиці з птахомисарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.40	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.50	

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Емілі Бронте, переклав — М. Рудницький	2·50	0·30
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	3·— зол.	0·50
Між ідеєю і формою — М. Рудницького	3·—	0·50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклав Василь Софронів	0·95	0·25
З японського дому — Ст. Лепнинського	2·—	0·25
Сміх землі — Володимира Островського	1·50	0·15
Спогади — Евгена Чикаленка Частина I. II. III.	8·—	0·50
Окрема частина по 3 зол.		
Крізь дим і згар — Мик. Матіїва Мельника	0·50	0·10
Безпутні — Гордія Брасюка	0·50	0·10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Вовчика	1·50	0·15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука	1.—	0·15
За Сяном — д-ра Івана Німчука	0·50	0·10

Замовляти в Адміністрації „Діла", Ринок ч. 10.
Належитість надсилати складанкою П. К. О. 153·322.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Ірена з Чайковських і Григорій Глушичі складають на Рідну Школу 10 зол. замість повідомлення про їх вінчання що відбулося 4. січня 1934. в Архикатедральному Храмі у Львові.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БЕЗРОБІТНІ умові працівники здібні до аквізиції найдуть постійне заняття у світовій інституції. Зголошення під „Постійний дохід" — „Нова Реклама" Львів, Шайнохи 6/56 2—2

ВУГОЛЬ: Каштан, Байки 14. Тел. 38-29 1006 7—30

КОМФОРТОВА кімната з утриманням для одної або двох осіб. Коперника 1. мешк. 5. 1073 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах Купно, продажа: заміна ужиманих інструментів. 935
НОВАЦКІ
Пілсудського 17. Тел. 35-21.

Церковні дзвони
доставляють
Ліярні дзвонів
БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в Калуші й Перемишлі
НОВИНА!
Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, через те перетоплення дзвонів зайве. 1017 0—10

За 1 зол. -- 100
грамів знаменитої КОЛЬОНСЬКОЇ КВІТОВОЇ ВОДИ з тревалим і приємним запахом. Перфумерії
С. Федера ЛЬВІВ, Сикстуська 7, або: Коперника 15 а

Новий Самоуправний Закон
Д-РА СТЕПАНА БАРАНА.
Ціна 40 сотиків
Почтова пересилка 15 сот.
Висилає Адміністрація „Діла".

За редакцію відповідає Олександер Кочич. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 38 (13.583). Львів, понеділок 12. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щекан. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. ч., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ТУТКИ (звійки)
Morwitan
з чисто рослинної бібулки

Ювилеї українських установ в Америці.

В цьому році святкує найбільша українська асекурацийно-допомогова установа в Америці, *„Український Народний Союз"*, 40-ліття своєї праці. Український Нар. Союз має тепер кругло 20.000 старших членів, 10.000 членів у молодечому департаменті і 3,500.000 долярів майна. Оснований У. Н. С. 22. лютого 1894 р. в місті Шамокін, Па; теперішнім його осідком є місто Джерзи Сити біля Ню Йорку. В цьому ювилейному році управа У. Н. Союзу задумує видати, крім менших публікацій, велику ювилейну книгу та окремо ще й історію Союзу, яку має написати гол. редактор „Свободи", д-р Лука Мишуга. З вілозви У. Н. С., поміщеної у „Свободі", довідуємося, що управа Союзу поведе впродовж цілого року велику ювилейну кампанію, щоби приєднати до У. Н. С. нових членів. Гаслом тієї кампанії є: Приєднаймо Батькові-Союзові 5.000 нових членів, що будуть найкращим ювилейним даром!

Одночасно з У. Н. С. святкуватиме своє 20-ліття асекурацийно-допомогова організація *„Провидіння"*, якої головне ювилейне свято буде 4. липня у Філядельфії. Організація „Провидіння" основана бл. п. епископом Сотером Ортиським ще у 1912 р. і має тоді мала кілька відділів. Але чартеропане (затверджене) „Провидіння" щойно два роки пізніше, 21. квітня 1914 р., і тому перший ювилей (10-ліття) святкувало „Провидіння" в 1924 році. Через те і ювилей 20-ліття „Провидіння" святкують у цьому році. „Провидіння" є українською греко-кат. організацією. І під оглядом числа членів, і під оглядом маєтковим „Провидіння" стоїть далеко позаду Українського Нар. Союзу.

—o—

Новий французький кабінет.

В пятницю, 9. п. м., удалось Думергові створити новий кабінет, якого остаточний склад такий: премієр і міністр без теки Думерґ, міністри без теки Тардіє й Ерріо, закордонні справи Барту, внутрішні справи Саро, народна оборона марш. Петен, воєнна маринарка Піетрі, торговельна Бертран, справедливість Шерон, летунство ґен. Демен, фінанси Мартен, кольонії Лаваль, торговля Ламуре, рільництво Кей, публичні роботи Флянлен, здоровля Марсе, пенсії Рівоне, праця Марке, почта Малярме.

Кабінет складається із 20 міністрів, у тому 4 сенаторів, 12 депутованих і 4 міністрів, що не належать до парляменту (Думерґ, Петен, Демен і Рівоне). Зпоміж 12 міністрів депутованих 5 належить до радикально-соціяльної групи, 1 до неосоціялістів, 2 до радикальної лівиці, 2 до республиканської лівиці. Є це 96-ий кабінет у третій республиці і 7-ий за часів теперішньої леґіслатури від виборів, а другий кабінет, створений Думергом.

ПАРИЖ, 10. 2. ПАТ. Обговорюючи створення нового кабінету, „Еко де Парі" стверджує, що кабінет Думерґа створений на широкій підставі національної унії. Щоб зрозуміти значіння цього факту, треба перенестись думкою до вівтіркової ситуації, коли замість того уряду обєднання грозило Франції опанування влади скрайніми лівими елементами. Треба памятати, що це була революція, домова війна. Уряд Думерґа є одночасно останнім експериментом парляментарної леґальности.

Публична опінія повитала новий уряд з великим вдоволенням та почуванням полекші. Опозиційно проти нього настроєні тільки скрайні правиці і лівиці організації. Преса висловлює думку, що Думерґ буде мати в парляменті потрібну більшість.

БЕРЛІН, 10. 2. ПАТ. Вістка про склад кабінету Думерґа наспіла до Берліна вечором і викликала в політичних колах велике заінтересування. „Фос. Ште." підкреслює, що новий міністр закордонних справ Барту є одним з найвірніших людей з окруження Пуанкаре. Ніхто не може закинути новому міністрові, що не буде пов'язаний з найстаршими традиціями французької закордонної політики.

Пакт балканських держав.

Як повідомляють з Атен, в салі атенської академії підписано 9. ц. м. пакт чотирьох балканських держав. Крім чотирьох міністрів закордонних справ, що підписали пакт, при церемонії були присутні премієр та інші члени грецького уряду, члени дипльоматичного корпусу та представники преси. Текст пакту закомунікований пресі і представникам великих держав, а крім того вислано до реєстрації секретаріятові Союзу Народів.

Між іншим сказано в ньому, що Греція, Румунія, Югославія і Туреччина гарантують собі взаїмно безпеку всіх своїх балканських границь. Вони зобовязуються відбувати наради, що робити в обличчі евентуальностей, які можуть нарушити їхні інтереси. Зобовязуються теж не розпочинати ніякої політичної акції у відношенні до інших балканських держав, що не є сигнатарами пакту, без попереднього взаїмного порозуміння і не приймати на себе ніяких політичних зобовязань супроти якоїсь балканської держави без згоди інших сигнатарів. Умова буде доступна для всіх балканських країв, яких приступлення буде розглянене прихильно учасниками пакту.

Перед підписанням пакту відбулася військова парада. В моменті підписування військова орхестра відограла по черзі чотири народні гимни, а в цілому місті юрба вигукувала в честь міністрів чотирьох держав.

Краєвий інспектор Вондрачек залишається на Закарпатті.

Перед кількома днями писали ми, що краєвий інспектор на Закарпатті Ян Вондрачек перенесений до одної гімназії у Празі. Найновіше „Українське Слово" повідомляє, що міністерство шкільництва у Празі відкликало телеграфічно це перенесення і краєвий інспектор Вондрачек залишається на своєму місці.

—o—

Передплата „ДІЛА"
вплачена ЗГОРИ за час до кінця червня ц. р. управнює до участи
У ПЕРШОМУ і ДРУГОМУ
ЛЬОСУВАННІ
„ДІЛА"

Центральний
Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Львівське Староство Городське **відкликало** свій дозвіл на виставу „За друзі моя" в неділю дня 11 лютого ц. р. З цієї причини назначена **вистава не відбудеться.**

Вечерниці відбудуться.

Початок в 9 годині вечір.

Гроші за закуплені білети на виставу звертається.

Протиукраїнська жидівська кампанія тріває дальше!

Львів, 10. лютого 1934.

Коли недавно був у Львові один із провідників світового жидівського національного руху Нахум Соколов, він звернув перед представниками преси увагу, що не є страшним жидам антисемітизм німецького гітлеризму своїми наслідками на території Німеччини; правдива небезпека для жидів криється у психольоґічних наслідках, які той антисемітський рух може викликати скрізь у світі, підсилюючи старі расові антаґонізми і творючи нові. На жаль, мудрий старий жидівський лідер, висловлюючи ті свої глибокі спостереження тут, у Львові, у столиці краю, в якому національною більшістю є українці та в якому жиди творять третю з черги етнічну а пірсісповідну групу, не висловив під адресою місцевих жидів порад, які були б дуже a propos що протиділати народженю антисемітизму там, де ще його зовсім нема, або його зростові там, де ще можна його в корінні здушити, не слід боротьбою, яка з ніким і нічим не рахується, спірається на гніві і перечуленні та орудує дедебільша зайкою, тоносом і брехнею; що — навпаки — слід той антисемітизм мінімізувати радикальною ревізією тих метод власної поведінки, які сприяли народинам місцевого антисемітизму, що у зовнішніх течіях находить собі нині пригожу — так можемо ти — теоретичну підбудову; що єдиним дозвільним засобом боротьби з антисемітськими проявами на такому свіжому ґрунті, — не наближатися до пароду, до якого закрадаються бацилі антисемітизму, і не провокувати його — хочби навіть не значило добровільно зректися частини свого стану посідання

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім маґазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/38 ГАЛИЦЬКА 8.

На жаль! І Нахум Соколов цього галицьким жидам не сказав і самі вони ніколи над цією правдою не призадумувались. Навіть тоді, коли приходиться їм звернути на це увагу (що зовсім до приємности не належить) і коли їх офіціяльні представники, цими докорами прикро заскочені, щиро — віримо в це — впевняють, що вони не хотіли чейже українців провокувати, — — виявляється їхнє повне незрозуміння ситуації.

Ось так на наші дві статті зперед кількох днів п. н. „Антисемітизм українців і небезпечна гра жидів", відповів у „Хвилі" великою вступною статтею за своїм повним підписом д-р Юлій Вурцель. У противенстві до двох коротеньких попередніх реєстраційних згадок у „Хвилі" про ті статті „Діла", роблених надзвичайно тенденційно, незірно та з виразною ворожістю (що нас страшенне здивувало, бо знаємо, що референт української преси у „Хвилі" є людиною культурною та особисто ніколи в протиукраїнських виступах своїх земляків не анґажувався), стаття д-ра Вурцля писана у тоні гідному, поважному, з виразною інтенцією оминати всяких різкіших зворотів. Є там теж, наприкінці обширної статті, що трактує про гасло „свій до свого" та до якої ми ще повернемо, — така гей би заява:

Якщо наш біль з приводу тої, назвім її, господарсько-шовіністичної розвоєвої тенденції українського населення проявився може часом у меншій делікатності при обмірковуванні інших українських ділянок життя — як це нам докоряє „Діло"—то можемо лише запевнити „Діло", що ніколи не було нашою свідомою метою вражати почування українського народу. Ми моглиб відвзаємнитись докором, що також „Діло" не завсіди у своїх енунціяціях рахувалося з вразливістю жидів. Але воліємо прийняти увагу до відома і старатися в будуччині ще дбайливіше ніж досі оминати незадумувані „провокації" в роді описів бенкетів, уладжених на честь Шварцбарта, які так вразили „Діло", висловлюючи в заміну надію, що також „Діло" в будуччині не буде вже повторяти безглуздих закидів про сотки тисяч українців, вимордованих при помочі жидівських більшовиків на Україні, дарма, що знає про те, що ті жидівські більшовики є нашими найбільшими ворогами, і по друге, що в нинішній Сов. Росії грають вже надто малу ролю, щоби взагалі на хід подій могли мати якийсь поважний вплив.

Ніби висліз жалю за минуле та заява не робити старих помилок у будучому, та одночасно наглядне доказування повної незорієнтованости в ситуації: **річ не у тій чи другій маловажній замітці „Хвилі", а в цілому підході жидів до української проблеми та в повному перемішанні роль: власної і нашої.**

Є „маленька ріжниця" у позиції галицьких українців та галицьких жидів, яка зовсім інакше каже оцінювати „взаємні образи": це, здається, не жидівська земля, а проте весь свій фінансовий і господарський дорібок завдячують тутешні жиди українській землиці та її народові. Однак над цією проблемою жиди наче ніколи не призадумувалися: особливож від переходу Галичини у правління Польщі вони **перестали цілковито рахуватися з українцями, як з чинником, який щонебудь чує в краю до говорення.** Ідентифікуючи себе знижди з пануючою верствою — зідентифікувались жиди зовсім з пануючим нині політичним ладом, почали трактувати українців „пер нон ест", а коли раптом аріст господарської організованости вдарив їх по кишенях, а націоналістичні зовнішні гасла найшли податливий грунт серед гуртків молоді, — розлягся великий крик здивування і обурення. І тому ніякі паперові заяви, хочби й — повторяємо — зовсім щирі, не направлять трівко українсько-жидівських відносин, поки не зміниться **засадниче** відношення жидів до українства. Що сказалиб напр. жиди, колиб якась українська кольонія у Палестині — не нові пришельці, а потомки еміґрантів, осілих в жидівській батьківщині ще перед віками і тому одиниці „акліматизовані" — не тільки ширили арабську культуру, але й виписували на жидів найгірші наклепи у світовій пресі та мобілізували проти жидів світову опінію?!

Після появи згаданих наших попередніх статтей ми отримали з ріжних сторін від наших читачів цілу низку нових квіток з жидівсько-української дійсности. І так напр. звертають нам увагу, що жидівські фірми й підприємства з власного почину, без нічийого натиску, „з власної пильности" дають постійно поважні суми на польські патріотичні суспільні цілі, а нікому з них навіть думка не майне, що може й добре було би заманіфестувати свою зичливість для українських потреб; звертають нам увагу, що з деяких жидівських великих фірмах у Львові поведінка з українською клієнтелею, яка звертається українською мовою, є далеко менше вічлива, ніж з польською; що недавно один поважний жидівський купець дозволив собі на високо арогантську відповідь на чемну увагу українського клієнта, чому він йому відповідає по польськи („а польске пеньондзе пану не сьмердзом?!" — крикнув обурений жид. купець), пригадують нам, що жид. адвокати, які так обурюються на гасло „свій до свого" як гасло бойкотове і претендують до рівного права заступати українську клієнтелю, **ніколи** не користають з закону про мову та з **правила** вносять позови і заступають українських клієнтів по польськи. І т. д. і т. д. І ніхто з них напевне не хотів „ображувати українських національних почувань." Бо це вже навіть не система: це пануючий серед жидів **дух, це підсвідоме психольоґічне легковажне і зневажливе відношення жидів до українців,** яких жиди трактують виключно як німий і глухий експльоатаційний обект, а Галичину виключно як терен господарської експльоатації. І з тим **духом** мусять жидівські провідники боротися у власному громадянстві та змінити свій засадничий погляд на український чинник, український нарід, його амбіції і розвоєві можливости. Бо тільки тоді український відповідальний провід зможе з успіхом боротися з початковими проявами назріваючого антисемітизму та йти назустріч українсько-жидівському співжиттю.

Однак не тільки це збоку жидівських діячів не діється, але ще маємо тепер до діла з фактами, супроти яких блідуть всі „зорі" краєвих відносин. Ось на другому місці у нинішньому числі друкуємо дальшу порцію виписок із жидівської преси в Льондоні, виписок, які є чудовими зразками найганебнішого накликування польських адміністраційних чинників проти українців та найганебнішого оклеветування українців перед світом. Жидівська преса дозволяє собі напр. накидатися на ту українську кооперативну централю, яка по нинішній день втримує тісні торговельні звязки з великими жидівськими фірмами. Мало того: жиди вже поіменно оклеветують голову Української Парляментарної Репрезентації!

Запитуємо: **Хто і звідки дає ці інформації льондонській пресі?! І чи провідники галицьких жидів не думають спростувати дотеперішні брехні тих інформацій та покласти край цій протиукраїнській „Greuel"-пропаганді?!**

—o—

Важний тільки нині
Бон
на
безплатний
фляшкон знаменитої кольонської води вартости 1.20 зол., при закупні 9 ножиків до голення
„SALFERS"
за 1 зол., які перевищають усі вироби з цієї ділянки.
Перфумерія С. ФЕДЕРА
Сикстуська 7, або Коперника 15 а.
58/27 6—6 УВАГА: Лише за зворотом бону.

Гітлерівці заповідають здобуття Австрії.

„Вінер Цтґ." повідомляє на основі інформацій з Німеччини, що націонал-соціялісти перехвалюються, що з кінцем лютого або з початком березня здобудуть Австрію, тим разом дефінітивно. Критичним днем має бути 5. березня ц. р. Віденська преса пише про це з іронічними коментарами.

В супереч інформаціям преси, стверджують урядово, що австрійська нота в справі конфлікту з Німеччиною не відійшла ще до Женеви. Покищо виготовляють й збирають матеріяли.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. ЛЮТОГО 1934.

С. ГАВРИЛЮК.

У ПАРИЖІ.

ВУЛИЦІ, МИСТЕЦТВО, ЛЮДИ.

(Докінчення.)

Будучи в Парижі, тяжко всидіти в кімнаті. Гамірна вулиця, повна руху, тягне у вир свого шумного життя. Радо проходите кільометри бульварів і на кожному кроці бачите щось нового, цікавого.

На жовто-зеленій Сені кидаються в очі гарні мости, як Олександра III. з золоченими пегазами на високих постументах, міст Австерліцу та Генриха IV. Над Сеною прегарна Нотр-Дам з її субтельними, мов різьбленими, бльоками веж, великою розеодою по середині та стрільчастим середнім шпилем. Її краса зворушує до глибини і хоч бачили ви її багато разів, за кожним разом притягає вона наново ваш зір.

Перейдете кілька кільометрів від Нотр-Дам за бігом Сени, і побачите перед собою залізного кольоса, що здіймається в небо мов мережка, понад дільницею Парижа, Сену з кораблями та Марсове Поле. Вежа Айфля робить дивне враження красою своєї конструкції.

Над столичною рікою взагалі всі кращі будівлі метрополії. Тут французький парлямент у стилю грецької святині, тут Французька Академія Наук та міністерство закордонних справ, скрізь гарні будинки, де — як кажуть парижани — міністр Поль Бонкур втягнув цілу рідню на посади. Французи залюбки кепкують на ці теми і дехто бажає сильної одиниці, що поклалаб кінець корупції. Та нового Клемансо нема у сьогоднішній Франції. Прийшли часи Поль Бонкурів, Ерія.

Побизу Сени простягнувся широко Лювр, пребагатий музей, скарбниця мистецтва. У Люврі можете студіювати старинні світи Асирії, Єгипту, Греції в різьбі, малярстві, кераміці. Тут асирійські бики з палати Корсабад, тут плоскорізьби королівських ловів, повні гострої обсервації природи та життєвого реалізму; в єгипетських салях портрети фараонів, різьблені в ріжноколірних ґранітах, грецькі статуї, повні гармонії та клясичного спокою.

Довше зупинитесь перед стрункою постаттю Венери з Мільо, моделем незрівняної краси. Її шляхотного обличчя, повного пристрасти та інтеліґенції, не забудете ніколи. А далі салі ренесансового малярства. Мона Ліза Леонарда да Вінчі, Рафаель, Рембрандт, Тіціян, Тінторетто, Рубенс... не зрахуєш усіх. Щоб оглянути Лювр, треба ходити по нім цілі тижні.

Коли одного вечора занудьгуєте в кімнаті, а сон „ані руш" не чіпляється очей, оберіться та підіть у сторону „Елізейських Піль". На кінці бульвару тої самої назви побачите „Тріюмфальний Лук". Це велитенський, пластичний монумент. На його високих стінах вирізьблені всі перемоги Наполеона, а під ним на камяній долівці гріб Невідомого Жовніра, бронзове кружало в мечі та вічне полумя.

Може по кількох тижнях побуту в Парижі надоїсть вам цей вічний стукіт комунікаційних машин, невпинний гамір і крик продавців з „Бульвару Сен-Мішель", ця різка джезова музика самоходових сирен і вам захочеться гармонійного спокою природи. Тоді підіть у Люксембурський Сад. Тут побачите імітацію ліса та клаєть синього неба над ним. Посередині саду обмуровано великий басен, де малі парижани пускають кораблі. В чотирох кутах басену стоять розложисті, мов великі парасолі, зелені південні пальми. На кріслах, то тут, то там, посідали старші люди, молоді пари, а діти шпурляють у воду окрушки білого хліба громадкам риби. При салі стоять будівлі знаного Люксембурського Музею модерного мистецтва.

На відїзнім звернув мою увагу Музей Армії. Тоді була виставка Вобана, французького інжиніра-фортифікатора з часів Людвика XIV. Вхід до Музею прикрашено гарматами армії усіх віків. Французи люблять говорити про війну та показувати її, а страх перед німцями каже їм зброїтись. Нагадалися мені слова Тардіє: „Значіння, яке має нація підчас миру, залежне від сили, якою розпоряджатиме в час війни". Французи розуміють добре ці слова. Вони знають, що програти війну, це запанастити могутню Францію і що з того упадку вона не підійметься. Фізичний занепад французької нації, смертність більша від уродин, брак здорової молоді, алібної до кріса та ванник імперіялістичної експанзивности у психіці француза ось причини остраху за майбутність Франції.

Щоби пізнати добре Париж, на це треба богато часу та гроша. Та оглянувши його і поверховно, можна богато навчитися. Коли одного дня мусите покидати це гамірне велике місто та вертатись додому, то назавсіди залишаються у нашій памяті прегарні будівлі Парижа, рухливі вулиці, самоходи, трамваї, архітектура клясична та модерна, вітрини маґазинів, світла, реклями та „ноктурни". Крім цього сильветка француза, ґалля з рухливими очима, бистрою обсервацією, легким гумором, реаліста та еґоїста. Тоді зрозумієте суть західної культури та багатші у досвід вернетесь у рідні стовпи.

—o—

До чого можуть довести париські заворушення.

Женева, 7. лютого 1934.

Цієї ночі наспіли до Женеви відомості про бровані події в Парижі. А пополудні в колах Союзу Народів склався вже досить пластичний образ того, що властиво відбувається в Парижі та перекидається і на провінціяльні міста. У Женеві думають по французьки, не будучи справжніми французами, а це дозволяє вдержати деяку обєктивність та дивитися на французькі події в процесі їх розвитку.

Афера Ставіського була досить тяжким каменем, що покотившись, зірвав цілу лявіну нарозвого обурення. Стримати це обурення не пощастилось і урядові Даладіє, що вже запропонував президентові свою димісію. Головною причиною його поразки було те, що він шукаючи парляментарної більшости опинився, як і його попередники в полоні соціялістів під проводом Леона Блюма. Характеристичною приметою сучасного становища Франції є те, що Шотан і Даладіє не вміли втриматися, маючи за собою парляментарну більшість. Громадська опінія натиснула не лише на уряд, а й на самий парлямент.

З нагоди політичного становища у Франції, не зайве пригадати, яким шляхом прийшла Німеччина до сучасного політичного стану. Затяжна політична кріза почалася в Німеччині так само, як і тепер у Франції, при кермі соц'ялістів, що не вміли належно опертись московсько-більшовицьким впливам і скінчили спільним соціялістично-більшовицьким фронтом у боротьбі проти „реакції". Поль Фор закликає тепер у „Попюлєр" до братського обєднання всіх пролетарських організацій соціялістичної та комуністичної партії цілком так, як вдалося в Німеччині соціялісти та комуністи на останніх виборах до райхстагу.

Афера Ставіського може стати каменем на могилі французького сьогочасного парляментаризму. Італія і Німеччина та багато малих держав зробили досвід, що проти більшовизму парляментарні засоби боротьби не вистарчають. Парлямент це досконале знаряддя для реґулювання економічної та політичної боротьби в межах держави, але він цілком безсилий проти зовнішнього руйнування господарства, соціяльного та політичного ладу держави.

Є познаки, що Франція стоїть на розпорішці між диктатурою правих партій і більшовизмом.

Шанси більшовизму у Франції нині невеликі, тим більше, що ціле обурення громадянства спрямоване проти соціялістичних прихильників більшовиків при державній кермі. Еріо зрба мазо не злічувала, коли він хотів вийти з парляменту.

Ненависть соціялістів і комуністів проти колишнього префекта поліції Шіяпа вказує на нього як на людину, що може моглаб привернути спокій у Франції але на певний шлях Франції так скоро очевидно не вийде.

Сучасні події у Франції матимуть очевидно поважний вплив і на дальший розвиток політичних відносин у цілій Европі, тим більше, що впливів зовнішніх чинників на сучасну політичну кризу у Франції не можна заперечити. Імовірна поразка приятелів московського уряду у Франції розуміється не значилаб іще французько-німецького порозуміння та протимосковського фронту европейських держав, але у всякому разі у цьому напрямі зробилаб Франція поважний крок уперед.

М. Данько.

ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ ПАНЬ

Нововідкритий Магазин вибагливих жіночих строїв

„LADY"

— власник Якер і Валлях —

Львів, Леґіочів 9

Поручає найновіші новелі 1032 3—5

сукон, плащів і костюмів

200.000 туток денно — це видайн'сть одної з кількадесяти туткових машин фабрики „АІДА".
Завдяки надзвичайній продукції і незрівняній якости своїх рослинних складників,
тутки „Пріма-Аіда" 150 шт. по 35 сот. представляють найвищий ступінь досконалости.

Комуністичні заворушення в Парижі.

ПАРИЖ, 10. 2. ПАТ. Вчорашні комуністичні демонстрації були спершу спокійні. Поліція відрізала вчасу доступ до площі Республіки, що був заповіджений як збірна точка маніфестантів. Одначе вони почали збиратися в околиці північного двірця, а коли поліція їх розігнала, рушили походом від бульвару Малженга в напрямі площі Республіки. Прийшло до сутички з поліцією, яка перетяла похід на кілька груп і розігнала.

На східному двірці прийшло теж до бурхливих інцидентів. Поліція шаржувала кілька разів, причому помагала їй кавалерія. В інших дільницях приходило теж до сутичок зі збройною силою. Кількасот демонстрантів вивало до залі східного двірця і почало лицити уладження. Мусіла втервенювати поліція й огнева сторожа. Демонстранти підпалили церкву св. Амврозія, одначе пожежу швидко згасили. Якийсь час обляли осідок мера 11-ої округи.

Комуністичні заворушення скінчилися щойно після півночі. Загалом демонструвало коло 10.000 осіб. Білянс: 30 поліцаїв і кількадесять демонстрантів ранених, коло 800 осіб арештованих.

17. лютня 1934 р. **17. лютня 1934 р.**

Великі Вечерниці „ОСНОВИ"

в салях „Касина Почтовців" при вул. Японській ч. 9. — (біля Бібльосу).

ТАНЕЦЬ—БРІДЖ Вступ: 250 зол. — студентський 1 зол. **ТАНЕЦЬ—БРІДЖ**

Запрошення в клюбі „Основи" пл. св. Юра ч. 5. щодня від 1—3 і в „Е-ко" вул. Сикстуська ч. 29.

„Можна знову ствердити голод..."

Один закорднений інжинір, що проїздив з півн. Кавказу через Україну до Москви, сповідає так:

„Голод можна ствердити знову. На півдні України, в Олесі, Армавірі й інших місцевостях прийшло навіть до заворушень. Нарком хліборобства України зажадав від Центрального Виконкому 8 мілїонів робітників, в тому 4 мілїони з півн. Кавказу і 2 міл. з дол. Волги, щоби на час підготовити засівні роботи. Але добровільно ніхто не зголошується. Насильну висилку в ці околиці вважають за щось лячніше, як нпр. на Мурманське побережжя, бо там є бодай доволі риби. В околицях Москви вважають висилку в ці найбільш колись урожайні округи Росії „відкомандуванням у сіру смерть". Як відомо, трупи тих, що вмерли з голоду, сірі. („Европейше Нац. Кореспонденц".)

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає
Ф-ка ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ
65/53 **Ботнів ч. 4.** 4—180

Прийміть, Пане, врешті Тогаль!

Таблетки Тогаль діяють скоро і добре при:

ревматичних болях, болях і рві у суставах, нервових болях і болях голови, | подагрі, грипі і простуді.

Тисячі терплячих вернуло собі здоровля при помочі Тогалю! Тогаль не лише усуває болі, але і зародку поборює недомагання. Тогаль приносить полекшу в хронічних випадках. Отже спробуйте ще нин і переконайтеся самі про успіх діяння таблеток Тогаль. Таблетки Тогаль нешкідливі для серця, шлунка й інших органів. В жодній хаті не повинно бракнути Тогалю! Можна дістати у всіх аптиках. 63/5

Гітлерівське поздоровлення.

На основі розпорядку німецького міністерства почти всяка службова кореспонденція почтових урядовців має кінчитися поздоровленням: „Гайль Гітлер!" Одночасно влада натискає на населення, щоб у своїй приватній кореспонденції послугувалося теж поздоровленням: „Гайль Гітлер!"

Гарне волосся за 3 хвилини через

SZAMPON-CZARNOGŁÓWKA-SUCHY

АРТИКАЗ ОРИГІНАЛЬНА ВІЛЬНО

коробка 2 зол. Аптикар ДРАНЧ і С-ка, — БЕЛЬСКО

Австрійська скарга на Німеччину.

ЛЬОНДОН, 10. II. ПАТ. „Таймс" інформує що австрійський посол відбув довшу розмову у Форін Офіс, у звязку з досіє свого уряду приготованим для Ради Союзу Народів. Досіє містить збірку документів і фактів, які доказують, що гітлерівська аґітація в Австрії ведеться при допомозі фондів і матеріялів, привожених з Німеччини з відома німецького уряду.

ЛЬОНДОН, 10. II. ПАТ. Райтер довідується, що британський уряд переводить виміну думок з Римом і Парижем у справі досіє, яке одержав від австрійського уряду.

—o—

По широкому світі.

— Відомі опозиційні лідери, Каменев і Зиновев, виголосив на останньому конґресі компартії „покаяння", повне похвал для Сталіна і його політики.

— Годинникарський промисл Швайцарії виказує катастрофальний спад доходів, що напр. у 1929 р. доходив до 307 міл. шв. фр., а в 1933 тільки 96 міл.

— Соціялістичні щоденники з области Саари повідомляють, що в останньому часі кількість безробітних в Німеччині дуже підскочила й доходить сьогодні до 7 міл. осіб, хоч офіційно такої кількости нема.

— В розмові з берлінським кореспондентом Райтера, якого допущено до вязниці, Димітров загрозив, що як не буде швидко випущений на волю, розпічне голодівку.

—o—

За чим демонструють жінки?

В Ню Йорку відбулися кілька днів тому, як повідомляють телеграми, незвичайні й мабуть перші в історії людства демонстрації на косметичному тлі. Притоку до них дала анкета уряду серед лікарів, які завдяки всі за шкідливість малювання брів і рісунків, внаслідок чого міністерство публичного здоровля видало закон вживати відповідних кредок і краснл. Цей закон зустрів рішучий протест серед жінок, що в Ню Йорку влаштували демонстрацію, в якій взяло участь 50.000 жінок та крім цього почали збирати на відповідній петиції до пред. Рузвельта підписи. Досі зібрано їх 650.000. Жіночі організації влаштовують безупинно віча. Часописи поділилися на два табори: одні стоять по боці жінок, другі боронять давнього закону.

—o—

Подвійне льосування премій для передплатників „Діла“.

Виказ премій першої ґрупи.

Перша чолова премія.

БІЛЕТ ПЕРШОЇ КЛЯСИ НА ПОДОРОЖ ЗАЛІЗНИЦЕЮ ВРАЗ З УДЕРЖАННЯМ на трасі: залізницею Львів—Констанца, опісля кораблем через Чорне Море — Константинопіль — Море Мармара — Дарданелі — Егейське Море — доокола Малої Азії — Яффу (Палестина) — Гайфу — Піреус і назад до Львова. Білет тої їзди коштує зол. 1.055. Подорож відбудеться в літній порі. — Ближчі інформації подамо в дальших числах. — Прогульку уладжує Польське Трансатлянтійське Корабельне Товариство ЛІНІЯ ГДИНЯ—АМЕРИКА. — Ця подорож Чорним Морем, через казковий Босфор, — величній Царгород, Святу Землю з Вифлеємом й Єрусалимом, країну чарів Грецію залишиться повік у споминах щасливого учасника — вильосованої нагороди.

Друга чолова премія.

НІЖНА МАШИНА ДО ШИТТЯ Т. ЗВ. 15 К 26 з ґарнітуром світової фабрики Singer Sewing Machine Company, вартости зол. 515. — Машину можна оглядати у Львівському Відділі тої фірми при вул. Академічній ч. 2 (камениця готелю Жоржа).

Третя чолова премія.

СИНІЙ ЛИС, АБО ЖІНОЧЕ ЧИ МУЖЕСЬКЕ ФУТРО до вибору, вартости зол. 500 від фірми ЮЛІЯН ГЛУШЕВСЬКИЙ, вул. Коперника ч. 16. II. п.

Четверта чолова премія.

АНГЛІЙСЬКИЙ СЕРВІС WESWOOD на 12 осіб, 123 штук посуди марки The Pontracina,Johnson Bros. England вартости зол. 440 — закуплений у фірмі ОЛЕКСАНДЕР ОНІСЬКО, — Склад порцеляни і скла, вулиця Галицька ч. 20.

—o—

Пята премія.

УКРАЇНСЬКА ЗАГАЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ — 3 томи оправлені в шкіру. Вартість зол. 270.

Шеста премія.

ОДНОМІСЯЧНЕ ЛІКУВАННЯ ПЕРШОЇ КЛЯСИ (сірка, газ, боровина) в сезоні для двох осіб у мінеральному жиці ЧЕРЧЕ. В лікування входять купелі, лікарська опіка, мешкання і адміністраційні оплати. Вартість зол. 250.

—o—

Сьома премія.

УМЕБЛЬОВАННЯ ВАРТОСТИ ЗОЛ. 200.— до вибору або на замовлення у фірмі: Перша українська артистично-столярська робітня ТИМОЧКО і ГАЛЬОВ, Львів, Коперника 54.

—o—

Восьма премія.

КАФЛЕВА ПІЧ або КУХНЯ, у довільній красці, вартости зол. 200.—. Виконання переведе фірма: МИХАЙЛО ГАЛІБЕЙ, склад кафлевих печей і кухонь, Львів, Петра Скарги 5

Девята премія.

ДВІ АДАМАШКОВІ КОВДРИ НА ВОВНІ закуплені у фірмі Р. ВАНК, Львів, Марійська площа 6. Вартість зол. 150.

Десята премія.

СВІТОВОЇ МАРКИ „LONGINES“ ШВАЙЦАРСЬКИЙ НІКЛЕВИЙ МУЖЕСЬКИЙ ГОДИННИК, закуплений у фірмі А. ЦІППЕР, Львів, Ринок ч. 32. Вартість зол. 100.

Одинацята премія.

ШКІРКИ НА ФУТРО вартости зол. 150.— до вибору у фірмі Промислово-Торговельна Спілка „ХРОМ“, Львів, вул. Руська ч. 20.

Дванацята премія.

ВЗУТТЯ МУЖЕСЬКЕ, ЖІНОЧЕ, ДИТЯЧЕ, вартости зол. 100.— до довільного вибору або на замовлення у фірмі: І. ЧОРНИЙ і О. БЕРЯК, ЛЬВІВ, Руська 3.

В льосуванні цієї ґрупи братимуть участь ті **передплатники,** які вирівняють залеглости і вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р., а теж **читачі,** які хоча досі не були передплатниками, але вплатять передплату **згори** за повищий період.

Всі учасники льосування першої ґрупи братимуть автоматично участь у льосуванні **другої** ґрупи.

Виказ премій другої ґрупи:

Тринацята премія.

НОВИЙ УДОСКОНАЛЕНИЙ БАТЕРІЙНИЙ РАДІО-ПРИЙМАЧ „ЧВІРКА Б“ Philips'a із годосником усередині і 4-ма лямпами „Miniwatt“, виробу фабрики: Polskie Zakłady PHILIPS, Warszawa, ul. Karolkowa 36/44. Вартість зол. 235.

—o—

Чотирнацята премія.

ПРЕГАРНИЙ КИЛИМ проекту арт. Петра Холодного, вартости зол. 150. Килим закуплений у фірмі: Гуцульське Мистецтво, Косів к. Коломиї.

Дальші премії оголосимо в найближчих числах „Діла“

Участь у льосуванні 2-гої ґрупи братимуть:

А) Учасники льосування першої ґрупи, себто всі ті, які вирівняють залеглости і вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р.

Б) Ті передплатники, які вирівняють залеглости і вплатять перед льосуванням біжучу передплату.

В) Читачі й установи, які дотепер не були передплатниками, однак перед льосуванням вплатять біжучу передплату і зобовяжуться бути постійними передплатниками „Діла“.

В цей спосіб **пятимісячні** передплатники братимуть участь **у льосуванні обох ґруп** премій, а **точні** місячні передплатники тільки **в другій ґрупі премій.**

Оба льосування відбудуться прилюдно і всі охочі Передплатники матимуть право бути при цих актах приявними.

Сподіваємося, що наші Вп. Передплатники і Читачі оцінять як слід важність нашого конкурсу і точною вплатою передплати рішать про свою участь у льосуванні дійсно гарних і дуже цінних премій. **Очікуємо теж дальших зголошень.**

Протиукраїнська часописна кампанія жидів.

Головний Секретаріят УНДО повідомляє, що дістав ось які відомости про дальшу протиукраїнську пропаганду у льондонській жидівській пресі:

„Джуіш Ворлд“ (Жидівський Світ) з дня 25. січня пише в рубриці: *„Жидівські справи: З тижня на тиждень“* приблизно те саме, що подав „Джуіш Кронікл“ з дня 19., (про це було в „Ділі“), а далі в дуже гострий спосіб виступає проти українського кооперативного руху, описуючи, до якої страшної нужди довів він жидівське населення Східної Галичини. „В містах, а що більше в малих містечках — пишеться у статті — положення жидів трагічне. Бойкот нищить їх цілковито. Українці не тільки не хочуть від них купувати, але й не хочуть їм нічого продавати. Всі селянські продукти зарезервовані для кооператив. Жидівський торговець виходить з порожніми руками. В місті жид, хоч безпечний перед фізичним терором, але бойкот зопроваджений до жебрачої торби. Цілі жидівські громади у Східній Галичині, які колись жили з достатку та мали заняття, тепер безробітні, без хліба і без надії на краще. Щоби тільки подати один приклад: з 80 тисяч жидів у Львові половина є тепер безробітними.

„Що робить польська влада, щоби здержати хвилю ненависти і гнету? (!) Польська поліція, (!) як нам кажуть, старається придавити терор. (?!) Ми хотіли б мати запевнення, що її заходи будуть успішними. (!!) Але, що вона робить, щоби покласти кінець дикому бойкотові? (!) Ми з вдоволенням признаємо, що польська влада приблизно поставилася до справи жидів з Німеччини, але польська влада має деякий обовязок також дивитися, щоби жиди і ближче дому найшли також охорону. (!!).

„Джуіш Кронікл“ (Жидівська Хроніка) з 26. січня подає редакційну статтю та *допис зі Львова.* Ось уривки з того допису: (наголовок: „Український терор — бойкот і вбивства у Східній Галичині — жидів виганяють зі сіл — великі громади перед руїною“). Перша частина говорить, як українці через заснування кооператив (Центросоюз — Маслосоюз) зруйнували приблизно 10.000 жидівських склепарів на селах. Далі каже: „коли вже позаснували тисячі склепів, українці повели цілену й завзяту (!) протижидівську пропаґанду за бойкотом. Заляли села всякою пропаґандою, через дуже хитрою. Український політик з платформи, священик з проповідальниці (!!), журналіст у пресі, всі злучилися в один хор ненависти. Д-р Дмитро Левицький, президент Українського Національно-Демократичного Обєднання, найвизначніший представник українців в польському соймі, не-

лавно, минулого грудня, апелював до українців через пресу, щоби вона піддержувала бойкот. (?!!) І цей провідник претендує бути демократом, та часто шукає піддержки а боку жидів у своїх політичних акціях.

„Так само завзято ведуть пропаганду бойкоту священики. В багатьох селах священики не тільки самі є великими агентами антисемітизму, (!!) але ще й карають тих, що не йдуть їх слідами. В деяких випадках вони відмовляються хрестити дітей тих родичів, які не придержуються того бойкоту. (!!) У других випадках відмовляються вінчати. Були навіть випадки, коли священики відмовлялися хоронити, якщо рідня померлого продала кілька вець, чи курку жидові. (!!) Організуються спеціяльні банди молодих хлопців, які підглядають жидівські склепи і коли побачать, що українець зайшов до склепу, повідомляють священика або політичну організацію про те і „злочинця" застрашують, терорізують, або й бють".

Далі йде докладний список місцевостей, де доконано актів насильства підчас бойкоту. Головний Секретаріят УНДО відвіся всюди до тих місцевостей щоби провірити заподані факти.

З орґанізаційного руху.

ХИРІВЩИНА.

Дня 31. січня ц. р. відбулася в Хирові нарада представників сіл хирівської округи, в якій взяли участь представники 14 сіл, близько 120 селян та студентської молоді. Нарадам провадили п. **Остап Коропей** і мр. **Прийма з Хирова.** Про самоуправний громадський закон реферував **адв. д-р В. Паславський** з Добромиля, про організаційні справи, зокрема про потребу засновування місцевих виборчих комітетів і співпрацю з хирівським центром — п. **Остап Коропей.** По оживленій дискусії ухвалили зібрані такі комітети чимскорше по місцях створити й освідомити загал населення про нові постанови самоуправного закону.

ШІХТ ВЕРХОВОДИТЬ

— не лише знаменитою якістю, - але також низькою ціною своїх виробів.

Мило Олень Шіхт

тепер значно дешевше

кожна господиня може далі робити ощадности, а при цьому вживати надзвичайного і відомого зі своєї доброти МИЛА ОЛЕНЬ ШІХТ

Мило Олень Шіхт

За поправу хліборобського стану.

Промова пос. Г. Тершаківця, виголошена дня 9. лютого ц. р. на пленумі сойму підчас дебати над буджетом міністерства рільництва.

Прелімінар, що є предметом сьодніщніх міркувань сойму, не відбігає від прелімінарів з попередніх літ. У меншій, але значно тяжчій дзоті пригнітає він своїм тягарем над міру ціле населення, а передовсім найчисленніше рільниче населення, в першу чергу населення українське.

Уряд здає собі справу зі значіння рільництва і з трагічного положення, в якому воно находиться від 1929 р., але проте не піклується відповідно рільництвом. Свідчить про це і тепер буджетова сума, призначена на рільництво, а в іще більшій мірі видані дотепер закони і розпорядки уряду.

Спеціяльно супроти українського рільничого населення йде дальше екстермінаційна політика не лише в ділянці виїмкового підтримування кольонізації, але і в ділянці кредитовій. Політика уряду пішла проти нас так далеко, що спеціяльно на Волині і Підляші нищать наші самодопомогові суспільно-господарські організації. Опікуном українського життя в господарському житті є дальше лише податковий екзекутор, коморник і постерунковий.

НАЙТЯЖЧИЙ УДАР.

Найтяжчим ударом для всього рільництва, спеціяльно для рільництва на українському сході, є дальше пересічно 20 проц. знижка цін на рільні продукти та щораз зростаюча розбіжність цін між рільною і промисловою продукцією. При тому слід завважити, що митна тарифа і торговельні умови все ще уможливлюють ввіз декотрих чужих рільних продуктів, овочів та інших сирівців, яких є піддостатком у краю, або яких годівлю в краю можна дуже легко поширити. Уряд не веде заповідженої боротьби з картелями. Б. премієр п. Пристор у своїй програмовій промові, яку виголосив у сенаті в попередньому буджетовому році, сказав: „Підставовими напрямними посунень уряду у господарській ділянці буде обнижка коштів продукції земних плодів, а з другого боку вдержання на вищому рівні, принайменше зближеному до рентовности цін артикулів, що їх витворюють рільні варстати." Про зниження коштів рільної продукції не може бути мови вже хочби з огляду на все ще за високу процентову стопу від затягнених короткоречинцевих рільничих кредитів і з огляду на зростаючу податкову інфляцію, яку веде уряд. Про рентовність також не може бути мови, як довго не зникне розбіжність між цінами рільничих і промислових продуктів. Манили нас, що уряд примусить промисл до значної знижки цін.

Знижку промислових цін можна очеркнути циферно на 10—20 проц. і то в гурті (для обшарників), у детайлічній продажі, отже для дрібних рільників, ця знижка рівняється 0.

По скромній обнижковій кампанії у першому кварталі мин. року стали при діяльній підтримці заінтересованих промислів обробляти опінію широких господарських кругів і дальша знижка промислових цін є неможлива, бо вона „зруйнувала би" промисл, що не лежить в інтересі рільництва. Отже цей спосіб замкнення „ножиць" провалився на цілій лінії.

ОДИНОКА ДОРОГА РЯТУНКУ.

Як одинока дорога рятунку лишилося ще піднесення цін рільних плодів до рівня релятивної рентовности у рільній продукції. На жаль, надії на зусилля в цьому напрямі не здійснились також і то на цілій лінії. Ціни рільних артикулів знижено далеко нижче коштів продукції всупереч інтервенційній акції уряду.

По даним Головного Статистичного Уряду розбіжність цін була в листопаді 1932 р. 19 проц., у січні 1933 — 18.5 проц., у квітні м. р. впала до 12.6 проц.; натомість у серпні піднеслася знову до 20.8, а в листопаді 1933 рівнялася розбіжности з листопада 1932 р.

1934 рік погіршив ту розбіжність цін через дальшу знижку цін рільних продуктів. Тепер платять у нас за жито найвище 13 зол., за пшеницю 18—18.50 зол. за 100 кг. Також упала ціна на хлівну худобу, дріб та набіл.

Чи є нормальною річю, щоби рільник за 100 кг. жита діставав 200 кг. вугля тоді, коли заграниця платить 50 проц. нижче за той сам вуголь? А бували часи, коли за границю продавали по 20 сотиків за 100 кг. Чи це нормальне, що за одну курку дістається 2 літри нафти, або пів кг. цукру тоді, коли за границею платить за 1 кг. нафти около 10 сот., а за цукор 17—23 сот. за 1 кг.? За пуделко сірок платить тепер на селі 2 яйця, за 1 кг. цвяхів 20 вець. Навіть за сіль — державний монополь — треба платити тепер по 7 вець за 1 кг., або 2 кг. тої соли коштують стільки, що одна курка. Це все свідчить про те, що заповіджена програма уряду оздоровити рільництво через зниження цін на промислові вироби і взагалі програма уряду щодо замкнення т. зв. „ножиць" зійшла на нїщо.

Відбудова знищених у часі війни рільних варстатів, конечність поробити значні інвестиції для піднесення продукції по думці голошених тасел вимагала значних капіталів. Брак власного капіталу примусив рільних продуцентів і дбайливих рільників користати з інфляції кредиту і приватного і зорганізованого. Одначе плачені надмірні відсотки у висоті 18—24 річно пожерли всі можливі прибутки (зиски) рільництва, навіть у часі високої конюнктури. Потім прийшла господарська кріза.

Рільництво заломилося внаслідок наглої знижки цін і приросту вартости гроша у відношенні до зменшеної вартости рільного варстату і вартости його продукції.

СПРАВЖНЯ ПРИЧИНА ЕКОНОМІЧНОЇ КРІЗИ.

Сьогодні не підлягає вже найменшому сумнівові, що критичне положення 70 проц. населення держави є справжньою причиною загальної економічної кризи, що опізнення з виданням засадничих митних розпорядків, які запевнили б рентовність рільних варстатів, без сумніву причинилося до поглиблення загальної економічної кризи.

Рільництво по обчисленням міністерства скарбу було обдовжене в дні 1. жовтня 1932 р. на суму 4.621.000.0000 зол., відсотки за 15 місяців сягали 625 міліонів зол. Разом на рік 1934-5 5.246.000.000 зол., себто на 70 проц. рільничого населення по 225.20 зол. на голову або на одно сільське господарство 1.608.21 зол. (на 3.262.000 господарств). Коли додамо, що краєва самоуправа задовжена на голову на 11.60 зол., а з державних довгів (4.448.227.390 зол.) 134.80 зол., тоді всіх задовжень вийде на голо-

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ БРАТСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ХАРІС

у Львові при вул. Корняктів 3. (Нар. Дім)
Тель. 14-64

удаджує похорони від найскромніших до найвибагливіших; переводить ексгумації та перевіз на провінцію власним санітарним автом.

Ціни найдешевші.

Для селянських родин нічліг і заїзд безплатний.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та великі шовки

З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

В десяті роковини смерти
Ольги Басараб
відбудеться в Соборі св. Юра в понеділок, дня 12 лютого 1934 р. в 12 год. в полудне Поминальне Богослуження з Панахидою, на яке Приятелів і Знайомих Покійної запрошує
Родина

ву 370.06 зол., або пересічно на рільничу родину по 5 осіб 1.853.30 зол. Цього задовження є менше-більше стільки, скільки по обчисленні міністерства рільництва впродовж року одна родина потребує на удержання (1.954 зол.).

Повищі цифри задовження вказують на вимково критичне положення рільника, зокрема українського рільника, який внаслідок недоцільної політики уряду не міг і дальше не може користати з довгоречинцевого і розмірно низькопроцентового кредиту.

Коли додамо до цього, що український рільник у 80 проц. не має вистарчаючого варстату праці — бо всі дотеперішні уряди вели супроти нього при рільному устрою на етнографічних українських землях екстерміняційну політику, — то стає зрозуміле, чому він мусів, не зважаючи на свої найбільші зусилля, працю і недоживлювання, попасти в теперішню нужду й задовження. Екстерміняційна політика мститься завсіди там, де її ведеться в подібний як у нас спосіб. Вимоги життя потребують рільного варстату, кредиту, рільничої освіти та оліки над плодами праці рільника. Тимчасом український рільник від часу влучення його земель до польської держави не дістає нічого, крім тягарів.

ЗАРЯДЖЕННЯ, ЩО ВИЙШЛИ ЗА ПІЗНО.

Від двох літ по довших нарадах почали виходити зарядження, що мали на меті усунути платничі трудноші рільника. Одначе ці зарядження появилися за пізно і полагоджують справу тільки на половину. Так званий конверзійний закон для короткоречинцевого кре-

диту та довгоречинцевий, на що уряд видає около 10 міл. зол. річно, торкається виключно кольоністів, осадників і більшої посілости. Закон про повітові земельні уряди та закон, який покликав до життя Акцептаційний Банк, є спізнені і далеко не вистарчають, бо в істнуючих умовинах не принесуть тревалої поправи положення, в якому опинилось рільництво. Того роду полекші в сплатах могли лише в цьому випадку бути корисні, колиб їх було попередило доведення рільних варстатів до рентовности. Бо чи організм, що не має ані сили, ані засобів, потрібних на те, щоб оборонитися перед новими недугами, може думати про лікування ран, які викликала дотеперішня недуга?

(Докінчення буде.)

Жіноцтво, позір!

Доба зозрівання і перезрілости у жінок має затяжну форму і викликає чимало ненормальних проявів у групі симпатичних і парасимпатичних нервів. Нервовий стан жінки, коли має за причину мігрену, доходить майже до істерії. Появляється тоді зміцнене Зайтя серця та безсонниця.

Головно прикра для жінок доба перезрілости. Тоді до фізичних терпінь прибуває гірка свідомість того, що „життя скінчене". Песимізм, відраза до життя, постійне невдоволення і сильне нервове розладдя є характеристичними ознаками цієї доби.

І ось на поміч жінці приходить чудодійний і одночасно простий, загальнодоступний лік „Пассіфльорина", який виробляють із квітки „Мучеництва". 2—3 ложки денно цього препарату охоронюють перед мігреною, втишують болі і заспокоюють нерви та серце. Безсонниця безслідно щезає. Психічні недомагання наступає здоровий, нормальний настрій. Особа, що приймає цей лік довший час у добі дозрівання і перезрілости, а також вагітности, зводить свої терпіння до мінімуму. „Пассіфльорина", яку можна дістати в аптиках, не має в собі рослинних або хемічних наркотиків і тому зовсім виключає можливість, що організм може затроїтись або що „звикне" до ліку.

Д-р П.

Хочете мати щодня звязок зі світом? Хочете мати інформації нові і з першого джерела про все, що діється у нас і на всіх інших українських землях? То не жалуйте 5 зол. місячно і запренумеруйте собі „Діло"!

НЕДІЛЯ та у всі прочі дні тижня ревеляційна штука Честертона
ЧОЛОВІК, ЩО БУВ ЧЕТВЕРГОМ
Початок від Середи 14. ц. м. у Театрі Ріжнородностей ком. А. Слонімського
РОДИНА

ЩО КАЖЕ ДРУЖИНА ЦИБУЛЬСЬКОГО?

Ще про вбивника, про якого говорить увесь Львів.

Жадливому львівському вбивникові присвячує польська брукова преса дати цілі сторінки. Розбовтуючи кожну подробицю з його життя до розмірів сензації, питаючи за свойшальти факти, що належать до сексольоґії і проєкторії, вона дає тільки свідоцтво, який низький моральний рівень її читачів і — редакторів.

Факт вбивства Цибульського вже устійнений. Це — як він краяв ножем, туди, чи сюди, чи мав ще якусь дівчину у своїй будці після вбивства, чи ні, грав у шахи, чи ні — не подробиці, якими можна грати на нервах направду дегенерованого загалу, і тому й добре, що українська преса обмежилася до занотовань справді тільки важних і річевих моментів цього жахливого й незрозумілого злочину.

Цих річевих подробиць щораз менше. Вчорашня льокальна візія, яку Цибульський перейшов спокійний і зрівноважений, доказує, що він справді дегенерат, який навіть сьогодні не здає собі справи зі свого вчинку. За тим промовляло-б ще й те, що з будки взяв він собі за дозволом прокуратора нову одежу, яку там залишив, хоч з другого боку факт, що поліція шукає особи, якій він ще 1. ц. м. чванився, що „зробить таке, якого ще Львів не бачив" говорилоб за ним як за душегубом з премедитацією до злочину і підготовкою до нього. Та цей і той факт лежать уже поза межами журналістичних доходжень. Їх місце лябораторія кримінольоґів і психіятрів, куди піде Цибульський у найблизчих днях. Там вирішать, наскільки цей злочинець відповідальний за себе і чи можна дивуватись його такій а не іншій поведінці.

Психіятричні досліди переводитимуть з Цибульським у рекордовому темпі, щоб евент. дати змогу поставити його перед наглий суд, як довідуємося, д-р Литинський і д-р Лімановський.

ДРУЖИНА ВБИВНИКА ГОВОРИТЬ.

„Ґазета Поранна" помістила вчора допис свого поточівського співробітника, що говорив з дружиною Цибульського, тепер шельнерою каварні Ґроскопфа в цьому місті. Її низька, рипі 28-літня бльондина з синіми очима, родом з Відня просто розторощена вчинком свого чоловіка, хоч не жила з ним уже давно. За нього вийшла заміж, маючи 17 літ, коли він був ще поліцаєм у Сокалі, звідки його відправили за пиянах на коменданта постерунку. Шлюб 20-літнього Цибульського і 17-літньої тоді Ґуківної відбувся в костелі св. Миколи в день лют. Святвечора 1923 р. Цілий рік було подружжя щасливе, але опісля Ц. почав пиячити, вдаватись з дівчатами, побивати жінку і грозити їй смертю. На самі Великодні Свята Цибульська покинула чоловіка й мешкала за Перемишлем. Проте випадувалась до нього, хоч він знову побивав її прилюдно, а раз влетів до її хати і вирвавши їй руку так, що до сьогодні не може вдати в пельцях, погрожував їй бритвою. Тоді Цибульська вирятувалася так, що втікла вночі до сусідів і більше вже до чоловіка не голосилася. Спершу віддала дітей людям, а сама поїхала до Золочева, але звідти хоче рвнути до Львова й шукати дальше кіоск, в якому її чоловік став злочинцем.

Стільки каже нещасна жінка.

З останніх цікавих вісток про Цибульського треба занотувати хіба те, що досі ніодин з адвокатів не схотів підняться його оборони та що поліція, яка підозріває, що ворони розтягали частину тіла вбитої, видала осторогу до аматорів воронячого мяса, щоби не їли його який час, бо можуть затроїтися. (—)

ШЕФФІВНА НЕ ЗГИНУЛА ВІД ЦІЯНКАЛІ?

Незвичайну сензацію викликала вчора вечором вістка, що проф. Вестфаленич, якому доручено розслідити, чи справді вбита Цибульським Шеффівна згинула від ціянкалі, всипаного їй у горівку, не найшов в тілі і в крові убитої ні сліду тієї отрути. Ця подробиця надалаб цілій справі несподіваний зворот, бо тоді булоб ясно, що Цибульський вбив свою жертву сокирою, може бути коли вона вимагала від нього заплати й опісля, лякаючись наслідків цього, порубав її.

Як повідомляють теж, похорони вбитої мали відбутися в суботу 10 ц. м. Влада дозволила на це, але негайна реляція експертів, що в її тілі не найдено ціянкалі, наказала обслідувати тлінні останки жертви Цибульського щераз і ці похорони відбудуться щойно в понеділок 12. ц. м. Похорони влаштовує родина вбитої, яка відкинула допомогу товаришок і заходом похор. заведення „Харіс".

Дружину Цибульського має переслухати слідчий суддя в найблизчих днях. (X)

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ** в моїм лекарнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС. 1078 1—3

— **Станиславів прощає карнавал** великими вечерницями, які під гаслом **„Ще раз! Останній раз!"** улаштовує 17. ц. м. в теплих салях „Сокола" Т-во „Станиславівський Боян". Ця імпреза викликала надзвичайно велике зацікавлення, тимпаче, що інтензивно працюючий Виділ докладає всіх заходів, щоби цей вечір дійсно став атракцією цьогорічного карнавалового сезону у Станиславові. Завдяки першорядній, незнаній ще в Станиславові джезбендовій музиці, просто чарівним світляним ефектом, зручному й рухливому вранжерові, добірному і дешевому буфетові безумовно залишиться забава — як остання в цьому карнавалі — милою згадкою радо витаних гостей. Вже сьогодні говорить увесь Станиславів, що ці вечерниці зберуть місцеву й дооколичну еліту й тим осягнуть рівень найудатнішої карнавалової імпрези. Стрій візитовий. Вступ тільки за поіменним запрошенням, які додатково видає секретар т-ва д-р І. Кутинський, вул. Липова 3 (управа капітальних будинків). 1085

— **Вечерниці „Червоної Калини" дня 14. лютого.** Традиційні Вечерниці „Червоної Калини" одинока карнавалова забава, в якій приймає громадяна участь і старше громадянство. Своєрідна атмосфера, переплітана модерними й традиційними танцями під орудою дир. Ю. Шепаровича та ред. Л. Лепкого, настроєва музика, вибагливий буфет в управі симпатичних пань, зустріч знайомих і друзів з найдальших закутків краю — дають запоруку, що й тим разом саля Яд Харузім у Львові буде переповнена. Запрошення видає адміністрація „Червоної Калини", вул. Зіморовича ч. 3., партер, від год. 9-ої до 3-ої і попол. від 5-ої до 7-ої год. веч. кожного дня, а в дні вечерниць при вступі. Окремих запрошень Комітет не висилає. 1083 1-2

— **Чергове число „Діла" з уваги на грекокат. свято в понеділок появиться у вівторок рано.**

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (37.) число нашого органу підпало конфіскаті за замітку статтю-допис із Скалатщини, яку цензура вичеркнула в цілости включно з наголовком. Це вже 7-а з черги конфіската „Діла" в цьому році.

— **„Молода Громада" у власному льокалі.** В цих днях Т-во „Молода Громада" у Львові переноситься до власної домівки, яку воно винаняло у піднаємців каварні „Народня Гостинниця". Домівка та буде складатися з двох кімнат: одної просторої, призначеної на всякі сходини, відчити, чайні вечері й інші імпрези, та

Толочу десені
на плащах
за половину ціни.
М. Волянська
Львів, Собіського 12.
Тел. 17-04.

другої меншої клюбової салі. Домівка „М. Г." буде від каварні сепарована і матиме окремий вхід.

— **Відчит про рекляму** влаштовує Українське Технічне Товариство в днях 11. ц. м. до 4. березня з такою програмою: 11. ц. м. Вступні уваги про рекляму — інж. М. Творидло; Аналіза ринку — д-р І. Федів: Зовнішня реклама (плякати і інш.) — інж. С. Пастернак. 18. ц. м. Часописна реклама (інсерати і т. д.) — д-р І. Федів; Охоронна марка, опакування — інж. Ю. Крохмалюк. 25. ц. м. Вистава і вивіски — дир. Е. Борис: Світляна реклама — інж. Р. Кахникевич. 4. III. Безпосередна реклама: а) кореспонденційний спосіб — мгр. Костюк, б) торговельні заступники — К. Трохименко. Початок дня 11. ц. м. в 11. год. в домівці Товариства, вул. Костюшка 3.

— **Служба Божа в радіо.** В понеділок 12. ц. м. у свято Трьох Святителів і в четвер, 15. ц. м. в день Стрітення Господнього передасть Польське Радіо Службу Божу з Успенської церкви у Львові. Початок год. 9.45.

— **Українські коляди в радіо.** В день Трьох Святителів, 12. ц. м. львівське радіо передасть на всі стації Польського Радія українські народні коляди і пісні, уложені В. Барвінським, у виконанні пп. Дарії Бандрівської (сопран), Ром. Криштальського (скрипка) і В. Барвінського (форт.). В програмі коляди: Що то за предивo? Ой дивнеє нарождення: б) пісні: В. Барвінський: Ой поля, ви поля (слова Кониського). В лісі (сл. Б. Лепкого). Ноктюрн (сл. І. Франка). Сонет (сл. І. Франка). Авдиція розпічнеться в год. 16.10 і потреває пів години.

— **Львівська хроніка.** З крамниці Зільбермана й Орана при вул. Стрілецькій 4 вкрали невідомі злодії на 1000 зол. товарів. — Урядники львівського маґістрату дістали з уряду праці зголосити свої побічні заняття.

—o—

ЗАГАЛЬНА АМНЕСТІЯ В ЯПОНІЇ.

ТОКІО, 10. II. ПАТ. Завтра оголосять загальну амнестію з нагоди народин наслідника престола, що прийшов на світ у грудні м. р. З амнестії скористає около 35.000 вязнів на загальне число 56.000. Вязничні кари зменшать на 1/4, смертні кари заміняють на досмертні. Крім того 25.000 горожан привернуть горожанські права.

АНГЛІЯ ПРОТИ ФРАНЦУСЬКИХ ТОВАРІВ.

ЛЬОНДОН, 10. II. ПАТ. М-ство промислу та торговлі оголосило розпорядок, на основі якого входять у життя спеціяльні розпорядки у відношенні до продуктів французького походження як відплата з обмеження, які пристосував французький уряд супроти англійських виробів. Розпорядок англійського уряду вводить із 13. ц. м. 20 проц. додаток до істнуючих уже митних оплат на цілу низку французьких продуктів.

ЗІ СОЙМУ

У суботу сойм радив над буджетом м-ства промислу та торговлі, опісля над буджетом м-ства внутрішніх справ. З українських послів у дискусії говорив пос. **Кузик**, який обговорював відношення влади до українського населення.

Від Стронництва Народового говорив пос. Белецький, який широко обговорював жидівську справу та висловив здогад, що частина жидів мусітиме кинути Польщу, а „решту треба буде взяти в карби".

ЗИМА В АЛЬЖИРІ.

АЛЬЖИР, 10. II. ПАТ. Тут нечайно настала знову зима. На всьому побережі нагальні дощі та град. У Малому Атласі впали великі сніги. Всі рільні роботи поважно спізнені. Комунікація в багатьох місцях перервана.

КРІЗА СПРИЧИНИЛА, що беру найнижчі ціни за роботу жіночих суконь, плащів та костюмів найновіших весняних, яких моделі уже надійшли
М. ВОЛЯНСЬКА
Тел. 17-04. **Львів, Собіського ч. 12,**

СПОРТ.

КРАЄВІ ЗМАГАННЯ В СКОКАХ.

В понеділок 12. II. 1934 відбудуться краєві змагання в скоках на малій скочні на Погулянці.

Збірка змаґунів і гостей в год. 14 на розі вулиць Кохановського та Петра й Павла.

На місце збірки можна доїхати трамваєм 3. Змагання відбудуться без огляду на погоду.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя 11. II. год. 3:30 попол. „Робінзон Крузо".

Неділя 11. II. год. 7:30 веч. „Чоловік, що був четвергом".

Понеділок, 12. II. год. 7:30 веч. „Чоловік що був четвергом (Абон. 11).

Театр Різнородностей.

Неділя 11. II. год. 3:30 попол. „Моя сестра та я".

Неділя 11. II. год. 7:30 веч. „Но, но, Нането".

Понеділок, 12. II. год. 7:30 веч. „Готель 47". Вист. льосована.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. — Станиславів:

13. II. Чумаки.
14. II. Шаунов перед дзеркалом.
15. II. Коронева Кіна.
16. II. Гра на замку.
18. II. Сонце руїн.
19. II. Пісні в лицях.

Новаком виставить театр оперетку „Корневільські Дзвони" і комедію „Подружжя Льолі".

Кіна.

АДРІЯ: „Пат і Патахон на возоцюги".
АПОЛЬО: „Паприка".
АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".
ВАНДА: „Маски д-ра Фуманчу".
КАСІНО: „Буря на світанку".
КОЛІСЕЙ: Фільма „Пісня пісень", ревія „Львів—Стамбул".
КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Ел Бергнер) і кольоровий додаток.
МІРАЖ: „12 крісел" (Вл. Буріян).
МАРУСЕНЬКА: „Йосиф у Єгипті".
МУЗА: „1002-а ніч".
ПАЛЯС: „Пригода на Лідо".
ПАН: „Мата Гарі" й ревія.
ПАСАЖ: „Магараджа" (з Борисом Карловим).
РАЙ: „Під твою охорону" (з Брозішем, Богдою та Сяборським).
ХИМЕРА: „Світ без мужчин".
СТИЛЕВЕ: „Сучасний Робінзон" і ревія зі Стадниківною.
УТІХА: „Кохай мене сьогодні", (Моріс Шевальє).

Закордонне радіо.

Неділя, 11. лютого 1934.

Відень (506,5) 11:20 Симфонічний концерт, 15:30 Камер. музика, спів, 20:05 „Дігефесельте Фантазії" муз. казка Шуберта, **Братислава** (298,8) 17:50 Поезії та пісонька, 20:30 Спів, **Кошиці** (269,5) 11:00 Концерт, **Прага** (470,2) 20:30 Симфонічний концерт, **Копенгаген** (253,1) 23:55 „Марта" оп. Фльотова, 21:30 Скрипка. **Лятті** (1796) 17:15 Арфа, **Гільверзум** (1875) 21:40 „Чар вальса" оп. О. Штравса. **Атльона** (531) 21:45, 22:15, 23:10 Спів, **Білгород** (437,3) 12:05, 13:50, 14:07 Музика пісонька, 20:10 „Подорож довкола світа" нар. пєса Бінічного, **Ковно** (1935) 18:50, 20:20 Спів, **Берлін** (356,7) 16:30 Бесіда і програми, **Кенігсвустергавзен** (1516) 12:00, 15:30 Веселамузика всіх країн, **Мінхен** (405,4) 17:15 Муз. дрібничка, **Букарешт** (312,6) 20:00 „Ева" оп. Лєгара, **Бірмінгстер** (539,6) 20:10 „Шевна з Елізонди" оп. Офенбаха. **Міляно** (368,6) 12:45 Легка музика. 21.00 „Джоконда" оп. Пончіелі, **Рим** (420,8) 18:00 Легка музика, 20:15 „І коні лет бельчезе" (пісонтські співи), 21:00 „Орфей у пеклі" оп. Офенбаха.

Понеділок, 12. лютого 1934.

Відень (506,8) 16:05 Пісні для дітей, 17:40 Соната на скрипку та фортепян д-дур Бетовена, 19:30 Королева кіна" оп. Гільберта. **Братислава** (298,8) 16:00, 19:00 Концерт, **Прага** (470,2) 11:06 Сальонова орхестра, 20:00 „Ева" оп. Ферстера, **Лятті** (1796) 17:00 Сольо на обої, 18:40 Оп. дуети, **Париж** (1714) 21:00 Камер. музика та поезія, **Гільверзум** (1875) 11:40 Солісти, 21:55 „Севільський цирульник" оп. Росінія, **Люксембург** (1304) 20:00 Швайцарська музика, 20:50 Спів, **Берлін** (355,7) 20:10 Веселий вечір оп. музики, **Кенігсвустергавзен** (1516) 17:20 Лєгка музика, спів, **Букарешт** (312,6) 18:15 20:45 Спів, 21:15 Віольончелі, **Будапешт** (549,5) 17:00 Оп. музика, **Міляно** (368,6) 22:10 Танкова музика, **Рим** (420,7) 17:30 Концерт 21:40 Лєгка музика.

Вівторок, 13. лютого 1934.

Відень (506,8) 12:30, 13:10 Концерт 21:00 Веселий вечір, **Братислава** (29:,8) 12:35 Концерт, 17:05 Флет, обой, **Париж** (1714) 13.00 Концерт, **Білгород** (4373), 20:00 Оп. дуети, 21:30 Скрипка, **Берлін** (356,7) 11:30 Концерт, **Ляйпцінберг** (455,9) 10:10 Діточі хори, **Мінхен** (405,4) 20:10 Карнавалова музика, **Букарешт** (312,6) 17:00 Концерт, 20:00 Спів, **Будапешт** (549,5) 18:50 Фортепян, 20:20 Циг. музика, **Рим** (420) 21:45 Концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 12. лютого 1934.

9:00—9:55 Ранішня авдиція, 12:03, 14:00 Конкурс лецитарських сновів у Законному, 12:15 Муз. поранок, спів, 14:20 Балачка для сільських господинь, 12:30 Муз. авдиція, 14:35 Огляд ринків, 14:50 Грам. плити, 15:00 Різьнича скрипка, 15:20 Приємна музика з плит, 15:40 Для дітей „В бурштиновому теремі" 16:30 Тіто Шіна, тенор (грам. плити), 16:45 „Як Войтко телефонував до своєї баби" (підгалинська гумореска), 17:00 Балачка „Одежа відповідна до заняття", 17:30 Нар. музика, 18:00 Авд.: „Вино, їжа та спів", 18:40 Концерт Єрівнового хору, 19:00 Польщею до моря, 19:12 Всячина, 20:00 Вечір Лєгарових творів, орхестра, спів, 21:00 Фейл: „Заусти", 21:50 На весілля львівських заміж, 22:15, 22:16 Спортові вістки, 22:25 Легка музика, 23:05 Танкова музика.

Понеділок, 12. лютого 1934.

7:00—8:00 Ранішня авдиція, **9:45 Богослуження з Волоської церкви у Львові.** 12:05 Грам. плити, 12:30 Свято зими, 15:25 Збіжжева біржа, 15:30 Господарські вістки, 15:55 Спів (Ганан-Боянівська, сопран), **16:10 Колядки і щедрівки у виконанні спів. Д. Бандрівської,** 16:40 Лекція фр. мови, 16:55 Легка музика, 17:50 Лекція стенографії, 18:00 „Гігантична водна запора", 18:20 Підгалянські танці, музика, 19:03 Толеранція, протібіцій у відношенні до боротьби з алькоголізмом, 19:15 Всячина, 19:25 Відчит, 19:40 19:43 Спортові вістки, 20:00 Вибрані думки, 20:02 Балачка, музика, спів, 22:00 Арії та пісні, 22:15 Грамофонові плити, 23:20, 23:05 Танкова музика.

Вівторок, 13. лютого 1934.

7:00—8:00 Ранішня авдиція, 12:05 Танкова музика з грам. плит, 12:33 Моцарт (з грам. плит), 15:25 Збіжжева біржа, 15:30 Господарські вістки 15:40 Карнавалова музика з грам. плит, 16:40 Спорт на снігах, 16:25 Скрипка, 17:15 Дженова музика і на два фортепяни, 17:35 Сальонна музика з грам. плит, 17:60 Нові небедниці, 18:00 „Потрібна чи не потрібна торговля", 18:20 Пампушки в радіо 19:03 Літературний фейлетон, 19:15 Всячина, 19:25 Актуальний фейлетон, 19:40, 19:43 Спортові вістки, 19:55 Сільна рерум, 20:00 Вибрані думки, 20:02 Трансм. з Варшави „Ганайська пантка" оп. Абрагана, „Терорист" гумореска, 22:50 Грам плити. 23:05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5:44 Банк Польський платив 5:38.

У Варшаві були такі курси: Льондон, 27:15—27:11, Париж 34:93, Берлін 209:60, Ціріх 171:50. Амстердам 356:70, Нюйорк кабель 5:41, Нюйорк чеки 5:42. і пів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 10. II. масло 2:70, молоко, —19, сметана —.80, яйця 3·—

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану удержана, на яйця слаба.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.40	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.50	

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобелінові отомани — 30, канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Ліндого 6. 31/42 13-20

ДОБРЕ ситуована пізнає товариша життя 38—52 літ. Листи до Діла під „Судьба" 1080 1—1

ВІЧНІ пера направляє найдешевше Пранцель, Рутовського 12 — Ринок 19. 1037

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 18/47 6-10

Церковні дзвони
доставляють
Ліярні дзвонів
БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в Калуші й Перемишлі
НОВИНА!
Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, через те перетоплення дзвонів зайве. 1017 10—10

Посада управительки і двох учительок в Школі Сільських Господинь.

Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові розписує Конкурс на управительку і дві фахові учительки до Школи Сільських Господинь „Сільського Господаря" в Коршові, біля Коломиї.

Подання в справі посади вносити до Краєвого Господарського Товариства „Сільський Господар" у Львові, Ринок ч. 10. До подання треба долучити: власноручно написаний життєпис, відписи свідоцтв покінчення фахової школи і кваліфікації до навчання в жіночих школах домашнього господарства, учительської практики та ужови винагороди.

Подання треба вносити найдальше до кінця лютого н. р. Посада від листопада 1934 р. 1029 2—2

ГЛЮТИНА
КРИЖЕЦЬКОГО
Препарат до клеєння, лютування та утревалювання паперів, документів, банкових нот, рукописів, світин і т. д. — Всюди можна дістати! — Ціна 1·— зол. 1—25

ВИПРОДУЄМО СНІГІВЦІ

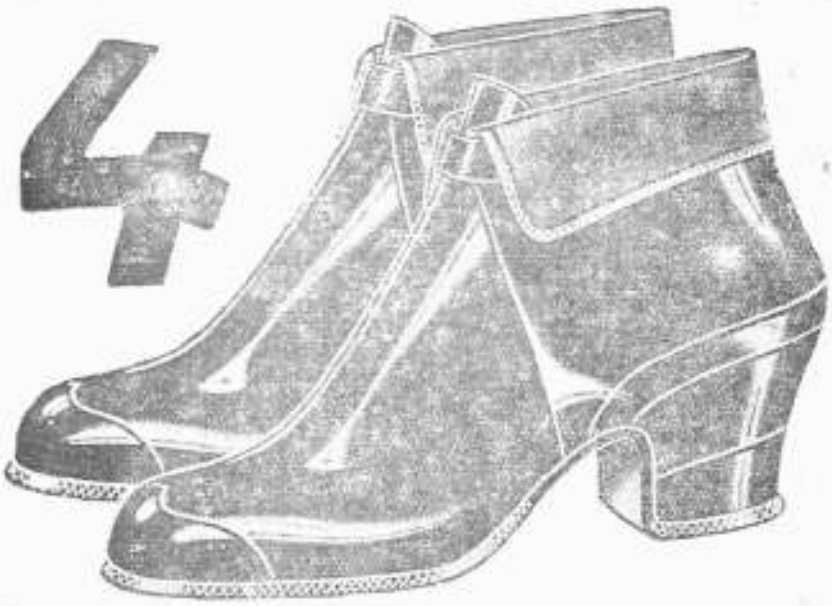

Bata

Інж.-архітект
Евген Нагірний
Львів, ул. Личаківська ч. 39
Тел. 2-11 Тел. 2-11
виконує пляни церков тощо і приймає провід будівель. 8—12 3—6. 1045 2-2

Бельські Матеріяли
чисто вовняні
по зол. 4·—, 5·— і 6·— продає
Bielski Przemysł Włókienniczy
ВУЛ. КАЗИМИРІВСЬКА ч. 4.

НОВИЙ ЖУРНАЛ! **НОВИЙ ЖУРНАЛ!**

Український Агрономічний Вістник
чвертьрічник під редакцією інж. др. Евгена Храпливого.
Книжка I. 1934 р. Зміст:

До Читачів!
СТАТТІ: Громадська агрономія та плянове господарство — **проф К. Мацієвич.** З новіших дослідів над економічною історією України — **Т. Коструба.** Про потребу сусп.-економ. монографічних описів — **др. Іляя Витанович.** Закарпатські полонини в світлі агроботанічного дослідження — **доц. І. Мазепа.** Верховинські сінокоси — **інж. агр. Г. Гордієнко.** Висліди з польових досвідів 1930 і 1931 рр. — **інж. агр. Я. Романенко.** Про біольогічно-динамічні способи господарювання — **інж. Ю. Мудрак.** Увага до питання розвитку садівництва на зах. землях — **А. Терпиляк.** Фактори родючости овочевих дерев — **інж. А. Гнатовський.** Про поливання городини — **В. Королів-Старий.** Контроля молочнос ти в селянських господарствах — **інж. др. М. Колесчук.** Загальні й льокальні завдання сучасного лісовпрощення — **проф. Б. Іваницький.**
РЕФЕРАТИ ТА РЕЦЕНЗІЇ: (Аграризація жидівства України. — Хліборобська Росія і пшеничне питання. — Монографія селя Уніж. — Висліди пятилітки СРСР в хліборобстві. — Господарство в СРСР. — Споживання в хліб. днях Закарпаття. — Оброблення шкіри. — Тихолічні праці на Закарпатті. — Рух населення і світова торговля хл-жкая. — Огляд кооперації світу. — Хліборобська освіта в Югославії. — Людина й раціоналізація. — Важка вода. —)
Міжнародні сіль.-госп. організації, конгреси, наради. — Записник нашої агрономічної праці. — Ріжне. — Від Адміністрації.
В цій книжці УАВ поміщено праці й замітки 24 авторів.
Ціна книжки 3·— зол. (в ЧСР. — 12·— кч., в інших країн — 2·— шв. фр.) **На рік (4 книжки) 12·— зол.**
1044 2—3
Адреса: **ЛЬВІВ, РИНОК 10. II пов.**
Купити можна в усіх українських книгарнях!

Репарації
Замінні частини до машин.
Голки. Олива.
Нитки і т. п. приладдя і апарати до шиття.
Віднова столів. Заміна старих моделів дерева на більше новочасні.

Безплатні курси шиття
Безплатні курси гафту
Безплатні курси цирування
Безплатна наука робіт вовною при помочі Рамки Зінґер
(килими, квіти, одяги і т. п.)
Безплатна наука крою

За сонцем полудня
Прогулька до Палестини, Греції і Туреччини кораблем „Польонія" по Чорному і Середземному морі
7. березня 1934 р.
Ціни білетів від зол. 400.
Лінія Польсько-Палестинська
у Варшаві, вул. Маршалківська 116
„ Гдині, вул. Вашинґтона
„ Львові, вул. На Блоне ч. 2
„ Кракові, вул. Любіч ч. 3
в Рятові, вул. Ґроттґера ч. 1004
та в П.Б.П. „Орбіс"
і Wagons-Lits-Cook. 1—1

Vademecum кожного українця, найкращий і найдешевший
ДРУГИЙ РІЧНИК
Українського Економічного Бюра
З КАЛЕНДАРЕМ на 1934 РІК
Зміст: Україна в числах
Народне господарство
Покажчик української культури
Адреси українських установ у цілім світі.
Ціна тільки 1·40 зол.
Продають українські книгарні в краю та закордоном.
Головний склад: Книгарня Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка, Львів, Ринок 10.
Книга обіймає 308 сторін друку, та має український та англійський текст. 1077

Запрошуємо до передплати
одинокого багато ілюстрованого часопису-журналу для українських родин

„НЕДІЛЯ"

„Неділя" виходить уже 7-ий рік, що тижня в обемі 12—16 сторін друку, великого формату, і тисячі читачів з усіх верстов української суспільности засвідчують наглядно її популярність.

„Неділя" приносить багато актуального матеріялу та віддзеркалює безсторонно сучасний дійсний стан політичного й громадського життя українського народу на всіх його землях та на еміґрації.

„Неділя" дає щотижня огляди політичного та господарського життя всього світу, розглядаючи важніші його проблеми в окремих основно опрацьованих статтях.

„Неділя" маючи найкращих кореспондентів та співробітників у краю і на чужині, приносить щотижня цікаві статті з усіх ділянок знання, науки, техніки, історіографії, мемуаристики, мистецтва і т. д., цікаві кореспонденції з далеких країв, описи подорожей і сантальщини нашої еміґрації, що вміють читача постійно зацікавити і ввести його у контакт з тим, що діється у світі.

„Неділя" дає щотижня цікавий літературний або науковий додаток, фейлетон, кладучи велику вагу на українську та чужу белетристику. Ілюстраційно веде перед між українськими часописами.

„Неділя" веде постійний домашній, дівчарський, сільсько-господарський та жіночий порадник, а для розваги своїх читачів поміщує постійні дразково опрацьовані кутки: загадковий, шаховий і гумористичний. Зокрема спорт, театр, кіно радіо, новітня техніка находить у „Неділі" належну увагу.

„Неділя" дає кожному своєму точному передплатникові щомісячну безплатну книжкову премію, в обемі 7—9 аркушів цікавого белетристичного або популярно-наукового змісту, тільки за зворотом коштів пересилки в сумі 35 сотиків. Премія за січень і лютий „Дениса Лукіяновича" Я з більшістю" у 2-ох томах уже друкується і буде на протязі лютого розіслана.

„Неділя" влаштовує щорічно конкурси цінних премій за точну передплату.

ПЕРЕДПЛАТА: річно 14 зол., піврічно 7 зол., чвертьрічно 3·50 зол., місячно 1·20 зол. За кордоном 3 ам. доляри річно

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:
ЛЬВІВ РИНОК 10. II п.
Ч. Тел. 29-41 Конто чекове в П. К. О. 412.312

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 39 (13.584). Львів, середа 14. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Зі сойму і сенату.

Промова пос. Рудницької і сен. Горбачевського

ВАРШАВА, 11. II. ПАТ. Соймове пленум у суботу дискутувало над буджетом мін. вн. справ. Промовляли пос. Певний (ББ), Міхалкевич (сел. агр. союз), посолка Ігнасяк (ком.) і пос. Пулавський (ББ). Опісля мін. Перацький виголосив експозе.

При буджеті мін. освіти після реферату пос. Стронського промовляли посли Корнецький, Крисе, **Рудницька** і Зомерштайн, після чого посолка Яворська (ББ) відповіла пос. Рудницькій, що польське громадянство теж поважно журиться тим, що переживає українська молодь.

В буджетовій комісії сенату при дискусії над буджетом мін. справедливости 6. ц. м. промовляв сен. д-р **Горбачевський**, який домагався видавання „Вістника законів" також по українськи, як це було в давній Австрії. Опісля обговорював справу стосування права бідних у новім законі цивільної процедури, який відбирає змогу вести процеси навіть багатим людям, що мусять виректися своїх слушних прав або задовжуватися на процеси. Промовець жалувався також на суди, що не шанують закону про мову урядування, не держаться його також прокураторії, ані нотаріяти. Присуди та акти обвинувачення не виготовляються в українській мові. Дальше говорив про реконструкцію грунтових книг у Сх. Галичині, знищених підчас світової війни. На основі нового закону про нотаріяти нотарі повинні добре знати українську мову, тимчасом кільканацятьох нотарів українців звільнено зі становищ.

Ґенеральний страйк у Парижі.

ЛЬОНДОН, 12. II. ПАТ. Вістки, одержувані з Парижа, є дуже скупі, бо генеральний страйк, який розпочався там сьогодні вранці, охопив теж телеграфи, почту, телефони та радіо. В ранішних годинах у Льондоні був ще можливий звязок з Парижем, хоч з великими труднощами. Підземна залізниця (метро) вранці функціонувала. Автобуси і трамваї не виїхали на місто. Хід страйку зовсім спокійний. Аж під вечір передбачені інциденти у звязку з комуністичним вічем, скликаним на передмісті Венсен. Відозва генеральної конфедерації праці закликає до спокою і непровокування поліції. Страйк є загальний. Надіються, що телефонічна комунікація буде привернена.

Нова управа комуністичної партії.

Остаточний склад нової екзекутиви центрального комітету комуністичної партії такий: Сталін, Каганович, Кіров, Жданов, Єжов, Шверник, Стецький, Косарев, Гамарніков, Куйбишев і Літвінов. До центрального комітету вибрано м. і. Розенгольца, заст. ком. війни Тухачевського, ген. Бліхера і ген. Буденного.

Нова верховна влада компартії вказує виразно на напрямні закордонної політики в найближчому часі. Всіх 13 членів ради народніх комісарів уміщено на листі кандидатів або членів центрального комітету партії. На підкреслення заслуговує вибір Літвінова до екзекутиви в признанні його успіхів у закордонній політиці. Від червоної армії бачимо найвизначніших військових достойників, комісари Ворошилова, команданта збройних сил на Україні і ін. Шеф генерального штабу Єгоров. Тухачевський і Бліхер є кандидатами до центр. комітету. На увагу заслугує усунення з комітету шефа ДПУ Менжинського, якого заступить справжній тепер начальник ДПУ Ягода і шеф українського ДПУ Балицький. Слід підкреслити теж побільшення числа провідників української комуністичної партії з Постишевом на чолі, знаних з найбільшої льояльности супроти Сталіна. Зате з центр. комітету усунено 20 членів, переважно бувших опозиціялістів. Головою нової контрольної комісії став Каганович.

Кріваві заворушення в Австрії.

СТАН ОБЛОГИ У ВІДНІ, ЛІНЦІ Й ІНСБРУЦІ

У Лінці в звязку з останніми демонстраціями соціялістів проти віцеканцлера Фреї, який оголосив у пресі вістки про змову соц. Шуцбунду проти держави, лінцька поліція перевела ревізію в роб. домі соц. організації. При цьому прийшло до сутички між членами Шуцбунду, що боронили дому, та поліцією. Впали револьверові стріли. Було кільканацять убитих, кількадесять ранених. Вполудне прийшли вістки вже про справжню боротьбу в Лінці. В місті проголошено стан облоги.

У Відні соціялістична партія проголосила заг. страйк. Стануди всі фабрики, більші крамниці зачинені, почта полагоджувала лише найпильніші справи, телефони урядують лише для пільних міжмістових і спец. льокальних розмов. Страйк обняв і електрівні, тому нема світла, стали трамваї. У Відні проголошено стан облоги.

Наслідком страйку не вийшов ніякий часопис, тому паніка серед населення ще збільшилася, бо не було поінформоване про положення. Тому теж досі не стверджено правдивости чуток про кроваві події між робітниками та поліцією у Фльорісдорфі й Отакрінгу, дільницях, де живе найбільше робітників. Вполудне появилося односторінкове видання гаймверської „Абендцайтунг", видане на циклостилі. Подається там зазив уряду, який заповідає, що якнайстрогіше здавить усякі рев. рухи та вспокоює населення Відня і решту Австрії перед невідомим завтра. На вулицях Відня незвичайний рух, головно там, де не поробили перепон із кільчастого дроту. Бо, головні вулиці, а передовсім перша дільниця подобають на воєнний табор. Вулицями пересуваються відділи війська та Гаймверу з наложеними багнетами, в сталевих шоломах, скоростріли порозставлювані на вуглах більших вулиць. Під будинком канц. уряду уставлено батерію гармат. Поліція розганяє гуртки людей та повідомляє за посередництвом каменичних сторожів, щоби люди після 8-ої години не виходили на вулицю.

Пополудні непевність іще збільшилася, коли вулиці потонули в темноті. То тут, то там у крамницях, у яких жалюзії спущено до полсвини, світили свічками та нафтовими лямпами. В год. чверть на 7. засвітили на вулицях перші ел. світла ліхтарень. Електрівні почасти урухомлено військом і гаймверою. Всеж театри та кіна відкликали вистави, а каварні зачиняють о 8. год. вечором.

БЕРЛІН, 12. 2. ПАТ. З Лінцу повідомляє Німецьке Інф. Бюро, що боротьба в забарикадованому роб. домі прибрала повнжні форми. Соц-демократи кидають ручні гранати на поліцію, на що військо засипає вікна будинків градом куль із скорострілів. Поліція обсадила крім того будинки біля партійного дому і відтам стріляє зі скорострілів. Дві чети альпейських стрільців зі скорострілами обсадили сусідні доми. Досі, як стверджено вбито 15 людей.

ВІДЕНЬ, 12. 2. ПАТ. Урядово повідомляють: Союзний уряд поробив усякі заходи, щоби здавити в зародку всі плановані замахи злочинних більшовицьких елементів. Закликує до робітників, щоби не вмішувалися в авантюри, які можуть їм завдати. Кожний саботаж каратимуть найгостріше на основі воєнних судів.

З Берліна повідомляють, що ратуш обсадили боєві організації соціялістів. У місті в звязку з ген. страйком вибухли заворушення. Демонстранти вбили одного інспектора поліції.

Наради уряду найправдоподібніше скінчилися постановою розвязати соц.-дем. партію.

Про кроваві заворушення в Інсбруку та Зальцбургу прийшли вістки вечором. В Інсбруку прийшло до стрілянини між гаймверою та поліцією з одного, а шуцбундом з другого боку. В Зальцбургу залізничники прилучилися до страйку. Чутки, нібито з прикордонної Баварії війшли гітлерівські відділи, показалися неправдивими. Неправдиві теж вістки про арештування президента Відня д-ра Зайца.

В Інсбруку проголошено стан облоги. На год. 7. зарядили алярм гаймвери.

В Відні в год. 3. поліція та військо почали зі зброєю займати всі соц. льокалі та професійні союзи. Генеральний страйк поширився з Відня на всю Австрію. В Відні нечинні всі варстати. Серед населення переполох, воно масово закуповує запаси харчів, а хліба нема.

Члени уряду радять безупину в м-стві вн. справ. Перед банками та шалницями збираються юрби людей, щоби вибрати свої ощадности. Дирекція поліції в Відні видала розпорядок, що доми мають зачинювати в 20. годині та грозить гострими карами за збіговища.

У Стирії в поодиноких місцевостях прийшло до кровавих боїв між робітниками Шуцбунду й урядовими відділами. В промислові місцевости Штаєр положення дуже непевне. Вислали там військову підмогу.

З Лінцу повідомляють, що соц. демократи напали на радіостанцію причому прийшло до сутички з військом. По обох боках багато ранених. Всі уряди та прив. бюра зачинені. О коло 12. год. перервали працю залізничники до них прилучилися варстатівці.

Останні телеграми повідомляють, що віденський ратуш обсадило урядове військо без поважніших сутичок. На веч. засіданні кабінету ради міністрів **ухвалили розвязати ландтаг. Бурмістра Відня Зайця усунули, а урядовим комісарем іменували бувш. міністра освіти Шміца. Соц. партію розвязали в усій Австрії. Її майно переходить на держ. скарб. Всі школи від найнижчих до найвищих зачинені, батькам під загрозою поручили не випускати шк. молоді на вулиці.**

В год. 11. мін. Шушніг звернув через радіо хід подій та заявив, що **уряд є паном положення і висловив жаль з причини вбивства 12 осіб споміж війська і поліції, повідомив про ліквідацію соц. партії та її прибулівок і візвав населення, щоби було спокійне й підчинилося приказам Дольфусового уряду, який хоче бути урядом німецької християнської Австрії.**

—o—

Більшовики готові до війни.

МОСКВА, 11. II. ПАТ. На останньому засіданні 17-го конгресу комуністичної партії головний командант червоної армії на Дал. Сході, ген. Бліхер виголосив промову, в якій звернув радянсько-японські взаємини. Промовець зазначив, що Дал. Схід є важним відтинком міжнародньої політики, бо сусідує з Японією, яка горячково приготовляється до війни. Північна Манчурія перемінилася в твердиню, а Японія з розпучливою енергією приготовляється до скоку проти радянського Дал. Сходу. Вкінці ген. Бліхер заявив, що Радянська не не думає атакувати Японії, але з уваги на японські воєнні приготування наказано що сіл. Теперішніх границь боронить запцюх зелізетових фортифікацій, які є досить міцні, щоб опертися найгостріщим атакам.

—o—

Невдала крадіж актів.

ПАРИЖ, 11. II. В палаті справедливости в Байон стверджено, що в ночі пробовано обікрасти судовий будинок. Стверджено, що акти справи Ставіського находяться в порядку. Злодії не вспіли мабуть дістатися до кабінету слідчого судді, в якому находилися документи.

—o—

Селянський розум та безхребетність інтелігенції.

Селяни члени аграрної партії на Закарпатті починають протестувати проти москвофільської політики партії.

Не маємо наміру в цій статті говорити про методи та засоби, якими аграрна партія здобула собі на Закарпатті посольські та сенаторські мандати. Досить того, що вона тепер тут панує — обсадила всі уряди від сільського війта до краєвого президента членами своєї партії. Ціла адміністрація опинилася в руках одної партії. І донедавна ще панувала на Закарпатті необмежена диктатура аграрної партії. Лише за останні 2—3 роки шкільництво частинно вийшло зпід аграрного диктату. Тут вже аграри пішли на компроміс: на початкове шкільництво мають вплив соціял-демократи, але середнє й надалі находиться в руках чеських аграрників, що цілковито вже зліквідували його. Про цей цікавий саботаж аграрної партії в справі виховання місцевої інтелігенції прийдеться колись взписати окремо. Тепер справа не про те.

Так от, крім шкільництва, скрізь панує одна аграрна партія. Аграрна партія це нібито станова, хліборобська політ. організація. Але такою вона не є. Це на ділі організація бюрократії, що за допомогою адміністративного апарату на спілку з корчмарями панує над селянською хліборобською масою. І тому не дивно, що внаслідок диктатури цієї партії, поза якою нема тут інших представників влади, між хліборобським населенням Закарпаття шириться взагалі жаль до центрального правління. Провідні члени аграрної партії — це або чех урядовець, або маляpон, або жид корчмар. До краю вже відносини покотились, коли в аграрній партії репрезентують „русскій" народ такі особи як посол Шерецький та сенатор Бачинський. Це лише компромітація, але не репрезентація. Шерецький — б. комуністичний агітатор; кажуть, що був членом якогось „історичного" Ревкому за часів Колчака. Але вернувшись із Совдепії на Закарпаття, зорієнтувався в обставинах, та не дуже довго проповідував комунізм. Відчинив собі у Н. Верецьких корчму та записався до аграрної партії, де швидко зробив карієру. Зновуж сенатор Бачинський — цілком змадяризований автохтон, що ледви чи знає пару слів у мові тої нації, яку береться репрезентувати. От такі то люди репрезентують Закарпаття.

Ради „лакомства нещасного" немало української інтелігенції посунуло й собі в аграрну партію, хоч політика цієї партії була ясно ворожа місцевому українському рухові. Але любов до посад, та особливо до високої платні перемогла любов до своєї нації. Вони мусіли, щоб вислужитися перед партійним проводом, тягнути до партії й селянство. Колиж Шерецький та Бачинський при кожній нагоді та майже на кожнім засіданні парляменту домагалися лише, нібито від імени „русского" народу Закарпаття, заведення у школах московської мови й гострої поведінки адміністрації супроти українського руху, українські інтелігенти ніколи не здобулися на ніякий голос протесту. Аж ось в останньому числі „Українського Слова" це зробили селяни, члени аграрної партії. Вони пишуть:

„Передовсім заявляємо, що ми від довгих літ є членами аграрної партії, бож нам, хліборобам, до іншої партії тяжко було вступати. Сама програма тої партії приобіцювала широким верствам дрібних хліборобів поліпшення їхнього господарсько економічного стану. Ми перейнялися цілями аграрної партії, служили їй вірно в тій надії, що тим служимо собі, всім хліборобам і величезній більшости нашого народу".

Далі скаржаться, що партійні провідники на Закарпатті зовсім не додержуються у своїй діяльности партійної програми та не рахуються з інтересами селян хліборобів.

Щож торкається національної політики партії, то

„Провід аграрної партії, як видно, попав під вплив горстки москвофілів з д-ром Бачинським і Шерецьким на чолі. Вони від довшого часу стали на службу денаціоналізаторів і нехтують не тільки наші національні права, але для них нічого не значать господарсько-економічні й соціяльні точки програми партії. Вони не стараються поборювати злидні господарської кризи, вони ані словом, ані чином не причинилися до поліпшення тяжких господарських відносин. Їм ця сторінка програми не важна. Їм то важне, щоб в наших школах вчили по московськи, щоб наших учителів, українців, за їхню каменярську працю переслідували й щоби наші народовецькі установи були розбиті. Вони заперечують то, що нам найважніше, заперечують нашу приналежність до українського народу. Вони нас національно свідомих хліборобів й нашу інтелігенцію за українство пятнують державним зрадництво-іредентизмом. Це не робить провід партії, це робить горстка москвофілів з Бачинським і Шерецьким на чолі.

Бачинському й Шерецькому не важне, що в аграрній партії є велике число свідомої української інтелігенції, вони не видять, що на зїздах і походах „Просвіти" в 80 проц. бере участь селянство. Їх то не болить, що наша селянська молодь через москвофільство прямо відцуралася аграрної партії і побільшує ряди тих партій, які засадничо поборюють наші змагання до поліпшення економічно-господарського стану хліборобів."

Селяни рішуче виступають проти москвофільства в партії:

„Ми, як свідомі й вірні сини свого народу, повинні зробити кінець денаціоналізаторським плянам москвофілів. Ми цю справу не сміємо легковажити і через свою байдужність служити ворогам нашого народу. Всюди, по всіх місцевих організаціях і в ріжних установах ставмо безкомпромісове домагання: геть з москвофілами з аграрної партії й тоді п. Бачинський скінчить свою карієру десь за Чопом, там, де зачав 1919 року і де набирав „русскаво" духа до 1922 року."

Закінчується цей **„лист до українців членів аграрної партії"** закликом до інтелігенції:

„Ми підписані селяни, кличемо нашу свідому інтелігенцію і свідомих селян аграрної партії: всюди висуваймо на чоло організації тільки національно свідомі одиниці й ніколи кацапів і мадяронів. Віримо, що отцей наш заклик побудить національно-свідомі ряди селян і ми побіднимо, бо правда по нашій стороні. Тож до праці, бо того вимагає від нас національна гідність."

Так пишуть селяни на стид і ганьбу тим українським інтелігентам, що сидять вже десять літ в аграрній партії й ні словом не обізвалися ще ні на захист своєї національної гідности ні за поліпшення економічного положення хліборобського населення. На них тепер лежить обовязок допомогти українському селянству розпочату ним протимосквофільську акцію довести до кінця — викинути ту невеличку москвофільсько-мадяронську ґрупу разом зі Шерецьким та Бачинським з аграрної партії геть та самим взяти провід та вести українську політику в партії.

М. О.

На Україні вмерло з голоду 140 тисяч німців.

Загальні підрахунки жертв у людях, що впали на Україні й півн. Кавказі від голоду, виказують, як відомо, навіть за більшовицькими вістками, жахливу цифру 10 міліонів осіб.

Часопис Союзу німецьких національних груп в Европі „Націон унд Штат" (зшиток за січень ц. р.) підрахував кількість російських німців, що згинули з ріжних катастроф у большевії. В річевих своїх виводах пише він таке:

З німців у Росії мешкає уже 5 літ яких 360 тис. на Україні. З оселених у багнах і борах російської Волині 45.000 німців, яких тяжко охопити державною адміністрацією й методами праці, згинуло з голоду яких 4 відс. Те саме можна сказати про округу Коростеня. Багато більші втрати 70.000 німців, що живуть біля Одеси. Округи Маріюполя, Миколаєва і Мелітоля, що мають 100.000 німців, занотовують втрати на яких 10 відс.; тут вимерли вже або вимандрували цілі села. В Донбасі, де є вуглекопи й фабрики, голодують теж; але уряд заінтересований в цьому, щоби найпотрібніші фабрики працювали й постачали населенню конечного для життя. Тому з 12.000 німців в окрузі Артемовська згинуло всього 5 відс. Коли приглянутись до Криму, то голод шалів там найжахливіше у симферопільській і дянковській округах. В обох цих округах, де ще 5 літ тому жило 25.000 німців у великих селах, можна найти сьогодні ледви яких 15.000. Колиж врешті приглянемось до Півн. Кавказу з його колгоспами, радгоспами й великими заведеннями хліборобського характеру, в якому було ще 5 літ тому 110 тисяч осілих німців; то треба ствердити, що голод витеребив тут яких 20 відс. з них; ще більше їх вимандрувало на північ або вислано на Сибір. В тих околицях, де проводилися найсильніше методи більшовицької господарки, втрати найтяжчі... Приволжанські полоси, в яких живе близько 420.000 німців терпіли далеко не такий голод, як Україна і Крим. З башкірської республики Казакстану й сумежних областей, у яких живе 35.000 німців, нема покищо достовірних вісток. У південній Сибірі, де живе далеко від впливів комуністичних володарів близько 45.000 німців, є голод, як у цілій Росії, але він не прибирає таких великих розмірів. Дуже зле є зате з німцями в околицях заслання, отже в губерніях архангельській, великоустюжській, вятській, в півн. Уралі та східній частині північної Сибірі. Тут вмирає близько 60 відс. засланих, що серед 120.000 німців-засланців дає поважну цифру.

Автор цього звіту в часописі німецьких меншин, головний його редактор Ф. Ексіль, доходить, підсумовуючи це, до таких висновків: число німців, що згинули з голоду в однім тільки 1933 році, недалеке від 140.000. До цього доходять тисячі й тисячі німців, яких, як кулаків заслано на примусові роботи в ліси півн. Росії й Сибіру ще тоді, як голоду не було і де вони вигинули серед жахливих умовин. (а)

—o—

Европейське золото до Америки.

До пристані в Ню Йорку причалив корабель „Беренгарія" з великим вантажем европейського золота. Корабель мусів ждати кілька годин, заки криголоми промостили дорогу на ріці Годсон, на якій лід дуже грубий. На висоті стейту Месечусетс зявилося багато ледяних скель.

—o—

Арештували фабриканта петард.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Поліція арештувала 22-літн. робітника Йос. Шіса, який признався, що фабрикував і підкладав петарди, які недавно найшли під дверми багато домів. Підчас ревізії в його хаті найшли багато вибухового матеріялу до фабрикації петард. Устійнили, що Шіс є членом комуністичної партії.

—o—

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

З вічевого руху в Сокальщині.

Підготовча акція до виборів по сільських громадах почалася засіданням Повітового Народнього Комітету в дні 15. січня ц. р., на якому, по вислуханні звідомлення про хід нарад та ухвали Краєвого Народнього Комітету з дня 1. січня ц. р., обговорено подрібно плян підготовчої акції до громадських виборів. Вислідом цих нарад були районові віча в *Спасові*, *Хороброві* і *Яструбичах* в дні 27. січня ц. р. та повітове віче в *Сокалі* дня 1. лютого ц. р. На вічу в Спасові реферував *д-р Лев Хоминський*, в Хороброві — *д-р Роман Перфецький*, в Яструбичах п. *Козьолковський* і маґ. *Криницький*, а на повітовім вічу в Сокалі посли *О. Луцький* і *Сергій Хруцький*.

На вічу в Яструбичах намагалися націоналісти внести заколот, одначе рішуча постава наших селян і численні річеві їх промови дали належну відправу тій націоналістичній кривді. Інші віча відбулися в найбільшім спокою. Вправді на початку повітового віча в Сокалі націоналісти знову намагалися внести своїми вигуками заколот, одначе незвичайно річева політична промова посла Луцького та рішуча постава загалу нашого селянства, яке виповнило салю по береги, з місця поклали край тим вигукам.

Посол *Луцький* представив всеціло сучасну міжнародню ситуацію і положення нашого народу на всіх землях, освітлив у яскравих фарбах погубні наслідки руйнуючої роботи наших отаманчиків і руїнників. Потім посол *Хруцький* виголосив основний реферат про громадську самоуправу і недалекі громадські вибори. Закінчено віче відспіванням національного гимну. Всі учасники віча розійшлися з видним вдоволенням та в повнім спокою домів.

Кондрацький.

—o—

НОВОВИБРАНА КРАСУНЯ.

Інтервю з нововибраною красунею п-ою М. Чижовичівною.

Расова українка? Заметушились люди. „Що це таке?!“ Найздоровіша? Найгарніша? З найчистішої української ріднї? З діда-прадіда з українського роду? Козачка? Галичанка? Полтавка? Досі ми вдоволялись особистим смаком; та, що нам подобалась — була завсіди найкраща.

„Знак часу“: — краса мусить бути расова. Спорт має голос, а за ним і наука. Вчені ставлять красуню під ріжні апарати і мірять, примірюють, обраховують.

Закортіло і нас побачити першу львівську расову українку. „Побачити“ новим оком після її вибору, бо бачили ми її вже сотні разів, часто дуже зблизька, але ніколи не мали при собі антропольогічної таблиці ні центиметра. Та як приємно почути, що „наука“ не помиляється і погоджується з вашим особистим смаком! Я особисто (коли вільно в такім поважнім органі, як „Діло“, мати особистий смак!) завсіди вважав її за одну з найкращих жінок у Львові.

Наш адміністратор висилає мене силоміць на інтервю. Він тої думки, що розмова з расовою українкою має не менше значіння, як головна премія „Діла“ з подорожю над чарівний Босфор. Вже під самими дверима, за якими мешкає Марія (звана у нас популярно Нусею) Чижовичівна, дістаю трему. Прочитав учорашній „Новий Час“ і бачу, що наші красуні покивали перед його справоздавцем головами і на цьому інтерву скінчене... Входжу і не маю сміливости сказати, за чим прийшов: так краще, нехай не знає, що ця розмова „піде до газет“, може свобідніше скаже свої правдиві враження.

Застаю вже одного знайомого.

— Чи ви може прийшли освідчитись? — питаю його.

П-на Чижовичівна сміється:

— А знаєте, що я саме дістала лист з пропозицією подружжя; адвокат на провінції годиться женитись зі мною, коли дам йому 500 зол. на канцелярію.

— Но і...?

— Відповім, що якби він мені ще доплачував, то його не хочу.

— А хтож цей вибраний?

— Не можу ще рішитись... За багато мені подобається... І завсіди маю таке „щастя“, що попаду на жонатих.

— Чи дуже вас здивував вибір з минулонічного балю?

— Ви не повірите, що я переплутала дати... Вибиралась на баль „Основи“ 17-го, гадаючи, що аж тоді вибирають цю „расу“. А на студентські вечерниці попала зовсім випадково... навіть гарної сукні не взяла зі собою...

— І коли почули, що Вас вибрали?...

— Спочатку не розуміла, що це таке... Якийсь крик, рейвах...

— Но, а передтим не оглядали Вас ближче, не міряли?... В Америці — Ви може чули — при такім конкурсі стояв вирізаний з паперу модель, на зразок Мільонської Венери і кожна кандидатка влізала туди, як рекрут під мірку...

— Ніхто навіть не підходив, тільки я запримітила, що довкола мене крутились усякі молодці... як звичайно на наших балях.

— Отже вибрали Вас на око?

— Чи я знаю, як...

Оглядаємо „магороди“ красуні: вишивану блюзку, гуцульську касету і такеж дзеркальце. Знаємо, що вона сама шиє кращі блюзки і, немов би на знак чарівної палочки, показує вона нам такий один зразок, зроблений нею для „Нової Хати“.

— Дзеркальця Вам уже не треба, а касета за мала на всі ті листи, які прийдуть до Вас...

— Не хочу ніяких листів...

— Може вже маєте нареченого?

— Кажуть, що маю, але я хочу його висватати за одну „добру“ партію...

— О, бачу, що Ви зовсім модерні...

— Ані трохи... Сказати кандидатам „до руки“, щоб лишили мене в спокою — це стара річ.

— Но, добре, а якіж Ваші плани?

— Нащо забігати аж так далеко? Попристу працюю.

П. М. Чижовичівна приносить із другої кімнати кілька прибраних ляльок.

— Працюєте? Бачу, що бавитесь... а може підготовляєтесь до ролі... мами?

—Не плетіть дурниць! Приготовляю для „Нової Хати“ серію ляльок у народніх строях. Вони підуть на чужину. Зрештою і в нас настала мода класти такі лялечки в сальяні на канапі між подушечками. Нехайже замісць усяких мільонів, перотів та інших мацапур будуть бодай прилялі українки, у народніх строях з ріжних частин нашої землі... Вони будуть одягнені „стилево“, або точнісько так, як одягаються жінки в ріжних місцевостях.

— Чудова думка! При цій нагоді дозвольте, що я піддам Вам і свою — зробіть теж такі моделі зі себе, точні свої копії з воску і роздайте своїм звеличникам...

— Якщо згодитеся платити таку саму ціну, як за звичайну ляльку..

— О, то Ви дуже скромні!

На цьому обриваємо розмову, бо наша расова українка глипнула на годинник і натякає дискретно, що мусить їхати до міста.

Ще раз „кидаємо“ на неї оком. 100-відсоткова українка? Ніколи ми самі до цього не додумались би. П. М. Чижовичівна моглаб (так нам каже наше око) однаково добре бути італійкою (фльорентинкою!), мадяркою або ірляндкою.

„Ідемо вгору!“ — думав я собі, сходячи вниз.

ор. эр.

В непогоду... АСПІРИНА.

Скоріше позбудешся простуди, катару і ґрипи, якщо в пору зажиєш Аспірину.

Аспірину повинен кожний мати все дома.

Існує лише одна!

ASPIRINA BAYER

МОЖНА ДІСТАТИ У ВСІХ АПТИКАХ.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Мій тип.

Дістав я цими лист(а):

„Високоповажаний Пане! На днях відбувся вибір типової українки. Не знаю, чи Ви були в жюрі, а коли не були, то напевно знаєте, кого вибрали. Мені цікаво булоб знати, чи ви погоджуєтеся з вибором, а коли ні, то як на Вашу думку виглядає типова українка?

З належною і т. д. *Підпис*“.

Не знаю, чому саме я мав би в цій справі забирати голос. Ручу, що на північно-західніх землях є багато далеко більше авторитетних фемінольогів, які моглиб у цій матерії сказати рішаюче слово. Вистане перейтися Академічною вулицею десь так біля 7. год. вечором, або в неділі під полудень, а можна стрілути кільканацять тих учених, як завзято студіюють прерізні національні типи. Вони напевно докладно знають не тільки всі чисті раси тут замешкалих чи зайшлих народів, але й ріжнородні схрещення тих рас.

Маю враження, що покликані до покликання конкурсового жюрі брали моє незнання під увагу, бо я лишився поза межами судейського ареопагу. Але дуже сумніваюся, чи ті, яких кликали до нього — були покликані до вирішення такої важної справи.

Вибрана на тип українки, на мою скромну і нефахову думку, зовсім не є типовою.

У вільних хвилях від фахових занять, я вправ оком ляйца глипнув то сюди то туди і менш-більш виробив собі образ типової українки. Чи він покривається з науковим „вирецепсом“ — не знаю, але що має деякі історичні основи — в цім я переконаний.

Цей тип українки є такий:

Високого росту, широка в плечах і з дивним станом. Руки довгі, але пальці доги поротні, хоч одні і другі помітно кремезні. Ноги можуть бути легко каблуковаті, що є історично оправдане, бо предки з наших предків пережили свого віку на коні, щораз виїзджаючи в похід з... Бакчисараю. Розмірно велика голова, гармонійно осаджена на плечах, через що не заходить потреба шиї. Русяве волосся спадає рівними пасмами і тільки з великим трудом кучеравиться під дотиком Кутковського. Отверте і щире лице містить у собі зараз під зачіскою грубі, коротенькі брови, малі, але повні виразу, сині очка і грецький ніс, закінчений „філютерно“ картоплькою. Вічно всміхнені уста, сусідують з органами слуху, рівно добре пристосованими до сприймання музики та інтересних пісток. При ході постать плине легко, аж — як каже Кропивницький — „земля двигтить“.

Ось Вам, Шановний Добродію, образ типової української, який я собі вимріяв у снах, почуваючи в собі племінний звязок з тими забутих предків, що на швидких конях перебігали нашу країну з окликом: „Аллат, Акбар, Кенсім!“

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ

— **Руханково-Вокальний Вечір „Сокола-Батька“.** В четвер 15. лютого ц. р. відбудеться у великій салі Народнього Дому (театр Ріжнородностей) Руханково-Вокальний Вечір, присвячений найбільшому пропагаторові сокільської ідеї, проф. Іванові Боберському. Святом цим розпочинає „Сокіл-Батько“ 40-ий рік праці на полі фізичного виховання серед українців і рівночасно цілу низку ювилейних імпрез аж до Краєвого Сокільського Здвигу в червні ц. р. включно. Початок свята: год. 7.30 вечором. Білети вже можна набувати в канцелярії „С.-Б.“ при вул. Руській 20. Програма в афішах.

— **Парцеляція в Бережанщині.** Земельний уряд в Тернополі дозволив розпарцелювати посілости гр. Потоцького в таких селах бережанського пов.: Саранчуки 162 га, Жуків 39 га, Вільхівець 17 га, Біще 39 га, Козівка 39 га. Разом мають розпарцелювати в тих селах 269 га.

— **Смерть Дашинської.** У Варшаві померла в 68 р. життя Софія Дашинська-Гелінська, д-р фільософії, професор вільного університету у Варшаві, відома суспільна діячка й авторка наукових праць з обсягу економії, статистики, евгеніки і т. п.

— **Львівська хроніка.** З української кооперативи на Знесінні вкрадено товари вартости 330 зол. — Арештовано купця В. Меламета, який повідомив фальшиво поліцію, нібито його склеп при вул. Шпитальній обікрали злодії.

— **Краєва хроніка.** Біля стації Старе Село пов. Бібрка наїхав потяг на віз з дровами і розбив його на дрибезги. Візникові не сталося нічого. — В Станиславові кинувся з другого поверху на вулицю 35-літній Мориц Лебер, інкасент електрівні і тяжко потовкся. В безнадійному стані відставлено його до шпиталю. Причиною самогубства були матеріяльні труднощі. — У Варшаві арештували елегантну розвідку Регіну Кельтерову, що окрадала мужчин на балях. У звязку з тим придержано теж одного поручника резерви, що вів розгульне життя, не маючи означених доходів. — На весіллі у Мик. Васечка в Боянці бавилися гості так, що остаточно прийшло до бійки і парубки Бурко й Недвецький вбили сокирою свого товариша Галгана. — В Іноврославі на площі вправ упав вояк Янке так нещасливо, що крісвистрілив йому сліпим патроном у саме око і він згинув на місці. — Кільком повітам на Виленщині загрожує поважна голодова катастрофа. — В Бидгощі здусили на смерть буфери вагонів залізничника Шудровського. — Найстарший мешканець Познаня, жид Елія Берлінскінчив 104 роки. — В Лодзі згоріла у шпиталі живцем 20-літня Якубовичівна, на якій загорілася одежа від печі. — Під весільним хороводом, що проїздив замерзлим озером Куриним біля Вильна, заломався лід і кілька пар саней пішло під воду. Чотири особи втонуло, інші виратувалися. — Наглі суди мають бути чебаром в Польщі знесені. — Під Варшавою віхав самохід у кольону війська, вбив одного і важко покалічив двох вояків. — У шпиталі в Калуші помер Іван Грушевський з Хотина, пробитий Петром Ілюмишином підчас суперечки.— В Заланові пов. Рогатин згоріли дві стирти соломи на фільварку Анни Канарок наслідком необережности з папіроскою. — В Станиславові згоріли магазини мішків Леди Фінкельштайна. Жертвою вогню стало 6.000 мішків вартости 9.000 зол. — Олекса Вільчинський з Накваш. пов. Броди перевернувся зі саньми і згинув придавлений тягарем. — Підчас бурі, яка перетягла над брідським повітом, звалився бук на селян, що переїздили лісом, і вбив Івана Ковальського та тяжко ранив Антона Маєчка і С. Яеленевського.

— **Життєва драма.** Перед кількома днями повідомлено львівську поліцію, що поблизь

д-р Іда Льотрінгерова, вийшовши з дому у спортовому вбранні. З Кракова прийшла вістка, що Льотрінгерову знайдено в одному з тамошніх готелів, де вона в самогубному намірі зажила веронал. Залишила лист до свого брата д-ра Флекера у Львові. Показалося, що вона перебувала кілька днів у Закопанім, опісля пробувала відобрати собі життя в Кракові.

— **Нові грошеві зловживання** викрито у львівській електрівні у звязку з реорганізацією системи інкасування грошей за електрику. Зловживань допускався довший час інкасент Огарек, що користувався доброю опінією зверхної влади. Він інкасував гроші за електрику від урядових установ, що платять високі рахунки в кількох ратах у році. Висота злефравдованих грошей покищо неустійнена.

— **Присуд в справі безалькогольного портеру.** У понеділок закінчилася у Львові судова розправа проти бувш. коморника Шавалюка та тов., обвинувачених за неправильности в підприємстві безалькогольного пива. Сем. Тарлавського й Ар. Горовіца суд увільнив. Увільнили є тж Шавалюка від закиду акту обвинувачення відносно його участи в „Портері", зате признали його винним спроневірення суд. печатів і відроблення урядової посвідки. За це присудили його на кару 3 літ вязниці й утрату горожанських і почесних прав. Б. посла Ліщинського признали винним обману в кількох випадках і засудили на два роки вязниці. На основі амнестії кару йому зменшили до половини, та засудили на втрату гор. прав. Обі сторони зголосили апеляцію.

— **Цвинтарні гієни.** Перед кількома днями якісь цвинтарні гієни дібрались до гробівця пок. Петра Луня на цвинтарі у Знесінні, розбили домовину і вирвали покійному золоті зуби. Тому, що це вперше таке скоїлось у Знесінні, ця подія викликала серед тамошнього громадянства велике враження.

— **Вогонь від вітрака.** В с. Косарі берестейського пов. на Поліссі, зірвав оноді вітер гальму у вітраку, внаслідок чого він почав працювати незвичайно швидко. Від розпалених валів загорілася стіна, опісля й вітрак, а тоді пожежа перекинулася на сусідні хати, з яких 26 та 38 інших будинків з худобою і госп. приладдям згоріло зовсім. Шкід є на 100 тис. зол.

— **Жахливе самовбивство безробітного.** В Пабяницях б. Лодзі був майстер ткацький Маліновський уже довший час без праці. Це довело його до такої розпуки, що кілька днів тому розтяв собі бритвою черево і потяв нею собі нутрощі. Нещасного прихопила на цьому жінка, але вирятувати його не вдалося. (—)

— **Зловживання у військовій друкарні.** Окр. суд у Варшаві розглядає справу дефравдацій у військовій друкарні. На лаві обвинувачених засіли управитель друкарні Бартошевич, три експедієнтки й одна касієрка. Зловживання тревали два роки і вкрадено поверх 30.000 зол.

— **Нагробник на ліцитації.** З Оломуцу повідомляють, що в недалекій місцевости Предмост відбулася екзекуційна продаж нагробника на цвинтарі. Родина Осипа Дворачка наслідком банкроцтва не могла заплатити за нагробник камінярській фірмі, яка його поставила. Фірма заскаржила до суду й на основі судового присуду, не найшовши іншого покриття, перевела ліцитаційну продаж нагробника. Найшовся купець, що зложив ліцитаційну ціну і забрав нагробник.

Сенат розвяжуть?

Вибори в осені.

У звязку з фактом, що досі до сенату не переслали проекту конституції, в політичних колах Варшави кружляє вістка, що на основі нової конституції, яку небаром введуть у життя, наступить розвязання сенату й виберуть новий. Зате сойм, мовляв, радитиме далі правильно, себто до осені 1935. р. На основі нової конституції сойм можна розвязати незалежно від сенату, а сенат можна відновити колинебудь на основі през. розпорядку. Після ухвалення конституції та після введення її в життя і після переведення нової виборчої ординації до сойму мають розвязати сенат і відбудуться нові вибори. Розвязання сойму не проектують, а вибори до сенату відбулися би в осені ц. р. На основі нової конституції сенат матиме 120 сенаторів, з того 1/3 іменована президентом держави, 2/3 це будуть сенатори з вибору.

М'н. Бек поїхав до Москви.

ВАРШАВА, 12. 2. ПАТ. Вчора в год. 7. рано виїхав до Москви міністр Бек із жінкою. Міністрові товаришить кабінетний шеф Дембіцький та Балінський. З міністром поїхав посол СРСР Антонов-Овсеєнко із жінкою. Перед відїздом Овсеєнко дав на двірці жінці мін. Бека гарну хитицю цвітів.

НЕГОРЕЛОЄ, 12. 2. ПАТ. В год. 16. приїхав на стацію поїзд, що везе мін. Бека. На двірці, прибраному польськими та більшовицькими прапорами уставилися рядом відділи більшовицької прикордонної сторожі. Мін. Бека витали секретар ген. колегії комісаріяту закорд. справ Дівільковський в імені комісаріяту закордонних справ і в імені ком. Літвінова, представники уряду білоруської більшов. республики. Кореспондент Тасса Лукіянов витав польських журналістів, що товаришать мін. Бекові. Дівільковський представив міністрові офіцера-команданта прикордонної сторожі, потім усі всіли до більшовицького поїзду.

— **Жертва науки.** У Мон вмер бельгійський радіольог, д-р Морлян. Пятнацять літ тому попарився він був тяжко підчас досвідів і від цього часу втратив здоровля. Проте працював дальше й опарився ще кілька разів. Остаточно два роки тому товариші д-ра Морляна вислали його на південь, бо думали, вилікується, але оце він недавно вернув і після 30-ох літ досвідів на ультрафіолетними лучами, вмер у своїй таки лябораторії. (—)

— **З Українського Академічного Т-ва „Січ" у Відні.** Склад нового Виділу Українського Акад. Т-ва „Січ" у Відні, вибраного на звичайних Загальних Зборах дня 3. лютого ц. р., такий: голова: Гридовий Осип (канд. мед.), заст. голови: Сушко Микола (канд. прав.), І. секретар: Сисак Михайло (студ. ВТШ.), II. секретар: Балицький Василь (студ. мед.), скарбник: Вільчинський Богдан (студ. вет. мед.), бібліотекар: Ткачук Ярослав (студ. ВТШ.), архівар: Брик Володимир (студ. мед.), домівкар: Абрагамовський Зенон (студ. мед.), прес. референт: Янда Володимир (канд. мед.); заступники: Мричко Василь (студ. мед.), Зятик Святослав (студ. мед.). Рівночасно подаємо до відома всім, які рефлектують на студії у Відні, що вписи на літній семестр зачинаються вже в березні. За інформаціями звертатися на адресу: **Wien XVIII., Theresiengasse 15.** — **Управа.**

—o—

9-ЛІТТЯ ВИДІЛУ ПРАВОСЛ. ТЕОЛЬОГІЇ У ВАРШАВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

Дня 8. лютого ц. р. минуло 9 літ від створення виділу православної теольогії у варшавському університеті. Першим звичайним професором і деканом виділу був митр. Денис. Нині виділ має 10 професорів і лекторів та 120 студентів, що студіюють по 4 роки. Досьогодні признано титул магістра православної теольогії 72 абітурієнтам, серед цього 5 черцям, 32 священикам і 35 світським особам.

—o—

Спорт.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ С. Т. „УКРАЇНА".

Збори відкрив голова Т-ва інж. Е. Нагірний, що в коротких словах представив діяльність Товариства за минулий рік. Він і проводив Зборам, секретарював п. Назар. Опісля були звіти: секретарський, господарський, касовий і поодиноких секцій.

З касового звіту виходить, що Товариство за минулий рік не лише заробило на біжучі видатки, але й сплатило частину старих довгів на суму 1.100 зол. До поправи фінансового стану причинилась сильна фреквенція на змаганнях Т-ва. Допомогли також поважно члени Товариства своїми вкладками, число яких у порівнанні з минулим роком зросло більше як удвоє, так що Товариство має тепер 230 членів, які платять вкладки.

Цікавий був звіт секції копаного м'яча. І. дружина „України" розіграла в 1933 р. 21 змагань за мистецтво і 16 товариських, отже разом 37 змагань, з яких 17 виграла, 5 було нерозіграних і 15 програла. В мистецтві добула „Україна" І. третє місце. Відношення воріт 84:75 у користь „України". Ворота добули: Маґоцький І. 27, Мікльош 19, Воробець 14, Лапчук 11, Цимбала 5, Максимів 3, Скреготя 2, Маґоцький II. 2, Лисик 1. Из 37 змагань усіх 37 разів грали Воробець, Бутель І. і Максимів, 36 разів грали Цимбала і Мікльош, 35 Маґоцький І. і Кіцила, 30 Підлісецький, 29 Олійник, 25 Лапчук, 22 Бутель II., 20 Миськів, 8 Скреготя, 7 Маґоцький II., 5 Вовк, 4 Сушко, 3 Лисик і Крушельницький, 1 Якимів, Юськевич і Микитин.

II. дружина розіграла 27 змагань, з яких 10 виграла, 7 ремісувала і 10 програла. Відношення воріт 39:45. Третьої дружини Т-во в мин. році, на жаль, не мало, бо це мало фондів на її вирядження, хоч мало в тій дружині дуже добрий матеріял на змагунів.

Гаківкова дружина розіграла досі 9 змагань: 4 виграла і 5 програла; відношення воріт 38:28. У мистецтві А-кляси заняла четверте місце.

По рефератах та ухваленні абсолюторії докопано вибору нового Виділу в такому складі: голова Е. Нагірний, заступники голови дир. Волошиновський і дир. Филипович, виділові: Конашевич, інж. Охримович, Бирчак, Чучман, Левицький, Назар; заступники: Гевак, Ломга, Глушевський. Контрольна Комісія: дир. Колтунюк, дир. Лазорко і дир. Костик.

По виборі виділу почалася при „Внесках і запитах" широка й цікава дискусія над дальшими напрямними праці Т-ва, яку започаткував д-р Ів. Німчук. Крім нього промовляли: п. Музика, п. Воробець (іменем грачів), дир. Е. Чучман, дир. Филипович, проф. А. Ковальсько, п. К. Галинський, п. Васильків, дир. Нагірний і ін. Замкнув Збори голова Т-ва в год. 2.30 попол.

Збори тревали майже чотири години і мали наскрізь діловий, поважний характер. Учасників 61.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 13. II. год. 7·30 веч. „Чоловік, що був четвергом".

Середа, 14. II. год. 6 веч. Вистава для молоді „Чоловік, що був четвергом".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 13. II. год. 7·30 веч. Остання вистава. „Но, но, Нанетто".

Середа, 14. II. год. 7·30 веч. Премієра „Долина" пєса А. Слонімського.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. — Станиславів:

14. II. Шлюнок перед дзеркалом.
15. II. Корокева Кіна.
16. II. Гра на банку.
18. II. Совпе руїни.
19. II. Пісні в лицях.

Небавом виставить театр оперетку „Корневільські Дзвони" і комедію „Подружка Льолі".

Кіна.

АДРІЯ: „Пат і Патакон як волоцюги".
АПОЛЬО: „Паприка".
АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".
ВАНДА: „Маски д-ра Фуманчу".
КАСІНО: „В моїх обіймах".
КОЛИСЕЙ: Фільма „Пісня пісень", ревія „Львів—Стамбул".
КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Ел Бергнер) і кольоровий додаток.
МІРАЖ: „12 крісел" (Вл. Буріян).
МАРУСЕНЬКА: „Йосиф у Єгипті".
МУЗА: „1002-а ніч".
ПАЛЯС: „Пригода на Лідо".
ПАН: „Мата Гарі" й ревія.
ПАСАЖ: „Магараджа" (з Борисом Карловим).
ХІМЕРА: „Світ без мужчин".
СТИЛЕВЕ: „Сучасний Робінзон" і ревія зі Станиківном.
УТІХА: „Ескадра очайдухів" і ревія.

—o—

Закордонне радіо.

Вівторок, 13. лютого 1934.

Відень (506,8) 12·30, 13·10 Концерт 21·00 Веселий вечір, **Братислава** (29·8) 12·35 Концерт, 17·05 Фаєт, обой, **Париж** (1714) 13.00 Концерт, **Білгород** (437,1), 20·00 Оп. дуети, 21·30 Скрипка, **Берлін** (356,7) 11·30 Концерт, **Ляйпціґ** (365,9) 10·10 Діточі хори, **Мінхен** (405,4) 20·10 Карнавалова музика, **Букарешт** (212,6) 17·00 Концерт, 20·00 Спів, **Будапешт** (549,5) 18·50 Фортепян, 20·20 Циг. музика, **Рим** (420) 21·45 Концерт.

Середа, 14. лютого 1934.

Відень (506,8) 19·35 „Пори року" Гайдна, 22·35 Концерт, **Брно** (325,4) 16·00 Концерт, **Мор. Острава** (263,1) 19·35 Танкова музика, **Прага** (470,2) 17·35 Скрипки, **Париж** (1724) 21·45 Концерт, **Білгород** (437,3) 16·20 Спів, **Любляна** (569,3) 20·00 Опера. 6) **Гайльсберг** (291) 20·10 „Дер Гольцшіф" ком. опера, Маршнера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·30 Фортепянові твори, 20·10 Романтична музика, **Мінхен** (405,4) 23·00 Сонати на скрипку та фортепян, **Міляно** (322,6) 18·15 Нар. мельодії, 20·45 Симфонія ч. 4 Чайковського, **Осльо** (1186) 20·00 Сучасна норвеська музика, **Міляно** (368,6) 17·10 Концерт, 20·40 „Фіялка з Монмартру. оп. Кальмана, **Рим** (420,8) 13·00 Нар. музика 20·50 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 13. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Танкова музика з грам. плит, 12·33 Моцарт (з грам. плит), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Карнавалова музика з грам. плит, 16·40 Спорт на сонгах, 16·55 Скрипка, 17·15 Джезова музика на два фортепяни, 17·35 Сальонова музика з грам. плит, 17·60 Нові небесні, 18·00 „Потрібна чи не потрібна торговля", 18·20 Пампушки з радіо, 19·03 Літер. фейлетон, 19·15 Всячина, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Трансм. з Варшави „Гавайська квітка" оп. Абраганя, „Терорист" гумореска, 22·30 Грам. плити, 13·05 Танкова музика.

Середа, 14. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Грам. плити, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Фортепян, 16·10 Для дітей „І не й те", пісонька, „Більше ніж король", 16·55 Концерт, 18·00 „Фавстів принцип" або поступ технікіни, 18·20 Органовий реціталь, 18·40 Пісні (Зніч, баритон), 19·05 Всячина, ґрамофон, 19·25 „Терпіння та побіди творця", 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Григоріянські співи, 20·15 Давня музика, **21·15 Народній промисл на Гуцульщині**, 21·30 Спів (Ґутельметі, сопран) 22·00 Поважна музика з грам. плит, 22·40 Музика з грам. плит.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 40 (13.585). Львів, четвер 15. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.922.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ДЕМАСКУЄМО

автора протиукраїнських жидівських статтей у льондонській пресі!

Коли тільки у льондонській жидівській пресі почали появлятися протиукраїнські наклепницькі статті, відразу ми рішили питати за автором тих статтей, щоби знати джерело тої нечуваної кампанії та м. ін. устійнити звязок між тією кампанією і місцевими відповідальними жидівськими чинниками. Стрінувшись із запереченням, наче би ті статті походили зі Львова, та йдучи льояльно по лінії деяких натяків, ми перевірили справу на варшавському грунті і можемо вже поділитись вісткою, що наші розшуки закінчилися повним успіхом. Ми ствердили понад усякий сумнів, що АВТОРОМ ПРОТИУКРАЇНСЬКИХ ЖИДІВСЬКИХ СТАТТЕЙ У ЛЬОНДОНСЬКІЙ ПРЕСІ Є ВАРШАВСЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ **ЙОЕЛЬ ЦАНҐ**, Варшава, вул. Красінського 6.

Цанґ є зареєстрований у пресовому відділі варшавського Міністерства Закордонних Справ, як представник льондонського англійського щоденника „Дейлі Нюз". Від недавна є він теж кореспондентом великого щоденника „Менчестер Ґардіен" та кореспондентом кількох великих жидівських льондонських часописів, у яких саме ті статті появилися. Є він теж секретарем Управи „Клюбу закордонної преси" у Варшаві. Недавно Цанґ був кілька днів на терені Східної Галичини. Ствердкуємо, що тут за весь час свого побуту не звернувся за інформаціями НІ ДО ОДНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ УСТАНОВИ ТА НІ ДО ОДНОГО УКРАЇНСЬКОГО ВІДПОВІДАЛЬНОГО ПРЕДСТАВНИКА, перебуваючи виключно в жидівському товаристві. За чиєю спонукою він поїхав до Галичини, чому тут, на українській землі, займаючись українсько-жидівськими відносинами поводився не тільки всупереч вимогам совісного репортажу, але й усупереч примітивним вимогам куртуазії — про це ще напишемо згодом.

Знаємо, що Цанґ, не сподіючися такого відгуку своїх статтей, який розлягся з української сторони, старається своє авторство скрити і не є виключене, що тепер схоче цим нашим інформаціям заперечувати. Однак з цілою рішучістю підтримуємо це наше твердження, спираючи його на безумовно правдивих і перевірених джерелах. Доказом того, що ми не були легковірні, може послужити факт, що ми стримались з проголошенням первісної інформації, наче би автором протиукраїнських статтей був варшавський представник ЖАТ-а, п. М. Мозес. З приємністю ствердкуємо, що це неправда.

Можемо зрозуміти, що жертвою фальшивих і надзвичайно для жидів та жидівсько-українських відносин шкідливих інформацій п. Цанґа впала закордонна жидівська преса, розжалена на погіршення матеріяльних умовин жидівського населення у Східній Галичині і на вибрики частини української націоналістичної молоді, факту яких ніхто з українців не заперечував, та проти яких негайно зареаґували відповідальні українські чинники і національна українська преса. Однак мусимо висловити свій глибокий жаль з того приводу, що в крузі тієї протиукраїнської калюмніяторської кампанії найшлись також мимовільно АНГЛІЙСЬКІ часописи, між ними „Менчестер Ґардіен". Пригадуємо, що один представник того часопису бував минулими роками кількакратно у Східній Галичині і маючи повну свободу рухів, роз'їздив по краю та збирав інформації не лише від українців, але й від усіх можливих чинників, однак ніколи навіть не згадав про якийсь український антисемітський рух, ніде не стрінувшись з подібними явищами і подібними закидами. З найбільшою прикрістю ствердкуємо, що представник поважної англійської преси веде діяльність, яка в препоганий спосіб впливає на уклад відносин поміж народами у Східній Галичині та зокрема надзвичайно підсилює антисемітські настрої. Тому, що в отих статтях є теж нарікання на пасивність польських чинників,

залишається тайною, cui bono вони були писані.

Детальну виказку брехливости і протиукраїнської тенденційности статтей п. Цанґа подамо в можливо найкоротшому часі окремою зорогою до відома редакціям згаданих англійських часописів.

—o—

З ощадности повстає добробут одиниці а тимсамим добробут народу.
Не будьте своїм власним ворогом і
складайте свої ощадности
в Кооперативному Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Гармати на вулицях Відня.

Львів, 13. лютого 1934.

Між телеграмами, які наспіли за останніх 24 години, є звістка, що у ріжних світових столицях появилися надзвичайні ґазетні додатки під наголовком „Революція в Австрії". Коли брати під увагу вуличні бої, стріли, барикади, трупи й ранені, цілі дільниці оточені кільчастим дротом, втрату безпеки життя і майна громадян та повну розпряжність цілого організованого суспільного ладу, — то все це безумовно атрибути революції. А проте всі ці страхіття не дають дефініції, що таке революція, — і тому й голоси про революцію в Австрії не зовсім вірні. Коли нема ідейного чинника, який загальним шляхом намагається змінити істнуючий суспільний лад на інший, коли не знають люди хто проти кого і проти чого та в імя чого робить революцію — тоді важко казати про вибух революції. Можна говорити радше про криваві заворушення, викликані штучно закулісовими махінаціями та спровоковані для утаєних цілей одного з закулісних партнерів. У тому випадку маємо до діла не з вислідом довготрівалої тихої боротьби двох суспільних течій, які в отому тихому суперництві не могли найти вирішення та шукають його у кривавій розправі, — але з анархією і хаосом, в які попадає цілий пануючий лад. Він надто хиткий, щоби втриматися, шукає порятунку у карколомних комбінаціях, реалізованих при помочі провокацій та машинових крісів, і створює ідеальні умовини для такої самої розхрістаної боротьби кількох інших претендентів до влади.

Здавалося у першій хвилині, що це справді револьта комуністичних елементів, які раді би використати боротьбу уряду Дольфуса й Гаймвери, що його підтримує, веденої на два фронти: проти націонал-соціялістів і проти соціял-демократів. Згодом надійшли інші інформації: що не II. Інтернаціонал, розгромлений в Італії, Німеччині, частинно в Англії, у Польщі і кількох менших державах, врешті загрожений у Франції, Еспанії й Австрії, — гадає „відіграти" або бодай ратувати рештки втраченого престижу. Генеральний страйк у Парижі й соціялістично-комуністичні демонстрації у зели-

Українські посли в Апостольського Нунція у Варшаві.

АП. НУНЦІЙ НА БОГОСЛУЖЕННІ У ЦЕРКВІ ОО. ВАСИЛІЯН.

В неділю 11. ц. м. відбулась у церкві ОО. Василіян при вул. Медовій у Варшаві з нагоди 12-літнього інтересу (вступлення на Апостольський Престол) папи Пія XI. урочиста Служба Божа, яку відправив о. протоігумен Степан Рендецило в асисті о. д-ра М. Нагорняського, о. М. Когута й о. І. Недільського. Весь час на богослуженні був присутній папський нунцій у Варшаві о. Мармаджі, який благословив вірних.

Після богослуження були нунціеві представлені присутні у церкві українські посли.

ОФІЦІЯЛЬНЕ ПРИНЯТТЯ У НУНЦІЯТУРІ.

В понеділок 13. ц. м. в год. 6. попол. приймав у палаті нунціятури у Варшаві папський нунцій о. Мармаджі офіціяльно бажання з нагоди 12-літніх роковин інтересу папи Пія XI. В імені Української Парляментарної Репрезентації явилися посли *Дмитро Великанович і пос. д-р Вол. Заґайкевич*. Посол В. Заґайкевич виголосив по латині коротку промову з бажанням для Св. Отця та заявленням пошани й любови до Його достойної особи та з просьбою нисходити у Св. Отця благословенство українській нації, яка тині дуже нещасливе та жиє надією на кращі дні. Нунцій зі свого боку заявив українських делеґатів, що Св. Отець дбає про терпіння українського народу, шанує й святкує та благословить.

ПРЕДСТАВНИК ПРАВОСЛАВНОГО НАСЕЛЕННЯ У ПАПСЬКОГО НУНЦІЯ.

Разом з названими вгорі двома іншими українськими послами явився на офіціяльному принятті у нунціятурі у Варшаві посол Сергій Хрущький, який склав на письмі такий привіт:

„Ваша Ексцеленціє! Як представник українського православного населення в Польщі, прошу дозволу зложити на руки Вашої Ексцеленції найщирші побажання многих літ Святішому Отцю з нагоди 12-літнього перебування на римському Папському Престолі.

Українська православна людність Польщі завжди з вдячністю буде згадувати про те, що Святіший Отець перший підніс голос протесту проти переслідування християнської віри на Совєтській Україні, та особливо про батьківське розуміння Святішим Отцем інтересів української православної людности в Польщі, яке найшло вираз у відомій ініціятиві Митрополита Шептицького у справі т. з. резиденції православних, б. греко-католицьких церков.

Сергій Хрущький, посол до сейму".

Папський нунцій висловив послові С. Хрущькому свою особливу радість з приводу привіту православних та просив усім православним передати, що Святішому Отцю однаково милими і близькими є всі християни.

Ширіть наш часопис!

Wyciąg z protokułu wspólnego Posiedzenia niejawnego Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako przewodniczący, S. O. M. Młynarski i Dr. Locker, jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 25. czasopisma Diło z daty Lwów, dnia 30/1 1934 do Sygn. VI. I. Pr. 61/34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 5 lutego 1934 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 29/1 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma Diło Nr. 25 z daty Lwów, dnia 30/1 1934 zawierającego w artykule p. t.: 1). „Szcze pro wołyńsku", w ustępie od słów „a tymczasom" do końca artykułu, 2). w artykule p. t. „Jak żywut nasz..." w ustępie od słów: „ślidztwo..." do słów „robotoju" znamiona występku z art. 170 k. k. ad 3), z art. 93 §. 1. k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 300 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu ad 1). i 2). Przez szerzenie świadomie fałszywych wiadomości o położeniu młodzieży ukraińskiej na Wołyniu oraz o wypadkach w pow. turczańskim, wywołać niepokój publiczny. Według § § 487, 489 493 pk oraz §§ 36 i 37 ust. pras jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący W. Medyński w. r. Protokułant J. Babiński w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

ких провінціональних містах Франції мав стати „пересторогою" для правих кол, що буцім то хотіли встановити свою диктатуру. (Підкреслюємо, що західні соціял-демократи йдуть тепер в обороні демократії (!) рука в руку — з найбільшим ворогом демократії — комуністами!). Здавалося, що події в Австрії це теж спроба австрійських соціялістів регабілітуватись морально та одночасно дійсно зупинити похід, що йшов проти них від урядової правиці, що на ній спірається канцлер Дольфус, і від гітлерівців.

Але по всій імовірності і та інтерпретація австрійських подій не є вірна. Надзвичайно характеристичне світло на куліси тих подій і їх справжній характер кидає становище німецьких націонал-соціялістичних кол: вони, найбільші вороги марксистів, що самі в Німеччині знищили безпощадно марксистський соціялізм як ідею і як організацію, закидають правій військовій організації Гаймвері, що це вона спровокувала бої з соціялістами у Лінцу й Відні, щоби мати притоку проголосити свою диктатуру. Таким робом те освітлення гітлерівців наближується дуже до освітлення соціялдемократів: вони рішуче протестують, наче хотіли були робити якусь револьту, провокацією називають поширені вістки про викриття заговору формально розвязаної соціялістичної військової організації Шуцбунд, і закидають владі, що вона зумисне викликала вуличні кривавi бої на те, щоби позбутися самоуправних установ (де ще соц.-демократи мають поважні впливи, головно у Відні), насильно змінити конституцію і проголосити диктатуру. Коли візьмемо під увагу такі детайлі, як напр. те, що австр. віцеканцлер Фей, якого імя все було називане у звязку з плянами про введення правої диктатури в Австрії, особисто стояв на чолі військових частин, що здобували твердиню австр. соціялістів — Робітничий Дім (Арбайтерайм) на Оттакрінгу у Відні, — не є виключене, що гітлерівці й соціялісти правильно подають генезу подій.

Однак тут-же виявилось таке, що соціялісти й комуністи в Австрії розпоряджають цілими арсеналами зброї! Вони можуть ставити збройний спротив поліції і війську не лише забарикадовуючись у домах своїх професійних союзів та відстрілюючись з револьверів, — але й витягати на вулиці Відня скоростріли! Значить, у соціялістів і комуністів ішла підготовка до збройної розправи, творилась тайна збройна сила, яка в кожній хвилині могла бути використана проти істнуючого ладу.

Нині Австрія перетворилась у воєнний табор. Ця невеличка середне-европейська держава переживає чергову трагедію, — найбільшу з усіх трагедій. Це вже навіть не бориться льокальні патріоти з закордонними землячками за втримання своєї політ. незалежности; справа „аншлюсу" не грає тут ролі. Це просто громадянська війна, в якій уже всі воюють проти всіх. Таким робом маємо до діла з хаосом, якого первісним джерелом є безумовно зло, заподіяне Австрії у Версайському договорі: заборона зєдинитися з матірною німецькою державою та примус бути державою незалежною — при повній господарській нежиттєздатности і повній політичній та фінансовій залежности від версайських переможців! Гармати на вулицях Відня гуком стрілів розносять по світу крик розпуки покривдженого народу.

і ви **ПАНЕ** переконаєтеся що
безплатний
фляшкон знаменитої кольонської води який дістане кожний при закупі 9 ножиків до голення „Сальферс" за 1 зол., сам має вартість зол. 1·20
Перфумерії С. ФЕДЕРА
Львів, Сикстуська ч. 7, або Коперника ч. 15 в.
УВАГА: Лише за показом оцього оголошення.

За поправу хліборобського стану.

Промова пос. Г. Тершаківця, виголошена дня 9. лютого ц. р. на пленумі сойму підчас дебати над буджетом міністерства рільництва.

(Докінчення.)

Нерентовність рільної продукції спричинила заломання платничої сили рільничого населення, а це знову причинилося до загального застою промислової продукції і торговельних оборотів. Не можна говорити про платничу спосібність рільника без: 1) обниження коштів рільної продукції, 2) без замкнення т. зв. ножиць на низькому рільничому рівні, 3) без податкової дефляції. Коли теперішньому урядові видається ця дорога неможливою або недоцільною, хай згодиться на переведення справжнього, не лише мораторійного відложення рільництва. При цьому стверджую, що ми, рільники, цінимо сталість валюти (гроша) і розуміємо небезпеку валютової інфляції, але бачимо, що й теперішня надмірна дефляція вбиває господарське життя, розуміємо, що номінальна стійкість валюти є здорова без тривалого вдержання покупної сили гроша.

НЕРЕНТОВНІСТЬ СІЛЬСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

При теперішньому задовженні рільництва, при теперішній висоті відсотків, при теперішніх високих данинах і податках та високих промислових цінах не може бути мови про рентовність рільної продукції, про плачення рат і відсотків навіть тоді, коли вони розложені на час 7-ми літ. Чи рільні господарства, що складаються з 2—5 га, які по обчисленням пересічно обтяжені квотою 441.35 зол., а на наших землях квотою 482.57 зол. на гектар, можуть сплатити капітал і відсотки тоді, коли рентовність тих господарств брутто одного гектара була в р. 1931-32 — 283 зол., а нетто 7 зол.? Чи може сплатити селянин довги і відсотки з такого заробітку, за який почислено йому з родиною в його варстаті по 30 сот. денно, коли на її удержання по обчисленням потребує річно 1.954 зол.? А це обчислення Інституту Пулавського з р. 1931-32. Від того часу пішло не до кращого, а до гіршого. Сьогодні багато дрібних господарств є повсім позбавлені живого і мертвого інвентаря, що примусовою дорогою пішов на плачення податків, боргів і відсотків. Не забуваймо, що продажа рільних продуктів дрібними нашими господарями є голодовою подажю, не забуваймо, що з причини зменшених експортових можливостей село мусить мати змогу само більше консумувати, бо консумція в містах також катастрофально впала.

Як живе сьогодні рільник на селі, наведу лише два факти, хоч подібних є тисячі. (Ті факти через обмаль місця пропускаємо. — Ред.)

Історія подає, що римський селянин з II. половини VI. віку рідко коли мав на своїм столі мясо і молоко. Питаю панів сьогодні, до котрої періоди і до кого маємо порівняти нинішнє життя дрібного рільника і безробітного селянина взагалі, українського зокрема? Сьогодні і найдешевше оплачуваний робітник фабричного промислу, або навіть безробітний, який дістає допомогу з державних фондів, не живе так пужденно, як т. зв. господар на селі. Це неволя, а не життя.

Так живуть сільські родини на рівнинах, на урожайних землях. А щож говорити про життя на Поліссі, або в гористім краю в Карпатах? Земля в Карпатах неурожайна, одинокий уліб — то овес і бараболя, який пропав у 50 відс., з причини безнастанних дощів. Лісових заробітків, перевозу і продажі дерева нині зовсім нема. Годівля худоби не виплачується, там через обниженку цін, з року на рік убожіє цей український нарід і вже в цьому році голодує. Около 35 відс. сільського населення в горах по 3—4 дні не гарить страви, бо не має що варити! Впали слова що на Гуцульщину вишлють дешевше жито. Добре, але звертаю увагу, що такої самої помочі потребують уже тепер конечно всі підкарпатські повіти: Турка, Сколе, Долина, Надвірна, Лісько, Сянік, Горлиці, Новий Санч та все Полісся. Прошу звернути увагу на два виїмкові рівночасні факти: 1) на натлий спадок приросту населення на українській території (понад 10 відс.) і 2) на пануючий там пятнистий тиф.

ПРОЄКТИ НОВИХ ЗАКОНІВ.

Небавком увійде в життя проєкт закону „про лісове шкідництво". За збирання в чужім лісі

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 15 ЛЮТОГО 1934.

М. ЙОКАЙ.

ШАХИ.

Підчас влади маврів жив у Кордобі побожний чоловік, славний і загально відомий серед еспанців і серед арабів зі своєї вчености і милосердя. А звався він Don Hurtado Garcias Ecequias Eleazaro de Estelimena el Genordo Beneficentissimo або як його загально прозвали: Alabados Gea Dios („Спасибі"). Це найменшя чув він найчастіше, бо не було дня, щоб він не поспішив комусь, хто був у потребі, з поміччю.

Але не розтрачав він грошей; при розділі підмоги поводився дуже обережно. У Кордобі на 200 тисяч мешканців було двацять тисяч вуличних жебраків. Дон Гуртадо зумів зпоміж них завжди найти саме таких, що справді потребували помочі, а коли таким чином поміг комусь, хто дійсно заслуговував на те, та заопікувався ним на довший час, то зробив розважніше, ніж якби допомів цілій сотні на один день.

Одначе тому, що його власні прибутки не вистачали на ці милостині, вишукував багачів по цілому краю. Зладив собі список, що в ньому не поминув ні одного гранда, гідальга, ні кабаллера та при кожнім прізвищі дописав приблизні доходи кожного з них. Цих панів Дон Гуртадо час-від-часу відвідував і домагався річного викупу. А боялись вони його більше, ніж маврів.

— Дон Естебан, я чув, що ви дістали десять тисяч реалів. Згадайте на тих, що нічого не мають!

— „Так, щоправда я дістав десять тисяч реалів, але з того дві тисячі я програв на биках в арені."

— А хтож це виграв?"

— „Дон Гедоніо і Дон Крістобаль"

— Якщо ти в боротьбі биків можеш програти дві тисячі реалів, тож дати двісті для бідних не буде для тебе кривдою.

Дон Естебан дуже нерадо віддавав цю милостиню, але давав.

А тепер прийшла черга на Дон Гедонія і Дон Крістобаля.

— „Панове, ви виграли дві тисячі реалів. Дон Естебан, хоча стільки саме програв, дав уже двісті реалів. Отже булоб справедливо і гідне вас, якщоб ті, що виграли, дали вдвоє стільки".

Дон Гедоніо і Дон Крістобаль платили чіхаючи потилицю.

Дон Амброзіо був славний зі свого скупарства. Саме сидить при вечері, заїдає чорну ріпу з хлібом, коли надходить Дон Гуртадо і жадає данини для бідних.

— Бачите, сіньорі, я сам їм на вечерю чорну ріпу з хлібом.

— „Саме тому, що на ніщо більше не витрачаєш своїх грошей, залишається тобі богато. Ти можеш найкраще зрозуміти, як сумно їсти на вечерю чорну ріпу з хлібом, хоча є гроші. А як сумно мусить бути тому, який мусить так робити. Зрештою в тім є і твій власний інтерес, щоб ти спомагав бідних. Бо якщо ти це зробиш, то вони зможуть залишитись чесними людьми, а якщо ні, то стануть злодіями і розбишаками. А когож вони в першу чергу ограблять? Тебе! Отже давай швидше пятьдесять пезос, а потім можеш їсти хочби й цілий місяць хліб без ріпи..."*)

Час-від-часу вибирався Дон Гуртадо в дорогу по Еспанії — по більших містах і завжди вертався з повним гаманом.

Раз якось знову вибрався на свою мандрівку. Ідучи поволі лісом понад рікою Гвадальквівір, побачив араба, що сидів серед шляху і грав сам зі собою в шахи.

Відомо, що ніщо не є таке безглузде, як грати з самим собою в шахи. Дон Гуртадо, здивований, стримав свого коня і довший час придивлявся витівці араба. Араб занятий грою, надумувався довго, заки зробив якийсь хід і взагалі не звертав нінащо уваги.

Вкінці Дон Гуртадо не витримав і спитав:

— „Хтож твій батько — поклонник пророка?"

Араб зробив хід і відповів повагом:

— Батьком моїм є Бен-Муттасен, а мене зовуть Абу Різлям, якщо ти цікавий знати, чесний джаврe.

— А щож ти робиш Абу Різляме, сину Бен-Муттасена?

— Граю в шахи, як бачиш.

— Так сам один?

— Яж не є сам.

— А деж той другий?

— Той, що є всюди. Пан світа, великий Аллах.

— У-у, то неабиякого маєш противника.

— В кожнім разі справедливого!

— А хто тепер виграє?

— Імовірно я програю. Чи не так? О, ще один хід і мат. Сьогодні вже не можу грати.

— Чому?

— Бо програв всі гроші.

— Так ти граєш з Аллахом в гроші?

— Авжеж. В цій партії я програв пятьдесять золотих.

— Ну, а якжеж ти їх заплатиш Аллахові?

— Звичайно, коли виграю, посилає мені

*) От якби такого егзекутора найти для „Рідної Школи", чи „Просвіти" або й для „Уктоні", то „Не вдавалиб вони мати не видавав". (Прим. перекладача.)

грибів, ягід або зілля передбачує цей закон кари по 20 зол. Бідні мешканці гір! Як гірко і тяжко відібється на них цей закон! Також і другий урядовий проєкт закону „про нормалізацію позів“ дасться дійсмаче відчути в горах з причини тяжких гірських доріг, на які адирають з населення останній гріш, що йде на все, лише не на дороги.

Можеб так теперішній уряд і його більшість, яка так дуже турбується про ріжні зміни законів, не забула про зміну ловецького закону у відношенні до свободи лаяння, що безкарно обтримає чужі деревцята в городах і садах і до гірських хижаків, від котрих мешканці гір мають рік-річно величезні шкоди. Справедливість вимагає, щоби рільник дістав за свою шкоду заплату в спосіб, як це передбачував ловецький закон бувшого сойму в Галичині, а який змінено розпорядком п. президента з грудня 1927 р., на шкоду рільника зате з привілеями для обшарників і любимців полювання.

ЗАБОРОНА ХЛІБОРОБСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ПІВНІЧНО-ЗАХІДНИХ ЗЕМЛЯХ.

Я вже згадав, що на Волині і Підляші та на Полісі забороняється нам організувати наших рільників у рільничому товаристві чи в кооперативах. Старі добрі наші кооперативи замикають всупереч законові. Маєтосою не може зайти в Рівному льокалю, який по словам влади не загрожував би безпеці життя, а працю в горах між українським населенням, яку започатковувала українська інтелігенція в ділянці рільничої освіти, кооперації та господарської організації, вважають теж політичною. Нпр.: приналежність до Кружка „Сільського Господаря“ вважають протидержавною роботою, а державна поліція грозить українській молоді арештом, вимагаючи від зібрання членів Товариства „Сільський Господар“ дозволу староства.

У скарбовій ділянці уряд видає розпорядки про податкові пільги, одначе скарбові уряди поступають інакше. Правда, обшарникам даровано міліони з рації маєткових давин, але інакше це виглядає у хлопському світі. Для прикладу наведу рудецький повіт.

Громада Якимчиці має около 200 рільних господарств. Ґрунтового податку із самоуправними додатками є там около 2.000 зол. Громада положена у багнистій околиці, потерпіла дуже значно від повени весною минулого року. Громада внесла прохання до скарбового уряду і скарбової палати у Львові про пересунення платности першої рати ґрунтового податку до осени. У відповіді на це мешканці громади дістали замісць 200 аж 900 податкових упімнень, самі кошти їх були ок. 850 зол. Так виглядають у дійсності полекші для дрібного рільника, який спізнив заплату першої рати податку на 5 місяці. Той самий податковий уряд не пристосовує того ригору до гр. Лянцкоронського, який від трьох літ не платить громадам, а між ними і громаді Якимчиці, вирівнюючого податку як додатку до ґрунтового податку в хосен громади, затвердженого „вищою“ владою. Правдоподібно діється це тому, що директор дібр гр. Лянцкоронського є членом повітового виділу в Рудках. Буджети дотичних громад є дефіцитові з причини невиплачення вирівнюючого податку, бо на домагання громадських урядів, щоби стягнути від гр. Лянцкоронського залеглий вирівнюючий податок, скарбовий уряд в Рудках є глухий.

Другий факт: Весняна повінь минулого року знищила у висоті 75 відс. луки і пасовиська, а частинно й орні грунти, в громадах, положених над Дністром і його доплинами, як у Монастирі, Мостах, Свинюхах, Тершакові. Уряд, бачучи критичне положення населення, був змушений прийти з допомогою. Староство обіцяло, по думці розпорядку воєвідства відложити стягання ґрунтового податку в минулому році і в першій половині 1934 р., тимбільше, що ще сьогодні робить старання про поміч на ліквідовання худоби у знищених громадах. Тимчасом скарбовий уряд в Рудках уже в грудні 1933 р. почав у згаданих громадах стягати податки шляхом екзекуції. І так є все й усюди.

Третій приклад: У Комарні на Лиці мешкає швець Михайло Дубецький, який платив точно всякі податки. На нещастя, захворіла його жінка, що було причиною незаплачення в речинці решти податків. Він завинив льокаторський податок за роки 1932-33 в сумі около 10 зол. Екзекутор заняв йому дня 24. І. машину до шиття вартости 200 зол. за залеглий податок, яку в дві 26. І. продано за 25 зол. Не помогли просьби Дубецького, що не має нараз і чим заплатити. Просив розложити йому на рати по 5 зол. тижнево і як першу рату дав остаточ 3 зол. Не помогло також і лікарське свідоцтво, що його жінка хвора і що це а не що інше було причиною невплачення в речинці згаданого податку.

Так виглядають у практиці пільги для селянина й робітника, супроти дійсних пільг для обшарника. Не менші кривди терпить наш дрібний рільник через несправедливий вимір скоординованого податку, передовсім доходового, маєткового, дорової данини і т. д.

ЯК УКЛАДАЮТЬ І ЗАТВЕРДЖУЮТЬ ГРОМАДСЬКІ БУДЖЕТИ.

Подам ще мале вияснення, як виглядають уложені і затверджені громадські буджети. Перед уложенням громадського буджету війт дістає від повітового виділу вказівки, що крім звичайних позицій має вставити ще квоти на повітового „Стшельца“, на повітову сторожу на якусь там охорону і т. п. Громадська рада не ухвалює тих позицій. Повітовий виділ при розглядання буджету дотичної громади вставляє сам ті позиції, в першу чергу на „Стшельца“ напр. 60 зол., на сторожу — 20 зол. і т. д. та доручає громаді ті позиції приняти. Громада противиться й не хоче приняти тих позицій і в разі потреби робить відклики до воєвідства. Повітовий виділ не звертає навіть на це увагу і з фондів громади, які сам інкасує зі скарбового уряду, виплачує неухвалену субвенцію по своїй волі, а громаду лише про це повідомляє. Часом проти подібної поведінки повітового виділу робить громада відклики до воєвідства, але вони всі без відповіді. Часом повітовий виділ уживає інших засобів. Коли бачить, що громадська рада не хоче приняти поставлених пропозицій на ріжні чужі цілі (тимбільше, що сама має недобори), тоді каже довірочно війтові або громадському писареві, щоби цього (справленого) буджету не предкладав до затвердження громадській раді впродовж 14-ти днів, аби тим способом минув законний речинець до внесення відклику. На українські культурні або господарські цілі не вільно призначувати фактично ані сотика у буджеті громади.

Так поступають і то дуже часто ті, які вчать інших шанувати право і бути обєктивним. Так виглядає право і безсторонність у практиці.

ХТО ВВОДИТЬ ПОЛІТИКУ ДО РІЛЬНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

В останньому часі діждалися ми, що радних до примусової Хліборобської Палати у Львові визначують в нашому імені не великі і заслужені українські господарські установи, але фактично неістнуючі, або непрацюючі в рільництві русофільські організації. Протестуємо проти цього і застерігаємося проти такого зводження урядом політики до рільничих організацій, а передовсім до львівської Хліборобської Палати.

Противимося також проєктові примусової картелізації рільних продуцентів. Досить уже нам непотрібної бюрократії в рільництві і, що живе нашим коштом! Не туди веде дорога до доброї цілі!

Прошу панів, усе має свої межі, таксамо і терпеливість селянина. Про це слід памятати тим, що мають владу в руках.

Аллах якогось праведника, що відбере від мене програну суму і роздасть бідним. Це однаково, якби я ці гроші дав самому Аллахові. Думаю, що сьогодні ці є тим післанцем Аллаха. Тому візьми тих пятьдесять золотих і роздай бідним.

Невимовно вражений Дон Гуртадо подумав, що така гра в шахи — це зовсім праведна розвага. Томуто, коли з далекої мандрівки вдовж і впоперек Еспанії вертався до Кордоби, не оминув ні разу цього шляху і не забував відвідати побожного араба та випитував, чи часом знову не програв.

І знову раз якось справді подивав його, як сидів посередині шляху і з напруженою увагою грав у шахи.

Пристанув біля нього і чекав, поки партія не скінчиться.

— Чи й сьогодні ти програв, Абу Різляме?

— Сьогодні ні! Сьогодні мені пощастило. Ще один хід і Аллах дістане мата.

— Дуже добре. Так ти сьогодні виграв?

— Так виграв від Аллаха пятьсот золотих.

— А хтож тобі цю суму виплатить?

— Звичайно, коли Аллах програє, посилає мені якогось праведника, який заплатить мені виграну суму. Думаю, що сьогодні ти є тим післанником Аллаха і заплатиш мені пятьсот золотих.

При тих словах праведний араб спрямував пістолю в груди переляканого Дон Гуртала, який рад-нерад витягнув свій гаман з золотом.

— Спасибі — сказав араб, відрахувавши рівно пятьсот, а решту віддав назад.

— Абу Різляме, сину Бен-Муттасена, Аллах вже більше ніколи не пішле мене по відбір виграної.

Переклав О. Блидин.

—o—

Кині! ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ премієра Антона Слонімського Родина Кині!

Більшовицький наступ у Парижі.

Боротьба партій в Парижі наближується до свого тимчасового рішення. Думерґ перейняв створення нового уряду при умовині, що йому полишать вільну руку щодо розвязання парляменту та вибору своїх співробітників. Тимчасовим злобутком демонстрацій під проводом Союзу Колишніх Вояків є поваження картелю соціялістів та радикалів-соціялістів. З огляду на те, що майбутні вибори по всій правдоподібности принесуть перемогу національним партіям під проводом теперішньої правої опозиції, соціялістичні приятелі Москви разом з комуністами намагаються за всяку ціну використати розбурхані пристрасти вулиці, щоби продовжити розруху та захопити державну владу у свої руки.

Активність французьких більшовиків, скріплених витванцями з Німеччини, в останнім часі значно зросла в Парижі. „Ізвестія“ не дурно хваляться, що на мітінгу, присвяченім десятиліттю смерти Леніна, 24. січня в Парижі було вісім тисяч робітників. Збори відбулися під гаслом „Всі під прапор Леніна і Сталіна! Хай живе СРСР!“ Вечором 7. ц. м. комуністична партія викликала своїх членів на площу Бастилії і тоже самого вечора центр Парижу окружено вінком кіосків, запалених комуністами по паризьких бульварах. А біля півночі в Гуттерійськім городі поліція розігнала комуністів, що почали вже рити там окопи. В парляменті Леон Блюм виголосив від імени соціялістичної партії заяву, в якій він загрожує „звернутися до робітництва та селянства“, коли уряд по його думці не виконає „своїх обовязків“. Тим часом секретар соціялістичної партії Поль Фор закликає в „Попюлер“ до утворення спільного фронту соціялістів та комуністів. А більшовицька „Люманіте“ закликає до дальших маніфестацій на площі Республіки. Синдикалісти кличуть робітників навіть до ґенер. страйку. Коли Мануїльський на партійнім зїзді в Москві, складаючи звіт III. Інтернаціоналу, хвалить жвавість французьких комуністів, то вони на це справді заслуговують. Але треба думати, що новий уряд Франції належно оцінить акцію московського уряду в Парижі.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Ґенеральний страйк у Франції.

ПАРИЖ, 13. 2. ПАТ. На основі урядових даних страйкова ситуація вполудне представлялася так, що не всі синдикалістичні організації послухали заклику ґенеральної конфедерації праці. Залізниці функціонують нормально, зате у всіх інших ділянках життя праця зовсім припинилася. Почта, телеграф і телефони страйкували майже цілковито, але автоматичні злуки ділали справно.

В муніципальних заведеннях страйк є майже загальний, в металюргічних заведеннях Сітроєна та інших страйкує 50 прц. робітників.

З Марселю повідомляють про заворушення, які були там вчора пополудні і вечором. Прийшло до сутички і стрілянини з поліцією, причому демонстранти уставляли з крісел костирі на вулицях і підпалювали. Арештовано кільканацять осіб. Також в Ліоні прийшло до гострих сутичок юрби з поліцією, причому багато демонстрантів і поліцистів ранено.

ПАРИЖ, 13. 2. ПАТ. Ґенеральна конфедерація праці оголосила у вечірних годинах комунікат, в якому заявчує, що поверх мілїон осіб відповіло на заклик та що страйкова демонстрація зовсім удалася.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, жіночі убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
вола ГАЛИЦЬКА 8.

Новий французький уряд при роботі.

ПАРИЖ, 13. II. ПАТ. Мін. закорд. справ Барту предложив кабінетній раді текст відповіди на ноту німецького уряду в справі розброєння, передану 19. січня ц. р. амбасадорові Понсетові.

Після засідання кабінетної ради мін. Барту зложив таку заяву щодо змісту розмови з австрійським послом у Парижі: Я прочитав ноту австрійського уряду про діяльність гітлерівців в Австрії. Відповідь на ноту буде заапробована кабінетною радою. Покищо нічого більше не можу сказати, хочби з куртуазії супроти канцлера Дольфуса. Австрійський уряд має рацію і право звернутися до Союзу Народів. Не наша річ розглядати факти, представлені Австрією, бо не належить до женевської установи.

Фашизм у Норвеґії.

„Пті Парізієн" в передовиці пише про фашизм у Норвеґії. Стаття є частиною циклю, в якому Кльод Бляншар, спеціяльний кореспондент „Пті Парізієна" досліджує фашистівський дух в Европі. Після статті про фашизм у фляманській Бельгії, а передовсім у Голяндії перейшов до Скандинавії.

Пишучи про фашистівські напрямки в Норвеґії автор підкреслює цікавий факт, що італійський фашизм найживіше відбився серед північних германських народів, включаючи сюди й малі балтійські держави. Норвеські фашисти, яких вождом є Квіслінґ, ближчі є Гітлерові ніж Мусоліні́єму, лише приняли назву фашистів. Коли фашизм виходить поза кордони Італії мусить змінюватися. Навіть відзнаки кожних фашистів інші: в Італії лікторські різки, в Німеччині свастика, в Голяндії корабель, у Фляманді́ї фляманський лев, в Норвеґії — хрест св. Олафа і т. д.

У Норвеґії недавно утворилося кілька фашистівських організацій. Є це передовсім національно-соціялістична партія Норвеґії, що зветься Норске Насіональ Соціялістіке Арбайдерпарті (зовсім на зразок німецької нац. соц. партії). Далі: Федрелянс-Ляґет (Ліґа Батьківщини), поміркована фашистівська організація та вкінці Насіональ-Самлінґ (Національна Унія), головою якої є згаданий Квіслінґ.

Квіслінґ був міністром війни в одному радикальному кабінеті й відомий є як Нансенів співробітник при нагоді організації помочі голодним у СРСР. Був активним старшиною. Квіслінґова партія основана три місяці перед останніми виборами в листопаді м. р., а здобула 28.000 голосів, та наслідком виборчої техніки не здобула ніодного мандату в стортінґу.

Фашизм у Франції.

У Франції зорганізував фашистівську партію Марсель Бікар.

Білянс комуністичних демонстрацій.

ПАРИЖ, 13. II. ПАТ. В часі останніх комуністичних демонстрацій 5 поліцаїв тяжко ранено, 27 лекше револьверовими кулями. Загальне число ранених дійшло до 150 осіб. Загаль- арештувала 1.214 осіб, з того кільканацятьох чужинців.

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ.
Замовлення приймає
НАРОДНЯ ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

Як і чому роблять Київ столицею України.

„Ізвестія" з 26. м. м. повідомляють: „ВУЦВК постановив створити урядову комісію для організації перенесення центральних установ з Харкова до Київа та керування будуванням в новій столиці Української ССР. Головою комісії є Балицький, його заступником Порайко та Василенко, членами Дубовой, Поляков, Михайлик, Рекис, Шелехес, Карсов, Войцеховський, Коцюбівський, Златопольський, Друскис, Бойко, Туровський.

„З Правобережа напливають відгуки робітників, колхозників та працюючих осібняків, на рішення партії та уряду відносно перенесення столиці. Робітники та колхозники фастівського району зазначують у своїх резолюціях, що перенесення столиці до Київа значно зміцнить політично-господарське значіння Правобережжа, осередку скотарства та плекання буряків. На зборах в Дніпропетровську один робітник заявив: Чим більше зростає добробут колхозників, тим більше ростуть культурні потреби села, а це вимагає більшого наближення уряду до сільсько-господарських районів.

„Вістка про перенесення столиці до Київа викликала тут хвилю мітінґів та зборів, які перейшли при виїмковім підвесенню та активности. Президент Академії, Богомолець, вказав на засіданні на величезне господарське та політичне значіння історичного акту перенесення столиці".

Треба справді дивуватися, навіщо було переносити столицю до Харкова, коли Київ так знаменито надається для неї. Справжніх причин є ті, що український елемент Київа має бути ослаблений многотисячною хмарою московської бюрократії, а разом з тим має бути удосконалений вивіск сільського населення, що вмерло тут менше з голоду ніж на південно-східній Україні.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Домашня війна в Австрії.

ГАРМАТИ І СКОРОСТРІЛИ

ЛЬОНДОН, 13. II. ПАТ. Берлінський кореспондент Райтера повідомляє з Відня, що на основі одержаних вісток у боях, які ведуться в Австрії між соціял-демократами і поліцією та військом, брала теж участь **артилерія.** Особливо завзяті бої ведуться дальше в Лінці. Соц.-демократичні боївки розпоряджають **машиновими крісами.** Поліційні відділи викинули противника з багатьох точок у місті. На основі останніх вісток **до Лінцу прибувають нові групи соц.-демократичних боевиків. Підчас заворушень у Лінці вбито 15 осіб, а 60 ранено.**

БОЇ В ҐРАЦІ.

БЕРЛІН, 13. II. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Відня: У боях, які велися в Ґраці та околиці, впало **37 убитих.** По стороні війська і жандармерії згинуло **11 осіб, по стороні соц.-демократів 26.**

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла".

СИТУАЦІЯ В НІМЕЦЬКОМУ ОСВІТЛЕННЮ.

БЕРЛІН, 13. II. ПАТ. З Відня повідомляють, що втрати в нічних боях обчисляють на основі австрійських урядових даних на 20 вбитих і 60 тяжко ранених по урядовому боці. Німецьке Інформаційне Бюро довідується, що втрати далеко більші. Нема даних про втрати марксистів.

В пізних нічних годинах східний дворець став осередком боїв. Після відкинення соціял-демократами ультимату піддатися, військо ввело до бою з відділами Шуцбунду **панцирний потяг і артилерію, яка шрапнелями не давала марксистам дістатися до центру міста.** Відділи Шуцбунду відперто знову в обсяг двірця, де вони обсадили залізничі шляхи. Позатим бої йдуть за робітничий дім „Марксгоф", де **військові відділи йдуть приступом, вуличні бої тревають в цілій повні. Також кипить боротьба на периферіях, звідки доходить пальба крісів і скорострілів.** Затяжність боїв пояснюють тим, що австрійський уряд не зорієнтувався в повазі ситуації і боєвім, знаменито екіпованім Шуцбунді, що нараховує багато тисяч людей. Крім того військові відділи на провінції були розпорошені і не могли опанувати заворушень.

У ВІДНІ ЩЕ БЮТЬСЯ.

ВІДЕНЬ, 13. II. ПАТ. На провінції панує всюди спокій з **виїмком кількох місцевостей в Горішній Австрії.** Члени Шуцбунду, виперті з Лінцу, втікли в напрямі чехословацької границі переслідувані військовими відділами. **Міські ради в Лінці і Штаєрі розвязано.**

У Відні члени Шуцбунду **ставлять ще опір в кількох дільницях на передмістях,** як напр. в Отакрінґ і Гайлігенштадт, а також довкола міської електрівні. Однак всюди **військо і поліція перемагають.** Нема сумніву, що опір буде незабаром зломаний. Завзяті бої йдуть довкола електрівні, що має бути незабаром опанована.

Сьогодні появилися часописи, що містять переважно урядові комунікати.

ЗАВОРУШЕННЯ МАЙЖЕ ЗЛІКВІДОВАНІ.

ВІДЕНЬ, 13. II. ПАТ. Ситуація в год. 24. представляється так: Бої на передмістях Відня скінчені. У всіх дільницях столиці панує спокій, тільки в Сімерінґу йдуть ще деяке дрібні сутички поліції з розбитками Шуцбунду. **Поліція і військо привернули спокій і лад.** Військо і жандармерія звільнили місто Брук, де кілька години мали перевагу соціялісти. В Штаєрі тревають ще заворушення, але влада їх ліквідує. Більшість соціял-демократичних провідників арештовано. **Бурмістра м. Відня д-ра Зайца усунено з уряду. Отто Бавер скрився перед поліцією.** Урядово подають, що у вчорашніх боях по стороні війська і поліції впало 12 осіб.

ЛОМЛЯТЬ ОПІР СОЦІЯЛІСТІВ.

БЕРЛІН, 13. II. ПАТ. Повідомляють сюди з Відня: В год. 2.30 в ночі робітничий дім в дільниці Отакрінґ, що був твердинею австрійських соціялістів, **здобуто приступом після обстрілу ґранатами з гавбиць.** Штурмовим відділом проводив особисто віцеканцлер майор Фрей. Остаточно **дім обсадило військо.**

В ночі було чути глухі **вибухи ґранат, що вдаряли в мури будинку „Марксгоф"** при Гайлігенштедтерштрасе. В дільниці Отакрінґ робітники умістили на даху комплексу громадських будинків **машиновий кріс.** Урядове військо **стрілами артилерії розбило ту позицію.**

В околиці східного двірця комунікація відновлена. На залізничому шляху, що переходить робітничу дільницю Сімерінґ, бороняться ще робітничі відділи. Ліквідаційна акція поступає вперед.

БАВЕР І ДОЙТШЕ ВТІКЛИ ЗА ГРАНИЦЮ

БЕРЛІН, 13. II. ПАТ. Урядовий комунікат з Відня подає, що провідники соц.-демократичної партії **Отто Бавер і Дойтше втікли за границю.**

З наказу міністра освіти всі народні, середні і вищі **школи сьогодні замкнені.** Шкільній молоді не вільно виходити на вулиці

ДОЛЬФУС СПАСИТЕЛЕМ АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, 13. II. ПАТ. Австрійський міністер освіти д-р Шушнінґ виголосив в год. 22 до радія довшу промову, в якій подякував поліції, війську та всім органам безпеки за допомогу в привернення ладу і порядку у Відні. Міністер зазначив, що уряд є вповні паном ситуації, і назвав канцлера Дольфуса спасителем Австрії.

ГІТЛЄРІВЦІ ЗАПОВІДАЮТЬ ПОВАЛЕННЯ ДОЛЬФУСА.

БЕРЛІН, 13. II. ПАТ. Управа австрійської націонал-соціялістичної партії з осідком у Мінхені оголошує в справі вчорашніх подій в Австрії офіціяльну енунціяцію, в якій вину за викликання заворушень складає на кн. Штаремберга і деякі християнсько-суспільні кола, **що хотячи усунути австрійську конституцію і проголосити диктатуру Гаймвери, довели до вибуху крівавих боїв у Відні, Лінцу та інших місцевостях.** Наслідком того, сказано дальше у відозві, показалося ціле божевілля політики уряду, який позбавлений всякого опертя в народі і вдержуючись тільки на збройній перемозі та на платних ватагах, переслідує від кількох місяців і гнобить націонал-соціялістичну партію, що є найсильнішим і наймогутнішим національним рухом в Австрії. Націонал-соціялістичний рух відкидає солідарність зі соціял-демократією чи там звязки з нею, але те становище не перешкоджує їм дальше поборювати всякими способами уряд Дольфуса, **щоби повваливши цю шкідливу для нарду і держави систему, створити умовини для нової організації Австрії, яка відповідалаб справжній волі народу.**

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає
Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ
65/53 Боїмів ч. 4. 5—180

ВІДЕНЬ, 13. II. ПАТ. Ситуація сьогодні до полудня: В Лінцу находиться вже особовий двірець в руках урядових військ, що відчищують тепер товаровий двірець. У Штаєр вбили директора фабрики. Військо і таймвера під пров. кн. Штаремберга пацифікують місто. Становища Шуцбунду в місті Брук остріляно гарматним вогнем, опісля військо взяло їх атакою й обсадило. В Кантенбергу обсадили члени Шуцбунду команду жандармерії і виставили в її вікнах скоростріли. На допомогу поліції йдуть відділи військ. У Ґрацу вже спокійно. Допомоговий корпус і військо стоять дальше у поготівлі. В Юденбурґу військо добуло атакою соціялістичні барикади. У Ст. Пельтен марксисти захопили діточу захоронку, звідки їх вибили.

ВІДЕНЬ, 13. II. ПАТ. Відділи Шуцбунду бороняться ще в дільниці Гайлігенштадт, у Сімерінґу і Фльоріздорфі. Вони мають скоростріли і ручні ґранати. Щоби зліквідувати ці добре озброєні відділи, вислано в ті дільниці артилерію. В Оттакрінгу скінчено боротьбу. Уряд опанував вже ситуацію. Ґенеральний страйк здавлено. Електрівня, газівня, водотяги і телефони працюють нормально. Підчас боротьби арештовано 100 членів Шуцбунду, з яких більшість стане перед наглим судом. Урядовий комунікат повідомляє, що є жертви, але не каже, скільки їх.

ОСТАНКИ БОРОТЬБИ.

ВІДЕНЬ, 13. II. ПАТ. У дільниці Гайлігенштадт острілює артилерія комплекс будинків „Марксгоф". Окружені відділи Штуцбунду бороняться вогнем скоростріли. В год. 11.30 чути у Відні голосні гарматні постріли.

ВІДЕНЬ, 13. 2. ПАТ. Аґ. Райтера повідомляє: Соціял-демократи ставлять дальше у столиці розпучливий спротив військовим відділам і поліції. З обох сторін повідомляють про поважні втрати. Досі військо, революціонери й поліція втратили близько 100 людей. На ратуші обняв владу комісар поліції. В год. 11.30 заявили з офіційних джерел, що уряд панує над ситуацією. Соціял-демократів, що відповідатимуть перед наглим судом, арештують масово дальше. З Лінцу повідомляють, що положення соц.-демократів є розпучливе. Влада дожидає, що пополудні боєві відділи соціял-демократів будуть примушені віддатися без ніяких умовин.

БЕРЛІН, 13. 2. ПАТ. Стан в 11. год. передполуднем виглядав так: Поліція й військо обсадили робітничий дім в Отакрінґу. В інших частинах тієї дільниці закипіли знову бої. Біля комплексу міських будинків йде незвичайно завзятий бій. Підчас очищування вулиць дільниці Фльоріздорф вбили 10 поліціянтів з сотником на чолі. Військо пустило там в рух панцирні авта. Соц.-демократи забарикадувалися в одній міській будівлі обсадили кілька таких будівель у дільниці Майдлінґ й електрівню Отакрінгу. Військову обсаду там окружили й обстрілюють. У Вімерінґ військо просовгується наперід. Шуцбунд добув знову різню Ст. Макса.

За вістками з Лінцу, бої на т. зв. Фраєрберґу закипіли знову. В Тиролі проголошено виїмковий стан. В год. 12.45, за дотеперішніми підсумками, відставлено до лічниці в Лінцу 24 трупи і 72 важко ранені особи.

ВІДЕНЬ, 13. 2. ПАТ. Новоіменований уряд. комісар Відня, б. мін. Шмід, почав сьогодні урядування.

БЕРЛІН, 13. 2. ПАТ. Кількість жертв віденських подій доходить за останніми відсумками, до 35 вбитих і 170 ранених.

—o—

З українського життя у Львові.

ПРОСФОРА ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ" В ЗНЕСІННІ НОВІМ.

В цілій низці просфор львівських товариств на окрему увагу заслугує просфора, влаштована читальнею „Просвіти" у Знесінні Новім у неділю 11. ц. м. Це було свято, що зєдинило всіх свідомих громадян(ок) того передмістя, які можуть послужити прикладом всім іншим передмістям Львова, бо тепер, у таких тяжких часах, беруться вони не тільки до будови церкви, але й відчиняють з новим шкільним роком першу клясу прив. нар. школи „Р. Ш."

Просфору поблагословив тамошній завідатель і щирий нар. робітник о. Харина, що виголосив при цій нагоді гарну промову про вагу того свята. Дещо пізніше прибув на просфору Преосв. Будка (просто з просфори на Городецькому передмісті), що виголосив довшу промову, навіяну глибокою любовю до українського народу і його церкви. Після того промовив представник Ред. „Діла" д-р Ів. Німчук, що говорив про національно-віроісповідні справи у Львові та бажав успіху метким знесінчанам у їх праці. Крім того промовляв п. А. Добрянський про вагу рідної школи спеціяльно для того передмістя і п. Василь Шевчук, що витав гостей та всіх учасників, яких зібралося до 150.

Підчас свята співав прегарно міш. хор у супроводі добре вишколеної мандолінової орхестри під диригентурою п. Милянівського. І цей хор, і орхестра, і окремий хор жіночий внесли у свято багато оживлення. Підчас свята переведено збірку на потреби Кружка „Р. Ш."

ПРОСФОРА КРУЖКА „РІДНОЇ ШКОЛИ" НА ЛИЧАКОВІ.

Незвичайно мила була теж просфора, влаштована Кружком „Рідної Школи" на Личакові, при допомозі Сокіл Українок тієї дільниці, що відбулася в домівці „Р. Ш." при вул. Крупярській. У прегарно прибраній салі засіло за столи яких 100 гостей, серед них священики, представники установ і преси. Після посвячення просфори о. прал. Куницький побажав присутнім староукраїнським звичаєм всякого добра, а толі господині просфори внесли традиційні українські святовечірні страви: борщ, голубці, кутю й пампушки. Серед промов, які виголосили голова „Р. Ш." проф. І. Галущинський, д-р М. Паньчишин, проф. Домбровський, п. Кабарівський, ред. А. Курдидик, студ. Домбровський і п. Савойкова, та в яких обмірковувалися актуальні справи наших днів і личаківської української громади, під спів хору й на дружній гутірці гості засиділися довізна вечором. Приємною несподіванкою на цьому вечорі був виступ молодого бандуриста п. Клевцуцького, що орудує добрим голосом і витиснув своїми думами та піснями при бандурі неодну сльозу на вії. На просфорі зібрано на потреби місцевого кружка „Р. Ш." кільканацять золотих. (—)

ПРОСФОРА КРУЖКА „РІДНОЇ ШКОЛИ" НА ГОРОДЕЦЬКІМ.

Таке саме щиророднинне свято було й за Городецьким, де Кружок „Рідної Школи" влаштував традиційним звичаєм у домівці чит. „Просвіти". На просфору прибуло близько 200 осіб, що при гостинно заставлених столах, на сердечній гутірці провели цей вечір, як кожного року, весело й радісно. Просфору благословив еп. Будка, що й промовляв першим до зібраних на салі. За ним чергою говорили о. прал. Куницький, д-р Боцюрків, п. Лев Ясінчук, дир. Похмурський, п. Козицький і представник молоді. Всі промови були надихані журбою за долю городецького передмістя, як бастіону Львова, намічували пляни дальшої роботи й закликали громадян до активнішої праці. Багато чару внесли у вечір колядки, що їх співала ціла саля та орхестра т-ва „Волі", яка прибула на це свято і відіграла теж низку колядок. Просфора протягнулася до пізна в ніч.

З нових видань.

УКРАЇНСЬКИЙ АҐРОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК, чвертьрічник, книжка і за 1934 рік, ст. 105, ціна 3 зол.

Поява цього журналу є ще одним доказом рухливости наших аґрономів, доказом їх бажання у службі сільсько-господарській культурі не відставати від нових осягів цивілізованого світу, знайомитись з усім, що поглибити може знання професійного діла, вести досліди над потребами „нашої аґрономії" і реєструвати невбогі вже її осяги.

Перша книжка чвертьрічника „У. А. В." зредеґована інж. Храпливим просто зразково. На 105 сторінках поміщено масу матеріялу. І так: 12 статтей, 13 рецензій на нові книжкові появи (такий багатий огляд літератури рідкість у наших журналах!), 7 рефератів на теми міжнародні і 11 на тему українських аґрономічних справ і дрібна хроніка.

Як не аґроном, звертну увагу на економічний матеріял, що ввійшов до першого числа. До нього треба передовсім зарахувати дві статті: *Т. Коструби* „З новіших досліджень над економічною історією України" і *д-ра І. Витановича:* „Про потребу сусп.-екон. моноґрафічних описів". Обі статті — це бібліоґрафічні нариси, написані живо і — як на короткий їх розмір і на наші обставини (брак доступу до багатьох радянських видань) основно. Після прочитання нарису п. Коструби, згадуємо його сумні слова на початку статті: „Ми таки й досі не маємо повного огляду економічної історії України". Д-р Витанович слушно звертає увагу на заведбані нами сусп.-економічні моноґрафічні студії, хоч наші сільські інтелігенти могли б чимало в тому напрямі зробити. Як зразок служити може о. Зубрицький, що дав цілу низку праць про село Мшанець, старосамбірського повіту. — Майже економічною статтею можна вважати теж працю проф. К. Мацієвича „Громадська агрономія та плянове господарство". Присвячуючи багато місця модній тепер „плянووости" в господарстві, автор вказує на те, що громадська агрономія давно засвоїла собі „плянووість" і радить усім визнавцям „плянової ідеї" познайомитись з тим, що досі зробила в цьому напрямі суспільна агрономія.

Людина, зацікавлена економією, найде чимало цікавого для себе також у відділі **„рефератів та рецензій"**. За браком місця не вичислюю обговореної там економічної літератури, відсилаючи цікавих до „У. А. Вістника", який заслугує на те, аби його прочитати.

Інж. В. Несторович.

—o—

ВИСТУПИВ ІЗ СОЦ. ПАРТІЇ.

ПАРИЖ, 13. 2. ПАТ. Деп. Рено вислав до ґен. секретаріяту соціялістичної партії у Франції листа, в якому звідомляє, що виступає з партії з причини становища групи супроти Дюмерґового уряду.

НАСТУП НА ВЯЗНИЦЮ.

ПАРИЖ, 13. 2. ПАТ. У Мілюзі юрба маніфестантів окружила вчора тюремний будинок. У сутичці з поліцією демонстранти вживали каміння. Багато людей було ранених, у цьому кількох поліцаїв.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ УСТУПАЄ?

„Ль Ордре" приніс сензаційну вістку, що президент Лебрен наслідком останніх подій дуже підупав на здоровлю. В політичних колах кажуть навіть, що треба сподіватися кризи на становищі голови Франції. Виступ президента палати депутованих Буісона зі соц. партії лучать із можливістю кризи в Елізейській Палаті.

Міністр Бек у Москві.

МОСКВА, 13. 2. ПАТ. Нині рано приїхав до столиці СРСР міністр Бек із жінкою в товаристві директора кабінету Дембіцького, радника м-ства Балінського, начального редактора ПАТ-а Обарського, ред. аґенції „Іскра" Бестермана та спец. кореспондента „Експресу Поранного" Сиручки. На двірці витали міністра помісар закордонних справ Літвінов із жінкою, члени колеґії комісаріяту закордонних справ Крестинський, Стомоняков і Радек, голова вик. комітету московського району Камінський, віцепрезидент московського совіту Квестин, військовий командант Москви Корк, керманич західнього департаменту комісаріяту закордонних справ Березов, шеф дипльоматичного протоколу Флорівський, члени польського посольства під проводом міністра Лукасевича, вищі службовці комісаріяту закордонних справ і багато представників більшовицької і закордонної преси. На перові двірця уставлений був почесний відділ. Після відіграння орхестрою польського нац. гимну комісар Літвінов привитав міністра Бека в імени більшовицького уряду.

З відчитової салі.

Проф. д-р М. Чубатий: „Роля унії в житті української нації".

На цю тему виголосив у мин. неділю в серії львівських академічних вечорів реферат проф. д-р Микола Чубатий у битком набитій салі „Української Бесіди". Цей реферат викликав справді велике зацікавлення авдиторії і спричинив живий обмін думок між присутніми.

Референт подав на вступі характеристику двох культур: грецько-византійської і римської, підносячи цінности одної і другої. А саме: у першої красу, замилування до фільософії, мистецтва і т. д., у другої: право й таку орґанізацію, що в сумі дають нації силу. Коротко: Схід — це краса, Захід сила.

На Україну впливали обі ті культури ріжними шляхами й засобами. І хоч за Володимира Вел. перевагу дістала у нас культура византійська, то проте культура римська, західна все була сильна на наших землях. Референт перейшов ріжні етапи перехрещування обох культур, ілюструючи це прикладами.

Коли пізніше прийшло до відокремлення московської православної церкви і взагалі Москви, то українська церква стала наближатись дуже виразно до західної Европи: зате московська церква приймає евразійський характер, ворожий Европі і взагалі Заходові. Серед таких відносин ідуть у нас і реальні унійні змагання. Референт спинився при цій нагоді на відносинах римо-кат. церкви на українських землях до ідеї унії з одного та московського православія з другого боку, стверджуючи, що обі ті церковні орґанізації ставились до унії непохильно.

Якщо бажаєте жити життям культурної людини, якщо уважаєте себе членом европейської сімї народів, то мусите читати щодня газету. Колиж вам за тяжко платити передплату за „Діло“ самому, то зложіться до спілки зі своїм сусідом. Тільки не відкладайте тої справи на пізніше, але зараз вишліть передплату!

В окремому розділі змалював референт вальори унії. На його думку унія могла була остатись як означена церковна індивідуальність з виразними власними рисами: зі східною обрядовою культурою, але з організацією і догматикою західної церкви. З огляду на натиск польського римо-кат. костела зі заходу і Москви з півночи така форма церковного життя найбільше відповідала українському народові, тому на Україні й Білоруси унійна ідея находила все найбільше спочуття. Вона відділяла і українців і білорусинів і від Польщі і від Москви.

Щодо Берестейської Унії (1596), то вона виросла з конечности, з самої української церкви. Вона отвирала перед українським народом ґранціозні пляни й можливости, та дуже часто самі українці (козаки) унеможливляли реалізацію тих плянів сучасної української еліти опомінє зєдинених з Римом і незєдинених, що тої єдности бажали. Хмельниччина у своїм кінцевім висліді штовхнула нашу зєдинену церкву в напрямі польонізації, незєдинену в напрямі обмосковлення. По упадку Польщі Росія знищила не тільки незєдинену українську церкву, але й зєдинену, як остою українського й білоруського сепаратизму.

Під кінець референт вказав на конструктивні вартости української катол. церкви в Галичині та висказав переконання, що тільки вона в силі виховати всіх українців у бажаним для нас напрямі. З огляду на велике зацікавлення унійною проблемою в цілій західній Европі на випадок, якби упали більшовики, ця справа може набрати дуже живої актуальности.

Отсе в найкоротших рисах зміст реферату д-ра М. Чубатого, по закінченні якого розвинулась жива дискусія, в якій забирали слово: д-р І. Копач (двічі), д-р Мінко, студ. Мацьків і студ. Мельничук (волинян). Відповідав усім коротко референт. Отвирав і замкнув сходини ректор д-р Й. Сліпий, що висказав і від себе цікавий погляд на вартість обох культур у житті українського народу.

Дуже бажано, аби проф. Чубатий обїхав зі своїм рефератом принайменше всі більші галицькі осередки.

З організаційного руху.

ПОВІТОВА НАРАДА УНДО В НАДВІРНІЙ.

Дня 4. лютого ц. р. відбулася у Надвірній скликана Повіт. Комітетом УНДО нарада представників сіл надвірнянського повіту, в якій взяли участь представники всіх сіл повіту у числі поверх 100. Про самоуправний громадський закон реферував *д-р Николайчук Микола*, про організаційні справи та потребу приготовлення до виборів *посол Юра Чухур*.

Учасники зборів виказали велике зацікавлення недалекими виборами до самоуправних установ та зверталися до референтів за ближчими поясненнями і в справі майбутнього виборчого регуляміну, якого підстави також докладно обговорено.

З КАРНАВАЛУ.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ МЕДИКІВ.

Дня 10. лютого в салях Народнього Дому відбулись великі вечерниці медиків, безперечно одна з найбільших атракцій цьогорічного карнавалу. Дуже добрим помислом було винаймлення входу і гардероби театру Ріжнородностей, що значно поширило місце для забави і дало змогу всім учасникам вигідно вдягатись. В цей спосіб можна було оминути звичайного у нас стиску на попередніх забавах в цих самих салях.

Забава в двох салях при двох орхестрах почалася традиційною коломийкою і тревала до саміського ранку в незвичайно милій атмосфері, який піддержував добірний і дуже дешевий буфет. Небуденною в теперішніх часах появою було те, що на вечерницях було численно заступлене старше громадянство. Бачили ми там представників наших установ, майже всіх українських лікарів зі Львова з д-ром Панчишином і д-ром Бурачинським, багато лікарів зпоза Львова та взагалі численну, дуже добірну публику.

Це були безперечно перші вечерниці в цьогорічному карнавалі, що були справжніми вечерницями, де бавились і старші і молоді. Ця забава полишила в учасників дуже милий спомин. Здається, такої забави вже скоро не буде.

Учасник.

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІЩЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС. 10782—3

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.

— Магазин постелі Р. Джала, Львів. Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 43-100

— Чи Ви читали вже книжку Г. Шільґена в гарному перекладі В. Лімниченка п. н. „Ти й вона“. Критика признала видання цієї книжки за епохальну появу. Ціна 1.20 зол., порто 25 сот. Замовляти по адресі: „Марійське Т-во Молоді“ — Львів, Сикстуська 39 а, скритка почт. 108. 1069 2-2

— До Впов. Передплатників „Діла“. Адміністрація „Діла“ починає друк нових адрес для передплатників, тому просить усіх, що мають якісь бажання щодо поправки своїх адрес, повідомити про це Адміністрацію негайно. ?

— Византія й Україна — їх взаємини у житті й культурі“. Під цим наголовком виголосить у серії академічних вечорів реферат проф. д-р Волод. Залозецький в найближчу неділю 18. ц. м. в салі „Української Бесіди“. Реферат буде ілюстрований світлинами. Початок: год. 6. веч.

— Тиф і одра в Тернопільщині. На основі переведеної статистики заразливих недуг на терені тернопільського воєвідства стверджено 16 випадків плямистого тифу і 79 випадків (в одному тижні) одри, з того один смертельний.

— Озброєні почтовці. В найближчому часі будуть оголошені нові службові приписи для почтових службовців. Листоноші можуть на основі тих приписів носити коротку пальну зброю і робити з неї вжиток, якщо будуть загрожені в сповнюванні своїх службових обовязків, а саме при доручуванні грошей та цінних посилок. Крім револьверів можуть мати гумові палки та алярмові свиставки. Також інші почтові службовці, оскільки будуть робити охоронну службу в почтових будинках або амбулянсах, можуть носити коротку пальну зброю, а навіть кріси. Почтовий службовець зі зброєю підлягатиме спеціяльним приписам і контролі управителів почтових урядів.

— Засуджена комуністка. Перед трибуналом присяжних суддів у Львові станула 22-літна Естера Шапіра під замітом комуністичної діяльности з доручення КПЗУ. Засуджено її на 15 місяців вязниці з зачисленням слідчого арешту.

— Арештування адвоката. Як повідомляють польські часописи, в Самборі арештовано з наказу слідчого судді Гана адвоката д-ра Василя Кіцулу під замітом зловживань з депозитами своїх клієнтів. Після триденного арешту випущено його на волю за кавцією, однак доходження ведуться дальше.

— Резервати природи на Поділлі. А. Бохенський, власник маєтку Пониква в брідському повіті встановив резерват біля Гутиска з поверхнею несповна 25 га. Резерват обіймає фантастично різьблені скали і буковий ліс на узгірю Триніжок, де в поганських часах був святий гай. Менший резерват, з поверхнею 14 га, створено на сусіднім горбку Збараж. Крім того твориться шкільний резерват в гірському пасмі Медоборах на схід від Тернополя. Резерват має обняти мальовану групу скал на терені громади Стрілківка, покриту степовою ростинністю та останками степової фавни.

— Туберкульозний зїзд Радянської України. 31-го січня відкрили в Одесі „всеукраїнський туберкульозний зїзд“, в якому взяло участь 700 спеціялістів. Найбільше делегатів приїхало з Москви — 135, між ними найбільші авторитети Гольцман, Кісель, Рубінштайн, Єфімов. При кінці цього року відбудеться другий такий зїзд, уже всесовітський.

— Смерть автора „Поташа і Перламутра“. В одному малому американському місті стейту Коннектікута помер Монтеґі Глясе, автор відомої комедії „Поташ і Перламутр“, що обїхала весь світ і досі має величезний успіх, навіть у фільмі. Глясе жид родом із Манчестера, що змалку виїхав в Америку і приготовлявся до адвокатської карієри. Раз написав він веселе оповідання з жидівського життя і воно мало величезний успіх. Від 1910 року почав він друкувати постійно гумористичні оповідання, де головними героями була пара приятелів Поташ і Перламуттер.

— Ще про львівського опиря. Як досі — польська преса дальше цікавиться львівським опирем, Цибульським. Експертиза виказала уже безсумнівно, що Шефівну він не отруїв, а вбив. Досліди над його ментальністю теж уже кінчаться і мабуть вже під кінець цього тижня стане він під наглим судом, обвинувачений за злочин з 225 та 168 § (вбивство і зневага тлінних останків). Якщоб до 24. ц. м. не скінчилося в його справі слідство, він відповідатиме перед звичайним судом присяжних. До цікавих вісток у звязку з вбивством треба занотувати й те, що чеська поліція почала підозрівати його у подібному вбивстві, що сталося мин. року у Братиславі а якого жертвою впала вулична дівчина Вранська. В тій справі прийшло навіть письмо від чеської поліції, що просить ствердити, чи Цибульський не виїздив мин. року в літі нелеґально на Чехословаччину. З другого боку один краківський часопис ставить гіпотезу, що Цибульський міг вбити і Люсю Зерембіну, за вбивство якої присуджено Горгонову, бо він справді виїздив часто до Брухович з вуличними дівчатами і навіть розпитував про жінок в цій оселі. Ще цікавіша є остання вістка, нібито на Цибульськім не найшли ніяких слідів ран та що психіятри визнали його нормальним, тобто за свій злочин він відповідає вповні. Похорони жертви львівського опиря відбулися тільки при участи родини в мин. понеділок вранці. Її похоронили на Янівському кладовищі.

— Львівська хроніка. У Львові арештовано комівояжера з Угнова Н. Базешеса, який з доручення трьох угнівських купців заінкасував на львівській збіжевій біржі 5.500 зол., гроші ті сховав, а опісля повідомив поліцію, що його обікрали. — Паперову фірму Шекс і Штенцель обікрали злодії на шкоду 2.970 зол.

— Краєва хроніка. На весіллі у господаря Климчака у Сухотелі пов. Городок 21-літній парубок Михайло Нарцала пробив ножем інваліда без руки Осипа Ґвіздалу з Конопниці і перерізав йому горло, убиваючи на місці. Присутні на весіллі гості хотіли злінчувати душогуба, але поліція визволила його з рук розярених людей і відставила до слідчого арешту в Городку. — В часі сварки за маєток 34-літній Семко Мазурек з Липник пов. Жовква вдарив костуром по голові свого вітчима Гриця Берка, який втратив свідомість і перевезений до шпиталя помер. Мазурка арештували. — На пів року вязниці присудив львівський суд якогось Вронського і на 4 міс. його товариша Гаймберґера, що під покришкою „Братства Доброї Смерти“ довгий час мантили від людей гроші, послуговуючись підробленими леґітимаціями. — В Угерську б. Борислава виверчено нову шахту „Польміну“, що дає 100 куб. м. ґазу на мінуту. Догадуються, що у продовженні шахти повинно находитися велике озеро нафти. — 10. ц. м. занотовано в Польщі 404.029 безробітних, тобто 2.127 більше, як мин. тижня. — У Варшаві застрілився 18-літній Фр. Остшенецький, лякаючись іспиту до 7. гімн. кл., який мав на днях відбути.

— У братніх обіймах під поїзд. Два безробітні с. Нова Весь на Шлеську, К. Ганда і 24-літній Г. Ромпель, що надаремне шукали будь якої праці, не хотіли бути довше тягарем родині і вирішили спільно наложити на себе руку. Не маючи зброї, пішли на залізничий шлях і в менті, коли надїздив поїзд, кинулися, обіймившись міцно, під його колеса. Льокомотива рознесла їх тіла на шматки.

— Хоче, щоби жінка платила йому. Альфонс де Мартель, директор у Шикаґо, що тепер опинився без праці, пішов на оперу „Турандот“. Тут довідався, що його жінка, з якою розвівся до половини, а якій має платити на прожиток, має заняття в опері як співачка з платнею сто долярів тижнево. Мартель прийшов до суду зі своїм правним заступцем і зажадав, щоби йому признали повний розвід, щоби міг домагатися на прожиток 35 долярів тижнево. Суддя візвав паню Мартелеву до суду; їй присудять платити свому бувшому безробітному чоловікові на прожиток.

— Купив собі місто, ще захотів вулькана. З початком цього року анґлієць Роберт Бел купив у Чіле всеньке місто, з усіми домами, готелями, церквами та залізницями. Потім прийшов Бел із цілою армією робітників і приказав місто збурити. Розібрали все до чиста, кожну дошку, кожну віконницю та відправили на південь до Чіле, де будують будинки, одначе будівельного матеріялу недостає. Привіз того матеріялу заборонений, тому матеріял того анґлійця приняли радо й купували. Помало й певно зникало місто під руками своїх нищителів. Бела прозвали „чоловіком, який знищив місто“. Та Бел дуже підприємчивий. Тепер хоче винаймити собі вулькан Ґран Путана в північно-західному Чіле. Каже, що вулькан мусить мати в собі верстви дорогоцінних металів і творить синдикат для вихіснування тих металів.

— Коран у радіо. З цим почав Альжир. Від тоді збільшилося число могамеданських радіослухачів. Тепер теж і в Єгипті постановили починати щоденні радіопрограми відчитом із корану.

— Жінка дяком. В селі Демре на Мадярщині вибрала кальвінська віроісповідна громада за дяка учительку Розалію Барна. Це перший випадок на Мадярщині, що жінка буде дяком

— Панахида за вбиті на війні тварини. Як повідомляє англійська преса, в одній святині в Оссака відбулася з наказу влади зворушлива відправа — панахида за домашні тварини, що згинули у світовій війні. Ціла святиня була замаєна квітами. На відправу прийшли учні всіх буддійських шкіл із учителями, делеґації військової й цивільної влади та патріотичних союзів. Біля вівтаря стояло 25 живих коней, 6 військових псів і клітки з 700 голубами, бо стільки їх втратила за офіційними підрахунками японська армія у світовій війні. На відправі співав хор спеціяльні жалібні пісні, а рідня небіщиків, зокрема пси, стояли мовчки — ніби розуміли справді, за кого це панахида.

— Дрібні вістки. Король европейських циган, Квек, обїздить тепер циганські громади й веде пропаґанду за тим, щоби цигани переселилися на один з африканських островів і створили там свою державу. — У Клівленді (стейт Огайо) вибудовано лічницю для хорих на цукрову недугу, яка має вигляд кулі. — Як виказує остання статистика, в Чехословаччині є 3,300.000 парубків: з того 2,200.000 менше як 24, а 16.654 більше як 65 літ. — На лінії Прага-Будапешт заводять у перше електрично огріті вагони в поспішних поїздах. — В Москві відбулася з нагоди 17 конгресу компартії дефіляда, в якій взяло участь 20.000 вояків і 600 танків. — У Мальме (Швеція) завалив вихор фабричний комин, що падучи, вбив 3 особи. — Директор Корол. Клюбу Автомобілістів в Будапешті, Деґги, отроївся, бо лікарі заявили йому, що він недокровний і не може їздити автом. — У Корк (Каліфорнія) згинув найстарший і найбільший слон світу: мав 92 роки й важив 5 тон.

— Низькі наклади американської преси. Загально думають, що американська преса має незвичайно високі наклади. Тимчасом статистика 1893 щоденників Америки, що вийшла недавно друком, виказує, що в тій країні є: 145 щоденників, які мають наклад більш як 50 тис., 131 — наклад 25—50 тис., 283 — наклад 10—25 тис. і 1334 — наклад менше як 10 тис. Загалом виходило у Зед. Державах 360 щоденників ранкових і 1533 вечірних, що мали наклад: всі ранкові 13,719.382, вечірні — 22,696.297. (—)

— Стромболі вибухає. У звязку з останніми землетрусами на Середземному Морі та в Альбанії повідомляють про сильний вибух вулькану Стромболі на Ліпарійських островах. Серед гуку вулькан викидає густі хмари диму, попелу та лави, що стікає широкою струєю в долину. Влада наказала евакуацію сусідніх осель.

— Зїзд Романових. У Сен Брія (Франція) в якому перебуває претендент до російського престолу вел. кн. Кирило Володимирович, відбудеться у найближчих днях, з нагоди того, що син вел. кн. Кирила, вел. кн. Володимир Кирилович, якого російські монархісти вважають майбутнім наслідником російського престолу, скінчив 16 літ — зїзд родини Романових. За статутом династії Романових члени її вважаються повнолітними, коли скінчуть 16 літ. В Сен Брія зберуться ті з вел. російських князів, що визнають права вел. кн. Кирила до російського престолу, тобто вел. кн. Дмитро Павлович, що оженившись з американкою, зрікся всіх прав до престолу та син вел. кн. Олександра Михайловича, що взяв мин. року у Франції й за жінку мав вел. кн. Ксенію, рідну сестру Миколи II.

З судової салі.

ЗАСУД СВЯЩЕНИКІВ ЗА ЧОРНІ РИЗИ.

В окружному суді у Тернополі (окр. судця Мешковський) відбулася в понеділок 5. лютого ц. р. карно-адміністраційна розправа проти 70-літнього пароха з Добривод, повіт Збараж, **о. Онуфрія Чубатого, котрого староство у Збаражі укарало гривною у висоті триста золотих, а на випадок нестягальности семиденним арештом** за проступок зі статті 18. права про проступки (демонстраційно на публичному місці виявлена нехіть і легковаження польської держави). Цього проступку на думку староства о. Онуфрій Чубатий допустився тим, що дня 11. листопада 1933 р., як у роковини 15-ліття відродження Польщі, відправив богослуження у церкві в Добриводах у чорних ризах. Присуду староства о. Он. Чубатий не приняв і тому відбулася в окружному суді у Тернополі згадана вище розправа. Обвинувачений з причини старости і недуги на розправі не зявився і неприсутнього боронив пос. д-р Степан Баран.

Обв. о. Чубатий боронився тим, що згаданого дня відправляв заупокійну Службу Божу, котру на цей день ще давніше замовив Степан Попозич з Новиків, а ніхто урядово не повідомив його — що ствердив війт Степан Сулкула під присягою в суді — що треба відправити тогож дня богослуження в намірені Польщі. Тільки вечором на день передтим питався його радний Володимир Мариновський, коли наступного дня буде Служба Божа, не згадуючи нічого про якесь доручення староства. Зрештою згідно з постановою осьмої статті конкордату не мав обовязку в день 11. листопада 1933 р. змінювати намірення Служби Божої, як про це рішив ще в 1928 р. греко-кат. Митр. Ординаріят у Львові своїм розпорядком до всіх підчинених собі священиків з 3. лист. 1928 ч. 9888. Про це повідомив староство місцевий управитель школи Анджей Пронкевіч. **Окр. суд потвердив ореченти староства в цілости;** оборонець д-р Ст. Баран зголосив проти присуду касацію до Найвищого Суду.

Тогож дня перед тим самим суддею відбулася друга карно-адміністраційна розправа проти о. **Яреми Онуферка**, завідателя парохії в Кривім, пов. Скалат, котрого староство в Скалаті теж за відправу Служби Божої у чорних ризах дня 11. листопада 1933 в церкві у Кривім **укарало гривною сто золотих** чи пак дводенним арештом за проступок зі статті 18 права про проступки. Засуджений присуду не приняв і відкликався до окружного суду в Тернополі. На розправі у суді боронився тим, що на день 11. листопада 1933 р. припадали заупокійні дні і він мусів відправити заупокійну Службу Божу. Іншої Служби Божої на цей день ніхто не замовляв і тільки день перед тим місцевий управитель школи Казимир Лісковацький пи-

тався його, коли наступного дня відправить Службу Божу, бо хоче прийти до церкви зі шкільними дітьми. Староство в Скалаті — як це воно само ствердило на письмі — не видало у тій справі ніякого окремого розпорядку. Зрештою на свою оборону покликався обвинувачений на постанову осьмої статті конкордату, на розпорядок гр.-кат. Митр. Ординаріяту у Львові з 3. листопада 1928 ч. 9888 і на окреме письмо тогож Ординаріяту у нинішній його справі з 23. грудня 1933 до ч. 15.586/Шк. Окружний судця Мешковський відкинув усі дотичні внески оборонця д-ра Степана Барана і проголосив присуд, котрим обвинуваченого **о. Ярему Онуферка** признав винним проступку зі ст. 18 права про проступки згідно з актом обвинувачення, **але кару підвищив зі сто золотих на триста золотих або на випадок нестягальности на 7 днів арешту**, засуджуючи його — як і о. Онуфрія Чубатого — на заплату судових коштів і судової оплати у висоті 30 золотих. Проти цього присуду оборонець д-р Ст. Баран зголосив теж касацію до Найвищого Суду.

—o—

З кіна.

Кіно „Химера": „СВІТ БЕЗ МУЖЧИН."

Несподіванка тої фільми в її завязці, що сама собою викликує сердечний сміх і бавить глядача безжурною анекдотою. Скора акція, багата в комічні епізоди, легкі мельодії, що так і лишаються в ухах слухача, врешті вибагливa вистава, головно імпозантна сцена конгресу жінок, де представниці окремих народностей пишаються своєю красою. Недурно Фокс реклямує ту свою велику музичну комедію. Фільма представляє нам пару досі незнаних акторів: гарну Ґльорію Стюарт і її партнера, приємного Равля Руліена в ролі „одинокого на світі мужчини". **е. т.**

Дописи.

СОКАЛЬ.

Новий рік приніс із собою дальшу боротьбу за здобуття належного нам представництва в раді й маґістраті міста Сокаля. Та боротьба зазначилась солідарним виступом українських радних, які виняли з конституючого засідання міської ради в дні 30. січня ц. р. та зложили рішучий протест Українського Клюбу цієї ради проти того, що змехтовано його домаганням вибрати до маґістрату одного ланника українця. А відмовили нам у маґістраті нашої репрезентації тому, як це заявив офіційно на засіданні міської ради голова Польського Клюбу вшехполяк кс. Шукальський, що наш виборчий комітет відкинув пропозицію утворити з поляками й жидами спільний бльок та що українці внесли виборчі протести в 2-ій і 4-ій виборчій окрузі. Голова Українського Клюбу д-р Роман Перфецький рішучо запротестував проти позбавлювання українців їх представництва в маґістраті за те, що вони скористали зі своїх законних виборчих прав, а відтак, перед приступленням до виборів ланників, зложив іменем Українського Клюбу таку заяву: „Український Клюб Радних міста Сокаля стверджує, що відповідно до скількости українського населення в Сокалі належиться йому що-найменше один ланник у маґістраті міста Сокаля. З уваги на те, що обовязуючий регулямін виборів членів маґістрату уневожливлює Українському Клюбові поставити свою листу, а Польський Клюб відкинув домагання вибору українця одним з ланників міста Сокаля, Український Клюб закладає рішучий протест проти позбавлювання українського населення міста Сокаля представництва в маґістраті цього міста. Скидаючи всяку відповідальність за всю діяльність маґістрату на Польський і Жидівський Клюб, на знак протесту проти позбавлювання українців міста Сокаля згаданого представництва заявляє, що не буде брати участи в укомплектуванні маґістрату й інших орґанів міської ради". По цій заяві Український Клюб покинув салю нарад.

ТЕРЕБОВЛЯ.

Аматорська вистава в Дереневі. В часі Різдвяних Свят відбулася в чит. „Просвіти" у Дереневі вистава нар. драми „Не ходи Грицю" зі співами і музикою. Підготовив виставу о. Глинський Петро і корс. інжинір Турула. Вистава пройшла дуже гарно.

Жіноча кооперативна анкета відбулася у Теребовлі при участи ок. 150 жінок з цілого повіту. Крім того навлося на салі чимало мущин-кооператорів. На раду відкрив орґанізаційний директор П. С. К. у Теребовлі д-р Петро Палійчук, що виголосив коротку промову про вагу праці жіноцтва в кооперації. Шерший реферат на цю тему виголосила п-а Аксентій, кооператорка з Чортківщини. Її виклад нагородили присутні рясними оплесками. Після того промовив ще раз д-р Палійчук, який представив здобутки української кооперації за останніх 10 літ. При кінці п-а Аксентій обговорила ще справу боргування і анкета скінчилася відспіванням національного гимну. Варто підкреслити, що на анкету прибуло інтелігентне жіноцтво, особливо молоде. Впродовж місяця лютого відбудуться у всіх селах повіту тридневні анкети, на котрих будуть реферувати делеґати П. С. К., „Сільського Господаря" і Філії „Просвіти".

СТРИЙ.

Просфори у Стрию.

Від кількох літ нац.-суспільне життя у нас занепадає, а просфора є тим чинником, що з деякого погляду оживляє товариське життя. Бачимо не добре у Стрию, зе в цьому році відбулась ціла низка просфор. І так:

Т-во „Міщанська Бесіда" вже на сам Йордан уладило просфору, одначе не було тут святочного настрою, бо за свіжо ще було в памяти всіх невідповідне поведення декого з міщан при нагоді вибору до міської ради.

„Союз Українок" улаштував просфору для членів і представниць жіночих кружків з повіту в кімнатах Повіт. Союзу Кооператив. Піднесений настрій і сердечні промови підбадьорили учасниць до дальшої орґанізаційної праці.

Церковне Братство на передмісті Лани стягнуло на свою просфору всіх міщан з родинами, що випочили вперть три кімнати Братського Дому. Явились представники УНДО, Сокола, Спорт. Секції, студентів і Церк. Братства міської церкви. Поблагословив просфору і привитав від Церковного Братства всіх присутніх о. парох Цурковський, а від громади Лани привитав гостей з міста о. Лишинський. Серед співу колядок і пісень промовляли: д-р Гарасимів, д-р Лужецький, мгр. Падох, мгр. Гр. Барабаш, інж. Соханський і М. Рудницький. При веселій гутірці перейшов час скоро і по півночі порозходилися підбадьорені на тусі учасники домів. При цій нагоді зібрано на інвалідів 14 зол.

Взаїмна Поміч Українського Учительства влаштувала для своїх членів і запрошених гостей просфору в салях Муз. Інституту 4. лютого вполудне. Зїхалося учительство з цілого повіту. Просфору поблагословив і підніс її значіння о. Лишинський. В часі спільної перекуски і співу колядок витав голова Т-ва п. В. Котович гостей, а спеціяльно присутнього інсп. Соколовського.

Т-во Українських Слуг. Перший раз у своїй власній хаті при гарно прибраних і суто заставлених столах засіли члени Т-ва Українських Слуг 4. II. в год. 5. попол. зі своїм відділом, щоби поділитися спільною просфорою. Сльози радости виступали на очах членів дівчат — наших служниць, котрих недоля пхнула до служби переважно між чужих людей; вони сиділи з виділовими колядували, ділилися святочною просфорою і кутею. Сердечно-родинний настрій панував на цілім святом і з жалем в год. 8-ій веч. розходилися дівчата до своїх щоденних обовязків по спільній фотографії.

Просфора всіх товариств на передмісті Лани. Того самого дня (4. II.) відбулася спільна просфора заходом всіх економічних та освітніх товариств передмістя Лани в льокалі чит. „Просвіти". Явилося багато запрошених міських гостей і молоді з музикою, зате впадала в око відсутність старшого, поважного громадянства Лани. Слід би подбати, щоби те порозуміння, яке певно зайшло між громадянами Лани, було для спільного добра якнайскорше ліквідоване.

СПОРТ.

ТУРНІР ЗА МИСТЕЦТВО ПЕРЕМИШЛЯ В ПІНҐ-ПОНГУ.

У С. К. „Сян" у Перемишлі, що в часі минулорічних змагань кованого меча вспів дігнати, а то й перегнати передові польські та жидівські клюби (Польонія, Чуваї, Гарібор) Перемишля, може повеличатися новим успіхом у часі зимового сезону, а саме в пінґ-понґових розгривках. У перших днях лютого відбулися в Перемишлі змагання — турнір за мистецтво цього міста в пінґ-понґу. До розгривок зголосилися всі найкращих клюбів, а між ними й У. С. К. „Сян", репрезентований п. Осипом Новицьким. У висліді змагань **титул мистця Перемишля здобув п. Осип Новицький**, виявляючи всесторонню техніку і свободу рухів, не втративши в розгривках ні одного сета.

КАНАДА — МИСТЕЦЬ ҐАКІВКИ.

В неділю скінчилися у Міяні фінальові змагання за мистецтво світу в ґакіці на леді.

Ґакі є мистця добула Канада, бючи у фіналі Злуч. Держави 2:1 (0:1, 1:0, 0:0). Перемога Канади справедлива, але змагання були дуже завзяті і щойно у продовженні меча вдалося канадійцям зарекомендувати перемогу на свій бік. Отже Злуч. Держави що були рік мистцем у ґакіці, злетровізувалися знову в користь Канади.

Остаточна черга змагань така: 1) Канада, мистець світу, 2) Злуч. Держави, віцемистець, 3) Німеччина, мистець Европи, 4) Швайцарія, віцемистець Европи.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 14. II. год. 6 веч. Вистава для молоді „Чоловік, що був четвергом".

Четвер, 15. II. год. 7·30 веч. „Чоловік, що був четвергом".

Театр Різнородностей.

Середа, 14. II. год. 7·30 веч. Премієра „Родина" пєса А. Слонімського.

Четвер, 15. II. год. 7·30 веч. „Родина".

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. — Станиславів:

15. II. Корокева Кіна.
16. II. Гра на замку.
18. II. Сонце руїн.
19. II. Пісні в лініях.

Небавом виставить театр оперетку „Корнеївські Дзвони" і комедію „Подружжя Львові".

Кіна.

АЛЯЙЯ: „Пат і Патахон як волоцюги".
АПОЛЬО: „Паприка".
АТЛЯНТЬК: „Парада резервістів".
ВАНДА: „Св. Антоній Падевський".
КАСІНО: „В твоїх обіймах".
КОЛІСЕЙ: Фільма „Пісня пісень", ревія „Львів—Стамбул".
КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Ел Берінер) і полірний додаток.
МІРАЖ: „12 крісел" (Вл. Буріян).
МАРУСЕНЬКА: „Йосиф у Єгипті".
МУЗА: „1002-а ніч".
ПАЛЯС: „Пригода на Лідо".
ПАН: „Мата Гарі" й ревія.
ПАСАЖ: „Магараджа" (з Борисом Карловим).
ХІМЕРА: „Світ без мужчин".
СТІЛЕВЕ: „Сучасний Робінзон" і ревія з Сталинцінном.
УТІХА: „Ескадра очайдухів" і ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 14. лютого 1934.

Відень (506,8) 19·35 „Пори року" Гайдна, 22·35 Концерт. **Брно** (325,4) 16·00 Концерт, **Мор. Острава** (250,1) 19·35 Ганнова музика, **Прага** (470,2) 17·35 Скрипка, **Париж** (1724) 21·45 Концерт. **Білгород** (437,3) 16·30 Спів, **Любляна** (569,9) 20·00 Опера б) **Гайльсберг** (291) 20·10 „Дер Гольдідіґ" кон. опера, Маршера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·30 Фортепянові твори, 20·10 Романтична музика, **Мінхен** (405,4) 23·00 Сонати на скрипку та фортепян, **Мілянер** (522,6) 18·15 Нар. мельодії, 20·45 Симфонія ч. 4 Чайковського, **Осльо** (1186) 20·00 Сучасна норвеська музика, **Міляно** (368,6) 17·10 Концерт, 20·40 „Фідаа з Монмартру, оп. Бальмаца, **Рим** (420,8) 18·00 Нар. музика 20·30 Опера.

Четвер, 15 лютого 1934

Відень (506,8) 12·00, 19·25 Концерт, **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, **Кошиці** (269,5) 12·30 Концерт, **Прага** (470,2) 19·30 Бесіда програма, 20·10 Спів, 22·40 „Далібор" оп. Сметани, **Париж** (1724) 21·10 „Фортунія" оп. Месаджера **Атльоа** (521) 21·00, 21·40, 22·15 Спів, 23·10 Народна музика, **Білгород** (473,3), 17·00 Популярні мельодії, **Люксембург** (130,4) 22·00 „Шеста лялька" оп. Штраусса, **Ляйпцберг** (455,9) 22·30 Камер. музика, **Мілянер** (522,6) 14·30 Пісні, 20·10 „Дон Паскуле" оп. Доніцетія, **Будапешт** (549,5) 19·30 Циг. музика, 18·10 Джез, 19·30 Опера, **Рим** (420,8) 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 14. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Грам. плити, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Фортепян, 16·10 Для дітей „І це й те", пісоньки, „Більше ніж король", 16·55 Концерт 18·00 „Фавстів привид" або поступ технікою, 18·20 Органовий реціталь, 18·40 Пісні (Зміч. баритон), 19·05 Вечерниця, ґрамофон, 19·25 „Терпіння та побіди творів", 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва верум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Григоріянські співи, 20·15 Давня музика, **21·15 Народній промисл на Гуцульщині**, 21·30 Спів (Гуцульмеці, сопрано) 22·00 Поважна музика з грам. плит, 22·40 Музика з грам. плит.

Четвер, 15. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 9·45 **Богослуження з Волоської церкви у Львові**, 12·05 Оперетнова музика з грам. плит, 12·35 Концерт, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Джезовий концерт, 16·55 З новочасної естонської музики (грам. плити), 17.20 Фейлетон „Не терпіли жінок", 17·30 Анд. Словацький у Швайцарії, 19·03 Вервиґора та його ворожби на тлі нар. переказів, 19·15 Вечерниця, 19·35 Відчит, 19·40 Світовий комунікат 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва верум, 20·00 Вибрані думки, 20·02, 21·15 Концерт оркестр. спів, 21·00 Технічна скринька, 22·00 Те саме, а всеж то інше (грам. плити), 22·30, 23·30 Танцова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·39

Золото: Доляри 8·98—9·01. Франки фр. 36·20—36·40. Дукати 83·00—83·20. Корони 37·10—37·70. Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·30 Фльорени 0·75. Рублі 1·25.

Збіжева біржа.

За 100 кг. льоко ст. вад. 119/1·32 200 км. Ціни ринк	золотих від	золотих до
Пшениця збірна	17·25	17·50
Жито одноцінне	13·—	13·25
Фасоля біла	22·—	25·—
Гречка на мливо	17·—	18·50
Мука пшен. люкс. до 40%	33·—	33·50
Мука пшен. 50%	30·—	31·—
Мука пшен. 55%	29·50	30·50
Мука пшен. по пр. 40% до 10%	27·—	27·—
Мука пшен. по пр. 40% до 20%	26·—	27·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця збірна	20·75	21·00
Мука пшен. люкс. до 40%	36·—	37·—
Мука пшен. 45%	36·—	36·—
Мука пшен. 55%	34·—	35·—
Мука пшен. 60%	32·50	33·50
Мука пшен. 65%	31·50	32·—
Мука пшен. разова	25·—	25·50
Мука пшен. по пр. 40% до 10%	30·—	30·50
Мука пшен. по пр. 40% до 20%	28·—	28·50
Мука пшен. по пр. 50% до 10%	26·—	27·—
Мука пшен. по пр. 55% до 5%	24·50	25·50
Мука пшен. по пр. 60% до 5%	22·—	23·—
Мука пшен. посьл. понад 65% до 70%	17·50	18·—
Мука пшен. пост. понад 70%	13·—	13·50
Мука житня 55%	26·—	26·50
Мука житня 60%	25·—	25·50
Мука житня 65%	23·50	24·—
Мука житня 70%	22·—	23·—
Мука житня разова до 96%	19·—	19·50
Мука житня спт. по пр. 55—60—65%	15·—	16·50
Висівки житні	8·—	8·85
Висівки пшеничні	10·50	10·75

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Масласоюз" платив кооперативам дня 13. II. масло 2·70, молоко, —·19, сметана —.80, яйця 3·— 3·10

Тенденція на масло сильна, на молоко, сметану і яйця удержана

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

На Повітовий Союз Кружків „Р. Ш". у Львові зложили: Союз Українських Приватних Службовників „Супруга" зол. 30·— як жертву замість квітів на свіжі могили бл. п. Олі Дудриківної і Ілька Яремкевича, та фірми: Кутковський — Львів, 20 зол., Т. Пєвка, касар — Львів, 25 зол., Бирак і Чорний — Львів, 25 зол. За зложені жертви щиро дякує Рада П. С. Кр. „Р. Ш." у Львові. 1093

Заходом „Жіночої Секції", Кр. Р. Ш. ім. Т. Шевченка, відбудеться в четвер 15. н. м. в домівці Кружка, Супінського 23, реферат д-ра Маркіяна Дзеровича на тему „Склероза". Початок год. 6-та попол. 1092

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАПНОВИШ гапчани — 75, гобелінові огомини — 30, мапашки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, ватячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Ліндого 6. 34/49 14-20

НАЙКРАЩУ, найтревалішу і найелеґантнішу обуву дістанеш в **„Ар. — ка"**, Хоружина 11 а. 1076 2—25

КОМФОРТОВА кімната з утриманням для одної або двох осіб. Коснерська 1. мешк. 5. 1073 3—3

ШУКАЮ спільника до відчинення адвокатської канцелярії у провінціональному місті за зворотним вкладом 2.500 зол. гіпотечного забезпечення. Зголошення до „Діла" під „Адвокат". 1086 2—3

РОЗВІД і уневажнення супружества на підставі теперішних польських законів в опрацюванні др. Ельхона Мартулеса адвоката у Львові. — Книгарня др. Бодека, Львів, Баторія 12. 10/22 2—3

ВУГОЛЬ: Калитян, Байки 14. Тел. 38-94 1005 8—30

МАШИНА „Адлер" з подвійним латинсько-кириличним вкладом вкладом, оказійно продає „Машинополь", Сикстуська 9. 1081 3—3

МОЛОЧАРНЯ-СКЛЕП добре просперуюча в центрі міста на продаж. Відомість Пекарська 7 — Молочарня. 1091 1—1

НОТАР шукає субституту. Зголошення „Діло" під „Посада". 1089 1—1

ЕМЕРИТОВІ, аматорові саду, тепловиків і насіни дам помешкання і паливо. Гарасовський, Любачів. 1090 1—3

За 1 зол. -- 100
грамів знаменитої КОЛЬОНСЬКОЇ КВІТОВОЇ ВОДИ з тревалим і приємним запахом. Перфумерії
С. Федера ЛЬВІВ. Сикстуська 7 або: Коперника 15 а.

Бельські Матеріяли
чисто вовняні
по зол. 4·—, 5·— і 6·— продає
Bielski Przemysł Włókienniczy
ВУЛ. КАЗИМИРІВСЬКА ч. 4.
1019 1—3

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах. Купно продаж: заміна уживаних інструментів. 235
НОВАЦКІ
Пілсудського 17. Тел. 35-21.

НЕБУДЕННА НАГОДА
перенесений **Магазин Меблів Брік і Ґрінер** Львів, з льокалю Ягайлонська 74. — до нового льокалю **ТРИБУНАЛЬСЬКА 16**, дає з цієї нагоди при закупі меблів 20 проц. опусту. Тел. 21-76. 1043 1—2

ҐЛЮТИНА
КРИВЕЦЬКОГО
Препарат до клеєння, лютування та утревалювання паперів, документів, банкових нот, рукописів, світлин і т. д. — Всюди можна дістати! — Ціна **1·— зол.** 2-25

Все актуальний — для всіх необхідний — найкращий і найдешевший
ДРУГИЙ РІЧНИК
Українського Економічного Бюра
З КАЛЄНДАРЕМ на 1934 РІК
Зміст: Україна в числах
Народне господарство
Покажчик української культури
Адреси українських установ у цілім світі.
Ціна тільки 1·40 зол.
Продають українські книгарні в краю та закордоном. Вистачить вплатити належність з пересилкою зл. 1·75 на конто П. К. О. ч. 4.423 (Е. Чехович, Варшава) і Ви дістанете негайно цю необхідну книжку, яка обіймає 208 сторін друку, та має український та англійський текст. 1077

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів Ринок 10

Ч. 41 (13.266). Львів, пятниця 16. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·30 зол., Швайцарії 4 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ганебна кириня.

Москвофільські банкроти і велика „маніфестація" за „рускім біскупем". — На чисті води.

Ще на устах усіх величаве свято цілої Лемківщини в Сяноці, про яке вже відомо читачам „Діла", а яке виявило всьому світ усім чинникам та москвофільським банкротам-кирдиникам, що народня маса Лемківщини вже в відповідній (інтелігенції) міцно обєднались біля свого Провідника Церкви, Кир Йосафата, а вже москвофільські банкроти почали нову ганебну кириню, намагаючись збити для себе політичний капітал саме з тієї великої релігійно-національної маніфестації. І тільки тому доводиться повернути увагу до тієї події, яка без сумніву дрібнішує відношення Лемківщини від релігійним і національним оглядом та спаралізує злочинну акцію москвофільських недобитків.

Ось ці москвофільські банкроти, пройшовши із поширюванням на Лемківщині „варшавського православія", змінили навіть основою свою тактику і з носіїв православія стали завзятими оборонцями „повної незалежности греко-католицької Церкви на Лемківщині" з окремим епископом, але обовязково їхніх політичних перекочань. Діставши такий „національний" злобуток, як „лемківський бувар", який уже теж заведено до народніх шкіл на Лемківщині, повели москвофіли на епископа Кир Йосафата та підчинене йому духовенство переробіччиними засобами, у супроводі частини польської преси, зіклемну кампанію, якої не гадають припинити, бажаючи ось-так осягнути свою мету: іменування окремого „руского епископа" для Лемківщини. Але інстинкт самозбереження лемків та журавлина праця інтелігенції і гр.-кат. духовенства паралізують цю каїнову роботу і лишень прискіпують арієт національної свідомости та релігійної єдности, якої спонтанічним виявом був саме великий злет народу в Сяноці в дні 30. січня ц. р.

І ось москвофільські балаболи, аби ратувати себе перед повною компромітацією перед своїми, теперішніми опікунами, скликали теж на день 30. січня ц. р. зїзд „Руской Селянскої Орґанізації", на який, по тяжких зусиллях здалось зранжерам враз із сяніцькими „менерами" та їхніми збаламученими ще декількома ступайками з поблизьких сіл стягнути ледви 50 учасників. На тому „зїзді" виливають по старому звичаю помиї на Кир Йосафата та підчинене йому духовенство, бо до ніякої важкої, орґанічної праці вони вже не здібні, і вибирають делеґацію, яка має виїхати до Варшави та домагатись від ріжних чинників іменування „найблизчому чаї для Лемківщини „руского епископа", бо, мовляв, лемки зїхались до Сянока так чисельно тільки тому, що бажають для себе „руского епископа". У склад цієї делеґації увійшли: ні Сяноки Емануїл Мокрицький, емер. ґімназіяльний радник (і до фонію) о. Йосеф Сікорський, емер. катехит та трьох селян, а саме: Дмитро Галицький з Вільховець, Соболевський з Костарівець і Воньо Тилка з Тиряни Сільної. А тому що гроші на дорогу зема, бо їхні установи в Сяноці збанкротували, писали прохання до „власть імущих", щоби дали їм кілька тисяч злотих на подорож до Варшави.

Одночасно „Ґазета Порента" з дня 5. лютого ц. р. немов ґрипуївська труба сповістила так „всім, всім", що в Сяноці відбулося зїзд з Лемківщини, який наявився за „рускім біскупом". Близче не будемо спинюватися над тією сенсаційною нотаткою „Г. П.", яка, вірна своїм традиціям, поширює очевидну дезінформацію між своїми читачами, хоч „Діло" раніше, бо ще 5. лютого, принесло вичерпуючі інформації про цей великий злет народу в Сяноці і редактори „Г. П." не могли хіба їх переочити. Але це вже справа етики.

Зате куди важливіший сам факт, що москвофільські банкроти, програвши вже свою останню ставку, намагаються збивати політичний капітал з української релігійно-релігійної маніфестації, щоби тільки не стратити ласки у своїх опікунів. А факт, що у склад делеґації входить гр.-кат. катехит, бадьмо, що вже на емеритурі і тому залежний від свого епископа, найкращий раз доказує, що ґрунт під православія на Лемківщині підготовили саме такі греко-католицькі духовники-москвофіли, які роками вмовляли в лемка, що „православіє" православна віра та єдність з таким-же православним руским народом урятує лемків перед польонізацією: це їм не шкодить, що тепер, попікшися на цій імпрезі, грають уже на іншу дудку. І цього факту не змінять ганебні наскоки на Кир Йосафата та підчинене йому духовенство, що, мовляв, лемки, „ратуючись перед ґрекізацією, втікають на православіє і лишень „руский" епископ спинить цей перехід на православіє". Ні! Лише дрібна і всеобіймаюча щотенна мураглина праця нашої інтелігенції та духовенства врятує Лемківщину для нашого народу, для його національної єдности.

(j—r)

—o—

Домашня війна в Австрії.

ЗАВЗЯТІ БОЇ В ОТАКРІНҐУ.

Берлінські часописи подають подробиці завзятих боїв між військом і соціялістами в Отакрінґу. Робітничий дім, хоч обстрілюваний артилерією, ще в год. 13 не піддався. Військові відділи пробували підійти ближче, щоби висадити будинок у повітря. Великі комплекси домів „Ляндляйтен", де живе 5000 осіб, находилися в тім часі в руках соціялістів і **були острілювані з гавбиць та скорострілів.** Особливо завзяті бої йшли за дім Маркса на Гайдлєґенштетенштрасе. **Горішні поверхи дому станули у вогні і соціялісти забарикадувалися в долішній части будинку.** Вкінці військо зловило будинок і тоді розпочалися драматичні сцени. Соціялісти ставили розпучливий опір. **За кожні сіни, за кожні сходи боролися до загину. Середуща частина великого комплексу будинку завалилася.** Зачувати, що військо **висадило частину дому в повітря.** 600 членів Шуцбунду дісталося в полон і стануть **перед наглим судом.**

В незвичайнім додатку „Вінер Цтґ." подає опис боїв за робітничий дім в Отакрінґу. Дім завняло вкінці урядове військо. Перший добувся до того дому відділ майор Фрей.

Також у дільниці Мандлін мусіли перед полуднем **здобувати приступом кілька громадських домів.**

АРТИЛЕРІЯ БОМБАРДУЄ ФЛЬОРІСДОРФ.

БЕРЛІН, 14. II. ПАТ. На основі інформацій від інформаційного бюра в год. 18 у Відні вибухли нові бої. Найбільше напруження було у **Фльорісдорфі.** Зібралися там **найсильніші відділи комуністів** по другому боці Дунаю. **Військо острілювало їх з гармат.** Бої шаліли особливо біля головного будинку пожежної сторожі. З того будинку члени Шуцбунду острілювали недалекий комісаріят поліції. Після тяжкого змагання війську вдалося здобути будинок міських купалень, що був теж осередком соціялістів. Знайдено там **великі запаси зброї й муніції,** приготовані для Шуцбунду.

БЕРЛІН, 14. II. ПАТ. На основі повідомлень з Відня в год. 19-ій ситуація була така: Дільницю Фльорісдорф по другому боці Дунаю **опанували зовсім урядові військові відділи.** Відділи Шуцбунду держаться ще в кількох місцях біля заліничого шляху і ґазівні. Тепер війська розпочали **окрилюючі атаки.**

Продовження на стор. 5

Жадайте всюди насіння тільки в оригінальнім опакуванні Народної Торговлі!

Весна йде отже пора призадуматися над тим, де купити здорове і добірне насіння городини та інших пашних ростин

Одиноким певним джерелом, де можна дістати всякого рода насіння є

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ,

яка за 50 літ свого існування рік-річно доставляє своїм відборцям найдобірніші і пристосовані до нашого підсоння і ґрунту роди насіння та дає повну запоруку, що виложений на закупно насіння гріш і виконана праця не підуть на марне, в доказ чого наводимо понижче один із численних похвальних листів, які ми дістали від наших відборців за останній рік:

До П. Т. Склад Народня Торговля Одиа. З радостю і повним вдоволенням повідомляю, що купленє насіння з весною 1933 р. у Вас заслуговує на признання, тому поручаю Ваше насіння увазі громадянства бо купленє насіння в Народній Торговлі в Одиа що до одного сходить, тягами виявнє добрий збір.

Згадаю і те, що Ваше насіння одновродне, чисте притім дешеве та дає найкращий збір. — З правдивою пошаною К. Гриньо, Одиа II. 13.IX. 1933. 806

На шляху до плянового і примусового збуту в хліборобстві.

Проєкт закону орґанізації збуту хліборобських продуктів.

Хліборобство найдовше встоялося перед т. зв. плянової господаркою і нормуванням її державою чи іншими впливовими чинниками. Одначе чим далі тревае теперішній господарський хаос, тим частіше назрівають проєкти, щоби в господарку хліборобів увести якісь норми. Покищо ці норми тільки рідко відносяться до самої продукції (обмеження площі збіжа в Америці); частіше відносяться вони до нормування цін за хліборобські продукти (зверді ціни на збіже в Німеччині), або до селевчування контингентів для збуту і створення примусових організацій продуцентів (Анґлія). Одначе вже ці проєкти є заповідю того, що держави думають над тим, аби своїм впливом охопити також хліборобство і силою направити його в те русло, яке, на думку уряду, булоб найвідповідніше. Це рівнозначне з відступленням від господарського лібералізму також у хліборобстві. Такі заходи в ріжних країнах впливають очевидно також на сусідів і разом з тим виникають подібні проєкти щодо обмеження свободи обороту продуктами хлібороба, при чому вони ріжної форми. Саме тепер підготовляють у Варшаві у міністерстві хліборобства проєкт закону про організацію збуту хліборобських продуктів, який переднскутовано на днях у Хліборобській Палаті у Львові. Цей проєкт може стати небавком законом, що буде мати далекосяглі наслідки для всього нашого, зокрема кооперативного життя.

Цей проєкт закону каже, що для того, аби збут хліборобських продуктів краще наладнати, рада міністрів може покликати до життя відповідні орґанізації. Ці орґанізації можуть діяти або на терені цілої держави, або в поодиноких округах. Своєю працею будуть вони обнимати збут продуктів хліборобства, лісництва, городництва, годівлі та риболовства. І то або один або більше предметів з цілої групи цих продуктів. Ініціятиву до опрацювання проєкту таких орґанізацій полишено хліборобським товариствам, чи пак самим зацікавленим у цій справі продуцентам (хлібороби). Одначе коли самі хлібороби чи їх орґанізації з такою ініціятивою не виступлять, а міністер хліборобства уважатиме таку орґанізацію збуту за конечну, то він може доручити Хліборобській Палаті випрацювати такий проєкт. Опрацьований проєкт орґанізації переглядають

до Хліборобських Палат на голосування. Коли проект збере 2/3 голосів, то його вводять у життя і творять дотичну організацію продуцентів. Коли ж проект на цім голосуванню перепаде, то міністер хліборобства зарядже нове голосування, при чому може бути змінений спосіб голосування. З цього виходить, що в кожному разі, коли це є бажанням міністерства хліборобства, проект організації збуту таки приймуть.

Схема організації збуту може передбачувати: а) організації продуцентів, що купують і продають дотичні продукти на власний рахунок або в коміс на рахунок продуцентів; б) організації продуцентів, що займаються перерібкою дотичних продуктів на власний рахунок або комісово на рахунок продуцентів; в) організації продуцентів, що не ведуть торговлі і є обмежені тільки до регулювання ринкових відносин, контингентування та управильнювання подажі і г) організації, що займаються комбіновано всіми трьома родами праці. При обговоренні проекту у Львівській Хліборобській Палаті скреслено при організаціях б) точку про комісову перерібку на рахунок продуцентів.

Дальше в організаційній схемі будуть приписи щодо кар на продуцентів за невиконування обовязків, які на них накладає організація збуту, за нелегальне продавання продуктів і т. д. Схема організації продуцентів має теж обнимати обовязок для купців вплачувати частини або цілість належности за продукти до каси організації. Рада міністрів установить кари на тих, що набувають дотичні продукти поза організацією продуцентів.

Важною постановою є те, що коли цього вимагає положення на ринках, рада міністрів може покликати до життя примусову організацію тих, що торгують або переробляють хліборобські продукти. При цій точці принято поправку наших представників, що хліборобська кооперація — це організація продуцентів-хліборобів і не підпадає під примусову організацію купців, яку може створити влада. Також накладає проект закону кари на тих купців і фабрикантів, що не підчиняються примусовій їх організації. В справах спорів цих примусових організацій рішають окружні суди; в справі переступлення компетенції примусовою організацією — Картелевий Суд.

Цей проект закону, за яким заявилися з більшости всі польські хліборобські організації, може поставити нас небавком перед явищем великих монополістичних організацій збуту хліборобських плодів, які будуть мати дійсно великі права. З уваги на примусовість будуть вони рішати не тільки на ринках, але також у доходовости наших сільських господарств. Проект цей досі настільки новий, що навіть його автори і прихильники не можуть докладно вияснити, як будуть виглядати ці нові організації збуту хліборобських продуктів та яке буде їх відношення до добровільних організацій продуцентів, якими є в першу чергу наша кооперація, а дальше і хліборобські товариства.

На всякий випадок цей закон, якщо він буде ухвалений (а впевняють, що так), буде першим великим кроком до введення плянової, а то й примусової господарки у хліборобстві. Це буде покищо у збуті хліборобських продуктів, який є чи не найважнішою ділянкою у циклі заходів для устійнення рентовности сільського господарства. Маємо враження, що цей закон принесе ще неодни клопіт, а його авторам може й розчарування, бо примус і згори накинений плян у сільському господарстві досі майже з правила не доводив до нічого путнього.

Інж. д-р Евген Храпливий.

Болячки національної політики.

Зміст промови посла Ст. Кузика 10. лютого 1934 р. на пленумі сойму при дебаті буджету міністерства внутрішніх справ.

НАЛЕЖИМО ДО ІНШОЇ „ГРУПИ".

Для українського народу в Польщі немає уряду ані ресортових міністрів, а існує тільки одно міністерство внутрішніх справ, що має рішальний вплив на полагоду всіх українських справ. Про кредити для українських банкових інституцій рішає міністерство внутрішніх справ, чи українська приватна школа має існувати, або чи українець учитель має там учити рішає воєвідський виділ безпеки, чи освітня, господарська чи спортова установа має існувати рішає староство, а навіть постерунок поліції. Нічого не може статися без поліційної апробати. Таке нескладне відношення уряду до українського народу дуже влекшує і спрощує українську проблему в Польщі, одначе польсько-українські взаємини загострює і як не як, а така політика на дальшу мету мусить провалитись на цілій лінії.

Всі дотеперішні міністри внутрішніх справ, а в тому і теперішній міністер, коли торкалися української проблеми, то обговорювали не свій ресорт, а цілість політики держави супроти українців. Одначе всі вони трактували проблему українську дрібничково, зводили її виключно до забезпеки особистих інтересів горожан-українців, причому теперішній міністер заявив, що українці не можуть мати до уряду претенсій за привілеї з огляду на свою приналежність до окремої етнічної групи.

ЯК ВИГЛЯДАЄ РІВНОПРАВНІСТЬ.

Українці не стараються мати упривілейованого становища в Польщі, одначе жадають, щоби їм як народові забезпечити повну можливість національного розвою. Навпаки, польський уряд хоче розбити український нарід на атомизовані одиниці, котрі можуть числити єдино на безпеку майна і життя наскільки відлучаться від спільного пня і свою національність проміняють на злиденне животіння одиниці. Таке примітизування українського життя не вирішить української проблеми в Польщі, український нарід як цілість, це організм, що має власні природні закони розвою і ніяка сила зломити їх не зможе.

Коли польська політика не може, або не хоче спромогтись на поважне вирішення української проблеми, а має на увазі тільки рівноправність прав і обовязки горожан, то придивімось як ця рівноправність українських горожан у Польщі виглядає.

(Промовець обговорює справу винищування українського шкільництва, культурно-освітнього і господарського життя на українських землях та конфіскату українських часописів та публікацій. Згадує теж про звільнювання урядовців українців та винищування вільних професій).

До українця ставляться у Польщі як до злочинного типу, кожна молода людина наражена кожної хвилини на арешт, бо влада підозріває, що він як українець, мусить належати до українських нелегальних організацій. Витворилася якась психоза, яка з одної сторони диктує владі винищувати всі українські організації, а з другої довела до того, що влада поліційна, йдучи за тою психозою старається викривати неістнуючі нелегальні українські організації. Маса поліційної служби явної і тайної старається в нинішніх часах кризи і редукції оправдати потребу свого істнування, алярмованням вищої влади фальшивими відомостями про те, що відкрила величезні нелегальні українські організації. Конфіденціональна служба дійшла на українських землях до фантастичних розмірів. По всіх українських товариствах працюють висланці польської поліції, як конфіденти. Маємо докази, що поліція вербує конфідентів серед молоді українських середніх шкіл."

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шопки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 16. ЛЮТОГО 1934.

ҐРЕТА ПООС.

Незнайомий приятель.

Маня була справді люта. З легкого необідного сну прокинув її телефон і вона почула чужий голос:

— Чи хотілиб ви нині провести зі мною вечір?

— Хто говорить?

— Зовсім незнайомий.

— Чи не можете подати свого прізвища?

— Ні.

— І гадаєте, що я — —

— Не гадаю, тільки бажаю.

— А ви знаєте мене?

— Ми ще ніколи не зустрічались.

— А чомуж хочете бути нині зі мною?

— Про це довідаєтесь самі, коли вже будете зі мною.

Голос при телефоні мав у собі щось цікавого. Маня любила несподіванки.

— Добре, прийду, де будете на мене ждати?

— Пів до восьмої пришлю за вами авто.

Після 10-ої години вечором Маня вийшла з незнайомим з опери. Маленька льожа при самій сцені заступила їм самотну кімнатку. Мані подобався незнайомий незвичайно. Це був стрункий, широковлечний мужчина, його руки були виніжнені, а його голос вказував на те, що він мав досвід у поведінці з жіноцтвом. Маня і не завагалась коли він хотів її поцілувати. Саме у тій хвилині, коли завіса падала, їх уста торкнулись.

— Тепер мусите мені сказати, як Ви називаєтесь.

— Я не хотів би..

— Навіть тепер коли ми вже — —

Незнайомий накинув їй на плечі плащ.

— Чи не хотілиб Ви зайти до мене ще на склянечку чаю? — спитав незнайомий.

— Виключене.

— То я проведу Вас до хати.

Вона глянула на нього з острахом:

— Ні, це неможливе. Я Вас не можу прийняти у себе дома.

— Я про це і не думав — відповів він спокійно.

Вони виходили широкими сходами з Опери.

Коли вже сиділи в авті, Маня мусіла сама зі себе сміятись, коли спитала:

— Якби я була прийшла до Вас, то булаб знала тепер Ваше імя.

— Ні. Я стягнув білет зі своїх дверей. Крім цього Ви надаремне розпитувалиб, до кого належить це авто. Число авта і прізвище його власника чи підприємця теж фальшиві.

— Чи Ви може маєте намір вивезти мене силоміць, убити і затерти за собою сліди?

— Ви переціняєте мій темперамент.

— Но, добре, але навіщо такі секрети?

— Колись Ви мене зрозумієте.

Авто зупинилось перед домом.

Маня вбігла до свого мешкання. Вона мала варяг таке враження, якби її викликали хитро з хати на те, щоб зробити влом. Уявляла собі, що все буде в хаті поперекидане, замки розбиті, шнури телефону перерізані, служниця мертва, а в найкращому разі на столі буде лежати листок з кількома словами: „Тепер уже знаєте, хто я такий". Тимчасом ні сліду того всього. Велика китиця зі сотнею багровими гвоздиками лежала на її ліжку.

Маня рішила, що все це дуже приємне, але якби побачила влом, то таки її нерви булиб спокійніші.

Найближчих кілька днів провела вона знову у товаристві незнайомого. Виривав він перед нею то тут, то там, начеб зовсім випадково, а вона чимало разів, як він зветься, а проте він їй на тратив за давнині: за кошести. Возив він її своїм автом на прогульки і по дорозі зупинялися у маленьких ресторанцях. Питала вона кілька разів, як він зветься, а проте він завсіди рішуче відмовлявся виявити їй цю тайну.

Колись ти вже довідаєшся про це — відповідав він завсіди — а тоді мене зрозумієш.

Одного разу вернулась Маня до хати і почула здалека ясний жіночий голос: „Маню! Нарешті! Це ти!"

Це була її приятелька, якої вона не бачила кілька місяців. За нею стояв якийсь мужчина. Він поклонився чемно, якось так, якби трохи було йому ніяково. Це був її знайомий — незнайомий.

Приятелька всміхалась.

— Маню, дозволь, що представлю тобі свого нареченого, а тобі, Марселе, мою найкращу приятельку, про яку я тобі так часто оповідала. Чи вона тобі подобається?

При найближчій зустрічі Мані з нареченим своєї приятельки, сказала Маня коротко:

— Тепер я вже знаю, чому Ви промовчали своє прізвище. Аж тепер розумію

— Ні, не розумієте!

— Якто не розумію! — відповіла Маня обурена. — Ви замовчали своє прізвище, бо Ви знали, що я не схочу ошукати ніколи своєї приятельки.

Він покрутив головою:

— Я знав, що Ви мене хибно зрозумієте. Я не сказав вам свого прізвища, бо Ви знали це прізвище від своєї приятельки і знали, що я її приятель. Для мене булаб це надто легка забава. Нема для жінки більшої приємности, як відобрати своїй приятельці її „мужчину". Тому то я промовчав своє імя. Я хотів зєднати собі симпатію у Вас, завдяки власним прикметам, а не від впливом Вашої жіночої порожнечі. Чи маю рацію, Маню?

Вона сказала вперше до нього „ти":

— Так, маєш рацію, Марселе.

Перекл. А. Б.

МЕТА — СТРИМАТИ РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ.

Промовець наводить приміри такого набору серед учнів середніх шкіл, та заявляє, що така тактика поліції, купування душ шкільної молоді під оглядом педагогічним і горожанським неможлива, а чести польській владі не приносить. Українське громадянство переконане, що поліція, арештуючи українську молодь має на меті стримати розвиток української інтелігенції і викликати репресії українського шкільництва.

Промовець згадує, що польська соймова більшість й уряд оправдують поліційні методи тим, що серед українського народу істнують нелеґальні організації. Згадує теж, що та більшість і уряд обвинувачує українське представництво, що воно потурає нелеґальним методам боротьби з польською державою, та не навчило власної молоді, ні українського громадянства політичного реалізму, та питає, що зі своєї сторони зробила польська більшість і уряд, щоб могли почванитися політичним реалізмом. Смертельний удар українському політичному реалізмові, заявляє промовець, завдають ті сумні цифри українського національного білянсу, які вказують, що за часів польської влади на українських землях стратив український нарід ціле шкільництво, громадську самоуправу, цілий ряд освітніх, культурних і господарських установ, а придбав тільки те, що молодь замісць освічуватись у школах, винищується масово по арештах. Зміна настроїв громадянства, а в тім української молоді може прийти тільки зі зміною політики польського уряду супроти українського народу. Чванилися панове, що дійдуть до українського народу через голови українських політиків, а своєю політикою допровадили би до того, що по однім боці на арені стоїть поліція зі своїми помічниками, конфідентами і провокаторами, а по другій стороні стоять нелеґальні українські організації. Уряд і соймова більшість, хотять своїми методами зіпхати ціле українське громадянство на нелеґальні дороги.

З черги обговорює промовець справи громадської самоуправи та заявляє, що і сам закон і практика, при помочі того закону переводжена, має на меті екстермінаційну політику на українських землях.

ПОЛІТИКА ВИНИЩУВАННЯ.

У боротьбі з українським народом уживає польський уряд одної методи, що ображує гідність нашого народу, а саме дивиться на український нарід як нескристалізовану цілість. Старається опанувати наші окраїни тим, що ділить український нарід на гуцулів, лемків, волиняків, поліщуків і т. д. Староста в Берестю заявив, цілком отверто, що на Поліссі українців нема, а є тут лише „тутейший нарід", що карта Полісся є біла і в найближчій будучині будуть там виключно поляки православного віроісповідання. Ті самі практики діються на Лемківщині, де творять спеціяльний лемківський буквар, щоби при помочі його відірвати лемків від українського пня. Взагалі на наших окраїнах веде уряд політику винищування цілого українського життя, вживаючи до того преріжних метод. Промовець ілюструє маркантними прикладами ті практики на наших окраїнах.

З черги згадує промовець про підтримування у Польщі урядом москвофільського руху для паралїжування українського національного життя. Два братні народи, колишня Росія і нинішня Польща подали собі руки, для винищування українського народу. Колись царська Росія створила в Галичині москвофільський рух для паралїжування українського національного життя. Не стало кормителя, впали також і підстави того москвофільського руху. Сьогодні, коли навіть колишні ідеольоги москвофільського руху відхрещуються від нього, той рух знайшов собі опікуна в польськім уряді. Ми однако певні, що те животіння вимираючого москвофільського світа скінчиться так само, як скінчилося по упадку російського царату.

Зчерги згадує промовець про винищування москвофільським табором майна Народнього Дому, чому дає свою апробату польський уряд.

ДАРЕМНІ РЕПРЕСІЇ.

З гордістю заявляє промовець — мусимо признати, що ніякі репресії ані практики органів влади не вплинули на активність українського народу у розбудові його національного життя, а в жадному разі не вплинули на те, що український нарід відорвався від спільного пня. Навіть на найдальших окраїнах переносить український нарід з затисненим пястуком фізичні і моральні удари, розбудовуючи своє національне життя.

Уряд не хоче добачити правди і стчається до нас як до народу, що не істнує. „Не було нет і не будет" українського народу, — оце гасло здійснювання в Польській Республиці. При помочі поліційних репресій примує польська влада до повного знищення цілого нац. українського життя, прямує до того, щоб самостійне українське національне життя зутракві-зувати у всіх його ділянках, полишаючи єдине право вживання мови і греко-католицької чи православної віри. У XX. ст. людський збір, що є злучений внутрішньо лише вірою і мовою не є народом. Така польська політика, що остаточно залишає українцям тільки мову і віру, а все інше вважає протидержавним діланням, є — винародовлюванням українців. Відомо, що нарід, який цілі гетакомби жертв положив у боротьбі за свою державну незалежність, винародовити не можна.

НАРОДІВ ВИНИЩИТИ НЕ МОЖНА.

Пропали імперії, які провадили супроти чужих народів безоглядну політику. На цілім сучасним світі запановує погляд, що жадний нарід не має права панувати над іншим народом, що всі народи покликані до власного вільного життя, що сьогодні навіть кольоніями треба управляти так, щоб вони дозрівали до повної рівности з пануючими нині народами. Висвободжуються сьогодні підбиті народи не лише близького і далекого Сходу, але на цілому світі. І в такому часі польський уряд змагає всіма засобами винародовити українське життя. Даремна праця!

Проблеми української, проблеми великого і зі світлими традиціями народу не можна розвязувати при помочі поліц. репресій. При помочі тих засобів можна спинити культурне життя українського народу. Можна припинювати його розвій на полі культури, освіти і національного господарства, можна спробувати відібрати йому навіть назву народу, однакож це все вдасться лише на короткий час. Держави, головно ті, що складаються з ріжних народностей, є твором механічним, держави повстають, розвиваються і упадають, а лише нарід є вічний, безсмертний і непереможний. І таким є нарід український.

Ширіть наш часопис!

Мило Олень Шіхт

Розбройна конференція погребана.

ЛЬОНДОН, 14. 2. ПАТ. Президія розбройної конференції дійшла сьогодні після довших нарад до висновку, що скликання розбройної конференції тепер було би недоцільним. Розглянувши ноти британську, французьку й італійську та висліди дипльоматичних французько-німецьких розмов президія ствердила, що ріжниці поглядів між Францією й Німеччиною ще такі великі, що годі надіятись швидкого їх полагодження. Беручи під увагу, що британський уряд хоче вислати до Парижа, Риму і Берліна міс. Ілена задля докладнішого вияснення своїх пропозицій, президія конференції гражає найвідповіднішим зачекати на висліди тих розмов, наслідком чого рішила зібратися знову 10. квітня, розглянути ситуацію на ново й обмінкувати, чи визначення речинця розбройної конференції можливе.

В британських політичних колах коментують повище рішення як тихий кінець розбройної конференції, яка взагалі вже більше не зійдеться.

Що чувати з Бирдом?

НЮ ЙОРК, 14. 2. ПАТ. Адмірал Бирд покинув свої полярне таборище т. зв. Малу Америку і на покладі корабля вирушив в напрямі незнаної землі, яка цільна разів звертала його увагу. Адм. Бирд прямує в сторону рогу Кольбек і буде старатись дійти якнайдальше, оскільки позволить йому леди.

Протиукраїнська жидівська пропаґанда тріває дальше!

Головний Секретаріят УНДО подає дальші відомости про протиукраїнську пропаґанду жидів.

Появилася третя з черги стаття в „Джуіш Кронікл" з дня 2. ц. м., писана тимсамим **„спеціяльним кореспондентом зі Львова"**, про якого вчора писало „Діло". Повторяє багато з того, що вже було сказано в попередніх статтях.

Наголовок: **„Український терор.** — Жидівська біднота по містах. — Купці зруйновані організованим бойкотом. — Поліційні заходи проти терору":

„Бойкот спричинив страшні наслідки не тільки для жидів із сіл, але загалом усіх жидів Східної Галичини. Як я вже згадав минулого тижня, українські кооперативи відібрали жидівським склепам покупця, а церква, (!) політики (!) і преса (!!) з успіхом закликають до бойкоту (!!). Біля 15.000 жидів вже покинуло село, а за ними підуть дальші тисячі, як тільки найдуть до цього змогу. Та українці не хочуть купувати їхніх домів чи хазяйств. „Ми дістанемо все в короткім часі даром" — кажуть вони.

„Тут приходимо до другої сторінки трагедії. Бойкот і терор (!!) знищили не тільки жидів по селах, але захитали екзистенцією жидів по містах, особливо по малих містечках, куди втекли жиди зі сіл. Бо українці не тільки відмовляються купувати у жида, але й відмовляються йому продавати... Тепер українські селяни більше не купують в жидівських крамницях по містечках, а жид не сміє показуватися на селі, щоби скуповувати, бо готов вийти з порожніми руками або з розбитою головою (!). Все, що селяни мають, іде до кооперативної крамниці (який злочин! — Прим. складача). Жидівський кравець або швець не дістає вже замовлень від українців. Коли хто з українців побачить знайомого в новому одязі, зараз його питає, де він купив цей одяг, а священик, який запримітить когось зі своїх парохіян в церкві в новому вбранні, питає його, чи не купив він його в жидівського кравця (!). В той спосіб саме істнування жидів по містах загрожене і хоча там нема терору (яке диво, що й по містах п. Цанг не „бачив" жидівських трупів! — Прим. скл.), стоять вони перед руїною..."

Автор статті говорить дальше про положення жидів у більших галицьких містах:

„Число прошаків у Львові застрашаюче і правдоподібно перевищує всі інші міста в Польщі. Якось два тижні тому зайшов я до хати одного дрібного жидівського молочаря у Львові. Перебув я в нього біля сорока мінут і за той час зайшло 32 прошаків за милостинею (винні цьому, очевидно, українці! — Прим. скл.).

„Не краще положення і в Станиславові, який має 24.000 жидівського населення, себто 45 проц. всіх мешканців. Багато жидів працює за одного пенса в день і миску картопель уважає за свято, на яке не все можна собі позволити. В Тернополі, третьому з ряду по величині місті у Східній Галичині, є біля 40.000 мешканців, де 45 проц. населення жиди; найдете між ними таких, що цілий день лежать в ліжку, бо не мають защо огріти зимою свого мешкання..."

Далі говорить про інші міста, як Бучач, Самбір, Стрий, Сколе, Рогатин, Коломию, Броди і т. п.

„Щодо терору по селах — закінчує свою статтю відомий вже нам автор, — то поліція багато робить, щоб його здавити і щоб покарати винних, коли їх прилапають. Після нападів в одному селі, поліція арештувала двацятьвісім селян і наказала, щоб село заплатило за вибиті шиби. В інших випадках заведено осібну сторожу перед кожним жидівським домом, двох селян мало сторожити кожної ночі. Але українці дуже скоро найшли спосіб, щоб приказ влади повернути на нову прикрість жидам. Нічні сторожі перед жидівськими хатами що пів години трубили або перекликалися, буцімто щоб держати звязок між собою. Цей гамір не давав жидам спати цілими ночами і врешті самі жиди звернулися до влади, щоб „сторожі" скасувати".

НЕ РОБІТЬ КРИВДИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ!

Установа, що не передплачує „Діла" для своїх членів, робить їм найбільшу кривду, бо позбавляє їх інформацій точних, основних і з першого джерела. Тому всі читальні, кооперативи, кружки „Р. Ш." й інші народні установи повинні заабонувати „Діло" для своїх членів.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

СПІЗНЕНА СТАТТЯ В „ПРОМ.-ТОРГ. ВІСТНИКУ". — БІЛЬШЕ ДОКЛАДНОСТИ!

Варшавський український місячник „Пром.-Торг.-Вістник" у подвійному числі за січень-лютий приніс, як усе низку актуальних інформацій і статейок, (очевидно, засвідчки актуальність у місячнику може бути збережена). Слушні, як усе, є думки редакторки п. Василькової (цим разом про збут виробів народнього промислу). Дуже влучні завваження п. Л. Л. у статейці „Торговельна кореспонденція і ми" про необхідність, що здебільша проявляється в діловому листуванні нашого кугенства. Зате стаття п-ра Юл. Каменецького п. н. „Чи оплачується ведення торговельних книг?" грішить промахами, які не можемо промовчати. Обговорюючи стосій примірування оборотового податку, автор говорить про „шацункові комісії", не зазначуючи ні словом, що нова податкова орґанізація їх касує, доручаючи вимір податків виключно скарбовим урядам. „Шацункові комісії" — як сказав недавно в інтерв'ю мін. Заславський — не відповідали своєму завданню, рівень їх праці був низький і не обходилось без прилипи й корупції. Го, що „шацункових комісій" вже не буде, відомо щонайменше від вересня ц. р. Не думаємо, щоби це не було відоме також авторові, тільки статті його імовірно від місяців лежала в редакційній теці і щойно тепер прийшла... на чергу. Ще одно: вважаємо, що „Пром. Т. Вістник" переважно призначений для галицьких читачів та нас купців. Маючи це на увазі, треба було при згадці про парафування книг зазначити, що на землях б. австр. займанщини від 1922 р. не обовязує парафування правильних книг. Це парафування скасоване законом з 13. IX. 1922. (див. Дн. Законів ч. 84, поз. 753).

Польська хроніка.

ГОСПОДАРСТВО І НОВА ПОЛЬСЬКА КОНСТИТУЦІЯ.

Варшавський „Курєр Поранни" помістив статтю п. н. „Господарські консеквенції нової конституції". З уваги на актуальність цієї проблеми реферуємо її тут коротко.

В ділянці господарства конституція не вводить нових ідей. Стабілізацію господарського устрою підкреслює те, що 99 арт. давньої конституції увійшов повністю до нової конституції. Польща має залишитись дальше помірковано-капіталістичною державою, одною з найважніших підстав устрою є дальше особиста і збірна власність, хоч „земля не може бути предметом необмеженого обороту" — як каже той сам 99 арт. Зате в ділянці норм, що реґулюють діяння госп. апарату, є новин чимало. І так напр. право буджетової ініціятиви має не сойм, а уряд. Найвища Контр. Палата має право контролювати не тільки держ. господарку, але теж господарку публично-правних установ: до ратифікації торговельних договорів потрібний не тільки сойм, але й сенат (роля і склад польського сенату згідно з новою конституцією нашим читачам відомі). Нова конституція в арт. 42 задержує без зміни всі давні засади щодо буджету (крім згаданого), держ. позичок, податків, монетарної системи і монополів. Одначе позволяє президентові міняти державні обекти, якщо їхня вартість не переходить 100.000 зол.

В ділянці госп. самоврядування до новин треба зарахувати те, що конституція передбачує орґанізацію Палати Вільних Професій та інші публ.-правні обєднання, а всі істнуючі госп. самоврядні інституції підпорядковує урядові, чого досі не було.

Згаданий сан. щоденник, оцінюючи госп. сторінку конституції, пише, що вона порядкує і модернізує устрові норми.

ІПОТЕЧНІ ДОВГИ В ДОЛЯРАХ І ЇХ ПЕРЕМІНА НА ПОЛЬСЬКУ ВАЛЮТУ.

Довжники, що затягнули зобовязання в долярах, заґіпотековані на нерухомостях, хочуть ці зобовязання перерахувати тепер на польську валюту згідно з сучасним курсом. В тому напрямі роблять вони заходи, при чому вірителі здебільша годяться, боячись, що виплати на сплату цих довгів зменшаться, коли при нижчій теперішній вартости будинків збільшать квоту обтяжень. В Галичині — як пише „Газ. Гандльова" — дійшло до угоди між гіпот. довжниками і вірителями. Страту на курсі поділено на половину, зате продовжено сплату позичок на 35 літ.

З уваги на девалюацію долара польський уряд буде змушений вийти зі своєї девтральности і в доляровo-правній ділянці установити загальні норми.

ОРІЄНТАЦІЯ НА СХІДНІ ЗЕМЛІ ПОЛЬЩІ. — „СНУТРІШНІЙ ЕКСПОРТ".

Ми вже писали на цьому місці, що господарські а також і урядові кола обмірковують справу, як переводити в життя гасло „фронтом до внутрішнього ринку" чи „внутрішнього експорту". Ріжниця щодо споживання промислових виробів між заходом і сходом Польщі така велика, що підтягнення цього споживання на сході змінилоб поважно ситуацію польського промислу. Найважніше — це підвести життєвий рівень населення на сході і його покупну силу. Саме в цьому напрямі — як подає польська преса — уділяє уряд свої вказки. До них належатимуть інвестиції, пільги у податках та ін. чинитьбах, обниження заліничої тарифи, тощо.

ЯК ПАДЕ КОНСУМЦІЯ?

Кілька цифрових зіставлень показує нам, як застрашаючо падає споживання артикулів першої потреби, що є наслідком зменшення покупної сили населення. Ось цифри внутрішнього збуту:

	1931 р.	1933 р.
дріжджі	8.767 тон	6.021 тон
нафта	135.000 тон	118.000 тон
сірники	112.000 скрин	94.000 скр.
опаловий вугіль	2.296.000 тон	1.817.000 тон

По кількости проданих дріжджів можемо вносити про кількість ліпшого печива. Його споживання впало на 32 відсотків за два роки! Згадаємо ще про тютюн: у 1931 р. продано його за 635 міл. зол., а в 1933 р. за 441 міл. Куріння стало при загальній нужді люксусом, на який небагато може собі позволити.

Світова хроніка.

ЗАГРОЖЕНІ ВАЛЮТИ. — ЧИ ЙДЕМО ДО ЗАГАЛЬНОЇ ДЕВАЛЮАЦІЇ ГРОША?

Те, що діється на валютовому фронті, змушує всіх слідкувати за ґазетними вістками, бо годі знати, чи завтрішній день не принесе чогось такого, що і нам буде загрожувати.

Недавно пішла чутка, що *Швайцарія* покине вже небавком золотий паритет. Вістку цю, що її поширювала ам. агенція „Юнайтед Пресс", опрокинула Швайц. Тел. Агенція, покликуючись на передречинцеву заплату ахер. довгу 30 міл. долярів по 5.12 шв. фр. за доллр, на зрівноважені буджети Конфедерації і Федер. Залізниць, на зменшення дефіциту торг. білянсу (з 900 на 700 міл. фр.) і на високе покриття банкнотів.

У Чехословаччині Маліпетер недавно заявляв торжественно, що чеська корона затримає рішучо свою вартість. Одначе показується, що *Чехословаччина стоїть напередодні девалюації.* Не вважаючи на погрози нац.-демократів перейти до опозиції, колиб уряд нарушив вартість корони, більшість ради міністрів схиляється в сторону девалюації. Один із чеських міністрів заявив на днях на конґресі соц. жінок, що дальша дефляція — це кладовище господарства.

В пресі появилась вістка, що також *Німеччина* хоче піти шляхом анґльосаських сестер і Японії, що міродатні урядові кола обмірковують справу *девалюації марки*, аби рушити сильніше експорт пошкоджений валютовим демпінґом країв з обезцінюним грошем.

Останні події в світі та у *Франції* примушують тепер уже поважно та з *острахом дивитися на майбутню долю франка.* Тут не тільки небезпека йде від офензиви закордону, від несамовитого руху золота, що тепер мандрує знову до Америки, але теж від тих потрясень, що їх саме переживає Франція, а які не позволяють взятись спокійно за санацію буджетової справи та лічення ще й інших болячок держави. Розглядаючи ситуацію франка, не можемо забувати, що він є провідною валютою у блоку держав, які зберегли золоту основу своєї валюти.

В. Н-зим.

Якщо бажаєте жити життям культурної людини, якщо уважаєте себе членом европейської сімї народів, то мусите читати щодня ґазету. Колиж вам за тяжко платити передплату за „Діло" самому, то зложіться до спілки зі своїм сусідом. Тільки не відкладайте тої справи на пізніше, але зараз вишліть передплату!

Франція відкинула пропозиції Гітлера.

ПАРИЖ, 14. 2. ПАТ. Відповідь Франції на німецьке меморандум з 18. січня ц. р. після затвердження кабінетною радою переслано до Берліна амбасадорові Понсетові, щоби закомунікував її німецькому урядові. Як пише „Ді Журналь", вона відкидує пропозиції канцлера Гітлера щодо озброєння Німеччини і розброєння Франції без ґарантії та без проволоки, необхідної для її безпеки.

—o—

Карнавалові окрушки,

та інші пампушки, що лишились із мясниць зберегло для смакунів

нове 4-е число гумористичного журналу

„ЖОРНА"

Польсько-московські реверанси.

Подробиці побуту мін. Бека в Москві.

МОСКВА, 14. II. ПАТ. Нарком закордонних справ Літвінов видав у честь мін. Бека гостину, в якій взяв участь польський посол у Москві Лукасевич, члени уряду, представники наркому закордонних справ, посол СРСР в Польщі Овсеєнко, члени польського посольства й і. Комісар Літвінов і мін. Бек виголосили промови.

Зміст промови ком. Літвінова такий: Це перші офіційні відвідини члена польського уряду і в тому їх значіння. У взаєминах Польщі з СРСР зайшла зміна: пакт неаґресії і конвенція про напасника, взаїмні відвідини представників науки й мистецтва, їхня співпраця, гостина совітських летунів у Польщі і навпаки — не дуже важні фактори зближення обох держав, а важні й тим, що сталися вони в більшості за урядування та спонукою мін. Бека. Совітський уряд звертає окрему увагу на добрі взаємини з найбільшим своїм західним сусідом, Польщею, здаючи собі справу, що від цього залежний мир не тільки на сході Европи, але Европи взагалі. В Польщі така політика совітського уряду зустрічає щораз більше зрозуміння. Між обома державами повстають квестії міжнародного характеру і розгадка їх по думці обох урядів може поважно впливати, якщо вже не ліквідувати то поважно ослабити ті чинники, що намагаються знищити мир. Виявляючи надію, що побут мін. Бека і взаїмна зміна поглядів у всіх цікавих для обох держав справах причиниться до дальшого затіснення СРСР з Польщею в інтересі миру — Літвінов закінчив свою промову тоастом за дальше зближення обох держав, за успіхи Польщі, за здоровля її президента і своїх гостей.

Комісареві відповідав мін. Бек. Після обіду влаштовано гостину, на якій були приявні члени уряду, дипльоматичного корпусу, вищі урядники наркому закордонних справ, представники совітської і чужої преси й мистецького світу.

НЕ можа вірити, а проте правдиве що **безплатний**

фляшон знаменитої кольонської води який дістане кожний при закупі 9 ножинів до голення „Сальферс" за 1 зол., сам має вартість зол. 1·20

Перфумерії С. ФЕДЕРА

Львів, Сикстуська ч. 7, або Коперника ч. 15 а.

УВАГА: Лише за показом цього оголошення.

Франція занепокоєна Австрією.

ПАРИЖ, 14. II. ПАТ. Події в Австрії викликують занепокоєння у Франції. Всі часописи приносять довші статті, в яких вказують на грізні наслідки, які можуть потягнути за собою ті події. „Журналь" пише, що Дольфус дався втягнути в халепу і спровокував конфлікт, який не вийде в його користь. Предсідник комісії закорд. справ сенату, сен. Беранже домагається негайної інтервенції держав на випадок, якби Дольфус програв.

—o—

Ратують незалежність Австрії.

ПАРИЖ, 14. II. ПАТ. Преса повідомляє, що на основі інформацій з добре поінформованих кол відбуваються переговори між Францією, Анґлією та Італією, що мають на меті обмірковувати способи забезпечення незалежности Австрії. Однак в ніякому разі не передбачують засобів примусових або висилку збройних сил до Австрії.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІЙ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ**

65/53 **Боїмів ч. 4.** 6—150

Репрезентація чи компромітація?!

УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА У ВАРШАВІ ТА ЇЇ ДИВОГЛЯДИ.

Автор цих рядків приїхав у суботу, 10. II. м., вранці зі Львова до Варшави і там зі здивуванням зовсім випадково довідався, що в той же день відбудеться відкриття великої української мистецької виставки. Спершу думав, що це якесь непорозуміння та що річ іде або про виставку якоїсь варшавської групи українських мистців або про якусь неповажну імпрезу, організовану місцевими людьми без участи українських мистецьких осередків. Однак призвище директора Національного Музею у Львові проф. Іларіона Свєнціцького й фірма півофіціяльного Інституту Пропаганди Мистецтва (УПС) розвіяли ті сумніви. Зате збільшили здивування: як це так, щоб ще у пятницю вечір редакції українських газет у Львові не мали ніякої звістки про репрезентаційну українську виставку у Варшаві, уладжувану зі Львова та щоб нічого про неї не знали й самі львівські чільні мистці, з якими ми постійно зустрічаємось.

З тим більшим зацікавленням ідемо на відкриття виставки, в суботу 10. II. м. в 5. год. попол. На павільоні Інституту Пропаганди Мистецтва на центральній площі Пілсудського (б. Саській) великий надпис: „Вистава штукі українскей". Сама виставка поміщена у правому крилі павільону. Відкрив її в імені голови ради міністрів і міністра освіти й віроісповідань віцеміністер освіти о. Жонгловіч короткою промовою, висловлюючи вдоволення, що Варшава має нагоду познайомитись зі зразками скарбів українського мистецтва. Ця промова й присутність представників влади, дипльоматичного корпусу (м. і. запримітили ми посла ЧСР д-ра Гірсу) і польського культурно-мистецького й товариського світа відповідала авторитетові імен, що фірмували ту виставку і передмові д-ра І. Свєнціцького до люксусово виданого катальогу: „...Ця виставка дає прозорий образ розвитку українського образотворчого мистецтва за останніх 600 літ!"

Але й тут починається смуток: зміст виставки стоїть у різкій суперечці з її репрезентативною декорацією та буцім то ретроспективним характером. Виставка не лише не дає „прозорого" образу розвитку українського мистецтва, але й взагалі не всилі витворити ніякого правильного погляду на цілість того мистецтва. Що більше і гірше: баламутить глядача і витворює наскрізь фальшиву думку про силу і вартість поодиноких ділянок українського мистецтва та значіння поодиноких мистців.

5 кімнат. У першій, мабуть найбільшій, — сучасне малярство. 65 образів 31 артистів, при чому (надзвичайно характеристичне для повної довільности й бездумчивости при доборі експонатів — аж 4 образи має Анастазієвський, 6 Сосенко і 2 Дядинюк, а Новаківський, Кульчицька, Ковжун — по одному). Образи перемішані без взаємного ніякого звязку (школа, напрямок, хронольогія чи хочби — для найгірших ляіків — тематика); навіть експонати того самого творця (нпр. Хмелюка, Холодного, Труша) порозкидувані. На доказ твердження, що виставлені експонати не дають змоги зорієнтуватись щодо значіння і вартости авторів: Новаківського репрезентує один його невеличкий автопортрет, Петра Холодного (батька) — незамітний портрет одного військовика (навіть призвище у катальогу не подане), триптик, одна темпера й один етюд, Ковжуна — один образок (квіти) і т. д. У сірому кутику, біля Анастазієвського — один образок (краєвид) Т. Шевченка... Ні одного взагалі великого полотна. Малярська виставка, яку може влаштувати кожний лаїк, позбіравши в одному дні з кількох відомих львівських приватних домів їх збірки...

У другій маленькій кімнатці — графіка. Мірник вартости тої частини виставки: ні один експонат Нарбута, П. Ковжуна, Кульчицької, Осінчука і т. д. і т. д. — взагалі, за виїмком трьох мистців (Бутович, Лісовський, Масютин) у відділі графіки нема графіків...

Українську різьбу репрезентують 4 (словами: чотири) царські ворота з XVII і XVIII віку!! — Архипенка, Ємця, Литуринської — ні сліду!

У трьох інших салях — старі килими й іконографія. Цей відділ справді дуже гарний і єдиний, що має вартість. Увагу звертає 5 великих історичних гетьманських портретів, які випадково дістав д-р Свєнціцький на виставку від одного українця, мешканця Варшави. — Приватне мистецтво репрезентоване 6-ти старими гафтами. Та й годі...

Навіть у катальогу кілька зайвих помилок: Богдан Лепкий є професором краківського, а не варшавського університету, Вяч. Морачевський був професором не університету, лише Академії Ветеринарії. — а організаторові виставки так само не лицювало вписувати себе до **почесного** комітету виставки, як не лицювало на чисто персональному тлі викликувати через отой почесний комітет конфлікт з іншим українським професором зі Львова, конфлікт, який лише через таку і делікатність того професора не розрісся у скандал.

Зате скандалом залишилась сама виставка. Якщо і появляться прихильні оцінки у польській пресі — то хіба лише з куртуазії. Всі українські мистецькі організації й усі мистці, яких експонати найшлись тепер у Варшаві, повинні запротестувати проти дискредитування в очах чужинця прегарного українського мистецтва й їх добрих мистецьких імен такими поквапними, на власну руку влаштованими імпрезами.

ік.

По широкому світі.

— З Пекіну повідомляють, що під Чан-Чав вилетіли в повітря склади китайської муніції. Вибух, в якому загинуло 40 китайських вояків, є ділом комуністів.

— Швайцарські комуністи влаштували в Ціріху віче, на якому зажадали від німецького уряду звільнення уявнених болгарів Димітрова, Попова і Танева та німецьких комуністів Торґлера і Тельмана.

ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ ПАНЬ

Нововідкритий Магазин вибагливих жіночих строїв

„LADY"

— власник Якер і Валлях —

Львів, Леґіонів 9

Поручає найновіші моделі 1032 3—5

сукон, плащів і костюмів

17. лютого 1934- 17. лютого 1934.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ „ОСНОВИ"

в найкращих салях Львова

при вул. Японській 9. (біля „Бібльосу").

—:— **ТАНЕЦЬ-БРІДЖ** —:—

Запрошення в клюбі Т-ва. пл. св. Юра 5. щоденно від 1—3 і в „ЕКО" Сикстуска 29. 1091

З орґанізаційного руху.

ПОВІТОВІ ЗІЗДИ УНДО В КОМАРНІ Й РУДКАХ.

В Комарні відбувся Повітовий Народній Зїзд УНДО 29. січня ц. р. На Зїзд прибуло поверх 200 делеґатів з цілого повіту. Проводив голова ПНК **д-р Олександер Пеленський.** Про самоуправний закон і зокрема про громадські вибори реферував **пос. Тершаковець.** Поза самоуправними справами Зїзд занявся орґанізаційними справами повіту і вибрав новий Повітовий Народній Комітет, який має заняти ся також підготовкою громадських виборів.

В Рудках відбувся Повітовий Народній Зїзд УНДО дня 30. січня ц. р. Зїзд відкрив голова ПНК **о. декан Грицишин,** проводив **о. Степан Онишкевич.** Про самоуправні справи реферував **пос. Тершаковець.** На Зїзді було поверх 100 делеґатів з повіту. Зїзд вибрав новий Повітовий Комітет і доручив йому на час виборів перетворитися у Виборчий Повітовий Комітет.

ПОВІТОВА НАРАДА УНДО В МОСТИСЬКАХ.

В Мостиськах відбулася дня 29. січня нарада представників сіл цілого повіту. Проводив голова ПНК **о. Андрій Пшепюрський.** Про самоуправні справи реферував **пос. Олекса Яворський.** Постановлено в кожній громаді ествувати громадські виборчі комітети.

НАРАДА ЧЛЕНІВ УНДО В ПОТОЦІ ЗОЛОТІМ.

Дня 5. лютого ц. р. відбулася в Потоці Золотім, пов. Бучач районова нарада членів УНДО. Присутніх було 238 осіб. Справу нового самоуправного закону та недалеких виборів до громадських рад реферував **пос. Олекса Яворський.** По рефераті вивязалася дискусія, при чому присутні просили ріжних пояснень, ставили запити і т. д.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧИМ ПУБЛИЦІ.

Про погляди Немировича-Данченка.

Від одного з наших дописувачів-пражан дістаємо статтю у звязку зі спомином інж. Ю. Кунчинського про російського письменника Немировича-Данченка. Наш дописувач обурюється, як міг автор згадаого спомину повторяти погляди Немировича-Данченка про відношення України до Московщини, не зазначивши ні разу, що з ними не погоджується і що ми всі ставимось до них неґативно. Головний закид проти цього спомину — ширення москвофільства, на нашу думку, зовсім нестійкий.

Нині дійшли ми вже до тої стадії національного розвитку, що не потребуємо на кожному кроці повторяти для всіх нас всю правду: що ми не частина російського народу, наша мова не говірка, тощо. Так само не страшні для нас погляди колишніх запорозьких нащадків, що змосковщились і живуть іще передреволюцийною атмосферою. Наш часопис читають інтеліґенти з виробленим світоглядом і до поглядів якогось російського письменника, ще й не діяча, вони самі всилі пробити собі відповідні коментарі. Тільки з тою думкою, ми помістили згаданий спомин без коментарів від себе.

Домашня війна в Австрії.

Продовження зі стор. 1.

В год. 19 вибухла знову **боротьба за робітничий дім в Отакрінґу.** Відділам Шуцбунду, які видобулися підземним коридором до сусідніх домів, **удалося знову здобути робітничий дім.** Військо і поліція розпочали **контратаку.**

З австрійського боку так оцінюють ситуацію у Відні в год. 20-ій: Опорожнено передмістя Фльорісдорф у проміні 12 км. В середу вранці розпічнеться акція опорожнювання комуністичних гнізд в інших округах. Акцію відложено тому, що в ночі годі було перемістити артилерію.

В робітничій дільниці Фаворітен поліція здобула 4 скоростріли, 100 ручних крісів і великі запаси муніції та сталевих шоломів.

ВІДЕНЬ, 14. II. ПАТ. Військові операції у Фльорісдорфі **скінчилися в середу вранці перемогою уряду.** Під впливом **сильного гарматнього вогню** відділи Шуцбунду покинули свої позиції й **пішли врозтіч.** За недобитками пустилася **погоня. Батерії,** які острілювали Фльорісдорф, стояли на Каленберґу і Леопольдсберґу. У Відні піддаються поодинокі дрібні групи Шуцбунду, уміщені в робітничих домах.

КРІВАВІ БОЇ ЗА ШТАЄР.

На основі інформацій преси відділи Шуцбунду в силі кількох тисяч осіб **опанували місто Штаєр і важні укріплені позиції на узгірях.** Команду обняв особисто соціялістичний бурмістр Штіхельрабер. Всякі спроби війська, поліції та Гаймвери здобути ті позиції кінчилися невдачно з великими втратами для атакуючої сторони. **Бої були незвичайно криваві.** Відділи Шуцбунду, озброєні в найновіші типи **скорострілів і ручних ґранат,** боронилися завзято. Після **гострої пальби гавбиць** третина Шуцбунду піддалася, а решта відступила з міста. Між арештованими військом находиться бурмістр Штіхельрабер, який він соціялістів до атаки. Між жертвами стрілянини находиться дир. фабрики зброї в Штаєр, Гербст, якого вбито в часі, коли їхав самоходом. Урядове військо мало 10 ранених, Шуцбунд 200 ранених, між ними 80 тяжко. Пізним вечором з Лінцу примашерували до Штаєру відділи Гаймвери під проводом кн. Штаремберґа й обсадили частину міста, звільнену соціялістами. З австрійського боку повідомляють, що вечором у Штаєр панував цілковитий спокій.

ОПОВІДАННЯ ОЧЕВИДЦІВ.

БЕРЛІН, 14. II. ПАТ. Пізним вечором нім. інф. бюро оголосило опис боїв на терені Відня на основі оповідань втікачів. Дводневні бої у Відні потягнули за собою велике число жертв.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ

найдешевше в текстильнім магазині

„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.

42/48

про яких офіційні комунікати покищо не згадують. Великі бльоки громадських будинків, де мешкають тисячі робітників, **перемінилися під вогнем артилерії в румовища, під якими лежать сотки вбитих і тяжко ранених.** Вулицями переїздять разураз вози рятункового поготівля, відвозячи жертви до шпиталів. **Найтяжчі бої кипіли на Отакрінг при здобуванні робітничого дому.** Дім Маркса, величезний комплекс забудовань, що творить природну фортецю, військо мусіло здобувати крок за кроком, **при допомозі артилерії.** З будинків **залишились тільки звалища.** Скількість жертв, погребаних звалищами, покищо невідома. Робітнича дільниця Фльорісдорф, опанована соціялістами, ставила завзятий опір. Нема вісток з промислових центрів біля Відня, Ст. Пельтен і Вінер Нойштат. Ті місцевости, заселені майже виключно робітниками, творили сильну соціялістичну фортецю.

ТРОХИ СТАТИСТИКИ.

ВІДЕНЬ, 14. II. ПАТ. Здогадні втрати Шуцбунду у Відні і на провінції переходять число 1000 осіб. Втрати урядового війська і поліції чараховують на поверх 100 осіб.

На основі повідомлень нім. інф. бюра число жертв 2-дневих боїв у Лінцу сягає 70 убитих і поверх 100 ранених.

Райтер повідомляє з Відня, що у шпиталі Альґ. Кренкенгаус померло від ран біля 80 осіб, між ними 27 жінок. Один з мешканців дому Маркса оповідає, що покидаючи дім з жінкою та дітьми, продирався крізь купи трупів, що затарасували виходи.

В Грацу подають число вбитих на 70 осіб. Переведено 600 арештовань.

РІЖНІ ВІСТКИ.

В Австрії передбачують недалеке уступлення канцлера Дольфуса в користь віцеканцлера майора Фрея. Гаймвера домагається розписання нових виборів, надіючись перемоги.

В середу, 14. ц. м. почали урядувати наглі суди, перед якими стають члени Шуцбунду.

Арештовано без виїмку всіх соціялістичних послів і радних. В ратуші арештовано бурмістра д-ра Зайца.

У Відні арештовано соціяліста Пецнека, чоловіка архикняжни Віндішгрец, внучки цісаря Франца Йосифа

З останньої хвилини.

КІНЕЦЬ АВСТРІЙСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ?

Вчорашні пополудневі телеграми принесли вістки, що революція в Австрії зломилася. У середу ранком в цілій країні був уже спокій.

В Лінцу, Штаєрі, Грацу і Юденбурґу, де акцію Гаймвери підтримувала артилерія, соціялістичний спротив зліквідовано. Найдовше боронилися вони в місті Брук, але врешті 400 шуцбундівців з послом Валішом на чолі вибито атакою з міста і вони сховалися в дооколичних лісах, де врешті розсварилися й розбрилися. Пос. Валіша переслідує поліція, що й визначила за його голову 500 шилінгів.

Уряд почав енергічно винищувати бунтівників. У Відні й на провінції почалися масові арешти, а водночас розвязано з уряду 36 соціял-демократичних товариств. В середу ранком почався вже наглий суд над бунтівниками у Відні і 24 у Грацу.

Урядовий комунікат віденського кореспб. бюра повідомляє: Генеральний страйк у цілій Австрії зломано. Електрівня й ґазівня у Відні працюють нормально, трамваї і залізниці йдуть правильно. Уряд переміг всюди.

НАВІТЬ БЕРЛІН СТВЕРДЖУЄ СПОКІЙ.

БЕРЛІН, 14. II. ПАТ. Німецьке інф. бюро повідомляє з Берліну, що нині передпол. почалися бої наново і йдуть головно на відтинку Фльорісдорфу, який з усіх боків окружили урядові війська. Членам Шуцбунду поставлено ультимат, щоби до 12. год. піддалися, інакше їх полосу знищуть гарматним вогнем. До Ст. Пельтен прибули для цього окремі відділи артилерії. У Фльорісдорфі має бути 3000 шуцбундистів.

В Лінцу є спокій, бої йдуть тільки на передмістях, де урядові війська мали поважні втрати. В місті переведено масові арешти.

ВІДЕНЬ, 14. II. ПАТ. З провінції повідомляють скрізь про ліквідацію Шуцбунду. У Томасройт (Гор. Австрія) збили шуцбундисти 3-х вояків, що йшли на допомогу раненому товаришеві. Розлючені вояки вдерлися до робітничого дому, звідки впали стріли і застрілили кількох шуцбундистів.

Загально завважено, що нац.-соціялісти заховувалися підчас дводневої революції спокійно і тільки у Мербіж пробували розброїти станицю поліції. Їх відбили, а місцевого війта і застоєв арештували.

З канцлерського уряду заперечують рішуче, мов би уряд хотів був переговорювати з революціонерами і соціялістами.

НОВА ЕВРОПЕЙСЬКА ВІЙНА?

За інтервенцію великих держав в Австрії.

ПАРИЖ, 14. II. ПАТ. Кроваві події в Австрії дуже занепокоїли французьку громадську думку. „Ль Евр" твердить, що положення в Австрії вимагає спільної акції великих держав. Тихе порозуміння між Анґлією, Францією та Італією може не допустити до втрати незалежности Австрії.

Анрі Беранжер, предсідник закордонних справ сенату пише, що спокій в Австрії можна зберегти лише при спільній допомозі великих держав. Якщо канц. Дольфус здавить революцію, могтиме негайно віднестися до Ліґи Націй. Якщо це йому не вдасться і положення погіршиться, тоді три великі держави не гаючи часу повинні боронити Відня, на випадок потреби при помочі міжнародньої армії. Інакше треба рахуватися з упадком Ліґи Націй та початком европейської війни.

—o—

Італійська опера в радіо.

„Польське Радіо" буде трансмітувати низку оперових авдиций з міляньскої „Ля Скаля". Піде „Джоконда" Понкіеллія, „Мойсей" Россінія, „Ізабо" Масканія, „Травіята" Вердія; „Вертер" Массене, „Дабук" Рокка. Чудо радіофонії знову встає перед нами у всій повноті. Нехай там техніки пояснюють мікрофони і радіові хвилі на свій спосіб, але для людини, що сидить на далекій провінції, навіть у столиці, це чудо, коли досить натиснути малий ґузик радіового апарату, щоб відразу знайтися в контакті з великим світом, з ідеалом того, що може дати музична Европа — з „Ля Скальою". Те, що було досі лише для вибранців, стає тепер власністю кожного, хто цим цікавиться. Якщо завіть комусь і вдалося колись побувати в Міляні і, маючи гроші, купити білет до цього театру, не завжди знаходив він „Стаджіоне" на місці. Бувало, де цілий комплет був десь на виступах в якій зі світових столиць. Ці виступи бували великою подією в культурному житті даного міста і довгими роками були темою розмов і наукових дискусій. „Ля Скали" — це обітована земля всіх співаків. Той співак, що може похвалитися виступом у „Ля Скаля", є певний, що дорога до карієри стоїть перед ним відкрита.

ІТАЛІЯ КОЛИБКОЮ ОПЕРИ.

Цей незвичайний успіх міляньскої опери полягає на двох річах: на традиції і на артистичному рівні. Цей театр, збудований у 1777 р. з величезною авдиторією на 3.600 місць, повстав у часі найбільшого розцвіту італійської опери, коли в питаннях співу тільки Італія була міродайною, коли европейські двори заповнені були італійськими артистами, а музики цілої Европи перебували тут, щоб навчитись оперового мистецтва. З Італії черпав свої перші науки пізніший реформатор французької опери Кристоф Ґлюк, тут робив перші кроки А. Моцарт. За XIX. ст. Італія відступила частину своєї геґемонії Франції та Німеччині, але не стратила свого високого рівня і впливу на розвиток музики.

АРТИСТИЧНІ ТРАДИЦІЇ МІЛЯНА.

Знамениті співаки і диригенти придбали світову славу міляньській опері. Театр цей був першим полем для суперництва між славним уже Доніцеттім і молодим ще Вердім. Молодий Пуччіні прислухувався на останній ґалерії архитворам Вердія. Тут виставлено перший раз „Отелля" і „Фальстафа" Верді в р. 1887 і 1893. Тут пізніше в 1904 р., відбулася перша вистава „Малям Батерфляй" Пуччінія, а в 1926 р. виставлено посмертний твір цього композитора „Турандот" під дир. Тосканіні. З більших композиторів, твори яких виставлено тут уперше треба назвати Масканія, Боїто, Леонкавалльо, а востаннє Респіґі — доказ, що „Ля Скаля" не замикає дверей перед новочасною музикою. „Ля Скаля" не обмежується італійським репертуаром: часто дуже виставляє твори Ваґнера.

Свій високий рівень завдячує „Ля Скаля" у значній мірі надзвичайно дбайливій праці та знаменитим співакам. Такі прізвища, як Карузо, Аделіна Патті, Баттістіні, а востаннє Гілі, Вольпі, Тоті і ін. розносять далеко славу опери. Немалу заслугу має в тім Артуро Тосканіні, один з найбільших диригентів світа, який спроміся створити з орхестри і співаків взірцеконалінший комплет, який можна собі уявити.

Лінія, по якій йшов розвиток італійської опери лишилась від першої хвилини аж до наших часів незмінно. Плекання краси, радість життя, фочистий характер, а навіть нахил до театрального жесту, знайшли вираз свій в опері, у понятті „бель-канто". Гарний голос, мельодія, що хапає за серце, почуття, афект, захоплення красою, горячий темперамент — це і є „бель-канто", той ідеал півдня, який втілюється у найліпшому ґатунку — це „Ля Скаля".

ПОДОРОЖ ЗА КОРДОН ЗА ТРИ ЗОЛОТІ.

Цикль трансмісій з Міляна, який буде тревати аж до травня ц. р., є доказом, що радіо не обмежується до музичних трансмісій з краю але сягає також до живої закордонної музики туди, куди багато абонентів не всилі виїхати. Таким робом до великих і коштовних імпрез „Польського Радія", як трансмісії концертів Падеревського з Парижа, Кепури зі Штрасбурґа, опери Ваґнера з Байрейт, долучається тепер Міляно зі своїми 8-ма операми.

—o—

Зі сойму.

У середу сойм почав заради над III. читанням буджетового прелімінаря та скарбового закону. Представники опозиційних партій, посли Рибарський (Кл. Нар.), Носек (Стр. Люд.), Недзялковський (ППС), *Хрущ*ський (Український Клюб) у заявах в імені своїх клюбів заявлялися проти буджету. Бесідники полемізували зі заявою міністра скарбу Завадзького та ґен. референта буджету пос. Медзінського.

В голосуванні приняли в III. читанні буджетовий прелімінар і скарбовий закон.

—o—

Мін. Бек про свою гостину в Москві.

МОСКВА, 14. 2. ПАТ. Міністр закордонних справ Бек дав представникові більшовицької аґенції Тасс таку заяву: Я радо приняв запросини більшовицького комісаря для закордонних справ Літвінова для відвідин столиці СРСР і ревізити комісаря закордонних справ, який був у Польщі 1925 р. Це мені дасть нагоду піддержати звязки з ком. Літвіновим, з яким кілька разів я стрічався та співпрацював на міжнародньому терені, а також задля зазнайомлення з представниками більшовицьких офіціяльних кол. Сподіваюся, що моя гостина, завдяки обосторонним стараням затіснить звязки щирої, сусідської співпраці.

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 1078 3—3

— **Українська Порадня для вибору звання** при Головній Управі „Р. Ш." вул. Словацького 14, III. пов. приймає щодня від год. 11—1.

— **Прилюдні виклади на актуальні теми** з ділянки професійного порадництва, психольоґії, суспільної економії і ґіґієни улаштовує Українська Порадня для вибору звання при Головній Управі „Рідної Школи" у Львові в таких днях: 17. лютого ц. р. „Психотехніка та її значіння для практичного життя" — проф. Мечник; 24. лютого ц. р. „Аналіза психічних здібностей" — д-р Всеволод Метельський; 3. березня „За суспільно-господарську культуру нашої молоді" — д-р Ілля Витанович; 10. березня „Професіоґрафія" — проф. Ярослав Кузьмів; дня 17. березня „Порадництво і школа" — Ліда Туркевичівна; дня 24. березня „Опіка над робітничою молодю по містах" інж. Р. Білинський; дня 31. березня „Порадництво і здоровля людини" — д-р І. Довбуш; дня 14. квітня „Інтеліґенція і її досліди" — В. Ковальчук. Всі виклади відбудуться в домівці Головної Управи „Рідної Школи" при вул. Словацького 14., III. пов. Початок викладів в год. 6. вечором. Вступ за добровільними датками.

— **Свято просфори читальні „Просвіти в середмісті Львова** відбулося 11. ц. м. при численній участи членів читальні, як і церковного братства, в домівці „Міщанського Братства" при вул. Руській ч. 3. В год. 6. вечором поблагословив просфору о. кан. Д. Лопатинський, що виголосив до зібраних гарну річеву промову і побажав якнайкращих успіхів членам та розвиткові читальні. Крім того промовляли: о. проф. Горчинський, о. Васплів, голова читальні, проф. Яшкевич і п. Гевак. Місцевий зоо читальні від-

співав на просфорі багато гарних колядок. Свято закінчилося відспіванням національного гимну в год. 10. вечором.

— **Одно вияснення зі Станиславова.** У нашому щоденнику ч. 3. з 5. січня ц. р. був поміщений допис зі Станиславова того змісту, що вибраний до міської ради в Станиславові громадянин Кирило Ткачук є нікому невідомий і нікого не репрезентує. Наша Редакція дістала від п. Кирила Ткачука листа, в якому він пише, що він є: управитель вселюдної 5-клясової школи в Ямниці біля Станиславова, голова читальні „Просвіти" в Книгинині-місті, член Виділу Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства" у Станиславові і член багатьох інших товариств у Станиславові. Громадяни Книгинина-міста поставили його, як він подає, на листу як чолового кандидата й у наслідку цього вибрали його за радного.

— **Недуга В. Стефаника.** Довідуємося, що Василь Стефаник, який нездужає кілька місяців, почуває себе краще. Нездужає він від кількох літ. Як згадує в одному з останніх приватних листів „чим довше хорую, тим ліпше". Тільки добрі та прихильні йому люди „тягнуть його від 5 літ за вуха від смерти до життя". Це д-р І. Подзюк зі Снятина, що навідується до недужого до Русова від літ і аптикар магістер Карк, що не відмовляє йому ніколи своєї помочі.

— **Найбільше хорують на туберкульозу у Львові.** Міський виділ здоровля оголосив звіт із заразливих недуг, на які нездужали торік мешканці Львова. Найбільше поширена була туберкульоза, бо занотовано 840 випадків, з того більше як половина, бо 484 скінчилися смертю. Вправді на одру нездужало аж 909 осіб, але вмерло тільки 22. Випадків покусання звірятами, яких підозрівано, що були скажені, було 446, причому переведено 401 щіплення.

— **Смерть українського мистця.** Як повідомляє чужинна преса, у Москві недавно помер відомий український графік Микола Алексіїв. Він ілюстрував та оздобив багато українських книжок, особливо у 1921—1926 рр. Пізніше покинув Україну і переїхав до Москви разом з кількома українськими мистцями, бо не міг стерпіти ворожої атмосфери в харківськім Державнім Видавництві і став добровільним емігрантом з рідної землі. Алексіїв був цікавим графіком, клясиком. Кілька композицій зробив з гострою національною тематикою.

— **Вийшли на волю.** На днях вийшли з львівських Бригідок Осип Наорлевич, присуджений на 4 р. тюрми у процесі за Сх. Торги й Теодор Еліяшевський, що відбув свою кару 14 міс. тюрми з присуду у процесі Потерейківної і тов.

— **Цибульський не піде під наглий суд.** В останніх днях вирішила прокуратура у справі жахливого вбивника Г. Цибульського зі Львова, про якого львівські вуличні „поети" зложили вже навіть окрему пісню, що він не піде під наглий суд, а як справді ранений колись і хворий на венеричну хворобу, відповідатиме перед звичайним судом.

— **Львівська хроніка.** Арештовано магазинера спедиційної фірми „Льойд". Влад. Щурка, який допустився крадіжи товарів на 3 000 зол. і повідомив фальшиво поліцію, що магазин обікрали злодії. — На школу купця Д. Кача при вул. Станислава вкрадено товари вартости 10.000 зол. — В дрогерії Едв. Берляса при вул. Казимирівській вкрадено товари вартости 10 тисяч зол.

— **Краєва хроніка.** В Дрогобичі згинув під колесами потягу Влад. Наумяк, який переходячи біля рампи при вул. Пільній з причини хуртовини не завважив надїзджаючого поїзду. — На цілому Підгірі шаліла сильна буря з блискавицями й громами, після чого падав сніг. — В Бориславі наїхало авто на бричку прокуратора Вісневського, якого тяжко поранило і викинуло на залізні штахети. — У Варшаві арештували 51-літнього Леона Цісневського та його жінку, які змушували своїх двох дочок до жебранини до того, що одна з них скочила у розпуці з другого поверха і щойно на поліції розшифрувала домашнє пекло.

— **Здискваліфікування Штекера.** Центральний союз польських змагунів у Варшаві повідомляє, що мисцяї світа та багатократного мистця Польщі у дужанні Теодора Штекера за вчинки, які не лицюють з етикою змагуна, здискваліфікували міжнародні союзи змагунів у Польщі, Франції, Італії, Австрії та Німеччині та міжнародня унія змагунів. Почавши від 25. січня ц. р. ніякий змагун, що належить до тих союзів не може більше боротися зі Штекером.

— **Новий лет у стратосферу.** Асистент проф. Пікарда, д-р Сесінс готовиться з ранньою весною до лету у стратосферу. Завдання лету будуть тільки наукові і тому лет не переступить висоти 16.000 метрів. Будова нової гондоли вже скінчена.

СЕНЗАЦІЄЮ більшою як революція в Австрії і заворушення в Парижі

є **Родина** у ТЕАТРІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ

премієра Антона Слонімського

ВІДГУКИ ДНЯ.

Нові теми.

Стільки тепер галасу з лавреатами і красунями, що відгуки інших, хоч і менше важних подій, просто не доходять до нашого вуха. А як і доходять, то так, хочеб комарик забренів, або муха бзикнула.

Міністр Бек поїхав до Москви!..

Цікава подія. Є про що і побалакати, є на чім снувати канву домислів і помислів.

Але це хіба в якомусь іншому часі. Тепер неможливо. Балачки крутяться коло наших власних проблем: Що лавреат любить їсти на обід, яке білля носить, чи кашляє, після останньої зміни температури і т. ін. Дехто з лавреатів старається особисто розганяти хмару домислів і зраджує то це, то те, але товпа не вдоволяється тим і кожного дня виринає нове питання, на яке не може знайти певної відповіди. На вулицях, по кавярнях, при балевих буфетах тільки й чути:

— Ви думаєте, що він пише олівцем?

— Я вас запевняю, що так. Один дуже добре поінформований редактор казав це сестрі моєї жінки.

— Цікаво... В такому разі... чекайте... яким способом...

— І починаються міркування...

В Австрії горячо. Ревуть гармати, стукочуть скоростріли, падають густо трупи. Колиб це сталося перед загально-студентськими вечерницями, то народ був би тільки й про те балакав. Скільки ріжних політичних комбінацій, скільки пророцтв і тверджень!

А так. Вибрали расову українку і Австрію з Дольфусом, Гаймвером, жидами і тим подібним Шушбундом пішла в кут.

Спробуйте зачіпити:

— Що ви скажете до Австрії?

— Думаю, що расової австріячки нема.

— Я не про расу. Мені цікаво, що буде з Дольфусом?

— Дольфус... Мішаний тип. Зрештою він загалом якийсь дуже маленький. Зверніться до п. Бидика. Він антропольог, змірить, зважить і скаже рішаюче слово.

На політичну тему зійти тепер, то так, як з політичної теми колись.

Були часи, коли ви силоміць вибиралися то на літературу, то на малярство, то тали просто — на лічата, а ваш співрозмовець тур-тур і тур-тур:

— Бомбісація: Польща — Чехословаччина—Франція мені не подобається. Зате Франція—Німеччина—Англія...

І знов ви години тяжкої авдиції.

Буває — влість мене вхопить то за авто- то на аміко-рекламу, але взагал не можу парікати.

Врешті галицька волость почала про щось іншого говорити. Врешті число політиків зменшилося до відповідного числа.

А це напевно вийде за користь і тим, які про неї забули, і — політиці.

Про лавреатів і красунь — уже й не казати.

Галактіон Чіпка.

— **Арештували словінського письменника.** Найвизначнішого словінського письменника, який живе в Ґориції, Франца Бевка покликала італійська влада до місцевої квестури та віддала до горицької вязниці. Завіщо, не знає ні письменник, ні його родина. Можливо, що перевезли його деінде. Арештування це схвилювало словінців в Італії та Югославії, бо Франц Бевк тепер найплідніший і найпопулярніший словінський письменник.

— **Літак з людською кровю.** До Ель Пасо в Тексасі відлетів через Сінсінаті поспішний літак, що поніс рурку повну людської свіжої крови, яка має врятувати тамошнього багатого горожанина. Кров наточили з хорого на малярію в санаторії, віддаленої від Ель Пасо більше як 1.500 англійських миль. В Ель Пасо ждав уже на літак лікар, який лікує хорого багатія, що нездужає на мізок, а якого, на думку того лікаря, годі інакше врятувати, як інекцією малярійного серум. Рурка з кровю була поміщена в спеціяльній скриньці, виповненій трачинним, вдержуваним діяметричним приладом у теплоті около 37 степенів, себто в теплоті людського тіла.

— **Ріжні вістки.** До Парижа приїхало з Амстердаму на літаку 2200 кільо золота призначеного для державного банку. — Французький провідник соціялістів Ренодель виїхав після недуги на Канарійські острови; у Касаблянці приймали його бенкетом з участю 500 гостей. — У китайській провінції Фукієн бандити захопили 5 католицьких місіонарів — двох еспанців, двох швайцарців і 1 італійця. — Конгрес лицарів мальтійського ордеру відбудеться в Римі від 14 до 20 березня. — Американська преса повідомляє, що Мері Пікфорд вибирається у найближчому часі до Радянського Союзу, де має намір виступити в кількох фільмах. — У Франції в місті По відкрили памятник маршала Фоша; уряд представляв генерал Вейган. — В околиці Мінхена відчинили першу школу для підготовки діячів „расистівської" партії; приймають туди хлопців від 16 до 16 літ. — У Манджурії згинуло від серпня минулого року 1300 осіб на своєрідну чуму; влада спалила 72 сіл у боротьбі з заразою. — Два щоденники в Ляйпціґу оголосили конкурс на оклик, яким витатиме публика змагунів на Олімпіяді в Берліні 1936 р. і назначили за нього нагороду 500 марок. На конкурс надійшло 7500 відповідей і спеціяльна комісія мозолиться, котрий з них вибрати. — Біля Білгороду мають з весною будувати велику фабрику літаків, що вироблятиме 1000 літаків річно. — Чехословаччина мала під кінець м. м. 835.651 безробітних, тобто на 55.664 голов більше, як у грудні м р. — 7 директорів копальні в Оссеку, обвинувачених у звязку з останньою жахливою катастрофою, вже випустили на волю за кавцією 4,5 міл. чс. За ген. директора Лєкера зложили 3 міл. чс. кавції. — В Ціріху умер відомий швайцарський публіцист В. Мартен, довголітній редактор „Журналь де Женев", останніми часами проф. історії на університеті в Ціріху.

— **Українське Товариство Допомоги Емігрантам** з України у Львові цим сповіщає своїх членів про чергові річні Загальні Збори Т-ва відбудуться

За 1·90 дістанете даром 65 нім. журналів, вартости 91 зол.

Це преріжні і люстровані тижневики й місячники, віденські, берлінські і ін. Деякі з них з чудовими, **багатокольоровими картинами**, актами і т. п.

Цілий рік матимете що читати й оглядати. Цікаві для кожного. Також **пожиточні.** Нпр. для **лікарів** — як матеріял для ждальні, **малярів** — своїми преріжними мотивами, для **кожного інтеліґента**, як **жива** наука нім. мови, словом для всіх!

Ви абсолютно нічим не ризикуєте. Супроти жидівського бойкоту Німці радо висилають для пропаганди показові числа, не зобов'язуючи Вас до нічого. При їх величезних накладах, кількасот, а то й тисяч примірників не грає ролі.

Купони на журнали є в книжці **Лясевича „Практичний Радіоаматор".** — **Не** для радів, а для самих **журналів** купіть негайно книжку в найближчій книгарні (за 1·90), або вишліть (як друк тільки за 5 сот.) цей

КУПОН до „УКРАЇНРАДІЯ" ЛЬВІВ, вул. ГРОДЗІЦКИХ ч. 1, II. пов. (Ринок, напр. ойр. аптики).

Вишліть мені книжку Лясевича „Практичний Радіоаматор" з купонами на журнали

Імя й назв.: .....

Докл. адреса: .....

„GUTE LAUNE"
Веселий настрій може тепер кожний мати читаючи
GUTE LAUNE.
GUTE LAUNE
це новий місячник для веселих людей і тих, що ними хочуть бути.

ся в 9-ій год., або при великому числі присутніх у год. 10, в неділю дня 25-го лютого ц. р. в малій салі Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові при вул. Шашкевича ч. 5, з таким порядком нарад: 1) Відкриття зборів, 2) вибір президії зборів, 3) відчитання протоколу попередніх Заг. Зборів, 4) річний звіт Управи, 5) Звіт Ревізійної Комісії, 6) вибір нової Управи й Ревізійної Комісії, 7) внески та запити. — *Управа.*

— **Дальші жертви на безробітних** і голодних українців зложені в канцелярії Пар. Організації Українців м Львова: Лежицька Іванна 12 зол., Мельник Іван (Бельсько) 10 зол. і річн., Яцик Максиміліян 5 зол., дир. Воробець Мих. 2.40 зол., Гутковський Т. 2 зол., д-р Чубатий М. 3 зол., Завгарницький І. 2 зол., Несторова О. 2 зол., пос. Великанович Д. 10 зол., Павлюхова Олена 3 зол., Мурин Евстах 50 сот., о. Громницький Евген 2 зол., „Нива" 2 зол., Богосл. Акад. 3 зол., о. Коцицький Петро 5., о. Іщак 50 сот. Мартинюк 40 сот., Зецик П. 50 сот. Кубішин М. 50 сот., Кокот Зенон 50 сот., Ґадзіневич О. 40 сот., Партиневич Р., 40 сот., Микитка Андрій 50 сот. Альтинський В. 50 сот. Усім жертводавцям в імені безробітних і голодних щире „Спасибіг".

—o—

Дописи.

БУЧАЧ.

Жіноча нарада. Заходом Філії „Сільського Господаря" і Філії „Союзу Українок" відбулася в Бучачі дня 8. II. ц. р. в салі „Міщанського Братства" нарада, призначена для жінок бучацького повіту. Присутніх було біля 40 жінок. На нараді заторкнено три реферати на теми кооперативно-господарські й організаційні. Реферували: пр. Кізімович Іванна, інж. Сазчук Филип і п. Косарчин Ольга. Потім була дискусія, в якій докладніше обговорено справи, заторкнені у виголошених рефератах. Слід при цьому зазначити, що цього роду жіночі наради треба скликувати частіше, бо за цього часу дуже рідко збиралися жінки з повіту на такі нради, а як виявилося на останній нараді, зацікавлення серед жінок чи то справами господарськими, чи то організаційними є досить велике, тільки треба тому зацікавленню надати організовані форми.

Гостини театру „Промінь". У днях 7., 8. і 9. лютого ц. р. гостив у Бучачі український театр „Промінь". Вистави відбувалися в салі Т-ва „Міщанське Братство" і стояли на досить високім артистичнім рівні та приємно розчарували численну прешітою публику, яка з недовірком ставиться до всіх менших мандрівних театрів, котрі, замість ширити мистецьку культуру, змеохочують тільки людей і роблять медвежу прислугу кращим театрам. Вправді театр „Промінь" не має добрих декорацій і строїв, але проте гра артистів приковує увагу глядачів і публика із задоволенням виходила з вистави. Театр дав три вистави: „Брат на брата" (драма), „Жидівка нехрестка" і „Запорожський скарб". Матеріяльно повелось театрові в Бучачі дуже слабо, далеко краще везось „Проміневі" в Тернополі Золотім, хоча Потік менший від Бучача і має менше українського населення.

—o—

СПОРТ.

ДРУЖИНОВІ ЗМАГАННЯ У ЛЕЩАТАРСЬКІМ ПЛОСКІМ БІГУ ДЛЯ МУЩИН І ЖІНОК.

Спорт. Секція Т-ва „Плай" орґанізує в неділю 18. II. ц. р. на припоручення Лещатарського Суберферату У. С. С. лещатарські дружинові змагання. Зголошення дружин разом з записовим (1 зол. від дружини) приймають у домівці С. С. „Плай" від год. 6—8 веч. до суботи. В суботу в год. 8. веч. відбудеться в домівці С. С. „Плай" в Акад. Домі льосування. Старт і мета змагань коло чит. „Просвіти" на Замарстинові. Збірка змагунів в год. 10.30 на Замарстинівській рогачці. Звертаємо увагу, щоби змагуни мали посвідки лікарських оглядин. На випадок недостачі снігу змагання відбудуться в найближчу неділю, про що повідомимо окремим комунікатом. Спорт. Секція Т-ва „Плай" просить клюби, щоби вони разом зі зголошенням дружин подали спис тих своїх членів, котрі стоятимуть на контрольних пунктах.

СОКІЛЬСЬКІ ЛЕЩАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Дня 11. лютого ц. р. відбулися у Львові сокільські лещатарські змагання, уладжені Сокільською Лещатарською Секцією, до яких станули соколи й сокільки дружтовані в С. С. Л., себто зі всіх львівських гнізд. Трасу обійшли 5.000 м. для побратимів і 4.000 м. для посестер. Старт і мета у Брюховицькім лісі. Технічні висліди:

Посестри: 1) Максимович Г. 39,46. 2) Огній І. 42,53, 3) Хоркава І. 49.05.

Побратими: 1) Пелюшак 36,45, 2) Істеревич З. 3:33, 3) Рак Я. 1.01.01, 4) Верхоля О. І. сеніор 1.01.27 5) Голдуз Б. 1.01.51, 6) Мельничук В. 1.02.35, 7) Корейба Ю. 1.02.53, 8) Федуш В. 1.03.20, 9) Волоський І. 1.04.00, 10) Гриневець 1.04.50, 11) Пузик, 12) Ковачок, 13) Корейба В., 14) Кіндратів, 15) Лисий, 16) Сокільський, 17) Гук, 18) Волоський П., 19) Сенчк, 20) Тихоліз, 21) Остеренко, 22) Шевчук.

Від бігу відступив один змагун. Організація змагань справна, сніг дуже тяжкий і водянистий. Функції суддів сповняли побр. пов. Благітка Яр., Благітка Ев. і Пузик.

Перед стартом відбулася спільна знимка всіх змагунів (-ок). Змагання почалися в год. 11.20 мін., а закінчилися в год. 13.05 мін.

З КАРПАТСЬКОГО ЛЕЩАТАРСЬКОГО КЛЮБУ.

Виділ К. Л. К. подає до відома, що краєві лещатарські змагання в дні 4. II. ц. р. почалися з одного хвилини опізненням тому, що з причини гострого стрілення у брюховицькім лісі деякі відтинки траси можна було позначити щойно в неділю, себто безпосередньо перед змаганнями. Було це поважною перепоною в улаштуванні змагань, тимбільше, що про військові вправи в дні 3. II. не було ніякого оголошення.

Рівночасно стверджуємо, що п. Гнатейко стартував у барвах К. Л. К., а не — як було помилково поширу подану за безкорисне відступлення — тут дано — в барвах УССК-у.

Для змагунів складає Виділ К. Л. К. п. Андрієві Собиреві, різьбареві в Голоску, що тим чином вказано причинився до успішного переведення змагань.

—o—

Нові книжки й журнали.

CONTRIBUTIONS A L'HISTORIE DE L'UKRAINE au VII-e Congres International des Sciences Historiques Varsovie, aout. 1933. Redigées par Miron Korduba. Léopol, 1933. Вид. Наук. Т-ва ім Шевченка, ст. 124 Table de matierés: 1. Jaroslaw Pasternak: Ostliche Peripherien der Aunjetizer Kultur. 2. Vadym Chtcherbakivskyj: Projet d'une symbolisation dans les recherches ethnologiques. 3. Miron Korduba: Die Enstehung der ukrainischen Nation. 4. Nikolaus Tchubatyj: Gegenstand der Geschichte des ukrainischen Rechtes. 5. Hilarion Svjencickyj: Les influences orientales et occidentales dans l'art Ukrainien du XV—XVII. 6. Roman Zubyk: Wirtschaftliche Struktur des Dorfes in Galizien um die Wende des 18 u. 19 Jh. 7 Josaphat Skrutch: Un demi-siècle d'historie de l'Ordre des Basiliens.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.
Четвер, 15. II. год. 7·30 веч. „Чоловік, що був четвергом".
Пятниця, 16. II. год. 6. веч. „Чоловік, що був Четвергом". Шкільна вистава. (Абон. „Або" неважний.)

Театр Різнородностей.
Четвер, 15. II. год. 7·30 веч. „Виступ Сонця-Батька".
Пятниця, 16. II. год. 7·30 веч. „Родина". (Абон. 12).

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. — Станиславів:
16. II. Гра на замку.
18. II. Сонце руїн.
19. II. Пісні в лицях.
Небавом виставить театр оперетку „Корневільські Дзвони" і комедію „Подружжя Льолі".

Кіна.

АДРІЯ: „Пат і Патахон на волоцюги".
АПОЛЬО: „Панрика".
АТЛЯНТЬК: „Парада резервістів".
ВАНДА: „Св. Антоній Падевський".
КАСИНО: „В твоїх обіймах".
КОЛІСЕЙ: „В тайній службі" і ревія: „Подумай про мене".
КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Ев Бергнер) і кольоровий додаток.
МІРАЖ: „12 крісел" (Вл. Буріян).
МАРУСЕНЬКА: „Йосиф у Єгипті".
МУЗА: „1002-а ніч".
ПАЛЯС: „Пригода на Ліді".
ПАН: „Мата Гарі" й ревія.
ПАСАЖ: „Магараджа" (з Борисом Карловим).
ХІМЕРА: „Світ без мужчин".
СТИЛЕВЕ: „Сучасний Робінзон" і ревія зі Стадникінною.
УТІХА: „Ескадра очайдухів" і ревія

Закордонне радіо.

Червер, 15. лютого 1934.

Відень (506,8) 12·00, 19·25 Концерт, **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, **Кошиці** (269,5) 19·30 Концерт, **Прага** (470,2) 19·30 Веселя програма, 20·10 Спів, 22·40 „Далібор" оп. Сметани, **Париж** (1724) 21·10 „Фортуніа" оп. Месаджера. **Атльона** (531) 21·00, 21·50, 22·15 Спів, 23·10 Народна музика, **Білгород** (337,3), 17·00 Популярні мельодії. **Люксембург** (130,4) 22·00 „Шиста дилика" оп. Штраса, **Ляйпціґ** (365,9) 23·30 Камер. музика, **Міляккер** (522,6) 14·30 Пісні, 20·10 „Дон Паскале" оп. Доніцетія. **Будапешт** (550,5) 13·30 Циг. музика, 18·10 Джез. 19·30 Опера, **Рим** (420,8) 20·45 Симф. концерт.

Пятниця, 16. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·20 Арії та пісні, 21·00 Симф. концерт. **Братислава** (298,8) 20·40 Словацькі пісні, **Прага** (470,2) 19·35 Концерт, **Париж** (1724) 13·30 Концерт, 21·45 „Венецький купець" траґ. Шекспіра, **Атльона** (531) 20·30, 22·15 Спів, **Білгород** (337,3) 19·00 Пісні, **Берлін** (356,7) 20·35 Сучасна музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·25 Ісляндські пісні, 18·25 Скрипка, **Ляйпціґ** (372,2) 13·00 Спів, 16·00 Концерт. 20·10 Оп. музика, **Будапешт** (549,5) 13·30 Циг. музика, 18·10 Джез, 19·30 Опера, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 15. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 9·45 **Богослуження з Волоської церкви у Львові**, 12·05 Оперетокова музика з грам. плит, 12·35 Концерт, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Джезовий концерт, 16·35 З новочасної естонської музики (грам. плити), 17.20 Фейлетон „Не терплю жінок", 17·40 Авд. Словацький у Швайцарії, 19·03 Вернигора та його воронби на тлі нар. переказів, 19·15, Вечірня. 19·25 Відчит, 19·40 Снігоний комунікат. 19.43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум. 20·00 Вибрані думки, 20·00, 21·15 Концерт оркестр, спів, 21·00 Технічна скринька, 22·00 Те саме, а всем що інше (граж. плити), 22·30, 23·30 Танкова музика.

Пятниця, 16. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт сальонової музики, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські справи, 15·40 Конкурс тенорів (грам. плити) 16·10 На службі милосердя, 16·18 Легка музика з грам. плит. 16·40 Серед книжок, 16·55 Спів, 17·20 Музика на два фортепіяни, 17·50 Наука стенографії, 18·30 Відч. для учителів „Школа давня та сьогоднішня", 18.20 Легка музика, 19·05 Вечірня та грам. плити, 19·25 Фейлетон, 19·30 Спортові вістки, 19·43 Снігоний комунікат, 19·55 Сільва реруМ. 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балетна, 20·15 Симф. концерт, літ. новини, 22·40, 23·05 Танкова музика.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·38.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·93 — Париж 34·95, — Берлін 209·40, Цюріх 171·48, Амстердам 357·—, Нюйорк кабель 5·36 і пів. Нюйорк чеки 5·36.

Корона чеська впала до 21·75 зол. за 100 кор

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 14. II. масло 2·70, молоко, —·19, сметана —·80, яйця 3·— 3·10

Тенденція на масло сильна, на молоко, сметану і яйця удержана

Ціни битої птиці з птахомисарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.30	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

На закінчення мясниць улаштовує Т-во „Зоря" у Львові Великі Вечерниці 17 лютого ц. р. Початок в год. 9. веч. Вступ за запрошеннями. 1095

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ШУКАЮ спільника до відчинення адвокатської канцелярії у провінціональнім місті за зворотним вкладом 2.500 зол. гіпотечного забезпечення. Зголошення до „Діла" під „Адвокат". 1086 2—3

5 КІМНАТ з кухнею в центрі міста (околиця готелю Жоржа) негайно до винайму. — Відомість: Магазин жіночої конфекції ул. Посавент, Львів, Академічна 9 (Готель Жоржа). 1076 1—2

НОТАР шукає субституга. Зголошення „Діло" під „Субститут". 1089 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 7-10
13/47

За 1 зол. -- 100

грамів знаменитої КОЛЬОНСЬКОЇ КВІТОВОЇ ВОДИ з тревалим і приємним запахом. Перфумерії

С. Федера ЛЬВІВ, Сикстуська 7, або: Коперника 15 а

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костин Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 42 (13.587). Львів, субота 17. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Домашня війна в Австрії.

КРІВАВІ БОЇ У ВІДНІ.

ВІДЕНЬ, 15. 2. ПАТ. На основі останніх відомостей в цілій Австрії панує спокій. Тільки у Відні прихоплю вчора до дрібних сутичок. Значна частина шуцбундистів піддалася. В дільниці Шуцбунд держався два дні. На горі Лаєрберг соціялісти запали бетонові позиції, з яких вперли їх учора вечором вогнем артилерії. Вже під рана було чути в місті пальбу скорострілів. У вчорашніх боях за гору Лаєрберг втратили 17 убитих. У Фльоріздорфі бої тревали до пізного вечора. Артилерія знищила міський будинок у Гетегоф. Дім згорів до тла. В дільниці Майдлінг соціялісти забарикадувалися в домі Бабельгоф, звідки кидали на позиції ручні гранати. Після довшої боротьби вперли їх звідтіль.

Ревізії переведені поліцією в багатьох домах виказали, що Шуцбунд розпоряджав величезними запасами зброї та муніції. У варстатах електричної залізниці знайдено кільканацять скорострілів та муніцію. Вчора урядові війська взяли в полон 2.000 бранців.

БОЇ У ФЛЬОРІЗДОРФІ І МАЙДЛІНГУ.

Про бої, які розігралися в дільниці Фльоріздорф, приносять часописи такі подробиці: Військові відділи мусіли наперед *збурити залізничі уладження*, щоби острілювати скоростріли, уставлені соціялістами на дахах домів. Дім поліційного комісаріяту і староства здобули приступом. Опівночі війська кинули кілька бомб, які знищили позиції скорострілів. Після сильної атаки, соціялісти, забарикадувалися в кількох домах, опісля вивісили *білу хоругву*. Урядові війська здобули робітничий дім і північний двірець при допомозі *тяжких скорострілів і ґранат*. Від гарматніх стрілен вибухли пожежі, яких ніхто не гасив. На двірці взяли 400 шуцбундистів. Дальше здобуло військо приступом газівню Леопольдав. Частина соціялістів піддалася, а решта відступила в напрямі чеської границі. В середу раннком військо здобуло позиції Шуцбунду на Лаєрберг у дільниці Сімерінг.

В дільниці Майдлінг соціялісти обсадили кілька громадських домів, уставивши скоростріли на дахах. Урядове військо розпочало атаку, вживаючи гармат і скорострілів. Комендант військового відділу позволив жінкам і дітям, які находилися в середині, забрати річи і покинути мешкання. Військо атакувало дім, де находиться чеська школа. Пополудні над містом *кружляли літаки*, які кидали відозви, що закликали робітниче населення до спокою та послуху супроти влади. Бої були також в інших дільницях.

1.500 УБИТИХ

На основі тимчасових обчислень у вуличних боях в цілій Австрії згинуло коло *1500 осіб*, з чого 600 припадає на сам Відень. Число ранених сягає *кількох тисяч осіб*.

Австрійські урядові кола, взагалі стараються тушувати розміри домашньої війни. Вони запевняють, що приватні обчислення жертв є перебільшені. Поліція і військо втратили у Відні біля 30 убитих, на провінції теж 30, отже разом біля 60. Обчислення втрат Шуцбунду утруднене, одначе можна приняти біля 150 убитих. Число ранених по обох сторонах доходить до 400 осіб.

„Фосіше Штг." довідується з Відня, що в середу вечором сказано заграничним кореспондентам що втрати урядових військ у Відні доходять до 300 убитих, в Лінцу має бути вбитих 90 вояків, в Ґрацу 10. У віденському шпиталі лежить 123 трупи, яких досі не розпізнали.

УРЯД ПРО СИТУАЦІЮ В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, 15. 2. ПАТ. Вчора вечором канцлер Дольфус виголосив до віденського радія промову, закликаючи робітників, щоби навсхали пролиту кров. Союзний уряд, бажаючи дати доказ великодушности для обманутих провідниками робітників, заявляє, що хто з робітників, з знімком провідників, здержиться від бою і зголоситься до влади в дні 15. II. м. зможе рахувати на вибачення. Канцлер заявив, що поширювані заграничною пресою вістки про ситуацію в Австрії є фальшиві. Уряд панує повній над ситуацією.

Опісля промовляв крізь радіо державний секретар для справ безпеки Карпінскі, змовуючи хід подій в Австрії. Він заявив, що доми, будовані соціялістичною віденською громадою, мали на меті не так добро мешканців, як приготування до домашньої війни. Кожний дім був твердинею. Тепер показується, що всі доми служили Шуцбундові як позиції до оборони й атакування урядових військ. В часі ревізії знайдено в них великі магазини зброї та муніції. В XVI. дільниці викрито 3.000 ручних ґранат.

НАГЛІ СУДИ ВІШАЮТЬ.

А тимчасом на терені цілої Австрії урядують наглі суди. На подвірю карного суду у Відні повішено в середу вечором 43-літнього шуцбундівця Мейхрайтера, що стріляв до війська. Опівночі виконано другий смертний присуд. Повішено інж. Вайдля, що застрілив у Фльоріздорфі зі скорострілу 10 поліцистів і капітана пильбу. В четвер перед пол. страчено якогось Коляго. Одночасно в інших місцевостях судять 30 осіб. Усім грозить кара смерти.

ЗВІЛЬНЯЮТЬ РОБІТНИКІВ.

БЕРЛІН, 15. 2. ПАТ. Краєвий начальник Гор. Австрії наказав розвязати усі робітничі каси убезпечення на випадок хороби. Водночас звільнено з праці усіх громадських урядників та службовиків приватних заведень і установ, що брали безпосередню або посередню участь у відомих подіях.

НАЦ.-СОЦІЯЛІСТИ ПОЧИНАЮТЬ СВОЮ АКЦІЮ?

ВІДЕНЬ, 15. 2. ПАТ. Як відомо, над Віднем появився був літак, що розкидав летючки. Що це за літак — досі не устійнено. У промові, яку передавало радіо з Мінхену, Ґабіхт заявив, що літак розкидував нац.-соціялістичні летючки, які взивали робітників видержати, бо допомога надійде.

Від учора можна замітити нову тактику нац.-соціялістів. Коли досі вони відносилися до всього з резервою, від учора почали вони свою акцію проти Дольфуса покищо по радію. В австрійських урядових колах сподіваються, що в найблизчих днях прийде до генеральної баталії з нац.-соціялістами.

МІСТО ЗАНЯТЕ СОЦІЯЛІСТАМИ.

ЛІНЦ, 15. II. ПАТ. Місто Еберзе є зовсім у руках соціялістів. Члени Шуцбунду присилували фабр. робітників кинути роботу, обсадили станицю жандармерії, почтовий уряд і замкнули всі дороги, що ведуть до Лінцу.

ІТАЛІЯ ГОТОВА ДО ІНТЕРВЕНЦІЇ.

ПАРИЖ, 15. II. ПАТ. Римський кореспондент „Тану" повідомляє, що в Римі кажуть, нібито італійський уряд на випадок потреби передбачує навіть інтервенцію в Австрії. В закордонній пресі появилися вістки про скріплення залоги в Больцано, Трієсті та Падуї. Інформації ті наводить „Джорнале д Італія". З того можна здогадуватися, що ті ревеляції не є шкідливі для теперішньої італійської політики. Кореспондент „Тану" пише, що колиб якась чужа держава хотіла взяти участь в інтервенції, Італія не завагається інтервенїювати.

Вістки з останньої хвилини.

З останніх вісток виходить, що австрійський уряд іще не зовсім опанував положення. Рано вдалося Шуцбундові знову заняти бльоки біля роб. дому ім. Маркса та двірець Франца Йосифа. Урядові війська наступають панцирними вятами. І в дільниці Отакрінг ідуть бої. В Сімерінгу впало нічю на четвер ок. 200 гарматніх стрілен. Біля Фльоріздорфу та у ех. дільницях шуцбундівці окопалися та атакують військо. В Лейтені та Каґрані бої не стихають. соціялісти стріляють із дахів і барикад.

АВСТРІЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ У ПРАЗІ.

З Праги повідомляють, що 15. II. австрійський уряд зложив офіціяльний протест у чеському м-стві закорд. справ. Це про літак, який появився був над Віднем і скидав летючки, що взивали віденський пролетаріят видержати та заповідали, що соціялістам прийде підмога.

ПІДДАЮТЬСЯ ШУЦБУНДОВІ.

З Праги повідомляють, що два панцирні поїзди, які належали до урядового війська, піддалися біля Відня віддилові Шуцбунду без бою. Залога одного поїзду зголосилася до боротьби проти уряду. Вістка про це дійшла до Відня, одначе канцелярія віцеканцлера Фея заборонила оголосити її. Журналістам загрозив Фей, що стануть перед наглим судом, колиб подали цю вістку.

З Лінцу повідомляють теж празькі джерела, що Лінц є знову в руках Шуцбунду. Замітне, що по боці соціялістів борються тепер проти уряду дві сотні війська, які перейшли до соціялістів зі зброєю при здобуванні головних військових касарень у Лінцу. Над Лінцем появився урядовий літак і скинув летючки, що взивали населення виступити проти соціялістів, інакше місто збомбардують. Шуцбундівці острілювали літак, та він злетівся з обстрілу.

ВІДОЗВА ДОЛЬФУСА ДО НАЦІОНАЛІСТІВ.

У Відні велике враження викликала вістка, що Дольфус видав відозву до націоналістичних акад. організацій, щоби вступали як добровольці до війська для боротьби з соц. повстанцями. Жидівське населення побоюється з того приводу, бо ті організації, як гітлерівська експоситура, як дістануть зброю, вимусять знову улеґалізувати наново гітлерівську партію в Австрії.

*

СОЦІЯЛІСТИ В ПОЛЬЩІ РАДІ ПІДПОМОГТИ АВСТРІЙСЬКИМ.

Центральний Комітет Бунду в Польщі вислав до соц. інтернаціоналу телеграму, в якій сказано, що в звязку з подіями в Австрії конечна сильна міжнародня пролетарська акція. Посвідники Бунду предложили телефонічно ген. секретареві інтернаціоналу д-р Адлерови який є в Ціріху, скликати надзвичайне засідання екзекутиви соц. інтернаціоналу задля проголошення протестаційного страйку робітників у всій Европі для піддержки австрійських соціялістів у їх боротьбі. Д-р Адлер, як зачувати, відповів, що після страйку у Франції тяжко буде тепер знову перевести страйк, тому треба підіждати на дальший розвиток подій.

ДЕМОНСТРАЦІЇ ПЕРРЕД АВСТРІЙСЬКИМ КОНСУЛЯТОМ.

Перед австрійським консулятом у Варшаві зібралася в середу група демонстрантів. Кричали проти фашизму й австрійського уряду. Поліція арештувала провідників демонстрантів, жидів із Бунду та Цукунфту. В четвер ті самі організації пробували знову демонструвати, та поліція їх розігнала.

МАНІФЕСТАЦІЇ У ЛЬВОВІ.

У четвер в год. 21·10 около кількадесять комуністів хотіло уладити демонстрацію перед австрійським консулятом у Львові при вул. Осолінських. Поліція демонстрантів розігнала, а придержала 28-літнього Авр. Шефеля.

ПІВГОДИННИЙ СТРАЙК.

Центральний Комітет професійних союзів у Польщі постановив у понеділок 19. лютого проголосити півгодинний демонстраційний страйк на знак солідарности з австрійськими робітниками. Страйк буде тревати від год. 10 до 10.30 передполуднем.

ДИМІСІЯ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОГО КАБІНЕТУ.

ПРАГА, 15. 2. ПАТ. Уряд Малінетра подався до димісії. Є це наслідок нового господарського пляну, що має на меті зірвати з дотеперішньою дефляційною політикою. В новім кабінеті зайшли тільки незначні зміни. Малінетер залишився премієром, становище міністра скарбу обняв д-р Трапль, міністерство освіти проф. Кроємаш, торгівлі Досталяк. В уряді є заступлених 6 партій.

Як можна санувати відносини у Православній Церкві?

Ми подали не далій місця полеміці з сойм. промовою посла — та що й нашого одноумця — який згідно зі станом справи та своєю совістю виконує свій взятий обовязок, хотиб не те, що в даному випадку рік іде вагаці про підхід до складної проблеми „Православ. Церкви в Польщі, проблеми, яка хвилює до краю всіх православних українців. Тому даємо змогу о. прот. Табінському висловити свої сумніви, але одночасно заповідаємо, що в завтрішньому числі подамо відповідь посла С. Хрущького. — Ред.

Під заголовком: „Коли Православна Церква діждеться упорядкування правних відносин?“ „Діло“ подало в ч. 19. промову, виголошену п. послом С. Хрущьким 18. січня ц. р. на буджетовій комісії сойму. Читаючи її, не можемо позбутися враження, що в ній криється деяке непорозуміння: замісць Православної Церкви вона боронить під цим іменем сучасну її єрархію, яка витворила ненормальний стан церковного життя й повинна за нього відповідати; неначе єрархія рівнозначна з Церквою...

Не буду забірати в ґазеті місця на полеміку; вкажу лише на умовини, при яких Православна Церква в Польщі може діждатися нормальних відносин так внутрішніх, як і зовнішніх, а тим самим — на той шлях, по якому повинна йти її оборона як від зовнішніх, так і внутрішніх надуживань.

ХТО ВИНЕН, ЩО НЕ СКЛИКАНИЙ СОБОР?!

Законодатний церковний собор — підкреслюємо це виразно — **бажаної поправи не принесе, а домагатися його в соймі — не на місці.** Правду кажучи, це значить: „ломатися“ у відчинені двері. Тож державна влада в особі найвищого свого представника — президента республіки — виявила свою згоду на скликання собору (декрет 30. і 31. травня 1930 р.) і реалізацію його доручила самій єрархії. Тимчасом остання не тільки не спішиться з собором, а навпаки — всіми доступними засобами його саботує: уложила складний плян підготовчої праці, створила багато комісій, в їх зібрання під віжнманітними приключками (то свята й канікули, то хвороба й „некогда“, то нарешті — „так собі“) постійно відтягає, і на працю, яку при добрій волі можна би виконати за один місяць, зужито цілих чотири роки... Чотири роки!!! Більше часу, ніж пішло на улаштування двох вселенських соборів („розбійницького“ 449 р. і Халкидонського 451 р.) та ще й у римській імперії, де не було залізниць і газет та де границі сягали від Евфрату до Британії включно. Коли в кінці 1929 р. московським владикам треба було шукати собі підтримки, вони не завагалися оголосити скликання собору за два місяці... Чомуж би вони, раз це відповідає їхній волі, не перевести їм виборів до собору, тим більше, що й декрет президента дає на нього згоду й 4-ох літ на підготовчу працю цілком досить. Очевидно, церковний собор не входить в їх пляни, та й із знаменитого послання митр. Дениса з 10. X. 1933 р. видно, що так воно є...

Коли єрархія гальмує справу собору, чи не буде доцільною річю вжити на неї пресії через уряд або сойм? Ні, цей шлях не добрий. Справа собору — це питання чисто церковне. Вмішувати тут сойм або уряд, значить позбавляти Церкву тієї свободи, яку мають інші релігійні організації — не кажучи вже про Церкву Католицьку — як протестантська, староврівська, жидівська; яку мають організації політичні, економічні, освітні. Це значить вищий провід над церковним життям віддавати в сторонні руки. Тоді послідовно справа докотиться до того, що не тільки скликання собору, а й склад його членів, хід праці, нагляд над виконанням ухвал і т. д. опиниться в руках зовнішніх чинників.

Допустім, що їх інтервенція так далеко не сягне, що буде лише товчком для інертної єрархії, і ця остання нарешті візьметься до соборного питання поважно. Чи будуть якісь реальні наслідки? Ніяких. Собор буде тим, чим був напр. недавній „Первий Сезд представителей духовенства і мірян Варшавско-Холмской єпархії“, лише в значно побільшеним виданні. Зїдуться ті особи, що матимуть „благословеніє“ єрархії, вишлють до кого треба привіти, прочитають наперед виготовлені й процензуровані реферати, хтось щось скаже, ухвалять наперед вироблені й обовязково процензуровані внески, подякують єрархії за „пастирські труди“ й одержавши дієти — розїдуться. Так відбудеться, як слушно висловився про А. Річинський, „соборное лицедійство“. Коли контрабандним шляхом українцям і білорусам удасться перепачкувати на нього з десяток своїх незалежних представників, то що значитиме їх голос, навіть коли їм не замкнуть рота? Єрархіяж з своїм оточенням як поводилася перед собором, так буде й після нього напевне навіть ще з більшою безоглядністю, бо пониковатисяме авторитетом собору, авторитетом цілої Церкви... „І будет послідняя горше первих“...

ПОТРІБНИЙ НЕ СОБОР, А ЗМІНА ЄРАРХІЇ.

Не може бути сумніву, що собор не приведе до церковної санації Православія. Він може відіграти ролю лише в нормальних відносинах, а не творити ці відносини. Для створення такого роду відносин потрібна праця відповідного церковного проводу, а тому **радикальна зміна особистого складу сучасної єрархії являється першою і кочечною умовиною санації церковного життя.** „Не вливають вина молодого в старі міхи“. Нинішні зверхники Православної Церкви та їх оточення, що з допусту Божого дійшли до своїх посад, це все чужаки для місцевої української і білоруської людности, особи далекі від неї не тільки національно, а й духово; вони навіть ворожі до неї й настроєні злобно за її незалежницький від „єдиної Русі“ настрій. Населення не може цього не відчути, бо мусить мати діло з своїми духовними провідниками й на кожнім кроці з ними стрічається. Знамените „ювилейне торжество“, що мало місце 9. IX. 1933 р. в Почаєві, це чудова (хоч і вельми сумна) ілюстрація внутрішніх відносин у Православній Церкві, зокрема між єрархією й українською людністю: вона показала, який антагонізм панує між цими двома таборами, що їх єднає лише зовнішня пресія, а знаменитий „пастирський лист“ від 10. X. 1933 р. дає до зрозуміння, що нема надії на усунення того антагонізму. Коли згадана пресія хоч трохи слабшає, досить невеличкого гуртка „певняків“, щоби кільканацять тисяч прочан, себто людей релігійно настроєних, заманіфестували свою антипатію до вигуків: „геть!“ включно, — не під адресою „певняків“, а... представників своєї єрархії.

Не можна бути симпатиком „почаївсько-ювилейних“ методів боротьби, але не можна погодитися і з тим, щоб єдність церковна, зокрема єдність єрархії з вірною людністю, держалась зовнішньою пресією. Та й цього не треба: не тільки теорія, а й життєва практика свідчать про можливість інших порядків, іншої форми церковних відносин. Напр. на Чехії Горі або в Галичині ніякими заходами не вдасться створити щось подібне до „почаївського торжества“, хочби мобілізувати не тільки все ВУО (Волинське Укр. Обєднання), але й РНО і РСО — ці три „самобратні“ організації. Бо тут єрархію і вірних єднає не зовнішня пресія, а почування взаємного обовязку, спільнота духових інтересів, взаємна любов і взаємна пошана.

Подібної любови ні пошани нема в Православній Церкві в Польщі, бо її єрархія нахинена народові, чужа йому та за кільканацять літ не зуміла з ним зжитися. Усунути таку єрархію є не тільки річю природною, але й першим необхідним кроком до направи церковних відносин. Цього кроку ще не зроблено. Є деякі відомости, що в близькім часі відбудуться деякі зміни в складі єрархії, а саме, що митр. Денис зрезиґнує з волинської епархії та передасть її архієп. Олексієві Громадському, а місце останнього займе „пребиваючий на покое“ еп. Пантелеймон або котрийсь з еп. помічників. Нема потреби доказувати, що подібні єрархічні посунення для церковних відносин не мають значіння, що все залишиться по старому, коли зверхниками Церкви позістануть тіж самі особи; коли не прийдуть нові, покликані волею й голосом цілої Церкви, а не політичних чинників, не окремих угрупувань, напр. РНО або Т-ва Могили. Ця справа вельми трудна, але для скермування церковного життя в нормальне русло вона конечна й тому треба її добиватися з цілою енерґією. Як її перевести? В обставинах сучасного життя для незаєднаної Православної Церкви не може бути іншого виходу, як **згадати традиції XVII віку та стратись їх відновити;** тим більше, що ті традиції ближче стоять до канонічної практики (прав. Апостольське 30, Собору Саардик. 61, Собору VII Вселен. 3), ніж порядок, започаткований сучасною єрархією та нею піддержуваний.

Повторюємо, що покликання єрархії з волі Церкви, а не з волі сторонніх для неї чинни-

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 17. ЛЮТОГО 1934.

СОФІЯ ЯБЛОНСЬКА.

ЛИСТ З КИТАЮ.

ДІЛЬНИЦЯ СОБАЧИХ КОВБАСОК.

Юнанфу.

На вид вона подібна до всіх інших китайських ділянць, хіба з тим винятком, що тут зустрічаєш цілі громади псів, здебільша з округлими боками.

Я певно булаб і не догадалася причини тих „округлих боків“ добре відгодованих псів (річ неймовірно рідка у Китаю!), колиб раз була не побачила, як одна вправний хлопчина на відчиненім подвірі натягав на рами ще теплу шкуру пса, яку виставив сушити за сонці.

Від того дня я ближче зацікавилася цією ділянцею та довідалася багато цікавих подробиць про її життя. До цієї популярної не тільки між всами ділянці, з цілого Юнанфу стягаються щодень зграї голодних псів, мов би до безплатних ресторанів. Бо там справді щовечора собачі різники щедро годують прибладних псів. Зрозуміло, що після такого бенкету ці пси вже й не відходять зпід привітних дверей своїх „добродіїв“.

На щастя для собачого роду у цій добродійній ділянці не всім псам щастить. О ні! Щоб мати право до дарової їжі, треба також мати деякі прикмети, такі, як чорне пінебіяки, короткий хвіст, довгу шерсть, бо тільки мясо таких псів здатне на ковбаски. Інші пси даремне вичікують на ласку, зі здивуванням та завистю споглядають на довгошерстих псів, яких китайці майже силоміць годують — аж вирівняються їм боки, аж заляжеться під шкурою сальце.

Тепер уже іншими очима, без спочування, споглядаю на тамтих „покривджених“ псів, яким відмовили харчу з огляду на їх нерасовість. Яке щастя часом бути „нерасовим“!

Але як гляну на ситих псів, що пересичені сплять під мурами крамниць, де на стінах у сонці сушать жердки зі собачими вже готовими ковбасками — (кожний вичікує на свій день), то мимохіть бунтуюся проти їх несвідомости.

Куди дівся їх інстинкт?

Чи вони не розуміють, не прочувають свого близького кінця?

А може й розуміють, хоч воліють два-три тижні ситого життя, ніж роки нужди, яку завікічить довга агонія голодової смерти. Хто знає?

Чи такою самою психольоґією не жили й люди підчас останньої війни. Раз наїстись і вмерти

Сьогодні у тій ділянці я бачила зовсім веселу пригоду. Не щодень тут таке трапляється!

На однім широкім подвірі сиділи дві китаянки, що стригли ножицями шерсть з живого пса. Тут треба додати коментар, що не тільки собаче мясо служить на ковбаски, але й їх шерсть на битє сукно та шкура на сідла або тамінці.

Біла шерсть цього пса була вимково мягка, а боки такі округлі, що китаянка-власниця чванилася тим добутком перед своєю сусідкою, що помагала їй у роботі. Сусідка у захопленні охала й ахала, сплескувала в долоні та вибухала сміхом. З цього ентузіязму скористав напів обстриженний пес, висіпнувся їм із рук, вистрибнув крізь відчинену браму та чмигнув геть мов стріла. Своїм півстриженим виглядом він викликував загальний сміх китайців, що працювали біля своїх крамничок.

Дивно, що ніхто з них не поспішав зупинити втікача. Тільки дві китаянки швидесько стрибали на своїх карликових ніжках, у погоні за пропавшим псом. Юрба реготалася з їх отчаю.

Звичайно, що це „несправедливо“ сміяться — подумала я, — бо вжеж що це велика досада та страта годувати кілька тижнів якогось там прибладу та ще й підтримати його на те, щоб він втік вам зпід самого носа, а може ще, щоб хто інший з нього скористав. Це моє розуміння одчаю китаянок не перешкодило мені щиро раїти за цього пса, що прохитрився добро попоїсти за цілих три тижні, а потім, у сам свій „судний день“, вистрибнути на волю.

Ще один доказ, що нема одної правди — вона майже завсіди має два боки.

Я переконана, з приємністю, що від тепер, використовуючи якості своєї „горнопідпебінної“ раси та досвід своєї першої утечі, він до самої смерти буде добре їсти та втікати на волю кожного „судного дня“. Цей пес нарешті зрозуміє ціль людської доброцінности.

ків чи організацій, звязане з великими труднощами, одначе вони не так значні, щоб не можна їх поконати. Успішний вислід заходів у цім напрямку запевнює передовсім заява президента в декреті від 30. V. 1930 р. про можливість для Православної Церкви в Польщі „відновити тепер свій звязок з історичним минулим", а також і те, що вона не може бути менше права, ніж інші релігійні організації, для котрих вибір власного проводу є внутрішнім питанням. Цього права православна людність повинна домагатися, а обовязок Української Парляментарної Репрезентації допомогти їй це природне право здобути, чи власне сказати — його відновити.

ЗА ПОШАНУВАННЯ КАНОНІЧНОГО ПРАВА ЦЕРКВИ.

Якщо відродження давньої виборчої традиції вважати за другу умовину направи церковних відносин, то **пошанування канонічного права Церкви буде третьою.** Пошанування це повинно бути подвійне: зовнішнє — з боку адміністраційних чинників як доказ, що Правосл. Церква признана державою, і внутрішнє, з боку самої ерархії, як доказ, що церковне життя живе відповідно до своєї цілі, а церковна свобода не надуживається для невластивих інтересів. Нема чого й казати, що обидва ці моменти нині відносяться до царини лише бажань. І здається, у внутрішнім житті Церкви непошанування її права пішло навіть без порівнання дальше, ніж у зовнішньому, в котрому відчувається лише брак законодатної реґляментації. Найбільш яскравим прикладом вказаного непошанування являються так звані розводи. Одначе п. посол С. Хруцький взяв їх в оборону і сказав у своїй промові ось що: „Православна Церква дає розводи в границях своєї канонічної компетенції і на підставі обовязуючого в Польщі подружного права з 1836 р.", яке — доказує він — є польським національним законом.

СПРАВА РОЗВОДІВ.

Не цікавлячись питанням, чи справді закон з 1836 р. є польським національним правом, котрого він нині обовязує й чи сучасна шлюборозводна практика діється в його границях, обмежуємось лише до засадничого спростування: 1) розводи подружжя дає не Православна Церква, а консисторії з наказу їх архієреїв; консисторії ж і Церква речі не однозначні; 2) Нинішня практика розводів суперечить канонічному праву Церкви: тих причин, що задля них кожний може виробити собі в православній консисторії розвід, не вказано канонічним кодексом Православної Церкви та джерелами права, визнаними статутом про „внутрішнє канонічне впорядкування Св. Автокеф. Польської Правосл. Церкви" з 1.XII. 1925 р.; не діяли вони до 1927 р. навіть суперечать Слову Божому, православно-церковним канонам і переданню та й сама варшавська митрополія признається, що вона „несколько расширила" приводи до розводу (Правосл. Календар 1932 р., стор. 65); 3) Названа практика це велике надужиття взагалі, а з погляду процесуального зокрема; 4) Розводи велике моральне зло, страшна хвороба, що ґангренує родину, — цю засадничу комірку суспільного життя; 5) Вони є одним зі способів матеріяльної експльоатації населення, головно українського. Які астрономічні суми пливуть з них до архієрейських гаманців, можна собі уявити з того, що засаднича оплата одного розводу виносить 300 зол., а з апеляцією й так зв. „зняттям покути" 582—732 зол.; це — лише на Волині, а у Варшаві — приблизно на 65 проц. дорожче...

Тому, з огляду на зазначені дані, боронити розводи значить відстоювати непошанування церковного права внутрі самої Церкви. Навпаки, коли справа про них вийшла на публичне форум, — а скоро чи пізно вона мусіла вийти, — то це **слушний момент зголосити домагання щодо канонічного устрою в Церкві, одночасно з вимогами персональної ерархічної реформи.**

Треба ще й те памятати, що як з цими вимогами не виступить українське громадянство, то ніхто інший не буде морочити собі ними голови.

О. прот. П. Табінський.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ** **Боїмів ч. 4.**
65/53 7—180

Ревізії та арештування в Чехословаччині.

Поліція на Мораві, Шлеську та в частині Словаччини переводить домашні ревізії в людей, яких підозріває, що вони гакенкрайцлери. Шукають летючок і тайних інструкцій, які на днях нелеґально розіслано членам тієї розваленої партії. Ревізії були — крім кількох виладків — безуспішні. У летючках сказано, що небаром Австрія визволиться, себто злучиться з Німеччиною, потім прийде черга на чехословацьку територію, замешкану німцями.

Поліція арештувала багато людей, яким доказала, що поширювали такі летючки. Арештування були в Оломуці, Чеському Тешині, Опаві й деяких північно-чеських містах. Арештували теж кілька осіб на Словаччині, головно на мадярському кордоні. В Кошицях арештували Олену Деметрову, занятy в графині Форгач, у Рожняві перевели домашню ревізію в хаті книгаря Йос. Фухса, якого підозрівають у протидержавній пропаґанді. У Плешівці арештували одного залізничника, в Рімавській Соботі арештували Мартина Рабоя, підозрілого в шпіонажі.

З життя „Рідної Школи".

Члени. — Кружки. — Безпосередній звязок. — Комісії. — Апель до ширшого загалу.

З кінцем 1933 р. мала „Р. Ш." 55.958 членів, що були згуртовані в 1434 місцевих Кружках. З днем 15. лютого має вже „Р. Ш." 59.502 членів і 1553 Кружків. Дуже відрадне явище — це поширення рідношкільної організації на Лемківщині. Вся заслуга у цьому паде на Кружок „Р. Ш." в Сяноці, що відбув низку анкет у повітах Горлиці, Новий Санч, Грибів і Ряшів. Не менше відрадний факт і те, що попри Повітові Кружки, які ведуть постійну організаційну діяльність (Львів, Станиславів, Сянік, Монастириська), живу діяльність розвинули Кружки „Р. Ш." в Тлустому, Підгайцях, Скалаті; останній головно в напрямі заснування нових Кружків. Назагал усюди йде праця жвавіше, хоча декуди ще доривочно. До менше діяльних Кружків, як наприклад Глиняни, Жидачів, Журавно, Президія Головної Управи „Р. Ш." вислала відповідні поклики. Завдаток на кращий розвиток дає Кружок у Сокалі, де від Різдвяних Свят працює рухливий урядовець. Також працюють Кружки в Бродах, Добромилі, Миколаєві, Рогатині, Теребовлі.

Помалу навязується також безпосередній звязок із широкими кругами громадянства. Голова Т-ва виїзджав у рідношкільних справах до Станиславова, Яворова, Перемишля. Через своїх відпоручників брало Т-во участь з освітній конференції в Мостиськах, а також у цілій низці святочних уладжень українського громадянства міста Львова. Навязанню жвавіших, безпосередніх взаємин із краєм стоять на перепоні скупі фонди, які на ту ціль може видати Головна Управа. Зарадити цьому далося би в той спосіб, що покриття невеликого зрештою видатку, полученого з висилкою делеґата в одно місце, взяв би на себе дотичний Кружок.

Для плянового ведення рідношкільної виховної акції покликала Головна Управа „Р. Ш." до життя різні комісії, а саме: 1) **комісію правно-устроєву;** 2) **ком. правно-програмову** з секціями, а) народньою, і б) середнього шкільництва і в) секцією видавничою; 3) **ком. передшкільного виховання;** 4) **ком. позашкільного виховання;** 5) **ком. шкіл фахових;** 6) **ком. професійного порадництва** і 7) **ком. позичкову.** Ці комісії забралися вже до діла, розділяючи між своїх членів реферати й організуючи відповідні курси. І так: старанням комісії професійного порадництва намічено цілий цикль прилюдних викладів, що своїм предметом і способом підходу торкатимуться місцями дуже болючого питання нашої дійсности, себто безробіття інтеліґенції. Ці виклади почнуться вже дня 17. лютого рефератом проф. Мечника п. н. „Психотехніка та її значіння для практичного життя". — Короткі зміст тих рефератів будуть поміщувані в журналі „Рідна Школа".— Від 1. березня ц. р. буде відкритий курс для вишколення провідниць літочих садків.

Вже з цього короткого перегляду бачимо, що в „Рідній Школі" йде інтенсивна і плянова праця в організаційному і виховному напрямі і що „Рідна Школа" може викалатися немалими річевими і чисельними успіхами. Річ тепер у тому, щоби й громадянство підтримало не словами, а таксамо річево і чисельно ділами діяльність цієї такої важної в теперішніх часах установи, підписуючи масово внутрішню позичку „Р. Ш." і цим дало доказ, що воно якслід оцінює і розуміє значіння й вартість цієї дійсно рідної установи.

Бомбовий замах.

ПАРИЖ, 15. 2. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що на передмісті виконано бомбовий замах. Вибух знищив склад будівельних матеріялів. В ріжних дільницях міста прийшло до сутичок між страйкерами і поліцією. Демонстранти пробували підпалити каплиці і трамваєвий віз. Поліція розігнала демонстрантів.

Сувіч у Будапешті.

БУДАПЕШТ, 15. 2. ПАТ. Італійський державний підсекретар Сувіч приїде до Будапешту в суботу й побуде кілька днів. Це рівнина на останній побут премієра Ґамбіна у Римі.

По широкому світі.

— Префектом поліції в Парижі іменований знову Шіап. Іменування його президентом Марокко відкликали.

— Австрійська влада обсадила лінію границю від Чехословаччини сильними стежами, щоби не позволити нікому щупбуліцові втекти за границю.

— Гроші соц.-демократичної партії у віденських банках сконфіскувано, причому арештовано 14 банкових урядовців, що переводили партійні гроші Шуцбундові.

Хто вживає зимових спортів в морозні дні — нехай не забуває за крем або олійок

NIVEA

крем: зол. 0·40 — 2·60
олійок: зол. 1·—, 2·—, 3·50

НОВИНКИ

— **Українська сучасна музика.** На таку тему виголосив проф. Антін Рудницький відчит 16. ц. м. в Українськім Науковім Інституті в Берліні.

— **Вибір звання** і відповідна підготовка до нього — це основна життєва проблема молодої людини. Фахове порадництво є пекучою суспільною потребою. Виклад на цю тему виголосить проф. П. Мечник п. н.: „Психотехніка та її значіння для практичного життя". Виклад відбудеться 17. лютого ц. р. в домівці Рідної Школи при вул. Словацького 14 III. Початок о год. 6. вечором.

— **Арештування.** В Теребовлі арештувала поліція учеників гімназії Литвинка й Шуткалюка і перевезли їх до вязниці в Чорткові. — В Ст. Градиського в Колках перевела поліція ревізію, що тривала від 11. до 3. вночі, але не дала ніякого висліду.

— **Заборона „Сільського Господаря".** У Васьківцях кремянецького повіту пробували селяни заснувати Кружок „Сільського Господаря". Відповідне подання внесено до старостства, але воно не дало дозволу на його оснування. Основники т-ва внесли відклик до воєвідства в Луцьку, звідки кілька днів тому дістали письмо з датою 8. січня 1934, яким воєвідство рішення старостства затвердило, мотивуючи можливостями публичного неспокою і ладу. (—)

— **Український Січовий Союз і III. Робітнича Олімпіяда** Чехословаччини. У днях 4—9. липня ц. р. відбудеться у Празі III. Робітнича Олімпіяда, на яку вже тепер зголосили свою участь робітничі спортові організації Америки, Югославії, Латвії, Мадярщини, Австрії й Румунії. Український Січовий Союз за кордоном, а осідком у Празі підготовляється до виступу на цій Олімпіяді, де хоче виставити хоч 100 змагуників, ще репрезентувалиб українські спортові організації. Тому, що їх приїзд й удержання у Празі вимагає фондів, Український Січовий Союз видав відозву до українців, щоби на ту ціль надсилати свої датки. (—)

— **Як шанують рідну мову.** В процесі одної нашої установи з п. Софроном Ференцевичем, українським кравцем, Львів, вул. Домініканська 11. п. Ференцевич поставив у суді внесок, щоби та установа предложила для нього переклад української жалоби в мові польській. (Ч. 11. Е. 615/33. Суд городський міський у Львові). Видно, що п. Ференцевич не хоче розуміти української мови, хоч має претенсію, щоб українська суспільність його підтримувала.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/18

— Гуцульська мода у Варшаві. З Варшави пишуть нам, що тамтешні фабрики шоколяд і цукорків випустили на ринок кільканацять зразків нових своїх виробів, опакованих в гуцульські оригінальні коробки, глечики і збанятка. Це опакування, зрештою дуже дешеве, виглядає дуже ефектовно і признаюе покупця. Цікаво тільки, чи те опакування спроваджують справді з Гуцульщини і чи гуцули користають на цьому. (—)

— Дальші парцеляції. Земельний уряд в Тернополі дозволив дальшою чергою розпарцелювати великі посілости в таких селах: Коропець, передмістя Нагірянка і Жизномір пов. Бучач, Дібще, Кальне і Будилів пов. Бережани, Нуще пов. Зборів, Бенів і Снович пов. Золочів, Увисла пов. Копичинці, Солова пов. Перемишляни, Сморжів пов. Радехів, Мовчанівка, Підволочиська і Качанівка пов. Скалат, Ласківці пов. Теребовля та Купчинці, Ладичин, Біла, Волиця, Бушнів і Стегниківці пов. Тернопіль. Загалом мають у цих селах розпарцелювати 597 га землі. (—)

— Засудили б. начальника арештів. У карнім суді у Львові закінчилася в четвер розправа проти бувш. начальника міських арештів Ст. Кропівницького, обвинуваченого в крадежі 12.471 зол. на шкоду маґістрату та захисту Братів Альбертинів. Трибунал засудив Кропівницького на 3 роки вязниці та втрату гор. прав на 10 літ, а признав його винним крадежі 7.321 зол. Засуджений вніс апеляцію.

— Краєва хроніка. Буджет м. Львова устійнено на 20.386.614 зол. — У Станиславові арештували шевця Пляховського, який висилав свою дочку на вулицю і змушував до проституції, хоча вона була учениця й мала всього 14 літ. Справу викрито щойно після одної поліційної облави, коли лікар найшов у нещасної дитини важку венеричну недугу.

— Влом до „Народної Торговлі" в Перемишлі. Кілька днів тому вломилися невідомі злочинці, що зрештою вже довший час бушують по Перемишлі, до філії „Народної Торговлі", що находиться при вул. Марійській ч. 4 в цьому місті й забрали велику кількість тютюну й шоколяд. Шкода доходить до 2.000 зол. (—)

— Гімн. ученик підробляв гроші? Від довшого часу у Станиславові появлялися масово підроблені 1-золотівки, 20- і 10-грошівки і поліція щойно по довгих розшуків виявила, що їх кольпортують з крамниці заліза Шарферової. Переведена в неї ревізія найшла не тільки все потрібне до виробу грошей приладдя, але й устійнила, що їх робив 18-літній Ізраель Шарфер, уч. 6. гімн. кл. і його 24-літня сестра Жанета. Обоїх арештували. (—)

— Трагічний кінець жарту. В касарні 10. дивізіону артилерії в Ярославі стався такий випадок: Вояк Василевич в жартах з товаришами получив електричні проводи з клямкою при входових дверях. Вояк Баран, що йшов до салі і стоючи на мокрій глині, впав, моментально вбитий громовиною. (—)

— Вбили всю жидівську родину. В містечку Бложова Дол. біля Ряшева вбили бандити 54-літню власничку дому та крамниці Марію Герцберґ, її 30-літнього сина та 70-літнього шурина Герцберґериха Юду Хаїма Ґайґера. Герцберґериху зарубали, а сина та шурина застрілили. Хату спліндрували та забрали всього лише кільканацять золотих, які найшли в комоді. Більша готівка остала ненарушена в касетці в схованку. Ще двоє дітей Герцберґериха почувало в іншій хаті, тому не згинули. Після доконання душогубства бандити замкнули хату на колодку. Душогубство запримітив син і дочка Герцберґериха, які вранці прийшли сюди з наймичкою.

— Арештували 27 литовців. На Виленщині арештували 27 литовців. Їм закидують протипольську пропаґанду в литовському шкільництві.

— Гора осунулася. У Фоссомброне в околиці Больонолі (Італія) осунулася внаслідок незвичайних сніжних опадів земля обемом щонайменш пів міліона куб. м. і з висоти 100 м. впала на 6 хат. Рятункові кольони дотоли досі зпід руїн 11 вбитих і кількох ранених. В тій самій околиці була недавно катастрофальна лявіна.

— Шмелінг втратив світове мистецтво. У Філядельфії відбулися боксерські змагання Макса Шмелінґа з молодим американцем Стівом Еймасом, що стали для першого з них катастрофальними. З 12 рунд Шмелінг переміг тільки у другій а в 10-ій тільки ґонг вирятував його від кнокавту. Після останньої 12-ої рунди Шмелінг був такий ослаблений, що переможцем визнано Еймаса. Змагання викликали незвичайне зацікавлення: всі 6000 білетів були продані на кілька днів заздалегідь і дали аранжерам змагу 50.000 дол. прибутку. Роля Шмелінґа, як міжнародного мистця боксу скінчилася на довший час. (—)

— Стала письменницею на 84-ому році. Мати відомого англійського письменника Кенет-Інґрема, якій тепер 84 роки, написала й видала першу свою книжку „Стара стріча". „Все непокоїтися тим, що мода змінюється, сердитися на теперішню літературу, критикувати постип — це неохибні признаки надходячої старости" — такою передмовою починається книжка 84-літньої письменниці, яка зараховується, до поступових жінок. Інґремова згадує в книжці порожнечу своїх дитячих літ, не виросла в довірливій родині, тому батьків не любила, бо були для неї чужими. „Теперішня молодь — каже далі Інґремова — серіозна, отверта та незалежна. Не терплю, коли хто в моїй присутності обвинувачує молодь, що не хоче йти слідами та по традиції старших поколінь."

— През. Масарик для закарпатських калік. Президент Чехословаччини Масарик подарував 400 тисяч ч. к. на заведення для калік у Мукачеві, яке відкрили 20. січня ц. р.

— Крівавий бунт вязнів. У Валя Валя, де находиться найбільша вязниця стейту Вашинґтон, вибух бунт вязнів. Після спільного обіду вязні добули ножів і інших предметів, перепачкованих до вязниці, і кинулися на сторожів, убиваючи одного та ранячи тяжко двох. Обезвладнивши іншу сторожу, вязні кинулися до брами, однак там засипали їх кулі зі скорострілу, що находився на недалекій вежі. Вязні завернули назад. 6 із них упало вбитих, 12 тяжко ранених, інші піддалися.

— „Челюскін" на дні моря. У віддалі 155 миль від Нордкапу затонув, розчавлений ледами, найбільший совітський криголом „Челюскін". Радіограма про цей випадок, яку надали з місця катастрофи, повідомляє, що залога по героїськи рятувала до! години шатра, літак, радіоапаратів і ін. з нутра пароплаву, хоча його дзьоб був уже в воді, при чому згинув один моряк. Решта залоги, що почала будувати бараки і має мішки до спання, дожидає допомоги, яку 10 літаками і псами вислано з Нордкапу. (—)

— Ріжні вістки. В Берліні присудили на стерилізацію одного шевця, що звів дві свої пасербиці. — У Софії скінчився процес моряків-комуністів присудом 12 з них на смерть і 27 на твердиню. 39 підсудних звільнили від вини й кари. — Джозефіні Бекер не дозволили вдруге приїхати до Польщі на танкові пописи. — У Туреччині викрили протидержавну комуністичну акцію, в Анкарі (Ангорі) арештували 25 комуністів, м. і. і славного поета Назіма Гікета. — Провідника комуністичної організації в Шавіль недалеко Версалю найшли мертвого в калюжі крови. На тілі його була велика рана. — Льондонський звіринець дістав найнебезпечнішого вужа, королівську корбу довгу на 14 стіп. Прикметою її є, що їсть лише спеціяльний рід вужів із Далекого Сходу, тому щоби цей вуж нажерся, за кожним разом звіринець видає на це два фунти стерлінгів і 10 шілінгів. На щастя цей вуж їсть лише раз на два тижні.

—o—

Спорт.

ЛЕШАТАРСЬКІ СКОКИ ЗА МИСТЕЦТВО КРАЮ.

Лешатарські змагання у скоках, що відбулися у Львові на Погулянці на цілій скічні, зібрали ок. 100 видців (мин. року було до 200). Та проте зацікавлення змаганнями було велике.

У змаганнях переміг **Мартинович** (УССК) 292 точок, скоки 15, 16.5 і 16.5 метра.

2) Хамула, Плай, 255.6 точок, скоки 11.5, 16.5, 13.5.

3) Сліпко, УССК, 250.75 т., скоки 13, 15, 14 м.

4) Рожанківський Я., КЛК, 235 т., скоки 17 м. з упадком, 18 м., 18 м.

5) Пелющак, Сокіл Клепарів, 205.25 т., скоки 13.5, 17 з упадком, 16.5 м.

6) Назар, Плай, 171.75 м. 10, 13 з упадком, 16.5 м.

7) Рибачек, УССК, 149.1 м. скоки 11.5 з упадком, 12.5 і 11 м.

8) Марунак, УССК, 142, 125, 10.5 м., 15 з упадком, 13 м.

9) Гнатейко, КЛК, 131 м.

Найкращий стиль мав Рожанківський. Мав він найдовші скоки, 18 м. У загальній клясифікації зашкодив йому скок з упадком, що пересунув його на четверте місце. З інших змагунів вибивалися: Пелющак і Хамула.

Судейські обовязки сповняли: п. Біласька, проф. Гайзучок, д-р Мрац, мр. Рак, Назар та ін.

СПОРТ ЗА КОРДОНОМ.

ТОРІНО. **Австрія — Італія 4:2 (3:0).** Сензаційна перемога австрійських копунів у перших цьогорічних змаганнях за чашу Европи, не зважаючи на суддю Мерсета з Бельгії, що форитував увесь час італійців. Видців 55.000, що по скінчених змаганнях витали австрійську дружину овацийно, забувши про свій італійський патріотизм. Ті змагання дали 513.000 ліри приходу.

ТРИЄСТ. **Італія Б — Австрія Б 2:0 (2:0).** Видців 15.0000.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 16. II. год. 6. веч. „Чоловік, що був Четвергом". Шкільна вистава. (Абон. „Або" неважний.)

Субота, 17. II. год. 4 попол. Варшавський Театр для Дітей. Ціни від 25 сот. до 2 зол.

Субота, 17. II. год. 7·30 веч. „Чоловік, що був Четвергом". (Абон. 11).

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 16. II. год. 7·30 веч. „Родина". (Абон. 12).

Субота, 17. II. год. 7·30 веч. „Родина". (Абон. 12).

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. — Станиславів:

18. II. Сонце руїни.

19. II. Пісні в лиях.

Небавом виставить театр оперетку „Корневільські Дзвони" і комедію „Подружжя Льолі".

Кіна.

АДРІЯ: „Пестрах Арізони", „Бунт хрона та заліза".

АПОЛЬО: „Паприка".

АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".

ВАНДА: „Св. Антоній Падевський".

КАСІНО: „В твоїх обіймах".

КОЛІСЕЙ: „В тайній службі" і ревія: „Подумай про мене".

КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Єл Бергнер) і кольоровий додаток.

МІРАЖ: „12 крісел" (Вл. Буріян).

МАРУСЕНЬКА: „Йосиф у Єгипті".

МУЗА: „Злочинець".

ПАЛЯС: „Пригода на Лідо".

ПАН: „Історія гріху" та ревія.

ПАСАЖ: „На сліді злочинців" (Кен Мейнард).

ХІМЕРА: „Світ без мужчин".

СТИЛЕВЕ: „Горя в полумі" та ревія.

УТІХА: „Ескадра очайдухів" і ревія.

Ширіть наш часопис!

Закордонне радіо.

Пятниця, 16. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·20 Арії та пісні, 21·00 Симф. концерт, **Братислава** (29·,4) 20·40 Словацькі пісні, **Прага** (470,2) 19·35 Концерт, **Париж** (1724) 13·30 Концерт, 21·45 „Венецький купець" траґ. Шекспіра, **Ятльона** (531) 20·30, 22·15 Спів, **Білгород** (437,3) 19·00 Пісні, **Берлін** (356,7) 20·35 Сучасна музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·25 Ісляндські пісні, 18·25 Скрипка, **Ляйпціг** (372,2) 14·00 Спів, 16·00 Концерт. 20·10 Оп. музика, **Будапешт** (549,5) 13·30 Циг. музика, 18·10 Джез, 19·30 Опера, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

Субота, 17. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·20 Концерт, **Братислава** (298,8) 19·35 Популярна музика, **Брно** (325,4) 11·05 Концерт, 13·45 Бабусині оповідання, 20·05 „Похвала танцю" музика й поезія, **Кошиці** (369,5) 12·30 Концерт, **Париж** (1724) 21·00 „Донна Франческіта" оп. Віпеса. **Ятльона** (531) 20·00 „Богема" оп. Пучінія, **Білгород** (437,3) 16·45, 19·00 Популярні мельоді, пісоньки, **Любляна** (569,3) 20·45 Вокальний концерт, **Ковно** (1935) 20·20 Спів, **Берлін** (356,7) 14·35 Пісні Штравса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·20 Солісти, 18·20, 21·00 Весела програма, **Ляйпціг** (352,2) 20·10 „Моя сестра та я" муз. комедія Бенатського, **Мінхен** (405,4) 14·45 Музика, пісні, **Міляно** (522,6) 18·00 Пісні, 19·00 Нова німецька музика 20·15 „Рітер Пасман" оп. Штравса, **Будапешт** (549,5) 13·30, 17·00 21·30 Музика. 20·00 Популярні арії, циг. музика, **Рим** (420,8) 13·30, 17·30 Музика.

Львівське радіо.

Пятниця, 16. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·35 Концерт сальонової музики, 15·23 Збіжева біржа, 15·30 Господарські справи, 15·40 Конкурс теноріи (грам. плити), 16·10 На службі милосерди, 16·18 Легка музика з грам. плит. 16·40 Серед книжок, 16·55 Спів, 17·20 Музика на два фортепяни, 17·50 Наука стенографії, 18·00 Відч. для учителів „Школа давня та сьогоднішня", 18·20 Легка музика, 19·05 Всячина та грам. плити. 19·25 Фейлетон, 19·40 Спортові вістки, 19·43 Сніговий комунікат. 19·55 Сільва реруМ, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт, літ. новини, 22·40, 23·05 Танкова музика.

Субота, 17. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·36 Популярна музика з гр. плит, 15·30 Господарські вістки, 15·35 Грам. плита, 16·00 Авдиція для хорих, концерт оркестри, 16·40 Лекція фр. мови, 17·55 Легка музика, спів, 17·50 Моди, 18·00 Репертуар, 18·20 Сальонова музика з грам. плит, 18·40 Хор Дана, 19·15 Всячина. 19·25 Оповідання „Бабуся", 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва реруи, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт естонської музики 21·00 Почт. техн. скринька, 21·15 Сільва реруи, 21·20 Шопенівський концерт, 22·00 Румунський відчит про Собіського, 22·16 Концерт форт. трія, скрипка, віольончеля, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр 5.30—5.40, доляр кан. 5.37—5.38, фунти анґл. 27.10—27.25, шилінґи 0.95—0.96, франки шв. 1.72—1.72 і пів, марки нім. 211—211 і пів, чеські кор. 0.24.70—0.24.80, франки фр. 0.34.75—0.34.90.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 43 (13.988). Львів, неділя 18. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.222.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Хто ще залишився у дрогобицькій вязниці?

Дня 12 лютого н. р. з дрогобицької вязниці переведено до інших вязниць таких українських політичних вязнів: 1) д-ра Василіяна Юліяна, 2) Максиміка Онуфрія, 3) Семкова Павла, 4) Сидора Федора, 5) Турковського Василя, 6) Лозинського Филимона, 7) Даньківського Івана, 8) Покіка Ілярія, 9) Яцишина Михайла, 10) Тимчука Гната.

Залишилися ще у Дрогобичі: д-р Бачій Олесь, Катмар Василь, Лоцунин Петро і Печюк Евген.

Кривду робите своїм дітям,
коли для запевнення їх будучности не складаєте своїх ощадностей
в Кооперативному Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Кінець австрійської револьти.

ПАЦИФІКАЦІЯ ПЕРЕВЕДЕНА.

Як повідомляє урядова Телеграфічна Агенція, акція очищування віденських передмість з повстанців скінчилася. Опір соціялістичних боевиків всюди зломано. На заклик канцлера Дольфуса шуцбундівці в четвер згодешувалися масово в комісаріятах поліції і складали зброю та муніцію. Вподудне зявився в ратуші парляментар шуцбундівців з гори Леерберг і заявив, що формації Шуцбунду піддаються й опорожнюють стрілецькі рови.

Тимчасом у Відні настав загальний спокій. Вуличний рух дуже оживлений. Всі міські і приватні підприємства пущено в рух. Першу дільницю міста стереже поліція, що легітимує прохожих.

Також акція Гаймвери в Стирії скінчилася. Кн. Штаремберг вернувся вже до Відня. В Тиролі панує спокій. Арештовано коло 50 соціялістичних провідників. Майно розвязаних професійних союзів сконфісковано. Окремий розпорядок управильнить маєткові справи.

У ВІДНІ СПОКІЙ.

ВІДЕНЬ, 16. I. ПАТ. Вчора вечором і сьогодні рано панував у Відні спокій. Від вчора зачинають курсувати трамваї. Від завтра будуть відкриті театри і кіна. Вчора Гаймвера обсадила центральний будинок пожежної сторожі і Каси Хорих. Вчора арештовано 2.000 соціялістів. Умерла жінка соціялістичного посла Севера, раненого в часі боїв. Зачувати, що пос. Север скінчив самогубством.

На основі інформацій урядових кол соціялісти приготовляли революцію на 13. н. м. Однак революція вибухла раніше, бо влада довідалася про їхній плян і розпочала протиакцію. Вчора вечором урядові війська обсадили осідок соціялістів, будинок гал. почтарів.

ДОЙТШ І БАВЕР У БРАТИСЛАВІ.

ВІДЕНЬ, 16. II. ПАТ. „Н. Вінер Тагблят" повідомляє, що головний командант Шуцбунду Дойтш прибув до Братислави самоходом просто з Фльорідсдорфу, одержавши документ подорожі від французького посольства у Відні. До Братислави прибув теж Бавер, провідник соц.-демократичної партії, який заявив, що в часі, коли віденські часописи повідомляли, що він і Дойтш находяться в Празі, вони на ділі були у Фльорідсдорфі і брали участь у боях проти урядового війська.

Гітлерівці обвинувачують Дольфуса.

БЕРЛІН, 16. II. ПАТ. У промові, виголошеній до німецького радія, інспектор націонал-соціялістичної партії на Австрію Габіхт, обвинувачував уряд Дольфуса у злочині на **німецькім народі**, бо позбавлений всякого почуття відповідальности і даючи послух кільком авантюристам, **потоптав право і конституцію**, створюючи основу до теперішніх подій. То неправда, говорив Габіхт, що сьогоднішні бої йдуть за відродження Австрії. Члени Гаймвери впали жертвою тих, що **оплатили їм провідників**. Габіхт підносить страшне обвинувачення проти Гаймвери, мовляючи, що вона боролася у своїх одностроях **за гроші агентів чужих держав**. Якби навіть урядові Дольфуса вдалося перемогти, то ніколи він не дістане вибачення **за страшну масакру**. До фронту його смертних ворогів прилучилися тепер крім націонал-соціялістів також марксисти. Між тими двома млинськими камінями уряд **буде розтертий**, якби хотів продовжувати боротьбу. Управа нац.-соціялістичної партії заборонила під карою негайного виключення з партії своїм членам давати послух Дольфусові, щоби обезпаленими силами протиставитися Шуцбундові. Нац.-соціялістична партія зберегла цілковиту вірність супроти теперішніх подій.

—o—

Жертви французьких заворушень.

ПАРИЖ, 15. 2. ПАТ. На основі урядових обчислень більше втрат у днях великих демонстрацій і заворушень 6, 7, 9, і 12. ц. м. є такі: убитих 25 осіб, тяжко ранених 400, легко ранених 2.000. Найбільше жертв упало в днях 6, і 7. ц. м. Сьогодні відбувся похорон двох останніх жертв заворушень.

—o—

„ПРАВНИЧА ГРОМАДА"
уладжує дня 17. лютого 1934.
Великі Карнавалові Вечерниці
в салях „Ремісничої Палати" при Стрілецькій 5.
Запрошення можна дістати в канцелярії Правничої Громади, Супінського 21, в д. год. 13—14.

Крівавий карнавал у Відні.

(Від нашого кореспондента)

Відень, 14. лютого 1934.

Темна, холодна зимова ніч лежала над Віднем в 12-ого на 13-ого лютого, ніч, яка попередила небувалі досі в історії надунайської столиці крівані події. Вилучення електричної течії, припинення трамваєвого руху, якісь непевні поголоски про генеральний страйк і про крівані заворушення у Лінцу — не були в понеділок передполуднем перші ознаки якихось надзвичайних подій у місті. Проголошення виїмкового стану, приказ зачинити брами в год. 8. веч., щораз численніші відділи тяжкоозброєної поліції та війська на вулицях, слідом за тим чимраз частіші відгуки стрілів з рушниць і машинових крісів казали віденцям очікувати в повній трівозі налягаючої ночі. А ту глибокочорну карнавалову ніч, у темних, неосвітлених помешканнях, без ніяких відомостей про дійсний стан річей, у відгомоні таємній безперестанної стрілянини серед повної темряви на вулицях, перериваної тільки лезеле блиском рефлектору заблуканого авта, або ще рідше малої ліхтарки співаючого мешканця, — ту ніч памятатиме населення Відня ще довгі роки! Тої ночі не тільки повторилися крівані події 15-го липня 1927-го року у ще більшому розмірі, але й скінчилася всемогуча, наймогутніша може з усіх політичних партій новоєшної Австрії — австрійська соціяльна демократія.

Ще дізнаємося тої ночі і напередодні, про те можна було аж мало-помалу зовідуватися. Нині вже загально відомо, що на підставі давно вже приготованого пляну піднялися члени розвязаного ще перед роком соц.-демократичного „союзу охорони" (Шуцбунду) спершу в Горішній Австрії в Лінцу та Штаєрі, потім у Відні, де рівночасно покинули свою працю робітники електричної стації в Сімерінгу як почин до генерального страйку, та вкінці й у Стирії у м. Брук, Еренберґу, коло Ґрацу, Капфенберґу і т. д. Проводові повстанців ходило головно про те, щоби випередити акцію гаймверів, розпочату якраз на днях у Тиролю для переведення фашистівської (але не гітлерівської) диктатури в Австрії, та особливо боротися за свою домінуючу позицію в управі столичного міста Відня. Соціял-демократи рахували при тім очевидно на чехословацьку поміч як і на те, що уряд Дольфуса заангажував у даний момент майже всю тержавну екзекутиву у боротьбі проти націоналістів і не всіх буде боротися на два боки. Та саме в тім соціялісти перерахувалися. Із заграниці ніяка поміч не прийшла, на генеральний страйк робітники не відважилися, залізниці, почта, телефон і телеграф лишилися згори у руках уряду, а тільки вірні партійці, члени розвязаного Шуцбунду, почали зі своїх домівок заваду боротьбу проти поліції. Знаменито озброєні та вишколені, а при тім з небувалою завзятістю партійних фанатиків, почали вони згори мешкань боротьбу обси-

Wyciąg z protokułu wspólnego Posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W Medyński jako przewodniczący. S. O. M. Mlynarski i Dr. Locker, jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr 32, czasopisma Diło z daty Lwów, dnia 5/2 1934 do Sygn. VI. I. Pr. 75/34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 9 lutego 1934 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 5/2 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma Diło Nr. 32 z daty Lwów, dnia 6/2 1934 zawierającego w artykule p. t.: 1) „Aresztuwannia" w całości z tytułem, 2). w artykule p. t. „Zi sudowoji sali" w całości bez tytułu, znamiona występku z art. 129 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust.druk. z 17/12 1862 Dzpp Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 100 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu ujawnić szczegóły śledztwa przed rozprawą główną. Według §§ §.487, 489 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący W. Medyński w. r. Protokulant K. Läng w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

Wyciąg z protokułu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako przewodniczący. S. O. M. Mlynarski i dr. L. Dworzak jako głosujący, w sprawie konfiskaty Nr 37 czasopisma p. t.: „Diło" z daty, Lwów, dnia 11 lutego 1934, do Sygn. VI. I. Pr. 88/34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 14 lutego 1934 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 9 lutego 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t.: „Diło" Nr. 36, z daty Lwów, dnia 11 lutego 1934 zawierającego: 1) w artykule p. t.: „Wczytelka..." w całości z tytułem, znamiona występku z art. 129 k. k. i 127 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862, Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863, t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu rozszerzać fałszywe wiadomości o stosunkach panujących w szkolnictwie, zarzucać władzom szkolnym niezgodną z prawem działalność i w ten sposób zaniepokoić bezpieczeństwo publiczne. Według §§. 487, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący W. Medyński w. r. Protokulant Fritz w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

—o—

джуючи та забарикадовуючись у всіх майже нововибудованих громадських домах і в партійних домівках. Головні бої йшли за деякі стратегічно важні пункти міста, за робітничий дім в Отакрінгу, за громадський будинок на Ґандлмайтен і за такийже на Сімерінгу. В хвилині писання тих рядків, боротьба ще не скінчена. Раз-ураз чути стрілянину. Головна боротьба іде ще за величезний комплекс міських будинків, т. зв. Карль-Маркс-Гоф у Гайліґенштат (XIX. округа). Там, не вважаючи на гарматній вогонь, тримається ще горстка фанатичних „шуцбундлерів", розворяджаючи навіть модерною панцирною вежою з кількома машиновими крісами. Але і в інших частинах міста ще не втихла стрілянина. А проте вже тепер ясно, що справа вирішена у користь уряду і на загибіль соц.-дем. партії.

Постигла її важка доля. Її розвязали, багато проводирів арештували, за іншими шукає поліція, віденський ратуш обсадили, „червоного бурмістра" Зайца вигнали й посадили на його місце державного комісаря. Таким робом втрачені останні позиції соціялістичної влади та зроблено кінець партії, найкраще зорганізованої на весь европейський соціялізм. Хто памятає перші славні виступи староавстрійської соціял-демократії, ті бурхливі, але й підбадьоруючі часи Пернерсторфера і Шумахера, хто був свідком незвичайного росту тої партії по війні, коли здобувала вона позицію за позицією в уряді, в адміністрації, у громадах, у всіх ділянках прилюдного ба й приватного життя, хто бачив на власні очі ті величаві традиційні травневі та листопадові маніфестації стотисячної лави захопленого віденського робітництва, кому відома була ця зарозуміла, горда на свою всевладу червона партійна (знаменито платна!) бюрократія, хто дивувався тій залізній дисципліні, з якою маса партійних членів відносилася до своїх лідерів, той щойно може оцінювати величезні розміри упадку австромарксизму.

Крівавий карнавал у Відні перемінився у страшні похорони австрійської соціял-демократії. Побідником покищо залишається канцлер Дольфус. Але будуччина Австрії остається надалі темною, як ота страхітлива ніч і невідомо, які ще ждуть її несподіванки.

Віденець.

Спеціяліст хоріб серця і кровоносних посуд

Др. Витолд Лучинський

переніс ординацію на вул. Крашевського ч. 13 партер (побіч Голов. почти).

Тел. 24-66 **Тел. 24-66**

Як боротись за санування церковно-православних відносин?

(Відповідь о. прот. Табінському.)

Насамперед кілька слів застереження. Мої критичні уваги до статті о. Табінського цілком не є подиктовані особистою уразою, бо о. Табінський дуже легонько торкається моєї особи, так що й образитись нема чим, а друге, о. Табінський зробив мені навіть своєю статтею прислугу, бо та його стаття підкреслює правильність тієї лінії, яку я все займав і яка частинно найшла свій вираз в останній моїй буджетовій промові. Отже до оцінки статті о. Табінського підходжу маючи на увазі загально-національний інтерес.

1) Не можна опертися вражінню, що стаття о. Табінського стоїть на цьому ідеольогічному ґрунті, який все займає „Українська Нива", асаме: о. Т. так само як й „Українська Нива" головне зло Православної Церкви добачує у факті, що на її чолі стоїть московська ерархія. Безперечно, московська ерархія і її політика є злом, але ніяк не головним. Бож московська ерархія наставлена в церкві польським урядом, ним піддержується і завсіди буде піддержуватись. Польська віроісповідна політика тим робом вносить до внутрішнього життя Церкви фермент постійного невдоволення і боротьби між паствою і ерархією і вже воробці про цей факт знають та ніхто з ним не спорить. З другого боку в своїй антисоборній і церк. культурній політиці польський уряд має в моск. ерархії найбільш природного союзника. Про це виразно між іншим писалось недавно в ендецькому тижневику „Myśl Narodowa" ч. 46. І тому той, хто бореться проти московської ерархії, а рівночасно не дорікає за те польському урядові, той або дуже поверховно бере справи, або свідомо старається відвернути увагу українського громадянства від урядової віроісповідної політики.

2) Але о. Табінський, атакуючи московську ерархію, не тільки не дорікає урядові, але навіть бере в оборону уряд ось хочби в справі собору. Саботування Сбоору о. Т. приписує виключно ерархії — незгідно з фактичною правдою. На ділі було так: В кінці 1929 р. Св. Синод оголосив своє рішення про скликання Собору і розписав вибори на цей Собор. Тоді саме міністер віроісповідань Червінський заборонив вибори на Собор і виставив домагання, що і речинець скликання Собору і виборчий закон до Собору і програма його праць мусять бути узгіднені церковною владою з польським урядом. Проти цього домагання тоді виступила Українська Парляментарна Репрезентація, але церковна влада вкінці кінців підчинилась домаганню уряду. З того часу справа Собору перейшла з рук ерархії до рук уряду. Забувати про це, або представляти справу так, начеб уряд реалізацію справи Собору доручив виключно самій ерархії, значить цілком перекручувати факти і так далеко посуватись по лінії оборони польського уряду, як на це не пішов навіть п. Богуславський в своїй останній промові при буджеті православної церкви.

3) Атакуючи виключно одну ерархію за зволікання в справі Собору і не бачучи інших явищ, о. Табінський одночасно сам виступає ідеольогічним союзником у цій справі московської ерархії, бож він висміває Собор, говорячи про Соборне лицедійство, і твердить з натиском, що Собор не принесе ніякої поправи у внутрішніх і зовнішніх справах Церкви. Між тим соборність т. зв. оперти церкви на світському незалежному від уряду елементі, є одиноким засобом Церкви в справі її усунення зпід опіки зовнішніх чинників. Або соборність, або опертя на римський незалежний престол, в нинішньому фактичному стані справ нема третього виходу. О. Табінський відкидає Собор, але виразно не каже, що його має заступити. Злука з Римом — цього він не говорить. Тому лишається надія на польський уряд; зрештою о. Т. так пише: „успішний вислід старань у напрямі покликання ерархії з волі Церкви (отже рідної) запевнюються передовсім заявою Президента в декреті від 30. 5. 1930 р. про можливість для Правосл. Церкви в Польщі відновити тепер свій звязок з історичним минулим". Чи це не є становище „Української Ниви"?!

4) О. Табінський вважає умовою направи церковних відносин відродження давної виборчої традиції в Церкві. Але не можна проповідувати ідеї виборів на церковні становища, рівночасно відкидаючи ідею соборности. Тому хто бореться за відновлення виборчої традиції, а висміює соборність, цей тільки ширить баламуцтво.

5) О. Т. другою умовиною направи церковного життя вважає пошанування канонічного права Церкви як світською владою так і церковною ерархією. Увага слушна. Але з приводу тієї справи ш. автор зайняв таке становище, з яким погодитися не можна. А саме: о. Т. твердить, що „непошанування канонічного права у внутрішньому житті церкви (себто церковною владою) пішло без порівнання дальше ніж у зовнішньому (себто світським урядом), в котрому відчувається лише брак законодатної регляментації". Не знаю, чи о. Т. вважає пошануванням канонічного права напр. позбавлення Церкви її майна?! Чи пошануванням канонічного права є історія Собору, або роля урядових католицьких чинників, як творців канонічного права для Православної Церкви? О. Табінський цього всього не бачить, зате знову

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. ЛЮТОГО 1934.

ПОКЛІН ОРҐАНІЗАТОРОВІ СОКІЛЬСТВА.

Промова д-ра Михайла Волошина, виголошена 15. ц. м. на Руханковому Вечорі Сокола-Батька.

У цій хвилині далеко від нас, на землі Югославії, у стіп могутнього Ґріґлява, найвищого шпилю Юлійських Альп, сидить у важкій задумі над долею Українського Сокільства найкращий Сокіл ясний, справжній живий Сокіл-Батько, проф. Іван Боберський. 60 літ йому минає, а половину тих своїх найкращих літ посвятив усеціло орґанізації Сокільства.

Роковини, ювилеї та похорони — все ще у нас одинокі моменти, коли щойно забираємо слово про наших визначних діячів — так писав Михайло Рудницький у фейлетоні „Діла" про Омеляна Огоновського як фільольоґа й історика літератури. А шкода, що так воно діється. Бож будівничими історії людства і поодиноких народів не були ніколи сірі маси, що неначе морські филі стихійно перекочуються то в цей, то в той бік — спокійно та бурхливо, залежно від сили воздушної струї; — творцями історії були, є і будуть усе і всюди ґеніяльні одиниці, сильні характери та провідники з великим авторитетом. Їхній авторитет — це саме та енерґія нівстична, без якої немислимий був би вислід у виді енерґії потенціяльної, розбудованої відтак масами.

Захитати або знищити такий авторитет — рівнозначне із захитанням або знищенням самої ідеї, репрезентованої цим авторитетом. Підвести і скріпити авторитет — значить скріпити й поглибити саму ідею та наблизитись до її остаточної реалізації.

Таким авторитетом у розбудові Українського Сокільства став у нас проф. Іван Боберський.

„Не хваліть мене за багато. Я робив тільки те, що було у моїй силі" — писав Іван Боберський до Старшини Сокола-Батька у Львові у відповідь на привіт. Тож не для хвальби особи Боберського, але для скріплення його авторитету як провідника Українського Сокільства, для поширення цієї ідеї, яку він так гарно репрезентує та для заціплення її серед найширших мас — Старшина Сокола-Батька рішила уладити нинішній святочний Руханковий Вечір.

Золотими буквами в історії Української Сокільської Орґанізації записане імя її основника Василя Нагірного, та щойно Іван Боберський двигнув її на найвищий щабель розвою. Самбірська Земля його нам дала, та сама, що дала нам Сагайдачного, якого гетьманська булава блистіла у розлогих степах Великої України. Іванові Боберському теж вручено булаву — видимий знак його авторитету як провідника й орґанізатора 900 передвоєнних сокільських гнізд із 40.0000 членів, 130 прапорами та 30 сокільськими орхестрами.

Скромні рямці переднього слова не дають мені спромоги обговорити у цілій повноті діяльність та осяги проф. Боберського як провідника Сокільської Орґанізації. Памятають ту діяльність добре всі ті, на яких очах вів Боберський свою важку муравлину працю, а молодь, яка може ніколи його й не бачила, нехай загляне до домівки С.-Батька. Там кожний теорет. підручник, кожний предмет, кожний прилад, кожна знимка, кожний звіт, кожна книга засідань Старшини, нарад та анкет носить печать його творчого духа.

Чи треба аж начислити всі осяги Івана Боберського? Згадаю лиш найважніші, а між ними на першому місці — Український Город у Львові.

Здавалось би, що це проста річ: треба майдану на вправи і спорт, то купити його хочби силлями цілого народу. Та у нас не приходило це так легко. Ви бачили всі, старі й молоді, як виглядають щорічно свята української молоді на Українському Городі там, за Стрийським парком. Яка радість там панує між родичами і дітьми, яка краса національних строїв на тлі зелені рістні на своїй землі! І ніхто навіть не ставить собі питання, що було би, якби ми нині не мали того клаптика власної землі... Підростаюче покоління приймає нині це як факт звичайний, самозрозумілий, що так бути мусіло, бо якжеж то, щоб ми не мали своєї площі? Не знають, якщо їм цього не скажемо, що ініціятиву до викупна цієї площі на Український Город кинув проф. Іван Боберський та великим накладом праці, запопадливости і шляхотної впертости, злученої з посвятою своєї особи і майна свого власного, як і своєї дружини, довів до того, що сьогодні залишилася ще тільки 1/4 тої площі до викупу. І якщо бажання у нас щире зробити йому з приводу його 60-ліття якунебудь приємність, то було б для нього наймиліше, якби ми завершили викуп цілого так нам конечного майдану для вжитку усієї нашої молоді. І колиб був Боберський нічого більше не зробив, як лише те, чого доконав при набутті Українського Городу, то мав би повне право станути в ряди тих нечисленних, що добре заслужились для рідного народу.

По першому нашому здвизі в 1911. році повів Іван Боберський українських Соколів на міжнародню арену, на *Всеславянський Здвиг Соколів у Празі*, що відбувся в 1912 р. Хто колинебудь цікавився цією ділянкою, то знає, на якому високому степені розвою стояла тоді сок. орґанізація чехів, сербів, болгарів, хорватів, словінців. Усі вони стояли під могутнім впливом Росії, якої сокільство не так орґанізаційно, як радше матеріяльним випосаженням з державних фондів імпонувало своїм пупілям. Ворожий, на-

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ Боїмів ч. 4.
65/93 8—149

його зір сконцентрований на церковній єрархії, якій закидає теж страшний злочин розводів.

Цю справу розводів о. Т. трактує виключно з конфесійного погляду. Не знаю, як справді виглядає, чи справа з канонічного погляду, чи порушується православними консисторіями канонічне право, чи ні. Однак думаю, що не слід виволікати внутрішньо канонічної церковної справи на сторінки світського органу, а тимбільше в соймі. Стверджую, що о. Т. в нападі на православні чинники пішов дальше, ніж навіть польська преса. Бо ця остання лише нападала на розводи мішаних подруж (католицько-православних), а о. Т. взагалі виступає проти розводів, хочби й між самим православними. Зільно о. Т. як католикові виступати за нерозривність подружа. Але чи це буде православний погляд, це друга справа. Найголовніше те, що о. Т. не підходить до справи розводів з політичного боку, як це одиноко є можливе для політичного органу. Я у своїй промові саме відмітив дві сторони в тій справі.

1) змагання польської преси представити цю справу розводів як карно-скандальну і

2) використування цієї справи з боку світського уряду як репресійного засобу з метою виєднати цією дорогою у церковної влади більших уступок в справі матеріяльного і правного положення Церкви в майбутньому її статуті. Адже справа розводів не повстала останніми часами, цілих 15 літ давали розводи. Однак уряд тієї справи розводів ніколи не порушував, а саме тепер, коли в Підготовчій Комісії до Собору він посперечався з єрархією. Розглядаючи справу розводів в політичній площині як репресійний засіб уряду супроти єрархії, я — гадаю — виступав в обороні саме інтересів Церкви, а не московської єрархії, бож уступки, які тим способом хотів добути уряд, дотичать самої Церкви. О. Табінський, нападаючи на церковну єрархію за розводи (тутже московський характер її хіба ні причому) пішов другою дорогою — разом з польськими чинниками.

Сергій Хруцький.

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла".

Французька відповідь Німеччині.

ПАРИЖ, 16. II. ПАТ. Вчора вечором оголошено французьку відповідь на німецьке меморандум у справі розброєння з 19. січня ц. р., яка стверджує, що французький уряд устійнює проєкт акти з висліди ухвал женевської конференції при участи німецької делегації. Проєкт предбачував річеву і ступневу редукцію зброєнь ефективів у лінії военного, сухопутнього і повітряного матеріялу, забезпечуючи відповідну гарантію контролі безпеки. Німецький уряд не вважав за відповідне злагіднити висунені в останній своїй ноті домагання. Дотично ефективів франц. нота стверджує, що порівнування франц і нім. ефективів може відноситися тільки до ефективів призначених до оборони метрополії. На думку франц. ноти спірні квестії можна вияснити тільки при участи всіх держав, заінтересованих у розброєнній конференції. Дослід цих справ Францією й Німеччиною може мати характер тільки вступних розмов, які можуть бути корисні тільки в випадку устійнення засад, що не будуть сумнівні. Як виходить з давніших документів, німецька армія має і в організації і в ефективах непередбачені трактатом запаси. У справі організації контролі франц. уряд прикладає велику увагу до зорганізування успішної контролі, що має тривати до менту, коли в життя війде розброєнна конвенція. Ця контроля є інтегральною частиною конвенції і в ній нема нічого, що могло б принести сором Німеччині. Домагаючись для німецької армії, як короткоречинцевої службою армії, числа 300 тисяч вояків, німецький уряд розуміє, що ту цифру намічено не беручи під увагу змілітаризованої поліції і парамілітарних формацій СА і СС. На думку франц. уряду загальна цифра повинна відноситися до білости військової сили, що має мілітарний характер і думає, що формації СА і СС мають якраз той характер. Франц. уряд підтримувати не інтегрально давніші запевнення. Франція хоче співпрацювати з Німеччиною, але на її думку між двома державами, що прямують до тієї власне мети, не повинні істнувати сумніви і двозначности. Франц. уряд не сумнівається у щирість інтенцій нім. уряду і думає, що не перешкодить переговорам, якщо буде протиставитись суперечностям, що стоять на перешкоді до справжньої згоди.

—o—

„Перемога" й п. А. Марґолін.

Орган гурра-бессервіссерів „Перемога" має теж і в справі жидівсько-українських відносин „свій власний" погляд. Очевидно, що „засадничa принципіяльність" каже і в цій справі займати „екстра" становище. Те становище — як в усіх інших справах — є теж крутійське: не можна утотожнюватись з позицією ОУН а „принципіяльно" не лицює погоджуватись з УНДО. Тому „Перемога" устами одного зі своїх анонімових „ідеольогів" В. Львовича в одному реченні заявляє, що „маючи проти себе безпощадного противника (жидів)... ...нема місця для вільної гри слів", — а зараз нижче „виключає" протижидівський бойкотовий терор! „Теоретично" солідаризується з акцією бойкоту, але на практиці потішає жидів торговельними українсько-жидівськими зв'язками, що їх втримує українська кооперація...

Але гумористика статті „Українці і жиди" з останнього числа „Перемога" не в тому, що та „група" лається на становище „Діла" в справі жидівської протиукраїнської пресової кампанії та не має відваги зсолідаризуватись з націоналістичним антисемітизмом, проклямує себе „асемітами" (?!) та проголошує такі революційні сентенції, як нпр. „хочемо жити власним життям..." Перли тієї статті скрутї лежить.

Ось п. В. Львович, памятаючи „принципи", обовязуючий у „Перемозі", що все треба брати на 1 тон вище, ніж його бере ненависне УНДО й „Діло", і все треба сказати щось „своє" „оригінальне", — не міг вохтихатися на „Діло", що недавно пригадало протиукраїнські виступи лідера „Бунду" в Центральній Раді — Рафеса, — лише пошукав за іншим прикладом і найшов його в особі... Марголіна. І трапив як кулею в пліт. Бо саме Арнольд Марголін, радник посольства (Надзвичайної Дипльоматичної Місії) УНР у Льондоні в 1919-20 рр. за головування пок. д-ра Стаховського, потім його наслідник, був і є одним із нечисленних „білих круків" серед українських жидів. Це справжній жидівський громадський діяч — український державницький патріот, — був ним і залишився таким по нинішній день. „Перемога" пише:

„...Добродушна Центральна Рада в Києві поставилась до жидів більше ніж прихильно і дала їм Марголіна... А згодом згаданий вище жид Марголін виливає помиї на добру славу України, а в Парижі жид Шварцбарт вбиває безкарно символічну стать української незалежности..."

Видно, що п. Львович зеленого поняття не має про відносини в Центральній Раді і її лідерів, а ставлячи п. Марголіна поруч зі Шварцбартом вливає лише ту „журналістику" відвагу, яка характеризує цілу групу „Перемоги": без нікого стриму користати з принізею мачети перо в чорнило та відсилати до друкарні скрипти.

Арнольд Марголін, переїхавши з Льондону до Ню-Йорку, де відкрив адвокатську канцелярію, видав дві книжки — одну російську, другу англійську, з богатим інформаційним матеріялом про Україну та пропаганду українських самостійницьких змагань. В тому самому дусі виголосив цикль відчитів по англійськи і по нинішній день втримує з українськими національними колами тісний зв'язок.

Щож торкається „символічної статті української незалежности", то здається нам, що саме „Перемозі" найменше личить нею жирувати і що саме „Перемога" повинна би з делікатности імя Симона Петлюри якнайрідше згадувати. Бо люди, які нині творять „єдиний фронт" того часопису, колись на „стать" Петлюри (має бути „постать", — „стать" мають лише гарні жінки) — мали діяметрально інший погляд...

ПРИ ЗІПСУТІМ ШЛУНКУ, розладі травлення, несмаку в устах, болі у висках, гарячці, запертім стільці, блюваті або розвільненні вже одна склянка природної гіркої води **FRANCISZKA-JOZEFA** діє певно, скоро й успішно. Поручають її лікарі. 1-1

Телеґрама зрадила соціялістів.

ВІДЕНЬ, 15. 2. ПАТ. Державний секретар Штірмер, який був у Лінцу в часі революції Шуцбунду стверджує, що поліційна влада щодень передтим попала на слід змови на основі телеґрами з Відня до команданта місцевого Шуцбунду. Телеґрама була такого змісту: „Ернест і Анна завелужали. Підприємтя відложити". Телеґрама видалася підозрілою владі, наслідком чого переведено ревізію в робітничому домі. Коли поліція прийшла до робітничого дому, зачали відразу стріляти до неї. Так розпочалася війна, яка охопила цілу Австрію. Державний секретар переконаний, що соціялісти приготовляли наступ на цілу Австрію.

Утрій Росії до українства всім добре відомий. Тож серед такої констеляції вибореним почесного місця для Українського Сокільства, як репрезентанта української нації серед усіх інших славянських народів, запевнення двох українських промов (одна виголошена на святочному зібранні в „Обединім Домі" проф. Боберським, друга під памятником основника чеського сокільства Тирша виголошена мною) та участь нашого відділу у поході під проводом тодішнього провідника вправ проф. Гайдучка під гучними оплесками тисячів видів на Вацлавському Намісті — це велика заслуга голови Івана Боберського. Направду варто зайти до домівки Сокола-Батька та заглянути до зібраних там звітів нашої і чужої преси про цей величавий здвиг европейського значіння та оглянути знимки з масових вправ і походу.

І ще один момент. Великий Сокільсько-Січовий Здвиг з червня 1914 року. Імпозантности того здвигу не буду малювати — це треба було бачити. Його імпозантність обмежена у знимках і молодь наша від 22 літ у нім повинна обовязково їх оглянути та розчитатись хочби у річнику „Діла" з червня 1914 р. Цим здвигом хотів Боберський доказати на ділі, які висліди його праці, проводжевої з тою метою, *щоби виробити вже у молоді личність, уміння працювати в гурті, відповідальність і повагу для своїх власних провідників, уміння слухати і приказувати, відвагу і віру в себе.*

Та найбільшим осягом того здвигу було те, що вдалось довести до спільного виступу „Соколів" і „Січей", а вдалось це виключно завдяки тактові і витревалости Боберського. Не лишень свої, а й чужі, яким не першина була проводити зорганізованим тисячам, як нпр. тодішній комендант корпусу генерал Кольєшвари і намісник Коритовський, що являлись як гості у львові в Українському Городі, не мали слів подиву для справности здвигу.

На отсьому здвизі виступив уперше відділ Українських Стрільців. Ніхто тоді не думав, що тої самої днини револьверовий стріл у Сараєві запалить світ та що ті Стрільці так скоро стануть заявком Українського Січового Стрілецтва, а з ним по розпалі Австрії елітою Української Гол. Армії в Українській Республиці.

Проф. Іван Боберський і надальше ні на хвилину не відступив від тих вищадків своєї викоханої дитини: Українського Сокільства. Навіть на еміґрації з далекого Вінніпеґу і з канадійських степів удержував з нами постійний звязок, збираючи фонди на Український Город у справедливому і слушному почутті, що служить по божому і людському законі доброї справі.

Іван Боберський — це авторитет. Тож не тайно, що Союз Українського Сокільства за порозоном на ділі у травні м. р. у Празі одноцушно рішив вислати два привіти: президентові Чехословаччини проф. Масарикові і проф. Боберському.

Нехай-же відгомін нашої подяки і пошани для особи й заслуг проф. Івана Боберського спокоїть його серце і душу! І нехай він, лежачи непохитну віру у краще завтра наших руханкових та спортових товариств, радується, що культована в тих товариствах молодь вірить глибоко разом з ним у краще майбутнє цілої української нації.

А ми жіноцтво не його потомки і не його доньки

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні кунтушки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НО ИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Доля українського шкільництва в Польщі.

З промови пос. М. Рудницької в соймі.

ОСОБИСТІ ПОЧУВАННЯ А ФАКТИ.

Дня 10. лютого в дискусії над буджетом Міністерства Освіти промовляла в соймі **пос. Мілена Рудницька**, яка зясувала в ядерний спосіб шкільну політику уряду супроти українського населення. Ось головні уривки з неї:

„Премієр Єнджеєвіч говорив на буджетній комісії про свою прихильність до українського народу та висловився, що „питання українського шкільництва є для нього **„особисто"** справою болючою. Цю заяву премієра не можу вважати за підставу до річевих міркувань. Про політичне обличчя державних мужів рішають їх діла, а не їх особисті почування. В оцінці діяльности міністерства освіти слід узяти на увагу **факти**, які творять шкільну політику уряду у відношенні до українського населення. Ця дійсність незвичайно болюча і трагічна. В останньому році нищення українського шкільництва йшло послідовно вперед. Для уряду школа є **засобом політичним** проти українців. Між знаряддям, яким послуговується уряд у своїй політиці супроти нас, школа грає першорядну ролю — вона завдає нам найбільш болючі рани, найгрізніші для здоровля і розвитку майбутніх українських поколінь.

ТРИ ГОЛОВНІ НАПРЯМНІ.

Головні напрямні освітньої політики супроти нас це **денаціоналізація, темнота і поліційна система.**

Денаціоналізація ведеться під ріжними формами, часто виступає вона під лицемірним гаслом співжиття, під маскою утраквізму. В останніх часах денаціоналізація підпивається під гасло „державного виховання". Промовниця наводить довгу низку прикладів на те, що денаціоналізація є головною тенденцією шкільної політики уряду. Обговорює знищення українського вселюдного шкільництва та шкільний плебісцит, до якого стануло 250.000 українських батьків.

ГЕРОЙСЬКА ПОЗИЦІЯ БАТЬКІВ.

Хто знає, які перепони і трудноші треба було побороти, щоб виповнити вимоги закону, хто знає всі подробиці митарств, через які переходили українські батьки, цькування, моральні пресії, грошеві кари — цей зуміє оцінити гарт духа і геройське зусилля українських народніх мас, щоби запевнити дітям науку в матірній мові. Відношення влади до волі українських батьків було легковажне і образливе (розпорядок куратора Ґадомського, який заборонив видавати посвідки на скількість внесених декларацій, а казав їх важити, як „жмут паперу"). Навіть абсурдний і неморальний шкільний закон Грабського видається теперішнім керманичам небезпечний для держави. Чи це можливе в іншій державі, щоби шкільний куратор, який ламає шкільний закон, залишався далі на своєму становищі? Рішення Адміністраційного Трибуналу кажуть ясно, що мінімум 1.000 українських шкіл упало жертвою „хибної інтерпретації" закону через кураторію і міністерство освіти.

УКРАЇНЦІ ЧИ РУСИНИ?

Денаціоналізація ведеться такими брутальними засобами, що **відбирає нашим дітям навіть їх національну назву.** У соймі премієр послуговується терміном „український", але на українському селі мала кількалітня дитина мусить боротися з учителем за своє національне імя.

ГЕНІЯЛЬНИЙ ВИНАХІД „КУРІЄРКА".

Лемківський буквар це також спроба винародовлення через школу. Цей лемківський буквар — це сором, який не легко буде змити. Ця книжка залишиться документом навіть тоді, коли заберуть її назад з обігу. Уряд вводить у життя в ділянці шкільництва теорію краківського „Курієрка" про окремішність лемків, бойків, гуцулів як самостійних племен. Москалі і німці, в часах коли поляки були під чужим ярмом, ніколи навіть не пробували вводити кашубську або ґуральську говірку як мову навчання польських дітей. Школа, що не можна було купити 444 примірників того геніяльного твору і роздати їх усім послам...

ТЕМНОТА.

Другим знаряддям боротьби, хто зна чи не небезпечнішим і грізнішим, це **темнота.** Докази на це: 300.000 українських дітей не находять місця в державному шкільництві, але рівночасно влада не дозволяє на домашню науку. Відсоток неграмотних серед жіноцтва на Волині доходить до 76, але рівночасно влада розвязує всі „Просвіти" і забороняє вести курси для неграмотних. Селянській молоді роблять перепону у доступі до середніх шкіл, а українській молоді вчитися на вищих школах. Зменшити продукцію української інтелігенції, позбавити український нарід освічених верств, зліквідувати українські школи, не дати українцям університету, — це не є речі припадкові, в цьому скривається переконання, що **темнота невільника є союзником пануючого,** що в темноті українського народу є запорука його покори і льояльности польської держави.

КОНФІДЕНЦІОНАЛІЗМ У ШКОЛАХ.

Третя характеристична прикмета виховної системи, яку уряд прикладає до нас — це **поліційна система.** Вона дійшла до того, що шириться моральну деправацію серед української молоді через інституцію платних конфідентів.

З численних, дуже численних документів, які маємо під рукою, подам кілька прикладів. Ось дослівний переклад протоколу списаного з учнем української приватної ґімназії у Чорткові:

„Поліція арештувала мене 28. вересня 1933 і вечором того самого дня допитував мене поліційний агент Евген Ґвоздовський. Питався, чи це я розкидав летучки, а коли не я, то може знаю, хто розкидав їх. На другий день, себто 29. вересня 1933 р. вечором допитував мене вдруге той самий агент. Коли побачив, що я змерз, попрохав, щоб я сів і сказав, що каже мені подати гарячого чаю. Я відповів, що я не голодний і що не хочу чаю. Тоді агент почав говорити, що я — бідний, що не маю у що одягтись і що добре булоб, якби я доносив усе, що діється у нашій школі, поліції, за що діставатиму гроші залежно від моєї роботи. Я відмовив. Тоді той агент почав намовляти мене, що як стану конфідентом то легко здам матуру, тільки буду мусіти вчитись трохи в 7-ій клясі, щоб перепхати клясу і в 8-ій, щоб мене допустили до матури: „А при матурі, як ви знаєте, вже наша влада". Після матури обіцяв мені посаду і сказав: „Ви не лякайтесь, ви не перші будете конфідентом, ми маємо їх скрізь, навіть і у вашій школі".

Підчас цього допиту ввійшов до кімнати комісар Ковальський. Тоді Ґоздовський сказав до мене: „Коли ви мені не вірите, тоді вам дасть поруку пан підкомісар. Казав теж, що все те буде у великій тайні і що ніхто про це не буде знати крім нас чотирьох. Казав теж, що зараз мене звільнять і пустять до хати, коли згоджусь на їх пропозицію. Коли я не хотів згодитись дав мені 5 хвилин до надуми, а коли я після 5 хвилин відмовив, тоді відвів мене до канцелярії поліції в одностроях і там мене знову зачинили. Коли мене випускали з арештці на свободу і коли я був у поліційній канцелярії, прийшов підкомісар Ковальський і спитав мене, чи я розмовляв з тим „малим паном". Я сказав, що так, тоді він спитав: „Отже, годитесь". Я відповів, що ні. Тоді він сказав, що я зробив би карієру, якби згодився на ті пропозиції, а коли я відходив, сказав до мене: „Ідіть і колись зголосіться до нас, бо як ні, то підете до криміналу". Тоді я сказав, що коли я винуватий, то нехай мене засудять, а він на те: „Хоч ви і винні, але ми можемо зробити так, що не будуть вас карати". Підпис: Петро Войтович.

Повторяю, що ми ствердили безсумнівно десятки фактів, які доказують, що інституція конфідентів в українських середніх школах це загальне явище. Не всі факти можемо наводити, щоб не наразити вчителів і учнів, а навіть цілі школи на небезпеку. Одначе і та мала частина документів, які кожної хвилини можемо передати до відома п. премієра, є вже матеріялом, що обтяжує багато всю справу.

Шкільна і поліційна влада старається викинути зі школи найкращих учнів, найбільше вартісні одиниці. (Цитує приклад, як через провокацію зломано і викинено зі школи одного доброго ученика).

Колиб навіть прийняти, що інституція конфідентів в українських середніх школах має за ціль тільки боротьбу з революційним рухом серед української молоді, то чи справді ця боротьба мусить сходити на такий багнистий ґрунт як купування молодих, кільканацятьлітніх хлопців і плачення їм за донощицтво товаришів? Віддаємо дітей до шкіл, а там кожного дня може приступити до них такий тип, до кільканацятьлітніх дітей, у віці незрівноваженім на зовнішні впливи, і сказати їм: „дамо тобі гроші, матуру й університет, опісля посаду, маєш змогу кожної хвилини зробити карієру, — ходи до нас, будь конфідентом!"

СИНЕВІДСЬКО.

Польське громадянство осуджує українську молодь, а рівночасно звеличує підпольну боротьбу, яку польська молодь вела в часах неволі. Чи педагоги з міністерства освіти не мають ніякого зрозуміння для **геройства української дітвори в Синевідську?** 600 українських дітей у віці від 7 до 13 літ від 4 місяців борються за рідну мову в школі і серед 600 сільських дітей не було ні одного випадку зломання солідарности ні зради супроти провідників страйку? Я глибоко переконана, що колись у Синевідську стане памятник для звеличання тих малих героїв.

ТРАГЕДІЯ МОЛОДІ.

Повертаючи до старшої української молоді, яка ходить до середніх шкіл, до тих „дійсних" чи „потенціяльних" революціонерів, варт поспитати панів з Міністерства Освіти, чи хтонебудь з них подумав бодай коротку хвилину над переживаннями тієї молоді, над її **глибокою траґедією?** Як ця молодь переживає траґедію визвольної боротьби, яка скінчилася невдачею, та ці малі щоденні переслідування, і приниження своє і своїх родин, приниження, яке має своє джерело тільки в тому, що вони українці. Колиб українська молодь не реаґувала на дійсність, в якій живе, колиб вона пасивно пристосовувалася до системи, в яку її впхали, це був би сумний доказ браку інстинкту самозбереження. Атмосфера в українських середніх школах є нестерпна, молодь у ній душиться. Дуже прикру ролю в українських ґімназіях грають польські вчителі. Молодь не має своїх учнівських організацій.

ШКОЛА — ТЕРЕН БОРОТЬБИ.

Ці приклади є хіба достаточним доказом, що школа, куди ходить українська молодь, перестала бути виховною установою, а стала **тереном зажертої боротьби.** Моглоб здаватися, що сили в цій боротьбі нерівні, а її вислід заздалегідь перерішений. З одного боку стоїть українська дітвора і молодь, з другого цілий шкільний і поліційний апарат. Немає сумніву, що ця боротьба приносить українській молоді необчислені шкоди, що деякий відсоток її змарнується, — одначе це певна річ, що змарнуються тільки слабі одиниці, а залишаться вартісні. Ми супокійні за остаточний вислід тієї боротьби."

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід. ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — **Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО.** — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:

Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник **„БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ".** — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

ЧОЛОВІК, ЩО БУВ ЧЕТВЕРГОМ
Родина
у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ
ото тема гутірок цілого культурного Львова
у ТЕАТРІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ

Розвал чехословацької компартії.

Комуністична партія Чехословаччини, створена у переломових хвилинах після війни, переживає вже довгий час поважну кризу. Вона має ще прихильників у промислових центрах, де комуністи жирують на нужді мас і безробітті, але ступнево ця партія вимирає, а чим рахується навіть III. Інтернаціонал у Москві, що давно прийшов вже до висновку про невеличку активність своїх секцій в поодиноких европейських державах. Чехословаччина — це одна з тих держав, де комуністичну партію залеґалізували, як звичайну політичну партію, отже й мала вона найкращі можливости розгорнути аґітацію серед робітників. Зразу находила вона серед цього робітництва справді прихожий ґрунт, але згодом, коли виявилося, що комуністична політика не доводить в Чехословаччині до нічого, робітництво почало з неї відпливати, вертаючи або в соціялістичні лави, або вступаючи в інші партії.

Після першої кризи тієї комуністичної партії в 1926 р., Москва вислала до Чехословаччини „своїх" людей, що мали заактивізувати її й вилікувати з опалости. Переведено „чистку" й на чолі руху поставлено нових, молодих людей, які тільки-що вийшли зі школи. Диктатором комуністичної партії став якийсь Ґутман, молода людина, що з доручення Москви стала папом партійних мандатів і урядів. „Ґарнітур" провідників, який він покликав, не виправдав надій Москви, навпаки — цей провід довів швидко комуністичну партію до руїни. Члени почали масово покидати її лави, а ті, що не дезертирували давніше, втікають тепер, коли ухвалено закон про розвязання протидержавних політ. партій. В першу чергу втікають від комун. службовики ріжних самоврядних установ, а довірені кажуть, що в чехословацькій комуністичній партії нема вже людей, які станулиб на чолі її руху. Якщо вони й є, то воліють сидіти тихо й не виказують ніякої боєвости.

Всеж таки Москва не тратить надії. Вона покладає свої сподівання на д-ра Шмераля, провідника чеських комуністів, що давно вже перебуває в Москві, займає визначне місце у III Інтернаціоналі і як довірений Сталіна, добув собі велику його прихильність. Шмераль впевнює, що найде відповідних людей, а ці піднесуть чехословацьку компартію до давнього значіння. Невідомо тільки, чи це йому вдасться, бо народні маси давно вже приглянулись до комуністичної фразеольоґії і вірять, що тільки здорова й розумна праця може вивести робітництво з досьогоднішньої нужди. *П.*

Німецька державна рада скасована.

Німецький уряд оголосив закон, що зносить державну раду, яка на основі ваймарської конституції є представництвом союзних країв при центральнім уряді в ділянці законодавства та адміністрації. Мотивуючи цей закон, урядовий комунікат підкреслює, що коли німецька республіка перейняла суверенні права союзних країв і підпорядкувала центральному урядові краєві уряди, дальше існування установи є безпредметовим.

Новий совітський лет у стратосферу.

З Москви повідомляють: Незражений катастрофою бальону „Оссоавіохім 2", совітський уряд підготовляє новий лет у стратосферу. Новий стратосферний бальон, який будують, матиме щонайкраще технічне вивінування, яке на думку знавців, дасть йому повну безпеку. Для цього будуть теж використані всі досвіди, що їх дав останній траґічний лет. Летуни матимуть легкопади, а окремий прилад не дозволить ледовій поволоці покрити стратостат. Бальон матиме автоматичний радіоапарат, що означуватиме в кожному моменті положення бальону навіть тоді, якби залога не могла надавати радіосиґнали. Реєстраційні апарати будуть причіплені до легкопадів і навіть на випадок катастрофи наукові осяги отак не пропадуть. Новий лет у стратосферу відбудеться мабуть уже в половині березня ц. р. під проводом відомого совітського летуна Прокофєва, що сподіється добути висоту 30 тис. м. Новий стратостат матиме назву трьох летунів, що згинули у катастрофі „Оссоавіохіму 2". (—)

Карнавалові окрушки,
та інші пампушки, що лишились із мясниць зберегло для смакунів
нове 4-е число гумористичного журналу
„ЖОРНА"

Ґрамофон у музичних радіових авдиціях.

ГОЛОСИ РАДІОСЛУХАЧІВ.

В одній зі своїх „Музичних скриньок" провідник музичного відділу дир. Т. Мазуркевич звернувся до радіослухачів з просьбою висловитись у справі грамофонових авдицій, їх вартости і кількісного відношення музики живої та механічної.

Характеристична річ, що велика більшість радіослухачів висловилась дуже прихильно про механічну музику, не роблячи ріжниці між нею і живою музикою та не ставляючи жадних норм щодо кількісного відношення музики живої і механічної.

Що відповіді випали так, у цьому заслуга і самого радія, яке надає грамофонові авдиції в обмеженій кількості, здаючи собі справу, що їх надмір може зробити враження, що в царині радія нічого не робиться, що вистарчить „накрутити" грамофон і пустити кружок.

„Жива" авдиція є свідоцтвом праці та створення певних нових вартостей, викликає захоплення або розчарування, є несподіванкою...

І тому день, коли співає живий Кепура є в радіо святом, а коли той самий Кепура співає з грамофонових кружків, то це лише звичайна радіова авдиція.

МУЗИКА ЖИВА І МЕХАНІЧНА.

Якщо йде про пропорції між музикою живою і механічною, досвід показав, що певна норма тут приблизно дві години денно.

Цієї норми радіо точно дотримується. Ці два роди музики взаємно доповнюються своїм репертуаром. Найбагатший репертуар кружків це музика популярна. Тимто авдиції живої музики стараються оминати репертуар із кружків. З другого боку є цілий ряд цікавих творів, надавати через радіо без помочі кружків булоб неможливе. 11/66

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. ЛЮТОГО 1934.

ВОЛОДИМИР ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ.

Лев Ґец — маляр недоглянених закутин.

З нагоди 5-ої вистави А. Н. У. М.

У трьох головних етапах відбивається мистецька творчість Льва Ґеца: творчість воєнна, імпресіоністична в добі безпосередньо повоєнній та поімпресіоністична. Ці три етапи зарисовуються цілком ясно і творять фази послідовного мистецького розвою. Мистецтво Льва Ґеца є безпретенсіональне і в добрім слова того значінні скромне. Не погоня за якимись космічно-універсальними проблемами, а ретельність і чесність у передачі безпосередніх мистецьких проблем — ось головні риси Льва Ґеца.

У своїх вчасних шкіцах, рисунках та акварелях проявляє пильність та чутність обсервації, з нього добрий справоздавець: точно передає місця воєнних подій, підхоплює живо місцевий кольорит, фіксує не тільки краєвид, природу, але і визначніші дієві особи. Пробивається вже тут головна риса: совісність, солідність. Коли саме йде про воєнну хроніку — то треба коротко, звяжко передати те, що вимагає точне справоздання.

Дальші життєві обставини висвободжують його із завдань мистецького справоздавця: він може віддатися питанням більш мистецьким і свобідному виборові сюжету, мотиву. А проте лишається в нього щось з того совісного обсерватора давніх часів. Відбивається це в нього і в імпресіоністичних картинах, і в поімпресіоністичній добі.

Імпресіоністична доба замітна головно пейсажами. Але Ґец не властивий пейсажист. Він занадто предметовий. Атмосфера і сам пленер його не манять. Тому з деякими виїмками (як нпр. Мриголод над Сяном), пейсаж не є найсильнішою сторінкою його творчости. Він не любить „ґетальної натури", волів її індивідуалізацію, волів її характеристичні та інтимні риси. Тому найліпші у нього є не краєвиди, а види міст. Вони творять чи не найцінніші причинки до його імпресіоністичної та поімпресіоністичної доби. З видів міст, які дихають ще запахом та свіжістю імпресіонізму треба відмітити „Мотив з Сянока" (ч. 63.). Уже тут помітний нахил до підглядання мальовничих мотивів міста.

Головною темою його творчости стають види міст у поімпресіоністичній добі. Ґец відкриває мальовничу красу малих провінціяльних галицьких міст. Тісні вулички, переулки, синаґоги, жидівські ґетта, окремі мотиви кальниць або загальні погляди на море даків — ось найважніші сюжети. Маємо враження, що у підхопленні тих мотивів і в їх мальовничім використанні лежить властива мистецька вдібність Ґеца. Він старається підглянути найцікавіші сторони тих мотивів і подає часто їх найріжнороднішні варіянти як нпр. мотив зі сходами в Сяноці, мотив вузької вулички або погляд на місто. Міг би хтось подумати, що в тім предметовім доборі цікавих мотивів лежить щось із давньої романтики, але вновуж формальне переведення тих мотивів має ознаки поімпресіоністичного відчування фарби і форми.

Дивно живо виростають у річевім притьмареним кольориті ляпідарно скорочені форми в простих плащах і строгих обрисах. Маляр відкриває якусь нову красу в тих закамарках, переулках, брудних ґеттах, схованих від сонця, забутих та засипаних вуличках. Часами навіть „побілітує" він ті звичні на перший погляд сюжети, додаючи їм, незвичайно та цікаво підхопимши мотив, справдішньої екзотики. Так нпр. сходи в Сяноці роблять враження полудневого середземноморського краєвиду, не кажучи вже про фільм мотивами архітектури, але делікатно у воздусі розлитою веґетацією т. з. галузям дерев. Таке саме екзотичне враження роблять два пейсажі з мотивом міста (Сянік 58): ляпідарно схоплена порожна площа перед церквою в Самборі, або мотив дерев, де наша липа пишається у своїй маєстатичній красі, наче мягко вистилізована пінія.

Цю екзотичність підносить металічний характер фарб, пахучість атмосфери і аббревіятура форм та деталів. Але хоча тут вплинули на артиста далеким відгомоном західньо-европейські, здебільша французькі поімпресіоністи як Дерен, Вляміник, Пікассо, Утрільо й інші — то артист виловлює всеж таки з тиличности видів (як яких прямує модернізм) щось, що наближує нас до душі (коли можна так висловитись) індивідуальних видів. Зате найслабше випадають у нього „інтерієри".

Дещо відмінне обличчя мають кольорові рисунки з сильним нахилом тематичним. Натуралізм випертий тут абстрактним змістом алеґоричного характеру. Побіч сильних композицій („Творчість", „Контрасти") є слабші, перевантажені занадто безпосереднім і романтично-чуттєвим символізмом. Влучні є студії голов. Добра характеристика та верва в рисунку.

Зате композиційні рисунки кредою на цегляно-червоних картонах треба здебільша вважати за ріжні спроби й експерименти в шуканні за новими формами. Вони якось внутрішньо не відповідають артистові. Замикають виставу дереворити, літоґрафії та екслібріси.

Виходимо з враженням, що проблематика творчости Льва Ґеца лежить головно в його поімпресіоністичних видах міст і що він у цьому ролі мистецької творчости найшов досі найбільше відповідний вислів свого мистецтва. Не так у пробовній переломовости, як радше у послідовному змаганні розвивати намічені проблеми саме в тій безпретенсійній скромності лежить його значіння і джерело його успіху.

Львів 15. II 1934

По широкому світі.

— Кардинал, державний секретар Пачелі вислав на адресу австрійського канцлера Дольфуса телеграму, в якій папа Пій XI. пересилає йому та австрійській державі апостольське благословення.

— В Будапешті арештували комуніста Шіса, що признався до бомбових замахів перед роком і до наміру висадити в повітря кількох державних будинків.

— Тому, що болгарський уряд не уважає Димітрова, Попова і Танева болгарськими громадянами, радянський уряд згодився надати їм своє громадянство.

— У паризькому шпиталі вмерли знову дві особи, ранені підчас вуличних заворушень, наслідком чого число жертв дійшло до 257 убитих.

— Страйк паризьких шоферів, що розпочався тому 15 днів, тревае дальше.

— Міжнародня федерація синдикатів оголосила відозву з висловами солідарности і допомоги для австрійського пролетаріяту в його боротьбі з урядовою диктатурою.

— Чехословацький мін. закорд. справ Бенеш у поворотній дорозі з Льондону залежиться на два дні в Парижі, щоби конферувати з провідними колами у звязку з австрійською справою.

— Мін. Бек виїхав уже з Москви до Польщі. На дірець відпровадили його Літвінов з дружиною, Крестінський, представники армії і фльоти. Часописти пишуть, що оба міністри прощалися дуже сердечно.

— В Москві випробували з успіхом т. зв. кулисту палицю винаходу інж. Вальдвера, що є менша за половину від нормальної, а проте може розвинути швидкість 100 км. на годину.

— 30 франц. послів з Ерріо на чолі поставили в палаті депутатів внесок покликати комісію з 44 послів, що іспитала би, хто відповідає за випадки 6. і 7. ц. м. в Парижі.

— Дефіцитний буджет Польщі менший від минулорічного на 44 міл. зол. Довги Польщі зростають ц. р. до 4.448 міл. зол., тобто 134.80 зол. на голову, тоді як мин. року було 130 зол.

— Берлінський суд присудив на смерть 25-літнього Гінтера за убивство штурмовика. Інших 2 співобвинувачених присудили на вязницю.

—o—

КОРИСНІ ОГОЛОШЕННЯ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів.** Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 52444-100

— **Японський лікар д-р Олександер Ючоси** (Warszawa, Nowy Świat 59, m. 7), спеціяліст внутрішніх недуг, лічить ліками, приладженими особисто з японського зілля, особливо у випадках ревматизму, епілепсії, астми, у недугах серця і венеричних. 1070 2-3

— **До Впов. Передплатників „Діла“.** Адміністрація „Діла“ починає друк нових адрес для передплатників, тому просить усіх, що мають якісь бажання щодо поправки своїх адрес, повідомити про це Адміністрацію негайно. ?

— **Конфіската „Діла“.** Вчорашнє (42) число „Діла“ підпало конфіскаті за чотири місця у статті п. прот. П. Табінського **„Як можна сануватн відносини у Православній Церкві?“** Конфіската ця прийшла дуже пізно, бо в год. 10.30 перед ночі. Це вже 8-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

— **Наш літературний конкурс.** З приємністю повідомляємо наших читачів, що на наш конкурс короткого оповідання з найцікавішою пригодою з власного життя дістали ми уже кільканацять зразків. Конкурс назначений до кінця лютого, тому є надія, що всі зацікавлені цим конкурсом, що його ми розписали під гаслом „Кожний може стати письменником“, пришлють іще свої описи-спомини на адресу Редакції „Діла“. Від 15. березня ц. р. почнемо поміщувати найкращі спомини на сторінках „Діла“.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
52/48 **ГАЛИЦЬКА 9.**

— **Хто виграв на льотерії?** В першім дні тягнення держ. клясової льотерії дістали виграні на такі числа: 10.000 зол. на ч. 146763, 5.000 зол. на ч. 126935, 2.000 зол. на ч. 103840, 153490, 20000 зол. на ч. 121256, 5.000 зол. на ч. 160038, 2.000 зол. на ч. 66, 652, 67928, 142684, 1000 зол. на ч. 126666, 149324, 500 зол. на ч. 47112, 60928, 77014 102449, 109022, 121818, 128474, 400 зол. на ч. 9262, 26166, 52716, 63697, 64663, 71398, 82460, 82815 90261 144884, 153868, 160794 1000 зол. на ч. 70927, 141929. 500 зол. на число 93776, 103775. 400 зол. на число 5540, 17908, 25380, 20913, 48065, 56503, 56694, 61808, 82176, 156550.

— **В справі охорони природи.** В салі геольогічного інституту львівського університету відбулися збори представників наукових спортових і гуманітарних установ, що займаються справою охорони природи. Після викладу проф. Яна Павликовського і дискусії вирішено звернутись до послів і сенаторів з домаганням перевести закон про охорону природи, яка має значіння для загалу громадянства.

— **Присуд.** Стрийський суд розглядав мин. середи справу Ів. Ельсля з Жидачева, обвинуваченого у зневазі держ. знаку і присудив його на півтора року вязниці. (—)

— **Смерть щирої прихильниці України.** В Газі (Голяндія) вмерла мин. місяця Женевева Бошен, з дому Камеркас, вдова б. уповноваженого міністра Франції і довголітнього надзв. посла тієї держави в Персії. Покійна, як і її чоловік, була великою приятелькою України, в останніх роках була дійсним членом, навіть виділовим, Французького Т-ва Українознавства в Парижі і щиро в цьому т-ві працювала. Свою прихильність до наших змагань виявила вона м. і. тим, що після смерти свого чоловіка подарувала всю його цінну книгозбірню Бібліотеці ім. Симона Петлюри в Парижі. Мин. року відбула вона подорож до СРСР і захворівши на повороті звідти, не прийшла вже до здоровля, залишаючи серед української еміграції у Франції щирий жаль.

— **Фабрику фальшивих грошей** викрито у Дмитра Голощука в Блюдниках пов. Станиславів. Відобрано кількасот монет по 10, 5, 2 зол., готових до обігу, а також багато ще неготових. Знайдено теж штанци і форми до відливу монет. Голощука арештовано.

— **З судової салі в Самборі.** Віцепрез. суду в Тернополі п. Леонард Вендриховський, будучи на становищі віцепрокуратора в Самборі, не хотів платити умовленої ціни за мешкання. Власник помешкання Степан Солук віддав справу до суду. На розправі сказав д-р Вендриховський, що „Солук його (себто Вендриховського) шантажує і він потягне Солука до відповідальности карної і цивільнавної“. За образу чести пізвав п. Солук п. Вендриховського до суду (ч. IX. Кд 2194/32). Остання розправа в цій справі відбулася в Самборі перед апел. судом 10. лютого ц. р. і на ній п. Вендриховський слова образи відкликав, дав писемну декларацію, п. Солука перепросив і зложив йому 150 зол. титулом коштів.

— **Краєва хроніка.** Робітник Теодор Лопух згортав з залізничого тору у Станиславові сніг, необережно попав під льокомотиву, а та відтяла йому одну ногу. — В Черлянах пов. Городок Яг. зліквідовано поштово-телеграфічну агенцію. — За крадіж у кооп. „Любов“ в Заритові присудив львівський суд Вас. Чмелика на 4 і пів р., Вас. Сідельника і Панька Яворовського на пів р. й Ілька Ярину на 3 міс. вязниці. — У Кракові вибили якісь типи шиби в будинку „Іл. Курера Цодз.“ та низці жидівських камениць. В Познані безробітний Антоневич, що довший час не жив з жінкою, увійшов до хати Гофмана, де вона мешкала, вбив її, Гофмана і його дружину і сам зголосився на поліції. Гофман лишив сиротами 6 дітей. — Недоумний Антін Данилюк з Чернева пов. Рогатин вбив сокирою 10-літню Клебановичівну. — Б. бурмістра Ходорова Ванатовіча і рахмістра маґістрату в тому місті Леваха арештували за розтрату громадських грошей. — Ем. генерал Рахмістшах з Грудзьонга перенявся так новою конституцією, що збожеволів і його перевезли до лічниці. — В залізничому магазині на стації в Підгайчиках пов. Коломия вибухла пожежа, що знищила увесь будинок. — В почтовій агенції в Камені пов. Надвірна вкрадено підручну касу з готівкою 30 зол., почтовими значками вартости 170 зол. і кільканацятьма порученими листами. — Ілько Кулик з Дрогомишлі пов. Яворів підчас сварки стрілив двічі до свого шваґра Н. Карпа і вбив його на місці. Кулика арештовано. — Міська рада Тернополя іменувала марш. Пілсудського почесним громадянином того міста. — У Вибранівці пов. Бібрка почали будувати черговий костел. — За криву присягу присудив суд у Перемишлі жидка Мільтзаа на 8 міс. вязниці. — У Прибишівці пов. Ряшів вибухла на весіллі сварка, в якій молодий В. Мендрек поклав сокирою Ф. Пончка трупом. — У фабриці Давлошинського звалився 30-метровий комин і знищив цілий фабричний будинок, в якому на

Припинити дискредитування українського мистецтва!

Чи виставка д-ра Свєнціцького з Варшави переїзжає до Познання і за кордон?!

Довідуємося, що дир. І. Свєнціцький, організуючи ту виставку українського мистецтва у Варшаві, про яку була широка згадка у вчорашньому „Ділі“, заздалегідь приготовлявся до виїзду з нею також до інших міст. Виявляється, що вже в літі мин. року дир. Свєнціцький вживав заходів в офіціяльних чинників одної зі сусідніх держав, щоби вони дозволили на переїзд туди „репрезентаційної“ української мистецької виставки, яка передтим відбудеться у Варшаві і... Познані. Тому, що треба лякатися, що фірма директора Нац. Музею казала тим закордонним чинникам поставитись прихильно до тієї його пропозиції — заходить небезпека, що українське мистецтво й українські мистці будуть дискредитовані не лише на варшавському, але й на закордонному ґрунті. Та сама небезпека існує й щодо познанського терену, для якого авторитетною є фірма варшавського Інстит. Пропаганди Мистецтва, зложита дир. І. Свєнціцьким. Наші мистецькі організації повинні негайно вжити зусиль, щоби покласти край тому „розмахові“ д-ра Свєнціцького, що повинен обмежитись щонайвище до пропаганди старого українського мистецтва (ікони) та залишити в спокою бодай два останні століття українського мистецького розвитку.

Цікава річ: вже кілька місяців тому знали чужинці за кордоном, у Познані і — мабуть — у Варшаві про приготування до української мистецької виставки, а не знали нічогісько про це „лише“ — українські мистецькі організації та українська преса у Львові! Де ми живемо, які це методи?!

—o—

Девалюація чеської корони на 16·67 проц.

ПРАГА, ПАТ. Уряд зложив у сойм проект монетарного закону, на основі якого містоту золота в чеській короні зменшено на 1/6. Згідно з проектом покриття обігу банкнотів у державному банку мусить виносити бодай 25 відс. При тому покриття відтепер буде складатися виключно зі золота, коли досі мінімальне покриття виносило 30 відс. у золоті та девізах.

ПРАГА, ПАТ. У звязку з валютовими розпорядками ґубернатор державного банку в Чехословаччині Поспішіль та три члени дирекції подалися до димісії.

Вчорашня праська біржа згідно зі заповідженим не потурала закордонних денів. Так буде, доки не вияснеться положення корони.

—o—

Фінляндія винищує червону мафію.

Супроти того, що комуністична агітація у Фінляндії значно поширилася, вирішив фінляндський уряд предложити парляментові низку „антикомуністичних“ законів. М. ін. запроектовано теж „реформу“ виборчої ординації в тім дусі, що заплюгавені у протидержавній роботі особи тратять активне і пасивне виборче право, а присуджені за таку діяльність можуть його придбати щойно за 6 літ після того, як відбудуть кару. Передбачують теж новий вязничний правильник, за яким присуджені за комуністичну діяльність взагалі не користатимуть з привілеїв, що прислуговують політичним вязням.

Штаремберґ запов'дає диктатуру.

Командант Гаймвери кн. Штаремберґ мав інтерв'ю з кільома журналістами льондонських часописів, в якому заявився за повною диктатурою, замісць теперішньої неповної Дольфуса. Штаремберґ оцінив, що кільканацятьох провідників Шуцбунду треба буде конче повісити, хоч він був би за їх розстрілом, бо марксисти боролися дуже відважно. В інтерв'ю з кореспондентом „Дейлі Мейль“ кн. Штаремберґ заявив, що можливий є тепер компроміс з нац.-соціялістами.

щастя не було нікого. Кількасот робітників втратило працю, шкід є на 100 тис. зол. — Варшавське староство присудило на 50 зол. кари асист. техніки Малішинського за цікаву річ: на нього вніс жалобу секр. німецького посольства, що не може спати, бо М. нічуніч тримає у своїм мешканні. — Варшавський шофер Ецкавтер закорів на проказу, якої набрався у Палестині і лікарі хочуть вислати його до кольонії для прокажених у Латвії. Ецкавтер жонатий, але і жінка і діти його здорові. — В Кельцях присудили на смерть сел. Урбановського, що вбив і обрабував купця Грушку. — До Кракова й Варшави прибуло багато жидів з Відня, що перебували там за польським паспортом. — У Ченстохові хотів 13-літній Е. Возніцький відчіпити антену, що зірвана впала на високоналадовані електричні проводи і згинув від громовини на місці.

— Працедавці платитимуть кошти убезпечення домашньої служби. В звязку з заведеним обезпеченням домашної служби та питанням, хто має платити відносно високі кошти цього обезпечення, вияснюють нам авторитативно, що в більшості випадків платитимуть їх працедавці. Зокрема розпорядок мін. сусп. опіки виразно зазначує, що працедавці платять повною вкладки за тих убезпечених, що не мають 2 зол. денно, а так є власне з домашною службою.

— Нечувана демонстрація в церкві. Зі Станиславова пишуть нам: 12. ц. м., в день Трьох Святителів відбувалося в тутешній катедрі врочисте богослуження з проповіддю еп. Хомишина. В моменті, коли епископ говорив про безбожництво в Росії, якась жінка, що була в церкві, почала викрикувати в бік проповідальниці, що він „бреше", що туманить маси і т. д. Це викликало зрозумілу констернацію серед приявних у церкві, з чого ця жінка скористала і не притримана нікім вийшла. Правдоподібно була це навмисне вислана комуністка, але дуже дивно, що люди дозволили їй довшу хвилину зневажати епископа і їх і дозволили їй вишмигнутись з церкви.

— Три присуди смерти в Коломиї. У висліді розправи перед наглим судом в Коломиї за вбивство Мих. Сусака, про яке ми недавно писали, присудив суд Якова Колісника, Ів. Бейсака і тестя вбитого Федя Пасайлюка на кару смерти, замінюючи її на досмертну тюрму. Жінку Пасайлюка, Олену і жінку вбитого Павску, суд звільнив.

— Присуд за хабарництво. У процесі проти команданта постерунку у Прушкові, Коморовського і двох його співробітників, обвинувачених у хабарництві й надуживанні влади (про що ми вже писали), запав присуд: Коморовського засудили на 2 роки, Просневського на 1 рік і Сухецького на 3 міс. вязниці. (—)

— 8-літні злодії. Ченстоховська поліція слідкувала вже довший час за бандою 8—14-літніх хлопців, що біля Вичерпів зручно вскакували на поїзди в ночі, скидали вугілля і продавали його. Кілька днів тому зробили поліцаї засідку і зловили 50 малих злодіїв, що були організовані в банду, мали свої кривки, деякі удержували з крадіжі вугілля цілу родину. Надійних дітей поставили під суд, що присудив 4 з них на дім поправи. (—)

— Дурнів не сіють... У Приборові пов. Живець арештувала поліція 74-літнього Войцеха Зарембу, що зміг вмовити у сел. Холеву і його жінку віру про свою надзвичайну силу і за добрі гроші обіцяв навернути на їх хату всяке добро. Холеви вірили обманцеві, який послуговувався у своїх „чарах" коробками з папіросок і скляними забавками так, що цілими днями не виходили з хати і слухали чарів, що врешті звернуло увагу сусідів і вони повідомили поліцію. Коли ця увійшла до хати мазура, застала чорнокнижника на якійсь „молитві" і не дозволивши навіть докінчити її, забрала і його і чародійний арсенал на постерунок, а звідти передала до вязниці, з якої Заремба своєю „силою" вже мабуть нешвидко викрутиться...

— Нові книжки на індексі. Появилися два декрети св. Офіції, що осуджують і ставлять на індексі заборонених книжок працю Альфреда Розенберга „Міт 20. століття" і Ернеста Бергмана „Німецька національна церква". Книжка Розенберга відкидає всі догми католицької церкви, а навіть основи християнської релігії, пропагуючи одночасно нову релігію німецької церкви. Книжка Бергмана відкидає теж християнську релігію, твердячи, що християнська віра, особливо католицька є витвором семітської та римської культури і тому противна германським ідеалам. Крім того Бергман каже, що Старий Завіт грозить німецькій молоді моральною небезпекою. Християнське поняття милосердя, мовляв, веде до деґенерації народу, бо бере в оборону хорих і фізично слабих, позволяючи їм виводити потомство. Зате раса є одиноким чинником, що гарантує поступ культури. Врешті автор зявляється за панеізмом і пропагує скрайній націоналізм, що все разом суперечне з християнською наукою і цивілізацією.

— Залізна революціонерка. Катерина Брешковська, відома під назвою „бабусі" російської революції, скінчила мин. тижня 90 літ життя. До сьогодні вона здорова, хоча життя її — це низка переслідувань. Обчислено, що в літах 1871—1917 провела вона 14 літ у вязниці, 13 літ на засланні у Сибірі, 7 літ як нелеґальна членка партії, 3 роки, як членка партії під своїм власним прізвищем, 6 літ під доглядом поліції і 2 роки на еміґрації. Щойно революція 1917 р. звільнила її з тюрми, але й тоді побула в Росії всього 8 місяців і не згодившись з більшовиками, виїхала на еміґрацію. Від тоді мешкає постійно в Чехах біля Праги в одної еміґрантської родини. (—)

— Боротьба з комуністами в Румунії. В Букарешті в салі Барашеуш зібралося кількадесять людей на товариський вечір. Виголошено виклад про війну та її наслідки, а хор відспівав кілька пісень. Поліційний комісар, який находився на сходинах, повідомив поліцію, що співано комуністичні пісні. Прийшла поліція й арештувала 40 осіб, а в ночі ще 30. Арештовані мають станути перед військовим судом.

— „Палати молоді" в Совітах. ЦВК доручив відповідним урядам збудувати на просторі СРСР з нагоди 15-ліття комсомолу 14 „палат молоді". Найбільша з них має бути вибудована в Москві, охоплюватиме 7—9 га поверхні й матиме театр, кіно, салю для нарад, концертову салю, гостинницю й кімнати для персоналу будинку. (—)

— Виставка релігійного мистецтва. Дня 11. ц. м. відкрили у Віллі Джулія в приявности італійського короля Віктора міжнародню виставку релігійного мистецтва. У виставці беруть участь Італія, Франція, Швайцарія, Мадярщина, Чехословаччина, Австрія, Литва і Польща. (—)

— Ріжні вістки. В горах Корсики засипала лявіна ціле село Ортіпоріо. Військо почало його відкопувати й добуло досі 10 трупів. — У Швайцарії засипала лявіна на смерть дружину відомого спортсмена-автомобіліста Карачіолі, що була з цілим товариством на прогульці. Карачіоля й інші учасники прогульки відскочили в час і залишилися живими. — Фльорентійський літературно-мистецький журнал „Пан" оголосив конкурс на три фільмові сценарії з нагородами 12.000, 6.100 і 6.000 лірів. — На узбіччі гори Мотароно в Італії засновано ботанічний город „Дуке", призначений для всіх альпейських і деяких тропічних ростин. На днях засадили в ньому кілька тисяч ростин. — У Фльоренції відбулася малярська виставка під назвою: „Пречиста очима жінки". З кількадесятьох творів, малярок признано нагороду італійській малярці Діоґрі за олійну картину „Матер Сальваторіс". — Департамент для расових справ підрахував, що в Німеччині є ще тепер 3 міліони жидів. — Недалеко Парижа напали в поїзді на В. Валаха, еміґранта з Польщі, два опришки, забили його, 4.700 фр. і пробили так важко, що з паризького двірця перевезли його непритомним до лічниці. — У Савоніє (Італія) обходила врочисто при участи делеґатів маґістрату, лікарського світу і шпиталю своє 80-ліття повитуха Ф. Додіно, що була за свого „урядування" при народинах яких 15.000 дітей. — Уряд Етіопії дозволив поселитися в цій країні 1000 жидівським родинам, що втікли недавно з Німеччини. — Вулькан Стромболі заворушився так сильно, що села біля нього мусіли евакуувати. — З Німеччини переїде небаром через Польщу і СРСР спеціяльний сальоновий вагон, призначений для перського шаха. Він має 8 осей, важить 52.002 кґ., а роскішне влаштування і будова його коштували 3 міл. зол.

ВІДГУКИ ДНЯ.

На марґінесі карнавалу.

Люблю гамір вечерниць. Пригадує мені мою молодість, а з нею гарний однострій, остроги і — що з тим завжди йде в парі — щастя до гарної половини ріжної і нерідної суспільности.

Жаль мені, коли йду на вечерниці, що в мене грає ролю обовязок, вирахування, престіжова конечність, а не — як колись — охота.

Та коли виходжу з вечерниць — перестаю жалувати. Я направду бачив і пережив кращі.

В першу чергу я бавився в ріжних салях.

Тоді ще не було стільки кін у Львові, стільки довгу на „Народнім Домі" і стільки невибагливих балевих комітетів.

В другу чергу я танцював ще щонайменше десять ріжних танків, а не як тепер — три і то всі на одну моду. Може десь за границею ці танки ріжняться дещо, у нас вони злилися в універсальне тупцювання — на однім місці, або трохи далі. Може ці модерні танки і вимагають від пар, щоби посувалися вперед, але велика скількість людей виключає цю вимогу.

Через те розбіжність у особі вечерниць.

Учасник (ця): Булаб дуже добра забава, якби трохи менше пар.

Комітетовий (а): Булаб дуже добра забава, якби так ще по дві сотки людей. Лежи 1000 золотих чистого.

А тепер третя причина, чому не жалую, що я вже не першої, а навіть не другої молодости.

Хто має добрий шлунок, а не дбає, чи не хоче знати заповідей т-ва „Відродження" — тоді любить за вечерницях „алькогольнути".

Було воно за мене, було передімною, ба навіть трубо перед Байдою. Літописець не зафіксував і звідсіля моя певність.

Тому не можу обурюватися як хтось суворежно тримається традиції, по рецепті: „Веселіть Руси єсть пити"". Випив — мусить закусити, закусив — випадає заплатити, а заплатив — підпомагає буфет.

Отже можна.

Можна випити за свої гроші, свого приятеля, а навіть на гроші незнайомого, коли він не противиться.

Можна випити і за 100 золотих, коли хтось їх має. Байдуже, чи це урядник, урядовець, працівник, робітник, чи приватник.

Можна навіть забагато випити. Адже в кімнатах є все вільні крісла і затишні кутки. Перебрав міру, — сів, заснув і все в порядку.

Але не вільно робити авантюр, а вже в ніякому разі на всіх балях по порядку.

Випив молодець за „шустку", вчеться за „ринський", а за пятку бешкету наробить.

Колиб так нашани — всі булиб задоволені, навіть сам автор, коли протверезиться.

Був я свідком одної такої „імпреси".

Молодий чоловік, що ставить перші кроки на доніці „самовистарчальности" в одній надії поважній, але не самовистарчальній інституції, показував, як не повинен виглядати пяний.

І вийшла дуже безручна ситуація.

Вибити — скаламутиться вечерниці, не вибити — до решти скаламутиться молодому чоловікові в голові.

На щастя загреміло: „Пані вибирають" і молодий чоловік побіг з надією в серці, що його також хтось вибере.

А я до комітетових з пропозицією:

Можеб так задати до ціни білетів по півтора сотиків на так званих „викидайлів".

Нині безробіття, а сильних людей багато.

І вони щось заробляють і гості не стратять і вечерниці знешають.

Галактіон Чінка.

СПОРТ.

МІЖКЛЮБОВІ ДРУЖИНОВІ ЗМАГАННЯ ЖІНОК І МУЩИН.

Змагання ті, як уже було заповіджено, відбудуться в неділю 18. II. ц. р. Старт коло чит. „Просвіти" на Замарстинові точно в год. 11.30. Збірка змагунів в год. 10.30 на Замарстинівській рогачці (остання перестанок 10-ки). Ті, що підуть на контрольні пункти, зберуться там-же в год. 9.15. Траса для мущин 12 км., для жінок 7 км. Кватира змагунів у чит. „Просвіти" на Замарстинові. В суботу в год. 8. вечором відбудеться в домівці С. С. „Плай" льосування дружин.

ЗІЗДОВІ ЗМАГАННЯ У СЛАВСЬКУ.

Зїздові змагання з Ільан у Славську відбудуться дня 4. березня ц. р. або дня 11. березня на випадок непогоди. Того самого дня буде посвячення домівки К. Л. К. у Славську. Ближчі дані, як також інформації у справі залізничих знижок на той день, подамо пізніше.

ШАХИ.

ВЕЛИКІ ШАХОВІ ЗМАГАННЯ У ЛЬВІВСЬКОМУ „ЛУЗІ".

У трьох кімнатах домівки львівського „Луту" відбулися у свято Стрітення 15. ц. м. шахові змагання, що перейшли кількістю учасників усі подібні дотеперішні імпрези. До змагань зголосилося 7 дружин по 6 змагунів, які виставили „Луги" з Сорік, Зболіск, Малехова, Скнилова, Знесіння і Львова (2).

Після розльосування дружини розіграли змагання з таким висліджом: Скнилів — Малехів 4—2, Сороки — Знесіння $^1/_2$—$5^1/_2$, Львів I — Львів II $5^1/_2$—$^1/_2$, Зболіска вийшли до півфіналу без гри, а крім них Скнилів — Львів I, 1—5, Зболіска — Знесіння 0—6. У грі за останні місця добули Малехів — Львів II, 3—3, Сороки — Малехів $4^1/_2$—$1^1/_2$.

До фіналу війшли: Луг Львів I. — Луг Знесіння $3^1/_2$—$2^1/_2$. Луг Зболіска — Луг Скнилів $1^1/_2$—$4^1/_2$.

Після змагань дружини улюкувалися так: 1) Луг Львів I., 2) Луг Знесіння, 3) Луг Скнилів, 4) Луг Зболіска, 5) Луг Сороки, 6) Луг Малехів, 7) Луг Львів II.

На спомин цих шахових змагань дістали шахові гуртки „Лугів" Знесіння, Скнилова і Зболіск книжку „Червоний Чад".

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 17. II. год. 4 попол. Варшавський Театр для Дітей. Ціни від 25 сот. до 2 зол.

Субота, 17. II. год. 7·30 веч. „Чоловік, що був Четвергом". (Абон. 11).

Неділя, 18. II. год. 12 в пол. Вистава Варшавського Театру для Дітей.

Неділя, 18. II. год. 3·30 по пол. „Іван Кроґер". (Абон. 9). Ціни найнижчі.

Неділя, 18. II. год. 7·30 веч. „Чоловік, що був Четвергом". (Абон. 11).

Театр Різнородностей.

Субота, 17. II. год. 7·30 веч. „Родина". (Абон. 12).

Неділя, 18. II. год. 3·30 по пол. „Но, до, Нашето". (Абон. 10). Ціни найнижчі.

Неділя, 18. II. год. 7·30 веч. „Родина". (Абон. 12).

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. — Станиславів:

18. II. Сонце руїн.

19. II. Пісні в лишах.

Небавом виставить театр оперетку „Корневільські Дзвони" і комедію „Подружжя Льолі".

Кіна.

АРЕНА: „Пестрих Арізони", „Бунт кроків із заліза".

АПОЛЛО: „Панриза".

АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".

БАЦА: „Св. Антоній Падевський".

КАСІНО: „В тенетах обіцянок".

КОЛІСЕЙ: „В тайній службі" і ревія: „Подумай про мене".

КОПЕРНІК: „Катерина Велика" (з Ет. Бернер) і кольоровий додаток.

МИРАЖ: „12 кроків" (Вз. Берлін).

МАРУСЕНЬКА: „Посиф у Єгипті".

МУЗА: „Зачинець".

ПАЛЯС: „Пригода на Лідо".

ПАН: „Історія гріху" та ревія.

ПАСАЖ: „На слід! злочинця" (Кен Мейнард).

ХІМЕРА: „Світ без мужчин".

СТИЛЕВЕ: „Гори в полум'ї" та ревія.

УТІХА: „Есмадра очайдухів" і ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 17. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·20 Концерт. **Братислава** (298,8) 19·35 Популярна музика. **Брно** (325,4) 11·05 Концерт, 15·45 Бабусині оповідання. 20·05 „Похвала танцю" музика й поезія. **Кошиці** (269,5) 12·30 Концерт, **Париж** (1724) 21·00 „Дона Франческіта" оп. Вінеса. **Атльона** (531) 20·00 „Богема" оп. Пучіні, **Білгород** (437,3) 16·45, 19·00 Популярні мельодії, пісоньки, **Любляна** (569,3) 20·45 Вокальний концерт. **Ковно** (1935) 20·20 Спів. **Берлін** (356,7) 14·35 Пісні Штраєса. **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·20 Солісти, 18·20, 21·00 Весела програма. **Ляйпціг** (382,2) 20·10 „Моя сестра та я" муз. комедія Бенацького, **Мінхен** (405,4) 14·45 Музика, пісні, **Мінкер** (522,6) 18·00 Пісні, 19·00 Нова німецька музика. 20·15 „Рітер Пасман" оп. Штраєса. **Будапешт** (549,4) 13·30, 17·00 21·30 Музика. 20·00 Популярні арії, цит. музика, **Рим** (420,8) 13·30, 17·30 Музика.

Неділя, 18. лютого 1934.

Братислава (298,8) 16·00 Концерт, **Брно** (325,4) 15·00 „Проба в опері" кон. опера Льорцінґа, **Кошиці** (259,1) 10·09, 11·00, 12·00, 15·15 Концерт, **Прага** (470,2) 10·00 Хоральні пісні, 20·05 Симф. концерт, **Париж** (1724) 14·00 Концерт, **Білгород** (437,3) 16·00 Оп. арії, **Любляна** (569,3) 20·45 Веселий концерт, 21·15 Спів, **Гайльсберг** (291) 15·20 Барокова музика. **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 „Фідлер" оп. Кінеко, **Мінхен** (405,4) 14·30 Нац. гимни іжних народів, 19·30 Камер. музика. **Букарешт** (312,6) 20·00 „Пієтра дін Казак" оп. Флехтенмахера, **Будапешт** (549,5) 15·45 Цит. музика, 19·25 „Сибіля" оп. Якобія. **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вок. концерт 20·45 „Сантареліна" оп. Гераєс.

Львівське радіо.

Субота, 17. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція. 12·05, 12·35 Популярна музика з гр. плит, 13·30 Господарські вістки, 15·55 Грам. плита, 16·00 Авдиція для хорих, концерт оркестри, 16·50 Лекція фр. мови, 17·55 Легка музика, спів, 17·50 Моди, 18·00 Репертуар, 18·20 Сальонова музика з грам. плит, 18·40 Хор Дана, 19·15 Бесіда. 19·25 Оповідання „Бабусі", 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва ревуя, 20·00 Вибрані хумори, 20·02 Концерт естонської музики, 21·00 Почт. техн. скринька, 21·15 Сільва ревуя, 21·20 Шопенівський концерт, 22·00 Румунський відчит про Собієського, 22·16 Концерт форт. трио, скрипка, віолончела, 22·05 Танкова музика

Неділя, 18. лютого 1934.

9·00—10·00 Ранішня авдиція, 10·00, 11·35 Релігійна музика з гр. плит. 12·15 Музичний поранок, 13·30 Для дітей: „Мала героїня", „Івась із Тернятина", 15·00 Лісова скрипка, 15·20 Концерт, 16·00 Лещатовський рейд у Ворохті, 16·30 Славні артисти (гр. плит.) 17·10 „Пожежні сторожі в Польщі" відч. віцевойводи Сохацького, 17·15 Нар. музика, спів, 18·00 „Оа. Фредро в перспективі давнього Львова", 18·10 Вечерня, 18·30 Папська академія у Варшаві, 19·50 Вибрані думки, 19·52 „В такті вал. два, три" (віденські вальси), 21·00 „Мехіканське м'ясто богів", 21·15 Музика з гр. плит, 21·25, 21·26 Спортові вістки, 21·35 Симф. поема Р. Штраєса „Пригоди Сінгаліцісіяуса", 22·05 На веселій львівській хвилі, 23·10 Музика з грам. плит.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·37.

Срібло: 5 кор. 1·65—1·70, фльорени 0·80 до 0·85, рублі 1·30—1·35, корона 0·32 — 0·32 і пів.

Золото: 20 кор. 36·50—37·00, рублі 37·60 до 37·90, франки 35·20—35·50, дукати 20·00 до 20·20, доляри 8·96—8·97.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·15 — Париж 34·92, — Берлін 209·20, Ціріх 171·40, Амстердам 357·—, Нюйорк кабель 5·35 і пів. Нюйорк чеки 5·35.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 16. II. масло 2·90, молоко, —·18, сметана —·80, яйця 3·— 3·10

Тенденція на масло звижкова на молоко сметану і яйця удержана.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.40	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.35
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Два дальші **відчити про рекляму**, які улаштовує Укр. Техн. Тов-во, відбудуться в неділю, 18. II. в 11 год.: 1) Др. Федів І.: Часописна реклама (інсерати й ін.), 2) Інж. Крохмалюк Ю.: Охоронна марка, етикети, опакування. З огляду на численну участь — відчити відбудуться не в домі У. Т. Т., як було оголошене, а в салі „Бесіди", Рутовського, 22. І. пов.

ПОДЯКА.

Комітет допомоги вдовам і сиротам по священиках у Львові складає отсим щиру подяку Вп. Панам і Панам, що зволили ласкаво своїми високовартістними продукціями, звеличити безінтересовно наш вечір 6 лютого ц. р. А саме дякуємо Вп. Панам: Оп. спів. Лр. Іванні Лозинській-Гинцевичевій, Ірені Гургулівній, Др. Юліянові Заневі, хорові Тов. „Стрим" під проводом п. дир. Івана Охримовича. Др. проф. Несторові Нижанковському, Мр. Іванові Заневі і Вп. п. проф. П. Зиканові за провід танцями.

Зокреса дякує комітет усім, що зволили ласкаво зложити свої жертви на буфет і Вп. Гостям, що своєю численною участю причинилися до збільшення доходу, який буде розділений між найбідніші вдови і сироти по священиках.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВУГОЛЬ: Калитяк, Байки 14. Тел. 38-94 1006 9—30

ЕМЕРИТОВІ, аматорові саду, шовковиків і пасіки дам помешкання і пашню. Гарасевський, **Любачів**. 1090 2—3

5 КІМНАТ з кухнею в центрі міста (окольця готелю Жоржа) негайно до винайму. — Відомість: Магазин жіночої конфекції ул. Посамент, Львів. Академічна 2 (Готель Жоржа). 1076 2—2

ФАРМА РОДАЙЛЕНДІВ (Карманників), Котецької, Майдан, почта Bednarów, поручає виляжові яйця, одноденні курята й 3—4 місячні курочки. — Приймає яйця до виляту. При запитах додати марку. 1101 1—7

УНЕЗАЛЕЖНЮЮ вкрадені мені уповноваження на інкасо і право приймати передплату й оголошення до часописів: „Діло", „Неділя", „Свобода" і „Жосна". Ярослав **Хомяк**, Львів, Филипівка 6.

МАШИНА до писання українська „Мерцедес" оказійно. Генрик Меллер, Львів, пл. Сходьчи 1. 1099 1—1

КУПЛЮ реальність готівкою, в місцевості зі станцією і почтою. Опис з ціною під „Заточенець" до Адміністрації. 1097 1—1

КІМНАТИ сонячної без меблів шукаю. Адм. „Діла" під „М. Н." 1100 1—1

„Б. НОТАР. оборонець у карних справах, літ 38, ретельна сила, шукає заняття в нотаріяті, адвокатурі, фінанс., торг. і асекур. установах або ін. Адреса: А. Яремкевич. Перемишль, Коперника ч. 7. 1098 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

МОДЕСТ КУНИЦЬКИЙ

Московська масонерія і греко-католицька ієрархія

Ціна 50 сот.

Замовляти: в усіх укр. книгарнях

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

Шевченко й Княжна Репніна

Ціна 1.50 зол., з почт. пересилкою 1.65 зол.

ҐЛЮТИНА
КРИВЕЦЬКОГО

Препарат до клеєння, дютування та утревалювання паперів, документів, банкових нот, рукописів, світлин і т. д. — Всюди можна дістати! — Ціна **1·— зол.** 3 25

У Варшаві

МОЖЕТЕ КУПИТИ „ДІЛО" В ТАКИХ МІСЦЯХ:

Вул. Маршалківська 30.
Вул. Маршалківська 46.
Вул. Маршалківська 77.
Вул. Маршалківська 89.
Вул. Маршалківська 101.
Ріг вул. Золотої і Маршалківської
Вул. Маршалківська 127.
Вул. Маршалківська 132.
„Наукова Книгарня".
Вул. Новогродзка 2.
Ал. Уяздівські, ріг площі Трьох Хрестів.
Вул. Брацка 21.
Вул. Шпитальна 8.
Краківське Передмістя 12.
Площа Театральна, ріг Вербової.
Прага напроти костела св. Фльоріяна.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 30 сот., з почтовою перес. 60 сот.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:	
матримоніяльні і приват. кореспонденцію по	зол. 0.15
купно, продаж, винаймі і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07
слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка	
1/1	зол. 350·—
1/2	„ 250·—
1/4	„ 130·—
1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 44 (13.589). Львів, понеділок 19. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. ч., Румунії 100 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Подвійне льосування премій для передплатників „ДІЛА".

Пятьнацята премія.

Шіснацята премія.

Туалетне дзеркало для пань (з шуфлядками)
ГУЦУЛЬСЬКОГО МИСТЕЦЬКОГО ВИРОБУ
вартости зол. 180·— закуплене у фірмі:
Торговельно-Промисловий Дім
„Достава", ЛЬВІВ Домініканська ч. 1.

два кільограми найліпшого чаю
і два кільограми найліпшої кави
вартости зол. 100·— Товар доставить фірма.
Перше Варшавське Імпортове Товариство
„E. W. I. G." Акц. С-ка ВАРШАВА Лешно 10.

ТУТКИ (звійки)
Mornitan
з чисто рослинної бібулки

Центральний Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 18),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (43) число нашого органу підпало знову конфіскаті. Цим разом за більшу частину промови пос. Мілени Рудницької, виголошеної на засіданні сойму дня 10. ц. м. і за один уступ у статті пос. Сергія Хруцького „Як боротись за санування церковно-православних відносин". Це вже 9-а з черги конфіската „Діла" в цьому році.

Контроля парохіяльних та інших позашкільних бібліотек.

Подаємо буквальний текст одного розпорядку, який вводить контролю книжок у парохіяльних та всіх інших позашкільних бібліотеках, з яких користає шкільна молодь. Цей розпорядок особливе значіння має для бібліотек українських тому, що внаслідку мінімального вибору українських книжок по шкільних бібліотеках, інтелігентніша шкільна молодь користає з конечности з позашкільних бібліотек. Вимога спеціяльної клявзулі м-ства освіти до кожної книжки — страшенне звужує обсяг бібліотек, не тому, що їх книжки „нецензурні", а тому, що м-ство про них просто не знає!

Inspektorat szkolny (w Gródku Jagiellońskim).
Dnia 30. stycznia 1934 r.
Nr. 605/34.
Wypożyczanie książek z bibljotek parafjalnych i innych pozaszkolnych przez młodzież szkolną.
Do Kierownictw szkół powszechnych (powiaty: Gródek Jagielloński, Mościska, Jaworów) w Obwodzie.

Doszło do wiadomości Kuratorjum, że w niektórych miejscowościach, młodzież szkolna korzysta z pozaszkolnych bibljotek, skąd otrzymuje niedozwolone do czytania książki.

Podając powyższe do wiadomości, **Kuratorjum zwróciło uwagę na tę sprawę i poleciło zażądać od właścicieli bibljotek dokładnego wykazu książek, z których korzysta młodzież szkolna. Przy każdej książce winno być powołane zarządzenie Min. W. R. i O. P., którem daną książkę zakwalifikowano jako dozwoloną do użytku szkolnego.**

W wypadku stwierdzenia, że w wykazie znajdują się książki niedozwolone winni Panowie Kierownicy szkół bezzwłocznie o tem tu donieść wyczerpującem sprawozdaniem. Jednocześnie zalecam Kierownictwom szkół kontrolę nad książkami, które czyta młodzież szkolna.

P. o. Inspektora szkolnego:
A. Stebnicki wr.

—o—

Скоропадський і білоґвардейщина.

Дістаємо з Берліна таку звістку: В одній з найкращих берлінських домівок відбувся, як пише німецька ґазета „Берлінер Цайтунґ ам Мітаґ" з 10. II. 1934., баль московської еміґрації під протекторатом княжни Віри Константинівної Романов. Ціль його — допомогти бувшим офіцерам московської армії й фльоти, що живуть тепер на еміґрації в Берліні. На балю було багато визначних німців, а з бувшої московської аристократії м. ін. ген. Врангель, ген. Лампе, „ексцел." Давілофф і Боєвія та вкінці... український б. гетьман Скоропадський.

Знаємо, що давніше влаштовував у Берліні Союз Взаємодопомоги Українських Старшин балі з метою допомоги б. українським старшинам армії і фльоти, але там німці не показався ні б. гетьман Скоропадський ні його прибічники. Зате помогти білоґвардейщині, що під командою Денікіна нищила Українську Державу не їм „єдиної, неділимої" — єдиногетьман уважає своїм обовязком. Вкінці слід... українській фелєдативній умові...

Між Парижем і Віднем.

Женева, 14. лютого 1934

Зв'язок між останніми подіями в Парижі та кривавою трагедією у Відні лише посередній. Попередній французький уряд, гадаючи, що соціяльні демократи в Австрії можуть бути добрими союзниками уряду в боротьбі проти націоналістичних соціялістів, з одного боку підтримував реакційного Дольфуса, з другого тому Дольфусові не давав змоги повільно ліквідувати соціяльно-демократичну партію. Нам радикально-соціялістичний уряд Франції причинився в деякій мірі до витворення ситуації в Австрії, яка закінчилася боєм між Гаймвером та соціяльними демократами. Нема тож сумніву, що Гаймвера скористали ці заміни уряду у Франції, щоби звести бій з соціяльними демократами, відсунувши фактично на бік уряд Дольфуса.

Віденські бої не похиле для західних держав внутрішня справа Австрії. Французька, англійська та італійська преса займається не стільки боротьбою між гаймвером та соціялістами в Австрії, що скінчилась очевидно перемогою першої, а тим, що наступить в Австрії в найближчім часі.

Становище уряду Дольфуса наслідком поразки соціялістів не стало по правді лекше. Коли раніше його руки були звязані опікою великих держав, що твердо боронили „самостійности" Австрії, то тепер цей уряд залежний фактично від Гаймвера. Віденські бої вже дають тему для гострої критики австрійських відносин з німецького боку. В Німеччині преса вказує на те, що германський переворот у Німеччині минув майже без пролиття крови, тоді, як переворот в Австрії коштував більше 2 тисячі жертв. В західно-европейській пресі кажуть і на те, що значна частина соціяльних демократів перейде тепер до націоналістів. Цікавлятися тепер треба також тим, яку тактику вживатимо тепер поліція Гаймвера проти націоналістів.

Згадки на трагічні події в Австрії знаходяться у Женеві під кутом австрійсько-німецьких

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шільні мундури, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОЗИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

відносин, але дехто цікавиться ними і з погляду становища австрійської соціяльної демократії супроти Москви. І справді, самими внутрішніми відносинами Австрії віденських боїв пояснювати не можна, хоч Гаймвера та соціяльні демократи стояли вже понад пять років озброєними ворожими таборами одні проти одних. Отже не диво, що частина соціяльної демократії, загроженої розвязанням партії, не захотіла віддати Відня без бою.

Вина за пролиту кров паде у значній мірі на ту частину партійного проводу, що не зважаючи на очевидне безнадійне становище, кинула в бій карні відділи Шуцбунду. До бою допровадили ті елементи партії, які вже у 1927 році хотіли робити все, щоб викликати кріваві розрухи, себто *прихильники найтіснішого співробітництва з Москвою*. Характеристично, що в той час, коли Зайц, Реннер та інші дали себе уважити, лишившись на своїх місцях, войовничий прихильник III. Інтернаціоналу, Отто Бауер, що закликав найголосніше до рішучої боротьби, втік одним із перших до Пресбургу.

По ліквідації соціяльної демократії в Німеччині, розвязання тієї партії в Австрії при сучасних тамошніх відносинах було очевидно лише питанням часу. Збільшення впливів більшовизму в партії було певним знаком її остаточного занепаду. Яким розпучливим кроком був збройний спротив соціялістів в Австрії, показує найкраще та обставина, що загальний страйк стрінув дуже мало прихильности серед широких мас робітництва і скінчився раніше, ніж самі бої у Відні.

Коли прихильникам Москви треба було задемонструвати безглуздими боями революційність австрійського пролетаріяту, то та кріваві демонстрація викликала якраз протилежний ефект.

З ліквідацією австрійської соціяльної демократії паде в Европі й одна з останніх твердинь марксизму мимовільних підпор III. Інтернаціоналу. Події в Европі розвиваються прискішеним темпом. Між повстанням фашизму в Італії та національного соціялізму в Німеччині минуло майже десять років. Між проголошенням Третьої Держави в Німеччині та перемогою фашизму в Австрії і поразкою лівиці у Франції минуло небагато більше року.

Коли Каганович на останнім конґресі комун. партії в Совітах заявляє, що „революційний рух у всіх країнах є чинником зміцнення міжнародного становища СРСР" („Ізв." 22. I. 1934.), то очевидно, що ост. події в Парижі та Відні є чинниками занепаду міжнар. становища СРСР, очевидно, що революційні по формі розрухи в Европі під проводом прихильників Москви є в дійсності розпучливими спробами ратувати свій престіж, які все більше відштовхують від себе робітничі маси. На робітництво в Европі Москва може тепер рахувати дуже мало.

Другою основою істнування більшовизму вважає пан Каганович „противенства між капіталістичними державами, які ті держави хочуть вирівняти коштом СРСР". Але й це зробити буде тим лекше, чим більше поразок зазнають більшовицькі організації в Европі, та чим більше зусилля великі держави вжють спільно, щоб усунути більшовицьку небезпеку в їх власних межах. З цього погляду події як у Парижі так і у Відні є безперечною черговою відомою позицією у міжнародньому біянсі московського уряду.

М. Данько.

Паломництво до Риму.

Довідуємося, що Ґенеральний Інститут Католицької Акції Гр. Кат. Галицької Церк. Провінції, приготовляє з нагоди закінчення Святого Року під Високим протекторатом усіх Греко Кат. Владик Провінції Паломництво до Риму в днях: від 28. III. — 6. IV 1934 р.

Приблизні кошта з пашпортом не числячи харчу та мешкання біля 250 зол.

Тому, що час дуже короткий, просимо П. Т. Референтів негайно дати знати свою точну адресу, щоб можна приступити до практичного переведення всіх формальних справ звязаних з паломництвом.

Листування слати можливо скоро: Гр. Кат. Консисторія, Львів, Площа Юра (Для Ґенерального Інституту Католицької Акції). 1108

Відрадний прояв.

(Нарада Старшин львівських шкіл „Р. Ш.")

Ті, що предкладали Загальному Зїздові „Рідної Школи" плян внутрішньої позички на суму 250.000 зол., мали деякі сумніви, чи такий зрічкт приймуть делеґати Кружків „Р. Ш.". На щастя, весь плян одобрив Загальний Зїзд одноголосно. Заходило ще питання, як поставиться до цієї справи громадянство, коли вже треба буде позичку здійснювати. І ось відповідь Львова на це питання.

На поклик Повітового Союзу Кружків „Р. Ш." у Львові зібралися в кімнатах Головної Управи „Р. Ш." представники Старшин львівських Кружків „Р. Ш." на нараду, що відбулася дня 14. лютого ц. р. Нарадою проводив голова ПСК *проф. Микола Ластовецький*, секретарював *Кость Єзерський*. У нараді взяв участь також голова Т-ва *проф. І. Голущинський*. По річевому і змістовному рефераті *Льва Ясінчука* відбулася жива виміна думок, в якій забрали слово: голова Т-ва, проф. М. Бадлюк, дир. А. Домбровський, п. М. Атоманюк, п. Зачкевич з Клепарова і п. Музика з Личакова. Тон цілої наради був піднеслий, бадьорий і перейнятий повною вірою, що „Рідна Школа", яка тішиться заслужено й оправдано великим довірям громадянства, напевно не тільки осягне означену Зїздом позичку, але навіть її перевищить. В тій цїли намітили прийняті подрібний технічний хід цілої справи, використовуючи цінні завваги, що впали в дискусії у першій мірі від самого голови Т-ва. Під кінець наради приняли прийняті одноголосно отсі резолюції, предложені референтом:

1) Зібрані дня 14. лютого на нараді представники Старшини львівських Кружків „Р. Ш." витають розписання Головною Управою „Р. Ш." з днем 1. лютого ц. р. внутрішньої безпроцентової позички „Рідній Школі" в сумі 250.000 зол. як *крок незвичайно доцільний*, вірять що здійснення позички звільнить наше Т-во від зайвих турбот за його матеріяльний стан і дасть йому змогу розвинути свої впливи на найширші круги української молоді.

2) Зібрані представники Старшин львівських Кружків „Р. Ш." вірять, що в українськім народі найдеться напевно ця живуча сила, яка дасть змогу бажану суму зібрати маніфестаційно в найкоротшому часі та закликують від себе всі львівські українські інституції, підприємства і загалом всіх українських громадян підтримати це діло якнайживіше морально й матеріяльно при помочі підписки й готівкової вплати прикладних сум.

3) Щоби доказати зацікавлення цією справою широких кругів Львова, зібрані представники льв. Кружків „Р. Ш." зобовязуються потворити негайно, а найдальше до 25. лютого ц. р., у своїх організаційних областях окремі РАЙОНОВІ КОМІСІЇ ПОЗИЧКИ „РІДНІЙ ШКОЛІ" з участю представників інституцій та впливових і метких діячок і діячів. Ці комісії подбають, щоби внутрішню позичку перевести шляхом передбаченим та устійненим у дотичному правильнику Головної Управи „Р. Ш."

4) Зваживши постійний зріст аґенд „Рідної Школи" і визнаючи неоцінену вагу діяльности „Р. Ш.", зібрані представники льв. Кружків „Р. Ш." закликають українське громадянство Львова, щоби без огляду на зголошену чи вплачену позичку „Рідній Школі" — складали на біжучі потреби тієї інституції ще обильніші датки, як дотепер.

По палкій промові предсідника наради, проф. Ластовецького, розійшлися учасники з переконанням, що на них і на їх співгромадянах тяжить великий і відповідальний громадський обовязок, від сповнення якого залежить не тільки дальша доля „Рідної Школи", але й успіх тих завдань, що їх на неї вложив український нарід.

ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ ПАНЬ
Нововідкритий Магазин
вибагливих жіночих строїв
„LADY"
— власник Якер і Валлях —
Львів, Леґіонів 9
Поручає найновіші моделі 1032 5—5
сукон, плащів і костюмів

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 19. ЛЮТОГО 1934.

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

ПРИ СПЛИВІ ДВОХ ВЕЛИТНІВ.

Американський німець і патріотизм. Цибулясті бані.

Їду до Міссурі. У вагоні, американським звичаєм тихо, гейби в церкві. Хто має що заговорити, відзивається притишеним голосом.

Сиджу на малому складаному стільчику на веранді, що на кінці вагону. Біля мене огрядний німець зовсім американського вигляду в елеґантному убранні, на носі окуляри з постиненими на рогах склами, з цигарою у зубах. Тільки волос русявий, хоч такий хвилястий як в американців. Це фабрикант обуви в Синсинаті. Якби це американець, то ми моглиб і тиждень їхати не озиваючись. Хіба може часом спитав би дуже чемно, яка буде найближча стація, коли не дочув оповістки вагонового послугача.

Звичайний початок розмови американця з чужинцем: який ти земляк, чи вперше в Америці, як тобі тут подобалось і т. п. Далі йдуть жалі на „депресію" з таким відтінком у голосі, немов то цю депресію хтось із абонків розсипав по Америці. Очевидно — це пройде; кріза не може довго тривати. Америка швидко вийде з неї і знов перветься „просперіті".

— Чи ви вже довго в Америці?

— Мій дід прийшов сюди, ще нема 100 літ. Дід прийшов із Стендаль, містечка у Саксонії. Маю там ще далеку рідню. Я вже був у Німеччині кілька разів, між іншим і цього року. Інтереси не дозволяють на частий виїзд.

— А як діти?

— Син дуже любить Німеччину; залишився би там.

— ?!

— Американець, повинен служити Америці. Ми помагаємо Німеччині, скільки можемо; всі німці помагають. Цей край переросте Америку.

— Мабуть німці піддержують ваші фабрикати.

— Та звідки? Кожний мусить мати всякі вироби, фасони, якости. Очевидно, що деякі беруть і мої, але не тому, що я чи він німець. Бизнес — це не політика. А ви гадали, що я з німців живу?...

— Я думав, що — може..., бо — кажете, що помагаєте Німеччині.

— Це мій обовязок. Чим я не приробив би, треба піддержати свій нарід і свій край.

Ще багато всячини ми проговорили, заки розійшлися.

„Чим я не приробив би..."

А в нас попри патріотичне купецтво все ще можна стрінутися із заміткою: „Що я маю з українців; у мене купують чужинці". (Я сам чув таку замітку і тут і в Америці). Нічого не вадить; нехай купують. Купці і промисловці мають бути українцями не за утримання, а за те, що родилися на українській землі, що походять з української крови. Так, як усі інші, що не є купцями. Правда, українці ще не кожного купця чи промисловця удержують. Вони вбогі й — що правда — ще замало солідарні. А може причина у виконанні продукту, його ціні... Радше все до купи. Треба видвинути іншу засаду: чесним способом беру, відки можу, щоб побільшити своє майно й дати з нього якнайбільше для українського народу. Значить, треба одним і другим, обслуговуючим та обслуговуваним виплекати глибше почуття кровного звязку. А вже це неважне, котра сторона виявить це швидше.

Бодай такими думками я творив собі привид рідного краю, що був від мене так далеко. Чужина має те до себе, що одну річ освітлює інакше, показує її з перспективи, здається обєктивніше.

Із запашної зелені, яка заливає сьогодні світ, вистрілює інколи напів блискуча цибулясата баня з трираменним хрестом. Це певно російська, а бодай „кацапська" православна церква. Таки наших доморослих кацапів. Цікаве, що один викроплений батюшка зумів надати оселі, зложеній нераз із самих українських переселенців, характер московської церковної культури. Замітне, що ці наші галичани не присилували батюшки піти за їх звичаєм. Чиненебудь, аби чуже. Трапляються місцевості, що якби не ці наші галицькі еміґранти, то не було би кому на американській землі репрезентувати московської культури. Хіба, що в часах новішої історії деякі російські князі, ґенерали та полковники, що як „російські" хори чи орхестри „кубанських чи інших козаків" полисуються по ресторанах, кабаретах, чи й у радіо. Але напевно — це так наші хахли. Це видно по їхньому рості. Скільки ще сміття серед здорового зерна. Ще багато треба доложити пересівної праці, щоби те українське життя зовсім очистити від гірокого кукілю.

Відгук негідного виступу ОУН.

Ще одна заява українського публіциста

В останньому числі „Мети" находимо таку заяву:

„У звязку зі заявою, поміщеною в „Меті" з дня 4. лютого ч. б. і в „Ділі" з дня 31. січня ц. р., після комунікату Ц. К. УНДО п. н. „Проти негідної клевети", подаю до прилюдного відома, що теж відкидую з обуренням клевету, кинену на мене Проводом ОУН за мої статті, оголошувані в „Меті", та заявляю одночасно, що не уступлю під терором і далі не перестану боротися з розкладовими явищами, викликаними виступами ОУН, які вважаю крайно шкідливими для українського громадянства

Берлін, 10. II. 1934.

Д-р Василь Кучабський.

З українського життя у Львові.

Діточа костюмівка Української Захоронки.

Діточі забави Української Захоронки у Львові мають уже свою марку. Завдяки добрій організації тішаться вони незвичайно популярністю і серед нашої дітвори і серед родичів, що радіє по змозі своїх сил запевнити своїм найменшим хоч один гарний радісний вечір у крузі великої громади товаришів, товаришок, знайомих і незнайомих, а таких самих як і вони молоденьких, жадних вражінь і новости. Музика, яркі світла рефлекторів, веселий, безжурний гамір і море красок — лишають у дітворі незабутні спомини на ціле життя.

Цьогорічна велика костюмівка Української Захоронки, влаштована 12. ц. м. в салях Нар. Дому, є безперечно одною з найкращих за минулі роки. Управа Захоронки, головнож Вп. пані Лончинова, Юзичева і Нагірна, не пожалували труду, тому не диво, що великий наклад їхньої праці створив цілість, що лишиться довго в памяти молоденьких учасників. А про Вп. проф. Ів. Вороняка, то не знаю, що й писати! Людина ця завоювала до тої міри серденька нашої розбавленої дітвори, що він виросте скоро в їх уяві хіба на самого князя-чародія із казок „Тисяч й одної ночі". Сьогодні трудно й уявити собі діточу забаву без проф. Вороняка.

Атракцією костюмівки був конкурс костюмів і роздача пятьох нагород, жертвованих редактором п. Мих. Тараньком. Першу нагороду здобула 9-літня Соня Мурська, уч. III. кл. школи ім. М. Шашкевича, за найкращий народній стрій дівчатка знад Дністра. Христі Дашинській, уч. IV. кл. СС. Василіянок, признала комісія другу нагороду за прегарний костюм „Бідермаєр", виконаний у робітні п. Проскурницької. Третя нагорода припала Іренці Нагірній, дамі у фантастичнім, старофранцуськім строю. Леся Храплива дістала четверту нагороду. Її стрій: пропаганда діточої преси, був дійсно оригінальний. Вкінці пяту нагороду здобула маленька М. Полюга за прегарний і найдешевший (бо за цілих 70 сотиків) костюмчик білої айстри.

Комісія була мабуть у немалому клопоті, бо гарних та оригінальних уборів було багацько. Слід згадати хочби такі, як Оксани Тарнавської (японка), Іренки Лончинівної (свято-іванська комашка), Таїси Семчишин (Пієрро), Ореста Яценкова (тирольчик), Любці Мельник (коминарчик), Ярослави Лугової (король), Юрка Абрагамовського (індіянин), Іренки Федусевич (вишеньки), Христі Зарицької (червоний мак), Ірці Павликовської (метелик), Леся Кіцери (королівський паж), Богдана Лугового (Антек з передмістя), Юрка Базилевича (козак-кармазин), Малого Юзича (моряк) і багато-багато інших, котрих уже й неможливо було затямити.

Музика братів Костюків вивязалася зі свого завдання зовсім добре.

—o—

Висадили залізничий шлях

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Відня, що невислідженні досі люди висадили в повітря залізничий шлях в Обернторф над Зальцахом. Повідомляють теж про другий акт саботажу біля Гальбаму, де зірвано електричні проводи, висадивши в повітря стовп, що їх підтримував.

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ БРАТСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ХАРІС

у Львові при вул. Корнятів 3. (Нар. Дім)
Тель. 13-61

уладжує похорони від найскромніших до найвибагливіших; переводить ексгумації та перевіз на провінцію власним сан. тарним автом.

Ціни найдешевші.

Для селянських родин вільний від безплатний.

Що за несподіванка!

Мило Олень Шіхт

тепер значно дешевше

Кожна господиня може далі робити ощадности, а при цьому вживати знаменитого і відомого зі своєї доброти МИЛА ОЛЕНЬ ШІХТ, бо тепер дістанете в кожній крамниці

1 кґ. кусень мила Олень Шіхт за зол. 1·25
1/4 кґ. „ „ „ „ „ „ 0·32
1/2 кґ. пачку мила Терпентинового за зол. 0·75

Мило Олень Шіхт

З віденського боєвого фронту.

(З листу до Редакції.)

Від одного українця, прихильника нашого часопису, що живе постійно у Відні, дістали ми лист з описом жахливих подій, які розігралися перед кількома днями в дунайській столиці. Вістки спізнені, бо назагал відомі з повідомлень ПАТ-а і зі статті нашого кореспондента, поміщеної вчора.

Інформації нашого очевидця свідчать про одно, а саме про *нечуване звірство, з яким боролися обі сторони*, вживаючи всіх можливих засобів. Чисельна і технічна перевага була відразу *по урядовому боці*, де поруч війська, поліції і Гаймвери боролися теж цивілісти, зверблювані до організації „Фатерлендліше Фронт". Її невійськові формації з крісами в руках нагадували часи з рр. 1918-19, які багато українців, що тоді жили у Відні, добре памятають.

При цій нагоді пригадує наш інформатор, що деякі одиниці з українців, члени віденської колонії, були по обох сторонах боєвого фронту: по одній члени формації „Фатерлендліше Фронт", по другій члени „Шуцбунд-у". Не очевидно тільки одиниці, що мали австрійське громадянство, подібно, як деякі одиниці зпоміж віденських чехів, малярів, поляків і інших народів, що теж брали участь у цій громадянській війні. Чи хто з українців згинув у тих боях або був ранений, наш інформатор не знає.

Англія і Франція проти Дольфуса.

Італійський уряд запропонував в Льондоні і Парижі оголосити спільну декларацію в австрійській справі, заявляючись за вдержанням незайманости і незалежности австрійської республіки. Італія виходить із заложення, що після того, що сталося в Австрії, переказати австро-німецький спір Раді Сокоу Народів не було б для Австрії корисним. Скликання надзвичайного засідання Ради можливе тільки на випадок, якби якійсь державі грозила небезпека війни. Тимчасом австрійські націонал-соціялісти не розпочинали якоїсь спеціяльної протидержавної акції, коли уряд Дольфуса був занятий боротьбою зі соціялістичною революцією. Також збоку Німеччини не зроблено нічого, що загрожувало би цілости Австрії або теперішньому режімові. Щоби на випадок неспрямування спору до Ради Сокоу зміцнити престіж уряду Дольфуса Італія пропонує відповідну декларацію трьох держав. Одначе британський уряд заявився проти такої декларації, уважаючи її зайвою, коли правно-державна ситуація Австрії як незалежної держави загарантована належанням Австрії до Сокоу Народів. Така декларація була би призначена для внутрішньої політики Австрії та Гаймвери супроти соціялістів, а тимчасом ані британський ані французький уряд не апробують того, що сталося в Австрії. Проти акції австрійського уряду виявилася теж рішуче прилюдна опінія Англії. Дольфус втратив у Льондоні всю свою популярність. Англія не хоче виступати з такою декларацією ще й тому, що Гітлер міг би взяти її як одноцільний французько-англійсько-італійський фронт проти Німеччини й утруднити розбройні переговори між Ідена.

—o—

Намовляють Дольфуса до ласки.

ПАРИЖ, 17. 2. ПАТ. „Ліберте" повідомляє, що амбасадори Франції в В. Брита: і докомпти спеціяльний демарш у канцлера Дольфуса, щоби спонукати його до акту ласки в часі, коли осягнув перемогу над своїми противниками. Часопис пише, що не була це формальна інтервенція, але тільки рада в імя людяности та в імя цивілізації Европи.

За визволення болгарських комуністів.

МОСКВА, 17. 2. ПАТ. З Берліна повідомляють, що тамошня радянська амбасада заявилася від німецької влади негайного видушення із вязниці Димітрова, Попова і Танева, яким вчора призначили радянське громадянство. В Москві загально думають, що акція радянського уряду буде дуже енергійна, бо держання у вязниці невільників судом радянських громадян уважають фактом, що впливає в престіж СРСР. Після звільнення мають всі три негайно виїхати до Москви.

БЕРЛІН, 17. 2. ПАТ. Домагання радянського амбасадора німецький уряд закордонних справ прийняв до відома і прирік дати спору відповідь. Німецький уряд задумує вислати всіх трьох болгарів в найблизчому часі за границю.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ** Боїмів ч. 4.

65/53 9—180

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ

Нарада членів УНДО в Бучачі.

Дня 6. лютого ц. р. відбулася нарада членів УНДО із сіл бучацької судової округи. На нараді було присутніх 148 осіб, у тому 4 священиків. Нараду отворив голова ПНК д-р **М. Гринів**, вказуючи на потребу підготовки до недалеких громадських виборів, бо це справа для нас дуже важна. На внесення д-ра Гринева присутні вибрали одноголосно **о. д-ра Володимира Пелліха** предсідником наради, секретарював **мр. М. Білоскурський.** Предсідник по короткім слові передав голос **послові Олексі Яворському**, котрий у майже півторагодинному рефераті пояснив зібраним постанови нового самоврядного закону та приблизив постанови будучого виб. регуляміну, опираючись на виборчому регуляміні, виданім у справі громадських виборів для б. Конгресівки. В дальшому вказав посол Яворський на потребу основної підготовки до тих виборів. По рефераті пов'язалася довша річева дискусія, в якій забирали голос присутні на нараді делегати. Ставили ріжного роду запити, прохали пояснень і т. п. У справі порушеній в рефераті забирали голос та відповідали на запити і давали відповідні пояснення **о. д-р Пеліх, д-р Гринів, д-р Р. Слюзар, посол Яворський** і інші. В дискусії підмічено потребу призбирання фондів на підготовку громадських виборів у повіті, створення партійної повітової канцелярії, бо у звязку з виборами треба буде видати відповідні обіжники, друки і т. п. Опісля д-р Гринів порушив справу партійної організації і реєстрації членів. Наприкінці предсідник подякував послові Яворському за приїзд на нараду і за виголошений реферат. Відспівуванням національного гимну нараду закінчено.

Повітовий Народній Зїзд у Бродах.

Повітовий Народній Зїзд УНДО відбувся в Бродах дня 8. лютого ц. р. Крім звичайних звідомлень і вибору Повітового Народнього Комітету на порядку дня були 3 реферати: організаційний, про самоуправні справи і майбутні вибори до громадських рад та про пресу. На Зїзд прибуло ок. 70 представників з 20 громад повіту. Від Центрального Комітету УНДО був на Зїзді **ред. Гриць Гладкий**, який виголосив реферат про організацію партії та про значіння самоуправи і підготовку до майбутніх виборів. Зїзд відкрив голова ПНК у Бродах **д-р Жолнірчук**, проводив Зїздом п. **Гриць Павлюк.**

З дискусії, яка виявалася по звідомленні з діяльности ПНК і по рефератах, було замітно, що у повіті українське громадянство цікавиться організаційними, а зокрема самоуправними справами. В повіті є громади, як напр. село Ражнів, у якому самотужки йде дуже оживлена партійна робота. Зїзд висловив довіря проводові партії та Українській Парляментарній Репрезентації, постановив пожвавити партійну працю в повіті, перевести перереєстрацію членів і поширити партійний орган „Свободу". В справі громадських виборів Зїзд доручив Повітовому Народньому Комітетові, щоби доповнив свій склад представниками громад і на час самоуправних виборів перетворився в Повітовий Виборчий Комітет, а представникам громад доручив потворити по всіх громадах місцеві виборчі комітети, які завчасу мають подбати про те, щоби якслід підготовити громадян до виборів.

Повітовий Народній Комітет залишився в давньому складі з тим, що увійшов ще до нього б. посол Вислоцький і ще двох селян. Головою ПНК на черговий рік вибрали знову д-ра Т. Жолнірчука.

ФІРАНКИ, КОВДРИ, ПОСТІЛЬ
від найвибагливіших до найдешевших
ВИРІБНЯ 633
ВАНК, Марійська Площа ч. 6.

За незалежність Австрії.

ПАРИЖ, 17. 2. ПАТ. Комісія закордонних справ палати депутованих і комісія закордонних справ сенату приняли резолюцію, яка домагається від уряду запевнення миру вдержанням незалежности Австрії. Сенатська комісія ствердила одноголосно, що пильним обовязком держав, які підписали трактати, що ґарантують незалежність Австрії, є відповісти солідарно на заклик уряду Дольфуса, щоби скликати надзвичайне засідання Ради Союзу Народів, яка розглянула би скаргу Австрії і розпорядила що треба.

Ком'сія для справи Ставіського.

ПАРИЖ, 17. 2. ПАТ. Палата депутованих приняла одноголосно згідно з бажанням уряду внесення на поглиблення спеціяльної парляментарної комісії для розсліду афери Ставіського. Міністр справедливости Шерон спротивився, щоби комісії надано компетенції судової влади, висуваючи справу довіря. Становище уряду палата затвердила 430 голосами проти 150. Комісія розпічне свою роботу в понеділок.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/48 ГАЛИЦЬКА 8.

ЩЕ КОРОТКИЙ ЧАС
можна дістати
безплатний
флякон знаменитої нольонської води який дістане кожний при закупі 9 кожиків до голення „Сальферс" за 1 зол., що сам має вартість зол. 1·20
Перфумерії **С. ФЕДЕРА**
Львів, Сикстуська ч. 7, або Коперника ч. 15 а.
УВАГА: Лише за показом цього оголошення.

Руханковий Вечір Сокола-Батька.

В 60-ліття проф. Івана Боберського.

Для вшанування заслуг батька Українського Сокільства, проф. Івана Боберського, влаштувала Старшина Сокола-Батька в його 60-ліття Руханковий Вечір, що відбувся в битком виповненій салі Театру Ріжнородностей. Явились не тільки найвизначніші наші громадяни і численні представники установ, але й оба владики: Преосв. д-р Бучко і Преосв. Будка.

Вечір почався переглядом чат, після чого виступив д-р Мих. Волошин, що виголосив промову, яку наші читачі знають уже з „Діла". По точці муж. хору „Сурма", що під дир. п. Ів. Охримовича відспівав Січинського-Пачовського „Над гори до хмар", почалися пописи спортово-гімнастичні і танці. Отже бачили ми вправи віночками 9 дівчат, вправи на поручах со-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 19. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ. 20

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Перегляд добровольців. — „Москалі йдуть."

Ясно, що яканебудь плянова робота серед того хаосу була зовсім неможлива. Ще коби бодай у Львові був спокій, то все таки можна би вчасти заводити порядок. А й тут переполох за переполохом. Гуркіт гармат доходить зовсім виразно: так і чути, що битва ведеться недалеко. Вправді переходять вулицями Львова свіжі регулярні полки, вправді урядово ширені вістки стараються успокоїти публичну опінію, одначе все те мало помагає. Вістки ширені втікачами приймаються далеко скорше.

Що те все впливало денервуюче на стрілецтво, видно було на кожному кроці. Вже навіть ті члени Б. У., які ходили до цієї пори в цивільних одягах, затягнули на себе військовий однострій.

Щоби представити всі свої заходи перед утечею зі Львова, мушу згадати і про моє „хожденіе" до української преси. На її сторінках стали щораз частіше появлятися всякі ночники про УСС., які в більшій частині не були вірні. Щоби і з тої сторони не допускати до баламуцтва, пішов я особисто до всіх редакцій з проханням, щоби всякі комунікати про стрілецтво містили лише за порозумінням зі мною. Рівночасно просив я, щоби мого імени також не подавали, бо це противне постановам логічно вістей у часі війни. Що моє прохання мало що помогло показало найближча будучність.

Одної днини, а було це саме на два дні перед покиненням Львова, забажав полк. Моллік зробити перегляд добровольців і на це визначив місце на Високому Замку. Тут уставилися ряди сотнями та куренями зі своїми старшинами, які опісля рапортували скількість мужів. Розуміється, що все те було не в однострях, лише в цивільних одягах, але творило поважну цифру, яка доходила до двох тисяч. Полк. Моллік головно звертав увагу на те, чи матеріял відповідний під фізичним оглядом. Також займала і його справа довіря до людей. Бодай на мене робило таке враження, що несимпатичні фізіономії велів також усувати, записувати, щоб їх опісля викинути із добровольчої формації. Точніше ще не вглядав у саму справу, а головно старався пізнати старшинський матеріял, з яким не мав до цієї пори нагоди ближче стрінутись.

Не для насміху, але для характеристики, як люди уявляли собі можливість формування УСС, мушу згадати про один епізод з цього перегляду. Дещо на боці — поза уставленими сотнями — находилася ще одна чета під проводом добровольця Е. Бородієвича в числі яких 50—60 хлопців. Питає мене Моллік, що воно означає. А що це сталося без мого відома, тож і я не знав, що це воно за диво. Підходимо ближче, д. Бородієвич складає рапорт — мимоходом кажучи: при зовсім фальшивій команді — і на запит дає вияснення, що це санітарний відділ та полева почта (Фельдпост). Полк. Моллік видивився тільки на мене, а мене ніби хтось добре якимсь тупим знаряддям потягнув. Про ніщо не подумали ми при організації УСС, але про полеву почту не забули, до якої надто приділено 20—30 осіб!

Найгарніша частина цілого перегляду — це був парадний марш перед Молліком виконаний, як на неанишколених добровольців, досить удачно.

Як уже вище згадано, старався я бодай вечорі мати для себе і тому не ходив ніколи до того роду льокалів, де міг когось побачити, але ходив лише там, де, як сподівався, нікого не застану. Було це 28. серпня 1914 р. Після переведеного перегляду почувався я досить змучений, пішов на вечеру, а опісля до каварні на каву. З розмислом був у льокалях, де міг у спокою перевести трохи часу. Був це той памятний вечір, коли то у Львові повстала була перша паніка, спричинена тим, що „страх має великі очі". Яка була головна причина переполоху, не знаю. Розповідали всіляко, між іншим найімовірнішим є те, що переполох спричинив якийсь тренов(ий (обозовий) підстаршина, який побачив на дорозі до Винник може російських полонених, а може дійсно російську кінну стежу, що лісами посунулася незамітно аж під Львів. Він не мав чого ліпшого до роботи, як чвалом влетіти на вул. Личаківську з криком, що „москалі йдуть". А що весь Львів був досить заповнений військовими обозами, які йшли на схід, то можна собі уявити, що мусіло статися, коли кожний старався свій віз обернути на місці, щоб утекти перед москалем. Надто мало хто із поганячів трену знав Львів; отже всі летіли без порядку. Вістка про ту втечу і про наступ москалів розходилася дискавицею, горячка огорнула трени, що стояли на інших вулицях, так, що й ті стали замертати, аби себе спасти. Розпаліла струя сплива до головних артерій міста. На вул. Карла Людвика, Коперника, Третього Мая та Городецькій чисте пекло. Вісти прибирали в людських устах неможливі розміри, розпалілі умі ринулись до виверненних і поломаних возів, крик, зойк... годі описати. (Далі буде.)

колів (9), вежі на обручі (12 соколів), вправи на високих поручах (9 соколів), вправи вільноруч (9 соколів) і прегарні групові статуї, що ілюстрували гасло: „В єдности сила", дужання, легко-атлетику і джіо-джітсу. Ті вправи переплітано народніми танцями малих та більших соколів і сокілок, вальчиком та виступом смичкового квартету, що віріграв квартет Д-лур Моцарта у складі пп. А. Цегельського (І. скр.), І. Ковалева (II скр.), Р. Согора (альтівка) й О. Березовського (віольончеля). Закінчив вечір хор „Сурма", відспівавши Кірхля „Вставай, бо дніє" і сокільський гимн.

Вечір пройшов гарно і виказав, що в Соколі-Батьку йде праця в ріжних ділянках, гуртуючи поважні ряди молоді обох полів, яка находить там не тільки фізичне скріплення, але й розвагу. При подібних виступах на будуче слід би деякі точки скоротити. І. Н.

З відчитової салі.

Перший день „Курсу реклями" в Українськім Техн. Т-ві.

В неділю 11. ц. м. відбулися перші реферати з відомого вже нашим читачам циклю „Про рекляму".

Дир. *Творидло* промовив коротко про значіння новочасної реклями, після чого як перший референт виступив *д-р І Федів*, обговорюючи „аналізу ринку" як підготовчу стадію реклями. Думки референта можемо тут подати лише зовсім коротко. Ось вони: Під аналізою ринку розуміємо зібрання новочасного стану відомостей про вартість і спосіб виробу продукту, про *консумента*, його пол, вік, расу, національність і т. д., про власне і конкуренційні підприємства (їх методи виробництва, продажі і т. д.), про ринок (поємність, ціну, тактику продажі, сезон і т. д.), про детайліста, спосіб реклями (аналіза часописів, їх почитність, наклад і т. д.) Дальше референт ширше представив способи переведення аналізи ринку, улаштування відділу аналізи ринку, квестіонарі, при помочі яких переводимо аналізу (форма, зміст, кількість, зверхній вигляд, супровідне письмо) та інтерв'ю.

Теоретичний огляд був переплітаний силою прикладів з практики.

Після д-ра Федева виголосив як другий в черги реферат *інж. Пастернак*, редактор „Техн. Вістей". Тема: „Реклямова вартість плякатів, добір їх тематики, ріжні способи виконання, добір красок і письма".

Відчит був ілюстрований великою кількістю плякатів наших і чужих промислових фірм, а також плякатів для пропаганди туристики, купелевих місцевостей і інстан. Між ними була цікава серія плякатів одної зі світових фірм, яка представляла цілу реклямову кампанію (за виїмком дрібних друків).

З уваги на величезне зацікавлення, чого доказом були вщерть виповнені кімнати домівки У. Т. Т., рішено дальші виклади, починаючи від найближчої неділі, перенести до льокалю „Української Бесіди" в Нар. Домі.

Гітлер про австрійську революцію.

ЛЬОНДОН, 17. 2. ПАТ. „Дейлі Мейль" оголошує інтерв'ю з канцлером Гітлером, який гостро напятнував акцію австрійського уряду супроти соціялістів, зазначуючи, що одинокою дорогою успіху є переконання опонентів про слушність революційної справи. Якби в Німеччині в часі гітлерівської революції був подібний пролив крови як в Австрії, що сказав би на те світ? В Австрії було поверх 1.000 убитих і 4—5 тисяч ранених, а що в Німеччині число населення є кілька разів більше, то у нас повинно би впасти 11.000 убитих і 50.000 ранених! Тимчасом у Німеччині впало разом 27 противників націонал-соціялістів і 150 було ранених підчас заворушень. Між тими жертвами не було ані одної жінки, ні одної дитини. Не знищено ніодного дому, не спліндровано ніодного маґазину. Гітлер висловив думку, що робітничі маси в Австрії змінять ряди націонал-соціялістів, ділаючи з мотивів природної реакції проти уряду Дольфуса, який застосував проти них систему насильства.

На запит кореспондента в справі порозуміння з Польщею та щодо побоювань, які висловлюють деякі кола про експансивні пляни Німеччини, що нібито криються за кулісами польської, німецької умови, канцлер Гітлер заявив, сміючись: Що, ми мали би заняти землю Росії? То смішне. Всі дотеперішні зусилля створити трівку основу для миру в Европі не вдавалися, бо прилюдна опінія вірила, що Польща і Німеччина на це вороги, які ніколи не погодяться. Я ніколи не був тої думки. Певний мій крок, коли я дійшов до влади, мав на меті розпочати переговори з Польщею. Завдяки спільним зусиллям прийшло до унормування взаємин між обома державами. Стосування перемоги виключено й обі держави наблизилися до себе.

Назубний камінь

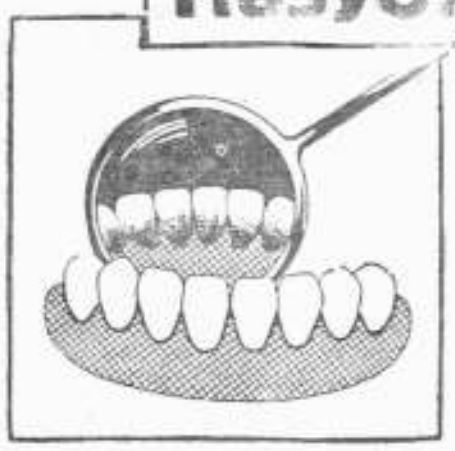

треба усувати поки час.

Коли з приводу назубного каменя утратимо зуб, тоді вже запізно. Отже треба запобігати цьому лихові постійним чищенням зубів „Кальодонтом".
„Кальодонт" одинока у Польщі паста до зубів, що має в собі признаний наукою засіб, — Сульфорицинолеат на підставі д-ра Бройнліха, що постепенно усуває назубний камінь і не дає йому наново творитись.

Після віденської револьти.

ВТРАТИ ЛЮДЬМИ.

ВІДЕНЬ, 17. II. ПАТ. Віденське кореспонденційне бюро повідомляє урядово, що число жертв крівавих подій в Австрії в останніх днях було таке: По стороні уряду на терені цілої Австрії впало 102 убитих і 319 ранених, з того 115 тяжко. В числі 102 убитих військо втратило 29, поліція 29, жандармерія 11, добровільні формації по стороні уряду 33. У Відні впало 42 убитих і 125 ранених. Із цивільних осіб зголошено досі 137 убитих і 349 ранених. У самім Відні серед цивільного населення впало 105 убитих і 248 ранених.

КАРИ НА ПОВСТАНЦІВ.

ВІДЕНЬ, 17. II. ПАТ. Вчора виконано в Австрії три смертні присуди, один у Відні і два в Ст. Пельтен. Шістьох обвинувачених за участь у подіях засуджено на смерть. Опісля їх помилувано і засуджено на довгоречинцеву вязницю.

СТАН ОБЛОГИ ЗНЕСЕНИЙ.

ВІДЕНЬ, 17. II. ПАТ. Рада міністрів рішила знести стан облоги в Австрії з виїмком Відня, Австрії Горішної, Долішної і Стирії.

Дирекція поліції візвала всіх, хто має зброю, щоби видали її владі до 25. ц. м. За видачу кріса визначено нагороду 2 шилінги, за скоростріл 50 шилінгів.

ЗА ЗЛОВЛЕННЯ ВАЛІША.

Влада відвичислила нагороду за зловлення провідника Шуцбунду в Стирії, Валіша з 1000 шилінгів на 5.000 шилінгів.

ВТІКАЧІ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Австрійська преса подає, що два провідники австрійської соціял-демократії Дойтш і Бавер перебувають у Братиславі. В ночі з четверга на пятницю австро-чеську границю перейшло 48 членів Шуцбунду. Чеська влада розброїла їх і інтернувала.

ВІДЗНАЧЕННЯ ФЕЯ.

Президент Австрії Мікляс надав віцеканцлерові Феєві інсигнії великої почесної відзнаки. Також угорський начальник держави Горті надав Феєві угорський ордер заслуги І. кл.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧИЙ ПУБЛИЦІ.

Австрія вишле ноту до Женеви.

ВІДЕНЬ, 17. 2. ПАТ. На запит журналістів про стан австро-німецького конфлікту і речинець висланя австрійської ноти Союзові Народів, мін. Горнбостель заявив, що справа вже зайшла до рішення, тільки останні кроваві події відложили її на короткий час. Від трьох держав австрійський уряд дістав запевнення, що піддержать його в тій справі.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІЇ В ГРАЦУ, АВСТРІЯ.

Рішенням м-ства освіти в Австрії молодь, що хоче студіювати у високих школах Австрії, має внести подання на літній семестр 1934 про приняття до деканатів найдалі до 25. II. ц. р. Українське Студентське Т-во „Січ" у Грацу подає це рішення до відома заінтересованим, додаючи від себе, що можливість післяречинцевого приняття не дуже певна. В Грацу є осьмі високі школи:

А. Університет з факультетами: 1) теольоґічним, 2) фільософічним, 3) права і суспільних наук, 4) медичним. Фільософія треває 4 роки. При фільософії істнує відділ фармації, що поставлений на досить високому рівні. Студії тревають 3 роки. Медицина треває 5 літ. З огляду на багато вивінувані клініки і досить місця студії тут дуже корисні. Вступних іспитів на університет нема. Признаються студії та іспити з чужих університетів. Оплата за семестр відповідно до факультету для незаможних від 150—200 австр. шіл. До подань долучити: а) свідоцтво зрілости, б) метрику, в) непотифікат доналежности, г) 2 світлини.

Б. Висока технічна школа з факультетами. 1) інжинірно-будівничим, 2) архитектурним, 3) машино-будівничим, 4) хемічним з трьома підвідділами. 5) відфакультетом ґеометр.-землемірним. На 1, 2, 3 і 5 є вступний іспит з начеркової ґеометрії, який можна складати впродовж цілого року. Наука тріває 4 роки. Іспити і семестри із заграничних високих шкіл признають. Оплата на семестр у випадку незаможности 120 австр. шіл. До подання треба додати: а) свідоцтво зрілости, б) метрику, в) опис життя, г) дві світлини.

Життя в Грацу розмірно дешеве — місячно треба 100 до 150 шілінгів. Умовини студій дуже сприятливі. Всі документи із залученням 10 шіл. на переведення вписів, переклади документів, купна формулярів та індексу слати на адресу: Ukrainischer Studentenverein „Sitsch", Oesterreich, котре полагоджує рівночасно справу знижки семестральних оплат і висилає посвідки до паспорту.

За Управу Т-ва „Січ" у Грацу:
І. Михайлечко, голова. І. Макаревич, секретар.

Буря в японському парляменті.

ТОКІО, 17. II. ПАТ. В японському парляменті вже три дні проходять на тлі скандалу, що дав причину до розколу у партії Сеюкай урядової коаліції, бурхливі сцени. Два члени тієї партії почали обвинувачувати мін. освіти Гатсіяма й мін. шляхів Мітсухі у зловживаннях в звязку з продажою землі на Сахаліні та поділом акцій банку Формози. В ті афери має бути вмішаних 130 послів з партії Сеюкай. Оба міністри заперечують обвинувачення, покликуючись на заяву суду, що розгляд продажі лісів і землі на Сахаліні не виявив ніяких неправильностей, що осоромлювалиб мін. освіти. Японський парлямент іменував окрему комісію, що має переслухати міністрів освіти, шляхів, судівництва й фінансів.

—o—

Пакт з Совітами на 10 літ.

Варшавські часописи повідомляють, що у висліді відвідин мін. Бека в Москві має бути продовжений польсько-совітський пакт неагресії з 5 до 10 літ. Водночас має бути створений окремий комітет студій, що матиме завдання слідкувати за взаємнинами обох країн та довести їх до культурної й господарської співпраці. Розроблення посольств у Варшаві й Москві на амбасади обходитимуть врочисто і в Москві й у Варшаві.

По широкому світі.

— Летунська комісія французького сенату приняла резолюцію, в якій зазначує, що з уваги на теперішнє положення в Европі та на світі Франція, хоч настроєна мирно, але навчена трагічними досвідами, не може дальше редукувати своїх збройних летунських сил.

— Надзвичайний суд у Гамбурзі засудив 28 комуністів за терористичні акти на загальну суму 18 літ тяжкої вязниці.

— В Льондоні підписали англійсько-радянську умову, що нормує англійські і радянські закупи до 1938 р.

Новинки

— ЦЕРКОВНІ БРОКАТИ, борти, френдзлі, наплечні хрести, ПАНАМУ до вишивання фелонів і фан, ДЗВОНИ, всі готові церковні річи, книги, свічки, КАДИЛО печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове СТОЛОВЕ НАКРИТТЯ, діжка, ПРАПОРИ і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„Достава"** у Львові, Домініканська 11/I. і Руська ч. 20. в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Пілсудського 6. 1106 1—4

— **„Ще про вибори в Городку".** Редакція „Діла" помістила в числі з дня 3. лютого ц. р. спростування п. Романа Паламарчука, землеміра в Городку, п. н. „Ще про вибори в Городку". Це спростування поміщено під загрозою судового процесу і випливаючих з такого процесу наслідків для Видавництва. По поміщенні спростування виявилося, що п. Паламарчук надужив постанови § 19. пресового закону про спростування, порушуючи в спростуванні справи, які не стояли в ніякому відношенні до попереднього допису та використав при тому ще й це спростування для обидливих і неправдивих наклепів на посла д-ра Біляка. Редакція подає це до прилюдного відома, а д-ра С. Біляка прохає вибачення за заподіяну йому поміщенням спростування п. Паламарчука прикрість.

— **Гурток Студентів Географів** при Тов. Прихильників Освіти у Львові уладжує цикль викладів з обсягу географії, який відбудеться в часі від 21. лютого до 9. березня 1934 р. в авлі Академічного Дому при вул. Супінського 21. Порядок викладів: 21. лютого — проф. д-р Ю. Полянський: „Східня Европа в дилювіяльній добі"; 23. лютого — д-р Р. Єндик: „Расизм — модний крик, чи модерний постулят нашої доби"; 26. лютого — мгр. І. Тесля: „Деякі важніші осяги науки про атмосферу"; 3. березня — інж. С. Пастернак: „Корисні копалини зах.-укр. земель"; 5. березня — д-р І. Федів: „Чорне Море і його значіння"; 9. березня — проф. д-р І. Рачовський: „Ростинність України". Початок викладів в 18. год. Вступ вільний.

— **Вистави Театру „Заграва" у Львові.** Дня 2. березня ц. р. загостить до Львова Театр „Заграва" і дасть у салі театру „Ріжнородностей" дві вистави: „Земля" год. 15.30 і „Тарас Бульба" історична пєса на 4 дії за Гоголем в інсценізації В. Блавацького — в год. 19.30. Декорації композиції і виконання Л. Боровика.

— **Хто виграв на льотерії?** В другім дні тягнення держ. клясової льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 15231. 15.000 зол. на ч. 57088. 5.000 зол. на ч. 58552, 126170. 2.000 зол. на ч. 59154. 116997. 1.000 зол. на ч. 42608, 45073, 89050. 86792. 16486. 500 зол. на ч. 28991. 35433. 88288. 127406, 134822, 142656. 144289. 64389, 114459. 400 зол. на ч. 13792, 70044, 79894. 91511, 97874, 115994. 123971, 164749, 10383. 11022. 12575, 63549. 83275, 84975, 97905, 141194, 142276.

— **Нові вибори у Сколім.** Внаслідок протесту який внесли українці м. Сколе проти останніх виборів до міської ради на руки воєвідства, останнє узглядинило частинно протест і наказало перевести ще раз вибори у третій окрузі цього міста. Протест у справі першої і другої округи воєвідство відкинуло.

— **За зневагу священика.** Окружний суд у Чорткові розглядав відому справу Евдохи Олексин з Головчинець, обвинуваченої за зневагу місцевого пароха, о. М. Ільницького. Суд затвердив присуд городського суду в Товстім, яким присуджено її на 2 тижні безоглядної вязниці та сто зол. судових коштів.

— **Львівська хроніка.** З невідомої причини отруїлася газом 30-літня служниця Олена Коженьовська. — В поїзді, що приїхав з Байтен до Львова, найшли кілька кг. печкованої сахарини. — На вул. Краківській вирвав якийсь злодійчук Юлії Тузяківній, урядничці „Нової Зорі", торбинку з документами і більшою готівкою і втік. — Д-рові Зайдерові з Жовкви, що їхав трамваєм витягнув якийсь тип, підчас того, як він подав йому вогонь до папіроски, портфель, але приявний при цьому агент прилапав злодія. Це був М. Каліщак. — Городський староста видав розпорядж, яким дозволив бути відчиненими: каварням, ресторанам, барам і т. д., що платять промислові свідоцтва І. кл. до год. 1 вночі, тим, що платять свід. пром. II. кл. до год. 12-ої й іншим до 11. вночі. — На Сигнівці б. Львова випав з висоти 30 м. з літака підчас вправ цив. летун студент Худачек і вмер у лічниці. Літак розбився і згорів. — У процесі проти банди, що за гроші присягала, кому цього було потрібно в суді, присудили Найду на 3. Олеся на 2 і Дуцарівну на 14 міс. вязниці.

— **Влом до кооперативи.** Вночі з 10 на 11. ц. м. вломилися невідомі злочинці до кооперативи „Будучність" в Гуменові пов. Калуш і забрали на яких 60 зол. товарів. Цікаво, що це вже пятий з черги влом до тієї станиці в селі, а проте ніхто не подумає, щоби її відповідно забезпечити та врешті викрити злодіїв.

— **Самосуд над злодієм.** До стодоли Леська Росацького в Будимирі пов. Яворів закрався в ночі злодій, як пізніше показалося, Дмитро Гірта. Господар, збуджений гавканням пса, зловив злодія на горячому вчинку і хотів його вязати. Однак Гірпа видерся і почав бити Росицького. На крик господаря прибігла його мама і 9-літний син. Всі троє побили злодія до безтями, так що він помер у любачівському шпиталі.

— **Краєва хроніка.** Біля Мишина пов. Коломия вбили невідомі типи 25-літнього Мих. Вінтонюка, що вертав з забави, мабуть на особистому тлі. — В костелі Аве Марія у Станиславові зкрали якісь злодії золоті вота, вартости 75 зол. — В с. Лойова б. Делятина вбив Ст. Пліщук свого рідного недоумного брата Дмитра, щоби не мати конкурента до спадщини. Злочинця арештували. — Покутя навістила сніговія, що позасипувала всі шляхи й зал. дороги. Автобусова комунікація Коломия-Косів припинилася, поїзди помітно опізнюються. — Б. учителя Нановського, що обіцяючи посади, вимантив від кільканадцятьох людей добрі гроші, присудив львівський суд на 10 міс. тюрми з завішенням на 2 роки. — У дрогобицькій гімназії відкрито виставку мотилів і хрущів, на якій найшлося 25 тис. примірників тих комах. — Місяць вязниці дістав у сокальському суді Самуель Сухман з Боянич, що повідомив був поліцію про грабіж йому 80 зол., а тимчасом він ці гроші сховав, бо не хотів платити податку. — Сокальські українки-служниці внесли до уряду протест проти нового обезпечення, що погрожує їм безробіттям. — В Новому Санчі відповідатимуть перед судом якийсь Богуш, що за оплатою 250 зол. місячно згодився відсидіти за свого пропителя Вітка 4 міс. вязниці, але остаточно поліція обман викрила і притягнула обох до суду. — У Виголі пов. Долина почав працю новий тартак, до якого приняли 150 робітників. — В Камені б. Ніска ограбили поштову агенцію, забираючи 38 зол. готівкою і 170 марками. — На 8 міс. вязниці присудив дрогобицький суд 23-літнього К. Горняка, який так побив свою наречену Городецьку палицею, що заломав їй череп. — В лісі біля Гутиськ тернопільського повіту звалила хуртовина старий бук на І. Іляївського й А. Маслюка, що набирали недалеко дерево й Іляївський згинув на місці. Маслюк є важко ранений. — В Катовицях присудили на 2 роки вязниці урядника банку Вальтера і його дружину, що обіцяючи посади, натягнули ріжних людей на 10 тис. зол. — Варшава визначила 2 міл. зол. на підготовку міжнародної виставки в цьому місті. — Коло Сосновця 60-літня старуха відперла напад кількох бандитів, окладаючи їх прикладом зіпсутої рушниці.

— **Присуд за підпал.** В Золочеві відбулася розправа проти братів Куків, Василя, студ. університ. в Любліні й Ілька, гімн. ученика, обвинуваченого у підпалі стирти на фільварку Водзіцького. Суд присудив Вас. Кука на 14 міс. і його брата на 1 рік вязниці, але прокуратор зголосив апеляцію.

— **Пострах Станиславова.** Перед станиславівським судом відбулася розправа проти одного з чільних асів підземного світу того міста, нераз уже караного Петра Кобилянського. Кобилянський бушував уже довший час у Станиславові, пилью затираючи за собою усі сліди. Щойно, коли він пімстився за „вспму" на іншому злодієві Герберові й того побратими Ксб. важко порізали ножами. Гербер присягнув пімсту. Через якийсь час в купця Мерберга у Станиславові пропало на 7.000 зол. дорогоцінних шкірок. Мерберг оголосив, що дасть нагороду за викриття злодія і за радою знайомих сконтактувався з Гербером. Цей справді звернув за оплатою 100 дол. при допомозі свого знайомого Гірша частину вкраденого товару, але довідавшись, що це Кобилянський крав футра, зголосився сам на поліції. У висліді цього всі три аферисти найшлися оноді перед судом, що присудив Кобилянського на 5, Гірша на 3 і Гербера на 2 р. вязниці.

— **Розправа за „йо-йо".** Краківський суд розглядав оноді справу винахідника відомої у свій час забавки „йо-йо" Яна Міколаєвського зі Сваренжа, що заскаржив 13 фабрикантів і купців з Кракова за відшкодування 130.000 зол. Міколаєвський зареєстрував свій винахід у патентовому уряді в Варшаві, але пізвані закинули йому, що цей винахід був відомий вже у 18 ст., в 1720 р. знали його в Осаці а 1791 р. була навіть відповідна ілюстрація в одній англійській газеті. Внаслідок цього, до часу ствердження цих фактів, розправу відложили.

— **Трагічна смерть служниці.** При вул. Нарутовича в Лодзі мила 21-літня служниця Бр. Стахурівна без охоронного поясу вікна, поховзнулася й випала за вікно, в останньому менті вхопившись за долішню фрамугу. Хоч як силкувалася нещасна, не вдалося їй вхопитись знову за парапет, та люди, що збіглися на її розпучливий крик, не могли їй теж нічим допомогти. Продержавшись яких 10 хвилин, Стахурівна втратила сили, бахнула з 2 пов. на подвіря і згинула на місці.

— **Після 16-літної неволі.** На ст. Стоянці прибув з совітської вязниці в Рибінську чеський горожанин, о. Прохаска з Праги. О. Прохаска був у свій час в армії ген. Гайди і звідти попав в руки більшовиків. Тому, що боронився і

НИНІ! У ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ найбільша сензація сезону!

Чоловік, що був Четвергом ● ● ●

МІЖ ПРЕРІЖНИМИ ЦУКОРКАМИ,

що лагодять кашель і хрипку два гатунки в короткім розмірно часі здобули собі незвичайну популярність: МАЛЬТОНІ, препароване на солоді і цукровій рафінаді та МАЛЬТОМІЛЬК — сполука сметанки, солоду та цукру. Ліценцію на виріб тих артикулів дістала у Польщі фірма Бранка А. С. у Львові. МАЛЬТОНІ і МАЛЬТОМІЛЬК продається виключно в оригінальнім опакуванні, або у фірмових мішечках — у всіх аптичних складах, дрогеріях, харчевих складах тощо.

Ціна мішечка 100 гр. - 0·50 зол.
Ціна мішечка 50 гр. - 0·30 зол.

вбив одного вояка, присудили його на смерть, опісля помилували на петропавловську твердиню, звідки в 1924 р. перевезли його до Москви, а тоді й на Соловки. З Соловок перевезли о. Прохаску до Рибінська і примістили в лічниці для недоумних. Врешті після 16 літ неволі його звільнили і через Польщу переїхав він до Чехословаччини.

— Після 20 років вернувся з полону. До села Кошна пов. Кімполюнг на Буковині прийшов недавно Дмитро Пелук, колишній вояк 41-го полку піхоти австрійської армії, що попав у полон на самім початку світової війни. Тому що він не подав про себе ніякої вістки, родина перевела судовим шляхом признання його небіщиком, щоби поділитися його маєтком, а жінка вийшла вдруге замуж і має з нового подружжа двоє дітей. Пелук звернувся до суду, щоб уневажнив декрет смерти і наказав зворот його маєтку.

— Історія карт. В Бостоні вмер мин. тижня фабрикант карт до гри, Сновлейк, що за 30 літ доробився на тій продукції 200 міл. дол. У звязку з тим часописи пригадують його студію про цю гру, що вийшла недавно друком. Сновлейк обговорив у ній всю історію карт і вперше збив погляд, мов би вони були винаходом китайського старшини, що в 1678 р. подарував цісареві перші 32 карти світу та навчив його грати. В реєстрах короля Карла IV. Сновлейк найшов згадку, що в 1489 р. державна каса заплатила за три талії королівських крат малярові Ґренґонерові добрі гроші. Цей Ґренґонер на думку вмерлого фабриканта й є творцем карт. Символічні назви, постаті королів, що репрезентували тодішні чотири монархії, дам — кор. Марії, Орлеанської Діви, сестри короля Рашель і дами двору Ізабелі Паріє, та валетів, під якими скрилися тодішні найвизначніші лицарі, залишилися від Ґренґонера до сьогодні так саме, як і назви пік, треф, каро і кер, що символізували 4 головні елементи війни — відвагу, зброю, харч і гроші. Згодом щойно перейшли карти з Франції до Еспанії а в 1811 р. були навіть предметом процесу, в якому свящ. Рішар, обвинувачений у грі в карти в костелі боронився, що карти річ свята, бо ас нагадує йому Бога, двійка — другий день сотворення, трійка — трьох синів Ноя, дама — Еву і т. д. Взагалі, книжка Ґренґонера про карти дуже цікава.

— Венецькі лягуни були без води. У Венеції було дивне явище природи. Стала нараз зникати вода в міських каналах і всеньке передполудне зникала так довго, аж опинилася на 1 м. 12 цм. нижче морської поверхні. Наслідком того більшість кораблів, ґондоль і моторових човнів опинилася в болоті на дні каналів, що майже зовсім не мали води. Це дивне явище, що почалося передполуднем, вечором скінчилося, коли знову зявилася вода й комунікація на венецьких водах почалася наново.

— Післали їй залізницю. Біля Кенту (в Англії) живе 20-літня гарна англійка мис Анні Йонґ. Хотіла взяти шлюб конче в неділю. Та як це зробити? У її селі їздить залізниця лише раз до Кенту тай то в пятницю. А в пятницю не може віддаватися, бо це рівнялося би нещастю на все життя. Йонґ написала листа до управи залізниці, що не хоче вже відкладати весілля, хоче взяти шлюб у неділю. Чи не могла би управа вислати виїмково в неділю залізницю до Кенту? Управа залізниці згодилася. До села приїхав у неділю спеціяльний поїзд і відвіз молоду та весільний почот до шлюбу. Так в Англії залізниці дбають про подорожніх.

— Ріжні вістки. В Урсберґу б. Авсбурґа згорів монастир сестер св. Йосифа, один з найбільших в Німеччині. В монастирі було заведення для недоумних дівчат й одна з них підложила вогонь. — Як підраховує Кат. Прес. Аґ. в цілому світі є під сучасну пору 21 тис. католицьких лічниць та 96 тис. амбулаторій, в яких працює більш як 206 тис. санітарок і лікарів. — У паризьких лічницях лежить 103 жертви останніх крівавих подій, з того 43 бореться зі смертю. — В Тулюзі викрили чергову панаму: Банкир Маке, що мав на своїм банку 3 міл. фр. недобору, втік за кордон. — Єгипетське летунське т-во „Міф" змодернізувало передорож до Мекки і завело постійну комунікацію літаками Каіро-Мекка, з якої „мандрівники" до гробу пророка радо користають. — В Совітах викінчують найбільший в цій державі руротяг, що матиме 900 км. довжини і проводитиме нафту знад Каспійського моря до м. Орська в серці Росії.

— Меч царів. Мин. тижня, коли у Москві розбирали крило Зимової Палати, найшли у її стіні вмуровану сталеву касету. Касету відчинили і в ній найшли меч Романових з вибиваною 36 самоцвітами рукоятю та написом на вістрі „За царя, за вітчину, за віру". Історичний меч передали до Музею Революції.

60.000 жустинок до носа

для себе і для родини перегосподиня на протязі свого життя! Але це ще не все, до цього дорахуйте особисте білля, постелеве, кухонне, дитяче, суконки і багато-багато інших річей.

Чи прання дома має бути справді страховищем для господині? Чи конче мусить вона стояти весь день похилена над балією! Адже нині так легко справитися із пранням — істнує РАДІОН!

ЦЕ ТАКЕ ПРОСТЕ:

а) розпустити в зимній воді

б) варити бодай 15 хвилин

в) полоскати спершу в горячій, потім у зимній воді.

Без тертя і шіткування стає білля в короткім часі чисте і сніжнобіле.

Не мучся, візьми РАДІОН

— Контроля в лінотипах. „Стройні Сазеч" („Машиновий Складач"), чеський друкарський орган, повідомляє, що в деяких друкарнях у ЧСР до лінотипів додали т. зв. чисельники, себто прилади, які самі зазначують скільки складач зложив рядків. Коли лінотип не має такого чисельника вже з фабрики, можна його пришрубувати. Щоби висмоктувати якнебудь маніпуляції чисельник є заплатний.

— В Европі є 30 тисяч, у світі більше як 60 тисяч кінотеатрів. Фільмовий відділ американського м-ства торговлі видав обширну статистику про фільмовий промисл, виріб і про кіна. В усьому світі є 60.347 кін, із них 41.822 мають уладження для звуковиків. Загальне число кін упало за м. р. на 1.577, з того в Европі на 930 кін. Найбільше кін є в Европі, а саме 29.629, в Злучених Державах 19.000, в Канаді 1.100, в Середущій та Південній Америці 5.270, в Африці та на Близькому Сході 645, на Далекому Сході (Австралія, Зеляндія, Японія, Китай, Індії і т. д.) 4.639 кін. В Европі на першому місці є Німеччина, де є 5.100 кін, за нею ідуть Англія з 4.672, Франція з 3.900, Еспанія 2.600, Італія 2.500, Чехословаччина 2.024, СРСР 2.000, Швеція 1.100, Австрія 850 кін і т. д. Найменше кін в Европі має Альбанія (10), Литва (80), Туреччина (80), Естонія (93) і Греція (100). В Середущій та Південній Америці на першому місці є Арґентина (1634) і Бразилія (1125), в Африці та на Близькому Сході Південна Африка (291), а на Далекому Сході Японія (1680), Австралія (1050), Індія (685).

— Міжнародній конкурс для молоді. Комісія Молоді Загального Аліянсу для міжнародньої дружби шляхом церкви оголосила конкурс для молоді на тему: Христос і загальне братерство?" (Christ et la fraternite universelle) Для конкурсу призначені такі премії: I. премія 300 амер. дол., II. — 200, III. — 100, IV. — 50 25 премій по 10, 41 — по 5 дол., 100 почесних медалів, цілком 170 премій. Рукопис може бути в якійнебудь мові; повинен мати від 1000 до 2000 слів (приблизно 9000 букв) і має бути предложений Секретаріятові комісії молоді (Monsieur le Secretaire de la commission de jeunesse Geneve, 2, rue de Montchoisy) не пізніше 30. квітня 1934 р. Рукопис не повинен мати призвища автора, тільки число і девіз, виписані на запечатаній куверті, в якій повинна бути адреса автора. Призначення премій буде закінчене у вересні ц. р. Участь в конкурсі може взяти молодь (обох полів), що народилася в часі від 30. IV. до 1. V. 1920 р.

—o—

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „РОДИНА" комедія на 3 дії *А. Слонімського.*

Пєса школи Шова, коли вільно казати про школу такого типу як Шовівська, збунтована проти всіх педаґоґічних систем. Першорядний публіцист-сатирик уживає сцени, замісць ґазетної шпальти, щоб на живих прикладах показати безглузді контрасти нинішньої доби. Гітлерівець найде у собі жидівську кров, більшовик має кров і ніс польського аристократа, а хто має які погляди і чому саме такі, ніні не питайте.

Хто шукатиме в цій пєсі завязки, конфліктів і розвязки, як у добрім годинникуі, буде розчарований. У домі героя цієї пєси, шляхтича Лещицького всі годинники ходять свобідно, без людської контролі. Слонімський дав доказ симпатичної уяви поета, коли найбільше власних поглядів поклав в уста свободолюбного старого аристократа, з яким має так мало спільного. Дієві особи його пєси нагадують неодною рисою механізм в роді годинників; є тут свідомо накручені ситуації і зовсім випадкові, а проте ні на хвилину не тратимо інтересу, що бачимо перед собою клаптики цікавого життя. А що й наше нинішнє таке безглузде й неімовірне (згадайте хочби теперішні державні союзи й палицяння вчорашніх запеклих ворогів!) то хотілиб ми бачити бодай трохи ладу у... пєсі. А саме цього свідомо не хоче Слонімський. Жива, цікава, їдка пєса, про яку можна живо й цікаво суперечатись.

ж р

З кіна.

Кіно „Касіно": „У ТВОЇХ ОБІЙМАХ".

Фільма з великоміського американського намулу. Злодії, вломники, легкі дівчата, алькоголь (ще з доби, коли він був таким забороненим предметом, як динаміт). Брутальні сцени переплутані з пестощами. Історія молодої пари: злодія та вуличної пташки, що відчувають для себе велику симпатію, так напів жартом, без глибшого почування, яке народжується у них аж згодом. Головні ролі грають Кларк Ґебл і Жан Гарльов: він 100-відсотковий мужчина, вона 100-відсоткова жінка. Фільма має живу акцію, повна ефектовних контрастів

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Йосиф Каранович, емер. радник двора, помер у Відні 15. лютого ц. р. в 76. році свого праведного життя. Похорони відбулися 17. лютого з каплиці Майдлінського цвинтаря до власного гробівця на томуж цвинтарі. В. П. П.

СПОРТ.

НАГОРОДИ ДЛЯ ПЕРЕМОЖЦІВ У ДРУЖИННИХ ЗМАГАННЯХ.

Як відомо, в неділю 18. ц. м. відбудуться лещатарські дружинові змагання за мистецтво УСК. З усіх родів зимах, змагань вони мають найбільш організоване значіння, бо змагання між чиєнів дружини (що 4) солідарної співпраці і взаїмопомочі до осягнення спільної мети — перемоги.

В нагороду призначена для переможної мужеської дружини цінна нагорода „Черн. Кітнне" — бюст поль. Вітовського, яку попереднього року здобув УССК. Цього року за неї буде змагатися значно більше дружин, а тогорічні переможці з подвійною завзятістю будуть боронити титулу мистців.

Жіночу нагороду призначив журнал „Нова Хата", а саме бюст Софії Галечко роботи арт. Коверка. Ця нагорода була вже призначена на минулий рік, одначе на старті станула лиш одна дружина УССК-у (це вперше відбувалися ці змагання о жіночій конкуренції). Цього року вже напевно наші спортсменки в сотні спробують дружинової співпраці у змаганнях.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

„МН", літературний чвертьрічник. Журнал книга 1. Зима 1934. В-во „Варяг". Редагують: І. Я. Дубицький і А. Крижанівський. Мистецьке оформлення Петра Холодного. Зміст: Наталя Лівицька-Холодна: З французьких поезій (переклади з Люї Лябе, Марселіни Деборд-Вальмор, Шарля Бодлера і Моріса Розіна). — Андрій Крижанівський: Сонце в пісках (роман). — Й. С. Міхар: Голгота (переклад Е. Малишука). — Камо-но-Чомей: Годжокі (переклад С. Левинського з японської мови). — Мігуель де Унамуно: В обороні вятиметі (переклад з еспанської). — Степан Смаль-Стоцький: Концепція Шевченкової поеми „Сон" і її мистецьке переведення. — К. Ілаковичівна: Біля зрозвяда, Червона троянда, Верес. — К. Вежинський: Ялівець. — Макс Шелер: Герой (переклад з німецької). — Й. Калиєв: Лицем до життя. — Рецензії: А. Крижанівський „Вісник", Е. Малишук: Галина Журба: Зорі світ заповідають... І. В. Дубицький: Богдан Кравців: Сонети і строфи. Листування з читачем. Патетичне післяслово. Дереворити Ніла Хасевича і Петра Холодного. Ціна 2 зол. 75 с.

Цей другий з черги том поважного видання, має всі ознаки найкращих европейських журналів. Маємо тут оригінальне оповідання, дуже добру практичну студію, гострі рецензії на деякі найновіші наші видання і вміло дібрані переклади з чужих літератур. Багатство матеріялу цього тому заслуговує на окрему ширшу увагу й увагу читачів, спрагнених добірної лектури.

НАЗУСТРІЧ, число 4., тижневик. Львів. 15. II. 1934 року, ціна 30 сот. — Література, мистецтво, наука, громадське життя. Зміст: Павло Кожуш: Василь Масютин; Мих. Рудницький: Каварни й касарни; С. Гординський: З „матроських доріг"; Автор „Молодого покоління" про себе та літературу; Галина Журба: Але те був Київ, Київ!; Дм. Тісь: Сад; Микола Поцяцький: В погоні за недоїжжим; Ц. Н.: З думок сірої людини; Повсякденна праця. Лев Гей про свою будень щину і про свої мрії; Ст. Левинський: Відкриваєм Львів; Дивна виставка українського мистецтва у Варшаві; Ор. Ордан: Розрізані книжки; Раса; Українська хроніка; В. Тисяк: Літературний Біг-Бен; Чужинна літературна хроніка; З царства срібних тіней; Євген Тимчук: Австрія чи Німеччина?; Фільмова енциклопедія; Замітки й рецензії; Летіло 40 сорок.

Зміст цього живого тижневика каже сам за себе. Всі статті написані легко, цікаво, відгукуються на ріжні актуальні питання та прояви нашого культурного життя. Журнал на доброму папері, з гарними численними ілюстраціями.

—o—

Листування Редакції.

„Дубовий листок": Стаття дуже добра, щиро дякуємо. Просимо не забувати про нас і надалі. Привіт Вам і Дружині!

Всч. о. Д. Х.: Прислані Вами статті помістимо при найближчій нагоді. Щодо справи зміни календаря, то на цю тему помістили ми перед двома роками кільканацять статтей за зміною і кілька проти зміни — все з кругів наших читачів. З того часу залишилась у нас лиш редакційний теці ще кільканацять статтей на цю саму тему, авторів яких зявлялись, як і Ви, майже переважно за зміною. З ріжних причин покищо тих статтей не оголошуємо, одних затримуємо серед редакційних матеріялів.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 18. II. год. 12 в пол. Вистава Львівського Театру для Дітей.

Неділя, 18. II. год. 3:30 по пол. „Іван Брюгер". (Абон. 9). Ціни найнижчі.

Неділя, 18. II. год. 7:30 веч. „Чоловік, що був Четвергом". (Абон. 11).

Понеділок, 19. II. год. 7:30 веч. „Чоловік, що був Четвергом". (Абон. 11).

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 18. II. год. 3:30 по пол. „Ноно, Нанетто". (Абон. 10). Ціни найнижчі.

Неділя, 18. II. год. 7:30 веч. „Родина". (Абон. 12).

Понеділок, 19. II. год. 7:30 веч. „Родина". (Абон. „Або" не важний).

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. — Станиславів:

18. II. Сонце руїн.

19. II. Пісні в диміт.

Небавом виставить театр оперетку „Корневільські Дзвони" і комедію „Подружжя Льоні".

Кіна.

АТРІЯ: „Пестрах Арізони", „Бунт крови та заліза".

АПОЛЬО: „Паприка".

АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".

ВАНДА: „Св. Антоній Падевський".

КАСІНО: „В твоїх обіймах".

КОЛИСЕЙ: „В тайній службі" і ревія: „Подувай мені мене".

КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Єльберснер) і кольоровий додаток.

МІРАЖ: „Коронівський любко".

МАРУСЕНЬКА: „Йосиф у Єгипті".

МУЗА: „Злочинець".

ПАЛЯС: „Пригода на Лідо".

ПАН: „Історія гріху" та ревія.

ПАСАЖ: „На слід злочинця" (Кен Мейнард).

ХІМЕРА: „Світ без мужчин".

СТИЛЕВЕ: „Гори в полумі" та ревія.

УТХА: „Ескадра очайдухів" і ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 18. лютого 1934.

Братислава (298,8) 16.00 Концерт, **Брно** (325,1) 18.00 „Проба в опері" ком. опера Льорнета, **Кошиці** (299,1) 10.09, 11.00, 12.00, 12.15 Концерт, **Прага** (470,2) 10.00 Хоральні пісні, 20.05 Симф. концерт, **Париж** (1724) 14.00 Концерт, **Білгород** (537,3) 16.00 Оп. арії, **Любляна** (563,3) 20.45 Веселий концерт, 21.15 Спів, **Гайльсберг** (291) 18.20 Баронова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 „Фляма" оп. Кінеке, **Мінхен** (405,4) 14.30 Нар. гимни ріжних народів, 19.30 Камер. музика, **Букарешт** (212,0) 20.00 „Піятра дін Каза" оп. Флехтенмахера, **Будапешт** (549,5) 15.45 Циг. музика, 19.25 „Спойлі" оп. Янобі, **Рим** (320,8) 17.00 Інстр.-вок. концерт 20.45 „Сантарелліна" оп. Горне.

Понеділок, 19. лютого 1934.

Відень (506,8) 12.00 Альпійська музика, 18.55 Легка віденська музика, 21.40 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 20.00 „Марія Лючія" оп. Таппера, **Кошиці** (299,8) 19.30 Концерт, **Прага** (470,2) 19.20 Фортепян, **Париж** (1724) 8.00 Легка музика, 21.00 „Аржда" оп. Гюнна, **Білгород** (537,3) 19.20 Квінтет, **Ковно** (1935) 20.50 Спів, **Берлін** (356,7) 17.30 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17.50 Соната на два фортепяни Брамса, **Мінхен** (405,4) 17.50 Пісні, 18.30 Гітара, **Бреслав** (315,8) 21.30 Нар. пісні, **Будапешт** (549,5) 12.05, 22.10 Циг. музика 13.30 Спів. 19.40 Концерт, **Рим** (320) 12.50, 22.00 Концет (музика, спів).

Львівське радіо.

Неділя, 18. лютого 1934.

9.00—10.00 Ранішня авдиція, 10.00, 11.45 Релігійна музика з гр. плит 12.15 Музичний поранок, 14.30 Для дітей: „Мала геройка", „Івась із Тернятина", 15.00 Лісова сторинька, 15.20 Концерт, 16.00 Лещатарський рейд у Ворохті, 16.30 Славні артисти (гр. плит), 17.00 „Пожежні сторож в Польщі" відч. віцепосводи Сохацького, 17.15 Нар. музика, спів, 18.00 „Од. Фредро в перспективі давнього Львова", 18.10 Всячина, 18.30 Папська академія у Варшаві, 19.30 Вибрані думки. 19.52 „В такті раз, два, три" (віденські вальси), 21.00 „Мехіканське місто богів", 21.15 Музика з гр. плит, 21.25, 21.26 Спортові вісти, 21.45 Симф. поема Р. Штраусса „Пригоди Сімплісісімуса", 22.05 На веселій львівській хвилі, 23.10 Музика з гр. плит.

Понеділок, 19. лютого 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція, 12.05, 12.33 Легка музика з гр. плит, 15.25 Збіжжева біржа, 15.30 Господарські вісти, 15.35 Скрипка 16.20 Пісні (Вітошинська, сопран), 16.40 Лекція фр. мови, 16.55 Джезова орхестра, 17.50 Стенографія, 18.00 Як робить пукор, 18.45 Музика з гр. плит. 19.02 „З мовчазного дому", 19.15 Всячина, 19.25 Відчит, 19.40, 19.53 Спортові вісти, 19.55 Сільва рерун, 20.00 Вибрані думки, 20.02, 21.16 Концерт (музика, спів), 21.00 Успіхи на совгах, 22.00 Концерт жіночих ревелерсів, 22.25, 23.05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5.35.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27.25, Париж 34.93 і пів, Берлін 209.50, Цюріх 171.41, Амстердам 357.—, Нюйорк кабель 5.36 Нюйорк чеки 5.35.

†

Михайло Головчак

емер. директор школи в Глинянах упокоївся 17. лютого ц. р. у 71. році життя після довгої та тяжкої недуги.

Похорони відбудуться 19. ц. м., себто в понеділок в 13. год., на які запрошують Рідню, та всіх Приятелів і Знакомих горем прибиті

Жінка й діти

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

АДВОКАТ недавно Львова — приймає обіжаного з провінціональною адвокатською практикою рутинованого аплікянта. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Адвокат". 1109 1—1

„Нема щастя без здоровля"

Рік 1934

буде щасливий, якщо Вам постійно товаришитиме здоровля! — Здоровля є першою умовиною щастя. — Отже, якщо хочеш його собі і своїм найближчим запевнити, постанови собі щодня на снідання споживати філіжанку

OVOMALTINE

Овомальтина — це богатий у вітаміни, зміцнюючий відживчий засіб, який складається з яєць, молока, солоду і какао, що має в собі діястазу і лецитину; при цьому смачна, легкостравна і легка до приладження.

Овомальтина дає здоровля, силу до праці і витревалість!

Fabryka Chemiczno-Farmaceutyczna
Dr. A. WANDER, Sp. Akc.
KRAKÓW.

Прібки і брошури висилаємо даром! 19/8

АВТОПОРАДНЯ приймає до комісової продажі самоходи і мотоцикли. — Львів, Зелена 51. Телеф. 57-77. 1107 1—3

НАЙКРАЩУ, найтревалішу і найелегантнішу обуву дістанеш в **„Ар — ка"**, Хорушина 11 а. 1076 3—03

ВУГОЛЬ: Кацтяк, Байки 14. Тел. 38-94 1006 10—30

ВІДНАЙМУ покій, два, спільна кухня, ул. Голуба 11 а. мешкання 5 3—6 год. 1104 1—2

ВІЧНІ ПЕРА направляє найдешевше „ПРЕЦИЗІЯ" Рутовського 12 — Ринок 29. 1110 1—1

НАПНОВІЩІ тапчани — 75, гобелінові отомани — 30 канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Ліндого 6. 34/49 15-20

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС", ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 18/47 8-10

Нововідкритий фабричний склад — вовни і волічки — „КА — РІ — ВІ" Львів, Ягайлонська 4. 1105

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Ч. 45 (13.896). Львів, вівторок 20. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло" Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Траґічна смерть бельґійського короля.

Бельгійський король Альберт вибрався в суботу вечором автом на прогульку в Арденські гори, щоби відвідати Намір. Автом кермував сам. У Марш Ле Дам переодягнувся в туристичний одяг і сказав слузі, щоби тут із автом зажидав на нього, а сам пішов у гори. Слуга затривожився, що король довго не вертався, вибрався шукати короля та рівночасно повідомив замок у Брюселі. В год. 2. в ночі в неділю найшли тіло короля з розбитим черепом. В год. 3.30 перевезли тіло до брюсельського замку. Наслідник престола Леопольд, який є у Швайцарії, повідомлений телефонічно про траґічну смерть батька. Кн. Леопольд приїхав до Брюселі в неділю вечором, другий син приїде з Остенди.

Над раном відбулося засідання мін. ради, на якім ухвалили рішні постанови у зв'язку зі смертю короля. До часу коронування наслідника престола владу в краю виконуватимуть міністри.

У Брюселі на всіх будинках і домах мають прапори, опущені до половини машту. Вістка про смерть короля викликала жаль серед населення, бо бовo ще тямить, як король по-геройськи боровся підчас війни. Уряд видав відозву до населення, в якій говорить про великий смуток, що залягає над краєм. Провідник бельгійських соціялістів і II. Інтернаціоналу Вандерзельде заявив, що смерть короля покрила жалобою все робітниче населення.

Всі театри, кіна, розривкові льокалі та школи зачинені.

В понеділок веч. тіло перевезуть із резиденції в Ляскен до брюсельського замку. Вздовж дороги стануть шпаліри бувш. учасників війни.

До вісьмох днів кн. Леопольд проголосить королем Бельгії.

У ПОХОРОНІ ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 15. 2. ПАТ. Премієр Думерґ їде до Брюселі, щоби віддати честь королівським тлінним останкам. Президент Лебрен із мін. Барту та маршалом Петеном візьме участь у похороні.

ДВОТИЖНЕВА ЖАЛОБА В АНГЛІЇ.

Велике враження викликала в Анґлії вістка про смерть бельгійського короля. Діти бельгійського короля виховувалися в замку льорда Керзона. Наслідник престола Леопольд обмежувався в школі в Ітон. Анґлійський король Юрій наказав 2-тижневу жалобу за кор. дворі. Короля Юрія заступатиме на похороні князь Валії.

ВІДГОМІН У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 18. 2. ПАТ. Президент Німеччини та канцлер і міністр закордонних справ вислали кондоленційні телеграми з причини смерти короля Альберта. На урядових будинках вивісили прапори, спущені до половини машту.

СПОЧУВАННЯ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ.

Віцеміністер Шембек із директором дипльоматичного посольства зложили в імені польського уряду в бельгійському посольстві у Варшаві спочування з причини смерти короля Альберта. Президент Мосціцький вислав королевій Єлисаветі та наслідникові престола телеграми співчування.

Після революції в Австрії.

ДАЛЬШІ РЕПРЕСІЇ СУПРОТИ СОЦІЯЛІСТІВ.

ВІДЕНЬ, 18. II. ПАТ. Рада міністрів рішила проголосити всі мандати членів соціял-демократичної партії вигаслими. Хоча союзи розвязані, збірні умови важні дальше, з тим, що на місце розвязаних професійних союзів входять як контрагенти адміністраційні комісії робітничих палат. Крім того рада міністрів розвязала Робітничий Банк.

Комісар м. Відня д-р Шміц задумує усунути призвища визначних соціялістів із назв вулиць і домів міста. Змінять теж герб міста.

В суботу ранком виконано дальших 8 смертних присудів на соціялістах.

ДОЛЬФУС ВІДГРОЖУЄТЬСЯ ГІТЛЕРІВЦЯМ.

Як повідомляє віденська преса, канцлер Дольфус заявив одному із закордонних кореспондентів, що розвязання соціял-демократичної партії не потягне за собою якоїсь реакції прав робітничої кляси. Уряд не прямує до диктатури. Одиноким його ідеалом незалежність Австрії. Врятування Австрії від чергової небезпеки повинно бути пересторогою для гітлерівців, що в даним випадку уряд дасть собі раду з гітлерівською небезпекою. Гітлер ангажував обурення, що німецькі націонал-соціялісти і німецька преса наділяють тепер своєю симпатією австрійську соціял-демократію, мовляв, що німецька республика є заборолом демократії. Це очевидна іронія. Незабаром покажуться, говорив Дольфус, що австрійці є одинокими демократами і прихильниками суспільного поступу. Врешті заповів канцлер, що нова австрійська конституція буде спиратися на папській енцикліці квадрагезімо анно. На місце дотеперішнього буде покликаний сталий парлямент.

ДОЛЬФУС ПРО РЕВОЛЮЦІЮ.

У суботу вечором в будинку канцелярії було прийняття для закордонних кореспондентів. Канцлер Дольфус змалював історію останніх подій в Австрії. Запевнив, що суспільні права робітників населенням тих подій не потерплять. До катастрофи мусіло дійти, бо соц.-демократи від початку австрійської республіки старалися довести до диктатури. На [illegible] революціонерів були невеликі, ок. 20.000 шуцбундівців. Інакше пацифікація мусіла би тревати кілька тижнів. Все горожани, без різниці віри та національности, що будуть вірні австрійській республиці, можуть рахувати на охорону влади.

ЗМОВА НА ЖИТТЯ ДОЛЬФУСА.

Австрійський консуль в Женеві одержав кілька анонімних листів, в яких автори грозять Дольфусові кривавою помстою за останні події в Австрії. У Швайцарії зроблено змову на життя Дольфуса.

ДИМІСІЯ НАЧАЛЬНИКА ГОР. АВСТРІЇ.

Начальник Гор. Австрії Шлегель заявив прилюдно, що уступає тому, що канцлер повідомив його, що його уступлення упростить політичне положення Австрії. Шлегель належав до тієї групи христ. суспільників, що бажали порозумітись зі соц. демократами.

АРЕШТУВАЛИ ЖИДІВСЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

Віденська поліція арештувала кореспондента Жидівської Телеграфічної Агенції ред. Таненбаума. Польське посольство зажадало вияснень.

ЯК АРЕШТУВАЛИ ПОС. ВАЛІША.

Соц. дем. посла Валіша, який скривався вже тиждень, арештували в хвилині, як із жінкою хотів утікати до Чехословаччини. По дорозі пізнав Валіша якийсь залізничник і повідомив жандармерію. Арештували Валіша недалеко дому. Відставили його й жінку до вязниці. Валіш стане перед наглим судом. Австрійський уряд визначив був за виявлення місця побуту пос. Валіша 5.000 шілінгів. Зачувати, що залізничник, який зрадив Валіша, був колись членом соц. дем. партії, з якої його виключили.

ПРОТЕКТОРАТ ДОЛЬФУСОВОЇ.

На просьбу кардинала Інніцера жінка канц. Дольфуса Альбіна приняла протекторат над акцією помочі вдовам і сиротам по учасниках соц. повстання.

У ЛІНЦУ ЩЕ НЕСПОКІЙНО.

Мін. ночі [illegible] в Лінцу знову до більших сутичок між шуцбундівцями й урядовим військом. Можливе, що гуртки шуцбундівців скриваються перед владою, а як трапиться нагода нападають на держ. обекти на військо.

ГІТЛЕРІВЦІ КИДАЮТЬ ПЕТАРДИ?

У Відні кинено кілька петард у ріжних місцях центральних дільниць. Здогадуються що це робота гітлерівців.

АРЕШТУВАННЯ.

Віденська поліція арештує тепер людей, які мали звязки із соц. демократами. Арештували багато адвокатів, м. і. д-ра Розенфельда, д-ра Айзлера, д-ра Людера, д-ра Вахса (з Станиславова) й ін. Арештували теж управителя Центральфрідгофу д-ра Лиша, якому закидають, що на цвинтарі за його відомом був склад зброї Шуцбунду.

ДЕКЛЯРАЦІЯ ДВОХ ДЕРЖАВ.

ЛЬОНДОН, 18. II. ПАТ. „Форін Офіс" оголосило комунікат з повідомленням, що уряди Франції, Італії й В. Британії порозумілися 17. н. м. вечором щодо оголошення спільного комунікату. В комунікаті стверджено, що нарди між трьома державами виказали згідність поглядів щодо конечности вдержання незалежности й інтеґральности австрійської держави, згідно з постановами трактатів.

ВІДГОМІН АВСТРІЙСЬКИХ ПОДІЙ ЗА ГРАНИЦЕЮ.

У звязку з австрійськими подіями соціялістичні організації у Варшаві пробували в суботу демонструвати шляхом віч і походів проти австрійського уряду. Однак поліція не допустила до того.

В Мадриді скрайно-лівицеві партії влаштували віча, на яких критиковано становище еспанського уряду з приводу незголошення протесту в справі останніх подій в Австрії. В часі демонстрацій комуністи вбили одного фашиста. Також на провінції були неспокої з того приводу. Обурення проти уряду Дольфуса зростає з кожним днем.

В Ню-Йорку були в пятницю вуличні демонстрації проти австрійського терору. В сутичці з поліцією кількасот демонстрантів побито.

СКІЛЬКИ ЗБРОЇ СКОНФІСКУВАЛИ.

До суботи вечором віденська поліція сконфіскувала 3.000 крісів, 85 скорострілів, 1500 ручних гранат і ок. сто тисяч крісових і револьверових набоїв.

Скасують арійський параґраф?

Паризькі, чеські й австрійські часописи привезли вістку нібито німецький міністр внутрішніх справ Фрік мав у суботу нараду з дипльоматичним корпусом, акредитованим при німецькому уряді та із спеціяльно запрошеними гістьми. Мін. Фрік виголосив реферат про основи німецьких законів чистости німецької раси. В рефераті заповів міністр частину зміну фрояту супроти жидів у Німеччині. Гітлерівська Німеччина ніколи не думала про примусове виселення жидів, лише для безпеки держави перевела зміни серед кадрів службовиків. Міністр заповів, *що арійський параґраф скасують із 31. березня н. р.* Цей параґраф мав лише переходовий характер. Після скасування того параґрафу остане в силі лише заборона мішаних подружь, частинне обмеження в адвокатському та лікарському званні та при студіях у вищих школах.

По широкому світі.

— В Литві ухвалено новий закон про оборону республіки, яким передбачено важкі кари за зневагу литовського народу; держави й гербу, за приналежність до негідних з інтересами литовського народу організацій, за економічну шпіонажу і видавання часописів за чужі гроші.

— Австрійський уряд заборонив всі німецькі часописи з Німеччини на час одного місяця.

— Обі парляментарні палати в Чехословаччині поняли закон про монетарну реформу.

ЧОЛОВІК, ЩО БУВ ЧЕТВЕРГОМ у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ

Родина це репертуар нинішніх вечірніх вистав

у ТЕАТРІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ

НА ГОСПОДАРСЬКОМУ ФРОНТІ.

Наради Окружних Союзів Кооператив у Центросоюзі.

Дня 10. лютого ц. р. відбулися наради Окружних Союзів Кооператив, які перевів Центросоюз, щоб обговорити важні справи, звязані з організаційною працею нашої кооперації та зі збутом хліборобських продуктів. У нарадах взяли участь представники 18 Окружних Союзів Кооператив, референти Центросоюзу, делегати „Сільського Господаря" та представник редакції „Господарсько-Кооперативного Часопису".

Наради відкрив голова Центросоюзу *Остап Луцький*, який намітив такі завдання Окружних Союзів: 1) перейти в цілости на торг виключно з членами, 2) перевести дальше пропаганду за приєднуванням членів так, щоби з кожного господарства був принаймеще 1 представник членом кооперативи, 3) уділів не треба зменшувати, а навпаки по змозі збільшити, 4) торгувати недалі тільки за готівку і цей рочдельський принцип берети всюди, 5) налагоджувати всюди збут хліборобських продуктів, при чому звертати увагу на те, що цим збутом повинні занятися також Філії „Сільського Господаря", як організації хліборобів, 6) Окружні Союзи мусять скоріш викінчувати біляси низових кооператив, а то тому, що прискорений речинець предкладання статистики до Кооперативної Ради змушує до цього, 7) треба принципіяльно справу буджетування у низових кооперативах та окружних осередках, 8) треба занятися вихованням нових кооператорів у кооперативних школах і на кооперативних курсах, треба дошколювати теперішніх практичних робітників на курсах для крамарів, надзірних рад, управ і т. д.

З черги реферував *дир. Юліян Шепарович* організаційні і фінансові справи Центросоюзу та відношення його до останніх рішень у ділянці господарської політики. Обговорив справу піднесення уділового капіталу в Центросоюзі, фінансування збуту яєць і переводження збуту інших продуктів. У звязку зі збутовою акцією вказав на необхідність тісної співпраці кооперації з „Сільським Господарем" та на те, що збут сільсько-господарських плодів мусять переводити разом кооперація і „Сільський Господар". Для цього необхідно перевести в життя доручення централі, яке видано окремими обіжниками. Дальше обговорив проект примусової організації продуцентів для збуту і перерібки хліборобських плодів, що його передискутовано на окремій конференції у Хліборобській Палаті та ті завдання, які у звязку з цим матиме наша кооперативна організація.

Дальше реферував *дир. Іван Мартюк* справи експорту яєць. Обговорив докладно торговельну і фінансову ділянку цієї справи та зазначив, що в мин. році (1933) вислано через Центросоюз 201 вагонів яєць, що робить 19.393 скринь, або 19.653 і пів сотнарів за 1,608.628.23 зол. В попередньому році (1932) вислано 222 вагони яєць за бордоя, отже тепер зазначився деякий упадок експорту: одначе він є пропорціональний до упадку експорту яєць з цілої Польщі, який є таксамо, як у Центросоюзі, у порівнанні з попереднім роком на 7 відс. менший.

Дальше реферував **дир. інж. М. Творидло** про збут збіжа і хліборобських продуктів, а **дир. Орест Радловський** про збут живини. З рефератів видно, що збут живини розвивався в цьому році добре, а разом осягнено за всі роди живини, продані через Центросоюз, 870.899.50 зол. Таксамо деякі райони вислали через Центросоюз або продали безпосередньо більші скількости збіжа, про що пізніше буде подане окреме звідомлення. Таксамо у справі живин опрацьовують тепер докладну статистику.

Над рефератами відкрили дискусію, в якій забирали голос: **о. Юхнович** (Зборів), **дир. Рубчак** (Калуш), **дир. інж. Семянчук** (Станиславів), **дир. І. Кузів** (Стрий), **інж. д-р Е. Храпливий** (Львів), **інж. В. Вакуловський** (Рогатин), **дир. П. Палійчук** (Теребовля), **дир. Наконечний** (Борщів), **дир. Трембач** (Збараж), **проф. Чайковський** (Теребовля), **дир. Берлад** (Коломия), **дир. Малаховський** (Тернопіль) та всі референти і предсідник.

По дискусії принято низку резолюцій, а саме в таких справах: 1) про вагу збуту сільсько-господарських продуктів та про переводження його через кооперацію і „Сільський Господар", 2) про необхідність членства кооператив у „Сільському Господарі" та про належне наладнання праці Філій і Кружків „Сільського Господаря", 3) про творення годівельних секцій безріг при Кружках „Сільського Господаря" та про розбудову вже істнуючих секцій, 4) про необхідність агрономів при Філіях „Сільського Господаря" та про анґажування нових агрономів як збутових референтів для збуту „С. Г." продуктів, 5) про поширення збуту живини на всі райони, 6) про забезпечення Кружків і Філій „Сільського Господаря" добрим зародовим матеріялом, головно безрог, для годівельних секцій, 7) про збут безрог до беконярень через т. зв. годівельні контракти, які могли б розділювати наші установи, 8) про збут живини на внутрішньому ринку, 9) про збут збіжа, стручкових ростин, лену та інших плодів ріллі, про підготовку маґазинів і т. д., 10) про конечність ширення відповідної господарської літератури, видань „Сільського Господаря" та нашої кооперації, як належної підготовки збуту с.-г. продуктів, 11) про те, щоби О. С. К. звернули увагу на обезпечення від вогню і злому кооперативного майна своїх районів у „Дністрі" та в цих справах порозумілися з централею.

Всі резолюції будуть у подробицях подані до відома окремими обіжниками Окружним Союзам Кооператив. На другий день, 11. лютого ц. р., відбулася ще окрема конференція в торговельних справах збуту яєць.

Ця нарада Окружних Союзів, якої вислідом буде скріплення нашої збутової роботи, дала багато нових гадок для практичної праці нашої кооперації та для поглиблення її діяльности в районах.

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 20. ЛЮТОГО 1934.

СОФІЯ ЯБЛОНСЬКА.

ЛИСТ З КИТАЮ.

ШУКАЮ ПІРАТІВ І КРАЄВИДІВ.

Це трапилося мені з самого початку мого побуту в Юнані, коли я, недосвічена, не знала, ще яке значіння та необмежену владу мають китайські жовніри.

Це було тоді, коли я, хворіючи на романтизм, цікавилася ще піратами, їздила кінно або візником по віддалених на кільканесять кільометрів від Юнанфу оселях.

В тих моїх мандрівках мені не трапилося щоправда, зустрінути, а навіть здалека побачити, правдивих піратів, зате я багато наслухалася оповідань селян про хитрість та відвагу тих прославлених „королів гір", що час від часу нападали на богаті оселі околиць.

Підчас тих довгих мандрівок я розважувала себе тресуванням голубів, яких я возила зі собою, та в яких я віднайшла незвичайний хист скоролетних листарів. Одного дня, хотячи знати, чи мої голуби вернуться домів аж зпоза трицяти кільометрів, я вибралася у напрямку гір на зводенну мандрівку двоколесним візником.

На коня я не могла взяти клітки з пятьома голубами. З самого ранку мій невтомний візник, мов расовий коник, біг рівним труськом, протестуючи кожного разу, як я злазила під гору, або коли в мене було бажання йти піхотою. Він очевидно вважав, що я йду за поволі або, що це не лицює моїй „білій" гідности, а може тільки побоювався, що за коротшу дорогу менше йому заплачу*).

Пятнацять кільометрів за Юнанфу в околиці, куди я віддавна мала намір приїхати фільмувати краєвиди, я зупинила врешті мого візника, який без цього розказу певно біг би без перерви, до останнього віддиху. Витревалість китайців неймовірна. Хоч їх професійна амбіція буває нераз сильніша за витревалість. Нераз платять вони за неї своїм життям.

Я бачила раз на дорозі, недалеко від міста, як по кількагодинній їзді, виснажений візник упав долів перед своїм розжененим візком, де спав, заколисаний довгою їздою, грубий китаєць.

Вилетівши з візка, збуджений страхом, китаєць підбіг до свого кулі і кричав йому майже у самі вуха:

— Чомуж ти не зупинився відпочити? Яж тобі казав, що треба відпочити!

Візник, що лежав обличчям у калюжі крови, яку виливали його розодерті легені, глянув, мабуть востаннє, на свого пана, якого він возив від десятьох літ.

— Я не смів. Ви спали — відповів він на силу.

— О нещастя, — бідкав китаєць перед юрбою, яка зібралася довкола них. — Я винуватий, бо я спав тоді, коли він колисав мене, як нянька у візку, це моя вина — каявся він, напевно не так з причини цього кулі, — іншого знайти не так трудно — як з остраху перед духом візника, який може переслідувати його ціле життя за свою наглу смерть.

Його візник вже більше не вимовив ні слова і більше ніколи не підвівся з дороги, яка була його призначенням.

Перед світанком я пішла з моїм кіновим апаратом у гори, з наміром сфільмувати кільканесять метрів цього дикого юнанського краєвиду скелистих гір, що стрімко спадають униз аж до зелеського озера, окруженого рямкою лісів. По озері плавають довгі білі вітрила, що кидають по прозорій воді свої криласті тіні.

Коли я вернулась з моїм випорожненим апаратом, вдоволена краєвидами, які під гарне світло мені вдалося схопити на фільмову стяжку, я застала мого візника, як він окрушинками зі свого сніданку годував моїх голубів. Ця сцена зворушила мене та дала щераз доказ незвичайної чулости китайців до птахів та деяких звірят.

Ще більше зворушив мене факт, що я про мене не забув мій візник. На мене чекав чайник гарячого чаю, який він розігрівав на трьох складених до купи каменях, куди він кинув сухе листя пальм.

По годині відпочинку ми поїхали далі дорогою, яка тепер збігала долів, у напрямку дороги караван.

З другого боку Сі-Шанського хребту*) що дотикає до озера, видно впав дощ цього ранку, бо дорога стала нараз болотиста, що спиняло біг візника, який увесь час ховзався по болоті.

Доїзджаючи до широкої долини рижових піль нараз, за сто метрів, я побачила гурт озброєних людей, що йшли нам назустріч. Я була певна, що це пірати, які залюбки „відвідують" цю дорогу караван. На їх вид мене дуже здивувала неймовірна сміливість візника, що їхав назустріч до „піратів", мов до своїх давніх знайомих.

„А може це зрада, змога помсти нами" — подумала я, хоч не рішилася зупинити візника, боячися осміщувати в його очах. — Це було ще тоді, коли я боронила престіжу білої раси в очах азіятів.

Програна за програну я з новоперевитим фаталізмом сходу їхала на небезпеку.

Моє здивування було може сорому, як з близька я побачила, що це не були зовсім пірати тільки, навпаки, жовніри, що йшли на зміну доріжньої варти, що боронила цієї дороги, куди часто переїздили каравани соли.

Мій візник, що з розгоном біг з гори, трохи загальмував, наближаючися до жовнірів, а накінець зовсім зупинився на гострий прикмет капраля, що йшов на переді свого гусака**).

Обурена цією напастю, я так само гостро, як і він, розказала візникові їхати далі, своєю дорогою. Боячися видно за свій заробіток, візник слухняно, хоч несміло, рушив з місця.

Ледви він посунувся на один крок, як летий капраль з цілої сили вдарив його рушницею по плечах. Візник зойкнув і прийшов до землі. Тепер я вже була певна, що між ними не було ніякої „змови", навіть колиб ці „жовніри" були тільки звичайними, переодягненими піратами.

(Далі буде.)

*) Тарифа тутешніх візників учинна, залежно від простори, а також від стану доріг і часу [illegible]. Звичайно візник переїздить в день 30—40 км., та [illegible] більше 12 долярів юнанських, себто 2—3 зол.

*) Сі-Шанський хребет сягає до 2.300 метрів висоти, себто 300 метрів вище понад місто Юнанфу, яке лежить 1.900 метрів понад рівень моря.

**) З огляду на вузькі дороги в Юнані, звірята, так само як і люди, ходять одиноком, довгим гуськом.

Короткий погляд назад...

ЗАЯВА ПОСЛА С. ХРУЦЬКОГО В ІМЕНІ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ПРИ 3-МУ ЧИТАННІ БУДЖЕТУ НА ПЛЕНУМІ СОЙМУ 14. ЛЮТОГО 1934.

(Буквальний переклад з соймового офіціяльного протоколу.)

Сойм переводить тепер утретє читання буджету, отже закінчує свою звичайну сесію. З огляду на приняту нову конституцію, може бути це вже остання сесія теперішнього сойму; отже закінчується одна доба польської історії, кінчиться час парляментарного демократичного ладу. Не зайве буде зробити **білянс дотеперішньої діяльности та ролі українського представництва у польському парляменті.**

ВИБОРИ У 1922 Р.

Вперше появились українські посли в польськім парляменті внаслідок ризького трактату після виборів 1922 р. і то тільки з Волині, Полісся та Холмщини. Галичина у 1922 р. у виборах не брала участи, тому, що її доля не була ще тоді рішена з державно-правного становища. У виборах 1922 р. національна українська листа на Волині добула всі можливі мандати, а польські партії не дістали ніодного. На Поліссі придбали ми 50 проц. усіх мандатів до сойму та сенату, дарма, що ще не закінчилась репатріяція українського населення Полісся. Зате Холмщина, що вийшла зі світової війни найбільше ослаблена дала нам 4 мандати до сойму і один до сенату, не зважаючи на дуже штучну виборчу геометрію, на підставі якої кожний повіт з українською більшістю приділили до двох повітів з польською більшістю. Пригадуємо, що перше українське представництво у соймі голосувало за буджетом, висунувши позитивну програму територіяльної автономії. Але його знехтували і на Холмщині Волині та Поліссі надалі тріває період шовіністичної системи.

УПР ВІД 1928 Р.

Щодо Галичини, то була це доба польського заколення перемогою у польсько-українській війні. На всіх українських землях відбувалася поквапна експльоатація занятих теренів і здійснювання концепції проф. Ст. Грабського з його вірою у швидку польонізацію українського народу.

Після виборів 1928 р. появилось у польськім соймі перше представництво українського народу від старої галицької землі. Появилось воно вже після травневого перевороту, в добі занепаду парляментарного ладу, якого фінал прийшов щойно тепер, з ментом, коли більшість прийняла нову коституцію. **Українська Парляментарна Репрезентація,** кидаючи ретроспективний погляд на свою діяльність у польському парляменті, **може ствердити з почуванням виконаного обовязку, що всесторонньо освітлювали становище нашого народу в Польщі.**

У численних промовах з тієї трибуни й інтерпеляціях ми звертали увагу польської суспільности і уряду на ті ненормальні обставини, які запанували на наших етнографічних землях і вказували ми шлях, на якому можна би ті відносини поладнати.

ДОЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРОМОВ І ВНЕСКІВ.

Ми не обмежувались лише до промов та інтерпеляцій. Ми зголошували внески, що торкалися найріжнородніших ділянок життя, внески з готовими законопроектами. Ті законопроекти були зроджені життям, серед конструктивної праці в наших організаціях і вони мали на меті підсилити цю нашу творчу працю. Чи ми стрінулись з якимнебудь зрозумінням у польському парляменті? Над нашими промовами панове переходили до денного порядку, не призадумувались над ними, не обмірковували їх, не хотіли нас зрозуміти і найти правду в наших твердженнях. Коли ви слухали нас, то тейби у боєвому настрою і лише для полемічних цілей, щоб зараз таки з місця відкидати наші твердження, спростовувати їх, виказувати їх неслушність, чи хочби тільки викпити їх і закричати. На міністерських лавках підчас наших промов здебільша панила пустка, а інколи панове міністри навіть остентаційно покидали свої місця на час або підчас наших промов. Наші інтерпеляції, якщо й дочікувались відповіди, то та відповідь зправила була негативна: все в порядку, панове інтерпелянти не мають рації. Тому втратило змисл само зголошування інтерпеляцій. Наші внески і найслушніші законопроєкти, ділові й конечні, були а ліміне відкидані, без надуми, без поважного мотивування. Сойм не прийняв ані одного нашого внеску, навіть найслушнішнішого й у найдрібнішій справі. Кожне наше позитивне зусилля було тут легковажене й саботоване. В той спосіб унеможливлено нам творчу працю для добра нашого народу тут, угорі, так само, як там на долині у наших організаціях.

СТАНОВИЩЕ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ.

Якщо до травневого перевороту ми постійно вказували на ломання права у відношенні до нашого народу і зустрічалися з пустим запереченням, то після нього, коли догодішну адміністраційну практику почали прикладати й до польських опозиційних партій і не тільки до нас, польська опозиція перестала сумніватися у правду наших тверджень, але не змінила ні свого відношення до нас ні своєї програми в українській справі. Якщо серед ендеків розвіялася віра в можливість засимілювати український нарід, то серед демократичної народної лівиці та в лавах польських соціялістів навіть не зродилася гадка, що головна причина програної парляментарної демократії — це факт, що **польська демократія не здобулася на будьяку реальну й позитивну полагоду справи національних меншин.**

СПАДЩИНА ЕНДЕЦІЇ.

Коли лівиця й центр не має ніякої позитивної меншинової програми, коли ендеки втратили віру у свою давнішу ідеольогію й концепцію, то проурядовий табор, що взяв після ендеків керму влади в Польщі, перебрав разом з владою теж давнішу ендецьку програму у відношенні до українців. Зробив це тільки з тією іновацією, що поширив її позітно, переніс ідею утраквізму з царини шкільництва на всі інші діянки життя і почав стосувати його з більшою вірою у саму вистарчальність: підсилення адміністраційного апарату, певний того, що це зміцнення адміністрації, подекуди й поліційно-адміністраційне зусилля заступить програму меншостевої політики. Закони останніх літ принесли нечувану інгеренцію держави у всі ділянки суспільного життя, а коронацією тієї всесильности адміністрації стала нова польська конституція. В тій засаді всесильности адміністрації лежить теж причина атомізації і польського й українського громадянства та **невизнавання нац. меншин самостійними організмами** з іншими прикметами й національними цілями. У практиці причинилася ще остання концепція, звязана зі старою ендецькою польонізаційною програмою й адміністраційною самоволею, до того, що українському народові зроблено неможливою всяку організаційно-творчу працю на всіх полях життя.

ЗРІСТ ЗНАЧІННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОБЛЕМИ.

Та українське питання силою свого питомого тягару стає не тільки щораз важчим в житті польської держави, воно вийшло поза її кордони, перестало бути виключно внутрішною справою Польщі і **стало проблемою міжнародньої політики.** Треба відмітити, що українська проблема це в міжнародній політиці не припадкове й перехідне явище, а добуває щораз більшу актуальність.

Польська політика не рахувалася ні трохи з тим фактом першої ваги і не найшовши ніякої позитивної розвязки української проблеми, пішла по лінії найменшого опору, обмежуючи безупину й консеквентно можливости організаційно-творчої праці українському народові.

Отак білянс польської політики в українській справі за час панування парляментарно-демократичного ладу — сумний. Та ми дивимося спокійно в будуче, з вірою, що живий нарід мусить перемогти всі перешкоди й дійти до бажаної мети.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Летунство Італії.

Замість могутньої фльоти — могутнє летунство.

Одинацять літ фашизму в Італії — це одинацять літ праці над розвоєм летунства. Хоча летунський промисл Італії мав уже деякі початки до світової війни, отже мав і досвід, то всеж не було в ньому ні належної організації, ні відповідних виробів. Не краще було і з військовим летунством, а туристичне не істнувало взагалі. З поглядку свого своєрідного географічного положення, італійське королівство, будучи на 3/4 морською державою, мусіло мати або міцне летунство, або велику фльоту й Італія вибрала перше. Перевести цю розбудову піднявся в 1931 р. маршал Бальбо, що й створив самостійну повітряну фльоту т. зв. Реджія Аеронавтіка. Все пізніше — було консеквенцією реформи летунства з 1931 р.

Бальбо перевів теж реорганізацію військового летунства, яке поділено на 6 великих територіяльних округ. В летунських школах звернено найбільшу увагу на вишкіл груп і гуртові лети. Великий осяг марш. Бальбо і його товаришів в липні м. р. — це висліл а водночас на всю ширину досвід нової італійської летунської доктрини. Крім спортового осягу і знаменитої реклями італійського летунського промислу, цей перелет має і глибше значіння. Він показує, де на випадок війни і на якому просторі можна сподіватись італійських літаків.

Стан військового летунства Італії виглядає менш-більше так: 150 важких бомбовозів, 125 легких гидроплянів, 150 легких бомбовозів і яких 500 обсерваційних літаків. Цей стан щороку більшає. Це в більшості літаки Фіята, озброєні у два важкі скоростріли та гидроплани Савоя, що мають по чотири скоростріли й апарат до кидання бомб. Мотори до всіх літаків постачає Фіят. Загальний тонаж бомбовозів доходить до 1300 тон. Найбільшу вагу прикладають у летунському промислі до самовистарчальности, але це відноситься тільки до фабрикації, бо сирівці постачаються зза кордону. Цей летунський промисл наставлений перш за все на будову важких гидроплянів, яких завдання — самостійні операції над морем і співпраця з фльотою.

Трудноші вишколу резерв, точніше втримання вишколених летунів у належній формі, створило широке туристичне летунство. З доручення міністерства летунства збудовано легкий опадний туристичний літак і приділено їх до всіх більших летунських портів. Завдяки тому, летуни-резервісти могли продовжувати вишкіл, не відриваючись від буденної праці. Крім цього це спопуляризувало дуже летунський спорт і збільшило продукцію туристичних літаків, що можуть на випадок війни стати у великій пригоді, як звязкові літаки. Крім Англії Італія — це одинока держава, що бере участь у лет. змаганнях за скорість. Будовою окремих перегонових літаків займається фабрика Маккі, а у висліді кількалітніх зусиль добули італійці врешті і світовий рекорд скорости 629.37 км. на год. *Л.*

—o—

З організаційного руху.

ПОВІТОВА НАРАДА В ЗОЛОЧЕВІ.

Дня 13. лютого ц. р. відбулася в Золочеві нарада представників золочівського повіту в самоуправних справах. Проводив **о. шамбелян д-р Степан Юрик і мгр. Олесницький,** самоуправні справи і підготовку до виборів реферував **пос. Степан Кузик.** У нараді взяло участь біля 200 осіб з 30-ти сіл повіту. Зібрані із зацікавленням слідкували за рефератом, а потім ставили цілу низку запитів для вияснення ріжних постанов закону. Між іншим представники сіл домагалися від Повітового Народнього Комітету, щоби улаштовував зібрання в справі громадських виборів по всіх селах, а принаймеше по тих селах, де мають бути збірні громади.

ПОВІТОВА НАРАДА В РОГАТИНІ.

Заходом Повітового Комітету відбулася в Рогатині нарада дня 11. лютого ц. р. В нараді взяли участь представники з 28 громад повіту в числі поверх 100 осіб. Про самоуправний закон і підготовку до майбутніх громадських виборів реферував **пос. Степан Кузик.** По тім **д-р Семен Гладкий** вказав присутніх до вчасної

Якщо бажаєте жити життям культурної людини, якщо уважаєте себе членом европейської сімї народів, то мусите читати щодня газету. Колиж вам за тяжко платити передплату за „Діло" самому, то зложіться до спілки зі своїм сусідом. Тільки не відкладайте тої справи на пізніше, але зараз вишліть передплату!

підготовки до виборів. У дискусії забирали ще голос: пп. **Бандура** з Пукова, **Кучмій і Семенів** з Липиці Горішньої, **Семеген** з Липиці Долішньої, **Сухоребський** з Чесник, **Іваськевич** з Верхловець, **Воробець** із Залужа і **Белеґай** з Підмихайлівець.

НЕМА ДЕВАЛЮАЦІЇ ЗОЛОТОГО.

Міністер скарбу Завадзький в інтерв'ю виявив, що про девалюацію польського золотого не може бути мови. Чехословаччина здевалюувала свою валюту. Тієї причини нема в Польщі завдяки польській господарсько-фінансовій політиці, яку веде від 3-х літ, польський торговельний білянс усе додатній, останніми часами замітний навіть зріст експорту над імпортом. Зате некорисно укладається торговельний білянс Чехословаччини, а це було головною причиною девалюації в Чехословаччині. Дальшою причиною девалюації чеської корони були досить високі внутрішні ціни, вищі ніж у Польщі. Не поробили в Чехословаччині заходів для віддовження, що зроблено рік тому в Польщі.

ЖЕРТВИ ЗЕМЛЕТРУСУ В ІНДІЯХ.

В Льондоні одержано остаточне обчислення жертв землетрусу в Індіях. На основі трагічної статистики згинуло коло 20.000 осіб, а ранених є поверх 80.000 осіб. Повінь наслідком землетрусу знищила 3.000 кв. миль управних піль. Без даху над головою залишилося поверх 100.000 осіб. Тепер Індії навішені великою студіню, що наробила великої шкоди в плянтаціях бавовни.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім маґазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
62/48 ГАЛИЦЬКА 8.

НОВИНКИ

— **Праця для безробітних у Польщі.** У президії ради міністрів відбулася пресова конференція в справі боротьби з безробіттям шляхом переведення інвестиційних робіт у 1934 р. Сполються дати роботу 20.000 людей.

— **Скільки платиться за наймичку.** За домашню службу (доходячу) визначено оплату 6.82 зол. місячно, за службу, що дістає до 30 зол. місячно будуть платити по 5.73, а за службу, що дістає більше як 30 зол. місячно, а менше ніж 60 зол. платитимуть 8.92 зол. За наймичку, яка дістає 60 зол. місячно та більше оплата така сама як за звичайного робітника.

— **ТШЛ. будує доми.** Т-во Школи Людової в останніх місяцях побудувало людові доми в Боринчах (пов. Бібрка), Ваньовичах (пов. Дрогобич), Чабарівцях (пов. Копичинці), Миколаєві (пов. Бібрка). Крім того ТШЛ. перебрало на власність людовий дім в Ґеомаківці (пов. Борщів) і будує дім у Новосілці Еп. (пов. Борщів).

— **Одногодинний страйк** в цілім бориславськім басейні проголосила місцева управа ППС на 19. ц. м. у звязку з подіями в Австрії.

— **Цибульського судитиме наглий суд.** Зачувати, що після доручення прокураторові оречення психіятрів про умовий стан Цибульського, постановили поставити його перед наглий суд.

— **Напад на секвестратора.** До селянина Дзіка в Рабці пов. Вілейка прийшов секвестратор Войневіч, що раз уже даремне пробував забрати в нього щось за податок, з поліцаєм і хотів засеквеструвати одежу. Дзік і його син, не зважаючи на поліцая, кинулися на секвестратора, а Дзікова вирвала поліцаєві револьвер, яким то, хотів залякати боєву родину і напрямувала його на нещасного дерибіду. В хаті почалася метушня, серед цього Дзікова стрілила, але на щастя куля попала в двері. Врешті жінку розброїли і секвестратор забрав те, що хотів, а Дзіки відповідатимуть перед судом.

— **Доки це буде?** Нам пишуть: Недавно вженився з с. Верхні парубок Іван Стрілець до Гуменова калуського пов. Коли він їхав від шлюбу, напали на нього гуменецькі парібки і почали вимагати як викупу за дівчину горівки. Свідомий парубок, тепер молодий, відмовив їм цього, а тоді вони побили його до крови в білий день серед села. Чи не час скінчити вже з цим?

— **Відбудова тартаку.** М. р. згорів у Верхті один з найбільших тартаків державних лісів. Як повідомляють нас, в межах допомоги Гуцульщині передбачена й відбудова цього тартаку. Робота з тією метою почнеться з весною ц. р., *восені змонтують машини* і в сезоні 1934-5 тартак буде вже працювати.

— **Краєва хроніка.** У Вильні арештували дві жебрачки,що постійно вживали того самого тріку: Вдавали, що кидаються з нужди в ріку, а люди милосердилися і збирали для них датки. — В томуж місті побив купець Смідлянський свого послужника-хлопчину. На вістку про це зібралися якісь типи і здемолювали йому крамницю. — Польські фабрики обуви виробили мин. року 2 міліони черевик, тобто на 100 відс. більше, як у 1932 р.

— **Три роки мовчав...** 19. лютого 1931 р. напало трьох замаскованих опришків на хату вдови Вітковської в Новій Всі б. Торуня й забрали їй... 8 зол. 50 сот. та трохи срібної застави. Поліція прилапала одного з розбишак, Сітковського і торунський суд присудив його на 6 літ тюрми. Присуджений відкликувався до апеляції й касації, а коли це не помогло, зокрема спільники не дотримали умови й не ратували його, Сітковський зголосився кілька днів тому у слідчого судді й тепер, після 3 літ видав своїх товаришів нападу. Одного з них вже прилапали, другого шукають.

— **Ріжні вістки.** В Осльо відбулися змагання за мистецтво у штучній їзді пань на лижвах, в якому мистецтво світу добула Соня Генє. — З Саутгемптон повіз пароплав „Европа" до Америки рекордово небувалий вантаж золота, вартости 5 міл. ф. шт. — Австралійський лікар Орей, що вже довший час працює в кольонії для прокажених на острові Ніл, мав винайти застрики, що виліковують цю лячну хворобу. — В місті Фернанда (Зл. Держави) намагалися білі дістатися до суду, де сиділо двох муринів; мурини зорганізувались й почали по вулицях бійку, що тревала цілих два дні, поки в неї не вмішався місцевий гарнізон.

— **Пошта на колесах.** Англійські залізниці завели вперше у себе цікаву новину: окремі вагони, в яких находиться комплетний поштовий уряд. Пасажири поїзду можуть при його допомозі не тільки телефонувати з дороги до міст чи до бюра, але можуть теж за невеличкою оплатою, не рухаючись з вагону, подиктувати на цю пошту лист, який стенотипістка негайно переписує і ручаючи за дискрецію, передасть на найближчій вузловій стації в догідному напрямі. Досі заведено дві такі пошти на колесах, що вони виявилися дуже корисними, мають бути вони причіплені небаром до всіх поїздів, що їдуть на далеку мету.

— **Історія скарбу в поясі.** В 1914 р. російська влада вивозила всіх горожан держав, що воювали з нею, на Сибір. Те саме дожидало й Прему Заде Мустафу з Варшави. Знайомий агент поліції попередив його про те, часу було небагато і Мустафа, зібравши всю свою готівку, 3005 зол. рублів та 40 ф. шт., пішов до Адама Пшепюрки, в якого хаті винаймав свою пекарню, прохаючи зашити це йому в пояс. Родина Пшепюрка почала шити, Мустафа зійшов до крамниці по дрібну готівку, але в тому моменті увійшли туди жандарми, арештували його й вивезли на Сибір. Звідти вдалося Мустафі втікти до батьківщини. В 1925 р. приїхав він до Варшави й почав вимагати віддачі золота, але Пшепюрка і слухати про те не хотів, що більше, почав домагатися від нього за комірне. Туркові не залишалося нічого, як передати, покликуючи відповідних свідків, цілу справу до суду, що й небаром розглядатиме ту цікаву історію.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає
Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ
65/53 Боїмів ч. 4. 10—180

Нові книжки й журнали.

„РІДНА ШКОЛА" ч. 3. з 5. лютого 1934 р. після конфіскати вийшло другим накладом і — як звичайно — приносить дуже цікавий, різнородний та актуальний матеріялом зміст: Внутрішня позичка Рідній Школі. (Відозва Головної Управи Р. Ш.). Правильник внутрішньої позички Р. Ш. Фейлєтон І. Чумака сконфіскований. Вадим: Треба поставитися! Без підручників для навчання української мови. Пос. Д. Великанович: Українське шкільництво. (Зміст промови, виголошеної в сойм). На Закарпатті. (Ява москвофільства в школах. — Боротьба з освітою. — З життя українського вчительства). Як Бережани працюють управителя школи Р. Ш. Степан Коврар: Серед чужих. (Кореспонденція з заточення). Боротьба одного села за право на домашнє навчання. Меценатівське діло українського громадянина в Америці. Олександер Тарнович: Діточа література в західних державах Европи. Франц Коковський: До історії нашого народнього шкільництва. Гігієна дому і школи: Туберкульоза і школа. (Довіченння). — Відповіді на запити. З життя Рідної Школи: Рідношкільна організація Товмачини: З діяльности Кружка Р. Ш. в Брошневі (повіт Лозина); „Свято Ялинки" і „Діточа Бібльотека" Кружка Р. Ш. в Жовкві: З діяльности Кружка Р. Ш. в Ліничинах (пов. Стрий): Кружок Р. Ш. в Бортятині (Судова Вишня): З діяльности Кружка Р. Ш. в Кракові; Кружок Р. Ш. в Новосілці: З діяльности Р. Ш. в Монастирськах. Ріжні вісти. Веселий куток. Ілюстрації: Брошнівські молоденькі колядники на Р. Ш. — Журнал „Рідна Школа" виходить двічі в місяць та коштує місячно тільки 1 зол. — Адреса: Львів, вул. Словацького, ч. 11.

На допомогу жертвам повені.

Список ч. 4

Гр.-кат. парох. уряд у Павлові 4·95 зол.; о. Галабурда Йосиф — повіт. Комітет Допомоги Жертвам Повені в Жовкві 169·67 зол.; о. Іван Гураль, Готів 2·50 зол.; Церква в Готівові 2·50 зол.; Гр.-Кат. парох. уряд Солонка 1·20 зол. В долярах амер.: Обєднання Українських Організацій в Ню-Йорку долярів: 124·80.

Львів, лютий 1934.

За Комітет Допомоги Жертвам Повені:

о. В. Лициняк — голова. **Інж. Ю. Мудрак** — скарбник.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 19. II. год. 7·30 веч. „Чоловік, що був Четвергом". (Абон. 11).
Вівторок, 20. II. год. 7·30 веч. „Чоловік, що був четвергом".

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 19. II. год. 7·30 веч. „Родина". (Абон. „Або" не важний).
Вівторок, 20. II. год. 7·30 веч. „Родина".

Кіна.

АТРІЯ: „Пестрах Арізони", „Бруч кроки та кулаки"
АПОЛЬО: „Паприка"
АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".
ВАНДА: „Св. Антоній Падевський".
КАСІНО: „В твоїх обіймах".
КОЛИСЕЙ: „В тайній службі" і ревія: „Подумай про мене".
КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Ст. Пергнер) і кольоровий додаток.
МІРАЖ: „Коноплівський люльо".
МАРУСЕНЬКА: „Посиф у Єгипті".
МУЗА: „Злочинець".
ПАЛЯС: „Пригода на Лідо".
ПАН: „Історія гріху" та ревія.
ПАСАЖ: „На слід злочинця" (Кен Мейнард).
ХІМЕРА: „Світ без мужчин".
СТИЛЕВЕ: „Гори в полумі" та ревія.
УТІХА: „Ескадра очайдухів" і ревія.

Закордонне радіо.

Понеділок, 19. лютого 1934.

Відень (506,8) 12·00 Альпейська музика, 18·55 Легка віденська музика, 21·10 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 20·00 „Марія Лючія" оп. Таннера. **Кошиці** (260,5) 19·30 Концерт, **Прага** (470,2) 19·20 Фортепян, **Париж** (1724) 8·00 Легка музика, 21·00 „Армида" оп. Глюка, **Білгород** (437,3) 19·20 Квінтет, **Ковно** (1935) 20·30 Спів, **Берлін** (356,7) 17·30 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·50 Соната на два фортепяни Брамса, **Мінхен** (405,4) 17·50 Пісні, 18·30 Ґітара, **Бреслав** (315,8) 21·30 Нар. пісні, **Будапешт** (549,5) 12·05, 22·10 Циг. музика 15·30 Спів. 19·40 Концерт, **Рим** (420) 12·30, 22·00 Концерт (музика, спів).

Вівторок, 20. лютого 1934.

Відень (506,8) 16·05 Програма для дітей, 19·25 „Ріголетто" оп. Вердія, **Прага** (470,2) 19·20 Джез, 20·10 Популярні дальматинські пісоньки, **Париж** (1724) 21·40 Давня музика та пісні, 22·30 Комічні монольоги, 23·00 Нар. арагонські й каталонські пісоньки, **Штрасбург** (349,2) 21·30 „Студент-прошак" оп. Міленкера, **Білгород** (437,3) 19·30 Пісоньки, 20·40 Хор, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·25 Музика мин. століть, **Ляйпціг** (372,2) 18·20 Камер. музика, 22·25 Легка музика, **Мінхен** (405,4) 20·25 „Дон Карльос", оп. Вердія, **Будапешт** (549,4) 20·40 Циг. музика, 22·10 „Студент-прошак" оп. Міленкера, **Міляно** (365,6) 20·30 „Сан Мартіно" оп. Сільвера.

Львівське радіо.

Понеділок, 19. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Легка музика з гр. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·55 Скрипка 16·20 Пісні (Вичежанська, сопран), 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Джезова орхестра, 17·50 Стенографія, 18·00 Як робить пукор, 18·45 Музика з грам. плит. 19·05 „З повчального дому", 19·1: Всячина, 19·25 Відчит, 19·40, 19·53 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02, 21·16 Концерт (музика, спів), 21·00 Успіхи на совгах, 22·40 Концерт нічних ревеляєрсів, 22·25, 23·05 Танкова музика.

Вівторок, 20. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Сальоновий концерт, 12·50 Метеорольоґічні вістки, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Джез, 15·40 Куток мови, 16·50 Карузо з грам. плит, 17·10 Фортепян (Юлій Ізерліс), 17·50 Туристичний бюлетен, 18·00 Будівництво в новочасних вістах, 18·20 Муз. скринька, 18·35 Легка музика з грам. плит, 19·03 Фейлєтон „Більшовицька повість", 19·15 Всячина, 19·25 Актуальний фейлєтон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Транс з Познаня: Косі фан Тутте" („Такі вони всі") ком. опера Моцарта, 22·30, 23·05 Танкова музика.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „Д І Л О"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.

Ч. 46 (13.591). Львів, середа 21. лютого 1934. Pocztowę opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голандії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Після революції в Австрії.

СПІЗНЕНЕ ОПРАВДАННЯ.

ВІДЕНЬ, 19. II. ПАТ. Державний секретар для військових справ ґен. Шенбург приняв військових аташе чужих держав, акредитованих у Відні і зясував їм причини, чому австрійська влада вжила артилерії в боях з революціонерами. Перед острілюванням кожного дому повідомлено про це мешканців заздалегідь. В одним тільки випадку на Фльорідсдорфі стріляно без попереднього повідомлення, бо заходила небезпека, що окружену там поліцію вибють в пень.

ФЕЙ САМОПЕВНИЙ.

ВІДЕНЬ, 19. II. ПАТ. Віцеканцлер Фей приняв вчора віденських і закордонних журналістів і представив їм хід революції. Влада, говорив він, здавила рух, якого перемога, хочби хвилева, викликала би політичну катастрофу. Я рішився виступити також проти кожної іншої групи, що схотіла би доконати перевороту. Не позволимо нікому мішатися в наші справи.

НАГЛИЙ СУД НАД ПОС. ВАЛІШОМ.

ВІДЕНЬ, 19. II. ПАТ. Про арештування соціял-демократичного посла Валіша подають такі подробиці: Валіш удався разом з жінкою в напрямі чеської границі. По дорозі пізнав його якийсь залізничник і повідомив жандармерію. Арештовано його біля Адмон. Валіш не ставив ніякого опору. Його відставили до вязниці разом з жінкою і поставлять перед наглий суд.

ШУЦБУНД ВІДЗИВАЄТЬСЯ.

БЕРЛІН, 19. II. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Відня, що вчора вечором біля Ройманґоф поліційну стежу і стежу Гаймвери острілювано з даху одного дому. Переведена негайно ревізія не викрила хто стріляв. Цей інцидент потверджував би думку, поширену серед віденського населення, що всупереч урядовим запевненням Шуцбунд рішив продовжувати свою діяльність зміненими методами.

МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ПОХОРОН.

У Відні відбудеться у вівторок, 20. ц. м. похорон жертв останніх кривавих подій. В жалібнім богослуженні возьмуть участь крім кардинала Інніцера президент Мікляс, канц. Дольфус, члени уряду та представники влади. Похоронний похід рушить вулицями Рінґу до військового касина на пл. Шварценберга, а звідси на центральний цвинтар. Кондукт будуть вести 2 курені піхоти, 3 батерії, 2 курені поліції, 2 курені Гаймвери і курінь жандармерії. Команду над жалібним походом обняв віцеканцлер Фей. Тіла вбитих будуть зложені до спільного гробу. На знак жалоби в часі похорону будуть горіти у всіх вікнах віденських камениць свічки.

ОТВЕРТИЙ ЛИСТ ДО АВСТРІЙСЬКОГО ПОСЛА В ПРАЗІ.

Чеські соц. письменники та журналісти Божена Бенешова, д-р Карло Чапек, проф. д-р Крейчі, Ем. Філя, Марія Маєрова, Ол. Маліжова, Карло Нові, Іван Ольбрахт (автор „Миколи Шугая“), А. Піша, Яр. Сайферт, Володислав Ванчура (режісер фільми „Марійка зрадниця“) вислали отвертий лист до австрійського посла д-ра Ферд. Марка, в якому здавлення революції називають звичайною вістою, що може бути початком метод, які, як підписані вірять, не є ціло ніодної воюючої сторони.

ЗАНЯЛИ ЧЕСЬКИЙ ЧАСОПИС.

Чеський орган соц. демократії в Відні „Дельніцки Лісти“ обсадили члени Гаймвери.

—o—

Що оповідають провідники Шуцбунду?

Австрійську револьту спровокувала Гаймвера.

„Сандей Таймс“ приніс інтерв'ю свого кореспондента з провідниками австрійських соціялістів, Дойтшом і Бавером, що перебувають тепер у Чехословаччині. Дойтш є ранений в очі, наслідком чого ліве око втратив, а праве може вдасться врятувати. Він сказав, що Шуцбунд мав зброю від часу закінчення світової війни. Зброя була призначена до оборони конституції й республіки. В часі 15 років Шуцбунд не вживав тієї зброї ніколи. Навіть в 1927 р., в часі заворушень з приводу генерального страйку, Шуцбунд не вжив зброї і тому тільки 5 поліцистів і 90 цивільних осіб тоді вбито. Тепер поліція і Гаймвера, пробуючи відобрати шуцбундистам у Ліньц зброю, спровокували конфлікт.

Ще в останній хвилині члени соціялістичного парляментарного комітету хотіли порозумітися з урядом Дольфуса, однак без успіху, бо уряд рішився знищити соціялістичну партію шляхом насильної перемоги. То неправда, буцімто робітники хотіли знищити зад і правний порядок. Було якраз навпаки. Поліція і Гаймвера вдерлися силоміць в робітничі дільниці, провокуючи неминучий конфлікт. Влада Дольфуса і Гаймвери ділали дуже брутально, вживаючи артилерії не тільки проти Шуцбунду, але й проти домів, де находилися жінки і діти.

Щодо своєї втечі, Дойтш вияснює, що не покинув фронту до останньої хвилини, аж врешті мусів тікати, але не самоходом, як писали, але скитався сам один ранений і майже сліпий, шукаючи напотемки дороги крізь поля і ліси, заки дістався до чеської границі. Утік без сотика, хоч писано неправдиво, що мав кишені повні грошей.

Бавер заявив між іншим, що боровся у Відні до останньої хвилини та що перейшов чеську границю разом з 50 членами Шуцбунду з повним лаштунком і скорострілами.

Зачувати, що соціял-демократична партія в Моравії запросила Дойтша і Бавера, щоби осіли постійно в Брні.

—o—

Кабінетна кріза в Японії.

ПАРИЖ, 19. 2. ПАТ. Аґенція Реято повідомляє з Токіо, що компромітація міністра освіти Гатоями може мати поважні політичні наслідки, а саме може довести до димісії цілого кабінету. Члени партії Мінсеїто уважають димісію міністра Гатоями певною і надіється, що разом з ним уступить цілий кабінет.

—o—

Комунікат У. П. Р.

Засідання Української Парляментарної Репрезентації відбудеться дня 24. лютого 1934 р. (*субота*) в год. 11-ій передполуднем в кімнатах Краєвої Народньої Канцелярії у Львові, пл. Підвальна ч. 7, III. поверх. Порядок нарад буде поданий на місці.

З огляду на вагу намічених справ чрезвичайність всіх П. Т. Членів УПР конечна.

Львів, дня 17. лютого 1934 р.

ПРЕЗИДІЯ УПР:
Д-р Дмитро Левицький вр. голова.
Дмитро Великодвин вр. секретар

Ширіть наш часопис!

Кооперативний Банк „ДНІСТЕР“
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.
впровадив від 1-го СІЧНЯ 1934 року
ПРЕМІЇ ЗА ОЩАДНІСТЬ
у висоті 25—100 зол. Подробиці в окремих проспектах, які на бажання Банк негайно висилає.

Українська Парляментарна Репрезентація у буджетовій сесії.

Сесія польського сойму і сенату ще тріває. Однак найважніша її частина — буджет — вже закінчена і тому про буджетову сесію можна казати вже нині — у минулому часі. Буджет — прийнятий у 3-му читанні голосами ББ і жидів — пішов до сенату, де він буде, по всій імовірности, затверджений без змін. Колиж навіть уряд погодився би на якісь дрібні зміни і буджет повернув би ще раз до сойму, — за затвердження тих евент. сенатських змін соймом треба щонайвище кільканацятихвилинного засідання, з коротким формальним рефератом і мовчаливим формальним голосуванням. Вправді є ще одна велика справа дефінітивно в законодатнім шляху незавершена — конституція, — але покищо соймової постанови про зміну конституції не відіслали ще до сенату, — що, мимоходом кажучи, в свою чергу викликує чимало ріжних поголосок. Але й конституційна дебата належить вже лише до форуму сенатського: або нова конституція буде затверджена сенатом „en bloc“, або його поправки повернуть на окремо скликану конституційну сесію сойму, на якій вистарчаючою буде вже більшість лише 11/20 голосуючих. Таким робом і в цій матерії сойм уже голосу не матиме. Радше треба рахуватися з можливістю, що сойм, після прийняття нової конституції сенатом, буде розвязаний, хоча — з другого боку — польська преса реєструє версію, що розвязання грозить лише сенатові (який по новій конституції має бути іменований), а нинішній сойм спокійно доживе до кінця своєї каденції. В усякому разі, рахуючись з фактичним закінченням цієї буджетової сесії та евентуальним кінцем цілої соймової каденції, — Українська Парляментарна Репрезентація делеґувала посла С. Хруцького скласти на ост. пленарному засіданні (14. ц.м.) як мовити „прощальну“ заяву, яку ми й видрукували вчора в повному тексті.

Не торкаючись змісту тієї заяви, що особливо підкреслила той есенціональний момент взаємин польської законодатної палати й української національної політичної репрезентації, який висловлюється у повному легковаженні всіх українських вимог і протестів, — звернено спершу увагу на формальну сторінку діяльности українських послів в останній сесії. Отож, рахуючись згори з безвиглядністю навіть найбільш ділової співпраці на парляментарному варшавському терені, Український Клюб цим разом тягар тамошньої праці перекинув лише на кілька одиниць, доручаючи решті членів Клюбу присвятитися організаційній та громадській роботі в краю. Це не значить, що справи на парляментарному ґрунті були переочувані та легковажені. Без огляду на той страшний моральний тягар, яким є почуття безсилости й безвиглядности щодо практичних наслідків, призначені посли виконували свій важкий обовязок.

Комісійних засідань було дуже мало. Обмежувались вони майже виключно до буджетової комісії. При розгляді поодиноких ресортів забірали слово у хронольоґічному порядку такі українські посли: при буджеті міністерства почт і телеґрафів — пос. Луцький (12. XII. 1933), при буджеті земеоктур і рент — пос. Лм.

Великанович (13. XII. 33), при буджеті міністерства хліборобства — пос. Луцький (18. XII. 33), при буджеті міністерства внутрішніх справ пос. Луцький (19. XII. — велика промова про цілість польської внутрішньої політики супроти українців), при міністерстві справедливости — пос. д-р В. Загайкевич (11. I. 34), в тому ж самому дні на конституційній комісії також пос. Загайкевич, при розгляді буджету м-ства праці й сусп. опіки пос. Ю. Чукур (15. I. 1934), при буджеті дорогового фонду пос. Д. Великанович (15. I.), при буджеті м-ства освіти — пос. Д. Великанович (18. I. 1934 — велика промова про цілість польської шкільної політики супроти українців), до буджету м-ства віроісповідань — пос. С. Хруцький (18. I. 34. — про православні справи), врешті при буджеті міністерства торговлі й промислу та закорд. справ знову пос. О. Луцький (23. і 24. I. 1934.). Ширший політичний характер мали промови пос. Луцького при розгляді політики міністерства внутрішніх справ та посла д-ра В. Загайкевича, який формулував українське становище до справи зміни конституції. Очевидно, що всі комісійні промови, розглядаючи фахово та на підставі поважних фактичних даних і матеріялів політику поодиноких ресортів влади супроти українців, зясовували положення українського народу в окремих царинах життя та складали разом повний образ польської національної політики.

На пленумі сойму засадниче політичне становище зясовував двічі сам голова УПР — пос. д-р Дмитро Левицький, при першому й другому читанні буджету (3. XI. 1933 і 6. II. 1934 — обі промови були цілістю друковані в „Ділі"). Становище українців до справи зміни конституції знову мотивував пос. д-р В. Загайкевич (26. I. 34), — всі інші промовці аналізували політику поодиноких ресортів: пос. Г. Тершаковець міністерства хліборобства (9. II. ц. р.), пос. Кузик — міністерства внутрішніх справ (10. II.) і пос. Мілена Рудницька м-ства освіти (10. II.). Про заяву пос. Хруцького (14. ц. м.) ми вже згадували вище.

Так представляється праця послів У. П. Р. підчас соймових дебат над буджетом і конституцією. Тепер ідуть ще інші комісії. Між ними — стоять впереді надзвичайно важні наради над кооперативним законопроектом, який має величезне значіння для цілого українського кооперативного життя. Знову ж українські сенатори розпочали виконування своїх обовязків у буджетовій комісії сенату.

Камо грядете?

На маргінесі статті „Русского Слова" в Пряшові ч. 3. з 1. лютого ц. р. п. н. „Ани не звѣдайте лемъ бійте..."

В ч. 9. „Діла" з 14. січня ц. р. подали ми коротеньку замітку зі Словаччини під н. **„Пряшівське „Русское Слово" рятується церковними грішми".** В ній згадали ми, як то **еп. П. Гойдич**, фінансуючи на спілку з прелатом **о. Г. Мартяком** москвофільський тижневик, зробив його від 1. січня ц. р. офіційним органом Пряшівської Епархії, не змінюючи при тім ані дотеперішнього його способу писання ані русофільської тенденції. Висказане нами при кінці замітки здивування, що до того всього прикладає свою руку гр.-кат. епископ, дало „Рускому Слову" притоку написати проти нас статтю, в якій названо нашу замітку „скандализованіемъ, зломысленными клеветами и нападеніями..." „Русское Слово", мовляв, ніколи русофільства між вірними Епархії не ширило, а піклувалося виключно добром гр.-кат. церкви.

Про національно-релігійні відносини на так зв. Пряшівщині ми добре поінформовані, хоча рідко на ту тему забирали голос, бо знали заразд, у яких важких національно-політичних ускладненнях заявляються перші проблиски національно-культурного відродження словацьких лемків. Ми довший час мовчали, хоча знали, з яким зусиллям почало ширитися національне русофільство за теперішнього владики. Ми все ще, маючи докази в руках, не хотіли вірити, що це все діється за відомом і згодою самого епископа, бож русофільські експерименти на галицькій Лемківщині, як під оглядом національним, так і релігійним, повинні були бути хіба **відстрашаючою пересторогою** і для Пряшівщини. Агресивність, з якою далі форсує штучну русифікацію населення з Пряшова гр.-кат. епископат, а з Ладомирової православний архимандрит Віталій, каже нам ближче приглянутися тій землі, що вже в недалекій будуччині має стати тереном національної і релігійної анархії та у своїх наслідках підсунути ще нашому народові — епископство словацьке гр.-кат. обряду...

Гр.-кат. консисторія під проводом свого епископа є не лише відповідальним та авторитетним чинником нашої церкви на Словаччині, але на основі обовязуючих ще нині мадярських законів **вона є й душею народнього шкільництва своєї Епархії.** Коли ще до того додамо пряшівську духовну й учительську семинарію, в яких куються характери будучих провідників народу, то стане ясно, що верхи нашого духовенства мали повну змогу, за 16 літ існування демократичних засад у чсл. республиці, засіяти між молодим поколінням здорове зерно національно-культурного відродження.

І таке зерно безперечно засіяв на Пряшівщині в повоєнних часах крижевацький **еп. Д. Нярадий**, але кинене ним зерно не мало творити **форми**, як того конче бажало би собі „Русское Слово", а лише її **зміст**. Еп. Д. Нярадий дав не лише основні початки теперішньому часописові, але й недвозначно зазначив словом і зізом, що він має служити виключно інтересам гр.-кат. церкви й „малоруського народу." Ніці нікого не дивує факт, що деякі зерна „впали на камінь", як за нового епископа „Русское Слово" почало писати російською мовою і своїх читачів на основі мадярських висловів деяких слів переконувати в московськім єдинстві[1]) нашого народу, а проти народовецтва розпочалася непереборчива кампанія в духовній та учительській семинарії, в інтернатах і всіх народніх школах Епархії.

Послухаймо, що писав про персональні переміни у пряшівських церковних школах та установах православний часопис і права рука архим. Віталія:

„Пряшевское Епархіальное Управленіе назначило новымъ директоромъ алумнея общества св. Іоанна Крестителя въ Пряшевѣ, вмѣсто украинствующаго Гейзы Дюлая, о. Михаила Свободоша съ 24. VIII. с. г. **Послѣ перемѣнъ въ дух. и учит. семинаріи есть то новый шагъ епископа Гойдича, который съ точки зрѣнія русскихъ интересовъ можно только привѣтствовать.** Подъ этимъ взглядомъ считаемъ этотъ шагъ удачнымъ. Сущность этихъ реформъ проявится только въ будущемъ[2])" (Підкреслення наші).

А тепер буде цікаво почути, як писало „гостинне" „Русское Слово" для своїх читачів про гр.-кат. священиків та учителів власної Епархії лише тому, що вони уроженці Галичини і не виявляли охоти прикладати своїх рук до поширювання русофільства між населенням:

„Вонъ съ зайдами украинцами, занявшими мѣста учителей и священниковъ на русской Маковицы! Вонъ съ ними до Польщи!"[3]) (Підкреслення наші). Такі перлини кидало воно зі своїх сторінок тоді, коли в Епархії багато парохій стояло порожних, а вірні збивали ноги до чужих далеких парохій, щоби хоч раз у рік могли заспокоїти свої душевні потреби. Ми намарно будемо шукати аналогічного випадку, де би часопис, призначений для оборони віри й підпожуваний матеріяльними засобами високих достойників церкви, уживав таких зворотів **на адресу власних священиків.** Такої зневаги зі сторінок католицького „Русского Слова" не дісталося ніколи московським православним батюшкам.

[1]) „Русское Слово" ч. 26. з 22. липня 1932: „Какимъ произношеніемъ говорили наши предки!"

[2]) „Народная Газета" ч. 27. з 11. IX. 1932: „Новый директоръ гр.-кат. интерната въ Пряшевѣ".

[3]) „Русское Слово" ч. 27. з 20. VIII. 1931: „Выступленіе русскихъ студентовъ общ. „Возрожденіе" на Пряшевской Руси".

У ПЕРШІ БОЛІСНІ РОКОВИНИ СМЕРТИ
бл. п. Дра **АНРІЯ ЛУНЕВА**
сотника У. Г. А. і адвоката
Заупокійне Богослуження
відправиться, дня 22. лютого 1934 р. в годині 8·30 рано в Успенській Церкві — про що всіх кревняків, другів та знакомих повідомляє
Жінка і діти.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 21. ЛЮТОГО 1934.

СОФІЯ ЯБЛОНСЬКА. 2)

ЛИСТ З КИТАЮ.

ОБРАЗА КАПРАЛЯ І НЕБЕЗПЕКА.

Я ще була настільки недосвідчена і нова в Юнані, що посміла, не передбачуючи наслідків, прикрити: „Не смій!" до самого пана капраля! Це був один з перших китайських висловів, які я вивчила, обороняючи від вуличників мого приблуду — пса. Замісць настрашити його моїм суворим голосом та моєю „білою расою", я сама зблідла, побачивши перед очима дуло його бравнінґа — палець на язичку!

З затисненими зубами і впертим поглядом я чекала на наслідки. Капраль вимахував далі передімною бравнінгом то спрямовуючи його у саму середину грудей — по їхньому серце жінки стоїть по самій середині — або перед моє обличчя, між очі. Він, ранений у своїй всемогутній амбіції жовніра, ганьбив мене потоком слів, яких, на щастя, я не розуміла, явно кепкував собі з мене та іронічним тоном повторяв моє необережне „не смій". Я догадувалась, що він казав: „Ось я тобі покажу, що посмію"...

Рішивши, що в таких випадках найкращою обороною є спокій, я справді виявляла далеко більше цього спокою, ніж його мала. Я важила мої шанси. Не вміючи порозумітися з ними, одиноким виходом була моя хитрість. Мовби у хвилину надхнення в моїй голові блиснула ідеальна думка. Майже пепна моєї витрамої, не зважаючи більше на погрози капраля ні на його бравнінг, я витягнула з кишені мого записника, написала на листку кілька фіктивних слів, ніби то до когось з влади, при чім дуже уважно споглядаючи на відзнаки відділу капраля та на його номер, я докинула їх до записки. За той час капраль трохи вспокоївся і придивлявся до моїх таємних маневрів, мов до якоїсь білої магії. Він певне сам був неграмотний і заздалегідь побоювався за втрату свого непохитного престіжу в очах жовнірів, коли не зуміє перечитати записки з китайськими значками, які (він певно так гадав), я виписую для нього*).

Тепер я була центром їх уваги, я мусіла ділати скоро, заки вони зміркують мої наміри. Не тратячи ні секунди, я витягнула одного голуба з клітки, зачіпила записку за петлю, що висіла на його шиї і пустила його в гору.

Досі всі жовніри, а навіть сам капраль, забувши свою лють, придивлялися мені з зацікавленням заінтриґованих дітей. Щойно як голуб відлетів у напрямку Юнанфу, вони зрозуміли мій намір — попередити когось з влади (!) про їх напасть.

Треба все признати китайцям безпосередність та здібність захоплюватися навіть якостями своїх ворогів.

На обличчях деяких жовнірів я бачила враз подиву для моєї хитрости, якого вони, не зважаючи на поважний настрій капраля, навіть не старалися замаскувати. Цей їх подив, признаюся, був мені приємний, бо китайців не легко здивувати, хоч з другого боку я знала, що не можу на нього рахувати, бо він не має жадного глибшого значіння ні вартости.

Колиб наприклад упертий капраль наказав їм розстріляти мене, то вони без вагання, не зважаючи на свій „подив", виповнилиб цей розказ.

Зрозуміваши, що я його перехитрила, капраль ще дужче став на мене гукати та знову вимахувати перед моїм обличчям револьвером, яким він вказував на колеса візника, на болото на дорозі, а накінець на білі штани жовнірів.

Щойно тепер я зрозуміла причину його напасти та обурення. Колеса мого візка могли похляпати болотом непарушні штани жовнірів! Рішивши, що така неважна провина не могла бути причиною до розстрілу, я всміхнулася з полекшею. Хоч... за невиконання розказу зупинитися, за охляпані штани жовнірів, за брак пошани до війська, за „шпигунство" зі скоролетною почтою — хто його знає?...

На нову серію його погроз і криків я нічого не відповіла, не маючи багатого словника, та в цьому мене виручив візник, який обрехав капралеві, запевняючи його, що я сама пані консулева з Франції, та що за мною їде французьке авто. Врешті капраль вилив усю свою злість у лайці візника, якого він на прощання копнув з цілої сили у живіт, після чого дав своєму відділові розказ відійти, заки не приїде консульське авто мені на поміч (!).

(Докінчення буде.)

*) Письменна форма порозуміватися, навіть у присутности партнера, дуже вживана поміж китайцями бо в цілому Китаї письмо своїми значками є одно, тоді як мова перед усім ріжниться від одної до другої провінції. Европейці, що знають значкове письмо, також часто вживають письменної форми з огляду на акцент, якого не завжди китайці розуміють.

„Возмійте до вѣдомости, панове отъ „Діла" — лише на нашу замітку „Русское Слово", — что вѣрники епархіи Пряшевской ни по російски, ни по украински не говорять, але по подкарпаторусски (sic!); дармо не подобается Вамъ то, не можеме тому помочи; ибо и мы маеме права любити (sic!) свой языкъ."

Про Вашу „любов" до „подкарпаторусского языка" ми переконалися по заведенні епископом до церковних народніх шкіл Епархії граматики Е. Сабови; у ній утвердив нас не не менше брат епископа, о. др Стефан Гойдич, що на спілку з теперішнім редактором „Русского Слова" завели до учительської семинарії у Пряшові російську мову і **її ученикам замкнули доступ до історії, мови й культури власного народу.** Ми ще більше переконалися про ту любов по реальних вислідах праці тих двох священиків-педагогів, коли учителі, що вийшли зпід їх рук, почали розповсюджувати по селах гими „единої, неділимої Росії" („Пора, пора за Русь святую") і з притиском інтерпретувати його закінчення „... і церков православную храні!" А вже найліпшим доказом тої „любови" факт, що 90 проц. тих, які скриваються за „Русским Словом" і є моральними носіями його тактики, **вживають у своїх родинах і замкнених товариствах розговірної мови мадярської.** І це зовсім льогічно, коли по словам „Русского Слова" мова нашого народу — це „жаргон"[4]), шкільні читанки для народніх шкіл, одобрені чсл. міністерством на „підкарпатсько-руськім язиці" — це „украинскія", а не „русскія"[5]), отже не лишається нічого іншого, як дальше говорити мадярською мовою і її красою надихувати душі власних дітей.

„Впрочемъ видится намъ — пише далі „Р. С.", — что Ш. Панамъ отъ „Діла" больше идетъ о украинство, як о каѳоличество."

Про те, що комусь лише щось „видится", не будемо сперечатися. Ми радше вернемось до діл, на яких „Р. С.", як орган католицького епископа, буде ліпше визнаватись. Був час, що воно гльорифікувало москвофільське товариство підкарпатських студентів „Возрожденіе" і його членів представляло своїм читачам як „русскихъ борцовъ и орловъ". На перших сторінках блестіли світлини „возрожденцовъ" у московських рубашках[6]), а **меценати „Русского Слова" були меценатами й „Возрожденія".**[7]) Коли в серпні 1932 р. члени „Возрожденія" об'їздили з балалайками Закарпаття та Східну Словаччину і пропагували русофільство, — то о. д-р Й. Кизак, професор теольоґії і теперішній редактор „Р. С.", улаштовував їм сердечні привитання не лише у самому Пряшові, але своєю особою промощував їм дорогу аж у глибину Пряшівщини, щоби й там на адресу гр.-кат. священиків „народъ кричалъ: „Вонъ съ ними!..."

Так то було ще в 1932 р. Рік пізніше секретар „Возрожденія" п. **А. Ількович** уже сидів у редакції „Карпаторусскаго Голосу" в Ужгороді і з бувшим „русским" гр.-кат. священиком і професором теольоґії **д-ром С. Фенциком** пропагував православіє не лише між простолюдим, але й між москвофільською інтеліґенцією. До цього „обіцяного раю" першими увійшли вищещені „Русским Словом" члени „Возрожденія". Дня 29. листопада 1933 р. вони вже оснували у Празі **„Общество карпаторусскихъ православныхъ студентовъ „Прѳломъ"** і подякували за дотеперішню моральну й матеріяльну підтримку всім гр.-кат. достойникам[8]).

По другій стороні ми бачили народовецький **„Союз Підкарпатських Руських Студентів"**, який побіч „Возрожденія", не діждався на сторінках згаданого часопису доброго батьківського слова: ніхто з читачів „Р. С." не знав, що члени „Союзу" можуть бути також „борцями й орлами" свого народу і ніхто не оглядав їх світлин. Вони скромні й тихі лишилися й надалі вірними своїй церкві і народові, а пряшівському владиці, що може русофільськими потягненнями нераз вразив їх національні почування, не ставили „ультімату" і не зміняли свого віроісповідання.

Коли в листопаді м. р. майже вся поважніша преса Чехословаччини подавала просто ревеляційні сензації про фінансування „Карпаторусского Голосу" чужою державою, що мала на меті національно й релігійно розєднувати населення Закарпаття, в тім і Пряшівщини, тоді „Русское Слово" набрало води в рот, бо, видно, не уважало за потрібне ослаблювати довіря своїх читачів до голошених згаданим продажним щоденником „релігійних і національних правд" між нашим народом. Зате кілька днів пізніше, як на доноси русофільської преси праська поліція заарештувала кількох невинних українських еміґрантів, — **„німа дитина" відразу заговорила** і, не ждучи навіть на вислід слідства, підсунула їм „протидержавні звязки з гітлерівцями", хоча редактор „Русского Слова" не без того, аби не знав, що **єдині зі словян москалі парадують у гітлерівських „Рондах".** Не маємо найменшого сумніву, що наведені нами куртуазійні „зигзаки" робило „Русское Слово" з надмірної „ревности" свого католицтва...

І не для Праги — як підсуває нам „Русское Слово" — ми пишемо свої рядки, бо перед нею воно добре забезпечилось русофільством; не адресуємо їх ані до Риму, перед яким воно заслонилось евангелієм Мафтея 28, 19. Ми робимо це з обовязку в тім переконанні, що публична опінія, на основі пречистих даних і льоґіки фактів, має право тим усім, у чиїх руках опинилася нині доля нашої церкви й народу на Словаччині, поставити прилюдний запит: **Камо грядете?**

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ.
Замовлення приймає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

здоровля підтримує людину
36/15 МОЖНА ДІСТАТИ У ВСІХ АПТИКАХ. 1—2

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім маґазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/48 **ГАЛИЦЬКА 8.**

Свято 22. січня в Берліні.

10. лютого Українське Національне Обєднання (У. Н. О.) у Берліні скликало святочні сходини своїх членів і запрошених гостей для відзначення роковин акту з 22. січня 1919.

Зібралося понад 45—50 душ. Серед них чимало представників ріжних чужинецьких орґанізацій.

Голова У. Н. О., — Федір Королів, відкрив сходини короткою, але глибоко-змістовною промовою. Вказавши на велике історичне значіння подій 22. січня 1918 і 22. січня 1919 р. у Києві, навязав до нинішніх часів і закликав усіх українців до внутрішнього обєднання і створення єдиного національного проводу.

Секретар У. Н. О., д-р Іван Драбатий, що був безпосереднім співучасником усіх подій у Києві від перших днів революції аж до залишення українським військом рідних теренів, виголосив цікавий реферат про хід тодішніх випадків.

Після реферату промовляли представники чужинецьких орґанізацій. Першим — представник азербейджанців. Другим — представник грузинів. Третім — представник білорусів. Четвертим — представник „Вільного Козацтва". Усі вони складали привіти і побажання українцям, підкреслюючи тісний звязок власних змагань зі змаганнями українців. Представник туркестанців не міг бути присутнім, а тому прислав писане привітання.

Останнім забрав слово старий і відомий приятель українського народу, німецький письменник Аксель Шмідт. Співом національного гимну закінчено свято.

Нині! Великий Театр **ЧОЛОВІК, ЩО БУВ ЧЕТВЕРГОМ**
Театр Ріжнородностей **РОДИНА ТОВАРІЩ**
В четвер, 22. ц. м. у Театрі Ріжнородностей премієра

Ватикан і гітлерівська церковна політика.

„Таймс" оголосив письмо з Риму, що пояснює теперішнє відношення Ватикану до гітлерівського режиму. Хоча папа ставився недавно до німецьких справ досить оптимістично, то в останніх часах всетаки зачинає непокоїтися теперішнім положенням німецьких католиків. Німецький уряд не виповнює ріжних постанов конкордату в тій справі. Крім того піддержується деякі гасла і тези, не згідні з наукою церкви. До таких гасел належить стерилізація. Арт. 32 конкордату заповідає вправді усунення духовенства від політики, одначе не відбирає цьому духовенству права й обовязку боронити основ і науки церкви в ділянці догматичній і моральній. Часті арештування католицьких священиків є виразним потоптанням прав, застережених у конкордаті. Не без впливу на взаємини між апостольською столицею і німецьким урядом є теж пропаґована націонал-соціялістами теорія расизму, нехтування Старого Завіту й реформування Нового Завіту. Думку в тій справі висловлюють найкраще статті, присвячені тим проблемам у ватиканськім орґані „Осерваторе Романо" і від того становища ватиканські кола не відступуть ані на крок.

—o—

Монархізмом хочуть рятувати Австрію.

ЛЬОНДОН, 19. 2. ПАТ. „Дейлі Геральд" довідується, що французький уряд розпічне тепер дискретну акцію в користь реставрації монархії Габсбурґів в Австрії та на Угорщині. Суґестії щодо створення такої барієри проти гітлеризму зроблено англійському міністрові Іденові в Парижі. Мін. Ілен мав заявити, що не має ніякого уповажнення до дискусії в тій справі.

„Дейлі Геральд" повідомляє крім того, що італійський уряд, ідучи в напрямі цілковитого підпорядкування Австрії під впливи Італії, приготовляє іншу акцію, а саме обвинувачує Чехословаччину, що мішається в австрійські внутрішні справи. Італія закидує Чехословаччині, що причинилася до озброєння соціял-демократичного Шуцбунду, нарушуючи трактат у Ст. Жермен. Італійське обвинувачення є нечуване, пише часопис, пригадуючи відому аферу з перепачковування італійської зброї в Гіртенберзі.

НЕ РОБІТЬ КРИВДИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ!

Установа, що не передплачує „Діла" для своїх членів, робить їм найбільшу кривду, бо позбавляє їх інформацій точних, основних і з першого джерела. Тому всі читальні, кооперативи, кружки „Р. Ш." й інші народні установи повинні заабонувати „Діло" для своїх членів.

---

[4]) „Русское Слово" ч. 10. з 1932 р.: „Два анекдоты".

[5]) „Русское Слово" ч. 23. з 3. VII. 1932 р.: „Русскія школы — безъ русскихъ учебниковъ".

[6]) „Русское Слово" ч. 27. з 29. VIII. 1931 р.: „Замѣчательный оркестръ студенческаго общества „Возрожденіе".

[7]) „Русское Слово" ч. 15. з 12. V. 1932 р.: „Благодарность".

[8]) „Народная Газета" ч. 37-38 з 23. грудня 1933 р.: „Новое студенческое общество".

З орґанізаційного руху.

РАЙОНОВІ НАРАДИ У ЛЬВІВСЬКОМУ ПОВІТІ.

Повітовий Народній Комітет у Львові скликав на день 11. лютого ц. р. районову нараду в **Яричеві Новім.** Зібралося поверх півтора сотки громадян з Яричова і дооколичних сіл. Нараду отворив о. **Ваньчицький** з Яричова Нового, проводив о. **Землинський** з Яричова Старого. Реферували: пос. **Ілько Лисий** самоуправні закони, а голова ПНК **ред. Гриць Гладкий** справу політичної організації Українського Національно-Демократичного Обєднання в повіті. Зібрані на нараді висловили повне довіря проводові УНДО й Українській Парляментарній Репрезентації та постановили в справах громадських виборів візвати все українське громадянство округи, щоби стануло до виборів одностайно. В організаційних справах рішено відновити в цілому районі організацію УНДО і в кожній громаді вибрати громадську партійну управу.

Довірочну нараду скликали в себе 12. ц. м. громадяни села **Красова.** На нараду приїхав голова ПНК **Гриць Гладкий.** В останній хвилині староство телефонічно заборонило нараду і вона не відбулася. Це між іншим друга така заборона наради у львівському повіті, скликаної на підставі § 18 закону про збори. Першу нараду заборонило староство в Лісневичах 28. січня ц. р.

Дня 13. лютого ц. р. відбулася районова нарада для підльвівських сіл у **Львові.** Проводив і реферував самоуправні й організаційні справи голова ПНК **Гриць Гладкий.** Постановлено повести інтенсивну підготовку до громадських виборів та відновити організацію УНДО по громадах. Щоби якслід познайомитися з новим самоуправним законом, майже кожний учасник наради набув книжечку д-ра Барана „Новий самоуправний закон".

ПОВІТОВА НАРАДА В КОЛОМИЇ.

В неділю 4. лютого ц. р. скликав Повітовий Народній Комітет у Коломиї повітову нараду в самоуправних справах. На нараду прибули делеґати майже всіх сіл повіту в числі понад 200. Нараду отворив голова ПНК **п. І. Завалникут,** проводив п. **Юрко Слободян** із Книждвора. Самоуправні справи реферували **пос. д-р Біляк,** який спеціяльно приїхав на ту нараду. Зацікавлення рефератом було незвичайно велике. Це наглядно свідчить про те, що селяни належно оцінюють самоуправні справи, зокрема вагу недалеких громадських виборів. По рефераті зібрані ставили цілу низку запитів для докладнішого пояснення законних постанов. При кінці на запит одного з делегатів, як нам іти до виборів: на підставі партійного розподілу чи обєднаним фронтом, пос. д-р Біляк відповів: Як представник Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання і член Української Парляментарної Репрезентації, беручи під увагу незвичайно загрожене становище громадських справ нашого селянства, уважаю, що до громадських виборів треба всім іти одноцілим національним фронтом. УНДО на перше місце висуває непартійні цілі, а передовсім добро української нації. Зібрані нагородили цю відповідь рясними оплесками. Під кінець зборів голова п. **Слободян** в імені присутніх делегатів висловив подяку Центральному Комітетові УНДО, що дбає про селянські справи, а зокрема пос. д-рові Білякові за реферат і труди. Це внесення голови зібрані приняли повстанням з місць та оплесками.

Збори ухвалили відбути низку районових нарад у справі громадських виборів, а саме 11. II. ц. р. в Печеніжині, 12. II. у Гвіздці, 13. II. у Коршеві і 15. II. в Яблонові.

ПОВІТОВА НАРАДА В РІВНОМУ.

Дня 12. лютого ц. р. заходами Повітового Народнього Комітету відбулася в Рівному велика повітова нарада. На нараді було заступлених 19 громад повіту; всіх присутніх було 166 осіб. Нараду відкрив і проводив голова ПНК **п. Ярмолюк,** секретарював **п. Негребецький.** Присутній **посол Ілько Лисий** здав звіт з діяльности Української Парляментарної Репрезентації, зясував політичне положення українського народу та ближче обговорив сільсько-господарську ділянку. В дискусії порушено справу голоду на Великій Україні, розбудову нашого промислу і кооперативної організації, справу політичної організації і самоуправи, належне виховання молоді і т. д. Закінчилася нарада принятими резолюціями, в яких збори одноголосно ухвалили довіря проводові УНДО й Українській Парляментарній Репрезентації, постановили ширити національну пресу, зокрема „Свободу", розбудовувати партійну організаційну працю і вкінці постановили подякувати норвежському премієрові Мовінклеві та кардиналові Інніцерові за їхню поставу в справі ратунку голодних на Великій Україні. По відспіванні національного гимну збори закінчились.

Туберкульоза є теж професійною недугою. Пил, отруйні ґази, вогкі, темні і лихо провітрювані варстати праці, зігнута постава тіла робітника сприяють захоруванню на туберкульозу.

Українське Гігієнічне Товариство у Львові.

Гарні квіти

як хочеш мати

В КІМНАТІ, НА БАЛЬКОНІ, В ГОРОДІ

50 сот. 20 шт. пастильок

то уживай навозові пастильки

„ТЕСП"

ПОТАС, ФОСФОР, АЗОТ

50 сот. 20 шт. пастильок

ЖАДАЙТЕ В СКЛАДАХ

„Народної Торговлі"

ДРОҐУЕРІЯХ І НАСІННЯ.

1112 1—6

Після траґічної смерти бельґійського короля.

Самогубство чи атентат?

Тіло короля Альберта найшли в 2. год. над раном у вузькій долині. Король хотів видістатися на скелю та впав із висоти принайменше 12 м., впавши на каміння згинув. На скелі видно було сліди крови та мізок.

В деяких европейських столицях появилися вістки, що король Альберт упав жертвою атентату або згинув самогубною смертю. З урядових кол заперечують ці вістки.

—o—

Шуцбунд вестиме партизанку.

У Відні вірять, що шуцбундівців іще не зовсім розбито й вони скриваються. Провідник Шуцбунду Дойтш опрацював 2 пляни воєнної акції. Один плян передбачував отвертий збройний виступ. Тому що цей плян не вдався, соціялісти хочуть тепер вести партизанські бої з поліцією.

Плян цей почали вже виконувати. І так біля Раймавгофу та III. дільниці, скриті на дахах шуцбундівці острілювали стежі поліції та Гаймвери. В іншім місці Відня, коли поліція переводила ревізію, її стали обстрілювати. Це на бараболями в пивниці сховався був шуцбундівець, а піддався щойно як вистрілив усі патрони.

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 21. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ. 21

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Один комічний епізод. — Остання ніч у Львові. Відїзд до Стрия.

Не без того, щоби те все не дійшло до УСС. У касарні, де передше була бурса Нар. Дому, при вул. Курковій, стояв четар, бл. п. (Константин?) Сроковський. Це один з організаторів січового руху з Золочівщини, людина доброї вдачі, щирий робітник, але з великим перебільшенням у всім. Вже те, що я сам бачив у Золочівщині, як у перших днях мобілізації д. Сроковський, видавши мобілізаційний приказ до всіх „Січей" і „Соколів" підписав себе на нім „Сроковський — полковник", вказувало, що та людина має нахил до перебільшування. Але це й перший старшина-стрілець, який цього титулу „полковник" ужив, підписавши і хто зна, чи може не носив його тоді найвідповідніше, як полковник золочівського полку (Золочівської Землі). Так постановив він зі своїм відділом ратувати Львів перед загибелю. Як мені чергової днини рапортували, то за мною дехто зі старшин розбивався та шукав, щоби я видав потрібні приказа. На щастя, не найшли мене. Бо вся комічна горячка УСС, щоби ратувати Львів перед москалями, була би мене ще більше подразнила, була би спонукала заявити своїм людям, що це не належить до їхнього обсягу ділання, була би певно приводом до якогось непорозуміння. Хто видавав які зарядження, чи хто з „Ген. Штабу", чи з S. У., чи д. Сроковський не зробив на власну руку, не знаю. Досить, що він заалярмував добровольців у касарні, велів їм позабирати кріси та вибрався Личаківською вулицею на ратунок Львова. Ближчих подробиць про ту виправу не знаю. Але що незвичні до того добровольці в підльвівських яругах та у Личаківському парку трохи пооббивали собі ноги, покалічили собі руки — це певна річ. Як довго тревала та експедиція, також невідомо, але здається, що над раном вернула побідно до касарні. Другої днини рано довідався я про все лише в головних рисах, які подав вище, і був дуже невдоволений з того самовільного кроку; але не старався доходити правди, радий, що військова влада не знає про це нічого і не розводить слідства. На всякий випадок, аби чомусь подібному на будуче запобігти, я заборонив раз на все того роду самовільні внески поодиноких людей.

Одначе яке було моє огірчення і який стид палив мені лице, коли у „Ділі" в ч. 192 з 29. серпня 1914 р. вичитав я ось-таку друковану новинку, яку тут подаю в цілости: **„Січові Стрільці на полі бою.** В битві, що велася на схід від Львова, брав участь також один відділ Українських Січових Стрільців (одна сотня). Поведення наших Стрільців було дуже добре. Окрім малозначних тілесних ушкоджень, втрат нема". — Сьогодні, читаючи те, бачу весь комізм оцього оповіщення, але тоді, крім комізму, почував я стид за те осмішування себе в такій поважній хвилині.

Ціла днина 29. серпня була вже дуже неспокійна. Я дістав приказ вислати одного старшину до Станиславова, щоби зібраних там добровольців повів до Стрия, а сам мав у військовій комнаті чекати на дальші приказа, в кожнім разі бути готовим до виїзду зі Львова. Роботи було стільки, що я не мав нагоди вже стрічатися з Б. У. або членами ЗУР. А й вони також під впливом алярмуючих вісток не дбали більше про те, що діється з добровольцями, але кожний думав про себе, якби то якнайскорше і найліпше спасатися. Пополудні дістав я приказ, що чергової днини двома поїздами відїдуть добровольці до Стрия і там мають вижидати дальших приказів.

Увесь вільний час зійшов на приготуванні до їзди. Навіть не мав я часу бачитися з Екс. Митрополитом. Він лише, як на прощання, прислав мені одним священиком власноручно писану й підписану візитівку зі словами: „Дозволяю на Службу Божу в полі (Фельдмессе) для Стрільців, коли і де випаде. †Андрей".

Ще одна прикра остання ніч у Львові. Сумні-сумні думки шибали по голові. Проминуло десять днів, нічого не зробилося. Непевна будучність — куди вона нас поведе? Замісць на Велику Україну, замісць у брами золотоверхого Києва — ми мусимо втікати і кидати під ноги російському молохові ще й ту, тяжким потом скроплену українську частину Галичини. З Б. У. ніякого порозуміння, як нам бути на будуче. А й особисті думки приватної натури не рожеві. Принагідно довідався я, що моя дружина з дітьми поїхала до Криворівні, і ми могли навязати вже листування, а тут негайний виїзд до Стрия. Вправді зможу я про це їй написати, але чи вістка дійде, а як дійде, то коли і де я тоді знову буду? А надто, чи не доведеться і їй з дітьми утікати. Але куди? Цеж глибокі Карпати. Отакі-то думки не давали мені заснути і виснажували й так ослабленого до-краю.

(Продовження буде.)

Репрезентація чи компромітація?

Ще про українську мистецьку виставку у Варшаві

У звязку з нашою статтею під повищим заголовком з 16. ц. м. отримуємо від директора Національного Музею д-ра Іларіона Свєнціцького таке вияснення:

ВИЯСНЕННЯ Д-РА І. СВЄНЦІЦЬКОГО.

„Ініціятиву до виставки подали ще в 1932 р. варшавські відвідувачі Національного Музею. Дуже живо обговорив потребу такої виставки проф. Хвістек у своєму прилюдному рефераті у Варшаві 1933 р., після відкриття виставки паризьких мистців, і він-же самохіть підготовив у міністерстві ВР і ОП прихильне становище для покриття коштів, звязаних з такою виставкою. Директор Музею приступив дуже радо до організації виставки музейних збірок з огляду на необхідність виказати наглядно глибоку давнину мистецьких традицій і дійсно великі осяги вповні оригінальної творчости давніх поколінь українського народу. Це можна було осягнути підбором саме тих предметів, що є виставлені на стінах виставових саль — ікони к. XIV, поч. XVIII. в., гафти і різьби в найбільш необхідній скількости головних напрямків найвищої мистецької вартости XV—XVII. вв. та найцінніших під мистецьким оглядом килимів XVIII. і поч. XIX. вв. Сучасне мистецтво представлене найкращими образами ґалерії новітнього мистецтва Основника Нац. Музею, які Він набув в ріжні часи чи то на публичних виставках від 1905 р. чи на власне предложення самих мистців.

Усі ці збірки Нац. Музею є публично доступні вже скоро 30 літ і вароловж того часу були вони зараз оцінювані дуже прихильно саме на сторінках галицької української преси, особливож щоденника „Діло". Розвиток збірок Нац. Музею і його спеціяльних виставок був також предметом однаково прихильних статтей на сторінках цієї преси за повними підписами авторів. Експонати відділу новітнього мистецтва перейшли таким чином крізь вогонь власної критики мистців-авторів, Основника Музею, рецензентів виставок і голосів чужих, а перед самою виставкою — у Львові — колеґіяльного вибору для даної виставки та остаточного осуду збірку Проводу „Інституту Пропаґанди Штуки" у Варшаві. Оформлення відділу мистецтва XIV—XVIII. вв. в репрезентаційних салях ІПС (з вимірами 12×17, 10×6 м.) належало в основі до Управи Нац. Музею і було остаточно переведене на місці підписаним і арт. мал. Боруцінським з Варшави. Оформлення відділу новітнього мистецтва було попереднє перевіреним планом усієї виставки в першій салі (12×7×3) і переведене предсідником ІПШ проф. В. Сючилясом та директором Інституту арт. Щ. Рутковським у часовій послідовности з потеньких напрямків та родами тематичного змісту (портрет, побут, пейсаж). Розподіл графіки й оформлення цього відділу у малій сальці (5×7×3 м.) перевела за трьох стінах арт. мистець Софія Бодуен де Куртене. Самим розміщенням потверджено те, що сказано автором катальоґу у передмові, що вся вага виставки у старшому мистецтві, тому вона й називається ретроспективна. Орґанізацію окремих ґрупових виставок новітнього мистецтва заздалегідь передбачено, тим більше, що в минулому році індивідуальна виставка О. Новаківського у Варшаві осягнула значний успіх: тому, — згідно з реґуляміном ІПШ — виставлено тільки незвану у Варшаві його найкращу річ — автопортрет. Одначе орґанізація таких виставок зовсім не входить в обовязки і вплани праці Нац. Музею. Зрештою на Україні є так багато мистців, згуртованих у ріжних ґрупах, що сучасного українського мистецтва навіть не можна було б вичерпати та ледви чи можливим було його зібрати за одній виставці. З огляду на те, Управа Нац. Музею ніколи навіть не думала за таку просто неможливу до зорґанізування, хоч як почесну, виставку.

Члени почесного комітету були намічені згідно з їх становищем і відношенням до справ українського мистецтва та до Нац. Музею. Окрім директор Нац. Музею — як орґанізатор і відповідальний виконавець виставки — мусів з уряду стати членом того комітету на виразне бажання Президії і Ради ІПШ. Колиж кого не було між членами того комітету, то цим нікому не думав ніхто навести яку образу, особливож, коли хто сам стоїть осторонь діяльности Нац. Музею. Щодо помилок в титулятурі членів почесного комітету, то вся вина паде за друкарняного коректора, який і в часі останньої ревізії не звернув ніх уваги поправок, доконаних в коректі в канцелярії ІПШ.

Про орґанізацію виставки Управа Нац. Музею повідомила дуже вчасно Основника і Президію Куратонії та виголосив року ряд прихильників музею і мистців; завдяки чому о. ректор Богословської Академії і члени з Музею Академії 4 ікони для доповнення ними задуманого плану виставки. Всякі інші, доповнення були неможливі з огляду на дуже обмежене місце. Портрети козацьких старшин, що є на виставці, становлять лише декоративну ілюстрацію доби, з якої походять килими; впрочім вони зовсім не є представниками українського мистецтва, бо навіть ми нічого не знаємо про їх виразно українське походження, тому нема їх навіть у катальоґі.

Перед своїм відїздом у Варшаву на оформлення цієї виставки — 5. ц. м. директор Нац. Музею передав співробітникові Нац. Музею якнайточніші інформації про виставку на письмі для звідомлення українських щоденників у Львові.

У звязку з виставкою — відбувся 15. ц. м. відчит директора Нац. Музею про мистецтво і культуру України у великій виставовій салі ІПШ зі світляними образками при участи 150 осіб; в неділю 18. ц. м. відбудеться український концерт Варшавського Українського Хору ім. Лисенка і арт. співака д-ра В. Тисяка. Чистий дохід з концерту призначений на закупно якогось твору українського мистця для ґалерії Нац. Музею. Впродовж перших 5-ти днів відвідало виставку 600 осіб.

17. II. 1934.

І. Свєнціцький, дир. Нац. Музею.

НАШІ УВАГИ.

Льояльно друкуючи вияснення директора Національного Музею д-ра Іларіона Свєнціцького з жалем стверджуємо: 1) що вияснення д-ра І. Свєнціцького не опрокидує ані трохи нашого найважнішого і єдино суттєвого закиду, який без застережень підтримало вже також кілька інших часописів („Новий Час", „Назустріч"), а саме, що виставка рішуче не відповідає твердженню, висловленому д-ром І. Свєнціцьким у передмові до катальоґу, що вона дає „прозорий образ розвитку українського мистецтва за останніх 600 літ". Так само те вияснення зовсім не торкається другого найповажнішого закиду, що виставлені експонати не всилі витворити у стороннього глядача поняття про творчість і значіння поодиноких мистців; 2) що хоч у катальоґі виставки згадано, що вона охоплює збірки Національного Музею, одначе ані в назві виставки, ані в її рекламі не підкреслено факту, що це виставка виключно лише Національного Музею, тому виставка має характер загально ретроспективний і мистецько-репрезентаційний, всупереч свому змістові. Через те невимовну шкоду доброму імені українського мистецтва наносить перед чужинцями такий факт, що деякі відділи виставки (напр. різьба, графіка) зовсім незаступлені, начеб тих ділянок творчости в українськім мистецтві зовсім не було; 3) що д-р І. Свєнціцький втягає у полеміку достойну особу Основника Національного Музею без пікної річевої підстави та старається приписувати себе його іменем, дарма, що Основник Музею І. Боге Добродій в найменшій мірі ані фактично ані морально не може відповідати за такі імпрези директора Національного Музею. Що більше: гадаємо, що саме в уваги на особу Основника Нац. Музею треба би відносити до всяких імпрез Музею з найбільшою обережністю і почуттям найбільшої відповідальности перед цілим українським національним культурно-мистецьким світом; 4) що в той сам спосіб зовсім тут непричасні ті польські діячі, які виявили свою прихильність для ідеї української мист. виставки, але з природи річи не могли ветрявати в її внутрішню орґанізацію; 5) що вправді поодинокі львівські мистці чували від д-ра І. Свєнціцького про замір улаштувати у Варшаві виставку, але висловилися з річевих причин *негативно*, передбачуючи величезні труднощі, звязані з такою імпрезою, яка мусить мати характер репрезентаційний. Ані Т-во Прихильників Мистецтва, ані АНУМ ані теж якавебудь з позальвівських українських мистецьких орґанізацій ніякого повідомлення про орґанізацію виставки не дістала, ніяка теж орґанізація та ніхто з окремих мистців в орґанізації виставки не брав найменшої участи. Ще більше: д-р І. Свєнціцький забрав на виставку експонати кількох членів української паризької ґрупи мистців, здепоновані в Музею тимчасово АНУМ-ом. — без повідомлення АНУМУ та без дозволу даних мистців; 5) що українська преса, зокрема „Діло", довідалося про виставку щойно після її відкриття з польської преси, а докладний звіт про характер і зміст виставки подав до прилюдного відома член редакції „Діла", що цілком випадково найшовся на відкритті виставки у Варшаві та вийшов з неї пригноблений такою поганою пропаґандою українських культурних цінностей перед чужинцями.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ
65/53 Ботніка ч. 4. 11—150

З фільмового світа.

„І. С. Е."

В кожній суспільности, де процвітає фільмовий промисл, кладеться на нього велику вагу, як на чинник, що причиняється до поглиблення культури й мистецтва, наукових досягнень, піднесення рівня техніки й ведення національної пропаґанди на чужині. Коли зважити, що фільмову продукцію вважають нині за одну з важніших галузей промислу, мистецтва й культури, то видавалось би дивним, якби фільма не мала своєї установи зі світовим, міжнароднім значінням й такою самою програмою.

Саме недавно заснували фільмові представники великих країв велику міжнародню установу, що має в Римі свій сталий осідок. Цей інститут, якого офіціяльна назва звучить: **Instituto Internationale per la cinematografia educativa**, вважають великим здобутком у ділянці фільмового мистецтва. Нині він уже розпоряжає великим архівом, має численну бібліотеку фільмової літератури, складену з окремих творів і журналів, та розпадається на цілу низку відділів для фільмового мистецтва кожного краю зокрема. Завданням інституту є плекати фільмове мистецтво згідно з вимогами справжнього мистецтва, зберігати свідоцтва розвою фільмового промислу та інформувати заінтересовані краї про найновіші здобутки з ділянки фільмової техніки.

Одною з найважніших точок програми інституту є виготовити велику світову і міжнародню енциклопедію, над якою вже стали працювати визначні фільмові вчені й меценати того мистецтва кожного краю зокрема. Енциклопедія появиться в чотирьох світових мовах, а саме: в італійській, французькій, англійській та німецькій; буде вона обіймати історію фільмової продукції всіх важніших центрів того промислу, крім того життєписи славних авторів, працьовників, знавців, режисерів, архітектів, а вкінці заслужених сценаристів і фільмових підприємців. До участи в редаґуванні енциклопедії запрошено найвизначніших теоретиків і критиків цілого світа. Вона буде розпадатися на окремі іностовані монографії, де буде подана історія фільми кожного краю. Таким чином появиться монументальний твір, що подаватиме історію фільмового промислу цілого світа.

МІЖНАРОДНЯ ВИСТАВА ФІЛЬМОВОГО МИСТЕЦТВА В ВЕНЕЦІЇ

В днях від 1. до 20. серпня ц. р. відчинять другу виставу фільмового мистецтва у Венеції, на яку вже італійський уряд дав свою згоду. Досі заповіли свою участь такі держави: Злучені Держави, Німеччина, Велика Британія, Франція, Мадярщина, Японія, Голландія, Еспанія, Польща, Швайцарія, Совіти й Італії.

В перший день вистави висвітлюватимуть нові італійські фільми, над якими вже нині працюють визначні фільмові режисери. Програма вистави намічена для авангардійних, сурреалістичних, абстрактних фільм, дальше для таких короткометражових фільм, що виказують найновіші технічні здобутки. Проте не можуть це бути вже раз висвітлювані фільми, але нові й накручені в оригінальних версіях. На той час призвала до Венеції всіх своїх членів „Італійська фашистівська конференція умових працьовників", якими є відомі фільмові письменники й режисери, щоби познайомитися взаїмно з найновішими винаходами модерної кінематографії. Також богато інших европейських режисерів зголосило на той конґрес свою участь.

ДІТИ НА ЕКРАНІ.

Щойно в останніх роках можна було побачити фільму, де виступали маленькі діти. Природність, брак якогонебудь прибільшення, свобода рухів — це головні прикмети дитини-

Хочете мати щодня звязок зі світом? Хочете мати інформації повні і з першого джерела про все, що діється у нас і на всіх інших українських землях? То не жалуйте 5 зол. місячно і запренумеруйте собі „Діло"!

актора, на які режисер мусить звернути увагу. Годі собі уявити ліпшого фільмового актора від дитини. Хочби тому, що вона грає природно; дитина переживає справді сцену, в якій витворює дійсність у своїй діточій уяві, і ніякий режисер не зуміє повернути її туди, куди бажав би.

Мабуть усі тямлять розкішного Джекі Кугена, що в подертому лахмітті розбуджував у ролі збиточного гільтая сміх, а заразом співчуття. Нині він уже статочний молодець і хоч може для його фільмова карієра ще не скінчилася, одначе такої ролі, як колись, він уже у фільмі не відограє. Його місце заняв милий Джекі Купер, незабутий „Чемповий" синок, що у фільмі „Чемп" добув собі враз з Волесом Бірі велику славу.

Також відома кіновій публиці ціла ґрупка малих збиточників, що під фірмою „Наша Банда" пустують і роблять ріжні збитки та бавлять глядачів своїми комедіями.

Недавно Моріс Шевалїє виступив з однорічним хлопчиком Бейбі Ле Рой, якого заанґажувало виробництво „Універсалю", підписавши контракт на 7 літ. Останніми часами пишуть про малу донечку Мерлени Дітріх, Гайдеде, що у фільмі „Катерина Велика" відтворює постать цариці з дитинних літ. Для всіх тих малолітних акторів дорога до фільмової карієри стоїть відчинена. Одначе чи їх талант розвиватиметься далі, чи це тільки тимчасове явище, це вже належить до майбутности.

Евген Ткачук.

Цікава книжка.

„З Трускавця у світ хмародерів".

На самому склоні 1933 р. вийшла у Львові цікава книжка під сензаційним заголовком „З ТРУСКАВЦЯ У СВІТ ХМАРОДЕРІВ". Автором книжки *о. О. Пристай*, теперішній гр.-кат. парох у Ню Гейвен, стейту Конектикат у Злучених Державах Америки. Книжка великої вісімки, має 247 сторін друку і 12 сторін призначених на наголовок, присвяту, передмову редактора книжки та вступне слово самого автора.

Свої спомини почав автор писати 4. червня 1925 р. в пенсильвенському місті Карбонді. Зложив їх о. Пристай на те, „щоби залишити по собі хоч незначний слід свого істнування на цьому Божому світі", щоби „розбудити замилування до писання споминів у всіх тих, що вибиваються на верх в українській суспільности" та „щоби залишити грядучим поколінням образ того, як жили їхні предки, чим займалися, як працювали на хліб насущний, як шанували добро, як зустрічали лихо та яких засобів уживали в боротьбі з ворогами". (Вступне слово, стор. IX., XI. і XII.). Надрукувати ці спомини додав авторові відваги д-р Назарук, який по прочитанні їхнього початку оцінив їх, що „це бриляпти" (стор. XII.).

Замісць загальної оцінки книжки, яка все таки не дасть того, що сама книжка, або замісць відповідати на питання, чи автор виправдує свої обіцянки, можна би сказати коротко: ці спомини повинен прочитати інтелігент, учель, студент, учитель, міщанин, ремісник, селянин і навіть сільський пастушок. Треба би читати всю нашу давнішу літературу найвизначніших її представників, щоби виробити собі такий всебічний і певний погляд на ціле українське життя в довоєнному часі, який можна мати по прочитанні першої частини споминів о. Пристая. Бо автор знаменитий оповідач; і то оповідач пережитого, десятками літ і на двох півкулях перетравленого. По прочитанні книжки кожний інтелігент засоромиться від закиду своєї совісти, чому то він не дав такого образу свого села, як його дав о. Пристай про Трускавець. Священик доглядає типи тіні наслідування й осудження. Вчитель готов старатися, щоб учні вважали його дійсно за вчителя, а не за „мучителя", учель і студент навчаться заліпної „хлопської" витревалости, щоби наближатися до типу студента давніх часів, коли то ще невідомі були ніякі „легкі заняття". Міщанин і ремісник доглядає, чого цим станам недостає, з ким не треба дружитися. Селянин набере певности й віри в себе та у своє почесне звання і навчиться, як має виховувати діти; а малий пастушок побачить немов на ярому образі свою долю.

Незвичайно бистро та з великою відвагою і зручністю малює автор образці та ґротески, чи хочби й карикатури людей, станів, інституцій, обставин і фактів, пересипаючи ці візерунки легким гумором, насмішками, траґікою, зіжністю, зауважами, поученнями в роді народньої фільософії, чи цитатів незнаних у нас анґльо-американських авторів. Це все робить книжку живою і сердечно близькою, рідною. Дуже багато уваги присвячує автор церкві і школі. Не диво: ці дві інституції мали рішаючий вплив не тільки на долю самого автора, але й мають ще й сьогодні головний вплив на життя всього нашого народу.

Якби хто злобний хотів книжці відмовити літературних прикмет, то напевно ніхто ніколи не відмовить їй виховної вартости, і то виховної для всіх кругів народу. Це її найбільша цінність. Може автор і відчув це, коли призначив 25 прц. чистого прибутку з розпродажі цієї книжки виховній установі „Рідній Школі" у Львові.

Обгортку оформив простою, але влучною алеґорією артист-маляр д-р Іван Іванець.

Кожна бібліотека повинна чим швидше придбати цю книжку і подавати її з рук до рук. Це сказати не задля книгарського інтересу, але з огляду на її вартість. Нетерпеливо чекаємо на другу частину, яка особливо для нас, у краю, буде ще цікавіша, бо подасть спомини автора з життя в Америці.

Лев Ясінчук.

По широкому світі.

— Анґлія, Франція, Зл. Держави, Еспанія і Китай домагаються від уряду Куби 100 міліонів франків за школи, які потерпіли горожани тих держав підчас домашньої війни.

— Корабель „Европа" привіз з — Парижа до Ню Йорку транспорт золота вартости 100 міліонів долярів.

— В Льондоні відкрито британський промисловий ярмарок, в якому бере участь 1.500 виставців.

З відчитової салі.

Др. В. Залозецький: ВИЗАНТІЯ Й УКРАЇНА. ЇХ ВЗАЄМИНИ У ЖИТТІ Й КУЛЬТУРІ.

У серії академічних вечорів мав відчит 18-го ц. м. у неділю, в год. 6. попол. у салі „Бесіди" д-р Володимир Залозецький на згадану тему. Прелеґент як історик мистецтва зупинився виключно на впливах мистецьких памятників Византії, позначених на розвитку українського давнього мистецтва. Виклад свій ілюстрував він світлинами характеристичних будівель чисто византійського стилю і тих, що підпали під його вплив зовсім або тільки частинно. На поодиноких зразках архітектури та малярства вказував на ті основні риси, що ріжнять византійський стиль від середземноморського і західно-европейських. Глядачі мали змогу на дуже гарних і виразистих світлинах бачити еволюцію тих впливів.

Прелеґент пояснював теж чому византійський стиль під впливом грецької спадщини був позаіндивідуальний, ідеалістичний і монументально-ієратичний, тоді, як західні стилі підкреслювали індивідуальні прикмети та мали на собі ознаки більше матеріяльної культури. Прелеґент на закінчення застерігся проти поверхових узагальнень, які часто роблять деякі у дискусії на тему вищости одного або другого стилю, даючи тільки їх характеристику. У викладі свому він користувався головно здобутками нових византольогів віденської школи, що основно змінили дотеперішні погляди давньої школи.

Відчит був дуже цікавий, — виголошений свобідно, прозористо і виразно.

Відкриття клюбу „Молодої Громади".

Вчора, в неділю 18. ц. м., відбулося відкриття нової домівки Т-ва „Молода Громада" у Львові. Ця домівка складається з двох кімнат каварні „Уліон" („Народня Гостинниця"). Вони ізольовані від решти каварні нововставленою стіною та мають окремий вхід з брами при вул. Костюшка 1. а. Присутніх у клюбі не обовязує теж примус щонебудь замовляти у каварні (ресторані), з якою домівка получена малими боковими дверми.

Домівка надзвичайно гарно відремонтована, має нове клюбове уладження, а стіни прикрашені образами чільних українських малярів. Велика саля знаменито годиться на відчити, вечірки та всякі клюбові сходини, — кімнатка мала є вимріяним прибіжищем для прихильників „бріджа", тарока чи шах.

Меткий Виділ „Молодої Громади" з дир. Ю. Шепаровичем та господарем дир. Сколяком на чолі, який уладив відкриття клюбу для членів „Молодої Громади" і їх родин може похвалитися великим моральним успіхом: відкриття клюбу відбулося у присутності кількадесяти осіб зпоміж львівської інтеліґенції т. зв. „середньої ґенерації", яких завязують спільні спомини та товариські звязки. З відкриттям клюбу повстала знаменита можливість підтримувати ті звязки у найкультурніших формах. Вчорашній вечір дав під цим оглядом найкращу запоруку.

З великим вдоволенням треба витати створення нової стійки, яка безумовно причиниться до оживлення українського товариського життя.

—o—

НОВИНКИ

— ЦЕРКОВНІ БРОКАТИ, бортн, френдзелі, наплечні хрести, ПАНАМУ до вишивання фелонів і фан, ДЗВОНИ, всі готові церковні річи, книги, світло, КАДИЛО, печатки для Парох. Урядів, хінсько-срібн. і альпакове СТОЛОВЕ НАКРИТТЯ, ліжка, ПРАПОРИ і відзнаки поручає Дім тор.-пром. **„Достава"** у Львові, Донецька 11/1, і Руська ч. 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Підгудського 6. 1106 2—10

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 52445-100

— Чергова, покарнавалова Перфекція в школі Т. Витвицького (Нар. Дім) відбудеться в **четвер** 22. II. в год. 6.30 вечором. 1118 1-3

— Про репертуар. Ґрамофонові авдиції польських радіостацій у цьому сезоні підлягли ґрунтовній реформі. Передовсім зникли майже цілком короткі десятихвилинні авдиції, які не дозволяли створити авдиції певної вартости і провідної думки. По друге, ґрамофонові авдиції поставлено на рівні з живою музикою щодо репертуару і щодо часу їх надавання, даючи змогу слухати їх усім катеґоріям радіослухачів. Найбільший матеріял дають кружки в царині легкого репертуару, при чому артистичний бік стоїть тут на дуже високім рівні. У ділянці поважної музики заслуговують на увагу численні твори, незнані для нас з живої музики. Для влекшення їх зрозуміння, введено до авдицій короткі, популярні пояснення. Кожен тиждень приносить нам якусь цікаву ґрамофонову авдицію, про характер, яких кажуть самі титули: „Від гавота до румби", „З забутих опер", „Конкурс тенорів" і т. д. Найближчі ґрамофонові програми дадуть нам такі новинки: Стравінський — „Історія жовніра", „Містерія весни"; Тансман — Сюїта на фортепяновий квартет; Равель — Септет; Шміт — Віденська рапсодія.

— Велика знижка цін: Подаємо до відома нашим Шановним відборцям, що ми знижили ціни на наші вироби на більше як 5%; в деяких сортах навіть більше як на 10%. Просимо жадати цінників. Наші вироби якістю рівні, а то перевищають вироби найкращих фабрик у Польщі. Фабрика свічок **„КЕРОС"** раніше Інж. К. Котецький і С-ка. сп. з. о. п. **ЛЬВІВ 15.,** вул. Окружна 108 а 1116

— Перший відчит з заповідженого циклю з обсягу ґеоґрафії, виголосить в середу, дня 21. II. 1934 в залі Академічного Дому, вул. Супінського 21 — проф. д-р Полянський: **„Східня Европа в дилювіяльній добі".** Початок в год. 18. Вступ вільний.

— Бюро Тірка повідомляє, що 21. ц. м. у Великім Театрі відбудеться V. Симфонічний концерт під дир. А. Солтиса. Солістом виступить піяніст Мінц. На програму складається І. симфонія Брамса та увертюра до „Тангайзера".

— Костюмівка Української Захоронки у Львові. У звідомленні з діточої костюмівки, влаштованої Українською Захоронкою („Діло", ч. 44), перекручено прізвище Христі Гашинської, яка дістала другу нагороду, на Дашинську.

— Виклад д-ра Паньчишина у Ремісничій Бурсі. Пишуть нам: Від Українського Гіґієнічного Т-ва відбувся в Ремісничій Бурсі при вул. Пасічній ч. 2. виклад д-ра М. Паньчишина про туберкульозу. Виклад був достосований до рівня й потреб молодого ремісника, до того унаглядненний образами й таблицями, тому був дуже потрібний для тої молоді, що працює звичайно серед несприятливих умовин. Зачуваємо, що проектується й дальші виклади для тої молоді.

— Велику рідношкільну повітову нараду в Рогатині в справі середньої школи і внутрішньої позички скликує Старшина Кружка і батьківський гімн. комітет. Реферати про середню школу і підготволюючі гімназійні курси та внутрішню позичку виголосить: посол Степан Кузик, дир. В. Бачинський і проф. Ю. Каменецький. Нарада буде 24. лютого в гімн. салі в год. 11. передпол. Свідомі громадяни Рогатинщини, візьмуть масову участь. — **Старшина Кружка і Батьківський Комітет — Рогатин.**

— У справі Українського Союзного Театру. Кураторія Українського Союзного Театру у Львові просить управи усіх українських театрів вислати своїх делеґатів на спільне засідання, яке відбудеться в понеділок 26. лютого в год. 16. у домівці Кооперативи Український Театр, вул. Шашкевича 5. Можливе, що деякі наші театральні дружини у переїзді з одного місця на друге не дістали на час повідомлення, тому згадана Кураторія подає їм оцим до відома речинець засідання, на якому представники мають обговорити спільний повчальник.

— **Перестерога!** З огляду на те, що в краю ходять якісь люди, що видають себе за кольпортерів книжок книгарні „Просвіти", чи за представників Т-ва „Просвіта" у Львові, канцелярія Т-ва „Просвіта" у Львові ще раз подає до відома громадянству, що від 1. січня 1934 р. Т-во „Просвіта" не має і не посилає ніяких агентів-кольпортерів. **Канцелярія Т-ва „Просвіта".**

— **Українець — членом наукового товариства в ЧСР.** Доц. д-ра Ол. Орлова обрали членом II. класи (природ. й мед.) „Kralovske ceske spolecnosti nauk" — найстаршого наукового т-ва ЧСР. Д-р Ол. Орлов є доцентом Укр. Висок. Пед. Інституту, а також і доцентом Карлового Університету. Молодий учений працює в ділянці геольогії й петрографії.

— **Нечувана демонстрація в церкві.** В ч. 43. „Діла" з дня 18. II. появилась новинка п. н. „Нечувана демонстрація в церкві", яка не відповідає дійсности. Справа представлялася так: Дня 12. ц. м. з нагоди XII-их роковин вступлення на престіл Святішого Отця Пія XI. відспівав архиєрейську Службу Божу Преосв. Кир Литвинський. Проповідь з тої нагоди виголосив Ексц. Кир Григорій. Підчас проповіди умово хора жінка одного з тутешніх українських громадян у приступі недуги стала в церкві висказувати свої завваги, що безосновно не мали характеру політичного і не були ніякою того роду демонстрацією. Інцидент негайно зліквідовано — хору жінку випровадили з церкви та успокоїли. Рівночасно заважую, що згадана жінка вже кількакратно по інших церквах викликувала подібні інциденти. Тому прошу ласкаво спростувати повищу новинку у Вашому хвальному часописі. — **о. Роман Лободич**, парох катедри у Станиславові.

— **Маніфестації ППС. у Львові та Варшаві.** В понеділок відбувся у Львові проголошений ППС. і центральною комісією професійних союзів демонстраційний страйк на знак солідарности з австрійськими соціялістами. Страйк не вдався настільки, як сподівалися. Майже в ніякій ділянці не перевели заповідженого страйку. Трамваї не курсували всього пять хвилин. Залізничники взагалі не приступили до страйку. Лише в деяких фабриках перервали роботу на пів години. — У Варшаві був кільхавинний страйк робітників у деяких приватних фабриках і підприємствах. Всі заведення приюдного вжитку та державні підприємства були чинні. На пл. Спасителя та пл. Люблинської Унії стояло кілька трамваєвих возів, та небаром поїхали. Зрештою комунікація не була перервана.

— **Хто виграв на льотерії.** В третім дні тягнення державної клясової льотерії впали виграні на такі числа: 2.000 зол. на ч. 31300, 77453. 1.000 зол. на ч. 48846, 108275, 141210. 500 зол. на ч. 9087, 135585, 151077, 152200. 400 зол. на ч. 45933, 56750, 79516, 106092, 108160. 10.000 зол. на ч. 58523. 2.000 зол. на ч. 140250. 1.000 зол. на ч. 102696, 153988. 500 зло. на ч. 82984, 151806. 400 зол. на ч. 35105, 68117, 84770, 113910, 163489.

— **Даремні домагання.** Рада м. Львова приняла рішення в справі, пересудженій вже варшавськими урядовими чинниками, домагаючись залишення у Львові заведення обезпечень від випадків. Зажадано також, щоб у Львові створено окружну дирекцію Суспільної Обезпечальні на Сх. Галичину і Волинь.

— **Студента засудили за крадіж.** Львівський суд розглядав справу студента університету Леопольда У., обвинуваченого в крадежі щадничої книжечки. Студент оправдував свій вчинок тяжкою грошевою скрутою. Засудили студента на 6 місяців вязниці та втрату гор. прав, із припиненням виконання кари на 5 літ.

— **Цибульський стане перед наглим судом.** В суботу рішила львівська прокураторська влада поставити Г. Цибульського, душогуба з вул. св. Софії, перед наглий суд. Лікарі психіятри, які десять днів досліджували психічний стан злочинця, рішили, що він є вповні відповідальний за свої вчинки. В найближчому часі віцепрокуратор Мостовський виготовить акт обвинувачення і розправа перед наглим судом відбудеться за який тиждень. Трибуналові проводитиме р. Мединський. Цибульський не має оборонця.

— **Львівська хроніка.** Почтовий самохід переїхав на вул. Сикстуській 16-літнього Петра Домарадзького, якого в тяжкому стані перевезено до шпиталю. — Непрошені нічні гості розбили в магазині Т. Кисяка при пл. Смольки залізну касу, але знайшли в ній тільки 20 зол.

— **Краєва хроніка.** В Дрогобичі повстав громадянський комітет, що рішив створити „табор праці" для 100 хлопців з дрогобицького повіту у віці 17 до 22 літ. — В Панасівці пов. Тернопіль згинув Павло Ковальський, впавши під сани, які коні тягнули дальше. — В Окопах св. Трійці пов. Борщів утопився Микола Юрій, впавши з моста до Дністра.

З українського життя в Чехословаччині.

СОКІЛЬСЬКА АКАДЕМІЯ У ПРАЗІ.

Сокільську академію для вшанування 40-ліття діяльности Сокола-Батька у Львові влаштував 10. ц. м. у Празі Союз Українського Сокільства за кордоном. У вступному слові староста Союзу *інж. П. Цісар* змалював взаємовідношення Союзу зі Соколом-Батьком і ствердив, що навіть серед сучасного лихоліття України сокільська ідея постійно поширюється на Українській Землі. Соколи відспівали сокільський гимн та виконали кілька вправ вільноруч. Культ.-освіт. референт Союзу *д-р М. Маєвкевич* виголосив реферат на тему „40 років діяльности С.-Б." Промовець подав образ розвитку С.-Б. на тлі загально-культурного розвитку українського народу в другій половині XIX. в. та зупинився на головніших етапах розвитку Сокола-Батька, а також на ідейнім значінні сокільського руху та його ваги для розвитку української нації. Після відчитання *О. Стефановичем* його вірша „Соколові-Батькові" програма академії була закінчена сольовими українськими нац. танками (пор. *Білик*). Вистава українських сокільських друків і фотографій із сокільського життя зацікавила відчас академії значним зацікавленням публики.

УКРАЇНСЬКО-ЛИТОВСЬКИЙ ВЕЧІР.

Українсько-Литовський Вечір, що відбувся у Празі 11. ц. м., мав успіх. В концертовій частині вечора виконав Український Хор під батутою п. *Щуровської-Россіневич* українські та литовські пісні, а п-і *Іванна Сименька-Іванишин* (при супроводі п. *Рафаеля Шехтера*) співала в укр., литов., італ. та чеській мові. З репертуару співачки особливий успіх мали: „Діброво зелена" й арія з опери „Мефісто". Зі співів Українського Хору відзначила публика особливо литовські: „Земля заснула" („Užmiго") Ч. Сасноускаса (слова Маироніса, відомого литовського будителя), „Гимн життя" („Гимнас гиенімуі") Бертуліса, „Болить, болить" („Скавда, скавда") Гроліса та Кошиця „Ой піду по коліна в лободу". Серед присутніх було чимало впливових литовських та українських діячів. Литовська колонія у Празі була заступлена більшістю членів празького посольства Литовської Республіки під проводом уповнов. міністра п. Аукштоліса, секр. посольства, консули п. Стяжінускаса, майора Шімкоса та їх домами. Після концертової частини були танці до 2 год. в ночі при акад. джесовій орхестрі.

З ГОЛОВНОЇ ЕМІГРАЦІЙНОЇ РАДИ.

III. Конференція Головної Еміграційної Ради відбулася у Празі 14.—15. II. Було крім президії Головної Еміг. Ради (проф. *О. Шульгин*, проф. *М. Славинський*, п. *І. Косенко*) пятдесять делегатів від українських організацій зі Франції, Польщі, Румунії, Люксембурзі, Болгарії, Югославії, Туреччині та ЧСР, а теж почесні гості з Галичини й Буковини та еміґранти (В. К. Прокопович, проф. О. Лотоцький та інші). Делегати заступали на Конференції понад 16.000 зорганізованих членів. Головував ген. *Б. Сальський*. Ухвалено абсолюторію старій президії та обрано нову у складі: проф. *О. Шульгин* — голова, проф. *М. Славинський* — 1. заст., інж. *М. Шумицький* — 2. заст., *І. Косенко* — тепер. секретар, *О. Удовиченко* — скарбник. Обрано ревіз. ком. (проф. К. Мацієвич, проф. А. Яковлів, інж. В. Фількович) та фінанс. ком. (інж. М. Шумицький, дон. І. Кабачків, інж. Є. Гловінський). *(У. Т.)*.

— **Страйкові неспокої.** В державнім тартаку в Киверцях на Волині проголосили робітники страйк. До страйку не прилучилися робітниці, наслідком чого наразилися на атаки страйкарів. Перед кількома днями прийшло з того приводу до таких неспокоїв, що мусіла інтервеніювати поліція. Заатакована страйкарами, вжила зброї, стріляючи в повітря. Юрба розбіглася без жертв.

— **Громи на Поліссі.** Над селом Снітово на Поліссі перетягла велика буря з громами. Один грім ударив у селянську хату і зірвав дах. Селяни пояснюють цей факт як ворожбу голоду або війни.

— **Шварцбартові заборонили відчит.** Вбивник отамана Сим. Петлюри Шварцбарт приїхав був до Торонто в Канаді де хотів виголосити відчит, очевидно про українців. Торонтські українці підозріваали, що Шварцбарт буде говорити неправду про українців і звернулися до влади й вона заборонила цей відчит. Крім того Шварцбартові приказали покинути Канаду.

— **Ліга Націй дістала знову гроші.** Із Женеви повідомляють, що Ліга Націй одержала величезну спадщину. Богата американка з Філядельфії, якої призвище держать покищо в тайні, умираючи записала для Ліги Націй 500.000 швайцарських франків. Сума має бути платна після смерти її чоловіка, але він не може нарушити капіталу, тільки користується процентами того капіталу. Небіжка була близькою співробітницею президента Вільзона і вже нераз призначувала більші суми для гуманітарних організацій. Теперішній леґат призначений на „суспільні і наукові праці Ліги. Досі призначили ріжні особи з Америки разом 8 міліонів дол. на ріжні культурно-суспільні цілі.

— **Монте Карльо вводить нове золото** у своїм славнім касині, де грають у рулетку. Підчас війни ввели замісць золота жетони, які треба було купувати в касі касина у салі гри. Видко, що тепер управа касина рішила зривабити більше грачів і роздобула більші запаси золота. Покищо золота на ставки вживають тільки при одному столі; при інших грають іще жетонами. Виграну виплачують золотими монетами по 5, 10 і 20 долярів.

— **Материнська любов.** 70-літня мати Ґреґорі йшла пішки з Балтиморе до Вашингтону, себто 70 англ. миль, щоби просити за свого сина Карла, якого арештували за крадіж і засудили на 60 днів. Як прийшла на місце, впала з перевтоми та голоду. Суддя Ралф Гівен, зворушений материнською любовю, випустив сина, коли цей обіцяв поправу.

— **Рубач детективом і університетським професором.** Д-р Бомон, з роду француз, зиріс в Голяндії. Виемігрував до Америки, де працював у пралісах як рубач. З лісів перенісся до міста, де став детективом. При тому студіював психольоґію. Небаром здав докторат психічних наук і нині веде школу психольоґії, у якій має досить учнів.

— **Ріжні вістки.** Цими днями до Злучених Держав вислала Франція золота на 300 міл. франків. — Анґлійський уряд відповів обороною на мито введене Францією для деяких анґлійських товарів і підвищив мито на 20 відс. на французькі товари: шовк, вино, пера тощо. — Найстарший Рокефелер 95-літній міліонер вилужав і поїхав відпочивати на Фльориду. — У Туреччині падували цими днями буревії та сніговії: деякі залізничі шляхи засипані, кораблі втікли до пристаней. — У Берліні помер у 71. р. життя письменник Ріхард Зоозман, перекладчик Кальдерона і Данте. — Сенат Зл. Держав осудив колишнього міністра торговлі Мак-Кравена за його великі зловживання; його недавно випустили на волю, тепер знов посадять у вязницю. — Закінчили будувати в околиці Ліверпулю тунель, що буде найдовшим тунелем у світі: почали його будувати у 1925 р. і коштує він яких 8 міл. фунтів шт. — Від 18. грудня 1933 р. скількість безробітних в Анґлії зросла на 164.989 осіб і тепер є їх разом 2.380.068.

Відозви й комунікати.

За будову Народнього Дому у Перемишлі-Болонні.

Перемишль — одно з міст, найдальше на захід положене, а головно його передмістя Перемишль-Болонія, загрожене денаціоналізацією, задумує приступити до будови твердині національно-культурно-освітнього й економічного життя, НАРОДНЬОГО ДОМУ. Читальня „Просвіти" на Болоні, одна з найдіяльніших читалень Перемиської Землі, міститься в малій кімнаті і не вспіє вести як слід наміченої праці. Тому голова читальні, дир. Кебузинський, сповняючи свій національний обовязок, подарував під будову Народнього Дому площу.

Громадяни Болонія — це злебільша міщани, робітники та служачі, які на силу пробиваються крізь життя в теперішніх важких часах та не є в спромозі власними зусиллями здвигнути цю будівлю. Тому звертаються до всіх Земляків із закликом прийти їм з помічю в наміченому ділі. Кожний з нас розуміє, яке значіння мають просвітні інституції на окраїнах міст. Тому теж віримо, що кожний національно-свідомий українець не завагається ні на хвилину зложити хоч маленьку лепту на таку велику нашу ціль. Бо наша ціль поставити на передмісті Перемишля бастіон-твердиню, з якої ми та грядущі по нас боронитимуть української душі міщан та робітників. Велеві глибоким переконанням, що ділом своїм докидаємо цеглину під розбудову українського майбутнього, кличемо всі наші культурно-освітні та економічні установи і всіх свідомих українців: *Покажіть ділом, що розумієте велику вагу читальні на передмісті.*

Гроші просимо слати на адресу: „Українська Щадниця" в Перемишлі.

Перемишль, в січні 1934.

КОМІТЕТ.

Дописи

ЖОВКВА.

Жовківщина для „Рідної Школи“. Поклик Головної Управи „Р. Ш.“ до організування внутрішньої політики не пройшов безслідно. Доказом прихильности до цієї справи може бути нарада делегатів сільського повіту Жовква, що відбулася в домі „Рідної Школи“ дня 16. лютого ц. р. при участи 54 учасників (з того поверх 40 із сіл) під проводом голови Повітового Кружка „Р. Ш.“, адв. д-ра Івана Романкова. По теплій промові предсідника виголосив делегат Головної Управи п. Лев Ясінчук загальний реферат. У дискусії забирало голос 8 бесідників, порушуючи в прихильністю ідеольогічні та практичні справи. Особливо завзятий був голос українських жінок. Голова філії Союзу Українок п. Пеленьска, звертала свої слова до прихильних і неприязних жінок, щоби вони своїм впливом спонукували й зпушали до участи в позичці. З черги виголосив п. Л. Ясінчук другий реферат про дитячі садки. Приявні познайомилися докладно із завданнями цієї установи, способом її організації та фінансування. На внесок п. Потерейшної делегати приняли одноголосно відповідні резолюції. По горячому кінцевому слові д-ра Романкова розійшлися делегати в піднесеному настрою з постановою: поставити „Рідну Школу“ на твердий грунт і вплив її духа використати для своїх цілевостей. Можна надіятися, що й друга частина повіту, яку обєднує Пов.-Кружок у Мостах Вел., у найближчому часі поставить у повіті якщо справу „Рідної Школи“

Спорт.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ

ВІДЕНЬ: змістство: Австрія — В. А. Ц. 6:0; Спортклюб — Рапід 2:1; Вієнна — Він 3:2; Лібертас — Адміра 3:1; Вакер — Донав 5:1; Ф. А. Ц. — Гакоаг 4:1 Табеля представляється так: 1) Рапід 19 пунктів; 2) Адміра 18; 3) Вієнна 14; 4) Австрія 13; 5) Ф. А. Ц. 12; 6) Донав 11; 7) Гакоаг 10; 8) Вакер 10; 9) В. А. Ц. 10; 10) Спортклюб 10; 11) Ф. Ц. Він 9; 12) Лібертас 8 пунктів.

БУДАПЕШТ: Угорщина — Кіспешті 3:3; Шегед — Мезеті 1:1; Бочкай — Фебус 4:3; III. Округа — Сомоті 1:0; Будай — Аттіла 1:1.

ПАРИЖ: Париж — Прага 3:III Міжнародні змагання. Заслужена перемога французів, яких найліпшим грачем був Йордан, віденець, бувший грач Ф. А. Ц.

МАРСИЛІЯ: Південна Франція — Будапешт 2:1.

Нові книжки й журнали.

Андрій Волощак: У ТЬМІ ГОРЮ... Поезії. Вінета і портрет роботи Михайла Скварка. Львів 1934. Стор. 97. 16°.

ІДЕОЛЬОГІЯ КООПЕРАЦІЇ. Вибір з кооперативного письменства. Впорядкували **К. Коберський і Вит. Левицький.** Львів 1934. Наклад Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Стор. 106 вел. вісімки. Ціна 2 зол.

Це книжка, на яку вже довго чекали справжні приятелі кооперативного руху. Поверховної фразеольогії про кооперацію у нас вже доволі, іноді аж за багато. Через ту поверховність трапляється нерта, що у виступах кооператорів повторюються одні й ті самі, давно відомі, а часто й не зовсім кооперативні фрази. Нам треба конечно поглиблення кооперативної свідомости.

Редакція „Кооперативної Республики“ дала нашому читаючому громадянству можливість пізнати глибше душу кооп. руху з першої руки, на основі праць найвизначніших лідерів світового кооперативного руху. Є, тут виїмки з писань Овена, Фурієї, Жіда, Тотомянца, Вебба, Поссона, Міллера, Штаудінґера, Тугана-Барановського, Ворбаса, Голіока й ін. Про значіння кооперації для українського народу говорять уривки з писань К. Паньківського та А. Ільченка.

Книжка полумана для середньо-освіченого читача. Вона напевно зробить свою службу, даючи духовий корм провідникам нашого кооперат. руху. Користування з цієї облекшують авторський та річевий покажчики.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 20. II. год. 7·30 веч. „Чоловік, що був четвергом“.

Середа, 21. II год. 8·15 веч. V-тий Симфонічний Концерт Львівської Фільгармонії.

Театр Різнородностей.

Вівторок, 20. II. год. 7·30 веч. „Родина“.

Середа, 21. II год. 7·30 веч. „Родина“.

Концертове Бюро Тірка:

21. II. V. Симфонічний концерт у Великім Театрі.

Кіна.

АТРІЯ: „Пестрах Арізони“, „Бунт крови та заліза“.

АПОЛЬО: „Паприка“

АТЛЯНТИК: „Парада резервістів“.

ВАНДА: „Св. Антоній Падевський“.

КАСІНО: „В твоїх обіймах“.

КОЛІСЕЙ: „В тайній службі“ і ревія: „Подумай про мене“.

КОПЕРНИК: „Гарне є життя“ Моріс Шевальє).

МІРАЖ: „Королівський любо“.

МАРУСЕНЬКА: „Гарне є життя“ (Моріс Шевалє).

МУЗА: „Наварин нага“ (Бастер Кітон).

ПАЛЯС: „Пригода на Ліде“.

ПАН: „Історія гріху“ та ревія.

ПАСАЖ: „На сліді злочинців“ (Кен Мейнард).

ХИМЕРА: „Світ без мужчин“.

СТИЛЕВЕ: „Гори в полумі“ та ревія.

ЧУХА: „Кавадра опайдухів“ і ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 20. лютого 1934.

Відень (506,8) 16·05 Програма для дітей, 19·25 „Ріґолето“ оп. Вердія. **Прага** (470,2) 19·20 Джез, 20·10 Популярні дальматинські пісеньки. **Париж** (1724) 21·40 Лекка музика та пісні, 22·30 Комічні монольоги, 23·00 Нар. арагонські й катальонські пісеньки. **Штрасбург** (349,2) 21·30 „Студент-прошак“ оп. Міленкера. **Білгород** (437,3) 19·30 Пісеньки, 20·40 Хор. **Кенігсвустергавзен** (1371) 17·25 Музика мин. століть, **Ляйпціг** (372,2) 18·20 Камер. музика, 22·25 Легка музика, **Мінхен** (405,4) 20·25 „Дон Кардьос“, оп. Вердія. **Будапешт** (549,4) 20·40 Цит. музика, 22·10 „Студент-прошак“ оп. Міленкера, **Міляно** (368,6) 20·10 „Сан Мартіно“ оп. Сільнера.

Середа, 21. лютого 1934.

Давентрі (1500) 16·15, 21·15 Симф. концерт, **Льондон** (342,1) 19·30 „Ді Дейсі-Чейн“ 12 пісень літочого віку, **Відень** (506,8) 17·15 Камер. музика, спів, **Братислава** (295,5) 19·35 Концерт, 19·55 Пісні, **Моравська Острава** (279,1) 19·30 „Фігарове весілля“ оп. Моцарта. **Білгород** (437,3) 16·30 Фортепян, 19·00 Нар. пісеньки, **Ковно** (1935) 16·20 Спів, **Рига** (311,6) 9·15 Хор. пісні, 18·00 Естонські пісні, **Кенігсвустергавзен** (1371) 17·25 „Ах, що не кохання“ баркова вокальна задиція, **Ляйпціг** (382,2) 17·35 Шведські нар. пісеньки, **Мінхен** (405,4) 20·30 „Дер Вершвендер“ нуз. казка Кройцера, **Букарешт** (212,6) 20·10 Фортепян, 20·55 Спів, **Будапешт** (549,5) 15·30, 17·00 Концерт, 18·50 Фортепян, 21·20 Цит. музика, **Міляно** (368,6) 17·10 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 20. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Сальоновий концерт, 12·30 Метеорольочні вістки, 13·25 Збіжева біржа, 13·30 Господарські вістки, 13·40 Джез, 13·40 Кутюк мови, 16·50 Карузо з грам. плит, 17·10 Фортепян (Юдіт Інерліс), 17·50 Туристичний біоетен, 18·00 Будівництво в новочасних містах, 18·20 Муз. скрипка, 18·35 Легка музика з грам. плит, 19·03 Фейлетон „Більшовицька повість“, 19·15 Всячина, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·30, 19·43 Спортові вістки, 19·35 Сільна реруя, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Транс. з Познаня: Косі фан Тутте“ („Такі вони всі“) пом. опера Моцарта, 22·30, 23·05 Танкова музика.

Середа, 21. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Легка музика, 16·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Октет (грам.) 15·50 Спів (Гофманова, сопран), 16·10 Для дітей: „Недобрий жарт“, пісеньки, загадки, 16·55 Легка джезова музика, пісеньки, монольоги, 17·00 Природничий відчит, 18·20 Камеральний концерт, 19·05 Всячина, гр. плити, 19·15 На фронті літератури, 19·30, 19·43 Спортові вістки, 19·35 Сільна реруя, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика (вібрафон), 21·00 Фейлетон: Люди з провінції, 21·15 Сонети кримські Міцкевича з музикою Монюшка, 22·15 Відчит есперанто про пресу в Польщі, 22·30 Сальонова музика з гр. плит, 22·57, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ

У Львові долар у приватних оборотах 8·35.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·43, Париж 34·33 і пів, Берлін 209·65, Цюріх 171·40, Амстердам 357·—, Нюйорк кабель 5·36 Нюйорк чеки 5·35.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 19. II. масло 3·10, молоко, —·18, сметана —·80, яйця 3·—

Тенденція на масло звижкова, на молоко і сметану удержана, на яйця слаба.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

X. Загальні Збори „Союзу Українських Купців“ у Львові — відбудуться 11. березня 1934, в год. 10 пеоеднол. у власній домівці, Ринок 10, II пов. з таким порядком дня: 1) Відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів. 2) Звіти: Секретаря, Скарбника, та Контр. Комісії враз із внеском на уділення абсолюторії уступаючій Раді. 3) Вибір голови Т-ва. 4) Вибір 12 членів Ради і 4 заступників та 3 членів Провірної Комісії. 5) Ухвалення висоти членських вкладок на біж. рік. 6) Зміна Статуту, а саме: назви Т-ва на „Союз Українських Купців і Промисловців“, а у звязку з тим §§ 23, 29, та 34—43 в справі зміни назв місц. Гуртків на Філії Т-ва. 7) Справа Фонду у наглих випадках. 8) Справа В-ва власного органу. 9) Внески й запити. Наколиб в год. 10 не вийшло кимгатне Статутом число членів, то в год. 11-ій відбудуться Заг. Збори при вожній скількости учасників, а рішення їх будуть правосильні. Львів, 18. лютого 1934. Рада Т-ва „С. У. К.“. 1120

На Рідну Школу 20 зол. зложили Юрій і Ліна Трачук Березінські замісць поздоровлень про своє вінчання, яке відбулося в Заболотові 8. II. 1934. 1119.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КІМНАТА — елегантна, умебльована до винайму, доми ЗУПУ, Малаховського 2, бльок I., брама V., мешкання 3. 1111 1—3

БЕЗРОБІТНІ ІНТЕЛІГЕНТИ по містечках і селах **можуть дістати заробіток.** Адреси подати до книгарні „Рідної Школи“, Львів, Сикстуська ч. 20. 1114 1—3

ВУГОЛЬ: Калитин, Байки 14. Тел. 38-94 1006 10—30

ЕМЕРИТОВІ, аматорові саду, шоковників і насіки дам помешкання і паливо. Гарасовський, **Любачів.** 1090 3—3

ВІДНАЙМУ покій, два, спільна кухня, ул. Голуба 11 а. мешкання 5 3—5 год. 1104 2—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Хочете ще раз пережити страхіття світової війни на наших землях?

Хочете зрозуміти трагічні переживання старшого галицького покоління в роках великої хуртовини?

Хочете знати правду про Талергоф, гегемну українських заслинців, жертв австрійського насилля?

Читайте книжку

ВАСИЛЯ МАКОВСЬКОГО

п. н.

ТАЛЄРГОФ

(Спогади й документи).

Книжка, якій нема рівної!

Одним духом ви до останньої сторінки читаєте барвисті наболілі трагізмом сторінки очевидця-страдальця.

„Талергоф“ — не тільки з огляду на свою белетристичну, але й педагогічно-виховну вартість, повинен найтися в кожній хаті.

Ціна 3·50 зол., з перес. тільки 4 зол.

Замовляти у всіх книгарнях і в головному складі: „Коопа „Дружина“, Львів, Сикстуська ч. 20.

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС“,

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 18/47 9-10

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на дорідних умовинах Купно продажа: заміна ужиманих інструментів. 235

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

У Варшаві

МОЖЕТЕ КУПИТИ „ДІЛО“ В ТАКИХ МІСЦЯХ:

Вул. Маршалківська 30.
Вул. Маршалківська 46.
Вул. Маршалківська 77.
Вул. Маршалківська 89.
Вул. Маршалківська 101.
Ріг вул. Золотої і Маршалківської
Вул. Маршалківська 127.
Вул. Маршалківська 132.
„Наукова Книгарня“.
Вул. Новогродзка 2.
Ал. Уяздівські, ріг площі Трьох Хрестів.
Вул. Брацка 21.
Вул. Шпитальна 8.
Краківське Передмістя 12.
Площа Театральна, ріг Вербової.
Прага напроти костела св. Фльоріяна.

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

у Калуші й Перемишлі

Новина!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією. відзискають попередню краску і силу тону, черезте перетоплять дзвони зайво.

ОСТОРОГА!

Остерігаємо перед агентами якоїсь жидівської ліярні дзвонів зі Станиславова, які волочаться по селах та ярмарках і подаючи себе за наших відпоручників, напихають людей останню тандиту.

Ми як ніколи так і тепер не послуговуємось агентами в тій праці, що хто забажає доброго товару, довідається про нас з українських часописів, а жидівського агента з його дзвонами відправить до найблизшої божниці. 1115 1—10

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

Шевченко й Княжна Репніна

Ціна 1.50 зол., з почт. пересилкою 1.65 зол.

ҐЛЮТИНА

КРИВЕЦЬКОГО

Препарат до клеєння, лютування та утреалювання паперів, документів, банкових нот, рукописів, світин і т. д. — Всюди можна дістати! — **Ціна 1·— зол.** 4-25

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 47 (13.592). Львів, четвер 22. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·60 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Воєнні шанси на Далекому Сході.

Німецькі фахові кола, що займаються перспективами радянсько-японської війни, висловлюють думку, що по радянському боці є більші шанси виграти кампанію ніж по японському. Зате російські емігранти, між якими теж є багато військових знавців, кажуть, що переможцем вийде Японія. Перша російсько-японська війна не може бути зірилом, бо відносини змінилися основно. Большевія не має на Далекому Сході ніякої фльоти, зате Японія може заблокувати большовицькі порти. Одночасно Японія мусить рахуватися з тим, що большовія може перевести свою балтійську фльоту крізь Ледовий океан на Далекий Схід. Задля цього й побудовано недавно канал, що лучить Балтійське море з Білим. Постачання армії теж покращало, а ДПУ не допустить до зловживань, які шаліли за царату підчас російсько-японської війни.

В часі першої пятилітки большовики вибудували достаточну сітку залізничих сполук, які мають велике значіння для постачання армії на Далекому Сході. Тепер ту сітку доповнюють горячково, беручи на увагу моменти стратегічні.

Щодо відношення сил, то большевія має тепер на Далекому Сході 9 дивізій піхоти, які можна побільшити втроє, так що на східному фронті можна сконцентрувати третину збройної сили з мирного стану. Головний командант армії Далекого Сходу домагається 32 дивізій. Японія може виставити 34 дивізії поруч спеціяльних формацій, але мусить притім оглядатися на Китай та Америку. Мусить також боронитися перед Монголією, а крім того залишити в Манджурії окупаційні сили задля боротьби з партизанами.

Важне теж технічне вирядження противників. Червона армія має далеко більше літаків, для яких Японія, країна густо заселена, є пригожим предметом атакування. Тому японський промисл буде сильно загрожений.

Точкою тяжкости в майбутній радянсько-японській війні буде без сумніву Манджурія, в якій розіграються головні бої. Щоби Совіти могли вдержатися над берегом Японського моря, мусіли би зовсім покомати їх у Манджурії. Інакше втратять раз на все Усурійський край і Владивосток.

Жадайте всюди насіння тільки в оригінальнім опакуванні Народньої Торговлі!

Весна йде отже пора призадуматися над тим, де купити здорове і добірне насіння городини та інших пашних ростин.

Одиноким певним джерелом, де можна дістати всякого роду насіння є.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ,

яка за 50 літ свого існування рік-річно доставляє своїм відборцям найдобірніші і пристосовані до нашого підсоння і грунту роди насіння та дає повну запоруку, що виложений на закупно насіння гріш і виконана праця не підуть на марне, в доказ чого наводимо понижче один із численних похвальних листів, які ми дістали від наших відборців за останній рік:

До Філії Народньої Торговлі в Бродах.

З приємністю доводиться мені зачачити, що насіння з Вашої крамниці показалося так під оглядом кількости як і висліди зросту в полі і городі безконкуренційним. Може нарешті заграничні плоди „Маєтцера" і т. п. війдуть з липи нашої землі. Передові приміти тутешнього насіння перевищують чужі, через те, що насіння випродуковане в нашім підсоні є тревкальше і більше відворне на кліматичні впливи. — Глухів, дня 15. лютого 1934. Інж. рільн. Андрій Гаєн

Після революції в Австрії.

ПОЛОЖЕННЯ АВСТРІЙСЬКОГО УРЯДУ ТРУДНЕ.

БЕРЛІН, 20. II. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє, що віденські дипльоматичні кола дивляться з великим скептизмом на дальший розвиток внутрішньо-політичної ситуації в Австрії. На думку тих кол міжнародне положення австрійського уряду після останніх подій є трудне. Теперішний стан війни на два фронти мусів би зчасом довести до дальших поважних ускладнень. Звертається притім увагу на неопанування марксистівського руху та на можливість зросту гітлерівського руху. Тому віденські кола є за конечним міжнародним поладнанням австрійської справи чотирма европейськими державами. Думка обміркувати цю справу в рамах пакту чотирьох, отже й при участи Німеччини знайшла в останніх днях багато прихильників. Одиноким виходом на думку інформатора німецького інформаційного бюра уважають в дипльоматичних колах негайне порозуміння Австрії з Німеччиною. Вони й надіються опізнення зложення Віднем скарги в Женеві та злагіднення становища Австрії в тій справі.

НЕСПОКІЙ В АВСТРІЇ ВІДЖИВАЄ.

Віденська дирекція поліції одержала 19. ц. м. телеграфічне повідомлення, що в ночі біля Зальцбурга доконано динамітового замаху на телефонічний кабель, який лучить Відень з західними краями. Наслідком того розмови зі Швайцарією ведено через Берлін. Підчас стрілянини біля Рененгоф ранено 4 особи. Дійшло до сутичок в дільниці Сімерінґ. Стежа Гаймвери наскочила на групу Шуцбунду, заняту складанням скорострілів. Підчас стрілянини полягло 3 соціялістів і 2 гаймверівців потерпіло тяжкі рани. В одній каварні напроти церкви св. Стефана вибухла пожежа, що наробила великої шкоди. Кілька осіб зазнало нервового потрясення.

КАРИ НА ШУЦБУНДІВЦІВ.

ВІДЕНЬ, 20. II. ПАТ. У Штаєрі виконано смертний присуд на члені Шуцбунду, що звався Йозеф Арер. У Відні наглий суд розбирав справу шуцбундівців, що брали участь у боях біля дому Ґете. Головного обвинуваченого, Кребца, засуджено на смерть, двох інших на 12 і 15 літ вязниці, справу інших передано звичайному судові.

ЛЕОБЕН, 20. II. ПАТ. Наглий суд засудив соціял-демократичного посла Валіша, провідника республиканського Шуцбунду, на кару смерти. Його повішено в ночі на 20. ц. м.

2.000 ЛЮДЕЙ ЗГИНУЛО В АВСТРІЇ.

БЕРЛІН, 20. II. ПАТ. „Берзен Ціт." довідується, що дирекція віденської поліції нараховує число смертних жертв кривавих подій в Австрії до вечора 14. ц. м. на 1.730 убитих. Загальне число вбитих сягає понад 2.000, бо найбільші кривові бої велися в днях 15. і 16. ц. м.

Часопис приносить дальше жахливі подробиці боїв і нотує поголоски, які кружать по Відні, що в часі наступу на т. зв. Шлінгергоф у Фльоріядорфі застрілено 17 дітей у віці нижче 10 літ. Доведені до розпуки жінки, замкнені в будинку, хотячи здержати військові відділи від бомбардування домів, ставали в отвертих вікнах, держачи дітей в руках. Про завзятість, з якою билися обі сторони, свідчить факт, що в дільниці Герлінґ 12-літній хлопець вибіг на зустріч стежі Гаймвери і з револьвера стріляв до вояків. Гаймверівці розбили хлопцеві голову прикладами крісів.

75 ВБИТИХ ДІТЕЙ.

Париський соціялістичний „Популер" приніс вістку, що в робітничих домах у Відні знайшли трупи 75 дітей нижче 14 літ, убитих підчас острілювання артилерією. Коментуючи цю вістку, часопис додає, що Дольфус, виступаючи в обороні християнської ідеї, стався звичайним душогубом. Вкінці критикує французьку пресу, що не подала правдивого числа жертв і висловлює Дольфуса як геройського оборонця незалежности Австрії.

ДОПОМОГА СОЦІЯЛІСТАМ ІЗ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

БУДАПЕШТ, 20. II. ПАТ. „Пешті Гірлап" приніс сенсаційні вістки про достави чехословацької зброї для австрійського Шуцбунду. У Відні задержано два вагони чеської муніції, наданої для Шуцбунду як посуда. Дня 13. ц. м. мало перейти австрійську границю 30.000 нерегулярних чехословацьких вояків. В останній хвилині не допущено до того перемаршу.

СОЦІЯЛІСТИ ПІДУТЬ ДО БІЛЬШОВИКІВ.

Соціялістичне „Право Ліду" повідомляє, що біля Девінської Нової Всі перейшов гурт віденських революціонерів із крісами та скорострілами. В більшості не молоді люди. Кажуть, що в бою ішло їм про демократію в Австрії. В Чехословаччині не думають оставати. Хочуть дістатися до СРСР.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ

ЧСР.

і польсько-німецьке порозуміння.

Чеська преса приняла вістку про польсько-німецьке порозуміння зразу якось невиразно; було видно, що вона була нам просто заскочена. Декотрі часописи робили „приємну міну при поганій грі", — мовляв: цим забезпечується мир в Европі та злагіднюється гострота ревізіоністичної пропаганди, бо з боку Німеччини ревізіонізм в першу чергу скермований проти Польщі, і т. п.

Але вже часом маємо інші голоси. Ось твердження „Прагітомност" містить статтю п. н. „Пролім", в якій автор каже, що німецькій дипльоматії вдалося зробити в міжнародньому фронті пролім. Далі дослівно пише: „Пакт про порозуміння, заключений між Німеччиною й Польщею, містить в собі лише гарні речі. І радісно ми приєднались би до його засад „ненасильности", коли б його супроводила низка розброєних умов і коли б він був підписаний одночасно усіми німецькими сусідами з Австрією включно. Але у занній ситуації він є шкідливий та просто небезпечний, тому, що дозволяє Німеччині використати час та ухилятися від усіх зобовязань. Тому вона воліє приняти, замість пятої частини версайської умови, загальне зобовязання обмеженого збройння. Не було найменшого сумніву, що військова й особливо гітлерівська Німеччина бажає не лише рівности, але вільности озброєння, не хоче зрівнання зменшенням збройння, лише через його збільшення. Наслідком непереведеного своєчасно розброєння та незаведення сталої контролі (якої не підтримали англьоси) досягнулося того, що Нім. може теперішні запізнені „віддроюючі" пропозиції вимівати, та розходушно глядіти на озброюючий розгін держав зі застереженням, щоби вимагати також і її рівне право на нове озброєння. (А це, як видно, для військової Польщі є річю також милішою). Надзвичайно сумнівне, щоб Німеччина в нинішній ситуації ще настоювала на справжню контролю збройння всіх народів, а лише задовольниться розмірно низьким „дефензивним" станом збройного матеріялу. Одначе є річю певною, що німці вже не потребують боятися вмаршу чужих військ під якоюнебудь притокою, бо „шлях на Рейн вже не відкритий".

Далі. Австрійське питання Польщі не цікавить. Саме в той час, коли натиск Німеччини починає сильнішати та примушує поважно задумуватись, коли Дольфус просто готується вносити скаргу до Ліги Націй, Польща умовляється про пакт, котрим зобовязується, що в якихсь обставинах не вважає війни Німеччини на-

ФІРАНКИ, КОВДРИ, ПОСТІЛЬ
від найвибагливіших до найдешевших
ВИРІБНЯ 553
ВАНК, Марійська Площа ч. 6.

сильства та всі питання буде з нею полагоджувати сама. Щодо торкається одіозного імени Ліґи Націй, то тут вже навмисне забувається про точку 16, що зобовязує членів вжити в певному випадку й насильства, щоби примусити іншого члена признати право з справедливість. З цього випливає незаінтересованість польської політики так долею середньої Европи як і Лігою Націй та цією всією женевською „правничою прамничкою“.

„Як це можливо, чому Варшава це все робить та яку користь з того має? Алеж через приєднання Австрії Німеччина значно підсилюється, а це хоч і не є безпосередньою загрозою для Польщі, то з другого боку, правду кажучи, вінкої польсько-німецької проблеми не розвязує ще умова, що обі сторони зобовязалися вирішити її в майбутньому лише мирними засобами, по приятельськи!

„Німці не відмовляються від „коридору“, ані Горішнього Шлеську, навпаки, між радками заявляють про свої права і нічим не ґарантують теперішнього польського кордону. Польща злобуває собі лише віддалення терміну розправи. Була першою на черзі, а тепер може думати, що вже аж остання, що увагу й „Drang“ Німеччини відсунула зі Сходу на південь і південний Схід. Поляки надіються на труднощі, які виникнуть з того для Німеччини, які на довгі роки відвертатимуть увагу Німеччини від східних кордонів.

„Італія минулого року зробила для поляків прикрість пактом чотирьох, скермованим в напрямку ревізіонізму та проти Польщі. Зміни на Сході тут ясно передбачалися, однаково як і в середній Европі. А цього Пілсудський не злбув Муссоліні. „Ні, Поморя не буде на черзі, але Ваша Австрія, „Дуче“!“ Цікаво, яка на це буде італійська реакція. Чи Рим — це теж річ можлива — буде тепер старатися завпередки з німецьким урядом за приязнь з Варшавою, чи навпаки, прихилиться до Парижа й рішиться нарешті провадити середньо-европейську політику з Малою Антантою?

„Наша аналіза німецько-польської приязни не була би повною, якби ми не звернули уваги на спорідненість режіму й ідеольогії — та колиби ми не добачували також глибших перспектив і майбутніх можливостей, що тут також без сумніву відіграють свою ролю. Є фактом, що поляки були ворожі супроти Німеччини, доки та остання находилась під слабою владою демократії. З того часу, як Гітлер опанував ситуацію і Німеччина стала сильною, дається зворот. Трудно заперечити тут льогічність. Так само сталося і з Німеччиною. Німці надіялися на поворот втрачених земель аж доки вірили в „польську господарку“ й „ліберум вето“. Як тільки Пілсудський заволодів у Польщі сильною рукою, повстала в Німеччині мимовільна пошана до Польщі й навіть симпатія. Чи може часом поляки як славяни, є кралою расою? Славянської політики, між іншим кажучи, поляки ніколи не робили. А взявши це на увагу народжується комбінація **про співпрацю ширшого розміру — цивілізаційної й кольонізаційної праці на Сході,** що є для традиції теперішньої польської влади таким зрозумілим, а для реакції цілого світа таким бажаним“.

Ми навмисне зацитували цілу ту чеську статтю, як надзвичайно характеристичну для чеських настроїв. Як бачимо — ті настрої далеко не захоплені польсько-німецьким порозумінням, вбачаючи у ньому небезпеку для нинішнього стану в Середній Европі. Цікавим є теж закінчення статті: можливість узгіднення польсько-німецького становища до справ Сходу Европи, автор відразу підтягає під фірму „реакції“. Маємо враження, що велику ролю грають ту старі русофільські настрої серед чеського громадянства і деяка нервозність у зв'язку з розвитком подій на австро-німецькому фронті.

Річ ясна, що голос часопису, який ми навели, не мусить на 100 відс. покриватися з офіціяльною політикою ЧСР, яка проте **мусить** всіми засобами противитися ревізіоністичним течіям, зокрема ідеї „аншлюсу“, що з трьох сторін оточив би чехословацькі кордони німецько-мадярським морем. На те примусове положення Чехословаччини вказували ми з нагоди побуту мін. Бенеша у Парижі. Метка чеська дипльоматія, підтримувана у великій мірі особистим авторитетом її керманичів, заходиться біля втримання італьо-французько-англійського протинімецького фронту. Нема сумніву, що й найновіший спільний виступ тих трьох держав в обороні австрійської незалежности стався при немалій співучасті тої дипльоматії. Інша річ питання, чи вдасться на постійно зліквідувати питання „аншлюсу“, яке є природним правом німецького народу.

Ширіть наш часопис!

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

НІКЧЕМНІ!

„КАРПАТОРУССКІЙ ГОЛОС“ В ПОДВІЙНІЙ РОЛІ.

Ужгородському „Карпаторусск-ому Голос-ові“, відомій безхребетній рептильці, славній з останніх ревеляцій закарпатського „Українського Слова“, страшно не подобалась наша стаття про останній чеський перпеис населення, поміщена 5. лютого в „Ділі“. Найбільше розлютило цього україножерного друкованого смока те, що ми не найшли москалів на Закарпатті. Очевидно, що всяка дискусія з галицькими ренегатами чи московськими еміґрантами, натуралізованими на Закарпатті, як також зі спантеличиними тамошніми „русскими“, що невміло відхрещуються від рідної мови (а дома говорять по мадярськи), зайва і занадто багато чести вонаб їм принесла. Залишаємо їм дальше приємність бачити довкола себе населення тотожне з населенням зпід Вятки, Москви чи Ленінграду.

Хочемо тільки звернути увагу на те, як ця москвофільська ґазетка у своїм намаганні нацькувати чехів на українців забуває навіть те, що вчора сама писала. У статті, що присвячена нам, п. н. „Карпатороссы в украинской статистике“, читаємо між іншим ось-що: „І чехів лає ґазета (нібито „Діло“). В 1917 році в Ужгороді було тільки 32 чехів, а в 1931 році є в Ужгороді 8.028 чехів...“

Як ми в „Ділі“ чехів лаяли (в оригіналі „ругалі“), хай свідчить цитата: „Закарпатська преса пригадує з цієї нагоди, що до 1919 року було в Ужгороді всього 32 чехів“. Ось і все. Ні одного слова більше, ніякої лайки. Та саме цієї лайки треба би нахабним інтриґантам з московського табору. І що цікаве: ці дані про 32 чехів у 1919 році **взяли ми саме з „Карп. Голос-у“ ч. 12** з 19. січня ц. р. (див. стаття „Чехословаки в Подкарпатской Руси“).

І смішно і гидко.

До того ще одна смішна та разом із тим гидка історія. „Діло“ подало за ужгородським „Українським Словом“ про конкурс на учительські посади на Закарпатті. „Карп. Голос“ у згаданій вже статейці також про це пише. „Діло“ — мовляв — кличе галицьких українців подаватись на ці посади і має „хороших“ інформа-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 22. ГРУДНЯ 1934.

СОФІЯ ЯБЛОНСЬКА. 3)

ЛИСТ З КИТАЮ.

ВІЙСЬКОВА ЗБРОЯ ТА ЯК БОРОНИТИСЬ ПЕРЕД НЕЮ.

Від цієї пригоди я стала незвичайно обережною з китайськими жовнірами. Тепер уже знаю, що це тільки великі діти, які діставши зброю у руки, послуговуються нею з такою самою необережністю, як хлопята стукачками. Зброя дає їм почуття переваги над іншими смертними і всевлади над їх життям.

Цілий том можнаб написати на тему зловживання зброї китайськими жовнірами не тільки у військових експедиціях, а навіть у зовсім особистих справах. Ці зловживання є не тільки у війська, яке має досить обмежені взаємини з приватними людьми, але також серед поліції, що за будьяку провину стріляє до лючей виконуючи на місці кару смерти.

Тутешня поліція, якої будки стоять на перехрестях вулиць, має, справді, право судити дрібні справи між носіями, візниками, дрібними торговцями та іншою вуличною юрбою. Цей спосіб завела „нова“ влада з наміром зменшити число вуличних бійок та сварок між людьми, що мають до себе якісь претенсії.

Внаслідок озброєння поліції в рушниці з дня на день зростало число кривавих розправ, роблених сміливішими поліцаями, що зчиняли далеко більшу метушню по вулицях, ніж раніше.

Знеохочена даремними зусиллями зреформувати поліцію, яка ніяк не могла перемогти свого бажання стріляти при найменшій нагоді, тутешня влада врешті рішила відібрати поліцаям вогневу зброю, залишаючи їм тільки шаблі або штики.

На одвім китайськім обіді розповідав мені тутешній комісар поліції свої професійні турботи.

„Від коли, — казав він — відібрали міській поліції право вживання вогневої зброї, значно зменшилося число моїх завніх [illegible] — і то найвідважніших. Усі вони перейшли до війська, де матимуть далі право вживати рушниці. Ось вам приклад їх пошани до вогневої зброї та до переваги богів, яку вона їм дає над звичайними смертними“.

— А якже ви тепер без зброї боронити міста вночі? Чи ваші поліцаї бються зі злодіями на шаблі, чи на штики?

— Знайдіть таких відважних, — засміявся комісар. — Ні, про це й мова не може бути. Шаблі, це мовляв, престіж, а служать вони часом у білий день на пострах безборонних гільтаїв.

— А вночі, в разі нападу? — запитала я. — Уявіть собі, що пірати нападають на мій дім! Жадної помочі від вас?

— Сподіваюся, що у вас є власна зброя! — відповів комісар.

— А якби не було?

— Те,... трапилась би вам гарна пригода, як панові Корвінові.

— Вісім ран ножами, заки надійшла патруля! — докінчила я за нього. Скажіть, будь ласка, чи це патруля, що прийшла до пана Корвіна списати протокол, переходила його вулицею принагідно, чи її хтось попередив?

—Це дижурна поліція телефонувала до центру за патрулею озброєних жовнірів, бо їх двох не могло оборонити пана К. проти шістьох піратів. На жаль, заки патруля встигла прийти... Розбійники щезли як камінь у воду!

— Як так? — здивувалася я. — Ви не відшукали тих піратів? Прецінь тиждень по цім нападі їх усіх вісьмох засудили на смерть, розстріляли на публичній площі!? — питала я здивована його висловом „як камінь у воду!“

Комісар подивився на мене іронічним поглядом, якби він хотів сказати: „І ви ще віриите?“ Врешті він кинув недбало, мов би за відчіпне:

— Засуджено їх передовсім для приміру!

„Ага, розумію, подумала я, хто інший забивав, а кого іншого покарали. Вісьмох — для приміру! Ну, щож — це Китай!“

Прощаючись з комісарем по обіді я дістала від нього в дарунку свиставку, яку він витяг зі своєї кишені.

— В разі потреби свистіть тричі! Два рази довго, раз коротко. Це свиставка патрулі — пірати втікають!

— Ви певно вже багато роздали таких свиставок? — зажартувала я. — Може пірати й звикли вже до них?...

— Ні. Яб вам її не давав, колиб вона вже не мала жадної вартости.

— Це дуже мило з вашого боку, але чому я перша...

— Бо ви перша біла жінка, що відважилася зовсім сама жити в китайській дільниці. Це в доказ моєї пошани. З другого боку я думаю, що вона не матиме нагоди стати вам у пригоді, бо я певний, що жаден з китайців не вкраде навіть одного овочу з вашого саду.

— Чомуж це я виїмок від „традицій“?

— Через те, що ви не чужитеся від них, що ви... решту самі відгадайте!

— Знаю! Тому, що перед моїм домом нема вічної варти, ні електричних алярмових дзвінків, а врешті тому, що й дома також нема на що лакомитися. Таким робом нічого не розбуджує їх хапчивости, ні зависти, ні ворожнечі! Правда?

— Це зовсім зрозуміле явище! На жаль, не всі европейці поділяють вашу тактику. А шкода, бо далеко менше булоб між нами ворожнечі та менше нападів і грабунків.

При цих словах ми попрощалися і я вернулась у свою хатину з повним почуванням безпеки та китайської прихильности для мене. Хоча пізніше я переконалась, що моє довіря було прибільшене. Не тільки ця свиставка стала мені в пригоді, а навіть довелось мені нераз вживати на пострах іншої зброї у власній обороні та мого скромного майна. Найдорожчими предметами були мої кінові апарати, що зрештою не належали до мене, і саме тому я мусіла їх ще дужче боронити.

Якщо тепер в Юнані стало далеко менше піратів, ніж давніше, то це безперечна заслуга вільної бранки: пірати повступали до війська, приваблені рушницями, безмежними правами та вигідним життям, яке ведуть у війську, вичікуючи на поплатні карні експедиції. Це також свого роду „піратерія“. І як тут балакати про зменшення неімовірного мілітаризму у Китаї!

торів у „шкільному рефераті", якщо так точно знає, скільки вчительських посад є вільних!

Ось маєте і брехню і донос. „Діло" ні одним словом не вживало подавитись тут, а подало тільки коротку вістку про сам факт, що появився вже в тамошній пресі. Та москвофілам треба чимсь оправдати донос на зненавиджених членів „шкільного реферату", які належать до народницького табору! Ось і все.

Таких то засобів уживають москвофіли в боротьбі з українцями. Брехня, донос, нікчемність!

В. Н-вич.

Вислід громадських виборів.

З Варшави повідомляють, що вислідн громадських виборів у 9 центральних і східніх воєвідствах представляються так: На загальне число 30.104 громад вибрано 22.593 громадських рад, в склад яких входить 346.746 радних. Проурядова листа здобула 75 проц. мандатів і перевела 260.002 кандидатів. Опозиційні угрупування здобули: праві 16.4 проц., ліві 5.1 проц. мандатів.

Національні меншости здобули 11.330 мандатів або 3.5 проц., з того німці 4.288, українці 3.199, жиди 2.082, чехи 546, білоруссини 433, литовці 332, москалі 90. Тому що кандидати непольської народности знайшлися теж на інших листах, підсумки вибраних на основі національности є інші: поляки 273.403, українці 26 279, білоруссини 19.150, німці 5.061, жиди 3.716, чехи 934, москалі 393, литовці 332.

—o—

НА КООПЕРАТИВНОМУ ФРОНТІ.

ВИБІР НОВОГО ГОЛОВИ НАДЗІРНОЇ РАДИ КООПЕРАТИВНОЇ ЦЕНТРАЛІ ДЛЯ ЗБУТУ ЖИВИН У ВАРШАВІ.

Дня 17. лютого ц. р. відбулося у Варшаві засідання Надзірної Ради Кооперативної Централі для збуту живин, до якої належать усі українські, польські та німецькі кооперативні організації, що ведуть збут живин. З наших установ заступлений там Центросоюз. На згаданому засіданні голова Надзірної Ради цієї установи б. міністер Станевіч зложив головство через те, що на цей рік вибрали його ректором виленського університету. Надзірна Рада перевела вибір нового голови, яким став президент Центросоюзу і нач. дир. РСУК посол **Остап Луцький.** Внесок на вибір головою Надз. Ради представника нашої кооперації мотивовано заслугами української кооперації в організації кооперативного збуту живин.

НОВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ЗАКОН У СОЙМОВІЙ КОМІСІЇ.

В дні 20. лютого ц. р. прийшов новий кооперативний закон, про який ми інформували своєчасно наших читачів, на наради соймової скарбової комісії. На цьому засіданні заступав погляди нашої кооперації на новелізацію цього закону пос. **Остап Луцький.**

МАСОВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС „КООПЕРАТИВНА РОДИНА".

Саме появилося перше число місячника „Кооперативна Родина" в 60.000 прим., при чому треба зазначити, що мабуть буде треба подрукувати другий його наклад, бо замовлення дальше впливають до РСУК. Зазначуємо, що одно число „Кооперативної Родини" коштує тільки 2 сотики. Поодиноких чисел не розсилається. Кооперативи можуть замовляти цей часопис у рівних пятьдесятках (отже 50 прим., 100 прим., 150 прим., 1000 прим. і т. д.), бо тільки в цей спосіб оплачується пересилати цей надзвичайно дешевий часопис. Часопис „Кооперативна Родина" призначений для ширення серед членів кооператив і тому він писаний дуже легко та приступно, має багато ілюстрацій та обнимає 8 сторінок малого формату.

По широкому світі.

— До Варшави має приїхати в найблизчому часі французький міністр закордонних справ Барту.

— Один з визначніших провідників комуністичної опозиції Раковський надіслав головній управі партії в Москві з місця свого заслання, Барнаулу на Сибірі телеграму, що підпорядковується рішенням партійної влади.

— З Риму виїхав державний підсекретар закордонних справ Сувіч, вибираючися з політичною візитою до Будапешту.

— До Берліна приїхав англійський віцеміністр Ідеи з супроводі членів англійської делеґації.

Яка кріза пече нас найбільше?

Із теки освітнього робітника.

(РАДЕХІВЩИНА.)

Усім зневіреним у перемогу Правди і Добра, усім байдужим та інертним треба би зачерпнути нової сили духа. А найдуть її у здоровому ядрі народу — серед нашого селянства. І яка шкода, що тієї природної сили — живих бажань, високих почувань і того здорового „хлопського" розуму — нема кому оформити в конкретну низку будуючих вивів, фактів!

Отсі думки в безконечній черзі — ще раз сверлували мій мозок по переведеній *просвітній конференції в Радехові* 8. лютого ц. р. Заступлених було 23 місцевостей, із кожної 4—5 людей, самі селяни — передовики нашого культурно-освітнього та кооперативно-господарського життя. Явилося кількох делегатів навіть із найдальших закутин *Лопатинщини*, відбуваючи біля 40 км. розмоклої дороги. Назагал — із тими читальнями звязок не дуже то живий. Вони таки за далеко від радехівського центра, а сам Лопатин покищо якось не зумів вибитися за провідне місце. В додатку ще й — під сучасну пору — нема там ані читальні „Просвіти" (її розвязала влада осіню 1933 р.), ані ніякого іншого культ.-освітнього товариства. А все таки й Лопатинщина мала на конференції своїх представників. Явилися, бо відчули потребу вийти вже раз на ширший шлях нашого освітньо-виховного змагання. А до цього всі дані Радехівщина вже мав.

Є тут 41 читалень „Просвіти"; навіть у невеличких сільцях і присілках, як: Монастирок Оглядівський, Руденко Лядське, Сабанівка (10 хат!) та Отовини. У двох селах (Барилів та Ордів) і у двох осередках (Радехів і Лопатин) читальні закриті. А чотири села (Батнів, Руденко Руське, Ляшків і Новостанці — у двох останніх парохом „віломний" посол о. Яворский) читалень ще не мають.

Ок. 75 відсотків тутешніх читалень має свої власні доми, деякі великі й гарні. Але ледви 50 відс. веде живішу діяльність; у решти вона слабенька. Через те й *культ.-освітній організатор у повіті просто необхідний.* Тож і фонди на нього повіт найти мусить. Правда, Радехівщина удержує дуже коштовну „Ріллну Школу" в повіті (ок. 10.000 зол. річно), а в останніх часах довелось їй болючо пережити, а то ще й тепер переживати, упадок (відомий крах) Спілки Агрономів. Але все це таки не заломило психіки тутешнього селянства. Навпаки. Більше несмаку викликує тут постава деяких інтелігентів, що нічого не роблять та ще й нарікають... Так даймо слово селянам.

„Лиш та вола добра, що пливе-біжить, — а не до вжитку та, що стоїть на місці..." Таксамо і з діяльністю в наших організаціях" — казав на конференції один член стоянівської читальні.

А другий: „Друзі! Громадяни! Таж я від кількох літ у проводі життя у своєму селі — і чомусьто я досі ще не був членом „Просвіти". Складаю вкладку і прошу мене до нашої Матері „Просвіти" вписати.

А за його прикладом пішов цілий десяток інших... А один — ще й „кару" сам на себе наложив — і крім вкладки за цей рік зложив ще три золоті, як „залеглість"... Бо чув на конференції і зрозумів, що саме через незлачення вкладок за читальні в попередніх роках ті читальні без просвітнього журналу, без книжечок, без українського друкованого слова — не могли сповнити свого завдання. Ба, що більше! Вони стали причиною теперішнього такого дуже важкого матеріяльного положення „Просвіти". Так самі читальні радехівської філії завинили своїй централі понад 4.000 зол. Таж ледви дві кооперативи (а є їх стільки, що читалень) вплатили в мин. році вкладку до „Просвіти". Тому бодай тепер поки ще не запізно, *треба все надрвати!* Тепер при сприятливій конюнктурі для сплати долярових довгів „Просвіти". На тому зискалаб „Просвіта" ок. 150.000 зол. І от знову голос селянина: *„Поможім собі"!* Заплатім негайно всі залеглі вкладки за свої читальні! Читальня дістане за це книжки і буде справді „читальнею", а наше Головне Товариство зможе позбутися непосильних довгів. Оподаткуймо себе по селах у користь вже не централі, а своєї власної читальні, даймо їй, позичмо по кілька золотих — і свої залеглости в „Просвіті" сплатимо до тижня!"

А інший: „Не нарікаймо — по привичці — на матеріяльну кризу, бо нас найгірше пече інша кріза, а саме кріза людей-громадян..."

Так! У нас та кріза, що маємо за мало людей, які зуміли б станути на висоті своїх завдань, які взяли б стільки тягару на свої плечі, скільки на кожну тямущу одиницю припаде. Нам бракує людей, що з отих природних інстинктів, відчувань і того простого здорового розуму творили б тільні вивів й фактів.

(скор.)

З орґанізаційного руху.

МІСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В КОЛОМИЇ.

Дня 12. лютого ц. р. відбулися в Коломиї в салі Народнього Дому збори новозаснованої Народньої Організації Українців міста Коломиї. Присутніх переважно місцевих міщан було поверх 150 осіб. Реферував пос. **д-р Степан Біляк.** Він приступно і змістовно зясував величезну ролю, яку відіграють міста у політичному й господарському житті кожного народу. В оживленій дискусії забирали голос пп.: **сен. Кисілевська, Білозорова, Гонтова, о. прал. Русин, д-р І. Завадикут, дир. Синенький, інж. Микитюк, Рошибюк, пос. Яворський,** що вернув саме з районової наради у Гвіздці й інші. Всі дані промовляють за тим, що Народня Організація Українців міста Коломиї буде розвиватися як слід.

НАРАДА УНДО В БОГОРОДЧАНАХ.

Дня 12. лютого ц. р. відбулася в Богородчанах нарада мужів довіря УНДО з міста і околичних сіл. Нараду отворив **о. Пантелеймон Городецький,** який пояснив ціль і значіння політичної партії та представив теперішнє положення українського народу. Окремо про положення нашого народу за Збручем говорив п. **Осип Комарницький.** На нараді вибрали місцевий Народній Комітет для міста Богородчан. До нього увійшли: голова Ілько Проць, заступник голови Михайло Мартинець син Йосифа, секретар Осип Комарницький, скарбник Хризостом Пташник. Зібрані постановили в найближчому часі скликати в Богородчанах ширшу довірочну нараду УНДО і запросити на ту нараду відпоручника Центрального Комітету.

РАЙОНОВІ НАРАДИ В КОЛОМИЙЩИНІ.

Нарада в Печеніжині.

Згідно з постановою повітової наради в Коломиї у справі громадських виборів Повітовий Народній Комітет скликав дня 11. лютого нараду в Печеніжині. Прибуло 130 делегатів з

сіл: Молодятин, Рунгури, Слобода Рунгурська, Марківка, Ключів Малий, Березів Середній і Печеніжин. Нараду отворив голова ПНК п. **Заваликут.** До президії вибрано **о. Лотоцького і дир. Андрійовича.** Реферат про самоуправний закон виголосив **пос. Олекса Яворський,** при чому особливо підкреслив вагу громадських виборів. Тому, що в Печеніжині ще не було виборів до міської ради, пос. Яворський пояснив також справу міських виборів. Присутні з вищим зацікавленням вислухали реферату і потім у численних запитах просили додаткових пояснень. На салі було чимало радикалів, які спільно з членами УНДО дякували послові Яворському за реферат.

Нарада в Гвіздці.

Дня 12. лютого відбулася друга з черги районова нарада у Гвіздці. Зібралося біля 400 делегатів з 15-ти лоокольчних сіл. Заступлені були села: Балинці, Кулачківці, Бучачки, Трофимівка, Малий Гвіздець, Старий Гвіздець, Гвіздець-місто, Остапківці, Чехова, Виноград, Сорока, Слобідка Лісна, Росохач, Прікмище і Хомяківка. Нараду відкрив **д-р Ткачук,** реферат про самоуправний закон виголосив **пос. Олекса Яворський.** По рефераті пос. Яворський відповідав на численні запити. Серед зібраних були радикали і бувші сельробівці, яких у цьому районі було особливо багато. По розвязанні сельробівської партії багато сельробівців отямилися і стали до праці на національнім грунті.

Нарада в Коршеві.

Дня 13. лютого ц. р. відбулася районова нарада в Коршеві. Зібралися громадяни з сіл: Слобідка Лісна, Михалків, Ліски, Жукотин, Черемхів, Камінки Великі, Хлібичин Лісний. Нараду отворив голова ПНК **п. Заваликут,** про самоуправний закон реферував **пос. Олекса Яворський.** Яку велику вагу привязує село до таких нарад, доказує те, що не зважаючи на бурю-метелицю, яка того дня лютувала, явилося на нараду поверх 150 осіб. У дискусії забирала голос також присутня **п. сен. Кисілевська.** Збори тривали поверх 3 і пів години, після чого предсідник **п. Іван Семенюк** замкнув нараду, подякувавши послові за труд і присутнім за участь.

Нарада в Яблонові.

Дня 15. лютого ц. р. відбулася районова нарада в Яблонові. На нараду зійшлися селяни всіх 13-ти сіл цієї судової округи в числі поверх 200 осіб. До президії увійшли **о. Бахталовський** і пп. **Еміліян Брятовник** та **Микола Котярчук.** Реферат про самоуправний закон і зокрема про громадські вибори виголосив **пос. Степан Кузик.** У дискусії забирали голос численні делегати, і то як члени УНДО, так і радикали, бо їх було на нараді чимало. Всі одноцушно станули на тому, що до виборів треба йти всім українцям однозгідно. Пояснення на запити давав пос. Кузик і присутній голова ПНК п. Заваликут, який доповнив реферат відомостями про те, як проходили недавні вибори до міських рад. Нарада закінчилася відспіваним національного гимну.

—o—

ВОЛИНЬ.

Радянофільський рух. На Волині від якогось часу зміцнився радянофільський рух поруч з рухом чисто комуністичним. Радянофіли (б. сельробівці), щоби не спиняти активізації мас, надають свому рухові названі форми економічної роботи. З наказу згори вони влаштовують у ріжних місцях Волині так зв. бойкоти міст. У січні вони зарядили бойкот Ковля, який вилився в такі форми: спиняли селян, що везли до міста ріжні сільсько-господарські продукти, визначаючи ціни на них і домагаючися платити по нижчих цінах за фабрикати, а над неслухняними селянами допускалися насильства. У наслідку відбулися численні арешти, при чому значне число арештованих виповнило вязниці Ковля й Луцька. Перед кількома днями переведена така сама акція в околицях Рівного й особливо — Олики на Луччині з такими самими наслідками.

Самогубство у вязниці. Мин. тижня родичі одного молодого жида, засудженого за комунізм у Луцьку, довідалися, що він повісився у місцевій вязниці та що труп його находиться в жидівському шпиталі, де переведено його секцію. Місто захвилювалося, бо одночасно пішла чутка, що буцімто за цією смертю є якась таємниця. Трупа зі шпиталю перенесено на цвинтар не через місто, а поза містом — греблею. Одначе значна групка жидків продефілювала головними вулицями Луцька на цвинтар (у дуже швидкому темпі), а поодинокі молоді жиди й жидівочки йшли на цвинтар хідниками. На цвинтар їх не впустили. Кажуть, що в цій справі місцеві жиди звернулися до вищих урядових чинників.

Монстр-процес. Дня 19. лютого ц. р. в луцькому окружному суді розпочався величезний процес проти 57 комуністів (КПЗУ), у числі яких дуже багато українців, рештаж жиди. Це ті, що у свій час відмовилися прийняти акт обвинувачення польською мовою й зажадали його в українській мові. Процес протягнеться кілька тижнів.

Полівіння. Загалом на селах Волині помічається в останнім часі полівіння радянофільського забарвлення. Цікаво, що вперше починають виступати ті, що походилися у так званих регіональних організаціях — просвітянських хатах і кулках „молодежи вейскей". Перші заявляють себе на Ковельщині, останні на Луччині. Між іншим, у „економічному" русі в околицях Олики взяли участь саме ті, що влилися в „кулко млодзежи" та що находяться під впливом „кооператорів" які, щоби замаскуватися, постановили виступити з РСУК і вписатися до польського ревсоюзу. Причини всіх цих дивних явищ на Волині всім відомі.

—o—

З нашого карнавалу.

ВЕЧЕРНИЦІ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ".

На вечерницях „Червоної Калини" збірається „стара война" та всі прихильники нашого найсимпатичнішого Видавництва. Тому майже все забавове товариство взаємно добре знайоме і згармонізоване, що є найкращою запорукою доброї забави. Великою помилкою цьогорічних вечерниць „Ч. К." був вибір поганої салі „Яд Харузім": брак вигідних бокових кімнат, зимні сходи між ґардеробою і салею, брудна ґалерія — це все мусіло ділати депримуюче. Коли львівські українці перестануть витирати (та ще й за великі гроші) чужі кути і спроможуться на власну театральну й балеву салю?!

І. М.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ „ОСНОВИ".

Карнавалові імпрези „Основи" мають вже свою традицію: це одни із найбільш „репрезентаційних" українських балів! Таким прегарним балем (хоч і „вечерницями" скромно названий) був цьогорічний виступ „Основи". Причинилась до цього в чималій мірі домівка новозбудований будинок почтовців при вул Японській, з двома великими салями (на партері й 1. поверсі) та великою силою вигідних бічних кімнат. Особливо гарно почували себе люди, які були на попередніх вечерницях „Червоної Калини" — у препоганій, тісній і брудній буді „Яд Харузім"!...

На вечерницях „Основи" було повно-повнісінько. Серед найдобірнішої публики бачили ми й репрезентаційні постаті українського політичного світа. Забава у найкращому настрою тривала до білого ранка, у двох великих буфетах не залишився ні шматок хліба!

І. М.

ПЕРШІ ВЕЧЕРНИЦІ ПРАВНИКІВ.

Відбулись вони 17-го ц. м. у салях „Ремісничої Палати". Це був перший на цьому полі виступ „Правничої Громади". Конкуренція була сильна, бо в той самий день ішли вечерниці „Основи" під гаслом, що це найкраща забава

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. ГРУДНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 22

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Виїзд до Стрия.

Вчасним ранком виїхав я на львівський дворець. Добровольці вже були зібрані. Стали всідати до двох наготовлених поїздів. Старшин розділив я на оба поїзди, сам їхав другим, доки не впевнився, що все забрано і все відїхало в порядку. Ще перед виїздом мав я одну немилу пригоду з п-ою О. Степанівною, яка виконувала службу у відділі д. Чмоли. Гарний, симпатичний, молоденький стрільчик. Але я не міг і не можу й сьогодні погодитися з тим, щоби жіноцтво виконувало активну військову службу. До цього може привести якийсь хоробливий нахил, а щонайменше гістерія. Стільки є поля для діяльности жіноцтва, стільки можуть вони доброго зробити для злагодження болю, спричиненого війною! А вже в моїй голові не могло і не може поміститися, щоби жіноцтво само завдавало біль. Хто мене про це повідомив і досить рішуче для добра справи домагався конечно усунути п-ну Степанівну з вагону, не тямлю. З самою п-ою Степанівною я не говорив, лише з д. Чмолою, який побивався дуже за тим, щоб вона таки залишилась. Колиж я таки мого приказу не хотів відкликати, д. Чмола заявив, що він також лишається, якщо я не дам дозволу їхати п-і Степанівній. Дозволу я таки не дав і тоді вони обоє кинули вагон і пішли з поворотом до міста.

Сумно — дуже сумно відїздили ми зі Львова. Ніхто не вийшов, щоби нас попрощити, ніхто з провідників не станув, щоби бодай кілька слів передати нам. А таксамо і від військової влади не дістали ми ніякого поручення, але їхали до Стрия, не знаючи, що нас дальше чекає. Коло год. 10-ої рушив поволи поїзд із львівського двірця. Сумно лише доходила до мене час до часу стрілецька пісня; деколи зачував я постійний рефрен: „Марш, марш на Київ, Москву і Петроград." Як гризуча іронія оббивався той рефрен до мого серця. Миж їхали в Карпати, ми втікали, ми мали довгий, довгий час побувати на Угорщині.

А тимчасом поїзд ішов поволи до Стрия...

III.

Приїзд. — Повитання на двірці. — Ріжні думки.

Ще тої самої днини, десь коло год. 4-ої попол., стали ми з другим поїздом доїздити до Стрия. Як на тодішні комунікаційні відносини, прибули ми досить швидко. Одного із старшин з першого поїзду назначив я кватирмахером і поручив йому, щоби він усе приготовив на наш приїзд, визначив кватири для старшин і стрільців та подбав про те, щоби було що їсти для стрільців. Перед віздом на стацію поїзд зупинився. Не було надії, щоб його скоро впустили на стацію. А я подразнений усім, котмчи знати, наскільки справа кватир та прохарчування поладнана, вийшов із поїзду, щоби скорше бути на місці та довідатися про все. Ані трохи не здивувала мене присутність великого числа людей на двірці. Це був час загальної втечі та вижидання на нагоду до їзди. Нагло бачу, як повним розгоном біжить до мене проф. Іван Коссак, бере мене скоро зі собою і виводить перед двірець. Очам моїм не йму віри. Перед входом до двірця ціла площа виповнена битком людьми, а попереду них одна чета добровольців у сокільських одностроях з музикою. Це мала бути почетна чета для моєї особи і мала повитати мене на двірці.

Тут мушу заявити, що ціла та комедія зроблена була без найменшого порозуміння зі мною. Я взагалі противний того роду шопкам для моєї особи і ніколи того ані передтим, ані в часі моєї військової служби не вимагав. А надто все це було незвичайно неприємне для мене.

В тій хвилині повстали в моїй голові ріжні думки. А саме: зібрана юрба певне була переконана, що тут будуть витати якогось високого достойника, щонайменше генерала. Якеж мусіло бути розчарування, коли побачила перед собою лейтнанта з сумним виразом очей, з якого лиця не пробивалося ніщо, що хочби щонебудь мало спільного з Марсом. На мою втіху, юрба уявляла собі мабуть, що я лише може адютант того високого гостя і як такий приймаю почести в його заступстві, а сам гість може перешкоджений, може хорий, а може через важні діла не може бути присутній. Одначе мої дальші думки перервала команда: „Вправо глянь!" і гра орхестри. Що грали тоді, не тямлю добре, чи був це австрійський народній гимн, чи „Ще не вмерла Україна". Можливо, що відограли обе гимни.

Я сам мав те враження, що граю дуже смішну ролю. Поперше, що не вмію зовсім приймати того роду шопок. Знаю лише, бо бачив часом, що високодостойний гість їде тоді здовж поставленого почетного відділу і дивиться кожному в лице. По-друге я уважав і мав те переконання, що мені та ціла шопка не належиться. Моїм старанням було параду якнайскорше закінчити і почетну чету враз з орхестрою відіслати назад до хати, що я зараз і зробив.

(Продовження буде.)

карнавалу. Дарма, що правники оголосили речинець своїх вечерниць щонайменше три тижні раніше перед „Основою“, техніки таки „влізли їм у дорогу“. „Основа“ наняла дорогу салю в касині „Почтовців“, правники були скромніші і бавились не гірше. Комітет під проводом т. В. Бойка, голови „Правничої Громади“ розважав гостей як міг; орхестра п. Яблонського зробила свій настрій. Єдиною хибою вечерниць була непривітна саля „Ремісничої Палати“ добра на збори віча, а не на „теплу“ забаву.

Е. Т.

НОВИЙ УДОСКОНАЛЕНИЙ БАТЕРІЙНИЙ РАДІО-ПРИЙМАЧ

„ЧВІРКА Б“ PHILIPSA

ІЗ ГОЛОСНИКОМ УСЕРЕДИНІ

ЦІНА ЗОЛ. 235.

Новий конкурс Ред. „Діла“.

КОЖНИЙ МОЖЕ СТАТИ ПИСЬМЕННИКОМ!

Найцікавіший момент свого життя,
найцікавішу пригоду,
найцікавіше переживання
пробуйте описати, як умієте і пришліть до Редакції „Діла“.

Цей конкурс розписує наша Редакція для всіх читачів, не тільки для письменників і робітників пера. Кожний може спробувати списати те, що пережив, чув або придумав, не журячись про мову і стиль, з єдиною думкою, щоб

ЙОГО ОПОВІДАННЯ БУЛО ЦІКАВЕ.

Розмір такого оповідання має бути від одного до двох фейлетонів „Діла“, себто від 7—20 сторінок шкільного зшитка. Можна підписати його власним прізвищем або псевдонімом; при псевдонімі додати зачинену коперту з правдивим прізвищем, щоб на випадок признання нагороди знати, кому і куди її переслати.

За найкращі оповідання або спомини призначує Редакція три нагороди:

1-а НАГОРОДА 30 ЗОЛОТИХ,

2-а НАГОРОДА 20 ЗОЛ.,

3-а НАГОРОДА — КОМПЛЕТ КНИЖОК, виданих „Ділом“.

Ті оповідання чи спомини, що будуть відповідати вимогам, друкуватимемо у фейлетонах „Діла“.

Присилати ті спомини до кінця лютого.

Нагороди будуть проголошені 15. березня 1934 р.

Рукописи просимо присилати на адресу нашої Редакції. Прохаємо писати на одній сторінці; коли неможливо на машинці, треба писати дуже чітко і з великими відступами між рядками, щоб можна було зробити необхідні мовні поправки.

Історія найстаршої біблії.

Як її найшли і як нею торгували.

У римському „Месаджеро“ находимо цікаву статтю А. Конті про синайську Біблію.

Писали ми вже про те, що Британський Музей купив у Совітів найстаршу у світі біблію т. зв. „Кодекс Сінаітікус“. Заплатив за неї 100.000 штерлінгів, себто біля 3.250.000 золотих. Це купно пройшло для ширшого загалу Европи майже непомітно.

А всеж варто згадати історію цієї біблії. У половині минулого віку німецький учений д-р Льобгот Тішендорф відкрив цю біблію серед романтичних пригод. Тоді вся Европа загула про цю подію. Д-р Тішендорф, той учений професор із Ляйпціґу, про якого ходила слава, що він один із кращих теольоґів і цінний орієнталіст. Він відчитав у Парижі „Кодекс Ефремі рескріптус“. Перебував на розшуках за старинною по всяких бібліотеках Европи й Сходу і зібрав прецінні памятки — грецькі, сирійські, коптійські, арабські, тощо. Та невмірущу славу принесло йому відкриття грецького рукопису на пергаменті в монастирі св. Катерини на Горі Синай. Цей рукопис був признаний, що це „Кодекс Сінаітікус“, який має одну версію Старого Завіту.

Давніші подорожники говорили, що в монастирі св. Катерини збережені дорогоцінні документи, які походять із II. віку по Хр. По першому побуті на Горі Синай Тішендорф оповів, як це він найшов 42 сторінки неоцінненого документу (себто цю біблію), який бібліотекар черець Кирило кинув до коша, щоби це спалити. „І це — каже один історик — уже почало заносити поганою вигадкою“. Тішендорф їздив на Гору Синай іще декілька разів. Своїми науковими поїздками він зумів зацікавити, через амбасаду в Дрездені, царя Олександра II. і його брата Вел. Князя Константина, які фінансували його подорожі. Врешті в 1850 році 6. лютого скоїлася неймовірна подія. Тішендорф уже був постановив покинути Синай. Перед виїздом він довго прохожувався з одним із молодих черців, що був під проводом брата Кирила бібліотекаря, розмовляючи про старинні грецькі служебники, тощо. Після проходу, Тішендорф зайшов до келії черця, який із одного кутка витягнув звиток, запинений у кармазинову матерію. „Я — оповідає Тішендорф — розвинув цей звиток і знайшов те, що вперечило всі мої сподівання, а саме: я найшов останки Кодексу, про який завсіди говорив, що це один із найцінніших кодексів, які коли-небудь трапилося мені відкрити. І побачив я, що тут бракує не лише пекта сторінок Старого Завіту, який я у 1844 році найшов у коші, але й цілий Новий Завіт, без найменшого браку“.

Пізніше виявилося таке: місце економа при манастирі св. Катерини було спірне між двома черцями. Тішендорф, який натрапив на цей цінний рукопис, пообіцяв молодшому черцеві, що його боці станув, що він постарається у царя й він, чернець, не місце економа матиме, але в заміну за цінний рукопис. Цей плян Тішендорфові вдався: чернець зайняв бажану „посаду“, а вчений ухопив рукопис. Та ще не все. Рукопис не був цілий. І частина, що бракувала, була в одного грецького купця. І Тішендорф заходиться й дістає від російського уряду титул достойника російського для грецького купця й той, ще охотніше ніж за гроші, віддає рукопис у руки Тішендрофа.

Тішендорф у своїй книжці „Синайська біблія, її відкриття, видання і нахідка“ (1871 р.) оповідає, що він зважився намовити черців, щоб вони подарували цю Біблію цареві. Але смерть патріярха спричинила загасення. Та Тішендорф, перебуваючи у князя Лобанова, російського амбасадора в Царгороді, обдумав плян, який оминув це загасення. А саме Лобанов пише до черців Гори Синай листа — з 22. вересня 1859 — в якому каже, що він довідався від Тішендрофа, що преподобні черці Гори Синай хотіли подарувати — через Тішендорфа — імператорові Олександрові II. старинну Біблію і тому, що цього швидше не можуть виконати поки нововибраний патріярх не буде затверджений через Найвищу Порту, то Тішендорф міг би взяти цей рукопис (Стар. Біблію) у формі позики й перевезти до Петербурга й там переписати й перекласти цей цінний рукопис. „Зазначую, що рукопис лишається власністю черців Гори Синай, поки ігумен Чину офіційно не подасть його Імператорській Величности. Колиб сталось таке, що черці не хотілиб пропадити далі справи в цьому напрямку, рукопис повернеться їм без сумніву“.

У висновку Біблія була в руках Тішендорфа вже 28. IX. 1859 р. І він негайно повіз її до Петербурга і 29. листопада вже був на авдієнції у царя. Тішендорф працює над рукописом. І виходить вибагливе видання, яке разом із оригіналом, загорненим у стару кармазинову матерію, дають цареві. Це було 10. листопада 1862 р. У тисячліття прибуття Рюрика до Новгороду.

Пізніше новий архієпископ Гори Синай Кирило вів довге листування з Петербургом у справі цього рукопису. І жалівся у них листах, чому йому не звертають рукопису. Та ці листи ніколи не були опубліковані й досі не знаємо точно, що в них говориться. Пишуть тим, що цар вислав на Синай велику суму грошей і срібну урну на кости св. Катерини.

До 1869 року Біблія у рукописі була замкнена в огнетривкій касі російського міністерства закордонних справ. А потім перенесли її до царської бібліотеки. І догадуються, що того року, либонь дійшло до порозуміння між царем і черцями на Горі Синай.

В одній своїй книжці „Гора Синай“ новійша міс Мері Добсон, яка в 1922 році відвідувала манастир св. Катерини, каже, що досі черці називають Тішендорфа „злодієм“. Черці твердять, що їх ганебно обікрали тай годі.

Тепер цей рукопис Біблії „Кодекс Сінаітікус“ продали Совіти Англії до Британського Музею. Ця, на око, незначна подія знову розворушила приспані докори. Патріярх Синаю зажадає від Англії звороту рукопису. Англія відповідає, хай патріярх звертається у цій справі до Совітів. А підступна кампанія журналістичного світу доказує, що цей „Кодекс Сінаітікус“ ні більше ні менше, як терпелива праця зручного фальшівника.

ІЗ ЗАПИСНИКА РАДІОАМАТОРА.

РАДІО В САМОХОДАХ.

Для самоходів найкраще підходить звичайний ламповий відбірник з дуже короткою антеною. При помочі 3—4-лампового відбірника з одним обводом строєння та при помочі дроту, вміщеного як антена в передній частині надвозя, придбати в часі їзди відбір стацій, віддалених на кількасо кільометрів. В часі постою цей обсяг є більший, коли вжити додаткового уземлення — вусень антенової лінви з залізним прутом на кінці, який вбиваємо в землю біля самохода.

З огляду на те, що більша частина самоходів має систему запалювання, долучений до підвозя, ділання свічок спинювало відбір. Тому також не можна вживати підвозя як противаги (уземлення) для відбірника. В критих самоходах можна інсталювати антену на чотирьох підпорах з ізоляторами, уміщених на даху самоходу. У відкритих самоходах антена мусить бути уміщена лише в долішній частині самоходу.

Вживати самоходового акумулятора, як джерела струму для відбірників, не рекомендуємо, бо в часі праці двигуна повставалоб те саме розладдя, яке виступає при уживанні підвозя, як противаги.

Зміцнювання відбірника струмом відбувається з окремих батерій (малий акумулятор і 60-вольтова анодова батерія, які можна умістити під сидінням.

ЗМІНИ В БУДОВІ ПОСТІЙНИХ КОНДЕНСАТОРІВ.

Досі вживали постійних конденсаторів стосуючи в них як діялектрика парафіну. Останньо перевели досвіди, в яких замісць парафіни застосували нову масу з продуктів хльорнафталіни. Цей продукт має вищий пункт топливости і вищу постійну діялектричну, яка дозволяє будувати конденсатори з тими самими електричними властивостями, але менших розмірів.

ДОСВІДИ З ПІДЗЕМНОЮ АНТЕНОЮ.

Останньо вели досвіди з підземними антенами. Можна думати, що в майбутньому зникнуть наземні антени висильних стацій. Підземна антена складається з 4 каблів, кожен довжиною в 15 м. Ці каблі положені в землі на глибині 1 м. в рурах діяметром біля 40 цм., прокладених в 4 напрямках. Відповідно до напрямку висилки, вживається один з каблів. Досвід показав, що сигнали можна надавати порівняльно малою силою, при чому фелінг (тимчасовий заник відбору) є значно менший, ніж при звичайних антенових уряджениях. При пробах провадженних між Францією і Америкою стверджено, що електромагнетичні (радіові) хвилі не йшли зі швидкістю 30.000 клм. на секунду, але зі швидкістю, меншою на 10 проц.

НЕ РОБІТЬ КРИВДИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ!

Установа, що не передплачує „Діла“ для своїх членів, робить їм найбільшу кривду, бо позбавляє їх інформацій точних, основних і з першого джерела. Тому всі читальні, кооперативи, кружки „Р. Ш.“ й інші народні установи повинні заабонувати „Діло“ для своїх членів

З природи й техніки.

ЗАЛІЗНИЦЯ НА „КУЛЯХ“.

На днях випробували біля Москви модель нової залізниці. Вона цікава тим, що її вози мають замісць коліс, осаджених на осях, дві „кулі“: одну на передній осі возу, другу на задній. Крім цього ця нова залізниця, винаходу радянського інжиніра Микоти Ярмолюка, не потребує рейок: „кулі“ котяться у залізобетоновій плоскій ринві. Отже вже з цього бачимо, що кошти будови такої залізничої лінії дешевші від коштів будови звичайної залізничої лінії.

Проба поїзду-моделю, що складався з пяти возів, відбулася на пробній залізничій лінії довжини 24 кільометрів. Скорість поїзду-моделю випала 100 кільометрів на годину. „Кулі“ (в дійсности це еліпсоїди) порушуються електричними моторами, що вбудовані в їх середину. Конструктор поїзду надіється, що дійсний „кулистий“ поїзд буде мати швидкість 300 кільометрів на годину. Розуміється, що тоді треба буде подбати про те, щоби на закрутах у мізках пасажирів (а тимсамим і керманичів поїзду) не повстали небажані забурення.

ЯК АНГЛІЙЦІ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ПРИПЛИВ І ВІДПЛИВ МОРЯ?

Недавно оголосила спеціяльна англійська міністеріяльна комісія остаточний звіт із своїх сьомилітніх дослідів над проектом будови і над рентовністю майбутньої електрівні, що мала би використати приплив і відплив морської води при устю ріки Северн (найбільшої із західньо-англійських рік) до брістольського каналу.

А саме рівень води при устю Северн є підчас скріпленого припливу (т. зн. у часі молодого місяця і повні) аж 11,6 метра вищий від рівня води підчас відпливу; навіть підчас глухого припливу (в часі першої і останньої квадри місяця) рівень води є вищий на 6,3 метра від рівня води підчас відпливу. Фахівці комісії обчислили, що підчас скріпленого припливу вливається до устя Северн аж 700 міліонів шестистінних метрів води, підчас глухого припливу 360 міліонів шестистінних метрів води. Отже комісія пропонує замкнути устя ріки греблею. Тоді підчас припливу відгороджена греблею від моря частина устя наповниться припливною водою, яка відпливаючи підчас відпливу зможе порушувати турбіни, а ці останні зможуть порушувати генератори електричної струї.

Задумана гребля складатиметься з трьох частин. Перша (північна) її частина замкне устя ріки там, де воно найглибше (глибина біля 24 метрів). Завданням цієї частини греблі є здержати найсильніший приплив води у найглибшому місці. Довжина цієї частини греблі рівна півтора кільометра. Друга (південна) частина греблі, довга на 2 кільометри, буде мати шлюзи. Завданням цієї частини буде впускати воду 130 отворами з моря до устя ріки підчас припливу так, щоби рівень води перед греблею (по стороні устя) і за греблею (по стороні моря) був підчас припливу однаковий. Відтак, як тільки вода піднесеться підчас припливу до найвищого рівня, шлюзи замикаються. Починається відплив. Рівень води за греблею (себто по стороні моря) опадає, бо вода може відплисти в напрямі моря, одначе перед греблею (себто по стороні устя) він далі високий, бо вода замкнена греблею не може відплисти. Як тільки ріжниця обох рівнів осягне внаслідок обниження рівня відпливної води за греблею вартість півтора метра, тоді отвирають доплиги до 72 турбін, що вмішені у третій (середущій), довгій на півтора кільометра, частині греблі. Замкнена греблею в устю ріки вода обертає, спадаючи, турбіни системи Каплянa, а ці вже, працюючи, спонукують генератори електричної струї до її витворювання. Притім рівень води перед греблею (по стороні устя) опадає протягом 7 і пів годин на 4 метри. Після шости годин за греблею (по стороні моря) починається новий приплив. Вода підноситься там чимраз вище. Як тільки вона, підносячись, осягне рівень на півтора метра нижчий від рівня перед греблею (себто по стороні устя), турбіни замикають; внаслідок дальшого припливу рівні води перед і за греблею вирівнюються. У цьому моменті відчиняють шлюзи, вода підноситься перед і за греблею ще вище, аж приплив дійде до найвищого рівня. Тоді замикають шлюзи. За греблею (по стороні моря) починається відплив, відчиняють доплиги до турбін і гра починається знову.

В цей спосіб протягом 7 і пів годин праці турбін витворюється в часі скріпленого припливу біля 10 міліонів кільоватгодин електричної енергії та біля 3 міліонів кільоватгодин підчас глухого припливу. В часі між скріпленим і глухим припливом кількість витвореної електричної енергії вагається між 3 і 10 міліонами кільоватгодин. Слід підчеркнути, що турбіни працюють на добу тільки 7 і пів години. Тому для правильного постачання електричної енергії підчас цілої доби, а також щоб оминути небажані вагання в часі між скріпленим і глухим припливом, рішили англійці збудувати ще одну вирівняльну електрівню. Обі електрівні дадуть разом 1,6 міліярда кільоватгодин себто тільки одну десяту частину зуживаної цілою Англією енергії. Електрична струя цих електрівень буде призначена для дооколичного промислу, для найближчих великих міст та для електричних залізниць.

Крім цього гребля буде мати три окремі шлюзи для кораблів. Верхом греблі піде битий та залізничий шлях, що скоротить лучбу Льондону з Кардіфом (осередок угляного промислу у південнім Уельсі) на 30 кільометрів та Брістолю (купецька пристань при устю Северн) з Кардіфом на 80 км. Передбачені кошти будови: понад 1 міліярд золотих, з чого на другу, вирівняльну електрівню випаде біля 300 міліонів золотих. Розуміється, що при плянованій будові найдуть працю тисячі робітників протягом кільканацяти років.

При кінці годиться зазначити, що проектована електрівня буде першим заведенням, що зужитковує економічно (рентовно) приплив і відплив моря. Досі відомі нам тільки нерентовні заведення цього роду, а саме одно збудоване ще в половині 17. віку у Бруклині біля Ню Йорку та друге з початку 18. віку біля Дінкерк у північній Франції.

А. Л.

АЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ
65/53 **Боїмів ч. 4.** 12—150

НОВИНКИ

— ЦЕРКОВНІ БРОКАТИ, бортн, фоендалі, наплечні хрести, ПАНАМУ до вишивання фелонів і фан, ДЗВОНИ, всі готові церковні річи, книги, світло, КАДИЛО, печатки для Пасох. Уонд'в, хінсько-сріб. і альпакове СТОЛОВЕ НАКРИТТЯ, діжка, ПРАПОРИ і відчинки, поручає Дім тор.-пром. **„Достава“** у Львові Домініканська 11/1, і Руська ч. 20. в Перемишлі, Коптюшка 5, і в Тернополі, Підсудського 6. 1105 3—10

— **До Впов. Передплатників „Діла“.** Адміністрація „Діла“ починає друк нових адрес для передплатників, тому просить усіх, що мають якісь бажання щодо поправки своїх адрес, повідомити про це Адміністрацію негайно. ?

Кушнірська робітня
Юліяна Глушівського,
з ДНЯМ 1-го БЕРЕЗНЯ ПЕРЕНОСИТЬСЯ
з вул. Коперника 16. 1123 1—?
на пл. Капітульну ч. 3. (ріг Ринку)

— **Чергова, покарнавалова Перфекція** в школі Т. Витвицького (Нар. Дім) відбудеться в **четвер** 22. II. в год. 6-30 вечором. 1118 2-3

— **Нові весняні журналі мод** надійшли вже до нашої робітні, про що повідомляємо наших Вп. Пань Клієнток і Прихильниць. Перед приходом весняного сезону дуже **догідно давати перелібки** минулорічних сукень, костюмів і плащів, бо тепер можна посвятити цьому більше часу. Вписи на курси крою і шиття та модиярства тревають дальше. **Робітня Кооперативи „Труд“, Львів, Ринок 39.** 1124

— **Редакційні вісти.** Дня 20-ого лютого ц. р. вернув з відпустки і почав працю в Редакції головний редактор нашого щоденника **Василь Мудрий.**

— **Практичні курси „Сільського Господаря“ в Янчині.** Дня 1. березня ц. р. починається перший загальний курс для постійних учасників, який буде тревати 1 місяць. В програму науки цього курсу входять теоретичні виклади з ділянок ботаніки, зоольоґії, рільничої хемії, землезнання та метеорольоґії (науки про погоду) і практичні весняні роботи біля поля, саду, городу і пасіки. Дня 16. березня починається другий курс практичного садівництва та городництва. Він буде тревати 2 місяці себто до 15. травня. На цей курс приймається крім постійних учасників, також кандидатів, що бажають прослухати лише цей спеціяльний курс. Кандидатів на постійних учасників П. К. приймає Управа курсів до дня 25. ц. м., а на II. курс до дня 10. березня. Зголошення на курс і запити треба спрямовувати на адресу: **Управа Практичних Курсів „С. Г.“** в Янчині, п. в місці.

— **До Вп. Передплатників УЗЕ.** На численні запити Вп. Передплатників і Прихильників нашої Енциклопедії подаємо отсим до відома, що дальше видавання УЗЕ спізнилося з причини непередбачених і неподоланих труднощів, які виринули у звязку з редаґуванням УЗЕ. Та справа вже наладнана й саме кінчиться друкувати кінцевий додатковий зшиток, який вийде з кінцем лютого ц. р. Після повного закінчення загальної частини УЗЕ — зшитки, призначені на огляд Українознавства, появлятимуться цілком правильно. — **Редакція УЗЕ.**

— **На карти Рідної Школи,** що звільняють від алькогольних напитків з нагоди Різдва Христового, зложили в золотих Вп. Громадяни з Левандівки: по 2 зол.: Воробець Михайло, Тусевич Парамон і ради. Кульчицький Іван, а 4 особи по 1 зол. — У виказі з Устрик Долішніх („Діло“ ч. 24 з 29. 1. 1934) зайшла друкарська похибка, а саме пропущено імена: Негребецький Микола і Мричко Василь, які зложили по 2 зол., та видруковано: д-р Винницький Федь, а має бути д-р Винницький Гринь, що отсим справляємо. — З нагоди безалькогольного весілля зложив на протиалькогольну карту Рідної Школи Вп. Громадянин: Іван Бойчук з Борисова, перемишлянського повіту 4 зол. — Хто черговий?

— **ОО. Капуцини перебрали гр.-кат. церкву в Куткорі!** Пишуть нам: Парохом в Куткорі-Безбрудах є о. Евген Монцібович. За час свого близько 30-літнього побуту в тому селі довів до того, що богато гр.-кат. родин перейшло на латинство; навіть бувш. помічник дяка Михайло Король з цілою родиною перейшов на латинство. Парохією більше кермує його жінка, звана всюди в околиці „пискатою Імостю“. Від двох місяців парох лежить хорий, а його жінка віддала церкву до обслуги місцевим оо. Капуцинам і вже кілька неділь з черги відправляють ті лат. черці Сл. Божу в нашій церкві в Куткорі, а церква в Безбрудах вже другий місяць зачинена. Парохіяни звертаються з гарячим проханням до наших церковних кругів у Львові положити кінець тому і дати їм хоч на час великого посту священика-сотрудника.

— **Шкідлива агітація на Лемківщині.** Кацапські „діячі“ на Лемківщині агітують між несвідомими лемками, намовляючи їх до виїзду до Росії. Агітація посунулася так далеко, що окремі люди їздять по селах і намовляють лемків давати свої підписи на якісь подання до Варшави і до Москви, до Варшави — щоби польський уряд дозволив на виїзд лемкам до Росії, і до Москви — щоби більшовики приділили їм місце на поселення десь над Волгою чи на Сибірі. Агітатори кажуть лемкам продавати свої господарства, обіцяючи їм „райське“ життя в Росії. Дотепер зібрано, як кажуть, кілька тисяч підписів на виїзд „русского племени лемків“. Цю шкідливу агітацію ведуть кацапські „діячі“ потайки. Осередком їхньої роботи є Конниця. **Н.**

— **Скоротили великодні ферії.** З причини продовження зимових ферій у школах сьогорічні весняні ферії у звязку з великодними святами треватимуть тільки один тиждень. На основі розпорядку м-ства освіти шкільні кураторії визначать великодні ферії на час від 28. бе-

ПОЛЬСЬКИЙ КОНСУЛЬ ІНТЕРВЕНІЮЄ.

ЛЯЙПЦІҐ, 20. II. ПАТ. Польський консуль у Ляйпціґу знову інтервеніював у мекленбурській реґенції в справі численних виселень польських горожан.

—o—

Мала антанта занепокоєна австрійськими подіями

Кореспондент „Пті Парізієн“ оголосив розмову з румунським міністром закордонних справ Тітулеску, який заявив, що Мала Антанта слідкує занепокоєна за розвитком подій в Австрії. На думку Тітулеску нема сумніву, що кульмінаційна точка ще не прийшла та що слід надіятися дальших комплікацій. „Пті Парізієн“ підкреслює, що декларація великих держав у справі незалежности Австрії не вдоволяє Антанту. Не причиниться вона до вияснення ситуації ані не припинить ходу подій. Льондонський „Дейлі Телеграф“ підкреслює виразно, що декларація трьох держав в справі вдержання незалежности Австрії на думку англійського уряду не спрямована проти Німеччини.

—o—

Вітри понесли летуна.

На летовищі фабрики літаків у Казанлику в Болгарії, що давніше належало до чеського т-ва „Аеро“, а тепер належить до італійської фірми Капрові, піднісся до висоти 1000 м. пробний літак „Дар 3.“ Хуртовиця скинула літак на землю. Пільот Костев вислочив із легкоцалом, та вихор заніс його далеко й досі не найшли його. Механік Звездов упав із літаком і згинув у його звалищах. Це одна з перших катастроф болгарського летунства. В Болгарії роблять літаки в Казанлику та в державній фабриці в Божурищі біля Софії.

Мир або війна для Австрії.

Відозва Габіхта до австрійського уряду.

БЕРЛІН, 20. II. ПАТ. Провідник австрійських нац. соціялістів Габіхт виголосив у мінхенському радіо промову, в якій звертається до австрійського уряду зі запитом, чи з огляду на останні події та з уваги на дразливі можливости на будуче, згоджується разом із нац. соціялістами шукати кращої долі для австрійського народу. Потверджуюча відповідь та порозуміння, до якого прийде через те, запевнить Австрії внутрішний спокій, та принесе їй мир із Німеччиною. На доказ щирости своїх намірів управа нац. соціялістичної партії ще цієї ночі видасть приказ усім партійним відділам, який вводить перемиря з негайною обовязуючою силою від вівтірка 20. лютого до середи 28. лютого вполудне. Підчас перемиря членам партії не вільно під загрозою виключення атакувати австрійський уряд або його органи словом, письмом або іншими засобами. Зате дозволяється в цьому часі партійним товаришам вербувати членів серед дотеперішніх прихильників нац. соц. партії та боронитися перед безпосередньою напастю. Управа нац. соц. партії сподіється, що австрійський уряд буде відноситися до нац. соц. руху так само та дасть ясну відповідь на повищі запити. Колиб це не сталося, або відбулося в недостаточний спосіб, після того речинця, в середу 28. лютого в год. 12. вполудне почнеться нова боротьба.

ЗАБОРОНИЛИ КУПУВАТИ В ЖИДІВ.

ЛЯЙПЦІГ, 20. II. ПАТ. Управа нац. соціялістичної партії в Віртемберзі видала відозву, якою забороняє всім членам партії під загрозою негайного виключення з партії купувати в жидівських крамницях. Заборона торкається теж державних і самоврядних службовців.

—o—

ПІДПИСАЛИ НІМЕЦЬКО - МАДЯРСЬКУ УМОВУ.

БЕРЛІН, 20. II. ПАТ. З Будапешту повідомляють, що німецько-мадярські господарські переговори, які велися від 5 тижнів, закінчилися підписанням торговельної умови.

—o—

БІЛА КНИГА.

ЛЬОНДОН, 20. II. ПАТ. Вчора оголосили в формі білої книги текст тимчасової англійсько більшовицької торговельної умови.

резня до 7. квітня ц. р. Для шкіл з греко-католицькою молодю цей речинець буде пересунений на тиждень пізніше.

— **За знижку комірного.** На руки голови ради міністрів Єнджеєвича вплинуло письмо союзу льокаторів і сублькаторів, що домагаються обниження комірного, поширення заборони ексмісій та счеркнення залеглого комірного безробітним. Письмо вказує на щораз більшу господарську крізу, наслідком чого доходи трудових мас сильно обнизилися і не стоять у пропорціональному відношенні до висоти комірного. Багато безробітних не може взагалі платити комірного і залеглости зростають без виглядів на їхнє вирівнання.

— **Хто виграв на льотерії.** В четвертім дні ягнення державної клясової льотерії впали виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 91353, 15.000 зол. на ч. 115.000, 10 000 зол. на ч.78548, 5.000 зол. на ч. 63225, 2.000 зол. на ч. 16842, 42240, 107450, 188557, 31979, 1.000 зол. на ч. 818, 70050, 109606, 116591, 169909, 42341, 500 зол. на ч. 63919, 75459, 117219, 119.781, 33866, 100160, 400 зол. на ч. 6220, 58505, 41875, 64907, 78901, 101809, 20330, 87366, 156682.

— **За образу суду.** В 1930 р. арештовано в Зборівщині о. Ярослава Муровича під замітом протидержавної діяльности. Доходження проти нього вів суддя Гольчевський. О. Муровича заступав його брат, адв. д-р Володимир Урович, який вислав до президії окружного судді в Золочеві письмо, закидуючи слідчому судді сторонничість і впливання на свідків. За те д-р Гольчевський потягнув д-ра Муровича до судової відповідальности під замітом фальшивого обвинувачення. Дня 19. ц. м. д-р Урович станув перед карним трибуналом у Львові разом зі своїм братом Степаном, студентом прав, якому закинено словну образу судді. Розправа скінчилася засудженням д-ра Муровича, адвоката із Заболотова, на 1 рік вязниці, а його брата на 4 місяці, обох за образу суду. На основі амнестії д-рові М. зменшено кару до половини, а виконання решти припинено. Його братові амнестія сконсумувала кару. Проводив розправі с. о. Теркель, обвинувачення вів прок. д-р Циган, боронив адв. д-р Марітчак, який зголосив апеляцію.

— **Нагий суд над Цибульським** відбудеться в понеділок. 26. ц. м. у великій салі окружного суду при вул. Баторія у Львові і потреває мабуть тільки один день. Розправі проводитиме, як відомо, суддя Мединський, вотантами будуть судді Міхалв і Тертіль. Акт обвинувачення буде піддержувати віцепрокуратор д-р Мостовський. До розправи покликано 12 свідків. Президія суду при вул. Баторія видаватиме білети для публики в суботу. Зачувати, що розправа в части йтиме при зачинених дверях. Боронити Цибульського буде адвокат д-р Балькен-Нойман. Жінка Цибульського просила прокуратора д-ра Мостовського, щоби позволив їй відчинити кіоск. Прокуратор відіслав Цибульську до скарбової палати, від якої залежатиме, чи Цибульська могтиме вести кіоск, хоч концесія призначена її чоловікові, як інвалідові.

— **Затроїлися кінським мясом.** Сторож дому при вул. Кордецького ч. 12, у Львові Хльонд закупив на обід кінське мясо в ятці при пл. Теодора. Цим мясом затроїся Хльонд і вся його родина, троє дітей та Анна Черній, яка веде господарку, тому, що жінка Хльонда спаралізована. Їх перевезли до шпиталю в дуже тяжкім стані.

— **Львівська хроніка.** Зі Львова втік Освальд Рогатин, адміністратор кількох реальностей, здефравдувавши поверх 20.000 зол. — З мешкання Марії Когенової при вул. Зеленій вкрали три шальничі книжочки, готівку 500 зол., кримське футро і біжутерію вартости 6.000 зол. — Купець П. Надлер з Таустого повідомив поліцію, що підчас їзди трамваєм хтось украв йому з кишені 7.000 зол., з того 300 канадійських долярів.

— **Краєва хроніка.** В Лучках пов. Коломия 9-літній Степан Кочнжук пробив на смерть ножем у груди 11-літнього Івана Лютого підчас суперечки за свинки. — У Дрогобичі повісилася на стриху 59-літня Марія Ручкалева. Причина недуга серця.

— **Комуністичний процес.** В окружнім суді в Луцьку розпочався великий комуністичний процес проти 56 членів центрального комітету КПЗУ. Між обвинуваченими є 29 українців, 20 жидів і 7 поляків, з того 47 мужчин і 9 жінок. Походять переважно із Волині та Сх. Галичини, деякі зі середньою та вищою освітою. Всі заявилися безвіроісповідними. Обвинувачення спирається на арт. 93. і 97 к. з. В першому дні розправи обвинувачені польської і жидівської народности відповідали по українськи. Підчас перерви, коли трибунал виходив із салі, обвинувачені пробували демонструвати, співаючи революційні пісні, одначе поліція зліквідувала їхній виступ. Після перерви трибунал засудив демонстрантів на 7-денне відокремлення. Боронять адвокати: Дурак, Барщіковський і Карпіель з Варшави, Гавсман зі Львова, Ярош з Ковля і Заврецький та Пречеп з Луцька.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, Галицька 8.

Театр Ріжнородностей Сьогодні

РОДИНА

ВІДГУКИ ДНЯ.

МОЛОДА !...

Виїхати поза „Народній Дім“, Ринок і Руську вулицю — це для львівського українця велетка річ. Довгі віки не відважувався на те, волів у обитій купці дожидати [illegible] народів, яка що кількадесять літ приходила але для народів.

Врешті по останніх весняних бурях, які перейшли не тільки над нами, але й коло нас — почали львівські русячі ворушитись, почали розглядатися ще по інших вулицях. Неправду кажу, вони і перед війною розглядалися, але нерадо і з традиційним острахом, а як мусіли вийти з гетта, то рясні сльози значили їхній слід.

Врешті: Земельний Банк, врешті: „Рідна Школа“, Ревізійний Союз, Карпатія...

А останніми днями — „Молода Громада“.

Тулилася цілих десять літ, то тут, то там, бували часи, що зраджувала охоту до життя, бували часи, що зраджувала охоту до життя, решті почала повсім нормально дихати. Потім розплющила очі, розглянулась, рушилась, а вкінці й заговорила. Ще ніби не зовсім голосно, бо лікарі не раді булиб з цього, але всеж так, що родина почула.

А перед кількома днями:

— Треба мені осібної хати! — каже

Спершу деякі:

— Та нащо! Не будеш, любонько, добре почуватися.

Але вона вперлася: треба і треба.

Не було ради. Пристарали для неї хату, прибрали — на! Жий собі на відшибі, коли воли.

І почала жити.

Дві кімнати каварні „Народної Гостинниці“ вже не каварня, а клюб і має й з окремим входом.

„Молода Громада“!...

Подумає хтось: певно якісь молодики зібралися!

А воно не зовсім так.

Ті, що закладали її, мали тоді право так себе називати, а тепер... Вони заробиться до своєї домівки — життєвий інвалід неодному прапорщик чуприну, а плуг часу поорав чоло.

Але Громада молода, бо такою чується і такою хоче бути.

Доказом цього — відвага, з якою закладала для себе хати і то ні на Ринку, ні на Рутоньського, ні на Руській.

На святочнім відкритті домівки відемхнулся один гість:

— В „Молодій Громаді“ не всі сиві, є деякі й лисі.

А на це виділовий:

— Але погляньте тут! — і показав рукою на груди (до речі: колись перестрілені!). — Нераз буває: чуприна чорна, а душа як молоко. В нас тільки чуприна старіється.

Гість посидів серед нас до пізної ночі а як відходив, притакнув:

— Справді „Молода“, а чи „Громада“, це вже залежне від вас самих.

Галактіон Чіпка

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ІНЖ. АНДРІЙ КОРНЕЛІЯ

один із найвизначніших громадян нашого старшого покоління, почесний член Краєвого Господарського Товариства „Сільський Господар“, член Ради і Президії тогож Товариства, довголітній голова Технічної Комісії та Комісії для Аграрних Операцій при тому Товаристві, довголітній член Ради та голова Парцеляційного Товариства „Земля“ у Львові, бувший президент Краєвого Союзу Господарських Спілок (тепер „Центросоюз“), член Рад і Президій інших центральних установ — упокоївся дня 20. лютого ц. р. у Львові.

Покійник був одним з кращих українських патріотів, які на кожному кроці памятали про нарід, з якого вийшли та старалися своїм організаційним хистом та знанням помогти цьому народові. Покійник був одним з перших інжинірів-меліораторів, працював довгі роки в Краєвім Меліораційнім Бюрі у Львові та був там єдиним фахівцем до меліорації торфовиськ. Опублікував цілу низку праць з ділянки сільсько-господарської інжинірії в ріжних мовах, а зокрема з ділянки меліорації. Видав низку підручників про управу лук і пасовиськ та про їх поліпшення, а одною з останніх його праць була праця про осушення Полісся, в якій різко виступив проти кольонізаційних намірів деяких кругів. Був визначним популяризатором і зпід його пера вийшло чимало популярних брошур, а колишня „Господарська Часопись“, „Сільський Господар“ та „Технічні Вісти“ часто друкували його знамениті статті.

Надзвичайну енергію виявив у праці в „Сільському Господарі“ та „Землі“, своїм хистом допоміг теж чимало нашій кооперації, як президент „Центросоюзу“. Дуже сумні його родинні обставини, серед яких він був відокремлений, та трагічні втрати (один син згинув на війні по польській стороні, один від кулі Філевича, один безнадійно хворий), підкосили його здоровля. Відійшла від нас людина, що великою і невсипущою працею зазначила свій побут серед нас.

Похорон відбудеться в четвер, дня 22. лютого ц. р. в годині 3-ій пополудні з євангелицького костела при вул. Зеленій ч. 11. на личаківський цвинтар. В. П. П.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Відкинення виборчого протесту. На засіданні повітового самоуправного виділу дня 30. січня ц. р. під проводом воєводи Марушевського розглядали справу двох виборчих протестів, що їх внесли українські виборці проти виборів у третій виборчій окрузі в Тернополі з дня 10. грудня 1933. У тій виборчій окрузі уповажнено українську кандидатуру листу з чоловим кандидатом проф. Іларієм Брюковичем нібито тому, що у зголошенні листи не було достаточного числа підписів (40), хоч було там около 90 підписів. До цього повітового самоуправного виділу на всіх пятьох його членів належить з українців тільки проф. Іларій Брюкович, а як його заступник адвокат д-р Іван Калин. Оба очевидно з комітаті. Тому, що у самій справі проф. Брюкович як зголошений на листі кандидат був до деякої міри інтересований, покликати на засідання д-ра Калина. Українські громадяни були певні, що д-р Калин виповнить свій національний обовязок і знаючи докладно справу — йому заздалегідь доручили вніс протестів і дали особисті пояснення — буде рішно наступати тих, що внесли протест. Тимчасом проти всякого сподівання д-р Калин не лише не обізвався ні словом в обороні українського становища, але й остентаційно голосував за відкиненням обох українських протестів. Як українське громадянство осудило цей крок д-ра Калина — можна згори догадатися. Проти рішення повітового щодо відкинення українських виборчих протестів інтересовані внесять позов до Нейм. Адмін. Трибуналу.

Уконституування міської ради. Міська рада в Тернополі має 32 радних, у цьому трьох українців (будівничий Андрій Фалендиш, мисарський промисловець Іван Майка і приватний урядник Василь Ожуферкаль). Дня 16. лютого новообрана рада уконституувалася в цей спосіб: президент емер. полк. Відацький зі Львова (до осені 1933 р. комендант полку піхоти в Бережанах), віцепрезидент секретар повітового виділу в Копичинцях Павловський і заступники (всі очевидно з Тернополя): управитель всередньої школи Чабановський і купець Борецький (оба потяки) та жидівські адвокати д-р Мантель (жид асиміляент) і сіоніст д-р Абенд. З повищих тільки д-р Абенд був членом міської ради і тепер на його місце має увійти до ради зпоміж заступників жидівський промисловець Шекель, якого підтримує староство. Українські радні участи в голосуванні не брали, а українське населення, що творить більше як четвертину загалу населення Тернополя, буде без заступництва в магістраті, чого досі ніколи не було.

СПОРТ.

ЛЕЩАТАРСЬКЕ ДРУЖИНОВЕ МИСТЕЦТВО.

Змагання за дружинове лещатарське мистецтво, що їх улаштував „План" з доручення У. С. С., стягнули на старт із зголошених 13 дружин отсі: УССК 3, План 2, Сокіл 1, КЛК 1. Жіночі дружини виставили: КЛК, УССК і Стріла. Шлях бігу визначено: 7 км. для жінок і 12 км. для мужчин. Старт і мета були біля читальні „Просвіти" на Замарстинові. Висліди:

Жінки, 7 км.:

1) **КЛК,** 1:00:42 у складі: Рожанковська, Федусевич, Маховей і Рогожа. 2) **УССК,** 1:05:37 у складі: Білецька, Совгінська, Терлецька і Федак. 3) **Стріла,** 1:06:08 у складі: Коренець, Мойсеєвич, Сітницька і Фіголь.

З усіх змагунок безперечно найліпша Рожанковська. З молодших слід відмітити крім Федаківної і Федусевичівної ще Терлецьку і Коренець.

Мужчини, 12 км.:

1) **УССК,** 1:20:20 у складі: Марунак, Рак, Рабачек, Слімко. 2) **Сокільська Лещатарська Секція,** 1:22:42 (Верхола, Петюшак, Рак, Федун). 3) **УССК II.,** 1:25:29 (Мартинович, Рогожа, Сенчина, Хамула). 4) **КЛК.,** 1:28:51 (Гнатейко, Врецьона, Білинський, Гвоздецький). 5) **УССК III.,** 1:33:30 (Попель).

Гурток „Плян" здобув третє місце в часі 1:22:50; але один із його змагунів замінив зешки, тому гурток дискваліфікували.

Судейські функції сповняли: інж. Рак, Чапельський і ін. Організація змагань справна. Стан снігу дуже поганий, тому біг був сильно утруднений.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 21. II. год. 8·15 веч. V-тий Симфонічний Концерт Львівської Фільгармонії.

Четвер, 22. II. год. 7·30 веч. „Родина".

Пятниця, 23. II. год. 7·30 веч. „Родина".

Театр Різнородностей.

Середа, 21. II. год. 7·30 веч. „Родина".

Четвер, 22. II. год. 7·30 веч. Премієра „Товаріщ" Ж. Девальд.

Пятниця, 23. II. год. 7·30 веч. „Товаріщ".

Концертове Бюро Тірка:

21. II. V. Симфонічний концерт у Великім Театрі.

Кіна.

АДРІЯ: „Пострах Арізони", „Бунт крови та залізи".

АПОЛЛО: „Паприка".

АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".

ВАНДА: „Св. Антоній Падовський".

КАСИНО: „Рандеву в Відні".

КОЛІСЕЙ: „В тайній службі" і ревія: „Подумай про мене".

КОПЕРНІК: „Катерина Велика".

МРАЖ: „Королівський дюбо".

МАРУСЕНЬКА: „Йосиф в Єгипті".

МУЗА: „Наварин пиза" (Бастер Кітон).

ПАЛЯС: „Пригода на Лідо".

ПАН: „Історія гріху" та ревія.

ПАСАЖ: „На сліді злочинців" (Кен Мейнард).

ХИМЕРА: „Світ без мужчин".

СТИЛЕВЕ: „Забута мельодія", ревія: „Гадзо 15-09!"

УТІХА: „Ескадра очайдухів" і ревія.

Львівське радіо.

Середа, 21. лютого 1934.

7·00—9·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Легка музика, 16·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Октет (грам.) 15·30 Спів (Гофманова, сопран), 16·10 Для дітей: „Недобрий жарт", пісоньки, загадки, 16·55 Легка джезова музика, пісоньки, монольоги, 17·00 Природничий відчит, 18·20 Камеральний концерт, 19·05 Всячина, гр. плити, 19·15 На фронті літератури, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика (вібрафон), 21·00 Фейлетон: Люди з провінції, 21·15 Сонети кримські Міцкевича з музикою Монюшка, 22·15 Відчит есперанто про пресу в Польщі, 22·30 Сальонова музика з гр. плит, 22·47, 23·05 Танкова музика.

Четвер, 22. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Ревієві пісоньки з гр. плит, 12·30 Метеорольоґічні вістки, 12·35 Концерт. (музика, спів, Енг. Мосаковський, баритон). 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт сальонової музики, 16·55 Оп. арії та пісні (Рачковський, тенор), 17·20 Ресіталь (альтівка), 18·00 Торговля в Польщі, 18·20 Авд. „Несподіванка" Ростворовського, 19·03 „Чародійка з над Нілю", 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40 Сніговий конунінат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 „Уродини Шопена": фортепяновий концерт е-моль у супр. орхестри, 21·00—24·00 Трансм. з Міляно з театру „Ла Скала". Ораторія „Мойсей" Перосія; в перерві 23·00 Біографія Падаревського.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·37 і пів.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·25, Париж 34·93 і пів, Берлін 211·—, Ціріх 171·45, Амстердам 351·05, Нюйорк кабель 5·36 Нюйорк чеки 5·35 і пів.

Збіжева біржа.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 кг. Ціни ринк.	золотих від	золотих до
Пшениця двірська	18·50	18·75
Пшениця збірна	17·25	17·75
Жито одноціле	13·75	14·—
Жито збірне	13·—	13·25
Ячмінь броварняний	—·—	—·—
Ячмінь на мливо	10·—	10·25
Овес двірський	8·50	9·—
Овес двірський незамок	9·75	10·—
Овес збірний	7·75	8·—
Кукурудза краєва	19·—	21·—
100 кг. льоко Львів	**від**	**до**
Пшениця двірська	21·—	21·25
Пшениця збірна	19·25	19·50
Жито одноціле	15·10	15·25
Жито збірне	14·75	15·—
Ячмінь на мливо	11·25	11·50
Овес двірський незам.	11·50	11·75
Мука пшен. люксусова	32·—	34·—
Мука пшен. 50%	30·50	31·50
Мука пшен. 60%	29·50	30·50
Мука житня 55%	21·50	22·50
Мука житня 60%	20·—	21·—
Мука житня сіткова	12·—	13·—
Висівки житні	8·—	8·25
Висівки пшеничні	9·75	10·—

Інші курси незмінені.

Закордонне радіо.

Середа, 21. лютого 1934.

داventрі (1500) 16·15, 21·15 Симф. концерт, **Льондон** (342,1) 19·20 „Ди Дейсі-Чейн" 12 пісень літочого віку, **Відень** (506,8) 17·15 Камер. музика, спів, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 19·35 Пісні, **Моравська Острава** (259,1) 19·30 „Фігарове весілля" оп. Моцарта, **Білгород** (437,3) 16·20 Фортепян, 19·00 Нар. пісоньки, **Ковно** (1935) 16·20 Спів, **Рига** (514,6) 8·15 Хор. пісні, 18·00 Естоньскі пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·25 „Ах, то не кохання" барокова вокальна авдиція, **Ляйпціг** (382,2) 17·45 Шведські нар. пісоньки, **Мінхен** (405,4) 20·30 „Дер Фершпендер" муз. казка Кройнера, **Букарешт** (212,6) 20·00 Фортепян, 20·45 Спів, **Будапешт** (549,5) 12·30, 17·00 Концерт, 18·50 Фортепян, 21·20 Цит. музика, **Міляно** (368,6) 17·10 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 21·00 Опера.

Четвер, 22. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·05 Лістові твори на фортепян, 17·25 Нм. Дуети (Грісоньо, сопран; Бріно, альт), **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, **Прага** (470,2) 11·05, 21·00 Концерт, 20·00 Оп. арії, **Копенгаген** (255,1) 20·10 „Княжна Трапезунту" оп. Офенбака, **Білгород** (437,3) 17·00, 21·40 Спів, **Берлін** (356,7) 17·15 Романтична форт. музика, 17·35 Пісні та балади, **Лянгенберг** (455,9) 13·00 Концерт, **Ляйпціг** (382,) 21·10 Концерт військової музики, **Бреслав** (315,8) 20·30 Веселий вечір, 22·50 Симф. концерт, **Будапешт** (549,4) 12·05 Солісти (фортепян, скрипка), 18·00 Легка музика, 19·50 Опера, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вок. концерт.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 20. II. масло 2·10, молоко, —·18, сметана —·80, яйця 2·90—3·—

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану удержана, на яйця слаба.

Ціни битої птиці з птахомисарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Курн молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Курн на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.40	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр ім. І. Тобілевича: Калуш.

21. II. Чужаки.
22. II. Королева Кіна.
23. II. Гра на Заику.
24. II. Ревія „Наша Парада".
25. II. Сонце Руїни.
26. II. Премієра "Ельга" Гавптмана, постановка М. Бенцаля. З Калуша їде театр до Долини, Болехова і Стрия.

Запрошення. Виділ „Української Бесіди" в Тернополі запрошує ВП. б. своїх членів й анальоґічні Товариства в краю взяти участь у 50 літнім ювілею Т-ва, що відбудеться дня 4 березня 1934 р., з такою програмою: І. Панахида за бл. п. померлих членів у парох. церкві в 6-ій год. вечором. II. Академія в селі „Бесіди" в 7-ій год. вечором. III. Комерс. Окремі запрошення висилає Виділ тільки на знані йому адреси. Привіт слати на адресу: „Українська Бесіда" в Тернополі, вул. Міцкевича 3. За Виділ: голова Проф. Посмітюх Ілля в. р., секретар Др. Мисюк Теодор в. р.

†

У шості роковини смерти бл. п.

АННИ З ПЕТРИНІВ ОЛЕКСИШИНОВОЇ

Найдорожчої й ніколи Незабутньої Мамці та Бабці, дружини бл. п. о. Михайла, укр. кат. пароха Суховолі пов. Броди, відправиться

Заупокійна Служба Божа з Панахидою

в четвер дня 22. лютого ц. р. в 7·30 рано в архикатедральній церкві св. Юрія у Львові.

1121 **Діти і внуки.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобелінові отомани — 30, канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 15, кухонні ліжка — 8, полеві — 16, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Ляндого 6. 34/49 16-20

НАЙКРАЩУ, найтревалішу і найелеґантнішу обуву дістанеш в **„Ар — ка",** Хорушина 11 а. 1076 4—25

КІМНАТА — елеґантна, умебльована до винайму, доми ЗУПУ, Малаховського 2, бльок 1., брама V., мешкання 3. 1111 2—2

КОВНІРЦІ до прання, **убрання** до чищення і фарбування приймає Е. ГОВИКЕВИЧ — Львів, Домініканська ч. 4. 1125 1—12

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БЛАВАТНИЙ БАЗАР

ПРИ ВУЛ. БОІМІВ 12.

Відкриває НИНІ буший власник ГАЛИЦЬКОГО МАГАЗИНУ НОВОСТЕЙ (ГАНДЕЛЬМАН) і запрошує всіх своїх булих відборців як також ШАНОВНУ П. Т. ПУБЛИКУ користати з **Рекляномого Місяця** і набувати товар по **небувалих дотепер У Львові цінах.**

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотоґрафічних апаратів і матеріялу. 18/47 10-10

ЗНИЖКА ЦІН МЕБЛІВ

але тільки в **Маґазині Меблів** ф-ми **БРІК І ҐРІНЕР** у Львові — з нагоди перенесення Маґазину з вулиці Ягайлонської 24. до нового льокалю **Трибунальська 16.** — Телефон 21-76. 1043 2—5

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

у Калуші й Перемишлі

Новина!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, черезте перетоплять дзвони зайво.

ОСТОРОГА!

Остерігаємо перед аґентами якоїсь жидівської ліярні дзвонів зі Станиславова які волочаться по селах та ярмарках і подаючи себе за наших відпоручників, напитають людей останню тандиту.

Ми як ніколи так і тепер не послугуємось аґентами в тій цілі, що хто забажає доброго товару, довідається про нас з українських часописів, а жидівського аґента з його дзвонами відправить до найблизшої божниці.

1115 2—10

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 48 (13.393). Львів, пятниця 23. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Півріччо 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·60 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·60 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Хто буде правлячим епископом Волині?

Епископ Олексій відмовився? — Нова кандидатура на правлячого епископа правосл. Волині.

З Волині повідомляють нас, що там ходять чутки, що архиепископ Олексій (Громадський) від пропонованого йому становища правлячого (епархіяльного) епископа волинської епархії на домагання митрополита Дениса, який досі рахується одночасно правлячим епископом і Волині, відмовився. Тому висувають на це становище нову кандидатуру а саме архиепископа Пантелеймона (Рожновського), колись епархіяльного епископа гродненської епархії, що від часу введення автокефалії правосл. церкви в Польщі був на засланні в монастирі в Дермані, бо цьому актові противився. Архиеп. Пантелеймон по національности поляк, по переконанням — москаль. Тепер архиеп. Пантелеймон переїхав до Варшави.

Думка про утворення православного екзархату для Волині, як запевняють, остаточно погребана. Дня 1. березня ц. р. має відбутися сесія Синоду і вона займеться обсадою епископства для православної Волині, так, аби новий правлячий епископ Волині міг обняти урядування зараз по Великодних Святах.

—o—

На шляху до ліквідації.

З днем 1. лютого ц. р. т. зв. **полудневі залізниці**, які підлягають урядові УСРР, поділено на дві округи: **полудневу і донецьку.** Округа донецька обіймає шляхи в районах Лиманськім, Попаснянськім, Луганськім, Дебальцевськім та Іловайськім. — Нема сумніву, що цей поділ — це приготування до включення залізниць Донецького Басейну і сусідніх промислових округ під центральну управу совітських залізниць.

Всі **кооперативні споживчі союзи УСРР**, які творили досі окрему організацію, **зліквідовано.** На їх місце введено тепер секції всесоюзної споживчо-кооперативної організації. Словом: ліквідують всі окремішности всі ознаки самостійного життя.

Після революції в Австрії.

ЗВІЛЬНЯЮТЬ ПОЛОНЕНИХ.

Австрійська влада почала звільнювати членів Шуцбунду, взятих підчас недавніх боїв у полон. На 50 до 60.000 змобілізованих шуцбундівців дісталося в полон 2.000. Рішення в тій справі запало наслідком пресії великих держав за посередництвом своїх дипльоматичних представників. Вони вияснили канц. Дольфусові, що звільнення поконаних противників причиниться до пацифікації внутрішніх відносин, якої досі не осягнено.

Канцлер Дольфус заповів, що з огляду на успокоєння в Австрії наглі суди припинять свою діяльність в середу 21. ц. м.

СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ АРСЕНАЛ.

ВІДЕНЬ, 21. II. ПАТ. Досі вдалося поліції здобути такі запаси зброї Шуцбунду: 82 скорострілів, 4.200 ручних крісів, 5.800 револьверів, 2.000 ручних гранат, 1 міліон набоїв, 600 кґ. вибухових матеріялів, три тайні васильні радіостації та велику скількість іншого военного матеріялу.

РОЗВЯЗАЛИ ПОЛЬСЬКІ ТОВАРИСТВА.

Віденська поліційна влада розвязала два товариства польських робітників, „Пролетаріят" і „Напшуд", покликуючись на розпорядок, який розвязує всі соціял-демократичні орґанізації.

ВАЛІЗИ З БОМБАМИ.

В трієстенській пристані арештовано кілька осіб, австрійських і німецьких громадян, при яких найдено у валізах 40 бомб, сліпих і газових. При дальших слідженнях поліція відкрила магазин, в якому находилося 310 таких бомб, більшу скількість револьверів і відозви, спрямовані проти австрійського уряду. У звязку з тим відкриттям влада розвязала трієстенську групу націонал-соціялістичної партії.

БІЛЬШОВИЦЬКА ДОПОМОГА ШУЦБУНДІВЦЯМ.

МОСКВА, 21. II. ПАТ. В цілій Радянщині по всіх фабриках і установах відбуваються протестаційні збори в справі репресій австрійського уряду супроти Шуцбунду. Резолюції держані в дуже різкій формі. Майже всі підприємства рішили віддати одноденний зарібок на фінансову допомогу для покошаних. Такі рішення запали в підприємствах московських, ленінградських, українських і сибірських.

Гітлер конферує з представниками Анґлії.

БЕРЛІН, 21. 2. ПАТ. Урядово комунікують: Вчора передпол. в уряді закорд. справ відбулася перша розмова між німецьким міністром закорд. справ Нойратом і льордом Іденом при участи брітійського амбасадора і міністра Ранцевери Бльомберґа. Попол. канцлер Гітлер у приязні міністрів Нойрата і Бльомберґа та брітійського амбасадора приняв Ідена на довшій конференції. Предметом розмов, ведених у дуже приязнім тоні, було управильнення розброєнної справи, при чому навязано до німецьких пропозицій, відомих з дипльоматичних переговорів, а також оголошеного недавно меморіялу анґлійського уряду. Сьогодні розмови продовжуються.

ЛЬОНДОН, 21. 2. ПАТ. Розмови міністра Ідена з канцлером Гітлером та іншими німецькими політиками торкалися головно трьох справ: 1) німецьких летунських військ, 2) повороту Німеччини до Женеви і 3) німецьких штурмових відділів. У всіх тих справах німецький уряд займає непримирне становище.

Похорон бельґійського короля.

Новий король Леопольд III.

Похорон бельґійського короля в четвер 22. ц. м. заповідається величаво при участи, як передбачують кілька міліона людей. Перед відкритою домовиною під катедрою в Брюселі перелефілює 80.000 б. комбатантів. За домовиною будуть йти два сини: наслідник італійського престолу, начальники чужих держав та їхні представники та чисельні військові відділи. Із залізничого двірця домовина буде перевезена до Лекен, де тіло короля спічне в підземелі біля тих перших бельґійських королів.

Як повідомляють з Брюселю, соціялістична партія рішила взяти участь у зредаґованій промові, яку новий король виголосить у парляменті. Тимсамим соціялісти заявилися за коронацією нового короля.

Новий король Бельгії вступить на престіл як Леопольд III, і зложить присягу на конституцію. У звязку з обняттям королівської влади Леопольда іменовано на засіданні ради міністрів генералом. В суботу новий король разом з королевою відбуде традиційний вїзд до столиці.

Найбільші міліонери
починали від сотиків, — починайте й Ви та складайте свої ощадности
в Кооперативнім Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

За долю вчительства.

Львів, 21. лютого.

Майже кожний рік приносить нові зміни для державних урядовців і службовців. Щораз то виходять нові закони, які нормують їх кваліфікації та управильнюють стопу заробітку. Йде про те, щоби урядовець чи службовець якнайсправніше і найбільше виконали праці а водночас державний скарб заощадив якнайбільше грошевих видатків.

Оце недавно вийшов закон, який в особливий спосіб торкнувся і долі вчительства. Ще донедавна цей стан умових робітників стояв на можливому щаблі матеріяльної винагороди за свою працю, що забезпечував їм все можливий прожиток. Це й нічого дивного. Їх моральна праця в навчанні і вихованні дітвори, по найновішим вимогам і методам педагогіки, гідна була доброго матеріяльного винагородження. І ось **новіший закон цю матеріяльну винагороду вчителя дуже обмежив.** Мимохіть нагадуються передвоєнні часи, коли вчительство народніх шкіл було наче в погорді і перебуває ранзі. Та коли в довоєнних часах все учительство було звязане однаковою долею, то теперішний закон деяким отвирає дуже широку браму до великих авансів, відзначень, а в слід за тим і до винагородження. Тепер стопа платности вчителя вже не буде залежати від його студій, віку, ані літ праці, але **від вартости і якости його праці.** Перехід до вищої групи і платні не буде йти з роками праці автоматично, але залежати буде від його вчительської ревности і громадянської діяльности. Коли взяти під увагу те, що не кожний може бути здібним до такої діяльности і проявити її по наказаним вимогам, тоді виходить з цього, що тільки одиниці здобудуть собі кращий прожиток, а всі інші будуть задержані при найнижчому ступні винагороди. Вкінці багато буде залежати й від цього, як дотична вчительська сила подобається компетентній оціночній владі та як ця влада оцінить її працю.

Та це все остільки менше нас обходить, що ряди українського вчительства на державних посадах дуже незначні, а на будуче ще й стільки не дають виглядів. Для нас, а головно молодого вчительства, це **повинно бути наукою, яким повинен бути вчительський стан та які вимоги має право поставити йому український нарід.** Тому треба вже раз визбутися рожевих надій і мрій добре винагородженої і забезпеченої посади та перестати все очікувати, але кинутись до праці по свому званню на народній ниві. Треба дати працю і нехай громадянство оцінює її та буде мірилом оцінки її нагороди.

Колиб рідношкільна ідея просякла наскрізь кожне наше село, колиб найширший круг громадянства побачив на власні очі діяльність „Р. Ш." на місці, тоді певно все наше вчительство малоб запевнений прожиток. Навіть не потрібно булоб побоюватися за надвишку вчительських сил, бо в дійсности їх у нас ще за мало.

Та покищо в нас рідношкільна ідея щойно розвивається. Ще є багато сіл, що навіть нічого не знають про „Р. Ш.". Про це найкраще скажуть збірщики датків на „Р. Ш.". Багато селян дають датки на „Р. Ш." тільки з огляду на повагу особи збірщика, або з внутрішнього почуття національного обовязку. Та багато несвідомих таки нічого не дають. Навіть ба-

гато самого (молодшого) вчительства не є членами „Р. Ш.", щоби комусь не дати притоки думати, що „бавляться політикою". **Навіть свідоміші з них посилають часто дітей замісць до рідних, до чужих шкіл**, та складають теж оплати, бо всеж таки хочуть їм вірити, що в цей спосіб скорше дістануть посаду. Вкінці журнал „Р. Ш." не доходить до рук простого селянина і для нього він за трудний. Сливаючись передплатою на установах і зубожілій інтелігенції села, він ніколи не сповнить своєї місії.

Тому завданням усього громадянства, в першу чергу молодого безробітного вчительства, булоб поширити в народі рідношкільну ідею. В кожному селі треба оснувати кружок „Р. Ш." та відразу робити підготовку, щоби в недовгому часі створити захоронку або найнижчу клясу. Коли буде рідношкільна свідомість, тоді найдуться й засоби на шкільний будинок та оплату вчителя. Це доказали наші читальні й кооперативи. Ми все покладаємо надію та потішуємо себе жертвенністю громадянства. Та доки не позискаємо для рідношкільної ідеї ухо цілого народу, так довго така поміч громадянства буде все тільки доривочна і нестійна. Тому **треба йти саме на здобуття цього духа в народі.** 1.300 місць вже обсадив уряд учителями, як „безплатними практикантами". Зголосилися би ще певно цілі тисячі кандидатів і то навіть на кілька літ безплатної практики, коби тільки мали запевнення постійної посади на пізніше. Та такої гарантії ніхто не дає. Тож чи не краще булоб нашому вчительству якийсь час попрактикувати на сільських рідношкільних пустарях? Тільки праця між своїми і для своїх дасть їм найпевнішу гарантію внутрішнього духового вдоволення і матеріяльного забезпечення.

О. Горицвіт.

Австрійська траґедія.

Автором цієї статті є один визначний український соціял-демократ. Друкуємо її, щоби льояльно й обєктивно пожайомити читачів зі становищем цілого соціял-демократичного табору до останніх подій в Австрії. З природи річи погляди ш. автора дещо односторонні, а роля соціял-демократії ввідеалізована. Здається нам теж, що ш. автор лишує влешину причин упадку соціялдемократичного руху в Европі, перекидаючи цілу вину виключно на фашизм. — Ред.

ПРИМУСОВА САМОСТІЙНІСТЬ.

Мала Австрія вже кілька місяців стоїть у центрі уваги европейського політичного світа. Нарешті, після карнавалу, прийшло в ріжних містах Австрії та особливо у Відні до таких подій, які зворушили міліони людських сердець і умів і без того обтяжених своїми власними турботами.

Міжгромадянська війна в Австрії поклала трупом ок. 2.000 убитих і значно більше ранених. Надзвичайні полеві суди канцлера Дольфуса скорим темпом вішають своїх політичних противників. Осиротіло кілька тисяч родин, шкоди від мобардування ідуть у міліони австрійських шилінґів.

Перед лицем такої катастрофи встає питання: хто винен? І друге: чи можна було оминути в Австрії цих кривавих подій і жаху міжгромадянської війни?

Щоб відповісти на це питання, треба оглянутись на відносини в Австрії в повоєнний період, особливож в останнім році.

Після світової війни Австрії була подарована державами побідницями **примусова самостійність.** Австрійці одноцушно хотіли прилучитися до сусідньої Німеччини, але злука була заборонена міжнародніми договорами. Австрія стала постійним клієнтом великих держав Антанти — Франції, Англії, Італії, які щедрими позиками старалися удержати цю державу при житті.

Політичне життя малої Австрії було доволі драматичне. Відень, з його високою політичною культурою, був центром двох великих партій: християнсько-суспільної та соціялдемократичної. Ці партії були майже рівні числом послів у парляменті. Християнські суспільники мали більшість лише тому, що брали до спілки маленьку групу „Селянський Союз" („Ляндбунд"). В історії австрійського парляменту бували моменти, коли урядова християнсько-суспільна партія мусіла приносити своїх недужих послів у ліжках на голосування, а то лишилась би у меншости!

ТВОРЧІ ЦІННОСТИ АВСТРІЙСЬКОЇ СОЦ. ДЕМОКРАТІЇ.

Перед світовою господарською кризою відносини поміж християнськими суспільниками та соціялдемократами були так-сяк стабілізовані. Державний апарат — уряд — мали в руках християнські суспільники, зате соціял-демократи мали свою „малу державу" — Відень. Кожний обєктивний знавець справи признає, що праця австрійської соціялдемократії на полі міського господарства втішалася великими успіхами. Тисячі чужинців з Европи й Америки рік-річно приїздили до соціялістичного Відня, щоб оглянути громадські будинки, організації соціяльного забезпечення та культурні установи того великого міста, що находилось під проводом визначного організатора Карла Зайца. Віденська громада — це головне — жила **власними силами, не була задовжена.** Не тільки суто політичною пропаґандою могла збільшити свої ряди австрійська соціялдемократія, але також дрібною муравлиною працею в міськім господарстві, в кооперації, в професійних союзах. Ця праця соціялдемократії не дала розвинутися в Австрії комуністичній організації, яка наробила таких спустошень у Німеччині. Соціялдемократія в Австрії мала в 1933 р. понад 700 тисяч членів, а комуністи ледви дві тисячі. Хто знає ці факти, не може повірити запевненням уряду Дольфуса, що, мовляв, у Відні та в Лінці почалося „більшовицьке повстання". Хто читає комуністичну пресу останніх днів, той бачить, як згірдливо і злобно нападають комуністи на австрійських соціялдемократів, називаючи їх „боягузами" і „зрадниками пролетаріяту".

І в Австрії, як і в Німеччині, була група політиків, які хотіли завести диктатуру на італійський взірець. Але тільки прихід Гітлера до влади в Німеччині додав відваги „малому Наполеонові" — Дольфусові — рішитися на державний переворот. 7. березня 1933 року Дольфус оперся на армію та на фашистівські відділи т. зв. Гаймверу — що стоять під командою князя Штарембергa. Диктатура Дольфуса зустріла спротив також у рядах його власної партії — християнських суспільників. Дольфус проголошував як головну небезпеку для Австрії німецьких націонал-соціялістів (гітлерівців), але одночасно повів наступ і проти соціялдемократії.

Дольфус присягав на вірність австрійській конституції, але вже скоро рік править Австрією без парляменту. Страшна господарська криза ослабила масові організації, зробила маси байдужими до політичних справ у багатьох країнах. Віра в диктатора, в „провідника", що якимсь чудом має вивести народ із біди — ця віра поширилася також в Австрії. Вона стала головною підставою для зросту впливів і Дольфуса і Гітлера.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 23. ЛЮТОГО 1934.

ФРЕДЕРИК БУТЕ.

ОСТАННЯ МОЛОДІСТЬ.

Пан Жан Тієрі-Леґран нараз рішився покинути Париж. Усе його дратувало: його приятелі, його товариство, його вибагливе мешкання, його звички багатія, для якого невеличка праця була тільки розвагою. Він повторяв собі ваново, хоч сам не хотів цьому повірити:

— Отже я таки вже не молодий і справді ніхто вже не може мене кохати...

Жінка, в якій він кохався від чотирьох літ ужила таких гострих слів, щоб із ним зірвати, що він відчув у серці рану. Ясна справа... Він не мав уже двацятьпять літ, як той його наслідник, якого вона вибрала. А всеж, чи він не міг іще подобатись? Був високий, стрункий, його біляве волосся на скронях ледви сивіло, на обличчі не мав іще зморщок, не робив враження старого. Ні, ні! він мусить усе забути, не хоче довше терпіти, хоче відпочати. Кудиб йому поїхати?..

Нараз найшов думку. Втече до своєї рідної хати на село, де провів дитячі роки і там згадає покійних батьків і свою молодість. Хоче побачити старий дім, де кожний мебель, кожний камінь має для нього значіння і стару Ернестину, колишню мамку, потім господиню, таку йому довірену.

*

Коли побачив цю Ернестину, мав враження, що вона сильно постарілась, згорбилась. За останніх тридцять літ приїздив він сюди рідко, а в останніх трьох ні разу. Але ця стара жінка і старий дім успокоїли його.

Була осінь і він вибрався буцім-то полювати, а в дійсності на лазекі прохали по лісах. У хаті вдихував дим свіжих дров і з насолодою пив каву, приладжену з таким знанням Ернестиною.

— Ось у чому починаю находити приємність, починаю таки старітись — думав він глумливо про себе.

Одначе у глибині душі не глузував, — не міг потішитись, що кохання стає для нього недоступне. Цю журбу не міг нічим заспокоїти. Уже не тужив за особою, яка покинула його, тужив за самим коханням.

Одного пополудня при кінці жовтня, коли ще було тепло на дворі і він ходив по саді, побачив він у вікні сусідської хати молоду дівчину з білявим волоссям і незвичайною перою. Вона теж поглянула його і щезла у вікні. Як усі любчиві, мав він дитяче серце. Його перше враження сказало йому: Вона — прегарна, а я неголений, маю на собі такий поганий плащ і непричесаний.

А за хвилину зробив висновок: — Байдуже! чи і так не відрікся я всього?

Та вже на другий день пан Леґран свіжо виголений і причесаний, дбайливо одягнений, з папіроскою в устах проходжувався попід сусідською хатою. Був дискретний і тому не підносив голови до вікна; зате виразно бачив, що ця чарівна дівчина саме стояла при завісці. Тоді поглянув на неї довго і зупинив свій погляд аж тоді, коли вона сильно почервоніла.

Вісім днів з черги вони бачили себе так само невинно вісім разів і навіть обмінялись кількома словами. Пан Леґран відчув з тим незвичайним даром молодости, що вміє видужувати з важкої недуги, що знову закохується. Дуже швидко ця незнайома стала для нього близькою особою. На драбині приперттій до муру довідався він, що вона зветься Деніса, має 20 літ, і є сиротою, що мешкає сама з суворою тіткою.

У цій знайомості було дещо з романтичної пригоди, не такої вже немилосерної, як це могло було видаватись якомусь молодшому. Деніса чарувала його щораз більше. Він признавався їй, що кохає її. Дівчина почервоніла, збентежилась і була чудова, коли відповіла, що і вона його любить.

Пан Леґран відчув, що має двацятьпять літ. Двері, що були досі в салі зачинені, казав він наново відчинити, щоб вона могла перейти до нього. Саме тоді стара тітка Деніси вся біла від гніву, вибігла зі свого домику і почала ганьбити гостійну, погрожуючи, що її викине з хати, а пана Леґрана назвала підлим зводником. Деніса плакала, а пан Леґран аж сяв на радощах що його так назвали. Зворушений сльозами чуливої дівчини, ще й смертельно закоханий, не завагався заявити голосно, що готов з Денісою оженитись, якщо тільки не буде ніяких правних перепон.

Це вспокоїло тітку і пан Леґран вичитав в очах дівчини стільки вдячности, що не жалував своєї обіцянки, яку дав їй у такій хвилині, раніше і не подумавши.

*

На другий день передумав він усі справи. Стара Ернестина ввійшла до його кімнати і без ніякого вступу почала йому казати:

— Отже пан хотять женитися? Гадаю, що це сплітки. Слухайте, Жане, це не може бути поважне, ви цього не зробите! Люди навіть не знають, чи ця стара це її тітка! А чого про цю молоду не розповідають! Вона влає, що закохується, щоб тільки вийти заміж і все вибирає собі старших панів, ще й маючих. Минулого року молодо не попався власник замку з Ля Вардієр, але в останній хвилині опамятався... Ех, ви, паризани і світова людина, впали вже так низько, що дали одурити себе. Жане! слухайте! чогож ви мовчите? Цеж неможливе... Не зробиш такої дурниці! Боже мій, якби твоя мама знала про це!

— Моя дорога Ернестино! — сказав Леґран мягко, але рішуче — будь така добра і дбай за свої справи. Я справді рішив оженитись з молодою дівчиною з сусідства. Я щасливий, що вона приняла мої освідчини. Єдине, що хочу від тебе почути, це твої побажання для мене.

— Що?! ти мені не віриш? — спитала Ернестина здушеним голосом.

— Іди, іди вже — сказав він і випхав її за двері.

Вона вийшла в розпуці і своїм простим щирим серцем не могла зрозуміти, що він зовсім не цікавився тим, чи вона каже правду і не хотів нічого чути такого, що могло би захмарити його нове кохання, оте кохання, що вилікувало його з останнього терпіння і дало йому востаннє ілюзію, що він молодий.

Переклав *А. Б.*

НЕВДАЛА СПРОБА КОМПРОМІСУ.

Колиж нахил деяких проводирів австрійської християнсько-суспільної партії покидати ґрунт легальности і переходити до метод диктатури став уже цілком яскравий, австрійські соціялдемократи поставили мирну пропозицію **порозумітися** в обороні незалежности Австрії супроти націонал-соціялістичної Німеччини та для збереження політичної свободи. Відомо, що значна частина австрійських християнських суспільників, на чолі з бувшим військовим міністром Вогуеном була прихильна порозумінню і співпраці двох найбільших партій в Австрії. Але Дольфус — як кажуть — пруцав поради в італійських сферах і Вогуен та його прихильники мусіли йти з уряду. Дольфус пішов своєю дорогою — „австро-фашизму".

Ернст Карл Вінтер, відомий католицький учений і публіцист, в своєму органі „Вінер Політіше Блеттер" з трудня 1933 р., зазначує між іншим і спеціяльні причини, через які не вдалося перевести коаліцію християнських суспільників із соціялдемократами: „Одна провідний публіцист політичного католицтва запевняв автора цієї студії (Вінтера — Ред.) кілька днів перед 7. березня, що він був би негайно за коаліцією з соціялдемократами проти націонал-соціялізму, але тільки **одна** причина противиться тому, бо, — казав він, — **ми не маємо нікого, хто був би з ними рівний розумом**" (с. 233).

Австрійські соціялдемократи зібрали чотири мілїон підписів на петицію до президента республіки, щоби він відновив конституцію держави і скликав парлямент. У пресі й у публичних зборах соціялдемократичні провідники заявляли, що тільки політична свобода в Австрії може врятувати цю країну від диктатури націонал-соціялістів.

У своїх постановах соціял-демократична партія проголошувала, що в обороні волі в Австрії, в обороні конституції не спинитьcя й перед жертвами життям і кровю своїх членів. Коли Дольфус одним почерком пера скасував основні закони держави, то вірні цим законам громадяни мають право й повинність обороняти закони **всіми засобами.** Це був погляд австрійської соціялдемократії. І коли 12. лютого дійшло до кривавих подій в цілій Австрії, то соціялдемократи обороняли право народу, право більшости населення Австрії проти насильства і диктатури.

ПЕРЕМОГА ДИКТАТУРИ І ТЕРРОР.

Хтонебудь скаже: а чомуж переміг таки Дольфус, а не соціялдемократія? Може тепер більшість австрійців іде за Дольфусом?

Сучасні революції та державні перевороти значно ріжняться від подібних рухів 19-го століття. При сучасній техніці невеликий гурт добре озброєних вояків може панувати над тисячами й міліонами неозброєних. Найближчий приклад — комуністична диктатура на сході. 2 міліони комуністів диктують свою волю 160 міліонам безборонних людей, хоч ці останні їх ненавидять усією душею.

Дольфус переміг, бо має за собою військо й гармати. Соціялдемократам не бракувало запасу (навіть жінки й діти билися в їх рядах!), але проти тяжкої артилерії голіруч довго не можна воювати.

Згадуваний попереду католицький письменник проф. Вінтер, хоч і противник марксизму в теорії, визнає в практиці австрійської соціялдемократії **вічні цінности:** людяність у політиці. Ця людяність, гуманність, не дала вибухнути в Австрії кривавій помсті поневолених верств після революції 1918 р., хоч ці верстви зазнали багато горя через політику горішніх станів за Габсбурґів. Дольфус із такими „сентиментами" не числиться. Нині в диктаторській Австрії вішають не тільки мужчин, але й жінок. Солдатеска кн. Штаремберга робить погроми і над малими дітьми.

Австрійське робітництво відкидало диктатуру і покладало надію на народне голосування, як вияв волі більшости нації. Коли говорилося про соціяльну революцію, то лише як про „революцію виборчим листком" (**Stimmzettelrevolution**). Колиж група озброєних людей Дольфуса кидає легальність до коша і глумиться з політичної свободи, вбиває політичні організації, конфіскує політичне майно, зібрало добровільними внесками членів впродовж тяжких десятиліть, то якої пошани до „легальности" може вимагати диктатура? „Диктатура не влада, необмежена ніякими законами", — писав Ленін свого часу. Ця формула одночасно характеризує владу Мусолінія, Гітлера, Дольфуса, Сталіна і всіх взагалі диктатурів.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА, УЖЕЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ — Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ Львів ч. 2. 13 1 0
63-51

Звичайно в пресі пишуть, що, мовляв, соціялдемократи в Австрії мають за собою тільки робітників, меншість, а от селянство — воно йде за Дольфусом. Це **не відповідає дійсності.** Саме через диктаторські маніри п. Дольфуса його покинула **селянська** партія (Ляндбунд). Ось що читаємо в горішньо-австрійській газеті „Селянській Газеті" (**Bauernzeitung**) з 9. лютого 1934 р., під наголовком — „Ми не стерпимо диктатури Штаремберга": „Ми не хочемо ніякої диктатури аристократів, ми не хочемо втратити тих установ, які нам принаймні дозволяють висловлювати нашу думку про свободу і про бажання жити..."

СЕРБІЯ З 1914 І АВСТРІЯ З 1934.

Австрійська проблема та закордонна політика — це кардинальне питання дня, незалежно від того, чи опанує Дольфус ситуацію в державі, чи це йому не вдасться.

Швайцарська „Національна Ґазета" (**Nationalzeitung**) з 13. лютого ставить цю проблему виразно і ясно, давши наперед характеристику положення в Австрії. До речі сказати, „Національна Газета" в Базелі правого напряму і не має симпатій до соціялізму. Ось що пише цей орган:

„Рідко коли буває, що право і безправність розділяються так ясно, як тут. Дольфус та його міністри з дозволу президента відмежилися від своєї власної присяги, що особливо вражає у таких набожних панів. Вони позбавили права якнеяк найсильнішу тепер партію в країні (соціялдемократичну. — Ред.) і коли вони сьогодня підсувають відповідальність за це соціялістам, то всі у світі знають, що загальний страйк був **останнім і розпучливим способом оборони проти нетаєного зламання конституції урядом".** „Наш. Газ." зазначує, що Гітлер чигає, щоб скрутити шию Дольфусові і взяти Австрію під свою владу.

Консервативний англійський „Таймс" з 13. II. гостро критикує нерозважну політику Дольфуса і зазначує, що ця політика загрожує мирові в Европі.

Дольфус апелює до Союзу Народів проти претенсій Гітлера на Австрію. Зломивши соціялдемократію, Дольфус думає, що його позиція супроти націонал-соціялістів зміцниться. Якраз навпаки! З ненависти до Дольфуса пересічний австрієць перестане боятися режіму Гітлера або навіть стане на позицію — мовляв — „хоч гірше, та інше..."

Звичайно, Мусоліні рішучий прихильник „незалежної" Австрії. Італійські фашисти не хочуть бути безпосередніми сусідами Гітлерової Німеччини. Нема краще, як сусіда через хату! В цих обставинах, коли база самостійництва внутрі Австрії з ліквідацією соціялдемократії надзвичайно **звузилася,** австрійська диктатура стає цілком залежною від Італії. Оскільки для Гітлера приєднання Австрії — це питання політичного престіжу, то від розвитку відносин в Австрії у великій мірі буде залежати та чи інша політична констеляція в Европі. Не виключений навіть солідарний виступ Італії, Франції та Малої Антанти в обороні „самостійної Австрії."

В цих обставинах мала Австрія може відограти ролю Сербії при початку війни 1914 року.

П. С.

Мило Олень Шіхт

Америка про ситуацію в Европі.

НЮ ЙОРК, Н. Й. 7. лютого. (Вл. кор.) — Артур Крок, вашингтонський кореспондент ґазети „Ню Йорк Таймс", розписується досить широко про хист американського державного департаменту орієнтуватись у заграничних справах. Він каже, що перед війною вашингтонські круги спирались лише на тім, що їм подавали їх агенти. Тепер державний департамент має вже своїх знавців, які відразу орієнтуються в положенні і вміють його належно оцінити. Ті знавці кажуть, що з весною назріє війна на Далекому Сході без огляду на те, що говориться в Москві або в Токіо для публікації.

Таксамо треба вміти оцінити найновішу револьту у Франції. Дехто думає, що це лише хвилеві набухання внутрішньої натури. Але є й такі, що добачують в теперішніх паризьких нарушеннях заповідь справжньої революції. А коли вибухне революція у Франції, тоді европейська війна неминуча.

Таксамо вашингтонські круги добре бачать, до чого доведе аґітація гітлерівців в Австрії, коли европейські держави не перешкодять.

Франція тепер не стане на перепоні німецьким плянам. Анґлія не хоче нічого робити, а в такім випадку за місяць Австрія опиниться вже в Німеччині. Тоді німецький фашизм перекинеться на Угорщину, в Чехо-Словаччину і за балканські держави.

Лише несподіваний поворот у становищі европейських держав на початку лютого і березня може змінити положення в Манджурії. Таксамо на те може мати великий вплив економічний розвиток у Злучених Державах.

ДЕРЖАВА І ЦЕРКВА.

(Від власного кореспондента.)

Рим, 18. лютого 1934.

Цей місяць зветься місяцем концилїяції. Пять років тому в старинній палаті Лятерану, де колись жили папи, Мусоліні і Ґаспарі, в імені короля Італії й папи Пія XI., склали новий духовий статут італійської нації.

Тут необхідно згадати деякі подробиці, означити непорозуміння між італійською державою і Церквою. Бо, справді, не мабуть українському читачеві це дуже відома справа, яку векси й заведіи називали „римським питанням".

Італії, що врешті зєдинилася й зіллялася в одне тіло, завдяки пролитій крові й мучеників, бракувало Риму: першої потреби її життя. Тож у 1870 р. без обинників виконано останній удар на державу, що була вже анахронізмом: увільнили Рим від папської влади й віддали його на столицю Італії. Це не було зроблене як ворожий акт проти Заступника Христа, а лише за те, щоби забрати Рим від земної влади, що вже хилилася до упадку й підвигнути його на рівень, який цьому місту призначила слава історія. Ще й до того **„Legge delle Guarentiglie"** давала папі умовини, що торкаються духової влади в колі його особи, поза належні. А політично йому давали великі привілеї.

Та не легко змести переконання, що століттями вліпі: папа — сюзеренно своїм переконанням і нерадами Святої Колеґії — зачинився у Ватикані й оголосив себе „невільником". І відмінився вести, навіть не вели, переговори з тими, яких він назвав „узурпаторами".

З того часу почалась густа мережа інтриґ, що плели Ватикан із всякими європейськими кабінетами. Сподівання і бажання дійсної інтервенції чужинця, щоби відновив умовини Риму перед 1870 р. Розпучливі і гарячкові дії вільні дипломатів провадилися по всіх усюдах. Дійшло до того, що просили захисту в лютеранського імператора Німеччини. Та італійські дипльоматії зарсіли вдавалося в пору відбити наступ.

Тимчасом у рядах молодого духовенства були такі, що ширшими очима гляділи на дійсний стан справи. Кількома наворотами заходилось дорости до згоди між італійською державою і Церквою. Та всі ті спроби не вдавалися, бо курія була непоблажлива.

Положення було надзвичайно складне. Населення Італії — майже все католицьке — терпіло з причини цього непорозуміння. Але італійці, розуміючи, що вони находяться перед загалочною думнею грою, яку піддержують чужі держави й немістний фанатизм, лишилися непорушні в тому, що Рим мусить бути столицею Італії.

І так прийшли часи понтифікату папи Раґті Пія XI. і часи фашизму, що цілко посередив у собі життя нації.

Новий папа, який до свого великого ума людини великої досвідчує ще й великий хист політика, зрозуміє, що Італія, яка причинилася до повалення імперії, до побіди антанти, це велика потуга, що й до того католицька потуга і проти неї нема змислу займати становище попередників.

Фашизм, що замикав героїчний цикль національного ріскорджіменто, захотів одорочити це непорозуміння, що не давало повного суспільно релігійним почуванням італійського народу. І так після довгих і прикорних нарад і переговорів дійшло — у лютім 1929 р. — до згоди (концилїяції).

Італійський нарід із радістю прийняв цей новий успіх фашизму. Бо цим ділом фашизм

єднав дві любови: супроти Бога і супроти Батьківщини.

Проте не можна думати, що після підпису договору в Латерані, всякі тертя між Церквою і державою щезли.

Фашистівська держава, яка в ціле єдиноє, диспонує, що молодь має виховувати держава для держави. Церква, що була мало розположена до того, щоби зрозуміти оцю модерну концепцію про виховання молоді, заходилася робити перепони фашизмові в цій ділянці. Але неподолана енергія Мусоліні довела до того, що й у цій справі прийшло до вияснення. Що торкається громадянського виховання молоді, то в цьому напрямі воно залежить лише від держави. Щож торкається рел. виховання, лише релігійного, то держава віддає молодь під опіку духовенства. І в „Опера Національе Балілля" (фашистівська організація дітей перших шкільних років), тій виховній установі фашизму, окрім громадянського й фізичного виховання молодих генерацій Італії, є й релігійне виховання, яке веде духовник, званий капеляном.

Після полагодження цього питання, прийшло до повної концилляції.

Ліваро Майнарді.

За океаном.

ГОСТИНА ЕП. БОГАЧЕВСЬКОГО В НЮ ЙОРКУ.

В неділю 21. січня відбулася в українській католицькій церкві св. Юра в Ню Йорку архиєрейська Служба Божа при великім здвизі народу, який виповнив церкву по береги на долині і на ґалерії. Целебрантом був Преосв. Константин, пристоящими місцеві душпастирі: оо. Петро Понятишин і Олександер Павляк, церемонієром о. Павло Процько, ректор інтернату (семинарії) при Українській Вищій Школі у Стемфорді, діяконом о. д-р Василь Федак, а піддіяконом один з питомців семинарії, а крім того асистувало ще 6 інших питомців із Стемфорду. Тому, що архиєрейська Служба Божа з повним церемоніялом — це рідка подія в американській українській громаді, не диво, що вірні слідкували дуже пильно за її ходом у відповідним настрою духа. Проповідь епископа на тему Йорданського Хрещення і промова після проповіди про конечність наладнання шкільного питання серед українців в Америці у звязку із заложенням першої Української Вищої Школи у Стемфорді, зробила помітне враження на присутніх. Заголошена збірка на потреби українського шкільництва в Америці принесла біля 300 долярів.

СПІЛЬНА ВЕЧЕРА ГРЕКО-КАТ. ПАРОХІЇ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Дня 21. січня вечором відбулась у великій салі Товариства Горожан при 849 Норт Френклин стріт у Філядельфії святочна вечера, яку уладила українська греко-кат. катедральна парохія, з метою допомогти морально й матеріяльно першій Українській Вищій Школі у Стемфорді, Конн. На святі явився епископ Константин Богачевський, під котрого проводом численно зібрана громада сказала вступну молитву. Підчас вечері на сцені співав катедральний хор під проводом учителя п. Василя Копюбинського, а відтак грала молодеча орхестра під проводом п. Павла Келичави. Низку промов відкрив о. Филимон Тарнавський, парох з Честер, Па. Від нього присутні довідалися, що Преосв. Константин у школі в Стемфорді, яка є твором його праці, відкриває Український Музей та Українську Бібліотеку і для тієї бібліотеки дарує свою цінну бібліотеку, яку збирав 10 літ, а яка тепер міститься у спеціяльних трівких шафах кругом стін у великій салі засідань консисторії. Впр. о. Тарнавський сказав, що ідеєю владики є створити першу Українську Академію в Америці і в тім повинно підтримати його труди й заходи ціле наше громадянство. Публика приняла промову о. Тарнавського грімкими оплесками. Відтак виголосив дуже гарну промову Преосв. Константин. Він вказав на потребу ідейного виховання молоді, бо все лихо теперішньої світової скрути і розладу виходить з безідейного, самолюбного виховання молоді. Школа в Стемфорді не виховує самолюбів, але ідейних молодців, що мають жити і працювати для ближнього, для Бога і для українського народу. Відтак промовляли ще: о. канцлер Олександер Пик, о. д-р Степан Тиханський, п. Антін Цурковський від „Провидіння", п. Михайло Дубас від Т-ва Горожан, п. Антін Пашук і інші. Всіх учасників святочної вечері було 350. Радість була загальна.

ВИСТАВА ОПЕРИ „МАЗЕПА" ПО АМЕРИКАНСЬКИХ МІСТАХ.

Український Мистецький Театр з Філядельфії під проводом п. Дмитра Чутра, як відомо, виставив оперу Петра Чайковського „Мазепа" в українській мові у Вашингтоні, Д. К., двічі, 26. і 28. січня. Це була вистава для американської публики, бо українців у Вашингтоні майже нема. Зате цей театр ставить ту оперу у любому у містах, де є великі українські громади щоб вони мали змогу бути на виставі так, як торік українці Ню Йорку й околиці і Філядельфії. Отже вистава опери „Мазепа" піде у Скрентоні, Пітсбургу, Клівленді, Дітройті і можливо також у Рочестер, Н. Й. Головні ролі виконують оперові співаки Черкаський, Швець, п-а Боссингер та інші. Диригент орхестри український композитор п. Павло Углицький. Балет виводить п. Дмитро Чутро.

—o—

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/48

Чеки Ставіського.

ПАРИЖ, 21. 2. ПАТ. Слідчий судя в Байон устійнив вартість чеків, виставлених Ставіським, що находяться в посіданні слідчого судді. Загальна вартість чеків доходить до суми 157 міл. 200.700 франків. Чеки були виставлені на предявника, до власного розпорядження Ставіського або іменно. Чеки іменні представляють суму 46 міл. 700.000 фр.

НАСІННЯ
городини, квітів і господарське
з першорядних краєвих і закордонних плянтацій з найвижчою силою кільчення поручає
СКЛАД НАСІННЯ
Едмунд Рідль
ЛЬВІВ РУТОВСЬКОГО, ч. 3.
Подрібний цінник висилаємо на бажання. 1130

Вічний вогонь у Німеччині.

Як повідомляє „Фелькішер Беобахтер", взід провідників гітлерівської молоді у Франкфурті над Одрою рішив зорганізувати в часі Зелених Свят масовий здвиг окружних груп. При тій нагоді розпалять вічний вогонь, який буде для всіх пригадкою, що „границя горить". Цю вістку подає часопис п. н. „Погляньте на схід".

—o—

Юрисдикція в імені народу.

БЕРЛІН, 21. 2. ПАТ. Оголошено урядово перший закон про перенятя судової юрисдикції республикою. На будуче судові присуди будуть виладатися в імені німецького народу. Президентові республики прислугує поруч права ласки право припинювати карні процеси. Амнестію можна оголосити тільки шляхом державного закону.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 23. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 23

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Ріжні думки й почування. — Приміщення у Стрию. — Знову патріотичне жіноцтво.

Це несподіване привитання на двірці зробило мене на будуче осторожним під цим оглядом. Я старався опісля все і всюди оминати ріжних нагод до того, щоби моя особа була предметом якихсь овацій або якихсь непотрібних вистав. Я знав те добре, що людська і панська ласка їздить на дуже бистрих конях і що серед того роду відносин моя, хоч яка тяжка, хоч яка відповідальна праця стріне ріжні перешкоди і противенства, що я зустріну в часі своєї дальшої діяльности противників, які витворюватимуть мені опінію, але лиху, які постараються про те, щоби свої гріхи та промахи зіллати на мою особу. Нині роблять параду, а завтра будуть неправдивими вістями моє імя очорнювати і мою добру славу опльовувати. Коротка моя громадянська діяльність навчила мене вже того досвіду, щоби не оглядатися на говорення людей, але й не дбати про те, щоби собі творити опінію. Вона сама творюється. А коли хто зло творить, то в тім випадку не поможуть ніякі овації, ані паради, ані славословні статті по часописах. Воно все зійде на верх і тоді покажеться, що всі зусилля були даремні. Ця низка думок лискавицею повстала у моїй голові і я був радий, що те привитання, яке було зрештою приготоване без ніякої лихої думки та яке переведено певно з повною щирістю, проминуло.

Першим моїм зусиллям було розглянутись у питанні. Рапорти, що їх мені складали, не були того роду, щоби могли мене рожево настроїти. В Стрию була тоді одна команда армії, але яка, не знаю. Згадували імя ген. Бем-Ермолія, отже імовірно друга армія. Надто в касарні краєвої оборони, вже за містом, при дорозі, що веде до Дрогобича, була стац. команда, до якої треба було у всіх справах звертатися. Одначе найприкріше вражало те, що ніхто з органів військової влади у Стрию не був про нас поінформований, а коли навіть був, то не заявляв великої охоти нами займатися. А тут ішла справа головно про дві річи: про приміщення для стрільців і про харч для них. Кільки було всіх добровольців, годі означити, але треба сказати, що крім тих, які приїхали зі Львова, були й ті, що їх привезли зі Станиславова, а надто в кожній годині напливали нові добровольці. Рахую, що вже першої днини, як ми приїхали, було найменше чотири тисячі добровольців.

Стац. команда не могла нам визначити відповідних кватир, але вказала на передмістя Лани, яке попередньої ночі покинули відділи переходячих військ і тепер воно було до нашої розпорядимости. Що на Ланах не було місця і для половини того числа людей, яке ми мали, про це стац. командант, якийсь підполковник, не хотів ані слухати. Тому не лишалося нічого іншого, як лише користати з того вказаного місця і міститися так, як попало. Бо може — думав я — те все зміниться, може прийдуть якісь прикази і т. п... Скільки було можна, розмістилося по стодолах і шопах, велику частину поміщено в опущених або розпочатих в будові домах, а велика частина спала просто під голим небом на площі коло української бурси. Жах мене тепер огортає, коли подумаю про ті кватири. Не довго були ми у Стрию, бо лише 4 дні, але й ті далися мені, а певне також і добровольцям, сильно в знаки. Дійсно холодні ночі, а надто й осінні дощі стали витати нас кожної днини, а особливо вечорами. Як сьогодні пригадую собі одну каменицю, яку почали були будувати, без вікон і дверей, що стояла при вулиці, яка вела на Лани. Кинена там солома творила все — і підстілку і накривало. Страшні продуви, до костей проймаючий холод, стали мучити поміщених там стрільців. Того самого вечора зайшов я ще там, та лише при світлі сірника побачив помучених, бідних добровольців. Деякі з них прикро кашляли, видно, що були перестуджені. Все якесь таке без життя й охоти. А тут і самому не треба було піддаватися перевазі почувань, лиш панувати над собою і вдавати строгого, суворого, неприступного. Ще й сьогодні дивно мені, що хлопці те все терпіли. Можливо зрештою, що ріжниця віку, а надто й дотеперішні відносини так якось песимістично настроювали мене до того всього.

Зле було з приміщенням, та ще гірше представлялася справа з харчем. У нашій касі, про яку я мав дуже неясне поняття, було всього кілька тисяч корон. Рахуючи лише на кожного стрільця по короні денно, могло нам вистати тих грошей ледви на день-два. А що робити дальше, як прохарчувати в чертових днях ту масу голодних ротів? Як дістати засоби поживи? Таж самого хліба, того найважнішого засобу поживи, треба було нам тисячі бохонців денно; але самим хлібом годі зжиливти, треба мяса, треба бульби, треба муки, круп і т. д. А навіть якби ті засоби знайшлися, то не було ані одної кухні, а — якщоб уже і з неї зрезигнувати, то не було відповідної скількости кітлів, не кажучи вже про те, що й мужва не мала відповідних посудин до їди. І знову якби не наше патріотичне жіноцтво, що останками своїх сил взялося до праці, то ми не могли б ніяк вийти на зад.

(Далі буде.)

Новий кооперативний закон

НА ЗАСІДАННІ СКАРБОВОЇ КОМІСІЇ СОЙМУ ДНЯ 20. ЛЮТОГО 1934 Р.

Як перша справа на черзі нарад нинішнього засідання скарбової комісії найшлася нагло новелізація кооперативного закону. Голова комісії заявив, що в міжчасі доручив реферат цього законопроекту пос. Ґлінському (ББ). Пос. Глінський зараз-же виголосив свій реферат, в якім заявився очевидно за урядовим законопроектом. У своїм короткім рефераті пос. Глінський підкреслив, що уряд ще перед ухваленням первісного кооперативного закону з 1920 р. бажав мати сильніший вплив на кооперацію і тому хотів зорґанізувати окреме міністерство кооперації, чому тоді кооперація з успіхом протиставилася. Дотеперішній закон оставив кооперації повну свободу, однак її власні інтереси вимагають буцімто глибшої інтеренції влади.

ГОЛОВНІ ЗАСАДИ ЗАКОНУ.

Для пригадки слід навести найважніші постанови законопроекту, які основно збільшують компетенцію влади, та обмежують незалежність і самодіяльність кооперації. Ось вони:

1) Суд реєструє кооперативу тільки тоді, коли вона предложить йому заяву Кооперативної Ради або Ревізійного Союзу, що оснування цієї кооперативи та її господарські наміри уявлені в статуті не викликують ніяких застережень.

2) Коли статут кооператив передбачує також культурно-освітню діяльність, тоді суд реєструє таку кооперативу аж тоді, коли вона предложить йому засвідчення повітової адміністраційної влади, що вона не має проти цього ніяких застережень.

3) Провідник Кооперативної Ради (урядовець Мініства Скарбу) може сам або через визначених собою ревідентів провірювати діяльність кооперативи навіть приналежної до Ревізійного Союзу, коли її членами є інші кооперативи.

4) Тільки такі ревізори Ревізійних Союзів можуть переводити ревізію кооперативи, яких затвердить провідник Кооперативної Ради на внесок цієї Ради. Колиж діяльність ревізора виходить поза приписи права, провідник Кооперативної Ради може на її внесок усунути ревізора на все або на означений собою час. Від такого запорядження провідника Кооперативної Ради має ревізор право відкліку до міністра скарбу, який рішає остаточно.

5) Статут Ревізійного Союзу має бути предложений міністрові скарбу до затвердження (дотепер ці статути затверджувала Кооперативна Рада, зложена в більшости з представників кооперації).

6) Міністр скарбу дає Союзам право переводити законні ревізії на внесок провідника Кооперативної Ради, та по вислуханні опінії цієї Ради (Дотепер давала Союзам це право Кооперативна Рада).

7) Вислухавши опінії Кооперативної Ради, міністер скарбу може признати Союзові право ревізії під умовою, що Союз застосується до вимоги міністра звузити або поширити діяльність Союзу на деякі типи кооператив, або на визначену йому територію. (В дотеперішнім законі не було згадки про такі передумови).

8) Коли Союз, наділений правом ревізії, не стосується до виданих владою розпоряджень, міністер скарбу може відібрати йому право ревізії на внесок провідника Кооперативної Ради. В такім випадку міністер скарбу визначує кооперативам, що були приналежні до Союзу, якому відібрано право ревізії, новий Ревізійний Союз, який їх має перебрати до себе.

9) Діяльність Ревізійних Союзів перевірює провідник Кооперативної Ради на кошт Ревізійних Союзів.

10) Розвязування кооператив може діятися також на основі рішення окружного суду, виданого в карнім ході справи на внесок повітової адміністраційної влади, коли діяльність кооперативи загрожує публичному порядкові.

11) Як з вище сказаного виходить, найважніші компетенції Кооперативної Ради переходять на провідника цієї Ради, який згідно зі ст. 107. зновелізованого кооперативного закону всежтаки є тільки виконавцем постанов Кооперативної Ради.

12) Вже істнуючі Ревізійні Союзи мусять то 6-х місяців по оголошенні нового кооперативного закону наново виєднати для себе у міністра скарбу право на дальшу працю.

СПРОТИВ КООПЕРАЦІЇ І ЗМІНИ ПРОЄКТУ.

Як відомо ціла кооперація зголосила одностайний спротив проти цих основних постанов законопроекту. Цей спротив не остався частинно без висліду. Деякі зміни перевів сам уряд при остаточній редакції законопроекту, в якім всетаки ще остались всі вище наведені постанови, а деякі зміни зголосив на нинішнім засіданні комісії референт (мимоходом кажучи, кооперативний діяч у ділянці мешканевих кооператив).

З цих останніх змін на особливу увагу заслугують дві, а саме:

1) перша перекреслює постанову законопроекту, що кооперативи, бажаючи вести також культурно-освітню діяльність, мають предкладати судові засвідчення повітової адміністраційної влади, яке стверджувалоб, що вона не має ніяких застережень проти культурно-освітньої діяльности кооператив;

2) друга запроєктована референтом зміна перекреслює в арт. 75. розвязання кооперативи на основі рішення окружного суду, виданого в карнім ході справи на внесок повітової адміністраційної влади.

В дуже важнім для нас арт. 68, який дає міністрові скарбу право визначувати Ревізійні Союзи та відбирати їм право ревізій і звужувати або поширювати їх діяльність, референт зголосив від себе (очевидно маючи на це згоду міністра скарбу) дві несуттєві зміни, а саме:

1) що міністр скарбу признає Союзам право переводити ревізії по вислуханні опінії Ради без внеску провідника Кооперативної Ради і в такий-же сам спосіб відбирає Союзам право ревізії і 2) що міністр скарбу може узалежнити признання права ревізії від згоди Союзу на поширення або звуження діяльности Союзу без зазначення в тексті законопроекту, що це звуження або розширення діяльности торкається деяких видів кооператив, або території, на якій Союз має працювати.

ДИСКУСІЯ. — ПРОМОВА ПОСЛА О. ЛУЦЬКОГО.

По рефераті посла Глінського представник людовців пос. Лянґнер зголосив внесок, щоби на цім перервати дискусію над законопроектом та запросити на наступне засідання комісії знавців кооператорів для вислухання їх опінії. Цей внесок, очевидно, впав. Приступлено до загальної дискусії, в якій забрали голос посли: Ґріцмахер (нд.), Лянґнер (люд.), Заремба (ППС) і **О. Луцький.** Останній підкреслив насамперед демаґоґію авторів законопроекту та його оборонців, які при кожній нагоді заявляють, що новелізація кооперативного закону торкається тільки Ревізійних Союзів і зовсім не нарушує дотеперішньої незалежности та самодіяльности низових кооператив та їх інших надбудов. Ревізійні Союзи — це душа кооперативного організму, вони уставлюють ідеольогію, організаційні схеми та методику праці в обєднаних кооперативах. Всі обмеження Ревізійних Союзів болюче відбиваються на цілій їх організації і тому не є правдою, що низовим кооперативам байдуже, до якого Ревізійного Союзу належать.

Українська кооперація розуміє всі зміни, які зайшли в останніх літах в організації світового господарства, однак зголошений урядом законопроект відбирає кооперації і тільки кооперації її самодіяльність та незалежність. Кооперація без самодіяльности і незалежности перестає бути кооперацією. Коли автори законопроекту підкреслюють недоцільність істнування аж 23-х Ревізійних Союзів і підкреслюють в цім факті марнотратність в людях і матеріяльних засобах, то це ніяким чином не може відноситися до української кооперації, яка є обєднана тільки в одним Ревізійнім Союзі Українських Кооператив. Українська кооперація могла би погодитися з тезою законопроекту, що до зареєстровання кооперативи вимагається засвідчення Ревізійного Союзу про господарську доцільність зголошеної до реєстру кооперативи, однак тільки тоді, коли би законопроект не хотіла завести монополю для Ревізійних Союзів кожного виду на приділені їм території. На жаль, у мотивах уряду до цього законопроекту є виразні натяки, що уряд іде до цієї цілі. Що такою є мета уряду і його законопроекту, можна догадуватися також і з практики, яку уряд переводить проти української кооперації на Холмщині, на Волині та на Поліссі. Там очевидно влада вживає вже нині всякі засоби, щоби тільки приневолити українські кооперативи виступити з Українського Ревізійного Союзу. Промовець навів деякі яскраві приклади цієї дійсности. Новий кооперативний закон дасть міністрові скарбу право довільно відібрати навіть істнуючим Ревізійним Союзам ревізійні права, або обмежити їх діяльність тільки до якоїсь території чи якогось виду кооператив. На цій основі українські кооперативи можуть стратити право добровільного зєднання в своїм Ревізійнім Союзі. Наш Ревізійний Союз можна буде леґально виперти зовсім або з якоїсь частини української території, однак таке право ніколи не буде мати серед нас моральнього авторитету. З особливою рішучістю протиставиться Український Клюб цій постанові законопроекту, яка узалежнює працю ревізорів від їх затвердження провідником Кооперативної Ради. Ця постанова понижує заслужений авторитет Ревізійник Союзів; незалежність ревізорів від Ради Ревізійного Союзу розсаджувалаб дисципліну праці в Ревізійних Союзах і що найважніше впроваджувалаб політику уряду до діяльности Ревізійних Союзів. Ми погоджуємося тільки на те, щоби Кооперативна Рада видала кваліфікаційні норми, обовязуючі у всіх Ревізійних Союзах при визначуванні ними кооперативних ревізорів. Коли уряд мотивує свою далеко йдучу інтеренцію в кооперативне діловодство тим, що справа збуту хліборобських продуктів, особливо їх експорту, тепер такої інтеренції безумовно вимагає, то дійсність перечить цьому, бо вже й тепер всі кооперативні обєднання без огляду на їх ідеольогічний чи національний характер в цих справах взаємно порозумівалися і одностайно поступали та ніяким чином не могли ломити загальної лінії, якої придержувалася державна господарська політика. Український Клюб протиставився предложеному законопроектові згідно з потребами нашого кооперативного і національно-господарського життя. При спеціяльній дискусії Клюб зголосить відповідні внески при поодиноких артикулах.

РЕПЛІКА ВІЦЕМІНІСТРА.

По цій промові зголосився до слова присутній на засіданні *віцеміністр скарбу Козловський.* Він підкреслив нові тенденції в організації світового господарства, яких начальним гаслом є опертися на окремі суспільні групи. Польська господарська політика не наслідує скрайніх тенденцій фашистівських, гітлерівських чи більшовицьких. Уряд не хоче вести господарство, але мусить кореґувати його. І в цім законопроекті направляється тільки те, що вже стало очевидним злом. І цей законопроект загострює інтеренцію влади в кооперативне життя, але всеж таки тільки кореґує його. Десь мусить діятися недобре, коли кругло 8.000 кооператив не належить до ніякого Ревізійного Союзу. Державні банки дали кооперації кредит на кругло 100 міліонів золотих. Також з цього приводу мусить уряд впливати на хід діловодства в кооперативних централях, особливо Ревізійних Союзах. *Міністр признає, що найбільший лад, і зразкове діловодство є в українській кооперації.* Одначе деінде чим гостріша дисципліна в Ревізійнім Союзі, тим більше кооператив тікає від нього, находячи захист в конкуренційнім Ревізійнім Союзі, який працює на тій самій території. Уряд бажає завести лад в кооперації, а для цього треба йому, щоби предложений законопроект став законом. Цей законопроект є дуже легідний в порівнанні з кооперативними законами інших европейських держав з демократичним і ліберальним законодавством. (На жаль, прикладів на це твердження не навів міністр ніяких).

УКРАЇНСЬКІ ВНЕСКИ ПЕРЕПАЛИ.

Приступлено до спеціяльної дискусії. Внески зголошував тільки представник впехпольського Клюбу і пос. Луцький.

Внески пос. Луцького: 1) що провідник Кооперативної Ради може перевірювати діяльність кооперативи, приналежної до Ревізійного Союзу тільки тоді коли її членами є *виключно* інші кооперативи; 2) що ревізорів іменують самі Ревізійні Союзи; 3) що не провідник Кооперативної Ради, тільки сама Кооперативна Рада може виїмково усунути ревізора по вислуханні завідуючих орґанів Ревізійного Союзу; що Кооперативна Рада може ухвалювати оплати тільки згідно з приписами кооперативного закону і 5) що

НЕ РОБІТЬ КРИВДИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ!

Установа, що не передплачує „Діла" для своїх членів, робить їм найбільшу кривду, бо позбавляє їх інформацій точних, основних і з першого джерела. Тому всі читальні, кооперативи, кружки „Р. Ш." й інші народні установи повинні заабонувати „Діло" для своїх членів

Сьогодні У Театрі Ріжнородностей премієра Й. Деваля **Товаріщ**

істнуючі тепер Ревізійні Союзи залежують надалі свої ревізійні права, коли вони є одиноким Ревізійним Союзами для кооператив якогось виду, або для кооператив якоїсь суспільної чи національної групи. Всі ті внески *перепали при голосуванні*. Така сама доля постигла внески, які протиставились правам міністра при наданні Ревізійним Союзам ревізійних прав, або зміряли до того, щоби тільки *ревізійна діяльність* Ревізійних Союзів підлягала провірці провідника Кооперативної Ради. Прийнято тільки один несуттєвий внесок пос. Лущького, а саме, що вислід ревізійної провірки може бути поданий до відома не тільки Ревізійному Союзові, або судові, але також фаховим союзам, до яких провірювана кооператива належить.

Представники інших опозиційних клюбів не зголошували ніяких внесків, представники Безпартійного Бльоку не забирали голосу в дискусії. Таким чином ціла дебата над законопроєктом, яка розпочалась в год. 10. перед обідом, покінчилася в год. 2½, в другім і третім читанні. Відкинені внески зголошено на пленум сойму, як внески меншости. Правдоподібно прийде цілий законопроєкт на чергу дня вже на найблизчому засіданні сойму, можливо ще цього тижня.

Анґлієць про німецько-японське порозуміння.

НЮ ЙОРК, Н. Й. 7. лютого. (Вл. кор.) Вчора приїхав кораблем „Олимпик" віцепрезидент анґлійської палати послів, льорд Марлі. Він сказав ґазетним репортерам, що вчасі своєї недавньої подорожі на Далекий Схід він найшов докази, що між Японією й Німеччиною є рішуче заключене порозуміння і на тій підставі льорд думає, що друга світова війна неминуча. Він не хотів сказати, які це докази, але заявив, що такий погляд про неминучість війни він висловлює нерадо, бо европейські політичні круги нічого не знають про союз між Японією й Німеччиною.

Він дав вказівки, на яких він опирає свій погляд. Між іншим вони такі:

Обі держави мають однакову політику. Вони мають тотожні цілі. Японія хоче мати візьлу руку на Далекому Сході і дає Німеччині концесії в Европі. Японія має за мету опанувати Китай, а це дуже інтересує Америку. Німеччина має свої інтереси на Сході, бо вона має плани про Україну. Тепер богато німецьких офіцирів в японській армії, а вони також перемують фашистівським рухом в Китаю, а саме через націоналістичну владу. Цей уряд провадить японофільську політику.

— Оце причина, чому я побоюся світової війни — кінчив льорд Марлі.

Хочете мати щодня звязок зі світом? Хочете мати інформації повні і з першого джерела про все, що діється у нас і на всіх інших українських землях? То не жалуйте 5 зол. місячно і запренумеруйте собі „Діло"!

Австрійський голос про Габіхтів ультімат.

ВІДЕНЬ, 21. 2. ПАТ. Про 8-денний ультімат Габіхта під адресою австрійського уряду півофіціяльна „Політіше Кореспонденц" пише: Габіхта визначив Гітлер як офіціяльного мандатаря для австрійських справ. Тому на ультімат, який минає 28. 2. в 12. годині вполудне, відповідальний німецький уряд. Габіхт говорив через радіо про виконання якихось умовин, та вони австрійському урядові зовсім невідомі а довідається про них не дипльоматичним шляхом, як це звичайно буває, а через радіо. Габіхт делавує німецький уряд закордонних справ, який у відповіді на австрійську ноту заявив, що відчити про Австрію, виголошувані через радіо, призначені лише для німецьких слухачів. Та тепер Габіхт звернувся до австрійських слухачів. Якщеж тоді погодити Габіхтів виступ із обовязуючими заявами німецького уряду закордонних справ.

Сов'ти заняті виробом машин.

У спеціяльній кореспонденції ґазети „Сап" із Свердловська читаємо:

Кілька миль від дому, з якому вбито царя Миколу, більшовики творять „Уралмаш" біля Свердловська. Це осередок будови велитенських машин, потрібних для розбудови тяжкого промислу у совітській державі, щоби стати незалежними від капіталістичних держав. Щоби це осягнути, більшовики напротязі пятилітки позбавляли своє населення найконечніших життєвих потреб і вживали призбираних грошей на згадану ціль. Коли це вдасться, совітська Росія буде мати найбільшу фабрику машин у світі. „Уралмаш" мав бути викінчений ще з кінцем січня 1933 р., але остаточно його пущено в рух в половині липня, хоч заводи виконують лише 75 відсотків заміченої праці.

Заводи мають продукувати 100.000 тон тяжкої машинерії на рік, але тепер ще цього не осягнено. Надіються, що повну квоту осягнуть щойно з кінцем 1934 року. Після біжучого року надіються піднести продукцію на 150.000 тон річно.

Головною перепоною, чому так важко осягнути наміченний плян, є недостача фахових робітників. Тепер працює там 13.500 фабричних робітників і 7.500 робітників при будові. Більша частина фабричних робітників це нефахові і треба 6 місяців часу, щоб їх познайомити з роботою. Тому власне треба підвищити число робітників на півтора тисячи при фабричній продукції, а на 2.000 при будові. Зміна робітників, яка минулими роками досягла 60 відсотків усього робітничого числа, тепер зменшилась і робітники менше покидають працю. Але важко притягнути нових робітників. Третя частина робітників це дівчата у віці кільканацяти літ. Вони сповняють роботу, до якої потрібно вправних робітників і то в таких відділах, як у відливальні, виробі форм, або порушуванні ґіґантичних кранів.

Кореспондент, М. Стопемен, що оглядав ці заводи, бачив також і викінчені машини, вироблені в „Уралмаш". Він каже, що вони виглядають дуже незугарні в порівнанні з німецькими, при допомозі яких власне „Уралмаш" працює.

—o—

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Масове віче УНДО в Тернополі.

Повітовий Народній Комітет УНДО тернопільського повіту скликав на середу 14. лютого ц. р. прилюдне віче для обговорення справи незалежних сільських громадських виборів і належного до них приготування загалу наших виборців. У цій самій справі відбувся дня 24. січня ц. р. численний збір мужів довіря УНДО з поодиноких сіл і це саме причинилося до того, що по селах Тернопільщини значно зацікавилися справою громадських виборів.

Вже в 12. год. вполудне велика саля „Міщанського Братства", одна з найбільших українських саль у краю, недавно щойно значно розширена і відновлена заходом теперішнього Виділу, а передовсім його голови, будівничого Адрія Фалендиша, наповнилася битком разом з галеріями громадянами з цілого повіту. Присутніх було понад вісімсот. Віче отворив бувший посол *Антін Кунько*, господар з Черниляєва Руського, а президію віча крім нього творили *Василь Болюх*, господар з Кутковець і *Петро Зварич*, господар з Бірок Великих.

Основний реферат про новий самоуправний закон та про спосіб переведення приготувань до сільських гром. виборів виголосив *пос. д-р Степан Барна*. Опісля багато селян ставило ріжні запити, як треба розуміти поодинокі постанови самоуправного закону і виборчого регуляміну, на що д-р Барна дав бажане вияснення. Наприкінці *адвокат Гринкевич* поставив резолюцію того змісту, що віче, скликане Повітовим Народнім Комітетом УНДО в Тернополі, взиває наших громадян на селі, щоби заздалегідь зазнайомилися з постановами самоуправного закону і виборчого регуляміну та як слід приготовлятися до сільських громадських виборів, аби їх вислід відповідав нашим національним інтересам. Резолюція пройшла одноголосно і віче закінчено відспіванням національного гимну.

—o—

Ширіть наш часопис!

РАДІОВІ НОВИНКИ.

РАДІОАБОНЕНТИ ПРИБУВАЮТЬ.

Кількість польських радіоабонентів збільшується з дня на день. На 1. І. 1934 р. було 311.287, тобто за місяць прибуло 18.275 слухачів. Тепер число абонентів зросло на 320.000.

РАДІО ЗАГАЛЬНИМ ЯВИЩЕМ.

На американськім континенті радіо стало чимось необхідним, як часописи. В Америці радія слухає 30.000.000 осіб, тобто стільки, скільки у Польщі всього населення.

РАДІОХИЖАКИ В АВСТРІЇ.

В Австрії йдуть лови на радіохижаків. Власники домів і льокатори дістали для виповнення бляннкети, в яких є цікава рубрика, а саме: „не користаю і не користав з радія", а поруч — „я радіохижак". Це признання звільняє від кари за минуле, одначе при умові „поправи" на майбутнє. Обчислено, що в Австрії є бодай 60.000 радіохижаків і що радіофонія стратила яких 5 міл. зол. за 10 літ свого істнування.

12-ПАРНИЙ СИЦИЛІЙСЬКИЙ КАБЕЛЬ.

У всій Італії наводять тепер велику сітку спеціяльного радіового кабля, яка получить 10 італійських радіостацій на півострові з островом Сицилією. Кабель є одно-лінійним провідником, але в середині своїх численних ізоляційних забезпечень розпадається на 12 пар кабля, відділених від себе ізоляцією. Цей радіовий провідник виходить з Палермо на Сицилії, йде через острів у напрямі Мессини, де входить в море, а виходить з нього на півострові Апеніньським у кількох відгалуженнях: до Бані, Неаполя і Риму на півдні, до Больцано, Трієсту, Фльоренції, Ґенуї і Турина на півночі.

СИМФОНІЧНА ОРХЕСТРА ЗІ СЛАВНИМИ МУЗИКАМИ.

В Америці радіові програми закуповує часто торговельна реклама. Недавно звана самоходова фабрика „Каділлак" законтрактувала радіо для своїх рекламових цілей. Зорґанізовано власну *симфонічну орхестру*. Директором її став Б. Вальтер, один з диригентів Фільгармонії в Ню Йорку, а першим скрипачем Яша Хейфец. Серед інших членів орхестри є такі славні музики, як Горовіц, Гофман, Льотта Лемаш і ін.

До винайму від першого травня 1934 р. **Каварня і готель** з 46 кімнатами — повний комфорт, у будинку „ВАРШАВА" у Станиславові.

Інформації і оферти адресувати — Управа „ВАРШАВИ", Станиславів, вул. Липова ч. 1. 1197

НОВИНКИ

— ЦЕРКОВНІ БРОКАТИ, борти, френдзлі, наплечні хрести, ПАНАМУ до вишивання фелонів і фам. ДЗВОНИ, всі готові церковні річи, книги, світло, КАДИЛО, печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове СТОЛОВЕ НАКРИТТЯ, ліжка, ПРАПОРИ і відзнаки поручає Дім тор.-пром. „Достава" у Львові, Доманська 11/1. і Руська ч. 20. в Перемишлі, Костюшка 5. і в Тернополі, Пілсудського 6. 1105 4—40

— **Магазин постелі Р. Джала**, Львів, Хорущинська 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 46-100

— **Чергова, покарнавалова Перфекція** в школі Т. Витвицького (Нар. Дім) відбудеться в **четвер** 22. II. в год. 6.30 вечором. 1118 3-2

— **„Расизм — модний крик, чи модерний постулят нашої доби"** — на таку тему — д-р Р. Єндик виголосить 23. ц. м. черговий реферат з циклю заповіджених відчитів з обсягу географії. Початок в год. 6. попол. в авлі Академічного Дому, вул. Супінського 21. Вступ вільний.

— **Психотехніка і справа фахового порадництва.** Дня 17. ц. м. відбувся в домівці „Р. Ш." відчит проф. П. Мечника „Психотехніка і справа фахового порадництва". Прелеґент з питомою собі річевістю обговорив справу вибору звання і відповідні підготовки до нього. Вказав на багатомовних прикладах конечність раціонального фахового порадництва, яке є в нашій теперішній дійсності пекучою суспільною потребою. Дав теж короткий погляд на справу фахового порадництва, що спирається на основах психотехніки. Перейшов коротко історію психотехніки, її повстання, розвій та теперішній стан. У другій частині зясував методи психольоґічних дослідів та зілюстрував їх прикладами з ріжних ділянок професійної праці. Під кінець відчиту порушив прелеґент справу вислідів психотехніки у нас в найблизчій будучині. Публики на викладі близько сто.

— **Українська пісня в радіо.** Львівська радіостація передаватиме з Варшави в пятницю 23. лютого в год. 17.25 концерт Українського Хору ім. Лисенка під дир. Сергія Соллогуба. Програма: Ревтрьский: „Заспівали ягоди" (колядка).

Ступницький: „Ой рано кури запіли“, Лисенко: „Ой діброво, темний гаю“, Котко: „Гандзя“, Леонтович: „Он устав я в понеділок“, Гайворонський: „В саду гулял кокошки“, Артемовський: „Владико неба і землі“ а опісля „Запорожець за Дунаєм“.

— Громада Хоростків містом. На основі розпорядку міністра внутрішніх справ громада Хоростків пов. Гусятин буде з днем 1. квітня ц. р. зачислена до міст.

— Жертва необережности. В селі Біде чортківського повіту вийшли малі діти на ріку Серет совгатися. В однім місці лід був продоманий і хлопці поставали на край та почали тойдатись, бо лід був тонкий і погинався. Нараз ученик І. кл. народ. школи, Черняївський, посовгнувся і впав в полонку. Другі діти зі страху розбіглись. Черняївський ще довго хапався руками за лід, пробуючи в той спосіб рятуватися, та не маючи від нікого помочі, потонув. Тіла хлопчини не видобуто.

— Комуністичний процес. В другім дні комуністичного процесу в Луцьку почали переслухувати обвинувачених. Головний обвинувачений Павлик признався, що належав до КПЗУ як член центрального комітету. Він зясував взаємини між КПЗУ і польською комуністичною партією та пояснив звязки, які лучили КПЗУ з розвязаною партією Сельроб-Єдність. Опісля обговорив відношення КПЗУ до саботажної акції у Сх. Галичині. Павлик вперше знайомства з іншими обвинуваченими, мовляв, що його попередні зізнання були вимущені. До розправи покликано 118 свідків.

— Пожежі в Яворівщині. Пишуть нам: Нічю в 6. II. ц. р. згоріли хати і господарські будинки Василя Ференця й Осипа Бриндаса в Яворові на Малім Передмісту. З будинками згоріло збіжа, худоба, ввесь інвентар. Шкоди понад 4 тис. злотих. Причина пожежі невідома. — Дня 11. II. вечором погоріло пятьох господарів у Солнських. Згоріло разом 11 будинків. Рогозь розвився зі стодоли одного господаря. Причина пожежі неустійнена, вгадується що з необережного обходження вогнем.

— Застрашаючий обяв. По селах Яворівщини масово шириться уживання денатурованого спірту, що його переважно жиди потайки продають селянам. В цей спосіб повстають по селах пайні шинки — один за одним, розпиячують людей і сіють деморалізацію. На це повинні звернути бачну увагу всі культурно-освітні організації, духовенство і яворівська філія „Відродження“, яка чомусь немов боїться села. Досі (за 3 роки істнування) не має філії ні одного члена з повіту.

— Бурі з громами над Яворівщиною. Над яворівським повітом шаліла кілька днів сильна буря, що заподіяла багато шкоди, зриваючи стріхи й дахи та електричні проводи. Велике затривоження між населенням викликали блискавиці та громи, які були дня 11. лютого ц. р. вечором серед страшної заметілі.

— Обкрадав американські листи. Почтовий службовець у Галичі Вол. Хщенстович, занятий у відділі листів, викрадав доляри з американських листів. Суд засудив його за це на рік вязниці.

— Скажений пес у церкві. До церкви в Павлові пов. Катовиці вбіг минулої неділі скажений пес і викликав великий переполох. Він подер одіж одній жінці і потім кинувся на залізничника Яна Лазара і почав його кусати. На крик нападеного счинився в церкві ще більший переполох і люди почали втікати, куди хто міг. Тимчасом пес вибіг з церкви і побіг до сусідного села, де після довшої облави його застрілили.

— 18-літня має десять дітей. Мисиз Ф. А. Солтборн із Оборну в Небраскі, якій щойно 18 літ, віддалася вже вдруге, народила трійнята. Разом уже десятеро дітей. В першім подружі мала семеро дітей. На пятнацятому році привела на світ перші трійнята, потім двічі близнюки, а тепер знову трійнята.

— Вовки нападають. На південних узбіччах Карпат і в Семигороді появилися тічні голодних вовків. Недавно напали на групу селян, що вертали з ярмарку, і всіх покусали. Від смерти врятували їх люди, що наспіли зі села на поміч.

— Ріжні вістки. У Франції розписано конкурс з нагородою 5.000 фр. на повість, навіяну духом оптимізму. — Між стаціями Порто Веккіо і Популянія наїхали на себе два потяги наслідком чого згинуло 16 осіб, а 11 є ранених.

—o—

АНГЛІЙСЬКА АНТАРКТИЧНА ВИПРАВА.

ЛЬОНДОН, 21. II. ПАТ. Антарктична виправа віцеадмірала Івенса з причини несприятливих атмосферичних умовин мусіла понехати замір дістатися до Буве Айленду. Виправа вертається до Саймонтавну.

—o—

ПРОТИДЕРЖАВНИЙ РУХ НА КУБІ.

ГАВАНА, 21. II. ПАТ. На Кубі повстав новий рух проти уряду, що поширюється скоро. Захопив він уже й частину армії.

Закордонні делегації на похороні бельг. короля.

БРЮСЕЛЯ, 21. II. ПАТ. Устійнили остаточну лісту закордонних делегацій, що візьмуть участь у похороні короля Альберта І. І так, м. і головою французької делегації є президент республіки Лебрен, далі прем. Думерг, міністер закордонних справ Барту і міністер маєт. Петен, англійська делегація є під проводом кн. Валлі та полевого маршала льорда Еленбі; на чолі італійської делегації є наслідник престола кн. Гумберт і ген. Ґльоріа. На чолі афганської делегації є шах Валі-Кан, на чолі німецької давній німецький міністер у Брюселі Келер, який приїздить у характері надзвичайного амбасадора. Крім того на чолі румунської делегації є брат короля кн. Микола та мін. Анджелеску, шведської наслідник престола кн. Ґустав Адольф і кн. Карло, люксембурської кн. Фелікс Бурбонський і премієр Веш, голяндської голяндський князь, польської ген. Конажевський в характері надзвичайного амбасадора, болгарської король Борис і кн. Кирило, данської наслідник престола кн. Аксель.

—o—

РОЗГЛЯДАЮТЬ СПРАВУ СТАВІСЬКОГО І ПАРИСЬКИХ ЗАВОРУШЕНЬ.

ПАРИЖ, 21. II. ПАТ. Палата депутованих уконституувала вже обі комісії, з яких перша для складення звіту зі справи Ставіського почне свої праці в понеділок або вівторок, а друга для розглянення причин подій з 6. лютого і наступних днів, збереться не скорше, як в половині або з кінцем найближчого тижня.

—o—

Поль Бонкур вмішаний в аферу Ставіського.

ПАРИЖ, 21. 2. ПАТ. Наслідуючи до оголошеного листа адв. Леграна, в якому він твердить, що бувш. міністр закордонних справ Поль Бонкур предложив одному зі знайомих деп. Ліляс становище в надз. раді спілки утворюваної Ставіським, „Ліберте“ подає подробиці, які, коли справдяться, можуть надати справі сенсаційний оборот.

„Ліберте“ твердить, що Ставіський, закуповуючи безвартісні маджарські бони, хотів у порозумінні з Ке д'Орсей ослабити нове акційне т-во. Ініціятива оснувати таке т-во вийшла з Ке д'Орсей. Поль Бонкур, що був тоді головою м-ства та ген. секретар м-ства закорд. справ Лежер предложили для Дівернуа становище директора в т-ві, основаному Ставіським із річною платнею 200.000 фр. Дівернуа радився деп. Ліляса, бувш. держ. підсекретаря. Цей вияснив йому, що Серж Олександер-ця ні великий банкир ні фінансіст і відіслав його на дальшими інформаціями до слідчого уряду. Дівернуа дізнався тоді, що Серж Олександер, це саме Ставіський. Тому Дівернуа відмовився приняти пропоноване становище. Справа ця не велася вже далі на Ке д'Орсей. Ставіський старався опісля здійснити свої плани при помочі м-ства фінансів, до якого війшов адв. Гібо-Рібо. „Ліберте“ дивується, як Бонкур, що стояв на чолі м-ства, міг жити в такій приязні зі Ставіським і піддержувати просьби подібних йому індивідуїв.

У звязку з цим появився вчора комунікат м-ства закордонних справ, який каже, що особисте знайомлення мін. Барту з усіми досіє позволило йому оцінити умовини, в яких м-ство закорд. справ, нерможане Бонкуром, могло найти замішані такими справами. Досіє передадуть слідчій комісії. Тепер уже Барту зазначує, що ген. секретар м-ства закорд. справ іще 16. XI. 1933. ствердив був підозрілий характер підприємства та ствердив багато інтервенцій в м-стві внутрішніх справ або в м-стві фінансів та передав був справу на шлях справедливости. Інтервенція ця унеможливила нові спроби обманів Ставіського та позволила врятувати дрібні одиниці від багатомільярдових втрат. Всі подробиці подано слідчій комісії.

Незалежно від того Дівернуа в отвертому листі пише, що просив Бонкура запротегувати його на становище директора одного з банків. Коли це становище заняв хтось інший, дістав опісля від секретаря м-ства закорд. справ Лежера вістку, що є можливість дати йому місце в раді т-ва, якого директором є бувш. фр. амбасадор Де Фонтене. Лежер просив, щоби Дівернуа поінформувався про те м т-ві. Тому, що інформації виявилися некорисні, Лежер не звертався вже більше до Дівернуа.

—o—

З судової сали.

СЕЛЯНИ В ЛИХВАРСЬКИХ СІТЯХ.

Перед карним трибуналом у Львові розпочалася велика розправа шайки жидівських лихварів, що вистуцала в грецькому повіті. На лаві обвинувачених засіли: Юда і Мехель Пардас, Берін Аліфмус, Давид Ран, Симхе Штейнцер і Нухем Влех, а поруч них 15 селян, між ними чотири жінки. Закинено їм ліжні обманства, грошеву лихву, операції чужими векслями, фальшівництво векслів, фальшиві віпання в суді і т. п.

Лихварська шайка використовувала селян землі на волі і позичала їм гроші на купно землі з парцеляції, очевидно на величезний процент і коли приходив речинець платности, виступала проти них з цілою безоглядністю. Були випадки що куплена за позичені гроші земля переходила з селянських рук за ніц ціни на власність лихварів, які опісля навіть продавали її тому самому селянинові за подвійну ціну. Лихварі наділяли між себе ролі, використовували аручне родинні непорозуміння на маєтковому підлаті або викликували навмисне родинні спори за грунт. Опісля доводили до продажі спірного господарства, причому купував його один із жидівської шайки на найнижчу ціну, щоби на якийсь час вишахровану землю продати з величезним зиском.

Нечувані ошукацтва тревали 10 літ і свобідно зруйнували багатих господарів. Нарешті довідалася про це судова прокуратура і зоставила ошукаців перед суд. Селяни знайшлися на лаві обвинувачених під закидом спарбоєних ошукацтв, яких допускалися при списуванні контрактів, платаючи справжні дати і т. п.

Розправу, що потреває довший час, веде с. с. Львер при участи судиїв Бенадиревського і Ґеляського, обвинувачує прок. Дзфрашинський. Боронять селян адв. Біляк, жидівських махерів адвокати: д-р Вайс, д-р Вепер і д-р Вайц.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-Р ІВАН КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ,

учитель дівочої ґімназії і семинарії „Рідної Школи“ у Львові, б. старшина Української Галицької Армії, член Управи „Учительської Громади“ — помер по короткій і несподіваній недузі 20. ц. м. у 31-ім році життя.

Знову смерть вирвала зпоміж живих молоду людину, яка мала ще ціле життя перед собою. Ще два дні тому проф. Івана Крушельницького стрічали знайомі здорового на вулиці — в день пізніше він був уже мертвий! Причина такої нежданої смерти все ще невідома, — кажуть — затроєння. Але причина — не річ байдужа. Головне — це перервана нитка молодого життя, втрата енерґійної, чесної, гарної одиниці — громадянина.

Іван Крушельницький, родом з Ягольниці Старої, скінчив ґімназію у Станиславові, але ще як ученик пішов на війну та дослужився старшинського ступня в УГА. На війні втратив теж здоровля. Був слухачем українського тайного університету у Львові, потім виїхав на університетські студії до Ґрацу. Нострифікував їх потім у Львові та склав тут докторат. Від 1929 року був учителем дівочої ґімназії й семинарії „Рідної Школи“ у Львові — аж до кінця свого молодого життя.

Покійний мав славу одного з кращих українських мовознавців-україністів. Залишив теж у рукописах низку фахових розвідок. Як педагог — був взірцем солідности й людяности. Як громадянин брав живу участь передовсім у своїй становій організації. Належав до Управи „Учительської Громади“ та був головою Секції Приватних Учителів. На Загальних Зборах „Рідної Школи“ його виступи завжди звертали на себе увагу річевістю та громадським підходом до справи. Чистота його національних патріотичних поглядів проявилась м. ін. у голосній справі процесу проф. К. Студинського проти „Червоної Калини“: проф. І. Крушельницький був тоді головним свідком проти проф. Студинського.

Залишив Покійник молоду вдову: ледви місяць тому одружився...

—o—

Дописи.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА.

Позичка Левандівки „Рідній Школі“. Ще недавно Левандівка була передмістям Львова; сьогодні вона вже частиною великого міста. І от на цій то Левандівці скликала Старшина Кружка „Рідної Школи“ на неділю 18. ц. м. сходини представників церкви, всіх українських установ і зацікавлених громадян. Голова Кружка „Р. Ш.“, п. Тусевич, відкрив нараду точно в год. 4. Зараз потім забрав голос делеґат Пов. Союзу Кружків „Р. Ш.“ проф. Микола Ластовецький, що дав у короткій, влучній, добре обдуманій і повній змісту промові справу внутрішньої позички для „Рідної Школи“. З черги відчитав реферат і пояснив правильник Головної Управи про позичку. Як промови, так і правильника зібрані вислухали з увагою. До місцевої комісії увійшли представники всіх установ з п. Прайсом на переді. Зібрані постановили, щоби голова Кружка „Р. Ш.“ скликав комісію на пятницю 23. II. ц. р. До тепори мають представники установ як члени комісії подбати, щоби їхні виділи рішилися на висоту позички. Цю справу доручили спопуляризувати на загальних зборах місцевої кооперативи, а дня 4. березня перевести загальні сходини громадян Левандівки для цілевої підписки на позичку „Рідної Школи“. Заво

на місці зголосилися самі без нічийого заклику отці громадяни: Катерина Скопень 50 зол. (вплатила зараз готівкою 20 зол.); смер. дир. п. Пивасюкова 25 зол.; п-і Олексів 25 зол. (вплатила зараз 20 зол.) Натуїй зібраних був увесь час пішевий. Як голова Кружка, так і делегат Пов. С. Кружків „Р. Ш." переказали створений комісії наміченє діло з живою надією в подвиг його успіх.

ЛЬВІВЩИНА.

Праця т-ва „Луг" у Сошиськах. Наш „Луг" має 75 членів, з того 45 лугованків в однострою. У нас перед війною була „Січ". По війні ми були відновили „Січ" і вели роботу доти, доки не розвалила її влада. Відтак заложили „Луга". Минулого року, коли вийшли нові статути, ми без всякого балакання змінили статут і лугованків умундурували. Наш „Луг" мав у минулому році два лугові поміси на площі. Не дуже вони нам вдалися, бо раз покроплював дощ, а до того всього і в нас у селі йшла якийсь час страшна агітація проти „Лугів". Найбільше та агітація шуміла, коли наше товариство мало їхати до Львова на Лугове Свято. У нас у селі страшили навіть, що коні побють у Львові, так, що тяжко було, аби хтось зі старших господарів дав фіру до Львова. Не лишалося нічого іншого, тільки так, як ми зробили — для лугованчок постаралися фіри, а лугованки пішли пішки. І ми до Львова прийшли цілим товариством і на Святі здобули першу нагороду. Наш „Луг", як найсильніший у нашій околиці, піддержував і сусідні „Луги". Ходили ми з цілим товариством до Серник, де хотіли „Луга" розбити і підтримали тамошній „Луг", так, що він істнує. Ходили до Суходолу на лугований поміс тт до Лопушної. Тепер у нас відбуваються відчити, лугове товариство сходиться що неділі і що свята, а крім того є сходини двічі тижнево в будні дні, на яких читаємо „Вісти з Лугу", лекції, співаємо пісні і т. д. Все це заслуга нашого голови Стефана Кошика і інших членів старшини.

ЧОРТКІВ.

Збори Філії „Просвіти". Загальні Збори Філії „Просвіти" в Чорткові відбулися дня 16. лютого ц. р. в салі Народнього Дому при співучасти відпоручників читалень „Просвіти" з повіту. Через нагле перешкодження голови Філії д-ра Івана Хичія Збори отворив в год. 11-ій проф. Василь Шьварок, який здав звіт з діяльности уступаючого Виділу за попередній рік. Після звіту завязалась оживлена й річева дискусія, ведена в дуже поважному тоні без ніяких особистих екскурзій. В дискусії обмірковувано всі можливі способи, щоби культурно-освітнє життя в повіті поставити на належному рівні та нав'язати тісний зв'язок сіл з осередком повіту. По дискусії вибрано новий Виділ з д-ром Іваном Хичієм як головою. Збори проводив о. Михайло Фіголь, парох Шульганівки.

СТРИЙ.

Сокільський поміс. Заходом Повіт. Пож.-Руханкового Товариства „Сокіл" відбувся в неділю 11. II ц. р. в салі „Німецького Дому" у Стрию сокільський поміс. У програму поміса ввійшли: сокільський гимн, відспіваний Товариством „Боян", промова дир. Колодницького, гуртові вправи соколів і соколиць та вправи на поручах і коні спорт. секцій. Участь у поміс взяли начальники, делегати гнізд Слобідки, Отекович, Гірного, Ходович, Братковець, Татарська, Кавного Куту, Колодниці, Конюхова, Завадова як також жіночий гуртох з Конюхови. Поміс закінчено відспіванням національного гимну. В 4-ій год. попол. розпочалась забава з танцями, яка протягнулася до год. 1.30 в ночі. На поміс і підчас забави приграла сокільська орхестра.

СТАНИСЛАВІВ.

Уневажнення вибору м. радного. Крім уневажнення в цілости виборів у VII. окрузі, уневажнили вибір радного в VI. окрузі Кирила Ткачука з причини недостачі вимог, потрібних для вибору. На місце Ткачука вийде до міської ради п. Роман Лободич.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Просфора читальні „Просвіти" в Плотичі, пов. Бережани. Виділ читальні „Просвіти" у Плотичі влаштував д. 11. ц. м. спільну просфору в своїй театральній салі. Чину посвячення довершив місцевий парох о. Тит Долинський в асисті о. парока Богатюка з Городища в гарно прибраній салі, де зійшлося около 300 місцевих господарів, господинь, хлопців та дівчат. Були також принагідно гості з сусідніх сіл. По розданні просфори промовив перший о. Тит Долинський, висказуючи свою радість, що так багато парохіян бере участь у тім святі та побажав присутнім всякого блага і кращої долі в будучности. Опісля засіли всі до спільної вечері, підчас котрої місцевий хор співав за сценні церковні та світські пісні. Голова читальні п. Кушнір Михайло, просвітний діяч в нашім селі, у своїй промові, наповнений любовю до українського народу і церкви, зазначив, що лише в згоді всіх станів можуть українці сподіватися кращої долі в будучности. Промова о. пароха і голови читальні витиснула у присутніх сльози радости, що перший раз в житті взяли участь у такім святі при веселій гутірці. В часі вечері та забави зібрано на викінчення читальняного дому 100 зол.

Спорт.

СОКІЛЬСЬКІ ЛЕГКАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ У СКОЛІМ, які не відбулися з причини браку снігу, відбудуться остаточно в неділю 25. лютого ц. р. Виїзд змагунів зі Львова до Сколього в суботу 24. лютого ц. р. в год. 15.15. Нічліг для змагунів приготований. Змагуни мусять взяти зі собою коні і лижі на один день.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ

Осип Годунько: **РОЗМОВА МІЖ КАТОЛИКОМ БАПТИСТОМ.** Накладом Вид. Кооперативи „Мета". Львів 1934. Стор. 13. 16°.

Д-р Карло Коберський: **РОЗВИТОК НАРОДНЬОГО ГОСПОДАРСТВА.** Наука суспільної економії, I. частина. Видавництво „Самоосвіта", ч. 51. Львів, лютий 1934. Стор. 39. 16°.

Модест Кунцький: **МОСКОВСЬКА МАСОНЕРІЯ І ДОРАДНИКИ ГРЕКО-КАТ. ЄРАРХІЇ.** Накладом автора. 1934. стор. 19. 8°.

Д-р К. Трильовський і д-р С. Я.: **ПРО ВЕЛИКУ ФРАНЦУСЬКУ РЕВОЛЮЦІЮ.** Вид. „Самоосвіта". ст. 40.

Листування Редакції.

Вп. Богдан Ліськевич, Станиславів: Лист дістали і передали, куди слід. Статті дістали всі і використаємо при нагоді.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 22. II. год. 7·30 веч. „Родина"
Пятниця, 23. II. год. 7·30 веч. „Родина"

Театр Різнородностей.

Четвер, 22. II. год. 7·30 веч. Премієра „Товаріщ" Ж. Девали.
Пятниця, 23. II. год. 7·30 веч. „Товаріщ".

Український Театр ім. І. Тобілевича: Калуш.

22. II. Кородева ніч.
23. II. Гра на Замку.
24. II. Ревія „Наша Парада".
25. II. Сонце Руїни.
26. II. Премієра "Ельга" Гавптмана, постановка М. Бенцаля. З Калуша їде театр до Долини, Болехова і Стрия.

Кіна.

АДРІЯ: „Дзвонар із Нотр Даму".
АПОЛЬО: „Паприка".
АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".
ВАНДА: „Св. Антоній Падевський".
КАСІНО: „Рандку в Відні".
КОЛІСЕЙ: „Золоті спільця", ревія „Останній усміх".
КОПЕРНИК: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).
МІРАЖ: „Королівський любко".
МАРУСЕНЬКА: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).
МУЗА: „Наварин пива" (Бастер Кітон).
ПАЛЯС: „Пригода на Лідо".
ПАН: „Історія гріху" та ревія.
ПАСАЖ: „Дивотвори", „Фляш і Флаш".
ХИМЕРА: „Світ без мужчин".
СТИЛЕВЕ: „Забута мельодія", ревія „Гадьо 15-951".
УТІХА: „Нагана" та ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 22. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·05 Лістові твори на фортепян. 17·25 Дуети (Грісньо, сопран; Брікс, альт), **Братислава** (29·,8) 16·00 Концерт, **Прага** (470,2) 11·05, 21·00 Концерт, 20·00 Оп. арії, **Копенгаген** (255,1) 20·10 „Княжна Трапезунту" оп. Офенбаха. **Білгород** (437.3) 17·00, 21·40 Спів, **Берлін** (356,7) 17·15 Романтична форт. музика. 17·35 Пісні та балади, **Лянгенберг** (455,9) 13·00 Концерт, **Ляйпціг** (382,) 21·10 Концерт військової музики, **Бресляв** (315,8) 20·50 Весений вечір, 22·50 Симф. концерт. **Будапешт** (549.4) 19·05 Солісти (фортепян. скрипка), 18·00 Легка музика, 19·30 Опера, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вок. концерт.

Пятниця, 23. лютого 1934.

Льондон (342,1) 22·00 Концерт сучасної музики. **Відень** (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 17·05, 20·30 Німецькі та скандинавські пісні, **Кошиці** (269,5) 12·30 Концерт 16·40 Веселі рецитації, **Париж** (1724) 13·30 Концерт, **Берлін** (356,7) 18·00 Твори на скрипку, віольончелю, фортепян, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·30 Пісні Шуберта й Вольфа, 18·00 Нар. пісні, **Ляйпціг** (382,2) 14·35 Солісти, 18·00 Фортепян, **Мінхен** (405,4) 12·00 Концерт, (музика, спів), 17·30 Дванц камер. музика, 19·35 Класична музика, **Будапешт** (549.5) 13·30, 17·00, 20·00 Концерт, 18·20 Популярні арії, 22·20 Цит. музика, **Міляно** (368,6) 11·15 Квінтет, 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 20·45 Концерт (музика спів).

Львівське радіо.

Четвер, 22. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Ревіяні пісеньки з гр. плит, 12·30 Метеорольоґічні вістки, 12·35 Концерт, (музика, спів, Ант. Московський, баритон). 15·35 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт сальонової музики, 16·55 Оп. арії та пісні (Рачковський, тенор), 17·20 Ресіталь (альтівка), 18·00 Торговля в Польщі, 18·20 Авд. „Несподіванка" Ростворовського, 19·05 „Чародійка з над Нілю", 19·15 Вечерня, 19·25 Відчит, 19·40 Світовий комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 „Уродини Шопена"; фортепяновий концерт е-моль у супр. орхестри, 21·00—24·00 Трансм. з Міляно з театру „Ля Скала". Ораторія „Мойсей" Перосіні; в перерві 23·00 Біографія Падеревського.

Пятниця, 23. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·35 Популярна музика з гр. плит, 12·30 Метеорольог. вістки, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Дженовний концерт, 16·10 Фортепян, 16·40 Серед книжок, 16·55 Тад. Боженський в ролі зладня деяких інструментів (гр. плитн), **17·25 Трансм. з Варшави: Концерт Українського Хору ім. Лисенка під дир. Серг. Соллогуба,** 17·50 Наука стенографії, 18·00 Нові статути нар. школи та ґімназії, 18·20 Польська нар. музика (капеля), 19·05 Вечерня, гр. плитн, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·45 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·15 22·15 Трансм. з Варшави: Фрагмент симф. концерту, спів (Ада Сарі), 21·00 Трансм. з Білгороду: Фрагм. европ. концерту, присвяченого югославянській музиці, 22·00 Літ. фейлетон „Сад над Попелюшкою", 22·40, 23·05 Танкова музика.

Присилайте передплату!

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·36

Варшава: Долари 9·03—9·06. Франки фр. 26·50 Дукати 83·70—84·00, Корони 37·70—37·90. Рублі 46·50—47·00.

Срібло: Корони 0·30 Фльорени 0·75 Рублі 1·30.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·15, Париж 34·93 і пів. Берлін 210·60, Ціріх 179·39. Амстердам 357·—, Нюйорк кабель 5·35 і пів. Нюйорк чеки 5·35.

ЗБІЖЕ.

Ціни пар. Підволочиска з. вар. Львів

	від	до
Пшениця дворська	18·50	18·75
Жито збірне	13·00	13·25
Ячмінь на мливо	10·—	10·25

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 21. II. масло 3·10, молоко, —·18, сметана —·80, яйця 2·90—3·—

Тенденція на масло, сметану і молоко удержана, на яйця слаба.

Ціни битої птиці з птахомісарні „Маслосоюзу за 1 кґ.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.30	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.50	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Замісць повідомлень про своє вінчання з панною Франтішкою Лєроховою, яке відбулось 12. II. 1934 складаю 25 зол. на „Рідну Школу", 15 зол. на будову шпиталю ім. Шептицького і 10 зол. 95 гр. на укр. інвалідів. Алексій Петрик з Франтішкою. 1128

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВУГОЛЬ: Каштяк, Байки 14. Тел. 38-24 1006 11—30

УНЕВАЖНЮЮ мої згублені 20. лютого ц. м. документи: „Dowód osobisty", військову книжечку (з мобілізаційною посвідкою) й легітимацію Суспільної Обезпечальні, всі виставлені у Львові. Іван Михайло Бедрило, Львів, вул. Городецька 127/XVIII. 1131 1—3

ШУКАЄ заняття у Львові здібна учителька. Може зложити 2—3.000 золотих кавції або до підприємства як вкладку до обороту або до спілки. Зголошення до „Діла" під „3.000". 1126 1—3

АВТОПОРАДНЯ приймає до комісової продажі самоходи і мотоцикли. — Львів, Зелена 51. Телеф. 57-77. 1107 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

у Калуші й Перемишлі

Новина!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під ґарантією, відзискають попередню краску і силу тону, черезте перетоплять дзвони зайво.

ОСТОРОГА!

Остерігаємо перед агентами якоїсь жидівської ліярні дзвонів зі Станиславова, які колочаться по селах та ярмарках і подаючи себе за наших відпоручників, нашкають людям останню ґандиту.

Ми як ніколи так і тепер не посугуємось агентами в тій цілі, що хто забажає доброго товару, довідається про нас з українських часописів, а жидівського агента з його дзвонами відправить до найблизшої бажниці.

1115 3—10

ГЛЮТИНА
КРИВЕЦЬКОГО

Препарат до клеєння, лютування та утревалювання паперів, документів, банкових нот, рукописів, світлин і т. д. — Всюди можна дістати! — **Ціна 1·— зол.** 5-25

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. — Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 49 (13.594). Львів, субота 24. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Як москвофіли засновують читальні Качковського на Лемківщині?

Щойно в грудні 1933 р. за почином місцевого пароха о. Й. Криси заснували селяни в селі Ільськім, березівського повіту читальню „Просвіти" ім. М. Шашкевича і кинулися з завзяттям неофітів до праці над освідомленням села. Одначе місцевий війт Антін Середницький не дав ключа до церковного будинку, мовляв тому, що це громадський будинок і з тієї причини в цьому будинку не може приміщуватись домівка читальні. Коли ж збори таки відбулись, то війт вже другої днини вранці поїхав до староства в Березові та повідомив про все, а староство негайно заборонило о. пароxові та просвітянам вступу до читальні. Наслідком тої заборони члени читальні негайно піднаймили домівку для читальні в хаті Михайла Семана і там до нині працюють над собою. Одначе наступ проти чит. „Просвіти" не припинився. Дідичка Марія Станькова на боці жертвувала простору домівку теть з опалом і світлом для „руского людка", коби лишень найшлись охотники, які заснували б „руску читальню". Одночасно пообіцяла, що лишень членам „рускої читальні" піднаймить з весною пасовиська та інші „благодаті", але охочих не найшлося. На відкриття тієї „рускої читальні" в неділю 11. лютого ц. р. приїхав березівський староста п. Леопольд Бориславський, командант повітової поліції з Березова, двох поліцаїв зі станиці в Улючі та свояки місцевої дідички. Кількадесять громадян з цікавости приглядалося заснуванню „рускої" читальні „самими" „рускими" людьми. І дійсно читальню ім. М. Качковського відкрито з великою помпою, і то в церковному домі, який війт опанував силою. Москвофільський агітатор, недовчений гімназист зі Согорова Горішнього, якого усунули вже з класи в Коломиї, виклакав „гадане", накидаючись з лайкою на українців, які є, мовляв, видумкою німців. Якщо — говорив цей тип — „поставити біля людини малпу, то лишень „рускі" є людьми, а українці, це малпи, якими керує Гітлер". Не зважаючи на поклін війта, ніхто не вписався в члени читальні. Щойно за його обіцянку, що молодь буде даром бавитися, декількох вписалося в члени. Але вже за кілька найближчих днів 12. і 15. лютого вступили всі нові члени з читальні ім. Качковського і вписалися до читальні „Просвіти".

Москвофільські недобитки наглядають такі паперові читальні ім. Качковського в кільканацятьох селах і тому всі такі новоосновані читальні мають з правила тих самих членів основників.

Протипольські демонстрації в Ковні.

ВИЛЬНО, 22. 2. ПАТ. Як повідомляють з Ковна, в ночі з 20. на 21. ц. м. групи литовських студентів знищила редакційну домівку „Дня Ковенського", польську книгарню, домівку польського т-ва і каварню Порковського. На другий день в будинку ковенського університету відбулася студентська маніфестація, на якій вирішено революцію з домаганнями найгостріших репресій супроти поляків, що живуть у Литві. Між іншими зажадали усунення поляків зі всіх урядів, здержання стипендій для польських студентів і субвенцій для польських шкіл та знесення всяких полекш і знижок у шкільних оплатах для польської молоді. Вкінці домагалися, щоби не виплачувати відшкодування землевласникам за відобрані землі. В маніфестаціях взяло участь коло 5.000 студентів.

ВІЛЬГЕЛЬМ ПРОТИ ГІТЛЄРА.

Орган гітлерівського посла гр. Ревентльова „Райхсварт" обвинувачує бувшого цісаря Вільгельма в підмовуванні офіцирів давньої цісарської армії до державної зради. Часопис оголосив зміст телеграфічної поляки, яку вислав б. цісар 22. листопада м. р. до кравного відділу баварського союзу офіцирів. В телеграмі б. цісар підкреслює, що німецька держава може повернути до своєї давної могучости і слави тільки як монархія. Не тільки цісарський престіл, а й престоли поодиноких союз. країв повинні бути знову обсаджені. Гаслом організації мусить бути: „Вперед! За Бога, цісаря і державу!" Гр. Ревентльов називає це письмо явним викликом до державної зради і встриманням у внутрішні справи Німеччини. Бувший монарх не хоче погодитися з фактом, що його воля скінчилася раз на все.

Італійсько-угорська співпраця.

БУДАПЕШТ, 22. 2. ПАТ. На бенкеті, виданім на честь італійського державного підсекретаря Сувіча, премієр Ґембеш підкреслив, що вага актуальних справ вимагає співпраці обох держав, щоби приспішити поворот нормальних умовин політичного і господарського життя. У відповіді мін. Сувіч зазначив, що премієр Муссоліні все виявляє зрозуміння для угорських справ. Те зрозуміння є основним чинником угорської політики а угорсько-італійська приязнь є одною з умовин повороту нормальних відносин. Вони входять в програму італійської політики, що прямує до мирної відбудови відносин над Дунаєм і в Европі.

ЧИ АВСТРІЯ ПІДЕ ЗІ СКАРГОЮ ДО ЖЕНЕВИ?

ЛЬОНДОН, 22. 2. ПАТ. Справа Австрії заняла дальше льондонську пресу. Часописи обговорюють широко візиту Сувіча в Будапешті та його заповіджену візиту у Відні в поворотній дорозі, думаючи, що обі ті візити будуть мати вирішне значіння для укладу австрійських відносин, особливо в справі перказання спору з Німеччиною Лізі Націй. Наслідком оголошеного шляхом міхенського радія ультимату Габіхта, австрійський уряд рішив звернутися під опіку Ліги Націй. Одначе італійський уряд, як зачувати, спротивився рішуче такому розвиткові австро-німецького спору.

Новий злочин в афері Ставіського.

ПАРИЖ, 22. 2. ПАТ. На залізничому шляху біля Діжон знайшли тіло мужчини з відтятою головою. Показалося, що то тіло апеляційного радника паризького трибуналу Альберта Пресса, який став жертвою злочину. Злочинці вжили підступу, висилаючи до Пресса телеграму, яка закликала його до тяжко хорої матері в Діжон. У потязі його звязали, вбили і щоби офінгувати нещасливу пригоду, вкинули тіло на залізничий шлях. Злочин викликав у Парижі велике враження. Суддя Пресс користувався великим авторитетом у судових колах. Преса подає, що сьогодні він мав зложити важні зізнання в справі перказання рапорту комісаря Пашота в афері Ставіського. Зізнання мали обтяжити деяких урядовців.

Ширіть наш часопис!

Англійська візита в Берліні.

Львів 22. лютого 1934.

Англійська дипльоматія славиться двома прикметами: **реалізмом і далекосяглістю.** І завдяки цим своїм двом прикметам, за якими стоїть великодержавницький авторитет Великої Британії, англійська дипльоматія грає величезну — здебільша рішаючу ролю — при вирішуванні всіх найважніших міжнародніх проблем. Політичний реалізм каже англійській дипльоматії рахуватись з кожночасною дійсністю і виводити з неї практичні висновки, на які не має впливу ніякий слізливий сентимент. Через те в англійців є зовсім інший погляд на т. зв. престіж влади й держави, ніж у народів, які до своєї державности ще просто не привикли та на точні прерогативи влади є надзвичайно вразливі: велико-британського престіжу нпр. ні трішки не нарушує і не шкодить його повазі найбільш радикальна зміна поглядів, найкрутіший зворот політики, якщо попередня політика показалась у своїх практичних вислідах кепська. Але ця гнучкість політичної тактики не є тотожня з безпринципністю: хист передбачувати події на далеку мету, орудувати концепціями у світовому масштабі та дбати за збереження і скріплення свого становища великодержавницької світової імперії саме з перспективи не лише минулої традиції, але й далекої будучини, — такі внутрішні прикмети англійської дипльоматії дають їй змогу бути **ініціятором і медіятором** у найважніших справах.

Виконувати з успіхом ті функції бюрократичним шляхом — це значить саме заперечувати своє знання змінених відносин і людської психіки. Тому й англійська сьовенна дипльоматія відома зі своєї меткости: ні одна держава не може зареєструвати стільки подорожей своїх чільних офіціяльних представників, що Велика Британія. І після недавніх подорожей Мекдональда, Саймона, Гендерсона — виїхав тепер у дипльоматичну подорож по Европі б. державний секретар закордонних справ (віцеміністр), новоіменований льорд королівської печати Іден. (Це прізвище відоме українському громадянству з відповідей, які мін. Іден давав у палаті громад на посольські інтерпеляції в українських справах). Ціль тих подорожей — у безпосередній зустрічі з відповідальними керманичами інших держав, безпосередньо пізнаючи теж на місці нуртуючі в тих державах течії і настрої, вирівнювати ріжниці поглядів і вирішувати справи, чого паперове листування та посередництво акредитованих дипльоматичних представників вдіяти не всилі, і найкращим доказом, як високо стоїть у міжнародньому світі опінія про вартість і силу англійської дипльоматії, є факт, що кожна така подорож англійського державного діяча стає відразу найважнішою подією політичного дня, бо весь політичний світ інстинктовно відчуває, що за такою подорожею криються найбільш далекосяглі цілі, та що у висліді такої подорожі світ може бути заскочений фактами величезної ваги.

Таким робом і подорож мін. Ідена притягає до себе увагу всієї політичної преси. В офіціяльному німецькому комунікаті, кажеться, що вчора передполуднем відбулася в міністерстві закордонних справ у Берліні перша „розмова" між німецьким міністром закорд. справ фон Нойратом і льордом Іденом з участю британського амбасадора та міністра райхсвери ґен. Блюмберга. Пополудні всі учасники тієї розмови були прийняті канцлером Гітлером, де велися дальші наради. Комунікат підкреслює, що розмови велися „у дуже приязному тоні". Щодо предмету нарад, то вже сама присутність шефа райхсвери вказує на головну точку: питання розброєння, яке — як відомо — стало безпосередньою причиною виступу Німеччини з Ліги Націй. Телеграма ПАТ-а з Льондону

точно прецизує тему розмови: 1) справа німецьких летунських збройних сил, 2) справа повороту Німеччини до Женеви і 3) доля штурмових відділів.

Імовірно неполагоджена досі справа німецького жадання щодо військової рівноправности, фіяско розброєнної конференції і недавнє англійське меморандум, яке передбачує реалізацію рівноправности до 4-ох літ, — ці справи імовірно були дійсно безпосередньою причиною приїзду велико-британського діяча до Берліна. Однак річ не у розброєнному компромісі, не в реорганізації райхсвери чи навіть не в повороті Німеччини до Ліги Націй, а в проблемі багато поважнішій: у наладнанні міжнародньої співпраці з новою Німеччиною. Всі тамті речі — це лише другорядні, хоч і самі для себе складні та суттєві, перешкоди, які слід усунути, маючи на увазі ту ширшу міжнародню співпрацю. Чи в нинішніх берлінських розмовах була конкретно мова й про ту співпрацю та її далекі цілі — це річ невідома. В усякому разі в ніякому комунікаті напевне про це згадки не буде! Але не може бути двох думок, що англійська дипльоматія, активно працюючи над уможливленням англо-німецького порозуміння, не має на увазі згори конкретних цілей англо-німецької співпраці. Становище німецької преси перед і після нац.-соц. перевороту супроти Англії та великий такт і обережність, які виявила англійська преса, що не дала втягнути себе в протинімецьку нагінку соціялістичної і жид. публіцистики, — вказує на пригожі настрої по обох сторонах — до взаємного порозуміння і співпраці. Трівке англо-німецьке зближення і порозуміння щодо співпраці над реалізацією спільних далеких і великих цілей започаткують нову епоху в історії світа.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКИ
вул. Галицька ч. 18.

НА ВАЛЮТОВОМУ ФРОНТІ.

I. ПІСЛЯ ДЕВАЛЮАЦІЇ ЧЕСЬКОЇ КОРОНИ.

У нас — буває — дехто не хоче, щоби українська преса щонебудь писала на валютові теми. Про це навіть говорив один із делегатів на передостанньому зїзді Українбанків. Та таке становище вважаємо з грунту неправильним (хоч розуміємо подекуди мотиви) і по змозі старатисьмемо дальше обективно інформувати наших читачів про хід подій у ділянці валют.

Найцікавіше з усього — це боротьба Рузвельта з... доляром, який ніяк не хоче зійти докладно до визначеного йому рівня 59.06 відсотків чи давних центів. Величезний приплив золота з Европи до Америки, що є наслідком акції американського інтервенційного фонду, ледви чи сприятиме знижці курсу доляра хочби до згаданого офіціяльного рівня. Немов прочуваючи новий його скок у гору, фунт штерлінгів почав в останні дні йти теж у гору, дарма, що весь час старався бути 1—2 пункти нижче доляра.

Разом із цими перипетіями валют-великанів, увагу звернула на себе тепер Чехословаччина, яка перевела саме операцію своєї корони, обтинаючи її вартість на 1/6. Той самий премієр Малїпетер, що ще недавно завіряв своїх громадян і закордон про безоглядну трівкість вартости корони, відчитав 15. ц. м. в парляменті валютову декларацію уряду, яка редукувала золотий зміст корони всупереч опозиції коаліційної партії націонал-демократів.

Причина, наслідком якої чеський уряд пішов за підшептами б. міністра Енґліша, що вже від довшого часу вів кампанію за девалюацією корони, **міститься одиноко в експорті.** Чехословаччина є промисловою країною і хоче дешево продавати. А до цього їй потрібний дешевий гріш. Чи інфляція? Ні! Проти цього премієр застерігся дуже радикально. „До зросту цін не допустимо!" — заявив він строго в сторону спекулянтів. „Всі спроби викликати дорожнечу поборювати будемо всіми засобами!"

Коли нема зросту цін — нема інфляції. Редукція вартости гроша без рівночасної звишки цін на товари і услуги є **девалюацією.** В Англії була саме така девалюація і хоч роки вже минули, ціни не пішли в гору. Завдяки тому, спираючись на валютову премію (дешевший гріш при незмінних коштах продукції), Англія вдатно переводить свою експортову кампанію. Її слідами пішла тепер Чехословаччина, що, очевидно, немало збентежило її сусідів, у першу чергу Австрію.

В кілька днів пізніше 19. ц. м. франц. посол із радикальної партії Moutet звернувся до президента французької ради міністрів з письмом, у якому **домагається девалюації франка.** Для розвитку промислу і торговлі з закордоном — мовляв — є конечне, аби Франція пішла слідами інших великодержав: Англії, Японії й Америки.

Твердять, що згаданий посол репрезентує зникаючу меншість у французькому парляменті, що уряд не піде на валютовий експеримент хоч як він сприяв би тим державні фінанси. Недавна розмірно девалюація, бо щойно в 1928 році і велике значіння рентієрів, яких нова девалюація зруйнувала би і загнала би у крайно-радикальні табори — відстрашує уряд іти слідами валютових маніпулянтів. До того: ще недавно золотий запас Франції числив 69 мілярдів при 80 мілярдах обігового гроша (отже 86 проц. покриття). Тепер — кажуть — Франція стратила в користь Америки щось на 2 мілярди франків золота. Та ця втрата, хоч як здається велика, не грізна при наповнених ще дальше золотом пивницях Франц. Банку. Проте йдуть доводі голосні чутки, що Франція готовить заборону вивозу золота. А звідси до кинення паритету дуже вже недалеко!

Покищо спинились міжнародні атаки на французького і швайцарського франка та на голянд. гульдена. Однак це перемир'я мабуть не довго триватиме, бо держави, що належать до т. зв. золотого бльоку готуються до спільної оборони свого золотого бастіону.

Як відомо, до золотого бльоку належить теж Польща. В неї хоч і не істнує покищо в гострій формі **„проблема валюти"**, то вже недалекий час, коли вона теж займе одно з перших місць серед злободневних справ.

Та про це завтра.

В. Несторович.

Джерело селянських злиднів.

Що каже акт обвинувачення в сензаційному процесі.

Від понеділка 19. лютого ц. р. йде у Львові незвичайний карний процес. На лаві підсудних сидить 19 обвинувачених, з того 6 жидів і 13 селян та селянок українців, майже всі зі Звенигороду, пов. Бібрка. Всі підсудні, як ми повідомляли вже вчора, відповідають перед судом за те, що в контрактових справах подавали меншу ціну для зменшення стемплевих оплат і цей бік процесу нецікавий. Зате в другій частині обвинувачення, якою прокуратор обвинив лиш 7 підсудних, акт обвинувачення просто прибиває вагою злочинів, які від віків роблять наших навіть заможних господарів жебраками, а наше село взагалі держать у зморі бездонної тясовини незгоди, нужди та злиднів. Цей образ із нашого села на тлі злочинів обвинувачених із Звенигороду прокуратор змальовує в акті обвинувачення так:

„З цілости акту обвинувачення виходить, що обвинувачені 1. до VII. творять зорганізовану спілку торговців сільськими грунтами і розділюючи між собою ролі, **спритно використовують спори членів окремих родин, які повстають на маєтковому грунті,** або створюють між ними такі непорозуміння. Довівши таким чином до хвосту і крайнього напруження родинних взаємин, купують спочатку в одної з розсварених сторін грунти, найчастіше невиділені, по низьких цінах. Потім вносять позви про знесення співвласности, під видом, що не можна перевести фізичного поділу, виставляють на ліцитацію весь комплекс грунтів, що є власністю цілої родини, і самі шляхом ліцитаційного купна за розмірно низькі ціни стають власниками цілих комплексів. Тим способом

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла".

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. ЛЮТОГО 1934.

ЕВГЕН ТКАЧУК.

З нашого карнавалу.

Дієві особи: Ромко, Славко й Місяньо, Добродійка зі Жовкви, Яблонський чи пак Ябцьожез, Професор, Мамці — опіка, фотограф, Расова українка, гості.

— Отже, панове, увага! Мусимо якось порозумітися. Гуляти цілу ніч з одною і тою самою панною, це, думаю, для кожного з вас середня приємність. Але знову й відчіпитись від неї штука! А якось так лишити її на салі „під лямпою" не личить...

— Шож робити?

— Проста справа. Як я на котрого з вас моргну, значить, має мені мою маґніфіку зараз відбити. Згода?

— Ні, я вже краще зроблю: Коли матимеш скривлену міну, начеб три дні мав іти дощ, тоді я скажу: „Друже, вибач на хвилиночку, незвичайно важна справа." А ти тоді пускаєш її „кантом"; тай гуляй, брате!

— А я, панове, скажу так: „Ромку, на долині біля брами хтось хоче з тобою бачитися й жде на тебе." Тоді...

— ...тоді Ромко: „Вибачте" й до другої салі іншу прімадонну обертати...

— Досить. Значить, порозуміння є. А тепер — до роботи!

— — — — — — — — — — — —

— Но, знаєте, панство, але той Яблонський таке нежнайно! Я була вчора з польському касині й чула правдиву музику. Куди Яблонському до джезу!

— Лідо! знаєш, я така змучена, що ледви зіпаю. Годі ногами рухнути. Ні, дай спокій, але три забави одного тижня — це таки забогато.

Ромко до Місяня:

— Ти чув? А цілу забаву з крісла не встає. Цікаво, чим вона змучилася.

— Це куди гірше, ніж на ярмарку петрушку серед морозу продавати. Я їй не дивуюся.

— А якаж її мара тягне на ту забаву? Панна без свого „предмету зіткань" не повинна йти на вечерниці, але сидіти дома, спати під перинною й не рипатися.

— — — — — — — — — — — —

— Бачите, пані, яка оця радникова вимальована? Якби цілого Федера на себе взяла...

— Абс погляньте на волосся тої малої Романки. Якби від Кутковського перуку на кредит взяла.

— А що ви, пані докторава, на цю расову українку?

— Ей, пані, не говорилиб ви отак: расова! Це, вибачте, расова може бути корова, расовий, даруйте за слово, веприк, але панна! Це тривіялізм! Уже краще: типова.

— Та хай вам і типова, але скажіть, чи це її волосся правдиве? Або брови? Я заложуся, що повиголювані.

— А ви думаєте, що її булиб вибрали, якби не отой її адоратор в жюрі? Це вам згори умовлене. Бо чим-же моя Ґаля не краща?

— Егеж, та що то, пані докторова, дивуватись! Де наші на правдивій, класичній красі розуміються!...

— — — — — — — — — — — —

— Ромку, ти чого так скривився? Відбили Надю? Не журись, брате, диви скільки того цвіту довкруги! Сидять, аж крісла повгинались.

— Дай спокій! Не те. Так, бачиш, лякери тиснуть, що лівою ногою рушити не годен.

— То було тісних не купувати! Забажав сальонові ніжки мати, то й не падькай.

— Та хто би купував! У Левка позичив.

— Якто, на смокінґ спромігся, а на лякери не міг?

— Підожди, на другий рік усе докомплетую. Зате маю сатисфакцію, що цілий карнавал в позичених лякерах перегуляв...

— — — — — — — — — — — —

— Прошу панства, зараз відбудеться знимка! Традиційна знимка. Прошу ласкаво уставитись лицем до апарату!

— Протестуємо! Геть зі знимкою! Шкода часу! Танго!

— Фокстрот!!!

— Не треба знимки! бо забере поліція!

. . . . . .

— Прошу панства, веселий вираз лиця! Увага!...

— Надю, дивіться на мене!

— Що, ви хочете, щоб я виглядала скривлена, мов середа на пятницю?

— Ромку, сховай ногу, бо кліша трісне!

— Пане фотограф, а чи мої білі рукавички пізнати?...

— — — — — — — — — — — —

— Ромку, поклич Славка, підемо до буфету.

— Маєш капітал?

— Що тебе обходить!...

— Дивися, Славку, там на касетці лежить

вони зовсім руйнують довгоспрічних власників і відпродуючи так набуті грунти по значно вищих цінах, доробляються чужим коштом значного маєтку як у нерухомостях, так і в готівці. Доказом того є численні позички, що їх вони дають окремим особам"

Обвинувачені винні, що:

Мехель Парнес, син Юди, літ 44, уродженний і замешкалий у Звенигороді, пов. Бібрка, рільник, що має 30 моргів поля: 1) Проти умови й застережень пустив в обіг вексель Івана Паршльки на суму 50 дол. 2) Проти волі й застереження Івана Кузика підписаний ним вексельний бляжет на 50 зол. виповнив на суму 123 зол. 3) **Позичаючи Данилові Моркішці на купівлю грунту в Чижиках 300 дол. на один рік, пібрав титулом відсотків 500 дол. та приняв на сплату довгу і процевту грунт вартости 1.000 долярів.** 4) Векслеві бляжети, підписані Данилом Моркішкою на суму 250 дол., виповнив на суму 337 дол. і хоч на їх сплату дістав 190 дол., судово стягав цілу суму 337 дол. 5) Підробив письменну умову Івана Великача з Пелагією Пилипів і Марією Великач, в якій ті дві останні годяться на продажу грунту Івана Великача. 6) Пустив в обіг вексель Анни Сороки на суму 135 дол., хоч вона ті гроші заплатила, та взяв від неї за 6 місяців 25 дол. відсотків від тієї суми. 7) Підписаний Павлом Рожаком бляжет купна-продажі грунту, замісць на умовлену половину, виповнив на весь грунт вартости 360 дол. та не вставив у нього застереження про вживання до смерти. 8) Позичив Іванові Заставському 200 дол., а по році взяв за це два морги поля вартости 300 дол. 9) Взяв від Антона Савицького підписаний векслевий бляжет на 500 зол., а виповнив його на 600 зол. і пустив його в обіг, хоч Савицький повернув йому гроші. 10) Взяв від тогож Савицького підпис на бляжеті контракту купна-продажі й умовився, що його виповнить на суму не вищу як 500 зол., а виповнив і предложив у суді для леґалізації на суму 1.400 зол. 11) Фальшиво вніс обвинувачення на учителя Прудиуса в Звенигороді за те, що ніби-то він взяв у нього 400 зол. за „уважання" на дитину в школі, а потім позичив безпроцентово 67 дол. і 120 зол., з тим, що переведе його діти до слідуючої кляси.

Мехель Парнес і **Нухім Бляйх,** (останній також рільник на 2-х моргах поля), вимантили у Данила Моркішки половину грунту „Горбок" ніби-то за те, що вони дали адвокатові 100 дол., щоби Моркішку оборонити перед кураторією. Вони-ж виповнили й пустили в обіг векслі на суму 257 дол., які в бляжетах підписав Михайло Іжовський лише на суму 150 долярів.

Теодор Кіт зі Звенигороду порозумівся з Мехлем Парнесом і Нухімом Бляйхом і, як ґенеральний стовповласник Петра Великача, в одному випадку відкликав на його шкоду апеляцію, а в другому зрікся права відкуплення грунтів, через що Великач їх стратив.

Мехель Парнес, **Беріш Аліфанс і Симха Штерцер** продали Катерині Ромців **грунт в Городиславичах за 320 дол., ніби-то чистий від довгів, а потім виявилося, що той грунт обтяжений довгом 500 дол.,** при чому для стягнення 400 дол. вже велася екзекуція.

Беріш Аліфанс узяв від Марії Андрушко два векслі на 250 дол. і 164 дол. на кошти процесу з Магдою Ониськів про відкликання заповіщи. Потім ті векслі заскаржив, а **коли до М. Андрушко приходили наміри зістати, відбирав їх, кажучи, що їй „того не потрібно". Доводячи таким чином до прострочности наказу, повів проти Андрушко ліцитацію, наслідком чого вона стратила обійстя і півтора морга грунту вартости 600 дол.** Пізніше, коли Марія Андрушко мала зізнавати в суді як свідок, Аліфанс підмовляв її, щоби зізнала, що ті гроші вона в нього позичила.

Той-же Аліфанс взяв від Маланки Закалик 675 дол. ніби-то за грунт, який щойно мав купити на ліцитації, а який був власністю Марії Андрушко.

Парнес, Бляйх і Аліфанс представили фальшиву претенсію до Марії Андрушко ніби за якісь процесові кошти і дістали на неї вирок полюбовного суду на суму 187 дол.

Мехель Парнес і **Юда Парнес запевнили Павла Рожака, що він виграє процес** з Аліфансом і Штерцером за 400 дол., **потім запевнили, що він той процес виграв, хоч він його програв.** Під тією покришкою вимантили в нього два векслі на 50 і 100 дол., потім виставили їх на 156 дол. і пустили в обіг.

Нухім Бляйх позичив Іванові Колодрубові 170 дол. на 2 проц. місячно, а Іванові Зарицькому позичив 355 дол. на 2.5 проц. місячно, при чім пустив в обіг додатковий забезпеченевий вексель на 3.000 зол. Він-же в одній справі представив у суді Саву Кміта, як куратора Гринька Дикого, що є на праці в Чехословаччині, а самому Кмітові сказав, що він має підписатися лише як свідок і таким чином підступом дістав акт поділу грунту, якого йому було треба. І він-же неправдиво представився Кіндратові Собенькові власником цілого морга грунту в двох кусках, який мала в посіданні Явдоха Стець, та продав тому Собенькові той грунт за 100 дол.

ЦЕ ТІЛЬКИ СПИСОК.

Ми вичислили лише окремі справи, за які прокураторія потягає обвинувачених до відповідальности. Але вже з того видно, яка то всесторонна діяльність сільських падок і як страшно покутують наші селяни за свою темноту. Тому вважаємо, що лише самого списку тих справ мало. Наше громадянство мусить докладніше приглянутися тим тихим, а таким глибоким траґедіям, що день за днем, невпинно й поступово зїдають матеріяльний дорібок нашого селянина. Тому в чергових числах подамо за актом обвинувачення докладніші описи цікавіших, просто несамовитих історій, як то селянське добро переходить у лихварські злочинні руки. При тому міститимемо й цікавіші помічення з того сензаційного процесу.

Оборону обвинувачених селян обняв адвокат **д-р Степан Біляк.**

Гр. Гл.

В МОРОЗНІ ДНІ

ТІ, ЩО ЛЮБЛЯТЬ ЗИМОВІ СПОРТИ,

ПОВИННІ ПАМЯТАТИ, ЩОБ НАТЕРТИ ШКІРУ

Кремом Nivea або Олійком Nivea

Що таке „служба праці" в Німеччині.

(Інформаційна стаття.)

Берлін, лютий 1934.

До часу приходу націоналістів до влади служба праці в Німеччині не мала трівких та суцільних організаційних форм. Причиною цього невідрадного положення був політичний хаос, що утруднював всяку громадянську роботу в користь нації. Цим ідейним рухом молоді опікувались ріжні політичні партії та організації, які надавали йому своїх специфічних організаційних форм і політичної закраски. При тому політичному розпорошенні та братній боротьбі молодь, згуртована у відділах служби праці, всетаки находила спільну мову. Її лучила спільна ідея волі німецької нації.

Після перебрання влади націоналсоціялісти взялися зараз до реорганізації всіх відділів служби праці. При міністерстві праці створено державний провід, який має майже ті самі права, що й інші міністерства. Для успішного переведення всіх праць провід видав на півроку заборону приймати нових добровольців. Це було потрібним, бо бракувало відповідних приміщень, вишкування та відповідних провідників. Сьогодні всі праці майже на покінченні. Цілий край поділено на 30 округів, на чолі яких стоять окружні провідники або т. зв. Ґавляйтери. У тих округах зорґанізовано кадрові відділи, які, в моменті запровадження обовязкової служби праці, можуть без жадних труднощів поповнитися до відповідного числа новобранців. Один округ складається з 6 ґруп, а кожна ґрупа з 2—8 відділів або таборів. При головному проводі служби праці створено слідуючі відділи: організаційний, персональний, правної поради, завідуючий та господарський, пресовий, пропаґандивний та інформативний, санітарний, вишкільний та уряд плянування.

Не будемо спинятися над поодинокими відділами, бо назва говорить сама за себе. Хіба тільки згадаємо уряд плянування. Завданням цього відділу є створити стратеґічні передумови для вжиття служби праці та відповідно до

бдьочок на три чарки вина. Мусимо його стягнути. Ти, Місяцю, балакай щось до тої пані наліво за пампушки, я буду заговорювати цю направо, а ти, Славку, тягни! Але зручно!

— А! як бавитесь, пане Ромку?

— Щооо? І пані добродійка тут? Зі Жовкви? Цілую ручку, пані добродійці! Деж би я був припускав! А панна Соня теж є?

— Еге-ж, ви, бачу, навіть з нею не бачилися...

— Та так якось... пані добродійко... тісно на салі... натовп... а панна Соня десь певно в другій кімнаті...

— Нічо! нічо! Хочете перекусити?

— Так, думав потягнути... то значить напитися вина...

— Е, що там вино! Краще випийте зі мною пива. Охолодитесь.

— Прошу дуже! Цілую ручку.

— Але за це зо мною один фокстрот.

— Обовязково, пані добродійко!

— — — — — — — — — — — —

— Ромку, то що за мадам, що ти з нею танцював?

— А чорт її бери! Одна добродійка зі Жовкви.

— Щож, добре гулялося? Ти, бачу, дуже спітнів.

— А щоб їй ноги повикручувало! Пхай її, тисни вперед, а вона тобі кроки на десять центиметрів ставить. Но, вже хіба до ранку ногами не рушу.

— Але зате пиво поставила.

— Я був би їй то пиво вернув з приємністю, чоб лиш не мусів танцювати.

— — — — — — — — — — — —

— Ов, пане професор, і ви тут?

— А щож ви гадали, що я не хочу забавитись?

— Якто, ви? що не танцюєте?

— Саме тому. Зважте, що я найкраще бавлюся в карнавалі.

— ???

— Зараз переконаєтеся. Ось станьте собі тут і малу хвилинку придивляйтесь людям. Хіба цей калейдоскоп розбавлених пар не чудове видовище?

— Що правда, то я тут виджу одно й те саме: пари, що танцюють.

— Е, ви не вміете обсерувати. Ось придивіться цій панночці. Не говорю вже про її зверхній вид, в якому видно характеризацію, якої й небіщик Льон Ченей не посоромився би, але зверніть увагу на її позу. Кожна частина її тіла представляє для себе окрему цілість. А ті міни! — А там далі маєте добродійку, по якій видко, що черевики її танцюриста не сходять з її сатинових мештів. — Або не подобається вам оця згорблена красуня? Вона так рве вперед, що тягне дансера, а не він її. А поганий пол? Той з правого боку молодець похнюпився, якби не мав чим брами заплатити. Зараз за ним якийсь добродій, якого фрак так і тужить за правдивим власником... А всі ці неприродні міни, пози, якісь несамовиті кроки й фігури, ріжнокольорова тоалета й африканська музика...

— Справді дивні ви, професоре...

— Ні, я тільки переконався, що таки найкраще бавлюся в карнавалі, хоч і не танцюю.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

А. Пясецький А. С.

КРАКІВ.

Замовлення приймає НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

НОВИЙ УДОСКОНАЛЕНИЙ БАТЕРІЙНИЙ РАДІО-ПРИЙМАЧ

„ЧВІРКА Б" PHILIPSA

ІЗ ГОЛОСНИКОМ УСЕРЕДИНІ

ЦІНА ЗОЛ. 235.

цього розділити рівномірно всі робучі сили і то головно там, де це є найбільше конечним. Він стежить теж за своєчасним приділенням робіт поодиноким відділам. До цього часу такого відділу не було, тому й працю виконували без плану, а відділи не були використані як слід.

Важка проблема — це підібрання та вишколення провідників. Служба праці — це новий рух, нова ідея, яка має започаткувати нову епоху життя німецької нації. Звичайно кожна нова ідея натрапляє на великі труднощі. Тому її реалізують тільки люди молоді, внутрішньо захоплені цією ідеєю, що є рівночасно борцями й ідеалістами. До провідника служби праці ставиться великі вимоги. Він мусить бути керманичем технічних робіт та вчителем педагогом. Тому він повинен визначатися великим тактом, здібностями та вмінням захопити молодь новою ідеєю. З другої сторони молодий юнак повинен мати велике довіря до свого провідника. Це діється тоді, коли на провідному становищі стоять люди з великою посвятою для ідеї. Зрозуміло, що цього не можна осягнути в кількох місяцях. Це є одною з тих причин, які не дозволяють теперішньому урядові ввести обовязкову службу праці. Для підготовки провідників створено одну державну та 12 позаштатних шкіл, на чолі яких стоїть державний інспектор вишколу.

В парі з цією реорганізацією виступає ще одна дуже важна справа, а саме приміщення вислужених юнаків у приватному господарстві. Бо служба праці минулась би зі своїми цілями, коли б такий юнак ставав знову безробітним. Звичайно служба праці не дає нікого вишколити. На це за мало часу, подруге вона має зовсім інші завдання. Вона має тільки підготовити молодь то майбутньої служби в користь нації. Фахове вишколення має одержати юнак у фахово-станових організаціях. Цей органічний звязок можна буде осягнути тільки при розвязанні проблеми станової організації цілого господарства. У тім напрямі йдуть підготовчі праці та можна надіятися, що ще цього року такий закон увійде в життя. Зараз створено організацію т. зв. „Арбайтсбанк", яка має піклуватися вислуженими юнаками та приміщувати їх у приватньому господарстві.

Коли буде запроваджена обовязкова служба праці? На це питання годі дати докладну відповідь. Ми вже згадували про деякі труднощі, які не скоро можна буде усунути. Урядові залежить головно на тому, щоби служба праці вивязалася вповні зі своїх завдань, та, щоби видані на це гроші, не пішли на марне. Тут треба ще відмітити зовнішно-політичні труднощі. Як відомо, комісія для розброєння при Союзі Народів, на своєму засіданні в дні 12 червня м. р. не погодилася з намірами німецького уряду запровадити обовязкову службу праці, мотивуючи свій спротив тим, що нібито ці відділи мають військовий характер. Також і закордонна преса не дуже то прихильно поставилася до тих плянів та повела проти цього відповідну кампанію. Цілий закордон повірив виводам комісії. Один англійський студент, який побув кілька місяців в одному німецькому таборі служби праці, розказує у своїх споминах, що він, ідучи до табору, уявляв собі, що при боємі стріне сторожу, узброєну від стіп до голови, та, що у нутрі табору йде тільки військова підготовка. Він дуже розчарувався, бо пізнав, що служба праці не має нічого спільного з військовим вишколом, про який його рідна преса так розписувалася. При нинішній ситуації теперішній уряд має змогу і без відповідного закону осягнути свою ціль. Бо служба праці в Німеччині стала сьогодні рухом масовим. Це заслуга молоді та націонал-соціялістичного уряду, який надає цій справі найбільше ваги та дає кольосальну пропаґанду. Зрештою ніякий уряд не зможе вкинути механічно нової ідеї, коли вона не має корінів у міліонах нації. Тому і наговп добровольців великий. Одначе щоби притягнути до цієї служби також і тих, що отаборюються, провід ужив для цього ріжних заходів. Наприклад кожний вислужений юнак дістає т. зв. „Арбайтспас". Без такого пасу буде важко одержати якенебудь заняття у приватньому господарстві. Молоді безробітні знову, що дістають державну підмогу, втратять її, коли не викажуться таким пасом. Студентська молодь сама добровільно запровадила у себе обовязкову службу. Кожний студент обовязаний відбути 10 тижнів служби. Без такої посвідки студенти не будуть могти записатися на третій рік студій. Як бачимо, провід має богато способів, щоб і цих неохочих притягнути до служби та оминути заборону.

Кількох українських студентів, що заходами та за підмогою Українського Наукового Інституту в Берліні мали нагоду побувати кілька тижнів в одному таборі служби праці, розказують слідуюче: „Основною рисою табору є товариськість, яка пересякає ціле життя одиниці і яка старанно плекається провідниками. Ідейні націонал-соціялісти є в меншості, але є найбільше живим, інтелігентним та активним елементом, що задає тон у таборовому житті. Комуністичний елемент сильний і з такими настроями хлопці не криються перед товаришами, але в наслідок добре зорганізованого виховання цей комунізм досить швидко злітає з неофітів служби праці. Серед хлопців, що пробули довший час на цій службі, комуністів нема."

Дня 15. грудня м. р. відкликано заборону приймати добровольців. Для приймання нових юнаків створено спеціяльні бюра зголошень. Зголошуватися можуть юнаки, що покінчили 17-тий рік, та, які ще не переступили 25 літ життя. Кожний дає письменне приречення відбувати службу пів року, а при принятті до табору складає перед цілим відділом присягу, що буде заховуватися по товариськи, виконувати совісно та всіми своїми силами наложені на нього обовязки, поцинуватися своїм провідникам, заховуватися безлоганно на зовні та внутрі табору і вважати собі за найбільшу честь належати до німецької служби праці та носити її ношу.

Служба праці для німецької нації є конечною і ми помилялись би, колиб думали, що вона тільки виключно для поборювання безро-

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 8.
22/8

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ. 24

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Прохарчування. — Вичікування у стаційній команді.

Від самого ранку-досвітку розкладано вогні і на вогні горіти безустанно. Варилися сніданки при самій хаті. Заки ті тисячі добровольців перейшли, вже треба було думати про обід. Тоді [illegible] дозними вужами добровольці з ріжних рядів [illegible] — не дожидаючи поміж ними й [illegible] — і брали по черзі, спершу [illegible] а опісля за другим разом [illegible]. Це харчування [illegible] годинами; [illegible] треба було зачинати видавати вечерю для перших відділів, що тягнулася знову до пізної ночі. Жінцтва чергувалося, бо одні і ті самі особи не могли б того тягару витримати. Про якунебудь інше працю годі було навіть думати при тому безупинному харчуванні. Коли-небудь прийшов я на лекцію української бурси, видно було непрогляднi лиця тих, які терпеливо стояли, вижидаючи своєї черги.

Коби то слава Б. М. зі своїм головою, коби то ЗУР. зі своїми членами були бодай на хвилину приєднулися цьому обрядові [illegible] української нужди! Були би, здається, відкидалися всіх плянів творити УСС, навіть за ціну поправи нашого доброго імени серед відповідних міністрів. Того роду поправи ми не потребували [illegible] хіба добрі чи тихі [illegible] у наших міністрів ніколи нам нічого не дали і в нічому не помогли. І в тім також може ніхто не [illegible] що через УСС менше вийшли селяни та інтелігенція-українця, або що наші парляментарні заступники мали чим позатикати роти підлих клеветників. На клеветників є одна рада, а саме повна погорда, а коли ті клеветники всежтаки находять послух, то треба витягнути з того відповідні висновки, як не тепер, то пізніше, а не надставляти у рот поганому Молохові те, що найдорожче і найцінніше у нас, той людський матеріял, якого так скоро вже не добудемо. Такий був мій погляд і такий він залишився і надальше. Що більше: з ходом подій той погляд скріплявся у мене.

Все те причинилося до того, що я чув, як опадаю на силах і попадаю в хоробу. Якась горячка мучила мене, а надто стала відзиватися у мені моя хороба ісхіяс, яку я вже прийшов із Рогатина. Сама думка про те, що я маю ще раз перейти ті муки, які я переходив у Рогатині впродовж двох місяців, коли то мене носили на кріслі до канцелярії, проймала мене великим страхом. Вже першу ніч ледви видержав у ліжку, чув, що не можу спати, що сили наближаються до кінця, а тут стільки роботи, стільки відповідальности! Лише далекий гуркіт гармат пригадував дійсність, пригадував страшну війну, яка буде колись нестертою плямою в історії европейських народів, а наші внуки та правнуки зачислять той час до найдикших, найнекультурніших періодів в історії людства. Всежтаки не треба було подаватися, але держатися сильно, бо чейже все стояло на моїй голові.

Зараз чергової днини ранком пішов я до стан. команди, щоби поговорити з підполковником про дальший хід справ. Може він має ще прикази, може він дасть мені якусь роботу, якісь вказівки, кого шукати, з кими говорити. Може я від нього довідюся, де є відділ команди, де є полк. Моллік і т. д. І знову на перешкоді був мені мій дуже низький старшинський степень. Більшу частину днини проводив я або на смердячім коридорі касарні, або в передпокою канцелярії, де вешталося доволі всякої всячини, або — вже дуже велика ласка — в канцелярії самого стан. команданта. Годинами треба було чекати на самого команданта, а й тоді, як він прийшов, мало було з нього користи; бо він мав доволі власних справ, а мою справу уважав завжди останньою, як також що вона до нього не належить. Не кажу, аби зовсім неприхильно ставився до мене, але був байдужий. Коли трохи привик до мого виду, а може під впливом терпляче вираз мого лиця, став бодай випитувати про те диво, що я привіз із собою, став цікавитися більше та прирік деяку поміч. Був коло нього один старшина-надпоручник (оберлейтнант), який всіми силами старався йти мені на руку, але я сам бачив, що він мав повні руки роботи.

За Жидачевом ішли вже завзяті бої, москалі робили наступ на Миколаїв, що хвилини наближали розбитки, які питали за дальшою дорогою, сходилися ранені, приносили вісті полягших старшин з просьбою переслати їх до родини і т. д. і т. д. Овочі й висліди війни у всіх її образах, війни з року 1914, з цілим її безладдям, замішанням, стратою голови і т. д.

Той оберлейтнант час до часу лучився телефоном, наскільки мені здається, з львівською військ. командою, і старався бодай виєднати для мене дальші вказівки або прикази. Одначе все те ситуації не прояснювало і я відходив коло полудня з тим, з чим рано прийшов, на те, щоби пополудні знову стояти безчинно та мучити себе до самого краю.

(Далі буде.)

біття. Гітлер сказав, що „німецька служба праці — це вияв духа нового часу, це найбільший вияв німецького соціялізму.“ В тих словах міститься значіння служби праці для німецької нації. Навіть коли безробіття буде усунене, то й тоді служба праці залишиться, бо це є школа політичного виховання німецької молоді, німецького робітництва. Основоположником виховання у службі праці є ідея і світовідчування націонал-соціялізму. Націонал-соціялізм як ідея, а служба праці як засіб для осягнення тієї цілі.

Головні завдання, як ми вже згадали, це виховно-політичні. Ходить головно про відреставрування поняття про працю як головний зміст життя кожної людини. З господарських завдань треба відзначити головно піднесення видайности землі, підготовку нових просторів для кольонізації, створення та закріплення нових господарських осель та піднесення селянського стану. В першу чергу підходять сільсько-господарські роботи як наводнення та відводнення землі, наверстовання камінної землі родючою землею, піднесення урожайности пісковиків та пустарів, регуляція рік, висушування багнистих просторів, будова сільсько-господарських доріг і т. п. Поверхня землі, яку треба відводнити та наводнити, це головно управна ріллі, полонини та пасовиська. Вона виносить приблизно 8,5 міл. гектарів. Після перепровадження таких робіт збільшення видайности одного гектара повинно виносити приблизно 80 мн. З 2,245 міл. гек. багнистої площі та 1,2 міл. гек. пісковиків проектується полонину зробити придатною під управу ріллі, а другу половину залишити під культуру лісів. Д-р інж. Штельрехт, референт для служби праці при націонал-соціялістичній партії, подає у своїй книжці „Дер Дойтше Арбайтсдінст“, що збільшення видайности має принести державі річно 2,5 міліярдів мн. доходів більше, ніж було досі. Його пляни та висновки опираються на довголітніх студіях ріжних сільсько-господарських організацій, яких ми ізза браку місця подати не всилі.

До цих робіт найкраще надається служба праці, бо вони не вимагають фахово-вишколених робітників. Для виконання всіх робіт потрібно около пів міліона робітників на протяг 20 літ. Удержання одного робітника виносить 3 мн. денно.

Державні користи це збільшення національного майна та продуктивности сільського господарства, зменшення безробітних та збільшення сили купівлі робітників. Піднесення продуктивности сільського господарства потягне за собою збільшення заняття у всіх галузях національного господарства.

Яке політичне значіння має цей плян? Піднесенням видайности землі Німеччина, у скрутних часах, унезалежнить себе від закордону. Далі, створивши таким робом кращі умовини та можливости заробітку у сільському господарстві, започаткується переселення з міста на село, а головно буде можливим перепровадити фабричних робітників у сільське господарство. Велика розбудова промислу у великій мірі на експорт, з другої сторони занепад вільної торговлі та перехід світового господарства до нової форми організації національних господарств примушують Німеччину провадити розумну господарську політику т. зв. політику розмірного розподілу цілого населення на промисл і сільське господарство. Тільки при такій політиці Німеччина може осягнути господарську рівновагу.

Інж. Д. Волощак.

50 сот.
Гарні квіти
як хочеш мати
в кімнаті, на бальконі,
в городі
то уживай навозові пастильки
„ТЕСП“
ПОТАС, ФОСФОР, АЗОТ
Жадайте в складах:
„Народної Торговлі“
Дрогеріях і насіння.
1112 2—6
50 сот.

З українського життя у Львові.

Просфора на Левандівці.

У всіх майже дільницях Львова відбулися цієї зими свята просфори, уладжені ріжними нашими установами і про них були ширші чи коротші згадки в наших часописах. Лиш про свято просфори на Левандівці не було ще ніде згадки, немов би це була „Богом забута країна“. А чейже і Левандівка (а саме кружок „Р. Ш.“ і читальня „Просвіти“) уладила 11. ц. м. гарне свято просфори, котре згуртувало в просторій читальняній салі понад 100 громадян того передмістя. До прибраних столів засіли старші й молодь поруч. В год. пів до шестої посвятив о. парох Прийма просфору та побажав щастя всім зібраним, а голови читальні та кружка „Р. Ш.“ привитали гостей, між якими були делегати Гол. Упр. „Р. Ш.“ і Ради Пов. С. Кр. „Р. Ш.“, Іван Герасимович і Микола Ластовецький. Від так цей останній зложив короткий привіт від Ради Союзу і завзивав до праці. Довшу промову про вагу теперішньої хвилини в житті „Р. Ш.“ виголосив п. Герасимович, а радник Кульчицький говорив на тему, звідки взяти грошей на внутрішню позичку для „Р. Ш.“ Час минав швидко й незамітно на розмові про місцеві та загальні справи і ніхто й не счувся, як минула 9-та година вечора і молодь стала ладитись до танців. Перед прощанням старших виголосив ще промову до молоді проф. Ластовецький, який підніс, що левандовецька молодь бере живу участь у праці наших установ і не жалує свого труду й часу для добра тих установ. Відспіванням національного гимну відповіла молодь на ту промову. Годиться з признанням згадати, що через ввесь час гостини відповідно вишколена молодь прегарно колядувала, співала стрілецькі пісні та грала на трубах під проводом свого диригента, проф. Манька. Побажатиб кожній дільниці Львова такого хору і такої орхестри.

Гість.

З українського життя в Перемишлі.

Замітніші події в житті жіночої гімназії „Українського Інституту для дівчат.“

Згадана жіноча гімназія має вже свою славу і під цю пору — це одинока українська приватна школа, яка має повні права. Тому дивно виглядає, що про досягнення цієї школи або зовсім не пишуть, або коли пишуть, то тенденційно і то так, щоби ті здобутки вийшли чи то зовсім незначні, чи коли вже не можна їх заперечити, то щоби бодай зменшити. Чому воно так, не хочу наразі про це писати.

Як батько, хочу забрати в цій справі голос і помістити кілька правдивих образків з життя гімназії. Зовсім оправдано влаштувала гімназія 9. грудня 1933. свято Лесі Українки. Одначе на диво, не було про нього згадки в ніякім поважнішім органі крім льокального перемиського тижневика. А школа велика. Такого поважного настрою, такого пієтизму до нашої найбільшої поетки не стрічаємо так часто. Нпр. маєте корову точку. Дивитесь на сцену, а перед вами прегарна група дівчат у святочних народніх строях. Прегарний вид, який надовго лишається у свідомости вилця. Хто хоче побачити красу нашої народньої жіночої вроди, нехай подивиться на концерт жіночої гімназії в Перемишлі. У всіх точках (крім одної) сліпо великі старання дати щось найкращого, за що молоді сили стати. Зрештою, найкращим доказом повного успіху концерту було загальне вдоволення присутніх гостей.

Прийшов карнавал. Батьківський Комітет, Дирекція гімназії й Управа Інституту знову подбали про те, щоби дати своїм інститутткам змогу провести кілька приємних хвилин і влаштували 10. лютого ц. р. забаву для старших учениць. І знову треба признати, що все вдалося якнайкраще. Завдяки п-і Ірині Бачинській (дружині управителя Інституту) й ученицям VII. кл. прикрашено всю салю в зимовому стилі. Загальне враження цієї декорації було дуже гарне і видно було, що етичне виховання молоді в добрих руках.

Тиждень пізніше (17. II.) влаштовано забаву для нижчих клас, яка також пройшла з повним успіхом, Дирекція гімназії, п-і Є. Загайкевичева як голова Батьк. Комітету й Управа Інституту можуть бути вповні вдоволені, що їх труд не пішов намарно.

Дохід з обох забав призначено для найбідніших учениць гімназії. Отже веселе з корисним.

Батько.

Бернард Шо про війну.

Недавно промовляв у радіо в Лондоні англійський письменник Джордж Бернард Шо (родом ірляндець) на тему „Куди Англія“. Його промову передали теж до радієвих стацій в Америці, де публика мала теж змогу почути його слова із заокеанської відстані. Дж. Б. Шо сказав:

Остерігаю вас, щоб ви не вірили в гумбуг про розброєння. Мусите бути свідомі того, що Европа стоїть перед новою діягольською війною. Англія йде до війни і дуже легко може також участь у війні, якщо хто другий її почне. Міжнародне розброєння не паралізує війні. Розброїні конференції у Женеві можна правильніше назвати збройними нарадами. Всякий дипльомат в Европі скаже вам, що всі держави у світі готові розброїтись, якщо решта держав розброїться передтим. Ліга Народів скликала розброїну конференцію в Женеві, яка дурила світ два роки, аж недавно британський міністр заграничних справ сер Джон Саймон, заявив, що розброїна конференція є поправді збройною конференцією яка даремно скликується результати збройних держав. А голова конференції, Артур Генерсон, загрозив, що уступить, тому що держави не мають найменшого наміру розброїтись, або бодай здержатись від видосконалювання найновіших і найуспішніших способів убивання людей.

Що чувати в Австрії?

Австрійська телеграфічна агенція комунікує урядово, що 21. ц. м. в цілій Австрії перестали істнувати наглі суди.

В часі свого урядування наглі суди на 140 випадків видали 7 смертних присудів. Карні доходження проти 400 членів Шуцбунду передано звичайним судам. Обвинуваченим грозить кара від 10 до 20 літ. Вчора випущено на волю 200 осіб, разом з попередніми днями 500 осіб.

В дільниці Фльоріядорф за недозволене посідання зброї арештовано коло 100 осіб. У Відні арештували б. президента угорської радянської республіки Олександра Ґарбая, що відкрив недавно харчівню в одній дільниці.

Пригоди полярної експедиції.

МОСКВА, 22. ПАТ. Доперішні спроби помогти розбиткам корабля „Челюскін“ не дали ніяких успіхів наслідком сніговії, яка не позволила літакам знайти табор розбитків. Ледове поле, на якому находиться табор, пересунулося на 28 км. на північний схід. Лід у багатьох місцях потріскав. З розбитками вдержується постійна радієва комунікація і вістки від них свідчать, що ситуація гріпна, всі здорові, та що в таборі панує строга дисципліна.

По широкому світі.

— Багато демонстрантів, ранених 6. ц. м. на вулицях Парижа, зголосили скарги, що їх хотіли вбити.

— Бухаріна, одного з б. провідників опозиції в комуністичній партії, іменовано головним редактором „Ізвестій“.

— До Будапешту приїхав італійський державний підсекретар Суміч, витаний представниками уряду.

— Французька палата депутованих приняла закон, спрямований проти закордонних робітників, накладаючи на працедавців 10 прц. оплату від робітничих зарібків.

— На основі статистичних обчислень Ліги Націй світова торговля зменшилася напротязі останніх 3 літ на 65 прц.

— Політичні військові кола в Парижі заявляються за побільшенням австрійської армії з 30.000 на 60.000 і угорської з 35.000 на 75.000 вояків.

— Господарські переговори між Угорщиною і Німеччиною в Будапешті скінчилися підписанням умови, що приносить експортові користи для обох країв.

— В Єрусалимі група арабської молоді запалила домівку жидівського робітничого клюбу за сіоністичну пропаганду.

„Ми“
Літературно-мистецький чвертьрічник.
ВИХОДИТЬ ВЕЛИКИМИ ТОМАМИ
1102 (200 стор.) І коштує всього 2·75 зол.
Замовляти в українських книгарнях і в Адм. журналу
ВАРШАВА, ЗГОДА ч. 8. м. 6.

Де йде нині весь культурний Львів?

до ВЕЛИКОГО ТЕАТРУ на **РОДИНУ**

або до ТЕАТРУ РІЖНОРОДНОСТЕЙ на . . . **ТОВАРІЩА**

У СПРАВІ ФОНДУ „УЧІТЕСЯ“.

Дня 9. березня ц. р. минають 120. роковини народин нашого поета Тараса Шевченка. Ми вже, що ми нашого, так і цього року всі наші Філії і читальні, відповідно до своїх сил відсвяткують гідно цю велику річницю. При цій нагоді ми пригадуємо стару прибавту справу.

У 1921. році, коли увесь наш народ торжественно святкував 60. роковини смерти нашого народнього Пророка, Краєвий Комітет, що займався влаштуванням цього ювилею, заснував видавничу установу, фонд *„Учітеся брати мої“*, щоби видавати наукові і загально зрозумілі книжечки та поширювати сучасне знання поперед цілого нашого народу. Основуючи цю видавничу установу та віддаючи її під опіку нашій „Просвіті“, згаданий Краєвий Комітет одноголосно рішив, що на удержання цього видавничого фонду раз та все призначується *весь чистий дохід із всіх Шевченківських обходів у цілому нашому краю*.

Від того часу фонд „Учітеся“ почав сповняти своє завдання, приступив до праці й видав досі 12 книжечок. Але наше громадянство, як це в нас звичайно буває, в першому запалі справді стало на згаданий фонд значні жертви, які вможливили йому розпочати свою діяльність, а швидко цей запал почав остигати й святочна ухвала згаданого Комітету пішла в забуття...

А тимчасом, не зважаючи на всі злигодні, які переживає наш народ, він чимраз більше відчуває потребу освіти і знання, чимраз більше поширюються в нас гуртки самоосвіти, а в міру цього зростає конечність видавати безумовно до цього потрібні підручники. Цю конечну потребу мусить задоволити власне фонд „Учітеся“, бо саме його завдання, згідно з думкою основників, є — створити згаданий Народній Університет.

Фонд мусить подбати про відповідні порадники й підручники для самоосвітніх гуртків.

Він узяв на себе обовязок опіки над самоосвітніми гуртками і відповідно до цього, видав уже перший підручник до ведення таких курсів: „Порадник для самоосвітніх гуртків“. Але видавцем цього підручника вичерпує він всі свої засоби і черговий підручник, чи яку книжку може видати фонд знов тоді, коли з розпродажі своїх видань дістане відповідні засоби. Правда, від 1931 р. Т-во „Просвіта“, що завідує фондом, хоче за всяку ціну зробити видання фонду періодичними, щоби щороку появлялося 4 книжки (що три місяці) з цього фонду (є це т. зв. Науково-Популярна Бібліотека Т-ва „Просвіта“), алеж що засоби „фонду“ вичерпані, управа фонду пригадує Вп. Громадянству згадану вище ухвалу Народнього Краєвого Комітету для святкування 60-их роковин смерти Тараса Шевченка і звертається нам до всіх Славних Філій і Читалень нашого Товариства „Просвіта“ із гарячим зазивом:

Вшануйте всенародню ухвалу творців фонду „Учітеся“!

Святкуйте гідно цього року 120. річницю народин нашого батька Тараса!

Ввесь чистий *дохід із Шевченківських свят жертвуйте на фонд „Учітеся“*. Подбайте, щоби у кожній читальні „Просвіти“ були всі видання фонду „Учітеся“.

ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ Т-ВА „ПРОСВІТА“.

Львів, дня 19. лютого 1934.

„Похід голодних“ на Льондон.

Влада безпеки в Льондоні приготовляється до прийняття учасників „походу голодних“, що від двох тижнів ідуть пішки з ріжних промислових англійських осередків у напрямі на Льондон. Сподіється, що головні „голодуючі“ прийдуть у суботу. В неділю буде велика маніфестація безробітних у Гайдпарку. Власники крамниць в околиці Гайдпарку виставили власні стежі, що мають сигналізувати прихід безробітних, щоби в спосіб зачинити крамниці та льокалі.

Кн. Штаремберґ у Отона Габсбурґа?

Бельгійське місто закордонних справ оберуває вістки, що до Бельгії приїхав провідник Гаймвери кн. Штаремберґ. Він, мовляв, хоче замовити Отона Габсбурґа, щоби з ним поїхав до Відня, де мають перевести монархістичний переворот. Вістки цієї досі не потвердили. Всеж поручили поліційним стежам окружити замок б. цісарени Зити в Стенерзеле. Крім того настановили спец. поліційну службу на летовищі, щоби перешкодила кн. Штаремберґові вїхати.

Відносини в раво-руському повіті.

Під якими умовинами можна в Равщині давати українські аматорські вистави. — Розвязані й заборонені установи.

Вже від довшого часу Повітове Староство в Рави Руській заборонює правно існуючим культурно-освітнім установам вести культурно-освітню працю по селах тут. повіту. І коли в 1933 році тут. Староство відмовило культурно-освітнім установам дозволу на улаштовання імпрез у деяких лише громадах, як Керчеві, Кревці, Камінці Боброїдах, Підгубцях, Вербиці, Васплеві, Верхраті, Потелячі, Махнові і інших, мотивуючи свою заборону тим, що **нема гарантії щодо вдержання ладу і прилюдного порядку**, то в 1934 році заборонено всім установам повіту улаштовувати аматорські вистави, концерти і т. п. таким рішенням такого змісту:

Starosta Powiatowy rawski L. B.P. 6: /Stow/34 Rawa Ruska, dnia 9. I. 1934 do P. T. Zarządu Stow. p. n. Kółko ukr. ved. T-wa „Ridna Szkola“ w Wierzbicy do rąk p. Teodora Myśki. W związku z wniesioną prośbą o udzielenie zezwolenia na urządzenie przedstawienia pod tyt. „Kozackie dzieci“ w dniu 8. I. 1934 o godz. 17-tej w lokalu czytelni „Proświty“ w gminie Wierzbica, działając na zasadzie art. 10 Rozp. Prez. Rzp. z dnia 27. X. 1933 w przedmiocie prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych Dz. U. Nr. 85 poz. 632, wydaję następującą decyzję: nie uwzględniam prośby i zakazuję urządzenia powyższej imprezy, a to pod rygorem skutków prawnych, przewidzianych w art. 19 pow. Rozp. Uzasadnienie. W myśl art. 11 cyt. prawa o publ. przedsięwzięciach rozrywkowych na utwory z tekstem słownym, przeznaczone do publicznego wykonania, należy uprzednio uzyskać aprobatę miejscowo-właściwej władzy administracji ogólnej, a jeśli chodzi o obszar całego Państwa, Min. Spraw Wewn. Skoro jednak P. T. wbrew postanowieniu now. art. aprobaty przed stawionego utworu nie uzyskał, względnie nie udowodnił, **że takowy jest objęty wykazem sztuk dozwolonych, zatwierdzonych przez Min. Spraw. Wewn., prośbę należało nie uwzględnić. Od powyższego wolno odwołać się do lwowskiego Urzędu Wojewódzkiego, a ewent. odwołanie należy podać przez tut. Starostwo w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po doręczeniu. Starosta Powiatowy wz. Bałusz, zast. Starosty.**

Таксамо мотивовано заборони на аматор. вистави й по інших селах. На вияснення делеґатів повіт. культ.-освітніх установ п. Мо. Балушеві, як заступникові старости, що дотичний закон відноситься лише до тих пес. які не були цензуровані владою, а ті, які були цензуровані Дирекцією львівської поліції чи Воєвідським Урядом, не підлягають вдруге цензурі, що є зрештою згідне з розпорядком Міністерства Внутрішніх Справ з дня 28. XII. 1933 Д. Зак. 103 поз. 801. § 3. — **тут. Староство анулювало своє первісне рішення** і видало деяким місцевостям дозволи, а деяким заборони такого змісту:

Z powołaniem się na art. 99 rozp. Prez. Rzp. z dnia 22. 3. 1928 o post. admin. (Dz. U. R. Nr. 36 poz. 341) zmieniam z urzędu tut. decyzję z dnia 3. I. 1934 r. L. BP. 6 (Stow.) 34 — z powodu mylnej interpretacji podstawy prawnej i wydaję następującej treści decyzję: Działając na zasadzie art. 10 rozp. Prez. Rzp. z dnia 27. X. 1933 r. w przedmiocie prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych (Dz. U. Nr. 85 poz. 632) nie uwzględniam prośby z dnia 24. XII. 1933 r. o udzielenie zezwolenia na urządzenie przedstawienia p. t. „Kozackie dzieci“ z baletem dzieci w gminie Wierzbica dnia 8. I. 1934 r. o godz. 17-ej i w myśl. § 2 rozp. Min. Spraw Wewn. z 28. XII. 1933 r. o wykonaniu prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych Dz. U. R. Nr. 103 poz. 801 zakazuję urządzenia tegoż pod rygorem skutków prawnych, przewidzianych w art. 19 pow. na wstępie rozp. z dnia 27. X. 1933 r., bowiem P. T. nie dają mi gwarancji utrzymania w czasie imprezy bezpieczeństwa spokoju i porządku publicznego. Od powyższego wolno odwołać się do Lwowskiego Urzędu Wojewódzkiego, a ewent. odwołanie należy podać przez tut. Starostwo w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po doręczeniu. — Starosta Powiatowy wz. Bałusz, zast. Starosty.

В останньому часі тут. староство повернуло знову до первісної новорічної декізії в подібних справах, а дотичний референт п. В. Прошанський на інтервенцію делегата повітових установ заявив, що **всі установи, які стараються про дозвіл на улаштовання аматорської вистави чи концерту, перед внесенням подання про дозвіл мусять дістати апробату староства на кожний твір, який хочуть давати прилюдно, без огляду на те, чи він був цензурований Воєвідським Урядом чи Дирекцією поліції, та що до кожного подання про дозвіл староства треба предложити дотичний твір у 2 примірниках, переложений на польську мову.** Після того вся культурно-освітня праця по наших установах в повіті зовсім припинилася.

Наківець слід згадати, що крім тих заборон на улаштовання аматор. вистав і концертів тут. староство в 1933 році **розвязало в рамцях повіті читальні „Просвіти“ у Домашеві, Тенетиськах, Корнях та Ульгівку, пож.-рух. т-во „Луг“ у Корнях, новий „Луг“ у Лаврикові, а крім того заборонило оснувати Кружки „Рідної Школи“ у Любичі-Кулайцях, Махнові й Карові, Кружки „Союзу Українок“ у Хлівчанах і Карові та Кружок „Сільського Господаря“ в Карові.**

Ці інформації подаємо також до відома Української Парл. Репрезентації та прохаємо її інтервенції в компетентних чинників.

—o—

ЗДЕМОЛЮВАЛИ ЖИДІВСЬКИЙ РОБ. КЛЮБ.

ЄРУСАЛИМ, 22. II. ПАТ. „Аля Джамія аль Ісламія“ повідомляє з Дамаску, що гурт арабської молоді вдерся до льокалю жидівського робітничого клюбу та здемолював його улаштовання. Причиною нападу, як казали, було, що члени клюбу вели сіоністичну пропаганду.

—o—

ГІТЛЕРІВЦІ В ПАЛЕСТИНІ.

ЄРУСАЛИМ, 22. II. ПАТ. Залога німецького корабля „Ербель“ (частність німецької левантійської лінії), що стояв у пристані Гаїфа, роздавала брошури в німецькій та англійській мові протижидівського змісту. Подібні брошури роздавали в кількох дільницях Гаїфи арабські хлопці.

КОРИНКИ

— ЦЕРКОВНІ БРОКАТИ, борти, френдзлі, наплечні хрести, ПАНАМУ до вишивання фелонів і фав. ДЗВОНИ, всі готові церковні річи, книги, світло, КАДИЛО, печатки для Парох. Урядів, кінсько-сріб. і альпакове СТОЛОВЕ НАКРИТТЯ, ліжка, ПРАПОРИ і відзнаки, поручає Дім чер.-прем. **„Достава“** у Львові, Домініканська 11/1, і Руська ч. 20, в Перемишлі, Костюшка 5, і в Тернополі, Пілсудського 6. 1105 5—40

— **До нинішнього числа долучуємо складанки П. К. О., якими просимо надсилати передплату на березень.**

Кушнірська робітня

Юліяна Глушівського,

З ДНЕМ 1-го БЕРЕЗНЯ ПЕРЕНОСИТЬСЯ

з вул. Коперника 16. 1123 2—?

на **пл. Капітульну ч. 3.** (ріг Ринку)

— **Аналіза психічних здібностей.** Виклад на цю тему виголосить д-р Всеволод Метельський в суботу, 24. ц. м. в домівці кружка Гвини Бервінок у Львові (вул. Мохнацького 12. І.) Початок в год. 6. веч.

— **Перше „Collegium Musicum“ у домівці Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові.** В неділю 25. лютого в год. 7. вечором відбудеться в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка перше „Collegium Musicum“ (вечір фортепянової старини) д-ра Бориса Кудрика (коротка прелекція й музичні демонстрації). На програму вечора складуться сонати Бортнянського та Клементія. Вступ за добровільними датками на дохід бідної молоді Вищого Муз. Інституту.

— **Виставка Льва Геца.** В салях Наукового Т-ва ім. Шевченка від двох тижнів відбувається цікава Виставка творчости нашого мистця Л. Геца, бувшого УСС, учасника львівських боїв і т. д. Виставка обіймає 27. твоїв, в тому

цікавій інтерпретації як з мистецького так і тематичного боку, і повинна зацікавити якнайширші кола нашого громадянства. Зрештою, свої і чужа критика прийняла виставку дуже тепло. Виставка повинна зацікавити наше громадянство, яке теж повинно підтримати мистця, так близького почуваннями і творчістю усім нам, уже як не купцом, то бодай відвідуванням виставки, особливо тими колами, які ставлять до мистецтва певні вимоги. Організатори виставки в цьому випадку мають моральне право апелювати до громадянства, бо Ґец на те заслуговує і як мистець і як громадянин.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу 24. ц. м. в год. 19. відбудеться в домівці Товариства при вул. Чарнецького 26 II пов. реферат д-ра М. Музики: Українська медична термінольоґія.

— **Новий радянський консуль у Львові** має бути іменований в найближчому часі. Теперішній управитель радянського консулату віцеконсуль Ґолуб є тільки провізоричним.

— **Розділ академічних стипендій.** Міністерство віроісповідань і освіти роздало 1151 стипендій для студентів вищих шкіл у Польщі. Із загальної стипендійної суми призначено для львівського університету 162.000 зол., для львівської політехніки 73.000 зол. та академії ветеринарійної медицини 15.000 зол. У всіх тих школах стипендії не дістав ні один студент української народности.

— **Пошесть плямистого тифу** поширюється в деяких повітах Сх. Галичини. В громаді Кальній пов. Калуш ствержено 10 випадків плямистого тифу, з яких три скінчилися смертю. Також у громаді Стебнік стверджено 8 випадків цієї пошести. Одночасно в Городенщині шириться черевний тиф. В Раківці і Семенівці занедужало 9 осіб, яких відставлено до шпиталю в Городенці.

— **Львівська хроніка.** В пивниці при вул. Огородницькій безробітний шофер Осип Комаринський вбив сокирою свого товариша Мих. Чайковського, провівши з ним цілу ніч на забаві. — В текстильному маґазині Ґельбара при вул. Казимирівській прилюдно вночі на горячому вчинку Теодора Поповича, як розбивав бюрко, зі було 2.000 зол. При ревізії його мешкання найдено велику скількість крадених текстильних товарів вартости 3.000 зол.

— **Краєва хроніка.** В Бориславі скінчив самогубством інж. Стефан Косіба, директор копалень земного воску, заживши отруї. — В Дрогобичі повісилася на поді 59-літна Марія Ручкалова наслідком невилічної недуги. — В Рибниках пов. Бережани вломився до місцевої церкви парубок Іван Мандзій, караний вже кілька разів за крадіж, і забрав із церковної скарбони 145 зол. Вломника арештовано. — В дубенському повіті занотовано 10 випадків плямистого тифу, що прийшов із сусідніх волинських повітів. — В мешканні кн. Стефана Любомірського у Варшаві зафантоване меблі за невиріваний довг 500 зол. — У Вербіжі біля Львова повісився 57-літній господар І. Терешак. Причина: нервовий розстрій.

— **Пожежі.** В Долині пов. Товмач повстала пожежа в стодолі фільварку Мозеса Бергмана і знищила її разом зі запасами збіжа. Шкоду обчислюють на 11.000 зол. — В загороді Якова Томаса в Йозефсберґу пов. Дрогобич вибухнув вогонь і знищив всі господарські будинки на шкоду 2.500 зол.

— **Потрійне душогубство.** У Гелевчешті пов. Роман (на Буковині) невідомі злочинці доконали страшного потрійного убивства. Жертвою упав коршмар Янош Пуркарю, його жінка і 17-літна дівчина. Душогубства доконано бестіяльним способом. Злочинці привязали коршмаря і його жінку до сволоків коршми, а опісля насилували дівчину і вкінці всіх трох повбивали сокирою та зникли. Підозріння паде на співсельчан.

— **Зловживання нотаря.** У варшавськім окружнім суді розпочався процес б. нотаря в Жерардові, 43-літнього Фр. Баханського під закитом грошевих зловживань на шкоду ріжних установ.

— **Ріжні вістки.** Цілу Угорщину навістила снігова хуртовина і спричинила велике знищення в комунікації. — Радянська академія наук у Москві рішила скликати на квітень ц. р. всесоюзну конференцію в справі стратосферичних дослідів. — З Токіо повідомляють про летунську катастрофу, яка склалася в корейських горах. Два японські літаки вдарили на себе і впали запалившись, наслідком чого згинуло 5 летунів.

— **Смерть романтичного коваля.** Англія — країна чудаків мала одного коваля, якому могли позаздрити всі ковалі світа. Він звався Ґюґ Мекі і мешкав у Ґрета Ґрін у Шотляндії. Невідомо під впливом якого привілею чи пересуду мав він право вінчати пари над своїм ковалом тоді, коли закон не позволяв на вінчання з формальних оглядів. До нього зїзджались теж ріжні романтичні молодята, що хотіли оминути звичайного шлюбу. Мекі повінчав таким робом 300 пар. Помер у 64 р. життя. Чи хто перебере його романтичне ковало? невідомо.

— **Наймолодша пара у Франції розводиться.** Тому пять місяців уся Франція говорила про шлюб у селі Катільон, коли то віддалася 13-літня Адріяна Делямар за 17-літнього Пінтоса. Великі часописи висилали були на весілля своїх кореспондентів. Затягнули до того також президента Франції Лебрена, який своїм підписом мусів потвердити диспензію, потрібну для шлюбу. Справа ця мала своє „але“. Небаром по шлюбі молодій жіночці народився гарний хлопчик, та це дало нагоду, щоби суспільність іще більше зацікавилася тією „зажиною“ подією. Молода мати опинилася навіть на кіновому полотні. Та подружє щастя молодої пари тревало недовго. Пан Пінто покинув жінку й вернувся до хати своїх батьків. Так само зробила й молода Адріяна. Хто тут винною? На думку часописів, головно мати дівчини й хлопця. Саме наслідком їх заняття не вдалося погодити розведених.

— **З виправи корабля „Челюскина“.** Провід радянської виправи на північ на кораблі „Челюскин“ повідомляє тих радіом про свої успіхи: „Живемо другий день на ледах. Означуємо своє місце по зорях і находимось тепер в'д 65 ступнем 17 мін. північної ширини і 172 ступ. 51 мін. західної довжини. Заки „Челюскин“ потопив, ми перерізали лінку, що звязувала чердак корабля з вантажем. Наш рахунок був вірний, бо велика частина вантажу знову виплила назверх із води. Ми побудували барак на 50 людей і починаємо вже будувати кухню та сиґнальну вежу. До берега звідси 130 км. Усі ми здорові та бадьорі“.

— **Одні голодують, другі нищать харчові артикули.** Допомоговий Комітет для зменшення світової біди у Бостоні подав звіт, у якому є і такі цікаві числа. М. р. в нужди подичило самогубством 1,200.000 людей. Щоби вдержати високі ціни знищили 114.000 вагонів ріжу, 2,500.000 кг. цукру, 400.000 вагонів пшениці, 267.000 мішків кави, 1,400.000 кг. мяса і т. д. — У першій половині січня в Бразилії знищили 112.000 мішків кави. Загалом знищили кави до 15. січня ц. р. 26,117.000 мішків.

— **Ревматики і ті, що терплять на нервові болі повинні у власнім інтересі випробувати таблетки Тогаль. Тогаль втихомирює болі. Нешкідливий для серця, шлунка та інших органів. Спробуйте і переконайтеся самі, але домагайтеся у власному інтересі лише оригінальних таблеток Тогаль. Можна дістати у всіх аптиках.**

—o—

З кіна.

КІНО КАСІНО: „РАНДЕВУ У ВІДНІ.

Веселий передвоєнний Відень із архикнязями і цісарями, що бавились, кохали і не дбали за громадську думку, яка що вирвала їх імя ореолем. До такої доби і таких панів мітичних осіб причіплена історія одної придворної дами, що кохалася у „Його Королівській Величности“ і залишилась із смертельною раною у серці, коли ця Величність мусіла покинути край і престіл. Вийшла вона заміж за одного визначного професора, що вміє лікувати такі „ідеї фікс“, змінила своє життя і психіку аж тут... одного дня на Величність натрапляє, без огляду на всі заборони, у Відень, щоб забачитись зі своєю давньою любкою. Головні ролі грають Джон Беррімор і Діана Вінярд, дуже гарна пара. Танці, музика, комічні сцени — тримати салямаха.

КІНО „КОПЕРНИК“ і „МАРУСЕНЬКА“: ГАРНИЙ Є СВІТ“.

Фільма з Морісом Шевалїє, що в останніх своїх ролях пробує надробити те, що бракує у сценаріях писаних для нього. Ці сценарії складаються з кількох невеличких мотивів його перших фільм, повних ліризму, зовсім своєрідного лотеру і паризьких легких пісеньок. Бачимо тут іще кілька моментів зі „старого“ доброго Шевалїє, знаменитого в міміці та жестах, коли підспівує і підтанцьовує, є дві-три комічні сцени, які не мають нічого спільного з його акторським талантом, а вся решта це дребанальна пригода з дівчиною з ниру, якою Шевалїє опікується, як оборонець усіх покривджених, але обовязкового гарну дівчат. Сміятись можна.

—o—

Дописи.

Яворів.

Загальні збори філії „Союзу Українок у Яворові“. Дня 12/II. ц. р. відбулися Загальні Збори Філії „Союзу Українок“ у Яворові. Присутніх було 75 членок, між ними делеґати від 7-ох сільських Кружків (з Рогізна, Ст. Яшева, Мужилович, Молошкович, Нагачева, Наконечного й Черниличів). Заповіджені делеґатки Головного Т-ва не прибули, відкликавши свій приїзд телеґрафічно. На Зборах розбіжности думок не було; стверджено потребу скріплення організаційної праці в повіті і тому одобрено прийняття видїлом Філії платної організаторки. Головою вибрано й на дальші п. Іванну Паврину. Н.

Цікавий документ. Нижче подаємо до відома такий характеристичний документ: „Kierownictwo 1 kl. Szkoły Powszechnej w Wulce Rosnowskiej L.: 49 Do Bibliotekarza Czytelni „Prosvity“ w Wulce Rosnowskiej. Kierownictwo Szkoły uprasza o podanie wykazu książek i czasopism, z których korzysta młodzież szkolna z wyszczególnieniem autora każdej książki. Wyżej wymieniony wykaz należy wysłać Kierownictwu Szkoły w myśl rozporządzenia Kuratorium i Obwodowego Inspektoratu Szkolnego w Gródku Jagiellońskim z dnia 30. I. 1934 r. Szczurkówna, kier. szkoły. Wulka osnowska 13 II 1934 r. Яке відношення існує між управою школи й читальнею, яка статутово обовязана предкладати звіти тільки своїй Філії та Головному Товариству?!.

Ст. Самбір.

Союз Українок під проводом п. Дашової розвив широку працю. Оснування галантерійної кооперативи, закупи машини для виробу панчох, рукавичок і т. п. і курс цих робіт — це свіді почини. Дня 12. II відбулася заходом Союзу уперше в Старім Самборі просфора, яка зібрала до 150 осіб переважно міщанство. Посвячення довершили о. дек. Бенцій з о. Шпитадем та о. Лашом. Промови о. Бенціна, д-ра Кульчицького, д-ра Максимчука і п. Саварина, колядки, пісні та орхестра виповнили програму. При вечері зібрано 25 зол. на дітову бібліотеку і 10 зол. на орхестру.

Місцева кооперативна „Торговля“ отворила з дня 1. лютого філію на Посядці, торги в ній вповні вдоволяючі, виглядн на розвій гарні.

Кружок „Рідної Школи“ у Ст. Самборі розвиває живу діяльність. Подвоїлося число членів, заложено 136·13 зол. на надбудову української гімназії в Самборі, до громад внесено петиції, щоби вставляли у свої буджети відповідні суми на ту ціль. На черзі є оснування дітової бібльотеки і збирання позичок „Р. Ш“ в повіті й місті. Для пропаганди цих справ і підготовки дальшої плебісцитової акції відбувся 4. II. виклад голови д-ра Кульчицького п. н. „Завдання і потреби Рідної Школи в повіті й місті“.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ**
62-22 **Боїмів ч. 4.** 18—159

СПОРТ.

ПОСВЯЧЕННЯ ДОМІВКИ К. Л. К. У СЛАВСЬКУ.

За неповних 10 літ істнування Карпатського Лещтарського Клюбу станула у Славську, серці Східного Бескиду і найрухливішім осередку лещтарського спорту, перша українська станиця для лещтарства та зимової і літньої туристики. Домівка поставлена по плану інж. А. Пежанського. Вона обнимає 3 світлиці з кухнею на партері і незначней ще з недостачі фонди 3 кімнати на поверсі. Лежить вона в найкрасшій частині Славська, у підніжи мальовничої Ільки, де назагал скупий на воду Огір утворив затишне плесо до купання.

В неділю 4. березня н. р. відбудеться посвячення домівки, яка називатиметься іменем д-ра Дмитра Левицького, бо в першій мірі завдяки його моральній і матеріяльній помочі вибудувано цей перший лещтарський пункт.

Буде це велике свято: не лиш для членів К. Л. К., що через ріжні перепони майже звикли до віки: не лиш для взагалу українських спортсменів, що нині матимуть власне пристановище; і не лиш для Славська та всієї його округи, що серед цілого ряду чужих елементів повстає тепер один свій — довго жаданий. Буде це свято для всього українського громадянства, для всіх свідомих одиниць, що цікавляться ріжними ділянками суспільного життя і тішаться кожним прибутком у національному добрі.

Посвячення домівки відбудеться під лагодним проводом Преосв. Кир Івана Бучка. Посвячення попередить архиєрейська Служба Божа (в год. 9.30 рано), яку Преосв. д-р Бучко згодився відслужити на площі перед домівкою.

Після посвячення відбудуться ділові лещтарські змагання для місцевих і замісцевих змагунів та змагунок. Старт на Ільці, мета коло домівки.

З огляду на велике число сподіваних гостей Виділ К. Л. К. робить старання про залізничі знижки. Ціна білету нормального: 7.90 зол., знижкового поворотного (т. зв. ретурка) 11.50 зол. Відїзд зі Львова: суботи, 3 березня, год. 16.27, або неділя 4. березня, год. 6.55 рано. Поворот у особім поїзді з Сколе о 8 годині рано.

Тих, що гостей не бажали би у Славську перночувати, просимо з огляду на обмежене число місць зголосити це заздалегідь у секретаріяті К. Л. К., вул. Костюшка ч. 2, партер ліворуч (льокаль Українського Технічного Товариства) у літарній пунктні від год. 19—21., телефон 93-20. Бажано також, щоби Вп. гості мали з собою харчі, бо у Славську тяжко прокарчуватися.

На випадок непогоди речинець посвячення домівки і ділових змагань буде перенесений на 11. березня н. р., про що вчас повідомимо в часописях.

Дня 25. березня н. р. відбудеться в салях „Молодої Громади", вул. Костюшка ч. 1, І. пов., в год. 19-ій роздача нагород для львівських змагунів. При цій нагоді відбудеться прибивання пам'ятки в ознаку з нагоди посвячення домівки.

Інж. А. Палій, голова. Мгр. Богдан Гвоздецький, секретар.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 23. II. год. 7·30 веч. „Родина".
Субота, 24. II. год. 12 в пол. „Варшавський Театр для дітей".
Субота, 24. II. год. 7·30 веч. „Родина".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 23. II. год. 7·30 веч. „Товаріш".
Субота, 24. II. год. 7·30 веч. „Товаріш".

Український Театр ім. І. Тобілевича: Калуш.
23. II. Гра на Замку.
24. II. Ревія „Наша парада".
25. II. Сонце Руїни.
26. II. Премієра „Ельга" Гавптмана, постановка М. Бенцаля. З Калуша іде театр до Долини, Болехова і Стрия.

Кіна.

АДРІЯ: „Дзвонар із Нотр Даму".
АПОЛЬО: „Паприка".
АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".
ВАНДА: „Св. Антоній Падевський".
КАСІНО: „Рандеву в Відні".
КОЛИСЕЙ: „Золоті сильця", ревія „Останній успіх".
КОПЕРНИК: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).
МІРАЖ: „Королівський дубко".
МАРУСЕНЬКА: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).
МУЗА: „Наварня ціна" (Бастер Кітон).
ПАЛЯС: „Пригода на Лідо".
ПАН: „Роскішна пригода" та ревія.
ПАСАЖ: „Дивоглиди", „Фліп і Флап".
ХИМЕРА: „Світ без мужчин".
СТИЛЕВЕ: „Забута мельодія", ревія „Гальо 19-95".
УТІХА: „Нагана" та ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 23. лютого 1934.

Льондон (342,1) 22·00 Концерт сучасної музики. **Відень** (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 17·05, 20·30 Німецькі та скандинавські пісні. **Кошиці** (269,5) 12·30 Концерт 16·30 Веселі рецитації. **Париж** (1724) 13·30 Концерт. **Берлін** (356,7) 18·00 Твори на скрипку, віолончелю, фортепян. **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·30 Пісні Шуберта й Вольфа. 18·00 Нар. пісні. **Ляйпціг** (382,8) 14·55 Солісти, 18·00 Фортепян. **Мінхен** (405,4) 12·00 Концерт, (музика, спів). 17·30 Давня камер. музика, 19·55 Класична музика. **Будапешт** (549,5) 15·30, 17·00, 20·00 Концерт, 18·20 Популярні арії. 22·20 Цит. музика. **Міляно** (368,6) 11·15 Квінтет, 21·00 Симф. концерт. **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 20·45 Концерт (музика спів).

Субота, 24. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·00 Концерт, 19·00 Пісні Гуг. Вольфа (Мігальська, сопран), 20·10 „Модель" оп. Суппе. **Моравська Остава** (253,1) 21·30 Радіофільма (легка музика, пісоньки) **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Париж** (1724) 13·00 Легка музика. **Берлін** (356,7) 17·40 Фортепян, 19·00 Оп. музика, спів. **Мінхен** (405,4) 20·05 Концерт симф. оркестри. **Букарешт** (212,6) 20·30 Спів. **Міляно** (368,6) 13·00 Тріо. **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 17·10 Концерт, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 23. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція. 12·05, 12·35 Популярна музика з тр. плит. 12·30 Метеорольог. вістки. 15·25 Збіжжева біржа. 15·30 Господарські вістки, 15·40 Джезовий концерт. 16·15 Фортепян. 16·40 Серед книжок. 16·55 Тал. Ботевський в ролі знаних інструментів (гр. плити). 17·25 Трансм. з Варшави: **Концерт Українського Хору ім. Лисенка під дир. Серг. Солнцогуба.** 17·50 Наука стенографії. 18·00 Нові статути нар. школи та гімназії. 18·20 Польська нар. музика (капела). 19·05 Всячина, гр. плити. 19·25 Актуальний фейлетон. 19·40, 19·45 Спортові вістки. 19·45 Сільва перун. 20·00 Вибрані думки. 20·02 Муз. балачка. 20·15. 22·15 Трансм. з Варшави: Фрагмент симф. концерту, спів (Ада Сарі). 21·00 Трансм. з Бідгощу: Фрагм. европ. концерту, присвяченого югославянській музиці. 22·00 Літ. фейлетон „Суд над Попелюшкою". 22·40, 23·05 Танкова музика.

Субота, 24. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція. 12·05, 12·35 Джезовий концерт. 15·25 Репертуар театрів гр. плити. 15·30 Господарські вістки. 15·40 Пісні в супр. фортепяну. 16·00 Авд. для хорих, концерт. 16·40 Лекція фр. мови. 16·55 Концерт (музика, спів). 17·30 Кутюк Краєзнавчого т-ва. 18·00 Репортаж. 19·20, 19·15 Всячина. 18·35 Джез. спів. 19·00 Академія з нагоди дотепського свята. 19·25 Рецитації поезій. 19·40, 19·43 Спортові вістки. 19·55 Сільва перун. 20·00 Вибрані думки. 20·02 Легка музика, пісоньки. 21·00 Почт. техн. скриньки. 21·20 Концерт творів Падеревського. 22·00 Танкова музика. 23·05 Виленська загадка.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·36.

Золото: Доляри 9·03—9·06. Франки фр 36·30—36·50. Дукати 83·70—84·00, Корони 37·70—37·90. Рублі 46·40—47·00.

Срібло: Корони 0·30 Фльорени 0·75 Рублі 1·30.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·20, Париж 34·93 і пів. Берлін 210·60, Цюріх 171·39. Амстердам 357·10. Нюйорк кабель 5·34 і пів. Нюйорк чеки 5·23 і пів.

Варшава 22. II. ПАТ. На багатьох біржах нині після цілоденного зупинення упав долар і дуже зближується до урядового курсу. Рівночасно знову змінився англійський фунт, так що ріжниця між обома англо-саксонськими валютами збільшилася.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 22. II. масло 2·10, молоко, —18, сметана —·80, яйця 2·00—8—.

Тенденція на масло, сметану і молоко удержана, на яйця слабо.

Ціни битої птиці з птахомисарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.40	1.10
Гуси	1.50	1.20	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантаруни за одну штуку		0.80	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Управа Секції „Самопомич" при Українській Студентській Громаді в **Познані** звертається один воставає до товаришів доповнників з проханням, щоб **до дня 8 березня 1934 р.** звернули позичені гроші разом з відсотками, вказуючи (за час від дати затягнення позички до 8 березня 1934) та коштами на висилку: 1). Бережанський Василь — 83·75 зол., 2). Гапушевський Мирон — 33 зол., 3). Курилюк Володимир — 38·75 зол. 4) Крижанівський Андрій — 22·30 зол., 5) Крижанівський Петро — 42·55 зол., 6). Кунишський Модест — 40·55 зол. Гроші просимо прислати під адресою: Hnidan Volodymyr Ivan. Poznań 3, ul Maleckiego 3, m 5. Якщо не упишення не поможе, Управа буде примушена **подати довжників до суду**, щоб не пропали гроші, **призначені** згідно зі статутом на випадок ліквідації Секції **„Рідної Школи"**. Познань, 20 лютого 1934. За Управу: Гнидан В. І. в. р. голова, Стародуб Н. в. р. секретар. 1135

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БЕЗРОБІТНІ ІНТЕЛІГЕНТИ по містечках і селах **можуть дістати заробіток.** Адреси подати до книгарні „Рідної Школи", Львів, Сикстуська ч. 20. 1115 2—3

КОВНІРЦІ до прання, **убрання** до чищення і фарбування приймає Е. ГОВІКОВІЧ — Львів, Домініканська ч. 3. 1125 2—12

ШУКАЄ заняття у Львові здокваліфікована учителька. Може зложити 2—3 000 золотих кавцій або до підприємства як вкладку до обороту або до спілки. Зголошення до „Діла" під „3.000". 1126 2—3

УНЕВАЖНЮЮ мої згублені 20 лютого н. р. документи: „Dowód osobisty", військову книжечку (з мобілізаційною посвідкою) й легітимацію Суспільної Обезпечальні, всі виставлені у Львові. Іван Михайло Бедрило, Львів, вул. Городецька 127/XVIII. 1131 2—3

8 КІМНАТ з кухнею, лазничкою, система коридорна. **4 кімнати** з кухнею, лазничкою система коридорна на II-гім поверсі при вул. Костюшка ч. 1 в домі „Народньої Гостинниці". 1132 1—3

3 КІМНАТИ, кухня, повний комфорт, балькон, перший поверх, сонячне, коридорна система, околиця св. Антонія, від половини березня до нинайму. Відомість в чинности кафарське бюро М. Галібей, Петра Скарги 5. Телефон 61—69. 1133

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЦЕРКОВНІ ЦВІТИ
поручає на Свята
СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦЬКА
в Стрию — ШЕВЧЕНКА Ч. 6.

Китиці до свічок є в трьох цінах:
менші — 5 зол. пара,
середні — 7 „ „
великі — 7 „ „
Китиці з винограду: середні 5 зол. і великі 6 зол. пара.
Китиці поставні на престіл:
менші — 15 зол. пара,
середні гарні (около 70 см. висоти — 25 „ „
і великі — 35 „ „
Гірлянди на вінки — 3 зол. ширші — 6 і 8 зол. за метр.
Цвіти матеріяльні тревалі, красні естетично добрані. — При більших замовленнях також на сплати.

Der Tag
Великий національний часопис у Німеччині
Показові числа даром висилає
Verlag Scherl, Berlin SW 68

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

МОДЕСТ КУНИЦЬКИЙ

Московська масонерія й дорадники гр.-кат. ієрархії

Ціна 50 сот.

Замовляти: в усіх українських книгарнях і у автора.

ВАРШАВА, ВУЛ. ЗГОДА 8 м. 6.

У Варшаві

МОЖЕТЕ КУПИТИ „ДІЛО" В ТАКИХ МІСЦЯХ:

Вул. Маршалківська 30.
Вул. Маршалківська 46.
Вул. Маршалківська 77.
Вул. Маршалківська 89.
Вул. Маршалківська 101.
Ріг вул. Золотої і Маршалківської
Вул. Маршалківська 127.
Вул. Маршалківська 132.
„Наукова Книгарня".
Вул. Новогродзка 2.
Ал. Уяздівські, ріг площі Трьох Хрестів.
Вул. Брацка 21.
Вул. Шпитальна 8.
Краківське Передмістя 12.
Площа Театральна, ріг Вербової.
Прага напроти костела св. Фльоріяна.

Церковні дзвони

доставляють
Ліярні дзвонів
БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
у Калуші й Перемишлі

Новина!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, черезте перетоплення дзвони зайво.

ОСТОРОГА!

Остерігаємо перед агентами якоїсь жидівської фірми, ловлячими зі Станиславова, які показують по селах та ярмарках і подають себе за наших відпоручників, наживають люди останні гроші.

Ми як нині так і тепер не послугуємось агентами в цій праці, що хто набуває добрего товару, довідається про нас зі українських часописів, а жидівського агента з його дзвонами відправить до найбільшої возиці.

1115 3—10

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

Шевченко й Княжна Репніна

Ціна 1.20 зол., з почт. передплатою 1.65 зол.

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Ціна 3 зол., з почт. передплатою 3.50 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Руська 10.

Ч. 50 (13.595). Львів, неділя 25. лютого 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

О. д-р М. Нагорянський — апостольським адміністратором на Лемківщині.

КАП подає з Ватикану такий комунікат:

„Маючи на увазі запевнити населенню Лемківщини найкращі умовини релігійної опіки й допомоги, Апост. Столиця рішила скласти для тої частини краю апостольську адміністрацію. Щоби конкретно устійнити і ввести в життя таку установу, була переведена вимна поглядів поміж Ап. Столицею і польським урядом. Таку апостольську адміністрацію створив декрет Святої Конгрегації Східньої Церкви „Quo aptius consularet" з дня 10. ц. м.

Першим апостольським адміністратором, **залежним безпосередньо від Святої Столиці,** іменований **о. Микола Нагорянський,** нинішній військовий декан греко-катол. обряду, який **буде резидувати в Риманові."**

*

Таким робом закінчився рух, викликаний москвофільськими менерами, які рішили були використати „конюнктуру" та виовати з перемиської епархії Лемківщину, щоби паралельно провадити на Лемківщині роботу в двох напрямках: пропаґувати з цілою енерґією російське православіє та „відукраїнщувати" тамошню греко-католицьку церкву. Їхні заходи, як бачимо, скінчилися тільки частинним успіхом. Лемківщина не стала окремою дієцезією, не має окремої духовної семинарії, ані теж не є прилучена до ніякої польської (римо-католицької) епархії, як це пробував пропаґувати краківський „Курерок". Місцем постійного осідку апост. візитатора не стала теж Криниця, нинішній центр усіх москвофільських затій, лише Риманів. Яке буде розмежування впливів апост. візитатора й перемиської капітули, докладно ще нині не відомо.

Новоіменований апост. візитатор, **о. прелат д-р Микола Нагорянський,** має нині 55 літ, священичі функції виконує 27 літ. Військовим духовником у польській армії є від 1920 року. За свої священичі заслуги відзначений хрестом „Pro Ecclesia et pontifice" та титулом папського шамбеляна.

О. д-р Микола Нагорянський є москвофілом старого типу, себто радше культурним, по родинній традиції, ніж політичним. У політичній діяльності ніколи теж ніякої участи не брав. Особисто — людина культурна й делікатна. Від пропонованої йому лемківської мітри кількакратно відмовлявся. Дістав призначення на становище надзвичайно важне та складне, на терені, використовуваним ріжними групами й одиницями для безпардонної політичної і віроісповідної боротьби. Від орієнтаційного змислу, такту й енерґії залежить, чи новий апост. візитатор зуміє той надзвичайно трудний терен опанувати і тамошні відносини злагіднити та дати відпір перелусім розхрістаній російсько-православній аґітації. Українське громадянство не хоче згори пересуджувати вислідів праці о. д-ра Нагорянського та бажає вірити в його добру волю: не збільшувати гори в українському народі.

Як комуністи представляють революцію у Відні?

Совітські часописи від першої звістки про стрілянину у Відні почали представляти тамошні події як революцію комуністичну, при чому повідомляли, що австрійські соціял-демократи оголосили „невтральність". Колиж заворушення скінчилися побідою уряду, комуністи пишуть нині просто про... зраду соціял-демократів, які їх, комуністів, віддали на поталу фашистам!...

Московські „Ізвестія" поміщують карикатуру якогось Єфімова. Карикатура представляє вояка, що стріляє з гармати до робітничого дому, з якого вікон робітники-комуністи стріляють з рушниць і кидають на вояка ручні ґранати. У стіп вояка лежить якийсь „буржуй" та цілує вояцький чобіт. Над буржуєм видніє надпис: „австро-марксизм".

В той спосіб комуністи воюють з соціялістами і відплачують II. Інтернаціоналові за його кокетування „твердині соціялізму".

Пригадуємо, що про літні й осінні події з 1930 року у Східній Галичині совітська преса писала як про повстання комуністів, проти якого українські пани й ліличі закликали польське військо!! Це зветься „етика пролетарської пропаґанди".

Про що говорив Іден з Гітлєром?

БЕРЛІН, 23. 2. ПАТ. Міністр Іден висловив перед німецькими журналістами вдоволення зі своїх розмов з урядовими представниками Німеччини. Іден заявив, що його місія полягала на орієнтуванні в становищі континентальних держав супроти англійського пляну. Міністер признав, що цей плян представляє трудноші в принятті Німеччиною хочби з приводу летунства. Одначе берлінські переговори усунули неодно непорозуміння і показалися теж цінними з інших причин.

ПАРИЖ, 23. 2. ПАТ. Берлінський кореспондент „Ле Журналю" стверджує, що розмови Ідена з керманичами німецької політики довели до виладження проєкту конвенції, важної на 5 літ, на таких умовинах:

1) Франція, яка не хоче розброїтися, залежала би свої дотеперішні зброєння.

2) Німеччина була би уповажнена забезпечитися в офензивну зброю, згідно з висліками безпосередніх французько-німецьких розмов і з суґестіями італійського та англійського меморандум.

3) Німеччина дістає притім право до потрібної дефензивної зброї.

4) Справу остаточного повітряного озброєння Німеччини відкладається, одначе Німеччина має право створити повітряну фльоту, елемент з мисливських апаратів і забезпечення протилетунською артилерією. Англія зрікається з домагання від Франції повітряного розброєння у найблизчих 5 роках. У тому часі Англія зобовязується не побільшувати своїх повітряних сил.

На думку часопису міністр Ідена мав теж дораджувати Німеччині, щоби згодилася взяти участь в конференції чотирьох держав: Німеччини, Франції, Вел. Британії та Італії. В проєкті конвенції нема ніякої згадки про штурмові формації, тому, що канцлер Гітлер залежав спір перевісний, зовсім негативний погляд.

Австрійські гітлєрівці атакують Дольфуса.

БЕРЛІН, 23. 2. ПАТ. Утворений під протекторатом націонал-соціялістів боєвий союз австрійських німців у Німеччині відбув учора збори, на яких виголошено гострі промови проти уряду Дольфуса. Один з промовців відкрестив, що Німеччина з радістю повитала прилучення Трієсту і Тридєнту до Італії, тільки інтересовані кола, зокрема до Габіхта були тому противні. Промовець заявив, що в часі, коли провідники націоналістів є віденських боях утікали за границю, австрійські робітники боролися не за марксизм, але в обороні своєї свободи. Хто сіє невдячність, мусить збирати бурю. Уряд Дольфуса і Фел, якому досі не патронують епископи, мусить потерпіти невдачу, коли спекулює на приєднанні робітників до патріотичного фронту. В часі угорської революції в 1848 р. один з катів, ґр. Ґайнау повіз вешіних, але він був винятком у порівнанні з убийствами невинних жінок і дітей. Цей мітчас останніх віденських боїв.

Граючи на льотерії —
зазнаєте розчарування
але цього не буде, коли свої ощадности складатимете
в Кооперативнім Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

НА ВАЛЮТОВОМУ ФРОНТІ.

ПРИХИЛЬНИКИ І ВОРОГИ ДЕВАЛЮАЦІЇ ПОЛЬСЬКОГО ЗОЛОТОГО.

Польща пережила дві інфляції і з острахом дивиться тепер на валютові маніпуляції великих і малих держав, не дуже то певна, чи вдасться їй зберегти незрушимість вартости її гроша. Що деякий час декларується уряд у цій справі, відкидаючи можливість зміни дотеперішньої валютової політики. Офіційні особи (як прим. рефер. буджету Медзінський і інші) говорять рівночасно про поліпшення господарської ситуації в Польщі, про познаки оживлення руху капіталів, про сильніше довіря у нутрі держави (зріст грошевих вкладів тощо) і закордоном (нещодавний зріст курсу польських позичок у Нюйорку і в Льондоні, нова позичка 130 міл. зол. у ф-мі „Вестінгаус"). Та разом із тим на наших очах росте **не менше від інфляції грізна в наслідках тіснота гроша,** дефляція. Найновіше перегрупування в урядничих платнях також між іншим не залишиться без впливу на цю тісноту. **Звужування буджету — це курс на дефляцію.** І хоч запевнювали з офіційних трибун, що скарб нічого не зискує на „пшешерегованю", проте скарб — як запевняє знову опозиція — зискає на цьому 50 міл. золотих! До того — важне є теж, як ґрупуються заробітки. Чим більше є вони розложені тим краще для нар. господарства, а чим більше зосереджені — тим воно гірше. Тепер платні урядничої маси погіршились, а вищих урядовців поліпшились. Висновки ясні.

Питання „дорогого гроша" виступатиме тим сильніше, чим реальніцою ставатиме справа стабілізації доляра і фунта та чим більше поширюватись буде пошесть грошевої маніпуляції серед держав світу.

Замітним проявом останніх днів є **становище жидів** супроти польського золотого, що відзеркалюється в жидівській пресі, друкованій у жаргоні і в польській мові. „Гайнт" на днях заявився за інфляцією. Жиди, як елемент переважно купецько-промисловий, гратять уже терпець, нервуються і негодують наслідком „паритетової послідовности" польського уряду. Вони є за поширенням кількости обігового гроша. Торговля і промисл потребує кредитів, менше золоте покриття золотого, — не багато менше, на кілька відсотків, — мовляв — зовсім не пошкодить, а господарський організм дістане нову пайку крови, що його оживить і скріпить.

Як бачимо з того — справа оздоровлення господарства з боку валюти стає вже власністю кругів, що практично заангажовані в господарстві. Очевидно **і спір теоретиків не спиняється.** Проф. Кржижановський від довгого часу є за урухомленням курсу золотого. Його виступи нотували ми вже нераз в „Економічному Огляді", також і січневий виступ у Варшаві. „Елястичність курсу валюти видається нам гідною рекомендації" — сказав він як своє „цетерум ценсео". З новіших виступів слід занотувати продевалюаційні виступи директора митного департаменту Вл. Фаберкевича в „Курері Пор." („Спокуси св. Антонього"), Й. Й. Пелчинського в „Газ. Ґандльов-ій" („Чи нові шляхи?") і краківського „Час-у", який з нагоди девалюації чеської корони пише на закінчення своїх міркувань ось-що: „Не знаємо чи чеський експеримент повинні ми наслідувати, але напевно повинні ми його перестудіювати.

Хоч усе жаллемо, щоби стягати поне, то не візьмемо урядові за зле, якщо вже завтра вишле до Праги здібніших знатоків для докладного розгляду справи і відповідного рапорту. Цей видаток оплатився б дуже сильно..."

Знову проф. Рибарський виступив також на сторінках „Газет-и Варшавск-ої" против штучних способів оживлення конюнктури. Саме йде йому про проекти девалюації золотого, що після деваляції чеської корони — як він пише — з новою силою вирнули і на польському терені.

Він ставить питання: хто заробив би на деваляції? І відповідає: боржник.

Стратив би, очевидно, вірітель, а що ним вірителем крім держави є головно дрібний капіталіст, валютовий експеримент мав би соціяльні наслідки, бо підрізав би на дорогий час щадничий рух.

Проф. Рибарський твердить у дальшому, що обниження золотої вартости польського гроша не дало би тих користей, що їх добачують прихильники такої акції. Вони запевнюють, що рівночасної зміни платень не буде, отже кошти продукції подешевіють, так як в Англії. Автор перечить тому з уваги на дуже низький рівень заробітків у Польщі. Він перечить теж, аби деваляція важна була з уваги на експорт. На його думку, заграничний обмін Польщі не має такого значіння, яке йому приписують.

Ми вже вказували, що найгрізніші небезпеки для польського гроша находяться **поза границями Польщі**. Польський уряд — думаємо — здобудеться на „найвершіт" щойно тоді, коли небезпеки стануть конкретніші, непереможні. Коли валютові інекції інших держав покажуться успішні для послабшання дефляційної петлі, коли експортові ринки стануть ареною гострішої конкуренційної боротьби (важне особливо для сіль.-госп. продуктів), коли впадуть інші твердині „золотого бльоку", особливо коли Франція не встоїться зі своїм грошем.

Покищо стоїть польський уряд твердо і непохитно на позиції валютарного „табу", що відчув на своїй шкірі хочби згаданий достойник Міністерства Скарбу Фаберкевич, який свою „інфляційну" ересь відпокутував нагайною дімісією...

Під кінець ще кілька завваг.

Відомий є зріст вартости землі на окраїнах міста в міру як місто росте і поширюється на все дальше положені терени. Власник такого шматка землі збогачується автоматично. В часі дефляції збогачується автоматично власник гроша. Ціни падуть, вартість гроша йде в гору. Чи зменшення цієї вартости на деякий відсоток (скажім до рівня хочби давної вартости гроша в його реляції до цін) булоб конвалюю для щадника? Думаємо, що в кожному разі **меншою** ніж ця кривда, яку переживають тепер боржники, що мусять віддавати гріш з покупною силою куди більшою, ніж мав її він тоді, коли вони його позичали*)

І ще одно.

Противники девалюації повторяють постійно, що контингенти і компензації вилучили тепер момент конкуренційности, себто ролю низьких цін з міжнародніх оборотів. Твердження поверхове. Навіть у рямцях контингентів **треба бути конкуренційним.** Ось „Нає Фр. Пресе", біжаючись з приводу девалюації чеської корони, пригадує, що чехи ніколи не могли використати признаних їм Австрією ввозових контингентів для взуття і текстильних виробів, бо ціни їхні були неконкуренційні. Причина: дорогий гріш! А Японія не вважаючи на контингенти і компензати завойовує своїм товаром ринки майже на всіх континентах завдяки своїй незрівнаній дешевизні! Це хай буде нашим аргументом для тих, що цього не добачують. Звичайно — перецінювати значіння експорту для нар. господарства Польщі нема що, але не слід його недоцінювати. Ще довго Польща акцентуватиме конечність активного торговельного білянсу.

В. Несторович.

*) У моїх давніших статтях про долярову справу дехто добачував тенденцію оборони виключно інтересу вкладчиків і перерахування долярів по старому курсі. **Очевидно це непорозуміння.** Я писав тільки про потребу скоординування акцій, спираючись на мої інформації з провінції, і про потребу ревізії односторонної політики наших кредитових установ. — Н.

ТЕ, ЧОГО ТУРИСТИ НЕ БАЧАТЬ...

Американський журналіст про голод на Україні.

Американський журналіст і письменник, мр. Гвайтінг Уіліямс, повернув недавно з України й описав свої враження в американських та англійських журналах. Уіліямс добре знаний не тільки в письменницьких, але й наукових кругах Америки.

Щоб докладно пізнати положення та настрої робітництва, працював він рад літ як звичайний робітник, під прибраним іменем, в копальнях вугілля в Америці, Англії, Франції, Німеччині та врешті на Донеччині, на Україні. Свої спостереження видавав він осібними книжками або в журналах.

В льондонському тижневику „Ансерс" („Відповіди"), датованому на день 24. п. м., подає мр. Уіліямс свої враження з України. Найбільше уваги присвячує він голодові. Подаємо уривки з його статті.

НЕ ХОТІЛОСЯ ВІРИТИ..

„...**Голод!** Десь в далекій місії в Китаю, зневірений та перемучений безпинною та безнадійною боротьбою зі смертю, лікар, шепнув те слово — його шепіт виріс в могутній крик, який облетів весь світ. І відразу з поспіхом плинуть через океани пароплави з допомогою, везуть збіжа та риж для кулів, в яких не допісав урожай.

Голод! Це визов природи супроти чоловіка — а чоловік з двацятого століття приймає той визов гордим запевненням „Вони не сміють гинути!..."

А всеж, впродовж останніх двацяти місяців в одній з европейських держав вигинули міліони людей з голоду. Вони і сьогодня все ще мруть як мухи. Вимирають в краю, який передше був одним з найбогатших зі всіх рільничих країв, мруть, не вважаючи на „найкращий врожай від пятнадцяти літ", як офіціяльно пишеться. Вам може здається, що це неймовірні, фантастичні думки? Так само й мені здавалося, коли я почув перші, невпевні вістки про катастрофу.

— Тільки найсильніші побачать сонечко на друге літо, — сказала мені принагідно служанка в одному з радянських готелів, коли я був в дорозі, що провела мене вширш і впоперек через Радянську Україну. Я вислів її.

Їдучи залізницею до Харкова, столиці цієї великої рільничої країни, поговорився я по німецьки з одним механіком, який їхав в тому ж вагові що й я.

— Чи ви знаєте, — сказав він, — тут мруть міліони людей з голоду? — Сказав це так байдуже, начеб про те всі знали, начеб говорив, „знаєте, ми мали прекрасну погоду цього літа!"

— Це не може бути —сказав я. — Сама думка безглузда! Колиб щось подібного діялося, то цілий світ гудів би про те, організував би допомогу.

Мій товариш подорожі тільки здвигнув раменами.

— Запитаємо кондуктора, — сказав я врешті. Він саме переходив через вагон.

— Моя власна доня померла з голоду, всього три місяці тому, — відповів він, коли ми його запитали про голод.

І все ще не годен був повірити, щоб це було щось більше, ніж кілька випадків голодової смерти, десь у глухих селах. Але коли я перейшов край, особливо Донеччину, побачив я, що механік говорив правду. Всюди, куди не поступився, всюди мущини й жінки думали тільки про одну річ, про — хліб. Чи добудуть вони його досить, щоб перебути зиму? Вони мали причину, щоб ставити таке питання, бо вони були свідками, як богато їхніх приятелів, сусідів, рідні, гинуло з голоду.

— Тепер страшніше ніж було підчас голоду двацятьпершого року — говорили мені всюди. А я знав добре, що голод в Росії в 1921 році забрав біля пять міліонів жертв.

Але я не кажу тільки те, що я чув. Коли я зійшов з битої дороги, якою возять туристів, то сам на власні очі побачив жертви голоду. Жінки й мущини, які буквально гинули на вулиці з голоду. Чи бачили ви коли людину в останній стадії голоду? Коли раз бачили, то ніколи не забудете обвиїв голоду. Набряклі лиця й суставі, наслідком чого тіло перестає нормально працювати, перестає жити. Це остання печать, яку вітискає голод на тілі, що довго боролося з недостатком їжі..."

„ДИКІ ДІТИ" У ХАРКОВІ.

Автор описує далі своє враження з Харкова, де „дикі діти" знов починають ставати поважною проблемою для держави.

„Мерці на вулицях! Мені важко було цьому повірити. Врешті запитав я про це одну молоду жінку, яка подавала мені інформації про інші справи.

— Вони роблять те останню спробу, щоб видістатися поза місто, в надії, що найдуть окрушину хліба, — пояснювала вона мені, — але знесилення перемагає їх і падуть на землю де стояли...

В кілька днів опісля побачив я сам старого чоловіка, що лежав при дорозі, яка вела до одного з промислових міст. Я вже маю настільки медичного знання, щоб відразу розпізнати, що він вмирав з голоду і не було змоги, щоб я чи хто другий вже йому поміг.

Але найстрашніше враження, яке я вивіз з Совітів, зробили діти. Пригадую собі одного хлопчину, якого я бачив у Харкові. Напів голий, впав він на середині дороги, простягнув свої тонкі наче бадилля ноги, не зважаючи вже на небезпеку, що грозила йому від проїзжих коліс. Другий хлопчина — йому могло бути вісім або десять років — сидів серед сміття та вигребував пусті шкаралупини з яєць, переглядав їх з такою увагою, що серце краялось дивитися. Він мав надію, що все ще найде окрушину поживи. Цілі ватаги таких диких дітей снується по всіх містах. Живуть і вмирають як дикі звірята. Звідкіля вони беруться? Я розпитував про те і мені сказали, що минулої зими, коли не стало поживи, богато селян покидало свої села і з родинами сунули до міст, в надії, що там найдуть спромогу праці та... поживу. Та не було там для них ні праці ні поживи, а нові розпорядки ще вимагали, щоб кожна особа виказалася відповідними паперами, які дозволяли їй перебувати в місті. Хто таких паперів не мав, того виганяли назад до голодних сіл. Вони знали, що повертають на певну голодову смерть. Тому оставляли своїх дітей в місті. На селах, казали вони, діти напевне вигинуть, а в місті, хоч надія мала, всетаки є можність ще якось вдержатися. Приблизно до 18.000 дітей оставлено так на ласку долі в самому Харкові. Це був одинокий спосіб, яким батьки вміли їм помогти..

Автор описує далі як тих дітей виловлюють по вулицях. Він дивувався, чому ті діти стараються втекти від поліції, яка їх ловить. Щойно, коли йому сказали, що тих дітей не ловлять на те, щоб годувати й посадити в доми для безпритульних, але пакують у вагони і вивозять далеко за місто та викидають на певну смерть, зрозумів їх.

ЛЮДОЇДСТВО.

В розділі „Те, чого туристи не бачать" наводить він опис, який подає один британський експерт про вимирання населення на Кавказі.

Те, що описує британський спец на Кавказі, те бачив я на Україні, куди тільки поступився. Мої спостереження потверджувалися також тисячами розмов, які я провадив.

В одному з часописів перечитував я звідомлення з розправи одного чоловіка. Йому закидували, що забивав людей і продавав їх мясо на вільному ринку. Я розпитував і довідався, що на Україні канібалізм став тепер щоденним явищем...

Скільки жертв — скільки міліонів жертв — забрав голод у цілих Совітах? Не беруся на це відповідати. До цього нема статистики. Офіціяльно, в країні Рад ніхто не вмирає з голоду. Лікарі, це державні урядовці, вони не сміють подавати, що смерть наступила від голоду. „Слабе серце", або „виснаження", це найбільш вживані формули.

Теперішній голод — пише далі автор — далеко більший ніж у 1921 році, коли то у Радянщині вигинуло пять міліонів людей. А треба памятати, що тоді зорганізовано чужу поміч для голодуючих, а тепер ніякої помочі нема.

МОСКАЛІ НЕ ГОЛОДУЮТЬ...

Характеристичне й те, що навіть у москалів, **де голоду нема,** найважнішою темою розмов, це про їжу, а коли сперечаються про голод, то хіба над тим, чи вигинуло пятнацять, чи тільки десять міліонів людей!

Про те, як туристи оглядають край, пише автор так:

„Мені дали перечитати листа, якого писала одна жінка з Ялти до своїх знайомих у Києві: „Минулого вівтірка ми ледви пізнали Ялту", — писала вона. — „Як ви знаєте, в нас страшенно велике число голодуючих. До моєї хати заходить денно біля трицятки з них, а я стараюся дати хоч по окрушині їм усім, бо боюся, щоб котрий із них не впав мені перед порогом, на моїх власних очах. А в минулий вівторок всі вони зникли. Наша поліція появилася у білих мундурах. Ми не знали, що це все має означати, аж десь біля одинацятої години побачили ми сотню чужинців, які приїхали, щоб нас відвідати..."

(Укрбюро Льондон.)

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

З ПОДОРОЖНІХ ВРАЖІНЬ.

Моя поїздка на захід. — Виїзд. — У вагоні. — Принагідні знайомі. — Цікаві розмови з поворотцями із СРСР.

Наш брат-журналіст дуже сильно відчуває потребу живих звязків із заходом і дуже радо подорожував би туди, до культурних осередків і великих західних столиць для відсвіження думки, для збільшення вражінь, для своєрідної регенерації свого інтелектуального механізму. На жаль, такі подорожі наш брат може незвичайно рідко відбувати. На це нема спроможности. Є охота, є потреба, є тяги, але нема саме того найважнішого. А на поняття спроможности складається в нас багато дуже поважних т. зв. дрібничок, як ось: паспорт, час, подорожня тура, кошти дороги і т. п.

Часом бувають неминучі потреби виїзду котрогось з наших. І тоді такий кандидат на подорожнього затискає уста, узброюється у впертість, переборює всякі можливі труднощі, звязані із самою підготовкою до подорожі і доводить важкими зусиллями остаточно до того, що виїздить у світ на тиждень, а найбільше на два.

У даному випадку я був тим, що завзявся поїхати бодай до середущої Европи і поїхав. Мав я таке щастя, що до одної столиці приїхав саме на час революційної підготовки, а до другої на час не дуже приємної валютової реформи. Словом: в одній і в другій столиці кипіло, клекотіло й реформувалось у наслідку щось нове в їх житті. Та про це пізніше.

Починаймо від виїзду. Пів шестої ранком виходив я зі своєї хати з валізою. Був прикрий морозний вітер і брудний сніг під ногами. Я прямував одинокий хідником у напрямі стоянки авт. Треба було спішитись на львівський головний залізничий двірець, щоби найти добре місце в поспішному поїзді до Відня і не спізнитись. Чим більше я зближався до центру міста, тим частіше стрічав гурти розбальованих молодих людей, що вертали з карнавалових ночей. Вкінці опинився я в авті і поїхав на двірець. Якось неприємно почував себе. Хотілося чомусь не їхати. Але не належу до тих, що завертають з дороги і тому отрясся я скоро від такого прикрого почування та потягув у думках, зовсім не звязаних із моєю поїздкою, ні з її плянами. Авто спинилось. Це був залізничий двірець. Білети в мене були і тому швидким кроком підійшов я до кіоску, купив кілька газет на дорогу та вийшов на перон.

Тут почав я шукати відповідного місця. На диво, всі переділи 3-ьої класи були вже добре обсаджені. В одному знайшов я вільне місце і заняв його. Примістивши свої речі, почав я оглядати товаришів дороги. Між ними відкрив одного знайомого львівського купця, що їхав до Тарнова. З інших цікавили мене дві особи. Біля вікна сидів сильний, плечистий мужчина у невиданому у нас плетеному светері та в бронзовій низькій шапці кавказького крою і завзято їв. Його обличчя не було симпатичне. У протилежному боці, біля дверей, сиділа молода інтелігентна жінка з маленьким хлопчиком. По ній видно було велику втому. Була сумна. Дитина дрімала. Жінка була убрана в якусь дуже вже зужиту, колись порядну одіж. З вигляду обох тих людей я робив висновок, що вони або вертають або їдуть із СРСР. Все те діялося дуже скоро. Виявилося, що мої здогади мене не обманули.

Мужчина скінчив їсти і виняв із торби московську „Правду". Я не витримав і заговорив до нього. По українськи він не розумів, по польськи теж ні. Тому я зібрав усі свої знання російської мови і заговорив до нього по російськи. Він відповів. З розмови виявилося, що він чех, що їде на відпустку до дому з Харкова. Він є кваліфікованим робітником і працює в Харкові у тракторному заводі. Розмова заповідалася для мене прецікаво. Рівночасно виявилося, що згадана жінка теж їде домів із СРСР, але знова між Україну. Їде здалека, бо аж з-під Кавказу. Її чоловік висококваліфікований спец. Вонаж їде відвідати родину. Такої екзотичної стрічі у вагоні я не надіявся. Тому не диво, що від розмови з тими людьми я сподівався дуже багато. Надіявся почути багато фактичних даних про життя і побут в ОРОР, зокремаж у Харкові та взагалі на Україні. Я засипував обох питаннями. Вони відповідали, але не все щиро і не все безпосередньо. Вони взаїмно собою вязались. Особливо здержливою у відповідях була моя нова знайома. Я принагідно підкреслив, що не люблю більшовиків і що я є противником їхнього устрою та їхніх експериментів у всіх ділянках державного і суспільного життя. Те моє підкреслення мало той наслідок, що чех почав зі мною говорити ширше, а нова знайома оглядніше.

— Ви партійний? — питаю чеського робітника.

— Ні, відповідає.

Розпитую, як йому живеться. Каже, що добре. Всього має подостатком. Все хвалить. Дістає 360 карбов. у місяць. Це вистарчає йому на утримання трьох членів родини. Має жінку і хлопчика 13-літнього. Мешкає в новопобудованому робітничому домі. Мешкання складається з одної кімнати, кухні і лазнички. Показує фотографію дому, в якому мешкає. Дім великий, але не виправлений. Нагадує своєю конструкцією робітничі доми у Відні. Всі продукти для харчування купує в заводських робітничих кооперативах. На заводі працює 12 тисяч робітників. Хвалить собі орґанізацію. Син ходить до української школи. Говорить добре по українськи.

— Чомуж ви не вмієте по українськи?

— Мені тяжко вивчитись. По російськи знав я трохи ще перед виїздом до СРСР. А по українськи розумію.

— Чомуж мене не розумієте?

— Бо ви говорите якось не чисто по українськи. І я розумію тільки дещо з того, що ви говорите.

Тому-то я говорив з ним далі по російськи, а зі знайомим купцем велися вражіннями по українськи.

— А якже вам живеться, пані? — питаю жінку, що їде аж з-під Кавказу.

— Живеться! — відповідає.

З нею говорю по німецьки і по російськи. Інших мов, для мене доступних, вона не знає.

— Скільки заробляє ваш чоловік, що є таким поважним спеціялістом?

— Мій чоловік заробляє *три тисячі* рублів місячно.

— Чи вистарчає вам це на життя, чи складаєте ще щось з того?

— Ні, все проїдаємо. Ми там два роки, але досі крім взуття і одежі нічого не купили, хіба для дитини. Весь заробіток зживаємо на харчі та на утримання дому. Харчі набуваємо у торгсіні по „коморческих" цінах. У кооперативах купуємо мало, бо не маємо до них доступу. Чоловік працює дуже багато, а я займаюсь домом і дитиною.

— Чи маєте прислугу?

— Маємо. Платимо служниці 50 карб. місячно, даємо харч і помешкання.

— А як мешкаєте?

— Мешкаємо в новопобудованому домі для спеців. Мешкає в цьому домі 80 родин. Ми маємо чотири кімнати з кухнею і ванною (лазничкою). У нас живе ще сестра чоловіка з двома дітьми, вдова теж по спецові (інжинірові). Мусимо її утримувати, бо інакше не мала би спроможности жити.

Оповідання тієї молодої жінки зробило на інших подорожних помітне враження.

— Як це так — каже купець, — що ви проживаєте добре (це говорить він до чеха) за 360 карбов., а тут три тисячі йдуть на самий прожиток. А ви кажете, що зі своєї платні ще й убираєтесь?

— Це неможливо — каже чех, — щоби можна було видати аж 3 тисячі карбов. місячно на самі харчі, навіть для родини, зложеної із 6-ти душ. Там-же все дешеве. Ось це вбрання, що на мені, коштує 150 карб.

Мій знайомий купець узяв у руки матерію і дуже скривився. Вона з самого вигляду представлялась кепсько та гірше ніж скромно.

У відповідь на ці застереження чеха скривилась також і молода жінка. Вона показала на дитину і сказала:

— Ось у дитини на ногах чобітки. (Всі ми звернули на них увагу. Вони були з телячої простої скіри). Ці чобітки для чотиролітнього хлопчика („мальчика") коштують теж 150 карб.

— Як це так? — зареаґував нервово чех.

— А так, вони роблені „по заказу" (на замовлення), бо таких малих у нашій крамниці (кооперативній) не було можна набути.

— Як так, то що іншого! — успокоївся чех.

Далі ця жінка вже старалась участи в загальній розмові не брати. Та були хвилини, коли вона дуже обережно і стримано, але все таки реаґувала на надмірні похвали й захоплення чеха для тамошнього життя.

Чех витягнув папіроски, очевидно більшовицькі, і почав нас ними по приятельськи частувати.

— Скільки коштує така коробка папіросок (20 штук)? — питає купець.

— Це коштує 3 карбов.

— А ви все їх курите?

— Так.

— А якже ви можете собі позволити на це при місячній платні 360 карбов.? Вже напевно викурюєте одну коробку таких папіросок денно?

Цей запит наскочив нашого поворотця, але не збентежив. Зате помітно вдоволена була таким запитом наша товаришка подорожі.

— Ну, щож — казав чех. — 3 карб. — це „комерческая" ціна, а я дістаю ці папіроски в „нашому кооперативі" значно дешевше, „по себестоїмості".

Яка є ця „себестоїмость", того він не сказав.

За деякий час бажав симпатичний у розмові чех почастувати нас і більшовицькою водкою. Мав її у підручній торбі цілу бутельку. Всі ми подякували.

— „Це т. зв. рисовка?" — сказав я.

— „Нет, монопольная" — відповів чех, не зрозумівши мого запиту.

Дальший хід тієї розмови завтра.

Вас. Мудрий.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український загал, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

посвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa, ul. Złota 25 m. 10.**

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник **„БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ"**. — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Ширіть наш часопис!

За одноцілу політику Італії, Угорщини та Австрії.

БЕРЛІН, 23. 2. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Будапешту, що у наслідї вчорашніх розмов між італійським державним підсекретарем Сувічом і угорськими державними мужами рішено створити орґанізаційний статут, що устійнював би одноцілу лінію заграничної політики Італії, Угорщини та Австрії на взірець орґанізаційного статуту держав Малої Антанти. Статут підпишуть в Римі.

Гаймверівці приходять до влади.

Долішньо-австрійський сойм зійшовся 22. ц. м. на засідання, на якому президент сойму Фішер ствердив, що 20 соціял-демократичних мандатів уневажнено. Начальник Долішньої Австрії Рабітер подякував кари. Дольфусівці, вісканці, фоєві війську, поліції та дотичним формаціям за швидке здавлення збройного повстання і запропонував, щоби сойм з вдячности за те, вибрав заступником начальника представника Гаймвери, майора Бара. Внесення прийнято одноголосно. Також в інших австрійських країнах місцева влада буде реорганізована.

Закарпаття.

ВІДКРИТТЯ ДОМІВКИ ЖІН. СЕКЦІЇ Т-ВА „ПРОСВІТА" В УЖГОРОДІ".

Дня 17. II. ц. р. відбулося в Народньому Домі „Просвіти" в Ужгороді святочне відкриття домівки Жіночої Секції Т-ва „Просвіта". Свято почалося промовою директора о. А. Волошина, який підніс вагу і значіння праці жіноцтва в нашому суспільному житті. Поет В. Ґренджа-Донський продеклямував свій вірш, написаний з приводу відкриття домівки, а голова Жіночої Секції п-і Ірина Невицька пояснила ціль новозаснованої домівки. По офіціяльній частині відбулася забава з танцями, яка тревала до 2-ої г. ночі. Зазначуємо цю подію, як початок оживлення нашого товариського життя, якого в Ужгороді досі за останні роки дуже бракувало. (У. С.)

ЗАЛОЖЕННЯ ПЛАСТОВОГО ХОРУ В ХУСТІ.

На ініціятиву бувших „джембористів" відбулися установчі загальні збори пластового хору в Хусті дня 4. II. ц. р. в держ. нар. школі. На зборах прочитано правильник хору, який одноголосно принято, сконстатовано, що до „Краєвого Хору Українських Пластунів" зголосилося досі 44 душ пластунів (ок) з 23 ріжних місцевостей Підкарпаття, які на основі правильника згодилися що-місяця зїзджатись на цілоденну пробу, при чому всі кошти подорожі покривають самі. На зборах вибрано управу хору: голова бр. Ю. Шпірій, д. учит., зб. пров. в Хусті. Ініціятивний комітет подав звіт з підготовчої праці: заложено постійний фонд для хору, на який між іншим зложив княжий дар епископ А. Стойка в сумі 500 кч., за що збори іменували його почесним членом і добродієм хору.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ С. К. „РУСЬ".

Дня 4. II. ц. р. відбулися в Ужгороді загальні збори Спортового Клюбу „Русь". Зборами проводив голова д-р Едмунд Бачинський. Сергій Єфремов реферував про успіхи, які клюб осягнув у минулому році і передав грачам памятні плякети. По звітах функціонарів переведено вибори. Функціонарями стали менш-більш ті самі, що були минулого року.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Похорон бельґійського короля.

Похорон бельґійського короля Альберта І., що відбувся минулого четверга в Брюселі, перемінився у велику маніфестацію в честь покійного монарха. Такого похорону не було від багатьох літ в Европі. Цілу жалібну врочистість увіковічнили фільмові знимки, причому до Брюселю прибуло біля 100 заграничних кореспондентів, деякі літаками. Хід похорону був такий:

В год. 7.30 ранком домовину з тілом короля виставлено на площі перед замком. Був це знак до дефіляди. Кількадесять тисяч б. військових машерувало перед домовиною напротязі 2 і пів години.

В год. 10.15 перед домовину заїхала гармата, запряжена в шість чорних коней. Домовину прикріплено до гарматнього дула, після чого уставився жалібний похід. Попереду йшов відділ хорунжих, ніс прапори всіх бельґійських полків, дальше йшло духовенство з примасом Бельґії та папським нунцієм. За домовиною ведено улюбленого коня покійного короля.

Дальше йшли: сини кн. Леопольд і кн. Карло, біля них італійський наслідник престолу кн. Гумберт. Кілька кроків за ними ішов президент Франції Лебрен і болгарський король Борис, дальше кн. Валії, люксембурський кн. Фелікс, шведський кн. Карло, батько теперішньої бельґійської королевої, шведський кн. Ґустав Адольф, наслідник норвеського престолу кн. Оляф, чоловік голяндської королевої кн. Гайнріх, румунський кн. Микола, данський князь Аксель, син короля Сіяму кн. Чуля, опісля заграничні місії та делеґації. Польська делеґація йшла під проводом ген. Конаржевського і Яцковського. Приватно йшов піяніст Ігн. Падеревський.

Одночасно до катедри прибули королева Єлисавета і княжна Астрід, які згідно з місцевим звичаєм не взяли участи в похоронному поході.

У брюсельській катедрі домовину зложено на підвищеному катафальку. На домовині замісць корони і королівського плаща, як вимагає традиція, умішено сталевий військовий шолом, якого покійний король уживав підчас світової війни в окопах і воєнний однострій.

Після жалібного богослужения винесли домовину з катедри і привезли вулицями до церкви на передмісті Лякен. Тимчасом князі всіли до повозів і відїхали на місце вічного відпочинку короля, а жалібний похід посувався поволи вулицями. Переходячи попри могилу бельґійського Незнаного Вояка, похід задержався, вшановуючи цей момент одномінутною мовчанкою.

Прибувши до Лякен, домовину зложено перед церквою на катафальку, перед яким розпочалася військова дефіляда. Попереду йшли французькі й англійські відділи та делеґація американського леґіону. Опісля дефілювали бельґійські війська, дальше делеґації бувших комбатантів із заграниці з прапорами. Після дефіляди знято домовину з катафальку і перенесено до церковної крипти, де находяться домовини цілої королівської родини. Після зложення домовини на місці вічного відпочинку доступ до неї мали тільки члени королівської родини і голови держав.

В похороні взяло участь коло пів міліона осіб з Бельґії та заграниці.

В пятницю, 23. ц. м. відбудеться коронація нового короля Леопольда.

КОРОЛЬ АЛЬБЕРТ І.

втішався великою популярністю за свою геройську поставу в часі світової війни. Хоча сам з німецького роду Кобурґів і тісно з Гогенцолернами споріднений, проте в 1914 році без вагання відкинув німецьке ультіматум, ставши на становищі, що честь народу вимагає боронити незайманість держави, якої він є монархом. Усю війну перевів в окопах. Колиж німецькі війська окупували майже цілу Бельґію і він находився з рештками бельґійської армії біля Гавру, — він відкинув запрошення французького уряду переїхати на французьку територію: як довго — мовляв — залишився один клаптик рідної землі, обовязком короля є не кидати його. (Які прикрі порівнання викликує в галицьких українців те геройське становище бельґійського короля!). Тому й на домовині Альберта І. поклали всупереч традиції не корону і королівський плащ, а сталевий шолом і вояцький плащ, який він носив на війні.

Другою причиною великої популярности помершого монарха серед народу була його простота і — замилування до спортів. Він особисто скрізь провадив авто та їздив на ровері й мотоциклі. Пристрасно любив теж пільотувати аеропляном, ба навіть залюбки їздив на залізничій машині поруч з машиністом (провадити потяги, це — як відомо — улюблене заняття болгарського короля Бориса). Був теж завзятим альпіністом. Недавно рада міністрів окремим письмом просила короля пильніше дбати за своє здоровля і не наражуватись. Але він не послухав — і впав жертвою спорту.

—o—

Штаремберґ президентом Австрії?

„Прагер Пост" повідомляє, що у віденських політичних колах рахуються з уступленням президента Австрії Мікляса. В Гаймвері аґітують, щоби президентом іменувати кн. Штаремберґа, бо вибори в нинішніх обставинах виключені. Ставеться це так, що през. Мікляс не уступить, лише проголосить себе хорим, а тоді його наступником стає канцлер Дольфус. Тоді Дольфус іменував би спеціяльним розпорядком Штаремберґа президентом Австрії. Велика частина хр.-суспільної партії є проти такого рішення. Колиб і Мікляс уступив, воліли би на його місці бачити Дольфуса. Тоді канцлером став би заступник Фея.

Розбитки з „Челюскіна" видають часопис.

Зі Шмідтового табору в Берінговому проливі повідомляють, що будова деревляного бараку на пливучому леді вже покінчена. Вдалося побудувати справжній мешкальний дім, до якого перемістили жінок і дітей і частину мущин „Челюскінової" виправи. Члени виправи видали саме 1. число настінного часопису під редакцією письменника Семенова.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 25. ЛЮТОГО 1934.

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

У ДОЛИНУ МІССІСІПІ.

Мій поїзд на залізничому шляху, що йде лісами найбільшого американського стейту, Пенсильванії. Весняна, зоряна ніч вимаяила й інших на обсерваційний ґанок заднього вагону довжезного поїзду. По обох боках ми лишали за собою увгіря покриті чорними від ночі корчами та широку залізну дорогу, яка швидко губилася в пітьмі. Над нами мигоціли зорі, а в далечі розсипувалися обтаки від розсипаних блискавиць. Видно, що десь шаліла буря, тільки грохіт громів заглушував чахкання нашого „спіріт-у".

Вже яких 20 годин подорожні сидять у замкненому вагоні. Нарешті на другий день рано перший довший постій на стації Річмонд, Індіяна. Значить поїзд переїхав Пенсильванію та Огайо. Довкруги міста рівнина. Ясна гаряя днина, хоч не знати, як буде кільнадесять миль далі. Поза містом прегарні городові фарми, з бетоновими інспектами та велитенськими сталевими теплярнями. Земля не виглядає дуже родюча: або то жовта, то сіра. Її саме навозить іншою, чорною та розсипають. По полі ходить богата худоба й чорні свині, яких у нас уже мало видно. На цих безмежних рівнинах орють фармери тракторами та кіньми. Приорюють високу кукурудзянку, з якої ще в осени повідломлювали шульки. Поля перетинають лінії низинні ріки, з берегами порослими лозами, вільхою й вербами.

Індіянополіс, (364.000 мешканців), столиця стейту. Здовж коротких і рівних вулиць доволі високі будівлі. На перехрестях вулиць більший будинок на зразок вашинґтонського „капітолю", тільки менший. Це стейтовий парлямент. Проти залізничої стації стоїть обеліск зі статуєю. Це памятник війни. Місто торговельне, рухливе має 17 залізничих ліній.

Серед цього управленого степу попадаються густо забудовані села картеровими будинками, при простих вулицях, висаджених деревами, а навіть високими стрункими тополями. От, уже „Тер От" зі своїми 62.000 мешканців, з залізничим розгалуженням до Пеорії. Значить — ми вже в полудневій частині стейту Ілізоїс; отже наш поїзд пробив від учора 883 миль. З червоної цегли залізнича стація виглядає, як касарня, або твердиня. Такого вигляду надає їй особливо висока, кругла, рівна вежа, немов башта. Це форт.

Евергійні приходні з Европи поширили людську культуру по преріях Америки. Якби не вони, то тут сьогодні паслись би табуни дикої звірини. Тепер тут село, ба, місто з асфальтованими, рівними вулицями, які перетинає трамвай. Нехай буде, що це тільки поверхована культура. За нею прийде глибша, бо мусить прийти. А скільки держав не дало цієї поверховної культури при рівних, або й більших вимогах до своїх „горожан"! А зрештою — річ не тільки в тому, щоб знати, чи навіть розуміти всякі світові явища, але й у тому, щоб з них користати вже таки сучасній людині. Коли в ім'я того ідеалу треба було нищити цілу нездібну до життя червону расу на північно-американському континенті, то дарма. Від цього світ не зупинився. Сьогодні червоні опинились по резерватах, немов у зоольоґічних городах.

Залізниця стає з чотиро-шляхової три- а далі і дво-шляхової, а від Бровнстаун переходить на один шлях. Нема кого воєнти з близька, бо людські оселі рідко. Здається, що в цій околиці можуть осісти міліони нового населення. І чому властиво Америка не пускає їх?.. Тут трапляються вже дороги з болотом. На тих дорогах можна побачити старосвітську американську бричку з широким підвозям, з тоненькими колесами й маленьким скринкуватим сідалом, з будою на верху. Жито вже висипалося в колосі тоді, як у нас „на Юра сховається в жито кура".

Від Покаантас чути по стукоті коліс, що женемо стрімголов у долину Міссісіпі.

—o—

За 300 — 1.100 долярів.

Несамовиті історії про використовування селянської темноти.

(На підставі акту обвинувачення V. Ds. 311-31).

Оповідає Данило Морикішка зі Звенигороду, пов. Бібрка:

З початку 1928 р. Морикішка позичив у Мехля Парнеса 300 дол. **на 40 проц. річно** і на це підписав векслевий бляжкет. По році Парнес **зажадав звороту позиченої готівки разом з відсотками в сумі 800 дол.** Не бажаючи платити дальше таких великих відсотків, Морикішка **відступив Парнесові на уморення свого довгу в сумі 800 дол. ґрунт „Підсадка-Стежак" з правом відкуплення до 6-ох місяців за 1000 дол.** По 6-ох місяцях Морикішка **спізнився на один день і мусів ще доплатити 100 дол.** І справді контрактом з 11. VII. 1929 р., зладженим у канцелярії д-ра Шренцля в Бібрці, відкупив той ґрунт за 1.100 дол. від Юди Парнеса, батька Мехля Парнеса, при чому дав Мехлеві 850 дол. у готівці, а на решту, себто 250 дол., дав 3 невиповнені векслі, зобовязуючись викупити їх до 3-ох місяців.

Коли Морикішка не міг викупити векслів, Мехель Парнес зложив їх у канцелярії д-ра Кормеса і д-ра Вайса у Львові, а ті зажадали від Морикішки заплати за них 315 дол. Морикішка дав адвокатам за поквітуванням 75 дол., а згодом ще 115 дол., але ті поквітування забрав від нього Парнес, коли той показував йому їх на доказ, що сплачує борг. Потім Парнес відібрав векслі від львівських адвокатів, виповнив їх на суму 337 дол. і переніс до адвоката д-ра Шренцля в Бібрці. Тут заскаржив Морикішку, а цей, не бажаючи процесуватись, не зробив векслевих замітів, тимбільше, що вже виплатив на борг 190 дол. Накази стали правосильні і Морикішка заплатив адвокатові за поквітуванням борг з коштами разом у сумі 289 дол. і 365.30 зол.

На тому історія не кінчиться. Жінка Морикішки задумала віддати його під курателю. І тут знову являється Парнес зі спільником Нухімом Бляйхом та обіцюють дати Морикішці адвоката, який оборонить його перед курателею. За це кажуть собі підписати вексель на 100 дол. Морикішка дав вексель та ще доплатив готівкою 20 дол. В міжчасі Морикішка погодився з жінкою і зажадав звороту векселя, бо, мовляв, Парнес і Бляйх нічого в його справі не робили. Але ті запевнили, що вже дали адвокатові гроші, а щоби не процесуватися, то Морикішка погодився з ними, а саме дав їм половину ґрунту „Горбок" вартости 200 дол., на що списано контракт у адвоката д-ра Шренцля в Бібрці.

Так каже акт обвинувачення на підставі зізнань Морикішки. Нехай би з того не все було правдою, нехай би для правди лишилося з того лише 10-а частина, то й того досить. Це несамовита історія.

ЯК МАРІЯ АНДРУШКО РЯТУВАЛА ҐРУНТ?

Марія Андрушко дістала в 1927 р. від Маґди Ониськів 3 морґи поля і частину дому з обовязком удержувати даруючу до смерти. По якомусь часі Ониськів заскаржила Андрушко в уневажненні даровизни. На це навинувся Беріш Аліфанц і предложив Марії Андрушко за відповідну винагороду перевести й оплатити процес.

М. Андрушко виграла процес, а коли дістала від адвоката рахунок коштів лише на 53 зол., дала переконатися, що ті кошти були 250 дол. і на ту суму виставила Аліфанцові вексель у бляжкеті. На уморення цієї суми Аліфанц зажадав пів морґа поля. На полі було право досмертного вживання на річ даруючої, але Аліфанц запевнив, що з тим можна собі порадити, що можна зробити якийсь поділ, що він це все зробить, але Андрушко мусить дати йому на забезпечення коштів вексель на суму 164 дол.

Аліфанц дійсно перевів поділ, а потім заскаржив Марію Андрушко за заплату 250 і 164 дол. Коли вона діставала накази заплати, Аліфанц зявлявся завсіди рівночасно, запевнював Андрушко, що це тільки така судова формальність, що тут іде лиш про забезпечення і відбирав того самого дня накази. Піддаючись запевненням Аліфанца, Андрушко не вносила замітів і накази заплати ставали правосильними. Тоді зліцитував ґрунт М. Андрушко і на ліцитації купив частину обійстя і біля пів морґа землі, які М. Андрушко дістала від Маґди Ониськів шляхом даровизни. Мав за це заплатити 4.510 зол., отже по потрученні його вірительности 414 дол. і коштів мав ще зложити до депозиту 341.50 зол.

Мехель Парнес, Бляйх і Аліфанц представили Марії Андрушко, що повновласник Марії й Анни Ониськів має заскаржити її до суду з причини покривдження при поділі Ониськового ґрунту. Вони обіцяли боронити її і вести за неї процес, який на їх думку мав би коштувати 100 дол. За це, за їх намовою, М. Андрушко записала їм чверть морґа ниви „Загумінки" і пів морґа ниви „Стег", а вони зараз того пів морґа продали Ользі Леськів за 130 дол. — Мало того, вони заскаржили Марію Андрушко до полюбовного суду за 275 дол., які вона ніби-то завинила їм за процесові кошти, і суд таки признав їм 187 дол.

По тих усіх комбінаціях **Марії Андрушко залишилася вже сама лиш хата без ґрунту.** Зіставляючи це все разом, акт обвинувачення каже так:

„Обвинувачені Мехель Парнес, Бляйх і Аліфанц, знаючи про це, що Марія Андрушко дістала від Маґди Ониськів 3 морґи поля і частину дому з титулу даровизни з обовязком удержувати даруючу до смерти, а бажаючи самі добути те, що Марія Андрушко дістала „задурно", створювали замотані і нібито ґрізні для неї ситуації. Здезорієнтувавши таким чином недосвідчену селянку, дійшли вкінці до посідання цілої її даровизни, оправдуючи свій успіх словами „як хтось краде коні, мусить мати в суді вижрути", або „вона задармо дістала, то й я задармо взяв, хай тепер варює".

Також історія не із звичайних.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ Боґімія ч. 4.
65/53 15—180

ФІРАНКИ, КОВДРИ, ПОСТІЛЬ
від найвибагливіших до найдешевших
ВИРІБНЯ 853
ВАНК, Марійська Площа ч. 6.

Неспокій в Нікараґуї.

МАНАҐУА, (Нікараґуа) 23. 2. ПАТ. Славний провідник нікараґуанських повстанців ґен. Августо Сантіно згинув учора в бою з урядовим військом. Убиті теж брат ґенерала, Сократ Сантіно та ґенерали Уманзор і Естрада. Оголошений в тій справі урядовий комунікат стверджує, що Сантіна та його найближчих співробітників убили всупереч виданим інструкціям президента республіки, який заґарантував їм життя, окільки не покинуть столиці. З огляду на популярність серед широких мас населення, якою користувався ґен. Сантіно, наказано слідство. Президент держави звернувся до конґресу, щоби видати спеціяльні розпорядки задля вдержання порядку.

МАНАҐУА, 23. 2. ПАТ. Про вбивство ґен. Сантіна, провідника повстанців, подають такі подробиці: ґен. Сантіно одержав приказ ставитися перед членами національної ґвардії в справі розброєння його прихильників. Ґен. Сантіно відмовився виконати приказ і тому його застрілили. Між жертвами замаху находиться теж провідник партії праці Сальватієра.

ПРИ РІЖНИХ НЕДОМАГАННЯХ природна гірка вода **FRANCISZKA-JÓZEFA** ділає приємно і значно зменшує ті недомагання; часто мала скількість ділає вже певно. Пор. її лікарі.

30.000 чехів йшло Відневі на поміч?

„Іль Реджіме Фашіста" твердить, що більшість зброї австрійських революціонерів походила з Чехословаччини. Доставляли її кораблями з Братислави до Відня а також залізницею через Ґмінден. Осідком австрійської соц. партії, твердить згаданий часопис, є Брно. „Іль Лявоpo Фашіста" стверджує, що муніція, сконфіскована повстанцям, має знак чел. фабрики „Звікав" (Цвікав).

Мадярський „Пешті Гірлап" повідомляє, що цілу революцію зорґанізували були чехи, що в Ціріху заключили пакт соціялісти всіх держав у справі оборони австрійських соціялістів. Братиславський секретар соц. дем. партії Ох запевнив був австрійських соціялістів про поміч чехів. У Братиславі, мовляв, вібралося було 30.000 робітничих руховиків, що мали йти до Австрії, ніби то для оборони віденських чехів.

Процес, що відомий буде аж за 25 літ.

Процес великої шпіонської організації, який відбувається саме в місті Або у Фінляндії, зацікавив усю громадську думку. Відбувається процес при зачинених дверях, бо прилюдний хід процесу міг би бути небезпечний наслідком виявлення державних тайн. Двох із чотирьох адвокатів признали невідповідними для оборони.

Всі обвинувачені є у вязничній одежі. Друга з черги зізнавала начальниця шпіонської орґанізації Марія Мартінцова. Вже першого дня виявилося, що процес потреває кілька тижнів, бо самі протоколи переслухань займають 1.5000 ст. машинового письма.

Тому, що суд постановив, що процес має іти при зачинених дверях, його подробиці відомі будуть щойно за 25 літ. Пояснюється це тим, що на основі фінляндського пресового закону зміст документів, які суд приказав задержати в тайні, можна подати до прилюдного відома щойно за 25 літ.

Радісна вістка.

На весні зачнеться будова церкви СС. Василіянок у Львові.

Громадяни, будуємо у Льва-городі храм Господеві! Серед повені злиднів, пригноблення та малодушности приходимо до вас з тим бадьорим закликом, бо можемо поділитися з вами радісною вісткою, що за кілька місяців приступаємо до будови церкви СС. Василіянок при вул. Потоцького 95., на передмісті Вулька-Новий Світ. Скоординована праця Комітету будови найшла живий відгомін серед ідейної частини нашого громадянства, тої еліти нації, що не кріпким словом, але кріпким патріотичним ділом, ідейністю праці та жертвою свого майна творить для нації вартости на цілі століття. Перегляньмо лісту найповажніших жертводавців, а найдемо там імена тих незаможних міщан та передміщан — Божемського, Ярки, Городецького, Стоцького та інших, що своїм запалом так дуже пригадують ревних для батьківської віри братчиків старої Львівської Руси. Спитайте про робітників у працях Комітету, а там найдете їх побіч кількох інтеліґентів. Ось у чім ще й друга причина нашої радости, що на місці патріотичного слова стає патріотичне діло твердих робітничих рук. Не згадуємо вже про невсипущу працю СС. Василіянок.

За 20 місяців праці Комітету прибрано досі понад 20 тисяч зол., не вчисляючи люди жертв у натурі. За половину тих грошей закуплено та звезено вже на церковну площу 120 тисяч цегол, 100 фір піску, 3 ваґони вапна й 1 ваґон деревного матеріялу.

Попередні пляни церкви проекту інж. архит. Гонцая змінено значно, числячися з поступом новочасної архитектури та вимогами будівельного уряду. Остаточну редакцію пляну приняла вже окрема комісія знавців нашого мистецтва. Дістанемо храм модерного стилю, але з прикметами українського будівництва. Під церквою буде збудована велика саля, що служитиме потребам школи СС. Василіянок та українського громадянства тої дільниці Львова.

Ігуменат монастиря пішов назустріч слушним домаганням громадянства, що бажало забезпеки в тому напрямі, що новоздвигнений храм буде служити потребам вірних. Митрополичий Ординаріят вже прирік, що при новій церкві повстане філія архикатедральної парохії св. Юра, а СС. Василіянки допоможуть до удержання постійного священика, що буде обслуговувати духовні потреби їх та доокольичного українського населення.

Як тільки зліже сніг, відбудеться посвячення площі, а в травні приступаємо до закладання фундаментів під нову церкву.

Громадяни українського Львова та Галицької Землі! Поможіть почате діло довести якнайскорше до кінця! Піднімаймо з пороху забуття славні традиції Львівської Руси давніх століть, коли в нашім княжім городі було понад 15 церков. Нехай приклад ідейної горстки вулецьких передміщан світить усім, хто розуміє, яким могутнім бастіоном стає нині церква в житті недержавної нації. Нехай ніхто не заспокоює свого громадянського сумління, що жертвою 3—5 зол. він сповнив уже свій обовязок українця города Львова! На будову теревалого діла, яким є церква,

жертва мусить бути більша, бо лиш по жертвенности цінити мусимо питомий тягар патріотизму одиниці.

Зокрема Комітет будови звертається до старших безділтних людей: може по смерти не буде кому помянути ваші душі, тому передайте той обовязок у руки СС. Василіянок. Хто вплатить одноразово або ратами 500 зол. на будову церкви, буде втягнений у поминник ктиторів храму, за яких душі щомісяця буде відправлятися одна Служба Божа по всі часи, доки істнувати буде монастир.

Звертаємося до всіх побожних українських сердець: шліть жертви на будову церкви у Львові, декларуйте добровільно означені суми, фундуйте собі місця ктиторів храму!

Жертви та ратальні сплати просимо слати на конто Почтової Каси Ощадности ч. 412.341 „Комітету будови церкви СС. Василіянок у Львові". Чистий чековий бланкет можна дістати в кожнім почтовім уряді за 5 сот. та гроші переслати без почтової оплати.

При кінці подаємо зиказ дотеперішніх жертводавців, що дали від 50 зол. вгору. Жертвували в золотих: по 300 Ексц. Митрополит і Земельний Гіпотечний Банк; 265.50 ігум. Моніка Полянська; по 200: Ольга Панчишинова, Мих. і Кат. Ярин, А. Тірова; 150 о. В. Лицинак; 117 ігум. М. Макрина (Америка); 105 Учит. Збір шкіл СС. Василіянок при вул. Потоцького; 150 о. М. Лада; 135 Бібльос; 132 Ева Дуляк (Америка); 110 К. Лагодинська; по 100 о. А. Бучацький, Ів. Витковицька, радн. Ганулик, А. Костишин, І. Ризник, д-р М. Чубатий, С. Хандерес, А. Щирба; 89 М. Городецький; 84 о. Е. Громницький; 80 Ю. Марцевич; 75 Ольга Бачинська; 70 К. Гладилович; 60 Е. Тишинська; 55 А. Роїк; 52 ізж. Кулісич; по 50 Марія Білецька, Т. Вітковицька, Г. Гречух, през. В. Денцкевич, о. Ю. Дзерович, Достава, Заведення Злоня, І. Калнесць, Н. Литвиненко, Марійське Т-во Пазь, М. Стоцький, П. Свірський, д-р А. Чаплінський, С. Шапковська. — Жертви нижче 50 зол., оскільки ще не були оголошені, будуть подані до загального відома пізніше.

Крім того зложили в натурі такі жертви: мистці О. Новаківський, І Труш, І. Іванець, С. Гординський, М. Морачевська, Курилас і ін. твори своєї руки, ОО. Василіяни (Лавра) 1 вагон зошок, ОО. Студити (Львів) 100 фір піску, Божемський Данило фелон, радн. Ганулик нагрестольний хрест, Ів. Левицька срібну тацу з ампулками, Поватин п. Кузьмич дев'ятруваз чаші, а п. Стефанівський хрест на головну церковну баню.

По широкому світі.

— Канцлер Дольфус вибирається з початком березня до Риму, щоби обговорити з Мусолінієм справу реформи в Австрії та инші справи з ділянки міжнародньої політики.

— З Праги зачувати, що губернатором чехословацького Національного Банку буде іменований мабуть проф. Енґліш, один з ініціяторів нової чехословацької монетарної політики.

— Урядовий комісар м. Відня д-р Шміц визначив спеціяльну комісію, що має переміняти ріжні назви вулиць і площ. М. ін. дім, зовний домом Метеотія, переіменовано на дім Джордавіа, відомого фашистівського провідника.

— Федерація анґлійських вугленопів оголосила під адресою уряду меморіял, в якім домагається почину задля розвязання міжнародніх умов у справі загально-світового вугленого порозуміння між країнами, що продукують і консумують.

Сніговія в Греції.

Від кількох днів великі сніги впали в усій Атиці та в північно-східній частині грецького архипелягу й на острові Кресі. В Атенах верства снігу доходила до 50 цм., а в доволичних місцевостях, трохи вище над рівнем моря як нпр. у Кіфісії та Амарусі було снігу й на метер. Такого снігу не памятять там від 1911 р. і він узагалі є рідким явищем у Греції. В Піреасі замерзло троє людей. В Атенах станули трамваї. Школи наслідком розпорядку влади були зачинені. Багато крамниць не відчинили. Нижчі службовці, як листарі, робітники чищення вулиць, кольпортери часописів не прийшли до праці. В ріжних місцевостях унеможливлена телеґрафічна й телефонічна сполука. Підмісні залізниці не функціонували. З усіх місцевостей Греції повідомляють, що температура впала на 1—11 ст. нижче зера.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

2 Найбільші успіхи сезону
ЦЕ
Родина і Товаріщ

З українського життя у Львові.

Комунікат Народньої Організації українців м. Львова до усіх її членів.

Рішенням Осередньої Старшини Народньої Організації з дня 20. січня ц. р. доручено Дільничевим Нар. Організаціям в місяцях березні і квітні ц. р. перевести провірку членів на дільниці. Виконуючи отсе доручення, до кожного члена Нар. Орг. зайде в тому часі член Старшини.

Подаючи це до відома нашим членам, просимо віднестися з повним довірям до провірюючих Старшин і дати їм відповіді на їх запити.

За Народню Організацію Українців м. Львова:
Д-р Ст. Біляк голова. **А. Добрянський** секретар.

Заява АНУМ в справі виставки д-ра І. Свєнціцького у Варшаві.

З огляду на репрезентаційний характер „Ретроспективної Виставки українського мистецтва", уладженої д-ром І. Свєнціцьким у Варшаві, Асоціяція Незалежних Українських Мистців протестує проти форми і способу її переведення. Через недбалий і невмілий підбір експонатів, зведено на нівець сучасні наші мистецькі досягнення (і викривлено старе мистецтво) зі шкодою для українського мистецтва в цілому, для мистців і для Нації, якої мистецьку культуру представлено в невідповіднім освітленні.

Стверджуємо, що д-р І. Свєнціцький не звертався ані до мистецьких українських організацій, ані до окремих мистців, і перевів виставку виключно по своїй вподобі, на власну руку, через що попало на виставку багато припадкових експонатів, які до ніякої репрезентації не надаються.

Застерігаємося проти самовільного виставлювання мистецьких творів, хочби вони були і власністю Музею, без повідомлень живучих авторів і без їх згоди.

ЗА АСОЦІЯЦІЮ НЕЗАЛЕЖНИХ УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ
Ярослава Музика, Михайло Осіньчук, Павло Ковжун.
У Львові, дня 21. II. 1934.

Шукають вбивників.

ПАРИЖ, 23. 2. ПАТ. На конференції, яку відбули міністри внутрішніх справ і справедливости з премієром Думерґом, постановлено зробити все, щоби викрити вбивників радника судового трибуналу Пресса. За викриття злочинців визначено нагороду 100.000 франків.

—o—

ПЕРШІ „ГОЛОДНІ" В ЛЬОНДОНІ.

У пятницю прийшов до Льондону перший відділ 50 безробітних жінок із Дербі, що беруть участь у поході „голодних". Це жінки, що не мають праці, або жінки робітників, що вже 8-ий рік не мають праці. В пятницю мають уже бути в Льондоні всі відділи походу. В суботу будуть походи по місті.

—o—

Коронування бельґійського короля.

23. лютого припинено на два дні жалобу, проголошену з приводу траґічної смерти короля Альберта, зогляду на коронування. Коронування почалося в пятницю 23. лютого в 9-ій год. рано трівмфальним вїздом Леопольда III. до замку. Попереду короля їхав гурт ґенералів, опісля король Леопольд III. вїхав у брамі замку, а опісля на чолі чеського відділу кінноти появився на місті. Підчас вїзду короля до міста артилерія віддала 101 стрілів В год. 11. на святочнім засіданні парляменту проголосили Леопольда III. королем Бельгії.

—o—

Репресії в Лінцу.

В Лінцу відбулася розправа проти трьох соціял-демократів, робітників, що вбили пл. Надера і двох вояків полку альпейських стрільців. Двох засуджено на кару смерти, одначе тільки одного страчено, а другому перемінено кару на досмертну вязницю.

Число арештованих у звязку з останніми подіями зростає і дійшло до 800 осіб. Арештованих соціялістів, проти яких ведеться карне слідство, інтерновано покищо в концентраційному таборі.

ОСТАННЯ ДОРОГА

ПОКІЙНОГО Д-РА І. М. КРУШЕЛЬНИЦЬКОГО

Похорони Покійного д-ра проф. Івана Маріяновича Крушельницького відбулися у Львові дня 22. ц. м. До богослуження в каплиці анатомії при вул. Пекарській станули в год. 2. попол.: о. крил. Громницький, о. крил. Кишакевич, о. дир. Горчинський, о. Яросевич та о. Василів. Співав муж. хор радн. Купчинського. Коло год. 2.30 похоронний похід вирушив на Янівське кладовище. На переді йшли учениці шкіл „Р. Ш." з кількома вінками від учениць, дирекції й учит. збору, Батьківського Кружка та Кружка „Р. Ш." ім. М. Шашкевича. Потім ішли учениці шкіл „Р. Ш.", учні з Малої Семинарії, хор і духовенство. За домовиною йшли: дружина Покійного, брат, дві сестри, рідня, голова і члени Гол. Управи „Р. Ш.", члени Молодої Громади", учительство приватних і державних шкіл, студентки та студенти-україністи й багато інтелігенції. Над відкритою могилою промовляли: о. Горчинський, д-р В. Лев від „Учит. Громади", проф. М. Матіїв-Мельник від управи й учит. збору, п-на Янович, уч. VII кл., від гімназії „Р. Ш." і п-на Рожейовська від семинарії „Р. Ш.". Промовці підносили небуденні прикмети Покійного як педагога, вченого та суспільного діяча. Особливо зворушила всіх до сліз поетична промова проф. М. Матіїва-Мельника. Сумерк застав уже, коли останнє „Вічная память" прощало Покійного на далеку дорогу.

Зі сойму.

На пленарному засіданні сойму в пятницю полагодили 8 законів, що ратифікують ріжні закордонні умови. Закони ті приняли одноголосно. Коли прийшло до дискусії над ратифікацією польсько-більшовицького трактату, комуністичний посол Рожек хотів говорити про гостину мін. Бека в Москві. Маршал після 3-кратного упімнення відібрав йому голос.

—o—

НОВИНКИ

— ЦЕРКОВНІ БРОКАТИ, борти, френдзлі, наплечники, хрести ПАНАМУ до вишивання фелонів і фан, ДЗВОНИ, всі готові церковні річи, платнинці, книги, світло КАДИЛО, печатки для Парох. Уряд в. хінсько-сріб. і альпакове СТОЛОВЕ ліжка, НАКРИТТЯ, ПРАПОРИ і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. „ДОСТАВА" у Львові Домініканська 11/I. і Руська ч. 20. в Перемишлі, Костюшка 5, і в Тернополі, Пілсудського 6. 1106 6—6

— **ЯК РОЗБУДУВАТИ ВАРСТАТИ ПРАЦІ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ У КРАЮ. Повідомляємо всіх зацікавлених конкурсом „Діла" на економічні статті під поданим вгорі наголовком, що жюрі, діставши до оцінки 36 статтей, ще не вирішило остаточно, які статті будуть преміовані. Сподіємося, що вислід оцінки жюрі проголосимо за яких 10 днів.**

— **Японський лікар** д-р Олександер Ючоси (Warszawa, Nowy Świat 59, m. 7), спеціяліст внутрішніх недуг, лічить ліками, приладженими особисто з японського зілля, особливо у випадках ревматизму, епілепсії, астми, у недугах серця і венеричних. 1070 3-3

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорунжих 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 52437-10 0

— **З Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові.** Піврічні пописи елевів В. Муз. Інст. відбудуться в днях 26. лютого (понеділок) в год. 4-тій попол. в малій салі Муз. Т-ва вул. Шашкевича 5. II. п. (нижчі роки), в середу 28. лютого в год. 7.30 веч. у великій салі Муз. Т-ва (вищі роки), присвячений памяті помершого великого чеського педагога О. Шевчіка, і в суботу 3. березня в год. 6-тій веч. у малій салі Муз. Т-ва (середні роки). В продукціях беруть участь елеви кляс фортепяну, скрипки, віольончелі, сольоспіву, смичкова орхестра і струнний квартет. Ціна програмки 50 сот. 1139 1-2

Зол. 1'50
Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу
„ЖОРНА“
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА“
Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.
Жадайте оказових чисел!

— **Студентське т-во „Січ“ в Ґрацу** повідомляє, що речинець вношення платнь на літній семестр у грацькім університеті продовжений до 15. березня ц. р.

— **В справі пошанування української мови.** В „Ділі“ ч. 42 появилася замітка, в якій зроблено п. Софронові Ференцевичеві закид, нібито він „поставив в суді внесення, щоби одна наша установа (з якою він у процесі) предложила для нього переклад української скарги в польській мові“, одержуємо від п. Ференцевича виснення, що він ніколи такого внесення не ставив і щойно з „Діла“ про те довідався. Процес, про який згадка, справді відбувається, і тому, що це мешканева справа, п. Ференцевич переклав її Т-ву Охорони Льокаторів. Коли правний заступник названого т-ва справді такий внесок поставив, то зробив він це на власну руку, без порозуміння і за те п. Ференцевич не бере ніякої відповідальности.

— **Похорони бл. п. Андрія Корнеллі** відбулися 22. ц. м. з евангелицького костела у Львові, на Личаківський цвинтар. В похоронах взяла участь велика кількість українського громадянства, знайомих і товаришів праці покійного. На жаль хід похоронів мав деякі дуже прикрі моменти. Напр. підчас поминальної проповіди в костелі, виголошеної пастором по польськи — на домагання родини покійного, промовець підчеркнув... польську національну приналежність бл. п. А. Корнеллі. „якого хай прийме польська земля, що її покійний так дуже любив..“ Немилий характер похоронів злагіднила дещо надгробна промова інж. В. Монастирського, що прощав покійного від Українського Технічного Т-ва, Сільського Госп., Центросоюзу, Т-ва Землі, Т-ва Праці і Нар. Торговлі, — підчеркуючи з притиском українську національну приналежність пок. А. Корнеллі, його працю і заслуги. Такий був хід похоронів людини, що до останньої хвилини свого жертвенного життя, переживала глибокий трагізм національного напруження у власній родині. В. Й. П.!

— **Знову ОУН.** Трибунал присяглих суддів у Самборі розглядав справу 19-літнього Мих. Зарицького, 21-літнього Вас. Мороза, 19-літн. Яр. Римара і 20-літн. Ілька Пристая, що походять з бориславського басейну, під замітом приналежности до ОУН. та звязків з Білаєвом і Данилишином. В слідстві обвинувачені признались почасти до вини, на розправі відкликали свої зізнання. Розправа скінчилася засудженням: Зарицького на 4 роки, Пристая і Мороза по 3 роки вязниці, а Римара увільнено. Крім того всіх позбавлено громадянських прав на 5 літ.

— **Не вільно плекати голубів на сході.** Міністерство внутр. справ у порозумінні з м-ством військових справ заборонює плекати голуби в приграничній полосі на терені воєвідств тернопільського, волинського, поліського, новгородського і виленського. Заборона торкається всіх родів голубів.

— **10 кґ. протидержавних летючок.** При вул. Під Дубом ч. 2 поліція найшла в скрині на сміття мішок протидержавних летючок, вагою 10 кґ.

— **Краєва хроніка.** На дорозі з Журавна до Голешова пов. Жидачів три озброєні бандити напали на купця Герша Ґутенпляна і стероризувавши його револьверами, зрабували 240 зол. Поліція арештувала кількох підозрілих. — В Спасі пов. Долина орухомлено тартак Юнгермана, що затруднює 54 робітників. В орухомленім частинно тартаку Борвка в Стрию найшло працю 30 робітників. — В Бориславі арештовано Осипа Фереча під замітом поширювання фальшивих 1-золотових монет.

— **Залізнича катастрофа** склалася на лінії Пльомбіно-Кампілія в Італії, наслідком зударення моторового возу з пасажирським потягом. В часі катастрофи згинуло 11 осіб, а багато є ранених.

— **140 замурованих робітників.** В Осеку, як повідомляють з Поляк, відкрито наново закіп копальні Нельсон, замурований перед кількома тижнями після страшної катастрофи, в якій згинуло 140 вуглекопів. Досі не вдалось дістатися до тої частини закопу, де можуть находитися тіла вбитих робітників.

— **Кари на тих, що крадуть людей.** Як повідомляють із Шикаґо, в останньому часі видане низку строгих присудів на злочинців, що схоплюють богатих людей і домагаються окупу. М. і. трьох бандитів, що вхопили англійського фінансіста Фактора, засуджено на загальну кару 99 літ вязниці.

— **Місіонарі в неволі розбишаків.** З Китаю наспіла вістка до Риму, що в неволі китайських розбишаків находиться пять католицьких місіонарів. Є це еспанський езуїт Авіто, швайцарський лазарист Аркс (оба вхоплені ще в 1930 р.), еспанський езуїт Естебан (від грудня 1931 р.), швайцарський домініканин Палі (від серпня 1933) та італійський лазарист Анзельмо від грудня 1933 р. Від Аркса нема відомости від початку 1932 р. і тому його вважають небіжчиком.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім маґазині
„ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
02/58 **ГАЛИЦЬКА 8.**

— **Самогубство шефа нюйорської поліції.** Помер шеф нюйорської кримінальної поліції Томас Квейн. Довгі роки його урядовці та приятелі боялись за його життя; мали з ним порахунки тисячі бандитів. Дожив він до гарного віку: 81 літ і вмер добровільно. Зажив отрути. Чому? Нюйорська преса перетрушує його життєпис і шукає за причинами. Квейн — колишній „ґангстер“: рідкий це випадок, щоб звичайного бандита зробили шефом поліції. Та прийшов такий мент у його житті, коли він рішив знайомість підземельного світа використати проти тих, з якими колись працював. Квейн — анґлієць і приїхав до Ню-Йорку безпосередньо перед війною. Став адвокатиною, що боронить бандитів, потім сам організував напади на банки. Щастя мав незвичайне: тоді як інших ловили і вбивали, він завсіди втікав. Він перший теж поривав членів рідні багатих людей і діставав за це викупи. На його голову наложили нагороду 10.000 долярів; ніхто не міг його піймати. Квейн зголосився сам як покаяний грішник обіцюючи, що почне завзятушу боротьбу з бандитами. Йому не вірили, але побачили, що каже правду. Його послуги були незвичайні і він щораз щиріше працював у кримінальній поліції. Кілька літ тому заснував він клюб самогубців і його вибрали головою. Тепер він виконав своє зобовязання — покінчити самогубством як фільософ, що не хотів ждати на смерть.

З театру.

Театр „Ріжнородностей“: „ТАВАРІЩ“, комедія на 4 дії Жака Девалля.

Предотевна сатира на російську аристократію, що опинилась на еміґрації після розпаду російської імперії. Бачите своєрідне розуміння чесности та чести, що дозволяє ґенералові дивізії та царському кревнякові одною рукою відкидати мілюни, а другу простягати до служниці, щоб позичила йому 100 франків. Кусника прапора з якоїсь битви або своєї шаблі не продасть цей лицар, але чудотворну ікону, в якої міць вірить, „спустить“ без вагання. З якою гідністю та гордістю виконує обовязки льокаїв княжна Тара, немов би продовжувала собі ілюзію, що служить на царському дворі!

Хто не знає ближче москалів із „вищої сфери“, вважатиме багато дечого в комедії Девалля карикатурою а гумористичного журналу. Прекумедні ситуації повигадувані лариським комедієписцем закривають тут справжню психольоґію дієвих осіб, психольоґію у своїй основі незвичайно вірну, хоч як злобно зображену. Автор пробував яко мога притулити вістря своєї сатири, коли протиставляв царському ґенералові його наслідника більшовицького полководця та дипльомата. Він бере їх обох як москалів, що по суті не ріжняться між собою і мають ті самі шляхетні жести та приступи азійської жорстокости. На мить глядач може мати враження, що француз хотів навіть ударити у патріотичну струну російської душі. Та все це наче одна зі струн циганської ґітари.

Вся песа штудерно скомпонована, з кожною дією цікава з іншого боку і викликує весь час веселу усмішку безжурного вдоволення. Ті на салі, що бачили її у Варшаві, впевняють, що у Львові грають її таки краще. Париж і Відень розвеселює вона від кількох місяців. м. р.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Софія з Лопатинських Россовська по короткій і тяжкій недузі, приявши Найсв. Тайни упокоїлася дня 20. лютого 1934 р. в Бориславі. Похорони відбулися дня 22. лютого ц. р. в Долині. В. Її П.!

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

„Рідна Школа“ і студентство Тернопільщини. Українські студенти Тернопільщини, що з ріжних причин примушені перебувати на місці, гуртуються у своєму Товаристві „Молода Громада“. Там відбуваються правильно що-тижня ширші сходини, получені з відповідними рефератами. На такі сходини дня 16. лютого явився голова „Рідної Школи“ проф. І. Галущинський, що саме в тому часі перебував у Тернополі. Привитаний головою Т-ва студ. Лучковим, виголосив проф. Галущинський до численно зібраної академічної молоді реферат про значіння „Рідної Школи“, розширення її діяльности і внутрішню позичку. Між іншими звернув референт увагу присутніх на те, що поширюючи свою діяльність на передшкільне і позашкільне виховання, орґанізуючи літочі садки, збірне приватне і домашнє навчання, тобто виконуючи своє основне рідношкільне післанництво, „Рідна Школа“ відкриває одночасно для нашої безробітної молоді хоч не вибагливі, але нові варстати праці (заробітки). Це основні мати на увазі наші студентки і студенти й використати свої матеріяльні засоби та особисті вложи на те, щоби здобути в краю або й за границею кваліфікації, потрібні до успішного ведення нового розу виховної праці. Під оглядом таких фахових сил стан нашого посідання дуже бідний — усього дві-трі фахово кваліфіковані українські сили до ведення захоронок і то обі чернці! — та одна, що саме цього року має скінчити захоронкарську семинарію. Отже поле ще вільне і необсаджене. Вкінці подав референт вказівки як саме треба би переводити позичку „Рідної Школи“. Зазначивши, що рідношкільна справа — це справа загально-народня, проти якої мусять уступити на бік усякі місцеві та особисті непорозуміння й терти, запросив студентство до співпраці з місцевим Кружком „Рідної Школи“. Дискусія, що виявалася після цього реферату, дала доказ, що студентство розуміє як слід значіння „Рідної Школи“ і те своє завдання, яке на нього накладає безпосередня дійсність нашого життя.

МОНАСТИРЕЧЧИНА.

Просвітянська нарада в Лядськім. Дня 15. ц. м. відбулася в читальні у Лядськім просвітянська нарада в присутности около 200 громадян. Реферували відпоручники Філії „Просвіти“ з Монастириск: радн. Мисевич про вагу освіти для нації і про значіння „Рідної Школи“, Н. Рибак про значіння і діяльність читальні та її членів. У дискусії промовляли: о. Пастушенко, Гриць Грабовський, Н. Безтильний і І. Цебрій. Рішено збільшити бібліотеку, заложити кружок „Рідної Школи“ і покинути сварки й роздори та взятися до поважної праці.

Загальні збори читальні в Луці. Дня 15. ц. м. відбулися в Луці загальні збори читальні „Просвіти“ в присутности понад 200 членів і відпоручників Філії „Просвіти“ з Монастириск пп. радн. Мисевича і Н. Рибака. Зборами проводив радн. Мисевич, який виголосив також обширний освітній реферат. З прикрістю стверджено, що в читальні, замісць цілий рік працювати члени вели між собою якусь боротьбу, яка лише розєднала членів і підкопала повагу читальні, а виділ не мав навіть часу постаратися про нове книговодство і не було з чого навіть здати звіту з діяльности. В дискусії рішено покинути кривину сварню і взятися нарешті до освітньої справи. Головою читальні вибрали Михайла Гудиму.

Нарада в справі виборів у Яргорові. Дня 19. ц. м. відбулася в Яргорові нарада у справі виборів до збірних громад. Присутніх було (не зважаючи на те, що один панок з Монастириск старався, аби та нарада не відбулася) понад 100 громадян, які дуже зацікавлені тією справою. По оживленій дискусії присутні вибрали комітет і рішили доложити всіх старань, щоби вибори вийшли на добро й користь громади. Реферували: радн. Мисевич про виборчий закон, Н. Рибак про значіння громадської ради в нашій старовині і тепер.

Спорт.

ЗМАГАННЯ К. Л. К. У ВОРОХТІ.

Дня 28. січня ц. р. відбулися заходом філії К. Л. К. у Ворохті змагання за відзнаку лещатарської спритности для мущин на трасі 12 км. До змагань ставило 11 змагунів. З огляду на тяжку трасу і сніг (відлига) срібну відзнаку здобув лиш 1, а бронзову 6-ох змагунів.

Індивідуальні осяги ось-такі: 1) Бойчук Микола, час: 1.10.05 (срібна відзнака), 2) Мочерник Василь 1.14.22 (бронзова відзн.), 3) Кіфяк Лука 1.22.00 (бр. в.), 4) Хімчак Василь 1.22.29 (бр. в.), 5) Росінський Дмитро 1.25.25 (бр. в.), 6) Олексюк Іван 1.28.55 (бр. в.), 7) Тимчук Олекса 1.30.00 (бр. в.).

Дальші місця заняли: 8) Мочерняк Дмитро (1.31.12), 9) Ілчук Юрко (1.37.00), 10) Дедерчук Дмитро (1.35.10), 11) Попович Іван (1.47.30). Крім Кіфяка, що стартував з К. Л. К. в Космачі, всі інші змагуни з К. Л. К. у Ворохті.

Змагання переводила колеґія суддів під проводом Гонця Мочерняка, головного судді.

Нові книжки й журнали.

ВЕЛИКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. Зшиток ч. 1. Видання І. Тиктора. Стор. 48. 8°.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

„Заграва" Український Театр.

Під артистичним проводом П. Біавського.

Львів.

Сала театру „Різнородностей".

Пятниця, 2. III. год. 19·30 „Земля". (Ціни знижені).

Пятниця, 2. III. год. 19·30. „Тарас Бульба", історична пєса на 5 дій за Гоголем.

Сала театру „Мньон", вул. Осолінських ч. 10.

Субота, 3. III. „Мужчина з минулим".

Неділя, 4. III. год. 15·30 „Мужчина з минулим".

Неділя, 4. III. год. 19·30 „Звійна".

Понеділок, 5. III. „Буйвичний Сольнес".

Второк, 6. III. „Letto".

Білети продає „Сонячний Базар", вул. Руська.

Український Театр ім. І. Тобілевича: Калуш.

23. II. Ревія „Наша парада".

25. II. Сонце Руїни.

26. II. Премієра „Ельга" Гавптмана, постановка М. Бенцаля. З Калуша до театру до Долини, Болехова і Стрия.

Великий Міський Театр.

Субота, 24. II. год. 12 в пол. „Варшавський Театр для дітей".

Субота, 24. II. год. 7·30 веч. „Родина".

Неділя, 25. II. год. 3·30 попол. „Чоловік що був четвергом".

Неділя, 25. II. год. 7·30 веч. „Родина".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 24. II. год. 7·30 веч. „Товаріщ".

Неділя, 25. II. год. 3·30 попол. „Но, но, Пацетто" ціни найнижші.

Неділя, 25. II. год. 7·30 веч. „Товаріщ".

Кіна.

АДРІЯ: „Дзвонар із Нотр Даму".

АПОЛЛО: „Прибулець" (фільма з гуцульського життя).

АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".

ВАНДА: „Чоловік надія".

КАСІНО: „Рандеву в Відні".

КОЛІСЕЙ: „Золоті сильни", ревія „Останній усміх".

КОПЕРНИК: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).

МІРАЖ: „Королівський любо".

МАРУСЕНЬКА: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).

МУЗА: „Наварин нина" (Бастер Кітон).

ПАЛЯС: „Пригода на Ліде".

ПАН: „Роскішна пригода" та ревія.

ПАСАЖ: „Дивоглядя", „Фліп і Флап".

ХІМЕРА: „Заборонена мельодія" (Пос. Мехіка).

СТІЛЕБЕ: „Забута мельодія", ревія „Гальо 15-95!"

УТІХА: „Нагана" та ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 24. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·00 Концерт, 19·00 Пісні Гуг. **Вольфа** (Мітальська, сопран), 20·30 „Модель" оп. Сунче, **Моравська Остава** (253,1) 23·30 Радіофільма (легка музика, пісеньки) **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Париж** (1724) 13·00 Легка музика, **Берлін** (356,7) 17·30 Фортепян, 19·00 Оп. музика, спів, **Мінхен** (405,4) 20·05 Концерт симф. орхестри, **Букарешт** (212,6) 20·30 Спів, **Міляно** (365,6) 13·00 Тріо, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 17·10 Концерт, 21·00 Опера.

Неділя, 25. лютого 1934.

Відень (506,8) 11·30 Симф. концерт, 19·00 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 9·15 Віольончеля, 12·15 Концерт військ. орхестри, **Париж** (1724) 21·30 „Роз де Франс" оп. Ромберга, **Любляна** (569,3) 10·30 Вок. концерт, 11·15 Нар. музика, 20·00 Опера, **Рига** (513,6) 20·25, 21·15 Спів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 19·00 Пісні з часів війни, **Лянгенберг** (555,9) 21·00 Монартове „Реквієм" орхестра, дир. **Ляйпціг** (382,2) 18·05 Концерт солістів (музика, спів), **Бреслав** (315,8) 20·00 „Валенштайн" пєса Шілера, муз. Заклера, **Букарешт** (212,6) 19·20, 20·00 Спів, **Будапешт** (549,5) 19·35 „Драйведерльтанц" оп. Шуберта, 22·35 Цит. музика, **Міляно** (565,8) 15·30 Легка музика, 21·00 Опера, **Рим** (420,8) 17·00 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 24. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·36 Джазовий концерт, 15·25 Репертуар театрів, гр. плити, 15·20 Господарські вістки, 15·40 Пісні в супр. фортепяну, 16·00 Авд. для хорих, концерт, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Концерт (музика, спів), 17·20 Куток Красномовного слова, 18·00 Репертар, 18·20, 19·15 Всячина, 19·35 Дженспін, 19·00 Академія з нагоди дотисього свята, 19·25 Рецитації поезій, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва верум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика, пісеньки, 21·00 Почт. техн. скринька, 21·20 Концерт творів Падаревського, 22·00 Танцова музика, 23·05 Виленська залуда.

Неділя, 25. лютого 1934.

9·00—10·00 Ранішня авдиція, 12·10 Метеорольог. вістки, 12·15 Муз. поранок, 13·00 Сусп. діяч на селі, 14·20 огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Щось для кожнего (гр. плити), 15·00 Лікувальні рослини, 15·12 Грам. музика, 15·20 Сальонова музика 16·20 Чвертьгодина славних вотисів (ц. Сіґеті, скрипка) з гр. плит, 16·45 Літ. чвертьгодина „Добрий Фарош", 17·00 „Плян праці на весь рік сільської господині", 17·15 „Що танцює та співає підвиленське село" (музика, спів), 18·00 „Стефео" на осн. Девадя, 18·30 Мельодії з оп. „Дівча з екрану" (гр. плити), 19·00 „Чи нашому місту грозить небезпека тифу?", 19·10 Всячина, 19·30 Вибрані думки, 19·52 Невідомий твір Фалля „Трикутний капелюх" (гр. плити), 20·25 Гаківкові змагання Польща - Німеччина, 21·00 Лише для бриджистів, 21·20 На веселій льв. хвилі, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·20, 22·30 Легка музика, 23·05 Найтаємніші твори з грам. плит.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·31

Золото: Доляри 9·03—9·06. Франки фр. 36·30—36·50 Дукати 83·70—84·00, Корони 37·70—37·90. Рублі 46·30—47·00.

Срібло: Корони 0·20 Фльорени 0·75. Рублі 1·30.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·07—27·05, Париж 34·94 Берлін 210·70, Цюріх 171·41. Амстердам 357·30, Нюйорк кабель 5·32 і пів. Нюйорк чеки без трансф.

ЗБІЖЕ.

Ціни пар. Підволочиска з. нас. Львів

	від	до	від	до
Жито збірне	13·00	13·25		
Ячмінь перепел.	10·25	10·50	11·50	11·75
Овес дв. незамовл.	8·75	9·25	10·75	11·25
Овес двірський	8·00	8·25	10·50	10·25

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 23. II. масло 3·10, молоко, —·16, сметана —·80, яйця 3·—

Тенденція на масло, сметану молоко і яйця удержана.

Ціни битої птиці з птахомисарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.50	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.30	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Замісць квітів на домовину бл. п. Софії Лопатинської-Россовської зложила 10 зол. на Рідну Школу п. Наталя Кушнирська, Борислав.

Чергові виклади Укр. Тех. Т-ва про рекламу: 1) Світлина реклама — інж. Кахникевич Р. і 2) Виставн й виписки — дир. Борис Є. відбудуться в неділю 25. II. в год. 11. п. пол. в салі „Бесіди", Руговського ч. 2?.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФАРМА РОДЛАЛЕНДІВ (Карпазинів), Котельної, Майдан, почта Bednarów, поручає вилягові яйця, одноденні курята і 3—5 місячні курочки. — Приймає яйця до вилягу. При замітах додати варту. 1101 2—?

ВУГОЛЬ: Калитка, Байки 14. Тел. 38-24 1006 12—30

ШУКАЄ заняття у Львові здібкантована учителька. Може зложити 2—3.000 золотих кавції або до підприємства як вкладку до обороту або до спілки. Зголошення до „Діла" під „3.000". 1126 3—3

УНЕВАЖНЮЮ мої втублені 20 лютого б. р. документи: „Dowód osobisty", військову книжечку (з мобілізаційною посвідкою) й легітимацію Суспільної Обеспечальні, всі виставлені у Львові. Іван Михайло Бедрило, Львів, вул. Городенська 127/XVIII. 1131 3—3

АВТОПОРЯДНЯ приймає до комісової продажі самоходи і мотоцикли. — Львів, Зелена 51. Телеф. 57-77. 1107 3—3

ДВІ КІМНАТИ, передпокій, кухня, побіч Личаківського парку, недалеко трамваєвої зупинки, зараз до винайму. Місячне конірне 60 зол. Ігнат. Куркова 23. 1138

8 КІМНАТ з кухнею, лазничкою, система коридорна. **4 кімнати** з кухнею, лазничкою, система коридорна на II-гій поверсі при вул. Косцюшка ч. 1 а в домі „Народньої Гостинниці". 1152 3—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ҐЛЮТИНА
КРИВЕЦЬКОГО

Препарат до клеєння, лютування та утреалювання паперів, документів, банкових нот, рукописів, світлин і т. д. — Всюди можна дістати! — **Ціна 1·— зол.** 6-25

Праські Торги

від 11. — 18. березня 1934 р.

50% знижки на чехословацьких залізницях, 33⅓ знижки на польських залізницях. — Візи зайві. — Інформації дає Чехословацький консулят у Львові, вул. Корнеля Усійського 4., де можна також дістати леґітимацію на торги. 1141

Ширіть наш часопис!

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

у Калуші й Перемишлі

Новина!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, черезте перетоплення дзвони зайво.

ОСТОРОГА!

Остерігаємо перед агентами якобись жидівської ліярні дзвонів зі Станиславова, які полочаться по селах та ярмарках і подаючи себе за наших відпоручників, нашкодять людям останню тандиту.

Ми як ніколи так і тепер не послугуємось агентами в тій цілі, що хто забажає доброго товару, довідається про нас з українських часописів, а жидівського агента з його дзвонами відправить до найблищої божниці.

1115 5—10

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах. Купно, продажа; заміна уживаних інструментів. 235

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

Присилайте передплату!

Чи Пані

вже знають, що при помочі

Рамки Зінґер

(Singercraft)

можна на звичайній домашній машині до шиття „Singer" виконувати з вовни килими (дивани), убрання, забавки і т. п.

Просимо відвідати найблищий наш магазин з метою зазнайомитися з цим новим практичним родом праці.

Singer Sewing Machine Company

Управа: Варшава, Маршалковська ч. 115.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 51 (13.596). Львів, понеділок 26. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. ч., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Речинець льосування

першої ґрупи премій для передплатників „Діла".

Подаємо нашим Вп. Передплатникам і Читачам до відома, що починаємо переводити проголошене нами льосування „Діла". Спершу переведемо льосування першої ґрупи премій, а дещо пізніше другої ґрупи премій, якої дальші нагороди подамо теж небаром.

Речинець льосування першої ґрупи премій визначуємо на день 25. березня ц. р. Льосування відбудеться прилюдно. Про подробиці в найближчих днях.

Управнені до участи в льосуванні будуть ті, які вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р.

Дальші зголошення приймаємо до 15. березня ц. р. Призвища управнених проголосимо перед льосуванням на сторінках „Діла".

ТУТКИ (звійки)

Morwitan

з чисто рослинної бібулки

Центральний Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15)

приймає вкладки ощадности.

Конто ПКО. ч. 143.467.

За навчання предмету православної релігії в польській мові.

Деякі старости поліського воєвідства вислали до деканів православної польської ґенези письма, в яких пропонують, щоби деканат наказав підчиненому православному духовенству, аби вкладали в школах навчання релігії у польській мові. Деканати в цій справі звернулися за виясненнями до Митрополії. Бо на їх думку розпорядок старостів суперечить із рескриптом міністра віроісп. з дня 11. травня 1927., який говорить, що навчання релігії повинно відбуватися в матірній мові.

Домагаються повороту Габсбурґів.

„Телеграф" довідується, що одночасно з реформою конституції в Австрії будуть привернені шляхотські титули і знесене вигнання Габсбурґів. Урядові кола пояснюють, що в тій справі не запало ще рішення. Одначе знесення банції не означує ніяк реставрації Габсбурґів.

„Козьн. Цтг." повідомляє з Відня, що в останніх днях відбувся зїзд соколів б. комбатантів Долішньої Австрії, організації, що має 30.000 членів. Зїзд мав характер маніфестації за монархією. В резолюціях зїзд домагається впущення до Австрії членів родини Габсбурґів і привернення їм громадянських прав, спровадження тлінних останків цісаря Карла з Мадейри та поховання в родинній гробниці.

—o—

Віденські робітники вертають масово до Церкви.

В робітничих колах Австрії помічається загальний поворот до церкви робітників, які під впливом провідників соціялізму виступили були з церкви. По останній револьті у Відні цей рух збільшився так, що віденський архиепископський ординаріят видав розпорядок, яким порядкує цей рух поворотців на лоно церкви, а також контролює, щоб із поворотцями не дісталися й непевні елементи. Всі поворотці проходять перед прийняттям до церкви спеціяльні приготовчі науки.

Боєва готовість червоної армії.

МОСКВА, 24. 2. ПАТ. Ціла преса приносить статті з приводу 16-их роковин істнування червоної армії. Часописи підкреслюють боєву готовість армії, її спроможність відперти всякий напад і ділальність в культурно-освітній ділянці. Одночасно акцентує сильно мирні наміри СРСР та виключно оборонні цілі червоної армії.

У звязку з тим часописи вказують на небезпеку війни, яка грозить Радянщині від Японії та Німеччини, підкреслюючи одночасно велике значіння зближення між Радянщиною і Зх. Державами, Польщею та Францією для миру.

—o—

Wyciąg z protokułu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako przewodniczący. S. O. M. Młynarski i Dr. Locker, jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 42. czasopisma Diło z daty Lwów, dnia 17/2 1934 do Sygn. VI. 1. Pr. 97/34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 21 lutego 1934 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 16/2 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma Diło Nr. 42 z daty Lwów, dnia 17/2 1934 zawierającego w artykule p. t.: 1). „Jak można sanuwaty i t. d." a) w ustępie od słów: „Zjidutsie" do słów: „hirsze perszych", b) w ustępie od słów: „a tomu" do słów „nastrij", c) w ustępie od słów: „Usunuty" do słów: „Ne zrobleno, od słów: „Nema potreby" do słów: „T-wa Mohyły", znamienia występku z art. 179, 173 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 491 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp Nr. 6 ex 1 863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 100 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu nieprawdziwemi komentarzami o mającym się odbyć soborze prawosławnym i bezpodstawnym przesądzaniem jego wyników — łżyć cerkiew prawosławną w Polsce i szerzyć wiadomości fałszywe o stosunkach wyznaniowych w kraju, co może wywołać niepokój publiczny. Według § §. 457, 459, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący W. Medyński w. r. Protokułant K. Lang w. r. Za zgodność Janowicz st. sekr.

—o—

Італійська візита

в Будапешті.

Чи реституція австро-угорської держави?

Львів, 24. лютого 1934.

Мало якого представника чужої держави так витають, як кожноразового офіціяльного італійського відвідувача у Будапешті. Таким черговим — бо не першим — відвідувачем є нині державний секретар закордонних справ в урядї Мусолінія — Сувіч. Найвищі державні достойники Угорщини включно з начальником держави виходять назустріч італійському міністрові, президент парляменту виголошує для гостя привітну промову, яку після з урядової більшости підтримують овацією в його честь, засідання парляменту перервають спеціяльно за те, щоби уможливити присутньому в дипльоматичній льожі італійському міністрові познайомитись з ріжними послами, на бенкетах, які в його честь видають начальник держави, премієр і міністр закордонних справ, лунають промови повні всіх можливих найбільших суперлятивів, а угорська преса не бачить вже поза цими відвідинами ніякої іншої події у світі. Все це як блеф, це ще є лише куртуазійна формалістика. Бо дійсно — нема мабуть нині в Европі двох інших держав (за виїмком держав Скандинавії), яких приязнь булаб така безсумнівна, як між Італією і Угорщиною, і ніде теж так покраво не зазначується характер великодержавницької протекції над малою державою, як у приязні Італії супроти Угорщини. Коли ж зважимо справжній погром, який зазнала габсбурська „корона святого Степана" у мировому договорі (Тріянон), де примушено її віддати всі чужонаціональні насильно мадяризовані краї, то нічого дивуватися вдячності мадярів, що у своїй реваншістичній кампанії найшли несподівану підтримку у великодержавницькій Італії.

З другого боку Угорщина стала для політики Мусолінія такою самою „випадковою брамою" у середню Европу, як Альбанія — на Балкани. І коли недавно заключений пакт балканських держав під гаслом „Балкан для балканців" може свідчити про деяке ослаблення тамошніх італійських впливів (це ослаблення радше формальне, ніж суттєве, бо і Греція і Болгарія залані є у сфері сильних італійських впливів), — то про середню Европу можна сміливо казати, що тамошні італійські впливи є нині просто монопо-

вчі. Треба під цим розуміти факт, що ніяка розвязка т. зв. дунайської проблеми не є ніні можлива без найсильнішої участи Італії. Від Італії теж виходять всі концепції, які стають предметом міжнародньої дипльоматичної метушні.

З візитою Сувіча важуть концепцію торговельної (спершу) і політичної (згодом) унії між Угорщиною і Австрією. Не слід забувати, що недви два тижні тому в Будапешті гостював австр. канцлер Дольфус, та що безпосередньо перед трагічними віденськими подіями у Відні був — Італієць Сувіч. Тепер читаємо, що і Дольфус і мадярський премієр Ґембеш нибираються в найкоротшому часі до Риму, на наради до Мусолінія. З самого зіставлення тих подорожей і відвідин виходить ясно, що річ іде про якусь трівку розвязку проблеми Австрії, яка висить поміж Сциллею примусової державної самостійности і Харибдою господарського хронічного — банкроцтва. Річ, очевидно, страшенне складна: 1) відоме є італійсько-німецьке наближення (вістря проти Франції та за ревізіонізмом), але Італія є рішуче проти „анШлюсу"; 2) Мала Антанта, головно Чехословаччина, є рішуче проти „анШлюсу", але теж не менш рішуче проти скріплення Угорщини, яке автоматично скріплює її територіяльно — ревізіоністичні заті; 3) уряд Дольфуса заангажувався так далеко проти „анШлюсу", що віддався цілковито під диктат Італії, але важкий голос у кожній австрійській комбінації має теж — Франція (читай: французький капітал); 4) Австрія може й пішлаб навіть на реставрацію Габсбурґів, ба навіть і для Чехословаччини перестають бути одіозними Габсбурги на відновленому австрійському престолі, що рішучий край ставить „анШлюсові", — але проти Габсбурґів страшенне заангажувався нинішній мадярський уряд Ґембеша і ціла його більшість! Таких „ланцовок" можна би нарахувати більше. Наприклад: Чехословаччина протиставить концепції австро-угорської унії — митну унію всіх наддунайських держав. Дальше: Угорщина, при всій відданості Італії — ніяк не схоче йти на розрів з Німеччиною, другою своєю міжнародньою підпорою!

Справа, як бачимо, не легка. Але настільки актуальна — ще й на тлі недавніх австрійських подій, — що творить предмет найбільшого зацікавлення цілого европейського політ. світа. Візита Сувіча зактуалізувала її ще дужче. Вона підкреслила значіння середнє-европейської проблеми, як проблеми нерозвязаної, та величезні впливи Італії, здобуті і поширені завдяки великому італійському вождові.

Чисті рослинні сирівці — найшляхотніші і найделікатніші, які взагалі істнують — зложилися на незрівнаний смак і аромат „ПРІМА АІДА" 150 штук за 35 сотиків.

Звенигородський процес у Львові.

Дальші сензації у процесі проти сільських пявок.

У сензаційному звенигородському процесі, що почався у Львові 19. ц. м., щойно слідуючого дня, себто у вівторок 20. ц. м., почали переслухувати обвинувачених. **Обвинувачені** жиди складають свої зізнання з самопевністю та цинічним тупетом і згори заперечують усі твердження акту обвинувачення. Всі свої „справки" вважають і називають найправильнішими купецькими трансакціями, а один з них, Бляйх, голосно підчас некорисних для нього зізнань викрикує, що все те є „ґандель" і до карного суду не належить. Усі вони вважають себе знаменитими знавцями цивільного закону, так, що часто в тих справах сперечаються з предсідником суду, а зокрема вивчаються у знанні постанов сіпотечного закону. На кожний заміт мають виправдання, документи та всякі записки, які, що правда, вже при зізнаннях перших пошкодованих показуються нестійними і неправдивими.

Обвинувачені селяни потверджують засадничо кожний заміт акту обвинувачення проти Мехля Парнеса і його товаришів. На жаль, наші люди, як всюди, так і в цій справі, не мають точних записок щодо „трансакцій", заключуваних „парнесівцями". Не все добре памятають дати, цифри, а надто ще й тепер слідно у них якийсь таємний страх перед тими всемогучими „парнесівцями".

Одна з перших пошкодованих чи пак обвинувачених зізнавала **Катерина Ромців, селянка з Городиславич.** Підписала вона контракт, який приніс їй до підпису Парнес, цілковито вже виповнений, а з того, що їй скоренько відчитували, нічого не розуміла, лише всі спільники, а саме Мехель Парнес, Бляйх, Аліфанц і Штерцер **запевнювали її, що проданий грунт є вільний від усяких тягарів і довгів. Тимчасом у рік по заключенні й підписанні контракту таки двох із тих спільників почали вести ліцитацію проданого Катерині Ромців ґрунту, бо виявилося, що вже в хвилині продажі того ґрунту мали на нім зінтабульовані претенсії в квотах 400 дол. і 100 дол.** Щойно тепер на судовій салі зі страху перед засудом зобовязалися вони ще перед закінченням цього процесу вичеркнути свої претенсії з того проданого Катерині Ромців ґрунту.

Також пошкодований **Данило Морикішка селянин зі Звенигороду,** потверджує майже в цілости тези акту обвинувачення. У нього почалося від квоти 500 зол., які був винен Юлі Парнесові титулом дрібних грошевих позичок або й у натураліях за збіже, що його визичив на переднівку від Парнеса. Коли назбиралася вже сума 500 зол., він підписав Юлі Парнесові на цю квоту вексель із бляко, а цей передає той вексель, виповнений вже на 600 зол., свому синові Мехлеві Парнесові. Дальші „інтереси" цього пошкодованого „парнесівцями" пішли вже таким самим шляхом, як їх представляє акт обвинувачення. Коли з тих інтересів Морикішка був уже винен разом зі 40 проц. около 300 долярів, змусив його Парнес продати йому свій ґрунт у Звенигороді. Контракт купна-продажі робили в адвоката Зінґера у Львові, при чому з умовленої ціни купна в квоті 800 дол. дістає Морикішка на руку ледви кількадесять долярів, а купуючий Мехель Парнес „з ласки" признає Морикішці в тім-же контракті право відкупу проданого ґрунту до 5-ох місяців за квоту 1.000 долярів. Коли Морикішка кілька днів спізнився з відкупом, мусів крім 1.000 долярів Мехлеві дати Парнесові ще окремо 100 долярів „за фатиґу".

Відтак зізнає дуже обширно **Данило Морикішка** про те, як з намови Мехля Парнеса дав адвокатові Зінґерові у Львові вексель на 100 долярів на покриття гонорару за заступство в кураторяльній справі. Одначе тому, що в міжчасі погодився з жінкою, до кураторяльної розправи не дійшло; і хоч адвокат Зінґер звернув йому вексель, „парнесівці" домагались заплати тих 100 дол., бо — як казали — ті гроші дали адвокатові з власної кишені. Зі страху перед процесом Морикішка дав їм на покриття цієї претенсії кавалок свого ґрунту.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ** Боїмів ч. 4.
68/53 16—151

Обманці в духовній рясі.

З Міста Ватикан офіційний щоденник „Осерваторе Романо" повідомляє, що в різних країнах Европи вештаються обманці, які виступають у рясі духовників східного обряду і збирають датки й жертви на богослуження. Вони покликуються на припоручення усяких епископів. З Ватикану повідомляють, що всі ті припоручення не мають ніякої вартости, а Конґреґація Східної Церкви не видавала ані не видає нікому таких поручень, на які ці обманці мали б право покликуватися.

1.500 осіб перед судом.

ВІДЕНЬ, 24. 2. ПАТ. Число політичних вязнів, які стануть перед судами, доходить до 1.500 осіб. Перші судові розправи відбудуться в березневій сесії. Вчора переслухано б. бурмістра м. Відня Зайца і Брайтнера, що перебувають в поліційному арешті. Обом закидують участь в готовленні революції.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 26. ЛЮТОГО 1934.

МИРА ҐРУГЕНБЕРҐ

Тайна двох приятелів.

Дві подружі пари наняли спільно маленьку віллю в Зут на літо. Коли тільки настали перші гарні літні дні, жінки виїхали вперед, а чоловіки ще лишились у Парижі зі своїми інтересами. Інтереси затягались і чоловіки не могли так швидко наспіти. Тоді Маріяна і Клявдина почали писати меляхолійні листи, жалуючи, що їм самим нудно на селі і самотно.

Нарешті Юліян „вирвався" на один день, щоб потішити соломяні вдови. Їдучи уявляв собі, що його жінка та її приятелька будуть у прелоганому настрою і страшенне самотні. Коли приїхав, садівник при вході повідомив його, що „товариство" саме вибралось на прогульку. „Товариство? Як, яке? Обі пані і ці два панове, з якими вони щодня проходжуються".

Юліян увійшов трохи збентежений до хати. Тут панувало досить велике безладдя: на столі стояли чотири чарки з чорної кави, у куті лежали ракети, на бальконі висіли два купальні мужеські костюми, ще мокрі грілись до сонця — одним словом, усе вказувало на те, що відвідини цих панів тут щоденні.

Юліян був лютий, але мусів ждати терпеливо на поворот товариства. Коли Маріяна його побачила, привиталась із ним із найприродньою міною у світі. Видко було, що совість її чиста, як сніг. Коли вони лишились самі, вона перша випередила його думки.

— Ті два молоді мужчини, на жаль, заходять до нас щодня. Вони якісь чудні і на мою думку дурні. Але оба вони закохані в Клявдині по самі вуха і можеш уявити собі, що це її дуже забавляє.

Юліян здивувався:

— Коли не помиляюсь, то Клявдина заміжна.

— Ах, з Жаком — відповіла Адріяна зневажливо. — Чи ти не бачиш, що він лисий, черево йому росте і вічно думає тільки про свої інтереси. Ніщо дивного, що вона не може бути йому вірна.

Юліян злостливо зробив фільософічну увагу:

— З двома мужчинами одночасно?

Підчас вечері, при якій сиділи ці два запрошені гості, Юліян з недовірям стежив за молодцями. Вони оба залицялись увесь час до Клявдини. Вечором мав він ще нагоду зовсім випадково підслухати гостру суперечку цих двох панів у саді, як вони докоряли заздро один одному невідповідну їх поведінку супроти Клявдини. Тоді Юліян відітхнув свобідніше і відїзджав уже з легким серцем.

— Щож! видко, що цей Жак таки заслугує на це... — думав він вертаючись у поїзді, вдоволений, коли глипнув до зеркала, своїм густим волоссям і стрункою постаттю.

Рівно тиждень пізніше до віллі в Зут приїхав новий гість. На цей раз був це Жак, що таки найшов кілька вільних годин, щоб відвідати Клявдину. Йому було неприємно, що застав там двох панів, що почували себе як дома при столі і в розмові.

Клявдина відтягла Жака на бік і шепотом говорила:

— Добре, що ти приїхав. Адріяна поводиться тут безсоромно. Ці два панове ходять і виходять з нашої хати, як до своєї і я не маю на це ніякого впливу.

— Я можу зараз з ними зробити порядок — відповів обурений Жак.

Клявдина обурювалась далі:

— Заміжна жінка! Ще й двох має коло себе нараз! Правда, що Юліян, такий педант, без ліпшого виховання і вищої освіти, не заслугує на ніщо краще. Але звідки я до цього приходжу, щоб мене втягали у таку інтриґу?!

Юліян успокоював її:

— Точно беручи, чужі приватні справи не повинні нас інтересувати. А коли ці два панове не дуже тобі докучають...

— Ні! щодо мене, то не можу їм нічого закинути, вони дуже коректні.

— Тоді краще, коли не будемо змішуватися до цієї історії. Що нас це обходить?

Підчас вечері, в якій узяло участь пять осіб, Жак міг переконатись, що оба панове були виключно заняті Адріяною. А після вечері в саді мав нагоду підслухати живішу суперечку обох панів, як вони докоряли один одному, що поводяться супроти Адріяни занадто сміливо. Тоді він зовсім успокоївся і міг ще спокійніше вертатись назад у Париж.

— Видко, що цей Юліян таки заслугує на це — думав він з деякою злостливістю, коли вертався у поїзді.

У Парижі зійшовся він з Юліяном. Коли вони подали один одному руки, не могли стримати спочутливої усмішки.

— Ех! якби ти знав те, що я знаю — думав Юліян.

— Не був би ти в такому доброму настрої, якби ти знав — думав Жак.

Переклав *Л. Б.*

Тайна мафія у Франції.

Французька преса обговорює широко справу таємного вбивства апеляційного радника Пренса. Справа вяжеться тісно з фінансовою аферою Ставіського, бо Пренс мав список 150 осіб, що займають визначні становища в політичному й урядовому світі і є скомпромітовані скандальною справою. В найближчому часі він мав виявити цей список, щоби винуватців потягнути до судової відповідальности. Список тих осіб він носив у валізці, яка після вбивства Пренса пропала. Влада думає, що визначена нагорода 100.000 фр. причиниться до викриття злочинця.

Преса домагається від влади енергійної акції, бо ціла Франція не бажає собі, щоби її столиця перемінилася в Шикаго, де ніхто не почувається безпечним. Треба тільки виповісти війну тайній мафії, а покажеться, що справа не є трудна.

Бувші комбатанти — инше „Жур." — це кадри людей, готових ділати швидко й успішно. Вони не є ворогами республіки, але політичних партій, що затроюють атмосферу Франції.

—o—

Сувіч про свою місію.

БУДАПЕШТ, 24. 2. ПАТ. З міродайних кол повідомляють, що в часі розмов міністра Сувіча не було мови про ніякий бльок держав, спрямований проти третьої держави ані проти Малої Антанти. Одинокою метою тих розмов було найти засоби мирної господарської відбудови в наддунайських державах. При розвязуванні наддунайських проблем Італія хоче стосувати основи широкої співпраці і взаїмного порозуміння.

—o—

Віденська „Арбайтерцайтунг" виходить у Брні.

Австрійські соціялісти, що після боїв у Флоріядорфі втікли до Чехословаччини, почали видавати в Брні робітничий соц.-дем. орган „Арбайтер Цайтунг", що досі виходив у Відні.

Чи Ви Пані вже знаєте?

Мило Олень Шіхт

тепер значно дешевше!

Кожна господиня може далі робити ощадности, а при цьому вживати знаменитого і відомого зі своєї доброти МИЛА ОЛЕНЬ ШІХТ, бо тепер дістане його в кожній крамниці.

1 кґ. кусень мила Олень Шіхт за зол. 1·25
1/4 кґ. „ „ „ „ „ „ 0·32
1/2 кґ. пачку мила Терпентинового за зол. 0·75

Мило Олень Шіхт

З ПОДОРОЖНІХ ВРАЖІНЬ.

Розмова з поворотцями із СССР. — Обід у поїзді. — Польсько-чеська границя. — Митна ревізія по чеському боці. — Поревізійні рефлексії.

Поїзд мчався скоро. Попри вікна мигали вкриті брудним снігом поля. Погода була непривітна. У вагонах електричні світла давно погасли. Було темно. Розмова йшла жваво далі.

— Чи там великий голод? — питав я кваліфікованого робітника з Харкова.

— Нічого подібного до голоду там нема. Це вороги совітської влади поширюють такі вісти. Але це неправда.

— Добре! — кажу. — Може ви цього голоду в себе на заводі не бачите, алеж він є в місті, він є особливо на селі.

— Це неправда. Ніде голоду нема. Навпаки, цього року був там прекрасний урожай і всього є подостатком.

— Мнж знаємо від очевидців — кажу далі, — що голод є. Крім того знаємо із листів від наших свояків, що вони голодують і по селах і по містах. А чи про Скрипника ви щонебудь чували?

— Якже не чував? Я його знав. Він-же промовляв минулого року в нас на заводі. „Харший був оратор". Тільки був нервовий. Коли промовляв, то ходив по сцені і курив папіроску за папіроскою.

— Чомуж він поповнив самогубство? — Чи вам про це щонебудь відомо? — А як так, то як пояснювали цей його крок комуністичні діячі?

— Скрипник поповнив самогубство тому, що не хотів признатись до великої похибки. Вона містилася в тому, що він прикривав собою і боронив контрреволюціонерів. По його смерти був у нас на заводі мітінг. Говорив Постишев. „Вот прекрасний человек. А какой хороший оратор!" Він казав, що Скрипник мав великі заслуги для революції і для партії, але його опутали петлюрівські контрреволюціонери і він не мав відваги до того признатися. Не хотів признати, що його використовували вороги совітської влади. Тому й застрілився. Всі його дуже жалували в нас на заводі.

— А як ви думаєте: Чи Скрипник далі був би займав те саме становище, яке займав, якби був признав свої похибки і якби зірвав з тією „контрреволюційною групою", яка його використовувала?

— „А как-же!" Напевно був би далі тим, ким був.

— А чи не думаєте, що його за не булоб усунули з уряду і навіть з партії? Таж він міг би був стати після „покаяння" і за „лішенцем", тобто людиною без ніяких прав і тимсамим без права до життя. Адже у вас багато цих „лішніх людей", що не приписані до ніякої професійної організації і наслідком цього не можуть ніде нічого ні заробити ні добути засобів на життя.

— Нічого подібного! В нас усі мають роботу. Ніяких „лішніх людей" в нас нема. Це не так, як у капіталістів, де є міліони безробітних. Там у СССР кожний має роботу.

— А безпритульних дітей у вас вже нема?

— Нема! Колись були, а тепер держава всіх розмістила по всяких заводах і закладах, де вони працюють і вчаться.

— І голодних, кажете, нема?

— Тепер нема. Але я знаю про один випадок голоду на селі. В мене на заводі є приятель, український комуніст. Ось він ще в 1932 р. поїхав був на село до свого брата. Вернувся із села обурений і пригноблений. Росказував із жалем, що його брат-середняк не засіяв усього поля, а лише стільки, скільки було потрібне для виживлення його родини. На запит, чому так зробив, дістав брат-комуніст таку відповідь: „Я дбаю про себе, а ви, комуністи, можете виздихати. Хочете їсти, то обробляйте і засівайте самі землю." Так робив не лише він, але так поступали й інші збаламучені контрреволюційною організацією селяни. Партія вислала тоді на села ударні бригади робітників і комуністів, які в таких упертих селян відбирали все. У 1933 р. мій приятель сказав мені, що його брат селянин-середняк помер з голоду. Ось бачите, чому деякі селяни гинули з голоду! Тепер цього вже нема. Ці селяни теж падали жертвою ворогів „совітського строю."

Дальша розмова на ці теми з кваліфікованим робітником чехом харківського виховання була для мене вже менше цікава. Але вона всеж таки ішла.

У міжчасі інші товариші дороги висідали і в переділі лишилися тільки ми, тобто я, робітник і жінка спеца. Ця остання зберігала в переповідженій розмові позну неутральність. Час до часу кидала тільки очима то на чеха, то на мене і звертала потім увагу на дитину.

Чех оповідав ще багато про організацію школи та про виховання в Совітах. І школа і виховання йому теж дуже подобались. Наприклад у тій школі, до якої ходив його син, була така подія: Якась учителька бувала в родині, що мала дітей у школі. Завдяки товариським зв'язкам тавала вона батькові кращі ноти. Потім своїх друзів. Спостерегли це діти. Зробили мітінг, ухвалили резолюції з протестом проти такої поведінки учительки і вислали цей протест, куди слід. Учительку звільнили з посади.

Після цього оповідання чеха прийшла до слова жінка спеца-інжиніра і розповіла таку історію: Ох, з дітьми там багато турботи! Найгірше те, що діти зовсім звільняються від впливу родичів. Для мене це дуже прикре, бо якже це можливе, щоби родичі не могли виховувати дитини так, як вони цього бажають? Серед яких обставин виховуються там діти, буде найкраще видно з такого випадку, який пережила я і мій чоловік. Мій синочок має тепер ледви чотири роки. Дома ми говоримо з ним рідною мовою, а зі служницею і з чужими дітьми він говорить по російськи. Одного разу синочок чимсь провинився. Батько хотів його покарати. А він випрямився і сказав на батька таке: „Ти, папа, смотрі, не бей! Здесь советская власть і біть нельзя." Батько занімів зі здивування. А прийшовши до себе, спитав: „Хто тебе цього навчив? Де ти це чув?" — „Діти це знають. Ми над тим уже радили і рішили не датись бити."

На це оповідання засміявся кваліфікований робітник. Це йому подобалось, а мати оповідала це з болем.

Був час обіду. З розмови я довідався, що моя знайома не мала ніяких грошей. На границі совітська митна охорона відібрала їй гроші. Цим дуже здивувався робітник, бо йому дозволили перевезти аж 150 чеських корон, які він купив у банку в Харкові. Я попросив новознайому на обід до ресторанного вагону. Ми засіли при столі і я почав її розпитувати про відносини в Совітах вже без того чеха. Сказала, що життя там дуже важке. Її чоловік і вона жиють на упривілеєному становищі. Їм завидують. Взагалі панує там страшна нужда. Люди жиють з дня на день голодні та обдерті. Найбільшою їх журою їда. Випадків голодової смерти не знає, але чула, що такі були. Їх мрією є чим скорше вирватись раз на все з кліщів тамошнього життя. Її чоловік дуже перепрацьований. Праця йде в таких важких обставинах, що він, молодий, за два роки постарівся. Такої нужди людської, як там, вона в житті ніколи не бачила.

По цих словах важко було її далі розпитувати і то тим більше, що в політичних справах вона не визнавалася. Загально ця жінка почувала себе дуже кепсько. Ми скінчили скоро обід і вернули на свої місця.

Доїздили ми до границі. По польському боці почали переглядати пашпорти. На границі чех почував себе якось доволі нервово. Коли ми перейхали границю й опинились на чехо

словацькій території. Там провірили пашпорти. Після того прийшли митні урядовці. Першого почали питати, чи не везе чогось, що треба би оплатити, нашого знайомого чеха. Зажадали від нього пашпорту. Він показав. Тоді казали йому відкрити дві великі валізи. Я дивився із зацікавленням і на цю ревізію і ще більше на вміст валіз. У них було: кільканацять пачок консерв, дві пляшки кримського вина, дві бутельки совітської горівки, два кружки сира, дві великі коробки цукру, кілька пачок чаю, кілька коробок „конфет" (завинених цукорків), була й совітська чекоїда, було багато тютюну всяких сортів, у тім і махорка, були папіроски і були совітські цигари. Все те було в гарному опакуванні з принадними етикетами. Урядовці почали все те витягати і радуватись, чи може лише сміятись. Забрали вони дещо з того і казали нашому товаришеві дороги йти з ними до митного уряду. Пішов він.

Я спитав знайому, скільки це все, що було у валізах, може коштувати. Відповіла, що напевно бодай вдвоє стільки, скільки він дістає місячної платні.

З цієї ревізії скористали ми остільки, що нами вже ніхто з митних урядовців не цікавився. По яких десяти мінутах вернувся наш товариш. Був подразнений. Сів, махнув рукою і промовив: „Вот проклятий етот демократіческій строй". Після цього висказу почав порядкувати у своїх валізах. Показалося, що цигари й махорку відібрали й дали на них посвідку, в якій зазначено, що за їх збереження митний уряд не відповідає. Забрали „під расписку" і ще дещо. За інші речі заплатив 25 чеських корон мита.

— Пощож ви стільки всього везли? — питаю.

— Щоби показати своїм знайомим і друзям, що там усього доволі, що там нема ніякого голоду, а навпаки — достаток.

Яж собі подумав, що такий спосіб знайомлення Европи зі совітськими достатками є незлим засобом комуністичної пропаганди. Така пропаганда дуже вимовна і переконуюча. Зокремаж вона мусить добре паралізувати вісти про голод у робітничих і сільських верствах населення. Словом, комуністи майстри у пропаганді.

Дальші подробиці розмови, бо говорили ми ще зі собою до Богуміна, переповім завтра.

Вас. Мудрий.

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла".

Зміна міністра освіти.

Президент республіки Мосціцький звільнив премієра Януша Єнджеєвича зі становища міністра віроісповідань і освіти. Іменуючи його наслідником його брата Вацлава Єнджеєвича, дотеперішнього віцеміністра скарбу. Премієр Януш Єнджеєвич зрікся з причини перепрезентовання другої міністерської теки, щоби посвятитися тільки проводові в раді міністрів.

—o—

Наслідки польсько-радянського зближення.

БЕРЛІН, 24. 2. ПАТ. „Фосіше Цтг." оголосила статтю свого московського кореспондента, що характеризує ситуацію витворену на сході Европи польсько-німецьким пактом і польсько-радянським зближенням. Кореспондент обговорює візиту міністра Бека в Москві, підкреслюючи наслідки, які та візита викликала у відношенні Польщі і Радянщини до незбалтійських справ. Часопис звертає увагу, що досі помостом для всякого роду господарських і комунікаційних переговорів між Москвою і Берліном була Литва. Тепер нема ніяких перешкод політичних ані інших, щоби такі переговори відбувалися в дорозі найлегшій, а саме крізь Польщу.

—o—

Подвійне льосування премій для передплатників „Діла".

Виказ премій першої ґрупи.

1. **Білет першої кляси** на подорож залізницею і кораблем враз з удержанням на трасі: залізницею Львів — Констанца, опісля кораблем через Чорне Море — Константинопіль — Море Мармара — Дарданелі — Егейське Море — доокола Малої Азії — Яффу (Палестина) — Гаїфу — Піреус і назад до Львова. Білет тої їзди коштує зол. 1.055. Подорож відбудеться в літній порі. Ближчі інформації подамо в дальших числах. — Прогульку уладжує ПОЛЬСЬКЕ ТРАНСАТЛЯНТІЙСЬКЕ КОРАБЕЛЬНЕ ТОВАРИСТВО **ЛІНІЯ ГДИНЯ -- АМЕРИКА.**

2. Ніжна машина до шиття т. зв. 15 К 26 з ґарнітуром Світової фабрики Singer Sewing Machine Company, вартости зол. 515. — Машину можна оглядати у Львівському Відділі тої фірми при вул. АКАДЕМІЧНІЙ ч. 2. (камениця готелю Жоржа).

3. Синій лис, — або жіноче чи мужеське футро до вибору, вартости зол. 500 від фірми: ЮЛІЯН ГЛУШЕВСЬКИЙ, вулиця КОПЕРНИКА ч. 16, II пов.

4. Англійський сервіс Weswood на 12 осіб, 123 штук посуди марки THE PONTRACINA, JOHNSON BROS, ENGLAND вартости зол. 440 — закуплений у фірмі: ОЛЕКСАНДЕР ОНИСЬКО. — Склад порцеляни і скла. — Львів, вулиця Галицька ч. 20.

5. Українська Загальна Енциклопедія, — **3 томи оправлені в шкіру. Вартість зол. 270.**

6. Одномісячне **лікування** першої кляси (сірка, газ, боровина) в сезоні для двох осіб у мінеральному живці ЧЕРЧЕ. — В лікування входять купелі, лікарська опіка, мешкання і адміністраційні оплати. Вартість зол. 250.

7. **Умебльовання** вартости **зол. 200,** до вибору, або на замовлення у фірмі: Перша українська артистично-столярська робітня — ТИМОЧКО і ГАЛЬОВ. — Львів, вул. Коперника ч. 54.

8. **Кафлева піч або кухня,** у довільній красці, вартости зол. 200. Виконання переведе фірма: МИХАЙЛО ГАЛІБЕИ, склад кафлевих печей і кухонь, Львів, вул. Петра Скарги ч. 5.

9. Дві адамашкові **ковдри** на вовні закуплені у фірмі: Р. ВАНК, Львів, Марійська площа ч. 6. Вартість зол. 150.

10. Світової марки „Longines" швайцарський ніклевий **мужеський годинник,** закуплений у фірмі: А. ЦІППЕР, Львів, Ринок ч. 32. — Вартість зол. 100.

11. **Шкірки на футро** вартости **зол. 150** до вибору у фірмі Промислово Торговельна Спілка **„Хром"** Львів, вул Руська ч. 20.

12. **Взуття МУЖЕСЬКЕ, ЖІНОЧЕ, ДИТЯЧЕ,** вартости зол. 100, до довільного вибору або на замовлення у фірмі: І. ЧОРНІЙ і О. БЕРЯК. Львів, вул. Руська ч. 3.

Виказ премій другої ґрупи:

13. Новий удосконалений Батерійний **Радіо**-Приймач **„ЧВІРКА Б"** PHILIPS'A — із голосником усередині і 4-ма лямпами „MINIWATT". Виробу фабрики: POLSKIE ZAKŁADY **PHILIPS, Warszawa, Karolkowa** 36/44. Вартість зол. 235.

14. Прегарний **килим** проєкту арт. Петра Холодного, вартости зол. 150. Килим закуплений у фірмі: ГУЦУЛЬСЬКЕ МИСТЕЦТВО, Косів коло Коломиї.

15. **Туалєтка з дзеркалом,** для пань — гуцульського мистецького виробу. — Вартости зол. 180. — Закуплена у фірмі: Торговельно-Промисловий Дім **„Достава",** Львів, вул. Домініканська ч. 12.

16. Два кг. найліпшого **чаю** і два кг. найліпшої **кави** вартости зол. 100. Товар доставить фірма: Перше Варшавське Імпортове Т-во „E. W. I. G." Акц. Сп. Варшава Лешно 10.

Дальші премії оголосимо в найближчих числах „Діла".

Участь у льосуванні 2-гої ґрупи братимуть:

А) Учасники льосування першої ґрупи, себто всі ті, які вирівняють залеглости і вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р.

Б) Ті передплатники, які вирівняють залеглости і вплатять перед льосуванням біжучу передплату.

В) Читачі й установи, які дотепер не були передплатниками, однак перед льосуванням вплатять біжучу передплату і зобовяжуться бути постійними передплатниками „Діла".

В цей спосіб передплатники які вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р., братимуть участь **у льосуванні обох ґруп** премій, а **точні** місячні передплатники тільки **в другій ґрупі премій.**

Оба льосування відбудуться прилюдно і всі охочі Передплатники матимуть право бути при цих актах приявними.

Сподіваємося, що наші Вп. Передплатники і Читачі оцінять як слід важність нашого конкурсу і точною вплатою передплати рішать про свою участь у льосуванні дійсно гарних і дуже цінних премій. **Очікуємо теж дальших зголошень.**

Болгарський король у Парижі.

ПАРИЖ, 24. 2. ПАТ. Болгарський король Борис, вертаючи з Брюсселю, задержався в Парижі, де перевів кілька політичних розмов. Король був спершу у президента Лебрена, опісля конферував з премієром Думергом і міністром Барту. Агенція Аваса повідомляє, що в часі розмови короля з премієром і міністром заграничних справ порушено справу балканського пакту і мотиви, задля яких болгарський уряд відмовився підписати пакт.

З луками та затроєними стрілами проти білих.

„Таймс" повідомляють, що на комісію, яка визначувала границю між Венезуелею та Колюмбією, нічю напали індіяни племені Мотільоне. Озброєні в луки та затроєні стріли застрілили трьох службовців а зранили тяжко девять робітників. Ті індіяни присягли сьяточно, що не зважаючи на власне життя до останньої каплі крови будуть боронити білим дістатися до їх землі. Останніми роками нападали вже кілька разів на табори білих, які прийшли, щоби переконатися про природні богатства околиць, що в них живуть індіяни.

—o—

По широкому світі.

— Як повідомляють з Москви, центральна організація радянських учених видала відозву, що осуджує репресії австрійського уряду супроти переможених революціонерів.

Анґлійський міністр Ілен виїхав з Берліна до Риму.

— В будинку розвязаної міської пожежної сторожі у Відні знайшли тайний склад оброї, а саме 6 скорострілів, 450 ручних ґранат, велику скількість набоїв та дві висильні радіостації.

— Австрійська влада влаштувала в однім старім броварі у Вінернайштаті концентраційний табор для соціял-демократів, увязнених за участь в останніх боях.

— В Льондоні арештували двох провідників анґлійських комуністів Ґарі Політа і Тому Мана.

— В арґентинській провінції От. Хуан вибухли грізні заворушення, в яких убили губернатора Каніоні, його брата шефа поліції та кількох інших урядових осіб.

— В румунських часописах появилася вістка, що мін. закорд. справ Тітулеску має вицофатися з політичного життя, а на його місце має би прийти мін. суд. Антонеску.

— Біля Кореї затонув японський пароплав, з яким пішло на дно 20 пасажирів і 30 осіб залоги.

— Бухаріна іменували редактором „Ізвестій".

— У Мадярщині та Туреччині лютували грізні сніговії, що заподіяли великі шкоди. Комунікація була зовсім перервана.

— У виборах в Греції вперше взяли участь жінки. Та видно не дуже зацікавилися політикою, бо за 80.000 жінок, що мали виборче право, взяло участь у виборах усього 2655 жінок.

Назубний камінь

спричинює часто випадання зубів.

Дослід учить, що назубний камінь, на час не усунений, спричинює часто випадання зубів. Тому треба запобігти цьому, поки час, а саме через постійне чищення зубів Кальодонтом.
Кальодонт одинока у Польщі паста до зубів, що має в собі признаний наукою засіб, — Сульфорицинолеат на підставі д-ра Бройнліха, що постепенно усуває назубний камінь і не дає йому наново творитись

Після револьти в Австрії.

З РИМСЬКОЇ ПРЕСИ.

Як тільки придушили соціял-демократичну революцію у Відні, римський щоденник „Іль Джорнале д' Італія" помістив статтю пера В. Ґайди п. н. „Ліквідація". В ній автор синтетично подає історію соціял-дем. партії Австрії, її ролю у повоєнному житті цієї країни. Зазначує, що „В цій політиці оконечний удар із соціялістичними організаціями був неминучий".

Стаття написана в прихильному дусі до Дольфуса, якого фашистівський уряд піддержує. Читаємо, що Дольфус змагає до того, щоби „створити корпоративний устрій на зразок італійського фашизму"; що ліквідація соціяльної революції має на меті „відокремити соціялізм від цілости австрійської нації, зробити здатним і сильним уряд і, третє, однозгідно підтримати уряд при помочі загалу". Становище Австрії складне. Завдання уряду нелегке. Та сьогодні шия Австрія „може також рахувати на зростаючу сердечність сусідніх потуг, які щораз краще оцінюють напрямки її політики, до якої приєднується багато підставових інтересів Европи".

Ніби зовсім ясно, що цей камінчик „про сердечність сусідніх потуг до Австрії" — летить у вікно Німеччини. Врешті закінчується стаття: „Нова національна Австрія, що творитьcя, має в Італії певну й зорливу приятельку".

Цікаве в цій статті ще те, що ворожість Італії до Чехословаччини недвозначно як завсіди проявляється. Виразно натякується, що в цю револьту мачали пальці сусіди, ті близькі, які „спекулювали, якби розбити Австрію й забрати її політичний і економічний спадок". *М. З.*

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

Крига з розбитками розділилася.

Два більшовицькі гидроплани старалися прийти з помічю залозі затонущого „Челюскіна". Мусіли закинути спроби осісти між кригами, бо атмосферичні умовини були дуже непривітні. Радіорозмовою між літаком і залогою „Челюскіна" ствердили, що крига, на якій є табор розбитків, трісла на двоє. Тому залога мусить шукати іншого місця, де моглаб розтаборитися.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 26. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 25

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Справа присяги. — Виступи проти формули присяги. — Мій приказ.

Другої днини, а було це 1. вересня 1914 р., дістав я коло полудня приказ того роду, що добровольці мають зложити присягу, а тоді може військова влада ними заопікуватися. Справа незвичайно трудна. Я бачив, як у Львові Б. У. старалася справу присяги відтягнути аж до тої хвилини, доки не дістане від військової управи всього того, що їм обіцяно. А тут знову військова управа приходить з тим, що прийме добровольців на свій кошт, як вони зложать присягу! Надто я знав уже зі Львова, що й між самими добровольцями був настрій проти присяги, доки не будуть усі їхні права й обовязки ясно означені. Те саме ствердили мені і ті старшини, які більше перебували в стрілецьких кругах і які, що так скажу, знали більше стрілецьку душу. Одначе бачучи, що зложення присяги мусить бути, а з другої сторони не бачучи, щоби внаслідок того грозила стрілецтву якась небезпека, хотів я зараз приготовити все, що потрібне до зложення присяги. На всякий випадок хотів я за всяку ціну оминути якихнебудь демонстрацій добровольців і постановив звернутися знову головно до інтелігентної частини стрілецтва із зазивом помогти мені в тому ділі, щоб акт присяги відбулся без перешкоди. До зарядження присяги уважав я себе уповноваженим, як відповідальний комендант.

Не маючи змоги скликати всіх добровольців разом, а надто не бажаючи звертати уваги на те, що якісь неприхильні тій справі течії нуртують поміж добровольцями, я ходив від кватири до кватири і приготовляв стрільців на те, що тут, у Стрию, мусимо бути заприсяжні. Як звичайно у того роду організаціях, дисципліна не стоїть високо, тому й не дивниця, що після оповіщення мого приказу траплялося і таке, що добровольці просили слова, бажаючи висказати і свою думку. Я вказував на те, що дискусія у військовій організації не дуже на місці, але що це не багато помагало, про це я переконувався наглядно. Особливо в однім місці виступався якийсь молоденький стрілець-провник, якого імя я призабув, а який опісля помер бідачисько у Відні на сухота (здається, Данилович), горячо за тим, що ми не повинні складати австрійської, але спеціяльну, тут на місці уложену, стрілецьку присягу. Не пригадую собі також, чи це при цій нагоді, чи з приводу чогось іншого мав я гострий виступ зі стр. Балицьким, редактором „Громадського Голосу". Ми сперлися досить гостро, так, що я мусів навіть ужити супроти нього погрози. А саме я зазначив, що від повної відповідальности звільняє його лише та обставина, що він незаприсяжений. Одначе колиб він у будучности позволив собі на такий факт, то я мусів би його віддати під полевий суд.

Мій приказ був менш-більш такого змісту, що ми приступимо тут, у Стрию, до зложення присяги. До того спонукує мене приказ згори, з виконанням якого добровольці зараз перейдуть на військовий кошт. Я знаю про це, що поміж добровольцями є й інші погляди, і проти тих поглядів я не можу так довго виступити безоглядно, доки стрільці не творять ще одної, звязаної присягою корпорації. В інтересі і справи, і добра тих, що заступають інший погляд, взиваю в-останнє розважити крок, який роблять. Нехай ті, що не думають присягати, виступлять завчасу, доки ще не звертає уваги. Всякі спроби демонстрації і невдоволення потягнулиб за собою прикрі наслідки і я сам особисто мусів би проти таких елементів виступити безоглядно і з повною рішучістю.

Це „хожденіє" забрало мені знову ціле полудне, так, що я не міг ще тої самої днини сповістити стан. команданта, що добровольці готові присягати. (Далі буде.)

Мині премієра в Аполльо

Найновіша оригінальна польська фільма, що має живу цікаву акцію і барвистість на тлі прегарної Гуцульщини.

Приблуда

в гол. ролі найгарніша і найліпша польська артистка ІНА БЕНІТА

Японія і Китай та українське становище.

Промова проф. О. Шульгина на останньому засіданні Ради Унії Товариств Ліги Націй

В кінці лютого в Брюселі відбулося чергове засідання Ради Унії Товариств для Ліги Націй, а також сесії постійних комісій тоїж Унії. Серед ріжних питань, які обмірковувалися в Брюселі, загальну увагу притягла справа китайсько-японська. Деяке зацікавлення викликали також дебати в комісії меншостей. Щодо внутрішнього життя Унії треба відмітити перенесення місця осідку секретаріяту Унії з Брюселі до Женеви. Річні збори „асамблеї" Унії мають зібратись на запрошення Швайцарського Т-ва для Л. Н. в Монтре.

В Брюселі в Раді Унії в комісіях, українське Т-во було заступлене своїм головою, проф. О. Шульгином та постійним делеґатом при секретаріяті Унії, інж. Ю. Яковлевим.

На черзі нарад Ради Унії стояла справа японсько-китайського конфлікту. Після довгих дебат принято резолюцію, в якій висловлюється жаль з приводу подій на Далекому Сході, а також задоволення з приводу одноцушного рішення в цій справі Ліги Націй. Резолюція висловлює сподіванку, що сама Японія кінець кінцем примушена буде приняти рішення Ліги Націй, а тимчасом, не задовольняючись цими рішеннями, Унія в своїй резолюції передбачає примінення параграфу XVI до Японії та вказує на такі можливі санкції проти неї:

1. Заборона вивозу до Японії зброї та матеріялів для виготовлення військового знаряддя;
2. Заборона фінансової допомоги Японії;
3. Евентуальне відкликання голов дипльоматичних місій в Японії;
4. Евентуальна заборона ввозу в ріжні країни товарів, які походять з Японії.

В дебатах розходження виявилися тільки щодо редакційних подробиць, по суті всі були між собою згідні. Японський делеґат п. Інагакі мовчав поки обмірковувалась резолюція, китайців ніколи на засідання Унії не приїздять.

„Дисонанс" в обміркування справи вніс український делеґат, проф. Шульгин, який склав таку декларацію:

„В імені українського Т-ва заявляю, що я примушений стриматися при голосуванні над резолюцією в справі японсько-китайського конфлікту і мушу пояснити чому саме. Як і ви всі, я безперечно рішуче осуджую напад (агресію) одного народу проти другого. Як ви всі, я надаю величезне значіння рішенням Ліги Націй в таких справах.

„Але читаючи цю резолюцію я мав деякі сумніви, а саме: коли недоторканість терторії кожної держави — в даному випадку китайської республіки, є святою, то чому, протестуючи проти поведінки японців в Манджурії, ніхто не протестує проти захоплення Совітським Союзом Монголії, що, як відомо, є інкорпорована цим Союзом?! А тимчасом Монголія з погляду міжнародного є так само частиною китайської республіки, як і Манджурія.

„Чому ніхто не протестував проти військової експедиції СРСР в Манджурію в 1929 році? А чейже та експедиція з формального боку дуже нагадує сучасну японську.

„Чому ніхто не протестував проти іншого роду агресії в Китаю, так характеристичного для методів Совітського Союзу? Маю на увазі акцію офіційного представника Москви в Китаю, Бородіна, що змагав до повної совітизації Китаю, з безперечною метою інкорпувати всю евентуальну совітську китайську республіку до СРСР...

„Нарешті, що ви зробили, коли Совітська Росія, яка називала і Україну і Грузію і Північний Кавказ і Азербейджан, потім збройно окупувала ці всі республіки? Чи ви протестували проти окупації України? А чейже Україна вже довгі роки як окупована і гірко страждає від цієї окупації... Ви протестували злегка проти окупації Грузії, але чи панове запропонували ті суворі санкції, які нині примінюєте до Японії?!

„Може нам скажуть, що тут є ріжниця, що Японія член Ліги Націй, а СРСР до неї не належить? Але в такому разі це велика вигода стояти осторонь від Ліги Націй, це дає можність робити злочини без ніякої відповідальности.

„Коли Ліга Націй осудила ту державу, яку вона вважає винною в нападі, то чому вона до нової комісії, що створена нині в Женеві для ліквідації конфлікту серед сусідів, запрошує і Совітський Союз, що підписав колись пакт Бріяна-Кельога, але разом з тим є винуватий у стільки злочинних збройних нападах міжнародного характеру?!

„Ось з яких причин не можу приєднати голосу України до вашої резолюції в справах китайсько-японських. В цій резолюції не нахожу я відповіди на мої запитання і таким чином на превеликий жаль примушений розбити єдність резолюції, яку щонайменше можна назвати однобічною."

Збори серед повної тишини вислухали цю декларацію, виголошену рівним голосом з підкресленням кожного слова.

Докладчик п. Ролен перебив тільки там, де говорилось за Монголію: виявилось, що цей видатний правник є анальфабетом в географії, бо він заявив, що Монголія не належала до китайської республіки.

Ще було кілька виступів редакційного характеру, а потім забрав нарешті голос п. Інагакі, японський делеґат. Звичайно його виступи не роблять враження, бо ні французькою ні англійською мовою він добре не володіє, але несподівано заговорив він цим разом досить доброю німецькою мовою і промова його, коротка, але перенята великим почуттям, зробила на всіх дуже велике враження. П. Інагакі спробував пояснити сучасну психольоґію японського народу, який не вірить заходові, який нераз бачив, як постійно великі держави ставали йому на перешкоді в здійсненні його життєвих завдань. Сам він себе заявляє пацифістом, але гадає, що такі загрозливі резолюції не полекшують становища пацифістів в Японії, а ще більше підливають олію до вогню.

Ця промова викликала гарячу репліку пані Баккер-ван-Боссе, яка сказала, що японський нарід мусить зрозуміти велику зміну в міжнародніх відносинах з фактом появлення Ліги Націй: коли раніше дійсно держави проводили на сході виключно власну політику, то тепер Ліга Націй провадить її в інтересах справедливости...

Одначе не так вже всі певні були в тому, що живемо ми в царстві справедливости: промова українського делеґата неприємно бренїла у вухах найбільш віруючих...

Всетаки підчас голосування Унія цілком наслідувала саму Лігу Націй. Головуючий підкреслив, що всі делеґати приєднались до резолюції, крім японського, що був проти неї і українського, що стримався.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання та всякі шовки

З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА

вул. Галицька ч. 18.

Коронація бельґійського короля.

ПРЕСТОЛЬНА ПРОМОВА ЛЕОПОЛЬДА III.

Гарматні вистріли збудили минулої пятниці місто Брюсель, заповідаючи вступлення на престіл нового короля Бельгії, Леопольда III. На вулиці вилягли великі маси населення, а на головних артеріях станули військові відділи. В год. 9.15 показався перед брамою королівської палати на коні король, одягнений в генеральський однострій. На площі перед палатою дожидали його всі бельгійські генерали також на конях. Бурмістр міста Брюссель, Макс, що є одночасно державним міністром, зложив чолобитню новому королеві, а гармати батерії дали 101 стрілів. Одночасно в місті вдарили всі дзвони. Король Леопольд III. на чолі почоту рушив до міста, щоби навязати перший контакт з населенням. Увесь час роздавалися оклики: „Хай живе король!"

В год. 11. парлямент, де король мав зложити присягу на конституцію, був уже переповнений публикою. Посередині салі був уставлений престіл, а побіч мала естрада для королевої і наслідника престолу, представників чужих держав, що приїхали до Брюсселю на похорон. Наперед прибула до парляменту і заняла місце на естраді королева Астрід з двома дітьми, а за нею король Леопольд III, витаний окликами в честь королівської пари.

Після зложення присяги на конституцію король виголосив престольну промову, наперед по французьки, опісля по фляманськи. Публика перебивала королівську заяву окликами в честь нового короля. На засідання парляменту не прибули тільки фляманські сепаратисти. Зате явилися два депутати комуністи. В престольній промові король заявив, що здає собі справу з поваги і відповідальности, які приймає на себе, а які на основі постанов конституції спираються на пакті довіря між королем і народом. Тому король буде кермуватися зразками, які залишили йому попередники. Опісля король подякував народові за виявлення спочування й участь в похороні його батька, дальше головам чужих держав, що прибули самі або прислали своїх представників на похорон. Звертаючись до армії, король підкреслив, що буде продовжувати працю свого батька, будучи її рішучим і вірним провідником.

Обговорючи внутрішнє положення краю король задержався над справою кольоній, а торкнувшись заграничних справ, заявив, що Бельгія працюватиме над запевненням миру та зближенням народів.

—o—

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ БРАТСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ХАРІС

у Львові при вул. Корнилтів 3. (Нар. Дім)

Тел. 15-64

гладжує похорони від найскромніших до найвибагливіших; переводить екгумації та перевізки провінцію власним санітарним автом.

Ціни найдешевші.

Для селянських родин [illegible]

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Повітовий Зїзд у Станиславові.

Пов. Нар. Зїзд УНДО відбувся дня 15. II. ц. р. у Станиславові в салі „Сокола". На Зїзд прибуло около 600 делеґатів з усіх сіл станиславівського повіту. Зїзд відкрив вступною промовою адвокат **д-р Бих.** До президії вибрано **д-ра Ю. Олесницького** і по одному представникові з кожного села. Присутній на Зїзді **пос. Чукур** обговорив політичне положення українського народу в Польщі та зреферував новий самоуправний закон. **Д-р Бих** заповів, що П. Н. К. УНДО у Станиславові улаштує кількаденний курс для референтів нового самоуправного закону та обговорив технічну підготовку до виборів. **Д-р Олесницький** вказав на те, що в теперішній ситуації у нас мусить прийти до повної консолідації всіх українських національних сил. По тих рефератах на внесок комісії-матки вибрано одноголосно П.Н.К. УНДО в такому складі: д-р Олесницький, д-р Бих, д-р Чорненко, інж. Лутка, дир. Титор, д-р Перегінець, Дмитро Масник, Мик. Боднар, Мих. Довгай, Іван Стефанишин, Теодор Білоус, Теодор Хичій, заступники: д-р Ясеницький, Гончаних Петро, д-р Сава Левицький. Всі названі вибір приняли. Весь хід Зїзду був дуже поважний. Величезна більшість на Зїзді — це селяни, поважне число між присутніми творила інтеліґенція світська. Зате не видно було на Зїзді ні одного священика, хоча наради почалися по 12-ій годині вполудне, себто по скінченні богослужень. Імпонуючий під оглядом скількости учасників, як також своєю повагою Пов. Нар. Зїзд у Станиславові був дальшим доказом, що в обличі ударів, які на нас падуть, український нарід ще більше консолідується під жовто-блакитним прапором та з повним довірям ставиться до проводу УНДО. Ухвалено одноголосно резолюції, в яких схарактеризовано політичне і правне положення українського народу, візвано весь український загал до консолідації і до поголовної участи у виборах до сільських та повітових рад. В окремій резолюції висловив Зїзд повне довіря проводові УНДО й Українській Парл. Репрезентації. На закінчення присутні відспівали нац. гимн.

—o—

Габсбурґи на австрійському престолі?

За телеграмами з Бельгії, провідник австрійської Гаймвери, князь Штарємберг, перебуває дальше у Стеноксесель, де переговорив з б. цісаревою Зитою на тему повороту Габсбурґів на австрійський престіл.

Преський щоденник „Лідове Листи" вповнює, що для реставрації Габсбурґів приєднано вже французький уряд, а у звязку з тим італ. наслідник престолу відвідав теж ціс. Зиту й архиєп. Оттона. Чеські часописи пишуть, що водночас з реформою австрійської конституції мають привернути теж шляхотські титули і зняти заборону Габсбурґів. Урядові кола не заперечують тих вісток.

Архиєп. Отто зобовязався супроти бельгійського уряду не покинути тайком кордонів Бельгії, у звязку з чим поліційний нагляд над замком Стеноксесель відкликали. Зокрема заявив Отто, що готов бути австрійським королем, але тільки тоді, коли цього захоче нарід а великодержави не матимуть нічого проти тієї волі.

—o—

НОВИНКИ

— **Черевики** жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття **„Комета"** Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого." 68/53 1-45

Кушнірська робітня
Юліяна Глушівського,
З ДНЕМ 1-го БЕРЕЗНЯ ПЕРЕНОСИТЬСЯ
з вул. Коперника 16. 1123 3—?
на **пл. Капітульну ч. 3.** (ріг Ринку)

— **„Деякі важніші осяги дослідів атмосфери".** На таку тему виголосить м-р Тесля Іван реферат дня 26. лютого (понеділок) в год. 6. веч. в авлі Академічного Дому, Супінського 21, як черговий у циклі викладів з обсягу географії, уладжуваному Гуртком Студентів Географів при Т. П. О. у Львові. Реферат буде доповнений світлинами.

— **Батькам і опікунам шкільної молоді до відома.** Час здавати іспити до гімназії нового типу вже недалекий. У цьому шкільному році всі учні та учениці 6 і 7-ої кляси народніх шкіл, що хотять продовжувати науку в гімназії, мусять вже в першій половині червня зголоситися до іспиту. Бажаючи дати всім дітям найкраще фахове й совісне підготування до цього іспиту, Філія Учительської Громади (станова організація вчителів сер. шкіл) у Львові влаштовує спеціяльні лекції для цієї молоді. Пропонуємо й радимо батькам і опікунам скористати з цієї нагоди й прислати до нас дітей. Прийматиметься у першу чергу учнів 6- та 7-ої кляси, але може бути принята також молодь з ріжним підготуванням оскільки вона викажеться відповідним знанням. Зголошення приймає до 8. березня книгарня „Рідної Школи", Львів, вул. Сикстуська ч. 20.

— **Молоденький лавреат.** На краєвім конкурсі молодих талантів, що відбувся у Варшаві в салі Фільгармонії у днях 16—22. ц. м., дістав 11-літній пяніст Северин Сапрун з Дрогобича золотий диплом, а крім цього грошеву нагороду.

— **Дещо зі статистики Львова.** Як виходить з підрахунків львівського маґістрату, було у Львові в 1933 р. 4.601 уродин (14.5 на тис.), 3.458 випадків смерти (10.9 на т.). Природний приріст виносить отже 1.1143. Лікарів було у Львові 804, повитух 261, дентистів лікарів і техніків 183, санітарних і харчевих контрольорів 40. Видатків мав маґістрат 2,500 тис. зол. Протитуберкульозних станиць було у Львові 7.

— **Епільог одної відправи.** Дня 11. листопада мин. року відправлялося в церкві у Скалаті богослуження в роковини самостійности Польщі, причому на богослуженні було приязне військо та представники уряду. Підчас богослуження мав о. дек. Антін Онуферко, що відправляв його, образити кпт. Букату, а недавно городський суд у Скалаті розглядав цю справу і присудив о. Онуферка на 4 міс. вязниці. Присуджений зголосив відклик.

— **Обертин протестує.** Містечко Обертин, що має привілеї міста й герб ще з 1746 р., а від 100 літ суд і славні ярмарки, перемінило в останньому часі коломийське староство на село. Це до живого обурило міщан тієї оселі, вони запротестували проти такої переміни окремим великим вічем та викликали до себе на нараду старосту з Коломиї. Коли той приїхав і заявив на всі протести населення, що на жаль вислав вже відповідний внесок до міністерства, мешканці Обертина негайно вислали до Варшави в тій справі делеґацію, рішені боронити прав свого міста до останнього.

Родина тема розмов цілого культурного Львова **Товаріщ**

— **130 тис. зол. за ногу.** 16. травня м. р. їздило вул. Яніською у Львові екзамінаційне авто військового самоходового курсу, яким їхав вояк Міх та екзамінатор кпт. Вибрановський. Біля вул. Святохресної дав останній наказ Міхові їхати в цю вулицю, але той не міг запанувати вже над мотором і авто вїхало повним гоном в юрбу людей, що вийшла з костела і придавив студентку Курдзелюбну до муру, зломивши їй ногу. Внаслідок ампутації Курдзелюбна заскаржила до суду кпт. Вибрановського, як екзамінатора, за важке ушкодження тіла, а державний скарб за відшкодування 130 тис. зол. та досмертну ренту. Проти капіт. Вибрановського відбулася два дні тому перед військовим судом розправа, але суд визнав, що він, як екзамінатор, за випадок не відповідає і звільнив його від вини й кари.

— **Цибульський вдає божевільного.** У звязку з розправою перед наглим судом проти відомого Цибульського, повідомляють деякі часописи, що він почав вдавати божевільного. Розправа проти нього всеж таки відбудеться і то у великій салі львівського окр. суду.

— **За образу „стшельця".** У Сколім відбулася мин. тижня цікава розправа проти мешканця того міста Омеляна Кутковського, що мав словами обидити „стшелецьку" організацію. Суд присудив його на 3 тижні тюрми, завішуючи її на 3 роки та заплату судових коштів.

— **З луцького процесу.** В пятому дні комуністичного процесу у Луцьку зізнавали дальше обвинувачені Ольга Плятонова, Жулава і Дудикевич, що не признались до КПЗУ. Обв. Дудикевич, студент львівського університету, сказав, що впав жертвою провокації. Обв. Дурдело, бувш. посол Сельробу, пояснив, що був членом комуністичної лівиці „Сельроб-Єдність". Дудикевич заложив у Львові книгарню „Книжка", до якої книжки спроваджував з Радянщини за посередництвом радянського консуляту.

— **Самогубство абітурієнта в школі.** До іспиту зрілости в стрийській гімназії зголосився м. і. Володимир Конарчевський, син ем. залізничника з Болехова. Здавав матуру вдруге. Однак показалося, що не був ще добре приготований. Зденервований побоюванням, що знову перепаде, вийшов з іспитової салі і револьверовим вистрілом в голову відобрав собі життя.

— **Львівська хроніка.** На вул. Коперника поліційний агент зустрівся в ночі зі злодієм, що виносив із склепу фірми Батя 20 пар обуви та машину до писання. Злодій кинув річи і втік, хоч поліцай дав за ним кілька стрілів. — Робітника Жулкевича зі Знесіння, що вбив був кохання своєї жінки, Курилу, присудив суд на рік вязниці, завішуючи водночас цю кару на 3 роки. — Найстарша жидівка Львова, Каберова вмерла оноді, проживши 102 роки. — Ректор львівського університету, проф. Булянда, зрезиґнував зі свого становища. — На площі Сх. Торгів застрілила Ем. Кервер свого невилічимо хворого чоловіка Якова, упр. дібр. в Лопатині, після чого відібрала й собі життя. — Поліція арештувала кількох львівських вуличних кольпортерів, що продавали старий карний кодекс як новий та заробляли добре на цьому.

— **Пожежа.** В поштовому уряді в Кізлові пов. Тернопіль вибух від необережно киненого недокурка вогонь, що знищив багато поштових друків і ін.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/48 **ГАЛИЦЬКА 8.**

— **Польська хроніка.** Населення Варшави дійшло ц. р. до 1,200.000 голов. — В розпуці з приводу хороби матері повісився в Познані 13-літній А. Єлінський. — В Польщі занотовано в останньому тижні 106 випадків пятнистого дуру. — В Катовицях арештували 3 пачкарів, що пачкували вже довший час польські книжки з Чехословаччини. В них забрали 10.000 книжок. — В Лодзі почали будову підземного тунелю, що вязатиме зі собою всі передмістя, буде готовий в 1937 р. і коштуватиме 1.200 тис. зол.

— **Безробітні їли собак.** В Челядзі б. Сосновця довший час пропадали громадянам підгодовані пси. Затривожені власники цих зарят звернулися до поліції, а ця вислідила, що їх крав постійно з вулиць безробітний Крулєковський, який вже довший час годував цим мясом родину та давав його приятелям.

— **Дві голки в животі.** Прокуратура львівського окружного суду одержала донесення проти д-ра Маріяна Рапапорта і д-ра Бернарда Абрагама, лікарів жидівського шпиталю у Львові. В донесенні оказано, що оба лікарі в часі операції залишили в тілі Клари Цукеркандель дві операційні голки. Коли рана загоїлася, пацієнтка почула в середині болі і мусіла піддатися новій операції.

— **Пожежа.** В Зарудцях пов. Львів вибухла 23. ц. м. вполудне пожежа, що знищила чотири господарства. Шкоду обчисляють на вільна тисяч зол. Причиною пожежі була хибна будова комина.

— **Засуджений банкир ошуканець.** Окружний суд у Варшаві видав присуд у справі банкира Стан. Квінто, що допустився ріжних ошукальств і зловживань на шкоду своїх клієнтів, та довів до руїни свій банк. Квінта засуджено на 3 і пів року вязниці. Його сина Збігнева і секретарку увільнили.

— **Посуха в Англії.** Довготривала посуха, що навістила Англію, спричинила нечуваний у тій країні брак води. З усіх сторін острову повідомляють про висохлі ріки, збірники води й керниці. Зокрема відчуває брак води село, хоча й деякі міста, як от Кутринг, що має 32 тис. мешканців, почало видавати мешканцям воду виключно на пиття й вариво.

Рекорд знижки цін побитий!
ФОТО-СТИЛЬ ПЛ. МАРІЙСЬКА 5. (ҐАЛЕРІЯ)
до замовлення карткової знимки додає даром портрет. — 6 фотографій до леґітимації зол. 1·50
6 карт д. зол. 3 —
Збірні знимки і таблю по найнижчих цінах.
Фото-Стиль пл Марійська ч. 5 (в ґалєрії).

— **Церква на морі.** Голяндці, які видерли від моря майже третю частину своєї території в Европі, не забувають також і про культурні потреби численних земляків, що більшу частину свого життя проводять на морі, а саме про рибаків та моряків. Голяндським рибацьким суднам товаришить від недавна пароплав „Надія". Це судно сповнює багато завдань: пливучої морської ліхтарні, ратункової стації, шпиталю, школи, а навіть кіна. Тепер судно поширило ще свою діяльність, завдяки інсталяції на ньому короткохвильної висильної стації з правдивою студією, з якої трансмітують богослуження і проповіді в свята в рибацькі судна приймають їх на свої голосники.

— **Ріжні вістки.** Литовські студенти здемонували в Ковні редакцію „Дня Ковеньского" польську книгарню та кілька домівок польських товариств. — Совітський уряд затвердив плян будови „Палати Совітів" у Москві, що має бути найвищою будівлею світу і матиме 415 м. висоти. — У звязку з маршом голодних на Льондон ствердила поліція, що його заарангжували комуністи й арештувала ґен. секр. анґлійської компартії та кількох його помічників. Мекдональд оголосив у пресі, що делеґації голодних з того теж приводу не прийме. — У Варшаві обмінялися офіційно ратифікаційними грамотами польсько-німецького договору з 26. січня ц. р. мін. Бек і нім. посол Мольтке. — Італійський мін. закорд. справ Сувіч виїхав з Будапешту до Відня.

— **Марконі кокетує потвору в Шотляндії.** Потвора в шотляндськім озері не дає спокою навіть і такій поважній науковій та промисловій організації, якою є „Компанія Марконі", Марконі зорґанізував справдішну наукову експедицію на озеро, в якім ніби знаходиться потвора. Експедиція має гидрофони, які спущені в воду, дають устійнити довжину радіової хвилі, на якій осцилює потвора.

— **Нова форма мистецтва.** Радіова техніка не тільки узагальнює твори мистецтва в суспільстві, але теж надає їм певний характер. Тепер вже можна сказати, що як винахід фільми створив новий рід мистецтва, так винахід радія дає початок новим формам мистецького переживання. Драматичний сценарій, виголоше-

вий письменником і зреалізований акторами, завдяки співділанню радіового техніка набирає нового життя, яке ріжниться від сценічної реалізації. Одна і та сама штука, бачена в театрі і почута в радіо, дає відмінні враження. З цими винаходів, які зробили переворот у світі, одно радіо не заслужить на заслугу, що стоїть на послугах чого іншого, ніж культури, бо головним його завданням завжди залишиться трансмісія духових цінностей до широких мас народу.

— **Ще трохи, а був би зударився з метеором.** Нічний пільот Гірем Шерідон, що возить почту між Фортаортом у Тексасі та Літл Рок в Арканзасі, оповідає про цікаву небувалу пригоду в повітрі. Каже, що летів саме над містом Тексасану, як на далекому овиді показався метеор, що видавав зі себе синьобіле осліплююче світло. Метеор летів просто проти нього. Пільот миттю змінив напрямок і висоту, та всеж здавалося, що все гарма. Коли вже метеор подобав на червоний мяч, що наближався до летуна, летун утратив усяку надію врятуватися. Нараз метеор погас і летун уже не бачив його. Як близько був метеор від нього, не знає, та йому здавалося, ще був на волосок від смерти.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-р Евген Олексій, лікар у Львові, помер несподівано 24. лютого 1934 р. у 46-ому році життя.

Покійний був членом багатьох українських товариств, між іншими: „Лікарського Товариства", „Молодої Громади" і Лов. Т-ва „Тур".

Відбувши світову війну на італійськім фронті, стає в 1918 р. в ряди УГА. і як лікар VII. бригади бере участь у Визвольній Війні в Галичині і на Великій Україні. В 1920 р. переходить з „групою Кравса" на Чехословаччину і там працює як лікар спершу у таборі, потім у чеській армії. З Чехії виїздить до Канади, а звідтам до Рідного Краю. Тут довго боровся з білою, заки сяк-так упалив собі життя. Своєю працею, фаховим знанням і пожертвуванням здобув собі пошану в лікарів, а любов у пацієнтів. Як лікар „Каси Хорих" знаний був серед найбідніших з доброти серця і уважливости.

Весь час живо цікавився всіми проявами національного життя, радіючи кожним нашим успіхом і болючи над кожною невдачею. Мільйонів зі світа не дочекавшись радісних змін для свого народу, яких усе сподівався і про які все мріяв. В. П. П.!

Листування Редакції.

„Дубовий Листок": Дуже дякуємо за цінні інформації в листі з 18. II. Просимо писати й далі про все цікаве, бо щотиждневого Вами органу у нас нема і ми щодо цього зданні майже виключно на Ваші інформації. Привіт!

Всч. о. С. Сапрун, Дрогобич: Дякуємо за замітку. Пропонованого звіту помістити не можемо через обмаль місця.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

„Заграва" Український Театр.

Під артистичним проводом Н. Бланарського.

Львів.

Сала Театру Ріжнородностей.

Пятниця, 2. III. год. 19·30 „Земля" (Шевченко).

Пятниця, 2. III. год. 19·30. Тарас Бульба", історична пєса на 4 дії за Гоголем.

Сала театру „Мільон", вул. Осолінських ч. 10.

Субота, 3. III. „Мужчина з мишуни".

Неділя, 4. III. год. 15·30 „Мужчина з мишуни".

Неділя, 4. III. год. 19·30 "Змійка".

Понеділок, 5. III. „Будівничий Сольнес".

Вівторок, 6. III. „Летто".

Білети продає „Союзний Базар", вул. Руська.

Український Театр ім. І. Тобілевича: Калуш.

25. II. Сонце Руїни.

26. II. Премієра „Ельга" Гавптмана, постановка М. Бенцаля. З Калуша їде театр до Долини, Болехова і Стрия.

Великий Міський Театр.

Неділя, 25. II. год. 12 в пол. „Варшавський Театр для дітей".

Неділя, 25. II. год. 3·30 попол. „Чоловік що був четвергом".

Неділя, 25. II. год. 7·30 веч. „Родина".

Понеділок, 26. II. год. 7·30 веч. „Родина".

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 25. II. год. 3·30 попол. „Но, но, Нането" ціни найнижші.

Неділя, 25. II. год. 7·30 веч. „Товаріщ".

Понеділок, 26. II. год. 7·30 веч. „Товаріщ".

Кіна.

АДРІЯ: „Дзвонар із Нотр Даму".

АПОЛЬО: „Приблуда" (фільма з гуцульського життя).

АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".

БАНДА: „Чоловік малпа".

КАСІНО: „Рандеву в Відні".

КОЛІСЕЙ: „Золоті сильця", ревія „Останній усміх".

КОПЕРНІК: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).

МІРАЖ: „Королівський любко".

МАРУСЕНЬКА: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).

МУЗА: „Наварин пінка" (Бастер Кітон).

ПАЛЯС: „Пригода на Лідо".

ПАН: „Російська пригода" та ревія.

ПАСАЖ: „Дивогляди", „Фліп і Флап".

ХІМЕРА: „Заборонена мельодія" (Пос. Мохіна)

СТИЛЕВЕ: „Забута мельодія", ревія „Гальо 15-95!"

УТІХА: „Нагана" та ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 25. лютого 1934.

Відень (506,8) 11·20 Симф. концерт, 19·00 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 9·15 Віольончель, 12·15 Концерт військ. орхестри, **Париж** (1724) 21·00 „Рог де Франс" оп. Гомберга, **Люблянa** (569,3) 10·30 Вок. концерт, 11·15 Нар. музика, 20·00 Опера, **Рига** (545,6) 20·25, 21·15 Спів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 19·05 Пісні з часів війни, **Лянгенберг**(355,9) 21·00 Моцартова „Реквієм" орхестра, хор, **Лайпціг** (382,2) 15·05 Концерт солістів (музика, спів), **Бреслав** (315,8) 20·01 „Валенштайн" пєса Шіллера, вуп. Затлера, **Букарешт** (212,6) 19·20, 20·00 Спів, **Будапешт** (549,5) 19·35 „Драйнедерльгаз" оп. Шуберта, 22·35 Цит. музика, **Мілано** (368,8) 15·30 Легка музика, 21·00 Опера, **Рим** (420,8) 17·00 Симф. концерт.

Понеділок, 26. лютого 1934.

Відень (506,8) 16.05 Програма для дітей, 17.20 Молоді артисти; **Братислава** (268,8) 16.00 Концерт; **Брно** (325,4) 16.35 Бабусині оповідання, 20.30 Скрипка; **Прага** (470,2) 16.50 Авд. для дітей, 20.30 Тріо, **Париж** (1724) 21.00 Камер. музика; **Білгород** (569,3) 20.15 Спів; **Ковно** (1439) 18.20, 20.30 Спів; **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.06 (музика, спів); **Лянгенберг** (455.9) 14.03, 16.00, 17.15 Музика, спів, 20.10 „Тагова й одна ніч" симф. суїта Рімського-Корсакова; **Мінхен** (405.4) 15.10 Солісти, 20.30 Веселий вечір; **Міланер** (522.6) 21.30 Дитячі пісні; **Бреслав** (315.8) 11.50 Концерт; **Букарешт** (212.6) 20.45 Оп. арія, 21.15 Скрипка, **Будапешт** (549.5) 12.55 Цит. музика, 17.35 Скрипка, 19.30 „Аїда" оп. Верді; **Рим** (420.8) 22.00 Інстр.-вок. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 25. лютого 1934.

9·00—10·00 Ранішня авдиція, 12·10 Метеорольог. вістки, 12·15 Муз. поранок, 13·00 Сусп. діяч на селі, 14·20 огляд ринків рільних продуктів, 14·35 Шось для кожного (гр. плитн), 15·00 Лінувальні ростини, 15·12 Грам. музика, 15·20 Сальонова музика 16·30 Чвертьгодина славних артистів (кл. Сігеті, скрипка) з гр. плит, 16·15 Літ. чвертьгодина „Добрий Фарон", 17·00 „Плян праці на весь рік сільської господині", 17·15 „Що танцює та співає підмаєнське село" (музика, спів), 18·00 „Стефко" на осн. Деваля, 18·10 Мельодії з оп. „Дівча з екрану" (гр. плитн), 19·00 „Чи нашому місту грозить небезпека тифу?", 19·10 Вечірка, 19·50 Вибрані думки, 19·22 Новідомий трір Фалля „Трикутний капелюх" (гр. плитн), 20·25 Гаївкові змагання Польща - Німеччина, 21·00 Лише для бріджистів, 21·20 На веселій льв. хвилі, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·20, 22·30 Легка музика, 23·05 Найгарніші твори з грам. плит.

Понеділок, 26. лютого 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція; 12.05, 12.35 Джез (з грам. плит); 12.30 Метеорольог. вістки; 13.23 Збіжжєва біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.35 Сальонова музика з гр. плит; 16.20 Пісні з супр. фортепяну; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Рецеталь (Цехаєвський, контрабас); 17.15 Фортепян; 17.30 Стенографія; 18.00 Лексикографство; 18.20 Легка музика; 18.40 Історія літератури та критика; 19.03 Театр фейлетон; 19.15 Вечірка; 19.25 Відчит; 19.40, 19.43 Спортові вістки; 19.55 Сільва ретрум; 20.00 Вибрані думки; 20.02 Музика; 21.15 Горсти за шибою; 21.30 Легка музика; 22.00 Легка музика з гр. плит; 22.20, 23.05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·30 зол.

Золото: Долари 9·03—9·06. Франки фр. 36·30—36·50 Дукати 83·70—85·00, Корони 37·70—37·90. Рублі 46·50—47·00.

Срібло: Корони 0·30 Фльорени 0·75. Рублі 1·50.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·07 Париж 35·94 Берлін 210·50, Цюріх 171·43. Амстердам 357·30, Нюйорк кабель 5·33, Нюйорк чеки без трансакцій.

ЗБІЖЕ.

Ціни пар. Підволочиська з наг. Львів.

	від	до	від	до
Пшениця двір.	18·75	19·—		
Пшениця збірна	17·50	17·75		

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 23. II. масло 3·10, молоко, —·18, сметана —·80, яйця 3·—

Тенденція на масло, сметану молоко і яйця удержава.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Реколекції для вірних всіх станів в церкві парохіяльній св. О. Николая у Львові відбуваються в днях від 25. II. до 3. III. 1934 р. Б. Порядок: Неділя 1. св. Посту дня 25 лютого 1934 р. Б.: О год. 16. Вечірня постна, в год. 17. Наука, благальна пісня, Благословення Найсв. Тайнами, Претерпіний і цілування св. Мощів. Від дня 26. лютого до 3 марта 1934 р. Б.: себто в понеділок, вівторок, середу, четвер, пятницю і суботу в год. 5·30 читана Служба Божа, в год. 6. Перша наука реколекційна, в год. 7. Служба Божа друга, в год. 7·30 Служба Божа третя, в год. 18. Вечірня або Акафіст Страстям Христовим, в год. 19. Друга наука реколекційна, благальна пісня, Благословення Найсв. Тайнами, Претерпіний за нас страсти і цілування св. Мощей. Субота: 3 марта 1934. Слухання св. Сповіді від год. 16. до 21 і неділя 4. марта від 6—12. Неділя II. св. Посту дня 4. марта 1934 р. Б.: В год. 5·30 Утреня, в год. 6, 7, 8 і 9 читані Літургії, в год. 10 торжественна співана Служба Божа св. Василія Вел., в год. 10·30 остання Реколекційна Наука, загальне св. Причастія вірних, Благословення Найсв. Тайнами і Закінчення Реколекцій.

Свящ. Василій Лончина, парох.

Звичайні Загальні Збори Т-ва українських ремісників, промисловців і торговців „ЗОРЯ" у Львові, відбудуться дня 4. березня 1934 в год. 10. передпол. у власній салі при вул. Вірменській 25; на випадок браку комплету, відбудуться Збори годину пізніше, про що всіх членів повідомляє — **Виділ.**

✝

Товариство „Молода Громада" ділиться з Громадянством сумною вісткою, що її член

Др. ЕВГЕН ОЛЕКСІЙ

лікар, б. сотник-лікар 7. бригади У. Г. А., помер 24. лютого 1934.

Похорони відбудуться дня 26. II. б. р. в год. 3 п. п. з дому жалоби при вул. Бальоновій ч. 3. 1151

✝

Українське Ловецьке Т-во „Тур" у Львові

повідомляє Громадянство про смерть свого Члена

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕКСІЯ

який помер 24. лютого 1934. р.

Похорони відбудуться 26. II. п. р. в год. 3. п. п. з дому жалоби при вул. Бальоновій ч. 3.

✝

Українське Лікарське Товариство у Львові

повідомляє Громадянство про смерть свого Члена

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕКСІЯ

лікаря у Львові

що наступила дня 24. лютого 1934.

Похорони відбудуться дня 26. II. ц. р. в год. 3 п. п. з дому жалоби при вул. Бальоновій ч. 3. 1153

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФАРМА РОДАЙЛЕНДІВ (Кармазинів) Котельної, Майдан, почта Bednarów, поручає шлягові яйця, одноденні курятка і 3—4 місячні курочки. — Прийнає яйця до виліпу. При запитах додати марку. 1101 3—?

ШУКАЮ спільника з готівкою 3—5.000 зол., котрий діставби рівночасно посаду у нововідкритім підприємстві. Зголошення до адміністрації Ліла під „ПОСАДА". 1143 1—1

ПРЕГАРНІ сонячні, здорові 3 кімнати, веранда, кухня і гряди, 150 зол. від квітня, Косперська 9. 1151

ДО ПЛЯНТАЦІЇ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН шукає спільника з відповідним капіталом фахівець цієї справи, інжинір-агроном, догодітній практик на таких красних і загран. підприємствах. Зголошення. Ред. час. „Сільський Господар" Львів, Ринок 10, для „Фахівця". 1147

ДО ВИНАЙМУ умебльована кімната. Тереси 2 Б/П. мешк. 19. 1145

ВСЕ ДОБРЕ. Поздоровлення. Марійка 1142 1—1

ЗАСТУПНИКІВ інтелігентних, спосібних шукає поважна українська фірма. Зголошення з описом життя, про сьвідчені студії і з референціями слати до адміністрації під „Заступник". 1145 1—3

ГАРНИЙ великий сонячний покій умебльований з окремим входом для 1—2 пань — панів до винайму. Театинська ч. 8. партер двері ч. 1. год. 3—5. 1146

НАЙКРАЩУ, найтревалішу і найелегантніщу обувь дістанеш в **„Ар — ка"**, Хорунжих 11 а. 1076 5—25

БЕЗРОБІТНІ ІНТЕЛІГЕНТИ по містечках і селах **можуть дістати заробіток.** Адреса подати до книгарні „Рідної Школи", Львів, Сикстуська ч. 20. 1114 3—3

КОВНІРІ до прання, **убрання** до чищення і фарбування приймає Е. ГОВІЙКОВИЧ — Львів, Домініканська ч. 4. 1125 5—12

8 КІМНАТ з кухнею, лазничкою, система коридорна. **4 кімнати** з кухнею, лазничкою, система коридорна на II-гім поверсі при вул. Косцюшка ч. 1 а в домі „Народньої Гостинниці". 1132 5—3

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобелінові отомани — 30, канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полаві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Ліндого 6. 11/10 17-20

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ХТО ХОЧЕ

заощадити гроші і купити дешево блаватні товари, 1—3

того запрошуємо до нововідкритої фірми

СВІТ ТЕКСТИЛЬНИЙ

пл. Капітульна 3 (напроти катедри)

УВАГА: При склепі власна шваля.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Ліла". З друкарні Вид. Спілки „Ліло", Львів, Ринок 16.

Ч. 52 (13.597). Львів, вівторок 27. лютого 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 100 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ренти для українських військових інвалідів.

На днях появиться розпорядок міністра скарбу та суспільної опіки, що управильнює справу рент для інвалідів українців, які від 1. листопада 1918. до 1. червня 1919. боролися в Українській Галицькій Армії. Українські інваліди, які в тих часах у боях потерпіли на здоровлі, можуть тепер старатися, щоби їм признали інвалідську ренту. Інтересовані мають зголошувати свої домагання в однорічному речинці від дати оголошення повищого розпорядку. Зголошень, внесених після одного року, не братимуть під увагу. До полагоди тих подань у першій інстанції покликані скарбові палати, а в другій та останній міністерство скарбу.

Похорони
Д-ра Олексія Евгена
відбудуться в понеділок в годині 2-ій з полудня.

Два національні свята в Німеччині.

БЕРЛІН, 25. 2. ПАТ. Уся Німеччина була вчиті під знаком двох національних свят, себто дня жалоби в честь погибших у війні та заприсяження політичних керманичів нац. соц. партії.

Заприсяження відбулося в Берліні й інших більших містах Німеччини, де скликали окр. наради політичних керманичів. Число заприсяжених перевищує міліон осіб. Головно величаво відбулося свято в Мінхені, де мін. Гес, як заступник Гітлера підкреслив вагу присяги, складеної Гітлерові. На закінчення промови Гес відчитав текст присяги: „Присягаю незломну вірність Адольфові Гітлерові, присягаю йому та визначеним ним провідникам безоглядну слухняність".

Друге свято, себто вшанування памяти погибших на війні, відбулося в селі Кролевої Опери в Берліні. У святі тому взяв участь през. Гінденбург і канц. Гітлер. Промовляв міністр райхсвери ґн. Бльомберґ. Він зазначив, що весь німецький нарід без огляду на признання до вини, яке йому накинули, вільний є від відповідальности за вибух світової війни. При кінці свята канцлер Гітлер підніс оклик: „Воякі, мужчини та жінки, наш вічний німецький нарід і його вожд із часів великої війни ґен. фельдмаршал Гінденбург хай живе!"

Демонстрації 50.000 безробітних.

Демонстрації безробітних у Гайдпарку в Льондоні відбулися мин. неділі спокійно. Около 3. год. стали звідусіль напливати маси безробітних. Попереду кожного походу їхало кількох поліменів на конях. Опісля ішла оркестра, далі демонстранти з прапорами та транспарентами, співаючи революційні пісні. Кожний похід замикав також відділ кінних поліменів. Усі ті походи розташувалися на великій поляні в Гайдпарку біля 8 трибун, з яких промовляли бесідники.

В промовах зазначували утворення одностайного фронту боротьби між незалежною Лейбур Парті та комуністами. Провідник англійських комуністів Геннінґтон заповів, що коли проект про безробіття, над яким радить парлямент, увійде в життя, то злучені організації, які творять фронт боротьби, проголосять страйк або запротестують проти того закону.

Замітне, що всі промови були дуже гострі та не перебирали в висловах проти прем. Мекдональда. В демонстраціях узяло участь около 50.000 осіб, мужчин і жінок.

Черепашиною ходою.

ПАРИЖ, 25. 2. ПАТ. Після затвердження палатою депутованих складу комісії в справі афери Ставіського та в справі париських подій з дня 6. лютого ц. р., комісії приступили до вибору президії. Предсідником комісії для справи Ставіського вибрано соціяльного радника Гернюта, а предсідником комісії, яка має розглянути події 6. лютого, вибрано члена республиканської лівиці Боннен.

Щоби навіть води не пив.

ПАРИЖ, ПАТ. Сл. судця в Байоні Д'Іґе, який веде справу Ставіського, дістав ост. днями кілька пересторог, м. ін., щоби навіть склянки води не пив поза домом.

Проти кого вестимуть слідство.

ПАРИЖ, ПАТ. У звязку зі запозіченням слідства проти кількох нових осіб, вмішаних в аферу Ставіського „Ле Жур" повідомляє, що ця справа звязана із зізнаннями, які зложив відступно вбитий рад. Пренс перед адміністраційною слідчою комісією. Часопис догадується, що слідство поведено би проти бувш. міністрів Далімієра, Ренольта, Рейнольда та проти прокуратора республики Пресара.

ВБИВСТВО В АФЕРІ СТАВІСЬКОГО.

ПАРИЖ, 25. 2. ПАТ. Слідство в справі вбивства судді Пренса не дало досі позитивного висліду. Спеціяльно делегований до Діжон комісар поліції повернувся до Парижа і привіз запрівавлений складений ніж, здогаданий знаряд злочину. Лікарі, які оглядали трупа, не погоджуються у своїх поглядах. Одні з них не виключають самогубства. Проти цього здогаду виступають приятелі і родина небіжчика, які кажуть, що Пренса вбили у звязку зі слідством у справі Ставіського.

Радник апеляційного суду Ле Маршанду, товариш судді Пренса, в інтерю з „Журналем" заявив, що зізнання, які Пренс мав зложити в справі Ставіського, є відомі щодо змісту. Переслухання Пренса мало зводитися до відчитання і повторення зізнань, які він зробив перед кількома днями.

ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ПАКТ НЕАГРЕСІЇ.

ВАРШАВА, 25. 2. ПАТ. В суботу відбулася тут виміна ратифікаційних документів польсько-німецької декларації з 26. січня ц. р. З польської сторони доконав виміни міністр закорд. справ Бек, з німецької посол німецький у Варшаві ф. Мольтке. Наслідком виміни ратифікаційних документів умова входить в життя з днем 24. ц. м.

—o—

ЗМІНИ В АНГЛІЙСЬКОМУ КАБІНЕТІ?

ЛОНДОН, ПАТ. Появилися вістки про можливість змін в англійському кабінеті. І так теперішній міністр закордонних справ Саймон став би міністром внутрішніх справ, а премієр Мекдональд узяв би для себе теку закордонних справ. До помочі мав би, як і тепер Саймон, мін. Ідена. Теперішній міністр внутрішніх справ Гімуд став би міністром війни.

ДИПЛЬОМАТИ НА ПОЇЗДКАХ.

Англійський міністр Іден, відбувши політичні конференції в Берліні, приїхав 24. ц. м. до Риму. На двірці повитали його вищі урядові міністерства закордонних справ і члени англійської амбасади.

До Відня приїхав у суботу в поворотній дорозі з Будапешту італійський міністр Сувіч. Австрійський канцлер Дольфус відвідав його в італійському посольстві і відбув довшу конференцію. Сувіч поінформував його про свої будапештенські розмови, зазначуючи, що італійський плян не має на меті митної унії, тільки господарську співпрацю між Угорщиною, Австрією та Італією. Вечором Сувіч виїхав до Риму.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

ХОЧУТЬ ПОВАЛИТИ ДУМЕРГА.

ПАРИЖ, ПАТ. „Ле Ліберте" твердить, що молоді радикали приготовляють гострий виступ на конгресі радикалів у Клермон-Ферран. Хочуть присилувати радикальних міністрів під проводом Еріота виступити з уряду нац. єдности. Колиб це вдалося, Думергів уряд розвився би. Частопис здогадується, що на конгресі побідить дуліка більшости, яка уповажнила рад. міністрів брати участь у Думерговому уряді.

САМОСУД У ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, ПАТ. Нічю страйкуючі шофери виконали самосуд над шофером, який почав працю. Страйкарі так тяжко побили його, що мусіли його відвезти до шпиталю. Авто вкинули в ріку Сену.

ШЛЯХ ЧЕРЕЗ ПОЛЬЩУ ВИГІДНІШИЙ.

Московський кореспондент „Фос. Штг." обговорює гостину мін. Бека в Москві. Досі всякі переговори між СРСР і Німеччиною відбувалися за посередництвом Литви. Тепер немає перешкод, щоби такі переговори відбувалися вигіднішим шляхом, а саме через Польщу.

—o—

ГАБІХТА УСУНУТЬ.

ПАРИЖ, ПАТ. Авасів кореспондент повідомляє, що у звязку зі заявою трьох великих держав становище інспектора нац. соц. партії в Австрії захитане. Та було б передчасно думати, що нац. соц. партія зречеться діяльности в Австрії. Радше усунуть зі становища інсп. Габіхта, щоби не викликати міжнародніх непорозумінь і не дразнити Італії. Становище інспектора австрійської нац. соц. партії в Німеччині віддали би австрійцеві з роду.

—o—

ЗГИНУЛО 6 ЛЕТУНІВ.

По дорозі з з Нюйорку до Вашинґтону військовий пільот, що вперше обслуговував почтову комунікацію, впав у море біля Рокавей Пойнт і втонув. Двох його товаришів уратували. Так число військових пільотів, що згинули підчас служби в почтовій комунікації, зросло до 6-ти. Крім того 3 летуни були тяжко ранені, а 7 літаків було знищених. Уряд затріпоженний тим і розглядає справу, чи не віддати би знову почтову обслугу приватним летунським підприємствам.

—o—

САМОГУБСТВО ЖІНКИ ІНЖ. ВАЙСЛЯ.

Інж. Вайсль, як директор пожежної сторожі в Фльорідсдорфі озброїв був членів сторожі та пішов наступом проти урядового війська. На основі присуду наглого суду Вайсля покарали смертю. Перед смертю сказав жінці, щоби виховала дитину в соціялістичному дусі. Дитині тепер 4 місяці. Тепер жінка з жалю за чоловіком покінчила самогубством. Дитину візьме на виховання багата родина одного з членів бувш. соціялістичної партії в Австрії.

—o—

СОЦІЯЛІСТИЧНІ ДЕЛЕҐАТИ ІДУТЬ ДО ВІДНЯ.

Французький депутований Жан Льонґе, заступник предсідника комісії закорд. справ палати, вибирається до Відня з членом англійської палати громад Дальтоном. Зачувати, що й бельгійський посол Брукер іде з одним соц. послом іде до Відня. Льонґе іде до Відня за згодою фр. уряду. Він мав нараду з міністром закордонних справ Бонну в австрійській справі.

—o—

Чи австро=німецький „аншлюс“ актуальний?

Після спільної заяви 3-ох великодержав.

Женева, 22. лютого 1934.

Нема вже ніякого сумніву, що планована скарга австрійського уряду на вмішування Німеччини у внутрішні справи Австрії не буде передана на розгляд Ліги Націй. Зате можна поважно сумніватися, чи сам уряд Дольфуса, щиро бажав би собі бачити нині німецько-австрійський спір перед женевським ареопагом. Передача цієї справи Лізі Націй не лише загострила би без потреби відносини між двома німецькими республиками, а й між самою Лігою Націй та Німеччиною. До тогож про однозгідність поглядів держав, заступлених ще в Женеві, на німецько-австрійські відносини нічого і мріяти.

Останні події в межах Австрії виявляють яскраво, які непевні та хиткі сучасні відносини між великими державами в Европі. Про це свідчить навіть сама поверховна однозгідність великих держав в обороні державної „самостійности“ Австрії. Сам мировий договір знищив властиво всі економічні і політичні основи державної самостійности Австрії. Світова кріза докінчила те, що розпочала повоєнна політика побідних держав. Кривавi розрухи, що вибухли вдавалось так несподівано в Австрії, в дійсності є льогічним вислідом її цілої повоєнної історії. Колиб Австрія була справді самостійною державою, занепад соціяльної-демократії в ній був би такий-же повільний і постепенний, як у Німеччині, і скінчився би такою самою безкровною ліквідацією. До кривавої розправи прийшло у великій мірі наслідком сподіванок обох груп — і Дольфуса і соціялістів — на допомогу закордону.

Бої на вулицях Відня викликали таке велике міжнародне зацікавлення та занепокоєння саме тому, що Австрія була вже від років побоєвищем впливів та суперечок ріжних держав. Держави, що обстоюють тепер одностайно „самостійність“ Австрії, роблять це також з цілком ріжних причин. Коли Англія приєднується до демаршу Франція та Італія кермуючись засадничими мотивами та бажаючи бачити спокій на континенті, то мотиви Франції та Італії вже дуже реальні і дуже ріжні. Коли Франція при сучасним неясним стані французько-німецьких відносин не бажає збільшення і скріплення Німеччини коштом Австрії, то Італія в засаді противиться поширенню кордонів Німеччини мало не до Адрії.

Розмірна однозгідність Франції та Італії в справі Австрії ще ані трохи не вирівнює їх численних поріжнень в інших питаннях европейської та світової політики. Спільний виступ великих держав у справі Австрії полагоджує цю справу також мало, як і перемога австрійського уряду та Гаймвери над соціяльними демократами. Тверде рішення уряду Дольфуса боронити Австрії перед „аншлюсом“ значить по суті не багато більше ніж колишнє рішення уряду Шобера на користь аншлюсу. Уряд Гітлера не має, розуміється, ані наміру ані змоги при даних обставинах перевести в той чи інший спосіб прилучення Австрії до Німеччини. Але це ні трохи не перешкаджає тому, що Австрія може перетворитися у малий Балкан в самім серці Европи, стати відкритою раною, якою буде кривавитись безупинно ціла Европа.

В часі світової кризи нема, очевидно, найменшої змоги зробити з Австрії щось подібне до Швайцарії, а навіть запевнити їй кращі господарські умовини, ніж ті, в яких перебуває Німеччина. Але й прилучення Австрії до Німеччини зовсім не зменшило би кризи, в якій перебуває Німеччина разом з цілим світом. Таким робом питання аншлюсу не є покищо господарським спасенням ні для Німеччини ні для Австрії. Воно гостро актуальне лише через господарську й політичну кризу в самій Европі.

Нема по правді політичних питань, яких не можна булоб розвязати, маючи добру волю. Доказом цього може служити питання данцігського коридору, яке на довший час перестало бути актуальне через німецько-польське порозуміння. Адже нема сумніву, що німецько-польські суперечки, які підчас 10-ти останніх літ були найбільшою загрозою для европейського миру, відійшли на бік, щоби дати місце поважнішим і пильнішим справам.

Отже треба лише пошукати, щоб найти справи поважніші і пильніші ніж справа аншлюсу, який зрештою не ратує ані Німеччини, ані Австрії, ані Европи.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Відповідь „Німецької Дипльоматичної Кореспонденції“ на демарш трьох держав висловлює вдоволення Німеччини з того, що ці держави відстоюють незалежність Австрії. Можна думати, що справа аншлюсу є для Німеччини не більш пекуча ніж справа коридору, та що Німеччина при деяких умовинах моглаб разом з іншими державами гарантувати самостійність Австрії так само добре, як і відмовитися на десять літ уживати збройну силу для вирівнання порахунків з Польщею.

Це моглоб статися справді лише при деяких умовинах. Не треба забувати, що Німеччина має тепер вже лише два шляхи для можливого розвитку своїх продукційних сил — на південь через Австрію на Балкан, та на схід, через Польщу на землі націй поневолених та безмірно визискуваних Московщиною. Перший з цих шляхів обіцяє розмірно дуже небагато і провадить без сумніву при теперішніх обставинах до можливого збройного конфлікту Німеччини з Італією та Францією; другий шлях відкриває необмежені можливости і провадить до співробітництва з іншими великими державами, які можуть найти вихід зі світової кризи також лише в цім напрямі.

Міжнародне значіння недавніх подій в Австрії полягає передовсім у тім, що вони схвилювавши цілу Европу показали великим державам, якою непевною є сучасна політична ситуація в Европі та якою пильною є потреба найти негайно вихід з тої ситуації.

М. Данько.

З ПОДОРОЖНІХ ВРАЖІНЬ.

Після митної ревізії. — Дальша розмова. — Розстання.

Кваліфікований робітник із Харкова попав після відбутої ревізії у стан рефлексій. Ділився ними голосно з нами.

— Ось, знаєте, минулого року — казав він поважно — мій „мальчик“ забажав їхати до Чех. Виробив собі сам пашпорт і заявив мені, що поїде. Мав 12 років. Я вагався його пускати. Але вкінці рішився. І представте собі, що він поїхав сам із Харкова аж до Чехословаччини, в околицю Пардубиць. Віз він зі собою деякі дарунки для родини. На границі, по чеському боці, почали його розпитувати, звідки він їде, куди і за чим. „Мальчик“ відповідав. Питали його про голод на Україні. Він заперечив. Казав, що там ніякого голоду нема. Питали, до якої школи він ходить. Казав, що до української. Тоді йому сказали: „Ех, з тебе не буде ні чех, ні українець!“ А він, представте собі, відповів: „Але зате напевно буде комуніст“. Така розумна і відважна відповідь дитини так їх озлобила, що вони забрали в „мальчика“ все, що він мав і так його пустили. Але він свого не подарував і коли вертав, то зголосився за всім. Йому річи віддали.

Тим оповіданням не були ми надто захоплені, але воно було незвичайно виразною характеристикою батька, що звав себе безпартійним „спецом“. У своєму захопленні совітським устроєм він почав захвалювати особливо теперішні порядки в Харкові. „Ах, знаєте, що це за „молодчина“ цей Постишев — ви собі уявити не можете! Відколи він приїхав, — у Харкові все перевернулося. Все стало справніше. Ось і в нас були непорядки в заводських столовках. А тепер знаєте, все поправилось. Кількох викинули, кількох покарали і машина пішла „прегарно“.

Хочете мати щодня звязок зі світом? Хочете мати інформації повні і з першого джерела про все, що діється у нас і на всіх інших українських землях? То не жалуйте 5 зол. місячно і запренумеруйте собі „Діло“!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 27. ЛЮТОГО 1934.

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

З АМЕРИКАНСЬКИХ ВРАЖІНЬ.

СТ. ЛЮІС.

Місто підноситься від берега ріки Міссісіпі. Звідти цікавий вид на лінію хмародерів, подібно, як у Ню Йорку й Шікаго. Великі, деякі величаві будівлі, як новий суд з памятником генерала Ґранта, телефонічний будинок, почта, університет, театр Фокса й багато готелів — стоять при американських „Евені“, що починаються від надбережжя ріки.

В цьому місті вже не так легко орієнтуватися, як в інших. Хоча вулиці рівні, але в деяких частинах міста йдуть у всяких напрямках. Ці вулиці позначувані не лише числами, але всякими іменами (стейтів, міст і визначних американців). Завдяки цікавости нашого земляка а Ліні к. Дрогобича, д-ра Михайла Клима, о. прот. Павла Корсуновського й таки мого односельчанина, Павла Павликовського, якого я знав ще хлопцем, мені пощастило запізнатися з містом доволі докладно.

Немов на закінченні міста велитенський форест-парк, що займає 1.300 акрів землі як звичайно американський парк — гарні трав'янки, мало дерев, гладкі дороги для авт. Гейби на останньому рубежу парку стоїть дивний будинок, званий памятником Джефферсона.

Властивий памятник цього президента здвигнений посередині будинку, який у тому місці не має стін. У музеєм мало памяток, а ще найменше тих, яких тут мало би бути найбільше — індіянських. Зате багатий музей Ліндберга з його трофеями та зі збіркою всього, що торкається його героїчного перелету зі С. Дієго до Парижа. Недалеко звідти таки дотикає парку — університет Вашинґтона.

В іншій частині парку симпатична будівля музею мистецтва на піднесеній терасі. Зміж приміщених творів мистецтва тільки кілька з них не дозволяє байдужно перейти попри себе. Це два образи Юлія Дюпре „Сінокоси“ й „Зблукана корова“, Якима Сороллі „Арештантка“, Люїзі Люір „Кінець осени“, Карла Ваймара „Індіянський полон“ і вже не багато більше. На особливу увагу заслугує збірка японської, корейської, індійської, перської та африканської кераміки, текстильних і металевих виробів тих народів. Перед музеєм величавий памятник св. Людвика (на коні, з піднесеним хрестом у руці), дарований містові стейтом Люїзіяною з нагоди світової вистави в ст. Люїс (1904). З тераси цього музею гарний вид на решту парку, що йде вниз, якби в яр і на місто, що розложилося півколом на другому березі заглубини.

Майже при кінці з цим парком тягнеться звіринний город, один з найкращих у світі, а особливо великою збіркою ріжного живого звіря, малою не такою, як у Ню Йорку. Всякої краски гадини лежать лінво на піску, в травах, гріються на скалі чи сидять на деревах, а всі такі грубі й великі, як купа корабельних линв. Щастя, що те все у велитенських скляних шафах. Морські потвори й ріжного роду медведі хлюпалися в холодній воді, а решта чотироногих населяла своїм сумним життям вказа. Наш бізон, якого я лише тут бачив, стояв на одній нозі й дивився на наш новий блискучий автомобіль, а може пізнавав земляка. Малпи мають зовсім гарні світлиці, певно гарніші, як деяких безробітних. Малі горилі (такі рідкі в неволі) поскакували, орангутани забавлялися, а шимпанси ладилися на обід і на... бокс. Наслідували зовсім добре боксерів, а билися так сильно, що не помагали їм рукавиці. Від часу до часу падало непритомне одне то друге. „Він“ убрався по мужеськи, „вона“ по жіночому з капелюхом включно. Їли обоє при столі ложками, вживали вилок і ножа, хоч дуже радо помагали собі не то пальцями, але цілою рукою, коли доглядач відвернувся. Нарешті попили молоком із пляшки. А коли „він“ викурив папіроску, сів за фортепян і почав грати. „Вона“ — очевидно — не видержала; взялася попід боки і скочила в танець — таки на фортепяні. Відтак обмінялися: „вона“ грала, а „він“ танцював. На звук музики горилі й орангутани поховалися по кутках свого мешкання.

Недалеко від парку „Опен Ер Театр“, опера під голим небом з велитенськими кулісами, найріжнороднішими причандалами та штудерним освітленням. Місця для публики зовсім так, як на стадіоні.

Місурський ботанічний город прегарно удержаний, як зрештою в кожному іншому місті в Злуч. Державах, а коло нього великий парк „Тавер Ґров“. Тут замітна „арена“, велитенська круглa будівля, здвигнена на виставу. Арена на рівнині і має дві високі скляні вежі, що служать для світляної реклями. В часі світової вистави тут відбувалися всякого роду дужацтва. Тепер тут звичайний ревюовий театр.

—o—

Далі оповідав сентиментально про те, якто в капіталістичному світі все треба журитись за завтрішній день. „А там, представте собі, я спокійний за свою долю і за долю жінки і за долю дитини. Мене не стане — то моїми рідними щиро заопікується держава".

Слухав я цього і в душі сміявся, але не треба йому було відбирати цієї наївної віри. Таксамо не бажав я вкотити з ним у потрібну розмову на тему того, від чого Харків перевертався з приїздом туди Постишева. Я вже був змучений тією розмовою. Старався не говорити. Але зате він став говірливий. Я всеж поставив до нього ще один запит, а саме:

— „Чи у вас на заводі після смерти Скрипника були які арештування?

— Ніяких!

— А чи ви знаєте щонебудь про арешти серед українців у Харкові і чували щонебудь про висилки українців на північ, на Сибір і на примусові роботи?

— Знаю, що в Харкові арештували кількох контрреволюціонерів, які омотали були Скрипника, але про ніякі висилки на примусові роботи, на північ чи на Сибір я не чув і цього там напевно нема.

— А чи знаєте про катастрофу летунів, що летіли у стратосферу? — питався він мене.

— Знаю — кажу — бачив арештою опис катастрофи у „Правді", яку ви мені дали.

Тепер почав він мене випитувати про відносини в Польщі і взагалі у світі. Його цікавив мій погляд на теперішню світову господарську кризу. Мене він авторитетно запевнював, що єдиним ратунком для світу від тієї кризи є совітський устрій. Знаючи, що я українець, заявив протекціонально, що він чував про нашу національну боротьбу в Польщі. При тому був ласкавий висловити погляд, що ми нічого не досягнемо, коли будемо вести боротьбу виключно тільки під національним кутом. Треба базу боротьби поширити і на соціяльну ділянку, а тоді здобутки будуть певні та неминучі.

Всі ті його розумування здивували дуже нашу товаришку. Вона прислухувалась цьому всьому з якимсь напруженим зацікавленням і не скривала свого здивування. Їй пригадались, видно, анальогічні типові комуністичні агітаційні розмови з місцевими комуністами. Передімною і певно перед нею зявився в усій своїй скомплікованій „величі" клясичний тип комуністичного агітатора, що подавав себе тут за безпартійного. Тепер стало мені ясно, що всі ті продукти більшовицьких „гараздів", які були в його валізах, він напевно дістав у виді комуністичної виправи на дорогу в пропаґандиних цілях.

Нашій спільній дорозі приходив кінець. Ми вближалися до Богуміна. Я лишався в тому самому вагоні, а мої товариші дороги мусіли пересідати. Чех їхав за північ, а приятелька знайома їхала на полудне. Ми розпрощались і побажали собі нового найкращого.

Я лишився сам один у переділі і почав думати над тим, що чув і про що довідався. Тривало це не довго, бо втома робила своє. Я задрімав і старався задрімати.

Вас. Мудрий.

З орґанізаційного руху.

НАРАДА УНДО В ГОРОДЕНЦІ.

Довірочна нарада УНДО відбулася дня 9. лютого ц. р. в Городенці, на яку, не зважаючи на сильну завірюху, явилось около 200 представників з поодиноких громад повіту. Нараду відкрив **д-р Комаринський.** До президії покликано на предс. **о. Пісецького,** на заст. п. **Василя Глуханюка,** сел. з Тишковець, на секретаря **м-ра Луцького.** Після того **пос. Чукур** змалював політичне положення українського народу на всіх землях, зокрема в Польщі, пояснив новий самоврядний закон та виборчий регулямін, що обовязував на Волині. Ухвалено резолюції, якими зібрані на нараді взивають усе українське громадянство Городенщини станути зорганізованими спільними силами до громадських виборів. Короткою підбадьорюючою промовою закінчив о. Пісецький цю нараду, після чого присутні відспівали національний гимн.

НАРАДА УНДО В ЯМНИЦІ.

Довірочна нарада УНДО в Ямниці (Станиславівщина) відбулася дня 12. лютого ц. р. Нараду відкрив **д-р Ю. Олесницький,** адвокат зі Станиславова. Після того **пос. Чукур** пояснив новий самоуправний закон та взвав присутніх стати одною лавою до гром. виборів. Ухвалено резолюцію, якою зібрані громадяни Ямниці взивають все українське громадянство Станиславівщини взяти поголовно участь у виборах до громадських рад.

Шкіть наш часопис!

Якщо Ви вже були на — Родині йдіть на Товаріща

Економічний огляд

Українська хроніка.

ЧУЖІ СЛОВА В ЕКОНОМІЦІ І НАШІ ЧИТАЧІ.

Недавно дістала редакція „Діла" анонім від одного з читачів з підписом „противник жаргону". Цей анонім повний святого обурення на „Діло" за чужі слова, які часто попадають на його сторінки. В доказ того автор присилає вирізок з поміщеної у „Ділі" промови посла д-ра Загайкевича в соймі, де підкреслює між іншим такі слова як „конфідент" (до речі: від часу політичних процесів дуже відоме у широких масах), „дегресія" („ікс" інтеліґентів — мовляв — не вміло авторові пояснити цього слова), тощо. Та найбільше місця невідомий нам автор листа присвячує щотижневому „Ек. Оглядові", якого — як він пише — „особливо не розуміють". Стільки ніби то там находиться незрозумілих слів.

Не перечимо, що в „Ділі" трапляється може забагато чужих слів, які можна без нарушення думки замінити рідними словами. Причина: спішна праця у щоденнику, яка не дозволяє на надто велику докладність.

Спеціяльно щодо „Ек. Огляду", то — як не-журналіст з професії, що працювати мусить у ритм друкарської машини, а як людина більше стороння від буденної редакційної праці, — не можу оправдуватись поспіхом. Зате з повною сміливістю заявляю, що є чимало економічних понять, на яких означення у цілому світі прийнялись чужі слова і які здебільша нелегко віддати рідним словом, хіба через описання. Приміром: під поняттям **дефляція** розуміємо не тільки тісноту гроша, наслідком чого по думці квантитативної (кількостевої) теорії вартість гроша зростає, але надежать теж тут разом низькі ціни та платні, натиск довгів, тощо. Цілий світ засвоїв собі це слово і багато інших, що стали міжнародньою власністю.

Неслушна теж ваша заява, шановний критику, немов би то у польських газетах усе було ясне. Я нарочно читаю економічні речі у деяких популярних польських газетах (прим. госп. передовиці „Век-у Нов-ого") і находжу там бодай неменше чужих слів, ніж їх уживаю в „Ек. Огляді". Не перечу, що виробити чи краще підшукати свої слова на економічні, зокрема теж торговельні поняття, які віддаємо сьогодні чужими словами — це справа не маловажна. Цією справою займається вже учительський збір нашої „Торговельної Школи" у Львові, до якого і підписаний належить. Стороння поміч очевидно дуже бажана. І коли Ви, шан. критику, найдете підходяще слово, дуже просимо нам про це написати.

В. Несторович.

Польська хроніка.

БОРОТЬБА ЗА АКТИВНІСТЬ ТОРГОВ. БІЛЯНСІВ. — ПОЛЬЩА ТА ІНШІ ДЕРЖАВИ.

До війни багаті держави звичайно не дбали за надвишку вивозу товарів над ввозом. Найчастіше їх торг. білянси були пасивні, зате платничі були активні, бо вони діставали відсотки від позичених іншим державам грошей, дивіденди від заграничних інвестицій, тощо. Тепер усі дбають за те, щоби якнайбільше продати чужинцям і якнайменше в них купити. Це і причина, чому так страшно впали міжнародні торговельні обороти. Польща заключила 10. лютого восьмий з черги договір на основі нової митної тарифи, а саме з **Чехословаччиною.** Переговори тяглись від кінця 1932 року з великими труднощами. В міжчасі ЧСР, яка у вивозі Польщі стояла колись на 2-ому місці, впала до 5 проц. пайки в цьому вивозі. Тепер вірять у Польщі, що ситуація поправиться. Хоча девалюація чеської корони дає змогу чеським промисловцям сильніше суперничати з польським промислом, але також Польща платитиме дешевші митні ставки при ввозі своїх товарів. Очевидно, що на випадок відповідного перерахування (ревальорізації) тих ставок, Польща готова договір зірвати.

Нелегко йде полякам із **Францією.** Цілі місяці вже ведуть обі сторони переговори і досі без успіху. Франція тепер дуже обережна, коли треба признавати якінебудь торговельні привілеї і йде тільки на взаїмні уступки, дбаючи за рівновагу торговельного білянсу. На днях почала вона **митну війну з Англією,** після того, коли остання наложила 20 проц. митного додатку на французькі товари.

За деякий час зачне Польща переговори з **Англією,** яких вислід буде мати велике значіння.

ПРОМ.-ТОРГ. ПАЛАТИ СПЕЦІЯЛІЗУЮТЬСЯ.

Регіональні обставини довели до певного поділу праці Пром.-Торг. Палат. І так спеціяльністю львівської є нафтові справи і торговля сіль.-госп. продуктами, варшавської — металевий промисл, лодзької — бавовняний, бельської — вовняний, краківської — туристика, катовицької — гірництво, сосновецької — гутництво, вилленської — морські обороти.

ДНІСТЕР — ТОРГОВЕЛЬНИМ ШЛЯХОМ НА СХІД.

Польські експортери зацікавились тепер плавбою по Дністрі. Йде про те, щоби виєднати в Румунії право перевозити польські товари Дністром і при його гирлі дістати вільну портову смугу. Не користаючи тоді з чужого транзиту, товари з Польщі стали би дешевші, бо перевіз коштував би 30—40 проц. менше. Відповідний був би до того порт у Галичі або Миколаєві, але з уваги на коштовну реґуляцію Дністра, треба би покищо вдоволитись плавбою від Заліщик.

ВВІЗ ЗОЛОТА І СРІБЛА ДО ПОЛЬЩІ.

В 1933 р. привезла Польща необробленого золота і срібла на яких 95 міл. зол., себто на 52 міл. менше ніж у 1932, а вивезла теж менше на 146.5 міл. Нема вже теж стільки покупців на золоті монети, бо привезла їх Польща в 1933 р. всього за 78 міл. (в 1932 за 138 міл.)

Світова хроніка.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ТЕПЕР ЧЕСЬКА КОРОНА?

До девалюації в короні містилось золотої вартости 44.58 міліграмів, тепер усього 37.16 міліграмів. З 1 кг. монетарного золота карбуватимуть 242.26 штук 100-коронових монет, а з 1 кг. чистого золота 269.179 штук таких монет. Зиск з перерахування запасу йде на сплату довгу чеського скарбу в Народнім Банку. Варто завважити, що автор девалюаційного проекту д-р К. Енґліш має стати ґубернатором цього банку.

В. Н-вич.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — **Поручає**
Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИ
65/53 **Боїмів ч. 4.** 17—180

Як іде позичка „Рідній Школі".

Позичка „Рідній Школі" стає вже ліквідістю. Майже всі повітові й судові округи відбули вже районові наради в цій справі. Декуди такі наради назначені на найблизчі дні. Чи тому, що на такі наради приходять найсвідоміші громадяни, чи наші народні маси вже так основно зрозуміли велику діяльність „Рідної Школи", — досить, що всюди приймають потребу позички „Рідній Школі" за річ конечну й зовсім природну. Доказом цього можуть бути резолюції прийняті на окружній нараді в Отинії, що відбулася 20. лютого ц. р.

1) „Нинішня районова рідношкільна адвокатура в Отинії питає заклади Головної Управи „Р. Ш." у справі безпроцентової позички „Рідній Школі" та побоюється що позичку сповнити як святий довг супроти українського народу. — 2) Перенесення внутрішньої позички у всіх громадах Отинійщини відбудуться при помочі місцевих Кружків „Р. Ш.", читалень та кооперативні на місцях уладять подібну нараду, пояснять громадянам своїх сіл значіння позички „Рідній Школі" і з місця ту позичку переведуть". (Замітне, що на тій самій нараді скинули учасники „Рідній Школі" ще окремо 10.61 зол.).

Не вижидаючи нарад, деякі громадяни поспішили вже із зголошенням, а то й готівковою вплатою позички. Були це по 24. лютого ц. р. включно: (зі Львова) Концерн „Українська Преса" згол. 1000, впл. 325; Земельний Банк впл. 1.000; „Зоря" — Фабрика хемічних виробів згол. 500; проф. Микола Ластовецький впл. 100; Орест Радловський згол. 100; Володимир Мриглоцький згол. 100, впл. 20; Ясінчук Лев згол. 50, впл. 25; Петро Буда згол. 50 впл. 25; Студентський Кружок „Р. Ш." ім. Петра Могили впл. 50; Іван Літинський згол. 50, впл. 10; д-р Зенон Назарук впл. 25; Катерина Романович згол. 25 впл. 5;

Теодор Юрків агол. 25 гіп. 10; інж. Августин Домбровський агол. 25, впл. 5; інж. Осіпа Ніщаровича агол. 25; інж. Микола Тюнтяк агол. 25; інж. Іван Мартюк агол. 25; Медична Громада впл. 25; Іван Горун (Брно) агол. 25 впл. 5; Михайло Лепьошко впл. 160; (Сколе) Філія Окружна Воєнних Могил впл. 50; (Пільзно) д-р Мирон Литвиненський агол. 25, впл. 5; Володимир Гольць впл. 25; (Ромашівка) Гавсман Мельчарин агол. 100; (Дедерка) о. Филип Сверуля агол. 25, впл. 5; (Ґборів) Кружок „Р. Ш." впл. 25; (Ковуш) д-р Іван Сохацький впл. 25; Осип Мікула впл. 25; (Підгайце) Іван Микола Савчук впл. 25; (Стрілецька Нова) Союз Українок агол. 25, впл. 10; (Грималів) д-р Михайло Добромиль впл. 50; (на параді в Угнові) громадяни: нач. сотн. Теофіль Рибачевський 100, о. Олександер Ґ[illegible] 25; д-р Іван Кевзик 25, інж. Лев Дорошівський 25. Драматичний Гурток при Т-ві „Просвіта" 25, Кооперативний Банк Уніяшини 25, (з Карова) пр. Теодор Мусій 25, Кооператива 25, Громадяни 25; (Підгубці) громадяни 25, (Вербиця) Кружок „Р. Ш." 25, Громадяни 25, (Губичок) Кооператива 25, Громадяни 25, (Тернопіль) Громадяни 25, (Василів) Кооператива 25, Громадяни 25, (Колчин) Громадяни 25, (Бортів) Кооператива 25, Громадяни 25, (Домашів) Громадяни 25, (Немирів) Людмила Лисова впл. 25.

Всі слідуючі списки зголошених і виданих позичок будуть появлятися правильно в журналі „Рідна Школа".

—o—

НОВИНКИ

— **З комуністичного процесу в Луцьку.** В шестому дні великого комуністичного процесу в Луцьку появився в суді паризький адвокат Поль Віенеї, нібито від МОПР-у, що остентаційно витався з обвинуваченими. Зізнавали дальші підсудні, які переважно не признавалися до КПЗУ, зате з виїмком одного заявили, що є членами Сельробу-Єдности. Між ними находиться один абсольвент учительського семинара зі Львова і студент львівського університету. Кількох обвинувачених предсідник трибуналу упімнув, щоби не виголошували агітаційних промов у суді, причім двох видалив зі салі, нащо інші зареагували окликами. Трибунал укарав їх відокремленням на два дні.

— **Розправа проти Цибульського** перед львівським наглим судом починається нині, в понеділок 26. лютого, в год. 9. рано. Не виключене, що з огляду на тенденції, які зміряли до скасування наглого суду взагалі зараз на початку розправи після полагоди формальностей та відчитання акту обвинувачення наглий трибунал признає себе некомпетентним і справу передадуть до переведення звич. процедурі. Та це мало правдоподібне. Колиж оборона поставить таке внесення, його відкинуть із умотивуванням, що щойно після переведення розправи та коли суд зазнайомиться з цілою справою в окончному рішенні трибунал могтиме заявити, чи треба видати присуд на основі розпорядку про наглі суди, чи признати свою некомпетентцію. Колиб так сталося, то наглий суд буде відбуватися в значній частині при зачинених дверях. Білетів на розправу видали небагато. Розправу веде с. о. Медиський при співучасти с. с. Тертіля та Міхале, обвинувачує прокуратор д-р Мостовський, боронять адвокати д-р Балькен-Нойман і д-р Вольфельд.

— **Львівська хроніка.** При вул. Цеховій 11. вломники закралися до хати Г. Бірера та вкрали гардеробу й столове накриття вартости 5.560 зол. В Анни Заяць. Рутовського 12. вкрали гардеробу та біжутерію вартости 1020 зол.— Поліція арештувала Ванду Ваньчик, що на чорній біржі при вул. Рейтана хотіла продати срібні крадені гроші. Золотник Гершдерфер (Ринок 19) зізнав, що то його гроші. Арештовану віддали до розпорядження сл. судді, як співвинну у крадежі грошей у згаданого золотника в сумі 1450 зол. — Поліція стріляла за вломником Волод. Нікодемовичем і придержала його та відібрала крадене білля.

— **Музична нагорода.** В м-стві освіти вручили музичну держ. нагороду 7.000 зол. Петрові Машиньському.

— **Напад на банк.** З Фід-ель-Абд повідомляють до Парижа про сміливий бандитський напад на місцевий банк. Двох тубильців увійшло до банку, обезвладнили возного й впали до середини. Директора банку вбили на місці, а тяжко ранений бухгальтер умер за кілька годин. Притім згинув один прохожий, що знайшовся на вулиці, коли бандити, втікаючи з грішми, відстрілювалися людям, що гнали за ними. Бандити пропали без сліду.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/48 ГАЛИЦЬКА 8.

СПОРТ.

ГАКІВКОВИЙ МЕЧ ПОЛЬЩА-НІМЕЧЧИНА,

що мав відбутися в неділю в Криниці, не відбувся з причини відлиги. Колиб потиснув мороз, стрічі відбулася б в понеділок в 8. год. рано.

ВІДПЛАТНІ ЗМАГАННЯ.

ПРАГА, 25. II. ПАТ. У відплатних змаганнях мистець світа в гаківці канадійська дружина Саскатун Клекерс побила минулорічного мистця американську дружину Рендженс 3:0 (6:0, 2:0, 1:0).

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ДЗВОНИ, ч. 1—2. січень-лютий 1934. Зміст: В. Пачовський: Листопадова битва. Б. Лепкий: Із „Казок мойого життя" Ю. С.: Кольомбіна (під карнавал). Г. Костельник: Цар над соловиками. У. Самчук: Волинь. М.: З відродження катол. думки у світовій літературі. С. Лишкевич: На українському Парнасі (збірка нагр. і народжених книжок: С. Гординського, Б. Кравціва, Ж. Прошишина, Г. Журби і Ст. Левицького). Н. Кочубей: Спроба оформлення синтези сучасного. В. Кучабський: Українська державна путь. З преси. Хроніка. Рецензії.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. Ілюстрований популярно-науковий місячник. 1934. Березень ч. 3. Зміст: Портрет Шевченка роб. М. Гавриліка. Марійка Ч.: 120 л. (1814-1934). Степан Смаль-Стоцький: Лихо України — джерело дум великого Пророка. Поезія Шевченка. Національні школи й Шевченко. „Буквар южно-русский" (7 репродукцій). Степан Чарнецький: Памяті Тараса Шевченка, у століттю роковини народин (вірш). Михайло Корчинський: 30-літня Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Місяць березень — Шевченко! Степан Чарнецький: В 70-ї роковини заснови укр. театру у Львові, 1864—1934 (5 портр.). М. Бажанів: Лекція з антропології. А. Андрієнко: Весняні роботи в саду (1 обр.). З країни Далай-Лами (1 обр.). Андрій Ластовецький: Як вода витворює електричний струм (6 обр.). М. Анзрусяк: Початки галицького москофільства (5 портр.). Євген Малик: Цікаве про тваринні язиків жуйних (4 обр.). Володимир Січинський: Крехів (5 обр.). Ярослав Пастернак: Галичина під тяжкою займанщиною (2 обр.). Венедикт Стасів: Її: його краса та людська ненависність (2 обр.). Віктор Сімович: Дещо про нашу купецьку мову. Образ славного італійського маляря відкрили при допомозі Рентгенових промінів. Зоряне небо в березні (2 обр.). Памятні дні в місяці березні. Бібліографія. Нові журнали та книжки. — Додатки (всередині, ст. 79 (10) — 8 (12): Освіта й виховання: Ярослав Татомир: Наше шкільне питання й наші сільські дитячі бібліотеки. Н. Дорошенко: Що позвоня прочитати жінка, розумна мати та громадянка. Бібліотечний Порадник ч. 15 (Що нас болить?). Історія „Просвіти", ст. 173—178.

ДАЖБОГ, літерат. журнал молодих. Львів, лютий 1934. Ч. 1—2. Зміст: Богдан І. Антонович: Ранок. Чайник. Пізня година. Роман Завадович: Тоб! Улас Самчук: Брат (новела). Василь Кархут: Знад тихих плес. Н. Н.: Гало! Слухайте, тут говорить Москва. М-р Ірина Пеленська: Крижанівський шукає себе. Хроніка. Нові книжки. Бібліографія зах.-укр. літератури, мови, мистецтва й філософії (січень 1934). Малі спостереження. Дан Антонич: Мішок веселого божка. (Місячна хроніка).

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

„Заграва" Український Театр.
Під артистичним проводом В. Блавацького.

Львів.
Саля Театру Різнородностей.
Пятниця, 2. III. год. 19.30 „Земля". (Цінни знижені).
Пятниця, 2. III. год. 19.30. Тарас Бульба", історична пєса на 4 дії за Гоголем.
Саля театру „Мініон", вул. Осолінських ч. 10.
Субота, 3. III. „Мужчина з минулим".
Неділя, 4. III. год. 19.30 „Мужчина з минулим".
Неділя, 4. III. год. 19.30 „Змійна".
Понеділок, 5. III. „Будіннячий Соллнес".
Вівторок, 6. III. „Гетто".
Білети продає „Союзний Бюро", вул. Руська.

Великий Міський Театр
Понеділок, 26. II. год. 7:30 веч. „Родина".
Вівторок, 27. II. год. 7:30 веч. „Родина".
Середа, 28. II. год. 7:30 веч. „Родина".

Театр Різнородностей.
Понеділок, 26. II. год. 7:30 веч. „Товаріщ".
Вівторок, 27. II. год. 7:30 веч. „Товаріщ".
Середа, 28. II. год. 7:30 веч. „Товаріщ".

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Кіна.

АДРІЯ: „Дзвонар із Нотр Даму".
АПОЛЬО: „Приблуда" (фільма з гуцульського життя).
АТЛЯНТИК: „Параде резервістів".
ВАНДА: „Чоловік малпа".
КАСІНО: „Рандеву в Відні".
КОЛІСЕЙ: „Золоті сильця", ревія „Останній усміх".
КОПЕРНИК: „Гарний є світ" (Моріс Шевальє).
МІРАЖ: „Королівський любов".
МАРУСЕНЬКА: „Гарний є світ" (Моріс Шевальє).
МУЗА: „Наварска нива" (Бастер Кітон).
ПАЛЯС: „Пригода на Ліді".
ПАН: „Роскішна пригода" та ревія.
ПАСАЖ: „Дивоглядя", „Фаін і Фаш".
ХІМЕРА: „Заборонена мельодія" (Нос. Мохіка)
СТИЛЕВЕ: „Забута мельодія", ревія „Гадьо 15-95!"
УТІХА: „Нагана" та ревія.

Закордонне радіо.

Понеділок, 26. лютого 1934

Відень (506,8) 16.05 Програма для дітей. 17.20 Молоді артисти; **Братислава** (298,8) 16.00 Концерт; **Брно** (325,4) 16.50 Бабусині оповідання. 20.30 Скрипка. **Прага** (470,2) 16.50 Авд. для дітей. 21.35 Тріо. **Париж** (1724) 21.00 Конц. музика; **Білгород** (389,3) 20.45 Спів; **Ковно** (1935) 18.20, 20.30 Спів; **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Музика, спів; **Лянгенберґ** (455,9) 14.00, 16.00, 17.15 Музика, спів, 20.10 „Тисяча й одна ніч" симф. суїта Рімського-Корсакова; **Мінхен** (405,4) 15.10 Солісти. 20.30 Веселий вечір; **Мілякер** (522,6) 21.30 Давні пісні; **Бреслав** (315,8) 11.50 Концерт; **Букарешт** (212,6) 20.45 Оп. арії, 21.15 Скрипка. **Будапешт** (549,5) 12.05 Циг. музика, 17.30 Скрипка, 19.30 „Аїда" оп. Верді; **Рим** (420,8) 22.00 Інстр.-вок. концерт.

Вівторок, 27. лютого 1934.

Відень (506,8) 12.00, 22.20 Концерт. 19.30 „Марта" оп. Фльотова; **Братислава** (298,8) 21.00 Симф. концерт; **Кошиці** (269,5) 16.30 Концерт; **Мор. Острава** (259,1) 11.35, 19.20 Концерт. **Прага** (470,2) 10.15 Нім. авд. Опера для дітей. 12.35 Концерт; **Атльона** (531) 20.50, 21.45 Спів; **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Концерт, 17.25 Солісти. **Лейпціг** (382,2) 20.20 Давні італ. пісні. 21.00 Симф. концерт; **Мінхен** (405,4) 13.25 Концерт; **Мілякер** (522,6) 17.30 Нідерлянські пісні; **Букарешт** (212,6) 20.20 Пісні; **Стокгольм** (426,1) 20.00 „Богема" оп. Пуччіні; **Будапешт** (549,5) 12.05 Вок. квінтет, 13.30 Військ. музика, 21.10 Циг. музика; **Мілянно** (368,6) 13.00 Квінтет; 20.40 Вок. інстр. концерт; **Рим** (420,8) 20.45 Скрипка, 22.00 Легка музика.

Львівське радіо.

Понеділок, 26. лютого 1934.

7.00—8.00 Ранішня передача; 12.05, 12.30 Джаз (з грам. плит); 12.30 Метеорольог. вістки; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.35 Сальонова музика з гр. плит; 16.20 Пісні в супр. фортепяну; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Рестраль (Цеханський, контрабас); 17.15 Фортепян; 17.50 Стенографія; 18.00 Лещатарство; 18.20 Легка музика; 18.40 Історія літератури та критики; 19.05 Театр фейлетон; 19.15 Всячина; 19.25 Відчит; 19.40, 19.43 Спортові вістки; 19.55 Сільва реруш; 20.00 Вибрані думки; 20.02 Трансм. з Варшави „Нітуш" оп. Герве, в перерві ок. 21.00 Літ. чвертьгодина: „Бальч"; 22.30, 23.05 Танкова музика.

Вівторок, 27. лютого 1934.

7.00—8.00 Ранішня передача; 12.05 Танкова музика з гр. плит; 12.30 Метеорол. вістки; 12.33 Віольончельовий концерт: Пабльо Касальс (гр. плити); 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Сальонова музика; 16.55 Великі артисти в малій пісоньці (гр. плити); 17.20 Скрипка, фортепян; 17.50 Туристичний бюлетень льв. зал. дирекції, театр. репертуар; 18.00 „Як працюють наші мозки"; 18.20 Музскрипка; 18.30 Спів (Ольга Шумська), фортепян; 19.05 Всячина, гр. плити; 19.25 Актуальний фейлетон; 19.40, 19.43 Спортові вістки; 19.55 Сільва реруш; 20.00 Вибрані думки; 20.02 Трансм. з Варшави „Нітуш" оп. Герве, в перерві ок. 21.00 Літ. чвертьгодина: „Бальч"; 22.30, 23.05 Танкова музика.

Читайте „Діло"!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0·35
„ „ одношпальтовий в тексті (вводних)	„ 0·60
„ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приватні, повідомлення про купно, продаж, винаймі і т. п.	зол. 0.15
шукаючі праці	„ 0·10
	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 53 (13.598). Львів, середа 28. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 6 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
З СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Справа арештованих українців у Познані.

Пишуть нам із Познаня:

Апеляційний слідчий суддя для справ винятнового значіння у Познані на часок прокуратора Окружного Суду застановив 15. січня ц. р. слідство проти: 1) Ганушевського Мирона, студ. В. Т. Ш., 2) Гнідана Володимира Івана, студ. В. Т. Ш., 3) Оробця Володимира, студ. мед., 4) Островської Ярослави Дарії, ст. прав, 5) Мальчика Данила, лікаря, 6) Павлюка Василя, 7) Сіжівної Дарки, студ. фарм. 8) Субтельного Богдана, м-ра фарм., 9) Терлецької Ольги, студ. фарм., підозрілих у злочині з §§ 81 та 86 к. к. та проступку з § 128 к. к. (німецького).

Досі застановили вже слідство проти 18-ох із 32 арештованих ще 24. та 25. квітня 1932 р.

Коли та чи взагалі дійде до розправи, ніхто не знає. Слід підчеркнути, що слідство тревае майже два роки і підозрілі є весь час під поліційним надзором. І. V.

Які деканати входитимуть у склад Апостольської Адміністрації на Лемківщині.

МІСТО ВАТИКАН, 24. лютого (КАП). Апостольська Адміністрація, утворена для Лемківщини, буде складатися з 9 деканатів, а саме: буківського, горлицького, грибівського, дмитрівського, дуклянського, короснянського, мушинського, риманівського і сяніцького. На резиденцію для апостольського адміністратора о. д-ра Мик. Нагорянського визначили Риманів.

*

Одночасно з вісткою про утворення окремої Апостольської Адміністрації на Лемківщині і виділення для неї девятьох деканатів з Перемиської Епархії дістаємо з Варшави повідомлення про **приготування православних до ширшої акції на тому самому терені.** З тією метою вже 6. березня ц. р. відбудеться з благословення митр. Діонізія в селі **Дошниця, пов. Ясло, загальне зібрання членів Православної Духовної Місії на Лемківщині,** де будуть виголошені реферати і приняті відповідні постанови. М. ін. широко має бути обговорена справа організації православних братств на Лемківщині, справа святочних місій у літі 1934 р. і справа участи прав. духовенства в культурно-освітній і національній праці на тому терені. На це зібрання висилає митрополит Діонізій члена варшавсько-холмського місійного комітету Г. Павлишина, редактора „Слова", який виголосить реферат на тему: „Організація православного братства ім. свящ. Максима Сандовича на Лемківщині".

Ювилей о. Августина Волошина.

Дня 17. березня ц. р. Підкарпаття святкує 60-ліття уродин свого заслуженого громадянина о. Августина Волошина, директора учит. семинарії в Ужгороді, бувшого посла до чсл. парляменту, основника всіх культурно-господарських інституцій. З цієї нагоди улаштовує ініціятивний комітет у городськім театрі в Ужгороді святочну академію, на яку складуться отсі точки: привітання, хорові співи, деклямації, промови і вистави частини пєси Юнацтва „Маруся Верховинка". Редакція ужгородської „Свободи" приготовляє з цього приводу святочне число, яке вийде дня 10. березня ц. р. у збільшеному накладі та розмірі. Письменні привіти й телеграми треба слати на адресу: Т-во „Уніо" книгарня в Ужгороді, Корятовича пл. число 6. ЧСР. Підкарпатська Русь.

—o—

100-ліття уродин Осипа Юрія Федьковича.

Українці Буковини приготовляються до урочистих свят з приводу 100-ліття уродин Осипа Юрія Федьковича. Вибрано вже ювилейний комітет під проводом п. Ол. Купчанка. Головне ювилейне свято має відбутися 9. серпня цього року.

Справа східно-китайської залізниці.

МОСКВА, 26. II. ПАТ. Коментуючи вістку з Токіо про звільнення з арешту 6 радянських урядовців східно-китайської залізниці, „Ізвестія" пишуть: Арештування 6 радянських службовців, що займають провідні становища на східно-китайській залізниці було, як відомо, спробою виконати першу частину плану японсько-манджурських кол, які намагаються опанувати залізницю. Радянський уряд відповів на це свого часу припиненням праць конференції, що обговорювала пропозицію радянського уряду продати залізницю. Тепер після звільнення арештованих конференція може відновити свою працю, однак під умовиною, що японсько-манджурські чинники занехають нарешті спроби опанувати східно-китайську залізницю та інші нелегальні акти.

МОСКВА, 26. II. ПАТ. Переговори в справі продажі східно-китайської залізниці розпічнуться в половині березня ц. р. в Токіо. Радянський директор Рудий іменував наслідників на місце звільнених з вязниці 6 вищих урядовців, які в найближчому часі мають вернутися до СРСР. „Правда" підкреслює з натиском, що Радянщина не допустить до найменшого скорочення своїх прав, доки є правним власником залізниці та доки не прийде до акту продажі.

—o—

На оборону загроженої демократії.

ПАРИЖ, 26. II. ПАТ. На вулицях Парижа і провінціональних міст показалися великі плякати, підписані 214 лівицевими депутованими. Відозва з наголовком „Демократія в небезпеці" закликає виборців до організування оборони загроженого республиканського ладу.

Гроші самі за вас працюють,
коли їх вложите на вкладкову книжку
у Кооперативнім Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Дешевий Білий Тиждень
з 45% знижкою цін
Галицький Магазин Новостей
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.
на бажання
П. Т. Клієнтелі продовжений аж до відклику
Для прикладу Відка цін:

полотно 70 шир.	0·55	веба рож. 90 шир.	1·50
полотно 80 шир.	0·65	веба рож. 120 шир.	3·30
мадаподам 80 шир.	0·85	білі обруси	2·30
мадаподам 90 шир.	1·05	колір. обруси	2·50
шифон 80 шир.	0·90	обруси з франзл.	3·—
шифон 90 шир.	1·—	гарнітура 6 особ.	9·—
сир. зефір	0·55	серветки пріма	0·25
зефір пріма	0·80	вафлеві ручники	0·35
попеліна на сор.	1·35	купелеві ручники	0·65
перкаліна кол.	0·65	ручники дамаст.	0·90
лимка на відшт.	0·70	пікові ручники з метра	0·70
на простирала 150 шир.	1·25	кухонні ручники	0·50
простирала 2 м.	2·25	корчик. стирки	0·45
підушки ковдр.	4·95	льняні стирки	0·80
постелевий атлас 90 шир.	1·70	хустинки 3 шт. за	0·50
постелевий атлас 150 шир.	2·50	хустинки батист. 3 шт. за	0·50
пошевки мереж	2·10	мужеські хустинки	0·35
літові хоцики	2·25	капи і обруси	3·—
вовн. рож. 99 шир.	1·40	сінники	3·30
		сатинові ковдри	9·—

УВАГА: Вже надійшли наймодніші вовни на весняний і літній сезон на сукні і плащі, яких ціни є небувало низькі. — УВАГА. Даром білети до Великого Театру і Ріжнородностей у партері як премія при закупі товару від 15 зол., а від 5 зол. білети до кін Палас, Аполльо, Атлянтік і інших.
Замовлення з провінції полагоджуємо відворотною почтою.

ЗАЧАРОВАНЕ КОЛО.

„БИТИ ТА ТІКАТИ".

Історикові й соціольогові Ленінсько-Сталінське „вирішення національного питання" дає багато матеріялу для повчальних висновків. Для кожного члена українського національного колективу все те, що діється під режімом пятикутної звізди, по суті не повинно здаватися чимсь новим, на Україні нечуваним і невиданим. Історія російсько-українських взаємовідносин все, за висловом Володимира Антоновича, містилася в двох дієсловах — „бити" та „тікати". На жаль, ця формула лишається дійсною й до сьогодні, і невідомо, коли ж нарешті Україні перестануть „тікати" та не дозволять себе „бити".

Коли поглянути в минулі три століття нашої історії, то мимоволі виринає думка про фатальну ролю, яку відіграв у нашім народі страх перед чужою силою. І цей страх пояснюється не фізичним безсиллям або малолюдством України, а головно недостачею організаційних елементів у нашім суспільстві, які могли б вбрати у відповідні політичні форми бажання й прямування пардоних малосвідомих мас. Наші предки „боялися" Криму, зі страху перед Польщею прийняли протекцію московського царя, зі страху перед московською „залізною неволею" (вираз І. Виговського) кинулися в обладні обійми Польщі, а пізніше борсалися поміж Москвою, Туреччиною й Польщею, поки ці сусіди нарешті не розділили українських земель між собою.

Гетьманування Мазепи вже цілком опановане страхом, від гори аж до низу. Гетьман боявся Москви і доносів з боку „земляків" і тому сам служив вірою й правдою царям. Суспільство Гетьманщини зі страху перед Москвою або шукало опіки в чужі держави,

Wyciąg z protokułu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. D. W. Medyński jako przewodniczący, S. O. M. Młynarski i Dr. Locker, jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 43, czasopisma Diło z daty Lwów, dnia 18/2 1934 do Sygn. VI. I. Pr. 96/34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 21 lutego 1934 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 16/2 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma Diło Nr. 43 z daty Lwów, dnia 18/2 1934, zawierającego w artykule p. t.: 1) „Jak borotyś i t. d." w ustępie od słów: „a same" do słów: „polityku", w artykule p. t.: 2) „Sola ukraińśkoho i t. d." w ustępie od słów: „konfidencjonalizm" do końca artykułu, znamiona występku z art. 170, 175 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 497 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp Nr. 6 ex 1 863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu tendencyjnymi komentarzami o mającym się odbyć soborze prawosławnym łżyć cerkiew prawosławną w Polsce i szerzyć wiadomości fałszywe o stosunkach wyznaniowych w kraju, oraz przypisywać policji działalność niezgodną z pismem co może wywołać niepokój publiczny. Według §§. 487, 489 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący W. Medyński w r. Protokulant K. Láng w r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

—o—

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

абож настільки „омужичіло", за тодішнім висловом, що вже втратило всякі політичні амбіції і помалу оберталося в „самоотверженних малоросів" типу Теофана Прокоповича та інших карієровичів і культурних діячів у Москві та в Петербурзі.

Московське правительство, яке словами царських бояр у Переяславі в січні 1654 р. обіцяло не тільки не вкорочувати прав України, а ще їх „приумножити", поступово касувало політичну, господарську й нарешті культурно-національну окремішність українського народу. Почавши з визнання „статтей Богдана Хмельницького", Москва через 100 літ після того проголосила, що українці та росіяни — це **один народ, зі спільною мовою** та з однаковою **релігією**. Треба зазначити, що до ніякого іншого народу (крім білорусів) ця формула про „єдність" не була так послідовно пристосована, як до українців. Ця формула дала змогу тисячам українського дворянства та сотням тисяч інтелігенції прилучитися до „всеросійської нації" і таким чином утопитися в „російськім морі".

РЕВОЛЮЦІЯ 1917 Р. — БІЛЬШОВИКИ.

Катастрофа російського царату 1917 року, здавалося, відкривала українцям широко двері в світ. Але на перешкоді виявленню волі до незалежности стали знов ті самі причини, що й раніше: недостача організаційних сил та страх несвідомої маси перед кожним рішучим кроком у напрямі емансипації від Росії. Революційна Росія вже не здавалася страшною, але страх визирав з боку інших держав. (Центральні держави, коаліція Антанти). Німецька окупація 1918 р. так була налякала українські маси, що вони зі страху перед новою, антантською, окупацією кинулися були в значній частині в обійми до російських більшовиків.

І ці, як і царське правительство в 17 ст., обіцяли „приумножити" права й вільности українського народу. Навіть пішли далі, проголосили „українізацію", яка мала забезпечити культурно-національні права українців, а конституцією гарантували „самоозначення аж до відділення".

На 15 році окупації України російським військом зложились між Україною та Росією такі відносини, які дуже нагадують драматичні моменти ліквідації українського автономізму в 17—18 століттях. „Конституція" Совітської України вже давно не дійсна, бож не Постишови та Косьори стануть в її обороні! Економічно Україна перебуває в стані небувалого фізичного ослаблення й вимирання тої раси, що давала колись для царської Росії найліпших солдатів у гвардію. Здавалось би, що хоч на „культурнім фронті" Москва не буде так ригористично послідовна в своїй політиці щодо України, бо все одно іншої культури, крім продиктованої з Москви, „українізована" Україна не сміє мати.

СТАРА МОСКОВСЬКА ПОЛІТИКА ВІДЖИВАЄ.

Але саме тут і виявилася стародавня звичка Москви трактувати українців, як наріл „**єдиної**" мови й віри. „Мовна контрреволюція" неможлива, як у пануючої російської нації, так і у тих несловянських народів, що належать до Совітського Союзу (татари, грузини, вірмени, кіргізи й інші). Москві цілком байдуже, чи ці народи називають „трикутник" словом місцевого кореня, чи беруть якунебудь грецьку або латинську назву. Іншою мірою міряє Москва українську мову та її права на культурне самоозначення. Традиція „єдиного народу" так глибоко вілася в душу росіян, що вони не можуть собі ще й досі уявити, що ця „українізація України" — справа поважна й тревала. Пригадуємо факт, що стався перед кількома роками в справі перекладу творів російського комуністичного письменника Горкого на українську мову. Цей „приятель Коцюбинського" поклав рішуче veto на переклади, бо, мовляв, мова його творів цілком зрозуміла українцям!

Кожна жива мова розвивається. В цілім культурнім світі творяться нові мови національної культури, бо це єдиний раціональний спосіб наближення культури до мас. Так зрозуміло, що кожна мова творить свою власну наукову термінольогію на те, щоби наука йшла лекше в школі. Російська мова — це дуже штучний твір, зі силою чужих слів і форм, російська мова трудна для засвоєння самому російському простолюддю.

„Учащающиеся затруднения хлебозаготовительного аппарата", й подібні звороти в газетній російській мові, всякі „изящные искусства", „разоблачения", „распространения" та інші церковно-словянські дивоглядя показують, що „учені малороси" з Києва свого часу в 18 столітті недаром попрацювали, щоби засмітити російську літературну мову такими „ученими" зворотами й висловами.

(Докінчення буде.)

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла".

З польської преси.

„ПОРА НА НАПРАВУ".

В 7-му (42) числі „Бюлетину Польско-Украіньск-ого" з 18. ц. м. редакційна передова стаття п. н. „Пора на направу" навязує до відомої заяви премієра Єнджеєвіча і промови д-ра Дмитра Левицького. Автор стверджує, що остання соймова сесія дала добру нагоду до зактуалізування української проблеми у Польщі. Вправді діялось це і при попередніх сесіях, але в невідповідний спосіб і тому без наслідків. Українська сторона виголошувала заяви, виступала з жалями та погрозами „у будуччині". Польська відповідала поуками, обіцянками і також погрозами.

„Найпатетніші українські заяви ставали з часом нудні і ялові, скарги одним вухом впливали і другим вилітали, а погроз ніхто не брав поважно. А польські поуки й мораль українців лише дразнили..."

Цитуючи промови польського премієра, та українського лідера, автор підкреслює такі їх позитивні моменти, як відмова від процесу за „хто винен" та відсутність уколів, спекулюючих на реторичний ефект. Автор протиставить ся голосам польської преси, що летить лише на „сензацію".

„Не бачимо ані в заяві п. премієра „забігання ласки" в українців, якої нинішній уряд не потрібує, ані в заяві українського репрезентанта „угодової оферти", якої українці не мають заміру зголошувати і яка дійсно не розвязує проблеми..."

Найбільш позитивне в обох тих промовах — підкреслення відповідного моменту для зміни тих метод, які довели до нинішнього стану польсько-українських відносин. Автор підхоплює гасло „пора нині на направу помилок", а догідний для цього момент добачує у таких обставинах: 1) міжнародне положення (зміцнення міжнар. становища Польщі, усунення через пакт неагресії з СРСР підстави до закиду протисовітської тенденції при евент. творенні українського Піємонту в Польщі, розвязання собі рук для вирішування важних внутр.-політ. проблем, брак заінтересування німців у загострюванні внутр. відносин у Польщі), 2) внутрішньо-польські відносини (скріплення режіму, упадок опозиції, нова конституція) і 3) внутрішні українські відносини (банкротство надій на поміч Европи, зміна поглядів на Польщу на короткотрівалу ефемериду, поділ громадянства на виразні табори легальної і нелегальної боротьби, упадок радянофільства і єдиний протимосковський фронт).

Обширна стаття, яку ми лише коротко зреферували, кінчається таким зворотом:

І вкінці річ найважніша і рішаюча: були помилки обосторонні. До тих помилок належить непризнавання правди, що є речі, яких

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 28. ЛЮТОГО 1934.

М. ВОЗНЯК.

Чоловий автор із „Сина Русі".

Від пароха Липівців коло Унева Язуарія Рудницького дістав Антін Петрушевич у 1847 р. збірничок віршів п. з. „Син Русі, или собраніе стихотворов в рускім язику от клеру семінариї еперальної в Львігороді, руского краю метрополиї, року 1833". Збірки рукописів і книг Петрушевича перейшли до бібліотеки „Народнього Дому" у Львові. Там попав згаданий збірничок віршів у руки Осипа Мончаловського, що з пятнацятьох віршів „Сина Русі" надрукував пять як „Образец галицко-русской письменности из 1833 года" в „Бесіді" за 1887 р. Шість збірничка стала відома в 1900 р. Видав його проф. Студинський у додатках до „Причинків до історії культурного життя Галицької Руси" перед „Кореспонденцією Якова Головацького в літах 1835—40". (Збірник Філ. Секції НТШ. т. XI.).

З виїнятком двох Осипів Левицьких, одного родом із Бовшева, а другого з Августівки, що підписалися під своїми віршами власним прізвищем, авторство інших учасників збірничка зазначене тільки початковими буквами їх імен і прізвищ. З тих ініціялів розвязав Мончаловський без найменшого труду початкові букви М. Ш. Тому, що в „Сині Руси" приходить п. з. „Дума" й під ініціялами М. Ш. вірш, відомий з „Русалки Дністрової" як „Погоня" Маркіяна Шашкевича, легко було Мончаловському розкрити авторство, зазначене початковими буквами М. Ш., також вірша „Слово до читателей руского язика" з початком „Дайте руки, юні други", яке Мончаловський і надрукував із нелогічним заголовком „Слово за *читателей* руского язика"

Статейка Мончаловського звернула увагу Якова Головацького, що проживав тоді у Вільні, й він надіслав до редакції „Бесіди" статтейку „Первенцы галицко-русской письменности с 1840-ых годов", починаючи її ось-як: „Джерело й початок галицько-руського письменства таксамо незначні й нікчемні, як джерела всякої великої ріки, яка звичайно повстає із сплиту дрібних джерелець, що випливають живою течією з лона землі та „злучившися разом, наповнюють корито замітного потока або річки. Перші письменники — це криниці або джерельця живої води, яка бє з грудей народньої самосвідомости та зрошує живущою вогкістю прийдешні покоління.

„Такими справді показуються ці, початковими буквами позначені семинаристи, що їх вірші *невідомий збирач* помістив у рукописі „Сын Руси или собраніе стихотворений в 1833 г.", а які недавно відкрито й надруковано в 1. і 2. чч. нововиданого журналу „Бесіда". Їх автори, здається, всі перемерли й імена їх лишилися невідомі. Від часу складення збірника минуло вже понад 50 років, тим не менше ролиться цікавість, хто написав ці проліски на рідній ниві, хто були ці скромні автори, первак руської Музи, що підписалися тільки початковими буквами? Усяка дрібна звістка про перші спроби висловлити свої думки й почування рідною мовою для нас не менше важна, ніж відкриття джерел ріки. Усі ці автори були ровесниками Маркіяна Шашкевича; він викликав у них руську самосвідомість і захопив їх духом руського патріотизму, подаючи своїми віршами приклад і зразок письменної мови. Пригадую собі, що в тому часі Маркіян, скінчивши фільософічні курси, почав ходити на богословський факультет. З причини хвороби, здається, тифу) він відбув іспити з фізики щойно по вакаціях і тому не жив у семинарії, а ходив на богословські курси як екстерніст. Та в нього було багато знайомих у семинарії, та й вплив його на товаришів був величезний. У тому часі він приготовив рік альманаха *„Зора"* й післав до цензури, але львівська цензура не дозволила друкувати руський альманах. Наскільки пригадую собі, вірш „Дайте руки, юні други" вписав Шашкевич в Альбом прихильників руського слова, який він склав, а в який семинаристи вписували свої вірші. Мабуть, деякі вірші були в Альбомі Шашкевича, який він знищив після поліційного трусу. Тому це для мене приємна подія, що вірший не пропав, а зберігся в сучасній копії.

„Не менше цікаво булоб відгадати прізвища осіб, що підписані початковими буквами. Без сумніву я знав їх усіх, бо вони належали до тісного гуртка прихильників руського язика й народу, але від того часу минуло 54 роки й тяжко пригадати їх собі. Під буквами *М. Ш.* без усякого сумніву треба розуміти Маркіяна Шашкевича, *М. М.* по всій імовірности *Михайло Мончаковч*, що про нього згадує Шашкевич у передмові до Русалки. Його вірший „Думка", який він написав власноручно, пересилаю вам, як автограф, для передачі до бібліотеки Народнього Дому. *А. Г.*, здається *Адам Гадиновський*, *Ал. Г. Олександер Глинський*. Хто були *О. Г.* й *Г. О.* не можу пригадати собі, ні здогадатися. Вкінці *Левицькі* підписалися повним прізвищем. Памятаю, що було двох Левицьких одного прізвища й обидва по імені Осипи, в одній клясі, через що розріжнювали їх при кликанні по віку: Левицький Осип майор (старший), а другий мінор (молодший), або по місці народження: Левицький О. з Бовшева й Левицький із Августівки. Перший із них був опісля священиком у Заболотові й у 1848 р. показався діяльним учасником у підтримці руського народнього руху в коломийській окрузі. Він писав статті до „Галицької Зорі" й „Галичо-руского Вістника".

(Докінчення буде.)

—o—

реалізація не залежить до ніяких побічних обставин. До тих речей, належить напр. уможливити всесторонній розвиток українській культурі, що вяжеться теж з проблемою українського шкільництва, при помочі і під контролею держави. Уможливити місцевому населенню брати діяльну участь в самоуправнім житті. Уможливити фаховим інтелігентським силам громадян української національности брати відповідальність за свою співучасть в цілості державних справ і т. д. і т. д. Не кажемо тут про спеціяльно спірні проблеми.. Не порушуємо справ, які глибоко сягають в сам державний устрій, але називаємо ті точки мінімальної програми польської національної політики супроти українців, про яких слушність ніхто не може мати ніяких сумнівів. Отже коли нема в цім напрямку сумнівів — не треба довше зволікати!..

— Стаття взагалі писана в гідному тоні, дарма, що всі політичні статті „Бюлетину" зраджують вже від довшого часу дуже виразно якусь дивну заляканість. Так і видно, що редакція ступає як по шклі. Поміж рядками вичувати, що редакція може і хотіла би щось більше сказати, але — не може, — а не могучи — воліє взагалі мовчати. І справді, на актуальні політичні теми в „Бюлетині" тепер статтей дуже мало. Більше уваги присвячує темам з української культури й історії. На такій зміні безумовно терпить авторитет того часопису, якого первісна вартість полягала саме у сміливості, з якою він порушував проблеми польсько-української дійсности. Видно, що та відвага не всім подобалася і що навіть така польська, найбільш до істнуючої влади прихильна, трибуна не змогла зберігти свого первісного характеру вільної дискусійної трибуни. Всеж для польських читачів той часопис приносить і далі чимало цінного інформаційного матеріялу.

З ПОДОРОЖНІХ ВРАЖІНЬ.

Подорож на самоті. — Нові товариші дороги. — Чесько-австрійська границя. — Приїзд до Відня.

Сон мене не брався. Тому я почав читати ґазети. Але й це не йшло. Почав оглядати околицю. Нічого замітного не зайшло моє око. Як далеко оком сягнеш — пустка! Поля навіть не вкриті снігом. Вони декуди чорні, декуди жовті. Дороги обсаджені деревами. Але ці дерева роблять тепер прикре враження. Вони безлисті і бесніжні. Минають поперед очі сірими рядами. Вкінці все це томить. Вертаю думкою назад, заглядаю до Львова. Звідтам спрямовую... знову вперед до цілі своєї дороги. Нудно! Починає вечоріти. Багряніє небосклін. Поїзд доходить до якоїсь більшої стації. Стає. До мого переділу входить троє душ. Їдемо далі. З їхньої розмови вношу, що їдуть з Німеччини. Чому саме на цій стації сіли — не можу собі пояснити. Їдуть до Італії. Це ціла родина. Чоловік, жінка і син. У розмову з ними не входжу і шукаю думками сам себе.

Вкінці поїзд став і зявляються митні урядовці. „Скільки маєте грошей? — питає чеський урядовець. Стільки-то і стільки — кажу розбуджений з невідрадної задуми. — „Прошу зі мною". — каже — „Чого?" — питаю. — „Стільки грошей вести не вільно" — чую відповідь. „Як-то — кажу — цеж саме така сума, яка мені мусить вистарчити на дорогу". „Ні, це забагато!" — відповідає. „Треба було гроші зголосити на границі, при вїзді до Чехословаччини".

Признав я йому в дусі повну слушність. Бо і я вже так робив півтора року тому. Одначе цим разом забув це зробити через оту ревізію у мого принагідного товариша дороги, чеського кваліфікованого робітника з Харкова.

Не було ради. Пішов я до митного уряду. Там мені заявили, що можу до Австрії вивезти тільки 1.000 чеських корон, точніше вартість тисячі чеських корон у чужій валюті. Все, що маю понад те, мушу здепонувати тут. Ніякі торги і балачки не помогли. Відрахували мені шілінґи до висоти 1.000 ч. кор., а решту грошей забрали й обіцяли вислати до Праги на вказану мною адресу. На здепоновані гроші видали посвідку.

Цю подробицю записую на те, щоби з мого, не дуже то милого, переживання на чесько-австрійській границі робили для себе практичні висновки всі мої друзі та вороги, які проїзджатимуть Чехословаччину. Треба при вїзді до Чехословаччини зголошувати на границі всі гроші, щоби їх потім можна було з чеських границь вивезти.

Вернув я до ваґону. Тут почали цікавитись моєю пригодою німці. Вони мені співчували. Питали, як довго я буду у Відні. Коли довідалися, що тиждень, тоді пані запевнила мене, що цих грошей, які мені лишили, вистане. Треба брати дешевий готель, ходити до дешевих ресторанів. „Це правда! — казав її чоловік, що на сім днів ті гроші можуть вистати. Але їх ніяк не вистане на сім ночей, бо у Відні ночі особливо дорогі". — Всі ми почали щиро сміятись. У такому настрою переїхали границю. На дворі було вже зовсім темно. Мої товариші дороги почали мене трактувати всякими ласощами, яких вони мали, на мою скромну думку, аж за богато.

Вивязалась розмова про відносини в Німеччині. Новий знайомий казав, що життя там тепер важке. Особливо докучлива податкова шруба. Внутрішні відносини неустабілізовані. Правопорядок захитаний. Буває таке, що ніяк не можеш дійти свого права, коли воно кимнебудь нарушене, ні в судах, ні в адміністрації. Новий суспільний лад защіплюється в поважних болях і з великими труднощами. Мій співрозмовець був або купцем, або якимось підприємцем. Якось нехотячи спитав я його, чому їде третьою клясою в таку далеку дорогу. Казав, що з ощадности, бо на оплачення білетів другої кляси для цілої родини тепер позволити собі не може. Його жінка і син дуже добре визнавались на всяких ласощах цукорняних (чи кондиторських), зокрема на чоколядах. Хвалили собі дуже варшавські цукорняні вироби. Думали, що цим зроблять мені велику приємність.

На такій розмові сходив час, доки ми не спостерегли, що зближаємось до Відня. Почали ми збиратись, бо вже мигали електричні світла. Розпрощались і наконець доїхали до східного залізничого двірця. Був пізний вечір. Висівши з ваґону, відчув я невривітний холод. Вийшов з двірця і почав розглядатись за автом. У тому моменті підступив до мене молодий, симпатичний і учинний знайомий д-р Юрко. Ждав на мене. Ми поздоровились, обмінялись кількома словами і рішили їхати трамваєм.

Пішли і стали біля перестанку. Доходила девята година вечора. Руху вже майже не було. Трамваї були теж пусті. Мене дуже здивував цей дивний спокій Відня в такій порі. Пояснював я собі це тим, що я був тепер не в осередку, але на окраїнах міста. Їдучи трамваєм, я спостерігав, що ні до трамваю не всідало багато, ні на вулицях, навіть тих у центрі, не було видно людського натовпу. А це був Відень, двомільйоновий великан.

Так, колись цей великан був столицею 52-мільйонової держави. Тоді він розростався і кипів життям. Тепер це теж великан, але галапасує на орґанізмі 6-тимільйонової держави, якої незалежности боронять у власному інтересі передовсім деякі сусіди. Нічого дивного, що теперішній Відень як столиця маленької держави є аномалією. Не дивниця, що не вдаряє в ньому чужинця великий рух, не запаморочує його, не пригнічує різнородністю людського меткого й рухливого муравлища. Відень у день мого приїзду був наповнений спокоєм та якоюсь величною рівновагою.

Вас. Мудрий.

МОЖНА ДІСТАТИ У ВСІХ АПТИКАХ.

Важкий голос остороги.

Пастирський лист епископату з цілої Польщі.

В днях 20. і 21. ц. м. в архиепископській палаті у Варшаві радила велика конференція епископату Польщі при участи всіх архиепископів, епископів і суфраганів з цілої держави. Конференція епископату видала пастирський лист, підписаний всіми учасниками, між ними й митрополитом Шептицьким, епископом Хомишином і епископом Коциловським. Пастирський лист звертає увагу на загальний розклад суспільної моралі в післявоєнних часах і на боротьбу з Христовою вірою, ведену ріжними чинниками, та закликає усіх вірних до одностайного оборонного фронту перед великою небезпекою

З орґанізаційного руху.

НАРАДИ УНДО В СНЯТИНІ.

Довірочна нарада в справі виборів до громадських рад відбулася дня 11. лютого ц. р. в Снятині. Нараду скликав **д-р Комаринський** і на неї явилися представники з сіл снятинського повіту. Новий самоврядний закон реферував **пос. Чукур**, виборчий регулямін пояснив **д-р Комаринський.**

Тогож самого дня вечором відбулася довірочна нарада УНДО для міщанства Снятина. Звіт з діяльности УПР зложив **пос. Чукур** та представив становище УНДО до всіх справ, що торкаються українського політичного й господарського життя. Відтак **д-р Комаринський** пояснив програму УНДО. Поважна скількість міщан старших і молодших підписала заяви вступлення в члени УНДО. Вибрано місцевий комітет УНДО, у якого склад входять як голова д-р Комаринський, як заступник о. Проць, як секретар п. Александрук, як члени пп. Колевчук Петро, Ляшкевич Семен, Андрусяк Олександер, Тодощук Микола. Нарада покінчилась відспіванням нац. гимну.

Хочете мати щодня звязок зі світом? Хочете мати інформації повні і з першого джерела про все, що діється у нас і на всіх інших українських землях? То не жалуйте 5 зол. місячно і запренумеруйте собі „Діло"!

Справа вбивства французького судді.

ТУШУЮТЬ ЗЛОЧИН

ПАРИЖ, 26. II. ПАТ. Доходження в справі вбивства судді Пренса не посунулися вперед. Слідча влада дістає сотки анонімних листів, однак досі не попала на слід душогубів. Правицеві часописи атакують поліцію, закидуючи їй, що веде слідство в означеному згори напрямі. Преса зазначує, що комісар, висланий слідчою владою до Діжон, розголосив уже заздалегідь вістку про самогубство Пренса.

„Ля Віктуар" виступає гостро проти політично-поліційної мафії, якій виразно закидує доконання злочину. Часопис зазначує, що деморалізована напротязі 50 літ анархістична чи пак безбожна французька республика не зганґренована ще до того ступня, щоби потурати мафії без огляду на те, чи та мафія укривається в нетрах масонерії.

БАЛАМУЦТВО З АКТАМИ.

ПАРИЖ, 26. II. ПАТ. „Ля Ліберте" звертає увагу на факт, що радник Пренс у дні, коли його вбито, зараз після виходу з дому телефонував, що через помилку замісць важних паперів узяв інші. З того виходило би, що важні акти, отже документи Ставіського залишилися в мешканні Пренса в Парижі. Тимчасом документи, які після смерти Пренса його родина передала судовій владі, не мають ані одного свидка в справі Ставіського. „Ля Ліберте" робить з того висновок, що акти Ставіського пропали з мешкання Пренса в Парижі і домагається, щоб негайно розвести доходження в тій справі

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

Королевич жениться з фільмовою артисткою.

В монархістичних колах Европи викликує сенсацію новий мезаліянс. Цим разом героєм став син шведського наслідника престолу, принца Ґустава Адольфа, 27-літній Сіґвард, що хоче женитися зі звичайною німецькою громадянкою, 22-літньою Ерікою Пацек, донькою богатого берлінського купця і землевласника. Принц Сіґвард студіював у Мінхені і посвятився фільмовій карієрі як режисер у фільмовім підприємстві Уфа в Берліні. Тут познайомився перед роком з початковою фільмовою артисткою Ерікою Пацек, що виступала вже у кількох ролях, і залюбився. Річ природна, що його родичі, а так само шведський король, Ґустав V., його дід, спротивилися рішучо женячці, яку вважають мезаліянсом, тимбільше, що вже один син принца Ґустава Адольфа, старший брат Сіґварда, також пішов на такий мезаліянс і мусів зректися всяких династичних прав. Одначе залюблений принц Сіґвард, що приняв міщанське назвище Гольґер, зовсім на те не зважав і виїхав на днях зі своєю нареченою до Льондону, де з початком березня ц. р. мають повінчатися. Шведські часописи зазначують, що принц Сіґвард мав взагалі потяг до фільмових зірок і спершу хотів женитися з Ґретою Ґарбо. Він є близько посвояченний з бельґійською та анґлійською пануючою династією.

Вплив „Рідної Школи“ на чужині.

Українська діточа школа в Нільвенжі, Франції, піддається під опіку „Р. Ш.“

Дуже прикро вражає, коли в теперішньому часі почути нераз недорічну заяку: мовляв, що я маю з „Рідної Школи“? В такому випадку було би найкраще поспитати такого мудрагеля, **що ми мали би, якби не було „Рідної Школи“?** Як тоді виглядала би справа нашого шкільництва, коли не було би установи, що постійно тримає свою теплу руку на тому аарстаті, що має огрівати душі українського народу! Бідні, невидючі...

Якою пошаною та яким авторитетом тішиться „Рідна Школа“, свідчить хочби один лист, який надійшов на днях з **Нільвенжу у Франції** від Українського Національн. Клюбу:

„В травні місяці минулого року при Українському Нац. Клюбі в Нільвенжі засновано школу грамоти для дорослих, а в жовтні місяці засновано при тій-же школі українську діточу школу. Навчання для дітей відбувається звичайно в тиждень що четверга й неділі, себто в дні, коли діти звільнені від навчання у французькій школі. Діти поділені є на дві групи (клясе). В молодшій групі діти вчаться читати й писати до чого служать як підручники бувар, друга та третя читанка О. Поповича. В другій групі є такі предмети: історія України, географія України та граматичні вправи (частина перша). Крім означених предметів дітям першої і другої групи викладають науку релігії (малий катехизм). Шкільне приладдя та підручники, які спроваджуємо зі Львова, маємо покищо в достатку. Навчання в школі веде голова Клюбу інж. Афнер та студент університету п. Кузьмінський. Крім цього п. Кузьмінський вчить дітей співу та національних танків. Подаючи це все до відома Ш. Управи, Рада Українського Національного Клюбу має честь просити Головну Управу прийняти під своє керування нашу школу“.

На це письмо вислала Головна Управа таку відповідь:

„З радістю витаємо почин Хального Товариства оснувати при школі грамоти для дорослих також українську школу для дітей. В українській школі збережете скарб народу, Вашу дітвору, загрієте її любовю до Рідного Краю. Ваше предложення, щоби цю нову українську станицю, що повстала серед далекого чужинецького заходу, прийняти під наше керовництво, вважаємо честю й довірям для нашого Товариства. Приймаючи Вашу школу під наш рідношкільний прапор, ми раді, щоб українські діти, виховані в тій школі, виростали на славу України та з пошаною в серці до виховних змагань „Рідної Школи“. Прохаємо частіше звертатися до нас з інформаціями, щоби ми могли мати перегляд виховної справи найширших кругів української молоді. Бажаємо найкращого розвитку та успіхів“.

Нехай усі тутешні недовірки й усі сільські та міські ліпше-знайки поміркують, що може й вони мають якийсь обовязок підтримати „Рідну Школу“. Нагод до цього чимало. От хочби підпискою і вплатою внутрішньої позички „Рідній Школі“.

ВСІЛЯКЕ НАСІННЯ
добірної якости поручає
Ц. Ульріх Годівля і склад насіння
ВАРШАВА, ul. Ceglana 11.
Цінники даром! Цінники даром!

Звенигородський процес у Львові.

Зізнання свідків та пошкодованих.

Із зізнань Марії Андрушко, селянки зі Звенигороду, виходить, що одного дня явився у неї Берко Аліфанц і сказав їй, що вона є заінтабульована як власничка на частині грунту, що їй не належиться, а належиться Ониськовим. Всеж таки, сказав, що він ту частку купить, а в суді так все покрутить, що буде добре. Марія Андрушко боронилася перед тим інтересом, але вкінці дала намовитися на заміну тої частки (простору 1/4 морга) на якусь „грядку“, вартости кількадесять зол. Раз вхоплена в кліщі попала в крутіж, в якому стратила весь свій грунт. А саме, спільник Аліфанца намовив Ониськових та їх повновласника Яцка Іжовського, щоби загрозив Марії Андрушко судовою скаргою. Перелякана тими погрозами відступає Марія Андрушко Парнесові й його спільникам частину свого власного грунту на забезпечення коштів процесу а Ониськовими, який „парнесівці“ зобовязалися вести і „виграти“. Відступлений „парнесівцям“ грунт вони заразже продали третій особі, а Іжовського переконали, що він процесу не виграє і тому він його навіть не розпочинав. Коли Марія Андрушко побачила свою кривду, хотіла цілу справу віддати до суду, але Парнес і тов. намовили її на „полюбовний“ суд у селі. На тому суді спілка Парнес і тов. представила стільки своїх претенсій та так заголюкала затрівожену жінку, що „суд“ присудив весь грунт Марії Андрушко Парнесові й спілці, а при пошкодованій осталося лише само обістя.

З дальших зізнань заслугують на увагу зізнання жидів-адвокатів, які хоч брали на викупно селянських векслів гроші, то не памятають, чи взагалі брали якінебудь гроші, а коли одному з них д-рові Вайсові Морикішка пригадує, що особисто до його рук виплатив гроші, то д-р Вайс признає це можливим, але ніяк не може пригадати собі скільки тих грошей взяв, хоч тут ішло про високу квоту 190 дол. Ця обставина була для селянина Морикішки тому важна, бо опісля заскаржено його векслі на квоту 335 дол., хоч на частинну сплату цеї суми дав до рук д-рові Вайсові 190 дол.

Адвокат д-р Зінгер зі Львова зізнав, що формою селянського кредиту з 1929 р. було заключування контрактів купна з правом відкупу і тим пояснює, чому Морикішка мав застережене в контракті купна-продажі, яким продав грунт Парнесові за 800 дол., право відкупу до 5 місяців, але вже за 1.000 дол.

Свідок Павло Рожак зізнав між іншим і те з цілою рішучістю, що не підписував ніякого контракту купна-продажі для Парнеса, а підписав лише чистий контрактовий бляикет, який йому підсунено. Також не леґалізував свого підпису в суді. Слід додати, що Парнес на підставі цього контракту, підписаного „ін бланко“ Павлом Рожаком, продав опісля цей грунт Катерині Ромців.

Свідок Антін Савицький зізнає, що, не вміючи писати, положив власноручно хрест на довжнім скрипті, а щойно опісля виявилося, що документ, який він підписав знаком хреста, не був довжним скриптом, а звичайніським контрактом купна-продажі, хоч його впевняли при підписі, що він підписує лише довжний скрипт.

Як твориться інституцію кураторів при всіляких контрактах ділу, представив свідок Сава Кміт. Одного дня привіз він своєю підводою Бляйха і його тов. до Бібрки. По якійсь хвилині вони закликали його до суду та сказали йому, що він буде свідком при підписанні контракту. Щойно пізніше виявилося, що контракт, який він підписав нібито як свідок, був кураторським актом, в якому Саву Кміта установлено куратором для неприсутнього селянина Дикого, що в той час перебував на роботі в Чехословаччині. Тимже підписом Сава Кміт, як куратор Дикого, згодився в його імені на внесення співвласности і виділення йому якоїсь марної части грунту на заспокоєння належного уділу в грунті.

В суботу 24. ц. м. зізнавав як свідок управитель місцевої школи Петро Прудиус. Він зізнав, що в Звенигороді завязався спеціяльний комітет, в склад якого входив місцевий парох і управитель дібр гр. Потоцького на те, щоби з цілою справою „парнесівців“ виступити перед судом. Ті настрашилися і старалися всякими способами не допустити до висвітлення їхніх справок. Тому місцевому парохові „дораджували, щоби пильнував вівтаря, а не займався чужими справами“, а свідка Прудиуса оскаржили за хабарництво, але шкільна влада, не найшовши ніяких підстав правдивости, зроблених Прудиусові закидів, наказала справу відступити судові та заскаржити Парнеса за клевету.

Замісць колишніх субвенцій — нарід сам від себе дасть „Просвіті“ субвенцію.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 28. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 26

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Обмеження числа У. С. С. до двох тисяч — Скільки було добровольців у Стрию.

Колиж я чергової днини явився, щоби стац. команданта повідомити про наш намір, застав там уже приказ з начальної команди армії, щоби задержати лише дві тисячі добровольців, вибираючи головно інтелігентні одиниці, інших розпустити додому. Якими дорогами той приказ прийшов, що вплинуло на його видання, годі мені було знати. І про це я й донині не довідався. Тих дві тисячі будуть заприсяжені дня 4. вересня 1914 р. Я маю постаратися про те, щоби відбулася полева Служба Божа і маю в тій цілі порозумітися з місцевим духовенством. Рівночасно стац. командант повідомив мене, що відійшов приказ до місцевого маґістрату, щоби нам дав кватири, а надто згідно зі щоденним станом мужви відповідну скількість мяса, хліба й інших засобів пожиди. Головним мотивом обмеження числа є, мовляв, брак мундурів і зброї для такого великого числа добровольців. Приказ той був для мене страшним ударом. Коли я старався представити неможливість його виконання, коли я вимагав, щоби мені дозволили говорити з тим, хто той приказ видав, діставав я лише таку відповідь, що то все неможливе і що той приказ не може бути ніяк змінений.

Не лишалося мені нічого іншого, як піддатися тому зарядженню. Порозумітися з вищими органами влади було неможливо, коло мене нікого не було, крім нас кількох резервових старшин, треба було приступити до виконування. Я ще пробував одного способу, а саме інтервенції тої команди армії, яка була у Стрию. Застав я якогось генерала, а коли я йому став говорити, він звернув мене до шефа штабу. Цей приняв мене, вислухав, але не дав ніякої ради. Коли я йому сказав, що всіх стрільців буде до сім тисяч, що багато їх з тих околиць, які вже заняв москаль, і вони ніяк не зможуть дістатися до своїх домів, він уложив мені телеграму до нач. команди армії, в якій я просив змінити той приказ настільки, щоби можна забрати всіх тих, яких місцевости вже заняті ворожою армією.

Важна тут річ знати мотиви такого приказу АОК (так називатиму для скорочення начальну команду армії). Думаю, що тут головно пошкодило те, що на вимогу зложити присягу моя відповідь прийшла так пізно; а чому так пізно, вияснюють вище наведені мої слова. Я уявляю собі, що стац. командант мусів повідомити львівську військ. команду про свої клопоти з добровольцями, мусів представити те, що до тої пори нема нашої заяви про зложення присяги, може додав і яке слово про непевний настрій наявних елементів. Певно військова команда Львів, не входячи в суть справи, подала звідомлення до АОК, а це останнє в порозумінні з тоюж командою видало таке страшне зарядження.

На цьому місці мушу спростувати багато фальшивих вісток, які опісля появилися в часописах, брошурах, календарях то-що. Діляться вони на два роди. Перший відноситься до числа добровольців, зібраних у Стрию, а другий до моєї ролі в справі обмеження числа У. С. С. Я не в силі сьогодні наводити поодинокі місця з часописів, брошур і т. п., бо не маю їх під руками. А навіть годі думати про це, щоб їх дістати; будучи при рухомій команді, не можу всього матеріялу возити із собою. Всеж таки дещо лишилося мені в памяти, а якщо матиму колись охоту й час до того, то доповню все потрібним джерельним матеріялом.

Всіх стрільців у Стрию було найбільше яких шість до сім тисяч душ. А вже дуже сумнівної вартости буде цифра, коли скажу, що доходило до десять тисяч. На всякий випадок у перших місяцях після памятної події всі, що були присутні у Стрию, не подавали більшого числа, як те, яке я вгорі подав. Уже сам той факт, що розпущення відбулося впродовж одної днини, що впродовж тої днини невелика скількість писарів змогла виставити потрібні документи подорожі та полагодити конечні формальности, вказує, що число розпущених не могло переходити кількох тисяч.

(Далі буде.)

Львівський опир перед судом.

Львівський опир перед судом! Що це незвичайна подія у Львові, про це свідчить вже вулиця Баторого перед окр. судом, на якій повно публики та кільканацять поліцаїв з крісами, що пильнують входу до нього. Саля набита ущерть, а серед неї вражають найприкріше старші й молодші пані з т. зв. товариства, яких найбільше і які надають юрбі на лавках футрами, капелюхами й біжутерією специфічний характер: це власне та львівська вулиця, дарма, що й ніби інтелігентна, для якої Цибульський — герой дня і найактуальніша справа. Лавки журналістів та лавки суддів присяглих забиті кореспондентами львівських і чужих часописів а проти них сидить за лаві маленький, рудуватий чоловік, низький і худий, просто годі зрозуміти — як у такому тілі такий великий злочинний дух. Обличчя — типове обличчя дегенерата. Він у сірій блюзі й темних штанах, з розширеними очима; що хвилини стирає піт і ковтає слину.

В год. 9.10 на салю входить трибунал наглого суду: предсідник судця Мединський, вотанти Тертіль і Міхале та прокуратор Мостовський. В засі оборонців сідають, небачені що в цій салі, адвокати Бальвен-Нойман і Вальфельд та знавці. Предсідник відчитує розпорядок про наглі суди й заявляє, що Єронім Евген Цибульський відповідатиме перед наглим судом за злочин з 225 §, який погрожує йому карою смерти.

Обв. подає ґенералія: вродився 30. вересня 1889 р. у Судовій Вишні, по фаху він пекар, служив в австрійській армії, опісля в полку Абрагама, тепер інвалід, в останнє власник кіоску. Жонатий, одна дитина. Досі некараний.

Тепер Цибульському, що стоїть, читає предс. Мединський акт обвинувачення. Зміст його такий:

Дня 3. лютого ц. р. найшов сторож Сх. Торгів, Ів. Чиж, в ярі 13 шматків людського тіла, вечором того дня Янина Бжежанська найшла біля цегольні Нахта ще 17 шм. Чергового дня поліцай Подловський найшов у парку Йордана ще 11 шматків людського мяса, а 6. м. м. Гр. Мельник шмат людської шкіри, що мав яких 20 кв. цм. поверхні. Коробки зі „шпортів" і „чадених" піддали поліції вперше думку, що злочинець має трафіку. Водночас устійнено, що вночі на 3. лютого Цибульський привів до свого кіоску якусь жінку, а 5. м. м. приарештовано Колодія, що продавав плащ вбитої. Цибульського арештували 6. лютого, а ревізія в його кіоску викрила дві течки, в яких була порубана голова, пальці, шкіра з голови, волосся, роздерта суконка і підвязки. Після цього Цибульський сам признався до вчинку. В ніч під 3. лютого він привів до кіоску поторичну проституткy Емілію Шеф, замешкалу при вул. св. Михайла на Замарстинові, мав з нею зносини і десь до третьої в ночі попивав горівку. Після 3-ої всипав їй у чарку негомітно пушку ціянкалі, яку дістав від возного універе. Обача й зі словами „На здоровля" подав дівчині. Вона випила скричала „йой!" і за хвилину простягнулася нежива. Тоді Цибульський рішив її позбутися: відтяв їй груди, потім розпоров живіт, повідтинав голову, руки й ноги і порубав їх. Опісля засунув а ранком кадовб сховав у мішок під ліжком і з Колодієм виніс двічі це мясо, кажучи, що воно кінське, до парку. Голову облупив навмисне, щоб її годі було розпізнати. При цьому працював сокирою, пилкою і ножем.

Розслід лікарів не найшов у тілі вбитої ціянкалі, але у шлунку її найшов речовину, що мала запах гірких мігдалів — доказ, що вона зїла ціянкалі, найлячнішу отрую, якої 2/100 гр. вистане, щоби вбити людину. Інших познаків насилля на тілі жертви не найдено. Цибульський виправдувався, що він ділав запаморочений і безтямний, але обслід психіятрів устійнив, що хоча він люетик і алькоголік, то всеж людина відповідальна і в мент злочину давав собі справу зі свого вчинку. На цій основі його поставили перед наглим судом.

Цибульський вислухав цього акту обвинувачення стоячи, спокійний і тільки після його відчитання обтер піт та важко ковтав слину.

Тепер оборонець злочинця, д-р Бальвен-Нойман поставив внесок, щоби трибунал передав підсудного звичайному судові, бо розпорядок президента Польщі наложив наглі суди тільки за злочини, що нечайно поширюються або погрожують поширитися, а таким злочин Цибульського не є, зокрема не підпадає під ці суди злочину з 225 § і його нема навіть у розпорядку ґродського староства, який предсідник відчитував. Після репліки прокуратора й контрреплікі внескодавця, трибунал, нарадившись, визнав себе компетентним для тієї справи, а предсідник наказав тайність розправи й доручив публиці вийти. Тільки присуд на Цибульського буде прочитаний публично другого дня процесу.

Журналісти покидали з полежшою салю, де трибунал мозолитиме над розвязкою незвичайно гидкого й нелюдського вбивства. Отягалися тільки пані з товариства: виходячи приставали, мабуть жаліючи, що не доведеться пережити нервами сензації, на яку так дожидали.

(а)

Гарні квіти
як хочеш мати
в кімнаті, на бальконі,
в городі

50 сот.

то уживай навозові пастильки

„ТЕСП"

ПОТАС, ФОСФОР, АЗОТ

50 сот.

Жадайте в складах:
„Народної Торговлі"
Дрогеріях і насіння.

1112 3—6

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ.

Замовлення приймає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

Прилучать Австрію до Швайцарії?

Американські часописи привесли вістку, що колиб незалежність Австрії годі інакше забезпечити, прилучили би її до Швайцарії. Урядові швайцарські кола заперечують цю вістку.

НЕ РОБІТЬ КРИВДИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ!

Установа, що не передплачує „Діла" для своїх членів, робить їм найбільшу кривду, бо позбавляє їх інформацій точних, основних і з першого джерела. Тому всі читальні, кооперативи, кружки „Р. Ш." й інші народні установи повинні заабонувати „Діло" для своїх членів.

400 ЛЮДЕЙ І 190 КОНЕЙ НА КРИЗІ.

МОСКВА, ПАТ. На Каспійському Морі відірвалася від берега величезна крига та понесла зі собою 400 рибалок і 190 коней. За кригою полетів літак із харчами та ліками. Літак буде теж вказувати дорогу ледоломам, які поспішили на поміч нещасним рибалкам.

Причина траґічної смерти д-ра Е. Олексія.

Траґічна смерть д-ра Евгена Олексія викликала найріжнородніші поголоски про її причину та — як не звичайно буває — всі фальшиві. З другого боку не можна дивуватися фантастичним версіям, тому, що смерть була справді страшною несподіванкою для його рідні та численних приятелів і знайомих. Отже неправдою є, наче би д-р Олексій хворів на якусь смертельну недугу, як подала відразу поважна польська преса („Век Нови"). Матеріяльно д-р Е. Олексій був забезпечений, будучи лікарем Каси Хорих, маючи славу першорядного спеціяліста (5 літ практики лише у львівському шпиталі, не рахуючи практики в Канаді та знаменито скінчених мед. закордонних студій) і живучи з рідней дуже скромно. Так само родинні відносини Покійного (Покійний, стара його мама, дружина й дитина) були справді зразком гармонійного співжиття. Помер Покійний, вчинивши страшну несподіванку сам собі: адже ще на кілька годин перед смертю умовлявся з дружиною і приятелями, щоби піти до клюбу „Молодої Громади".

Покійний хворів в останнім часі на запалення суставів і від часу до часу діставав не сильні болі. Щоб усмирити їх — заживав морфіни (зрештою — ніколи не вживав ніяких наркотиків). Над ранком дістав знову сильних болів і зажив потрійну дозу наркотику. У хвилевому запамороченні ума, вповні несвідомий свого вчинку, вийшов до другої кімнати і поклав на себе руку..

*

Похорон д-ра Евгена Олексія зібрав величезні маси народу. Показалося наглядно, якою великою популярністю і любовю користувався Покійний лікар серед бідноти Замарстинова та Жовківського передмістя.

Надзвичайно численно зібралася також українська львівська інтелігенція, зокрема були присутні всі колишні товариші зброї Покійного, українські лікарі та представники польського й жидівського лікарського світа.

Перед домом жалоби промовляв від Союзу лікарів Каси Хорих д-р Салькевич. Похорон провадив о. Каштанюк, співав хор радн. Купчинського. Над могилою промовляв від Т-ва „Молода Громада", від товаришів зброї та ловецького т-ва „Тур" ред. Роман Купчинський, що у зворушливих словах представив Покійного як одну із жертв траґічних воєнних переживань. Від Українського Лікарського Т-ва промовляв д-р Максим Музика, представляючи прикмети Покійного як лікаря-громадянина, після чого хор жалібну церемонію закінчив піснею „Ой Морозе, Морозеньку".

Відозва до австрійських жінок.

У віденських часописах появилася відозва до австрійських жінок з підписами кардинала Іницера, жінки президента Мікляса, президента верховної ради евангелицької церкви д-ра Канезіюса, надрабіна д-ра Фойхтванґа і представниці ріжних жіночих орґанізацій. „Мужчини — сказано у відозві — проляли кров в обороні нашої батьківщини, ратуючи її свободу та істнування, жінки мусять лічити їх рани, мусять злагіднити недугу, яка грозить знищенням наших національних сил". Обовязком усіх австрійських жінок без огляду на політичні переконання, нести їм в цій траґічній для краю хвилині особисту допомогу, що має більшу вартість ніж „безособиста грошева допомога".

Альбанські службовці не сміють женитися з чужинками.

Парлямент у Тірані приняв проєкт закона, який забороняє всім державним службовцям женитися з чужинками. Службовці, які нарушать цей закон, утратять службу.

Кн. Антін Габсбурґ посередником.

ЛЬОНДОН, 26. II. ПАТ. Льондонські часописи повідомляють з Австрії, що кн. Антін Габсбурґ, чоловік румунської кн. Ілеани, підняв посередництва між Гаймвером та австрійським леґіоном гітлерівців, що стоїть у Бравнав. Кн. Антін, який є летуном, підлав думку, що міг би своїм аеропляном курсувати як курер між головною кватирою Гаймвери і кватирою гітлерівців у Бравнав. Часописи пишуть, що командант Гаймвери кн. Штаремберґ задумує використати цю оферту.

—o—

Якщо бажаєте жити життям культурної людини, якщо уважаєте себе членом европейської сімї народів, то мусите читати щодня ґазету. Колиж вам за тяжко платити передплату за „Діло" самому, то зложіться до спілки зі своїм сусідом. Тільки не відкладайте тої справи на пізніше, але зараз вишліть передплату!

Родина — тема розмов цілого культурного Львова — Товаріщ

З українського життя в Чехословаччині.

Сенат Українського Вільного Університету у Празі затвердив 10. II. вибір філ. фак. доцента-суплента Федора Слюсаренка звичайним професором античної історії, а доц. Укр. Госп. Акад. Віктора Доманицького приват.-доцентом агрономічної політики.

На загальних зборах Українського Т-ва „Єдність" у Празі, що відбулися 16. ц. м. обрано таку управу: д-р В. Мерцинда — голова, І. Рибак — заступник голови, д-р М. Дотьницький — секретар, Р. Метельський — скарбник, мгр. фр. О. Мартинець — бібліотекар, Д. Самохвал — господар, проф. М. Любинецький — освітній референт, д-р М. Макух і М. Попак — кандидати. Ревізійна комісія: інж. М. Яремин, д-р Н. Білик, дир. М. Секретар.

Памяти М. Садовського присвятили свої чергові збори 21. II. Т-во Українських Письменників і Журналістів у Празі. Реферат на тему: „М. Садовський і нова доба" виголосив д-р М. Обідний. На підставі особистих спогадів і матеріялів з архівного фонду М. Садовського прелеґент освітлив діяльність М. Садовського в новій добі, починаючи від 1917 р. та за час еміграції аж до повороту на Україну. Зокрема автор зясував ті причини, які не сприяли театрові Садовського, як у Камянці, так в Галичині й Ужгороді. Закінчуючи свій реферат, М. Обідний підкреслив значіння праці Садовського для широких мас. Замісць неприсутнього другого референта С. Черкасенка п. М. Миленко зробив відчит на тему „М. Садовський як актор". Поділилися своїми згадками ще: п. Янушевич, проф. Білецький, проф. С. Русова, А. Животко та д-р Е. Камінський.

—o—

Лотиський прем'єр про балтійський союз.

РИГА, 26. II. ПАТ. Лотиський премієр Бльодніс виголосив на конгресі партій кольоністів промову, в якій торкнувся м. і. справи союзу балтійських держав. Премієр сподіється, що створення такого союзу є питанням не на роки, а на короткий час і можна надіятися, що до союзу належатиме Фінляндія та Швеція. Так балтійські держави стали б осередком бльоку, що забезпечував би мир над берегами Балтику. Вкінці премієр зазначив, що всякі поголоски про якісь небезпеки, які грозять зі сходу чи заходу, безосновні.

Одна з ділянок господарської культури.

УПРАВА ТЮТЮНУ.

Затяжна господарська скрута і звязана з нею погіршення ситуації в усіх ділянках життя, викликали у пресі нове зацікавлення господарськими справами. В нашому суспільстві починає будитися зрозуміння, що господарські умовини сучасного життя набирають постійного характеру і що тому треба шукати способів ратунку. Це зрозуміння можна зауважити наразі у окремих одиниць, але потрохи воно починає обіймати ширший загал.

Наша щоденна і періодична преса, а особливо „Діло", хоч і присвячує щораз більше уваги й місця пекучим господарським питанням — всеж таки не має змоги широко ними займатись. Поважніше займається господарськими справами, над її ріжними сторінками, зовсім зрозуміло, наша преса господарська як напр.: Господарсько-Кооперативний Часопис, Сільський Господар, Кооперативна Республика.

В минулому році появився новий орган інформаційного характеру — „Річник Українського Економічного Бюра" у Варшаві і „Промислово-Торговельний Вістник", видання нового типу, незнаного досі нашій пресі в Польщі, що має за зразок чужі журнали у більш господарсько розвинених країнах.

Цей часопис, з огляду на свій цікавий зміст, здобуває щораз більше признання.

Між іншим порушено там також і справу управи тютюну.

Хоча вона представлена там досить сухо, що зрештою виникає з характеру часопису, і обмежується тільки цифрами й відповідними поясненнями, дає вона дуже цінний матеріял для міркувань.

Ця дуже цікава тема віддавна досить тісно звязана з нашим господарським життям, хоч у нашій пресі до цього часу мало нею займались; з огляду на те, що управа тютюну відограє в нашій продукції поважну ро тю, хочемо цю тему розглянути ширше і докладніше.

Передусім мусимо розглянути умовини, що сприяють засновуванні плянтацій тютюну, а також несприятливі умовини, що стоять на перепоні цього.

Чинниками, що впливають на розвій тютюневої рослини, як зрештою і всякої іншої, є: клімат, або підсоння, і ґрунт, як чинники першорядного значіння, а далі відповідний добір сорту насіння, раціональний плодозміна, угноєння, управа і т. інше, як чинники другорядні, що відограють більшу ролю у високо розвинених культурах.

Розгляньмо ці чинники по черзі.

Клімат. Це найважніший чинник для розвою рослин. Під оглядом впливу на рослинність, можна його поділити на три відміни: 1) макроклімат, 2) мікроклімат і 3) фітоклімат.

1) Макроклімат впливає загально на розміщення фльори на земній кулі; він надає загальний характер рослинности.

Що торкається тютюну, то йому найбільш відповідає клімат теплий і вогкий. Бачимо це з розміщення тютюну на земній кулі. Батьківщиною тютюну є краї теплі й вогкі, тому управа тютюну найбільше розповсюджена в південних краях північної півкулі, що мають клімат розмірно вогкий. Там теж зустрічаємо найкращі відміни тютюну. Тютюневі кущі, як зрештою всякі інші рослини, уміють пристосовуватися до місцевих умовин і тому власне ми подибуємо тютюн далеко на північ від меж його натурального поширення. Є це тим більш зрозуміле, що людина часто створює більш сприятливі для його розвитку умовини.

2) Мікроклімат впливає на розміщення цілих громад, і окремих одиниць даної відміни, якої у даній смузі нема. Мікроклімат створюють своєрідні умовини даної місцевости; вони мають найбільший вплив на рослинність і цей вплив можемо спостерігати кожної хвилини в щоденному житті.

Всім відомо, що виноградні кущі в околицях Заліщик у натуральному свому стані видають овоч, який дозріває цілком, а ця місцевість знаходиться понад 47° північної географічної ширини; тимчасом поза совітським кордоном терен поширення винограду падає майже на 2° вділ.

Тютюневі кущі теж підлягають впливові мікроклімату, тому, напр., досвіди над розвоєм відміни тютюну у Польщі, т. зв. „Городового Угорського" дали задовільні наслідки лише в окремих частинах воєвідств тернопільського і станиславівського.

Нормальному розвоєві тютюневих кущів сприяють такі кліматичні чинники: висока пересічна денна температура повітря, якнайменші ріжниці між денним максимумом і нічним мінімумом розмірно значна вогкість повітря. Цьому відповідає також і одноманітно вища температура ґрунту, бо вогкість зменшує інсоляцію і не дозволяє вдень інтенсивно нагрівати ґрунт, а вночі, затримуючи парування, не дозволяє ґрунтові швидко охолоджуватися. Велика вогкість впливає на видатний зріст довжини й ширини листя (що сприяє видатнішій транспірації), коли тимчасом суха погода змушує рослину витворювати складники, які затримують випаровування води.

З цього бачимо, що мікроклімат, як і макроклімат, у деяких околицях Галичини у великій мірі відповідає розвоєві тютюневих кущів.

3) Фітоклімат, що його витворюють ґрупи рослин, впливає з черги на розвій окремих одиниць тих ґруп, особливож сприяє розвиткові деяких прикмет даної рослини. З погляду призначення даної рослини фітоклімат має в культурах першорядне значіння.

Беручи під увагу, що людина до деякої міри може впливати тільки на цей один рід клімату, він стає перед плянтатором на першому місці, бо дає йому змогу самому подекуди на розвій рослини, а тимсамим виховувати поодинокі прикмети, необхідні для відповідного її призначення.

Багато вчених і дослідників, особливо німецьких і російських ствердило, що коли тютюн садити густо, то листя буде менше, але воно буде довше й ширше, а листова блашка тонша, ніж при рідшому садженні.

Це ствердили також досліди Б. Горовіца в „Державному Досвідному Заказі Управи Тютюну" в Пядиках.

Листя кущів, посаджених густіше, мали крім того в собі більше потасу, менше нікотини, а також яснішу барву.

Це явище можна собі пояснити між іншим гіршим насвітленням рослин, коли тютюн засаджено густо, а також більшою вогкістю повітря.

Беручи під увагу, що людина може штучно створити тінь над тютюневими кущами, може вона впливати на зміну фітоклімату, а тимсамим і на ріст і розвій тютюневих кущів.

Дійсно досвіди потвердили ці здогади. Б. Горовіц подає такі висліди своїх дослідів над відміною „Коннектікут Гаванна" в 1931 році:

	високість стовбура в м/м	кількість листя	довжина найбільш. листка	ширина найбільш. листка
росслина отінена	1047,41	21,19	494,74	255,27
росслина неотінена	719,69	22,21	335,33	179,96

Ці результати дав рік 1932. Досліди провадяться й далі, що правда, тільки над цією одною відміною, з метою ствердити можливість завести у широких розмірах тінисті урядження типу Гінсберга. Це звільнило би нас по змозі від необхідности довозу сирівця з закордону, який становить тепер 90 проц. в продукції цигар, як це виникає з праці Й. Дзержинського: „Споживання тютюну в Польщі".

Одначе ці досвіди можуть мати ще більше значіння для тютюневих плянтацій, бо, як ми вже згадали, листя кущів отінених мають так перед, як і по висушенні яснішу барву, а також меншу кількість нікотини, а тимсамим надаються до вищих ґатунків виробів.

Крім того, як виказують досвіди, отінення створює фітоклімат найбільш сприятливий для розвитку тютюневих кущів. Це може мати таке практичне значіння, що дорогу інсталяцію можна буде заступити обсадженням тютюневої плянтації з усіх боків хмелем, фасолею, або іншими рослинами, що пнучись дають відповідну кількість тіні, необхідної для даної відміни тютюну.

Таким чином бачимо, що маючи розмірно досить добрі кліматичні умовини для управи тютюну, ми можемо ще до певної міри впливати на їх поліпшення. Тому й нема нічого дивного, що управа тютюну мусить мати для нашого хліборобства велике значіння.

І. Ш.

По широкому світі.

— Французьке міністерство летунства залумує відновити всю франц. летунську фльоту, що складається з перестарілих літаків, коштом 4 міліярдів фр. у найближчих 3 роках. М. і. будують вже тепер велит. літак, що матиме крила на 40 м., 4 мотори, важитиме 15 тон і робитиме 200 км. на год.

— Пацифікація збунтованих у французькому Мароку племен йде дальше, причому військо постійно перемагає, послуговуючись найновішою технікою та змоторизованою зброєю. Досі мали французи вбитих всього 2 старшин і 3 вояків.

— В Болгарії з весною почнуть працю в нововідкритих покладах вугля, на південь від Дунаю в півн.-західній частині краю. Є там верстви бурого вугля грубі на 6—12 м.

— Румунські міністри праці Димітрю і рільництва Ціпаяно подалися до димісії і на їх місце увійшли д-р Константінеску та Теодореску. Крім цього до уряду увійшов як міністр без теки Ксені.

У Бад Айблінг у Баварії арештували кат. свящ. Бергнаера, редактора часопису, за те, що у споминах, які почав друкувати, образив старшин б. цісарської армії.

— Мабуть на тлі комуністичної аґітації вибух на австралійськім пароплаві „Кенбера" бунт залоги, а в порті Джеррі загрозили страйком моряки, домагаючись кращого харчу.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає
Ф-на ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ
65/53 Боїмів ч. 4. 18—18

Штаремберг заповідає поворот Габсбургів до Австрії.

Ситуація в Австрії затрівожила усі держави Малої Антанти. В політичних колах тих держав рахуються поважно з можливістю монархістичного пучу у Відні у найближчому часі. Кілька днів тому відбулося в тому місті віче народної цісарської партії, на якому м. і. говорив Штаремберг. Він заявив, що в 1918 р. Австрія булаб не переживала домашньої війни, якби цісар Карло не був зрікся престолу, заповів, що з ментом повороту Габсбургів до Відня будуть здавлені будьякі можливости революції, висказав надію, що Дольфус і Фей не матимуть нічого проти австрійських монархістів. Після віча пішов Віднем похід, що викрикував на славу Оттона, династії Габсбургів і уряду. Інші промовці заявилися за знесенням конфіскати дібр Габсбургів та банції їх роду.

У звязку з вічем югославянські часописи виказують поденервування і інтервенюють до Союзу Народів, щоби вглянув у цю справу, яка погрожує розламом Франції з Малою Антантою. Деякі з тих часописів пишуть, що кн. Штаремберг підготовив належно приїзд Оттонові і що Оттон вже навіть є у Відні. Австрійські часописи заперечують цьому.

—o—

65-роковини Крупської.

Більшовицька преса присвячує багато місця одній з найстарших комуністок Надії Крупській, вдові по Леніні з нагоди її 65-их роковин, що припадають на 26. лютого. Крупська займає тепер становище заступника комісаря освіти СРСР., є членом вик. комітету СРСР. і членом центр. комітету компартії. В м. р. Крупську відзначили ордером Леніна.

НОВИНКИ

— **Церковні брокати,** борти, френдалі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан. **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащеницї,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Пілсудського 6. 1106 7-40

— **Маґазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 52448-100

— **Черевики** жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Маґазині Взуття **„Комета"** Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого." 68/53 2-45

— **Чергова покарнавалова Перфекція** в школі Т. Витвицького (Нар. Дім) відбудеться в четвер 1. III. в год. 6.30 вечором. 1159

Кушнірська робітня
Юліяна Глушівського,
з ДНЕМ 1-го БЕРЕЗНЯ ПЕРЕНОСИТЬСЯ
з вул. Коперника 16. 1123 4—?
на пл. Капітульну ч. 3. (ріг Ринку)

— **Ширші сходини членів Міщанського Брацтва** у Львові відбудуться в середу, 28. ц. м. в 7. год. веч. в домівці при вул. Руській 3. Справа дуже важна. Участь всіх членів обовязкова.

— **До П. Т. Українських Видавництв у Львові.** Брати з Босни віднеслися до нас з проханням прислати їм книжок до читання. Вони відчувають великий брак популярних видань для себе і своїх дітей, тому звернулися до нас. Помогти їм — наш обовязок. Тимбільше, що вони жиють в обставинах, в котрих більше наражені на винародовлення, як ми. Тому звертаємося до наших Видавництв у Львові і в краю, щоби зволили пожертвувати якусь скількість своїх популярних видань для парохіяльних бібліотек наших переселенців у Босні. Книжки просимо слати на адресу: Канцелярія гр.-кат. Митрополичої Консисторії, Львів, пл. св. Юра ч. 5.

— **Концерт української симфонічної музики у Варшавській Фільгармонії.** В неділю, 4. березня ц. р. в год. 12. впол. відбудеться з ініціятиви Українського Наукового Інституту концерт української симфонічної музики у великій салі Варшавської Фільгармонії. Орхестрою Фільгармонії проводитиме проф. Антін Рудницький, солісткою виступить знана співачка Марія Сокіл. Концерт трансмітуватиме Варшавське Радіо.

— **Шевченківське свято в Празі,** у якому вперше за цілий час істнування еміґрації возьмуть участь всі українські установи та організації всіх політичних напрямків, відбудеться 10. березня ц. р. в салі пражського „Радія". Співатиме п-і Синенька-Іванцька, опер. арт., український хор, Дм. Левицький, проф. консерватої д-р М. Самойлович. З декламацією виступить п-і Н. Дорошенкова, артистка київського театру. Початок в год. 20. веч.

— **Україна — край степу і лесу.** На таку тему виголосить 28. ц. м. проф. університету д-р Альбрехт Пенк виклад в німецькій мові в Українськім Науковім Інституті в Берліні (університетська саля ч. 72). Початок в год. 8. веч.

— **Арештування.** В ночі з 29. на 30. січня вивісив хтось у Слобідці Горішній коло Монастириск біля церкви на дереві чорний прапор з написю „Борцям за Волю України", себто в память поляглих в бою з большовиками під Крутами. З цього приводу поліція арештувала М. Парацій, Н. Дубаса і П. Гуменного, які перебувають досі в слідчім арешті в Монастириськах. Арештованими заопікувалося місцеве українське жіноцтво.

— **Український гравер В. Масютин** (Берлін) у своїй праці над серією гравюр українських гетьманів викінчив велику дошку гетьмана І. Мазепи й одни з перших відтисків із неї надіслав до Праги Музеєві Визвольної Боротьби України.

— **Чемпіон світу борець Гаркавенко** передав до Музею Визв. Боротьби жовто-блакитну стрічку зі знаком тризуба, в якій він здобув чемпіонат світу на змаганнях у Берліні 1934 р. (У. Т.)

— **Кредити на розбудову домів.** Банк Краєвого Господарства зажадав від Комітету розбудови міста Львова предложення виказу потрібних кредитів: 1) на ремонт домів з переважно малими мешканнями, 2) перебудову більших мешкань на малі, 3) на викінчення бльокових домів. У звязку з тим Комітет закликає, щоби інтересовані зголошувалися за кредитом до 28. лютого включно.

— **Хто дістане?** Господарський Комітет міністрів рішив, як звідомляє польська преса, прийти зі сівною допомогою дрібним господарствам східних воєвідств у таких розмірах: вівса 22.500 квінталів (по 100 кг.), ячменю 19.500 і бараболі 37.500 квінталів. Роздачею тих землеплодів між населення мають занятися воєвідські уряди.

— **За образу польської держави.** Апеляційний суд у Варшаві розглядав справу Явіни Камінської, обвинуваченої за те, що зневажила польську державу словами: „Ах та Польща, бодай би не істнувала". Ті слова сказала вона торік у трамваю, поірітована поведінкою кондуктора. З уваги на те, що обвинувачена сказала це у зденервуванні, апеляційний суд призначив кару 6-місячного арешту, вимірену окружним судом, на два роки.

— **Гостре стріляння на Замарстинові.** Військова влада повідомляє, що в днях 1—29. березня будуть на військовій стрілянці в Замарстинові військові вправи, получені зі стріляннями гострими набоями. Загрожена територія буде обставлена охоронними стійками, що кермуватимуть рухом прохожих.

— **На визиск консументів.** Зачувати, що нафтові товариства Польмін, Малопольске, Ґаліція і Ґази Всходне зробили тихий картель що обіймає всі нафтові продукти. Безпосередним наслідком того картелю є факт, що ціна асфальту підскочила зараз на 60 прц.

— **В Польщі пересилатимуть радіотелеграфічні світлини.** Минулого місяця приступила Польща до міжнародньої радіотелеграфічної конвенції, що пересилає дорогою радіотелеграфу світлини й у висліді цього і на польських почтах мають бути заведені апарати, що виконуватимуть цю роботу. Пересилання таких світлин зрештою не новина і за кордоном воно загально відоме.

— **Матура у травні.** З Варшави повідомляють, що хоч спосіб здавання матури залишається на цей рік такий самий і буде змінений щойно після реорґанізації середнього шкільництва, то всі цьогорічні іспити зрілости відбудуться вже за новим шкільним правильником — отже у травні.

— **Зміни в сов. посольстві у Варшаві.** У варшавських політичних колах кружляє вістка, що у звязку з переіменуванням совітського посольства на амбасаду, дотеперішній посол Совітів у Польщі Антонов-Овсеєнко поверне до Москви і займе одно з високих становищ в народнім закорд. справ у нагороду за те, що довів до польсько-совітського пакту неаґресії та до румунсько-совітського союзу. На його місце прийде до Варшави в характері амбасадора Стомоняков, дир. політичного департаменту й референт польських справ у наркомі закорд. справ. З польського боку не передбачують ніяких змін і дотеперішній посол у Москві Лукасевич буде там дальше в характері амбасадора.

— **Небіщик згорів з домовиною.** В селі Мокрадлі березнянського повіту помер господар Андрій Кміта. Родина положила його в домовину, запалила свічки і пізно в ночі пішла до другої кімнати спати. Досвіта добачили дим. Коли вбігли у кімнату, де лежав небіжчик, показалося, що від свічки запалася домовина і згоріла разом з небіжчиком. Це вже третій такий випадок у тому селі.

— **П. Бондарук має пеха.** Рада Філії „Сільського Господаря" в Луцьку ще в грудні м. р. виключила з т-ва за шкідливі виступи голову пов. управи рад.-соц. партії п. Івана Бондарука в Жидичині. В тому-же грудні хтось із селян розбив п. Бондарукові голову вночі. А перед двома тижнями надзірна рада „Українського Кооперативного Банку" в рідному селі Жидичині виключила його на шкідливу роботу з членів банку. До речі, п. Бондарук був головою надз. ради цього банку.

Хто хоче

позбутися запертя і його наслідків як нестравности, нудоти, згаги, здуття черева тощо, повинен засобитись у каскарину Лепренс. Кошт малий, торбинка 40 сотиків. Можна дістати у всіх аптиках. 30/68

— **Львівська хроніка.** В касарні воєвідської команди поліції при вул. Сапіги пострілився в самогубному намірі постерунковий Скоморовський.

— **Краєва хроніка.** У Станиславові повісився у своїй хаті, довідавшись про зраду жінки Олекса Медвідь. — В Товмачі хвора на нерви Ціп Інгофер скочила у керницю, щоби позбавити себе життя, але чоловік і сусіди витягнули її звідти. — В Холорові припинили в урядуванні адм. директора убезпечальні Р. Крушельницького, бо виявилося, що він забрав з каси доволі велику суму грошей. — У Галинківцях, пов. Когичниці найшов поліцай трупа 55-літньої Матрони Музикової в сінях її таки хати, що лежав там уже яких два тижні. Догадуються, що її хтось вбив. — На залізничій стації Зимна Вода під Львовом льокомотива відтяла ногу глухо-німій Розалії Остен, жінці ем. сержанта, що хотіла перебігти поперек шин і посовгнувшись, упала.

— **Влом до кооперативи в Яворівщині.** Ніччю з 20. на 21. II. ц. р. незнані злодії вломили ся до кооперативи „Праця" в Нагоничнім І ал Яворів і забрали товару на квоту 180 зол., як також кілька золотих готівки. Злодії дісталися до кооперативи в той спосіб, що сверлом вибрали один диль зі стіни й тим отвором влізли до середини. Кооператива була заасекурована від влому у „Дністрі", але останньої премії не заплатила. — Н.

— **Смерть визначного шахіста.** Мин. тиждень вмер у Міхені, проживши 72 роки, д-р Зіґберт Тараш один з найбільших досі шахових мистців. Під кінець мин. століття був він одиноким поважним кандидатом у змаганнях за мистецтво світу з тодішнім мистцем д-ром Ляскером, причому він не уступав зовсім останньому. Але меч відбувся щойно в 1908 р., коли Тараш вже знесилився і Ляскер легко його переміг. Крім практичної гри був д-р Тараш теж визначним теоретиком шахів, а свою систему виложив він у прегарному творі, на якому виховалися цілі покоління шахістів. Визавав теж шаховий часопис.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім маґазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/48 **ГАЛИЦЬКА 8.**

— **Різні вістки.** У Сельт Лей Сіті стейту Утаг найшли врешті літак, що загинув оноді підчас підчас снігові, а в ньому трупа летуна та 8 трупів пасажирів. — В Еспанії застрайкували поштовці і на поштах урядує військо. — Південні американські стейти навістив торнадо, що наробив багато шкоди і вбив 23 особи. — В Ленінграді розпочали будову стратосферичного бальону „Оссоавіяхім II", який буде готовий до 1. серпня ц. р. і зможе осягнути максимальну висоту 250 км. — Над французькою місцевістю Монтері у висоті 800 метрів зударилися два військові літаки. Летуни вискочили, однак легкопади не розвинулися й оба погибли.

— **Беруть жінки за податок.** Бельгійська влада стрічається з великими трудношами при стяганні податків від муринського населення в Конго. В деяких місцевостях мурини бунтуються проти податків і на величезних просторах мають умовлений знак, яким остерігають себе перед візитою екзекутора. Податкові екзекутори, не могучи дати собі ради, забирають чорним тубильцям жінки і перетримують їх так довго, аж дістануть [illegible]

З кіна.

КІНО: ХИМЕРА „ЗАБОРОНЕНА МЕЛЬОДІЯ".

Бродлива американка прибуває на один з острівів Полінезії, де живуть погани й очаровує собою тимошнього князя, захоплює його голосом. Дарма, що цей князь має свою любку, він кидає її, і сей нарід та їдо з американкою до цивілізованого світа, де стає божищем кабаретової публики. Зовсім ексцентрична американка находить собі другого опелишника, а розжалений князь переживає ділу трагедію погордженого любка й гине потручений автом поспешної сторожі. Головну ролю грає еспанський тенор Хозе Мохіка, що й має у фільмі кілька голосових партій, особливо любовну пісню погганина, яку тільки раз в житті можна співати своїй любці. Фільма перетикана гарними картинами з екзотичної природи й звичаїв дикунів. *е. т.*

КІНО „АПОЛЬО": „ПРИБЛУДА".

Гуцульщина на екрані. Краса карпатських гір і дикої природи, оригінальний побут наших верховинців. Недавно на Закарпатській Україні чеський письменник Ольбрахт попористувався гуцульським сюжетом і склав фільму „Марійка-правниця", виведену з великою дбайливістю, з намірем допомога оберегти наш побут. „Прибулда" використовує Гуцульщину з одного боку як екзотику, з другого як частину польської держави. Коли дивитись на неї як на екзотичний сюжет, то вона повсім удатна і може подобатись глядачеві, якому байдужі гуцули та їх психольоґія. І який попросту хоче кінового видовища. Гарні тут атмосфери дикої природи, мальовничі типи. Зате нема ні гуцульських пісень, ні дикинебудь ознак національної окремішности гуцулів. Навпаки: гуцули затягають зовсім по запопольському і все те, що вони роблять, могло одинаково добре відбуватись у Мехіку.

Всі світові фільмові виробництва, відтворюючи життя якогось народу, стараються, яко мога вірно зазначити його окреме національне обличчя: у такому випадку польське виробництво свідомо це обличчя промовчує.

—o—

Дописи.

Яворів.

Маковеївські академії. В честь письменника О. Маковея, уродженця Яворова, відбулася академія заходом міської читальні „Просвіти" (9/I) і цікава програмою академія заходом шкільної молоді гімназії „Рідної Школи", яка носить назву цього письменника. Обі академії мали на меті також спопуляризувати їм й твори письменника між ширшим загалом, бо хоч яворівські міщани гордяться тим, що О. Маковей зпоміж них походить, одначе його твори мало знають, а деякі навіть (з родини) дивуються на пок. письменника за те, що у своїх творах „спаплюжив родину". Застерігаємося при цьому, що загал міщанства все таки має кращу гадку про письменника й думає над поставленням йому у Яворові памятника.

Вийшли на волю. З вязниці окр. суду в Перемишлі вийшли на волю: ученик гімн. Максимів та абсолвент гімн. Хомич, оба з Дрогобича, пов. Яворів. Максимів гімн. Хомич, оба з Дрогобича, пов. Яворів. Максимів 5 місяців у слідчій вязниці около 8 міс., Хомич 5 місяців — оба як підозрілі в переховуванні нелегальної літератури. Н.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

„ВІДРОДЖЕННЯ", ілюстрований орган українського протиалкогольного і протинікотинного руху. Львів, 15. лютого 1934. Рік VII. ч. 4.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ. Wolna Trybuna Zachowawczej Myśli Państwowej. 1934 Styczeń—luty t. XXXV.

SPRAWOZDANIE POCZTOWEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI w r. 1933

THE INVESTIGATOR. London. Ч. 1. за листопад 1933 і ч. 10. з 1933 року.

PRZEGLĄD SPOŁECZNY. Rok VIII Nr. I.—II. за січень-лютий 1934.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. Janvier 1934. Rome No. 1

ДА ЗЛУЧЭНЬНЯ! Беларуская рэлігійная часопись. Альбэртын, Люты 1934 р. № 2.

НОТИ:

Борис Будрик: ХВАЛІТЬ ДІТИ ГОСПОДА. Сонет на мужеський хор. Видання Духовної Академії у Львові.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

„Заграва" Український Театр.

Під артистичним проводом В. Блавацького.

Львів.

Сала Театру Ріжнородностей.

Пятниця, 2. III. год. 19:30 „Земля". (Ціни знижені).

Пятниця, 2. III. год. 19:30. Тарас Бульба", історична пєса на 4 дії за Гоголем.

Сала театру „Мільон", вул. Осолінських ч. 10.

Субота, 3. III. „Мужчина з мишулки".

Неділя, 4. III. год. 15:30 „Мужчина з мишулки".

Неділя, 4. III. год. 19:30 "Змійна".

Понеділок, 5. III. „Будіяшний Сольнес".

Вівторок, 6. III. „Letto".

Візити продає „Союзний Базар", вул. Руська.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Долина:

28. II. Мотрл.

1. III. Батурин.

2. III. Фраскіта.

З Долини їде театр до Стрия. Перша вистава п. з. „Сонце руїни" в Стрию відбудеться в неділю 4. III в салі Нар. Дому.

Великий Міський Театр

Вівторок, 27. II год. 7:30 веч. „Родина".

Середа, 28. II. год. 7:30 веч. „Родина".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 27. II. год. 7:30 веч. „Товаріщ".

Середа, 28. II. год. 7:30 веч. „Товаріщ".

Кіна.

АДРІЯ: „Дзвонар із Нотр Даму".

АПОЛЬО: „Прибулда" (фільма з гуцульського життя).

АТЛЯНТЬК: „Парада резервістів".

ВАНДА: „Чоловік мазна".

КАСІНО: „Ранденр в Відні".

КОЛІСЕЙ: „Золоті сильця", ревія „Останній усміх".

КОПЕРНИК: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).

МІРАЖ: „Королівський любко".

МАРУСЕНЬКА: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).

МУЗА: „Наварця пива" (Бастер Кітон).

ПАЛЯС: „Пригода на Лідо".

ПАН: „Роскішна пригода" та ревія.

ПАСАЖ: „Дивоглядн", „Фаш і Фаш".

ХІМЕРА: „Заборонена мельодія" (Нос. Мехіка).

СТИЛЕВЕ: „Забута мельодія", ревія „Гадо 13-95!"

УТІХА: „Нагана" та ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 27. лютого 1934.

Відень (506.8) 12.00, 22.30 Концерт, 13.30 „Марта" оп. Фльотова; **Братислава** (268.8) 21.00 Симф. концерт; **Кошиці** (289.5) 16.30 Концерт; **Мор. Остравa** (250.1) 11.35, 19.20 Концерт, **Прага** (470.2) 10.15 Нім. лед. Опера для дітей, 12.35 Концерт; **Атльона** (531) 20.50, 21.05 Спів; **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Концерт, 17.25 Солісти, **Лейпціг** (382.2) 20.20 Давні італ. пісні 21.00 Симф. концерт; **Мінхен** (433.1) 13.25 Концерт; **Міллкер** (522.6) 17.30 Нідерлядські пісні; **Букарешт** (212.6) 20.20 Пісні; **Стокгольм** (426.1) 20.00 „Богема" оп. Пучіні; **Будапешт** (549.5) 12.05 Вок. квінтет, 13.30 Військ. музика 21.10 Циг. музика; **Міляно** (368.6) 13.00 Квінтет; 20.10 Вок. інстр. концерт; **Рим** (420.8) 20.45 Скрипка, 22.00 Легка музика.

Середа, 28. лютого 1934.

Відень (506.8) 12.00, 18.55 Концерт, 17.15 Спів, 21.35 Оп. музика, спів, **Братислава** (298.8) 12.35 Концерт, 16.30, 17.20 Авт. для дітей, **Прага** (470.2) 20.05 Симф. концерт, **Париж** (312.8) 19.46 Андалюзійські пісеньки, **Атльона** (531) 21.20 21.30 Спів, **Любляна** (269.8) 21.30 Нар. пісні, **Лянгенберг** (455.9) 19.00 Камер. музика, спів, **Ляйпціг** (382.2) 20.10 „Дер Фельдерене Вальцер" оп. Штольна, 22.25 Давня музика, **Будапешт** (549.5) 12.05 Легка музика, 18.45 Фортепян, 21.20 Циг. музика, **Рим** (420.8) 13.00 Легка музика, 21.00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 27. лютого 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція; 12.05 Танкова музика з гр. плит; 12.30 Метеорол. вістки; 12.33 Вюльончельовий концерт; Пабльо Касальс (гр. плити); 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Сальонова музика; 16.55 Великі артисти в малій пісоні (гр. плити); 17.20 Скрипка, фортепян; 17.50 Туристичний бюлетен льв. зал. дирекції, театр. репертуар; 18.00 „Як працюють наші мізки"; 18.20 Муз. скринька; 18.30 Спів (Ольга Шумська), фортепян; 19.05 Вечірка, гр. плити; 19.25 Актуальний фейлетон; 19.40, 19.43 Спортові вістки; 19.55 Сільна рерум; 20.00 Вибрані думки; 20.02 Трансм. з Варшави „Нітуш" оп. Герве, в перерві ок. 21.00 Літ. чвертьгодина: „Баль"; 22.30, 23.05 Танкова музика.

Середа, 28. лютого 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція, 12.05, 12.33 Мельодії всього світа (гр. плити), 15.25 Збіжева біржа, 15.30 Господарські вістки, 15.40 Арії та пісні, Ада Сарі (гр. плити), 16.10 Для дітей: „Гей до ліса, до снігового", пісоньки, два оповідання, 16.40 Листи та програми, 16.55 Нар. пісні (сербська, кроїнська, дальматинська, словацька, чеська, македонська, сербсько-лужицька, боснацька), 17.20 Легка музика в грам. плит, 17.50 Перед днем мисоерди, 18.00 Пірати провідного моря, 18.20 Камер. концерт (італ. музика), 19.05 Вечірка та гр. плити, 19.25 Літ. фейл. „Літературне життя Познаня", 19.40, 19.43 Спортові вістки, 19.55 Сільна рерум, 20.00 Вибрані думки, 20.02 Любимі ревії та екрану (гр. плити), 21.00 Муз. фейл. „Початок польської опери за Жигмонта Августа", 21.20 Фортепян, 22.00, 23.05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5.30 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27.03—27.02, Париж 34.94—34.93 і пів. Берлін 210.50, Цюріх 171.42. Амстердам 357.35, Нюйорк кабель 5.33, Нюйорк чеки 5.29 і пів, Прага 21.09.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 26. II. масло 2.10, молоко, —.18, сметана —.80, яйця 3.—

Тенденція на масло, сметану молоко і яйця удержана.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.35	1.40	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.35
Пантарки на одну штуку		0.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

П. лект. інж. САПІЦЬКОГО Віктора з Подебрад просимо відповісти на листи в справі Укр. Заг. Енциклопедії. **Адміністрація Укр. Заг. Енциклопедії.**

Подяка.

Високоповажаному Панові Проф. Д-рові **М. Паньчишинові** складаю одним щиру подяку за вилічення мене з довголітнього болю голови.

Львів, у лютому 1934.

Ірина Ластовецька.

†

Юлія з Целевичів Танчаковська

вдова по бл. п. Йосифі, б. управителеві школи М. Шашкевича у Львові, б. учителька, упокоїлася по короткій недузі, дня 25. лютого 1934. в 67 р. життя.

Похорони відбудуться у вівторок 27. лютого ц. р. в год. 3½ попол. з дому жалоби при вул. Крупирській ч. 6. на личаківський цвинтар до родинної гробниці. — На цей сумний обряд запрошують усіх Свояків, Приятелів і Знайомих

Діти і Внуки.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВУГОЛЬ: Калитяк, Байки 14. Тел. 38-24 1006 13—30

КОВНІРЦІ до прання, **убрання** до чищення і фарбування приймає Е. ГОВІТКОВИЧ — Львів, Домініканська ч. 4. 1125 4—12

ЗАСТУПНИКІВ інтелігентних, спосібних шукає поважна українська фірма. Зголошення з описом життя, про скінчені студії і з референціями слати до адміністрації під „Заступник". 1115 3—3

ГАРНИЙ великий сонячний покій умебльований з окремим входом для 1—2 пань — панів до винайму. Театинська ч. 3. партер двері ч. 1. год. 3—5. 1146 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

X. Звичайні Загальні Збори

Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові

відбудуться в суботу дня 17. березня 1934 р. в год. 17-ій (5-тій попол.) в льокалі „Українська Бесіда", при вул. Рутовського ч. 22, з таким порядком нарад:

1) Прийняття протоколу попер. Загальних Зборів; 2) Звіт з діяльности Товариства за 1933 р.; 3) Звіт Контрольної Комісії; 4) Уділення абсолюторії за 1933 рік; 5) Вибір головн. і членів Год. Ради і 2 заступників; 6) Вибір Контрольної Комісії; 7) Внески й запити.

УВАГА: Якщо в означеному часі не буде достаточної кількости членів, Заг. Збори відбудуться годину пізніше з тим самим порядком нарад та важністю рішень, без огляду на число учасників.

Головна Рада УКТОДІ у Львові.

ПЯНІКА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах. Купно, продажа: заміна уживаних інструментів. 835

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

ҐЛЮТИНА

КРИВЕЦЬКОГО

Препарат до клеєння, лютування та утреплювання паперів, документів, банкових нот, рукописів, світлин і т. д. — Всюди можна дістати! — Ціна **1·— зол.** 7—25

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

у Калуші й Перемишлі

Новина!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, черезте перетоплять дзвони зайво.

ОСТОРОГА!

Остерігаємо перед агентами якоїсь жидівської ліярні дзвонів зі Станиславова, які подочаться по селах та ярмарках і подаючи себе за наших відпоручників, нашкодять людям останню тандиту.

Ми як ніколи так і тепер не послуговуємось агентами в тій цілі, що хто забажає доброго товару, довідається про нас з українських часописів, а жидівського агента з його дзвонами відправить до найблизшої божниці.

1115 6—10

Читайте „Діло"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 54 (13.599). Львів, четвер 1. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Польщі, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ЗБІРНІ ГРОМАДИ АБО ВОЛОСТИ.

КОМУНІКАТ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРІЯТУ УНДО В СПРАВІ ТВОРЕННЯ ВОЛОСТЕЙ (ЗБІРНИХ ГРОМАД).

На просторі Галичини влада вже вимітила місця осідку волостей і приділ до них поодиноких сільських громад та повідомила про свої проекти всі сільські громади, які згідно з постановою арт. 103 нового самоуправного закону можуть подати про них свою думку. Проекти збірних громад і їх місця осідку разом із громадськими ухвалами влада має вислати до міністра внутрішніх справ, який на основі тих матеріялів вирішить усі справи, звязані з волостями і видасть про це окремий розпорядок.

Поділ на волости матиме у житті українського населення далекосяглі наслідки. Слід зазначити, що деякі ухвали громадських рад щодо волостей не мають вигляду на успіх, зате ухвали зі слушними замітами щодо приділу до волости і її місця осідку влада повинна розважити, а коли не розважила їх адміністрація нижчих інстанцій, то треба добиватися свого хочби в міністерстві внутрішніх справ. З тієї причини провід Українського Національно-Демократичного Обєднання і Українська Парляментарна Репрезентація повинні мати докладні інформації про проекти влади щодо волостей — приділ до них і місця їх осідку, а далі відомости про те, чи вони відповідають потребам і вигоді населення, як до них ставиться українське населення і які потрібні були би в них евентуальні зміни. Всі такі відомости про ухвали громадських рад відносно урядових проектів про волости, слід якнайшвидше присилати до Краєвої Народньої Канцелярії Львів, Підвалля ч. 7, III. поверх.

Головний Секретаріят УНДО.

Коли відбудуться вибори до сільських громадських рад?

Півурядовий часопис „Газета Львовска" з дня 24. лютого 1934 повідомляє, що вибори до сільських громадських рад Галичини відбудуться в найближчих місяцях, на кожний випадок перед днем 13. липня ц. р. З цього виходить, що маємо дуже мало часу для переведення підготовки до громадських виборів. У деяких повітах підготовка йде жваво, а в інших не відбулися ще наради в цій справі. З огляду на короткий час слід негайно взятися до праці, щоби розписані вибори до сільських громад не застали нас неприготованими.

Італійське військо готове перейти границю Австрії.

Канцлер Дольфус у розмові з кореспондентом „Івнінг Нюс" заявив, що наказав зміцнити військові відділи вздовж німецької границі. 3.000 озброєної Гаймвери вислано до Горішньої Австрії для зміцнення границі на відтинку Зальцбург-Пасав. На заяву, що у Відні говорять нібито 10.000 австрійських леґіоністів у Німеччині готові вмаширувати до Австрії, канцлер сказав, що найкращим способом відвести їх від тієї авантюри є бути готовим на всякий випадок і тому зроблено деякі приготування.

На запит англійського кореспондента, чи канцлер знає про те, що італійське військо та летунські ескадри є сконцентровані над австрійською границею, щоби перейти її на випадок напасти на Австрію, канцлер заявив, що вправді не має таких інформацій, одначе готов припускати, що якщо якісь чужі сили увійдуть до Австрії, то не будуть це одинокі сили, пущені в рух.

Згаданий часопис повідомляє на основі поголосок з Каринтії, що Італія є приготована і рішена вислати військо до Австрії на випадок, якби націонал-соціялісти виконали державний замах.

Іден конферує з Мусолінієм.

РІМ, 27. 2. ПАТ. Мусоліні приняв учора міністра Ідена, що поінформував його про зміст розмов, які він відбув у Парижі і Берліні. Оба державні мужі рішили розглянути італійське та англійське меморандум. В часі розмови осягнено порозуміння щодо мети, до якої слід прямувати, зокрема щодо можливости знайти основу для загального порозуміння.

Скандали в справі Ставіського.

НЕЗДАРНЕ СЛІДСТВО.

ПАРИЖ, 27. II. ПАТ. Слідство в справі вбивства судді Пренса не посунулося ані крок вперед. Наслідком визначеної грошевої нагороди зголошується багато осіб, що подають переважно безвартісні або баламутні інформації, які ще більше затемнюють справу. Преса домагається від поліції, щоби взялася енергійно до діла й викрила винуватців. Закидують поліції, що замісць вести солідно слідство, висуває ріжні гіпотези, які понижують добре імя вбитого.

Товариство судових урядників визначило нагороди 5 до 10 тисяч фр. тому, хто подасть хочби дрібні інформації, які посунуть слідство вперед. Хемічні досліди, які мають викрити, чи вбитий не став жертвою затроєння наркотиками або отруєю, ще не скінчились. Однак уже тепер можна ствердити, що здогад щодо затроєння відпадає.

В Парижі кружить поголоска, що б. міністер Даліміє, вмішаний в справу Ставіського, щез і не можна його відшукати. Щез також конфідент Ставіського Романіно. „Фігаро" питає з того приводу, чи після пропажі деяких актів у справі Ставіського позволиться на те, щоби пропали також свідки, а може й обвинувачені?

ПАРИЖ, 27. II. ПАТ. Слідчий судля Дюгаль, що веде слідство в справі афери Ставіського, переслухав директора т-ва обезпечень „Кофіянс", Гебіна. В часі переслухання прийшло до інциденту. Оборона і Гебін запротестували проти знехтування деяких документів, що торкаються афери Ставіського та проти рішення знавця.

ПАРЛЯМЕНТАРНА КОМІСІЯ ПРИ РОБОТІ.

ПАРИЖ, 27. II. ПАТ. Президія парляментарної комісії для досліджения афери Ставіського зібралася вчора на нараду і почала розглядати акти, надіслані поодинокими міністерствами. Президія конференції прийшла до висновку, що конечні є ближчі вияснення і додаткові документи. Опісля поділено працю між поодиноких членів президії. Праця президії буде дуже ускладнена, бо матеріял є дуже широкий та обіймає вже тепер 6 тисяч карток.

СПІЛЬНИКИ СТАВІСЬКОГО.

ПАРИЖ, 27. II. ПАТ. Судова влада розвела слідство проти поліційного комісаря Сюре Женерала, Баярда та інспектора у відділі самоврядних кредитів у міністерстві торговлі Константена. Оба ті урядовці улекшували Ставіському ведення його фінансових операцій. Крім того ведеться дохідження проти адвоката Ріго.

День 1. березня нагадує Вам, що Ви безумовно повинні вислати передплату „Діла" згори за час до кінця червня ц. р.

Обережно з експериментами!

Львів, 27. лютого 1934.

Наші читачі вже знають про іменування апостольського адміністратора для Лемківщини в особі о. д-ра Миколи Нагорянського, якому буде підчинених девять гірських і підгірських деканатів Перемиської Епархії. Сам апостольський адміністратор буде підчинений безпосередньо Римові. Подія ця настільки важка, що нашим обовязком є сказати з приводу цього потягнення Риму кілька слів.

Перемиська Епархія — це складова частина Галицької Провінції греко-кат. Церкви, у яку входять іще Архиепархія (Митрополія) Львівська та Епархія Станиславівська. Галицька Митрополія — це безпосередня наслідниця і переємниця митрополії київської. Тимчасом з моменту, коли заістнувала можливість легальної праці греко-кат. Церкви на північно-західних землях, духовенства Галицької Провінції, покликаного в першу чергу і з природи річи до такої праці, майже не допускають на ті терени. Волинь, Підляшя, Холмщина, Полісся є просто поле ефектів впливів ланих церковних кругів. Апостольський адміністратор еп. д-р Чарнецький, іменований Римом для тих земель, не має власної юрисдикції і підлягає тому латинському епископові, на території якого працює. А що не всі ті епископи ставляться прихильно до унійної акції, то праця еп. Чарнецького натрапляє на дуже поважні труднощі навіть з того боку, з якого він повинен би мати тільки допомогу. Ось нпр. недавно читали ми у пресі, що увійти в Луцьку на Волині, які поробили всі потрібні заходи для заснування гр.-кат. парохії в тому місті, не можуть добитись дозволу на ту парохію саме через спротив римо-кат. епископа в Луцьку Шелонжка і його капелана. Епископ д-р Чарнецький тут безсильний...

Коли вже ненормальне становище північно-західних земель і замкнення їх перед впливами духовенства Галицької Провінції є експериментом, що мусить викликувати глибоке невдоволення серед українського католицького народу, зокрема серед усіх церковних кругів, то пожадати про найновіший експеримент з Лемківщиною! Адже виділювання з одвоєної Галицької Провінції девятьох деканатів і підчинювання їх безпосередньо Римові мусіло вразити болюче кожного українця — без уваги на то, до якого віроісповідання він належить. Такі ділення нас, такі експерименти витворюють серед нашого загалу тільки думку, що ми в очах Риму щось меншевартне, що наша земля — це якісь „місійні терени", на подобу таких же теренів у ріжних екзотичних краях.

Потішають нас, що з Перемиської Епархії, яка має 54 деканати і хоч-що 1.250.000 гр.-кат.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та жіночі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

душ, виділено всього девять деканатів, що в 1931 р. мали разом 129.630 греко-католиків. Значить: Перемиська Епархія матиме все ще 43 деканати і понад 1.100.000 греко-католиків. Слаба потіха. Бо тут іде про принцип, тут болюче для нас те, що в нашій одноцілій релігійній організації зроблено прорив, що з Перемиської Епархії відлято девять деканатів, які мають відтепер бути тереном чисто політичних комбінацій. Хто мав би ще щось цього які сумніви, нехай прочитає те, що з приводу іменування апостольського адміністратора для Лемківщини подала півурядова агенція „Вехуа“, де сказано м. ін., що для того четвертого з черги гр.-кат. епископства, „але не українського, а староруського характеру, пристосованого визначно до потреб населення, буде отворена і окрема духовна семинарія і середня школа класичного типу“. А все те з тою метою, аби з Лемківщини і суміжних повітів усунути свідоме українське духовенство і реґенерувати вигибаюче москвофільство у якомусь „староруському“ виді. Сказано ясно і недвозначно.

Те потягнення Риму супроти Лемківщини, що в останніх роках тішився великими симпатіями серед усіх українців, не виключаючи і православних, уважаємо потягненням нещасливим, яке на нашу думку до ніякої цілі не доведе. Що більше: воно може накоїти багато шкоди самій католицькій церкві, бо з одного боку насторожує православних, які вже заповіли скріплену діяльність на Лемківщині (див. вчорашнє „Діло“), а з другого боку ослаблює симпатії до Риму серед загалу українців. Колись подібними потягненнями серед чеського народу (назначування епископів німців або знімчених чехів у чеських околицях) довів Рим до того, що у відродженій Чехословаччині стратив понад півтора міліона католиків на річ безвірників (857.000) і членів чехословацької національної церкви (793.000). Реакція на такі віроісповідні експерименти приймає інколи такі масові форми, що не можуть їх опанувати навіть провідники церкви і народу, тимбільше, що й вони мусять рахуватися з дійсністю.

Тут мимохіть насувається ще одна думка: Коли римські круги так дуже дбають про задоволення релігійних і національних потреб українського населення Лемківщини, то чому досі ніхто з тих кругів не поцікавився положенням римо-католиків українців у Галичині? Чому не призначать для них окремого апост. адміністратора. А чейже нема сумніву, що число латинників-українців є у нас не менше, як лемків і що національні потреби латинників-українців у костелі зовсім не заспокоєні... Але це інша справа і сюди інтервенція Риму не встряває.

На закінчення зазначуємо ще раз, що наші уваги не торкаються в нічому особи о. д-ра Нагорнського, якого знаємо як людину абсолютно чесну і добру і який, хочемо вірити, не піде як син народу проти інтересів рідного народу як цілости. В нашій статті ми бажали тільки звернути увагу на новий експеримент Риму з українським населенням, експеримент, що не брав під увагу бажань і потреб того населення, яке м. ін. ще кілька тижнів тому у масовій релігійній маніфестації в Синоді заявило свою вірність перемиській ерархії, — а радше пішов по лінії новонайденої неповажної сутополітичної теорії про поділ одного українського народу на українців і „русинів“.

Не можемо стриматись від висловлення журливого погляду, що такі потягнення Риму не причиняться до затіснення звязків поміж українським народом та Апостольською Столицею.

Паломництво до Риму.

І. Комунікат Генерального Інституту Католицької Акції у Львові.

У звязку з проголошенням у часописах паломництва до Риму, подаємо до відома осіб, що рахують на участь у цьому паломництві, що його організації піднявся Генеральний Інститут К. А. на прохання Українського Католицького Академічного Сеніорату, який враз з організацією українського католицького студентства є запрошений до участи в міжнароднім паломництві, організованім всесвітньою організацією католицького університ. студентства „Пакс Романа“ (Римський мир). Участь у цьому міжнародньому паломництві мають брати в першій мірі католицькі студенти університетів, їх професори та протектори, а в другій мірі їх рідні та приятельники. Програма паломництва вже заздалегідь складена вище названою організацією „Пакс Романа“, яка при тій нагоді відбуває і свій дорічний всесвітний зїзд.

Ця програма передбачує побут паломників в Римі від дня 29. березня до дня 5. квітня, який закінчить саме останнього дня торжественною авдієнцією всіх паломників у Св. Отця. В часі побуту в Римі вже призначено час на оглядини святих місць, особливо катакомб, відвідини церков, щоб доступити повнолітнього відпусту, участь у торжественній Службі Божій Св. Отця в церкві св. Петра в неділю дня 1. квітня (латинський великдень), участь у пленарних засіданнях зїзду катол. студентства.

На понеділок дня 2. квітня в год. 8. рано призначено місне на св. Літургію в східнім обряді, яку вислухають усі паломники всіх національностей.

Українське паломництво, здоєне очаєдно не тільки зі самих студентів і їх професорів та протекторів, але також з тих усіх, що в нашій католицькій молоді покладають надію на краще завтра Нації, стоїть під ласкавим протекторатом усіх наших галицьких Владик. Під проводом Преос. Кир Івана, Епископа-помічника Львівського виїдуть паломники зі Львова дня 26 березня ц. р. в год. 6'45 поспішним потягом через Краків-Петровичі до Відня, куди приїдуть в год. 20'30. Паломники на захід від Львова можуть прилучитися по дорозі і не потребують приїжати до Львова.

У Відні задержуємося паломники одну добу, щоби дня 27. березня в год. 8-мій рано віддати поклін мощам нашого великого Святого Священномученика Йосафата, що зберігаються в нашій віденській церкві св. Варвари, що зберігаються в нашій віденській церкві св. Варвари, і вислухати Служби Божої в намірені паломництва. По Службі Божій і сніданку паломники оглянуть Відень з його памятками, а вечором тогож дня в год. 22. виїдуть з полудневого двірця через Семеринг — Венецію до Риму, куди приїжають дня 28. березня в год. 23'30. Про вигідні й дешеві приміщення в Римі подбає Генер. Інст. К. А. і наша римська кольонія.

В Римі задержуємося до нашого Страстного четверга дня 5. квітня, а в год 23'55. тогож дня виїзджаємо з Риму назад до Львова тим самим шляхом, не задержуючися у Відні довше як 2 години. До Львова приїзджаємо опівночі зі Страстної суботи на Великдень в год. 0'25.

Кошта подорожі одної особи третьою клясою поспішного поїзду (коли поїде бодай 15 осіб) виносять яких 450 зол. Ціна білету туди і назад вже устійнена на 193'60 зол. Кошти побуту одної доби в пенсіоні у Відні рахуємо на 12—15 зол., а восьмиденного (8) побуту в Римі — около 160 зол. Дрібні видатки враз з паспортом около 80 зол.

У справі полекшених паспортів (по ціні 20 зол.) очікує Генеральний Інститут К. А. прихильної відповіди від Міністерства Скарбу у Варшаві. Коли прийде відповідь повниться наша інструкція в справі негайних заходів за паспорти у дотичної влади. До дня 20. березня мусять бути всі паспорти надіслані до Генер. Інституту К. А. у Львові пл. св. Юра ч. 5. (Митроп. Консисторія) щоб дістати візи. Враз з посилкою паспорту треба на ту саму адресу прислати квоту 400·— (чотириста) зол. на закупно білетів і замовлення пансіонів і додати квоту 20 зол. на адміністраційні видатки Генер. Інституту, звязані з організацією паломництва.

Від Генерального Інституту Католицької Акції для Гал. Церк. Провінції.

У Львові, дня 25. лютого 1934 р.

Союз балтійських держав.

Латвійський премієр Бльодніекс виголосив на конґресі партії кольгоспів промову, в якій торкнувся справи союзу балтійських держав. На його думку створення союзу є питанням недалекого часу, причому приступлять до нього Фінляндія і Швеція. Тим способом балтійські держави стануть осередком бльоку, який забезпечить мир над берегом Балтійського моря.

З Ковна повідомляють, що на академії, влаштованій у звязку з естонським національним святом, рад промовців заявився теж за створенням балтійського бльоку. Мін. Заявіюс заявив м. ін., що литовський уряд старається усунути всякі перешкоди, що утруднюють створення такого союзу. За конечністю створити балтійський бльок промовляв теж мін. Вітейнис і ректор ковенського університету Ремеріс.

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 1. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК. 2)

Чоловий автор із „Сина Русі“.

(Докінчення.)

До звісток Головацького про Левицьких можна додати, що Левицький із Бовшева народився 1810 й висвячений 1836 р., а Левицький з Августівки народився 1812 й висвятився 1837 р.

Здогад Головацького про авторство Михайла Мончакевича, що народився 1808 й висвятився 1835 р. переходить у певність, якщо пригадати деякі факти. Крім Мончакевича міг підписатись ініціялами М. М. лиш його товариш Михайло Мучинський, що народився 1809 й висвятився 1835 р., але досі не продерлася ніяка звістка на денне світло, яка звязувалаб його чимось із Шашкевичем чи тодішнім рухом. Натомісць у бібліотеці Народнього Дому у Львові зберігся завдяки Головацькому автограф „Думки“ Мончакевича, надрукованої в 4. ч. „Неділі“ за 1912 р. Згадана „Думка“ нагадує любовним забарвленням і відгомоном волину української ґрадиційної пісні аналогічний вірш із „Сина Русі“ п. н. „Розлука“. Автім не заперечимо пригадати й поляки Шашкевича Мончакевичеві в передмові до „Русалки Дністрової“ за доставу старого співаника.

Ініціялами Ал. Г. міг підписатись один із двох Олександрів серед тодішніх семинаристів, що їх прізвище починалося від Г: або Горилович, що народився 1810 й висвятився 1836 р., або Глинський, що народився 1812 й висвятився також 1836 р. Горилович ніхто досі не зв'язував із рухом часів Шашкевича, зате на імовірність авторства Глинського вказував Головацький. Олександра Глинського не треба змішувати з Теофаном Глинським, автором гарних статтей в обороні народньої мови в письменстві. З поданої у „Временнику“ Ставропигійського Інституту за 1895 р. біографії Олександра Глинського відомо, що будучи парохом Космирина, „він виховав ціле покоління й усі ті старші, що ще сьогодні в Космирині читати і писати вміють і в крилосі співають, йому за те вдячні“.

Ініціялами А. Г. могли підписатись оці тодішні семинаристи: Антін Гриневецький, що народився 1810 й висвятився 1835 р., Авксентій Глібовицький, що народився 1811 й коордінувався 1835 р., й Антал Гадинський (Гадзинський), що народився 1815 й висвятився 1835 р. Чи здогад Головацького про авторство Гадинського має ще якісь підстави крім того, що він вписався в Альбом Шашкевича, нема даних це ствердити.

Нерозв'язаними лишив Головацький ініціяли О. Г. й Г. О. Переглядаючи виказ тодішніх семинаристів, приходимо до думки, що тут можна брати під увагу тільки двох Онуфріїв із перемиської епархії: або Ганкевича, що зародився 1808 й висвятився 1834 р., або другого, що ходив одним роком нижче Городиського, що народився 1805 й висвятився 1835 р. Від пароха Вовча, турчанського повіту Онуфрія Ганкевича записав Іван Франко цікаві звістки й надрукував їх у „Зорі“ за 1886 р. п. з. „До історії нашого відродження“. „О. Ганкевич знав особисто Маркіяна Шашкевича, хоч не брав участи в тім руху, який зосереджувавсь круг нього“ — зазначив Франко у своїй замітці. — зате „живішу участь приймав він в семинарських ґратах театральних“. Про національну свідомість і ворожість Онуфрія Городиського до польського революційного руху свідчить те, що він солідаризувався з листом Григорія Гизельвича з 3. листопада 1834 р. до епископа Снігурського. Що Яків Головацький не міг пригадати собі в 1887 р. семинариста з 1833 р. з ініціялами О. Г. й Г. О., нічого дивного: Ганкевич був у перемиській епархії, а Городиський помер у 1835 р. в часі пошести холери.

Г. О. це правдоподібно відвернені ініціяли того самого автора, що підписувався ініціялами О. Г. Якщо якась вказівка позволилаб означити, хто з двох Онуфріїв, товариш Мончакевича з того самого року Ганкевич, чи Городиський, криється під ініціялами О. Г., малиб ми відгадане й укладача „Сина Русі“, бо збірничок починається його віршем „До синов Русі“, себто від його вірша пішла й назва збірничка. Щойно на другому місці маємо Шашкевичеве „Слозо до читателей руского язика“, поставлене тут очевидно тому, що змістом воно тісно в'яжеться з віршем О. Г. „До синов Русі“. Цікаво, що укладач помістив у збірничку аж три вірші Мончакевича.

„Син Русі“ означений 1833 роком, отже без сумніву повстав при самому його кінці! Маркіян Шашкевич був тоді екстерністом. Хоч мав неабиякий вплив на гурток семинаристів, сам не був укладачем. Головацькому були відомі всі почини Шашкевича, а у своїй статтейці він називав укладача невідомим. Уже написання того роду, як „вznеслны крилы къ небесны“, свідчать, що збережений рукопис це копія з руходнісу, в якому хтось уставляв „м“, де на його думку неправильно написано „н“. Копіст повіднисував одно і друге. Так повстало „мы“, замість первісного „н“ й поправленого „ы“. В ніякому разі не можна дошукатися в „Сині Русі“ фонетичного правопису Шашкевича, як і нема в ньому віршів найближчих товаришів і співробітників Шашкевича: Головацького й Вагилевича. Автім і безпартійність більшої частини віршів „Рина Русі“ й „или“ зам. „або“ в самому заголовку промовляють за тим, що такого збірничка не міг укладати Шашкевич.

ЗАЧАРОВАНЕ КОЛО.

(Докінчення.)

ПРИРОДНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І НАСИЛЬСТВО КОМУНІСТІВ НАД НЕЮ.

Сучасні інтелігентні росіяни вже цього не відчувають. Їм здається цілком „общепопятними" різні „гревовещания" та „разалечения", але ті, що мусять такої мови вчитися, знають добре, скільки треба напружувати память, щоби розібрати, яка ріжниця в словах „чужой" і „чуждый" і коли їх можна вживати. Кожна жива мова, всупереч теорії Леніна про „злиття" мов і націй, розбиваючись, віддаляється від тої, яка була для неї первовзором. Так німецька мова, розвиваючись повикидала французькі слова і звороти (галіцізми), так чеська мова значно звільнилася від германізмів, той самий процес іде всюди там, де мова ще розвивається і шукає нових, ліпших форм вислову. Зрозуміло, що українська мова має тенденцію звільнитися від польонізмів та москалізмів і всяких інших „ізмів". І саме проти цього природнього процесу почався похід на Україні під російською окупацією.

Давня теорія про „єдиний народ" відродилася, в трохи іншій формі, але така сама **по суті.** Ось як пише „самоотвержений малорос" Хвиля в „Більшовику України" ч. 7—8 1933 р.: „Процес творення української наукової термінольогії, скеровування розвитку української наукової мови було направлене по лінії („скеровування... направлене" — теж „клясична" мова харківського обер-фіскала! — П. Ф.) штучного відриву від **спільної, братньої** українській мові, мови російського народу." (Стр. 43.)

Отже, як бачимо, рішуче слово сказане: від нині російська мова **„спільна"** й для українців... Питання: чи також українська мова „спільна" для росіян? Хвиля ремствує на те, що, мовляв, націоналістичні елементи роблять усе, щоби між українською радянською культурою та російською радянською культурою поставити барієру і повернути розвиток української мови на шляхи буржуазно-націоналістичні. Сказано не без грації, але з неуцтвом, що міцно загніздилося в головах таких комуністів, як п. Хвиля. Бо коли вже шукати буржуазних і навіть „феодальних" елементів, то вони аж кишать саме у „братній" мові, в російській. Такі вислови, як „пожалуйста" (будьласка) — теж із „пожалуй господа", „жалованье" (платня),— теж архаїзми зовсім не „революційні", але ніякому Сталінові не прийде в голову божевільна думка робити „чистку" в російській мові, щоби викидати слова, вироблені за російських царів-самодержців. Але для „хахлів", то з них можна глумитися й знущатися. Раніше українців називали „обливанцями"", бо не таким способом, як у Москві, хрестили дітей, а тепер в інтересі „спільної мови" визнають за „буржуазний націоналізм", коли грецький „термометер" українці називають „тепломіром". Ех, думається; нема такого Сталінського Хвилі на чехів, які в свому „буржуазному націоналізмі" навіть слова — „театр" і „секретар" перекладали, як „дівадло" та „таємнік"; а що сказав би Хвиля про німців, які замісць казати „телефон" уживають свого слова „Фернішпрехер". Що то, якби такій „самоотверженій" особі та роги!

Теорія „спільної" мови перемогла на Совітській Україні так ґрунтовно, що московські „приказчики" в Харкові вже й латинку для української мови вважають за „націоналізм". Нам відомо, що сама більшовицька влада сприяла тому, щоби замісць теперішньої азбуки, арабської, була заведена латинка у магометанських народів совітської держави. Але щодо України, то цей проект Скрипника завести кілька латинських букв в українськім правописі „сам" Каганович ще 1927 р. визнав за „націоналістичний". Пан Хвиля підспівує тепер, що заведення латинки „поставилоб барієр між російською та українською мовою, зрозуміло, що це на руку українським націоналістам." (с. 49.)

Отже старе самодержавне — „тащить і не пущать", в імя „спільної, братньої мови..."

Ще не проголошено покищо, як у Гоголя, що „всі святі писали й розмовляли по російському", але до того йде. „Українізацію" Москва використала, як засіб **політичного ослаблення** України, бо вибила цим маневром політичну зброю з рук наївних українських культурників. Тепер настав поворот до „спільної" мови. Покищо йде підготовка до „уніфікації" (англів п. Хвилі). Уже тепер Москва хоче нагнати страху українським масам перед „контрреволюційною" українізацією. Ось зразок такої пропаганди: „Під прапором боротьби за українську культуру буржуазно-націоналістичні петлюрівські елементи за гроші закордонних окупантів працювали над тим, щоби відірвати Україну від Радянського Союзу, загнати українських робітників та трудових селян назад, у рабство, в кабалу („спільне" слово! — П. Ф.) до поміщиків і капіталістів, щоби на догоду Детердінґам, німецьким фашистам, польським панам, заморити голодом, винищити сотки тисяч і міліони трудової України". (Стр. 104.).

Ну, а як виявиться, що маси не так уже міцно обстоюють свою „контрреволюційну" мову, то після того можна буде завести скрізь „спільну" мову Леніна та інших „святих отців" комуністичної церкви. Вже по містах пішла широка дезукраїнізація, діждемо мабуть цього курсу й по селах.

ВИСНОВОК.

Російський націоналізм, що був на деякий час притаївся під добродушною маскою „визволителя народів", тепер показує гострі вовчі зуби.

І поки українці не навчаться **свідомо** й **організовано** поставити свою силу цьому нечуваному знущанню й насильству, доти нема вигляду на зміну формули „бити" й „лікати", доти Москва умітиме 30-міліонову масу, дійсно морену голодом, нищену варварським способом, небувалим у світі, — лякати „Детердінґами" та іншими опудалами з багатого реквізиту своєї політичної пропаганди.

Тільки свідомий, культурний і організований нарід може нічого в світі не боятися. Несвідомі й неорганізовані все попадають під тяжкі колеса історії.

Панас Феденко.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES*
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 1-2% Будинок Шпрехера.

Вістки з „Челюскіна".

МОСКВА, 27. 2. ПАТ. З табору розбитків „Челюскіна" повідомляють, що вдалося їм умістити літак на місці, прилежім до старту й сідання. Щоби завезвити собі дах над головою, розбитки почали направляти свої будинки, накриваючи їх дахами з дошок і творячи домики з віконцями, зробленими з фотографічних кліш. Льодова крига, на якій находиться табор, потріскала в кількох місцях, творячи кількаметрові щілини. Розбитки побудували на них мости. Харчеві засоби перенесено в безпечне місце.

МОСКВА, 27. 2. ПАТ. До провідника експедиції „Челюскіна" проф. Шмідта висилано телеграму, підписану Сталіном, Молотовом, Ворошиловом, Куйбишевом, Кагановичем і Ординжонікідзе: „Пересилаємо героям „Челюскіна" сердечний привіт. З подивом слідкуємо за вашою боротьбою з труднощами природи. Стараємося вам помогти. Ми переконані, що ваша експедиція скінчиться успішно та що ви запишете нову карту в історії боротьби за здобуття арктичних теренів.

СПИС управнених до участи в першому і другому льосуванні „ДІЛА"

(Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

1) Йосифа Паньківська. 2) Радн. Модест Каратницький. 3) Евгенія Гольдфельд. 4) Проф. Мирон Федусевич. 5) Роман Терлецький. 6) Д-р Тит Бурачинський. 7) Зеновія Онишкевич. 8) Іван Шумило Кульчицький. 9) Ірена Залуцька. 10) Зеновій Рутковський. 11) Анна Стефанович. 12) Евгенія Пашкевич. 13) Інж. Осип Васюта. 14) Інж. Антін Романенко. 15) Інж. Роман Витковицький. 16) Д-р Волод. Лукашевський. 17) о. Юліян Дзерович. 18) о. Леонід Лужницький. 19) Проф. Іларій Гриневецький. 20) Дарія Новосад. 21) Радн. Василь Бережанський. 22) Роман Конашевич. 23) Ярослав Кисілевський. 24) Роман Кміцикевич. 25) Д-р Іван Грицай. 26) Інж. Юліян Наннаси. 27) Проф. Евген Перфецький. 28) Захар Рудик. 29) Інж. Орест Радловський. 30) Олексій Роїк. 31) Ярослав Скопляк. 32) Проф. Іван Сітницький. 33) Едвард Старецький. 34) Інж. Ярослав Стефанович. 35) Ярослав Сімянович. 36) Радн. Роман Сосновський. 37) Д-р Михайло Терлецький. 38) Інж. Микола Творидло. 39) Аптикар Михайло Терлецький. 40) Марія Федусевичева. 41) Дир. Юліян Шепарович. 42) Д-р Микола Чубатий. 43) Д-р Лев Чаплінський. 44) Максиміліян Яцик. 45) „Центросоюз". 46) Осип Шухевич. 47) Т. Паславський. 48) Д-р Степан Федак. 49) Інж. Ярослав Вінцковський. 50) „Центробанк". 51) Д-р Іван Бережницький. 52) Дир. Василь Бень. 53) Епископ Іван Бучко. 54) Посол Дмитро Великанович. 55) Д-р Михайло Волошин. 56) Алексій Горук. 57) „Дністер". 58) Д-р Маркіян Дзерович. 59) Марта Дурбак. 60) Презид. Волод. Деникевич. 61) Інсп. Петро Кіт. 62) Олена Кравич. 63) Д-р Денис Коренець. 64) Д-р Іван Копач. 65) Дир. Лесь Кульчицький. 66) Радник Омелян Кобринський. 67) Д-р Дмитро Левицький. 68) о. Василь Лончина. 69) о. Михайло Лада. 70) Проф. Микола Ластовецький. 71) Інж. Юліян Мудрак. 72) Іван Мороз. 73) Проф. Микола Мороз. 74) Василь Мороз. 75) Волод. Мельник. 76) Витковицька. 77) Григорій Конса. 78) Інж. Йосиф Чебиловець. 79) Д-р Волод. Бабій. 80) о. Стефан Василів. 81) П. Бунда. 82) Інж. Микола Холевчук. 83) „Народна Гостинниця". 84) Інсп. Ольховий. 85) Анна Вернікова. 86) о. Петро Хомин. 87) Інж. Олекс. Пежанський. 88) о. Омелян Горчинський. 89) Семен Шитинський. 90) Проф. Антін Ковалиско. 91) Д-р Ігор Федів. 92) Волод. Тарновецький. 93) Юрій Микитчин. Всі зі Львова.

(Дальший виказ в чергових числах.)

З ПОДОРОЖНІХ ВРАЖІНЬ.

У Відні. — Вечера. — Перші враження в день. — Рефлексії. — Культура й традиції Відня. — Наші сліди і наші традиції у Відні.

Заїхали ми нарешті до милої культурної хати. Скоро ми говорили, ще скоріше я влаштовував свої речі та збирався, щоби йти у приємному товаристві господарів на вечеру. За вечерою у типовому віденському ресторані пішли звичайні інформаційні балачки. Не були вони нічим замітні. Зате для мене замітним був той факт, що в великому ресторані було занятих заледви кілька столиків. Черговий доказ на важкі часи в Відні.

На другий день почав я ближче приглядатись Відневі та й почав інформуватись про життя в ньому. Вступив також у діловий контакт з численною та ріжнородною місцевою пресою, очевидно в каварні. Вона була переповнена місцевими, австрійськими політичними боличками. В осередку її уваги був Тироль. Чи згадувати про тирольські події? Навіщо? Вони ж загально відомі. — До того вони були тільки початковим прикрим епізодом у ланцюзі дальших трагічних подій, що прийшли пізніше. Та всеж підкреслити треба, що вся прилюдна опінія була тоді заапсорбована рухом і активністю австрійських націонал-соціялістів. Атмосфера була пересичена бацилями нервозности, подразнення та нелюбости.

Та нагло прийшли вістки про паризькі заворушення, про революцію, про уступлення уряду Даладіє. Прийшли описи подвигів паризької вулиці. Паризькі демонстранти не обмежувались до походів. Ні, вони нищили водопроводи, запалювали газ, демолювали публичні льокалі, побивали послів, намагались нищити будинки міністерств. Словом, паризька вулиця давала наглядні докази того, що в столиці Франції розгортається правдива революція. Все те поставило в тінь австрійські внутрішні події. Все те затьмило тирольське напруження і заабсорбувало увагу всіх, навіть австрійських націонал-соціялістів. З особливою цікавістю слідкував і я за розвитком подій у Парижі і не скривав приємного почування з приводу тих подій. Ці події йшли не деінде, а саме в столиці могутньої Франції, тієї самої Франції, що нас немилосерно кривдила при всіх нагодах від 1918 р. Зокремаж приємно було читати про те, як то лідер французьких радикалів, захоплений совітським режімом та „достатками" в Совітах, зокремаж на голодній Україні, п. Еріо вдирав ганебно від паризьких демонстрантів і замкнувся в готелю, щоби не засмакувати стусанів зреволюціонізованої паризької вулиці.

Самозрозуміле, що слідкування за розвитком французьких подій приглушувало в мені інтерес до всяких особливостей Відня та його культурних і мистецьких цінностей. Одначе не дійшов я знову аж до того, щоби всі найцікавіші для мене віденські особливости таки цілком переочити та занедбати. Але все одно писати про них я не беруся. Не тому, що не хочу і не тому, що не можу, а передовсім тому, що на те не маю достатком ні місця ні часу.

ФІРАНКИ, КОВДРИ, ПОСТІЛЬ

від найвибагливіших до найдешевших

ВИРІБНЯ 853

ВАНК, Марійська Площа ч. 6.

Про Відень є що писати. І можна це робити без допомоги Бедекера і без помочі історії. Крім того свої враження з Відня легко списувати не тільки всяким спеціялістам від архитектури та мистецтва чи музики, чи накінець від нічних розривкових льокалів, але й звичайним ляікам. До тих останніх належу і я. Для мене, як для ляіка, в Відні цікаве все: його стара-стареська і менше стара і новіша і найновіша архитектура; його музеї, його памятники, його культурні установи, його театри, його музика і навіть його товариська культура. Бо Відень має свою специфічну товариську культуру. Крім того в Відні, особливож у його центрі, з кожної плити, з кожного каменя, з кожної святині і з кожної площі промовляє до тебе традиція не десяток, але соток, а то й тисячки літ. У ній, у тій традиції легко відкрити і рідні, близькі тобі і твому народові сліди. Не один і не два сини мого народу, а тисячі вибивали по віденських бруках в супроводі орхестральних маршів колись рівномірно такт своїми стомленими у військових муштрах ногами. Не один наш земляк з народу служив колись у гвардії, боронив порогів бургу, не один з них після служби так і залишився в Відні. Пережив і я такий момент, коли відкрив випадково в опері убраного в ліберію білетера свого земляка. Буб я в опері з парохом церкви св. Варвари, незвичайно працьовитим і рухливим о. д-ром Горникевичем. При вході на салю почув, що білетер говорить до о. Горн. по українськи. Він служив колись у гвардії. Потім попав до цісарської опери на білетера, а тепер доживає на такому „високому" становищі своїх днів. Його родина, очевидно, німецька. Але він вірний син свого народу і церкви. А скільки там таких самих наших людей пропало для нас зовсім, втопилось у віденському німецькому морі?!

Багато в Відні і наших слідів! Не мало й традиції, з якої захочете ділянки. Блукалиж колись і вчились у Відні наші музики, дебютували і політикували наші політики, творили різьбарі, тільки зачіпали за Відень наші малярі, багато працювали і немало доброго давали при своїх віденських варстатах праці деякі наші вчені і письменники.

Наша політика і наші визвольні прямування мають у Відні свою окрему сторінку. Була там наша політика колись тверезою, але бувала й пяною. Заливали там, у віденських менше і більше вибагливих сніданкових кімнатах та каварнях свої розчарування всякі політичні й громадські неудачники, закроплювали хвилеві успіхи люди доброї і легкої руки в політиці. Гей, гей, сліди найдалекосягліших проблем нашого національного життя відшукроб ав би вині на неодному шинковому столі Відня і на неодному мармуровому „бляті" віденських каварень. Українські далекосяглі політичні проблеми в тодішньому їх ставленні та тодішньому розумінні!! Кажуть, що ніщо в світі не гине. Не пропадає і слово. Воно летить у простори, чи приростає до стіни, до стола, до всього, що було на перешкоді його летові у простори. Кажуть, що й думка людська не пропадає, а еманує (екстеріоризує) з мізку й осідає ніжною матеріяльною субстанцією на всьому тому, що людину окружає. Дехто каже, що колись техніка довела до того, що зможе з просторів викликувати промови египетських фараонів і жреців. Якби до того дійшло, то без сумніву далеко декше булоб викликати у всяких віденських пиварнях і винарнях особливо далекосяглі розмови та рішення наших найвідповідальніших колись за долю народу чинників.

Показували мені мої добрі знайомі ці знаменитости Відня, в яких такий-то і такий-то наш відповідальний діяч працював, і такі, в яких інший шукав натхнення в чарці і такі, в яких збірною волею гуртів цілих проливались ріки пива чи струмочки вина.

Гарний Відень не тільки своєю культурою, не тільки своєю традицією, не тільки прямаючою, легкою, ліричною музикою, але й цінний для нас численними не індивідуальними, а збірними спомминами пор. переживання нашої провідної колись еліти. Не беруся писати про віденську „Січ", що колись відіграла велику й відповідальну ролю не тільки в житті нашої молоді, але й в нашому національному русі. Це річ загально відома.

Таким був Відень для мене. Чужий і милий. Далекий і близький. А побут у ньому був приємний.

Над Віднем зависала тоді вже небезпека внутрішніх потрясень. Йшли по його бруках і мурах гомони париської революції. А само місто і його мешканці, хоч і занепокоєні та подразнені внутрішньо тими подіями, всеж не тратили на зовні своєї рівноваги, легкости в поведінці та ввічливости, словом репрезентували гідно питому віденську культуру та її богату традицію

Вас. Мудрий.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає

Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ**

65/53 **Боїмів ч. 4.** 10—18

Напруження між Римом і Берліном.

Вже так воно в житті буває: ти мене, та прийде час, що я тебе. Передвоєнною Італією, вже самостійною, пермувала в европейській політиці Австрія: австрійська амбасада в Паляццо Венеція в Римі була, можна сказати, в головних напрямах огнищем закордонної політики Італії. Та доля зрадлива. По двацяти роках, у яких Італія, з приходом, у міжчасі, фашизму до влади, розрослася політично поза свої кордони й стала одним із головних, при Франції й Англії, політичним чинником в Европі, і з того часу Паляццо Венеція кермує долею Австрії. Уряд Мусоліні іде всупереч інтересам приятельської Німеччини, що хоче „анщлюсу", є за повною самостійністю Австрії, бо тільки так можна погамувати розгін німецької потуги. І саме це є основою політики: не допустити до розросту й твого приятеля, бо, коли він розростеться, то й тебе поглине.

„Ль Дворнале д'Італія" (ч. 43.) помістив обширну передовицю пера В. Ґайда п. н. „Пунто фермо" („Не ізакше"). Стаття написана як відповідь на шорстний тон берлінських щоденників „Берлінер Тагеблят" й „Фоссіше Цайтунґ", які гостро накинулися за фашистівський уряд за останню декларацію, яку Італія видала спільно з Англією, проти змагань Німеччини до „анщлюсу". На що в передовиці відповідається, що незалежність Австрії це суспокій Европи. „А нема найменшого сумніву — читаємо у статті — що націонал-соціялістичний рух, що вибухнув із такою настирливістю в Австрії, надхнений і піддержуваний німецькими елементами. Його осередок находиться таки справді в Берліні, в Мінхені. Його найпередніші організатори це чолові політичні діячі Німеччини. Нема найменшого сумніву, що цей рух змагає ступняло до того, щоби приготовити неминучу злуку Австрії з Німеччиною, чи краще підчинити Австрію Німеччині. Ця підготовка у своїх кінцевих висновках це докладний наступ до ревізії трактатів... А ревізія для Італії, це не воля кожного, що може робити, що хоче, а розважна збірна реставрація політичних і територіяльних урядів на визнаних засадах справедливости.

„Розпочата полеміка в німецькій пресі, яку викликала декларація трьох потуг, звертається у першу чергу проти Італії". Та Італія, пише автор статті, завсіди змагала й змагає до вдержання у Европі рівноваги, до миру й у своїй політиці є безсторонна. „І для цієї рівноваги... уже багато разів Італія піддержала закордонні домагання Німеччини й то в часах для неї важких і непевних".

Стільки цікавого вичитуємо з італ. преси про відносини Італії та Німеччини в цю хвилину.

М. З.

Ширіть наш часопис!

Рекорд знижки цін побитий!
ФОТО-СТИЛЬ ПЛ. МАРІЙСЬКА 5. (ҐАЛЕРІЯ)
до замовлення карткової знимки додає даром портрет. — 6 фотографій до леґітимації зол. 1·50
6 карт д. зол. 3 —
Збірні знимки і таблью по найнижчих цінах.
Фото-Стиль пл Марійська ч. 5 (в ґалерії).

ВОЛИНЬ.

НАСЛІДКИ МОСКОВСЬКОЇ ПОЛІТИКИ В ЦЕРКВІ.

Кипіння в парохіях. Від якогось часу просто кипить у с. Боголюбах на Луччині. Село свідоме. Церква давно розмосковлена. Під натиском, як кажуть, згори, б. священик-волиняк з високою освітою (скінчив теольоґію на варшавському університеті) раз-ураз намагався навернути життя церкви на старий шлях: коли в церкві не заважував місцевих провідників, зараз-же переходив від української мови до московської славянщини. Надоїло це селянам і вони одного разу не пустили його до церкви. Щоб уникнути компромітації, священик постарався перенестися до іншої парохії.

Боголюбчани обрали собі свящ. Пастуха-Кендзеравого й добилися свого: консисторія, а властиво митрополит Денис таки призначив його. Та від нового священика знову таки вимагали старого духу. Той домагання не виконував. Скінчилося — після ріжних погроз і дрібніших кар — позбавленням його права священослуження. У відповідь парохіяни післали до митр. Дениса різкого листа з домаганням зняти з священика заборону правити Службу Божу й з неменш різкою заявою, що вони не скоряться й священика Пастуха-Кендзеравого від себе не пустять.

Перед двома тижнями консисторія прислала до Боголюб священика з сусідньої парохії відправити богослуження й, звичайно, вплинути на парохіян. Та боголюбчани, переважно жінки, не впустили його до церкви й не дали йому правити Службу Божу. Боротьба продовжується, яка все більше компромітує вищу церковну владу, викликаючи до неї все більшу ненависть.

„Евангелики" хочуть використати ситуацію. На Волині заявився свій власний пастор чи властиво кандидат на пастора Кравчук, що перед цим пройшов православя й унію. Від деякого часу виголошує він проповіді в луцькій кірсі. Маючи деякі проповідницькі здібности й уміючи оперувати цитатами з укр. письменників та використовувати факти з щоденного життя, Кравчук притягає до кірхи чимало „цікавих" місцевих інтелігентів і селян з околиці. З огляду на такий „успіх" евангелизму до Луцька почав учащати сам пастор Ярчук з Галичини. Перший наступ „евангеликів" розпочато на село Киверці на Луччині, де Кравчук уже побував і молився в селянській хаті та намовляв селян замісць церкви побудувати „народній дім", в якому можна й молитися й поганцювати. З метою протиділання дня 25. ц. м. виїзжав до Киверець парох Чеснохресної церкви в Луцьку, до якої належать Киверці, протопресв. Пашевський з діяконом. Треба додати, що евангеликів підтримують тут так звані „маціоналісти".

По широкому світі.

— Робітничий дім у Фльорідсдорфі, знищений артилерією і пожежою в часі віденської революції грозить заваленням.

— Німецьке Інформаційне Бюро довідується з Відня про намірене уступлення президента австрійської республіки Мікляса, причому його наслідником має бути кн. Шенбург-Гарштайн або архикнязь Евген Габсбурґ, що мешкає в Базилеї.

— В усьому СРСР збирають гроші жертв для австрійських соціялістів, які опинилися на еміґрації та для родин робітників, які згинули в недавніх боях.

— У звязку з наміреною ревізією італійської валютової політики на заграничних біржах паде від кількох днів курс італійської ліри.

Леон Доде, головний редактор „Аксіон Франсез" вислав предсідникові комісії для розгляду подій з 6. лютого ц. р. лист, в якому домагається переслухання його комісією та конфронтації з б. премієром Даладіє і б. міністром внутрішніх справ.

— У висліді німецько-польських переговорів у справі припинення митної війни обі уряди оголосять в найближчому часі розпорядок, що управильнить господарські взаємини між обома державами.

—o—

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 8.
09/48

З орґанізаційного руху.

ПОВІТОВИЙ НАРОДНІЙ ЗІЗД У ЗБОРОВІ.

В понеділок дня 26. лютого 1934 р. радив у Зборові в театральній школі „Рідної Школи" Повітовий Зїзд УНДО. У Зїзді взяло участь 132 делеґатів з 25 громад зборівського повіту. Повітовий Зїзд відкрив і на ньому разом з вибраною президією проводив голова Повітового Комітету адвокат д-р Микола Стефанишин. Головний секретар Володимир Целевич виголосив політичний реферат і обговорив орґанізаційні завдання партії та справу виборів до сільських громадських рад. У дискусії забирали голос численні промовці, як: б. сенатор Микола Кузьмин, д-р Ілля Макух, селянин Василь Зварич з Озірної, сел. Андрій Стельмах з Ярославич, о. дек. Василь Кулик зі Зборова, сел. О. Кладик з Присівець, о. Бородайко з Сервир, о. Костельний з Олієва й інші.

Намічено плян праці в справі підготовки виборів до сільських рад і призначено громади, в яких мають відбутися районові наради в тій справі. Присутні на Зїзді ухвалили одноголосно низку резолюцій, а саме в справі Великої України, в справі самоуправних виборів, і одобрили діяльність Центрального Комітету УНДО і Української Парляментарної Репрезентації. Вибором Нового Повітового Комітету і відспіванням національного гимну покінчилися ділові політичні наради Зборівської Землі. Зараз по закритті Зїзду відбулося конституююче засідання нового Повітового Комітету, на якому вибрано адвоката д-ра Миколу Стефанишина головою, о. дек. Василя Кулика заст. голови, а Теодора Хомяка секретарем.

ПОВІТОВА НАРАДА УНДО В МОНАСТИРИСЬКАХ.

Дня 7. лютого відбулася в Монастириськах у салі Народнього Дому повітова довірочна нарада в присутности відпоручників 22 громад у числі 450 осіб і при співучасти відпоручника Української Парл. Репрезентації посла Ол. Яворського. Слід замітити велике зацікавлення нашого громадянства суспільно-політичним життям, яке на поклик явилося в такому великому числі, і то як мущини так і жінки. Нараду відкрив п. **Н. Рибак,** покликуючи до президії п. **К. Іванціва** з Ковалівки, **В. Головацького** зі Слобідки, **Н. Жилавого** зі Задарова й **Ол. Андрусіва** зі Слобідки. Посол. **Ол. Яворський** зреферував новий самоуправний закон і пояснив новий виборчий реґулямін. У дискусії промовляли: радн. Осип Мисевич, який між іншим згодився давати у своїй канцелярії всякі інформації в повищих справах, п. М. Чайковський, що звернув увагу на те, аби старатися при виборах до громад вибирати людей чесних і солідних, п. Ол. Андрусів, що завважив малу фреквенцію нашої інтеліґенції на нараді і запитував, чому наші адвокати, лікарі і священики (крім місцевого пароха не було ні одного!) не цікавляться громадськими справами. Після порад і вказівок посла Яворського нараду покінчено.

РАЙОНОВА НАРАДА УНДО В ЛІСНЕВИЧАХ.

Повітовий Народній Комітет львівського повіту скликав на день 25. лютого ц. р. районову нараду в Лісневичах і нею закінчив намічену низку районових нарад у повіті для ознайомлення громадянства зі самоуправним законом і підготовки до майбутніх виборів та оживлення орґанізаційної праці в повіті. Як усі інші, так і нарада в Лісневичах була дуже чисельна. З Лісневич і з околиці зібралося поверх 250 осіб. Від Повітового Народнього Комітету приїхали на нараду: **голова Комітету ред. Гриць Гладкий і посол Ілько Лазий.** Нараду відкрив **о. декан Стернюк** з Пустомит, до президії крім о. декана війшов селянин **п. Мота** з Лісневич та **інж. Яремкевич** з Пустомит. На порядку нарад були справи самоуправного закону і громадських виборів, які реферував пос. Лисий та реферат про наше політичне положення і працю та завдання Українського Національно-Демократичного Обєднання, що реферував **ред. Гладкий.** Зібрані висловили довіря проводові УНДО й Українській Парляментарній Репрезентації, ухвалили відповідні резолюції в самоуправних та орґанізаційних справах. Нарада закінчилась відспіванням нац. гимну.

Гуманістична роля радіової техніки.

НА ПОСЛУГАХ КУЛЬТУРИ І НАУКИ.

На щастя скінчилися гострі протилежності між людьми освіченими гуманістично і тими, що готовилися до технічних фахів. Ще донедавна ці протилежності були дуже гострі. Гуманісти, покликуючись на старі традиції, коли власне вони будували підстави европейської культури, з упередженням, а може навіть з певною заздрістю дивилися на щораз то більше зростаючу ролю техніки і техніків. Разом з великим числом нових винаходів і щораз то більше облегшеним життям — значіння гуманістів зменшувалося в опінії загалу. Закидали їм безплодне мрійництво, безпродуктивне відокремлення в царині умових цінностей, які поруч негайних наслідків праці техніків — здавалися менш доцільними та пожиточними.

Помилка лежала лише в крайнім формулованні осуду. Коли техніка полегшує життя — то гуманістика підносить його вартість. І тільки у співділанні цих відмінних типів освіти і цих відмінних світоглядів лежить майбутнє культури.

УЗАГАЛЬНЕННЯ КУЛЬТУРИ.

Прикладом царини, в якій власне співділання техніків і гуманістів дає бажані наслідки, є радіо. Нова велика доба, яка в царині культури почалась цим винаходом, є точно залежна від технічної помочі, яку находить гуманістична думка в удосконалених апаратах та в їх обслузі.

Радіовий технік є тепер важливим чинником у поширюванні культури. Може навіть більшим, ніж друкар. Обсяг його впливу є необмежений простором. В кожній секунді може дати міліонам слухачів чи то розвагу, чи то науку, а в кожнім разі може їх відірвати від щоденного життя і перенести їх думку на висоту, де панує чиста атмосфера артистичних і культурних ідеалів.

Роля та значіння радіової техніки тепер загально відомі. Вони перетворсім зрівняли ріжниці культурного рівня села і міста, провінції і столиці. Завдяки радію, завдяки удосконаленій його техніці, мешканець провінції може брати участь в умовім житті в рівній мірі, як і мешканець міста. Відчити знаних учених і письменників доступні і на далекім селі і в кількаповерховім будинку.

Ще не так давно виїздили люди з провінції до більших міст, щоб почути оперу, або побачити добру театральну виставу. Очевидно, це було доступне лише для небагатьох одиниць і загал був засуджений на злиденне пережовування всього того, що виніс зі шкіл. Жахливе тоді було положення тої інтеліґенції, яка, живучи спогадами університетських часів, проведених в атмосфері науки і мистецтва була приневолена коротати свій вік на безплоднім терені малих містечок.

Завдяки радіовій техніці ці часи належать до безповоротнього минулого.

НОВА ФОРМА МИСТЕЦТВА.

Радіова техніка не тільки поширює мистецькі твори в суспільстві, але надає їм теж певний характер. Тепер уже можна сказати, що так, як винахід фільми створив новий рід мистецтва, так винахід радія дає початок новим формам артистичного переживання. Драматичний сценарій, опрацьований письменником і зреалізований акторами, завдяки співділанню радіового техніка набирає нового життя, яке ріжниться від сценічної реалізації. Одна і та сама песа, бачена в театрі і вислухана в радію, дає відмінні враження.

З ряду винаходів, які зробили переворот в світі, одне радіо не заслужить на закид, що стоїть на послугах чого іншого, ніж культури, бо головним його завданням завжди залишиться трансмісія духових цінностей до широких верств народу.

ЗВЯЗОК МІЖ ЕЛІТОЮ І МАСОЮ.

Коли кажуть про демократію, що вона полягає у висовуванню низів до рівня еліти, то радіо сповнює в цій праці ролю першорядного чинника. І то не лише серед одного якогось суспільства. Радіові хвилі не знають кордонів держав, ні кордонів континентів. Апарат, сконструований добрим техніком, приносить слухачеві не тільки найвищі цінності власної культури, але лучить його майже з цілим світом, дозволяючи йому почуватись членом всього культурного людства.

Якщо бажаєте жити життям культурної людини, якщо уважаєте себе членом европейської сімї народів, то мусите читати щодня ґазету. Колиж вам за тяжко платити передплату за „Діло" самому, то зложіться до спілки зі своїм сусідом. Тільки не відкладайте тої справи на пізніше, але зараз вишліть передплату!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 1. БЕРЕЗНЯ 1934.

І. К. ШТАЙН.

СНІДАНОК.

В Академії Мистецтв проголосили вислідок великого конкурсу: нагороду Сеґантінія за найкращий образ. Досі учасники конкурсу могли давати твори на довільну тему, при цьому конкурсі їх уяву обмежував заздалегідь накинений сюжет. Тема була „Сніданок".

Місяць пізніше наспіли праці учнів, ще два тижні пізніше мусіло запасти рішення. Образів заслали на конкурс багато. Учні ріжно підійшли до теми і користувались ріжною технікою: ніжні акварелі, тихоморя з овочами та вином. Тут на яскравих скатертях танцюють сонячні плями. Там усміхнена дитина тримає глечик з молоком. Там досвіток на обійстю з домашньою птицею. Тут накритий стіл із часописом, окулярами і чайником із білої порцеляни.

З відділу професора Бавра вийшли абстрактні роботи: матеріяльні композиції, барвисті, кубістичні експерименти. Один молодий росіянин намалював „Сніданок жебрака": пожадливі пальці старця у лахмітті шупають у покинеїй скриньці останкія їжі. Загальна тема і які ріжні світи відкриває вона, які ріжні думки, ріжних людей!

Дві праці прийшли до тіснішого вибору на нагороду. Одна звалась „Цигани": це була прегарна композиція у повному світлі. Виразиста техніка, сміливо накладені фарби заказували на великий талант. Була це робота одної молодої жінки.

Другий образ прислав молодий італієць. Лівіо Перуцці походив із Торіно і від літ студіював у Франбурзі. Образ названий „Чаша" зображував сцену в ательє. Легкі сутінки. Тільки напів відхилена штора у вікні пропускала малу смужку світла з холодного ранку. Вона падала на тіло одної жінки. Жінка лежала на довгім кріслі у свобідній утомі, з легкою усмішкою. Рука її бавилась овочами, що лежали на чаші, темній шафі з коринтійського фаянсу. Рожевий настрій був переданий тут дуже сильно. Не було різкого світла; все було у гамі сірих тіней. Тільки чаша світила ясно. Своєрідну красу цього образу признало жюрі загально. Лівіо Перуцці дістав першу нагороду.

*

Його жінка ждала на нього в ательє. Вона кинулась у його обійми з радістю.

— Я знала про це, Лівіо — шепотіла — і я така рада... але...

Якийсь сумний вислів лежав на рисах її обличчя:

— Чи він справді не запримітить нічого? Як гадаєш?

— Будь спокійна, моя кохана, все гаразд... Не лякайся — відповів її чоловік і поклав її чоло.

— Но, але пора йти... Я маю ще деякі обуви в місті.

*

Професор Ґрімайстер ходив довгими кроками по сальоні і казав до своєї жінки:

— Я не хочу мати більш нічого спільного з тим молодим артистом. Шкода було запрошувати його до нашої хати. Взагалі весь цей вечір тоді був зовсім зайвий! — докінчив він щораз гостріше.

Жінка не відважилась відповісти нічого.

— Чи він справді гадає, що я не знаю нічого... Що я не маю очей?

Його голос ставав щораз голосніший і щораз більше схвильований:

— Такий італійський вітрогон... цей Лівіо.. Я признаю, що він має великий талант, але гультяй. Був тут у нас єдиний раз і забрав мені те, що мав я найдорожче...

Охрип. Його обличчя поблідло і руки стиснались судорожно. Марія ледви віддихала, не мала сміливости навіть ворухнутись.

— Ніщо не зможе заступити мені такої втрати. Ніякі гроші у світі...

І наківець додав уже спокійніше, меланхолійно:

— Я так любив її, так любив цю гарну, чудову коринтійську чашу...

Марія лекше відітхнула. Вона почала спокійніше наливати чай і коли самовар шипів, мріяла вона про той перший день, коли принесла Лівієві вперше цю чашу, повну овочів. Вона думала, який це був тоді гарний ранок...

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧИЙ ПУБЛИЦІ.

Сантімент -- Дотеп -- Вершок гумору
Капітальні ситуації
Знаменита гра артистів це

Товаріщ

Вже відлетіли три болгари.

БЕРЛІН, 27. 2. ПАТ. Нім. Інф. Бюро повідомляє: З міродатних кол повідомляють, що вчні виселили з границь Німеччини трьох болгар: Димітрова, Попова і Танева. Досі тому їх не могли звільнити, бо болгарський уряд не хотів признати їх своїми горожанами та не впускав до краю. Вчіці признали їм радянське громадянство та з тією хвилиною відставили їх до границі. Нині прибавають перші роковини вибуху пожежі в райхстаґу.

БЕРЛІН, 27. 2. ПАТ. Згідно з неофіціяльними інформаціями три болгари відлетіли літаком до СРСР. Літак вистартував нині в год. 7. рано до границі, а відтак далі літаком до Москви, де сподіються їх в год. 19.

—o—

Вальдемарас на засланні.

БЕРЛІН, 27. II. ПАТ. З Ковна повідомляють, що поліція відставила б. премієра Литви Вальдемараса з родиною на місце заслання. Це заслання наказав комендант війни з приводу небезпечних плянів, які мав підготовляти Вальдемарас, а м. і. мав виголосити у найближчих днях відчити в Ризі й Таліні на тему твору Толстого „Війна й мир", причому зобовязався не встрявати у проблеми внутрішньої і закордонної політики Литви. Тепер ці відчити відкликано.

—o—

Польсько-німецьке порозуміння в пресових справах.

ЛЬОНДОН, 27. II. ПАТ. „Таймс" у телеграмі з Берліна повідомляє широко про порозуміння між Польщею та Німеччиною в ділянці пресових справ і інформування гром. думки обох країв. Від 26. січня, стверджують „Таймс" не появилася в німецькій пресі ніодна неприхильна замітка в відношенні до Польщі, навпаки німецька преса підкреслює спеціяльні господарські та культурні вартости Польщі. Також і інші англійські часописи вказують на покращання взаємин обох країн.

—o—

ПРИСУД НА ЛЬВІВСЬКОГО КІРТЕНА.

Перший день процесу проти Єроніма Цибульського, що вбив Ем. Шефівну, минув тайно на зізнаннях поліційних свідків. Другого дня тайної розправи говорив зразку прокуратор, опісля оба оборонці. Щойно в год. 12-ій впол., коли трибунал пішов на нараду, публику впустили знову на салю. Цибульський дожидав присуду спокійно, ніби не не про нього йшло.

В год. 12.25 впол. прочитав президент присуд, яким львівського зпира, беручи під увагу його признання та частинне запаморочення в часі злочину, присудив Цибульського за вчинення Шефівної цілянаді вночі 2 з. на 4 м. м. на

ДОСМЕРТНУ ТЮРМУ.

та позбавлення всіх громадянських і почесних прав на завжди з тим, що кошти процесу поносить держава а речі Шефівної мають бути віддані її господині, якій вона завинила за комірне.

Цибульський, що девервувався дуже підчас наради трибуналу, приняв присуд спокійно і цілував в подяці руки своїм оборонцям. Хоча як просив і він і жінка, яка весь час плакала на коридорі, не дозволили їм обоїм побачитись і він відїхав кареткою, поміж публику, що забила вул. Баторія до Бриґідок, залишивши тільки жінці по дорозі, що „за кілька літ усе буде добре"...

Леди рушають.

З Дрогобиччини повідомляють, що наслідком підвищення температури в низинних сторонах повіту сніг уже зник і рушили тіреські потоки. Ріка Стрий все ще покрита ледом.

На Дністрі в Станиславівщині рушили леди. Вода піднеслася на півтора метра понад нормальний стан. На річці Вороні в громадах Слобідка і Чорнолізці пов. Товмач вода піднеслася на 3 метри і залила околичні спожати. Під Миколаєвом вода на 2 метри заливнки вище на Дністрі по леді. Є це мабуть вода із Верешиці.

На Сяні і Бузі трісканть леди і прибувають води. У східних сторонах на ріках держаться ще леди.

З Богородчанщини повідомляють, що там виляли доливи Бистриці Млинівка і Салжавка. В Богородчанах Старих утопив 11-літній Іван Грицишин.

НОВИНКИ

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/I. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Пілсудського 6. 1106 8-40

— **Чергова покарнавалова Перфекція** в школі Т. Витвицького (Нар. Дім) відбудеться в четвер 1. III. в год. 6.30 вечором. 1159

— **З Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові.** Піврічні поиси елевів В. Муз. Інст. відбудуться в середу 28. лютого в год. 7.30 веч. у великій салі Т-ва при вул. Шашкевича 5. (вищі роки), присвячений памяті померлого великого чеського педагога О. Шевчика, і в суботу 3. березня в год. 6-тій веч. у малій салі Муз. Т-ва (середні роки). В продукціях беруть участь елеви кляс фортепяну, скрипки, віольончелі, сольоспіву, смичкова орхестра і струнний квартет. Ціна програмки 50 сот. Просимо П. Т. Публику точно являтись. 1139 2-2

— **Учениці II. держ. учит. семинарії** улаштовують концерт у шану Т. Шевченка в суботу 3. III. 1934. в салі театру „Ріжнородностей". Початок концерту в год. 16.30, дохід призначений на доживлювання вбогих учениць. Білети продаватиметься в касі „Ріжнородностей" в пятницю від год. 10—13-ої і в суботу від год. 9-ої аж до концерту. В інтересі Вп. Запрошених є набути білет завчасу, щоб обминути натовпу в останній хвилині. 1166

— **Матерям до відома.** Курс плекання немовлят уряджує Українська Порадня Матерей у місяці березні ц. р. У програму курсу ввійдуть теоретичні виклади і практичні показ. Курс тріватиме 2—3 тижні. Буде його вести лікарка Порадні Вп. п-і д-р Туна-Надрага. Зголошення в домівці Порадні при вул. Ходоровського ч. 15. у годинах 10.30—11.30, або телефонічно в пополудневих годинах, тел. 73-78, до дня 5. березня.

— **Україніка.** В грудні м. р. „Le Mond Slave" випустив з датою 1930 р. чергову книжку журналу, присвячену чехословацькому політичному визволенню й економічному, культурному та мистецькому життю в ЧСР. Поруч із опублікованими документами, які обіймають кореспонденцію Т. Г. Масарика з Денісом (Сетон-Ватсона) та інтерю з Масариком К. Чапка, вміщено й розвідку І. Борщака „Масарик та Україна", в якій автор знайомить з українсько-чеськими взаєминами в минулім, ставленням Т. Г. Масарика до словянської взагалі й української проблеми зокрема, взаєминами Т. Г. Масарика в австрійськім парляменті; автор подає уваги до взаємин Масарика з Центр. Радою, з українцями в Америці та ставленням до українців Масарика — президента ЧСР. — „Cesky Filatelista" (ч. 2 (487) з 15. II. ц. м.), місячник союзу чеськ. філател. товариства, умістив на першому місці статтю Є. Вирового „15 літ української філятелії". Автор подає історичний огляд української філятелії та її досягнення. (У. Т.)

— **Українські пісні в европейських радіях.** Дня 5. березня від год. 17.15—17.35 буде співати в праському радіожурналі п-і Сивенька-Іваницька. У програму входить: короткий виклад про українську пісню, по якім піде: Січинського: Дума про Нечая, Лисенка: Айстри, Людкевича: Тайна, Нижанківського: Засумуй трембівча, Барвінського: Колисанка, народня: Діброто, Барвінського: Колисанка, народня: Діброва зелена. — Париська радіостанція Ель-ель передаватиме 5. III. в год. 21. композиції відомого українського композитора Ф. Ясиненка, б. проф. Українського Педаг. Інст. у Празі.

— **Вязниці переповнені.** Головний прокураторський уряд одержав з карного департаменту мін. справедливости письмо в справі видання розпорядку, що припинює виконання короткоречинцевих присудів. З причини переповнення вязниць, які містять у собі 51.000 вязнів дається відчувати недостача одягів, ліжок, а перш усього місця. Вязничні будинки давно заповнилися понад допускальний контингент, а буджет є за малий. Тому в найближчому часі слід надіятися розпорядку, який здержить виконання присудів до 6 місяців.

НЕ РОБІТЬ КРИВДИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ!

Установа, що не передплачує „Діла" для своїх членів, робить їм найбільшу кривду, бо позбавляє їх інформацій точних, основних і з першого джерела. Тому всі читальні, кооперативи, кружки „Р. Ш." й інші народні установи повинні заабонувати „Діло" для своїх членів.

— **Може школа зарадить.** Дирекція почт і телеграфів звернулася до шкільної влади, щоби повчила шкільну молодь в краю з приводу великих страт, які має державний скарб наслідком того, що хлопці бють порцелянові ізолятори на телеграфічних і телефонічних стовпах при дорогах. У випадках, де винуватці є відомі, почтова управа доходить відшкодування судовою дорогою.

— **Нові похоронні приписи.** Мін. внутр. справ видало нові похоронні приписи, за якими м. і. мерців можна буде хоронити тільки в домовинах, що матимуть на дні хльор або інші дезінфекційні засоби.

— **Скільки остаточно платитимемо за служниці?** Тоді, як Варшава, Лодзь і Краків визначили круглі суми за оплату служниць в обезпечальних, Львів роздрібнив цю справу й устійнив кілька родів оплат, залежно від платні, яку служниця дістає й дораховуючи до цього 30 зол. за її харч. Отак за служницю, що дістає 20 зол. грішми, треба буде платити вкладку як за 50 зол., тобто 6.37 зол., за служницю, що заробляє 50 зол., як від 80 зол., тобто 10.20 зол., за служницю,що заробляє 70 зол., як від 100 зол., тобто 12.74 зол. В цій оплаті міститься вже обезпечення від хвороби, випадків, емеритальне і на фонд праці, але все таки, як на сьогоднішну крізу — вона за висока.

— **Смерть від скаженини.** До шпиталю у Львові привезено 18-літнього Василя Тютька з Гаїв львівського повіту, якого покусав скажений пес. Лікарська поміч була спізнена і Тютько помер.

— **Краєва хроніка.** Військовий суд засудив Хаіма Ляйба Германа, стрільця 39. п. п. в Ярославі за шпіонажу на півтретя року вязниці. — На Н. Островського напали оноді в ночі біля Перемишля невідомі бандити, зрабували йому калитку зі 150 зол., а тоді підрізали йому ножем жили на руках і залишили на дорозі. Щойно вдосвіта якийсь селянин забрав пізнього Островського на віз і перевіз до лічниці у Перемишлі.

— **Станиславів має теж сензацію.** Кілька днів тому вертала 15-літня гімназистка Анна З., дочка багатого станиславівського купця, вечором зі своїм товаришем Зиґмунтом К. до хати. Коли обоє найшлися біля фабрики Маргошеса, напали на них якісь два драбути, які побили до безпритомности хлопчину, а тоді затягнули гімназистку в надберіжні лози і знасилували. Хлопчина, прокинувшись з безтямі, побачив, що його товаришки нема і негайно повідомив поліцію, що й найшла гімназистку безпритомною на місці злочину. За злочинцями почала поліція слідство.

— **Ріжні вістки.** В часі перегонів у Розаріо (Арґентина) віхав один змагун на закруті самоходом у публику, в наслідок чого було вбитих 7 і ранених 15 осіб. — 5000 нім. студентів мають у найближчому семестрі перенести з берлінського університету на університет на провінції. — Біля Пітсбурґу злетіли з насипу льокомотива і спальний вагон одного поїзду; інші вагони перекинулися на насипі і в катастрофі згинуло 20 а було ранених 40 осіб. — В Америці згинуло в останніх сніговіях 60 осіб.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері. 278 стор
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

— **Злодій вбив людину.** На подвіря господаря Савка на передмісті Городка під Львовом закрався в ночі Владислав Вижленко і пробував красти курн. Коли почав гавкати пес, вийшов на подвіря син господаря, 19-літний Володимир, ковальський помічник і хотів прогнати злодія. Вижленко стрілив до нього кілька разів з револьвера і положив його трупом. Досвіта зрештовано злодія.

— **Знищили немонопольну сіль.** В Уторопах пов. Коломия поліція сконфіскувала у місцевих господарів коло 15 тисяч кг. немонопольної соли, яку знищено. При тій нагоді органи скарбової контролі викрили 50 нелегальних солеварень. Винуватців потягнуть до відповідальности.

— **Згорів, рятуючи гроші.** В селі Полюхно пов. Радом вибухла в ночі пожежа в загороді господаря Радзейовського. Домівники рятували життя втечею, покидаючи все добро на поталу вогню. Видобувшись з палаючої хати, Радзейовський пригадав собі, що лишив там сховані гроші. Не надумуючись довго, скочив назад до хати, але вже не вернувся, згинувши під звалищами, які впали на нього.

— **Вкрали 5 кг. динаміту.** В місцевості Манґрай у східному Тиролі вкрали з робітничої хати при реґуляції гірського потока 5 кг. запальних капслів і шнурів. Жандармерія глядає за аматорами вибухових матеріялів, підозріваючи в них гітлерівців.

— **Нові типи танків.** Французький ґенеральний штаб переводить проби з новим типом танку, що має три гармати калібру від 7.50 до 15.50 цм. До того приходить ще два тяжкі скоростріли і часть резервових скорострілів. Іншим типом є легкий танк, що рухається при помочі турбіни, опалюваної ропою, наслідком чого танк не видає ніякого звуку. Посувається зі швидкістю 70 км. навіть на тяжких теренах.

— **Перші „Безсмертні" билися словарями.** Дня 13. березня ц. р. обходитиме Французька Академія 300-літні роковини свого першого засідання. З тієї нагоди відбудеться спільний обід її членів та публичні врочистости, яких програму підготовляє окрема комісія Академії з мін. Барту на чолі. Один французький літературний журнал пригадує з тієї нагоди, що на цьому першому історичному засіданні прийшло було до сварки її членів Шарпентієра і Шальмана, що від слів перейшла до бійки, в якій Шарпентіє кинув Шальманові в голову словарем Ніко а той на свого ворога словарем Моне. Сучасний літописець занотував цю сцену так: „Хоча король зробив їм почесть, ці пановe билися, як у шинку."

— **Міжнародній танковий конкурс у Відні.** У днях від 27. травня до 16. червня ц. р. відбудеться у Відні міжнародній конкурс сольових, мистецько-екзотичних і сценічних танків. Водночас під протекторатом през. Австрії проходитимуть міжнародні пошиси національних танків. Відповідні проспекти і запрошення розіслали вже організатори конкурсу до всіх країн і держав.

— **Бернард Шов і Де Валера.** Президент Ірляндії Де Валера говорив недавно через мікрофон радіостанції в Атльоні про ірляндсько-англійські взаємини. Вичисляючи назвища ірляндців, що заслужилися в англійській літературі, забув про Бернарда Шова. Коли Шова спитали, що він про те думає, відповів, що вважає це для себе урядовим компліментом.

— **130-ліття смерти Канта.** Дня 12. ц. м. минуло 130 літ від смерти Канта. „Берлінер Тагеблят" змальовує портрет цього фільософа так: Кант був незвичайно малий ростом — 1.50 м. Він був такий хирлявий і худий, що шити для нього одежу — була справжня проблема, зате голова у відношенні до тіла була незвичайно велика. Ясний волос і рожеві лиця, що залишилися такими аж до самої смерти, надавали йому вигляд дитини. Фільософ був такий нервовий, що свіжий, тільки що задрукований аркуш паперу викликав у нього перестуду й катар. Зате дуже добре бачив. Щоденно в тій самій годині виходив він на прохід на місто, а робив це так точно, що як кажуть, мешканці Кенігсбергу, побачивши його на проході, реґулювали свої годинники. Зрештою таке правильне і розраховане було ціле його життя. Кант збирався тричі одружити, а проте вмер нежонатим.

— **Людина, що винайшла затріску.** У Відні вмер 83-літнім старцем бувш. фабрикант рукавичок, Осип Мерц — людина, що винайшла затріску, але не скористала нічого зі свого винаходу. В 1881 р. цей Мерц, що довго продумував над тим, якби в рукавичках заступити чимсь невигідний ґузик, винайшов зрештї ґузик з двох половинок, що входили легко одна в одну, якщо їх було натиснути: це була затріска, така виглядом як й сьогодні і якої вживаємо при рукавичках, білизні і т. д. Мерц-винахідник застосував затріску тільки у своїм виробництві; інші фабриканти не вірили в цю новину й не хотіли відкупити від нього патенту. Опісля зявилися масло в Европі затріски, які масово фабрикували в Америці: практичні вже зрозуміли, який корисний може бути цей простий винахід і накинулися на нього. Мерц довго процесувався з американськими фабрикантами, втратив на поїздах і в процесах останні гроші і врешті нічого не добившись, кинув їх. Він вмер, як і годиться винахідникові, в останній нужді.

ВІДГУКИ ДНЯ.

ГРІМ СЕРЕД ТИШІ.

(ПАМЯТИ Д-РА ЕВГЕНА ОЛЕКСІЯ.)

Писати фейлетон! Чи думаєш, П. Чигачі, що завжди можна його написати?! А хоч би можна, то чи завжди такий, щоби при ньому бодай усміхнутися?!

Відгуки дня! Вони не все веселі, а навіть не такі, щоби про них весело написати. Неодин день відгукується похоронним акордом, від якого холоне душа, тремтить серце, заходять сльозами очі.

Ось був добрий, щирий друг. Ще вчора стиснав твою руку, всміхався до тебе, розпитував і розказував. А нині... Похоронні дзвони, сумовитий спів, чорний віз...

Тільки згадка ясна, як голуб.

Скільки смертей бачив я на війні, скільки добрих, щирих другів згасло від куль як свічка від подуву вітру, але все це було якось інакше. Війна! Коротке слово, але й рівночасно найдовше речення, яке все пояснює. Не було часу застановлятися, нові події забивали минувшину, полонювали думки, розганяли спомини.

Тепер не так.

Волічуться дні, подібні до себе, як крапля води, а коли прийде чиясь несподівана смерть, то вдарить як грім і ще довго гуде серед буденної тиші.

Зійшов зі світа Ґенко Олексій. Мій добрий друг, якому завдячую неодно. Зійшов несподівано і для мене і для нас і для себе самого.

Тому три-чотири дні сиділи ми у „Відені" і снували пляни, згадували минуле. Одно і друге дуже любив.

— Ех, брате, що то було за військо, сема бриґада. Я в ній був не так лікарем як старшиною до особливих доручень. Треба давати наказ. Бізанц до мене: „Олексій, бери коня і махай!"... Гарно було.

На згадку, як це було гарно, всміхався своїм чарівним усміхом і обовязково додавав:

— Слухай, то не може бути. Я ще буду служити. Сідло тримає до вині, тільки коня вже мушу мати сильнішого, бо чоловік, біда би то взяла, тяжчий робиться...

Обидва ми мисливі, члени ловецького т-ва „Тур", то й розмова сходила на мисливські теми. Дуже часто, а точніше кажучи — все.

— Як думаєш, я маю добру стрільбу?

Мав справді дуже добру і я це йому кілька разів признав. Але Ґенко любив, щоби йому кожний раз її похвалити...

А як ми востаннє бачилися, то аж руки потирав.

— Цього року, то вже тетерпакам не подарую...

На жаль, подарував.

Направду на жаль.

Добрий був чоловік, а для мене навіть дуже добрий...

Галактіон Чіпка.

З судової салі.

КАТЕХИТ, СЕЛЯНИ І ВЧИТЕЛЬКА.

В селі Оплітній жовківського повіту від монастиря оо. Василіян у Жовкві давав лекції науки релігії о. Іреней Вігоринський. Мабуть через вкусь денунціяцію повідомлено монастир оо. Василіян, що заборонюється вчити о. Вігоринському науку релігії в школі від 1. IV. 1933 р. На місце о. Вігоринського шкільна рада не призначила ніякого іншого катехита і тому кожного вівтірка їхав один з оо. Василіян на лекцію релігії до Оплітної. Дня 25. IV. 1933 не було священиків і тому о. Вігоринський поїхав на голиму релігії, а що мав заборонений вступ до школи, зібрав дітей до каплиці. А що тоді було зимно на дворі, родичі дітей пішли до вчительки Валясівної і в спосіб чемний просили, щоби позволила о. Вігоринському перевести ту лекцію у шкільній салі, на що вона згодилася. Здавалось би, що історія скінчена і не варто би про неї і згадувати. Тимчасом на поручення староства поліція почала слідство, якого вислідом був акт обвинувачення проти Василя Грубого, Анни Сирватки, Івана Худи й о. Іреней, проти перших трьох за проступок з арт. 128 к. з., проти четвертого за проступок з арт. 27 і 128 к. з. Городський суд у Жовкві засудив перших трьох на кару арешту по 3 місяці з припиненням на 2 роки, а о. Вігоринського на кару безоглядного арешту 6 місяців без припинення. Проти того присуду вніс четвертий обвинувачений апеляцію (перші 3 залишили речинець) і дня 27. II. відбулася апеляційна розправа у Львові. Обвинений хотів предложити доказ правди з о. ігумена Віталія Градюка і багатьох свідків, що присуд I. інстанції спирається на невірних інформаціях, що не обвинувачений підкопував моральний авторитет учительки Валясівної, але навпаки вона перед дітьми на кожному кроці старалася обмінити повагу катехита і що вона доносила шкільному інспекторові, начеб о. катехит не виповняв своїх обовязків. Покликуваи далі свідків, що депутація родичів, коли пішла до вчительки Валясівної, поводилася дуже чемно і культурно і що це родичі зробили самочинно, а не „підбунтовані" о. катехитом. Апеляційний Суд відкинув усі ті внески й оперся тільки на зізнаннях учительки та інших свідків акту обвинувачення і затвердив присуд I. інстанції щодо вини, а ухилив тільки щодо кари і замісць 6 місяців засудив обв-го на 4 місяці та припинив кару на 4 роки.

В суді засідав судля Павлі, обвинувачував прок. Прахтель Моравянський, боронив д-р Лев Ганкевич.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Захар Павлюх, ґенерал-суддя б. австро-угорської армії і б. референт військового судівництва при уряді Західної Української Народньої Республики, член-основник багатьох українських товариств, помер у Чернівцях дня 24. лютого ц. р. у 86. році життя. Похорони відбулися 26. лютого. В. Й. П.!

—o—

Дописи.

Львів.

Львів-Личаків „Рідній Школі". Львівський Кружок „Р. Ш." на дільницю Личаків запросив на день 25. лютого своїх членів на анкету в справі внутрішньої позички „Рідній Школі". Та хоча старшина Кружка вислала 450 запрошень, то проте на сходини прийшло лиш незначне число громадян (не більше сотні). Відрадним явищем було те, що значну частину приявних творило жіноцтво. Анкету відкрив голова місцевого Кружка д-р. М. Панчишин, що привитавши зібраних, дав слово голові „Р. Ш." проф. І. Галушинському. Після реферату і дискусії ухвалила анкета резолюції: 1) Українні-громадяни Львова дільниці Личаків, зібрані дня 25 лютого на анкеті в справі внутрішньої позички „Рідній Школі" у зрозумінні великої ваги і значіння цієї всенародньої установи висказують думку, що кожний українець зобовязаний дати позичку „Рідній Школі" у квоті, що відповідалаб його дійсному маєтковому станові. 2). Для переведення цієї позички в діло вибирають комісію, зложену з відпоручників місцевих організацій з правом кооптації. У склад цієї комісії ввійшли: від Організації Українців міста Львова п. Сухий Митайло, від Кружка „Р. Ш." п. Музика Павло, від „Союзу Українок" п-і Анна Воробцева, від чит. „Просвіти" п. Проньків Сильвестер, від „Сокола IV." п. Заверблий Максим, від самооборони гуртка п. Ольшанський Володимир, від „Відродження" п. Соколик Василь. Крім того рішено звернутися писемно до місцевої парохії і т-ва „Бухгучність" щоби вони вислали до комісії також своїх відпоручників. З черги на зазив голови „Р. Ш." здекларували присутні зараз на місці квоту 550 зол. на позичку „Рідній Школі", а саме: д-р. М. Панчишин 250 зол., Андрій Савка 50 зол., Сильвестер Проньків 25 зол., м-р Кабаровський Богдан 25 зол., Музика Павло 25 зол., Терлецький Богдан 25 зол., п-ні Воробцева Анна 25 зол., Цінановський Петро 25 зол., м-р. Криволульський Володимир 25 зол., Заверблий Максим 25 зол., п-і Криволульська Евдокія 25 зол. і Чорник Василь 25 зол. Запрошуючи анкету, висказав п. голова д-р М. Панчишин надію, що за цим прикладом підуть і всі інші українні-громадяни Личакова.

СПОРТ.

СОКІЛЬСЬКІ ЛЕЩАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ У СКОЛІМ.

Змагання наших соколів-лещатарів, що відбулися в минулу неділю у Сколім, пройшли з повним успіхом. В всіх зголошених змаганнях лише мала частина станула на старті. Причина: непевна погода. Всеж таки на старті явилося 4 соколів з Гребенова, 6 зі Стрия, 6 зі Львова і 29 зі Сколього.

Старт бігу походився високо в горах, по шляхі Корчинки. Звідти зїздили змагуни на мету від Дубиново. Різниця висот між стартом і метою переходила 700 м.

Висліди змагань такі:

Біг 5 км. посестер: 1) **Огаїв І.** (Сокіл-Львів) 28 мін. 03 сек. 2) Мелянич С. (Сокіл-Стрий) 31:36; 3) Кузьмак М. (Сокіл-Стрий) 32:22; 4) Бучковська О. (Сокіл-Сколе) 34:15.

Біг 5 км. учасників: Молоді сокоти такими собі легко раду з терном. Головно переможець Крехалевський (член Сокола-Гребенів) своєю поставою заколишав ваніль. Шлях цих перейшов у 39 мін. 7 сек. 2) Мазур Р. (Сокіл-Гребенів) 31:12; 3) Рояк М. (Сокіл-Сколе) 33:15.

Біг 9 км. побратимів: Біг рішив у свою користь **Пелюшак Вол.** (Сокіл-Львів) у часі 37 мін. 15 сек. 2) Пятоля З. (С. Стрий) 38:33; 3) Рак Я. (С. Львів) 41:13; 4) Бужановський С. (С. Сколе) 43:50 5) Іванусів О. (С. Сколе) 45:10; 6) Шоловатий С. (С. Сколе) 45:23. 7) Новицький С. (С. Стрий) 45:30; 8) Корольо Ю. (С. Львів) 46:15. 9) Рояк В. (С. Сколе) 47:19; 10) Галемо І. (С. Гребенів) 47:17. 11) Гедза А. (С. Сколе) 48:03; 12) Білецький В. (С. Сколе) 49:08; 13) Падох Я. (С. Стрий) 50:02; 14) Фецун О. (С. Львів) 52:41; 15) Середа Я. (С. Сколе) 57:27; 16) Норичка В. (С. Сколе) 55:22; 17) Золотарович О. (С. Сколе) 57:56; 18) Бандурович А. (С. Сколе) 59:37; 19) Шпортяк М. (С. Сколе) 64:37; 20) Чомаєвський І. (С. Сколе) 67:33. Поза конкурсом Сенчина В. (УССК) осягнув на тій трасі час 44:15. Тимошишин І. 46:32, Білиновський С. 48:12.

Вечером відбулося святочне роздача нагород та почесних жетонів. До зібраних змагунів промовляв відпоручник Змагового Комітету п. Карабінський, а всім гостям подякував начальник Сокола-Сколього Гребенів. Це гарне свято закінчилось в дотіпливим сокільським гимнет.

ЗЇЗДОВІ ЗМАГАННЯ У СЛАВСЬКУ.

Лещатарський Субреферат УСС повідомляє, що дня 1. III. ц. р. відбудуться у Славську зїздові змагання за мистецтво УСС. Організує і зголошення приймає Карпатський Лещ. Клюб. Змагання відбудуться в жін. і муж. конкуренції. Якби не було доброго снігу, змагання відбудуться в першу неділю. Для переможців нагородою буде чаша ред. „Неділі", що її добули в 1932 і п. Хамуда Б. (Львів) у 1933 р., котрі напевно будуть старатися добути чашу для своїх клюбів. Одначе вони матимуть велику конкуренцію представників усіх лещатарських клюбів Львова і провінції, головно Стрия.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ЛЕБЛІН. Ірляндія — Бельгія 4:4 (2:2). Міжнародні змагання.

ВІДЕНЬ. Гакоат — Вієнна 1:1; Адмірал — Вакер 7:2; Австрія — Ф. А. Ц. 2:2; Рапід — Лібертас 6:3; Вієнна — Донав 2:1; Спортклюб — В. А. Ц. 2:1.

ПРАГА. Славія — Жіженіце 3:2; Спарта — Нахол 5:0; Теплітцер — Богемієнс 3:3; Кладно — Вікторія-Жіжков 2:2; Чехія Карлін — Вікторія Пільзно 5:3.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

КАТОВИЦІ. Змагання в гаківі між „Гомом" Польщі та Німеччини закінчилися програною німців у відношенні 3:0 (0:0, 3:0, 2:0).

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

„Заграва" Український Театр.

Під артистичним проводом В. Блавацького.

Львів.

Сала Театру Різнородностей.

Пятниця, 2. III. год. 15:30 „Земля". (Ціни знижені).

Пятниця, 2. III. год. 19:30. Тарас Бульба", історична пєса на 5 дій за Гоголем.

Сала театру „Мініон", вул. Осолінських ч. 10.

Субота 3. III. „Мужчина з минулим".

Неділя, 4. III. год. 15:30 „Мужчина з минулим".

Неділя, 4. III. год. 19:30 "Змійка".

Понеділок, 5. III. „Будіжний Сольнес"

Вівторок, 6. III. „Летто".

Білети продає „Союзний Базар", вул. Руська.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Долина:

28. II. Мотря.

1. III. Батурин.

3. III. Франкіта.

З Долини їде театр до Стрия. Перша вистава ц. д. „Сонце руїни" в Стрию відбудеться в неділю 4. III. в салі Нар. Дому.

Великий Міський Театр.

Середа, 28. II. год. 7:30 веч. „Родина".

Четвер, 1. III. год. 8:15 веч. Концерт Поль. Муз. Т-ва.

Театр Різнородностей.

Середа, 28. II. год. 7:30 веч. „Товаріш".

Четвер, 1. III. год. 7:30 веч. „Товаріш".

Кіна.

АДРІЯ: „Дзвонар із Нотр Даму".

АПОЛЛО: „Приблуда" (фільма з гутульського життя).

АТЛЯНТИК „Приятелі та любки" (на основі Декобра).

ВАНДА: „Чоловік малпа".

КАСИНО: „Секрет жінки" та „Бастер у кабареті".

КОЛІСЕЙ: „Золоті сильпи", ревія „Останній усміх".

КОПЕРНИК: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).

МІРАЖ: „Мадярське кохання", „Осьма Сімона грязоти".

МАРУСЕНЬКА: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).

МУЗА: „Усміх щастя".

ПАЛЯС: „Пригода на Ліло".

ПАН: „Роскішна пригода" та ревія.

ПАСАЖ: „Баніт", "Подорож у далекий світ".

ХІМЕРА: „Заборонена мельодія" (Пос. Моціна).

СТИЛЕВЕ: „Забута мельодія", ревія „Гальо 13-05".

УТІХА: „Нагана" та ревія.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

Закордонне радіо.

Середа, 28. лютого 1934.

Відень (506,8) 12:00, 18:35 Концерт, 17:15 Спів, 21:35 Оп. музика, спів. **Братислава** (298,8) 12:35 Концерт. 16:30, 17:20 Авд. для дітей. **Прага** (470,2) 20:05 Симф. концерт. **Париж** (312,8) 19:46 Андалузійські пісеньки. **Атльона** (531) 21:20 21:30 Спів, **Любляна** (569,7) 21:30 Нар. пісні, **Лянгенберг** (455,9) 14:00 Камер. музика, спів, **Ляйпціг** (382,2) 20:10 „Дер Ферльорене Вальцер" оп. Штольця. 20:25 Давня музика, **Будапешт** (549,5) 12:05 Легка музика, 18:45 Фортепян, 21:20 Циг. музика. **Рим** (420,8) 13:00 Легка музика. 21:00 Опера.

Четвер, 1. березня 1934.

Відень (506,8) 16:05 Програма для дітей. 17:05 Солісти, 18:35 Творч. Оск. Недбаля, **Кошиці** (269,5) 17:30 Мадярські пісні, 19:30 Легка музика, 20:00 Хор, **Прага** (470,2) 11:05 Легка сальонова музика, 19:30 Циг. пісні, 22:50 „Ладібор" оп. Сметани. **Атльона** (531) 20:20, 22:05 Спів, **Ковно** (1935) 19:30 Опера, **Рига** (514,6) 19:05 „Портівський Гадець" оп. Кальмана, **Берлін** (356,7) 17:15 Фортепян, скрипка, спів, **Лянгенберг** (455,9) 20:10 „Світ Опери" музика, спів, **Будапешт** (549,5) 17:30 Танкова музика, 18:40 Нар. пісні, **Міляно** (368,6) 16:45 Програма для дітей, **Рим** (420,8) 17:00 Інстр.-вок. концерт, 21:00 „Арлезіянка" пєса Додета, муз. Бізета.

Львівське радіо.

Середа, 28. лютого 1934.

7:00—8:00 Ранішня авдиція, 12:05, 12:33 Мельодії всього світа (гр. плити), 15:25 Збіжева біржа, 15:30 Господарські вістки, 15:40 Арії та пісні. Ада Сарі (гр. плити), 16:10 Для дітей: „Гей до ліса, до сніжного", пісеньки, два оповідання, 16:40 Листи та програми, 16:55 Нар. пісні (сербська, краінська, дальматинська, словацька, чеська, македонська, сербсько-хужицька, босницька), 17:20 Легка музика з грам. плит, 17:50 Перед днем милосердя, 18:00 Пірати кровавого моря, 18:20 Камер. концерт (італ. музика), 19:05 Всячина та гр. плити, 19:25 Літ. фейл. „Літературне життя Познаня", 19:40, 19:43 Спортові вістки, 19:55 Сільна реум, 20:00 Вибрані думки, 20:02 Любимці ревії та екрану (гр. плити), 21:00 Муз. фейл. „Початок польської опери за Жигмонта Августа", 21:20 Фортепян, 22:00, 23:05 Танкова музика.

Четвер, 1. березня 1934.

7:00—8:00 Ранішня авдиція, 12:05 Популярна музика з гр. плит, 12:35 Концерт, (музика, спів), 15:25 Збіжева біржа, 15:30 Господарські вістки, 15:50 Сальонно-джезовий концерт, 16:40 „Праця міжнар. жін. організацій для миру", 16:55 „Терпіння та радощі кохання" (гр. плити), 17:20 Скрипка, 17:50 Серед книжок, 18:20 Відчит, 18:20 Авд. „Монна Ванна" на основі Метерлінка, 19:05 пос. „Білина Холоденський як історик незалеж. руху", 19:15 Всячина, 19:25 Фейлетон, 19:40 Світовий комунікат, 19:43 Спортові вістки, 19:55 Сільна реум, 20:00 Вибрані думки, 20:02 Концерт творів Рих. Вагнера (музика спів), 21:00 Техн. почт. скрипка, 21:15 Концерт італ. музики, спів, 22:00 Легка музика з гр. плит, 22:30, 23:05 Танкова музика.

Присилайте передплату!

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних обротах 5.29 пол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26:95—27:00, Париж 34:91, Берлін 210:40, Цюріх 171:41, Амстердам 357:15, Прага 21:98, Нюйорк кабель 5:31, Нюйорк чеки 5:30 і три четверті.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни пар. Підволочиська	від	до
Пшениця двір.	19 —	19:75
Пшениця збірна	17:75	18:00
Жито одноцізе	13:75	14 —
Ячмінь двірський	12:75	13:25
Ячмінь на мливо	10:50	10:75
Фасоля біла	22 —	25 —
Висівки житні	7:50	7:75
Висівки пшеничні	8:75	9 —
Висівки пшеничні грубі	9:25	9:50
Ціни парітас Львів	від	до
Пшениця двірська	21 —	21:25
Пшениця збірна	19 —	19:25
Жито одноцізе	15:10	15:25
Ячмінь на мливо	11:75	12 —

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 27. II. масло 3.10, молоко, —.38, сметана —.80, яйця 2.90—3.—

Тенденція на масло, сметану, молоко і яйця удержана.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.40	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Повідомляємо, що п. **Данецький** Осип з Катовиць і п. **Врублевський** Казимир з Кракова — перестали бути представниками Укр. Заг. Енциклопедії. Рівночасно просимо згаданих панів повернути покалові томи і бльочки замовлень. **Адміністрація Укр. Заг. Енциклопедії.**

На Рідну Школу зложили ВП. Учителі СС. Василіянок — Львів 25 зол. з нагоди іменин директора, д-ра Василя Шурата.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобелінові отомани — 30, кушетки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Лендого 6. 34/49 18-20

НАЙКРАЩУ, найтреваліщу і найелегантнішу обуву дістанете в **„Ар — ка"**, Хорушина 11 а. 1076 6—25

ГАРНА КІМНАТА В ЦЕНТРІ МІСТА, умебл., для 1 або 2 осіб, з харчем або без. Зголошення в Адміністрації „Діла".

ХАРЧЕВУ КРАМНИЦЮ дуже дешеву продам, або прийму спільника. Відомість до Адміністрації під „Ф. Ц." 1163 1—2

КОЛОМИЯ. Перейду на емеритуру. В прийму з 1. серпня за малу платню посаду солісинтатора у адвоката або нотаря в Коломиї. — Директор гіпотеки б. комірник літ 52. Ласкаві зголошення до Адміністрації „Діла" „для солідного".

КОМФОРТОВА КІМНАТА до винайму Генінга 24, партер.

КУРС КРОЮ, ШИТТЯ, МОДЕЛЮВАННЯ починаю 10. березня. Вписи Ф-ма **М. Козловська**, Академічна 22. І. п. 1—3

НОВОВІДЧИНЕНА харчева крамниця при вул. 3. Мая 17, поручається ласкавій памяти Пп. Української Клієнтелі. **Глембоцький-Мулькевич.** 24/33 1—2

ОСТОРОГА.

Управа Народної Лічниці остерігає Громадянство перед мантіями, які збирають на будову шпитали лічниці у приватних домах і установах. Управа просить таких збірників віддавати до рук влади. 1160

НЕБУДЕННА НАГОДА

перенесений **Магазин Меблів Бріх і Грінер** Львів, з льокалю Ягайлонська 24. — до нового льокалю **ТРИБУНАЛЬСЬКА 16,** дає з цієї нагоди при закупі меблів 20 проц. опусту. Тел. 21-76. 1043 2—2

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

у Калуші й Перемишлі

Новина!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, черезте перетоплення дзвони зайво.

ОСТОРОГА!

Остерігаємо перед агентами якоїсь жидівської ліярні дзвонів зі Станиславова, які волочаться по селах та ярмарках і подаючи себе за наших відпоручників, напихають людям останню тандиту.

Ми як нікоди так і тепер не послугуємось агентами в тій цілі, що тут забажає доброго товару, довідається про нас з українських часописів, а жидівського агента з його дзвонами відправить до найблизшої божниці.

1115 7—10

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„	0.60
„ на першій сторінці	„	0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п.	зол.	0.15
шукаючі праці	„	0.10
	„	0.07

слова тонким друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол.	480.—
„ „ 1/2	„	250.—
„ „ 1/4	„	130.—
„ „ 1/8	„	70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 33 (13.600). Львів, пятниця 2. березня 1934. Реєстрацію оплати оплачено рахунком. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Півріччя 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Літературна нагорода на рік 1934.

КОМУНІКАТ ТОВАРИСТВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ ІМ. І. ФРАНКА У ЛЬВОВІ.

Товариство Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові започаткувало у 1933 р. роздачу щорічної літературної нагороди за найкращий літературний твір на західних українських землях та на еміґрації. Речинець видання літературного твору визначила Рада Товариства на 1. листопада кожного року, так що „літературний рік" буде тревати від 1. листопада одного року до 1. листопада другого року. Речинцем проголошення нагороди визначила Рада Т-ва день 22. січня кожного року.

У першім році, як початковім, приняла Рада Т-ва під увагу твори з двох останніх літ 1932-33. На заклик Ради Т-ва відгукнулося радо українське громадянство та українські установи, які зложили на цю ціль суму понад 1500 зол. Визначене Радою Т-ва Жюрі відзначило за рік 1932-33 пять літературних творів та наділило їх преміями по 300 зол. Проголошення нагород відбулося 22. січня 1934 року. Ця перша нагорода безумовно причинилася помітно до оживлення літературного руху і принесла вже тепер слідну користь для української літератури.

Рада Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка проголошує отсим **черговий конкурс на нагороду за найкращий літературний твір у черговім 1934 році.** До конкурсу підійдуть твори українського гарного письменства, видані на українських землях поза територією Совітів або на еміґрації окремою книжкою в часі від 1. листопада 1933 до 1. листопада 1934. Рівночасно Рада Т-ва закликає все українське громадянство та всі українські освітні й економічні установи взяти участь у складці на **„літературний фонд 1934".**

В минулому році літературний фонд зложили здебільша українські установи та поодинокі меценати більшими складками. Звертаємося тепер також до загалу українського Громадянства, свідомого ваги оживлення літературного руху, щоби дрібними, але численними складками підсилило в цьому році „літературний фонд" до висоти, яка більше відповідала би престіжові цієї культурної справи.

Висота нагород, їх скількість та склад Жюрі буде поданий згодом. Виказ жертв будемо проголошувати в наших комунікатах у щоденній пресі. Жертви просимо посилати на адресу: Львів, „Центробанк", вул. 3-го Мая 15 з ложиною „Літературний фонд 1934".

ЗА РАДУ Т-ВА:
Богдан Лепкий, голова. **Іван Кедрин**, секретар.
Львів, 28. II. 1934.

ЩО СТАЛОСЯ З СЕМЕНОМ ВІТИКОМ?

Зимою минулого року, спираючися на вістках радянських часописів, подали ми, що в Харкові арештували між іншими також б. українського соціялістичного посла до віденського парляменту Семена Вітика.

Хоч минають вже три місяці, досі не відомо, що в дійсності сталося з С. Вітиком і де він перебуває. Родина арештованого робила всякі можливі заходи, щоби довідатися щось ближчого про його долю, але без успіхів. Вдалося їй лише про те довідатись, що С. Вітик, який в 1925 р. виїхав з Відня до Харкова як „зміновіхорець", мешкав там в будинку Українського Товариства Звязків з Закордоном, пр. вул. Сулово-Куликівській ч. 7. У тому товаристві працював він до кінця травня 1933 р. У тому часі щез він без сліду і є підозріння (?), що Вітика арештували.

Весь час свого побуту на Україні був Вітик у немилості більшовиків. На кожному кроці давали йому відчувати його минуле як „соціялфашиста" та предсідника на Труповому Конґресі в Києві. Навіть під фотографією Вітика, яку вміщено в музею, поклалено відповідний напис, що в соковитих словах пригадував його „контрреволюційне" минуле.

Розвязують сокільські гнізда.

Цими днями розвязала влада сокільське гніздо в *Дубні, повіт Луцьк*. Гнізо це основане в 1927 р. і проявляло живу діяльність та належало до вайцевих сокільських товариств. Положене далеко на заході, на границі етнографічної української території, сповняло воно на місці важну організацийну місію. Населення Дубна дуже болючо відчуло розвязання свого „Сокола". Влада не подала ніяких конкретних причин розвязання. Старшина розвязаного т-ва „Сокіл" в Дубні внесла проти цього розвязання рекурс.

—o—

Стан нижчого шкільництва на Волині.

Згідно з недавно оголошеною шкільною владою урядовою статистикою дня 1. I. 1934 р. на терені волинського воєвідства було всіх 1710 всезагальних початкових шкіл. З того в округах: Дубно — 216, Рівне — 188, Ковель — 186, Луцьк — 165, Сарни — 137, Горохів — 113, Здолбунів — 88 і Любомль — 74. З тоїж статистики довідуємося, що на 100 дітей шкільного віку лише 63 в минулому році ходило до шкіл. З недостачі місця в школах кількадесять тисяч дітей шкільного віку на Волині лишається без науки і росте анальфабетами. Як відомо, за згадану кількість шкіл нема на Волині ні одної управительської, а всі польські або т. зв. утраквістичні.

Фракція проти повороту Ґабсбурґів.

ПАРИЖ, 28. 2. ПАТ. Тутешні дипльоматичні кола відносяться скептично до інформацій преси в справі евентуального повороту Ґабсбурґів на австрійський престіл. Вони звертають увагу на зобовязання приняті австрійським і угорським урядом у двох письмах до конференції амбасадорів з 1921 р., де тоді сказано, що реставрація Ґабсбурґів була би суперечна з основами мирових трактатів і головні держави не могли би на неї згодитися. Крім того дипльоматичні кола підкреслюють, що Угорщина приняла ще більш формальне зобовязання після невдалої спроби посадити на престолі короля Карла.

—o—

Порозуміння, до якого не прийшло.

ЛЬОНДОН, 28. 2. ПАТ. „Дейлі Телеграф" *друкує сьогодні сензаційну вістку*, що в половині січня ц. р. канцлер Дольфус був дуже близький до безпосереднього порозуміння з Гітлером. На основі того порозуміння Ґабіхт мав стати віцеканцлером Австрії. Тоди вільні і внутрішніх справ мали теж обняти гітлерівці. В останній хвилині порозуміння упаремнив віцеканцлер Фей, який при відомій Муссолінія примусив Дольфуса зірвати з Гітлером.

Ширіть наш часопис!

Дня **2. березня**

зреалізуйте

висилку передплати „Діла"

згори

за час до кінця червня ц. р.
щоби взяти участь
у першому і другому
льосуванні „Діла"

Брати відсотки від своїх капіталів не зла річ,
але будете їх мати тоді, коли свої ощадности складатимете
в Кооперативнім Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

25.000 МЕТРІВ
наймодніших вовняних матеріялів
з першорядних фабрик на весняний і літній сезон **на сукні, костюми і плащі** вдалося нам закупити по **сензаційно низьких цінах.**
Для прикладу кілька цін:

Вовна шотляндська 90 шир.	1·65	Вовна Boucle 90 шир.	3·40
Вовна шотляндська Пріма	2·80	Вовна Boucle 150 шир.	6·—
Вовна мішкова 90 шир.	1·75	Шевіоти 150 шир.	2·20
Вовна мішкова 150 шир.	3·75	Шевіоти Пріма	3·80
Вовна кроваділена 90 шир.	1·80	Фльора	3·—
Вовна кроваділена Пріма	3·60	Толедо	3·20
Вовна Панама	1·75	Diagonal 150 шир.	6·50
Вовна мундурова 90 шир.	1·80	Diagonal Пріма	9·75
Вовна мундурова 150 шир.	2·60	Камгари 150 шир.	7·—
Вовна Crepella	3·60	Камгари Пріма	10·—
		Вовна на плащі 150 шир.	6·—
		Вовна на плащі Пріма	8·50
		Вовна на плащі англійська	11·50

УВАГА. **Дешева продаж білих товарів** надалі продовжена і рівночасно **повідомляємо,** що дістали ми вже всілякі **весняні і літні товари і шовки.** — При закупні товарів від зол. 15 даром білети до Великого Театру і Ріжнородностей у партері, а від зол. 5 білети до першорядних кін.

Галицький Магазин Новостей
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

НАСІННЯ
городини, квітів і господарське
з першорядних краєвих і закордонних плянтацій з найвисшою силою кільчення поручає
Едмунд Рідль СКЛАД НАСІННЯ
ЛЬВІВ РУТОВСЬКОГО, ч. 3.
Подрібний цінник висилаємо на бажання — 1130

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Невдачі Франції.

Французьке політичне верховодництво в Европі поважно загрожене, якщо вже не заломане. Безумовно переломовим моментом був прихід Гітлера до влади. **Минулися** часи, коли вся континентальна публична опінія **мусіла** бути франкофільська! Минулися плани про розділ Німеччини, про Рен — як східню французьку границю. Навіть згадка про них дивно нині звучить, а прецінь вони були ще дуже недавно. Ще недавно по виході Німеччини з Ліги Націй, люди поважно думали у Франції про превенційну війну!

Вся французька поверсайська політика була збудована на тезі, що **буде можна** з обезброєною Німеччиною зачати нову війну. А в тій війні розправитись з нею так, як це не пощастило зробити у Версалі. Одначе невміння спровокувати цю війну — ключ всіх недавніх подій. Колиж Франція була не всилі знищити Німеччини, не лишається її сусідам нічого іншого, як тільки шукати з нею порозуміння. Ця льогіка розкладає сьогодні т. зв. французький бльок, дає силу та ініціятиву іншим.

Гугенбергова балаканина в Льондоні протверезила Москву. Там побачили всі найбільші оптимісти, що світова ситуація різко змінилася і що річ уже не в тім, чи буде світова революція, але щоб не допустити до поділу СРСР.

Надто поквапна щирість німецької політики викликала совітсько-польський пакт. Одначе без Польщі не можна дістатись до СРСР. А тут наглить справа Саари. Тому за хвилю прийшов пакт польсько-німецький. Це вже почав тріщати французький бльок. Перший французький союзник кинувся робити свою, а не французьку політику. Зі здивуванням довідався світ, що на польсько-німецьке порозуміння Франція не була приготована. Ось „Die neue Weltbühne" аналізуючи важке становище Польщі між московськими більшовиками та німецькими гітлерівцями, признає правду польським політикам, що мусіли собі сказати: „Бог високо — Франція далеко..."

Не встиг світ ще перетравити ті закордонні політичні події, що вказували на ослаблення впливів Франції, коли постиг Францію новий удар: внутрішнє потрясення, що показалося вислідком **чужих** закордонних чинників. Говоримо про аферу Ставіського, яка безперечно була фінансована зза кордону. Крізу французького уряду викликано **розвідчицькими** методами. Сьогодні ціле слідство в справі Ставіського крутиться не так довкола його обманств та корупції урядничого франц. апарату, як довкола питання: чиїм агентом був Ставіський.

Очевидно, що франц. внутрішня кріза сильно відбилася на її міжнародній позиції. Оце Мусоліні зараз-же використав паризьку заверюху та німецький, ще молодий, фашистівський романтизм. Канцлер Дольфус і пальцем не рушив би без дозволу Італії. На її давім залізною рукою здавив там фей франкофільські соціялістичні сили. Згинув при цьому і відомий з гіртенберської афери посол Кольсман Валіш.

Сумерк французького дипльоматичного хисту проявився двічі: Франція не уміла перевести інтервенції в Німеччині та не попробувала навіть обстати за своїх в Австрії. Модерний сприт виявив зате Мусоліні. У тих самих умовинах, за істнування тогож самого пакту Кельога — перевів власні плани.

Деяку активність французької політики виявив недавній „балканський пакт". „Балканський пакт" (без Болгарії та Альбанії!) створений на те, щоб Греція могла далі денаціоналізувати болгар у Тракії, щоб Сербія лекше ущасливлювала македонців, щоб Румунії не пошкодила Добруджа, а Туреччині — Адріянопіль. А сама Болгарія, щоб задушилась у тому совітсько-балканському кільці без виходу до Середземного моря. Балканський пакт має протиталійське вістря, але передчасно ще казати про італійську програну на Балкані.

Зате вплив французької політики зменшився також у Празі. Чехословаччина саме на днях провела девалюацію корони, не вважаючи на протест Франції. Іншими словами: зробила те саме на економічному полі, що Польща на політичному. Дбає за свої чехословацькі, а не французькі інтереси. Французький протест у Празі спромігся тільки на те, що замісць на 25 проц. обнизили золоте покриття корони на 16.6 проц. Але для Франції, що свою потугу базує на золотій валюті, це неабиякий удар. Та чи вважала Франція на свою союзницю, коли контингентувала імпорт із Чехословаччини?

Деякого принизення зазнала французька політика й від Сталіна. Як вже відомо, Сталін похвалив колись „французьку" Лігу Націй. Зате Франція авторитетно зобовязалася підтримати престіж Совітів ствердженням, що на Україні нема голоду. Але Франція не хотіла того явного обманства робити офіціяльно. Виконав це за неї „приватно" Еріо. Однак СРСР почав це за неї „приватно" Еріо. Тут виступив сам Сталін, а там Еріо! Результат? Навязання дипльоматичних зносин з Мадярщиною, наказане Угорщині Мусолінім. Коментарі европейської преси? Демонстрація Сталіна, що він не звязаний з протиревізіоністичним бльоком.

Навмисне списали ми стільки фактів з останніх часів. Хотілось показати, як французька дипльоматія потерпіла болючі поразки.

Преса догадується, що з отих подій зведеться новий політичний бльок: **Італія-Австрія-Мадярщина**, посередньо — Болгарія. Мусоліні йде до давньої своєї цілі: сполучення з Мадярщиною. Мусоліні послідовно проводить свої засади в життя не зважаючи на інших. На місце завмираючої провідної ролі Франції вступають нові сили. Коли вони остаточно закристалізуються — прийде черга на нову перебудову Европи.

К. Р.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання та всякі тканини
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Моделі убрання пальта **продає просто консументам по гуртових цінах**
ФАБРИКА Рот і Ругдерфер ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 3. І. п. (над кіном Паляс).

Польща підготовляє всесвітню виставку.

Як відомо, в Польщі підготовляють на 1943 р. всесвітню виставку у Варшаві і тимчасовий її комітет виробив уже плян її буджету, що передбачує на найосновніші роботи, тобто зрівнання, каналізацію й меліорацію площі, електричні, ґазові й водопроводи, окрему трамваєву й залізничу лінію 30 міл. зол. Других 30 міл. зол. передбачує буджет на будову 200 тис. куб. м. будівель і павільонів, а окремих 20 міл. зол. на внутрішню обстанову, адміністрацію, пропаганду і т. д. Отак влаштування виставки коштувалоб разом 80 міл. зол., але велитенських фондів вимагатимуть ще приготування столиці й інших міст Польщі на приїзд гостей зза кордону, що схочуть ці міста оглянути. Хто дасть ці велитенські суми, в буджеті не сказано.

Китайська червона армія наступає.

З Пекіну повідомляють, що в порті Кюкянґ стоять на ріці Янгтсе дві анґлійські, дві американські і дві японські канонірки, що мають забезпечити інтереси громадян тих держав на випадок захоплення міста відділами червоної армії, що в силі 5.000 голов відкинула китайські урядові війська і підійшла до міста на віддаль 3 км.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 2. БЕРЕЗНЯ 1934.

РЕНЕ ПЮЖОЛЬ.

Рівна мірка.

Одного вечора, коли пан Саґотіє вертався вечором з бюра до дому, почув він за собою якийсь жіночий голос: „Сервус, Бібі". Здивований він обернувся. Він, 50-літній, не звик до таких ніжних назов, як „Бібі". Але дама, яка промовила до нього, була дуже гарненька. Вона навіть приглядалась йому хвилиночку, якби оцінювала його оком, а потім, якби нараз рішилась і дозволила йому супроводити її. Пан Саґотіє справді пішов із нею.

Коли він знов опинився сам на вулиці, стало йому ніяково. Він соромився сам перед собою і не хотів, щоб його хто запримітив на цій вулиці, тимбільше, коли згадав, що тут десь недалечко мешкає один із його бюрових товаришів. Ішов він попід стіни домів, нишечком, сходюрбився, щоб стати меншим. Коли йшов уже головною вулицею, стало йому лекше і поглянув на годинник.

—О, до сто чортів! Уже пів до 8-ої! Що скаже мені моя жінка? Вона так звикла до моєї точности, що готова хвилюватись і закінець подумати, що мені трапилось якесь нещастя. Треба взяти авто.

Розглядаючись за автом, зовсім механічно підняв руку до свого портфеля і перелякався. Портфеля не було. Перешукав усі кишені. Нараємне. Портфель щез. „То це та проклята... вкрала мені!" подумав Саґотіє скажений. Він знав певно, що мав портфель при собі. Проклинав він ту свою гарну незнайому останніми словами. У портфелі було 3.000 франків, карта тотожности, чотиролисткова конюшина і фотографія його жінки. Не була досить велика втрата для урядовця середньої кляси, а тепер він мусів іще вертатись пішки до хати.

Як зможе він затаїти всю цю історію перед жінкою? Вонаж зараз відкриє втрату, коли він тільки нічне вечором роздягатися, бо він має звичку класти свій портфель поруч себе на нічний столик. Як тільки ввійде до хати, вона нічне його розпитувати, чому так пізно. Найпростіше буде щось вигадати. Остаточно кожний може згубити портфель.

Зрештою жінка згубила минулого тижня бльочок із трамваєвими білетами і коли він докоряв їй за необережність, вона всю ніч проплакала.

— Але — думав він по дорозі — ця злодінка не втече мені! Це булоб несправедливо. Я мушу боронити суспільної моралі і права. Подам на неї поліційну скаргу: точно опишу її особу і поліція вже винайде її та присвинить. Я вже використаю всі свої впливи і вона дістане бодай рік вязниці. Так, це мій обовязок потягти її до відповідальности. Але жінці мушу сказати правду, хоч як мені це неприємно.

І по хвилині думав далі:

— Неприємно, але остаточно чому? З мого боку було дуже негарно, нечесно, що я зрадив її... я не повинен був цього робити... Автім: людина слабо, грішна... Жінка зрозуміє мене і вибачить. Я буду мусіти зробити їй якийсь гарний дарунок, щоб її переблагати. Так, так! Як тільки ввійду, найкрапе буде все їй щиро розказати... а якби ефект був недобрий і вона почала кричати... треба буде теж кричати. Я вже дам собі якось раду і виправдання найду. Від якогось часу вона зовсім мене заведбує... не журиться мною. Ніщо дивного, що я попав у такий настрій... Вона сама винна, що я спотикаюся. Це буде для неї наукою на будуче. Хоча ніколи не можна знати з жінками, яктам... Ну, побачимо.

Коли він прийшов додому, застав свою жінку заплакану.

— Що сталось? — спитав він спантеличений. — Плачеш так, якби хтось умер.

— Я не тому... — хлипала жінка.

— Отже чого?

— Мені вкрали мою... торбинку і... сорок два франки... і нову пудерничку.

— В який спосіб може хтось украсти тобі з рук твою торбинку?

Жінка паде навколішки і ридає:

— Мій коханий, вибач мені!

— Говори точніше, бо я нічого не розумію.

Жінка сповідалась важко:

— Я верталась від Матильди. І була дуже втомлена. І пізно було. Якийсь пан, дуже елеґантний в авті, підїхав, запримітив, як я йду поволі.. і запрохав мене, щоб я сіла... що підвезе мене... Розуміється, він мав зовсім чесні інтенції. Я вагалась, але пізніше побачила... і так це сталось...

—Гарна історія! — відповів гнівно Саґотіє

— Я не повинна була згодитись... плакала жінка далі — але я не мала сили волі... І коли я пробувала сісти в авто, він вирвав мені з рук торбинку і швидко відїхав. Я не могла навіть крикнути, така була приголомшена. Мій коханий! я знаю, що ти добрий і що мене зрозумієш і вибачиш мені!

Саґотіє весь блідий від гніву стискає пястуки і кричав:

— Я маю тобі вибачити? За кого ти мене вважаєш? Я не дозволю плямити мого чистого прізвища! Я не хочу з тобою разом жити!

Жінка обіймала його і плакала:

— Ти мені вибачиш! я вже більше не буду.

Але Саґотіє був невблаганно суворий:

— Ні! — відповів він — ти ще нині покинеш мій дім, вернешся до своїх родичів, а я завтра повідомлю свого адвоката, щоб вніс розводову скаргу!

Перекл. *М. Б.*

—o—

З польської преси.

Про польську закордонну політику та український Академічний Дім у Львові.

Визволення 40-міліонового народу — немину чий історичний процес.

Звичайна річ — польська закордонна політика й український Академічний Дім у Львові стоять у дуже невеличкому взаємному звязку, а проте обі теми — цікаві! І коли вони обі найшлись поруч себе в останньому числі „Бунту Млодих“ (з 20. лютого), то вже хочби лише через оті дві статті ціле число стало живе й ріжнородне.

Польська закордонна політика в обемистій статті **Адольфа Бохенського** — це теж українська тематика. Актуальною закордонною політикою автор не займається. Кажучи про „мазрамі“ тієї політики — підходить до проблеми з історичної перспективи, з погляду далекого минулого Польщі і її далекої будуччини. Тому стаття має вартість глибіню історичних пригадок і далекосяглістю висновків.

У першій частині автор звертає увагу, що моменти доброї міжнародньої конюнктури, яку має нині Польща, не є вічні, і що міжнародні відносини є надзвичайно пливкі. Тому пересперігає перед оптимізмом, що випливає з нинішньої корисної для Польщі ситуації, якщо міг би закрити трівкі небезпеки.

У другій частині автор, кажучи про польські настрої, признає провідну ролю в їх формуванні — Романові Дмовському. Саме щодо розуміння закордонних проблем — над великою частиною поглядів польського громадянства панує всевладно ендецька русофільська теорія Романа Дмовського, дарма, що деякі визнавці тої теорії може й обурились би, колиб їм закинути, що остають під ендецькими впливами.

У польському громадянстві автор добачує дві омани (ілюзії): „мала“, — що експанзія Німеччини звернулася трівко у південному напрямку і нема вже небезпеки для польських західних границь від німецького територіяльного ревізіонізму, та „велика“ омана, що експанзія Росії (Совітів) звернулася трівко на схід і нема небезпеки, щоб Росія вернулася до свого европейського імперіялізму. „Малу“ оману має мало одиниць у Польщі, „велику“ велика сила. „Але найбільш може дивувати віра одних і тих самих людей в нічим неперерваний антагонізм з „відвічним ворогом“ нїмцем і в безперервні добрі відносини з Росією“.

Автор пригадує, що „велика сучасна держава має звичайно не одну політ. програму, але кілька програм, які по черзі приходять до голосу. Програма Штреземана й програма Розенберґа це дві зовсім інші речі. Тільки в Польщі зацікавлення закорд. політикою є таке мінімальне, що справді істнує в тій ділянці тільки одна програма... Віра, що саме в Росії завжди аже буде перемагати програма добрих відносин з Польщею — це подиву гідна омана“.

Тут автор пригадує „постійні осциляції рос. політики й експанзії“. „Від часів Олександра Невського аж до Чічеріна й Літвінова ми мали вічне мандрування експанзії — від турецького фронту до фронту шведського, від австрійського до азійського. Булоб річю дуже дивною, колиб Росія вже не мала вернутися до фронту західного і колиб зміна, яка зайшла кілька літ тому, мала вже бути зміною останньою! Хто хоче, хай собі вірить...“

Тут автор пригадує м. і. величезну помилку Вільгельма II., що вірив у тривкість рос. експанзії виключно на схід та перечислює хронольогічно ексклюзивність російського імперіялізму в усіх можливих напрямках. І ставить тезу.

Польська прилюдна опінія мусить рахуватися з поворотом російської експанзії до Европи. Польська прилюдна опінія мусить рахуватися з поворотом німецько-російського порозуміння проти Польщі.

Р. Дмовський мав правду в 1907 році, коли радив полякам зблизитися до Росії, щоби не допустити до сементування німецько-російського порозуміння у польській справі. Але між 1907 та 1933 є велика ріжниця. Нині Дмовський пропаґує ворожість до Німеччини та наближення до Росії не задля підтримання німецько-російського антагонізму, а саме через злогадний брак того антагонізму. Тимчасом аксіомою польської політики має бути поглиблення нім.-рос. антагонізму і використання його.

В останній частині своєї великої статті (що займає майже дві повні сторінки вел. формату: „Бунту Млодих“), автор ставить вже точки над „і“:

Польща мусить позбутися або німецької або російської небезпеки. Небезпека від Німеччини є трівка постільки, що Німеччини нема змоги внутрішньо ослабити. Але можна це зробити з Росією. Коли Німеччина зединилась — Наполеон III. втратив корону, а Франція свою провідну ролю в зах. Европі. „Що коштуватиме Польщу повне знівечення національних рухів в границях Росії і закріплення тої держави у зединеній формі?!“

„Не треба обманювати себе: доля Польщі у німецько-російських кліщах не буде в будуччині гідна зависти. Єдиним виглядом на справді самостійницьке і великодержавне становище є поділ східного сусіда на два організми, що себе поборювалиб.

Є в історії неминучі процеси. До таких безумовно мусимо зарахувати визволення 40-міліонового народу. Краще, щоби це сталося з нами, ніж проти нас. Коли вибухло національне грецьке повстання, політика Вел. Британії ішла в напрямку охорони Отоманської Порти. Однак в одному моменті Юрій Каннінґ спостеріг, що це процес надто сильний, щоби можна його на постійно придусити. Якщо Греція має бути незалежна — сказав він — то хай буде радше завдяки нам, а не проти нас. І це була генеза Наваріну. А проте охорона Туреччини була засадничим наказом державної англійської рації, а російська небезпека буде навпаки одною з великих небезпек, що загрожуватиме Польщі. Польська прилюдна опінія мусить завсіди здавати собі справу, що поділ Росії на дві держави, це подія в найвищому ступні корисна для нашої будуччини.

Однак українська справа не є лише закордонною проблемою, — це також внутрішня проблема. Якщо велика спроба з 1920 р. не вдалася, то передовсім тому, що розвязала українську проблему як закордонну, залишаючи неполагоджену як внутрішню. Концепція „статус кво“ в нинішніх границях і самостійної України над Дніпром, а не була концепція квітневої (варшавської) конвенції, мусить бути окреслена, як тісна. Нова польська ґенерація розвяже ту справу на площині багато ширшій, на підставі дуалів, що моглиб лучити два свобідні і незалежні народи й держави... Без полагодження національних справ неможливо уявити собі корисну для Польщі розвязку східної проблеми.

Польська опінія мусить собі ясно здавати справу, що нема у світі вічного договору. Якщо риський договір має бути колись змінений — хай ця зміна означує зміцнення, а не ослаблення Польщі.

— Як бачимо, автор воскрешує ідеї, що їх проголошував колись Волошиновський і Голуко (обидва — на жаль — від них згодом відвекались). Робить це лише публіцистично багато краще, з великим арсеналом історичного знання та з силою переконуючої льогіки.

„WIR WOLLEN EINE REPORTAGE FüR DEN „BUNT MŁODYCH“ MACHEN“.

Черговою статтею у „Бунті Мл.“ є — як згадано — розмова п. Мечислава Прушинського в українськім „Академічнім Домі“ у Львові. Починається репортаж описом вул. Супінського та будинку Акад. Дому.

„...Вже ниці цей дім славний: що якийсь час студенти-поляки приходять сюди з каменями вибивати шиби. Бо, як кажуть, з цього дому рік-річно лістають доповнення боївки з ОУН.“

„Кільканацять сходків і ми в голю. Все пригадує пересічний акад. польський дім: голь брудний, темний, сходи також, на стінах великі чорні таблиці з білими оловістками. Тільки що написи в українській абетці.

Wir wollen eine Reportage für den „Bunt Młodych“ machen“ — звертаємось до молодця, який виглядає тут як у себе дома. Починаємо розмову по німецьки з чемности до господарів. Так, як добре вихований росіянин починав перед війною розмову з поляком по французьки.

Чемність помагає. За хвилину вводить нас ще темніший, ніж голь, коритарем до малої сальки, пів канцелярії, пів ждальні. Перший товариш українець, що нас впровадив, залишає нас, кажучи, що йде шукати когось з управи. Наразі користаємо з нагоди, щоби почати гутірку з двома присутніми хлопцями. Вони чемні — і мабуть — з наших відвідин досить бавляться. Бо поляки — це рідкий гість в їхньому домі...

Ту надзвичайно цікаву й довгеньку розмову передамо завтра.

СПИСОК управнених до участи в першому і другому ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА“

(Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

94) „Народня Лічниця, Львів. 95) Дир. Іван Охримович, Львів. 96) Евген Чучмає, Львів. З КРАЮ: 97) о. Іван Коцик. 98) Д-р Іван Ржій. 99) Ірина Коцюбінська. 100) о. Волод. Самотулка. 101) о. Лев Крушельницький. 102) Д-р Іван Белей. Войнилів. 103) Д-р Теоф. Окуневський. 104) Опер. спів. Мих. Голинський. 105) Павлина Рицкова. 106) Осип Андрійович. 107) Юстина Шухевичева. 108) о. Лев Залужний. 109) Д-р Василь Газаревич. 110) Ректорат гр.-кат. Малої Семинарії. Рогатин. 111) о. Теодозій Кудрик. 112) Волод. Дудкевич. 113) Лев Данилюк. 114) о. Евст. Радкевич. 115) о. Михайло Дрогомирецький. 116) Д-р Данило Кулик. 117) Софія Ілевич. 118) Д-р М. Комаравський. 119) о. Омелян Кравович. 120) о. Іван Придаткевич. 121) о. Михайло Грималюк. 122) Волод. Рудавський. 123) Олекс. Кулинич. 124) Ярослав Онуфрик. 125) Д-р Олекс. Кованевич. 126) Юлія Лепкалюк. 127) Евген Порайко. 128) Григ. Грозин. 129) о. Север. Гаванський. 130) Василь Породко. 131) Д-р Осип Левицький. 132) Іван Яремич. 133) о. Степан Ковалів. 134) Д-р Зеновій Левицький. 135) о. Михайло Бронко. 136) Волод. Бозкар. 137) о. Степан Кіржецький. 138) Іван Олійнисьчий. 139) о. Любом. Зарицький. 140) Володимира Сімович. 141) Кружок „Рідної Школи“, Джурин. 142) Настя Микитчук. 143) Дмитро Красновол. 144) о. Іван Галібей. 145) о. Богдан Домбчевський. 146) Д-р Богдан Дольницький. 147) о. Григ. Зінко. 148) Бронім Радловський. 149) Читальня „Просвіти“, Романів. 150) Лев Кобзар. 151) Семен Васьлак. 152) Марія Тимахів. 153) Григ. Стахів. 154) Іван Лялик. 155) Осип Петрицький. 156) Яросл. Олесюк. 157) Бронислав Томак. 158) Михайло Гуцалюк. 159) Василь Мерева.

(Дальший виказ в чергових числах.)

—o—

Закарпаття.

РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО ШКІЛЬНИЦТВА.

Читаємо в мукачівському „Учительському Голосі“ за лютий:

В перших днях січня ц. р. рознесли часописи вістку, що меншинний комітет Союзу Народів у Женеві відкинув петицію голови „Русской Ради Народной Обороны“ в Америці Михайла Югаса. В петиції скаржився Михайло Югас, що влада Чехословаччини не старається про автономію і про шкільництво Підкарпаття. Отже справа нашого шкільництва опинилася перед Союзом Народів. У Югасовій петиції твердиться, що на Підкарпатті є лише 800 українських (руських) народніх шкіл (треба розуміти 800 клас) і нема ані одної української горожанської виділової школи. Само собою розуміється, що петицію з такими твердженнями мусів меншинний комітет Союзу Народів відкинути.

З цієї нагоди оглянемо коротку життєву дорогу нашого шкільництва. Про наше шкільництво можемо говорити лише від часів повоєнних. Перед переворотом, коротко і ясно кажучи, тут таких шкіл не було. Були тут лише школи мадярські, і це є одинокою причиною сумного культурного й економічного стану нашого народу.

По перевороті зродилося і наше шкільництво та що-року росло. В році 1920. було на Підкарпатті 321 шкіл українських з 532 класами, а до року 1931 зросло це число на 425 шкіл із 1.383 класами. В роках 1932 і 1933 шкільний реферат для поширення народнього шкільництва виконав багато. **На початку шкільного року 1933-34 є вже тут 490 українських шкіл з 1823 класами, в яких дістає шкільне виховання в українській мові 92.706 дітей.**

Всіх горожанських (виділових) шкіл з українською викладовою мовою в році 1920 було 2 з 28 класами і 1.131 дітьми. На початку шкільного року 1933-34 стан українських горожанських шкіл такий: число шкіл 16 із 105 класами і 4.400 учениками.

Отже хто йде з нашим шкільництвом на міжнародній форум, той мусить знати дійсний його стан. Але ми не можемо твердити, що в нашім шкільництві все в порядку. Дивлячися на нього оком правдивої демократії, найшли би ми там такі діла, які потребують **негайної**

РАСА -- ЕТИКА
Суспільний порядок у світлі капітальної сатири -- це
Родина
А. Слонімського
у Великім Театрі

зміни. „Учительська Громада" має працювати в тім напрямі, щоби шкільна управа Підкарпатської Руси всі недостатки наших шкіл виправила.

Аргус.

ХОЧУТЬ КОЛЬОНІЗУВАТИ ЗАКАРПАТТЯ.

В ужгородському щоденнику „Карпаторусскій Голос" із 24. лютого ц. р. вичитуємо, що праське міністерство суспільної опіки разом із міністерством хліборобства хотять перевести кольонізацію безробітних на державних землях. Біля Пільзна й Копиць цю кольонізацію уже переводять. Найбільша кольонізація має бути переведена на державних землях Закарпаття. Там почнуть меліораційні роботи здовж рік Ляториці й Боржави. Є чутки, що на Закарпатті назначать біля трицять тисяч гектарів землі під кольонізацію безробітними. Лихо в тому, що окружні уряди на Закарпатті не ведуть точної евіденції безробітних, яких у пору найбільшого безробіття нарахували лише 2.100. Колиб прийшло до здійснення цієї кольонізації, тоді покличуть на Закарпаття безробітних з історичних країв, а це тому, що нібито бракує потрібного числа безробітних закарпатців.

„GUTE LAUNE"
Веселий настрій може тепер кожний мати читаючи
GUTE LAUNE.
GUTE LAUNE
це новий місячник для веселих людей і тих, що ними хочуть бути.

З ПОДОРОЖНІХ ВРАЖІНЬ.

Моє „інкогніто". — Справи, які завели мене до Відня. — Візити та стрічі. — Несподівані запросини. — Перша ластівка віденської бурі.

До Відня їхав я на короткий час. Не їхав туди, щоби відпочивати, але на те, щоби полагодити деякі справи. Тому в Відні не бажав я бачитися та стрічатися з багатьома людьми. Зокрема бажав я просунутись неспостережно і незамітно попри горизонт української віденської кольонії. Еміграція, як відомо, дуже перечулена та вразлива на звязки з рідним краєм. І тому входити з нею в контакт треба основно, тобто треба її всесторонно інформувати про життя-буття краю, а до того треба це робити не один раз і не два, а стільки разів, скільки стріч маєте з видатними емігрантами. А на еміграції, як відомо, усі видатні, усі цікаві й усі мають однакове право на джерельні інформації з усіх ділянок життя. На це в мене не було часу. І тому я старався бути чеспостережним і невидимим. Відень — велике місто і досягнути цього легко. Так собі я думав. Але дійсність розчарувала мене.

Йду якось одного разу втомлений і задуманий незамітною вуличкою. Аж нагло чую: „Моє поважання!" Оглядаюсь і очам своїм не вірю. Стрічаю доброго знайомого. „Що і як?" — питає. „Що вас сюди привело?" — І т. д. і т. д. Говоримо і йдемо. Минає мінута за мінутою, минає пів години. Ми далі говоримо на бенальні теми. Йду до каварні. Розлучаємось. Ось і великий Відень, в якому можна нібито згубитись. Та були такі випадкові стрічі і в каварні і в ресторані. Була одна навіть екзотична, що так скажу, стріча. На вулиці стрінув я знайомих ще з 1919 р. з Великої України. Якби не ця стріча, забув би був, що таких людей я колинебудь знав. Таким чином моє „інкогніто" пропало. Одначе я рішив, що це не буде мати ніякого впливу на розложення мого часу, короткого часу, призначеного на побут у Відні.

Моїм завданням було перш за все ввійти в діловий контакт з Допомоговим Міжконфесійним Комітетом для голодуючих у СССР, що працює в Відні під проводом кард. Інніцера. Видатним членом цього комітету є греко-католицький парох при церкві св. Варвари о. д-р Горникевич. У комітеті проявляє він багато ініціятиви та вкладає туди дуже багато праці. До нього спрямував я свої кроки. Найшов його у парохіяльній канцелярії, а потім найшовся в його гостинному домі. Тут довідався я, що про мій приїзд знав уже інший рухливий член Інніцерівського Комітету, д-р Е. Амменде і що він пошукує за мною. Ми умовались про стрічу з ним та обговорили теперішній стан протиголодової акції як у краю, у Львові, так і тут, у Відні. Багато часу забрав нам розгляд плянів дальшої роботи на тій ділянці.

На другий день стрінулись ми з д-ром Амменде та взаїмно себе інформували про т. зв. голодові справи. В д-ра Амменде дуже широкі та навіть далекосягні плани на протиголодовому відтинку діяльности. Але про них не місце тут писати. Всього ми не обговорили. Продовження розмови відбулося чергового дня в канцелярії д-ра Амменде. Там мав я нагоду познайомитись з цілою низкою фотографічних знимок, оброблених у часі найбільшого голодового лиха в Харкові у 1933 р. Фотографії роблять дуже сильне враження. Ці знимки будуть ілюструвати нову публікацію д-ра Амменде про голод у СССР, оброблену на основі найновіших матеріялів і даних, зачерпнутих з більшовицьких і небільшовицьких джерел. Праця та вже в друку. В робітні д-ра Амменде мав я приємність познайомитися з поважним і добре зорієнтованим у національних відносинах Европи редактором німецького місячника „Нація і держава". Говорили ми багато про голодові справи. Устійнили дещо. Та говорили й про найактуальніші події дня як австрійські так і позаавстрійські. Зачіпали і справи конгресу організованих національностей Европи.

З о. д-ром Горникевичем відвідав я і провідника віденського міжконфесійного допомогового комітету кардинала о. д-ра Інніцера. Зробив на мене якнайкраще враження, як зрештою і на всіх тих, які мали приємність входити з ним в особистий контакт. Енергійний, рухливий, бистрий, відданий цілою душею своїй релігійній і гуманітарній праці, повний віри в успіх початої акції. Виходив я з кард. палати підбадьорений і вдоволений. Не вплинула на мене вже потім пригноблююче і вістка про те, що більшовицький Червоний Хрест відписав Міжнародньому Червоному Хрестові в Женеві на інтервенцію та запит цього останнього про голод, що в СССР ніякого голоду нема і тим самим нема ніяких людських жертв наслідком голоду. Лист написаний не в версайському, а в чисто московському тоні. Його змістом обурені.

Полагоджуючи ось-так усякі справи, я мав не багато часу для себе. Та всеж почував я потребу в пообідовому часі знайомитись у каварні з ходом політичних подій із місцевої преси. Коли так одного дня я прибув до каварні — там ждав на мене симпатичний молодий студент, репрезентант „Січи". Він привитав мене у Відні і запросив до „Січи". Його бажанням було, щоби я виголосив інформаційний реферат про положення та відносини в краю. Виявилось, що до завтрішнього дня повідомити та зібрати всіх на виклад неможливо. А я міг його влаштувати саме тільки на другий день, тобто завтра. Бо післязавтра я мусів уже залишати Відень. Цим симпатичним репрезентантом „Січи" був п. М. Сисак. Від нього я довідався, що теперішня „Січ" рухлива. Має тепер коло 40 членів. Внутрішньо переживає скомпліковане напруження, але назовні виступає одноцільно. Перед самим моїм приїздом влаштовувала вдатний литовсько-український вечір. Розмова з віденським січовиком була приємна, бо був це культурний і розумний молодець.

За весь той час діялися в світі і навіть у Відні поважні речі. Австрійський канцлер їздив до Будапешту. Там його незвичайно витали. В пресі було на тему тієї поїздки доволі всяких менше і більше правдоподібних поголосок, а найбільше здогадів. Офіціяльний комунікат про поїздку був дуже лаконічний і маловимовний. Французька революція так якби кінчилась. Революційні вогні потахали. Зате австрійські національні соціялісти проявляли нелегально неабияку активність. Це видно було і в Відні. Вечорами наприклад навіть під ногами прохожих вибухали паперові петарди, що денервували прохожих і робили відповідний настрій непевности. Таких вибухів бачив я на власні очі кілька. Поліційні стоянки були скріплені. Всі державні будинки були бережені військом.

Аж нагло одного ранку появився в пресі урядовий комунікат про те, що віденські соціяльні-демократи і більшовики підготовляли в Відні переворот. В будинку соціялдемократичної партійної управи найшли богато зброї, а саме, крісів, бомб, машинових крісів і вибухових матеріялів. Таке вичитував я з урядового комунікату про вислід переведеної вчора у партійному соціялістичному домі ревізії. Така вістка була сензаційною і вона добра не віщувала. У Відні ж соціял-демократи були панами положення. Ця ревізія була безсумніву першим, що так скажу, воєнним кроком уряду супроти соціял-демократів. Можна було сподіватись, що соціял-демократи приймуть цей крок за визов. Після появи згаданого комунікату справа націоналсоціялістів і націоналсоціялістичної небезпеки відійшла в тінь. Репресії проти соціялдемократів поширились з Відня на всі австрійські краї. Щось готовилось.

Віденські органи безпеченства почали пильно інтересуватись чужинцями. Поліційний урядовець відвідав і мене та спитав чемно про ціль мого приїзду до Відня. Діставши та списавши інформації, перепросив за такий допит і розпращавшись вийшов. І з цього видно було, що в Відні комусь під ногами земля горить. Хтось чогось надіється, може боїться, а може прикидається лише таким, що боїться. На всякий випадок уряд на все мав сторожке і вразливе око.

В. Мудрий.

НЕ РОБІТЬ КРИВДИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ!

Установа, що не передплачує „Діла" для своїх членів, робить їм найбільшу кривду, бо позбавляє їх інформацій точних, основних і з першого джерела. Тому всі читальні, кооперативи, кружки „Р. Ш." й інші народні установи повинні заабонувати „Діло" для своїх членів.

Вбивників Пренса не викрили.

ПАРИЖ, 28. 2. ПАТ. Стверджено, що тіло судді Пренса не виказує ніяких ран, а рани повстали наслідком пошматування тіла потягом. Лікарська комісія не могла ствердити, чи стався випадок самогубства чи вбивства.

„Журналь" повідомляє, що поліція знайшла біля місця злочину фляшечку із ліварства з ціанкою, з якого можна тільки відшифрувати кінець „аль". Фляшечка кудись пропала. Одначе аналіза не виказала в тілі Пренса ніякої отруї ані наркотика. Слідчий суддя увагся до мешкання вбитого, щоби переслухати родину. Суд отворив теж касу небіщика і забрав документи до переглядання.

ХТО ВРЕШТІ ВБИВ ПРЕНСА?

ПАРИЖ, 28. 2. ПАТ. У звязку з тайною смертю радника Пренса пишуть деякі щоденники, що за інформаціями в тій справі требаб звернутися до польської поліції в Катовицях, у яких, як відомо, Пренс був підчас плебісциту на Гор. Шлеську прокуратором. Преса догадується, що т. зв. кастурові суди німців проявляли тоді велику діяльність, а Пренс завзято ліквідував ці орґанізації. Якщо треба булоб — пишуть ті часописи — відкинути гіпотезу, вбивства Пренса у звязку зі справою Ставіського, тоді требаб шукати інших чергових мотивів цього злочину.

Які свята святкуватиме Німеччина?

БЕРЛІН, 28. 2. ПАТ. Рада міністрів Німеччини ухвалила закон, що устійнює три національні свята: свято праці 1. травня, день героїв війни, що припадає би на 5 неділю перед Великоднем і свято обжинок у першу неділю після св. Михайла. Крім цих трьох національних свят закон наказує святкувати обовязково Новий Рік, Вел. Пятницю, Світлий Понеділок, Вознесення, Понеділок після Зелених Свят, день покути і Різдвяні свята. Країни з евангелицькою більшістю малиб ще крім цього святкувати свято реформації, а з католицькою більшістю — свято Божого Тіла.

Товари блаватні | вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни. Львів, Ринок ч. 29.
7153 1—180 Телефон 25-55.

Охорона меншин у теорії і практиці.

Наради у меншинній комісії Унії Товариств Ліги Націй.

На останніх зборах Унії Товариств Ліги Націй в Брюселі найбільш гостро стояла в комісії меншостей справа болгарської меншости в Македонії. Напередодні одержано телеграму, що через недугу болгарський делеґат приїхати не може і просить справу відкласти. Але югославянський делеґат, проф. Шахович, всеж добився того, що його вислухали і він подав комісії свої коментарі до довгого меморіялу, який він передав у відповідь на меморіял болгарський. Професор Шахович катеґорично заявив, що в Югославії *нема болгарської меншости* (!) і додав, що більше до цієї справи повертати не буде. Така рішуча відповідь і таке розвязання македонської справи зробила своє враження, але дебати відложено і комісія з цікавістю чекає нової відповіди болгар на всі арґументи і заяви югославянського делеґата. Загальний висновок який випливає мимохіть з отих дебат, що на Балканах є ще досить горючого матеріялу...

Далі на денному порядку була резолюція більш принципового характеру: в справі процедури оборони прав меншостей Лігою Націй. В докладі проф. Бове (Швайцарія) та д-ра Юнґганса (Німеччина) дуже льоґічно, на підставі аналізи 12 параґрафу договору про меншости з Польщею з 28. червня 1919 року, доказується, що Ліґа Націй не тільки має право, але повинна створити постійну комісію, яка розглядалаб не окреме нарушення прав меншостей, але їх становище в тій чи іншій країні в цілому.

Це викликало дуже горячі заперечення представників держав, що звязані меншиневими договорами, і проф. Бове, як докладчик, погодився з ввічливости обміркувати ще раз справу з представниками заінтересованих держав. Останні не протестують властиво проти інформаційної комісії, але звязують її з поширенням прав охорони меншостей на всі держави. Ця вимога може і справедлива але тепер не здійснима. Справа буде стояти на денному порядку „асамблеї" в Монтре (Швайцарія).

Підчас тих дебат слово забрав *проф. Шульгин*, який заявив, що цілком погоджується з тезами рапорту, але при цій нагоді хоче зробити деякі ширші зауваження. Як і інші промовці проф. Шульгин стверджує упадок зацікавлення меншиневою комісією в Унії. Він пояснює це тим, що навіть серед самих меншин поширюється розчарування до Ліґи Націй, як оборонця меншин. Справді, обминаючи конкретні приклади, можна загалом ствердити, говорив промовець, що від 1919 року мало що змінилося у становищі меншин. Полекуди відносини тільки загострились і приймають часом небезпечний для мира характер. Що дає Ліґа Націй меншинам? Розголос, освідомлення світової опінії про їх становище. Часом це дає принаймні моральну полекшу для покривджених, але щодо конкретного полагодження справи, то часом цей розголос тільки загострює її. „Права", які начеб то забезпечують меншинам договори, перетворюються у зовсім несподівані обовязки: на рахунок меншин записують відповідальність за ті чи інші вчинки окремих людей зпоміж колективу, який в цілому ні чином ні духом за це не відповідає.

„Надаючи деякі „права" меншинам, зовсім не окреслюється їх правний стан та їх юридичне лице. Коли незалежна Україна у 1917 році надавала деякі права меншинам, вона надала їм і юридичну орґанізацію. Але цього нині ніде нема".

„Так само, продовжує промовець, не відділені так звані права людини від специфічних прав меншин. Через те часом держави, що мають офіційно визнані меншини, заявляють, що останні мають такі самі права, як і більшість, себто загальні права, але це не виключає того, що всі їх меншостеві, головним чином культурні права (школи, університети і т. д.) уряд занедбує..."

Проф. Шульгин заявляє, що в принципі він нічого не може мати проти поширення меншинних прав на всі держави, але особливо потрібно, щоб таке поширення пристосовано до елементарних, загальних прав людини і громадянина. Досі таке правило істнує тільки щодо рабства, себто воно недопустиме не тільки у самих членів Ліґи Націй, але останнім забороняється мати комерційні зносини з тими країнами, які допускають у себе рабство. Правда, як ми це знаємо на прикладі зносин з СРСР, і цього правила не дотримується. Але за встановлення загальних норм людського істнування, так само як за встановлення специфічних меншинних справ, ми мусимо боротись.

З приводу цієї заяви свого голови Українське Т-во для Ліґи Націй має на меті, оскільки це буде можливо, порушити це питання на засіданні Унії

Німці підтримують Японію на Далекому Сході?

З Пекіну повідомляють, що тамошні політичні кола затривожила вістка, мов би Німеччина мала визнати Мандзу-Го. Китайська преса обговорює широко ці вістки й відмічує, що такий крок Німеччини був би ударом у плечі нанкінського уряду, а тоді китайський уряд мусів би провірити доцільність дальших взаємин з Німеччиною, що з окрема в ділянці комунікації й освіти дуже активізувалися в останньому часі.

ПРОТИ ІНТЕРЕСІВ СЕЛА.

Дідичівсько-сельробівська спілка проти українського села в Яворівщині

Вороги українського села все вміють погодитися тоді, коли хочуть активніше виступити проти інтересів українського селянина чи робітника. Тій їхній згоді не перешкоджає ні ріжниця їх політичних поглядів, ні ріжниця соціяльного становища. Їх всіх єднає до купи сліпа ненависть до українського села та ставить їх одним фронтом проти змагань того села до поступу до свідомости. Такий спільний фронт повстав і в **Старичах**, яворівського повіту.

Дідич Старич п. Вайсман є власником величезних лісів, які від кількох літ завзято вирубує, бо авта, аероплани й Рівіера коштують багато грошей. При вирубі та звожевні дерева, а також на тартаці заняті переважно дооколичні безземельні або малоземельні селяни. Між ними то появився доморослий апостол — сельробівець Г., недокінчений гімназист, який ширить між селянами москвофільський сельробізм, осмішує та оплюгавлює у своїх виступах усе, що українське, а осіню 1933 р., в день протесту й жалоби проти московських знущань над українським народом за Збручем, посунувся цей панок так далеко, що при помочі кількох задурманених селян зробив „замах" на місцеву читальню „Просвіти", забравши насильним способом ділові книги й вибравши новий — „свій" — виділ. Цей інцидент до кількох днів зліквідовано, одначе не зліквідовано сельробівської кирниці, яка взагалі **деморалізує культурно-освітне життя села.**

В останніх часах виступив активно також пан дідич Вайсман. Імовірно йому та його прислужникам стало заздро, що село змагає до господарського визволення, що має в себе Кружок „Сільського Господаря", кооперативу кредитову і споживчу, яка гарно розвивається й будує величавий дім. І от надумав пан дідич конкурувати з кооперативою. В тій цілі заложив у селі напроти кооперативи свою крамницю зі шинком! Директор дібр, п. Дудзінський, наглядає шинку, п. Ян Слівінський веде книги, а крамар продає товари, горілку і пиво. Торг іде, бо мусить іти, бо управа дібр **виплачує бонами** всім робітникам лісним, тартачним і фірманам. Пан дідич знехтував золотим і завів свій платинчий засіб — бони. І робітник мусить з боном іти по товар до пана дідича, а там вже й „компанія" трапиться і піде чарка за чаркою, аж всі бони потопляться в горілці. І заложив пан дідич той шинк тому, що „кооператива здзера..." В той спосіб думає — видно — той дідич завалити кооперативу, завалити й інші місцеві товариства, розбити солідарність села, розпнячити його, здеморалізувати й відтягнути село на пів тисячки літ взад.

І цікаве явище: сельробівський діяч „організував" лісних і тартачних робітників не до боротьби з дідичем за поліпшення умовин праці, тільки до боротьби з українською читальнею, тепер дідич заложив „склеп дворскі" і шинк не для конкуренції з приватними (жидівськими) крамницями, **тільки до боротьби з українською кооперативою,** яка є взірцево поставлена під кожним оглядом.

В цьому наступі на українське село мимовільними помічниками сельробівсько-дідичівської спілки є наші селяни: одні з несвідомости, інші змушені „бонами". Цей сумний обяв, що село бє себе власними руками, настільки болючий, що повинен вже раз внести зі стану бездіяльности тих інтеліґентних людей зі Старич, які були дотепер осторонь всякої народньої праці. Вони повинні допомогти селові вступити на правильний шлях. **Н.**

При нервовім виснаженні

безсонні і умовій перевтомі, треба вживати Ромнуль. Привертає силу, енерґію і добре самопочування. Вживають його також у випадках недокровности. Продають в аптиках.

В Австрії зовсім спокійно.

ЛЬОНДОН, 28. 2. ПАТ. Канцлер Дольфус заявив віденському кореспондентові Райтера, що всі вістки про події на австрійсько-німецькому кордоні безосновні. В цілій Австрії, отже й у прикордонних полосах панує повний спокій. Австрійський уряд наказав тільки деякі пересунення відділів допомогового корпусу в Гор. Австрії, щоби вдержати у ній спокій, бо Австрія була ареною останніх випадків.

—o—

Що з ультіматом Ґабіхта?

ВІДЕНЬ, 28. 2. ПАТ. В середу в год. 12. минає речинець, визначений Австрії в ультіматі Ґабіхта. Вправді націонал-соціялісти запевнюють, що на випадок недодержання ультімату, розпічнеться в Австрії терористична акція, одначе на думку поліції та акція буде мати тільки характер пропаґандивний.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає
Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ**
65/53 **Бетмів ч. 4.** 20—180

Канал Волга-Дон.

Окрема комісія, створена для розроблення проєкту одної з основних робіт 2-ої пятилітки, каналу Волга—Дон, передала остаточно цей проєкт до ком. держ. плянів (Госплян). Як виходилоб з нього, цей канал, довгий на 100 км. і широкий на 60 м., починатиметься біля Красноармейська (кол. Царицин) над Волгою і впадатиме біля міста Калач до Дону. У Красноармейську має бути збудована водна електрівня, що даватиме річно 2.5 міліярда кільоватгодин; друга така електрівня стане на тамі б. міста Калач, що теж реґулюватиме воду в Дону та не допустить до його впливу. Канал Волга—Дон взятиме зі собою пять мор — Балтійське, Біле, Чорне, Азівське і Каспійське а товаровий оборот на ньому проєктують по 5 міл. тон річно, збільшуючи його згодом до 10—12 міл. тон. Крім цього канал звяже водним шляхом Донбас з новими промисловими округами на Уралі.

—o—

По широкому світі.

— Московська преса поміщує відкритий лист публіциста Льва Сосновського, приятельника Троцького, що осуджує свої давні погляди і просить приняти його до комуністичної партії.

— Японська влада віддала Китаєві 6 просмиків у великім Китайськім мурі, окупованих підчас японської офензиви на Джеголь.

— Тасс повідомляє, що сов. уряд виробив плян великої фабрики самоходів в Уфі, що буде до 1937 р. збудована коштом 800 міл. рублів. Фабрика малаб дати працю 48 тис. особам і продукувати 100 тис. самоходів річно.

— Совіти почали будувати найдовшу телеграфічну маґістралю Москва—Хабаровськ, що матиме 9 тис. км. довжини. Здовж тієї лінії збудують 30 помічних станиць.

— На основі розпорядку німецької влади 5.000 студентів берлінського університету має перенестися на поодинокі східно-німецькі університети.

— Уряд Чіле задумує визнати Совіти та навязати з ними торговельні взаємини, що підвиплив чілійській салітрі ринки Росії.

—o—

Приватним школам прислугують залізничі знижки.

Півурядова агенція Всхуд повідомляє: До часу дефінітивного полагодження справи надавання приватним вселюдним школам прав правоздности молодь тих шкіл, які на основі рішення шкільного інспекторату стоять на рівні державних вселюдних шкіл, можуть користати з тарифових полекш на залізницях однаково з молодю шкіл державних. Наслідком того діти, що ходять до приватних вселюдних шкіл і приватних шкіл вправ, які істнують при приватних ґімназіях або приватних учительських семинаріях, що мають права шкіл державних, можуть також користати з тих полекш шляхом, передбаченим для молоді прилюдних шкіл.

Тому шкільні інспекторати обовязані аж до відкликання давати свою печатку на шкільних посвідках, які задля залізничих полекш виставили приватні вселюдні школи та школи вправ. Молодь, що користає із залізничих полекш, має виказатися шкільними леґітимаціями.

Звенигородський процес.

Зізнання деяких свідків.

У другому тижні процесу зізнавали ще дальше свідки, покликані прокуратором і вже свідки оборони.

Свідок д-р Норберт Шренцель, адвокат у Бібрці, покликаний для вияснення тих усіх некорисних для селян змін, яким підлягали всякого роду контракти в його адвокатській канцелярії, нічого не може вияснити, так, що вкінці схвильований предсідник трибуналу д-р Льокер робить увагу: „Не знаю, що сказалаб на це Адвокатська Палата, колиб дізналася про такі речі."

Свідок **Микола Мирош,** полюбовний судця, визначений Парнесом і Бляйхом, зізнає, що старався на полюбовнім суді погодити Михайла Іжовського з Парнесом і Бляйхом у справі сплати 150 дол., які Іжовський був винен Парнесові і Бляйхові та на цю квоту дав їм свої векслі. Неясні є зізнання цього свідка в справі 60 долярів, які Іжовський мав бути винен Бляйхові і Парнесові і Іжовський рішуче заперечує цей довг, а признає, що був винен лише 45 долярів, давно їх віддав, але підписаного векселя на ту суму, не зважаючи на заплату, йому не вернули, лише дальше домагалися заплати. Не є він у силі сказати, чому погодив їх щодо сплати 150 дол., а не погодив щодо сплати тих заквестіонованих 60 долярів.

Свідок **Петро Зубік,** секретар суду у Бібрці, виключає у своїх зізнаннях, щоби він приймав сторони для леґалізації підписів по урядових годинах, а зокрема, щоби це було можливе з леґалізацією підпису контракту купна-продажі пошкодованого Павла Ружака. Пригадує собі, що цей контракт перед підписанням Ружакові відчитав, а цей його власноручно підписав. Заперечує, немов би цей залеґалізований документ зараз видав Парнесові і припускає, що його задержав у себе до другого дня та віддав до канцелярії адвоката Шренцля. В тім місці зголошується пошкодований Павло Ружак, заперечує зізнання свідка Зубіка та додає, що за те, що свідок Зубік зараз залеґалізував підпис і видав документ Парнесові, цей останній дав йому 2 доляри та звернувся ще й до Ружака зі словами: „дайте й ви щось пану директорові." Свідок Зубік заперечує, щоби взяв 2 доляри для себе, не виключає, що такі гроші міг Парнес дати, одначе ті гроші могли бути призначені або на Т. О. М. (Товажиство Опекі над Млодзежом) або на стемпелі. Свідок Зубік зізнає, що з доручення начальника суду при леґалізації документів збирає датки на Т. О. М.

Свідок **д-р Шварц,** адвокат у Львові, той, до якого Парнес, Бляйх та Аліфанц завели Марію Андрушко тоді, коли амовили в неї, що грозить їй великий процес, нічого собі не пригадує. Говорено тоді про якесь поле, процес, покривдження, одначе тепер цього собі вже точно не пригадує. І хоч Марія Андрушко говорить свідкові до очей, що він особисто казав їй, що процес коштуватиме 100 долярів, то свідок це заперечує. Не знає вже також, чи радилася вона його в справі ведення цього процесу, чи ні.

Свідок **Лев Фляйтаґ,** урядовець адвокатської канцелярії в Бібрці, зізнає, що одного дня зявилися в канцелярії д-ра Мандрихевича в Бібрці Мехель Парнес та Бляйх у товаристві Іжовського і конферували в якійсь справі з конципієнтом. Відтак конципієнт подиктував якийсь лист до Марії Андрушко. Що то був за лист та в якій справі, цього собі свідок не пригадує. Не пригадує собі цього і цей конципієнт, що його диктував. Не знає також, хто платив гонорар за нього. Коли предсідник питає про те Парнеса, цей заявляє, що він у канцелярії тоді не був, листа писати не казав, а Бляйх заявляє теж, що не був тоді в канцелярії, хоч цього не виключає; одначе рішуче виключає, щоби був у канцелярії в справі написання листа до Марії Андрушко.

Свідок **Лея Аліфанц,** жінка обвинуваченого, зізнає, що в січні 1932 р. занедужав її чоловік на грипу та лежав у ліжку 6 тижнів. Бачила вона, як Марія Андрушко позичала в її чоловіка квоту 70 долярів на закупно корови, а також, коли позичала в чоловіка гроші, збіже та приносила йому всякі судові візвання й папери, лишаючи їх чоловікові до полагоди. Її зізнання суперечать зізнанням пошкодованої Андрушко, яка рішучо заявляє, що ніяких грошей на закупно корови не позичала, бо мала в тому часі свої дві корови; не брала також від Аліфанца ніякого збіжа.

Свідок **Василь Криса** зізнає, що на тиждень або два перед першим візванням до суду Катерини Ромців, себто десь у половині січня 1932 р., прийшов до Катерини Ромців обвинувачений Аліфанц та намовляв її в його присутности, щоби в суді подала нижчу ціну купна, як була вписана до контракту. Коли Катерина Ромців заявила, що боїться говорити в суді під присягою неправду, бо за таке душа її пішла би до пекла, Аліфанц, махнувши рукою, сказав, що „й так усі гарні люди підуть до пекла". Зізнання свідка Криси находяться в суперечності із зізнаннями свідка Леї Аліфанц, яка зізнала, що в цьому часі чоловік її був хорий на грипу і тимсамим не міг бути в хаті у Катерини Ромців та намовляти її до фальшивих зізнань.

Свідок **Сенько Собенько** чув від Іжовського, що Парнес і Бляйх дали йому лише 15 долярів, щоби він теж приступив до контракту заміни ґрунтів, а не 50 долярів, як говорять Парнес і Бляйх. У тому часі Іжовський сказав свідкові, що до Марії Андрушко не має він ніяких претенсій, хоч опісля Марія Андрушко дістала „таємничий лист від адвоката", в якому грожено їй процесом з Іжовським та Оцінськими, а відтак Парнес, Аліфанц і Бляйх завезли її до Львова, водили її по ріжних адвокатських канцеляріях та вмовили в неї, що цей процес коштуватиме 100 долярів. Вкінці стратила вона в користь парнесівської спілки частину власного ґрунту, хоч ніякий процес їй не грозив та до нинішнього дня ніхто його не розпочинав.

На тому покінчено переслухування свідків. Присуд сподіваний у пятницю.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

Поділ на волости в зборівському повіті.

В зборівському повіті мають утворити 7 збірних громад (волостей). До кожної збірної громади приділили 10—13 сільських громад, а до збірної громади Зборів аж 19 громад. Окремий виїмок зробили для збірної громади Озірна, яка сама про себе, без прилучення сумежних громад має творити збірну громаду. Сільські громади, положені біля Озірної, домагаються прилучення їх до Озірної, а не до інших, далеко дальше від них віддалених громад. Українське населення не вміє собі пояснити причини такого дивного приділу громад.

Леди рушили.

Долішні біги всіх Дністрових доплывів і ріка Дністер від Галича до Заліщик є вільні від леду. Таксамо Прут від Яремче і Черемош повиче Жабя. На ріці Стрий падіється ледогої запори біля Синевідська Нижного. Назавто засоби обережности. В горішніх партіях лід є прухий і потріскаиий, тому не грозить небезпека запори.

На Сяні від Сяноком, Дяковом і Бабичами пов. Перемишль появилися ледові запори. Під Перемишлем лід зовсім сплинув. Ріка грозить виливом у найближчому часі.

Хочете мати щодня звязок зі світом? Хочете мати інформації повні і з першого джерела про все, що діється у нас і на всіх інших українських землях? То не жалуйте 5 зол. місячно і запренумеруйте собі „Діло"!

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 8.
27/48

КІЛЬКА УВАГ про ГОЛОСНИКИ ТА СЛУХАЛЬЦЯ.

Чисте і натуральне сприймання радіових авдиції залежить від якости відбірника і голосника, але і слухальців. Навіть найліпший голосник не дасть доброго відбору, коли відбірник є маловартісний і незрівноважений. То само тичиться і голосника.

ПРОБИ ПРИ КУПІВЛІ.

Купуючи голосник, треба на місці купівлі перевірити його і переконатися, як він працює. Треба зажадати проби голосника на фірмовім відбірнику, а крім того докладних інформацій, в яких саме умовинах буде він найліпше працювати. Якість голосника найліпше ствердити, награваючи через нього кілька ґрамофонових кружків, що мають можливе велику скалю хвилювань, починаючи від низьких басових тонів, а кінчаючи на дуже високих сопранових чи інструментальних.

Чулість слухальців справджуємо в той спосіб, що накладаємо їх на уха, беремо один кінець до рота, а другим потираємо злегка по пильнику. Якщо почуємо в слухальцях досить сильний шум, це свідчить, що слухальці є чулі.

ІНСТАЛЯЦІЯ В ПОМЕШКАННІ.

Якщо буде треба змінити місце голосника або слухальців, зокрема переносячи їх з одної кімнати до другої, не слід переносити їх разом з відбірником, продовжуючи тимсамим відпровадження антени та уземлення, але ліпше залишити відбірник на місці, а продовжити його голосникові провідники.

А проте таку інсталяцію треба виконати дуже старанно, на порцелянових рольках, кожний провідник окремо на віддалі від себе біля 1 центиметр., далі від електричної сітки, якщо така є в помешканні.

Урухомлюючи з одного відбірника два або більше голосників чи слухальців, треба перше справдити, в якому складі будуть вони найліпше працювати. Можна вибрати склад черговий або рівнобіжний залежно від наслідків заложити інсталяцію на постійне.

Перепровадити голосникові провідники (або слухальця) до помешкань сусідів вільно тільки тоді, коли вони оплачують окремий радіовий абонамент.

Голосник магнетичний чи індукторний повинен завжди мати регулятор чулости; зате голосники динамічні та електро-динамічні подібного урядження не мають. Ці останні вимагають відповідної акустичної оправи у вигляді квадратової дошки (дикти) поверхні до 1 кв. мтр. і завгрубшки на 10—15 цм.

Відбірник малої кінцевої сили не зможе урухомити якслід електро-динамічного голосника. Треба памятати, що кожен голосник є урядженням надзвичайно економічним, бо віддає лише всього 5 проц. енерґії, яку сам дістає.

Слід звернути увагу як залучаємо бігуни голосника та слухальця, завжди залучаючи плюсовий бігун до гнізда „плюс" у відбірнику. Плюсовий бігун голосника є завжди значений, або має ближчу табличку зі знаком „плюс", або є перешитий ниткою яскравого кольору. Неправильне залучення бігунів голосника та слухальців причиняється до їх відмагнесування, а дальші наслідки — ослаблення і деформацій відбору.

КОНСЕРВАЦІЯ І НАПРАВА УШКОДЖЕНЬ.

Коли зайде потреба зняти мембрани з оправи слухальців або магнетичного голосника, не слід підносити її безпосередньо догори, але делікатно зсовувати по краю оправи. То само треба робити при накладі мембрани.

Іржу, яка часто витворюється на мембрані, усувається при помочі нафти і фляпелі. При цьому треба терти мембрану дуже обережно, щоб її не порисувати, а тим більше не зломите.

Не можна справджувати голосника або слухальців струмом високої напруги, напр. повною напругою анодової батерії, бо їх можна таким чином легко зіпсути. Слід користати з акумулятора жаріння або зі звичайної батерійки від електричного ліхтарика.

Коли голосник або слухальця не відповідають своїм вимогам, а загрожує їм поважніше ушкодження, треба їх віддати до направи до радіової фірми, а не робити це самому.

Перерви і тріск у відборі, які зазначаються при порушенні шнурами голосника або слухальців, свідчать про перерву в шнурах або про брак контакту в середині оправ при магнетах. Такі шнури слід замінити.

Димітров, Попов і Танев у Москві.

МОСКВА, 28. II. ПАТ. Димітров, Попов і Танев оповіли у 2-год. розмові совітським і закордонним журналістам після того, як прибули до Москви, таке:

В день виїзду збудили нас в 5. год. ранком і щойно пізніше заявили нам, що виселять нас з Німеччини. Сталося це без порозуміння з сов. амбасадою. Якби не світова кампанія — не було б ми у Москві. Фашистівський уряд хотів нас морально і фізично знищити, а ціла кампанія йшла не тільки про них, але теж про сотки тисяч жертв фашизму. Нині, в роковини підпалу райхстагу, твердимо, що інспіратори його є в уряді, а ціла ця афера — це провокація націонал-соціялістів. Далі обговорили болгари відносини в німецьких тюрмах і концентр. таборах, де на їх думку моральні тортури незвичайно вирафіновані. Німеччину кинули ми з повним ненависти до фашизму та коханням до пролетаріяту серцем. Там залишились тисячі, за які мусить йти дальша боротьба. В Кенігсберґу просив нас дир. поліції, щоби ми про Німеччину говорили правду, ми прнобіцяли й обіцяли бачитися з ним як представники німецького совітського уряду. Нас вирятувала від присуду постава всесвітнього пролетаріяту за нами.

На питання журналістів, оповів Димітров, що всі вони носили 5 місяців безупину кайдани й не мали одної спокійної ночі, та що Ліббе правдоподібно підпалював райхстаґ, хоч крім нього підпалювали його й інші, яких він не бачив. Врешті Димітров заявив, що працюватиме далі для всесвітньої революції.

—o—

НЕВЖЕ ЦЕ ПОЧАТОК?

ТОКІО, 28. II. ПАТ. Офіційний звіт підтверджує вістку, що 23. м. м. заатакували совітські війська японський літак, який відбував розвідчий лет над совітським кордоном у звязку з бандами, які там появилися. У наслідї летун був ранений, але зміг щасливо відлетіти.

—o—

ШПІОНСЬКА ВАТАГА.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Поліція зліквідувала шпіонську ватагу, що свою діяльність розтягала на всю Мадярщину. Поліція впала на сліди ватаги в ост. днях грудня м. р.

—o—

МАКЕДОНЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ...

СОФІЯ, 28. II. ПАТ. Македонський конгрес скінчив свої наради резолюціями, що домагаються признання і ґарантії політичних та культурних прав меншині, як умовини союзу балканських держав, зокрема ревізії мирового договору в Неїлі.

Саля Ріжнородностей (Нар. Дім)
ТАРАС БУЛЬБА

Зі сойму.

Проєкт закону про загальну обовязкову службу у „Стражах Пожарних".

Кілька днів тому обговорювала адміністраційна комісія сойму цікавий проєкт закону про охорону перед пожежами, що викликав ряд протестів опозиції. Закон заказує основувати з уряду у всіх містах і селах пожежні сторожі на кошт громад і повіту, до якої малиб обовязково належати всі громадяни від 14 року життя. За невиконування приписів закону погрожуватиме кара до 3.000 зол. та до 3 міс. вязниці. Проти проєкту заявилися посли опозиції.

—o—

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс.** 1173

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 52449-100

— **Черевики** жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття **„Комета"** Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого." 68/53 3-45

Кушнірська робітня
Юліяна Глушівського,
перенесена
на пл. Капітульну ч. 3. I пов.
(ріг Ринку)

— **Вистави Театру „Заграва" у Львові.** У пятницю 2. ц. м. починає „Заграва" свої вистави у Львові. Ті, що не мали змоги останього разу в січні дістати білетів на Стефаникову „Землю", мають нагоду оглянути цю виставу завтра в год. 15.30. Цікавою новинкою є „Тарас Бульба", нова інсценізація всім відомого твору М. Гоголя, що його дає „Заграва" в год. 19.30. Обидві вистави відбудуться в салі Театру Ріжнородностей (Нар. Дім).

— **Політичні процеси в Самборі.** Перед трибуналом присяглих суддів у Самборі відбувся мин. тиждня процес проти абсольвента ґімназії Богдана Зарицького з Тустанович, бувших ґімназистів Ілька Пристая з Трускавця і Вас. Мороча зі Стебника та парубка Ярослава Римара і Ільця за приналежність до ОУН. На основі вердикту присяглих суддів засуджено Зарицького на 4 роки, Пристая на 3 роки і Мороза на 3 роки. Римара звільнено. — Перед тимсамим трибуналом розпочався 26. ц. м. процес, в якому станули Михайло Хорт з Тустанович, Володимир Білас (брат страченого Василя) з Трускавця, Матвій Гнатів і Теодор Муйла з Тустанович, обвинувачені за участь в ОУН, а крім того Яким Кузик з Трускавця, що разом з Біласом і Хортом напали на дім Крепля в Трускавці задля грабунку. Обвинувачені не признаються до вини.

— **Судді нотарями.** Агенція Вехуд довідується, що перенесений в стан спочинку віцепрезидент апеляційного суду д-р Бейнрович обійме посаду нотаря у Львові, а апеляційний суддя Дукет посаду нотаря в Дрогобичі. Крім того стануть нотарями віцепрез. окр. суду Антоневич у Львові, апел. суддя Копистянський у Львові, апел. суддя Еминович в Золочеві, апел. суддя Кузя в Самборі, през. перемиського суду Подвінський в Перемишлі, суддя львівського окр. суду Константинович в Куликові. Всі перейдуть у стан спочинку на власне бажання. Нотарем в Рудках стане ем. віцепрез. львівського окружного суду Кліщ.

— **Степан Нич знову перед судом.** У днях 9 і 10. ц. м. відбудеться перед окружним судом у Львові нова розправа проти Степана Нича, обвинуваченого в атентаті на ком. поліції Цесельчука, яку наказав Найв. Суд внаслідок відклику Нича від першого присуду суду присяглих. Як відомо цим присудом дістав Ст. Нич 8 літ тюрми.

— **Лікарі Каси Хорих програли.** Довготреваючу суперечку лікарів з управою Каси Хорих на тлі платні закінчила арбітражова комісія так, що визнала правильною пропозицію К. Хор., яка пропонувала лікарям 11 відс. від впливів і вони тим самим програли.

— **Швець банкир у Станиславові.** Станиславівська поліція вже довший час слідкувала за бідним з першого погляду шевцем у тому місті, Віктором Рацером, про якого чула, що він купує й есконтує векслі та дає на лихварські відсотки позички і врешті кілька днів тому зробила в його мешканні ревізію. „Бідний" швець мав у своїм варстаті просто банк, яким управляв з дочкою та кількома аґентами і який мав місячно до 20.000 зол. обороту. Рацера і кількох його аґентів арештували і вони відповідатимуть не тільки за неплачення податку, але й за лихварські відсотки від позичок, що доходили до 30 відс. місячно.

Пятниця, 2. марта ц. р.
ТАРАС БУЛЬБА

— **„Обоз праці" у Дрогобичі.** Заходом держ. Бюра Посередництва Праці зорґанізували і в Дрогобичі, за прикладом інших міст обоз праці, до якого напрямовують всіх молодих безробітних та тих зі старших, які служили у війську. Обоз примістили у військових касарнях, а зобозовані безробітні дістають однострій, дах і вояцький харч. За те обовязує їх військова дисципліна, 6 годинна праця і 2-годинні вправи. Крім харчу мають діставати ці „обозники" по 1 зол. за день, з того 50 сот. на руку а 50 сот. на щадничу книжечку. Доки треватиме обоз — невідомо: відомо тільки, що якщо дрогобицьких безробітних зобозують, перенесуть їх до Самбора, а самбірський обоз безробітних прибуде до Дрогобича.

— **Летунський майдан у Бережанах.** Як повідомляє польська преса, ґр. Яків Потоцький подарував оноді Льопові у Бережанах у своїх посілостях площу вартости 75 тисяч зол., призначивши її на летунський майдан у цьому місті. Роботи на площі, що мають її зробити придатною для осіду літаків, почнуться в липні ц. р.

— **Краєва хроніка.** Військовий суд у Перемишлі засудив на 2 і пів року вояка Хаїма Лейба за дезерцію з війська і втечу до Німеччини в шпигунських цілях. — В Підгайчиках, пов. Коломия, знайшли в полі Дмитра Годованця з Іспаса, якого убив в січні ц. р. його шваґер Михайло Обущак і вивіз саньми до Підгайчик. — В Делятині пов. Надвірна 10-літня дівчинка Софія Капаль, черпаючи воду з вернциї, впала коміть головою і втопилася. — В мешканні Івана Яха в Снятині пов. Дрогобич вибухла 26. ц. м. пожежа, що перекинулася на сусідні будинки. Згоріло 8 мешкальних домів і 14 господарських будинків. Шкоду обчисляють на 16.000 зол. Причиною пожежі була хибна будова комина.

— **Чоловий автор із „Сина Русі".** У фейлетоні від цим заголовком перехрещено при складанні нещасливого на життя товариша Шашкевича — Михайла *Мончаковича* то на Манчаковича, то на Мончаковича. З двох відчитань прізвища іншого семинариста правильне *Горинович*, а не Горилович. „Думка" Мончаковича надрукована в 9. ч. „Неділї" за 1912 р. Лекше вже здогадатися, що Авксентій Глібовицький виордінувався (а не координувався) 1835 р.

— **Справлення помилок.** У вчорашньому (54.) числі „Діла", в передовиці *„Обережно з скончериментами!"*, зайшли дві помилки. А саме полягає там, що Перемиська Епархія після відділення від неї 9 деканатів матиме тепер 43 деканати, а має бути: 45. В останньому реченні 6-ого розділу тої статті перекручено слово „інґеренція" на „інтервенція". Дотичне речення повинно виглядати так: Але це інша справа і сюди (роз. в справі латинників-українців) *інтеренція* Риму не встряває.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „ПРИЯТЕЛІ І ЛЮБКИ".

Фільма про боротьбу між коханням і дружбою. Двох приятелів, закоханих у тій самій дівці, зміцнюють витки своєї дружби, сумніваючися у вартості тої, яку вибрали. Але життя має різні непередбачені несподіванки. Сама ця жінка, нещаслива у подружжі, викликує напереміну полив і скептичний усміх. Ця її постать дискретно зазначена — найбільша прикмета фільми. Жіночу ролю грає Лілі Даміта, дуже гарна і цікава. Її партнери славні — Адольф Менжу, професійний Дон-Жуан, у даному випадку джентельмен і герой. Штрогайм грає ролю, як звичайно, 100-відсоткової „каналії". Молодий артист Олівіє — красунь. Фільма досить банальна але має два-три драматичні сильніші моменти.

—o—

З судової салі.

ЩЕ ОДНА ПОЛІТИЧНА РОЗПРАВА У ЛЬВОВІ

Дня 27. лютого ц. р. відбулась перед окружним судом карним як відкличним у Львові розправа проти **Стефана Гнатейка** з Підлубець, обвинуваченого за провину з арт 153 і 257 § 1. к. к. По переведеній розправі суд не прихилився до апеляції прокуратора і Гнатейка уневинив для браку доказу його вини. Розправу вів віцепрез. окр. суду **Антоневич,** прокуратуру заступав віцепрокуратор **Прахтель-Моравянський,** боронив адвокат д-р **Михайло Волошин.**

Український Театр „Заграва"
ТАРАС БУЛЬБА

СПОРТ.

ПОСВЯЧЕННЯ ДОМІВКИ К. Л. К. У СЛАВСЬКУ.

На численні запити Виділ К. Л. К. подає до відома, що посвячення домівки К. Л. К. у Славську згідно з проголошеною в часописах програмою та зїздовими змаганнями відбудеться неодмінно дня 4. березня ц. р. Як відомо, посвячення довершить Преосв. Кир Іван Бучко.

Змагання відбудуться за нагороди: „Діла" — для найліпшого верховинця-юніора (годинник), „Неділї" — за найліпший час у зїздовому бігу мущин (мандолина чаша), „Народньої Справи" — для найліпшого верховинця, фірми Палюх — індивідуальна нагорода для верховинця і фабрики „Альое" — для найліпшої змагунки. Крім цього книжки на індивідуальні нагороди для верховинців жертвували: Видавн. „Червона Калина", книгарня Шевченка, Т-во „Сільський Господар" і дир. Тиктор.

Спеціяльний делеґат К. Л. К. подасть у пятницю телефонічно відомість про стан снігу у Славську, про що в суботу появиться нотатка в „Ділі".

Ближчі інформації в домівці Клюбу (вул. Костюшка ч. 3, партер ліворуч) у пятницю від год. 19.30—20.30, тел. 93-20.

Пригадуємо, що відїзд поїзду зі Львова в суботу 3. березня, год. 18.27, або в неділю 4. березня, год. 6.55 рано. Поворот у неділю вечером або в понеділок рано. Ціна білету двосторонного звиклого: 11.80 зол.

ПОДЯКА.

Почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаїмних обезпечень на життя й ренти „КАРПАТІЯ" у Львові за виплачення без зайвих труднощів обезпечення по моїм бл. п. мужі о. Миколі Ленько.

Скоре й акуратне виплачення обезпечення уповажнює мене поручити це одиноке Українське Товариство Обезпечень на життя й ренти „Карпатія" у Львові найкращим другам української суспільности.

Стрий, 23. лютий 1934.

1175 **Казимира Ленько**

Письменні привіти з нагоди одвічення зложки слати на адресу секретаря Клюбу: м-р Богдан Гаєвський, Львів, Краєцьких ч. 6.

ПІНГ-ПОНГ У СТАНИСЛАВОВІ

В неділю 25. II. ц. р. відбувся фінал пінг-понгових змагань за мистецтво станиск. гімназ. до якого стали 4 дружини: У. С. К. І. а, У. С. К. І. б і Сокіл III. Мистецтво клюбів У. С. К. І. б. Характеристичне для всі фінальні клюби по 1 пункті, а мистецтво У. С. К. І. б принесло лише згадки лішнього відношення себе. Друге місце добув У. С. К. І. а., Сокіл III. третє. До фіналу дійшло тому, що всі згадані дружини добули в попередніх розгринках однакову кількість пунктів. Результат фіналу: У. С. К. І. б — Сокіл III. 5:0; Сокіл III. — У. С. К. І. а 3:2; У. С. К. І. а — У. С. К. І. б 3:2. Дуже добре зігране програли У. С. К. І. б з У. С. К. І. а. Суддювали: Ярослав Андрухович, Тарас Ліськевич і Микола Бриндзей. Вистава 50—60.

Змагання закінчилися в дуже сприятливій атмосфері. Програвши У. С. К. І. б з У. С. К. І. а дала притоку до різних коментарів. Отож Сокіл III. чується покривдженим і вважає програну У. С. К. І. б за штучну, за т. зв. „підставлену". У. С. К. зновуж твердить (хоч між гравцями У. С. К-у думки поділені), що програна була висловом лише спортових змагань з не рабочою „зеленою" стелею". Сокіл III. признає чашість У. С. К. І. б і мистецтва його не квестіонує, але не може погодитися з другим місцем У. С. К. І. а, яке належиться Сокілові III. Тут слід безсторонньо зазначити, що таки Сокіл III. є другою по У. С. К. І. б дружиною і відмистецтво йому належиться.

Тут слід ствердити один факт, а саме, що в Станиславові переконані клюби про ідентичність У. С. К-у з Орг. Ком. У. С. С-у. От і тому то кожночасні міжклюбові терти причиняються автоматично до зменшування авторитету У. С. С-а до зневохоти й недовіри до У. С. С-у. Дуже можливо, що напружену атмосферу злагідненню виступлення з Орг. Ком. У. С. С-у у Станиславові деяких людей У. С. К-у, яких загально уважають причиною всяких непорозумінь.

В березні ц. р. відбудуться у Станиславові пінгпонгові змагання між містцями гніз. (Станиславів, Коломіє, Чортків) за мистецтво станиск. волости. Мистець візьме участь у кривих змаганнях.

Богдан Ліськевич.

Листування Редакції.

Вп. Доміфувачеві з Лемківщини: Прислане мабуть не пройде цензури. Зрештою ми вже в печому зареґували у вчорашній передовиці. Привіт!

Вп. Б. Ліськевич, Станиславів: Містимо через обмаль місця у скороченні. Статті на неспортові теми використаємо, якщо будуть нам підходити.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

„Заграва" Український Театр.

Під артистичним проводом В. Блакацького.

Львів.

Саля Театру Ріжнородностей.

Пятниця, 2. III. год. 19:30 „Земля" (Ціни знижені).

Пятниця, 2. III. год. 19:30, „Тарас Бульба", історична пєса на 4 дії за Гоголем.

Саля театру „Мініон", вул. Осолінських ч. 10.

Суботи 3. III. „Мужчина з жинулим".

Неділя, 4. III. год. 15:30 „Мужчина з жинулим".

Неділя, 4. III. год. 19:30 "Змійка".

Понеділок, 5. III. „Будівничий Сольнес"

Вівторок, 6. III. „Letto".

Білети продає „Союзний Базар", вул. Гуська.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Долина:

1. III. Батурин.

2. III. Фраскіта.

З Долини іде театр до Стрия. Перша вистава п. з. „Сонце руїни" в Стрию відбудеться в неділю 4. III. в салі Нар. Дому.

Великий Міський Театр.

Четвер, 1. III. год. 8:15 вен. Концерт Поль. Муз. Т-ва.

Пятниця, 2. III. год. 7:30 вен. „Родина" Абон. 12.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 1. III. год. 7:30 вен. „Товариш".

Пятниця, 2. III. год. 3:30 попол. Театр Заграва „Земля".

Пятниця, 2. III. год. 7:30 вен. „Тарас Бульба".

Кіна.

АДРІЯ: „Дзвонар із Нотр Даму".

АПОЛЬО: „Приблуда" (фільма з гутульського життя).

АТЛЯНТИК „Приятелі та любки" (на основі Декобра).

ВАНДА: „Чоловік малпа".

КАСІНО: „Секрет жінки" та „Бастер у кабареті".

КОЛІСЕЙ: „Чарівна ніч", ревія „Привітання Львова".

КОПЕРНИК: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).

МІРАЖ: „Мадярське кохання", „Осьма Сімова гризота".

МАРУСЕНЬКА: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).

МУЗА: „Усміх щастя".

ПАЛЯС: „Пісенькар із Варшави".

ПАН: „Роскішна пригода" та ревія.

ПАСАЖ: „Баніт", "Подорож у далекий світ".

ХІМЕРА: „Заборонена мельодія" (Йос. Мохіка).

СВІТ: „Мужчини в її житті".

СТИЛЕВЕ: „Побіда готелю Атлянтик" і ревія.

УТІХА: „Пришак із Багдаду" та ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 1. березня 1934.

Відень (506,8) 16:05 Програма для дітей, 17:05 Солісти, 18:35 Твори Оск. Недбаля, **Кошиці** (269,5) 17:30 Мадярські пісні, 19:20 Легка музика, 20:00 Хор, **Прага** (470,2) 11:05 Легка сальонова музика, 19:30 Цит. пісні, 22:50 „Далібор" оп. Сметани, **Атльона** (531) 20:20, 22:05 Спів, **Ковно** (1935) 19:30 Опера, **Рига** (514,6) 19:05 „Чортівський їдець" оп. Кальмана, **Берлін** (356,7) 17:15 Фортепян, скрипка, спів, **Лянгенберг** (455,9) 20:10 „Світ Опери" музика, спів, **Будапешт** (549,5) 17:30 Танкова музика, 18:40 Нар. пісні, **Міляно** (368,6) 16:45 Програма для дітей, **Рим** (420,8) 17:00 Інстр.-вок. концерт, 21:00 „Арлезіянка" пєса Додета, муз. Бізета.

Пятниця, 2 березня 1934.

Відень (506,8) 16:45 „Від Гранади до Марока", 17:30 Солісти, 19:00 Цит. музика, спів, **Кошиці** (269,5) 19:30 Концерт, **Прага** (470,2) 20:05 Симф. концерт, **Копенгаген** (288,1) 14:00 Пісні, 20:00 „Сава і Давид" оп. Нільсена, **Атльона** (531) 20:30, 21:45 Спів, **Берлін** (356,7) 20:10 Нар. пісні, 21:05 Камер. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17:25 Пісні, **Лянгенберг** (455,9) 16:00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 16:00 Концерт, **Будапешт** (549,5) 17:40 Віольончеля, 18:30 Концерт сальонової орхестри, 19:00 Опера, **Міляно** (368,8) 13:00 Легка музика, 21:00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 16:00 Вок. квартет, 20:45 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 1. березня 1934.

7:00—8:00 Ранішня авдиція, 12:05 Популярна музика з гр. плят, 12:35 Концерт, (музика, спів), 15:25 Збіжева біржа, 15:30 Господарські вістки, 15:50 Сальново-дзвоновий концерт, 16:40 „Праця міжнар. жін. організацій для мира", 16:55 „Терпіння та радощі кохання" (гр. плит), 17:20 Скрипка, 17:50 Серед книжок, 18:20 Відчит, 18:20 Авд. „Мовна Ванна" на основі Метерзенка, 19:05 кос. „Билина Холоденький як історик незалеж. руху", 19:15 Вечірка, 19:25 Фейлетон, 19:40 Спіговий комунікат, 19:43 Спортові вістки, 19:55 Сільна рерум, 20:00 Вибрані думки, 20:02 Концерт творів Рих. Вагнера (музика спів), 21:00 Техн. почт. скринька, 21:15 Концерт італ. музики, спів, 22:00 Легка музика з гр. плит, 22:30, 23:05 Танкова музика.

Пятниця, 2. березня 1934.

7:00—8:00 Ранішня авдиція, 12:05, 12:33 Концерт сальонової орхестри, 15:25 Збіжева біржа, 15:30 Господарські вістки, 15:40 Концерт трубної орхестри, 16:20 Спів у суп. фортепяну, 16:40 Муз. загадки, 16:55 Арії та пісні (Гебель-Тарнава, бас), 17:20 Камер. тріо, 17:50 Стенографія, 18:00 Нові статути нар. школи та гімназії, 18:20 Шлягери Вол. Лана в супр. фортепяну, 18:50 Інструм. музика з грам. плит, 19:05 Вечірка, 19:25 Актуальний відчит, 19:40 Спортові вістки, 19:43 Спіговий комунікат, 19:50 Сільна рерум, 20:00 Вибрані думки, 20:02 Муз. бажачка, 20:15 Симф. концерт, „Тропікальне сонце в польській літературі", 22:40, 23:05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ

У Львові долар у приватних оборотах 5:29 і пів зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26:93—26:93, Париж 34:94, Берлін 210:40, Цюріх 171:45, Амстердам 357:15, Прага 22:00, Нюйорк кабель 5:33, Нюйорк чеки 5:33 і пів.

ЗБІЖЕ.

	від	до
Ціни пар. Підволочиська		
Гречка на мливо	18·—	19·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 28. II. масло 3·10, молоко, —·18, сметана —·80, яйця 2·90—3·—.

Тенденція на масло, сметану і молоко удержана, на яйця слаба.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Відчит Д-р Ст. Людкевича на тему: „Проблема сучасної Української музичної культури" відбудеться у **Станиславові**, в неділю 4. марта в год. 5:30 веч. в салі „Народньої Торговлі". По відчиті анкета в справі оживлення музичного життя в Станиславові. Просимо численно явитись. — Виділ філії Муз. Т-ва ім. М. Лисенка. 1167

Вп. П. Петро Гладій урядник Дністра, дякуємо на мої руки на кружок Р. П. ім. М. Шашкевича 21:50 зол. за складаю йому в імені Старшини Кружка якнайщирішу подяку. — М. Бадлюк, голова. 1174

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВУГОЛЬ: Калитяк, Байки 14. Тел. 38-24 1006 10—30

КОВНІРЦІ до пранння, **убрання** до чищення і фарбування приймає Е. ГОВІЦКОВИЧ — Львів, Домініканська ч. 4. 1125 5—15

ЗАСТУПНИКІВ інтелігентних, спосібних шукає поважна українська фірма. Зголошення з описом життя, про сінчені студії і з референціями слати до адміністрації під „Заступник". 1145 3—3

ГАРНИЙ великий сонячний покій умебльований з окремим входом для 1—2 пань — панів до винайму. Театральна ч. 3. партер (вері ч. 1. год. 3—5. 1146 2—2

ХАРЧЕВУ КРАМНИЦЮ дуже дохідну продам, або прийму спільника. Відомість до Адміністрації під „Ф. Ц." 1163 2—2

КУРС КРОЮ, ШИТТЯ, МОДЕЛЮВАННЯ починаю 10. березня. Вписи Ф-на М. **Козловська**, Академічна 22. І. п. 2—5

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 4 — ЛЬВІВ. Возічки — Вовни знаної марки **„КАРІБІ"**. 1668 1—14

КУПЛЮ невеличку реальність в більшому місті. Зголошення до Діла під „Готівка". 1179 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Кактуси Баха

в першорядним виборі у фірмі „Насіння Рослини". Ринок 29 (або Руговського 12, Брама Андрійського) Львів.

ҐЛЮТИНА
КРИВЕЦЬКОГО

Препарат до клеєння, лютування та утреналювання паперів, документів, банкових нот, рукописів, світлин і т. д. — Всюди можна дістати! — **Ціна 1·— зол.** 8—25

Присилайте передплату!

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

у Калуші й Перемишлі

Новина!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під ґарантією, відзискають попередню краску і силу тону, черезте перетоплять дзвони зайво.

ОСТОРОГА!

Остерігаємо перед агентами якоїсь жидівської ліярні дзвонів зі Станиславова, які волочаться по селах та ярмарках і подаючи себе за наших відпоручників, напихають людям останню тандиту.

Ми ж ніколи так і тепер не послуговуємось агентами в тій цілі, що хто забажає доброго товару, довідається про нас з українських часописів, а жидівського агента з його дзвонами відправить до найблизшої божниці. 1115 8—10

Вже вийшла 3. кн. Вістника!

Л. Мосендз: Зодіяк, Юрій Клен: Антоній і Клеопатра, Цезар і Клеопатра. О. Ольжич: „ „ „. Евген Маланюк: Terza Vigilia, Ів. Федорченко: Зарання, Др. Йосип Гебельс: Мораль чи мораліна?, Б. Романенчук: Іван Мазепа в европейській літературі. Володимир Кубійович: Українська національна територія, Л. Гранчка: Степан Смаль-Стоцький і українська мова (1859—1931), Ів. Гончаренко: Homo Europaeus, М. Мухин: Український Ефіяльт в українських Термопілях, Юрій Липа: Організація почуття, Лм. Донцов: Буря над Заходом, М. Л.: З пресового фільму. Бібліографія. Від Адміністрації. Нові книжки і журнали. — Нова адреса редакції й адміністрації: **Львів, Чарнецького 26 м. 21. Чекове конто П. А. О. 500-371.** 1171.

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.80 зол.

ВІДЕНСЬКІ ТОРГИ

11—17 березня 1934 — Ротунда до 18. березня.

Вистава предметів ужитку і люксусових артикулів — Вистава меблів — **Британська Вистава — Угорська вистава.**

Воєнні торги — Мужеська і жіноча конфекція — Самодільні вироби — Модні футра.

„Кераміка і шкло" — „Гарна подорож"

Міжнародня Вистава Самоходів і Мотоциклів

Технічні торги — Будівляна вистава і будови доріг — Вистава винаходів.

Вистава харчевих артикулів.

Покази зразків рільного і лісного господарства.

Віздова віза зайва: Леґітимація Торгів та закордонний пашпорт уповажнюють перейти австрійську границю. Транзитова чехословацька віза зайва. — Значні знижки переїзду залізницями польськими, німецькими, чехословацькими і австрійськими та полудневими лініями.

Всілякі інформації та леґітимації Торгів (по 8 зол.) через:

Wiener Messe A. G. Wien VII.

в часі Весняних Ляйпціґських Торгів у Бюрі Інформацій у Ляйпціґу, Ringmesshaus та через почесне представництво

У Львові: Австрійський консулят, Оссолінських 1.

" " Польське Бюро подорожей „Орбіс" сп. з о. п. Городецька 83.

" " " " " " " Шпитальна 1.

" " Wagons-Lits Cook A. C., вл. Галицька 15. " пл. Марійська 8.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниця Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 36 (13.601). Львів, субота 3. березня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей. Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В справі Всеукраїнського Національного Конґресу.

ЗАСІДАННЯ ЕКЗЕКУТИВИ УНДО.

Ще дня 1. січня ц. р. прийняв Народній Комітет Українського Національно-Демократичного Обєднання постанову такого змісту: „З положення українського народу на всіх українських землях випливає найбільше категорична вимога обєднання та консолідації всіх українських національних сил і політичних груп без огляду на кордони й місце замешкання для переведення важних загально-національних завдань. І тому Народній Комітет ставиться позитивно до справи скликання Всеукраїнського Національного Конгресу та доручає Українській Парляментарній Репрезентації перебрати на себе підготовчу роботу для його скликання."

Виконуючи цю постанову Народнього Комітету, Президія Партії і Парляментарної Репрезентації покликали в січні до життя окрему комісію, яка приступила до розгляду всіх звязаних із підготовкою до Конгресу вступних праць. Комісія рішила перш за все увійти з діловий звязок у справі Конгресу з усіми українськими національними політичними групами як у краю, так і за кордоном. У тій цілі почались рівночасно розмови з представниками політичних партій на місці й за кордоном. За кордон виїздили в цій справі члени Президії УНДО ред. В. Мудрий і пос. д-р Л. Макарушка.

Дня 28-го лютого ц. р. відбулося вечором засідання Екзекутиви Партії, на якому пп. Мудрий і Макарушка складали докладно звіт зі своїх розмов із закордонними політичними групами в справі Конгресу. Екзекутива, вислухавши звіту, доручила конгресовій комісії доложити всіх зусиль на те, щоби ще в березні можна було скликати наради підготовчого конгресового комітету, до якого ввійшли би представники всіх українських політичних груп. Екзекутива вважає, що такий підготовчий комітет буде єдино покликаний до остаточного вирішення платформи, складу, місця, програми й характеру Конгресу.

Назагал ідея скликання Конгресу найшла прихильний відгомін як у краю, так і за кордоном. На шляху до її реалізації є ще багато труднощів. З цього здає собі докладно справу Екзекутива УНДО. Одначе не зважаючи на ніякі, навіть найбільші труднощі, вона вирішила 28. м. м. інтенсивно продовжувати почату працю.

Православний вікаріят на Лемківщині?

Найновіший львівський „Русскій Голос" приносить вістку з Варшави про намір тамошніх православних чинників утворити в найближчому часі православний вікаріят на Лемківщині. Кандидатом на становище вікарного епископа на Лемківщині називає той часопис архимандрита Пантелеймона, що має, мовляв, великі заслуги для православного руху в Галичині, зокрема на Лемківщині.

—o—

„ЛЕМКО" — НОВА РЕПТИЛЬКА.

З днем 22. лютого ц. р. появилося в Новому Санчі перше число двотижневика „Лемко", „органу Лемковского Союза, русской газети для лемков", як сказано у підназоловку. Та нова рептилька, появу якої заповідала недавно близька до урядових кол польська преса, друкується в Перемишлі (друкарня Стифіого) у лемківському говорі з великою домішкою чисто польських слів. Перше число переповнене всякими наклепами й вигадками проти українців, так якби не було більшого нещастя для нашого народу взагалі і для Лемківщини зокрема, як українське національне освідомлення і праця в цьому напрямі. Чергове число „Лемка", як зачуваємо, буде вже зредаговане з Сянока і там буде відтепер його редакція.

Нові методи для старих проблем.

БЕРЛІН, 1. III. ПАТ. Міністер пропаганди Ґебельс запросив заграничних журналістів і виголосив довшу промову, в якій підкреслив щирий намір націонал-соціялізму перевести новими методами старі проблеми, які годі розвязати старими методами. Просив теж кореспондентів заграничних часописів, акредитованих в Берліні, щоби представляли німецькі відносини обєктивно. У відповіль президіник союзу закордонної преси Льохнер заявив, що запрошення закордонних журналістів він уважає новим після довшої перерви наязанням взаємин з представниками закордонної преси, що безсумніву відібється корисно на інформаційній праці з Німеччини.

—o—

Господарські труднощі в Радянщині.

НЕДОМАГАННЯ ЗБІЖЕВОЇ КАМПАНІЇ.

МОСКВА. 1. III. ПАТ. Появився декрет, підписаний Сталіном і Молотовом, що відписує рільним колективам і індивідуальним господарям залеглости наслідком невиконання державних достав збіжа в натурі та розкладає зріст насіннєвих позичок на три роки. Це свідчить про пролавкування політики перемиря з селом, а з другого боку потверджує вістку, що хоча врожай був добрий, в багатьох округах відчувають недостачу збіжа, особливо з давнього досіву.

ДРУГА ПЯТИЛІТКА ЗАХИТАНА.

Як повідомляють з Москви, нарком важкої промисловости Орджонікідзе заявив підчас нарад ударної бригади російського важкого промислу, що російське чорне гірництво (металюргія) не виконало своїх обовязків супроти держави. Ця металюргія не виконала першої пятирічки, а в другій її продукція незвичайно змеліла. Цим загрожено всі пляни відбудови металюргічного промислу за плянами уряду, а недостача чорного металю загрожує безпеці держави.

Невзгодини в британському кабінеті.

ПАРИЖ, 1. III. ПАТ. Французька преса приділяє багато уваги невзгодинам серед англійського кабінету. Склалося на те багато причин. На увагу заслугують непорозуміння, які віддавна істнують між мін. Саймоном і мін. Мекдональдом. „Еко де Парі" зазначує, що мін. Саймон ніколи не користувався довірям Мекдональда, який не зробив нічого, щоб іменувати нового міністра закорд. справ. На думку часопису Мекдональд висуває на те становище льорда Галіфакса, знаного під іменем льорда Ірвіна. Причиною того заінтересування французьких публіцистів справами Англії є дожидані зміни становища В. Британії супроти принципіяльних справ закордонної політики.

—o—

Ширіть наш часопис!

З. березня

хвилює Вас, чому Ви досі

не вислали ще

передплати „Діла"

згори

за час до кінця червня ц. р.

щоби взяти участь

у першому і другому

льосуванні „Діла"

25.000 МЕТРІВ

найнодніших вовняних матеріялів

з першорядних фабрик на весняний і літній сезон на сукні, костюми і плащі вдалося нам закупити по сензаційно низьких цінах.

Для приказу кілька цін:

Вовна шотляндська 90 шир.	1·65	Вовна Boucle 90 шир.	4·50
Вовна шотляндська Пріма	2·80	Вовна Boucle 150 шир.	6·—
Вовна мішкова 90 шир.	1·75	Шевіоти 150 шир.	2·50
Вовна мішкова 150 шир.	4·75	Шевіоти Пріма	3·80
Вовна крокодилева 90 шир.	1·80	Фльора	7·—
Вовна крокодилева Пріма	3·50	Толедо	5·95
Вовна Панама	1·75	Diagonal 150 шир.	6·50
Вовна мундурова 90 шир.	1·80	Diagonal Пріма	9·75
Вовна мундурова 120 шир.	2·60	Кангари 150 шир.	7·—
Вовна Crepella	3·60	Кангари Пріма	10·—
		Вовна на плащі 150 шир.	6·—
		Вовна на плащі Пріма	8·50
		Вовна на плащі англійська	11·50

УВАГА. Дешева продаж білих товарів надалі продовжена і рівночасно повідомляємо, що дістали ми вже всілякі весняні і літні товари і шовки. — При закупні товарів від зол. 15 даром білети до Великого Театру і Різнородностей у партері, а від зол. 5 білети до першорядних вів.

Галицький Магазин Новостей

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.

Обмежена скількість примірників.

ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.

Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.

Пересилка 50 сот. більше.

НЕ РОБІТЬ КРИВДИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ!

Установа, що не передплачує „Діла" для своїх членів, робить їм найбільшу кривду, бо позбавляє їх інформацій точних, основних і з першого джерела. Тому всі читальні, кооперативи, кружки „Р. Ш." й інші народні установи повинні заабонувати „Діло" для своїх членів

Незнання законів чи легкодушність?

Через що тратимо грубі міліони.

Нинішня стаття дотикає виключно господарської ділянки, котру — як і більшість проявів людського збірного життя — управильнюють ріжні закони й обовязуючі розпорядки державної влади. Живемо в часах, де господарська індивідуальна свобода чи пак господарський лібералізм довоєнних часів щораз більше переходить до історії і коли держава щораз частіше і щораз безоглядніше кладе свою руку на господарську організацію і її прояви. Наглядним і живим стає гасло, держава усім і все для держави. По цій лінії йде господарський розвиток не тільки у Совітському Союзі з його державним комунізмом, не тільки у фашистівській Італії і в гітлерівській Німеччині, не тільки в Польщі з її етатистичними нахилами, але в останніх часах у світовій державі типового господарського лібералізму — в Злучених Державах Північної Америки. Мабуть настав уже повний сумерк теорії Адама Сміта, а й заходить сонце і для його антипода — Карла Маркса. Твориться щось нове, що у загальному інтересі має управильнювати держава і її закони.

Незнання закону нікого не виправдує. Ця стара римська юридична сентенція має повне пристосування також і в господарській царині, сьогодні дуже складній, і тут справді ignorantia iuris наглядно шкодить. Зовсім природно, що з уваги на такий стан річей періодична преса присвячує щораз більше своїх сторінок — на думці маю передовсім політичну пресу — обговоренню господарського життя. У тісному звязку з тим стоїть і пресова популяризація законів та розпорядків, що безпосередньо відносяться до народнього господарства і його проявів, особливо тих, що мають ширше практичне значіння.

Робила це і робить також українська преса, зокрема щодо тих законів та розпорядків, що торкаються нашого хліборобства чи наших селян як найчисленнішої верстви нашого народу. Між іншими і на сторінках „Діла" обговорено у приступній для загалу формі закони про розємчі урали, про Акцептаційний Банк, про справильнення гіпотечного стану наділів набутих при парцеляції, про гіпотечне виявлення дозволу на парцеляцію, про дрібних земельних арендарів, про напрямні постанови нового соціяльного обезпечення і т. д. Все те написане з метою, щоби звернути увагу нашого громадянства на користи чи небезпеки нових правних норм і щоби воно відповідно до них приготовлюся та по змозі використало якнайбільше нові корисні постанови.

На жаль, преса не все осягнула бажану ціль, бо популяризація законів і розпорядків минулася часто у практиці майже безслідно. Виїмок творить хіба справа з розємчими урядами для кредитових справ хліборобства, котру як частинну масовану мораторію наші хлібороби використали якнайширше, не рідко без очевидної конечности.

Зате дуже мало використали наші селяни-хлібороби в Галичині (бо тільки до Галичини відносяться ті закони) закон з 23. березня 1929. про управильнення гіпотечного стану наділів, набутих при парцеляції, що їх вони взяли в посідання перед днем 9. січня 1926. (В. З. П. Р. ч. 27. пов. 276) і новелю до цього закону з 28. березня 1933. (В. З. П. Р. ч. 29 пов. 252), яка охорону парцелянтів продовжила по кінець 1932 р., а також закон про гіпотечне виявлення дозволу на парцеляцію з 13. лютого 1932 (В. З. П. Р. ч. 16. пов. 95), не рахуючи й інших правних норм з ділянки польського аграрного законодавства. Про всі ті справи писав я свого часу на сторінках „Діла" і „Свободи", на жаль, як сказано, з невеликим практичним вислідом. Бо події останніх літ і днів доказують, що ще й сьогодні істнують у нас у Східній Галичині десятки й сотки сіл, де переведено повну або частинну сусідську парцеляцію і де донині набувці земельних наділів не упорядкували свого гіпотечного стану, вдоволяючись досі тільки фактичним посіданням. Гіпотечна власність все ще там записана в ґрунтових книгах на давніших власників лідичів, що нераз не мають вже ніякого майна. У ґрунтових книгах тяжить дальше несплачений гіпотечний довг, істнуючий вже у хвилині парцеляційної продажі, за який відповідає сама земля — отже набувці парцельованих наділів. Бувало і буває таке, що до табулі входить і новий довг лідича на ті парцелі, що їх ще передтим купили парцелянти, в цілости заплатили ціну купна-продажі та куплену землю взяли у фактичне посідання. Віритель лідича-землевласника покликується на добру віру до ґрунтових книг і нераз і цивільний процес буде сумнівний, якщо не докажеться йому злої віри.

Саме в цьому місці торкаюся найближче заголовку статті. Назагал наші селяни доволі добре зорієнтовані у земельних законах і нерідко дехто з них і в дрібних нюансах. Тому здебільша не прийдеться говорити про повне незнання постанов обовязуючих аграрних законів. І не легкодушність грає тут рішаючу ролю, бо у наших селян переважає розвага й застанова, навіть у дрібницях. Наявно кидається у цій справі в очі один момент, а саме: безмежна любов до землі і також бажання за всяку ціну цю землю посісти. Внутрішня свідомість, що землю набуто на власність за гроші і що вона є у фактичному посіданні, вселяє наших селян, що цієї землі ніхто їм не відбере, ані її не обтяжить. І тут причина, що вони нераз не так твердо дбають про управильнення гіпотечного стану своєї землі.

А з цього часто виходить для них трагедія. Зокрема для повоєнних парцелянтів. Всупереч відомим виїмковим земельним законам більшість простору парцельованої великої земельної власности опинилися в руках наших селян, частогусто набута вже від кольоністів — з правила за розмірно дуже високу ціну. Купували, не питаючися за табулю і вірячи на слово (саме тут і легкодушність) збанкротованого лідича або парцеляційного аґента-пагнячa. І сотки та тисячі наших парцелянтів на цьому дуже попеклися.

Для ратунку тих, що жажду землі переплатили чи переплачували своєю господарською екзистенцією, вийшов згаданий вище закон з 23. березня 1929 і його новеля з 28. березня 1933. та закон з 13. лютого 1932. Важні особливо два перші, що дають змогу всім парцелянтам аперед 1933 р. (інших і нема), навіть без згоди дотеперішніх власників і без формальних контрактів купна-продажі, переписати на себе табулярну власність у ґрунтових книгах і в цей спосіб узгіднити фактичне посідання титулом власности з гіпотечним станом.

Та, на жаль, сотки й тисячі наших селян і досі з тих законів ще не скористали та понесли і поносять через те втрати, що йдуть у великі міліони золотих. Для прикладу подаю тільки деякі факти, відомі мені з моєї практики. Парцелянти в Камінках, пов. Скалат (маєтність Федоровича) втратили все, бо цю велику маєтність обдовжили вже по парцеляційній продажі. Невпорядковану власність мають парцелянти в Ілавчі, пов. Теребовля (власність Фридерика Каца), в Худіївцях і в Сковятині, пов. Борщів (маєтність Домаєських), в Костільниках, пов. Бучач (маєтність Штайнів), Кулаківцях, Дуниновi, Городку, Щитівцях, у Касперівцях і в околиці, повіт Заліщики (велика маєтність Дунін-Борковських), в Суходолі, пов. Копичинці (маєтність Северина Коритка) та в деяких селах Підгаєччини. Кожної хвилини стоїть над ними загроза ліцитації, а нпр. маєтність Суходіл уже виставлена на ліцитацію. Наші селяни та дві парохії з околичних сіл Сидорова, Василькова, Коцюбинчик, Шидловець, Зеленої, Чабарівки, Вільхівця і Троянівки купили 1. червня 1928 р. від Северина Коритка через Рільне Бюро В. Домбровського і

Якщо бажаєте жити життям культурної людини, якщо уважаєте себе членом европейської сімї народів, то мусите читати щодня ґазету. Колиж вам за тяжко платити передплату за „Діло" самому, то зложіться до спілки зі своїм сусідом. Тільки не відкладайте тої справи на пізніше, але зараз вишліть передплату!

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає
Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ
65/63 **Боїмів ч. 4.** 21—180

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 3. БЕРЕЗНЯ 1934.

З. БАРЯТИНСЬКИЙ.

Бузковий шарф.

Дорогі приятелі! Все те, що оповіли, згідно з нашою умовою, про любовні пригоди своєї вже, на жаль, далекої молодости, дуже цікаве, інколи зворушливе, часом веселе. Та не гнівайтеся, будь ласка, всі ці оповідання трохи банальні. Такі випадки могли трапитись комунебудь. Тепер черга прийшла на мене, — вибрати якийсь момент з моєї, так мовити, любовної практики. Моє оповідання буде трохи оригінальніше.

Не хочу хвалитись і зменшувати значіння вашої сповіди. Авторське себелюбство не грає тут ніякої ролі, бо автором не я тут, а доля. Справа припадку.

Оповім вам про те, як мене цілий тиждень уважали диктатором люди в одному із найславніших літниць Франції і про те, що з цього вийшло. Будь ласка, не оплескуйте мого оповідання, не псикайте і не переривайте іншими вигуками. Бо я готов перервати свій пал.

Дія — кінець минулого століття. Я мав приблизно стільки літ, скільки й ви. Більшу частину року я проводив у Парижі, тому, що я не був державним „постійним" урядовцем, отже поправді, нікому непотрібним „аташе" при нашому посольстві у Франції. Вів я, як це можете уявити без великого зусилля, життя приємне, життя вітрогона. Театр, перегони, клюби, ресторани...

Ранком я їздив верхи Алеями Акацій у Бульонському лісі з обовязковою зупинкою, десь коло 11-ої години — в павільоні „Д'Арменонвіль", щоб не злізаючи з коня випити чарочку портвайна або шклянку „сує-о-шампань", бузковий кажучи мимоходом, забутий чині напій. А вечорами, само собою „безумні ночі" у „Максима", що саме тоді входив у моду. „Д'Арменонвіль" і „Максим" це два придорожні стовпи, які дозволяють вам орієнтуватись, яким шляхом плило тодішнє моє життя. Бачу у декого із вас бісики в очах, якщо взагалі можливе, щоб вони ще у вас світилися. За шклами ваших окулярів і моноклів... Тихо! не прибирайте таких мін, якби ви були ще всилі скинути зі себе старість...

Та починаю. У славного „Максима" мене познайомили з Анджелікою д'Анжу — в дійсності вона звалась Каролінн Дюпон і була донькою танцитниці з улиці Ляфает, невідомого батька. Але ця сумна ґенеальоґія не має відношення до справи. Між іншим вона тепер має шиночок на одній бічній вулиці від Великих Бульварів. Їй літ шістьдесять, а може й більше. Сама сидить за касою і дуже уважливо перебирає більше або менше фальшиві монети, якими платять їй — зрештою зовсім законно — її клієнти. Але в цих давніх часах, про які я вам оповідаю, і монети ще були правдиві, золотіські люідори і сама Жоржета була прегарна. Вона тоді вже встигла зруйнувати одного автентичного маркіза, двох не зовсім оригінальних графів, легкодушного банкира і цілу плеяду молодців усіх станів і кляс. Слава про неї йшла у всьому Парижі. Де вона не появилась, за нею йшов сваличний шепіт „Це Жоржета Д'Анжу".

Познайомившись із нею я відразу очманів. Мій батько, що жив у Петербурзі, почав ліквідувати від мене безліч листів, навіть телеграм, з проханням присилати гроші негайно. Він розумів життя і кохав мене. Коли я писав йому, що життя стає дорожше і що тільки тому, я докучати йому, він відповів: „У твому віці життя завсіди починає дорожшати, незалежно від цін на ринку" і прислав мені суми, так сказати „бюджетові".

Моя знайомість з Жоржетою Д'Анжу, не зовсім плятонічна, тягнулася яких шість місяців. Я перервав її не з фінансових причин, а тому, що зовсім ясно, хоч і без ясних доказів, відчув, що вона мене зраджує. Хто був мій щасливий суперник, цього я не міг довідатись, бо — щиро кажучи — і не пробував. Саме тоді я закохався в іншій жінці, з вищого товариства, прегарній, познайомившись із нею на балю в нашому посольстві. Її чоловік, багато старший за мене, займав досить відповідальне становище в міністерстві закордонних справ і тому вони були постійно запрошені на всі обіди, бенкети та балі дипльоматичного корпусу. Її імени, ясно, називати не буду. Та назвім її Матильдою, а його Бернаром.

Отже я закохався у Матильді божевільно, якже-ж би інакше?! Не соромлюсь признати, що ще тепер, майже 40 літ пізніше, її ніжний образ виринає передімною, коли ревматизм не дає мені спати і я потішаючи себе, згадую далеку молодість. Залицявся я до неї сильно, але несмілливо, у межах пристойности, як тоді ми це робили. Вона вислухувала мої неясні признання, замрячені своєю формою, але по суті зовсім ясні, всміхаючись чарівною усмішкою, що не казала нічого і змінювала тему розмови. А все-ж я мав враження, що моє почування для неї помалу починало її хвилювати. Дуже характеристична видалась мені одна фраза, необережно кинена нею, коли ми під звуки заколисного вальса плили по паркеті.

— Ви дуже приємні, але що скаже Жоржета Д'Анжу, коли довідається, що ви нашіптуєте ніжні слова іншій жінці?

Це вже був вилов, наступ — правда, дуже сприятливий — на моє приватне життя. Я рішив (бо був молодий і дурний), що Матильда заплює за Жоржету.

(Дальший буде).

Спілки у Львові около 200 моргів ліса, без пояснення табулі, вірячи тільки на слово фактори — без дозволу земельного уряду і лісового інспекторату, в ціні від 150 до 175 амер. дол. Ціну заплатили тою відразу, взяли ліс у посідання (а має бути вільний від тягарів) і тепер цілу маєтність, обложену вже 1928 р., виставлено до ліцитації. А селяни заплатили за це понад триста тисяч золотих! Подібне може статися і з кількома городецькими Дунів-Борковських в Заліщиччині.

А такі справи не виїмкові! Через незнання законів чи легковажність наших селян ідуть за мавне грубі міліони. Це майно можна врятувати! Треба не зробити. Нехай тільки корисний для селян закон не буде для них мертвий а їх власної вини!

Д-р Степан Баран.

Хто, чому і як підтримує російський елемент у Православній Церкві.

Промова посла Хрущького на пленумі Сойму при III. читанні буджету.

На буджетній комісії я представив, як жалюгідне є правне і матеріяльне положення Православної Церкви та як воно щораз більше погіршується. Одначе назовні для осіб, що свої внески виводили би тільки з урядових кола, положення Православної Церкви могло би представитися в дещо іншому світлі. Тимбільше, що уряд для створення якби лимової заслони для своєї церковної політики послуговується двома справами, дуже дорогими для кожного православного українця, а саме справою розмосковлення вищої церковної влади та справою Собору. Найбільше грає уряд на справі розмосковлення Церкви, використовуючи незадоволення українських мас з приводу згубної національно-релігійної політики російського епископату. На сторінках певного урядового органу, який виходить в українській мові, вже від кількох літ виключно про ту тільки справу розмосковлення Церкви пишуть, представляючи ту безсумнівну болячку Церкви як одиноке її, і тільки її зло.

ЧОГО БАЖАЄ УРЯД?

Тому варто застановитися над тим, чи дійсно уряд бажає розмосковлення вищої церковної влади. Рішучо ні, а зовсім навпаки. Уряд дальше підтримує російський елемент у Церкві, що важніше, унеможливлює вірним усунути цю аномалію нормальним шляхом внутрі самої Церкви. Отже свідомо обсаджено цілий епископат особами російської народности, а з другого боку, хто хоче зробити з Церкви чинник своєї польонізаційної політики, той, річ природна, буде як огня уникати справжньої національзації Церкви. Щиро про це пише один з ендецьких публіцистів п. Ґертих на сторінках „Мислі Народової". Він каже: „Нашим змаганням мусить бути, щоби Прав. Церква стала з ходом часу Церквою з польським національним обличчям. А з певністю простіша є дорога до тої цілі через сучасний стан, коли зажержання росіянами стану посідання Церкви запевняє їй ріжнонаціональний характер, значить національно-нейтральний, ніж через українізацію Церкви, що зробила би з неї твердиню українського сепаратизму.

Вища церковна влада є підмінована з долу агітацією в українських масах і серед нижчого клиру. Не має вона оперти в масі російського народу, бо такого в Польщі нема. Не має вона оперти також і за кордоном. Одиноким чинником, на який вища церковна влада може опиратись, є держава, а оперти на чужо-національну державу — це простісенька дорога до асиміляції. Вища церковна влада напевно довго ще буде боронити свого російського національного обличча. Булоб помилкою з нашого боку перешкоджати їй у тому. Впродовж кількох поколінь є наминуча польонізація Церкви, в якій буде тривати ця національна розбіжність між вищою російською церковною владою, позбавленою мас, та українськими масами, позбавленими вищої церковної влади. Через те постулятом польської політики є і мусить бути оборона вищої російської церковної влади перед знесенням її з поверхні українською опозицією".

ПОЛЬОНІЗАЦІЙНИЙ НАТИСК УРЯДУ

Трудно виразніше ставити справу. На буджетній комісії я представив, як польонізаційний натиск прибрав особливої сили власне останніми часами. В такому разі не може бути мови про національзацію Церкви. Одначе колиб було враження, що уряд робить нині натиск на епископів російської народности, то метою того натиску зовсім не є змагання до українізації Церкви, але інші справи, а саме вимушення на епископах можливо найбільших уступок у справі матеріяльного і правного положення Церкви в майбутньому статуті та можливо легша реалізація польонізаційних намірів. Не виключене, що уряд буде навіть старатися усувати росіян з вищих становищ Церкви, але це рішучо не буде означати, що він має намір заступити їх особами української народности чи нав. білоруської. Правдоподібно на місце росіян до голосу в Церкві прийдуть особи імпортовані із заграниці, себто греки, румуни, грузини, як це вже підготовляється. Адже такий румун чи грек, що у всьому і всім зобовязаний урядові, в не має грунту в українському громадянстві і не зрозумілий з традиціями давньої української Церкви, буде позбавлений давнь тих аспірацій у справі оборони добра Церкви, які має росіянин з приводу хоч би свого російського імперіялізму. За тим станом прийде нарешті фінальний, коли ціла вища церковна влада опиниться в руках поляків. Вже і нині можемо занотувати факти випрацювання в Церкві осіб польської народности: характеристичною рисою є підкреслення у пресі власне того моменту польського походження у звязку з іменами осіб, яких висувають на високі становища у Православній Церкві.

ПОСТУЛЯТ ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

Очевидна річ, ця польонізаційна політика, якої вариси я представив, може мати успіх тільки на випадок усунення засади соборности в церковному устрою. Бо слушно підкреслює цитований мною ендецький публіцист, твердячи, що „справа національности вищої церковної влади тісно пов'язується зі справою церковного устрою. Якщо Церква буде збудована на ерархічній засаді, то російський епископат з легкістю обороняться перед атаками українськими. Оскільки переможе засада соборности, то Собори, в яких головну ролю будуть грати українці, зметуть російську ерархію за одним подувом. Тому то постулятом польської політики є оборона засади ерархічности у протиставленні до засади соборности". Так говорить ендецький публіцист, бо цього вимагає льоґіка від кожного, хто хоче вести польонізаційну політику в Церкві. Тому ми від 1929 р. є свідками, як уряд саботує справу скликання Собору.

Тому, що тепер підсувають українському громадянству думку, що справу Собору з розмислом сволікає тільки одна вища церковна влада, конечним є відсвіжити в памяті хід справи скликання Собору, щоби виявити ролю в цій справі урядових чинників. Відразу застерігаюся, що зовсім не рахую вищої церковної влади за щирих прихильників соборного устрою, а в тому і справи скликання Собору. Зовсім навпаки. Одначе переходжу до ролі уряду.

РОЛЯ МІНІСТРА ЧЕРВІНСЬКОГО.

Як відомо, з кінцем 1929 р. оголошено постанову Св. Сойму про скликання Собору і розписано вибори на цей Собор. Тоді п. міністер віроісповідань Червінський у вскраний спосіб ломлючи обовязуючі „тимчасові приписи про відношення Православної Церкви до Польської Держави" з 1922 р. заборонив вибори на Собор, унеможливив їх закінчення і відтоді справу скликання Собору перебрав у свої руки. На велике нещастя, вища церковна влада, не зважаючи на перестороги українського громадянства і духовенства, улягла міністрові в цій справі, і з того часу чисто внутрішня справа Церкви, якою є скликання Собору, вповні узалежнена від волі уряду. Уряд застерігає собі визначення програми праць Собору, виборчого закону на Собор, визнання соборних постанов і підготовку праць Собору. Несамовита історія. Забувають про те, що Собор тільки тоді буде визнаний вірними, коли буде ділати в атмосфері повної свободи. Всякий інший Собор, який би був хочби в найменшому степені звязаний урядом чи ерархією, не тільки не причиниться до упорядкування відносин у Православній Церкві, але навпаки: їх погіршить.

ПРО ЩО ПОВИНЕН ПАМЯТАТИ УРЯД.

Тому треба, щоб уряд памятав про що т. зв. засаду рецепції, як також про іншу особливість православного віроісповідання, а саме про те, що кожний вірний член Церкви уважає себе відповідальним за долю Церкви в неменшій мірі, як церковна ерархія. Нарешті у всій церковній політиці не вільно ані на хвилину забувати про те, що Православна Церква є подумана як чисто національна, що і виразні слова Святого Письма, як також канони Православної церкви вимагають, аби у проводі Церкви в кожному народі стояв епископат, зложений з осіб тої самої народности; непошанування цієї засади було причиною, як учить історія, постійної боротьби і глибоких потрясень у лоні Церкви.

Роблю висновки. У Православній Церкві настане упорядкування відносин тільки тоді, коли внутрішній церковний устрій буде побудований на основі соборности та коли у проводі Церкви буде стояти рідна національна ерархія, ну, й очевидно, коли Православна Церква буде унезалежнена від уряду. При цьому чим менше уряд буде втручатися у внутрішні справи Церкви, тим скорше будуть осягнені несші дві цілі. Бо твердиу, що головною перешкодою до введення соборного устрою і національзації Церкви є сам уряд з уваги на свої польонізаційні наміри. Тому хто хоче оздоровити сучасний хоробливий стан Православної Церкви з помічю уряду, той хороби не лічить, але її підсилює.

Гарні квіти
як хочеш мати
в кімнаті, на бальконі,
в городі
50 сот.
то уживай навозові пастильки
„ТЕСП"
ПОТАС, ФОСФОР, АЗОТ
50 сот.
Жадайте в складах:
„Народної Торговлі"
Дрогеріях і насіння.
1112 3—6

СПИСОК управнених до участи в першому і другому ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА"

(Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

160) Михайло Галібей, Львів, 161) Маріян Чучман, Львів, 162) Д-р Ярослав Олексишин, Львів, 163) Зенон Юзичинський, Львів, 164) Ольга Струмінська, Львів, 165) Інж. Витолд Манастирський, Львів. З Краю: 166) Михайло Копистинський, 167) Тадей Будзиновський, 168) Василь Мошкібович, 169) о. Іван Лесак, 170) Д-р Волод. Карапович, 171) о. М. Жарський, 172) Проф. Д. Шухей, 173) о. Дмитро Понасевич, 174) Анна Стукачева, 175) Інж. Б. Дрималик, 176) Д-р М. Бащалук, 177) Проф. Волод. Чайківський, 178) о. Олекс. Стеранка, 179) о. Ілля Фединич, 180) Д-р Василь Маковський, 181) Ілля Вовк, 182) Василь Бодлар, 183) Микола Юрга, 184) Мирослав Винник, 185) Інж. Омелян Винницький, 186) Іван Мельник, 187) Інж. Петро Терещенко, 188) А. Паславська, 189) Проф. Фещенко Чопівський, 190) Інж. Ярослав Молчко, 191) Дмитро Жук, 192) о. Семен Чилозович, 193) Д-р Волод. Кубійович, 194) о. Іван Качмар, 195) о. Михайло Пашковський, 196) Д-р Волод. Загайкевич, 197) Марія Кичурівна, 198) Марія Кишакевич, 199) о. Іван Харламович, 200) Стефан Янович, 201) о. Іван Петик, 202) Стефанія Куникова, 203) Іван Дочило, 204) С. Кулик, 205) Анна Добровольська, 206) Проф. Остап Гамерський, 207) Павло Янішевський, 208) Д-р Іван Козій, 209) о. Микола Буда, 210) Корнило Монастирський, 211) Проф. Тарас Франко, 212) о. Василь Лах, 213) Андрій Олексин, 214) Районова Молочарня Хирів, 215) Проф. Іван Заяць, 216) Е. Борис, 217) Теодор Пилипівський, 218) о. Василь Левицький, 219) Інж. Василь Ковальчук, 220) о. Теофіль Калишин, 221) Анна Бісик, 222) Олекс. Рейнарович, 223) Клим Шанковський, 224) Ольга Цегельська, 225) Марія Білинська.

(Дальший виказ в чергових числах.)

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла".

Товари блаватні
ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 2—180 Телефон 25-55.

З ПОДОРОЖНІХ ВРАЖІНЬ.

Моя гостина. — Гостинні господарі. — Розмови. — Розривки. — Виїзд до Праги.

Не можу поминути мовчки тієї останньої хати, в якій я найшов у Відні незвичайно тепле, сердечне і дружнє приняття. Хата ця велика, простора. В розміщенні меблів, прикрас, килимів і фіранок бачиш сліди ніжної жіночої руки. Вона колись це все порядкувала, вона надавала цілому домові характер захисного родинного затишя. Та руки цієї давно не стало. А в хаті все лишилось таким, яким вона його залишила. Шетизм чоловіка і сина до памяти дружини і матері залишили в хаті все непорушним і незміненим. З усього оба вони, і батько і син, вичувають подих тієї ніжности, яка насичувала довгі-довгі роки цю культурну хату. До тієї атмосфери затишя і цінних, святих для обох моїх господарів спомнів, доносувався і я.

Добре мені було з ними. Батько, видатний громадянин, що переживав найсвітліші і найтрагічніші часи австрійської монархії на високому державному становищі, потім брав активну участь у наших визвольних змаганнях, дихає нині одним єдиноким бажанням, бажанням якнайкраще прислужитись і якнайбільше добра зробити для свого народу. Незвичайно пильно слідкує він за життям-буттям свого народу в рідному краю, радується його радощами і болів його прикрощами. Його молодий полійний син, вихований в найкращому розумінні на українського громадянина-патріота, має запал до праці, має віру в наше краще завтра і відповідно до того формує своє життя та укладає свій життєвий шлях. Милий це хлопець той юний, талановитий хемік Юрко. До того любить він свого „Туська" (батька) понад усе. Оба вони живуть по приятельськи. Мене це дуже мило вражало і напувало до обох пошаною та щирістю.

Вони оба мною опікувались. Оба служили інформаціями, оба були інструкторами для пізнавання віденського життя, відносин і духа тієї особливої віденської культури. І це вже не перший раз. Відчуваю для них за це велику вдячність. Крім того чую, що звязали мене з ними на все дружні звязки.

Вони помагали мені полагоджувати мої справи, вони й були вірними товаришами і співучасниками тих культурних розривок, на які мені дозволив час. З ними я найбільше говорив і обговорював усяких злободневних наших справ. Інформував я їх, але інформували вони й мене про громадські й політичні події як теперішні так і минулі. Бо не минали ми в наших дружніх розмовах і ділянки спомнів, світлих і сумних, спомнів звязаних з Віднем і з Київом, і зі Станиславовом і з Прагою і з Парижем і навіть з Льондоном. Про Київ, Станиславів, Прагу, Париж і Льондон мав багато цінних спомнів мій старший господар-батько. Я їх з жадобою слухав і багато дечого з того вчився. Словом, у часі тих розмов моя думка збогачувалась і запліднювалась не одною ідеєю. Ці наші розмови вечорами і ранками були для мене приємним відпочинком і школою. Крім того мали ми всі три і спільні спомини з 1932 р., коли в тій-же хаті ми жили разом з нашим спільним другом з далекого Парижа і з одним товаришем моєї дороги зі Львова. Гарні це були хвилі! Було що згадувати і до того приємно згадувати!

Двічі в Відні ми вживали в вільних хвилях доступних для нас культурних розривок. Були в віденському Йозефштадтеатрі, в якому мистецькою сторінкою керує славний Райнгардт. Ставили „Таваріща". Песа йшла сотний раз. Віденцям вона подобалась. Нас вона не захопила ні грою артистів, ні змістом. Грали першорядні актори, але вони не були всилі відтворити належно російських нових і старих типів. Тому то песа вийшла для нас сухою і банальною. Крім того були ми на одній фільмі в доброму віденському кінотеатрі. Фільма французької продукції і в французькій мові. Її темою славетний твір Сервантеса „Дон Кіхот". „Дон Кіхота" відтворював славний на весь світ співак Шаляпін. Прегарний його спів. Але думаю, що не можна сказати, щоби акторська гра Шаляпіна стояла на такому самому рівні, що спів. Я відчував, що Шаляпін актор перевищав у тій фільмі Шаляпіна-співака. Він створив незрівнану постать Дон Кіхота, постать наскрізь реальну і переконуючу. Такої геніяльної акторської гри я ще в ніякій фільмі не бачив. Цілість фільми зробила на мене велике враження. Я не міг опертися чарові гри та співу Шаляпіна і він діяв на мене ще довго після вистави. Під впливом тієї фільми купив я собі автобіографію Шаляпіна в німецькій мові п. н. „Майн Верден"...

До опери ходив я в товаристві панства Герникевичів. Ставили оперу Офенбаха „Оповідання Гофмана". Титулову партію співав Пікавер. Досить самого прізвища того співака, щоби зрозуміти, що цей побут в опері дав правдиву мистецьку насолоду.

Серед таких обставин доходив мій побут у Відні до кінця. Була неділя, коли ми в трійку з моїми господарями їли прощальний обід у ресторані „Реґіна". Ще одна мила розмова, ще кілька приємних вражінь зза спільної трапези і ми опинились дома та почали готовитись у дорогу. Виїздив я до Праги, де ждало мене багато роботи. На дорогу давали мені цінні вказівки та дружні поради. На Відень опадав вечірний сумерк, коли ми знов у трійку їхали на двірець Франца Йосифа. Там ми обмінювались ще останніми вражіннями та думками, аж вкінці розпрощались та розлучились. Я спинився в вагоні і рушив у нову дорогу. Приїхавши пізно в ночі до Праги, я віддався з приємністю заслуженому відпочинкові. Сон мені вдався.

Вас. Мудрий.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім маґазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
52/48 ГАЛИЦЬКА 8.

Бої в Мароку.

Французька офензива в південному Мароку розвивається на основі звідомлень команди успішно. Сжідна група підбила тисячу родин, що належать до ріжних племен і приневолила їх признати владу мароканського султана. Генерал Жіро будує самохідну дорогу, щоби забезпечити собі злуку з задами.

Соціялісти проти Мекдональда.

ЛЬОНДОН, 1. III. ПАТ. Палата громад розпочала вчора дебату над наглим внесенням соціялістів у справі неприняття Мекдональдом делеґації безробітних. Внесення відкинено 270 голосами проти 52. Промовці опозиції атакували головно Мекдональда. Провідник незалежних соціялістів Мекстон звернувся до нього з такими словами: „Чи здаєте собі справу з того, що багато з тих людей, яких ви сьогодні відпихаєте, посвятило значну частину свого життя, щоби зміцнити вашу політичну позицію й посадити вас там, де тепер сидите?"

Довкола афери Ставіського.

ПАРИЖ, 1. 3. ПАТ. Парляментарна слідча комісія, розглянувши рапорт адміністраційної комісії, ствердила вину прокуратора Пресара та його заведбшня, які позволили Ставіському управляти кримінальну діяльність довший час. Після димісії Пресара становище прокуратора обняв Ґоміен.

ПАРИЖ, 1. 3. ПАТ. На домагання парляментарної слідчої комісії рішено перевести знову ревізію в мешканні Ставіського та в товариствах, які він заложив. Вчора переведено ревізію в банку Менара та одного з біжевих маклерів і в мешканнях двох особистих приятелів Ставіського, Романіно і Девардон.

ПАРИЖ, 1. 3. ПАТ. Підчас переслухання редактора „Вольонте" Дюбарі, той признав, що справді інтервеніював на просьбу дольтовацого Жерата в Банку Французькому, щоби дістати зачет на рахунок байонських боців. Дюбарі признав, що знався ближче зі Ставіським і що рекомендував його б. префектові паризької поліції Шіаппі. Щодо грошей, то всі гроші під Ставіського пішли на видавництво „Вольонте".

Замовлення приймає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

Конференція трьох у Римі.

Як повідомляє „Дойтше Альг. Цайтунґ" з Риму, політичні кола надіються багато від конференції трьох, на яку вислано вже запрошення канцлерові Дольфусові та премієрові Ґембешові. Коли вона відбудеться, покищо не устійнено, на кожний випадок не пізніше, як в половині березня ц. р. Як повідомляє дальше часопис, Італія хоче заключити на цій конференції політичний консультативний пакт, до якого могтимуть згодом приєднатися інші більші й менші держави.

Коронація манджурського цісаря.

З Манджурії повідомляють, що в середу розпочалися коронаційні урочистости дотеперішнього президента і тепер цісаря Манджурії Пуї. Міста Мукден, Харбін і Шінкін тонуть у зовні прапорів. З Токіо прибула на коронацію делеґація армії й маринарки. Вечором Пуї удався до святині, де відбулася релігійна церемонія коронації. Уряд видав з того приводу маніфест до народу.

Напередодні коронації Пуї прийняв европейських і американських журналістів.

Распутініяда перед судом.

Перед льондонським трибуналом відбувається процес, що розкриває відносини, які панували на дворі останнього російського царя. Вел. кн. Ірина Михайлівна, жінка кн. Фелікса Юсупова, заскаржила кінематографічну фірму „Метро Гольдвайн Маєр" за знеславлення у фільмі „Распутін", де виведено її в ролі княжни Наташі як любовницю Распутіна. Оборона заскарженої фірми старається доказати, що кн. Чеболяєв, який виступає у фільмі як вбивник Распутіна, зовсім не представляє кн. Юсупова, але вел. кн. Дмитра Павловича. Оборона доказує, що кн. Юсупов грав у вбивстві Распутіна меншу ролю, обмежуючись тільки до того, що двічи стріляв до Распутіна і хибив, а смертельні чотири стріли до Распутіна дав посол Пуришкевич, який опісля разом з вел. кн. Дмитром виніс трупа над ріку й оба кинули його в полонку на Неві. Щодо кн. Наташі, що виступає як наречена Чеболяєва, то вона на думку оборони не може представляти вел. кн. Ірини, яка ніколи не була нареченою вел. кн. Дмитра і в часі вбивства Распутіна була вже жінкою кн. Юсупова.

В ролі свідка позовника виступив б. радник російської амбасади в Льондоні Саблін, який ще тепер є неофіціяльним амбасадором російських монархістів в Англії. Він ствердив, що кн. Чеболяєв представляє Юсупова, а кн. Натеша вел. кн. Ірину. Вел. кн. Дмитро, як відомо, мешкає в Парижі й оженився з богатою американкою. Він буває часто в Льондоні і можливе, що виступить як свідок оборони.

Зізнавав теж кн. Юсупов як свідок позовника і зясував перед трибуналом хід вбивства Распутіна. Він дав Распутінові тісточко, наповнене стрихніною, всипав її теж до вина, однак сильно збудований і відпорний організм Распутіна оперся отруї. Тоді Юсупов вирвав кн. Дмитрові револьвер і стрілив тричі. Распутін почав утікати, а Пуришкевич стріляв за ним ще чотири рази. Але Распутін, ранений кількакратно, всетаки жив. Врешті Юсупов добив його залізним прутом. Свідок заявив, що хотів ратувати Росії, для якої Распутін був найбільшим ворогом.

Розправа потреває кілька днів.

Родина Товаріщ

Чи знаєш вже ті пєси про які говорить весь Львів?

Звенигородський процес скінчився.

Промова прокуратора й оборонців.

У девятому дні розправи, 28. лютого ц. р. по відчитанні цілої низки документів та контрактів, про які була мова в акті обвинувачення, предсідник трибуналу замкнув доказове поступовання, а прокуратор та оборонці виголосили свої промови.

Прокуратор *д-р Чемерінський* поділив обвинувачених на дві групи. До першої зачислив Парвеса і спілку, до другої селян, які є не лише обвинувачені, але й пошкоджені. Першу групу схарактеризував прокуратор як спілку спритних махерів, що всякими дозволеними й недозволеними шляхами повели спекуляцію хлопськими грунтами, використовуючи селянську несвідомість та надуживаючи постанов цивільного, кексового й гіпотечного закону. Щодо цієї групи прокуратор обстоює якнайгостріший вимір кари. Щодо другої групи — селян, прокуратор уважає їх винуватими в нарушенні закону про стемплеві оплати, та всеж таки не має нічого проти того, щоби для них вимір кари був якнайлагідніший.

Оборонці обвинувачених з першої групи намагалися представити їх якнайменше винуватими, всеж таки заявили, що не вважають їх „невінними" громадянами і на їх думку вони повинні бути покарані щонайбільше за переступство лихви.

Оборонець обвинувачених селян *пос. Стефан Біляк*, доповняючи характеристику і спосіб поведінки обвинувачених жидів, що вже представив прокуратор, уважає селян жертвою злочинних спекуляцій Парвеса і тов., так, що коли навіть у селянських контрактах були наповані не все правдиві цілі купна-продажі, то авторами цього були не селяни, а Парвес і с-ка. Не може бути в тому випадку свідомого ділання селян на шкоду державного скарбу, коли зважити умовини, серед яких опрацьовані селяни позбувалися останків своєї батьківської землі. Приголомшені великими процесами селяни здавалися на ласку й неласку Парвесової спілки, котра одинока уже й повинна відповідати за всі закиди акту обвинувачення.

З черги обговорив оборонець д-р Біляк всі заміти акту обвинувачення, звернені проти поодиноких обвинувачених селян, виказуючи в кожному поодинокому випадку безвинність селян, чи брак правних знамен закиненого їм скарбового переступства. При кінці своєї промови оборонець заявив, що коли навіть хто хотів би селян карати, то більшої моральної і матеріяльної кари від тієї, яку вони пережили та якої зазнали в останніх пятьох роках, годі видумати. Тож і з цієї причини слід би їх увільнити від дальшої кари.

Після цієї промови предсідник трибуналу *д-р Льокер* замкнув розправу і *доконшовши приговору*, з огляду на великий матеріял справи *визначив на суботу 3. березня ц. р., год. 12. вполудне.*

Якщо знаєте, що „Просвіта" пригортає до себе інші наші установи, то знайте і про свій обовязок супроти „Просвіти"!

Катастрофа польського пароплаву.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, 1. 3. ПАТ. У віддалі кількох миль від гельсінґфорського порту, біля острова Мек Елїо скоїлася катастрофа польського пароплаву „Цешин". Причиною катастрофи була велика хуртовина, підводні струї і кони, внаслідок яких пароплав віхав на мілину. Дньоб пароплаву розпорося, до галі машин і електрівні вдерлася вода, пароплав потонув у вітьмі і почав сиґналізувати рятунку. Кригоїом „Жарнару", рятункове судно „Асбетанс" та човни поплили йому з Гельсінґфорсу, Або і Бальтіспорту на допомогу і в 4. год. досвіта всі пасажири „Цешина", яких було 50, покинули пароплав. В год. 6-ій прибули вони до Гельсінґфорсу. З приводу бурі годі ратувати „Цешин" дальше і що з ним стається — невідомо.

—o—

Авантура в анґлійському парляменті.

ЛЬОНДОН, 1. 3. ПАТ. Вчорашнє засідання палати громад було видовищем авантури, викликаної послом партії „Лейбор" Мек Ґовером. В часі дебати над імперіяльними справами Мек Ґовер звернувся до предсідника з домаганням, щоби допустив до палати учасників маршу голодоморів. Заявив притім, що поліція робить труднощі публиці, що хоче прийти на засідання. Поліція трактує але спеціяльно людей гірше ослітих. Предсідник заявив, що в справі допущення публики на ґалерію поліція держиться приписів. Коли Мек Ґовер налягав, щоби спознити його домагання, прикликано його до порядку. Тоді Мек Ґовер почав кричати: „Ідіть до сто чортів." Опісля вийшов зі салі додаючи: „Ваша проклята палата є тільки посміховищем".

—o—

Большевицький Дон Кіхот.

Харківські „Вісти" з 23. лютого привесли у фейлетоні статтю Д. Галушка п. з. „Знищити націоналістичну контрабанду у воєнній літературі". Автор демаскує як націоналістів ряд авторів військово-історичних повістей, як нпр. Соколовського, автора повісти про Богуна, Вараву, автора повісти п. з. „Записки полоненого", М. Бажана (вірш „Ніч Залізняка"), Поліщука (повість „Ордер зел. святоянського хробачка"), Бузька (повість „Чайка"), Давидовича і інших. У тих авторів Галушко добачує відгуки творчости Винниченка, В. Лепкого, Маланюка, Донцова і інших представників української „фашистівської писанини". Тим письменникам автор протиставить пролетарських авторів, як Івана Кулика, Павла Усенка, Леоніда Первомайського, Івана Кириленка, Івана Микитенка, Івана Ле О Корнійчука і ін.

—o—

Анґлійські фашисти.

ЛЬОНДОН, 1.III. ПАТ. В палаті льордів почав член тієїж палати Кайнуд вимагати від уряду вияснень у справі фашистівського руху в Анґлії, які фінансує, як він впевняв, великий промисл, кількох членів палати і навіть чужі держави. Февершем, відповідаючи в імені уряду, заявив, що в Анґлії є 5 фашистівських організацій, з яких найважніша „Союз британських фашистів" з Освальдом Мосле́єм на чолі. Скільки вона має прихильників та джерела її прибутків годі провірити. Февершем відмітив, що поки парляментарна більшість помагатиме урядові вдержувати лад у Вел. Британії, зарядження, що обмежувало діяльність згаданих організацій, непотрібні.

—o—

По широкому світі.

— Папа Пій XI надав віденському кардиналові Фавльгаберові титул і ранґу папського леґата, наслідком чого прислугує йому право екстериторіяльности.

— До Одеси прибула китайська делеґація, щоби познайомитися з орґанізацією червоної армії. Опісля поїде до Польщі, Німеччини та Франції.

— Перед воєнним судом у Ясах розпочалася розправа проти 20 осіб, що викликали літом м. р. протижидівські заворушення в Чернівцях. Суд має переслухати 100 свідків.

— На югославянсько-мадярському кордоні біля Ленти прийшло до перестрілки. Вбили при цьому одного прикордонного мадярського вояка, а другого мабуть заволікли на югославянську територію.

— Французький сенат предложив проект закону, на основі якого чужинці, що працюють у Франції, мусітимуть платити податок.

— Французький парлямент ухвалив 458 голосами проти 132 держ. буджет на 1934 рік. Загальна його сума — 48.318,570.000 фр., причому доходи є на 9 міл. більші, як розходи.

— В мешканні мін. внутр. справ Франції Фро арештували якогось юнака, біля якого найшли штилет. Він заявив, що хотів вбити міністра за його поведінку підчас останніх вуличних заворушень.

— У великій фабриці готової одежі „Москвошвей" у Москві ствердили, що з приводу лихої продукції фабрика мала в останніх 6 місяцях пів міліярда руб. втрат. Техн. директора фабрики присудили на 5 літ тюрми, інших притягнули до суду.

—o—

Радіові новинки.

ДВІ ТИСЯЧІ ЛІТ МУЗИКИ.

Питання музики минулого, музики народів, які є джерелом нашої цивілізації, не річ цікава не лише для музики, але і для звичайного слухача, особливо, коли виклад про цю музику буде ілюстрований живими прикладами. Польське Радіо організує в цьому сезоні цілий цикль популярних гутірок, які буде вести щонеділі в перерві симфонічного концерту п. К. Шроменгер. Перша бесіда відбулася 18. II. а темою її була музика грецька.

У ТАКТІ РАЗ... ДВА... ТРИ.

Легко зрозуміти, що в цій авдиції є вальси, а як вальси, то тільки віденські, завжди свіжі, нові і гарні. В авдиції „В такті раз... два... три", яка відбулася 18. II. виступила як солістка артистка віденських театрів Ґрета Турней. В її інтерпретації всі вальси набирають кольору і блиску і пливуть на радіовій хвилі у всій своїй красі.

З ДАВНЬОЇ МУЗИКИ.

2. III. в год. 17.20 варшавська радіостація надає камеральний концерт, присвячений давнім майстрам, як Пюрсель і Леклер, яких сонати на клявесін, скрипку і альтівку виконають пп. Тромбіні-Казуро, Охлевський і М. Шалеський.

СИМФОНІЧНІ КОНЦЕРТИ У ВАРШАВСЬКІЙ ФІЛЬГАРМОНІЇ.

2. III. в год. 20.15 Варшавська Фільгармонія надає симфонічний концерт під дир. Еміля Купера, при участі піяністки М. Ровської.

4. III. в год. 12.15 Фільгармонія надає симфонічний ранок, присвячений українській музиці під дир. А. Рудницького, при участи М. Сокіл.

ЗУЛЯ ПОГОЖЕЛЬСЬКА В РАДІО.

3. III. в год. 18.20 в радіо буде виступ знаної співачки Зулі Погожельської.

МАРІЯ ВІЛКОМІРСЬКА В РАДІО.

3. III. в Шопеновськім концерті виступить знана польська піяністка М. Вілкомірська, яка виконає між ін. Фантазію еф-моль, Польонез бе-дур і Баладу еф-моль.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс.** 1173

— **Церковні брокати**, борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони**, всі готові церковні річи, **плащениці**, книги, світло, **кадило**, печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття**, ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 9-40

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу, 3. березня ц. р. в год. 19. відбудеться в домівці Товариства при вул. Чарнецького ч. 26/І. відчит д-ра Р. Біласа: Патогенеза і терапія гострої недомоги кровообігу. 1177

Зол. 1'50
Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу
„ЖОРНА"
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"
Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.
Жадайте оказових чисел!

— Опіка над робітничою молодю по містах. Виклад на цю тему виголосить інж. Роман Білинський від Порадні для Вибору Звання в суботу 3. березня ц. р. в домівці школи Р. Ш. вул. Мохнацького 12Д., в год. 6. веч. Молодь і місто — це одна з найактуальніших проблем сучасного життя народу!

— Управа Філії „Союзу Українок-Емігранток" у Львові повідомляє своїх членів, що Загальні Збори відбудуться 18. березня ц. р. (неділя) в год. 4. попол., а як не збереться кворум, то при всякій скількости в год. 5. при вул. Шашкевича в малій салі Музичн. Інстит. ім. Лисенка.

— Управа Гуртка студ. географів повідомляє, що три останні реферати з циклю географічних викладів відбудуться в авлі Академічного Дому (Супінського 21) в год. 6. веч. в такому порядку: 3. березня (субота) інж. С. Пастернак: Корисні копалини зах.укр. земель; 5. березня (понеділок) д-р І. Федів: Чорне море і його значіння; 9. березня (пятниця): проф. д-р І. Раковський: Ростинність України. Вступ вільний.

— Чайний вечір У-ФО-ТО. В неділю 11. ц. м. в год. 17. в малій салі Муз. Інст. ім. М. Лисенка (Львів, вул. Шашкевича ч. 5) відбудеться чайний вечір У-ФО-ТО, з нагоди відкриття нової домівки, яка є в цьому самому будинку. В програму вечора входять: висвітлювання фільмів, спільна світлина, фотографічні премії та концертова частина, на яку складаються сольоспів, хор ревелерсів „Евгена", чельове сольо, мистецький сольовий танок та фотографічно-гумористична прелекція. Крім того багато несподіванок. Дешевий та добірний буфет. Вступ для членів і впроваджених гостей вільний за програмкою.

— Вистава М. Геца, що має досі великий успіх у салях Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка (Чарнецького 24) зачинається 4. ц. м. в год. 5. попол. Хто не оглянув її, нехай користає з останніх днів.

— З радіо. В суботу, 3. березня, в 22-ій годині львівська радіостація передаватиме відчит п. з. „Тарас Шевченко — з нагоди 120-их роковин уродин". Відчит виголосить в українській мові проф. Ол. Лотоцький у Варшаві.

— Анкета в справі українського музичного життя. Пригадується, що в неділю, 4. березня в год. 5. пополудні у Станиславові, в салі Нар. Торговлі відбудеться анкета, скликана в справі нашого музичного життя та організації. Анкета розпічнеться рефератом д-ра Ст. Людкевича п. з. „Проблема сучасної української музичної культури." Комітет просить усіх станиславівських громадян, прихильних цій справі, вмитися на цій анкеті якнайчисленніше.

— Бузьки прилітають. Над Варшавою перелетів довгий ряд бузьків з південного заходу в північно-східному напрямі. Також в інших сторонах появилися вже ці передтечі весни.

— Дивний виступ. На днях відбулося в Бережанах судове переслухання в характері свідка в однім цивільнім процесі п. К., ем. судді окр. суду. П. К. зізнавав по польськи та при тім позволив собі на дивний виступ, кажучи таке: Прошу вписати докладно ці мої зізнання, був. голови ПСК, щоби „те українські" не підозрівали мене в якомусь спроневіренні." Сумне, але правдиве!

— Хто виграв долярівку? В льосуванні премій до облігацій 4 відс. премійної долярової позички третьої серії вильосовано такі числа: 40.900 дол. — 206.138, 8.000 дол. — 1.006.068, 1.000 дол. — 1.498.897, 376.493, 583.004, 1.000 дол. — 453.866, 563.369, 1.428.582, 200.099, 1.404.669, 500 дол. — 545.479, 7118, 1.016.013, 1.114.183, 291.602, 434.092, 454.777, 974.163, 1.112.688, 442.032.

— Вояки мають знижку в оплаті листів. Мабуть небагато громадян знає, що від 1. січня ц. р. прислуговує незаводовим воякам і підстаршинам знижка поштових оплат, яка виглядає так, що за листи й листівки, які вони висилають, платять тільки половину нормальної належности. Очевидно — ця вояцька кореспонденція мусить йти тоді через відповідну команду.

— Весна буде вчасна, а літо гаряче. Бувший проф. морської академії в Будапешті, д-р М. Ганко, оголосив у пресі свої пророцтва на тему погоди найближчих літ. Доказуючи, що погоду устійнюють циклони та що зорі мають вплив на зимні й теплі шари повітря, проф. Ганко предсказує, що березень матиме ц. р. лагідну погоду, весна буде скора, а літо матиме високу температуру. Зате літо 1935 р. буде холодне і щойно в 1943 р. матимемо знову жахливі спеки. Від цьогож року температура літа буде обнижуватися щораз більше, поки врешті в 2000 р. не прийде зовсім полярне літо. Школа, що маю хто з нас зможе тоді переконатися, чи проф. Ганко говорив у 1934 р. правду...

— Рільнича школа в Жабю. Заходом Польського Т-ва Приятелів Гуцульщини має бути в осени ц. р. відчинена рільнича школа. Громада Жабя дарувала вже для неї кількасот моргів грунту, на якому буде збудована школа й засновані будуть досвідні поля для годівлі трав і т. т. Школа матиме характер інтернату. Крім цього мають у школі вишколювати спеціяльно інструкторів для збирання лічничих зел, яких, як відомо, в лісах Гуцульщини багато і які можуть найти широкий збут у Польщі.

— 125 міл. залеглостей в Касі Хворих. Як виходить з підрахунків суспільних убезпечалень, залеглости в Касах Хворих доходять до 125 міліонів зол., з чого 50 міл. — це суми стягнені з робітників, що їх працедавці затримали і не вплатили до убезпечальні. В більшості ці суми годі стягнути, бо підприємства побанкротували й тепер якраз облумують нову систему стягання вкладок.

— Священик-адвокат. В польських судах має небаром виступити як речник духовної влади кс. Кноте, колись адвокат і посол христ.-дем. партії, що кілька літ тому покинув політичне життя і вступив до духовної семинарії. Духовна влада звернулася кілька днів тому до адвокатської ради, питаючи, чи священик, який був уже як світська людина вписаний на листу адвокатів — може далі працювати як оборонець. Як вияснюють правничі кола, перешкод для цього нема і кс. Кноте буде небаром першим в Польщі адвокатом у рясі.

— Граната. В с. Мошні б. Прушкова найшли школярі в саджавці гранату ще зі світової війни, яка підчас маніпуляції з нею вибухнула і рознесла 27-літнього А. Заморіння та 4 школярів. Десять інших хлопців було важко ранених і в шпиталі 3 з них вмерло.

— Львівська хроніка. Членів банди злодіїв, що вже довший час гуляла по Львові і складалася з 3 жінок і 3 мужчин, присудив львівський суд на 5 до 18 міс. тюрми. — Безробітного Василя Понка, що послуговуючись підробленою легітимацією, збирає датки на дітей безробітних, арештувала поліція.

— Обманець, що вдавав лікарку. Апеляц. суд у Варшаві розглядав справу якогось Мушинського, що вкрав одній варшавській лікарці легітимацію, виїхав на провінцію і довший час працював там як лікар, при чому вживав жіночої одежі, щоби не зрадитись. Справа згодом виявилась, Мушинського прилапали і засудили на 4 роки вязниці, а тепер апеляційний суд затвердив той присуд, мотивуючи, що він в обличчі злочинів підсудного дуже лагідний.

— Польська хроніка. В низинних околицях біля Данціга появилися мандрівні бджоли на первоцвітах, з чого люди віщують ранню весну. — В Лодзі арештовано кількох трамваєвих кондукторів, що займалися фальшуванням польських монет. — В Познані найшли в каналі повішеного й розідженого щурами трупа, що висів там від останньої інспекції качалів у червні м. р. Хто це — невідомо і тільки з деяких познак догадуються, що це студент торг. акад. Ю. Ґаліца з Закопаного, що під кінець червня виїхав до Познаня і в цьому місті пропав. — У Білій Підляській почався процес проти 5 вищих службовиків ПКУ в тому місті, що за добрі гроші звільняли асентерованих від служби у війську і пересували їх до т. зв. „надлічбових". — Мар. Щепанського і Фр. Фуйціка, що зрабували касієрові Богдановичеві кільканацять тис. зол., присудив краківський суд першого на 5, другого на 7 літ вязниці. — Якогось К. Леванського, що вибив собі щилд проф. париської академії і збирав по 75 зол. на універсальний прилад до крою, арештувала поліція у Варшаві. — За мин. рік має варшавський маґістрат 40 міл. зол. недобору. — Д-р Цезарія Еренкрайцова стала першим у Польщі професором університету як жінка, обіймаючи у Варшаві катедру етнографії. — Новий рід папіросок „Брідж" по 7 сот. появиться у продажі. — 78 км. довгий ґазотяг Коросно-Мосьціце пущено в рух.

— Ріжні вістки. Сенатська комісія для справ еміґрації у Вашинґтоні розглядає справу фільмових артистів Ґрети Ґарбо і Чаолі Чапліна, яких хотять видалити з Америки як зайвих чужинців. — В Ужгороді вирішили жиди збудувати модерно влаштовану жидівську лічницю, на будову якої призначено 300.000 чк. — Празькі кінотеатри мали мин. року 11,285.000 відвідувачів, що залишили в їх касах близько 60 міл. чеських корон. — В Москві вмерли майже водночас два визначні більшовицькі письменники: Едвард Баґріцький і Семен Подячев. — У Спеціє (Італія) наїхали на перехресті вулиць на себе два трамваї, причому один моторовий і 20 пасажирів були ранені. — По дорозі з Вашинґтону до Нюйорку впав поштовий літак, яким уперше їхав новий летун, в море і затонув з поштою. — У Варні відбувся великий процес проти верхівки болгарської компартії, що скінчився присудом 8 підсудних на кару смерти і 40 дальших на 5—15 літ вязниці. — Австрія мала в половині лютого ц. р. 359.365 безробітних, що діставали держ. допомогу, тобто на 43 тис. менше, як в лютім м. р. — До мешкання адвоката-пос. Евзевія Поповича в Чернівцях вломилися в ночі злодії і застрілили його двома револьверовими стрілами.

— Цікаві випадки летарґу. На фільварку Миньковичі біля Ліди заснув ще 23. м. м. летарґічним сном селянин Семен Іванов. Родина його, догадуючись, що здоров досі Іванов нагло вмер, влаштувала йому похорони, але в селі був випадково військовий лікар з Ліди, який придивився до небіжчика в домовині і не дозволив його похоронити. Летарґ підтвердив опісля інший лікар. Іванова перенесли з домовини до ліжка і він спить досі. — Вчарі з тим випадком пригадують часописи американці Патонцію Мебюр, що пішла одного дня спати з легким болем голови і з того часу не збудилася. Так спить вона вже другий рік: коли лікарі подають їй поживу, вона відчиняє уста, але прокинутись не може.

— Ще один князь жениться з артисткою. Теорія серійности находить щераз своє підтвердження: Оце у слід за шведським королевичем Сіґвардом, що жениться з берлінською фільмовою зірочкою Пацек, заговорила преса Европи про новий мезаліянс, якого героєм стає італійський князь Джузеппе Граніна ді Комітіні. Цей князь, один з найбагатіших в Італії, що має великі посілости на Сицилії, пізнав підчас гостини мадярського ансамблю „Мадярська веселка" зірку його Марту Фіреді і залюбився в ній так, що доручив собі мадярському консулеві в Палермо представити її, а згодом запросив на вечеру. Розмова обоїх не йшла, бо князь не вмів по мадярськи, а танечниця по італійськи, але обоє вміли настільки по французьки й німецьки, що князь почав їй сповідатись з тайн свого серця: Він уже 6 літ вдовець, любив свою жінку так, що постійно носить її фотоґрафію, а Марта Фіреді впала йому в око, що вона дуже подібна до небіжки. Це могла зрештою вона підтвердити зі світлини, яку їй князь показав. Після цього кн. Комітіні зустрічався ще кілька разів з артисткою, а коли „Веселка" відїздила, запропонував їй подружжя та на доказ щирости своїх слів згодився їздити з ансамблем по Італії. Марта Фіреді погодилася, але тому, що її обовязує контракт, а „Веселка" має в Італії такі успіхи, що навіть Муссоліні запросив до себе її директора, обоє покищо заручилися з тим, що небаром, коли ансамль верне до Будапешту, возьмуть тут шлюб. Монархісти мають чергову сензацію, яка доказує, що князенки не конче мусять залюблюватися в жінках блакитної крови...

— Король Зогу жениться? Недавно перебував у Канаді, зокрема в околиці канадійських столиць Квібек і Отава, таємний альбанський висланник, що на візитках мав прізвище маркграфа Серачі, називав себе приятелем альбанського короля Зогу і пильно приглядався до товариського та спеціяльно жіночого світу метрополій Канади. Від дівчат, що цікавили його, брав світлини, випитував про їх родини, поведане і взагалі поводився так, що коли виїхав роскішним пароплавом „Іль-де-Франс" до Европи, точніше до Альбанії, почали всі пригадувати собі, що чейже король Зогу нежонатий, що Альбанія радо згодилабся на підсилення престольних фондів кількома міліонами дол. і т. д. — словом, у жіночому світі канадійських столиць закипіло. Навіщо він збирав світлини богатих дівчат, чи верне, як обіцяв, Серучі до Канади, що з цього вийде і найголовніше — котра з канадійських красунь сяде на альбан. престолі — на всі ці питання дожидають тисячі канадійських жінок нетерпляче...

— Кольпортер ґімназійним учителем. Ляйос Люкас, кольпортер часописів в одній будапештенській каварні, був від 1918 р., як багато інших, жертвою війни і вхопився з мусу за це заняття. Всеж у вільні хвилини він або прислухувався до розмов письменників і мистців, яких було повно в каварні, або вчився чужих мов. Так минали роки. Більш-менш тиждень тому до його столика підійшов мовчки якийсь пан. Ляйос, думаючи, що це чужинець, який не знає по мадярськи, заговорив до нього по німецьки, опісля по італійськи, французьки й англійськи. Цей був такий здивований бездоганною вимовою кольпортера, що запросив його до стола і почав випитувати, хто він та як вивчив мови. Люкас оповів, незнайомий пільно прислухався до всього, стиснув йому руку й пообіцяв дати знати про себе. І справді: слідуючого дня дістав Ляйос письмо, яким іменовано його професором новітніх мов в одній ґімназії на провінції, а лист був підписаний тим, що купував у Ляйоса день тому часопис і говорив з ним, мадярським міністром освіти, Балінтом Гоманом.

— Той, що винайшов літографію. На днях минає 100 літ від менту, коли славний і відомий у свій час винахідник, Альоз Зенефельд,

замкнув на віки очі. Загал забув зовсім на цю людину, якій світ завдячує м. і. незвичайну річ — літографію. Зенефельд був як його батько, театральним артистом і то непомітним. Платня артиста не вистарчала йому навіть на життя і він кинувся писати всякі лячні й ліричні сценічні образки. Один з них „Знавець дівчат", хотів він надрукувати, але за друк хотіли від нього стільки, що він не міг собі на нього дозволити. Тоді завзявся друкувати свої твори сам. Друкарської машини купити не міг. Гравюра, якої пробував, коштувала забагато. Врешті придумав: з каміння, яке було біля міста, виробив плиту і хотів на ній відбивати письмо. Не міг піднайти відповідного атраменту. Як усім винахідникам, так і йому став у пригоді випадок: мати казала йому записати на чімсь білля, яке давала до праня і він начеркнув мішанною воску, мила й саджі кілька цифр на камінній плиті. Згодом хотів їх змити, але це не вдалося: квас виїв камінь, а цифри залишилися, виставали, як друкарські черенки. Літографія стала фактом. Про Зенефельда заговорили, а в 1797 р. збудував він першу літографічну машину, що стоїть до нині в Німецькому Музею у Мінхен.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

— Прогулька у вулькан. Дир. обсерваторії у Сантіяго (Чіле) Бустос вибирається у незвичайно небезпечну прогульку: з трьома своїми асистентами задумує він опуститися у кратер вулькану Квазітут, що давно дисає, але від якогось часу почав знову працювати. В небезпечну дорогу серед отруйних газів та незвичайної гарячі вибираються прогульковці в окремих масках, з бутлями кисню і в азбестовій непальній одежі, зробленій так, що між одною і другою верствою буде спеціяльно охолоджувана електрикою речовина. Зі собою бере теж експедиція ряд научних апаратів для помірів, а цілий науковий світ дожидає на її висліди зацікавлений і нетерпливе.

— Стадіон-велит у Київі. З нагоди перенесення столиці УССР з Харкова до Київа, ухвалив Виконавчий Комітет КП(б)У збудувати у цьому місті велитенський стадіон, який назвуть іменем голови того ком-у Петровського. Трибуни стадіону обчислені на 120 тис. осіб.

— Не хотів вернутися до Москви. В Константинополі найшли в лазничці совітської амбасади неживим ПІж секретаря Мініна. Догадуються, що він, тайний агент ГПУ, наложив на себе руку, не бажаючи вертатися до Москви, куди його відкликали.

— Нові совітські марки. Нарком пошти має видати у найближчих днях нову серію поштових марок, що ходитимуть на просторі Совітів. Серія матиме три марки з портретами трьох летунів, що загинули у катастрофі „Осоавіяхіму".

— Страшна залізнича катастрофа склалася біля Пітербургу, де вискочив із шин особовий потяг. Машина з тендером і один спальний вагон впали з високого віядукту на вулицю. Інші вагони перевернулися на насипі. Наслідком катастрофи 20 осіб погибло на місці, а 40 тяжко потовклося.

— Теж оферта! Кілька днів тому найвища рада мікроскопійної республики Андори дістала від одного фабриканта з Барсельони оферту, у якій він зобовязався в заміну за проголошення його королем Андори платити щорічно до каси тієї держави 800.000 пезетів. Найвища рада передискутувала пропозицію і відкинула її з заміткою, що традиції країни святі й ненарушні й Андора залишиться на віки республікою.

— У змаганні до рекорду. На відомій скічні у Бретай-Віляр (Швайцарія) мають відбутися перші того роду змагання, що мають устійнити рекорд довжини лещатарського скоку. Скічню перебудували так, що з неї можна буде скочити й на 100 м. Досі зголосилися до змагань славні норвеські лещетарі з Руудом на чолі.

— Скільки було випадків в Америці? Американський статистичний уряд підрахував, що з 89.500 нещасних випадків у 1933 р., які скінчилися смертю, причиною 30.500 з них були самоходи. Відшкодування за всі випадки та за 8.500.000 випадків, що не скінчилися смертю, доходили до велитенської суми 2 міліярдів дол.

— 23 дітей у злодійській банді. Жіноча поліція в Кельні впала на слід рафінованої діточої злодійської банди, до якої належало 23 дітей у віці від 7 до 10 літ. Діти-злодії, що були незвичайно добре зорганізовані і справно „працювали", мають на совісти ряд вломів до крамниць і ресторанів у Кельні, в яких робили великі шкоди.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Зимовий фінал.

Дістав я цього року дивний подарунок: річ, якої правильної назви не знає жаден українець. На Великій Україні зветься ця річ „лижі", в Галичині „лещети", „лещета", „лещата" і „лещіта" з наголосом на „е".

Одним словом я дістав „дошки".

До них було долучене побажання, щоб моє підстаркувате тіло вправлялося в усяких „чатинках", „телемарках", „христіяніях" і тим подібних ельокубраціях.

Дарунок не все збогачує обдарованого. Густо-часто стає причиною видатків, які напевно не булиб зявилися, колиб не було дарунку.

Так і в мене.

Мій наслідник, Юрко, побачивши мої дошки, з іронією в десятилітнім голосі сказав:

— Знали кому дати. Не воліли мені!..

Я признав йому правду, але це не вистало. Треба було постаратися і за дошки для нього.

Він цілу зиму їздив, а я цілу зиму вибирався їздити. Раз навіть прирік одній лещетарці товаришити і — товаришив, але замісць дошок, убрав... кальоші.

Минається зима. В місті вже тільки брудні води, на селі ще деневде брудні клапті впертого снігу, а я ще не спробував, чи надюся до лещетарської сімї.

Потихо навіть радів з цього. Маючи дошки — рахуюся лещетарем, а не вживаючи їх — устерігся від насміхів, розчарувань і тим подібних звихнень.

Нераз кликали мене лещетарі пуститися з ними в соняшні простори по килимах снігових, але я все якось викручувався. То голова болить, то нога крутить, то часу не маю. Ріжними способами спекувався.

Врешті добрив щасливо до провесни. Сніг майже зіслив і небезпека змаліла до зера. Тепер можу вибратися з найліпшими лещетарями. Не завстидають. Вони по шутрі так само поїдуть як я. А про телемарки, христіянії, чатинки можу цілий день не тільки говорити, але й викладати.

Тому з такою радістю стрінув я вістку про посвячення лещетарського захисту... четвертого березня 1934, в столиці нашого лещетарства — Славську. Можу поїхати. Вберуся спк-так по лещетарськи, дошки на плечі і — гайда на волену мураву.

Уявляю собі досаду преміованих лещетарів, коли побачать, що я так само добре їзджу, як вони. Точніше кажучи: „так само добре не їзджу", бо сонічко боже працює щодня на мою користь. Ще якби так весняний дощик, то дамеби зголошуюся до всіх конкурсів.

На зголошенні скінчиться, а слава зістане.

Лещетарський захист!

Хтось подумає: „Тільки один!?

Я кажу: „Врешті один!"

Нам не так, як сусідам. Коли приходиться щось будувати, то на поміч не сподівайся. Хіба трапиться меценат і додасть бракуючу решту. Наприклад: Зі складок вплинуло 75 зол. 87 сот., а меценат докладе 300 долярів і підпише ще зо два векслі.

Тоді будівля росте як на дріжджах, врешті доходить до повного зросту і жде на посвячення.

В нашім випадку на посвячення з Архиєрейською Службою Божою.

Зійдуться до Славська бойки, прийдуть львовяни та стрияни і буде свято.

Може навіть зі снігом!?

На кожний випадок з великою парадою!..

Галактіон Чіпка.

В МОРОЗНІ ДНІ
ТІ, ЩО ЛЮБЛЯТЬ ЗИМОВІ СПОРТИ,
ПОВИННІ ПАМЯТАТИ, ЩОБ НАТЕРТИ ШКІРУ
Кремом Nivea або Олійком Nivea

— Турки матимуть прізвища. Турецький уряд видав закон, силою якого мусить кожний турок мати прізвище. Це прізвище переходитиме на його потомків, так як це є в цілому світі. Досі турки не мали прізвищ і кожний з них називався Мустафа або Гуссеін.

— Позов проти премієра. Одна будівельна фірма з Будапешту внесла позов до суду проти премієра Гембеша, домагаючись 25 пенґе відшкодування за наліплення відозв з його підписом на мурах будинку фірми, на якому заборонено будьщо наліплювати. Суд відкинув позов і навпаки присудив фірмі повернути 9 пенґе судових коштів, мотивуючись, що за наліплені відозви не відповідає підписаний на відозві, а рекламова фірма, що їх наліпила.

— Мати голодувала, щоби діти мали що їсти. 33-літня Едіт Гайклі в Гемптид (Англія) мала безробітного чоловіка і 3 дітей. Допомога, яку чоловік діставав, була замала, щоби з неї могла вижити ціла родина. Тому мати сама не доїдала і вдержувала за нужденний гріш чоловіка і дітей, але врешті обезсиліла так, що не могла ходити й зробила собі смерть світляним газом. Підчас секції не найшли в її шлунку ні кришки харчу. Геройська мати голодувала без відома чоловіка, який щойно після її смерти дізнався про все.

З нових видань.

Василь Пачовський: ГЕТЬМАН МАЗЕПА. Містерія воскресення в 5 діях. Перемишль 1933. Накладом О. Гамерського.

Пєса ця лежала між книжками, довгодо яких ішла довга дискусія про призначення літературної премії і певно лежатиме вона ще нераз перед директорами та режисерами наших театрів, що шукають нових пєс до вистави. Пєс, що й історичних, треба нашим театрам дуже, а Мазепа став у нас модний, як кількадесять літ тому, за чужині. Та чи зможе оживити пєсу Пачовського якийсь режисер з акторами?

У ній повторені всі старі мотиви з „Сонця руїни", тільки багато слабше. Основною хибою пєси те, що автор перевантажує її міркуваннями, ще й бунім-то пророцтвами, зовсім у дусі романтичних драм, поем нпр. Словацького там, де Сл. плавав у хмарах месіянізму. Але романтичні поети мали багату уяву не тільки там, де вищували потоками слів; вони придумували справжні сценічні ефекти, що мали тримати глядача на салі, щоб не втік, а цікавився розвиваною поплутаної акції.

У „Мазепі" Пачовського акцію заступають діяльоговані балачки; не то на 5 дій, а на 3 її не вистачає. Всі ті святочні приєми гетьмана із і нівбальторування себе та інших знаємо вже на память із популярних повістей. Сам Мазепа не програмовий герой, лицар як із криці. Байдуже, чи цей його портрет згідний з історією: — поет, коли хоче, може перетворити його грою своєї уяви; важне тут те, що у Пачовського він зовсім нецікавий, не має у собі ні трохи тих рис „проблематичної" індивідуальности, що давалиб змогу створити із нього Шекспірову постать.

Могра поруч Мазепи знов у ролі Орлеанської діви. Той її розум, енергія, чистота та сто інших прикмет, роблять із неї статую, але тільки статую, інколи балакливий автомат. Те, що Мазепа радиться з усіма на всі боки, вислухує рад і виголошує вічеві промови, може й потрібне для популярної пєси, а всеж, коли читаєш його розмову з Уляною, донькою діякона з Батурина, мимохіть усміхаєшся. Уляна приносить йому звістку від Мотрі, а він відразу ляпає:

— Ходи, Уляно, я бач трошки хорий,
Аби Москві пустити блахмана!

Згодом цей прехитрий дипльомат, що водив за ніс европейських дипльоматів, заводить із цією наївною дівчиною таку розмову:

Мазепа: Чого-ж вона (Мотря) бажає,
розкажи!
Уляна: Вона бажає, щоби Ваша Милість
Не вагувався на великий чин!
Бо тільки ним очиститесь обоє,
Обмиєте в провини сю любов!
Мазепа: Любов, любов? Хиба вона мене
любить?
Скажи їй, що я вже став гетьманом
на чин!

Термінольогія і патос як у Донцівському „Вістнику".

Патос — слаба сторона Пачовського, яку він уважає своєю найбільшою силою. Коли він попаде у „транс", то творить такі тиради:

Хіба ж кохання ми не шлюбували —
Собі в розстанню поцілунком губ?
Чи я не клявсь, як шию білогруду
Я цілував з головки до колін?

Поцілунок губ! Шия, що тягнеться з головки до колін! — таких фраз найдете в нього багато.

Пачовський занадто гордий, щоби дати комусь стороннього рукопис такої драми або своїх поем і вислухати навіт щось мови. Він насилує на всі боки наголоси слів, не зберігає ніяких правил милозвучности і начиняє свої строфи москалізмами та польонізмами. Про якийсь одвецільний прикопис уже й не згадуватимемо. Все не прикро назати авторові з іменем, який повинен би знати, що за 25 літ, від часів „Молодої Музи", багато змінилось у домаганнях нашої літературної критики та літературної мови.

Ж. Р.

Дописи.

Золочів.

Роковини Крут. Українське Студ. Т-во „Молода Громада" в Золочеві влаштувало дня 18. лютого ц. р. святочну академію-концерт для вшанування 16-тих роковин бою під Крутами. Програму концерту відкрив молодий поет Богдан Кравців, якого появу привитала публика бурею оплесків і такими оплесками дякувала йому за змістовне слово про Київський Чин і його легенду. З черги нім. хор відспівав Олеся-Безкоровайного „Народнім Лицарям". З правдивою насолодою вислухали відтак присутні мельодекламації п. Л. Бровіської „Крути", У. Кравченко-Безкоровайного. Драматичний голос декламаторки, вміла інтерпретація поезій та гарний форт. дострій створили дійсно вартісну цілість. Симпатичне враження викликали тенорові сольоспіви п. Е. Цимбалістого зі Львова, якому публика не щадила своїх оплесків. Чергова хорова точка „На небі сонце" Лепшого-Безкоровайного, хоча й не підхожа до цілости програми, була вповні удатна. Увертуру до „Наталки Полтавки", відіграну симфонічною орхестрою філії Муз. Т-ва ім. М. Лисенка, зустріла публика із захопленням так, що орхестра була змушена до надатку. Другу частину програми започаткував студ. Б. Гошовський декламацією поезії О. Бабія „Під Крутами". Як мин. року своєю промовою на академії в 15-ліття Крут, так цим разом своєю декламацією виконавець вміло заскочив публику. З ентузіязмом, що виявлявся в сильних оплесках, витали і нагороджували присутні п. Марію Гірникову з Тернополя, яка своїм гарним і своєрідно теплим та вповні опанованим голосом чарувала всіх, даючи кожному нагоду до глибоких мистецьких переживань. Фортепянове сольо проф. Віханської дало чергову нагоду поднадити талант і техніку тої знаної вже місцевій публиці піяністки. Гучні оплески були виявом повного признання для неї. Піснею „За Україну" відспіваною нім. хором, вичерпано програму академії. Збірним „Ще не вмерла Україна" закінчено свято. Публики була повна саля, в тому числі — слід не підчеркнути — велика частина місцевого старшого громадянства. Селянства доволі мало. Хоча деякі побитські села, як от Яселіці, прибули збірними прогульками. Слід додати, що сцена прибрана була в червоний подір з картиною-композицією по середині. Над сценою пишався світляний трилуб, прибраний зброєю та з керованим написом „29. I. 1918" і з сірпи „29. I. 1934. —нні.

Станиславів.

Імпрези для бідних і слуг. В сам день святого вечора уладило Товариство св. Івана Милостивого у Станиславові, що працює під проводом парохії о. хрис. Лободича, вечеру для найбідніших, а саме бездомних, безробітних, калік і жебраків. Вечера відбулася в льокалі Товариства св. о. Миколая і взяло в ній участь понад 300 осіб. Тому, що місця було лиш на 70 осіб, вечера відбулася серіями по 70 осіб: як одні їли, інші чекали на дворі. Тим бідним роздаювали наші пані борщ з ушками, голубці, вареники, кутю, а відчас їли йшли колядн і привіти голови Т-ва о. Лободича і д-а Ю. Олесницького. Хто бачив таке число бідних, які раділи, що хоч хвилинку мали де загрітись і що їм подали вечеру в той святий вечір і при звуках колядн і щирих промов, той зрозуміє, яка щира подяка належиться тим панам, що під проводом п. Олексин приготовили таке свято для найбідніших українців нашого міста. — В той сам вечір в год. 8-ій у великій салі нового будинку СС. Милосердя у Станиславові відбулася спільна вечера для служниць, зорганізованих Т-ві св. Варвари. До столів засіли: провідник о. Лободич з двома сотрудниками, о. ігуменом Чина Редемптористів Ван де Маде з о. Бульсом, голова „Союзу Українок" п. Рублева й около 60 служниць. При столах услугували панночки. По посвяченні просфори і короткій промові о. провідника при співі колядн перейшла вечера всім дуже мило.

Просфора у Княгинині-Бельведері. Дня 12. I. ц. р. пополудні влаштувала читальня „Просвіти" у Княгинині-Бельведері в своїй власній, новій, другій у Станиславові театральній салі просфору для своїх членів. Добре огріта, прибрана гарно килимами і зеленю, ясно освітлена саля зібрала при столах численне громадянство. Чину посвячення просфори довершив о. Валітновський, після чого вложив бажання присутнім при розділі просфори голова товариства дир. Шпалюк. Іменем станиславівських товариств привитав святкуючу громаду голова філії „Просвіти" д-р Ю. Олесницький. Підчас свята хор співав колядн, стрілецькі і патріотичні пісні. На салі панував піднесений настрій. Всі відчували глибоко ту радісну хвилину, коли вперше на Бельведері зійшлися на таке свято у своїй салі, щоби переконатися, що в ній своя правда.

Просфора у Княгинині-Гірці. Дня 19. I. ц. р. уладила також читальня „Просвіти" у Княгинині-Гірці в своїй власній домівці просфору. Посвятив просфору о. Валітновський, витаючи присутніх промовою і складаючи бажання. До стола засіло кільканадцять осіб, між ними зі Станиславова голова філії „Просвіти" д-р Ю. Олесницький, голова „Союзу Українок" п. Рублева і голова „Відродження" д-р Гробельний. Серед численних промов, співу стрілецьких і патріотичних пісень на милій гутірці зійшов усім весело вечір. — Замітне те, що всі свята, і святий вечір, і обі просфори, що їх уладжувано в Станиславові, були під гаслом „Відродження" без алькоголю, а проте пройшли так мило і приємно, що хіба ніхто не жалував за алькоголем.

Ю. Е. О.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Подк. Роман Сушко: „ХТО ВБИВ ПОЛКОВНИКА ОТМАРШТАЙНА?" Накладом автора. Прага 1933. Стор. 74. ФорМ. 8-о

Д. Дорошенко: ВАСИЛЬ ГОРЛЕНКО. Париж 1933. Стор. 16. Форм. 8-о.

О. Лотоцький: СТОРІНКИ МИНУЛОГО. Частина II. Праці Українського Наукового Інституту. Варшава, 1933. Ст. 480.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

„Заграва" Український Театр.
Під артистичним проводом В. Блавацького.

Львів.
Саля Театру Ріжнородностей.
Пятниця, 2. III. год. 19·30 „Земля". (Ціни знижені).
Пятниця, 2. III. год. 19·30, „Тарас Бульба", історична пєса на 4 дії за Гоголем.
Саля театру „Мініон", вул. Осолінських ч. 10.
Субота, 3. III. „Мужчина з минулим".
Неділя, 4. III. год. 15·30 „Мужчина з минулим".
Неділя, 4. III. год. 19·30 "Змійка".
Понеділок, 5. III. „Будівничий Сольнес"
Вівторок, 6. III. „Летто".
Білети продає „Союзний Базар", вул. Руська.

Великий Міський Театр.
Пятниця, 2. III. год. 7·30 веч. „Родина" Абон. 12.
Субота, 3. III. год. 7·30 веч. „Родина" Абон. 12.

Театр Ріжнородностей.
Пятниця, 2. III. год. 3·30 попол. Театр Заграва „Земля".
Пятниця, 2. III. год. 7·30 веч. „Тарас Бульба".
Субота, 3. III. год. 7·30 веч. „Товаріщі" Абон. 12.

Кіна.

АДРІЯ: „Дзвонар із Нотр Даму".
АПОЛЬО: „Приблуда" (фільма з гуцульського життя).
АТЛЯНТИК „Приятелі та любки" (на основі Декобра).
ВАНДА: „Чоловік надпа".
КАСІНО: „Секрет жінки" та „Бастер у пабаретті".
КОЛІСЕЙ: „Чарівна ніч", ревіє „Привітання Львова".
КОПЕРНИК: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).
МАРУСЕНЬКА: „Клюб джентельменів" (Клів Брук) і додатки.
МІРАЖ: „Мадярське кохання", „Оська Стінова гриота".
МУЗА: „Усміх щастя".
ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".
ПАН: „Обід в 8-ій" та ревіє.
ПАСАЖ: „Бандіт", "Подорож у далекий світ".
ХІМЕРА: „Заборонена мельодія" (Йос. Мехіка).
СВІТ: „Мужчини в її житті".
СТИЛЕВЕ: „Побідник готелю Атлянтик" і ревіє.
УТІХА: „Прощак із Багдаду" та ревіє.

Присилайте передплату!

Закордонне радіо.

Пятниця, 2 березня 1934.

Відень (506,8) 16·45 „Від Гранади до Марока", 17·20 Солісти, 19·00 Цит. музика, спів, **Кошиці** (269,5) 19·30 Концерт, **Прага** (470,2) 20·05 Симф. концерт, **Копенгаген** (255,1) 11·00 Пісні, 20·00 „Саул і Давид" оп. Нільсена, **Ятльона** (531) 20·50, 21·35 Спів, **Берлін** (356,7) 20·10 Нар. пісні, 21·05 Камер. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·25 Пісні, **Лянгенберг** (455,9) 16·00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, **Будапешт** (549,5) 17·40 Віольончеля, 18·40 Концерт сальонової орхестри, 19·00 Опера, **Мілано** (368,6) 13·00 Легка музика, 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 16·00 Вок. квартет, 20·45 Концерт.

Субота, 3. березня 1934.

Відень (506,8) 17·15 Концерт, 19·30 Пісні й арії, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт 16·50 Вертеп, 21·10 „Добрий мельник" оп. Костали. **Прага** (470,2) 19·35 Легка музика, **Париж** (1724) 21·00 „Ріп" оп. Пляннета. **Любляна** (569,9) 20·40 Спів, **Рига** (514,6) 19·30 „Травіята" оп. Верді, **Лянгенберг** (455,9) 7·10 Оп. музика, 19·00 Нар. музика, **Мінхен** (405,4) 14·50 Вок. концерт, **Стокгольм** (426,1) 17·30 Шведські нар. пісні, **Будапешт** (549,5) 19·25, 22·00 Концерт, 17·30 Популярні мельодії, **Мілано** (368,6) 13·30 Тріо, 20·40 „Сі" оп. Масканіні, **Рим** (420,8) 17·10 Музика, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 2. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт сальонової орхестри, 15·25 Збіжжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт трубної орхестри, 16·20 Спів у суп. фортепяну, 16·40 Муз. загадки, 16·55 Арії та пісні (Гебель-Тарнава, бас), 17·20 Камер. тріо, 17·50 Стенографія, 18·00 Нові статути нар. школи та гімназії, 18·20 Шлягери Вол. Дана в супр. фортепяну, 18·50 Інструк. музика з грам. плит, 19·05 Всячина, 19·25 Актуальний відчит, 19·40 Спортові вістки, 19·45 Світовий комунікат, 19·50 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт, „Тропікальне сонце в польській літературі", 22·40, 23·05 Танкова музика

Субота, 3. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Камер. музика з грам. плит, 12·36 Популярна музика з грам. плит, 15·30 Господарські вістки, 16·00 Авдиція для хорих, концерт сальонової орхестри, 16·40 Лекція фр. мови, 18·00 Репортаж, 18·20 Легкий концерт джез. орхестри, пісеньки, 19·03 „Із мандрівок і досвідів коротнохвилівця", 19·15 Всячина, 19·25 Репетиції, 19·40, 19·45 Спортові вістки, 19·55, 21·15 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика, 21·00 Техн. скринька, 21·20 Шопенівський концерт, 22·00 Трансм. з Варшави: відчит в українській мові проф. Ол. Лотоцького: „Тарас Шевченко — з нагоди його 120 роковини уродин", 22·15 Легка музика з гр. плит, 22·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватнім обороті 5·30, зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·93—26·94, Париж 34·94, Берлін 210·50, Цюріх 171·50, Амстердам 357·10, Прага 22·00, Рим 45·60—45·33, Нюйорк кабель 5·32, Нюйорк чеки 5·33 і три четверті.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни пар. Підволочиська	від	до
Пшениця двір.	19·—	19·25
Жито одноцінне	13·75	14·—

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 1. III. молоко, —·18, сметана —·80, яйця 2·90—3·—

Тенденція на масло зниженюча, на молоко і сметану удержана, на яйця слаба.

Ціни битої птиці з птахомасарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Курн молоді на печення	1·75	1·50	1·00
Курн на росіл	1·75	1·50	1·00
Качки	1.85	1.60	1.00
Гуси	1.50	1.30	1.00
Індики	1.85	1.65	1.00
Пантарки за одну штуку		2.30	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Звичайні Загальні Збори читальні „Просвіти" на Личакові відбудуться в неділю 4. березня 1934 в год. 17. в домівці Читальні (Крупярська 15). 1178

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КУРС КРОЮ, ШИТТЯ, МОДЕЛЮВАННЯ починаю 10. березня. Вписи Ф-жа **М. Козловська**, Академічна 22. I. п. 3—5

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 4 — ЛЬВІВ. Білячки — Вовни знаної марки **„КАРІБІ"**. 1668 2—14

КІМНАТА з окремим входом для 1—2 осіб. — Вул. Чарнецького 26. I. п. кв. 7. 11—76 1—3

ОКРЕМА КІМНАТА Коперника 5. на 1 або 2 осіб, з харчем або без; фортепян. Відомість в Адміністрації „Діла" М. Р.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЦЕРКОВНІ ЦВІТИ
поручає на Свята
СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦЬКА
в Стрию — ШЕВЧЕНКА ч. 6.

Китиці до свічок є в трьох цінах:
менші — 3 зол. пара,
середні — 5 „ „
великі — 7 „ „
Китиці з винограду: середні 4 зол. і великі 6 зол. пара.
Китиці поставні на престіл:
менші — 15 зол. пара,
середні гарні (около 70 цм. високі — 25 „ „
і вищі — 35 „ „
Гірлянди на обрачи — 4 зол., вирші — 6 і 8 зол. за метр.
Цвіти матеріяльні тревалі, краски естетично дібрані. — При більших замовленнях також на сплати.

Церковні дзвони

доставляють
Ліярні дзвонів
БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
у Калуші й Перемишлі

Новина!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, черезте перетоплять дзвони зайво.

ОСТОРОГА!

Остерігаємо перед агентами якоїсь жидівської ліярні дзвонів зі Станиславова, які волочаться по селах та ярмарках і подаючи себе за наших відпоручників, нашкають людям останню тандиту.

Ми як ніколи так і тепер не послугуємось агентами в тій надії, що хто забажає доброго товару, довідається про нас з українських часописів, а жидівського агента з його дзвонами відправить до найблизшої божниці. 1115 9—10

Читайте „Діло"!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і поміжах . „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.15
шукаючі праці . . . . . „ 0·10
слова товстим друком подвійно. „ 0·07

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів Ринок 10.

Ч. 57 (13.602). Львів, неділя 4. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Проти наклепів.

КОМУНІКАТ.

У закордонній жидівській, перш усього англійській, пресі, зокрема в кількох числах „Джуіш Кроніка" і „Джуіш Ворда", появилась ціла низка статтей, у яких, між іншим, закинено Українському Католицькому Духовенству, що воно нібито ширить антисемітизм і свої протижидівські переконання посунуло аж до того, що відмовляється хрестити діти тих родичів, які не придержуються бойкоту жидів, далі відмовляється вінчати, а навіть хоронити мерців нібито тому, що рідня тих мерців продала кілька вещь чи курку жидам.

Т-во Гр.-Кат. Священиків ім. св. Андрея у Львові як організація, що обєднує українських католицьких священиків Львівської Архиєпархії, відкидає з обуренням ці вісти жидівських газет і пятнує їх як неправдиві та злобні наклепи на Українське Катол. Духовенство і на його душпастирську та громадську діяльність. Т-во ім. св. Андрея стверджує, що інсинуовані Українському Катол. Духовенству наклепи є не лише неможливі з огляду на релігійне і громадське наставлення всього Духовенства, але й виключені також з огляду на догми і канони Катол. Церкви. Вкінці Т-во ім. св. Андрея стверджує з прикрістю, що саме того роду акція світової жидівської преси може причинитися до розбудження антисемітизму серед українських широких селянських мас.

У Львові, 20. лютого 1934.

За Виділ Т-ва св. Андрея у Львові:
о. Юліян Дзерович, голова. о. Михайло Лада, секретар.

Катастрофа голоду на Совітській Україні.

В журналі „Нейшен Бізнес", що виходить у Ню-Йорку, находиться стаття Вайтинга п. з. „Думка европейських робітників". Відділ про відносини в Сов. Росії має м. і. такі завваги:

„В російськім Пітсбурґу, тобто в Донбасі на Україні, відвідав я фабрики й колективні господарства в асисті урядових провідників. Але особисто говорив я 1) з німецькими, французькими й американськими інжинірами та з представниками і спеціями, що давно прибули і працюють у Совітах; 2) з сотнями робітників в околицях Харкова, столиці України, що має 800 тис. мешканців. Тут оглядав я й відвідував ві вугляві округи й копальні, які я бачив уже в 1928 р. З усіх розмов я виніс переконання, що за останню зиму й весну (1933 р.) вмерло з голоду повних 5 міліонів осіб. Всі чужинці, що мешкають у Совітах підраховують ще вищу суму мерців. Остання голодова катастрофа була лячніша як у 1921 р., бо на цей раз бракувало 70 міл. дол., які тамту злагіднили. З доручення влади лікарі можуть стверджувати за причину смерти тільки „хибу серця" або „перевтому". Отак велика кількість випадків смерти з голоду та сухіт, що панують серед молоді, закрита тайною. В серпні м. р. заборонено закордонним кореспондентам в Москві виїздити в околиці, які я відвідав, а один відомий кореспондент, що досі глузував з кожного, хто писав про голод, пише тепер сам „з вірогідних джерел", що вмерло пять міліонів людей.

В осени м. р. ціла Росія лінилася жнивами з 1933 р., найкращими за останніх 50 літ. Але трагедія в тому, що навіть ці жнива зовсім не злагіднили нужди. Факт, що напр. ще в серпні огоняли непроглядні лани збіжа, які спалило сонце й вітри. Селяни виявнювали, що поли були за слабі, щоб у час зібрати збіжа, то знову, що були „зовсім заляканї", або що „урядовці з міста — це підочого люди, без практики, якщо йде про жнива".

Чому саме селяни терплять найбільший голод? Тому, що якщо не довезуть державним урядам у промірі 15—20 миль повних 100 відсотків жнив, мусять сполівались відділів війська зі скорострілами". (КАП.)

—o—

Катедра української мови в Мінстері.

(УП) На університеті в Мінстері, де студіює тепер кількох українців, основано катедру української мови. Досі була там лише катедра мови московської, яку викладав професор Богатирьов. Тепер він захорував і на його місце прийшов професор київського університету Бурґгардт. Він буде лектором московської й української мови. Бурґгардт походить з німецьких кольоністів з Поділля і родився 1891 р. Гімназію скінчив у Києві. До війни студіював у Києві, а в часі війни був інтернований на Сибірі. По зачиненні берестейського мира він вступив був на службу до німецької армії. Від 1920 р. був у Києві професором по різних школах і аж у 1931 р. рішив залишити гостинний край, в якому йому грозила голодова смерть. Тепер буде викладати українську мову в Мінстері.

—o—

Біляне домової війни в Австрії.

ВІДЕНЬ, 2. III. ПАТ. Оголошено урядовий спис жертв, що впали в боях у днях 12. до 15. лютого н. р. в Австрії. По стороні війська, поліції й добровольчих відділів було 104 убитих і 309 ранених. По стороні Шуцбунду і цивільного населення, що йому помагало, було убитих 170 мужчин, 21 жінок і двоє дітей. Ранених начислено: 402 мужчин, 9 жінок і 12 дітей.

Поліційні доходження проти арештованих провідників соціялістичної партії скінчились. Акти справи предложено судові. Всім членам головної управи партії числом 20 осіб закинено зраду. За чотирма членами, що втікли за границю, вислано стежні листи. Трьох директорів робітничого банку будуть судити за державну зраду і спроченвірення.

—o—

Що таке „німецькі християни"?

БЕРЛІН, 2. III. ПАТ. Промовляючи на зборах „німецьких християн" у спортовій палаті евангелицький єпископ д-р Мілер заявротестував проти „замітів, неначеб релігійний рух „Дойтше Кістен" пропагував культ Вотана. Головні завдання того руху, які полягають на обєднанні всіх евангелицьких церков у Німеччині, осягнено національною революцією. Взаємини між церквою і націонал-соціялістичною партією є ерті на безоглядній довірі і тому заключування окремої конкордатової умови не зайве. Християнство повстало не з жидівства, але з боротьби з жидівством. Молоді евангелицькі християни, що хочуть знайти дорогу до серця народу, повинні йти до таборів праці та штурмівок і там познайомлюватись з почуваннями народу.

—o—

Ширіть наш часопис!

Неділя
це день відпочинку і розваги
в якому Ви
напевно
рішитесь
вислати передплату „Діла"
згори
за час до кінця червня ц. р.
щоби взяти участь
у першому і другому
льосуванні „Діла"

Від 1-го січня 1934 р.
всі розумні мами і господині порадять своїм дітям і своїй домашній прислузі складати свої ощадности на
Премійні книжочки
в Кооперативнім Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.
на які по році можуть припасти нагороди від 25—100 зол.

Звичайні Загальні Збори
Видавничої Спілки „ДІЛО",
кооперативи з обмеженою порукою у Львові.
відбудуться в суботу 17. березня 1934 р. в год. 4·30 пополудни в льокалі Редакції „Діла", Ринок 10. II. пов.
Денний порядок:
1). Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2). Звідомлення з діяльности за 1932/33 рік.
3). Звіт Контрольної Комісії.
4) Відчитання письма Рев. Союзу з переведеної ревізії.
5). Розділ чистого зиску або покриття страти.
6). Зміна статуту.
7). Внесеня і запити.
Річний звіт, річні рахунки і білянс виложені в льокалі Видавничої Спілки „Діло" до перегляду членів.
Надзірна Рада.

Солідність в обслузі
Добірна якість товару
Приступні Ціни
характеризують не від нині
Народню Торговлю
тому якщо хочете бути солідно обслужені, зокрема при нагоді святочних закупів добірним товаром
покривайте свої запотребування тільки в складах
Народньої Торговлі
які находяться у всіх більших містах Галичини і Волині.
886

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

3

відповіді на питання:

Чому повинні ми купувати птицю

У ПТАХОМЯСАРНІ „МАСЛОСОЮЗУ"

з цим охоронним знаком?

1. В птахомясарні М. С. **догодовують** птицю молоком і спеціяльними збіжевими мішанками.
Тому мясо птиці **соковите і є дійсним присмаком.**

2. Безпосередньо перед убоєм птицю **голодять і обезкровлюють** англійським способом.
Тому мясо птиці **трівале** в переховуванні і смачне.

3. По убою птицю **схолоджують,** а відтак **заморожують** при **сталих** температурах.
Тому мясо є **крихке** і значно скорочує час варення, печення чи смаження.

Франція не довіряє Німеччині.

ПАРИЖ, 2. III. ПАТ. „Журналь" довідується з Риму, що мінімальне порозуміння в справі розброєння, осягнене міністром Іденом в Римі, опирається на таких точках: 1) конвенція треває 7 до 8 літ; 2) нерозброєні держави задержують свої зброєння на дотеперішній висоті; 3) Німеччину уповажнюється побільшити свою армію до 250.000 вояків; 4) держави, що підписують конвенцію, годяться на переведення контролі, яка в Німеччині обіймає теж штурмові відділи; на випадок нарушення конвенції всі підписані держави рішають, яких ужити засобів, щоби привернути нормальний стан. Часопис вище, що від Франції не вимагають зменшення сил, а проте плян мін. Ідена не дасться прийняти. Франція не на те ходила до Женеви, щоби дістати такий вислід. Відношення збройних сил Франції і Німеччини зміниться тим робом на некористь Франції без нових гарантії безпеки. Поза Гаймверою Німеччина буде розпоряджати міліонами резервістів штурмових відділів, а справа контролі є не тільки дразлива, але й дуже сумнівна.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім маґазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/48 **ГАЛИЦЬКА 8.**

Яка є програма Українського Жіночого Конґресу?

Львів, 2. березня 1934.

З кол зорганізованого жіноцтва інформують нас, що підготовчі праці до Українського Жіночого Конґресу поступають живо вперед. Діловий Комітет і комісії працюють дуже інтенсивно та докладають усіх зусиль, щоб сповнити як слід своє відповідальне завдання. Крім девяти комісій, про які ми писали свого часу (програмової, організаційно-мандатової, фінансової, пресової, видавничої, мистецької, виставки книжки, революційної і господарської), покликано до життя ще одну комісію, а саме *прогульковy*, якої завданням зорґанізувати прогульки, що відбудуться після У. Ж. Конґресу, з метою дати змогу жіноцтву, яке приїде на Конґрес зпоза меж Галичини, пізнати красу та народній побут нашого краю. Таких прогульок намічується дві, а саме одну на Гуцульщину і другу долиною Дністра.

Програма У. Ж. Конґресу, яку опрацьовує Програмова Комісія у головних рисах уже готова. Цілу програму поділено на пять циклів. Перший з них під заголовком „Наше минуле і наші змагання" — це цикль історично-ідеольоґічний. Ньогорічний У. Ж. Конґрес є конґресом ювилейним, тож не дивниця, що одним із його завдань є дати історичну картину організаційних змагань і досягнень українського жіноцтва на протязі минулого півстоліття та пошанувати заслуги перших піонірок українського жіночого руху, зокрема пошанувати память основниці першого українського жіночого товариства, *Наталії Кобринської.*

Крім рефератів про історію українського жіночого руху, входять у цей перший цикль реферати, які зясують відношення українського жіноцтва до найважніших питань нашого національного життя та означать його ролю в змаганнях нації. Одначе щоб українська жінка могла цю свою велику ролю сповнити, вона не тільки мусить бути свідома обовязків, які має перед своїм народом, але мусить теж користуватися серед власного громадянства *повною рівноправністю* на всіх ділянках життя та належним впливом на його формування. Всі ці питання загального характеру найдуть місце в першій частині програми. Там найдуться також реферати, які зясують становище українського жіноцтва *до найновіших течій світового фемінізму* та до кризи, яку переходить жіночий рух у звязку з перебудовою державних устроїв і господарською скрутою.

Дальші циклі мають зясувати завдання української жінки на поодиноких ділянках громадського життя, зокрема в ділянці культурно-освітній, господарській і народнього здоровля.

Цикль культурно-освітніх рефератів носить назву: *„Творім рідну культуру"*. Тут передбачується кілька рефератів. Одні з них зясують завдання української жінки в ділянці виховній та в ділянці позашкільної освіти, другі дадуть огляд творчости української жінки, зокрема її творчости на полі мистецької культури і літератури. На своєму 50-літньому ювилейному святі українська жінка бажає усвідомити собі, яке місце вона займає в духовій творчости нації, що внесла вона в скарбницю національної культури, якими вона в скарбницю національної культури обогатила своєрідними жіночими цінностями обогатила вона мистецтво, музику, письменство.

Не менше важні і цікаві для нашого жіноцтва *питання виховні.* Вони набирають окремого значіння з уваги на небезпеку, яка скривається у тому, що чужа школа відбирає українській матері вплив на формування душі дитини. Українська жінка мусить вміло орудувати тими всіма чинниками родинного виховання, що паралізують вплив чужої школи та мусить зрозуміти значіння родинного дому як клітини рідної культури і як заборола проти денаціоналізації і як заборола проти денаціоналізації нових поколінь. Всі ці преважні питання і багато інших, як справа виховування дітей у всеукраїнському дусі, себто свідоме формування всеукраїнської психіки і свідома нівеляція вузько-партикулярних ріжниць, далі справа дошкільного виховання, завдання українського зорґанізованого жіноцтва у відношенні до жіночого доросту та справа самовиховання і самоосвіти українського жіноцтва, найдуть місце у цьому культурно-освітньому циклі.

Господарська частина програми носить назву: *„Будуймо народне господарство"*. Тут входять ось які реферати: „Жінка в домашньому і сільському господарстві", „Жінка в ріжних ділянках зарібкової праці" та „Роля жінки в кооперації". У рямцях тих рефератів можна буде розглянути питання незвичайно важні для розбудови нашого господарського життя. А саме: *роля жінки як консумента і покупця* (реалізація гасла „Свій до свого"), *раціональне ведення сільського жіночого господарства,* далі всі питання, звязані з *економічною незалежністю жінки* та правом жінки на працю (жіноче безробіття, охорона працюючої жінки, і т. ін.) — всі ці питання найдуть свій вислів у господарському циклі рефератів.

Програмова Комісія не забула також про таку важну, а таку в нас, на жаль, занедбану ділянку, якою є ділянка гігієни. Цей цикль на У. Ж. Конґресі має назву: *„Дбаймо за народне здоровля"*. Реферат на тему „Завдання української жінки в ділянці гигієни" зясує ролю жінки, як матері і господині, в охороні здоровля свого оточення, а також ролю жіночих товариств у ширенні засад гигієни серед селянських жіночих мас. В цей цикль увійдуть також справи суспільної опіки, яка є віддавна цариною жінки та справа фізичного виховання жінки і жіночого спорту.

Вкінці останній цикль п. з. *„Становімо в організовані ряди"* обіймає реферати на тему організації українського жіноцтва. Одною з головних цілей У. Ж. Конґресу це не тільки поглибити працю в українських жіночих товариствах та активувати діяльність українського зорґанізованого жіноцтва на всіх ділянках громадської

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. БЕРЕЗНЯ 1934.

В. БАРЯТИНСЬКИЙ. 2)

Бузковий шарф.

(Докінчення.)

Трапилось це вже під сам кінець „світського сезону". Наступала весна, а з нею — розїзд по літницях і морських берегах. Я стрічався з Матильдою в ріжних посольствах і вітальнях, кілька разів — небагато — бував у її хаті в її приймальні дні. Вона завсіди була дуже чемна, привітна, але і не більше. Її чоловік, Бернар, був супроти мене чемний навипередки і це мене трохи бентежило. Звичайно, я був майже чужинним дипльоматом, а він високим урядовцем на Ке Д'Орсе, а проте... навіщо така маніжлива уважливість? Як на вік, то він міг би бути майже моїм батьком. І я почав не без остраху ставити собі питання — чи не підозріває він мого почування до своєї жінки і чи не пробує, наблизившись до мене, хитро вивідати мою тайну?

При кінці черваня чи початку липня, коли, як і тепер, Париж порожніє, мене запрохав на інтимний обід мексиканський посол. Було там усього девять осіб, уже з господарями дому, які мали для мене чомусь симпатію, може тому, що мій батько колись за молодих літ знав імператора Максиміліяна. Тому, що якто кажуть, республіка видається прегарна підчас монархії і навпаки: монархія підчас республіки, — людина, якої батько знав мексиканського імператора, миттєвий викликувала симпатію у представника мексиканської республіки.

Та це не має значіння. Важне те, що між нечисленними гістьми на цьому обіді була і Матильда. Її чоловік не міг приїхати — був занятий якимсь-там негайним ділом у своєму міністерстві. Після обіду, коли всі перейшли у вітальню, я, як легко можете собі це уявити, зумів сісти в кутку, під покровом менш-більше автентичної пальми, на маленькій канапі, поруч предмету мого кохання.

Довго розмовляти ми не могли тому, що з огляду на невеличкий гурток присутніх, розмова скоро стала загальною. У всякому разі Матильда встигла сказати мені, що за два дні виїзжає... скажім до Трувіль і що її чоловік залишається ще якийсь час у Парижі. Сказала вона це дуже просто, без якогонебудь натяку, але у моїй душі заспівав цілий хор найблакитніших небесних пташенят. Я негайно рішив зірвати з Жоржетою Д'Анду, про що і повідомив Жоржету з незвичною мені сміливістю тиждень пізніше. Вона прийняла мою заяву досить байдуже, з великим зусиллям витиснула зі себе дві сльози, не більш як треба було, щоб стерти фарбу з вій і сказала:

— Що робити, мій коханий! Таке все життя! все має свій кінець.

Ми випили шампана, обіцяли, що на майбутнє зустрічатись будемо як други і я відійшов з тим, щоб на другий день помчати просто на беріг моря, до Матильди. Треба згадати, що я трохи простудився і завинув шию шовковим шарфом. У півтемному передпокою я востаннє поцілував Жоржету, вбрав шарф, пальто, капелюх і — відійшов.

На другий день уранці я вже їхав у поїзді з невеличкою валізою, куди я поклав найнадку необхідну одіж і обуву: одну пару білячи, піжаму, смокінг, лякери, капці. Приїхав я до того самого, скажім Трувіля, у найкращому настрою. Зупинився я, зрозуміло, в тій самій гостинниці, де мешкала Матильда. Привитала вона мене радісно, трохи здивована. Вона не сподівалася, що я такий загонистий, при цьому робила враження розстроєної.

Все-ж таки запропонувала мені спільну вечеру в „Касіно", при чому додала, що пообідаємо разом з одною американською подружою парою, її знайомими. Ця остання обставина не дуже мене втішила, але нічого не вдієш. Американці — нехай будуть американці. Далі побачимо. В год. 7-ій, після самотного проходу над морем, я вернувся до гостинниці і почав переодягатись до вечері. Взяв я накрохмалену сорочку, вкрутив діямантові шпильки, завязав краватку непорочним вузлом, натягнув лякери, вложив свої ноги — коли можна вжити такого образу — у футерал штанів із шовковою стяжкою по боках і нараз, із жахом переконався, що забув узяти зі собою камізольку. Що робити? Я з розпукою випатрошив свою валізу. Камізольки не було.

Розглянувшись по кімнаті побачив я на стіні своє пальто, з якого кишені вилізав шовковий шарф. На мене зійшла геніяльна думка: тепер мода на „фантазійні" камізольки. Зроблю з шарфа камізольку. Подобатиму дещо на тореадора. Ну й штука! Треба, як кажуть, брати бика за роги. І використавши весь свій артистичний хист я оперезався шарфом, дбайливо розкладаючи всі його бриже. Вийшло, бігме, зовсім не кепсько і головно — оригінально. На одну тільки хвилину я задумався: чому мій шарф, завсіди білосніжний, став нараз немов бузкового колюр. Чи це придовож-

Товари блаватні
ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 39.
7151 3—180 Телефон 25-55.

праці, але заладнати постійний звязок між орґанізованим жіноцтвом західних українських земель (Галичина, Волинь, Буковина, Бесарабія, Підкарпаття), політичної еміґрації в Европі та українськими кольоніями в Америці і інших частинах світу.

Так виглядає у загальних напрямних плян праці У. Ж. Конґресу. Слід ще зазначити, що Програмова Комісія підготовляє цю програму незвичайно совісно і дбайливо. Без перебільшення можна сказати, що метода праці Програмової Комісії може бути зразком для всіх аналогічних комісій, що намічують пляни всякого роду нарад і конґресів. Для обговорення поодиноких циклів відбуваються окремі підготовчі анкети спеціялістів з даної ділянки. Кожний реферат має творити одно цілеє, звязане тісно з іншими, має бути інтеґральною частиною цілости усієї програми.

На референтки запрошено наші найповажніші громадські діячки і вчені. Побіжно зможемо подати їх імена до відома загалу.

Про інші справи, звязані з підготовкою У. Ж. Конґресу, напишемо іншим разом.

З польської преси.

„Академічний Дім" у „Бунті Молодих".

Передучора подали ми початок цікавого репортажу „Бунту Молодих" про український Акад. Дім у Львові. Ми зупинились на розмові представника того польського часопису з двома українськими студентами.

Після статистики про число мешканців Акад. Дому, ціни в ньому і т. д., розмова сходить на ширші студентські справи.

З яких вис. шкіл є тут студенти? Переважно з університету, менше з політехніки. Багато з теольоґії. Найменше з ветеринарної академії, медицини та фармації. Бо тут примінюють „numerus clausus". Хоча офіційно його нема, але на ділі є.

— На медицину мин. року дісталося лише 2 українців, — дістаю відповідь. В цьому році ніодин.— Це вже не є навіть „numerus clausus", це „numerus nullus".

...,Гуторимо все свобідніше. Тому, що по німецьки і ми, і вони слабо розуміємо, тож заздалегідь ми зговорилися, що говоритимемо по польськи, вони по українськи. Але денеде говоримо лише по польськи, головно коли вони бачать, що чогось по українськи не розуміємо.

НУЖДА. — ЧОМУ НЕМА „УКРАЇНСЬКОЇ БРАТНЬОЇ ПОМОЧІ"!

Біда і кріза даються діймаючо відчувати. Майже половина не обідає, пе лише чай. Кожний має свій чай та цукор, бо так дешевше виносить. Це зрештою ясне. У 80 відс. селянські сини, яким батьки можуть посилати ледви по 15, 20, а найвище 30 зол. в місяць. Якщо за помешкання хлопець заплатить 12 зол., на харч остає йому на цілий місяць 8 зол., отже пересічно 35 сот. на день. Лекціями заробляють малощо, 30 відс. мешканців Дому дає лекції. Але тих, що шукають лекції, на 4 українські гімназії у Львові, є так багато, що ліцитуються нижче 50 сот. на годину.

Інших коштів майже нема. Білля сам собі пере, пральня — булаб люксусом.

Питаємо про організації та студ. товариства. Вичислюють нам — три. Це „Ватра"— научний кружок студ. ветеринарії, „Основа", що гуртує студ. політехніки та „Мелична Громада"... Але все це — научні кружки. Мені йде про організації самопомочі українського студентства: щось в роді наших „Братяків".

Виявляється, що українського „Братяка" взагалі у Львові нема. Ні на політехніці, ні на університеті, не згадуючи про експортову академію чи ветеринарію. Чому?

— Університетська влада не хоче нас леґалізувати. — Відповіли нам.

Не хочеться мені вірити, як це так? Чому? Яким правом?

— Яким правом? — усміхнувся українець. Попросту вносили ми цілу низку разів подання, постійно їх відкидали. Врешті ми кинули.

— Коли востаннє ви вносили?

— Два роки тому, в 1931 р.

Але що вам говорили, коли відмовлено леґалізації? Мусіли подавати якісь причини?

— Не хотіли у назві признати слова: „український", лише „руський".

— А ви не хотіли на це погодитися?

Всі три дають одну відповідь:

— Ні.

ПАВЛО ГАЛИК ДАЄ ОДНОГО ЗОЛОТОГО.

Тимчасом наш гурток вже збільшився, бо явився член управи Дому і молодий доктор, пом. асистента на університеті, урядовець Дому.

Використуємо нагоду, щоби довідатися чогось про фінансову господарку бурси.

— Звідки йдуть гроші?

У відповіді, молодий інтелігент бере з бюрка коперту П. К. О... і отвираючи її добуває кільканацять відрізків.

— Щоденно почта приносить нам вплати на золотого, два, а часом й на 50 сот.

Простягаю руку і беру перший відрізок. Виписано: 1 золотий. Адреса висилаючого: Павло Галик, місцевости не можу відчитати, вулицю прочитую виразно: Пільна 46.

Павло Галик не є відокремленим. Таких Галиків є сотні в українській суспільности. Кількість тих золотових фундаторів краще свідчить про настрої суспільности, як поодинокий фундатор у стилі Рокефелера.

Розмова все більше оживлюється. Починаємо гуторити, як товариші, так попросту як товариші, що в цей мент стоять осторонь від боротьби між їх обома народами, а мають близько, дуже близько: обіди лише що другий день, сотикові лекції, брак майбутнього

— А які часописи читаєте?

Називають нам кільканацять часописів, — денники, місячники, тижневики. Справжня повінь українських, майже зовсім не мають закордонних.

— Польські читаєте?

— Очевидно. Слово Польске, Курер Львовскі, навіть „І. К. Ц."

А „Безвани" (книжка, в якій описується напад на рос. почтовий амбулянс, у якому брав участь Йосиф Пілсудський), читали ви? — заговорюємо.

— Очевидно. — говорять. Це добра книжка...

....Найлекше проходить нам балачка на самодопомові теми. Питаємо, чи досить їм одного будинку.

— Ні — відповідають — тимбільше, що наше студенство постійно зростатиме, наслідком приплину з провінції. В останніх часах кріза стримала наплив, але в нас так сильно росте інтелігенція, що мусимо думати про новий будинок.

— Чи робите якусь підготовку?

— Очевидно. „Основа"... має вже площу від кількох років, лише нема ще грошей на будову. Нужда, в першу чергу на селі, сьогодні страшна. Людям важко нам помагати.

— А на субсидії не рахуєте? Від сенатів високих шкіл, від уряду?

— Сенати не дадуть, а уряду не хочемо навіть просити.

— А коли б уряд сам вам дав, взяли би? — питаємо дальше.

— Ні. — відповідають.

„ВОЛІЄТЕ САНАЦІЮ, ЕНДЕКІВ ЧИ СОЦІЯЛІСТІВ?"

Розмова переходить на уряд. Цензура буває на це досить вразлива, то й воліємо не розбалакуватись довше на тему того, що розказали нам Товариші з Українського Акад. Дому. На запит: „Який уряд воліете, теперішний, чи ендецький", — відповіли з місця:

— Оба однакові для нас, один варта одного.

— А соціялістичний? — питаємо.

— Такий самий.

— А консервативний?

— Такий самий.

Та щирість зачинає врешті нас бавити. Сміємося. Вони теж.

Спрямовуємо розмову знову на господарські теми. Хочемо довідатися, як мається в українській суспільности справа безробіття серед абсольвентів високих шкіл.

— Безробіття в нас величезне, застрашуюче. Подумайте лише: ні на державну, ні на самоврядну службу, від років українців не приймають, остали лише посади в приватних підприємствах. В часах конюнктури можна було ще надіятися на посаду урядовця в кооперації, сьогодні всюди редукують, від двох років на пальцях можна порахувати підприємства у

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та зимні шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18

ній пил чи що таке? А може таке освітлення кімнати?

Роздумувати над такою пустою темою не можна було довго: треба було квапитись у „Касіно" на вечеру. Я і поквапився, надягнув смокінґ і пальто і ще раз артистично вкладив свою самодільну камізольку. У „Касіно" камізолька мала незвичайний успіх. Матильда довго і пронизливо дивилась на неї. Американці, що вечеряли з нами, одноздідно заявили, що це дуже „смарт", після чого я ані мордував і не червонючи пояснив, що я перебрав цю моду від еспанського короля, що хотів надати загально-европейському одягові андалузійський відтінок...

На другий день уся молодь „чоловічого поду" прийшла до „Касіно" замісць у камізольках, оперезана ріжними, на щастя, не надто яскравими барвами. Я став ефимерним законодавцем моди, так сказати: римським Петронієм. Але кінець цієї всієї історії вже багато гірший.

Матильда зустрівшись зі мною на другий день у вестибулі гостинниці, бліда і злобна спитала:

— Чому ви взяли вчора шарф мого чоловіка? Звідки ви взяли цей шарф?

Я задубів.

— Чому ви гадаєте, що це шарф вашого чоловіка?

— Тому, що я пізнала на чьому ініціяли, які сама вишивала!

Тоді я відразу зрозумів: хто такий мій щасливий суперник у Жоржеті і що даремне сподіватись чогось від Матильди.

Перекл. з ор.: А. Б.

—o—

СПИСОК управнених до участи в першому і другому ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА"

(Наіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

226) Д-р Льонгин Озаркевич. 227) Марія Левицька. Антика. 228) Д-р Єремій Малис. 229) Д-р Іван Мандюк. 230) Проф. Мих. Пашак. 231) Іван Скопик. 232) Д-р Мирон Лисак. 233) Максим Здоренко. 234) о. Микола Кушніт. 235) Ольга Филипович. 236) Василь Борсук. 237) Василь Цалинюк. 238) Казимир Тріска. 239) Денис Стелмах. 240) Д-р Волод. Кінзрачук. 241) Володимир Ярош. 242) Евгенія Балицкова. 243) о. Петро Задворняк. 244) Д-р Василь Стасюк. 245) Д-р Осип Савицький. 246) Микола Бойко. 247) Д-р Михайло Шкільник. 248) о. Леонтій Заяць. 249) Петро Кузьма. 250) Марія Косович. 251) Михайло Сеница. 252) Юлія Шубертіяна. 253) Інж. Дмитро Герчанівський. 254) Д-р Андрій Бойкович. 255) Проф. Іван Зугаєвич. 256) Василь Сеница. 257) Тома Мельник. 258) Осип Мулькевич. 259) Олекс. Яворський. 260) Д-р Волод. Гриневич. 261) о. Мих. Зінкевич. 262) Волод. Чума. 263) Павло Галущак. 264) о. Микола Кушкевич. 265) о. Филимон Побігушка. 266) о. Киприян Ясеницький. 267) Марія Каспрукова. 268) Домицеля Білякова. 269) о. Евзебій Бачинський. 270) Осип Бережницький. 271) Інж. Роман Шехович. 272) Анна Левицька. Самбір. 273) Волод. Пйотровський. 274) о. Микола Волошин. 275. Іван Федун. 276) о. Альбін Добжинський. 277) Монастир оо. Василіян. Лаврів. 278) Монастир оо. Василіян. Букія. 279) Ольга Стефанович. 280) Ольга Валюх. 281) Олена Горницька. 282) Д-р Волод. Гуркевич. 283) Олімпія Лигинович. 284) Осип Тимочко. 285) Д-р Теод. Соневицький. 286) о. Іван Сенечко. 287) о. Волод. Марущак. 288) Теодор Лукавський. 289) о. Микола Бень. 290) о. Пантелеймон Малецький.

(Дальший виказ в чергових числах.).

НОВИЙ УДОСКОНАЛЕНИЙ БАТЕРІЙНИЙ РАДІО-ПРИЙМАЧ

„ЧВІРКА Б" PHILIPSA

ІЗ ГОЛОСНИКОМ УСЕРЕДИНІ

ЦІНА ЗОЛ. 235.

Львові, що приняли в тому часі нового службовика.

— Ну гаразд, що отже роблять абсольвенти?

— Радять собі як можуть, щоби не вмерти з голоду. Один наш товариш, що скінчив Експортову Академію є шевцем. Другий скінчений інжинір відчинив крамницю з яблоками.

„СОЛОВКИ" ТА „КАМЧАТКА".

— Дозволите нам оглянути „Дім", побачити, як живете!

— Будь ласка. Можемо вам навіть показати Камчатку — додає один, усміхаючись.

— Або Соловки — додає другий.

— ?

— Це найгірші кімнати так у нас називають — пояснює нам чемно урядовець „Дому".

— Знаменито! Ходім на Соловки,—говорю.

А мій товариш питається ще через вроджену цікавість:

— А польських назв не маєте:

— Польські й без того маємо близько. — відповідають сміючися.

Виходимо з канцелярії управи і видряпуємося на один, другий, третій поверх. Темний коридорчик, кілька східців вдолину і ми вже на місці.

Кімната велика і ясна. Вікна є щоправда виступами в даху, але великі та ясні. Тим більш вдаряє нам в очі нужда цієї кімнати. 6 чи 7 залізних ліжок, зпід темних майже простирал виглядає то тут — то там витертий сінник. Коло ліжок кілька крісел, якийсь столик, на ньому мило, брудний рушник, оселедець в папері та бохонець хліба — ось фолькльор кімнати. Біда з нуждою.

Хлопців є пятьох. Дивляться на нас дещо здивовані, що до тої їхньої Камчатки зрайшли нечайно гості, й то чужі. Наші вожаки пояснюють, що ми редактори часопису, що оглядаємо будинок і що спеціяльно прийшли відвідати „Камчатку". Втішаю їх, що „Камчатка" має таку славу і скоро починається балачка у дивній, а проте часто надибуваній у Східній Малопольщі (так і написано — Ред.) мішанині української та польської мови.

Говоримо стоячи, відразу на політичні теми. Вже й так ми дві години в будинку, скоро вийдемо, то й питоме репортерське побоювання, що сполошимо звірину, нас покидає. Вже до цього, у розмові з абсольвентом університету, студентом III. року та студ. I. року — кинулось нам в очі, що чим студент молодший, тим більш крайний з нього націоналіст. На „Камчатці" потверджується ця теорія. Мешкають тут самі з I-го року, всі вони такі шовіністи, що попросту важко з ними говорити, хоч є може в тому й трохи перелицитовування в націоналізмі.

Вони то вже не скривають своєї щирости. На запит, кого воліють, теперішній уряд, чи ендецький, відповідають:

— Воліємо ендеків, бо вони говорять хоча відкрито, чого хочуть.

На запит, який поляк є в них найбільш популярний, коли думаємо, що почуємо прізвище Голувка, — дістаємо відповідь:

— Найбільше хіба воліємо Ґрабського. Він не бавиться у крутійства, але поборює нас, як може і де може.

„УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ".

Пробуємо інакше:

А якщоб уряд заснував український університет, чи це причинилосяб до покращання співжиття?

— Ні.

А другий додає:

— Так, університет, але на власній землі.

На це зчерги обурюється мій співтоваришь.

— Як це так „на власній землі"?

— А так бо, бо ми тут автохтони.

Тут щойно починається щире обурення мого товариша Б.

— Що, а ми то маємо бути не автохтонами!? — Починає кричати — мій дід по мамі був запоріжським гетьманом (?!), а ви смієте мені тепер говорити, що я не автохтон!?

Добросердечні в суті хлопці, в першій мент збентежилися. Але згодом, при добрих настроях, спір злагіднився.

Для відміни питаємо, хто зпосеред їхньої суспільности має найбільшу симпатію у студентів. Паде призвище мецената Старосольського. Це голосний оборонець, що безінтересовно боронить студентів у політичних справах.

Виявляється, що на 90 осіб, що перебувають тепер в тюрмі за політ. справи, є 40 проц. студентів. Отже величезний відсоток.

— А як живете з поліцією?

— Щоби спеціяльно добре, то ні! — відповідають тим самим тоном. Нераз сюди приходять, трусять по дві години і довше.

— Давно вже була останній раз?

— Два дні тому. Взяли одного і пішли.

Дальша розмова торкається комуністів та жидів. Виявляється, що комунізм не має в них ніяких успіхів, навпаки дуже вороже наставлення. І все це, не зважаючи на крізу, нужду, замкнення доріг до держ. посад — будьяких виглядів на майбутнє. Ті товариші потверджують те саме, що чули ми на долині.

— Державні установи? Для цього треба мати свідоцтво льояльности, а того наші не дістають.

— Ну, гаразд, а якщо хтось є справді льояльний?

— То й так не дістане! Вистане, що є іншого обряду.

Довідуємося ще, що українці є антисемітами.

— Жидів не любимо, — говорить один.

— Ми тільки мудріші за вас — говорить другий, — замісць кричати, або бити їх, виштовхуємо їх з торговлі при допомозі кооперації.

Нарешті розмова сходить на університетські відносини, після чого гості прощаються.

— Вже час на нас. Мусимо залишити „Дім" та шовіністичну „Камчатку". На всі запити на тему можливости зближення чи порозуміння з ними, молоді українці давали неґативні відповіди... Але не хочемо залишити „Камчатки" без тіни надії. Хочемо вийти звідти з власною, хочаб найменшою ниткою якогось звязку, спільноти інтересів. Находимо її врешті. Є нею питання:

— Нас не любите. Знаємо. Складається на це багато річей, багато вини й з нашої сторони. Але скажіть одно: Кого воліете, — нас, чи більшовиків?

На голій, білій стіні кімнати вжеть наклеєні на картон, якісь вирізки з газет. Підходжу ближче і пізнаю. Фотографії бл. п. Біласа та Данилишина. Знаю, що мені думати про мешканців тої кімнати. Що це не спокійне „Діло", що це не помірковане „УНДО".

А всетаки дістаю відповідь:

— Егеж, признаємо, що вас всетаки воліємо, як більшовиків. Вони для українців ще гірші.

Ніодин з його товаришів, товаришів Данилишина і Лемика, не протестує

—o—

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає

Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ

65/53 Ботнів ч. 4. 22—180

Сотки людей на кригах.

МОСКВА. 2. III. Із 545 рибаків, яких поневолила легова крига на Каспійському морі, врятували досі 79. Крім того віднайдено 259 рибаків на чотирьох великих кригах. З літаків скинено їм харчі і ліки. Що сталося з іншими, не знати. Рятункова акція при участи кораблів і літаків іде дальше.

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ 27

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Пощо прибільшувати число добровольців?

Тимчасом у поодиноких пізніших хроніка-рів, істориків стрілецького руху, те число постійно зростало і доходило відтак до кільканацяти тисяч; а в одній з останніх брошур, не тямлю, хто її автором, сказано зовсім певно й позитивно, що в Стрию було зібраних кількадесять тисяч добровольців.

Мимохіть питаю, в якій цілі те робиться, який намір диктував авторові писати повну неправду? Чи скількість добровольців, розігнаних у Стрию, має бути доказом нашої льояльности і патріотизму, чи має показати нерозважний поступок начальної команди армії, чи має більше клеймити мою злочинну роботу і представити у відповідним світлі моє становище? Кудиб ми не порушили справи, то неправдивим її представленням не осягає автор бажаного успіху; навпаки, обнижує вартість свого твору, ба — що більше — стрілецької справи. Нехай буде, що ми серед таких чужих відносин, без ніяких приготувань змогли поставити за кільканацять днів кілька тисяч добровольців. Це вистане, щоби показати той запал та одушевлення, з яким весь наш нарід взявся до війни з Росією. А що інтелігенція є показчиком напрямів і течій, а в тім випадку інтелігенція творила велику більшість, є це також важним мотивом. Хтось міг би може з останнього факту витягнути протилежний висновок, одначе він буде помилятися. Щойно пізніше виявилося, з якими-то трудностями боровся стрілецький рух. Кожний староста, кожний жандарм мав на початку війни необмежену владу. Дістати дозвіл на виїзд із села — належало до найтрудніших річей. А часто доброволець, не тільки селянин, але й інтелігент, ба навіть посол, після свого приступлення до УСС довідувався опісля, що всякого роду органи влади (не хочу уживати грубших демагогічних назв) кидалися зі скаженістю на залишену стрільцем родину, розділювали жінку-маму від дітей, вивозили її під закидом русофіства на Угорщину, віддавали її всевладним тоді військовим судам і т. д. Я не всилі описати знущань з одної і терпінь, що межували з розпукою та божевіллям, з другої сторони. Що при того роду умовинах зібралося так багато добровольців — це велика річ, і вони не зовсім потребують того, щоб вагу того факту збільшувати фальшивими датами.

Здається, запал та одушевлення нашого народу виступили тоді у таких яких красках, що це нагадує відомих „тирольців Сходу" з тим додатком, що теперішній рівень національної свідомости і розуміння свого положення та ясности в ситуації у нас стоять дуже високо. А щоби яркіше знишов нерозважний приказ начальної команди армії обмежити число добровольців, на це не треба також неправдивого прибільшування числа стрільців. Цей крок залишиться завжди нерозважним. Але й крок цей упевнив мене зараз у тім, що всі конференції і пертрактації наших провідників з міністром війни та з АОК. не мали ніякої обовязуючої сили, а всякі обіцянки тих двох чинників побудовані на дуже хиткій основі.

А вже хіба найбільше стійности мало би неправдиве збільшування числа добровольців, коли річ була би в здискредитуванні моєї особи і мого становища в тій цілій справі. Та тут мушу сказати, що в кругах тих осіб, яким залежало на тім, щоби мене представити у найпоганішім світлі, воно вже нічим не могло причинитися до погіршення стану. Там знову, де ще було довіря до мене, де не давали віри неправдивим представлюваннням, і це нічого не помогло. Отже питаю ще раз, пощо тут неправда?

(Далі буде.)

З ПОДОРОЖНІХ ВРАЖІНЬ.

Перші враження в Празі. — Готель. — Моє пошукування за своїми грішми. — Стріча з послом д-ром Л. Макарушкою. — Вступні кроки на праському терені.

До Праги приїхав я пізно вночі. З вільсонівського зал. двірця подався до готелю „Беранек", куди просив при переїзді чесько-австрійської границі переслати здепоновані гроші. В гостинниці дали мені маленьку кімнату і я з приємністю та внутрішнім облекшенням положився спати. Щойно на другий день я почав розглядати докладно кімнату і цей вид, який повинен був розгортатися через моє вікно. Виявилось, що вікно виходило на подвіря. Кільканацять метрів від вікна стояв якийсь технічний потвір, зложений із самих рур. Потвір гудів і тріщав. Видно було, що це якась машина, яку урухомлював електричний мотор. Кімната була на першому поверсі. Світла в ній було мало. А до того машинерія зперед вікна наповнювала мою кімнату крикрим шумом і туркотом.

Зібравшись, я пішов на долину, до управи готелю, щоби довідатись про долю здепонованих у бреславському митному уряді грошей. До управи не було так легко дібратись. Повів мене туди інтеліґентний готелевий портієр. При тій нагоді розказав мені про ціле підприємство Беранека. Це не лише готель, але й каварня і великий ресторан і крім того так звана народня їдальня. Одначе й тим підприємство Беранека не вичерпується. Має воно величезні торговельні галі, в яких продають як на наших ринках ярину, муку, крупи, мясо, дріб і словом усе, що необхідне для харчування. У галях великий рух. Через них я проходив до управи готелю. Фірма Беранек має власну різню і мясарню. Має накінець і власне кіно п. н. „Беранек". Зібравши по дорові всі ті інформації та оглянувши підприємство, я найшовся вкінці в управі підприємства перед обличчям юрісконсульта фірми.

Цей, виявилось, не знав ніякої іншої мови, крім чеської. Це мене дуже здивувало. Зі своїм провідником я говорив по німецьки і він був для мене товмачем перед п. юрісконсультом. Після вилеґітимування та представлення посвідки на здепоновані в Бреслав гроші, я вкінці добився відповіді, що гроші сюди прийшли. Коли ми вже до того дійшли та усталили, що це мої гроші, тоді п. юрісконсульт дав доручення касі виплатити їх до моїх рук. Накінець і це ми переможно перебули і з відраднішим настроєм залишили управу підприємства.

Вернувши до готелевого голю, я попросив перш за все кращої кімнати зі світлом. Мені це негайно зробили. Таким чином я виліз із першого на четвертий поверх. Зате одноособова кімната, яку я дістав, була направду гарна, обширна і повна світла. Ціна її з прислугою та податком 32 чеські корони за добу. Перерахуйте це за наші гроші. Ціна більше-менше відповідає львівським цінам. Пробираючись віддою, а потім численними коридорами до моєї нової кімнати, я спостеріг, що готель „Беранек" є великий. Має понад 300 кімнат. Пізніше розвідав я, що підприємство Беранека має наскрізь націоналістичний чеський характер, коли можна до таких підприємств узагалі прикладати якунебудь політичну оцінку чи міру. Далі дійшло до мого відома, що п. Беранек уже двічі чи тричі фінансово заломлювався. Рятувала його держава. Він-же він до деякої міри репрезентативне чеське підприємство. Тепер підприємство має тільки назву „Беранек", а належить до акційної спілки.

Влаштувавшись у новій кімнаті, я вийшов на місто. Був непривітний день. Над містом звисали мряки. Прага була таксамо безсніжна, як Відень. Опинившись на вулиці, я відразу відчув, що в Празі бє жваво живчик великоміського життя. Це унаглядняювалось ще більше, коли я найшовся в осередку міста. Там рух величезний, більший, ніж у далеко більшому від Праги Відні. Але про життя та характер цієї столиці пізніше.

Полагодивши в місті найважнішу тоді для мене справу, я вернув до готелю. Там подав мені портієр кореспонденційну картку зі Львова. В ній я вичитав, що нині має сюди приїхати пос. д-р Макарушка. Картка була писана його рукою. Відчитавши картку, я спитав, чи не шукав хто за мною. Показалось, що питав за мною саме д-р Макарушка, який щойно сюди заїхав. Пішов я на гору і стрінувся з ним. Перш за все засипав я його питаннями про Львів і про львівські події. Яж став уже еміґрантом. Тиждень був ізольований від нашого львівського життя, тиждень був відірваний від рідного ґрунту. А за тиждень, як відомо, може багато дечого відбутись, статись, змінитись і т. д. Я хапав львівські відомости. Вони були цікаві, були навіть сензаційні для мене. Але писати про них не буду, бож вони для цілої галицької й волинської землі знані та близькі. Тільки вони не робили на всіх такого враження туги, на рідному ґрунті, як на мене *там*, у чехословацькій столиці.

Наговорившись доволі, ми почали спільними силами укладати пляни нашої роботи. Одначе, щоби ті пляни можна було зреалізувати, то треба було перш за все ввійти в контакт з усіми тими людьми, з якими ми мали відбути розмови та устійнити час і місце стріч. На це пішов нам весь перший день нашого побуту в Празі. Найскоріше і найлекше звязались ми з видатним нашим громадянином у Празі п. інж. Галькою, який був потім весь час нашим найкращим порадником і незрівняним звязковим. Це коштувало його багато труду і ще більше часу, але робив він для нас усе радо і жертвенно. За це належиться йому найщиріша подяка. Без його допомоги ми булиб у Празі безрадними та не булиб у силі використати нашого побуту так добре й доцільно, як ми це зробили.

Надвишку часу, яка нам лишилась першого дня, ми використали для оглядення найзамітніших праських вулиць і будов. Д-р Макарушка був останній раз у Празі перед девяти роками. Твердив, що за той час Прага дуже змінилась щодо зовнішнього вигляду. Появилось у ній багато цілком нових, замітних і наскрізь модерних будівель, будівель, які варто було оглянути. Але про те пізніше. Вечором заглянули ми до каварні, в якій звичайно сходяться українці, але тоді нікого з них там не найшли. Зате переглянули пресу та скомунікувались з готелем, в якому мешкали. Питали ми, чи за нами там хто не питав. Виявилось, що вже шукали за нами наші земляки. Ми поїхали туди і скоро стрінулись з милою, арівноваженою, інтеліґентною, культурною людиною. Був це згаданий інжинір Галька, центральна фіґура серед галицьких українських еміґрантів. Він нами заопікувався. Пішли ми на вечеру і з ним наново почали „перебудовувати" пляни наших стріч і балачок на завтрішні і чергові дні. Таким чином перший день у нас скінчився, як і почався розглядом і підготовкою наших рухів на праському ґрунті.

Василь Мудрий.

*

Справлення вогнюки. В описі вчорашніх вражінь вповзали складачі в першому реченні і в першому рядку замісць „тієї *гостинної* хати" дивоглядне „тієї останньої хати". Має бути „*гостинної*".

Нова російська еміґр. орґанізація.

В Парижі відбулися орґанізаційні збори нової російської еміґраційної орґанізації „Русское Согласіе". Орґанізація має на меті обєднати взаємини з представниками народів, що заселюють її за основі пошанівку національної окремішности і визнання спільних інтересів. Орґанізація видаватиме тижневик „Грядущая Россія". До центр. комітету орґанізації, що в найближчих тижнях задумує скликати в Парижі зїзд російських монархістів з усіх країн, в яких є російська еміґрація, покликано Єфімовського як голову та Крупинського і Казембека як заступників голови.

Віднова дипл. взаємин після 1300 літ.

Після 1300 літ задумує перський уряд відновити дипльоматичні взаємини з Китаєм, що зірвалися після бою під Неп'авенд у 641 р. по Хр., який вирішив перемогу ісляму в Персії. У квітні ц. р. відкриють перший консулят у Шанґаї, дальші мають повстати у Пекіні, Нанкіні й Кантоні.

„Бонус-Бил" відкинений.

З Вашинґтону повідомляють, що американський сенат відкинув проєкт т. зв. Бонус-билу, що передбачував виплату окремого відшкодування бувшим учасникам світової війни. Проєкт закону передбачував для цього 2 міліярди дол., що в сучасній ситуації булоб незвичайно обтяжило державну скарбницю. Президент Рузвельт застеріг собі вето на випадок ухвалення закону і мабуть це рішуче його становище впливуло на децизію сенату.

Австрія підготовляє приїзд Габсбурґів.

Нова австрійська леґітимістична партія, що зорґанізувалася недавно під назвою „Цісарської національної партії", починає працювати щораз активніше. В палаті кн. Ліхтенштайна, що як відомо, є свояком Габсбурґів, відбулася тайна нарада леґітимістів, якої подробиці невідомі. Відомо тільки, що окремих висланників леґітимістів виделеґовано до Будапешту й до Базель, де мешкає архикн. Евген Габсбурґ. З добре поінформованих кол повідомляють, що леґітимісти намагаються намовити президента Австрії, д-ра Мікляса, уступити, при чому тимчасово його уряд захопив би Дольфус. Леґітимістичні кола вірять, що новим президентом вибралаб Австрія архикн. Евгена Габсбурґа, або, якщоб він відмовився, сучасного мін. нац. оборони і провідника австрійських монархістів, свящ. Гартенштайна. Вибір монархістичного кандидата президентом був би тільки етапом до віднови монархії в Австрії та до приходу Оттона на трон Габсбурґів.

Числа студентів-чужинців не обмежили.

(УП) У звязку з проголошенням приписів про допущення до студій на високих школах в Німеччині лише 15.000 студентів річно, поширились були чутки, що це відноситься й до чужинців. З поінформованих кругів довідуємось, що цей закон не торкається чужинців. Чужинці можуть студіювати в Німеччині скільки хочуть по всяких школах в необмеженому числі. Зате німців не приймуть більше як 15.000. Зниження шкільних оплат для чужинців не намічається.

Автомобільна виставка в Берліні.

(УП) У половині березня ц. р. відбудеться в Берліні велика автомобільна виставка, яку влаштовує німецька автомобільна індустрія. Виставка заповідається імпозантно вже хоч би тому, що виставові галі, які досі вистарчали на виставку, показались тепер за малі для неї і добудовують ще одну величезну галю. Зокрема звернуть при виставці увагу на селянство та на значіння мотору для сільського господарства.

—o—

Липський ярмарок в Німеччині.

(УП) Дня 4. ц. м. відкривають в Липську великий весняний ярмарок, получений з технічною та будівельною виставкою. Нова Німеччина хоче показати світові, що вона може створити в области техніки. Окреме місце займе виставка Саської области, яка ще досі находиться під французькою окупацією. В деяких ділянках буде заступлена й історія техніки. Для порівнання виставлять старі й нові машини. Всім відвідувачам виставки, чи своїм чи чужим, дає німецька залізниця значну знижку. На час виставки передбачено також цілу низку конґресів та засідань різних технічних товариств.

—o—

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорять український загал, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.**

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

ФІРАНКИ, КОВДРИ, ПОСТІЛЬ
від найвибагливіших до найдешевших
ВИРІБНЯ 853
ВАНК, Марійська Площа ч. 6.

Напад на британський консулят.

НЮ ДЕЛЬГІ, 2. 3. ПАТ. В часі боїв між кіргізами і тунгузами заатаковано британський консулят, що міститься в старій дільниці міста Кашгар. Після шалоґічної оборони напад відперто, причому чотирох британських громадян поранили, а слугу консулату, тубільця вбили.

—o—

Пімстився за смерть Валіша.

З Ґрацу повідомляють, що там вбили залізничника, який зрадив поліції місце побуту одного з провідників Шуцбунду з недавньої революції в Австрії, Валіша і дістав за те грошеву нагороду 5.000 шилінгів. Як відомо, Валіша повісили на основі присуду шалого суду, а його жінка після того скінчила самогубством.

Хто вбив залізничника, не знати.

—o—

Афера Ставіського.

ПАРИЖ, 2. III. ПАТ. Вчора переведено ревізію в редакції „Вольонте" і знайдено чекову книжочку до п'ятнадцятого Жібо-Рібо, що дістав від Ставіського 700.000 франків. Поліція перевела теж ревізію в Креді Анверкуа і забрала низку документів. Слідча комісія переслухала вчора директора банку, де Ставіський мав відкритий чековий рахунок на назвище Александр. Ставіський виказував тоді поручення асекураційного товариства „Конфіянс". Коли дирекція дізналася, що назвище Александр не правдиве, зажадала від нього леґітимації. Тоді Ставіський показався документами, які виставила префектура поліції. Банк сфотографував тоді леґітимацію і чеки Ставіського.

ПРИ БОЛЯХ АБО ЗАВОРОТАХ ГОЛОВИ, ШУМІ В УХАХ, безсонниці, злім самопочуванні, подразненні треба негайно сприсорвити випробованими при тих недомаганнях засіб — гірку воду FRANCISZKA-JÓZEFA. Пор. її лік.

По широкому світі.

— Еспанський кабінет подався до димісії з причини непорозуміння з президентом Заморою.

— Анґлійський міністер Іден приїхав до Парижа і відбув конференцію з премієром Думергом.

— Болгарський король приїхав до Берліна, де відвідав президента Гінденбурга і конферував з міністером закорд. справ Нойратом.

— Димітрова вибрано членом товариства „старих більшовиків", з того приводу він виголосив бундючну промову, в якій зазначив, що пролетарська революція переможе до 20 літ в цілій Европі, а тоді він поїде до Німеччини як шеф більшовицького німецького уряду.

— Управа австрійської нац.-соціялістичної партії в Мінхені заперечила вістку, що інспектора для австрійських справ Габіхта усунено з його становища.

— Перський уряд задумує підсилити власний прошиєм: В Тегерані мають збудувати прядільню шовку, що матиме у своїм розпорядженні 10 міл. ріялі, в Іспагані засновують ткальню та фабрику шпульок.

— З згодою заінтересованих держав, російсько-манджурсько-японську конференцію у справі східнокитайської залізниці перенесено з 2. на 21. ц. м.

— У фабричних ткальнях в Арменіє (Франція) почався страйк, що охопив 15 тис. робітників.

— У Варшаві уставили перших двох „робітів" в Польщі, що автоматично пересувають трамваєві рейки.

— Державний трибунал у Німеччині затвердив три смертні присуди, з того два на двох німецьких громадян і один на поляка.

Мартове число
гумористичного журналу
„Жорна" ч. 5.
за місяць березень вже появилося
Ціна 25 сот.

Чи ЗАВЕЛИ ВИ ВЖЕ СВОЮ РІДНЮ НА ... РОДИНУ ТОВАРІЩ
вибираєтеся зі своїми товаришами на

Як „Тан" поінформований про українську справу?

Найбільша французька газета „Ле Тан" з 10. лютого ц. р. принесла велику статтю про Україну, в якій стільки намішано ріжних справ, що аж дивно робиться, як міг автор писати про українські справи, не засягнувши інформацій де слід. Спонукою до поміщення статті були балачки московських диктаторів на Україні Постишева й Косьора підчас комуністичних конгресів у Харкові і Москві. Все написано в дусі інформацій „москвофіла" Еріо. Згадано там про Варшаву і Берлін, а при цьому УВО. Наведено всі нарікання московських емігрантів і комуністів на українських сепаратистів, яким чомусь то не подобався московський рай на Україні. Все українське питання зводиться до того, що його винайшов п. Розенберг з Берліна, який держить звязок з Верою Романов і зі Скоропадським і з Бермонт-Аваловим, дальше й з Полтавцем-Остряницею, ба навіть з берлінським УНО. В статті пробивається тенденція виказати світові, що Україна є ніщо інше, лише німецький винахід. І Полтавцеві ґазета робить рекляму, зазначуючи, що це той сам, який свого часу був викинув, що це той сам, який свого часу був викинув, що це той сам, який свого часу був викинув

ДРУЖИНУ СТАВІСЬКОГО АРЕШТУВАЛИ.

ЛЬОНДОН, 2. III. ПАТ. Кореспондент агенції Райтера в Парижі повідомляє, що нині, після короткого допиту у слідчого судді, арештували паню Ставіську й замкнули у вязниці.

—o—

АНГЛІЙСЬКА ПОВІТРЯНА СИЛА.

ЛЬОНДОН. 2. III. ПАТ. Буджет на 1934 рік передбачує на летунство 135.000 фунтів більше як у 1933 р. Мають теж зорґанізувати чотири додаткові ескадри й отак англійська повітряна сила складалабся з 81 правильних ескадр та 13 неправильних ескадр внутрішньої оборони. Мін. летунства Лондондері відмітив, що англійський уряд бажає оминути з усіх сил перегонів у повітряних зброєннях, надіючись на успішний вислід розброєнної конференції, але безпека імперії не дозволяє урядові залишити Вел. Британію під оглядом летунства гіршою [illegible]

— **На ріках рушили леди.** В ночі з 28. лютого на 1. березня рушили леди на ріці Стрий на терені дрогобицького повіту. Криги ушкодили охорону стовпів при мості в Кропивнику Новім. Однак сам міст не ушкоджений і пригожий до дальшого вжитку. Рівень води на Стрию дає тепер 3 метри, причому вода з берегів не виступила. — На Дністрі коло Розвадова повстала ледова запора на просторі 800 метрів, наслідком чого вилляла вода, заливаючи прибережні луки. Позатим леди відходять нормально і більша небезпека не грозить.

— **105-літня українка померла.** У Львові відбулися похорони членниці Братства Доброї Смерти при церкві св. Миколи в тому місті Анни Білецької, що прожила 105 літ. Була це мабуть найстарша українка Львова.

— **Присуд у процесі ОУН в Самборі.** У процесі проти 5 здогадних членів ОУН, що відбувався в Самборі, про який ми згадували два дні тому, проголошено такий присуд: Вол. Білас, брат бл. п. Василя, 6 літ. Михайло Хорт 5 літ, Мих. Гнатів 3 роки і Теодор Муйла 4 роки тюрми. Підсудного Кузика звільнили від вини й кари.

— **Ліквідують станиславівськи дирекцію залізниць?** Польську пресу оббігла знову вістка, мов би дирекцію залізниць у Станиславові, а вслід за нею такіж дирекції у Кракові, Катовицях і Радомі, мали зліквідувати з огляду на ощадність. Чи це булаб ощадність — нові тисячі безробітних та наскільки правди в цій вістці — невідомо.

— **Львівська хроніка.** Суд присяглих засудив 23-літного комуністичного аґітатора Германа Шперлінґа на рік вязниці за те, що поширював відозви проти військових вправ з ґазовою атакою. — На Високім Замку найшли якогось молодого мужчину, що зажив отруї. Його відставлено до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** В Ославах Білих пов. Чадвірна стверджено 9 випадків плямистого тифу. — В Сихові пов. Стрий окрадено церкву, з якої забрано 104 зол. і ріжні цінні річи. — Коло Букачовець кинулася під потяг 20-літна Ева Штрайхер, мундантка адвоката зі Станиславова, наслідком чого колеса відтяли їй обі ноги. — В Косові пов. Долина пожежа знищила ціле господарство Івана Колядина. — В Бориславі 31-літна вдова по нафтовім робітнику Розалія Загурська стріляла до себе з револьвера і згинула на місці. Причиною самогубства недостача засобів до життя. — В камінеломах Вожовіце-Коморна завалилася стіна, засипуючи трьох робітників, з яких одного вбило на місці, другого тяжко поранило, так що він умер у шпиталі, а третій ледви живе. — З 31. березня ц. р. мають на терені львівської апеляції звинути 30 урядів коморників з усіх 175, пізніше ще 14 урядів. — Процес проти Гика в Перемишлі скінчився присудженням його на 15 літ. Його товариша Міхалка суд звільнив. — В Бориславі наложила на себе руку, не маючи засобів до життя, вдова по нафтовім урядинку Розалія Загурська.

— **Вбив жінку черевиком.** В селі Сніжани біля Кошиць на Закарпатті почав робітник Награн сварку зі своєю хворою жінкою, яка конче домагалася перевезти її до лічниці. Серед цього вхопив він черевик і кинув ним у жінку, але так нещасливо, що той попав її в голову і вона непритомна годину пізніше померла. Награна арештували.

— **Смерть на рогах бугая.** На фільварку в Садові пов. Люблин внесли онодї на вагу бугая, що важив 22 сотн. Хоча звірюку вели нарубки за кільце, що пробивало ніс, тварина вирвалася їм з рук, кинулася на власника фільварку Кубу, що стояв недалеко з дружиною, підкинула його рогами в повітря, а тоді подоптала ратицями. Коли розпалізого бугая спинили, Куба, що мав зломаний хребтовий стовп і ребра, згинув.

ОСЯГНУЛИ НЕЗВИЧАЙНУ ПОПУЛЯРНІСТЬ ЗАВДЯКИ СВОЇЙ ЯКОСТИ І УСПІХОВІ.

— **Податок від гри в карти?** Якийсь п. Т. з Варшави зробив кілька тижнів тому, як пише „Час", рекурс проти наложеного на нього доходового податку, мотивуючи, що чле р'к не має ніяких прибутків. На днях дістав він однак зі скарбової палати письмо, в якому його рекурс відкинено, бо, як це уоґіднив нагляд за ним, п. Т. грає в каварнях і клюбах постійно бріджа і з цього джерела має доволі високі прибутки.

— **Ріжні вістки.** Відома французька артистка Французької Комедії, Івонна Отен, вступила до монастиря. — В Англії занотовано нові морози і сніговії, що у Йоркширі спинили навіть залізничу комунікацію. — В копальнях піван. Франції мають звільнити 20 тис. шахтярів-чужинців, вбільшості з Польщі. — У Пльоешті вибухнула підчас інспекції місцевого полку піхоти, яку переводив делеґат румунського мін. військ. справ, ручна граната в руках одного підстаршини. Підстаршину рознесло, а 2 старшин і 9 вояків було ранених. — У звязку з перебудовою Кремлю розібрали в Москві храм Спасителя, збудований ще в 1330 р. — Біля Клягенфурту осунулася лавіна на похоронний похід і присипала 12 осіб. Їх негайно відкопали, але троє з них важко придушені і ледви чи будуть жити. — На березі моря біля Керкевіль (Франція) викинули хвилі невідому морську звірюку, що має вид величезної ящірки з маленькою головою на півтораметровій шиї, та хвіст, покритий твердою лускою. Потвора має білу шкіру й самі нутрощі її важили 150 кг., але учені, що зїхались, не могли розгадати, що це за тварина.

—o—

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": „КЛЮБ ДЖЕНТЕЛЬМЕНІВ".

Збирачі самоцвітів і брилянтів, що з замилування до таких дорогоцінностей стають вломниками та злодіями „з аматорства" стають улюбленою темою для сучасних криміналістичних письменників і для фільм, що на таких повістях основані. „Клюб джентельменів" по фільмована повість відомого німецького автора сензаційних повістей Філіпса Оппенгайма. Незвичайно жива й вигадлива акція, одна з тих, які часто роблять несподіванки тим, що наперед пробують уявити собі її розвій, тримає глядача в напруженні та зацікавленні. Клайф Брук, що дав зразок типового „джентельмена-вломника", саме завдяки свому джентельменству доводить д щасливого епілогу.

Фільму попереджують два репортажі, з поїздки міністра Бека до Москви і із останніх революційних заворушень у Відні. *С. Т.*

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ЗАХАР ПАВЛЮХ.

До короткої згадки про смерть бл. п. Захара Павлюха годиться докинути ще кілька здвиг про життя та досягнення тої небуденної індивідуальності.

Бл. п. Захар Павлюх походив із селянської родини з Хацова в турчанському повіті. Початкову науку побирав у василіянській школі в Лаврові, до ґімназії ходив у Самборі. Вже на шкільній лавці залюбки рисував і малював. Приловлений раз на рисуванні карикатури професора, щойно на інтервенцію Михайла Качковського, тодішнього радника в Самборі, мав змогу продовжувати ґімназійну науку.

По скінченні правничих студій в університетах у Кракові й Відні вступив до австрійського авдиторіяту. В молодших роках відбував службу далеко від рідного краю — в Мостарі, Мішкольці і щойно в р. 1893 став референтом військового судівництва в характері майора в Перемишлі. Перенесений в р. 1900 до вищого суду у Відні, закінчив там свою військову службу степенем ґенерала, переходячи на емеритуру.

Покликаний Українським Урядом, приїхав у 1919 р. до Станиславова, щоби зорґанізувати військове судівництво Західної Української Народньої Республики. Одначе відомі події перервали його працю.

Померший Захар Павлюх дав доказ, що можна пожне становище використати в користь свого народу. Не маючи змоги брати активної участи в орґанізаційному житті українського народу, помагав грішми дуже часто за посередництвом Юліяна Романчука, якого пок. Павлюх все дуже високо цінив. М. ін. пренумеровану Павлюхом у більшій кількости „Батьківщину" розсилав Романчук саме в турчанський повіт. В часі побуту театру „Української Бесіди" в Перемишлі розносив дуже часто дир. Цеглинський білети до театру по клясах і, роздаючи, казав: „Ті білети закупив для вас п. майор Павлюх, тільки в театрі гарно справуйтесь". А просив Павлюх директора Цеглинського роздавати білети в низьких клясах, мовляв: „Нехай дітвак добачить рідну сцену, бо семак-восьмак і так продасть книжку, щоби піти до театру".

В часі сецесії українських студентів неодин убогий студент у Відні користувався помічю ґенерала. Що правда, бл. п. Павлюх нераз давав молодому студентові готівку, зате часто купував місячні абонаменти на обіди і вечері та роздавав їх між потребуючих.

Померший Павлюх був також визначним малярем-портретистом. Поза значну кількість портретів архикнязів і високих австрійських ґенералів залишив цілу ґалерію портретів українських патріотів і достойників, як Юл. Романчука, Евг. Олесницького, митроп. А. Шептицького, еписк. К. Чеховича, Василя Яворського з Санча, Ол. Барвінського, пот. Гувара, О. Гузаревої з Черновець і багато інших. Намалював теж кілька образів Шевченка і Франка. Пробував також моделювати Шевченка.

Перед кількома роками хотів ґенерал Павлюх перенестися до Львова, одначе тоді! мешканеві труднощі стали тому на перешкоді. В січні цього року приїхав з Відня до Черновець до своєї доньки п-і Ольги Гузаревої і помер у 80 р. свого трудолюбивого життя, щоби спочити у своїй чесвоїй землі. В. Й. П!

—o—

ШАХИ.

ПЕРЕД СТВОРЕННЯМ УКРАЇНСЬКОГО ШАХОВОГО СОЮЗУ У ЛЬВОВІ.

Представники шахових гуртків підписаних орґанізацій на нараді дня 1. березня ц. р. рішили улаштувати в найближчому часі змагання українських шахових гуртків у Львові. Ці змагання малиб започаткувати створення Українського Шахового Союзу, поки яки булоб тільки статутове Т-во Українських Шахістів, яке грає у львівській лізі.

Зголошення поодиноких гуртків до поданих вище змагань приймають щоденно до дня 7. березня ц. р. включно в домівці Т-ва „Воля", Ринок 10, II., між год. 19—21.

У зголошеннях треба визначити представників шахових гуртків. Спільні сходини всіх представників для устійнення речинця змагань відбудуться в середу 7. березня ц. р. в год. 19.30 в домівці „Робітничої Громади", Ринок 8. I.

Шахові гуртки при товариствах: Воля, Луг-Львів, Луг-Знесіння, Робітнича Громада — Кружок ім. Т. Мельня, Український Робітничий Спортовий Клюб.

Театри.

„Заграва" Український Театр.

Під артистичним проводом В. Блаватського.

Львів.

Сала театру „Мньон", вул. Осолінських ч. 10.

Субота 3. III. „Мужчина з мінуцини".

Неділя, 4. III. год. 15·30 „Мужчина з мінуцини".

Неділя, 4. III. год. 19·30 „Змійка".

Понеділок, 5. III. „Будівничий Сальнес".

Вівторок, 6. III. „Гетта".

Касти продаж „Союзний Базар", вул. Руська.

Великий Міський Театр

Субота, 3. III. год. 7·30 веч. „Родина" Абон. 12.

Неділя, 4. III. год. 3·30 попол. „Гроші то не все" Абон. 5.

Неділя, 4. III. год. 7·30 веч. „Родина" Абон. 12.

Театр Різнородностей.

Субота, 3. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ" Абон. 12.

Неділя, 4. III. год. 11 в пол. і 4 в пол. Останні виступи Варш. Театру для дітей „Червона Шапочка", „Ґнась і Ганусь", „Пат і Патахон", „Кайтусь не хоче йти до школи", ціни найнижчі.

Неділя, 4. III. год. 3·30 попол. „Моя сестра та я".

Неділя, 4. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ" Абон. 13.

Кіно.

АДРІЯ: „Банкет естетів", „Десятьох із Панна".

АПОЛЛО: „Прибулда" (фільма з гуцульського життя).

АТЛЯНТІК „Приятелі та любаки" (на основі Лекобри).

ВАНДА: „Під бальшивим прапором".

КАСИНО: „Секрет жінки" та „Бастер у кабаретті".

КОЛІСЕЙ: „Чарівна ніч", ревю „Привітання Львова".

КОПЕРНИК: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).

МАРИСЕНЬКА: „Клюб джентельменів" (Клів Брук) і додатки.

МІРАЖ: „Мадярське кохання", „Осьма Сліпова трагедія".

МУЗА: „Успіх щастя".

НАЛЯС: „Пісенькар Варшави".

ПАН: „Обід в 8-ій" та ревю.

ПАСАЖ: „Наніт", "Подорож у далекий світ".

ХІМЕРА: „Заборонена мельодія" (Йос. Мохіка).

СВІТ: „Вел. княжна Олександра" (Еріка Слезак).

СТИЛЕВЕ: „Побідник готелю Атлянтик" і ревю.

УТІХА: „Прощай із Багдаду" та ревю.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

Закордонне радіо.

Субота, 3. березня 1934.

Відень (506,8) 17·15 Концерт, 19·30 Пісні й арії, **Братислава** (298,8) 12·25 Концерт 16·30 Вертеп, 21·10 „Добрий шевчик" оп. Костада. **Прага** (470,2) 19·35 Легка музика, **Париж** (1724) 21·00 „Ріп" оп. Пінчента. **Люблянa** (560,2) 20·30 Спів, **Рига** (351,6) 19·20 „Травіята" оп. Вердія, **Лянгенберг** (455,9) 7·10 Оп. музика, 12·00 Нар. музика. **Мінхен** (405,4) 14·50 Вок. концерт. **Стокгольм** (426,1) 17·30 Шведські нар. пісні, **Будапешт** (549,5) 18·25, 22·00 Концерт, 17·30 Популярні мельодії, **Міляно** (365,6) 13·30 Тріо, 20·40 „Сі" оп. Масканія, **Рим** (420,8) 17·10 Музика, 21·00 Опера.

Неділя, 4. березня 1934.

Відень (506,8) 11·20 Концерт, 19·25 Вортепен, 21·05 „Сімпліціюс" оп. П. Штраса, **Братислава** (298,8) 10·00 Сакральний гумор, **Брно** (325,4) 9·15 Спів, 18·00 „Дві вдови" оп. Сметани, **Прага** (470,2) 16·00, 20·30 Концерт, 19·30 Веселa програма, **Берлін** (356,7) 11·00 Веселa вокальна авдиція, 14·15 Дітячі пісоньки, 19·00 Камер. музика, 20·00 „Мінгавзен" оп. Проце, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Дітячі пісоньки, 18·20 Танці та пісні, 20·00 Музика, спів, **Лянгенберг** (455,9) 9·40 Хоральні пісні, 14·30 Весфальські пісоньки, **Бресляв** (315,8) 12·00 Концерт, **Букарешт** (312,6) 20·00 Спів, **Сотенс** (343,1) 20·30 Сучасна музика, 21·20 „Лієкен унд Фріцхен" оп. Офенбаха, **Будапешт** (549,5) 12·30 Концерт, гітаристів, 15·45 Спів, 18·50 Концерт, **Міляно** (368,8) 13·20, 17·00 Легка музика. **Рим** (420,8) 20·45 „Паганіні" оп. Лєгара.

Львівське радіо.

Субота, 3. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Камер. музика з грам. плит, 13·36 Популярна музика з грам. плит, 15·20 Господарські вістки, 16·00 Авдиція для хорих, концерт сальонової орхестри, 16·50 Лекція фр. мови, 18·00 Репортаж, 18·20 Легкий концерт джаз. орхестри, пісоньки, 19·03 „Із лаврів і досвідів коротхвилівця", 19·15 Велична, 20·25 Рецитації, 19·50, 19·43 Спортові вістки, 19·55, 21·15 Сільска рерун, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика, 21·00 Техн. скринька, 21·20 Шопенівський концерт, **22·00 Трансм. з Варшави: відчит в українській мові проф. Ол. Лотоцького: „Тарас Шевченко — з нагоди його 120 роковин уродин"**, 22·15 Легка музика з гр. плит, 23·05 Танкова музика.

Неділя, 4. березня 1934.

9·00—10·00 Ранішня авдиція, 12·10 Метеорольог. вістки, **12·15 Трансм. з Варшави: Музичний поранок з варш. фільгармонії присвячений українській музиці у вик. філь. орхестри під дир. Ант. Рудницького та Марії Сокіл (спів), 13·00 „2.000 років музики"; Дальша частина концерту з Варшави.** 14·00 „Праця хлібороба перед весняною відлигою", 14·15 Огляд ринків рільних продуктів, 14·30 „Заграймо весело" (гр. плити), 15·00 Сільска авд. „По дорозі до полку", 15·20 Калюжів ярмарок, репортаж із ярмарку на луцькому майдані, 16·00 Весела авдиція для дітей від 5—90 літ, 16·30 Чвертьгодина славних артистів (Бенаміно Чіді, тенор з гр. плит), 16·35 Поетичні рецитації: Релігійні вірші, 17·00 Балачка, 17·15 Польська музика нар. характеру, 18·00 Авд. Подружжя" (на основі Сяроцінського), 18·40 Мельорепітацій з музикою, 19·00 „Забутий дипльомат Вл. Замойський", 19·12 Велична, 19·30 Вибрані думки 19·32 Легка музика, пісоньки, 21·00 Фейл Панд. і рубінського „Жура читача", 21·15 „На весеннім львівськім ринку", „Пронес за пісоньку" муз. комедія Ад. Фляйшер, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·25, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних обротах 5·29 зол.

Золото: Доляри 9·03—9·06. Франки фр. 36·20—36·30 Дукати 84·00—84·30, Корони 38·00—38·30. Рублі 46·80—47·30.

Срібло: Корони 0·30 Фльорени 0·75 Рублі 1·30.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·03 — Париж 34·93. — Берлін 210·10, Цюріх 171·42. Амстердам 336·93, Прага 21·26, — Рим 35·85 — Нюйорк кабель 5·32, Нюйорк чеки 5·31 і пів.

ЗБІЖЕ.

	від	до
Ціни нар. Підволочиська		
Пшениця дворська	19·—	19·25
Пшениця збірна	17·75	18·—
Жито збірне	13·—	13·25
Фасоля біла	22·—	25·—

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 2. III. масло 2·90, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·90

Тенденція на масло знижкова, на молоко і сметану удержива, на яйця слаба.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ виправляє препеційно й дешево **Домбровський і Розважевський.** Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 73/53 1—10

ПРОДАМ або винайму віллю комфортову навіть з гаражем. Корисні умовини. Ігнат, Львів, Куркова 24. 1181 1—2

КОВНІРЦІ до пранва, **убрання** до чищення і фарбування приймає Е. ГОВИКОВИЧ — Львів, Домініканська ч. 4. 1125 6—12

КУРС КРОЮ, ШИТТЯ, МОДЕЛЮВАННЯ починаю 10. березня. Вписи Ф-ма **М. Козловська,** Академічна 22. І. п. 4—5

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 4 — ЛЬВІВ. Волічки — Вовни знаної марки **„КАРІБІ".** 1068 3—14

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

За сонцем полудня

Прогулька до Палестини, Греції і Туреччини кораблем „Польонія" по Чорному і Середземному морі

21. березня 1934 р.

Ціни білетів від зол. 400.

Лінія Польсько-Палестинська

у Варшаві, вул. Маршалківська 116
„ Гдині, вул. Вашингтона
„ Львові, вул. На Блоне ч. 3
„ Кракові, вул. Любіч ч. 3
„ Рашові, вул. Гротгера ч. 1005
та в П.Б.П. „Орбіс"
і Wagons-Lits-Cook. 850

ВУГОЛЬ: Калитан, Байди 14. Тел. 38-24 1006 13—30

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Курс крою і білля відкриває Жіноча Секція Кр. Р. Ш. ім. Т. Шевченка. — Вписи і інформації в неділю дня 5. березня від год. 4—6 попол. в домівці Кружка вул. Сучінського 27.

Два останні відчити про рекламу, що їх улаштовує Українське Техн. Т-во: 1) жр. Костюк: Продажа кореспонденційним способом, 2) п. Троцинець: Кольпортажа, інкасо — відбудуться в неділю 4. III. в год. 11., в салі „Української Бесіди", Рутовського 22.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ХТО ХОЧЕ

заощадити гроші і купити дешево блаватні товари, 2—3

того запрошуємо до нововідкритої фірми

СВІТ ТЕКСТИЛЬНИЙ

пл. Капітульна 3 (напроти катедри).
УВАГА: При склепі власна швальня.

ПЯНІНА

першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах Купно, продажа; заміна уживаних інструментів. 235

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

у Калуші й Перемишлі

Новина!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, черезте перетоплять дзвони зайво.

ОСТОРОГА!

Остерігаємо перед агентами якоїсь жидівської ліярні дзвонів зі Станиславова, які волочаться по селах та ярмарках і подаючи себе за наших відпоручників, напихають людям останню тандиту.

Ми як нікоди так і тепер не послуговуємось агентами в тій надії, що хто забажає доброго товару, довідається про нас з українських часописів, а жидівського агента з його дзвонами відправить до найблизшої божниці.

1115 10—10

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

SINGER MASZYNY DO SZYCIA SINGER

МАШИНИ ДО ШИТТЯ

для домашнього вжитку

і для промислових цілей

Електричні мотори
Світло Зінгер
Частини до машин
Голки
Олива
Апарати до дірок
Рамка Зінґер
Наволікачі
Нитки
Бавовна
Шовк
Ножички
Ножиці
Взори крою
Взори гафту
Центиметри
Зеркальця
Гумові підкладки

Singer Sewing Machine Company

Управа: Варшава, Маршалковська ч. 115.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенові шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ на першій сторінці	„ 0·60

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.15
шукаючі праці	„ 0·10
	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 450·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 58 (13.603). Львів, понеділок 5. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Подвійне льосування премій для передплатників „ДІЛА"

Сімнацята премія.

ПОДОРОЖ кораблем з Гдині до Стокгольму.

Речинець виїзду дня 2-го серпня ц. р.

Подорож закуплена у фірмі: **Польське Бюро Подорожей**

Франкополь, ВАРШАВА, МАЗОВЕЦЬКА 9.

ТУТКИ (звійки)

Morwitan

з чисто рослинної бібулки

Центральний Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),

приймає вкладки ощадности.

Конто ПКО. ч. 143.467.

Присуд у звенигородськім процесі.

В суботу 3. ц. м. в год. 12-ій вполудне предсідник трибуналу **д-р Льокер** проголосив присуд у славному звенигородському процесі. На салі розправ ч. 2. Окружного Карного Суду у Львові зібралося багато людей, що зацікавлені цим процесом прибули, щоби вислухати проголошення присуду.

Предсідник трибуналу д-р Льокер відчитав такий присуд:

Суд признав винним **Мехля Парнеса, Нухіма Бляйха** й **Аліфанца,** всіх замешкалих у Звенигороді, бобрецького повіту, свідомого введення в блуд Марії Андрушко, через що вона понесла втрату 3/4 морга поля.

Мехля Парнеса винним проступку з арт. 138 карного закону з причини самовільного присвоєння собі чужих річей, даних йому в переховання.

Мехля Парнеса винним за подання нижчої ціни купна в контракті.

За те суд присудив **Парнесові 1 (один) рік вязниці, 6 тижнів арешту і 224.64 зол. грошевої кари** за нарушення стемплевого закону. Тому, що суд застосував амнестію, присудив йому лише **7 місяців вязниці без припинення** і 224.64 зол. грошевої кари.

Нухіма Бляйха засудив суд на 1 (один) рік вязниці, обнижуючи йому кару наслідком амнестії **на 6 місяців вязниці без припинення** і 313 зол. грошевої кари.

Обвинуваченого **Аліфанца засуджено на 1 (один) рік вязниці,** а застосовуючи амнестію, **на 6 місяців вязниці без припинення і 224.64 зол.** грошевої кари.

Теодора Кіта за проступок з арт. 269 карного закону **на 6 місяців арешту з припиненням на 5 літ.**

Всіх інших обвинувачених селян суд звільнив від вини і кари.

—o—

Допомогова акція голодним на Україні за границею.

З початком 1934 року основано **в Льондоні** офіціяльний спільний Комітет Допомоги Голодуючим У СРСР. До Комітету ввійшли представники „Сосеті оф Френдс" (квакри), „Сейв ді Чілдрен Фонд" (фонд порятунку дітей), „Федерейшен оф джуіш Реліф Організейшенс" (федерація жидівських допомогових організацій) і поодинокі особи, зацікавлені справами допомоги. Цей Комітет є технічний і тимчасовий. Небавком буде оснований ширший Комітет, до якого вже тепер запрошують визначних людей.

В листопаді м. р. засновано у **Бразилії** в місцевості Порто Уніон при „Українському Союзі" Центральний Комітет Допомоги Голодуючим на Великій Україні. В склад Комітету ввійшли: А. Любий, голова; С. Мирошниченко, заст. голови; Г. Порошників, секр.; Г. Пастух, скарбник. Комітет випустив заклик, де звертається до церковних організацій, до філій Союзу, товариств і до всього українського громадянства в Бразилії, щоби подбали про заснування подібних комітетів по кольоніях та збирали гроші на поміч голодуючим. Комітет кермує також протестаційною акцією.

—o—

Інцидент на манджурсько-радянській границі.

ТОКІО, 3. 3. ПАТ. Японський уряд поручив своєму амбасадорові в Москві запротестувати в радянським урядові у звязку з пограничним інцидентом, що склався в околиці, де сходяться ріки Амур і Сунгарі. На основі японських інформацій червоноармійці в більшовицькій території обстрілювали 23. лютого ц. р. японський військовий літак, що находився на манджурській території в погоні за бандитами. Летун одержав разу в плечі. Японський уряд заявив під московського уряду сатисфакції.

—o—

Британський кабінет непохитний.

ЛЬОНДОН, 3. 3. ПАТ. Сьогоднішні часописи приносять згідні змістом і очевидячки інспіровані урядом вісти, що всередині британського кабінету панує цілковита гармонія і що ані тепер ані пізніше, в літі або в осені, не можна надіятися якоїсь реконструкції кабінету. Зокрема становище міністра Саймона як міністра заграничних справ є непохитне.

Французький страх перед дозброєнням Німеччини.

ПАРИЖ, 3. 3. ПАТ. На вчорашньому засіданні комісії заграничних справ палати депутованих міністр Барту обговорював актуальні справи заграничної політики. Підкресливши вагу гітлерівської пропаґанди на міжнародньому терені, міністр перейшов до обговорення політичної ситуації в Австрії, стверджуючи, що Франція рішена більше ніж колинебудь забезпечити мирові трактати і вдержати незалежність Австрії. В австрійській справі Франція рішилася вести політику співпраці і думає, що австрійські справи треба розвязувати в міжнародній площині, а не, як того хоче Німеччина, в площині внутрішньої політики. Франція противиться поворотові Габсбурґів. На цьому становищі стоять теж Англія, Мала Антанта і балканські держави.

Дальше міністр звернув свою розмову а міністром Іденом, в якій звернув увагу на грізний розвиток німецьких мілітарних організацій. Барту критикував англійський плян, який не приймаючи часу проби, довів би до розброєння Франції і дозброєння Німеччини, яка вже за один рік осягнула би значну перевагу над Францією гарматами і танками. Англійський плян не дає ніякої гарантії безпеки. Барту перестерігав Ідена перед тим, щоби Німеччині позволити на побільшення повітряної фльоти до 50 відс. повітряних сил Франції. Німеччина, маючи величезне комунікаційне летовище, може в короткім часі перемінити його на летовище військове й осягнути негайно перевагу над Францією.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Село = „Просвіті"!

(Спостереження з моїх поїздок по краю).

У нас помічається дуже цікаве явище. На зборах, чи в приватних балачках часто покликуються на „голос села" і тим „голосом" міряють часто поодинокі події та вияснюють чинна і подають всякі ради — мовляв, так думає село. А насправді воно — не так. Перекінувши ті всякі балачки та настрої, доходиш до думки, що ці голоси поверховні, що село зовсім не так думає, що його погляди зовсім не такі.

Ось уявіть хочби акцію в справі поліпшення грошевого стану „Просвіти". І на Загальних Зборах говорили і в пресі доводилося читати, що становище „Просвіти" зовсім не таке безнадійне, що серед сучасних важких умовин можна вести і просвітню, і організаційну роботу — але треба, щоби громадянство, щоби члени „Просвіти" сповнювали свої обовязки супроти Товариства. На плани, які виходять із нутра Товариства наш селоцентричний з роду громадянин-реаліст у найліпшому випадку сумно хитає голою: мовляв, усе це нереальне, всі наші плани розбиються об тверду шкіру села, яке має свої клопоти...

А отже виходить — воно не так. Правда, не треба бути аж надто великим оптимістом. Не треба думати, що вся акція, яку робить на селі „Просвіта", що вся вона на 100 прц. вдасться! Алеж ніхто так і не думає, а думає тільки про те, що при добре організованій акції, що при розаснені, при правдивому розаснені справи, коли перед нашою провінцією, здебільша селом відкрити всі *можливости* допомоги „Просвіті", можливости, які нікому ні життя не підірвуть, ні не погонять нікого з торбами — то картина вийде інша, така, що й недовірчивий міський громадянин може піднесе голову вгору.

Ми маємо деякі інформації щодо того, як приняли справу „Просвіти" за зовсім свою деякі наші просвітянські райони. „Нехай можна читальня подарує „Просвіті" 30 зол. — казав один із громадян Войнилівщини, — але *зараз* таки, *як стій*, найдалі до місяця, і буде 90 тисяч золотих". Це говорить звичайний собі чоловік. Але він зрозумів, що негайна поміч потрібна, що ця поміч такої організації як читальня, не велика для неї жертва! Алеж найважніше що без цих зворушливих слів, так це *віра* в Товариство й переконання, що „Просвіті" все громадянство мусить допомогти стати на ноги!

І ми не дивуємося, що коли такий настрій у нашому селі, коли душами наших свідомих громадян із села приходить таке переконання, — ми не дивуємося, що пропоновану акцію вони беруть за *самозрозумілу*, за річ важкої ваги, за річ необхідну для нації. Ми не дивуємося, що всі ті войнилівці, рожнітівці, калуші — з захопленням розбирають бібліотеки, що ухвалюють стягати вкладки за 1933 і 1934 р., що організують справу окремих інкасантів, що оплатковують читальні для організаційних цілей, що справу поширення місячних видань „Просвіти" так беруть собі до серця. І таксамо не дивуємося, що чуючи такі речі, деякі громадяни Станиславова, що теж собі похитували головами та нишком собі гралися в опозицію — „акцією бібліотек розброєні; розброєні тим запалом, із яким поставилося до справ акції „Просвіті" — село.

Ми собі так думаємо, що колиб до справи поставилися — не кажемо всі, — а 50 прц. наших читалень, наших членів, чи установ, як це ми бачимо в районах, про які ми згадували і про все довідалися з уст самих селян, наші інтелігенти, хочби зі Львова, чи Станиславова, чи ще з якого центру, то перестали би хитати головами та безнадійно махати руками...

А наших членів, наші читальні, наші установи, що на місцях дістають якнайдокладніші інформації про стан „Просвіти" — всіх їх просимо так брати цю справу, як її взяли люди зі згаданих районів.

Не можна забувати, що тільки роботою й вірою в неї можна дійти до найкращих успіхів.

К. Х.

25.000 МЕТРІВ

наймодніших вовняних матеріялів

з першорядних фабрик на весняний і літній сезон **на сукні, костюми і плащі** вдалося нам закупити по **сензаційно низьких цінах.**

Для прикладу кілька цін:

Вовна шотляндська 90 шир.	1·65	Вовна Boucle 90 шир.	4·40
Вовна шотляндська Пріма	2·80	Вовна Boucle 140 шир.	6·—
Вовна мішкова 90 шир.	1·75	Шевіоти 150 шир.	2·50
Вовна мішкова 130 шир.	4·75	Шевіоти Пріма	3·80
Вовна крокодилева 90 шир.	1·80	Фльора	3·—
Вовна крокодилева Пріма	2·50	Толедо	5·20
Вовна Панама	1·75	Diagonal 150 шир.	6·50
Вовна мундурова 90 шир.	1·80	Diagonal Пріма	9·75
Вовна мундурова 120 шир.	2·60	Камгарн 150 шир.	7·—
Вовна Crepella	3·60	Камгарн Пріма	10·—
		Вовна на плащі 150 шир.	6·—
		Вовна на плащі Пріма	8·50
		Вовна на плащі англійська	11·50

УВАГА. **Дешева продаж білих товарів** надалі продовжена і рівночасно **повідомляємо,** що дістали ми вже всілякі **весняні і літні товари і шовки.** — При закупні товарів від зол. 15 даром білети до Великого Театру і Ріжнородностей у партері, а від зол. 5 білети до першорядних кін.

Галицький Маґазин Новостей

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання та всякі шовки

З МАҐАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА

вул. Галицька ч. 18.

Закарпаття.

ПАСХАЛЬНА АКЦІЯ ЕПИСКОПА СТОЙКИ.

Епископ Стойка розпочинає і цього року пасхальну акцію. Його гаслом є „кожна підкарпатська родина повинна мати пасху". Хоче бачити всіх, навіть і найбідніших своїх вірних, бодай на Великодні свята щасливими. Через те видав до священиків розпорядок, щоби, подібно до попередніх років, і цього року не забули за бідних, що серед страшної господарської кризи голодують. Як і минулого року, й тепер збиратимуться на ту ціль жертви. Таку акцію тільки треба витати.

ПРАВОСЛАВНИЙ ЕПИСКОП ДАМАСКИН УСТУПИТЬ?

Між православним епископом у Мукачеві Дамаскином та одним греко-католицьким священиком ідуть переговори в тому напрямі, щоби епископ уступив, а його місце заняв цей греко-католицький священик. Найбільша трудність виявляється в тому, що в разі уступлення Дамаскина появиться дуже сильним кандидатом на православного епископа один православний священик зі Свалявщини.

„100-ПРОЦЕНТОВИЙ УКРАЇНЕЦЬ".

Під цим наголовком пише ужгородське „Українське Слово":

Вибирали рабіна. Всі були за ним, тільки смаркатий Мошко був проти. Все одно, рабіна вибрали. Коли потім рабін спитав Мошка, чогож він був проти нього, він сказав: „А хто був би знав тоді про мене?"... Те саме сталося і тепер. Сталось воно так:

В половині січня ц. р. львівський щоденник „Діло" закинув „Русскому Слову" у Пряшові, зрештою зовсім слушно, що воно за церковні гроші русифікує наше населення на Словаччині. „Русское Слово", щоб оправдатися зі зробленого йому закиду, покликало на свідка українського емігранта о. Осипа Сірка, якому пряшівська консисторія поручила перед роком адміністрацію парохії у Валашківцях, снінської округи на Словаччині.

Згаданий емігрант, орієнтуючися в ситуації і знаючи добре, якого свідоцтва треба пряшівському „офіціозові", хотячи й надалі задержати свою парохію, заявив у 4. числі „Русского Слова" з дня 15. лютого ц. р., що він по трьорічнім студіюванні мадярської літератури (!) сконстатував, що тут на лік не можна найти мадярона, а населення Підкарпаття і Пряшівщини — це ані москалі, ані українці, але „третій, зовсім окремий нарід: підкарпатські русини!" У своїх дальших „фільольоґічних студіях" він переконався, що мова, якою до тепер писало й далі ще пише „Русское Слово", це власне „рідна мова" того третього народу!!!

Прийшовши до таких вислідів „наукової праці", він слішить в „імени українців" (що за безличність!), які живуть на землі „Русского Слова", сердечно його перепросити, за нанесену йому образу, а до того він є „засоромле-

---

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. БЕРЕЗНЯ 1934.

Е. ГАЛЯВЕЙ.

Жінка недужого ювеліра.

Далеко поза містом стояв дім, похожий на віллю, у великому, добре утриманому городі. Ніхто не догадувався, що за цими вікнами з білими завісками мешкають недужі. У цій віллі находилась санаторія славного спеціяліста нервових недуг д-ра Бейнтрі. Не дім для божевільних, але захист для людей у тих крайніх випадках, коли умовний стан пацієнтів захитався від нервів.

У кабінеті д-ра Бейнтрі сиділа гарна молода жінка і обтирала кінчиком хустинки сльози зі своїх великих, темних очей.

— Ви, пане докторе, вже чули імовірно про мого чоловіка? Я — Мей Ґерлін, жінка великого промисловця.

Доктор кивнув головою і записував.

— Пане докторе! Ви мусите заопікуватись ним... мусите бути милосерні і мені допомогти.

— Успокійтесь, пані, і розкажіть усе, що трапилось.

Мей Ґерлінґ перестала плакати і насильно блідо всміхнулась:

Уперше трапилось це три місяці тому. Мій чоловік прийшов додому і не пізнав мене. Прокинувся як злодій до моєї спальні, взяв шнур моїх перел і заявив, що він — ювелір, який хоче мені продати ці перли. Я гадала, що він жартує і засміялась. Тоді кинув він мені пашийник і викінь уши. Сама не знаю, як я не витримала. Коли він вернувся і я спитала його, де він був, він витріщив очі. Він сам нічого не знав про відсутність дома. Від цього часу ці приступи повторялись кілька разів. Коли ми проходимо перед крамницею ювеліра, він якби мене не пізнавав і намовляє мене, щоб я купила в нього брилянти. Він каже до мене: „Пані, купіть цей перстень! а цей пашийник виглядав би на вас чудово!" Якось удалось мені його вспокоїти. Я закликала лікарл, ми зачинили його кімнату на ключ і три дні пізніше був він знову нормальний.

— Цікавий випадок — пробурмотів д-р Бейнтрі.

Лагідні, брунатні очі молодої жінки заіскрились сльозою:

— Тільки ви можете мені допомогти, докторе!

— Такі випадки подвійного життя трапляються. Отже він уявляє собі, що він ювелір?

— Ювелір або продавець у ювелірській крамниці.

І знову заплакала.

— Мусимо зачекати на новий приступ цієї манії.

— Але чи ви ним заопікуєтеся?

Лікар завагався:

— Правду кажучи, я не приймаю зіляких пацієнтів, що не приходять до мене добровільно. Але в такому випадку...

— Ах, докторе! як я вам буду вдячна! Тільки ви мені можете допомогти! Гроші, річ ясна, не грають тут ролі...

На другий день елеґантне авто зупинилось перед крамницею ювеліра Ван Клефта. Продавець вибіг поквапно зпова облізка назустріч пані, що висіла. Стрункя, молода дама з темними очима, була прегарна. Головний прокурист рішив, що треба самому обслужити її. Дама пояснила, що її чоловік — відомий промисловець Ґерлін, хоче зробити їй дарунок на уродини. Казала показати собі ріжні перстені. Головно подобались їй один смараґд і великий зелений сафір, обкладені іскристими брилянтами. Вона не могла рішитись, який вибрати.

— Чому би вам не взяти оба, ласкава добродійко? Десять тисяч фунтів це для вашого... пана... не буде багато. А ще як побачить оба перстені на вашій ручці!

— Може... — згодилась пані Ґерлін. — Коли він бачить на мені дорогоцінності, він завсіди захоплений. Але ніколи не хоче йти зі мною купувати...

— Хвилиночку, добродійко.

Ювелір підійшов до телефону, щоб зібрати ще інформації. Десять тисяч фунтів теж великі гроші. Хотів дістати дозвіл від самого власника фірми, Ван Клефта і закінчив розмову з дамою:

— Я сам поїду з вами, добродійко, може мені вдасться намовити пана Ґерліна особисто.

— О, це дуже чемно з вашого боку — відповіла дама вся врадувана.

Глянула на годинник і сказала:

Дуже щасливо складається! Можемо саме тепер застати мого чоловіка в одного знайомого, де він запроханий на обід. Це за містом, але я маю авто і швидко вернемось. Можете навіть узяти чек зі собою.

Ювелір зрадів, що поїде в товаристві такої гарної дами. Поклав у кишеню дві ніжняні коробочки з перстенями і розсівся в авті. Такий прохід дуже йому подобався. За яких двацять хвилин авто зупинилось перед віллею д-ра Бейнтрі. Льокай увів їх до середини і пев з бі-

зний несправедливістю свого рідного народу і його поважного часопису „Діло“ за їхнє відношення до почитного „Русского Слова“.

О. Осип Сірко, пишучи свою заяву для „Русского Слова“, відчував, як священик, що його роду заяви не мали би бути його службою, бо застерігається: „Я являюсь 100-проц. українцем, рідним і вірним (!) сином свого народу, воювавшим (!) у свій час з ворогами України, ніхто не може (очевидно!), не має права (розуміється (!) й не сміє (бо скіру з нього стягнемо!) мене називати ренегатом!“

О. Осип Сірко дуже непрактичний чоловік, коли з таким блискучим „талантом“ полишив свій обездолений нарід, а сам пішов служити чужим для нього „підкарпатським русинам“. За анальогічні заяви в Польщі він був би наділений рентовним посольським мандатом з рук поляків, а між тим „третім народом“ — мусить вдоволитись бідною валашівською фарою..

Найгірше вийшло на тім „Русское Слово“, що з таким свідком не зможе поставитися на право, бо суд не дасть йому присягнути...

—o—

Троцький основує IV. інтернаціонал.

Однодумці Троцького зійшлися були в Амстердамі, щоби основувати IV. інтернаціонал. Поліція при тій нагоді арештувала 19 чужинців — учасників наради та виселила їх з краю за політичну діяльність.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає

Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ**

65/53 **Боїмів ч. 4.** 23—180

Назубний камінь

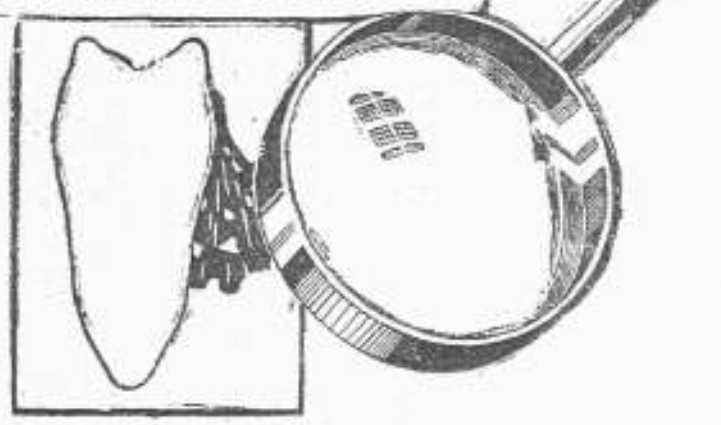

може стати небезпечним

Якщо не запримітимо на час назубного каменя і не усунемо його, може він ослабити зуби а навіть спричинити їх випад. — Кальодонт хоронить перед цією небезпекою.

Кальодонт — єдина у Польщі паста до зубів, що має признаний наукою засіб — Сульфорициноле́ат на підставі д-ра Бройнліха, який постепенно усуває назубний камінь і запобігає творитись йому наново.

усуває назубний камінь

З ПОДОРОЖНІХ ВРАЖІНЬ.

У ректора Українського Вільного Університету в Празі. — Професори і студенти університету. — В українській їдальні. — Перші розмови. На загальних зборах „Єдности“.

На другий день перед полуднем відвідали ми (тобто я і посол д-р Л. Макарушка) ректора Українського Вільного Університету проф. д-ра Горбачевського Івана. Заки ми попали до ректорату, то опинилися передовсім в університетській канцелярії. Її приміщення скромне, працює в ньому чотири сили. Від канцелярійного персоналу ми довідались, що ректор проф. д-р І. Горбачевський є тепер при якомусь іспиті. Про наш прихід все таки учинні урядники ректора повідомили. За хвилину вийшов сам ректор і попросив нас до окремої кімнати. Був врадуваний нашими відвідинами і навіть перервав екзамінування, щоби нас приняти.

Ректор Українського Вільного Університету проф. д-р Іван Горбачевський це широко знаний у світі учений хемік, колишній ректор чеського університету і кількакратний декан, це бувший міністер здоровля в уряді австро-угорської монархії, це накінець видатний український громадянин і зразковий патріот. Усе це було мені знане і все це я усвідомив собі, коли став перед тією поважною і славною людиною, людиною, що була і є гордощами нашої нації в світі науки і культури. Незвичайна ввічливість і товариська культура полонили мене і мого товариша. Пішла поважна розмова про університет, про його працю, про його труднощі, а далі розмова про відносини в рідному краю, про життя, про наші наукові й культурні львівські осередки і накінець розмова про здоровля та прикру пригоду в Варшаві рідного брата п. ректора сеніора наших парляментаристів у рідному краю сенатора д-ра Антона Горбачевського. Не за довга і не за коротка була наша розмова, але ріжнородна, барвиста і цікава. Ми вдячно розпрощались з ректором університету і сеніором наших учених та дослідників.

На основі того, що ми говорили з п. ректором і про що ми довідались у канцелярії університету, позволю собі написати кілька речень про університет. Отже Український Вільний Університет у Празі має два факультети: фільософічний і права та суспільних наук. Фільософічний факультет має відділи: історично-фільольогічний і природописний. На фільософічному факультеті є 16 професорів. Теперішнім деканом цього факультету є проф. Дмитро Дорошенко. Факультет права і суспільних наук має 13 професорів. Деканом факультету є проф. Шелухін. На університеті є ще 14 приватних доцентів і лекторів. Словом, професорська колегія університету складається із 43-ох членів. На університеті є тепер 232 студенти. З того на фільософічному виділі 93, а на правно-суспільному 139. Між студентами є 50 проц. українців з ріжних українських земель. На другу половину складаються чужинці, а саме: словаки, чехи і жиди. Між чужинцями найбільший відсоток дають жиди. Рекрутуються вони із Закарпаття, Буковини та Бесарабії і полекули з українських земель у Польщі. Жиди працюють і вчаться там дуже солідно.

Університет має поважні матеріяльні труднощі. Чеські урядові дотації для нього з року на рік зменшуються. Теперішній академічний рік проходить уже під знаком поважної матеріяльної кризи. Черговий рік може бути ще важчим. Ця кріза бє болючо передовсім по професорах, очевидно тих, що їх екзистенція звязана тісно з університетом. Бо треба знати, що деякі професори університету не працюють у Празі. Вони на відпустках і працюють одні у Берліні (в Науковому Інституті), інші в Варшаві (в Українському Інституті), ще інші на чеських високих школах, а один аж на високих школах Америки. Будуччина університету не світла і непевна. На це складаються невмолимі обставини. З припинення праці Українського Вільного Університету вийшлаб величезна шкода для української культури, бо він є великою і цінною культурною українською станицею. До того допустити не можна.

З університету подались ми до міста. Стрінувшись з кількома знайомими, пішли ми на обід до української їдальні. Її веде українське зорґанізоване жіноцтво в Празі. В їдальні побачили ми багато наших видатних громадян. З численними з них увійшли ми відразу в діловий контакт і умовились на довші розмови. Провели ми там кілька приємних хвиль на розмові з проф. Бочковським, проф. Січинським, з головою ініціятивної конґресової комісії проф. Приходьком, зі секретарем комісії інж. Васюком, з редактором „Українського Тижня“ П. Зленком і з нашим старим знайомим і другом інж. Галькою. Але не треба забувати, що українська їдальня в Празі є на те, щоби в ній їсти. І ми в ній обідали. Обідали добре і смачно. Цеж одинока в Празі, доступна для ширшого нашого загалу їдальня, в якій готовлять українські страви. Був добрий, дуже смачний не галицький, а великоукраїнський борщ, були й вареники. Одначе ми вареників не їли, бо не забули ще про них. Зате смакували ми борщ і українські „котлети“ на зразок віденських шницлів. Були добрі. Накінець компот. Насичені та вдоволені стрічами пішли ми відразу до праці. Д-р Макарушка повів інформаційні балачки про національний український конґрес з пп. проф. Приходьком та інж. Васюком, а я пішов на довгу ділову розмову з головою праського комітету для рятунку України проф. Бочковським.

Моя розмова з проф. Бочковським була довга та вичерпуюча. Крім взаїмних інформацій у справі протиголодової акції в нас і в широкому світі обміркували ми й усталили деякі наші спільні справи та спільно початі заходи. Зближався вечір, коли ми розходились. Потім я найшовся знов біля одного стола з д-ром Макарушкою і найтіснішою президією праської конґресової комісії чи комітету. Про конґресові розмови пізніше. Бажаю охопити й передати їх цілість. Тут зазначу тільки, що проф. Приходько й інж. Васюк є правдивими ентузіястами конґресу. Ідея конґресу захопила й полонила їх на сто відсотків.

По тих розмовах пішли ми вечором до каварні „Метро“, де були заповіджені загальні збори Т-ва галицьких еміґрантів „Єдність“. Члени „Єдности“ збирались в окремій кімнаті. Було їх багато. Збори відкрив голова д-р В. Мерінда. Вони почались, але не закінчились, бо симпатичні й культурні учасники зборів бажали послухати від нас дещо цікавого про життя-буття в рідному краю. Розглядаючись по всіх учасниках я ствердив, що всі присутні на зборах робили гарне, будуюче враження. Були це люди громадські, поважні, виро-

---

летом пані Ґерлін. За той час пані Ґерлін узяла від ювеліра оба перстені і вложила на пальці. Коли дві хвилини пізніше вийшов із свого кабінету славний спеціяліст, сказала вона тільки два слова:

— Мій чоловік.

Ювелір устав. Лікар спитав:

— Як ви себе почуваєте?

Ювелір мусів признати, що Ґерлін дуже чемна людина. Він збентежився і представився:

— Дозвольте... я — прокурист із ювелірської фірми Ван Клефта.

— Дуже мені приємно... будь ласка, ввійдіть на хвилину до моєї бібліотеки.

— Чи я маю ці перстені тут...

— Усе в порядку — докинула пані Ґерлін, даючи знак ювелірові.

— Добре, добре — боронився ювелір — але мені не вільно лишати перстенів без... і ввійшов до бібліотеки.

Саме тоді вийшло двох льокаїв, ухопило його сильно, звязало і відвело до другої кімнати. Його голосні протести та вигуки доходили слабо через обиті шкірою двері лікаря.

— Це страшне, пане докторе — зідхнула гарна дама. — Чи ви маєте якусь надію?

— Як довго людина живе, мусить мати надію — відповів поважно спеціяліст і відвів її до дверей. В останній хвилині вона назвала йому ще число свого телефону. Коли вона сиділа в авті і намацяла в кишені коробочку з перстенями, почала обчислювати можливий дохід: 5 фунтів за наєм розкішного авта, пів фунта за білети!... а дохід щонайменше 800 фунтів.

Вона була дуже вдоволена собою.

Перекл. з англ. *А. Е*

—o—

блені та милі з обличча і поверховности. Всі вони з великим інтересом вислухали реферату посла д-ра Л. Макарушки про наше життя в краю. Потім ставили запити, запити цікаві та важні. Був між учасниками і молодий милий студент-націоналіст. Він теж питався, але його запити були гарячі змістом, не формою. Він глибоко вірив, що тільки його світогляд і його розуміння патріотизму і патріотичної праці спасуть усіх і тут присутніх від еміграції і поза Чехословаччиною живучих українців від життєвих, громадських, політичних і навіть господарських труднощів, лих і розчарувань, а навіть неуспіхів. Він був один на сходинах з таким великим ентузіязмом та запалом до своєї і його групи політичної віри. Всі інші були зрівноваженими, зрілими громадянами і понад почування ставили розум.

На сходинах найшовся як гість, щоби з нами, приїжими з рідного краю, скомунікувались і проф. Григоріїв, один із старих лідерів українських соціялістів-революціонерів. І він поставив до референта одначе продуманий та річевий запит. На всі ці запити відповідав референт. Відповідав довго, бо було їх багато. Відповідь була довша від реферату. Сходини затягнулись довго поза 11-у годину ночі. Але скінчились гарно, обопільним вдоволенням. Солідарно покинули ми „Метро" та пішли в великому товаристві на вечеру. При вечері йшла ще довго розмова, що була направду продовженням сходин. По вечері відпровадили нас милі господарі, тобто осілі в Празі наші емігранти, аж до готелю на спочинок. Ми щиро прапрощались і були здячні тим землякам дорогим за дружній вечір. Вас. Мудрий.

Подвійне льосування премій для передплатників „Діла".

Виказ премій першої ґрупи.

1. БІЛЕТ ПЕРШОЇ КЛЯСИ НА **ПОДОРОЖ** залізницею і кораблем враз з удержанням на трасі: залізницею Львів — Констанца, опісля кораблем через Чорне Море — Константинопіль — Море Мармара — Дарданелі — Егейське Море — довкола Малої Азії — Яффу (Палестина) — Гаїфу — Піреус і назад до Львова. Білет тої їзди коштує зол. 1.055. Подорож відбудеться в літній порі. Ближчі інформації подамо своєчасно. Прогульку уладжує ПОЛЬСЬКЕ ТРАНСАТЛЯНТІЙСЬКЕ КОРАБЕЛЬНЕ ТОВАРИСТВО **ЛІНІЯ ҐДИНЯ — АМЕРИКА.**

2. Ніжна **машина до шиття** Т. зв. 15 К 26 з гарнітурою Світової фабрики Singer Sewing Machine Company, вартости зол. 515. — Машину можна оглядати у Львівському Відділі тої фірми при вул. АКАДЕМІЧНІй ч. 2. (камениця готелю Жоржа).

3. **Синій лис,** або жіноче чи мужеське футро до вибору, вартости зол. 500 від фірми: ЮЛІЯН ГЛУШЕВСЬКИЙ, площа КАПІТУЛЬНА ч. 3. І пов.

4. **Анґлійський сервіс** Weswood на 12 осіб 123 штук посуди марки THE PONTRACINA, JOHNSON BROS. ENGLAND вартости зол. 440 — закуплений у фірмі: ОЛЕКСАНДЕР ОНИСЬКО. — Склад порцеляни і скла. — Львів, вулиця Галицька ч. 20.

5. Українська Загальна Енцикльопедія, — **3 томи оправлені в шкіру. Вартість зол. 270.**

6. Одномісячне **лікування** першої кляси (сірка, газ, боровина) в сезоні для двох осіб у мінеральному живці ЧЕРЧЕ. — В лікування входять купелі, лікарська опіка, мешкання і адміністраційні оплати. Вартість зол. 250.

7. **Умеблювання** **ВАРТОСТИ ЗОЛ. 200,** до вибору, або на замовлення у фірмі: Перша українська артистично-столярська робітня — ТИМОЧКО і ГАЛЬОВ. — Львів, вул. Коперника ч. 54.

8. **Кафлева піч або кухня,** у довільній красці, вартости зол. 200. Виконання переведе фірма: МИХАЙЛО ГАЛІБЕЙ, склад кафлевих печей і кухонь, Львів, вул. Петра Скарги ч. 5.

9. Дві адамашкові **ковдри** на вовні закуплені у фірмі: Р. ВАНК, Львів, Марійська площа ч. 6. Вартість зол. 150.

10. Світової марки „Longines" швайцарський ніклевий **мужеський ГОДИННИК,** закуплений у фірмі: А. ЦІППЕР, Львів, Ринок ч. 32. — Вартість зол. 100.

11. **Шкірки на футро** **ВАРТОСТИ ЗОЛ. 150,** до вибору у фірмі Промислово Торговельна Спілка **„Хром"** Львів, вул Руська ч. 20.

12. **ВЗУТТЯ** **МУЖЕСЬКЕ, ЖІНОЧЕ, ДИТЯЧЕ,** вартости зол. 100, до довільного вибору або на замовлення у фірмі: І. ЧОРНІЙ і О. БЕРЯК, Львів, вул. Руська ч. 3.

В льосуванні цієї ґрупи братимуть участь ті **передплатники,** які вирівняють залеглости і вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р., а теж **читачі,** які хоча досі не були передплатниками, але вплатять передплату **згори** на повищий період.

ЛЬОСУВАННЯ **ВІДБУДЕТЬСЯ В ДНІ 25. БЕРЕЗНЯ Ц. Р.**

Речинець зголошень до дня 15. березня ц. р.

Прізвища управнених до участи в льосуванні подаємо на сторінках „Діла".

Виказ премій другої ґрупи:

13. Новий удосконалений Батерійний **Радіо**-Приймач **„ЧВІРКА Б"** PHILIPS'A — із голосником у середині і 4-ма лямпами „MINIWATT". Виробу фабрики: POLSKIE ZAKŁADY **PHILIPS, Warszawa, Karolkowa** 36/44. Вартість зол. 235.

14. Прегарний **килим** проєкту арт. Петра Холодного, вартости зол. 150. Килим закуплений у фірмі: ГУЦУЛЬСЬКЕ МИСТЕЦТВО, Косів коло Коломиї.

15. **Туалєтка з дзеркалом** для пань — гуцульського мистецького виробу, — вартости зол. 180. — закуплена у фірмі: Торговельно-Промисловий Дім **„Достава",** Львів, вул. Домініканська ч. 12.

16. Два кг. найліпшого **чаю** і два кг. найліпшої **кави** вартости зол. 100. Товар доставить фірма: Перше Варшавське Імпортове Т-во **„E. W. I. G."** Акц., Сп. Варшава, Лешно 10.

Дальші премії оголосимо в найближчих числах „Діла".

Участь у льосуванні 2-гої ґрупи братимуть:

А) Учасники льосування першої ґрупи, себто всі ті, які вирівняють залеглости і вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р.

Б) Ті передплатники, які вирівняють залеглости і вплатять перед льосуванням біжучу передплату.

В) Читачі й установи, які дотепер не були передплатниками, однак перед льосуванням вплатять біжучу передплату і зобовяжуться бути постійними передплатниками „Діла".

В цей спосіб передплатники, які вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р., братимуть участь **у льосуванні обох ґруп** премій, а **точні** місячні передплатники тільки **в другій ґрупі премій.**

Оба льосування відбудуться прилюдно і всі охочі Передплатники матимуть право бути при цих актах приявними.

Сподіваємося, що наші Вп. Передплатники і Читачі оцінять як слід важність нашого конкурсу і точною вплатою передплати рішать про свою участь у льосуванні дійсно гарних і дуже цінних премій. **Очікуємо теж дальших зголошень.**

„Співаюча Україна".

Збірка чеського етнографа Л. Куби.

Дехто з наших етнографів, особливо старших, напевно знає чеського збирача славянських народніх пісень і маляря Людвіка Кубу. Молодшому поколінню наших учених і ширшому загалові це імя сьогодні нічого не каже. Але Куба заслуговує на те, щоб його знав кожний освічений українець. Чи він є приятелем України в нинішнім розумінні цього слова чи ні, це тяжко сказати. Властиво він належить до того покоління славянофільських чехів, що не дуже багато клопоту завдавало собі з питаннями тогочасного й майбутнього політичного устрою Росії. Було велике „Руско" — багате, могутнє, цікаве, жило там чимало ріжних народів, але чи просторно чи тісно їм у тій великій хаті — це, мовляв, була справа внутрішня, російська. Як етнограф Куба вмів розріжняти між „великорусами", „малорусами", й „білорусами", але цим очевидно й кінчалось його зацікавлення національним питанням у Росії. Він так саме збирав народні пісні на славянськім Балкані й так саме він умів розріжняти між сербами, хорватами та словінцями, та колиб його хто спитав, як він дивиться на політичні взаємини цих трьох народів, то він напевне не зміг би дати путньої відповіді або сказав би, що це його не обходить.

Але Куба зумів побачити й почути Україну, ту Україну, що колись була й що її нині вже нема. Побачити бистрим оком маляря й почути тонким ухом музики. Свої враження він увіковічнив трьома способами: передовсім записами українських пісень, потім як маляр, нарешті словом. Наслідок цих трьох способів передачі українських вражінь неоднаково цікавий, бо не може людина одночасно опановувати три ріжні здібності в однаковій мірі. Але цілий доробок Кубової праці на Україні має незвичайну ціну — як памятник, як свідоцтво, й притім не тільки для чехів, для яких Куба власне працював, але й для українців, які йому підчас його праці були тільки обєктом, а потім уже й не знати, чим стали.

Куба поїхав на Україну у 1886 р., маючи вже деякий досвід у збиранні народніх пісень. Маючи лише найзагальніші відомости про країну й людей, його праця залежала у значній мірі від випадку. А що він обертався головно серед інтелігенції й по панських дворах, то позаписував поруч цінного також багато псевдонароднього, що почув від панночок, студентів та панських покоївок. Та своїм землякам він подав першу звістку про „співучу Україну". Його зшиток „малоруських" пісень, що вийшов як шосте число його збірки „Славянство в своїх співах", був свого часу видатним етапом у пізнанні України серед ширших кол чеського народу. Рівночасно він улаштовував вистави своїх образів і рисунків із ріжних славянських земель, у цьому і з України, що також причинялось до популяризації України поміж чехами. Нарешті він писав про свої подорожі до чеських часописів, писав живо і з чуттям.

Про це все може не варто булоб тепер згадувати, бо воно вже минуле, а не сучасне. Але Куба тепер видав свої колишні дописи до чеських часописів окремою книжкою, дещо їх поправив й доповнивши (Cesty za slovanskou písní. 1885—1929. Svazek 1. Slovanský západ a východ. Прага 1933. Накладом Славянського Інституту). Ця книжка будить стільки почувань і споминів, що годиться її зазначити на шпальтах українського часопису, а разом з тим віддати належне авторові, що стільки потрудився над пізнанням України й над пробудженням зацікавлення до неї серед своїх земляків. Не знаємо, чи пролунав український голос підчас недавнього святкування 70-літнього ювілею Людвіка Куби. Коли ні — то хай ці рядки хоч трохи заповнять ту прогалину.

Мало не дві третини цих 300 сторінок великої вісімки присвячено Україні. Про Східну Україну розповідається в 7 розділах, про Галичину в однім. До цього додана яка сотня записів українських пісень та інструментальних мельодій, невикористаних у вищезгаданім зшитку, крім того з десять рисунків українських краєвидів, типів і народніх інструментів. За термінольогію й правопис не треба на автора гніватись. Він раз каже „Україна", другий „Малоруско", третій „Руско", раз „Чєрвона Русь", другий „Галичина", ріжницю між твердим „и" та мяким „і" він не відчуває,— взагалі чимало знайдеться в цих записках і записах плутанини, суперечностей і недоглядів. Автор сам прохає вибачення читача наприкінці книги за ці недоладности й бере за них цілу відповідальність на себе. Не побіжи йому по відповідальність ще тяжчою.

пере господиня впродовж 40 літ... Неправдоподібне, але правдиве. Це число є тільки малою частиною того, що кожна господиня мусить випрати дома. Скільки годин тратила давніше, похилена над балією, перучи і тручи білля!

Сьогодні цей труд зайвий! Адже істнує РАДІОН!

RADION
сам пере

ЦЕ ТАКЕ ПРОСТЕ:

а) розпустити в зимній воді,
б) варити найменше 15 хвилин,
в) полоскати спершу в гарячій, потім у зимній воді!

Без тертя і щіткування стає білля в короткому часі чисте і сніжнобіле.

Не мучся
возьми
РАДІОН

Але не ці дрібні недоладности надають тон його запискам, а їх зміст, просякнений захопленням і подивом до української музичної стихії. Справді зі стихійною силою накинулись на його музичні враження на Україні, й він їх уміє чудово передати. Одна його стаття, друкована 1887 у часопису „Квети", називається „Співаючою Україною". Дійсно читач має враження, що на Україні, властиво на селі, все й завсіди співало: дівчата, хлопці, старші люди, повітря, сонце. Куба признається, що до тої подорожі він поділяв помилкову думку своїх земляків, начебто чехи серед усіх інших славянських народів найбільш співучі і музикальні. На Україні він переконався, що це неправда, а рівночасно побачив, що таке природна, вроджена музикальність, а що імітація.

Кубові записки про „співаючу Україну" це гимн українській природі в найширшім розумінні цього слова, себто природі й звязаній з нею людині, гимн тій красі й силі, що йшла від українського народнього співу й владно покоряла кожного, хто з нею зднбався. Разом з тим це цінний культурно-історичний документ, свідоцтво інтелігентного і чутливого чужинця, що бачив, якою Україна ще недавно була.

М. Г.

Велике досягнення

українських лещатарів.

(З приводу посвячення домівки К. Л. К. у Славську.)

I. ПОЧАТКИ Й РОЗВИТОК ЛЕЩАТАРСЬКОЇ ІДЕЇ У СВІТІ.

Вже в передісторичних часах народи Азії, правдоподібно з околиць гір Алтайських та озера Байкальського, знали прилади, які позволяли їм свобідно порушуватися по снігу. Прототипом лещат була плетінка (обруч оббитий скірою або переплетений ремінцями); відтак загострена дошка, з вигнутим передом і довга кість, видосконалювані новими поколіннями, дійшли аж до форми лещат, уживаних тепер. Лещата служили передовсім як засіб льокомоції по снігу — на лещатах відбували полювання.

В часі мандрівки народів кочовничі племена, випихані зі Середущої Азії, відступали на північ, а дальше в одну сторону через пролив Берінга до північно-американських ескімосів, у другу до Скандинавії через фінів та ляпонців, розносили зі собою уживання лещат. Що батьківщиною лещат була середуща Азія, можна довідатися хоча би з назви на означення лещат, спільної для мешканців Евро-Азії. Норвежці називають лещата „ski", шведи „skida, andor"" ляпонці „ski", фіни „suksi", волгоболгари „soks, полудневий Сибір — самоеди „кок", східна Сибір — „гольди" „suksilta".

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 8.
22/48

Батьківщиною спортового лещатарства є публичні змагання в Trönso, а в 1879 р. перші публичні змагання в Tronso, а в 1879 р. перші змагання в скоку, виконані селянами з Телемарка. В центральній Европі зацікавлення до лещат зростає аж після виправи Фрідтйофа Нансена до Гренляндії 1889 р. на лещатах. В 1891 р. повстає перший лещатарський клюб у Мінхені, 1898 р. перші лещатарські змагання в середущій Европі в Мірцушляґу.

II. РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО ЛЕЩАТАРСТВА.

Лещата мусіли бути знані нашому народові від непамятних часів. Правдоподібно прийшли вони з Фінляндії, на що вказує назва, якою тоді послуговуватися, **нарти** (угро-фінські nurdo, nart). Назву цю стрічаємо у творі Олександра Гвадніна „Sarmatiae Europae descriptio" 1579 р., в якім він каже, що нарт уживають народи на півночі, москалі, русини. Слово „нарти" стрічаємо в повісти Свидницького „Люборацькі", де воно означає довгі кістяні совги. З часом забули і лещатарство і назву „нарти". Назву „лещата" ввів у нас проф. Ів. Боберський. Лещатами називають на Україні дві довгі, гладкі дощинки.

В Галичині перші вістки про лещата находимо 1908 р. в „Сокільських Вістях" (додаток „Свободи"). В 1900 р. проф. І. Боберський дав почин лещатарському спортові в У. С. К-у при акад. гімназії у Львові Тоді їздили П. Франко, А. Лукашевич і С. Гайдучок. За почином УСК-у придбав лещата проф. Любович для „Сянової Чайки" в Перемишлі. 1911 р. їздять на лещатах ученики української гімназії в Тернополі. 1909 р. обїхав проф. І. Боберський перший раз навколо Львів, а 4. XII. 1910 р. другий раз Петро Франко. 2. I. 1912 кінчить Ів. Боберський тижневий лещатарський курс в Гесінґ коло Марієцель у Стирії. Він перший дає короткий добрий опис їзди на лещатах у „Вістях з Запоріжа" ч. 66. з 1912 р.

БУРЕЮ оплесків приймає розбавлена публика щодня кожну дію РОДИНИ і ТОВАРІЩА

До війни мали ми вже поважний гурток лещатарів при Соколі-Батьку у Львові та при Змагуновім Союзі.

Війна знищила все. По війні повстав 1924 р. Карпатський Лещатарський Клюб у Львові. Це товариство взяло провід і організацію лещатарського спорту на західних українських землях.

III. ДЕЩО З ДІЯЛЬНОСТИ К. Л. К

КЛК є прихильником масовости в спорті і тому всю свою діяльність веде в той спосіб, щоби гасло „Спорт у маси" не залишилися, як сотки інших гасел, на папері. Вислідом праці в цьому напрямі, веденої від 4-ох літ, є кільканайцять філій КЛК, розкинених по цілім Підкарпатті. Деякі з них істнують вже формально, інші очікують затвердження адміністраційної влади. Істнують теж численні місцевости, де сільська молодь самочинно вправляє лещатарський спорт і нетерпляче очікує заложення тамже філії Лещатарського Клюбу.

Праця КЛК йде жваво, хоч стрічає різні перепони. Особливо селяни ставляться до цього спорту незвичайно прихильно і дуже радо його вправляють. Можна сказати, що понад 80 відсотків сільських лещатарів має лещатарський виряд власного виробу, якого якість чимраз більше кращає. Велику прихильність наших верховинців до лещат треба собі пояснити розумінням користей, що їх їм дають лещата. Наш гуцул чи бойко в дуже скорому часі переконався, що лещата для нього — це не розвага, а просто життєва конечність, як знаменитий засіб комунікації в зимі. А позатим лещатарський спорт може у нас стати і вже подекуди став джерелом поважних доходів, подібно, як це бачимо на заході.

Коротко: лещатарський спорт має у нас величезні вигляди і якби тільки було більше інтелігентних рук до праці, то КЛК повинен би до кількох літ згуртувати у своїх філіях десятки тисяч зорганізованих лещатарів. Маємо надію, що так воно і буде! А покищо з нагоди посвячення першої лещатарсько-туристичної домівки КЛК у Славську складаємо метному виділові КЛК повне признання за його велике досягнення і щирі побажання на будуче.

Польсько-німецький договір і преса.

Польсько-німецький договір у справі плавби, силою якого Польща направлятиме 40 до 50 тис. тон товарів річно до німецьких портів, приняла польська преса ріжно. Опозиційна преса заатакувала гостро цей договір, мовляв він кривдить Гдиню — око цілої Польщі і її громадянства та вимагає від уряду вияснень в тій справі. Катовицька „Польонія" хоча і втішно відмічує факт дозволу еспорту польського вугілля до Німеччини в кількости 150 тис. тон місячно, то водночас стверджує, що цей договір гірший від попереднього, на основі якого могла Польща вивозити до Німеччини 320 тис. тон вугілля місячно.

Дуже цікаву вістку про цей договір помістив віденський щоденник „Н. Фр. Прессе". Паризький його кореспондент повідомляє, що політичні кола Франції вражені тим договором, яким мали вирішитися не тільки важні економічні але й важні політичні справи між Берліном і Варшавою. На основі цього договору зобовязався німецький уряд не робити перешкод Польщі в договорі з Литвою, що має довести до політичної унії обох країн, та що Польща мала б нібито поставитись прихильно до розвязки німецьких проблем і домагання у справі коридору і Данціґу.

Бруди в справі Ставіського.

ПАРИЖ, 3. 3. ПАТ. В афері Ставіського склалися в останньому часі події, що мають вирішне значіння для відшукання винуватців і виміру справедливости. Припинений в урядуванні комісар Боні, хотячи виказати неслушність роблених йому закидів, шукав на власну руку за документами, на основі яких можна би устійнити список головних винуватців ошуканства. Вчора вечором ком. Боні зголосився до директора тайної поліції і заявив, що віднайшов особу, яка має тальони давно тлядних чеків Ставіського. Боні просив, щоби йому помогли здобути ті документи. Поліційна влада і слідчий судя удалися назустріч власникові тальонів. Стріча відбулася в приватнім мешканні ком. Боні. Власник тальонів заявив, що дістав їх від Романена, якому передала ті документи п. Ставіська. Назвище особи, яка видала тальони слідчій владі, держать у тайні, бо вона боїться різних репресій від банди Ставіського.

Сьогодні слідчий судя покликав п. Ставіську. Жінка ошуканця заперечила рішуче, начебто мала колинебудь ті чеки. Одначе слідчий судя не повірив тим зізнанням і маючи інформації, що Ставіська хоче виїхати за границю, велів арештувати її під замітом участи в ошуканстві. Тепер слідча влада досліджує тальони чеків числом 1.200. Перші висліди виказують, що всі чеки були підписані власноручно Ставіським і виставлені на „Креді Ліоне", „Креді Еждістріель е Комерсіаль" та на „Дресднербанк". На тальонах не фігурують ніякі інші назвища.

Сьогодні справа представляється так: 19 осіб остає в стані обвинувачення, з тих 12 арештовано. У вязниці в Байон перебувають деп. Ґара, деп. Бонор, директор льомбарду Тісіє, таксатор Когель, ред. Дюбарі і Ларіюс, конфідент Ставіського Айо і директор т-ва обезпечень Ґебен. В паризькій вязниці находяться Ставіська і два його головні спільники Романен і Депардон. У вязниці в Ліоні перебуває посередник Перове. В стані обвинувачення находяться крім того: директор адміністрації „Ліберте" Аймар, адв. Жібо-Рібо, комісар поліції Баєр і товариші втечі Ставіського Вуа та Пігалю.

ПАРИЖ, 3. 3. ПАТ. Часопися коментують всіляко вістку „Дейлі Мейль" про те, що Ставіський був шефом міжнародньої шайки пал'я, яка видурювала підступом відшкодування від асекураційних товариств.

ПАРИЖ, 3. 3. ПАТ. Парляментарна слідча комісія переслухала вчора м. ін. б. комісаря поліції Пашота, що подав широкі вияснення про акцію, яка має за мету здемаскувати ошуканства Ставіського. Пашо ствердив, що вже в 1926 р. відбувся перший карний процес Ставіського, якого й засуджено за ошуканства на кару вязниці. В тім процесі і в дальших „подвигах" Ставіського інтервенювали часто представники парляменту та інші політичні чинники. Одначе свідок не хоче виявити ніяких назвищ. На численні доводи Пашо сказав, що стрічався часто в рапортах і документах у справі Ставіського з назвищем б. міністра Бонета.

По широкому світі.

— В Парижі скінчився 5-тиждневий страйк шоферів, яким влада признала деякі полекші.

— Як повідомляють з Мадриду, Леру приняв місію творення кабінету.

— При найвищій команді штурмових відділів у Берліні створено міністеріяльний уряд, що підлягає шефові штабу штурмівок Ремові як державному міністрові.

Англія торгуватиме з Москвою.

ЛЬОНДОН, 3. 3. ПАТ. Саймон підписав сьогодні ратифікаційний документ торговельного договору зі Совітами. Документи виміняють у Москві в половині березня, після чого договір увійде негайно в життя.

Новий еспанський уряд.

ПАРИЖ, 3. 3. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що Леру зложив уже новий уряд з Нітою Ромером як мін. закорд. справ. До ради міністрів увійшов як міністр освіти Сальвадор Маларінґа, що у звязку з тим покине становище еспанського амбасадора в Парижі.

Родина болгар зїздиться до Москви.

МОСКВА, 3. 3. ПАТ. Сьогодні рано прибули до Москви мати й сестра Димітрова та дружина Танева, яких на двірці привитали Димітров, Попов і Танев у приявності делеґатів численних організацій.

Ширіть наш часопис!

Реформацькі пігулки з маркою Чернець

ВІДОМІ ВІД 1602 РОКУ.

Управляють шлунок, хоронять від ревматизму, терпінь печінки, надмірної опасистости, артретизму, намороків, лагодять гемороїди, прочищують кров і для осіб схильних до обструкції є лагідним прочищуючим засобом.

Вжити 1 до 2 пігулки на ніч.

Ціна пуд. зол. 1.35 виробу аптикаря ТУШИНСЬКОГО, Варшава, вул. Смольна ч. 22. — Домагатися з „Чернцем".

1187 1—2

НОВИНКИ

— **Черевики** жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття **„Комета"** Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого." 68/53 4-45

— **Церковні брокати**, борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони**, всі готові церковні річи, **плащениці**, книги, світло, **кадило**, печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття**, ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/I. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 10-?

— **„Жорна" числ° 5-е**, сатирично-гумористичний двотижневик, що появилось учора, приносять цілу низку актуальних карикатур, дотепів і фейлетонів. Є тут редактор „Діла" в огні віденської революції з Дольфусом, є мартові коти, як скачуть на поетичних строфах, є провесняна увертура з останнім карнавалевим танґом і Цибульським, є слізні міркування над нинішньою добою старого романтика привязаного до старих кращих часів, є одна дуже неімовірна, отже арабська історія, є ілюстрація „Української ретроспективної виставки" у Варшаві, є клопоти мами, доні, старого парубка і студента після карнавалу, є наймолодший, трохи лисий, член „Молодої Громади", є інтерв'ю співробітника „Діла" з найрасовішою українкою, є навіть фейлетон славного Пантелеймона Оксамитного „Під весняний легіт", отже вже весняний. Крім цього пів копи дрібних дотепів.

— **Замісць вінка на могилу бл. п. д-ра Евг. Олексія** зложило Львівське Т-во Ґінекольоґічне 50 зол. на фонд вдовиць і сиріт по лікарях. — Лікарі положничо-ґінекольоґічного відділу загального шпиталю у Львові зложили з того самого приводу 20 зол. 30 с. на фонд вдовиць і сиріт по лікарях.

— **Чорне Море і його значіння.** На таку тему виголосить д-р Ігор Федів реферат дня 5. ц. м. (понеділок) в год. 6. веч. в авлі Академічного Дому (Супінського 21) як передостанній з циклю географічних викладів, уладжуваного гуртком студентів географів, секцією Т. П. О. у Львові. Вступ вільний.

— **Обмеження числа чужинців на високих школах в Австрії.** Високе число студіюючих чужинців на високих школах в Австрії, яке зростало з кожним роком, примусило міністерство освіти видати в літі минулого року розпорядок, яким обмежується приняття чужинців на зимовий семестр 1933-34. Розпорядок цей поширено і на літній семестер 1934 р. Вписи на літній семестер для чужинців тревають на університетах у Відні, Ґрацу, Інсбруку, на теольоґічнім факультеті у Зальцбурзі, на високій ветеринарійній школі у Відні, на високій рільничій школі також у Відні найдальше до 15. III.; вписи на техніці у Відні і Ґрацу та на академії мистецтв тревають до 25. ц. м. До впису належить предложити свідоцтво зрілости, метрику, три знимки, а на випадок перерви одного року між студіями свід. моральности. Подання, які вплинуть по речинці, може у виїмкових лише випадках прийняти тільки міністерство освіти. Вписи у Відні перепроваджує для українців акад. т-во „Січ", яке теж уділяє інформацій щодо студій на високих школах в Австрії. Адреса: Akademischer Verein „Sitsch", Wien, Theresiengasse 15.

— **Котяча музика і вовнючки на виставі „Родини" в міськім театрі.** Голосна песа Слонімського „Родина", яка удостоїлась була навіть протесту мами Радека-Собельсона, діждалася на львівськім ґрунті ще й протесту з іншого

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ БРАТСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ХАРІС

у Львові при вул. Корнилятів 3. (Нар. Дім)
Тель. 14-61

уладжує похорони від найскромніших до найвибагливіших; переводить експумації та перевіз на провінцію власним санітарним автом.

Ціни найдешевші.

Для селянських родин нічліг і заїзд безплатний.

боку. Зібрані на третій галерії якісь молоді люди почали в пятницю 2. ц. м. підчас другого акту котячу музику, висвистуючи на губах, свистунах і свиріллях та висукуючи „ганьба". Разом з летючками розкинули фіольки з вонючою рідиною. Представлення перервано, а публика, захопивши летючки і позатикавши носи, вибігла на коридор. Після півгодинної перерви докінчили песу, вже без третьої галерії. В летючках, затитулованих: „Поляци!", накликує невідомий автор чи автори бойкотувати „жидівську" песу і заповідає нові форми протесту, коли песи не здіймуть з репертуару.

— **Адвокат-обманець.** У Львові викрили великий обман. Поліція устійнила, що відомий адвокат д-р Яків Брик називається вдійсності Яків Брандер і не то не має докторського диплому, але й посвідки, що скінчив середні школи. Підчас ревізії в його мешканні мали найти багато цікавого матеріялу і притягнули обманця до відповідальности.

— **Потвора в Чорногорі?** Польські часописи пишуть, що в Явірнику, оселі між Беркутом і Жабем мали бачити люди велику невідому звірюку. Зацікавлена тією справою учителька з Жабя, Софія Я., вибралася в гори розшукувати цю потвору і справді недалеко Явірника натрапила на велитенську ящірку, яку довколичні селяни мали звязати шнурами і перевезти звязану до гром. вязниці в Жабю. Однак вночі дивогляд пірвав шнури, розвалив стіну і втік. Наскільки правди в цій вістці — невідомо.

— **Зносять залізничий пристанок.** Окружна дирекція державних залізниць в Станиславові повідомляє, що з днем 1. жовтня ц. р. замикається особовий пристанок Вичілки, положений між стаціями Коростятин-Монастириска на лінії Станиславів-Снятин.

— **Жахлива пімста.** В Турці біля Коломиї побив оноді підчас сварки Михайло Піддобрий свою жінку. Ця присягнула пімсту і два дні тому, коли чоловік спав, вилляла на нього гарячий окріп з бараболь. Важко опареного селянина, що мабуть втратить зір, відвезли до лічниці в Коломиї, а його жінка втікла кудись і за нею шукають.

— **Львівська хроніка.** Дня 11. ц. м. мають у Львові посвятити угольний камінь під памятник еп. Бандурського на пл. Цловій, що матиме відтепер теж назву площі Бандурського. — Бандита Сухецького зі Знесіння присудив суд на 15 літ тюрми.

Насіння городовини, господарське і квітове, огородничі приладдя, засоби до поборювання рослинних шкідників.
дешеві шприци поручає фірма: **Е. ФРЕЕҐЕ**
Львів, Трибунальська 3, телефон 55-70.
Цінник на бажання висилає franco. 75/53 1—3

— **Краєва хроніка.** Сян зірвав міст між Сяноком й Олешицями. — В Текучій б. Коломиї викрила поліція 36 незголошених соляних кітлів та знищила біля 10 тис. вивареної у них соли. — В Делятині впала у керницю 10-літня Софія Капак і поки це завважили, втопилася. — Опуфрія Боклащука, що вбив свого шваґра, присудив коломийський суд на півтора р. тюрми. — До мешкання д-ра Рапапорта у Стрию вломалися невідомі опришки і зрабували йому 1.800 зол.

— **З Польщі.** Катовицький суд звільнив від вини й кари безробітну, що в розпуці підпалила свою хату, бажаючи з 2-літною донечкою згинути у вогні. — З 1. квітня зліквідують у Варшаві фабрику льокомотив. — В Ченстохові прилапали двох безробітних, що не маючи з чого жити вкрали на цвинтарі 150 хрестів і продали їх за кілька золотих. — Варшавські студенти ОВП видали летючку, в якій признаються, що в останньому часі кинули 87 смердючок до 56 жидівських склепів та вибили в них 17 виставових шиб. — Міську раду у Варшаві розвязали; уряд іменував комісарем для цього міста б. воєводу Косцялковського, що матиме 4400 зол. платні, службове мешкання, авто й телефон.

— **Напад на „стшельца".** Аґ. Іскра повідомляє, що в с. Усичі на Волині поранили місцеві українці важко ножем команданта кінного стшелецького відділу, Вл. Красовського за те, що купуючи товар, розмовляв з торговкою по польськи і „відмовився на домагання пряних у крамниці говорити по руськи". Злочинців арештувала поліція з Моршина, стан Красовського дуже важкий.

— **Смерть на передодні шлюбу.** Дочка власників фільварку в Ганівцях пов. Жидачів, 21-ніких Аделя Штарер, полюбила щиро бідного парубка Якова Ф., але батьки й чути не хотіли про їх подружжя, навпаки, підставили дочці багатого іншого студента. Закохані любилися щиро й не хотіли ніяк розлучитися: остаточно вирішили потайком пібратися, але на те треба було грошей, які Аделя приобіцяла викрасти батькові. На цьому її однак прилапали а батько зателефонував по майбутнього багатого зятя, щоби приїхав брати шлюб. Почувши це Яків Ф. приїхав особисто до Гановець, але його інтервенція в родичів і примусового нареченого не здалася на ніщо і він виїхав, наказуючи своїй коханій скоритись долі. Але ця вирішила інакше: Напередодні шлюбу пішла до старого млина й отроїлася. Так її і найшли у сам день шлюбу, що для батьків став днем похоронів дочки-одиначки.

— **Хто дістає найбільш листів?** Людина, що дістає найбільш листів — це мабуть през. Рузвельт. Від моменту, коли переселився до Білого Дому, дістав він у березні м. р. 180 тис. листів, у квітні 135 тис., у травні 105 тис., у липні 60 тис., у вересні 6 тис., у жовтні 150 тис., в листопаді 240 тис. і в грудні 540 тис. — тобто за 8 місяців 1 міліон 416 листів.

— **Два нещасливі випадки з дітьми на Буковині.** В с. Драчинцях пішла Марія Токар до крамниці, залишивши свого 4-літнього синка самого в хаті. Підчас неприявности матері хлопчина підійшов заблизько до печі, одежа на ньому загорілася і поки мати вернула, він попікся так, що за кілька годин помер. Таке саме скоїлося і в с. Жадові: Залишена сама 3-літня дівчинка Юри Оченюка потягнула з кухні горнець і кипяче молоко виллялося на неї. Дві години пізніше найшли батьки дитину неживою.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES*
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 2—2% Будинок Шпрехера.

— **Хотіла сама зоперуватись.** В с. Винаторі б. Яс жила в нужденній хижині старушка Івона Йордаке. Оноді найняли її шлункові корчі і старушці впало щось у голову зоперувати себе саму: Вигострила ніж, розтяла собі черево і випустила нутрощі. Так її зомлілу застали сусіди й у важкому стані перевезли до лічниці.

— **„Чудо" у Вилавчі.** Буковинські німецькі часописи пишуть багато про Івонину Козорріс з Вилавча, що з туги за немовлятем, яке померло, гасла на очах, поки одного дня не завмерла так, що всі вважали її мертвою і тільки лікар не дозволив її похоронити. За якийсь час Івонина прийшла до себе й віджила, але змінилася так, що люди просто не пізнають її. Вона не тільки оповідає, що була в небі й говорила з янголами, але й накликає усіх до побожности та цитує цілі речення зі святого письма — хоч досі була неписьменна. Хату Івонини облягають юрби людей, що хочуть подивися на „чудо", але лікарі м. і. наш земляк, д-р Синявський з Праги, які бачили її, впевняють, що це тільки рідкий випадок висової істерії, яка доходить до візій. Вилавче, околиця й ціла Буковина мають свою сензацію.

— **14 днів ховався в горах.** В ставрійських горах натрапила поліційна стежа на лещатах на сховок одного з чільніших провідників республиканської сторожі й останніх боїв у Ґрацу, бурмістра Ст. Міхаель Клінґбахера. Ця криївка зрештою розбита колиба далеко від шляхів і стежин, була відрізана в часі останніх завірюх від світу і бурмістр перебув у ній 14 днів, виснажений голодом та півживий.

— **Землетрус у Чіле.** Із Сантіяґо ді Чіле повідомляють про сильний землетрус, який відчули там в ночі. Загалом занотовано 80 потрясень в околиці міста Вальдівія. Потрясення тревали 4 години і викликали серед мешканців переполох, а були такі сильні, що люди валились на землю. Комунікація між Сантіяґо ді Чіле і Вальдівія перервана. Землетрус навістив також місто Темуко.

— **2,460.000 школярів** має за останнім підрахунком Чехословаччина. Це менш-більш пята частина всього населення тієї держави, а якій отже ходить до шкіл більш дітей, як Норвеґія має мешканців і двічі стільки, скільки населення має Альбанія.

— **Повітреплав-велит.** У бальоновій монтажні у Фрідріхсгафен будують тепер велитенський повітреплав Л. Ц. 129., який ще ц. р. має вперше перелетіти Атлянтійський Океан і відбувати опісля постійну повітряну комунікацію Европи з Півд. Америкою. Новий повітреплав матиме 200 тис. куб. м. обему, отже буде два рази більший як повітреплав Ґр. Цепеліна, матиме 248 м. довжини й 4 мотори по 1200 моторових коней кожний. Внутрішнім влаштуванням буде він теж кращий від Цепеліна й м. і. матиме окрему кімнату для курців, тоді як на покладі Цепеліна було заборонено курити та особову й товарову вінду.

— **За санки.** В с. Тирговіште (Румунія) почали хлопці, що санкувалися, зі собою сварку за санки; серед цього 15-літній Андрій Марін витягнув кіл з плота та почав бити свого приятеля Станка по голові доти, доки той не впав трупом. Малолітнього злочинця передали судові

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ТАРАС БУЛЬБА", 4 дії за *Гоголем*, перерібка В. Блавацького.

„Тарас Бульба" має рівно сто літ. Це одна із найкращих романтичних історичних повістей, коли слово „історичний" розуміти так, що письменник таки повинен дбати за яко мога вірний образ минулої доби. Те, що інші повістярі, сучасники і наслідники Гоголя, шукали у книжкових матеріялах або у власній уяві, оживало в автора „Тараса Бульби" зовсім природно як захоплення козацькою бувальщиною та волею, українською народньою піснею і красою рідного краю. Узяв Гоголь зовсім звичайний, поширений сюжет любовної інтриґи, сюжет необхідний для романтичних повістей, але не зробив із нього сентиментальної сензації, безглуздо неімовірної. У неодному місці зробив із своїх героїв — велитнів, але не перейшов меж імовірности. Навіть там, де попадає він у ліричний патос, знає коли зупинитись і як перейти до картин реального життя.

Перечитайте „Тараса Бульбу" нині і зрозумієте у чому його сила. Живий тип запорожця, начеб ви бачили його живими очима, легка композиція повісти, з цікавою завязкою і сильним кінцевим акордом, ліричні епізоди, не занадто довгі, що не томлять і не є штучною причіпкою замісць акції — це прикмети, так сказати, на видноті.

Переробити таку повість на сцену — думка щаслива. Адже зробили з неї чужу оперу. Спробу режисера В. Блавацького треба вважати зовсім удатною: глядач не нудьгує, бо чотири картини вирізані з повісти — короткі, без зайвих балачок і епізодів. Інше діло, коли шукати у такій перерібці прикмет самої повісти; у повісті автор може всі психольоґічні мотиви широко підготовляти ліричними настроями та рефлексіями освітлювати; у песі требаб заступити їх зовсім іншими, наскрізь сценічними засобами. А для цього требаб повість перетворювати, бути драматурґом.

Усеж бачили ми симпатичну, свіжу побутову песу і повна саля глядачів була доказом, що саме за такими „Тарасами Бульбами" шукають у нас. Боровик у головній ролі мав свій великий успіх, чи не найбільший із дотеперішніх. Його друга заслуга — декорації для всієї песи, чепурні, що на очі хапають. Поруч нього оплески могли йти на адресу перекладчика, режисера і виконавця ролі Андрія п. В. Блавацького. Дуже добрі були п. Опар у ролі Остапа, п-ні Блавацька у ролі Марії та п. Паздрій у ролі воєводи; п-ні Істоміна як мама не мала досить траґічного тону та сентименту. Зручно танцювали пп. Лявуришак, Романчак і Маруненко.

Неодна сцена моглаб вийти краще. У І-ій дії козаки пють з Тарасом Бульбою зовсім механічно, без запалу; при кінці дії сини надто швидко засипають і мати непотрібно зараз починає монольоґ над їх головами. У ІІІ-ій дії сцену між воєводою, його донькою і Андрієм уявляємо собі як повну драматичної сили; так само кінцеву розправу батька зі сином. Саме тому, що на всі ці моменти глядач уже напів приготований, вони домагаються нюнісів. Та домагатись їх у нинішніх умовинах праці наших артистів, може булоб і несправедливо. ж. я.

КАВАРНЯ — БАР „ВАРШАВА“ Щоденно концерт, — дансінґ — бар — На вечеру „menu“ з двох страв 1 зол.

Дописи.

ЛЬВІВ.

Галицька дільниця і справа рідношкільної полички. Дня 21. м. м. відбулася нарада в справі внутрішньої полички, скликана Кружком „Р. Ш.“ ім. Т. Шевченка і Галицької дільниці при вул. Супінського. Сходини відкрив голова Кружка проф. М. Ластовецький та в довшій промові вичеркав вагу і значіння полички. Опісля виродилася жива дискусія, в якій забирали голос присутні педаґоґи інтелігенції, міщанства та робітництва. У всіх було сайме зацікавлення тою справою. Рівночасно вибрано на цих сходинах комісію, зложену з пятьох членів, яка має занятися зорганізуванням та переведенням полички, співпрацюючи з місцевим Кружком „Р. Ш.“ та іншими установами галицької дільниці. В склад комісії увійшли: проф. д-р Ф. Колесса, Бланка Баранова, о. Дзедзик, Марія Терлецька та Н. Гресик. В найблизшому часі скликує комісія велику нараду галицької дільниці з рефератами про вагу „Р. Ш.“ та про рідношкільну поличку.

НІЯКА УСТАНОВА не може обійтись без „ДІЛА“.

КОМАРНО.

Гостина „Цвіркуна“. З кінцем місяця січня ц. р. гостини до Комарна резюмий театр „Цвіркун“ на два вечорі, які пройшли у веселому настрою в салі Задаткового Т-ва, хоч — на жаль — при малій участи публіки. Виною цього є чи не за часті відвідини Комарна різними театральними дружинами, а до того ще працює є місцевий аматорський гурток, що влаштував підчас свят Різдва Христового дві вистави: 7. І. „Ніч під Івана Купала“ і 9. І. „Вифлеємську Ніч“.

Концерт „Думки“. Дня 4. II. влаштував у Комарні муж. хор „Дніпро“, зложений з пятьох співаків, концерт у виповненій вщерть салі Задаткового Т-ва. Цей хор влаштував також цілу низку концертів по селах Комарнянщини і за це належиться йому признання.

Вистави театру „Заграва“. В другій половині лютого гостював у Комарні театр „Заграва“ впродовж 6 днів. Змінилося в ньому чимало. Театр відмолодив і заразом збогатив з приходом до театру нових сил — артистів Блавацьких, Боровика, Паздрія й ін. При кожнім оглядом заслуговує цей театр на підтримку громадянства. Обстановка, гра артистів просто захоплюють публіку. На двох перших виставах: „Батурин“ і „Земля“ являлась лише українська публіка, місцева й поколична, так що здавалось, польська і жидівська публіка бойкотує його. Коли на третій вечір прибуло на виставу чимало польської та жидівської публіки, то і вона важко розставалась по виставі зі салею. Доказом признання видців за гру артистів і добру постановку „Заграви“ була переповнена сала в неділю 25. II. підчас вистави „Тараса Бульби“. Вже від 40 р. у Комарні ніхто не бачив на ніякій імпрезі стільки народу (було около 500 видців), так, що просто не можна було дістатись до салі. Комарно цим разом з великим жалем попрощало артистів „Заграви“, що лишили по собі найкраще враження у тут. громадянства.

Один з видців.

СПОРТ.

СКЛАД ВИДІЛУ С. Т. „УКРАЇНА“

Повідомляють нас, що Виділ, вибраний Загальними Зборами С. Т. „Україна“ дня 11. лютого ц. р., уконституувався так: голова: дир. Нагірний Евстахій, І. заст. голови: дир. Волошиновський Степан, II. заст. голови: дир. Филипович Іван, секретар: Конишевич Степан, скарбник: інж. Охримович Зенон, господар: Левицький Олександер, бібліотекар: Бирчак Евген, спорт. референт: Чучман Евген, провід. секції кошового мяча: Глушевський Юліян, провід. секції гімнастичної: Конашевич Степан, члени управи: Назар Володимир, Гевак Степан, Ломага Юліян. Провірна Комісія: дир. Колтунюк Ярослав, дир. Лазорко Михайло, дир. Юстик Олександер. Адреса Товариства: „Бібльос“, Львів, вул. Японська 7.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

„Заграва“ Український Театр.

Під артистичним проводом В. Блавацького.

Львів.

Саля театру „Міньон“, вул. Осолінських ч. 10.

Неділя, 4. III. год. 15·30 „Мужчина з мильниці“.

Неділя, 4. III. год. 19·30 „Змійка“.

Понеділок, 5. III. „Будівничий Сольнес“

Вівторок, 6. III. „Letto“.

Білети продає „Союзний Базар“, вул. Руська.

Великий Міський Театр.

Неділя, 4. III. год. 3·30 попол. „Гроші то не все“ Абон. 5.

Неділя, 4. III. год. 7·30 веч. „Родина“ Абон. 12.

Понеділок, 5. III. год. 8·15 Виступ балету „Боденвізер“.

Театр Різнородностей.

Неділя, 4. III. год. 11 в пол. і 1 в пол. Останні виступи Варш. Театру для дітей „Червона Шапочка“, „Івась і Ганусь“ „Пат і Пятахом“, „Кайтусь не хоче йти до школи“, ціни найнижчі.

Неділя, 4. III. год. 3·30 попол. „Моя сестра та я“.

Неділя, 4. III. год. 7·30 веч. „Товаріш“ Абон. 13.

Понеділок, 5. III. год. 7·30 веч. „Товаріш“ Абон. 13.

Кіна.

АПОЛЬО: „Прибулий“ (фільма з гутульського життя).

АТЛЯНТИК: „Приятелі та любки“ (на основі Декобри).

ВАНДА: „Під фальшивим прапором“.

ГАСІНО: „Секрет жінки“ та „Бастер у кабареті“.

КОЛІСЕЙ: „Чарівна ніч“, ревія „Привітання Львова“.

КОПЕРНИК: „Гарний є світ“ (Моріс Шевалє).

МАРУСЕНЬКА: „Клюб джентельменів“ (Кдів Брун) і додатки.

МІРАЖ: „Мадярське кохання“, „Осьна сумна гримота“.

МУЗА: „Усміх щастя“.

ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави“.

ПАН: „Обід в 3-ій“ та ревія.

ПАСАЖ: „Бавіть“, „Подорож у далекий світ“.

ХІМЕРА: „Заборонена мельодія“ (Йос. Мохіна).

СВІТ: „Вел. княгиня Олександра“ (Еріка Слезак).

СТІЛЯВЕ: „Побідник тотемів Атлянтик“ і ревія.

УТІХА: „Прощай із Багдаду“ та ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 4. березня 1934.

Відень (506,8) 11·20 Концерт, 19·25 Фортепян, 21·05 „Сінцліцюс“ оп. Н. Шерваса, **Братислава** (298,8) 10·00 Словацький гумор, **Брно** (325,4) 9·15 Спів, 18·00 „Дві вдови“ оп. Смотани, **Прага** (470,2) 16·00, 20·30 Концерт, 19·40 Весела програма, **Берлін** (356,7) 11·00 Весела вокальна авдиція, 14·35 Дівочі пісоньки, 19·00 Камер. музика, 20·00 „Мінхгавзен“ оп. Проце, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Дівочі пісоньки, 18·30 Танці та пісні, 20·00 Музика, спів, **Лянгенберг** (455,9) 8·40 Хоральні пісні, 14·30 Вестфальські пісоньки, **Бреслав** (315,8) 12·00 Концерт, **Букарешт** (312,6) 20·00 Спів, **Сотенс** (443,1) 20·30 Сучасна музика, 21·30 „Ліскен унд Фрінхен“ оп. Офенбаха, **Будапешт** (549,5) 12·30 Концерт, гітаристів, 15·45 Спів, 18·30 Концерт, **Міляно** (368,8) 15·30, 17·00 Легка музика. **Рим** (420,8) 20·45 „Паґаніні“ оп. Легара.

Понеділок, 5. березня 1934.

Відень (506,8) 10·20 Муз. програма для дітей, 12·00, 19·00 Концерт 17·20 Спів, **Братислава** (298,8) 12·35 Популярна музика, **Кошиці** (269,5) 16·30 Цит. музика, **Прага** (470,2) 17·30 Музика з часів Вадемштайна, спів, 19·20 Концерт, **Берлін** (356,7) 20·45 Весела авдиція, 21·15 Концерт, **Гайльсберг** (291) 19·00 „Годіна“ оп. Розеліюса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·45 Народня музика, **Ляйпціг** (382,2) 14·30 Молоді солісти. **Мінхен** (405,4) 15·10 Вокальний концерт, 17·30 „Пригоди на Сумаґрі“, **Будапешт** (549,5) 12·00 Цит. музика. 18·30 Спів, 21·10 Фортепян, **Рим** (420,8) 12·30 Концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 4. березня 1934.

9·00—10·00 Ранішня авдиція, 12·10 Метеорольоґ. вістки, **12·15 Трансм. з Варшави: Музичний поранок з варш. фільгармонії присвячений українській музиці у вик. філь. орхестри під дир. Ант. Руднцького та Марії Сокіл (спів),** 13·00 „2.000 літ музики“; **Дальша частина концерту з Варшави.** 14·00 „Праця хлібороба перед весняною відлигою“, 14·15 Огляд ринків рільних продуктів, 14·30 „Заграймо весело“ (гр. плити), 15·00 Сільська авд. „По дорозі до полю“, 15·20 Казкові ярмарок, репортаж із ярмарку на лукіянському майдані, 16·00 Весела авдиція для дітей від 5—90 літ, 16·30 Чвертьгодина славних артистів (Бенжаміно Чілі, тенор з гр. плит), 16·45 Поетичні рецитації: Релігійні вірші, 17·00 Балачка, 17·15 Польська музика нар. характеру, 18·00 Авд. „Подружжя“ (на основі Сєрошевського), 18·40 Мельорецитації з музикою, 19·00 „Забутий дипльомат Вл. Заноїський“. 19·12 Всячина, 19·50 Вибрані думки. 19·52 Легка музика, пісоньки, 21·00 Фейл. Вацл. Грубінського „Жура читача“, 21·15 „На веселій львівській хвилі“, „Процес за пісоньку“ муз. комедія Ад. Фляйшер, 22·15, 22·16 Спортові вістки. 22·25, 22·05 Танкова музика.

Понеділок, 5. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·55 Скрипка, 16·20 Пісні в супр. фортепяну (Зуз. Карін), 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Фортепян, 17·25 З французької ревії (гр. плити), 17·30 Стенографія, 18·45, „Коли військо грає“, (гр. плити), театр. репертуар, 19·03 Три знаки запиту, 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва ворум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика, пісоньки, 21·00 „За семою горою, за семою рікою“, фейл., 21·15 Концерт, орхестра, спів, 22·00 Сальонова музика з гр. плит, 22·30, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·29 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·96 — Париж 34·93, — Берлін 210·43, Цюріх 171·45, Амстердам 356·05, Прага 21·09, — Рим 35·65 — Нюйорк кабель 5·32, Нюйорк чеки 5·31 і пів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 3. III. масло 2·90, молоко —·15, сметана —·80, яйця 2·90—3·—

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Філії Т-ва „Союз Українок“ у Калуші відбудуться дня 18. березня ц. р. в домівці Т-ва зі звичайним порядком нарад. Виділ. 1186

Ширші сходини членів Кружка ім. Ганни Барвінок відбудуться у вівторок 6. березня в 6-ій годині вечора в домівці при вул. Мохнацького 12. На деннім порядку **реферат Др. Стефанії Чижович: „Значіння чікаґівської вистави для нас“.** Враження з побуту предлекентки в Америці. Гостям раді. **Старшина.**

ПОДЯКА.

Отсим почуваюся до милого обовязку сердечно подякувати Вп. П. Др. К. Боженському професорові клініки У. Я. К. у Львові і Вп. П. Др. Здіславові Рихловському асистентові тоїж клініки за дбайливе вилічення моєї дружини з тяжкої недуги, а Вп. П. Марії Шиґуській сестрі, за щиру сердечну опіку над хорою.

Львів, дня 3. березня 1934.

о. Петро Козіцький.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФАРМА РОДАЙЛЕНДІВ (Кармазинів) Котецької, Майдан, почта Bednarów, поручає виліґові яйця, одноденні курята і 3—4 місячні курочки. — Приймає яйця до виліґу. При запитах додати марку. 1101 4—7

КАМЕНИЦЮ нову, І. п., городчик — бічна Гроховської — вільну від податків банк 2.200 долярів, продає власник Микола 20 І. п. двері 3—4. 1195 б 1—1

ПОКІЙ, кухня, фронт, півкомфорт, Стаховича 8 (ріжень Гроховської) зараз до винайму. 1185 а 1—1

СПІЛЬНИКА(ІВ) шукає інжинір для заснування — коштом около 10.000 зл. — хемічної фабрики для виробу безконкуренційного, високопоплатного артикулу. Зголошення під „Фабрика“ до Адміністрації. 1188

ЛЬОКАЛЬ двофронтовий, 4 убікації, повний комфорт на торговельно-промислові цілі (шинок виключений) винайме господар, Миколая 20 (ріг Зиблікевича). 1185 1—1

НАПРАВА вічних пор „Прецизія“, Рутовського 12 — Ринок 24 (Брама Андрійольного). 76/53 1—10

ІНТЕЛІГЕНТНА жінка ощадна, шукає місця господині у старшого священика вдівця або целібса. Вимоги скромні. Ласкаві зголошення Парохіяльний Уряд, Pomoniętа, p. Knihinicze. 1189 1—2

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський, Львів, Академічна 2. 73/53 1—10

НАЙКРАЩУ, найтревалішу і найелеґантніму обуву дістанеш в **„Ар — ка“**, Хорушина 11 а. 1076 7—25

НОВОВІДЧИНЕНА харчева крамниця при вул. 3. Мая 17, поручається ласкавій памяти ПТ. Української Клієнтелі. **Глембоцький-Мулькевич.** 24/33 2—2

КІМНАТА з окремим входом для 1—2 осіб. — Вул. Чарнецького 26. І. п. дв. 7. 11—76 2—3

КУРС КРОЮ, ШИТТЯ, МОДЕЛЮВАННЯ починаю 10. березня. Впися Ф-ма **М. Козловська**, Академічна 22. І. п. 5—5

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 4 — ЛЬВІВ. Волічки — Вовни знаної марки **„КАРІБІ“.** 1668 4—14

ПРОДАМ або винайму віллю комфортну навіть з гаражем. Корисні умовини. Ігнат, Львів, Куркова 24. 1181 2—2

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобеліновi отомани — 30, канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 9, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Ліндого 6. 34/49 19-20

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Журналі, Взори Манекіни, Крої

Р. Ляндау

ЛЬВІВ, ЧАРНЕЦЬКОГО 3.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 59 (13.604). Львів, вівторок 6. березня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щекл. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 8·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 39-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

VII. КОНҐРЕС У. С. Д. П.

4. березня ц. р. відбувся у Львові VII. конґрес УСДП при участи делеґатів з усього краю, головно з Підкарпаття.

Конґрес відкрив д-р Лев Ганкевич, після промови котрого присутні вшанували память жертв австрійської революції.

Реферати виголосили: рел. І. Квасниця про діяльність і партійну тактику, д-р В. Старосольський про Інтернаціональні ради, В. Темницький про політичне положення.

Конґрес одноголосно заявив приступлення до II. Інтернаціоналу та утворення одноцілого фронту українських соціялістичних партій.

Закінчено конґрес вибором Центрального Комітету.

Почесним головою вибрано д-ра Романа Ярославича, лікаря зі Станиславова, основника УСДП, першого українського соціялістичного посла до австрійського парляменту. Головою вибрано д-ра Льва Ганкевича, І. заступником П. Буняка, II. заступником д-ра Р. Скибінського, адвоката у Дрогобичі, секретарем рел. І. Квасницю, членами: радн. В. Темницького, д-ра В. Старосольського, Т. Панькова. Членами Ширшого Центрального Комітету вибрано: Н. Шкоду, В. Кушніра (Дрогобич), А. Гершка, В. Тимоця (Борислав), д-ра Р. Домбчевського (Стрий), д-ра В. Іванкевича (Долина), М. Гловацка (Ходорів). До Контрольної Комісії увійшли: І. Кушнір, О. Панас і М. Міштурак.

БІЛЬШОВИКИ ПРО НОВУ МОНАРХІЮ.

МОСКВА, ПАТ. Більшовицька преса відносилася ворожо до коронації цісаря Манджурії, Пуї. Всі часописи подають злобні карикатури цісаря — маріонетку в японських руках. У титулах зазначують, що коронація ця то перший крок до поширення анексії Монголії. Радек в „Ізвестіях" звертає увагу на заяву Пуї, що „нова монархія не треба проти більшовиченна Дал. Сходу" та твердить, що акт коронації не загроза для всього Китаю, головнож північного. Японія боїться зединеного Китаю, який, коли задержить капіталістичний устрій, матиме підтримку Америки, коли уведе соціялістичний устрій, буде орієнтуватися на СРСР. Мрії Пуї та його протекторів звернені не лише проти СРСР, а є етапом боротьби за гегемонію в Азії. Про протибільшовицьку ролю нової монархії Радек висловлюється легковажно, твердить, що доки Пуї та його дорадники сидять „як треба" в Чань-Чуні, можна їх оставити історичній долі. Часопис пригадують новому цісареві долю корейської династії, яку „зліквідовано в хвилинею, як перестала бути потрібною".

—o—

Габсбурґам позволять жити в Австрії.

Віцеканцлер Фей сказав представникові „Пті Парізієн" у Відні, що реставрація Габсбурґів неактуальна. Це справа не лише австрійська та треба би її поставити на міжнародньому терені. Факт, що монархісти належать до патріотичного фронту та до гаймвери не зобовязує до нічого тої організації. Щодо справи привернення приватних прав родині Габсбурґів, то більшість уряду вважає по справедливим. Потомки Габсбурґів одержать дозвіл жити в Австрії, так як інші горожани.

—o—

Не буде непорозуміння між Францією та Німеччиною.

ПАРИЖ, ПАТ. „Пті Журналь" помістив інтерв'ю з Ґебельсом, який підкреслив бажання порозуміння з Францією. Після зліквідування справи Саршкин нема територіальна справа не ділитиме Німеччину від Франції. В основних інтересах між обома державами нема конфлікту. Справа рівности прав для Німеччини є питанням життя та смерти. Більшість кордонів Німеччини отворена, тому Німеччина хоче забезпеки держави. Величезна більшість заявилася за мирною Гітлеровою політикою. Що ця програма не путе слово, доказує по зліквідування польсько-німецького спору на терені морального розброєння.

Військова ревія в Берліні.

БЕРЛІН, ПАТ. 4. III. Нині на полях Темпельгофу була велика ревія одної з 8 берлінських бриґад пробоєвих відділів. В год. 4. рано була збірка 25.000 людей. В год. 7.30 рано зявився провідник берлінської ґрупи Ернст, кн. Август Вільгельм і інші. Перед князем передефілювали поодинокі відділи в год. 12. вполудне.

Хоче неполітичної кооперації.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Канц. Дольфус приняв ген. секретаря Міжнар. Кооперативного Союзу, Мая, який спеціяльно приїхав. Канцлер сказав, що йому залежить на розвитку неполітичного кооперативного руху.

—o—

ДОВКОЛА ВБИВСТВА СУДДІ ПРЕНСА.

ПАРИЖ, 3. III. ПАТ. Справа вбивства судді Пренса не вияснена досі. Однак адвокат Ґарсон, який вніс цивільний позов іменем вдови, заявив, що має елементи, які повинні довести до вияснення справи. Премієр і міністер справедливости заявили синові вбитого, що нічого не занедбається, щоби викрити винуватців. Син Пренса сам бере участь у слідстві.

„Еко де Парі" пише, що Пренса вбили, бо знали, що має при собі два листи, виїмково важні, які мав показати у відповідному часі. Вбивство Пренса має на меті рятувати прокуратора республики Пресара. У пресовому інтерв'ю прок. Пресар не хотів дати ближчих пояснень, запевнив тільки, що має дуже важні, просто ревеляційні відомости. Преса дожидає їх з великим заінтересуванням.

Щодо чеків Ставіського, то покузується, що власник їх тальонів, продавши їх слідчій владі, щез з Парижа, щоб уникнути недискреції та ймовірної пімсти мафії.

Б. міністри Боне і Бонкур знову заперечили в часописях, наче би інтервеніювали в користь Ставіського. Заявили, що готові ставитися перед парляментарною комісією. Обвинувачені Дюбарі, Бонор і Дарюс внесли прохання, щоби їх звільнили провізорично з вязниці.

ПАРИЖ, 4. 3. Зачувати, що слідство в справі вбивства Пренса попало на сліди винуватців. Зголосилися три свідки, з яких найважнішим є одна жінка, що пропала в Діжон на вулиці льосн. Пренс, якого вона знала з виду, купив у неї вечором одну льос. За кілька хвилин спитав її якийсь прохожий, куди пішов той, що купив льос. Пізніше побачила вона за вулиці Пренса, а за ним слідкували два мужчини. Дальше стверджено, що якийсь тип пильно глядів на людей, що приїхали потягом на дворець в Діжон. Недалеко місця, де знайшли трупа Пренса, бачили перелітним порожний самохід з погашеними ліхтарями.

ВЧЕНІ ДЛЯ ДИМІТРОВА.

МОСКВА, ПАТ. Центральна організація більшовицьких учених вручила Димітрову привітальну адресу з признанням для його геройства. Адресу підписали найвизначніші більшовицькі вчені.

ПЕРШИЙ ПІВД.-АМЕРИКАНСЬДИЙ ПРЕДСТАВНИК У СРСР.

МОСКВА, ПАТ. Приїхав перший від часу істнування СРСР представник південно-американської держави. Це уругвайський посол Да Коста.

ЛІГА НАРОДІВ КЛОПОЧЕТЬСЯ БОЛІВІЙСЬКО - ПАРАГВАЙСЬКИМ НЕПОРОЗУМІННЯМ.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Ґен. секретаріят Ліґи Націй оголосив проект трактату, який комісія Ліґи предложила 22. м. м. урядові Болівії та Парагваю. Проект передбачує перервання воєнної акції та передання спору Гаському трибуналові. До хвилини, поки трибунал заявиться, війська мусять здемобілізувати по 5.000 вояків кожне. Переходово порядок удержуватиме поліція. Можливо, що Парагвай відкине цей проект. Тоді комісія негайно вернеться з Буенос Айрес до Европи.

—o—

КІНЕЦЬ ПОХОДУ „ГОЛОДНИХ".

ЛЬОНДОН, 4. III. ПАТ. На закінчення побуту безробітних, що прийшли до Льондону з півночі, а завтра кидають столицю, льондонські безробітні під проводом комуністів і незалежних комуністів уладили нині прощальне демонстраційне віче біля колюмни Нельсона на пл. Трафальгар. У демонстрації взяло участь 20.000 людей. Спокою не нарушено.

—o—

АВСТРІЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ У ПРАЗІ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Австр. Тел. Аґ. повідомляє що австрійський посол у Празі д-р Марек заопротестував у міністра Крофти проти нападів деяких чсл. часописів на Австрію.

—o—

РОКОВИНИ НОВОГО ПОЛІТИЧНОГО КУРСУ В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Роковини нового політичного курсу в Австрії, що сходяться з датою замкнення парляменту 6. березня 1932. святкують величаво в усій Австрії.

—o—

ПОЛЕТІВ ЛІТАКОМ.

Канц. Дольфус відлетів літаком до Філях у Каринтії на велике віче.

—o—

ПРОПАВ ЛЕТУН.

ПАРИЖ, ПАТ. У летунських колах занепокоєні долею відомого летуна Костеса, що вилетів із Ле Бурже до Копенгаґену. Про нього нема ніякої вістки. Заалярмували бельгійські, голяндські, німецькі та данські летовища.

—o—

ЛЯЙПЦІҐСЬКІ ТОРГИ.

ЛЯЙПЦІҐ, 4. III. ПАТ. Нині мін. Ґебельс отворив лайпціґські торги в присутності міністра райхсвери ґен. Бльомберґа й ін. представників пробоєвих відділів і штафет. Участь у відкритті взяли теж деякі представники чужих держав, м. і. австрійський та чехословацький посол. Директор торгів у промові підкреслив розвиток і значіння теперішніх торгів. Опісля говорив мін. Ґебельс, який привитав гостей та сказав, що нац. соц. уряд підержить торги, як і за цісарських часів.

—o—

ВИЛИВ ПРУТА.

З Букарешту повідомляють, що наслідком таяння снігів виступили з берегів води Прута і Берладі. Великі простори повітів Тутова, Фолчів і Васлуй стоять під водою. Вода залляла багато сіл, з яких мешканці повтікали, залишивши своє добро на поталу долі. Передмістя Берладу теж залиті. Небезпека росте з годиня на годину. В ратункових акції бере участь також військо.

„Судьба Россіи“.

„Через Україну до відкови Росії“.

Сензаційний реферат у Празі.

Прага, 26. II. 1934

На таку тему перед кількома днями відбувся у Празі реферат представника Великих Далекосхідних Селянсько-Робочих Угрупувань п. К. Ковалєва. Саля, в якій відбувався реферат, була переповнена московською еміграцією. Українці вже самоозначилися. На еміграції вони від років не сходяться більше з москалями. Це виходить москаль з рівноваги більше, як колишні лебати з ними на тему: „Українці — окрема нація“... Навіть друковані і навчасу розповсюджені оповістки про цей реферат, де виразно підкреслювалися такі дразливі питання як: „Реальність плану виволення під більшовиків через Україну“ і „Чи можливий союз з Україною?“ Поза кількома журналістами та парою провокаторів „політиків“ не спокусили українців. Малороси та „московські люди“ з Галичини як і все в рахубу не входять.

Чорними красками малював референт „Судьбу Росії“. По його словам, Росія — ця велика січана гора, що колись засипала галичині простори і докотилась до своїх „природних“ границь, тепер сама розлазиться на окремі частини. Росія — необмежений простір, стихія — може істнувати тільки в таких кордонах, як вона є, або там повстане хаос. Не є виключеним, що для Росії, на думку референта, може наступити кінець, як це сталося з тими народами, які колись заселяли теперішні її землі. В крайному випадку Росія може втратити, хто зна на який час, свою державність.

Спасення Росії референт вбачає в Україні. Україна, каже він, горить своїм патріотизмом, а разом з тим і ненавистю до більшовиків. Ось де причини українського сепаратизму та національного „шовінізму“... Нашим обовязком є не тільки не перешкоджати українцям у їх прямуваннях, а навпаки: Ми мусимо допохогти їм. Ми мусимо разом з ними будувати „самостійну“ Україну, бо тільки через Україну може відродитися наша батьківщина. А назви нехай вас не лякають. Річ не в них... Далі реферат старається злегка розкрити свій плян. Війна на Далекому Сході неминуча, каже він. Японія війни з русским народом не хоче і не потребує. Колиб вона справді потребувала сибірської території, вона моглаб її легко купити від більшовиків. Ні. Японія хоче „чи добром чи палицею“ осягнути признь Росії. А на перешкоді до цього стоять більшовики. Нехай не страшить нас, лишо Японія в боротьбі з більшовиками можливо на якийсь час займе частину Сибірі. Сибір для Росії ніколи не пропаде. Важніше щось інше...

З вибухом війни на Далекому Сході завданням усіх русских патріотів мусить бути: 1) ліквідувати більшовиків 2) порозумітися за всяку ціну з Японією і 3) Негайно перекинути усі сили, звернути всю увагу на південно-західні (читай Україну) та західні кордони.

Думки референта авдиторія зрозуміла досить добре, а саме: „Будувати самостійність України разом з українцями до деякого часу, як це мало вже місце за часів гетьманування Скоропадського, а там... кинути всі сили.“

Навіть українцем можна себе звати. Так, наприклад, один з опонентів, звертаючись до присутніх зазначив: *„Тут ми всі українці“*..

Цікаво, що в дискусії забирало слово багато промовців. Всі вони критикували те чи інше місце п. К. Ковалєва, але що торкається України, то ніхто нічого не заперечував. *Л. А—к.*

Дбайте за здоровля дітей і здорове нове покоління.

Одною з найстарших ваших установ суспільної опіки у Львові є „Українська Порадня Матерей“, секція Краєвого Т-ва Охорони Дітей. Вона опікується немовлятами, слідить за їх розвитком, старається відповідними заходами заздалегідь усунути небезпеку недуг, дає фахову пораду матерям як плекати немовлята, а найбіднішим з них, по змозі також і матеріяльну допомогу: молоко, вбрання, тощо. Утримує вона дентистичну амбулаторію для молоді, а загально доступними відчитами й викладами старається поширювати знання найновіших здобутків про плекання немовлят, гігієну й виховання дитини й т. п. Саме в березні ц. р. уладжує „Українська Порадня“ Матерей“ курс плекання немовлят, з теоретичними викладами й практичними показами під проводом досвідченого лікаря-спеціяліста.

Одначе дотеперішній її розвиток не відповідає ані літам її істнування, ані муравлиній, повній самопожертви праці тих одиниць з нашого жіноцтва й лікарів, що працюють в згаданій установі. Зацікавлення загалу установою невелике, а Порадні користають головно найбідніші, звичайно несвідомі властивої ваги такої установи, шукають тут радше матеріяльної допомоги, як фахової поради. Вислідом таких обставин є цей особливий прояв, що так дуже важка для нашої установи суспільности установа, як „Українська Порадня Матерей“ удержується повною самопожертви працею тільки дуже невеликого числа занятих в тій установі лікарів і пань, та що ця установа через недостачу конечних матеріяльних засобів, не може як слід розвиватися, як цього вимагають сучасний стан культури й дійсні потреби нашого народу.

Наладнюючи опіку над дітьми, відповідно до сучасного стану культури й науки, кожний культурний нарід забезпечує собі фізично й психічно здоровий доріст нових поколінь і тимсамим кладе трівку основу своєї власної щасливої будучности. Тому то й сяким обовязком всіх свідомих членів нашого народу є піддержати діяльність „Української Порадчі Матерей“, а бодай стати членом тієї установи. Перш за все є це обовязком нашого жіноцтва, а головно матерей-українок, що мають малі діти. Вони повинні вдержувати постійний тісний зв'язок із своєю Порадньою та користати з її викладів і курсів. І ми глибоко переконані, що наші матері-українки сповнять цей свій обовязок.

Матері-українки, вступайте в члени згаданого товариства.

—o—

Зборівщина добре працює у господарській ділянці.

Тримісячні господарські курси „Сільського Господаря“ в Зборові.

Зборівська Філія „Сільського Господаря“ уладила у місяцях грудень-лютий у порозумінні з місцевим Кооперативним Союзом та „Рідною Школою“ тримісячний господарський курс, який покінчило 48 осіб, у тому 16 жінок. Курсанти, це переважно молоді господарі й дівчата, бо поверх двацять літ мали всього 9 осіб. Цілий курс обіймав 514 годин викладів, вправ та семинарів, на які зложилися такі предмети: рослинна продукція (викладав інж. О. Стойкевич), загальна годівля, праця в Кружках „Сільського Господаря“ та вишкіл хліборобської молоді (інж. М. Світинський), садівництво, городництво та спеціяльна годівля (інж. Р. Голод), ветеринарія (дир. В. Яцик), пасічництво (М. Медвідь), кооперативне книговодство (дир. М. Проців), діловодство в товариствах (дир. О. Маланчук), гігієна і перша поміч у наглих випадках (д-р М. Бойко), спів і теорія музики (Л. Конопа), основи права (д-р І. Макух та д-р М. Степанишин), національна етика та основи доброго виховання (о. декан В. Кулик); крім того окремі предмети для дівчат були такі: куховарство і домашнє господарство, наука крою і шиття (п. Коцюбова), ручні роботи (пп. Стефанишинова, Д. Тершаківцівна і М. Семинівна).

Закінчення цього курсу відбулося дня 24. лютого п. р. Воно почалося богослуженням, яке відправив голова Філії „Сільського Господаря“ в Зборові о. Роман Левицький. Потім у гарно прибраній салі, де виставлено також роботи курсанток та господарські таблиці, зладжені курсантами, відбулося закриття курсу, на якому промовляли о. Р. Левицький — від Філії „С. Г.“, інж. д-р Е. Храпливий — від Головного Т-ва „Сільський Господар“ у Львові, п. Коцюба — прощаючи своїх учениць, М. Савчук від старших курсантів та М. Шаблій від молодших, а від курсанток спеціяльну подяку (віршом) виголосили для п. Коцюбової курсантки П. Балицька та Кузь. На святочнім закритті були присутні представники Кружків „Сільського Господаря“ з повіту та батьки і родичі курсантів. Прощання курсантів було щире, бо прелеґенти і господарі курсу доложили всіх старань, щоби курсанти не тільки навчилися богато господарських справ, але щоби зжилися зі собою та плекали товариське життя. Курсанти уладили на протязі тревання курсу чемний вечір, на який запросили старше громадянство Зборова, а крім того дали дві аматорські вистави. На курсі основано для практичної роботи курсантів усі ті гуртки, які мають бути при кожнім Кружку „Сільського Господаря“ (годівлі безрог, охорони тварин, годівлі дробу, гурток хліборобської молоді, гурток садівників і т. д.). Крім того кожний курсант і курсантка виголосили на курсі по два-три господарські реферати, по яких учасники курсу переводили дискусію.

Завдяки вмілому проводови Філії „Сільського Господаря“ та жертвенности прелеґентів, які не жалували ні часу ні труду має Зборівщина нових 50 піонірів господарської роботи, які певно використають добре набуте знання. Треба зазначити, що Філія „Сільського Господаря“ в Зборові — це одна з кращих Філій у краю.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

З відчитової салі.

Реклама у часописах, в охоронних знаках і в опакуванні, у виставових вікнах та світлом.

Дня 11. лютого відбулися два дальші виклади з циклю „Про рекляму“, що їх улаштовує Українське Техн. Т-во. *Д-р Федів І.* у відчиті *„Часописна реклама“* обговорив ті чинники, на які треба звертати увагу, заки даємо оголошення, а саме: напрям часопису, наклад і кількість та якість абонентів. Дальше спинився прелеґент над цінником оголошень у нас і за границею, над величиною, місцем, кількістю та зверхною формою оголошення. Відтак обговорив обширніше текст оголошення (клич і властивий текст), рід письма і рисунок, як помічну частину оголошення. Реферат, у якому подано чимало цінних завуваг і вказівок, був ілюстрований великою кількістю наглядних прикладів з нашої і чужої преси, що надавало йому ще більшої цікавости й актуальности.

Після нього говорив *інж. Ю. Крохмалюк* на тему охоронних знаків та опакування.

Охоронний знак — це символ фірми. Він мусить бути відомий, мусить ударяти в око і тому вигляд його повинен бути ясний, простий, оригінальний, неподібний до інших. Він повинен віддавати зміст підприємства. Такий знак повинен складатись зі слова (ділає на слух) і рисунку (ділає на око). Слово коротке, миле, може бути штучне, як нпр. Одоль, Агфа, Еліла, Міка, Альое. Рисунок простий, динамічний, без крутих орнаментів. Найбільше 2 барви.

Опакування репрезентує фірму, викликує довіря й охоту до купна. Повинно воно бути інше на село й інше до міста, інше для дітей, інше для жінок і т. д. На опакуванні важні: рисунок, письмо, барви. Найбільше 3 барви, письмо треба добирати до товару, просте, виразне. Виконання повинно бути мистецьке, слід подбати, щоби по змозі було в українському новому стилі. Прелеґент, який дійсно дуже зацікавив численно зібраних слухачів, задемонстрував багато взорів опакування й охоронних знаків наших і чужих фірм.

Дня 25. лютого п. *Борис Е.*, шеф фірми „Мануфактура“ в Перемишлі, виголосив реферат: *„Виставка і вивіска“* Референт, який крім власної практики брав участь у фахових рекламових курсах у Відні, Берліні й Парижі, подав коротку історію вистави, а відтак обширніше обговорив зверхній вигляд і розмір вистави, її освітлення, тло і розміщення предметів, форми та способи приковування уваги прохожого до вистави (уміщення предмету чи рисунку, т. зв. у фаховій літературі „блікфанг“).

Відчит ілюстрований був при помочі епідіяскопу ок. 50 цікавими знимками переважно взірцевих вистав з ріжних галузь. Відчит—може дещо за довгий, хоч дуже цікавий — закінчив п. Борис практичним показом скорого і дешевого способу улаштування вистави.

Після того до слова прийшов *інж. Роман Кахникевич*, який у своєму рефераті про *світляну рекляму* вказав на відповідний вибір жарівок та ламп для освітлення льокалю, шильду чи виставового вікна і задемонстрував з помічю ріжнобарвних рефлекторів гру красок на предметах, уложених у виставовому вікні. Згадав про приписи адміністраційної влади дотично шильдів і вивісок, які обовязують щойно від кількох місяців. Вкінці згадав про неонове сві-

тло, написи зі світляних рурок, подав орієнтаційний кошт неонової реклями і реклямових скриньок та показав на світляних образах кілька проектів типових і кілька проектів спеціяльних світляних реклям з неонових рурок. З уваги на пізню пору реферат був значно скорочений і тому прелєгент не міг представити подрібно способів освітлювання шильду і виставових вікон, подати наглядних прикладів доброго й лихого освітлення та інших способів світляної реклями.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/45 ГАЛИЦЬКА 8.

НОВИНКИ

— **Зміни у львівській прокуратурі.** Віцепрокуратор окр. суду у Львові д-р Мостовський іменований віцепрокур. апел. суду в Кракові. Д-р Мостовський довший час був прокуратором для політичних справ.

— **Зміна знищених банкнотів.** Польський Банк та його відділи повідомляють, що знищені банкноти змінюватимуть вони незалежно від кількости тільки тоді, коли на них не бракуватиме водного знаку, не більш, як 1/3 поверхні, або 3 цифри й один підпис. Більш знищені банкноти мінятимуть тільки за кожночасною згодою дир. Банку у Варшаві, причому обтягатимуть кошт друку банкноту.

— **Скорочення дороги Львів-Варшава.** В осени ц. р. мають відчинити нову залізну дорогу Варшава-Радом. У звязку з тим досліджують, чи тою дорогою зможуть ходити поспішні поїзди до Львова, що досі йшли на Люблин-Розвадів. Теперішний шлях Варшава-Львів через Люблин має 500 км.; якщоб поїзди йшли до Львова на Радом, матиме він всього 470 км., тобто буде коротший на 30 км., а час їзди з Варшави до Львова змалів би на яких 45 хвиль.

— **Зносять залізничий пристанок.** Окружна дирекція державних залізниць в Станиславові повідомляє, що з днем 1. квітня ц. р. замикається особовий пристанок Вичілки, положений між стаціями Монастириська на лінії Станиславів-Снятин.

— **Бурмістром Бучача** вибрали директора чортківської гімназії Матушевського. Тернопільський воєвода затвердив вибір.

— **Переїхана трамваєм.** На вул. Сонішній у Львові трамвай переїхав Естеру Подгайцер. Поранену на всьому тілі забрали до шпиталю.

— **Цибульський втруїв ще дві особи?** Краківські часописи принесли сензаційну вістку, що до краківської прокуратури та слідчої влади вплинуло обвинувачення якогось провінціонального судді проти кіоскаря Цибульського за втроєння ще в 1918 р. 2-х людей. А саме в Кракові помер того року 23. січня загадочною смертю маґістер фармації Юліян Міркевич, а 24. січня маґістер фармації Михайло Ломнільский, оба заняті в аптиці Вісневського в Кракові. Тоді робітниками були в тій аптиці згаданий Цибульський та теперішній возний львівського університету Обач, що то дав Цибульському цянкалі, якою він отруїв Шефівну. Юл. Міркевич недовго перед смертю оповідав, що в нього в аптиці в загадочний спосіб пропадають наркотики й отруї.

— **Продав безрогу за реклямові етикети.** В мин. понеділок привів на ярмарок у Дрогобичі Степан Яцуляк з Нагуєвич годовану безрогу, яку хотів продати, бо потребував грошей. За якийсь час приступив до нього якийсь тип, почав торгуватися і врешті оба погодилися на 28 зол. за свинку. Згаданий тип дав Яцулякові 20-доляровий банкнот, за який дістав не тільки свинку, але й 28 зол. решти. Після цього Яцуляк пішов облити продажу і щойно тоді довідався, що 20-долярівка — це вдійсності 2 зручно зліплені реклямові карточки з відбитками долярів, на яких дорисовано цифру 20. Обманений селянин повідомив про все поліцію і сам взявся шукати обманця, але той пропав уже, як камінь у воду.

— **Краєва хроніка.** В Білій (пов. Чортків) утонув підчас совганки на Сереті 9-літній Мих. Чернявський. Тіла не найшли. — В Івані Пустім Петро Стецьків і Ів. Підківний вбили з пімсти 29-літнього Ів. Кулика.

— **Як у Шикаґо.** Кілька днів тому, коли поспішний поїзд з Кракова доїздив до Бравінова, ввійшов до одного переділу в вагоні, в якому сидів відомий варшавський купець Ігнатовський, якийсь бандит і під загрозою револьверу забрав йому гроші та золотий годинник. В альбомі злочинців пізнав Ігнатовський цього грабіжника в особі відомого бандита Вісьневського, якого поліція шукає вже давно, визначивши за його схоплення 1000 зол. нагороди.

— **Протижидівські експеси** були в ченстоховському повіті. В селі Трусколяс повибивали шиби в жидівських домах, понищили ріжні річи. В пятницю повторилися ексцеси в містечку Клобуцк. Було потурбованих 5 жидів. Поліція арештувала 12 напасників.

— **Клятва на святотатників.** У перших днях січня ц. р. обікрав хтось костел Найсв. Серця в Лодзі. Після довгого слідства прихопила поліція 8 злодіїв, що вкрали золоті чаші, вота, порозбивали пушки і зневажили св. Тайни. Вони станули перед судом і оноді, коли на розправі проти них зізнавав парох згаданого костела кс. Мелецький, відчитав він в обличчі підсудних церковну клятву, що виключає їх з церковної громади. Клятва, виголошена в судовій салі, викликала на приявних незвичайне враження. Суд присудив головного підсудного на 5 літ, інших на 4 роки до 6 місяців вязниці.

— **Заскаржить автора „Катерини Великої".** Французький драматик Альфред Савоар, заскаржить Олександра Корду, автора фільми „Катерина Велика" за винагороду школи, яку потерпів наслідком того, що ця фільма є плягіятом його фільми „Ля Пті Катерін". Корда відповів, що Савоарова жалоба смішна, бо оповідання, на основі якого накрутили фільму, стоїть на 18 літ від Савоарової п'єси.

СТОП! 2 Вже внедовзі зійдуть з репертуару Міських Театрів 2
найбільші атракції!
РОДИНА І ТОВАРІЩ

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ПІСЛЯ ЦИКЛЮ ВИКЛАДІВ ПРО РЕКЛЯМУ.

Рухливе Українське Техн. Т-во почало і закінчило вже цикль 8 викладів на тему донедавна ще для нашого громадянства майже екзотичну, — на тему реклями. Чи те, що потребу таких викладів відчуває вже наше громадянство (доказ: численна участь) не свідчить про значний поступ, що його ми зробили на шляху національного і господарського розвитку? Так, ми пішли вперед, ми стараємось присвоювати собі всі осяги цивілізованого світу і використовувати їх, пристосовуючи до нашого життя. Гасло „свій до свого" не може вже бути одиноким засобом реклями наших купців і промисловців. Воно губиться при яскравій неоновій реклямі чужинців, при їх частих оголошеннях у пресі, при багатих інтриґуючих виставових вікнах і при інших численних засобах, якими користується чужинець, щоби притягнути консумента. Скажіть: скільки памяти і патріотизму треба мати, аби в повені чужинецької фасцинуючої реклями пригадати собі гасло „свій до свого", скільки сили волі зужити треба (якщо вона взагалі найдеться), аби завернути з порога чужої крамниці, коли ви психічно підготовані до купна? Так! Воювати можна тільки рівною зброєю! На скоростріли і танки не підете сьогодні з козацькими самопалами. Коли хочемо розвинути наш промисл і торговлю, то мусимо присвоїти собі всі модерні надбання світу в ділянці зєднування покупців. І добре зробило Техн. Т-во, що познайомило з ними наше громадянство.

ПРОФ. ҐЛОМБІНСЬКИЙ ПРО НАШІ ГОСПОДАРСЬКІ ДОСЯГНЕННЯ.

Голова ендецького клюбу в сенаті д-р Ґломбінський виголосив 26. лютого ц. р. у тім-же сенаті велику промову, в якій не забув між іншим і на нас. Нарікаючи на упадок польського духа на „сх. кресах", він питався: Чому не ослаб „живчик життя" інших національностей? Чому напр. сам Рев. С. У. К. виказав за рік 1932-33 3.187 кооператив, не рахуючи інших, чому українські союзи, як Ц. С., М. С., Сіль, Господар поширюють усе більше свою діяльність і межу своїх впливів, коли рівночасно польські союзи і кооперативи завмирають? Слушну відповідь на ці питання найдуть тільки ті, що не легковажать національної амбіції і нац. психічних настроїв у культурному й господарському житті". Кинувши кілька докорів у сторону уряду за нібито гашення польського духа на „східних кресах", що їх рада амбасадорів — мовляв — віддала Польщі для її „народової експансії", сказав сен. Ґломбінський ще ось-що: „Український нарід під впливом власної національної ідеї виявляє енергію й ініціятиву, якої йому дійсно позавидувати може польський нарід".

Польська хроніка.

ПЕРЕД ЗАКІНЧЕННЯМ МИТНОЇ ВІЙНИ З НІМЕЧЧИНОЮ.

Ми вже подавали на цьому місці початок і хід господарських переговорів між німцями й поляками, яких єдиним результатом досі була т. зв. умова щодо вивозу жита. Тепер справа посунулась так далеко, що вже в найближчих днях будуть знесені в обох державах взаїмні боєві перешкоди в товаровому обміні. Що правда — до повного господарського договору ще далеко, але головні непорозуміння вже майже усунені, так, що заістнує тепер т. зв. „бездоговірний стан", що позволить на нормальні взаємини. Ті взаємини будуть унормовані договорами тільки на поодиноких відтинках, як ось згаданий вивіз жита, близький реалізації гутничий договір, то-що.

„НАДЗВИЧАЙНА МАЄТКОВА ДАНИНА" В 1934 РОЦІ.

28. лютого став правосильний розпорядок мін. скарбу про обчислювання і плачення маєткової данини.

До І. континґентової групи належать хлібороби. Вони мусять до 30. квітня ц. р. включно вплатити зачет на данину, і то а) ті, що платять ґрунтовий податок 25—60 зол. річно, мають заплатити 11 проц., б) ті, що платять понад 60 зол. річно, 22 проц. Решту данини треба заплатити до 15. листопада ц. р.

До II-ої континґ. групи належить промисл. ремесло і торговля, що мусять заплатити цілу данину до 30. червня ц. р.

До III-ої групи належать власники міських нерухомостей і мусять заплатити все до 31. серпня.

Від платничого наказу можна відкликатись до 30 днів після його доручення за посередництвом уряду, що його видав. Одначе не можна квестіонувати основи обчислення.

Світова хроніка.

ВАЛЮТОВІ ДЕКЛЯРАЦІЇ. — СЕРЕД ІНФЛЯЦІЙНИХ НАСТРОЇВ.

Останній тиждень приніс знову цілу низку характеристичних декларацій про „стійкість вартости гроша" у державах, що держаться золотого. І так: *у французькому сенаті* міністр фінансів Жермен Мартен заявив, що Вашінґтон старається переконати Францію про доцільність девальвації. Але Франція знає, що це буде замаскована інфляція, і *не хоче ні одного ні другого*, бажаючи тільки добути рівновагу буджету. Протиінфляційну заяву зложив теж *югославський премієр* щодо динара. *„Данціґер Банк"* щодо ґульдена, президент Ради *„Банк-у Польського"* д-р Врублевський на річному зібранні акціонарів (*„золотий залишиться дальше золотим у золоті"!*) і врешті президент *„Держ. Німецького Банку"* д-р Шахт, який заявив, що хоч розуміє експортові труднощі Німеччини, проте не дасть переконатись, що для усунення тих труднощів слід зменшити вартість марки. Деякий неспокій серед „золотих" держав викликав упадок курсу — що правда, невеличкий — італійського ліра. Потішають себе взаїмно, що це хвилеве.

БОРОТЬБА ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ З ЗАГРОЗОЮ ДОРОЖНЕЧІ.

Валютовий експеримент д-ра Енґліша, якого іменували вже президентом Нац. Банку на місце д-ра Поспішіля, може вдатись тільки тоді коли в ЧСР не зростуть ціни і коли чеські товари будуть мати такий доступ до заграничних ринків, як його досі мали. Тимчасом ситуація починає псуватись. На прояви дорожнечі в краю уряд відповів драконськими постановами. Ухвалено карні санкції проти всіх, які підносять ціни, і то як при споживчих артикулах, так і при сирівцях та фабрикатах. Появились теж вісти, що деякі держави мають намір наложити 10 відс. додатку до мита для чеських товарів, щоби в той спосіб знеутралізувати ділання валютової премії.

ВЕЛИКА ФІНАНСОВА ОПЕРАЦІЯ ІТАЛІЇ. — 1 МІЛЯРД БУДЖЕТОВОЇ ОЩАДНОСТИ.

Ще більше ніж гомінка у свому часі англійська позичкова конверсія (зменшення відсоткової стопи при державних облігаціях за згодою посідачів) зацікавила тепер світ італійська конверсія, яка пройшла з повним успіхом. Фашистівська преса стверджує, що зміна фінансової обслуги державних позичок, яку перевела тепер Італія, належить до наймогутніших грошевих операцій світу і що завдяки їй щезне майже четвертина буджетового дефіциту.

В. Н—вич.

Ширіть наш часопис!

Товари блаватні

вовни, шовки, полотна, постіль

Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29. Телефон 25-35.
7193 ф—180

— **Вбивство депутата Е. Поповича.** В Чернівцях добулися вночі три невідомі злочинці до помешкання депутата радовецького повіту Е. Поповича, одного з найвизначніших членів нац.-ліберальної партії і зажадали від нього та його жінки, що вже спали й пробудилися зі сну через те, що злочинці напотемки перевернули крісло, щоби дали їм ключі від каси. Попович вискочив з ліжка й кинувся на напасників. Та один з них трьома вистрілами з револьвера положив депутата, що й помер, заки прийшла лікарська поміч. Жінку, що скочила на поміч чоловікові, також ранили револьверовим вистрілом. Надійшла служба і вбивники втікли.

— **Шукає 28-літньої жінки.** В одному часописі з Лісбони находиться таке оголошення: „Шукаю гаркої жінки. Вона мусить мати 28 літ, чорне волосся, стрункість лані й вищий від мого ріст. Я високий на 1.80 м. Вимагаю, щоби читала без очиць і щотижня робила зі мною прогульки. Майна не потребує мати, зате вимагаю від тої 28-літньої жінки культури серця та сердечного зрозуміння для проблем девятьдесятьлітнього пана, що сам завідує своїм поважним майном. Листи зі світлиною слати до..." Це оголошення не жарт. Ціла Лісбона знає цього молодечого старця, що справді має 90 літ і вже пять літ шукає такої жінки, як оце описав в оголошенні. Це один з найбільших багатіїв Лісбони і виглядає так, що ніхто й не згадав би про його високий вік. Але на 28-літню жінку буде він мабуть ждати до смерти.

— **Дивний випадок.** Чеські часописи пишуть: Прибережною вулицею річки Велтави у Празі вертав з праці лікар Н. Нечайно завважив він, що один з хлопців, які совгались недалеко, їхав на за тонкий лід, той заломився і хлопчина почав потапати. Лікар кинувся як той рятувати дитину, а коли витягнув її на беріг, спостеріг здивований, що вирятував від смерти свого сина-одинака.

— **Дещо про те, чого майже ніхто не знає.** Майже до найновіших часів мало котрий володар знав, над якою скількістю людей та над яким простором землі він панує. Ба навіть володарі не знали, як сильна була їх армія, йдучи на війну. Нині нпр. знаємо, що стара римська держава мала коло 60 міліонів мешканців. Всі старі цифри перебільшені й оперті на здогадах. Також з роду в рід передавано, а навіть понаписувано в шкільних підручниках, що старий перський король Ксеркс вибрався був в похід на Грецію з 2 міліонами вояків. Разом з обозами його армія мала коло 5 міліонів людей. Переказують навіть, що він числив свою армію так, що уставив був 10 тисяч вояків в квадрат, огородив його, а відтак перепускав туди всю армію. Сьогодні на підставі досвідів можна сказати, що колиб його армія мала була 2 міліони вояків, то передні сторожі тої армії могли б бути над Геллеспонтом, а задні в столиці держави Перзеполі. Отже инфри, подавані греками про це невірні і служили мабуть лише на те, щоби придати своїй побіді більшої слави. В останніх часах повстали ріжні великі й малі держави, як от держава з 30 міліонами кв. км. і держава Ватикану завбільшки маленького острова. Одна й друга мають суверенні права. До карликів-держав числиться князівство Монако, республика Сан Маріно, Андора і інші. Таж сама ріжниця є і в скількости мешканців. Великі держави числять мешканців на сотні міліонів, а напр. Ватикан має лише 1044 мешканців. На Алясці живе на площі в 100 кв. км. 4 людей, на Сибірі 130, в Німеччині 14.000, в Англії й Бельгії по 27.000, а в Єгипті коло 40.000. Показується, що держави, які не ведуть воєн, як Данія й Еспанія, мають надмір жінок, а Болгарія, що майже вічно веде війни, має надмір мужчин. Цікаво також, що Ватикан має коло 35 проц. жіночого населення, хоч зправила повинен би мати їх трошки менше.

— **Шах і фільмова артистка.** Услід за Сігвардом Шведським і Джузепом італійським залюбився у фільмовій артистці й шах перський. Він, Ілія Ґвек, митний директор з Яффи, був на останньому пластовому джемборі у Гезеле і пізнав там фільмову зірку Мімі Мольнар. Коли за кілька днів попросив її руку, Мімі, що не вірила в кохання з першого погляду й боялася орієнту з його іншим від европейського життям, застерегла собі кілька днів до надуми, але тепер, коли цей шах безупинно засипує її з Яффи палкими листами, вона остаточно згодилася. На заручини їде до цього екзотичного міста, опісляк обоє візьмуть шлюб у Букарешті.

— **50.000 фунтів за рятунок.** Що й нині казки стають дійсністю, це доказує такий факт: Канадійський вояк Вільгельм Мінц, був у березні 1918 р. на французькому фронті і під Камбре присипала його граната. Коли він за деякий час очуняв і піднявся, побачив біля себе важко раненого англійського старшину. Мінц не покинув товариша зброї: взяв його на плечі та з над людським зусиллям доніс до найближчого перевязкового пункту. Молодий англієць швидко піддужав, а Мінц вернув до Торонта, де осів, як механік. Але кріза прийшла й туди. Мінц покинув рідне місто й помандрував на північ у ліси Бенкрофту, звідки кілька літ тому дав про себе останню вістку. Тимчасом недавно прийшло до одного нотаря у Торонто повідомлення, що Мінц став спадкоємцем 50.000 фунтів шт., а ні залишив йому англійський старшина, якому він вирятував підчас світової війни життя і який вмер недавно в Единбурзі. Тепер управа міста Торонто шукає завзято за Мінцом і надіється, що швидко доручить йому гроші, які він заслужив своєю посвятою.

— **Ріжні вістки.** Низка міст з Тірінґен ухвалила поставити у себе памятники староґерманського бога Ірміна, якого культ знищив Карло Великий. — Понад Польщу перелетіли дикі гуси. — Чернівці дістали власну радіохвилю 360. — Швайцарський уряд заборонив на своїй території боксерські змагання, мотивуючи заборону брутальністю гри та аморальним їх впливом на молодь. — Американський конструктор Джон Стейк збудував новий зразок літака, що вилітатиме з катапулі, матиме мотор силою 2300 коней й робитиме неймовірне зусилля — 910 км. на годину. — Невідомою потворою, яку найшли на побережжі моря біля Керкевіль у Франції, про що ми вже писали, виявився молодий кит, якого недавно вбив якийсь пароплав, а хвилі викинули опісля на беріг.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає
Ф-на **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ**
65/93 **Львів ч. 4.** 24—180

Дописи.

ЧОРТКІВ.

Позичка „Рідній Школі". Дня 26 лютого ц. р. відбулася в Чорткові нарада місцевого громадянства в справі позички „Рідній Школі". По вислуханні реферату про потребу внутрішньої безпроцентової позички „Рідній Школі" та правильника, установленого Головною Управою для переведення позички, вибрано повітову комісію позички „Рідній Школі". До комісії увійшли представники ріжних станів, разом 26 осіб, які є рівночасно й місцевою комісією для міста Чорткова. Трьох членів комісії має випрацювати плян праці в повіті та предложити його на найближчому засіданні дня 1. III. ц. р. до затвердження. Рішено вести інтенсивну працю по вказівкам Головної Управи. Нарадою проводив дир. Пігут Дмитро.

„Под вспульним дах". Повідомляють нас із достовірних джерел, що на недавній сесії війта у Чорткові, обговорювали справу будови в цілім повіті домів „под вспульним дахем". Метою тих домів мають бути „вспужиця" українців з поляками, а радше перетягання наших братів від українських інституцій до польських. Та вся праця архижерів у цьому напрям' піде намарне, бо повіт занадто свідомий, щоби дав себе убаламутити. Наладнання сусідського співжиття треба бацінторам „вспужиця" зачинати зовсім з іншого боку, а не від „вспульних дахів", які і так будуть пустками світити, а які будуть коштувати грубі гроші та причиняться радше до загострення відносин, як до їх злагіднення. Разимо добре застановитись.

Заборона рухачкових курсів. У порозумінні з Т-вом „Сокіл-Батько" рішила Філія Т-ва „Сокіл" у Чорткові влаштувати у себе рухачковий курс для провідників сокільських гнізд у повіті. Внесено прохання до старости в Чорткові про дозвіл на такий курс все до цього приготовано. Та перед початком курсу дістав голова Філії д-р Богдан Макарушка письмо від чортківського старости з дня 22. лютого ц. р., яким заборонено влаштувати курс тому, що такий курс загрожує публичній безпеці з причини пануючого в повіті пятнистого тифу. Таке зарядження старости заскочило Старшину Філії, бо ані місцеві лікарі українці не знають нічого про такий тиф у повіті, а старство не замкнуло з тої причини ярмарків у Чорткові. Та не було ради. Інструктори, що приїхали з Львова, відбули курс тільки з членами місцевого „Сокола".

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

„Заграва" Український Театр.
Під артистичним проводом В. Блаваньского.

Львів.
Саля театру „Мільон", вул. Осолінських ч. 10.
Понеділок, 5. III. „Будінничий Сольнес"
Вівторок, 6. III. „Ретто".
Білети продає „Совітний Базар", вул. Руська.

Великий Міський Театр.
Понеділок, 5. III. год. 8·15 Виступ балету „Боденвізер".
Вівторок, 6. III. год. 7·30 вечір. „Родина" Абон. 12.

Театр Ріжнородностей.
Понеділок, 5. III. год. 7·30 вечір. „Товаріщ" Абон. 13.
Вівторок, 6. III. год. 7·30 вечір. „Товаріщ" Абон. 13.

Кіна.

АПОЛЬО: „Приблуда" (фільма з італійського життя).
АТЛЯНТИК „Принцеці та любки" (на основі Декобри).
ВАНДА: „Під фальшивим прапором".
КАСІНО: „Секрет жінки" та „Бастер у кабареті".
КОЛІСЕЙ: „Чарівна ніч", ревія „Привітання Львова".
КОПЕРНИК: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).
МАРУСЕНЬКА: „Клюб джентельменів" (Клів Брук) і додатки.
МІРАЖ: „Мадярське кохання", „Осьма Слімова гриота".
МУЗА: „Усміх щастя".
ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".
ПАН: „Обіц в 8-ій" та ревія.
ПАСАЖ: „Баніт", "Подорож у далекий світ".
ХІМЕРА: „Заборонена мельодія" (Йоз. Мохіка).
СВІТ: „Вел. княжна Олександра" (Ерліна, Слезак).
СТИЛЕВЕ: „Побідник готелю Атлянтик" і ревія.
УТІХА: „Прощай із Багдаду" та ревія.

Закордонне радіо.

Понеділок, 5. березня 1934.

Відень (506,8) 10·20 Муз. програма для дітей, 12·00. 19·00 Концерт 17·20 Спів, **Братислава** (298,8) 12·35 Популярна музика, **Кошиці** (269,3) 16·30 Цит. музика, **Прага** (470,2) 17·50 Музика з часів Валентайна, спів, 19·20 Концерт, **Берлін** (356,7) 20·35 Весела академія, 21·15 Концерт, **Гайльсберг** (291) 19·00 „Годіна" оп. Розеліюса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·45 Народня музика, **Ляйпціг** (382,2) 14·50 Молоді солісти. **Мінхен** (405,4) 15·10 Вокальний концерт, 17·30 „Пригоди на Сумаатрі", **Будапешт** (549,5) 12·00 Цит. музика, 18·30 Спів, 21·10 Фортепян, **Рим** (420,8) 12·20 Концерт.

Вівторок, 6. березня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Альпейські мельодії, 17·00 Солісти, 19·10 Оп. музика, **Кошиці** (269,3) 12·30 Концерт, **Прага** (470,2) 16·00 Концерт, 17·30 Спів, **Рига** (514,6) 21·30 Півн. музика, **Берлін** (356,7) 16·00 Австр. мельодії (капела), 17·30 Пісні і фортепян, **Лингенберг** (455,9) 21·00 „Міщанин шляхтичем" симф. сюїта Р. Штравса, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт (музика, спів), 17·30 „З моєї мандрівки по Африці", (Фробеніюс), 17·50 Нові пісні, **Букарешт** (312,6) 20·00 Спів **Беромінстер** (539,6) 20·00 „Гарна Бедінда" роп. опера Губера, **Будапешт** (549,5) 17·00 Сальон. музика, 18·15 Віольончела, 19·38 Опера, **Міляно** (368,6) 13·00 Квінтет, **Рим** (420,8) 17·10 Легка музика, 20·45 Опера.

Львівське радіо.

Понеділок, 5. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня академія, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·35 Скрипка, 16·20 Пісні в супр. фортепяну (Зуз. Карів), 16·40 Лекція фр. мови 16·55 Фортепян, 17·25 З французької ревії (гр. плити), 17·50 Стенографія, 18·45, „Коли військо грає", (гр. плити), театр. репертуар, 19·03 Три аванси запиту, 19·15 Вечірня, 19·25 Відчит, 19·40, 19·45 Спортові вістки, 19·55 Сільва ревуе, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика, пісоньки, 21·00 „За сеною горою, за сеною рікою", фейл., 21·15 Концерт, орхестра, спів, 22·00 Сальонова музика з гр. плит, 22·30, 23·05 Танкова музика.

Вівторок, 6. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня академія, 12·05, 12·33 Концерт сальон. орхестри, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Мельодії з нових оперетов (гр. плити), 16·40 Куток мови, 16·50 Концерт, музика, спів, 17·25 Тріо Рапацьких (пісоньки), 18·00 „Про цілі людських змагань", 18·20 Муз. скрипка, 18·35 Легка музика з гр. плит, 19·03 Рецитації поезій, 19·15 Вечірня, 19·25 Фейлетон, 19·40 Академія в честь еп. Бандурського (із льв. катедр. сали) 20·02 Опера Пучінія „Манон Лескоп", в перерві „Тиґан" новела, 22·30, 23·05 Танкова музика.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Ч. 60 (13.605). Львів, середа 7. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Лещетарське Свято.

Посвячення захисту К. Л. К. у Славську.

Меткий і ділевий Карпатський Лещетарський Клюб спромігся на свій власний захист. Це в нинішніх часах і в наших умовинах незвичайне досягнення. Попередній голова К. Л. К. дир. Паньків і теперішній дир. Палій вложили немало труду в це направду гарне і велике діло. На прекраснім місці, в столиці нашого лещетарського спорту — Славську, станув перший український лещетарський захист. Завдяки щедрій грошевій допомозі голови УНДО д-ра Дм. Левицького і фаховій інж. О. Пежанського мають наші лещетарі дім, до якого не потребують впрошуватися. До нього, як до вулика бджоли будуть злітатися на нічліг і відпочинок — з прогульок по дооколичних горах.

На день 4. березня було зазначене і посвячення захисту і красві лещетарські змагання.

КЛК попросив на це свято Преосвященого Кир Івана, щоби був ласкав особисто посвятити захист. Преосвященний не відмовився і не зважаючи на труд та невигоди, поїхав з львівськими лещетарями до Славська.

Свято почалось в 9. год. рано з перепелицею Службою Божою, яку відправив Кир Іван при асисті шістьох дооколичних священиків. Перед захистом був уставлений полевий вівтар, гарно прибраний смеречиною, вінками і прапорцями. Все те робота місцевих лещетарів-верховинців, що цілу суботу працювали над тим.

Тисячка народу лещетарів і гостей, вислухала Служби Божої та прекрасної, бадьорої проповіди Преосвященного. Кир Іван вказував у ній, що Католицька Церква не є проти стріплювання тіла своїх дітей. Навпаки, вона заохочує їх до цього, бо хоче бачити своїх вірних не тільки здоровими і гарними духом, але й сильними тілом. Спеціяльно наш парід мусить старатися на фізичну тугість, бо тоді лекше поборе перепони та труднощі на шляху до здійснення найвищого ідеалу.

Після Богослуження посвятив владика захист. В слові, звернеім до українських лещетарів, побажав найкращих успіхів і висловив надію, що за захистом у Славську підуть інші захисти по всіх осередках лещетарського спорту в наших різних прекрасних горах. Від духовенства привитав Преосвященого місцевий парох о. Лемішук, висказуючи при тім радість, що саме в його парохії повстав перший захист українських лещетарів.

Вкінці голова КЛК дир. Палій подякував Преосвященому, паротиям і всім гостям за участь у святі. Лещетарський спорт — говорив дир. Палій — це не тільки забава, це потреба нації, яка хоче бути здоровою і сильною. А буде такою тоді, коли всі спорти загалом та лещетарський зокрема підуть у село і захоплять міліони нашої молоді.

Крім Преосвященого Кир Івана прибув на свято пред. д-р Дмитро Левицький, якого іменем названо захист, інсп. В. Кульмович, о. ректор Перрідон, Р. Купчинський від „Ліги“ і Е. Жарський від „Народньої Справи“.

При улаштуванні цілого лещетарського свята КЛК завдячує багато пп. Пежанським, які не в одній причинилися до його успіху. Збірка на захист принесла понад 100 зол.

—o—

Мунісипальні вибори.

ЛЬОНДОН. ПАТ. У четвер будуть у Великому Льондові вибори до мунісипальної ради. Тому, що суспільність зрадикалізована, теперішня більшість ради боїться втратити перевагу. Фреквенція в 1921 р. виносила 28 прц. управнених, в 1928 р. 35 прц., а ц. р. сподіються ще більшої участи виборців. У 1921 р. консерватисти здобули 285.000 голосів, соціялісти 214.000, ліберали 31.000, а в 1928 р. консерватисти 285.000, соціялісти 252.000, ліберали 97.000. Соціялісти сподіються, що тепер перевищать свою цифру з 1928 р. і що принаймнеше зрівняються з консерватистами, коли їх не побідять. За висліпом виборів слідкують пильно як за виразом змагань виборців до евент. будучих парляментарних виборів. Положення ліберали таке слабе, що при четверговиx виборах певно не відіграють вікної ролі.

Ставіський і ще раз Ставіський.

ПАРИЖ. ПАТ. Енергійне слідство у справі Ставіського викриває щодня нові сензаційні подробиці. Число обвинувачених дійшло до 20, з яких 14 перебуває вже у вязниці. Важним моментом у слідстві було прихоплення тальонів чеків Ставіського, що мандрували з рук до рук і врешті впали в руки ком. Боні. За цими тальонами шукали давно, а в останнє їх висліджували скомпромітовані на адресу одного приятеля Ставіського в Льондові. Посилка не застала адресата й вернула до надавця, якого обсервував давно агент, як запідозреного. Правда, деякі часописи пишуть, що всю історію з тальонами зложив умисно ком. Боні, який, маючи проти себе дисциплінарку, хотів реабілітуватися й дав за них приятелеві Ставіського, боксерові Немчиньському, великі гроші.

Деякі з тальонів виявилися підробленими, м. ін. і той, на якому дописано: Доручено мін. хліборобства Кейе 100.000 фр. Кейе категорично заперечив цьому і в моменті виставлення чеку, в листопаді 1932 р., не був зовсім міністром. Тому й усі тальони дали в експертизу.

Велике враження викликало теж арештування адвоката Жібо-Рібо, адвоката Ставіського, що тічас ревізії вручив судовій владі тальони чеків Ставіського, виставлених на прізвище відомого достойника. Серед чеків ком. Боні бракує 9 тальонів на більші суми, зате ж на кількох є тільки замітка „виплачено Анатолеві“ й невідомо, хто це. Парляментарна слідча комісія переслухала сьогодні Ставіську і Романіна, щоби устійнити, з ким жив ближче Ставіський.

Мін. судівництва Шероп приняв прокуратора з Діжон, з яким говорив довше про вбивство радя. Пресса і який виключає можливість самовбивства. Слідство ведуть у всіх напрямках, що дають будьяку вказівку.

ПАРИЖ. ПАТ. Прокуратор переслухав теж акторку Ріту Жорж, яка заявила, що зустрічала Ставіського кілька разів у ріжних ресторанах та запротестувала проти того, щоби її вмішувати в аферу Ставіського.

ПАРИЖ. ПАТ. „Фігаро“ й „Реніблік“ впевняють, що швидко треба дождати арештування банди, про яку згадував мін. Шероп. Слідство затіснюється біля достойника, що „був замішаний в останні випадки в Німеччині“ і від якого Ставіський мав дістати 20 міл. фр. на пресову кампанію ред. Дарюса й Еймарда. Це — пише „Реніблік“ — буде мабуть міжнародня банда, в якій можна буде шукати провокації гра Реху.

ПАРИЖ. 5. 3. ПАТ. Ґен. прокуратор у Діжон заявив, вернувши з конференції в мін. судівництва, що слідча влада має надію викрити вбивників судді Пресса. Під сучасну пору істнують чотири можливости, які досліджують слідчі органи. Розшуки увійшли в дуже цікаву стадію. Мін. судівництва призначив окремого детектива, що співпрацює зі слідчою владою у Діжон.

Ширіть наш часопис!

вже середа
а Ви
ще
не виконали
своєї постанови
вислати передплату „Діла“
згори
за час до кінця червня ц. р.
щоби взяти участь
у першому і другому
льосуванні „Діла“

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Коли маєте найбільшу певність,
що Ваші гроші не пропадуть,
а ще збільшатимуться з кожним днем?
тоді,
коли їх зложите на вкладкову книжку
в Кооперативнім Банку „Дністер“
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

16. III. КОНЦЕРТ
Ревелєрсів Евгена

КРІЗА! БЕЗРОБІТТЯ! КРІЗА!
почуєте всюди ці лиховісні слова
одначе не всі здають собі справу з того,
що коли купуватимуть товари щоденної потреби у складах
Народньої Торговлі
розміщених по всіх більших містах Галичини і Волині тимсамим може кожний причинитися — до поширення збуту виробництва рідного промислу, отже і до розбудови старих — і творення нових
варштатів праці
для себе і своїх дітей!

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

По конґресі більшовицької партії.

Велика сила великих слів, виголошених на останнім конґресі більшовиків не була в силі заховати дійсних відносин у країні Совітів. Верхівка комуністичної партії даремно намагалася заховати своє схвилювання за бучними фразами по адресі внутрішніх та зовнішніх ворогів та висловами незвичайними своєю гостротою навіть і для більшовицького парляментаризму. Звеличання Сталіна придбало на цім конґресі форми, що пасувалиб скорше на збіговища московських старовірів чи тибетських лам ніж до конґресу „пролетарської" партії. Театральне каяття та ганьблення недобитків партійної опозиції включно з Раковським мусіло задемонструвати єдність партії перед близькою грізною будучиною. Страх виявив тут безмежну віру московської душі в єдиноспасаємість самодержавности.

Абсурдним контрастом до миролюбних запевнень на конґресі був виступ шефа III. Інтернаціоналу, Манутільского, з хвалькуватим справозданням про сили та перемоги більшовизму поза межами СРСР. Його виступ нагадував того відважного подорожнього, що мандруючи лісом вночі одяг на піднесену руку шапку, щоби розбійники думали, що він не сам.

У небувалих навіть для партійних конґресів дозах подано для зібраних наркозу більшовицької статистики. Вона відносилася справді головно до майбутніх досягнень другої пятилітки. Оскільки її подано в рублях, вона не зробила на чужоземну пресу ніякого враження, бо про вартість більшовицького рубля чужинецькі економісти знають лише, що він паде приблизно в ґеометричній прогресії.

З куріозів конґресової статистики варто зазначити твердження, що СРСР є тепер найбільше хлібною країною, бо зібрав у минулім році більше збіжа ніж Зл. Держави Америки. Поминаючи точність більшовицької статистики та досить поважну ріжницю щодо скількости населення обох держав, не можна забувати того, що в Америці хліб є додатковою поживою, а під владою московського уряду девять десятих населення крім хліба властиво ніякої іншої поживи не мають.

При тім більшовицька статистика сама стверджує наявність і неминучість постійного голоду. Згідно з цею статистикою скількість збіжа в рекордовім 1933 році зросла в порівнанні до 1913 року приблизно на 1/8 частину, а населення за той самий час, у всякім разі перед голодовою катастрофою, мало зрости на 1/3 частину. Треба також зважити на те, що кількість збіжа в 1933 році була як звичайно обчислена перед жнивами на полі. По обчисленнях самої більшовицької преси при молоченні та транспорті погибло та розтрушено в діравих ваґонах приблизно шесту частину цілої скількости збіжа. Отже для поживи лишилось значно менше ніж у 1913 році. До того, перед війною було крім хліба багато інших засобів поживи, яких нема й сліду тепер.

Коли до цього додати, що перед війною хоч і був також так званий голодний експорт, але всеж від селян не відбирали хліба збройною силою, щоби викидати його за кордон, то буде цілком зрозуміло, що хвалькувата більшовицька статистика є жахливим ствердженням страшної голодової катастрофи.

При такім катастрофальнім браку поживи для самого населення плян збільшення худоби передбачений для другої пятилітки або є наскрізь фантастичним, або може бути переведений коштом голодової смерти десятків міліонів „інородців" та й самих таки росіян. Щоби селяни годували худобу самі, вмираючи з голоду, припустити тяжко навіть в умовах більшовицької дійсности.

Щодо сучасного стану худоби в СРСР, то на конґресі заявив бундючно Косіор, що дальшому зменшенню худоби покладено кінець, але додав скромно, що цифри зросту кількости худоби покищо невідомі. А це при більшовицькій статистикоманії річ дуже замітна.

Поворот від паради партійного зїзду з астрономічними цифрами майбутніх досягнень другої пятилітки до злиденної дійсности совітських буднів вражає в пресі різкою суперечністю. З карикатурно-кошмарною ясністю видно, як ціла тяжка індустрія давить своїм надмірним і безглуздим тягарем нещасливе населення Совітського „Союзу". Там, де тяжкий більшовицький промисл працює для безпосереднього ужитку населення, він виявив свою безсумнівну нікчемність. Але він може виявити цю нікчемність лише в незначній мірі, бо на три чверти він працює для потреб війська і майбутньої війни, отже й показати може, чого він вартий, лише в часі війни, якої цілком слушно так боїться московський уряд.

Тим часом ціла більшовицька преса стогне, що направа тракторів, спеціяльно на півдні, йде дуже повільно, до тогож все повільніше. Повно скарг у пресі також на відомий катастрофальний стан залізниць, які не можуть довести в свій час, ані насіння для колхозів ані нафти для тракторів.

Вивіз насіння з колхозів в осени і довіз його на села весною, якого не можуть тепер подолати залізниці, належить до найганебніших чинів більшовицької безглуздости. Уряд боїться полишити насіння селянам на зиму, щоби вони не зїли, і тому перетяжує непотрібними вантажами і без того кволі залізниці. Щож до нафти для тракторів, то варто згадати, що московський уряд залишає ледви 15 проц. цілої добутої кількости нафти в краю і продає її населенню приблизно в тридцять разів дорожче ніж за кордоном. Отже спочатку валюта на світову революцію та власне військо, а потім нафта для власного сільського господарства.

Щодо самого занепаду здібности робітників до праці в таких поважних підприємствах як залізниці чи варстати для направи тракторів, то він свідчить не менше ніж сама більшовицька статистика, що коли селянство на Україні вимирає з голоду, то й робітництво втрачає сили від голоду.

Плян другої пятилітки, про який так багато говорилось на конґресі, побудовано справді на піску, хоч під ним і поховали міліони померших з голоду.

М. Данько.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 8.
22/38

На парляментарній арені.

Промова сенатора д-ра Антона Горбачевського, виголошена на пленарнім засіданні сенату 26. лютого ц. р. при ґенеральній дебаті над буджетом.

Висока Палато!

Репрезентація українського населення, осілого від віків на землях, що їх приділено без запитання про волю цьогож населення до польської держави, вступаючи перед кількома роками до польських законодатних установ, мала надію, що українському народові припадуть для його розвитку ширші рами. Хоча в збройній боротьбі за здобуття права державного самоозначення ми улягли, то одначе загально-людська вартість і значіння національних цінностей казали нам вірити, що в межах польської держави відношення між народом і державою польською та українським народом уложаться в спосіб, що дадуть запоруку пошанування національних прикмет українського населення.

Одначе оці надії вповні завели. Польські уряди і передтравневі і потравневі змагали до створення стану, який є запереченням тих наших передбачувань та надій.

Отже на північно-західних землях української національної території приступив уряд до творення з тамошнього населення громадян тим способом, що піддав своїй адміністрації православні церкви, парохії та парохіяльні маєтки, а вислід тої адміністрації очеркують осьтакі цифри: з загального числа 2.724 церков,

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. БЕРЕЗНЯ 1934.

МИРА ҐРУТЕНБЕРҐ.

ДОМАШНІ ІНТЕРЕСИ.

— Ерика — сказав чоловік до своєї жінки — я куплю тобі ту чудову вуальку до капелюха, про яку ти згадувала мені вчора, але за це мусиш мене виручити в одній справі...

— Щож таке? — спитала Ерика з недовірям.

— Дрібничка. Я умовився з Куртом завтра на 12-ту годину, а не можу відкликати цієї зустрічі. Він дуже гнівався би... буде чекати за мене. Ти мусиш піти за мене і виправдати мене як слід.

— Саме завтра... тоді, коли я маю зайнято ціле передполудне... Де ти з ним умовився?

— Перед оперою.

— Це дуже невигідне. А я маю орудки на другім кінці міста.

— Будь така добра... подумай, може тобі вдасться якось поділити свій час.

Ерика — дуже добра. Подумала і каже:

— Правду кажучи, я мушу перемінити всі свої „равде-ву", але чого я не зробилаб для тебе?... ти знаєш.

На другий день вернулась Ерика додому — вся втомлена, розбита, три години після звичайної обідової пори.

— Дуже важко працювала я нині на ту вуальку — вистогнала вона... — Ні своїх не чую. Це зовсім у твому роді... говориш про „дрібничку" і зовсім не подумаєш, яка це для мене страшна переміна цілоденного поділу години.

Не розумію — виправдувався чоловік — а хотів тільки...

— Ти ніколи цього не зрозумієш — відрубала вона йому. — Не умовляйся на інші зайнятя, коли ти не маєш часу! Яка мука! Девята година вранці і я вже на місті, щоб піти до фризієрки, на ондуляцію. Мене замовила вона на одинацяту, але я мусіла піти раніше, коли в 12-ій мусіла бути перед оперою... хотіла випередити інші пані. Але, розуміється, там уже сиділи інші і я не могла дочекатись черги. Щож я мала робити? Без зачіски не могла я вечором піти до театру. Отже взяла я авто, подумай собі — авто! тепер, коли ми мусимо так щадити. Поїхала до фризієра в центр. Щасливо попала на чергу. Він удвоє дорожчий, як моя фризієрка... Ага, чи ми маємо дома краплі на шлунок?

— Тобі недобре, моє золотко?

— Я певне зіпсувала собі шлунок при автоматичнім буфеті.

— Автоматичнім буфеті?

— Ти знаєш, яка я ощадна. Рахую кожний сотик.

— Домаж чекав за тебе обід..

— Чи я можу до четвертої години бігати з порожнім шлунком? Не маєш чого хвилюватись! Я купила собі дві зовсім звичайні булочки зі шинкою. Але я не терплю таких річей. Мусіла вступити до каварні і казала собі дати лікер на біль шлунка. Не можеш уявити собі, які вони ціни беруть за таку дрібничку. І само собою, не віщо не помагає. І так з тим болем мусіла я бігати аж до Маріяґільфер... нема, що не трамваєм... Крамниця є за самій горі.

— Яка крамниця?

— Но, ця з вуальками. Тепер не будеш зі мною сваритись і не заперечиш, що ти обіцяв мені вуальку за мою чемність.

— Добре, добре... але вуальку можна дістати в самім місті, не треба аж так далеко...

— Я так і знала! Коли хто такий марнотратний, як ти, то входить до першої крамниці з берегу... Я так не можу... мушу добре обдумати, коли, що і де купую. Зрештою сам бачиш, як я обраховую кожний сотик. Я купила собі брунатну вуальку, бо вона трохи дешевша від чорної. Але здається, що довго таки так не витримаю. Коли Кітті потребує нового капелюха, то іде до найкращого сальону моди, а я мушу літати аж на Йозефштад, щоби заощадити...

— Навіщож тобі знову нового капелюха?

— Як ти взагалі можеш питатись про такі справи?! Чейже ти розумієш, що не можу носити брунатної вуальки до чорного капелюха. Як мені в ньому?

— Чудово.

— А який він дешевий. Сам не вгадаєш — ні, навіть не пробуй. Цілий за 10 шилінґів!

— Разом зі шпилькою?

— Ти зовсім смішний. Шпилька мала на вітраві ціну 80 шилінґів. Але як я вмію торгуватись! Відступили мені за 23 шилінґів. Присягалися, що тратять на цьому.

— Ти не можеш ще тепер оцінити всього. Побачиш, коли вберу його до нової сукні.

— Нової сукні?!

— Це теж дурничка. Матерію купила я на випродажі, а моя кравчиня шиє мені такі речі за пів дурно. Зовсім гладкий фасон, такий як ти любиш. Єдина прикраса це чотирогранні ґудзики з дерева, найновіша париська мода. Я сказала купцеві, що я в театру і вони порахували мені дешевше для реклями, як для артистки. Дай мені олівця, нехай обрахую, скільки я нині заощадила.

— Маєш. Ага! Тепер скажи мені, що сказав Курт, коли тебе побачив?

— Курт? Як ти собі уявляєш?! То при тих усіх інтересах я могла що бігти під оперу? Я зовсім не розумію, як ти розділяєш свій час! За одно передполудне полагодити стільки справ.

Перекл. А. Б.

які істнували в часі, коли Польща на тій території обнимала владу, тепер 2.100 святинь служить релігійному культові громадян того віроісповідання, 238 улягло знищенню, або присвячено на інші цілі, напр. на школи, а 230 перемінено на римо-католицькі костели, вкінці 147 зовсім зачинено. Адміністраційна інтервенція з того приводу відбувалася способом просто згіршаючим, уживаючи драстичних засобів, так, що сцени, які там діялися, пригадували нам давно забуті історії релігійних воєн. Хто цим цікавиться та читав щоденники з того часу, міг сконстатувати, що такі особливі інтервенційні засоби мали місце напр. у Жабчу, луцького пов., в Посадові, томашівського пов., в Біщі, білгорайського повіту та в Бублі, білочідляського повіту.

В парі з тим відбувалося на цих землях насаджування культурних та освітніх станиць під гаслом повного сепарування їх від т. зв. сокальської границі. При чому пильновано, щоби якийнебудь вплив, що пересякав зпоза сокальського кордону, борони Боже, на ці терени не дістався.

Те саме діялося також і в кооперативній ділянці. Кооперативи були теж пильно ізольовані від львівського Ревізійного Союзу, з тою метою, щоби оці волиняки, поліщуки, холмщаки та мешканці Підляша не усвідомили собі, що вони належать до того самого племени, що й українці, які заселюють Галичину. Словом: діялося під гаслом регіоналізму, а регіоналізм оголошено навіть, як політичну програму державної адміністрації для Волині й інших північно-західних земель. Розуміється, з тим наміром, аби безумовно утруднити консолідацію українських земель.

Рівночасно на території Східної Галичини приступлено до уніфікації через звивання і касування вселюдних шкіл. Вислід того був такий, що коли в часі обняття влади Польщею було у Східній Галичині понад 3.500 шкіл з українською мовою навчання, то тепер можна їх нарахувати тільки 123. З нечисленних державних гімназій з українською мовою навчання, які істнували в Галичині, зачинено гімназію в Тернополі, а то ніби тому, що там ведено здогадно протидержавну діяльність. У світлі переводу карного процесу показалося, що ті заміти нестійні; одначе гімназії, всупереч заходам у тім напрямі, дотепер не реактивовано і здається, що вона не буде вже реактивована.

Зараз по обнятті адміністрації у Східній Галичині припинено самоврядування. Громадські ради, які ще були чинні, розвязані, і на місце рад настановлено комісарів. Комісарське правління тривало довгі роки, а коли вкінці порішено привернути самоврядування, то атрибути, що їх мали громадські ради, фактично скасовано. Громамадські ради в інтересі громадян, в міру фінансових спроможностей, жертвували деякі суми чи то на цілі культурні, чи господарські у формі субсидій для ріжних установ. Одначе тепер річ стоїть так, що громадські ради в тих великої ваги для них справах не мають ніякого голосу. Громадські буджети є тепер виєловом диктату повітового виділу, який з одного боку деякі позиції зовсім вичеркає, а з другого боку зовсім непередбачені ухвалою громадської ради позиції вставляє до буджету, так, що громадська рада є безсильна. Всякі жалоби і рекурси полишаються без успіху, бо погляди, якими кермуються повітові виділи при розглядання буджету, є висловом політичної програми влади, яка має беконечно рішати ці жалоби. Словом: право приймати ухвали і постанови у справах культурних потреб загалу мешканців громади фактично не істнує.

Самоврядування повітове зовсім скасовано. В повітовій раді мало заінтересоване населення лекший вплив на фінансову адміністрацію повіту та установ і фондів, якими орудував повітовий виділ. Це все припинилося, коли скасовано повітове самоврядування і на його місце встановлено комісарську управу.

(Далі буде.)

З ПОДОРОЖНІХ ВРАЖІНЬ.

Прага культурним осередком української еміграції. — Високий Педагогічний Інститут ім. Драгоманова. — Музей Визвольної Боротьби. — Історичний Кабінет і музей-архів у Тосканській Палаті.

Прага сама собою гарна і чепурна, розложена вона по обох берегах Велтави. Береги окуті в камінь. На Велтаві кілька гарно забудованих і украшених городами острозів. Літом вони мусять робити особливо приємне враження. Велтава широка. Її береги і обі частини міста возучені численними новими і старими мостами. Споміж мостів на перше місце під архитектурним й історичним оглядом вибивається міст Карла IV. Він окрашений різьбами і постументами. Вечорами прибережні вулиці роблять сильне враження, особливо на тлі плеса Велтави. Над берегом з одної сторони гордо підноситься до гори замок (давний королівський) званий по чеськи „Градчани" з величавим костелом св. Віта й окружаючими його старовинними будівлями. Замок став тепер осідком численних міністерств і резиденцією президента республики проф. д-ра Масарика.

На протилежному березі бачимо чеський народний театр, парлямент, університет, (фільософічний і правничий факультет), новий будинок міністерства торговлі і залізниць. У тій-же частині Праги є славний репрезентаційний чеський дім з рестораном і наварею, але він положений не над берегом.

Словом Прага робить якнайкраще враження як своїм зовнішнім виглядом так і ріжнородністю та красою своїх будівель. Прегарним є чеський національний музей при площі св. Вацлава. Напроти нього імпозантний памятник Вацлава, а далі за ним величезна площа, найбільше рухлива в Празі. Вона направду є не площею, а довгою широкою вулицею (проспектом). При вій богато наскрізь модерних будов. Деякі з них мають тільки залізо-бетонове обрамування, а фактично цілі вони зі скла. Таким є величезний будинок „Баті", що побудований у формі пасажу, який лучить дві вулиці.

Прага — великий культурний центр, не тільки чеський, але по війні і загальнославянський. Це місто молодої чехословацької республики стало по війні й осередком культурного життя й культурних аспірацій великої української еміграції. Ясно, що коли я найшовся в Празі, то не міг не зацікавитись культурною працею і станицями культурної та наукової творчости наших земляків-емігрантів. Про Український Вільний Університет та про наші відвідини в ньому я написав. Нині хочу поділитись моїми враженнями і спостереженнями з життя інших наших культурних установ у славній чехословацькій столиці.

Є в Празі Високий Педагогічний Інститут ім. М. Драгоманова. Він фактично як школа зліквідований ще в минулому 1933 р. Тепер істнує він як науково-дослідча установа, при чому давна його організація вповні збережена. Лишився весь професорський склад, а давні студенти можуть там докінчувати свої студії та добувати наукові ступні. Ректором Інституту є проф. д-р Василь Сімович (тепер на відпустці безплатній), проректором є проф. Л. Білецький. Професори дістають стипендії від міністерства закордонних справ у таких розмірах: професор 550 чеських корон у місяць, доцент 500, а лектор 400. Хто жонатий, дістає крім того 100 кч. на жінку. Хто має діти дістає ще додаткову 50 кч на кожну дитину. Це вистарчає ледви на вегетування. Інститут був незвичайно цінним набутком для української культури і тому дуже жалко, що він найшовся у стані ліквідації.

Окремо відвідали ми (я і пос. Макарушка) Музей Визвольної Боротьби України. Стрічали і приймали нас там директор музею проф Д. Антонович і приязні відвідувачі музею. Помічником проф. Антоновича в музейній праці є доцент Наріжний. Вони працюють для музею з посвятою. Цей музей заснований військовими колами української еміграції в 1925 р. Є це окреме статутове товариство. На чолі управи музею стоїть ректор Укр. Вільн. Університету проф. д-р Іван Горбачевський. Утримується музей зі збірок. Львину частину на його утримання дає ц. Лесюк з Америки. Його заходами поширюють тепер приміщення музею з трьох на шість кімнат. У часі наших відвідин це приміщення ремонтували. Музей ділиться на 4 відділи: політичний, військовий, еміграційний і культурний. Крім того є в музею окремий архів зложених і УСС. Музей видає неперіодичний орган „Вісти". У ньому зібрані великі культурні цінности. З року на рік він розростається.

Управа музею готовиться до вибудування окремого будинку під назвою „Український Дім", у якому найде відповідне приміщення музей і культурні українські установи в Празі. На будову переводиться загально-народню збірку. Площа під будинок є. Її дарувало місто Прага. Будинок коштуватиме 500 тисяч чеських корон. Досі зібрано коло сотні тисяч. Установа, як бачимо, незвичайно потрібна та корисна не тільки для еміграції, але для всього українського народу. Працю тієї установи треба щиро підтримати та подбати про те, щоби в Празі дійсно станув український будинок, у якому гуртувалась би вся без ріжниці українська національна еміграція.

Є в Празі ще Український Історичний Кабінет, при якому є музей-архів колишнього Українського Громадського Комітету, що на його чолі стояв пок. М. Шаповал. Ці установи мають приміщення у Тосканській Палаті на Градчанах. Опікується цим Кабінетом проф. Слявік, відомий приклонник українців. Він є головою Східньо-славянського Музею, в якому є відділи: російський, білоруський, грузинський, кубанський, азербейджанський та інші. Ми відвідали проф. Слявіка і провели з ним декілька гарних хвилин на милій розмові. Обдарував він нас своєю замітною працею про революцію на европейському Сході. Багато сторінок у тій публікації присвятив він українській революції.

В Українському Історичному Кабінеті працюють з великим запалом і посвятою пп. Обідний, що є і референтом музею-архіву, А. Животко і д-р Кобилянський. Двічі ми мали нагоду бути в їх варстатах праці та знайомитись з методикою і плянами роботи.

У тих самих льокалях найшла приміщення велика бібліотека Українського Соціольогічного Інституту, в якій працює проф. Г. Григоріїв. І з ним мали ми там ділову розмову.

Вас. Мудрий.

СПИСОК
управнених до участи
в першому і другому ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА"

(Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

291) о. Степан Онишкевич. 292) Іван Стецьків. 293) Іван Марків. 294) о. Іван Феднньский. 295) о. Василь Левицький. 296) о. Михайло Осадца. 297) Олекс. Пеленський. 298) о. Роман Зарицький. 299) о. Іван Прокопович. 300) Василь Фірман. 301) Д-р Степан Зарицький. 302) Осип Радзіміл. 303) Д-р Іван Стадник. 304) Д-р Василь Кушик. 305) о. Іван Хавалко. 306) Дмитро Зінко. 307) Д-р Адарій Жуковецький. 308) Йосиф Куліковський. 309) Волод. Менцінський. 310) М. Никифорук. 311) о. Іван Іванчук. 312) Григорій Казанівський. 313) Марія Підгайнова. 314) о. Василь Лозовий. 315) Читальня „Просвіти", Чернелів Руський. 316) о. Василь Навроцький. 317) Роман Петрицький. 318) о. Яків Тарнавський. 319) Повіт. Союз Кооператив, Тернопіль. 320) Іван Боднар. 321) Анна Залеська, Луцьк. 322) Повіт. Союз Кооператив, Збараж. 323) о. Михайло Світенький. 324) о. Петро Голинський. 325) І. Мануляк. 326) Григорій Судомир. 327) о. Іван Прийма. 328) о. Никола Булик. 329) Волод. Свистун. 330) о. Іван Жарський. 331) Павло Мудрик. 332) Софрон Добрянський. 333) Д-р Осип Галущак. 334) о. Т. Атаманюк. 335) Д-р Роман Марковський. 336) о. Сильв. Калиневич. 337) о. Вас. Ворснюк. 338) Чит. „Просвіти", Озірна. 339) Михайло Скорода. 340) Д-р Арсен Тригубчак. 341) Іван Гаврилів. 342) о. Степан Мохнацький. 343) Михайло Туркевич. 344) Д-р Микола Фуртак. 345) Ф. Біликівна. 346) Д-р Михайло Мельник. 347) о. Іван Березинський. 348) Д-р Іван Тягнибок. 349) о. Степан Вонс. 350) о. Петро Казанівський. 351) о. Михайло Юхнович. 352) о. Степан Весоловський. 353) Теодор Мельничук. 354) Григорій Кісь. 355) Василь Боднарук. 356) Григорій Лилик. 357) Евген Градюк. 358) Ірина Соколова. 359) Іван Лущейко. 360) Софія Тимкевич. 361) Гонората Богорська. 362) о. Антін Макар. 363) о. Іван Яцевський. 364) о. Василь Фартух. 365) о. Матвій Павлюк. 366) Теофіль Рибачевський. 367) о. Северин Метелля. 368 Кооперативний Банк. Почаїв. 369) Олекс. Довбенко. 370) Теофіль Лішкевич.

(Дальший виказ в чергових числах.)

Чехи заговорять про поляків, як ніколи.

ТЕШИН, 5. III. ПАТ. Чеська Матіца Школьска, легіонарі й ін. чеські організації скликали на 11. ц. м. велике протестаційне віче до Тешина. Представники тих організацій говоритимуть на тему польсько-чеських взаємин в останньому часі. Чеська преса заповідає, що на цьому вічу впадуть слова, яких з огляду на політичну дисципліну під адресою поляків давно не вживали. Серед поляків, що живуть у ЧСР, велике затривоження.

Pro domo sua.

Троха полєміки і троха спогадів у відповідь на один напад „Хліборобського Шляху".

1. НАПАСТЬ

У „Ділі" з 19. II. ц. р. була поміщена замітка про б. гетьмана п. П. Скоропадського у звязку з його участю в балю московської еміграції в Берліні. Замітка була написана на основі опису цього балю, опублікованого на сторінках берлінського часопису „Бертінер Цайтунг ам Міттаг". До опису додано там ілюстрацію на якій фігурує і п. Скоропадський. Замітка „Діла" про цей баль вивела з рівноваги львівський тижневик „Хліборобський Шлях". І ось у ч. 8. з дня 25. лютого ц. р. „Хліборобський Шлях" оголосив статтю під вимовним заголовком „Систематична кампанія „Діла" проти гетьмана Павла". У ній автор зацитував цілу замітку „Діла", а потім подав до неї свій коментар. Цей коментар ми частинно зацитуємо. В ньому читаємо:

„Колиб навіть ця вістка не була видумкою, то редакція „Діла", поміщуючи її, довершила „нельокального (! — чуєте? — прим. склад.) вчинку. Бо щоби мати оправдання „містити таку вістку з очевидною ціллю пошкодити Гетьманові, на те треба б передусім ствердити, як поводилися деякі українські „демократи" супроти Гетьмана, коли він брав участь у різних українських імпрезах. Зазначуємо, що хамство українських „демократів" у поведінці супроти українського Гетьмана перевищило все, що можна собі уявити. Це хамство не кінчиться навіть підчас загально-українських релігійних торжеств, у яких брав участь синьоволосий Гетьман.

„Але підім далі. Допустім, що для редактора нашого „репрезентативного" часопису навіть ці численні хами були героями та елегантами, то ще й тоді треба б мати лице, щоб вимагати від старшої поважної людини зірвання всіх його особистих і товариських взаємин, які він мав від своєї молодости. До цього треба додати, що в даним випадку ці взаємини торкаються зовсім неполітичної особи.

„За всі ті і ти подібні атаки, котрі вже віддавна стали системою, відповідає, очевидно, ніхто інший, а тільки головний редактор „Діла", бо саме він завів цю систему. Се пан Василь Мудрий".

Далі говориться в статті про те, що „Діло", мовляв, „лишило" честь пок. Ст. Томашівського, а редактор не хотів „добровільно поміщати жадного спростування". Словом, редактор „Діла" змагає буцім-то до того, щоби „в українській суспільності знищити всякий авторитет".

Тепер нехай мені буде вільно на беріжку зацитованого висловити кілька думок.

Передовсім ніколи ні „Діло", ні його головний редактор, ні навіть „хамство українських демократів" не вимагали і тепер не вимагають від п. Павла Скоропадського „зірвання всіх його особистих і товариських взаємин, які він мав від своєї молодости". Далі, якщо справа з тими звязками в порядку, то чому „Хліборобський Шлях" твердить, що буцім-то сама згадка про ці звязки може бути для п. Скоропадського шкідливою? Коли п. Скоропадський не криється з тими звязками у Берліні і коли про них свобідно пише німецька преса, то чому про них не малаб писати і відповідно їх насвітлювати українська преса? Зокремаж орган п. Скоропадського у Львові „Хліборобський Шлях" повинен би радше тішитись тим, що про звязки його протектора пишуть, ніж за це обурюватись. Але річ у тому, що й для „Хліборобського Шляху" ці звязки, видно, не дуже вигідні, коли він намагається їх аж так навмисно затемнювати і затирати. І саме тому, що в „Ділі" була вістка про ті звязки, то „Хліборобський Шлях", орган найвищої української „аристократії", так дуже розсердився. Видно, що „Хліборобський Шлях" є приклонником та визнавцем виключно тільки таємної дипльоматії. Українське громадянство не дозволено знати про те, що робить і як та з ким підтримує звязки „український Гетьман".

Я думаю трошки інакше як „Хліборобський Шлях" і вважаю необхідним інформувати українське громадянство про все, що має якенебудь відношення до українського життя, а в тім і про звязки п. Скоропадського з російською політичною еміграцією. Думаю, що як згадка в німецькому щоденнику про участь п. Скоропадського в російському балю не нарушила нічим його авторитету для „Хліборобського Шляху", так само не могла цього авторитету нічим нарушити й йому пошкодити згадка про це в демократичному українському „Ділі".

Колиж автор статті у „Хліборобському Шляху" так не по аристократичному, але просто по простацькому вважає всю вину за участь п. Скоропадського у російському балю на „хамство" української демократії, то він тим самим робить медвежу прислугу своєму гетьманові, бо логічно осуджує його вчинок і крім того дає доказ, що не належить не то до „аристократії", і навіть не до поміщених до необхідності неофітів, а до простих хамів.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шальні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі тканини
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

2. INDE IRA?

Але правдиве джерело гніву „Хліборобського Шляху" на „Діло" і зокрема на мене не в тому. Воно криється де інде. І тут я мушу вийти у ділянку спогадів. Теорієм ідеольогії українського монархізму є, як відомо, пок. Вячеслав Липинський. Він своєю працею не тільки угрунтував ідеольогію українського монархізму, але й для її потреб реабілітував в очах українських монархістів б. гетьмана П. Скоропадського та підніс його на еміграції на педестал монарха. Тимчасом практичне життя і деякі політичні потягнення п. Скоропадського переконали пок. В. Липинського що П. Скоропадський не доріс до своєї ролі. І пок. Липинський рішився розвінчати п. Скоропадського та стягнути його з того педесталу, на який його вивів. Я особисто жив з пок. В. Липинським у добрих взаєминах. Високо я його цінив. І хоч ми були політичними противниками, то я ніколи не відмовляв йому в „Ділі" місця на його статті, навіть такі які суперечили ідеольогії „Діла". В таких випадках я давав до статтей пок. В. Липинського редакційну замітку, що публікую їх на виключну його відповідальність і що редакція з його думками не погоджується. На такі замітки погоджувався все і пок. Липинський.

У 1930 р. в часі мого довшого побуту в Відні запросив мене до себе пок. В. Липинський. Там говорили ми зі собою два дні, на всякі політичні теми. Там він розповів мені докладно про діяльність п. Скоропадського і про свій конфлікт із ним. Там він відчитав мені і проект статтей, що мали розвінчати п. Скоропадського. Просив мене, щоби я їх надрукував у „Ділі". Я погодився. Просив тільки передати малі поправки. Він на це згодився. Коли я вернув до Львова п. Липинський прислав мені ці статті. Я їх опублікував.

Статті поставили на ноги всіх приклонників п. Скоропадського. Вони рішили за всяку ціну „розправитись" за ці статті з п. В. Липинським. І тому пропустили передовсім „штурм" на мене. Засипали мене спростуваннями. Кожне з тих спростувань доказувало, що цих статтей п. В. Липинського не можна брати поважно, бо він писав їх у невідповідальному стані. А пок. В. Липинський хофував на груди, не на голову. Якщо я був би всі ці спростування видрукував, то в них пок. В. Липинський був би напевно сконав до місяця. Ці „спростування" булиб для нього страшні.

Тоді я рішив за ніяку ціну не пустити на сторінки „Діла" ні одної статті, ні одного спростування проти В. Липинського, щоби не затроювати йому життя.

3. ХТО СТОЯВ НА СТОРОЖІ АВТОРИТЕТУ?

Таким чином тоді, я, політичний противник В. Липинського, стояв на сторожі його авторитету як ідеольога українського монархізму і на сторожі життя пок. В. Липинського. А ті, яким він дав ідеольогію, яких зорганізував, яких організаційно та ідейно сцементував, вели зі мною боротьбу за те, щоби його обезчестити на сторінках „Діла". У справі вміщення тих численних спростувань на статті В. Липинського інтервеніювало в мене багато менше й більше лидатних монархістів, інтервеніював і теперішній резидент п. Скоропадського у Львові, редактор „Хліборобського Шляху" п. І. Гладилович. Мені грозили тоді члени камарилі п. Скоропадського судом, насилали до мене адвокатів, писали ординарні листи до ріжних краєвих впливових чинників, щоби ті мене примусили дати їм змогу знищити В. Липинського, але всі ці заходи закінчилися нічим. Я на сторінки „Діла" нічого не впустив такого, що підривалоб авторитет В. Липинського або ображувало його на прикрощі.

Коли В. Липинський по році і пів помер, тоді ніхто вже більше не намагався „простувати" його статтей. І всі т. зв. ванзейці, беззастережні приклонники політики „неполітичного" п. Скоропадського почали проливати сльози по втраті свого ідеольога, почали його „канонізувати". Перед смертю напосілись були його знищити при допомозі „Діла".

Отже хто боронив тоді авторитету В. Липинського? Змобілізовані члени камарилі п. Скоропадського? Пан редактор „Хліборобського Шляху" і тепер залюбки цитує В. Липинського, але про все те, як то проти нього і його товаришів доводилось саме мені боронити авторитету того самого Липинського — він мовчить. Отже пани гетьманці з окруження п. Скоропадського не вміли поцінувати навіть свого власного найбільшого авторитету, то яке моральне право вони мають закидувати в „Хліборобському Шляху" мені те, що я, мовляв, у „Ділі" нищу авторитети в суспільности.

Факт, що православний п. Скоропадський є авторитетом для католицького монархіста п. Івана Гладиловича хіба нікого не переконає, що він мусить бути авторитетом для мене, що не маю нічого спільного з монархізмом.

А тепер дещо про пок. Ст. Томашівського. „Діло" під моїм проводом ніколи не нищило авторитету Ст. Томашівського як історика і дослідника, але „Діло" поборювало С. Томашівського як політика в тому часі, коли він допустився політичної похибки зі становища „Діла". Неправда, що „Діло" не хотіло містити добровільно спростувань п. С. Томашівського. Пок. Томашівський сам не хотів вносити зі спростуваннями ні пояснення для „Діла", а зате хотів, щоби редакція відкликала те, що про його політичний виступ написала. А не було неможливе і ніким неоправдане. Зрештою про пок. С. Томашівського в свому часі я напишу більше і вивчю деякі його справи. Нині про це писати передчасно. Про нього маю я деякі матеріяли і від пок. В. Липинського.

Зазначу тільки, що саме пок. С. Томашівський був у нашому житті тим, який нищив авторитети, де міг і як міг. І про те в свому часі напишемо.

4. ОСОБИСТИЙ НАПАД.

Тепер перейдімо до ще одної цікавої справи, якщо порушив „Хліборобський Шлях" у цитованій вище статті. Під кінець своїх міркувань автор статті „Систематична кампанія „Діла" проти гетьмана Павла" пише таке:

„І хто це робить? Пан Василь Мудрий, котрого в органі його тодішнього партійного товариша, а саме в „Новім Часі" названо як того, що оферував свої послуги більшовикам, але ті не прийняли його на редактора. Тоді щойно він (Мудрий) спинився в „Ділі" і, як знаємо, все ще довший час відвідував більшовицьке посольство".

Те, що тут написане є витвором якоїсь хворобливої уяви, або отечем злоби ненормальної людини.

Передовсім у „Ділі" я почав працювати тоді, коли в Польщі взагалі ще не було більшовицького посольства. Тим самим не міг я ніким більшовикам оферувати своїх редакторських послуг. Крім того я взагалі ніколи ніяких своїх послуг більшовикам не пропонував. Отже ця вістка „Хліборобського Шляху" є звичайною злобною брехнею і наклепом. Оскільки мені память допонсує, то в „Новому Часі" ніколи не було замітки такого змісту. Від перших днів повстання УНДО я належав у партії до тих, які послідовно і без перерви поборювали більшовикофільство і радянофільство як на терені партії, так і поза нею. Це дуже добре знає й той мій будущий партійний товариш, на якого посередньо ніби покликується автор обговорюваної статті у „Хліборобському Шляху". У більшовицькому посольстві в взагалі ніколи в мому житті не був і не міг бути, бо це посольство є в Варшаві, а в тій столиці я теж з роду ще не був.

Та я маю враження, що тут помішалися редакторові „Хліб. Шляху" поняття. Він мабуть думав про львівський більшовицький консулят, а не про посольство, але написав „посольство". Отже так, у більшовицькому консуляті я був тричі у 1929 р. з титулу свого становища. Про це знав провід моєї партії і знали мої товариші праці. Крім того бував я двічі й в чеському та в австрійському консуляті. І буватиму, як зайде цього потреба.

Але якби п. редактор „Хліборобського Шляху" знав, скільки менше і більше видатних і відповідальних більшовиків, москалів і українців і навіть білорусів пересунулось через мій редакційний кабінет, то йому очі раптовне покрились би більмом з надмірного злагодження. Крім того треба знати, що крім Вас, пане Іване Гладиловичу, просувались через цей кабінет ще й інші видатніші від Вас українські монархісти. Пересувались і поляки й німці й чехи й литовці й англійці і навіть французи й американці. Були це переважно журналісти або політичні діячі. Я їх приймав й вів з ними інформаційні розмови. І якщо чужинці а в тім і більшовики будуть мене далі відвідувати в мому редакційному кабінеті, то я буду з ними говорити і не поможе на те нічого, ні злоба, ні злість, ні пересердя п. редактора „Хліборобського Шляху".

5. „ХЛІБОРОБСЬКИЙ ШЛЯХ".

Від коли „Хліборобський Шлях" став тижневиком, від тоді почав котитися до рівня брукового орґанчика, що полює на нездорові т. зв. сензації з українського життя. Він став передовсім тереном, на якому берлінський т. зв. гетьманський центр робить політичні порахунки зі своїми берлінськими українськими противниками. При тих порахунках виволікає він на сторінки „Хліборобського Шляху" навіть приватні справи своїх противників, вмішує до них посторонніх людей, як голову УНДО і деяких послів з УНДО та нападає на право і ліво на честь і добре імя людей, які не хочуть визнавати гетьманом п. Скоропадського. Вуличні випади й вулична лайка — ось що характеризує „публіцистику" теперішнього „Хліборобського Шляху". Редагує цей орган гетьманців, як сказано, п. Іван Гладилович. Хтож він такий?

Кажуть, що він має за собою велике католицьке минуле, кажуть, що дуже годити своє католицтво зі сліпою вірою в історичну місію „гетьмана" Павла Скоропадського, якого приналежність до масонів по нинішний день належно не висвітлена з його боку.

6. ПРО ЧОЛО РЕДАКТОРА „ХЛІБОРОБСЬКОГО ШЛЯХУ".

Пан редактор „Хліборобського Шляху", що так „переконано" зневажує тепер „Діло" й мене, заходив чомусь свого часу до мене на „дружню" розмову та по пораду в справі того, чи йому перепрошувати прилюдно д-ра О. Назарука чи ні. Чомуж він це робив, коли вважав мене аж шкідником українського народу? А таким уже й тоді він мене вважав, бо я не хотів містити спростувань на статті пок. В. Липинського.

Крім того п. Іван Гладилович недавно перед моїм виїздом за кордон приходив до мене до Редакції і просив, щоби дати в „Ділі" замітку про конфіскату „Хліборобського Шляху". Я йому це зробив, не зважаючи на те, що він вже нападав у „Хліборобському

Шляху" на „Діло". Але яке чоло має цей пан редактор, коли він йде до такого шкідника в українській суспільности як я і має відвагу просити його якнебудь присяг?!

З такого поступовання п. І. Гладиловича треба хіба робити один висновок, а саме, що він взагалі не хоче мати ніякого чола і що він хіба повновні здає собі справу з того, що робить. Те, що він зробив в обговорюваній статті я вважаю журналістичним бандитизмом і на тому кінчу цеську полемічну з тим паном.

7. ГАЗЕТНИЙ „СМОК" З „ГАЗЕТИ ПОРАННОЇ".

Львівська „Газета Поранна", орган не знати якої ідеї, ні то жидівської, ні то польської, з приємністю зацитувала цілу описану „сензацію" з „Хліборобського Шляху". Вона радується тією „сензацією" більше як новоодобутими для неї жидами. Самозрозуміло, що „смок" з тієї газети, який вибирає такі „сензації" з українських газет, був би дуже радий, якби українці не тільки сварились між собою, але себе взаїмно винищували. Всякі внутрішні непорозуміння між українцями він вважає великим успіхом для відомої політики і політиків. Але нехай тими сумними мавцями надто не радується, бо може перерахуватись. В усіх українців ще живе національна і племінна солідарність і хоч вони можуть між собою навіть сваритись, то в обличчі національної небезпеки чи загрози нічевно зуміють зєднатися в одну суцільну силу без огляду на внутрішні непорозуміння.

Вас. Мудрий.

Саботаж на літаках.

ФОРТ ЛЕВЕНКУРТ СТ. КЕНЗАС, 5. 3. ПАТ. Невідомі злочинці підложили під ангари на тутешньому летунському майдані бомбу, що спричинила вибух і пожежу. Вогонь знищив 10 літаків, ангари та лябораторії. Догадуються, що це пересторога на адресу Рузвельта, який наказав слідство у справі саботажів на військових літаках, що з мотом страйку обслуговують летунські почтові лінії.

Найшли рештки літака й тіла летунів.

КАЗАБЛЯНКА, 5. 3. ПАТ. Біля Кольомб Бечар найшли рештки літака та тіла летунів із аероклюбу Фляндрії, Колета та президента того клюбу Гіета. Летуни ті, що згинули трагічною смертю летіли понад Сагарою. Від трьох днів не було про них ніяких вісток. Рештки літака та тіла летунів віднайшла рятункова виправа, що вибралася з Фезу.

У Німеччині віднайшли летуна.

У французьких спортових колах велику радість викликала вістка, що віднайдено славного летуна Костеса. Як відомо, Костес відлетів у суботу пополудні до Копенгагену та по дорозі пропав. Згідно з одержаними вістками летун сьогоднішньої ночі осів у Мінстері в Німеччині. Летун збився з дороги, бо була велика мряка.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-на **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ**

55/53 **Боґнів ч. 4.** 25—180

Загадочні літаки чи привиди?

СТОКГОЛЬМ, 5. 3. ПАТ. У звязку з впертими чутками, що над північною Швецією кружляють загадочні літаки, військова влада видала відповідні зарядження, щоби вияснити справу. Від кількох днів 24 військові літаки робили пошукування в тих околицях. Лети відбувалися нераз у дуже тяжких атмосферичних умовинах, одначе пошукування були безуспішні. В летунських колах думають, що вістки про загадочні літаки це витвір галюцинації, якій піддалися люди, які впевняють, що чули гуркіт моторів і бачили ясні точки, які порушувалися по небі.

—o—

Небезпека війни в Европі й Азії.

МОСКВА, ПАТ. У звязку з американськими предложеннями заключити загальний пакт неагресії „Ізвестія" підкреслюють, що предложення ті доказують, що Вашинґтон дає собі справу з небезпеки війни в Европі й Азії. Це тимбільше небезпеки війни в Европі й Азії. Це тимбільше грізне, що можливе є збільшення збросвь і числа німецької армії. Нема сумніву, що дозброєння Німеччини змінить відношення сил в Европі, а це відібється та потягне за собою загальні перегони збросвь усієї Европи.

Туберкульоза є теж професійною недугою. Пил, отруйні гази, вогкі, темні і лихо провітрювані варстати праці, вігнута постава тіла робітника сприяють захоруванню на туберкульозу.

Українське Гігієнічне Товариство у Львові.

Нині йдемо на **„ТОВАРІЩА"** **завтра** йдемо на **„РОДИНУ"**
ОЦЕ РОЗМОВИ ЦІЛОГО ЛЬВОВА.
на **„ТОВАРІЩА"** йдемо **нині**
йдемо на **„РОДИНУ"** **завтра**

Валика протибільшовицька демонстрація в Харбіні.

„Манджурський Вістник" повідомляє: У вівторок 23. січня відбулися в Харбіні величезні демонстрації манджурського і японського населення проти управи північно-манджурської залізниці, що опинилася в руках більшовиків і веде спеціяльно ворожу політику проти населення м. Харбіну, зокрема є станицею більшовицької пропаганди. В суботу 27. ц. м. відбулася друга такаж демонстрація, в якій взяли участь українці, вірмени, грузини, турки-татари, жиди й москалі. Проводив тією демонстрацією „Керовничий комітет", обраний на спеціяльних зборах представників громадських установ. Місцем збірки всіх демонструючих назначено площу перед редакцією „Харбінський Час."

Українці збиралися в год. 8. ранку в Українському Домі, який недавно передали японці в їх управу. Всі учасники демонстрації дістали від свого протестаційного комітету жовто-блакитні повязки з печатками тогож комітету. В год. 9.15 вийшли всі з Дому та подалися під редакцію „Харбінського Часу", де всі організації мали зустрінутись. День був ясний і теплий.

У першому ряді походу несли чудовий шовковий український прапор, за ним пятками йшли українці, члени Українського Нац. Союзу Емігрантів, Української Нац. Громади й інших організацій. В поході несли плякати, на яких були написи: „Де совіти, там смерть і голод", „Геть грабіжників-комуністів з півн.-манджурської залізниці!", „Єднайтесь проси совітів", „Геть червоних катів!" і т. д. Український Союз Емігрантів дістав, як було заздалегідь устійнено, друге місце у поході і там ставали всі українці, яких у тій демонстрації взяло участь кількасот.

В 10. год. весь величавий похід напрямувався вулицями Пристані до Нового Міста і за годину дійшов під будинок управи півн.-манджурської залізниці. Тут окрема делеґація мала передати свій меморіял совітському членові управи, але той утік і делеґацію приймив голова управи Лі-Шаоґен. Такий сам меморіял передала делеґація і представникові Манджу-Го при цій управі, після чого похід відспівавши національний гимн, розвязався.

Перший від 15 літ публичний виступ українців на вулицях Харбіна, що демонстрував їх національну солідарність, викликав у місті велике і надзвичайне враження.

Дольфус на вічу.

ВІДЕНЬ, 5. 3. ПАТ. На зборах патріотичного фронту в Філях у Каринтії канцлер Дольфус, витаний овацийно великими масами, виголосив довшу промову. Ствердив глибоку духову переміну, яка наступила в австрійському народі м. р., опісля перейшов до зясування подій з ост. тижнів. Зазначив, що не будучи бруталяним, зуміє бути безоглядним і твердим, коли йде про запевнення народові спокою та порядку. Радикальні кліки провідників соціялістичної партії здавна підготовляли виступи, що скорше чи пізніше булиб довели до громадянської війни, хоч більшість робітничих мас не хотіла мати з тим нічого спільного. Наша оборонна боротьба, відмітив канцлер, не йшла ніколи й не піде ніколи проти робітників, а йшла проти клік марксівських провідників та фальшивих доктрин, що годували робітничі маси оманними надіями. Ті, що відкинули гасло страйку і разом з патріотично настроєним населенням перешкодили вибухові катастрофи в нашій країні, причинилися до вдержання Австрії на віки. Витаючи в імені уряду і селянських мас геройську робітничу масу, як необхідний суспільний шар, канцлер заповів, що в найближчому часі будуть видані розпорядки, якими буде створене професійне обєднання австрійських робітників і воно буде одиноким представником інтересів тих мас. Поруч Палати Праці, зазначив канцлер дальше, змагає він до вдержання економічних робітничих організацій і кооператив, але всюди мусітиме виникути політика. Канцлер заповів дальше, що в найближчому тижні дістане Австрія нову конституцію, якої одначе не введуть цілої в життя, бо справжня органічна розбудова станово-суспільного життя вимагає часу й конечної перехідної конституції. Маю надію, заявив канцлер, що створимо в нашій країні форми, які будуть зразком для інших, більших територій. Тому теж хочемо втримати волю й незалежність Австрії. Ствердивши, що в боротьбі за справжню волю країни зустрівся австрійський уряд в цілому світі з численними доказами приязни й симпатії, канцлер відмітив, що в боку Австрії не було ніколи причин до загострення взаємин з Німеччиною, бо Австрія займала завжди тільки оборонну позицію.

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Дві наради УНДО в Косові.

Дня 21. лютого ц. р. відбулася в Косові довірочна нарада делеґатів повіту, а опісля тогож самого дня міщанська нарада. На повітову нараду, хоч була сильна сніжна буря, явилось біля 50 делеґатів з 12 громад косівського судового повіту. **Посол Чукур** пояснив зібраним новий самоуправний закон та виборчий регулямін, який обвязував підчас виборів на Волині. Про зацікавлення зібраних громадськими виборами свідчили численні запити, на які давав відповіді посол. Зібрані порушували також справу безробіття, нужди й голоду, що цього року навістив Гуцульщину. „Запомог не домагаємось — говорили гуцули, — а дешевого збіжа на прожиток та на весну на насіння." Тимчасом деякі селяни дістають кукурудзу по дешевій ціні, але тільки ті, що вписуються в члени „кулка рольничого". Зібрані постановили вислати з кожної громади делеґацію до староства з домаганням приділити голодуючому населенню гір збіжа по дешевій ціні.

На другу нараду зібралося дуже численно міщанство цілого Косова. В Косові ще не було виборів до міської ради і не відомо, коли вони відбудуться. Тому посол **Чукур** пояснив зібраним новий самоуправний закон і виборчу ординацію до міських рад. Зібрані постановили заложити Організацію Українців міста Косова та в свій час попросити до Косова посла д-ра Біляка з відповідним рефератом.

По обох нарадах відбулося **засідання місцевої управи Українського Національно-Демократичного Обєднання,** на якому посол Чукур обговорив організаційні справи та підкреслив, що Українське Національно-Демократичне Обєднання накладає на своїх членів великі обовязки у праці за кращу долю українського народу.

Плян робіт на терені львівського воєвідства.

З Фонду Праці й Інвестиційного Фонду вічеться з весною ц. р. ряд робіт на дорогах львівського воєвідства. Ці роботи проходитимуть перш за все на відтинках Перемишль—Журавиця, Львів—Жовква—Рава Руська, Ярослав—Переворськ—Лапцут—Ряшів, Кристинопіль—Бела, Львів—Камінка Струмилова і на них призначено 500 тис. зол. Міністерство хліборобства переводитиме реґуляцію Полтви в районі Борщович та роботи над Тисьменицею біля Дрогобича й Борислава. Далі обваловуватимуть долини Вісли на терені львівського воєвідства й осушуватимуть великі багна здовж давнього корита Гнилого. В перемиській окрузі поглиблюватимуть Бучачський канал. На ці роботи призначено 800 тис. зол. В межах загальної програми буде переводити Львів розбудову горішньої частини Янівської вулиці та II поперечок вбік городецької, на що маґістрат Львова дістав 600 тис. зол., зокрема на Замарстинові будуватимуть великий купелевий став коштом 150 тис. зол. та розбудовуватимуть коштом других 150 тис. зол. електричну сітку на північ і захід від Львова, так що підльвівські села повинні вже цього року мати електричне освітлення. Перемиський маґістрат дістав 160 тис. зол. на розбудову каналізації в цьому місті а Сянік 100 тис. зол. на будову водопроводів.

При згаданих роботах найде працю більш десять тисяч людей.

Вирятували залогу „Челюскіна".

МОСКВА, 5. 3. ПАТ. В Москві дістали радіотелеграму від пасажирів з криголому „Челюскін", підписану кпт. Шмітом, який повідомляє, що 5. ц. м. при 40 ступневому морозі літак АНТ 4 вилетів з Куеллен, доїхав до криги, на якій вони були і забравши 10 жінок та 2 дітей, перевіз їх до Куеллен. В таборі залишилося ще 84 мужчин, а якщо погода буде дальше добра, літак вестиме свою акцію дальше.

У найближчих днях має з Аляски виїхати рятункова експедиція, зложена з літаків під пров. летунів Лівоневського і Слепнева та ще один гурт, яким керує полярний дослідник Ушаков і який співпрацює з американським Т-вом Панамерікен Ервіс. У Ном стоїть готов до старту літак, що має міцний мотор і може перебути простір Ном—табор залоги за три години.

Крім цього судна „Смоленськ" з 7 літаками на поладі та „Сталінград" з 2 літаками виїхали 28. лютого з Владивостока і Петропавловська на Камчатку і підходять до проливу Берінґа.

Летун Водоплянов буде старатися дістатись до нещасних з Хабаровська через північ.-східню Сибір.

На випадок, якби рятункова акція затягалася дальше, викінчують у Ленінградських доках у приспішеному темпі криголоми „Красін" і „Ліде".

Радіові новини.

ЧОГО НЕ ПЕРЕДБАЧАВ ЕЙФЕЛЬ.

Знаменитий колись французький конструктор, творець вежі, збудованої в Парижі в 1900 р., не передбачав того значіння, яке матиме його твір у теперішній час для публичної служби. Не передбачав він, що маленький будинок на найвищому поверсі вежі буде призначений на пресову агенцію, що розсилає на радіових хвилях відомості, конечні для французької фльоти і для французького війська в Мароко.

КОНФЕРЕНЦІЯ РАДІОВОЇ УНІЇ В ЛЬОНДОНІ.

З огляду на ще незакінчену справу впорядкуваня твір у теперішній час для публичної служчуть до Льондону на 12. VI. ц. р. конференцію Міжнародньої Радіофонічної Унії, яка потриває до 20 VI.

ЦЕРКВА НА ВОДІ.

Голяндці, які спромоглися видерти від моря майже третю частину своєї території в Европі, не забувають також і про культурні потреби численних земляків, які більшу частину свого життя проводять на морі, а саме про рибалок і моряків. За голяндськими рибальчими човнами їздить від давна пароплав „Надія". Це є човен, що виконує багато завдань: морської ліхтарні на воді, рятункової стації, шпиталь, школи, а навіть кіна. Тепер човен поширив ще свою діяльність, завдяки інсталяції на ньому короткохвильної висильної стації з правдивою студією, з якої трансмітують богослуження і проповіді в свята, які приймають рибальчі човни на свої голосники.

МАРКОНІ КОКЕТУЄ ПОТВОРУ В ШОТЛЯНДІЇ.

Потвора в шотляндській затоці не дає спокою навіть такій поважній науковій та промисловій організації, якою є „Компанія Марконі". Марконі організував правдиву наукову експедицію до озера, де нібн знаходиться потвора. Ця експедиція засоблена в гидрофони, які коли їх спустять до води, мають усталити... довжину радіової хвилі, на якій осцилює потвора.

СПІКЕР, ЯКИЙ ВАЖИТЬ 1000 КІЛЬО.

Совітський уряд спровадив з Америки спікера, засяг голосу, котрого має поширюватись навколо 50 км. „Спікер", що важить 1000 кільо, буде заінстальований на одним з більших совітських літаків, призначених для пропаганди і висилки урядових відомостей. Очевидно, це тут про так зв. „людспікера", або голосникову інсталяцію нового типу.

ВІДНАЙДЕНИЙ ЛЮКСЕМБУРҐ.

Радіостація в Люксембурзі нарешті усійнила свої трансмісії на хвилі 1.442 — спільній з хвилею совітської радіостації в Мінську. Одначе здається, що тут введуть іще малу поправку: Люксембурґ, що висилає від недавна з великою силою 200 клвт., перейде на трохи довшу хвилю. В кожному разі, стація, яка причиняла багато клопоту радіослухачам на Заході Европи, перестала бути „дикою".

ОБЧИСЛЕННЯ

радіоабонентів виказало, що на 1. лютого було їх 322.966, що означає зріст на 11.679 за місяць, бо стан на 1. січня був 311.287 радіоабонентів.

Товари блаватні | вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни. Львів, Ринок ч. 29. Телефон 25-55.
7153 6—180

Вирятували і рибалок.

МОСКВА, 5. 3. ПАТ. Майже всіх рибалок, що находилися на відірваній ледяній плиті на Каспійському Морі, врятували. Летун Брагін привіз на суші 3 останніх рибалок, що вже місяць були на леді.

Вже небаром реституц'я Габсбурґів.

БУДАПЕШТ, 5. 3. ПАТ. Урядова „Фуґет Ленішет" приносить із Відня сензаційну вістку, що не зважаючи на успокоюючі заяви політичних кол, видадуть у найближчому часі конвертові зарядження для переведення реституції Габсбурґів. Зарядження будуть ділитися на 4 етапи: 1) уневажнення детронізаційного закону, 2) спровадження тлінних останків цісаря Карла, 3) дозвіл на побут в Австрії ціс. Зиті й архикн. Отонові, 4) спроба посадити Отона на престолі.

Повища акція відбувається на основі порозуміння між австрійськими й мадярськими леґітимістами та архикн. Отоном.

—o—

НОВИНКИ

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 11-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 51-100

— **Черевики** жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття **„Комета"** Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого." 68/53 5-45

— **Хочете їсти здорові дешеві обіди:** Ідіть: вул. Асника 6, партер, праворуч. 1196

— **Чергова** покаркавалова (остання) **Перфекція** в школі Т. Витвицького (Нар. Дім) відбудеться в четвер 8. III. в год. 6.30 веч. 1198

— **Краківські українські товариства** влаштовують дня 11. ц. м. в салі Больонського в Ринку концерт нашої співачки Марії Сокіл і Антона Рудницького. Початок в год. 8. веч. Зголошення по білети приймає „Просвіта", Ягайлонська 10.

— **Припинення залізничого руху.** Окружна дирекція залізниць у Станиславові повідомляє: З причини замалого заповнення здержується з 11. березня ц. р. рух поїздів ч. 3123 і 3124 між Станиславовом і Ворохтою (поїзд ч. 3123 Станиславів, відїзд 3.25, Ворохта, приїзд 6.10; поїзд ч. 3124 Ворохта відїзд 7.26, Станиславів приїзд 9.44). Згадані поїзди курсували востаннє 4. березня ц. р.

— **Дики на вулицях Чорткова.** Пишуть нам: У пятницю 2. березня ц. р. мали мешканці Чорткова немалу сензацію. В полудневих годинах появились у місті 4 штуки диків, 3 великі 4 одно мале порося. Пів міста рушило в погоню за диками, але нічого не можна було їм вдіяти. Дики бігали довший час по вулицях, городах та подвірях мешканців, а за ними ціла товпа людей. Навіть на почту пустились були дики по сходах до гори, та один з інтересантів замкнув перед ними браму. По довгій погоні вдалося зловити мале порося, а одного старого вбили військові на полі. Інші два втікли. Відкіля забрили дики до міста, ніхто не знає.

— **Жидівські маневри біля Заліщик.** Як повідомляє жидівська преса, в літі ц. р. відбудуться в околиці Заліщик перші того роду маневри відомої жидівської сіоністично-ревізіоністичної організації „Бетар", що вишколює своїх членів на військовий лад. В маневрах мають взяти участь бетарівці з 15 держав, м. і. з Канади й Америки, а теж з Харбіну приїде 40, із Палестини 700 членів тієї організації. Маневрами проводитимуть Жаботинський й інші визначні жид. організатори.

— **Львівська хроніка.** Львівський суд присудив на 1—5 літ вязниці пятьох членів злодійської банди Юзефа Налепи та на 3—6 літ вязниці Ґуралевича і двох його товаришів, що підробляли 2 і 5-золотівки. — Невідомі злочинці вломалися до „Ожевного Заведення" в Пасажу Міколяша та до текстильного складу Стахевич і Абрисовський і забрали багато товару. — Ізраеля Бергріна, в якого поліція найшла свого часу дві валізи з 700 перепачкованими запальничками, присудили на 144 дні вязниці, або на 7.000 зол. гривня.

— **Вбивство в Городку.** 21-літній Осип Фалькевич з Черлян, що давно мав якісь порахунки з 22-літнім Мих. Попком з Львівського передмістя в Городку, зустрів оноді останнього на ринку в цьому місті і після короткої сварки почав з ним бійку, в часі якої проколов його на смерть багнетом. Фалькевича арештували.

— **Трійлива папіроска.** В поїзді з Розвадова до Львова задурманили Осію Ваймана купця з Розвадова трійливою папіроскою. Забрали йому 120 долярів, один фунт стерлінгів і чотири векслі по 150 зол.

— **Пляшки замісць позички.** До Тарнова приїхав кілька днів тому „блакитний лис" зі Львова, Осип Роговський і довідавшись, що власник цегольні Брах шукає позички 200 тис. зол., представився йому як Яхімек-Яхімовський та пообіцяв позичку добути. Одного дня справді приніс до бюра Браха нову валізу, заявив, що в ній є гроші й застеріг собі, що її відчинять в його приявності. Сам покищо взяв від Браха 6.200 зол. та 2.000 зол. готівкою і 3.000 зол. векслями від місцевого лат. пароха і не показався більше. Валіза з позичкою лежала довший час, але неприявність багатого протеґента видалася Брахові за довгою і він відчинив, прикликавши поліцію, валізу. Ця найшла в ній замісць грошей пляшки й арештувала Роговського, біля якого виманчені ним гроші на щастя найшли.

— **Звірюки.** В Лодзі стався такий жахливий злочин: На Ст. Зелінського, що входив у браму камениці при вул. Вавельській, напали три невідомі типи, викололи йому ножем очі й розпороли живіт і втікли. Зелінського, що не знає, хто це міг на нього напасти, відвезли у тяжкому стані до лічниці.

— **З Польщі.** На лурімовий баль сіоністів у Варшаві вдерлося 20 студентів і викрикуючи проти жидів, побили кількох учасників забави. — З 1. ц. м. обнизили польські летунські лінії ціни своїх білетів. — Б. посол і берестейський вязень Мастек, присуджений на 3 роки вязниці, дістав одномісячну відпустку, бо захворів на склерозу. — Державні довги Польщі доходять до 4 міліярдів 448 міліонів зол., що дає 144.8 зол. на одного мешканця. — В с. Моціни під Варшавою вродила 34-літна Маріянна Долає двох зрослих зі собою хлопців, одначе вони вмерли. — В Острові Мазовецькім наложив на себе руку поліцай Ст. Квасневський так, що підложив собі ручну ґранату під чобіт і спричинив вибух, який розніс його на шматки. — Варшавський студент 18-літний Дуда і 16-літна Зиґмунтівна, що не могли дістати від батьків згоди на свої заручини, виїхали до Сьроди й кинулися під поїзд.— У Влоцлавку почало голодівку 6 друкарів; уряд заборонив їм відчинити друкарню. — Трьох службовників мін. сусп. опіки, Кульку, Ґрабовського і Новацького поставили в стан обвинувачення за крадіж 200 тис. зол.

— **Краєва хроніка.** В Бориславі пустили в рух новий шиб Стейтлемд 28. — В томуж місті скочила в керницю і втопилася Циля Штрайхер, що не могла довше жити зі своїм чоловіком-авантюрником. — Невідомий злочинець вбив у с. Томашівцях пов. Калуш рискалем Войтіха Тенчу, якого найшли неживого на полі біля цього села. — В Стрию арештували Германа Рубіна за те, що в визначений на ліцитацію день забрав з хати усі свої статки і поховав їх по сусідах.

— **300 м. паперу на хвилину.** В чеському Тешині Йорданова фабрика паперу змонтувала машину для виробу ґазетного паперу, яка може виробити 300 м. паперу за хвилину. Машина робить за 24 години 60.000 кґ. паперу широкого на 270 цм. Довжина такої ролі є 422 км. Так за рік робить ця машина стільки паперу, що можнаб цим обвинути чотири рази землю довкола рівника.

— **Смерть російського вченого.** У Москві помер славний російський учений Ольденбурґ, колишній член Академії Наук та її головний секретар упродовж 25 літ. Він уродився у 1864 р. і став професором у 1897 р., з фаху орієнталіст, згодом директор Орієнтального Інституту і член ріжних наукових Академій. Залишив 750 томів наукових праць і проводив ріжними науковими експедиціями.

— **Їхав автом у море.** Корабель „Колюмбус", що подорожує довкола світа, поступив до Монте Карля. Пасажири вийшли на побережжя, щоби трохи пройтися. Один із них, ам. Стейл, пасла собі авто, щоб оглянути місто. Шофер пустив авто в рух, та вже не мав часу вскочити. Авто пімало саме лише з адвокатом. Люди з перелку втікали перед автом, що мчалося до моря. Та американець був спокійний. Отворив лише дверці авта й воно далі їхало. Втонуло небаром у глибині 10 м. Як досягло дна, вилістався з нього адвокат і виплив на поверхню води. Юрбі, що збиралася довкола нього, сказав, що подорож у морські глибини була цікава, та міста вже не оглядав. Увяв інше авто й вернувся на корабель.

— **Ескімоська фільма.** Найновіша фільма Метро-Гольдвин-Маєр „Ескімоси" йшла в Парижі. Преса назагал висловилася прихильно про фільму. Фільма ця то справжнє життя ескімосів. На перерві улаштили для журналістів ескімоський бенкет із ескімоськими ласощами. Дан Петро Фройхен, що прожив 12 літ серед ескімосів і знає дуже добре ескімоську мову, був технічним керманичем фільми. Французький полярний дослідник д-р Клярко висловився про фільму дуже прихильно.

— **Тисячелітнє збіжа і харчі.** У татарській республиці, повіті Даниловка, де колись находилось староболгарське місто Сувара, зробили розкопи. Вже в староарабських памятках є згадки про це місто. Розкопи дали гарні вислідн. Найшли тут останки всякого посуду, рослини, збіжа, пшеницю, овес, ячмінь, фасолю, всякі кости, прикраси та музичні інструменти. Відкрили теж сліди давньої твердині. Археольогічні праці веде проф. Смирнов.

— **Музей Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові,** вул. Чарнецького 24, мав у місяці лютому ц. р. 45 катальоговик чисел приросту до ч. 24355 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 43 (памятки культури мальованої кераміки з Поділля та кремінне знаряддя з Волині), історичні памятки 5 (із „Сокола-Батька"), видівки 3, фотографій 14, монет 12, банкнотів 1000, медаль 1. Жертводавцями були пп.: Береза Я., посол Бура, проф. Гайдучок С., арт. Гец Л., дир. Дорошенко В., д-р Левицький В., Малинка М., д-р Олесюк Т., Ольшанський Л., Присташ М., Синлик Е., Т-во „Сокіл-Батько", Цинкаловський О., Чорний О. Управа Музею складає всім щиру подяку. Для відвідувачів Музей відчинений щодня від 8—13, а неділі і свята від 10—12.

—o—

З кіна.

КІНО „ПАЛЯО": „ПІСЕНЬКАР ВАРШАВИ".

Автор сценарія цієї фільми і головний її виконавець А. Бодо відомий нам із попередньої своєї комедії „Його Ексцеленція — субєкт", що належала до кращих польського фільмового виробництва. Використаний тут дотепно популярний тепер мотив молодця, що заробляє на прожиток вуличним співом і грою на гітарі. Від прегарної фільми Прежана „Під дахами Парижа" запозичив цей мотив з успіхом Моріс Шевалів і ловів його до шабльону. У „Пісенькарі Варшави" дуже добре проведена вся інтрига — сцени короткі, живі, — типи дуже добрі. Крім Бодо має капітальну ролю Звіч, славний колись „Швейк". Спів, музика і дотепи складаються на гармонійну цілість веселої, добре складеної комедії.

КІНО „КАСІНО": „СЕКРЕТ ЖІНКИ".

Повна траґізму історія молодої жінки, що гратить свого молодого чоловіка, а потім найдорожчу дитину. Фільма побудована на підставі довгого роману і виведена з такою дбайливістю, як найкраща пєса. Мало відома у нас артистка Ірена Дан — дає незрівняну креацію.

—o—

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ЙОСИФ КАРАНОВИЧ.

В „Ділі" була коротка згадка про смерть того незвичайного громадянина української віленської вольнії. Та годиться „тихим, не злим словом" помянути Покійника за його діяльність на користь свого народу, що його він цілим своїм єством так щиро любив. Походив Й. Каранович з незаможної родини в Сокалі і завдяки свому талантові, працьовитости, тактові і гарній вдачі добився найвищого становища, яке в австрійській монархії лиш міг звичайний смертельник-українець осягнути.

Покінчивши правничі студії у львівському університеті, присвятився він службі в судівництві і тут на всіх степенях, як аскультант, адюнкт, підпрокуратор, радник і надрадник, відзначився не тільки знаменитим знанством законів, але й великою совісністю, строгою обстоєтністю, людяністю та обороною покривджених. Й. то особисті поникети звернули на нього увагу рішаючих кол у Відні і спричинили покликання його на визначне становище гофрата при Адміністраційнім Трибуналі у Відні (першого українця там-же). З запалом узявся Каранович до праці на новому полі і тішився приєднанням своєї праці. По 7-літній праці з розвалом монархії був звільнений зі служби, такожсамо як усі інші не-німці.

Підчас світової війни недолго кравна вирятував з Талергофу, а багато біженців найшло в його домі поміч, а навіть притулок. По розвалі Австрії зголосився до праці в ЗУНР і брав вилатну участь у кодифікаційній комісії, якій предложив проект громадського закону, опертий на широкій автономічній основі. По катастрофі в 1923 р. дістав, як австрійський громадянин, австрійську пенсію і постійно проживав у Відні, де був від кількох літ сеніором. Братства при церк. св. Варвари, бо як практикуючий католик твердо стояв при вірі своїх батьків і давав під цим оглядом приклад українському робітництву й інтеліґенції Відня. Віденська кольонія відчула болюче його страту і численно віддала йому останню прислугу.

Вірцевий муж і батько, осиротив дружину Марію з Рожанковських, доньку Софію Павлевичену і сина д-ра Богдана. — Нехай йому чужа земля буде пером!

А. Д.

Гарні квіти як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі

50 сот.

то уживай навозові пастильки

„ТЕСП"

ПОТАС, ФОСФОР, АЗОТ

50 сот.

Жадайте в складах:

„Народної Торговлі"

Дрогеріях і насіння.

1112 5—6

Дописи.

РОГАТИНЩИНА.

Загальні збори чит. „Просвіти" в Рогатині відбулися дня 15. лютого ц. р. в приявности 64 членів. Докладний звіт з діяльности читальні відчитав секретар товариства п. Іван Ошитко студ. прав. При читальні було діяльних 6 секцій. Найбільшу діяльність проявили секції: викладова, драмодрама й орхестр льна. Викладів виголошено 12. Число книжок у б. бібліотеці доходить до 400. Доходу мала читальня в мину лому році 1.090 зол. Вибрано новий виділ, у складі котрого зайшов проф. гімн. д-р Гр. Дрогомирецький як голова.

Повітова рідношкільна анкета, скликана Кружком „Рідної Школи" в Рогатині, відбулася дня 24. лютого ц. р. в приявности біля 200 учасників, представників місцевих Кружків та товариств. На анкеті виголошено 4 реферати, а саме: директор гімн. Омелян Бачинський: Вага середньої школи для українського народу, о. дек. Щербанюк Іван: Матеріяльне забезпечення шкіл та учнів, дир. О. Бачинський: Підготовні курси для гімназій, проф. Ю. Каменецький: Внутрішня позичка „Рідної Школи". Після довшої дискусії принято одноголосно резолюції: 1) Анкета взиває усіх батьків посилати свої діти тільки до шкіл „Рідної Школи". 2) Для матеріяльного забезпечення шкіл та учнів взиває анкета створити стипендійний фонд та складати своєчасно оплату за науку дітей. 3) Для збільшення фреквенції у гімназії зорганізувати підготовні курси. 4) Внутрішня позичка „Рідної Школи" є обовязком і честю української нації, тому взиває усіх до активної участи в цій позичці.

Загальні збори філії „Просвіти" в Рогатині відбулися дня 25. лютого ц. р. Збори філії мали все найбільшу фреквенцію. Так і ц. р. було присутніх 402 членів та делеґатів читалень. Збори відкрив голова філії посол Гривак Андрій. Обширні звіти з діяльности зложили члени виділу й урядовець філії. Філія гуртує 46 читалень. Власних читальняних домів є 38, з того 5 одноповерхових. Виділ відбув минулого року 13 засідань, скликав 3 повітові анкети, 6 районових і 14 читальняних анкет. Відбуто 3 повітові свята, а саме: свято Шевченка, книжки та „Просвіти". Від виділу філії відбулося 136 поїздок. Канцелярія філії вислала 425 письм, дістала 98. Філія вперкує бібліотеку, зложену з 691 книжок в українській, німецькій та польській мові. З бібліотеки вилучено в звітовому році 1.461 книжок. Читальні філії відбули 527 засідань. Вистав відіграно в читальнях 147, улаштовано 74 свят концертів. Усіх членів по читальнях було 5.861, з того 1.942 жінки. Читальняні бібліотеки мали 7.974 книжок, з того оправлених 4.994, неоправлених 2.980. Загальна вартість книжок 23.912 зол. Прочитано за час звітового року по читальнях 9.679 книжок. Читальні передплачували 127 часописів. Над звітом виникалася дискусія, котра не була така бурлива, як минулих років, а спокійна, ділова, з виїмком виступів деяких фашистів, розчислених на сензацію. По ухваленні абсолюторії приступлено до вибору нового виділу. Головою вибрано д-ра Гр. Дмитрова, лікаря в Рогатині. Виділ складається з незначними змінами з тих самих членів, що минулого року.

СПОРТ.

КРАЄВІ ЗІЗДОВІ ЗМАГАННЯ У СЛАВСЬКУ.

На старті цьогорічних краєвих змагань у зїзді ставуло 87 змагунів. Були це змагуни зі Львова, Стрия, Сколього, Гребенова, Ворохти, Славська, Волосянки й Сенечова. Старт був на Ільмі, мета коло домівки К. Л. К. Траса для всіх змагунів однаково довга. Слід зазначити, що всі (87) змагуни прийшли до мети, що майже ніколи не буває. Сніг мало, мокрий і тяжкий до зїзду.

Змагання відбулися в конкуренціях: жінок, сеніорів, верховинців і доросту до (18 літ). Верховинців поділено на місцевих і позамісцевих.

Індивідуальні осяги такі:

Жінки: 1) **Рожанковська** (К. Л. К. Львів) час 10.36. 2) Федак (УССК) 11.32. 3) Отлій (Сокіл-Львів) 12.13. 4) Маковей (К. Л. К. Львів) 12.23. 5) Кузьмик (Сокіл-Стрий). 6) Мінаич (Сокіл-Стрий).

Сеніори: 1) **Пелюшак** (Сокіл-Львів) 7.23. 2) Рибачек (УССК) 7.46. 3) Патоля (Сокіл-Стрий) 7.51. 4) Диба (Сокіл-Стрий). 5) Рогожа (УССК).

Верховинці: 1) **Шимін Юрко** (К. Л. К. Славсько) 8.08. 2) Мочерник Гриць (К. Л. К. Ворохта) 8.09. 3) Улинець Юрко (К. Л. К. Славсько) 8.21. 4) Данилович Богдан (К. Л. К. Славсько). 5) Сенка Губгін (К. Л. К. Славсько).

Дорість: 1) **Греб Федь** (К. Л. К. Славсько) 9.50. 2) Ласкіна Сл. (Гребенів) 10.42. 3) Роїк М. (Сокіл-Сколе) 11.16. 4) Сергаш Василь (К. Л. К. Сл.). 5) Пушкар О. (К. Л. К. Сл.).

Загальна клясифікація змагунів представляється так: 1) Пелюшак (Сокіл-Львів), 2) Рибачек (УССК), 3) Патоля (Сокіл-Стрий), 4) Шимін Юрко (КЛК Славсько), 5) Мочерник Гриць (КЛК Ворохта), 6) Диба (Сокіл-Стрий), 7) Рогожа (УССК), 8) Улинець Юрко (КЛК Славсько), 9) Сенчина (УССК), 10) Данилович Богдан (КЛК Славсько).

На загал траса коротка (около 2½ км.) і тому різниці часів секундові. Стрінуло нас також багато несподіванок. Молода змагунка Оглівна (Сокіл-Львів), що стартує щойно перший рік, добула 3-є місце в конкуренції жінок. Ще більші несподіванки були в конкуренції сеніорів. Минулорічний мистець Хомуля осягнув лише 12-е місце. Гриць Мочерник — одинокий з першої 10-тки, який не знав траси — прибув 6-ий! Диба і Шимін добули добрі місця, хоч стратили підчас зїзду досить часу з огляду на дефекти у лижвах. Деякою несподіванкою було здобуття першого місця Пелюшаком.

Нагороди: З жінок Рожанковська здобула мандрівну чашу уфундовану фабрикою Альое. Мандрівну чашу „Неділі" здобув Пелюшак (Сокіл-Клетарів) як 1-ий зі сеніорів. Нагороду індивідуальну Ред. „Діла" (годинник з відповідною дедикацією) здобув 1-ий з позамісцевих верховинців — Гриць Мочерник, голова філії К. Л. К. у Ворохті. Перший з місцевих (тобто славчанських) змагунів Юрко Шимін (КЛК Славсько) здобув індивід. нагороду, уфундовану Ред. „Народньої Справи" (теж годинник). Нагороду індивід. ф-ми Палюх (лещата) здобув Федь Греб (КЛК Сколе) як перший в конкуренції доросту.

Змагуни-верховинці, які осягнули 2-ге, 3-є і дальші місця, дістали нагороди в книжках, уфундовані „Червоною Калиною", „Сільським Господарем", книгарнею Шевченка й дир. Тиктором.

Судиновали пп. Огоновський, інж. Кобринський, інж. Кроткмалюк, інж. Лициняк і м-р Олесницький.

По змаганнях відбулася в домівці К. Л. К. святочна роздача нагород для верховинців при участи делеґатів багатьох товариств та установ, як також запрошених гостей.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

Змагання за чашу.

ЛЬОНДОН: Чвертьфінал за чашу Англії приніс знов один несподіваний вислід, а саме — фаворизований Арсенал (Льондон) програв на власнім грунті з Астон Вілля (Бермінгем) 1:2 й тим самим відпав від дальших гор. На цих змаганнях було 82.247 платних видців!!

Рекорд видців був у Менчестері, де було присутніх 84.329 видців. Вже 3 години перед змаганнями поліція замкнула доступ на трибуни і кількнацять тисяч людей лишилося поза брамою стадіону. По незвичайно гострій і завзятій грі Менчестер Сіти переміг Стоке Сіти 1:0 й закваліфікувався до півфіналу.

Портсмутс — Болтон Вандерерс 3:0. 52.00 видців.

Лайцестер Сіти — Престон Нортенд 1:0. 67.000 видців.

ВІДЕНЬ: мистецтво: Австрія — Вієнна 1:0; Рапід — В. А. Ц. 10:0!!! Лібертас — Вакер 4:1; Ф. А. Ц. — Спортклюб 1:1; Адмірал — Віт 6:2; Грасгоп — Донау 2:0. В таблиці веде Рапід перед Адмірою, Австрією, Вієнною і т. д.

ШВАЙЦАРІЯ — НІМЕЧЧИНА.

БЕРЛІН, 5. III. ПАТ. У Базелі в присутності 6000 гостей відбувся гакіковий мач між Німеччиною та Швайцарією, що сьогодня добіжно закінчився 5:0.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам, ч. 2. лютий. Зміст: По Загальних Зборах. о. прот. П. Табінський: Одна віра. о. Вас. Пристаєт: Сучасне проповідництво. о. Й. Я.: Ми мовні. Як заразити? о. Омелян Квіт: Як помогти священикам у навчанні релігії. о. А. Лопатій: Значіння зимних лекцій в науці церковного уставу. о. М. Д.: „Конкордія" чи новий „Кодекс Юріс Канонікі?" о. Д-р Г. Костельник: Завдати до катехизму. о. Осип Годунько: Другий Загальний Збір Товариства св. Андрея. Всячина.

НАЗУСТРІЧ, ч. 5. двотижневик. Львів. 1. III. 1934 року. Ціна 50 сот. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Зміст: Д-р Василь Сімович: Наша товариська мова; Володимир Кобаль: * * * (поезія); Андрій Бризько: Пакт чотирьох; Мелянія Нижанківська: Крутіж; Д-р Іван Раковський: Ернест Гекель; Мик. Рудницький: Блудні сини та обкудні; Ст. Левицький: Книжка; Олена Мак: Японська жінка емансипується; Олекса Грищенко: Без грошей у Царгороді; Кельо Нетто: Співи, з португальської мови перекл. П. Карманського; Яків Васерман та його думки про фочаи і эрамо; Яків Васерман: Читання книжок; З чужих книжок; Українська хроніка; Літературний Бім-Бам; Чужинна літературна хроніка; Летіло 40 сорок: Замітки й рецензії.

РІДНА МОВА. Ч. 3. Зміст: І. Огієнко: Всеукраїнська літературна мова й мова наших дитячих видань. Є. Гриняк: Українська мова в сучасній школі. Г. Ільїнський: Походження українських слів: 14. Сеновяка „від потреби". І. Огієнко: Мапа українських говорів. І. Коровицький: Дещо про зміни розділові у П. Тичини. Й. Шемлей: Прислівники на -о, -е в українській мові. Ів. Зельський: Мовна традиція й територія слів. Є. Пеленський: Бібліографія української мовознавчої бібліографії. Ф. Коковський: До словника назов народніх одягів. І. Ільницький: З військової термінольогії. Життя слів. Чистота й правильність української мови, відповідь на запитання наших Читачів. Бібліографія нових праць для вивчення укр. мови. Словник чужих слів. Розділ для самоуків: Початкова Граматика укр. літературної мови. Знімок із Київської Остромирової Євангелії 1056—1057 р. — Адреса „Рідної Мови": Варшава, ул. Стальова 25 м. 10. Передплата річна 6 зол., півчіча 3 зол., чвертьрічна 1.60 зол.; за границею: в Европі 9 зол., в Америці 2 дол. річно. Нові передплатники коли того бажають, дістають „Рідну Мову" від 1. числа.

НОВА ХАТА, журнал для плекання домашньої культури. 1. березня. Ч. 3. Зміст: М. Рильський: Дитинство. К. М-ка: Конкурси й конкурси. І. Лоський: Шевченко й діти Усових. Ір. Гургула: Проекти на народній стрій. Дора Біленька: Лецитарський змагання. Ольга Попович: Кліточка. Л. В.: Що таке клюква. Д-р Евген Томашевський: Мясо домашньої птиці. Ольга Лещинська: Парники. Нові книжки. На концерти й шкільні свята. Зачіски й капелюхи. Гачком і фротами. В. О'Коннор-Вілінська: Лисенки й Старицькі.

РІДНА ШКОЛА з 1. березня 1934, що знова пізнала конфіскату, появилося у збільшеному накладі на подвійне 4. і 5. чергове число та приносить різнородний та актуальний матеріял. Зміст цього числа такий: Лев Яценюк: Фізичні потреби Р. Ш. та внутрішня позичка. О. Застярець: Крокодиль. Шкільна гумореска (фейлетон). Пос. Мілена Рудницька: Політика і школа (промова на засіданні сойму 10. II. 1934 р.). Д-р В. Безушко: З тернистої дороги польської школи в минулому. Олександер Тарнович: Українська діточа бібліотека. Діточа преса. Діточа книжка. М-р Петро Кривоносюк: Перші шілени між дорослими і дорослими. Позичка Левандівки Р. Ш. Д-р М. Андрусяк: Шкільництво на Україні за княжих і козацьких часів. Вісти Рідної Школи на чужині. (Стаття про становище польського політичного світу до українського шкільництва — сконфіскована). Учитель підступом польщить школу. (Допис з Лібухори пов. Самбір). Самоходи у правителя школи в Стебнику. Недоля білоруснів. Матеріяльне забезпечення італійського вчительства. Реформа народнього шкільництва в Польщі. Василь Сілецький: Дитячі сцени в Городенському повіті. Гігієна дому й школи: Про пропаганду гігієни в школі. З життя Рідної Школи: Засідання Гол. Управи Р. Ш.; Жовківщина для Р. Ш.; З рідношкільного життя в Галичині; З діяльности Кружка Р. Ш. в Коцюбинцях; Діти Рогатинщини Рідній Школі; Волинська молодь колядує на Р. Ш. Бібліографія. Ріжні вісти. Іностранці: Митрополит П. Могила: Колядники Р. Ш. в Коцюбинцях; Діточий садок в Черемшині; Молоді колядники в Р. Ш. у Вербі на Волині. — „Рідна Школа" є не тільки необхідна для Кружків „Р. Ш." для всіх шкіл і учительства, але взагалі для кожного, хто цікавиться найважнішою під цю пору справою виховання у найширшому значінні того слова. Тому надається до масового поширення. — Журнал „Рідна Школа" виходить двічі в місяць і коштує в передплаті тільки 1 зол. місячно. — Адреса: Львів, вул. Словацького ч. 14.

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Ч. 3. Березень. Зміст: Л. Мосендз: Зодіяк. Ю. Клен: Антоній і Клеопатра. О. Ольжич: Поезії. Е. Маланюк: Терцій Вітлія. І. Федоренко: Заграва. Д-р Й. Гебелюс: Мораль чи мораліна. В. Романенчук: І. Мазепа в европейській літературі. В. Кубійович: Українська національна територія. Л. Грабчак: Ст. Смаль-Стоцький і українська мова. І. Гончаренко: Гоно Европус. М. Мухин: Український Ефіпьт в українських Термопілях. Ю. Лисо: Органаліє почуття. Д. Дощов: Буря над Заходом. М. Л.: З пресового фільму. Бібліографія.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, місячник, ч. 1—2. Рідень січень-лютий. 1934. Зміст: Наша позиція. Новорічні побажання. В. Зонненберг-Федоровський: Нові марки СРСР. Хибнодруки. Генеральні збори У. П. Ф. в Берліні. Л. Кальмус: З історії пошти в Галичині. Нові марки. Дрібні вістки. Критика і бібліографія.

Мартове число

гумористичного журналу

„Жорна" ч. 5.

за місяць березень еже появилося

Ціна 25 сот.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

„Заграва" Український Театр.
Під артистичним проводом В. Блавацького.

Львів.
Сала театру „Міньон", вул. Осолінських ч. 10.
Вівторок, 6. III. „Letto".
Бісти продає „Союзний Базар", вул. Руська.

Великий Міський Театр.
Вівторок, 6. III. год. 7·30 веч. „Родина" Абон. 12.
Середа, 7. III. год. 7·30 веч. „Родина" Абон. 12.
Четвер, 8. III. год. 7·30 веч. „Родина" Абон. 12.

Театр Ріжнородностей.
Вівторок, 6. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ" Абон. 13.
Середа, 7. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ" Абон. 13.
Четвер, 8. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ" Абонамент „Або" неважний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ягоди пекла".
АТЛЯНТИК „Приятелі та любов" (на основі Декобри).
ВАНДА: „Під бальшивим прапором".
КАСІНО: „Секрет жінки" та „Бастер у пабароті".
КОЛІСЕЙ: „Чарівна ніч", ревія „Привітання Львова".
КОПЕРНИК: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).
МАРУСЕНЬКА: „Клюб джентельменів" (Клів Брун) і додатки.
МІРАЖ: „Мадярське кохання", „Осьма Сліпова гризота".
МУЗА: „Усміх щастя".
ПАЛЯС: „Пісенькар Бартавн".
ПАН: „Обід в 8-ій" та ревія.
ПАСАЖ: „Бандіт", "Подорож у далекий світ".
ХІМЕРА: „Заборонена мельодія" (Нос. Моніка).
СВІТ: „Вел. княжна Олександра" (Бріан, Сезак).
СТИЛЕВЕ: „Побідник готелю Атлянтик" і ревія.
УТІХА: „Промах із Багдаду" та ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 6. березня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Альпейські мельодії, 17·20 Сонати, 19·20 Оп. музика, **Колонія** (260,5) 12·30 Концерт, **Прага** (370,2) 16·00 Концерт, 17·50 Спів, **Рига** (514,6) 21·30 Півн. музика, **Берлін** (356,7) 16·00 Австр. мельодії (капела), 17·30 Пісні і фортепян, **Ляйпціг** (455,9) 21·00 „Мішаний шахтичем" симф. суїта Р. Штраусса. **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт (музика, спів), 17·30 „З моєї мандрівки по Африці", (Фробеніюс), 17·30 Нові пісні, **Букарешт** (212,6) 20·00 Спів **Бероміністер** (539,6) 20·00 „Гарна Белінда" ром. опера Губера, **Будапешт** (549,5) 17·00 Сальон. музика, 18·15 Віольончеля, 19·30 Опера, **Міляно** (368,6) 13·00 Квінтет, **Рим** (420,8) 17·10 Легка музика, 20·45 Опера.

Середа, 7. березня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 19·30 Концерт, 17·10 Данця камер. музика, **Братислава** (298,8) 19·10 „Русалка" оп. Дворжака, **Кошиці** (269,3) 11·55 Цит. музика, **Прага** (470,2) 16·15 Концерт (Твори Сметани), 19·30 „Дві вдови" оп. Сметани, **Париж** (312,8) 13·45, 14·15 Танцова музика, 21·00 „Мон Аман" оп. Алікса, **Атльона** (531) 22·15 Спів, **Ковно** (1935) 19·30 „Продана наречена" оп. Сметани, **Берлін** (356,7) 20·10 Нар. пісоньки, 20·25 Солісти, **Гайльсберг** (291) 11·30, 16·00 Концерт оп. оркестри, 15·30 Програма для дітей, **Ляйпціг** (455,9) 20·10 „Мадам Лінельо" оп. Герстлера, **Ляйпціг** (382,2) 21·00 Вагнерові твори (музика, спів), **Букарешт** (212,6) 13·15, 18·15 Легка музика, 20·45 Спів, **Сотенс** (443,1) 20·00 Верховинські пісні (хор), **Будапешт** (549,5) 12·05, 19·40 Спів, 19·30, 21·25 Цит. музика, **Рим** (420,8) 12·30 Танкова музика, 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 6. березня 1934.

7·00—9·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·35 Концерт сальон. орхестри, 15·15 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Мельодії з нових оперетов (гр. плит), 16·40 Куток мови, 16·50 Концерт, музика, спів, 17·25 Тріо Рапацьких (пісоньки), 18·00 „Про цілі людських змагань", 18·20 Муз. скринька, 18·35 Легка музика з гр. плит, 19·03 Рецитації поезій, 19·15 Всячина, 19·25 Фейлетон, 19·40 Академія в честь еп Бандурського (із льв. магістр. сали) 20·02 Опера Пучінія „Манон Леско", в перерві „Титан" новели, 22·30, 23·05 Танкова музика.

Середа, 7. березня 1934.

7·00—9·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·35 Популярна музика з гр. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Льондонська орхеста (з гр. плит), 15·55 Спів (Буравська, сопран), фортепян, 16·10 Для дітей: „Чи знаєш твій край?", 16·40 Листи та програми, 16·55 Концерт військової орхестри, 17·25 Фортепян, 18·00 Таємні глибини океану, 18·20 Легка музика, 18·43 Найцікавіші вилоги з мовної дійсности, 18·55 Всячина, 19·10 Література на Капрі, 19·27 Сільна ворум, 19·30 Трансм. з чеської Праги: „Дві вдови" оп. Сметани; Спортові вістки, 22·00 „Сон весняного ранку", 22·14 Танкова музика, 22·40—23·00 Грамофонові плити.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долер у приватних оборотах 5·29 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·93 Париж 34·93, і пів, Берлін 210·40, Цюріх 171·45, Амстердам 357·05, Прага 21·99, Італія 45·70 Нюйорк кабель 5·31 і пів, Нюйорк чеки 5·31½.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 5. III. масло 2·90, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·90—3·—

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

На Рідну Школу зложили ВП.: Родина бл. п. Д-ра Івана М. Крушельницького проф. жін. гімн. Р. Ш. у Львові 30 зол. замість подяки всім тим, що заявили похоронем і вали в ньому численну участь, як також усім тим, що устно й на письмі зложили заяви співчуття, Др. ц. Лопатинський, Гологори 10 зол. замість квітів на домовину сестри Соні. 1193

Непринятий Проф. др. М. Панчишином гонорар жертвуємо: 50 зол. на шпиталь ім. Митр. А. Шептицького і 50 зол. на Кружок Р. Ш. ім. кн. Льва на Личаківі, п. Іван і Дарія Новосади. 1192

ПОДЯКА.

Смутком прибиті по смерти нашої найдорогої Мами і Бабуні, бл. п. **Юлії з Целевичів Танчаковської** складаємо щиру подяку Всім, що зволили віддати Їй останню прислугу. Передовсім дякуємо Вп. Проф. Др. М. Панчишинові за повну посвяти і зовсім безкорисну лікарську опіку до останньої хвилини життя Покійної. Дякуємо Впр. Отцям за провід у похоронах, а саме: о. сов. і парох. Ен. Дуткевичеві, Впр. о. Канцлерові Ґаянтові М., о. проп. Ал. Бучацькому, о. Яр. Чемеринському, о. Годунькові і оо. Студитам. Дякуємо п. радн. Купчинському і всім членам хору. Також дякуємо Вп. Пані Добродійці Зеленовій за невтомну поміч у хвилинах підчас хороби Покійниці. Всім Приятелям і Знайомим Спасибіг!

У Львові 5. III. 1934.

Діти і Внучки.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗАРАЗ на продаж нова одноповерхова камениця вільна від податків і належитости від перносу права власности, околиця листопада. Ціна 26.000 зол. довгоречинцева позичка 7·000 зол. вплати 15·000 зол. решта може лишитися на гіпотеці. Відомість у канцелярії адв. Др. Бабія, Львів, Сапіги 65. 1195 1—1

МЕШКАННЯ 2, у крайньому разі 3 кімнатного з конфортом шукає від 1. квітня. Посередники вилучені, Тарнавський, Ринок 38 (Карпатів). 1194 1—3

ГАРНА вілла в півморговим городом на продаж в Коломиї без посередника. Поінформує інж. Глібовицький Коломия, Мицкіна 68. 1200 1—2

ВУГОЛЬ: Калитин, Байки 14. Тел. 38-24 1006 16—30

КОВНІРШ до пранни, **убрання** до чищення і фарбування приймає Е ГОВІКОВИЧ — Львів, Домініканська ч. 4. 1125 7—12

КІМНАТА з окремим входом для 1—2 осіб. — Вул. Чарнецького 26. І. п. дв. 7. 11—76 3—3

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 4 — ЛЬВІВ, Волічки — Вовни знаної марки **„КАРІБІ".** 1668 3—14

УМЕБЛЬОВАНА, гарна кімната з услугою до винайму. Св. Тереси 2 Б/II. дв. 19

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Адвокат

Мр. Михайло Шахнович

веде адвокатську канцелярію

1199 1—2 **в Гусятині.**

ПЯНІНА

першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах Купно, продажа; заміна ужиманих інструментів. 235

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З-друковані Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 61 (13.606). Львів, четвер 8. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Німеччині, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Син Скоропадського заручився з донькою кн. Константина?

МОСКВА, ПАТ. „Харківський Комуніст" повідомляє, що провід українських монархістів у Берлінї поробив в останньому часі тісні звязки з монарх. колами рос. еміграції. Українська група Полтавця-Остряниці приймила більшість членів розвязаної монарх. організації „Рондо", а син Скоропадського заручився з донькою вел. кн. Константина. На заручинах був приявний командант надбалтійської білої армії ген. Бермонт-Авалов, багато старшин райхсвери та вищі службовики німецького мін-ства закорд. справ. За українськими вістками, всеву організацію мали приділити до штурмових відділів.

Нахабність, чи „валяй дурака"?

МОСКВА, ПАТ. Населення, що належить до німецької меншини в СРСР, почало в останньому часі діставати з Німеччини численні грошеві допомоги. Совітська преса опубліковує низку випадків, у яких совітські німці передають ці гроші на допомогу комуністам у Німеччині й оголошуючи листу жертводавців, пише що тим німцям допомога не потрібна, навпаки: СРСР може дати допомогу безробітним у Німеччині.

Боротьба за армію Америки.

ПАРИЖ, 6. 3. ПАТ. З Вашингтону повідомляють про бурливе засідання буджетової комісії з представниками армії. Комісія відкинула внесок ген. Дугласа Мек Артура, шефа генер. штабу американської армії, що вимагав устійнити ефективи правильної армії на 165.000 та національної гвардії на 210.000 вояків і ухвалила втримати армію на висоті 130 тис. а гвардію стрільців — 190 тис. Відповідно до того зменшено теж буджетові видатки армії до 279.541 тис. дол. супроти проектованих армією 349.323 тис. дол. та зогляду на девальвацію доляра зменшили число нових літаків з 348 на 290.

—o—

Довкола панами Ставіського.

ПАРИЖ, ПАТ. На чолі слідчої влади, яка веде слідство у справі вбивства радника Пренса, станув комісар Боні, приверненний на своє давне становище. Акти справи доповнено кількома сотками анонімних листів, надісланих до поліції в Діжон і Парижі. Багато осіб домагається переслухання. Не бракло теж і фальшивих донесів, яких жертвою впав теж відомий російський письменник Пуклер, але він зміг предложити позне алібі у справі вбивства Пренса. Преса повідомляє, що прокуратор з Діжон заявив, будьто би влада впала на добрий слід. На питання, чи влада знає уже прізвища вбивників, прокуратор притакнув. „Ля Ліберте" повідомляє, що тут іде про прізвища осіб, замішаних в аферу Ставіського. Ці особи оповняли всі приказа й доручення Ставіського, не виключаючи шулерства, яке було одним з головних джерел доходів Ставіського.

ПАРИЖ, ПАТ. Досліди над тальонами чеків Ставіського відбуваються в енергійному темпі. Трьох слідчих суддів і відповідний технічний персонал працюють над описом, клясифікацією й увідпевнням тальонів з чеками, зголом фотографують їх і за оба боки. Фотографічні світлини перешлють до парляментарної комісії ще слідуючого тижня. На одному тальоні не було прізвища особи, яка одержала чек, а тільки адреса: 66 Авеві Віктор Гіго. Показалося, що під тою адресою мешкає бувший міністр Ес. На цій підставі щоденники догадуються, що чек був виставлений на прізвище міністра. Депутований Ес енергійно запротестував проти тих здогадів.

ПАРИЖ, ПАТ. Права преса дивується, що парляментарна комісія приявує так мало ваги справі співпраці, яку почав у 1921 р. Ставіський Жібо-Рібо з німецькою групою Бармата з метою заложити банк. „Фігаро" пригадує, що їм звернено особливу увагу на діяльність німецького Ставіського, Бармата й запитує як довго Франція гоститиме у себе цього небажаного чужинця.

ПАРИЖ, ПАТ. „Амі де Пепль" репродукує факсіміле посвідок некаральности, яку видало Ставіському міністерство справедливости в дні 5. квітня 1932 р. Тому й був Ставіський в очах поліції зовсім чистий, хоча вже до того часу був чотири рази засуджений за обман, й хоча проти нього тоді внесено дві скарги за обман. Щоденник питає чи ці посвідки дістав звичайно чи теж обманством.

ПАРИЖ, ПАТ. Замішаних в аферу Ставіського редакторів Дарюса і Дібарі перевезли до По. Прохання Бонора і Гебіна випустити їх на волю суд відкинув.

ПАРИЖ, ПАТ. Міністр справедливости Шерон відбув конференцію з першим президентом апеляційного суду і прокуратором республіки. Слідчий судія в Парижі переслухав сьогодні довіреного Ставіського Романіно й дружину Ставіського. Оборону Ставіського взяв відомий ларіський адвокат Моро Джаферрі, який домагається провізоричного звільнення Ставіського з вязниці.

ПАРИЖ, ПАТ. Міністр сувівництва Шерон припинив в урядуванні прокуратора Ірльо, якого лист з заявами приязні до Ставіського найшли відчас одної ревізії. Ірльо признав, що він писав такий лист, але грошей від Ставіського не брав і не робив для нього нічого, а коли його перевозили до вязниці, юрба влаштувала проти нього демонстрацію.

ПАРИЖ, ПАТ. Підчас допиту довіреного Ставіського, Романіно, заявив він, що більшість тальонів чеків Ставіський спалив сам а він мав тільки ті тальони, які є в руках слідчої влади. Романіно заявив теж, що слідство виявить повну його невинність в афері з чеками.

ПАРИЖ, 6. 3. ПАТ. Комісар Боні, що мав виїхати до Діжон, залишився ще в Парижі, де, як догадуються, знаходяться нитки, що мабуть викриють вбивників Пренса. На ф. д. м. візвали до слідчого судді 6. мін. Далімів.

ПАРИЖ, 6. 3. ПАТ. В Парижі викликали велике враження ревеляції англійської преси на тему шпигунської діяльности Ставіського. Як кажуть ці інформації Ставіський мав продати німецькому урядові плян французьких фортифікацій за суму рівновартну 100 тис. фунтів.

ПАРИЖ, 6. 3. ПАТ. У слідстві в справі вбивства Пренса трапився вчора важний факт: проф. патольогічної анатомії у Діжон, д-р Кін, що робив аналізу послідних частин тлінних останків Пренса, найшов сліди затроєння організму органічними субстанціями в роді кокаїни, хлороформу або алькоголю. Як дісталася отруя в організм, годі устійнити. Д-р Кін не може теж устійнити чи затроєння було смертельне, чи ні.

Треба відмітити що це звідомлення д-ра Кіна суперечне зі звітом д-ра Кох-Абреста, що в тлінних останках Пренса не викрив ніякої отруї. Знавці кажуть, що ці ріжні висліди досліди залежні від ріжних метод аналіза обох лікарів: Д-р Кін робив її хемічною дорогою, досліджуючи печінку, шлунок і легені Пренса, д-р Кох-Аврест — гістольогічною методою. В обличчі тих суперечних думок відомих спеців наказала влада додаткові досліди й експумацію трупа.

Як так далі піде,

то Ви прогаєте нагоду

і не набудете права участи у першому і другому льосуванні „Діла".

Ще сьогодні

можна вислати перереплату згори за час до кінця червня ц. р.

Заходом Товариства „УКРАЇНСЬКА ЗАХОРОНКА", відбудеться дня 14. березня ц. р. в салі „Ріжнорожностей"

Вечір ритмічно-пластичних танків п. Оксани Суховерської

у виконанні її учениць. Подробиці в афішах

Звичайні Загальні Збори

Видавничої Спілки „ДІЛО", кооперативи з обмеженою порукою у Львові, відбудуться в суботу 17. березня 1934 р. в год. 4·30 по полудни в льокалі Редакції "Діла", Ринок 10. II. пов.

Лепший порядок:

1). Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2). Звідомлення з діяльности за 1932/33 рік.
3). Звіт Контрольної Комісії.
4) Відчитання звіту Рев. Союзу з переведеної ревізії
5). Розділ чистого зиску або покриття страти.
6). Зміна статуту.
7). Внески і закінчення.

Річний звіт, річні рахунки і бізнес виложені в льокалі Видавничої Спілки „Діло" до перегляду членів.

Надзірна Рада

ФІРАНКИ, КОВДРИ, ПОСТІЛЬ

від найвибагливіших до найдешевших

ВИРІБНЯ 853

ВАНК, Марійська Площа ч. 6.

Насіння

городовини, господарське і квітове, огородничі приладдя, засоби до поборювання рослинних шкідників.

дешеві шприци поручає фірма: Е. ФРЕЕҐЕ

Львів, Трибунальська 3, телефон 55-70.

Цінник на бажання висилає franco. 75/33 2—3

Жидівський журналіст про положення на Україні.

(Кореспонденція з Америки.)

Зогнилі копи й копиці на українських полях. — Полювання за виновниками ушкодженого трактора на селі. — Колективні господарства на Україні і відношення населення до них. — Як селяни борються з колективізацією.

Г. Ляпг, кореспондент нюйоркського жидівського тижневика „Форвард", помістив з кінцем грудня 1933 р. довшу кореспонденцію у своїм дневнику під наг. „Що я бачив і чув на селах України". Хоча досить часу минуло від оголошення його допису, то всеж таки він не втратив своєї вартости і тому тут переданемо його по змозі в дослівнім перекладі.

Наш автомобіль — пише Ляпг — загнався. Дороги стали цілком непрохідні від болота, а рови по обох боках дороги наповнились водою. Все те наслідком недавнього дощу. Серед постою ми мали нагоду оглядати поля, як далеко лише можна було засягнути оком. Копиці сіна, копи жита й пшениці стояли цілими рядами. Все було зжате чи скошене, але не було часу вимолотити. Сіно й паша, не звезені до стоділ, почали гнити на полях.

Це було ранком, як ми вирушили в дорогу. Сонце піднялося тепер вгору і з пікон та копиць почала підноситися вгору пара. Здавалося, що горять цілі поля на цілі милі довкруги. Ні одного чоловіка не можна було побачити на полі. Ми їхали через Україну, до українських сіл, про які світ чув або не чув, що там літами царить страшний голод.

Так, світ чув і не чув...

Більше ніж один раз за останню весну, літо й осінь спускалася куртина над совітськими провінціями й околицями, а особливо над совітськими республіками. Треба було совітському урядові щось зробити, щоби заграниця не мала доступу ані не могла вглянути або й почути, що там діється. А як почали на світ передиратися вісти про голод на Україні, то совітський уряд спішно розголошував, що це неправда, що лише десь там в якомусь селі люди голодують. Але яка була причина голоду, цього старалися всіми силами недопустити заграницю.

Одначе не могли стримати вісток від російського міста. Зпочатку пробувала влада розпускати поголоски, що то селяни сприсяглися проти міста і не хочуть давати збіжа. Далі казали, що селяни ховають хліб для себе. Потім з міста почали гнати молодого й старого на село до роботи. Застановили фабрики і почали висилати фабричних робітників на село, щоби вони через ніч стали добрими рільниками. Але Москва не хотіла пустити на село чужоземних.

Коли я сказав одному свому товаришеві, американському журналістові, що в частину моєї подорожної програми зараховано Україну й Білорусь, він закликав: „Що вам не властеся. Вас туди не пустять...!" Але, коли я незабаром показав йому паспорт, а в ньому стояло, що я можу їхати на Україну, то він не міг цьому повірити і почав сам оглядати паспорт, щоби переконатися, чи це правда. І таки побачив. Там стояло: „журналіст" їде на Україну. Тоді я зрозумів положення заграничного журналіста в Москві.

Я відвідав українські села, заки я ще прибув до Київа. Зі мною їхала особа, докладно познайомлена з колхозами і совхозами і мала мені все розяснити. Його праця в тій околиці давала йому також вільний вступ до місцевих комітетів.

З вікон поїздів виглядають перегниті копиці дуже пригноблюючо. А коли ви приїдете і оглянете все те зблизька, то воно вам виглядає ще страшніше. Наш шофер мовчить. Провідник, що їде зі мною, також мовчить. Ми не маємо що говорити і завертаємо з дороги, звертаючи до найближчого села.

До села віздиться понід вежу, зроблену з тичок і висохлих галузок дерева. По обох сторонах іде паркан довкруги загород. Зі сторони подвіря на вежі виложена з деревляних кавалків форма зорі, теперішнього совітського емблему. По середині звізди, між двома шаблями, находиться портрет Леніна. Червона краска патиків через дощ вже ополовіла. На самім вершку вежі завішені два червоні прапори, але в такій формі, що вони схрещувалися.

Жовнір в довтім плащі, з крісом перевішеним через плече сидів на одній стороні паркану близько вежі. Шапка засунулася йому на очі, він цілий був скорчений, кріс виставив високо понад плече. Він дрімав. Він навіть не змінив своєї позиції, коли прийшлось йому розмовляти з моїм товаришем.

Коли ми відїхали від солдата, шофер усміхнувся до мого провідника і сказав: „Це шлягер". Шлягери бувають у цілім совітськім господарстві. Вони мають карти на харчі, навіть на такі, яких мало хто інший може дістати. На таких людях полягає ціла система на долині. Ними криваються час від часу скандали. Навіть і [illegible] солдатами є „шлягери".

В селі відбувався „допрос", отже допит [illegible] двох місцях. Кількох солдатів з крісами на плечех стояло перед дверми кількох хат. Солдати з крісами на плечех сиділи також на вантажі авті, яке стояло на роздоріжжі між двома рядами домів. Дорога була вся в болоті. Болото було прикрите галузками дерев для лекшого переїзду.

Йшов допит за ушкоджений трактор. Це було „сколективізоване" село. Селян приневолили вступити до „колхозу". Тепер обвинувачують селян, що вони саботують. Наводять цілу низку фактів. Кожний новий факт є для мене більше інтересним. У світі розголошено, що Сталін побідив колективізацію, а з Москви приходять цифри, які це доказують. Незабаром прийшли вісти, що вже всі села в Росії сколективізовані, а приватних сільських господарств там більше нема.

Про Україну вже запевняли, що вона покрита колхозами. Так показують навіть цифрами. Одначе між цифрами все щось можна знайти. Що там діється серед цифер в колхозах? Незадоволені селяни, яких приневолили вступити до колхозів, ще таки не задоволені. Вони схопилися саботажу, щоби шкодити полям і ушкоджувати машини, щоб їх колхози не мали що спроваджувати.

На сотках колгоспів селяни починають страйк. Вони відмовляють всякої роботи. Вони не розпочинають праці машинами. Страйк [illegible] зломити, бо селянина арештують разом з [illegible] жінкою й дітьми. Таких селян відставляють „по етапу" в далекі околиці. Їх заставляється працювати в радгоспах (совхозах). Це є державні господарства, в яких селян трактується як робітників. Подібно, як у фабриках. Таксамо відставляється їх до праці в копальнях, або при копанні ровів чи оправлюванні поля — цілком так, як видається арештантами до праці.

На страйках не кінчиться спроба селян. Вони передумують над саботажом. Останньої весни вони саботували засіви. Колхози купують [illegible] на засів від уряду. Вони платять або готівкою або частиною збору. І в колхозах є робота [illegible]

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 8.
22/18

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 8. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК

Слід зацікавлення Шевченка Галичиною в 1843 році.

(З нагоди 120-літніх роковин народження поета).

У своїх споминах, писаних у старості, згадав Яків Головацький також про своє познайомлення з Плятоном Лукашевичем у Львові 1839 р. Підкреслив, що „Лукашевич обіцяв багато, але не додержав слова". Головацький передав йому Львівський літопис із метою надрукувати його в Росії. Віднайшов його Денис Зубрицький в архіві Ставропигійського Інституту, а що не потрапив його відчитати, показав його професорові теольогії Венедиктові Левицькому з словами, що беться об заклад, що ніхто у Львові не всилі відчитати рукопису. На те заявив Левицький, що в нього є богословы, котрі прочитають його. Левицький запечатав книгу, лишивши два найбільше нечиткі листки з Львівським літописом, і передав рукопис Маркіянові Шашкевичеві. У семинарії возилися з рукописом, возилися, але не могли розібрати його. Тоді Шашкевич приніс його Головацькому, що мав уже нагоду займатися такими роботами у графа Тарновського. Головацький узявся за діло й не встав від рукопису, доки не розібрав його всього. Опісля Зубрицький дав Головацькому переписати його. Копію літопису „виманив" у Головацького Жегота Павлі й дав Войцицькому, що й надрукував його з масою помилок у журналі „Przegląd Naukowy", а „Пл. Лукашевич обіцяв надрукувати його по-руському й не додержав слова". Потому хтось украв оригінал Львівського літопису з Ставропигійського Інституту[2]) й аж у 1865 р. надрукував його Антін Петрушевич із копії Головацького[3]).

У Львові був Лукашевич, очевидно, в першій половині 1839 р., коли Яків Головацький почав свій лист із 14. (2.) липня 1839 р. такими словами: „Відкіль уже ждаю від Вас листу, а годі ся діждати. Як гаразд виїхалисте ізі Львова, так і чутки о Вас нема, а не знати чому — чи листи не доходять, чи мабуть о нас позабулисте. Ох, не забувайте, будьте ласкови, на свою, хоть положенієм далеку, але серцем дуже близькую братію. Пригляділистеся вблизі нашій нужді, пізналисте, як у нас все руское наопів сонно лежить, ледви де зачути якесь нерухаве життя, а годі ся пробудити, годі підвестися на ноги. У нас все як с каменя... щодень то тяжше, щодень то гірше, особливо із цензурою — вона, як видко, ледви що пропустить касающагося історії народній — відтак будьте ласкови старайтесь, щоби хоть у Вас тая літопись Львівская, що я Вам поручив, могла б бути напечатана. Донесіть же нам, що із нею діеся, чи віддалисте ю на руці Г(осподина) Максимовича, чи самі думаете іздати — чи вже одобреная цензурою, чи ні, і коли печататиметься? О тім всім не забудьте нас іззістити, бо не так я, як Г. Зубрицкий о ню клопочеся"[4]).

Далі питав Головацький за новинки української літератури й „чи нема якої літописи дотикающейся історії давної або і новійшої України або Южной Руси"[5]).

Лукашевич відповів шойно по трьох місяцях, 8. жовтня (26. вересня) 1839 р. з Берегані. Що це перший лист Лукашевича до Головацького, видко вже з того, що Лукашевич писав на початку листу, що після андрусівського миру ніколи не писав галичанин до переяславця, себто що Головацький перший написав лист до Лукашевича й він на нього відповідає. Тут тішився, що галичани не забувають за „нашу Малу Русь" і згадують „нас козаків", та прохав Головацького сказати Зубрицькому, щоб він не сумував за Львівським літописом, бо що Лукашевич узяв, те раньше пізніше доведе до ладу. „Уже сегодня" подав кореспонденцію в справі петербурської цензури. Здавалось йому, що через шість місяців буде літопис надрукований. „По-нашому це зветься скоро" — додавав при цьому Лукашевич[6]).

У рік по першому листі написав Яків Головацький із Бродів 13 (1) липня 1840 р. другий лист до Плятона Лукашевича. Дякуючи йому за присилку „Українських сцен" Кострома рова, писав Головацький ось-що: „Спасибі Вам Українцям, що Ви не цураєтеся тим [illegible] рісткою, відділенним від рідного корня, [illegible] глушеного чужими бурянами, але ще живим, продераючимся скрізь колющі бодаки до світлого сонінька і обіцяющим цвіт, а колись і торонкії плоди видати. Поможіте, братія, продратися до сонця, щоби цвіт у пупляшках [illegible] загиб". Прохаючи звістки про українські [illegible] винки, про нові харківські або київські видання, про „Украинский Сборник" Срезневського, про те, „чи не відкрилося яких памятників давнішої словесности", пригадував Головацький справу Львівського літопису, питав, чи він [illegible] же виданий, а коли виданий, просив прислати кілька примірників, бо був „дуже рад, що хоть тая одна літопись світу оголошена була". У Львові не було вигляду на те, щоб що історичного „прослизнуло" через цензуру. Головацький не діждався від Лукашевича відповіді на свій другий лист, бодай в його надрукованій кореспонденції нема й сліду якоїсь відповіді.

Навпаки, в надрукованій кореспонденції Якова Головацького зустрічається звістка, що посередньо стверджує перерване листування між Головацьким і Лукашевичем.

(Далі буде.)

---

[1]) У дарунку від Антона Петрушевича дістав згаданий рукопис бібліотека київського університету.

[2]) Воспоминаніе о Маркіянѣ Шашкевичѣ и Иванѣ Вагилевичѣ. (Изъ записокъ **Якова С. Головацкого.** (Литературный Сборникъ, Львів, 1885, ос. 35—36).

[3]) **В. Науменко.** Листи Я. Головацького до М. Максимовича за Пл. Лукашевича. (Малоруський Науковий Збірник, Москва, 1915, с. 43).

[4]) Там само.

[5]) **Д-р К. Студинський.** Кореспонденція Якова Головацького в літах 1835—49. Львів, 1909, с. 18. Свій лист до Головацького переслав Лукашевич через [illegible] В. Зиця (там само, с. 20).

[6]) Українські Народні Збірник, кн. 44.

Товари блаватні

ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ

Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 7—180 **Телефон 25-55.**

час, але на міру. Але роботу колхозів оцінюють ся на дні й години. Відповідно до днів праці дістають селяни заплату у формі безплатного хліба або інших потрібних річей, а деколи навіть і трошка грошей. Коли колхоз ушкодить засів, мусить платити за шкоду. Ціну шкоди платить відповідно кожний член колхозу. Отже такий член стає невільником уряду і то разом зі своєю родиною. Селянин не думає, що то буде потім. За кожний саботаж приходить смерть. Людей розстрілюють на місці. Але це не відстрашує селян.

Іншою формою саботажу є псувати машини. Власно в селі, в якім я тепер перебуваю, йшло про ушкоджений кавалок а трактора. Що це не був відірваний випадок, виказав мені наглядно мій товариш подорожі. У бюрі колхозу було прибите оголошення до всіх колхозів і совхозів у цілому краю. Там було сказане, щоби кожний колхоз ховав свої трактори під дах, коли нема праці. А коло трактора має бути поставлена сторожа. Весь час, чи трактор працює, чи ні, він має бути отоплений. За це відповідає управитель. І як станеться шкода, то він відповідає за неї таксамо, як і той, що ушкодив. За ушкодження трактора приходить кара смерти.

У часі слідства вийшли на яву факти, як то знищать трактори. Перш усього можна залишити трактор на полі на час дощу і він починає ржавіти. За це саме ви можете бути розстріляні. Відтак може якась частина машини загубиться. Отже трактор непридатний до праці. При тім можна мати ще й особисту користь. Уряд обіцяв нагороду, як хто знайде і принесе до відповідного бюра загублену частину машини. Отже хтось може привести таку згубу до бюра і не жадати ніякої заплати. Але инте хоче чоловік мати „протекцію". Він дістає признання, а через признання стає і „лишгером". Зчасом він дістає і більший кусник хліба. Така то ціна хліба тепер у Совітах...

Але в часі мого переїзду через українське село виявилися ще й інші способи саботажу, які відкрили мені цілком нову сторінку про Совіти. Саме судили молодого хлопця за саботаж. Його батько належав до „кулаків", тобто до селян, що мали ще трошка майна. Коли він не хотів віддати майна в колхоз, забрали його і його жінку та вивезли світами. Це був впливовий чоловік. Хлопець бачив це насильство над батьком і матірю. Він відвернувся від них, зголосився до комуністів і сам став опісля членом комуністичної партії.

Через два роки він вернув до свого села як комуніст. Тут був уже колхоз, в якому працювали селяни знайомі його батька. Він вступив також до колхоза. Але це зробив він з деякою цілю. Він почав саботувати цілий колхоз, руйнував поля, машини

(Докінчення буде.)

Акційна Спілка для будівельного промислу, раніше Іван Левинський у Львові, подає до відома акціонарам, що

XII. Звичайні Загальні Збори

акціонарів відбудуться дня 18. квітня 1934 року в год. 18 в конференційній салі Кооперативного Банку „Дністер", ул. Руська ч. 20 з таким денним порядком:

1. Звідомлення Управи і предложення рахункового замкнення за 1933 рік;
2. Звідомлення Надзірної Ради а висліду перевірки звідомлення, білянсу та рахунку зисків та втрат;
3. Затвердження звідомлення, білянсу і рахунку зисків і втрат та ухвалення Управі і Надзірній Раді абсолюторії;
4. Ухвала щодо розділу чистого зиску;
5. Вибір 3 членів Надзірної Ради;
6. Вільні внесення.

Хто має 10 акцій, має право одного голосу на Загальних Зборах. Щоб виконувати право голосування треба акції, що доказують право голосування, зложити найпізніше на 8 днів перед Загальними Зборами в ліквідатурі Кооперативного Банку Дністер у Львові, ул. Руська 20.

Акціонарі, які бажають собі, щоби й інші справи були поміщені на денним порядку, можуть згодосити свої внесення найдальше до дня 28. березня ц. р. на адресу: Акційна Спілка для будівельного промислу раніше Іван Левинський, Львів, ул. Потоцького 38.

Львів, 3. березня 1934.

Управа:
Інж. Павло Дурбак пп. Інж. Роман Колтунюк

СПИСОК
управнених до участи в першому і другому ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА"

(Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

371) Остап Лушький, посол. 372) Д-р Любомир Макарушка. 373) Інж. Лев Шепарович. 374) Д-р Маркіян Смішко. 375) Радник Антін Рак. 376) Д-р Михайло Соневицький. 377) Д-р Володимир Мацькевич. 378) Дир. Микола Скрипка. 379) „Народна Торговля". 380) Михайло Янович. 381) Проф. Іван Галущинський. 382) Катря Гриневичева. 383) Стефанія Кульчицька. 384) Оля Мриціївна. 385) Дир. Евстахій Нагірний. 386) о. Богдан Липський — всі зі Львова. **З краю:** 387) Евген Лібацький. 388) Д-р М. Нижанківський, Киверці. 389) Стефан Тищенко. 390) Інж. Іван Гнойовий. 391) Д-р Іван Бартків. 392) Сергій Закрасянний. 393) Гіляр Юрченкович. 394) Филимон Кульчицький. 395) Інтернат П. П. Духовн. Семин., Кремянець. 396) Д-р Олекс. Церковний. 397) Проф. М. Вишиваних. 398) Володимир Затхей. 399) Надія Шкляр. 400) Юрій Липницький. 401) Фридерик Майстер. 402) Адольф Маркіз. 403) Яків Фартушний. 404) Федір Сумкевич. 405) Монастир оо. Василіян, Жовква. 406) Д-р Микола Багриновський. 407) Григорій Хомяк. 408) Д-р Арсен Річинський. 409) Д-р Ілля Салагуб. 410) о. Теофіль Чайківський. 411) о. Волод. Мармаш. 412) Одарка Брикович. 413) Стефан Кривак. 414) Григорій Лебедович. 415) Д-р Михайло Павлик. 416) о. Мирослав Черкавський. 417) Софія Ульванська. 418) о. Василь Клос. 419) Юлія Тимкевич. 420) Василь Павенський. 421) Павло Панченко. 422) Д-р Іван Малко. 423) Василь Вец. 424) о. Михайло Пирожок. 425) Юрій Кіркіченко. 426) Дмитро Хоптян. 427) Д-р Олександер Лев. 428) о. Мирон Колтунюк. 429) Максим Гнідан. 430) Семен Войтюк. 431) Антін Басай. 432) Українбанк, Рівне. 433) Льонгин Кобилянський. 434) Теодор Назарчук. 435) Теодор Мусій.

(Дальший виказ в чергових числах.)

МАТЕРІЯЛИ на мужеські убрання. Найновіші зразки, величезний вибір по фабричних цінах тільки у фірмі **„ДІМ МОДИ"**
71/53 1—5 **ЛЬВІВ, пл. МАРІЯСЬКА ч. 4.**

На парляментарній арені.

Промова сенатора д-ра Антона Горбачевського, виголошена на пленарнім засіданні сенату 26. лютого ц. р. при ґенеральній дебаті над буджетом.

(Продовження.)

Особливу опіку розтягає уряд над усякими товариствами та установами, що їх українські громадяни закладають із свого почину для господарської самопомочі чи для культурно-освітнього життя. Ріжні постанови поліційно-санітарні, поліційно-огневі та всякі інші розпорядки приноровлюють тут, якщо йде про те, щоб яка установа не була заснована, або як іде про те, щоб істнуюче товариство або установу розвязати.

Головний орган виконуючої влади державної адміністрації, поліція, відзначається особливою ревністю, якщо йде про українських громадян, або українські установи. Громадянин української народности є безперервно під поліційним наглядом, без огляду на своє суспільне становище та без огляду на те, чи колись-небудь мав який конфлікт з карним законом і був у тому положенні, щоби компетентна влада розтягнула над ним цей нагляд, або ні. А цей нагляд є дійсно надзвичайно дошкульний: слідять за кожним кроком, встрявають у відношення приватного життя, так що люди живуть у якімсь вимковім стані поза правом.

Громадян української народности силують нерідко до деяких чинитьб та маніфестацій, до яких вони на основі обовязуючого права не можуть бути силувані. Один приклад: Вже нині згадано тут про маніфестації, які не знати ким були заарнжовані з приводу ухвали зміни конституції, переведеної в соймі 26. січня 1934 р. Зараз найближчого дня розпочалися ті маніфестації, очевидно не тільки тут, у столиці, але також і на провінції по всіх містах та містечках. Мені знані випадки з двох місцевостей, де заряджено маніфестацію при помочі удекорування домів прапорами. А коли деякі громадяни що не були захоплені ухваленим зміни конституції, уважали за відповідне не піти за цим окликом та не удекорували своїх домів, то державна поліція негайно з великою ревністю почала доходження з метою потягнути неслухняних громадян до відповідальности. Причиною репресій була тут негативна постава громадян супроти одної ухвали, яка очевидно не має ще сили закону і до котрої не можна ставитися так, як до закону.

Загал українського громадянства стверджує на кожнім кроці, що всякі зарядження та розпорядки влади мають для нього тільки одну строону: обовязок носити тягарі без участи в правах і користях. В таких умовинах трудно вимагати позитивного прихильного відношення до державної влади, якої посунення неодинократно нищать цінности моральні чи культурні, добуті часто боротьбою цілих поколінь. І цим треба обяснити ту негативну реакцію, яка мала місце в 1930 р., а яка обявилася у спорадичних саботажах. Державна адміністрація не станула на висоті свого завдання. Ми були свідками жахом проймаючого явища, яке носило назву пацифікації. Я не буду наводити подробиць тої трагічної акції, бо вони у цій високій палаті відомі з тогочасної дискусії, яка з того приводу тут велася. Та зазначу тільки, що пацифікацію переводжено під гаслом збірної відповідальности не тільки в тих місцевостях, де притоку до цього давали саботажі, але вона відбувалася і приноровлювали її також там, де про ті випадки зовсім не було чутки. Всякі протести, представлення і прохання поладнати справу не мали успіху і ми нині є в тому положенні, що взагалі не знаємо, чи яку справу, звязану з пацифікацією, поладнано прихильно на користь тих, які були пошкодовані. А чейже фактом є, що тоді було кілька випадків смерти, що були у звязку з пацифікацією. А скільки осіб було тяжко побитих і покалічених! Не кажемо вже про ті матеріяльні шкоди, які виникли з пацифікаційної акції. Як усе те зважити, то дійсно мовчанка і брак всяких зарядженъ у цім напрямі дають притоку до застанови.

В ділянці законодавства переведено цілу низку законів, яких вістря звернене проти свободи нашого національного розвитку. Насамперед дозволю собі звернутися до закону про устрій самоврядування. Перед відомою декларацією з 14. березня 1923 р. були переговори між польським урядом і рішаючою комісією Антанти, у висліді яких принято зобовязання Польщі щодо надання Східній Галичині широкого територіяльного самоврядування — так тоді ті зобовязання формуловано. Остаточно уряд зовсім не прийшов з конкретним проектом закону, який полагоджував би це питання.

Вправді ухвалено закон з 26. вересня 1922 р. про т. зв. воєвідське самоврядування, але є це закон рамовий, який не приніс ніякого змісту. Зате мин. року внесено проект закону про частинну зміну самоврядного устрою, що його парлямент ухвалив; той законопроект є запереченням самоврядування, протилежністю того, що представляє собою самоврядування. Характеристикою того закону є передовсім те, що самоврядні функції відібрано громадським самоврядним союзам, а громадські органи стали органами державної адміністрації. Очевидно, що в цих умовинах абсолютно не можна сподіватися ніяких користей для справжнього самоврядування і не може бути мови про самоврядування по думці декларації з 14. березня 1923 р.

Проект конституційного закону, поминаючи інші недомагання, вносить дуже важну, дошкульну для українського населення новість у тім напрямі, що українське населення є виключене від активного та пасивного виборчого права до сенату. Введено там диференцію громадян на таких засадах, що для українців у сенатських виборах абсолютно нема місця, так, що остаточно знайшлися ми на становищі громадян якоїсь другої чи третьої кляси, на яких тяжать обовязки, тягарі оплачувати податки, данини і т. д. включно з обовязком військової служби, без участи в громадянських правах.

(Докінчення буде.)

З ПОДОРОЖНІХ ВРАЖІНЬ.

Наш контакт з еміграцтськими групами. — Зїзд українських еміґрантських організацій. — Наше гостювання на тому Зїзді. — Фільмо українських діячів.

Використовували ми побут у Празі передовсім на те, щоби ввійти в контакт з усіми групами української еміґрації та зорієнтуватись у їх настроях і зокрема зібрати інформації про їхнє становище до зактуалізованої в нас тепер справи національного українського конґресу.

На підставі переведених розмов я прийшов до глибокого пересвідчення, що вся українська нац. еміґрація, без огляду на ріжниці в її політичних і соціяльних поглядах, щиро прагне консолідації всіх національних сил. І зовнішні і внутрішні події вплинули на такий її настрій і зродили в ній такі бажання. Таким самим бажанням пройнята і та частина еміґрації, що вважає себе безпартійною, політично незріжничкованою. І саме в тій групі непартійних зродилася та виросла на праському терені сама ідея конґресу.

Загально кажучи вся еміґрація за виїмком націоналістичної групи поставилась позитивно передовсім до створення підготовчої міжгрупової та міжпартійної підготовчої комісії до конґресу. Підготовча комісія повинна стати саме тим орґаном, який одинокий зможе зговоритись щодо плятформи і програми конґресу; такої плятформи і такої програми, які булиб до прийняття для всіх відтінків української національно-політичної думки.

Так ставили ми справу конґресової підготовки в наших розмовах з усіми: і з радикальними демократами (проф. Мацієвич і Шульгін), і з соціяльними демократами (Мазепа і Феденко), і з соціялістами-революціонерами (Григоріїв), і з хліборобами-державниками (Зоц), і з представниками париської Головної Української Еміґраційної Ради (Шульгін, Сальський, Славінський, Смаль-Стоцький, Чикаленко, Шумицький).

Саме в часі нашого побуту в Празі відбувався там зїзд зорґанізованої в Головній Еміґраційній Раді у Парижі наддніпрянської еміґрації. На тому зїзді стояла на денному порядку і точка про національний конґрес. Ми були запрошені на цей зїзд. З запрошення ми скористали. Бажали познайомитись зі становищем зїзду до справи конґресу. На жаль цю точку президія зїзду того дня з порядку зняла. Нам пояснили, чому це сталося і ми порозумілись, коли зможемо про це поговорити з президією. Сам зїзд зробив на мене симпатичне враження. Наша гостина на ньому була коротка, бо на нас чекали інші справи. А жалко, що ми були примушені його так скоро залишити, бо звідомлення з місць (з Польщі, Болгарії, Румунії, Франції, Бельгії, Югославії, Люксембургу, Чехословаччини та Туреччини) про життя-буття еміґрації були незвичайно цікаві.

Всеж таки на тому зїзді я довідався, що в Головній Еміґраційній Раді в Парижі зорґанізована велика скількість української еміґрації, розкиненої по всіх країнах Европи. Делеґати, що були на зїзді, репрезентували, як мене інформували, понад 16 тисяч зорґанізованої наддніпрянської еміґрації. Головою париської Еміґраційної Ради є проф. О. Шульгін. На зїзді проводив нарадами ген. Сальський.

У Празі мав я змогу ввійти в контакт з цілою низкою українських громадських діячів, що пробувають тепер на еміґрації та обмінятись з ними думками на актуальні для нас теми. Крім згаданих уже в попередніх описах пп. інж. Гальки, проф. І. Горбаченевського, проф. Антоновича й інших, приємно мені було стрічатись і говорити з метким і рухливим інж. Яремином, з палким д-ром Фрицином, з поважним д-ром Мериндою, з милим інж. Каратницьким, з заслуженим для української науки акад. проф. д-ром Степаном Смаль-Стоцьким, з проф. Шульгіном, Славінським, Сальським, В. Садовським, Л. Чикаленком, Д. Дорошенком, Сірополком, д-ром Р. Смаль-Стоцьким, з молодим і скромним політльотом Метельським, Зоцом, д-ром Дольницьким, Вировим, Обідним, Животком, дир. Макаренком, д-ром Бойчуком, Мірним, Косенком, Зленком, Січинським, д-ром Якубівським, д-ром Кандибою, Д. Антончуком, з послом д-ром В. Залозецьким, Геродотом, Паращуком, з В. Приходьком і Васюком. Цеж ціла фільма українських громадських діячів. Цеж цілий калейдоскоп індивідуальностей, вдач, характерів і одночасно оригінальних думок та насвітлювань наших відносин і не лише нашого, але й чужинного життя.

Вас. Мудрий.

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ.

Замовлення приймає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

Австрійські справи.

Габсбурги. — Консультативний пакт. — Нова конституція.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Евню Стандард" виявляє, що небаром треба дожидати рішучої акції з метою привернути монархію Габсбурґів. Як каже щоденник, анґлійський уряд не має нічого проти цього. У британських колах відмічують, що мировий договір у Сен Жермен не згадує про заказ відновлення Габсбурґів. Документ, яким б. цісар Карло визнав республиканський устрій Австрії згорів в пожежі австрійської палати справедливости в 1927 р., а формально цісар Карло ніколи не зрікався престолу. На перешкоді був би тільки декрет народніх зборів з 1919 р., що вигнав усіх Габсбурґів з Австрії, але сьогодні вони не істнують, а кн. Штаремберґ, комендант Гаймвери, поставив внесок відкликати цей декрет. Союзні держави цікавляться тільки справою збереження незалежности Австрії.

ВІДЕНЬ, ПАТ. „Нойе Вінер Таґблят" пише, що Австрія, Мадярщина й Італія задумують заключити консультативний договір та зокрема низку економічних, не менших в реґіональних договорів. Є надія, що Чехословаччина до того договору приєднається і трудніша справа буде тільки з Німеччиною, бо оживлення Трієсту шкодитиме портам у Бремі й Гамбурзі.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Тут відбуваються наради у справі введення в життя нової тимчасової австрійської конституції, яку оголосять як розпорядок. Нова конституція не чіпає автономії окремих країн, краєві сойми істнуватимуть на становій основі. Творці нової конституції є проти уніфікації й бажають задержати дотеперішні історичні форми.

—o—

Новий москвофільський провід.

Зза куліс діяльности „Русскої Сел. Орґанізації."

В грудні м. р. ми коротко інформували наших читачів про хід зїздів москвофільської партії, а саме: Т-ва Качковського і „Русскої Сел. Орґанізації". Ми, українці, були головно цікаві на те, яке становище займе новий виділ (совіт) „РСО" під проводом радника п. Гулли, сенатора Ставропігії, супроти політики й господарки посла Бачинського і коми.

Нині, по упливі щойно двох місяців, уже маємо такі дані, про які бажалиб ми тепер коротенько згадати. Склад виділу „РСО" з початку давав підстави додумуватися, що поведе свою політику все таки по лінії потреб селян, на котрих, як самі провідники голосять опирають свою партію. Того ми ожидали в першу чергу від предсідника РСО п. Гулли, що мав серед українців і самих москвофілів марку: жажда говорів і почестей, але людина чистих рук! Це останнє вказувало би на те, що п. Гулла не піддасться впливам таких одиниць, які торгують „русскою" політикою, гейби січкою. Показалося, на жаль, що п. Гулла піддався в цілості під вплив таких діячів, як посол Бачинський, о. Яворський, редактор Сірко-Білинський і ін. А яку політику ведуть згадані панове, ми вже нераз згадували і вона загально відома.

І чому ми, українці, змушені займатись галицьким москвофільством? Ми вже давніше уясднювали причини і про це широко писали на наших сторінках. Нині згадаємо, що українське громадянство не однаково підходить до розвязки цієї затяжної проблеми серед нашого народу. Тому то й москвофільство дальше ширить серед нас деморалізацію і наносить нашій загальній справі всеж таки деякі шкоди.

Українське громадянство, головно інтелігенція, уважає справу галицького москвофільства за якийсь старий і вже не шкідливий пережиток, легковажить собі його, або атакує його, себто москвофільство гостро, через що повстають нераз негодування, головно на провінції. Інші вправді здають собі справу з ваги такої аномалії серед нашого народу, але не найшли способу розвязки: як треба підійти і яку тактику прибрати, щоби цю аномалію зліквідувати. А слід памятати, що для поневоленої нації навіть найменші національні і партійні розбіжности корисні саме для тих, котрим на тім залежить.

Всім нам відомі, які шкоди наніс посол Бачинський нашому всенародньому горібкові і всім нам знані процесові ревеляції Бачинський—Липецький. І щож? П. Бач-ий дальше сидить на комісарськім стільці в „Нар. Домі", не зважаючи на старання й інтервенції як українців, так і самих москвофілів, (розуміється в імені членів „Н. Д., а не „РСО" або Ставропігії, яка є статутарно обовязана боронити інтересів тої інституції!).

В чім-же уміщовлюється та шкідлива акція москвофілів? Про це скажемо кількома словами.

Відомо, що орґанізаційна вартість „РСО" і її проводу мала і дуже слаба. Опирається „РСО" на нечисленнім гуртку політичних спекулянтів і карієровичів. І якщо ті люди находять ще сякий-такий ґрунт у селян, то це лише завдяки їх несвідомости і добродушности. Ті нечисленні вже нині талерґофці, приїхавши до Львова або деінде на якийсь зїзд чи збори, вірять наосліп промовцям і їх демаґоґії.

Під таким „дуром" відбувся і зїзд „РСО" в м. р. Не найшовся ні один „русскій", який би був мав відвагу поставити запит: Що властиво провід зробив і до чого прямує? Що зроблено в справі „Нар. Дому" і які принято заходи, щоб охоронити це майно перед ліцитацією? Де стипендійні фонди в „Н. Д."? І т. д.

А що робить новий провід „РСО"? Зараз з самого початку пішов мельдунок до ББ разом з послами Бачинським та о. Яворським. П. Гулла, який удавав перед „русскими" з провінції ворога Бач-ого, разом з ним покумався і разом з ним нині робить виїзди до ріжних чинників, а останньо в лютім ц. р. до Варшави. П. Гулла заявив „русским" наївникам, що міністри приобіцяли дати більше, як вони самі сподівались! Отже питання, що властиво дістали? І хто?

Нам відомо, що мізерних 25 тисяч кредиту аж три маєтні товариства: Ставропігія, Качковського і „Русскій Пріют" дочині, не зважаючи на делеґації і т. д., не дістали. Нам відомо, що зїзд „РСО" ухвалив рятувати „Защиту Землі", а ті самі люди і референти знову на зїзді „О-ва Качковського" рішали, що „Защита Землі" може падати, бо „русскій" народ усе перетерпить! Цікаво, що на це скажуть члени „Защити Землі", як їм прийдеться платити по 500 зол.?

Знаємо також, що п. Гулла виїздив на провінцію для підтримки своєї партії; цікаво, що там обіцяв?!

Політика й література.

ПАРИЖ, 6. III. ПАТ. У париських літературних колах викликує велике занепокоєння французький переклад книжки Гітлера „Моя боротьба", який заповіло одно видавництво. Французький видавець, якому відмовили рішуче права перекладу, заявив в отвертому листі до преси, що з патріотичних мотивів уважає недоцільним рахуватися з відмовою німецького видавництва, що має авторські права згаданої книжки і починає видавати переклад. Визначні французькі письменники, м. і. Ашар, запротестували палко проти цього, доказуючи, що ніякі політичні мотиви не обосновують злочину проти авторської конвенції. На думку французьких письменників, ця справа понижує Францію і створює прецеденс, який використають закордонні видавці, видаючи без авторизації переклади з французької літератури.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає
ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ
Боїмів ч. 4.
65/53 26—180

Знаємо, що п. Гулла у Варшаві домагався передачі Народнього Дому колеґії, зложеній з пятьох членів, а саме пп. Гулла, послів Бачинського й о. Яворського, Цебринського і правдоподібно д-ра А. Коппетянського.

Знаємо, що „делеґати" просили у Варшаві підтримки для кооперації (інакше: субвенції), бо каса „Нар. Дому" вині пуста. Не від речі буде українським кооперативним представникам поінформуватись, які заходи підприймає „Ревіз. Союз Русских Кооператив", бо це буц би вже дійсно непростимий гріх і скандал, якби такий Ревіз. Союз мав дістати право нарівні з РСУК! Не маємо наміру дискредитувати „Русск. Рев. Союз", але його „заслуги" на полі кооперації й орґанізації самі за себе говорять. А чим воюють директори того „Р. Союзу", то принагідно дамо відповідь на „спростування", яке дирекція „РРС" надіслала до „Діла" і яке було поміщене дня 11. 11. м. р.

Знаємо, що делеґація до Варшави в лютім ц. р., себто пп. Гулла, його спец-дорадник Сірко-Білинський і один з директорів „РРС", предлагали там великі проєкти на поборювання українців. У вислідї, здається, маємо окремого адміністратора для Лемківщини. Хочемо вірити, що поважаний і зрівноважений о. д-р М. Нагорняський не піде на віякі експерименти, бо чейже сам добре знає, що москвофілам не йде про охорону релігії, а власне про терен національної боротьби.

Як уже з повищого шп. читачі бачать, хоч „РСО" партія мала, але її ширинна робота в нашому народі все таки ширить деморалізацію. Чиж маємо так дальше безрадно глядіти на малу горстку національних шкідників? У тім напрямі українське зорґанізоване громадянство мусить устійнити тактику супроти москвофілів.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

КАТАР, ГРИПА, ПРОЙДЕ НИНІ ПО БЛЄРА АСПІРИНІ.

32/13 Дістанете у всіх аптиках.

Дещо про студії в краю
і за кордоном.

Тисячі молоді з покінченими студіями без хліба. — Дещо про медичні студії. — Вага студій за кордоном.

Старше покоління поволи вимирає, а приріст інтеліґентного молодняка в нас мінімальний, — очевидячки котимось вниз, отже кожний бачить, що повільно корчимося і маліємо. В довоєнних часах кожний, хто у нас скінчив університетські студії, мав уже тимсамим запевнений хліб, бо находив легко посаду або джерело заробітку. Сьогодні сотки, а то й тисячі нашої молоді з укінченими студіями марнуються, бо не находять варстату праці. Виглядало би, що українська суспільність має вже надмірну надпродукцію інтеліґенції, але реальна дійсність виказує щось протилежне. Є в нас маси народу, та в природному істнуванні й розвитку нації ніколи не рішає кількість, тільки якість. Нас повільно заганяють у вузькі рамці життя зперед 100 літ, коли був тільки „пан і хлоп". Очевидно, ніби сповняється закон природи словами Ґетого: **„Was schwach ist, muss zugrunde gehen".** Мабуть не відбіжимо далеко від правди, коли зробимо підсумок, що у світовій війні на фронтах і в ріжних Талерґофах згинуло 30.000 одиниць зпоміж інтеліґенції і стільки саме жертв коштувала нас українська війна. Значить: лишилося ще всього інтеліґентного дорібку кільканацять тисяч. Числім: 4—5.000 учителів, 30.000 священиків, 600 інжинірів, 400 лікарів, 400 адвокатів, кілька тисяч кооператорів і приватних урядовців — решта нотарі, судді, купці, ремісники, що зрештою у нас дуже нечисленні.

Цей сумний стан відчувають найкраще хочби наші редакції і видавництва. Адже загально відомо, що число передплатників і покупців наших обох щоденників дуже-дуже скромне. Просто нема кому передплачувати і купувати. А не забуваймо, що перед великою війною виходило для нашого народу в Галичині (без північно-західніх земель!) не два, а шість щоденників: „Діло", „Нове Слово", „Руслан", „Народна Часопись", „Галичанин" і „Прикарпатская Русь".

Для частинного висвітлення непотішного стану хочу тут говорити про медичні студії: є це ще найоплатніший фах. Коли Німеччина має армію, зложену з 60 тис. лікарів, а в двомілїоновім Відні працює аж 5.000 лікарів, то на наших землях по цей бік кордону ще сміло може поміститися понад 2.000 українських лікарів і це не повинно би бути конкуренцій.

Фреквенція учеників по наших ґімназіях у порівнанні з довоєнними часами змаліла дуже значно та і ті нечисленні, що здають матуру, не мають де подітися, бо не кожному щастить бути принятим до польської вищої школи. Лишається тільки теольоґія. Тому багато марнує літа і „вакує". Дехто з наших студентів радо виїхав би за границю на студії, але багатьох відстрашує непевність чужини і нострифікація студій — опісля. А нам дуже треба солідних людей з европейським світоглядом, щоб училися на іншому ґрунті і в інших обставинах, де ніхто не понижує гідности в людині і не кричить „руска безчельносьць", коли чує українську мову. Поїхати на студії в Европу значить: бути між людьми, почуватися людиною і самому стати людиною з почутям власної гідности.

Правда, нострифікація не є приємна річ. Тому то по всіх европейських державах нострифікацію зредукували до мінімум, до здавання тільки 1—2 предметів: там це тільки формальність, заплачення промоційної таси і відповідний церемоніял. Зате у нас нострифікація з відомих причин сильно утруднена: допускають якнайменше українців до унів. студій, а заграничні дипльоми треба нострифікувати і при цьому оплачувати подвійні, а то й потрійні такси. Значить хто має сильну волю і непереможне хотіння скінчити студії, хоч не має достаточних фондів, може це зробити за границею. Але коли є бідний, не має права скінчити студій ні тут, ні тимбільше за границею.

Як поводяться супроти нострифікантів у львівському університеті, можна би сказати дуже багато. Коли на львівському ґрунті приходить такий нострифікант у своїй справі до професорів (ендеків), чує стереотипні запити: „А пан чему там не зостал?" „Може би пан гдзесь виехал?" (побожне бажання проф.). Або: „А... там (хочби у Празі, Ґрацу або Відні) віц не учов, там віц не умейов". Ніби забувають, що з німецької медицини і з німецьких підручників користають усі народи в Европі, в тому числі й поляки. Наші лікарі, бувші нострифіканти, тямлять добре ту „приємність", якої зазнавали у Львові в часі нострифікації.

Дивно тільки, що ніхто з наших компетентних чинників не цікавився дотепер справою нострифікації взагалі і не підносив про неї ніде голосу. А тимчасом, це дуже важна справа ще й нині, хоч нострифікантів тепер з року на рік менше, а для декого (фармацевтів) нострифікації вже взагалі замкнені. Та не зважаючи на всі трудноші, наша молодь, якщо тільки має охоту і деяке матеріяльне забезпечення, повинна їхати, коли не може студіювати в краю, у широкий світ.

Decubitus.

Протижидівські ексцеси в Клобуцку.

ЧЕНСТОХОВА, ПАТ. Дня 2. ц. м. в Клобуцку ченстоховського повіту, вечором напало на вулиці на місцевих жидівських купців кількох типів, що почали їх бити. На крик нападених вибігли мешканці сусідніх домів, яких напасники теж заатакували. У вислідї випадку тяжко поранили ногами двох жидівських купців, три інші одержали лекші рани. У слідстві виявилося, що напасниками були відомі поліції авантюристи, пачкарі й злодії. Їх арештували. В два дні опісля т. є. 4. ц. м. відбулося в парохіяльному костелі в Клобуцку поминальне Богослуження за душу Ґродковського і Вацлавського, замовлене станицею Народової Партії (Стронництва Народ.). Після Богослуження вийшли члени Нар. Партії з костела й намагалися сформувати з принагідних обсерваторів та селян, що були в костелі, похід, але поліція до цього не допустила. З криком: „Відбити арештованих", розділились члени Нар. Партії на дві ґрупи: одна небаром розійшлася, друга пішла на кладовище парохії, що лежить проти будинку поліції й обкидала його камінням, вибиваючи декілька шиб. Коли за візвання поліції демонстранти не розходились, комендант поліції стрілив вгору на пострах, що остаточно успокоїло демонстрантів. Усі втікли. Після ліквідації демонстрації у місті настав спокій. Слідство у справі нападу на купців й демонстрації веде місцева влада.

Зміна в совітській системі.

МОСКВА, 6. III. ПАТ. Совітський уряд задумує, як зачувати, основно зреорґанізувати адміністраційну владу, а саме має створити нарком внутрішних справ, що перебрав би часті ну аґенд ГПУ. За тими вістками ГПУ перестане істнувати як самостійна установа. Офіційні совітські кола не підтверджують ані не заперечують цих вісток, відмічуючи, що не мають в тій справі ніяких інформацій.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧИЙ ПУБЛИЦІ.

Напередодні пятої вистави УФОТО.

Щороку влаштовує „Українське Фотографічне Товариство" у Львові виставу праць своїх членів. У цей спосіб перевірює воно мистецький рівень українських фотографіків та зазнайомлює широкий загал українського громадянства з новими напрямними, з новими мистцями в цій ділянці.

Українське громадянство все жваво цікавилося виставами УФОТО. Там находило воно враження, які можна знайти тільки на виставі чорно-білих картин. Дехто відвідував вистави тільки з цікавости — як виглядає вистава фотографіки? Але ніхто не відходив з вистав знеохочений до новітнього чорно-білого мистецтва. Навпаки, чимало було таких, що набирали твердої й рішучої постанови придбати фотокамеру й самому стати в ряді світлиців. І УФОТО радо подавало дружню руку таким новикам, що сьогодні переростають уже своїх вчителів та стають авангардою українського фотографічного руху.

Українська преса щиро привитала відкриття І-шої Вистави УФОТО у грудні 1930 р. Цеж була небуденна подія в західньо-українському культурному й мистецькому житті! Молодозасноване УФОТО вперше презентувало перед загалом зорґанізовану працю своїх членів. Говорили й писали про Виставу багато. Заповідалися навіть непересічні таланти, які не завели й згодом стали справжніми корифеями української фотографіки. У першій *пятирічці* своєї діяльности виконало УФОТО плян праці на повних 100 прц. Сьогодні має воно 70 активних членів матірнього Т-ва у Львові, має 2 філії (Станиславів, Тернопіль), видає власний журнал „Світло й Тінь", присвячений справам фотографії, має багату фахову бібліотеку, простору й легкодоступну домівку (при вул. Шашкевича 5), модерно і вигідно влаштовану робітню-технічку, дає відчити, імпрези, вечірки з діяпозитивами, фільмами і т. п.

В травні ц. р. влаштовує УФОТО у Львові Пяту Виставу Української Фотографіки. Правильник участи у Виставі вже розіслано на всі відомі адреси українських світлиців і комітет переводить підготовчі праці до відкриття Вистави. У звязку з цією Виставою насуваються деякі питання, що їх не вияснено у правильнику та які для майбутніх учасників не можуть бути маловажні.

Що присилати на Виставу? Чи світлиць-аматор з провінції є в спроможності брати участь у Виставі? Який ключ оцінки прикладатиме жюрі до техніки виконання картини? — це питання, з якими раз-у-раз звертаються до Виставового Комітету поодинокі зацікавлені світлиці.

Тому, що запити обертаються, майже довкола одних і тих самих справ, постараємось відповісти на них на цьому місці, бодай, загально.

Цьогорічна Вистава УФОТО присвячена *загальній фотографіці*, себто не має якоїсь, точно накресленої вимоги щодо сюжету здіймання. Тема знимок — довільна. Можна присилати краєвиди, портрети, студії мертвої природи, композиції, жанри, спортові, прогулькові і т. п. Такими виставами були І-ша й ІІ-га, де автори присилали свої праці на довільні теми.

Щодо другого запиту, то світлиці з провінції мають спроможність куди працю, ніж міські, прислати на Виставу праці оригінальні й мистецькі. Вони мають перед собою дуже влучну й невичерпану тему — етнографію. Побут і звичаї українського простолюдя, ноша, праця, дають безліч можливостей, як цікаво відхопити життя. Правду кажучи, на попередніх виставах етнографія була дуже слабо репрезентована й через

те вистави не відмежовували життя українського життя та не виповнювали завдання української фотографіки. Інші народи дуже дбають про питомий етнічний характер своєї фотографіки, через що витворились навіть спеціяльні стилі світової фотографіки. Ми тим можемо сьмієти, не подибувані в інших народів та які нашу фотографіку зуміють найкращe схарактеризувати, як українську. Супроти цього поле до поступу на Виставі мають у першу чергу стійливі в праці.

Ключ оцінки, які приймати партиці не повинен бути „драконський". Раз тому, що наша фотографіка ще дуже молода, та не володіє сильною та широкою технікою, друге, що вже в самому правильнику обмежене кількість прийманих праць до числа 10.

А тепер коротка порада самим майбутнім учасникам Вистави: *потрактувати справу поважно!* Речинець короткий, бо до 5. квітня всі партиці повинні бути прислані до секретаріяту Виставового Комітету. Кожний може вибирати 10 негативів з усіх своїх знимок. Побільшити їх теж не важко, тимбільше, що приходить в помічно в цьому випадку самі члени УФОТО, які згодилися зовсім безкорисно, тільки за зворотом коштів матеріялу, побільшувати до бажаних розмірів присилані праці. Вписове на Виставу коштує 3 зол. Всі справи, звязані з Виставою полагоджують референти, визначені Виставовим Комітетом, до яких звертатися треба по адресі: Я. Сапса, Львів, Батрія 34.

—o—

Розпорядок про ренти для українських інвалідів.

У „Дзєнніку Устав" з 5. березня появився розпорядок міністра суспільної опіки та міністерства скарбу про ренти для вояків інвалідів бувшої української армії.

—o—

З відчитової салі.

Українська проблема в освітленні біольогії.

В неділю, 25. лютого відбувся в салі „Української Бесіди" заходами Богословського Наукового Т-ва і Академічного Сеніорату виклад д-ра Маркіяна Дзеровича на тему **„Українська проблема в освітленні біольогії"**. Виклад був повний цікавих та оригінальних думок і вислухало його з увагою понад двіста слухачів.

Розглядаючи правне становище родини в ріжних народів, вказав прелегент на факт, що нації і держави, в яких родинне життя спиралося на засадах Католицької Церкви, осягали скорше і на довший час сильну державну організацію, ніж нації і держави, в яких не було родинної дисципліни. Одначе з часом, коли лібералізм і матеріялізм, а в парі з ними бажання матеріяльного добробуту і необмеженого вживання втіх домагалися обмеження народин, починає корчитися провідна верства нації — інтелігенція. Це було в дальшому причиною дегенерації і вимирання та загибелі націй і держав. Прикладами з історії і статистичними даними виказав дальше референт слушність своєї тези, що народи доходять до розквіту тільки тоді, коли родина і подружа не є інституцією вживання і вигоди, але інституцією відповідальности перед божими законами.

Прелегент спинився довше над теорією спадковости Григорія Мендля, яку потверджують процеси позитивної і негативної селекції при розквітанні і вимиранні народів. Вичисливши дідичні прикмети соматичного і психічного характеру, зясував також новітній медичний напрям — евгеніку і її підстави, що льогічно спираються на студіях про закони розвитку й упадку народів, а теж на законах спадковости Мендля. Евгеніка вважає можливим розріст народів тільки тоді, коли інтелектуально найвище поставлені родини шляхом прав спадковости передаватимуть більшій скількості нащадків свої зразкові прикмети, а в першу чергу прикмети морального і державно-творчого характеру.

Коли взяти під увагу українську націю, то назагал не проявляються ще ознаки ділання упадкових законів. Одначе в еліті нації, в інтелігенції, слідні вже прояви дегенерації. Тому рішучий зворот до засад католицької етики і пристосування її в цілості в родинному житті є пекучою вимогою часу, тимбільше, що нарід, і так вже ослаблений останнім лихоліттям, стративши ще свою провідну верству, дуже легко може стати тільки звичайною етнічною масою.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Зїзд УНДО в Лютовиськах, повіт Ліско.

Дня 8. м. м. відбувся в Лютовиськах при участи соймового посла п. **Ілька Лисого** зі Львова річний зїзд УНДО, в якому взяло участь поверх 70 делегатів з поодиноких громад лютовиської округи. Нарадами проводив **о. Олексій Дацишин** з Поляни. На денному порядку нарад була справа виборів до громадської, волосної та повітової самоуправи і перевибір Повітового Народнього Комітету УНДО на округу Лютовиська. Посол **І. Лисий** обширно обговорив новий самоуправний закон та зясував, як треба підготовитись до успішного переведення виборів до громадських рад. По дискусії, в якій забирали голос поодинокі представники сіл, рішено візвати всі громади лютовиської округи, щоби приступили до організування місцевих виборчих комітетів, які малиб за завдання взяти в руки підготовку та переведення громадських виборів.

У склад нового Повітового Народнього Комітету однодушно вибрано отсих громадян: голова **д-р Малинівський Степан**, адвокат у Лютовиськах, члени Комітету: о. Олексій Дацишин з Поляни, Микола Грицик з Лютовиськ, Ілько Іванів з Лютовиськ, Гнат Гонимович і Дмитро Литка з Росохатого, Іван Гавдан з Журавини, Іван Грицик з Протісного, Іван Сатур з Царинського, Олекса Дзядик з Бережки, о. Михайло Гащак з села Хміль і Михайло Лисейко з Кривок. Заступниками членів Повіт. Народнього Комітету вибрано: Степана Шимінського зі Смільника, о. Василя Трицецького з Волосатого і Петра Мандзяка та Івана Турка зі Ступосни.

Польський місячник про українську культуру.

Виходить у Львові, недавно, польський місячник „Сигнали", присвячений суспільним, літературним і мистецьким справам. Видає його гурт молодих львівських авторів, мало ще відомих, так само як їх орган, ширшому загалові. Останнє число подвійне (4—5-те), що появилось нині на 16 сторінок з 41 ілюстраціями це перше вагалі цих розмірів польське видання за останніх 15 літ, що всесторонне освітлює ріжні ділянки нашої сучасної культури.

З огляду на те що ця наша культура для поляків, які живуть поруч із нами „невідома земля", редакція „Сигналів" звернулась до ріжних українців, прохаючи статтей на означену тему. Находимо тут статті на загально культурні та літературні теми, і спеціяльні про поезію, про розвиток нашого театру і його теперішній стан, про малярство, ґрафіку, різьбу, повість і новелю, сучасний стан гуманістичних наук, про сучасну музику, про українську пресу. Більшість статтей пасерізь інформаційна, але всі вони написані живо, не без індивідуального підходу.

Редакція „Сигналів" у коротенькій статті заявляє, що це видане ними число не політичний акт, а чисто культурний і що не вільно ні їм ні авторам підсувати якихнебудь політичних або партійних мотивів. „За нами — пишуть „Сигнали" — не стоять ніякі партії ні організації, не дістаємо ніяких підмог, — ми дуже самотні і тільки завдяки зусиллям та захопленню одиниць можемо здійснювати наші ідеали та домагання".

У цьому числі находимо переклади новель В. Стефаника, М. Черемшини і Ж. Процишина та 17 поезій ріжних наших авторів. Видане вибагливо і культурно.

Напрямні американської господарки.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Президент Рузвельт виголосив по радіо промову, в якій зясував основи й мету нової економічної політики Зл. Держав. Рузвельт візвав промисловців обмежити дальші години праці, щоби отак дати працю якнайбільшій кількості населення й отак добути рівновагу, якої так потрібно. Мусимо зясувати собі, говорив Рузвельт, що в нашій країні люди, які мають річно менш як 2000 дол. прибутку, а ті творять 2/3 всього населення, це головна й основна консумційна сила американської продукції. Якщо зростуть прибутки тієї величезної частини американського народу, то і промисл і торговля теж покращають. Президент відмітив рішуче, що його політика прямує виключно до того, щоби привернути добробут.

НОВИНКИ

— **Подвійне льосування** премій для передплатників „Діла". Вп. Передплатників, які вплатили передплату „Діла" за час до кінця червня ц. р., прохаємо слідити за своїм прізвищем у проголошеному списку на сторінках нашого часопису. На випадок непоміщення управненого до льосування або перекручення назвища прохаємо про це нас повідомити.

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 12-?

— **Понад 500 книжок** зі знижкою 40—70% купите в Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, Ринок 10 **лише в місяці березні.** Домагайтесь катальогів. 1179 2-8

— **Чергова** покарнавалова (остання) **Перфекція** в школі Т. Витвицького (Нар. Дім) відбудеться в четвер 8. III. в год. 6.30 веч. 1198

— **Новий список телефонів на 1934 рік** ще не вийшов з друку. Покищо запишіть у своєму записнику число: **3—30 „Е-ко"**, крамницю Електротехнічного Відділу Кооперативи Інженерських Робіт К. І. К., Львів, ул. Сикстуська 29; там дістанете дешево жарівки, лямпи, батерії, акумулятори та радіо-апарати. 1205

— **ОО. Парохів,** наших Відборців, просимо замовляти вже тепер потрібне їм світло, бо перед самим Великоднем у нас дуже великий рух й тяжко нам в той час усіх вдоволити. Фабрика свічок „КЕРОС". 1207 1-2

— **Підготовний курс до І. кл. нового типу при прив. коед. гімназії ім. кн. Володимира Великого в Рогатині.** З днем 15. березня ц. р. організується при прив. коед. гімназії в Рогатині безплатний підготовний курс до І. кл. нового типу. Зголошуватись на курс можуть учні (-ениці), які перед днем 20. серпня ц. р. скінчать 12 літ та не переступлять 16 літ життя. Приміщення найдуть учасники курсу в інтернаті Малої Духовної Семинарії в Рогатині за зниженою оплатою. Зголошення на курс приймає Управа гімназії в урядових годинах до дня 15. березня ц. р.

— **Позір Городецьке!** Народня Організація Українців м. Львова повідомляє, що в неділю дня 11. березня ц. р. о год. 4-ій пополудні в домівці читальні „Просвіти" при вул. Городецькій ч. 121 відбудеться анкета в справі позички „Рідній Школі". Приявність всіх членів Народньої Організації обовязкова!

— **Присуди.** В Самборі відбувся процес проти гімн. абс. Романа Лаврова з Тустанович, якому закидали командантуру ОУН в Тустановичах та якого прихопили в менті, коли з Дрогобича ніс до Тустанович 10 кг. „Сурми" й іншої нелегальної літератури. Підсудний боронився, що пакет з літературою дістав від невідомого типа у Дрогобичі і мав його передати в Тустановичах особі, що мала дожидати на нього, але суд не повірив у це і присудив його на 3 роки вязниці. — Бережанський суд розглядав справу Ів. Ґураля і 2 його товаришів з Бишок тогож пов., обвинувачених у приналежности до УВО і присудив: Ів. Ґураля на 4 роки, Петра Галушку на 3 роки й Теод. Голяша на пів року вязниці. Боронили д-р Західний і д-р Бемко.

— **Львівська хроніка.** На вул. Городецькій Шах, що їхав тим возом, упав із возу та потрамвай наїхав на віз із Доброшина. Аврам товкся. — У фабриці шмір Тенцера та Ски на Ґабриелівці вибухнув італійський страйк. Страйкують теж робітники фабрики „Папетерія". — У „Венецькому Готелі" при вул. Рейтана застрілився Порфір Надашкевич (Тарновського 26). Надашкевич був горожанином СРСР, і недавно перейшов на римо-кат. віроісповідання. — На Левандівці при вул. Собіського ч. 6 намагався втроїти сільною кислотою безробітний 24-літній шофер Степан Рожик. Зробив це після суперечки з батьком, ем. трамваєвиком, який не хотів йому давати грошей.

— **Син паламаря — злодієм.** В Гуменові пов. Калуш вломався мин. тижня до церкви якийсь злодій і забрав зі скарбони 30 зол. Кілька днів пізніше люди в селі завважили, що син місцевого паламаря, 20-літній Степан Шимків, звідкіяясь має гроші й хоче купити убрання, хоч досі бідував. Повідомлена про це поліція арештувала Шимкова і він признався, що гроші

Дві катастрофи пароплавів.

БУКАРЕШТ, ПАТ. 6. 3. Італійський нафтовий пароплав „Сан Тоні" засючив недалеко Констанци на скелі. Судно „Кинг Лір" пішло йому на допомогу, але „Сан Тоні", що мав на борт зломану керму, розколовся й почав потапати. Спущено рятункове човно, у яке сіло 15 осіб, але великанська хвиля перекинула його і 3 моряків втонуло. Інших привезли на беріг, але поки довезли їх до лічниці, вони з холоду й виснаження згинули. Капітан і 20 моряків залишилися на покладі пароплаву, але врятувати їх нема надії, бо підійти до потапаючого судна годі.

ЛЬОНДОН, 6. 3. ПАТ. З Кантону повідомляють про жахливу корабельну катастрофу, що потягнула за собою сотні жертв. Недалеко порту затонув китайський пароплав, що мав на покладі близько 500 осіб. Всі вони мабуть потопилися. На березі зложили досі трупи 350 втоплених, а товпи жінок і дітей мандрують здовж лави трупів, шукаючи серед них своїх близьких.

—o—

По широкому світі.

— **До Ковна** має прибути нарком закордонних справ Літвінов.

— **Канцлер Дольфус** і премієр мадярщини Ґембеш приїдуть 14. ц. м. офіційно до Румунії й побудуть два дні.

— **Латвійський уряд** Бльодніка дістав 100 голосами проти 9 недовіря й уступив.

— **Голова** й ґенеральні секретарі федерації радикальної преси вирішили скликати надзвичайний партійний конґрес до Клермон у днях 12. і 13. ц. м.

— *Основник* і перший голова Міжнародного Олімпійського Комітету, Пер Кубертен, дістав на університеті в Ніцці першу в цілому світі катедру олімпізму.

— **Мін. Гебельс** видав обіжник, в якому вимагає щераз власників театрів і кабаретів не допускати на сцену артистів неарійців.

— **Совітський уряд** створив нове відзначення, яке надаватиме совітським винахідникам за окремі заслуги в царині видавництва.

— **Гаківкові змагання** СРСРГ-Швеція, що відбулися у Ленінграді, скінчилися програною Швеції 1:8.

церкви забрав він. За те відповідатиме перед судом.

— **Відгомін одної агітації.** 12. листопада м. р. прибивав хтось у Керниці пов. Городок Яг. відозви, що взивали до протидержавної акції й вихвалювали УВО. Слідство виявило, що це робив 24-літній Ваврик Лакота, якого й арештували, бо на кілька днів до цього бачили його, як купував такий папір, з якого були зроблені відозви та писав щось на них. Письмо Лакоти пізнали теж судові знавці на згаданих етючках і за це притягнули його до відповідальности перед львівським судом присяжних, що присудили Лакоті 2 роки тюрми.

— **З Польщі.** В Новім Битомі засипало 4 робітників в копальні вугля. Одного з них добули вбитого, трьох важко ранеными. — Екзекутор, що хотів ліцитувати посла Корфантого, найшов біля нього всього 4 зол.; Корфанти переписав ціле своє майно на жінку. — В Повіані застрілився в одній гостинниці капраль Фіш з Бидгощі, вбивши передтим свою наречену. — У варшавському шпиталі вмер б. інспектор польської армії, ґен. Ромер. — В захисті для бездомних в Канах б. Лодзі кинулася божевільна Малка Фрідман відрубувати собі голову 4-літньому Волод. Разьному і хоч їй негайно звязали, хлопчина від ран вмер у шпиталі.

— **Кривава хроніка.** Президентом Коломиї вибрала міська рада посла Осипа Санойцу. — В Зеленій б. Надвірної відчинено поштову аґенцію. — Невідомий злочинець застрілив у селі Волиці, жовківського пов., Василя Стодільника під його власною стодолою, де його раніше найшов брат. Загадку розвязує поліція. — В Перемишлі викрили банду, що на спілку з кондукторами перепачковувала залізницею пасажирів, а належністю ділилися. — На полі біля Трофанівки коло Гвіздця найшли вбитими 19-літнього Н. Лукасюка і його товариша К. Терлецького, біля яких найшли револьвер з 5 стріленими двома патронами. Чи це самовистріленими двома патронами. Чи це самовбивство, чи їх хто убив — це виявить щойно слідство.

— **Цікаві злодії.** До сметанкової збірні в Негівцях пов. Калуш, що здавна була сіллю в оці декому, вломалися якісь злодії, що на диво не забрали нічого, а тільки розмонтували кружляку й кинули її у дві керниці в селі. Там їх і найшли, а село догадується, що це власне „приятелі" збірні зробили цю крадіж.

— **15 літ за вбивство нареченої.** Апеляційний суд у Варшаві розглядав вдруге справу Генрика Оковка, якого присудив без присяжних суд на досмертну вязницю, але оборона обстоювала, що він недоумний і відкликалася до вищої інстанції. Оковек має за собою личний злочин. Щоби заробити майно своєї нареченої Ірени Кудлінської і не женитись з нею, вбив її молотком таки в її мешканні, при чому, щоби сусіди не почули криків його жертви, заложив заздалегідь на ґрамофон плиту і пустив у лазничці воду. Будучи опісля в лічниці у Творках під обсервацією психіятрів, пробував він наложити на себе руку, але проте суд визнав його відповідальним і засудив на 15 літ тюрми, беручи під увагу неповнолітність злочинця та бездоганне досі поведення.

— **Ріжні вістки.** Шлюб королевича Сігварда шведського з артисткою Пацек, про яку ми вже писали, відбудеться в Льондоні 8. ц. м. — На Філіпінах вибухла епідемія холери. Досі вмерло яких 500 осіб. — 1500 студентів білгородського університету проголосило страйк на знак протесту проти університетського правильника; вони домагаються, щоб з університету викинути студентів-фашистів. — 8. квітня у всій Франції пересунуть вказівки годинників на годину вперед. — У південній Африці вибухла епідемія чуми; досі є 50 смертних випадків. — Відомий париський адвокат Торрес мав боронити одного клієнта Дольфіно, якого потягли до судової відповідальности за друк фальшивих банкнотів; тому, що пошкоджений тут державний банк, а Торрес є послом, то згідно з новим законом мусів відмовитись від оборони. — 14. березня у Льондоні рішатимуть справу старого комуніста Тома Манна, якого потягли до судової відповідальности за те, що накликував до революції; Манн був колись у дуже добрих відносинах із Мекдональдом. — У Сарагоссі поліція відкрила домівку, де сходились анархісти, саме тоді, коли мали засідання; арештували 60 осіб і забрали папери, з яких виходить, що йшли приготування до загального страйку.

— **Юсупов виграв процес.** В Льондоні скінчився кілька днів тому процес, про який ми вже писали і в якому позовником був кн. Юсупов та його дружина кн. Ірина Олександрівна, а відсудним фільмове виробництво Метро-Голдуін-Меер, що фільмою „Распутін" образило позовників-князів. Розправа була сензаційна і скінчилася програною виробництва: суд наказав йому не тільки виплатити кн. Ірині 25.000 ф. відшкодування та звернути 35.000 ф. коштів судового процесу, але й виплати а Англії фільму „Распутін". Як повідомляє преса, кн. Ірина, заохочена своєю перемогою, збирається виступити на судову дорогу проти ще одної фільми на тему Распутіна, в якій її прославляють, а яку тепер висвітлюють в Америці.

— Потіння прочищує організм. Уже за наших прадідів люди знали, що сильне потіння це випробуваний засіб, щоб недуги виходили на верх із людського тіла. Люди користувались тоді ріжними домашніми способами то всякими складними обкладами, гарячими напарицями з зілля або теплою перниною. Ревматизми, паморочи, недуги з простуди, на які давніші покоління так сильно терпіли, лишилися і досі ті самі, змінився тільки спосіб лікування тих недуг. Нині він значно упрощений. Одної або двох таблеток Аспірини досить, щоб запобігти недузі з простуди. Аспірина викликує сильне потіння, розпускає призбирані в організмі кришталики сечового квасу та інші отрути, що затроюють організм. Тому Аспірини не повинно бракувати в жодній хаті.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Михайло Ваврик, поч. радник Консисторії, парох Підкаменя (знана з відпустів місцевість) к. Бродів, помер дня 5. березня ц. р. в Підкамені в 73. році життя. Покійний був членом багатьох українських інституцій та брав живу участь у громадянському житті. Був взірцем працьовитого й відданого своїй пастві душпастиря, що, не зважаючи на поважний вік, до останніх хвилин свого життя ревно виповнював свої обовязки. Постать Покійника залишиться глибоко в памяті українців громади прилученого до Підкаменя села Паликорів, де його заходами і не в меншій мірі власними коштами вибудовано церкву. А це мало величезне значіння для тої загроженої для українства й нашого обряду місцевости. Дім о. Михайла вславився був у цілій Брідщині своєю староукраїнською гостинністю та патріяльхальними священичими традиціями, які в Підкамені зберігались від часів тестя о. Михайла, попереднього довголітнього пароха Підкаменя о. Стефана Кончевича. Покійний осиротив трьох синів: лікаря дра Мартина в Буську, інж. Стефана, надлісничого державних лісів та о. Омеляна, капеляна в Перемишлі. Хайже легкою буде Рідна Земля заслуженому українському громадянинові!

Дописи.

КОЛОМИЯ.

Нова міська рада в Коломиї відбула 19. лютого перше, „інавгураційне" засідання. Великі маси громадян всіх націй міста переповнили балькон маґістратської салі засідань. Всі цікаві були довідатися про склад нового маґістрату: президента міста, його заступника і радників. Якеж було здивування і розчарування присутніх, коли почули, що на деяким порядку не є справа укоституування маґістрату, але — як річ найважніша! — устійнення платень та емеритур для президента і його заступника. Натомісць уважено, що радники свої функції будуть виконувати „гонорово" (безплатно). Комітет Народньої Організації Українців міста Коломиї домагається місця одного заступника для українця, котрого Комітет делеґує поза своїми радними. Як кружляють у місті поголоски, одиноким, бажаним для влади кандидатом на президента м. Коломиї є теперішній урядовий комісар, посол Б. В. в. Сенойна. При розгляді буджету міста нині рада зложить політичну декларацію.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Мати.

Стояла оподалік від решти глядачів і очі вливляла на Ільзу. Бачила її нераз і не два, може трицятьлять, може сорок літ — щодня. Гора як і інші в Славську. Навіть книжка від Кливи, чи якого там Тростяна. Деведе поросла кущами, деведе смеречиною, під верхом самітна хата, а далі шпиль гори як лисава голова.

Стояла і очі вливляла на Ільзу.

А там поза куші, поза рідку смеречину пнісь чорні пунктики мелькають. Показуються, зникають, знову вигулькують і знову пропадуть.

Врешті одна по другім виплигують на біле узбіча... А виплигши ростуть, чимраз більші й більші, вже з пунктиків ляльки, вже з ляльок карлики, вже з карликів... Ні! З карликів уже не переходять у дорослих, бо таки ще не доросли.

Це т. зв. лещетарський доріст. Молоденькі не верховинці, а верховинчики зі Славська. Беруть участь у краєвих лещетарських змаганнях.

Зближаються як вітер. Один за одним, один за одним. Широко розставлені ноги, тіло в присіді, а кійками ще лещатам бігу додають.

Ніхто не бачить їхніх лиць. Тільки згогали ходять між Славчанами:

— Чи не Петро?

— Ні, то Івась Шимія.

— А я міркую, що Гривько Михайлів.

Мати стоїть оподалік, уста затиснені, руки мнуть хустину, ніла постать подалася на стрічу малим лещетарям. А очі? Очі давно побігли на білу Ільзу. Перескакують з одного лещетарика на другого, заглядають під шапку, обсервують рухи... Шукають когось.

Ще в товпі глядачів тільки здогади, а матерні очі вже заблисли як зорі.

— Васи...! — вирвається з затиснених уст і щасливий усміх золотить лице.

Той там маленький, чорненький лещетарик, що так сміло взяв закрут, що так завзято намагається перегнати інших. То він — Василь. То її син.

Не може мати встояти на місці. Біжить наперед, вибігла на „трасу", але там безсердечний голос:

— Прошу вступитися з траси!

Вступається, бо знає, що не можна.

Але боком підійшла ще десять кроків.

Врешті її Василь вже на долі, вже коло неї. І перший.

Ще одно небезпечне місце, де всі майже „сипляться". Не від мачухи і Василь. Висипався, тільки мелькнув дошками.

Мати пустилася на ратунок, але не треба.

Василь знов на ногах. Згубив одну лещету. Хоче прицикати.

— Добігай на одній! — кричить хтось зі старших лещетарів.

На одній, на одній! — просить мати.

І Василь штигулькає на одній.

Він серединою між двома стінами глядачів, а мати боком поза людьми.

Ціла розсміяна як сонце.

Її Василь... Може буде перший?! Повинен бути!... Напевно буде!... **Галактіон Чіпка.**

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання фірма *RECORD CRAVATES*
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 3-24 Будинок Шпрехера.

Просвітянські конференції. Філія Т-ва „Просвіта" в Коломиї улаштувала дві просвітянські наради в днях 18. і 19. лютого, для селян та інтелігенції. Обидві наради відбулися при великому зацікавленні громадянства, одначе мірилом того зацікавлення може служити скількість присутніх. Реферували делегати центрації „Просвіти" пп. Волосянський і Гафтковий (перший справи фінансові, другий організаційні). В обидвох рефератах червоною ниткою проходила одна провідна думка: якби українське громадянство свідомо перейнялося ідеєю „Просвіти", то сьогодні, в 65-й роковини заложення Т-ва, культурний поступ, а з тим і економічний добробут нашого селянина, робітника, міщанина й інтелігента виглядали б інакше. Чи зросло наше збірне громадянство до зрозуміння Великої Ідеї? — Про це будуть свідчити наслідки висловлених у рефератах побажань Матірнього Т-ва „Просвіта". Може в найближчому часі дійдеться „чуда", коли оте „мій" буде зрушене з місця і просвітянська праця піде повним темпом. Х.

—o—

СПОРТ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ У. С. К. „СЯН" у ПЕРЕМИШЛІ.

В лютім ц. р. відбулися в салях „Української Бесіди" у Перемишлі Загальні Збори У. С. К. „Сян", найрухливішого під цю пору спортового Т-ва в Перемишлі. Волости при великій скількости членів і запрошених гостей. Зі звіту і дискусії видно було, що найбільше всіх цікавив звіт з діяльности секції копаного м'яча, зреферований проф. Медвідським.

Косний м'яч, як також гаївка, це дві збірні гри, що знаменито надаються до плекання збірного характеру. Молодь, котра бере участь у тих змаганнях, має нагоду переконатися, що лише збірне зусилля, інтелектуальна кооперація і пошанування авторитету проводу дає бажані висліди.

Минулого року розіграла 1. дружина „Сяну" 26 змагань, з того виграла 18, програла 6, зремісувала 2. Забуто 70 воріт на 39 одержаних.

Друга дружина „Сяну" розіграла змагань 10, з чого виграла 6. Поступ у порівнанні з минулими роками великий і якщо дружина „Сяну" булаб краще психічно диспонованою, то напевно здобулаб 1. місце в перемиській окрузі.

Вибрано нову Управу в такому складі: голова проф. Шехович, заст. голови о. кан. Гриник і д-р Кузик, скарбник Бійницький, секретар Зиблікевич Евген. Члени Управи: інж. Корженьовський і дир. Зубрей.

СТАНИСЛАВІВ. (ПОВТОРЕНИЙ ФІНАЛ ПІНГ-ПОНГУ. ПЕРЕД СЕЗОНОМ).

Розіграний минулої неділі фінал пінг-понгу за мист. статисл. нагоди Орг. Ком. У. С. С-у уневажнив і наказав перевести його вдруге. В домівці Союзу III, який ті змагання організував, станули дружини в тих самих складах, як попередньої неділі, може було лише льосування. Вислід фіналу: У. С. К. І б — У. С. К. І а 4:1; У. С. К. І б — Союз III 4:1; Союз III — У. С. К. І а 4:1. Отже мистецтво стм. гнізда добув остаточно І місце. У. С. К. І б. Друге місце Союз III; третє У. С. К. І а.

Станиславів лишиться до сезону. Копуни Проломи от-от вийдуть на зелену мураву. Чекають лише, щоби трохи підсохло й потеплішо. Грати Проломи будуть дальше у Б-ка. а Л. З. О. П. Н., бо серед своїх не дає дальше у Б-ка. а Л. З. О. П. Н., бо серед своїх не має ще і довго не буде мати відповідних приміщень. Скоро першої дружини провід секції вже тимчасово уложив. Зміни в складі можуть ще зайти по вигнанні кількох „блудні сини" вернулись до клюбу. Цікаво, що повідається сезон коп. м'яча в Орг. Ком. У. С. С. Рада У. С. С-у побільшить секції У. С. К-у, Зорі зі Станиславова і кілька дружин з провінції. Дуже відрадне й радісне явище, що село щораз більше цікавиться спортом, що чимраз більше сільських дружин вступає до У. С. С-у. Це власне доказ, що У. С. С. потрібний, що У. С. С. — це наше життєва конечність. Побажаймо тільки, щоб Орг. Ком. У. С. С-у щиро занявся зорганізуванням тих дружин, а лишив непотрібну і шкідливу боротьбу з Проломом, бо вона У. С. С-ові в ніщо не поможе, а Проломові ніяк не пошкодить. Непотрібна тільки витрата дорогої енергії. Поки коп. м'ячем думають клюби і про інші секції. Цікаво що зановідаються мист. У. С. С-у й підбивання й кошіки. Говориться дещо про стрілку й легкоатлетику. Дай Боже, щоб гарні плани перемінились на факти а тоді напевно український спорт у Станиславові рушить врешті з місця.

Богдан Ліськевич.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

„Заграва" Український Театр.

Під артистичним проводом В. Блажаньского.

Львів.

Сала театру „Міньон", вул. Осолінських ч. 10.

Середа: **Несподіванка** драма Ростворовського.

Білети продає „Союзний Базар", вул. Руська.

Великий Міський Театр.

Середа, 7. III. год. 7·30 веч. „Родина" Абон. 12.

Четвер, 8. III. год. 7·30 веч. „Родина" Абон. 12.

Театр Різнородностей.

Середа, 7. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ" Абон. 13.

Четвер, 8. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ" Абонамент „Або" неважний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ягоди пекла".

АТЛЯНТИК: „Приятелі та любки" (на основі Декобри).

ВАНДА: „Під фальшивим прапором".

КАСІНО: „Секрет жінки" та „Бастер у кабареті".

КОЛІСЕЙ: „Чарівна ніч", ревія „Привітання Львова".

КОПЕРНИК: „Гарний є світ" (Моріс Шевалє).

МАРУСЕНЬКА: „Клюб джентельменів" (Клів Брук) і додатки.

МІРАЖ: „Мадярське кохання", „Осьма Сімова гризота".

МУЗА: „Усміх щастя".

ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".

ПАН: „Обід в 8-ій" та ревія.

ПАСАЖ: „Бандіт", "Подорож у далекий світ".

ХІМЕРА: „Заборонена меньодія" (Йос. Мохіка).

СВІТ: „Вел. княжна Олександра" (Єріна, Слезак).

СТИЛЕВЕ: „Побідник готелю Атлянтик" і ревія.

УТІХА: „Прощай із Багдаду" та ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 7. березня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 19·30 Концерт, 17·10 Давня камер. музика, **Братислава** (298,8) 19·30 „Русалка" оп. Дворжака, **Кошиці** (269,5) 11·55 Циг. музика, **Прага** (470,2) 10·15 Концерт (Твори Сметани), 19·30 „Дві вдови" оп. Сметани. **Париж** (312,8) 13·45, 14·15 Танкова музика, 21·00 „Мон Аман" оп. Аліка, **Атльона** (531) 22·15 Спів, **Ковно** (1935) 19·30 „Продана наречена" оп. Сметани, **Берлін** (356,7) 20·10 Нар. пісоньки, 20·35 Солісти, **Гайльсберг** (291) 11·30, 16·00 Концерт оп. орхестри, 19·30 Програма для дітей, **Ляйпціґ** (455,9) 20·10 „Мадам Ліпельо" оп. Герстлера, **Ляйпціґ** (382,2) 21·00 Вагнерові твори (музика, спів), **Букарешт** (312,6) 12·15, 18·15 Легка музика, 20·45 Спів, **Сотенс** (443,1) 20·00 Верховинські пісні (хор), **Будапешт** (549,5) 19·05, 19·40 Спів, 13·30, 21·25 Циг. музика, **Рим** (420,8) 13·30 Танкова музика, 20·45 Симф. концерт.

Четвер, 8. березня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 20·00 „Нетерль" староіденська муз. комедія, 21·10 Сучасна музика, **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, **Кошиці** (269,5) 12·30 Легкий концерт, 18·05 Давні й нові балади. **Прага** (470,2) 11·05 Концерт сальонової орхестри, 20·00 „Валенштайн" веса Шілера, муз. Єреміяса, 22·40 „Лібуша" оп. Сметани, **Атльона** (531) 21·00, 21·45 Спів, **Берлін** (356,7) 17·40 Пісні, **Гайльсберг** (291) 20·20 Камер. музика, спів (із часів Канта), **Ляйпціґ** (382,2) 13·30 Пісні, балади, 16·00 Концерт (Ганзвільд, бас-баритон). **Мінхен** (405,4) 21·10 Пісні з давніх і нових часів, **Будапешт** (549,5) 13·30, 17·00 Концерт, **Міляно** (368,6) 13·10 Легка музика, 20·50 Опера, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вок. концерт, 22·00 Італ. музика.

Львівське радіо.

Середа, 7. березня 1934.

7·00—9·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Льондонська орхеста (з гр. плит), 15·55 Спів (Буравська, сопран), фортепян, 16·10 Для дітей: „Чи знаєш тій край?", 16·40 Листи та програми, 16·55 Концерт військової орхестри, 17·25 Фортепян, 18·00 Таємні глибини океану, 18·20 Легка музика, 18·43 Найцікавіші новинки з мовної ділянки, 18·55 Всячина, 19·10 Література на Кипрі, 19·27 Сільва руруи, 19·30 Трансм. з чеської Праги: „Дві вдови" оп. Сметани; Спортові вістки, 22·00 „Сон весняного ранку", 22·14 Танкова музика, 22·40—23·00 Грамофонові плити.

Четвер, 8. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Нар. пісоньки й танці з гр. плит, 12·30 Метеорольог. вістки, 12·35 Концерт (музика, спів), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт джезу, 16·40 Піонірки жіночої справи та їх насідниці, 16·55 Рел. музика з поясненнями (гр. плити), 17·40 Італійські арії та пісні, 18·00 Комунальні касн, 18·20 „Органіст Нікодим", 19·05 Літер. фейлетон, 19·15 Всячина, 19·25 Актуальний відчит, 19·40 Сніговий комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва руруи 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика, пісоньки, 21·00 Техн. скринька, 21·15 Концерт (орхестра, віольончелі, фортепян), 22·00 Скрипка, 22·30, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·25 зол.

Золото: Доляри 9·04—9·06. Франки фр. 36·20—36·50 Дукати 84·20—84·90, Корони 38·00—38·40. Рублі 47·00—47·50.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·70 Рублі 1·30.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·93 — Париж 34·94. — Берлін 210·40, Ціріх 171·45, Амстердам 357·15, Прага 22·00, Рим 45·50 Нюйорк кабель 5·31 Нюйорк чеки 5·31.

АКЦІЇ.

Банк Польський 28·50.

ЗБІЖЕ.

Ціни пар. Підволочиська з ваг. Львів

	від	до	від	до
Пшениця двір.	18·75	19·—	20·75	21·—
Пшениця збірна	17·50	17·75	18·75	19·—
Жито одноціле	13·—	13·75		
Ячмінь бровар.	15·50	16·—		
Ячмінь дворський	13·50	14·—	12·50	13·75
Ячмінь на мливо	11·25	11·50		
Ячмінь паст.	9·75	10·—		
Овес дв. незамовл.	10·75	11·—	12·75	13·—
Овес збірн.	8·75	9·—	10·75	11·—
Висівки ячмінні			8·50	8·75
Крупи ячмінні груб.			22·—	23·—
Пшоно			44·—	45·—
Пенцак ч. 10.			22·—	23·—

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 6. III. масло 2·90, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·90—3·—

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця удержана.

ВАРШАВА, 6. III. (ПАТ). Нині далі впали обі англосаксьські валюти на европейських біржах. Здається, що при теперішніх коштах транспорту золота з Европи до Америки доляр є вже нижче горішнього пункту золота, або що експорт золота до Америки повинен зупинитися. На варшавській біржі нотували нині чек на Нюйорк 5·31 супроти 5·31¼ у вчорашньому дні, кабель 5·31¼ супроти 5·31½. Льондон обнизився з 26·95 до 26·93, Міляно з 45·70 до 45·60.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Вп. Яблонський і Тов. в дні 3. II. с. р. зложили на політ. вязнів 10 зол.

Подяка.

Всім, Другам, Знайомим та Українським Установам, що взяли участь у похоронах бл. п. Дра Івана Крушельницького складають цією дорогою — щиру подяку.

Жінка й Рідня.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розважевський. Львів — Академічна 2. 73/53 1—10

НАЙКРАЩУ, найтревалішу і найелеґантніщу обуву дістанеш в **„Ар — ка"**, Хорушина 11 а. 1076 8—25

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 4 — ЛЬВІВ, Водічки — Вовни знаної марки **„КАРІБІ"**. 1668 6—14

ІНТЕЛІГЕНТНА жінка одинока, шукає місця господині у старшого священника вдівця або нежонатого. Вимоги скромні. Ласкаві зголошення Парохіяльний Уряд, Pomonięta, p. Knihinicze. 1189 2—2

ГАРНА вілла з пімнорговим городом на продаж в Коломиї без посередника. Поінформує інж. Глібовицький Коломия, Михівка 68. 1200 2—2

НІМКА, інтелігентна, бухгальтерка шукає місця, евентуально яко бона при українській родині. — Зголошення до „Діла" під „Спокійна". 1209 1—1

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобелінові отомани — 30, канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полєві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Ліндого 6. 34/49 20-29

ЗНИЖКА ЦІН МЕБЛІВ

але тільки в **Магазині Меблів**

ф-ми **БРІК І ҐРІНЕР** у Львові — з нагоди перенесення Магазину з вулиці Ягайлонської 24, до нового льокалю **Трибунальська 16.** — Телефон 21-76 1043 1—2

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Руська 10.

Ч. 62 (13.607). Львів, пятниця 9. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Півріччо 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 130 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

НАГЛІ СУДИ ЗНЕСЕНО!

ВАРШАВА. ПАТ. Під проводом мін. Єнджеєвича відбулося дня 6. ц. м. пополудні засідання Ради Міністрів, яка вирішила скасувати нагле поступовання перед загальними судами, що його ввів розпорядок з 26. VII. 1932 у відношенні до всіх злочинів, обнятих тим поступованням, з виїмком шпигунських справ.

—o—

Зміни на становищі епископів у Православній Церкві.

Св. Синод Православної Церкви в Польщі заіменував на останній сесії гродненського й новогородського **архиепископа Олексія епископом-ординаріем волинської дієцезії** з титулом волинського і кремянецького архиепископа з днем 15. квітня ц. р. Кремянецький епископ, вікарій Волинської Землі **Симон**, дістав титул острожського епископа з осідком у Дерманському монастирі на Волині в характері ігумена. Камінь-коширський епископ **Антоній**, вікарій Поліської Землі, іменований ректором Правосл. Дух. Семинарії у Вильні з задержанням титулу камінь-коширського епископа і вікарія Поліської Землі. Справу обсади гродненської дієцезії, що завакує від 15. квітня ц. р., відложили.

Майбутня поїздка д-ра Бенеша на Підкарпатську Русь.

В чеській пресі появилася вістка, що між 15. і 18. березня ц. р. міністер закордонних справ ЧСР. д-р Е. Бенеш має відбути поїздку по Підкарпатській Руси, подібно, як недавно по Словаччині. Кажуть, що плян цієї поїздки викликує дуже живе зацікавлення між місцевим населенням. Надіються, що міністер Бенеш, як один із творців чехословацької самостійности, сам наглядно переконається, наскільки нарікання і жалоби проти теперішнього режіму на Підкарпатській Руси правдиві та своїм рішучим словом внесе напрозу тамошніх, далеко ще не нормальних відносин.

Празький щоденник „Ческе Слово", орган партії чехословацьких народніх соціялістів, отже орган партії, до якої належить міністер Бенеш, з приводу тої майбутньої поїздки д-ра Бенеша пише: „Нині нема вже здається, нікого між нами, хто не розумів би, яке значіння має Підкарпатська Русь у малоантантській політиці і що це значіння щоразто зростає. Підкарпатська Русь є помостом між Чехословаччиною і Румунією і без неї всі три держави Малої Антанти не творилиб компактної цілости. З цієї причини наша закордонна політика має особливий інтерес для Підкарпатської Руси, а тому й треба щиро вітати той розумний крок, що після недавної поїздки д-ра Бенеша на Словаччину відбуде він поїздку і на Підкарпатську Русь. І цим разом вона не минеться зі своєю ціллю.

Якщо ціль поїздки міністра д-ра Бенеша на Підкарпатську Русь виходилаб лиш з інтересів закордонної політики ЧСР або колиб ця поїздка мала скінчитися так, як недавно поїздка на Підкарпатську Русь предсідника чехословацького парляменту Станека, то сподівання місцевого населення, які воно до цієї поїздки привязує, не сповнилисяб. Побачимо. М-н

—o—

Катастрофи на совітських залізницях — буденне явище.

МОСКВА. ПАТ. На московсько-казанській залізниці у віддалі кількох кільометрів від Москви зударилися два підміські поїзди. 19 осіб згинуло, 44 пасажирів було важко й 8 легко ранених. Як заявила слідча поліція, причиною катастрофи була каригідна недбайливість залізничого персоналу. — За останні дні трапилося багато катастроф на донецькій та екатеринській залізниці. В тих катастрофах згинуло багато осіб. Подробиць їх не опубліковували, а самі факти подали до загального відома щойно в нинішньому комунікаті начального прокуратора СРСР, в якому сказано, що причиною їх була злочинна недбайливість. Тих, що завинили, арештували і вони стануть перед судом.

Хто врешті вбив Пренса?

ПАРИЖ, ПАТ. У справі вбивства судді Пренса висунулися дві гіпотези: Перша, що його вбили у звязку з аферою Ставіського, друга, що його вбив якийсь злочинець, якого Пренс колись присудив. За тою другою гіпотезою промовляє теж багато подробиць. Звіт д-ра Кіна, який рішуче впевняє, що Пренса приспали перед смертю наркотиком, зробив велике враження. Влада вирішила відкопати трупа Пренса й викликати до нівії найкращих учених. Часописи ведуть слідство на свою руку. „Парі-Соар" занотовує факт, що самохід Романіна не був критичної ночі в гаражі у Парижу. Може це тільки збіг обставин — пише щоденник, але в афері Ставіського постійно трапляються дивні збіги обставин.

ПАРИЖ, 7. III. ПАТ. Слідчий суддя у Діжон звернувся до влади з просьбою визначити 7 знавців, що перевелиб новий лікарський розслід трупа судді Пренса. Серед знавців буде трьох спеціялістів заг. медицини, один радіольог та трьох знавців для гістольогічних дослідів, що переведуть їх на препаратах д-ра Кіна.

—o—

Монархісти радяться.

БЕРЛІН. 7. III. ПАТ. Німецьке Інф. Бюро повідомляє: За вістками „Мадяр Орсаг" почався у Відні переговори австрійських і мадярських легітимістів, в яких з мадярського боку беруть участь: гр. Зічі, мсн. Палявічіні та б. міністри Ґраф і Келлер. З австрійського боку беруть участь кн. Ернест Гогенберг, син вбитого австр. престолонаслідника Франца Фердинанда та гр. Кольорадо Мансфельд. Кн. Оттона заступає в нарадах гр. Добенфельд-Шенбург.

Банки за скороченням часу праці.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Комісія праці Палати Репрезентантів приймила одноголосно закон, що вводить у всіх підприємствах, зісоюзених в Н. Р. А., 30-годинний день праці. Уклон від тої засади дозволятимуться тільки в таких осередках, де бракуватиме відповідної робітничої сили.

ВАШИНГТОН. ПАТ. Федеральні банки погодилися давати кредити підприємствам, що найшлися у звязку зі скороченням часу праці у важких умовинах та тим, що бажають дати заробіток більшій кількости робітників.

—o—

Чи так, чи сяк,

а всетаки передплата „Діла" Вас не минає.

Чи не краще вже змісця

позбутись біди

і зараз висвати залеглість та передплату згори по кінець червня ц. р.,

щоби взяти участь у першому і другому льосуванні „Діла"!

З маленького джерела випливає Дністер. З маленьких ощадностей зростає для Вас **великий капітал**, коли свою готівку складатимете

в Кооперативнім Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

НАСІННЯ
городини, квітів і господарське
з першорядних краєвих і закордонних плянтацій з найвищою силою кільчення поручає
Едмунд Рідль СКЛАД НАСІННЯ
ЛЬВІВ РУТОВСЬКОГО, ч. 3.
Подрібний цінник висилаємо на бажання. 1130

25.000 МЕТРІВ
наймоднішних повняних матеріялів
з першорядних фабрик на весняний і літній сезон на сукні, костюми і плащі вдалося нам закупити по сензаційно низьких цінах.

Для приказу кілька цін:

Вовна шотландська 90 шир.	1·65	Вовна Boucle 90 шир.	1·45
Вовна шотландська Пріма	2·80	Вовна Boucle 140 шир.	6·—
Вовна кішкова 90 шир.	1·75	Шевіоти 150 шир.	2·20
Вовна кішкова 140 шир.	4·75	Шевіоти Пріма	3·80
Вовна крокодилева 90 шир.	1·80	Фльора	3·—
Вовна крокодилева Пріма	3·90	Толедо	5·20
Вовна Панама	1·75	Diagonal 150 шир.	6·90
Вовна мундуркова 90 шир.	1·80	Diagonal Пріма	9·75
Вовна мундуркова 120 шир.	2·60	Камгарн 150 шир.	7·—
Вовна Crepella	3·60	Камгарн Пріма	10·—
		Вовна на плащі 150 шир.	6·—
		Вовна на плащі Пріма	8·50
		Вовна на плащі англійська	11·50

УВАГА. **Дешева продаж білих товарів** надалі продовжена і рівночасно **повідомляємо**, що дістали ми вже всілякі **весняні і літні товари і шовки.** — При закупні товарів від зол. 15 даром білети до Великого Театру і Ріжнородностей у партері, а від зол. 5 білети до першорядних кін.

Галицький Магазин Новостей
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Жидівський журналіст про положення на Україні.

(Кореспонденція з Америки.)

Пімста сина за роднічів. — Стригуни збіжа. — Нещасна дитина. — Одна з причин голоду. — Гумористичні заклики Сталіна. — Поля під охороною крісів. — Примус праці. — Село мертвяків. — Як поховані жертви голоду. — Чому два червоноармійці стали бандитами? — Комуніст з іконами. — Дзвін. — Опустіле село.

(Докінчення.)

Це виявилося тепер, коли знайшли ушкоджений трактор. Його самого властиво вже не було при допиті, бо його розстріляли. Щезло також ще кількох з колхозу в кількох останніх днях. Кожний знав, що їх розстріляли. Молода селянка, дівка одного з розстріляних, прибігла раз-у-раз до хатини, де відбувалося слідство. Вона думала, що ми, чужинці, що приїхали, маємо також якусь участь у слідстві. Вона звала нас „товаришами" і просила, щоби ми їй допомогли дістатися до середини хати. А серед цього всього людського терпіння був очевидним факт, що молодий син колишнього кулака прибув нарочно до колхозу, щоб його знищити. А цей чейже була вже нова, комуністична молодь... Я опісля не натрапив за прикладом, як діти мстилися за кривди батьків.

У тім самім селі відбулась стайня з конем молода дівчина, донька одного зі селян, якого вневолили вступити до колхозу. Коли вже колхози зорґанізувались, селяни потайки придумували способи вирізування збіжа на шиї. Це діялося останнього літа на великих просторах цілої Росії. Вони дожидали ще більшого голоду і тому надіялися, що зможуть щось заховати для себе. А на совхозах жали ще більше ніж на колхозах. Це дуже дратувало совітський уряд. Совітські газети почали називати таких шкідників „стригунами". За „стриження" карали селян смертю. А чейже і цеї кари вони не лякались.

Стригуни появилися власне і в тому селі на Україні, через яке я переїздив. Урядовці приїхали до села, щоби розвязати цілий колхоз. Мали сконфіскувати ціле майно і перемінити колхоз на совхоз. Теперішній допит не був уже допитом, бо це відбулося вже давніше, ані не приїхали урядовці вислухати думки людей, лише прийшли виконати постанову вищу, а ціле село взяти під арешт. Урядовці походили зі совітських установ довкруги села. Вони взяли начальство в чоботи і повбирали в короткі шкіряні плащі. Їм дали постійну охорону солдатів, повбираних в довгі шинелі, зоружених у крісі. Селяни повбирали в лахміття, обкручені довкола ніг. Їх сорочки та плащі не були ліпші. Урядовці й солдати ходили з чорним хлібом у руці. Вони взяли його з тих місць, звідки приїхали. В селі годі було дістати хліба, бо для села призначили тільки й тільки і ніщо більше.

Селянка з мішком на плечах появилася на стежці, що збігалась за дорові. Вона несла дитину, 3—4-літню дитину, і волікла її так, як волічеться якусь річ. Дитина мала покалічені ноги. Жінка кинула дитину на дорогу, а сама завернула. Дитина кричала, з рота йшла піна, рученята в неї напухли, але ніхто не звертав на це уваги. Видно люди привикли до таких сцен. У селі нема лікаря, начальство не знає, що з дитиною зробити. На мій запит, що навіть в українськім селі повинна бути установа, яка находиться в цивілізованих краях для дітей, мій співтоваришь дороги сказав, що я не повинен бути тим поденервований, бо за останніх кілька літ тисячі й тисячі таких дітей попухло на Україні.

Ми виїхали до інших сіл.

*

Коли ми виїздили зі села, то переїздили знову попід другу вежу. І ця була збудована на лад першої. Лише, що червоні прапори були ще непозерті.

Як ми їхали через поля, завважили цілі купи збіжа. Мій товариш пояснив, що тут працювали міські робітники, яких вислали на жнива. Мені стало ясно, що голод не повстав через недоріл на полі, ні навіть через саботаж селян, але через кидання до праці міських робітників на поле. А вони не мають поняття, що це сільське господарство. Збіжа зігнило на полях, хоч було і зібране. Але як зібране... Голод може ще повернути назад, коли така система залишиться надалі.

З весною Сталін проголосив заклик: „Сійте й майте!" Це мало значити, що селяни можуть самі собі обробляти поле і ніхто їм не буде мішатися та не буде робити нових експериментів. Не богато задумувалися люди, чому він незабаром видав другий заклик: „Зробіть з колхозника засібного чоловіка...!" В цілому краю реготалися і кепкували собі, начеб то Сталін хотів сказати: „Тим разом ми думаємо по правді!"

Ці села через ціле літо виглядали як тюремні табори і на це вони були призначені при викроюванні. Я там одно побачив: поля під сторожею крісів...

Ми переїхали через другий колхоз. Здавалось, що там не було ніяких клопотів. Ми спинялися перед виконним комітетом. Там сидів урядовець з двома селянами. Він був занятий завзятими арґументами, начеб то добрий робітник на колхозах може зложити гроші. Один зі селян не дуже то вірив арґументам урядовця і пробував переконати його, що хто заощадить гроша, тому гірше поводиться. Це тому, що Совіти уладжують час до часу кампанії за позичками для уряду. Отже хто має гроші, мусить позичити урядові. Це називається „купуванням облігацій уряду". Але ця розмова мала що іншого на ціли. Треба було постаратися за робітників для будови доріг. Отже цей урядовець сказав нам опісля таке: „Я маю дістати людей до роботи при дорогах. Я мушу це зробити, бо наші дороги між одним селом і другим просто страшні. Треба їх напростувати і привести до такого стану, щоби ними можна їздити. Всі люди викручуються від такої праці. І що ви думаєте, що ми маємо робити? — Мусимо спровадити червоноармійців, а вони вже якось затягнуть людей до роботи..."

Поля і дороги під доглядом солдатів!...

Але найгірше щойно мало прийти. Ми їхали так зі села до села і приїхали до села мертвяків. Кілька хатинок стоїть у селі, двері позамикані, не видко нікого на городах, нікого на полях. На дахах мертві димарі, у стінах мертві вікна. У віддалі показалась людська стать. Солдатська шинеля звернулася з дороги в напрямку до нас. Ми ждали на нього. Він прийшов до нас. В нього було два фунти чорного хліба під пахою. Він відповів мому товаришеві: — Більше ніж половина тутешніх мешканців померла з голоду. Інші вимандрували... І він показав рукою ще на два села. — Там так само... Це був страшний рік.

Ми зблизилися до одної хатини і заглянули в середину. Коли я був у Каїро, в Єгипті, мені показали тамошнє „місто умерлих". Це був ряд великих домів з дверми і вікнами. В середині є обстанова, хоч людей там нема. Це одно з найбільших див світа. Це є місто з порожними домами і порожніми вулицями. Таким виглядало для мене теперішнє українське село.

Мій товариш розмовляє з солдатом. Солдат настроєний прихильно. Він таки хоче заговорити до чоловіка. Де він мешкає? Таки в одній з отих хатин. Він запровадив нас на одно місце, там було трохи глини і якийсь рів і показав нам зі словами: — Тут лежить найбільша частина мешканців села.

Це страшний факт: Закопали в землю більшу половину мешканців і не поставили ніякого знаку. Місце, де їх закопали, не далеко за селом, а навпаки зараз таки коло тих хат, де вони жили. А інші лежать закопані таки перед дверми своїх хат. То вже рідня хоронила. Солдат розповідає про дівчину, яка бачила, як мати хоронила батька. Дівчина опісля похоронила маму і малого братчика; вона опісля забралася — пішла до Києва. Солдат розповідає про двох товаришів червоноармійців. Це були два брати з одного села недалечко. Вони служили у двох окре-

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ Ботмів ч. 4.
65/93 27—180

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 9. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК. 2)

Слід зацікавлення Шевченка Галичиною в 1843 році.

(З нагоди 120-літніх роковин народження поета.)

У своєму листі з 9-го листопада 1843 р. до Головацького навів Іван Вагилевич уривок із листу Лукашевича до себе. У згаданому уривкові прохав Лукашевич Вагилевича подати йому місце побуту Головацького. Перед ним почувався Лукашевич дуже винним (много виноват), бо не відповів на його лист, хоча це не значило, щоб Лукашевич забув за нього. Писав, що Львівський літопис береже як зіницю ока, а що він не надрукований, то через те не втрачено нічого, бо вийде в кращому часі: він додасть до Львівського літопису ще один і видасть разом. Через Шевченка відправить рукопис у листопаді в петербурську цензуру[1]).

На підставі уривка листу Лукашевича до Вагилевича в листі останнього до Головацького висновував ось-що д-р В. Щурат у статтейці „Шевченко про Галичину в 1846 р.": „В кожному разі щось Шевченко про Галичину чував раніше своєї поїздки на Поділля і Волинь. Вже в 1843 р. є слабі сліди якихсь відомостей Шевченка про австр. українців у листуванні Пл. Лукашевича з Іо.[2]) Головацьким. Лукашевич обіцював львівський літопис передати через Шевченка в цензуру. В київськім окруженні Шевченка був Максимович, що листувався з Галичиною, інтересуючись її історією, її новою українською літературою. Як не просто від нього, то з його „Кіевлянина" міг Шевченко дізнатись дещо й про галицько-українську літературу, себто зі статті Максимовича „О стихотвореніяхъ червонорусскихъ у „Кіевлянин-і" на 1841 р. І ставлячи питання: „Та чи знав Шевченко щонебудь про Галичину?" д-р Щурат стверджував, що на подібні питання „наразі не знаходимо відповіди ні в Шевченка, ні в його сучасників"[3]).

Маю можливість сказати дещо позитивне на поставлене питання саме на підставі того листу Лукашевича до Вагилевича, з якого останній навів уривок у своєму листі до Якова Головацького. Зберігся він разом із кільканадцятьма іншими листами до Вагилевича в Раперсвільській збірці рукописів, що призначена для „Народової Бібліотеки", переховується покищо в Центральній Військовій Бібліотеці у Варшаві.

Лист Лукашевича писаний 3. жовтня (21. вересня) 1843 р. і є відповідю на лист Вагилевича з 15. (3.) липня, як виходить із самого початку листу Лукашевича: „Письмо Ваше видъ 3-го липня із Львова ледви дотягло послѣднихъ чиселъ Серпня". Дуже цікаве друге речення листу, а саме: „Коли Вашу листину получилъ, той часъ съ Паномъ Шевченкомъ читовали Вашего Мадея, що есте напечатали въ Будини, дуже жалко, що таковую поезію народную оставили; дарите насъ чистою мовою Бескедьскою; ибо вона наша прадѣдовская. Еще мало бы намъ услугъ оказали, коли бы описали весь народъ Руській, живущій въ Карпатахъ, съ ихъ обычаями, преданіями и нарѣчіями". По інформаціях про наддніпрянські говори писав Лукашевич до Вагилевича ось-що: „Кіевская, Волынская лѣтописи, сдается, неизданы, о выпискахъ (!), кои предлагаете, подъ рукой неимѣю, ибо 4 года литтературу оставилъ, но що можно будетъ, къ Вамъ вышлю къ новому Году. У насъ трудно выписывать изъ Москви и Петербурга книги: одну вышлютъ, а десять ожидай на вѣчныя часы такъ, що Шевченка Кобзаря и Гайдамаки больше въ рукописяхъ и отъ того у насъ въ деревни исторіею и фіологіею (!) заниматься не возможно. Не знаю, какъ получить книги свои изъ Праги, находящіяся въ храненіи у Ганки; подайте мнѣ о семъ совѣтъ". Далі йде речення на лінґвістичну тему, а після того ось-що писав Лукашевич: „Въ бытность Шевченка у меня я предложилъ Єму заимствовать нѣкоторые слова и формы Ваши, на что онъ согласился... Напишите, гдѣ теперь Головацкій Яковъ Федоровичъ; я передъ нимъ остаюсь много виноватъ, не отвѣчавши на Єго письмо, но это незначитъ, чтобы я Єго позабылъ. Лѣтопись Львовская хоронится у меня яко зѣница ока, а що не тиснена, то тѣмъ ничого не потеряла, дасть Богъ,выйдетъ и може въ лучшу годину, я же до нея найшовъ другую и сукупно ихъ издамъ. Черезъ Шевченка, въ ноябрѣ, отправлю въ Петербургъ въ цензуру. Да проситиму Васъ прислать народныя складанія Карпаторуссовъ,а осо(бливо) ихъ обрядныя пѣсни". Між дальшими проханнями є й просьба прислати через Гартенштайна „снимокъ Купчей крѣпости 1350 года", бо він „прежнюю отдалъ Максимовичу", „да новины Вашего Парнаса съ 1839 года, коли вонъ несиѣмѣлъ".

В листі Лукашевича з 31. (19.) січня 1844 р. цікаве оце речення: „Вы просите меня, дабы я сообщилъ Вамъ нѣчто о здѣшнихъ преданіяхъ касательно народной Митологіи, то я такую рукопись въ 38 году сообщилъ Шафарику. И так, если Вамъ угодно, буде она не затеряна,

---

[1]) **Д-р К. Студинський** Кореспонденція Якова Головацького ст. 91—92.

[2]) Очевидно це друкарська помилка. Має бути: з Яковом, бо з Іваном Головацьким можім не листувався Лукашевич.

[3]) Очевидно це друкарська помилка. Має бути: з Яковом, бо з Іваном Головацьким можім не листувався Лукашевич.

них місцях. Один з них почув про голод дома, що там пухнуть і вмирають. Він випросив собі дозвіл поїхати домів, щоб подивитися. Коли приїхав, не застав уже своїх батьків. Батько й мати повмирали. Він намовив свого брата, щоби і той поїхав до села і подивився на те місце, де колись був їхній дім. Ті брати вже не є червоноармійцями — каже наш солдат. Вони стали „дезертирами"-баздитами. — Дальше показує солдат на хати, де лежали трупи непохоронені по 4 неділі, аж мусіли приїхати червоноармійці, позбирати небіщиків... Враження його розмови таке, що йому самому застрягли слова в горлі. Потім він переповів як прийшло до голоду, як селяни відмовлялися від роботи, як перестали до села приносити хліб, як почали пухнути з голоду, як прийшла кара за таку револьту.

В селі, де ми тепер, є вже також колхоз, але люди вже хочуть працювати. Вони не хотіли колхозу, тоді все був з ними клопіт. Солдат показав на хатину, де мешкав предсідник колхозу. Він був комуністом. Одначе відкрили, що він мав образи святих у своїй хаті і селяни приходили до нього, клякали перед іконами і відмовляли молитви. Зовсім природно, що його викинули з партії і в колхозі він уже більше не працював.

Та всетаки ще щось лишилось серед хат у вимерлому колхозі. Це був дзвін, котрий завішено на паркані серед села. Дзвоном дзвонили, щоби будити селян до роботи. Але не все вони виходили зі своїх хат, коли задзвонили. Дзвонарем був вірний колхозник. Зате селяни гнали його від себе.

Солдат оповідає нам анекдоту, яка була правдою і яка викликає жах у слухача. Коли село вже вимерло до половини, дзвонар-колхозник за дня приповзав до дзвона й дзвонив. Він скликав небіщиків до роботи... Зрештою в кожному колхозному селі є дзвони, що скликають людей до роботи.

Селяни привикли були вставати до роботи разом з курми, як когути запіяли. Вони також співали в полі при роботі. Тепер уже не чути пісень. Так було на Україні. Українська пісня в полі, на селі, на степу є знана в цілому світі. Українські дівчата й хлопці вбиралися в народні строї, що блестіли всілякими красками. Вишивані сорочки аж за очі манили. Тепер уже цього не видко. Українські народні одяги можна тепер побачити хіба на масковім балі в Ню Йорку.

Над вимерлим селом впали листя дерев. Осінний вітер пішов повзад порожні хати. Ми розпрощалися зі солдатом. Він подивився на свої два бохонці під пахою, начеб хотів сказати: „От яку заплату я дістаю за стороження мертвого села". І ми лишили його там, серед вимерлих хат, де падало листя з дерев. Коли ми виїздили з мертвого села, ми знову переїхали попід межу, на вершку якої було схрещених два червоні прапори над образом Леніна...

З жидівського переклав *С. Д.*

Народня вдача англійців.

Прага, 4. березня 1934.

В Празі перебуває під цю пору відомий англійський вчений, професор едінбурського університету Чарльз Саролея. Є він тут гостем Вільної Школи Політичних Наук, де мав цикль викладів про господарську кризу й сучасну Англію. На викладі дня 1. березня говорив проф. Саролея теж про вдачу англійців. Провідні думки цього викладу такі цікаві, що варто, щоб про них почули дещо й наші читачі.

„Всі своєрідні властивости народнього характеру англійців пізнати найкраще на англійцеві, що перебуває поза кордонами своєї батьківщини, куди він везе зі собою свої ідеї, свою біблію і своє спортове приладдя. Англієць ніде не асимілюється і залишається завсіди своєрідним типом".

Пересічний англійський громадянин не є мислителем, він навіть не має якоїсь особливої інтеліґенції. Його суворе виховання в пуританізмі вбиває теж у ньому всі мистецькі нахили. Навіть для „штуки життя", яка так високо розвинулась нпр. у французів, нема в англійця належного зрозуміння. Життя вважає англієць одною великою пригодою і тому він ніколи не накреслює собі якогось життевого пляну. Умовиною життевого успіху вважає англієць у першу чергу відвагу. Капітал та інтеліґенція це лиш помічні засоби для лекшого досягнення цього успіху. „Хто найбільше ризикує, найбільше зискує" — це провідне життєве гасло англійця.

Англієць незвичайно обережний і замкнений у собі. І його мова скупа. Англієць старається найменшою кількістю слів сказати якнайбільше. Англійська мова з ходом часу „втратила всі зайві слова".

На полі політичної діяльности не можна англійців порівняти з ніяким іншим народом. Англієць це типове „політичне сотворіння" і під цим оглядом можна англійців вважати римлянами нової доби. Визначається сильним активізмом і високо розвиненою волею.

Кожний англієць звик до порядку і дисципліни. Вже від дитинства вчиться він опановувати себе, а в школі вчиться в першу чергу слухати, щоб опісля в житті „коли цього буде треба, вмів теж приказувати". В цьому є практичний сенс! Особливістю Англії як держави є парляментарний лад. Уряд в Англії мусить визначатися цілковитою стабільністю, а тому нема в Англії таких частих змін уряду, як це бачимо у Франції. Ця стабільність забезпечується тим, що одна ґрупа править, а друга, себто опозиція, істнує на те, щоб тамту притикувала і мала догляд над нею.

Велику вагу в державному житті Англії владається на урядництво. В Англії придержуються такої засади: лише мало урядовців, але добре влачених, він багато, а зле оплачуваних. Особливо високі платні дістають судді й тому справедливість є твердою основою держави.

Величезну ролю в суспільному житті Англії відіграє преса. Її становище тут таке, як може ніде на світі. Англійська преса є в постійному й найтіснішому звязку зі своїми читачами. Кермич щоденника веде сам окремий відтак в часописі, де часто поміщує цікавіші місця з листування, що його веде з читачами.

Незвичайно характерною рисою для англійця є пошана для законности й тому в Англії не може бути найменшого страху перед якимось переворотом чи револьтою. Відношення юрби до органів публичного порядку є просте приятельське. В часі якогоб то не було публичного конфлікту юрба майже автоматично стає по стороні сторожа закону.

Найбільше розвинене в англійця почуття свободи. Державу, без огляду на велику пошану для законного порядку, вважає англієць якимсь конечним злом і тому звертається до неї лише в крайніх випадках. Все, що може влаштовує собі сам приватними засобами й відси це памітне явище в Англії, що більшість ріжних прилюдних установ, як нпр. лічниці, захисти, бібліотеки і т. д. є тут приватними, а не державними установами.

Стільки проф. Саролея. Не одна з цих прикмет англійської вдачі придалась би і нам, українцям.

М—н.

то спишитесь за оную, я же списка съ оной не имѣю".

Перший лист Лукашевича до Вагилевича дає можливість ствердити кілька речей. Поперед усього такі прохання Лукашевича, як прислати йому новинки галицького „Парнаса" й „снимокъ Купчей крѣпости 1350 года", бо свій він дав Максимовичеві, стверджують те, що згадані в статті Максимовича „О стихотвореніях Червонорусских" видання одержав він від Лукашевича. Виданнями, що їх привіз Лукашевич, і обмежилася стаття Максимовича, бо немає в ній згадки напр. про переклад Осипа Левицького Шіллерового „Дзвона" („Звонъ"), що вийшов у 1839 р. в Перемишлі, й ні про одно видання з 1840 р., хоча Максимович прохав Денеса Зубрицького в дописці до листу з 4. травня (22. квітня) 1840 р.: „Всѣ книги Рускія, какія у Васъ вышли въ 1839 и 1840 г., прошу выслать мнѣ всего лучше черезъ Миликовского, или съ какимъ нибудь вѣрнымъ путешественникомъ"[3]).

Першорядної ваги набирає інше ствердження, що в тому часі, коли надійшов лист Вагилевича до Лукашевича, останній укупі з Шевченком читав „Мадея" Вагилевича, виданого в Будапешті, себто „Русалку Днѣстровую". Правда, Максимович навів „Мадея" в цілості на зразок у своїй статті, але вже підкреслений факт, видання книги в Будапешті вказує на „Русалку Днѣстровую", тим більше в звязку з висловом жалю у Лукашевича, що Вагилевич покинув „такову поезію народную", й проханням до Вагилевича „прислать народныя складанія Карпаторуссовъ, а особливо ихъ обрядныя пѣсни", що їх зразки саме були в „Русалці Днѣстровій" і, видко, звернули увагу березанських читачів. (Докінчення буде)

[3]) **Д-р В. Щурат.** З життя і творчости Тараса Шевченка. Львів. 1914. с. 23. Там само

Звязок зі світом дає „ДІЛО" за 3 зол. місячно.

СПИСОК управнених до участи в першому і другому ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА"

(Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

436) Проф. Михайло Білик. 437) Павлина Ольшанська. 438) Панько Костюк. 439) Іван Зельський. 440) Льва Семянова. 441) Іван Шерстило. 442) Іван Кащір. 443) Евген Шостак. 444) Дмитро Василькевич. 445) Михайло Ковальчук. 446) Теодор Панькевич. 447) Дмитро Стасів. 448) о. Олекс. Трешнавський. 449) Лікар ветер. Т. Татарський. 450) Д-р Роман Могильницький. 451) Марія Гавронська. 452) Ніна Нестерук. 453) Михайло Галань. 454) Марія Хмара. 455) Олекс. Трильовський. 456) Д-р Станислав Полянський. 457) Д-р М. Лятишевський. 458) Інж. Стефан Попович. 459) Текля Созанська. 460) Бронисл. Богачевська. 461) о. Волод. Гойдиш. 462) Микола Матвіїв. 463) Ярослав Кирчів. 464) о. Андрій Пеленський. 465) о. Григорій Воскрес. 466) о. Севаст. Зубрицький. 467) Д-р Богдан Гарасимів. 468) Евгенія Дригинич. 469) Волод. Рудий. 470) Кость Мацюк. 471) Северина Нижанківська. 472) Василь Ісик. 473) Ігнатій Мирович. 474) Повіт. Союз Кооператив, Калуш. 475) Українбанк, Калуш. 476) Д-р Іван Сохацький. 477) Д-р Маркіян Рожанківський. 478) Гнат Бобанич. 479) Яків Тишовницький. 480) Д-р інж. М. Саєвич. 481) Анна Павлусевич. 482) о. Іван Целевич. 483) Д-р Степан Булак. 484) о. Михайло Ревакович. 485) о. Іван Тимків. 486) Щасний Соколовський. 487) Теодор Романишин. 488) Д-р Антін Гарасимів. 489) Д-р Дмитро Стасів. 490) Ветеринар Адам Бачинський. 491) Франц Вірстюк. 492) о. Емануїл Підлісецький. 493) В. Чолій. 494) Інж. Юл. Муссаковський. 495) Лікар ветер. М. Чучман. 496) Інж. Волод. Кисілевський. 497) Д-р Михайло Сеґен. 498) о. Ярослав Хавалко. 499) о. Теодор Серант. 500) о. Микола Білецький.

(Дальший виказ в чергових числах.)

Чому переслідують Вальдемараса?

РИГА, ПАТ. З Ковна повідомляють, що до прихильників Вальдемараса застосовано репресії зі страху перед збільшеною діяльністю цих прихильників на терені ріжних організацій і литовського громадянства, не виключаючи війська. Крім ревізії пересунено старшин в армії, м. і. змінено командантів 4 п. арт. і полку панцирної зброї.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ найдешевше в текстильнім маґазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
03/48

Брат буде платити.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. Суд присудив братові сірникового короля, Тостенові Кройґерові, заплатити спадковій масі Кройґер-Толь міліон корон та на віддачу неправно побраної братом грецької ренти у висоті 80.000 фунтів, затеж відкинув позов за віддачу двох дальших грецьких рент вартости 96.000 фунтів кожна.

По широкому світі.

— Вищий краєвий суд у Карльсруге уневажнив мішане жидівсько-арійське подружжя, мотивуючись, що до нього не булоб ніколи прийшло, якби арієць здавав собі був справу з проблеми ріжниці раси.

— Дружина пред. Рузвельта виїхала вперше гидроплином з Міямі на остров Порторіко, щоби на місці розглянути важкі умовини життя мешканців острову.

— „Вінер Цайтунґ" надрукував розпорядок уряду у справі одноцілого профсоюзу, що вийде у життя з 1. липня ц. р. Майно розвязаних соціялдемократичних профсоюзів перейде на власність нового профсоюзу.

— В Ляйпціґу поклав канцлер Гітлер особисто камінь під памятник Вагнера. Водночас відбулися великі врочистости в честь цього композитора.

— Мемель (Клайпеда) візвала всіх своїх громадян, що перебувають в Німеччині, вернутися звідти до 1. травня ц. р. та наказала змінити назви всіх своїх кораблів на литовські.

— В Англії створили окреме міністерство мешкального будівництва. За ним досі мав нагляд міністер здоровля.

Товари блаватні | ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29. Телефон 25-55.
7133 8—180

З ПОДОРОЖНІХ ВРАЖІНЬ.

Мій світ у Празі і світ подій поза мною. — Австрійські події і їх відгомін у Празі. — В обороні австрійської незалежности. — Штука дипльоматії. — Нещаслива рука.

У Празі жив я своєрідним життям, пристосовувався до праського земляцького середовища. Бував тільки з моїми земляками-емігрантами і входив у круг їх інтересів та зацікавлення. Потонув я в балачках і ділових розмовах з ними з головою. Тимчасом поза нашим українським середовищем істнував ще широкий і ріжнородний своїм змістом світ. У ньому ділились великі події. Віз історії котився скоро з галасом і шумом, тріщали декуди під ним основи життя й екзистенції тисячів, а може й міліонів. У коротких хвилинах самоти виривався я до того світа.

Греміли в часі мого побуту в Празі гармати в гостинному ще вчора для мене Відні. Боролись і крівавились між собою громадяни одної держави й одного народу. За що? За політичний і суспільний характер одної країни. За владу в ній, за устрій! Великі це справи! Ціла історія людства непомильно вчить, що за такі справи споконвіку лилася кров, падали трупи великих державних мужів і їх менших поклонників чи сторонників. У наслідках крівавих розправ одні лишались при житті й панували чи краще правили, інші гинули.

Тепер залився кровю від такої боротьби старий, культурний Відень. Співчували йому всі. Але не всі однаково оцінювали воюючих противників. Величезне, просто подразнене заінтересування австрійськими подіями виявляла прилюдна опінія Праги. Її преса пильно слідкувала за ходом австрійських, зокремаж віденських подій. Ці події найшли голосний відгомін і в праському парляменті. В ньому тоді були горячі дні, бо рішалась доля чеської валюти, але коли нагрянули туди вісти про австрійські події, стало там ще горячіше. Керманич закордонної політики чехословацької республики робив аж у Парижі відповідні кроки для збереження австрійської державної незалежности, а в праському парляменті боронив тієїж незалежности заступник д-ра Бенеша д-р Крофта. Ясно, що робили це в чехословацькому інтересі. А чеська преса в тім самім часі публікувала алярмуючі вістки з усіх сторін Европи. Наприклад: **Берлін під враженням італійської інтервенції в Австрії.** — Це сензаційний заголовок, а під ним текст більше-менше такого змісту: Цілий дипльоматичний корпус у Берліні переживав учорашній день під враженням італійської інтервенції в Австрії. На австрійській границі жде на доручення італійський корпус. У випадку інтервенції цей корпус вступив би до Австрії для введення порядку, але з тим, що така інтервенція нічим не нарушалаб австрійської незалежности. На австрійській границі сконцентровані теж мадярські війська.

Хіба це не сензація?! Велика політична сензація. Тому не треба дивуватись, що д-р Крофта запевнював, що Чехословаччина зробить усе, щоби не допустити до посторонньої збройної інтервенції в Австрії. А коли буде треба, то сама не завагається боронити австрійської незалежности збройно.

Але ще цікавішою для мене була інша сензація у звязку з тими подіями. Одного дня вичитав я в праській пресі урядовий комунікат більше-менше такого змісту: В ході віденських боїв виявилося, як інформує австрійський урядовий комунікат, що шуцбундівці вживали у боях зброї чехословацького походження. Чехослов. уряд запевняє, що ніколи шуцбундівцям ніякої зброї не доставляв, але не виключене, що таку зброю могли начкувати всякі спекулянти і до Австрії.

Скомплікована і трудна є політика, але ще більше скомплікованою і ще важчою є дипльоматія. Такою була стара, такою є і новочасна. Кажуть, що політика і звязана з нею нерозривно дипльоматія є мистецтвом. Дехто каже, що штукою. Це напевно штука! Бо подумати тільки, що є на світі в теперішніх часах таке плазма, скажім австрійське, якого політичної незалежности борочять усі великі потентати теперішного світа. Боронять її навіть усупереч природним інтересам самого того племени. Треба мати велике щастя, щоби мати таке поводження в новочасній европейській міждержавній дипльоматії. Є народи, багатоміліонові народи, що замешкують суцільно пребогаті вдесятеро більші території як теперішня Австрія і вони не тільки не мають політичної незалежности, але не мають навіть свободи на чисто культурне власне життя. Але офіціяльна дипльоматія потентатів цілковито не цікавиться їх долею. А кілька міліонів австрійських німців, що дусяться на своїй території, що терплять від економічних труднощів і від усяких інших недостатків, бо їх країна не є і не може бути самовистарчальною, мають до деякої міри примусову політичну незалежність з ласки дипльоматії. Хіба така гра дипльоматії не є мистецтвом? А якщо не мистецтвом, то штукою напевно!

А ми в Празі ломили собі спільно голови над нашою долею, над конгресом, над конституцією, що запанувала на европейсько-азійському небосклоні і були вкінці безрадними супроти тієї нещасливої руки, яку ми мали і маємо на перехрестях дипльоматичних шляхів як заходу так і сходу. Найбільше ми зужили енергії на розкушування твердої проблеми консолідації національних сил, яка, на думку всіх, тепер для нас необхідна. І необхідна і неминуча і важна і далекосягла. Але... Все має своє „але". Стрічали ми в Празі при деяких нагодах і тут це сакраментальне „але". Одначе ніде це „але" не має може таких великих розмірів ділання, як саме серед еміграції. І про це „але" постараємось висловити кілька думок завтра.

Вас. Мудрий.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та великі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

На парляментарній арені.

Промова сенатора д-ра Антона Горбачевського, виголошена на пленарнім засіданні сенату 26. лютого ц. р. при генеральній дебаті над буджетом.

(Докінчення.)

Державні мужі, що репрезентують польську державну думку і тепер кермують державною політикою супроти українців, висувають на оправдання свого негативного становища ріжні тези й теорії. На підношені з парляментарної трибуни рекламації, чому уряд не приходить українцям із засобами для виконання належних їм прав, підносили оперту як арґумент, що вимогою для виконання всяких зобовязань держави супроти національних меншостей має бути льояльність, без ближчого означення змісту тої льояльности. Відтак як арґумент висували льояльність активну, чинну, а в останнім часі висказали устами міністра внутрішних справ і піднесли до значіння догми тезу, що українці не можуть рахувати на сповнення та виконання своїх національних прав і на поміч уряду тому, що на випадок їх сповнення булиб упривілеєні. Я не знаю, на чім саме має основуватися це упривілеєння. Для т. міністра національні окремішности не істнують. П. міністр бачить перед собою тільки громадян, тільки одиниці, звязані з собою лише приналежністю до держави. Одначе фактом є, що є ріжні національности, що ті національности мають ріжні аспірації, ріжні прямування і в ріжний спосіб бажають улаштовувати свої справи та рішати про свою долю.

Я не хочу вдаватися в теоретичне розбирання цього питання, але позволю собі навести одно, що всі трактати, підписані у звязку з ліквідацією великої світової війни, визнають окремішности та прикмети расові, народні, мовні та релігійні і підкреслюють обовязок шанування тих прикмет. Неґування тих національних окремішностей та етнічних відрубностей було мотивом невластивих і кривдячих український нарід актів і в наслідку того неґативної реакції українського населення.

Приглядаючись нашому суспільному життю, мусимо ствердити один дуже болючий факт, що наша молодь, замісць учитися в середніх чи вищих школах, заповняє вязниці. Університет перенесений до криміналу. Правда, підповідять мені на те, що дісталися там тому, бо допустилися таких учинків, за які кодекс визначує таку й таку кару. Тут уже суд сказав своє слово. Прошу Високої Палати, суд осуджує зовнішні факти, судить те, що хто зробив і накладає кару, яку назначує карний закон. Одначе суд не досліджував і не може дослідити того підложа, на якому виросло нарушення правного порядку, не може вирішити питання, чому це сталося. Ті факти нарушення молодю права можна пояснити тільки тим, що чинники, які вермують польською політикою не признають прав, що належаться українському народові. Та молодь є свідком того, як ведеться боротьба за правне становище українського народу в леґальній площині. Ті молоді люди, бачать, що леґальна боротьба не довела до ніякого висліду. А молодь більше вразлива, як старше покоління і зривається до протесту в гострій, може у невідповідній формі. І ми є тепер у звороженому колі. Шукаємо виходу, але цей вихід може наступити тільки тоді, коли зміняться умовини нашого життя.

З уст п. премієра впали в соймі знаменні слова, в яких стверджено, що в тій атмосфері, в якій тепер находимося, поносять вину не тільки самі українці та що слід би змагати до зміни цього відношення. Хочемо вірити, що заява п. премієра щира і є виявом обєктивної оцінки наших відносин. На жаль, мушу ствердити, що те, що діється в краю, що діється на провінції на тім терені, де розгаються ті сучасні драми, це зовсім не гармонізує з тою заявою і словами п. премієра.

Такі рефлексії насуваються нам при огляді наших політичних відносин на внутрішнім терені і ті рефлексії приневолюють нас заявити, що будемо голосувати проти буджету.

В ділянці закордонної політики зазначилися два факти більшої ваги, а саме: пакт про неаґресію, заключений з німецькою державою і такий-же пакт з урядом ОРСР. Пакт з німецькою державою не має ніякого відношення до справи української і є для нас байдужий. Натомісць пакт зі Совітами викликує в нас поважний острах. Знані вам, панове, факти, що характеризують відносини в Совітах на основі реляцій безсторонньої заграничної преси англійської, американської та французької. Факти ці є того роду, що дійсно дають парадоксальний образ. У країні найбільш плодовитій в Европі, що спливала як говорено давніше, молоком та медом, мали місце факти вимирання міліонів людей з голоду, всупереч тому, що урядові російські джерела стверджували, немов би в мин. році саме був рекордовий урожай. Не хочу доторкатися причин цього явища, але хто безсторонньо слідкував за тим, що там діється, той міг ствердити щось таке, чого історія людства ще не записала. Пакт про неаґресію з Совітською Росією, чи пак з Союзом Радянських Соціялістичних Республик, був хронольоґічно перший перед німецьким; по німецькім пакті він доповнений новими клявзулями та додатками. Тайність дипльоматії не дозволяє нам точно зорієнтуватися в текстах і постановах критичного договору, не кажучи вже про те, що там є якісь тайні договори, які ніколи не будуть оголошені. Одначе ми маємо в памяти подібний договір з січня 1667 р., заключений в Андрусові між Росією і Польщею. Предметом цього договору був поділ українських земель між Польщею і Росією. Факт історичний для нас дуже сумний, але я не знаю, чи не був то добрий взір та приклад, як зробити пізніше поділ Польщі. Само собою це зовсім природне, що тоді українські землі важко потерпіли, але чи цей пакт не містив зародків пізніших потрясень для Польщі, то також питання, над яким можна дебатувати. Одначе я, Високий Сенате, дозволю собі звернути увагу на те, що я вже навів, а саме, що співконтрагент Річи Посполитої веде на Україні адміністрацію такими методами, які викликують поважний сумнів, чи можна на його запевненнях спиратися та чи можна рахувати на тривалість і важність цієї умови. Я не покликаний до того, щоби давати оцінку пакту і становище інтересів Польщі, але мушу ствердити, що той пакт є у високій мірі болючий та некорисний для моїх братів, що живуть там, на території Великої України. В такім стані справи ми мусимо дипльоматичне потягнення, якого висліпом є згаданий пакт про неаґресію, заключений зі Совітами, уважати нещасливим і некорисним. І я уважаю своїм обовязком підвести тут, з цього місця, проти цього пакту урочистий протест.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧИЙ ПУБЛИЦІ.

Мартове число
гумористичного журналу
„Жорна“ ч. 5.
за місяць березень
Ціна 25 сот.

З орґанізаційного руху.

РАЙОНОВА ВИБОРЧА НАРАДА УНДО У ВАНЬКОВІ, ПОВІТ ЛІСЬКО.

На день 7. лютого ц. р. скликав голова ліського Повітового Народнього Комітету, **о. Петро Мазяр,** парох Ваньковн, районову нараду до Ваньковн, в якій взяло участь поверх 150 громадян і громадянок з сіл: Ваньковн Бреликів, Роленка і Ліщовате. Нарадами проводив о. П. Мазяр. Посол **Ілько Лисий** у довшій промові зреферував новий самоуправний закон та намічену перебудову самоуправних установ. У дискусії багато присутніх забирало голос. Ухвалено однодушно візвати заступлені на цій нараді громади, щоби негайно відбули у себе наради виборців і вибрали місцеві виборчі комітети. Для Ваньковн вибрано виборчий комітет того самого дня під проводом о. Петра Мазяра.

ПОВІТОВА НАРАДА В БІБРЦІ.

В четвер 1. березня ц. р. відбулася в Бібрці повітова нарада Українського Національно-Демократичного Обєднання. В нараді взяло участь около 200 делеґатів. Нараду відкрив короткою промовою **д-р Іван Венґльовський.** До президії вибрано **д-ра Венґльовського, о. Білоскурського,** пароха в Городиславичах, **Івана Пахолка,** господаря в Старім Селі. Секретарював **Михайло Паук,** рільник у Глібовичах Великих. **Посол Ст. Кузик** виголосив реферат про самоуправні закони і про грядучі вибори до сільських громадських рад. Головний секретар **В. Целевич** обговорив сучасне політичне положення українського народу й організаційні справи. По рефератах вивязалася широка ділова дискусія, в в якій крім референтів забирали голос численні промовці, як: Іван Паливода, Михайло Паук, д-р Венґльовський, о. Білоскурський, о. Бемко й інші. Наради закінчилися відспіванням національного гимну.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА УНДО В ХОДОРОВІ.

В понеділок 5. березня ц. р. відбулася в Ходорові політична нарада інтеліґенції в справі наладнання політичної організації в повіті. В нараді взяло участь двацятькількох інтеліґентів. По 5-тигодинних нарадах рішено скликати Повітовий Народній Зїзд і намічено програму праці в повіті. В нарадах взяли участь головний секретар В. Целевич і посол. Ст. Кузик.

ПВІТОВИЙ НАРОДНІЙ ЗІЗД В ЗОЛОЧЕВІ.

В понеділок 25. лютого ц. р. відбувся в Золочеві Повітовий Народній Зїзд Українського Національно-Демократичного Обєднання. Зїздом проводив дотеперішній голова Повітового Народнього Комітету, сеніор українських громадських діячів, о. шамбелян **д-р Юрик.** Реферат про політичне положення українського народу виголосив **пос. Степан Кузик,** організаційні справи обговорив **пос. д-р Макарушка.** Наради мали незвичайно поважний характер і слідне було велике зацікавлення присутніх делеґатів політичними справами. Головою ПНК вибрано поновно о. шамбеляна д-ра Юрика, позатим у склад ПНК увійшли: д-р Осип Залужний, д-р Теодор Ваньо, м-р Роман Олесницький, п. Видрівський, п. Чучман Марко, о. Пришляк Василь, п. Загульський Микола, п. Боднар Теодор, п. Коржан Осип, п. Солтівський Лев і п. Брояка. Нараду закінчив короткою промовою о. шамбелян **д-р Юрик,** вказуючи на потребу консолідації українських національних сил та на цю велику працю, яку тепер робить у цьому напрямі УНДО. Присутніх на нараді було 152 делеґатів з 54 громад.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла“ 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

З природи й техніки.

ЗАТРОЄНИХ ҐАЗАМИ ВІДРАТОВУЮТЬ!

Перед віденським лікарським товариством реферували в січні п. р. доцент д-р *Дойч* та д-р *Вайс* про нову методу лічення при затроєнні світильним ґазом. Річ у тому, що новим засобом можна врятувати навіть таких пацієнтів, яких досі вважали втраченими для життя. А саме при помочі нового засобу, випробуваного в одним віденськім шпиталі на численних пацієнтах, можна привести затроєного ґазом до свідомости, а відтак до повного видужання.

Цей новий засіб метиленова синька, яку впорскують затроєному світильним ґазом. Як відомо, внаслідок затроєння ґазом, червоні тільця крови є насичені окисом угля і тому не можуть набрати у легенів кисня з повітря. Внаслідок цього людині загрожує удушення. У цій рішаючій хвилині вприсненa метиленова синька достарчає посередньо людському орґанізмові конечного до життя кисня, якого не в силі дати йому затроєні червоні тільця крови.

Віденські дослідники доказали кількома експериментами на кріликах успішність своєї методи. Виявилося притім, що вприсненa метиленова синька береже людину теж перед затроєнням. Можна її теж уживати з успіхом у всіх цих випадках, де маємо до діла з ґазами, що викликують удушення внаслідок браку кисня. Ділання метиленової синьки слідне у людини негайно, деколи навіть підчас самої інекції.

Згадані дослідники сподіваються, що впорснення метиленової синьки зможе помогти також у деяких внутрішніх недугах, а саме тоді, коли ткачка відчуває дуже брак кисня (впр. при серцевих недугах, анемії тощо).

ЛЕТУНСЬКА ЛІНІЯ НАД АФРИКОЮ.

Французи і бельґійці задумують зорґанізувати спільно летунську лінію над французькою західньою і рівниковою Африкою. Ця лінія вела би з Антверпена через Брюсель, Париж, Марсейль, Альжир, озеро Тсад до міста Буками у південно-східній частині бельґійського Конґо. Звідси через Елізабетвіль можна було мати летунське получення з островом Малаґаскаром. У кольонії „Французька Західня Африка“ мають вибудувати 30 нових летовищ. Нові метеорольоґічні і радієві станиці мають уможливити перелети вночі. Пізніше цю довжезну летунську лінію получать з анґлійською, що йде через Єгипет і Судан.

ЗВІРЯТА ПРИСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ЗДОБУТКІВ ТЕХНІКИ.

Німецький зоольоґ *Раймон* оповідав недавно про свої цікаві довголітні обсервації, якто дикі і освоєні звірята пристосовуються швидко до здобутків модерної техніки. Як тільки показалися на дорогах перші авта, багато дробу впало жертвою їх коліс. Одначе тепер дріб інстинктовно утікає чимскоріше перед небезпекою. Таксамо коні швидко перестали боятися авт і звикли до них. Корови вже не видивляються нині на залізничі поїзди. „Модерна корова“ не поверне нині навіть головою на поїзд. Дуже оріґінальну помилку робили скандинавські довбаки, як тільки у скандинавських краях заложили перші телефонічні і телеґрафічні лінії. А саме довбаки, що били дзьобами об телеґрафічні стовпи, здавалося, що дерево стовпів дудонить тому, що воно в середині порожнє. Довбаки сподівалися, що під корою стовпів найдуть для себе поживу, себто комахи. Деколи нищили вони ізоляцію дротів, одначе після кількох років переконалися про свою помилку і вже не рухають стовпів. Зате фінським медведям здавалося довший час, що характеристичні звуки телеґрафічних дротів походять від бджіл. Вони часто вилізали зручно на телеґрафічні стовпи, або так довго підбирали землю під стовпів, аж стовпи падали. Одначе й медведі переконалися швидко, що їх надія найти у бренливім дереві мед даремна.

НАЙЛЕКШЕ ДЕРЕВО.

На малайськім півострові росте дерево, якого ботанічне прізвище є: Альстонія Спатулята. Росте воно переважно на багнистих ґрунтах. Тубильці знають його вже від віків і називають його „акар анґаль“, себто: „легкий корінь“. У голяндській Індії воно відоме під назвою: „каю ґабу“.

Само дерево високе на 8 метрів. Його промір рівний 15 до 25 цм. Одначе в місці, де пень дерева переходить у корінь, промір дерева нагайно грубшає, часами до 60 центиметрів. Корінь дерева дуже розгалужений: його часто треба викопувати з глибини 10 метрів. І саме це дерево з кореня має дуже характеристичні прикмети. Краска його жовтаво біла, нагадує слоневу кість. Воно незвичайно елястичне і дається стиснути прасою до одної десятої частини свого обєму. Після усунення тиску, воно знов розширюється до одної четвертої частини попереднього обєму. Якщо його вкинути тоді до води, приймає первісну величину. Його питомий тягар 0.06, себто воно біля 16 разів лекше від води. Тому вважають його найлекшим деревом у світі.

Покищо вживають його до виробу тропікальних шоломів (вага такого шолома біля 70 ґрамів!). По всякій імовірности буде можна робити з нього пояси до плавання („акар анґаль“ втроє лекший від корка!), ріжного роду підставки, обивку для летунських кабін тощо.

НОВІ СПАЛЬНІ ВАҐОНИ.

Швайцарська фабрика ваґонів і ліфтів Шлірен у Ціріху сконструувала недавно новий тип спальних ваґонів. Цей тип ріжниться від давнього передовсім тим, що ваґони нового типу вищі. Крім цього підлога цих нових ваґонів значно вижче осаджена, ніж у давніх спальних ваґонах.

Входячи на плятформу нового воза, стрічаємо наперед праворуч кілька східців, що ведуть нагору до одного коридора, що тягнеться горою праворуч, здовж цілого ваґону; ліворуч є кілька східців, що ведуть вниз до другого коридору, що тягнеться долом ліворуч теж здовж цілого ваґону. Горішнім коридором дістаємося до горішніх кабін, долішнім до долішніх кабін. Горішні кабіни приміщені над долішніми і зовсім відокремлені від них. Тому нові ваґони треба було підвищити вгору і поглибити вниз.

Нові ваґони незвичайно вигідні. Кожний пасажир має тут свою кабіну і не потребує тепер спати в одній кабіні з іншим, інколи неприємним пасажиром, як це бувало досі у старих ваґонах. Кабіни уладжені так, що в день можна у них теж зовсім вигідно перебувати.

ПРОДУКЦІЯ РОПИ У 1933 Р.

Порівнюючи з 1932 р. світова продукція ропи збільшилася на 16 міліонів 475 тисяч тон. Найбільший зріст продукції після 3 років зменшеної продукції виказують у Злучених Державах Північної Америки, а саме 15 міліонів 291 тисяч тон, себто 92 відсотків світового зросту продукції з 107 міліонів 102 тисяч тон ропи у 1932 р. на 122 міліони 393 тисяч тон у 1933 р. Радянщина збільшила свою продукцію ропи незначно, бо тільки з 21 міліонів 398 тисяч тон у 1932 р. на 21 міліонів 629 тисяч тон у 1933 р. Польща випродукувала у 1933 р. 3 тисячі тон менше, ніж у 1932 р. Загалом випродукували у світі в 1933 р. 195 міліонів 742 тисяч тон ропи (у 1932 р. тільки 179 міліонів 267 тисяч тон).

Найбільше ропи з поодиноких держав випродукували Злучені Держави П. А. Далі ідуть: Радянщина, Венезуеля, Румунія (7 міл. 396 тисяч тон), Персія, Голяндська Індія, Мехіко, Арґентина, Перу, Колюмбія, Трінідад, Британська Індія, Польща (554 тисяч тон), Сахалін, Саравак (британська частина острова Борнео), Японія, Єгипет, Німеччина (231 тисяч тон), Еквадор, Канада, Франція й інші держави. *А. Л.*

—o—

ФІЛЬМОВІ НОВИНИ.

КИЯНКА — ФІЛЬМОВОЮ АКТОРКОЮ В ГОЛІВУДІ.

Це 24-літня Анна Стен, що родилася в Києві 1910 року. Її батько був українець, а мати шведка. Обоє були акторами: батько танцюристом, мати театральною артисткою. Підчас воєнної хуртовини все перемінилося. Батько лишив жінку й чотиролітню донечку на те, щоби після війни вернутись хорим і померти в 1921 р. Малій Анні, що мала тоді 12 літ, довелося тяжко працювати, щоб не померти з голоду. Вона стала згодом виступати в київських театрах, де одного разу директор Мистецького Театру з Москви звернув на неї увагу та поміг їй покінчити кіно-академію. Небаром Анна стала фільмовою акторкою та грала в кількох фільмових драмах совітської продукції. Відтак запросила її до себе УФА й тоді вона звернула на себе увагу в кількох більших фільмах, накручуваних в Берліні. Але небаром запросило її американське виробництво Метро-Гольдвін-Маєр до Голівуду, де вона перебуває вже від двох літ. Там навчилася анґлійської мови та американської техніки гри. Перший її виступ перед американським оператором був у фільмі „Нана“, з відомої повісти Еміля Золі, де мала головну ролю. Анна Стен дістала відразу контрактово 1.500 долярів тижневої платні.

НАШІ Й ЗАКОРДОННІ КІНА.

Дуже часто можна почути нарікання на небувалу дорожнечу кінових білетів. Тимбільше нині, коли кріза запанувала по всіх усюдах, така найпоміркованіша розривка, як кінова про-

ГАЛЛЬО! Чи Ви були вже на **„Родині“** і на **„Товаріщу“**?
Спішіться, бо недовго входить на репертуар
Заїзд під Білим Конем

грама, стає для багатьох людей просто недоступна. Незалежно від незвичайно високих цін тих білетів кінові програми є дуже короткі й убогі так, що за розмірно великі гроші не можна добре провести двох годин.

Варто для порівнання познайомитися з обставинами, що панують за кордоном. Кому довелося підчас побуту за границею оглянути бодай раз кінову програму, у Німеччині, Англії, Франції або Швайцарії, той переконався, що вистави там дуже довгі. Наперед іде кільхоактова поважного змісту драма, далі також довга сальонова комедія або якась драма детективного чи менше поважного змісту, далі мала весела фарса звичайно на дві або три дії, щойно потім тижневик з новинками Фокса, Уфи чи Парамаунту, часто ще огляд моди та найцікавіші знимки з ділянки новочасної техніки або світлини з природи екзотичних країв. В Англії йде окрім того постійно „жіночий куток“. Не диво, що така програма триває три години, а то й довше. Між драмою і комедією дають довшу перерву, підчас якої публика може собі випити чай з тісточками, який (напр. в Англії) приносять на салю, або можна собі на часок вийти до сусідньої каварні на чорну каву або на содову воду.

Кілько беруть за кордоном за таку понад трьохгодинну приємність. У Парижі 10 франків. Є очевидно дорожчі кіна, зате вони люксусово уладжені, мають мармурові сходи, елегантні ждальні, знамениті вентилятори, завдяки яким не треба відчиняти якихось задніх дверей, що виходять на погане подвіря чи коридор, звідки тягне не конче приємним запахом. У Льондоні, як у всіх містах Англії, ціни білетів до пересічних кін вагаються від одного і пів шилінга (шилінг там те, що у нас золотий) до двох і пів. Бувають і дорогі кіна, уладжені наче пребагаті палати або казкові терми, там за білет треба платити до шість шилінгів.

Зате хоч у нас т. зв. „фотелі“ коштують по 3.30 зол. (до речі звичайні старі крісла), програми починаються нудними і часто понищеними рекламами, які оглядаємо по кількасот разів, а які є доказом на те, що наші купці не мають й зеленого поняття про правдиву рекляму в західньому стилі. Коли вже винудимося доволі на тих рекламах або в найліпшому разі на показах механічної пекарні чи фабрики капців, чи хочби й на „звуковій“ рекламі паперців „Аіда“, тоді йде нудний тижневик ПАТ-а вічно з тими самими процесіями, а щойно опісля висвітлюють саму фільму, яку з огляду на дожиданих гостей женуть немилосерно скоро, або часто обтинаючи, скорочують. Дуже часто, витинаючи кілька картин з якоїсь фільми, роблять зі справжнього твору фільмового мистецтва звичайнїську „шміру“.

Е. Т.

—o—

Про українських гетьманців у Румунії.

(Лист до Редакції.)

В газеті „Хліборобський Шлях“ (ч. 7. з 18. лютого цього року) був надрукований лист „Організації Українських Гетьманців-Державників у Румунії“ за підписом М. Ярона та Богдана Шемета, під наголовком: „Проти узеровських претенсій“, в якому його автори „відмовляють Українському Громадсько-Допомоговому Комітетові в праві на виступи в імени цілої української еміграції в Румунії“, покликуючись на те, що „поважна частина українських емігрантів належить до гетьманської організації“.

„Гетьманці — говориться між іншим у цьому листі — не можуть бути ніколи причасні до якихсь опортуністично-компромісових акцій“.

З уваги на таку категоричну політичну засадничість українських гетьманців уважаємо потрібним подати до загального відома отсе:

1) Громадсько-Допомоговий Комітет української еміграції в Румунії, вибраний на 5-ти конференціях української еміграції в Румунії, входить до складу дорадчого комітету по справах емігрантів при Лізі Націй. Отже на румун. терені він є організацією (і правно і фактично) загально-еміграційною, навіть і в тому випадку, коли би зі складу еміграції виключити ту „поважну частину українських емігрантів, які належать до гетьманської організації“. Реально та „поважна частина“ не сплатає і 5 відсотків загальної кількости української еміграції в Румунії, рахуючи, розуміється, і тих „українських гетьманців-державників“, які жили тут на основі документів російських, а не українських.

2) Хоч панахиди та молебні в російській церкві, які час до часу влаштовує „організація українських гетьманців-державників у Румунії“, вона робить, очевидячки, з міркувань засадничих, а не опортуністично-компромісових, ми веж таки не можемо вважати цих виступів українських гетьманців-державників за працю українську. А такі заяви в румунській пресі, як твердження, що серед українського населення мають великий вплив угрупування, що брали участь у білому загально-російському русі („Денікін і Врангель“) — див. газету „Індрептареа“ ч. 150 з 14. 7. 1933 р., — ми кваліфікуємо як протиукраїнські і можемо категорично заявити цю „поважну частину українських емігрантів“, що виступає під назвою „Організації Українських Гетьманців-Державників у Румунії“, що ні з заявою такого характеру ми ніколи солідаризуватись не будемо, ні в імені тих, що такі заяви складають, або працю такого покрою ведуть, ми не виступали і виступати не будемо.

Оскільки і після цієї вашої заяви „українські гетьманці-державники в Румунії“ будуть виступати зі своїми „категоричними протестами“, то ми вважатимемо їх за своєрідний спосіб самокерлями (інакше про істнування їх тут могли би й не знати) і реаґувати на ці „виступи“ — в якости Українського Громадського Комітету, як організації загально-еміграційної на терені Румунії — не будемо.

Голова Комітету *Д-р Василь Тренке.*
Секретар *Дмитро Геродот.*

НОВИНКИ

— **Подвійне льосування** премій для передплатників „Діла“. Вп. Передплатників, які вплатили передплату „Діла“ за час до кінця червня ц. р., прохаємо слідити за своїм прізвищем у проголошуваному списку на сторінках нашого часопису. На випадок непоміщення управненого до льосування або перекручення назвища, прохаємо про це нас повідомити.

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпаксове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА“** у Львові, Домініканська 11/I. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 13-?

— **Черевики** жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття **„Комета“** Львів — Ринок 21. Сповіть гасло „Свій до Свого.“ 68 53 6-45

— **Магазин постелі Р. Джала.** Львів, Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 52-100

— **ОО. Парохів,** наших Відборців, просимо замовляти вже тепер потрібне їм світло, бо перед самим Великоднем у нас дуже великий рух і тяжко нам в той час усіх вдоволити. Фабрика свічок „КЕРОС“. 1207 2-2

— **Чергова** покарнавалова (остання) **Перфекція** в школі Т. Витвицького (Нар. Дім) відбудеться в четвер 8. III. в год. 6.30 веч. 1198

— **Відділ Т-ва „Український Центральний Комітет“** у Львові сповіщає Українське Громадянство, що в неділю 11-го березня 1934 р., відбудеться у Свято-Юріївській православній церкві, при вул. Францішканській 3, **панахида** за душу **Великого Сина України Тараса Шевченка.** Початок панахиди в годині 13. — Управа Відділу У. Ц. К.

— **Збірка дару на коляду Рідній Школі в 1934 р.** Згідно з домаганням кожного з трьох східногалицьких воєвідств подаємо до прилюдного відома, що збірка дару на коляду Рідній Школі дала в 1934 р. 44.247 зол. 12 сот., а саме: з львівського воєвідства 18.286 зол. 02 сот., із станиславівського воєвідства 13.200 зол. 80 сот., з тернопільського воєвідства 12.750 зол. 30 сот. Подрібний виказ по громадам і повітам буде оповіщений в одному з найближчих чисел журналу „Рідна Школа“. — **Головна Управа Рідної Школи.**

— **Концерт Шевченка у Кракові.** Українські товариства у Кракові влаштовують у суботу 10. ц. м. концерт у Шевченкові роковини при співучасти п. Марії Сокіл і проф. Антона Рудницького. Концерт відбудеться в салі Больоньського в Ринку. Початок: год. 8. веч. Зголошення на білети приймає „Просвіта“, Ягайлонська 10.

— **На закінчення циклю викладів** з обсягу географії, уладжуваного Гуртком Студентів Географів секцієв Т.П. О. у Львові, матиме проф. д-р І. Раковський дня 9. березня 1934 в год. 6. веч. в салі Академічного Дому, Супінського 21 реферат на тему: „Ростинність України“. Вступ вільний.

— **Українське Протиалькогольне Товариство „Відродження“** у Львові з метою спопуляризувати протиалькогольну та протинікотинну ідею покликало до життя Театральну Секцію, якої завданням є в першу чергу ставити такі театральні пєси, які своїм змістом пропагували би зі сцени ідею тверезости. В репертуар Театральної Секції входитимуть перш за все пєси, що нічим не будуть противорічити ідеї Т-ва. Першу виставу в цьому сезоні, як відомо, львівське городське староство в останньому дні заборонило. В неділю 11. березня Театральна Секція Т-ва „Відродження“ ставить народню оперету **„Запорожець за Дунаєм“** при співучасти відомих артистів: п-і Козак-Вірленської, п. Гірняка, п. Бодака, п. Купчинського й ін. Орхестрою й хорами диригує п. Т. Купчинський. На цю виставу все львівське українське громадянство запрошує Гол. Рада Т-ва „Відродження“. Дохід з вистави призначений на цілі Т-ва.

— **З Українського Наукового Інституту в Берліні** повідомляють нас, що 9. ц. м. відбудеться там виклад українською мовою доц. В. Леонтовича: „Поняття політики у звязку з теорією про суверенність.“

— **До батьків та опікунів шкільної молоді!** Час здавати іспити до гімназії нового типу вже недалеко. У цьому шкільному році всі учні та учениці 6-ої і 7-ої кляси нар. шкіл, що хотять продовжувати науку в гімназії, мусять уже в першій половині червня зголоситися до іспиту. Бажаючи дати всім дітям найліпшу фахову й совісну підготовку до цього іспиту, Філія „Учительської Громади“ (станова організація учителів середніх шкіл) у Львові влаштовує спеціяльні лекції для цієї молоді. Товариство пропонує і радить В. Ш. Батькам та Опікунам скористати з цієї нагоди і присилати дітей на ці лекції. Прийматимуть у першу чергу учнів 6-ої та 7-ої кляси, але може бути принята також молодь з ріжною доцьогочасною підготовкою, оскільки вона виявиться відповідним знанням. Зголошення приймає до 15. березня книгарня „Рідної Школи“ Львів, Сикстуська ч. 20.

— **Радіо даром.** Дир. пошти у Львові виясняє, що платити за радіо не потребують тільки білі, сліпі й воєнні інваліди, але тоді мають вони внести до відповідної дирекції пошти прохання з лікарським свідоцтвом каліцтва, інвалідську книжечку, свідоцтво убожества й посвідку адм. влади, що вдержуються виключно з інвалідської ренти чи інших публичних фондів. Крім них не прислуговує нікому право даром користати з радія.

— **Генерал, що боронив Львова, помер.** Як ми вже повідомляли, у Варшаві помер генерал дивізії й інспектор армії Ян Ромер. Покійник цікавий для нас тим, що сам родився 1890 р. у Львові та що перейшовши з австрійської до польської армії, був від січня 1919 р. комендантом групи Буг, що переняла відсіч Львова. В 1920 р. був він знову комендантом етапів на Україні з осідком у Винниці, а від вересня т. р. членом нач. військ. контролі й інспектором армії до липня 1932 р., коли перейшов на емеритуру. Покійний мав багато відзначень, м. і. Почесної Французької Легії.

— **За літературу ОУН.** 26. червня м. р. довідалася поліція, що студ. техніки 21-літня Марійка Ірена Коликівна, що мешкала у Львові при вул. св. Кінги 10, дістала на переховок більшу кількість нелегальної літератури ОУН. Негайна ревізія в її мешканні найшла справді 486 бюлетенів краєвої екзекутиви ОУН та окремо 180 бюлетенів, 487 прим. часопису „Юнацтво“, кілька прим. „Сурми“ і „Розбудови Нації“, врешті кількадесять заадресованих до ріжних осіб коверт з бюлетенями. Коликівна заявила, що ці всі друки приніс до її мешкання якийсь тип з карткою від її товаришки Ярослави, якої прізвища вона однак не зрадила і яка навчила її, що з ними робити. Поліція не повірила в це і під замітом головної зради станула вона дня 7. ц. м. перед львівським судом присяжних. Після розправи, в часі якої зізнавало кільканадцятьох свідків і боронив її д-р Станіславський, присяглі підтвердили вину Коликівної і суд засудив її на 2 роки тюрми.

— Краєва хроніка. Панька Лаха і Вл. Косцюлка присудив перемиський суд за комуністичну агітацію першого на 4, другого на 2 і пів р. вязниці. — 23-літній Тадей Котовський не міг мин. тижня здати втрете іспиту зрілости і з розпуки повісився. — В Рихтичах пов. Дрогобич впало на 40-літнього Івана Мельничина дерево, яке він хотів посадити і поторощило йому так ребра, що він у шпиталі помер. — В лютім видобули в бориславському басейні 2.143 вагони і 7.422 кг. ропи. Перемиська поліція визначила 500 зол. нагороди за схоплення небезпечних злочинців Мачуги й Бика, що вбили о. Хмуровича та крім цього мають на сумлінні ще кілька вбивств і грабунків.

— З Польщі. Мін. сусп. опіки визначило окремі суми на заложення т.зв. лісних станиць, що малиб бути збудовані біля всіх більших міст і з яких моглиб користати робітники підчас відпусток. Кожна станиця обчислена на 150—200 осіб. — До Варшави приїхав б. премієр Бартель, як догадуються, на нараду премієрів. — На Сухій Горі біля Кракова найшли трупа сел. Живчака, що оженився був з одною вдовою, а від листопада м. р. пропав. Як виявилося, ця вдова вбила Живчака сокирою і в метелицю винесла на гору, де труп пролежав досі.

— 50-ліття визначного чехословацького громадського діяча. 1. березня ц. р. святкували в ЧСР. 50-ліття народин визначного чехословацького громадського діяча і політика д-ра Івана Дерера, теперішнього міністра судівництва в недавно реконструованім кабінеті Маліпетра. Д-р Дерер, з походження словак, з професії адвокат, а по партійній приналежності соціялдемократ. На поле політичної діяльности вступив ще до перевороту. Після перевороту став послом до чсл. парляменту та був кілька разів міністром. До реконструкції кабінету Маліпетра був Дерер міністром шкільництва і на цьому становищі поклав великі заслуги при реформі шкільництва ЧСР. взагалі, а при його розвитку на Підкарпатській Руси зокрема. Головно слід нині підкреслити його обективне відношення до мовного питання в підкарпатськім шкільництві, про що ми мали нагоду вже нераз згадувати на сторінках нашого часопису. Шкода, що саме тепер д-р Дерер покинув становище міністра шкільництва в ЧСР. До еміграційного українського шкільництва ставився д-р Дерер все з великою прихильністю. З нагоди нинішнього його ювилею бажаємо д-рові Дерерові кріпкого здоровля і довгих літ для дальшої успішної праці в користь загального добра чехословацького народу і наших закарпатських братів. — М-н.

Управа Львівських Телефонів **П. А. С. Т.**
на підставі одержаного вияснення з Видавництва загальнопольського Спису Телефонічних Абонентів на 1934/35 рік, повідомляє пп. Абонентів, що достава Списків опізнена наслідком поважнішого ушкодження друкарської машини і що Списки мають бути доручені пп. Абонентам в другій половині ц. м. 6/34

— Франція позбувається чужинців. Усі більші французькі копальні вугілля вивісили афіші, в яких управи цих копалень взивають робітників-чужинців вертати до батьківщини або брати відпустку. Робітники, які захочуть вернути, дістануть на дорогу, а ті, що візьмуть відпустку, на дорогу сюди й назад. Ця відпустка малаб тривати 6 місяців і робітник мав би вернути з неї до праці на основі лікарського свідоцтва. Як однак малоб виглядати та де дістати це свідоцтво — афіші не кажуть нічого, всеж таки вони є доказом, що у Франції горить під ногами робітникам земля і дожидає їх небаром нужда.

— Комуністи проти латинської азбуки. На 17-ому зїзді комуністичної партії виринула довша дискусія на правописну тему: чи заводити латинську азбуку чи теж залишитись при кирилиці для російської та української мови. Офіціяльний орган „Правда" станув на боці тих, що боронили кирилиці. У бібліографічному відділі газети поміщена замітка про брошуру Хансуварова, що доказував потребу переходу Хансуваров писав, що „кирилиця це пережиток буржуазного середньовіччя."

— У човні через океан. Норвеський спортсмен Альфон Гансен, що виїхав із Португалії у жовтні 1932 р., щоб побачитись зі своєю жінкою на Фльориді, приїхав до Буенос Айрес. Усю свою далеку подорож перебув він у невеличкому човні, у товаристві одного пса і одної кітки.

— Шлюб шведського князя. У Льондоні відбувся вчора шлюб шведського князя Сігварда з німецькою фільмовою артисткою Ерика Пачек. Англійська преса висловлює здогад, що шведський король Густав, таки погодиться з цим фактом і не буде проти нього демонстраційно виступати. Він жиє тепер на Рівієрі і нуди вибираються новоженці, щоб з ним зустрітись.

З закамарка мафії Ставіського.

ПАРИЖ, ПАТ. Про аферу Ставіського важуть найкраще такі факти: В актах справи находиться 886 чеків на заг. суму 156 міл. фр. Крім того найдено 1200 тальонів чеків, а як зізнав Романіно, багато чеків Ставіський знищив. Кілько міліонів перейшло крізь руки обманця — невідомо. Відомо тільки, що він вів ріжні махінації з найповажнішими банками, причому виступав під ріжними прізвищами. Підприємства Ставіського фінансував Ґебен, Романіно і Депардон. Яка це замотана справа, про це свідчить одна експертиза чеків льомбарду у Байон, що має 500 сторінок машинового письма. Загальна думка домагається вияснення, чи афера не робила шпигунських інтересів і злочинної пропаґанди.

ПАРИЖ, ПАТ 7. III. „Ле Жур" впевнює, що аферу Ставіського булиб викрили ще в січні 1933 р, якби не наказ прокур. Пресара затушувати справу. Саме 20. січня 1933 р. сл. суддя Одібер вів уже в тій справі слідство внаслідок скарги, яку вніс Ґарат у справі фактичної вартости бонів каси у Байон. Тодіж заквестіонував один з париських тижневиків правдивість бонів Кредіт-Мінісіпаль де Байон і заявив, що вони підроблені. Суддя Одібер наказав слідство, але чотири дні пізніше дістав доручення з поліції стримати його. Наказ у тій справі видав прокуратор Пресар.

ПАРИЖ, ПАТ. 7. III. „Ле Жур" пише, що є ще 150 тальонів чеків Ставіського, за які поліція торгується з їх власниками, бо дає про відомі в політичному світі особи, що мали звязки зі Ставіським.

ПАРИЖ, 7. III. ПАТ. Парл. комісія переслухала Ставіську. Ставіська ствердила, що Поль Бонкур, який був приятелем її батька та вуйка, був у неї в гостях у вілі „Моліер" в характері її оборонця. Потім не стрічалася з ним. Ставіський сказав раз, що Стреса снідав при тому самому столі, що й бувш. міністер Боне. Ставіський снідав з бувш. мін. Діраном у „Париському Готелі". До Ставіського заходили часто журналісти Емар, Дібарі, Поль Леві та Дарюс. Ставіський спалив частину чеків. Ставіська ствердила, що чоловік програвав у карти дуже поважні суми.

Романіно, якого парляментарна комісія хотіла переслухати, відмовився зізнавати, заявляючи, що згодиться зізнавати лише в присутності свого адвоката.

—o—

З залогою „Челюскіна" зле.

МОСКВА, 7. III. ПАТ. За останніми вістками, які одержано від розбитків „Челюскіна", на кризі, на якій находиться їх обоз, поробилися небезпечні щілини і тріщини. Лід ворушиться безупину і творить ледові гори. Останньої ночі барак, в якому находилася половина розбитків, розломався на двоє під натиском леду, розірвалася теж на дві, віддалені від себе на 50 м., частини кухня. Жертв у людях на щастя не було.

— Рекорд американського пастора. Американський пастор Фініс Дейк гордий на те, що ніхто так швидко як він і його парохіяни не вспіли прочитати цілої біблії. Зі своїми вірними прочитав він Старий і Новий Завіт за 69 годин і 17 мінут. „Обявлення" апостола Іовна пастор прочитав за 55 хвилин; коли зважити, що воно має 12 глав, то це неабияка швидкість.

— Королевич, що продає книжки. В деяких державах увійшло в звичай, що на Різдво письменники на книжному базарі підписують свої книжки. В Швеції пішли далі. Там письменники на Різдво самі в книгарнях продавали свої книжки. Шведський королевич, що написав книжку про Африку, не був виїмкою і також продавав книжки.

— „Марійка зрадниця" (фільма з прикарпатського життя) йде тепер із великим успіхом у праському кіні „Котва". Праські часописи висловлюються з признанням про фільму. Як додаток дають фільму з життя прикарпатських жидів. Чеська преса зазначує, що хто був недавно на фільмі Пліка „Земля співає" повинен побачити й „Марійку зрадницю", щоби пізнати як земля плаче та грозить.

— День позиченої книжки. В Льондоні створився окремий комітет, що задумує влаштувати цікаву новинку — т. зв. „День позиченої книжки". В той день мав би кожний переглянути свої шафи і бюрка, найти всі позичені колись книжки й відіслати правним їх власникам. Проектом такого дня зацікавився, передбачуючи з цього приводу підвищений почтовий рух, навіть уряд, а почта заздалегідь оголосила, що в тому дні оплата за пересилку книжок буде знижена на половину. Думка дуже цікава й добра не тільки для Англії.

— „Мазепа" Чайковського в Дітройт. 18. лютого, як довідуємось з американської преси виставили в „Українському Мистецькому Театрі" в Дітройт оперу Чайковського „Мазепу". Директором опери є Дмитро Шутро, одночасно балетмайстер, диригентом Павло Оглицький, колишній професор консерваторії в Петербурзі і диригент турецької державної опери в Константинополі. Головну жіночу ролю співала американка Олена Бассінґер... українською мовою.

— Ріжні вістки. В Еспанії застрайкувало 200.000 робітників. В понеділок має вибухнути ґенеральний страйк. — В мешканні мін. Бека у Варшаві підписано офіційно польсько-німецький договір, що входить з 15. ц. м. у життя. Договір підписали мін. Бек і посол Мольтке. — В окрузі Ліль у Франції вибухнули на комуністичному тлі заворушення, в яких брало участь 5000 осіб. У Валенсіен товпа атакувала поліцію і ранила кількох поліцаїв. Арештовано кількадесять осіб. — Делеґатом Зл. Держав на розброєнну конференцію призначений американський посол у Берні — Вільсон; Норман Дейвіс більше до Женеви не поїде. — Польські промислові концерни закупили в СРСР велику скількість асфальту. — Вольдемарас, якому недавно дозволили вернутись до Ковна, знову мусів виїхати з литовської столиці. — Айнштайн поїхав до Істамбулу, де з весною почне викладати в тамошньому університеті. — Американський ґазетний король Герст віддав париському антикварові Демоттові оригінальні вітражі, що колись їх були вкрали у соборі у Фехан і перепродали. — За офіціяльною статистикою скількість безробітних в Італії зросла за останні 2 місяці на 20 кілька тисяч: є їх тепер разом міліон 158.418. — У другій половині травня папа Пій XI. переїзжає до свого маєтку за місто Кастель-Гондельфо і там пробуде до осени. — У східній частині Марокка, у смузі непокірливих племен, почались воєнні операції франц. ґенерала Жіро; франц. війська заняли Тізі. — В Байтен завалилися в одній шахті хідники, відтинаючи від світу 11 вугляріз, але їх вирятували. — Французька летунка Марie Іль, що 26. січня вилетіла з Парижа до Токіо, прибула на токійський летунський майдан, де привитали її юрби населення. — Біля Констанци розбився внаслідок хуртовини італійський корабель, з якого капітана і 7 моряків вирятували, а 12 моряків втонуло. — Біля Дофтана в Румунії був землетрус, від якого в землі отворилася довга на 250 м. щілина. — Вневакували 20 хат і 2 фабрики. — Відомий автомобіліст Ганс Штук устійнив у Берліні новий рекорд швидкої їзди самоходом — 217.110 км. Досі цей рекорд був 214.064 км. — Дві банди ґангстерів заваялися схопити сина Генрі Форда, щоби добути від його батька окуп і він мусить їздити у панцирному самоході зі скорострілом та спеціяльною службою. — Епископ Амієну, Лекомт, був важко ранений у самоходовій катастрофі.

— Справлення помилок. У попередньому числі „Діла" зайшло кілька помилок у статті: **Дещо про студії в краю і за морґоном".** Так у рядку 17-ому з гори зложено „пан і хлоп"; має бути: „поп і хлоп". Дещо нижче у статистиці української інтеліґенції зложено помилково, що у нас є 30.000 священиків; має бути: 3.000.

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „НЕВИДНА ЛЮДИНА".

Фантазія безсмертного Уелсового твору, перенесена на екран, стала небувалою сензацією, як колись при появі повісти. Автор „Франкенштайна", Валь створив знова щось несамовите й емоційне. Перетворити Уелсову повість на фільму — було віддавна мрією найчільніших фільмових режисерів. Врешті технічні й фотографічні досягнення, т. зв. „режисерські тріки" дозволили створити вілю „невидної людини" на екрані. Є у фільмі кілька вкладок, які хоч із повістю не мають нічого спільного, зв'те надають фільмі властиву „драматичну" акцію: любовна історія й гумористичні епізоди, зовсім оригінальні між несамовитими моментами. Це одна з тих страховинних фільм, що справді охоплює глядача жахом на саму думку, що завтра такий осяг науки може стати дійсний. *Е Т.*

Ширіть наш часопис!

З театру.

ТЕАТР „ЗАГРАВА": „БУДІВНИЧИЙ СОЛЬНЕС" *Ібсена* (сали театру „Міньон").

На „Тарасі Бульбі" сали була повна. На дальших виставах театру „Заграви" мала сали театру „Міньон" майже порожня. Ті, що були на дальших, думали над тим: яка цьому причина? Наша публика тужить за народніми піснями — не правда, а що вона сильно консервативна і не любить новини, то не хоче вміть поглянути на нову, дуже чепурну силу давнішого театрику „Уль", без огляду на те, що в ній грають.

Дві легкі пісні „Мужчина є мінуліче" Арнольда і Баха і „Змійка" Ришнова можуть розважити кожного, хто волів би добру легку пєсу від кепських фільм. Але є й такі, що воліють три групи в рідній пєсі, ніж три години сміху у чужій. Може саме тому театр „Заграва" рішив промовити до земляків чимось поважним і рішився на Ібсена.

Ішли ми за цю виставу як на державний іспит, від якого залежить успіх освідчин перед пареченою. Ібсенівський театр домагається винятнових акторів і винятнової інтерпретації. „Будівничий Сольнес" належить до найтяжчих пєс тому, що в ній уся акція сведена до тонкости діяльоґу, нова яким іде дійсна дія. Грає „Сольнеса" ансамбль „Заграви" як міг найкраще, відповідно до своїх сил: Блавацький у заголовній ролі створив влаєний тип, трохи демонічний, має добру дикцію і дуже добрі поодинокі моменти; Блавацька у ролі Гільди дивувала своєю свободою — розвиток цієї артистки за останній рік незвичайний; повсім добрі були Степова та Істоміна. Данилко у ролі батька та Опар у ролі сина, але коли взяти ціліеть і подумати на зміть, що це Ібсен, можна сказати просто: — як слід пробувати своїх сил на драматургах, за яких голову ломлять найбільші европейські театри. Лекший уже Шекспір, що дає жиру акцію, якщо не шукати в ньому нічого більше.

„Сольнес" це перший розділ драматичної автобіографії Ібсена; хто слухаючи його, не знає всієї творчости цього Сфінксового драматурга, не розуміє нічого і... поліхає. Поема в честь молодости звязана тут із проблемою особистого та родинного щастя і свободи поетової творчости. У кожному реченні є тут натяки на успіхи та невдачі самого Ібсена і його особисті переживання. Треба знати навіть таку подробицю, що „Сольнес" це лапка, яка нелізує „Гедду Ґаблер" із „Бергманом". Усе тут символи: і дитячі ліжечка, і величаві доми, і вежі, і інжинірські плани, а при цьому все тут стає дійсною драмою. Та хто має змогу поглянувши на оповістку про виставу Ібсенової пєси, заглянути бодай до історії літератури?

Переклад „Сольнеса" ще передвоєнний дуже далекий від літературного. Больче слухати всіх отих: „розходиться(!) о(!) дах над головою", „додаюча охоти увага", „трісненя (!) в конвановій рурі" та інших „невиносимих" польонізмів.

А реж: мовляв наша публика поглянути раз у рік і на Ібсена, коли йшла на „Тараса Бульбу".

м. р.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Театральна секція „Відродження".

Сали Театру „Міньон", вул. Осовінського ч. 10.

Неділя, 11. III. год. 7 веч. „Запорожець за Дунаєм", народня оперета на 3 дії Семена Артемовського.

Білети раньше у „Фортуні Новій" Руська 20.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Стрий:

8. III. Чумаки.
9. III. Катерина.
10. III. Ревія „Наша парада".
11. III. год. 8 веч. „Ой не ходи Грицю".

Театр іде до Дрогобича, Самбора і Перемишля. Перша вистава в Дрогобичі п. з. „Весела вдовичка", відбудеться дня 12. III. Сали Сокола.

Великий Міський Театр.

Четвер, 8. III. год. 7·30 веч. „Родина" Абон. 12.

Пятниця, 9. III. год. 8·15 веч. „Вечір пісоньок і гумору. Ад. Дилиа.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 8. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ" Абонамент „Або" неважний

Пятниця, 9. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ". Абон. 13.

Кіна.

АПОЛЬО: „Янгеди пекла".

АТЛЯНТИК „Приятелі та любки" (на основі Декобра).

ВАНДА: „Під фальшивим прапором".

КАСІНО: „Боксер і жінка". (Макс Бер, Демпсі, Карнера).

КОЛИСЕЙ: „Дама-Кер", ревія: „Лише вальс".

КОПЕРНИК: „Невидний чоловік". (На осн. Веласа).

МАРУСЕНЬКА: „Клюб джентельменів" (Клів Брук) і додатки.

МІРАЖ: „У тіні хреста".

МУЗА: „Усміх щастя".

ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".

ПАН: „Обід в 8-ій" та ревія.

ПАСАЖ: „Пат і Патахон на хоробрі вояки".

ХІМЕРА: „Заборонена мельодія" (Йос. Мехіка).

СВІТ: „Вел. княжна Олександра" (Еріка, Слезак).

СТИЛЕНЕ: „Білий опір" і ревія.

УТІХА: „Я був тобі вірний", ревія: „Ах, ті баби!".

Закордонне радіо.

Четвер, 8. березня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 20·00 „Нетерь" староміденська муз. комедія, 21·10 Сучасна музика, **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, **Кошиці** (369,9) 12·10 Легкий концерт, 18·05 Давні й нові балади, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт сальонової орхестри, 20·00 „Валенштайн" пєса Шілера, муз. Еремієса, 22·40 „Лібуша" оп. Сметани, **Атльона** (531) 21·00, 21·35 Спів, **Берлін** (356,7) 17·40 Пісні, **Гайльсберг** (291) 20·20 Камер. музика, спів (із часів Канта), **Ляйпціг** (382,2) 13·30 Пісні, балади, 16·00 Концерт (Ганзмільд, бас-баритон) **Мінхен** (405,4) 21·40 Пісні з давніх і нових часів, **Будапешт** (549,5) 13·30, 17·00 Концерт, **Міляно** (368,6) 13·10 Легка музика, 20·50 Опера, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вок. концерт, 22·00 Італ. музика.

Пятниця, 9 березня 1934.

Відень (506,8) 17·10 Пісні з опер і оперетов, 19·10 Церевні твори, 20·35 Гумор у Льорціннґових операх (спів, музика), 22·30 Вокальний концерт, **Братислава** (298,8) 21·00 Легкий концерт, **Брно** (325,4) 19·20 Серенади, **Прага** (470,2) 21·00 Симф. концерт, **Люблянa** (569,4) 20·00 Вок. концерт, **Берлін** (356,7) 17·30 Брамсові твори (музика, спів). **Кенігсвустергавзен** (1571) 9·000 Нар. пісоньки, 20·10 „Мікадо" оп. Сулівена, **Ляйпціг** (382,2) 14·35 Пісні дрезденських композиторів, 20·10 „Веселі кумоньки з Віндсору" ком. оп. Ніколяи, **Букарешт** (312,6) 18·15 Концерт, **Будапешт** (549,5) 12·05 Сальонова музика, 19·40 Муз. вечір, **Міляно** (368,6) 11·15 Квінтет, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 8. березня 1934

7·00—8·00 Ранішня гімнастика, 12·05 Нар. пісоньки й танці з гр. плит, 12·30 Метеорольог. вістки, 12·35 Концерт (музика, спів), 13·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт джезу, 16·40 Піонірки жіночої справи та їх наслідниці, 16·55 Рел. музика з поясненнями (гр. плити), 17·40 Італійські арії та пісні, 18·00 Комунальні хвилі, 18·20 „Органіст Нікодим", 19·03 Літер. фейлєтон, 19·15 Всячина, 19·25 Актуальний відчит, 19·40 Сніговий комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика, пісоньки, 21·00 Техн. скринька, 21·15 Концерт (орхестра, віольончеля, фортепян), 22·00 Скрипка, 22·30, 23·05 Танкова музика.

Пятниця, 9. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня музика, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Легка музика, пісоньки (Енг. Бодо), 16.55 Спів (Стоковська, меццосопран), 17·15 Камер. концерт, 17·50 Наука стенографії, 18·00 „Основні справи програм нар. шкіл", 18·20 Настроєва музика з гр. плит, 19·00 Серед книжок, 19·10 Всячина, 19·25 Актуальний фейлєтон, 19·40 Спортові вістки, 19·43 Сніговий комунікат, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт, „Справа літ. критики", 22·40, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 8·28 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·96 — Париж 34·94, — Берлін 210·40, Цюріх 171·50, Амстердам 357·20, Прага 22·00, Міляно 45·55, Нюйорк кабель 5·31 Нюйорк чеки 5·31 і піл.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 7. III. масло 2·90, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·80

Тенденція на масло, молоко, і сметану удержана, на яйця знижкова.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1·75	1·50	1·00
Кури на росіл	1·75	1·50	1·00
Качки	1.65	1.30	1.00
Гуси	1.30	1.30	1.00
Індики	1.85	1.65	1.00
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Товариства „Українська Бесіда" у Львові ул. Рутовського ч. 22, І. п. відбудуться в суботу дня 25. березня 1934 в год. 18 (6) вечором зі звичайним денним порядком. Якщо в означеним часі не знайдеться достаточне число Членів устійнених статутом, — Збори відбудуться годину пізніше без огляду на скількість Членів (§ 24 ст.) з важністю рішень. Виділ. 1210 1—2

НАДЗІРНА РАДА ЦЕНТРАЛЬНОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ

„Краєвий Союз Кредитовий" — з обмеженою відповідальністю у Львові, — скликує на основі §§ 45 і 47 статуту

XXXV. Звичайні Загальні Збори

членів Центрального Кооперативного Банку на день 27-го березня 1934 року.

в годині 10-тій передполудня у салі „Української Бесіди" у Львові вул. Рутовського ч. 22, з таким предметом нарад (§ 32 статуту):

1. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2. Звідомлення з діяльности за діловий рік 1933. з замкненням рахунків, білянсом і рахунком страт і знисків за 1933 рік.
3. Звіт Контрольний з перевірки білянсу й рахунку страт і знисків за 1933 рік.
4. Внесення Надзірної Ради на розділ чистого зиску (§§ 23 і 45 статуту.)
5. Означення границі найвищого кредиту, який можна признати одному членові.
6. Означення найвищої суми зобовязань, які Центробанк може затягнути.
7. Вибір 4-ох членів Надзірної Ради на місце уступаючих членів Надзірної Ради.
8. Вибір трьох членів Контрольної Комісії (§ 52 і статуту).

Право участи в Загальних Зборах мають усі члени Центробанку, що доповнили свої зобовязання щодо вплати удїлів по думці постанов статуту (§§ 16 і 60). — Кожний член має лише один голос, незалежно від кількости його удїлів. За легітимацію служить удїлова книжочка (§ 50 статуту). В Загальних Зборах беруть участь члени особисто. Правні особи заступають їх повновласники. Повновласником кооперативи і іншої правної особи може бути лише член Дирекції або Надзірної Ради дотичної кооперативи, або член Управи дотичної правної особи, або в обох випадках фізична особа, яка є вписана у реєстр членів Центробанку (§ 51 статуту).

Річний звіт і замкнення рахунків виложені в льокалі Центробанку, (вул. Третього Мая ч. 15) до перегляду членів.

Львів, дня 6. березня 1934.

За Надзірну Раду Центрального Кооперативного Банку „Краєвий Союз Кредитовий" з обмеженою відповідальністю

Др. Михайло Волошин вр. предсідник **Др. Степан Баран вр. секретар.**

Від 1-го березня 1934 р.

ВЕЛИКА НЕСПОДІВАНКА!

для П. Т. Радіослухачів

фабрика акумуляторів **„ЕКА"** **вул. Потоцького 58а**

Забирає акумулятори до ладування, свент. направи, виповичає заступчі на час ладування, **відставляє з поворотом до домів — за ціну:**

акумулятор 25 Ah 4 Volt зол. 1·40
" 50 " 4 " " 1·50
" 75 " 4 " " 1·80
без визначення 20 сот. дешевше.

Анодові батерії ладує рахуючи 3 і пів сотика за 1 Volt разом з доставою, без виповичення.

Вистарчить зателефонувати між год. 9—12 і 16—18 під ч. телефону 54-17.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", Рутовського 12 — Ринок 24 (Брама Андрійольного). 7693 2—10

ВУГОЛЬ: Каштяк, Байки 14 Тел. 38-24 1006 17—30

КОВНІРШ до прання, **убрання** до чищення і фарбування приймає Е. ГОВІЛКОВИЧ — Львів, Домініканська ч. 4. 1125 8—15

МЕШКАННЯ 2, у крайньому разі 3 кімнатного з комфортом шукає від 1. квітня. Посередники вилучені, Тарнавський, Ринок 38 (Кварпатія). 1194 2—3

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 4 — ЛЬВІВ, Водічки — Вовни знаної марки **„КАРІБІ".** 1668 7—14

ЦЕНТРОСОЮЗ прийме для одного зі своїх госп. торговельних відділів референта з належним теоретичним і практичним торговельним знанням, молодого, енергійного, нежонатого за відповідним готівковим забезпеченням. Вимагорода на підставі умови. Адр. Центросоюз, Львів, Зіморовича 22. 1211

1 ПОКІЙ великий, сонячний і кухня з комфортом на 1 пов. при вул. св. Мартина 11 а від господаря за місячним комірним зол. 60 — негайно до винайму. Телефон 61-65 до інформації. 1213 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Адвокат

Мр. Михайло Шахнович

веде адвокатську канцелярію

1199 2—2 **в Гусятині.**

НАЗУСТРІЧ

ілюстрований літературний двотижневик розписав

Конкурс на коротку новелю з нагородою 100 золотих.

Вже появилось 5-те число. — 6-те принесе між іншим багатий новий матеріял про Шевченка,

ЦІНА 50 СОТ.

Місячна передплата 90 сот; чвертьрічна 2·70 зол.; піврічна 5·40 зол.; річна 10 зол.; так само в Австрії та Чехословаччині; в інших краях 16 зол. річно.

Адреса: РИНОК Ч. 9.

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 63 (13.608). Львів, субота 10. березня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 148.322.
Адреса на телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 100 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41
„ Друкарні: 29-26.
З СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Українська вистава в Ню Йорку.

НЮ ЙОРК, 19. лютого. (Вл. кор.) „Союз Українок", який недавно отворив постійну домівку в Ню Йорку при 30 Іст 7-ій вулиці, відкрив учора дуже цікаву виставу українського народнього мистецтва, а саме тих предметів, які були виставлені на виставі в Шикаго минулого літа. Справді величаві килими прикрашують стіни просторої салі на першому поверсі, а серед них завішені вишивки, поуставлювані гуцульські деревляні вироби, велика колекція писанок, прегарні наші гончарські вироби, модель гуцульської хати, дуже цікаві, замітні й гарні вироби українських політичних в'язнів, деякі інші цінні предмети, між ними різьба Олександра Архипенка в бронзі, але посріблювана, що представляє „Минуле". Ця різьба призначена на виграшку. Твори народнього мистецтва зберігається для влаштовування дальших виставок. Є також фотографічний альбом з автографами з вистави в Українськім павільоні в Шикаго. Вистава буде відкрита цілий тиждень.

—o—

І ЖИДАМ ЗЛЕ В СОВІТАХ.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 16. лютого. (Вл. кор.) — Ізраїл Розенберг пише в сьогоднішнім виданні жидівського „Морген-Журналу", що світ не цікавиться долею жидів у Совітах у тім переконанні, що там для них рай. Це хибне в самій основі — думає автор. Жидам у Совітах найгірше на світі. Положення жидів у Німеччині — міркує автор — є розпучливе, але без порівнання гірше положення жидів у Совітах. Лише, а лихо-хось причин, ніхто про це не пише. Радикальні газети, каже, не згадують про це з прихильности до совітського уряду, а інші газети долею жидів не цікавляться. Радикальні газети радісно записали факт, що совітський уряд припинив погроми жидів на Україні і думають, що вже настав для жидів рай. Розенбергові йде головно про економічну допомогу для тамошніх жидів, бо, на його думку, політична акція ні протести не поможуть.

В багні обману й хабарництва.

Слідство в справі Ставіського охоплює щораз більше осіб.

(Звідомлення ПАТ-а.)

Енергічна акція парляментарної слідчої комісії, яка досліджує аферу Ставіського, причинилася до того, що найдено багато документів, які, здавалося, пропали. Вчора віднайшли після довших розшуків поручаючий лист у справі т. зв. карти праці для двох кабаретних артисток, вмішаних в аферу Ставіського, саме Ріті Жерж і Маріяні Купфер. Міністер праці запімнув суворо директора відповідного виділу за цей безлад та переніс урядників цього департаменту до інших.

Як повідомляє „Аксіон Франсез", в аферу Ставіського вмішана теж відома кабаретова співачка Лісіен Бой, приятелька секретаря Ставіського Романіно. Уряд безпеченства остерігав двічі Бой, що Романіно обманець, але на телефонічне доручення дир. поліції Гішара перестав цікавитися тією справою. Тепер Бой виїхала до Швайцарії, як кажуть часописи, з валізою важних документів, які передав їй Романіно.

ПРОКУРАТОРИ, Б. МІНІСТРИ І РЕДАКТОРИ.

Щоденники обговорюють широко справу прокуратора Ірльо, якого припинили в урядуванні. Незвичайно швидка карієра цього провінціонального судді була здавна підозріла. Справу Ірльо зрадив адвокат Ставіського Бове, який передав владі лист Ставіського до Ірльо з обіцянкою постаратися про аванс для нього та лист Ірльо до Ставіського з сердечною подякою за цю протекцію.

Сенатська комісія радила над знесенням неторкальности посла і б. міністра Сера й вирішила видати його судовій владі.

Деякі ліві часописи повідомляють, що між тальонами чеків, які досліджує парл. слідча комісія, один має нечиткий напис „Камілеві для Тардіє". Як догадуються, це Еймар, б. нач. редактор „Ля Ліберте", що мав при помочі цього чеку взяти гроші для Тардіє. Еймар заперечив цьому й вимагає негайного допиту.

Комісія дістала ряд нових тальонів чеків Ставіського. Пос. Прус, якого прізвище є на них, домагається допиту та водночас зголосив димісію зі становища голови республиканського комітету торговлі, промислу і хліборобства.

З КИМ ЖИВ СТАВІСЬКИЙ?

Листу осіб, з якими жив Ставіський, оголосили. На ній є пос. Боцор, Гара, сен. Ілен і Оден, б. амбасадор при Ватикані де Фонтене, фел. Поль Леві та дир. сусп. обезпечень Тіссо. Останній домагається допиту і впевняє, що Ставіський хотів з ним порозумітися у справі льокати 20 міл. в байонських бонах та мадярських бонів у касах сусп. обезпечень.

Як повідомляє преса, Ставіський жив у близьких взаємінах з Юлієм Барматом, що в часі девалюації і спаду нім. марки був арештований у Берліні, і якого прізвище перед було вмішане в ріжні фінансові скандали.

КЛЕЙНОТИ СТАВІСЬКОГО.

Переслухано теж Трібу, що мав дістати від Ставіського, взаміну за 600.000 фр. зачету, дорогоцінні клейноти. Ці клейноти перейшли в руки якогось ювеліра, якого досі не найшли.

Розшуки скриньки з клейнотами, яку Ставіський дістав у Байон, не повелися. Слідчий суддя наказав відчинити сейф Ставіського в одному банку на Ревієрі, де найдено хоч і не клейноти, але вартісні для афери документи.

—o—

Вбивників Пренса шукають дальше.

ПАРИЖ, ПАТ. Слідство у справі вбивства редактора Пренса ведуть дальше. Допит 7-ох співпасажирів не приніс нічого нового. Кореспондент „Ліберте" повідомляє з Діжон, що з особистого доручення мін. Шерона почали слідство, що робив критичного дня секретар Ставіського Романіно. Слідчий суддя у Діжон не відповів журналістові на питання, чи Романіно підозрівають у вбивстві Пренса. Влада шукає трьох самоходів, які бачили того дня недалеко місця випадку. Труп Пренса будуть досліджувати рентгеном.

Погодилися за залізницю.

ЛЬОНДОН, 8. III. ПАТ. „Дейлі Геральд" повідомляє, що після переговорів, які тривали цілий рік, совітський уряд погодився остаточно з Манджу-Го у справі продажі східно-китайської залізниці Манджу-Го. Подробиці угоди тримають у тайні. Бюро Райтера перечить цьому, повідомляючи, що переговори йдуть дальше і мабуть швидко не скінчуться.

Ширіть наш часопис!

На пальцях

одної руки почислені дні до замкнення листи зголошень на льосування „Діла".

Господарське положення українського народу.

Промова сен. інж. Юліяна Павликовського, виголошена на пленарному засіданні Сенату в дні 1. березня ц. р. підчас дебати над буджетом міністерства рільництва й земельних реформ.

Висока Палато! Положення рільництва в державі не наводить у сучасну пору рожевих думок не тільки в рільничому середовищі, але й у кругах, що стоять поза тим середовищем. Річ ясна, в тих кругах, які характеризує почуття відповідальности за поправу й розвій суспільного господарства як цілости. Глибока журба за ратунок рільництва в сучасній добі та бліда трівога за його майбутність, звязану з демократизацією землі, товаришить людям, що думають, що передбачують і що є суспільно вироблені, отже людям відповідальним. Значіння рільництва в господарському житті, його значіння для розвитку міст і промислу найшло зрозуміння у широких кругах суспільности та в уряду, на жаль, щойно тоді, коли покупна сила села, майже зовсім знищена внаслідок безпримірного спадку цін рільних плодів, спричинила також упадок міст і знидіння деяких галузей промислу.

Ціна, яку заплатило рільництво за зміну поглядів нерільничих і міродатних кругів на значіння рільництва, є дуже поважною ціною. Щойно нужда села, яка потягнула за собою й нужду міст, протверезила уми нерільників. А могло видаватися, що ініціятива п. премієра Бартля, яку підняв ще в добі розмірно доброї конюнктури для рільництва, — маю тут на думці зїзд дрібного рільництва, який відбувся у Президії Ради Міністрів дня 27. лютого 1927 р. — що ця ініціятива започаткує нову еру для великої, бо понад 20-міліонової, в 1/3 української маси дрібних рільників. Одначе сталося інакше. По ері прококсументської політики прийшла ера фільопромислової політики. В цій ері безапеляційно диктував промисл потягненню уряду в ділянці господарської політики, розуміється, до хвилини, в якій у проводі міністерства рільництва станув рільник, який міг протиставитись забіганкам нерільничих кол. П. міністр Янта-Полчийський, опершись на рільниках, поклав зруби нової рільничої політики уряду, вправді політики в головній мірі лише ратункової для рільництва, бо його в міжчасі знищено. Ще його попередник уресорті міністерства рільництва, мучений грою сил, не найшовши в собі відповідної енергії, щоби „протиставитися злу", зовсім слабав так-

татові промислових кругів. А не маючи, видно, охоти бути самостійним носієм рільничого поступу, радо здавав багато рільничих ділянок на самоуправу, яка була тоді комісарична, отже залежна у ще більшій мірі як тепер від міністерства внутрішніх справ.

Наміри п. міністра Янти-Полчинського патронував уряд. Шеф того уряду п. премієр Пристор у своєму експозе, виголошеному в Сенаті в 1931 р., дав вислів тому, що політика уряду буде наставлена на обнижку коштів рільної продукції при замиженні ножиць і на удержання цін рільних плодів на рівні рентовности рільничого господарства. Серед тих відносин вильно опрацьована господарська програма міністерства рільництва обіймала три ділянки: удержання цін рільних плодів, піднесення рентовости господарства при зниженні коштів продукції та започаткування організації збуту рільних плодів. Одначе не суджено було п. міністрові Полчинському ані на час устійнити цієї програми, ані її зреалізувати.

Але, що гірше, сам уряд у цілості також не виказав послідовної політики в цьому напрямі, не беручи на увагу засадничих тез, які обовязували уряд, а які устійнив п. премієр Пристор. І сьогодні ми є свідками, що уряд не лише не обнизив податків, які рільники платять у ставках, устійнених у часі не злої для рільництва конюнктури, але ці ставки підвищив через додатки. Що більше: уряд перекинув посередньо на рільництво частинно тягар удержання безробітних у містах — маю тут на думці ставки, які платить повітова самоуправа від своїх буджетів.

Уряд, як надзірна влада для комунальних управ, толерує і далі ненормальне явище, що завмираючі міста живуть дальше коштом гинучого вже села. Маю тут на думці не лише буджетову політику міст, напр. спеціяльні оплати від биття худоби, але також всі данини, що їх побирають міста від рільників. Уряд толерує середньовічні кривдячі ярмаркові звичаї, як віздове, постоєве і торгове. Минулого року, при кращій рільничій конюнктурі, були деякі повіти, яких громади віддали тими оплатами містам 11 проц. доходу брутто, себто около 5 проц. готівкового прибутку з продажі рільних плодів тільки на те, щоби зруйновані міста мали забезпечене покриття своїх видатків.

Уряд не змінив дотепер кривдячої східні простори краю, отже й українське рільництво, тарифової політики. Дальше уряд не найшов відповідних засобів на знищення вибуялого посередництва в торговлі рільними плодами, а самопоміч, яку розвиває кооперація, паралізують органи загальної адміністрації, висуваючи проти організації продуцентів організацію торговців. (Далі буде.)

Споживачі чоколяди

мусять вибирати таку, яка приносить хосен здоровлю. — Отже читайте, які складники подані на опакуванні чоколяди фірми А. ПЯСЕЦЬКИЙ А. С. — випродукованої з найчистіших сирівців. 1419 1—10

„Щось нового коїться на Сході".

Комбінації італійського публіциста.

Під таким трівожним наголовком римський щоденник „Ottobre" з 25. 2. ц. р. (який іще недавно був тижневиком) помістив допис свого кореспондента з Парижа Мірка Джіоббе. Допис не дуже довгий, але повний соковитих сензацій, передовсім у тому, що торкається нас. Наведемо його.

Автор допису каже, що коли Франція вовтузиться у своїх внутрішніх чорних труднощах і боїться, що з приходом у Бельгії на престіл Леопольда III. висуваються нові таємні комбінації щодо „анщлюсу"; коли Англія залишається непорушна у своїй небезпечній центральности, тоді фашистівська Італія одинока у світі, що зорить на всіх фронтах миру.

Після гострої остороги Мусолінія перед японською небезпекою, після крівавих подій у Відні, — прийшов момент, щоби викрити деякі „німецькі інтриги, провірити їх і приглянутися, хто за них відповідатиме".

„Гітлерівська закордонна політика — далі читаємо — позбавлена товкості, діє широкими вибухаючими ударами на сході Европи. Несподіваний і нежданий договір із Польщею не має на меті лише те, щоби Франції забрати сателіта. Цеж не вистарчалоб, щоб можна оправдати відмову Польщі від коридору. В тому є дещо більше й гірше. Польсько-німецьке порозуміння призначене для інших цілей. Ці дві нації відчувають, що швидко прийде крах більшовицької економії й заздалегідь запримічують, що настигає російсько-японський конфлікт. Німеччина „обробляє" Японію і приготовлює її до війни, обдумуючи з Польщею плян розбору Росії. Польщі позволилиб заняти Литву, Латвію, Естонію, а то й Білорусь і вона відмовилась би від коридору й від Галичини (либонь лише Східньої. М. З.). Німеччина підтримала би створення нової української держави, яка сягала би аж до Чорного й до Каспійського Моря. І в цій широкій і багатій смузі розвивалась би німецька демографічна й промислова експанзія. Якими засобами оправдати перед світом цей рух проникну в Росію?

„Вже кілька місяців у околицях Берліна збираються у таборах виряжені автентичні й органічні леґіони українських охотників. Знову виринув гетьман Скоропадський, незабутній вожд, що з іншими старшинами формує експедиційний корпус, за німецькими зразками. Це приготування.

Щож на це Европа? Хто протиставитиметься цій могутній німецькій експанзії аж по Кавказ? Якась там Росія науково нижча? Ліга Націй?

„Молоде покоління, те, що завсіди має двацять років, хай отворить очі. „На Сході щось нового".

Хіба не сензація? Байдуже, що заносить від неї теревенями!

Всетаки ш. авторові, який під впливом теперішнього італійсько-німецького напруження й перебуваючи у Франції „жарнув" протинімецьку статтю, треба одно знати: що Україна це ніяка німецька інтриґа. І нехай ш. п. Мірко Джіоббе запізнається зі статтями сусачного провідника Італії Мусолінія в „Іль Пополо д'Італія" з літа 1919 року, коли на землях України лилася кров в обороні її самостійности перед Москвою, яку автор так палко жаліє перед „німецькою експанзією".

Там у тих статтях побачить, що Україна, це не є „німецька інтриґа". *М. З.*

—o—

Жінки в найближчій війні.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 16. лютого. (Вл. кор.) — Цікавою справою займається письменниця Ґрета Памер у нюйоркськім „Ворлд Телеґрем". Річ у тім, чи жінки будуть брати участь у недалекій війні. Авторка приходить до висновку, що будуть. На це вказує участь жінок в останній соціялістичній війні в Австрії. Що давніше жінки не брали участи у війні, то це було тому, що вони загалом не мали професії. А тепер, як війна потребує професіоналістів, а між ними жінки грають поважну ролю, то вони будуть також воювати. Нема сумніву, що при летунстві жінки будуть заняті в найближчій війні. За цим підуть теж інші воєнні заняття для них — міркує пані Памер.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки

З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА

вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК. 3)

Слід зацікавлення Шевченка Галичиною в 1843 році.

(З нагоди 120-літніх роковин народження поета.)

(Докінчення.)

Треба думати, що саме з галицьких пісень годився Шевченко запозичити деякі слова й форми, коли йому запропонував це Лукашевич. Те, що Шевченко погодився на пропозицію Лукашевича дає незайве свідоцтво про всеукраїнство Шевченка та його розуміння потреби всеукраїнської літературної мови.

Згадка Лукашевича про те, що він укупі з Шевченком читав Вагилевичевого „Мадея" саме тоді, коли надійшов лист із Львова до нього, дає підставу здогадуватися, що саме міг довідатися Шевченко про Галичину, очевидно, тільки від Лукашевича. Він і переповів Шевченкові те, що оповіли йому львівські знайомі, в першій мірі Яків Головацький, що від нього взагалі ніхто у Львові не міг тоді дати наддніпрянцеві кращих інформацій про життя українців за кордонами Росії, і може вилив свої особисті враження з дороги через Галичину й побуту у Львові при своєму повороті з заходу, як указує на це побут Лукашевича в Празі в 1838 р. Лукашевич мав у себе й карти українських земель, бо в своєму листі до Вагилевича з 1843 р. нарікав, що українські назви „на картахъ и Мункачскомъ **Schematismus** переведены по угорски". Згадав Лукашевич і про поручення Головацьким його опісі Львівський літопис, коли збирався через Шевченка відправляти його в петербурську цензуру.

Листи Лукашевича на Україну в часі його подорожі за кордон моглиб іще кинути деяке світло на характер відносин Шевченка й Лукашевича перед їх розривом, наслідком чого й не міг Шевченко відвезти Львівського літопису в петербурську цензуру. Ось-що оповів Чалий про цей розрив: „Тарас Григорієвич був добре знайомий з відомим збирачем українських пісень — Лукашевичем і часто бував в його маєтку. Уважаючи його дідичем добрим і гуманним по свідоцтву Вартоломея Шевченка (буцім-то) приїздив до нього з своїм кріпостним братом, (буцімто) прийнятим сердешно, як рівний. Раз, у сутужну зиму той самий Лукашевич присилає пішки свого кріпосного чоловіка в Яготин до Шевченка (у віддалі 30 верст) в якійсь неважній справі й гостро приказує йому вернутися з відповіддю того самого дня. Довідавшися про такий нелюдський приказ саузі, Тарас Григорієвич не міг вірити своїм умам; але факт був очевидний і йому довелося гірко розчаруватися в своїй думці про людину, що її він уважав великим лібералом у відношенні до селян. Не маючи права задержати післанця до найближчого дня, він написав до його пана лист, повний гніву й обурення, сповіщаючи його, що він перериває своє знайомство з ним назавжди. Одначе кріпосник Лукашевич не погамувався й відповів Т. Григорієвичу листом, в якому все крутилося коло того, що в нього 300 душ таких поляків, як Шевченко. Оповідаючи, під свіжим враженням, княжні Репніній про цей випадок, Шевченко рідав немов дитина"[1]).

Чалий не подав дати, коли настав розрив між Шевченком і Лукашевичем. Але приблизний час розриву не тяжко означити. Перший раз приїхав Шевченко в Яготин тільки на коротенький час, другий раз він приїхав у жовтні й тим разом прожив там до 21. (9.) грудня 1843 р., а третій раз був там від 4. січня (23. грудня) по 22. (10.) січня 1844 р.[2]).

І саме одного морозного січневого дня 1844 р. позволив собі дідич Лукашевич на нелюдський поступок супроти свого кріпака й таким робом довів до того, що Шевченко пірвав з ним усякі звязки. Це видно з листу Варвари Репніної до Ейнара. Ось якими словами згадала Репніна про розжалення Шевченка поступком Лукашевича: „Нарешті раз він був сильно засмучений: людина, що її він уважав за свого приятеля й брата, образила його грубо, низько, підло, закинувши йому його походження. Раз увечері після чаю він сказав мені, що бажав би поговорити зо мною на самоті. Я пішла з ним у велику вітальню, і тут мій милий Шевченко, такий добрий і сердешний, що, здавалосяб, ніхто не важився би спричинити йому болю, оповів мені страшну образу, яку наніс йому лист цього фальшивого приятеля й, оповідаючи, плакав із болю"[3]). На другий день Шевченко відїхав, але по півтретиденній відсутності вернувся знову до Яготина й прожив там іще пять днів, після чого відїхав 22. (10.) січня[4]). Біль, що його завдав Лукашевич Шевченкові, може й затер у Шевченка те, що Лукашевич оповів йому про Галичину. А який сильний був той біль, це видко з того, що про нього згадав Шевченко в своєму другому з Орської кріпости листі до княжни Репніної[5]).

В попередній частині фейлетону („Діло" ч. 62) через помилку не вміщено потки зазначеної ч. 4. Містимо її в цьому фейлетоні, зазначену зіркою.

*) **Д-р К. Студинський.** З корреспонденції Дениса Зубрицького. (Рр. 1840—1853) «Записки Наук. Тов. ім. Шевченка», т. XLIII, с. 28).

[1]) **М. К. Чалый.** Жизнь и произведенія Тараса Шевченка. Київ. 1882. сс. 39—40.

*) **М. Гершензонъ.** Т. Г. Шевченко и кн. В. Н. Репнина. (Русскіе Пропилеи. т. 2. Москва. 1916, с. 181)

*) Там само, с. 216.

*) Там само, с. 216—217.

*) Письма Т. Г. Шевченко къ кн. В. Н. Репниной. (Киевская Старина. т. XE. с. 266).

Шляхи до уздоровлення церковно-православних відносин.

Попередня моя стаття на цю тему викликала відповідь п. Хруцького („Діло", чч. 42 і 43). Він боронить свої позиції, зайняті ним у буджетовій промові 18. січня, а то соборність з нинішніми московськими владиками та оборона їх шлюборозводової практики.

ІДЕОЛЬОГІЯ „УКРАЇНСЬКОЇ НИВИ".

Тільки цими обставинами дається пояснити вже сам його підхід до моєї статті: В ній п. Хруцький бачить ідеольогію „Української Ниви" та „лінію оборони польського уряду". Дуже вдячний п. послові за ці думки. — Але чи вони слушні? Щодо напрямку „Української Ниви", то нема сумніву, що він збігається з урядовою лінією, щодо її поглядів, то кожне її число (хочби передостаннє — дня 18. лютого) переконує, що соборність з участю московських владик для неї понад усякими сумнівами; не заперечується теж незєднаний характер православія та розривність подружжа, як „православну" догму. Чи не є це погляди п. Хруцького? Ріжниця між ним і „Укр. Нивою" лише та, що перший боронить цілковитої недоторканности московських владик, а остання — „Укр. Нива" вказує, що там не все в порядку — в адміністрації, в господарці, в розводах. Отож вказівки п. Хруцького щодо моєї ідеольогії адресовані невластиво, і я мушу звернути їх авторові, — по належності.

ВИХІДНА ТОЧКА ДЛЯ ЦЕРКОВНОЇ САНАЦІЇ.

П. Хруцький закидає мені, що в справі нинішньої церковно-православної недолі я промовчую ролю світського уряду. Ні, я лише не ставлю цього питання: це тому, що політичне положення Церкви взагалі є наслідком її внутрішніх сил та організації, а не навпаки — внутрішня організація та сила наслідком наставлення державних чинників. Отож направа церковних відносин мусить бути ділом внутрішніх зусиль Церкви, а не випливом скарг на урядові чинники та урядові розпорядження. Тому передусім

ПОТРІБНА ЗМІНА ЄРАРХІЇ.

Конечність цієї точки, як першої умовини до церк.-православної санації, мимоволі ствердив сам п. Хруцький, тільки не зробив зі своїх слів належного висновку. Він пише, що в кінці 1929 р. Синод оголосив скликання Собору та розписав вибори, але міністер віроісповідань заборонив ці вибори і „висунув домагання, що і речинець скликання Собору й виборчий закон до Собору й програма його праць мусять бути узгіднені церковною владою з польським урядом. Проти цього домагання тоді виступила Українська Парлям. Репрезентація, але церковна влада **в кінці-кінців** підчинилась домаганню уряду. З цього часу справа Собору перейшла з рук ерархії до рук уряду". Так стверджує п. Хруцький.

Якже не бачити що сама ерархія довела справу до такого стану? Цеж вона випустила зі своїх рук ініціятиву: не використала піддержки представників українського народу; нарешті, вона має такі речі, як розводи, якими можуть зацікавитись судові чинники й якими можна змусити її до мовчання й цілковитої уległивости. Значить, вона не надається до конструктивної церковної праці й мусить уступити своє місце для осіб більше відповідних. Це — послідовний висновок з фактів п. Хруцького.

НОВА ЄРАРХІЯ, ПОКЛИКАНА ВИБОРЧИМ ШЛЯХОМ

може створити нормальні відносини и підготовити умовини для продуктивної соборної праці. „Не можна проповідувати ідеї виборів на церковні становища, рівночасно відкидаючи ідею соборности. Тому, хто бореться за відновлення виборчої традиції, а висміває соборність, цей тільки ширить баламуцтво", — пише п. Хруцький, і цими словами збиває потребу нового церковного проводу. Не хочу підозрівати п. посла в браку сумлінности, тому поясню справу простим непорозумінням. Ідеї соборности я зовсім не зачіпав у своїй статті, лише стверджував безплідність Собору в присутности сучасних духовних провідників. Це — одна річ. Друга — та, що п. Хруцький утотожнює Собор зі Соборністю, яку розуміє як „опертя Церкви на світському незалежному від уряду елементі."

Чи таке утотожнення не є власне баламуцтвом? Чи не є також баламученням публики агітувати за „соборність", знаючи, що на неї не дасть згоди і московський епископат, боронений п. Хруцьким, і уряд? Требаж врешті тим, що взялися за оборону української церковної культури зрозуміти, що тої культури не будуть відстоювати: 1) московські владики, 2) організовані ними Собори та 3) фантазія соборности.

Скажете, що й покликання ерархії шляхом виборів також не до здійснення, як і соборність. Коли так, коли це українське громадянство собі усвідомило, то воно мусить прийти до того висновку, що його не хотів я робити в своїй попередній статті: що **оборона української церковної культури в умовах церковного незєднання є річ без усяких виглядів.**

СПРАВА РОЗВОДІВ.

П. Хруцький заявляє, що йому невідомо, як „виглядає ця справа з канонічного погляду"; думає, що не слід її „виволікати" на сторінки світського органу, а тим більше в соймі. Однак, він її „виволік" і то в соймі, де доказував її канонічність. Тепер гадає, що до цеї справи треба підходити, як він підходить, — „з політичного боку"; себто боронити розводи, бо ними зацікавила польська преса й судові чинники, щоб „виєднати в церковної влади більших уступок." Маю підстави вважати такий підхід не політичним, а мітичним. Бо: 1) при переговорах уряду з церковною владою п. Хруцький не був присутнім — звідкиж йому відомо, що московські владики опираються якимсь урядовим вимогам?; 2) як можна використовувати розводи як „репресійний засіб", коли вони переводяться в границях права й канонів і 3) ніякої репресії проти московських владик не потрібно, бо вони ніколи не чинять опору.

Коли справу розводів треба розглядати з боку політичного, то — на нашу думку — належить поставити такі питання: 1) чи масове „давання" розводів не *гангренує* й не руйнує суспільно-громадської культури; 2) чи воно провадиться в границях права та чи не уявляє собою засобу матеріяльної експльоатації й 3) коли воно „діло православне", як гадають оборонці, то чи не належить поставити його так, щоби воно не служило й засобом експльоатації й „репресійним засобом" супроти ерархії? Це булоб політичне трактування, а разом і оборона українських інтересів і церковних достойників.

Автор сміє висловити надію, що ласкаві читачі приймуть цю статтю не як поленіку, а як річеве вияснення справи, що так трагічно склалася для українського народу й потребує якнайдокладнішого висвітлення, — справи Православної Церкви.

О. Прот. Табінський.

Зі сойму і сенату.

Як повідомляє ПАТ соймова скарбова комісія одобрила проєкт про податкову ординацію, конституційна підкомісія скінчила проєкт про заборону лучити деякі становища з посольським мандатом, а морська комісія устійнила проєкт закону про морські портові оплати.

Сенатська правна й економічна комісія скінчила наради над проєктом закону про кооперацію.

Рада Міністрів одобрила проєкт розпорядку президента Польщі про обсяг ділання в апровізаційно-харчевих справах.

Готовий! — а тепер NIVEI

Вистерчить зовсім легко натерти руки. Домашня праця не залишить тоді ніяких слідів і шкіра стане внедовзі делікатна та відпорна.

Зол. 0·40—2·60.

По широкому світі.

— Архиеп. Йорку запропонував англійському урядові, щоби зі сподіваної 20-міліонової надвишки призначив 5 міл. ф. на підвишку допомог безробітним.

— Маґістрат м. Ляйпціґа іменував през Гінденбурга і канцлера Гітлера своїми почесними громадянами та вирішив на схід від цього міста збудувати село Лімбах в честь першого гітлерівця з Ляйпціґу, що згинув у братобивчій війні.

— У комуністичному процесі в Дортмунді присудили Фойґта і Рауера на кару смерти а 3 підсудних на 5—15 літ важкої вязниці.

— В Австрії вийшов закон, що заборонює працювати лікарям, адвокатам і аптикарям, які належать до забороненої політичної партії.

— Еспанська влада приготовляє заборону страйків, будує теж концентраційні табори на островах.

— Чеський уряд відібрав дебіт „Ілюстр. Курієрові Цодз." на терені Чехословаччини.

— З нагоди 84-ліття през. Масарика відбулися в цілій Чехословаччині великі паради й маніфестації, ряд міст назвав його іменем площі й вулиці.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

Пятьдесятиліття „Української Бесіди" в Тернополі.

В неділю 4. березня ц. р. святкувало тернопільське громадянство 50-літній ювилей істнування т-ва „Українська Бесіда", що розпочало свою діяльність 1. лютого 1884 р. Є воно третім в ряду щодо віку українським товариством в столиці галицького Поділля, бо старшими від нього є тільки „Українська Бурса ім. Качали" (1873) і філія „Просвіти" (1876), а після Львова (1861) і Перемишля (1864) одним з найстарших українських касинових товариств у краю. Розвиток і заслуги „Укр. Бесіди" в Тернополі подібні, як її старшої сестри у Львові. Була вона не тільки касиною для української (тоді руської) інтеліґенції міста Тернополя і широкої околиці, але місцем, де родилася нова ідея і де творилося діло національного відродження нашого Поділля і в кімнатах якого довгі роки находили (а що й нині деякі находять) своє пристановище наші товариства.

З основників „Української Бесіди" нема в живих, ні одного, але живуть ще ті, що памятають перші роки її істнування. Протоколів і записок товариства аж по 1921 р. нема — пропали безслідно в часі воєнної хуртовини, а його історію відтворив у своєму інтересному рефераті, що повинен появитися друком — проф. Тома Волянин на основі друкованих споминів одного з основників і першого голови та культурного керманича Поділля в 70. і 80-ті роки мин. століття — пок. Олександра Барвінського, дописів в „Ділі" та споминів і цілої низки живучих членів і членок (між ними найцінніші старенької пані Гладишовської з Тисової), що стояли близько діяльности „Української Бесіди". Повоєнні часи змінили зовсім характер складу членів, а по части і саме життя товариства. До війни мали перевагу державні урядовці (понад три четвертини загалу членів), сьогодні такий відсоток творять приватні урядовці і вільні звання, а державних урядовців в активній службі малощо більше понад 10 відс. Ще одна велика ріжниця. На сто кільканацять нинішніх членів нема ні одного студента вищих шкіл, хоч жиє їх тут нераз біля сотні. Всі вони для старшого громадянства чужі і непричасні при творчій національній праці. Чужі і для гуртової товариської культури. До війни кожний студент вважав собі честю бути членом „Української Бесіди" і тут ставив перші кроки своєї громадянської діяльности.

По цій останній — не зовсім веселій етапі — дещо про саме ювилейне свято. Розпочалося воно в год. 6. веч. панахидою за померших членів у місцевій парохіяльній церкві, яку відправив о. крил. Вол. Громницький в асисті кількох священиків при співучасти „Тернопільського Бояна" та в присутности великого числа українського громадянства. Опісля слідувала в год. 7. веч. академія в кімнатах товариства (найкращий касиновий льокаль в краю в домівці „Укр. Банку Кооперативного). Розпочав її один з найстарших живучих членів дир. Онуфрій Солтис короткою промовою про значіння „Української Бесіди" та про заслуги її основника пок. Ол. Барвінського, а кінчаючи, піднесив його портрет. З черги проф. Т. Волянин виголосив одногодинний реферат про історію „Української Бесіди" (до війни „Руської Бесіди") в Тернополі, змістом дуже цікавий, з котрого дещо подано вище. Тут ще згадаю, що до 1903 р. до „Української Бесіди" належали і місцеві москвофіли, а в перших початках і то довший час і доволі значний гурток польських інтеліґентів (між ними і відомий тоді як наш прихильник проф. загальної школи пок. Гедройць), а навіть деякі жидівські адвокати. По рефераті співав мішаний хор „Тер. Бояна" Володимира Березовського „Зиму" під управою

композитора, а закінець п. Стебницька відспівала „Ах, лежь той цвіт" Остапа Нижанківського і „Не забудь юних днів" М. Лисенка. Всі точки випали зовсім удачно.

Після цього зложили особистий привіт колишні довголітні члени „Української Бесіди" в Тернополі: голова Наук. Т-ва Шевченка у Львові проф. д-р Вол. Левицький, що як старший ґімназиєт памятає основини товариства, а опісля як професор був довгі літа його членом та брав участь у національному відродженні Поділля, проф. Пігут від „Укр. Бесіди" в Чорткові, п. Софія Олесницька від „Укр. Бесіди" в Станиславові і о. крил. Вол. Громницький від кооп. „Будучність" і фабрики „Калина" в Тернополі.

На свято насіло багато привітів, які відчитав секретар т-ва д-р Теодор Мисюк. Привіти прислали „Укр. Бесіди" зі Львова, Перемишля, Самбора, Станиславова і Яворова та всі місцеві українські установи. Крім того прислали привіти: д-р Богдан Барвінський і родина Барвінських, проф. Іван Галущинський, проф. Гусак, пред. д-р Дроздовський, д-р Іван Копач, родина Крушельницьких, о. прилюк. Дамян Лопатинський, радник Макух, п. Олена Охримовичева, рад. Роман Сосновський і проф. Омелян Терлецький — всі зі Львова, колишній видний тернопільський діяч — нині судовий радник д-р Данило Стахура з Берегова на Закарпатті (його привіт читали окремо довготриваючими оплесками), о. крил. Теодор Цегельський зі Струсова, радн. Роман Дмоховський з Перемишля, д-р Вол. Гурвевич зі Самбора, о. Платон Карпінський з дружиною з Острівчика і інші.

Після цієї офіціяльної частини, у якій взяли участь ширші круги місцевого громадянства, розпочався комерс около 10. год. веч. у салях товариства. До спільної вечері засіло около 100 осіб, членів „Української Бесіди", відпоручників товариств і запрошених гостей. Попри товариську гутірку і співи були і промови. Перший говорив теперішній голова „Української Бесіди" проф. Ілля Посмітюх, дальше вічно бадьорий, мимо 76 літ. з питомим зотепом та зі сильною вірою у краще завтра о. крил. Михайло Світеньлий з Ладичина (тричі), о. Волод. Громницький (дякував всім паням, що занялися влаштуванням спільної трапези на руки п. Августи Хомової), проф. Т. Волянин, Іван Онуферко, син Івана від т-ва „Зоря" і міщанства, проф. Іларій Брикович, посол д-р Степан Баран і д-р Вол. Левий. Комерс закінчився у пізних годинах та лишив у присутніх найкраще враження.

Кінчу побажанням, щоби реферат проф. Т. Водяного, що є монографією одного з наших найстарших товариств, відповідно приладжений до друку, міг появитися як фейлетон на сторінках „Діла". Історія „Укр. Бесіди" в Тернополі, що у 80-ті рр. м. ст. у проводі в праці над нашим національним відродженням конкурував навіть зі Львовом, це у великій мірі історія відродження галицького Поділля, майже зовсім невідомої ширшому загалові. А свою історію треба знати і через неї вчитися любити і шанувати традиції і народніх працівників.

О. Б.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
62/48

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ Ботмів ч. 4.
65/53 28—180

Ювилей заслуженого священика.

50-ліття священства о. Теодора Цегельського.

В дні 22. березня ц. р. минає 50 літ священства о. Теодора Цегельського, пароха в Струсові, теребовельського повіту. Уроджений в Закомарю в Золочівщині 1861 р., по скінченні ґімназії в Бережанах і богословія у Львові прийшов о. Теодор Цегельський (молодший брат о. шамбеляна Михайла Цегельського з Камінки Струмилової) на свою першу посаду як сотрудник до покійного о. Миколи Ляторовського в Струсові, де залишився досі без перерви і де від 1890 р. є парохом.

Рівно пів століття працювати на одному місці і то працювати з видимим успіхом — не багатьом судилося священикам. Минається вже друге покоління, що було свідком праці о. Т. Цегельського. Перед 50-ти роками не було ще в Теребовельщині повного українського життя, не було його майже зовсім і в Струсові. „Міщанська Читальня" — попередниця нинішньої читальні „Просвіти" — ледви животіла. Оживив її щойно о. Т. Цегельський, уладжуючи частіші сходини членів для спільного читання часописів і книжок та тим, що дав почин до оснування хору, який у значній мірі причинився до скріплення національної свідомости й діяльности тамошнього міщанства. Помічними були йому у його трудах пок. міщанин Йосиф Ситник (латинник) і пок. дяк і агент „Дністра" Йосиф Гірняк. Струсівське міщанство дало нам неодного з видних громадян — згадати хочби о. ректора д-ра Йосифа Сліпого, о. д-ра Конрада у Львові, п. Пларову з Яворова, о. Кароля з Микулинець та численну родину Гірняків.

Ні одна ділянка нашого національного життя в Теребовельщині не була чужа о. Т. Цегельському. Творив він перші почини політичної організації як секретар політичного товариства „Хлопська Рада" в Теребовлі, на освітньому полі як основник і голова філії „Просвіти" в Теребовлі — врешті і в кооперативній ділянці як основник та довголітній член Надзірної Ради кредитового товариства „Поміч" у Теребовлі.

Працю й заслуги о. Теодора Цегельського знає передовсім сам Струсів. У 1901 р. оснував він там читальню „Просвіти", котрої ще і донині є діяльним головою, а в 1904 р. кредитову кооперативу „Власна Поміч", що мала значіння не тільки місцеве, але і для широкої околиці. І коли воєнна хуртовина знищила цю інституцію, о. Т. Цегельський заложив у 1921 р. кооперативу „Єдність" у Струсові і як давній практичний кооператор став там книговодцем та в цьому характері веде кооперативу донині, не зважаючи на свій глибокий вік.

На народніх працівників виховав він і свої діти — одного заслуженого кооператора, двох діяльних священиків, професора ґімназії та дві доньки, замужні за священиками.

Нинішні часи не дуже щедрі на таких людей, як о. Т. Цегельський — у кожному кроці примірний священик — один зі старих дубів, що нам залишились і стоять твердо по великій хуртовині, що потрясла нашою Батьківщиною і яка ще не зовсім втихомирилася. Лихоліття і бурі не зігнули та не зломили о. Т. Цегельського. Побідно він їм оперся, даючи живий приклад молодшому поколінню, як у практиці треба розуміти любов Батьківщини і працю для Неї.

С. Б-н.

Дівоча вчительська семинарія у Львові — Шевченкові.

Для старшої громади були Шевченкові свята тим клеєм, що лучив молодь у цілість, тим кременем, що гострив її свідомість та енерґію, тим чар-зіллям, що будив у ній і скріплював віру у свої власні сили. Це були перші молодечі спроби виявити себе. По війні змінилося наше відношення до безсмертної памяти Шевченка. Шевченкові роковини стають у думці старшої громади свого роду пережитком, а що найменше — зайвим романтизмом. На щастя, молодь не заражується цими думками. Доказом цього концерт у шану Т. Шевченка, уладжений в суботу 3. березня ц. р. ученицями львівської учительської семинарії в салі Народнього Дому (Театр Ріжнородностей).

Під ярке електричне світло почав свято численний хор без диригента поважним Стеценковим „Заповітом", якого приявні вислухали стоючи. Дівчата були у скромних напів національних одягах з богатством прикладного мистецтва. Зрештою — кожний, що був на цьому концерті, може без перебільшення сказати, що серед найбільшого зворушення й захоплення провів дві години. Були такі займаючі місця, що було би образою для виконавців прикладати якунебудь міру поблажливости. До таких місць треба зарахувати вступне слово (Н. Пендюк), обі декламації (О. Старицька і М. Мацех), скрипковий ансамбль із фортепяном — навіть під технічним оглядом бездоганний, а вже особливо хор „Білоданичка" (Ф. Колесси) виконаний з найніжнішими нюансами, як щось рідне, в чому дівчата нехотячи віднайшли себе. Видно, що проф. І. Левицький поклав багато труду, щоби так опанувати голосовий матеріял. Загалом було слідно велику працю учениць над собою та відповідальну працю учительського збору для будучих виховниць. Руку учителів зрештою вичували ми теж і у вступному слові, яке мусіло виректися молодечого розмаху. Та цьому нема що дивуватися в сьогоднішніх часах. Добрий був теж хор „Лагідні ночі" Безкоровайного до слів Л. Українки. Цей хор був би напевно розніжнив слухачів своєю романтикою, якби співачки були появили дещо більше молодечого жару. На виконання цієї точки напевно вплинуло й те, що вона була в першій частині концерту (як і „Прометей"), коли то ще дівчата не освоїлися вповні із салею. Голоси промовниці й декляматорок дзвінкі, милі; дикція дуже добра.

Зовсім окрема згадка належиться інсценізації „Перебенді". Це свого роду картина, що має право сама одна стягнути українських видців. Вона була така замітна, що для цілої імпрези ледви чи підходила назва „концерту". Інсценізація продумана до дрібниць, кожний рух оправданий, граціозний, а цілість просто чарівна. Босі дівчата вибігли у пестрих одягах на сільський майдан, до якого прямує „старий сліпий" Перебенда із симпатичним „хлопцем" поводатором. Милий, ніжний бренькіт бандури сліпця пригадує про Чалого, звертаючи й на горлицю. Дівчата просять „веселої". І замережався майдан веселкою красок цвітучих одягів, пішли в рух босі ноги та гнучке тіло молоді. А вже „Веснянка" із символічним пробудженням весни — це для себе окрема картина. Пописову ролю ясної весни грала вдачно п-на Л. Менцінська. Вона теж у дальшій частині відіграла Шевченкового ґенія, декламуючи драматизмом дальшу частину Перебенді під прозорі символізуючі рухи дівчат. Своєрідна обстановка українського села і — в дальшій частині — степу з могилою надавали картині повноти. „От, такий то Перебендя"... в композиції і виведенні п-ні проф. Суховерської. Мимохіть насувається думка: ще багато можливостей без зайвої трафаретности може дати щира пошана до Шевченкового слова.

На закінчення відспівав хор у повних національних уборах дівочі партії „Вечорниць". Національним гимном покінчилося це знамените свято. В очі кидалася охота, пієтизм, енерґія, видержаність та амбіція дівочої молоді; цієї прикмети, що виявляє життя людини. Такі свята безумовно відмолоджують думку й почування, а молоді дають змогу спробувати своїх сил. Тому такі свята не повинні переводитися.

Шкода, що лише невеличкий гурток старшої громади (з Преосв. Никитою) був учасником цього замітного свята. У часі, коли стільки говориться про національне виховання, слід би декому поцікавитися, як воно стоїть у тій школі, що видає вчительських кандидаток. Неж дівчата, яких роля в житті нації незвичайної ваги.

Учасник.

З відчитової салі.

Про аналізу психічних здібностей.

Від Української Професійної Поради у Львові відбувся дня 24. лютого ц. р. у школі „Р. Ш." при вул. Мохнацького 12. реферат **д-ра Всеволода Метельського: Про аналізу психічних здібностей.**

Прелеґент звернув увагу, що до успішного здобуття нових варстатів праці в ділянці ремесла, торговлі і промислу не вистануть самі матеріяльні засоби-капітал, але що вперед треба ще виробити у нашої молоді потрібний до цих нових шляхів світогляд і психічні здібности. Подаючи аналізу психічного життя людини, прелеґент указав, як можна такі здібности розвивати і чим це обовязком. В кінцевому висводі прелеґент прийшов до висновку про потребу раціонального розподілу наших робучих сил, щоби до ріжних ділянок праці бралися передовсім ті люди, що до цього найбільше надаються.

Опіка над робітничою молодю по містах.

Дня 3. березня ц. р. численно зібрана публика слухала з великим зацікавленням викладу **інж. Р. Білинського** на тему: **Опіка над робітничою молодю по містах.** Прелеґент у своєму ядерному викладі змалював небезпеку, яка грозить селянській молоді, що з ріжних причин покидає село та йде до міста шукати заробітків. Щорічно кільканацять тисяч найрухливіших і найвідважніших селянських доньок і синів покидає рідну хату і шукає праці по містах. Одначе лише маленька кількість цього цвіту українського народу находить для себе відповідну працю і залишається вірною своїй батьківщині, лише маленька кількість не піддається злим впливам міста. Решта, виставлена на небезпеку фізичного використовування і морального розкладу, навіки пропали для української нації.

Прелеґент подав реальний проект такої суспільної організації, що не лише поселени-

чила би в пошукуванні праці, але й опікувалася би молодими виходцями села впродовж часу їх дозрівання і навчання, як це роблять, напр. суспільні опікуни в Америці. Виклад порушив дуже актуальну у нас справу. Можна сподіватися, що небавком справа організації української робітничої молоді по містах буде вирішена по думці інтересів української нації.

—o—

Протипольські демонстрації.

МОРАВСЬКА ОСТРАВА, 8. III. ПАТ. В чеському Тешині визначено на 11. ц. м. антипольські маніфестації, в яких візьме участь Шкільна Мати, Шлеська Нац. Рада, Сокіл, соціялістичні й католицькі т-ва молоді, легіоністи й селяни. Чеські часописи заповідають, що ці маніфестації будуть черговою пересторогою для поляків.

—o—

З нових видань.

„МП". літературний чвертьрічний журнал. Книга II., Зима 1934 р. В-во „Варяг", Варшава ст. 200.

Такий журнал, наче передучасна ластівка на нашому ґрунті. Нагадує він „Мистецтво" наших палких, завзятущих і непоправних ідеалістів-мистців, що видають його більш для чужинців як для земляків. Журнал для еліти? У нинішніх часах, коли навіть ті, що зачисляють себе до неї, лаються у своєму органі так, якби хотіли мати за собою все вуличне шумовиння!

Редактори журналу „Мп" розуміють поважну літературу так: стежимо за европейською літературою і хочемо ділитись з іншими її здобутками, в ріжноманітних її проявах; коли не маємо рідних творів, що стояли б на досить високому рівні відповідно до наших домагань, то бодай знайомимо вас із чужинними. Це розумніше і щиріше, ніж до кепських рідних віршиць або старосвітських споминів дочіплати вивіски з чужих хмародерів.

Наталя Лівицька-Холодна дає кілька зразків перекладів із французьких поетів: Лябе, Вальмор, Бодлер, Ролліна: Е. Маланюк дає переклади з Махара, Іллакончівної та Вежинського.

У томі находимо довше оповідання Андрія Крижанівського „Сонце в пісках", що полишає приємне враження головно своєю рисою — воно безпосередньо-щире, без штудерних вахлясів, якими підсилюють свою уяву наші старші та молодші. Кілька сцен у цьому оповіданні (до речі, зовсім невлучно названому „романом") має багато сонця та розмаху. Жаль, що такі речі пропадають у журналі малодоступнім для загалу, замісць появлятись книжкою.

Переклад архитвору японської літератури „Годжокі", зроблений Ст. Левинським теж міг би лежати як окрема настільна книжечка, добра на хвилини роздумувань про суєту світа і важкі дороги „вічної правди".

Акад. Ст. Смаль-Стоцький у довшій розвідці про Шевченковий „Сон" доказує, що ця поема наскрізь політична — один із найпалкіших символів віри поета в окрему державно-правну самостійність України. Статтю Н. Кализова: „Лицем до життя" могли б з успіхом передрукувати ріжні наші часописи, що вряди-годи чіпляють своє макове зерно до літературної різдвяної куті чи великодного маківника.

Найоригінальніша тут розвідка славного еспанського письменника Унамуна на тему: чи читач мусить мати симпатію для автора і чи антипатія не є тут не менше сильним засобом впливу. Маленька студія Макса Шелера про „героя" може доповнити міркування на цю тему Емерсона та Карляйля.

Том кінчиться трьома довшими рецензіями на „Вістник", на „Зорі світ заповідають" Г. Журби і „Сонети і строфи" Кравцева. Маланюк хоче вірити, що Журба своєю повістю у дальших частинах „відограє переломову ролю у розвитку нашої прози" — побажання патетично-красномовне без ніякої підстави: І. Дубицький вказує на слабі місця поезій Кравціва, що бється між словником і надто високою суспільною програмою. Крижанівський розторощує своєю критикою „Вістник" Донцова, перечисляючи подрібно всі його гріхи: від цитатоманії, ідеольоґічної публіцистики, нелітературної мови і провінціяльного розуміння літератури.

Та це вже ціла окрема тема, яка заслуговує на окрему згадку. *м. р.*

Мартове число гумористичного журналу
„Жорна" ч. 5.
за місяць березень
Ціна 25 сот.

Ґенеральна „чистка" у Київі.

Орґан російських соціялдемократів за кордоном „Социялестіческій Вестнік", який недавно перенесли з Берліна до Парижа, повідомляє, що у звязку з постановою Всеукр. Виконкому, якою столицю перенесено з Харкова до Київа, вирішила комуністична влада перевести основну чистку серед населення Київа. З Київа має винестись кілька категорій населення. Крім того родини, які займають ціле мешкання мусять оміститися в одній тільки кімнаті, а всі нежонаті, незамужні й самотні мешканці мешкатимуть в окремих заведеннях, які на швидку руку будують на ґрунтах давнього монастиря Лаври.

Політичні процеси у Самборі.

Перед лавою присяглих в окружному суді самбірському відбулася недавно низка політичних процесів. Дня 21 лютого ц. р. засіло на лаві обвинувачених чотирьох молодих хлопців, а саме **Мих. Зарицький** з Тустанович, **Ілько Пристай** з Трускавця, **Василь Мороз** зі Стебника і **Ярослав Римар** зі Сільця коло Дрогобича. Всім їм закидав акт обвинувачення приналежність до ОУН. Обжаловував прокуратор Хліпальський, трибуналові проводив окр. судця Купровський, а вотували окр. судді Хшонщевський і Смогожевський. Боронили українські адвокати з Самбора, а саме д-р Іван Роґуцький, д-р Петро Білинський, радн. Білинський Іван і д-р Вол. Гурневич. Після цілоденної розправи судді присяглі затвердили вину трьох обвинувачених у приналежности до ОУН, тобто у злочині з ст. 97. к. к., й увільнили від вини четвертого обвинуваченого. На підставі того трибунал засудив першого обвинуваченого на 4 роки вязниці, другого і третього по 3 роки, а четвертого звільнив від вини й кари.

Дня 23. лютого ц. р. відбулася в тій самій салі перед судом присяглих друга політична розправа за злочин зі ст. 154 к. к. (кольпортажа летючок ОУН) проти **Миколи Рожнятівського, Кирила Малетича й Романа Романчука**, селянських хлопців з Завадки коло Турки (з них тільки перший має укінчену народню школу, два інші повсім неграмотні). Обвинувачував прок. Зельонка, предсідником трибуналу був Венгринович (староруский), судді вотанти: Смогожевський і Хшонщевський. Боронили: д-р Вол. Гурневич, радн. Іван Білинський, д-р Гординський і д-р Іван Волошин. На основі вердикту суддів присяглих, що затверджував вину двох перших обвинувачених і звільнив останнього, засудив трибунал першого обв. на 4 роки вязниці, другого на 2 роки, а третього увільнив від вини й кари.

Велике зацікавлення серед самбірського громадянства викликала третя з черги політична розправа проти **Михайла Смоли** й тов. Як відомо, Михайло Смола, родом з Дрогобича, вмер недавно — в тиждень після виходу зі слідчої тюрми, де пробув майже один рік.

На лаві обвинувачених засіли **Володимир Білас** з Трускавця (рідний брат страченого Василя Біласа), **Михайло Хорт** з Трускавця, **Матвій Гнатів** з Тустанович (рідний брат Михайла Гнатова, відомого з процесу Голубка), **Теодор Муйла** з Тустанович і **Михайло Кузик** з Трускавця.

Розправа була розписана на два дні, 26. і 27. лютого ц. р., але тревала три дні і присуд запав аж пізно вечором 28. лютого. Всім обв. закидав акт обвинувачення приналежність до ОУН., тобто злочин зі ст. 97. к. к. Надто двом першим обв. і пятому орґанізацію нападу на склеп ювелера Крепля в Дрогобичі — отже злочин зі ст. 298 к. к., а першому також крадіж дубельтівки з музею (злочин зі ст. 257 к. к.). Обвинувачував прок. Зельонка, в трибуналі засідали судді: Купровський, Смогожевський і Хшонщевський. Боронили: д-р М. Галущинський, д-р Іван Роґуцький, д-р Юліян Рабій, мґр. Кульчицький, і д-р Петро Білинський. Через салю розправ перейшло кількадесять поліційних свідків, відомих вже з давніших політичних процесів. Річеві і глибоко обдумані промови виголосили д-р Микола Галущинський, який спеціяльно боронив Вол. Біласа та д-р Іван Роґуцький. На підставі вердикту суддів присяглих трибунал засудив Володимира Біласа на 6 літ, Хорта на пять, Гнатова на чотири і Муйлу на 3 роки вязниці, а Кузика звільнили.

В четвер, тобто 1. березня ц. р. відбувся процес проти **Романа Лаврова**, 19-літнього гімн. абсольвента з Тустанович, обвинуваченого у приналежности до ОУН (злочин зі ст. 97). Боронили д-р Мик. Галущинський і д-р Р. Скібінський з Дрогобича. Трибуналові проводив предс. окр. суду в Самборі Вондравш. Після цілоденної майже розправи засуджено обвинуваченого на 3 роки вязниці.

ВЖЕ НАДІЙШЛИ
ВЕСНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
НА КОСТЮМИ, ПЛАЩІ, СУКНІ.
Великий вибір, фабричні ціни лише у фірмі:
ДІМ МОДИ
ЛЬВІВ, пл. Марійська 4.
77/33 1—5

НОВИНКИ

— **Церковні брокати**, борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони**, всі готові церковні річи, **плащениці**, книги, світло, **кадило**, печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття**, ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 14-?

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (62) число „Діла" підпало конфіскаті за один уступ у промові сенатора д-ра Антона Горбачевського, виголошеній на пленарнім засіданні сенату 26. II. ц. р. Через ту несподівану конфіскату дістали наші читачі „Діло" з великим опізненням. Це вже 11-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

— **Професіографія** — виклад на цю тему від Порадні для вибору звання виголосить проф. **Ярослав Кузьмів** у суботу 10. березня ц. р. в домівці Кружка Ганни Барвінок, вул. Мохнацького ч. 12/І. Початок: год. 6. вечором.

— **Відчити з ділянки астрономії.** Заходом Астрономічного Кружка при Т-ві Українських Наук. Викладів ім. П. Могили відбудеться в салі „Української Бесіди", Рутовського 22/І, цикль відчитів з обсягу астрономії. Порядок відчитів: 12. березня: д-р Роман Цегельський: Клясична астрономія; 19. березня: д-р Іван Раковський: Астрономія XVIII. і XIX. століття; 26. березня: д-р Володимир Левицький: Сучасна астрономія. Початок відчитів: год. 6-а (18). Вступ за добровільними датками. Управа Кружка задумує також уладити показ неба в астрономічній обсерваторії львівського університету. Зголошення приймати-муть по відчитах. Речинець обсервацій подамо пізніше.

— **Робітництво Рідній Школі.** В неділю, 4. ц. м. відбули громадяни Левандівки в чит. „Просвіти" сходини у справі допомоги Рідній Школі. Справу позички вияснив зібраним представник Гол. Управи Р. Ш., Лев Ясінчук в одногодинному рефераті, після якого дир. Синик завізвав приявних перейти від слів до діла. Зібрані підписали зразу позичку на 525 зол. вплачуючи готівкою 108 зол. При цьому трапився зворушливий момент, коли один з громадян підшукував собі товаришів, які спільно з ним підписалиб одну позичку на 25 зол. Найшлося таких 4, з яких два підписали і вплатили по 5 зол., а двох по 7 зол. 50 сот. Видно, що часи часами, але добра воля й охота сильніша від них.

— **Свято Шевченка у Братиславі,** ЧСР, відбудеться в суботу 10. ц. м. Святочні промови виголосять: проф. Ф. Тіхи і доц. О. І. Бочковський. Свято влаштовує місцева філія „Просвіти" при співучасти українських студентів. — При цій нагоді варто згадати, що Т-во „Просвіта" в Братиславі веде українську школу для дітей. Школу ведуть студ. філ. Галас і Желтвай. Головою батьківського комітету при школі є д-р І. Мандзій.

— **Свято Шевченка в Ліберці,** ЧСР, відбудеться 10. ц. м. в год. 20 у „Ферайнсгаус". У програмі реферат, діточі декламації, гра орхестра і виступи хору Українського Допомогового Т-ва.

— **Вінчання ред. Чижа в Америці.** 17. лютого відбулось вінчання редактора „Народньої Волі", п. Ярослава Чижа, з п. Йосифою Яремівною в українській греко-католицькій церкві св. Юра в Ню Йорку.

— **Новий костел** будують в селі Кирилівці (Дубенщина), де, як нам пишуть, є всього кілька латинників

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7133 9—180 Телефон 25-55.

— **„Король польських коміків“.** Так називають деякі критики Адольфа Димшу, колишнього члена ревіової трупи „Кві про Кво“ (пізніше перезваної на „Банда“), що заповів окремий вечір у Великому Театрі на 9-го ц. м. при співучасті кількох артисток: Елі Антошівної, Варії Ласки та Феліції Бірінської.

— **Гарний редактор.** Як відомо цими днями припинилась поява найстаршої у Львові „Газети Львовскої“, що як урядова довгі роки виходила колись у німецькій мові. Була вона завсіди урядова і в останній своїй стадії теж. Редактором її був п. Войцех Барановський. Одного дня виїхав до Варшави і звідтіля не вернувся. Зате прислав лист своїм співробітникам і підчиненим. У цьому листі найшли вони дуже цікаве вияснення, чому не дістали досі платень. П. Барановський витратив 130 тисяч золотих, призначених на ці платні, на свої особисті потреби і прощається з усіма своїми співробітниками, заявляючи, що більше не має чого вертатись до Львова і на своє становище.

— **За летючки в церкві.** Дня 29. жовтня м. р. приловив поліційний агент в церкві на Клепарові 26-літнього Теодора Дубана, що підчас богослуження мав розкидати протидержавні летючки ОУН. За цю провину відповідав він 8. ц. м. перед львівським судом присяглих. Після розправи, на якій зізнавало кілька свідків й оборонець д-р Ст. Шухевич виголосив ефектовну промову, судді присяглі заперечили 11 і 9 голосами вину підсудного і його звільнили негайно з вязниці.

— **Львівська хроніка.** З бляхарської робітні Цукерберґа при вул. Городецькій вкрали невідомі злодії тютюну вартости 2000 золотих, який до цього пазіч, боючися злодіїв, давала завжди власниця трафіки, Шмільович. — Дочка львівського купця, Гелена Кносівна, яка посварилась з родиною і з того приводу тровалася вже мин. року, вискочила після сварки з вікна другого поверху і поважно перевезли її до лічниці. — Суд притягнув до відповідальности Ант. Шкредка, що вимантив від служниці Марії Андрусів, обіцяючи їй найти мужа, 100 зол. і досі його не найшов. — Вас. Миколова з Мшани арештували за те, що обіцяючи людям посади, натягнув їх на грубі гроші.

— **Краєва хроніка.** В Серниках Дол. рогатинського пов. вбив хтось вдову Ганну Іванюк. Слідство ведуть. — У Львові почався процес проти війта з Містків, Тимка Дуліби, що розтратив 7.774 зол. з громадських грошей. — В Сиповї пов. Стрий почали Петро і Мих. Юркові бійку за межу з родиною Боднарів, у вислідї якої обох їх перевезли важко ранених до лічниці. Боднарів арештували. — В Ярославі арештували Дмитра Гребеняка за те, що хоч мав 12 морґів поля, пустився на жебранину. — В Перемишлі вмерла 56-літня Бетаверова, яку підчас відомого бандитського нападу опришки Гардиш і Унгер важко побили. — В надвірнянськім повіті було 9 випадків тифу. — Тернопільський суд присудив за приналежність до ОУН Тараса Цимбалістого на 5, а Шурана й Заяця кожного по 6 літ вязниці.

— **Стріли до гаєвого.** У Стиняві Вижній пов. Стрий стріляли невідомі злочинці крізь вікно до гаєвого лісів Ґартенбергів, Івана Фольтини; куля ранила Фольтину важко в лівий бік. Як підозрілих у цьому злочині арештували двох місцевих парубків, що здавна мали з ним порахунки.

— **Два і пів кіля цвяхів у шлунку.** В Розвійниці пов. Ярослав надоїло життя Іванові Гарасимові і щоби швидше вмерти, проковтнув віз 20 гуфналів, якими прибивають кінські підкови, які разом важили близько 2 і пів кіля. Та не помогло й це. Гарасима зоперували, цвяхи йому витягнули і він житиме далі.

— **За свого сусіда.** В с. Вівсю пов. Підгайці сталася така подія: 28. м. м. селянин з того села Ів. Мазурик віз на поле обірник через двірське поле. Тут придержала його двірська служба з економом Корнвайцом на чолі й хотіла взяти йому коня, а коли Мазурик не давав, хтось з тої служби стрілив і ранив його в плечі. Кілька днів пізніше Мазурик, що на цей раз їхав уже хлопським полем, зустрінувся знову з Корнвайцом, а той, не кажучи нічого, витягнув револьвер, стрілив до Мазурика тричі і втік. Важко ранений Мазурик ледви дотягнувся до хати і брат відвіз його до лічниці у Бережанах. Коли в селі розійшлася про це вістка, селяни закипіли: вони — як пише „Век“ вдарили у дзвони і громадою рушили до двора, де не тільки витягнули зпід ліжка Корнвайца і побили його, але теж мали здемолювати обстанову його хати. Побитого Корнвайца перевезли до лічниці у Підгайцях. На місце зїхала поліція, що веде слідство.

— **З Польщі.** Біля Гослїни Мур. познанського пов. вїхав поїзд повним гоном на самохід, яким кермував Захар Мільбавер з Косова к. Коломиї і розбив його зовсім. Мільбавер вмер по дорозі до лічниці. — В Лодзі застрілив у сварці Альойзи Коралевський свого товариша Каз. Курпіка та його наречену Гелю Ліпінську, до яких прибув у гості, після чого вбив і себе. — У карному заведенні для малолітних у Глазі пов. Велюнь збунтувалися всі молоді арештанти, здемолювали харчівню і почали виломлювати браму, але 20 поліцаїв, що прибули на час, не допустили до цього. Кілька хлопців віддадуть під суд. — В Міцкевичах б. Баранович підрізався на смерть хворий на нерви 21-літній В. Калоша столярською пилкою. — Сусп. убезпечальні задумують обнизити всім лікарям на 40 проц. платні. — Дня 3. ц. м. було в Польщі 408.700 безробітних, тобто на 1172 менше, як мин. тижня. — На Поліссі викрили великі зловживання залізничників, що постійно обкрадали зал. транспорти й арештували 30 кондукторів та стаційних службовиків. — У Вильні застрайкувало 3000 шевців, що не могли погодитись на умовини торговців обувою. — У військовому піротехнічному інституті в Рембертові вибухнула підчас науки рекрутів граната і поранила 5 вояків. — В Іноврацлаві присудили на пів року тюрми робітника Ясінського, що відкусив жінці ніс.

— **Ще одна клясична мова.** В одному італійському університеті (італійська преса дискретно не згадує міста) рішили цими днями одно принципіяльне питання, яке може мати далекосяжні практичні наслідки. Зголосився до університету скінчений ґімназист з Єрусалиму. Секретар університету ствердив, що він не має у свідоцтві ні з латини та греки. В італійських університетах приняли засаду, що до університету допускають тільки учнів, що вчились клясичних мов. Дотичний ґімназист боронився, що він учився гебрейської мови, теж клясичної. Коли секретар звернувся до ректора, щоб потвердити свій погляд, ректор зовсім несподівано заявив: „Що таке? Гебрейська мова, біблія і талмуд це не предмети з клясичного свідоцтва? Чи може бути щось більше клясичного!?“ І ґімназиста приняли. Тепер на цій підставі зможуть мати доступ до італійських університетів ріжні студенти-жиди. Вже і тепер Італія має між чужинними студентами 90 відсотків жидів, яких там приймають без перепон.

— **Ріжні вістки.** Начальний пластун світу, льорд Бейден Повль, що перебув недавно дві операції, подужав. — Біля Ленінграду випробували новий стратосферичний бальон, що долетів до 17.500 м. — В Люцерн найшли у приватному мешканні образ Святої Родини з 14 в. Догадуються, що його малював Тіціян. — Під кінець червня має відвідати Польщу 60 совітських літаків, що прилетять цілою ескадрою. — За останні три тижні вмерло в Індіях на суму 2866 осіб. — Процес Константінеску, що вбив премієра Дуку, почнеться перед воєнним судом 15. ц. м. — В Римі відбудеться конгрес мальтанських лицарів, на який має прибути 2500 членів того ордену.

— **Стерилізація мужчин у Норвеґії та Данії.** Норвеська рада міністрів розглядає проект закону про стерилізацію людей. Ті, що схотять добровільно піддатись операції, зможуть користати з цього закону, невилічно недужі та ідіоти будуть мусіти піддатись операції. Данське міністерство здоровля вже ввело такий закон. Окрема комісія знавців розглядатиме особи, що підлягають примусовій стерилізації від 18 року життя.

— **Смерть англійського композитора.** Помер визначний англійський композитор і диригент Норман О'Нейл. Уродився він у 1875 і студіював замолоду у Франкфурті. Широкій публиці став він найбільше відомий своєю музикою до пєси Метерлінка „Синя пташка“. Дав він теж музику до „Макбета“ та „Юлія Цезаря“ Шекспіра і до англійських сценічних казок, згармонізував ірляндські народні поезії і дав цілу низку творів на камерну орхестру, як нпр. „Аріядна з Наксос“.

— **Альбанські вояки та урядовці** мусять від тепер зректись думки про подружжа з чужинками. Так рішив альбанський парлямент. Хто залюбиться і хоче доказати цю любов подружжа, нехай шукає недержавної посади.

— **Вязниця за подружу зраду.** Білгородський суд засудив жінку одного великого промисловця і його шофера на два місяці вязниці. Покривджений Дмитро Банйосович вніс судову скаргу на цю пару і доказав, що його жінка його зрадила.

— **Велика копальняна катастрофа.** В копальні Карстен-Центрум б. Байтену обвалився, ми про це вже згадували, коридор, відтинаючи від світу 11 вуглекопів. По двох днях ратункової акції вдалося врешті добути 3 з них неживими й одного раненого, а з 7 останніми навязати контакт. До них залучили руротяг, яким передають їм харчі. В тій самій копальні трапилася подібна катастрофа вже два роки тому: тоді засипало 14 шахтярів і тільки 7 з них вирятували живими.

— **Цемент замість золота.** Не будьяку загадку має розвязати Скотленд Ярд з Льондону: У Капштаді в Африці надав один банк на пароплав „Белтімур Кеста“ скриньку золота, призначеного для одного з льондонських банків. Коли в Льондоні відчинили цю скриньку, найшли в ній бриллу цементу.

— **Міліонер-бандит.** В Америці викликала зрозумілу сензацію вістка про вбивство відомого в Шикаґо міліонера Попе. Його найшли неживого, подіравленого кулями з револьверів в одній гостинниці, а як виявило слідство, стояв Попе на чолі одної бандитської шайки і конкурєнти мабуть його зліквідували.

—o—

Спростування.

У Празі, 5. березня 1934.

До Хвальної Редакції „Діла“ у Львові.

З приводу допису п. Котовича в ч. 30. „Діла“ (з 4. м. м.) просимо на підставі § 19. прес. зак. спростувати:

1) Не є правдою, що в добі згаданого інциденту розговорився був д-р М. Масюкевич орет те, що: „В. Юрченко і П. Котович якось підозріло попали за кордон“, „п. К. дуже легко перепливав Дністер“ та що д-р М. назвав був п. К. „чекістом і провокатором“.

Але є правдою, що в добі інциденту — викликаного самим-же п. Котовичем — не було з боку д-ра Масюкевича ніякої згадки про особу п. В. Юрченка і що безпідставно та грубо (словом „я вам дам у морду“) ображений з боку п. К., д-р Мас. попросив п. Кот. „не заводити тут методів більшовиків: провокаторів і чекістів, бо тут не Більшовія“. З пошаною: Андрій Бондаренко, педагог, в. р. д-р Василь Васецький, в. р. і д-р Тамаш Гриб, в. р. свідки.

Д-р Микола Масюкевич, в. р.

2) Не є правдою, що д-р М. Масюкевич „поквапився образити посередника п. К. — п. С. С. Сірополка“ і „пригрозив, що він фізично розправиться і з п. Котовичем і з його посередниками“, але правдою є, що д-р М. при неправдиво описаній п. К. розмові річево та чемно просив п. С. С. висувати його погляд на можливість полагодження (судового) справи і, по діставши з боку п. С. С. відповіді, зазначив, що від погроз з боку п. К. і його заступників боронитиметься хоч би й фізично. З пошаною: Д-р Тамаш Гриб, свідок.

Д-р Микола Масюкевич, в. р.

З оригіналом згідно.

—o—

З музичного життя.

Попис елевів Муз. Інституту ім. Лисенка в Перемишлі.

В Перемишлі відбувся дня 18. II. в салі Нар. Дому піврічний попис елевів середніх і вищих років фортепяну та скрипки Муз. Інституту ім. Лисенка. Попис робив враження поважної і солідної музичної праці та виказав ще раз особливо високий рівень науки фортепянової кляси, у якій майже всі продукції стояли на значній музикальній висоті.

На спеціяльне відмічення заслуговують продукції учениць: талановитої Вахнянинівної Л. (Ґодара Скерцо), Кіндрачуківної М. (Ґодара Концертовий етюд A-dur), дуже солідно поставленої Альткорнівної (Шопена Етюд c-moll та Ліста Соловій), особливож доволі уже зрілої та вище аспіруючої пяністки Поповської Я. (Шопена Скерцо b-moll та Ліста VI. Рапсодія).

Кляса скрипки і цим разом була презентована і чисельно і квалітативно трохи слабше, хоча і тут можна було замітити солідне змагання і деяких талановитих адептів (напр. елев IV. н. р. Федевич і ін.).

На пописі виступив також хор елевів, що під управою учительки виконав доволі справно, під оглядом ритмічним та інтонаційним без заміту, а навіть із доброю динамічною лінією, нелегке „Життя циганів“ Шумана. Явилися також дві продукції смичкового квартету елевів. Хоч як щиро й радо треба такі продукції привитати, особливож на пописі філії Інституту

Нині — останній раз „ТОВАРІЩ"

у Театрі Ріжнородностей.

І хоча виконавці виявили очевидну значну працю і музикальність, то все таки вибрані твори Haydn-a та Dittersdorf-a показалися для них за трудні: виконавці мусіли почуватися в них несвобідно та опанували їх тільки технічно і до деякої міри ритмічно, натомість не стало вже сили на виконання.

Камерний концерт у Стрию.

Великою несподіванкою під кожним оглядом для мене був камерний чи радше фортепянний концерт у Стрию, влаштований учителями фортепяну в Інституті ім. Лисенка в неділю 4. ц. м. вполудне. Передовсім самим змістом програми, суто фаховим та майже інструктивним.

Програму почала пролекція проф. Савицького про давні й нові методи фортепянової гри, — наскрізь фахова, але виголошена доволі популярно, так що слухачі вислухали її із значним зацікавленням. Відтак слідував Концерт Моцарта f-dur в опрацюванні на три фортепяни, виконаний учителями Інституту п. М. Байловою, Р. Савицьким та д-ром З. Лиськом. Я ніколи не думав, що учителі (з яких двоє доїздять до Стрия) так скоро і так добре приноровляться до стилевої збірної інтерпретації „мережкового" Моцарта та вспіють „зіграти-ся" під кожним оглядом в тій мірі, як це я чув на концерті. Вичувалося в ритміці і фразуванні одно обличча та одну руку. За виконання Моцарта учителі заслужили собі на якнайбільше признання.

Проф. Савицький відіграв відому „Пасторалю" й „Каприччіо" Скарляттія та два етюди Шопена (F-dur і As-dur) із питомою йому свобідною легкістю, простотою та непорочною пластикою. На закінчення програми учителі відіграли — знову на три фортепяни — „Ченчика" З. Лиська, написаного автором ad hoc для концерту (а властиво аражованого для трьох фортепянів на основі давніше написаного фортепянового твору). Сензація була двояка: раз сама нова поява українського твору в такім виді, друге його ясна гармоніка, особливий кольорит та ґротесковий, а до того різко народній характер, тобто такі риси, яких ми давніше в автора не запримічували, а якими його твір у нашої публики викликав правдиве захоплення.

Аранжерам і виконавцям концерту можна щиро поґратулювати і його помислу і гарного, під кожним оглядом успішного переведення.

С. Л.

Зі сцени й естради.

ТАНКОВА ТРУПА БОДЕНВІЗЕР.

У салі Великого Театру виповненій ущерть доводилось 5. ц. м. з затаєним віддихом переживати поезію барви, звуку і руху, які лучились в одну нерозривну, гармонійну цілість. Все, що давав танковий ансамбль Ґертруди Боденвізер носило на собі риси оригінальности. Добір програми, костюмів, музичного супроводу, шляхотне, плавне, ніжно вирівняне виконання, давало враження великої, внутрішньої столітньою традицією надбаної культури. Мистецькі спроможности ансамблю були наскрізь всесторонні. Представляли рухом бітональність (колисанка: „Казелла"), наслідували механічний рух давонового наїчка (Борткевич — „Давони"), символізували заперечення, проблиск надії і притакуючу віру в життя (Борткевич: Ні, Може, — Льорбер — Так). Плили в мягкій ніжности і граціозности віденського вальса (Легар). Все в нових, вибагливих костюмах, які мінялись блискавкою, скоро. Вязались руками у прощання (Мусоргського), відривались і єднались знов у передчуття, що розстаються. Простягали багаторукою пагодою сензитивно розтанцьовані передруховлені руки (Льорбер). Давали в партійній ненависти (Льорбер) переживання невгамованих людських пристрастей, скріплювали рух ворожости криком і вмирали переможеними переможцями.

А Льорбер, вкомпаніятор, диригент, знаменитий піяніст і композитор в одній особі був одним словом універсальний. Вчувався з виточеною ніжністю і модерною рішучістю в настрої танцюючих і підкреслював їх дискретно. Видцям пригадувавсь дещо призабутий світ мистецько культурного Відня. Було почування, як людина виривається з буденщини у світ вищих переживань.

М. Н.

Замісць колишніх субвенцій — нарід сам від себе дасть „Просвіті" субвенцію.

З кіна.

Кіно „Касіно": „БОКСЕР і ЖІНКА".

Улюблена американська фільма. Балет, боксові змагання і любовна історія з „геппіендом". Атракція: у ролях світочі боксового рінґу, колишній мистець світа у боксі Демпсі і два останні Макс Бер і Карієра. Макс Бер грає головну ролю: більш як славу любить він жінки. А що не розбирається добре у тонкостях краси, раз волів ту, раз іншу. Це шкодить його карієрі, а головно подружому життю, бо вже встиг оженитись, закохавшись від першого погляду. Молода жінка сильно розчарована ним, покидає його, але фізична сила має свій чар. І тут починаються всякі духові перипетії. Хто любить боксові метчі, має їх тут кілька.

Гарні квіти
як хочеш мати
в кімнаті, на бальконі,
в городі

50 сот.

то уживай навозові пастильки

„ТЕСП"

ПОТАС, ФОСФОР, АЗОТ

50 сот.

Жадайте в складах

„Народної Торговлі"
Дрогеріях і насіння.

1112 6—6

З судової салі.

ЗА ОБРАЗУ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Останніми днями велася перед Окружним Карним Судом у Львові цікава справа проти залізничого портієра на головному двірці у Львові Антона Плетеницького — українця. Акт обвинувачення закидував йому провину з арт. 152 к. к. тобто публичну зневагу польського народу й держави. Цього злочину мав він допуститися так, що 4. вересня 1933 р. в ресторані „під Рибкою" у Львові при вул. ґіа Блоне в розмові з іншим залізничником, колишком Ґжегожом Безронком, мав образити поганими словами польську державу. В цій справі відбулися три розправи і на одній з них головний свідок акту обвинувачення Безронк зізнав, під присягою, таке: Критичного вечора прийшов до ресторану, в якому сидів Плетеницький, у товаристві якоїсь жінки. Безронк заговорив до нього по українськи „а що там вуйку, чувати?" Плетеницького передтим не знав, а присівшись до стола Плетеницького, сказав йому, що він теж українець та що походить з того Миколаєва, де прилаштали „наших братів Біласа і Данилишина". В дальшій розмові, як зізнав Безронк, Плетеницький зневажливо висловився на адресу польської держави. Коли Безронк ці слова почув, відійшов негайно, та ще тої самої ночі повідомив про все поліцію. Внаслідок цього доносу завішено Плетеницького у службі та виготовлено проти нього акт обвинувачення. В часі карної розправи Безронк під присягою підтвердив закинені Плетеницькому образливі слова, хоча останній рішуче заперечив, мовби він перед незнайомою людиною ужив слів, за які грозила йому до 27 літах тяжкої служби втрата хліба. Переслухана як свідок жінка, що сиділа біля Плетеницького в тому ресторані, заперечила, щоби Плетеницький ужив закинені йому образливі слова, інші свідки ствердили, що Безронк того вечора випив доволі багато пива. Обвинуваченого боронив адвокат д-р Степан Біляк, який мав важку задачу врятувати для Плетеницького та його рідні тяжко запрацьований шматок хліба. На розправі в дні 22. лютого 1934 р. оборонець д-р Біляк в своїй півторагодинній промові виказав недостовірність свідка Безронка, а зокрема його провокаційну поведінку. Після промови суд проголосив увільняючий присуд, а в мотивах цього присуду подав, що хоч Безронк підтвердив під присягою, що Плетеницький ужив зневажливих слів, то суд не дає віри цьому свідкові, бо обставина, що він представив себе за українця та звів розмову відразу на „Миколаїв, де половили наших братів Біласа і Данилишина" замовить провокацією, то того цей свідок пив у шинку від 9-ої до 12-ої в ночі, хоч в тому часі повинен був робити службу на двірці. А людині, що виказує стільки віземних черт характеру, суд віри дати не може.

—o—

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Селяни Львівщини і внутрішня позичка „Рідної Школи". В неділю 18. лютого ц. р. відбулася нарада в **Чижикові**, яку уладила Старшина тамошнього Кружка „Р. Ш.". На нараді були прилюдні люди всіх місцевих товариств та впливові громадяни. Нараду відкрив голова Кружка „Р. Ш." п. Коростуть. Справу позички цікаво зреферував о. Я. Школьник. Всі прилюдні прийняли за конечне прийти „Рідній Школі" в помочі і вибрали комісію позички що якої війшли представники всіх місцевих товариств. Зараз на місці зголосили по зичку: Кружок „Р. Ш." разом з Церковним Братством одну грамоту на 25 зол., о. Школьник Яр. одну грамоту на 25 зол., споживча кооператива одну грам. на 25 зол. Інші т-ва заявили, що зголосять високу позички до трьох днів. Крім цього заявило понад 100 громадян, що зголосяться складкою на закупно должних грамот „Р. Ш.". — Тої самої неділі відбулася у справі внутрішньої позички „Р. Ш." нарада в **Задвірю** при участи членів управ усіх місцевих установ, церкви та сільських громадян. Проводив о. Михайло Сеніх. Обнуковш районову комісію. Нарада стрінулася з гарним зрозумінням і згори можна бути певним, що ця громада покажеться у справі позички „Р. Ш." одною з кращих. — Того самого дня відбулася теж нарада в справі позички „Р. Ш." в **Гаях** біля Львова.

БУЧАЧ

З праці філії „Сільського Господаря". Філія „С. Г." в Бучачі розвинула від часу відновлення своєї діяльности за розмірно недовгий час завдяки інтенсивній праці інж. Федора Савчука широку діяльність на всіх ділянках сільсько-господарського життя. Висліди тої праці є відновлення діяльности нечинних (ще перед війною, а частинно і по війні основаних) кружків „С. Г." в повіті, основання нових кружків „С. Г.", приєднання великого числа членів до філії „С. Г.", орґанізування пасічників у повіті в окрему секцію та помітний вплив на культурне піднесення сільського господарства. В минулому і цьому році філія „С. Г." пропаґує і поширює плекання расових курей, доставляє відборцям яйця расових курей, як також спроваджує і поширює відповідні роди збіжа. В останніх місяцях відбулися заходом філії анкети і курси, на яких обговорювано актуальні справи з ділянки сільсько-господарської.

Сільсько-господарські курси. Заходом філії „С.Г." в Бучачі уладжено сільсько-господарські курси в повіті. А саме в днях 19., 20. і 21. II. у Стінці й Космирі. Дальші 2—3 денні курси намічені в Жизномирі, Сороках і Ліщанцях (разом), Скоморохах, Губині і Миколаївці, опісля в дальших селах. Програма курсів: популярна енциклопедія сільського господарства; перебудова дрібної господарки з зернової на гол'вельну; поширення садівництва і плекання винограду в південних частинах повіту.

ТУРКА н. С.

Повітова господарська нарада. В дні 6. III. ц. р. відбувся заходом тутешньої Філії „Сільського Господаря" велика господарська нарада, в якій взяли участь відпоручники 36 громад турчанського повіту, в числі 185 селян і селянок та 16 інтелігентів. Нараду відкрив голова Філії „С. Г." о. М. Конюшко, який теж зясував теперішнє економічне положення бойківського населення. На внесення д-ра Д. Марціна вибрали присутні на предсідника наради д-ра М. Кондрата, на її секретаря Е. Утриско. Реферати виголосили: 1) інж. Р. Шепарович на тему штучних погноїв, 2) І. Яворський з Бориславу про Рільничу Палату і 3) посол І. Лисий про орґанізацію „Сільського Господаря". В дискусії промовляли: о. І. Тимчук з Беньової про пасічництво, А. Горечко і Е. Утриско про потребу зорґанізування населення в „Сільському Господарі", оо. А. Левицький з Турки і М. Бовчик з Яблінки про практичну діяльність „С. Г.", І. Лутчак з Волосянки про користи з рільничої господарської установи. Нарада, що тривала три години і мала дуже діловий хід, вирішила обняти орґанізацією „С. Г." весь повіт через заснування кружків, заангажувати агронома, звернутися до Рільничої Палати у Львові і до Української Парляментарної Репрезентації у Варшаві з проханням внесення заміняні знижки на дрова у Турчанщину такої потрібної бульби і візвала весь український загал повіту до раціональної рільної, пашної і молочної господарки при помочі масових замовлень на мейніт і т. д. Нараду зложив д-р М. Кондрат, дякуючи учасникам за численну появу і референтам та дискутантам за рівні промови. Слід побажати, щоб такі господарські наради відбувались у нас якнайчастіше та помогли двигнути бідних і слабо зорґанізованих бойків до як найбільшого добробуту!

МОНАСТИРЕЧЧИНА.

Освітньо-кооперативна нарада в Бертниках. В Бертниках відбулася 25. II. ц. р. велика освітньо-кооперативна нарада в наступности ок. 200 громадян. Референтами були пп. радник О. Мисенич, М. Чайківський і Норберт Рибак з Монастириська, як відпоручники „Просвіти" і кооперації. В дискусії зачіпив п. Ковж, що в Монастириськім хевкі вони інтелігенти деморалізують селянство тим, що в цей неукраїн-

таких національних пит. жають співгромадя- а деякі вказують до чужих організацій, хотять лідер національних жалоб на чужинні задачі та інші інтереси. Селянство, дивлячись на це, не може зрозуміти який це приклад для місто селові.

Передвиборча нарада в Ковалині. В Ковалині відбулася 27. II. ц. р. громадянська передвиборча нарада. Присутніх 67 осіб. Реферував справу нового самоупр. закону радн. Мисевич. У дискусії промовляли о. Крезінський, Н. Рибак і інші.

З культурно-освітнього життя в Заброді. В Заброді відбулася 4. III. ц. р. передвиборча громадянська нарада. Про новий самоупр. закон реферував радн. Мисевич. Дискусія була дуже жива, зацікавлення справою велике. — Після того відбулися в тій-же домівці загальні сходини т-ва „Луг". Реферували голова т-ва п. Вербицький і Н. Рибак на відпоручини з Монастириськ, проводив сходинами ч. Штилевський. Т-во „Луг" веде окрім рухового життя ще й чисто освітне, заступаючи фактичний брак читальні, яку розвязано. Рівночасно відбувалася по другій стороні домівки велика жіноча нарада. Рефериткою була відпоручниця Філії „Союзу Українок" в Монастириськ п. Соня Біднська, яка переконала прикутних про конечну потребу основати місц. кружок „С. У.". Зараз підписано потрібні письма і друки та започатковано діяльність. В дискусії промовляла гром. Зонька Розумна. Враження з наради гарне.

РАВА РУСЬКА.

Загальні Збори Відділу ВПУУ. Дня 11. м. м. відбулися річні загальні збори Відділу Взаїмної Помочі Українського Учительства в Раві Руській. Збори отворив і ними проводив дир. Мусій Теодор. Звідомлення з діяльности Виділу зложили: голова дир. Мусій, секретар дир. Іван Кацір і скарбник дир. А. Рачинський; бібліотечний звіт зложив п. Сопик Степан. По обширній дискусії, яка велась майже виключно над касовим і бібліотечним звідомленням, на внесення Гладюка Степана як члена контрольної комісії уділено уступлюючому Виділові абсолюторію і вибрано новий Виділ з головою дир. Олексиком Жигмонтом, управителем школи з Девятира. По виборі нового Виділу дир. Олексик виголосив короткий реферат, у якому вказав на конечність провадити нових членів до Т-ва, улаштовувати конференції повітові та районові, на яких спільно обговорювати всі справи, звязані з веденням шкільної і позашкільної праці у равському повіті. При кінці п. Сопик Степан на основі цифрового звідомлення ствердив, що деякі учителі равського повіту не є членами „Просвіти" і „Рідної Школи"; пригадуючи зборам, що належати до згаданих установ є національним обовязком, зазначив, що на будуче виділи повітових установ будуть змушені сувороти таких учителів, що не платять членських вкладок, нехтуючи основні конституції.

Просвітянські анкети. Дня 19. II відбулися в Раві Руській повітова просвітянська анкета, дня 20. II. окружна просвітянська анкета в Угнові. На анкеті в Раві Руській заступлених було 36 місцевостей 86 делегатами, на анкеті в Угнові 15 місцевостей 45 делегатами. На обох анкетах зреферував та пояснив в обширному рефераті делегат Головного Т-ва „Просвіта" п. Петрик Петро і делегат Філії п. Сопик Степан резолюції, ухвалені на загальному зїзді „Просвіти" у Львові. Обговорено теж чергові завдання освітної організації. По рефератах і дискусії вибрані на обох анкетах представники ухвалили одноголосно отсі резолюції: 1. Всі виділи читалень равського повіту замовлять у місяці березні ц. р. з каталогу ч. 700 книжки до своїх бібліотек на таку квоту, яку вони винні Головному Товариству з титулу неплачених членських вкладок по кінець 1933 р. Квоту ту сплачувати будуть місячними ратами від 3—5 зол. та оплатять членську вкладку за цей рік до Головного Т-ва в квоті 25 зол. 2. З уваги на вимоги нового закону про товариства, зокремаж на громадянську честь, члени виділу кожної читальні їх заступники та члени контрольної комісії вносять негайно членські вкладки по 1 зол. до Головного Т-ва у Львові і додаток до Філії. 3. Повітовий Союз Кооператив у Раві Руській вже всі підчинені йому кооперативи та допильнує, щоби вони як установи і члени управ та надірних рад як провідники кооперативних установ оплатили згідно з їх статутом та національним обовязком негайно залеглі і біжучі членські вкладки і до Головного Т-ва „Просвіта" і додаток до Філії. 4. Тому, що по селах Равщини є застрашаючий відсоток неграмотного населення, виділи читалень спишуть по своїх місцевостях усіх неграмотних, нагонять громадян, які займуться переведенням курсу, для неграмотних й ті списки перешлють негайно до відома Філії. Виділ Філії на основі зібраного матеріялу відготовить і зорганізує в найближчому зимовому часі курси для неграмотних та вільне читання до селах курси для неграмотних та вільне читання до участи в боротьбі з неграмотністю. 5. Тому, що відповідний розвиток культурно-освітнього життя можуть забезпечити тільки слідомі провадники, виділ Філії уладить відмінений курс для начальників, виділ Філії уладить відмінений курс для начальників, членів виділу читалень, зокремаж скарбників і бібліотекарів. 6. Виділи читалень перешлють негайно до бібліотекарів. 6. Виділи читалень перешлють негайно до Філії списки інтелігенції, яка живе в їх місцевости, а виділ Філії виготовить загальний список і перешле в виділ Філії виготовить загальний список і перешле до відома Головного Т-ва „Просвіта" у Львові. 7. Тому, що будуть відмовитись від громадянського обовязку, треба питувати на всіх повітових анкетах та нарадах до відома загалу.

ЧОРТКІВ.

Забороняють сходини в читальні. Читальня „Просвіти" на Вишневі в Чорткові запросила в неділю 25. лютого ц. р. всіх своїх членів на щирі сходини, на яких дир. ОСУК в Чорткові, п. Василь Шмата, також члени згаданої читальні мав виголосити реферат про значіння кооперації. Ще перед рефератом явився в читальні поспрубиковий ч. 720 п. Мох і хоч був у службі, пересвідчив при собі з членами читальні в меншій кімнаті з цілою, як поки не почався реферат. Щойно в часі реферату уміщов згаданий Мох над салю і заборонив реферат, не зважаючи на вияснення референта, що на залі є тільки члени і що всі присутні є особа, що на залі є тільки члени і що всі присутні є особа, що на залі є тільки члени і що всі присутні є особа

Ч. 64 (13.609). Львів, неділя 11. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щекав. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·00 зол., Австрії 7·00 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
З СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вислід конкурсу „Діла"

на економічні статті.

Вислід конкурсу „Діла" на 5 економічних статтей п. н. **„Як створити або розбудувати варстати праці для українців у рідному краю?"** такий:

Наспіло взагалі 39 статтей. Жюрі до якого Редакція запросила: 1) **посла Остапа Луцького**, 2) **інж. д-ра Евгена Храпливого**, 3) **інж. Миколу Творидла** й 4) **інж. Володьмира Несторовича**, на останньому своєму засіданні дня 7-го ц. м. рішило преміювати статті, які мали ось-такі чергові числа: 3, 39, 37, 9, 23. Показалося, що їх авторами є:

1. місце: п. інж. Кость Котецький, Майдан, п. Боднарів.

2. місце: п. Іван Вислоцький, ЧСР, Богумін.

3. місце: п. проф. М. Кіт, Коньска Воля ад Люблин.

4. місце: п. Володимира Вільшанецька.

5. місце: Similis, Львів (прізвище не подане).

В багатьох інших надісланих статтях найшло жюрі також цікаві, навіть цінні думки, але здебільша були вони або неясно сформульовані, або губились серед інших нереальних проектів. Деякі статті, як: д-ра Василя Вовка (ч. 29, Чортків), або інж. Андрія Сербина (ч. 4) рішило жюрі запропонувати Редакції цілістю надрукувати. Коротка синтеза думок, що їх автори розсіяли по статтях, перо одного з членів жюрі, появиться на сторінках „Діла" після опублікування відзначених статтей.

Пять премій по 5 ам. долярів уфундував — як відомо — наш американський земляк п. Василь Тихий. Відзначених авторів просимо зголоситись у головного редактора, який їм виплатить признані премії, або подати докладну адресу для пересилки грошей почтою.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

15. березня?

Це день замкнення листи зголошень на льосування „Діла".

Відгомін українських демонстрацій в Америці.

НЮ ЙОРК, 21. лютого. (Вл. кор.). З нагоди українських протисовітських демонстрацій в Ню Йорку у листопаді м. р. предложено між іншим меморіял у Білому Домі. Відбитку цього меморіялу порозсилав Союз Українок Америки через свої відділи на адреси найвпливовіших американських видних людей, а також і до конгресменів та сенаторів. Цим меморіялом зацікавився щиро конгресмен Герман П. Коплмен з першої округи стейту Конетикат і зробив з нього важний ужиток. З його листу, висланого на руки п-і Анни Мерещак, предсідниці відділу Союзу Українок в Ансонії, Конн., довідується Головна Управа цьогож Союзу, що конгресмен Коплмен є українцем, цікавиться живо всіми справами, які відбуваються в рідному краю і тому вислав копію меморіялу комісареві закордонних справ Совітського Союзу, Максимові Літвінову.

Що справді він так зробив, показується з листу Літвінова, висланого Коплменові у відповідь на його лист. Копію листу Літвінова переслав конгресмен п-і Мерещак. Лист, датований 3. січня 1934, каже між ін.: „Дорогий Пане Коплмен: Дякую Вам за лист з дати 14. грудня і за звернення мені уваги на українську брошурку. Таких летючок, повних неправди, є повно за границею. Їх розкидають протиреволюційні організації, які спеціялізуються в цього роду роботі. Вони не мають нічого іншого до роботи хіба розсівати мильні інформації або фальшувати документи. Одначе я доручаю пану Сквірському у Вашингтоні доставити Вам правдивих дат про положення на Україні".

І справді зі совітської амбасади наспіло письмо до п. Коплмена з дати 3. лютого, в якім п. Сквірський, на доручення тов. Літвінова, дуже коротко розправляється з брошурою, в якій міститься обвинувачення Совітів у 8 точках. На те все п. Сквірський відповідає дуже коротко: „Обвинувачення, начеб Совіти нарочно вимордовували населення України, є гротескове. Там не лише населення не зменшується, але приростає. В школах є втроє більше дітей тепер ніж було в 1913 році. А українські мови вживають тепер всюди нарівні з російською". Опісля п. Сквірський спростовує два специфічні обвинувачення, оперті на звідомленнях Волтера Дюранті, московського кореспондента газети „Ню Йорк Таймс". Каже, що Дюранті такого не писав, а як писав про вимирання населення, то мав на думці що інше, а саме не лише Україну, але й Кавказ. Щодо звідомлення Бірчаля в „Таймсі", то каже, що він не був на Україні.

Найцікавіше виходить спрокидування вістей з газети „Діло". Про це пише п. Сквірський дослівно таке: „Брошурка наводить „український щоденник „Діло", що виходить „у західній частині України, як авторитет на доказ, що шість міліонів українців померло з голоду. Виглядає, що тут маємо українську газету, видавану на самій Україні. Одначе брошурка в дечому викривлює правду. Львів, як це можете бачити на якімнебудь поважнім атласі, не лежить на Україні, але в Польщі. **„Діло" зовсім не є українською газетою. Є це орган, видаваний групою емігрантів у Польщі, зложеною з давніх дідичів на Україні, які тепер живуть за границею.** Заходить питання, чи можна вірити вістям, які походять від емігрантів, чи може радше повірити двом американським кореспондентам, які особисто перевірили відносини на місці?..."

Не відповів Сквірський на такі закиди: про нищення української церкви; про недопускання українських комуністів до співпраці з російськими совітськими урядовцями для добра українського народу; про перекидання міліонів українського населення, щоби зробити місце чужим елементам на Україні; про введення варварських метод боротьби, противних поняттю цивілізованих народів; про напади на всякі спроби ідейної опозиції проти совітських затій в Америці.

Найбільш гротескова тут писанина Сквірського про „Діло" як орган бувших дідичів з України. По цій одній „інформації" більшовицького достойника видно найкраще, як треба брати всі ті вісти й інформації, що їх поширюють у нас і в широкому світі московські офіціяльні представники та їх агенти.

—o—

Бувший комендант Праги організатором колюмбійської армії.

Англійська преса повідомляє, що колюмбійський уряд покликав ген. Володимира Клепанду, команданта залоги Праги, щоб перебрав організацію колюмбійської армії на европейський зразок.

Як відомо, війна між Парагваєм і Колюмбією ще не покінчилася й обі держави підготовляються до дальших воєнних операцій за спірних провінцій Гран Чако.

(Мюнхен Льондон.)

Жадайте всюди насіння тільки в оригінальнім опакуванні Народньої Торговлі!

Весна йде отже пора призадуматися над тим, де купити здорове і добірне насіння городини та інших пашних ростин.

Одиноким певним джерелом, де можна дістати всякого рода насіння є:

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ,

яка за 50 літ свого існування рік-річно доставляє своїм відборцям найдобірніші і пристосовані до нашого підсоння і грунту роди насіння та дає повну запоруку, що вложений на закупно насіння гріш і виконана праця не підуть на марне, в доказ чого наводимо понижче один із численних похвальних листів, які ми дістали від наших відборців за останній рік:

На доказ того, що Народна Торговля здобула доставляючим насінням довіря не тільки українців, але й покупців інших національностей, наводимо понижче одно з численних похвальних писем, від неукраїнців, а саме письмо одного двора з високою тілоробською культурою Станиславівщини:

(В перекладі з польського). Управа Дбр. Угринів Долішній п. Станиславів. — П. Т. Народна Торговля, Станиславів ул. Собіського 24. Приємно нам ствердити, що ми дуже вдоволені з достарченого в 1933 р. насіння пашних буряків. Це насіння було знамените і під кожним оглядом першої якости. Купую у Вас насіння вже від кількох літ і цього року мої потреби покрию у ВПана. З поважанням Л. Ліндер в. р.

ФІРАНКИ, КОВДРИ, ПОСТІЛЬ

від найвибагливіших до найдешевших

ВИРІБНЯ 853

ВАНК, Марійська Площа ч. 6.

З сумних буднів Волинського Полісся.

Злодійства, нужда й інші „гаразди".

Економічне положення нашого Полісся розпучливе. Вузенькі загони і невродайна пісчана земля є одною з головних причин селянської недолі Полісся. Візьмемо хоч би містечко Чарторийськ, луцького пов. До війни чарторийці як і сусідні села рятувалися тим, що велика кількість сільського населення находила працю пізнає сезонових робіт на Волині по маєтках, які тепер у значній частині розпарцельовані між осадників. Мужчини теж находили роботу поза сплаву дерева, а деякі еміґрували за границю і так підтримували свої родини в краю. Тепер все припинилося, а що далі є все менше запотребування на сезонових робітників, підчас жнив, що давало головним чином можливість істнування багатьом селянським родинам Полісся. Внаслідок тих невідрадних обставин на селах Полісся панує жахлива нужда, а вже сьогодні багатьом заглядає в очі цар-голод... Наслідки того вже проявляються у виді ріжних пошестей, а м. ін. тифу, який у деяких селах прибирає застрашаючий характер епідемії.

Здавалось би, що такий жахливий стан повинен би наказати всім селянам тої бідної області, що треба нарешті братись за розум, слухати розумних порад, що пишуть їх в українських часописах та що радять свої ідейні і свідомі громадяни, що треба братись за організацію у всіх ділянках, а передовсім творити кооперативи господарсько-споживчі й молочарські, організуватись у Гуртки „Сільського Господаря" і передплачувати добрі українські часописи, а м. ін. „Сільський Господар" і „Волинську Неділю", братись за наукою й порадами розумних людей до культурних засобів господарювання. Адже треба йти вперед, а не господарювати тими методами, що господарювали діди й прадіди. Добра українська газета і книжка багато дечому може навчити і не одному допомогти боротись з лихом, нуждою і іншою недолею.

Бо лише організовані й сильні можуть добитись кращої долі!

Не розуміє цієї правди дуже багато наших темних рабів, наслідком своєї темноти, — здеморалізованих людей. І ось замісць жити тверезо і чесно та думати і працювати над поправою розпучливого положення свого і земляків, вони (і то переважно молодь) пічать та останній гріш прокурюють. Не маючи на цю отрую своїх грошей ті здеморалізовані людці обкрадають своїх сусідів, братів, родичів, забираючи з хлівів овечки, телята, а навіть корови. Не має по селах ночі, деб не було кілька того роду крадіжей. Нахабство тих „своїх" злодіїв переходить уже всякі межі, бо нераз просто на очах сільської варти крадуть, а остання боючись помсти (бо ті мародери добре організовані) не реагує належно. Непевність, що останній дорібок господаря, який є одиноким рятунком його, щоби не пропасти з голоду, заплатити податки і т. ін. — завтра не вкрадуть злодії, повисла грізною зморою над поліськими селами. Нещасного поліщука, який і без того ледви дихає вже, добивають свої мародери, люди без пуття і чести... Боротьба з тим лихом (злодійствами) просто неможлива. Самі селяни не можуть дати з ними ради, хоч майже в кожному господарстві вже по черзі вартують. Просто дивне відношення до таких мародерів деяких чинників. Знаємо чимало випадків, що такого злодія врешті-решт суд засудив на 6—8 місяців вязниці (нераз із завішенням виконання кари), він повертає то села і продовжує безкарно далі свою роботу, а над тими, що його скаржили до суду і т. ін. мститься. Не раз трапляється, що зловлять такого типа, арештують, а через тиждень він повертається домів і „свище" собі цинічно, каже, що буде й далі красти і нічого йому не зроблять, що й погрожує, щоби його не зачіпали, коли не хочуть позбутись останньої овечки чи корови. Нахабство цієї голоти не має меж, а бідні поліщуки безсильні щось вдіяти з ними, бо ніхто їх не боронить. І нераз у цих, у більшости спокійних і чесних людей насовується думка: мабуть доведеться над такими мародерами влаштовувати самим своє право, самосуд, бо коли досі ні одного з безлічі таких злодіїв, що тяжко скривдив свого брата по крови і змусив гірко бідувати з дітьми, не храють якслід для прикладу, то хіба іншого виходу нема. Громадяни Волинського Полісся хочуть шанувати право і тому ще цією дорогою апелюють до компетентних чинників адміністраційної і судової влади взяти населення в оборону від пошести злодійств, що розпаношились по селах. Сільське населення само з цим злом бореться, але хоче помочі й оборони влади, м. ін., щоби такі злочини для постраху й перестороги суворо карали.

Конкретно, на нашу думку цілі громади і волосні ради повинні з тими колективними домаганнями виступити перед старостами і до прокуратури. Коли це не осягне наслідків, треба звертатись до вищої влади.

Наприкінці мусимо ще додати, що одною з причин недолі волинського села, а м. ін. і тих злодійств — це брак українських культурно-освітніх організацій внаслідок закоття „Просвіт", відсутність таких організацій є причиною того морального здичіння і розпусти, що панує по наших селах. Стан грізний. До боротьби за поправу того стану повинно станути все свідоме й активне громадянство Волині.

Я. П.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ Боїмів ч. 4.
65/53 29—180

Господарське положення українського народу.

Промова сен. інж. Юліяна Павликовського, виголошена на пленарному засіданні Сенату в дні 1. березня ц. р. підчас дебати над буджетом міністерства рільництва й земельних реформ.

(Продовження).

Уряд не знизив досі також цін монополевих виробів першої потреби, не говорю про тютюн, не говорю про спірт, але не знизив він ані цін соли, ані сірників, ані немонопольної нафти. Крім того уряд, який зобовязався замкнути ножиці, не зважаючи на деякі спроби, не поборює дотепер картелів так, якби це було треба; думаю про ті картелі, які не є лише господарськими змовами в доброму цього слова розумінні, але властиво пособляють хапчивости. Серед таких відносин справа цін рільних плодів і їх відношення до цін промислових та скартелізованих виробів є така яскрава, що сам п. генеральний референт буджету, шановний сенатор Шарський, знаний з загідности в оцінці господарського положення, виразно зазначив, що „уряд мусить присвятити більше дбайливости рільництву". Ціни, беручи за підставу ціни з 1927-28 р., говорять, що рільник дістає за свої плоди в порівнанні до цьогож року лише 40 прц., нескартелізований промисл 85 прц., скартелізований промисл 93 прц. Отже не диво, що з уваги на таку лійсність дохід брутто рільництва в році 1933. поважно спав. Оцінка упадку вагається між 800 і 900 мі-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 11. БЕРЕЗНЯ 1934.

Л. ЛУЦІВ.

Цікава праця

про Шевченкові „Гайдамаки".

(Б. Навроцький: „Гайдамаки Тараса Шевченка". Джерела. Стиль. Композиція. Д. В. У. Київ, 1928. Інститут Тараса Шевченка. 16, ст. 398).

Праця ця не новинка, та здається мені, ніде про неї в нас не згадувалося — тож цікаво буде їй приглянутися, головним чином з уваги на її методу.

Соціялісти і комуністи зачинають „правдиву" науку щойно від Карла Маркса, від його вчення про історичний матеріялізм. Найдослідовніше проводять цю правду в життя більшовики, домагаючися „марксизму" в математиці, фізиці і... астрономії. Нічого дивного, що засада ця всесильно панує і в інших науках. Все і всюди треба виводити з одного первня, з матерії. Оцінюючи ліричний описовий вірш Шевченка, скажім, „За сонцем хмаронька пливе", — треба не зараз, але таки одночасно говорити про політичні, соціяльні і історичні відносини на Україні в 1849 році. Ніхто не може перечити, що вірш той тісно звязаний з тодішньою неволею України („І ждеш його, того світу, мов матері діти"). Дивує нас тільки те, що марксисти-літературознавці дуже часто нехтують т. зв. формальною сторінкою поетичних творів. В теорії то літературний твір для них це щось одне, суцільне, що не можна ділити на форму і зміст, чи там ідею; в практиці ж такі літературознавчі праці — це соціольогічні розвідки з обовязковими цитатами з Маркса, Плеханова і Леніна.

„Монізм" — не „найхарактеристичніша раса европейського думання XIX ст.", кажуть вони. З певністю закоханого твердять ці „моністи", що „всякий дуалізм, а тимпаче плюралізм переживається тепер, як якийсь інтелектуальний гріх, як ознака слабости фільософської думки"[3]). Совітські невольники мусять вірити на слово своїм ученим, що воно так!

Під впливом таких поглядів був і Борис Навроцький в праці про „Гайдамаки". Та треба признати, що дослідник всетаки лишився і літературознавцем, а не перемінився в соціольога. У праці своїй мусить автор підкреслювати, що він не творить єресі проти монізму. „Вимоги сучасного літературознавства полягають не в тому, щоб заборонити всяку формальну аналізу художньої сторони літературного твору, але тільки в тому, щоб ця аналіза не виключала розгляду літературного твору, як ланки в цілому історично-соціяльному процесі".

При праці побачив автор, що важко говорити одним подихом про царицю Катерину і про рими та порівнання в Шевченковій поемі. В „Передмові" Навроцький оправдується з методи своєї праці, мовляв „складність задуму в „Гайдамаках" примусила і його для більшої виразности досліду відокремити аналізу історичної сторони твору від аналізи суто літературної, хоч і цілком зрозуміло, що це тільки тимчасовий (чому „тимчасовий" — таж так таки й видруковано?! Л. Л.), методольогічний поділ, в дійсності-ж, звичайно „Гайдамаки", — як і кожний літературний твір — є щось ціле і неподільне в своїй живій реальній суті".

В повищих словах маємо вже і поділ праці на дві частини. З першій частині трактується поему з історичної сторінки, в другій як літературний твір. І тут характеризує автор жанр історичної поеми (Байрон) та визначає, яке місце займають „Гайдамаки" в розвитку цього жанру. Пізніше встановлює „композиційні" звязки „Гайдамаків" з літературою доби, „стилістичні звязки" та звязки поеми з попередніми задумами Шевченка (мотив: „дум — дітей").

Багато місця присвячує Навроцький т. зв. „літературним впливам" та впливові народньої традиції. Автор є і проти „Parallelenjagd-y" та одночасно знає, що не можна нехтувати тієї проблеми, бо для твору з давніших часів треба встановити місце серед даного літературного жанру. Та тут бачимо слабе місце літературознавства як науки, як наукової дисципліни. Ось авторові підсумки: „Це очевидно, що якаб не була велика творча ініціятива авторова, але, звичайно, він в подібних випадках **мусів** (?), виходячи зі сфери безпосередніх звязків з народньою творчістю, потрапляти в перспективу якоїсь (!) літературної традиції".

Наведеним автором паралелям — часто дуже далеко до схожости. Читач ставиться з недовірям до підсумків, коли в часі доказів чує такі сумнівні правди: „Шевченко **міг** узяти од Бандтке"; „**міг** використати Бандтке". „Вони **не могли** пройти мимо уваги Шевченкової". Або таке речення: „Шевченко **використав якусь** (!) варіятивну групу переказів". (Якої ми тільки догадуємося! Л. Л.).

Кінцеві підсумки цієї обемистої праці:

„Фактичний кістяк „Гайдамаків" — це неорганізована народня версія про Коліївщину, яку Шевченко намагався зциклізувати у формі синтетичної епопеї, використовуючи для цього цілу низку сторонніх ідеольогічних і формальних чинників: історія, польсько-революційна демократична пропаганда, романтична літературна традиція".

У формальній площині, твердить автор, змагалися в Шевченка при творенні цієї поеми, — поетика народньо-пісенної творчости з поетикою романтизму. Закінчимо запитом:

Чи „поетику романтизму" мусимо протиставити „поетиці народньої творчости?"

[3]) Павло Петренко: „Марксівська метода в літературознавстві". Конгресівка. Харків 1928. ст. 5.

ліонами золотих. Не диво, що сьогодні фільмк не має зовсім грошей на господарські складн, бо не має часто грошей навіть на особисті видатки. На обслугу довгів також не находить готівки. Рільне господарство уладає. В сучасній добі рільник є жертвою і своєрідної нашої родинної кризи, яка істнує незалежно від світової кризи, дотепер не знаходить доцільної оборони в уряду. Є вправді ріжниця нпр. між польським та українським рільником, бо хочби навіть і недостаточні були зусилля уряду, то польський рільник знаходить деякі засоби і дороги, які його ратують. Нпр. кольоністи користають з (10-міліонового) конверсійного фонду, велика посілість дістала минулого року около 300 міліонів дарованизни через відписаєня їй маєткової данини, яку перенесено на інші круги. Банковий кредит у державних банках доступний у великій мірі лише для польського рільництва. Український рільник зданий на власну допомогу: цей рільник, який сам відбудував усі воєнні знищення (урядові допомоги висловлюються у сумі 185 зол. на одну загороду, отже не були ніяким допомоговим засобом) лишений власним силам, бореться з нуждою, творить власні суспільно-господарські організації і навіть тоді, коли власними силами береться з кризою, не находить ніякого признання ані підтримки уряду. Зате заборонюють масово творити рільничі кружки „Сільського Господаря", масово розвалюють рільничі кооперативи. А чейже без самодопомоги і взаїмної помочи український рільник не може істнувати! Розпорядку (декрету) на смерть рільника ще досі не видано.

Вже минулого року я мав нагоду представити Високій Палаті пересічний образ суспільного доходу українського села, яке скупчує в собі пересічно около 250 господарств і ок. 1.200 голов населення. В 1927-28 р. дохід брутто в українському селі в Галичині був ок. 500 до 600.000 зол. На північних землях цей дохід був майже на 1/3 нижчий, більший на Волині, нижчий на Поліссі. По покритті доходів брутто шляхом самозосмотрення потреб власного особистого і рільного господарства, збувало українське село рільних плодів у 1927-28 році за рівнопартість ок. 240.000 зол. Вже в 1932 р. при значному упадку цін готівковий доплив в одному ідеальному українському селі замикався квотою 112.000 зол. Тепер у 1933 р. готівковий доплив одного села з 1.200 головами рільного населення замикається квотою около 96.000 зол., що дає 8 зол. готівкового впливу річно на голову населення.

Образ нужди села увидатнюється, коли зробимо аналізу аграрної структури села. На тих 250 господарств пересічного ідеального українського села припадає на карловаті господарства 170 господарств, себто 68 прц. І тих 68 прц. господарств партицирує у сирому рільному доході лише в 1/6 частині. На групу малоземельних господарств від 2—5 га припадає 60 господарств. Це становить 1/4, себто 25 прц. загалу господарств села. Господарства цієї категорії партицирують менш-більше у половині сирого доходу. Решта господарств від 5—20 га в гору, яких начислимо около 20 у цьому селі і які становлять 7 прц. загалу господарств пересічного села, інкасує 2/3 сирого доходу. (Далі буде.)

Найновіша весняна обува і панчохи

Del-Ka

гарні -- дешеві -- тревалі

є вже на складі у великім виборі у всіх наших філіях і заступництвах.

З ПОДОРОЖНІХ ВРАЖІНЬ.

Оаза демократичного устрою. — Празька еміґрантська атмосфера та „але" деяких чинників до наших заходів. — Роблені настрої та упередження. — Хто переважає на еміґрації.

Чехословаччина, країна наскрізь демократичного устрою, стала нині в середущій Европі правдивою оазою демократизму. Довкола неї затісняється чимраз більше обруч нових, не тільки недемократичних, але й просто протидемократичних устроїв у деяких її найближчих сусідів. Ясно, що в таких обставинах її положення незавидне. Чехи це дуже добре розуміють і не зважаючи на те, що мають свій парлямент і свій уряд, вони відновили тепер у звязку з міжнароднім положенням свою стару Національну Раду, яка є висловом консолідаційних змагань і потреб нації. Ця неурядова, а наскрізь громадсько-політична установа має в чехів величезний моральний авторитет. І тому її покликали найвідповідальніші за долю народу чинники, не державні, а громадсько-політичні, до життя.

Одначе не про те хочу писати. Я бажаю кинути жмуток світла на ту атмосферу, яка вкорінилась на празькому грунті серед наших земляків-еміґрантів. Всі еміґрантські групи, як я не стверджував, прагнуть нині дуже довести до консолідації національних сил. Але не зважаючи на те, всі вони взаїмно до себе упереджені до тої міри, що мають деяку трему засісти спільно і негайно при спільному столі для загальної праці. Старі політичні рахунки, що випливали колись із деяких політичних посунень такої чи іншої групи, не затерлися ще по вишішний день.

Політично незріжничкована т. зв. безпартійна група еміґрації побоюється, наприклад, того, що якщо політичні групи „змонополізують" таку важну справу як національний конґрес, то саму ідею конґресу погребають. Вона засніпиться, вікривиться, мовляв, у діялектичних арканах доктринерства. Вони бажалиб з конґресу зробити щось у роді конституанти, чи установчих зборів української нації. Конґрес, на їх думку, мав би покасувати всі центри й осередки політичної праці і навіть політичної думки, а повинен би покликати до життя щось зовсім нового, всеобіймаючого і всесильного з непорушним авторитетом і з декретованим на конґресі правом непомильности. Для деяких із тих безпартійних реальне відношення сил і реальні умовини життя якби не істнували. Деякі з них із некритим болем приймали до відома факт, що ми входили в справі конґресу в контакт із політичними групами.

Одначе це треба думати, що всі політичні групи були вдоволені з того факту, що для нас була цінною опінія кожної групи про конґрес.

Деякі з наших чужопартійних співрозмовців казали: „Як можна говорити про такі важні справи з такими то і такими лідерами. Вони ніщо нічого собою не уявляють. За ними ніхто не стоїть. Вони репрезентують тільки самі себе. Нема сумніву, що конґрес вони будуть використовувати на те, щоби підратувати свій загрожений престіж. Цеж ніякі контрагенти для конґресу!

Інші казали: А як у вас справа з такими то? Невже вони підуть на конґрес? Цеж не може бути в їх інтересі, бо конґрес мусів би проти їх діяльности виступити. Цеж такі то і такі то „...філи". А конґрес буде змушений їхньому „...фільству" протиставитись.

Тут у Празі ходять вісти, — говорив нам один співрозмовець — що ви звязані з українцями якимсь пактом чи договором. Таку вістку поширюють на основі того, що ви були вчора у них на зїзді еміґрантів. Що є на ділі?

— Запросили нас, кажу, на цей еміґрантський зїзд тому, що там мали розглядати справу конґресу. Ми мали там зясувати наше становище до конґресу. Тому ми з запрошення скористали. Зрештою йдемо до всіх українців, що належать до національного табору, які нас до себе просять у ділових справах. Того дня на зїзді справи конґресу не могли обговорювати і тому ми після короткої гостини пішли, умовившись на стрічу з президією зїзду саме на нині пополудні. Ніяких пактів між нами нема і не може бути. Всі українці мають спільні інтереси без пактів. А коли мова про консолідацію загально-українських сил і про конґрес, то українського табору хіба не можна поставити поза скобки української нації.

— Так, так — відповідав співрозмовець — Але з ними треба поводитись обережно, бож вони не ведуть соборницької політики.

— У даний мент, коли думаємо про реальну підготовчу працю до конґресу, не можемо вхопити в ці дуже важні вправді і навіть засадничі, але не рішаючі для конґресу справи. Цими справами займеться підготовча конґресова комісія. На ній будуть, згідно з нашою концепцією, заступлені всі наші політичні чинники і вони щодо тих засадничих справ між собою зговоряться, або розійдуться. Якщо розійдуться, тоді будемо без конґресу.

— А коли ви так справу ставите, то добре.

Були й інші „приємні" розмови на тему того, з ким можна і треба, а з ким зовсім не треба говорити. Робили нам делікатні натяки на те, що такий то і такий то діяч з такого то табору є протинаціональним злочинцем. І що його треба радше політично цілковито зліквідувати ніж з ним говорити та підносити його до рівня лідера, чи провідника, чи керманича тієї чи іншої групи.

Але для доповнення і заокруглення понятя про ту атмосферу, яка творилася біля нашого побуту серед нашої зріжничкованої еміґрації в Празі не можу промовчати ще двох моментів.

Один гурток еміґрантів ширив про наш побут відразу злосливі вісти серед еміґрації. Наш побут на сходинах „Єдности" вияснив так: У каварні „Метро" влаштували — мовляв — пп. Мудрий і Макарушка віче галицької еміґрації, на якому зводили свої рахунки з одним відломом еміґрації та її відповідником у краю.

Доки ми говорили з есерами, есеками і з безпартійними все було в порядку. Колиж ми ввійшли у контакт з українцями, полетіла по Празі з того самого джерела крилата і кострубата вістка про те, що ми заключили з українцями пакт, що ми зрадили народні інтереси і піддались під команду українського центру і т. п. теревені та злобні сплетні.

Все те, очевидно, не настроювало нас найкраще, але воно не могло і не сміло мати ніякого відємного впливу на нашу працю. Ми її продовжували її в тій вірі, що робимо добре діло і служимо добрій справі, коли шукаємо шляхів до консолідації національних сил у якнайширших розмірах.

Треба знати, що були серед еміґрації й такі одиниці, які взагалі ставились негативно до нашої акції. Для тих одиничних противників наших заходів найкраще було і буде мабуть усе, щоби наші національні сили як у краю так і на еміґрації були якнайбільше розпорошені, щоби наш національний організм був якнайбільше ослаблений спорами та міжусобицями. Для них, видно, не істнують ніякі загальні національні справи, які вимагають скупчення усіх сил. Вони не в силі піднятись ніколи понад рівень свого інтересу чи особистої ураги навіть при оцінці загального положення свого народу. Ні загальнонародне лихоліття ні навіть петля на шиї нації, що чимраз більше затискається, не в силі отрясти їх зі свого егоцентризму та сакраментального „але" до всякої ініціятиви і праці, що виходить не від них. Та вони на щастя, ходять у розтіч, самопас і тому вони у збірному житті народу ніякої ролі не грають.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки

З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА

вул. Галицька ч. 18.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — **Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО.** — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число число 27110. — Адреса Редакції в Адміністрації:

Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

ВСІ БІЛЕТИ ВИПРОДАНІ це напис, який висить на касах Міських Театрів, що грають **„РОДИНУ“ і „ТОВАРІЩА“**

Була й одна зорганізована група на еміграції, яка критично ставилась до наших заходів. Але робила вона не з засадничих, програмових і тактичних причин. І хоч вона сама не бажає брати участи в конгресовій підготовці і в конгресі, то всеж не ставиться негативно до самої ідеї нами подуманого конгресу і не відмовляє доцільности цим заходам, які ми робимо.

З іншого боку стрічали ми між нашою еміграцією фанатиків праці, стрічали людей метких, енергійних, повних віри у свої власні і тим більше у збірні сили нації, але мали нагоду бачити та говорити і з такими одиницями, які вспіли вже розчаруватись у всьому українському. Їх зломила українська вдача. Вони стратили віру в якийнебудь конструктивізм українців. Їх перетомили внутрішні українські спори та міжособиці. І вони в наслідку такого розчарування зізолювались від українського життя. Потонули в чеському морю. Таких дуже і дуже мало. Але такі робили на мене найприкріше враження.

Бачили ми й ентузіястів нашого світлого майбутнього, бачили невільників великанського оптимізму, рожевих комбінацій і рахунків на скоре, навіть дуже скоре і якнайкраще поладнання не тільки всіх наших злободневних болячок, але й усіх наших максимальних побажань. Та це були екстреми.

Найбільше стрічали ми серед еміграції людей зрілих і зрівноважених, людей, що дуже багато навчились, ще більше пережили й передумали і навчились цінити свою і нашу збірну спроможність не розмірами намірів, а дійсними розмірами сил.

Вас. Мудрий.

Пані купують найгарніші **плащі, костюми, сукні, блюзки** і пр. у відомій фірмі: **Яків Посамент** **Львів, ул. Академічна 2.** 1221 1—3 **(Готель Жоржа).**

До признання нового епископа на Волині.

(Жмут інформацій.)

Програма максімум „Української Ниви“ і послів ВВ зреалізована: Волинь має епископа-ординарія „українця“ з місцем осідку в Кремянці. Синод на останньому засіданні „вибрав“ нарешті на волинську катедру архиепископа гродненського Олексія (Громадського) після довгої боротьби за цю катедру самого митрополита Діонизія, „вибрав“ під яким натиском урядових кол. Разом з архиепископом Олексієм обійме посаду секретаря Волинської Духовної Консисторії товариш арх. Олексія з київської Духовної Академії, „відомий“ п. Власовський, що останніми часами був дорадником у церковних справах волинського воєвідства і секретарем у Товаристві Петра Могилу.

Чи буде цим задоволене українське громадянство? Як відомо, українське громадянство висовує три постулати для оздоровлення церковних відносин, якими є: 1) введення соборного устрою, тісно звязаного зі засадою виборности, 2) національзація Церкви і 3) унезалежнення її від урядових чинників.

Коли оцінювати нову подію в церковному житті Волині під кутом тих засад, то треба сказати, що спосіб „вибору“ архиеп. Олексія дуже далеко відбігає від того, як його уявляє собі українське громадянство згідно з практикою і старої грецької і старої української Церкви. Можна припускати, що і взагалі засада соборности не дуже буде перестерігатись у внутрішньому житті Волинської Епархії, бо щось не було досі чути за соборні переконання і симпатії, архиеп. Олексія, а майбутній секретар Консисторії, хоч і редагував до останнього часу „За Соборність“, але відома є стійність поглядів п. Власовського...

Щодо національзації Церкви, то багацько сподіватись не приходиться, бо новий владика, є з походження холмщаком, одначе, як зачувати, колись у київській Академії належав до гуртка російських чорносотенців, а нині, кажуть, чомусь почав виводити свій рід від... литовців. Чи це не стоїть у звязку припадково з новими тенденціями на горі — вивищувати особи польського походження. Ото був такий випадок саме в дотеперішній епархії архиеп. Олексія. Одного священика кілька літ тому хотіли виселити за границі Польщі, як непромадянина, а недавно, коли довідалися, що цей священик походить з польської родини, він дістав золотий хрест заслуги... Нині фаворизують у високих сферах архиеп. Пантелеймона, поляка родом. Цей Пантелеймон у свій час був замкнений до Дерманського монастиря за те, що не хотів признати польської автокефалії. Запроторили його саме нинішні члени Синоду: митроп. Діонизій, архиеп. Олександер та архиеп. Олексій. Тому не диво, що наразі ці владики спротивилися призначенню арх. Пантелеймона до Гродненської Епархії, яку звільнив арх. Олексій. Але що буде в майбутньому, трудно сказати, бо нині архиеп. Пантелеймон у Кракові „учиться на митрополита“, як кажуть у варшавських церковних колах.

При тих найновіших течіях не дуже рожево заповідається справа національзації Православної Церкви, особливо, коли пригадати собі вимоги, щоби внутрішньою урядовою мовою тої Церкви була польська мова, та щоби Закон Божий по школах викладали по польськи.

Нарешті щодо третьої засади — унезалежнення Церкви від урядових чинників, то найкраща частина духовенства значно занепокоєна отсими моментами:

Новий владика приходить на Волинь, як ставленик уряду. З другого боку відомо, що архиеп. Олексій поруч з архиеп. Олександром найскорше згодився у своїй Епархії на редукцію парохій, згідно з волею уряду. Тим він відрізнявся від митроп. Діонизія, що — мимо всього — на редукцію парохій не згодився.

Щож до особи нового секретаря консисторії, п. Власовського, то говорити про узалежнення Церкви у звязку з тією заміною трохи ніяково.

Здається, і надалі можна буде побачити більше прав, священиків у Луцьку в передпокоях воєвідства, ніж у Кремянці за авдієнції в епархіяльного владики, особливо, коли далі буде панувати дотеперішня система при виплаті дотацій духовенству. Ці дотації урядові чинники довільно то виплачують, то не виплачують священикам. А хоч які нужденно-мізерні ті дотації, бо 20 золотих місячно, одначе духовенство і за ними побивається. Треба додати, що систему довільного виплачування дотацій духовенству урядові чинники почали стосувати за радою українських послів ВВ і діячів зпід стягу „Української Ниви“. Нема отже надії, щоби змінилась ця система. Скорше можна побоюватися, що священики на більшу свою компромітацію, почнуть відтепер ривалізувати між собою в закладанні гайдуцьких „рідних хат“ по селах Волині.

Оце кілька уваг у звязку з приходом нового владики на Волинь.

Для повноти образу треба ще додати, що нинішній волинський вікарний еп. Симон іде на заслання до Дерманського монастиря з титулом острізького епископа. Цей епископ був відомий як українофоб, але, з другого боку, як найбільш ревний оборонець інтересів Прав. Церкви. Він же був ректором Волинської Духовної Семинарії. Можна думати, що його переміщення було „узгіднене“ з урядом ще перед засіданням св. Синоду.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/48 **ГАЛИЦЬКА 8.**

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 11. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 28

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

У власній обороні.

В дійсности не потребую посвячувати в цьому місці окремого уступу моїй особі, бо цілі ті спомини мають крім історичної-джерельної цілі ще й ту, щоби вияснити точно мою діяльність і мій вплив на події у стрілецтві. Одначе та справа є чи не найважніша, бо від неї починаються напади на мене. Факт приказу обмежити число добровольців викликав той погляд, що „я не був на свому місці та що покладані на мене надії не здійснились“. На жаль, джерельних даних я не маю, щоби боронитися проти ріжного роду закидів. Вони й не виходили ніде у драстичній формі, вони мали більш характер підпольної, скритої роботи в роді фальшивих доносів у листах, у приватних розмовах, то-що. А коли навіть появилося щонебудь друком, то було в досить тактовній формі та лише „між рядками“ можна було вичитати укритий напад. Одначе це не перешкоджає зовсім, що після війни дехто все те, що у стрілецтві не повелося, припише мені. Тому мушу проти того себе забезпечити.

Тут не можу поминути мовчки одної брошури п. Назарука, в якій він, не зважаючи на те, що сам не був свідком описуваних подій, не тільки представляє все на основі подаваних йому з другої руки інформацій, але навіть посувається так далеко, що цитує мої слова, які я нібито сказав при нагоді розпущення добровольців у Стрию. Від публіциста тої міри, що п. Назарук, можна, здається, вимагати, щоби бодай був карткою звернувся із запитом до мене, чи подана йому інформація вірна. В такім випадку не брав би я йому за зле, колиб був не йняв мені віри і помістив так друком, значить, не вважаючи на моє заперечення, він всеж таки вірить тільки свому інформаторові. Що п. Назарук поробив під цим оглядом численні промахи, що не старався провірити подаваних йому інформацій, про це він сам найліпше знає. А щоби дати йому доповнення і під оглядом інформацій дотично моєї особи, посвятив я цих кілька рядків.

Головним закидом проти мене має бути те, що я нібито мав дати свою згоду на обмеження числа добровольців. Як уже і з вище представленого стану річи виходить, так і тепер заявляю ясно й отверто, що мене ані ніхто з цій справі не запитував, ані зі мною не радив, ані моєї згоди не мав, лише прийшов приказ у тій формі, що мусів бути виконаний. Навпаки, я робив заходи, щоби задержати бодай тих усіх добровольців, які походили з околиць, занятих російськими військами, і на це дістав відповідь, що число стрільців підвесено на 2500 осіб; тих 500 мали становити саме ті, що походили з окупованих москалями областей Східної Галичини, по увільненні яких мали їх розпустити до хати.

Само розпущення добровольців було, хто зна, чи не найтяжчою хвилиною для мене. Я сьогодні, в четвертім році війни, здобувся вже на стільки спокою, що можу те все описувати холодно і з річевістю історика; а всеж таки час до часу пробиваються із моїх слів et ira et studium. І дійсно аж треба було такого часу, щоби взятися за описування всіх тих подій, які звязані зі стрілецтвом і з моєю особою. Впродовж того часу збирався я вже двічі писати, але в обох випадках моє писання було того роду, що не відповідало характерові споминів. Уперше було це таки в році 1914. Але просто страх брав мене продовжати спомини. Я в них переживав ще раз щойно перебуті хвилини. І жаль і накипілий біль переходили межі дозволеного. Вдруге було це в р. 1916, коли нагінка на мою особу наших таки людей була найсильніша. Але я надто різко реаґував у споминах проти тої нагінки і переходив межі обєктивности. А й тепер як ще згадаю про часи з перших днів вересня 1914 р., то страх бере мене і я нераз дивуюся, що я ще поміж живими і просто подивляю себе і свої нерви, що я так спокійно думаю про ті минулі події.

(Далі буде.)

—o—

Українці в Румунії.

Посол д-р Залозецький про українські справи в Румунії.

На засіданні камери депутованих в Букарешті відчитав посол *д-р Володимир Залозецький* обширну заяву про положення українців у Румунії та їх домагання. Це сталося підчас обмірковування престольної промови, підчас котрої ведуться в румунськім парляменті програмові суперечки.

Українці, заявив д-р В. Залозецький, розуміють і відчувають те, що Румунія оборонила їх від більшовицької небезпеки. Одначе уряд має також обовязок взяти під увагу й українські домагання в Румунії в справі їх оправданих вимог для збереження культурного й національного власного життя.

Українці в Румунії є льояльні громадяни Румунії і бажають піддержувати свій новий рідний край. По цій заяві слідувала довжезна черга культурних домагань українців у Румунії.

Міністр *Нікор* зараз відповів на заяву посла д-ра Залозецького. Він говорив насамперед про меншинне питання взагалі, а потім і про українські домагання зокрема.

Нового не можна було вичути з відповіди міністра для меншинних справ нічого, як тільки те, що ми вже давно чували.

Іде одно міністерство на другим, а справа національних меншин у Румунії стоїть усе ще на тім самім місці. Не помогали й жалоби до Союзу Націй. Навпаки, українцям брали ще за зле. Свої обовязки сповняють українці докладнісінько, як і кожний громадянин Румунії. В парляменті повторяють українці рік-у-рік усе ті самі культурні свої домагання. Та толку з того мало. Кожний уряд повторяє все те саме, що ми рівноправні, ба — ще й тішимося привілеями. А румунська столична преса завіть повна страхіть про українську небезпеку в північній Буковині. З того виходить, що ми мусимо берегти своє істнування власними силами.

(„За Часом".)

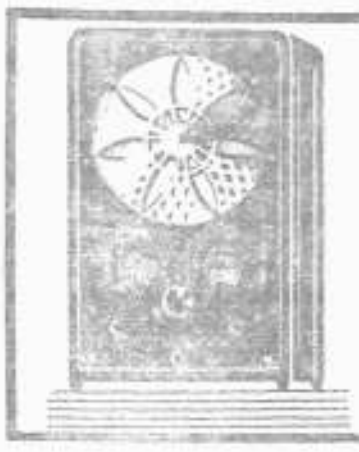

НОВИЙ УДОСКОНАЛЕНИЙ БАТЕРІЙНИЙ РАДІО-ПРИЙМАЧ

„ЧВІРКА Б" PHILIPSA

ІЗ ГОЛОСНИКОМ УСЕРЕДИНІ

ЦІНА ЗОЛ. 235.

Анґлія страшить і боїться.

ЛЬОНДОН, 9. 3. ПАТ. Підчас вчорашньої дискусії над буджетом летунства повів Черчіль загальну атаку проти сучасного німецького уряду, закидаючи йому підготовку до повітряної війни. Місія Ілена не повелася, говорив Черчіль, і тому наш уряд повинен запевнити безпечеництво Вел. Британії. Промовець заявився рішучо за обільшенням і розбудовою трактатів, що гарантували би безпеку та обмеженням англійського летунства, остерігаючи уряд, щоби не покладався виключно на поміч французького летунства при обороні берегів Вел. Британії. Промовець з захом дожидає дня, коли в руках сучасної Німеччини найдуться засоби, що зможуть загрозити Анґлії. Той день недалекий. Промовець бажав заст. премієра Болдуїна успішно розвязати справу оборони Вел. Британії.

У відповіді Болдуїн заперечив, мов би місія мін. Ілена в европейських столицях не повелася. Хоча важко зрозуміти, чому німецький уряд змагається так завзято збільшити свою повітряну силу, то промовець не має сумніву, що в Берліні боятся так щиро летунської атаки, як в Анґлії. Якщоб сьогоднішні змагання до летунської конвенції не повелися, анґлійський уряд візьме в тому напрямі знову ініціятиву у свої руки і примушатиме до такої конвенції хочби тільки з державами зах. Европи. Промову Болдуїна приймили з ентузіязмом, а зокрема її уступ про задуману летунську конвенцію з державами зах. Европи широко комментували. В кулюарах палати догадуються, що за тією ентуціязмом скривається алянція наших прополонців в напрямі обмеження площини розбройних переговорів.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Заступник мін. летунства сір Филип Сейсул, загрозив, обосновуючи в палаті громад преліміпер буджету летунства, що якщо держави, які мають більше від Анґлії летунство, не обмежать своїх летунських армій, анґлійський уряд мусітиме перевести в дію невиконану досі летунську програму з 1933 р. Серед загальних оплесків заявив заст. міністра, що якщо інші держави не зредукують своїх летунських військ, Анґлія почне узброювати повітря на широку скалю, щоб зрівнятись під оглядом летунства з найсильнішими державами, бо в останніх 15 літах вона вела в царині летунства помірковану політику.

Ресторан **Нова Гиґієна**

ЛЬВІВ, ул. 3-го МАЯ ч. 10.

видає смачні **обіди з 3 страв** мясні і ярські в абонаменті **зол. 1·25. Вечері** з двох страв **зол. 0·80.**

Страви по 50 сот.

Великий вибір мясних і ярських страв. 1230

Закарпаття.

ПРИЇЗД МІН. Д-РА БЕНЕША ВІДЛОЖЕНИЙ.

Недавно писали деякі часописи, що до Ужгороду приїде мін. Бенеш. Староста Ужгороду, представник військових урядів, леґіонарі вже нараджувалися, як його витати, вже й ухвалено порядок приняття, — як знову прийшла вістка, що приїзд міністра відложено, бо він виїздить за границю. Думають, що міністр Бенеш приїде на Підкарпаття аж у квітні.

500-Е ЧИСЛО „КАРПАТОРУССКОГО ГОЛОСУ".

Вийшло пятьсоте число „Карпаторусского Голосу". Для редакції це таке незвичайне свято, що аж — рішила його відсвяткувати виданням незвичайно великого числа. В тому числі самі фотографії великих людей, тих великих людей зібрано до 70... Це співробітники. Найважнішого співробітника, бувшого консуля одної сусідньої держави чомусь помінено. У вступній статті говорить д-р Фенцик: Кто нас поддерживает в нашей боротьбѣ? Нѣтъ это ясно для каждаго. — Це справді ясно, бож добре знають люди, скільки передплатників платить за нього передплату.

Це знають люди і всякі запевнення, що цей орган стоїть на грошах передплатників, викликують тільки веселий сміх. Того сміху не всилі вбити ні претенсіональні фотографії редакторів та їх сестер, ні жадна самохвальба. Люди знають — і це найважніше.

(„Українське Слово").

„ПЛАСТУН".

„Пластун" — часопис пластової молоді, рік видання XII., число 1. — вийшов 1. III. 1934. під редакцією А. Ворона в Сеалюші, вул. Розсипаля ч. 34. Давніше виходив „Пластун" в Ужгороді при державній підтримці; колиж держава стримала допомогу, він упав. Тепер скинулися пластуни і власними силами стали видавати свій орган. Зміст першого числа дуже цікавий. Річна передплата 5 ч. к., одно число 50 сотиків.

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла".

Степан Нич вдруге перед судом.

Дня 9. березня ц. р. почалася перед лавою суддів присяжних у Львові, якій проводить трибунал у складі суддів Мединського як предсіди. та Шуліславського і Льожера як вотантів, нова розправа проти студ. техніки Степана Нича, обвинуваченого в замаху на комісаря поліції Цесельчука дня 28. квітня м. р. За цей злочин відповідав уже Нич в осени мин. року перед судом присяжних, що присудив йому 3 роки вязниці за приналежність до ОУН та 6 літ за замах з доручення цьогож ОУН на ком. Цесельчука, скомульованих разом у 8 літ карц.

Нич відкликався від присуду до Найв. Суду. Той затвердив присуд за приналежність до ОУН і закваліфікував тільки присуд за замах — у висліді чого почалася нова розправа.

Обвинувачує прок. Прахтель - Моравинський, боронить Нича з уряду д-р Давидяк.

Нич зізнає сидячи. Рана в голову спричинила у нього частинний параліж ніг і по салі ворушиться він дуже важко. Сам — бльондин з синіми очима й румянцями на щоках, тримається добре, зізнає голосно й рішуче.

На салі мати і брат підсудного та багато людей.

*

Розправа почалася відчитанням акту обвинувачення, що закидає Ничові виконання замаху на комісаря поліції Цесельчука з доручення ОУН. Для цього він умисне взяв на себе ролю конфідента, вимачив його за Яніську рогачку, де хотів його застрілити. В останній хвилині револьвер Нича затявся, а ком. Цесельчук стрілив до нього у власній обороні і зранив важко в голову.

Після цього Нич зізнає:

Уродився 11. травня 1911 в Полюхові Вел. пов. Перемишлянм, тепер студ. техніки в Данцігу. До вини не почувається, почувається винуватим до намагання вбивства асп. Цесельчука. Батьки виїхали, як він мав 6 міс. до Америки, у Львові скінчив ґімназію. По 7-ій клясі йшов з товаришем до Німеччини, а підчас нічлігу в Чижикові б. Львова був арештований під замітом задуманого підпалу фільварку. Тоді просидів 2 місяці. Кілька днів пізніше арештували його у Вишнях, а що тоді поставився до пост., обвинувачили його за „гвалт публічний", з якого винишський суд однак підс. звільнив. Згодом підс., якому не дозволили дальше ходити до школи, здав матуру як екстерніст і виїхав восени 1932 р. до Данцігу. Тут відбув осінній і зимовий тріместр. Колиж в березні підс. вибирався до Львова, прийшла до нього пачка з Берліна, в якій було 12 книжок „На вічну ганьбу Польщі" й 8 брошур „Реальна визвольна політика" і карточка, що якщо він українець, то завезе ці книжки до Винник. По дорозі, як зауважив, слідкував за ним якийсь агент, а у Львові підс. арештували на двірці й перевезли до сл. поліції. Тут в 12 вночі 22. березня збудив його зі сну якийсь цивільний, що представився ком. Юревичем, завів до окремої кімнати і сказав, що якщо він хоче вийти на волю, то це залежне тільки від нього. Потім спитав Юревич підс., чи може постачати йому нелеґальні видавництва ОУН. Це для підсудного було такою образою, що він хотів вдарити цього комісаря в лице, потім хотів вхопити шаблю, що лежала поруч і рубнути його — але роздумався і сказав, що постачатиме. За те його випущено на волю, але підс. щойно тоді зрозумів, який злочин взяв на себе. Під вражінням тої свідомости, що зазнала його як змора, хотів ще 26. березня 1933 р. вбити ком. Юревича, але не мав чим, хоч під претекстом вілібрати пашпорт був тоді в його бюрі. Ком. Юревич хотів йому дати гроші на „Розбудову Нації", але підс. не взяв. Це його ще більше обурило і хотів навіть вбити шибу, щоб роздобути револьвер, але пригадав собі, що стріляти не вміє.

ЗАМАХ В ОБОРОНІ ЧЕСТИ.

Відсвяткувавши Великдень, виїхав підс. 26. квітня м. р. до Данцігу. Ввесь час понервований образою і пропозицією співпраці з поліцією, купив там револьвер і 22 кулі за 76 гульденів і випробував у парку. Дня 27. квітня був уже у Львові, сховав книжки на Замку і пішов до бюра комісаря, але там нікого вже не застав. Супроти цього був ще в кіні „Атлянтик", а решту ночі пробув на замку, де остаточно вирішив, що з нечестю жити не буде: вбє комісаря, або вбє себе. Рано був на поліції знову, відождав трохи а тоді вручив комісареві одну „Сурму" й одну „Розб. Нації", пропонуючи прийти на Яніську рогачку, де має щось йому сказати. Комісар погодився. Тоді підс. пішов знову на Замок й остаточно вирішив, що як „український студент добуде навіть від комісаря належну сатисфакцію". В 6-ій вечором прийшов на Яніську рогачку, де побачив ком. і пішов убік стежиною так, що ком. йшов поза ним. Врешті стримався на якійсь поляні. Комісар перейшов коло нього так, що був на переді, кинувши в його бік: „А-ве мне пан уменчил!" Коли був яких 8 кроків перед підс., обернувся, а підс. підняв револьвер стояв, сам не знаючи чого. Ком. крикнув: „Що то?" і вихопив револьвер. Підс. зміркував, що треба стріляти, підняв, ненатуючи револьвер в гору і в тому моменті ззаду впав

На весну

ЛИСИ, КРАВАТКИ, ТХОРІ,

з власних і принесених матеріялів, перерібки, виконує солідно й дешево

Юліян Глушевський

РОБІТНЯ ФУТЕР

пл. КАПІТУЛЬНА 3. І. п.

(давніше Коперника 16.)

Приймає футра до переховання літом, спеціяльне холодне приміщення, особистий надзір. Журнали на 1935 рік. 1022 1—2

Товари блаватні

ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ

Ф. Ожеховський

Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.

Львів, Ринок ч. 39.

7153 10—180 Телефон 25-55.

фтріл. Вдарений в голову, підс. впав, чув ще що ком. крикнув до когось „Прендко сховайсен в ляс", що надбігли якісь люди, до яких ком. кричав „стань, не рушаньсен" і втратив память. Коли прийшов від холодної води до себе, ком. спитав його: „Кто вана пшислал?", а потім перевезли його до лічниці, де відбув операцію і де він пролежав 7 днів. Щойно у Бриґідках підс. довідався, що Юревич — це ком. Цесельчук.

Предс.: Вас хто намовив до замаху, чи ви самі вирішили його?

Підс.: Ніхто мене не намовляв.

Прок.: Вас назвав був поліцай у Винниках „хамом", ви представляєте цілий замах як говорову справу — чи ви тоді реаґували на це?

Підс.: Я знав, що не дістану сатисфакції, бо я тої думки, що українця поліцай образити не може.

Прок.: При якій вулиці ви купили у Данціґу револьвер?

Підс.: Не можу цього зрадити.

Прок.: Знаємо. В якійсь часописній будці. Відки ви знали про цю будку?

Підс.: Від товаришів німців.

Прок.: Чи вручити „Сурму" комісареві, що переслідує українців — це зрада України?

Підс.: Так це зрада.

Прок.: Чомуж ви цю зраду зробили?

Підс.: Я заніс цю „Сурму" комісареві, щоби вона залишилася його наслідникам, якщо я його вбю, а йому, якщо згину сам, пересторогою — що українського студента провокувати не вільно.

Прок.: Ви хотіли, кажете, вбити себе: навіщо вам тоді було мани?

Підс.: На випадок, якби я не найшов сил вбити себе, я хотів тікати.

Прок.: Чи конфідент є на вашу думку поганий? Провокатор ще гірший?

Підс.: Так, провокатор ще гірший.

Прок.: А чейже він робить свою службу.

Підс.: Це нічого. Є служба моральна і неморальна.

Прок.: А знаєте, що ОУН має свій вивід?

Підс.: Це інша справа. Про це зрештою не знаю. Але інша є служба шпигуна на війні, інша конфідента в часі мира.

Обор.: Ви казали, що булиб стріляли, поки ком. Цесельчук був би стояв. А як був би впав, ви булиб його добивали?

Підс.: Ні.

Обор.: Чи вам казали підчас операції, що ви дістали кулю з заду?

Підс.: Не говорили. Показували мені тільки кулю, яку витягнули з голови, зовсім розбиту.

ЩО КАЖЕ КОМ. ЦЕСЕЛЬЧУК?

Після 20 хв. перерви зізнавав **ком. Цесельчук**, на якого Нич робив замах. Нич вимагав, щоби цього головного свідка проти нього заприсягнули.

Зізнає: Нича знав з давніших донесень. Дня 28. квітня м. р. побачив його у себе в бюрі. Нич подав йому незаломаний прим. „Сурми", доказ, що його витягнули з більшого транспорту, таку саму „Розбудову Нації" і запропонував св. побачення, на якому мав щось сказати. Переглянувши ріжні місця, погодилися на зустріч за Янівською рогачкою. Св. втішився літературою, бо такої свіжої ще не мав, взяв двох аґентів на охотника і пішов на зустріч. Вже по дорозі завважив св., що проти нього йде якийсь тип з жінкою, який пішов вагло за цвинтарну браму, а через хвилину вийшов звідти Нич. Далі св. описує усе згідно з Ничом, впевняє тільки, що рішучо стріляв він до Нича, а не аґенти.

Обв. Нич каже на те, що це все фантазії. Стріляв аґент і байкою є, мовби ком. Цесельчук не намовляв його до конфідентської служби.

Обор.: Чи ви не пригадуєте такого менту у шпиталі, коли Нич дня 2. травня, побачивши вас, крикнув: „Той мене намовляв до зради народу!"

Св.: Не пригадую.

Обор.: Ви представили справу так, що атентат Нича був гуртовим ділом і той тип, що йшов проти вас на Янівській і якісьтам у корчах на місці зустрічі були його спільники. А чи в звязку з тим арештували ще кого?

Предс.: Ухиляю то питане!

Обор. відкликується до трибуналу, але той затверджує децизію предсідника.

Обор.: А чи ви знаєте, що тодіж був плянований замах на ком. Петрі?

Предс.: Ухиляю то питане

Обор. знову відкликується до трибуналу, але той знову затверджує ухилення предсідника.

Обор.: А чи ви діставали якісь погрози поштою?

Св.: Так. Навіть з Данціґу.

Далі зізнавали агенти **Орловський і Сакра**, що були з ком. Цесельчуком на місці його зустрічі з Ничом, але вони не внесли у розправу нічого нового.

Американський журналіст про голод на Україні.

В льондонському тижневику „Ансерс" („Відповіді") з 3. березня появилася друга з черги стаття американського журналіста Ґвайтінґа Вілямса. Подаємо уривки з неї.

„Збіжа гине на полях. Не зібрано з поля збіжа? В це просто не хочеться вірити! І то в краю, де міліони людей гинуть з голоду, бо нема хліба. Але я це бачив на власні очі, на плодючих степах Совітської України. Цілі лани незібраного збіжа чорніли і гнили там, де дозріло і де його зжато.

„Траплялися околиці, якими було можна їхати цілий день все поміж поля з почорнілим збіжам. Тільки рідко попадали наче малі острови шматки поля, де збіжа зібрано.

— „Це тому, що багато селян вигинуло з голоду, або їх виселили минулої весни, — поясняли мені часто, коли розпитував про це невиснене марнування збіжа."

Автор оповідає далі, як совітська влада висилала на села недосвідчених міських робітників та урядовців, щоби працювали на полі. Незвиклі до важкої фізичної праці, зголодовані та зле кормлені, вони мерли десятками. Все зібране збіжа до останньої пригорщі мусіли звозити до державних складів, збіжа, нераз віддалених кількадесять миль від місця збору. Крім того бракувало коней, бо люди їх поїли. Спровадили з міста мотори; показалося, що велика частина з них не відповідала завданню і збіжа залишалося на полі та гнило.

„Можливо, що урожай був всетаки добрий і поруч змарнованого на полях збіжа може всетаки більше звезено зерна до шпихлірів, як попереднього року. Але навіть ті, що висказували таку можливість, сумнівалися, чи це означатиме дійсне поправлення цьогорічного запотребування в хліб.

„До цього є причина, яка нагадує злий жарт. Друга пятилітка малаб перемінити Росію в молоком і медом текучу країну. Але до цього треба нової машинерії та фабричних виробів, а їх треба купити з закордону. Щоб купити машини, хочби й на кредит, треба вдержати експорт із краю..."

Тому — каже автор — не можна надіятися, щоб держава занялася голодуючим населенням, „машини важніші, ніж люди", сказали йому, коли запитав, чому не рятують голодуючих.

Стаття закінчується словами:

„Колективні господарства — це повна невдача. Кулаки не були зовсім богатіями, вони були тільки найкращими господарями по селах і, зрозуміло, найбільш працьовитими. Коли їм відібрали землю, чи вигнали на заслання, висота рільництва, яка й так ніколи не була знаменита, впала до решти. Колективні господарства не могли нічого вдіяти, щоби знову піднести його рівень.

„У моїх статтях сказав я, що бачив і чув на Радянщині. Подав я вам ті пояснення, які подавали й мені. Чого я не годен пояснити, це те, — мені здається, що й весь цивілізований світ цього не зможе пояснити, — чому не роблять ніяких заходів, щоби врятувати від голодової смерти міліони людей? Чому радянська влада не допускає, щоби світ знав про ту страшну нужду населення? Як певен цього, що світ прийшов би з помічю."

(Укбюро. Льондон.)

На слідах Ставіського і Пренса.

ПАРИЖ, 8. 3. ПАТ. Комісар Пелнієр переслухав б. дир. театру „Емпір", Шмідта, що боронився проти закиду участи в обманствах Ставіського. Безпосередньо опісля допитував Шмідта ком. Мартіні, що спеціяльно веде справу вбивства Пренса, але подробиці цього допиту тримають у тайні.

У звязку з тим, що недалеко місця злочину під Діжон найшли ніж, поліція перевела нічну трусів в околиці Монтпарнасу і Монтмартру. Крім цього „Інтрансіжан" повідомляє, що в околиці Ґренобль найшли на дорозі розбитий самохід, з якого вчас вискочили 4 типи, що втекли швидко в бік двірця. В самоході найшла поліція 2 револьвери. Устійнено, що цей піс вкрадено одному купцеві в Діжон. Поліційна влада сподіється знаки несподіванок.

Мін. Діраф вислав до слідчої комісії домагання негайно його переслухати. Пос. Прус оголосив знову лист, в якому домагається, щоби слідча комісія переслухала його у справі зловжитих чеків на 2 міл. 400 тис. фр., які він мав дістати від Ставіського. Виконкомітет радикальної партії виключив зі своїх лав послів Бонора і Ґара.

„Ліберте" впевняє, що підчас ревізії в обв. Жібо-Рібо найшли м. ін. світлину трьох осіб, що на знак привязи тримаються під руки: це Ставіський, відомий в Німеччині обманець Ґарфункель і Казаке, до сьогодні член одного трибуналу.

ПАРИЖ. ПАТ. У звязку з обвинувачевням перед слідчою комісією б. префекта поліції Шіппа проти міністра Фро, мовляв, він орґанізував державний замах з рамени ліяних партій, адвокат Лєґран написав до предс. комісії лист, вимагаючи поставити його перед державний трибунал. Як відомо, Фро заперечив закидам Шіппа. Сьогодні зізнає Фро перед комісією, а завтра сконфронтують його з Шіппом.

Як арештували Ставіського?

ПАРИЖ, 9. 3. ПАТ. Парл. слідча комісія, що досліджує справу Ставіського, переслухала б. дир. безпечества Тома, який заявив, що вперше зустрівся з прізвищем Ставіського у пресовій нотатці з вересня м. р. Й негайно заказав поліційне слідство та дискретний нагляд над вмішаним в аферу послом Ґара. З черги свідок оповідав про подробиці арештування Ставіського у віллі Шамоні. Уряд безпечества доручив своїм службовикам, які мали перевести арештування обманця, щоби були обережні. Як зізнав Том, комісар Шарпантіє, що керував арештуванням, ще поки ввійшов до кімнати Ставіського, пастував у двері й опісля почув „Прошу ввійти". Комісар доручив тоді комісарам, що були з ним, відчинити їх. В тому ж менті гукнув пістолі. Самоубийство Ставіського викликало в урядників безпечества велику полоху, бо, як догадувалися, підозріватимуть у всьому владу. Свідок впевняє, що пос. Ґара не інтересовав у нього ніколи в тій справі, а теж не діставав ніколи звітів про шпигунську аферу, в яку мав бути вмішаний Ставіський. Уряд безпечества дістав доручення шукати Ставіського щойно 25. грудня, але тоді ще ніхто не уявляв собі, що це буде така афера, а Том не знав, що він давав субвенції щоденникам. На питання, чи знав, що секретар редакції „Ля Вольонте" це бувший криміналіст, якого син працює в уряді безпечества, заявив Том, що не знав про те нічого, а син цього журналіста не підчинений урядові безпечества, бо працював як інспектор залізничої поліції.

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ.
Замовлення приймає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

Бельгія шкірить зуби.

ПАРИЖ, ПАТ. Бельгійський премієр де Броквіль виголосив у сенаті промову, в якій заявив, що прийшла година діла а не дискусії. Не йде про те, щоби знати, чи в дальшій черзі голосувати німецькі зброєння, але в який спосіб перешкодити Німеччині зброїтися. До цього можна її змусити двома способами: 1) застосувати 213 арт. і наказані Союзом інвестиґації, 2) превенційна війна. Це однак булоб гірше, як само зло. Йде не про вирішення розброєння Німеччини, а про ліквідацію перегонів у зброєнні, що довелиб до війни. Це справжня небезпека для народів Німеччини з Німеччиною включно. Вдаватися до сили — виключене. Не залишається отже нічого, тільки щоби зацікавлені заключили розброєню конвенцію. Ствердивши невдачу женевських переговорів, премієр заявив, що завданням бельгійської дипльоматії є запевнити безпеку Бельгії з огляду на положення країни. Про це теж повинні памятати інші держави. Уряд змагатиме до розбр. конвенції з максимальною ґарантією. Бельгія рахує не тільки на допомогу Франції, що не завела її ще ніколи, а теж на Англію й Італію.

Заг. думка Франції та політичні кола занепокоєні тою промовою премієра Бельгії.

Промову обговорює бельгійська преса дуже широко. „Етуаль Бельж" пише, що вона викличе дуже зле враження, бо політика премієра це „хай буде що хоче" й називає Де Броквіля злим політиком, що переговорюючи з Німеччиною, дає їй зброю в руки; поки істнує хочби сторінка версайського трактату, Бельгія повинна тримати його обіруч, бо тільки він може запевнити повну безпеку. „Індепанданс Бельж" пише: „Канцлер Гітлер буде дуже вдячний нашому премієрові за ненадійну допомогу, але невідомо, чи так само віддячиться йому. Якщо знищимо верс. трактат, так що нам залишиться?" Промова премієра викликала велике враження і в парляменті. Дехто каже, що Броквіль вибрав невідповідний момент, дехто, що це зірвання з дотеперішньою політикою.

Про що радили монархісти?

ВІДЕНЬ, 9. 3. ПАТ. „Н. Ф. Пресе" повідомляє у телеграмі з Будапешту про 2-денний зїзд мадярських і австрійських леґітимістів. Делеґатом б. ціс. Зити прибув на зїзд виховник архиєп. Оттона ґр. Деґенфельд. Більшість учасників конференції ствердила, що справа реставрації Габсбурґів стала в останньому часі актуальнішa. Конференція намагалася дійти напрямні пропаґанди в Австрії та на Мадярщині, якиx кульмінаційною точкою має бути перенесення тлінних останків б. ціс. Карла до Відня. Остаточно у висліді нарад устійнено, що поворот Габсбурґів до Австрії тепер неактуальний та що про відновлення цісарства в Австрії годі покищо говорити.

Зі сойму.

Дня 9. 3. м. радила правнича комісія сойму над проектом закону про уповноваження президента видавати розпорядки з силою закону. Проти закону говорив м. ін. пос. *Заліхевич*. Проект ухвалили більшістю голосів.

Конституційна комісія дебатувала дальше над проектом закону про заборону носити бути на деяких становищах.

—o—

Греція проти балканського пакту.

АТЕНИ, 9. 3. ПАТ. Нарада провідників партій у справі балканського пакту ухвалила: Підчас предложення тексту балканського пакту до ратифікації законодатним палатам, має заявити уряд, що Греція не бере на себе ніякого обовязку входити у війну з позабалканськими державами з титулу пакту. У звязку з тим запросив мін. закорд. справ Максімос до себе послів Югославії, Румунії й Туреччини і повідомив їх про вислід міжпартійних нарад та причини, що примусили уряд до такої заяви.

АТЕНИ, 9. 3. ПАТ. Більшість часописів добачує у заключеному балканському пакті небезпеку втягнути Грецію у війну з позабалканськими державами, зокрема з Італією. Визначний політик, б. мін. закорд. справ Міхалякопулос назвав балканський пакт на нараді голов партій пактом самоубивства для Греції, а не пактом ґарантії безпеченства.

—o—

Гітлер кокетує католиків.

БЕРЛІН, ПАТ. На пресовій конференції у Мінхен заявив член управи німецького катол. фронту, держ. секр. Даузер, що Гітлер веде окрему акцію за приєднанням католицького населення для нового режиму, та що нац.-соціялісти готові пошанувати релігійні погляди нім. католиків. Зате нім. католики мають звільнитися від забобонів, які накинули їм партії й парляментаризм а Церква впарі з обороною своїх прав у рел. справах мусить співпрацювати над нищенням фальшивого духа в лавах вірних.

—o—

Анґлійсько-японські переговори.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Анґлійсько-японських торговельних переговорів не зірвано досі тільки тому, що мін. торговлі Рончмен доручив анґлійським делеґатам зробити японцям знаку уступок, щоби тільки не зривати переговорів і заявив, що урядові з політичних причин залежить дуже на їх успіху. Тому делеґація анґл. промисловців запропонувала японцям, щоби справу поділу ринку відложити на пізніше й обговорювати тепер тільки одностайність цін.

—o—

Скільки жертв коштували заворушення в Парижі?

ПАРИЖ, 9. 3. ПАТ. Голова парл. слідчої комісії, що мала на меті вияснити лютневі випадки в Парижі, подав до відома членам тієї комісії, що заворушення 6. лютого взяли такі жертви: вбитих цивільних 17, військових 1. Крім того було ранених 627 цивільних осіб, 366 поліціянтів і 695 вояків. Важкоранених, що мусіли лікуватися у шпиталі, було 208 цив. осіб і 92 поліційних аґентів.

Ширіть наш часопис!

ПРИ АСТМІ, недугах серця, грудних і легочних терпіннях, залозах, рахітизмі, побільшенні желез і волях, природна гірка вода **FRANCISZKA-JÓZEFA** є властивим засобом, що реґулює кормовий провід. Пор. її лікарі.

НОВИНКИ

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/I. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 15-?

— **Понад 500 книжок** зі знижкою 40—70% купите в Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, Ринок 10 **лише в місяці березні.** Домагайтесь катальоґів. 1179 3-8

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол.** 524 53-100

— **Щастя в нещасті:** Підчас одної з останніх вистав у театрі згасло несподівано світло. На щастя, один з присутних гостей тямив телефон **3—30 склепу „Е-ко",** Сикстуська 29. Він подзвонив туди, поготівля негайно направило ушкодження, а виставу щасливо покінчили.

— **Великдень іде!** Народні звичаї загибають, впроваджуємо чужину, своє гарне забуваємо, зате чужі беруть наше за своє і чваняться. Одним з найкращих звичаїв є ягілки, які виводить молодь на Великдень і які дуже надаються на концерти і народні свята на весь рік — замісць чужих балетів. Впроваджуймо їх навіть там, де їх досі не грали! Підручник ягілок (ґаґілок, гайвок) з нотами і словами замовляти у д-ра Бариляка Олександра, Львів, Театинська 31, пересилаючи зол. 2 себто за книжку зол. 1.80 і на порто 20 сот. В книгарнях по зол. 1.80. Спішіть, бо наклад книжки вже кінчиться! 1217 1-2

— **Ісус Христос** — Його життя, наука й чуда. Згармонізований переклад чотирьох Євангелій на основі грецького тексту з поясненнями зладив **о. Михайло Кравчук.** Книжка одобрена гр. кат. Митрополичим Ординаріятом, ст. 288 8-ки, прикрашена 42 образками з Богородчанського Іконостасу, видана коштом Національного Музею у Львові, вул. Мохнацького 42. — Хто пришле через П. К. О. зол. 6 на конто Нац. Музею у Львові 153.422 тому поручено вишлемо замовлену книжку. 1215

— **„Ґазета Львовска",** найстарший щоденник у Львові (124-ий рік видання), по кількох днях перерви появляється знову, але тільки на 4 сторінках друку. Як відомо з вчорашньої новинки „Діла", редактор „Ґ. Л." п. Войцех Барановський виїхав несподівано до Варшави, залишивши по собі у Львові 130.000 зол. довгу.

— **Львовске Вядомосьці Музичне і Літерацке"** у черговому числі (81) помістили, як продовження до ч. 80, яке було ціле присвячене українському мистецтву, дальшу частину статті Василя Барвінського: „Музика українська" і статтю Генрика Балька: „Павел Тичина". Крім того є в числі сім знимок наших сучасних галицьких музиків і Павла Тичини та окрема замітка про українську літературну нагороду.

— **Самогубство.** В ресторані при вул. Хоружина у Львові відобрав собі життя кулею з револьверу 61-літній інвалід Осип Навара, якому відмовили в останньому часі інвалідської ренти, а через те він жив у нужді.

— **Долярового обманця арештували.** Хитрого злочинця з Дрогобича, що за безрогу заплатив онодї селянові з Нагуєвич доляровими реклямками і взяв від нього ще й 22 зол. решти (про що ми вже писали), арештували: Це торг. аґент Юзеф Колодзей, якого передали судові.

— **Краєва хроніка.** Бурмістром м. Борислава вибрали Каз. Россовського, його заступником В. Кобака. — До бюр фірми Сеґаль і С-ка в Стрию вломилися невідомі злочинці, розбили касу й забрали 680 зол. — Вол. Варецький, літ 20, з Глинян біля Львова, вийшов з хати ще 19. м. м. і досі не вернув.

— **Кістяки морських страховищ.** На побережжі біля Шербурґу найшли два кістяки морських невідомих потвор, які досліджуватимуть париські вчені.

— **Летовище в середині Льондону.** У голові анґлійських інжинірів повстав сміливий плян вибудувати летовище над дахами двох льондонських залізничих двірців між Кінґскрос і Св. Панкрацом. Парлямент раніше мусить затвердити цей проект, що коштуватиме приблизно 5 міл. фунт. шт. Над ним працюватиме кілька літ 9.000 робітників. Коли плян буде виконаний, з такого летовища зможе денно виїзжати 1000 осіб.

— **Утеча славного бандита.** Утік із вязниці один із найнебезпечніших американських бандитів Джонс Діллінґер. Утік з одної із „наймодерніших" вязниць у Крайн-Поінт, стейту Індіяна. Засудили його на смерть за вбивство поліцая. Він ограбив банк із пятьома спільниками і вкрав 250.000 дол.; спільники вбили урядовця, що не боронився, Діллінґер застрілив поліцая на вулиці. Прийшов засуд — електричне крісло. У вязниці Діллінґер дістав від когось ніж. Ним вирізав із дерева револьвер, посмарував його мазю на черевики, порозумівся з атлетичним негром, напав на двох сторожів підчас обіду і загрозив „револьвером". Дістав від сторожів ключі і відчинив келію; на коридорі приголомшив головного доглядача і найшов у його кишені справжній револьвер. У канцелярії приголомшили ще двох вартових і там забрали кулемет; під загрозою кулемету дістали авто губернатора і ним втікли, взявши зі собою головного сторожа, якому пізніше дали гроші на дорогу, щоб вертався. Тепер шукає Діллінґера 20.000 осіб з поліції. Утік він з вязниці вже девятий раз. Якби з останньої його утечі зробили фільму, ніхто не повірив би в її правдивість.

— **Спростування.** Виділ Філії „Союзу Українок" у Львові доповнює звіт зі Загальних Зборів 21. I. 1934, у якому пропущено прізвище п. Ярини Ясінчукової, що увійшла у склад Виділу і є головою гуманітарної секції. За Виділ: **Олесницька,** голова; **О. Годіна,** секретарка.

Спорт.

Україна—Лехія.

Товариські змагання попаного мача між цими дружинами, перші в цьому сезоні, відбудуться в неділю 11. н. ж. на Погулянці. Початок: год. 3. пополудні. Попередить в год. 1·30 змагання резерв.

З У. Т.-К. Т. „Плай".

Українське Туристично-Краєзнавче Товариство „Плай" проявляє останніми часами помітну діяльність. Вже від осени м. р. йшли заходи біля заложення в Горганах туристичних станиць „Плаю". Завдяки дуже прихильному відношенню до цієї справи І. Е. Митрополита Андрея, як також Управи Столових Дібр гр.-кат. Митрополії, списано недавно відповідну умову, яка уможливлює Т-ву „Плай" уруховити вже цього літа на терені Столових Дібр цілий ряд туристичних станиць та приступити до будови власних туристичних домівок. Насамперед такі домівки мають станути: одна між Грофою і Пасіками на полонині Пісне, друга під Великою Попадею. Це будуть перші українські високогірські незгосподаровані домівки, і вони значно вкоротять туристам мандрівки по прегарних дальших околицях Підгоротого.

Зайтре теж оживлення діяльности Т-ва „Плай" у самому Львові. А саме з ініціятиви Головного Виділу утворюється окрема львівська філія Т-ва „Плай". Ця філія, яка нараховує біля 100 членів, намітила собі вже точний плян діяльности: на початок уладжує вона низку прилюдних викладів про минуле та сучасне українського Львова, які будуть получені з відповідними екскурсіями. Цей курс, до якого запрошено найкращих знавців, запевнюється дуже цікаво та певно принесе слухачам багато користи.

Закордонний спорт.

Льондон. До півфіналу за чашу Англії, як відомо з „Діла", увійшли такі чотири дружини: Лестер Сіті, Портсмеєс, Менчестер Сіті і Астон Вілла (Бермінгтем). Фаворитом між тими кандидатами на чашу є Менчестер Сіті, минулорічний фіналіст. Добути чашу — це найбільша почесть для англійської дружини, а дістати золоту медаль під англійського короля на фінальних змаганнях — це мрія кожного англійського футболіста. Фінал за чашу Англії відбувається кожного року в останню суботу квітня (цього року припадає на 28. IV). Всі білети на фінальні змагання вже давно продані. Офіційно дозволено продати лише 90.000 білетів, а попит на купно білетів було понад **пять міліонів!** Фінальні змагання відбувають ся все у Льондоні у Вемблеї. — В мистецтві І-шої ліги (22 дружини) веде Арсенал (Льондон, 39 пунктів), перед Гаддерсфільд, Дербі і Тотенгам (Льондон). Із півфіналістів найлїпше стоїть у мистецтві Менчестер Сіті (7. місце), Портсмеєс (10.), Астон Вілла (17.) і Лестер Сіті (18. місце).

Відень. В наддунайській столиці йде завзята боротьба за пункти. Веде Рапід (23. пунктів), перед Адмірою (22.) й Австрією (16. пунктів). Кандидатами до упаду з І. ліги є: Лібертас, Вакер, В. А. К. — всі по 11 пунктів, дальше Донав. Ф. Ц. Він — по 11 пунктів і 10 пунктів, дальше Донав. Ф. Ц. Він — по 11 пунктів. Цікаве те, що Усі дружини мають досі по 14 змагань. Цікаве те, що одна з найлїпших віденських дружин у минулих роках а саме В. А. Ц., загрожена упадком. Фаворитом на вистиги є Рапід, на здобуття чаші Австрії, минулорічний переможець за чашу Півдня і Середньої Европи (Мітропакет).

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ч. 3. березень. Зміст: Ф. Неместюк: Продом, С. Г.; Листопаловий переворот в Белгі, А. Крезуб: Дещо про стан Армії УНР. на переломі 1918-19 р., М. Горбовий: Під Стрвом, Федір Дудко: Авдієнція у Гетьмана, Д-р Іван Керинець: Історія 8. Гал. Бригади, Анатоль Курдидик: Нас було сім, Юрій Горліс-Горський, Посмертні згадки. Бібліографія.

SYGNAŁY, miesięcznik. Sprawy społeczne, literatura sztuka. 1-go marca 1934. Numer poświęcony w całości kulturze i twórczości ukraińskiej. zawiera 16. stron i 41. ilustracyj. Ціна 50 сот.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Театральна секція „Відродження".

Саля Театру „Мільон", вул. Осолінських ч. 10.

Неділя, 11. III. год. 7 веч. „Запорожець за Дунаєм", народня оперета на 3 дії Семена Артемовського.

Білети раньше у „Фортуні Новій" Руська 20.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Стрий:

10. III. Ревія „Наша парада".

11. III. год. 8 веч. „Ой не ходи Грицю".

Театр їде до Дрогобича, Самбора і Перемишля. Перша вистава в Дрогобичі п. з. „Весела вдовичка", відбудеться дня 12. III. Саля Сокола.

Великий Міський Театр.

Суботи, 10. III. год. 4 попол. Театр для дітей Т. Ортина, „Попелюшка".

Субота, 10. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ". Абон. 13.

Неділя, 11. III год. 3·30 попол. „Чоловік, що був Четвергом". Абон. 11. Ціни найнижчі.

Неділя, 11. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ". Абон. 13.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 11. III. год. 7·30 веч. „Родина". Абон. 12.

Неділя, 11. III. год. 3·30 попол. „Родина". Абон. 12.

Неділя, 11. III. год. 7·30 веч. „Родина". Абон. 12.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ягоди пекла".

АТЛЯНТИК „Гроші на вулиці", звук. комедія.

ВАНДА: „Під фальшивим прапором".

КАСІНО: „Боксер і жінка". (Макс Бер, Демпсі, Карнера).

КОЛИСЕЙ: „Дама-Кер", ревія: „Лише вальс".

КОПЕРНИК: „Невидимий чоловік". (На осн. Веллса).

МАРУСЕНЬКА: „Скандал у Будапешті". (Секе Сакаль), ревія: „Весна та ин".

МІРАЖ: „У тіні зрадника".

МУЗА: „Усіх шасто".

ПАЛЯС: „Пісеньяр Варшави".

ПАН: „Обід в 8-ій" та ревія.

ПАСАЖ: „Пат і Патахон як хоробрі вояки".

РІМЕРА: „Заборонена мельодія" (Йос. Мохінка)

СВІТ: „Вел. княжна Олександра" (Єрі-ва, Сдеман).

СТИЛЕВЕ: „Відвій опір" і ревія.

УТІХА: „Я був тобі вірний", ревія: „Ах, ті баби!".

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Закордонне радіо.

Субота, 10. березня 1934.

Льондон (342,1) 21·00 „Кавалерія Рустіжана", оп. Масканія, **Відень** (506,8) 19·00 Спів, 20·00 „Ді Шіпенлізель", оп. Айзлера, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 16·50 Вертеп для дітей, **Прага** (470,2) 18·10 Німецька музика для дітей, 19·35 Легка музика, **Штрасбург** (349,2) 21·30 Оп. вечір, **Берлін** (356,7) 17·30 Пісні, музика, **Лянгенберг** (455,9) 16·00 Італ. оп. музика, **Ляйпціг** (382,2) 17·50 Квартет гітаристів, **Мінхен** (405,4) 17·50 Шотландські пісні, **Будапешт** (549,5) 12·05, 13·00 Концерт, 18·30 Сальонова орхестра, **Міляно** (368,6) 13·00 Тріо, 20·40 „Ромпікольо" оп. Петрі, **Рим** (420,8) 17·10 Легка музика, 21·00 Опера.

Неділя, 11. березня 1934.

Відень (506,8) 11·20, 12·40 Концерт, **Братислава** (298,8) 17·30 Концерт, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт (музика, спів), **Берлін** (356,7) 19·50 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·00 Австр. поезія в пісні, **Бреслав** (315,8) 10·25 Літні пісні (хор), 16·00 Концерт, **Букарешт** (212,6) 20·00 Спів, **Будапешт** (550,5) 21·25 Вок. концерт, 22·00 Концерт, **Міляно** (368,6) 13·30 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вок. концерт, 20·35 „Маскота" оп. Одрана.

Львівське радіо.

Субота, 10. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·36 Концерт сальон. музики, 12·30 Метеорольог. вістки, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Давнє хор (гр. плиту), 16·00 Авд. для хорих, сальон орхестра, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Концерт (музика, спів), 17·50 Куток краєзнавчого т-ва, 18·00 Репортаж, 18·20 Легка музика, 19·03 Педагогічні видавництва, 19·15 Всячина, 19·25 „Неправдоподібне оповідання" (Хоромського), 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика, 21·00 Техн. скринька, 21·15 Сільва рерум, 21·20 Шопенівський концерт, 22·05 Краківські витинанки, 23·05 Нар. музика (мандолїністи).

Неділя, 11. березня 1934.

9·00—10·00 Ранішня авдиція, 10·00 Релігійна музика з гр. плит, 12·10 Метеорольог. вістки, 12·15 Муз. поранок, 14·00 Весна в пасіці, 14·15 Огляд ринків рільних продуктів, 15·30 Легка музика з гр. плит, 15·00 Балачка: „Як пригріє сонце", 15·20 Концерт легкої музики, 18·00 Авд. для дітей: „Антена в коршні", 16·30 Чвертьгодина славних артистів (Казальс, віольончеля), 16·45 „Серпатко" оп. Лук. Семенського, 17·00 „Битина й алькоголь", 17·15 Музика, спів, 18·00 Авд. „Син усіх матерей", 18·40 Шісоньки в супр. фортепяну, 19·00 Три знаки запиту, 19·10 Всячина, 19·30 Вибрані думки, 19·32 Концерт (фортепян, спів, Бенопі, бас), 21·15 На веселій львівській хвилі, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·25 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 9·28 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 26·98, Париж 34·94, Берлін 210·45, Цюріх 171·48, Голяндія 357·30, Прага 22·01, Міляно 45·55, Нюйорк кабель 5·31½, Нюйорк чеки —·—.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 9. III. масло 2·00, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·60

Тенденція на масло, молоко, і сметану удержана, на яйця знижкова.

Ціни битої птиці з птахомисарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1·75	1·50	1·00
Кури на росіл	1·75	1·50	1·00
Качки	1.65	1.40	1.00
Гуси	1.50	1.30	1.00
Індики	1.85	1.65	1.00
Пантарки за одну штуку		2.50	

Подяка.

Всім, хто в тяжких для нас хвилях був помічний, хто співчував нам, жалував з нами, хто відпровадив на вічний спочинок Найдорожчого Нашого Сина, Мужа і Батька **д-ра Евгена Олексія** — складаємо отсею дорогою сердечну подяку.

Мати, Дружина, Син.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФАРМА РОДАЙЛЕНДІВ (Карликанні) Котецької, Майдан, почта Bednarów, поручає виїзгові яйця, одноденні курята і 3—4 місячні курочки. — Приймає яйця до виїзгу. При запитах додати марку. 1101 5—?

ВУГОЛЬ: Калитник, Байки 14. Тел. 38-24 1006 18—30

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 4 — ЛЬВІВ. Водічки — Вовни знаної марки **„КАРІБІ"**. 1668 9—1

1 ПОКІЙ великий, сонячний і кухня з комфортом на 1 пов. при вул. св. Мартина 11 а від господаря за місячним коміром зол. 60·— негайно до винайму. Телефон 61-65 до інформації. 1213 2—3

КОВНІРЦІ до прання, **убрання** до чищення і фарбування приймає Е. ГОВІЦКОВИЧ — Львів, Домініканська ч. 4. 1125 9—12

ЕНЕРГІЙНУ ГОСПОДИНЮ, що варить і знає сільську господарку шукає надійн. фільварок коло Перемишля. Адресувати: Olga Korytowska Kraków, ul. Potockiego 1. 1215 2—2

ШУКАЮ інтелігентної дівчини до помочі і товариства старшої пані. Слати: Адміністрація Діла „Весна". 1210 1—1

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах Купно, продажа: заміна уживаних інструментів. 235

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

Репарації

Замінні частини до машин.

Голки. Олива.

Нитки і т. п. приладдя

і апарати до шиття.

Безплатні курси шиття

Безплатні курси гафту

Безплатні курси цирування

Віднова столів. Заміна старих моделів дерева на більше новочасні.

Безплатна наука робіт вовною при помочі Рамки Зінґер

(килими, квіти, одяги і т. п.)

Безплатна наука крою

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 65 (13.610). Львів, понед'лок 12. березня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ТУТКИ (звійки)
Morwitan
з чисто рослинної бібулки

Ціна крови українців у Радянщині.

НЮ-ЙОРК, 31. 1. (Вл. кор.) Деякі українці, що мають своїх рідних в Радянщині, дістали від них прохання помогти їм в одному або другому ділі, а „зробите мені неоцінену прислугу". Це пишуть видні одиниці, які донедавна перебували на Україні в урядовій службі. Їх листування з ріднею в Америці обмежувалось до подавання вісток про родинні справи. З Радянщини просили, щоби про ніщо інше не писати... Тепер прийшли листи до свояків в Америці, писані вже з Московщини, але з проханням, напр.: „Продайте совітські бонди, які я вам вислав"; „Пришліть мені таку або сяку книжку, потрібну в лабораторії, а зробите неоцінену прислугу..." Такі й подібні листи в телеграфічному стилі кінчаються: „Адресуйте, як перше, до (якогось міста на Україні), хоч я тепер в (одному місті на Московщині)".

Такі листи вказують на те, що совітський уряд забрав тих людей з України для праці в Московщині, але вимагає від них праці для добра Совітського Союзу поза границями. Бідняги мусять це робити, вважаючи, що таким способом урятують своє життя.

Сензації в справі Ставіського.

ЗНАЙШЛИ ДОРОГОЦІННОСТИ СТАВІСЬКОГО.

ПАРИЖ, 9. III. В місті С-та Тропе викрито з місцевім банку скритку Ставіського, яка буде відкрита. Спеціяльна слідча комісія під проводом ком. Бонні знайшла в Орлеані дорогоцінности, що належать до Ставіського, які заставив Гайот в місцевім заставничім банку за 200 тисяч франків. Дорогоцінности мають вартість міліона 200 тис. франків.

СПІЛЬНИКІВ СТАВІСЬКОГО ПЕРЕВОЗЯТЬ ДО ПАРИЖА.

ПАРИЖ, 10. III. ПАТ. У звязку з перенесенням справи Ставіського з Байон до Парижа будуть перевезені з байонської вязниці всі спільники Ставіського. Цілу справу возьме в свої руки судія Ордоно, що в найближчому часі знову переслухає обвинувачених.

АДВОКАТ КИДАЄТЬСЯ В РІКУ.

ПАРИЖ, 10. III. ПАТ. Серед адвокатських політичних кол у Парижі викликав велике враження намірений самогубний замах одного з найславніших париських адвокатів Гюберта, що був оборонцем спільників Ставіського, Романіна і Гюберта-Жібо. Вчора покликав його слідчий суддя на переслухання. Цим переслуханням Гюберт так стривожився, що вийшовши з дому в товаристві секретаря і переходячи крізь міст на Сельвані, перескочив балюстраду і кинувся у хвилі ріки. Його вирятовано і перевезено на клініку. Слідчий суддя мав ствердити, що документи обвинувачених находяться в його посіданні.

ПАРИЖ, 10. III. ПАТ. „Ля Люрте" висуває гіпотезу, що причиною самогубного замаху адвоката Гюберта було те, що він мав деякі таємниці, яких не міг зрадити зі свого адвокатського становища чи може з інших важних причин. Про трагічні причини кроку Гюберта свідчить м. і. факт, що самогубний замах доконано в ранних годинах, а пресу повідомлено про це аж опівночі.

ГРОШЕВІ ЗЛОВЖИВАННЯ.

ПАРИЖ, 10. III. ПАТ. Підчас досліджування чеків, виставлених Ставіським, показалося, що на одному з тальонів находиться записка „виплачено Прустові". Доходження ствердили, що гроші в сумі 2 міл. 300 тисяч фр. взяв Тесієр, б. директор заставничого заведення в Байон. Повідомлений про це деп. Прус заявив, що з Тісієром не мав нічого спільного.

Слідство в справі паркських заворушень.

ПАРИЖ, 10. III. ПАТ. Парляментарна комісія для висвітлення подій з дня 6. лютого переслухала вчора попол. б. премієра Даладіє, який в часі зізнань заявив, що б. префект париської поліції Шіяп не обвинувачував перед ним б. міністра Фрота в організуванні відділів, які могли би заняти місце поліції, тільки в змові. В останніх своїх зізнаннях Шіяп натякував на проектовану Фротом організацію, до якої мали увійти б. комуністи, соціялісти і королівські камельоти. Дальше заявив Даладіє, що хотячи сконцентрувати слідство в справі ошуканств Ставіського в Парижі, зажадав, щоби йому доручено акти тієї справи та відповідні репорти. Познайомившись з ними, Даладіє зміркував, що треба перевести деякі пересунення на адміністраційних становищах, щоби запобігти безчинности влади, що було причиною, що Ставіського не арештовано вже 1931 р. або бодай 1933 р. Про своє рішення перевести зміни Даладіє поінформував своїх співробітників. Міністр Фро віднісся прихильно до цих проектів, наслідком чого рішено, що треба змінити префекта поліції і директора виділу безпеки. Директор звернувся тоді телефонічно до префекта поліції Шіяпа і запропонував йому обняти становище ген. резидента в Мароку, однак Шіяп заявив, що ніколи на це не згодиться.

В дальших зізнаннях Даладіє підкреслив, що є велика ріжниця між демонстраціями в дні 6. лютого, а попередніми. Попередні демонстранти не хотіли доводити до бійок. В дні 6. лютого побіч елементів поважних були люди, що рішили використати демонстрацію до політичних цілей. Юрба хотіла дістатися до палати депутованих і зробити пресію на президента республіки. Проаналізувавши хід подій, Даладіє підкреслив, що демонстранти хотіли доконати державного замаху.

При конфронтації Даладієра з Шіяпом б. префект поліції старався представити своє поведення в корисному світлі.

—o—

15. березня

Замкнення листи зголошень на льосування „Діла".

Не мусите їхати до міста,
щоби зложити свої ощадности в банку. — Можете це зробити при помочі складанок Почтової Каси Ощадности, які вишле Вам на бажання безплатно
Кооперативний Банк „ДНІСТЕР"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Центральний
Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15).
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

25.000 МЕТРІВ
наймодніших вовняних матеріялів
з першорядних фабрик на весняний і літній сезон на сукні, костюми і плащі вдалося нам закупити по сензаційно низьких цінах.

Для прикладу кілька цін:

Вовна шотляндська 90 шир.	1·65	Вовна Boucle 90 шир.	1·50
Вовна шотляндська Пріма	2·80	Вовна Boucle 140 шир.	9·—
Вовна мішкова 90 шир.	1·75	Шевіота 150 шир.	2·20
Вовна мішкова 130 шир.	1·75	Шевіота Пріма	3·80
Вовна проходилка 90 шир.	1·50	Фльора	3·—
Вовна проходилка Пріма	3·50	Толедо	5·25
Вовна Панама	1·75	Diagonal 150 шир.	6·50
Вовна мундуркова 90 шир.	1·80	Diagonal Пріма	9·75
Вовна мундуркова 220 шир.	2·60	Камгари 150 шир.	7·—
Вовна Crepella	3·00	Камгари Пріма	10·—
		Вовна на плащі 150 шир.	6·—
		Вовна на плащі Пріма	8·50
		Вовна на плащі англійська	11·50

УВАГА. Дешева продаж білих товарів надалі продовжена і рівночасно повідомляємо, що дістали ми вже всілякі весняні і літні товари і шовки. — При закупні товарів від зол. 15 даром білети до Великого Театру і Ріжнородностей у партері, а від зол. 5 білети до першорядних кін.

Галицький Магазин Новостей
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Ширіть наш часопис!

Знесення наглих судів.

Рада міністрів на засіданні в дні 6. ц. м. вирішила знести наглі суди на терені польської держави у відношенні до всіх проступків, обсяжних розпорядком ради міністрів з 26. VIII. 1932. р., за виїмком шпигунства. Акцію за знесенням наглих судів вели, крім нашої Парляментарної Репрезентації, польська Ліга оборони прав людини і громадянина та польська партія соціялістична.

Постанови про наглі суди мають виїмковий характер. Нагле поступовання може зарядити рада міністрів на внесення міністра справедливости в порозумінні з міністром внутрішніх справ тільки тоді, коли проступки, які підлягають наглим судам поширюються в спосіб особливо небезпечний для порядку і публичної безпеки, або коли загрожує безпосередня небезпека поширення тих проступків.

Наглі суди були проголошені в часі від 1928 р. до 2. IX. 1931 р. на терені деяких повітів львівського, станиславівського і тернопільського воєвідства, а почавши від дня 2. IX. 1931 р. на терені цілої польської держави. Нагле поступовання унормоване розпорядком з дня 19. III. 1928 р. В. З. Р. П. ч. 33. поз. 315. Стаття 31. цього розпорядку подає цілу низку проступків, які підпадають наглому судівництву. Після введення нового карного кодексу з 1932 р. настала зміна в означенні проступків і цю зміну взяв під увагу новий розпорядок ради міністрів з 26. VIII. 1932 р.

Характеристичними рисами наглого судівництва є приспішене поступовання перед наглими судами та система кар. Нагле поступовання відбувається без слідства. Доходження веде сам прокуратор, безпосередньо, або за посередництвом поліції чи пак суду. Акт обвинувачення повинен бути внесений найпізніше 21. дня по дні придержання підсудного, а 90. дня по дні поповнення вчинку, який підлягав наглим судам. Впродовж 24 годин після одержання акту обвинувачення предсідник суду має визначити речинець розправи. Після переведеної розправи суд видає присуд, або переказує справу до звичайного поступовання. Присуди і постанови наглого суду є остаточні.

Кари в наглім поступованні також виїмкові. За проступки, загрожені в звичайному поступованні карою вязниці до 5 літ, слід вимірити в наглім поступованні кару смерти, а за проступки, загрожені у звичайнім поступованні іншою карою, слід вимірити в наглім поступованні кару вязниці від 10 до 15 літ.

Як бачимо з поданих вище постанов, нагле поступовання може мати доймаючі наслідки, тим більше, що обсяг наглого судівництва дуже широкий. Поминаючи численність проступків, які підлягають наглим судам, нагле поступовання розтягається не тільки на безпосередніх справників, але також на спричинників та помічників, як доконаного, так і намаганого проступку (ст. 7. згад. розпорядку). Адвокат Карло Віндер у своїй праці про нагле поступовання так характеризує польське нагле судівництво: „Обсяг наглого судівництва є непомірно широкий. Надає він наглому поступованню в Польщі специфічний характер, коли взяти під увагу, що в жадній державі в Европі не тільки не находимо аналогічної інституції з таким широким обсягом, але взагалі нагле поступовання зі структурою, яка відповідалаб типові, створеному нормами розпорядку з 19. III. 1928 р., не існує".

Тепер трохи статистики. Як вище подано, наглі суди виконували свої чинности в часі від 1928 р. до 2. IX. 1931 р. на терені деяких повітів львівського, станиславівського і тернопільського воєвідства, а від 2. IX. 1931 р. на терені цілої держави. Розпорядком ради міністрів з 26. VIII. 1932 р. введено нагле судівництво у відношенні до всіх проступків, які підлягають наглим судам. У 1928 р. в наглому поступованні засуджено загалом 6 осіб, з цього 2 особи на кару смерти. У 1929 р. засуджено 1 особу на кару вязниці. У 1930 р. не було випадку наглого суду. Зі статистичних даних виходить, що відносини змінилися, почавши від осени 1931 р. На основі чисел у „Малім Статистичнім Річнику" з 1933 р.*) в часі виконування наглих судів в осени 1931 р. суджено в тім поступованні загалом 66 осіб. З цього числа засуджено 52 особи, 1 особу виправдано, а справи 13 підсудних переказано звичайному поступованню. Із загального числа засуджених: 39 осіб засуджено на кару смерти, 13 осіб на вязницю. Згадані числа відносяться до около 3-місячного часу, бо перші розправи перед наглими судами відбувалися в жовтні 1931 р. З числа засуджених на кару смерти помилувано 13 осіб, 26 вироків смерти виконано.

У 1932 р. загальне число осіб, суджених у наглому поступованні, було 244. Виходить, що перед наглими судами ставало около 20 осіб місячно. З поданого вище числа запало 204 засуджуючих присудів, 1 особу оправдано, а справи 39 осіб передано до звичайного поступовання. На кару смерти засуджено 127 осіб, на кару вязниці 77 осіб. Із засуджених на кару смерти помилувано 49 осіб, 78 присудів смерти виконано.

З офіційних даних виходить, що в 15-місячнім періоді діяльности наглих судів суджено 310 осіб, засуджено на кару смерти 166 осіб, виконано присуди смерти на 104 особах. Пересічно припадає 7 екзекуцій на місяць.

Досьогодні нема ще статистичних даних за 1933 р. Одначе, коли взяти під увагу, що обсяг наглого судівництва в 1932 р. значно поширено, то треба признати, що діяльність наглих судів за 1933 р. не зменшилася.

Найбільший контингент обвинувачених дали східні воєвідства. Засуджено там на кару смерти 98 осіб, виконано присуди на 60 особах. Потім ідуть полудневі воєвідства, при чому дотичні числа є 38 і 8. Подана вище статистика не обіймає присудів смерти, виданих військовими судами.

Коли взяти нагле поступовання у практиці, то слід звернути увагу на три моменти, які творять слабу сторону наглого судівництва, а саме: на психозу поспіху; на можливости судової помилки та вкінці на становище нелітніх у наглім судівництві. Не можна в короткій статті обговорити всіх поданих вище моментів наглого поступовання, але слід звернути увагу на становище нелітніх у наглому поступованні. Устійнення 17 літ. як найнижчої границі віку обвинуваченого, стоїть у різкій суперечности з приписами карного кодексу, який вводять у XI розділі теоретично-ліберальні засади репресій супроти нелітніх. Зокрема карний кодекс виключає супроти нелітніх нижче 17 літ кару вязниці і приноровлює тільки виховні засоби та приміщення в поправчих заведеннях. Перехід від цієї постанови до системи кар у наглім судівництві супроти нелітніх вище 17 літ, з приноровленням кари смерти, є рішучо завеликий. Зазначуємо, що в австрійському законодавстві підлягали наглим судам щойно особи, які повнячили 20-ий рік життя.

З поданих вище уваг виходить, що проти наглого судівництва є і мусить бути багато застережень і наглі суди повинні ділати тільки у випадках дійсної потреби. З тієї причини треба вважати знесення наглих судів за прояв зміни становища уряду до ролі і значіння наглого судівництва. Коли Ліга оборони прав людини і громадянина в переднім слові до згаданої вище праці Карла Віндера каже, що нагле судівництво, зокремаж нагле судівництво як інституція щоденного вжитку, може бути всім — тільки не виміром справедливости, то мабуть це становище Ліги знайшло зрозуміння.

Д-р Ол. Морічак.

*) Статистичні дати беру з праці Карла Віндера „Postępowanie doraźne". Warszawa. 1933

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шільні мундури, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма RECORD CRAVATES
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 4—2А Будинок Шпрехера.

Господарське положення українського народу.

Промова сен. інж. Юліяна Павликовського, виголошена на пленарному засіданні Сенату в дні 1. березня ц. р. підчас дебати над буджетом міністерства рільництва й земельних реформ.

(Продовження).

Можна собі на тлі тих коротких цифер уявити дантейське пекло, яке панує серед зубожілого українського населення; можна також і схилити голову перед енергією цього зубожілого села, яке власними силами та у власних суспільних організаціях протиставиться нужді і боронитися перед фізичним і моральним звиродненням своїх господарів, тих сучасних гельотів. Воно будує свою кооперацію. Українська кооперація є також дитиною нужди, як і дитиною суспільного вироблення українського народу. Українська кооперація — це овоч власних моральних і матеріяльних зусиль, згуртованих — і тут лежить тайна розвитку української кооперації, якої дошукувався недавно шановний пан сенатор Ґломбінський. Кожна кооперація не лише українська, коли має бути правдивою кооперацією, не розраховує ані на кредити, ані на протекцію. Кооперація це тяжке зусилля суспільности, оперте передовсім на самопомочі згуртованих, які віддають власні і моральні і матеріяльні сили для поширення господарського культурного життя в своєму середовищі. Адже ж українська кооперація не дістає і не надіється на кредити, про які говорилося давніше в колах м-ства внутрішніх справ, про тих „46 міліонів золотих кредиту для української кооперації". Ніколи кредити української кооперації разом з некооперативними банками не сягали квоти одного міліона зол. в цьому і редисконто в Польському Банку. Признаю п. сен. Ґломбінському, що українська кооперація є функцією нашого національного життя. Жаден живий нарід не може зректися амбіції будувати власними силами у власних національних організаціях свій добробут і розвивати свою власну рідну цивілізацію.

Українське дрібне рільництво становить 1/3 часть дрібного рільництва в державі, супроти чого займає дуже поважне становище. В імя цього становища й значіння продукції українського хліборобства має українське хліборобство право не лише у власному інтересі але й в інтересі державних конечностей жадати від уряду більше опіки, в принайменше перестерігання позитивного права, рівного для всіх, має право домагатися, щоби не перешкоджати самодопомоговій акції українського народу. Українське хліборобство має право жадати заспокоєння духових потреб свого середовища, фахового шкільництва, бо досі нема на нашій території ні одної державної рільничої школи з українською мовою навчання. Має також право жадати заспокоєння матеріяльних потреб та конечностей в першу чергу звязаних з демократизацією землі, з поправою нездорового — та заогненого до білого — аграрного устрою українського села.

Вертаючись до загальних справ я хотів би підчеркнути, що ключ до розвязання земельного питання в державі не лежить у таких чи інших буджетових квотах м-ства рільництва та земельних реформ. Нарікання, що обтинають буджет може й оправдане, але не суттєве. Певно, що нас ливує буджетова компресія сполученого міністерства земельних справ і земельних реформ, яка дуже вражає, але рівночасно знаємо, що поза буджетовими квотами це міністерство розпоряджає ще поважнішими фондами, а саме оборотовим фондом земельної реформи. Отже ці матеріяльні засоби, не такі дуже малі. Йде лише про спосіб, як їх ужити, йде про духа почину і діяння м-ства хліборобства й хліборобських реформ. А цей дух супроти потреб українського хліборобства є на жаль духом заперечування — „der Geist der stets verneint". До всіх наших обоснованих домагань ставляться з засади per non est. А навіть така дрібна річ, як організація хліборобських палат, не позбавлена була дрібних колючок. Я говорив про це обширніше в скарбово-буджетовій комісії. Пан міністер був ласкавий мені відповідати; одначе заявляю; що відповідь пана міністра не може мене задовольнити, бо його рішення в справі покликання представників не-хліборобських організацій до хліборобської Ради, була позбавлена правних підстав. Але не час тепер обговорювати специфічні питання.

Я хотів би зужити контингент часу, яким розпоряджаю, щоб торкнутись засадничих справ, які стоять в осередку загального зацікавлення хліборобів. Навязуючи до програми ратункової акції я хотів би звернути увагу на два питання: одно реальне — і друге плянове — на акцію віддовження, на діяльність розємчих урядів і Акцептаційного Банку і на плянову акцію т. зв. скартелізування хліборобства.

Підчеркую, що акція віддовження, яка не усуває причин задовження хліборобства, яке я подрібно обговорив, характеризуючи політику уряду, не дасть бажаних вислідів. Це не значить зовсім, щоби віддовженеву акцію заперечувати, вона заслуговує на повне признання. Скоре усунення тягарів хліборобських довгів, про які сьогодні тут говорили, а які лише на

зорганізованому ринку на день 1. жовтня 1932 р. доходять до поважної квоти 4 міліярдів 622 міліонів золотих — є акцією конечною і доцільною. Одначе коли зробити висновки із рефератів, які були прочитані, можна побоюватися, що починаємо співати нову колискову пісню, якою засипляємо самі себе.

(Докінчення буде.)

За океаном.

ВІДНОВА РАДІО-ПРОГРАМИ „СУРМИ".

Базар „Сурма" відновив з кінцем січня свою радіопрограму, яку втримував аж до нашого Різдва. Тепер іде програма кожної неділі від год. 8.30 до 9.30 зі стації WINS, яка несе 1180 кільсаклів, отже трохи сильніша ніж попередня. В теперішню програму входить між ін. скеч гром. Сурмача „Василь і Маруся", складений на підставі народніх звичаїв серед українського народу. Одначе в скеч уплетені також і патріотичні мотиви, як напр. в останній частині з мин. тижня переживання матері та дівчини в українському селі в Галичині в часі переходів війська російського опісляж мадярського. Ролю героїні останньої частини скечу, тобто матері, відтворила п-і Марія Гребінецька, яка також відспівала кілька соль, а в парі з п. Ф. Бражником дует. Орхестра сокільська п. Даниловича доповнювала музичну частину програми чи то самостійними точками, чи беручи участь в акції скечу. Через запрошення п-і Гребінецької до постійної праці при виповнюванні радіо-програми вона набирає марки справжньої артистичної програми і бизнесові оголошення не виступають наперед з таким ярмарочним характером, як це часто буває у радіо-програмах, що утримується не з якихсь прилюдних громадянських фондів, а через запопадливість меткіших одиниць.

ПОНОВНА ВИСТАВА „МАЗЕПИ" В НЮ ЙОРКУ.

Дня 12. лютого відбулася в „Касіно Театер" при Бродвею і 50 вулиці в Ню Йорку поновна вистава опери Чайковського „Мазепа" заходами Українського Артистичного Театру під дирекцією Дмитра Чутра, але на запрошення Компанії „Російська Опера", яка дає в тому ж театрі вистави російських опер від двох тижнів. Не зважаючи на це помішання національних ріжниць, нюйорська преса якось уміла цим разом відріжнити українську мову й ідею від московської і в критичних замітках поставила ясно справу, переповідаючи підклад опери „Мазепа".

Згадуючи про творчість Чайковського, „Ню Йорк Таймс" пригадує, що опера „Мазепа" не мала належного признання від самих початків у Росії і тому її грають рідко. Те, що її виставили в Ню Йорку, приписує критик цієї газети обставині, що українці шукають за якимсь патріотичним матеріялом, щоби дати вислів своїм почуванням. Так і сталось на останній виставі, на якій українці становили поважну кількість авдиторії і тому оплескували артистів, хоч не всі вони станули на висоті свого завдання.

Поважне відношення до української опери нюйорської преси вказує на те, що українці вже можуть виступити зі своїми мистцями в театрах при Бродвею поруч інших сил світової слави.

ІСТОРИЧНІ СПОМИНИ В РАДІО.

В часі радіопрограми базару „Сурма" передав гром. Сурмач 18. лютого дальшу частину свого скечу „Василь і Маруся", де змалював переживання Українських Січових Стрільців на Закарпатті. Вміло уплів автор промову отамана Никифора Гірняка, оперту на поміченнях про національну свідомість закарпатських українців, опісля спроби Гайворонського приєднати тамошню молодь піснею для української ідеї. Ми почули зазив Гайворонського до молоді і спроби співу цієї молоді вже національно освідомленої. Виступав також стрілецький квартет зі своїми піснями, які робили враження дійсности. Якось, наче випадково, відспівав зразки підкарпатських українських пісень уроженець Закарпаття, що перебуває тепер в Америці, барітон Шикура. Це заокруглило цілість. — З огляду на предмет остання програма базару „Сурма" належала до найцікавіших; виконання програми було артистичною мозаїкою. — Попередньої неділі представив гр. Сурмач УСС. на Маківці, а на наступну неділю йде дальша частина історії стрілецтва.

ПАМЯТКА ЗІ СВЯТА В СТЕМФОРДІ.

Заходами комітету відкриття Української Вищої Школи у Стемфорді появилася гарно уладжована книжечка п. н. „Памятка зі свята". Вона друкована в друкарні „Америки" у Філядельфії, обіймає 106 сторінок друку вісімки, на яких поміщено статті, описи, промови, розвідки, деякі привіти, а також жертви й виказ працівників з часу підготовки і переведення стемфордського свята. 4. вересня 1933 р.

8.000 годин зуживає господиня на пранння

Чи Ви подумали коли над тим, скільки годин за все своє життя мусить господиня журитись пранням? Як незвичайно тяжка була це праця коли треба було власноручно терти і щіткувати білля!

Нині не потреба марнувати на це сил і часу, адже істнує РАДІОН! Радіон заощаджує труду і хоронить білля!

ЦЕ ТАКЕ ПРОСТЕ:

а) розпустити в зимній воді,
б) варити найменше 15 хвилин,
в) полоскати спершу в гарячій, потім у зимній воді!

Без тертя і щіткування стає білля в короткому часі чисте і сніжнобіле.

Не мучся возьми РАДІОН

Наслідки мезаліянсу.

СТОКГОЛЬМ, 10. III. ПАТ. На засіданні ради міністрів наслідник престолу заявив, що його син Сігвард через подружжя з Ерікою Пацех в Льондоні втратив всі князівські права і привілеї. Однак може вживати назвища Бернадотте.

З французького багна.

ПАРИЖ, 10. III. ПАТ. На вчорашньому засіданні палати депутованих викликала оживлену дебату справа рекламових фондів париського т-ва підземної залізниці „Метро". Фонди ті вжито, як пише „Популер", на виборчу агітацію для групи б. премієра Тардіє. В дискусії деп. Жардель домагався, щоби зревідувати рахунковість підприємства „Метро", бо його директор просив міністра буджету, щоби відложив заплату податків. Депутований спитав: Чи директор „Метра" добив торгу, чи заплатив? В тій хвилині роздалися оклики: Геть зі злодіями! Деп. Жардель зажадав, щоби справу передати судові. Міністер справедливости наказав доходження в справі тих надужить.

Революційний рух в Еспанії.

ПАРИЖ, 10. III. З Мадриду повідомляють що революційний рух в Еспанії зростає. В Мадриді вибухли дві бомби, що знищили головний електричний трансформатор. Про бомбові замахи повідомляють теж з Валенції, де страйковий рух шириться. Влада має заборонити продажу зброї. Передбачують закриття багатьох робітничих товариств. В Мадриді розвязано комуністичні, фашистівські і почасти соціялістичні організації.

По широкому світі.

— В басейні Саари розвязали нац.-соціялістичну партію. Новий командант німецького фронту візвав усіх німців до залізної дисципліни, щоби всякі вибухи не відсунули плебісциту та не стягнули у басейн міжнародню поліцію.

— Німецькі часописи рішуче заперечують, мовби заступник Гітлера Гес виїхав до Відня на переговори з австр. урядом.

— Нім. амбасадор в Англії Геш, відбув довшу розмову з мін. Саймоном та за його намовою виїхав до Берліна порозумітися з Гітлером і мін. Нойратом.

— Головою нового австрійського профсоюзу став дотеперішний голова Союзу Христ. Робітників, Штанд. До управи ввійшли представники ріжних напрямків, а теж соціялдемократ д-р Палля. У половині березня австр. уряд задумує зєдинити 11 інституцій сусп. обезпечень Австрії.

— У Варшаві почалися польсько-чеські летунські переговори.

— До міської ради в Льондоні ввійшло з останніх виборів 75 лейбуристів; консерватисти, що досі мали 83 мандати, дістали всього 37 мандатів.

— Дочка б. цис. Вільгельма, Вікторія Люїза відвідала англійського короля; це від війни перші відвідини Гогенцолернів в Англії.

— У Франції підготовляють новий закон про працю чужинців.

— Біля Йокогами вбив невідомий злочинець, що опісля застрілився сам, відомого японського промисловця Санджі Муто, мабуть на політичному тлі. Слуга Муто, що боронив свого пана, згинув теж від куль.

— В Батавії арештовано всіх проводирів яської націоналістичної партії. В більших містах переведено масові ревізії.

— Американський конгрес має надати през. Рузвельтові повновласти у справі митних тариф.

— Долішно-австрійська селянська організація, яка має 100 тис. членів, відбула наради й задумує приступити до „Фронту Батьківщини".

— Після останнього приступлення 100.000 членів долішно-австрійського Селянського Союзу до патріотичного фронту в Австрії слід рахуватися в найближчому часі з перегрупуваннями в християнсько-соціяльній партії.

— Більшість соц.-демократичних адвокатів, арештованих у Відні підчас лютових подій, випущено з вязниці.

— Президент Рузвельт заявив, що зносить обовязуючу тепер систему контингентів на алькогольні напитки і позволяє на 30—60 днів на необмежений ввіз тих напитків.

— Рятунковим відділам удалось урятувати всіх рибаків, що находилися на кригах на Каспійському морі.

— В Австралії панує велика спека, наслідком чого горять величезні простори лісів і луг.

— У Фінфкірхені прийшло до протижидівських заворушень, викликаних студентами.

— Провідник угорських легітимістів Палявічіні заявив представникові віденського часопису, що вони переведуть відбудову угорської монархії незалежно від Австрії.

З ПОДОРОЖНІХ ВРАЖІНЬ.

Була праця, але були й розривки. — Чеський Національний Музей. — „Народній Театр". — „Буріяново діваддо". — Відвідини. — Несподіванка перед виїздом.

Прага має свій особливий характер і своє питоме темпо життя. Це темпо бистре. До нього застосувались і ми. Кожну хвилину нашого побуту використовували як не для загальної справи, то для себе. Навіть їзда трамваєм чи автом була для мене доброю нагодою оглядати це ростуче місто та врізувати чи закарбовувати собі в умі його особливости. Їх багато. Списувати їх не беруся, бо це завезло мене за далеко, зробилоб щоденник нудним, а мої враження на його сторінках занадто довгими. Бажав би я під кінець написати кілька слів і про наші розривки. Вони теж були. І не могло їх не бути серед тих обставин, в яких ми найшлися.

Якось найшли ми одного дня вільну хвилину і відвідали чеський Національний Музей. Про його положення я вже згадував. Передовсім будова музею монументальна. А в ньому зібрані великанські скарби з ділянки археольогії, історії і природи. Розміщення експонатів зразкове, порядок і організація якнайкращі. Відвідинами музею я поважно збогатив своє знання та поширив кругозір з тих ділянок, які унаглядняв музей. Важко було з ним розстатись. Але час не позволив на довший побут у ньому. Зате щиро жалую, що ми не могли познайомитися з іншими праськими музеями.

Відвідали ми одного вечора і народній чеський театр. Він положений у самій середині міста над Велтавою. Ставили тоді всім добре знану оперу „Паяци". Попереджувала її чеська музична комедія. Була вона легка і приємна. Виконання було добре. Щож до „Паяців", то їх я бачив уже в усяких постановках і в усяких обсадах. Праська вистава „Паяців" мені подобалась. Співацькі сили й орхестра були першорядні; очевидно на мою думку ляіка в музичних і співацьких справах! Саля була заповнена вщерть. Публика була „демократична". Це значить без фраків і без предорогих суконь. Прага під тим оглядом стояла в театрі нібито й „позаду" Відня. Бо хоч там на опері теж переважала „демократична" публика, то була між нею і поважна скількість „вифракованих" панів і вистроєних „крикливо" пань. У Празі на опері такого роду публики майже не було.

Іншого вечора були ми в ще одному праському театрі, а саме в „Буріяновому діваддї". „Діваддо" по чеськи означає театр. Слова театр чехи взагалі не вживають. Думав я собі, що зробив би сам собі велику кривду, колиб був у Празі і не бачив найбільшого чеського коміка, знаного в нас добре з екрану В. Буріяна. В Празі має він свій власний театр, у якому грає щодня. Театр був переповнений. Власта Буріян на сцені не робив на мене більшого враження ніж на екрані. Публика була його грою захоплена. Ставив тоді його театр знамениту комедію, в якій була висміяна бюрократія і посунена до пересади бюрократизація державного апарату. Буріян грав, очевидно, головну ролю. Подекуди „шаржував", але це йому було „до лиця" і тільки збільшувало захоплення його грою. Пересада в нього нікого з чеських видців не разила. Мав, як звичайно, за широке убрання, за великий ковнірець і за великий, старомодний фрак. Окуляри на кінчику носа, бавив усіх своїми особливими, тільки йому питомими рухами і тільки йому питомою маскою. Наша розривка цього вечора була добра, весела і богата у враження.

А ті враження йшли не тільки зі сцени. Ні, вони сипались на нас і особливо на мене і від самої театральної салі. Театральна саля Буріянового театру міститься в „сутеренах" величезної камяниці, модерно вибудованої. Отже саля в підземелю і то глибокому. Вона висока, як кожна театральна саля і велика. В ній напевно міститься коло тисячки видців. Вона крім того нова і наймодерніше уряджена. Крісла металеві, то значить у них металеві обручі чи рами, а вся решта полотняна. Дуже оригінально побудовані та розмальовані льожі на партері і на поверсі. Довкола салі широкий вільний простір з вигідними фотелями для публики на час перерв. Перед головним входом до салі просторий вестібуль. Крім того окрема кімната на буфет, в якому можна курити. До курення є в ній окремий відділ з фотелями і вигідними попельничками, на високих підставах. Кожна група фотелів розставлена довкола попельнички, що заступає столик.

У часі перерви театральну салю основно перевітрюють електричними вентиляторами. Коли входите по перерві до салі, відчуваєте в ній подих холодного, але не зимного повітря, словом відчуваєте, що вона за час вашої відсутности основно перевітрена. Своє окреме приміщення мають і гардероби. Все те майстерно розложене довкруги салі.

Дивнася я на ту прегарну, велику салю і думав собі: невже ми у Львові не могли би спромогтися на щось подібного теж у сутеренах? І невже ми не булиб у силі тими фондами, якими розпоряджаємо на театр, вибудувати такої салі у підземеллях чиншової камяниці, що давалаб теж прибуток із чиншів? Може й спромоглись би ми на те, якщо в нас булоб бодай троха більше ініціятиви і якщо ми зважились би мертву театральну площу згромадити і перетворити її таким чином у живе діло будови чиншової камяниці з театральною салею під нею. Одначе ми не чекали і воліємо ждати аж до того часу, коли до самого утримання нашої т. зв. театральної площі треба буде докладати.

Час нашого побуту в Празі використали ми і на те, щоби відвідати сеніора наших учених і громадських діячів акад. проф. д-ра Ст. Смаль-Стоцького. Цей ювилейний рік цього заслуженого нашого мовознавця. І ми вважали своїм обовязком зложити йому з тої нагоди наші побажання. Дуже він був радий нашим відвідинам і упримемив нам милою розмовою кілька хвилин, пробутих у його канцелярії. Тримається наш сеніор наукових діячів добре. Виглядає здорово.

Відвідали ми й акад. проф. д-ра Станислава Дністрянського, нашого вченого правника. На жаль, його не бачили. А він, як нас інформували, недужий. Не вистарчило нам часу, щоби відвідати проф. д-ра Ол. Колессу, але це мали ми в плані. Тому прошу його цією дорогою приняти наш щирий привіт.

До дуже приємних хвилин нашого праського побуту належить наша гостина в домі цанства Фрищинів. Молодий, рухливий д-р Фрищин зробив нам милу несподіванку не тільки запросинами до себе і прийняттям, але ще більше тим, що ми мали нагоду пізнати його дружину чешку, яка нас витала найчистішою українською мовою, дарма, що ніколи

Насіння городове господарських рослин і квіт'в.

Огородниче і сад'вниче приладдя. Оприскувачі до деревець. Хорошні сад'вничі засоби. Штучні погної поручає:

Господарська Торговля

Інж. Богдан Попович б. упр. насінно-досвідньої станиці баронів Гец-Окопінських. — **Львів, вул. Руська ч. 20.** — Поради у всіх ділянках с.-госп. даром. — Цінники на бажання. 1224 1—1

Електричні інсталяції

виконує скоро, дешево і на догідні сплати

Українське Концесіоноване Електротехнічне Заведення 1223 1—5

Лев Надраґа

Львів, вул. Валова 23. Тел. 59-49.

Направки світла, ламп і дзвінків числимо 50 сот. Ощадностеві жарівки по зол. 0·80. Лямпи, батерії, акумулятори, радіо-апарати найдешевше у Львові.

МАТЕРІЯЛИ **на мужеські убрання.** Найновіші зразки, величезний вибір по фабричних цінах тільки у фірмі

„ДІМ МОДИ"

71/53 2—5 **ЛЬВІВ, пл. МАРІЇСЬКА ч. 4.**

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. БЕРЕЗНЯ 1934.

ГАЛАКТІОН ЧІПКА.

За слідами лещет.

I.

Аж дивно! Тисячі літ так само була в нас зима, так само були гори, так само сиділи в горах села, а ніхто з мешканців не видумав лещет. І це дуже хитра воно штука: дві загнуті доски та вісання до ніг. Кінки — це вже зовсім другорядне. Хтонебудь був би додумався: жердка від загати, тичка від фасолі, а то й ціпилно...

І булиб наші верховинці не тільки помсли собі, але й дивували нині чужих своїм умінням. Хто бачив, як ці верховинці їздять після двох років науки — той напевно признає, що дивувалиб.

А так... Хопив гуцул, бойко, чи лемко з далеких верхів до церкви, школи, на торг у „голих" постолах, западався по пахи в снігу, тратив час і здоровля, а нерідко й життя. Колиж прийшли великі сніги, то боса за обійстя не показував. Ждав аж сніг улежиться, чи боже сонце трохи стопить його.

Ті часи вже минулися. Нині лещети дійшли вже до наших гірських сіл і напевно не вийдуть з них. Є всі дані на те, що поширяться швидко на всі наші гори, бо раз — виказали свою практичність, а два — є абсолютно аполітичні і... апартійні.

Велику заслугу в поширенні лещетарства припадає Карпатському Лещетарському Клюбові. Він перший рушив серйозно до наступу на село і взяв позицію від першого удару. Нині має в Карпатах пять філій, а в тих філіях Мочерняків та Шимнків — свідомих, гарних хлопців, що словом і прикладом агітують за лещетами, (не оглядаючись на неустійнену назву для предмету своєї агітації!).

К. Л. К. перший спромігся на український лещетарський захист, що станув у Славську і на якого посвячення їздив я недавно.

„Спромігся" — це значить так: К. Л. К. мав щасливу думку, його тодішній голова щасливу руку і в той спосіб повстав захист. Щаслива думка: шукати мецената, щаслива рука: знайти його в особі голови УНДО д-ра Дм. Левицького, решта пішла вже як по маслі. Триста передкрізових долярів — з одної сторони, праця і запал — з другої, і в Славську виріс лещетарський захист.

Їхати до Славська в нинішні часи не так то легко. Треба завчасу „змобілізувати" і час і гроші, що не мусить удатися, хоч би була і охота і здоровля. В моїм випадку треба було відбути кілька „інформаційних" конференцій, які то розбивалися, то знову налагоджувались, щоби врешті „увінчатися" повним успіхом: кошти дороги плюс нічліг і харч (ах, той індик!).

Значить їдемо...

Щоправда, я на сірім кінці, бо такі туди достойники вибралися, що я відразу пішов у кут, але й за те спасибі. Досвідні люди кажуть, що ліпше бути сірим кінцем між достойниками, ніж достойником між сірими кінцями.

Дорога до Славська дуже гарна. Я мав два рази велику коронку в віках, а раз заголосив малого шлема в трефах.

На стації в Славську чекали на приїзд гостей: лещетарі, місцевий парох, славчани і... згашена ліхтарня. Щодо неї останньої, то начальник стації казав, що як пізно його повідомили, а ті, що повідомлювали казали, що не мали скорше часу. Думаю, що зі його карієрі, зі урядовій чемности засвічення ліхтарні не булоб пошкодило, хочби і на пять мінут перед приходом поїзду.

Нічліг у віллі пп. Пежанських затер неприємне враження темряви на стації — думаю — всі гості встали рано в такім добрім гуморі, як я. Те що д-р Палій стягав з мене в ночі гуцульський ліжник — не вплинуло на зміну мого настрою, бо я кожен раз відбирав належну мені половину, захоплюючи при тій нагоді ще й його часть.

Лещетарський захист ждав на своє свято, прибраний, як молода. Славські лещетарі і вінків наплели і прапорців пристарали і престіл смереками замаїли. Цей не тільки краєв. лещетарські змагання, а й посвячення і то з Архиєрейською Службою Божою. Преосвященний Кир Іван приїхав до них зі Львова. Приїхав радо, бо відчуває потреби народу в нинішніх часах і в кожній ділянці.

Гарний той лещетарський захист. На березі гомінкого Опору, лицем до Ільва, плечима до Кливи, а з боків: праворуч Тростян, ліворуч Славсько. Веселими вікнами блестить до сонця, всміхається до гірського села, що розстелилось під ним. Нині ті вікна ще більш веселі, а захист ще більш усміхається.

Велике свято в нього.

Перед захистом народу з народу. Прийшли і зі Славська і з верхів і з інших сіл. Нікоди хоче скочно переконатися, чи справді аж епископ буде святити отой малий будинок, що виріс минулої осени!...

Справді епископ! А біля нього шість священиків... І зрозуміли люди, що це щось більше,

між українцями не жила і все перебувала в чисто чеському середовищі. З розмови виявилось, що вона за не цілий рік зуміла вивчити українську мову книжковою системою при допомозі чоловіка. Говорила нею плавно, а вправлялась у говоренні тільки з чоловіком і його товаришами. Для нас було направду несподіване і приємне.

При описаних наших заняттях і розмовах час ішов нам у Празі скоро. Ми і не стямились, що наш побут зближався до кінця. Треба було готовитись до повороту. Бо хоч наші справи невповні вичерпувались, то зате випорожнювались кишені. А ця обставина рішала про все. Ми переводили під враженням відїзду прощальні, що так скажу, балачки з кимсь могли та робили підсумки нашого побуту. Крім того ми рішили, що один з нас має відвідати наше Закарпаття. Ця функція припала д-рові Макарушці. Щоби устійнити речинці наших відїздів, подались ми на залізничий двірець. Цей двірець має назву Вільсонового. Перед ним стоїть великий монумент. Сам Вільсон у більшій від природної величини глядить пильно на двірець.

Цей памятник побудували чехи Вільсонові з вдячности за його мирові пропозиції і за гени про самоозначення. Вони з них скористали. І тому ця вдячність для Вільсона вповні зрозуміла та оправдана. Вона й свідчить дуже гарно про чехів, що вміють цінити тих, які чимнебудь причинилися посередньо чи безпосередньо до відновлення їхньої державности.

Поладнали ми наші справи на Вільсонівському залізничому двірці і подались до гуртка наших знайомих друзів, що не жалували для нас ні часу ні труду та старались уприємнити нам наш побут до самого кінця. Ще один спільний обід, ще кілька годин розмови, а потім розстання.

І ось саме в тому часі, коли ми вже обмінювались враженнями про перебуте та пережите, трапилась мені несподіванка. Несподіванка приємна та своєрідна. Наш неоцінений друг інж. Галька вручив мені вічне перо, з зазначенням, що це на памятку побуту в Празі від „нашого гуртка". Це мене зворушило і заскочило. Перо я прийняв та щиро за нього подякував. Випробував його при писанні моїх подорожніх вражінь. І ці стрічки теж пишуцим. Не знаю, чи цікаві вони для моїх земляків-емігрантів; не знаю, чи приймуть вони їх добре і прихильно, чи може кепсько. Але якщо в них дещо булоб і прикре, то завинило в тому і це праське перо. А з нього частина вини за все лихо мусить спасти, очевидно, і на дорогого нам інж. Антона Гальку. — Вибачайте, Дорогий Пане Інжиніре Галько, але так воно мусить бути. Якби я був від Вас не дістав цього пера, то не писав би і цих вражінь. Словом, у всьому так якби Ви завинили. Але простіть! Вірю, що ця обставина нічим не нарушить наших дружніх взаємин.

Вечором ми розпрощались з д-ром Л. Макарушкою, що поїхав на Закарпаття. Яж лишився ще на кілька годин серед милого товариства. По вечері найшовся я вкінці на двірці Вільсона. Відпровадили мене аж до вагону та побажали всього найкращого наші спільні друзі інж. Галька, інж. Яремин, проф. В. Приходько. Поїзд рушив і ми обмінялись ще останніми поздоровленнями, а потім уже тільки поглядами. Я їхав домів. Поїзд мчався крізь пітьму ночі.

Вас. Мудрий.

І знову перевезли до Ню Йорку цінний транспорт ґільз (туток) „ПРІМА АІДА". Ті найдосконаліші на світі ґільзи, які Америка мусить від нас спроваджувати, є тут доступні для кожного: „ПРІМА АІДА" 150 шт. за 35 сот.

Маґнітоґорськ — совітський музей помилок.

Віліям Стонмен, кореспондент американської газети „Сан" присилає довший допис з Маґнітогорська за Уралем. Він не лише потверджує всі сумніви, висловлювані американцями й іншими чужоземними критиками, про доцільність гігантичних совітських заводів в Маґнітогорську, на яких розбудову совітський уряд вложив біля 100 міліонів долярів, але й виказує, що цілий плян це майже діточа забавка уряду. Замісць сподіваної продукції 4 міліонів тон заліза з чотирьох огнищ, в минулому році вироблено лише 2 і пів міліона тон, а тепер працює лише одно огнище. До цього є ріжні причини, а найважніша та, що робітники цілком непідготовані і разураз утікають з праці. На їх місце приходять свіжі, які бояться роботи в таких велитенських заводах, так що ледви 10 відсотків робітників знає свою працю. Але совітський уряд є впертий, він рішив збудувати нове „соціялістичне" місто коштом 600 міліонів рублів, щоби десь примістити робітників. Таксамо хоче уряд поставити на своїм і забезпечити маґнітогорську воду з ріки Уралу. Це було плянноване в самому початку і звичайним совітським поспіхом збудовано там греблю за 125 днів. Але вода підмулила греблю і треба було будувати на борзі другу. Тимчасом інжиніри, які клали водопроводи, забули охоронити їх перед зимою і не викопали ровів. Наслідком цього рури замерзли ще в жовтні і тепер совітський уряд мусить засудити яких півтора тисячки людей на якісь кари, щоб опісля тих „злочинців" вжити до копання ровів в замерзлій землі для вложення рур. „Але ця праця є безнадійна" — думає пан Стонмен.

Купуй корисно!

це засада добре веденої господарки. Найдешевший знаменитий, повновартісний напій до снідання і підвечірку, коли купиш

Овомальтину

одиноку вітамінову відживку. Всюди можна дістати від 2 зол. за коробку.

Готуються до війни.

Американська летунка Фей Гиллис перелетіла з Москви до Владивостока (столиці Зеленого Клина, недалеко Японії).

Відтам повідомляє вона в телеграмі, що Совіти готуються таки добре до війни з Японією. Скрізь поїзди через Сибір везуть військо на Далекий Схід і воєнні засоби як гармати, танки, амуніцію, навіть поживу.

Також викінчують роботи коло другого залізничого шляху через Сибір.

На Далекім Сході, каже вона, Совіти мають 600 танків.

Телеграма з Крістобал, в Панамській області, повідомляє, що туди переїхало з Чіле за місяць 12 кораблів, наладованих нітратом, потрібним для виробу вибухових матеріялів на війну. Найбільше нітрату в Чіле купує Японія і Совіти, а також Франція й Англія. Крім того Японія вже від року скуповує в Америці й Мексику стару сталь, залізо, олово, бавовну, що теж потрібне для виробу зброї й амуніції.

Засипані вуглекопи.

БЕРЛІН, 10. III. ПАТ. Гірничий уряд у Бойтені довідується, що вчора вечором удалося рятунковим відділам після тридневих зусиль відкопати чотирьох дальших вуглекопів, засипаних у копальні Карльстен Ценбруч. Всі чотири легко потовчені. Пять гірників є ще дальше засипані, але вони дають ще знаки життя. Рятункова акція тревае дальше. Надпрезидент шлеської провінції призначив 2.000 марок для родин жертв катастрофи.

Реформацькі пігулки з маркою Чернець

ВІДОМІ ВІД 1602 РОКУ.

Управильнюють шлунок, хоронять від ревматизму, терпінь печінки, надмірної опасистости, артретизму, паморокiв, лагодять гемороїди, прочищують кров і для осіб схильних до обструкції є лагідним прочищуючим засобом.

Вжити 1 до 2 пігулки на ніч.

Ціна пуд. зол. 1.35 виробу аптикаря ТУШИНСЬКОГО, Варшава, вул. Смольна ч. 22. — Домагатися з „Чернцем".

1187 2—2

як невеличка деревляна хата. Що це гніздо молодих українських спортовців, що це кузня здоровля, сили і завзяття молодого покоління...

Все добре, але одно не зашкодилоб: Колиб люди з близьких сіл були прийшли з процесіями. Видно не довідались на час і не могли відповідно зорганізуватись. Ще довго під полудень плив народ усіми дорогами, але гуртками, а то й одинцем, що вказує на недостаточну мережу інформаційних проводів.

Прекрасно виглядало Богослуження при полевім престолі перед лещетарським захистом. Священики, море народу, а над тим усім епископська мітра. А довкола засніжені гори, наші рідні гори... Миготіли на ранішньому вітрі ясні свічі, лунав у чистому воздусі богомільний спів. Великодній настрій охопив душі всіх, хто прийшов чи приїхав сюди радіти разом з лещетарями.

А прийшло і приїхало багато. І з Ларочного, і зі Сколя, і ріжних доколичних сіл. Навіть не сама меншинна більшість. Були народи й іншої віри, що приїхали подивитися, що українці мовіри, що приїхали подивитися, що українці мовіри, що приїхали подивитися, що українці мові

Останні дні **Товаріщ--Родина**

Німецький народ — німецька праця.

В днях між 21. квітня і 3. червня ц. р. відбудеться в Берліні велика виставка під мотом: „Німецький народ — німецька праця". На виставці буде коротко представлена історія Німеччини від найдавніших часів до тепер, дальше будуть влаштовані відділи расовий, соціольоґічний та головне відділ будучности німецької нації. Друга частина буде присвячена німецькому господарству, а зокрема німецькому промислові. Виставка заповідається імпозантно, як огляд всього того, що осягнули німці на протязі всієї своєї історії.

Чехи переговорюють з СССР.

ПРАГА, ПАТ. „Народні Освободзені" повідомляє, що окремі чинники опрацювали вже матеріяли, які відносяться до торговельних переговорів зі Совітами. У найблизчих днях матеріяли ці передадуть совітській місії у Празі. Таким чином будуть навязані початкові переговори з Росією. Оскільки йде про те, щоби Чехословаччина й інші держави Малої Антанти визнали Совіти „де юре", то це буде здогадно десь у другій половині квітня, тоді, коли Мала Антанта заміняє своїх послів у Москві.

—o—

Пані купують найгарніші **плащі, костюми, сукні, блюзки** і пр. у відомій фірмі: **Яків Посамент** **Львів, ул. Академічна 2.** 1221 2—3 (Готель Жоржа).

Степан Нич вдруге перед судом.

ПРИСУД НА 10 ЛІТ ТЮРМИ.

У першому дні розправи проти Степана Нича, з якої звіт подали ми вже вчора, зізнавало ще кілька свідків.

Св. Іскра, поліц. агент, зізнавав на обставину, що Нич питав у поліційному будинку за ком. Цесельчуком, але питав тільки „Ґдзе тен пан бльондин з 10 покою?", тоді, як ком. Цесельчук брунет. Тої розбіжности св. на питання оборонця вияснити не вміє.

Св. Вл. Хімяк, поліц. агент, говорив з мамою підс., коли вона прийшла до нього до шпиталю. Тоді мав син їй сказати, що хотів вбити комісаря.

Св. Гірний, поліц. агент, репродукував протокол, який написав суд. Валіґурському. В ньому є: „Коли я прийшов до Нича і спитав, чому він стріляв, Нич почав плакати і сказав: „Він хтоів мене намовити до зради свого народу і зате я хотів його застрілити."

Предс.: Може Нич був тоді непритомний?

Св.: Ні, зовсім притомний.

Останній свідок, **ком. Клячинський**, не вніс у розправу нічого нового.

Після цього поставив оборонець д-р Давидяк внесок, щоби переслухати ще д-ра Островського, який витягав кулю з голови Нича, не на обставину, чи він стріляв, бо це факт, а на те, щоби його зізнання могли підтвердити, хто каже правду: ком. Цесельчук, який каже, що він стріляв до Нича, чи Нич, який впевняє, що кулю дістав ззаду.

Внесок трибунал відкинув і на цьому розправу перервали до чергового дня.

ДЕНЬ ПРОМОВ І ЗАЯВИ.

Зранку другого дня почав говорити прокуратор, якого промова тривала з 20 хвилин. Вона головно старалася збити твердження оборони, що Нич ділав в афекті і вже стало основою касації. Прокуратор доказував, що Нич підготовляв замах давно, що він зовсім не такий честилюбний, як заявляє, та що ніхто йому конфідентської служби не пропонував. Замах Нича був продуманий, обґрунтований і переведений з холодним розрахунком — як впевняв прокуратор, вимагаючи суворого присуду.

Підчас промови прокуратора зайшов цікавий випадок: Нич піднявся і сказав: „Так, пане прокуратор? То не так було!" і на візвання предсідника сів знову.

Після промови прокуратора почав свою промову обор. **д-р Евген Давидяк.**

Ствердивши, що хоча є розбіжности між обороною і прокуратором, то всеж таки є речі, які треба бути згідними оборонець ствердив, що прокуратор не має рації, коли не визнає провокації і зневаги за причину зворушення. Мотиви касації стверджують, що так є, а зокрема широко обґрунтовує не визначний польський теоретик права, проф. Макаревич, який присвятив провокації та зневазі, як причині зворушення, окремі розвідки. Такий факт заіснував власне у випадку Нича, а проф. Макаревич відмічує, що зворушення може наростати літами і навіть підготовка злочину не перечить йому. Що Нич ділав в ефекті, зворушений, це підтвердив сам комісар Цесельчук, який зізнав у тій розправі, що він, стріляючи до нього, мав жахливий вираз лиця, очі вибалушені і скривлені уста. Так само був зворушений у шпиталі, коли йому згадували про Цесельчука, що підтвердив агент Гірний, агент Хімяк і сам Цесельчук, що відвідав його та був свідком, як він кричав до нього: „То він намовляв мене до зради свого народу!" Це, що прокураторські свідки підтверджують, це навіть проти інтенції прокуратора, який хоче, щоб Нич був холоднокровним замаховцем, промовляє тільки за тезою оборони, що він був зворушений та вимагає затвердження додаткового питання у справі цього зворушення.

ЧИ НИЧ ВИНЕН?

З черги оборонець доказував, що перше питання „Чи винен Нич, що з доручення ОУН" і т. д. стріляв до Цесельчука, повинні присяглі заперечити. Питання не питає чи хотів *стріляти*, бо це доказаний факт, а чи *винен*. З можливости, що він не винен за цей стріл, що кермувала ним не його воля і за нього він не повинен відповідати. Слова „з доручення ОУН", вставив на думку оборонця прокуратор, щоби обтяжити питання. Доказів на його приналежність до ОУН не було й нема, бо те, що він віз з Данціґу брошури — не доказ тої приналежности: ОУН послуговується перед чужими людьми, а судова історія знає безліч випадків, коли за такі „докази", як в тому випадку книжки, були люди присуджувані на кару смерти і щойно ревізії процесів виявляли їх повну невинність. Закінченням, що прокуратор боронить параґрафів, а оборона людей, та що гірше для суду, як ці останні потерплять і просьбою затвердити друге питання про зворушення Нича в менті намаганого атентату замкнув оборонець свою промову.

Вона тревала більше як годину, а міцно арґументована, місцями драматична й виголошена з відповідним, аж надсподіваним патосом, викликала на присяглих і на салі незвичайне враження, тимбільше, що д-р Давидяк боронив Нича тільки з уряду і на судовій салі появляється у великих процесах, на жаль, рідко.

ОСТАННЄ СЛОВО НИЧА І ПРИСУД.

Після тої промови, Нич відійшов в бік присяглих і заявив: „Я не прийшов жебрати у вас ласки. Мені байдуже, що лава присяглих скаже. Я знаю, що вони мене засудять, але тоді вони засудять свою совість!"

Після цього пішли присяглі на нараду й 11 голосами затвердили перше, а 7 відкинули друге питання (перше, чи вибен у злочині, друге — чи зробив це в афекті). На основі цього трибунал присудив Нича за замах на ком. Цесельчука

НА 8 ЛІТ ТЮРМИ.

мотивуючи, що обтяжуючою обставиною для Нича була його впертість і буйна поведінка вже підчас цього процесу, на основі чого трибунал переконаний, що навіть якби його звільнили, він повторив би замах.

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ БРАТСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ХАРІС

у Львові при вул. Корнилтів 3. (Нар. Дім) Тель. 14-64

уладжує похорони від найскромніших до найвибагливіших; переводить експумації та перевізка провінцію власним санітарним автом.

Ціни найдешевші.

Для селянських родин нічліг за безплатний.

Насіння городовини, господарське і квітове, огородничі приладдя, засоби до поборювання рослинних шкідників.

дешеві шприци поручає фірма: **Е. ФРЕЕҐЕ** **Львів, Трибунальська 3,** телефон 55-70. Цінник на бажання висилає franco. 75/53 3—3

З присудом за приналежність до ОУН з попереднього процесу (3 роки) мав Нич кару 11 літ вязниці, яку суд скомулював йому на 10 літ вязниці з позбавленням прав.

Нич приняв присуд байдуже, але застеріг собі 3 дні до надуми (а. к.)

Українська музика у Варшаві.

Великий успіх концерту українських симфонічних творів і українських артистів у Варшавській Фільгармонії.

Минулої неділі у циклю полудневих концертів симфонічних відбувся у Варшавській Фільгармонії концерт, присвячений сучасним українським симфонічним творам. Концерт ініціював та орґанізував Український Науковий Інститут разом з Виділом освіти й культури міської управи м. Варшави. Участь взяли: орхестра Варшавської Фільгармонії (67 осіб з проф. Двораковським як концертмайстром), як диригент виступив п. Антін Рудницький, як солістка — п-і Марія Сокіл.

На програму концерту склалися: „II. симфонія" оп. 12 Льва Ревуцького, „Суїта" оп. 12 Антона Рудницького, дві пісні — „Ноктурн" і „Сонет" — Василя Барвінського (сольо Марії Сокіл у супроводі орхестри) і „Три танці" з опери „Золотий обруч" Бориса Лятошинського. Концерт був трансмітований Польським Радіом на всі польські стації.

Успіх концерту перейшов усі сподівання. Передовсім саля вщерть повна, — надзвичайна рідкість у Фільгармонії. Публика дуже ріжна і дуже цікава: знані одиниці з дипльоматичного світа (анґлійський ґен. консуль, японський військовий аташе й ін.), багато осіб з польського політичного, наукового й мистецького світа, численна українська кольонія і постійні відвідувачі фільгармонічних концертів. Велика більшість слухачів сподівалася почути якісь коломийки, чи скромні музичні спроби. Тимчасом представилася поважна модерна українська музика на европейському рівні! Велике признання викликала теж особа диригента, який уперше виступив у Варшаві і маючи для цілої складної програми буквально одну пробу напередодні концерту, перевів концерт так прецизійно, що сама орхестра зготовила йому овацію. Ніде правди діти, успіх концерту у великій мірі треба записати на рахунок самої орхестри.

Витинки-рецензії варшавської преси про концерт посилаю окремо.

Присутній.

НОВИНКИ

— **Пригадуємо** ще раз Шановній Громаді, що **Вечір ритмічно-пластичних танків пані О. Суховерської** відбудеться в середу, 14. березня 1934, в 19.30 год. в **Салі Ріжнородностей.** Просимо замовляти квітки в Книгарні Наук. Т-ва Шевченка від 14—19 год. Програма на афішах.

— **Концерт Хору Українських Ревелерсів Евгена** відбудеться дня 16. березня ц. р. У програмі нові прегарні твори танкової музики чужих композиторів, як J. Hyltona, A. Weeke'a, Joe Edwarda й інших, та оригінальні українські танга, сльов-фокси і фокс-троти. Крім цього прегарні українські пісні. Концерт відбудеться в новій, в европейському смаку і, спеціяльно до того роду імпрез побудованій салі „Скіз". Вхід до салі в пасажі Міколяша напроти краєцької робітні Дуфанця, в сусідстві кіна „Утіха". Білети від вівтірка продає Союзний Базар — в ціні від зол. 2.50—1. Початок концерту в год. 19.30 (7.30 веч.). 1230

— **Церковні брокати**, борти, френдалі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони**, всі готові церковні річи, **плащениці**, книги, світло, **кадило**, печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття**, ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. „ДОСТАВА" у Львові, Домініканська 11/I. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 1t-?

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ** **Ботмів ч. 4.** 65/53 30—180

— **ЧЕРЕВИКИ** жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого." 68/53 6-45

— **В справі позички Р. Ш.** В неділю, 11. ц. м. в год. 6. веч. відбудуться в домівці хлопячої школи ім. Т. Шевченка при вул. Супінського ч. 23. ширші сходини членів Кружка „Р. Ш." ім. Т. Шевченка в справі переведення внутрішної позички для „Р. Ш." з відповідними рефератами на цю тему. Нехайже своєю громадною приявністю на тих сходинах члени „Р. Ш." тай українські громадяни Галицької дільниці Львова (Стрийського передмістя) засвідчать, що дорога їм доля „Р. Ш." та виховання тисячів дітвори в її школах. — **Позичкова комісія при Кружку „Р. Ш." ім. Т. Шевченка.**

— **„Запорожець за Дунаєм".** Вже нині (неділя) год. 7-ма веч., саля театру „Міньон", Оссолінських 10, „Запорожець за Дунаєм" у виконанні Театральної Секції Т-ва „Відродження" при співучасти запрошених артистів: Вп. Козак-Вірленської, І. Гіряка, М. Бодака, Т. Купчинського. Орхестрою та хорами диригує Вп. Т. Купчинський.

— **Дискусія над українським числом „Сигналів".** 13. ц. м. (у вівторок) гурток польоністів львівського університету влаштовує прилюдну дискусію над 4-им числом львівського місячника „Сигнали", що все присвячене українській сучасній культурі. Дискусія відбудеться в 6. год. веч. у салі польоністів у новому будинку. У дискусії мають теж узяти участь запрошені студенти-українці.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 22/48

— **Комітет розбудови м. Львова** повідомляє, що веде дальше збірну будову дешевих мешкань на Залізній Воді. Якщо зголоситься відповідне число рефлектантів, комітет зорганізує муроване і деревляне будівництво на іншім терені. Кошт такого дому (однородинного) разом з парцелею обчислено на 6—8 тисяч зол., причому будівельний кредит не може переходити 50 проц. коштів будови. Тому рефлектанти мусять мати власну готівку до 5 тисяч зол. За ближчими інформаціями зголошуватися до Комітету, Ратуш І. пов.

— **Пересторога.** Дійшло до відома парохіяльного уряду церкви св. Пятниць у Львові, що якісь невідомі йому люди розпродують образи нібито на дохід віднови церкви св. Пятниць. Управа церкви нікому такого уповажнення не дала, а тимсамим ніхто не має права тою дорогою збирати жертви на віднову нашої церкви. Колиб такі збирачі виказувалися повновластями, просимо Впр. Духовенство і Громадяни особи ті вилегітимувати такі уповажнення від них відібрати і з відповідною дописокою ласкаво прислати до парохіяльного уряду церкви св. Пятниць у Львові, вул. Бальонова ч. 3/І. пов. — **Управа парохії.**

— **З Українського Наук. Інституту** в Берліні повідомляють нас, що заходами його відбудеться дня 14. ц. м. в салі університету Фридриха Вільгельма виклад проф. університ. д-ра фон Рістгофена „Прабатьківщина славян у найновішій літературі".

— **За 97 §.** В понеділок 12. ц. м. почнеться перед львівським судом присяглих в салі при вул. Баторія процес проти Маріяна Мартина й тов. за злочин з 97 § (приналежність до О. У.Н). Розправі проводитиме суддя Ягедзінський, боронитимуть д-р Старосольський і д-р Шухевич.

— **Українка.** В органі бельгійських студентів католиків „Ль Авангард", що виходить в Лювені й досі часто поміщував вістки про українські справи, появилася стаття п. Кішки „Україна й мир", що викликала полеміку на сальтах цього часопису з москалями.

— **Шевченківський концерт.** Дня 14. ц. м. влаштовує Український Центральний Комітет у Львові в салі Муз. Інст. ім. Лисенка при вул. Шашкевича Шевченківський концерт з такою програмою: 1) Заповіт — хор Мал. Семинарії під орудою проф. Д. Котка. 2) Вступне слово — С. Литвиненко; 3) Шевченко-Лисенко: За байраком байрак, Сонце заходить — барит. сольо проф. Р. Орленко; 4) В. Барвінський: Прелюдія Ц-моль, Прелюдія фіс-дур, Марш на лемківські теми — форт. сольо Р. Савицький; 5) Т. Шевченко: Подражаніє Ісаії, Лічу в чвовлі дні і ночі — декл. пані О. Кризіцької; 6) Шевченко-Лисенко: Мені однаково, Шевченко-Мусоргський: Гопак — сопр. сольо п-і Приймової; 7) М. Лисенко: Капріччіо елегія, І. Безкоровайний-Москвичів: Думка, О. Москвичів: Елегія на смерть Шевченка — скрип. сольо проф. Москвичів; 8) Живий образ-інсценізація арт. мал. П. Ковжуна під декламацію вл. вірша п. А. Кудилика „120 літ". Початок точно в год. 8-ій. Білети раніше в Союзному Базарі, вул. Руська 20. Богата програма концерту в охопленні кращих наших мистців пісні й музики повинна притягнути на цей мабуть найкращий цього року Шевченківський концерт всіх українців Львова.

Товари блаватні

вовни, шовки, полотна, постіль

Ф. Ожеховський

Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.

Львів, Ринок ч. 29.

7152 11—180 Телефон 25-55.

— **Арештування.** У Вербові бережанського пов. арештували 5. ц. м. гімн. абс. Теодора Гевка та молодих селян В. Семчишина й Мих. Кота, яких перевезли до вязниці в Бережанах.

— **Краєва хроніка.** Візника Михайла Гдаковича з Жовкви ограбили на дорозі з Волі Висоцької три напасники, забравши йому два мішки з гречкою. — На учительку В. С. під Ряшевом напали два бандити і стероризувавши її револьверами, відобрали їй 260 зол. — В Оброшині пов. Городок невідомі люди стріляли на постерункового державної поліції з револьвера і не вдявши йому нічого, втікли.

— **Згоріло 2 дітей.** Мин. середи вибух вечором в загороді Мих. Леманишина у Снятинці б. Борислава вогонь. Полумя охопило хату так нагло, що вона згоріла зовсім враз з двома дітьми Леманишина, 6-літньою Катериною і 4-літнім Степанком. Причина пожежі, що наробила на кілька тис. шкід, невідома.

— **З Польщі.** До Варшави прибула делеґація представників англійського промислу, що має наладнати співпрацю з польськими виробництвами. — Варшавський суд присудив на 6 міс. тюрми дідича Хижинського, що потурбував екзекутора, який за 8 зол. залеглостей в Касі Хорих хотів забрати йому фортепян. — Робітника Вісневського з Жирардова, що вбив Малаховську, яка не дозволяла йому женитися з її дочкою і поранив її сина, присудили на 6 літ вязниці.

— **Ріжні вістки.** Приходить офіціяльна звістка, що цісар Анґаму жениться 20-го ц. м. з одною дівчиною з Кохінхіни зі шляхетської рідні. — У фабриках вантажних авт у Дітройт (Клівленд) істнує загроза страйку: повстав конфлікт за висоту платні: 30.000 робітників і урядовців протестує. — На місце покійного Поля Пеклева, колишнього міністра, визначного математика, Французька Академія вибрала членом професора Сорбони Ґастона Юлія, уродженого у 1884; він воєнний інвалід. — Перші два літаки нового типу, зроблені в державних совітських фабриках, їдуть на пароплаві „Ексцельсіор" з Одеси до Ню Йорку як дар для... Форда. — Папа говорив на засіданні ватиканської консисторії про проголошений ним святий рік, який кінчиться цього Великодня і ствердив великий успіх цього свята. — Італ. експерт Роберто Людзі відкрив при помочі рентґена в ґалерії Боргезіїв картину Рафаеля, яку візиший маляр намалював. Образ привернуть до давнього виду. — В Берліні відчинив канц. Гітлер особисто велику самоходову виставу та в промові з тієї нагоди зазначив, що бажав би кожному німцеві самоходу, а нім. самоходову продукцію довести до 200—300 тис. самоходів річно. — Син голови японської торг. делеґації, 25-літній Окада, зробив собі в Льондоні гаракірі, щоби отак ратувати честь батьківщини, яку його батько осоромив уступками вбік англійців. — В Еспанії проголошено вимковий стан.

— **Шведський князь таки оженився.** Дня 8. ц. м. відбувся в Льондоні шлюб молодшого сина шведського короля, кн. Сіґварда з фільмовою артисткою Пацек, про який стільки вже писали й говорили. На шлюб прийшли подивитися такі товпи народу, що 1215 кінних поліцаїв ледви вдержувало сяк-так рух. Молоду пару витала товпа гарячими оплесками.

— **Фільмові новини.** Відомий рос. спеціяліст у хворобах серця, проф. Зеленін працює з д-р Сухаревським над звуковою научною фільмою „Фізіольогія і патольогія серця". На фільмовій ленті будуть зареєстровані найдрібніші функції серця, репродукції рентґенівських світлин серця та всі хворобливі серцеві гомони. Фільма має уможливити лікарям студії ріжних хворіб серця. — Німецький драматург Вольф підготовляє фантастично-наукову фільму „Шлях велитнів", що охоплюватиме в мистецький спосіб низку сучасних научних і технічних проблем, прим. трансокеанічну комунікацію, досліди стратосфери, телевізію і т. д. Фільму реалізують при допомозі кількох визначних учених.

— **Цікава виставка.** В Римі підготовляють енергійно виставку староримських памяток, яку відкриють у вересні ц. р. На виставку надходять різьби, статуї, копії та пластичні реконструкції з усіх італійських музеїв. Роблять теж ґальвано-пластичні срібні копії відомого скарбу Гільдесгайму з Берліну та рідких памяток з Британського Музею. Крім цього на виставці найдуться копії стінних мальовил з римських катакомб.

— **Спростування.** На новинку в числі 36 (13.601) Вашого часопису з 3-го березня 1934 п. н. „Дивний виступ", прошу на підставі § 19 пресового закону і в імя правди помістити таке спростування: Неправдою є, щоби переслуханий в повітовому суді в Бережанах як свідок ужив я вислову „те українчикі", — а зате правдою є, що в часі зізнань говорив я з суддею по польськи, бо вважав це доцільним тому, що суддя не знає української мови і зізнання по українськи могли пошкодити стилізації протоколу, що признав також мец. д-р Гриневич, заступник одної зі сторін, який також говорив до судді по польськи. Також правдою є, що в часі переслухання, показуючи важний для справи документ, просив суддю докладно запротоколувати мої зізнання, кажучи „щоб українці не посудили мене у спроневірені", що можуть потвердити адв. д-р Володимир Бемко і п. Василь Копчок, директор тов. „Надія" в Бережанах. — Володимир Кордуба, ем. суддя окружного суду в Бережанах.

З листів до Редакції.

Хвальна Редакціє!

У звязку з заявою п. Петринюка, поміщеною в ч. 52 „Нового Часу" з 8. ц. м. на стор. 8 прошу помістити у Вашім органі ось-таке вияснення:

Подаю до відома всіх, що на засіданні Виділу Бурси У. П. Т. дня 26. II. 1934 говорив я як член Виділу в імені Виділу до питомця бурси п. Петринюка, якого покликано на засідання задля його образливого й настирливого письма, яке він вислав до Виділу Бурси, що тримав його безоплатно півтора року в бурсі.

Такий стан справи, а також недостача часу не позволяють мені ширше писати про справу, яка могла би бути цікавим причинком до того, як деякі люди розуміють добро і зло, гідне й негідне. — З правдивою пошаною

9. III. 1934.

Іван Бобій

З судової салі.

Процес трьох у Тернополі.

В жовтні мин. року появилися в селах Добромірка, Пішанки й Лозівка збаразького повіту летючки ОУН. На основі доносів арештувала поліція 19-літнього Тараса Цимбалістого і 22-літнього Максима Шурана з Добромірки та 24-літнього Івана Заяця з Пішанок, як підозрілих і підчас ревізій в них найшли не тільки летючки, але в обв. Шурана пісню про події 1930 р. а в обв. Заяця лист до знакомого, в якому він мав писати, щоби той приніс йому летючки. Крім цього слідство мало виявити, що всі три вони були членами ОУН, яких за Великдень 1933 р. заприсягнув якийсь тип на револьвер за цвинтарі в Добромірці. За все це станули всі три перед тернопільським судом присяглих дня 5. і 6. ц. м., за якому заперечили автові обвинувачення, мотивуючи, що летючки, які найдено в них на стриху, хтось їм підкинув. Підсудних боронив д-р Старосольський зі Львова, що виголосив незвичайно ефектовну та правно обосновану промову і д-р Ладика з Тернополя, що м. ін. прочитав експертизу ґрафольоґа з Варшави, який доказував, що в найденому у Заяця листі дописані найважніші для чину слова.

Судді присяглі потвердили 9 із 15 поставлених їм питань і на основі цього трибунал засудив **Тараса Цимбалістого на 5, Максима Шурана на 6 і Ів. Заяця на 6 літ вязниці.** Важкий і несподіваний присуд викликав на судовій салі незвичайне враження. *П.*

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА“: „СКАНДАЛ У БУДАПЕШТІ“.

Легка, безпретенсійна фільма, позна веселих епізодів; ціла акція спирається на непорозуміннях і показує нам уперше мадярську „нововідкриту“ зірку Франческу Галь. Це незвичайно симпатичне, веселе, а притому майже дівча, може скоро стати грізною суперницею Ліліяни Гарсей. Її гра і спів подобаються не менше як у Ліліяни. Поза нею визний уже Сені Сакаль має кілька веселих сцен, як завсіди дуже добре зіграних цим талановитим мадярським коміком. Тріо голосних акторів тої фільми замикає Павло Гердітер, який знаменито підспівує. „Марусеньки“ ввела до своєї програми ревію варшавських артистів, між якими є кілька добрих сил. Подобаються п. Г. Рапацька, п. Волінський і Гайпріх.

є. т

КІНО „АПОЛЬЮ“: „ЯНГОЛИ ПЕКЛА“.

Воєнна фільма, що показує подвиги летунів. Основана вона на повісти відомого французького письменника Роллна Дорженоса „Деревляні хрести“, члена Академії Гонкурів. Це одна з найкращих воєнних повістей. У фільмі бачимо прегарні знимки боротьби літаків, виконані з незвичайною прозорістю. Так само моменти бою і катастроф, що в інших фільмах бувають звичайно замазані, тут виступають дуже виразно. Жіночу головну ролю грає відома американська красуня Гарльов.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Як працює Районова Молочарня в Ременові. Районова Молочарня в Ременові почала свою працю 25. червня 1931 р. Дотепер зорганізовано при Р. М. ось такі села: Ременів, Вислобоки, Сулимів, Відшів, Гресенні, Жовтанці, Кунизів і Пахопні. Молочарня має 900 зареєстрованих членів, які за 2 і пів року доставили 2,350.362 л. молока, з чого вироблено 96.450 кг. масла, отже майже 10 вагонів. Членам виплачено за доставлене молоко 249.765 зол. Молочарня почала свою діяльність з майном на суму 3.230 зол., а нині має 19.712 зол. та одноморговий город вартости 7.000 зол. Крім цього молочарня зорганізувала „Допомоговий фонд“ на випадок загибелі корів, а також допомогову касичку. Фонд дотепер заплатив за 1 штуку; власних фондів має Фонд около 1.000 зол. Тут працює платний фахівець. Р. М. спроваджує для членів вагонами грис, який відпродує по ціні закупна. Поза чисто торговельною стороною веде також працю культурно-освітню й організаційну. Уладжує виклади й анкети з ділянки раціональної годівлі корів, гігієни молока і стаєн, управи пашних ростин, домашньої господарки, кооперативних і т. п. Уладжено 2-тижневий курс ветеринарійно-господарський і скликано 2 великі конференції, з того одну чисто жіночу, на якій було присутніх 205 делегатів з 15 сіл. Р. М передплачує 100 чисел „Сільського Господаря“, 100 чисел „Кооп. Родини“, 10 чисел „Кооперативного Молочарства“, 60 чисел „Жіночої Волі“, що їх роздає своїм членам. Крім того є членом Т-ва „Просвіта“, „Сільського Господаря“, філії „Сільського Господаря“ й усіх культурно освітніх товариств у місці та в сусідних селах, з якими є в тісному контакті. Деякі з них підпомагає матеріяльно. В канцелярії Молочарні є в них підпомагає матеріяльно. В канцелярії Молочарні уміщена постійно пушка „Р. Ш.“, яка кожного місяця приносить 5—8 зол. Слід також зазначити, що як у самім Ременові, так і в околиці є багато ще чорних точків, які при всяких нагодах стараються підірвати довіря до проводу Р. М., воюючи ріжними неправдивими сплетнями і брехнями. Багато є ще сіл, а саме: Запитів, Рудянці, Звертів, Колоденце і Колодно, що чомусь не хочуть приєднатись до Р. М. Вони воліють своє молоко й масло збувати приватно у жидів за ціну значно меншу, як злучитися з Р. М. та створити сильну організацію проти посередників і визискувачів. Також ще в Сулимові й Жовтанцях є приватні молочарні і там також тяжко переконати людей, що діють на шкоду членів та своєю впертістю приносять великі страти для селян-продуцентів. Одначе з радістю стверджуємо, що здоровий розум, здорова думка й кооперативна ідея беруть таки верх і Р. М. з кожним днем поступає вперід. Сусід.

СПОРТ.

Україна—Світязь.

Заповіджені у нас вчора на неділю 11. п. м. змагання копаного м'яча між Україною і Лехією не відбудуться. Зате відбудуться також змагання між Україною і Світязю у Замарстинові. Початок змагань: год. 3. пополудні. Попередить о год. 1·30 змагання дружини молодших.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Театральна секція „Відродження“.

Саля Театру „Мініон“, вул. Осовінського ч. 10.

Неділя, 11. III. год. 7 веч. „Запорожець за Дунаєм“, народня оперета на 3 дії Семена Артемовського.

Білети раніше у „Фортуні Новій“ Руська 10.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Дрогобич.

12. III. „Весела вдовичка“.
13. III. „Ельза“.
14. III. „Катерина“.
15. III. „Сонце руїни“.
16. III. Ревія „Наша парада“.

Великий Міський Театр.

Неділя, 11. III год. 3·30 попол. „Чоловік, що був Четвергом“. Абон. 11. Ціни найнижчі.

Неділя, 11. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ“. Абон. 12.

Понеділок, 12. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ“. Абон. 13.

Театр Різнородностей.

Неділя, 11. III. год. 3·30 попол. „Родина“. Абон. 12.

Неділя, 11. III. год. 7·30 веч. „Родина“. Абон. 12.

Понеділок, 12. III. год. 7·30 веч. „Родина“. Абон. 13.

Кіна.

АПОЛЬЮ: „Янголи пекла“.

АТЛЯНТИК „Гроші на вулиці“, звук. комедія.

ВАНДА: „Нагана“.

КАСІНО: „Боксер і жінка“. (Макс Бер, Лемпі, Карнера).

КОЛІСЕЙ: „Дама-Кер“, ревія: „Ляше вальс“.

КОПЕРНИК: „Невидимий чоловік“. (На осн. Веллса).

МАРУСЕНЬКА: „Скандал у Будапешті“. (Сені Сакаль), ревія: „Весна та ми“.

МІРАЖ: „У тіні хреста“.

МУЗА: „Усміх щастя“.

ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави“.

ПАН: „Обід в 8-ій“ та ревія.

ПАСАЖ: „Пат і Патяхон як хоробрі вояки“.

ХІМЕРА: „Чоловік, що вкрав серце“.

СВІТ: „Вел. княжна Олександра“ (Еріка, Слевін).

СТІЛЕВЕ: „Білий опір“ і ревія.

УТІХА: „Я був тобі вірний“, ревія: „Ах, ті баби!“.

Закордонне радіо.

Неділя, 11. березня 1934.

Відень (306,8) 11·20, 12·40 Концерт, **Братислава** (298,8) 17·30 Концерт, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт (музика, спів), **Берлін** (356,7) 19·30 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·00 Австр. поезія в пісні, **Бреслав** (315,8) 10·25 Літні пісні (хор), 16·00 Концерт, **Букарешт** (212,6) 20·00 Спів, **Будапешт** (550,5) 21·25 Вок. концерт, 22·00 Концерт, **Міляно** (368,6) 13·30 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вок. концерт, 20·45 „Маскота“ оп. Одрана.

Понеділок, 12. березня 1934.

Відень (306,8) 12·00 Концерт, 16·55 Фортепян, 18·25 „Норимберські співці“, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Брно** (325,4) 16·50 Бабусині оповідання, 21·20 Операрії, **Париж** (1796) 21·00 Камер. музика, **Атльона** (531) 21·10, 22·00 Спів, **Берлін** (356,7) 22·00 Концерт (музика, спів,) **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·50 Солісти, **Лянгенберг** (455,9) 14·00 Солісти (музика, спів), 20·45 „Дер перброзене Круг“, комедія Канідера. **Мінхен** (405,4) 20·30, 21·15 Спів, **Букарешт** (212,6) 17·30 Спів (чеські, югосл. болгарські та румунські пісні). **Будапешт** (550,5) 17·00 Скрипка, 22·10 Циг. музика. **Рим** (420,8) 22·00 Солісти.

Львівське радіо.

Неділя, 11. березня 1934.

9·00—10·00 Ранішня авдиція, 10·00 Релігійна музика з гр. плит, 12·10 Метеорольог. вістки, 12·15 Муз. поранок, 14·00 Весна в пасіці, 14·15 Огляд ринків рільних продуктів, 14·20 Легка музика з гр. плит, 15·00 Балачка: „Як пригріє сонце“, 15·20 Концерт легкої музики, 18·00 Авд. для дітей: „Антена в коршмі“, 16·30 Чвертьгодина славних артистів (Казальс, віольончеля), 16·45 „Серпатко“ оп. Лук. Семенського, 17·00 „Дитина й алькоголь“. 17·15 Музика, спів, 18·00 Авд. „Сни усіх матерей“, 18·30 Пісоньки в супр. фортепяну, 19·00 Три знаки запиту, 19·10 Всячина, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Концерт (фортепян, спів, Бенові, бас), 21·15 На весоїлій львівській хвилі, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·25 23·05 Танкова музика.

Понеділок, 11. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Камер. музика з гр. плит, 12·35 Вокальна музика з гр. плит, 13·05 Збіжева біржа, 13·30 Господарські вістки, 13·55 Легка музика, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Концерт присв. творчості Ег. Панцевича (пісні з невідомих рукописів композитора), 17·20 Гітара, ксилофон, органи (гр. плит), 17·50 Наука стенографії, 18·00 „Найвищий дім світа“, 18·20 Камер. концерт, 19·05 „З мовчазного дому“, 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40, 19·45 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт голландської музики, 21·00 Пачкарі ташшу, 21·15 Концерт легкої музики, пісоньки, 22·00 Краківські витинанки.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 9·28 зол.

Золото: Долари 9·04—9·06. Франки фр. 36·20—36·50 Дукати 84·20—84·50, Корони 38·00—38·40. Рублі 17·00—17·50.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·70, Рублі 1·30.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 25·98, Париж 34·94 і пів, Берлін 210·53, Цюріх 171·45, Амстердам 357·75, Прага 22·03, Міляно 45·50, Нюйорк кабель 5·31 і три четверті, Нюйорк чеки 5·31 і пів.

ЗБІЖЕ.

Ціни пар. Підволочиська л. ваг. Львів

	від	до	від	до
Жито одноціле	13·—	13·25		
Мука жит. І. с. до 55 %	21·—	22·—	25·50	26·—
Мука жит. І. с. до 65 %			22·—	23·50
Мука жит. II. с. сита. 70 %	12·—	13·—	15·—	16·—
Мука житня разова 95 %			18·50	19·—

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 10. III. масло 2·90, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·50—2·60

Тенденція на масло, молоко, і сметану удержана, на яйця слаба.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу“ за 1 кг.:

Рід:	Добірні: I-а		II-а
Кури молоді на печення	1·75	1·50	1·00
Кури на росіл	1·75	1·50	1·00
Качки	1.65	1.40	1.00
Гуси	1.50	1.30	1.00
Індики	1.85	1.65	1.00
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Членів „Червоної Калини“, передплатників „Літопису Ч. К.“ та відборців видань „Ч. К.“ повідомляємо, що п. ЯРОСЛАВ ПАВЛУСЕВИЧ не є вже представником нашого Видавництва й тимсамим не може інкасувати на наш рахунок ніяких грошей. За виплачені до його рук гроші Видавництво не відповідає. Управа Видавничої Кооп. „ЧЕРВОНА КАЛИНА“ у Львові. 1225

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 73/53 2—10

НАПРЯВА вічних пер „Прецизія“, Рутовського 12 — Ринок 24 (Брама Андрійовського). 76/53 3—10

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 4 — ЛЬВІВ, Возічки — Вовни знаної марки **„КАРІБІ“.** 1668 10—14

УРЯДОВЕЦЬ державний, середніх літ, стану вільного, оженитися з панною до літ 38, віно побажане для спільного добра. Зголошення до „Діла“, Львів, Ринок 10. під „Пора“. 1227 1—1

СКЛЕП НАРІЖНИЙ до винайму ріг вул. Сикстуської і Костюшка (Народня Гостинниця). 1228 1—3

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі **то уживай навозові пастильки „Теєп“ (потас, фосфор, азот) 50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торговлі“, дрогеріях і складах насіння. 1112 1—30

ПОКІЙ з бальконом, осібний вхід, електрика без або з умебльованням для 1—2 осіб до винайму при вул. Болеслава Хороброго 8. 2240 1—1

ЦІННИК обуви фірми **„Ар-Ка“,** Хоружина 11 а: Мужеські півчеревики зол. 22·—, жіночі мужеські 3·—, жіночі 2·20, обпаси мужеські 1·40, жіночі 0·70. 10—25

1 ПОКІЙ великий, сонячний і кухня з комфортом на I пов. при вул. св. Мартина 11 а від господаря за місячним помірним зол. 60·— негайно до винайму. Телефон 61-65 до Інформації. 1213 3—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори

Спілки Мінеральних Живець „Черче“, з обм. пор. у Львові

відбудуться в понеділок, дня 26. березня 1934 р. в год. 18-тій в салі Т-ва „Дністер“, Львів, вул. Руська ч. 9. І. п. з таким порядком нарад:

1). Відкриття Збору і відчитання проводу,
2). Звіт з діяльности і предложення рахункових замкнень і бімансу за 1933 рік,
3). Звіт Контрольної Комісії з внесеним на уділення абсолюторії,
4). Внесення Надзірної Ради:
а) в справі признання надвижки біланосової за 1933 рік,
б). в справі перенесення уділу.
5). Внески і запити.

Президент: Др. Маріян Панчишин — Секретар: Ярослав Колтунюк

L. W. II/1 —793/34.

ОПОВІЩЕННЯ.

Магістрат корол. стол. м. Львова подає до загального відома, що бюджетовий прелімінар м. Львова на рік 1934/35 виложений до перегляду в бюрі Виділу II/1 Магістрату (ратуш, II. п. двері ч. 91) на протязі 7 днів, а саме від дня 10. березня до 16. березня 1934 р. включно, в годинах від 9-тої до 13-тої.

Інтересованим платникам комунальних данин прислуговує право переглянути у цьому речинці бюджетовий прелімінар та вносити закиди і застереження в дальшім речинці 7-денним, себто до дня 22. березня 1934 включно.

Магістрат корол. стол. м. Львова

У Львові, дня 8. березня 1934.

Віцепрезидент міста: Францішек Іжик в. р.

Від 1-го березня 1934 р.

ВЕЛИКА НЕСПОДІВАНКА!

для П. Т. Радіослухачів

фабрика акумуляторів **„ЕКА“** **вул. Потоцького 58 а**

Забирає акумулятори до ладування, евент. направи, випозичає заступчі на час ладування, **відставляє з поворотом до домів — за ціну:**

акумулятор 25 Ah 4 Volt зол. 1·20
„ 50 „ 4 „ „ 1·50
„ 75 „ 4 „ „ 1·80

без визначення 20 сот. дешевше.

Анодові батерії ладує рахуючи 2 і пів сотика за 1 Volt разом з доставою без випозичення.

Вистане зателефонувати між год. 9—13 і 16—18 під ч. телефону 54-17.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 66 (13.611). Львів, вівторок 13. березня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щекн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шк. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перед закінченням соймової сесії.

Сойм відбуде ще правдоподібно 1—2 засідання та скінчить свою сесію.

ЗІ СЕНАТУ.

КОЛИ МОЛОДІ ВІЛЬНО ХОДИТИ ДО КІНА.

У суботу на засіданні сенату м. ін. ухвалили проект закону про фільми. Тут сенат змінив соймовий проект того закону, підвищуючи границю для молоді до 18 замісць до 17 літ. Сталося це тому, що представник м-ства зізнався на комісії, що молодь здає матуру пересічно як 18. році життя. Покінчення 18. літ дає право оглядати всі фільми.

НОВЕЛЯ ДО КООПЕРАТИВНОГО ЗАКОНУ.

Опісля віцемаршал Богушький реферував новелю до закону про кооперативи. Довшу промову в тій справі виголосив сен. Павликовський. Доказував, що кооперативному рухові грозить небезпека, коли новелю ухвалить, не ухваливши рівночасно поправок меншин. Змалював історію українського кооперативного руху. Українські поправки піддержали всі клюби за виїмкою ББ. Це перший випадок в історії польського парляментаризму. Воно має велике значіння. Опісля змалював, у яких тяжких умовинах відбудовувалися українські кооперативи в повоєнній добі. Після 1926 р. дали 300.000 зол. кредиту, та той кредит нараз українцям замовкли. Сплатили його дослівно до 24 годин. Українці вірять, що треба приписати це чужим впливам.

У голосуванні поправки меншин відкинули, а закон приняли лише з комісійними поправками.

Вчерги ухвалили проект закону про охорону перед пожежами й іншими елементарними нещастями. В дискусії сен. Горбачевський доказував, що закон має в собі більше шкідливих ніж корисних прав, тому українці голосуватимуть проти закону.

Закон ухвалили. Ухвалили теж новелю до промислового закону. Референт сен. Іваньський (ББ) в імені міністра промислу та торговлі впевнив, що поширення конституційних прав не потягне за собою для промисловців обмежень національної ні політично-правної натури. Введений до закону пункт, що купець мусить мати фахові кваліфікації, злагіднено приписом, що введення того в життя вимагатиме окремого закону. Справи тієї не порішать шляхом декрету.

Друга розправа ОУН. в Тернополі.

8. і 9. березня відбувалася в Тернополі перед судом присяжних друга вчерги в теперішній каденції розправа за проступок із 97 арт. § 1. (приналежність до ОУН). Обвинувачені Василь Солонинка, 21 л., абсольвент рогатинської гімназії та Степан Маркіза, л. 24., селянин, оба з Должанки. В 1931 р. Солонинка був обвинувачений в саботажнім підпалі. Суд увільнив його. З того часу Солонинка був під поліційним доглядом. Коли в 1933 р. в Золочівщині трапилися підпали, Солонинку арештували. Над Солонинкою мав відбутися наглий суд, та він доказав своє алібі. Слідча влада підозрівала Солонинку, що він привіз зі Львова до Цеброва багато нелеґальної літератури та помістив у школі Буткевського. Летючки ті та брошури — згідно з актом обвинувачення — забрав Степан Маркіза та перевіз до Ельжбитівки. Свідки доказували алібі Солонинки.

Суд засудив Солонинку на 8 літ вязниці, Маркізу на два роки та втрату горожанських і почесних прав через 10 і 5 літ.

Оборона заповіла касацію. Боронили пос. д-р Ст. Баран і д-р Ладика.

Протипольські демонстрації.

МОР. ОСРАВА, 11. 3. ПАТ. У протипольських демонстраціях узяло участь ледви 600 учасників, хоч чел. валізниці дали приїзжим безплатні білети. Говорили три бесідники. Присутні ухвалили резолюцію, в якій вимагають до випереження чехів на окраїнах. До Праги вислали телеграму.

МОР. ОСТРАВА, 11. 3. ПАТ. Заходами пол. організацій відбулися вчні в Тешині збори, на яких мали відповісти полякам на жалібне свято в честь польських вояків, які згинули в боротьбі проти чехів. У ч. Тешині й околиці були скріплені стежі. Тешинська залога була від кількох днів у поготівлі. Збори, що відбулися в салі, були строго довірочні. Допускали лише попередньо оголошених членів за леґітимацією. Замітне, що збори не відбулися в таких широких розмірах, які початково хотіли їм надати орґанізатори, які бажали в Тешині уладити заг. краєву маніфестацію.

Доля залоги „Челюскіна".

МОСКВА, 11. 3. ПАТ. Табор розбитків „Челюскіна" постійно змінює місце побуту та посувається на захід. Летун Лапидевський, що тому вже кілька днів дістався щасливо до табору, старався знову удалити таку виправу, та мусів завернути в половині дороги. Влада приготовляє в найкоротшому часі ратункову виправу при участи Волоплянова, який хоче вилетіти з Хабаровська.

Летунський напад на французький парлямент.

Парляментарна слідча комісія в справі заворушень у Парижі, що були в лютому, переслухала редактора „Ео де Парі" Керилїса, який обвинуватив мін. Фрота, що спеціяльно зладженими документами хотів його шантажувати. Мін. Фрот показав був Керилісові поліційний рапорт у справі розмови в ресторані чотирьох летунів м. н. Керилісового брата. Автор рапорту впевняв, що летуни хотіли виповати бомбовий напад на палату депутованих. Керилісові здавалося, що Фро хотів його втягнути в засідку. Фро не заперечив Керилісових закидів і твердив, що метою розмови було перестерегти Керилїса перед наслідками нерозважної акції летунів, у числі й Керилісового брата.

Не можуть порозумітися в справі цукру.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Міжнародня конференція продуцентів цукру закінчила праці без успіху. Головним завданням, яке було на денному порядку конференції, була м. ін. реґляментація продукції цукру. В тій справі не прийшло до порозуміння. Думають, що конференція не була безхосенна, бо дала делеґатам нагоду обмінятися думками по позволила почати студії, які причиняться до влекшення порозуміння.

ФРАНЦУСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ЛУЧАТЬСЯ З КОМУНІСТАМИ.

ПАРИЖ, ПАТ. Соціялістична рада С. Ф. І. О. округи Сени ухвалила 4.005 голосами резолюцію, яка поручає соціялістичним секціям удержати єдність діяння з льокальними пролетарськими орґанізаціями, себто комуністами.

ВОЛОДИМИР КИПРІЯН,
ревізор Р. С. У. К.
помер 10. III. Похорон відбудеться вівторок 13. н. м. в год. 3.30 попол. з церкви при Вірменській катедрі.

МУСОЛІНІ ПРО ПОЛЬСЬКО-НІМ. ПАКТ.

ВІДЕНЬ, 11. III. ПАТ. „Дер Таґ" приніс розмову американського журналіста Кінкербокера з Мусоліні. На запит про можливість вдержання мира в Европі, Мусоліні сказав: Гадаю, що мир запевнений бодай на 10 літ. Підписання польсько-німецького пакту має велике значіння. Справа коридора гнітожила Европу та скривала в собі поважну небезпеку. Тепер ця справа полагоджена принаймнше на 10 літ. Думаю, що той пакт можемо вважати щирим. Обі сторони будуть держатися його. Гітлер уважає себе за так само звязаного пактом як Польща, а це значить, що не буде війни за данціґський коридор. У справі Австрії Мусоліні вірить теж у щирі наміри Гітлера додержати зобовязання.

Спека в Австралії.

ЛЬОНДОН, ПАТ. В Австралії велика спека, з чого на великих просторах горить ліси й левади. В Аделяїді вогонь перекинувся навіть на городи та сади. В соснових лісах полумя доходить до 150 стіп висоти. В півд.-сх. Австралії згоріли тисячі акрів лісів і левад.

9. березня був найгорячіший в історії Австралії. В м. Аделяїда було 110 ст. Фаренгайта.

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА.

НЮЙОРК, 11. III. ПАТ. Із Бермінґему в стейті Алабама повідомляють про страшну пожежу, що лютувала на гол. вулиці міста підчас найбільшого руху. Великий магазин згорів до тла. 15.000 людей приглядалося пожежі. Вогонь перекинувся на другий бік вулиці й охопив склад мазей та оливи. Мусіли евакуувати сусідне кіно, в якому йшла вистава. Пожежу льокалізували після 5 годин. Попарилося 34 людей, гол. з вогневої сторожі. Втрат є на 3,600.000 дол.

По широкому світі.

— Чесько-польські летунські переговори перервано на деякий час.

— Апеляційний суд збільшив кару одному з директорів концерну Кройґера, Гольмові, з 6 на 24 місяці важких робіт.

— У Клайпеді присудили на 500—600 літів кари 3 німців, що розкидали летючки зі свастикою та співали гітлерівські пісні.

— „Пті Журналь" повідомляє, що французький уряд вишле у вівторок відповідь на англійське меморандум, яка буде історичним документом у справах розброєння.

— В Індокитаю вибухли заворушення проти французів. На чолі заворушень стоїть Ліг, який закликає вужів, що має таку популярність як Ганді в Індіях.

— В Будапешті повторилися протижидівські заворушення.

— Кн. Сикст Бурбонський безнадійно хорий. В звязку з тим до Парижа приїхала б. цісарева Зита.

— У Парижі знову застрайкувало 2.500 шоферів.

— В усій Еспанії проголосили ґен. страйк. Уряд заявив, що вважатиме страйк нелеґальною акцією. В усій Еспанії розвязала конфедерацію праці, як таку, що в ній збиралися монархістичні та синдикалістичні елементи. Організацію признали нелеґальною.

— У Відні отворили весняні торги. Отворили теж англійську й мадярську виставу. Участь чужинців доволі мізерна. З Польщі приїхало до 400 гостей.

Товари блаватні | вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 12—180 Телефон 25-55.

Господарське положення українського народу.

Промова сен. інж. Юліяна Павликовського, виголошена на пленарному засіданні Сенату в дні 1. березня ц. р. підчас дебати над буджетом міністерства рільництва й земельних реформ.

(Докінчення.)

Віддовженева акція, така сьогодні потрібна, мусить іти в парі з усуванням джерел задовження, а первісні джерела задовження хліборобства ділають неперервно досі. Отже залежить від темпа, коли темпо віддовженевої акції було би скоріше, могла би ця акція віддовження випередити наслідки джерел задовження, які істнують, а які я обговорив у 6-ти точках, характеризуючи політику уряду. Стверджую, що темпо акції віддовження, чи фінансово-хліборобської акції, як її називають, є нерівномірне в розємчих урядах і в Акцептаційному Банку. Вправді Акцептаційний Банк почав пізніше свою діяльність, але коли візьмемо цілість справ, які були розглядані розємчими, повітовими і воєвідськими урядами та конверсійні предложення до Акцептаційного Банку, то доходимо до дуже нужденних вислідів: 239 розємчих повіт. урядів і 16 розємчих воєвідських урядів на 382 тисячі предложених справ розглянуло й урегулювало 180 тисяч справ на суму 100 міліонів золотих: на один розємчий уряд припадає майже 734 справи; натомісць Акцептаційний Банк до 15. лютого 1934 р. одержав від установ-вірителів до затвердження 10.120 умов на 25 міліонів золотих — 2 умови припадають менше-більше на одну інституцію-вірителя. У тих цифрах характеризується з одного боку рухливість розємчих урядів і нерухливість інституцій-вірителів, а тимсамим і Акцептаційного Банку. Але злучивши акцію і розємчих урядів і Акцептаційного Банку бачимо, що фінансово-хліборобська акція розглянула дотепер і полагодила справ на вартість 125 міліонів золотих. Це є 1/40 частина задовження, 2 і пів прц.; ще 97 і пів прц. є неполагоджених. Не думаю, щоби всі ті справи прийшли до розємчих урядів, або Акцептаційного Банку, одначе темпо акції є повільне. Одначе при діланню тих самих причин, які довели хліборобство до жахливого задовження, маємо право думати, що суперництво джерел задовження з акцією віддовження дасть у вислідах перевагу дальшому задовженню хліборобства, хіба, що фінанс. акція буде поглиблена, поширена і зміцнена. Вона є конечна, бо удержує рільників на батьківщині, а позатим кожний має право принайменше теоретично думати, що з хвилиною віддовження рільників можуть піднестися ціни на ринку. Сьогодні ринок є прибитий голодовими умовинами. Збільшена рентовність господарки з причини обниження відсотків від довгів, а вкінці упорядкування фінансів села може довести до віднови парцеляційної акції.

Другою актуальною справою, яка є лише плянованою, є проєкт про примусову організацію збуту хліборобських плодів, як одного з кілець, що рішають про рентовність хліборобської продукції. Та міна, про яку говорила п. сенаторка Клушинська, є дитячою забавкою супроти цієї англійської міни, якою п. Рудзінський грозить хліборобству. Поминаємо те, що трансплянтування, а навіть транспортування англ. взорів на наш грунт є зовсім невідповідне. Зовсім інакша є аграрна структура Англії, зовсім інакші є умовини продукції й засоблення. Адже в Англії около 8 прц. населення живе з хліборобства, у нас 70 прц., причому ті 8 прц. займають більші господарства, коли у нас дрібні господарства становлять найчисленнішу катеґорію. Позатим англійське хліборобство працює для двомісячного запотребування Англії, імпортового краю. Але поминаючи це все, Англія, яка в 1931 р. ухвалила закон про примусову організацію, не ввела його чейже в життя. В 1933 р. пішла вона на внутрішню реґуляцію цю через контингентування імпорту.

Господарські українські організації й Український Клюб вважають, що одинокою дорогою до розвязки болячки при збуті хліборобських продуктів є оперти той збут на кооперації. Кооперація, польська і українська, виявила дотепер своєю працею свою життєздатність в тій справі, а дальше довела і до стандаризації деяких хліборобських продуктів і додатно розвязує питання збуту.

Картелізація хліборобства означає: втягнути цілий ряд людей, незвязаних з хліборобством за те, щоби утворити великий бюрократичний апарат, який не сповнить надій саме через бюрократизацію акції, а що більше може довести до знищення живих і життєздатних організацій, які працюють в цій матерії збуту і стандаризації. Проти примусової організації збуту хліборобських плодів заявилися найповажніші хліборобські польські організації, всі українські, а з хліборобських палат заявилися „за" лише хліборобська палата у Кельцах, Лодзі, на Шлеську й у Львові. Не хочу зраджувати тайни, яку ухвалу приняли у Львові, **nomina non sunt odiosa.** Певно в міністерстві земельних справ буде зложений відповідний рапорт. Голосовано! **„iurabant in verba magistri".** Крім того Начальна Рада т. зв. Земянських Організацій виступила також проти картелізації у хліборобстві. Остається лише МТР у Львові та в Кракові і деякий відділ рільної продукції як риболовство, які разом з 4 хліборобськими палатами заявилися за проєктами п. Рудзінського. Цікавіше в цій справі є те, що купецькі організації виступили проти картелізації та монополю збуту. Маю на думці заяву директора Союзу польських купців в Познані Брунона Сікорського, який виразно стверджує, що картелізація введе „сумнівні організаційні форми, які хоч би приблизно не вказують на висліди, які слід осягнути". Примусова організація це скок у темряву. А при тому скоці у темряву потягнуть імовірно у пропасть живі хліборобські організації. Одначе, з огляду на становище, яке пан міністр заняв в буджетовій комісії, маю надію, що міністерство хліборобства прихилиться до здорової опінії і не схоче вводити новотвору, який може лише зашкодити, а не поможе нічого ні хліборобству, ні самодопоміговим хліборобським організаціям, польським та українським. (Оплески на українських лавках).

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 13. БЕРЕЗНЯ 1934.

ГАЛАКТІОН ЧІПКА.

За слідами лещет.

II.

Краєві лещетарські змагання не те що товариські, клюбові, чи навіть міжклюбові. Вони й відбуваються в нас серед зовсім інших обставин та настрою.

Товариські змагання... Снігу ще майже нема. Ледви бороди забіліли. Дошки гупають по замерзлій груді і за кожним кроком задирають до гори носи — вітрять, чи не збирається на добрий сніг.

Клюбові змагання.

Сніг упав добрий вже давно, але не було часу робити змагань, бо снігові килими манили лещетарів на прогульки, пішки, трамваєм і „парти-бріджом." Аж як трошки пустило, а виглядає, що ще ліпше пустить — тоді Клюби проголошують: „На старт!"

Міжклюбові...

Таки добре пустило, але потім на щастя взяв мороз і мало що не впав сніг. Всеж таки, хоч і з тяжким трудом, можна визначити трасу — в більшости покриту снігом, в меншости слідами снігу. Їхати по тій трасі не дуже добре, але за те прекрасно ломити дошки. Тільки трошки сюди-туди — трах! — і дошка готова. Падати також не зле — по груді не посунеться далеко.

Краєві.

Коли вже сніг зовсім серіозно думає зникати, коли по ночах чути голоси птацтва, що вертається з вирію, коли вітер несе з собою далекий, але певний запах весни — тоді паде важке слово: „На старт за краєве мистецтво!"

Питався я досвідчених лещетарів чому воно так, спеціяльно щодо краєвих змагань відповів, — що не можна інакше. Так виходить і кінець. Додав потім кілька пояснень на гаслицьке підсоння, химерне і зрадливе, яке не дає запоруки чи буде в березні зима чи літо.

Хотів я спитати, чи не можнаб пересунути змагань на лютий, але боявся компромітації. Щойно перший рік маю лещета, щойно на другий рік може зачну їздити, то готов ляпнути якусь дурницю.

Всеж таки щодо підсоння — мені справа неясна. Пригадую собі один Великдень. Був здається чи не пятого травня, а сніг такий упав, що можна було кованими залубнями їхати. Коли вже безоглядно не вірити підсонню, то можеб таки зробити „краєві" на Великдень.

І народу більше буде, бо при святі, і заправлятись можна довше.

Минулорічні „краєві" мали і мороз і сніг — цьогорічні ні одного ні другого, зате настрій був весняний і тому може такий радісний.

Отже цьогорічні краєві...

Змагуни дістали дисперзу і вирушили в гори ще перед Богослуженням. Інакше не встигли б відбути змагань. Три кільометри вгору — не жарт, а ще по такій печі, як горб перед захистом. Коли скінчилося Богослуження (9—10.30), то досвідні люди вповняли, що змагуни вже доходять до цілі.

На пів до чотирнацятої сподівалися ми перших змагунів, але вже годину передтим то тут то там лунали оклики: „Ідуть." Люди вибігали з хат (сторожівка, захист і вілля п. п. Пежанських!), а ті, що були на дворі — гнали до мети.

За хвилю всі верталися назад і вспокоювались.

Вводили в блуд публику дві панни Марусі, які не стартували, але їздити хотіли. Видрапались на пів гори і показувались то тут то там — мов перші змагуни. Навіть їхали з таким самим розмахом і з таким самим розмахом падали.

Довге вижидання викликує нервовість, а нервовість спрагу. Колиж чоловік відчуває спрагу, то звертає мимохіть увагу на шлунок. А тоді хоче їсти.

Нам спеціяльно запрошеним не штука було. Пані Іця працювала для нас уже два дні і наварила-напекла всякої всячини. Поденервувався — смик до хати і вже індичу лабу, чи яку там іншу канапку. Не тільки тягнеш, але ще й припрошують: „Беріть більше. Ви певно десь дуже зголодніли."

Інакше було тим, які не послухали заяву привезти з собою харчі, а тут не застали буфету.

Підходить до мене молода панночка:

— Вибачте... Я називаюся... Може тут можна де дістати чай?

А за нею друга і якась пані і якийсь молодий громадянин. Усі за чаєм.

Я тільки руками розкладаю.

— Нема — кажу — тут ніде.

Але жаль мені зробилося. Бачу, що їм здалось би не тільки чаю, але й щось більше реального.

Нехай мені простять шан. лещетарі зі Львова. Я по тяжкій внутрішній боротьбі надрушив їхню приватну спіжарню і зробив пять „канапок".

Хто зна, може зробив добре обидвом сторонам. Помучені змагуни не переладували шлунка, а зголоднілі глядачі врятувалися від голодових болів...

Врешті оклик з десятьох грудей:

— Їд-у-уть!

Тепер уже справді.

На закруті, біля хати під верхом мелькнуло щось між смереками. За ним друге, третє.

Всі кинулись ближче траси.

Ось перший змагун взяв з розгоном закрут, але на простій висипався аж закурилося. (Що значить змусити мокрий сніг до того, щоби аж закурився, знає тільки той, хто так падав!) Другий змагун минув першого, третій також, четвертий не встиг. „Висипаний" піднявся і вихром повісся вдолину.

Ждемо нетерпляче на них. Одинка, трійка, вісімка. Вісімка — гуцул Мочерняк. Знаменний час, минув чотирьох — може бути перший. Він здалеку відбиває на снігу. В червоних штанах, простоволосий, суне вліз як чорт. Прихо-

З відчитової салі.

Церква і держава.

В мин. неділю відбувся у Львові на цю тему відчит о. д-ра Йосифа Скрутня ЧСВВ, як черговий з відчитів, що їх улаштовує в салі „Української Бесіди" Наукове Богословське Т-во в серії академічних вечорів. Присутніх за салі було до 200 осіб, що слухали виводів реферата, убраних у поетичну форму, з очевидним зацікавленням.

Прелеґент вийшов від ствердження факту, що від віків істнують на землі з Божої волі дві потуги, ріжні організаційним устроєм, завданнями й засобами: церква і держава. Перша прямує до забезпечення людині вічности, друга має на меті дочасне її життя. Залежно від цих завдань, обі організації вживають інших засобів. Поза цими ріжницями церкву від держави ріжнить те, що коли держава в ріжних епохах мала ріжний зміст (нпр. держава римських імператорів — і держава середневіччя), то церква незмінно істнує у своїх основних заложеннях — дарма, що всі земські сили нераз і не два старалися її захитати. В дальшому виявив референт, що ці ріжниці були причиною, що змагання церкви і держави часто перехрещувалися. Часом ці інституції себе доповнювали, часом відділювались від себе, а бувало, що ставали собі ворогами. Католицький погляд на цю справу висував папа Пій IX. В одній зі своїх енциклік осудив секуляризацію і виказав усі її небезпеки і для церкви і для держави. У нас цій справі багато уваги присвятив м. ін. В. Липинський. На прикладах з історії доказав цей знаменитий історик, що нема сильних держав без гармонійного співділання з церквою. З другого боку на прикладі незєдиненої московської церкви показав, як тратила вона свою силу, коли піддалася під диктат царів. Закінчив прелеґент свій реферат ствердженням факту, що гармонійна співпраця церкви і держави у висліді приносить те, за чим тужить людство: щастя. Це треба знати не тільки народам, що мають державу, але й тим, що до держави прямують.

Реферат о. д-ра Скрутня мав наскрізь теоретичний характер, до того був читаний дещо за скоро, так, що слухачам було не легко схопити головні його думки.

По рефераті розвинулась широка дискусія, в якій забирали слово: д-р Копач, д-р Мінко, о. Садовський, д-р Єндик і ін. Відповідав референт, що в одному моменті непотрібно виступив назто різко проти малого спростування одного з дискутантів.

дить в дуже добрій формі, під рясні оплески бойківської публики.

Дехто з них похнюпив ніс. Якто? Ніби бойки гірші від гуцулів. Приїхав аж з під Чорногори і возьме першу нагороду. А їх Шимін що?! Може зломив дошку, може нещасливо впав.

Одни за одним прибувають змагуни.

Врешті Шимін.

Зїхав в гори як по маслі, а перед самою метою теленп — лежить.

Скорше! Скорше! — гукають на нього бойківські патріоти.

Він сам то знає. Зривається і пре вперед.

Мета. Секунда ліпше від Мочерняка. Колиб не впав мав би три, може й чотири.

Славсько б браво, за Славськом околиця.

Бойківщина горою. На одну секунду — як і має бути при добрій конкуренції.

Лещетарська аристократія, старі лещетарі міст, їдуть елеґантніше, швидше, хоч і швидше падають і більше мучаться. Все таки їх груди не дихають цілий рік гірським воздухом.

На склоні горба появляються жінки.

— Хто перший? — питається якийсь ляік.

Очевидно: Пані Нуна.

Пані Нуна Рожанковська. „душа товариства" — як її називають „ваєлки" приходять на мінути скорше від інших.

— Якжеж там їхалося? — питаю її пари, як тільки минула мету.

Але „душа товариства" не може духа зловити і тільки рукою показує, що зле.

А за жінками їде „лещетарський дорієт". Малі бойчики в усіляких убраннях і на ріжнородних дошках. Їдуть, вивертають коли, роблять млинки, ґублять шапки, кійки і лещети, біжать на одній дошці, або й без дошок, щоби тільки дійти до мети.

І доходять.

Усі до одного. Здорові, хоч обтовчені, одни навіть з розбитим носом, але усміхнетий.

Від малечку вчаться змагатися і за всяку ціну доходити до мети.

Треба нам таких не сотки, не тисячі, а міліони!

ЩЕ ТІЛЬКИ 2 ДНІ **Товаріщ--Родина**

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ЛЬОТЕРІЙНА КОЛЕКТУРА СОЮЗУ УКРАЇНОК-ЕМІҐРАНТОК У ВАРШАВІ.

„Пром.-Торг. Вістник" за березень приніс вістку, що організація жінок-еміґранток дістала концесію на відчинення колектури державної льотерії у Варшаві, що всі формальности вже полагоджені і нове підприємство зачне небавком працювати. Від себе додамо, що при частому опрацьовуванні клієнтелі колектурами також на віддаль, шляхом листування, можна сподіватись, що це нове підприємство буде шукати собі відборців і на терені Галичини та Волині.

„ЧИСТКА" В КООПЕРАЦІЇ. — ГЕТЬ З НАШИХ РЯДІВ!

Ревіз. Союз ще в половині минулого року видав наказ усім союзним кооперативам припинити боргування товару і стягати енерґійно старі довги. Важність цього рішення підтримав РСУК ще й обіжником з жовтня 1933. Протиборгова акція принесла цікаві, але й невеселі цифри. Стан лядових боргів по кооперативах дійсно поважний, довжниками є навіть члени надз. рад та управ, поважна є теж сума нестягальних боргів. Ця акція дала в загальному добрі результати. Проте чимало кооператив не послухало наказів і їм грозить дирекція РСУК-а виключенням уже на найближчому засіданні Ради Рев. Союзу. В ост. числі Г. К. Ч. є поданий спис тих 34 кооператив. Там сказано: для таких кооператив лиш одна наша відповідь: „Геть з наших рядів!" Не занечищуйте своєю присутністю здорової кооперативної атмосфери!"

ЦЕНТРОБАНК КЛИЧЕ ДБАТИ ЗА БІЛЯНСОВУ РІВНОВАГУ.

З уваги на дальшу валютову непевність Центробанк нагадує кредитовим кооперативам тямити про білянсову рівновагу долярів в активах і пасивах, аби вони могли оминути курсових втрат. Золотові позички мають бути обезпечені золотою клявзулею.

Польська хроніка.

ПІСЛЯ ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКОГО ЗАМИРЕННЯ.

Знесення боєвих приписів у товаровому обміні поміж Польщею і Німеччиною є фактом великої ваги в господарському, а з тим і в політичному житті обох цих держав. Підписання 7. ц. м. у Варшаві протоколу про ліквідацію господарського конфлікту, що вводить перервані від 9 літ нормальні взаємини, вважають не тільки в Німеччині і в Польщі замітною подією, але теж світова преса присвятила цій справі багато уваги. Ми на днях повернемо до цієї теми.

НОВЕЛІЗАЦІЯ ПРОМИСЛОВОГО ПРАВА. — ПЛЯНОВІСТЬ У НАР. ГОСПОДАРСТВІ РОСТЕ. НЕБЕЗПЕКА ДЛЯ НАС.

У великому реформаторському процесі, що його від довшого вже часу проводить польський уряд шляхом нових законів і розпорядків, новелізація промислового права займає окреме місце. Вона є черговою спробою підпорядкувати господарське життя державі, розбудувати систему модної тепер „плянової господарки" в некористь господарського лібералізму. Не в тому річ, що на лісту „концесіонованих промислів" прийдуть ще 2—3 категорії промислів, а в елястичности цієї лісти, яку в міру потреби може Рада Міністрів доповнювати новими „промислами". Признавання або непризнавання кваліфікацій проводові технічних і промислових заведень, як теж усім ремісникам, чи навіть купцям, дає також у руки уряду дуже важний засіб реґуляції „промислів" і плянування.

Для нас прояви „вязаного господарства" несуть зі собою великі небезпеки. Після новелізації кооперативного закону — це черговий **удар у наш вільний господарський розвиток**, який можливий тільки на ґрунті економічного лібералізму. Концесії, що їх роздає держава, нам тяжко доступні, як це показала практика. Таксамо добре знаємо, що при осягненні признання кваліфікацій національна приналежність є часто непроходимою перешкодою. Цю чергову небезпеку слід собі бодай усвідомити!

Світова хроніка.

ЧЕРГОВІСТЬ В ОБЕЗЦІНЕННІ ВАЛЮТ І ТЕПЕРІШНЯ СИТУАЦІЯ.

Як пригадують собі читачі, в осени 1931 р. Англія відірвала свій фунт від золотої підстави і кинула його на неспокійні хвилі курсових вагань. Держави, що входять у склад В. Британії, а також і Скандинавія, пішли її слідами. Хоч це був початок валютового хаосу, одначе справжній хаос виявився щойно явовні, коли перед роком вашинґтонський уряд скинув із педесталу доляр. „Депреціяція" стала модна і спокуслива. Три валютові ґрупи, які повстали, а саме: фунтова, долярова, а згодом „золотого паритету", не обняли всіх держав. Деякі, як Японія чи Німеччина, повели власну валютову політику.

Тепер є ось-яка ситуація: **держави здевальвованого гроша:** Мексик знизив вартість свого пезо на 64 проц., Японія свою валюту на 62, Греція на 54, Австралія на 50, Данія на 49, Норвеґія і Фінляндія на 43, Швеція на 42, Зл. Д. П. Ам. на 40.94, Канада на 40, Еспанія на 39, Англія, Японія, Портуґалія, Єгипет, Сіям, Брит. Індії і Півд. Африка на 37, Югославія на 22, Чехословаччина на 16.66 проц. Як бачимо з цих цифр, з поданих 20 держав найбільше обезцінили свій гріш Мексик і Японія. Остання зуміла завдяки тому майже подвоїти свій скопорт. Пять держав, а саме: Німеччина, Австрія, Угорщина, Болгарія і Латвія задержали золоту підставу, але ввели значні девізові обмеження, при чому Німеччина тримається при паритеті завдяки штудерній валютовій політиці. Франція, Бельгія, Голяндія, Швайцарія, Італія, Польща, Литва і Румунія (разом 8 держав) не тільки респектують золоту систему, але теж не мають ніяких валютових чи девізових обмежень.

„ГОСПОДАРСЬКИЙ АМБАСАДОР" ВАШИНҐТОНУ ДЛЯ ЕВРОПИ.

Бувш. амбасадора в Римі Чайльда (Child-а) іменував амер. уряд „надзвичайним амбасадором" з тим, що він у половині ц. м. виїде до Европи. Тут має п. Чайльд навязати контакт з усіми урядами й обмірковувати можливости госп. співпраці Америки з Европою.

МІЖНАРОДНІЙ ХЛІБОРОБСЬКИЙ КОНГРЕС.

В червні ц. р. відбудеться XVI. Міжнар. Хліб. Конгрес у Будапешті. В Польщі основано тепер „Польський Комітет Пропаганди Конгресу" під проводом К. Фудаковського, през. Союзу Хліб. Палат та організацій.

В. Н-вич.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім маґазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/58 ГАЛИЦЬКА 8.

Новий зшиток „Української Загальної Енциклопедії".

За місяць лютий появився новий зшиток „У. З. Е." — суплемент, що має доповнення та поправки, чужомовні звороти та покажчик чужомовних назв. Поправки зроблені так, що під даним гаслом зазначений рядок і той текст, який повинен бути, замісць помилкового. У доповненнях находимо багато нових українських гасел, головно на перші букви, де пропущені були ріжні наші діячі й автори з чисто технічних причин ще якслід неналадженого редакційного апарату. Поправки зроблені на підставі обширного критичного матеріялу всяких спеціялістів і звичайних читачів, що друкували свої замітки або прислали їх приватно до редакції. Цей матеріял такий великий, що виповнив уже повні 4 аркуші нормального зшитка. Зшиток не має окремого числа, бо він надпрограмовий, необіжний виданнями.

Покажчик чужомовних назв дає змогу читачеві легше найти потрібну назву в українській транскрипції. Досі бували випадки, що критики поодиноких зшитків стверджували, що там бракує деяких чужинних назв, хоча вони і були, тільки під іншою вимовою, для читача незнаною.

Після суплементу приходить черга на зшитки „України", що вже почали друкуватись.

Звязок зі світом дає „ДІЛО" за 5 зол. місячно.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає
Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ
56/53 Боїмів ч. 4. 31—150

НОВИНКИ

— **Нова управа Делятина.** Бурмістром Делятина вибрали мгр. Польо, дотеперішнього гром. комісаря, віцебурмістром адвоката д-ра Навроцького, лавниками адвоката д-ра Ратгавера, д-ра Бернштайна та Ґінду.

— **Хто може бути громадським писарем.** В 18. ч. „Дзенника Устав" появився розпорядок м-ства внутрішніх справ у справі кваліфікацій кандидатів на громадських секретарів. Тепер писарем може бути той, хто має ґімназійне образування, або зложив заступчий іспит. Другою умовиною є 3-літня праця на референдарському становищі в бюрі громадського, міського чи іншого подібного уряду. Треба теж зложити іспит у ділянці фахових вимог і практичного знання. Кандидати, що мають образування в ділянці адм.-торговельного ліцею, мусять практикувати два роки, при скінченому вищому образуванні — 1 рік. У переходовому часі до 1. січня 1936. від кандидатів на гром. писарів у краківському, львівському, познанському, поморському, станиславівському та тернопільському воєвідстві вимагають: образування бодай нар. школи, тримісячної практики в сільській громаді в білостоцькому, люблинському, лодзькому, новгородському, поліському, варшавському, виленському й волинському воєвідстві та зложення практичного іспиту.

— **Вугольний камінь під памятник еп. Бандурського.** В неділю 11. березня відбулося заложення вугольного каменя під памятник на пл. еп. Бандурського (досі Цлова площа) у Львові.

— **Шевченківська академія в Варшаві.** Заходами Українського Інституту відбулася в неділю веч. в салі варшавської міської ради святочна академія з нагоди 120. роковин уродин Шевченка. На академії був м. і. міністер освіти й віроісповідань Ваддаа Єнджеєвич, віцеміністер Перацький, президент Варшави Косцялковський, норвеський посол Дітлеф, анґлійський ген. консуль, професори Гриневецький, Смаль-Стоцький, пос. Мілена Рудницька, представники гр.-кат. і православного духовенства, директор Східного Інституту Гурка, крім того члени Українського Наукового інституту, Українського Центр. Комітету, Українського Клюбу й ін. Промову виголосив професор Інституту Ол. Лотоцький. Другу промову виголосив поет проф. Богдан Лепкий, який подав життєпис поета та зазначив, що на творах Шевченка виховалися й виховуються цілі українські покоління, які вміють любити Україну та жити для неї. Опісля відбувся концерт із участю хору та співачки Марії Сокіл, співака Тиська та декламації.

— **Видача 13 послів.** Соймова комісія посольської незайманости радила в справі видачі 13 послів. Чотири з тих послів подано з публичного обвинувачення, інші з приватного. Прокуратор домагається видачі трьох послів Стр. Людового у звязку з селянськими заворушеннями в середущій Галичині й комуніста Рожека. Комісія ухвалила видати всіх 13 послів. Над тією справою радитиме ще сойм.

— **Львівська хроніка.** З магазинів фірми Ляндес вкрали невідомі злодії шкіри, вартости 20 тис. зол. — З мешкання урядника маґістрату Е. Голомба викрали якісь типи дорогоцінноча 2.700 зол. — Львівське староство починає велику санітарну контролю всіх публичних льокалів.

— **Краєва хроніка.** В Перемишлі вбив себе з кріса військовий жандарм Юзеф Гонцяж. — В тернопільському воєвідстві занотовано 20 випадків плямистого і 19 черевного тифу, з з яких 2 скінчилися смертю. — В Тернополі скочила в Серет і втонула Л. Мелерова, яку мали викинути з мешкання. — Для бідних станиславівського воєв. призначила рада міністрів 5 тис. тон муки, яку частинно розділено даром, а частинно за працю при дорогах.

— **Процес у Луцьку.** В 17. дні процесу проти обвинувачених у комуністичній діяльності зізнавав свідок заступник керманича слідчого уряду у Львові ком. Федунішин. Він зясував акцію Сельробу та пояснив причини злуки Сельробу з КПЗУ. Зясував теж хід комуністичної наради в Данцігу, в якій брали участь обвинувачені. Функціонар сл. поліції у Львові Будний відчитав тексти резолюцій з конґресу КПЗУ. Сказав, що члени КПЗУ. діставали від комуністичного посла Штопса по 100 дол. місячно.

— **Кінець ватажка опришків.** У стопницькому та пинчівському (келецьке воєв.) і в домбровському повіті (краківське воєвідство) далася в знаки тамошньому населенню опришківська ватага, якої проводирем був Бол. Шварц. Поліція в лютому всіх опришків виловила, та ватажок увільнився з кайданів і втік крізь вікно. Тепер поліція відшукала Шварца в с. Дембяни, пов. Пинчів, де він приготовляв напад. Коли поліцай хотів розброїти Шварца, він вистрілив і зранив поліцая тяжко. Потім Шварц вискочив крізь вікно, та як перескакував через пліт, завис на ньому мертвий. Поліцая відвезли дітаком до краківського шпиталю.

— **Нові надавчі радіостації в УССР.** У Винниці пустили в рух нову надавчу радіостацію в силі 10 кільоват. Збудували теж сильну радіостацію в Чернигові. Небавком має бути закінчена будова радіостації у Дніпропетровську. Все те роблять більшовики для скріплення своєї пропаґанди в масах.

— **Дуже важна історична находка.** В околиці Люблина відкопано недавно, зрештою зовсім припадково, стародавні гроші з поч. XI в. Знайдено там малі срібні денарки, які не мають написів. Вони є биті з тонкої срібної бляшки з підвищеним берегом і мають лише на собі ріжні характеристичні значки. Серед цих грошиків були також угорські монети, одна німецька і староукраїнські (руські) монети. Крім монет викопано тоді кілька срібних гривен, то є кусників чистого лятого срібла, означеної ваги, які служили як більша монетарна одиниця. Знавці признали, що цей скарб є з поч. XI в., а може і давніший. Цей скарб впевнює нас, що вже в X. в. Люблин істнував. А стверджує він також, що туди через Люблин йшов український старинний торговельний шлях з України (Київа) до Германії і взагалі на Захід. В Каземирі перевозу через Вислу стерегли два замки і третий в Бохотниці (замки старо-українські, як також замок в Люблині); дальше йшов шлях на Холм, Городло, Володимир і т. д. Шельонговський зве цю дорогу дорогою ганзеатицьких купців.

— **Опіка над чужинцями в Америці.** Свіжо оголошені цифри про рух чужинців в Америці за минулий рік показують, що в 1933 р. втроє стільки виїхало людей з Америки, ніж приїхало. Отже іміґрація перестала бути проблемою у Злуч. Державах. Одначе не можна ігнорувати чужинців цілковито, бо остання перепись з 1930 р. виказує тут 6 міл. чужинців. Між 13 з половиною безробітних в Америці було чужинців близько одного міліона. Ними треба було також заопікуватися. Цю службу сповняє Міжнародня переселенча служба, яка має своє бюро в Нюйорку. Заходами цього бюра дістало працю біля 30.000 чужинців, а крім цього воно вистаралося, що в нових проєктах президента чужинці найшли також признання і їх не відкидається від роботи, коли вони сповнять деякі умовини.

— **Організація карликів.** У Мадярщині є тепер 261 карликів, якщо рахувати таких, що ввійшли до спільної організації. Вони рішили боротись за свої права, бо покривджені законами. З огляду на свій малий ріст вони, мовляв, повинні би платити як діти, половину ціни в трамваях, кінах і театрах. Що більше, вони хотілиб мати у деяких домах низенькі і маленькі кімнати. Мадярські карлики заповідають всесвітній конґрес, теж у Будапешті, обраховуючи вже нині, що приїде їх 6000.

— **Спадщина по султані.** В Льондоні зорганізувалося товариство, якого ціль повести процес, щоб дістати спадок по турецькому султані Абдулі Гаміді. Це британське товариство має сім і пів міл. канад. долярів. Звязалося воно з багатьома спадкоємцями Абдула Гаміда й діятиме в їх імені. Спадок по султані сягає до яких 30 міл. фунтів стерлінгів. Товариство думає, що по заплаті всіх видатків і всіх відсотків, йому лишиться ще біля 10 міл. фунтів. Ці величезні гроші поділять між собою акціонери нового підприємства і спадкоємці, себто — всіх до сто люда. Процес затягнеться на декільки років. Бо товариство мусить заявити свої претенсії цілій низці держав. Між ними: Анґлія, Італія, Франція, Греція, Туреччина. Покликано найкращих адвокатів.

Спорт.

КРАЄВІ ЗМАГАННЯ.

Змагання Україна — Світязь не відбулися з причини непогоди.

ЛЬВІВ. Погонь — Білий Орел 16:0.

ЗАКОРДОННІ ЗМАГАННЯ.

В Люксембурзі Німеччина — Люксембург в коп. мячі 9:1 (5:1). Сотий міждержавний меч німецької репрезентації.

В Амстердамі Голяндія — Бельгія 9:3 (4:1). Видів 30.000.

В Білгороді С. Ц. Югославія — Славія (Софія) 4:1.

В Парижі в гакіці Саскатун Кв. — Рейнджерс Держав 3:0. Стріча за чашу Парижа принесла нову побіду канадійської дружини.

В Льондоні в легкоатлетичних змаганнях університетів Оксфорд і Кембрідж Оксфорд зайняв 7, а Кембрідж тільки 4 перші місця.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Дрогобич.
13. III. „Ельза".
14. III. „Катерина".
15. III. „Сонце руїни".
16. III. Ревія „Наша парада".

Великий Міський Театр.
Понеділок, 12. III. год. 7·30 веч. „Товариш". Абон. 13.
Вівторок, 13. III. год. 7·30 веч. „Товариш". Остання вистава. Абон. 13.

Театр Різнородностей.
Понеділок, 12. III. год. 7·30 веч. „Родина". Абон. 13.
Вівторок, 13. III. год. 7·30 веч. „Родина". Абон. 12.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ягоди пекла".
АТЛЯНТИК „Гроші на вулиці", звук. комедія.
ВАНДА: „Нагана".
КАСІНО: „Боксер і жінка". (Макс Бер, Лемнсі, Карпера).
КОЛИСЕЙ: „Лама-Кер", ревія: „Лише вальс".
КОПЕРНИК: „Невидимий чоловік". (На осн. Велса).
МАРУСЕНЬКА: „Скандал у Будапешті". (Секе Сакаль), ревія: „Весна та ми".
МІРАЖ: „У тіні хреста".
МУЗА: „Усміх щастя".
ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".
ПАН: „Обід в 8-ій" та ревія.
ПАСАЖ: „Пат і Патахон як хоробрі вояки".
ХИМЕРА: „Чоловік, що вкрав серце".
СВІТ: „Вел. княжна Олександра" (Єріна, Слезак).
СТИЛЕВЕ: „Білий опир" і ревія.
УТІХА: „Я був тобі вірний", ревія: „Ах, ті баби!".

Закордонне радіо.

Понеділок, 12. березня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 16·55 Фортепян, 18·25 „Норимберські співці", **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Брно** (325,4) 16·50 Бабусині оповідання, 21·20 Оп. арії, **Париж** (1796) 21·00 Камер. музика, **Атльона** (531) 21·10, 22·00 Спів, **Берлін** (356,7) 22·00 Концерт (музика, спів,) **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·50 Солісти, **Лянгенберг** (455,9) 14·00 Солісти (музика, спів), 20·45 „Дер перброхене Круг", комедія Кляйста. **Мінхен** (405,4) 20·30, 21·15 Спів, **Букарешт** (212,6) 17·30 Спів (чеські, хотсл. болгарські та румунські пісні). **Будапешт** (550,5) 17·00 Скрипка, 22·10 Циг. музика, **Рим** (420,8) 22·00 Солісти.

Вівторок, 13. березня 1934.

Відень (506.8) 16·05 Концерт для дітей, 17·20 Вок. концерт, 19·00 Давня та нова танк. музика, **Брно** (325,4) 19·20 Сальон. орхестра, 21·05 „Доля" оп. Яначеня. **Прага** (470,2) 17·50 Фортепян, 19·45 Вок. дуети, **Париж** (1796) 21·00 Вок. вечір, **Атльона** (531) 20·45 Спів, **Рига** (514,6) 19·00 „Кармен" оп. Бізета, **Гайльсберг** (291) 21·00 „Дер Гер фон Гегенібер, ком. опера Шліпе, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·55 Твори Гуг. Вольфа (музика, спів), **Мінхен** (405,4) 17·45 Фортепян, 21·10 „Чар голосу" вок. концерт (Круйсік, сопран, Андерзен, тенор), **Мілянер** (522,6) 10·40, 11·00 Пісні, 21·15 Весняні пісні давніх часів, **Будапешт** (550,5) 18·20 Концерт Владігерова, 19·30 „Фігарове весілля" оп. Моцарта, **Рим** (420,8) 13·00 Квінтет, 21·45 Вольончеля.

Львівське радіо.

Понеділок, 11. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Камер. музика з гр. плит, 12·33 Вокальна музика з гр. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 19·55 Легка музика, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Концерт присв. творчості Евг. Пашкевича (пісні з невідомих рукописів композитора), 17·10 Ґітара, ксильофон, органи (гр. плити), 17·50 Наука стенографії, 18·00 „Найвищий дім світа", 18·20 Камер. концерт, 19·03 „З мовчазного дому", 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільна реруи, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт голяндської музики, 21·00 Пачкарі гашишу, 21·15 Концерт легкої музики, пісоньки, 22·00 Краківські витинанки.

Вівторок, 13. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт сальонової орхестри, 12·30 Метеролог. вістки, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Гр. плити, 16·40 Наука в боротьбі за молодість, 16·55 Солісти, музика, спів (Брагінська, меццосопран), 18·00 „Про людські ціли та змагання. Побіда", 18·20 Концерт із циклю історія форт. сонати, 18·50 Легка музика з гр. плит, 19·03 „Балачка зі старшими та молодшими", 19·15 Всячина, 19·25 Фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільна реруи, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Транс. з Варшави: „Ворог жінок" оп. Айзлера; „Іда" (новеля Буніна), 22·00 Дебісі: Соната на флет, арфу й альтівку (гр. плити з поясненнями), 22·30, 23·05 Танкова музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 67 (13.612). Львів, середа 14. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор прийме від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Півріччю 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·60 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 100 лей, Болгарії 7·60 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Сергій Єфремов живе!

Празький „Український Тиждень" довідується з цілком певного джерела, що чутка, ніби Сергій Єфремов умер, не відповідає дійсности: С. Єфремов живий, але й досі перебуває у вязниці.

Помер о. д-р Йосиф Жук.

НЮ ЙОРК, 23. лютого. (Вл. кор.). Вчорашній вечірній „Ворлд Телеграм" приніс новинку, що в місцевости Ст. Петербург, на Фльориді, помер дня 23. лютого ц. р. о. д-р Йосиф Жук, бувший українсько-католицький священик, опісля епископ православних українців в Америці. На підставі вістей, поданих секретарем небіщика, „Ворлд Телеграм" подає, що о. Жук був поставлений епископом у 1932 році в Ню Йорку, в чину консекрації довершив епископ православної церкви Афтіміос з Бруклина й еп. Софроній зі Сан Франціско. Про Софронія каже, що він був висячений в Росії і на те, що він зробив, дістав доручення від московського митрополита Тихона. „Ворлд Телеграм" подає також деякі дати з життя небіщика, але досить баламутно, головно в тім, що каже, що еп. Жук був уроджений у Східній Галичині, тоді ще приналежній до Росії; після революції в Росії, коли розпалася православна церква, о. Жук опинився, мовляв, з частиною своїх вірних під Польщею і тоді признав головство папи римського, а навіть був висланий як апостольський делегат папою до Босни...

Газета „Ню Йорк Таймс" у сьогоднішнім виданні подає коротку новинку про смерть о. Жука на підставі інформацій його секретаря, а опісля подав вірно його минуле. Нічого нема сказаного про похорони небіщика.

О. д-р Жук приїхав до Америки в 1922 р. Був якийсь час в Канаді, опісля перенісся до Злучених Держав, де прилучився до тих людей, які повели акцію в цілі розбиття українсько-католицької церкви в Злучених Державах. Перед не цілими двома роками став він епископом української православної церкви в Америці. Помер у 60. році життя, недужаючи довший час на нирки.

Білорусь у боротьбі за національний розвиток.

(УП) В Мінську на Совітській Білорусі має відбутися незабаром процес проти недавно арештованих білоруських послів до польського сойму Мятли і Бурсевича, які вірячи в більшовицький рай, виїхали були туди. Цей процес над білорусами в Мінську відбувається одночасно з таким же процесом над українцями в Харкові. Обвинуваченим закидають участь у викритій на Україні та Совітській Білорусі політичній організації, яка спільними силами українців, білорусів і литовців боролася за повну незалежність тих народів. Щоби підготовити грунт до процесу помістив недавно московський приєтужник Горин, президент Білоруської Академії-Наук в „Ізвєстіях" статтю, в якій каже, що „в Білоруську Академію Наук дістались були свого часу нац.-демократи, професор Ігнатовський, Лесік, Некрашевич і інші та вели контрреволюційну підриву роботу проти диктатури пролетаріяту. Останніми роками старалися закріпити в Академії нові проводирі білоруської нац.-демократії, що прийшли на зміну тамтим: Мягла, Бурсевич і інші зрадники трудящих мас". А голова ЦК Совітської Білоруси Чарваков виголосив на недавному засіданні ЦК СРСР у Москві промову, в якій теж накинувся на білоруських націоналістів, називаючи їх зрадниками й провокаторами, що стоять на службі західних імперіялістів, а передовсім фашистівських організацій Німеччини та Польщі. Найбільше дісталось від Чарвакова покійному професорові Ігнатовському за те, що він дістався до головних комуністичних орґанів, одночасно був націоналістом. Між іншим закинув Чарваков одводцям Ігнатовського такий тяжкий злочин, як те, „що вони напротязі пяти років хотіли так змінити білоруську мову, щоби вона стала повсім незрозумілою для москалів". Щоби запобігти цьому, відразу видано декрет про перерібку білоруської мови. Поза тим заводить порядок в Білорусі московський висланник Домбаль. Він проводить чистку комуністичної партії і денаціоналізацію Білорусі. Цікаво, що гноблячи все, що білоруське, він піддержує одночасно впливи польського націоналізму. І так зроблено мир з кайданавської округи „польську округу". Дальше — підкривають польські школи у заславському повіті, а недавно спроваджено з Польщі для Східної Білорусі 15.000 польських грамофонних плит. Вже й таких навіть засобів хапаються більшовики, щоби лише здавити білоруську народно-визвольну стихію, що стає грізною для Москви.

Перед конференцією трьох держав у Римі.

ПАРИЖ, 12. III. ПАТ. „Матен" повідомляє з Риму, що перші розмови мадярського премієра і канцлера Дольфуса з Мусолінієм відбудуться мабуть в середу. В Римі перебувають економічні експерти трьох держав, що виладжують технічні подробиці зустрічі. Завданням розмов устійнити нові вимінні контингенти між Італією, Австрією та Мадярщиною. В гру входять такі продукти як збіжа, кукурудза і худоба від Мадярщини, і дерево та промислові продукти від Австрії й Італії. Мають також перевірити залізничі тарифи та перспективи використання портів у Трієсті і Фіюме. Крім того римська конференція має потвердити політичну поязнь всіх трьох держав.

—o—

Метрополія гітлерівського руху.

БЕРЛІН, 12. III. Промовляючи у Мінхені на святі перших роковин обняття влади в Баварії націонал-соціялістами, канцлер Гітлер пригадав значіння, яке має Мінхен для націонал-соціялістичного руху, підкреслюючи, що столиця Баварії залишиться дальше метрополією того руху в Німеччині. Говорячи про білянс націонал-соціялістичного правління за мин. рік, канцлер підкреслив, що суттєве значіння мають не господарські успіхи, але факт, що створено умовини для відродження Німеччини, яких наслідки появляться може аж за 100 або 200 літ.

Перед злукою соціялістів і комуністів у Франції.

ПАРИЖ, 12. III. ПАТ. Вчора розпочалися наради головної ради соціялістичної партії СФІО при участи коло 100 делегатів поодиноких департаментальних фракцій. В часі нарад виявилася тенденція створити спільний робітничий фронт партії соціялістичної і комуністичної. Частина делегатів домагалася, щоби скликати негайно надзвичайний конґрес, який рішив би за злуки тих двох партій.

—o—

15. березня

Замкнення листи зголошень на льосування „Діла".

ЩО ВАРТА ВАША БІБЛІОТЕКА КОЛИ БРАКУЄ У НІЙ Української Загальної Енциклопедії ?

Пильне! Увага!

Хто ще протягом місяця березня зложить ощадностеву вкладку за січень, лютень і березень на ПРЕМІЙНУ КНИЖЕЧКУ в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР" у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20. той набуде право брати УЧАСТЬ у ЛЬОСУВАННІ премійних книжочок у цьому році. Пояснення про премійні книжечки Банк на бажання висилає.

Звичайні Загальні Збори

Видавничої Спілки „ДІЛО",
кооперативи з обмеженою порукою у Львові.

відбудуться в суботу 17. березня 1934 р. в год. 4·30 пополудни в льокалі Редакції "Діла", Ринок 10. II. пов.

Денний порядок:

1). Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2). Звідомлення з діяльности за 1932/33 рік.
3). Звіт Контрольної Комісії.
4). Відчитання звіту Рев. Союзу з переведеної ревізії.
5). Розділ чистого зиску або покриття страти.
6). Зміна статуту.
7). Внески і запити.

Річний звіт, річні рахунки і білянс виложені в льокалі Видавничої Спілки „Діло" до перегляду членів.

Надзірна Рада.

Споживачі чоколяди

мусять вибирати таку, яка приносить хосен здоровлю. — Отже читайте, які складники подані на опакуванні чоколяди фірми А. ПЯСЕЦЬКИЙ А. С. — випродукованої з найчистіших сировин. 1214 2—1

Німецько-польський договір.

Ревеляційна стаття німецького публіциста.

(Від власного кореспондента).

Прага, 10. березня 1934.

I.

Німецько-польський договір офіційно вирішує питання т. зв. коридору на десять років. Підписуючи цей договір Гітлер поставився не лише проти дотеперішньої німецької політики на сході, але і проти загальної опінії цілого німецького народу. Він зробив те, чого не відважився ніодин німецький уряд до нього, навіть такий податливий і „миролюбний" політик, яким був Штреземан.

У часах, коли ще Гітлер був в опозиції, жила його партія головно гаслом боротьби проти т. зв. політики поневолення, а ревізія постанов версайського мирового договору теж було найважніше боеве гасло гітлеризму. Правда, згодом, як росла популярність Гітлера, а з нею і його сила, і коли він уже наближався до своеї перемоги, ці гасла відходили потрохи на другий плян, щоб коли перебиратиме владу у свої руки, не довести до поважніших закордонно-політичних конфліктів. Та всетаки і тоді, і після перемоги Гітлера, не було в Німеччині нікого, хто думав би про угоду з Польщею на основі нинішніх східньо-німецьких кордонів. Гасло, що питання т. зв. коридору або іншими словами питання про східні німецькі кордони можна вирішити лише війною з Польщею, було і надалі боевим гаслом гітлеризму. Воно з природи речі й мусіло таким лишитися. Тільки при допомозі цього гасла міг Гітлер прихилити на свій бік цілий німецький схід, а головно всю німецьку молодь, яка завсіди бачила і нині бачить у Польщі свого найбільшого ворога, що перетинає безпосередній звязок Німеччини зі Сходом Европи, де німецька молодь бачить майбутню „велику лінію" закордонної німецької політики.

Загально кажуть, що заключенням німецько-польського пакту Гітлер хотів одним махом досягнути двох цілей: хотів доказати на ділі свою миролюбну політику, про яку так багато наговорив, а водночас довести до розколу між своїми противниками, головнож у Малій Антанті, захитати її позиції і таким чином виграти на часі і віддихнути. І говорять теж про те, що оба ці плани Гітлерові ніби то повелися. Доказом на те має бути враження, яке зробив німецько-польський договір у загальній французькій опінії, також і той факт, що американська, анґлійська, а навіть і французька преса почали вже делікатно натякувати на миролюбність німецького канцлера.

Та всі ті пояснення, комбінації та міркування не дають нам відповіди на питання: як міг Гітлер так легко і так швидко відректися тих гасел, при допомозі яких прихилив на свій бік загальну німецьку опінію, а головно молодь, як міг так легко і так скоро знехтувати гаслами, які найбільше причинилися і до його популярности і до його перемоги? Як міг німецький нарід так легко погодитися з цим кроком свого „фірера"? Чи признає і німецький нарід, а зокрема німецька молодь німецько-польський пакт? Що стоїть за ним? Чи несе він зі собою дійсну розвязку німецько-польського питання, чи це може лиш фікція, формула без змісту?

II.

На всі ті питання, які зродилися в німецькій загальній опінії зараз після проголошення німецько-польського договору, дає відповідь молодий німецький публіцист А. Гільдебранд на сторінках праського тижневика „Субота" ч. 9 з дня 3. березня ц. р. в статті „Після німецько-польського пакту".

Істнувало й істнує в Німеччині одно закордонно-політичне питання, щодо якого нема в Німеччині двох ріжних думок. Є це питання німецьких східних кордонів, питання Східньої Прусії, питання т. зв. коридору. В поглядах на це питання і на його розвязку погоджувалися в Німеччині всі, комуністами починаючи, а на гітлерівцях кінчаючи. Про те, що сталося зі Східньою Прусією не може забути ні один німець. Для молодої німецької генерації може не істнувати вже питання Альзації і Льотаринґії, але істнує питання коридору. „Німецький нарід — каже Гільдебранд — ніколи не погодиться з тим, щоби це питання розвязувати, яким воно не булоб пактом, що визнає нинішні східні німецькі кордони. Тисячі німецької молоді йшло до Східньої Прусії підготовачі до активної боротьби і для них мусить залишатися одно одиноке гасло: або Польща зречеться коридору, або дійде до війни. Це подиктоване не лиш національними мотивами, але — що важніше — стратеґічними. Польща приблизилась нині до Берліна аж на 180 км., а далі, на випадок війни Польща може дуже швидко обсадити Сх. Прусію і таким чином позбавити Німеччину її найважнішої хліборобської країни". Далі Гільдебранд вказує на те, що не лиш на випадок війни нинішні східні кордони є для Німеччини дуже невигідні. І в часі миру Німеччина не може довго ними вдоволятись. Це для неї просто життєве питання. Німецький схід є нині без запілля. Щоб досягнути свого найближчого ринку збуту, мусить Сх. Прусія відбувати дорогу довгу на 600 км. Кенігсберг, одинокий порт, яким Німеччина може найкраще користуватися для свого вивозу на схід, втратив через істнування коридору ціле своє значіння. Нинішний кордон перетинає 12 східньопруських залізничих шляхів, 32 державні і 122 краєві дороги, а загальний довіз до Німеччини мусів обмежитися лише до двох залізничих шляхів. Крім цього цілий залізничий транспорт зі Східньої Прусії і навпаки, що проходить коридором, є під постійним ризиком і контролею та може бути — якщо Польща цього захотілаб — кожної хвилини перерваний.

„Всіх цих фактів не забуває німецький нарід — каже Гільдебранд — і їх значіння лише щораз більше настроює його проти Польщі".

III.

Не від речі може буде звернути тут увагу на той дуже характеристичний факт, що саме тоді, коли Гітлер переговорював з Польщею про німецько-польський договір „Берлінер Тагеблят" у спеціяльному виданні для Східньої Прусії, станув на дуже острому становищі проти Польщі. В числі з дня 24. січня ц. р. він писав: „Нам часто кажуть, що мусимо погодитися з кордонами, що їх визначила природа. Але ніколи і ні за що в світі східний прусак не погодиться з тим кордоном, що його силою накинув нам версайський договір, з кордоном, що відділює нашу землю від матірньої країни і кладе між нас і неї чужу з господарського боку мертву країну". Це здається була теж думка Гітлера, коли він переговорював з Польщею про договір і тоді коли він цей договір підписував.

„Гітлер добре знає — пише далі Гільдебранд — що в політичному питанні німецький нарід не піде ніколи на ніякі уступки і чи скорше чи пізніше німецька загальна опінія примусить Гітлера, щоби цей німецько-польський пакт визнав фікцією, шматком безцінного паперу". Німецький нарід вірить у Гітлера, але не вірить у німецько-польський договір.

Свої міркування кінчить німецький публіцист загально політичними увагами і висловлює думку, що підписавши пакт з Німеччиною Польща зробила необачність; вона загнівала свого великого союзника і приятеля — Францію — а з другого боку ослабила фронт Малої Антанти і при „недалекій розвязці, яка

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

ВЖЕ НАДІЙШЛИ
ВЕСНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
НА КОСТЮМИ, ПЛАЩІ, СУКНІ.
Великий вибір, фабричні ціни
лише у фірмі:
ДІМ МОДИ
ЛЬВІВ, пл. Марійська 4.
77/53 2—5

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. БЕРЕЗНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником.")

БОГДАН МОРОЗЕНКО.

ЗМОВА ПРОТИ ЦІЦЕРОНА.

Заєдно лунає мені в ухах дзвінкий голос нашого гімназійного дзвінка, а перед очима миготять славетні постаті панів професорів.

— Ось „Фратерцьо", з лисою, наче коліно головою й животом замісць грудей; ось високий, худенький „Рогалик", з головою маківки, маленький, жвавий „Сцизорик" у пенсне, а врешті великий, грізний „Катиліна" — наш мучитель, тиран і Бо зна яке чудовище.

Гого! Сьогодні вони всі проходжуються по коридорі, розкладають руками й хитають головами, наче маєкени у цирковій буді. Вони ситі, вдоволені, не боються дзвінки!

Тремтять хіба перед директором. Нечайно чуємо дзвінок і всі ми як череда овець кидаємося до кляси.

Товариші горячково перекидують листками граматики, інші набожно шепотять „слівця", а ми, ті вибрані, сміємося з них у кулак:

— Навіщо кров собі псувати?, як педаґоґ схоче, то завжди винайде слабе місце й „кропне".

Сідаємо на свої місця й чекаємо на ту гасидську затяну. Поволі стихає в клясі. Нараз на коридорі щось скрипить, а по хвилині відчиняються двері і входить грізний „Катиліна".

У клясі, наче „маком сіяв", а він соне, кидає течку на стіл й витягає грізну книжечку, де рішається наша доля. Врешті поволи підносить голову й різкий голос пронизує повітря:

— Бульбак, скажи мені дещо про Ціцерона!

Бульбак, добрий, милий товариш, наче підкинений пружиною, встає з лавки й починає скоренько кліпати своїми маленькими щурачими очима.

Нервово перебирає листки зшитка і переступає з ноги на ногу...

Врешті, по хвилині надуми, зачинає:

— Ми — ем, Марко, Тулій Ціцеро, ем — ...й спиняється, та ніяково красніє.

„Катиліна" грізно глядить на нього і морщить свої косматі брови.

— Нуу-у! — цідить крізь зуби.

Бульбак мовчить наче заклятий і мне зшиток у руках.

— Оплату шкільну ти заплатив? — питає гостро „Катиліна".

Бульбак, вдоволений, що може щось відповісти, каже:

— Так!

— Так, — цідить, з іронічним усміхом, — шкода, велика шкода, краще, щоби батько був купив тобі черевики! Скажи, чи я не кажу правду?

Бульбак признає в дусі рацію, йому стає жалко, що батько не впав на таку добру гадку і замісць купити йому лещета й черевики, заніс усі гроші на шкільну оплату.

— Ах, яка страшна шкода!

Він сумно глядить крізь вікно на пухкий білий сніг, переводить очі на „Катиліну" і починає хлипати...

Не чекаючи на запросини професора, він сідає й обтирає гіркі сльози, розмазуючи їх по вусі, який уже почав засіватися...

Всі товариші спочували бідному Бульбакові, а „Катиліна" шалів...

Перетеребив пів кляси, наче галушки, задав одну сторону промови проти Катиліни на память, і тоді відсапнув. Енерґійно пошуркав кріслом, тріснув дверима і щез як камфора.

Всі віддихнули. У клясі, наче на побоєвищі. Насуплені обличчя, стиснені кулаки, жар у очах!

Я теж почувався покривдженим і рішив помститися!

Але хто винен? Чи педаґоґ, що переповідає ту нещасну промову тисячі разів, наче лапугай? Чи винні ми, що наче сполохані ягнята сидимо в лавках і тремтимо?

Ні! і щераз ні! Винен Ціцерон!

Так, він одинокий, він винен!

Вранці, третього дня, зібрав я біля себе гурток товаришів і кажу:

— Товариші, я хочу облекшити ваші терпіння, я хочу обвинуватити старого Ціцерона, хочу змести його з пьедесталу!

Товариші з криком повлазили на лавки.

— Говори! — кричать з усіх сторін, — скоріше!

І я виліз на лавку, накинув на одно плече плащ і з гордо піднесеною головою починаю:

„О, Ціцероне-е! Як довго надуживатимеш нашої терпеливости? Як довго ще, слухатимемо твоїх шалених бесід? Коли вкінці, скінчиться твоя безмежна зухвалість? — крикнув я й гордо глянув довкруги.

— Добре, чеши його далі!

Відкашляв я й продовжую:

— Чи не страшно тобі входити між великий збір, цих благородних учнів? О часи, о звичаї! Кілько разів напсував ти нам кости і не хай

зближається скорше, ніж загально думають, буде Польща ізольована". Так звані приятельські взаємини між Польщею і Німеччиною не заведуть Польщі ні на крок далі. Німеччина мусить і буде постійно домагатися лиш одного: видачі коридору. „Не віддасть його Польща, вона його і не може добровільно віддати, лишається лиш один вихід: війна, а всі договори, що мають уможливити мирне співжиття при нинішнім дійсним стані, мусять бути скорше, чи пізніше анульовані".

Якщо німецько-польський договір розуміє і Гітлер так, як його розуміє Гільдебранд, то заключаючи цей пакт, Гітлер дійсно мав на думці лиш одно: зискати на часі і віддихнути.

М-н.

Нова податкова ординація.

Що грозить широким масам дрібних податників.

Від кількох літ заповіданий законопроект про податкову ординацію найшовся вкінці за нарадах сойму. В мотивах до цього урядового законопроекту сказано, що нова податкова ординація має завести лад у розкладі подетковних тягарів поміж поодинокі роди суспільного доходу. Дальше кажеться там, що через введення нової податкової ординації, котра буде містити в собі докладні приписи податкового поступовання, справа виміру податків буде для загалу громадянства полагоджена з користю для широких кругів податників. Законопроект складається з 211 статтей. Теперішнім сойновим звичаєм цей великий законопроект прийшов під наради скарбової комісії 7. березня, себто на кінці сойнової сесії. Предсідник скарбової комісії на самому вступі заявив, що цей законопроект мусить бути на одному засіданні полагоджений і, всупереч внескові опозиції, щоб уможливити їй розглянути докладно нові поправки, предложені референтом комісії, урядова більшість рішила переформувати цей проект до кількох годин.

Від Українського Клюбу промовляв пос. З. *Пеленський*. Промовець підав основний критиці цей законопроект і м. ін. сказав, що законопроект касує дотеперішні податкові оцінчні комісії і на їх місце вводить обводові відкличні комісії при скарбових палатах. Ми ее є оборонцями дотеперішньої діяльности повітових податкових оцінчних комісій. Ми знаємо прекрасно всі їх недомагання і способи їх праць. Коли уряд уважає, що ці комісії не сповняли як слід своїх завдань і були полем усяких зловживань, то слід би було ті комісії відповідно переформувати, а не їх зовсім касувати. В новій ординації податник є вповні зданий на ласку чи неласку податкового урядоця. Він вимірює податок. Вправді законопроект передбачує право відклику від оречення повітового уряду до обводової відкличної комісії, одначе з цієї комісії не зможуть користати широкі круги українських податників, хліборобів, ремісників та інших. Вони не можуть собі позволити в теперішніх часах на кошти подорожі до обводових відкличних комісій і в додатку вплачувати ½ прц. від суми оспорюваного податку. З цих комісій будуть користати заможні податники, котрі і дотепер уміли успішно боронити. Маси дрібних податників будуть здані виключно на рішення повітової податкової влади. Законопроект передбачує вимірювання податку за підставі „правильно і ретельно" ведених книг. Коли тих книг нема, то податковий уряд має змогу вимірити податок, як йому подобається, не звертаючи уваги на зложені податником зізнання. Ми знаємо сучасні умовини життя, що ані дрібний хлібороб, ані дрібний ремісник чи торговець не вспіє вести вимаганих урядом книг; тому ті люди будуть жертвою кожночасної злої чи доброї волі скарбових урядовців.

У дальшій частині своєї промови вказав пос. Пеленський на тяжкі кари, які загрожують податникам, що не будуть у спромозі виконати всіх скомплікованих приписів нової податкової ординації. З тих причин — казав промовець — Український Клюб уважає, що цей законопроект не тільки не введе порядку в дотеперішнім податковім безладді, а навпаки, ще його збільшить. Відтепер широкі маси дрібних податників стануть жертвами самоволі скарбових урядовців. Тому Український Клюб буде голосувати проти цього законопроекту.

Всі поправки, які мали на меті направу цього законопроекту урядова більшість відкинула.

На весну

ЛИСИ, КРАВАТКИ, ТХОРІ,

з власних і принесених матеріялів, перерібки, виконує солідно й дешево

Юліян Глушевський

РОБІТНЯ ФУТЕР

пл. КАПІТУЛЬНА 3. І. п.

(давніше Коперника 16.)

Приймає футра до перехования літом, спеціяльне холодне приміщення, особистий надзір. Журналі на 1935 рік. 1292 2—2

СПИСОК
управнених до участи
в першому і другому
ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА"

(Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

501. Радник Теофіль Карачевський. 502. Проф. Волод. Гуссак. 503. Дир. Андрій Палій. 504. Антонія Конрадова. 505. Радник Зенон Лукавецький. 506. Кооперативна „Достава". 507. о. Дмитро Дзедзик. 508. Текля Петрицька. 509. Дамян Ринджак. 510. Дир. Іван Мартюк. 511. Д-р Станислав Старосольський. 512. Антін Костишин. 513. Юліян Глушевський. 514. Ольга Ціпановська. 515. Зенон Зелений. 516. Д-р Філярет Колесса — **всі зі Львова. З краю:** 517. Касино Народнього Дому, Калуш. 518. Стефанія Чорнітова. 519. Кирило Чикалюк. 520. Д-р Микола Терлецький. 521. о. Олекс. Лебедович. 522. о. Волод. Сухий. 523. Ольга Рогульська. 524. Марія Рубчак. 525. Інж. Роман Кулицький. 526. Антін Максимович. 527. Мих. Іваненко. 528. Тома Замойський. 529. о. Онуфрій Гадзевич. 530. Антін Петріна. 531. Д-р Роман Савойка. 532. о. Степан Маркевич. 533. о. Іван Березюк. 534. Тадей Залеський. 535. о. Іван Павлусевич. 536. Танас Левинський. 537. Районова Молочарня, Рожнітів. 538. о. Евген Карпинський. 539. Нуся Костикова. 540. Дамян Фуртак. 541. Іван Сенюта. 542. Волод. Котович. 543. о. Йосиф Савицький. 544. о. Мик. Ліщинський. 545. Йос. Сілецький. 546. Нестор Кашуба. 547. Мих. Бобиляк. 548. о. Дм. Йосифович. 549. о. Ів. Шуповський. 550. Михайло Стронціцький, суддя. 551. П. Котецька. 552. Осип Стецик. 553. Козма Сидор. 554. о. Маріян Цурковський. 555. Іван Логінський. 556. Лука Налуковий. 557. Михайло Татух. 558. Д-р Мирон Кондрат. 559) Посол Гриць Тершаковець. 560. о. Антін Конюшко. 561. Микола Івасюк. 562. о. Іван Божейко. 563. Іван Бобовський. 564. Іван Гуран. 565. Дмитро Беч. 566. Д-р Кость Кебало. 567) Д-р М. Хаврона. 568. Д-р Олекс. Маркевич. 569. Семен Крет. 570. Богдан Левицький, адвокат.

(Дальший виказ в чергових числах.)

Дивні події в Ліщині.

Схвилювання мас. — Коморник урядує. — Арештування. — Хуліганські напади. — Гльорифікація в „Курієрку".

У ліському повіті мало що знову не повторились відомі події з 1932 р. Почалось у селах **Дзюрдзеві та Гічві** недалеко Ліська. По смерти пароха в Гічві бл. п. о. Йосифа Кузьмака його діти, конкретно д-р Кузьмак, лікар з Балигороду, продав деревостан парохіяльного ліса в сусідній селі Дзюрдзеві жидові Бартфельдові, купцеві деревом з Балигороду. Цей негайно приступив до вирубування ліса, але селяни рішуче спротивились, кажучи, що спадкоємці помершого пароха не мають права продавати парохіяльного ліса. Лікар заслонювався тим, що має дозвіл від староства і йому вільно вирубувати дерево. Але від чогож є п. коморник Ян Крайцарик у Ліську? До Дзюрдзева недалеко з Ліська, бо ледви пів години їзди. І жид Бартфельд приїзджає з коморником тай пре до ліса. Але селяни захвилювались і пан коморник з жидом утікли з села. Зявилась поліція і стала урядувати. Найповажніші господарі з війтом Стефаном Іскатом сидять ще від 21. лютого ц. р. у судових арештах у Ліську і тепер урядує вже прокуратор зі Сянока. Арештовані — це селяни понад 60 літ, а між ними є також господар, якому 70-ка перескочила. І так сидять: **Стефан Іскат — війт, Михайло Губіш, Микола Ткач (понад 70 літ), Антін Вуйцік, Михайло Мулик, Михайло Вуйцік зв. Римарчик, Іван Горунь, Антін Попович зв. Голда та Андрій Молчан.** Останній римо-католик, решта всі греко-католики.

А одночасно проти о. Плахти, хвилевого завідателя в Гічві, почали місцеві москвофіли з читальні ім. М. Качковського неперебірчиву нагінку. Не слід забувати, що помершій парох був завзятим москвофілом. Уже від першої хвилини невидима рука підбехтує збаламучених селян москвофільською дурійкою проти о. завідателя. Провокації за провокацією. Ось на Богоявлення на річці прикрашено хрест і смеречину трикольоровими рос. хоругвками. Але о. завідатель доконав чину водосвяття на тій-же річці, лишень кілька кроків дальше та провокаціями, чадно не журився. І зявляються в селі „темні духи" зі Сянока, а саме Емануїл Мокрицький, емер. скарбовий радник і м. Музичка. Це збанкротовані москвофільські „менери" і стовпи „Лемковского Союза", які тепер швендяються по селах та баламутять людей. Словом: використовують „політичну" конюнктуру на Лемківщині. До того т-во „Бескид" вже на ліцитації, а тут охота до „праці" не дає спокійно сидіти із заложеними руками сяніцьким москвофілам. І по їхній „візиті" счиняються в селі Гічві несамовиті події. Ось у другій половині лютого ц. р. одної ночі заїзджає на приходство віз відгною, вистелений терниною. Одночасно підбехтані авантурники серед півночі починають виважувати двері та добуватись через вікна до кімнати о. завідателя, який ледви чудом спасся від неминучої смерти (бо відстрілювався з револьвера). І тому, що ексцеси проходили авантурникам безкарно, о. завідатель виїхав з села. Слід згадати, що саме підчас нападу на приходство в селі була поліція, але мабуть не дочула, що місцеві хулігани складають на приходстві „візиту" — так пише „Курієрок" — і не інтервеніювала. Колиж про напад довідались парохіяни, негайно донесли про цей нечуваний бандитизм невідповідальних авантурників прокураторові в Сяноці. Покищо в селі кипить. Тепер уже поліція вважає на безпеку.

А „Курієрок" під вимовним заголовком **„Провокації руских парохуів і мільчене греко-католицкого епіскопату"** (ч. 61 з 2. березня ц. р.) ломить руки над поведінкою „нечемного" духовенства. Воно, мовляв, сіючи ненависть між обома братніми народами, доводить до непорозумінь на селі. Самому о. Плахті дісталося таке: **„О. Плахта вже від першої хвилини, нехтуючи пропонідиці і свого становища, перемінив місцеву церкву на політичну трибуну, сіючи ненависть між обома братніми народами. Але терпець урвався. Руска людність, провокована скандалічними поступками того агітатора, масово зявилась на**

всуватимеш?... Ти повинен впасти в ту саму засідку, що її нам зготовив! Поглянь довкола на ті невинні жертви, на ті запалі очі, згорблені плечі, сумовитий вигляд! Скільки міліонів учнів загнав ти уже до гробу! А скільки маєш намір загнати? Проти тебе, Ціцероне, кидаю страшне обвинувачення! Бо ти існуєш тільки на те, щоби нас мучити!

О, Ціцероне!

Підчас цього двері потихенько відчинилися і в клясу, котячим ходом, незамітно вонунувся „Катиліна" і сховався за лавку. Ніхто не спостеріг його приявности.

А тепер прийшла грізна хвилина. Я випрямився, затиснув кулак і з патосом крикнув:

— А на страшному суді, почислятися з тобою міліони покривджених учнів! — закінчив я з патосом.

— Гурра, — віват! — загуло з усіх сторін, і захоплені товариші підвесли мене високо за руках, як оборонця покривджених.

Нараз всі замовкли, деякі обличчя поблідли. Ми побачили „Катиліну"...

Він випрямився у весь свій великий ріст і грізно глянув на мене:

— А тепер, — процідив крізь зуби, — виголоси мені промову Ціцерона! Тиж це так гарно вмієш... — додав іронічно.

— Nec Hercules contra plures. — зітхнув я півголосом і пішов на своє місце.

А всі в сміх!

А „Катиліна", той грізний, суворий педагог, розсміявся теж і поклепав мене дружньо по плечах.

Ще ніколи, не мали ми такої [illegible] лекції, як ця година латини.

—o—

НИНІ остання вистава
„Товаріщ“ „Родина“

приходстві і приготовивши віз, вислала до о. завідателя делегацію з домаганням, аби сів на віз і відїхав до найближчої стації. Коли ж він намагався ремонструвати, люди підождали до ранку, коли-то забрав речі і виїхав зі села“. (Підкреслення „Курієрка“).

Одночасно дісталось о. Крисі, парохові з Кінського за те, що не пішов на хапатню, яку влаштувала дідичка для п. старости і команданта повітової поліції з Березова, що приїхали на відкриття „русскої“ читальні ім. М. Качковського тай ще за те, що селяни, ображені до живого зневагою москвофільського агітатора, який відважився назвати українців „малпами“, масово приступили потім у члени читальні „Просвіти“, де о. парох є головою. Зрештою про це ми вже писали в „Ділі“ (ч. 49) і наші читачі вже знають про цілу ту невдалу польсько-москвофільську „імпрезу“. Вкінці „Курієрок“ ще нападається на Князя нашої Церкви й епископів за те, що, мовляв, „мовчки“ піддержують протидержавну політику підлеглого духовенства. Але наведеного хіба досить.

Ось так безнастанно „день по дневі вбиває „Курієрок“ у голови своїх читачів **зовсім брехливі, а в найкращому випадку роздмухані до несамовитих розмірів вістки про те, що на нашій области діється, або щойно станеться**“ — як влучно підмітило це вже було санаційне „Слово Польске“ (ч. 165 з 1932 р.). Так-то українożерний „Курієрок“, послуговуючись методами „Тайного Детектива“, як писало „Слово Польске“ про спосіб редагування начального редактора і видавця „Курієрка“ п. Маріяна Домбровського, роздуває такий сумний факт до „якихось апокаліптичних розмірів безприкладної сензації, надягаючи одночасно облудно тогу оборонця державних інтересів“. І бачимо, що підхід до українських справ від того часу зовсім не змінився у редакторів „Курієрка“ навіть після переходу з рук Домбровського на власність банкового концерну, в якому тон надають жиди. Саме навпаки! Постійне гльорифікування хуліганських вчинків невідповідальних, а в найкращому випадку збаламучених людей та безосновні напасти на наше духовенство і його єрархію та видніших, активних громадян, — ось метода і спосіб насвітлювання нашого життя тим **„найбільше націоналістично-шовіністичним виданням у Польщі“**, яким є „Ілюстровани Курієр Codzienny“, як писав краківський консервативний „Час“.

А найсумніший факт це те, що багато наших громадян, які стоять навіть при кермі нашого життя, купують таку газету і „Курієрок“ є для них нерідко єдиним інформаційним джерелом про наше життя-буття. Сумне, але правдиве. (j-r)

У справі студій у краю і за кордоном.

(З лікарських кругів.)

В 61. ч. „Діла“ появилася стаття під повищим наголовком, яку слід би було в дечому спростувати чи пак доповнити. Не будемо тут розбирати всіх цифр, поданих автором. Скажемо тільки, що число 2.000 лікарів, для яких будьто би було ще місце на західно-українських землях, надто перебільшене: його треба би звести до числа яких 500. Галичина в багатьох околицях вже насичена достаточно в лікарів, а більше наших лікарів може ще поміститися на Волині, Підляші, у Холмщині та на Лемківщині.

Багато відбігає від правди і погляд автора що медицина — це найоплатніший фах. Часи, коли так було, безповоротно минули. У звіті львівської Лікарської Палати за 1933 р. виказано, що біля 75 проц. лікарів на 2.000 не сплатило звичайних вкладок: себто річної оплати 20 зол. і до Каси Хорих лікарів 32 зол. річно, за що лікар, на випадок недуги, що триває більше як 8 днів, дістає 4 зол. денно. Головна причина неплачення — це недостача фондів. На зїзді Ради Пік. Палати (25. II. ц. р.) наводжено багато прикладів лікарської нужди, так, що треба було деяким давати дрібні запомоги на прожиток. А цього року утворено вже постійний фонд на запомоги для зубожілих лікарів, якого досі не було. Тепер дуже помітний напрям т. зв. статизації, значить: щораз більше лікарів старається дістати постійні посади, чи то державні, чи то при самоврядних установах, чи Касах Хорих, школах, залізницях, то-що. І таким лікарям ведеться ще сяк-так. Скільки є на таких посадах наших лікарів, певно не знаємо. Приблизно на 3.500 таких місць лікарів українців є всього біля 50. Та це вже лікарі епігони: тепер дорога туди для наших лікарів так якби зачинена.

Таксамо треба би перестерегти перед загальною радою щодо виїзду на студії за кордон. Поминаємо те, що такі студії дорогі (з іспитами тревають 6 літ) і на це треба витратити тисячі золотих. Але все деякий процент лишається за границею, який з часом пропадає зовсім для нації. От на теренах Чехословаччини нараховують тепер понад 150 лікарів українців. Коли минулого року Спілка Українських Лікарів у ЧСР подала нам цю статистику, було для нас це число просто ревеляцією. А чи це відомо було і є в адміністраціях наших часописів чи видавництв? Та чи загалом міг би хто думати, що є стільки інтелігентів, і то добре ситуованих, а так мало це помітно у нашому цілому житті?!

Друга справа — це справа пострифікацій, яким тепер роблять щораз більше труднощів. У Львові приймають до пострифікації тільки 4 лікарів-українців на рік. Університет у Вильні рішив від шкільного року 1933-34 не приймати більше нікого до пострифікації. Не знаємо, якої політики тримаються або будуть триматися інші польські університети. Львівський факультет подав проект, щоби кожний університет мав річно і щодо того свій нумерус клявзус та щоби кожний університет приймав лише регіональних кандидатів, себто нпр. Львів тільки кандидатів зі Східної Галичини. — Не кожному лікареві піде пострифікація так легко, як одному у Львові, що перевів її за 3 місяці (вступив був на той час до У. Н. С.), бо звичайно триває вона 1—2 роки. Але знаний також випадок, що один лікар уже 20 літ по матурі і ще не скінчив пострифікації.

На нашу думку краще було би молодим адептам медицини старатися вписатись у якийсь польський університет (Варшава, Познань, Краків, Вильно) і там студії покінчити, а по укінченні поїхати ще на 1—2 роки за кордон. Тоді багато більше можна скористати і це вийде багато дешевше. *Лікар.*

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Районова виборча нарада членів УНДО в Толщеві коло Львова.

На 28. м. м. скликав Повітовий Народній Комітет львівського повіту районову нараду до **Толшева**, в якій взяло участь около 150 громадян і громадянок з отсих місцевостей: Толшів, Милятичі, Волків, Загіре, Кугаїв і Селиська. В нараді взяли участь посол львівського повіту **п. Ілько Лисий** і власник дібр з Милятич **п. Григорій Терлецький** враз зі своїм завідателем дібр, **п. Володимиром Завришаним.** Нарадами проводив член Повітового Народнього Комітету **п. Іван Думанський** з Толщева. Довшу промову про новий самоуправний закон і намічену перебудову громадської самоуправи виголосив посол **п. І. Лисий**, після чого переведено довшу дискусію над рефератом та рішено візвати присутніх, щоби негайно відбули у своїх громадах виборчі сходини громадян і вибрали виборчі комітети для відповідної підготовки виборів.

Районова виборча нарада членів УНДО у Бродках.

Заходом львівського Повітового Народнього Комітету УНДО відбулася дня 4. лютого ц. р. в **Бродках** районова виборча нарада, в якій взяли участь громадяни і громадянки з отсих сіл: Бродки, Глуховець, Лубяна, Красів, Поляна і Раковець. Нарадами проводив місцевий парох о. **Максиміліян Коверко**, член Повіт. Народ.Комітету. На нараду прибув зі Львова посол **Ілько Лисий**, який зреферував постанови нового самоуправного закону та майбутній устрій громадської, волосної і повітової самоуправи. Наради покінчилися ухваленням заклику до присутніх громадян, щоби негайно покликали до життя місцеві виборчі комітети в усіх заступлених на цій нараді громадах.

—o—

Зол. 1'50
Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу
„ЖОРНА“
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА“
Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.
Жадайте оказових чисел!

Кооперуємо!

„Просвіта“ ніколи не могла жалуватися, що кооперація не виконує своїх обовязків супроти неї, що не йде їй у допомогу, коли лише потреба. Вправді обовязок членства до „Просвіти“ від кооператив усякого роду і ступня ніколи не був у 100 відс. виконаний (до деякої міри виїмком була тут Маслосоюзницька Організація), але на це зложилося багато ріжних причин. Головно не треба забувати, що кооперація переходила й переходить важкі потрясення, що нанесли їй глибокі рани та доймаючі втрати.

Тепер кооперація починає приходити до себе матеріяльно і рівночасно низова кооперативна організація розуміє, що без підготовчої праці в освітно-виховній ділянці, яку веде „Просвіта“, ніяк не можна обійтися. Це дається запримітити хочби на недавніх освітніх філіяльних анкетах, на яких представники кооперації були досить численні і де поклик, щоби виконати обовязок членства до „Просвіти“, не викликував не то ніякого спротиву, але де не було навіть спроби оправдання, мовляв, ми находимося самі у важкому положенні, тощо.

Гарним прикладом цієї обовязковости є Дрогобиччина, де ПСК сам веде акцію членства до „Просвіти“, прислав уже перший список кооператив, з яких 8 вплатило 12-золотову вкладку, 3 кооператив 2-золотову, а сам ПСУК, як що-року, повну річну вкладку. До половини цього року мають усі кооперативи того району, так споживчі, як і кредитові (усіх понад 80), заплатити вкладку до „Просвіти“.

Так сказали кооператори з ПСУК-у в Дрогобиччині. А їх слово — це діло. Ждемо на чергових!

Славно Дрогобич!

Поінформований

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдетевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
2/15 **ГАЛИЦЬКА 8.**

По широкому світі.

— Народне референдум у швайц. Берні відкинуло більшістю 486.000 голосів проти 416.000 проект федерального закону про охорону держави. Проти закону голосували соціялісти, комуністи і члени національного фронту та інших правицевих угруповань.

— Як повідомляють з Букарешту, 11. ц. м. переведено фузію нац.-селянської партії зі селянською групою д-ра Лупу, яки перед кількома роками залишив був з 10 послами цю партію.

— В Парижі відбулися збори організації „Круа де Фе“ (Боевого Хреста), яка, віддавши честь поляглим 6. лютого ц. р., заповіла, що буде продовжувати акцію, яка має на меті поправити обичаї в парляменті і судах.

— На університеті в Тулюзі прийшло до заворушень наслідком промови одного з професорів на протижидівських зборах. Заворушення перенеслися на вулицю, де кількох студентів ранено.

— В Ахені відкрито пропагандову виставку „Дороги до німецького сходу“. Делегат міністерства шляхів заповів 40 проц. тарифової знижки для тих, що відвідують східні німецькі провінції.

— Прокуратор Зл. Держав Комінґс постановив притягти до відповідальности б. амбасадора Мелона, б. бурмістра Нюйорку Вокера й ін. за неплачення податків.

— Монетарна комісія американської палати репрезентантів ухвалила постанову в справі субсидіювання вивозу рільних продуктів і піднесення світової ціни срібла.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Нащадок лицарської Гуцульщини.

Разом із пок. Степаном Ґеник-Березовським, що помер дня 31. І. ц. р. у Березові Нижнім, під Коломиєю, зійшов до гробу представник колишньої, лицарської Гуцульщини, яку так привабливо і так інакше, ніж Черемшина малював колись Федькович.

Федькович, сам шляхтич-гуцул, відчував і розумів психіку тих давніх гуцульських ґаздів-багатіїв, гордих та пишних, що більш усього дорожили волею та своєю гуцульською славою. („Гуцульська славо, яка ти крівава!").

Літа йшли, часи змінялися, змінялася і Гуцульщина. Збідніла і присмирніла. Черемшина знав уже тую бідніщу і смирнішу Гуцульщину і саме її малював у своїх чудових поемах-оповіданнях. Ми вже також не затямили колишнього лицаря-гуцула і тому на Федьковичевих гуцулів дивилися, як на плід романтичної уяви знаменитого поета. „Федькович ввіделізував своїх гуцулів" — казали. Отже пок. Ст. Ґеник-Березовський був живим доказом, що Федькович не дуже то відбігав від правди і що гуцули не тільки пишно вдягалися і не тільки любили всяку мистецьку оздобу (вишивки, килими, кераміку, різьбу), але й характером своїм, своєю гордою вдачею помітно ріжнилися від колишніх панщизняних селян із долів.

Березівські гуцули, не була стара шляхта, палка і до зброї завзята, скора до бунтів і до боїв, як звичайно шляхта. Стрічаємо їх і в повстаннях Мухи (1490) і в поході молд. воєводи Богдана на Галичину (1509) і в домашніх війнах та заїздах панів, аж врешті, у війнах Хмельницького. Шляхтич Лесь Березовський з Березова, був помічником Семена Височана. (Д-р Крипякевич: „З історії Гуцульщини", Львів, 1929.) Зате Ян Казимир сконфіскував їм маєтки і вони мусіли втікати над Дніпро. В реєстрах козацького війська знайдемо їх чимало. Аж за Йосифа II. деякі з них таки вернулися до свого рідного Березова. Привезли зі собою козацьку ношу і привезли чумацькі мажі.

Покійний Степан Ґеник-Березовський був нащадком оцих березівських гуцульських козаків. З дідом своїм чумакував колись, розкішним козацьким возом їздив на великі свята до церкви, а на старости літ подарував тую старосвітську памятку до нашого „Національного Музею" у Львові.

Колиб цей віз та вмів нам розказати, куди то він та коли, та якими шляхами їздив, то було би що послухати!

Покійний Степан помер, проживши 81 літ, а його дід був ще старший, — це вже шматочок історії. Серед теперішньої збідніної Гуцулії покійний виглядав також на спомин із колишніх, кращих часів.

Бувало, як зі свого порога гукне на челядь, то голос його на всі гори лунає: „Іве... Мар... Оле...!"

Його млин більшим за дурно муку молов, його внуки, хоч уже паничі, бо до ґімназії ходили, на Свят-вечір мусіли до вбогих свояків вечеру носити, бо так звичай велів, а як найбідніший із тих свояків помер, той, що ложки стругав і з того жив, то покійний Ґеник-Березовський сам його чотирма сивими щовайкращими волами на цвинтар відвіз, сам, такий дуба на всі гори!

Гарно записалися Ґеники-Березовські в біографії Івана Франка. З братом пок. Степана, Карлом дружив Франко. Вибрався до нього, до Березова мабуть 1880 р., але там його й арештували і разом із Карлом втягнули у процес Павликівних і Фокшеїв. (М. Возняк: Памяти Івана Франка. Відень, 1916.). По процесі Франка знов пустився до Ґеників, до Березова, а коли в Коломиї лежав у готелю в голодовій горячці без крейцара при душі, то Ґеник урятував його та забрав до себе, де він і перебув кілька тижнів, набираючи сил і охоти до дальшого життя. Покійний Степан Ґеник-Березовський дорожив спомнами про цей побут великого поета у їх рідній хаті і до смерти зберігав тую стару хату і тую возівню, де проживав Франко.

До науки мав Степан велику охоту. Сам письменний, любив читати й балакати з освіченими людьми. Чотирьох унуків-сиріт вивів у люди. Найстарший — лікар, молодший — маґістер фільософії, третій студент духовної академії, а наймолодший ще в ґімназії.

Це навіть для богатого чоловіка діло не легке.

За свого довгого віку зазнав Покійний чимало радости і горя. Та чи не найтяжчий удар упав на нього, коли на війні втратив двох синів. Як у Стефаникових „Синах" пішов на свою сорокморґову ниву і там головою товк до скиб, передаючи їм своє горе.

Н. М.

Пані купують найгарніші **плащі, костюми, сукні, блюзки** і пр. у відомій фірмі: **Яків Посамент** **Львів, ул. Академічна 2.** 1221 3—3 (Готель Жоржа).

„Пан з білою квіткою..."

Цікавий політичний процес перед львівським судом присяглих.

Дня 12. ц. м. відбувся перед судом присяглих у Львові в історичній салі при вул. Баторія, останній в цій каденції політичний процес проти

МАРІЯНА МАРТИНА Й ОЛЬГИ СЕНЬ,

обвинувачених у злочині з 97 та 155 § к. к., точніше у приналежности до ОУН і кольпортажі „Бюлетену" тієї організації. Розправі проводив радн. Ягодзінський в асисті суддів Шуліславського й Мединського, обвинувачував прок. Прахтель-Моравянський, боронили д-р В. Старосольський і д-р Ст. Шухевич.

Акт обвинувачення закидав підс. Мартинові, що 26. жовтня м. р. дістав від якогось невідомого йому типа пачку летючок з дорученням передати його чергового дня, 27. жовтня в год. 1. впол. типові на вулиці Ковбасевича, що матиме білу квітку в клапі та на його питання „Чи ви з Керниці" відповість „Ні, я з Лисинич". Мартин передав згаданий пакет в якому було 15 „Бюлетенів" ОУН, Сенівні з тим самим дорученням ще тогож дня, а слідуючого дня вона вручила пакет справді якомусь панові з білою квіткою, яким випадково був поліц. агент Новачевський, кажучи йому, що це з Кр. Екзекутиви ОУН та що завтра може йому дати більше літератури. Агент арештував з місця Сенівну, вона виявила Мартина, якого день до цього арештували й обоїх обвинувачено у приналежности до ОУН та кольпортажі літератури тієї організації.

Сенівну звільнили з арешту другого дня, з приводу лихого здоровля і браку доказів й арештували вдруге 23. м. м., коли дістала акт обвинувачення. Мартин був увесь час в тюрмі.

ОБВИНУВАЧЕНИЙ ОПОВІДАЄ.

На розправі, після прочитання акту обвинувачення, зізнавав перший **Маріян Мартин.**

Родився 1908 р. на Левандівці, 1928 р. здав матуру, але університет мусів кинути, бо батька зредукували без платні. Два і пів року працював опісля в кооперативі й заробляв лекціями, щоби допомогти родині. Брав діяльну участь в культ.-осв. житті Левандівки, належав до Просвіти й Рідної Школи і знає відси Сенівну, з якою бачився часто. 26. жовтня м. р. зустрів, вертаючи з централі Р. Ш. в Єзуїтськім парку знайомого, якого пізнав раз у поїзді до Сколього, потім бачив ще кілька разів, м. і. на святі УМХ, а проте не знав його прізвища і той, поговоривши з ним хвилину, просив його, чи не передав би пакету мужчині, що чергового дня дожидатиме з білою квіткою в бутонерці при вул. Ковбасевича та відповість йому так, як каже акт обв. Підс. взяв пакет й заніс до хати, але що пізніше був тогож дня у дентиста і той казав йому зголоситися в 1. год. у себе, отже в тій самій год., коли мав передати пакет, просив, зустрівши на повороті з міста Сенівну, чи не зробилаб цього замість нього, на що вона згодилася. На Левандівці Сенівна підождала, підс. приніс пакет і передав їй, та більш тією справою не цікавився. Чергового дня його арештували, а до того часу був арештований тільки раз, бо на Зел. Свята кричав поліції „Ганьба!"

Предс.: Чому ви, бачучи всю таємничість пакету і гасла, згодилися передати його, тимбільш, що той ваш незнакомий сам сказав, що це нелеґальні папери?

Підс.: Тоді йшла протибільшовицька акція, яку теж забороняли і я був певний що це в тій справі.

Предс.: До ОУН ви належали?

Підс.: Ніколи не належав і нічого з доручення тої організації не робив. До пакету не заглядав, бо уважав це за нечесне заглядати в чужі справи, тимбільш, як хто має до мене довіря.

Прок.: Чи ви прихильник націоналістів?

Підс.: Ні. Я працюю для України інакше.

Прок.: А не думали ви, що впадете жертвою провокації і той ваш знакомий міг бути провокатором?

Підс.: Тоді не думав. Тепер бачу, що я жертва провокації.

Прок.: Чи ви не знаєте, чи не хочете сказати його прізвища?

Підс.: Якби був мій товариш так „всадив" мене, то я б скорше взяв на себе тюрму, як його зрадив, але нині коли всі познаки вказують, що це провокація, я його не щадив би. Але не знаю.

Підсудний Мартин говорить голосно, різко і ясно, викликуючи на салі помітне враження.

„Я СИМПАТИЗУВАЛА З НИМ..."

З черги зізнає підс. **Ольга Сенівна,** літ 22, уч. семинаря й Муз. Інст. ім. Лисенка.

Згідно з зізнаннями підс. Мартина, дістала від нього пакет, який він просив її передати 27. жовтня панові з білою квіткою, питаючи його чи він з Керниці, бо сам не мав часу. Підсудна мала пакет цілу ніч, але до нього не заглядала. Коли слідуючого дня прийшла на вул. Кубасевича, зустріла справді пана з білою квіткою. Спитала його: „Чи ви з Керниці" і почувши щось невиразне, дала йому пакет, кажучи, що вибрав невідповідну пору, бо вона не була ще на обіді. „Пан з білою квіткою" здивовано взяв його, розгорнув й арештував з місця Сенівну, кажучи, що дуже радо пустив би її, але за ним йде товариш і той міг би його зрадити. На поліції відмовилася сказати, хто дав їй пакет, бо симпатизувала з Мартином і не вірила в те, щоби він пхнув її в таку біду. Потім сказала і другого дня її звільнили. До ОУН не належить і не мала ніколи ніяких звязків з тією організацією, чого найкращий доказ — що в неї нічого не найшли.

Предс.: Акт обв. каже, що ви казали тому панові, даючи йому пакет: „Це з екзекутиви, завтра дістанете більше". Правда це?

Підс.: Виключене. Я не знала й не знаю досі, що це таке екзекутива, зрештою цілу справу брала я природно, бо буває таке, що навіть незнайомі товаришки передають через себе щось третій особі.

Обор.: Коли ви зрадили прізвище Мартина?

Підс.: 28. жовтня, коли мені сказали вже, що він арештований та заявили, що наперед знали, хто мені дасть — краще як я.

Після коротенької перерви зізнавали ще свідки прокуратора: ком. **Цесельчук,** який зізнав, що Сенівна заявила перед ним, мовби заглядала до пакету та не знає, як це сталося, що цього не занотували у слідстві **аґ. Ходані,** що купив був на гріб одного знайомого вазонок з білим квітом, з якого вищибнув собі один аґ. Новачевський і який був з останнім на вул. Кубасевича в менті арештування Сенівної, врешті **аґ. Новачевський,** що мав білу білу квітку з вазонка Ходані, який той купив для жінки і дальше підтримує, що в менті коли Сенівна давала йому пакет, сказала: „То з екзекутиви, завтра дістанете більше", хоч Сенівна до очей йому це заперечила.

ОБОРОНЦІ КАЖУТЬ: ПРОВОКАЦІЯ!

Після цього говорив **прокуратор Прахтель-Моравянський,** підтримуючи акт обвинувачення та вимагаючи від суддів затвердження питань так щодо злочину держ. зради, як і кольпортажі нелеґальної літератури.

Обор. д-р Старосольський почав свою промову з того, що приналежність до ОУН це не 97 §, для того параґрафу мусить бути безпосередня діяльність проти Польщі, за що в інтересі самої Польщі не лежить, щоби за цей параґраф засуджували якнайбільше людей. Мартин, на думку оборонця, до ОУН не належав, бо хоч. прок. каже, що він знає тайни ОУН, то хто їх не знає і чи це доказ на приналежність? Не доказ також це — що він передавав пакет, про якого зміст не знав; він випадкова людина, на яку впало нещастя, а сам ком. Цесельчук підтвердив, що інвіґіляція його через пів року не дала на це найменшого доказу. Зате правда, що робив це, маючи на думці протибільшовицьку акцію, в нервозній атмосфері між вбивством у консуляті а днем жалоби 29. жовтня і як чесний хлопець, не був би пхав Сенівну в загрозу. Є інша річ, якої не торкнувся прокуратор: провокація! Може не поліції, але отой незнайомий, потім той агент політичного відділу для українських справ, що є якраз у 1. год., якраз з білою квіткою, якраз на вулиці Кубасевича і якраз подібний до того, кому мали передати, тоді як у Львові є сотні вулиць, 330 тис. мешканців — це все складається на чудо, якому назва — провокація. Тому не толерують провокації, не дозволь-

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-на **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ** **Боїмів ч. 4.** 56/53 32—180

те, щоби на її основі прокуратор обвинувачував а суд судив і протестуючи проти таких метод, для чистоти повітря звільніть Мартина! — закінчив оборонець свою, як завжди дуже добре виголошену і льогічно міцну промову.

Зміст промови **обор. д-ра Шухевича** такий: Це, що Сенівну звільнено другого дня після арешту, мотивуючись браком основ для здогаду про її членство в ОУН, на що вона нібито мала сказати: „це від екзекутиви" — промовляє рішуче проти її приналежности до ОУН, бо звільнив її ком. Міка, а друге — екзекутива ОУН не передає ніколи нічого і члени її звязку з екзекутивою не мають. Новачевський зразу казав, що Сенівна казала „від проводу", потім, що „від екзекутиви" — отже сам видумав це слово і в дійсності не знав від кого та що є: провід чи екзекутива. Тому питання з 97 § безосновне. Далі: Такі випадки як з квіткою бувають. Обор. сам віз раз як старшина жандармерії документи, за які повинен був і того, що передавав і того, кому передавав арештувати. В цьому випадку зайшло кві-про-кво, як з тою дівчиною, що мала, йдучи сповідатись, пізнати священика по хресті на грудях і пішла з вояком. Кві-про-кво веселе, якби не трагічна кара, яка може Сенівну, надорову, зломити зовсім. Прок. казав, що в ОУН мусить член дати летючки не членові. А чи Сенівна дала членові? Ясно, що діло тут у провокації і за нього, як казав колись прок. Гірглер, ніякий прокуратор не повинен обвинувачувати. Сенівна має бути звільнена від всього, що їй закидають.

Після тієї, з вервою виголошеної та міцної аргументацією промови оборонця, реплікував ще прокуратор, боронючись, що в тій справі нема зовсім провокації, але оборонці відповіли йому знову доказами, (м. і. тим, що Новачевський не ждав, арештували Сенівну, на того пана з білою квіткою, який мав прийти по пакет та неясністю з вазонком, з білим цвітом, який невідомо навіщо Ходань купив) — що є всі основи бачити в цій справі грубі нитки провокації.

Судді присяглі пішли опісля на нараду й заперечили злочин з 97 § Мартинові 9-ма й Сенівній 11 голосами. Зате затвердили 10 голосами злочин з 155 § Мартинові, а в справі Сенівної впала рівна кількість голосів — 6 за, 5 проти.

ПРИСУД.

На основі цього трибунал присудив Мартина на 10 міс. вязниці, враховуючи йому слідчий арешт, а вердикт 6:6 у справі Сенівної

ЗАСИСТУВАВ,

— та проте звільнив її з вязниці.

Підсудна вийшла весела до рідні, яка на неї дожидала. Мартинові залишилося сидіти всього ще 5 місяців. **(а. к.)**

—o—

В обороні релігії.

БУЕНОС АЙРЕС, 12. 3. ПАТ. В м. Мексик не дозволила юрба з 2.000 осіб, яка окружила гімназію СС. св. Тереси, зліквідувати цю школу та побила поліцію, що прийшла з тою метою. 500 учениць забарикадувалися у школі, щоби не дати арештувати монахинь, своїх учительок. Супроти цього уряд відступив від свого заміру.

—o—

За спробу відновлення заборонених партій.

ЛЯЙПЦІГ, 12. 3. ПАТ. Нагний суд у Фрайберґу засудив 22 комуністів і соц.-демократів на загальну кару 54 літ вязниці за зрадницьку діяльність і спробу відновити політичну діяльність заборонених партій.

—o—

Американські клопоти.

НЮ ЙОРК, 12. 3. ПАТ. Нюйоркський щоденник „Сан" повідомляє", що політика през. Рузельта звернулася тепер, після кількох місяців від економічного націоналізму до інтернаціоналізму. Сталося це в парі з бажанням найти ринки збуту для надвишки емер. продукції. Фабриканти заявляли давно урядові, що збільшать кількість робітників і їх платню радо, як тільки найдуть ринки збуту. Тепер федер. уряд намагається відзискати втрачені закордонні ринки. Американська закорд. торговля доходила у 1929 р. до 9 міліярдів долярів, тепер змаліла до 2 міліярдів. Розвоєві закорд. торговлі стоять на перешкоді фінансові та митні клопоти. Щоби цьому зарадити — треба консолідації експорту й імпорту при грошевій допомозі уряду. Для цього створено експортовий банк, а през. поставив до конґресу домагання дати йому повноваженя на переговори з закордоном у справі мит на основі взаїмної відплати.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

Бельгія та СРСР.

БРЮСЕЛЯ, 12. 3. ПАТ. Міністер заграничних справ Гімане заповів, що справа нав'язання взаємин із СРСР буде темою найблизших нарад бельгійського кабінету. Заяву цю приняла тутешня преса з великим вдоволенням.

—o—

Сіямська кор. пара в Італії.

РИМ, 12. 3. ПАТ. До Сан Ремо приїхав сіямський король і королева. На двірці витав їх наслідник престола, Мусоліні, члени уряду та представники влади.

—o—

НОВИНКИ

— **Вечір ритмо-пластичних танків.** Дня 14. березня ц. р. год. 19.30 відбудеться в салі театру „Ріжнородностей" заходом товариства **„Українська Захоронка"** вечір ритмо-пластичних танків **Оксани Суховерської** з такою програмою: 1) Забава дітей. 2) Забава мячем. 3) Вправи обручами. 4) Вправи мячами. 5) Паяц і лялька (музика Рахманінова). 6) Пластична ілюстрація пісні „Віють вітри". 7) Танок „шевчиків". 8) Вальс. 9) Дикий їздець (муз. Шумана). 10) „Дощик", ілюстрація вірша К. Малицької. 11) Танок із чінелями (сольо танкове Дарії Ніжанковської). 12) „Метелик" (сольо Дарії Тарновецької). 13) „Лебеді" (муз. Saint-Sâéns-a). 14) „Блудний вогник" (муз. Schütt-a); танець у виконанні п. Марії Федорчаківної. 15) Український танок. — Програма багата, а коли додати, що чистий дохід призначений на Т-во **„Українська Захоронка"**, то треба сподіватися, що на цей вечір прибуде громадно ширша публика, щоб приглянутися артистичним рухам і ріжноманітним музичним ілюстраціям, які будуть правдивою насолодою для ока та вуха. — Квитки можна набути в Книгарні Шевченка від год. 2—7, а в день вистави при касі театру „Ріжнородностей" від год. 6. веч. 1203

— **Звижка цін.** На тутешньому ринку замітна в останньому часі звижка на деякі артикули, як дерево, залізо і т. п. Одначе не подорожіло ще нічого в кооперативній крамниці „Е-ко", Львів, вул. Сикстуська ч. 29, де наша публика дешево набуває жарівки, лямпи, батерії, акумулятори та радіо-апарати. 1205

— **Розумні хазяєчки заощаджують собі часу** — купуючи фахово приправлену биту птицю тільки в

ПТАХОМЯСАРНІ МАСЛОСОЮЗУ,

Косцюшки 1 а, або замовляють собі їх доставу до дому (без окремої доплати) телефонічно (39-66) або в якійнебудь з крамниць Маслосоюзу. 1245

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Маґазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого."** 68/53 8-45

— **Маґазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5,** поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 54-100

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 17-?

— **Наш конкурс для неписьменників.** Коли ми розписували цей конкурс на оповідання або спомини про найцікавіший епізод з життя, не сподівалися, що дістанемо стільки рукописів. Визначили ми речинець проголошення конкурсу на 15. березня. Тимчасом ми дістали більш як 120 рукописів; щоб переглянути їх уважно, на це треба бодай місяць часу. Тому рішили ми містити в „Ділі" деякі рукописи в міру, як їх будемо перечитувати, вже від нині. Ясно, що поміщені нами новелі або спомини не рішають іще про їх літературну вартість, чи евент. нагороду, а є тільки матеріялом, який використовуємо для огляду. Нагороди сподіємось оголосити за кілька тижнів.

— **„Новий Час" і польський правопис.** З приводу українського числа „Сиґналів", польського місячника, присвяченого українській сучасній культурі, помістив „Новий Час" 19. ц. м. статтю „Польські Сиґнали і українські знаки." Найбільше накидається невідомий автор на наших авторів за таке „жалюгідне явище", що вони мовляв „поперекручували свої імена й назвиська" тому, що редакція „Сиґналів" прийняла польський правопис Академії і імена „Михайло", „Павло", „Осип", спольщила так само як і прізвища. Невідомо, чи автор цієї „фільольоґічної" критики читав дотичну замітку редакції на 1-ій сторінці. Поляки мають свій правопис, як ми свій і ми українцимо польські прізвища, додаючи до них своє закінчення, отже пишемо „Юлій Словацький, Богдан Залеський", а не Юліюш Словацкі, Богдан Залескі..."; так само вони перемінюють наші **-ий** у закінченні на **-і.** Що більше від якогось місяця саме „Новий Час" пішов аж так далеко, що безкритично малпує деякі харківські правила і пише французів „Леґранів" або поляків „Ледоховських" через **„Ле",** немов би вони були українцями. А одночасно „Новий Час" хоче, щоб поляки прийняли правопис на підставі зовсім протилежного принципу. Що більше підсуває українським авторам, які за польський правопис не можуть відповідати, зовсім негарні мотиви. Попросту якийсь недотепа чубляється як пяний плота і дочіпляє до цього ще й політику!

— **Шевченківське число „Biuletyn-y Polsko-Ukraińsk-ого"** має 32 сторони друку і містить крім редакційної статті про культ Шевченка велику працю-статтю Павла Зайцева „Шевченко і поляки" (у книжковому форматі вона далаб б аркушів друку!), працю д-ра Луки Луцева „Поляки про Шевченка", кілька польських перекладів Шевченкових творів, виїмки з щоденника Шевченка тощо. В числі є теж кілька знимок.

— **Ревізійний Союз Українських Кооператив для „Рідної Школи".** Ревізійний Союз як провід української кооперації відгукнувся на поклик „Рідної Школи" у справі внутрішньої позички ось-яким письмом: Маємо честь переслати у прилозі отсі заяви: одна штука від Ревізійного Союзу Українських Кооператив на 12 одиниць позички у висоті 300 зол.; дальше один список із заявами наших службовиків, які закуплюють 70 одиниць позички по 25 зол., разом на суму 1.750 зол. (деякі з них декларували на поширення діяльности Т-ва як беззворотний дар 70 зол.). Згаданий список вказує точно прізвища дотичних осіб, число закуплених одиниць і висоту позички, сплачену суму й час, до якого кожна особа зобовязалася вплатити решту декларованої суми через Касу Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Ця каса перешле найдальше до 15. кожного місяця список зложених ратальних вплат разом з дотичною сумою готівки. Одночасно пересилаємо 300 зол. за Ревізійний Союз і 240 зол. як першу рату, що її вплатили службовики. — Честь Кооперативному Проводові за таке тепле відчуття того значіння, яке в сьогоднішню пору має в народі діяльність „Рідної Школи"! Це не тільки велика поміч „Рідній Школі", але й гідний приклад для інших економічних централь та повітової і низової кооперації. Хто черговий?

— **Панахида по Тарасові Шевченкові.** Заходами львівського відділу Українського Центрального Комітету під проводом полк. Кузьмінського при допомозі інших еміґраційних товариств відслужено дня 11. березня ц. р. у православній церкві при вул. Францішканській панахиду по Тарасові Шевченкові. До панахиди стануло трьох священиків під проводом настоятеля парохії. Церква була виповнена вщерть українськими старшими громадянами і молодю. Були приявні представники майже всіх наших центральних установ і преси. Прегарно співав мішаний хор під проводом відомого диригента Дмитра Котка. Панахиду відслужено в церковно-славянській мові з українською вимовою.

— **Проф. д-ра Зенона Кузелю** вибрали на останніх Заг. Зборах знову одноголосно головою **„Verband-y ausländischer Pressevertreter"** у Берліні.

— **Мають обнизити комірне.** Зачувати, що вищі чинники у Варшаві рішили прихилитися до меморіялів льокаторських організацій в Польщі та обнизити комірне на 10 проц. Покищо не знати, чи станеться це шляхом соймового закону чи президентського розпорядку.

— **За летючки.** В Бережанах відбувся процес проти 18-літнього ученика 5 кл. гімн. Миколи Зацухлого якого кілька міс. тому приловили з транспортом летючок ОУН. У висліді процесу дістав Зацухлий 9 літ вязниці.

— **Львівська хроніка.** З текстильної фірми Пфав у Ринку вкрали якісь злодії на 10 тис. товарів. — До мешканя Т. Левчовського, вул. Зиблікевича 24. вломилися львівські злодії і забрали йому біля та столову заставу, вартости 5 тис. зол. — Фірман Н. Олекса сідав так необережно на віз, що той переїхав його і важкораненого відвезли його до лічниці. — На вул. Сикстуській впав, нечайно захворівши, гімн. ученик зі Збаража М. Ренета, а перевезений до лічниці ствердив, що хтось вкрав йому портфель з готівкою.

— **Тільки 100 днів сонячних.** Тільки 100 днів у році маємо сонячних. Позатим увесь рік панують у нашій географічній ширині холод і вогкість, отже досить нагоди, до частих простуд. Успішною охороною в таких умовинах є Аспірина, відома також добре ревматикам як своєрідний засіб, що лагодить і лікує болі. Щоби запобігти розвиткові простуди в правдиву недугу, треба приймати щодня при перших болісних проявах 1—2 таблетки Аспірина.

— Забобон зі староєгипетською гробницею. Смерть льорда Карнарвона і деяких інших осіб, що брали участь у розкопках гробниці Тутенж-Амена в Єгипті, так поділала на фантазію американської публики, що вона справді повірила в можливість проклону Тутенк-Амена на всіх, хто осмілився б зайти до його гробу. Щоби розвіяти цей пересуд, треба було аж директора нюйорського Метрополитен Музею, Герберта Е. Вінлока, звісного знавця єгипетської старини. Сьогодні появилося в часописах його вияснення відносно смерти деяких учасників виправи до Єгипту в 1922 р. Вінлок каже, що всіх осіб, які працювали над відкриттям старовинного гробу фараона, було 40. З них померло дотепер 10, але більша половина померших була в віці понад 40 літ, один мав 75 літ, а льорд Карнарвон також був не дуже молодим, бо мав 57 літ. Крім того він був загалом слабкого здоровля. Щодо самого проклону, який буцімто був написаний гієрогліфами в самій гробниці, Вінлок каже, що такого проклону нема, а лише сон фараона остерігає наслідників, щоб вони не сміли нарушувати маєтку, призначеного на утримання гробниці, і таких проступників він страшить нуждою, злою славою та іншими моральними карами, але не грозить смертю.

— Справлення похибки. В статті д-ра Ол. Марітчака „Знесення наглих судів" в понеділка 12. ц. м. зайшла в 5-ім уступі з гори похибка: замісць слів: „за проступки, загрожені у звичайному поступованні карою вязничі до 5 літ, слід вимірити в наглім поступованню кару смерти", — має бути „карою вязниці понад 5 літ".

З листів до Редакції.

Проти негідної клевети.

У „Хліборобському Шляху" ч. 9. з дня 4. березня 1934 р. у статті, підписаній анонімом В. Л., під наголовком „В обличчі громадської правди" находяться такі місця: „Вкінці ще одна „етична" примета п. Залозецького. Коли він вказує і підчеркує те, що „Хліборобський Шлях" „слухає ванзейського диктату" та є органом п. Гетьмана, то це ясно свідчить про ціль такої вказівки. Панові Залозецькому хотить про те, щоби на „Хлібор. Шлях" навести поліцію. А не звичайно викликає враження денунціяції, проти якої, очевидно, треба найрішучіше запротестувати". І далі: „як бачимо, виринає знові перед нами привид... денунціяції і не можна позбутися враження, що саме такі а не інші цілі мав п. Залозецький, пишучи свою католицьку статтю".

Того роду подлі і низькі клевети, підношені нікчемними анонімами, увійшли у нас віднедавна в моду і затроюють пресу та громадську опінію. Треба найгостріше пашпітнувати такі образливі клевети і з огидою від них відвернутися, щоб охоронити наше публичне життя перед цілковитою балканізацією і револьверовим тоном таких орґанів.

Окрім того ствердження давати якінебудь вияснювання в цій справі уважаю нижче своєї гідности.

7. III. 1934.

Володимир Залозецький.

—o—

З театру.

ТЕАТРАЛЬНА СЕКЦІЯ Т-ВА „ВІДРОДЖЕННЯ": „ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ".

Театральна секція Т-ва „Відродження" запрезентувалася львівській публиці народньою оперетою на 3 дії Семена Артемовського. Саля театру „Міньон" була майже заповнена, що в порівнанні з останніми виступами театру „Заграва" є просто неймовірне для цієї „неховатої" салі. Артисти, головнож п. Козак-Вірленська і п. Гірняк, грали концертово. Ці двоє артистів весь вечір своєю грою та співом чарували публику, яка нагороджувала їх за те бурею оплесків. У 3-тій дії на домагання публики п. Козак-Вірленська мусіла повторити „Ой казала мені мати". Добра була п. Панасюкова, яка тільки замало грала. Її партнер в ролі Андрія п. Бодак цим разом не списався. П. Матіяш в ролі султана був не знаменитий, одначе також замало грав. П. Мочульський в ролі Імана замало співав, за часто дивлядів на суфлерську будку та палочку диригента. Хори були місцями добрі, місцями (останґента. Хори були місцями добрі, місцями (останґента) слабі. За багато варіяциялися баси, а зовня дія) слабі. За багато варіяциялися баси, а зовсім не було чути теноріз. Орхестра добра, одначе не зіграна.

Вистава почалася з годинним опізненням, що на другий раз треба безумовно оминути. Управа театру повинна доложити більше старань, щоби саля була якслід вивітувана хоч би в найелементарніші театральні прилади (світло для орхестри, дзвінок та врешті вентиляція). Т-ву „Відродження" побажатиб на майбутнє великих успіхів, бо потреба постійного театру у Львові аж надто дається відчувати, а Театральна Секція „Відродження" сміло може репрезентувати театральне мистецтво.

І. К.

—o—

З музичного життя.

Попис-концерт учнів Муз. Інституту ім. Лисенка у Львові.

Попис з 28. м. м., виконаний учнями Музичного Інституту імени Лисенка, присвячений памяти педагога Отокара Шевчіка, відбувся у великій салі Лисенка і притягнув численну публику. Попередив його дуже змістовний і недовгий реферат дир. Василя Барвінського, який познайомив нас з поодинокими фазами життя Шевчіка і його педагогічною діяльністю.

Для більшої переглядности буду обговорювати попис ґрупами учнів поодиноких професорів, не програмовими точками, як вони по собі слідували.

Ґрупі учениць Барвінського спільні деякі засадничі прикмети, як: звучний удар, добра техніка, богацтво виразу, чистота виконання і совісність підготовки. Найдозрілша з них Пясецька. Грала Шумана з ясністю думки і прозорою легкістю зовсім концертово. Зпоміж инших років найбільш талановита Харківська. Має добру вправу, силу удару, богацтво вислову. Безпосередня, молодечо-індивідуальна, темпераментна, з вирівняною технікою Шпитковська. Музикальна, з богацтвом виразових засобів і доброю технікою Гвоздецька. Дещо менше вирівняна, але безпосередньо співа Шуликівна. Не менше совісно і добре підготовлений був ученик проф. Волошинової, Ґолдера. Він був одиноким піяністом мужеского і вносячався правдивою мужескістю удару та музикальністю.

Другу ґрупу творили скрипаки, ученики проф. Перфецького. З них найбільше безпосередній Ковалів. Його спокійна інтерпретація, гарний, доволі глибокий тон та уміння вислову захоплювали. Не менш корисно представлявся Щегельський, хоч твір, що його він виконував, не дав йому багато можливости блиснути всіми добрими сторінками своєї гри. Согор знову цікавив теплотою виразу і доброю технікою.

Спів репрезентувала п-і Лєнкова (проф. Сокіл). Її металічно-темно забарвлений голос звучав дуже приємно. Співала вона інтонаційно і дикційно чисто. Інтерпретувала свобідно і вміло.

Окрему ґрупу для себе творив квартет і смичкова орхестра. Квартет (проф. Пшеничка камеральна музика) відзначався зіграністю, точністю і чистотою виконання та виходив поза рямки шкільно-пописового квартету. Співучу віольончелю Березовського, звучну скрипку Щегельського доповнювали гармонійно Ковалів (друга скрипка) та Согор (віола).

Щодо точности й одноцвучности виконання, то смичкова орхестра (проф. М. Колесса — орхестральна кляса) не лишалась позаду. Одначе її одухонила ще й рука знаменитого диригента Миколи Колесси, яка одним покином внесла імпульсивне життя, барвність, свіжість і безпосередність у таку доволі одноманітну річ, як Баха „Суїту ґ-моль". Жаль тільки, що точки не обмежено до двох-трьох частин, бо перетомлена публика не всилі була слідкувати однаково уважно впродовж чотирьох частин. Неідеальним явищем є затрачення акустичности салі, що показалося після її перебудови на ревіовий (вузький) театрик і що дається орхестрі спеціяльно прикро в знаки. Обовязком музичного товариства буде направити цей поважний брак прибудівкою, яка дала б звукові знову змогу свобідно розвинутись.

Реасумуючи, треба підмітити факт, що поодинокі ученики і ученики грали настільки індивідуально, що кожне з них находило прихильників між публикою, яка й кожного з них поодиноко вважала за ту найліпшу, як того найліпшого. Поконцертові враження давали вдоволення з високого рівня концерту-попису. Томила тільки дещо за широка програма. Дуже болюче відчувався брак у програмі української педагогічної літератури. Цією занедбаною ділянкою повинні наші українці композитори заопікуватись якнайщирше.

Акомпаніював добре (скрипакам) проф. д-р Кудрик, співачці проф. д-р Нижанківський.

М. Н.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „МІЛЮН НА ВУЛИЦІ".

Легка, весела комедія, основана на непорозуміннях, у головній ролі з відомим німецьким артистом Георгом Александром. Як дійти до великих грошей, коли хто має 5 шилінґів у кишені? Відповідь — треба мати щастя. Одним із засобів до цього щастя є щаслива знайомість. Хто заплутається в неї і робить дурницю за дурницею, може відкрити такий скарб, якого ніхто не прочуває. Фільма має ту прикмету, що всі розмови у німецькій мові.

КІНО „ХИМЕРА": „ЛЮДИНА, ЩО ВКРАЛА СЕРЦЕ".

Тепер у моді такі фільми: історичні, несамовиті й ті, у яких головними акторами є діти. Фокс, ідучи слідами інших американських виробництв, випродукував цю фільму на основі сценарію, написаного для двох симпатичних хлопчиків: 5-літнього Томі і 7-літнього Чарлі. Проста і наївна гра тих двох розкішних хлопців справді подобається публиці. Це щось таке, в якому нема ні шабльону, ні перестарілих, дешевих ефектів, а проте вийшла цікава й оригінальна. Фільма надається особливо на те, щоб її оглянули діти, хоч і старші будуть нею вдоволені.

с. т.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ВОЛОДИМИР КИПРІЯН.

Безсердечна смерть вирвала з кооперативної сім'ї доброго працівника й ентузіяста кооперативної ідеольогії. Дня 10. III. ц. р. помер у санаторії Каси Хорих у Львові на грудну недугу Володимир Кипріян, ревізор Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові.

Покійний уродився в Ярославі 1896 р. Походив з урядничої сім'ї. Перед покінченням середньої школи вступив у 18. році життя, в 1914 р., до УСС-ів, де служив як боєвик до 1916 р. Опісля працював як помічник ліквідуючого старшини 1-го полку УСС-ів. У міжчасі зайняв іспит зрілости у Відні. По перевороті в 1918 р. став самостійним ліквідуючим старшиною в Українській Армії і в тім характері працював аж до квітня 1920 р. Під Комятином попав у полон та зазнав усіх невигод життя таборів у Фридрихівці, Стрию і Тухолі. В тім часі й набрався тяжкої грудної недуги. В липні 1920 р. втік з Тухолі спершу до Німеччини, а дальше до Чехословаччини. Побут на еміґрації використовував на докінчення студій. Рівночасно не занедбував громадської праці. Багато жертвенної праці вклав Покійний у Т-во „Студентська Поміч" у Празі, а опісля як секретар українських кооперативних курсів табору в Юзефові.

Від 1925 р. ставив до кооперативної праці в краю, спершу як скарбник шляхично-кредитової кооперативи „Праця" в Бучачі, опісля як службовик і член Управи кооперативи „Народний Дім" у Перемишлянах. В липні 1927 р. перейшов з Перемишлян до ПСК Рогатин, а звідси в 1928 р. до Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові, де працював на пості ревізора аж до смерти.

Одушевлений великою любовю і вірою в майбутність нашого народу, віддав покійний все своє життя, всі свої сили для нього. Спершу як стрілець, потім як кооператор працював запалом і запалом для ідеї. Хто знав Померлого близче, той дивувався його невтомній праці й енерґії. Працював понад сили. В праці забував про себе самого, про свою рідню. Виконуючи важні обовязки ревізора, наражувався на різні невигоди, зв'язані з тією роботою. Та труди і невигоди переносив з усміхом. Його лице сіяло радістю, як бачив, або чув, що кооперативи зростають, скріплюючи свої моральні і матеріяльні основи. Горем для нього було, якщо довідався, що тут і там кооперативи занедбують. Його лагідна з природи душа тоді сповнялася гнівом. Кооперація як цілість була для нього всенародньою святинею.

Поза працею в кооперації був завзятим філателістом і щирим співробітником визнаного у Відні від 10 літ „Українського Філателіста". Його смерть покрила жалобою не тільки рідню, але й широку громаду українських кооперативних робітників та всіх українських філателістів.

В. Н. Н.

—o—

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 12—180 Телефон 25-55.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Львівщина „Рідній Школі“. У зв'язку з розписанням внутрішньої позички „Рідній Школі“ намітив Повітовий Союз Кружків „Р. Ш.“ у Львові низку поїздок своїх зелігатів у підльвівські села. Одні з них вже відбулися, інші відбудуться в найблизчому часі. В дні 3 березня скликав Союз окружну нараду в **Ременові**, в якій взяли участь відпоручники громад: Віднова, Вислобоки, Гребенців, Жовтянець, Зашкова, Звертова, Нового Села й Сушимова. Анкетою проводив о. Бак, парох Звертова, секретарював п. І. Фур, дир. Районової Молочарні в Ременові. Реферував делегат „Р. Ш.“ п. Вахнянин Данило. Учасників 120. Анкета пройшла дуже повільно. Присутні одноголосно розібрали розписання внутрішньої позички і покликали до життя окружну комісію з осідком у Ременові, яка займеться технічним переведенням позички серед у инше згаданих громадах ще і в отаках: Жовтянці, Козодоах, Комаровне, Кукезів, Підліски Малі, Руданці, і Строгатина. Про настрої анкети свідчить найкраще сам Ременів, який негайно підписав позичку „Р. Ш.“ в квоті 450 зол. У ней спосіб він висувається (і те не вперше) на чоло всіх львівських громад, маючи своєю свідомістю й розумінням завдань „Рідної Школи“ гарний приклад, як треба вийти до справ цього Т-ва. Позичку підписали в селах оті організації і громадяни: Районова Молочарня 100, кооператива „Єдність“ 50, кружок Р. Ш. 25, читальня „Просвіти“ 25, „Сокіл“ 25, пасч Стефчика 25, Кінарат Сушко 25, Іван Романчук 25, Іван Тис 25, Іван Фур 25, Олекса Стенько 25, службовики Районової Молочарні 25 і вдова Кулинець, Зінко й Тис 25. Слід сподіватися, що за прикладом Ременова підуть і інші села.

БУЧАЧ.

Анкета „Сільського Господаря“. Дня 30. І. ц. р. відбулася анкета у Стінні. Реферат на тему „Раціональна господарка дрібного хліборобa“, виголосив інж. Ф. Савчук. Присутніх 110 осіб, у тому 17 жінок. Дня 30. І. відбулася анкета в справі поширення садків у Космирині. Присутніх 40 осіб. Дня 31. І. відбулася анкета у Сновидові в справі побільшення садків і виноградників та поширення пасік. Присутніх 120 осіб, у тому 16 жінок. Підготовається тут оснування кружка „С. Г.“. Дня 4. II. відбулася організаційно-кооперативна анкета в Трибухівцях. Присутніх 47 осіб. Тут основано кружок „С. Г.“. Реферував інж. Ф. Савчук. Дня 11. II. відбулися анкети у Вербятині й Озерянах. У Вербятині анкета головельна, присутніх 51 осіб, у тому 10 жінок. В Озерянах — молочарська, присутніх 95 осіб, у тому 26 жінок. Реферував інж. Ф. Савчук. По анкетах „С. Г.“ реферував дир. М. Харкаліс про справи кооперативні. Дня 12. II. була кооперативно-господарська нарада в Цвітові. Присутніх 92 особи, жінок 24. Реферували дир. Харкаліс, інж. Савчук і п. О. Косарчин. Дня 14. II. відбулася пасічницька анкета в Бучачі, скликана пасічницькою секцією при філії „С. Г.“. На зїзд прибули і пасічники з підгаєцького повіту. Реферат на тему: „Добрий улій — підстава раціональної господарки“ виголосив інж. Савчук; другий реферат „Весняні праці в пасіці“ виголосив п. Г. Лисий. Присутніх 86 пасічників, у тому 4 жінки. Замітне, що в повіті розходиться 40—50 чисел „Українського Пасічника“.

Академія в честь поляглих під Крутами. Заходом комітету молоді в Бучачі відбулася дня 15. II. в залі „Міщанського Братства“ академія в честь поляглих у бою під Крутами. Безпосередньо перед академією відправило чисельно зібране духовенство панахиду. Простора церква св. Василіян була вщерть заповнена людьми. На програму академії зложилися: вступне слово о. В. Мельника, виступи соколського хору („Звсало сонце“, „Тим, що впали“, „У всі пари несуть мари“ і „Сповнилась міра“), один реферат студ. Мельника, дві декламації й одна рецитація. Академія пройшла з повним успіхом. Це вже входить у традицію в Бучачі рік-річно уладжувати академію в честь поляглих під Крутами.

Відкинення українських виборчих протестів. На днях дістали пошновласники українських виб. ліст, підписані на виб. протестах, письмо від повітового старости в Бучачі з повідомленням, що пов. староство зголошені виборчі протести відкинуло у всіх трьох виборчих округах і тимсамим вислід виборів є правосильний. В обоснуванні зазначено, що вправді в II. і III. виб. окрузі гол. виборча комісія неправно уневажнила підписи зголошуючих дотичну листу, але це не могло вплинути на важність рішення про уневажнення дотичних ліст кандидатів. Також інші причини, наведені в протестах, як можна було сподіватися, не признано за достаточно оправдані до уневажнення виборів у дотичних округах.

ТОВМАЧЧИНА.

Відгук позички „Рідній Школі“ в селі Рошневі. Кружок „Р. Ш.“ ім. І. Франка в Рошневі подає до відома, що заходами його Старшини відбулося 1. березня ц. р. спільне засідання управ усіх місцевих товариств у справі безпроцентової позички для „Рідної Школи“. Яку вони затягне на 10 літ. Представники товариств вирішили вислати три позички по 25 зол.: кружок „Р. Ш.“ одну, але буде сплачувати місячними ратами; читальня „Просвіти“ другу цілу позичку, яку вишле відразу і кооператива „Визволення“, що вишле також цілу позичку нараз. Це на початок.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Дрогобич.
13. III. „Ельза“.
14. III. „Катерина“.
15. III. „Сонце руїни“.
16. III. Ревія „Наша парада“.

Великий Міський Театр.
Вівторок, 13. III. год. 7·30 вен. „Товариш“. Остання вистава. Абон. 13.
Середа, 14. III. год. 7·30 вен. „Коршма під Білим Конем“. Муз. комедія. Абон. 14.

Театр Ріжнородностей.
Вівторок, 13. III. год. 7·30 вен. „Година“. Абон. 12.
Середа, 14. III. Український Театр.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ягоди пекла“.
АТЛЯНТИК „Гроші на вулиці“, звук. комедія.
ВАНДА: „Бен Гур“.
КАСІНО: „Боксер і жінка“. (Макс Бер, Пемпсі, Каркера).
КОЛІСЕЙ: „Лаш-Кер“, ревія: „Лише радьо“.
КОПЕРНИК: „Невидимий чоловік“. (Ла осн. Велса).
МАРУСЕНЬКА: „Скандал у Будапешті“. (Секе Сакаль), ревія: „Весна та ми“.
МІРАЖ: „У тіні хреста“.
МУЗА: „Усміх щастя“.
ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави“.
ПАН: „Буря на світанку“ та ревія.
ПАСАЖ: „Пат і Патахон як хоробрі вояки“.
ХІМЕРА: „Чоловік, що вкрав серце“.
СВІТ: „Вел. княжна Олександра“ (Еріка, Сасак).
СТИЛЕВЕ: „Білий опір“ і ревія.
УТІХА: „Я буя тобі вірний“, ревія: „Ах, ті баби!“.

Закордонне радіо.

Вівторок, 13. березня 1934.

Відень (506,8) 16·05 Концерт для дітей, 17·20 Вок. концерт, 19·00 Давня та нова канц. музика, **Брно** (325,4) 19·20 Сальон. орхестра, 21·05 „Доля“ оп. Янчека, **Прага** (370,2) 17·50 Фортепян, 19·45 Вок. кусти, **Париж** (1796) 21·00 Вок. вечір, **Ятльона** (531) 20·45 Сиїм, **Рига** (516,5) 19·00 „Кармен“ оп. Бізета, **Гайльсберг** (291) 21·00 „Дер Гер фон Гегенібер, кон. опера Шліпе, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·55 Твори Гуг. Вольфа (музика, спів), **Мінхен** (405,4) 17·45 Фортепян, 21·10 „Чар голосу“ вок. концерт (Круїсвік, сопран, Андерзен, тенор), **Мілякер** (522,6) 10·40, 11·00 Пісні, 21·35 Весняні пісні давніх часів, **Будапешт** (550,5) 18·20 Концерт Владігерова, 19·30 „Фігарове весілля“ оп. Моцарта, **Рим** (420,8) 13·00 Квінтет, 21·45 Віольончель.

Середа, 14. березня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 19·00 Оп. музика, **Братислава** (298,9) 13·35 Концерт, 17·05 Скрипка, **Прага** (470,2) 20·05 Сиїф. концерт, **Париж** (1796) 21·45 Концерт, **Любляна** (569,5) 21·30 Вок. квартет, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·30 Розривкова програма, 23·00 Нічна музика, **Ляйпціґ** (382,2) 15·20 Клясична музика, **Будапешт** (550,5) 17·00 Скрипка, 22·00 Ціг. музика, 22·50 Солісти (спів, скрипка), **Мілано** (368,6) 11·15 Легка музика, 16·45 Програма для дітей, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 13. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт сальонової орхестри, 12·30 Метеролог. вістки, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Гр. плити, 16·40 Наука в боротьбі за молодість, 16·55 Солісти, музика, спів (Брагінська, мецосопран), 18·00 „Про людські цілі та змагання. Побіда“, 18·20 Концерт із циклю історія форт. сонати, 18·50 Легка музика з гр. плит, 19·03 „Балачка зі старшими та молодшими“, 19·15 Всячина, 19·25 Фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Транс. з Варшави: „Ворог жінок“ оп. Айзлера; „Іда“ (новеля Буніна), 22·00 Дебісі: Соната на флет, арфу й альтівку (гр. плити з поясненнями), 22·30, 23·05 Танкова музика.

Середа, 14. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Фортепян, 16·10 Для дітей: Загадки, 16·55 Нар. музика (капела), 17·50 Балачка: Моди, 18·00 Життя в нутрі землі, 18·20 Легка музика, 19·05 Всячина, гр. плити, 19·25 Гебрайська література в Польщі, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·56, 21·00 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Польська музика, 20·45 Фейлетон: „За якунебудь посаду“, 21·05 Міцкевичівський вечір (із Вильна), 22·00 Відчит есперанто: „Характер польського народу“, 22·00 Легка музика з гр. плит, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·28 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 26·98, 26·97, Париж 34·94 і пів, Берлін 210·40, Цюріх 171·50, Амстердам 357·00, Прага 22·03, Мілано 35·38, Нюйорк кабель 5·31 і пів, Нюйорк чеки 5·31 і одна четверта.

Положення на европейських біржах.

Варшава. 12. III. ПАТ. Після кількох тижнів загаль і замітної нервовости запанувала від кількох днів на европейських біржах спокійна тенденція. Хитання курсів зовсім незначні. Доляр устабілізувався в межах курсу, визначеного американським законом, а радше в околицях горішньої золотої точки. Фунт останніми часами теж не виявляє більших хитань, а відношення його до доляра є в околиці паритету 5·08 доляра за 1 фунт, в відношенні до фр. франка в околицях 77·15 до 77·20 франків за 1 фунт. Італійська ліра, хоч усе ще досить слаба, одначе не виявляє більших хитань і в Парижі нотують її по курсі 130·40 до 130·50, а в Варшаві по курсі 45·50 до 45·60. Зупинився теж відплив золота з Европи до Америки, а також рух золота між европейськими краями, спричинений перехідною знижкою валют до долішньої золотої точки. Загалом можна ствердити, що настало загальне успокоєння, одначе тяжко передбачити, як довго це потреває. Це залежатиме передовсім від дальших посунень Америки в валютовій ділянці, а також від англійської валютової політики.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 12. III. масло 3·10, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·50—2·60

Тенденція на масло знижкова, на молоко, і сметану удержана, на яйця знижкова.

Ціни битої птиці з птахомнсарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1·75	1·50	1·00
Кури на росіл	1·75	1·50	1·00
Качки	1.65	1.40	1.00
Гуси	1.50	1.30	1.00
Індики	1.85	1.65	1.00
Пантарки за одну штуку		2.50	

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВУГОЛЬ: Калитяк, Байки 14. Тел. 38-24 1006 19—30

„ХТО з української родини міг би відступити — можливо в середмісті — уладжену кімнату для приїздного на день-два у місяць, зволить подати свою адресу до адміністрації Діла під „Провінція“

КОВНІРЦІ до пранни, **убрання** до чищення і фарбування приймає Е. ГОВІЛКОВИЧ — Львів, Домініканська ч. 4. 1125 19—10

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 4 — ЛЬВІВ, Величко — Вовни знаної марки **„КАРІВІ“.** 1568 11—14

СКЛЕП НАРІЖНИЙ до винайму ріг вул. Сикстуської і Костюшка (Народня Гостинниця). 1228 2—3

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі то уживай навозові пастильки **„Тесп“** (потас, фосфор, азот) **50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торговлі“, дрогеріях і складах насіння. 1112 2—10

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Адвокат

Др. Володимир Безпалько

переніс адвокатську канцелярію з Копичинець 1247 1—2

до Золочева

де веде її при вул. Семінських 1. (напроти друкарні ім. Ліндесберга).

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах Купно, продаж; заміна уживаних інструментів. 275

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинах	„ 0·60
„ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:	
матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07
слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка	
1/1	зол. 480·—
1/2	„ 250·—
1/4	„ 130·—
1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 68 (13.613). Львів, четвер 15. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·60 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 25-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Льосування „Діла“.

Льосування першої ґрупи премій для передплатників „Діла“ відбудеться, як заповіджено, дня 25. ц. м. в год. 6 тій вечором у домівці Видавничої Спілки „Діло“.

Акт льосування буде прилюдний і запрошуємо на нього Всіх Вельмишановних Заінтересованих.

Щоби уможливити право участи у льосуванні теж цим Вп. Передплатникам і Читачам, які через непоборні особисті перешкоди, всупереч найліпшій волі, дотепер передплати за час до кінця червня згори вислати не встигли і тимсамим не набули прав до льосування, **продовжуємо остаточно речинець замкнення лісти зголошень до дня 20. ц. м.**

Таким робом всі охочі **мають змогу** ще в останній хвилині ввійти в члени управнених до першого і другого льосування „Діла“.

Український Допомоговий Комітет у Льондоні,

На сходинах представників англійських гуманітарних організацій та інших осіб 29. вересня 1933 року обговорено справу заснування в Льондоні допомогового комітету для голодуючих на Україні. На сходинах були присутні й гості з Буковини, сенатор В. Залозецький і посол. Ю. Сербинюк, члени управи Допомогового Комітету, який працює в Румунії.

Небавком після цих інформаційних сходин зійшовся в домівці товариства „Фонд Охорони Дітей“ ініціятивний комітет, до якого увійшли представники гуманітарних організацій, що вели або ще далі ведуть допомогову акцію на терені Радянського Союзу.

З ініціятивного комітету створено постійний допомоговий комітет, який розпочав свою акцію над збиранням грошей для пересилки для голодуючих на Україні й інших землях Радянського Союзу. Комітет має виключно філянтропійну ціль. Він сподіється, що співпрацюючи з іншими подібними комітетами, вдасться йому зібрати настільки фондів, щоби при закупні засобів поживи дістати відповідні полекші.

Комітет розіслав в Англії перший свій заклик до складання жертв на голодуючих. Цей заклик підписали такі знані в Англії особи, як льорд Дікінсон, посол Ф. Лулін-Джонс, посолка Елеанор Ратбовн, суддя Сесіль Чепмен, полковник Сесіль Л'Естрейндж Мальон, проф. Р. В. Сітон-Вотсон.

Почесним скарбником комітету вибрано пані Крісті (**Mrs. Christie, 117, Haverstock Hill, London. N. W. 3.**), яка підчас голоду в 1921 р. вела рятункову акцію на Кавказі. Почесним секретарем комітету є полк. С. Л'Естрейндж Мальон. Адреса: **Lt. Col. Cesil L'Estrange Malone, 6, Phene Street, Chelsea. S. W. 3.**

Адреса банку, який приймає жертви: **Westminster Bank LTD., Lombard Street, London, E. C. 3.**

(Укбюро, Льондон.)

Бельґія не визнає Радянського Союзу.

Брюсель, 10. березня.

Совіто-москвофільський наступ, у проході якого стоїть голова бельґійських соціялістів і II-го Інтернаціоналу п. Вандервельде, по серії нову невдачу. Минулого року в палаті послів домагання соціялістів навязати офіційні торговельні взаємини й визнати СРСР не мало успіху. Щойно тепер сенатор Вотере виступив у сенаті з тим-же домаганням. Між іншим промовець намагався виправдати і голод, якого не всякі були вже заперечити, кажучи, що „згідно з анкетою Міжнар. Червоного Хреста (?) населення, що голодувало, було саме те, що повстало проти радянлади і було таким чином усмирене(!)“ П. Гімане, міністр закордонних справ, відповів інтерпеляторові, що бельґійський уряд не має наміру визнати Совітів. Міністр сказав між іншим, що великі держави заключали зі Совітами суто політичні договори, проте нар. Франція й Англія виплати боргів таки не добилися. З другого боку совітські делеґації під захистом дипльоматичної ненарушности робитимуть у краю комуністичну пропаґанду.

—o—

Нові римські розмови.

РИМ, 13. 3. ПАТ. Угорський премієр Ґембеш прибув тут учора вечором, повитаний на двірці Мусолінієм і його найблизшими співробітниками.

РИМ, 13. 3. ПАТ. Італійська преса переповнена статтями і статтями з приводу приїзду канц. Дольфуса і прем. Ґембеша. „Лаворо Фашіста“ „Італія“ підкреслює, що римські розмови будуть спиратися на трьох основах: 1) повне право на незалежности Австрії й Угорщини; 2) конечність подбати про елементи, які можуть співділати при обороні незалежности Австрії й Угорщини; 3) ті елементи має дати Італія з огляду на безчинність інших чинників. Висліди римських розмов будуть випливати з італійського наддунайського плану та з духа пакту чотирьох. „Лаворо Фашіста“ оголошує розмову з канцлером Дольфусом, який м. ін. заявив, що римські розмови не будуть спрямовані проти якоїсь держави, ані групи держав.

Злагіднення репресій в Німеччині.

БЕРЛІН, 13. 3. ПАТ. Мін. Ґерінґ приказав представити йому до 20. ц. м. список осіб, що знаходяться в судових арештах без судового приговору. Одночасно звелів вести негайно т. зв. маєсуду. Одночасно звелів вести негайно т. зв. маєсуду. Одночасно звелів вести негайно т. зв. маєсуду

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ Боїмів ч. 4.
56/53 33—180

лання державної влади законодатними актами не дала ніяких результатів. Свідомість нарушеної рівноваги між законодатною владою і виконавчою та пересунення рішаючої переваги на користь цієї останньої, плинкість правних управлень, завмерле почуття етики, якась дивно душна атмосфера і розпаношена апатія — ось недорові прояви, які позначаються щораз більше у безсумніву грізний спосіб. Відсування громадянства при таких відносинах від змоги висловлюватись з парляментарної трибуни, втікати перед таким висловлюванням і перед усякою критикою, ось підложжа і наслідки обмежування прав парляменту в користь управнень виконавчої влади. Зазначувана від часу до часу при всяких менше або більше авторитативних енунціяціях свідомість, що необхідно розглядати домагання українського народу в Польщі, ця свідомість мовкне і переходить у забуття заразже по її народинах, приглушувана щораз новими актами екстермінаційної, часами зрештою у формі буцімто легально прибраної політики уряду.

Ухвалюють для уряду повновласти. Повновласти без яких-небудь — з винятком зміни конституції — вилучень та обмежень. Ухвалюється їх, але для якого завтра і пощо, коли перед нами стоїть можливість розвязання сойму і декретальне законодавство по думці уст. 5. арт. 44. конституції.

Тому-то Український Клюб буде голосувати проти законопроекту про повновласти.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма RECORD CRAVATES ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 5—24 Будинок Шпрехера.

Перед японсько-совітським конфліктом.

(Кореспонденція з Льондону.)

Не зважаючи на запевнення зі совітської і японської сторони, що обі держави бажають миру, положення є непевне. Щоби довідатися правди, годі звертатись до офіційних джерел. Її треба дошукуватися в ріжних признаках, які не входять у репертуар офіційних інтерев для преси.

Японія відмовилася, правда, дуже чемно, від заключення пакту про ненапад зі Совітами. Тут Совіти не мали щастя, як в Европі, де Літвінов зібрав дуже гарну колекцію таких пактів, зі всіми з ким попало. Японія проволікає також і купно (навіть по мінімальній ціні!) російської частини у східньо-китайській залізниці. Японія прямує до зближення з Китаєм. Все це ознаки, що на Сході назрівають важні події.

Здається, що коли хто заглянув би до архівів англійського Форін Офісу, то можливо, що найшов би там і цим разом звіт свого амбасадора з Токіо, подібний до того з року 1900... Сер Ернест писав тоді до Льондону (під датою 22. березня 1900)... „Війну між Росією і Японією уважають за неминучу. Але Японія буде готова до неї щойно коло 1903 року..." Не дуже помилився. Війна почалася у 1904 році.

У телеґрамах, які публікує японська преса з Ню Йорку, пишеться, що „вищі старшини американської армії та маринарки є того переконання, що війна між Японією і Совітами є тільки питанням часу!

Совіти відчувають небезпеку. Будують горячково подвійний сибірський шлях, скріплюють манджурську границю, стараються приєднати невдоволене населення дарованням податків. Але, не зважаючи на те все, не зважаючи на погрози і хвальби Ворошилова, у Льондоні й Вашингтоні переважає те переконання, що Совіти в ніякому випадку не витримали би наступу. Кажуть навіть, що коли прийде для Японії сприятлива хвилина, то вона без труду займе велику частину Сибірі, може аж по Байкальське Озеро.

Українців цікавить справа Далекого Сходу також і з того боку, що там може прийти скорше чи пізніше до вирішення долі Зелезого Клину, або як його манджурські українці називають, Зеленої України. Всім українцям, у цьому нема найменшого сумніву, дуже на тім залежить, щоби те вирішення випало згідно з бажанням українського народу.

Українці в Европі можуть слідкувати за подіями, можуть старатися впливати на їх хід, але всеж таки головне завдання кермування українськими справами Далекого Сходу буде лежати в руках українців Азії, або краще сказати, українців у Манджурії. Вони обзнайомлені з обставинами, мають контакт з населенням українських земель Далекого Сходу, і врешті, мають змогу інформувати манджурський і японський уряди про українські справи.

Вісти, які надходять з Харбіна дають надію, що українська громада слушно оцінює вагу хвилі та веде постійну організаційну працю. Створено центральні громадські установи, перебрано у свої руки поважне громадське майно, яке за китайської влади захопили були більшовики, робиться заходи над створенням репрезентативного тіла, яке заступалоб інтереси українців назовні. Організація сил ведеться безпартійно, бо не треба забувати, що обставини на Далекому Сході вимагають зовсім іншого політичного угрупування ніж в Европі. Тому примінювати до Далекого Сходу такий партійний поділ суспільства, який панує в Европі, немає найменшого змислу. Їх увага сконцентрована в першу чергу на долі поневоленої більшовиками Зеленої України (повторяю назву, яку вживають манджурці), і зовсім слушно вони надіються, що українці в інших частинах світа, в Европі й обох Америках, піддержать далеко-східних українців у їхніх змаганнях.

Манджурські та японські міродайні круги, які заінтересовані розвитком справ на Далекому Сході, повинні рахуватися з бажанням українців. Українці-ж зі своєї сторони повинні інформувати світ, що українська частина Далекого Сходу, яка тепер під Совітами, бажає своєї незалежности і буде до неї прямувати, доки не осягне цілі.

Ще раз треба підкреслити, що на манджурських українцях лежить дуже важне завдання, і ми сподіємося, що вони з нього щасливо виявуться. При тому можуть певно рахувати на щиру підтримку з боку всіх українців, де вони не жили б

Д-р В. Ю. Кисілевський.

Італійські політичні настрої.

(Голоси італійської преси).

З італійської преси вичитуємо, що полемічна перепалка між Берліном і Римом тріває далі. Італія бачучи, що гітлерівська влада надто сміло змагає до того, щоби Німеччині не лише привернути потугу, а й поширити її (аншлюс), почала зближатися до Франції та до Малої Антанти. Даремне, що ще донедавна діставалося в італійській пресі тій Малій Антанті. Щоби ослабити сильний розріст Німеччини для Італії кожний зустрічний буде приятелем, як лиш його пляни відповідають її плянам. Політична гра фашистівського уряду цікава: вона має у собі всі прикмети сильного грача.

В париській пресі можна вичитати ще й те, що Італія і Чехословаччина як безпосередні сусіди Австрії, у випадку необхідности можуть спільно діяти. Себто: колиб в Австрії нац.-соціялісти захотіли перевороту, тоді війська сусідніх двох згаданих держав увійшлиб на австрійські землі. „Еко де Парі" заявляє, що в історії відносин між Італією і Францією з одного боку й між Італією і Малою Антантою з другого боку, швидко зближається вирішна хвилина.

* * *

В „Іль Джіорнале д Італія" з дня 7. березня ц. р. в передовиці вичитуємо, про розріст фашистівського руху в Англії. Цікаве тут те, що в такій країні, як Англія, де не так легко біжать за ідеольоґіями і за всякими гіпотезами, де холодний, здоровий розум каже йти за конкретним, актуальним, — усетаки розростається Фашизм.

Нещодавно появився там маніфест підписаний 145 визначними політичними діячами, високими духовниками та іншими. В цьому маніфесті підкреслюється готовість станути по стороні фашизму. Між підписами зустрічається такі імена, як бувший лейбурист Джон Бекет, Льорд Сесіль, Льорд Говард оф Пекріс, архієпископ з Йорку і з Лекберi, Сір Герберт Семюель, Сір Волтер Лейтон та інші.

М. З.

Еспанія перед новою бурею.

З Мадриду повідомляють, що ситуація в Еспанії дальше напружена. Вправді до заповідженого загального страйку не прийшло, одначе застрайкували робітники в деяких друкарнях. Заведено цензуру, внутрішню та на вісти, висвлані за границю. Прем. Леру заявив журналістам, що уряд приготований на всякі евентуальности та за всяку ціну боронитиме конституції. На основі вістей, які окружною дорогою прийшли до Парижа, Еспанія стоїть перед домашньою війною. Оптимістичні заяви уряду є суперечні з фактами. В найближчому часі слід надітися партійних боїв.

На основі інших вісток пароплав „Ляpош" вивантажив на повному морі на один з еспанських кораблів великий транспорт зброї, що походить з Гамбурґа. Зброя призначена для фашистів у Кадиксі і Севілі. Портова поліція в Кадиксі рішила недопустити цього транспорту на беріг.

МАТЕРІЯЛИ на мужеські убрання. Найновіші зразки, величезний вибір по фабричних цінах тільки у фірмі „ДІМ МОДИ" ЛЬВІВ, пл. МАРІЙСЬКА ч. 4.
71/53 3—5

Югославія проти реставрації Габсбурґів.

БІЛГОРОД, 13. 3. В югославянському парляменті мін. Євтіч виголосив експозе про заграничну політику Югославії, причому підкреслив значіння балканського пакту, який не звертається проти ніякої іншої держави. Міністр виступив гостро проти плянів реставрації Габсбурґів, мовляв, в інтересі европейського миру. Щодо Австрії, він ствердив, що Югославія стоятиме завжди на становищі обовязуючих міжнародніх трактатів.

Фінансова криза у Ватикані.

Господарська криза, що охопила весь світ, не оминула теж Ватикану. Буджет ватиканської держави на 1933 р. замкнено дефіцитом у сумі 100 міліонів ліpів. У звязку з тим папа видав розпорядки, що шляхом ощадности мають санувати фінансову ситуацію. Всі видатки будуть обмежені. Здержано вже розпочаті будівельні роботи. Крім того римські кардинали будуть платити комірне за мешкання, яких досі вживали безплатно.

Міські вибори в Льондоні.

Дня 9. березня ц. р. відбулися міські вибори в Льондоні. У виборах перемогли „лейбуристи", що добули 69 місць на всіх 124, отже мають 14 місць більшости. Ліберали мали чотири з опиду. Комуністи, що виставили кільканацять своїх кандидатів, провалилися всюди. У цілому Льондові здобули вони всього-на-всього 4.000 голосів. Між вибраними членами Ради є також пані Мальон, дружина знаного нам полк. Мальона що побував перед тьома роками в Галичині.

ФІРАНКИ, КОВДРИ, ПОСТІЛЬ
від найвибагливіших до найдешевших
ВИРІБНЯ
ВАНК, Марійська Площа ч. 6.
855

Довкола таємної афери.

ПАРИЖ, 13. 3. ПАТ. Знетерпеливлення прилюдної опінії з причини невикриття вбивників судді Пресса осягнуло кульмінаційну точку. Вчорашня „Ліберте" принесла анонімну кореспонденцію, в якій автор стверджує, що зроблено похибку при розпізнаванні змасакрованого тіла, яке найшли під Діжон на залізничому шляху, а яке признали як тіло Пресса. Часопис зазначує, що нові оглядини тіла розвяжуть загадку. Вчора тіло судді ексгумовано і перевезено до Парижа.

Основуймо фарми годівлі курей!

(Перша нагороджена стаття економічного конкурсу „Діла“.)

Думаю, що ми, як рільничий нарід, мусимо в першій мірі розбудувати й удосконалити всі головні й побічні галузи **рільничої господарки.** Я від кількох літ спеціялізуюся в одній з ділянок рільництва, а саме в годівлі дробу і тому мій проект торкається тої ділянки. Не є він новий, бо вже рік тому на анкеті О. С. К. у Станиславові виголосив я на ту тему реферат і у висліді заложено у Станиславівщині кооперативу „Годівля Дробу“. Крім того богато з тих думок дісталося вже до преси, нпр. статті в „Учительськім Слові“ на тему „Варстати праці для безробітних учителів.“

Статистика виказує, що наша селянська курка продукує річно 70 ріжноманітних і тому низько цінених яєць, коли нпр. данська селянська курка продукує річно 150 одноцільних яєць. Хоча ріжниця при одній курці здається ніби маловажна, та коли взяти під увагу весь наш край, то та ріжниця стає дуже велика. І так: при нинішнім стані господарки продукуємо яєць за около 70,000.000 зол., а коли наші курки неслись би так, як селянські курки в Данії, то ми осягнули би з продукції яєць понад 150,000.000 зол. річно. Іншими словами: около 80,000.000 зол. **надвишки** річно.

Для того, щоби наші селянські курки осягнули таку продукцію, треба нам насамперед дати селянам змогу набути дешево добрий матеріял, а дальше піднести культуру плекання дробу. Це друге пішло би дуже легко, бо селяни в цілім краю цікавляться дуже годівлею дробу. (На це доказом хочби те, що на території, заселеній українцями, є около 50 проц. дробу цілої Польщі). Однак, на жаль, селяни не мають джерел, де могли би набути добірний, а не дорогий матеріял.

Щоби в тім напрямку прийти з помічю нашому селянству, повинні ми заложити:

1) Одну центральну, краєву, родоводову й досвідну фарму (в Німеччині є таких державних інституцій понад 10, а в Зл. Державах Півн. Америки кільканацять, і лише завдяки їм культура хову курей в останніх роках сильно там поступила), де не тільки плекалось би розплодовий і високовартісний дріб, але де також мали би нагоду повітові організатори й інструктори годівлі дробу здобути науку та практику.

2) Заложити у кожнім повіті одну репродукційну фарму, що обслуговувала би даний повіт, а рівночасно в тих фармах селянська молодь могла би вчитися плекати дріб.

На мій погляд найраціональніше було би оснувати одну центральну кооперативу з відповідними філіями по повітах. При нинішнім стані нашої рільничої культури дуже богато селян приступить у члени такої кооперативи, але аж тоді, як будуть бачити, що вже „щось є“, що кооператива вже працює і що добрий матеріял можна набути, але під умовиною членства. І тут повстає таке блудне коло: охочих кандидатів на членів є доволі, але всі чекають, щоби вже раз „щось“ було. А почати не можна, бо нема відповідної скількости членів і тимсамим **капіталу.** Щоби рушити справу з мертвої точки, треба конче чи то інституції чи то одиниці (у щасливіших народів робить це держава), що таке кооперативне підприємство на початок фінансувала би, з тим, що її капітал мав би найдалі до кількох літ вернутись з уділів. До того часу мала би та інституція чи приватна особа, чи то сама чи через свого відпоручника, право контролі.

В першім році створили би ми, очевидно, лиш одну центральну фарму, що була би чи десь в околиці Львова, чи розбудували би ми відповідно істнуючу вже кооп. „Годівля Дробу“ в Станиславові. На кожний випадок така фарма повинна бути в місцевості, де є почта і залізнича стація, а також де є електричний ток, бо модерні вилягарні (інкубатори) мусять з неї користати.

Для такої фарми в першу чергу треба поодостатком поля. Коли приймемо, що така центральна фарма мусіла би мати 1000 курок і коли рахуємо на 1 курку 20 м.² вибігу (по 10 м.² що другий рік на зміну), то бачимо, що для старих курей треба 20.000 м.² або 2 га поля. Для виховування молоднику, по кілька тисяч що року, треба около 3 га. Отже разом для курей треба 5 га поля. Воно може коштувати по 700—2.000 зол. га, залежно від місця, або максимально разом 10.000 зол. Курники, вилягарня, виховальні молоднику, внутрішнє уладження тих-же (без інкубатора) й помешкання для управителя буде коштувати коло 7.000 зол. Моторовий інкубатор доброї марки на 5000 яєць — 4.000 зол. До тої першої фарми мусимо купити розплодовий матеріял від чужих людей по дорогій ціні, і так: щоби мати 1000 курок (разом з відповідною скількістю когутів), треба купити бодай 2.700 одноденних курят (страта при вихові буде около 20%, з решти половина буде когутів, вкінці частина відпаде як непригідний до дальшої годівлі матеріял). Такі курята вчасною весною з добірних, родоводових станиць будуть коштувати около 2 зол. штука або 2.700 курят — разом 5.400 зол. (Можна дістати й по 40 сот. штуку, але таких не варто брати під увагу для родоводової фарми, бо вони ніколи не принесуть відповідної користи). З огляду на те, що це добірний матеріял, мусимо виховувати не лише курочки, але також когутиків аж до їх зрілости себто около 200 днів, а це коштуватиме разом з обслугою около 2 сот. денно від штуки або 4 зол. від штуки за 200 днів. 2.700 курят менше 20 проц. втрати, що є на початку, це 2.160 курят по 4 зол., себто 8.640 зол. Разом з ціною купна — 14.040 зол. Когути будемо продавати як расові по 5 зол. або за 100 когутів 5.000 зол. Яких 100 курок піде на мясо по 2.5 зол., що дає 250. Отже 1.000 курок (6-ти місячних) буде нас коштувати (14.040—5250=8.790) 8790 зол. або майже по девять зол. курка. Думаю, що за ті гроші можемо дістати з першорядних годівель готові молоді кури (можна дістати й по 3—4 зол., але це не є повновартісний матеріял; з них міг би бути матеріял щойно по кількох поколіннях доброго селекціонування). Разом видатки на заложення центральної фарми будуть (при купні поля):

поле	10.000 зол.
будинки й уряджения	7.000 „
інкубатор	4.000 „
1000 курок	9.000 „
Разом	30.000 зол.

Очевидно, що ми не мусимо купувати відразу поля (і ту евентуальність беру під увагу), лише можемо винаймити десь істнуюче господарство враз із будинками. Тоді видаток на створення фарми зменшиться на яких 15.000 зол. і був би **15.000 зол.** Це були би кошти до того часу, заки фарма не почала би приносити доходів і вдержувати себе сама.

Кошти уладження повітових фарм, що прийдуть постепенно в дальших роках, будуть очевидно багато нижчі, бо в першій мірі до такої фарми треба тільки 500 курей (відповідно менше на інші видатки), а матеріял буде з центральної фарми по багато дешевшій ціні.

Задачею таких фарм було би доставляти селянам не тільки яйця й одноденні курята, але в першій мірі 3—4 місячні курочки, очевидно, по добрих несучках і дешевій ціні, що при масовій продукції можна дуже легко осягнути.

Тут мушу кількома словами згадати, чому, на мою гадку, повинні ми дати селянам найрадше 3—4 місячні курочки, а не яйця або одноденні курята:

1) Найбільше помилок робиться при вихові малих курят, тимбільше, що добрі зимові несучки мусять бути з березня або квітня, коли ще є мало сонця і на дворі їм за зимно. Через те виходять великі втрати, а потім нарікання на расу або на джерело, що з нього курята походять.

2) З народньо-господарського погляду це дуже неекономічно, що кількасот тисяч наших господинь витрачує час та енергію на невміле (з великими втратами) виховання кількох курят, коли фарма може це зробити фахово і в ефекті дешевше.

Нижче подаю приблизну калькуляцію на 1000 курок. Точної калькуляції не можна подати, бо ціни на корми й на яйця змінні; подібно зрештою як хитання валюти.

Приймаючи, що фарма має 1000 курок, мусимо взяти під увагу в калькуляції, що 500 є молодих (т. зв. однорічних) і 500 старих (дворічних). Це буде щойно почавши від другого року. 500 молодих добірних курок мусить знести в році пересічно по 180 яєць. Рахуючи одно яйце по 6 сот. пересічно, дістанемо від одної курки 10.80 зол. річно, або від 500 курей 5.400 зол. 500 старих курей знесе пересічно по 140 яєць, з чого около 80 треба буде продати як яйця консумпційні по пересічній ціні 6 сот., або за рік 4.80 зол., а 60 яєць як розплодові по 20 сот. (ціна дуже низка як на вчасну весну), себто 12 зол. за рік. Отже разом від старої курки дістанемо річно 16.80 зол., або від 500 курок — 8.400 зол. Разом молоді і старі кури принесуть 13.800 зол.

Удержання одної курки, як показують мої дворічні точні записки, коштує 18 сот. денно або за рік 6.57 зол. Удержання 1000 курей коштує річно 6.570 зол.

Зиску буде (13.800 — 6.570 = 7.230) 7.230 зол. Туди належить ще калькуляція інкубатора й вихову молодих курят. Одначе щоби статті не продовжувати, подаю, що на підставі моїх обчислень інкубатор мусить дати 500 зол., а вихів 4.000—5.000 молодих курят 2.000 зол. зиску в році.

Можна би ще подати багато додаткових калькуляцій (вихів свого молоднику, продажа старих курей, рух інкубатора в зимі, уладження конкурсів несности і т. д.).

Разом зиск брутто буде (7.230 зол. з курей 500 зол. з інкубатора, 2.000 зол. з вихову молодих) 9.730 зол. Від того мусимо відняти 10 проц. як амортизацію від вложених 15.000 зол. (при винаймі поля) або 1.500 зол. Лишається на резервовий фонд, адміністрацію і податки 8.230 зол.

Я свідомий, що та калькуляція не зовсім повна, але в часописній статті з обмеженим місцем годі все взяти під увагу. З другої сторони я в калькуляції подав з розмислом низькі ціни розплодових яєць, а це тому, щоб уможливити набути расові яйця для широких верств. Для орієнтації подаю, що розплодове родоводове яйце коштує в добрім джерелі на весну (такі входять під увагу) около 30—50 сотиків.

До кількох літ могли би ми покрити край сіткою таких фарм. З калькуляції бачимо, що такі фарми є не тільки самовистарчальні, рентовні і дадуть багатьом людям удержання, але що у висліді відчує ту діяльність навіть найменше селянське господарство.

Довгі роки працював я в промислі, й то тяжкому, але мушу заявити, що не знаю галузи промислу, яка при такім малім вкладі могла би принести для всього населення такий величезний зиск, бо згаданих на початку 80 міліонів зол.

Інж. Кость Котецький.

Майдан ц. Боднарів (p. Bednarów).

СПИСОК
управнених до участи
в першому і другому ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА“

(Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

571. М-р І. Ворона. 572. Петро Снилик, 573. Волод. Любинець, 574. Волод. Левицький, нотар, 575. о. Іларій Олянович. 576. о. Ростислав Шумило, 577. Олександер Коссик, 578. д-р Евген Стефанюк. 579. Олекс. Бриттан, 580. Омелян Наперевич, 581. о. Іван Косонецький, 582. Юліян Щуркова. 583. Степан Шикула. 584. Ростислав Руданицький, 585. Тимотей Фелевич, 586. Д-р Петро Войтович, 587. Лев Степан Щур. 588. К. Ярошевич (Молочарня), 589. Йосиф Максимюк, 590. М. Зятик, 591. Проф. Олекс. Грицишин. 592. Святослав Шматера, 593. Інж. Дмитро Форсальчик, 594. Роман Смаль Стоцький, 595. Іван Лукач. 596. Д-р Евген Каранович, 597. Кирило Закшевський. 598. Марія Стадницька, 599. Д-р Лев Хомишський, 600. Клим Смулка, 601. Микола Чеботарів, 602. Юліян Буцманюк, 603. Інж. Микола Єрмолаїв, 604. Інж. Андрій Чемерис, 605. Михайло Дичкевич. 606. Дмитро Стащишин. 607. Д-р Микола Стадник, 608. Д-р Яким Ярема. 609. о. Василь Болиновський, 610. о. Віктор Чорний, 611. Осип Янович, 612. Зінаїда Шевченко, 613. Осип Зятик, 614. Атанасій Солошка, 615. Д-р Осип Давдів. 616. М. Борш, 617. о. Лев Юрчишський. 618. Михайло Семкович, 619. Роман Коссар, 620. Віктор Петрикевич, 621. Микола Войціховський, 622. Василь Лонич, 623. Михайло Чапранський, 624. Василь Оробець, 625. о. Петро Мельничук, 626. Д-р Дмитро Селепей. 627. Василь Сохацький. 628. о. Маріян Клодзінський, 629. Стефанія Нападієвич, 630. Андрій Терпилак. 631. Д-р Ярослав Дудикевич, 632. Проф. Волод. Костецький, 633. Д-р Август Задурович, 634. Д-р Степан Конюшик. 635. проф. Никифор Даниш. 636. Михайло Задорожний, 637. Д-р Михайло Мурипьк, 638. Іван Паламар, 639. Дмитро Пелевський, 640. о. Петро Мазяр, 641. о. Евген Ломницький, 642. Олекс. Голейко.

(Дальший виказ в чергових числах.)

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Подвійне льосування премій для передплатників „Діла".

Виказ премій першої ґрупи.

1. **ПОДОРОЖ** залізницею і кораблем враз з удержанням, БІЛЕТ ПЕРШОЇ КЛЯСИ, на трасі: залізницею Львів — Констанца, опісля кораблем через Чорне Море — Константинопіль — Море Мармара — Дарданелі — Егейське Море — довкола Малої Азії — Яффу (Палестина) — Гаїфу — Піреус і назад до Львова. Білет тої їзди коштує зол. 1.055. Подорож відбудеться в літній порі. Прогульку уладжує ПОЛЬСЬКЕ ТРАНСАТЛЯНТІЙСЬКЕ КОРАБЕЛЬНЕ Т-ВО **ЛІНІЯ ҐДИНЯ--АМЕРИКА.**

2. **Машина до шиття,** ніжна, т. зв. 15 К 26 з гарнітуром Світової фабрики Singer Sewing Machine Company, вартости зол. 515. — Машину можна оглядати у Львівському Відділі тої фірми при вул. АКАДЕМІЧНІй ч. 2. (каменниця готелю Жоржа).

3. **Синій лис,** або жіноче чи мужеське футро до вибору, вартости зол. 500 від фірми: ЮЛІЯН ГЛУШЕВСЬКИЙ, площа КАПІТУЛЬНА ч. 3. І пов.

4. **Анґлійський сервіс** Weswood на 12 осіб 123 штук посуди марки THE PONTRACINA, JOHNSON BROS. ENGLAND вартости зол. 440 — закуплений у фірмі: ОЛЕКСАНДЕР ОНИСЬКО. — Склад порцеляни і скла. — Львів, вулиця Галицька ч. 20.

5. Українська Загальна Енцикльопедія, — **3 томи оправлені в шкіру. Вартість зол. 270.**

6. **Лікування,** одномісячне, першої кляси (сірка, газ, боровина) в сезоні для двох осіб у мінеральному живці ЧЕРЧЕ. — В лікування входять купелі, лікарська опіка, мешкання і адміністраційні оплати. Вартість зол. 250.

7. **Умеблювання** вартости зол. 200, до вибору, або на замовлення у фірмі: Перша українська артистично-столярська робітня — ТИМОЧКО і ГАЛЬОВ. — Львів, вул. Коперника ч. 54.

8. **Кафлева піч або кухня,** у довільній красці, вартости зол. 200. Виконання переведе фірма: МИХАЙЛО ГАЛІБЕИ, склад кафлевих печей і кухонь. Львів, вул. Петра Скарги ч. 5.

9. **Дві Ковдри,** адамашкові на вовні, закуплені у фірмі: Р. ВАНК, Львів, Марійська площа ч. 6. Вартість зол. 150.

10. **Швайцарський годинник,** мужеський, ніклевий, світової марки **LONGINES,** закуплений у фірмі: А. ЦІППЕР, Львів, Ринок ч. 32. — Вартість зол. 100.

11. **Шкірки на футро** вартости зол. 150, до вибору у фірмі Промислово Торговельна Спілка **„Хром"** Львів, вул Руська ч. 20.

12. **ВЗУТТЯ** МУЖЕСЬКЕ, ЖІНОЧЕ, ДИТЯЧЕ, вартости зол. 100. до довільного вибору або на замовлення у фірмі: І. ЧОРНІЙ і О. БЕРЯК, Львів, вул. Руська ч. 3.

В льосуванні цієї ґрупи братимуть участь ті **передплатники,** які вирівняють залеглости і вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р., а теж **читачі,** які хоча досі не були передплатниками, але вплатять передплату **згори** на повищий період.

ЛЬОСУВАННЯ

Відбудеться в дні 25. ц. м. в год. 6-тій вечором, у домівці Видавничої Спілки „Діло".

Речинець зголошень продовжується до дня 20. ц. м.

Прізвища управнених до участи в льосуванні подаємо на сторінках „Діла".

Виказ премій другої ґрупи:

13. **Радіо**-Приймач Батерійний Новий удосконалений **„ЧВІРКА Б"** PHILIPS'A — із голосником у середині і 4-ма лямпами „MINIWATT". Виробу фабрики: POLSKIE ZAKŁADY **PHILIPS, Warszawa, Karolkowa** 36/44. Вартість зол. 235.

14. **Килим,** прегарний, проєкту арт. Петра Холодного, вартости зол. 150. Килим закуплений у фірмі: ГУЦУЛЬСЬКЕ МИСТЕЦТВО, Косів коло Коломиї.

15. **Туалєтка з дзеркалом** для пань — гуцульського мистецького виробу, — вартости зол. 180. — закуплена у фірмі: Торговельно-Промисловий Дім **„Достава",** Львів, вул. Домініканська ч. 12.

16. **Чаю** найліпшого два кг. і **Кави** найліпшої два кг. вартости зол. 100. Товар доставить фірма: Перше Варшавське Імпортове Т-во **„E. W. I. G."** Акц., Сп. Варшава, Лєшно 1.

17. **Подорож** кораблем з Ґдині до Стокгольму. Речинець виїзду дня 2-го серпня ц. р. Подорож закуплена у фірмі ПОЛЬСЬКЕ БЮРО РОДОРОЖЕЙ **ФРАНКОПОЛЬ,** Варшава, Мазовецька ч. 9.

Слідуючі премії оголосимо в дальших числах „Діла".

Участь у льосуванні 2-гої ґрупи братимуть:

А) Учасники льосування першої ґрупи, себто всі ті, які вирівняють залеглости і вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р.

Б) Ті передплатники, які вирівняють залеглости і вплатять перед льосуванням біжучу передплату.

В) Читачі й установи, які дотепер не були передплатниками, однак перед льосуванням вплатять біжучу передплату і зобовяжуться бути постійними передплатниками „Діла".

В цей спосіб передплатники, які вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р., братимуть участь **у льосуванні обох ґруп** премій, а **точні** місячні передплатники тільки **в другій ґрупі премій.**

Оба льосування відбудуться прилюдно і всі охочі Передплатники матимуть право бути при цих актах приявними.

Сподіваємося, що наші Вп. Передплатники і Читачі оцінять як слід важність нашого конкурсу і точною вплатою передплати рішать про свою участь у льосуванні дійсно гарних і дуже цінних премій. **Очікуємо теж дальших зголошень.**

По широкому світі.

— На Севастопільському бульварі в Парижі незнаний вистрілив застрілив італійського еміґранта, ґен. Франко Ґаріччі, члена управи італійської соціялістичної партії.

— Польський сойм ратифікував австрійсько-польську, польсько-естонську і польсько-латвійську торговельну умову.

— На просторах висушеного моря Верінґер має повстати заходом голяндського уряду колонія для жидів-втікачів з Німеччини, які переходитимуть, поки вийдуть до Палестини, хліборобський вишкіл.

— Австрійський уряд оголосив розпорядок, на основі якого службовці прим. підприємств, звільнені за протидержавну діяльність, мають бути усунені з посад.

— Міністерство Райхсвери в порозумінні з Гінденбургом наказало застосувати також в Райхсвері т. зв. арійський параґраф.

— Чехословаччина задумує у найблизчому часі вплати до ліґи Совіти та повязати з ним торговельним і дипльом. взаємини.

— У французькім колоніяльнім міністерстві викрито зловживання, що принесли державному скарбові 22 міл. фр. шкоди.

НИНІ! ПРЕМІЄРА „Заїзд під Білим Конем“

Чергова конференція Унії Товариств для Ліґи Націй.

Зимова сесія Унії відбулася в Брюселі мин. місяця при співучасті численних національних делеґацій, але пройшла швидким темпом, звівши до мінімум денний порядок своїх комітетів і комісій. Пояснюється це тим, що під егідою Унії відбувся 15—17 лютого ще й Міжнародній Конґрес для Оборони Миру.

Українське Т-во Прихильників Ліґи Націй на сесії Унії заступав представник Т-ва при секретаріяті Унії інж. Ю. Яковлів. 12. лютого відбулося засідання постійної юридично-політичної комісії, що було присвячене дискусіям над проектом резолюції Французької Федерації для реформи Ліґи Націй; представив його і боронив проф. Касен, делеґат Сіамської.

Цей проект ліквідації кризи Ліґи Націй полягає на розбудові універсальности та підсиленні Л. Н. і в ревізії чинности її органів. Основною його думкою є перетворити сучасний пакт Л. Н. у „суперпакт“, який би, між іншим, уможливив і прискорив вступ до Ліґи Націй Радянського Союзу та його нового союзника — Злучених Держав Північної Америки.

Більшовики як ліп — це гасло знайшло відгук у деяких делеґатів, і вони у своїх промовах покликувалися ще й на заяви Молотова та Літвінова, які висловлювалися уже за вступом СРСР до Ліґи Націй.

Засідання комісії закінчилося проектом грузинського делеґата п. Ґвазавого, якого резолюцію прочитав голова комісії п. Лімбурґ. Резолюція просить Унію звернути увагу Ліґи Н. на справу Грузії, щоб у часі, коли СРСР подасть прохання про свій вступ до Л. Н., Ліґа могла допомогти відновi нарушеної Совітами незалежности Грузії. Далі, польський делеґат п. Стронський виступив з заявою, що приймати подібну резолюцію було недоцільно в часі, коли СРСР має ввійти до Л. Н.

Після цього мав слово український представник і заявив, що Українське Т-во приєднується до грузинського внесення й рішуче його підтримує, бо становище поневоленої Москвою України є однакове зі становищем Грузії.

Грузинське домагання поставили на порядок денний літньої сесії комісії.

Другого дня відбулася сесія 2-ої постійної комісії національних меншин, що головно була присвячена дискусіям над працями останньої сесії Л. Н. в справах нац. меншин. За винятком лише деяких делеґатів, всі промовці були глибоко невдоволені тими працями, порівнюючи їх до млина, що все працює, а борошна не дає.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧІЙ ПУБЛИЦІ.

Австрійський уряд заперечує.

Австрійський уряд заперечив донесення деяких часописів, що в Римі відбудеться зустріч канцлера Дольфуса з німецьким віцеканцлером Паленом. Так само неправдиві є вістки про конференцію леґітимістів, яка мали би відбутися в Римі на зїзді мальтанських кавалірів. На той зїзд прибуде коло 3.000 учасників зі всіх держав, а між ними знайдуться очевидно й леґітимісти. Одначе на денному порядку не заходиться зовсім справа габсбурська, бо конференція буде присвячена тільки господарським справам.

—o—

Інвалідські ренти для українців.

ВАРШАВА, 13. 3. ПАТ. У Вістнику державних законів з дня 7. ц. м. ч. 18. появився виконний розпорядок до арт. 60 закону з дня 17. березня 1932 р. про інвалідське обезпечення. Розпорядок торкається інвалідів українців, що втратили на здоровлі наслідком участи в українських відділах, що боролися з польськими відділами в часі від 1. листопада 1918. ро 1. червня 1919. Компетентна влада обовязана приймати зголошення до інвалідських рент та устійнити процедуру в тих справах.

—o—

ТВІР без якого безвартісна кожна бібліотека і кожна читальня — це Українська Загальна Енциклопедія

Замирення Данціґу з Польщею.

ДАНЦІҐ, 13. 3. ПАТ. Провідник націонал-соціялістичної партії з Данціґу Форстер в промові, виголошеній у Ганновері, заявив м. ін., що в Данціґу німецький фронт праці обіймає 100 тисяч осіб, націонал.-соц. партія має 5.000 членів, а гітлерівські бойвки нараховують 20.000 людей. Ті факти, на думку Форстера, найкращим доказом, що Данціґ залишився німецьким. Одначе данціґські німці мусіли з конечности погодитися з Польщею і старалися зліквідувати всі спірні справи мирним шляхом. Наслідком того розбіжности думок між Польщею і Данціґом сьогодні вирівнані не за посередництвом Союзу Народів, але шляхом спільної дискусії.

—o—

Виборчі протести.

Найвищий суд у Варшаві розглядав 12. ц. м. протести проти соймових виборів в окрузі Перемишль, Добромиль, Сянік, Берегів і Коросно. Після переведення розправи суд заповів оголошення рішення в дні 26. ц. м. З тієї округи вибрано: 4 послів з ББ, 1 з Укр. Клюбу (д-р В. Загайкевич) і 1 з клюбу поль. селянських послів.

Визначену на 4. березня ц. р. розправу протестів з округи ч. 50 (Львів місто) відложено.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ найдешевше в текстильнім маґазині „ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
2/48

Процес за церкву.

Пинська рим.-кат. курія запізвала свого часу поліський православний консистор за зворот церкви і церковної землі в селі Лохва пов. Лунинець. Окружний суд у Пинську станув по стороні позовника, одначе речник православного консистора відкликався до апеляційного суду у Вильні, який ухилив присуд окружного суду і справу зліквідував. Церква залишилася в руках православних.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 15. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК.

Перший вірш на честь кирилометодіївців і його автор.

У 4 ч. з 20. вересня 1848 р. приніс „Дневник руский“ такий вірш (транскрибую з латинки):

МУЧЕНИКАМ ВОЛЬНОСТИ З Р. 1847.

Чого-ж так важко Україна плаче?
Що орли сумно голосять в вижині?
Загорювало щось племя козаче,
Хмарно і мрачно в буйній Україні.

Зкруг гіркі сльози! а з Харкова міста
Жалібно стоном вітер степам дзвонить,
З Харкова шляхом кибіток зо триста
Днями, ночами десь на північ гонить.

Ой, лучшеб було, щоби не родився
Той, кого має цар дістати в руки,
Для кого світом сибірська темниця,
Ланцюг одежой, відпочинок муки,

Хто, як ви браття, в далекій чужині
На віки віків має загибати,
З важкой сльозою, ох! по Україні
Під кнутом, в путах жити і конати.

Але щасливи той, хто за свободу
За вільність братів перетерпить муки:
Памятка того від роду до роду,
А славне імя споминають внуки.

Вітер, що будить силу на могилі,
Орел, що гостить за хмарой в вижині,
Степи й дуброви і Дніпрові хвилі
Для того пісню дзвонять в Україні.

І о вас, браття, і о ваших ділах.
Ой, піде гадка далеко край світа:
Вже Україна недужа на силах,
Всважена в путах, москалем уповита,

Вже умирала в московській неволі,
Забули діти батьків славні діла:
Ви пригадали літа ліпшой долі
І з хмар і мраків зоря засвітила.

Хоть не пощастив Бог ваші початки,
Ще над степами лютий ворон краче,
Ваші бють стони з підземель Камчатки
І Україна плаче, гірко плаче!

Але на щастя той плач Україні!
Сльоза неволі пута проїдає...
Низом ще хмарно, але там в вижині
Ясно і красно зірниця світає!

О! вже не довго! З нужди і сорому
Знов Україна встане величава!
На чтири вітри у розголос грому
Загуде світу: слава! слава! слава!

Під віршем стоять ініціяли Г. Я. (Н. J.) І додана редакційна примітка, що цю „прекрасную поезію“ надіслано їй з російського Поділля. Редакція сподівалася, що автор далі запомогатиме „Дневник“ своїми віршованими й прозовими писаннями, тим більше, що „нас дуже обходить доля наших братів у Поділлю, Волиню і на Україні“.

Крім вірша на честь мучеників із 1847 р. надрукував той самий автор у 7 ч. „Дневника руского“ з 11. жовтня поезію „Думка в степах“, підписавшись ініціялами Г. Я. До поезії додана примітка, що довідавшися про „харківську змову“, сказав цар Микола: „Они хохлы, и с ними управлю“. Тут і пояснено, що слова пониження: хохол (чубаті) й чернь дістаються нам часто від москалів“.

У степах, на роздорожжі снить могила милий сон про Запоріжжя,
О преславних війнах давних,
О буньчуках красних,
О днях волі, добрій долі,
Атаманах ясних.
Синіє степ, а вітер дзвонить стару думку й гонить хмари над степами.
Як на чари, якісь мари
В хмарах з вітром гонять.

Буньчук віє, степ ясніє,
Списи, шаблі дзвонять...
Ближче... ближче... ох! ясніше!
Хтож вас не пізнає?!...
В гробах тіло, — дух, де милий.
По степах гуляє...
Сумують отамани й осавули, бо
Внукам жити тяжко.
Буньчук красний, ангел ясний,
Пішли в чужі руки,
Гірка доля, кнут, неволя,
І сльози і муки!
На Дніпрі не гуляє чайка.
Не так було здавен-давна,
Україна була славна,
Весело в степах.
Москаль дрижав. З Віндобони
До нас ішли на поклони,
Коли схопив страх.
Колись були врожаї, нарід не знав лихих царів, а німця знав тільки з того, що в коршмі при дорозі дурив народ, продаючи шпильки.
Нині! — вперся москаль дикий,
Від півночі гудуть крики:
„Ваш Бог государь!
Вы хохлы, вы чернь без роду!“
Три слова життям народу:
Кнут, указ і цар!
І над Сином снить могила сон про кращу долю,
О народі, о свободі,
Батьків мові милій.
Божий вигод, що сторожив могилу на полі, промовив громове слово:
„Русь встане з неволі!“
О, Русь встане, громом гряне!...
Кому вільність мила?!
Ми з ляхами! Ляхи з нами!
І в прах вража сила!
І як було здавен-давна,
Засіяє Русь преславна
Русинів ділами...
Світ голосить: „честь народу
Слава павшим за свободу!“
Русь хоробра! Бог з нами.

(Продовження буде.)

Товари блаватні | вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 1А—180 Телефон 25-55.

Крівава передвиборча кампанія.

В Лодзі влаштувала „Унія чародового відродження" (група ве. Рогозінського) передвиборчі збори при участи кільнадцяти осіб. На салю прийшли члени ендецької партії і щоби розбити віче, розпочали бучу, яка перемінилася в бійку. В часі бійки пробито ножем одного з членів унії, Ерст. Вагновського. Поліція арештувала 5 учасників бучі, самих ендеків. При одному з них найшли ніж

Клопіт з б. американськими вояками.

ВАШИНГТОН, 13. III. ПАТ. Палата репрезентантів ухвалила проект закону, що передбачує виплату б. американським вояком 2 міліярдів 200 міл. дол. 293 голосами проти 125. Проект післали до сенату, що як відомо, подібний проект у справі допомоги б. вояком відкинув. Якби навіть цей закон сенат ухвалив, то можливе, що през. Рузвельт поставить проти нього своє вето.

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ.
Замовлення приймає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

З орґанізаційного руху.

РАЙОНОВА ВИБОРЧА НАРАДА УНДО В ОСТРОВІ КОЛО ЩИРЦЯ.

На день 15. лютого ц. р. скликав львівський Повітовий Народній Комітет до **Острова коло Щирця** районову нараду для обговорення постанов нового самоуправного закону та наміченої перебудови громадської самоуправи. В нараді взяло участь около 100 громадян з самого Острова і сусідніх сіл, заст. голови Повіт. Народ. Комітету о. декан Володимир **Семків** та адвокат д-р Петро **Хребтівський**, оба зі Щирця. Нарадами проводив дир. **Степан Кульчицький** з Острова. Промовляв посол **Ілько Лисий**. Наради закінчено ухваленням відповідної резолюції.

ВИБОРЧА НАРАДА В КРАСОВІ.

Заходом о. Антона **Паньчака**, місцевого пароха, відбулася в **Красові** виборча нарада, на яку прибув посол **Ілько Лисий**, щоби поінформувати місцеве громадянство про новий самоуправний закон. По дискусії вибрано місцевий виборчий комітет з 15 осіб і цьому комітетові доручено якслід підготовити громадські вибори. В нараді взяло участь поверх 200 осіб.

ПОВІТОВА ВИБОРЧА НАРАДА УНДО В РАВІ РУСЬКІЙ.

Повітовий Народній Комітет УНДО в Раві Руській скликав на день 24. лютого ц. р. повітову нараду, щоби заздалегідь розпочати потрібні заходи для освідомлення українського громадянства повіту з постановами нового самоуправного закону і для підготовки громадських, волосних і повітових самоуправних виборів. Нарада відбулася при участи поверх 70 делегатів з поодиноких сіл Равщини, 6-ох священиків та місцевої інтелігенції. Нарадами проводили **о. декан Іван Карпевич**, парох Монастирської та **інж. Корнило Целевич**, присяжний землемір у Раві Руській, член Повітового Комітету. В нараді взяв також участь посол **Ілько Лисий**, який докладно обговорив постанови нового самоуправного закону. По дискусії над рефератом ухвалено відповідні резолюції, в тому числі й довіря та признання Ц. К. УНДО й Українській Парл. Репрезентації.

З життя наших установ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА „ЗОРЯ" У ЛЬВОВІ.

Найстарший зорганізований осередок українського міщанського життя, Т-во українських ремісників, промисловців і торговців „Зоря" у Львові відбуло дня 4. ц. м. свої звичайні Загальні Збори в салі власного дому при вул. Вірменській 25.

Голова Т-ва п. **Юрій Сидорак**, отвираючи Збори, на вступі згадав про радісну хвилину: 50-літній ювилей „Зорі". В цьому році друге покоління членів Т-ва обовязане виявити глибоку пошану і вдячність як основникам, так і працівникам „Зорі" впродовж 50 літ. Був їх невеликий гурт і без матеріяльних засобів, але ті ідейні люди, загрівані тільки любовю до справи відродження українського міщанства, жертвували безкорисно свої труди і по літах осягнули досить значні і моральні і матеріяльні успіхи.

Змалювавши страшний занепад нашої середньої верстви в часах перед основанням „Зорі", що майже в цілости винародовлена розплилась у чужих водах, згадав за працю і заслуги найбільшого приятеля міщанства, пок. архитекта **Василя Нагірного** та закликував наслідувати попередників у безкорисній праці для добра організації в її третім періоді. Подав також до відома, що мало знаний зорянам за життя громадянин, пок. **Олександер Запалило**, дир. народніх шкіл, що помер у травні 1933 р., у своєму завіщанні записав нашому Товариству частину свого добра, яким „Зоря" зчасом буде користуватись. Збори з найбільшою пошаною до памяти Покійного вислухали цієї вістки стоячи і рішили: 1) умістити портрет Покійного на почеснім місці в кімнатах „Зорі", 2) опікуватися могилою Покійного, 3) щороку громадно з прапором відвідувати могилу Покійного з відслуженням панахиди.

З черги секретар Т-ва п. **Дмитро Хомяк** здавав звіт з діяльности Виділу, а п. **М. Кліщ** з адміністрації дому.

В дискусії порушувано справи організаційні та тяжке матеріяльне положення українських ремісників і промислу взагалі; обговорено справу фонду вдовиць і сиріт по членах та

справи, завязані зі святом 50-літнього ювилею Т-а „Зоря", при чому зазначувано, що 50-літні роковини слід би відмітити не тільки святом-концертом, але й видимою памяткою.

У всіх цих справах ухвалено відповідні постанови. Внесення п. Михайла Стефанівського іменем Контрольної Комісії, щоб ухвалити абсолюторію уступаючому Виділові, Збори приняли одноголосно.

До нового Виділу вибрані: голова п. **Юрій Сидорак**. Члени Виділу: пп. Хомяк Дмитро, Кліщ Михайло, Галушка Микола, Беряк Олекса, Пявка Теодор., Абрагамовський Роман, Фединський Йосиф, Партикевич Роман, Фединський Степан, Цьорох Володимир. Заступники: пп. Луць Володимир, Рудницький Іван, Продиус Осип. Провірна Комісія: пп. Стефанівський Михайло, Глушевський Юліян, Белеґай Володимир.

З відчитової салі.

Виклад проф. Я. Кузьмова про професіографію.

У суботу, дня 10 ц. м. від Української Професійної Порадні виголосив проф. Ярослав Кузьмів черговий реферат на тему: Професіографія. На вступі референт представив два головні завдання професійного порадництва: вибір звання і професійний добір. В одному і другому випадку треба знати вимоги, які ставлять поодинокі професії. З черги референт обговорив методи, якими послуговується психотехніка для пізнання й аналізи окремих професій. Між іншим докладно зупинився над аналізою таких актуальних звань як: самостійний ґрунець, продавець, торговельний агент, кооперативний чи освітний орґанізатор, приватний виховник і т. п., виказуючи, що всі ці професії вимагають спеціяльних уздібнень і ставлять до людини того роду вимоги, що їх не кожний може успішно виконувати. Тому й модне сьогодні наклікування спрямовувати всіх до торговлі й промислу, поминаючи вже інші національні огляди, є так само односторонне як досі навали до урядничих звань. Аналізою і дослідами професій займаються окремі професійні порадні. На салі було присутніх біля 100 осіб, переважно молоді.

—o—

НОВИНКИ

— ПОДВІЙНЕ ЛЬОСУВАННЯ ПРЕМІЙ ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „ДІЛА". Вп. Передплатників, які вплатили передплату „Діла" за час до кінця червня ц. р., прохаємо слідити за своїм прізвищем у списках, які подаємо на сторінках нашого часопису. На випадок, якщоб через помилку ми когось поминули, просимо негайно реклянувати в нашій адміністрації.

— Оживлення в лодзькім промислі. Як повідомляють нас з Лодзі, в панчішничім промислі відчувається вже передсезонове оживлення. Фабрики приготовляються до збільшення продукції. Поважніші замовлення напливають уже від більших фірм. Зпосеред інших загальну увагу звертає замовлення Польської Спілки обуви Бата, яка замовила в останніх днях яких пів міліона пар панчіх у Лодзі. Ті замовлення запевняють декотрим фабрикам працю на цілий сезон. Як нас інформують, фірма Бата присвячує тепер панчохам багато уваги і має намір у своїх крамницях допровадити до досконалости обслугу клієнтелі на зразок великих світових підприємств.

— Понад 500 книжок зі знижкою 40—70% купите в Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, Ринок 10 **лише в місяці березні.** Домагайтесь катальоґів. 1179 4-8

— Церковні брокати, борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 18-?

— Луговий зїзд у Львові. Дня 20. березня ц. р. відбудеться у Львові Краєвий Луговий Зїзд. Є це загальні збори „Великого Лугу". На деннім порядку зїзду є звіт головної старшини, вибір нової головної старшини, реферат „Як вести місцеве лугове товариство" і ін. По минулорічній кампанії проти Лугів цей зїзд має безперечно велике значіння. Українське громадянство, зацікавлене Луговою Організацією чекає на ухвали зїзду та заразом на те, кому зїзд доручить вести дальше Лугову Організацію після уступлення дотеперішньої головної старшини.

— АЕпархіяльна Рада Католицької Акції Українських Дівчат. Дня 2. III. ц. р. іменував Високопреосвященний Митрополичий Ординаріят першу АЕпархіяльну Раду Католицької Акції Українських Дівчат, у склад якої увійшли: як голова Ксеня Янович, як члени: м-р Іванна Александрович, учит. Стефанія Калитовська м-р Марія Грабович, Марія Кондрат, учит. муз., учит. Софія Женчур, учит. Ольга Жидачек, Олена Танчин, абс. фах. шк. Церковним асистентом при Раді став о. Осип Осташевський, парох Підберезець. Тимчасова адреса АЕпархіяльної Ради Католицької Акції Українських Дівчат: Львів Сикстуська ч. 39 а.

— Т-во „Бойківщина" в Самборі звідомляє, що 17. березня ц. р. в 9. год. вранці відбудеться в парохіяльній церкві в Самборі заупокійне богослуження за душу члена Т-ва й уроженця Бойківщини, бл. п. ґенерала-авдитора Захара Павлюха, на яке запрошує своїх членів і громадянство.

— Українські справи в анґлійській пресі. В анґлійському місячнику „Найнтінс Сенчурі" (девятнацяте століття) появилася велика стат

тя п. н. „Німеччина, Росія і Японія", в якій дуже багато місця присвячене українським справам. Місячник цей появляється в Льондоні. Англійський тижневик „Ансерс" опублікував дві довші статті про голод на Україні.

— **Англійський історик про українську справу в Польщі.** Цими днями появилася з друку книжечка, написана одним з найкращих знавців Середньої Европи, проф. Р. В. Сітон-Вотсоном. Книжка має заголовок „Ревізія договору і мадярські границі". Для українців вона цікава й тим, що в ній обговорюється українська справа в Польщі.

— **Бельгійський король та українці.** З приводу смерти бельгійського короля українські організації в Бельгії та представництво Української Головної Еміграційної Ради у Бельгії склали вислови свого співчуття бельгійському народові й урядові на руки премієр-міністра та взяли участь у жалібних маніфестаціях. Бельгійський уряд і нарід ставився до наших емігрантів завсіди дуже прихильно і давав їм щиру гостину. Досить пригадати хочби концерти Української Республіканської Капелі та зїзд комбатантів у Генті 1922 р. з виставою українських інвалідів. Після кардинала Мерсіє зійшов у могилу другий наш великий приятель.

— **„Залізна Острога"** — стрілецька оперета Михайла Гайворонського. Театрові ім. Тобілевича вдалося придбати для свого репертуару оперету з життя Усусусів з 1916 р. „Залізну Острогу" (лібретто Л. Лісевича й А. Курдидика, музика М. Гайворонського). „Залізна Острога" — це велика цінність для репертуару Театру ім. Тобілевича, а для громадянства дорогий спогад славної традиції. З великою любовю і захопленням взялися наші тобілевичівці до праці над цією дорогою нам стрілецькою оперетою і маємо певність, що громадянство з таким-же самим захопленням вітатиме премієру при кінці квітня ц. р.

— **Своєрідна мораль.** У ч. ч. „Хліборобського Шляху" з дня 4. березня находимо крім статті „В обличчі громадської правди", що є нападом на д-ра В. Залозецького з негідною інсинуацією ще й статейку про Льва Ґеца з приводу малярської виставки. Всім, що матимуть це число в руках, раджу порівняти цю редакційну (непідписану) статейку про Ґеца з фейлетоном про Льва Ґеца д-ра В. Залозецького, поміщеним у 43. ч. „Діла" з 18. лютого. Щож показується? Той сам „Хліборобський Шлях", що кидає на д-ра В. Залозецького негідний наклеп не соромиться у тому самому числі „позичати" з його фейлетону головні думки для „власного" фейлетону. Крім цих головних думок находимо там теж такі „анальогії." Д-р В. Залозецький пише: „Головною темою його (Ґеца) творчости стоять вади міст у поімпресіоністичній добі. Ґец відкриває мальовничу красу малих провінціяльних галицьких міст. Тісні вулички, переулки, синагоги, жидівські ґетта або загальні погляди на море дахів — ось найважніші сюжети." А у „Хліборобському Шляху": „Більше мистецьких інспірацій дали йому закутини наших міст, відки він черпає повною рукою. Чи то вулички й завулки, жидівські ґетта, чи може дахи, каплиця чи синагога, чи тільки їхні фраґменти й варіянти — ось головні мотиви новіші, поімпресіоністичної творчости (!) Льва Ґеца." На більш двісті образків Ґеца критик „Хліб. Шл." цитує тільки ті, які найшов у фейлетоні д-ра В. Залозецького: мотив з Мригороду, „Творчість" та „Контрасти."

— **„Гадючі фонди".** Як відомо, москвофільські банкроти на Лемківщині почали видавати в лютому ц. р. свою рептильку „Лемко", а якій нападають на українців на всіх чотирьох сторінках, лаючи нас на московський зразок. За чиї гроші видають москвофільські недобитки свою нову рептильку, легко догадатись, коли зважити, що перед тижнем авто їздило в Сяніччині від села до села і розкидало даром між селян оту ґазетку. Цікаво тільки, як довго виходитиме „Лемко" і доки теперішні опікуни фінансуватимуть цю чергову імпрезу наших москвофільських банкротів?

— **„Укр. Народній Дім" у Луцьку.** Луцьке повітове староство покарало членів управи кооперативи „Укр. Народній Дім" у Луцьку В. Островського, О. Сакаля й Ев. Петриківського по 40 зол. кожного з заміною на 10 днів арешту за продаж почтових карток, виданих кооперативою, щоби збільшити фонд на будову згаданого дому. Одночасно староство постановило сконфіскувати гроші, що планували з продажі цих почтівок.

— **Нові емеритури.** Від 1. квітня ц. р. державні емерити будуть побирати емеритуру на основі нового виміру й обчислення. Як відшкодування за меншановий додаток емерити дістануть 10 проц. від своєї емеритури. За основу виміру емеритури вважається засадничa пенсія і реґуляційний додаток, зате вчислюється до емеритури економічний додаток.

Надзвичайний стан в Естонії.

РИГА, 13. III. ПАТ. Уряд видав низку дуже важних розпорядків. Виконуючий обовязки през. Республики Петс проголосив в цілій Естонії надзвичайний стан на 6 місяців і заіменував ген. Ляйдонера начальним вождом армії, доручаючи йому запевнити внутрішній спокій. Союзи б. комбатантів з усіми їх надбудовами розвязано, пресу їх припинено, а провідників арештовано. Причиною таких розпорядків були погрози терором з боку б. комбатантів, що створили організацію військового характеру. Як повідомляє урядова естонська агенція, в цілій країні панує спокій.

РИГА, 13. III. ПАТ. З Таліна повідомляють, що надзвичайний стан проголошено в Естонії після засідання ради міністрів, що тривало вечором кілька годин. Уряд мав вістки, що б. комбатанти підготовляють вночі з понеділка на вівторок державний замах і вирішив видати окремі розпорядки, що спаралізували цю акцію. Новоіменований начальний вожд армії, ген. Ляйдонер, — це відомий народній герой Естонії. На основі розпорядку ген. Ляйдонер наказав зліквідувати союзи б. комбатантів та організації, що з ними співпрацювали. Замкнули теж друкарню союзу комбатантів у Таліні, а в ряді міст на провінції перевела влада ревізії й арешти серед діяльніших членів союзу.

Катастрофа японського торпедника.

ТОКІО, 13. 3. ПАТ. Вчора вночі підчас хуртовини на Жовтому Морі японський торпедник, і побоюються, що вся його залога, 113 людей, загинула. Та потім вичвалося, що залога ця була замкнена в кадовбі пароплаву, що перекинувся горі дном. До вчора вечора відсьвідала вона на сигнали рятункових човнів ударами в кадовб, але опісля не відзивалася вже і в пароплаві залягла тиша. Вони таки до кадовбу впомпували свіже повітря і торпедник тягнуть до заливу Сас.

ТОКІО, 13. 3. ПАТ. З залоги торпедника Томотсура, що складалася вбільшості з рекрутів, врятували 3 моряків, яких найшли на воді. Вони заявили, що 8 їх товаришів, які замкнулися в коморі машин, живі. Рятункові відділи пробили дно, щоби достарчити їм повітря. Катастрофа викликала в колах морських авторитетів велике враження, бо таких торпедників мали вибудувати в Японії ще 16.

—o—

— **Православні монастирі в реєстрі памяток.** Волинський воєвідський уряд на основі закону з 6. березня 1928 р. признав православні монастирі в Почаєві і Зимні історичними памятками і вписав їх до реєстру памяток.

— **Перша фільма у литовській мові складена українцем.** З Парижа повідомляють, що під технічним проводом нашого земляка Евгена Деслава закінчило французьке фільмове виробництво „Гомон" першу звукову фільму у литовській мові. Зроблена вона під опікою литовського міністерства освіти. Одним із помічників Е. Деслава був своєк президента Литви, студент Сорбони п. Сметона. Проміера фільми відбудеться в Ковні ще цього місяця.

— **Осушення Полісся.** 9. ц. м. мала відбутися у Варшаві конференція т-ва техніків з уповноваження м-ства хліборобства в справі осушення поліських багон.

— **Літературну нагороду м. Кракова** за 1934 р. признано двом письменникам: Осипові Олекс. Галушці за том поезій „Тіни орлів" і Мих. Русінкові за повість „Буря над бруком".

— **Великий комуністичний процес** розпочався перед судом присяжних в Ряшеві. Обвинувачено 36 осіб під замітом комуністичної аґітації. До розправи, що потреває коло 14 днів, покликано поверх 100 свідків.

— **Львівська хроніка.** При вул. Кашталянській ч. 9 повісився з невідомої причини ем. державний урядовець Н. Кропивницький. — Співвласник фабрики шукорків „Газет" Самуїл Гамер у Львові одержав лист, в якому автор зажадав, щоби адресат зложив в означеному місці окуп у квоті 10.000 зол., грозячи в противному разі смертю. Під листом був підпис: КПЗУ (Комуністична партія західної України). Справою занялася поліція.

— **Краєва хроніка.** В Кошилівцях, пов. Заліщики хтось підпалив дім Ляйби Гібшера в часі, коли той був на весіллі своєї доньки. Шкоду наслідком пожежі обчисляють на кілька тисяч зол. — В Дубні молода жидівочка Хайка Ґрішпан утікла з бувшим секвестратором Магонем. — Люстратор львівської повіт. ради викрив в громадськім уряді в Лисиничах зловживання на суму 2.000 зол., яких допустився війт Ян Корняк. — В Королівці пов. Товмач повісився у своїй стодолі Мих. Гриньок з причини родинних невзгодин.

— **З Польщі.** Краківська поліція вислала стежні листи за 5 гімн. студентами, що втікли з батьківських хат і на кошт одного з них. Петрі, що вкрав свому батькові 1.200 зол., задумали виїхати до Америки. — В Радомську зірвався з ланцюга скажений пес і поки його вбили, покусав 12 дітей й 1 жінку.

— **Пішки зі Львова до Варшави.** Немалу сензацію викликав у Варшаві селянин Лозинський з Верблян біля Камінки Струм., що оноді прибув пішки зі свого села до столиці, пробувши на 18 днів величезну дорогу. Лозинський не йшов по реворд: В 1931 р. вторіла йому хата, убезпечена на 1850 зол., асекурація виплатила йому всього 401 зол. І селянин, вимінувшись кільканадцять разів безуспішно в повітовому відділі ПЗУВ за доплату, вибрався остаточно аж до Варшави зходити своєї кривди.

— **Студенти-морфіністи.** У Снятині арештували студ. мед. Фрізмана й Лімбаха з Черновець, що належали до великої банди, яка тягнула з Праги до ріжних країн морфіну, якраз в менті, коли з її транспортом хотіли вони просмикнутись до Черновець.

— **Зловживання військових підстаршин.** У військовім суді в Перемишлі розпочалася розправа проти Павла Сьвідра, вахмістра з 20 п. уланів у Ряшеві, за ріжні зловживання на шкоду державного скарбу. Сьвідер, що був рахунковим підстаршиною, предкладав платникові свого полку до виплати сфальшовані списки вояків, яким належалося харчеве, дальше задержав собі харчеве, яке йому не належалося, а також вставляв до списків фіктійні назвища. Є це перша розправа з низки розписаних на цей місяць розправ проти підстаршин згаданого полку за зловживання.

— **За білоруський гимн.** В Новгородку відбувся 16. лютого ц. р. процес проти 11 білоруських учеників за побиття польських учеників, які не пошанували належно білоруського національного гимну. Суд присудив трьох з них на кари по два з половиною років, а решту по одному рокові вязниці.

— **Польське осадництво на Білорусі.** „Дзенік Віленьскі" ч. 11/34 пише: „У варшавських громадянських колах зродилася думка про нове осадництво в нашому краю (цебто Білорусі), але вже не військових, а безробітних. Найважніше, що ці осадники мають відіграти ролю культурних огнищ, які просвічували б малокультурних білоруських селян". Проект передбачує насаджування оцих „носіїв культури" групами: по кілька десятків разом, а це тому, „щоби вони могли лекше встоятись перед неприхильними настроями місцевого населення".

— **За хабарництво.** Перед окружним судом у Варшаві розпочався процес Яна Яновського, директора бюра державних позичок та кількох посередників під замітом, що брали хабарі від клієнтів при затяганні позичок. Хто не дав хабара, тому проволікали справу в безконечність. До розправи, що потреває вісім днів, покликано 90 свідків.

— **Смерть адвоката в суді.** В салі розправ окружного суду в Луцьку адвокат Антін Вахновський з Володимира підчас виголошування промови почав нагло заточуватися, аж врешті впав непритомний на землю. Прикликаний лікар ствердив смерть від удару серця. Тіло небіжчика відставлено до трупарні місцевого шпиталю.

— **Монстр-процес у Кремянці.** В найближчому часі розпічнеться в Кремянці на виїздній сесії рівенського окружного суду величезний процес 67 комуністів, що походять з повітів дубенського, кремянецького й здолбунівського та з Галичини. Провідниками цієї ґрупи комуністів були жиди та українці.

— **Лікарі Дубенщини забезпечуються.** На зборах лікарів дубенського району, що відбулися недавно в Дубні, рішено, що дубенський пов. є досить забезпечений лікарськими силами, тому постановили оголосити в „Спол. Лек. Новінах" заклик до лікарів не осідати на терені дубенського пов. Ця постанова зовсім не відповідає дійсности й хіба має на меті тільки забезпечити собі заробітки.

— **Незвичайна смерть конекрада.** В селі Татарисках на Поліссі селянинові Козачикові вкрали зі стайні коня. Син Козаченка Петро за-

вважав, як один з конекрадів усів на коня і пігнав до ліса. За ним пустилася погоня. Підчас утечі конекрад ударив головою у звисаючу гилку дерева і впав неживий на землю. Був це 24-літний Волод. Гайчук, б. найміт господаря Козловського.

— **Відкусив ніс.** Знаменний випадок стався в с. Рачині на Дубенщині. Солтис Рачина Н. Громинчук дуже дбав, щоби місцева молодь не важилася шукати собі освіти. На біду прибув туди до родичів студент краківського університету Артем Галій, що пішком легальним шляхом зібрав молодь, щоби побалакати про культурно-освітню працю. Солтисові це не подобалося і він унеможливив нараду. Дійшло до бійки, підчас якої студент Галій, як твердять солтис, відгриз йому кінчик носа. Легко собі уявити, що могло діятися з молодою інтелігентною й ідейною людиною, коли вона у власній обороні мусіла кусатися. Студента Галія арештовано.

— **Ріжні вістки.** На допомогу розбиткам „Челюскіна" виїхав пароплав „Смоленськ", що має 7 літаків та по дорозі забрав відомого дослідника півночі Скурікіна з санками і псами.— Фінляндський змагун Котвас устійнив у Ріо де Жанейро новий европейський рекорд у скоці вгору, добувши 2 м. 1 цм.

— **Нагороди за дітей.** Рада міста Берліна ухвалила, що починаючи від 1. квітня кожна берлінська родина діставатиме підмогу від міста за новонароджену третю та четверту дитину. Аж до повнолітности дитини місто платитиме по 40 марок місячно.

— **Крематорія замісць церкви.** З Ленінграду повідомляють, що більшовики переробляють монастир Александро-Невської Лаври на крематорію. На ту ціль радянська влада призначила 2 міліони рублів.

— **Ще один полонений з Росії.** До Штетина прибув на днях німецький вояк, що в часі світової війни дістався в російський полон і перебув у Росії 19 літ. Працював там як коваль. Не могучи знести довше туги за рідним краєм і родиною, вернув після 19 років додому.

— **Старець засуджений на стерилізацію.** Один німецький суд засудив на днях на стерилізацію 73-літнього старця, що сім разів був уже караний за ріжні проступки проти моралі та прилюдної обичайности.

— **Летунська катастрофа.** В Лібені коло Бресляву впав з висоти кільканацятьох метрів літак, керований адвокатом Ферстером, причому летун убився.

— **84-ліття народин президента ЧСР. д-ра Масарика** було в цілій республиці відсвятковане урядовими установами, численними організаціями, військом, школами, широкими верствами громадянства і т. п. Українці відзначили цей день святочними зборами з відповідною програмою. В Празі 7. III. улаштував Український В. Університет академію, на якій проф. Д. Дорошенко прочитав реферат на тему: „Погляд Т. Г. Масарика на українську справу", а Український Вис. Педагог. інститут — урочисті збори з промовою проректора Л. Білецького й рефератом проф. Ф. Слюсаренка на тему: „Т. Г. Масарик і релігія". Українське Т-во „Єдність" улаштувало святочні сходини 3. III., на яких реферат на тему „Т. Г. Масарик — творець чехословацької самостійности" виголосив доц. д-р М. Дольницький. Крім вищеозначених установ і Т-ва „Єдність" ще Т-во Українських Письменників і Журналістів, видавництво „Чесько-Українська Книга" та інші організації надіслали президентові Масарикові відповідні привітання.

— **Залізничі знижки для чужинців в Німеччині.** Дирекція німецьких залізниць рішила давати всім чужинцям, що їдуть до Німеччини найменше на 7 днів, залізничу знижку на 25% на час подорожі по цілій Німеччині. Через те варто тепер їхати до Німеччини, щоб оглянути, як вона виглядає при новому режимі. Для всіх тих, що у вересні прибудуть на страстні сви до Обермергав, дають знижку на 33 проц. Для таких подорожних будуть відповідно знижені оплати за мешкання в часі їхнього побуту.

—o—

СПОРТ.

Закордонний спорт.

Відень. Знова одна неділя сензацій у мистецтві 1. ліги. Теперішний лідер ліги Рапід програв змагання з Вакером 3 : 4 і мусів 1. місце в табелі віддати Адмірі, яка перемогла Гакоаг 5 : 2. Третя в табелі Австрія, хоч виявила лішну гру, зремісувала з Донав 2 : 2. Четверта в табелі Вієнна виграла несподівано високо зі Спортклюбом 3 : 0 і має ріжне число пунктів з Австрією (18), але дещо ліпше відношення воріт. Про вирівнання ліги у віденськім футболю свідчить факт, що на 12 дружин першої ліги під цю пору аж 8 (вісім) є у небезпеці злетіти з ліги. Висліди були такі: Вакер — Рапід 4 : 3; Австрія — Донав 2 : 2; Вієнна — Спортклюб 3 : 0; Адміра — Гакоаг 5 : 2; Лібертас — Відн 1 : 0; В. А. Ц. — Ф. А. Ц. 3 : 1. Табеля виглядає так: 1). Адміра (24 пункти); 2) Рапід (23), 3). Вієнна (17), Австрія (17), 5). Ф. А. Ц. (14), 6). Спортклюб (13), 7). Гакоаг (13), 8). Донав (12), 9). Вакер (12), 10). В. А. Ц. (12), 11). Лібертас (12), 12). Ф. Ц. Відн (11 пунктів). Всі дружини мають по 15 змагань.

Прага. Мистецтво: Славія — Вікторія Жіжков 7 : 1; Кладно — Спарта 5 : 11; Тепліцер — Наход 4 : 1; Чехія Карлін — Жіденіце 3 : 1; Вікторія Пільзно — Богеміанс 4 : 3. — Табеля: 1). Славія (23 пункти), 2). Спарта (19), 3). Кладно (18), 4). Тепліцер (14), 5). Чехія Карлін (13), 6). Вікторія Пільзно (12), 7). Богеміанс (12), 8). Вікторія Жіжков (10), 9). Наход (10), 10) Жіденіце Берно (9 пунктів).

Будапешт. Мистецтво: Угорщина — Уйпешті 1 : 1; Ференцварош — Шегед 4 : 3; III. округа — Аттіла 3 : 2; Немзеті — Фебус 1 : 1; Будай — Кішпешті 2 : 1; Бочкай — Сомоті 6 : 0. — У табелі веде Ференцварош (26 пунктів) перед Уйпешті (25) і Бочкай (24).

—o—

Нові книжки й журнали.

СВІТ ДИТИНИ ч. 7. березень 1934. 25 оповідань, поезій, казок і забав.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Дрогобич.

14. III. „Катерина".
15. III. „Сонце руїни".
16. III. Ревія „Наша парада".

Великий Міський Театр.

Середа, 14. III. год. 7·30 веч. „Корчма від Біяли Конем". Муз. комедія. Абон. 14.
Четвер, 15. III. год. 7·30 веч. „Корчма під Білим Конем". Абон. 14.
Пятниця, 16. III. год. 7·30 веч. „Корчма підБілим Конем". Абон. 14.
Субота, 17. III. год. 3·30 попол. „Товаріш". Ціни найнижчі. Абон. 13.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 14. III. Український Театр.
Четвер, 15. III. год. 7·30 веч. „Кандіда" Б. Шо. Премієра. Абон. 15.
Пятниця, 16. III. год. 7·30 веч. „Кандіда". Абон. 15.

Кіна.

АПОЛЬО: „Янголи пекла".
АТЛЯНТИК „Гроші на вулиці", звук. комедія.
ВАНДА: „Бен Гур".
КАСІНО: „Боксер і жінка". (Макс Бер, Лемисі, Карнера).
КОЛІСЕЙ: „Дама-Кер", ревія: „Лише кажне".
КОПЕРНИК: „Невидний половік". На осн. Велса).
МАРУСЕНЬКА: „Скандал у Будапешті". (Секе Сандаль), ревія: „Весна та ин".
МІРАЖ: „У тіні хреста".
МУЗА: „Усміх щастя".
ПАЛЯС: „Пісеньнар Варшави".
ПАН: „Буря на світанку" та ревія.
ПАСАЖ: „Пат і Патахон як хоробрі вояки".
ХІМЕРА: „Чоловік, що вкрав серце".
СВІТ: „Вел. княжна Олександра" (Еріка, Сезак).
СТІЛЕВЕ: „Білий опір" і ревія.
УТІХА: „Я був тобі вірний", ревія: „Ах, ті баби!".

Закордонне радіо.

Середа, 14. березня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 19·00 Оп. музика, **Братислава** (298,8) 15·35 Концерт, 17·05 Скрипка, **Прага** (470,2) 20·05 Симф. концерт, **Париж** (1796) 21·45 Концерт, **Любляна** (569,1) 21·30 Вок. квартет, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·30 Розривкова програма, 23·00 Нічна музика, **Лянгенберг** (455,9) 17·15 Солісти (музика, спів), **Ляйпціг** (382,2) 19·20 Класична музика, **Будапешт** (550,5) 17·00 Скрипка, 22·00 Циг. музика, 22·50 Солісти (спів, скрипка), **Мілано** (368,6) 11·15 Легка музика, 16·45 Програма для дітей, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 21·00 Опера,

Четвер, 15. березня 1934.

Відень (506,8) 20·00, 12·05 Концерт, 17·14 Фортепян, 17·35 Пісні, арії. **Прага** (470,2) 11·05 Концерт, **Париж** (1796) 21·00 „Ромео та Джулієта" оп. Гунода, **Гайльсберг** (291) 16·00 Концерт. **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Романтичні пісні, **Мінхен** (405,4) 18·50 Спів (Бендер, бас), **Мілякер** (522,6) 17·30 Пісні, **Москва** (1714) 20·00 Концерт (вірменська й українська музика), **Будапешт** (550,5) 12·20 Концерт оп. орхестри, 19·30 „Гуніяді Ласльо" оп. Еркеля, **Міляно** (368,6) 16·45 Програма для дітей, 20·50 Франсиз з „Ла Скалі" „Палестріна", **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 17·00 Інстр.-вок. концерт, 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 14. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Фортепян, 16·10 Для дітей: Загадки, 16·35 Нар. музика (капела), 17·50 Балачка: Моди, 18·00 Життя в нутрі землі, 18·20 Легка музика, 19·05 Всячина, гр. плити, 19·25 Гебрайська література в Польщі, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·56, 21·00 Сільва ерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Польська музика, 20·45 Фейлетон: „За якубудь посаду", 21·05 Міцкевичівський вечір (із Вильна), 22·00 Відчит есперанто: „Характер польського народу", 22·00 Легка музика з гр. плит, 23·05 Танкова музика.

Четвер, 15. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Мельодії з оп. „Корчма під Білим Конем", (гр. плити), 12·35 Концерт (музика, спів), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 „Танець, гумор, сантімент" (гр. плити), 16·35 Завдання Червоного Хреста, 17·40 Господарський відчит, 18·00 Авд. „Обіти", 19·03 Болгарська жінка, 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40 Сніговий комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55, 20·55 Сільва ерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Авд з нагоди мадярського пам. свята, 20·20 Легка музика, 20·40 Техн. почт. скринька, 20·57 Франсиз з Міляна з театру „Ла Скала", концерт творів Палестріни (орхестра, хор); в перерві прелекція про Палестріну.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·28 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·07, Париж 34·45, Берлін 210·65, Ціріх 171·90, Амстердам 357·30, Прага 22·04, Мілано 35·39, Нюйорк кабель 5·31·25, Нюйорк чеки 5·31.

АКЦІЇ.

Банк Польський 78·5—78 — зол.

ЗБІЖЕ.

Ціни пар. Підволочиська	від	до
Пшениця двірська	18·50	18·75
Пшениця збірна	17·25	17·50
Ячмінь двірський	13·75	14·25
Ячмінь на мливо	11·50	11·75
Ячмінь пастівний	10·—	10·25
Овес двірський незамоклий	11·25	11·50
Овес збірний	9·75	10·—
Кукурудза краєва	18·—	20·—
Фасоля біла	22·—	25·—
Фасоля колірова	15·—	16·—
Вика сіра	9·—	9·50
Гречка на мливо	19·50	21·—
Крупи гречані	36·50	38·50
Махуха льняні	17·50	18·—

Ціни парітас Львів	від	до
Пшениця двірська	20·50	20·75
Пшениця збірна	18·50	18·75
Ячмінь на мливо	12·75	13·—
Овес двірський незамоклий	13·25	13·50
Овес двірський	12·25	12·75
Овес збірний	11·75	12·—

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 13. III. масло 3·10, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·40—2·50

Тенденція на масло сильна, на молоко, і сметану удержана, на яйця знижкова.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1·75	1·50	1·00
Кури на росіл	1·75	1·50	1·00
Качки	1.65	1.40	1.00
Гуси	1.50	1.30	1.00
Індики	1.85	1.65	1.00
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальний Збір „Народньої Гостинниці" у Львові відбудеться дня 29. березня 1934. (четвер) в год. 5-тій попол. в салі стоваришення при вул. Косцюшка ч. 1 А, І. поверх. 1249

Тернопіль. Заходом Тернопільського Боянa відбудеться в неділю 18. березня 1934. для вшанування памяти композитора Деяпса Січинського у 25-ліття його смерти, Вечір його творів. Дохід призначується на нагробник композиторові.

Заходом Марійського Т-ва Пань, відбудуться Реколекції для Пань в Семінарицькій Церкві, у Львові, вул. Коперника ч. 36. В днях від 19-го (понеділок) до 25-го марта ц. р. Порядок такий: Кожного дня в год. 5-ій поподудні наука, в середу в 4-ій год. по науці суплікація. 24. (субота) в год. 3-ій Сповідь. 25. (неділя) в годині 8-ій Торжественна Служба Божа, на котрій відбудеться спільне св. Причастіє і закінчення реколекцій.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розмаєвський. Львів — Академічна 2. 73/53 2—10

ЦІННИК обуви фірми **„Ар-Ка"**, Хоружщина 11 а: Мужеські півчеревики зол. 22·—, жіночі 2·20, обцаси мужеські 1·40, жіночі 0·70. 10—25

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 4 — ЛЬВІВ, Волічки — Вовни знаної марки **„КАРІБІ"**. 1668 12—14

СКЛЕП НАРІЖНИЙ до винайму ріг вул. Сикстуської і Костюшка (Народня Гостинниця). 1228 3—3

ГАРНА КІМНАТА для одного евент. двох панів (пань) з уживанням телефону і лазнички зараз до винайму. Пл. Капітульна ч. 3. м. 5. 1250 1—1

ОКАЗІЯ! Камяниця нова вільна від податків двоповерхова комфорт. околиці Потоцького дохід netto 10.000 зол. Ціна 80·000 зол. Продає „Celeriter", Сикстуська ч. 32. 1251 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЦЕРКОВНІ ЦВІТИ
поручає на Свята
СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦЬКА
в Стрию — ШЕВЧЕНКА ч. 6.

Китиці до свічок є в трьох цінах:
менші — 3 зол. пара,
середні — 5 „ „
великі — 7 „ „
Китиці з винограду: середні 4 зол. і великі 6 зол. пара.
Китиці поставні на престіл:
менші — 15 зол. пара,
середні гарні (около 70 цм. високи — 25 „ „
і великі — 35 „ „
Гірлянди на обрачи — 4 зол., ширші — 6 і 8 зол. за метр.
Цвіти матеріяльні тревалі, краски естетично дібрані. — При більших замовленнях також на сплати.

Кактуси Баха
в першорядним виборі у фірмі: „Насіння і Рослини". Ринок 29, (або Руговського 12., брама Андрійського) Львів. 72/53

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 69 (13.614). Львів, пятниця 16. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Основана в 1851 р. ФАБРИКА ЧОКОЛЯДИ

Е. ВЕДЕЛЬ

має честь повідомити своїх Шановних Відборців, що перенесла свій детайлічний склеп у Львові до нового льокалю пл. Марійська 6. — і поручаєся дальше ласкавій памяти — П. Т. Публики.

7/4

Довкола афери Ставіського.

НОВА СЕКЦІЯ ТІЛА ПРЕНСА.

ПАРИЖ, 13. III. ПАТ. Сьогодні сім лікарів перевели нові оглядини тіла Пренса. Іменем експертів д-р Поль ствердив, що: 1) Пренса кинуан живим під потяг, 2) він умер наслідком переїхання; 3) дерті рани повстали тоді, коли Пренс ще жив. Аналіза легенів і нирок виказала, що Пренса перед випадком запроєно якимсь наркотиком, який спричинив глибоке знечулення цілого організму.

ЧЕКИ СТАВІСЬКОГО.

ПАРИЖ, 14. III. ПАТ. Парляментарна комісія оголосила список чеків Ставіського, які має влада, зі списком осіб, яким дано чеки, та висотою виплачених сум. Список обіймає 50 сторінок машинового письма.

ЗІЗНАННЯ СВІДКА.

ПАРИЖ, 14. III. Вчора зізнавав перед парляментарною слідчою комісією адвокат Гібо-Рібо, який ствердив, що в кабінеті б. мін. Бонета був занятий 8 місяців від 1933. Боне дав йому до зрозуміння, що бажає собі, щоби він не виступав як свідок проти міністра. Гібо-Рібо справді не складає зізнань в тій справі. Дальше зізнав, що Ставіський їздив до Штрези спеціяльно за тим, щоби зустрітися з мін. Бонетом. Після повороту зі Штрези Ставіський оповідав, що їв обід з мін. Бонетом. Свідок підкреслив, що Ставіський удержував зносини з б. мін. Котом, сен. Сером і інш.

НЕВДАЛЕ САМОГУБСТВО СВІДКА.

ПАРИЖ, 13. III. ПАТ. П-ну Тарі, яка зізнала, що бачила суддю Пренса на ліонському двірці в Парижі перед його виїздом до Діжону, задержано на набережнім бульварі, коли хотіла кинутися до Секвани. Знайшли при ній лист, в якому заповідає самогубство.

БОЖЕВІЛЬНИЙ АДВОКАТ.

ПАРИЖ, 13. III. ПАТ. До кабінету слідчого судді Ордоно впав адвокат деля Мот і обкинув його лайкою. Хотів навіть чинно його зневажити. Відставлений до комісаріяту поводився досить дивно і хотів розібратися. Коли відводили його додому, плюнув на прохожого капітана зі словами: „Спрячте той часопис мафії". Капітан, бачучи його ненормальне поведення, не реагував чинно, тільки велів його арештувати. В комісаріяті адвокат кинув інспектора поліції в живіт. Його відставлено до санаторії, де стверджено, що він дістав нападу шалу.

Ставіський у Парижі все мав опіку.

Нюйорська газета „Сан" приносить допис з Парижа, про дивну безкарність, з якою ошуканець Сергій Ставіський цілими літами доконував своїх ошуканств. Його порівнує дехто зі шведським Крюгером, але це порівняння не видержує критики, бо Крюгер був підприємець і лише з конечности, для ратування хвилевого недостатку, пускався на великі ошуканства. Тимчасом Ставіський лише плянував ошуканства, щоби добути гроші на виставне життя. Він виграв раз 40 міліонів дол. в карти в касині гри в Канн. Після того переконалися, що він грав значеними картами і тому йому заборонили грати денебудь. Та всетаки він грав під прибраним іменем, але, що найважніше, після дії першої афери він дістав позицію поліційного конфідента і тому міг являтися всюди, ще й доносити на інших. Кілька разів його ставили перед суд за ріжні ошуканства, які дійшли до загальної суми 200 міл. дол., але все якимсь таємним способом щезали судові документи і його не могли засудити. Заложення заставного заведення під опікою міста Байонн є також одною з містерій, бо вже тоді Ставіський мав кримінальний рекорд за собою. А коли йому дозволено заложити заставниче заведення під чужим іменем, то його поручив публиці один з міністрів і зараз після того всекурацийні компанії почали купувати бони, вкладаючи міліони людських грошей в це підприємство. Аж тепер вийшло на верх, що всі ті бони були підроблені.

Совіти продали китайську залізницю.

ЛЬОНДОН, 14. III. ПАТ. Агенція Райтера, яка перед кількома днями заперечила вістку про продаж східно-китайської залізниці, ствердджує тепер, що справді вдержується поголосок про докопання продажі. На основі тих поголосок Совіти мали продати державі Манджуко східно-китайську залізницю за 133 міліонів японських єн, що на основі теперішнього курсу дає майже 8 міл. фунтів штерл. Хоча важко дістати потвердження державних у тайні совітсько-японсько-манджурських переговорів, однак нема сумніву, що напруження, яке було з приводу тієї залізниці, тепер щезло.

Припинення політичних орґанізацій в Естонії.

ТАЛІН, 13. III. ПАТ. В Естонії припинено часово діяльність всіх політичних організацій і заборонено збори та демонстрації. Рахуються з можливістю відложення виборів президента, виборів до парляменту і самоврядування. При попередніх, тепер уневажнених виборах б. комбатанти здобули перевагу в більших містах.

Безробіття серед інтеліґенції.

Видавництво „Людина в Польщі" оголосило цікаву анкету про положення умових робітників. У звязку з анкетою виказано, що число безробітних умових робітників з 63.000 у 1929 р. зросло в Польщі по кінець 1933 до 170 тисяч. В тім числі находиться біля 40.000 молодіжи, яка після скінчення шкіл шукає праці, але безуспішно праці. Слід додати, що ріжні школи продукують біля 30.000 абітурієнтів. У звязку з тим вирнув проект повороту міст на село. Проблема дуже складна, а проте домагається негайної розвязки, оскільки надпродукція інтеліґенції не має поминути за собою небажаних наслідків.

Боротьба за православну епископську катедру на Закарпатті.

Ужгород, 12. березня.

Одна з „екзотик" Закарпаття — це боротьба в лоні православної церкви. Взагалі релігійна боротьба є одною з цікавіших сторінок історії Закарпаття. Але це лишаємо на інший час.

По часописах пішла чутка про переговори між православним епископом Дамаскином, сербської національности, з одним греко-католицьким священиком у справі уступлення йому місця епископа. Можна догадуватися, що місцеві „русини", які вважають православія атрибутом русскости, москвофільства, хотять, щоб чужинець-серб уступив їм епископство, як засіб впливу на народні маси.

Використовування релігійного почуття широких мас на Закарпатті для осягнення політичних цілей ведеться в досить брутальний спосіб з часу прилучення до ЧСР. Завдяки цьому емігрант Цурканович, москвофіл з Буковини, завдяки відомої акції Бобринського, дістав навіть „православний мандат" до сенату. Якби не спекуляція на православію, то Цурканович не каламутив би тут політичних вод своїм москвофільством.

Вже колись була згадка в „Ділі" про досить зручну монархістичну пропаґанду арх. Віталія, що заклав на Пряшівщині православну місію, завданням якої є ширити православія на Закарпатті.

Православний рух — трудно назвати тут суто релігійним рухом. Це було пробудження національної свідомости у найпримітивнішій ще формі. Це була одночасно й реакція проти уніятського змадяризованого клиру. Якось не хочеться зачіпати цієї дразливої та надзвичайно сумної теми.

Уніятське духовенство на Закарпатті, за виключенням нечисленних одиниць, сильно змадяризоване. Нарід бачив у ньому свого національного ворога. Тай тепер ще мало змінилося, бо рідко можна зустрінути на Закарпатті уніятського священика, в якого родинною мовою було б мова українська, народна. Важко стрінути діяча типу оо. Волошина, Желтвая, Лара — між молодшими священиками. Тому не дивно, що православний рух приняв був такі стихійні форми.

Цікаво, що вели цей рух радикальні елементи села. Православна сільська рада й сільський комітет комуністичної партії — складалися з тих самих осіб. Аж пізніше, коли комуністи почали ширити українську національну свідомість, залишили вони православний рух, що перестав їх цікавити; вони дали йому спокій, а після цього ширення його фактично припинилося. Рух цей вирішили використати інші екстремісти — московські монархісти, що осіли масово в центральній Европі разом зі своїми всіми монархістично-православними церковними єрархами під проводом славнозвісного Антонія Храповицького, що зве себе митрополитом галицьким.

Хоч у Чехословаччині був православний архиепископ Савватій, по національности чех, що безпосередньо підлягав царгородському патріярхові та фактично він найбільше попрацював для православія на Закарпатті, бо настановляв тут священиків, то православна, московсько-монархістична чореносотенна єрархія, завдяки своїм кольосальним політичним впливам в Югославії, дипльоматичним шляхом примусила Чехословаччину відступити душу православного закарпатського населення її впливові. Тому, що всякі Антонії, які ганебно втікали від своїх „пасомих", не могли з формальних причин осісти на Закарпатті, то православні Закарпаття, хоч і мали свого епископа Савватія, попали під сербську юрисдикцію. І почалася боротьба в лоні православної церкви між прихильниками архиепископа Савватія та ставленим чехословацьким урядом сербським епископом. Засоби боротьби виключають всяке поняття християнської етики. Ця боротьба ще й досі не закінчилася. Ще й зараз Савватій має своїх прихильників, що й чути

не хотять про серба Дамаскина, але останнім має більшість.

Тепер, коли вірити чуткам, починається вже тихе змагання, — аби сербська церковна ерархія відкликала Дамаскина та признала епископом москвофіла-автохтона, до того греко-кат. священика (йде тут про відомого д-ра Фенцика). Це означає також, що недалекі вибори активізують москвофільський табор, який хоче за всяку ціну та всякими засобами втриматись на поверхні політичного життя Закарпаття.

М. О.

„GUTE LAUNE"
Веселий настрій може тепер кожний мати читаючи
GUTE LAUNE.
GUTE LAUNE
це новий місячник для веселих людей і тих, що ними хочуть бути.

Ювилейне свято Українського Народнього Союзу.

Нюйорк, 26. лютого 1934.

Четвер, 22. лютого 1934, урядове свято народин Джорджа Вашингтона, святкувала нюйорська українська громада великим концертом у Вебстер Голл, в долішній частині міста, недалеко Українського Народнього Дому. Саме на Вашингтонове свято, дня 22. лютого 1894, заложено в місті Шамокін, у стейті Пенсильвенія, в осередку копалень твердого вугля, колишній Руський, тепер Український Народній Союз. Отже маємо сероклиття найстаршої української центральної організації в Америці. Не для критики свята, а просто для зареєстрування, треба подати програму нюйорського концерту, яким започатковано ювилей УНС. по цілій Америці. Ось вона:

Часть І: 1. а) Гимн Американських Українців, С. Людкевича, б) Гимн Українського Народнього Союза, М. Гайворонського, в) „Бють пороги", Лавриненського, відспівав мішаний хор (80 голосів), під орудою Т. Онуфрика; 2. Отворення свята — голова ювилейного нюйорського комітету Ілля Гузар; 3. Сольоспів оперової співачки М. Гребенецької: а) „Ой увяли сніги білі", Гайворонського, б) „Я циганко молодая" — арія з опери „Запорожський клад" Ланченка-Писаренка, в) „Ой прялаб я куделицю" — народня пісня; 4. Скрипкове сольо Романа Придаткевича: а) „Аркан" з „Козак Нетяга" — композиції Придаткевича, б) „Козацький танок" із „Суїти" Гайворонського; 5. Промова головного предсідника У. Н. Союза, Миколи Мурашки; 6. Декламація дитини Оленки Никифорчин — по англійськи — „Гимн Українського Народнього Союза", слова С. Мусійчука, переклад В. Семенини; 7. Промова був. конгресмена Карла Ф. П. О. Браєна — по англійськи; 8. Сольоспів барітона П. Орданського: а) „Зже більше літ двісті", опр. М. Гайворонським, б) „Тьох-тьох", пісня Укр. Січ. Стрільців — Л. Лепкин-М. Гайворонський, в) „Безмежнее поле" — І. Франко-М. Лисенко, г) додаток: „Ой чого ти почорніло" — Шевченко-Лисенко та „Тюремна пісня" — Купчинський-Гайворонський.

Часть II: 1. Промова — д-р Л. Мишуга, гол. редактор „Свободи"; 2. Українське тріо: скрипка — Р. Придаткевич, сопран — М. Гребенецька, піяно — п-і М. Енгель, відограли: „Пісню про чайку" — Придаткевича, „Ой ходила дівчинонька" і „Переліжка" тогож самого композитора; 3. „Сороклітя У. Н. Союза" — М. Костів, віддеклямували п-и С. Перестюківна; 4. Виступ а) Смичкової орхестри і б) Скрипково-мандолінового Гуртка під управою М. Гайворонського: в) „Українська Рапсодія" — Тимольського і „Поема Дорошенка" з драми Старицької „Дорошенко", в опр. М. Гайворонського; 5. Виступ учнів школи танку В. Авраменка; 6. Народня Стрілецька Пісня, опр. М. Гайворонським. Український Нац. Гимн і Американський Нац. Гимн — відспівав мішаний хор, зложений з Українського Хору при українсько-католицькій церкві в Нюйорку і такогож хору з Йонкерс, оба хори під управою Т. Онуфрика.

В часі павзи гол. комітету Ілля Гузар, передав медалі для наймолодшого члена У. Н. С. (3-літнім хлопець Михась Панчишин) і найстаршого члена (старий нюйорський лемко Іван Яворницький). Була спільна фотографія і зйомка на історичну фільму, яку приготовляє В. Авраменко.

По концерті в великій салі Українського Народнього Дому відбулася спільна вечеря членів У. Н. Союза в присутности цілого Головного Уряду У. Н. С., що приїхав на піврічне засідання. Виголошено низку промов, починаючи від оставших при житті перших членів У. Н. С. зперед 40 літ, а то пп. С. Шаршона і Д. Капітули. В часі вечері були продукції співаків, скрипаків і танцюристів.

Забагато думок тиснеться на голову пересічного українського громадянина з нагоди ювилею найстаршої української організації. Тут є люди, які памятають її перші кроки; є й такі одиниці, що працювали для цієї організації серед найтяжчих відносин, але не пожали плодів своєї праці. Є такі, що розбивали цю організацію або до неї вороже ставилися, а тепер мають при ній добрий кусень хліба. А кожний передвоєнний іміґрант добре тямить, як після конвенції У. Н. Союза в Бофало, в році 1914, дякуючи неперебірчивій агітації так званих „поступових" елементів, відпало від цієї організації 15 з половиною тисяча членів, отже з 20.000 членів остало лише 5 з половиною. І після 20 літ У. Н. Союз знову має 20.000 членів, але зате має 3 з половиною міліона дол. майна, має щоденник „Свободу" і тижневик в англійській мові „Юкрайніен Віклі". Все те, разом з добре загосподарованою друкарнею, міститься у великім власнім новім будинку в піднюйорській місцевости Джерзи Сити, у стейті Ню Джерзи. Радуємося тим, що маємо 20.000 зорганізованих свідомих членів, але сумуємо з того, що за 20 літ ми мусіли впасти на там спід, щоби повстати знову і піднестися до первісної висоти, замісць додати до попередніх 20.000 членів ще нових 20.000 з якоюсь прогресією.

Коли теперішнє молоде покоління навчиться чогось зі згаданого факту, то загоїть рани не лише організаційного організму, але й цілої української громади в Америці. Бо тепер не йде про те, хто візьме верх в організації, але про те, хто загалом перейме на себе оту працю, яку ведено досі і яка ведеться тепер і хто виплатить посмертне дітям теперішніх членів Українського Народнього Союзу.

Власне над тим іде тепер праця серед цілої української іміґрації. Коли нам, живучим, удасться притягнути українську молодь, роджену в Америці, до нами творених й утримуваних організацій, українська громада буде мати забезпечене істнування на дальші літа.

Треба признати, що праця йде дуже інтенсивно.

С. Демидчук.

Просвітянські хати на Волині.

Як відомо, замість „Просвіт" на Волині засновують „просвітянські хати". Хоча про ці „хати" вже писалося, але ледви чи широкі кола громадянства знають, що власне вони уявляють собою. „Просвітянські хати" не прибудова політичної організації ВУО (Волинське Українське Обєднання), створеної групою ієвного. Щоби бути членом „просв. хати", треба раніше вступити до цієї політичної організації і підписати декларацію, головною точкою якої є зречення з права доходити своїх прав на підставі міжнародніх трактатів. Ці декларації таким чином мають служити за доказ, що українське населення Волині вважає українське питання за питання виключно внутрішньої політики.

Отже так звані „просвітянські хати" не є культурно-освітніми організаціями в стислому розумінні цього слова і не є чиньоґічні „Просвітам", що істнували на підставі окремих статутів. Уживання слова „просвітянська", очевидно, мало мету чисто практичного характеру притягання селян, що знилися з „Просвітою", до цієї суто політичної організації однозвучністю назви.

І так у дійсності є. Колиж селяни довідуються про справжній характер „просвітянських хат", то повстають іноді дуже неприємні для їхніх організаторів інциденти. Такий інцидент мав місце на Рівенщині, де селяни заявили представникові центра, що вони не знали, що це „просвітянська хата" і й т. д.

Недавно мав місце на Луччині інцидент більше серіозного характеру, а саме в селі Омелянику на Луччині. Зорганізована тут у січні „просвітянська хата" давала виставу. Прибув представник ВУО з Луцька. І раптом один з противник „хати" порізав декорації, а орда її противників розігнала музикантів і публику. Представник центра мусів ратуватися, як прийшлося.

Треба ще до цього додати, що „просвітянську хату" в Омелянику, як і в інших селах, заклав невеличкий гурток людей на ґрунті суперечки з більшістю за солтиса, надіючися, що їм, як організаторам „хати", вдасться провести на солтиса свого кандидата. На подібному ґрунті особистих користей чи амбіцій повстало декілька „хат" і в інших місцевостях.

І через те власне істнування „просвітянських хат" на Волині є дуже сумнівним і тим більше, що волинські села щораз то більше освідомлюються й то в прискореному темпі.

Можна лише дивуватися короткозорости волинських „політиків", що покладають якісь надії на такі організації, як ВУО та їхні „просвітянські хати".

С—е.

ВІДГОМІН СЯНІЦЬКОГО СВЯТА.

Заходом культурно-освітніх і господарсько-кооперативних товариств у Сяноці відбулася ще в дні 30. січня ц. р. величава академія з нагоди 18-их роковин преконізації Кир Йосафата Коциловського на епископський престіл у Перемишлі, яке широким відгомоном відбилось геть по цілій Лемківщині. А на днях, 6. березня ц. р., доручено голові Ювилейного Комітету д-рові В. Блавацькому, карне оречення, бо, мовляв, голова виголосив політичний реферат, а крім того на академії виголошено ще деклямацію п. н. „Україна під займанщиною", хоча її не зголошено. Ось дослівний відпис цього документу:

Starostwo powiatowe w Sanoku. L. K. 635/34. **Orzeczenie.** Starosta powiatowy w Sanoku, rozpoznawszy w dniu 28. lutego 1934 sprawę karno-administracyjną przeciwko Dr. Wasylowi Bławackiemu, adwokatowi zamieszkałemu w Sanoku, obwinionemu, że dnia 30. I. 1934 na odbytej akademji ku czci 18-letniej rocznicy prekonizacji gr. kat. biskupa ks. Kocyłowskiego nie trzymał się ściśle zgłoszonego programu, lecz wygłosił przemówienie o treści politycznej. Nadto została podczas akademji wygłoszona deklamacja p. t. „Ukraina pod zaborem". Deklamacja ta nie była przewidziana ani w zgłoszeniu ani też w zezwoleniu przez Starostwo wydanem, przez co dopuścił się wykroczenia z art. 14 §. 3 prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych z dnia 27. X. 1933 Dz. U. R. P. N. 85 poz 632, co zostało udowodnione.

Orzeka:

skazać obwinionego na zasadzie art. 19 pow. prawa na grzywnę w kwocie 100 zł. na rzecz Skarbu Państwa Etat Min. Sp. Wew. Dz. 11 §. 19 z zamianą w razie nieściągalności na karę 10 dni aresztu.

Ukarany może w ciągu dni siedmiu od daty doręczenia orzeczenia zwrócić się do Starostwa z żądaniem skierowania sprawy do Sądu Okręgowego w Sanoku, w przeciwnym razie orzeczenie jako prawomocne ulega wykonaniu. — Za Starostę powiatowego: Mgr. J. Trznadel, wicestarosta powiatowy.

В дійсности голова Ювилейного Комітету виголосив вступне слово лишень про вагу гр.-католицької Церкви для українського народу і насвітлив діяльність Ювилята, який присвятив найбільше уваги розвязці заплутаних питань на Лемківщині. Референт не торкав зовсім політичних моментів нашої дійсности. З неменшим здивуванням довідуємося, що на академії нібито виголошено вірш п. н. „Україна під займанщиною", хоча такого вірша взагалі не деклямовано і про істнування такого вірша ніхто тут нічого не знає. Деклямовано лишень вірш п. н. „Святий Йосафате!" Більше деклямацій взагалі не було. Тому покараний вніс відклик до старости з домаганням, аби всі акти в цій справі передало окружному судові в Сяноці.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

25-ліття філії „Учительська Громада“ в Тернополі.

Дня 6. березня ц. р. відбулися ювилейні сходини членів філії „Учительської Громади“ в Тернополі з нагоди її 25-ліття. У численних сходинах крім членів Товариства взяли участь ще й запрошені відпоручники місцевих культурно-освітніх товариств і деякі видніші громадяни.

Сходини отворив відповідною промовою теперішній голова філії „Учит. Громади“ проф. д-р Яким Ярема, згадавши тих членів, яких вже нема між живими та покликуючи до почесного проводу у сходинах присутніх членів першого виділу зперед 25 літ, проф. Івана Боднара, проф. Ілярія Брикевича і проф. Василя Хирівського. З черги слідували два реферати: проф. д-ра Миколаєвича про історію філії і проф. д-ра Я. Яреми про українське середнє шкільництво в Галичині від 1848 р. по нинішні дні. Невеликий розмірами, але багатий змістом реферат д-ра Миколаєвича торкався виключно місцевих відносин зате реферат д-ра Яреми, що тревав близько дві години, мав загальне значіння і повинен появитися в органі Товариства в цілости.

По рефератах була товариська гутірка на порушені у них теми, але з причини спізненої пори забрали голос тільки проф. Брикович, проф. Боднаний і посол д-р Степан Баран.

Сходини своїм високим культурним рівнем залишили по собі якнайкраще враження.

—o—

Ляйпціґський ярмарок 1934 р.

Хто жив у Німеччині на протязі останніх літ, той мав враження, що Німеччина йде до повної господарської руїни. Розглядаючись по всьому світовому житті, малось теж враження, що все йде до певної катастрофи, що після того прийде щось невідоме, проповідуване соціялізмом, який вспів заняти бувшу московську імперію, а дальше протягнув був руку на Німеччину. На початку минулого року очікувано з дня на день комуністичної революції, революції матеріялізму й безмежного егоїзму. Те саме тавро несли на собі попередні ляйпціґські ярмарки. Безпощадна конкуренційна боротьба сильних проти слабих давалася відчути на кожному кроці.

Прийшла революція, а з нею новий дух. Минулий ляйпціґський ярмарок зовнішно був ніби то новий по духу, але старий по суті. Новий дух не вспів ще заволодіти цілою господарською системою Німеччини. Малося враження, що німецьке господарство котиться в пропасть, а остаточно пхне його туди так голосно проклямований жидівський бойкот. Здавалося, що всі здобутки національної революції скрахують перед матеріялізмом та егоїзмом. Та дух революції показався сильнішим за матеріялізм. Цей дух заставив сильних поступитись слабшим, а мірило матеріялізму замінив мірилом моралі. Перецінювання матеріялізму і доведеного до вершка індивідуалізму уступили місце для мобілізації сил задля вирівнання соціяльних нерівностей.

Новий дух переміг, а найкращим доказом цього є хочби проведена акція допомоги безробітним в Німеччині. Ніхто через це не потерпів ніякої шкоди, а людям допомогось. І цьогорічний весняний липський ярмарок овіяний тим духом революції. Недовіря зникло, є на верх виходить знову підприємчивість і охота до життя. Головним товчком при цьому є довіря до провідника Гітлера. Також чужинці, які з початку недовірчиво глядили на все, що починав Гітлер, приходять поволі до нового переконання. Лише одно жидівство проповідує дальший бойкот.

Минулого року було на ярмарку заступлених 5.802 німецьких і 615 чужих фірм. Цього року є всіх 7562 і виставова площа займає коло 133 тисячів кв. метрів. Число чужих фірм зросло на 12 прц. Деякі нові чужі фірми, як також держави беруть участь в ярмарку, а зато деякі відскочили як Польща та Чехія. Найбільше фірм прибуло на технічну виставку. Дається відчути також і японська конкуренція, яка в цьому році бере участь в ярмарку. Це японська господарська експансія. Число чужих покупців перевищило значно сподівання.

На ярмарку багато новинок, які годі перечислити в скромній газетній статті. Книжкова виставка притягає до себе публику. Є зацікавлення романовою літературою, найбільше з области фантазії на тему будуччини. Історичний відділ машин, а дальше й виставка рукавиць від найстарших до найновіших зацікавлюють публику. В машинобудівництві переходять поволі до виробу машин для обслуговування людьми, а не автоматів. Це для того, щоби дати людям працю та щоб і вироби не мали характеру танцлити, а мали й людську нотку. Погон в більшости електричний, або стисненим повітрям та малими бензиновими моторами. Надзвичайно цікава сама технічна виставка з її величезною скількістю машин, які всі в руху і справляють страшний гук.

Цікаве при цьому становище жидів, що приїхали до Ляйпціґу. Вони сподівалися оглянути повне банкроцтво Німеччини, а тимчасом застали тут нове життя. Деякі висловлювали в розмові сумнів про доцільність бойкоту Німеччини. А це вже богато значить.

Нема цього року й більшовицького павільону.

Приглядаючись ближче всьому життю, що кипить в часі ярмарку, видно, що Ляйпціґ є німецьким вікном в Европу. Та не лише німецьким, але інтернаціональним, бо туди зїздиться покупці з цілого світу. Українському гадачеві приходить думка, чомуб то й нам не спробувати взяти участь в тому ярмарку. Наші вироби могли б сміло конкурувати з подібними чужими виробами. Ціла імпреза виплатилаєбся. Український відділ зробив би своє. Може над тим подумають наші установи.

Ляйпціґ, 8. III. 1934 *М. С.*

—o—

СПИСОК
управнених до участи
в першому і другому ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА“

Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

643. Преосвященний Микита Будка, 644. Сенатор Юліян Павликовський, 645. Д-р Василь Кашубинський, 646. Інж. Ярослав Середа, 647. Антін Садовський, 648. Проф. Михайло Балаким, 649. о. Олекс. Бучацький, 650. Дир. Степан Болошиновський, 651. Петро Пасіка, 652. Інж. Гнат Хоркавців, 653. Д-р Леонтій Максимонько, 654. Софія Мельникова, 655. Т-во „Зоря“, 656. Роман Швед, 657. Михайло Калагур, 658. Теодор Калагур, 659. Петро Стецик, 660. Микола Ковак, 661. Андрій Микитка — всі зі Львова. З краю: 662. Д-р Андрій Перегінець, 663. Йосиф Копитко, 664. Стефанія Рибакова, 665. Григорій Вовк, 666. Іван Цурковський, 667. о. Михайло Козак, 668. Стефанія Барановська, 669. Д-р Іван Подюк, 670. Проф. Ярослав Войтович, 671. Анна Наконечна, 672. Д-р Сава Никифорак 673. Теодор Грицай, 674. Осип Бійовський, 675. Степан Красниця, 676. о. Петро Курчаба, 677 Осип Бикала, 678. о. Юліян Шуплат, 679. Ольга Маргинюк, 680. о. Ілля Первенець, 681. Болеслав Шуляк-евич, 682. Іван Стрілецький, 683. Іван Сквіртнянський, 684. Григорій Керницький, 685. Т Біщенюк, 686. Й. Винницька, Яворів, 687. о. д-р Микола Павас, 688. Михайло Зубрей, 689. Богдан Чехут, 690. Лев Рудавський, 691. Проф. Микола Сітницький, 692. Семен Макух, 693. Филимон Білозор, 694. Монастир оо. Василіян, Дрогобич, 695. Ярослав Діяков, 696. Михайло Брикайло, 697. Володимир Сайко, 698. Іван Морозенко, 699. Евген Марчак, 700. о. Василь Лаврецький, 701. Теодор Мазурак, 702. Іван Майовський, 703. Д-р Богдан Карпевич, 704. Янів Магура, 705. Т-во Залаткове, Комарно, 706. о. Єролім Моравський.

(Дальший виказ в чергових числах.)

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.

Обмежена скількість примірників.

ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.

Для передплатників „Діла“ 1 зол. 80 сот.

Пересилка 50 сот. більше.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ 3 ДНЯ 16. БЕРЕЗНЯ 1934. 61

М. ВОЗНЯК

Перший вірш на честь кирилометодіївців і його автор.

Хто такі мученики вольности з 1847 р. в оді автора на їх честь, довідуємося з дешної статті в чч. 6—9 „Дневника руского“ п. з. „Слово о Русі і єї становищі політическім“. Полавши число українців на 13,144.000 душ, із чого 2,774 000 під Австрією, а 10,370.000 під Росією, і навівши межі української етнографічної території, автор запримічує, що галицька інтелігенція розуміла під Руссю те, чим заволоділа Австрія. Такий обмежений погляд виплинув із упертого консерватизму, неприязного змаганням часу. Не бачучи в Галичині ні традиції, ні віри в майбутнє, автор переноситься оком за схід, на неміренні простори, підлягалі московському царатові.

Поділля, Київщина й Волинь не те саме або майже те саме, що Галичина: інтелігенція — поляки, а нарід — українці. Відношення шляхтича до селянина там таке, як у Галичині: селянин ненавидить шляхтича, як узагалі раб ненавидить свого пана. Але цілком інше там відношення до російської влади: вона не сіє ненависти до шляхти, бо поперше сильніша від австрійської, а подруге урядовці мусять держати ні шляхтою, бо звязані з нею особистими інтересами. Залежачи від свого безпосередного начальника, який урядовець віддає йому всю свою пенсію, а сам живе з доходів. Посідачі маєтків виплачують урядовцям таємне їх пенсії. Але пани здаються в справки тільки з вищими урядовцями, а нижчі урядовці, становий і помічник, обдирають селянина й жида. Маючи гроші, легко можуть пани й жиди нообутися невигідного собі урядовця, тому урядовець щадить жида й уляга шляхті, а весь тягар здирства спадає виключно на бідного селянина. Наслідком цього селяни ненавидять урядовця і тим самим є ворогом влади. Причиняються до такого настрою селян іще й переходи військ, постої, поведення вояків із селянами й рекрутація. Не сприяючи ні владі, ні шляхті, українець „привязаний тільки до своєї питомої старовини, збереженої в піснях і переданнях. Звідти він бере уявлення про вільність, про матеріяльний добробут і віхає до свого ідеалу. Варто бачити з яким захопленням українці слухають старого лірника, що співає їм про старовину, або чесних старих селян, що оповідають про давні добрі часи, про козацтво. А з усіх передань козацтво ділає на них найбільше: дух козацтва, здається, досіль іще живе на Україні, коли навіть молоді паничі раз строяться по козачому так, що бачучи котрого на ньому, мимовільно пригадуєш ці вірші:

А я козак з України,
Козак з роду, козацького міни!

Це, очевидно, потомки панів гетьманів, кошових і полковників!“

Чим ближче до Дніпра, тим Русь характеристичніша. Одначе щоб напитися повнотою українського життя, треба бути за Дніпром. „Там уже минуле не є для народу тільки переданням, повість, але — добро, неправдою йому видерте. Там народ чує свою кривду й готов за неї відомститися: змити її в крові своїх ворогів. Там нема роздвоєння між шляхтичем і селянином, — одноплемінні, одновірці, однією говорять мовою, однакову понесли кривду й разом будуть упоминатися за свої права“. Автор висказав слово „будуть“ із усією рішучістю тону, що настрій на Україні страшно неприязний до влади. „Освіта, яка там втиснулася через Київ і Харків, протерла очі шляхті, осліплений досіль ласками, орденами (рангами), а для простого народу був і є „москаль“ завжди предметом наруги й ненависти“.

Сказаному про Україну протиставить автор замкнутість галицьких українців у тісних межах. „Тут народ по революції, замісць підняти до почуття народової справи, стався сліпим знаряддям бюрократії; інтелігенція, вермуючися нитьвими пристрастями, ділає під впливом особистих вигідів, або зависти й оглядається на віденський сойм“.

Далі переходить автор до минулого, щоб „прагматично дійти до теперішности, бо все на світі має свої причини, а всяка причина належить до минулого“. З авторового огляду минулого варто згадати відкреслення, що в XIV. в литовська Русь і Галич уявляють собою щось цілком відмінне від своїх східних співбратів, що „тут вони розійшлись і ніколи вже не злилися в одно, — а більше ще причинилася до їх роздвоєння злука Галича, а пізніше Литви з польською Короною“. (Продовження буде.)

Новий лік == їдь змиюки.

Останніми часами деякі вчені дослідили, що їдь змиюк є добрим ліком на злобні болячки.

В цій справі відкривник Джек оповідає нам про небувале оздоровлення, яке сталося у Вера Круз, де він перебував на чердаку одного корабля. А саме: один із моряків учув сильні болі грудної клітки. Лікар заявив, що це злобний боляк і що сердезі не було виходу.

Час проминав. Морякові раз-у-раз гіршало. І не можна було цього болячка ніяк вилікувати, бо виявилося, що й оперувати його не було можна.

Одного дня прийшов на корабель, на якому перебував цей недужий моряк, шарлятан мурин заворожник змиїв: він кружляв по всіх кораблях, заробляючи таким робом на прожиток. Прийшов він на корабель з тим, що витягне з бороди капітана яйце, про яке капітан й не спостережеться, як воно опиниться в його бороді. Капітан приняв його з реготом і так цей мурин йому припав до вподоби, що дозволив йому улаштувати заразже видовище для моряків.

Між моряками був і недужий моряк. Хоч йому було все гірше, то всетаки він прийшов на видовище мурина. По виставі мурин підійшов до недужого моряка й дуже ввічливо спитав його, що це в нього за недуга. У відповідь моряк відкрив груди і показав муринові боляк. Мурин ще дещо спитав його про хід недуги, а потім підійшов до капітана й до Джека й сказав, що як позволять, то він вилікує недужого.

Капітан вражений певністю заворожника змиїв про те, що він вилікує недужого, спитав його у чому скривається його лікувальний секрет. На велике диво приявних мурин відповів: „Укушення змиюки!" „Як? їдовитої змиюки?" — спитав здивований капітан. На притакуючу відповідь шарлятана, капітан дозволив йому за дві дні перевести цю спробу. А тому, що лікарі вже не мали надії, щоб недужого вилікувати, то й дозволили на цей досвід: і так недужому не було виходу.

По двох днях прийшов на пароплав мурин. У його мішку, що був завязаний, запримітили рівномірний хвилюючий рух.

Капітан наблизився до недужого й попросив його, щоби він розкрив груди, бо „може соняшна купіль йому й поможе." І в порозумінні з мурином, дав недужому шклянку руму з дужою дозою опію.

По кількох хвилинах моряк заснув глибоким сном. Капітан закликав мурина. Цей підійшов, розвязав мішок. І приявні, з деяким острахом, побачили як із мішка висувається головка змії з найїдовитішої породи. Змий наблизився до грудей недужого й двічі впилив свої зубки в тіло, не лишаючи найменшого сліду. Недужий не прокинувся. Але у сні по його тілі пройшли судороги як від болю.

По цій операції мурин дістав умовлену за плату й відійшов усміхнений і вдоволений.

„І по трьох неділях, — оповідає відкривник — моряк міг уже братися за працю. А по десятьох неділях, з того часу, як його вкусила змиюка, щез і сам злобний боляк і заросло місце, де він був. І ще по кількох роках, коли я покидав пароплав, на якому я зробив стільки чудових подорожей, моряк іще служив на пароплаві й боляк, про який лікарі сказали, що невилічний, ніколи більше вже йому не докучав."

м. з.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ Боїмів ч. 4.
56/53 34—180

НАСІННЯ городини, квітів і господарське з першорядних краєвих і закордонних плянтацій з найвищою силою кільчення поручає СКЛАД НАСІННЯ Едмунд Рідль ЛЬВІВ РУТОВСЬКОГО, ч. 3.
Подрібний цінник висилаємо на бажання. 1130

ХОЛМЩИНА ВІДРОДЖУЄТЬСЯ.

Подвійне свято в Томашеві.

У місті Томашеві на Холмщині 11. березня ц. р. відбулося подвійне свято: вшанування памяти Шевченка і ювилею місцевого декана о. Михайла Бонецького. Улюбленому панотцеві парохіяни піднесли при кінці Служби Божої гарний образ його патрона і відчитали ювилейну ґратуляційну адресу. По Т. Шевченкові була відслужена урочиста панахида. Продовження обох урочистостей було у вечорі в домівці Томашівського Брацтва. Ювилята зустрінули хлібом-сіллю і привітальною промовою у віршованій формі, яку виголосив місцевий церковний староста, дуже діяльний та свідомий громадянин. Після цього панотця посадили на почеснім місці, на спеціяльно урядженому кріслі-престолі. Всі учасники свята заняли місця за столами. З початку відбулася академія в першій частині на честь Ювилята, в другій присвячена памяті Т. Шевченка. На академію складались відповідні промови, співи церковного хору, а найбільш коротенькі вірші. Ці вірші були дуже добре відібрані по змісту і їх з великим запалом виголошували самі діти, від найменших починаючи. Після академії відбувся спільний чай.

Все свято носило дуже сердечний і, можна сказати, родинний характер. Не мало воно нічого офіційно-урядового, а було безпосереднім виявом почувань маси міщан і селян. Треба сказати, що Ювилят у своїй великій скромності затаїв факт свого ювилею навіть перед духовенством. Другою рисою, надзвичайно бадьорою і приємною, томашівського свята був його ентузіястично національний характер. Не можна було вийти з дива на вид, як начеб на наших очах відбувається відродження віками приспаної національної свідомости, відбувається стихійно з нутра самих мас і через наших найменших, через українську дітвору. Справді небуденно зворушлива та й донедавна неймовірна сцена на забутій, многострадальній Холмщині! На святі був присутній і пос. С. Хруцький, що у своєму слові підкреслив тісний звязок між національним і релігійним моментами в житті українського народу.

Учасник.

—o—

ВЖЕ НАДІЙШЛИ ВЕСНЯНІ МАТЕРІЯЛИ НА КОСТЮМИ, ПЛАЩІ, СУКНІ.
Великий вибір, фабричні ціни
пише у фірмі: ДІМ МОДИ ЛЬВІВ, пл. Марійська 4.
77/53 3—5

„Україна, країна степів і льосу".

Реферат проф. д-ра Пенка в берлінському університеті.

Дня 28. лютого ц. р. відбувся один з чергових викладів Українського Наукового Інституту у берлінськім університеті. Референтом був відомий цілому світові ґеоґраф **проф. д-р Пенк**, давній приятель українського народу і дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка.

Після вступного слова проф. д-ра Мірчука, директора Інституту, в якому він підкреслив заслуги проф. Пенка перед Україною взагалі й українською наукою особливо, говорив референт на тему: **„Україна, країна степів і льосу"**. Переповнена авдиторія університету, серед якої видно було визначних представників німецької науки, з надзвичайною увагою слідкувала за кожним словом майстерного як з наукового, так і художнього боку, реферату. Короткий зміст його такий:

Хто хоче знати, що є степ, той мусить побувати на Україні. Степ сполучено тут здебільша з глинаним підґрунтом, який і самі українці означують німецьким словом „льос". Цей льос має ту характеристичну прикмету, що він є разом і цінкий і розсипчастий, при тім повстав не з відложень у воді, як інші гірнини, тільки на суші, як це доказують тваринні останки. По суті це несений вітром порох, що помалу осідав, бо був затримуваний степовими травами. Так говоримо на основі епохальної теорії барона Фердинанда фон Ріхтгофена.

Україна є зразковим підтвердженням цієї думки, що льос і степ між собою тісно поязані. Але простори степу і льосу не завжди покриваються. Коли кинути оком на дорогу між басейнами Дніпра та Волгою нижче Казані, то ми завсіди залишаємося в степу з його чорноземом, але льосу вже, як на Україні, не помітно.

Льос повстав в інших умовинах, ніж ті, які привели до сформування сьогоднішніх степів. Ріхтгофен шукав причини повстання пороку в пустинях. Новіші досліди вказують на інше джерело. Він походить з намулу рік, що витікали з великих ледівців ледового періоду. Ці ріки набірали літом, підчас топлення леду, колосальних розмірів; в зимі-ж були маловодні. У повінь заливали вони значну територію, з якій підчас спаду води залишалася більша чи менша кількість намулу. З цього повставав порох, що його розганяли зимові вітри далеко поза границі тої території, яка стояла літом під водою.

Льос України, що йде від 10 до 20 метрів у глибину, не є одностайною формацією. Відложення льосу перервалося кілька разів у часах, коли буйна трава покривала країну і формація пороху не відбувалася. Це саме відповідає тому представленню, що ми маємо про ледові періоди. Вони представляються нам як чергування чотирьох епох заледеніння з релятивно теплішими часами між ними. Це відповідає на Україні зміні 4 періодів льосу і трьох періодів степу. В останнім льосовім періоді вже помітна на Україні присутність людини. Безперервну низку слідів льосової людини находимо від України починаючи, аж до середущої Европи. Український льос дає нам докази на те, що Україна вже в останнім льодовім періоді була помостом, звязком між Азією і Східною Европою. В історичних часах була вона часто-густо для степових азійських народів дорогою в Европу. Льос і степ разом вказують на ролю, яку Україні судилося виконувати впродовж тисячеліть.

—o—

З орґанізаційного руху.

ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА М. ПЕРЕМИШЛЯ.

Дня 25. 2. ц. р. відбулась довірочна нарада українського жіноцтва в справі виборів до ради міста Перемишля. В нараді взяло участь около 80 жінок з усіх кругів українського населення в Перемишлі. Основний популярний реферат виголосив посол д-р В. Загайкевич. Вибрано комітет, зложений з 8-ох жінок, до помочі загальному Громадянському Українському Комітетові до виборів до ради м. Перемишля. Крім цього кілька учасниць зголосилось добровільно до помочі у виборчій праці. Є оправдана надія, що патріотичне, енерґійне українське жіноцтво м. Перемишля розвине успішну акцію, яка в кожнім випадку, абстрагуючи від виб. висліду, причиниться до освідомлення нашого жіноцтва в Перемишлі по всіх закутинах міста.

—o—

По широкому світі.

— Мін. закорд. справ Франції, Барту, вибирається до Брюсселі, звідки виїде до Варшави і Праги.

— Швайцарський мін. судівництва Едерлея, що на цьому пості мав за собою вже 14 літ праці подався до димісії, бо нар. збори відкинули проєкт внесеного ним закону про охорону швайцарського союзу.

— Варшавський сойм видав судам дня 13. ц. м. після бурхливих нарад послів Розика, Гофмана й Лесневського, Длугоша (ББ), Побожного, Каковського, Фіделюса й Лясковського (ББ).

— В Еспанії дальше неспокійно. На провінції проходять заворушення та бійки з поліцією.

— Конґрес французьких соціялістів відкинув 3752 голосами проти 75 проєкт вислати делеґацію до Москви, що мала обговорювати з проводом III. Інтернаціоналу спільну акцію серед робітництва у Франції.

— На Атлянтійськім Океані відбудуться пятиденні маневри 86 анґлійських воєнних пароплавів, що разом мають 40 тис. моряків залоги.

— Палата репрезентантів приняла проєкт закону, що передбачує виплату б. американським воякам суму 2 міліярдів 200 міл. долярів.

— У звязку з пацифікаційною акцією в Мароку зголосило досі льояльність для французької влади 25.000 повстанчих огнищ з населенням 150 тисяч осіб.

— Як повідомляють з Токіо, досі врятовано 13 людей із залоги японського торпедовця Томотсуру і виловлено тіла 17 людей.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Найбільша подія сезону **Заїзд під Білим Конем** у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ
Нині в Театрі Ріжнородностей ПРЕМІЄРА **КАНДІДА.**

Неспокійний день у соймі.

Дня 13. ц. м. була саля сойму тереном вже давно небачених сварок та політичних порахунків, в яких основу лягла справа видачі послів Піруга, Стахвіка і Кищака з Людового Стронництва судові. В оборон. посольської неторканости згаданих послів виступив дуже рішучо б. сойм. маршал Ратай. Він зазначив, що промова в соймі має всі прикмети безвідповідности та що анімково пос. Кищака годі притягати до відповідальности за те, що нпр. порівнював ціни польського цукру й вугілля в краю і за кордоном, за слова „є такі часи, що краще сидіти в тюрмі, як бачити деякі речі" та за заяву, що деяким політичним противникам треба плювати в обличчя. У висліді промови пос. Ратая заявив, що нема основ для видачі і цього й інших послів судові, що викликало голосну дискусію з ним пос. Бурдзи (ББ), оплески на лаві опозиції та протести з боку прегрядового табору. Опісля говорив у відповідь йому пос. Сапойца з клюбу ББ, а з черги Стронський з Клюбу Народового, пос. Бабський з Кл. Людового і пос. Недавлковський з ППС, що теж заявилися проти видачі послів судові. Усі промови були видержані в гострому тоні й не дивно, що викликували то з того, то з цього боку протести, виклики й оплески. Всеж таки, коли після цих промов прийшло до голосування, голосами клюбу ББ видачу послів ухвалено.

Арештування польського письменника.

УЖГОРОД, 14. III. ПАТ. Нині в Кошицях перевели реаізію в хаті Стан. Ташицького, краківського письменника, який є тут у характері делеґата комітету культурної помочі для поляків у Чехословаччині при тутешньому радіо. Ташицького арештували. Причина арештування досі невідома. Ташицький відомий з відчитів про Польщу в тут. радіо.

Дольфус про свою гостину в Римі.

ВІДЕНЬ, 14. III. ПАТ. В інтерв'ю з аґенцією Стефані канц. Дольфус сказав, що приїхав до Риму, щоби стиснути руку приятелеві, з яким звязаний не лише бажанням мирної співпраці, а й особистою симпатією, скріпленою ще почуваннями вдяки за це, що Італія зрозуміла положення в Австрії та її умовини й життєві потреби. Італія піддержує теж всякі змагання Австрії в ділянці господарської відбудови краю. Самособою Італія робить це теж у власному інтересі, одначе значіння італійської концепції основується на тому, що власні інтереси Італія вяже з інтересами інших. Далі канцлер висловив вдоволення з добрих взаємин, які затіснюються між Австрією, Італією та Мадярщиною. Канцлер іще раз підкреслив конечність удержати незалежність Австрії, що має значіння для всієї Европи. Конференція трьох премієрів у Римі причиниться до осягнення спільних цілей трьох держав, цілей господарського характеру.

Управа тютюну.

Ґрунт.

Крім клімату, найважнішим чинником розвитку рослини є ґрунт. Не можна означити, котрий з цих чинників важніший, бо вони тісно звязані зі собою та впливають на себе взаємно.

Ґрунт під управу тютюну досліджували назагал менше, ніж інші чинники. Більшість творів, чи то чисто наукового характеру, чи теж популярно-публіцистичного, має про ґрунт лиш короткі згадки, що не вичерпують цілости питання. Причиною цього не є недоцінене значіння ґрунту для розвитку тютюневого куща, а погляд, що тютюн, як і інші рослини, можна з меншим або більшим успіхом плянтувати на ріжних ґрунтах.

Цілий ряд учених і дослідників твердить, що батьківщиною тютюну є Кордиліери, де клімат не є тропікальний, а ґрунт не надто добрий. З цього вони виводять, що тютюн повинен добре розвиватися в кожнім поміркованім кліматі на ґрунті навіть менше, ніж середньої якости.

Знаємо, що тютюн, як і кожна рослина, має здібність пристосовуватися до клімату й ґрунту, але тим не менше ці два чинники так міцно впливають на розвиток тютюневого куща, що витворюють спеціяльні ґатунки й відміни, кращої або гіршої якости з погляду ставлених до нього вимагань.

Якби можна було встановити рецепту на найкращий ґрунт під управу тютюну, треба би це зробити на підставі досліду хемічного складу тютюну. Такі досліди були зроблені, а їх висліди ілюструє нам нижче подана табеля.

Хемічний склад тютюну на легкій глині й урожайнім піску.

	На глині.		На піску.	
Вода загально	84,52 % — 90,24 %		80,50 % — 86,56 %	
	В листях	У стовбурі	В листях	У стовбурі
	У %		У %	
Окис потасу	до 4,20	до 6,30	до 5,70	до 8,50
„ вапну	„ 5,30	„ 2,70	„ 7,00	„ 3,75
„ фосфору	„ 0,75	„ 2,10	„ 1,00	„ 2,70
„ соду	„ 0,45	„ 1,50	„ 0,55	„ 2,00
„ магнезу	„ 1,10	„ 0,10	„ 1,40	„ 0,13
Квас сірковий	„ 0,90	„ 0,45	„ 1,15	„ 0,40
„ кремовий	„ 0,90	„ 0,30	„ 1,15	„ 0,30
Хльор	„ 1,05	„ 0,45	„ 1,40	„ 0,40
Окиси залізa	„ 0,30	„ 0,28	„ 0,40	„ 0,38

Ці мінеральні складники рослина вбирає з ґрунту, отже ґрунт мусить їх рослині доставити. Поминувши те, що людина може штучно збогатити ґрунт потрібними складниками, через відповідне угноєння, дійдемо до висеку, що з погляду хемічного складу найкращим був би ґрунт, що має сам у собі ці складники в найбільше відповідаючих кількостях.

Але крім того треба памятати, що в раціональній плянтації тютюн не може розвиватися довільно, а залежно від людських вимог мусить мати одних складників менше, других більше. Нпр., велика кількість хльору зменшує інтенсивність спалювання тютюну, а навпаки, потас значно підносить інтенсивність спалення, отже підносить і якість тютюну, а рівнобіжно до того й його вартість.

Крім вище вказаних мінеральних складників, тютюн має цілий ряд орґанічних квасів, як нпр. яблучний, цитриновий і ін., а крім того від 0,4 прц. до 1,2 прц. таких складників, як етеричні олійки, барвники і гарбники. Власне ці останні найбільше впливають на якість тютюну, на його смак і запах.

Отже, слід створити найсприятливіші умовини для тютюневого куща, щоб він міг витворювати відповідні продукти, черпаючи до того потрібні складники з ґруту і з повітря.

Побіч самих відживчих складників у ґрунті не менше значіння має сила їх присвоювання тютюневим кущем. Тютюнева рослина у порівнанні до своїх розмірів має не дуже сильно розвинену коріневу систему, отже треба їй облекшити поживу. З того огляду рілля під тютюн мусить мати всі потрібні рослинні складники в стані легкім до присвоєння.

Загально можна сказати, що менше вартісні відміни тютюну вдаються на тяжких ґрунтах, осягаючи максимальну вагу з великою кількістю нікотини й даючи добрий матеріял до тютюневих екстрактів. Щодо вищих ґатунків тютюну, то вони дають кращі результати на легких ґрунтах.

Часом чуємо твердження, що плодючий чорнозем не надається під управу тютюну. Хоч є у цьому частина правди, то всеж не слід цього узагальнювати й думати, що на чорноземі тютюн не вдається цілком.

Щоб утримати належну структуру ґрунту й уможливити в ньому хемічні процеси, що облекшують присвоєння рослиною хемічних складників, є необхідна порохнячка. Не можна також поминути мовчанкою світу мікроорґанізмів і його впливу на ці процеси. Під управу тютюну найкраще надаються ґрунти продушні, лухкі і пропускні, а мікроорґанізми, розкладаючи орґанічну масу, беруть у той спосіб чинну участь у тютюневій порохнячці.

ВЖЕ закінчується видання
● Української Загальної Енциклопедії ●
ЧИ закінчуєте вже сплату належитости за неї?

Німецький дослідник Гамершляг може посунувся задалеко, коли твердив, що тютюн є продуктом порохнячки. Заселка кількість порохнячки причиняється до того, що дістаємо багатий збір з великою кількістю нікотини, і темною барвою листя, отже гірший ґатунок тютюну.

Одначе щодо Галичини, Волині й Полісся ці побоювання є зайві, бо наші чорноземи не належать ані до занадто плодючих, ані до тяжких.

З поданої тут табелі бачимо, що крім більших кількостей потасу, вапу й фосфору тютюн вимагає в малих кількостях інших складників, що знаходяться в наших ґрунтах у задовільній кількості.

Загально можна сказати, що під управу тютюну найкраще надаються легкі чорноземи, пращі піски, пропускні білиці, лесси, легкі надрічаї іли, пропускні підзоли з домішкою піску. Цілком не надаються під управу тютюну ґрунти піжмоелі, тяжкі глини, тяжкий і непропускний чорнозем, глей, торф і мало врожайні піски.

Тютюн найкраще вдається після экопових або олійстих рослин, гірше після збіжа або метликових рослин. Досліди виконувані в Делі над полісовими новинами, де спалено викорчуваний ліс і заорано попіл, виказали, що новини дуже добре надаються до управи тютюну. Але слід памятати, що новини мусять бути добре вироблені.

Тютюн можна садити цілий ряд років на тім самім полі, при чому якість і вартість тютюневого листя з такої плянтації зростає. В цих випадках треба лише вживати відповідного угноєння. Одначе з хвилиною, коли побачимо, що в цім місці появилася більша кількість шкідників або тютюневих недуг, що погіршують стан плянтації, мусимо плянтацію перенести.

Не слід думати, що тютюн за кілька років цілком виловить ґрунт. Очевидно, що ґрунт після паролітньої плянтації буде у досить значній мірі позбавлений деяких складників, одначе після підсилення її обірником буде дуже добре надаватися під полеві й городові рослини.

Як тютюн добуває з землі найважніших складників по відношенні до інших рослин ілюструє нижче подана таблиця.

Цифри ці віднесені до пересічного збору з 1-го гектара.

в кільограмах:	N	P₂O₅	K₂O
Збіжеві	60	30	50
Бараболя	75	30	110
Цукрові буряки	75	35	150
Пашні буряки	110	40	250
Горох	100	30	50
Біб	200	50	125
Лубін	125	30	60
Черв. конюшина	80	40	125
Люцерна	250	60	150
Ріпак	100	30	90
Тютюн	100	25	115

З цього бачимо, що тютюн не надто виловлює землю з цих найважніших складників, необхідних до життя рослин. Коли ще візьмемо під увагу відповідне вжиття погноїв підчас трвання плянтації в даним місці, то кожний мусить погодитися, що коли додамо обірник, кожна рослина буде в цім місці дуже добре розвиватися й повинна видати дуже добрий збір.

Отже рільник не потребує побоюватись, що через плянтування тютюну пізніше стратить на якийсь час занятий тютюном простір або мусітиме знов вложити в ґрунт зиски осягнені з плянтування тютюну в формі великої кількости штучних погноїв, щоб піднести до нормального стану його продукційну спроможність. Навпаки, вище подані цифри вимовно стверджують, що для цілого ряду рослин тютюн є якнайкращим попередником.

Щодо українського хліборобa, то його становище в управі тютюну по відношенні до більшости земель Польщі є упривілеєне, бо з одного боку, Східна Галичина має в Польщі найвідповідніший клімат до управи тютюну, а другого боку, врожайні піски, лесси й редукований чорнозем — це ґрунти, що виступають у цілій Східній Галичині й Волині, а власне ці ґрунти є до управи тютюну найвідповідніші.

Шпак.

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла".

Зразки ідейної полєміки.

Журнал „Ми" про „Вістник". — Відповідь „Вістника". — Наклепи та інсинуації замісць арґументів.

Друга книга літературного чвертьрічного журналу „Ми" (зима 1934 р.) приносить у відділі рецензій на першому місці статтю Андрія Крижанівського про „Вістник". Стаття ця наробила вже чимало шуму, головно тому, що її автор — один із недавніх іще однодумців Д. Донцова, редактора „Вістника". Кінчиться вона так: „Хотілосяб вірити, що в наступному році „Вістник" надолужить оці свої дефекти і дасть трохи більше літератури й трохи менше Донцова. Коли-ж ні, то він ризикує стати анахронізмом, принаймні в тій своїй частині, яка так гордо називається: місячник літератури. А не булоб всеж великою прикрістю, передовсім для нас, молодих **націоналістів**, які хотіли би вбачати у „Вістнику" лише найкраще, а крім того віднестися з повною пошаною до його редактора, що адже-ж справді багацько зробив для українського націоналістичного руху."

Тимто вся критика А. Крижанівського набирає особливої гостроти. Він перший із молодих склав повний реєстр гріхів Донцова, зрештою віддавна приватно повторюваних у колах інтелігенції, незамотиличеної барабанною пустомельщиною. Ось ті гріхи: 1. Війна Донцова з демократизмом давно вже не нова і він віддавна повторяє старі речі; коли він точе в ступі те саме кілька років, рахує на наївність і невибагливість читача. 2. Стиль кострубатий і неохайний. 3. Статті не можуть позбутись суто персональних, інтимних розрахунків автора з його політичними чи особистими ворогами. 4. Донцов у полєміці не вагається заглядати до лексикову вуличної лайки. 5. „Не відповідає нам рівнож і нас зовсім не переконує самозакохний тон та сплащені віденсько-кавярняні (а може й просто з „Уніону") дотепи. 6. „Почуття міри — це власне і є прикметою „homo europeus-a", за якого так уперто бореться в нашій дійсності. І цього почуття Донцов, роблячи свою особу вісею, навколо якої обертається цілий „Вістник" (а за ним і... всесвіт), на жаль, не має. Внаслідок цього впроваджує він зайву істерію, що трішки дхне ринком, до наших культурних відносин." 7. „Цитатність" Донцова „трохи сумнівна своєю вартістю й доцільністю..." 8. Мова: „дуже слабке місце Донцова"; „стиль дуже часто дхне жарґоновими познаками українського Львова XIX ст." 9. „Тенденційна нелітературність журналу, зумовлена браком художнього критерія в редакції та змаганням редакції підпорядкувати творчість своїх співробітників вимогам „ідеольогічної лінії" спричинює рівнож і жалюгідну нерівноцінність уміщуваного матеріялу." 10. „Байдуже відношення редакції до здобутків европейської художньої літератури, яка у „Вістнику", на жаль, рівнож служить для підкреслення політичної лінії редактора..."

І таких точок можноб навести ще 10: „все забиває реторика й дидактика, аґіт-реклама і публіцистична суґестія."

На всю цю спокійну і річеву аналізу відповів Донцов у 3-ій книжці „Вістника" філіпікою, яка потверджує основні тези Крижанівського. Як звичайно, Донцов не відповідає на арґументи, а пояснює все особистими інтриґами. „Крижанівський лише дзятого (dlatego, panie dobrodzieju!) розгнівався на „Вістник", що його редактор не приняв до друку останніх кількох новель." Те саме було і є з усіма критиками „Вістника": або зазіхають на посаду редактора цього органу, або цей орган не прийняв їх до гурту своїх співробітників, що стають світочами, коли тільки там друкують.

Та ось найхарактеристичніша риса полєміки. Донцов для оборони наводить із **приватних листів** Крижанівського зперед чотирьох-пятьох років фрази, які мають бути доказом його прихильности до „Вістника", — що більше: „демаскує" його, бо наводить якийсь його погляд на Б. Лепкого. Цієї готентотської етики притримувався Донцов завсіди; скрізь тільки нюшкує інтриґу.

Ось іще такий зразок чесної дискусії: У 4-ім числі „Назустріч" написав я у статті „Каварня й касарня" таке: „Суспільні боєві команданти у своїх проповідях на тему „нової" літератури бачать увесь час перед собою „мужву", якій хотять наказувати. Для себе залишають право муштрувати інших і хотять нас загнати до касарні, мовляв, ми дегенерати. Коли літературою займуться Мусоліні та Гітлери, аж тоді зможе вона обновити зігнилу Европу. А ми, бідні декаденти, так собі міркуємо, що Сталін робить те саме, тільки сильніше."

Донцов наводить два останні речення, розстрілює слова „тільки сильніше" і робить висновок: „Власне і тому М. Рудницький признав його авторитет у „Нових Шляхах". Чкби **сильніше** взялися до літератури Мусоліні чи Гітлер, їх — а не Сталіна — авторитет в літературі признав би М. Рудницький."

Інсинуація їде на провокації і брехнею поганяє. Кожний розуміє тут, що Сталін тому „сильніший", бо не вагається письменників висилати на Соловки і розстрілювати. Донцов прегарно знає, що за весь час своєї літературної праці я ніколи ні словом не виправдував насильство, як він саме це постійно робив і робить. І тоді, коли як боєвий соціяліст кричав, що треба викинути насильно релігію зі шкіл, і тоді, коли звеличував Вільгельма, і тоді, коли був на службі у Скоропадського, і тоді, коли став теоретиком „активного чину" молодих „загравістів." Знає він теж добре моє відношення до „Нових Шляхів" і всієї комуни, читав певно у свій час мою заяву на всякі наклепи, а проте далі „товче воду у ступі" і пускає знову галючки на чесних та ідейних співробітників „Назустріч" — журналу наскрізь безпартійного, ні від кого незалежного, **і не хоче знати того всього, що там написане чорне на білому.**

Інсинуація їде на провокації і брехнею поганяє. Такою зброєю воює журнал, що „пропагує потребу психічного переродження народу"!

М. Рудницький.

Не повелося!

Чергова невдача лету у стратосферу.

Як повідомляють часописи з Москви, під Ленінградом повторили спробу лету у стратосферу, на цей раз бальоном з автоматичними реєстраторами без обслуги, що мав по радіо повідомляти про температуру, тиск повітря й вогкість. Бальон долетів на висоту 18.500 м., де була температура 55 ст. нижче зера, але там поволока бальону трісла і приладдя його, прикріплене до легкопадів, полїс кудись вітер. Догадуються, що ці легкопади осядуть десь у Фінляндії.

—o—

Демонстрації безробітних у Львові

ЛЬВІВ, 14. 3. ПАТ. Нині передполуднем намагалося яких 200 безробітних влаштувати перед воєвідством демонстрацію. Ліквідуючи її, арештувала поліція 10 аґітаторів з комуністом Ів. Похмурським на чолі.

—o—

НОВИНКИ

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого."** 68/53 9-45

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащеницї,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 19-?

— **12-ті Загальні Збори УКТОДІ** в суботу, 17. III. 1934 р. в год. 17, згл. 18 вечером, в салі „Бесіди", Рутовського 22. 1254

— **Позір жінки!** Філія Союзу Українок у Львові повідомляє, що **16. ц. м.** (пятниця) в год. 6. веч. в домівці С. У. при вул. Підвалля 7, відбудуться ширші сходини членів. В програмі сходин реферат Ріплевої, на тему: Орґанізація українського жіноцтва. За Виділ: **С. Олесницька,** голова. **О. Голіян,** секретарка.

— **Знесення наглих судів.** У Вістнику Державних Законів оголошено 13. ц. м. розпорядок ради міністрів про знесення наглого поступування в справах за всякі кримінальні провини та державний злочин. Тільки в справах шпигунських задержано наглий суд. Закон увійшов у життя негайно. Як відомо, наглі суди істнували від 26. серпня 1932 р.

—**В справі податкових зізнань.** Міністер скарбу пересунув речинець складання зізнань про доходи на податковий рік 1934 фізичними і правними особами до 1. травня ц. р.

— **Безплатні ліки для державних службовців.** Міністерство суспільної опіки (департамент служби здоровля) вишле до воєводів обіжник у справі приписування лікарств в обсязі безплатної лікарської допомоги для державних функціонарів. На кошт державного скарбу можна приписати державним функціонарям тільки ліки, виказані недавно у списку ліків для вжитку суспільних обезлечнеь, з виїмком біля 100 ліків, названих у згаданім обіжнику.

— **Ред. Микола Голубець приходить до здоровля.** Відомий наш журналіст і письменник п. Микола Голубець, що занедужав був перед кількома тижнями на запалення легенів та олеґочної, приходить, як довідуємось, поволі до здоровля.

— **Хто виграв на льотерії?** В першім дні тягнення Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 8001. 50.000 зол. на ч. 126629. 20.000 зол. на ч. 100071. 15.000 зол. на ч. 155025. 10.000 зол. на ч. 52243. 10.000 зол. на ч. 89384. 5.000 зол. на ч. 28174, 162871. 5.000 зол. на ч. 73158, 81355. 2.000 зол. на ч. 1015, 42904, 85537, 113886. 2.000 зол. на ч. 38237, 81755, 151635, 135713. 1.000 зол. на ч. 81943, 35390, 37937, 127489, 141812, 139437. 1.000 зол. на ч. 49292, 79109, 118338. 500 зол. на ч. 25511, 27361, 71941, 97798, 109046, 128183, 140499. 500 зол. на ч. 13659, 86142, 82743, 165485. 400 зол. на ч. 14623, 16977, 31091, 37814, 40996, 603567, 77125, 79596, 83909, 106429, 145435, 150809, 163269. 400 зол. н вч. 1821, 7748, 21109, 23652, 25623, 57002, 88869, 108392, 124399, 132430, 140757, 146083, 155780.

— **Семинарист палієм.** Суд присяжних у Львові засудив на півтора року вязниці Мих. Лучкевича з Белза за підпал. Скінчивши вчительську семинарію, Лучкевич служив при війську, однак злезертирував і відсидів півтора року вязниці. Вернувши до дому, виправляв родичам авантури за те, що маєток записали сестрам, а не йому. Арештований за побиття родичів, утік з поліції і в ночі підпалив дім сестри, при чому згоріли також сусідські будинки.

— **Львівська хроніка.** Мих. Лучкевича з Белза, що підпалив свою сестру, бо батьки записали їй майно, засудив львівський суд на півтора р. вязниці. — Незнані злодії вкрали вночі з 12. на 13. ц. м. товарів львівським купцям Мантлеві з вул. Бема на 5000 зол. і Сінґерові з вул. Куркової на 1.000 зол. — Ів. Орищака арештували за те, що пускав в обіг підроблені гроші. — Купець Нойман вислав свого помішника з 1.500 зол. на пошту, а той взяв їх і досі не вернувся. — При реконструкції каналу біля головного двірця 50-літній Станислав Кухар упав до каналу і ранився тяжко в голову. — Арештовано Теодора Каганька, який, хоч жонатий, вимантив від служниці Катерини Сухої всі її ощадности, обіцюючи з нею оженитись і купив собі самхід. Продавши його втік до Олеська, де в подібний спосіб ошукав Марію Зарембу.

— **Спроневірення на почті.** В с. Любіні Вел. пов. Городок Яг. арештовано дві урядничкі місцевої почтової агенції, панну Стефанію Б. і сестру її вдову п. Марію С. Інспектор дирекції почт і телеґрафів викрив при контролі недостачу 12.882 зол., якої обі не вміли пояснити. Почтовий скарб забезпечив свою претенсію на мурованій віллі в Любіні, що є власністю обох арештованих.

— **За підпал плебанії.** Перед судом присяжних в Перемишлі розпочалася проти Дмитра Містимця, Ів. Шевчука, Ів. Гузара і Павла Кучмака під закидом підпалення гр.-кат. плебанії в Любіню. Між обвинуваченими і гр.-кат. парохом о. Петром Підлуським прийшло до непорозумінь у звязку з будовою церкви. Тому що на розправі виявилися нові подробиці, справу передано назад слідчому судді.

— **На 10 літ тюрми.** Безробітного Осипа Нича зі Станиславова, що в осени мин. року з пімсти вбив з револьвера директора лічниці в тому місті, д-ра Адама Ляхмунда, засудили у Станиславові після двохденної розправи на 10 літ тюрми.

— **Жахливе вбивство.** В с. Поточиськах пов. Городенка завважили оноді люди, що місцева склепарка Файнгольдова не відчинила пополудні крамниці. Кількох селян ввійшло задним входом до її мешкання й застали тут змасакрованих трупів Файнгольдової і її чоловіка. Хто їх вбив — невідомо.

— **Краєва хроніка.** Львівський пройдисвіт Юзеф Пемпка пробив ножем кілька разів свого батька і за те його арештували. — Після 8 днів процесу за великі зловживання присудив перемиський військовий суд пор. Поржицького на 4 міс. і вахм. Барана на 6 місяців вязниці. Барана крім цього здеґрадували. Прокуратор зголосив зажалення неважности. — Віллю архитекта Заремби в Бруховичах під Львовом, відому з голосного злочину Ґоргонової, виставлено судовим шляхом на ліцитацію. — В тартаку в Бібрці пов. Ярослав урвала машина робітникові Юркові Боровському руку по лікоть. — В Халупках пов. Ярослав відобрала собі життя Настка Онищак кинувшись у воду.

— **Польська хроніка.** В Челядзі арештовано місцевого урядового комісаря Ришарда Півовара під закидом дефравдації з міської каси 10.000 зол. — На терені копальні Йовіш під Войковицями Коморними в часі добування вугля засипало двох робітників.

— **Чехословацька літературна нагорода.** Праська накладня „Мелянтріх" розписала була літературні нагороди за 1934 рік. На конкурс прислали 93 повісти. Жірі вилучило з них 8, як такі, що зовсім не надаються до оцінки, а нагороду постановило розділити на три. Першу частину нагороди 20.000 ч. к., призчали повісті „Пісень о ружі". Показалося, що автором її є відомий чеський письменник Ярослав Дурих. Він свого часу запевняв, що зриває з гарним письменством. Видно змінив думку. Другу частину нагороди, 10.000 ч. к., жірі ухвалило розділити на дві частини. Пять тисяч ч. к. признали за словацьку повість „Заяти век". Автором цієї повісти є 30-літній купелевий лікар із Піщан Гейза Вамош. Досі видав він збірку новель „Едітко очко", повість „Атоми Бога" та гумористичне оповідання „Язлецка легенда". Других 5.000 ч. к. признали 23-літньому журналістові Ярославові Гумберґерові за повість „Мікуляш Дачіцки". Це його перша белетристична праця.

— **Воскрешають мертвих.** В останньому часі пробігла всією світовою пресою вістка про те, що якомусь Смірнову, московському професорові, вдався експеримент з воскрешуванням людей, які померли на серцевий удар. Вістка ця походить з Москви, тому її треба розглядати дуже обережно, як все інше, що має свій початок в Москві. Смірнов збудував спеціяльну помпу, яка побуджує людське серце до життя. Чоловік, що помер від удару серця, після діланя такої помпи на протязі 10 мінут отвирає очі, а до двох годин встає зовсім здоровий, якби нічого ніколи не було. Цей експеримент можна зробити лише в тому випадку, коли мертвий ще не зовсім застиг. Колиб та вістка була правдива, то можнаб сказати, що люди вже дійшли так далеко, що можуть гратись зі смертю, як на шахівниці. Смірнов каже, що йому вдалось сказати смерті „шах", а сподіється дійти до того, що зможе сказати їй „мат".

— **Як Власта Буріян їхав на пиво.** В праських часописах подибали ми звіт із судової салі з розправи проти відомого актора Власти Буріяна. Цей популярний комік є всесторонним спортовцем і автомобілістом. Має своє авто, яким радо вганяє по Празі й поза Прагою, бо є дуже добрим шофером. Після театральної вистави поступає до ресторану на якої літр пива. Так було, як їхав недавно із жінкою з театру. І ледви випив літр, як до гостинниці війшов поліцай і простісенько до Буріяна. Буріян витріщив на поліцая очі, коли цей сказав, що він наїхав на прохожого. Буріян спитався тоді поліцая, хто з них обох більше випив. Поліцай твердив, що Буріян зачепив болотником якогось прохожого та потож йому коліно. Той прохожий подав Буріяна до суду. Він подав двох свідків, Буріян трьох. Свідки того прохожого зізнали, що Буріян їхав скоро, не давав сиґналів і не вказував напрямку. Навпаки зізнали три Буріянові свідки, тому він виграв 3:2. Пошкодований відкликався до апеляційного суду. І тепер саме відбулася апеляційна розправа. І апеляційний суд признав правду Власті Буріянові.

— **Хто шукає, найде.** Живе у Франції чоловік, який зветься Анрі Фуяр. На його візитовій картці читаємо: „Авторизований пляжевий шукач". Його завдання, коли купелевий сезон над морем скінчений він за відомою влади, шукає серед пісків і на насипах усякі речі, які купальники літом загубили. І ті купальники мусять бути вже дуже розсіяні, як Фуяр веде собі дуже вигідне матеріяльно забезпечене життя. Але в тому ж Парижі він має суперника в шуканні. Правда — цей зовсім у іншій ділянці шукає: між годинами 1 і 5 ніччу він ходить за рейками трамваїв і збирає гроші, які прохожі за день згубили. Найбільше уваги прикладає на вязання рейок, бо в тих місцях найчастіше находить монети, а то й дрібні намисто. Щоби не схилятися, він має кийок, на кінці якого є електрична лямпочка і зеркальце.

— **Справлення помилок.** У вчорашньому числі „Діла", у статті **„Основуймо фарми годівлі курей!"**, зайшли отсі помилки: 1) замісць удержання одної курки денно 1.8 сот., зложено: 18 сот.; замісць 5.000 зол. беремо за 1.000 когутиків, зложено: за 500 когутиків.

—o—

З музичного життя.

Попис елевів школи ім. Лисенка в Бориславі.

В днях 25. лютого і 4. березня ц. р. відбувся у нас попис елевів музичної школи ім. М. Лисенка, філія Борислав. Першої неділі попису брали участь молодших років науки, другої середніх і вищих. Програма обох імпрез була дуже ріжноманітна й добірна, а виконання її вдоволяло всіх слухачів, які рясно оплескували молодих артистів.

Деякі з молодших елевів виказують непересічні спосібности і роблять гарні поступи. Тут ми чули навіть двох молоденьких скрипачів, учнів **проф. Н. Огроднікової,** що було для зібраних милою несподіванкою. Черговоі неділі мали ми справді духову насолоду. За 1 і пів години почули 10 фортепянових точок, що кожну — то кращу, в солях, на чотири руки, то знову на два фортепяни. Тут направді найбільше вдоволення найшла **проф. Н. Кулицька,** яка слушно збирала гучні оплески за овочі своєї 6-літньої праці в Інституті. А вже найбільшою атракцією для нечисленної нашої музичної публики була остання точка на два фортепяни (Бетовена Ц-дур концерт І. і ІІ. ч.), який то твір прегарно відограла сама управителька нашого Інституту зі своєю найбільш заавансованою ученицею п. **К. Екіною.** Це був для нас справжній духовий пир.

Жаль лише, що не було нікого з централі.

Гість.

Товари блаватні

ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ

Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7157 15—180 **Телефон 25-55.**

ВІДГУКИ ДНЯ.

МИ В МОДІ.

Ніде правди діти — ми стали в польськім світі модними. Про нас не тільки „Бюлетин Польско-Українські", „Відомості Літерацкі", „Сиґнали" і інші „Бунти Млодих", але й... Адольф Новачинський.

І не про молойців, гайдамаків, резунів, а про мистецтво. На всі боки: і поезія і проза і малярство і різьба і музика. Як з чародійного міха, летить і летить, що й не оглянешся. І то нараз, після довгої, предовгої посухи. Так начеб це не XX. вік, вік осілих націй, а часи мандрівки народів, а ми саме вигулькнули з непросліджених степів Азії і показалися людям перед очі. Спершу до нас місіонарі зі словом Божим, а коли ми їх не вбили, тоді рушили великі наукові експедиції. Нове плем'я, незнана мова, невідомі пісні, дивна вода, звичаї та обичаї. Цікаво подивитися і іншим розповісти.

А тимчасом...

Цілі віки спільної історії, навіть місцями спільної державности, безпосереднє сусідство, а границя — як запевняють деякі — йде серединою подружого ліжка і — щойно в 1934 році деяке зацікавлення.

Але Богу дякувати і за те. Коли нами чужі зацікавились, та ще без нашого — так сказати — ватиску, то виходить, що ми щось варті. Є і в нас щось цікавого не тільки для рапортів, не тільки для Союзу Народів.

Ми стали мистецько модні.

Дотого редактори, народ ліберальний, не самі про нас це і те, а ще наших просять. Ми — мовляв — знаємо, що щось є, але не знаємо докладно що.

І гарно.

Ліпше з певного джерела, хоч може трохи тенденційно, ніж з невпевного джерела навіть без тенденції. Адже кожний поляк мусить сподіватися, що українець про українську літературу, музику, малярство — взагалі з прибільшенням, що зі слабих творців поробить добрих, з добрих дуже добрих, а з дуже добрих геніїв.

Але польські редактори не знають нашого брата. Він не тільки далекий від прибільшення, але дуже близький до применшення. На можний спосіб задоволений, що може собі „взяти", а гордий, що перед чужими.

Біля кожної критичної статті підпис, а біля кожного підпису редакційна замітка: „знаний". Є — не перечу — знані, але й є такі, що в нас не дуже. Та — думаю — хай вироблються спершу в польській мові.

Та ба! Колиж вони чи не трохи нагадно спроблюють.

Моє субєктивне враження таке, що й я б потрафив би вліпити якусь (сяку-таку!) критичну замітку. Навіть польською мовою. Але, якби до мене за нею звернулися, то я загаєсь би, а як би це чужі, то я порались би.

Чи не занадто вострені ляпсети попадали в руки панове критики?! Чи не за багато здорового тіла обрізували, щоби показати де є рана?!..

Цікаво як би ми так видавали числа наших журналів присвячених польському мистецтву і запросили польських критиків.

Направду булоб цікаво.

Мені здається, що тоді дуже докладно видно булоб: хто з двох сусідних народів є вродженим адвокатом, а хто прокуратором.

Чи треба, чи не треба!

Галактіон Чіпка.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім маґазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
2/48 **ГАЛИЦЬКА 8.**

З судової салі.

ВІДГОМІН МАНІФЕСТАЦІЙ В ЧАСІ ЗЕЛЕНИХ СВЯТ.

Дня 5. червня м. р., в часі Зелених Свят, відбувалися в **Луці коло Львова** маніфестації з нагоди панахиди в честь погибших Українських Стрільців. Коло церкви висипала молодь високу могилу, а по церковній відправі учасники панахиди в числі около 4.000 зложили на могилі велику скількість вінків. Це дало притоку вмішатися в ці торжества поліції, так, що прийшло між зібраними і поліцією до сутички. Внаслідок того поліція арештувала кільканадесять осіб, проти яких виготовлено опісля акт обвинувачення. Окремий акт обвинувачення виготовлено проти **Ярослава Городиського,** студента прав львівського університету, зам. в Луці, як „підозрілого в участи у збіговищі та в насильному замаху на функціонарів поліції".

Дня 23. жовтня м. р. відбулася проти нього перед окружним судом у Самборі карна розправа, на якій його засудили на **1 рік і 4 місяці вязниці за злочин з арт. 162 і 163 к. к.** Проти цього присуду вніс адвокат **д-р Рогуцький** зі Самбора апеляцію. Апеляційна розправа відбулася 10. січня і 6. березня ц. р. під проводом **с. о. Байорка.** Апеляційний суд у Львові змінив присуд самбірського суду в цей спосіб, що затвердив його щодо вини, натомісць **обнизив кару вязниці до 8 місяців** (тоже на половину), із зачисленням дотеперішнього слідчого арешту. На обох апеляційних розправах у Львові боронив обвинуваченого **пос. д-р Степан Біляк.**

ВОЛИНСЬКА МОЛОДЬ ПЕРЕД АПЕЛЯЦІЙНИМ СУДОМ В ЛЮБЛИНІ ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Дня 2. березня ц. р. відбулася в Люблині апеляційна розправа від присуду окружного суду в Луцьку, котрим 4. вересня м. р. засуджено молодих селян з **Лаврова,** луцького повіту, за приналежність до ОУН, а саме **Аванію Закоштуя на 4 роки** вязниці, **Бориса Зарембу, Помяновського Віктора і Зацерковного Петра** на кару вязниці **по 3 роки, Федора Корольчука, Федора Помяновського, Миколу Никитюка і Левка Хвещука** на кару вязниці **по 2 роки,** а **Івана Остапюка на кару 1-річної вязниці,** з позбавленням усіх громадянських прав на 10 літ. Апеляційний суд у Люблині присуд цей в цілости затвердив. Обвинувачених боронив у цій справі перед судами в обох інстанціях **пос. д-р Степан Біляк.**

—o—

Дописи.

РАВА РУСЬКА.

Проти українських аматорських вистав у повіті. Повітове староство в Рані Руській вимагає при поданнях на дозвіл відіграти аматорську виставу на селі перекладу дотичної пєси на польську мову, і то в двох примірниках. А тепер пішло ще дальше, бо вимагає додатково точного виказу всіх осіб, що беруть участь у виставі і подання йому „відповідального керманича підприємства". Без того всього староство подання навіть не розглядає. Таке рішення дістав м. ін. амат. гурток кружка „Р. Ш." у Вербиці. Таку саму рішенцію дістав також і кружок „Р. Ш." в Гійчу. Тому просимо Головну Управу „Рідної Школи", як і Парляментарну Репрезентацію інтервеніювати в цій справі у відповідних чинників, бо рішення та є нічим неуласаднена, тимбільше, що по нинішній день обовязує українське громадянство Східної Галичини мовний закон з 1924 р. При тому завважуємо, що предкладання примірника у перекладі на польську мову, хочби помирити навіть мовний закон з 1924 р., є неможливе, а не тому, що по наших селах нема заприсяжених перекладчиків, а тоді хіба вимагати, щоби селянин з покінченою заледви народньою школою міг перекладати українські твори на польську мову, тоді коли він заледви вміє читати по українськи.

СЯНІК.

Свято Лесі Українки. В неділю 2. березня ц. р. влаштувала філія „Союзу Українок" у Сяноці свято в шану Лесі Українки. Свято залишило виде враження. Бо дійсно і хорові виступи і реферат та декламації склались у гармонійну цілість. Свято започаткував хор під орудою д-ра В. Блавацького піснею: „Слава їй, слава!". Опісля п. Оля Гарасимівна відчитала реферат про Лесю Українку, її життя та творчість, а маленька дівчинка К. Гопіна виголосила прегарно вірш „До жінок". І черги мішаний хор відспівав пісню „Місяць ясненький", а п. Оля Мішихівна виголосила з пітоном сой листом настроєний і бадьорий вірш Л. Українки „Contra spem spero". На закінчення відспівав хор пісню „Мінеться ніч", а консутні національний гимн".

СПОРТ.

У. С. С. і Л. З. О. П. Н.

Тему, на яку хочу писати, порушував я вже мимо року в „Спортових Вістях" п. н. „У. С. С. і Л. З. О. П. Н.". Тему, що на статтю ту, хоч була дискусійна, ніхто ні досі в пресі не відповів, хочу порушити ще раз.

Як українські спортові знають, між У. С. С-ом та українськими дружинами, що грають у рамках Львівського Окружного Союзу Кожного Мяча (Львівські Єдиноки Окрентови Пілні Ножиці — у скорочені ЛЗОПН) істнує ворожнеча, а знову, прочасть, чим більше й більше фанатики з У.С.С-у погавлюють. Тут рішучи треба зазначити, що українські дружини в ЛЗОПН-у ставляться до УСС-у прихильно й дуже радо хотіли би з УСС-ом співпрацювати, що зрештою УСС-у ніколи не виступають! Але й святому може терпеливість нарешті урватись. УСС зверто стоїть на становищі, що українські дружини в ЛЗОПН-у — не „братанки", „друзі" чи щось-там „двуї". Може **офіціяльно** УСС того не говорить, але **неофіціяльно**.. всі добре знаємо!). І УСС і „Україна" (для скорочення слова „Україна" буду вживати всі українські клюби, що грають у ЛЗОПН) мають одну ідею: підвести український спорт на можливо найчищий рівень. Ріжнятися лише ідеольогією. І чим можна за те ганити на ч. клюби всі помні? Хтож нині може ручити, хто ще прекальнішою дорогою?!

У всіх ділянках нашого життя відчуваємо недостачу **фахівців**. Спорт відчуває це передовсім. Щоби спортом керувати, треба бути продажним спортсменом. Уявіть собі ситуацію, в якій директором був би напр. вчитель чи інжинір! Спорт треба розуміти. Люди, що вперосту не орієнтуються в цілях спорту, для яких спорт є виключно одним із засобів до здійснення загальної ідеї (хоч і в такому випадку забувають, що спорт є **знаменитою пропагандою**) — люди ті, вкомутують у нас часто спорт життям. Заки створити нову ідеольогію, треба передовсім збагнути докладно життя, треба те життя знати і щойно тоді творити ідеольогію, нагинаючи її до життя. Тягнути силою коросу за дах тому, що хтось собі в голові таке уроїв — це абсурд. Кожний, хто трошки в спорті орієнтується, знає, що в спорті конечна **конкуренція** (конкуренція сильніша), що без неї спорт не може як слід розвинутися, що спорт має виховувати фізично й морально громадян. Знаючи все те, щойно тоді можна творювати ідеольогію. Замикатись, чи разше відмежовуватись у спорті від чужих — це просто гріх. Боятися того, що сусід між би не використати як пропаганду загранчину, що, можливо, „знайть, яке у нас „непулянце" — це пуста нісенітниця! Адже маємо багато доказів, що навіть там, де нема мови про „непулянце", де воно взагалі немислиме — про нього наш сусід розпишується. Це для нас не повинно й не може мати ніякого значіння. Чи за час своєї приналежности до ЛЗОПН „Україна" перестала бути українською дружиною, чи може не стоїть твердо на національному становищі? Чи пошкоджена що польським спорт. товариствам їх довголітня приналежність до австрійського спорт. союзу — до часу їх самовистарчальности в дотичній ділянці спорту? І чомуж тоді ті, які і працю і час і гроші кладають в „Україну", мають бути гірші, а ті, які є в УСС (і дуже часто нічого не роблять!), не вже патріоти, герої!?

Щоб мені хтось не закидав, що я виступаю проти УСС-у, то зазначую, що основи й засади твердиню, що УСС є конечний варіянт з „Просвітою", „Рідною Школою" й іншими установами, що він **мусить істнувати** (інша річ, чи в такому стані, як він є нині). Про спорт думаю і як про спорт для спорту, і як про чинник високо виховний, і як про засіб до здійснення нашої загальної ідеї. І бачу, що те все можна погодити, тільки треба призадуматися і — що найважніше — **треба хотіти те все погодити.** А тоді і спорт нічого не стратить і національний характер спорту збережемо. УСС має бути організацією всенародньою, а не „принципіялістично-гурраапатріотичною". Так як до „Р. Ш.", „Просвіти" чи кооперативи може вступити українець радикал, гетьманець, націоналіст чи соціяліст, так само й до **УСС-у мусить мати вступ кожний українець.** Обмежувати УСС до „гурраапатріотів" — це абсурд. Трохи доброї волі і все можна погодити.

От як я (і багато інших) уявляю собі: український копаний мяч: І. дружина „України" грає в ЛЗОПН, II. і III. др. „Україна" грають за мистецтво в УСС-і (гравці II. і III. др. можуть грати і в І. др.). Через контакт з сильнішими дружинами користає І. др. „України", а від неї вчаться українські клюби з УСС-у. Через це автоматично підноситься рівень українського коп. мяча. УСС назначував би, котрі дружини могли би грати в ЛЗОПН, як тепер напр. „Україна", „Прогрес", „Сян", „Поділля" і т. д., себто найкращі дружини в якійсь окрузі. На цьому **сильно зиськав би авторитет УСС-у** і серед своїх і серед чужих. Треба би ще докладно ту справу обговорити, переднскутувати і таку спільну лінію, якою йшов би УСС та „Україна", можливо **найшвидше** найти. Та вся біда в тім, що декому збиває **найшвидше** в голову „принцип" і — краще хай Українській Державі взагалі не буде, ніж вони мають зрезигнувати з „принципу"! Фанатики тай годі! Їм на українському спорті так залежить, як псові на пній ногі. Бо хто каже, що для добра українського спорту треба розвязати одиноку таку сильну українську гандбалову секцію „України", або одиноку українську боксерську секцію „Протому" — це вже хіба людина хора. Розвязати — тай годі! Чекати, аж більше українських дружин спроможеться заснувати гандбалову секцію. Панове! Докиж ми будемо так чекати?! Там ми в усій нашій історії чекаємо й чекаємо... **Зачнім уже нарешті!!** А чи то стид учитись від чужого, від лішого, коли свого учителя нема? Прозаїчний спортсмен ніколи не стидається признати чужу вищість. Хіба єгоїст, або раб!

Тою самою дорогою, що „Україна", йде зрештою **„Русь" і „Довбуш".** Коли брати строго „принципіяльне", то й вони не повинні грати в чеському й румунському союзі. (Тим також є українські меншості й слабші дружини). І чи зле робить „Русь" і „Довбуш"? Чи не пропагують вони українського імени серед чужинців саме лише тому, що грають у чужинних союзах?

Трохи доброї волі з рядів УСС-у, а менше прикуту та слепого фанатизму — і цьогорічний сезон може зачатися в повній згоді між УСС-ом та українськими дружинами в ЛЗОПН.

Богдан Ліськевич.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Дрогобич.

12. III. „Сяйне руїни".
16. III. Ревія „Наша парада".

Великий Міський Театр.

Четвер, 15. III. год. 7·30 веч. „Коршма під Білим Конем". Абон. 14.
Пятниця, 16. III. год. 7·30 веч. „Коршма під Білим Конем". Абон. 14.
Субота, 17. III. год. 3·30 попол. „Товаріщ". Ціни найнижчі. Абон. 13.
Субота, 17. III. год. 7·30 веч. „Коршма під Білим Конем". Абон. 14.
Неділя, 18. III. год. 11 передпол. „Пан Володийовський". Вистава шкільна
Неділя, 18. III. год. 3·30 попол. Концерт Віденського Хлопячого Хору.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 15. III. год. 7·30 веч. „Кандіда" Б. Шо. Премієра. Абон. 15.
Пятниця, 16. III. год. 7·30 веч. „Кандіда". Абон. 15.
Субота, 17. III. год. 7·30 веч. „Кандіда". Абон. 15.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ягода пекла".
АТЛЯНТИК „Гроші на вулиці", звук. комедія.
ВАНДА: „Бен Гур".
КАСІНО: „Тото шибеник", „Поворот до природи", (фільма з життя нудистів).
КОЛІСЕЙ: „Світ слухає", ревія „На весело".
КОПЕРНИК: „Невидний чоловік". (на осн. Велса).
МАРУСЕНЬКА: „Свадьба у Будапешті". (Секо Сакаль), ревія: „Весна та ми".
МІРАЖ: „У тіні хреста".
МУЗА: „Забавка" (Евг. Бодо).
ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".
ПАН: „Буря на світанку" та ревія.
ПАСАЖ: „Пат і Патахон як хоробрі вояки".
ХІМЕРА: „Чоловік, що зірвав серце".
СВІТ: „Кіта Гарі".
СТІЛЕВЕ: „Гірний чай мандаринка Ема" та ревія.
УТІХА: „Позвольте нам жити!", ревія: „Парада гумору".

Закордонне радіо.

Четвер, 15. березня 1934.

Відень (506,8) 20·00, 12·05 Концерт, 17·14 Фортепян, 17·35 Пісні, арії, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт, **Париж** (1796) 21·00 „Ромео та Джульєта" оп. Гунода, **Гайльсберг** (291) 16·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Романтичні пісні, **Мінхен** (405,4) 18·30 Спів (Бендер, бас), **Мілякер** (522,6) 17·30 Пісні, **Москва** (1714) 20·00 Концерт (вірменська й українська музика), **Будапешт** (550,5) 12·20 Концерт оп. орхестри, 19·20 „Гунізді Лесьо" оп. Еркеля, **Мілано** (368,6) 16·45 Програма для дітей, 20·50 Франсн. з „Ла Скалі" „Палестріна", **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 17·00 Інстр.-вок. концерт, 20·45 Симф. концерт.

Пятниця, 16. березня 1934.

Відень (506,8) 17·30 Фортепян, 19·05 Привітання весни (поезії, пісні), **Братислава** (298,8) 19·20 Вок. дуети, **Моравська Острава** (1158) 13·35 Концерт, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт. **Штрасбург** (349,2) 21·30 „Княжна долярів оп. Фаля, **Берлін** (356,7) 17·30, 20·10 Пісні, 20·30 Концерт іт. музики. **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·30 Чотири пісні Фішера, 20·10 Симф. концерт, **Ляйпціг** (382,2) 20·10 „Еврімте" оп. Вебера, **Будапешт** (550,5) 13·30 Цит. музика, **Мілано** (368,6) 13·30 Легка музика, **Рим** (420,8) 16·00 Академія св. Сесілії (Вок. концерт Поліко Бертраменді), 20·45 „Сі" оп. Масканія.

Львівське радіо.

Четвер, 15. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Мельодії з оп. „Коршма під Білим Конем", (гр. плити), 12·35 Концерт (музика, спів), 13·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 „Танець, гумор, сантімент" (гр. плити), 16·35 Завдання Червоного Хреста, 17·40 Господарський відчит, 18·00 Авд. „Обіти", 19·05 Болгарська жінка, 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40 Снговий комунікат, 19·55 Спортові вістки, 19·55, 20·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Авд. з нагоди мадярського нац. свята, 20·20 Легка музика, 20·40 Техн. почт. скринька, 20·57 Франсн з Мілана з театру „Ла Скала", концерт творів Палестріни (орхестра, хор); в перерві предсказ про Палестріну.

Пятниця, 16. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з грам. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Дощ жемчугів (муз. репортаж), 16·40 Серед книжок, 16·55 Легка музика, пісеньки, 17·30 Наука стенографії, 18·00 Відчит із програми нар. шкіл: „Середовище та його роля", 18·20 Спів, 18·40 Фортепян, 18·55 Грамофон, 19·03 Всячина та легкі гр. плити, 19·25 Фейлетон, 19·40 Спортові вістки, 19·42 Снговий комунікат, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Звучання симф. концерту, 20·15 Симф. концерт, 22·10, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·28 зол.

Золото: Долари 9·03—9·05. Франки фр. 35·90—36·20 Дукати 84·00—84·20, Корони 38·00—38·20. Рублі 46·00—47·20.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·11, 27·10, Париж 34·93, Берлін 210·80, Цюріх 171·49, Амстердам 357·40, Прага 22·04, Мілано 45·50, Нюйорк кабель 5·31·3, Нюйорк чеки 5·31·5.

ЗБІЖЖЕ.

	від	до
Ціни пар. Підволочиська		
Жито одноціле	13·75	14·—
Ціни парітас Львів	від	до
Пшениця дворська	20·50	20·77

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам для 14. III. масло 3·10, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·40—2·50

Тенденція на масло сильна, на молоко, і сметану удержана, на яйця слаба.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1·75	1·50	1·00
Кури на росіл	1·75	1·50	1·00
Качки	1.65	1.40	1.00
Гуси	1.50	1.30	1.00
Індики	1.85	1.65	1.00
Пантарки за одну штуку		2.50	

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", Рутовського 12 — Ринок 24 (Брама Андрійольного). 76/93 3—10

ВУГОЛЬ: Калитяк, Байки 14. Тел. 38-24 1005 20—20

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі то уживай **новозові пастильки „Теп" (потас, фосфор, азот) 50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торговлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 3—20

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 4 — ЛЬВІВ. Водички — Вовни знаної марки **„КАРІБІ"**. 1668 13—14

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Товариства „Захист ім. митропол. Андрія гр. Шептицького для сиріт" у Львові

відбудуться дня 24. березня ц. р. в год. 5 попол. в салі засідань Митропол. Консисторії (пл. св. Юра 5) з таким порядком нарад:

1) Відчитання протоколу останніх Заг. Зборів.
2) Звіт Ради з діяльности.
3) Рахунк. замкнення по день 31. грудня 1933 р.
4) Звіт Контрольної Комісії.
5) Вибір віцепредсідника Т-ва і 3 членів Ради.
6) Вибір 3 членів Контрольної Комісії.

Якщо в означеній годині не зявиться потрібне до правосильности ухвал число членів відбудуться по думці § 11 статуту пів години пізніше другі Загальні Збори в тім самім місці і з тим самим порядком нарад, які рішатимуть правосильно без огляду на число приявних членів. Львів, дня 14. березня 1934.

За Раду Товариства:

о. Ю. Дзерович — в заст. віцепредсід. 1253 — о. В. Лициняк — секретар.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.15
шукаючі праці	„ 0·10
	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Виславнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 70 (13.615). Львів, субота 17. березня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Півріччя 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ц. К. УНДО про утворення Апостольської Адміністратури для Лемківщини.

Центральний Комітет Українського Національно-Демократичного Обєднання займався на засіданні дня 10. березня ц. р. справою Лемківщини й утворення окремої Апостольської Адміністратури для греко-католиків Лемківщини. Познайомившись з тими справами, приняв осьтакі постанови:

1) Центральний Комітет стверджує з прикрістю, що останнє посунення Апостольської Столиці на терені Перемиської Дієцезії у виді створення окремої Апостольської Адміністратури, залежної безпосередньо від Апостольської Столиці та виділення з тієї дієцезії девятьох деканатів, у яких має бути проводжена — згідно з інтерпретацією півофіційних, не здементованих комунікатів — окрема церковна політика, зійшлося з лінією польської т. зв. регіональної політики, отже є болючим ударом у національно-релігійні почування українців греко-католиків і взагалі українців на західно-українських землях.

Це виділення Адміністратури і заповідь утворення з неї спеціяльної церковної одиниці, навіть — як вірити тим-же незаперечуваним комунікатам — з окремою духовною семинарією і середньою школою, далеко від національно-культурних українських осередків, є вже і буде далі використовуване польськими чинниками для їхньої регіональної політики у відношенні до українців, що зрештою підтверджують згадані комунікати, оголошені з нагоди створення лемківської Адміністратури. Таким робом покликання до життя цієї Адміністратури набрало політичного характеру — може й мимо і проти волі Апостольської Столиці. Наслідком того це й потягнення замісць осягнути безпосередньо ціль, для якої було зроблене, себто добро душ, набрало в очах українського населення признак політичного акту, спрямованого проти релігійно-церковної суцільности і національної єдности Галицької Провінції.

2) Центральний Комітет УНДО взиває все українське громадянство без ріжниці політичних напрямків з якнайбільшою рішучістю й одностайністю протиставитись польській регіональній політиці, а також протидіяти всяким спробам розбивання одноцілої організації української греко-кат. Церкви, опертої на національно-релігійні почування і культурно-духові потреби українського народу.

3) Центральний Комітет УНДО доручає Українській Парляментарній Репрезентації виготовити і внести в цій справі окреме представлення до Апостольської Столиці.

—o—

Німеччина відповіла Франції.

ПАРИЖ, 14. 3. ПАТ. Німецька відповідь на французьке меморандум надійшла вже до французького міністерства закордонних справ. Згідно з бажанням німецького уряду цей документ не буде тепер оголошений. Німецька відповідь, ввічлива формою, не вносить нічого нового до обговорюваної справи, піддержуючи власні всі дотеперішні аргументи німецьких політиків у справі розброєння.

ДОВКОЛА АФЕРИ СТАВІСЬКОГО.

ЩЕ ОДИН ОБВИНУВАЧЕНИЙ.

ПАРИЖ, 15. III. ПАТ. Рада міністрів вислухала звіту міністра Шерона про стан слідства в справі афери Ставіського і вбивства Пренса. Зачувати, що в найближчому часі буде поставлений в стан обвинувачення один з визначніших французьких парляментаристів.

ЯК СТАВІСЬКИЙ ЗАСТАВИВ БІЖУТЕРІЮ.

ПАРИЖ, 15. III. ПАТ. Часописи приносять нові ревеляції в справі звязку, який лучить трагічну смерть Пренса з аферою Ставіського. Як показується, з кінцем грудня м. р. радникові Пренсові зложив візиту знаний париський ювілер і заявив йому, що Ставіський хотів заставити у нього більшу скількість клейнодів. Ювілер дав Ставіському задаток, за що дістав від нього тільки подрібний список біжутерії, та довідався, де збережено клейноди. Той власне квіт і список дорогоцінностей вкрадено з течки Пренса. Тому слідча влада привязує велике значіння до викриття клейнодів Ставіського, які безсумніву причиняться до викриття вбивників Пренса.

ПАРИЖ, 15. III. На основі інформацій з Женеви прибула там спеціяльна комісія, делеґована слідчим суддею, щоби переглянути документи і біжутерію, яку Ставіський заставив в однім з женевських банків.

КІЛЬКА МІЛЮНІВ ХАБАРІВ.

ПАРИЖ, 15. III. ПАТ. Вчора переведено ревізію у приятельки Ставіського Рози Райн, підчас якої забрали ряд документів і дорогоцінностей. Крім того переслухано вищого службовика мін. хліборобства Бляншара у справі чеку на 100 тис. фр., що має на тальоні прізвище мін. Кен. Перевели теж вчора ревізію в тов. Компані Альжерієн, де забрали 600 чеків, що їх Ставіський видав т-ву Сіма. Цих чеків є на кілька міліонів фр. Поліція зробила теж трус у Креді Ліонез, де забрала чеки на 350 тис. фр., які виставив Гібо-Рібо.

СТАВІСЬКИЙ ГРАВ.

ПАРИЖ, 15. III. ПАТ. Парл. слідча комісія переслухала ком. поліції Мішельгавера з поліційного нагляду над домами гри, який зізнав, що у справі Ставіського інтервеніював часто ред. Дібарі й добув від ком. Жіліена припинення слідства проти Ставіського за обманну гру в касині в Кан. Рішення Жіліена затвердив мін. Має та піддержав у силі мін. Шотан. Ставіський жив з деякими службовиками пол. нагляду над домами гри, але щодо пристрасного грача Зографоса, то ком. Мітельгавзер заявив, що це чесний грач і щирий приятель префекта Шіппа.

ЗМІНА ПРЕФЕКТІВ ПОЛІЦІЇ.

ПАРИЖ, 15. III. ПАТ. В найближчому часі має уступити префект париської поліції Бонфуа-Сіфу. На його місце покличуть або префекта Гільона або преф. Лянжерона. Поворот Шіппа виключений, хоча група депутованих винесла вчора резолюцію, що відмічує кривду Шіппа.

Страшний вибух динаміту.

270 ЛЮДЕЙ ВБИТИХ, ПОВЕРХ 1000 РАНЕНИХ

ЛЬОНДОН, 15. III. ПАТ. На основі інформацій із Сан Сальвадор в порті Лібертад наслідком вибуху 250 скринь динаміту, що знаходилися в портових магазинах, згинуло 110 осіб. Багато є ранених. Вибух знищив багато будинків у місті, причому повстала пожежа, що побільшила знищення.

ЛЬОНДОН, 15. III. ПАТ. З дальших вістей про страшний вибух динаміту в Лібертад виходить, що число вбитих дійшло до 270 осіб, а ранених є поверх 1.000. Експльозія настала тоді, коли товаровий потяг, завантажений 7 тонами динаміту, нагло задержався біля великого магазину з вибуховими легкопальними матеріялами. Наслідком багато пожежі потягу наступило потрясе... [illegible] вибух.

Три дні

до остаточного замкнення лісти зголошень на льосування „Діла".

Пильне! Увага!

Хто ще протягом місяця березня зложить ощадностеву вкладку за січень, лютень і березень на ПРЕМІЙНУ КНИЖЕЧКУ в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

той набуде право брати УЧАСТЬ у ЛЬОСУВАННІ премійних книжочок у цьому році.

Пояснення про премійні книжечки Банк на бажання висилає.

Зїзд премерів у Римі.

Львів, 15. березня 1934.

Після відвідин італійського держ. секретаря Сувіча у Відні й Будапешті — до Риму приїхали премієри обох маленьких, політично самостійних, але господарськи нежиттєздатних, середнє-европейських наддунайських держав: мадярський премієр Гембеш і австрійський канцлер Дольфус. Стрінули їх з найбільшими почестями, від італійського кордону ждали спеціяльні потяги, що завезли достойних гостей до Риму, а там приймали їх та гостили і римський папа, і король і могучий голова уряду, справжній протектор обох гостей і творець плану італійсько-мадярсько-австрійської приязни.

Підстави тої приязни явно відомі: 1) підтримувати ревізіоністичні тенденції Мадярщини, тому, що їх вістря звернене безпосередньо проти усіх трьох держав Малої Антанти та посередньо проти Франції, і 2) підтримувати політичну незалежність Австрії, тому, що вона охороняє Італію перед безпосереднім небезпечним сусідством обєднаної великої Німеччини. Коли в першому випадку Мадярщина є природним союзником Італії в її господарсько-політичній експансії на Балкани, якій на перешкоді стоїть передусім Югославія, та природним союзником у суперництві з Францією, найбільшою твердинею антиревізіонізму, — то в другому випадку протекція над австрійським самостійництвом іде частинно по лінії Малої Антанти (головно Чехословаччини) та веде добрі італійсько-німецькі відносини. Останні події в Австрії, зокрема у Відні, в яких уряд канцлера Дольфуса виступив найбільш рішуче і проти гітлерівців і проти соціялістів, — виявили перед цілим світом вже повну залежність австрійської австрійської влади від італійської протек-

ції. А що ті події поставили теж руба питання дальшої долі австрійської республіки, від якої залежить і доля цілого укладу середнє-европейських сил, то льоґічно треба було цілий той комплекс справ передискутувати у найбільш авторитетному центрі — Римі.

Тому ніхто австро-мадярським відвідинам у столиці Італії нині у світі не дивується, дарма, що з історичної перспективи вони виявляють велику іронію долі: як то Відень і Будапешт паломничають до Риму, від якого сподіються свого спасення! З найбільшим зацікавленням світ чекає лише на вислідн нарад, які мають розпутати гордійський вузол, з тою „додатковою" трудністю, що мечем розрізати його не можна... Труднощі економічні звязані тут найтісніше з політичними, а й політичні інтереси тут так перехрещуються, що не може бути мови про виразні і скристалізовані фронти. Італьо-мадярсько-австрійський фронт протиставляється нпр. фронтові Малої Антанти, у найвищій мірі занепокоєної середнє-европейським верховодництвом фашистівської Італії. Але не можна чейже ані казати про спільний фронт антантсько-німецький, ані навіть про зірвання традиційної мадярсько-німецької приязни! Теж саме у господарській ділянці: Італія не є в силі самостійно зрівноважувати торговельний і фінансовий білянс Австрії та Мадярщини, а навіть митна унія між цими двома останніми державами не зможе розвязати ситуації, в якій великий голос має і Німеччина і Чехословаччина.

Тому можна зауважити, що і Німеччина і Франція і держави Малої Антанти займають нині радше „вичікуючу позицію", покищо не перешкаджаючи Італії нести відповідальність за недавні австрійські події. Мала Антанта підкреслює лише, що вона ніколи не зійде з своєї засадничої платформи, яка в австрійських справах зводиться до двох негативних точок: проти „аншлюсу" і проти реставрації Габсбурґів. Зате не підлягає сумнівові, що в поззакулісовій акції живу участь приймає і німецька дипльоматія, для якої найважнішим завданням є зберігти найкращі нім.-італійські відносини. Заініціювано зїзд лицарів мальтанського ордену спеціяльно на те, щоб уможливити приїзд до Риму також віцеканц. Німеччини Папенові. Приїде він тут мабуть або під кінець або й після побуту Гембеша й Дольфуса, а проте можна вважати виключеною річю, щоби реалізація якогонебудь устійненого в Римі пляну реформи наддунайської проблеми могла бути переведена без згоди і без участи — Німеччини. Вирішення тієї проблеми є необхідне для провеснення політичного овиду, на якому істнують проблеми більші і ширші, що в них заінтересована і Італія і Мадярщина. Супроти тих проблем питання злуки Австрії з Німеччиною сходить на другий плян — — так само, як справа німецько-польського спору за Поморя...

Вісти зі Словаччини.

„Виборчі медведі" й ідея „русского блоку". — Виступ пяніста Тараса Микиші у Пряшові. — Відгуки іменування апостольського адміністратора для Лемківщини.

З кінцем 1934 р. кінчиться час, на який були вибрані посли до праського сойму. Ніхто так не перейнявся журбою за вислід будучих соймових виборів, як політична русофільська преса. Непоінформовані люди готові думати, що русофільським провідникам лежить так на серці доля нашого народу в законодатних установах Чехословаччини. Та воно далеко не так!

Час виборів на Закарпатті і Словаччині — це найвигідніше жниво для русофільських менерів. Добре переведені вибори, в користь очевидно чужих інтересів, ставлять їх матеріяльно на ноги й вони після цього можуть безжурно спати аж до чергового виборчого речинця. Тому й не дивниця, що дотепні люди охрестили їх „виборчими медведями", які по переведених виборах засипляють майже на 6 літ і будяться та виходять зі своїх леговищ щойно перед новою „весною"...

Розуміється, що й тепер нікого не здивував факт, коли вже з кінцем 1933 р. наші москвофіли, як тихцем між собою, так і прилюдно на сторінках своїх пресових органів, почали пропаґувати ідею виборчого „русского блоку". Цим разом його творцями мали бути: д-р Іван Жидовський, редактор „Народной Газеты" в Пряшові, д-р Стефан Фенцик, редактор „Карпаторусского Голосу" в Ужгороді й куртківський посол до сойму Бродій зі своїм „Русским Вѣстником".

І. Жидовський, з надією на добрі виглядн нового „русского блоку", апелював до своїх читачів: „Наши противники невольно указывають намъ путь, которым должна идти консолидація полит. силъ Карпаторосовъ. Отъ сознательныхъ лицъ къ дальшимъ лицамъ. Пусть Жидовскій, Фенцикъ, Броди заключать перемиріе и союзъ и пусть каждаго друзья и сторонника примкнутъ къ этому соглашенію и получится кооперація рус. силъ на принципѣ: „Всѣ хотимъ добро (sic!) Карпатской Руси, въ добрыхъ (!) намѣреніяхъ будемъ другъ друга поддерживать, а за плохія пусть отвѣчаетъ каждый самъ за себя"*). Нічого собі мораль...

*) „Народная Газета" ч. 3—4. з 1. лютого 1934 р.: „Горѣ пиѣмъ сердца!"

Споживачі чоколяди

мусять вибирати таку, яка приносить хосен здоровлю. — Отже читайте, які складники подані на опакуванні чоколяди фірми А. ПЯСЕЦЬКИи А. С. — випродукованої з найчистіших сирівців. 1214 3—10

Та справа „русского блоку" не була така легка, як це його ініціяторам у першій хвилині могло видаватися. При реалізуванні задуманого ними пляну вони натрапили на поважні перепони. Ширша „політична гутірка", а шість очей, їх наглядно переконала, що „ їх „добрыъ намѣреніяхъ" перехрещуються інтереси чсл. народньої демократії і двох сусідніх держав. Внаслідок цього природний „русскій блокъ" показався можливий лише між „Карпаторусским Голосом" і „Русским Вѣстником", бо оба вони прямують до спільних границь своїх „виборців". Прикликаний кельнер перервав їх розмову і своїм гостям вручив рахунки, з яких один був виставлений в чсл. коронах, другий в польських золотих, третій в мадярських пенґах...

*

Атракцією цього зимового музичного сезону в Пряшеві був концерт молодого українського пяніста п. Тараса Микиші. На день 13. лютого ц. р. фірма Шольце Варнсдорф, через свого заступника в Кошицях А. Ганку, доставила власним коштом до Пряшева свій великий концертовий фортепян. Словацькі музичні критики захоплені феноменальною технікою і талантом ледви 20-літнього Микиші і ворожать йому славну будуччину. Вони пишуть, що цей молодий артист „стане жевріючою зорею 20. століття на полі фортепянового мистецтва".

„Імя Тараса Микиші — кінчить один словацький критик свою рецензію на його концерт у Пряшові — притягнуло ще й нині, в пору для музичних артистів мало сприятливу, поважне число публики, на жаль, лише з меншої чехословацької частини, а майже ніякої руської, яка, не маючи поняття про музичне мистецтво — пропустила величавий вечір"*).

*

Іменування апостольського адміністратора для Лемківщини викликало, як того можна було сподіватись, нетаєну радість у нечисленних тутешніх „русских крамаржівців", що гуртуються біля рептильки „Народная Газета". Згадані люди вже від довшого часу кооперують „ідейно" з криницькою групою, а їх голо-

*) „Sariš" ч. 7. з 24. лютого 1934 р. п. н. „Taras Mykuša v Presove".

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 17. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК. 3)

Перший вірш на честь Кирилометодіївців і його автор.

„Доки на польському престолі сиділи нащадки Гедиміна, доти краї, підлеглі їх берлові, були щасливі. Розумна толеранція не допускала переслідування за віру, — й тоді, коли по всій Европі лилася кров за віру, в Польщі панував уповні спокій, бо малі щодо цього відхилення нічого не значать і нічого не доказують. Польща з Руссю й Литвою були злучені вузлом братерства, але ні Польща не виявляла змагання спольщити Русь, ні Русь не накидала своєї народности Польщі, й нікому не приходило на гадку мати те за зле, що на королівському дворі й у судових справах уживали на Русі української мови. У тому союзі проводила Польща як вища освітою, також тому, що в Польщі сидів король, і з цих причин уся та федерація носила назву Польщі.

„Та не зважаючи на те, що Русь мала всі стани до розвитку українського життя, одначе не розвинула його навіть у рівні тодішньої цивілізації, бо мала ворогів, що рік-у-рік безупинно її тривожили, — заєдно боролась із кримськими татарами. Це було причиною, що не могла свобідно виробитись і розвиватися народність, а хто з шляхти мав засоби, їхав до Кракова, там переймав польською народністю і привозив зі собою звичаї, обичаї й польську мову, так упривілеєна клясa, скидаючи неволі народню барву, приймала звичаї освіченого співплемінного народу, і хто знає, чи в таких обставинах не булаб затерлась українська народність, якщо не виступилиб із одного боку консерватисти, з другого — переслідувачі. Консерватистами були козаки, переслідувачами — єзуїти".

Єзуїтам закидав автор, що вони засліпили Жигмонта III й він позволив їм загніздитися на українських землях, бо „богомольні отці „визуїти", як їх прозвав народ, узялися до хліборобського народу, що, будучи в підданстві польських або опольщених панів, симпатизував із козаками — представниками свободи й заступниками віри батьків. Позамикано церкви, заборонено набоженство, або ще гірше, жидам випущено в оренду. Нещасливий народ терпів і зносив, але терпіння переходили межі". Декілька разів зривалися козаки до бунту, немов перестерігали перед бурею, яка загрожувала. Треба було тільки іскри, щоб вибухла пожежа і димом наповнила всю країну; треба було маловажної причини й чоловіка, що сказав би голосно слово „помста", щоб тисячі вхопили за зброю за зневажену віру й народність.

Таким чоловіком явився Богдан Хмельницький. Автор постаявся до нього несимпатично, бо „не виявив ні характеру, ні привязаности до батьківщини, віддавався то москалям то туркам". Від часів Хмельниччини двома засобами намагалася польська шляхта поконати збунтованих козаків: зброєю і нобілітацією. Та на зброю була зброя, а нобілітація не мала впливу на маси. Загал далі ненавидів шляхту. Нещастя хотіло, що й не було провідника, який розумів би політичне становище України в союзі з Польщею й у вороже становище до впливів Росії. Таке становище зрозуміли тільки Виговський і Мазепа. Останній навіть посунувся далі: „він хотів незалежности, окремішнього істнування для Руси". І дійсно не була це химерна мрія, бо „Русь мала й має в собі всякі умови окремішнього буття, лише приспані й не викликані на яву. Відмовляти їй істнування значить узброєному нападати на сплячу безборонну людину, це злочин проти маєстату людства".

Боротьбу Польщі з Україною використала Москва, що, будучи однієї віри з козаками, залевнила їм збереження свобід і народности. Запізно побачили козаки свою помилку. Мазепа бажав скинути ненависне ярмо, одначе битва під Полтавою стала смертним ударом для його намірів. Тепер цар Петро став із опікуна козаків їх паном і по-царському почав із ними поводитися. На Україні появилися царські урядовці й московські попи, скасовано вільний вибір гетьмана, обмежено свободи. Та сам дух козаччини непокоїв сни московських царів і — Катерина II. скасувала цілком козацтво. „Не стало Запоріжжя, але згадки старовини живуть іще й сьогодні в серцях козацьких нащадків. Запорозькі козаки перейменовані тепер на малоросійську шляхту (дворянство), але піди та скажи котрому з цієї шляхти, що він козак, і сльоза розжалення буде тобі відповіддю".

Не косить було для московських царів скасувати Запоріжжя, треба було їм іще й запорожців перемінити на москалів. З такою метою засновано університет у Харкові, позакладано інші школи, бо „царі мають досконале мистецтво упідмовування людей! Страшні їх темниці, страшні копальні й Сибір, але страшніше те, що вони зовуть ласкою — добродійством!"

Одначе переслідуючи козацтво під своєю владою, Катерина II. використала симпатії українського населення Поділля, Волині й Київщини до запорожців і задумала іменем цієї симпатії, іменем віри підбурити його проти поляків". Згідно з таким розумінням генези коліївщини автор болів над тим, що дехто „з незнання або і злої волі має Залізняка й Гонту за героїв Руси, за мучеників народньої справи й за таких виставляє їх народові".

(Продовження буде.)

вий представник І. Жидовський був і „фаховим" дорадником М. Трохановського при укладі т. зв. „лемківського букваря". Всі вони разом прямують до того, щоби при помочі русофільських потягнень гр.-кат. епископів підготовити грунт під масове шоєння православія, а вслід за цим викликати між нашим населенням національну й релігійну анархію, за що їх суфлери обіцюють їм добре заплатити...

Православні під проводом свого архим. А. Віталія приняли ту вістку зрівноважено, але з тій надії, що експеримент Риму буде мати добрі наслідки для православної церкви. Свою надію підтверджують фактом, що кількарічна русифікація Пряшівської Епархії гр.-кат. офіціяльними кругами не тільки православних до католицької церкви не привернула, але навпаки: їх виступ з тої церкви зкріпила, а до того нові гр.-католики збільшили православні ряди. Коли представники гр.-кат. церкви зуживали всю енергію на популяризування гасла: „адін руєскій народ", то це надзвичайно улекшило працю православним, що з усмішкою додавали: „і адная вера..."

Справа вуглекопів з Польщі.

ПАРИЖ, 15. 3. ПАТ. У мін. праці Марке була вчора делеґація вуглекопів з півн. округ Франції, в якій були теж представники вуглекопів, що походять з Польщі. У зв'язку з вісткою, що з Франції мають виселити 20 тис. вуглекопів з Польщі, заявив міністр, що такий комунікат з його ресорту не вийшов. Міністр, що видав деякі доручення, які мають забезпечити ратифікацію міжнародньої конвенції робітників з Польщі в копальнях Франції та дати їм змогу користати з емеритур. Вони мають уможливити теж робітникам і їх родинам безмитну відпустку та виїзд до рідного краю.

—o—

Спільними зусиллями.

Величаве Шевченківське Свято у Празі.

Як українська еміґрація влаштовувала Шевченківські роковини досі? — Цьогорічне свято. Виконавці. — Участь українців у всеславянському співацькому фестівалю.

(Від нашого кореспондента.)

Прага, 12. березня 1934.

Після довгих років вшанувала колонія української еміґрації в Празі Шевченківські роковини знову одним спільним святом. А то бувало останніми роками, що кожна організація української еміґрації в Празі Шевченківські роковини окремо. Одні концертами, інші т. зв. академіями, а ще інші лише товариськими сходинами в якійсь праській реставрації. Залежало це від того, яка була матеріяльна спроможність цих організацій чи угрупувань і в якому святі погодилися взяти участь чи то хор, чи поодинокі наші артисти співаки, музики чи декляматори. А що цих організацій і угрупувань між праською українською еміґрацією доволі, то бувало часто й таке, що одного й того самого навіть дня відбувалися в Празі два-три, а то й більше Шевченківських свят водночас. Там „петлюрівське", там „гетьманське", там знову „націоналістичне", а там ще якесь інше і т. д. і т. д. І йдеш бувало цього дня вечором вулицями Праги та бачиш: йдуть гуртки українців на Шевченківські поминки, але йдуть у ріжні сторони, стрічаються по дорозі, а в кожного в очах так ніби й читаєш: „а ти туди? Побачимо, де буде більше"? Йшло т. зв. міряння сил. А бувало часто й таке, що десь якась організація, бачучи, що вже ріжні інші організації і групи „влаштували" Шевченківське свято постановляла за всяку ціну влаштувати його й собі, не дивлячись на те, чи має для цього потрібні сили і чи час на це вже годиться. Тому можна було нераз бачити в Празі й таке, що Шевченківські роковини святкували аж у травні, або і з початком червня. Всі шанували память народнього Пророка, але всім якось тяжко було найти хочби для нього спільну мову і хочби в цей день створити одну велику сімю. Сталося це знову аж цього року.

В суботу, дня 10. березня відбувся в Празі великий святочний концерт в память 120-ої річниці народження і 73-ої річниці смерти Тараса Шевченка. Концерт влаштували Товариство української пісні, Український Хор і українські інституції та організації в числі 42.

Концерт відбувся у великій салі „Рвліо". Саля була виповнена по береги. Між присутніми було теж багато чехів, головно з музичного світа і з преси.

Ми давно вже відвикли бачити в Празі разом таку велику українську громаду. І особливі думки зроджувалися у нас, коли ми дивилися на два перші ряди крісел, в яких засіли побіч себе представники наших високих шкіл, наукових, культурних та громадських установ та організацій. Дивилися ми на всіх тих поважних наших громадян, з яких кожний має свої заслуги для українського народу і головою пробігали нам тяжкі думи: про недавнє минуле, про наше теперішнє народне лихоліття, про сучасне загально-світове політичне положення, про наше розбиття і нашу розпорошеність, а далі вже пішли і мрії в майбутнє... обєднання і консолідація всіх сил... Конгрес... Шевченківське свято не лиш у великій, але й у вольній сімї... А може нинішнє свято не щасливий початок?...

Програма концерту була така: 1. Зазовіт — хор; 2. а) Шевченко-Січинський: У гаю, гаю, б) Шевченко-Барвінський: Ой, чогож ти почорніло — сольо п. Д. Левітського. 3) а) Шевченко-Лисенко: „Ой, Дніпре, мій Дніпре"; б) Шевченко-Ступка: „Думи мої" — сольо п. д-ра М. Самойловича. 4. Шевченко-Й. Б. Ферстер: „Вечір" — міш. хор. 5. а) Шевченко-Ревуцький: „Ой, чогож ти почорніло; б) „Ой зійди, зійди ти зіронько та вечірная" — міш. хор. 6. а) Шевченко-Нижанківський: „Минають літа молодії" б) Олесь-Н. Нижанківський: „Жита" — сольо п. Синенької-Іваницької. 7. Шевченко: „До Основяненка" — декламація п. Н. Дорошенкової. 8. Шевченко-Костенко: „Червоний бенкет" — міш. хор. — Диригентом хору була п-і Шуровська-Росіневич.

З хорових точок особливу увагу звернув на себе „Вечір", скомпонований одним із найбільших сучасних чеських композиторів Й. Б. Ферстером, який є теж головою Товариства Прихильників української пісні в Празі. Пісня скомпонована в стилю модерної музики і є дуже цінним та оригінальним вкладом у музичну інтерпретацію поетичної творчости Шевченка. Свою композицію присвятив Ферстер українському хорові в Празі.

Найкращими точками програми був сольоспів п-і Синенької-Іваницької та декламація п-і Н. Дорошенкової.

Панно С.-Іваницьку українська еміґрація в Празі вже знає, бож вона сама вийшла з еміґрації і тут на еміґрації в Празі почала свої музичні студії і свою співацьку карієру. Після кількох років побуту на студіях за кордоном і після виступів у краю показалася п-і С.-Іваницька знову українській громаді в Празі, але цим разом вже як готова артистка співачка великих голосових вальорів, що вміє не лише співати, але і своїм співом зворушувати. Особливо по мистецьки відспівала п-і Іваницька Нижанківського „Жита", за що публика засипала артистку гучними оплесками й тим примусила її до надлатків.

Добре знає теж українська громада і п-ю Н. Дорошенкову і як кожним разом, так і на цьому концерті ми бачили в п-і Дорошенковій велику артистку й одну з найкращих рецитативних інтерпретаторок Шевченківської поезії. П-і Дорошенкова не лише декламує, вона творить і цим своїм великим творчим мистецтвом всеціло захоплює кожного.

Всі інші точки програми були виконані добре і дали симпатичну цілість під кожним оглядом вдатного свята.

Чистий дохід з концерту призначено на фестівалевий хор. Як вже певно нашому громадянству відомо з преси, відбудеться в Празі в днях між 21. квітня і 1. травня ц. р. всеславянський співацький фестіваль. Візьмуть у ньому і цим разом участь українці. В Празі склався вже великий хор (90 осіб) під орудою відомої нашої диригентки п-і Шуровської-Росіневич, вже й відбуваються пильно проби. Справа участи українців у цьому фестівалі не не лише справа української еміґрації в ЧСР, але справа загально-національна, а тому повинно би її взяти собі до серця й наше громадянство в краю, зокремаж наш музичний світ і прийти з матеріяльною допомогою українському фестівалевому хорові в Празі.

М-н.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

СПИСОК
управнених до участи
в першому і другому льосуванні „ДІЛА"

Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

707. Еля Олесницька, 708. Д-р Олекс. Марітчак, 709. Клим Трохименко, 710. о. д-р Ярослав Левицький, 711. Маріян Оглій, 712. А. Ш. — всі зі Львова. З праю: 713. о. Іван Малиновський, 714. о. Іван Яворський, 715. Роман Брикович, 716. М-р Олекс. Зелеповський, 717. Володимир Душеньчук, 718. о. Василь Кунцк, 719. Денис Лала, 720. Д-р Микола Струтинський, 721. Григорій Дзюбановський, 722. Неоніла Свистунова, 723. Волод. Левицький, Сушин, 724. о. Микола Янович, 725. о. Степан Маркевич, 726. Д-р Роман Миколаєвич, 727. Проф. Теофор Голійчук, 728. о. Зеновій Маркевич, 729. Евген Оковський, 730. Олена Лагодинська, 731. о. д-р Роман Яценків, 732. Д-р Іван Сапоцький, 733. Д-р Евстахій Селянський, 734. Тимко Рудий, 735. о. Степан Паламар, 736. о. Теофіль Глібовицький, 737. о. Микола Луцький, 738. о. Теофіль Татомир, 739. Повіт. Союз Кооператив, Рудки, 740. Наталія Мартинюк, 741. Д-р Василь Бабій, 742. о. Симеон Чижович, 743. о. Лев Степев, 744. Микола Кіпасевич, 745. Іван Свистун, 746. Д-р Волод. Лаврівський, 747. о. Осип Рябачук, 748. о. Іван Бирка, 749. о. Антін Содомора, 750. Евгенія Білевич, 751. Успенська Лавра, 752. Петро Сопотницький, 753. о. Петро Мінко, 754. о. Степан Гаук, 755. Ольга Дримович, 756. Віктор Якубовський, 757. Гетьма Михалевич, 758. Василь Пашко, 759. Юліян Цюропавлович, 760. Кооперативний Союз, Сокаль, 761. о. Омелян Кормош, 762. Теодора Кобилянська, 763. Ілля Верк, 764. Іванна Кривинюка, 765. Антін Нуд, 766. Ольга Дубицька, 767. о. Григорій Діякон, 768. Осип Рак, Стрий, 769. о. Омелян Мартинович.

(Дальший виказ в чергових числах.)

РИМСЬКІ РОЗМОВИ.

РИМ, 14. 3. ПАТ. Муссоліні приняв сьогодні в палаті Венеція австрійського канцлера Дольфуса, з ним відбув понад годину розмову.

РИМ, 15. 3. ПАТ. Муссоліні вчора вечором бенкет у честь Дольфуса і Гембеша. Участь в бенкеті взяло багато членів уряду, дипльоматичного корпусу, великий майстер мальтаського чину і ряд осіб з аристократичних кол.

РИМ, 15. 3. ПАТ. Канцлер Дольфус мав з представником агенції Стефані розмову, в якій підкреслювали згідність інтересів Італії і Австрії, стверджено, що Австрія, щоби виповнити свою історичну місію над Дунаєм, мусить залишитися незалежною державою. Недавно вона дала доказ, що є достаточно сильна, щоби відперти великий атак.

В Мадриді гаряче.

ПАРИЖ, 15. 3. ПАТ. Як повідомляють з Мадриду ситуація в тому місті дальше поважна. В Мадриді й на провінції доходить до сутичок поліції з демонстрантами. Вчора прийшло у Мадриді до багатьох інцидентів з кольпортерами, чесопісів правиці, м. ін. на самохід щоденника „Ель Дебат" кинули влашку з запальним матеріялом, що спричинив вогонь. Товпа вигукували бити обслугу авта і щойно поліція ліквідувала авантюру.

Кара за окуп.

ЧИКАГО, 15. 3. ПАТ. Бандіта Бенгарда і його спільників, що сходили були Джона Фектора і звільнили щойно 12 днів пізніше, коли дістали 70 тис. дол. окупу, присудив суд на 99 р. вязниці кожного.

Китайські пірати.

ГОН-КОН, 15. 3. ПАТ. На основі одержаних вчера вісток минулого вівторка ватага китайських піратів опанувала підступом норвеський корабель „Норвікел", обезоружила залогу й ограбила корабель. Щоби уневозможливити покликання допомоги, пірати знищили радіотелеграф. Після 21 години пірати одвинули корабель, забираючи зі собою 10 пасажирів як закладників.

З документів хуліганства.

Як доходить „своїх прав" адвокатський кандидат у Редакції нашого щоденника.

У 52-ому числі „Діла" з дня 27-го лютого була опублікована замітка про довірочну нараду УНДО в Городенці. У цій замітці буа між іншим такий уступ:

„Нараду відкрив **д-р Комарянський.** До президії покликано на предс. **о. Пісецького,** на заст. п. **Василя Глуханюка,** сел. з Тишковець, на секретаря **м-ра Луцького".**

На цю замітку дістала наша Редакція з Городенки такий лист:

До Хвальної Редакції „Діло" у Львові. Вичитавши своє назанько в звіті з довірочної наради УНДО в Городенці, в „Ділі" з сьогоднішної дати, прошу ласкаво помістити слідуюче спростування: Участь у згаданій нараді я брав, як беру участь у всіх подібних імпрезах політичного, просвітного чи економічного характеру, але жадного секретарства я не принимав, бо членом УНДО **я не є,** хоча мене як одинокого поміж учасниками наради надаючогося до цеї функції предсідник покликав. Цю річ я вияснив предсідникови наради Впр. о. Пісецькому і по пів годині опустив нараду. Згори дякую за цю прислугу. З високою пошаною до Вас

Мг-р Роман С. Луцький, канд. адвокат.

Редакція „Діла", познайомившись із тим своєрідним „спростуванням", рішила його не публікувати, бо воно нічого не „спростовує".

Зі самого тексту цього спростування виходить, що п. Р. Луцький на довірочній нараді був, що **прилюдно** проти покликання на секретаря наради не протестував і так само присутнім не заявляв, що він не вважає себе членом УНДО. Зате заявив він тільки провідникові наради, що не може секретарювати. Одначе цього було за мало, щоби про це знали всі учасники наради. Провідник зборів на місце п. Р. Луцького нікого на секретаря наради не покликав і тому всі вважали секретарем саме п. Р. Луцького. Такої думки був і наш дописувач. Вкінці Редакція не публікувала наведеного вгорі „спростування" ще й тому, бо не хотіла таким чином сприяти ширенню деморалізації, яка міститься в тому, що такі як п. Р. Луцький і йому подібні, хоч не є членами партії, йдуть на її наради і потім ображуються, коли з пресі появляється згадка про їхню участь у нараді.

Щож з того вийшло? — А ось що: П. адвокатський кандидат і магістер прав Роман С. Луцький прислав до нашої Редакції лист, у якому пише до головного редактора таке:

Вп. Пане Нач. Редакторе! 27. II. ц. р. вислав я своє спростування в справі моєї номінації на секретаря наради УНДО в Городенці („Діло" з 27. II. ц. р.). До сьогодні воно не поміщене. Я не покликувався на жадні чужі §§ пресового закону, бо не вважаю, щоби вони мали бути децидуючими в наших приватних справах. Коли одначе змушуєте мене до параграфів, то позвольте мені покликатися на один наш **хлопський** параґраф:

„прилагодьте свою редакторську пику".

У студентських кругах поінформують Вас про мої **здібности в тому напрямі.** Та все таки воно не лицювало би, щоби такий славний політик, що їздить світами та веде переговори з ріжними заграничними „урядами" (навіть з урядом УНР) — брав у великими шаноану пику від такого мізерного адвокацького конціпієнта; а по друге встид буде головному редакторові, котрий не може нарікати на крізу при такім почитнім щоденнику, як „Діло" (доказ: величезна кількість сталих передплатників і такі цінні премії), — натягати бідного конціпієнта на кошт подорожі до Львова; тому то зачекаю ще зі своєю подорожею **чотири** дні від сьогоднішної дати, може до того часу найдеться між редакційними шпарґалами — **моє спростування.** Нетерпеливо очікую. **Мр. Роман С. Луцький,** канд. адв." — Городенка, 13. березня 1934 р.

Написаний таким „версайським тоном" лист п. магістра прав і адвок. кандидата Романа С. Луцького з Городенки звільняє нас від обовязку якнебудь на нього реаґувати. На нашу думку п. Р. Луцький рішуче марнується на адвокатській практиці і на суспільній ниві, коли міг би з такими здібностями зробити карієру між львівськими апашами.

ПІДСУМКИ „ЧИСТКИ" У СРСР.

Звіт Центр. Контрольного Комітету (ЦКК) компартії, що востаннє переводила в СРСР „чистку" та остаточно зліквідувалася на 17 партконґресі — це мабуть найцікавіший документ більшовицької дійсности за останні два роки. Вже одні статистичні цифри цього звіту незвичайно характеристичні для розподілу сил партії й напрямних її дальшої праці.

Довідуємося з нього перш за все, що з приводу браку людей „вичищувано" СРСР не водночас. На перший вогонь пішли основні промислові округи (Москва, Ленінград, Урал) та „загрожені ворогом" Україна й Білорусь, в яких „вичищено" 17 відс. та переведено в кандидати 6.3 відс. членів, причому найгірше вийшла Сх. Сибір з 25.2, Урал з 23.1, одеська округа з 21.9 і Дал. Схід з 21 відсот. вичищених. Куди краще вийшла пізніше „чистка" війська і ҐПУ, бо з першого, як і слід було, „вичищено" тільки 4.3, з другого 3.6 і адеґровано в кандидати ще менший відсоток (2.4 і 4.8 відс.), а в балтійській фльотилі у 70 ячейках взагалі нікому й волос не впав з голови.

Щодо того, кого вичищували, то звіт дає теж цікаві цифри. Найбільш було серед тих молодих членів партії, під соціяльним оглядом селян (23 відс.) й урядовців (14.6 відс.). Серед останніх було й таке, що на Дал. Сході вичищено 80 голов ячейок а в Одесі цілий райком, місцевий виконком і... комісію, що переводила чистку.

Очевидно — чистка не проходила всюди гладко. На селах, як каже звіт, саботували її, зокрема на Україні (Подільщина й Київщина), де „ворожі клясово елементи, продіставшись до партії, тероризували селян, погрожуючи їм пімстою за обвинувачення перед комісією", бували теж випадки „шкідницького промовчування" і такі, що чистку треба було повторяти двічі. Ріжні були теж мотиви для чистки: На Україні й Білорусі — націоналізм, у Донбасі — бюрократизація, у хліборобських округах — саботаж, а в наркомі харчування — звязок з торішнім наркомом Ейсмонтом. Очевидно, не обійшлося при цьому без гумору, бо нпр. на Білорусі жиди їздили від міста до міста боронити своїх одноплемінників, а нач. редактора „Економіческой Жизні", що публично „чистився" сам під оплески признання, вичистили за другим разом з редакції...

Висліди? В партії є на 200 тис. членів менше. Але політбюро не журиться тим. Воно переконалося, що умасовлення партії шкодить її якості (мабуть тому й утруднено на майбутнє доступ до партії!), а звіт стверджує навіть, що „здисциплінування й підсилення активности членів осягнено, внаслідок чого ряд виробництв, колективів та інституцій мав навіть краще запрацювати. Мусимо вірити — бо провірка цього з іншого джерела неможлива.

—o—

Німецькі студенти на Закарпатті.

На днях приїхало на Закарпаття 220 німецьких студентів із високих шкіл у Ляйпціґу. Свята проведуть вони у східній Закарпатській Русі. Студентів розмістили в оселях німецьких кольоністів із часів Марії Тереси в Німецькім Мокрім, в Устьчорневу, в тачівській окрузі та Рахові.

Зол. 1'50

Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу

„ЖОРНА"

Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"

Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

Залеглости в громадських податках.

Центральні самоврядні організації в Польщі обчислили, що по день 1. квітня минулого року залеглости в самоврядних податках дали коло 250 міліонів зол. Самоврядні установи стверджують, що ті залеглости зростають з року на рік. Точних обчислень за минулий рік ще нема, одначе можна приняти, що в теперішній хвилині сума залеглостей в самоврядних податках рівняється половині суми звичайних самоврядних буджетів, або навіть її перевищує. Самоврядні сокни приходять до висновку, що треба розслідити господарську ситуацію і платничу здібність поодинокхи платників і негайно відписати всі ті залеглости, яких не дасться стягнути, не довівши платника до господарської руїни.

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 17. БЕРЕЗНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником.")

РОМАН АНТОНОВИЧ.

ЧОРНА ШАПОЧКА.

Кожнего дня заходив я до захисту брудатних черців на нічліг. Там розгрівав я своє тіло горячим рідким буліоном і спочивав по денній блуканині по Порті Авіє і „майдані вужди", як його загально називали в Марсейлі...

Падав дрібний дощ.

Я сперся під муром старої камяниці на вулиці Форбіо й дожидав, коли відчиняться двері „Нічного Захисту" для бездомках.

Повз мене проходили люди з парасолями. Мужчини, жінки...

Тут стрінув я її вперше. Вона пристанула. Її ясні кучері виглядали зпід чорної шапочки, а очі широко з жахом гляділи на мене. Її виманикюровані пальці впортали неспокійно в шкіряній мопоні:

„Мерсі".

Від неї взяти милостиню? Ні. Ніколи!

— — — — — — — —

Ще сіра ранця імла залягала над „Старим портом", коли із захисту громадою висипались усі ті, що там почували.

Я тремтів з холоду. Мої брудні, з довгими нігтями пальці затиснулись в кулаки й непорушно притулились до стін діравих кишень...

Слуги виносили сміття до бляшаних скринь, що стояли біля тротуарів і замітали коридори темних камяниць. Ліниво розносився їдкий дим з печей, де варили асфальт.

Я пристанув біля одної... й грівся...

Недалеко стояв понурий костел. Був відчинений. На порозі сидів ставай, горбатий жебрак і скоро рухав своїми беззубими щоками...

Я ввійшов до середини і в кутку приперся до чорної стіни.

Передімною світились ліхтарі, блимали тіями воскові свічки. Зпоміж ліхтарів виробувався мягкий голос священика... дзвонили церковні дзвінки...

Погасло світло.

Люди розходилися. На камяній долівці голосно вистукували кроки.

Я відвернув голову... У моїх очах мигнула чорна шапочка... ясні, золоті кучері...

Це була вона...

Я кинувся до виходу. Я зачіпив когось якусь старшу паню, що кинула за мною якісь незрозумілі слова.

— Мадам! Мадам! — кликав я.

Вона оглянулася. По хвилині з іронією за лиці відвернулась і пішла.

Мимоволі глянув я на свій одяг. Червоні коліна виглядали зпід засмальцьованих, діравих ногавиць, мізерний палець у ноги залоскотано віддихав повітрям полудневої Франції. Руки чорні від диму... вони грілись біля асфальтової печі... На розкудовченій голові, затиснений на вуха сидів старий кашкет.

Я зняв його з голови. Так, я знайшов його на одній рибальчій барці, покиненій на березі, без власника, де я рішився спати...

„Хто вона?" На кожний випадок людина, жінка.

А я?...

В мене виглядають червоні коліна зпід штанів...

— — — — — — — —

Щераз побачив я її там, де вперше. Я стояв за вуглом камяниці, а вона йшла поперечною вулицею. Вона побачила мене й приспішила ходу.

— Мадам!

Вона не чула...

— Ех ти почваро! — кинув я їй у слід.

Вона в менті обернулась.

— Ви українець — й наближалась до мене.

Я машинально обернувся й зник за вуглом камяниці. Я весь трусився... Душа раділа... Тут, земляцка?

Я шукав у своїх спомнах. Пригадував часи в університеті... Охопив мене пекучий сором. Лице горіло... Пригадувалась дійсність: червоні коліна і старий рибальчий кашкет...

Я думав про її маникюр і свої брудні, довгі нігті...

І досі переживаю хвилину цієї зустрічі.

В 30-ліття Філії Товариства „Просвіта" в Яворові.

Просвітянська конференція. — Ювилейний концерт.

Заложена 1903 р. (30. серпня) в Яворові філія Т-ва „Просвіта" відбула дня 4. березня ц. р. свято 30-ліття. Програма складалася з двох частин: 1) просвітянської конференції та 2) концерту. У святі взяли участь від Головного Т-ва „Просвіта" голова д-р І. Брик і секретар п. М. Дужий.

Конференцію відкрив голова Філії д-р М. Фільц, запропонувавши до почесної президії обох представників централі, І. Паврову (голову Філії „Союзу Українок"), Ом. Лазаревича (б. голову Філії „Просвіти"), Миколу Дуська (міщанина) та Миколу Вахуловича з Черниляви, Степана Гладишa з Вільки Росвівської й Івана Бурка з Новосілок, як теперішніх діяльних просвітянських працівників. Присутні одноголосно затвердили цей вибір. Тоді голова централі д-р І. Брик привитав зібраних і в їх особах Ювилатку-Філію, ствердивши у своїй промові конечність і вагу освітньої праці. З черги виголосив д-р О. Галущак нарис історії життя і праці Філії за час 30-літнього істнування. З цього реферату присутні наглядно переконалися, що Філія була і є дійсно матірю всіх важніших починів у ділянці народньої праці. Другий реферат виголосив п. М. Дужий про самоосвітні гуртки по читальнях, підчеркуючи, що правдива читальняна праця може й повинна йти тільки шляхом самоосвіти саме в самоосвітніх гуртках. Третій реферат — про вагу бібліотеки в читальні — виголосив п. С. Харамбура. В дискусії деякі з присутніх (впр. І. Паарова, Р. Харамбура, М. Дусько, М. Вахулович) підчеркнули ще сильніше поодинокі думки з рефератів, висловлюючися в тім напрямі, що всім треба скріпити свою участь в освітній праці та що її треба якнайінтенсивніше вести і між міщанством і на селі, бо освіта — це найсвідоміший фундамент розвою нації. Прочитані рефератами резолюції приняли присутні одноголосно. Загально стверджено, що конференція відбулася дуже поважно й діловито та принесе поважні успіхи. Присутніх було 147 осіб — виділових від 24-ох читалень. Секретарював студ. прав Ст. Бутурин.

Вечором тогож дня відбувся концерт при битком набитій салі. Публику творили учасники конференції і звичайні гості. По відспіванні „Учітеся" виголосив голова централі д-р І. Брик відповідну промову до часу й обставин, пройняту великим ентузіязмом до освітньої праці. Цей ентузіязм захопив і присутніх і маємо надію, що він „облечеться" в чин. В цій промові п. голова пригадав присутнім теж історію заложення Філії на підставі довгого допису, поміщеного в 192. ч. „Діла" з 1903 р. і згадкою про основників Філії віддав честь їх памяти. З черги відбулися ще такі музично-вокальні точки: Леонтовича „Ой темная ніченька", „Ой устану я в понеділок", Козицького „Ой чіпця згубила", Ніщинського „Вечорниці" — всі точки виконав мішаний хор під диригентурою д-ра В. Неділки й фортепянове сольо п. Евгенії Утрисько: „Ліранська пісня", „Український танок" і „Марш" (твори В. Барвінського). І. Будзінський відекламував оригінально поему Т. Шевченка „Іван Підкова". Як усі інші, так і цей концерт випав — це можна сказати згідно з правдою — дуже гарно. Адвокат д-р В. Неділка з аморфної маси „співаючих осіб" створив дійсно гарний хор. Треба ще додати, що на превеликий жаль присутніх відпало в останній хвилині скрипкове сольо п. Галі Іванчуківної (з причин від неї незалежних).

На літо приготовляє Філія друге просвітянське свято, що в ньому виконавцями будуть виключно хори сільських читалень. Так Філія відсвяткувала одно 30-ліття, тепер мусить так працювати, щоби друге 30-ліття вийшло ще краще. В цій праці мусять взяти щиру участь усі — село й місто

Н.

Святочний концерт у 120-ті роковини народження Тараса Шевченка.

Заходом філії Українського Центрального Комітету Емігрантів з України у Львові відбувся дня 14. 3. ц. р. в салі Т-ва ім. М. Лисенка святочний концерт у 120-ті роковини народження Тараса Шевченка. Програма концерту була ріжноманітна й цікава.

„Заповіт" відспівав під умілою орудою Дмитра Котка дуже численний хор Малої Семинарії. Коротке вступне слово виголосив арт. С. Литвиненко з запалом. Р. Орденко добре відспівав дві пісні: Людкевича: „За байраком байрак" і Лисенка: „Сонце заходить". З глибоким мистецьким вичуттям і досконалістю інтерпретації Р. Савицький виконав три фортепянові композиції В. Барвінського (Прелюдія е-моль і друга фіс-дур та Марш на земківські теми). Окрім того, на домагання захоплених грою слухачів, відіграв додатково Етюд Шопена фдур. Арт. Леся Кривіцька з повним запалом і глибоким зрозумінням продеклямувала „Подражаніє Ісаї гл. XXXV." і „Літу в неволі дні і ночі" Шевченка, що викликало бурю оплесків слухачів, які примусили декляматорку продеклямувати ще вірш її чоловіка, присвячений Шевченкові, „Карпатські гори". П-і І. Приймова з чуттям відспівала: Шевченка-Степового: „Ой три шляхи", Шевченка-Лисенка: „Мені однаково" і Мусоргського: „Гопак". Скрипкове сольо проф. О. Москвичева, на яке склалися: Глюка: „Мельодії" і Паґаніні: „Сонатіна", надало програмі вечору живого піднесення. На домагання цегаваючої салі проф. М. виконав іще свою композицію: „Елегія на смерть Шевченка".

Свято закінчилося живим образом укладу арт. маляря П. Ковжуна. Образ справді дуже цікаво й по мистецьки продуманий. На тлі цього образу А. Курдидик з теплом виголосив свій вірш „120 літ". Фортепяновий супровід був у певних руках д-ра Н. Нижанківського.

Публики було доволі, при чому переважала молодь. Свято мало дуже симпатичний характер, його програма стояла на дійсно високому рівні.

Українська музика у Варшаві.

З голосів Варшавської преси про Український Симфонічний Концерт.

„Експрес Поранни" (6. бер.) пише: „Останній симфонічний концерт тішився незвичайною фреквенцією. Програма, в якій находились виключно твори українських композиторів, був незвичайно атракційний. Рівень концерту — високий, як під оглядом музичного змісту, так і виконання. Цікавий показ видав молодій українській музиці якнайкраще свідоцтво. Вона визначається привабливими талантами, музичною культурою, знаменитим композиторським ремеслом, та, що найважніше — власною фізіономією... На чолі орхестри фільгармонії ставив композитор Антін Рудницький, який провадив її з переконанням і авторитетом. Пісні Бориса Лятошинського відспівала знаменито п. Марія Сокіл, артистка о теплім тембрі голоса і сердечній експресії..."

В „Курері Варшавскім" (6. бер.) пише м. і. п. Біненталь: „...В піснях Барвінського є багато концентрації почувань. П. Сокіл виконала ці пісні з артистичним зрозумінням, яке свідчить про її музичне вироблення і шляхотне відношення до мистецтва. Вона орудує гарним, рівнозвучним сопраном. Фраза в її інтерпретації є повною змісту і переконуючою... Керував концертом Антін Рудницький. Як диригент представляє він собою визначну силу: знаменито орієнтуючись в партитурі, цілковито володіє орхестрою, накидуючи їй свою волю..."

„Ґазета Польска" (8. бер. — критик Кароль Штроменґер): „...Минулої неділі пізнали ми групу українських симфоніків, яку піхує гідно великої ваги технічне вишколення, набуте в Росії, Празі, Берліні, — розуміється, присвоєний собі модернізм, здоровий імпульс, а навіть „китті". В симфонії Ревуцького видно вже в першій частині, що автор має з чого і добре вміє висказатись. Цей поважний твір визначається музичним теплом і симфонічним завзяттям. Пісні Барвінського — відспівані гарним голосом, зі знанням і чаром п-ею Марією Сокіл — де знаменито написані твори, ліричні в дорому значінні. Антін Рудницький — енергічний і фаховий диригент концерту — представився як автор орхестрової суїти, в якій виразно позначається володіння орхестрою та муз. характеристика. Програма концерту, цікаво складена, виконана незвичайно старанно; була показом праць композиторів, які всі заслугують на пошану та ближче пізнання їх здорового артизму..."

„Ґазета Варшавска" (7. бер. — відомий варш. композитор п. П. Ритель) Довга, двоциклятова поема, підчас виконувані твори на два естетичні напрямки: той, що виразно визначається словянським елементом (Ревуцький, Барвінський), і другий, міжнародній, модерний (Лятошинський, Рудницький) та признає пальму першенства першому. Про виконавців висловлюється теж, лише у суперлятивах.

„Курер Поранни" (7. III.) „...З радістю можемо ствердити високий мистецький рівень української симфонічної музики та неменший і її виконання... Технічна сторона сучасної української музики, її гармонічна і контрапунктична фактура та інструментаційний одяг — стоять на висоті вимог найновіших здобутків музичного мистецтва в Европі... Концерт зустрівся з незвичайно теплим приняттям у публики, яка щиро-сердечно оплескувала українську музику та її знаменитих виконавців."

„Польска Збройна" (8. III.): Друга симфонія Льва Ревуцького, це твір високої вартости, гарно зінструментований, багатого змісту, витриманий у формі умірковaного модернізму. „Сюїта" А. Рудницького є твором талановитого музики, який знає свій фах, однак підлягає модерним міжнародним впливам. Теж саме торкається й Бориса Лятошинського... Дві гарні пісні з орхестрою запрезентував В. Барвінський, расовий і культурний музика. Виконання п-ею Сокіл було знамените. Чудовий голос, який незвичайно „несе", інтерпретація — архимузикальна. П. Сокіл заслуговує без застережень на назву найвизначнішої української співачки. П. Рудницький є дуже рутинованим диригентом, з зовсім новочасною технікою і непересічною музичною інтелігенцією."

Яскраво відріжнюється від усіх вищенаведених голосів рецензія в ендецькому полудневому щоденнику **„АБЦ."** Починається та „фахова" оцінка так: „Недільний симфонічний поранок у фільгармонії був присвячений „українській" музиці. Я вжив „лапок" зі зовсім зрозумілих причин: бо це не був концерт української музики в значінні етнографічнім, але політичнім." (?!) Кажучи про виконані твори, автор „стверджує": ...слабий звязок зі староруською, чи теж церковною, чи народньою музикою та сильну підлеглість впливам сучасної музики. Тої пустки, яку вичувається, того браку оперття на істотну нац. традицію, не винагороджують акценти, які свідомо намагаються підкреслити „національний"... І т. д. у тому самому тоні. Всеж, рецензент дуже похвально висловлюється про п-ню Сокіл, зате накидається на... орхестру! З цілої рецензії слідна ворожість до українства і цілковита незорієнтованість щодо музичних творів і їх авторів.

З орґанізаційного руху.

ПОВІТОВА ВИБОРЧА НАРАДА В ГУСЯТИНІ.

Дня 10. ц. м. відбулася в Гусятині довірочна нарада в справі сільських виборів зі судової округи Гусятин. На збори явилися представники з 22 громад у числі 80 делеґатів. Після відкриття зборів **о. Малдовським**, деканом з Чабарівки, покликано до президії інспектора **Василя Остапчука, Гринька Бохонка** і **Капустяника.** Реферат про самоуправний закон і виборчий регулямін та про відповідну підготовку до виборів громадських рад виголосив адвокат **м-р Михайло Шахнович** з Гусятина. Після реферату вивязалась оживлена дискусія, в якій крім референта і предсідника забирали голос: судя Капустинський, о. Ковальський, Геванський, Ворона й інші. Після того вибрано Повітовий Виборчий Комітет з 15 осіб під проводом адвоката м-ра Шахновича.

При кінці розвинулася дальша дискусія над справами політичної натури і положення Гусятинщини. Ухвалено відповідні резолюції. На повищій нараді зібрані громадяни виказали велике зацікавлення справами загальногромадянськими, бо в Гусятинщині вже від довшого часу не було ніяких сходин у політичних справах.

ВЕЛИКА НАРАДА УНДО В БОГОРОДЧАНАХ.

Дня 25. лютого ц. р. відбулася в Богородчанах у великій салі Народнього Дому ширша нарада членів і прихильників УНДО. В нараді взяли участь громадяни самого міста та з гро-

мад: Старі Богородчани, Лисець, Посіч, Нивочин, Саджава, Глебівка, Глубоке, Хмелівка, Ляхівці, Горохолина, Лисівка. Нараду отворив голова ПНК **о. П. Городецький.** До президії вибрали: **о. П. Городецького, Ілька Проця** з Богородчан, **Михайла Мартинця** з Ляховець, **Павла Максимова** зі Саджави, **Івана Данилова** з Глебівки, **Ілька Штогрина** з Глубокого, **Олексу Говеру** з Нивочина, **Миколу Барабаша** зі Ст. Богородчан і **Олексу Бурґгарда** з Гороховини. Предсідник представив зібраним посла Юру Чукура, якого зібрані привитали оплесками. **Посол Чукур** виголосив посольський звіт, зясував теперішнє політичне положення українського народу та обговорив самоуправні справи, зокрема майбутні громадські вибори. По дискусії зібрані одобрили працю політичного проводу УНДО й Української Парляментарної Репрезентації та ухвалили постанови щодо підготовки громадських виборів. Нарада закінчилась відспіванням національного гимну.

По широкому світі.

— В Парижі помер князь Сикст Бурбонський, брат б. цісаревої Зити.

— Японський кабінет призвав кредит у сумі 38 міліонів єн на удержання японської армії в Манджурії.

— Наслідком польсько-німецьких розмов у Берліні в справі взаїмного інформування прилюдної опінії в обох державах привернено з днем 15. ц. м. лебіт німецьким і польським газетам, забороненим перед кільома місяцями.

— В Німеччині виконано 14. ц. м. три смертні присуди: стято топором 24-л'тнього комуніста Бара і двох убийників одної торговки.

— Перед воєнним судом в Букарешті розпічнеться 19. ц. м. процес проти убийників премієра Дуки

НОВИНКИ

— ПОДВІЙНЕ ЛЬОСУВАННЯ ПРЕМІЙ ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „ДІЛА". Вп. Передплатників, які вплатили передплату „Діла" за час до кінця червня ц. р., прохаємо слідити за своїм прізвищем у списках, які подаємо на сторінках нашого часопису. На випадок, якщоб через помилку ми когось поминули, просимо негайно реклянувати в нашій адміністрації.

— ПРИГАДКА. Звичайні Загальні Збори Видавничої Спілки „Діло", кооперативи з обмеженою порукою у Львові, відбудуться в суботу 17. березня ц. р. в год. 4.30 попол. в льокалі Редакції „Діла", Ринок 10. II пов.

— Церковні брокати, борти, френдалі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/I. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 20-?

— Порадництво і школа. Виклад на цю тему виголосить від Порадні для Вибору Звання Ліда Туркевич дня 17. березня ц. р. (в суботу), в год. 6. вечором в домівці Рідної Школи при вул. Мохнацького ч. 12/I. Для пізнання здібностей дитини є конечною співпраця школи і Професійної Порадні.

— Концерт молоденького лавреата. Як довідуємося, в Перемишлі відбудеться 25. ц. м. в салі Нар. Дому концерт молоденького лавреата, 11-літнього пяніста Северина Сапруна. В програмі твори: Баха, Бетовена, Моцарта, Шуберта, Раффа, Гумля і ін. Початок в год. 7.30 веч. Дохід з концерту призначений на будову церкви на Засяні.

— Управа Українського Молодого Театру „Заграва" просить нас зазначити, що пєсу „Тарас Бульба", за Гоголем, на 4 дії в сценічній перерібці й оригінальній постановці Володимира Блавацького (ставлену теж у Львові в театрі „Ріжнородностей") — виставляє виключно тільки Театр „Заграва". Цю пєсу з декораціями Л. Боровика ставитиме „Заграва" у всіх містах і містечках Галичини.

— Ревізії й арештування у Львові. Як повідомляє ПАТ, поліційні органи перевели 14. ц. м. в мешканнях кількох українських громадян у Львові ревізії, глядаючи за нелеґальною літературою ОУН. При ревізії заквестіоновано велику скількість нелеґальної бібули, як „Сурма", „Розбудова Нації", „Націоналіст" і ін., призначені до кольпортажі. У звязку з тим придержано 10 осіб, між іншими Марту Луцьку, Мирославу і Марію Головко та чотири особи з родини Адріяновичів. Всіх задержано в слідчому арешті.

— Хто виграв на льотерії? В другім дні тягнення Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 111891. 10.000 зол. на ч. 29296. 135989. 5.000 зол. на ч. 6940. 2.000 зол. на ч. 132147. 2.000 зол. на ч. 23071, 130907. 1000 зол. на ч. 91041. 103519. 1000 зол. на ч. 197, 6619, 4086, 4675, 16619, 62756, 40526, 122300, 125778, 132211, 164399, 167718. 500 зол. на ч. 15911, 21945, 56178, 41438, 24701, 45690, 150113. 500 зол. на ч. 68492. 86300, 95583, 168153. 400 зол. на ч. 11266. 33310. 34343, 46942, 49026, 53467, 53795, 55971, 57387. 65816, 68751, 70781, 71696, 85398. 101831, 105846, 110111, 119432, 125695, 135454, 142056, 159730, 162164, 163142. 400 зол. на ч. 13056, 19076, 22898, 38944, 93372, 100964, 135964, 142745, 146797.

— Перебудова львівських вулиць. В межах цьогорічного буджету м. Львова будуть переведені роботи коло перебудови їздні вулиць Городецької, Янівської, Зеленої, Окружної та Бема. Крім того буде перебудована вулиця Тарновського та Куркова а на кільканацятьох інших вулицях будуть переведені направки їздні або хідників.

— Пожежі. В Трушівцях пов. Добромиль вибухла 14. ц. м. в загороді Теодора Коваля пожежа, що перекинулася при сильному вітрі на сусідні будинки. Згоріло 12 хат і 21 господарських будинків. Жертв людьми не було. Шкоду обчисляють на 50.000 зол. Причиною пожежі була хибна будова комина. — В Лисцю Старім пов. Станиславів згоріло в ночі на 15. ц. м. 40 господарств. В ратунковій акції взяло участь сім пожежних сторожей з околиці. Жертвою вогню стало багато живого інвентара.

— Буря над Бориславом. Минулої середи перейшла над Бориславом сильна буря, що знищила багато вертничих веж. Вихор позривав дахи з мешкальних домів і копальняних будинків та вивернув вертничий тржутник, який падучи перервав електричні проводи високої напруги. В тій хвилині надїхав на це місце віз, запряжений в пару коней, на які впали дроти. Коні, поражені електричним струмом, згинули на місці. При направі ушкоджених дротів упав зі стовпа на землю електромонтер і тяжко потовкся.

— Сільська повитуха та її клієнтки. Львівський суд розбирав справу повитухи зі Старого Села пов. Бібрка, Марії Ґузовської, що доконувала недозволені ґінекольоґічні заходи на легкодушних жінках, переважно дівчатах, наслідком чого одна з них умерла. Обвинувачена заперечила свою виновність, хоч доказано їй аж пять випадків, являючи: „Я не робила ніяких операцій, тільки оглядала свої клієнтки, які самі того домагалися". Ґузовську засуджено на півтора року вязниці. Крім того дві її клієнтки Ядвига Стефановська та Марія Козакевич дістали по 6 міс. вязниці, а 2 мужчини, які їх до того намовляли, 24-літний Мих. Корончевський і 20-літний Евст. Козакевич по 6 міс. з завішенням.

— Львівська хроніка. Новий буджет громади м. Львова передбачує видаток 900.000 зол. на театри. Самі емеритури для артистів виносять 280.000 зол. — В мешканні при вул. Яблоновських застрілився радник маґістрату Лев Самулевич, інтендант міських театрів, з причини нервового розстрою.

— Краєва хроніка. Залізничу стацію Івашківці під Збаражем рішено поширити і задля цього виваласнять потрібні ґрунти. — В Тернополі стверджено кілька випадків плямистого тифу. — У Серниках Гор. пов. Рогатин вартівник Іван Гус застрілив Івана Паланюка, що ставив йому опір. — В Болехові отроїлася Осипа Левандовська з причини родинних невзгодин. — На волинських ріках рушили леди, причому піднеслася вода на ріках. — В Перемишлі повісився купець Герман Мавс з причини фінансових трудноців. — З хибно збудованого комина в хаті Феля Коваля з Трушкович біля Добромиля вибух вогонь, що перекинувся й на сусідів. Згоріло 12 хат, 21 інших будинків та стоділ зі збіжем. Шкід є на 50 тис. зол. — На залізничім мості в Дубівцях пов. Станиславів хотіла кинутись під поїзд Анна Рольф, а коли залізничники придержали її, вирвалася їм з рук і скочила у Дністер. Залізничники скочили за нею і з важким трудом витягнули втоплену 28-літню жебрачку Марту Текусь, що втопилася, не маючи сил перенести породових болів.

— Отруйниця. У Станиславові зачалася судова розправа проти Бронислави Копцюх, яка втроїла свого чоловіка, залізничника Гната Копцюха, вливши йому підчас сну содового луґу. Між Копцюхом і його жінкою приходило часто до авантюр і бійок, бо як твердить жінка, чоловік впивався та зраджував її з іншими жінками.

— За шпигунство. В окружнім суді у Варшаві відбулася розправа проти Марії Огурек і Ер-

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 16—180 Телефон 25-55.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Найменші пописуються...

В орґанізаційній праці над українізацією Львова беруть участь не тільки старші громадяни: Не менша від їх праці є праця наших маленьких з рідних захоронок, що національно освідомлюють не рідко своїх батьків та самі вчаться бути щонайкращими.

Доказом і зразком такої праці було м. ін. дуже симпатичне і зворушливе своєю наївністю діточе свято української захоронки при вул. Руській 3., яка працює під пров. п. Яворської. Свято відбулося мин. неділі й було присвячене Тарасові Шевченкові, щиро кажучи, мабуть ніяке свято не викликувало своєю програмою стільки пражінь, як воно.

На салі захоронки зійшлися в год. 3. святочно, в більшості в народні строї зодягнені діти та їх батьки й гості. Програма дуже багата: хори (м. ін. „Заповіт" та „Садок вишневий"), декламації гуртові („Яке то нині свято") і поодинокі, забави, прегарні танки („метеликів" й ритмічні), врешті пластичні фіґури, які виконували діти надсподівано гарно, дисципліновано та по мистецьки. Малі хористи, декляматори й танцюристи, з яких деякі щойно відросли від землі, збирали з „салі" оплески та викликували сльози зворушення.

Свято було одно з тих, з яких виходили з усміхненою душею і палкою вірою, що ці діти, діставши в захоронці таке виховання, будуть справді добрими громадянами. (а)

Під осуд громадянства.

(Лист до Ш. Редакції „Діла").

Під такою назвою був уміщений в ч. 2. „Громадського Голосу" за ц. р. лист голови повітової управи УСРП на Луччині Івана Бондарука, яким автор повідомляє з якою метою намагається мене знеславити в очах громадянства.

В другій половині січня я надіслав до Редакції „Громадського Голосу" такого листа:

„На підставі § 19. пресового закону прошу умістити в „Гром. Голосі" в найближчому числі за тому самому місці й тими самими черенками слідуюче:

Іван Бондарук з с. Жидичина луцького повіту в ч. 2. „Громадського Голосу" за цей рік умістив листа під титулом „Під осуд громадянства", в якому безпідставно й несправедливо ставить виключення його з числа членів філії „Сільського Господаря" в Луцьку в звязок з нападом на нього в його рідному селі дня 20. XII. 1933 р., намагаючися накинути на мене тінь твердження, що буцім-то я разом з іншими членами філії „С. Г." є моральним спричинником нападу і т. т.

Протестуючи найрішучіше проти таких нечуваних ще на волинському ґрунті засобів очорнювання невинних людей, заявляю:

Неправдою є, що рада філії „Сільського Господаря" в Луцьку, а в її складі й я, виключили його, Івана Бондарука з членів Т-ва з „тими самими намірами", що й напасники нападали на нього. Натомість правдою є, що виключено його за виступи, які шкідливо відбивалися в інтересах філії.

Глибоко ображаючим мене наклепом є, що я, голосуючи за його виключення, солідаризуюся з напасниками на нього. Натомість правдою є, що я, як кореспондент „Діла", довідавшись про напад на Івана Бондарука, умістив у тому ж „Ділі" замітку під титулом „Гнусний напад", який свідчить про моє негативне відношення до подібних явищ" і т. д.

До сьогоднішнього дня „Громадський Голос" мого спростування не вмістив. Уважаючи вміщування дописів з тенденцією знеславлювання невинних людей і неуміщування спростувань за чин, що розминається з газетярською й громадською етикою, віддаю поступовання „Гром. Голосу" під осуд громадянства.

А Ш. Редакцію „Діла" прошу не відмовити мені в уміщенні цього листа. З високою пошаною

Луцьк, 9. III. 1934 р. **В. Островський.**

неста Джазги під замітом шпигунства в користь сусідної держави. Обоїх засуджено на довгоречницеву вязницю.

— **З Польщі.** В копальні „Новіш" біля Сосновця засипало вугілля на смерть 2 робітників. — У Кракові вбив серж. Зайончковський дружину свого товариша Бабінського, якої був довший час коханцем і яка його врешті наакучила собі. — „Дениик Законів" оголосив розпорядок ради міністрів, яким знесено заборону привозу деяких товарів з Німеччини до Польщі. — Студента варшавського університету Злутка, що кидав камінням на поліцію, присудили на 10 міс. вязниці. — В мешканні лікаря Кемпінського у Варшаві вибухла підчас прання бензина; жінка і служниця лікаря опарені. — В с. Чарни Ляс бавилося двоє дітей одного селянина хованця в неприязности батьків і влізли в скриню, що затріснулася за ними. Чешасні вдусилися і так їх вечором найшли батьки. — В Бендзіні завалився на подвірю одної каменниці бальком, на який повиходили льокатори дивитись на мандрівних музикантів, одна жінка вбилася а 7 осіб було важко ранених. — Сойм має ухвалити закон про бібліотеки, які села, що мають більш, як 2 тис. мешканців, мусітимуть вдержувати своїм коштом. — **Чарчев.**

— **Ріжні вістки.** З залоги японського торпедника „Томотсурі" вирятували досі 13 моряків, а трупи 49 виловили з моря. — В Німеччині відрубали сокирою голову присудженим на смерть комуністові та двом вбивникам одної склепарки. — В Бейруті завалився великий будинок, в якому містилися готель і каварня. З румовища добули кількадесять трупів.— Польський письменник Струг виїздить до Палестини, глядаючи матеріялів до нової повісти. — Коморник Слячинський в Насельску спроневірив 50.000 зол. на гулятнку. — З Гонконгу повідомляють, що американський воєнний корабель „Фультон" згорів з невідомої причини. Залога врятувалася на китайський корабель. — В Будапешті арештувала поліція ячейку комсомолу, що мала тайну друкарську машину, 19 членів і провідника дентист. техніка Каллоса. — В Римі почався процес проти Леонарда Бучіліоні, Репата Чіянчі, його сина Клявдія і Маскаля Капассі, обвинувачених у підложенні пекольної машини в катедрі св. Петра, яка на щастя не наробила поважнішої шкоди та підготовці замаху на життя Мусолінія при помочі отруйного ґазу. Всім їм грозить кара смерти. — В Італії впав у кількох місцевостях кровавий дощ. — Останні морські маневри не повелися в Анґлії: два торпедовці, пруждяк і підводне судно були ушкоджені так, що їх ледви дотягнули до порту.

— **Максим Горкий про більшовицьку літературу.** Московські „Ізвестія" та „Правда" принесли на днях у рубриці „Про енергію" критичну статтю Максима Горкого про більшовицьких письменників. Горкий не займається змістом і значінням їх книжок, лише виступає проти їх мови, занечищеної словами „дивогляднo видуманими". Російську мову недаром Тургенев назвав „великою, гарною". Більшовицькі письменники не повинні покликатися на це, що „в нашій околиці інакше говорять". Не треба в літературу вводити грубих висловів, нпр. слово „їсти" заступати словом „жерти". Занечищування мови не треба вважати її збогачуванням. В „енергії" більшовицьких письменників про скорість думання все є поверховне, непередумане відношення до людей та ріжних явищ життя. Передреволюційні письменники не вживали так часто гучно заіменника „я", як це роблять „енергічні" більшовицькі письменники. В російських клясиків слід учитися, як треба працювати.

— **Нюйорські готелі.** З нагоди страйку готелевих кельнерів в Нюйорку поробили деякі знавці обчислення нюйорських готелів. Нараховують, що в Нюйорку є кругло 500 великих готелів з 25.000 кімнат. Вони дають зарібок 40.000 особам, котрі побирають біля 50 міліонів дол. платні річно крім „типсів" (напиваного). Міська адміністрація обрахувала вартість лише 55 найбільших готелів на 260 міл. дол., але це для стягнення податку. Очевидно, що це не є правдива ціна тих підприємств. Сім найбільших готелів: Вондорф, Савой, Плаза, Пенсильвенія, Коммодор, Билтмор і Нюйоркер оцінюють на 97 міл. дол. і вони платять податку 2,500.000 дол. річно. Дуже важко було їм усім постягати кінці разом в часі прогібіції. Тепер щойно починається нова доба їхнього фінансового розвитку.

—o—

ЗІ СОЙМУ Й СЕНАТУ.

Дня 15. ц. м. обговорював сейм податкові кредити на 1933-34 р. для Шлеська та закон про податкову ординацію. В дискусії над проєктом тієї ординації говорив м. і. від українців сен **Макух.**

Щодня можеш побачити у Великім Театрі

Гостинниця під Білим Конем

в суботу в год. 3'30 попол.

у Театрі Ріжнородностей

Кандіда

ТОВАРІЩ

З судової салі.

Б. ПОСОЛ БОРИС КОЗУБСЬКИЙ ПЕРЕД КРЕМЯНЕЦЬКИМ СУДОМ.

Дня 20. грудня 1933 р. покінчилася в Кремянці карна розправа проти Степана Пшеничного і 27 учеників та учениць кремянецьких шкіл, засуджуючим присудом за приналежність до Юнака на кару вязниці від 1 до 6 літ. Між ними находився також Юрко Козубський, син б. посла Бориса Козубського, засуджений на два і пів року вязниці. Коли після проголошення присуду виведено арештованих учеників зі судової салі, впали на коридорі оклики: **Слава! Слава, хлопці!"** Також, коли опісля поліційна ескорта з арештованими Степаном Пшеничним і його товаришами зближалася до вязничної брами в Кремянці, з громади людей, яка доволі численно зібралася під вязницею, впали — як каже акт обвинувачення — грімкі оклики „Слава, Слава терпінню, терпіть хлопці довгі літа". Поліційні функціонарі завважили в громаді людей декількох знайомих собі українців, між ними б. посла Бориса Козубського, п. Марію Черкавську, вдову по пок. сенаторі Михайлі Черкавському, місцеву ем. учительку п. Шубську і кілька осіб зпоміж місцевої студентської молоді. Поліційні функціонарі зробили на всі ті особи донесення, що не вони були тими, які підносили оклики і на тій основі в дні 22. грудня 1933 р. всіх їх арештовано і осаджено в кремянецькій вязниці. Обі паці Черкавську і Шубську по кількох тижнях побуту в вязниці випущено на волю, а інших задержано далі у вязниці.

На тлі цих подій відбулася 10. березня ц. р. перед виїздовою сесією рівенського окружного суду в Кремянці карна розправа **проти б. посла Бориса Козубського, студ. прав Аркадія Трачука, двох сестер Евфрозинії і Клавдії Недвецьких і ґімн. учениці Тамари Комаревич** за злочин з арт. 154 §. 2 к. к., ц. є публичне похвалювання злочину державної зради, якого мали допуститися, підношенням повищих окликів.

Трибуналові окружного суду проводив судля Тополінський, вотували сс. Туровський і Тайльор, обвинувачував прокуратор Обст. Оборону б. посла Бориса Козубського і трьох дальших обвинувачених обняли **адвокати — Микола Багриніський з Рівного, посол. д-р Біляк зі Львова і б. посол Самійло Підгірський з Ковля.** Обвинувачену Конаревич боронив адвокат Башинський (поляк) з Рівного.

Розправа викликала велике зацікавлення як серед українців так і серед місцевих поляків. Доволі далека дорога від вязниці до суду була вже від вчасного ранку переповнена людьми і то переважно селянами з кремянецького повіту. Коли появилася дорожка, в котрій везено б. посла Козубського й інших обвинувачених, знайомі селяни мовчки здіймали накриття з голов. Судова сали була переповнена місцевою польською інтеліґенцією та родинами обвинувачених.

Переслухано кільканацятьох свідків, між якими переважали поліційні функціонарі. Під вогнем питань оборони виявилися поважні суперечности у зізнаннях тих свідків, а головний філяр акту обвинувачення проти б. посла Бориса Козубського функціонар слідчої поліції Ян Муль, одинокий ствердив, що чув слова, наведені в акті обвинувачення, а щодо Б. Козубського, то з уваги на те, що оклики падали „хорально", він поодиноких слів не чув, розпізнав лише по устах Б. Козубського, що брав участь в окликах.

Прокуратор в дуже короткій промові твердив, що вина обвинувачених є достаточно виказана і тому домагався засуду.

Промови оборонців Підгірського, д-ра Біляка і Багриніського, а також Башинського стояли на дуже високому рівні. Зокрема адв. Підгірський дуже влучно підхопив яркі суперечности в зізнаннях поліційних свідків щодо Б. Козубського — адв. д-ра Біляк виголосив вичерпуючий правний вивід, та виказав, що батько, який відпроваджує молоденького сина до тюрми, находиться в такому душевному настрою, що хіба не може бути мови про свідомий намір похвалювати злочин державної зради, а зокрема приналежність до ОУН — а не тимбільше, що обвинувачений Б. Козубський є членом Центрального Комітету УНДО, отже партії, котрої відношення до метод ОУН є загально відоме.

Адвокат Багриніський обговорив деякі моменти події, устійнені зізнаннями свідків і вказував на відрухові настрої осіб, зібраних під вязницею, які тим самим виключили знамена тяжкого, закиненого їм злочину.

Серед важкої атмосфери вийшов трибунал на нараду, що тривала поверх 2 години. Після неї предсідник проголосив слідуючий присуд:

Бориса Козубського, Аркадія Трачука, обі сестри Евфрозину і Клявдію Недвецькі і Тамару Комаревич признається **винними злочину з арт. 154 §. 2. к. к.** це є публичного похвалювання злочину державної зради, довершеного окликами, обнятими актом обвинувачення і за це засудив

Бориса Козубського **на 6 місяців вязниці**, всіх інших обвинувачених **на 10 місяців вязниці** з зачисленням дотеперішнього слідчого арешту, одначе без припинення виконання кари. Суд зарядив випущення Бориса Козубського і інших обвинувачених **на волю.** Оборонці зголосили **від цього присуду апеляцію.**

—o—

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ГОСТИННИЦЯ ПІД БІЛИМ КОНЕМ", музична комедія на 3 дії Р. Бенацького.

Давніше звали це оперетковою, нині посталіше музичною комедією. Давніше мусіло таке видовище мати цікаву інтригу, багато дотепів і кілька співаків. Від часу, як оперетка у рожнеті своїх сил у Львові упокоїлась, пробують заступати її драматичні артисти, декоратори та балетниці. Ця „Гостинниця під білим конем" (яки її не бачили, не знали, чи це „заїзд" чи „корчма") має ще кілька старих добрих типів: німецького професора, фабриканта трикотів, веселого кельнера, але всі вони крутяться по сцені шукаючи за дотепним куплетом і бодай одним дотепом. Самого Франца Йосифа І. у власній особі привезли на „правдивім" кораблі. Та і він дуже спромігся на одну „золоту думку" до штамбуху, таку золоту, як жовтий блищавий ґудзик.

Чи насміявся хтось хоч раз голосно на весь час вистави? Були тільки оплески за декорації і за той єдиний голос, якого можна було слухати — М. Грабовської. Ах, той її партнер! Коли співав із нею, тільки видно було, що відчиняє рот. Міміцою і жестами нагадував провінціяльних амантів. Чи варт поглянути на цей оперетковий ґулаш? Не більш, як на цирк і то без звірят і то не першорядний. *Ж. Р.*

Дописи.

ГУСЯТИН.

Загальні збори Повітового Кружка „Рідної Школи". Дня 10. ц. м. відбулися в Гусятині загальні збори Повітового Кружка „Рідної Школи". На збори зїхали мужі і відпоручники Кружків з 20-ти громад у числі 80 учасників. Збори відкрив голова о. Малиновський, проводив зборами судля Капустянський. Після звіта Старшини і контрольної комісії виявилась дискусія, в котрій забирали голос: о. Малиновський, о. Ковальський, інспектор В. Остапчук і м-р Шахнович. У висліді дискусії ухвалено поширити лінію заснування діточих садків й забороник в гусятинській окрузі. Вкінці вибрано нову Старшину Кружка під проводом судді Капустянського. Ухвалено також в найсвятнішім взятися до пропаґанди в повіті за внутрішньою позичкою для „Рідної Школи", при чім зараз в місці присутні заявилися зложити около 200 зол. позички.

ШАХИ.

З УКРАЇНСЬКОГО ШАХОВОГО СОЮЗУ.

Згідно з оголошенням дня 4. ц. м. в „Ділі" комунікатом відбулося засідання делеґатів львівських шахових гуртків, що зголосилися до турніру. На засіданні вибрано провід турніру, зложений з делеґатів, до огню з кожного гуртка, що уконституювався так: голова м-р Жовнір Вас., секретар Паньків Тимотей, скарбник Жмінковський Осип, референт турніру Савчак Роман.

До змагань зголосилося покищо пять гуртків, тобто Луг-Львів, Луг-Знесіння, Воля, Робітнича Громада й УРСК. Вони почалися в мин. неділю, коли проти себе станули: Роб. Громада — Воля 2:4.

На черговій неділі назначено такі зустрічі: 18. III. Луг-Львів — УРСК, Воля — Луг-Львів, Луг-Знесіння — УРСК; 25. ц. м. УРСК — Воля, Роб. Громада — Луг-Знесіння.

Шахові гуртки, що не приєдналися до змагань, можуть зголоситися ще у п. Жмінковського (Т-во „Воля", Ринок 10) або в домівках згаданих товариств, що станули до змагань.

Роман Савчак, реф. турніру.

—o—

СПОРТ.

Україна — Світезь.

Товариські вправи змагання цих дружин відбудуться в неділю 18. ц. м. на грищі Світезі. Початок: год. 11·30 передпол. Попередньо в год. 9·30 рано змагання дружин молодших.

Конкурс лещ. скоків за мистецтво Ворохти.

Дня 11. березня ц. р. відбувся заходом Філії К. Л. К. у Ворохті II. конкурс лещатарських скоків за мистецтво Ворохти на рік 1934. Участь взяло 9 місцевих гуцулів, котрі користуючи з 10-денного побуту у Ворохті норвежського тренера п. П. Йонсона, дуже багато присвоїли собі з норвежської школи.

Два дні перед конкурсом видів філії рішив попросити п. Йонсона, котрий мав виїхати вже 8. III. ц. р. щоби на кошт філії залишився і тренував наших гуцулів. Тренер п. Йонсон дуже радо згодився і два дні тренував наших лещатарів, а в день конкурсу суддював як головний суддя.

Конкурс почався точно в год. 13. на малій скочні, відчас коли дощ падав ніже пополудне і сніг зовсім розпустив. Глядачів зібралося понад дві сотки.

До помочі в суддюванні станули: Іванчукіна Ольга, Мочерник Іван (секретар філії), Дмитро Росінський та Дмитренко Роман. Скакуни дуже добре трималися, бо хоча були й початкуючі, то на загальну суму скоків, були лише три з упадком.

Минулорічний мистець, **Гриць Мочерник**, зі своїм гарним стилем, мусів цього року уступити першенство **Бойчукові Миколі**, котрий теперішнім гарним стилем осягає для мистця Ворохти на 1934 р. і так здобуває вперше мандрівну нагороду инж. О. Пежанського.

Подрібний вислід конкурсу такий:

1. Бойчук Микола	скоки	17, 20, 18 м	— 219	пнк.
2. Мочерник Гриць	„	16, 19, 17 „	— 207	„
3. Мочерник Василь	„	12, 16, 16 „	— 188	„
4. Ткачук Олекса	„	14, 19, 15 „	— 180	„
5. Мочерник Іван с. Мих.	„	13, 15, 13 „	— 161	„
6. Хомин Федір	„	14, 14, 15·5 „	— 158	„
7. Шабанюк Федір	„	12, 11, 11 „	— 150	„
8. Лелерчук Федір	„	10, 10, 10 „	— 136	„
9. Мочерник Дмитро	„	11, 11, 16 „	— 122	„

В тім самім дні, себто 11. III. в год. 17, у битком набитій залі сали „Нар. Дому" відбулася роздача нагород за кілька щогорічних змагань разом. На роздачу прибув також п. Йонсон. До почесної президії головa філії К. Л. К. п. Мочерник попросив як предсідника дир. Іванчишина Миколу, п. Іванчишинову Олену, тренера п. Йонсона, Гавриляка Семена та Гавриляка Миколу. П. дир. Іванчишин Мик. отворив святочне засідання після чого забирали голос Мочерник Василь, і секретар Іван Мочерник. По їх промовах голова філії Гриць Мочерник подякував іменем К. Л. К. всім фундаторам нагород, а зокрема подякував тренерові п. Йонсонові за тренування і суддювання, причому вручив йому гарно вишиту низом гуцульську сорочку як памятку від К. Л. К. з Ворохти. Подаровано йому також відзнаку К. Л. К., котру він дуже цінить.

Потім предсідник вручив кожному нагороду особисто. Насамперед роздано нагороди юніорам за змагання в бігу на 3. км. в 1933 р. І. нагороду дістав Ниненко Микола (лещета дару Василя Мочерника і вазаний), II. наг. Никорак Дмитро, III. наг. Філяк Олекса. За рік 1934 дістали в класи старших: І. нагор. Мочерник Іван с. Мих. (лещета дару Ткачука Леся), II. наг. Шабанюк Федір, III наг. Росінський Іван с. Дм. З класи молодших: І нагор. Росінський Іван с. Ю. (лещета дару Мочерника Г.), II. наг. Мочерник Михайло, III. наг. Кувійчук Микола. На II. і III. нагороди зложилися дари чит. „Просвіти", „Гуцульської Кооперативи", Миколи Бойчука, Поповича Івана, Юсипчука Василя та інш. За участь іншим юніорам роздано гарні книжочки дару п. Мих. Таранька.

В конкурсі скоків у 1933 р. мандрівну нагороду інж. Пежанського дістав, Мочерник Гриць, котру опісля передано Бойчукові Миколі, як мистцеві за 1934 р. Крім того дістали жетони (дар К. Л. К., Львів) Мочерник Гриць, Бойчук Мик. та Дидо Михайло.

Роздано також нагороди за лещат. гайд Ворохти — Мокушичин (18 км.), який відбувся дня 25. II. ц. р. Тут також здобув мандрівну нагороду дир. Панькова Вол. Бойчук Микола, котрий дістав у додатку індивідуальну нагороду дару Росінського Дмитра. II. нагороду в райді взяв Мочерник Василь, III. наг. Стечкевич Микола, (К. Л. Т., Станиславів). На дальші нагороди за участь зложилися книжки, які дарували на ту ціль: „Діло", „Українська Преса", „Сільський Господар", „Вогні" та інші.

Вкінці роздано книжкові нагороди за участь у зїздових змаганнях, які відбулися 4. II в честь покійного змагуна, бл. п. А. Кіфяка, при чому всі присутні вшанували його память повстанням з місць.

По роздачі нагород забрав голос п. Гавриляк Микола і висловив вдоволення з гарного звичаю роздавати нагороди в книжках. Згадав також з гордістю, що **голова філії Г. Мочерник здобув нагороду „Діла" у Славську** за зїздовий біг, чим приніс славу Гуцульщині.

Норвежець п. Йонсон зложив у нім. мові в імені свого норв. лещ. т-ва „Реді" („Ready") щирий привіт українським лещатарям, подякував за гостинність і дарунок для нього, висловив своє признання, що гуцули найкраще скористали з його науки і на кінець побажав гарного розвитку лещ. спортові на Гуцульщині, за що присутні нагородили його рясними і довгими оплесками.

На закінчення секретар К. Л. К. Мочерник Іван відчитав листу добровільних датків на нагороди. На тому предсідник замкнув засідання, дякуючи присутнім за участь — і заохочуючи змагунів до дальшої пильної праці.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

В. Сімович: ТАРАС ШЕВЧЕНКО. Його життя і творчість. З нагоди 190 роковин уродин. (1844—1934). Львів, 1934. Накл. Т-ва „Просвіта", ст. 82.

Д-р Василь Лаба: ПАТРОЛЬОҐІЯ. Життя, письма і наука отців церкви. II. і III. частина. Ст. 218 і 148. Праці гр.-кат. Богословської Академії у Львові, під проводом о. проф. д-ра Йосифа Сліпого. Львів 1934.

В. Островський: СІЛЬСЬКІ СТЕЖКИ. Поезії, Луцьк 1934. Накладом Видавництва „Сьогодні", ст. 40.

Іван Ольбракт: РОЗБІЙНИК МИКОЛА ШУГАЙ Роман. У додатку начерк Миколи Голубця „Опришки", Львів. Накладом І. Тиктора. Українська Бібліотека ч. 2., лютень. Ст. 128.

Михайло Таранько: „ТАРАСОВИМ ШЛЯХОМ". Збірка промов, деклямацій та сценічних картин на Шевченкові Роковини. Львів. В-во „Світ Дитини", 1934. ст. 96.

ІДЕОЛЬОҐІЯ КООПЕРАЦІЇ. Вибір із кооперативного письменства. Впорядкували К. Коберський і Вит. Левицький. Бібліотека Реґіонального Союзу Українських Кооператив ч. 26. Львів, 1934. ст. 110.

УКРАЇНСЬКА МОЛОЧАРСЬКА КООПЕРАЦІЯ У 1932 Р. Львів, 1934. Накл. Краєвого Молочарського Союзу „Маслосоюз", Ст. 56.

ПОРАДНИК ДЛЯ САМООСВІТНІХ ГУРТКІВ Львів 1934 ст. 126. Накладом Фонду „Учіться брати мої".

БОГОСЛОВСЬКЕ НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО У ЛЬВОВІ, в першім 10-літтю свого існування 1923—1933. Опрацювали о. д-р Лев Глинка, д-р Константин Чехович.

Листування Редакції.

Всеч. о. В. Ласовський, Кізлів: Такого „вироку" цензура мабуть не пропустить, тому помістити не можемо.

Вп. Дописувачеві в Ужгороді: Адреса „Мети", органу Українського Католицького Союзу, така: Львів, вул. Японська ч. 7.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Перемишль, сала Нар. Дому.

17. III. Пенька.
18. III. Цілунок перед дзеркалом.
19. III. Гра на замку.
20. III. Сонце руїни.
21. III. Королева Кіна.

Підчас свят Великодних гратиме театр в Яворові.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 16. III. год. 7·30 веч. „Коршма під Білим Конем". Абон. 14.

Субота, 17. III. год. 3·30 попол. „Товпіна". Ціни найнижчі. Абон. 13.

Субота, 17. III. год. 7·30 веч. „Коршма під Білим Конем". Абон. 14.

Театр Різнородностей.

Пятниця, 16. III. год. 7·30 веч. „Кандіда". Абон. 15.

Субота, 17. III. год. 7·30 веч. „Кандіда". Абон. 15.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ягоди пекла".

АТЛЯНТИК „Гроші на вулиці", звук. комедія.

ВАНДА: „Бен Гур".

КАСІНО: „Тото шибеник", „Поворот до природи", (фільма з життя нудистів).

КОЛІЕЙ: „Світ слухає", ревія „На весело".

КОПЕРНІК: „Невидимий чоловік". (на осн. Велса).

МАРУСЕНЬКА: „Скандал у Будапешті". (Секе Сакаль), ревія: „Весна та ми".

МІРАЖ: „У тіні хреста".

МУЗА: „Забавка" (Евг. Бодо).

ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".

ПАН: „Буря на світанку" та ревія.

ПАСАЖ: „Пат і Патахон на хоробрі ранки".

ХІМЕРА: „Чоловік, що вкрав серце".

СВІТ: „Мата Гарі".

СТИЛЕВЕ: „Гірший чай мандарина Єна" та ревія.

УТІХА: „Позвольте нам жити!", ревія: „Парада гумору".

Закордонне радіо.

Пятниця, 16. березня 1934.

Відень (506,8) 17·30 Фортепян, 19·05 Привитання весни (поезії, пісні), **Братислава** (298,8) 19·20 Вок. дуети, **Моравська Острава** (1158) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт. **Штрасбург** (349,2) 21·30 „Княжна долярів" оп. Фаля, **Берлін** (356,7) 17·30, 20·10 Пісні, 20·30 Концерт ін. музики. **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·30 Чотири пісні Фішера, 20·10 Симф. концерт. **Ляйпціг** (382,2) 20·10 „Еврієнте" оп. Вебера, **Будапешт** (550,5) 12·30 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 13·30 Легка музика, **Рим** (420,8) 16·00 Академія св. Сесілії (Вок. концерт Мошіко Бертранеї). 20·45 „Сі" оп. Масканія.

Субота, 17. березня 1934.

Відень (506,8) 16·35 Легка музика, 19·00 Сонати Бетовена, **Братислава** (298,8) 20·00 „Маскота" оп. Одоана, **Прага** (470,2) 19·20 Легка музика, **Париж** (1796) 10·30 Концерт із консерваторії, 21·00 „День і ніч" оп. Лекока, **Любляна** (569,5) 20·30 Вок. квартет, **Ковно** (1935) 17·10, 17·40, 20·20 Спів, **Гайльсберг** (291) 15·30 Програма для дітей, 18·25 Рел. музика, спів. **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Оп. дуети. **Мінхен** (405,5) 16·00 Концерт, 17·50 Камер. музика, **Беромінстер** (539,6) 21·40 Швайцарські нар. пісні, **Міляно** (365,6) 13·00 Тріо, 20·40 „Княжна чардаша" оп. Кальмана, **Рим** (420,8) 17·10 Легка музика, 20·40 опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 16. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·03, 12·35 Популярна музика з грам. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Дом жемчугів (муз. репортаж), 16·40 Серед книжок, 16·55 Легка музика, пісеньки, 17·50 Наука стенографії, 18·00 Відчит із програми пар шкіл: „Середовище та його роля", 18·20 Спів, 18·40 Фортепян, 18·55 Ґрамофон, 19·02 Всячина та легкі гр. плити, 19·25 Фейлетон, 19·40 Спортові вістки, 19·43 Сніговий комунікат, 19·55 Сільна реґіон, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Звучання симф. концерту, 20·15 Симф. концерт, 22·40, 23·05 Танкова музика.

Субота, 17. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·03, 12·35 Концерт орхестри, 15·30 Господарські вістки, 16·00 Авд. для хорих, концерт орхестри, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 З пісенькою по Парижі, 18·00 Репортаж, 18·20 Фортепянове тріо, 19·03 Відч. з „Хвилина в давньому Львові", 19·15 Всячина, 19·25 Рецитації поезій, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільна реґіон, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Спортова авдиція, 20·30 Спів (Казавекі, тенор) у супр. фортепяну, 21·00 Техн. почтова скринька, 21·15 Ґрамоф. плити, 21·20 Шопенівський концерт. 22·00 Відч. у фр. мові „Лябораторія боротьби із заразними недугами", 22·15 Легка й танкова музика з гр. плит, 23·05 Віленська пазуля.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·28 і пів зол.

Золото: Доляри 9·03—9·05. Франки фр. 35·90—36·20 Дукати 84·00—84·20, Корони 38·00—38·20. Рублі 46·00—47·20.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·07—27·36, Париж 34·95, Берлін 210·95, Цюріх 171·47, Амстердам 357·75, Прага 22·06, Мідяно 45·58, Нюйорк кабель 5·31 і пів, Нюйорк чеки без трансакції.

ЗБІЖЕ.

Ціни пар. Підволочиська любо наг. Львів

	від	до
Жито одноніле	13·10	13·25

Інші курси незмінені.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Товариства „Українська Бесіда" у Львові вул. Руговського ч. 22. І. п. відбудуться в суботу дня 24. березня 1934 в год. 18 (6) вечором зі звичайним денним порядком. Якщо в означенім часі не явилось би достаточне число Членів устійнених статутом, — Збори відбудуться годину пізніше без огляду на скількість Членів (§ 24 ст.) з важністю рішень. Виділ. 1210 2—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 4 — ЛЬВІВ, Водічки — Вовни знаної марки **„КАРІБІ".** 1668 1А—1а

ГОДИННИКИ направляє пренезійно й дешево **Домбровський і Розважевський** Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 73/53 3—16

ОКАЗІЯ! Камениця нова вільна від податків двоповерхова комфорт околиця Потоцького дохід netto 10.000 зол. Ціна 80·000 зол. Продає „Celeriter", Сикстуська ч. 32. 1251 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Звичайні Загальні Збори кооп. „Український Театр"

кооп. з відпов. уділів у Львові, відбудуться в суботу дня 31. березня 1934 р. в годині 16·30 (4·30 попол.) у домівці Кооперативи, Львів, вул. Шашкевича ч. 5. (партер). Якщо не явиться в означеному часі означена статутом скількість членів — найблизчі Заг. Збори відбудуться цьогож дня в тому самому льокалі з тим самим порядком нарад в годині 17-ій (5-а) веч. без огляду на число приявних членів — з таким порядком нарад: 1) Відкриття Зборів, 2) Відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів, 3) Відчитання Звіту Р. С. У. К. з переведеної ревізії, 4) Звіт Управи за р. 1933, 5) Звіт Контрольної Комісії, 6) Затвердження білянсу за р. 1933 і уділення абсолюторії Дирекції і Надз. Раді, 7) Розділ чистого зиску, 8) Внески і запити. — Звіт, річні заміщення і білянс виложені в льокалі Кооперативи до перегляду членам.

Надзірна Рада

О. Бодаренко секр. Й. Дрималик голова.

25.000 МЕТРІВ **наймодніших вовняних матеріялів** з першорядних фабрик на весняний і літній сезон **на сукні, костюми і плащі вдалося нам закупити по сензаційно низьких цінах.**

Для прикладу кілька цін:

Вовна шотляндська 90 шир.	1·65	Шевіоти 150 шир.	2·30
Вовна шотляндська Пріма	2·80	Шевіоти Пріма	3·80
Вовна вішкова 90 шир.	1·75	Фльора	3·—
Вовна вішкова 130 шир.	4·75	Толедо	5·20
Вовна крокодилева 90 шир.	1·80	Diagonal 150 шир.	6·50
Вовна крокодилева Пріма	3·50	Diagonal Пріма	9·75
Вовна Панама	1·75	Камгарн 150 шир.	7·—
Вовна мундуркова 90 шир.	1·80	Камгарн Пріма	10·—
Вовна мундуркова 120 шир.	2·60	Вовна на плащі 150 шир.	6·—
Вовна Crepella	3·60	Вовна на плащі Пріма	8·50
Вовна Boucle 90 шир.	4·40	Вовна на плащі англійська	11·50
Вовна Boucle 140 шир.	6·—		

УВАГА. **Дешева продаж білих товарів** надалі продовжена і рівночасно **повідомляємо,** що дістали ми вже всілякі **весняні і літні товари і шовки.** При закупні товарів від зол. 15 даром білети до Великого Театру і Різнородностей у партері, а від зол. 5 білети до першорядних кін.

ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВОСТЕЙ ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 71 (13.616). Львів, неділя 18. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Півріччя 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (70.) число нашого органу відпасло конфіскаті за революції (II. точка) Ц. К. УНДО про утворення Апостольської Адміністратури для Лемківщини. Після конфіскати вийшли ми негайно другий наклад. Це вже 12-а з черги конфіската „Діла" в цьому році.

—o—

Нові українські кооперативи.

Рішенням Дирекції РСУК з 26. 2. ц. р. принято в члени Т-ва такі кооперативи: 1) Кред. С-ка „Самопоміч", кооп. з необм. відп., Городславичі (пов. Бібрка). 2) Госп.-Спож. С-ка „Світло", кооп. з обм. відп., Оперці (пов. Горохів). 3) Хліб. С-ка для заг. зак. і збуту „Самопоміч", кооп., Гростянець, (пов. Долина). 4) „Районова Молочарня", кооп., Дубно (пов. Ланьцут). 5) „Самопоміч", господ. спож. кооп. з обм. відп. Богошівка. 6) „Боротьба", кооп., Звірів. 7) „Селянське Обєднання", кооп., Радомишль (пов. Луцьк). 8) Пекарня „Золотий Колос", кооп., Львів. 9) „Народна Воля", кооп., Кульматичі (пов. Мостиська). 10) „Зоря", кооп., Оглядів (пов. Радехів). 11) Щадн.-Кред. С-ка „Ощадність", кооп. з необм. відп., Кульчиці Шлях. (пов. Самбір). 12) Спож.-Госп. С-ка „Зоря", кооп., Буцниги (пов. Скалат). 13) „Дніпро", кооп., Боянчі (пов. Сокаль). 14) „Єдність", кооп. з необм. відп., Підгородці (пов. Стрий). 15) С-ка для заг. зак. і об. „Український Народний Дім", кооп. Хотимир (пов. Товмач). 16) „Надія", кооп., Ільник. 17) Госп. Спож. С-ка „Згода", кооп., Топільниця (пов. Турка з. Стрием.)

Рішенням Дирекції РСУК з дня 10. 3. прийнято в члени Т-ва такі кооперативи: 1) С-ка для заг. зак. і об. „Воля", кооп., Бабин Середний. 2) Хліб. С-ка для заг. зак. і об. „Єдність", кооп., Сільце (пов. Калуш). 3) Спов. взаїмного кредиту „Наша Хата", кооп. з необм. відп., Дратів (пов. Любартів).

НІМЕЧЧИНА ЛЯКАЄ...

ЛЬОНДОН. ПАТ. На засіданні Палати Громад заявив у дискусії над розброєнням проектом предст. Партії Праці Веджвуд, що німецький кольонізаційний хід напрямовується на балтійські держави, що тому треба поширити льокарненський договір та що Англія буде рішучо протиставитись пробі підбити Литву й Естонію і відібрати Гольштин-Шлезвіг від Данії. Опісля говорив мін. Саймон, який відмітив, що від сучасної ситуації годі сподіватись чогось доброго, а тому навіть злий розброєнний договір кращий як ніякий. Згадуючи заяву Болдуїна, що в разі невдачі розбр. конференції Англія піде на обмежену конвенцію, скажім виключно у справі летунства, мін. заявив, що англійський уряд не думає тягнути дальшу дискусію в тій справі, а якщоб і прийшло до окремої летунської конвенції, то її заключилоб тільки кілька держав, що мають більші летунські сили.

НІМЕЦЬКА ВІДПОВІДЬ У СПРАВІ КОНВЕНЦІЇ

ПАРИЖ. ПАТ. Аг. Авава повідомляє з Берліна, що німецька нота, яку передати французькому амбасадорові, заявляється за конвенцією на таких умовинах: 1) держави, що приступають до конвенції, зобовязуються не збільшати своїх ефективів та військового призадля над тепер. стан; 2) Німеччина погоджується мати 300 тис. армію з рухомим часом служби від 18 міс. до 2 літ; 3) конвенція буде заключена на 6 літ. В ноті намагається нім. уряд збити закиди Франції про парамілітарні формації і протиставить їм кілька міліонів резерви франц. армії, що тісно вяжуться з нею, фортифікації на їх. кордоні та кольоніяльні війська.

АНГЛІЙСЬКО-ФРАНЦУСЬКИЙ ПАКТ?

ЛЬОНДОН, 16. III. ПАТ. „Дейлі Мейл" помістив статтю, в якій заявляється за англійсько-французьким дефензивним союзом. Европа, пише щоденник, живе непевно. Вел. Британія безсила боронитися й мусить подумати, як доповнити свою летунську силу. Треба поширити договір у Льокарно анг.-франц. дефензивним союзом. Як пише щоденник, заг. думка Англії є за таким союзом, що дає повну гарантію миру. Цікаво, що „Дейлі Мейл" висував уже раз таку пропозицію 4 місяці тому і повторення її характеризує дещо еволюцію англійської опінії в тому напрямі. Не мало причинилася до цього політична сплетня, мовби канцлер Гітлер заявив мін. Ідемові підчас його побуту в Берліні, що Німеччина не протиснула такому союзові, якби за його ціну дістала згоду на узброєння.

Римські розмови.

РИМ. 16. 3. ПАТ. Цілий вчорашній день тревали праці господарських знавців. Попол. відбулася конференція Мусоліні з Дольфусом і Гембешом. Характеристичне, що офіціяльний комунікат виданий вже після конференції стверджує, що у двогодинних розмовах порушено теж господарські і політичні справи, що торкаються обох держав. Після конференції Дольфуса і Гембеша приняла італійська королівська пара сніданням.

РИМ, 16. 3. ПАТ. Розмови Мусоліні, Гембеша і Дольфуса не дали досі конкретних господарських вислідів. Німецький амбасадор у Римі слідкує за ходом конференції з особливим заінтересуванням. Вчора амбасадор Німеччини Гесль конферував з Гембешом, опісля відбув розмову з Мусоліні. В деяких італійських пресових колах стверджують, що до узгіднення умовин італійсько-австрійської співпраці прийде лекше, ніж до устійнення запримних для політичної і господарської співпраці з Угорщиною.

ВІДЕНЬ. 13. ПАТ. Канцлер Дольфус має виїхати з Риму в суботу. Можливо, що Дольфус і Гембеш в товаристві Мусоліні відбудуть прогульку до Неаполю. Не виключене теж, що канцлер Дольфус удасться теж до Трієсту.

—o—

Wyciąg z protokułu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako przewodniczący, S. O. M. Szulisławski i Dr. Locker, jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 62. czasopisma Diło z daty Lwów, dnia 9/3 1934 do Sygn. VI. I. Pr. 138/34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 12 marca 1934 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 7/3 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma Diło Nr. 62 z daty Lwów, dnia 9/3 1934, zawierającego w artykule p. t.: 1). „Na parlamentarnij areni" w ustępie od słów: „Prybladajuczyś" do słów: Nasze żyttia", znamiona występku z art. 170. k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1 863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu fałszywem przedstawieniem wiadomości o stosunkach w szkolnictwie oraz stosunku władz do ludności ukraińskiej wywołać niepokój publiczny. Według §§. 487. 489 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący W. Medyński w. r. Protokulant J. Baliński w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

—o—

20. березня
остаточне замкнення листи зголошень на льосування „Діла".

З конституцією уряд не спішиться.

Львів, 16. березня 1934.

Коли 26. січня Клюб ББ перевів у сойм, всупереч усім сподіванням нову конституцію, якою стали т. зв. „конституційні тези", рефеpовані п. Царом, — негайно появилися поголоски про швидке розвязання сойму й сенату і нові вибори на підставі нової — незнаної ще — ординації. Казалося теж, що розвязанню буде лише сенат, який по новій конституції має бути установою комінованою, а сойм доживе свого віку, — що прийде зміна на начальних державних становищах і т. д. і т. д. Ці поголоски були настільки настирливі, що опозиційні партії не на жарти почали радуватися з близькою виборчою кампанією, а вся преса була наставлена на „великі несподіванки". Тимчасом не тільки ніякі „несподіванки", в розумінні якихось великих політичних подій чи звіть потрясень, не прийшли, але — навпаки — сама конституція зійшла зовсім на задній плян.

Фактичний стан справи представляється в той спосіб, що соймова канцелярія переслала нову конституцію до сенату щойно 12. березня, себто після 1½ місяця, як її прийняв сойм. Впродовж того часу знову гуділо: то, мовляв маршал Пілсудський має якісь застереження, то знову нібито спішно йдуть підготовчі праці над виборчою ординацією, виконавчими розпорядками і т. п. Три дні тому, у вівторок, відбулося пленарне засідання сойму, про яке було еще згори відомо, що воно буде в цій буджетовій сесії — останнім. На середу скликано конституційну комісію сенату. Явилися знову пророки, які предсказували, що нова конституція буде ухвалена на конституційній комісії сенату і на сенатському пленумі, впродовж двох останніх днів, уже тоді, коли декрет про зачинення сесії сойму і сенату ждатиме лише оголошення. Але і ті пророки показалися фальшивими: на згаданому засіданні конституційної комісії сенату вибрано лише референта і „експертів". Правда, засідання мало деякі сензаційні моменти, а саме — опозиційні сенатори порівнювали текст конституції, що його переслала соймова канцелярія, з текстом, що його ухвалив сойм, і доказували, що ті оба тексти вправляють деякі зміни. Вони вважали, що взагалі не можна вибирати референта, бо нема предмету дискусії, що треба прислати текст відіслати назад, — але всі ті внески перепали й остаточно сен. Войтіха Ростворовського вибрали референтом, а на експертів вішли по-

Ширіть наш часопис!

кликати професорів університету Старжинського, Міхала Бобжинського (б. галицького намісника) і Комарніцького. У ролі експертів фунгуватимуть теж у сенатській конституційній комісії посли Славек, Маковський і Цар (усі з ББ, голова Клюбу та автори проекту). Чергового свого засідання конституційна комісія навіть точно не визначила, но і очевидно справа конституції на вчорашньому пленарному засіданні сенату зовсім не опинилася.

Тут треба ще пригадати регуляміновi постанови, які нормують працю сенату. Отож коли сенат хоче ввести якісь зміни до закону, що його прийняв сойм, повинен їх впродовж 30-ти днів заповісти. Дальших 30 днів має для виготування і вирішення заповіджених змін чи власного проекту. Зачинення або перервання сесії автоматично стримує діяльність комісій. Вправді сенатська конституційна комісія формально не заповіла змін до закону про нову конституцію, а проте покликання наукових експертів доказує, що сенат задумує таки деякі зміни туди ввести. Сьогодні маємо вже декрет про зачинення сесії сойму і сенату. Якщо не буде скликана надзвичайна конституційна сесія, сойм збереться щойно 1. листопада, а коли взяти під увагу звичай відкладати сесію ще на місяць (на підставі спеціяльної точки конституції) — то аж 1. грудня ц. р. 25 днів матиме ще сенат часу заповісти формально конституційні зміни, опісля 30 днів для нарад. Таким робом проект конституції увійшов би до сенату щойно з кінцем січня 1935 року.

В той спосіб усі конституційні сплітки відкладають і ще добрий рік обовязуватиме конституція стара. Коли візьмемо під увагу, що в грудні 1935 року все одно кінчиться теперішня каденція сойму і сенату, то з вище наведеного огляду виходить недвозначно, що уряд не бажає собі передчасних нових виборів та взагалі ніяких „надпрограмових" внутрішніх політичних потрясень.

Воно теж річ зрозуміла і льогічна. Треба освідомити собі, що нова конституція нічого нового **по суті** до державного устрою і пануючих у державі устроєво-політичних відносин не вносить. Нова конституція є лише — так мовити — легалізацією істнуючого стану, і то легалізацією стану минулого. Коли польська опозиція кричить, що нова конституція петрифікує нинішнє правлїння і дає змогу зберігти владу нині пануючим колам, то ця правда має лише формальне значіння. Бо підставою кожного режіму не є ніколи формальна буква параграфів, лише уклад реальних суспільних сил і реальні чинники влади, якими є державний апарат, адміністрація, збройна сила, орґани безпеки, фінанси. Мабуть і польська опозиція нині не обманює себе, що нема ніяких реальних виглядів на зміну режіму в Польщі і переходу влади в руки парляментарної опозиції — хочби навіть нової конституції не було. Колиж з другого боку пригадаємо, що для нинішнього уряду Польщі істнують дві найважніші проблеми: закордонної політики та господарської кризи, — признаємо, що справа нової конституції є для рішаючого в Польщі чинника справою другорядною, яка може підождати.

——o——

ФІРАНКИ, КОВДРИ, ПОСТІЛЬ
від найвибагливіших до найдешевших
ВИРІБНЯ 857
ВАНК, Марійська Площа ч. 6.

Україна як чинник занепаду невільницького капіталізму

Останній конґрес Комуністичної Партії значно причинився до кристалізації та вияснення українсько-московських відносин у межах СРСР, а це в свою чергу безумовно причиниться до кращої орґанізації та скріплення українського опору проти безупинного наступу Москви.

З численних промов, присвячених на конґресі українській справі найбільше уваги заслуговує промова Постишева, як московського сатрапа на Україні. У цій промові признається передовсім соціяльно-політична та національна окремішність України, про яку Постишев говорить:

„Перша особливість є в тім, що класовий ворог на Україні маскує свою роботу проти соціялістичного будівництва націоналістичним прапором та шовіністичними гаслами.

„Друга особливість є та, що український кулак перейшов велику школу боротьби проти совітської влади, бо на Україні громадська війна була особливо жорстока та тревала, бо на Україні політичний бандитизм ділав особливо довго.

„Третя особливість полягає в тім, що на Україні залишилось найбільше остатків ріжних контрреволюційних орґанізацій та партій, що тяглися на Україні з огляду на її сусідство з західними кордонами.

„Четверта особливість це те, що Україна є предметом пожадань ріжних інтервенціоністичних штабів та перебуває у сфері їх пильних спостережень.

І нарешті пята особливість є та, що ухильники в КП(б)У в загальнопартійних питаннях звичайно єдналися і єднаються з націоналістичними елементами в її лавах, а ухильниками в національнім питанню".

Перше в перекладі на людську мову, значить просто, що Україна бореться проти більшовицького визиску та московщення під національним прапором. Признання досить цінне з боку сталінського сатрапа. Не менше цінним є і признання, що українське селянство перейшло добру школу протягом українсько-московської війни. Заслуговує уваги і твердження, що на Україні є досить орґанізацій готових разом із заходом виступити проти московського сходу. Це варто було б запамятати і тим міжнароднім чинникам, що недоцінюють українську відпорність у боротьбі проти Москви. Твердження Постишева, що справами України цікавляться великі держави цілком слушне і додавати до нього нема чого. Святою правдою є й твердження, що український масовий рух все притягає до себе й українські елементи, які з тих чи інших причин опинилися в КП(б)У, але проти цього ніякий терор панів Постишевих нічого не вдіє.

У звязку з зазначеними повище особливостями України пан Постишев пропонує „перебудувати методи більшовицького керівництва відповідно до нових обставин та вказівок т. Сталіна про нові завдання". Але запропонувати це значно лекше ніж зробити. Більшовицький централізм не дає можности обмежити жорстокі методи невільницького капіталізму самою лише Україною, не завівши тут цілком сепаратного ладу. Таким чином не Україна має пристосовуватися до ладу витвореного для Московщини, а навідворот Московщина мусить пристосовуватися до найбільше дикунських метод невільницького капіталізму, витвореного для поборення українського населення. Для України в першій мірі створено і тут в першу чергу переведено колективізацію хліборобства. Передовсім для України видано закон про примусове відібрання збіжа державі. На Україну посунено в першу чергу головні хмари політичних відділів при МТС. На Україні витворено ганебну систему охорони збіжа перед голодним селянством кінною сторожею, вартівнями на драбинах, вартовими псами, діточими загонами і т. ін.

Примусовими методами праці по українських селах удосконалено відтак і визиск невільницької праці по копальнях, залізницях та промислових підприємствах. У такий спосіб витворився дивоглядний, безглуздий, неможливий у якійсь іншій країні більшовицький апарат примусової праці, система невільницької праці.

Цей незвичайно складний апарат складається з трьох частин — пропаґандивної, контрольної і терористичної — і ускладнює вже сам собою кожну хоч би й найзвичайнішу акцію. Візьмім наприклад таку звичайну роботу, як сівба, якою уряд так-же мало трудить собі голову в Естонії як і в Абісінії, вона вимагає в СРСР річ-річно найбільшого напруження цілого державного та адміністраційного апарату.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК. 4)

Перший вірш на честь кирилометодіївців і його автор.

Уживаючи для означення Лівобережжя терміну „Малоросія", автор оповідає, як московські царі забралися по розборі Польщі до змосковщення Лівобережжя, а на Правобережжі „дозволили на польську народність, бо знали, що ця народність, не маючи ніякої підставя в народі, не може ні розвинутись, ні їм шкодити". По повстанні 1831 р. скасовано польське шкільництво на Правобережжі, замкнено в 1838 р. і виленський університет. Щоб уже цілком не вогидитися в очах Европи, утворено з виленського університету й кременецького ліцею університет у Київі. „У Київі знайшлася так сама польська молодь, що побирала освіту у Вильні, привесла зі собою ліберальні ідеї, і що більше, розїджаючися по університетах цілого цісарства по всій Росії, розсіяла ті ідеї. Поляки бо так уславилися в Европі, що куди обернуться, ідея вільности ходить як тінь за ними й доставляє серце по собі. У Київі зійшлася польська молодь із українською молодю зза Дніпра й лібералізм перенісся за Дніпро. А змова малоросіян (лівобережців) відкрита свіжо в Київі, доказала, що він там уже защепився: так переконався цар, що український дух уже вилав йому війну, що на „багато побільшилося числю його противників". Знаючи, що йому загрожує, упився цар за розповсюдження лібералів, що більше, почав воювати золотом по Европі, бо це його перевага, найпрудша й найпевніша армія.

Перейшовши до української літератури, автор виводить, що українське письменство за слабе, щоби могло підтримати українську справу. Автор висловлює жаль, що не звернено належної уваги „на пісні й думки народні. Вони саме це майже виключно досіль щироукраїнська література, і сміливо можна сказати, що подібної ніякий нарід не має. Автори цих пісень не відомі світові, в них спочиває минуле народу, вони говорять нам про його внутрішнє життя, про його буття й характер. Разом із словами родилися мельодії, сумні й протяглі, як подув українського вітру".

Далі розправляється автор із думками брошури Каспра Цевґлевича „Rzecz czerwono-ruska" та стає в обороні й самостійности української мови й повної змоги вироблення з неї літературної мови. Та й хвилина виступу української мови на поле загальної літератури вже не далека. Котляревський, Квітка (Основяненко), Гребінка й інші можуть доставити зразків гнучкости й багацтва мови. Їх приклад потягнув за собою багато молодих людей, що борючися з безлічю перешкод, обробляють і виробляють мову. Споміж інших згадаю Шевченка, якого вважають сьогодні за мученика справи української вільности. Віра, глибоке знання людського серця, ліричність і терпка іронія, при розумному володінні природженою мовою, лучаться в його творах і складають чудесну гармонію. Патріотичні письма Шевченка відомі в усій Малоросії й Україні й багато причиняються до піднесення духа. О! ви, що не вірите в самостійність мови, прочитайте твори Шевченка, й аж тоді скажіть: чи українська мова не має майбутнього, чи український нарід не буде вільний і незалежний?! Що скажете на те, коли малоросіяни, скинувши московське ярмо, упімнуться за своїх співбратів? Чиж не бачите того, що відмова може відновити стару боротьбу Польщі з Руссю?"

З такого становища глядячи на домагання тих, що підтримують справу української мови в Галичині, не тільки не можна бути їм цього за зле, але й треба похвалити їх справедливі змагання. На цьому нічого не втратить польська мова, „а Польща зискає, віддаючи справедливість русинам, для себе нарід, що разом із нею, як дві рідні сестри, яснітиме на овиді европейської політики". Автор чує „голос народу, що бореться в путах деспотизму", чує „зазив мучеників народньої справи Шевченка, Костомарова (Костомарева!), Куліша й інших".

Призадумуючися над питанням, яке становище мають зайняти поляки на українських землях, автор пише: „Поляки повинні йти по дорозі справедливости й можливости. Не личить полякам прибирати на першому відкритому полі діяльности характер інтересованости, бо так зрівняємо наше становище зі становищем неприятелів вільности народів. Ми є в стані боротьби, але ця боротьба не відбувається з баґнетом у руках, її ареною є зовсім нове поле — моральне поле; до боротьби виступили моральні сили. Не можна сказати, що наші неприятелі не мають цих сил, які тим страшніші, що вони можуть підтримати їх — баґнетами. Їх сили мають за підставу перестарілі пересуди й темноту народів: отжеж очевидно, що нам треба зміцнити підставу, хотячи мати перемогу на нашому боці. Наша надія тим певніша, що підставою наших ділань є — правда, й наскільки чиста правда присловена якимось особистим інтересом, фальшивими тенденціями, настільки стаємо слабшими й даємо ворогам час зміцнити своє становище. Трудно відповісти рішуче, що є правда? Але увесь світ знає і признає, що її прикметою є — справедливість! Признання самостійности Руси є справедливим, бо є признанням у людині її гідности. А при цьому самостійність можлива, бо 14.000.000 людей виглядає її й упоминається за неї в людства".

(Продовження буде.)

——o——

НА ВЕСНУ останні новини в шовках і вовнах на строї жіночі у великім виборі поручає фірма **Адольф Авербах** Львів, Ринок 20, — тел. 7-54 Філія: Боїмів 5.
Спеціяльний склад матеріялів на строї церковні і літургічні 78/55

Пропаґанда за підготуванням до сівби починається властиво негайно по жнивах. По Новім Році вона все зростає і тепер, у березні, осягає несамовиті екстази всіх промовців і писак у прозі і віршах від Горького і Демяна Бедного аж до останнього віршомаза „стенной газети". До пропаґанди запрягають кіно, театр, школу, комсомол, шефські організації промислових районів, політичні відділи МТС і т. д. Потім починається контроля; контролюють партійні і урядові чинники, селькори і робкори, місцеве колхозне і вище начальство, кожний, хто хоче висунутися і вислужитися. Бути співробітником ҐПУ є обовязком кожного совітського підданця. До контролі належить і вакханалія статистики по днях, пятиднівках, місяцях. Поруч зі статистикою відбувається терор над усіми, що щось працюють, тому кожний намагається викрутитися від роботи, наслідки якої видно безпосередньо.

А наслідки системи невільницького капіталізму хоч би і тепер перед самим початком сівби на півдні ті, що не зважаючи на цілу шалену діяльність більшовицького апарату трактори поломані минулого літа ще не направлені, насіння не достарчене, опалу для моторів не приготовано і т. д. В такім-же стані як хліборобство, про скотарство нема чого й говорити, перебуває більше-менше цілий промисл та цілий технічний державний апарат.

Примусовий апарат невільницького капіталізму вимагає стільки бюрократичної надкрізь непродуктивної праці, що не зважаючи на нелюдський вимск робітництва міліони населення на Україні мусять вимирати з голоду. Найслабшим боком апарату свойого надмірна централізованість, при якій навіть незначна хиба одної частини механізму спиняє цілий апарат. Головним джерелом цих хиб є опір населення України та інших поневолених земель.

Невільницький капіталізм, витворений на Україні і поширений на цілий Совітський Союз, наслідком сталого опору українського населення все більше викривлюється, прибирає жахливо карикатурні форми і, очевидно завдяки „Саботажникам", яких розстрілює і ганьбить більшовицька влада, в дійсности є лише льояльними виконавцями нечисленних приписів московської бюрократії, що стоять на перешкоді до справжньої праці.

Невільницький капіталізм, який московський уряд запровадив наслідком опору населення на Україні, викликує і серед самого московського населення, коли не опір, то у великім разі невдоволення та апатію, які є головними причинами очевидної кволости цього уряду і на міжнароднім терені. Але московський уряд зайшов вже задалеко, щоби можна було вернутись, і з тім наша певність у перемозі. *М. Данько.*

Польське Трансатлянтійське Корабельне Товариство А. С.
Лінія Ґдиня -- Америка,
має честь повідомити, що бюро у Львові перенесено з вул. На Блонє ч. 2, до нового льокалю **вулиця Коперника ч. 3,**
одинока безпосередня комунікація між Польщею і Злученими Державами та Канадою — Прогульки до Святої Землі, Палестини. Резервує кабіни на морські прогульки:
26/18 31. III. „До Копенгаґи і 5. IV. „Марокко і Канарійські Острови". 1—1

Безробіття і збут виробів домашнього промислу.

(Друга нагороджена стаття економічного конкурсу „Діла").

Ставлення питання як створити варстати праці, коли йде про поліпшення господарського положення нашого народу — здається мені однобічне. Варстат праці розмірно неважко поставити. Але головним чинником, що має рішаюче значіння для успіху варстату, є збут виробів тих варстатів. Отже обмірковуючи тут справу збуту, думаю, що посередньо відповім і на питання, як створити чи розбудувати варстати праці.

Тяжка світова кріза, брак у нас більших капіталів, своєрідні відносини в Галичині, кажуть приходити до висновку: треба найти збут для таких виробів, яких продукція не вимагає ні експорту, ні великого капіталу, а дала би працю і заробіток не кільком фахівцям, а більшій скількості нашої молоді, як міської, так і селянської. До того виріб товару мусить бути розмірно легкий, не скомплікований, а товар такий, щоби його можна було збувати негайно і то в більшій скількості. Його виріб не повинен вимагати дорогих машин і будинків, його треба би вироблювати по селянських хатах.

Таким є саме **текстильний товар,** спеціяльно **полотняний і килимовий.**

Вже повних 11 літ беру активну участь у збуті полотна, що його вироблюють у селянських хатах гірських сіл у Чехах. Маю за собою повних 8 літ праці організатора продажі цього товару на території Словаччини і Закарпатської України, де умовини збуту дуже подібні, а місцями навіть такі самі як в Галичині. Спираючись на своїй практиці, хочу подати тут ось-які думки:

В Галичині в багато околицях вміють домашнім способом виробляти кращі сорти полотен і килимів. Річ булаб у тім, як ті вироби продавати, як обезпечити тревалий постійний збут того товару.

Змінені обставини продажі вимагають, щоби до них примінитись, отже вживати ліпших методів продажі, ніж досі. До цього мусимо освідомити собі в першу чергу: хто повинен бути консументом?

Консументом повинен бути в першу чергу той круг нашого громадянства, який фактично цього товару потрібує і який може купувати та платити. Це наша інтеліґенція: духовенство, учительство, урядництво, відтак міщани, заможніші селяни. Всі вони потребують і купують полотна та полотняні вироби.

Не маю на думці вкладати на ті круги обовязку купувати наші вироби через національні почування і на тому не можна базуватися. Хоч з тим чинником подекуди можна рахуватись, проте товар мусить бути **вартісний** і ціна мусить відповідати якості, а також обслуга консумента мусить бути якнайсолідніша. Сам товар мусить бути ріжноманітний як у якості, так і в способі виробу, а також відповідати ріжним потребам: отже полотна, обруси, рушники, простирала, килими, ріжні гарнітури і т.і.

Поодинокі околиці чи групи сел, мусіли би оснувати кооперативи для виробу цього товару, відтак — що найважніше: треба би оснувати організації чи бюра продажі товару.

Годі закладати крамниці, годі чекати за культом на покупця. Сьогодні мусять купці йти до консумента, показати йому товар, і то такий товар і так показати, щоби купуючий набрав переконання, що його потребує і щоби рішився купити.

В Чехословаччині, Німеччині, Швайцарії, Австрії і т. д. це вже давно практикується. Продажа йде за посередництвом торговельних заступників, які з куферком, повним взірців товару, доходять до найбільше віддалених сел. Якщо сьогодні ще фабричні комини курються, то це безсумнівний доказ, що дані фабрики мають здібних заступників, які товар з успіхом продають, забезпечуючи працю і заробіток десяткам, соткам і тисячам робітників і екзистенцію їх родинам. В Чехах є сотні а то і тисячі текстильних фірм, — в поодиноких містах як нпр. Гронов 64, Черв. Костелец 78, Наход 42, Нове Место н. Мет. 55 — які є в руху завдяки оборотності аґентів. Багато знову фірм збуває текстильку, що їх виробляють по хатах домашнім способом селяни, теж майже виключно через заступників. Прямірем фірма О. Вчеляк в Кукленах коло Кр. Градца має около 1.800 заступників, розсіяних по цілій Чехословаччині. Ці заступники-аґенти продають селянські вироби на сотки тисяч корон річно для поодиноких фірм. Міліони не є ніякою ріджістю.

Як бачимо — жива організація торг. заступників дає заробіток десяткам тисяч селян. Міліони йдуть до кас фірм, що посередничать між селянином-ткачем та заступником і консументом.

Так діється в Німеччині, Англії, Франції і **чому не могло би не бути і в Галичині?** Тут ще більше обставин складається на те, що успіх мусить бути: передовсім значна віддаль між поодинокими селами і між селами та містами. Сільські крамниці майже ніде не мають потрібного вибору полотняного і льняного товару. Нашу інтеліґенцію можна здобути відповідною пропаґандою, продавати можна не лише в Галичині, чи на Волині, Поліссі, але теж і в околицях польських.

Важним результатом було би те, що працю і заробіток дістало би не лише селянство при виробі товару, але і значна кількість молоді, що покінчила студії і сидить сьогодні без заробітку. Ця молодь працювала би не лише по канцеляріях, але передовсім при збуті товару. Наведу приклад: Закарпатська Україна з 600.000 населенням кормить сьогодні около 430 зорганізованих торг. заступників, а мабуть два разу стільки неорганізованих (докладне число мені незнане). Словаччина з двома міліонами населення має около 1600 заступників (організованих). Маючи це на увазі уявім собі, скільки їх може мати Галичина і Волинь при 6 міліонах нашого населення!

При тому треба взяти також на увагу і те, що торг. заступник це людина незалежна, вільна і 2—3 тисячі таких незалежних одиниць було би великим здобутком для нашого народу.

Треба взяти на увагу, що в Галичині кожний другий-третій молодий жид є таким заступником, доробляється за кілька літ майна і щойно потім закладає собі свою фірму, склеп чи якесь промислове підприємство.

Кожний галицький повіт з 30—40 селами може дати дуже гарну можність екзистенції 2—3 заступникам, які продавалиб полотно і килими, білля, тощо. 1 продавцеві книжок і паперового товару і багатьом аґентам з інших бранж. 1 заступник продасть пересічно (орієнтуюсь по Закарп. Україні) полотна за рік на суму 18—25.000 золотих і тим дає працю і заробіток 6—12 робітникам і 1 канцелярійному урядовцеві. При 50 повітах має працю лише у полотні і килимах щонайменше 120 заступників, 60 урядовців і кількасот робітників одної організації, а таких організацій можна в Польщі оснувати значну скількість, протягом 2—3 літ при раціональному поставленні діла і плянові організації щонайменше кільканацять. В тих строго почислених рядках, не можна точніше розгорнути всієї суті організації збуту товару, забезпечення праці і заробітку значному числу людей. Рівнож без втягнення у калькуляцію означеної суми гроша не можна також наперед вирахувати можливого пересічного успіху. Хто цікавився би цією справою — радо служу всякими подробицями — моя адреса в редакції „Діла".

Іван Висцоцький.

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ.
Замовлення приймає НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

Невже новий тайний пакт?

Чехословацька преса довідується, що в Римі прийде до тайного пакту між Італією, Австрією та Угорщиною. На основі того пакту всі три держави заґарантують собі незалежність, отже й оборону Австрії перед нападом Німеччини, причому Італія має застерегти собі контролю над закордонною політикою Австрії та Угорщини. Дальше умова передбачує співпрацю ґенеральних штабів усіх трьох держав і створення спільних стратеґічних інстанцій. Власті Італійський уряд має побоюватися піддержувати більш конкретно угорські ревізіоністичні постулати.

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Нарада в справі виборів до громадських рад у Перемишлі.

В справі недалеких самоврядних виборів розвинула Повіт. Нар. Організація УНДО енергійну акцію. Попри довірочну нараду з 1. 2. у справі міських виборів відбулася 20. 2. велика довірочна нарада в справі виборів до громадських рад. На нараді явились мужі довіря і представники всіх громад. Відкрив нараду посол д-р В. Загайкевич, який і проводив нараді враз з почесною президією, вибраною з представників усіх частин повіту. Реферати про новий громадський закон та про виборчу ординацію виголосили: посол д-р В. Загайкевич, д-р М. Рибак і С. Сенечко. Ухвалено відповідні резолюції із зазивом до оборони своїх прав. Нарада відбулася надзвичайно поважно і серед великого зацікавлення.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
2/48 ГАЛИЦЬКА 8.

Дикі претенсії „Нового Часу".

Повернувши після довшої відсутности до Львова, мав я змогу щойно тепер познайомитися з черговим випадом проти мене „Нового Часу", цим разом за мою інформаційну згадку про видавництва п. Ів. Тиктора у моїй статті „Богацтво чи вбогість української преси" в останньому числі „Сигналів", присвяченому українській культурі. Становище „Н. Ч." настільки характеристичне, що годі залишити його без відповіди.

У своїй статті, зараз після згадки про часописи Вид. Спілки „Діло", писав я таке:

„У противенстві до суспільного характеру видавців тих часописів, цілком приватною власністю є другий — найбільший — український пресовий концерн, дуже меткого і справді фахового видавця п. Івана Тиктора (до реч! — польонізування імен у всіх статтях мусить іти на рахунок редакції „Сигналів", яка сплела про це на вступі числа пояснюючу залву — І. К.). До того концерну належить передовсім другий щоденник „Новий Час", більш популярного характеру, що конкурує того читача, для якого „Діло" „за важке"; „Наш Прапор", що виходить двічі тижнево; „Народня Справа", народній тижневик (часопис з найбільшим накладом у всій українській пресі); „Комар", гумор.-сатир. часопис; „Дзвіночок", газетка для дітей. Всі видавництва п. Тиктора безпартійні, одвак політично, рахуючи на масового читача, „роблять опозицію" супроти офіціяльних сфер (УНДО) і вдаряють у національно-радикальні струни.

Я навмисне зацитував цілий той уступ, щоби ш. читачі могли самі рішити, чи я принизив „Новий Час", споріднені з ним органи і їх видавця перед сусідами. А проте „Новий Час" не тільки невдоволений, але ще й різко на автора статті накинувся. Промовчавши все інше, що про п. І. Тиктора і його видання написане, покликався лише на останнє речення, в якому добачив злобу і несправедливу тенденцію:

Значить — вже й перед польською публикою українець смів закидати найбільшому українському пресовому видавництву брак ідейности і щирости та просту демаґоґію! Отак „наші" представляють „наших"!

Поминаємо, що критик з „Н. Ч." виявляє дуже скромне — делікатно кажучи — знання польської мови (цілком фальшиве розуміння фрази „вдарити в струни"). Одначе він, своїм становищем, зараховує себе видно до тих наших земляків, які мають дуже дикий погляд на методи інформаційно-пропаґандивної служби перед чужинцями. Це погляд такий, що про все рідне, про що кажемо чужинцеві, треба казати в суперлятивах, хочби й брехливо. Тимчасом така метода доводить до швидкої дискредитації цілої інформаційної служби та її носіїв. І тому сьогодні у світі обовязує інша засада: казати правду, у такій формі, щоби не шкодити рідним цінностям у чужинецькій опінії, варнаки сильно підкреслювати цінности позитивні.

Автор замітки в „Н. Ч" дуже погано зибрався з претенсіями саме до мене, що я не возвеличав усі „ідейні" політичні цінності його часопису. Саме я належу до тих, які на своїй шкурі найбільше переконались про розперезано-демаґогічні методи т. зв. політичної боротьби „Нового Часу", „Н. Прапору" і „Комаря", боротьби, яка зводилась фактично до того, що поодинокі головні редактори тих часописів пекли собі у видавництвах п. Тиктора власну печеню і на свому радикалізмі (читай: лайках на противників) робили карієру та здобували славу „принципіяльних" патріотів... Це вдавалось їм тим лекше, що радикалізм і опозиціонізм належить до невідлучних атрибутів майже кожного популярного часопису, обрахованого на масового читача.

Цю правду я подав у маскованій, найлагіднішій і найделікатнішій формі, не поминаючи ані пресового концерну п. Тиктора, ані його самого та не зводячи своїх порахунків з земляками на чужому терені. І булоб усе в порядку, колиб палто ревний автор замітки в „Н. Ч.", полюючи знову на дезорієнтацію читачів, не тягнув мене за язик. Можу собі тільки бажати, щоби мої українські політичні противники, з деким із „Нов. Часу" включно, висловлювались про мою публіцистичну діяльність з такою обєктивністю, з якою я інформую польський — та взагалі чужий світ про українські справи.

І. Кедрин.

КОНЦЕРТ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА У КРАКОВІ.

Давно вже не було у нас такого свята, як цей концерт, що відбувся 10. 3. заходом усіх тут. українських товариств при співучасти п. Марії Сокіл та А. Рудницького.

Без сумніву атракцією концерту був виступ славної артистки, що своїми піснями (а численними наддатками) захопила публику. Гарний у виконанні сольоспів д-ра Я. Ґенин-Березовського („Ой, Дніпре, Дніпре" і „Чого ти почорніло") викликав щирі оплески. Зовсім теж вдоволили публику хори під проводом п. А. Білинського і п. М. Сагайдаківського. Новиною був муж. хор „За байраком байрак" — композиції студ. Остапа Шевчика, що його публика приняла незвичайно прихильно. Продуману й цікаву підходом і формою промову виголосив п. Ярослав Заремба. Декламація Мартусі Шарівної зворушила публику дитячою сердечністю, а п. І. Германівної захопила мистецькою інтерпретацією. Свято закінчилося відспіванням національного гимну.

Після цього відбувся комерс у домівці „Просвіти", на якому панував незвичайно сердечний настрій. Співали на ньому проф. С. Романовський, д-р Березовський, студ. Р. Граб та студ. О. Шевчик. Промовляли: голова „Просвіти" радж. Пацкаль, п. М. Сокіл, о. д-р Хруп, пп. Мацелюх і Демків, голова УСГ п. В. Головацький та п. Яр. Заремба (авторецитація). Голові філії „Просвіти" й комітетові належиться подяка за їх труд.

Гість.

З музичного життя у Станиславові.

Невже громадянство байдужне до музичних продукцій. — Концерт кімнатної музики.

В нашому місті живчик музичного життя бє найсильніше в двох співацьких товариствах: у „Станиславівськім Бояні" і в „Думці". „Стан. Боян" має великий хор мішаний, а „Думка" мужеський. Оба хори під теперішню пору добре поставлені чисельно й зіспівані та позують згідно й раді би пригорнути до себе всю співолюбиву нашу суспільність. Тимчасом в останніх часах впадає в очі якась дивна байдужність у нашого громадянства до якихнебудь музичних продукцій чи імпрез.

Співав у нас славний артист Дольницький та слухачів мав дуже мало. Дав „Стан. Боян" концерт колядок і щедрівок — і місця в салі світили пустками. І так з кожним майже концертом. А найзамітніше, що найбільше абсентуються наші передові громадяни, котрі колись уважали просто за патріотичний обовязок ходити до театру чи на концерти.

Дня 2. м. м. Музичний Інститут ім. М. Лисенка улаштував був **концерт кімнатної музики.** В концерті взяли участь майже всі члени збору Музичного Інституту.

П. **Татяна Лепківна** відіграла Шопена 2 етюди оп. 10 і 25 і 2 прелюдії оп. 28. Взірцеве викінчення, легкий удар руки, добра інтерпретація — ось прикмети цієї талановитої піяністки.

Проф. **І. Сенкевич** захоплював своєю грою на скрипці серця приявних слухачів. Богата і ріжнородна програма, що складалася з творів Дворжака, Ельгара, Манена, Зінґінга, Крайслера, Шамінада й О. Залеського, виказувала на те, що скрипак уміє поборювати найбільші технічні труднощі, не занедбуючи також чуттєвої сторони гри.

Проф. і композитор **І. Недільський**, знаний вже з ріжних концертових виступів і з ріжних творів, відіграв на віольончелі з великим чуттям і дійсно по мистецьки Сайнт-Саенса: Лебідь і Поппера: Гавот.

Закінчив концерт добре зіграний терцет: п. **Ст. Крижанівська** (фортеп.), **І. Сенкевич** (скрипка), **Ів. Недільський** (віольончельо), що відіграв Арензького: Елегію та Ерали: Віденську серенаду.

Першу і другу частину програми інавгурував **хор „Думка"**, що під управою **м-ра Л. Крушельницького** відспівав під кожним оглядом взірцево Шуберта: „Лісову серенаду" й „На ґондолі". Супровід скрипці й хорам був у руках знаної концертантки і знаменитої акомпаніяторки п. **Ст. Крижанівської.**

Загальне враження з вечора дуже миле. Слухачі всі продукції сильно оплескували та домагались наддатків. Тільки тих слухачів було дуже небагато!

І. С.

БОЛІ В ШЛУНКУ, тиск в долку, обструкцію, гниль в кишках, гіркість в устах, зле травлення, болі голови, обложений язик і бліду церу легко усунути через часте вживання гіркої води **FRANCISZKA-JÓZEFA**. Вечором перед спанням взяти повну склянку цієї води. 1-1

Бенеш і Нойрат спішать до Риму.

Римські політичні кола надіються, що після закінчення конференції Мусолінія з Дольфусом і Ґембешом приїде до Риму чеський міністр закордонних справ Бенеш. Крім того передбачують приїзд німецького мін. закорд. справ Нойрата, щоби переговорювати з Мусолінієм про можливости співпраці Німеччини на дунайських землях. Приїзд Нойрата передбачують на випадок, якби Франція виступила з пропозицією конференції, в якій взяло би участь 8 держав: Австрія, Угорщина, Чехословаччина, Румунія, Югославія, Болгарія, Франція та Італія.

Бельґійський міністр помічником Ставіського.

В Брюселі викликала велику сензацію вістка, що бельґійський сенатор і б. міністр освіти Пті́жан, член ліберальної партії, названий теж у чековій книжечці Ставіського. Вже недавно наводили його назвище у звязку зі скандалом Ставіського і вже тоді радили йому зложити мандат. Він справді не показувався кілька днів у сенаті. Наслідком змін за королівському престолі та ін. політичних подій в ост. днях справа пішла в забуття і сенатор Пті́жан знову став показуватися в парляменті. Покищо слідство не устійнило ще висоти чеків, одержаних від Ставіського, ані характеру взаємин, що їх лучили. Кажуть, що Пті́жан був правником Ставіського в бельґійських справах. Пті́жан не заперечує, що діставав чеки від Ставіського, які дійшли до суми 200 тисяч бельґійських франків. Загально думають, що до часу вияснення справи Пті́жан зложить мандат.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!
Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК
Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"
присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число число 27110. — Адреса Редакції і Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.
Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.
ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

НОВИЙ УДОСКОНАЛЕНИЙ БАТЕРЙНИЙ РАДІО-ПРИЙМАЧ
„ЧВІРКА Б“
PHILIPSA
ІЗ ГОЛОСНИКОМ УСЕРЕДИНІ
ЦІНА ЗОЛ. 235.

Закриття сойму і сенату.

ВАРШАВА, 16. 3. ПАТ. На основі розпорядку президента Мосціцького закрито сьогодні звичайну і буджетову сесію сойму та сенату.

Про що говорили в Римі?

ВІДЕНЬ, 16. 3. ПАТ. „Райхспост“ пишучи про вчорашні наради між Мусоліні́єм, Дольфусом і Ґембешом зазначує, що головною темою розмов були такі справи: 1) Незалежність Австрії є основою всякого господарського порозуміння над Дунаєм. Кожна держава, що схоче пристати до господарської акції трьох згаданих держав, мусить визнати незалежність Австрії. 2) Італія годиться за більший ніж досі імпорт товарів з Угорщини та Австрії. Задля того має бути устійнена система преференційна та контингентів, причому будуть признані взаїмні залізничі тарифи і портові оплати.

Згідно з дорученням конференції в Стрезі та з меморіялом Мусолінія можуть також інші держави прилучитися до римських рішень. Італійські кола приняли з вдоволенням зміну настроїв у Празі і підкреслюють, що тепер не передбачується приїзду німецького мін. закорд. справ до Риму. Вчорашні розмови німецького амбасадора Гесля з Ґембешом мали характер чисто інформаційний і не змінили в нічому становища Угорщини супроти наддунайських проблем.

Повідомляємо, що з днем 15. ц. м. знана ф-ма
М. Хамула Львів, Рутовського 1, Станиславів, Сапіжинська 19
улаштує **ВЕЛИКУ ПЕРЕДСВЯТОЧНУ ВИПРОДАЖ** артистичних килимів. 1261
Значно знижені ціни! Найкраща якість!

Бомба в базилиці св. Петра.

ПРОЦЕС ПРОТИ УЧАСНИКІВ ЗАМАХУ.

РИМ, 16. III. ПАТ. Перед спеціяльним трибуналом оборони держави розпочалася сьогодні розправа проти учасників замаху з 25. черпня м. р. в базиліці св. Петра, де кинено бомби. Наслідком експльозії 4 особи ранило, з того одну тяжко. Як каже офіціяльний комунікат, замах доконано з доручення антифашистівської організації у Франції і має бути першим актом із серії терористичних виступів, що мали на меті вбити шефа італійського уряду.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла“ 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

З природи й техн'ки.

ТРАГІЧНИЙ ЛЕТ РАДЯНСЬКОГО СТРАТОСФЕРИЧНОГО БАЛЬОНУ.

Як уже відомо, недалеко одного села біля залізничої лінії Москва-Казань упав на землю радянський стратосферичний літак. Мав він осягнути висоту 22 кільометрів. Усі 3 пасажири бальону згинули. Їх приладдя знищилось підчас зудару бальона з землею. Тому тяжко перевірити, чи бальон дійсно долетів так високо. Причина трагічного упадку бальона ще й досі невідома.

Цікаві поміри перевів підчас лету бальоном член експедиції Вассенов. А саме обсервував він підчас лету від 8.500 метрів вгору і аж до 12 кільометрів підчас упаду вниз барву неба. Виписані висліди обсервацій Вассенова, на щастя, ненарушені. Небо міняло постійно свою барву. На висоті 8 і пів км. небо було блідаве, на висоті 11 км. темносине, 13 км. чорне, 16 км. фіолетне, 19 км. фіолетне-блідаве, 21 км. темнофіолетне-сіре, 22 км. чорно-сіре. Останню обсервацію Вассенов зробив із висоти 12 км. Отже по всякій імовірности початок катастрофи бальона випадає саме на цю висоту. Записки дослідників, що згинули, потверджують зовсім обсервації Пікара і залоги першого радянського стратосферичного бальону „С. С. Р.“ Ті обсервації опрацьовують дослідники Державного Оптичного Інституту.

Без огляду на цю велику невдачу радянські дослідники плянують нову подорож до стратосфери. Цим разом полетить бальон без залоги, кермований радієвими хвилями з одної радянських астрономічної обсервації. Цей бальон перебуде у повітрі 14 годин і має долетіти до висоти 40 км. Його відлет передбачений на 20. березня.

НАУКОВА ЕКСПЕДИЦІЯ У ЧЕСТЬ ДАРВІНА.

На памятку подорожі Дарвіна до Південної Америки, що відбулася перед 100 літами (підчас цієї подорожі він написав основні тези своєї науки), американські університети в Анн Арбор і Станфорд та Археольогічне Товариство у Вашингтоні приготовили велику наукову експедицію на власнім кораблі. Її завдання основно дослідити та зробити збірки у середущій і південній Америці у ділянках медицини, археольогії та природничих наук.

ШТУЧНІ САМОЦВІТИ.

Штучні самоцвіти мають ідентичний хемічний склад з природними самоцвітами. Червоні рубіни та сині шафіри складаються з чистого окису алюмінія, червоні спінелі з окису алюмінія і окису магну. Твердота штучних шафірів така сама, що і природних, оптичні прикмети штучних і природних самоцвітів теж однакові. Речовини, з яких складаються самоцвіти, топляться щойно при 2.000 ступнів Цельзія. Тому при їх виробі вживаємо спеціяльно сконструованих печей, що опалюються гремучим газом. У такій печі допроваджують матеріял, з якого має повстати штучний самоцвіт, у формі порошку одночасно з струєю газу. Порошок топиться, викристалізовує і самоцвіт готовий. Навіть фахівець не всилі нині відріжнити природні шафіри, рубіни і спінелі від синтетичних.

ОСУШЕННЯ НІМЕЦЬКОГО МОРЯ.

Від довшого часу працюють німецькі робітники над осушенням частини Німецького Моря, положеною між північно-фризійським побережжам і північно-фризійськими островами (Сильт, Фер, Амрум і і.). Поверхня цієї частини моря має біля 30 тисяч гектарів. Німці задумують осушити її зовсім за 100 років.

На цю ціль уряд видає щорічно яких 6 міл. золотих. Досі осушують річно на північно-фризійському побережжі смугу моря, широку на 9,5 м.; зате більш на південь від міста Гузуму до устя Лаби тільки 4,2 метри річно. Кошти осушення 1 гектара рівні 7 тисячам золотих.

МАТИ 53 ДІТЕЙ.

Один німецький літопис оповідає, що 1503 р. померла у місцевості Беннінґгайм (Віртемберґія) жінка Варвара Штрацман у віці 50 років. За словами літопису ця жінка мала привести на світ 53 дітей, з того 38 синів і 15 дочок. Аж до недавна всі сумнівались у цьому. Одначе дослідники найшли вже один документ з 1498 р. та відкрили у костелі у Беннінґгаймі образ, які разом потверджують цю цікаву подію. А саме на образі представлені чоловік Варвари і вона сама з громадою їх дітей. 18 дітей уродилось поодиноко, пять разів були близнюки, чотири рази трійняки, один раз уродилось 7, другий раз 6 дітей. Коли одного разу (1509 р.) цісар Максиміліян перебував біля Беннінґгайму, не хотів вірити оповіданню про згадану жінку і вислав до цієї місцевости свого комісаря для розсліду цієї справи. Повернувши комісар потвердив, що це дійсно правда.

ЯК НОРВЕЖЦІ ЗАХВАЛЮЮТЬ РИБНУ ПОЖИВУ.

Норвеський уряд почав вести систематичну пропаґанду рибних продуктів. На норвеських плякатах вичислені такі прикмети рибної поживи:

1) риби представляють велику відживчу вартість, тому, що мають, порівнюючи, багато товщу і білковин,

2) риби пребагаті у вартісні поживні соли (складники: вап, фосфор, залізо), які прилаються головно нервовому укладові та при творенні стрижевої субстанції,

3) риби мають багато йоду, який дуже потрібний для здоровля взагалі. Крім цього уживання йоду запобігає волю, яке повстає головно внаслідок недостаточної кількости йоду в організмі,

4) не тільки печінка, але також тощ риб має, порівнюючи, дуже багато вітаміни Д, що сприяє творенню костей і зубів.

А. Л.

ПАМЯТІ ПОК. ГЕНЕРАЛА-АВДИТОРА ЗАХАРА ПАВЛЮХА.

Спомин.

Літом 1879 р. обняв я обовязки урядовця Т-ва „Просвіта“ у Львові. Льокаль „Просвіти“ містився тоді побіч „Руської Бесіди“ при Краківській вулиці ч. 14. Як урядовець „Просвіти“ був я в контакті з „Р. Бесідою“. Заходив туди часто і мав нагоду знайомитися з членами „Р. Бесіди“, котрі туди приходили.

Між тими членами пізнав я оберлейтнанта-авдитора Захара Павлюха, котрий служив при бриґаднім військовім суді при Замарстинівській вул. То був одинокий одностріл австрійського офіцера між українцями, що ходили до „Р. Бесіди“. Належав він і до „Просвіти“ та приходив теж за періодичними книжками, що їх відтак висилав до своїх кревних на село в самбірські гори.

Я знав з практики, що австрійські офіцери українці обмежували своє українство до того, що визнавали себе гр.-католиками. Тому я дуже радів, стрінувши такого офіцера в активній службі, що не завагався визнавати себе явно українцем.

В тім часі стало виходити „Діло“. З. Павлюх дуже щиро ним цікавився, зєднував йому між своїми знайомими передплатників, а навіть спонукав управу військового касина (K. K. Militär Cassino), що воно передплачувало „Діло“, по котре приходив кожного разу касиновий ордонанс. Памятаю теж, як З. Павлюх приводив до „Р. Бесіди“ офіцерів львівського гарнізону.

З пок. Захарем Павлюхом жив я дуже сердечно. З титулу мого офіцерства говорили ми з собою через „ти“. Я заходив часто до його домівки.

Від нього я довідався, як він неукраїнське офіцерство інформував про українців, про котрих знали вони на підставі чужих інформацій що це нічого іншого, як гр.-кат. поляки, і тому навіть у підручниках для підофіцерів (Банальрі) галицькі поляки назагал називалися польськими полками. При тому говорили ми нераз на тему тодішнього українського, сказати б, хоробливого антимілітаризму, якого наслідки так дошкульно виявилися для нас у часі великої війни. Більше хіба на тодішні часи, серед виразних проявів русофільства між галицькими русинами, офіцер у чинній службі не міг зробити.

Між приятелями, з якими пок. З. П. удержував дружні взаємини, був Петро Ліпинський, Рафал Стеблецький і Дамян Савчак.

Коли Петро Ліпинський, тоді судовий адюнкт у Мостах Великих, женився в о. Фолиса в Деревні за Жовквою, то пок. З. П. як намічений дружба хотів те весілля чимсь надзвичайним визначити. За його ініціятивою виділ студентського товариства „Дружний Лихвар“ заіменував Петра Ліпинського, основника того товариства, своїм почесним членом, а мені як голові того товариства і Костеві Левицькому доручено було поїхати на весілля і вручити йому член. грамоту. Та нас поїхало чотирьох. Крім нас двох, ще студент права Теліховський і теольог Сапрун. Щоб не вилізти з чимнебудь, ми робили ріжні приготування, зложили програму, а все те в домівці пок. З. П. Ми чули подбати про те, щоб супроти „мішаного“ тодішнього товариства весілля Ліпинського, відомого українського патріота, мало виключно

маркантний український характер. Ми виконали нашу програму як слід. Славне було весілля, про котре люди довго згадували.

Не знаю, чи не памятаю, коли пок. З. П. відійшов зі Львова і куди. Щойно опісля я довідався, що він живе у Відні.

Оповідав мені опісля пок. Василь Яворський, що коли йшло про заіменування генерала-авдитора, то було двох кандидатів: Закар Павлюх, українець та Альбіновський поляк. Оба авансували на генералів, лише що наш З. П. пішов на пенсію, а Альбіновський лишився в активній службі.

В р. 1905 був я у Відні і відвідав З. П. Тоді вже він виробився на неабиякого портретиста. Там я довідався, що він є діяльним членом української громади у Відні, що живе в курсі нашого політичного й культурного життя і неодному потребуючому подає помічну руку.

Останній раз стрінув я його на моїм ювілею у Львові 1928 р. Дуже змінився і не зараз я його пізнав.

Пок. З. П. належав до українців народовців з 70-их років. Щирим українцем лишився до кінця свого життя.

Вічна Йому память, а Рідна Земля хай йому пером буде!

Д-р Андрій Чайковський.

Коломия, 1. березня 1934.

По широкому світі.

— Паризькі політичні кола сподіються, що Совіти вийдуть небаром до Союзу Народів, притому Польща малаб поставити на найближчій його нараді внесок запросити їх до Женеви офіційно.

— Американський сенат відкинув поправки палати послів до проекту про допомогу б. вояків світової війни та передав цей проект до комісії, що має узгіднити його з бажанням през. Рузвельта в тій справі.

НОВИНКИ

— ПОДВІЙНЕ ЛЬОСУВАННЯ ПРЕМІЙ ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „ДІЛА". Дальший список управнених до льосування подамо в завтрішньому числі.

— Великдень іде! Народні звичаї загибають, впроваджуємо чужину, своє гарне забуваємо, зате чужі беруть наше за своє і чваняться. Одним з найкращих звичаїв є ягілки, які виводить молодь на Великдень і які дуже надаються на концерти і народні свята на весь рік — замісць чужих балетів. Впроваджуймо їх навіть там, де їх досі не грали! Підручник ягілок (гагілок, гаївок) з нотами і словами замовляти у д-ра Бариляка Олександра, Львів, Театинська 31, пересилаючи зол. 2 себто за книжку зол. 1.80 і на порто 20 сот. В книгарнях по зол. 1.80. Спішіть, бо наклад книжки вже кінчиться!

— Понад 500 книжок зі знижкою 40—70% купите з Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, Ринок **10 лише в місяці березні.** Домагайтесь катальогів. 1179 5-8

— Церковні брокати, борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/I. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 21-?

— „Е-ко", Львів, Сикстуська 29, тел. 3-30 поготівля електр. направ, чинне від 8.30 до 20.30.

— Повторення концерту Хору Українських Ревелерсів Евгена відбудеться в неділю, 18. березня, год. 12. вполудне, в салі „Скіз", в пасажі Міколяша (біля кіна „Утіха"). Білети в ціні від 0.50—1.50 зол. продає в суботу Союзний Базар, у неділю від 10-ої год. при касі. 1263 1-2

— Рада Р. С. У. К. у Львові ухвалою з дня 26. II. 1934. приняла кооперат. пекарню **„Золотий Колос"** у члени Р. С. У. К. Буде це друга кооперат. пекарня у Львові, котра небавком приступає до механізації. 1264

— Відчит д-ра І. Раковського на тему: „Астрономія XVIII і XIX ст", який мав відбутися дня 19. березня, переноситься з причин незалежних від Управи Астрономічного Кружка на понеділок 26. березня, год. 18. (Саля Бесіди).

— Чергові академічні вечорі в салі „Української Бесіди". Після одноманітної перерви продовжатимуться в салі „Української Бесіди" академічні вечорі і мешкові зва творитимуть

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 17—180 Телефон 25-33.

цілість. Їх заголовки: „Модерна ментальність і католицизм" та „Католицизм і націоналізм". Реферуватиме о. проф. д-р М. Конрад.

— Комунікат У. Т.-К. Т-ва „Плай". У звязку з викладами про давній та сучасний Львів улаштовує Т-во „Плай" для своїх членів і для посторонніх осіб збірне звиджування історичних та модерних будівель Львова, його промислових установ і т. п. Перша така екскурсія відбудеться в понеділок 19. III. до забудовань „Маслосоюзу". Збірна точка в год. 10. рано при вході до „Маслосоюзу", вул. Бартоша Глозацького 23.

— Село Рідній Школі. Пишуть нам з Коропця пов. Бучач: Без великого розголосу, без шуму і нарад узявся наш Кружок Р. Ш. до переведення позички Рідній Школі. Не було це дуже трудно, бо в нас громадяни вже добре розуміють, чим є для нас Рідна Школа. Явним доказом на це може бути підписка на позичку в нашій громаді. Чит. „Просвіти" на Перевозі підписала 25 зол., дала 5; Чит. „Просвіти" на Лугах вплатила 25 зол.; Щадниця Кредитова Спілка „Зоря" на Перевозі підписала 100, впл. 20; Кооп. „Єдність" на Перевозі підписала 50, впл. 10; д-р Р. Осінчук підписав 25, впл. 5; о. Борса підписав 25, зложив 5. Дотепер разом підписали на 350 зол. і вплатили 70 готівкою. Ми певні, що це ще не решта з нашої громади.

— У справі шкільних крамниць. Наслідком інтервенції промислово-торговельної палати у Львові кураторія львівської округи розіслала до всіх шкіл обіжник, яким позволяє основувати шкільні крамниці тільки на кооперативних основах і то тільки тоді, коли опікун крамниці дає своїм приготуванням запоруку, що буде правильно її вести. Поза тим кураторія забороняє вести шкільні крамниці, обчислені на зиск, хочби той зиск був призначений на харитативні цілі. Вкінці забороняє кураторія змушувати молодь купувати шкільні прилади тільки у шкільній крамниці або в деяких фірмах.

— Хто виграв на льотерії? В третім дні тягнення держ. клас. льотерії впали виграні на такі числа: 15.000 зол. на ч. 103088. 2.000 зол. на ч. 25437. 1.000 зол. на ч. 20161. 500 зол. на ч. 53086 57652 61724 66179 99923 94296 117183 117483 144868 148524 85915. 400 зол. на ч. 10244 12759 25900 26099 63056 72997 73635 76798 82389 102989 144810. 200.000 зол. на ч. 52078. 15.000 зол. на ч. 84599 98693. 10.000 зол. на ч. 99051. 5.000 зол. на ч. 57276 81856 154600. 2.000 зол. на ч. 108326 158862 165483. 1.000 зол. на ч. 62030 143125. 500 зол. на ч. 21970 59368 88422 110856 117831 123497 124938 158004. 400 зол. на ч. 9806 70763 73285 76097 81935 106665 120109 134693 155692.

— Процес за ОУН. В апеляційному суді в Люблині відбувся 2. ц. м. процес обвинувачених у приналежанні до ОУН. Окружний суд в Луцьку 4. вересня м. р. засудив: Ананію Закоштуя на 4 роки, Бориса Зарембу, Вік. Полянковського і П. Зацерковного по 3 роки, Коральчука, Ф. Полянковського, М. Микитюка і Л. Хвещука по 2 роки, а Ів. Остапюка на 1 рік. Апеляційний суд затвердив цей вирок.

— Безробітні у Львові. Останні підрахунки Уряду Праці виказують, що в лютім ц. р. було у Львові, як зареєстрованих безробітних 1633 самотних осіб, 2949 бездітних жонатих, 2799 жонатих, що мають одну дитину, 2680, що мають по 5 дітей і 495 родин, що мають більше як 6 осіб. Якщо до тієї цифри додати 10 тис. незареєстрованих, 10 тис. умових і 5 тис. частинно безробітних, що пятий мешканець Львова буде безробітний.

— Львівська хроніка. На тлі нервової хвороби отроїлася люміналем 40-літня учителька Марія Конацька. — Шльому Таабнера арештувала поліція в менті, коли диктував на машину Двойрі Кляйнер комуністичну летючку, яких зрештою найшли в його хаті багато.

— Не міг жити без дитини. Залізничник Кисілевський зі Львова матиме до діла зі судом з такої причини: Кілька літ тому він оженився, але не міг достроїти себе до характеру жінки і врешті обоє розійшлися, при чому вона забрала зі собою до Тернополя до батьків сім-літнього синка. Нещасний батько тужив за дитиною, що врешті, коли не помогло ніщо, вирішився на злочин: зателеграфував до жінки, що брат її, теж залізничник зі Сигнівки важко захворів, а коли вона з дитиною приїхала і на стації у Львові сіла до автобусу, що їхав до Сигнівки, поїхав з двома товаришами автом за нею. Там Кисілевська висіла й пішла вуличкою, але нетлю біля неї патримався в повному голі самохід і нім вона зорієнтувалася, батько входив дитину та поїхав з нею. У справу вмішалася прокуратура і не тільки примусила Кисілевського повернути дитину жінці, але й обвинувачує його у схоплевні, за яке відповідатиме перед судом.

— Новочасний Каїн і Авель. В с. Хриплині пов. Станиславів жили в незгоді брати Осип і Олекса Гринишини, процесуючись за спадщину по родичах. Недавно вони знову побилися, причому Олекса вдарив брата так сильно колом по плечах, що той впав на землю, не даючи знаків життя. Збіглися сусіди і почали ратувати Осипа, але без успіху. Він лежав неживий. Тоді брат кинувся на нього і почав голосно заводити. Незабаром показалося, що небіжчик тільки хвилево був без памяти, а опісля удавав небіжчика, щоби налякати брата. Від тоді оба брати жиють в найбільшій згоді.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

— 97 §. Перед судом присяглих в Золочеві відбулася дня 15. ц. м. розправа проти студ. торг. школи Андрія Майби зі Львова, якому акт обвинувачення закидає приналежність до ОУН та розліплення вночі з 28. на 29. жовтня м. р. в с. Острові б. Красного двох афішів, що накликували до злочину державної зради. Після розправи присяглі заперечили питання про державну зраду і затвердили тільки вину Майби у малюванні афішів. На основі цього присудив суд йому півтора року вязниці. Боронив д-р Ст. Шухевич зі Львова.

— Люди гинуть. В с. Добричині пов. Сокаль побилися 13. ц. м. парубки, причому вбито 20-літнього Івана Пилипчука. Справою занялася поліція і судово-лікарська комісія. Майже одночасно в недалекім Новім Дворі повісився на поді Павло Гейко наслідком родинних невгодин. Третю жертву видала тогож дня ріка Буг викинувши між Конотопами і Теляжем трупа якоїсь жінки, що находився в повнім розкладі.

— Тиф на Гуцульщині. З Гуцульщини повідомляють нас, що в селах здовж Білого Черемоша вибух тиф, що лютує найсильніше у Отебанях Полянках, Довгополі й Устеріках. Хорими опікується щиро д-р Ю. Маковський, але є загроза, що він пошириться на сусідні села, бо гуцули ходять від села до села на жебрц, не маючи чим прокормитись. Негайна допомога конечна.

— Другий великий комуністичний процес на Волині. Паралельно з процесом комуністів в Луцьку, що добігає вже кінця, почнеться в найближчих днях і в Рівному великий комуністичний процес проти 63 підсудних з Йойсю Шпрінґом, Антоном Сезюком і Рухлею Голендер на чолі, обвинувачених у членстві верхівки КПЗУ. Розправа потриває яких 6 тижнів і до неї викликано 200 свідків.

— Краєва хроніка. На хату лісничого Курачнюка у Креховичах, пов. Стрий, напали в ночі якісь замасковані бандити, звязали і скеблювали його господиню Вільковицьку та перебушувавши цілу хату, з якої не взяли нічого, втікали. — У справі вбивства Файнґольдів в Поточиськах під Городенкою догадуються, що це зробив „віцегерит" вбитого Грома-Чайковського, Савочка, якого досі не могли приловити. — Самбірська поліція зацікавилася купцем дерева Абрагамом Шером, що за літру горівки відступив якомусь Ернестові наречену.

— З Польщі. Біля Варшави впав і розбився військовий літак; летуни мали щастя і вийшли з катастрофи тільки трохи потовчені. — В поїзді біля Кракова розтяв якийсь опришок течку касієра Регена з Варшави і поки той завважив це, витягнув з неї 10 тис. зол. у банкнотах і втік.

— Побили декана університету. Дня 16. ц. м. відбувалися у варшавському університеті загзбори студентського Кружка Істориків, на які вислав сенат університету в характері куратора декана гуманістичного виділу цього університету проф. Гандельсмана. Заг. збори були доволі бурхливі, бо обвеноль'ські студенти домагалися зміни статуту кружка в тому напрямі, щоби до нього був неможливий доступ жидам, а коли проти цього запротестував проф. Гандельсман і внесок перепав, щоби на будуче до т-ва жидів не приймати, це внесення перепало за почином проф. Гандельсмана також

а коли заг. збори десь в 3. год. над раном скінчилися і проф. Гандельсман пустився йти до хати, на нього напали студенти, кинули його на землю і зневажили чинно. Надбігла сторожа, але тих, що били, не придержала. У висліді випадку сенат завісив на університеті виклади а проф. Гандельсман зрезигнував зі становища декана гум. виділу.

— **Зайцем з Варшави до Парижа.** До Варшави привезли з Чехословаччини цікаву людину. Це замешкалий таки у Варшаві італієць Олександер Віерамі, що прибув туди з батьком хлопцем, потім був механіком і служив у війську, а врешті опинився безробітним. Тому вирішив поїхати у світ. Закрався на летунський майдан, вліз в один літак і скулився в його хвості. За який час літак осів у Празі, бо дальше не їхав. Тут Віерамі перелів до іншого літака, що мав другого дня відлетіти до Парижа і заснув. Ранком вчув такий голод, що не міг видержати. Перебрався отже в летунську одежу і вийшов на майдан, але тут пізнали жандарми в нім нелетуна й арештували. В кантині, куди опісля привели Віерамі і де були летунські старшини, з нього чимало насміялись й обдарували грішми, а один фільмовий оператор відфотографував його назвіть. Віерамі пішов до тюрми, а коли його мали відставити до Польщі, скочив з поверху, зломив ногу і з черги пролежав 11 тижнів в шпиталі. Врешті видужав і його передали до Польщі.

— **Зрабували пів міліона левів.** У посполитому потязі на лінії Ясси-Кишинів доконано біля залізничої стації Унгені грабіжницького нападу на інж. Васіліва. Бандити зрабували пасажирові квоту пів міліона левів (25.000 зол.) і важні документи, після чого пробували викинути його з потягу. Стрінувшись з завзятим опором, бандити самі вискочили з потягу і втікли без сліду.

— **Ріжні вістки.** В німецькій місцевости Нойрінін стяли топором голову робітникові Кірто-ві та господині Фриді Шенк, яких засуджено на смерть за звичайне вбивство. — Статистичні обчислення в Англії ствердили спалок уродин, що тріває вже від кількох літ.

— **Міліонер, що не може найти собі місця.** Американський міліонер Інсул, за яким стежить поліція з країни до країни і який в останньому часі був у Греції, пропав з Атен знову невідомо куди. В Атенах покинув міліонер з агасферовою долею, що має на совісті таку популярну нині провину як неплачений податків, своє люксусове мешкання і дружину та, як каже поліція, перебраний за жінку, втік до Теб. Звідси його слід згубився: хоч грецька поліція порозсилала до всіх країн стежні листи, невідомо, чи його віднайдуть. Втеча Інсула настільки цікавіша, що в останньому часі хотів він вернути сам до Америки і віддатися в руки суду.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ**
56/53 **Ботнів ч. 4.** 35—180

— **Шпіонка отруїла полковника.** Як ми вже повідомляли, в Фінляндії викрито шпіонську організацію, що працювала в хосен СРСР. Організація оставала під проводом Люізи Мартін, найбільшої шпіонки наших часів. Мартін відіграла теж ролю в шпіонажі анґлійського поручника Стюарта, якого засудили тому рік. Ця шпіонська організація мала на послугах поручника фінляндського ген. штабу Пентікайнена, якому вдалося втікти. Процес 28 фінляндських шпіонів відбувається в місті Або. Крім того пізніше викрили ще одну організацію шпіонів. У місті Ваза йде розправа проти членів тієї другої групи, обвинуваченої також що працювала для СРСР, та за отроєння директора фабрики военного матеріялу полк. Асплюнда. Шпіонка Антілля, що поступила до полковника на службу як господиня, копіювала ріжні довірочні документи, які були в полк. Асплюнда, як директора фабрики, що працює для м-ства війни. Полковник одного дня запримітив, що пропали тайні документи й тогож таки дня захорів і небаром помер. Показалося, що полковника втроєно. Далі впали на слід більшовицьких шпіонів, яких провідницею була господиня полк. Асплюнда. Далі ствердженo, що Антілля передала більшовицькому аґентові документи, плянів мобілізації фінляндського війська. Ті пляни більшовицький аґент звернув за тиждень і вони найшлися на тому самому місці в шуфляді полковникового бюрка.

— **Останні новини** на підставі прекрасних, оригінальних париських моделів можна вже оглянути в ефектовних і помислових виставах фірми

ДельКа

Притім треба зазначити, що та фірма хоче уможливити кожному купно нової пари обуви і панчіх на свята, тому пристосувала ціни до теперішніх часів. 37...

Год. 3·30 Великий Театр 7·30 Великий Театр Театр Ріжнородностей

ТОВАРІЩ Гостинниця під Білим Конем Кандіда

Зі сцени й естради.

Вечір ритмічно-пластичних танків.

Дня 14. ц. м. відбувся в салі театру „Ріжнородностей" пластично-танковий вечір Оксани Суховерської. Колишня учениця школи Кас Даль Кроза, пішла власним шляхом і вносила — це найцінніше у неї — рідну ноту в ритмічний танок. Вислід невтомної праці цієї надзвичайно скромної, цінної людини бачили ми саме на цьому вечорі, влаштованім „Українською Захоронкою".

Зачинали ті найменші дещо несміливою, зарішучою забавою. Зпоміж них визначувались сміливими рухами Реня Голіната і Дада Ґвасниціна. Продовжували ту забаву старші, передаючи мяч плавними рухами одні другим. У вправах обручами чарувала Соколовська незвичайною гнучкістю тіла, опанованими та мягкими рухами. У цьому танку малі й великі сунули ніжним рухом обруч поперед себе, нагинались до нього, обертали ним і застигали у гармонійній позі. У вправах мячами бачили ми граціозне, плавне атакування руху старшими. Пенник і Лялька (Ніжанковська-Федорчаківна) давали дуже мильний контраст своєю позою. Дуже добре проведено надімеханічний застиглий рух ляльок.

Мистецько найсильніше вийшла пластична ілюстрація „Віють вітри". Молоді, гнучкі тіла гнулись у тузі й одчаю, хвилались під тягарем терпіння, випростовувались гордо і кидались у шалений вітер-буревій.

Надзвичайно весело перетанцювали Шевчуки. З безпосередніми рухами Кваєвицівна і її дещо несмілива партнерка радували публику. Вальс у виконанні Ниженковської-Федорчаківної мав у собі багато свіжости і граціозности. Тіла мали трохи мало гнучкости, та це був наслідок занадто сильного посередження себе. А шкода, бо обі виконавчині могли при настійнім тренінґу дійти до високо мистецьких осягів і стати першорядними танцюристками.

Це можнаб зрештою сказати про весь ансамбль. Найбільша його недостача — це його принагідна праця. Виразово й індивідуально найсильніша Ниженковська; вона виявилась надзвичайно доброю солісткою в танку и чинелями. Легесеньким і зґрабним металликом перемиготіла перед нами Дарія Тарновецька. Блудним огником наблистіла дрібно, ніжно, філіґранове Федорчаківна. Плавні лебеді пролетіли широкими крилами.

Потім прийшов український танок. Зпочатку малі, між ними знаменита, усміхнена, бальора Ломаґівна. Опісля старші, молодші. Танцювали вони дуже жваво, темпераментно. Танок застиг у позі живого образу і закінчив вечір.

Костюми виконані під проводом п. Ґурґулівної (у фаховій робітні СС. Василіянок), були помислові. Фортепянове тло п. Б. Перфецького було мистецьке. Битком набита сала грякотала ентузіястично учительки й учениць. Бачили ми зразок мистецької праці, виконаної без зайвого розголосу, совісно й успішно. Можна тішитись, що під проводом п. Суховерської виростає нове покоління із зрозумінням для мистецької краси руху-танку.

М. Н.

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: КАНДІДА', пєса на 3 дії *Б. Шова.*

Написана ця пєса у 1894 р. — одна з перших, що зєднала йому славу великого драматурґа. Нині вона — нехай Шов, вічний революціонер, протестує, як хоче! — клясична. У ній протиставлені два світи: практичного життя і поезії. Представником практичного життя є пастор-проповідник, що єднає ідеї християнства зі соціялізмом і силою своїх ясних арґументів та красномовством поривав масу. Проти нього, у затишку його домашнього огнища, стоїть 18-літній мрійник-поет, боязкий, недосвідчений, романтичний, навіть трохи смішний, закоханий у його жінці. І саме на цьому фронті поет стане на мент грізним суперником самовпевненого „трибуна". Шов із геніяльним блиском уміє кинути світло на складність ідей і життєвих цінностей, коли показує нам, як молодий поет має хвилини, коли вміє розуміти життєві прояви глибше та ясніше.

Режисер й артисти вчорашньої львівської вистави не вміли вивести на сцені основної думки Шова. Ані молодий поет не мав усіх прикмет чарівної, надзвичайної дитини ані Катерини тих усіх рис ніжности та своєрідної чутливости, яка пояснювала би силу її впливу на закоханих у ній. Тимто авдиторія могла зовсім не розуміти всієї пєси. Дилетантотто, а яким поставили таку пєсу замітне хочаб у тому, що „Капітал" Маркса на полицях має 8 великих томів!

м. р.

Дописи.

ДРОГОБИЧЧИНА

Дрогобиччина для „Рідної Школи" Прикладні опінія цікавилася відразу тим, як поставиться до позички „Рідної Школи" Дрогобиччина. Сьогодні вже можемо говорити про це взвіть цифрами. Дня 5. березня ц. р. відбулася повітова нарада „Рідної Школи" у Дрогобичі, на якій були представники ніжсь всіх громад Дрогобиччини. На цій нараді по рефераті секретаря „Р. Ш." проф. Івана Галушинського ствердили прихильні одноголосно потребу прийняти за конечну річ розпочинання внутрішньої позички „Рідної Школи". За вислід позички зробила нарада морально відповідальною всю українську суспільність. На цій замісті та на пізнішім засіданні повітової комісії обговорено всесторонньо фінансову спроможність кожної громади та її громадян у дрогобицькому повіті і на цій основі устійнено, скільки позичка у Дрогобиччині зайде. Повітову комісію складають: голова Кружка „Р. Ш." д-р Володимир Ільницький, о. Ігумен Северин Баранюк, о. Онуфрій Гадзевич, дир. Петро Новосельський, д-р Іван Блажкевич, Осип Гевко та інж. Юліян Пуц. Ця комісія видала від себе поклики до громадян і тепер уже збирає позички. До цієї пори підписали позички на 700 зол. і вплатили готівкою 315 зол. Найбільшу позичку дотепер підписав д-р В. Ільницький (125 зол.) яку вплатив готівкою.

ЯВОРІВ.

Загальні збори „Сокола" в Яворові. Дня 11. III. відбулися загальні збори „Сокола" в Яворові. Це Товариство в кількох останніх роках досить гарно розвинулося, справило дуту орхестру вартости около 2.500 зол., та з ріжних причин стануло на мертвій точці. Важніші причини цього — це брак власної домівки, власної спорт. площі і вкінці брак рутинованого руховика-спортовця, який зумів би відповідно налагодити працю в Товаристві. На зборах вибрано нову Старшину, яку чекає важке завдання: ці три головні причини усунути, щоби рушити Товариство з мертвої точки. Тут змимоходом треба згадати, що оскільки в інших ділянках чародійної праці Яворівщина не тільки відбудувала й побільшила передвоєнні здобутки та зорганізувала незмані ще перед війною товариства й установи, то в ділянці руханково-спортовій стоїть повіт дуже слабо: крім яворівського „Сокола" й кількох майже нечинних соколських гнізд, „Луґа" і кількох „Каменярів" — у повіті нема нічого. Інерція громадянства є більша, як всякі інші перешкоди. Н.

Гін до читання. На зборах читальні „Просвіти" в Яворові-Мазе Передмістя, що відбулися 11. III. ц. р., зі звіту бібліотекаря довідалися приємні, що в діловому році прочитано з читальняної бібліотеки 2.700 книжок, читачів було 80, отже переходить на 1 читача випадає 34 книжки. Ця читальня була тому два роки в руках сельробів і щойно по виборі нового заряду так гарно розвинулася. Цей гін до читання повстав у мене щойно від липня 1933 р., як видів, що місце всяких „Нових Шляхів" та інших Марксів-Кантських, закупив у „Просвіті" за 309 зол. нових книжок. Ось що значить відповідна книжка! Н.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

НАЗУСТРІЧ, ч. 6. Двотижневик. Львів. 15. III. 1934 р. Ціна 50 сот. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Зміст: Степан Смаль-Стоцький: Наш літературознавці і Шевченкові думи; Юрій Косач: Ти, На полі Аксеньтиця, Сонет, Портрет кондотієра; Анатоль Курдидик: У поїзді; Володимир Коваль: * = *; Нарцис Лужницький: Лещетар (поезії); Володимир Бірчак: Люблю; В. Сімович: Колишні Шевченківські свята; Михайло Возняк: „Матірне серце у „Неофітах"; Павло Ковжун: Справа памятника Тараса Шевченка; В. Лев: Шевченкова Оксана; Павло Зайцев: Вихід з неволі Шевченка в карикатурі-гуморесці В. А. Жуковського; Ілько Борщак: Невідомий французький переклад Шевченка; Тому 20 літ (до ювилею Шевченка); Нестор Нижанківський: Шевченкова поезія в музиці; „Тарас Бульба" на сцені театру „Заграва"; М. Зубицький: Безсюжетщина; „Садок вишневий коло хати"; „Хто вони й чого від нас хочуть?"; Летіла 40 сорок; Літературний Бім-бам; Замітки й рецензії. Ілюстрації.

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований орган українського протиалькогольного руху. Львів, 15. березня 1934. Рік VII., ч. 5-6.

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО ТЕХНИЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ при У. Г. А. в ЧСР. Подебради. ч. 3. з 10. лютого 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.
Перемишль. сала Нар. Дому.
17. III. Пепіка.
18. III. Цілунок перед дзеркалом.
19. III. Гра на лавку.
20. III. Сонце руїни.
21. III. Королева Кіна.

Підчас свят Великодня гратиме театр в Яворові.

Великий Міський Театр.
Субота, 17. III. год. 3·30 попол. „Товариші". Ціни найнижчі. Абон. 13.
Субота, 17. III. год. 7·30 веч. „Коршма під Білим Конем". Абон. 14.
Неділя, 18. III. год. 11 передпол. „Пан Володийовський". Вистава шкільна.
Неділя, 18. III. год. 3·30 попол. Концерт Віденського Хлопячого Хору.
Неділя, 18. III. год. 7·30 веч. „Коршма під Білим Конем". Абон. 14.

Театр Ріжнородностей.
Субота, 17. III. год. 7·30 веч. „Кандіда". Абон. 15.
Неділя, 18. III. год. 3·30 попол. „Родина". Абон. 12.
Неділя, 18. III. год. 7·30 веч. „Кандіда". Абон. 15.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ягоди пекла".
АТЛЯНТИК „Гроші на вулиці", звук. комедія.
ВАНДА: „Бен Гур".
КАСІНО: „Тото шибеник", „Поворот до природи", (фільм з життя нудистів).
КОЛИСЕЙ: „Світ слухає", ревія „На весело".
КОПЕРНИК: „Невидимий чоловік". (на осн. Белса).
МАРУСЕНЬКА: „Скандал у Будапешті". (Секе Сакаль), ревія: „Весна та як".
МІРАЖ: „У тіні хреста".
МУЗА: „Забавка" (Евг. Бодо).
ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".
ПАН: „Буря на світанку" та ревія.
ПАСАЖ: „Образа маєстату" (Вл. Бурін).
ХИМЕРА: „Любові балетниці".
СВІТ: „Мата Гарі".
СТІЛЕВЕ: „Гірший чай мандарина Єва" та ревія.
УТІХА: „Позвольте нам жити!", ревія: „Парада гумору".

Закордонне радіо.

Субота, 17. березня 1934.

Відень (506,8) 16·35 Легка музика, 19·00 Сонати Бетовена, **Братислава** (298,8) 20·00 „Маєсота" оп. Одрана, **Прага** (470,2) 19·20 Легка музика, **Париж** (1706) 16·30 Концерт із консерваторії, 21·00 „День і ніч" оп. Лєнока, **Любляна** (269,5) 20·30 Вок. квартет, **Ковно** (1935) 17·10, 17·50, 20·20 Спів, **Гайльсберг** (291) 15·30 Програма для дітей, 18·25 Рел. музика, спів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Оп. дуети, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, 17·30 Камер. музика, **Беромінстер** (539,6) 21·40 Швайцарські нар. пісні, **Міляно** (368,6) 13·00 Тріо, 20·10 „Книжка чардаша" оп. Кальмана, **Рим** (420,8) 17·10 Легка музика, 20·30 опера.

Неділя, 18. березня 1934.

Відень (506,8) 11·50 Симф. концерт, 18·45 Камерадьна музика, **Братислава** (298,8) 21·00 Симф. концерт, **Брно** (325,4) 21·10 Оп. і фільм. арії, **Кошиці** (269,5) 17·15 Кошиці в нар. пісньці, **Прага** (470,2) 9·05 Популярна музика, 21·00 „Марина" оп. Бенеша, **Лятті** (1796) 18·30 „Кармен" оп. Бізета, **Білгород** (437,3) 12·30 Популярні мельодії, **Берлін** (356,7) 20·00 Оп. вечір, **Ляйпціг** (382,2) 18·00 Нар. пісні, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, 20·00 Вагнерівський вечір, **Букарешт** (212,6) 20·00 „Єва" оп. Лєгара, **Будапешт** (550,5) 13·45, 19·45 Концерт, 22·30 Концерт оп. орхестри, **Міляно** (368,6) 13·30, 17·00 Легка музика, 21·00 Опера, **Рим** (420,8) 18·00 Вок. інстр. концерт, 21·30 Концерт, 22·00 „Іза Піколо Мара" вінки з оп. Масканія.

Львівське радіо.

Субота, 17. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·30 Концерт орхестри, 13·30 Господарські вістки, 16·00 Авд. для хорих, концерт орхестри, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 З пісонькою по Парижі, 18·00 Репортаж, 18·20 Фортепянове тріо, 19·03 Відч.: „Хвилина в давньому Львові", 19·15 Всячина, 19·25 Рецитації поезій, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільна ферум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Спортова авдиція, 20·30 Спів (Казавекі, тенор) у супр. фортепяну, 21·00 Техн. почтова скринька, 21·15 Грамоф. плити, 21·20 Шопенівський концерт. 22·00 Відч. у фр. мові „Лябораторія боротьби із паразитними недугами", 22·15 Легка й танкова музика з гр. плит, 23·05 Вилежська авдиція.

Неділя, 18. березня 1934.

9·00—10·00 Ранішня авдиція, 12·10 Метеорольог. вістки, 12·15 Муз. порадок, спів, 14·00 Крок у перед у рільничому приспособленні, 14·15 Огляд ринків рільних продуктів, 14·30 Нар. музика, спів (Болько, бас, Щепанський, тенор), 15·00 Рільн. балачка „Передовсім самі собі", 15·20 Воєнські пісні, 15·30 Для старших дітей: „Коли та які птахи прилітають до нас", Пісонька, Сірий командант, 16·00 Концерт, 18·00 Авд. „Любоші", на осн. Шпіндлера, 18·40 Відчит: ст. Пілсудський у Львові перед війною, 19·20 Всячина, 19·30 Вибрані думки, 20·20 Легка музика, 21·00 Індійська держава в пустелі, 21·15 На веселій львівській хвилі, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·25, 23·05 Гр. плити, всячина.

†

Ольга Білинська

упокоїлася 16. березня ц. р. у львівськім шпиталі по коротній і тяжкій недузі, принявши св. Тайни, у 54. році життя.

Перевезення тлінних останків до Збаража в суботу 17. ц. м. в год. 10·30 з каплиці Анатомії. Похорон з дому жалоби у Збаражі 18. березня, в год. 12. в полудне. Муж, діти і рідня.

Замісць вінків на домовину складаємо 30 зол. на „Рідну Школу".

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 9,28·5 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·07—27·09½, Париж 34·95, Берлін 210·90, Цюріх 171·45, Амстердам 357·55, Прага 22·03, Міляно 55·57, Нюйорк кабель 5·31 і пів, Нюйорк чеки 5·31½.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 16. III. масло 3·10, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·50—2·60.

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця удержана.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФАРМА РОДАЙЛЕНДІВ (Кармазинів) Котецької, Майдан, почта Bednarów, поручає виляжгові яйця, одноденні курята і 3—4 місячні курчати. — Приймає яйця до вилягу. При запитах додати марку. 1101 7—2

ВУГОЛЬ: Калитяк, Байки 14. Тел. 38-24 1006 21—30

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі **то уживай навозові пастильки „Теф"** (потас, фосфор, азот) **50 сот.** Кадайте в складах: „Народної Торговлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 4—39

ПОШУКУЮ інтелігентної особи, яка, знаючи німецьку мову, заняласеб вихованням дітей. Зголошуватися. М. Дейнеке, Львів, Руська 1.

6.000 зол. пошукує перше місце гіпотеки міської на 2 і пів року. Обезпека золота, відсотки 10 річно, платні місячно. Адміністрація „Діла", „Пядесятьчоровівна 1365". 1258 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Адвокат

Др. Володимир Безпалько

переніс адвокатську канцелярію з Копичинець 1257 2—2

до Золочева

де веде її при вул. Семінських 1.
(напроти друкарні ім. Ляндесберга).

Адвокат

Др. Василь Бабій

отворив і веде адвокатську канцелярію

в ТУРЦІ н/Стр.

1—3 1257 **(вул. Брисевича біля суду).**

Дня 1. квітня 1934, в год. 11. відбудуться в салі Народнього Дому в Коломії **Звичайні Загальні Збори** філії Т-ва „Просвіта" в Коломиї. Порядок нарад:

1). Відкриття Зборів.
2). Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
3). Звіт з діяльности уступаючого Виділу за останній рік.
4). Звіт Контрольної Комісії та ухвалення уступаючому Виділові абсолюторії.
5). Вибір нового Виділу, Контрольної Комісії та делегатів на Загальні Збори Т-ва „Просвіта" у Львові.
6). Внесени та запити. **Виділ.**

Звичайні Загальні Збори

Краєвого Господ. Т-ва

„Сільський Господар" у Львові

відбудуться дня 29-го березня 1934 р. в год. 10-ій рано в салі Т-ва „Українська Бесіда" у Львові, вул. Рутовського ч. 22.

Порядок нарад:

1) Верифікація протоколу Загальних Зборів з дня 29. березня 1933 року.
2) Звідомлення з діяльности за 1933 рік.
3) Замкнення рахунків і бідже за 1933 р., звідомлення Контрольної Комісії з провірки діяльности, замкнення рахунків і бляньсу та ухвалення абсолюторії Головній Раді і Дирекції.
4) Плян праці та проєкт бюджету на 1934 рік.
5) Вибір 6-ох членів Головної Ради і 2-ох заступників на місце уступаючих (§ 21. статуту).
6) Вибір 3-ох членів і 2-ох заступників Контрольної Комісії (§ 17. статуту).
7) Внески і запити (§ 16, уст. 2 статуту).

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

ОСТОРОГА!

Кооперативна пекарня „Золотий Колос", Львів, Янівська 77, тел. 92-17, повідомляє своїх П. Т. Відборців печива, що так звана псевдо-кооперативна пекарня „Новий Колос", зложена здебільш з членів, що поповнили грубі зловживання на шкоду кооперативи Золотий Колос, в дим відпродавцем печива жидівської пекарні „Гріф", вул. Каденька 2а. Та пекарня ошукувала клієнтелю в цей спосіб, що на своїм печиві наліплювала картки з фірмою „Золотий Колос", даючи гірший товар і меншу вагу.

Управа пекарні „Золотий Колос" просить П. Т. Громадянство про відомі йому надужиття повідомити на адресу: Львів, Янівська 77, тел. 92-17.

Проти цієї ганебної і працюючої всупереч купецькій етиці фірми „Новий Колос" зроблено донесення до влади. **Пекарня „Золотий Колос", кооп. з обм. відп. у Львові.**

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах. Купно, продажа: заміна уживаних інструментів. 235

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Німецько -- польський мир!

Бюро Посередництва у Берліні

засн. 1927 р.

Українське Бюро Подорожей

засн. 1932 р.

НАЙКРАЩЕ ПОЛАГОДЖЕННЯ РІЖНИХ СПРАВ

1256 Адреса для звичайних листів: 1—2

BERLIN W 15, SCHLIESSFACH 39.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 72 (13.617). Львів, понеділок 19. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ТУТКИ (звійки)

Mornitan

з чисто рослинної бібулки

Довкола афери Ставіського.

ДЕ КЛЕЙНОДИ СТАВІСЬКОГО?

Париська поліція не може ніяк вияснити, що сталося з клейнодами, які мав Ставіський 23. грудня м. р., отже в дні, коли покинув готель Клерідж у Парижі, щоби втекти до Шамоні. Покищо не знати, чи були це дорогоцінности, які Ставіський укрив у своїм мешканні, ховаючи їх на „чорну годину", чи може дорогоцінности, які директор заставничого відділу в Байон Тісіє, відослав йому до Парижа. Факт, що Ставіський мав 23. грудня м. р. клейноди, які представляли вартість 12 мін. франків. У хвилині його смерти в Шамоні не знайшли в його кімнаті ані сліду тих дорогоцінностей. Тепер питання, чи Ставіський безпосередно перед смертю, коли освідомив собі, що впаде в руки поліції, передав їх якійсь третій особі. Париська поліція переводить тепер ревізію у париських ювілерів, яких клієнтом був свого часу Ставіський.

СЛІДСТВО СТОЇТЬ НА МЕРТВІЙ ТОЧЦІ.

Слідчий судя в Парижі переслухав російського емігранта Сімоновича, б. секретаря царського міністра Курицевича, що їхав тим самим потягом до Діжон з убитим слідчим суддею Пренсом. Переслухано теж одного німця, що вже перед кількома роками був вмішаний в підозрілу аферу в Діжон. Оскільки прилались їхні зізнання, не знати. В розмові з журналістами слідчий судя, який перед кількома днями заповідав швидке викриття душогубів, змінив свою думку. Він сказав, що глядання можуть потревати дуже довго.

Б. МІНІСТР СВІДКОМ.

ПАРИЖ, 17. III. ПАТ. Парляментарна слідча комісія, що розглядає справу Ставіського, переслухала вчора б. міністра Бонета. Свідок давав вияснення головно в справі голосного снідання в Стрезі, в якому крім багатьох визначних осіб мав взяти участь також Ставіський. Боне не може собі пригадати всіх учасників того снідання. Щодо участи адвоката Гібо-Рібо в його кабінеті, свідок каже, що в лютім м. р. одержав листи від деп. Бонор і Любарі, які поручали Гібо-Рібо. В тім часі кабінет міністрів був уже скомплетований. Вільне було тільки одно місце, яке міністр запропонував Гібо-Рібо. Коли появилися певні нотатки в пресі, Боне змінив намір і здержав оголошення номінацій. Номінаційний декрет з іменем Гібо-Рібо ніколи не появився. Свідок каже, що завдяки його інтервенції дрібні французькі ощадности не потерпіли більших страт. Бонета кілька разів питано в справі вартости байонських бонів і він усе остерігав, причиняючись тим способом до забезпечення дрібних ощадностей перед ошукаціями.

ПРИЇХАЛИ АНГЛІЙСЬКІ ДЕТЕКТИВИ.

ЛЬОНДОН, 17. III. ПАТ. Тому що матеріял, зібраний в справі Ставіського, має міжнародній характер і при розгляданні їх показалися необхідними вістки, що торкаються цілого міжнародного кримінального апарату, французький уряд звернувся до англійського уряду за допомогою та делегуванням відповідного англійського спеціяліста.

Вчора виїхав до Парижа, визначений англійською слідчою владою, найславніший льондонський детектив, що живе вже на емеритурі, інспектор Уснелі в товаристві інспектора Колінса.

Брно осідком австрійських соціялістів.

„Народні Політіка" повідомляє, що провідники австрійських соціялістів Отто Бавер і Юлій Дойч заїхали замір їхати з Чехословаччини до Парижа. Оба залишаться в моравському Брні, де буде находитися центральний комітет австрійської соціяльної демократії. До Брна приїхало багато австрійських соціялістів, що брали участь в революційних боях у Відні, а опісля втікли на чеську територію.

Новий конфлікт між Совітами і Японією.

З Владивостоку повідомляють, що радянський торпедовець захопив японське моторове судно і притягнув до порту, а військову залогу числом трьох людей арештував. На думку совітської влади залога японської моторівки задумувала фотографувати портові укріплення Владивостоку задля шпигунства.

Вістка про це викликала в Токіо велике обурення. У звязку з тим японська команда на Кореї наказала всім військовим відділам стріляти до совітських літаків, що перелітають понад Кореєю. Напруження між обома державами загострилося наслідком цього інциденту ще більше.

Переміни в державнім апараті Совітів.

МОСКВА, 17. 3. ПАТ. У звязку з ухваленою 17 партконґресом реорганізацією совітського державного апарату, проголошено сьогодні декрети, що вводять цю ухвалу в життя. Колеґіяльна система наркомів і економічних інституцій, що істнувала від 1917 р., буде ліквідована. До двох місяців будуть покликані т. зв. ради наркомів, зложені з 40—70 членів, в яких половину творитимуть представники місцевих громадянських і економічних організацій. Крім цього зредукують кількість економічних трустів і ліквідують зовсім обов'язання трустів. Той самий розпорядок наказує теж перевести ще ц. р. редукцію державних і економічних службовців на 10—15 відс. у відношенні до етатів у 1933 р.

Ширіть наш часопис!

? ?

20. березня

? ?

Центральний
Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

25.000 МЕТРІВ
наймодніших вовняних матеріялів
з першорядних фабрик на весняний і літній сезон на сукні, костюми і плащі вдалося нам закупити по сензаційно низьких цінах.

Для прикладу кілька цін:

Вовна шотляндська 90 шир.	1·65	Вовна Boucle 90 шир.	4·50
Вовна шотляндська Пріма	2·80	Вовна Boucle 150 шир.	6·—
Вовна мішкова 90 шир.	1·75	Шеніоти 150 шир.	2·50
Вовна мішкова 130 шир.	1·75	Шеніоти Пріма	3·80
Вовна крокодилева 90 шир.	1·50	Фльора	3·—
Вовна крокодилева Пріма	3·50	Толедо	5·90
Вовна Панама	1·75	Diagonal 150 шир.	6·50
Вовна мундурова 90 шир.	1·80	Diagonal Пріма	9·75
Вовна мундурова 120 шир.	2·60	Кенгарк 150 шир.	7·—
Вовна Crepella	3·60	Кенгарк Пріма	10·—
		Вовна на плащі 150 шир.	6·—
		Вовна на плащі Пріма	8·50
		Вовна на плащі англійська	11·50

УВАГА. Дешева продаж білих товарів надалі продовжена і рівночасно повідомляємо, що дістали ми вже всілякі весняні і літні товари і шовки. — При закупні товарів від зол. 15 даром білети до Великого Театру і Ріжнородностей у партері, а від зол. 5 білети до першорядних кін.

Галицький Маґазин Новостей
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Електричні інсталяції
виконує скоро, дешево і на догідні сплати
Українське Концесіоноване Електротехнічне Заведення
Лев Надраґа
Львів, вул. Валова 23. Тел. 59-49.
Направки світла, ламп і дзвінків числимо 50 сот. Ощадностеві жарівки по зол. 0·80. Лямпи, батерії, акумулятори, радіо-апарати найдешевше у Львові.

Повідомляємо наших Шановних Відборців, що знаний маґазин стилевих меблів, комплетних спалень (спеціяльність тапчани) І. СІВКА відчинив новий склад у Львові, вул. ВАЛОВА 11.
82/55 110—

Погіршання відносин між Польщею та Чехословаччиною і Литвою.

Львів, 17. березня 1934.

Майже непомітно для широкої опінії і ніби то без причини польсько-чехословацькі і польсько-литовські взаємини настільки попсувались, що сьогодні цей факт є вже предметом розгляду европейської преси. Факту того ніхто вже теж із усіх трьох безпосередньо заінтересованих сторін не заперечує, а їхня офіціяльна преса аж надто прозоро цей факт признає і підкреслює.

І так недавно мали ми у „Ґазеті Польскій" та „Курері Поранним", себто в обох центральних варшавських органах володіючого табору, різкі статті, в яких м. ін. можна було стрінути такі фразеольоґічні квітки, як „загарбання (чехами) Шлеська" і т. п. З другого боку маємо такі явища, як широке оголошування у „Праґер Пресе" одної берлінської шпіонської афери, про яку промовчала солідарно ціла і німецька і польська преса, — маємо загострення антипольського курсу на Шлеську, ба навіть читаємо про чеські плани ніби то виступити проти приготувань поляків із ЧСР святкувати, як щорічно, іменини Пілсудського. На Литві арештовують поляків, у Вильні арештували 15 литовців. Польська преса з обуренням пише про литовські фонди для протипольської акції, а офіц. литовський часопис з неменшим обуренням опрокидує кружляючі у литовському громадянстві тривожні поголоски про повну міжнародню ізоляцію Литви.

Очевидно, що наведені приклади не вичерпують ані суті конфлікту, ані всіх його нинішніх зовнішніх познак, яких можна би навести багато більше. Суть конфлікту у тій міжнародній констеляції, в якій зарисовуються, покищо ще досить імлисто, обриси нових державних бльоків. Зворотною точкою був польсько-німецький пакт приязни. Ми звертали увагу, як відразу чехо-словацька преса зайняла до тої події різко неґативне становище. Того становища вона до нинішнього дня не змінила. Навпаки: чеська преса стала — так мовити — головною випадовою брамою проти польсько-німецького пакту і є правдоподібною тайною, що за кулісами тієї акції криється не стільки навіть німецька соціялістична еміграція, що найшла прихильне прибіжище на території ЧСР, скільки французька рука. Обезцінити польсько-німецьке порозуміння, посіяти між обома договірними сторонами взаємне недовіря „сторпедувати" те порозуміння, це аж надто виразна ціль чехословацької преси. Характеристично, що одночасно з представлюванням польсько-німецького пакту, як безвартісної комедії, у найкращому разі як дипльоматичного параванчику для закривання старого і все актуального територіяльного спору, — що поруч із такою легковажною інтерпретацією пакту читаємо у тій самій пресі про тайний додаток до того пакту, в якому Польща буцім то ствердила своє незацікавлення („дезінтересман") у справі австро-німецького „аншлюсу". Що більше, кажеться там буцім то про польську згоду на німецькі територіяльні претенсії до деяких частин ЧСР.

Річ ясна, що трудно поважно говорити про вартість „умов", якими займається лише — ґазетна сплітка, придумувана найчастіше для суто тактичних цілей, як „пробний бальон", чи як засіб уроблювання настроїв. Одначе відразу ніхто не мав сумнівів, що польсько-німецький пакт, даючи обом сторонам свободу рухів, спутану досі поморським конфліктом, дає і Німеччині більшу змогу займатися проблемами середньої Европи. Вже добрих кілька літ тому Мацкевіч у книжці „Точки над і" доказував, що польський державний інтерес вимагає скермувати німецьку експансію зі сходу на полудне; ту саму думку давно пропаґував Влад. Студницький. Таким робом ідея пакту польсько-німецького у тій точці, яка торкається скріплення німецької позиції над Дунаєм і яка так хвилює чехословацький політичний світ, зовсім не нова.

Щож торкається Литви, то погіршання польсько-литовських відносин іде в парі з погіршанням відносин німецько-литовських. Старий спір за Мемель (Клайпеду) є тут тільки одним відтинком фронту. Суть нинішнього конфлікту знову таки у польсько-німецькому порозумінні, якого ціну мають ніби то платити — литовці. Ця сторінка теж належить до версій, яких правдивости нема змоги перевірити. Зате не належать до таємниць заходи біля монтування нового бльоку балтійських держав. Велику метушливість проявляють у цьому напрямку Совіти, які раді би створити такий бльок під своїм покровительством і з протинімецьким вістрям. Як досі, ті заходи не мають успіху. Німецькі впливи у надбалтійських краях безумовно надзвичайно поважні. Ні Естонії, ні Латвії ні Фінляндії ніхто теж не переконає, що Німеччина для них небезпечніша ніж Росія, та ще й Росія більшовицька. Трудність Литви полягає у тому, що спір за Вильно є наче ідеольоґічною підставою всієї литовської політики, а пакт польсько-німецький позбавляє Литву найповажнішого дотеперішнього її союзника. Звідсіль і зрозуміле огірчення, хоч би навіть всі згадані версії, запвані з евент. реконструкцією Сходу Европи, були зовсім фальшиві.

Реєструємо лише факти. Практичні висновки належать до зовсім іншої дізянки.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ Боїмів ч. 4.
56/53 36—180

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма RECORD CRAVATES ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 6—24 Будинок Шпрехера.

Заповідає поворот монархії в Німеччині.

НЮ ЙОРК, 17. 3. (Вл. кор.) Берлінський кореспондент „Таймса", Отто Толішус, подає звістку, що глибокі обсерватори політичного життя в Німеччині заповідають поворот монархії в Німеччині за два роки, а її володарем буде „цісар німців". Тим цісарем не буде ні теперішній кайзер, ні інший член якоїнебудь німецької династії, але якась особа, що буде уосібленням німецького націоналізму. Властиво буде ходити про цісарську корону німецького народу, як прикрасу й символ теперішніх змагань німців. Після зєдинення німецьких країв в одну цілість і після закриття партій, монархія прийде як символ свободи. Одначе на думку обсерваторів Гітлер не впаде. Навпаки, його провід ще скріпиться, лише цісар прийде йому до помочі. Чи тим цісарем буде сам Гітлер, про це не говорять.

—o—

Моделі убрання пальта продає просто консументам по гуртових цінах
ФАБРИКА Рот і Ругдефер, ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 3. І. п. (над кіном Паляс).

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 19. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК. 5)

Перший вірш на честь кирилометодіївців і його автор.

Згідно з такими своїми засадами автор домагався сільських шкіл і народньої мови по вищих школах, на університеті й у юрисдикції. „Це діло буде правдивим кроком наперед, бо під одну хоругвоку покличе 22.000.000 людей (себто всіх українців і поляків разом), що по більшій частині тепер загально індиферентні до себе". Таке діло носилоб у собі зародок загибелі царату. „Це є змагання ліберала, не наша справжня мета й не инакше можна осягнути її, тільки поставивши кожне племя на питомому йому становищі. Вилікайте Русь в інтересі Руси, — кликав автор-поляк, — Польщу в інтересі Польщі, й обидві — у спільному інтересі, тоді впаде північний кольос".

Стаття автора, що підписався ініціялами Ф. Г. (F. H.), це наче коментар до двох вище згаданих поезій. Декількаразова згадка в ній про мучеників вільности велить ідентифікувати автора віршів і статті. В усякому разі нема у статті нічого такого, що суперечилоб поезіям.

Щодо самої статті, не від речі буде пригадати тут слова із статті Карла Падуха „Narodowość polska i ruska na Ukrainie" з чч. 8—9 „Postęp-у" з перших днів травня 1848 р. „Як мало запевнився на Малій Русі москвітяном, бачимо з широко розгалуженої, особливо за Дніпром, між козаками, ученими й чиновниками останньої конспірації. Шевченка, людину із народу, родом із польської України, увільненого із кайданів, покликали на професора київського університету, тут у святім городі Руси розпочав він свою діяльність, звідсіль розбіглися пісні повні гарячих відгуків у живописній кардоній мові до українців. Вільна, незалежна Русь була гаслом Шевченка — й це гасло знайшло відгомін у найвищих чиновників Петербурга, — бо що сьогодні править Росією, що в ній уміє льоґічно думати — то німець або малорос. Одначе якщо годі булоб із таких давніх зносин із Москвою й Польщею випутатися відразу, федерація з Польщею була улюбленою мрією Шевченка. Виразно до своїх промовляв: не дайтесь утиітати ляхам, але не відкидайте їх братньої руки. Задніпрянщина сьогодні в завзятій боротьбі з царем за зрабовані права, за Литовський Статут, яким управлялася до 1838 р. Киянам велів цар прислати гарні й дорогі їм права, надані польськими королями, до потвердження та вже й не віддав їх. Отже там триває вічно внутрішня боротьба московщини з рущиною, тим небезпечніша для Москви, що ціле її збіжеве багатство, ціла полуднева торговля й усі зносини з полудневою Словянщиною, які є мрією Москви, напевне будуть утрачені. Відкриття намірів Шевченка й Куліша відірвати Русь від Москви прошибло жахом царя: остиг для Словянщини, бо побачив нараз, що відрізаний".*)

Тих фактичних помилок, які подибуються в наведених словах Карла Падуха, нема в статті „Дневника руского". Цікава тут згадка про широкорозгалужену конспірацію між козаками, ученими й урядовцями на Лівобережжі знаходить свій відгомін у цих словах вірша на честь мучеників вільности з 1847 р.:

З Харкова шляхом кибіток до триста
Днями, ночами десь на північ гонить.

Що в замітці до другої поезії Кирилометодіївське Братство назване харківською змовою, нічого дивного, коли пригадати, що сливе всі братчики прибули до Києва з Лівобережжя, головно з Полтавщини, Харківщини й Чернигівщини. Як автор із статті в „Postęp-і", так і в „Дневнику рускому" є федералістами. Останній автор підписувався не тільки ініціялами власного ймення та прізвища, але й псевдонімами: Генрик із Бару, Вацлав Кміта, Подоляк ізза кордону. Порівнання статті з віршами в „Дневнику рускому" піддає думку, що й Ф. Г. це його ініціяли, які моглиб означати Генрика Федераліста.

Близьке співробітництво цього автора в „Дневнику рускому" ствердив уже Амвросій Шанковський у своїх „Воспоминаніяхъ изъ недавной бывальщины" в черновецькому „Родимому Листку" за 1880 р. Шанковський писав тут ось-що: „Головним співробітником цієї ґазети (себто „Дневника руского") був якийсь Генрик Яблонський, емігрант із України, поляк родом, але він називав себе постійно українцем. Цей молодий чоловік, зрештою гарного таланту, покинув на звістку про події в Галичині рідний край і приїхав до Львова. Розглянувшись тут і довідавшись про рух русинів, зовсім противний намірам і змаганням польської партії, він, як не злий дипльомат, переконався швидко, що поляки без згоди з русинами нічого не вдіють, тож постановив собі навертати русинів до польської політики. Співробітництво при „Дневнику" видалось йому найвідповіднішим засобом до цього. Дві його думки, одна з яких пророкує майбутній рух русинів над Дніпром, а друга над Сяном і їх війну тут і там при боці поляків, а саме останні вірші другої думки, які тепер іще пригадую собі, характеризують достаточно його змагання. (Тут і наведено вісім кінцевих рядків із „Думки в степах")

(Продовження буде.)

*) Д-р В. Щурат, Перша оцінка Шевченка і Ґалицині (З життя і творчости Тараса Шевченка. Львів. 1914). сс. 30—31.

Останні дні сойму.

КІНЦЕВЕ ЗАСІДАННЯ СОЙМУ

Вівторок дня 13. ц. м. відбулось остатнє засідання сойму. Полагоджено 19 точок дневного порядку, а між ними ухвалено законопроект про уповажнення Президента до видавання декретів зі силою закону. Словами „про слідуюче засідання сойму повідомлю панів в дорозі письменній", замкнув маршал Світальський це засідання. Не виключене, що це взагалі останнє засідання цього сойму. Через те, що закриття цієї сесії мали проголосити аж по закінченні нарад сенату в дні 15. ц. м., відбулись у днях 13. і 14. ц. м. ще засідання деяких соймових комісій, а між ними конституційної та адміністраційної.

1. ЧОГО НЕ МОЖУТЬ РОБИТИ ПОСЛИ ТА СЕНАТОРИ?

Конституційна комісія ухвалила по кількох нарадах дня 14. ц. м. закон про недопустимість лучення деяких становищ і чинностей з виконуванням мандату посла або сенатора. Причиною до цього закону було внесення Клюбу ендеків з дня 14. II. 1933 р. „в справі виконання арт. 22. конституції", що забороняє використовувати посольський або сенаторський мандат для особистих користей. Цей законопроект був відгомоном знаних афер деяких сенаторів з Клюбу ББ, що виявили ріжні матеріяльні інтереси тих сенаторів, та були предметом пресової дискусії і розгляду в сенаті. Соймовий Клюб ББ вніс потім вищезгаданий законопроект, який по підготованні справи у вибраній до цього підкомісії був на адміністраційній комісії остаточно ухвалений. Розуміється, світло соймової салі побачить він аж у черговій сесії. Ціллю цього закону є не допустити, щоби члени парляментарних установ використовували своє становище для особистих матеріяльних користей. У реалізуванні цієї мети пішов закон поза межі життєвих конечностей, тимбільше, що полишає багато можливостей примінювання цього закону до послів ріжних партій і напрямків. М. ін. не вільно послам та сенаторам „звертатись до органів державної або самоврядної адміністрації в справах податкових або таких, що приносять матеріяльні користи поодиноким особам чи підприємствам, обрахованих на зиск." Це обмеження в самій основі подумане етично, але в примінненні до життєвих відносин українського населення утворить стежку до всяких надужить і непорозумінь. 2-ою головною точкою цього законопроекту є постанови арт. 5. вимірені зокрема проти послів та сенаторів-адвокатів, на яких цей закон накладає ще дальші обмеження у виконуванні їх фахових обовязків, означених Головною Радою Адвокатів у Варшаві. Як відомо Головна Рада Адвокатів проголосила в тій справі рішення, силою якого адвокатам, що є послами і сенаторами, забороняється виступати як оборонцям у карних справах за державну зраду, або проступства проти зовнішніх інтересів держави та уділювати правної помочі позиваючій стороні в справах проти скарбу держави. На засіданнях комісії брав в імені Українського Клюбу участь **пос. д-р В. Загайкевич,** який до поодиноких точок законопроекту займав становище в міру того чи вони подиктовані етичними оглядами чи мають характер політичних репресій та в міру їх прихожости для українського населення. Зокрема і головно виступав д-р В. Загайкевич проти обмежень адвокатів-парляментаристів у політичних оборонах, обосновуючи своє становище аргументами ширшого, ідеольогічного та практичного, життєвого характеру. Всі поставлені д-ром В. Загайкевичем поправки були відкинені і закон ухвалили.

2. ЗАКРИТТЯ ПРОСВІТ.

Адміністраційна комісія радила в днях 13. і 14. ц. м. над кількома важними справами, між якими були 4 внесення Українського Клюбу. Внескодавців заступали посли д-р Загайкевич і Пеленський. Одною з перших справ було справоздання про внесення послів з Українського Клюбу і українських радикалів у справі замкнення луцької Просвіти на Волині та Просвіти в Кремянці. На жаль справа ця спала з дневного порядку наслідком того, що її не підготовив референт пос. Е. Маркевич з Клюбу ББ., хоч посли Пеленський і д-р Загайкевич домагались її обговорення.

3. ПОДІЇ НА ПОЛІССІ

Обговорено натомість два інші внесення Українського Клюбу, зголошені ще 3. листопада 1932 р. в справі подій на Поліссі і Волині на весні, в літі і в осені 1932 р. Справу реферував вищезгаданий посол з ББ. Е. Маркевич, який поставив внесення на відкинення українського внеску. Український внесок домагався, щоби сойм вибрав окрему комісію для провірки цієї справи. Від українських послів боронив цього внеску **пос. д-р Загайкевич.**

В обороні внесення референта з ББ, а проти українського внесення виступив не хто інший, а також „український" посол з ББ пан Скрилник!!!

Комісія, очевидно, український внесок відкинула бебецькою більшістю.

4. ПОДІЇ В ЛІСЬКОМУ ПОВІТІ.

З черги реферував пос. Стронський (ББ) внесення Українського Клюбу про події в ліському повіті в 1932 р. Референт в короткому рефераті твердив, що події ці не мали ніякого характеру національного ані суспільного, а були тільки результатом повіреня населення в байку про намір привернення панщини, через форсування Потоцьким з Риманова т. зв. свята праці та наслідком агітації. Томущо адміністраційна влада, по словам референта, зробила тільки те, що було найконечніше, а своє слово про виновників сказали у правосильних присудах суди, яких засуди, видані у доразовому поступованні були в дорозі помилування злагіднені до найвищого виміру 5 літ вязниці, внескодавець вважає внесення Українського Клюбу неактуальним і домагається переходу над ним до порядку денного. І у цій справі забрав в імени Українського Клюбу голос пос. **д-р Загайкевич,** який зясував характер цих подій, що були випливом любови до своєї землі, до свободи і були виявом релігійности. Казка про привернення панщини могла зродитися лише на тлі темноти і політичного невиробленя цього повіту.

5. КОНФІСКАТИ.

Полагоджено відтак ще дві справи. А саме комісія відкинула голосами послів з ББ внесення парляментарного Клюбу польських соціялістів у справі пресових конфіскат і інших родів цензури. У цій справі промовляли також оба наші посли Пеленський і д-р Загайкевич, представляючи поведення властей супроти української преси. Оба посли, доповнюючи себе взаїмно подали цілу низку безправних конфіскат української преси і цензурних надужить, коли то навіть дослівні переклади з промов послів у соймі і сенаті підлягали конфіскаті, як це було з останньою промовою сен. д-ра Горбачевського. В „Ділі" сконфісковано було м. ін. три рядки зі звіту про перше читання законопроекту на зміну конституції в соймі, де було сказано, що в урядових льожах були від міністерства внутрішніх справ начальники виділу публичної безпеки Кухарський і начальник виділу національних справ Сухенек. Оба ці панове були в „Ділі" — сконфісковані, хоч ця вістка була подана у всіх варшавських часописах. Пос. Пеленський порушив м. ін. справу конфіскування в українській пресі численних вістей про голод на Великій Україні, і про нашу акцію в цій справі. Відповідаючи на внесення ППС. представник міністерства внутрішніх справ боронив цензурні органи влади, намагаючись доказати, що цензура не є сувора. У своїй відповіді не найшов однак представник м-ства ані одного слова відповіді на заміти пос. Пеленського. І тоді власне по відповіді представника міністерства забрав голос, як черговий український промовець **пос. д-р В. Загайкевич,** доповнюючи виводи пос. Пеленського про конфіскаційні практики в українській пресі та звернувся до представника міністерства з домаганням відповіді на конфіскати про голод на Україні і нашу рятункову в тій справі акцію. Цей апель лишився без результату, бо представники міністерства внутрішніх справ більше не відізвалися.

6. ТОРГОВІ ОПЛАТИ.

На тому самому засіданні адміністраційної комісії зреферовано врешті зголошене також ще в листопаді 1933 р. **Українським Клюбом внесення у справі опрацювання законопроекту про торгові оплати.** Як відомо за селянські фіри, що приїзджають до міст на торги чи з іншої причини, та за введення до міст худоби чи безріг, побирають міста великі оплати, як при вїзді до міста, так також від постою на площах. Ці оплати є до того надзвичайно ріжноманітні і їх побирають поодинокі міста та місточка у ріжнородній, довільно міськими буджетами передбачуваній висоті, а є вони надзвичайно високі і руйнують наше селянство. В деяких місцевостях виносять всі ті оплати навіть і около півтора золотого від штуки, через що уменшується у великій мірі одержана при продажі ціна, що спричинює ще більші втрати селянина, коли виведеної на торг худоби не продав. Тому Український Клюб домагався у своєму внесенні управильнення справи цих оплат. Над внесенням вивязалась довша дискусія, у якій представники міст були проти рухання цієї справи з огляду на лихі фінанси міст, а представники селянських партій заявили в тій справі прихильне до українського внесення становище. Від Українського Клюбу промовляв пос. **Пеленський.** У вичерпуючих рі-

чевих виводах представив стан цієї справи у щоденній практиці і основними датами змалював розміри тягару, який обтяжує наше селянство. Промовець вважає, що управильнення цієї справи є необхідне, бо інакше може невдоволення селянства приняти інші небажані форми. У ході дискусії узгіднено проект внесення комісії, силою якого комісія взиває правительство до унормування справи вищезгаданих оплат, а на внесення пос. **д-ра Загайкевича** прийнято додаток, стилізований згідно з законом про комунальні фінанси, а саме, що регуляція тих оплат має йти в напрямі їх обниження

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ БРАТСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ХАРІС

у Львові при вул. Корняктів 3. (Нар. Дім)
Тель. 14-64

уладжує похорони від найскромніших до найвибагливіших; переводить екгумації та перевіз на провінцію власним санітарним автом.

Ціни найдешевші.

Для селянських родин нічиї і завіз безплатний.

СПИСОК управнених до участи в першому і другому льосуванні „ДІЛА"

Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

770. Олена Стецева. 771. Дир. Павло Кривуцький. 772. Микола Дуткевич. 773. Петро Будз — всі зі Львова. **З краю:** 774. Мирон Сатурський. 775. Григорій Неліпович. 776. Д-р Михайло Фільц. 777. М-р Волод. Стецура. 778. Роман Дмоховський. 779. Д-р Осип Метелля. 780. Проф. Борис Веселовський. 781. Юліян Липинська. 782. Павло Терлецький. 783. Адам Остапчук. 784. Олекс. Шипайло. 785. о. Іван Пастернак. 786. Волод. Дорош. 787. Зенон Попович. 788. о. Василь Пік. 789. Іван Нижанківський. 790. Д-р Степан Рурак. 791. Юлія Кобильська. 792. Михайло Мочульський. 793. Проф. Тадей Ковальський. 794. Читальня „Просвіти", Лютовиска. 795. Людвик Клапоущак. 796. Д-р Михайло Старух. 797. о. Володимир Смулка. 798. Микола Землинський. 799. Прокіп Трач. 800. Д-р Ілля Саламаха. 801. Д-р Іван Максимчук. 802. о. Яр. Школьник. 803. Д-р Б. Савчак. **Закордоном:** 804. Д-р Н. Білик. 805. Д-р Гнат Белза. 806. Д-р Ів. Горбачевський. 807. Інж. Антін Галька. 808. Інж. Евген Гузар. 809. Д-р М. Галянт. 810. Д-р Іван Дольницький. 811. Інж. Ярослав Індишевський. 812. Інж. Волод. Кулієвич. 813. Д-р Олекс. Колесса. 814. Д-р Іван Пшанецький. 815. Д-р Іван Рікло. 816. Віктор Стафіняк. 817. Ольга Стахура. 818. Валентій Садовський. 819. Д-р Юрій Стафіняк. 820. Д-р М. Янів. 821. Марунчак (Угорщина). 822. Публична Бібліотека (Ужгород). 823. Інж. Петро Яремкевич. 824. Укр. Господарська Академія в Подебрадах. 825. Іван Колодрубець. 826. Д-р Юстин Яхно. 827. Степан Соломяний. 828. Д-р Андрей Шавала. 829. Інж. Михайло Корчак. 830. Інж. А. Позняковнч. 831. Адвокат Волод. Гвоздович. 832. Інж. Іван Олексин. 833. Інж. Аганас Гладій. 834. Д. Антончук. 835. Д-р Гнат Белей. 836. Д-р Микола Слюзар. 837. Інж. Волод. Телятинський.

(Докінчення списку подамо в числі з датою середи.)

Товари блаватні | вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7133 18—180 Телефон 25-55.

Ювилей о. А. Волошина.

В 60-ліття уродин заслуженого закарпатського діяча.

В хвилині, коли це число „Діла" йде на друкарську машину, українське громадянство на Закарпатті святкує урочистою академією 60-ліття уродин свого заслуженого діяча і провідника, о. Августина Волошина. Свято відбувається в Ужгороді в міському театрі, де крім виступу хору жіночої і мужеської учительської семинарії та виступу сиріт буде окрема точка: привіти. Святочну промову має другий відомий діяч і провідник народу, д-р Михайло Гарасайко. Отже це свято не одного тільки о. А. Волошина, а всього Закарпаття.

Августин Волошин уродився дня 17. березня 1874 року в селі Келечині біля Воловоого, походить із священичого роду, а батьківського дому виносить народню свідомість. Вже в тому часі зачинала в священичих домах навіть і по селах ширитися мадяризація, але дім о. Волошина в Келечині належав ще до тих, де говорили по українськи, чи — як тоді називали: по руськи. По укінченні гімназії й теольогії в Ужгороді стає священиком в Ужгороді і відразу приступає до праці на народній ниві.

Першим і найважнішим його полем праці було видавання книжок для народніх шкіл. Першою його шкільною книжкою була: Методическая Граматика карпаторусского языка для нар. школ з 1899 р. За цією книжкою слідували: Азбуки, Читанки й нові видання граматики. З тих книжок найважніша граматика нашої мови, видана по мадярськи в 1907 р. Ця граматика визначається тим, що це вже граматика нашої народньої мови і від неї можна зачати добу народнього відродження на Закарпатті.

Від 1903 р. стає о. А. Волошин видавати „Науку, духовну й поучительну газету для угро-руського народа". В добі, коли Закарпаття переходило під владу чехословацької републики, не було другої людини на Закарпатті, яка була би так заслужена для свого народу, як він. Не диво, що і по перевороті о. А. Волошин виступає на всіх ділянках громадського, суспільного, політичного й культурного життя. Ми бачимо його між основниками всіх наших товариств — політичних, культурних, педагогічних, економічних і харитативних. Без перебільшення можемо сказати, що історія розвою нашого народу по тому боці Карпат за останніх трицять літ тісно звязана із життям та діяльністю нашого Ювилята. Будучий історик нашої доби, обговорюючи котрунебудь ділянку нашого життя на Закарпатті, не може не згадати його імени, не може перейти попри нього мовчки.

Та розбіжність і всесторонність, така характеристична для тих працівників, що виступають у добі відродження свого народу, така характеристична для відродження малого народу, не дала змоги Ювилятові розвинути спосібностей в одному напрямі, не дала спромоги зосередити всіх здібностей на одно поле. Але з тим більшим подивом мусимо в день ювилею віддати честь Вельмишановному Ювилятові, що він зумів так всесторонньо працювати, що він виказав таке велике зрозуміння для справ школи, для справ культури, для справ політичних, для справ економічних, для справ харитативних. При тому всьому виказав незвичайну працьовитість, скромність і чесноту. Це все дари, якими мало людей може в нас повеличатися.

В день ювилею бажаємо Вельмишановному Ювилятові, щоби в здоровлю пережив ще багацько літ, щоб мав силу дальше працювати і щоб дожив хвилини, коли рідне слово, якому він весь час служив, здобуде собі повне право громадянства на Закарпатті

—o—

Протиукраїнська жидівська пропаґанда

у світлі правди.

ПЕРЕВІРКА І ЗБІРКА МАТЕРІЯЛІВ ТА ЇЇ ВИСЛІДИ.

Наша Редакція звернулася до Головного Секретаріяту УНДО за інформаціями у справі т. зв. жидівських саботажів, з приводу яких, як відомо, ми оголосили цілий ряд статтей і передруків з жидівської льондонської та американської преси. В Гол. Секретаріяті УНДО одержали ми вияснення, що Секретаріят перевірює правдивість заподаних жидівською пресою фактів. З цього приводу перевірка йде у трьох напрямках: 1) перевірюється виступи в місцевостях, вичислених у жидівській пресі; 2) перевірюється відомости про ті виступи у сумежних громадах; 3) збирається матеріяли з тих місцевостей, про які жидівська преса не лише, але про які Секретаріятові відомо, що в них відбулися якінебудь протижидівські виступи.

Перевірка ще не покінчена і з цілого ряду місцевостей відповіди покищо нема. Та хоч не всі матеріяли зібрано, то всеж те, що зібрано, настільки цікаве, що вважаємо за вказане зазнайомити з ним ширший загал нашого громадянства.

Головний Секретаріят старався перш за все перевірити хід і розміри протижидівських виступів. Далі те, чи пошкодовані дістали якесь відшкодування і в якій формі, які заходи робила державна влада і в якій формі, та як їх відчуло українське населення, врешті, чи протижидівські саботажі мали справді антисемітський політичний характер, чи може це були звичайні вибрики, особиста пімста, тощо.

Відповіди наспіли з 89 місцевостей. Всі вони мають форму протоколів, підписаних або місцевими парохіяльними або громадськими урядами. До того деякі протоколи підписали ще й місцеві українські установи, а деякі навіть жиди. Тому матеріяли, якими розпоряджає Головний Секретаріят УНДО, є вповні достовірні.

Їх поділимо також на 3 ґрупи: 1) Висліди перевірки з заподаних жидівською пресою місцевостей; 2) матеріяли з кількох місцевостей, де були протижидівські виступи та яких жидівська преса не заподала (ці матеріяли подамо для характеристики місцевих умовин); і 3) також для характеристики подамо кілька протоколів з тих місцевостей, де не було протижидівських виступів, а де проте жиди поводяться у спосіб, який можна назвати визиваючим супроти місцевого населення. Подаємо теж один протокол, який вказує на своєрідні відносини між самими жидами та жидами й українцями.

ПРАВДА ПРО „ПОГРОМИ", ПРО ЯКІ ПИСАЛА ЖИДІВСЬКА ЛЬОНДОНСЬКА ПРЕСА.

Єдиним виступом у місцевості **Завадка** були антисемітські летючки, розкинені там у половині лютого ц. р.

Торговиця Пільна повіт Городенка. Ніяких виступів не було, навпаки жиди, як кажеться у протоколі, „жиють зовсім спокійно з дрібної торговлі, рільного господарства чи з кушнірства (латання кожухів), а одна з жидівських родин задумує навіть відкрити молочарню.

Торговиця п. Отинія. (Відпис протоколу подаємо дослівно). „У жовтні 1933 вибито вікна у кількох жидів у Торговиці. А саме: 1) Хаїмові Райн вибито одну шибу, 2) Абрагамові Шаєрові усі вікна, 3) Нухімові Гінцбергові одно вікно, в домі, в якім міститься „Християнська Торговля Дмитра Юраєвича і Федора Бецурчака"

Всі три мешкають при одній вулиці, довгій около півтора кільометра. При цій самій вулиці мешкають ще два інші жиди, а саме Йосель Провізор і Йосьо Ґрін та їм шиб не вибито. Окремо мешкає на фільварку ще одна жидівська родина, Маєр Провер, якій також ніхто шиб не нарушив.

Зараз на другий день пошкоджені дали знати на постерунок поліції в Гостові, яка робила доходження, однак безуспішно. Лише один з пошкоджених Нухім Гінцберг, який тут недавно осів і потім винаймив та викупив „Християнську Торговлю", вказав на одного хлопця Миколу Сеника сина Івана (ур. 1912 р.) як на винуватця. Поліція і громада переслухала його. Йому на разі не доказали нічого. Кажуть, що справу спрямовано до суду.

Загальна опінія приписує битя вікон самим жидам.

Між двома жидівськими родинами, а саме родиною Абрагама Шаєра (він і його два зяті) та Йосьоі Ґрін повстав спір на ґрунті купецької конкуренції. Спір перейшов на особисті образи, опісля один другого скаржили до суду, їх позасуджували, а потім, з особистої пімсти, чи самі, чи при допомозі других, повибивали собі взаємно вікна.

Це вибиття вікон не могло походити з української сторони, або не могла це бути акція саботажова, бо вибито вікна саме тим жидам, які не лише матеріяльно причинилися до оживлення місцевої кооперативи, але зобовязалися рік привозити для кооперативи зі Станиславова товари.

Рожанка Вижна і Нижна. (Протокол у відписі): „В початках жовтня якийсь збиточник вибив шибу в домі Кайзера Гершка, що тримав шинк, а тепер торгує деревом, при чому затруднює досить робітників при вивозі фір. У Рожанці Вижній живе пять жидівських родин і всюди був і є спокій. Не зважаючи на те, настановлено варту з кількох людей, які стерегли жидів короткий час. При школі і костелі тревала варта довше. Нікого не потягли до відповідальности ані не карали. Подібно в Рожанці Нижній були вибрики здеморалізованої молоді. Там виробляли псоти і шкоди жидам з пімсти, так що державна поліція переводила слідство. Однак не потягала нікого до відповідальности а лише встановила варту, котра тривала кілька тижнів. Отже це були звичайні вибрики, часом особиста пімста за те, що жиди не хотіли кредитувати".

Споживачі чоколяди
мусять вибирати таку, яка приносить хосен здоровлю. — Отже читайте, які складники подані на опакуванні чоколяди фірми А. ПЯСЕЦЬКИЙ А. С. — випродукованої
1214 з найчистіших сирівців. 4—10

Дідушиці Малі і Великі. В Дідушицях Великих не було ніяких протижидівських виступів. Дотичний протокол підписали місцеві жиди: Хаїм Нестель і Нахман Енґельман. В Дідушицях Малих згоріла стайня, але слідство ствердило, що її підпалив сам жид. У сусідній Угольні хтось прибив на жидівській крамниці картку з написом: „Хто не купує в кооперативі — хрунь". З цього приводу поліція наказала негайно варту. Селяни мусіли сторожити жида аж йому стало самому смішно і стидно та він сам просив усунути варту".

Мілятин Старий: В Мілятині Старім нема ні одної жидівської родини. В **Суховолі** коло Мшани ніяких випадків саботажів не було.

В Сівці Войнилівській (відпис протоколу): „є дві жидівські родини, а то Гінда Брандштайн і Мошко Шайнер. Перша вела склеп з мішаними товарами, молочарню, трафіку і торгівлю худобою. Мешкає в селі здавна, раніш дуже бідна, тепер доробилася і має 14 моргів ґрунту. Ґрунт цей придбала головно в той спосіб, що позичала на лихварські проценти гроші, а коли довжники не віддавали, забирала їх ґрунт. Також використовувала доставців молока, бо давала зачети на молоко і за них числила високі відсотки, які люди мусіли сплачувати молоком, а капітал оставав несплаченим. Через те витворився проти неї ворожий настрій у цілому селі. Тим можна пояснити собі деякі виступи проти неї, що були в останніх чотирьох роках. І так: в 1930 році стоптали невідомі винуватці кіньми її збіжжа на около 2 моргах, а коли збіжжа стояло вже в копах, спалили 18 кіп в трьох місцях — рівночасно — віддалених від себе на один кільом. Влада вела строге слідство, однак винуватців не викрила. Невдоволення селян проти жидівки пізніше зросло головно в звязку з низькими цінами за молоко, масовими судовими скаргами навіть за дрібні довги та визиваючою поведінкою супроти селян. Осінню 1932 року розпочався тихий бойкот жидівки. Очевидно, що в наслідку збільшився рух вчетверо-пятеро у нашій кооперативі і молочарні. Бойкот тривав дальше цілий 1933 рік до сьогодні. В наслідку вона замкнула вже молочарню, а її склеп банкротує. Через донос жидівки на кооперативу, будьто би вона зорганізувала згаданий бойкот, поліція зачинила була кооперативу, одначе слідство виказало повну безпідставність закиду. Жидівці роблять люди дальше ріжні пакости. І так: хтось вложив в дерево, призначене

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шопки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Найновіші моделі Найкраща якість
Найуважливіша робота Найбільший вибір Найнижчі ціни у весняних жіночих плащах та костюмах у фірмі
Л. МОЛДАВЕР
Львів, Коперника 17, І. пов. Тел. 46-56

на опал, вибуховий матеріял, а коли жидівка вложила поліна до кухні, експльодував і розсадив їй кухню; вибрав бараболю зараз по засадженні на 1 моргові; обрізав колосся жита; вибив камінем вікна; літом підмикав в цілому городі недозрілу фасолю.

Про биття вікон у тих, що носили молоко, не маємо ніяких інформацій. Зате праздою є факт, що виливано молоко, яке несли доставці до жидівки, і одного з них навіть побито.

З вище наведеного і обсервації виходить, що описані події повстали на чисто льокальному тлі, викликані поведінкою жидівки. Найкращий доказ — зовсім коректне і зглядне поведення селян супроти другого жида Шайнера. Повищі обставини ствердять навіть під присягою Іван Боєчко, бувший начальник гром. і Мешко Шайнер, оба з Сівки Войнилівської".

Кілька дальших протоколів подамо завтра.

—o—

ШАХТ ПРО КРІЗУ.

БЕРЛІН, 17. 3. ПАТ. Вчора на бенкеті в американській торговельній палаті в Берліні виголосив предс. держ. банку Шахт промову. Зміст її такий: Політичний тиск — це головне джерело економічної кризи, що тревае вже кілька літ. Політичні довги, що виплинають з версайського трактату, можуть бути тільки тоді в цілому сплачені, коли буде визначений плян Дова, за яким вірителі малиб приймати від довжників на рахунок сплат товари. Досі вірителі не виявили тієї готовости і зробили довжникам неможливе платити довги. Д-р Шахт відмітив, що треба конечно договору довжничих держав з приватними вірителями й наскільки йде про Німеччину, то для неї такий договір конечний. Усі знають, яке важке девізове положення Німеччини. Хоча уряд Німеччини видав розпорядок, то запаси девіз і золота в Нім. Банку виказують від початку ц. р. до сьогодні постійний відплив, що дійшов тепер до 122 міл. марок. В останньому тільки тижні Нім. Банк втратив 45 міл. а покриття банкнотів доходить ледви до 8 відс. Це примушує Німеччину видати відповідні доручення, яких дальшим наслідком буде чергове обмеження приділу девіз на цілі імпорту до Німеччини. Можливість обмеження девіз поставить увесь світовий ринок у катастрофальне положення. Німеччина мусітиме піти на шлях автаркії. Д-р Шахт заявив, що през. Рузвельт — це одинокий політик, що річево охоплює міжнародню проблему економічного оздоровлення. Оживлення міжнародніх ринків сирівця, це на думку д-ра Шахта точка виходу до економічного оздоровлення світу.

Ново-відчинений магазин обуви
„Derby" пл. Капітульна 3
(напроти Катедри) 85/55 1—2
поручає найновіші і найелегантніші весняні моделі по цінах безконкуренційних.

Ґембеш про переговори в Римі.

БУДАПЕШТ, 17. 3. ПАТ. В інтерв'ю з „Пешті Льойд" заявив премієр Ґембеш, що в Римі обговорили низку проблем, що відносяться до політичних та економічних справ. Мадярщина, Італія й Австрія мають за вістками того часопису заключити консультативний пакт, подібний до австрійсько-мадярського, що істнує від відвідин Ґембеша у Відні. По думці того пакту зобовязалися всі три держави радитись у всіх політичних та економічних справах, що означає, на думку щоденника, відчинення економ. автаркії.

РИМ, 17. 3. ПАТ. Вчорашні розмови Мусолінія з Ґембешом і Дольфусом у Венецькій палаті тревали три години. Обговорили подробиці політичних і господарських справ, які є предметом римських балачок. У висліді конференції сарафурували протоколи, які підпишуть зараз.

—o—

Редукують запомоги б. воякам.

ВАШИНҐТОН, 17. 3. ПАТ. Палата репрезентантів більшістю ледви одного голосу постановила зредукувати запомоги б. воякам, не здібним до праці. Сенат заг. суму тих запомог відніс з 90 міліонів на 118 міл. долярів. З причини непорозумінь між обома палатами мають створити спеціяльну мішану комісію для полагоди спору.

Підчас злої погоди... АСПІРИНА.
Ослаблений організм через катар, простуду або ґрипу вимагає успішної помочі: дає її Аспірина. Тому-то Аспірини не повинно ніколи бракувати дома.
ASPIRINA
істнує тільки одна!
BAYER
30/13 Дістанете у всіх аптиках 2—2

Чи „Просвіта" загибаюча установа.

Теперішня роля читальні „Просвіти" на селі. — Загальний Збір „Просвіти". — Вага філії „Просвіти" для освітньої праці.

Останній загальний збір „Просвіти" у Львові найшов відгомін у пресі, який з уваги на добро установи не можна залишити невиясненим. Безіменний обсерватор зборів РСУК-у „Рідної Школи" і „Просвіти" подав свої враження в „Новій Зорі" і висловив погляд, що „Просвіта" загибаюча установа.

Кожний просвітянин, який за останні десятки літ не відривався від активного звязку з просвітянською організацією, не міг не помічати зовсім протилежного явища, а саме, що просвітянська організація щораз кріпкіше угрунтовується в народі, що по селах зростає тяга до читальні, що потребу її відчуває чимраз ширший круг села і чимраз живіші є заходи побудувати домівку читальні, де її нема, та вивінувати її в багатші засоби освіти і розваги.

Такий а не інший стан „Просвіти" є конечним наслідком обективних обставин. Признаки трагічно пережитого цілою нацією, світова економічна криза та її прояви, криза в українськім громадськім життю, непевна міжнародня ситуація, перестрій польської держави і маса нових законів, актуальні світові суспільні переміни — все це питання, які проникають до свідоміших кол села, особливо молодшого покоління, та спонукують їх шукати гуртового розгляду тих питань у читальні. Молодь не має ще загально признаної власної організації і тому більше горнеться до читальні, перебираючи в ній постепенно провід. Збереження і розвій національної культури, від мови починаючи, мусить знаходити своє джерело в читальні, супроти тяжкого стану шкільництва. Вкінці і потреба товариської культури і розваги притягає людей до читальняного руху, чого виявом є те, що мимо господарської кризи, яка гнітить село, нерідко читальники стягаються на будьщобудь великий видаток на ламповий радіоприймач. Це згрубша ці обективні чинники, які спричинюють скріплення почуття потреби читальні та гарантують розвій просвітянської організації на час діяння тих чинників — час у кожнім разі довгий.

Коли до того додати помітне бажання села солідарно працювати на користь загальнонаціональних інтересів — то треба ствердити, що село в теперішний час прагне підтримки, проводу і пляновости в просвітянськім житті, та з великим запалом їх приймає. Це все чинники переминаючі — алеж головний чинник, задля якого створено установу, освіта, це чинник безконечний і вічний, який усе буде діяти з тою самою, як не більшою, силою, а скінчиться аж разом із самим людством.

Такий є дійсний стан „Просвіти", а тому погляд на вступі означений, є несподіваний і неоправданий. Може бути, що загальний збір у Львові сам собою не викликує одушевлення в учасників і мабуть належалоб тут занести деякі реформи, що зрештою Головний Виділ сам зауважив і деякі технічні зміни за спробу започаткував. Взагалі признати треба, що Головний Виділ, складений безумовно з найкращих просвітянських сил, має тепер куди ширші і тяжчі завдання до розвязки, ніж у давніших часах, — не рахуючи фінансової справи, якої розвязка сама про себе вимагає напруги всіх сил, а якої стан — як слушно підмічує В. Сімович — викликає деякі прояви апатії серед учасників загального збору.

Одно мусять усвідомити собі всі без виїмку просвітяни — від члена сільської читальні починаючи і на членові Головного Виділу кінчаючи: що із трьохступневого організаційного просвітянського апарату найважніший є апарат філіяльний, що стан філій і їх праці рішає про стан цілої просвітної організації, як моральний так і матеріяльний. І на те треба би в першу чергу звернути зусилля просвітян. Складання філіяльних виділів мусить піти по принципу добору досвідчених просвітянських робітників. І коли тепер Головний Виділ видає значний кошт на висилання делегатів по провінції, то їх першим і головним завданням повинно бути не скликування районових читальняних освітніх конференцій — до того не конче потрібний аж делеґат зі Львова — а власне відбування загальних зборів слабих філій і доведення до належитої обсади їх виділів. При такому поставленні справи і кошт буде би менший — бо делеґатом до слабшої філії може бути досвідніший просвітянин іншої філії — і вислід куди кращий і тривкіший. Наладнання філіяльного апарату потягне за собою таку розбудову просвітньої організації, що вона загарантує усунення всіх дотеперішніх її недомагань та двигне її на висоту тих завдань, яких сповнення всі від неї надіємося.

Д-р Осип Когут.

Викидають людей з Америки.

НЮ ЙОРК, 20. лютого. (Вл. кор.) За фіскальний минулий рік, який скінчився 30. червня 1933, депортовано з Америки 19.865 осіб. Крім них виїхало добровільно ще 10,347 таких чужинців, котрих були би насильно видалили ні Зл. Держав. Біля 50.000 осіб, що не мали причин бути депортованими, виїхали добровільно до ріжних країв. Переважно покинули Америку з біди, не маючи спромоги знайти працю. З поміж депортованих лише 14 відсотків (2.796) були кримінальниками або анархістами, 12.247 перетягнули час законного дозволу на хвилевий побут, 1.156 депортовано з причини недуги, а 1.393 за неграмотність. Ці цифри подає Гаролд Філдс, директор Національної Ліґи для американського горожанства. Він каже, що ще є тут біля 50 до 75.000 таких, що їх законно можна депортувати.

—o—

Цікаве самовбивство на вічу.

ПАРИЖ, ПАТ. Підчас комуністичного віча застрілився револьвером італієць Данте Бонфанті. В кишені його найшли лист, в якому він признається, що вбив адвоката Клерічі, редактора антифашистівського часопису „Ля Люберта" в Парижі на леґітимацію одної паризької фашистівської організації. Це підтверджувалоб здогад вчорашнього часопису, що Клерічі впав жертвою пімсти фашистів. Зате слідча влада виясняє, що Бонфанті був клієнтом Клерічі з Мілано, а прибувши до Парижа, просив у нього, шукаючи праці, поручаючого листа. Клерічі дав йому такий лист, але кілька днів пізніше у „Ль'Іманіте" появилася остороога, що Бонфанті — це фашистівський провокатор. Догадуючись, що автором тієї нотатки є Клерічі, пішов Бонфанті до нього за вияснінням а викинений за двері, вбив з пімсти Клерічі.

ПАРИЖ, 17. 3. ПАТ. З листа, якого найшли при самогубці Бонфанті, виходить, що після того, як італійський суд засудив його зі підроблювання грошей на вазницю, Бонфанті виїхав до Росії, одначе там розчарувався до комуністів і став анархістом. Вернувши до Парижа, Бонфанті вирішив вбити Клерічі та інших італійських і французьких діячів, м. ін. відомого комуніста Кашена.

Різанина в Туркестані.

МОСКВА, 17. 3. На основі звідомлень з Ташкенту столицю китайського Туркестану, місто Кашгар напало озброєне племя дунганів і вирізало майже всіх мешканців. Уряд утвореної недавно республіки перенісся до міста Жарканту. Нападники острілювали будинок англійського консуляту, причому побито кількох службовців.

—o—

Чесько-совітський договір?

МОСКВА, 17. 3. ПАТ. Чеський міністер закорд. справ Бенеш передав послові СРСР у Празі Александрівському проект чесько-совітського торговельного договору. Якщо його заключать, у СРСР буде встановлена чеська консулярна сітка. Офіційно наладжують дипльоматичні взаємини без будьяких формальностей, шляхом іменування чел. посла в Москві!

—o—

На рятунок людям на кризі.

МОСКВА, 17. 3. ПАТ. Нині вилетіли з Хабаровська до заливу Провидіння летуни Водопянов, Галишев і Воронін. Вони мають перед собою 4.000 км. дороги, при чому понад Яблінкові гори мусітимуть летіти у висоті 2000 м. З табору розбитків „Челюскіна" повідомляють, що крига тріскає дальше, невелика частина летунської площі відірвалася і хто знає, чи це не створить перешкоду для рятункової акції.

—o—

„Крассін" їде на допомогу.

МОСКВА, 17. 3. ПАТ. Криголім „Крассін", що в останніх 18 днях аремонтувався, виїздить лебаром на допомогу розбитцям „Челюскіна", везучи на покладі рятункову експедицію з відомим полярним дослідником Смірновим на чолі. Загалом бере участь у рятунковій акції 4 кораблі й 17 літаків. Три летуни з Хабаровська не вилетіли сьогодні з причини непогоди. Про летуна Ляпілевського, що пропав, нема дальше ніякої вістки

—o—

По широкому світі.

— Австрійська влада сконфіскувала досі 6. соціялістичному Шуцбундові 800 скорострілів, 44.500 ручних ґранат і 2.184.000 штук кресового стрілива.

— З Риги повідомляють, що провідник сеймського союзу створив новий латвійський кабінет.

— Союз будівельних робітників у Мадриді оголосив зазив продовжувати загальний страйк. В Барсельоні вибухнув страйк в електрівні і газіані.

— Мусоліні повідомив британський уряд, що задумує висилати віцемін. Сувіча до Льондону з офіціяльною візитою для задемонстрування приязни, яка лучить оба уряди.

— Між совітським торговельним представництвом у Берліні і німецькими міродайними чинниками ведуться переговори в справі дальших совітських замовлень в Німеччині.

— Як виявилося, польського письменника Тапицького арештували в Мор. Остраві за його відчит на тему польської меншини в Чехословаччині.

— У Легаймі (Гессен) вивісила команда гітлерівського відділу на ратуші чорну таблицю, на яку мають вписувати всіх тих, що ведуть інтереси з жидами.

— Б. голову мадярської комуністичної республіки Ол. Ґарбая викинули з Відня і він приїхав до Братислави.

— З Манджурії вицофали одну дивізію японської армії, що вказувалоб на покращання взаємин між Японією й Совітами.

Представники американських профсоюзів самоходових робітників погодилися відложити заповіджений на 20 ц. м. страйк до часу, поки працедавці скінчуть переговори з ген. Джонсоном.

— Окремий комітет для звільнення обвинувачених у підпалі райхстагу, вистосував до Гітлера меморіял, що домагається звільнення Торґлера і який підписало 11 осіб, серед нього 7 членів палати громад, 2 членів палати льордів, вищі церковні достойники, професори, письменники й учені.

— Переговори Франції з Совітами у справі їх входу до Женеви скінчилися позитивно: Совіти мають запрошені на найближчу сесію до Женеви.

— У Франції звільнили ніби то на відпустку, в дійсності з праці перших 5.000 вугленопів родом з Польщі.

— У звязку з задуманим внесенням протигабсбурського закону малаб ніс, Зита поселитися в Екартсгаузі (Дол. Австрія).

ГУМОР — СПІВ — ТАНОК

Гостинниця під Білим Конем

Проблеми родинного життя

Кандіда

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Повітовий Народній Зїзд УНДО в Радехові.

Дня 3. березня ц. р. відбувся в Радехові Повітовий Зїзд УНДО. У Зїзді взяли участь делегати зі всіх громад Радехівщини, з виїмкою кількох сіл Лопатинщини, що з огляду на віддаль і злу дорогу не могли вислати своїх представників. — Зїзд відкрив дотеперішній голова ПНК д-р Ів. Селезінка. На його внесок ушанували всі присутні память покійного посла Радехівської Землі д-ра Ярослава Олесницького повставшим з місць. Зїздом проводив о. декан Петро Мінко з Дмитрова і п. Гриць Лобай зі Стоянова, секретарював м-р Максимець з Радехова.

Обширний реферат політично-організаційний виголосив посол Степан Кузик, що обговорив політичне положення у світі, здав звіт з діяльности проводу Партії в УПР та представив тенденцію нового законодавства і його наслідки для нас. Новий закон про самоврядування пояснив д-р Ярослав Селезінка, що обговорив також становище партії супроти нових „Лугів".

У дискусії забирали слово: інж. Гриць Герасимович, що реферував справу партійної преси, Дамян Хомяк з Барилова, Іван Фарина з Виткова Старого, Степан Демчук з Холоєва, Клим Олійник з Ганушина, Василь Костів з Дмитрова, Іван Лисик з Увина, Михайло Панасюк та Осип Гарасимяк з Радехова, Антін Лисак з Середопольця і ін. На численні запити відповідав і давав пояснення посол Кузик.

На внесення комісії-матки вибрано новий Повіт. Комітет, якого головою вибрано повновно д-ра Ярослава Селезінку з Радехова.

Зїзд по вислуханні звідомлень ухвалив низку резолюцій, в яких одобрив діяльність і тактику партійного проводу, а зокрема ЦК й УПР, візвав членів партії до розбудови організаційної сіти в повіті і до поширювання часопису „Свобода", до праці у всіх культурно-освітніх і господарських установах Радехівщини, до переведення акції підписання позички „Рідній Школі" і до зорганізування негайної підготовки виборів до громадських рад. Крім цього ухвалено окрему резолюцію з протестом проти виголодження українського населення на Вел. Україні.

—o—

МАТЕРІЯЛИ на мужеські убрання. Найновіші зразки, величезний вибір по фабричних цінах тільки у фірмі „ДІМ МОДИ" 71/53 4—5 ЛЬВІВ, пл. МАРІЙСЬКА ч. 4.

Втеча американського міліонера ошуканця.

Американські фінансові кола сильно заінтересовані втечею американського міліонера Інсула з Атен. Як відомо, 74-літній Інсул втік з Америки, зарвавши на грубі міліони тамошніх фінансістів, і сховавшися в Атенах, користаючи з ласки грецького уряду, який зволікав з його видачею американському урядові. За допомогою свого льондонського адвоката він винаймив грецький корабель „Меотіс".

АТЕНИ, 17. 3. ПАТ. Корабель „Меотіс", що на його покладі находиться американський фінансіст втікач Інсул, прибув до Крети і не задержуючись довго, рушив в дальшу дорогу до Пірея. Грецьке міністерство маринарки одержало від капітана депешу, в якій висловлює побоювання, що Інсул може відобрати собі життя. Міністерство відповіло, що капітан відповідає за життя Інсула.

Даємо кожному змогу — прикрасити своє помешкання гарним і тревалим килимом знаної фірми **М. Хамула** Львів, Рутовського 1, Станиславів, Сапіжинська 19 уладжуючи **ВЕЛИКУ ПЕРЕСВЯТОЧНУ ВИПРОДАЖ** По цінах значно знижених! 1261

Франція повинна промовити.

ПАРИЖ, 17. 3. Палату депутованих і сенат відложили до 15. травня. Деп. Буйон висловив жаль, що палата не присвятила кілька засідань закордонній політиці. Мін. Барту сказав, що виголосить експозе після відновлення праць парляменту. Відповідаючи на промову депутованого, який сказав, що Франція „повинна промовити", міністр заявив, що Франція вже промовила та відповіла на німецьке меморандум, раза міністрів у суботу радить над відповідю на британське меморандум. Заяву мін. Барту, що Франція береже своєї безпеки, своїх інтересів і своєї чести, оплескували на всіх лавках.

—o—

Гасла та їхня реалізація.

Сьогодні, в часах тяжкої кризи та браку гроша, кожний покупець розшукує всі можливі джерела, де міг би набути конечний для себе товар, товар добрий, свій та дешевий. — І не дивно, що в таких випадках, маючи до розпорядимости малий, тяжко запрацьований гріш, збуває його кожний на товар рідного виробу та з рідному джерелі.

Найконечнішим продуктом щоденної потреби є обува. — Та щоб набути обуву згідно зі своїм бажанням, себто тревалу, вигідну та дешеву, треба вже раз переконатися, що єдиним джерелом обуви вище згаданих прикмет є одинокий український **магазин обуви „КОМЕТА", ЛЬВІВ, РИНОК 21.**

Є це одинокий магазин обуви, що є виключною власністю українця та продає товар праці українського ремісника. Хай девізою кожного покупця обуви буде від сьогодні: Сповняю клич: „Свій до свого!"

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 2/48

НОВИНКИ

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого."** 68/53 10-?

— **Церковні брокати**, борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони**, всі готові церковні річи, **плащеницї**, книги, світло, **кадило**, печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття**, ліжка, **прапори** і відзнаки, **поручає** Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/1. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 22-?

— **Повторення концерту Хору Українських Ревелерсів Евгена** відбудеться в неділю, 18. березня, год. 12. вполудне, в салі „Скіз", в пасажі Міколяша (біля кіна „Утіха"). Білети в ціні від 0.50—1.50 зол. продає в суботу Союзний Базар. у неділю від 10-ої год. при касі. 1263 2-2

— **Вже появилися нові прегарні воскресні листівки**, що їх видала рухлива кооператива „Рідна Школа". Листівки зладжені на народніх мотивах під гаслом: „Христос Воскрес! Писанка — Рідній Школі!" Ціла серія обіймає 10 ріжнородних зразків. Домагайтеся цих карток в усіх кооперативах і крамницях в краю, бо обовязком кожного, хто посилає своїй рідні і знайомим святочні побажання, слати їх в першу чергу на тих мистецьких листівках кооп. „Рідна Школа". — Головний склад: **Гуртівня кооп. „Рідна Школа", Львів, вул. Оссолінських, 10.**

— **Великодні ферії в школах.** Львівська кураторія розпорядила, щоби сьогорічні Великодні ферії тревали в школах, де молодь святкує на основі гр.-кат. обряду, від 5. квітня (від Великого четверга) до 11. квітня (середа) включно. В школах, де молодь обходить свята на основі обох обрядів (гр. і рим. кат.) від 29. березня до 11. квітня включно. Великодні ферії в чисто польських школах мають тревати від 28. березня до 3. квітня включно.

— **Кружок Рідної Школи небезпечний.** Повітове староство в Мостиськах заборонило засновувати кружок Рідної Школи в Арламівській Волі, мотивуючи цю заборону в письмі до комітету основників аргументом, що „істнене того стоваришення може споводовать загрожене безпеченьства, спокою люб порядку публічнего." Проти заборони внесено відклик до воєвідства.

— Ще справа арештів у Львові. Аґ. „Всхуд" повідомляє: „У Львові ведуть слідство в справі антидержавної діяльности ряду осіб, запідозрілих в участі у роботі ОУН. Переведені поліцією ревізії підтвердили вповні підозріння, викрили велику кількість найріжноманітніших друків ОУН, що мають протидержавний характер. Слідство устійнить, хто і яку ролю відгравав у тій роботі. В політичних колах викликав зрозуміле враження факт, що в мешканні українського посла дир. Луцького викрили більшу кількість вищезгаданих друків. Це викрили зовсім несподівано. Поліція перевела на основі матеріялів, які дістала, ревізію у Марти Луцької, що виявилася дочкою посла. В її мешканні й серед річей, що належать вже до посла Луцького, найшли готові до роздачі друки, визначного протидержавного змісту."

— Радними м. Сколього стали: о. Мих. Мосора, д-р Стефан Дольницький й Осип Цогла. Наслідком того в новій міській раді є 9 поляків, 4 жидів і 3 українців.

— Китайська книжка про Україну. Як повідомляє Упрес Служба з Харбіну, в Шангаю вийшла китайською мовою доволі велика книжка про Україну, в якій м. і. присвячено багато місця нашій історії та змаганням останніх років.

— Нові стозолотові банкноти. Польський Банк виготовив 3 міліони штук 100-золотових банкнотів, які будуть пущені в обіг після того, як теперішні сині 100-золотові банкноти стягнуть. Нові банкноти будуть бронзового коліру й матимуть замість Костюшка портрет кн. Понятовського.

— Засиствували вердикт. Степан Мілевський і В. Стефанко процесувалися довший час зі собою. Врешті Стефанко виграв, а тоді Мілевський хотів на ньому пімститися і за його намовою брати Ґеники побили його а Лесишин пробив його ножем. Всіх їх опісля засудили; Лесишинові наказав суд зокрема вдержувати до смерти Стефанка, що від удару його ножа став калікою. Очевидно — Стефанка треба було позбутися і 24. грудня м. р. Лесишин стрілив до нього крізь вікно до хати. Стефанкові не сталося нічого, навпаки, він пізнав після стрілу Лесишина, що став тікати. 13. ц. м. Лесишин станув за цей злочин перед судом присяглих, що вину його затвердили, але трибунал засиствував вердикт, мотивуючись, що вони не зрозуміли питання про вину підсудного. Справа поверне до суду щераз у найближчій каденції.

— Перенесення прокуратора. Віцепрок д-р Генрик Мостовський, що виступав у політичних процесах як обвинувач, покинув Львів і відїхав до Кракова. Там одержав становище віцепрокуратора апеляційного суду.

— Вбилася дитина. В Угринові Дол. пов. Станиславів убилася на подвірі своїх родичів 4-літна дівчинка, впавши з дерева, на якому гойдалася.

— Летарґ у Підберізцях? В с. Підберізцях біля Винник вмерла три дні тому одна жінка, але досі виглядає як жива й родина боїться її похоронити, догадуючись, що вона запала в летарґ. На місце виїхала лікарська комісія, що має сказати про цей випадок своє тверде слово науки.

— Польщі. В державному виробництві телеґрафічних і телефонічних апаратів у Варшаві викрито зловживання на 500.000 зол. —

— Капраль-герой. У Плоцьку арештували капраля 4. п. кінних стрільців Станислава Яцковського за те, що побивав і знущався над новками.

— Опікун з червоним залізом. З Єзуполя виїхав до Америки ще 6 літ тому Франц Білецький, залишаючи в селі жінку з однолітною дитиною. Від того часу пропав. Жінка його б літ жила в нужді, врешті мин. року з розпуки повісилася. Сиротку Михаську взяв до себе брат нещасної Іван Собко. Зразу обходився з ним добре, але коли Білецький дальше не давав про себе вістки, забажав дитини позбутися: почав побивати її й морити голодом, а одного дня влітї мин. року почав притікати її розпаленим залізом так, що врешті сусіди почули нелюдський крик дитини і вирвали її з рук ката-опікуна. За цей випадок станув Собко перед судом у Станиславові і той засудив його на 6 міс. вязниці.

— Завіщання католика в користь жидів. Кілька днів тому вмер у своїх добрах в Ґаляті на Мадярщині 56-літний дідич Арпад Фредецький. У своїм завіщанні він, нащадок старого католицького роду, записав усе своє майно, 75 тис. долярів у користь жидівської громади в Ґаляті з тим, щоби в кожні роковини його смерти відправляли в божниці за його душу молитви. Крім цього записав двом синам своєї сестри по 2.500 дол.

— З лясом на бесідника. Небувало закінчилися одні збори, що відбувалися заімпровізовано на одній з головулиць Мадриду. Коли бесідник вийшов наскоро поставлену трибуну та став говорити, не сподобалося це одному з видців, що жив довше в Мехіку. Він іще заки інтервеніювала поліція розпустив лясо, звалив його бесідникові на шию та стягнув його з трибуни.

— Зі страху відзискав мову. Підчас недавньої соціялістичної революти у Відні сховався один молодий віденець з кількома іншими особами до пивниці дому, який незабаром почала острілювати артилерія. Молодий чоловік мав велику органічну хибу: сильно заїкувався, так, що загально вважали його німим. Одначе яке було здивування його товаришів, коли підчас його арештування каліка нагло відзискав мову. Лікарі кажуть, що сталося це наслідком сильного нервового потрясення під впливом страху, який довелось йому переживати підчас канонади.

— Прикра несподіванка зі сторони четвертого бріджа. Бридж, який заповідався знаменито у повстав М., не вдався, бо пан Г., знаменитий бріджист, необхідна четверта рука, відмовив в останній хвилині телефонічно, оправдуючись фатальним нежитом і кашлем. Однак чому п. Г. не запобіг своєму кашлеві, неминучому для окруження? Якщоб зажив на час грудні карамельки „З 3-ма ялицями", не був би зазнав неприємности кашлю, хрипки і нежиту. На будуче четвертий до бріджа, свідомий своїх товариських обовязків, повинен заопатитись на час в успішні грудні карамельки „З 3-ма ялицями". Вони смачні і дешеві. (1 торбинка 60 сот.).

Зі сцени й естради.

Концерт Українських Ревелерсів.

Це вже третій з черги концерт наших ревелерсів у Львові. Той сам хоровий гурток — В. Бомик, О. Хлебич, Е. Козак, О. Курочко, О. Стецура, М. Лозинський — під проводом Е. Козака. Але зовсім нова програма і знову багата, легка, приступна. Хор знаменито віспіваний, вишколений і добре згармонізований. Композиції чужих і наших музиків: Ф. Ґордона, А. Віка, В. Дана, Лесаронія, Л. Лепкого, Е. Козака, О. Курочка.

Вечір проминув серед прегарного настрою публики, яка вщерть заповнила салю „Скіз" (Пасаж Міколяша) — м. ін. зовсім акустична. Веселість і живість давали пісні танґові, фокстротові то-що, а мелянхолійний смуток навівали головно наші народні та стрілецькі пісні.

Цей культурний хор заступає у нас одну необхідну ділянку культурної нації, а саме він поширює европейські пісні, які досі наші люди співали в чужій мові, начеб не можна тих пісень співати по українськи. Врешті ревелерси внесли в нашу мелянхолійну популярну музику дещо динаміки, руху наскрізь сучасної музики.

Багато пісень хор на домагання публики мусів повторати. Дуже припала до вподоби публиці нова пісня, в якій розреклямовані вироби відомої пасти до зубів і крему п. н. „Альоефокс". Слова й музика псевдонімного автора Н. Кулеби. Хор вивів цю пісню справді добре і дуже помислово (частинно вплив Куліс).

До виконавців маємо ми одно побажання, яке ми зрештою висказали вже після першого концерту ревелерсів перед роком, а саме: звернути бачнішу увагу на український текст пісень, який лишає дуже багато до бажання.

Акомпаніював уміло й делікатно п. В. Перфецький, який із виконавцями весь час держав тісний звязок.

Бажаючи симпатичному гурткові співаків якнайкращих успіхів у їх дальшій праці, не можемо при цій нагоді не висловити нашого здивування, що львівське радіо зовсім би нічого не знало про істнування того знаменитого хору. Чи не міг би він виступити принаймнійше раз у місяць перед львівським мікрофоном?

О. -Н.

P. S. — При касі і в ґардеробі салі „Скіз" був учора такий стиск, що в того спостерігати знову львівські злодії, які обирали вільних наших громадян. На це звертаємо увагу управи хору і всіх тих, що вибираються на недільний концерт українських ревелерсів.

КОНКУРС

на проєкти українських порц. сервісів

розписує фірма О. ОНИСЬКО, склад порцеляни і скла, Львів, Галицька 20,

Участь у конкурсі можуть взяти лише всі Пані, що мають надсилати до кінця квітня ц. р. проєкти українських сервісів, нарисовані в українському стилі (з означенням кресок). — Рисунки (малюнки) мають бути виконані так, щоби представляли лише $^{1}/_{4}$ або $^{1}/_{2}$ тарілки.

Жюрі складатиметься з артистів-малярів, що розглянуть прислані проєкти і за найвідповідніші два проєкти фірма призначує дві премії: І-а вол. 200, 2-а вол. 150., платні у травні ц. р. або готівкою або товаром.

О. ОНИСЬКО, склад порцеляни Львів, Галицька 20.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. КЛЕМЕНТІЙ ЗЛЕПКО,

апостольський адміністратор і парох у Сереті на Буковині, помер 15. березня ц. р. у 66. році життя. Похорони відбулися в суботу 17. ц. м. з греко-кат. парохіяльної церкви в Сереті. В. Н. П.

ТЕОФІЛЬ ГЕРАСИМОВИЧ.

Дня 12. березня ц. р. помер у 75. році життя визначний міщанин Галича, піонір тамошніх українських організацій Теофіль Герасимович. Разом з директоркою Константиною Малицькою, Дроздою, Антоном Маєвським (ґімназиєм), емер. упр. школи Павлишиним, Іваном Лещинським, Яновичем та іншими заснував у 1900-них роках читальню „Просвіти". У відповідь на це посипалися громи на членів-основників з церковної амвони з уст о. Винницького, тодішнього москвофільського стовпа, а в пів року після того п. К. Малицьку перенесли печайне до Беча. Та посіяне зерно зійшло й розвинулося, росло і видало гарні плоди. Українство в Галичі скріпилося на силах та безупинно поширює свої позиції в ділянках освітній, виховній та економічній. В часі світової війни, коли російські війська заняли Галич, місцеві москвофіли зробили донос на бл. п. Теофіля Герасимовича. Царські посіпаки арештували його й посадили до станиславівської тюрми, де пересидів 3 місяці. Тільки наглий відворот унеможливив їм забрати Т. Герасимовича і вивести — як це плянували і як це сталося з дир. Константиною Малицькою й іншими. Після війни Герасимович не бере вже такої активної участи, тільки у себе, дома, прочитує ґазети та книжки людям, що численно люблять до нього заходити та радів поступом і досягненням українства.

Хоч була будна днина, на похорони Покійного зібралося багато не тільки міщан з Галича але й селян із Залукви. Похоронний обряд відправив о. Василь Чопей. В часі походу і на цвинтарі прегарно співав хор читальні „Просвіти" з Залукви під диригентурою п. Антона Чабанюка. Були відпоручники українських установ з Галича, а саме: Повітового Кружка „Рідної Школи", Кооперативного Банку, голова Повітового Комітету УНДО та з Залукви читальні „Просвіти", „Союза" і кооперативи, начальник громади й інші. Над отвореною могилою попрощав Покійного від усіх українських установ Галича й Залукви повітовий орґанізатор п. Іван Корчинський, після чого пролунало вогнище „Вічная память".

СПОРТ.

СПОРТОВА АНКЕТА В ТЕРНОПОЛІ.

Що зрозуміння і зацікавлення спортом у нас виняло вже далеко поза границі дрібних гуртків молоді, доказала того була велика спортова анкета, яку скликало найстарше і найбільше на Поділлі Спорт. Т-во „Поділля" у Тернополі в дні 11. ц. м. Темою згаданої анкети була наболіла в нашому спортовому житті справа, а саме, чи слід українським дружинам виїжджати до ЛЗОПН (Львівський Окружний Союз Кольного Мяча) і чи доцільна є політика УСС, який виелімінував клюби, що грають у рамках ЛЗОПН, зі своєї опіки і зрезиґнував зі співпраці з ними. На анкету прийшла небувала, як на нашу відносини, кількість відповідь, між ними всі передові громадяни, як дир. Брикович (голо. філії „Просвіти"), д-р Чумак, посол д-р Лагодин, д-р Олійник, д-р Чубатий, радний міста Онуфрейко, проф. Ковальський, Дикіх, д-р Миколаєвич, редактори „Зорі" п. Бачмарук, представники жіноцтва і „Молодої Громади" та багато інших.

Ф-ма Брати Штавбер 85/55 1—4 **Львів, пл. Марійська 6 — 7, повідомляє що Найновіші моделі** на весняний сезон 1934 р. **вже надійшли.**

Збори відкрив адв. **д-р Лисий**, який покликав до президії гром. **Мельничукіну, Совяка В. й Олейнюка.** Голова Т-ва „Поділля" **інж. Никифорук** звертає присутнім увагу на анкету, на яку запрошено між іншими представників УСС (**п. Гладкий**) і Спорт. Т-ва „Україна" зі Львова (**п. Чучман**) — з рацій домінуючого становища, яке „Україна" займає в українському спорті. Гром. Гладкий у своєму вичерпуючому рефераті пояснив зібраним значіння фізичного виховання для нації, прелеґував діяльність УСС і напрями його спортової політики, а саме, що український спорт повинен відмежуватися „китайським муром" від чужонаціонального спорту і не входити з ним у ніякі зв'язки, хіба пізніше, коли рівень українського спорту вже піднесеться і край покриється сіткою спортових майданів. Цей зв'язок з чужонаціональними клюбами в теперішню хвилину міг би принести більше шкоди, як користи і тому УСС не має наміру співпрацювати з клюбами, які є членами ЛЗОПН. З черги представник Спорт. Т-ва „Україна" п. **Чучман** зокрема, що саме наявки український спорт самотужки ніяк не виїде з пеленок примітивізму, що вчитися чогось від чужих — це ніякий сором і зрада, бо спорт без сильнішого суперника, не маючи конкуренції, мусить занепадати і не зможе ніколи стояти на висоті. Відноситься не передовсім до більших центрів, де українська публіка, маючи змогу оглядати високовартісні дружини краєві і заграничні, зовсім не цікавилась українським спортовим життям. Щойно, коли напр. у Львові „Україна", а в інших містах такі дружини, як „Січ", „Поділля", „Протом", „Скала" і т. д. почали розгрівати змагання з чужонаціональними клюбами, зацікавлення спортом у нас зросло, публика почала заповнювати площі і рівночасно припинилася дезерція українських змагунів до чужих клюбів. Бо, що більше, кілька українські змагуни почали вертатись із чужих клюбів до рідних гнізд.

Після рефератів розвинулася дуже широка й цікава дискусія, в якій забирали слово пп. **д-р Гринкевич** (член-основник „Поділля", один з могікан, бо більшість тих членів, подібно як в „Україні", лягла на полі слави), **Колодій**, радн. міста **Окуферко**, представник робітн. т-ва „Мета" п. **Козуб, Вацик, Кудзуба і Мурій.** Всі, крім двох останніх, оспорювали правильність заправних УСС та одностайно твердили, що **завданням УСС є обєднувати всі українські спортові т-ва**, не зважаючи на те, чи даний клюб грає у рядах ЛЗОПН чи ні.

Вкінці президіяльник анкети мец. **д-р Лисий** зреферував дуже повдинокиx промовців і **прийшов до висновку**, що УСС не рахується з реальним життям та своєму, що УСС не рахується з реальним життям та своєму, що УСС не приймає коливеде утопічну політику, яка ніяк не принесе користи українському спортовому життю. Взагалі екстреми — закінчив мец. Лисий — часто сходяться: геніяльність з невіжеством а ніделізовання понад міру ж приводить і китайський мур УСС зі школою.

На цім закінчилася ця дуже цікава й поучаюча анкета. В висліді той, що „Поділля", яке вперше до УСС подання в справі приняття в члени і було принято умовно (себто якщо вступить з ЛЗОПН), **зрезигнувало з членства в УСС.**

Так розбилася об „китайський мур" ще одна спроба одного з найповажніших і найідеальніших спортових товариств у краю до обєднання українського спортового життя.

Присутній.

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві в Бережанах: На предложення годимось. У цій справі висилаємо окремий лист. Ваш лист передали куди слід.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Перемишль, сала Нар. Дому.
18. III. Цілунок перед дзеркалом.
19. III. Гра на замку.
20. III. Сонце руїн.
21. III. Королева Ніна.
Підчас свят Великодніх гратиме театр в Яворові.

Великий Міський Театр.

Неділя, 18. III. год. 11 передпол. „Пан Володийовський". Вистава шкільна.
Неділя, 18. III. год. 3:30 попол. Концерт Віденського Хлопячого Хору.
Неділя, 18. III. год. 7:30 веч. „Коршма під Білим Конем". Абон. 14.
Понеділок, 19. III. год. 3:30 попол. „Викрадена наречена". 49-тий раз. Ціни найнижчі.
Понеділок, 19. III. год. 7:30 веч. „Втікла мені перепелочка". Вистава гальова.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 18. III. год. 3:30 попол. „Родина". Абон. 12.
Неділя, 18. III. год. 7:30 веч. „Кандіда". Абон. 15.
Понеділок, 19. III. год. 7:30 веч. „Кандіда". Абон. 15.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ягоди пекла".
АТЛЯНТИК „Гроші на вулиці", звук. комедія.
БАНДА: „Бен Гур".
КАСІНО: „Тото шибеник", „Поворот до природи", (фільма з життя нудистів).
КОЛІСЕЙ: „Світ слухає", ревія „На весело".
КОПЕРНИК: „Невидимий чоловік". (на осн. Веллса).
МАРУСЕНЬКА: „Скандал у Будапешті". (Секе Сакаль), ревія: „Весна та ми".
МІРАЖ: „У тіні хреста".
МУЗА: „Забавка" (Евг. Бодо).
ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".
ПАН: „Буря на світанку" та ревія.
ПАСАЖ: „Дім примар" і амер. комед.
ХІМЕРА: „Любовні балетниці".
СВІТ: „Мата Гарі".
СТИЛЕВЕ: „Гірний чай мандарина Єва" та ревія.
УТІХА: „Позвольте нам жити!", ревія: „Парада гумору".

Закордонне радіо.

Неділя, 18. березня 1934.

Відень (506,8) 11:50 Симф. концерт, 18:15 Канцеральна музика, **Братислава** (298,8) 21:00 Симф. концерт, **Брно** (325,4) 21:10 Оп. і фільм. арії, **Кошиці** (269,5) 17:15 Кошиці в нар. пісньці, **Прага** (470,2) 9:05 Популярна музика, 21:00 „Марина" оп. Бенеша, **Лятті** (1796) 18:30 „Кармен" оп. Бізета, **Білгород** (437,3) 12:30 Популярні мельодії, **Берлін** (356,7) 20:00 Оп. вечір, **Ляйпціґ** (382,2) 18:00 Нар. пісні, **Мінхен** (405,4) 16:00 Концерт, 20:00 Вагнерівський вечір, **Букарешт** (212,6) 20:00 „Ева" оп. Легара, **Будапешт** (550,5) 13:45, 15:45 Концерт, 22:30 Концерт оп. оркестри, **Міляно** (368,6) 13:30, 17:00 Легка музика, 21:00 Опера, **Рим** (420,8) 18:00 Вок. інстр. концерт, 21:30 Концерт, 22:00 „Іль Цікольо Мара" пісня з оп. Масканіні.

Понеділок, 19. березня 1934.

Відень (506,8) 17:20 Солісти, 19:35 Опера, **Братислава** (298,8) 17:30 Скрипка, **Мор. Острава** (239,1) 16:00 Концерт, 17:15 Спів, **Прага** (470,2) 11:05 Концерт сальонової орхестри, 20:25 Вокальний квартет, **Париж** (1796) 13:00 Концерт, 21:00 „Ле Кльо" оп. Сідньєра, **Білгород** (437,3) 17:50 Нар. пісньки, 20:30 „Галька" оп. Монюшка, **Ковно** (1935) 18:20 Спів, **Берлін** (356,7) 21:00 Спів, 22:30 Квартет ессур Реґера, 23:15 „Цар і теля" оп. Льорцінґа, **Гайльсберґ** (291) 20:10 Фортепян, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17:40 Музика на два фортепяни, **Лянгенберґ** (335,9) 13:10 Трубна орхестра, 17:15 Солісти (музика, спів), **Ляйпціґ** (382,2) 14:50 Солісти, **Мінхен** (405,4) 17:30 „Малайські ведмеді напали моє ліжко", 20:30 „Пацці" оп. Леонкавалля, **Будапешт** (550,5) 12:05, 17:00, 20:10, 22:10 Концерт, 18:40 Спів, **Міляно** (368,6) 11:15 Квінтет, 13:00 Оп. музика, **Рим** (420,8) 20:45 Спів, 22:00 Солісти.

Львівське радіо.

Неділя, 18. березня 1934.

9:00—10:00 Ранішня авдиція, 12:10 Метеорольог. вістки, 12:15 Муз. поранок, спів, 14:00 Крок у перед у рільничому приспосібленні, 14:15 Огляд ринків рільних продуктів, 14:30 Нар. музика, спів (Болько, бас, Щепанський, тенор), 15:00 Рільн. балачка „Передовсім самі собі", 15:20 Воєнські пісні, 15:30 Для старших дітей: „Коли та які птахи прилітають до нас", Пісньки, Сірий командант, 16:00 концерт, 18:00 Авд. „Любощі", на осн. Шніцлера, 18:40 Відчит: ін. Підсудський у Львові перед війною, 19:20 Всячина, 19:30 Вибрані думки, 20:20 Легка музика, 21:00 Індійська держава в пустелі, 21:15 На веселій львівській хвилі, 22:15, 22:16 Спортові вістки, 22:25, 23:05 Гр. плити, всячина.

Понеділок, 19. березня 1934.

7:00—8:00 Ранішня авдиція, 12:30 Нар. музика зі співами, 15:20, 16:00 Грам. плити, 15:30 Господарські вістки, 15:50 Пісньки з грамофону, 16:40 Лекція фр. мови, 16:55 Пісні (Лозінська, сопран), 17:20 Лекція стенографії, 17:30 Соната Д-дур оп. 6. Бжезінського, 18:00 Відчит про Пілсудського, 18:45 Хор, 19:00 Полки на Литві, 19:10 Всячина, 19:25 Репортаж, 19:40, 19:43 Спортові вістки, 19:55 Сільва реруш, 20:00 Вибрані думки, 20:02 Концерт у честь Пілсудського (музика, спів), 21:00 Фейл. „У палаті з вербини", 21:15 Грамоф. плити або трансм. з Варшави, 23:05 Легка й танк. музика з гр. плит.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5.28 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·05 Париж 34·94½, Берлін 210·60, Цюріх 171·48, Амстердам 357·60, Прага 22·05, Міляно 45·57, Нюйорк кабель 5·31 і пів, Нюйорк чеки 5·31½.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 17. III. масло 3·10, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·50.

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця удержана.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1·75	1·50	1·00
Кури на росіл	1·75	1·50	1·00
Качки	1.65	1.30	1.00
Гуси	1.50	1.30	1.00
Індики	1.85	1.65	1.00
Пантарки за одну штуку		2.80	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Парохіяльні реколекції в церкві Успення Пр. Д. Марії (Волоський) розпічнуться в неділю дня 18. ц. м. в год. 5. попол. Щоденні науки в год. 6·15 вечором. Сповідь в суботу д. 24. від год. 4. попол. Реколекційні науки голоситиме впр. о. Назарко Ч. св. В. В.

Площа С.-Б. Школи, товариства і установи, що задумують у 1934 р. користати з руханково-спортової площі Сокола-Батька, внесуть подання до дня 30 п. м.
1268 1—3 **Старшина С.-Б.**

Подяка. Вп. Поважаному Панам Адв. Д-рові Старосольському і Д-рові Шухевичеві сердечну подяку за безкорисну оборону у політичному процесі Ірини Коликівної складає вдячна мати **Олена Колик.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 72/53 3—10

ЦІННИК обуви фірми **„Ар-Ка"**, Хоружчина 11 а: Мужеські півчеревики зол. 22·—, жіночі мужеські 3·—, жіночі 2·20, обшиви мужеські 1·40, жіночі 0·70. 11—25

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", Рутовського 12 — Ринок 24 (Брама Андрейольного). 76/53 5—10

ОКАЗІЯ! Камяниця нова вільна від податків двоповерхова комфорт. околиця Потоцького дохід netto 10.000 зол. Ціна 80·000 зол. Продає „Celeriter", Сикстуська ч. 32. 1251 3—3

6.000 зол. пошукує перше місце гіпотеки міської на 2 і пів року. Обезпека золота, відсотки 10 річно, платні місячно. Адміністрація „Діла", „Пядесятьхоронівка 1365". 1258 2—2

МАШИНУ до писання „Адлер" українсько-польську й інші оказійно продає „Машинополь", Сикстуська 9. 1271 1—2

ДО ОТВОРЕННЯ середно-фахової школи, евентуально курсів (місцевість обоятна) пошукую спільника, людини солідної, культурільної, з вищою освітою, на становищі, до 40 літ. Подружа не виключаю. Lwów, Główna poczta, skrytka 97. 1269

КОНЦИПІЄНТ самостійно працюючий пошукує практики чи заступства на кілька місяців. Зголошення до Адміністрації під „Солідний". 1269 1—1

КУПЛЮ БАНДУРУ у доброму стані. Зголошення прошу посилати під адресою: Biuletyn Polsko-Ukraiński, Warszawa, ul. Leszczyńska 9. m. 71. 1273 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Др. Осип ВОЛОЩУК
відкрив адвокатську канцелярію
1266 **в Немирові.**

Вистава артистичних килимів з робітні **АННИ ҐЛАЧИНСЬКОЇ** ЛЬВІВ — БУЛЯРДА 5. відбудеться в магазині меблів **І. Сівка — Львів, Валова 11.** від 17. — 25. ц. м. включно.

ХТО ХОЧЕ
заощадити гроші і купити дешево блаватні товари, 3—3
того запрошуємо до нововідкритої фірми
СВІТ ТЕКСТИЛЬНИЙ
пл. Капітульна 3 (напроти катедри)
УВАГА: При склепі власна швальня

КРОЇ після всіх журналів, точно, вивибагливо щодо міри виконує до 24 годин
„ЖУРНАЛ"
Львів, пл. Бернардинська 2.
Тел. 85-20. 80/53 1—3

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ
МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ
Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК
КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР
Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Найновіші весняні і літні моделі! — — Плащі, костюми і сукні — — поручає фірма: **МІЛЛЕР І БЕЕР** Львів, Рутовського 6.

Каварня ресторан бар „Louvre" 3 Мая 12.
Щоденно виступ першорядних кабаретових артистів. — По півночі продовження програми в барі.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Ч. 73 (13.618). Львів, вівторок 20. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ДОВКОЛА ЧЕСЬКО-ПОЛЬСЬКОГО КОНФЛІКТУ.

ТЕШІН. ПАТ. „Ческе Сльово" повідомляє, що Кашицький мав 18. 3. виголосити в Коншцких відчит про Пілсудського. Крім того організував легіон молодих на чеському Шлеську.

Чеська влада відібрала дебіт польському часописові „Новіни Шльонске".

Арештованого Кашицького відвідав у арешті в Мор. Остраві консуль Мальом. Прокуратор впевнив консуля, що справу полагодять до 2 тижнів. Консуль заопікувався жінкою Кашицького. Він відвідав теж у вязниці арештованого студ. Шпренцля. У звязку з арештуванням Кашицького поляки виступають із чесько-польського клюбу в Мор. Остраві, за Шлеську та Моравії. На приказ поліції пов. уряди в ч. Тешині та Фрештаті розіслали відозву, що загрожує населення до спокою, а за нарушення спокою грозять високою карою.

МОР. ОСТРАВА, 18. 3. ПАТ. У польському Тешині відбулися протестаційні збори проти переслідування поляків у Чехословаччині. Посли Вольф, Хобот і Бузек вказували на систематичне та нарочне переслідування польського елементу в усіх ділянках життя. В резолюціях домагаються припинення екстерміналійної політики чес. уряду, зрівнання в правах польської меншини з іншими меншинами.

—o—

Що Німеччина відповіла на французьку ноту.

Нім. Інф. Бюро оголосило текст німецького меморандум, яке доручили амб. Пенсетові: 1) Меморандум подає німецьку інтерпретацію пакту про неагресію. Заключуючи пакти неагресії Німеччина не думала ослаблювати льокарнського пакту та не квестіонувала важности того пакту. 2) Німецький уряд полемізує з французьким заходом, що Німеччина вважає неможливим осягнути справжнє розброєння. Німеччина заявила була лише, що тому, що високо озброєні держави не розброюються, не повстало положення, що відповідало би духові заяви 5-х держав про рівноправність Німеччини. Тепер іде не так про розброєння держав високо озброєних, як радше про порозуміння в конвенції в справі наслідків, які випливають з теп. стану. 3) Різниці в справі контролі, які є в французькому та німецькому становищі, основуються на непорозумінні. Бо німецький уряд згодився на міжнародню контролю, яка війшла би в життя після заключення конвенції, яка устійнювала би будучий стан зброєнь поодиноких держав. 4) Контролі т. зв. політичних організацій не потрібно, бо справу ев. устійнення парамілітарного характеру тих організацій полагоджено би перед підписанням конвенції. Німецький уряд годиться, щоби позавійськові союзи не мали зброї та щоби їх не вишколювати військово. Німецький уряд вважає конечним, щоби при обрахунках збройних сил зараховували теж війська, які є в заморських кольоніях.

Далі меморандум стверджує, що італійський та англійський проект внесили значно положення.

Меморандум доходить до висновку, що можливі є дві розвязки: Можна вибрати конвенцію з важністю на 5 літ, обмежуючися до редукції збройнь держав високо озброєних, або ввести до конвенції деякі розброєнні зарядження, даючи конвенції довший час важности.

ВЕЛИКА ПРОМОВА МУСОЛІНІЯ.

РІМ, 18. 3. ПАТ. На конґресі фашистівської партії Мусоліні виголосив велику промову, в якій м. ін. сказав, що Італія і далі вестиме політику прихильну для Австрії, ґарантуючи незалежність тієї країни. Австрія може рахувати на Італію. Італійсько-французькі взаємини поправили одначе війна зі справ, що існують від 13 літ, не посунулася до розвязки. Мадярщина, позбавлена своїх чисто мадярських земель, найшла зрозуміння, яке є не від учора. Мадярщина домагається справедливости та виконання тимчасових обітниць. Підпираємо і будемо підпирати Мадярщину. Основи реформи Ліги Націй признано загально. До реформи треба приступити після замкнення розброєнної конференції. Коли конференція не дасть успіхів, тоді не треба буде реформувати Ліги, вистане заанеструвати її смерть. А розброєння не осягне своєї мети. Думати, що вічно вдасться держати розброєним такий великий нарід як Німеччина, не чиста омана. Хіба, що хтось силою хоче перешкодити тому. Та така гра довела би до війни й коштувала би життя багато мілїонів людей. Визнаємо тезу, згідно з якою Німеччині треба признати право розброєння.

—o—

Підписання італійсько-австрійсько-мадярського пакту.

РІМ, 17. 3. ПАТ. Італійсько-австрійсько-мадярський пакт підписали нині в год. 18.8

Ще одно самогубство в звязку з аферою Ставіського.

Обвинуваченого вищого службовця м-ства сільборобства Бланшара сторож паризького городу найшов із підрізаним горлом. Перевезли Бланшара до шпиталю.

Арештували Трібута, директора дому при Серкль Гівік. Установу цю фінансував Ставіський. Збиралися там обманці, на що звертав увагу в „Акціон Фр." Альф. Дозе.

„Ґрінґоар" повідомляє, що у звязку з аферою Ставіського арештували 200 людей.

ПАРИЖ, 18. 3. ПАТ. Число обвинувачених в афері Ставіського дійшло до 20, з них 19 є у вязниці. Нині арештували Адріяна Серфа з політичного клюбу, тому, що найшли Серфів крім, який стверджує, що він узяв від Ставіського мілїон фр. Серф зізнав, що до спілки з арештованим головою клюбу Трібутом і іншими основав синдикат для експльоатації банків у касинах гри. Часопис повідомляють, що влада закрила дальших 573 чеки ред. Дібарі.

БРЮСЕЛЬ, 18. 3. ПАТ. Міністр і сенатор Піті Жан, скомпромітований в афері Ставіського подався до димісії.

І в Болгарії має франція свого „Ставіського".

Болгарські часописи принесли вістки про пачкарський скандал секретаря французького посольства в Софії, Жерардія. Займався Жерарді пачкарством на велику скалю. Ще м. р. Болгарський уряд домагався відкликання Жерардія. Обвинувачений закидує Жерардієві, що спроваджував із Франції олійок Ґераніюм для підроблювання рожаного олійку. Несовісні продуценти продавали олійок Ґераніюм як болгарський і так шкодили болгарському промислові. Коли мин. зими Софію навістив тиф, Жерарді спроваджував кільоґрамами фр. серум, хоч привозити його до Болгарії заборонено. Жерарді подав, що це серум для вжитку посольства, хоч лікарі ствердили, що тим серумом можнаб защепити населення всієї Болгарії. В дійсности Жерарді продавав серум і оголошував у болг. часописах. Мав із того великі користи. Ввіз того серуму до Болгарії заборонений.

Вся софійська поліція веде слідство.

—o—

Ширіть наш часопис!

БІЙКА НА СОЦ. ЗБОРАХ.

ДАНЦІГ, 18. III. ПАТ. Вчора кількох озброєних у кастети та кайчуки людей прийшло на соціялістичну забаву до салі в доках. Один вистрілив двічи з револьверу. Нападені боронилися кріслами. Поліція розвязала збори. Три соціялісти були тяжко ранені, кільканацять лекше. Напасники втікли; небаром потім знову напали на соціялістів і арештовано кількох.

—o—

ГОСТИНА МІН. БАРТУ У ВАРШАВІ.

ПАРИЖ, 18. III. ПАТ. „Матен" повідомляє, що перед гостиною мін. Барту в Варшаві, яка буде в квітні, відбудуться дипльоматичні переговори між Францією та Польщею. Барту є тої думки, що насамперед треба полагодити всі справи, які є між обома краями.

—o—

ПОЧЕСНЕ ГОРОЖАНСТВО.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Гром, рада здорової місцевости Райхенав біля Семерінгу іменувала архикнязя Оттона Габсбурга почесним горожанином. Отто вродився в Райхенаві.

—o—

АРЕШТУВАЛИ ПРОФЕСОРА.

ВІДЕНЬ, 18. III. ПАТ. Бувшого соціялістичного члена міської ради проф. Тендлера, який вернувся з Китаю, де викладав у пекінському університеті, арештували в Відні.

—o—

ДИМІСІЯ ЗА ВЛЕКШЕННЯ ВТЕЧІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. З Атен повідомляють, що у звязку з втечею Інсула міністер вн. справ подасться до димісії. Усунули шефа безпеки.

—o—

ЗАНЕДУЖАЛА КОРОЛЕВА.

ГАГА, 18. ПАТ. Королева мати Ема занедужала поважно на запалення оточної. Тому, що їй вже 74 роки, окруження королеви занепокоїлося. Королева Вільгельміна та кн. Юліяна приїхали негайно із сільської резиденції в Тетоо та перебувають при ліжку хорої.

—o—

СНІГОВИЦЯ НАД ТАБОРОМ „ЧЕЛЮСКІНА".

МОСКВА, 18. III. ПАТ. Наслідком сніговиці, що лютує над табором розбитків „Челюскіна" радіова комунікація з табором перервана. Летуни Дуроніи і Голишев, які вилетіли з Хабарівська, осіли щасливо в Миколаївську над Амуром. Летун Водопланов з причини негоди мусів вернутися до Хабарівська. Досі нема вісток про пропавшого летуна Лапієвського. Заметіль утруднює пошукування. Держ. комісія помочі розбиткам вислала до Владивостока залізницею два літаки, та їх можнаб ужити лише в окончечному випадку, бо мало придатні до лету в тяжких погодних умовинах.

—o—

НА ЯКИХ УМОВИНАХ СРСР ВІЙДЕ ДО ЛІГИ НАЦІЙ?

У льондонських політичних колах кажуть, що французько-більшовицькі переговори довели до порозуміння, так що можна сподіватися вступлення СРСР до Ліги Націй. СРСР вимагає, щоби Франція заняла рішуче становище проти німецьких зброєнь і щоби Ліга приняла дефініцію напасника. В колах близьких до більшовицької амбасади не потверджують тієї вістки.

ІНСУЛ ПОКИНУВ ГРЕЦІЮ.

АТЕНИ, 18. III. ПАТ. Корабель „Меотіс" прийшов до Піреєсу американського втікача фінансіста Інсула, якому грецька влада позволила покинути Грецію. Тимже кораблем відплив Інсул до Порт Саїду. Сказав, що виїхав так таємно, бо боявся насилля або щоби його не схопили агенти амер. поліції, які приїхали до Атен.

Звязок зі світом дає „ДІЛО" за 5 зол. місячно.

Товари блаватні
ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7193 18—180 Телефон 25-55.

Ще на тему уздоровлення церковно-православних відносин.

Критичні завваги до другої статті о. пр. Табінського.

Від Редакції: З опублікуванням цієї статті приймаємо дискусію на ту тему.

У другій своїй статті „Шляхи до оздоровлення церковно-православних відносин" („Діло" ч. 63) о. Табінський починає з того, що признає мене більшим виразним визнавцем ідеольогії „Української Ниви", ніж навіть сам Певний і Комп. Доказом цього це те: 1) що я спільно з „Українською Нивою" визнаю соборність, що 2) я так-же як „Укр. Нива" не заперечую незалежного характеру православія, та 3) розривність подружа". Словом, я тому ближчий до „Української Ниви", що є православним. Справді переконуюча аргументація.

Далі о. Табінський під наголовком „Вихідна точка для церковної санації" знова твердить, що „політичне положення Церкви взагалі є наслідком її внутрішніх сил та організації, а не навпаки — внутрішня організація та сила наслідком наставлення державних чинників". Власне таке саме становище займає, як відомо і „Українська Нива", яка так само, як і о. Табінський, „промовчує ролю світського уряду" в положенні Пр. Церкви. Як твердив і твердиу, що це зло, якому на імя московська ерархія, не є якимсь самозрозумілим злом, як представляє це „Українська Нива" і о. Табінський, але є лише складовою частиною політики польського уряду відносно православної церкви. Не один раз і в пресі і в соймі я підносив, що московську ерархію поставив польський уряд і далі її піддержує. О. Табінський може пригадає собі статтю за цю тему, яку помістив я в „Ділі" в червні 1933 р., а яка викликала тоді надзвичайно гостру нагінку на мою особу митрополитального „Слова", „Православного Селянина" і „Воскресного Чтенія". Може знає о. Табінський і про мою промову в соймі при третьому читанні буджету на тему „Хто, як і чому піддержує російський елемент у Церкві" (на жаль, вона не була надрукована). Тому твердження, що я колинебудь боронив московських владик, є цілковито безпідставним і неправдивим. Я лише не вважав цього факту, створеного польським урядом, одиноким і самозрозумілим злом церкви, а позицію „Української Ниви", яка цілу проблему православної церкви зводить виключно до боротьби з московською ерархією, вважав і вважаю дуже корисною для уряду, бож тим відвертається увага українського громадянства від політики світського уряду відносно церкви. Наскільки „Українська Нива" і її ідейніНиводими завсіди створювали зі справи московської ерархії димову заслону коло політики уряду відносно церкви, настільки я старався розвіяти цю димову заслону, вказуючи на ролю уряду в справі церкви. У тому основне моє розходження з „Українською Нивою" та й з о. Табінським.

Далі о. Табінський говорить, що тільки „лише ерархія, покликана виборчим шляхом, може створити нормальні відносини в Церкві". Це твердження цілком слушне, але о. Табінський зараз-же стверджує, очевидно, без всяких доказів, „безплідність Собору в приявности сучасних духовних провідників". Внаслідок цього висувається питання: якщо можна вибрати нову ерархію без Собору, — коли Собору не можна відбути „без приявности сучасних духовних провідників"? І для о. Т. нема відповіді на це питання. О. Табінський сам створив для себе цю безвихідну ситуацію, коли, з одного боку, поручає православним виборну ерархію, а з другого боку каже: „безплідним буде Собор в приявности духовних провідників", хоч знає, що нема іншого шляху для введення засади виборів і соборности, як лише через Собор. І тоді нічого не лишається о. Табінському, як тільки закликувати до унії з Римом, бо „оброна церковної української культури в умовинах церковного неодинення є річю без усяких виглядів". Тут щойно вилізло шило з мішка. Алеж о. Табінський, хотячи поучити мене, як я, православний посол, маю оборонити інтереси церкви в соймі, мусів давати мені ради або критикувати мої промови, не покидаючи ґрунту православія, розглядаючи справу зі становища православного. Признаюсь, я і сам думав, читаючи першу статтю о. Табінського, що ось він хоче показати, як православні, залишаючись далі православними, мають оборонити інтереси своєї церкви. І несподівано в другій статті зустрічаю основну думку мого ніби „православного" опонента, надруковану товстим друком: — нема для вас православних іншого виходу, тільки унія з Римом.

Вкінці своєї статті о. Табінський переходить до справи розводів і розглядає її меритори́чно та виключно з католицької точки погляду. Не маю найменшої охоти вступати в дискусію на тему розводів у тій площині, бож я в соймі порушив справу не самих розводів, а лише питання використовування справи розводів урядом в політичних цілях. А це цілком інша матерія. І тому всі стріли о. Табінського в справі розводів минаються з ціллю.

Сергій Хрущський.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 8.
2/48

Правда про жидівські „погроми"

у галицьких селах.

Дальша низка протоколів, зібраних Ген. Секретаріятом УНДО.

Збора, повіт Калуш. „У громаді Збора живуть 4 (чотири) родини жидівські, разом 16 осіб. Одна з тих родин, що складається з 5 членів, займалася ґаздівством. Три родини мають крамниці, при двох склепах мають трафіки, а при одному олійню. Поруч торгування в склепах займаються й похатньою торговлею худоби, дробу, набілу, яєць — конкуруючи з кооперативою нераз в не дуже чистій формі. Протижидівських виступів не було. Був вправді перед двома роками рабунковий напад на жида в селі, але політичного характеру той напад не мав. Були дві пожежі жидівських хат — але ані вони не горіли в інтересі зборівських горожан, ані нікого з наших не підозрівали у підпалі. З 21. II. на 22. II. 1934 р. почала була горіти жидівська олійня, але наші люди самі загасили вогонь. Тай тут наших ніхто не посуджував у підпалі, бо нема найменшої до того причини".

Красна. „Відповідаючи на запит з дня 19 II. 1934 подаємо, що в нашій громаді, Красній, протижидівських виступів в ніякому випадку не було.

Навпаки, деякі замешкалі тут жиди є навіть членами українських установ. Правдою є, що між самими жидами від кількох літ продовжує завзята незгода, в якій вони переходили

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 20. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК. 6)

Перший вірш на честь кирилометодіївців і його автор.

(Докінчення.)

„Ось-що проповідував цей перший українець на галицькій Русі... Пізніше, коли рада галицьких русинів, не вдіявши нічого, розвязалась, а її орган, що покинув опісля польський правопис (себто латинку) й почав уживати кирилиці з метою обдурити русинів, пожертвувавши навіть своїми переконаннями, припинився, наш українець виступив іще раз публично, а це на так званому Зїзді руських учених. Жаль, що в звідомленні з нарад згаданого зїзду не подали його промови; правдоподібно була це політична промова, якої наші льояльні русини не відважилися з відомих причин надрукувати.

„Переконаний, що шановні читачі цікаві довідатись також про дальше життя того українця, я не можу стриматися, щоб не згадати ще дещо про нього. У часі угорського повстання він був на Угорщині, а по катастрофі під Віляґошом перейшов із іншими угорсько-польськими емігрантами Дунай і жив у Туреччині.

„Чи служив він у тому славному „війську" Садика-Паші, яке називалося козаками, вислугувалось туркам і мало відбудувати Польщу,— того я не знаю; певне тільки те, що в 1854 р. його як знаменитого знавця руської мови поставлено перекладачем у головній французькій квартирі й він посилав до тодішнього львівського „Dziennika literack-ого" свої досить цікаві замітки з подорожі по Румунії, Добруджі й Болгарії. По війні назначила його французька влада консулем у Занзібарі, головному портовому місті незалежної держави того самого ймення, положеному на східньому побережжі середньої Африки. Звідти посилав він до „Dziennika literack-ого" свої прегарні поезії в роді поезій арабів, серед котрих він тепер жив, які пригадували живо поезії відомого арабського поета Гафаса. Там він і помер перед декількома роками.

„Ось життя, діяльність і карієра першого українця, що появився на галицькій Русі!" (сс. 55—56) — закінчив Шанковський свої рядки про Яблонського, нецитовані в польських статтях про нього.

З приводу згадки про участь Яблонського в так званому „Зїзді учених" 1848 р. можна додати, що він записався на ньому до відділу української мови й літератури та що свою промову виголосив на закінченні Зїзду в четвер 26. жовтня 1848 р. після Івана Гушалевича, а перед Миколою Устияновичем.

Приписуючи Генрикові Яблонському „Думку" в „Дневнику рускому", Шанковський не зауважив чи не вмів розшифрувати латинських ініціялів H. J. у другому його вірші в тому-ж часописі, як і не знав про його окремим листочком видану „Pieśń o Wyszniowśkim" із такою першою строфою:

Чи чули ви, люде добрі, пісню о свободі?
Чи знаєте, люде добрі, веселу новину?
Всі ми тепер, браття, всі рівні в народі;
Бог судив для світа щасливу годину!

Усіх строф тринацять. Головна думка цього вірша Яблонського, підписаного псевдонімом „Подоляк ізза кордону", висловлена в тому, що Вішньовський

Від села до села, від хати до хати
Поніс слово правди, ой- слово небесне.
Що ми ляхам браття, що Польща нам мати,
Що всі будуть рівні, як Польща воскресне!

Ось іще декілька фактів із життя Яблонського. Народився 2. лютого 1828 у Стрільчинцях, браславського повіту, на Поділлі. Ходячи до школи в Межибожі, заприязнився з Леонардом Совінським. До гімназії ходив в Камянці. На його літературний напрямок вплинула зустріч із Тимком Падурою: почав збирати народні пісні, цілими днями прислухувався лірникам і захоплювавсь їх репертуаром. Майбутнє може ствердити, чи не можна прикласти до нього слів із його поеми „Gwido", що

już w Ukrainie
Nie jedną dumę moją wiater nosi.

Не скінчивши сьомої кляси, під подувом весни народів у 1848 р. опинивсь у Львові, де вступив до академічної гвардії. Ще будучи за кордоном, виспівав свої перші думки в київській „Gwiazd-i" з 1848 р. Від тоді численні його вірші та прозові речі, головно кореспонденції, друкували: **Nowiny, Dziennik literacki, Dnewnyk ruskij, Dziennik mód paryskich, Tygodnik polski, Przegląd rzeczy polskich** тощо. Деякі свої думки перекладав на українську мову й друкував під псевдонімом Вацлава Кміти. Частина його віршів вийшла окремо п. з. „Gwido i Dumki" першим виданням у Львові 1850 й другим у Вільні 1857 р. На пару днів перед бомбардуванням покинув Львів. На Поділля вернувся 1851 р., та в Камянці затримався коротенько, довше в Києві. Відсидівши в київській фортеці, почав свою оригінальну вояцьку карієру. Його думки пройняті великою любовю до Поділля й Київщини та меляхолійною тугою за околицями, де прожив найщасливіші хвилини свого життя: дитячі й хлопячі роки. Помер 2. січня 1861 р. у шпиталі в Марсилії.

бійки самі між собою, робили доноси до влади на себе, а навіть доходило до судових розправ. Не бракло між ними побиття і збитків, а то одному (шинкареві) в їхній школі спалили шабасову шапку і після тієї бійки також жиди позивалися в городськім суді в Калуші. Рід українського населення вчаться з цих років більництва і від українців ніколи не зазнали ніякої кривди".

Болохів. „Від гр.-кат. парохіяльного уряду стверджую, що невідомо мені про якінебудь протижидівські виступи українського населення громади Болохів, хоча постава жидівського населення сильно провокуюча. Я говорив сам з кількома жидами (прізвища Рабхман, Герш Фукс) і від них не чув ніяких нарікань! А прецінь жиди невідповідним поведенням в часі виборів на 2 місяці замкнули доступ на роботи в лісі, не хочуть підписати умови на роботу з кооперативою, а торгують з приватними одиницями, і часто чути нарікання, що спроваджують до лісових робіт населення інших, часто далеких сіл". — Підписаний гр.-кат. завідатель.

Завій. „На письмо з дня 18. II. 1934 подаємо, що в самім селі Завою не було ніяких протижидівських виступів, хіба радше провокація жидів в „Курієрі Пораннім". Жиди мали виставу в суботу, а наші аматори в неділю. Ранком у неділю принесено нашим хрест, бо на виставці мала бути могила. Хтось на сцені зауважив хрест і думав, що жиди зробили кпини і кинувся з лайкою на жидів. Режисер на місці вияснив, звідки взявся на сцені хрест, однак жиди не вважали того вияснення за вистарчаюче, зробили крик у селі а допис, який помістили у польських газетах, був причиною різних протоколів на місці і появи в селі поліції з Калуша.

*

Стільки тимчасом щодо протоколів, які насвітлюють т. зв. протижидівські саботажі.

Крім цього в „Джуіш Кронікл" з дня 9. лютого ц. р. в одній статті було таке місце: „Священики і їх парохіяни молються за Гітлера, бо він батько українців. Тільки недавно тому арештовано священика з Підберезець біля Болехова за подібну пропаґанду. Стверджуємо, що біля Болехова нема села Підберезець, зате є місцевість Підбереже. У тій справі для вжитку Головного Секретаріяту болехівський деканат переслав протокол, який теж поміщуємо у відписі:

„Протокол, списаний в канцелярії греко-кат. Уряду Деканального в Болехові перед впрепод. отцем крилошанином Володимиром Сухим, болехівським деканом, являється візваний урядово о. Константин Левицький, сотрудник з Підбережа, (повіту Долина) та в приязі протоколянта о. Севастіяна Зубрицького, пароха Чолган, заявляє ось що: „Стверджую, що ніколи я у Підбережі ніякого гітлеризму не ширив, а тимбільше не взивав людей у церкві до молитов за Гітлера". На тім протокол закінчено, відчитано та підписано. Болехів, дня 5. березня 1934 р. о. Володимир Сухий, декан, о. Константин Левицький, сотрудник Підбережа, о. Севастіян Зубрицький, парох Чолган, протоколянт". Річ ясна, що й без того формального протоколу ніхто не повірить у цілком дику вістку, що українські селяни моляться за Гітлера, як свого „батька"!! Невідомо, що більше підсунуло авторові того допису такий геніяльний помисл — злоба чи глупота...

—o—

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАҐАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

З українського життя на Буковині й Бесарабії.

НОВІ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ.

У Клішківцях (Бесарабія) арештувала в білий день на вулиці румунська жандармерія відомого в тій околиці українського нар. діяча Василя Корчового й забрала йому леґітимацію члена та відпоручника на Хотинщину Української Нац. Партії, шовкову жовто-блакитну ленту та срібний тризуб з кляпи блюзи. Крім цього зробили в нього ревізію і забрали часописи „Самостійність" та приватну кореспонденцію.

СВІДОМЕ СЕЛО.

Аматорський гурток з Ківодина на Буковині проявляє неабияку діяльність: 4. ц. м. дав він у с. Заставна виставу „Боднарівна", 18. ц. м. дав її в себе, а на 25. ц. м. їде з нею до Кіцмани. Гурток знають вже в околиці і його вистави тішаться великою популярністю.

—o—

Найгарніше оповідання про жіноче серце
Ґ. Б. ШОВ
КАНДІДА

ВІДГУКИ ДНЯ.

Приємний день.

Буває часом: день нічим незамітний, сірий, як і попередні, так само зачинається і грозить таким самим закінченням, одним словом — будень. А тут нараз щось станеться, якась маленька подія, якесь маленьке поміченя і день, м... не той.

Передвчорашній день (пятниця 16. III. 1934) був саме таким.

Встав я рано — нічого, пішов до редакції — нічого, вийшов — теж нічого. А прийшов на концерт Ревелерсів і — вже щось є.

Ревелерси! — Бог його знає, що за слово і чому так називають хор, що дискретним голосом співає ріжні танґа, фокси і т. п. романси. Інституція ревелерсів вийшла від американських мурнинів і — може це мурнинське слово.

На кожний спосіб інституція симпатична, яку кожний радо відвідує, чого доказом набита саля „Скіза", на концерті українських ревелерсів.

Але вертаюсь до своєї теми, поминаючи дуже добрий спів хору та рапані тексти співаних пісень.

Отже саля „Скіза".

Саме та саля зробила мені минулу пятницю небуденною, хоч заповідалася на звичайний будень.

Я набрав більшої пошани до своїх.

Стільки разів у житті заходив я до салі Лисенка і кожний раз кляв наш архітектурний амнел. А що найменше десять разів давав вислів свому обуренню у фейльтонах, взаючи наперед, що це нічого не поможе. Адже перебудувати салю Лисенка з її геніяльно злими ґардеробами, вестібулем і оценою — це на наші відносини неможлива річ.

І сумно мені було.

Невжеж — думав я ми не потрафимо ліпше, чи бодай так як сусіди? Виходило, що не потрафимо і згідоль той сум.

Аж нараз — саля „Скіза".

Славно „Скіза"! Ти вирятував мене зі спорів, ти показав, що це тільки в нас може бути щось ріжно непрактичне.

Хто розбирався з плаща в ґардеробі „Скіза", той не буде вже нарікати на ґардеробу салі Лисенка, а як і буде, то на обиді.

Такий сам стиск, такі самі оклики невтрлячки, болю і розпуки. Хто видерся врешті до буфету, той мав так само обпурані черевики, обтовчені ноги і нарушені мозолі. Навіть кишенькові промисловці запевняють, що робота менш-більш так само легка.

Ось чому мені в минулу пятницю так добре скінчився день, хоч зовсім незамітно зачався.

Всеж таки ми не одинокі у Львові, всеж таки є ще ґардероби, які можуть конкурувати з ґардеробами наших саль і мало-мало що не випсують при тім.

Галактіон Чілка.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

НАШІ РАДНИКИ ХЛІБОРОБСЬКОЇ ПАЛАТИ У ЛЬВОВІ. — БЕЗГОЛОСА ВОЛИНЬ.

Українські господарські орґанізації дістали у львівській Хліб. Палаті 15 місць, а саме:

а) делеґовані безпосередньо орґанізаціями: інж. Ю. Павликовський, інж. д-р Е. Храпливий, інж. А. Палій, інж. М. Творилло (ці від „Сіль. Господаря") і пос. О. Лущкий (РСУК). Разом 5.

б) з виборчих округ: І. Яворський, Борислав; Мирон Луцький, Янчин; Г. Кухтин, Перемишляни; П. Чайковський, Теребовля; інж. Й. Тарантюк, Городенка й І. Шепарович, Станиславів. Разом 6.

в) з іменування міністра хліборобства і хліб. реформи: о. мітрат Т. Войнаровський, Львів; д-р М. Холевчук, Львів; М. Куьмин, Озірна; інж. Е. Брилинський, Милованя. Разом 4.

Крім названих увійшли ще до Хл. Палати у Львові деякі українці, здебільша русофіли, не звязані з нашими орґанізаціями. І так у першій ґрупі д-р О. Лисик і М. Цебринський зі Львова, у другій ґрупі О. Іванисик, Лукове, М. Мозоль, Грімно, Р. Штикала, Ільківці, Г. Ткачик, Криве, В. Мельниченко, Тарнівка, о. С. Яворський, Рудники, у третій ґрупі ніхто.

Треба завважити, що до Хліб. Палати в Луцьку не ввійшов ні один радник-українець, звязаний з нашими господарськими установами.

Польська хроніка.

ЗА ЗМІЦНЕННЯ ПОЛЬСЬКО-АНҐЛІЙСЬКИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ВЗАЄМИН.

Ще восьмого ц. м. почались розмови делеґатів анґлійського промислу, що приїхали до Варшави з польськими господарськими орґанізаціями і тільки що покінчились. Делеґати цікавились ріжними „бранжами", відвідали цілий ряд осередків польського промислу, інформуючись дильно про все, що в цій чи в іншій формі впливає на товаровий обмін з Анґлією. Є це підготовка до ґрунтовного розгляду проблеми цього обміну на близькій польсько-анґлійській конференції в Льондоні. При всіх компліментах, що їх зібрали польські промисловці і стан польського господарства, при всіх надіях на ще живіші взаємини, залишилась тінь на цих відвідинах: анґлійці думають про рівновагу свого імпорту й експорту, дотично Польщі, тоді, коли поляки вважають госп. необхідністю, ослинути пивозову надвишку.

ІСПИТ З ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ, РАХУНКІВ І РИСУНКІВ ДЛЯ РЕМІСНИКІВ.

Міністерство пром. і торговлі випрацьовує при кваліфікаційних іспитах челадників примусу викладати знання читання і писання по польськи, рахування і рисування. Досі вимагали при тих іспитах тільки фахових відомостей.

НОВЕЛІЗАЦІЯ РОЗПОРЯДКУ ПРО КОНВЕРЗІЮ ХЛІБОРОБСЬКИХ ДОВГІВ.

Проурядова преса принесла вістку про близький новий розпорядок мін. скарбу дотичне договорів поміж довжниками-хліборобами і вірителями-банками. Тези нової новелі ось-такі: 1) обі сторони будуть пошкодовані, коли не заключать договору в передбаченому новелею часі, 2) менші господарства (до 25 га) мають можливість конверсії, хочби задовнення було понад 3/4 оціночної вартости нерухомости, 3) при векселевому задовженні до 15 відс. вартости вартість конверсії теж можлива, щоби здорові вартости розпорядили оборотовим капіталом.

Згадана преса висказує думку, що моменти, які внесе новеля, вплинуть на скоріше темпо і популярність конверсійної акції. Досі — як це недавно довідались ми з інтерв'ю віцепрез. Акц. Банку К. Стаміровського — акція відовження йде пливо і то з вини більше довжників, ніж вірителів.

КАРИ ЗА БРАК ВИВІСКИ АБО ЇЇ НЕПРАВИЛЬНИЙ ЗМІСТ.

Чимало підприємств або не має зовсім вигісок, або має на них виписані вигумані назви замість прізвища. Промисловий виділ міської управи загрозив тепер, що такі підприємства, які не перестерігають 33 арт. пром. закону, каратиме грошево (до 1.000 зол.) або арештом (до 14 днів).

Світова хроніка.

ВАЛЮТОВА ПРОБЛЕМА. — ШВАЙЦАРІЯ ЙЕСПАНІЯ НЕ ХОЧУТЬ ДЕВАЛЮАЦІЇ. — НЕОБХІДНІСТЬ СТАБІЛІЗАЦІЇ.

В останньому часі курси неспокійного доляра і фунта устійнились. Приписують це порозумінню між Вашингтоном, Льондоном і Парижем. В минулому тижні знову появились дві заяви з авторитетних уст про вірність зол. паритетові в теперішньому відношенні. Таку заяву склав швайцарський достойник Шультеса щодо швайцарського франка і Марако, еспанський міністр фінансів, щодо пезета. На днях Рада Міжнар. Торг. Палати на своєму зїзді в Парижі станула на становищі, що необхідною умовиною відбудови господарських взаємин є стабілізація валют.

ГОСПОДАРСЬКІ ВИСЛІДИ КОНФЕРЕНЦІЇ МУСОЛІНІ - ДОЛЬФУС - ҐЕМБЕШ.

Італія не від сьогодні цікавиться Австрією і Угорщиною і не від сьогодні придумує найкращий спосіб, яким можна би звязати з Італією ці дві наддунайські держави. Італійсько-югославянське суперництво, Альбанія і пошуки за союзниками вже здавна зацікавили Італію наддунайською кітловиною, надали її політиці деяких замітних рисів (сприяння мадярському ревізіонізмові, спротив ідеї „анслюсу" Австрії до Німеччини, тощо). З другої сторони обкроєна в Трянон Угорщина і заверджена в своїй екзистенції маленька Австрія мають чимало причин, аби симпатіями ґравітувати з

сторону Риму. І ось конференція трьох державних мужів завершить мабуть те, до чого Мусоліні від літ прямує: спеметуе три держави перш усього в господарських взаємнях, а тим самим і в політичних, бо цьому сприяють як міжнародні обставини, так і внутрішно-устроєві тенденції згаданої трійці.

Офіціяльні комунікати понесли в світ вістку, що в Римі осягнено господ. порозуміння 3-х держав: Італії, Угорщини й Австрії, що обіцяно собі взаїмно митні полекші, що Мусоліні старається спрямувати весь загр. оборот Австрії й Угорщини на Трієст і Фюме, жадаючи від них відповідних залізничих тариф і т. і. Очевидно, що публична опінія не про все з конференції довідається. Проте Італійська госп. і пол. експанзія на терен центральної Европи набирає зовсім реальних форм, не вважаючи на те, що останні телеграми згадують про деякі „труднощі". За розмовами в Римі слідкують не лише занепокоєні держави Малої Антанти, але теж інші держави, що віддзеркалюється дуже міцно в пресі.

РЕФОРМА ГОСПОДАРСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ В НІМЕЧЧИНІ.

Заповіджена 13. березня ц. р. міністром нім. держ. господарки д-ром Шміттом реформа госп. організації Німеччини законодатним шляхом, викликала скрізь велике зацікавлення. Ціль реформи — це знищення організаційного хаосу, що проявлявся у великій масі ріжних організацій, яких взаїмні інтереси часто перехрещувались в некористю для нім. нар. господарства. Поділ цілого господарства на 12 гол. груп, внесе — мовляв — взірцевий порядок. Німецька преса присвячує тій справі багато місця. Вона вважає, що нові організаційні засади, спертні на „фірерпрінціп-і", поставлять відповідних людей на відповідних місцях, зачнуть добу нового здорового господарства Німеччини.

В. Н-вич.

НОВИНКИ

— **Розправа проти українського священика.** Перед судом присяглих у Коломиї почалася розправа проти о. Йосифа Василини, вікарія в Рунгурах, обвинуваченого в державній зраді. Розправа йде при зачинених дверях.

— **Поміч для населення гірських повітів.** Львівський воєвода Беліна-Пражмовський підчас інспекційних подорожей ствердив, що голодуюче населення гірських повітів і те населення, що господарює на неврожайній землі, потребує негайної помочі. Воєвода видав розпорядки для переведення ширшої помочі на тих теренах. Із спеціяльних кредитів закупили та видали разової муки на хліб 1.100 тон (110 вагонів). Роздали соли 100 тон (10 вагонів), також дещо сірників, нафти і т. п. — Львівський воєвода Беліна-Пражмовський дав на погорільців Беньковій Вишні (пов. Рудки), де згоріло 17 господарств, 2000 зол.

— **Помислові злодії.** До хати адвоката д-ра Червінського при вул. Вроновських 11а у Львові прийшло 2-х людей нібито купувати старі ел. жарівки. Один з них сказав сестрі адвоката, що йому впало 10 сот. Коли Червінська зігнулася, оба „електромонтери" вкрали з нічної шафки 4 зол. жіночі перстенці з брилянтами та жіночий зол. годинник, усього на 1000 зол. Сказали, що за жарівками прийдуть пізніше й забралися.

— **Львівська хроніка.** На вул. Потоцького невідомий опришок вирвав Каз. Хмельовській торбинку з 150 зол. Недовго потім на вул. Хмельовського опришок вирвав торбинку Марс. Пікор. Його арештували. Це 22-літній Ів. Мельничек. — Сторож Личаківського цвинтаря револьверовими стрілами прогнав якогось бандита, що хотів вломитися до гробниці Конасінських.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІЙ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає
Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ
56/59 **Боїмів ч. 4.** 57—180

— **Комуністичні процеси.** Станиславівський суд розглядав справу членів КПЗУ, Петра Овчаря та Карла Олексюка, обвинувачених у протидержавній діяльности. Розправа йшла при зачинених дверях. Оба дістали по 3 роки вязниці. — В 2-ому дні комун. процесу в Луцьку св. Смольницький зізнав, що коли в Данцігу відбувалася комун. конференція обв. Лишенко був у Тисьмениці. Мати обв. Лаюти зізнала, що вчинків, які закидають її синові, допустився її покійний син Роман, дуже подібний до обвинуваченого. Ректорат львівського університету повідомив, що організація молоді „Жнце" не була зареєстрована ні в ректораті, ні в міністерстві освіти. — У Рашеві відбувається процес проти 36 обвинувачених у комуністичній діяльності. Найбільше обтяжна обвинувачених св. Вятр, що належав до комун. союзу молоді, тому відома йому роля кожного обвинуваченого.

— **З Польщі.** Політична поліція арештувала шістьох напасників, що побили професора, декана гум. виділу варшавського університету Гандельсмана. Це 4 студенти університету, один студент вищої школи журналістики та безробітний приватний службовець. — До катовицького суду вплинуло подання „Спільноти інтересів" в справі судового надзору. До спільноти належать гути „Лявра", „Королівська" та „Бісмарка", а працює там 30.000 робітників. Акційний капітал виносить 180 міл. зол., а заінтересовані в ньому німці й американці. Довгів спільнота має 200 міл. — Зачувати, що варшавські театри мають злучити й удержавнити. Директором театрів був би Каден-Бандровський або директор львівських театрів Гожица. — М-ство вн. справ робить приготовання до розписання виборів до м. рад Варшави, Вильна, Лодзі, Львова й ін. — Можливе, що комірне ще від 1. квітня обнижать на 10 проц.

— **Проступки проти моральности в Польщі,** згідно з урядовою статистикою, за ост. 8 літ зменшилися з 10.281 випадків на 10.142. Статистика ця основана на правосильних судових присудах. Рівночасно статистика стверджує, що торговля живим товаром зросла на 24.1 проц. Зросли теж проступки на сексуальному тлі та число скинення плоду.

— **В Польщі найбільше чахотки.** Найвизначніші львівські лікарі видали меморіял до міродатних кол у справі доцільнішого поборювання чахотки. На основі статистики можна ствердити, що шестина населення Польщі хора або буде хора на чахотку. Смерть наслідком чахотки між 14—40 р. життя більшає. Польща це одна з найбільш чахоточних країн Европи.

— **Бандитські подвиги.** Біля с. Тишяни коло Ряшева командант поліц. постерунку Левандовський хотів арештувати двох бандитів, Мачугу і Бика, що втікали з ряшівської вязниці. Тоді один з них пострілив Левандовського в черево, наслідком чого він незабаром помер. За бандитами шукає тепер поліція. Торік убили вони кс. Хмуровича й арештовані, втікали із слідчої вязниці. Опісля доконали потрійного убивства на родині Герцбергів у Блажовій і сховалися в околиці Переворска. Звідси втікали перед поліцією до Тишян, де застрілили Левандовського.

— **Ріжні вістки.** В місцевості Акаіля в середущій Італії запалася на один метер у землю церква з причини підмоклого терену. — В місцевости Уйкечке на Мадярщині скінчило самогубством троє сільських дівчат, що залюбилися в тім самім парубку. — Біля порту Вік у північній Шкоції затонув данський рибацький корабель з залогою. — Совіти дозволили американським громадянам збудувати костел в Москві, куди м. і. приїхав вже американський пастор Брозн. — В Шикаго почали руйнувати вже другий з черги хмародер у середмісті, що буде дефіцитовий. — Біля Мукдену в Манджурії наїхав поїзд на підложену бомбу, що рознесла один вагон і вбила 12 осіб. — Щорічні перегони університетських вісімок веслярів в Англії скінчилися перемогою залоги Оксфорду на 4 і пів довжини в рекордовому часі 12 хв. 3 сек.

— **Проти шлюбу з жидівкою.** У Франкфурті над Меном мав взяти німець Альфред Е. цивільний шлюб з жидівкою Ельзою Д. Відважний під нинішню протижидівську агітацію в Німеччині крок закоханого юнака викликав таке обурення в місті, що його трохи не вбили і поліція мусіла молодят взяти у свою опіку.

— **Святкують роковини Цезаря.** В римськім Августеум святковано недавно при участи представників італійського уряду, парляменту і громадянських установ роковини смерти Юлія Цезаря. Предсідник сенату Федерзоні у своїй передмові підкреслив, що фашистівська Італія бачить в імени Цезаря символ найвищої національної слави та віри в майбутність і величину Риму.

СПОРТ.

СВІТЕЗЬ — УКРАЇНА 1:0 (1:0).

Україна в складі: Бутель І; Скрегота, Олійник; Підлісецький, Кінаш, Бутель II; Цимбаля, Магоцький, Кльош, Воробець, Максимів.

Змагання були нецікаві і на доволі низькім рівні. У обох дружин брак тренінгу. В Україні найліпша оборона, напад грав дуже слабо, ще незіграний і майже не стріляє, ще найліпший Магоцький. У Світезі подобався Грещук.

Гра ведеться у першій частині під знаком переваги України, але напад не вміє використати догідних ситуацій. В 43 хв. лівий крайник стріляє одиноку ворота для Світезі. По зміні воріт гра є вирівнана і вислід остає незмінений.

Україна II. — Світезь II. 1:1 (0:0).

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.
Перемишль, саля Нар. Дому.
20. III. Сонце руїни.
21. III. Королева Кіна.
Підчас свят Великодня тратиме театр в Яворові.

Великий Міський Театр.
Понеділок, 19. III. год. 3·30 попол. „Викрадена наречена". 49-тий раз. Ціни найнижчі.
Понеділок, 19. III. год. 7·30 веч. „Втікла мені перепелочка". Вистава гальова.
Вівторок, 20. III. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем" Абон. 14.

Театр Ріжнородностей.
Понеділок, 19. III. год. 7·30 веч. „Кандіда". Абон. 15.
Вівторок, 20. III. год. 7·30 веч. „Кандіда" Абон 15.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ягоди пекла".
АТЛЯНТИК „Гроші на вулиці", укр. комедія.
ВАНДА: „Бен Гур".
КАСІНО: „Тото шибеник", „Повпрот до природи", (фільма з життя студентів).
КОЛІСЕЙ: „Світ сухає", ревія „На весело".
КОПЕРНИК: „Невидний чоловік", (на осн. Едса).
МАРУСЕНЬКА: „Скандал у Будапешті". (Секе Сакаль), ревія: „Весна та ми".
МІРАЖ: „У тіні хреста".
МУЗА: „Забавка" (Евг. Бодо).
ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".
ПАН: „Буря на світанку" та ревія.
ПАСАЖ: „Дім привар" і амер. комед.
ХИМЕРА: „Любощі балетниці".
СВІТ: „Мата Гарі".
СТИЛЕВЕ: „Гіркий чай мандарина Сяк" та ревія.
УТІХА: „Позводьте нам жити!", ревія: „Парада гумору".

Закордонне радіо.

Понеділок, 19. березня 1934.

Відень (506,8) 17·20 Соліст., 19·25 Опера, **Братислава** (298,8) 17·30 Скрипка, **Мор. Острава** (359,1) 16·00 Концерт, 17·15 Спів, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт сальонової орхестри, 20·25 Вокальний квартет, **Париж** (1796) 13·00 Концерт, 21·00 „Ле Кльо" оп. Сільвера, **Білгорід** (437,3) 17·30 Нар. пісоньки, 20·30 „Галька" оп. Монюшка, **Ковно** (1935) 18·20 Спів, **Берлін** (356,7) 21·00 Спів, 22·30 Квартет ессдур Регера, 23·15 „Цар і тесля" оп. Льорцінга, **Гайльсберг** (291) 20·10 Фортепян, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·30 Музика на два фортепяни, **Лянгенберг** (455,9) 13·10 Трубна орхестра, 17·15 Соліст (музика, спів), **Ляйпціг** (382,2) 14·30 Соліст, **Мінхен** (405,4) 17·20 „Малярські ведмеді нападн моє шатро", 20·30 „Паяци" оп. Леонкавала, **Будапешт** (550,5) 12·05, 17·00, 20·10, 22·10 Концерт, 18·40 Спів, **Міляно** (368,6) 11·15 Квінтет, 13·00 Оп. музика, **Рим** (420,8) 20·45 Спів, 22·00 Соліст.

Вівторок 20. березня 1934.

Відень (506,8) 17·25 музика, спів, 19·15 Веселий муз.-пов. вечір, **Братислава** (298,8) 16·35 Спів, 19·00 „Мармурний лев", радіокомедійна, **Мор. Острава** (259,1) 21·15 Фортепян, **Прага** (470,2) 16·00 Концерт, 17·15 Шведські пісьодії, 19·30 Пісні й поезія 1870 р., **Лятті** (1796) 18·15 Спів. 19·05 Симф. концерт, **Атльона** (531) 20·45, 21·40 Спів, **Білгород** (437,3) 13·10 Пісоньки, **Люксембург** (1304) 22·15 „Фавст" оп. Гунода, **Берлін** (356,7) 11·30 Легка музика, 18·10 „Рибальським човном довкола світа", **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·00 Танкова музика. **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Веселий концерт, 18·20 Скрипка, **Бресляв** (315,8) 23·00 Концерт хору вчителів співу, **Москва** (360,6) 17·25 „Катерина Іванівна" оп. Шостаковича, **Будапешт** (550,5) 13·30, 18·20 Спів, **Міляно** (368,6) 20·00 Спів, **Рим** (420,8) 13·00 Квінтет.

Львівське радіо.

Понеділок, 19. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·30 Нар. музика зі співами, 15·20, 16·00 Грам. плити, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Пісоньки з грамофону, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Пісні (Лозінська, сопран), 17·20 Лекція стенографії, 17·50 Соната Д-дур оп. 6 Бжезінського, 18·00 Відчит про Підсудського, 18·35 Хор, 19·00 Поляки на Літві, 19·10 Вечірня, 19·25 Репортаж, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт у честь Підсудського (музика, спів), 21·00 Фейл. „У палаті з вербини", 21·15 Грамоф. плити або трансм. з Варшави, 23·05 Легка й танк. музика з гр. плит.

Вівторок, 20. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Симф. твори Ладова (гр. плити), 12·33 Англ. пісоньки (Лоренс Тібет, баритон, з гр. плит), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт джаз. орхестри, 16·40 Куток мови, 16·55 Концерт хору Юранда, 17·20 Концерт (музика, спів), 17·50 Туристичні бюлетени льв. зал. дирекції, 18·00 „Про цілі людських змагань": „Чеснота", 18·20 Техн. скрипка, 18·35 Музика Карловича та Монюшка (гр. плити), 19·03 „Людський геній в боротьбі з відвічним ворогом", 19·30 Вечірня, 19·25 Фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Корн. Макушинський: „Тверде серце", 20·17 Концерт, 22·00, 23·05 Танкова музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Руська 10.

Ч. 74 (13.619). Львів, середа 21. березня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·60 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

РИМСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

Мусолїні, Дольфус і Ґембеш підписали три протоколи.

РИМ, 17. березня, ПАТ. Нині в год. 18, мін. 8 у Венецькій Палаті Мусоліні, Дольфус і Ґембеш підписали три протоколи.

Зміст першого протоколу, що має характер політичного консультаційного договору, є такий: Керманичі урядів Італії, Австрії і Мадярщини, перейняті бажанням співпраці в цїли збереження мира та господарської відбудови Европи на підставі пошанування незалежности і прав кожної держави, переконані, що співпраця між трьома урядами в тому дусі може устійнити реальні підстави для широкої співпраці з іншими державами, зобовязуються для досягнення згаданих намірів порозумівати ся зі собою у всіх справах, які їх особливо інтересують, а також у справах загальної натури, в цїли ведення в дусі істнуючих договорів приязни італійсько-австрійського, італійсько-мадярського й австрійсько-мадярського, побудованих на визнанні істнування численних спільних інтересів, спільної політики, що буде змірити до здійснення ефективної співпраці між Італією, Австрією та Мадярщиною.

У тій цїли три уряди будуть вести спільні наради в кожному випадку, коли бодай один з них буде це вважати потрібним.

Два інші протоколи господарського характеру мають за предмет розвиток господарських взаємин між Італією, Австрією та Мадярщиною на підставі засад, усталених на конференції в Стрезі, а також на основі засад сформулованих в італійському меморандумі з вересня м. р.

Другий протокол стверджує на вступі, що Італія, Австрія і Мадярщина, перейняті бажанням розвитку господарських відносин і протиставляючись нездоровим тенденціям, які змірюють до господарської автархії, а також маючи на цїли облекшення справи господарської відбудови надунайських держав, згідно з засадами конференції в Стрезі і засадами італійського меморандума з дня 29. вересня 1933 р., погодилися щодо таких справ: 1) уряди Італії, Австрії та Мадярщини заключать перед 15. травня 1934 р. нові двосторонні договори; 2) уряди Австрії, Італії та Мадярщини заключать перед 15. травня 1934 р. договори, що матимуть на цїли знесення труднощів, які має Мадярщина у звязку з упадком цін збіжа; 3) уряди Австрії, Італії і Мадярщини зобовязуються полекшити і розвинути як можливо найбільше транзитовий рух в адрійських пристанях. У тій цїли можливо найскорше будуть заключені окремі двосторонні договори; 4) уряди Австрії, Італії та Мадярщини утворять постійну комісію трьох знавців, які будуть слідкувати за розвитком господарських відносин між трьома державами і завданням яких буде опрацьовувати конкретні пропозиції, що змірялиб до кращого розвитку господарських взаємин у дусі цього протоколу.

Третій протокол підписали тільки Італія та Австрія. Він має характер додаткового до другого протоколу. Цей протокол складається з двох точок, які постановляють: що дня 5-го квітня зачнуться австрійсько-італійські переговори в справі заключення нового договору, який має розширити і достосувати до теперішніх умовин досі обовязуючі договори. Переговори мають скінчитися перед 15-ним травня ц. р. Буде встановлена система преференційних мит у відношенні до продуктів австрійського промислу і буде заключене порозуміння між австрійським і італійським промислом.

Тікають аж в Індію!

Рижський щоденник „Сьогодні" з 15. березня ц. р., покликуючись на англійські ґазети, пише, що „в Орінагаро (Індія) стали прибувати ґрупи російських утікачів із центральної Азії... Прибуло приблизно 100 людей, із котрих 60 жінок і дітей, більшістю з України (в оригіналі: „з півд. Росії"). Ці ґрупи — це переважно селяни, „які відмовилися працювати в колгоспах і яких насильно примушують працювати при будівлі каналів". Згаданий часопис додає, що ці селяни змушені були перейти „дах світу" — Памір.

БОМБИ У ВІДЕНСЬКИХ КАНАЛАХ.

НЕВДАЛА СПРОБА НОВОГО ДЕРЖАВНОГО ЗАМАХУ.

Віденська поліція викрила тайну соціялістичну організацію, що задумувала бомбовими замахами викликати **нові заворушення та перевести державний замах.** До організації належали члени розвязаної соціялістичної партії та боєвики зліквідованого Шуцбунду. В арештованих кількох провідників знайшли виготовлені до найменших подробиць **пляни нового державного замаху.** З плянів виходить, що соціялістичні боївки зібрали в каналах під вулицями середмістя **велику скількість вибухового матеріялу, зброї та муніції.** На даний знак всі бомби і пекольні машини мали вибухнути, а соціялістичні боївки **мали виступити збройно проти війська та поліції.** Одночасно каналові хідники мали служити боївкам за криївку і дорогу до випадів на вулиці. Негайна ревізія, переведена поліцією в каналах середмістя, викрила справді велику скількість вибухових матеріялів, які усунено. Глядання тревають дальше.

У звязку з викриттям того заговору поліція арештувала багато осіб серед персоналу, занятого в **заведенні чищення міста,** підозріваючи, що заговірники мали між ними спільників. М. і. арештовано директора і секретаря цього заведення. Зачувати, що до тієї організації належало біля 2.000 добре озброєних соціялістичних боєвиків і шуцбундівців.

—o—

Німеччина не визнає вже версайського договору.

БЕРЛІН, 19. 3. ПАТ. В противенстві до німецького меморандум, удержаного в мирнім тоні, голоси берлінської преси є незвичайно гострі. а самі заголовки вказують на провідну думку меморандум. В тих наголовках виступає перш усього думка, що Німеччина вже не може признавати версайської збройної системи і не входить вже для неї в рахунок. Дальше преса підкреслює неуступчивість Франції в противенстві до уступчивости Німеччини. Німецький уряд давав усе докази своєї доброї волі, не вимагаючи на основі декларації держав з 11. грудня м. р. цїлковитого зрівнання своїх оборонних з високо озброєними державами, але зрікся добровільно всякої зачіпної зброї.

—o—

ДОВКОЛА АФЕРИ СТАВІСЬКОГО.

ТАЄМНИЧІ ЖІНКИ.

ПАРИЖ, 19. III. ПАТ. Найвизначніші детективи париської поліції глядять за двома жінками та одним мужчиною, яких опис перетелеграфовано до всіх комісаріятів поліції і граничних станиць у Франції. Жінки і мужчину бачили в Діжон кілька годин перед смертю судді Пренса.

Висліди наглого виїзду двох поліційних розвідчиків з Діжон до Ангулем і подорожі детектива Боні до Бульонь держать у тайні.

ГРОШІ

за передплату „Діла" по кінець червня ц. р. надані на почту дня 20. ц. м., управнюють до участи у першому і другому льосуванні „Діла".

Підтримуйте рідний промисл!

Народня Торговля

продає в усіх своїх складах вироби

Одинокої Української Фабрики Свічок

„КЕРОС" (давніше Котецький і С-ка)

по таких оригінальних фабричних цінах:

806 1—3	Ціна за 1 кг:
звичайні білі столові	зол 1·80
„ „ і жовті брацькі	„ 2·—
композиційні „К" білі столові	„ 2·10
„ „К" „ брацькі	„ 2·30
„ „КВ" жовті	„ 2·30
півстеаринові „КК" білі	„ 2·80
півоскові II. „ККК" земові	„ 2·90
стеаринові „С" білі	„ 3·20
півоскові I. „Н/2" премові	„ 3·20
воскові „В" жовті	„ 5·20
„ „ВВ" жовті	„ 6·50

Кооперативне число

„Жорна" ч. 6.

вже появилося Ціна 25 сот.

Дістанете в кожній трафіці і кіоску.
Чвертьрічна передплата 1·50

Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА" Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Звязок зі світом дає „ДІЛО" за 5 зол. місячно.

Катастрофа радянської господарки.

Недостача насіння. — Пропаґанда за індивідуальною господаркою, але в городах. — Калінін на Україні.

Багато галасу було в пресі, коли організовувалась знаменита зернова фабрика „Ґіґант". Не жарт — сотні тисяч гектарів творили одно господарство. Найкращі машини, комбайни, трактори були привезені безпосередньо з Америки! Неймовірно, скільки нам довелося бачити фотомонтажів, читати повні подиву й захоплення репортажі не лише комунізуючих, але навіть „буржуазних" авторів. Ба більше — „досягнення" цього „ґіганта" були увіковічнені в фільмі тієїж назви. І не диво, що кілька літ стація Трубецкая в Північному Кавказі була одною з радянських Мек, куди обовязково возили всіх „делеґатів".

Аж ось тепер у кабінеті директора цього „ґіганту" тов. Розенталя йде сварка. Є чого сваритися! По перше, тихесенько ділять „ґіганта" покищо на три самостійні радгоспи. А по друге (і це головне) при тім виявились деякі неприємні речі. „В радгоспі не обмолочено ще хліба з 19.000 гектарів. Молотілки стоять через недостачу робочих рук. **Насіння, виходить, ще в стиртах.** При сьогоднішніх темпах молотьби воно буде намолочене не раніше, як за 95 днів (!). Нарешті, до філій ще не перекинено **ні одного кільограма насіння.** Нема його й на елеваторах. Завезено на елеватори 875 тон насіння, коли сам „ґіґант" потребує 5.000 тон (!). **Поля „ґіганта" заросли бур'янами.** Посівний плян розрахований на посів пшениці після пшениці уже **шестий раз!"** (Себто, не дотримується найелементарнішого правила аґротехніки — сівозміни! П. К.). Коли додамо, що це пише „Правда" з дня 7. березня ц. р., тобто буквально **напередодні сівби,** то **катастрофа** цього сільсько-господарського кольосу, а значить і цілої системи, стане цілком очевидною. Ледви, чи хто собі уявляв катастрофу таких розмірів!

Ось чому хронічне „вузьке місце" — проблема постачання харчами робітників, стоїть сьогодні так зле, що кинено нове гасло: „всебічно розвивайте індивідуальне городництво!" Ні, це вже не гасло. З тієїж сторінки „Правди" довідуємося, що вийшов такий **наказ** з наркому шляхів, і що виконання цього наказу покладене на профкоми. Звичайно, як усе в більшовиків, находиться якийсь піонір, за прикладом якого рекомендується йти. На цей раз тим „піоніром" є дружина машиніста Істина Андріянова. Вона (ніби-то) пише: „У мене пятеро дітей. Ось і порахуйте, скільки треба на семеро людей городини... На базарі купити — треба заплатити сотні карбованців (!). Але я не ходжу на базар. У мене в пивниці до цього часу є картопля, фасоля, морква... І все це я зібрала торік зі свого городу". Отже — кожний робітник мусить мати свій город. „Звіти твердять, що це завдання виконане на 90 проц. Але при першій провірці показалося, що ці цифри, мягко висловлюючись, не зовсім точні. Канцеляристи із апарату НКШ записали в звіти, не більше не менше, як **плянові начерки** деяких (а може всіх?) відділів робітничого постачання... Основне питання — насіння... Але до сього часу **невідомо, звідкіль його взяти... Перші наряди,** видані Центросоюзом, виказались нереальними — насіння в місцях, вказаних нарядами, не було". („Правда", 7. III. 1934).

Як бачимо — система великих радгоспів провалилась, індивідуальні городи, якщо й будуть які, то не завдяки адміністративному розпорядженню, й не організовані з „центру", але хіба саме робітництво рятуватиме себе від голоду (добре, що дозвіл є!). Але тягар постачання міст і величезної армії хлібом таки лишається на плечах селян-колгоспників.

А тимчасом з селянами більшовики не церемоняться. „Всесоюзний староста" М. Калінін, переїздом у Крим, задержався кілька днів на Дніпропетровщині. Загостив він тут до колгоспу „Радянка", і, довідавшись від селян, що коровам зовсім не шкодять полеві праці, він у книжку відвідувачів записав: „Телята виглядят харашо". Але найцікавіше він сказав на зїзді голов сільрад Дніпропетровщини: „Колгоспники повинні добре знати, що хлібозаготівлі вираховуються не з площі фактичного засіву, **а з пляну затвердженого районом".** („Правда", 8. III. 1934. Підкр. оригіналу). Калінін закликає голов сільрад до того, аби колгоспи перевиконували плян, бо все, що є понад плян буде, мовляв, звільнене від хлібозаготівлі, ну й, зрозуміло, все, що недовиконається під увагу братись не буде... хочби навіть селяни й далі гинули з голоду. При умові, коли всілякі „ґіганти" цілковито скрахували, така політика дуже нагадує поведінку одного „персонажу" з байки Крилова, якому лише жолуді потрібні, а коріння дуба можна підривати... Трудно повірити, щоби більшовики цього не помічали, та мабуть вони вже так запутались у своїй „плянові" господарці, що їм навіть такий „вихід" здається виходом.

Ще одна дрібничка. Говорячи про важливість вчасного засіву нив, Калінін зазначив, що тяжко сказати, коли є найдогідніша пора сіяти, але це, мовляв, „представникам диктатури пролетаріяту" можуть сказати самі колгоспники. Отже — голови сільрад на Україні, це зайшлий чужий елемент, який нічого спільного не мав зі сільським господарством!

В світлі цих фактів стає безсумнівним, що голод на Україні — явище постійне.

П. Котович.

Повідомляю Шановну Суспільність, що віддав уже до користування мою — нововідчинену аптику у Львові, — вул. Кохановського ч. 83.

Мґр. Генрих Левішес

Реґіональна політика на Лемківщині.

Гальванізація трупів. — Нова рептилька. — Жмінка фактів.

На Лемківщині йдуть дивні події. Та життя перекреслює пляни і сподіванки москвофільських банкротів і їхніх опікунів. Звідси то і така метушня та підсилена пропаґанда за підтримкою москвофільських трупів. Тому членами-основниками читалень ім. М. Качковського, а часто-густо й головами таких читалень, бодай здовж кордону є інспектори митної сторожі. На відкриття таких читалень зїзджають навіть старости, як про це „Діло" вже писало.

Але успіхів ніяких. „Лемківський буквар" не лишень не приєднав лемків, але ще викликав протести батьків. Лишилася надія на церкву, яка стала би розсадником лемківського реґіоналізму. Тому й іменовано о. М. Нагорянського апостольським візитатором для Лемківщини, а пресова аґенція „Всхуд" зрадила при цій нагоді правдиві наміри нинішніх опікунів галицького москвофільства щодо церковної політики.

Новим засобом аґітації москвофільських банкротів буде нова їхня рептилька, двотижневик „Лемко", якого І. число появилося з датою: Новий Санч 22. лютого ц. р. Вже перше число „Лемка" переповнене наклепами на інтеліґенцію і наше духовенство. Ось зразок: „Проповідальниці в церквах замінилися на трыбуны вічовы, з котрых баламутится людей якомси Украинном". Мова тієї рептильки — „язичіє" та говір з „лемківського букваря". Як бачимо, найшлися навіть „гадючі фонди", бо з народнього майна, виставленого на ліцитацію т-ва „Бескид" у Сяноці, вже нічого не можна потягнути. Редакція запевняє, що „Лемко" є орґаном „Лемковского Союза" себто тих москвофілів, які ще недавно спасали „Русь і

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 21. БЕРЕЗНЯ 1934.

МИКОЛА КОВАЛЕВСЬКИЙ.

Шевченкові роковини у Київі перед 20-ти роками.

Святкування Шевченкових роковин року 1914. у Київі, як і по інших містах України, мало відбутися дуже врочисто з огляду на століття народин поета. У Київі громадянство дбайливо приготовлялось до цього, створило спеціяльний громадський комітет, притягнуло до співучасті в ньому майже всі громадсько-культурні орґанізації і молодь. Крім традиційної панахиди у Св. Софії, мала відбутися велика академія, присвячена памяті поета та одночасно в ріжних районах Київа, головно на передмістях, намічалися популярні виклади про творчість Шевченка.

Але вже 15. лютого російська влада в особі київського губернатора заборонила в категоричній формі не тільки академію і виклади про Шевченка, але навіть і панахиду. Таку саму заборону видано в Харкові, Катеринославі, Одесі, Полтаві, Чернигові і інших містах України.

У століття народин поета російська влада рішуче заборонила згадати його „незлим, тихим словом". Ця заборона зробила на Україні, особливо у Київі, де культ поета був особливо поширений, надзвичайно гнітюче враження. Старше українське громадянство післало своїх делеґатів до губернатора, щоби бодай зясувати причини цієї заборони. Ґубернатор делеґації не приняв, а переказав урядовцем, що не може бути й мови про відкликання виданої заборони...

У тому часі існували дві нелеґальні революційні орґанізації української молоді — соціял-демократична і соціялістів-революціонерів. Крім цих двох партійних орґанізацій були по високих школах українські громади, а також так звані „земляцтва" (чернигівське, полтавське, волинське тощо). Істнував також революційний Український Червоний Хрест, що опікувався політичними вязнями. З ініціятиви тих орґанізацій молодь заснувала спеціяльний обєднаний комітет, який мав за завдання орґанізувати в день століття народин поета — 25. лютого ст. ст. — демонстрацію протесту проти російської влади.

До того комітету виделеґували ріжні революційні орґанізації такі особи: від українських соціял-демократів Петра Котова та Михайла Єреміва, від Жіночої Громади відому поетку Олену Журливу, від робітничої орґанізації Івана Лопуха і від Київського Комітету соціялістів-революціонерів мене. Цей комітет на першому засіданні вирішив надати демонстрації ширший характер і притягти до співпраці також революційні орґанізації інших народів.

Після переговорів до протестаційної акції приєдналася грузинська орґанізація соціялістів-революціонерів, вірменський „дашнакацютун" і орґанізація польської революційної молоді. Зате російські соціялістичні орґанізації рішуче відмовилися від участи в демонстрації протесту, бо, як твердили їхні представники, вони не можуть підтримувати національного настрою української молоді, бо це „перечилоб інтернаціоналізмові їхньої ідеольоґії".

Отже до демонстраційного комітету увійшли також грузини: Каркешвілі і Барнабов, вірменин Назаріянц і поляк Стефан Бенєвський. В цьому складі комітет і приступив до відповідальної праці.

Річ у тім, що до цього часу в українському громадянстві переважала так звана „культурницька" течія, яка виходила з того заложення, що український нарід не дозрів ще до політичної боротьби і через те не можна ще виносити української справи на вулицю, а треба шарити національну свідомість мирними способами, культивувати ріжні культурні імпреси, використовуючи водночас всі леґальні можливости для української справи і в такий спосіб поволі підготовлятися до наступного етапу, яким була би вже політична боротьба за визволення. Молодше покоління різко відмежовувалося від цієї тактики старшої громади, а зазначені методи називало архаїчними і не відповідаючими завданням політичного моменту. Серед молоді поширена була теорія так званого активізму. Теорія ця більш-менш виглядала так: культурницький період української історії минув безповоротно, українська справа по революції в 1905 р. вийшла з тісних меж культурно-просвітніх і наукових гуртків та орґанізацій і стала справою масовою. Масам треба дати виразні політичні гасла, які заключалиб в собі не тільки момент національний, але також і політичний і соціяльний. Пасивність старшого покоління це шкідливий пережиток, а заходи зберігти за всяку ціну маленькі і дуже обмежені леґальні можливости культурної праці може приспати революційно-національний настрій мас, що в разі якогонебудь вибуху підуть за російськими революційними партіями. Тому уже час перейти до інших методів боротьби і перенести українську справу в маси, використовуючи кожну можливість для революційних українських виступів...

При такому поділі настроїв, старше українське громадянство з великою трівогою почуло про підготовлювання у Київі української демонстрації. Дехто зі старших громадян пробував переконати нас, молодих, що демонстрація не вдасться, що маси не підуть за нами і в такий спосіб скомпромітована буде не тільки українська молодь, але і сама ідея українського визволення. Крім того казали нам старші громадяни — революційні виступи на вулицях Київа безумовно потягнуть за собою гострі репресії російської влади проти українських культурних і громадських установ.

атечество", а нині, скомпромітувавшись перед лемками, виступають уже як „ународовені лочціві старорусіні". Але і ця давка камфори чи пак „пособій" вже нічого не допоможе завмираючому москвофільському трупові, хіба продовжить його агонію. До ніякої позитивної, творчої праці для піднесення лемка на вищий щабель життя москвофільські банкроти не візьмуться, бо їхні душі вже наскрізь пережерті ненавистю. Зрештою до позитивної роботи вони нездібні.

І тому по селах москвофільські „менери" закликають збаламучених селян до бешкетів. Ось сяніцькі москвофільські „менери", яким усувається грунт зпід ніг навіть у таких селах, як Чертеж і Костарівці під самим Сяноком, що донедавна вважались ще нездобутими москвофільськими твердинями, викликали в Межиброді між селянами бучу. А саме закупурічені та баламучені ще москвофільським дурманом авантурники счиняють на Різдвяні Свята у церкві бучу, викидаючи деяких хористів і дяка за те, що вони належать до читальні „Просвіти". Опісля підбехтані та заохочені безкарністю своїх вчинків висилають свідомим та активним просвітянським робітникам-селянам анонимні листи з погрозою, аби ті просвітяни покинули працю над собою і перестали в церкві співати. А коли погрози не застрашили свідомих селян, тоді невідомі справники вриваються в ночі з 12. на 13. лютого ц. р. до хати дяка Василя Бікмана, вирвавши наперед двоє дверей, і почали масакрувати колами невинні жертви, а саме дяка та його дружину, які дійсно чудом оминули смерти, бо справники, не зорієнтувавшись у літньої ночі, били по ногах, а не по голові. На крик катованих справники вибігли і втікли. І хоч побитий враз зі сусідами негайно по свіжих слідах у пухкому снігу устійнив прізвища трьох москвофільських авантурників і повідомив про все прокуратуру в Сяноці та поліцію, то справників ще до нині не арештували. Зате підбехтані москвофіли засипають далі свої жертви анонімовими листами і погрозами.

А таких фактів багато. Ось чому, панове редактори „Лемка", ваша молодь „ходит штораз рідше до церкви", бо „ствопи" Лемковского Союза" закликають її до хуліганських виступів.

Одночасно з поспіхом переносять зі східної Лемківщини ще тих нечисленних могіканів зпоміж українського учительства, які чудом залишились тут дотепер. А щоби відобрати їм учителям змогу вносити рекурси до Кураторії чи до Міністерства, то рішення видає не інспектор чи хочби навіть Куратория, але само Міністерство, як це сталось у січні ц. р. з учит. С. Павлюківною. Кажуть, що ця „чистка" потрібна ще на те, аби теж у східній Лемківщині вже з початком найближчого шкільного року ввести офіціяльно „Лемковскій буквар", бо тепер ввели його лишень „на пробу" на терені львівської Куратории, себто в повітах: горлицькім, ясельськім та новосандецькім. Незадовго появиться теж друком уже друга читанка, зладжена „спецом" М. Трохановським, знову лежківським говором.

Зате на наших культурно-освітніх та господарсько-кооперативних робітників сиплються кари як з рога обильности. Неабиякою ревністю відзначається ліський староста п. Гонсьоровський мабуть тому, що тут найбільший відсоток неписьменних і селянство слабо зорганізоване, а робітників обмаль. Читальні вік не можуть добитись у старостві дозволу на амат. вистави, бо, мовляв, читальняні домівки не мають стільки дверей, як вимагає будівельний закон. Колиж на генеральну пробу прийдуть лишень члени читальні, тоді голови читалень дістають карні оречення навіть на заплату 100 зол. гривни та подекілька днів або й тижнів арешту, бо це була нібито публична вистава і вимагала дозволу старостства. Навіть „Луги", які з весною м. р. дозволило було староство заснувати у таких селах, як Терка і Завій, нині вже розвязані. В інших взагалі не дозволено заснувати „Лугу", як ось у Луці. Але таких фактів не списав би навіть на воловій шкірі.

Та проте ми можемо бути спокійні і не слід попадати у зневіру. Навпаки слід подвоїти сили до важкої будящої праці, бо перешкоди та хуліганські напади москвофільських громил викликують саме протилежні наслідки.

(j—r)

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 8.
2/48

Інсул тікає до Персії.

Американський капіталіст Самуїл Інсул тікає, як зачувати, до Персії або Абісинії, які не мають екстрадиційних умов з Америкою. Покищо не знати, чи пустять його туди. Він розпоряджає в паризьких банках ще кватою 200.000 ф. штерлінгів, які врятував зі свого маєтку.

Користайте! Користайте
з Великої Передсвяточної Випродажі
килимів ф-ми М. Хамула,
Львів, Рутовського 1.
Станиславів, Сапіжинська 19.
Ціни значно знижені! 1261 Якість найкраща

СПИСОК
управнених до участи
в першому і другому ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА"

Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

838. Д-р Роман Венгринович. 839. Іван Комаринський. 840. Інж. Микола Меркун. 841. Д-р Михайло Станько. 842. Микола Граб. 843. Василь Мельничук. 844. Антал Вітошинський. 845. Йосиф Каранович. 846. о. Мирон Кривуцький. 847. Володимир Квасніцький. 848. Ольга Петлюра. 849. Ольга Федак. 850. Володимир Волошин. 851. Семен Ганчарик. 852. Андрій Блащук. 853. М. Шатульський — **всі із закордону.** 854. о. канонік Олекс. Ковальський. 855. Михайло Сухий. 856. Евген Якимів. 857. Стефанія Шмігельська. 858. Радник Антін Іванович. 859. Андрій Корощ. 860. Д-р Олекс. Подолинський — **всі зі Львова**

З краю: 861. Український Банк, Луцьк. 862. Держ. Бібліотека Педаг., Рівне. 863. Максим Ляцький. 864. Роман Клос. 865. Інж. Осип Лаврецький. 866. Антін Павлюк. 867. Д-р Конст. Пекарський. 868. Волод. Мельник. 869. Олекс. Бакало. 870. Еміліян Пушкар. 871. Іван Плятковський. 872. Петро Білинський. 873. Микола Бухович. 874. Петро Черненко. 875. о. Петро Левицький. 876. Д-р А. Кульчицький, Коломия. 877. о. Теоф. Копистянський. 878. Евгенія Брожинівна. 879. Северин Левицький. 880. Т-во „Основа", Броди. 881. Районова Молочарня, Гнояни. 882. о. Іван Божейко, Перегноїв. 883. Софія Собківна. 884. о. Теодозій Крохмалюк. 885. Онуфрій Остапчук. 886. Микола Малицький. 887. Д-р Василь Тригук. 888. о. Антін Брановський. 889. Д-р М. Пушкар. 890. Волод. Лажинський. 891. Д-р Іван Зілинський. 892. Володимир Паар. 893. Д-р С. Шмігельський. 894. Степан Савула. 895. о. Семен Мигаль. 896. о. М. Коверко. 897. Мартин Посацький. 898. о. Клим Базилевич. 899. Районова Молочарня, Комарно. 900. Прокіп Шеремета.

Решту зголошень подамо в числі з датою пятниці. Незалежно від цього прохаємо всіх Шановних Передплатників, які вислали передплату, однак не були дотепер у списку поміщені, реклямувати негайно в нашій адміністрації

Через оту дискусію відносини молодшого покоління до старшого громадянства змінилися на гірше — у рядах молоді аргументація старших не зустріла зрозуміння.

Очевидно, що й серед старшого громадянства були одиниці, які нам співчували (як нпр. старий Микола Білишівський).

Одночасно зі заснуванням українського демонстраційного комітету в Київі такі самі комітети були скликані в Харкові, Одесі і Катеринославі.

Наближався вже день ювилею.

Комітет виробив докладний плян демонстрації. Київ поділено на райони, всі дістали відповідні директиви та диспозиції, визначено також до кожного району окремого провідника демонстрації.

Цікавим моментом у роботі Комітету було зголошення політичних декларацій неукраїнських членів комітету на одному з засідань. Отже грузин Керкашвілі висловив глибоку симпатію з боку грузинів і цілковиту їх солідарність з українською визвольною боротьбою. Вірменський представник Назаріянц з притаманним йому темпераментом підкреслював потребу координації революційної боротьби на Кавказі і на Україні. Трохи обережніший був у своєму виступі делеґат польської молоді Бенерський, який зголосив продумману до подробиць промову про спільну боротьбу польського й українського народу проти ярма російського царату.

На передодні призначеного виступу комітет зібрався на останнє засідання. Треба було обмірковувати деякі технічні деталі і призначити місце, де районові провідники мали дістати українські прапори.

Засідання це призначено в помешканні одної студентки на Несторівській вулиці.

Щойно розпочали ми обмірковувати справи, як будинок раптом оточила жандармерія з поліцією...

(Покінчення буде.)

Акція допомоги безробітним у Німеччині.

(УП) Акція допомоги безробітним, зорганізована на принципі добровільних поверств громадянства, викликала в цілому світі велике зацікавлення, а у світовій пресі богато коментарів. Нікому не хочеться вірити, щоби щось подібне можна було перевести без допомоги уряду і без відповідного натиску. З того виходить, що людство ще дуже мало пізнало нового духа, який панував в Німеччині після революції і якого девізою є „Ґемайнуц фор Айґенуц". Під цим гаслом ведеться допомога. Ведеться її так, що нещасному безробітному навіть в голову не прийде, що йому дають милостиню як якомусь, що взагалі до нічого нездібний, що його викинено поза рамки суспільного життя і цьерджується лише з милосердя. Ці люди, що стратили вже були надію стати колись корисними для суспільства, відзискали цю надію завдяки допомозі і пробудились з летарґу довголітнього безробіття.

Допомога ця ведеться вже шість місяців. Подати точні статистичні дані майже неможливо з огляду на те, що нема кому тепер займатись статистикою і бюрократизмом. Люди, що працюють коло цього діла, працюють не для власної користи, а для совісти і працюють тоді, коли мають вільний час від інших занять. При цьому дається працю великій скількости безробітних, що працюють за харчі. Кошти адміністрації виносять 0.1 прц. всієї зібраної суми. Так нпр. лише при продажі льосів зимової підмоги дано заняття коло 15 тисячам людей на протяг 4 місяців. Жінки працюють в кравецьких робітнях, а далі й коло шиття нових одягів, біля прання і т. п. Від цієї акції майже весь час продається по вулицях спеціяльні відзнаки, розетки, цвіти і т. п. Все те замовлювалось в спеціяльних заводах і через це ці заводи могли дати працю тисячам робітників. Машинової роботи при цьому не вживалось. Так нпр. коло виробу розеток на Різдво працювало коло 10 тисяч людей на протязі повних 2 місяців. До праці запряжено всіх. Селяни постачали харчі, млини мололи, пекарі пекли, копальні копали вугіль, залізниці возили, торговці розносили і т. д. Всі мали працю, все даром і нікому це не стало тягарем.

Коло четвертини німецького народу потребувало допомоги. І що допомогу дістали. Дуже богато йшло через приватні руки і не дається обчислити. Досі подаються такі числа: видано 2.6 міл. тон вугля, 6.5 міл. сотнарів картофель, 1.2 міл. сотнарів муки і збіжа, 60 тисяч сотнарів хліба, 22 тисячі сотн. стручкових, 40 тис. сотн. ярини, 30 тис. сотн. овочів, 1.1 міл. літрів молока і т. д. Одяг, білля і черевики йшли в міліони штук. Крім того зібрано коло 75 міліонів марок добровільних датків, за що куплено харчі і одяги для потребуючих. Ціла акція йшла безперервно і йде дальше та завдяки їй найшли заняття тисячі й тисячі досі безробітних людей. Вона може служити зразком для всіх інших країн світа, де є безробіття. Громада по витці, бідному сорочка — це гасло тієї акції, це дух нової Німеччини.

М.С.

Ширіть наш часопис!

Мусоліні вносить новий фермент.

На думку французької преси.

ПАРИЖ, 19. III. ПАТ. Вчорашня промова Мусолінія викликала розчарування у французьких політичних колах. Замісць дожиданого відпруження і примирности, пише „Пті Парізієн", Мусоліні вносить занепокоєння, що не може вплинути на розвій тієї атмосфери, яку пробував витворити підчас свого побуту в Римі французький амбасадор при Квіринаалі. Часопис думає, що гострі слова Мусолінія супроти Франції сказані наслідком того, що міністер Барту у своїй відповіді на англійське меморандум не згадав про італійський плян. Вкінці часопис висловлює жаль, що в часі, коли треба примушати до вияснення загальної ситуації, Мусоліні вносить новий фермент.

На фронті внутрішньої позички „Рідної Школи“.

МИТРОПОЛИЧИЙ ОРДИНАРІЯТ НА ПОЗИЧКУ „Р. Ш.“

Повідомляють нас, що Митрополичий Ординаріят у Львові зложив на позичку „Рідній Школі“ суму **20.000 золотих.** З того 10.000 зол. зложено готівкою, а 10.000 зол. відписано з довгу.

ТЕРНОПІЛЬ.

З ініціятиви Старшини Кружка „Рідної Школи“ відбулося тут дня 8. III. перше установче зібрання повітової комісії позички „Р. Ш.“, в якому взяло участь понад 30 делегатів ріжних місцевих товариств. Справу позички зреферував голова Кружка „Р. Ш.“ д-р Ст. Брикович, а плян організації праці комісії начеркнув проф. П. Дяків. Присутні делегати незвичайно прихильно висловлювались про конечність якнайскорішого зреалізування позички „Р. Ш.“ і зараз-же приступили до підписування декларацій від себе. Справа позички „Р. Ш.“ взагалі найшла серед тернопільського громадянства дуже гарний відгомін. Це видно не тільки із зацікавлення цією справою всіх тутешніх суспільних верств, але також із числа підписаних декларацій, які вже за цей короткий час перевищують суму 5.000 зол. На зібранні вибрано екзекутивний комітет, який під проводом Старшини Кружка „Р. Ш.“ вестиме дальше працю над зреалізуванням позички і в самому місті і в повіті. До комітету вибрані: пп. Ол. Вітошинська, Іл. Посмітюх, Ів. Онуферко с. Івана, Мих. Кордуба і Ст. Козуб. Присутні на зібранні делегати розійшлися з твердою вірою, що праці повітової комісії увінчаються повним успіхом і що Тернопільщина сповнить як слід свій громадянський обовязок супроти „Рідної Школи“.

СТАНИСЛАВІВ.

На заклик Союзу Кружків „Р. Ш.“ у Станиславові відбулася там 25. лютого ц. р. рідношкільна нарада в салі Народньої Торговлі при участи 58 делегатів з 20 Кружків „Р. Ш.“ Станиславівщини. Нараду відкрив голова П. С. Кр. д-р Іван Волянський. Він і виголосив реферат про значіння і ціль рідношкільного виховання. Другу частину свого реферату присвятив теперішньому матеріяльному положенню „Рідної Школи“. Нарада приняла таку замітну резолюцію: „Зібрані рішають одноголосно піти назустріч Головній Управі „Р. Ш.“ у Львові у справі безпроцентової внутрішньої позички „Р. Ш.“ і взивають громадянство Станиславівщини та всі економічні й культурно-освітні установи підписувати позичку і в той спосіб сповнити свій громадянський обовязок супроти „Рідної Школи“. — В дискусії забрали голос: Михайло Кавка з Єзуполя, проф. Андрій Бирович зі Станиславова, Дмитро Прійдун, Михайло Сперук з Тисьменичан, студ. Олесь Ясеницький зі Станиславова, Дмитро Савчак з Ямниці і Стефанишин Іван з Крехівців. Деякі піднесли дуже цікаві думки, напр. що Кружки „Р. Ш.“ матеріяльно слабші повинні сплачувати позичку доходами з імпрез призначених на ту ціль, що крім Кружків повинні підписувати позичку т-ва й установи, що кандидати на радних і війтів при недалеких виборах повинні підписувати позичку, бо це буде їхньою кваліфікацією. До повітової комісії позички вибрані із Станиславова: д-р І. Волянський, проф. Никифор Дзиш, Семен Джус, дир. Теодор Мартинець, Дмитро Савка, Северин Снігурович, дир. Іван Титор, Петро Цвіль, Олександер Ясеницький; з Дрогомирчан Микола Демнів, з Ямниці Василь Долчук, з Опришовець Василь Захарчук, з Єзуполя Михайло Кавка, з Тисьменичан Михайло Оперук. До 12. березня ц. р. підписано позичок з повіту на 425 зол. і вплачено на конто 60 зол., а з міста Станиславова підписано на 1.725 зол. і вплачено 507 зол. готівкою. Разом підписано на 2.150 зол. і вплачено 567 зол. Найвищі позички підписали дотепер громадяни: д-р Кость Воєвідка 150, радн. Канментій Кульчицький 125, Федір Величко 100, Северин Снігурович 100, Кружок „Р. Ш.“ ім. А. Яконович 50, Т-во „Сокіл“ І 50, Український Рем. Цех 50, Емілія Калайська 50; інші по 25 зол. Цей початок вказує, що Станиславівщина вивяжеться добре із свого обовязку.

РАВА РУСЬКА.

Дня 8. березня ц. р. відбулася нарада громадян Рави Руської у справі позички „Р. Ш.“. По представленні справи відразу підписало позичку по 25 зол. 12 громадян, а п-і Лецієза Доміцеля на 100 зол. Підписали ще: о. Антін Твердохліб, д-р Данило Богачевський, Степан Совик, дир. Канцір Іван (Гребенне), м-р Котовський Володимир інж. Богачевський Омелян, Косоноцький Гриць, Целевич Корнило, д-р Карпевич Богдан, Філія „Союзу Українок“, Гуляківна Катря і М. Падох, Панькевич Теодор. Дальшою акцією внутрішньої позички займається Старшина Кружка „Р. Ш.“ при співучасти студентської секції, згуртованої при філії „Просвіти“ в Раві Руській.

СКОЛЄ.

Старшина Кружка „Р. Ш.“ у Сколім запросила на день 10-го м. м. на нараду представників усіх місцевих українських установ. Про потребу й доцільність позички „Р. Ш.“ реферував о. М. Притуляк, який пояснив також правильник позички. Всі присутні приняли потребу позички „Р. Ш.“ за річ конечну і зовсім природну та заявили, що доложать усіх заходів, щоби вона випала гідно як у самім Сколім, так і скільській Верховині, не зважаючи на те, що тут панує нужда, а подекуди й голод. У склад районової комісії позички увійшли відпоручники українських установ, які вибрали головою о. Миколу Притуляка. Комісія приступила негайно до праці. Наразі підписали позичку: Філія Т-ва Охорони Воєнних Могил (заплатило) 50 зол., „Відродження“ (впл.) 25 зол., о. дек. Михайло Мосора згол. 25 зол. (впл. 5), о. М. Притуляк згол. 25 (впл.10), „Народній Дім“ згол. 25, „Союз Українок“ згол. 25, „Сокіл“ згол. 25, Складниця Союзу Кооп. згол. 25, каса Стефчика згол. 25, філія „Просвіти“ згол. 25, Соневицький Ю. лікар вет. згол. 25, д-р Ст. Булак згол. 25, д-р Ст. Дольницький згол. 25, Іван Логінський емер. шк. інсп. згол. 25. — Незабаром відбудеться у Сколім широка нарада для скільського громадянства у справі позички.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шопи
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

БУДІВНИЦТВО ШЛЯХІВ У НІМЕЧЧИНІ.

(УП) В часі львівського весняного ярмарку ц. р. відбувся зїзд німецьких дорожних техніків та інжинірів. На цьому зїзді констатовано, що тепер в Німеччині починається новий період шляхобудівництва на нових основах. На досвіді минулого дійшли люди до нових цікавих висновків. На протязі кількох останніх літ переводилося в Німеччині й інших державах статистичні обчислювання комунікаційного руху. При цьому виказалось, що шляхи збудовані для посиленого руху не відповідали своїм завданням, бо ними не відбувалась головна комунікація. Зате шляхи, що вважались другорядними, мали більший рух, як головні. Шляхи будувались навдогад. Припускалось, що розвій міст чи сіл буде такий то й такий і на основі цього припущення будувалось. Тимчасом траплялися часто помилки. Також за останні роки сама техніка будови доріг зазнала чимало змін. Авто почало конкурувати з залізницею, а це у свою чергу вимагає спеціяльних шляхів, якіб видержували сильну автову комунікацію, з другого були для авта догідні і не псували авт. Зокрема будуть в Німеччині будувати спеціяльні автові шляхи для скорої комунікації автами. Дороги будуть по змозі прямі. При цьому стратять на значіні паралельні шляхи, але зате зискають на вазі довізні з боків.

—o—

Табор інтернованих у Енцерсдорф ім Талє.

(Причинки до нашої талєргофської трагедії.)

Д-р Хиляк і якийсь д-р Андрейко в „Русскім Голосі“ почали широку дискусію на тему Талєргофу. Вони стоять на становищі, що Талєргоф це трагедія і мучеництво москвофілів наслідком подлих денунціяцій українців. Відповів їм д-р Кость Левицький у „Ділі“ і доказував, що Талєргоф це спільна Голгофта українців і москвофілів, а коли наслідком воєнного суду грозила кара смерти деяким провідникам москвофілів, то саме Українська Парляментарна Репрезентація робила гарячі старання у тодішнього австрійського уряду, а посередньо навіть у старого цісаря Франца Йосифа, щоби їх помилувати. На поміч д-рові Хилякові і д-рові Андрейкові прискочив тепер старий москвофільський парляментарист д-р Дмитро Марков, що є нотарем на Закарпатській Україні і з піною на устах доказує, що це все українська брехня, бо Українська Парляментарна Репрезентація не робила ніяких заходів, але уратував їх від смерти щойно пок. цар Микола II. і еспанський тепер. екскороль Альфонс.

Не якібудь, як бачите, особи і тому треба би дуже совісно і докладно провірити ту справу і видати справедливий вирок. Може найвищим суддею хай буде найбільше заінтересований, сам наш народ.

У вересні 1916 р. дістав я припоручення від Української Національної Ради у Відні за відомом австрійського міністерства внутрішніх справ поїхати до Енцерсдорфу ім Талє в Долішній Австрії, де находився невеликий табор інтернованих. Я виїхав негайно і найшов тут побіч чорногорців і сербів ще 78 наших людей з Галичини і Буковини.

У нужденних, брудних радше стайнях ніж кімватах містилися ті нещасні люди. Чорногорці і серби були тут від самого початку війни. Щодо наших, то вони були всі передтим мешканцями Талєргофу, а звідтам відставлено їх до Енцерсдорфу.

Я говорив з кожним з наших людей і записував усе, що вони говорили. Ті записки найшов я випадково тепер, бо моя бібліотека по двох гостинах покійного Кайдана ще й до сьогодні не може прийти до порядку. Виймаю кілька оповідань, а панове д-р Хиляк, д-р Андрейко і д-р Марков нехай їх уважно і безпристрасно перечитають

*

Я пішов наперед до бараків, де були мущини. Передімною станув поважний, сивий дядя і почав розказувати:

Називаюся **Стефан Луців** із Жизномірка, бучацького повіту, літ 66, начальник громади, голова „Просвіти“, „Сільського Господаря“ і Райфайзенки. Маю трьох синів і шість доньок та тощось 50 моргів землі. Найстарший мій син, Володимир при артилерії, у полі від початку війни. Другий мій син, Михайло, студент прав, провадив „Січ“ у селі і аматорський кружок при читальні. Був записаний до січових стрільців, але його не взяли, тепер при австрійському війську. Третій мій син, Юліян скінчив І. рік учительської семинарії і тепер є в 95 пп. в полі. Пяте доньок маю віддане, а шеста скінчила в 1914 р. 5. клас у Бучачі. Чотири мої зяті і два вчуки при австрійському війську. Село чисто українське. Нашим послом до парляменту був Вячеслав Будзиновський. У селі була школа 3-клясова з українською викладовою мовою, директором школи був Еміліян Остапійчук, тепер при війську. Ще як секретар громади запровадив я українську урядову мову в громадському уряді. Заденунціював мене мабуть військовий урядовець зі старостьа, бо моя жінка не хотіла раз дати йому коней „на спацер“ і пішов я до Талєргофу за москвофільство, а тепер прислали мене тут до Енцерсдорфу.

Побіч нього сидів не менше поважний мужчина, **Іван Чучман**, літ 65, міщанин із Буська, що покінчив дяківську школу, має 19 моргів поля і був заступником, а потім головою читальні „Просвіти“. Терпить на астму, дуже ослаблений так, що майже не виходить з бараку. Має дві доньки, одна за аґентом Славії, а друга покінчила виділову школу в Яворові у СС. Василіянок і перед самою війною була в куховарській школі у Львові. За що вивезено мене до Талєргофу, не знаю. Витягнув мене звідтам сина сестри моєї жінки д-р Теодор Ванько, адвокат у Золочеві.

Третій **Іван Дубик**, уроджений в 1849 р., міщанин Любачева, власник 40 моргів поля, 30-літній член громадської ради а навіть був заступником посадника міста. Найстарший син в австрійській армії. За що вивезли до Талєргофу — не знає.

А далі **Дмитро Портухай**, літ 54 з Таданя, повіт Камінка Струмілова, неписьменний, 6-ро дітей, а всього 4 морги поля. Найстарший син при австрійському війську. Його взяли з' села мадяри. Його взяли, а повісили начальника громади Гриця Наконечного, Дмитра Мотиля, Дуфана Ґураля і рідного брата Дмитра. Брата повісили за те, що нібито він хотів утікати до москалів, а він тікав, але не до москалів, тільки перед мадярами з коровою і телятем до ліса.

Лука Данів заступник директора виділової школи в Бучачі, арештований і вивезений до Талєргофу на донос жидів, що мав показувати прямиці москалям до грабування.

Іван Моклович з Колендин, де був млинарем у п. Городинського. 8-ро дітей, всі діти

свідомі українці, сини при австрійському війську, або в УСС. Сам батько в політичному житті не брав ніякої участи.

Юра Ковалюк зі Старих Кут. Юрко Мединський зі Стрілиськ Старих, бобрецького повіту, сиднар у селі. Була, каже, у нас „Народня Читальня" і читальня Качковського. Признаю, що читав колись і „Русское Слово". За що арештували — не знаю.

А побіч нього його сусід зі Стрілиськ Нових. Старий чоловік, 76 літ, богач, 40 моргів поля. Його син Іван, 50-літній господар ще в Татергофі, а другий син Василь при війську при „зівоєнбанах", два наймолодші Гринь і Максим в Аргентині. Був війтом 12 літ. Колись перед 25 літами була читальня Качковського, але перед війною вже її не було. За що арештували — не знаю.

Лев Ганкевич.

З днем 15-го ц. м. відкрито
Спеціяльний Маґазин Мужеських Новин
Р. Мокшицький Львів, Рутовського 2
Великий вибір
Першорядна якість
Низькі цінк.
6/44

З життя наших установ.

X. Загальні Збори „Союзу Українських Купців" у Львові.

Дня 11. березня ц. р. відбулися при доволі численній участи членів зі Львова і з провінції X. Загальні Збори „Союзу Українських Купців" у Львові.

Крім звітового матеріялу і вибору нової управи Збори порішили перевести докладну статистику наших купців і промисловців у краю та обєднати всіх у своїм становім товаристві. Намічено плян дальшої організації філій Товариства по повітових центрах — до дотеперішніх 10 філій, які разом з Матірним Товариством обєднують 1.570 членів. Збори **ухвалили зміну статуту**, змінюючи назву Товариства на **„Союз Українських Купців і Промисловців"** і з доданням усюди в статуті до слів „купецький" і „промисловий", замісць 1-го заступника голови 2-х заступників і замісць назви „місцевий гурток" на філії як повітові організації. Зроблено це в цілі обєднання і промисловців, котрих інтереси тісно вяжуться з купецькими і котрих число тепер постійно прибуває. Порішено видавати власний становий журнал-місячник, щоби подавати актуальні відомости для членів, та давати поради і вказівки для тих, що мають намір посвятитися цій галузі праці. Ухвалено оснувати „фонд у наглих випадках" (смерти), щоби спільно дрібними одноразовими датками помогти родині на випадок смерти члена якоюсь більшою підмогою. Звернено теж увагу на молодий купецький доріст і намічено нагляд над становим дошколом, товариською огладою і моральною та матеріяльною сторінкою життя того доросту.

Вибрано такий Виділ і Раду: **голова Т-ва Ярослав Скопляк**, І. заступник голови д-р Богдан Білинкевич, II. заст. голови Юліян Ломага, секретар: Дм. Конюх, скарбник: Мих. Козалів, господар: Осип Стефанович; члени Ради: дир. Мих. Лазорко, Сильвестер Герасимович, інж. Василь Ржевський, Іван Лейнека, Евстах Думин, інж. Осип Фаціевич, Мих. Проць; заступники: Олександра Гірнякова, Юліян Глушевський, інж. Мирослав Колтунюк, інж. Клюфас. Провірна комісія: Григорій Ганцуляк, Олександер Онисько, інж. Іван Гавалко.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІЙ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ка ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ Боїмів ч. 4.
56/53 38—180

Ще одно самодурство.

АВСТРІЙСЬКИЙ УРЯДОВИЙ ГОЛОС ПРО РИМСЬКІ РОЗМОВИ.

Обговорюючи закінчення римської конференції, урядова „Вінер Цтг." стверджує, що її висліди мають незвичайно важне господарське й політичне значіння, якого дальносяглість покищо годі передбачити. День 17. березня ц. р. буде угольним каменем в історії Европи та повною перемогою ідеї **порозуміння**. Текст римських умов ясний і недвозначний. Не тільки для Австрії, Угорщини та Італії, але й для цілої Европи римські переговори принесли далеко більше, ніж загально надіялися. Ходило в них перш усього про велику спробу позитивного усунення кризи, а це можна зробити тільки після привернення співпраці у відбудові з іншими державами.

Товари блаватні
ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни. Львів, Ринок ч. 29. Телефон 25-55.
7153 16—180

Дві конференції прем. Ґембеша.

З представниками Німеччини і Франції.

Важним політичним епізодом римської конференції була кількагодинна конференція прем. Ґембеша з нім. амбасадором Гаслем і французьким леґаційним радником Дампіром. В розмові з німецьким амбасадором Ґембеш підкреслив традиційну приязнь Мадярщини з Німеччиною, зазначуючи, що римські умови не є звернені проти Німеччини. Те саме торкається Франції. Розмова французького дипльомата з Ґембешом мала на меті узгіднити справу приступлення Малої Антанти до римських умов. Ґембеш заявив, що Мадярщина готова розпочати з Малою Антантою господарські переговори.

ТІКАЮТЬ ІЗ ПРИМОРЩИНИ.

УПС. Харбін повідомляє: З Приморщини знову почали приходити масово втікачі, які подають богато цікавих вісток про життя далеко-східних українців. В останніх часах населення висилає масово дітей до шкіл, лише жалує, що школа не виконує своїх завдань і подає дітям в українській мові не те, що їм потрібне для національного виховання. Відношення населення до совітської влади стає з дня на день більш вороже. В селі Чугуївка, Сандагоу, Архиївка та Михайлівка переводять організованим способом саботаж деревно-лісових робіт, а переселенців, яких сюди присилає совітська влада, приймають ворожо зі словами: „обідать нас приїхали".

—o—

Концентраційні табори в Еспанії.

Еспанський уряд запазав створити концентраційний табор, в якому буде інтерновалих 3.000 політичних вязнів. Головний табор буде находитися на острові Ланзарот, що належить до Канарійського архипелягу. В таборі на острові Гієрро, також в Канарійській групі, буде інтернованих 150 еспанських журналістів.

—o—

„Недоля сільських жидів".

Як „Хвіля" препарує українські матеріяли.

Під наголовком „Недоля сільських жидів у світлі „Діла" „Хвіля" зреферувала вчора першу частину матеріялів, зібраних генеральним секретаріятом УНДО у звязку з протиукраїнською жидівською пропаґандою. Однак у ніякому разі не можна погодитися на методи, які стосує „Хвіля" при реферуванні цих справ: виривати частини з цілости і тенденційно їх препарувати.

І так щодо подій у Торговиці пов. Отинія „Хвіля" реферує дані, оголошені в „Ділі" так: „Протокол УНДО подає, що місцева сільська опінія приписує биття шиб самим жидам (!!!)".

Очевидно, що в такій редакції протоколу три оклики „Хвілі" є цілком на свому місці: хтож повірить, що жиди ні-сіло-ні-впало самі собі шиби повибивали! А проте зовсім інакше представляється справа, коли прочитати згаданий протокол до кінця:

...Між двома жидівськими родинами, а саме родиною Абрагама Шаєра (він і його два зяті) та Йоськом Ґрін повстав спір на ґрунті купецької конкуренції. Спір перейшов на особисті образи, опісля один другого скаржили до суду, їх позасуджували, а потім, з особистої пімсти, чи самі, чи при допомозі других, повибивали собі взаємно вікна.

Це вибиття вікон не могло походити з української сторони, або не могла це бути акція саботажова, бо вибито вікна саме тим жидам, які не лише матеріяльно причинилися до оживлення місцевої кооперативи, але зобовязалися рік привозити для кооперативи зі Станиславова товари...

Ніякий часопис не має і не може мати претенсій, щоби його статті передруковували від початку до кінця. Але скрізь і всюди обовязує засада **пристойно** реферувати написане. Колиж річ іде про документальний матеріял, то те, на що дозволяє собі „Хвіля", з якої черпають відомости всі ті, для яких укр. преса недоступна, є **злобним перекручуванням** матеріялу.

РОСІЙСЬКА ЧОРНА СОТНЯ У РОЛІ ОБОРОНЦЯ ЖИДІВ І ДЕНУНЦІЯТОРА УКРАЇНЦІВ.

Виходить у Вильні російський щоденник „Наше Время", побратим рижського „Сегодня", яке служить як щоденний додаток до виленської газети. Видавці — ніби то колишні „кадети", по-правдіж напрямок газети найчистішої крови чорносотенний: та сама патольоґічна манія всеспасаючої російської великодержавницької місії, ті самі „обрусітельні" тенденції і ті самі методи „боротьби" з противниками (клеветою і доносом).

Але — часи змінюються і примушують пристосовуватись до них і російських чорносотенців. У Німеччині володіє Гітлер. Здавалось би, що націонал-соціялістичний антисемітизм зустріне захоплення у російських антисемітів. І безперечно то захоплення воно у них зустріне, але — виявляти його не можна: бо забороняє це франкофільська орієнтація, яка каже згори погоджувати все, що гітлерівське. Таким робом російські чорносотенці опинились раптом оборонцями... жидів, а приходить їм це тим лекше, що в цій ролі можуть нині — оклеветувати і денунціювати українців, як „наємників Гітлера".

У великій статті під сензаційним наголовком **„Молитви за Гітлера — отца украинцев"!...** „Наше Время" з 8. ц. м. передруковує за „Курером Варш." цитати з найганебнішими лайками на українців, які друкував „Джуїш Кронікл" (кореспонденції варшавського кореспондента Цанка), додаючи власні уваги. Отже читаємо там, що

под вліяніем антисеврейских идей, пропагандируемых Берлином, украинское кооперативное движеніе сдѣлалось оружіем гитлеризма в борьбѣ с еврейством на территорін трех воеводств Восточной Галиціи и как под руководством Берлина был организован бойкот евреев...

До речі, у тому самому числі „Наш. Время" є з приємністю подана вістка з Москви за харківським „Комуністом", що „вожді" української еміграції в Берліні, українські гетьманці, „вошлі в контакт" з російськими монархістами...

На іншому місці у тому самому числі маємо гротескові приклади про „жажду **русского** населенія к своей національной культурной жізні": як у Станиславові ставлять („любітелі") пєси Аверченка і Чехова, у Сокалі „говорить" про орґанізацію „дня русской культури", а в селі Турника орґанізується трубна орхестра... Словом: від Сокаля до Станиславова (і далі на північ) та від Сяну на схід — „русска" земля і „русске" населеня. А все, що українське, то лише аґенти Гітлера...

—o—

По широкому світі.

— Німеччина вимагає від Америки видачі Ізаака Левіна, що наробив в ріжних німецьких банках на 750 тисяч дол. обманств, втік до Америки й там на одному університеті є професором романістики під прізвищем Романо.

— Б. урядника внутр. справ Баляна арештувала румунська поліція під замітом орґанізування замахів на мін. Татареску, Інкубета й ін. членів уряду.

— Премієр Ґембеш вернув вчора до Будапешту й виголосив по радіо промову, в якій відмітив, що висліди переговорів в Римі є великі та підсилили політичну ситуацію Мадярщини.

— Правнича комісія Басейну Саар заборонила політичним союзам і товариствам цього басейну всякі звязки з закордоном, хоч парлямент відкинув проєкт тієї заборони.

...під Білим Конем над Вольфгансці ...це рефрен провідного музичного мотиву у фасцинуючім видовищі

Ґостинниця під Білим Конем

Чар поезії, краса слова, глибина психольоґічної проблеми Ґ. Б. Шова

Кандіда

Управа тютюну.

Обрібка ріллі.

Цей чинник, що його маємо тепер розглянути, у порівнанні з іншими чинниками, а передовсім з кліматом і ґрунтом, у значно більшій мірі залежить від діяльности людини.

Отже при раціональнім веденні плянтації мусимо добре здати собі справу з того, які чинности слід виконувати й як їх треба виконувати, щоб дістати збір відповідний до ставлених вимагань. Часто рільник нарікає на поганий збір, скидаючи вину на посуху або завелику кількість опадів і т. п., охоче обвинувачуючи всіх і все, лише не себе.

Треба би дивуватися, що в такому випадку нераз при однакових, здавалось би, умовах посіву, на тім самім ґрунті, через межу, дістаємо збори дуже ріжні від себе.

Одначе розумний і досвідчений рільник знає, що це — не наслідок випадку, ані не якась вища сила, лише, крім інших причин, наслідок поглоблення, а передовсім обрібки ріллі. Обрібка ріллі — це найважніша й найвідповідальніша чинність рільника, що має на меті допомогти рослині в боротьбі за істнування з буряками, бо плекані рослини, виспеціялізовані людиною в одвім напрямку, є в тої причини делікатніші, ніж буряни й вимагають постійної опіки.

Коли візьмемо під увагу тютюн, він, як рослина досить делікатна та в значно меншій мірі, ніж буряни, призвичаєна до місцевих умовин, мусів би підлатися в цій нерівній боротьбі, бо буряни, живучи сотнями років у тім самім місці, так пристосувалися до місцевих умовин і так виспеціялізували свої коріневі системи, що легко опановують даний терен.

Отже рільник повинен дбати про те, щоби винищувати буряни та не дозволяти їм забирати з ґрунту відживчих складників та води, потрібної для тютюневих кущів.

Друге важне завдання обрібки ріллі — це підготовка ріллі, щоб створити відповідне фізичне середовище, себто — запевнити ріллі відповідну кількість тепла, повітря й вогкости.

Найвідповіднішим фізичним середовищем буде такий стан ріллі, що облекшить і забезпечить рослині належний розвиток корінеьої системи.

Коли мова про тютюн, то ріллю під тютюн треба обробляти глибоко, бо тютюневий кущ, не маючи досить довгого коріння, мусить, як рослина досить велика, мати сильніше розвинену коріневу систему під поверхнею. Велика кількість тютюневого коріння має свої вбираючі поверхи у верстві обробленого ґрунту. Тому глибока обрібка помагає створити найкращі умовини для розвитку й розросту того коріння.

Крім того, глибока обрібка у великій мірі впливає на продувність й вогкість ґрунту, бо допомагає створити потрібну грудкувату структуру, що має в собі можливо найбільше повітря та дає запас вогкости, а крім того облекшує проникання води до глибших верств ґрунту.

З цього виникає, що до обрібки ріллі під тютюн треба приступати відразу після жнив, при чому після збіжевих рослин відразу по жнивах даємо оранку мілку, і щойно пізніше восени — глибоку. Після рослин окопових або тютюну відразу даємо глибоку зимову оранку.

В разі, якби глибока зимова оранка була неможлива в наслідок невідповідного підложжя, треба вживати при зимовій оранці поглиблювачів, щоби в той спосіб і долішні верстви скрушили й стали пухкими. Поглиблювачів треба вживати й у тих випадках, коли під зимову оранку даємо гній, бо в тім випадку не можна орати глибоко, щоби не привалювати гною занадто грубою верствою землі.

Одначе цей спосіб є гірший під мілкого прирання гною ранньої осени, щоб пізніше перед зимою ще раз глибоко переорати ґрунт. Гній тоді знайдеться на найбільш відповідній глибині, бо дістанеться майже на поверхню, одначе не буде занадто випаровувати, а також, просякаючи з водою в глибші верстви ґрунту, підсилюватиме їх.

Часом буває, що рільники ще скородять заорану восени ріллю. Це невибачна помилка, що завжди жорстоко мститься. Скородячи ріллю перед зимовим відпочинком, рільник перепреслює цілу свою осінню працю, бо після перших дощів або снігів і морозів рілля покривається твердою шкуриною, що не пропускає повітря, а без повітря рілля, так як живий орґанізм, душиться й не може витворити потрібної структури. Що гірше, в ній навіть відбуваються деякі хемічні процеси, що заквашують ґрунт, отже впливають дуже шкідливо. Але найгірша помилка осіннього скородження — це зменшена можливість, щоб вода просякала в ґрунт, бо з одного боку, — багато її парує підчас осінніх приморозків, з другого боку, по витвореній шкурині вода з вищих місць спливає до найнижчих кітлевин і дає небажану для нас нерівномірну вогкість.

Треба памятати, що тютюневий кущ вимагає досить багато вогкости, а цю вогкість у наших умовинах дістаємо лише двічі з рік.

Найвища скількість опадів припадає раз у зимі, і саме тоді ґрунт дістає достаточну скількість вогкости, що має вистарчити на цілий час вегетації, бо весняні дощі дають для ґрунту мало води й вплив їх обмежується лише до того, що змиває куряву з рослин та звогчує горішню верству ґрунту, який на весні дуже швидко парує. Також сухі вітри немало причинюються до висушування ґрунту.

Другі найбільші опади припадають літом, коли рослини вже зовсім розвинулись, або бодай зближаються до періоду свого найбільшого розвитку.

З цього виникає, що коли бажаємо дістати добрі результати своєї праці, зимові опади мусимо зібрати як у шпихлірі й по змозі добре їх зберігати.

Скородити ріллю мусимо раньою весною, щоб зірвати й розбити шкуриву, що й так повстала подекуди підчас зими, та цим уможливити доступ повітря до ґрунту.

Весною скородити треба землю кілька разів, як тільки дощі вбють землю, або як вона покриється бурянами, бо ріллю під тютюн мусимо утримувати в чистім і продувнім стані.

У першім або другім тижні травня треба ствердити, чи ґрунт досить вогкий, чи може вже має небагато вогкости. В першім випадку треба ґрунт глибоко переорати, на пять-шість цалів, і відразу добре заскородити. В другім випадку орати не вільно, бо можемо ґрунт пересушити, а треба лише пустити можливо глибоко культиватор, і після культватора ріллю докладно заскородити.

Взагалі підчас весняної обрібки ріллі треба завжди памятати про те, що після кожного глибокого зворушення ріллі треба її добре заскородити, щоб не дати їй висохнути, бо зимові запаси вогкости, спеціяльно в першім періоді вегетації, мають дуже важне значіння.

Докладне заскородження має ту добру сторону, що розбиваючи й роздрібнюючи більші брили, дає більше можливости землі вбирати у себе вогкість й облекшує розріст коріння. Якби брили були такі цінкі, що їх не можна булоб розбити боронами, треба ріллю завалувати, а після завалування знов пустити борони.

Валуємо ріллю також у випадку, коли земля перед садженням занадто набухає й підноситься, бо це може бути причиною обривання дрібних корінців молодих тютюневих кущів при занадто скорім осіді ґрунту.

Треба також памятати, що всі чинности, звязані з обрібкою ріллі під тютюн, треба виконувати якнайшвидше на цілій поверхні плянтації, бо досліди виказали, що навіть р'жниця одного-двох днів має великий вплив на ріст куща й нерівномірне дозрівання листя, отже тим самим дуже утруднює збір.

Обрібка ріллі під тютюн не є дорожча й не вимагає більше праці, ніж під інші рослини, а при тім має ту добру сторону, що не вимагає робіт у найгарячішу пору весняного посіву, даючи рільникові можливість обробитися, поби пізніше, у вільнішому часі, займатися ріллею під тютюн. Отже й у цьому випадку, так, як і в усіх попередніх, управа тютюну, даючи значні користи, є не тяжка й тому під кожним оглядом заслуговує на увагу рільника.

Передовсім малоземельні селяни повинні звернути на це пильну увагу, бо як виказав „Промислово-Торговельний Вістник" і як постараємося докладніше довести ми, саме малоземельним плекання тютюну дає найбільші користи.

Шпак.

Туберкульоза — це найбільше суспільне лихо, тому боротьба з нею належить теж до цілої суспільности.

Українське Гіґієнічне Товариство у Львові.

НОВИНКИ

— ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого." 68/53 11-7

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 23-7

— **Лямпи,** жарівки, батерії, радіо-апарати: „Е-ко", Львів, Сикстуська 29, тел. 3-30. 1205

— **Жорна ч. 6.** з 15. березня присвячені українській кооперації та її дівчам. На першій стороні бачимо „кооперативну тайну вечеру", якої учасники — самі відомі кооперативні робітники, а в самому числі ще кілька дотепних знимок на кооперативні теми. Позатим кожний читач буде реготатись, читаючи написані з гумором вірші і статейки „Primavera Galiciana", „Кооперативні фільми", „Закоханий" та ін. Крім того в числі розсипано кількадесять актуальних дотепів.

— **З історії німецько-українських взаємин.** На цю тему виголосить д-р Іван Турин німецький виклад 21. ц. м. вечором в салі Укр. Наук. Інституту в Берліні.

— **Припинення „Дзенніка Людового".** Львівський орган польської партії соціялістичної „Дзеннік Людови" припинив своє істнування. Заснований в часі польсько-української війни відомим „українофілом" інж. Артуром Ґавзнером, проіснував 16 літ. На порозі 17 року свого істнування, наслідком фінансової кризи, яку переживає тепер ціла ППС., мусів зліквідувати свої аґенди і в числі з неділі дня 18. ц. м. подав цю ліквідацію до відома своїх читачів. Фінансово був „Дзеннік Людови" вже раніше захитаний. У мин. році став він фактично краківським „Напшодом", бо лише останню картку редаговано у Львові, додавано до „Напшоду" і він під фірмою „Дзенніка" приходив до Львова. Створений інж. Гавзнером, „Дзеннік Людови" нераз підпадав під тон свого начального редактора, вміщуючи в перших роках свого істнування статті про українське питання освітлені зовсім не по соціялістичному. Та треба признати, що в пізніших роках появлялися на сторінках „Дзенніка" цілком пристойні статті.

— **Чи наше село свідоміє?** Дістаємо такий допис із села Кунина, жовківського повіту: У нас відбулася 25. лютого ц. р. нарада у справі безпроцентової позички „Рідній Школі". На нараду ми запросили д-ра Івана Романкова з Жовкви, бо хотіли дізнатися докладно, якто є з тою позичкою. Як ми вислухали реферату д-ра Романкова, то хіба здивувалися, що „Рідна Школа" аж так пізно звернулася до народу по рятунок. Воно правда, що тяжкі часи, але мусимо давати раду. Тому в нас зараз заявили 4 позички а саме: кружок „Р. Ш." (2 позички), читальня „Просвіти" і кооператива. Деякі громадяни обіцюють спільну позичку. Підписуючі зложили відразу по 5 зол. на першу рату кожної позички.

— **З нагоди 120-ліття з дня народження Т. Шевченка** найбільший чеський щоденник „Народні Політика" і одна з найбільших знаних чеських книгарень Орбіс у Празі у своїх вітринах на головній вулиці „Вацлавске намєсті" виставили з відповідними написами портрет Т. Шевченка та деякі його твори (напр. „Гайдамаки", розкішне видання з малюнками Сластьона), прикрашені жовто-блакитними стрічками. Ще більшу виставу в окремій вітрині зробила книгарня Топіча й виставила під декорованим українським прапором погруддя письменника, книги про Шевченка франц., нім., англ., чеськ. мовами та ліпші українські видання „Кобзаря". Книжки для цієї вистави позичила Словянська Бібліотека, а погруддя Шевченка д-р Н. Білик. Про все подбав гурток пластунок „Україна" за підтримкою Українського Жін. Союзу.

— **Львівська хроніка.** Рятункове поготівля дало в січні ц. р. першу поміч 1320 особам, з того 630 мужчинам, 532 жінкам і 158 дітям. Крім цього рятувало у 23 випадках самовбивства. — В томуж місяці було у Львові 4,471 тис. телефонічних розмов місцевих і 78 тис. з інших міст. — Поліція шукає 14-літнього гімназиста Яна Люзана, що пропав, невідомо куди. — Поліція шукає Стаха Віргу зі Старих Збоїськ що у сварці з батьком пробив його 8 разів но-

жем і сам кудись втік. — Львівські злодії не дармують: з крамниці Бр. Штаубер забрали шкірок на 4 тис. зол., Н. Фаерштайнові взяли футро, вартости 1300 зол. — Арештовано Адама Бінковського, що подавав себе за редактора і допустився зловживань на перегонах у Варшаві.

— **Арештування комуністів.** Поліція перевела у Львові кілька ревізій серед комуністів і найшла бібулу заграничного походження. Наслідком того арештовано 18 осіб. Ревізії й арештування стоять у звязку з доходженнями в справі арештованого недавно комуніста Стехнія, студ. політехніки.

— **Смерть злодія на стриху.** В мин. понеділок збудив над ранком льокаторів камениці при вул. Кор. Ядвиги ч. 19 в Перемишлі якийсь шорох на стриху. Один з них, серж. Кашинський, взяв револьвер в руку і пішов на горище, де застав 4 злодіїв. Коли вони почали тікати, Кашинський стрілив до них й одного з них, Шаю Ґеллеса, поклав на місці трупом. Три інші змогли втікти, але поліція вже їх прилапала.

— **Краєва хроніка.** В Порогах пов. Надвірна Василь Макуда впав із кладки на ріці Бистриці і втопився. — З кооп. „Поступ“ в Завидчу пов. Тернопіль забрали злодії товари вартости 220 зол.

— **З Польщі.** В с. Зитово б. Варшави застрілив Ігнаци Торчик 30-літню дружину свого сусіда Язвяка, в яку безнадійно захохався й опісля вбив і себе. — Польську Акційну Спілку телефонів мають розвязати. — Відомий польський драматичний артист Юзеф Венгжин оженився у Варшаві з артисткою Ліндорфівною. — У Варшаві вмер 70-літній польський письменник Ян Бродовський.

— **Миші погризли 1200 дол.** В с. Ділякі пов. Свенцяни приїхав був ще кілька літ тому з Америки сел. Качинський і частину своїх грошей дав до банку. Банк збанкротував і гроші пропали. Маючи такий досвід, Качинський сховав решту своєї готівки, 1200 дол., під долівку, вважаючи, що їм там безпечніше, як у банку. Та помилився: онодї заглянув до своєї схованки і найшов з грошей тільки перегризене мишами терміття.

— **Ріжні вістки.** Ріка Сава в Югославії піднялася на 8.30 м., зірвала греблю біля с. Сісек, залляла 40 тис. моргів піль та 4 села, з яких мешканців мусіли виселити. — В с. Жіґорені в Румунії осунулася земля з 48 хатами, причому повстала на 90 м. глибока щілина, а керницю з журавлем пересунуло на 100 м. дальше. — В Парижі зявилася нова мода: фарбувати золотом вії.

— **Вільгельм у грошевих клопотах.** На замку в Дорві відбулася, як повідомляють з Амстердаму, нарада членів родини б. цісаря Вільгельма при участи кронпріца та князя Августа Вільгельма пруського. Нарада була у звязку з фінансовими клопотами, в яких знайшовся б. цісар з причини безоглядного виконування німецьким урядом приписів про девізову реґляментацію наслідком чого неможливо переказувати йому із заграниці більших сум з його маєтків на терені Німеччини.

— **Хрест кривавить.** Дня 11. серпня м. р. зауважили в церкві в с. Асті в Італії кров на хресті, що здавна висів у притворі. Цю кров бачило 4 особи. Дня 27. вересня чудо повторилося, місцевий директор лічниці ствердив це, а кан. Бароссо сфотографував навіть момент, коли хрест кервавився. Пізніше це кривавлення бачило ще кілька осіб. Справа стала голосною. До Асті приїхав радіольог д-р Пекчіо, але він ствердив тільки, що природно цього явища почмити не може. Мин. тижня з дорученая папи виїхав на місце еп. Россі, що має цілу справу прослідити.

— **„Перший вірш на честь Кирилометодіївців і його автор.“** У фейлетоні М. Возняка під позищим заголовком („Діло“ ч. 73. з 20. березня) в цитаті треба справити друкарську помилку в 3. рядку згори: „Пізніше, коли рада галицьких русинів“ має бути **„англійських“** („англійськими“ русинами охрестив Шанковський партію Руського Собору з 1848 р.)

—o—

З кіна.

Кіно „Химера“: „ЛЮБОЩІ БАЛЄТНИЦІ“.

Найкращою реклямою для фільмової пєси є вона сама. Коли пєса подобається публиці, що перша її оглянула, то вона реклямує фільму. Це буває тоді, коли пєса цікава й замітна.

Тяжко зрозуміти, як у нинішній добі, коли публика вередлива і за свої тяжкі гроші бажає справжньої розваги, можна пускати на екран таку фільму. Ні акції, ні змісту, ні знимок — все банальне й пусте. Фільма визначається надміром тільки одного: незрозумілих, можливих, дуже чайних віяльогів.

е. г.

—o—

Процес за замах на премієра.

БУКАРЕШТ, 19. 3. ПАТ. Перед військовим судом почався сьогодні процес проти виконавців замаху дня 29. грудня м. р., якого жертвою впав голова ліберальної партії, премієр Дука. Перед судом стануло 50 підсудних. Акт обвинувачення обговорює подробиці замаху та історію діяльности орг. „Залізна Ґвардія“, що несе відповідальність за це вбивство. Ця організація, яку розвязали вперше у 1931 р., відновила свою політично-революційну діяльність і її розвинено вкруте 29. грудня м. р., кільканадцять днів перед замахом. Акт обвинувачення описує реальні обставини, серед яких зорганізовано замах. Перший член організації, на якого впав жереб, підмовився виконати злочин. Тоді взялися за нього три головні підсудні, Константінеску, Саранціа і Белчаче. Після невдалої спроби замаху під будівлею провінції ради міністрів у Букарешті, заговірники поїхали до Сінаї. Інші підсудні обвинувачені у співучасти в злочині. Серед них голова розвязаної організації Корнеліюс Кодреану, що з моментом розвязання організації пропав і якого арештували щойно 15. п. м., на чотири дні до процесу. Описали він ген. Кантакузено, в якого хаті підготовляли замах, спаньяк, що проводив „дружинною смерте“ та три жінки, що були курієрами між головою і провінційними відділами організації. Акт обв. характеризує „Залізну Ґвардію“, як виключно терористичну організацію, у якої членів найшли відтак ревізії велику кількість зброї й вибухових матеріялів. Суд, що розглядає справу, складається з пятьох генералів. Процес потреває кільканадцять днів.

—o—

З судової салі.

„ЗАСТУПНИК ГІТЛЄРА І ЙОГО ДВА АДЮТАНТИ“ ПЕРЕД БЕРЕЖАНСЬКИМ СУДОМ.

В днях 15., 16. і 17. березня ц. р. відбулася перед трибуналом суду присяглих у Бережанах карна розправа проти: 1) **Миколи Х°лави,** 20-літнього парубка, 2) **Петра Якимовича,** літ 23, жонатого, рільника і 3) **Дмитра Ромаха,** літ 30, жонатого рільника і громадського писаря — всіх з Лучинець повіт Рогатин, обвинувачених за те, що два перші підпалили в ночі на 14. вересня 1933 коршму Гітлі Фельд у Лучинцях (злочин зі ст. 215 § 1 к. к.), а третій за те, що їх до цього підпалу намовив (злочин зі ст. 26 і ст. 215 § 1 к. к.). Розправі проводив окр. судля **Таданієр,** вотували окр. судді **Свистун і д-р Фудалі,** обвинувачував віцепр. **Вежбіцький,** боронили: **посол д-р Степан Баран** з Тернополя (обв. Холяву) і місцеві адвокати: **д-р Західний** (обв. Якимовича) і **д-р Бемко** (обв. Ромаха) зі взаїмною субституцією. Пошкодовану сторону заступав місцевий адвокат **д-р Фрідман.** В лаві присяглих було 10 поляків (переважно селяни), один українець та один жид. Простора саля цілий час переповнена слухачами, між котрими було кількадесять з Лучинець, котрі нарочно прибули на розправу і були на ній цілий час без перерви.

Тлом розправи були сучасні взаємини селян у свідомому селі до жидівської коршмарки. В Лучинцях, чисто українському освідомленому національно селі, є тепер тільки одна жидівська родина (чотири сестри), що сидить у коршмі, старій ліпянці ще з панщинняних часів. Коршмаркою є 26-літня незамужня жидівка Гітля Фельд, що крім вишинку пива має також і трафіку та тайно торгує горівкою, порохом і льонтами, котрих місцеві селяни потребують до своїх камінолмів. У селі є читальня „Просвіти“, кооператива „Надія“ і кружок „Сільського Господаря“, яким проводить інтелігентний (скінчив шість кляс гімн.) молодий 15-моргового господар і громадський писар Дмитро Ромах, як каже акт обвинувачення — душа цілого села. Українські місцеві установи розвиваються добре, а свідомі громадяни зірвали з пяцтвом і багато з них перестало навіть курити. У тих відносинах коршма стала непотрібним пережитком і коршмарка опинилася у скрутному економічному положенні, хоч ніхто її не бойкотував, ані не робив їй пакостей. Тому вона рішила продати коршму і через ріжних людей — жидів і селян — та особисто зверталася до обв. Ромаха та війта Грицева кількакратно з предложенням, щоби коршму купила місцева кооператива. Були переговори, але вони розбилися, бо Гітля Фельд ставила за високу ціну.

Дня 2. квітня 1933 вночі зачала горіти коршма. Спалилася тільки половина, решту врятували місцеві селяни. Причини пожежі, ані винуватих не викрито. В ночі на 14. вересня 1933 вартівники почули крик коршмарки, що горить на стриху, прибігли і загасили тліючі в скрині на стриху шмати. Шкоди ніякої не було. Крім шмат і жмута клоча вартівники не найшли тоді у скрині нічого. Щойно на другий день поліція найшла у шматтю пакунок, овинений клочем, а в ньому надпалений льонт зі слідами пороху і надпалений примірник „Нар. Справи“ ч. 29. з 23. липня 1933, на якому відчитано адресу передплатника обв. Петра Якимовича. Його негайно арештували і він сказав, що цю газету позичив у нього ще давніше обв. Холява, котрого теж арештували та обох завели на постерунок поліції в Конюшках. Під впливом биття — сліди крови бачила рідня на постерунку в Рогатині другого дня — обв. Холява сказав, що на стриху у себе дома найшов картку з приказом, щоби від обв. Якимовича взяв порох і льонт і зложив це під підлогою у місцевій пожежній повозці, що він і зробив. Сам не підпалював, а „Нар. Справу“ позичив у обв. Якимовича, яку опісля передав до читальні. Обв. Якимович на поліції зізнав, що передав обв. Холяві на його домагання порох і льонт, а на питання, на що йому цього треба, сказав: „Побачиш, що з того буде“. У слідчого судді дня 19. вересня 1933 оба обвинувачені відкликали в цілости свої зізнання на поліції. Обв. Ромах заперечив, щоби когось-небудь намовляв двох перших обвинувачених до підпалу, а зрештою саме поліційне донесення не наводить ніякого факту вини обв. Ромаха, тільки те, що є провідником села і що по словам Гітлі сказав раз у читальні, що Гітлер мучить жидів у Німеччині, а він є його заступником на Лучинці і буде мучити жидів десять разів більше, що на розправі заперечили присутні тоді на зборах у читальні члени. Зрештою виродовж цілої розправи говорилося про обв. Ромаха як про заступника Гітлера на Лучинці, а про двох перших обвинувачених як про його адютантів.

Поліційні функціонарі як свідки на розправі ствердили, що обв. Холява і Якимович признавися на постерунку в Конюшках добровільно що їх там не били, а свідки оборони ствердили, що бачили другого дня сліди крови на одежі обв. Якимовича й окривавлену хустку в обв. Холяви і що вони жалувалися, що їх били і „з душу виганяли“. Численні свідки подали факти на невіродостойність візмань коршмарки і її сестри.

Після промов сторін лава присяглих ґітала **упевнюючий вердикт і всі три обвинувачені** по розправі вийшли з арешту, бо всі три були арештовані. Увільнення зробило на численну українську публику дуже добре враження.

—o—

Спорт.

IX. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ У. С. СОЮЗУ.

Мин. неділі відбулися Заг. Збори У. Спортового Союзу, на які прибули не тільки його львівські члени, але близько 60 делеґатів з провінції. Збори відкрив гол. У. С. С. п. Карпінська. Звіти за 1933 р. виказали, що в 1933 р. приступило до У. С. С. 35 нових клюбів, яких тепер є 65 з 1960 членами. З черги слідували звіти легкоатлетичного, футбольного, гатківкового, лежатарського й ин. клюбів; всі звіти виявили справність та рухливість керуючих органів У. С. С. До нової ради вибрано головою п. Карпінського, членами м-ра Біленьку, інж. Зубенка, м-ра Рака, м-ра Гвоздецького, д-ра Юзвика, м-ра Слупку, Саламія, Глібовицького, Вербицького, Сітницького, Сеніва, Мойсіовича, Гладкого, Макарушку; до ревізійної комісії проф. Красника, м-ра Падоха, м-ра Старосольського. Збори ухвалили на завінчення низку резолюцій

ПИНҐ-ПОНҐ.

Подаємо до відома зацікавлених клюбів, що по порученню У. С. Союзу та за порозумінням з місцевими і замісцевими пінґ-понґовими секціями відбудуться в днях 1. і 2. квітня ц. р. мистецькі пінґ-понґові міжмістові змагання мужчин і жінок з отсих конкуренцій:

I. 1) змагання в поодинокій грі мужчин і жінок; 2) змагання в подвійній грі; 3) змагання в мішаній грі; 4) змагання міжмістові репрезентаційних дружин. Змагання відбудуться системою елімінаційною (олімпійською).

II. Управи клюбів просимо слати зголошення змагань на адресу: Сокіл IV, Львів, Крупярська 15, до дня 28. березня включно. В поодиноких умотивованих випадках зголошення приймати будуться додатково в першім дні змагань до год. 8-ої рано.

III. Тягнення жереба відбудеться дня 1-го квітня в год. 9-ій рано.

IV. Вписове від змагуна 50 сот., від зглядно і мікстів по 1 зол.

Початок змагань: год. 10. рано.

Пінґпонґова секція Сокола IV.

Читайте „Діло“!

Ф-ма Брати Штавбер 85/88 2—4 **Львів, пл. Марійська 6 — 7, повідомляє що**
Найновіші моделі на весняний сезон 1934 р. **вже надійшли.**

Дописи.

БЕРЕЖАНИ

З церковного життя. До парохіяльної церкви св. Тройці в Бережанах введено в січні ц. р. електричне світло, яке у великій мірі причинилось до скрашення церкви. Новість цю завдячують бережанці заходам пароха о. Бачинського й жертвенності щедрих парохіян. При міщанській читальні „Просвіти" основалися перед двома місяцями церковний хор під проводом молодого лікаря д-ра Л. Мігоцького, який кожної неділі співає в церкві підчас богослуження. Хор цей, хоч не довго існує, здобув собі серед бережанців щиру симпатію, бо брак його довгий час всі тут болючо відчували.

Загальні збори філії „Союзу Українок". Дня 12. II. ц. р. в салі „Української Бесіди" відбулися при великій участи жіноцтва загальні збори філії „Союзу Українок". Вибрано новий виділ філії з головою п. Бабиковою Ольгою. Відрадним явищем на зборах була прилюдність молодої генерації жіноцтва, яка по залагодженні немалого конфлікту зперед двох літ назад повернула в ряди членів „Союзу Українок". Це дає запоруку, що „Союз Українок", окріплений молодим елементом, повезе інтенсивнішу працю в місті і по селах.

З життя „Бережанського Бояна". Дня 15. II. ц. р. в цій самій салі відбулися річні загальні збори співацького товариства „Бережанський Боян". В неприсутності голови т-ва дир. Будза збори отворив і чими проводив заст. голови проф. Гошовський. Зі звіту довідалися присутні, що „Бер. Боян" має поважну скількість членів, в яких більшість виступали в хорі, лат. народож. дилового року, окрім вакацій, в концертів брав участь у ювілеї Б. Лепкого та перед засуванням церковного хору співав деякий час у церкві. Стан касовий додатний. По звітах вибрано новий виділ. Головою т-ва обрано д-ра Л. Мігоцького, секретарем м-ра Ю. Поплавського, диригентом любленого всіми катехита місцевої гімназії о. д-ра Ф. Побігушку. Хор „Бер. Боян" сходиться двічі тижнево на проби і тепер приготовляється до Шевченківського концерту.

Калпа.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Д. Лукіянович: Я З БІЛЬШІСТЮ. (Девять розділів мандрівки). Львів. Накл. „Неділі", 1934, ст. 202.

Арсен Річинський: ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ РЕЛІГІЙНОЇ СВІДОМОСТИ. По конфіскаті друге видання. Володимир Волинський 1933. Накладом автора при допомозі Українського Кооперативного Банку в Бересті. Стор. 284 + 8 стор. ілюстрацій. Форм. 8°.

Д. Дорошенко: ВАСИЛЬ ГОРЛЕНКО. Париж 1934. Стор. 16. Форм. 8°.

Б. Лисянський і І. Лучишин: МЕХАНІКА РІЧЕЙ ТА ГАЗІВ. Наука про тепло. Львів, березень 1934. Накладом коопер. Самосвіта. Стор. 44. Форм. 16°.

ЖУРНАЛИ.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва. Рік X. ч. 6. Коломия, 15. березня 1934. Додаток: „Жіноча Доля" для сільського жіноцтва.

СВІТЛО Й ТІНЬ, двомісячник журнала Українського Фотографічного Товариства у Львові та його філій. Ч. 1. Р. II. січень-лютий 1934.

ВІСТИ З ЛУГУ ч. 2-3. Рік IX. Львів. лютий-березень 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Перемишль, сала Нар. Дому.
20. III. Сонце руїни.
21. III. Королева Кіна.
Підчас свят Великодня гратиме театр в Яворові.

Великий Міський Театр.
Вівторок, 20. III. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем" Абон. 14.
Середа, 21. III. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем". Абон. 14.

Театр Різнородностей.
Вівторок, 20. III. год. 7·30 веч. „Кандіда" Абон 15.
Середа, 21. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ". Абон. 13.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе".
АТЛЯНТИК: „Кохання в пуші".
ВАНДА: „Бен Гур".
КАСІНО: „Тото шибеник", „Поворот до природи", (фільма з життя нудистів).
КОЛІСЕЙ: „Світ слухає", ревія „На весело".
КОПЕРНИК: „Невидний чоловік". (на осн. Велса).
МАРУСЕНЬКА: „Серце волоцюги" та ревія: „Дамо, що маємо!"
МІРАЖ: „У тіні хреста".
МУЗА: „Забавка" (Евг. Бодо).
ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".
ПАН: „Буря на світанку" та ревія.
ПАСАЖ: „Дім примар" і амер. комед.
ХИМЕРА: „Любощі балетниці".
РАЙ: „Кохання в авті" (Джо Мак).
СВІТ: „Мата Гарі".
СТИЛЕВЕ: „Гіркий чай мандарина Єна" та ревія.
УТІХА: „Позвольте нам жити!", ревія: „Парада гумору".

Закордонне радіо.

Вівторок, 20. березня 1934.

Відень (506,8) 17·25 музика, спів, 19·15 Веселий муз.-вок. вечір. **Братислава** (298,8) 16·55 Спів, 19·00 „Мармуровий дев", радіокомедійка, **Мор. Острава** (259,1) 21·15 Фортепян, **Прага** (470,2) 16·00 Концерт, 17·15 Шведські мельодії, 19·30 Пісні й поезія 1870 р., **Лятті** (1796) 18·15 Спів. 19·05 Симф. концерт, **Атльона** (531) 20·45, 21·40 Спів, **Білгород** (437,3) 13·10 Пісоньки, **Люксембург** (1304) 22·15 „Фавст" оп. Гунода, **Берлін** (356,7) 11·30 Легка музика, 18·10 „Рибальським човном довкола світа", **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·00 Танкова музика. **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Веселий концерт, 18·20 Скрипка, **Бреслям** (315,8) 23·00 Концерт хору вчителів співу, **Москва** (360,6) 17·25 „Катерина Ізмайлова" оп. Шостаковича, **Будапешт** (550,5) 13·30, 18·30 Спів, **Міляно** (368,6) 20·00 Спів, **Рим** (420,8) 15·00 Квінтет.

Середа, 21. березня 1934.

Відень (506,8) 10·20 Старогрецька музика, 20·05 Симф. концерт, 2·15 Танкова музика, спів, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 17·30 Спів, **Париж** (1796) 21·45 Симф концерт, **Атльона** (531) 20·50, 21·20 Спів, **Білгород** (437,3) 17·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 12·00 Солісти, 20·50 Північні пісні (Мервер, меццосопран), **Гайльсберг** (291) 11·30 Концерт оп. орхестри, 18·25 Спів, **Мінхен** (405,4) 17·50 Спів, **Москва** (360,6) 17·26 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, **Букарешт** (212,6) 20·00 Фортепян, 20·45 Спів, **Будапешт** (550,5) 12·05 Циг. музика, 17·30 Фортепян, 19·30 „Країна осміху" оп. Легара. **Міляно** (368,6) 11·15 Легка музика, 17·10 Спів, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 20. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Симф. твори Ладова (гр. плити), 12·33 Англ. пісоньки (Лоренс Тібет, баритон, з гр. плит), 13·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт джез. орхестри, 16·40 Куток мови, 16·55 Концерт хору Юранда, 17·20 Концерт (музика, спів), 17·50 Туристичні бюлетени льв. зал. дирекції, 18·00 „Про ціні людських змагань: „Чесота", 18·20 Техн. скринька, 18·35 Музика Карловича та Монюшка (гр. плити), 19·03 „Людський геній в боротьбі з відвічним ворогом", 19·20 Всячина, 19·25 Фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Корн. Макушинський: „Тверде серце", 20·17 Концерт, 2·00, 23·05 Танкова музика.

Середа, 21. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Фортепян, 16·10 Для дітей: Панна з мокрою головою (на осн. Макушинського), 16·55 Легка музика (гр. плити), 18·00 Балачка: „Одідичення серед квітів", 18·20 Репортаж із літака: „Літ над Краковом", 18·40 Легка музика, 19·05 Всячина, 19·25 Літ. фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт фінляндської музики, 21·00 „Умовини здобування праці", 21·15 Концерт (музика, спів), 22·00 Сальонова музика (гр. плити), 22·30, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5.25 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·06 Париж 34·94½—34·95, Берлін 210·60, Цюріх 171·47, Голяндія 357·50, Прага 22·03, Італія 45·56, Нюйорк кабель 5·31 і пів, Нюйорк чеки 5·31.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 19. III. масло 3·10, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·50.

Попит на масло оживлений. Тенденція на молоко, сметану і яйця удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Товариші осьмаки (абітуріенти) й семаки коломийської гімназії з р. 1913/14, просимо подати свої адреси для порозуміння в справі товариського зїзду в червні 1934. — За комітет: Юліян Галиревич, Микола Бонковський, Д-р Юрій Петринюк. Пишіть: Юра Шкрумеляк, Львів, Руська 18. 1278

Іван Присяжнюк, бувший рахунковий старшина У. Г. А., кредитований приватний урядовець, попав у тяжку грудну недугу (туберкульозу) і від року лежить у міськім заведенні для невилічимо хорих. Просить людей з добрим серцем лепти-допомоги, що помогли б йому в лікуванні тяжкої недуги. За висану допомогу велике Спаси Боже! — Іван Присяжнюк, Міське заведення для невилічимо хорих, Львів, Білинських ч. 9.

Поминальне Богослуження
за спокій душі бл. п.
ВОЛОДИМИРА РУСИНА
студента прав
відправиться в четвер 22. березня ц. р. в год. 9. рано у церкві Успення Пр. Богородиці (Волоська) при вул. Руській у Львові.

АЛЬФОНС ДОДЕ
МАЦІЦЬКИЙ
Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВУГОЛЬ: Калитяк, Байки 14. Тел. 38-24 1006 22—30

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі то уживай навозові пастильки **„Тесп"** (потас, фосфор, азот) **50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торговлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 5—30

МАШИНУ до писання „Адлер" українсько-польську й інші оказійно продає „Машинополь", Сикстуська 9. 1271 2—2

ПОШУКУЮ старшої, інтеліґентної, самітньої, лагідної, здорової жінки, найрадше вдови по священику, до опіки старшого зі слабим зором чоловіка і до помочі в заряді дому. Михайло Луцький Янчин - Janczyn p. loco. 1276 1—3

ІНДИКИ ЖИВІ в кожній скількості купує Маслосоюз, Львів, ул. Бартоша Гловацького 23. Тел. 81-04 або 43-86. 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Адвокат
Др. Василь Бабій
отворив і веде адвокатську канцелярію
в ТУРЦІ н/Стр.
2—3 1257 (вул. Брисевича біля суду)

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах Купно, продажа: заміна уживаних інструментів. 235
НОВАЦКІ
Пілсудського 17. Тел. 35-21

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ
МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ
Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція не	зол. 0.15
1 „ одношпальтовий в тексті і мовними	„ 0·60	купно, продаж, винаймі і т. п.	„ 0·10
„ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07
		слова товстим кроком подвійно.	

Остання сторінка	1/1	зол. 480·—
„ „	1/2	„ 250·—
„ „	1/3	„ 130·—
„ „	1/4	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 75 (13.620). Львів, четвер 22. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 2·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (74) число „Діла" підпало знову конфіскаті. Цим разом прес. цензор вичеркнув вступ і другу половину статті п. н. **„Регіональна політика на Лемківщині"**. Це вже 13-а з черги конфіската „Діла".

Нові українські кооперативи.

Рішенням Дирекції РСУК принято на днях у члени Т-ва такі кооперативи: 1) Кооп. для заг. зак. і збуту „Злука", кзов. Панівці (пов. Борщів), 2) „Змагання", кзов. Заболотці к. Бродів, 3) „Районова Молочарня", кзп. Конюшків (пов. Броди), 4) „Зірка", кзов. Колонна, пов. Володимир Вол., 5) „Господарська Поміч", кзоп. Воля Жовтанецька, 6) „Шевська Будучність", Жовква (пов. Жовква), 7) „Українська Райфайзенка", кзов. Волосівка (пов. Зборів), 8) „Рух", гсп. кооп. з обм. відп. Маковичі (пов. Ковель), 9) Пром. Виробн. С-ка „Поступ", кзов. Вишгородок (пов. Кремянець), 10) „Районова Молочарня", кзов. Княгинінок (пов. Луцьк), 11) „Церковна Крамниця", кзоп. Горнинець (пов. Любачів), 12) „Вогні", кзоп. Львів, 13) „Продукція", кзов. Львів, 14) „Самоосвіта", кзов. Львів, 15) „Каса Позичкова", кооп. з необм. відповід. Полюхів Вел. (пов. Перемишлянн), 16) „Самопоміч", кзоп. Байківці, 17) „Українська Райфайзенка", кзов. Воробіївка, 18) „Українська Щадниця", кооп. з необм. відп. Довжанка (пов. Тернопіль), 20) „Достава", кзов. Холм Любл. (пов. Холм Любл.), 21) Щадн.-кред. кооп. „Поміч" кзов. Улашківці (пов. Чортків).

ПРОТИ СЛОВАЦЬКИХ ДІЯЧІВ.

УЖГОРОД, 20. III. ПАТ. Влада домагається від чеського парляменту видачі трьох членів людової партії о. Глинки, депутованих д-ра Тісо, д-ра Лабая і заст. голови партії Сівака. Всі вони були свого часу міністрами. Влада хоче потягнути їх до судової відповідальности за участь в протидержавних демонстраціях у Нітрі. В таборі словацьких людовців ця справа викликала велике зденервування. Політичного процесу, який заповідається, дожидають з великою напругою

Величезні зловживання в Москві.

В тресті мешканевого будівництва в Москві викрито великі зловживання. Управа трест замінювала готові доми і сотки вагонів будівельних матеріялів на харчі, мануфактуру, самоходи і т. п., які опісля продавали спекулянтам, або роздавали службовцям. Таким способом спроневірено 130 домів, 400 вагонів дров і 520 вагонів будівельних матеріялів.

Колегія ДПУ засудила 5 осіб по 10 літ вязниці, 7 осіб по 5 літ і одну на 3 роки.

ПІДОЗРІЛА АКЦІЯ СОЦІЯЛІСТІВ.

ПАРИЖ, 20. III. „Еко де Парі" містить нотатку п. н. „Соціялісти в департаменті Норд приготовляються до домашньої війни". Сказано там, що соціялістична партія в Ліль розіслала своїм членам квестіонар, в якім находяться запити щодо цивільного стану члена, мобілізаційної кляси, військового ступня і вмілости орудувати скорострілами. Крім того члени партії, які годяться вступити до міліції, мусять зобовязатися до безоглядного послуху.

Довкола афери Ставіського.

ЗІЗНАННЯ НОВИХ СВІДКІВ.

ПАРИЖ, 20. III. ПАТ. В справі вбивства судді Пренса часописи дають зміст останніх зізнань, якими заінтересувалася слідча влада. Дня 20. лютого, коли вбито Пренса, свідок, що укривається під криптонімом Г. В., їхав самоходом біля Діжон. По дорозі мусів задержатися, бо зіпсувався мотор. Не знаючи околиці, мусів задержатися при першому стрічному самоході, щоби спитати про дальшу дорогу. Незнайомий відповів йому дуже сердито. Свідок віддалився, одначе обсервував здалека імперетента. Свої помічення переказав слідчій владі.

Одна дансерка верталa критичного дня самоходом з Ніце до Парижа і задержалася на ніч у Діжон. В готелі підслухала розмову свого товариша подорожі з одним незнайомим, який на запит, що зроблено зі самоходом, відповів, що все пішло знаменито, а самохід залишено при мості. Поліція удалася негайно до Діжон і Ангулем, щоби відшукати того актора та його співрозмовця.

ЗАБРАВ ТАЙНУ В МОГИЛУ.

ПАРИЖ, 20. III. Урядовець Бляншар, який перед двома днями пробував відобрати собі життя, вмер сьогодні в ночі. Перед смертю переслухував його слідчий суддя, але відповідав тільки одними складами. Тому забрав за собою в домовину тайну взаємин, які вязали його з аферою Ставіського.

ОТЖЕ ХТО ВБИВ ПРЕНСА?

З Парижа повідомляють, що найславніші европейські кримінольоги, Байзіль Томпсон з льондонської слідчої поліції, Уеслі та його товариш Колінс, крім того двох знаменитих французьких кримінольогів Сімнон і Леру, заангажовані редакцією найбільшого французького вечірного щоденника „Парі Суар", виповіли боротьбу вбивникам судді Альберта Пренса. „Парі Суар" дав у їхнє розпорядження великі гроші, самохід і літак та заповів, що зробить те, чого досі не зробила французька влада.

Точкою виходу акції тієї спілки Шерльоків Гольмсів є афера Ставіського, а властиво найближче його окруження. На їхню думку Пренса вбили ті самі люди, що доконали „самогубства" Ставіського! Ця гіпотеза викликала в цілій Франції велику сензацію.

—o—

Закриття виставки Українського Національного Музею в Варшаві.

Дня 11-го березня ц. р. відбулося у Варшаві закриття виставки української іконописі зі збірок Національного Музею у Львові. Виставка як рік довідуємося, повернула вже до Львова. Її відвідало у Варшаві 3.000 осіб. На виставку появилося в польській пресі 26 рецензій, у німецькій 2, у чеській 1, і у французькій 1. Як бачимо, то заінтересування нею було широке і поважне

Підтримуйте рідний промисл!

Народня Торговля

продає в усіх своїх складах вироби

Одинокої Української Фабрики Свічок

„КЕРОС" (давніше Котельника і С-ка)

по таких оригінальних фабричних цінах:

Sort	Ціна за 1 кг:
Звичайні білі столові	від 1·80
„ „ жовті брацькі	„ 2·—
компонованні „К" білі столові	„ 2·10
„ „К" „ брацькі	„ 2·30
„ „КВ" жовті	„ 2·30
півстеаринові „КК" білі	„ 2·80
піввоскові II. „ККК" кремові	„ 2·90
стеаринові „С" білі	„ 3·20
півоскові I. „В/2" кремові	„ 3·20
воскові „В" жовті	„ 5·30
„ „ВВ" жовті	„ 6·50

Хто, за що й як бореться в православній церкві.

(Кореспонденція з Волині).

Волинь, березень 1934 р.

I.

Справи православної церкви в Польщі не сходять з газетних сторінок. Ціле море ріжноманітних статтей і заміток з приводу цих справ витворило такий хаос, що звичайному читачеві, чи як тепер кажуть, це церковникові, вже годі зорієнтуватися. І тим більше, що в загальному гомоні дуже часто чуємо голоси нефахівців, а то й людей, що з православною церквою не мають нічого спільного й що не розуміють ні її духа, ні структури.

Що-ж до українського громадянства, то воно має не лише своїм правом, але й обовязком брати активну участь у розвязанні наболілих справ православної церкви. Підстави до того ясні: більшість визнавців православя складають українці північно-західніх земель; ріжні недокладности в автокефальній будівлі православної церкви найболючіше відбиваються на інтересах українців; православна церква щільно зрослася з нашим національним організмом і нарешті — власне українці роздмухали боротьбу за зміни й направу.

Ця боротьба має ясну мету: національну користь українського народу. Не релігійних груп, а цілого народу. Шкоди й втрати православних українців північно-західніх земель мусять бути трактовані, як загальна шкода, а їхні здобутки, як здобутки нації. Ті, що думають інакше, ледви чи є добрими українцями. А той, хто в тяжкій боротьбі братів українців хотів би щось здобути особисто для себе, забуваючи про загальне добро, допустився б гріха перед народом.

Це перше, що повинен памятати кожний українець, коли українські маси північно-західніх земель вичерпуються в десятилітній впертій боротьбі за свою душу й за свої національні права й потреби в лоні православної церкви.

II.

Боротьба, яку ведуть українські маси Волині, Холмщини й Полісся на церковному полі, — нема що скривати — має домінуючий національний характер. Московсько-консисторський устрій і заволікання зі собором це лише окремі моменти. Суть боротьби в тому, що цей чужоконсисторський устрій вбиває наш національний дух і гальмує розвиток нашого збірного організму.

Явні денаціоналізаторські функції автократично-консисторського апарату православної церкви й є головною причиною гострої боротьби між масами й ерархією. Так звана українізація церкви в широкому розумінні цього слова це не ціль, а засіб до збереження свого національного „я" в церкві. І сміємо твердити, що колиб ерархія, нижче духовенство й чернецтво складалися з добрих українців та ко-

Ширіть наш часопис!

Повідомляємо наших Шановних Відборців, що знаний магазин стилевих меблів, комплетних спалень (спеціяльність тапчани) І. СІВКА відчинив новий склад у Львові, вул. ВАЛОВА 11.
62/55 2—10

або консисторії були в українських руках, боротьба мала би значно інший характер.

При сучасних умовинах знищення чужого консисторського апарату й відновлення соборности — віруюча маса вважає за єдино спасенні. З другого боку ті, що тримають церкву й весь її апарат у своїх руках, вимагані українцями зміни трактують, як зречення денаціоналізаційного чи правильніше — русифікаційного засобу. І тому так уперто тримаються на своїй російській позиції.

У шамотанні за керму в церкві між українцями і російською ерархією збоку беруть участь ще два політичні чинники: світська російська інтелігенція й польські політики ріжного ерархічного ступеня й значіння. Перші домагаються собору в унісон з українцями, надіючися на те, що маючи більшість серед нижчого зрусифікованого духовенства, захоплять керму собору в свої руки, санкціонують сьогоднішній стан, а може ще й осудять „соборно" український „сепаратизм". Другі теж хотілиб узяти в свої руки провід на соборі, маючи на оці свої спеціяльні політичні цілі.

Поведінка польських політиків аж занадто прозора. Вони беруть пильну участь у підготуваннях до собору. Вони заявляють себе прихильниками українізації. Вони „виборюють" для українців епископа українця, дають свою згоду на маніфестації в Почаєві й інших місцях, підтримують т-во Петра Могили і т. д. Словом, українські маси повинні зрозуміти, що вони українофіли, їхні опікуни й захисники. Ми цих політиків цілковито розуміємо. Та український нарід має свою рацію: він хоче сам кермувати своїм церковним життям. Тому завжди стоїть на сторожі та пильно освітлює суперечности між словом і дійсністю.

А передовсім ось що: Чому так голосно декларується українізацію церкви, а священики українці перебувають на чорній дошці? Позбавляють їх дотацій та заробітків за викладання релігії в школах і взагалі зустрічають на кожному кроці всякі труднощі в той час, коли духовних росіян та „малоросів" респектують на найліпших місцях.

Пощо для переведення українізації церкви такі надзвичайні засоби, як почаївські „делегати" й „домагання", повітові мітінги певняків, всякі декларації в пресі і тощо? Адже для змушення „русских" батюшок не перешкоджати розмосковленню церкви вистарчилоб одного серіозного слова. Для припинення українізації ціла низка священиків українців була виселена за межі Волині — на Полісся й Білорусь. Одначе ніхто тепер цього не практикує для переведення українізації. Навпаки, священики українці, як сказано вище, завжди під страхом перекинення на гірші місця.

Нарешті, коли українізація чи розмосковлення церкви йде по лінії бажань цих польських політиків, то для здійснення цих бажань зовсім не треба йти такими далекими й кривими стежками, бо є стежка дуже проста й коротка: уможливити працю самим українцям та вибраному ними церковному комітетові. Самі українці (вірні) разом зі своїм центральним виконавчим органом і органами місцевими зроблять порядок у своїй церкві за пару місяців: батюшки навипередки будуть розмосковлювати церкву.

Цього ми не бачимо, українські вірні православної церкви не можуть дійти до слова, а їхній орган — церковний комітет — розвязаний. І це глибоко переконує українське громадянство, що „оборона" польськими політиками українців і українства в православній церкві є звичайною політичною грою, що має на меті щось інше, лише не інтереси українського населення.

Українські селяни, дивлячися на прояви згаданого „українофільства" та „оборони", все більше недовірчиво почухуються:

„Щось з цією українізацією та з собором не тее!..."

І самі беруться до заведення порядку в своїх церквах — до речі — дуже примітивним способом: зачиняють церкви, не дають священикам ключів, „просять" їх йти собі, звідки прийшли і т. д. Доходить і до гостріших сцен, про які, зрештою, священики говорять неохоче. А все це витворює лише заколот, очевидно, для декого й бажаний.

Те, що сьогодні діється в правосл. церкві — особливо на Волині — ставить перед народніми масами питання ясно: чому це їм, масам, не дають вести справи своєї церкви, а покликують для цього згори жмінку незнаних нікому людей?

В інтелігентів згадані явища викликують інші питання: чи правильні були наші методи боротьби за український характер православної церкви? чи відповідає дійсности та чи йде українцям на користь усе те, що говориться й публікується в справах православної церкви?

На ці питання життя вимагає ясної відповіді.

Senex (Не-Той.)

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАҐАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

„Повна безнадійність будучого".

Швайцарський часопис про положення на Україні.

Офіційний орґан Швайцарського Союзу „Дер Бунд" з дня 11. березня ц. р. помістив велику статтю свого варшавського кореспондента з Варшави п. з. „Російська дійсність", в якій, обговоривши ріжні ділянки більшовицького життя, пише м. ін.:

„Положення міського населення треба всеж таки у прирівнанні до селян назвати добрим. Зложений та устійнений заздалегідь у подробицях „збіжевий плян не бере ніяк під увагу висілів жаня, на які має всеяктаки вплив недорода. Тому неурожай, такий як у 1932 р., мусів довести до голоду, хоча в багатих чорноморських округах в нормальних умовинах ніколи не могло бракнути хліба. Підчас минулорічного голоду згинуло не, як подає совітський уряд, 6 міліонів, але щонайменше 15 міліонів людей.

Мій товариш мусів дуже часто їздити до Харкова. До тогож в літі мин. року кидалася в очі на вулицях української столиці завжди та сама картина: в досвітніх годинах лежало на тротуарах завжди кілька трупів селян, що згинули з голоду, а до міста притягнулися, щоби вижебрати шматок хліба. Дружина мого товариша побувала якого пів року тому на Криму. На подорожі туди проїздила вона годинами крізь зовсім опущені села й хутори. Населення їх або вимерло, або вивітікало у глибоку Росію.

Деяким доказом на винаселення України є м. ін. й те, що на минулорічні жнива „змобілізовано" все робітництво українських промислових округ. Навіть мій товариш, дарма, що „відповідальний технічний робітник", мусів туди виїхати. На полі працював він від 12. липня до 6. серпня 1933 р. Працювали всі від 6 год. вранці до 8 вечором. На харч давали 300 гр. хліба вдень та тричі вдень нужденну, зовсім не ситну юшку. Восени мусіла частина промислових

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. БЕРЕЗНЯ 1934.

МИКОЛА КОВАЛЕВСЬКИЙ.

Шевченкові роковини у Київі перед 20-ти роками.

(Докінчення.)

Жандармський ротмістр, молода, сухорлява людина, вскочив до нашого помешкання з викриком:

— Ни съ мѣста, вы арестованы...

Тікати було неможливо.

Почалася довга процедура допиту арештованих, що відбувався тут-же на місці.

Зробили докладний трус у помешканні та у кожного з нас особисто, але ніяких компромітуючих матеріялів не найшли. Відповіди наші на запити жандармів були одноманітні: зібралися, мовляв, на склянку чаю до знайомої. Жандарми, очевидячки, мали якісь донесення про наші підготовлення до демонстрації, але не мали ніяких доказів і конкретних даних. Під сильною ескортою жандармів та поліцаїв переведено нас до так званого старокиївського поліційного „участку", що містився на розі Великої Володимирської та Великої Житомирської, недалеко від памятника Хмельницького. Наступного дня раненько жандармський полковник Самохвалов почав допитувати всіх затриманих.

Мене допитував в такий спосіб:

— Вам загрожує велика кара. Ваші товариші признались вже й оповіли всі подробиці про ваш комітет і демонстрацію. Якщо ви теж признаєтеся, ми вас звільнимо.

Я на це відповів, що нічого не знаю і про ніякий комітет або демонстрацію навіть нічого не чув.

Стративши надію здобути від мене щось конкретного, полковник Самохвалов почав апелювати до мого „дворянського походження.

Пригадав, що мій дядько, Митрофан Ковалевський був чернигівським „предводителем дворянства" (маршалком шляхти), що походячи з „доброї" родини повинен я все оповісти і відмежуватися від своїх товаришів.

Коли і це не помогло, то Самохвалов поденервований сказав:

— Ваше признання нам не потрібне, бо і так маємо докази вашої вини...

Затягнувшися папіроскою, він правив далі:

— Ось побачимо за годину, якщо в Київі буде спокійно і демонстрація не відбудеться, то це буде цілковитим доказом вашої вини, бо ви були делеґатом Комітету і через ваш арешт демонстрація не може відбутися. — По хвилині додав:

— Але якщо, не дивлячися на ваш арешт, демонстрація таки в Київі відбудеться, то це буде ще кращий доказ вашої вини, бо це означатиме, що ви так добре підготовили і влаштували демонстрацію, що навіть не дивлячись на ваш арешт, вона відбувається...

Я дуже неохоче і неуважно розмовляв з полковником Самохваловим. Увесь час в думках було, чи відбудеться демонстрація сьогодні в Київі, чи ні?

Після допиту мене перевели до келії, якої вікно виходило на широке подвіря поліційного „участку".

Перед десятою годиною раптом почув я цокання кінських копит о брук подвіря. Позчинившись в закратоване віконце я побачив на подвірі сотню уральських козаків, що розташовувалися, чекаючи на розпорядження. Два старшини, що стояли недалеко від мого вікна, розмовляли між собою, видко, що з невдоволенням.

Я обережно відхилив віконце і слухав напружено.

Високий, кремезний, з довгими вусами уральський сотник, командир сотні, казав молодшому старшині:

— Какъ будто украинцы сегодня выступаютъ съ протестомъ по поводу запрещенія Шевченковскаго юбилея".

В голосі його було багато здивування, — не чув він ніколи мабуть, що українці можуть „виступати з протестом" та ще у формі вуличної демонстрації, а вже мабуть найбільше його дивувало, що протест цей звязано з іменем поета, який колись аж десять років був на засланні там, недалеко від Оренбурських степів.

Але бриніло в голосі уральського сотника не тільки здивування, але й зацікавлення, як ті українці виглядають. Десь може на дні його душі заворушилося болоче почуття, що мусить сьогодні виступати, як ворог тих невідомих і невідомих синів українського степу.

Десь опівдні почув я голосну команду і сотня вирушила на місто.

Це був добрий знак.

З міста доходили лише невиразні крики і шум, з якого виходило, що демонстрація вдалася.

На серці стало лекше.

В першій годині полковник Самохвалов знову викликав мене на допит.

Чекаючи на свою чергу, стояв я в канцелярії „участку", коли саме привели першу групу заарештованих демонстрантів.

Поліцейський урядовець почав їх списувати.

До столу підійшов заарештований студент.

— Ваша фамилія?

— Петренко.

— Вѣроисповѣданіе?

— Православний.

— Русскій?

— Ні, українець.

Підійшов другий.

Процедура таж сама.

Прізвище Шевчук.

— Русскій?

— Ні, українець.

Підходять дальші. Як у калейдоскопі бачу їх, чую виключно українські прізвища. Іванченко, Фененко, Кордашівський тощо.

Нарешті підходить студент грузин.

Прізвище Годяшвілі.

— Національность?

робітників вікати на село злом, полати бараболі. Харч був ще гірший. Один робітник з тут, в якій працював і мій товариш, „вправ" відчас роботи 6 бараболь і пів їх сирих. Крім цього сховав теж 6 бараболь у кишеню. Пагляда́ч добачив це і зробив на нього донос. Але суд звільнив його, бо він виправдувався, що сховав цих 6 бараболь для своїх голодних дітей. Те, що він сам зїв частість бараболь, було таким рішучим доказом голоду в нього, що й совітський суд не міг його не звільнити.

Цей опис умовин життя з однієї з найбагатших полос Совітів може здаватися неправдоподібним, але він таєрізь вірний. Та найтрагічніші при цьому не сучасні умовини, а повна безнадійність майбутнього. Мабуть тільки дуже наївні комуністи вірять поважно в те, що переведення другої пятирічки піднесе рівень життя населення. Наші інформатори, що активно працювали біля першого пятилітнього плану — один з них був навіть „стахановий", тобто складав плани продукції для фабрик — переконані на кожний випадок, що тоді говорити про поправу життєвих умовин совітських підданих поки, поки не скінчиться безпросвітне встрявання совітського уряду у всі подробиці людського життя. Але такої зміни тоді не здійсниться, бо це встрявання — основа більшовицької доктрини"

ВІДГОМІН ПАРИСЬКИХ ЗАВОРУШЕНЬ.

ПАРИЖ, 20. III. ПАТ. Парляментарна комісія для висвітлення подій з 6. лютого ц. р. переслухала вчора деп. Фабрі, який заявив, що ще 3. лютого не було мови про ніякі занепокоєння префекта Чіяпа. Як свого часу заявив Даладіє, запропонував він іменування Чіяпа ген. резидентом Марока в доказ довіря для знаменитого урядовця. Довідавшись про те від Даладіера, Чіяп мав підчас телефонічної розмови заявити, як зізнавав Даладіє: „Сьогодні вечором знайдено мене на вулиці". Фабрі не міг прилучитися до внесення Даладіє, бо уважав його дуже невідповідним. На раді міністрів, Фабрі заявив, що якщо Чіяп справді сказав ті слова, треба би негайно виступити проти нього з відповідними санкціями. Однак наперед слід ствердити, чи справді впали такі слова! На раді міністрів рішено, що Пієтрі і Фабрі підуть до Чіяпа. В часі розмови Чіяп заявив, що таких слів він не сказав, а звернув тільки увагу, що прийшов до префектури богатий, а виходить бідний, наслідком чого знайдеться на вулиці. В часі засідання ради міністрів не було бесіди про якісь промахи Чіяпа. Даладіє ствердив тоді, що зміни на становищі префекта поліції не мають нічого спільного з аферою Ставіського.

За провідну ролю наших міст.

Кілька думок з нагоди 30-літнього ювилею Філії „Просвіти" в Яворові.

У житті всіх культурних народів провідне місце займають міста. У нас ще 200—300 літ тому були вони найважнішим заборолом українства. Наше міщанство тих часів — у важкій боротьбі з наступом чужого духа — вміло гідно постояти за свої права і записало прекрасні сторінки української історії. І то не лише самі більші осередки, а просто — кожне наше містечко*). Але вже наступні покоління не всюди зуміли зберегти свою світлу традицію. Нащадки розгублювали помалу ті золоті нитки, що вяжуть день вчорашній з нинішнім і грядущим... І так, українські міста злебільша переставали бути осередками духового життя свого народу. Тут розпановувались щораз більше чужинці й міста затратили згодом свій первісний, український характер. Український елемент, у відступі перед чужим напливом сходив щораз далі на передмістя, а міста з чужою й органічною противною нам культурою — ведуть свою загрозливу експансію вже й на доколишні села. І діється все те — таки на наших очах. І діється це — дуже часто при повній відсутности якогонебудь протиділання з нашої сторони. Ми звикли потішати себе, що довкруги ще маємо свої села... Так! Алеж і тут чужим впливам треба протиставити впливи свої. Розкинені сили наших сіл треба вязати разом. Села мусять мати своє природне й органічне огнище, свій провідний осередок. Оце безумовна роля усіх наших міст.

А тимчасом... Тут і там каригідно запропащуємо й те, що ще маємо. Треба ствердити прикрий і болючий факт, що вже не „деякі" лише, а просто: багато наших міст і містечок під оглядом нашої національної організованости та змістовно-виховної роботи стоять далеко позаду своїх найближчих сіл. І то на кожній ділянці — апатичний занепад. У них низові клітини майже нічого не вносять у загальний білянс наших національно-громадських досягнень. Маємо впр. пару десятків таких наших міст і містечок, де читальні належать до типу найгірших у цілому краю: ані бібліотеки, ані ґазети, ані викладів, навіть члена нема, — словом: мертвечина — пустка... І найгірше, що в цьому таки наша власна вина. Розуміємо: умовини праці в місті бувають звичайно тяжчі ніж на селі; тут і психіка інша, буйніший та оживливіший ритм життя. І через те вищі вимоги. Але зате, тут — з природи річи — теж більше відповідальних людей, а до них можна і треба ставити більші домагання. А то, замість поцікавитися національно-громадськими справами й поставити їх на належній висоті, — буває — наші „патріоти" лиш нишком критикують і тарікають на всіх і на все... Тільки — не на себе! І на всякий випадок заздалегідь готове „оправдання" мають: У нас — мовляв — нічого не можна зробити... А таке „пророцтво" тільки й свідчить про лінощі духа та особисту недбалість усіх тих, що таке торочать.

Та на тлі тієї сірої дійсности не можна поминути кращих прикладів життя наших міст. А до тих безперечно належить і Яворів. Він то справді зумів зайняти провідне місце в житті своєї околиці. Почин нової організації дає тут уже півсотні літ тому заснування першої міської читальні (1881 р.) і Задаткового Т-ва (1880 р.). Але аж 20 літ пізніше з хвилини заснування тут філії „Просвіти", в серпні 1902 р., починається живіший рух. І з перспективи 30-ліття треба признати сьогодні, що саме з ініціятиви тієї філії виріс цілий теперішній наш національний дорібок — як у самому місті, так і в цілій окрузі.

Перед війною (1911 р.) мала філія 26, по війні (1921 р.) відновила 19, а від 1931 року обєднує 40 читалень „Просвіти". Повіт покритий доволі густою сіткою культурно-освітніх і господарсько-економічних організацій. Усіх тих клі-

*) Див: „Яворівщина — з її минулого й сучасного". Накл. філії „Просвіти" в Яворові 1931 р.

Комунікат.

Генеральний Інститут Католицької Акції Гр. Кат. Галицької Церковної Провінції

подає отцям до відома, що наміряне Паломництво до Риму, вже мало на меті дати змогу учасникам взяти участь у Торжествах ювілейних Святого Року та зложення подяки Його Святости за дар у акції Нової Української Колегії не відбудеться з причини неотримання дозволу на перебіг за пільговим пашпортом

Український магазин жужеської конфекції
„Те-Ка" Львів, Трибунальська ч 1.
поручає готові і до міри
мужеські -- спортові -- хлопячі одяги, шкільні однострої, ряси, загортки, плащі
Першорядне виконання. 88/55 Дешеві ціни.

Грузин на хвилинку задумався і повним голосом крикнув з сильним грузинським акцентом:

„Пиши українець".

Серед арештованих загальний сміх і залоровення. Грузин в такий спосіб хотів заманіфестувати свою симпатію і солідарність з Україною.

Від арештованих довідався я, що демонстрація протесту вибухла стихійно одночасно в ріжних районах Києва. Скількість демонстрантів була дуже велика, поліція не могла дати собі ради і викликала на допомогу уральських козаків, розташованих у Києві. Особливо бурхливий характер мала демонстрація на Великій Володимирській вулиці біля опери, а також на площі перед Св. Софією та перед памятником Хмельницького. Тисячний натовп демонстрантів підійшов до Софії, співаючи „вічну память" і „Заповіт". Представники демонстрантів зажадали від настоятеля собору відправити панахиду, але переляканий священик, покликуючися на розпорядження київського митрополита, відмовився. Тоді похід демонстрантів, який у міжчасі виріс до кількох тисяч, посунув до Володимирського собору, однак там священика не знайшли. Демонстранти вийшли до собору, виповнюючи його щерть і станши навколішки проспівали „вічну память". Після цього похід рушив назад до памятника Хмельницького.

Тимчасом назустріч походові неслася сотня уральських козаків, вимахуючи нагайками.

Ще мент і вріжуться вони в тисячі маси народу.

І раптом сталося щось надзвичайне: Якийсь генерал, що стояв на тротуарі, вискочив бігцем на середину вулиці, вимахуючи руками в напрямку до козаків та щось вигукуючи. Генерал, побитий яскраво червоним коральським плащ, підбитий яскраво червоним коралем, розпахнувся і вплинув на козаків, як відро зимної води. Козаки затрималися перед генералом і їхній намір заатакувати натовп скінчився нічим. Як потім виявилося був це генерал в одставці, українець з походження.

Тимчасом похід демонстрантів завернув на Фундуклеївську та на Хрещатик, де зєднався з іншим, теж кілька тисячним походом, що надійшов до центра міста з робітничих околиць.

Демонстрації вибухали в ріжних місцях міста, спів „Заповіту" лунав у повітрі над цілим містом.

Тільки під вечір неначе наступив спокій, але наступного дня, 26. лютого, демонстрації повторилися з повною силою.

Між іншим натовп демонстрантів, серед яких була численна група українців-католиків, дійшов до католицького костела на Великій Васильківській вулиці. Представники українців-католиків просили настоятеля, щоби він відправив панахиду. Великий відділ кінної поліції атакував цей похід і він був примушений повертатися Пушкінською вулицею, де містився тоді австро-угорський консулят. Виклики „Нехай живе вільна Україна!" і спів „Заповіту" не припинялися. Саме ту обставину, що демонстранти переходили повз австро-угорський консулят використала пізніше російська влада, щоб обвинувачувати весь український рух у державній зраді.

Під вечір наступного дня скількість заарештованих демонстрантів виносила кілька сот. По арештах забракло місця. В тому „участку", де я сидів, у велику камеру, обраховану на 20 осіб, вміщено понад 50 заарештованих демонстрантів. Інші келії були теж переповнені. Всюди було чути співи українських пісень. Пригадую, що уральські козаки, які по закінченні демонстрацій, все ще залишалися на подвірі „участку", підходили до вікон і слухаючи цих пісень, говорили між собою:

— Да эти украинцы поют божьи песни.

В цих словах відчувався і смуток і свідомість гіркої долі, яку відіграли уральські козаки супроти українців, а водночас і радість, що вони почули українську пісню, що багато говорила їхнім степовим серцям.

Найнеселіше було в тій великій келії, де сиділи самі українці і кількох грузинів. Що вечора приходив туди поліційний пристав і дуже чемно запитував арештованих:

— Нѣтъ ли у васъ, господа, какого-нибудь желанія?

Приписи поліційної служби вимагали такого формального запитання.

На третій день, коли пристав повторив своє чемне запитання, обізвався один з грузинів:

— Я имѣю.

— Пожалуйста, пожалуйста. Какое вмсано?

Грузин відповів лаконічно:

— Чтобъ ты здохъ.

Загальний регіт покрив слова грузина а пристав швиденько зник.

Більшість демонстрантів засуджено в адміністративному порядку на ріжні речинці арешту від 2 тижнів до 3 місяців. Справа нашого комітету не дійшла до судового процесу, бо слідча влада не зібрала міцних доказів і нас, протримавши кілька місяців, випустили. Грузина Горкошвілі, поляка Белевського і мене випустили з Лукіянівської вязниці в черні. Кілька днів потім я дістав зі Львова телеграму від української молоді з привітанням я приїзду виходу з вязниці. Це гарне привітання від львівських товаришів всіх нас дуже втішило.

Такіж демонстрації протесту відбулися у Харкові, Одесі, Катеринославі.

А міжтим збиралися вже хмари на політичному обрії Европи. Війна висіла в повітрі.

Кооперативне число
„Жорна" ч. 6.
вже появилося Ціна 25 сот.
Дістанете в кожній трафіці і кіоску.
Чвертьрічна передплата 1·50
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА" Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 21—180 Телефон 25-55.

тин начислюється під теперішню пору цілих три сотні. Всі вони мають у Яворові біля двох десятків своїх повітових надбудов, а надто около 40 чисто місцевих товариств та установ. Із них згадатиб окремо лиш такі: Репрезентативний „Народній Дім" у Ринку з просторою театральною світлицею; товариство „Яворівщина", основ. у 1931 р. веде „Повітовий Музей", що зібрав уже багато цінних пердметів; дві українські гімназії — Р. Шк. ім. О. Маковея у власному, дуже гарному, двоповерховому будинку і сс. Василіянок; Народня Школа сс. Василіянок; Т-во „Бурса ім. І. Франка" з двома бурсами для гімназійної молоді та дівочий інтернат сс. Василіянок; Українська Захоронка ім. М. Шашкевича у власному домі; Філія Муз. Т-ва ім. М. Лисенка, веде фаховими силами музичну школу з двома відділами: фортепяновим і скрипковим і має около 40 учнів; Видавнича кооператива „Гарт", основана 1928 р. видає двотижневий часопис „Українське Слово"; Бібліотека й випозичальня з около 14 тисяч томів; у самому місті 10 ріжних кооператив і 6 читалень „Просвіти" (тепер робляться заходи основати ще 7-му); Читальня Яворів-Наконечне І. має у бібліотеці около 800 томів, а дві — місто й мале передмістя по 500. Для прикладу ивстарчить і стільки. У значній мірі це дорібок останніх літ. Та найголовніше, що всі ці організації живі й діяльні.

Яворів під тим оглядом це справді виїмкове містечко. Оце признання для праці тутешніх діяльних громадян нехай буде заохотою для дальшого їх ще більш посиленого змагання, а для інших будуючих живим прикладом. Бо нам конче треба привернути колишнє значіння і силу наших міст і містечок. Нам треба вдержати їх твердими руками для добра і слави грядучих днів.

(секр.)

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ.
Замовлення приймає НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

Українське Товариство Прихильників Книги в Празі.

З метою плекання естетичної культури української книги та оживлення видавничого руху, Українське Т-во Прихильників Книги в Празі уряджує анкету під заголовком: **„20 найгарніших українських книжок за останніх 5 років (1928—1932)"** і другу анкету **„5 найгарніших українських книжок за останній 1933 р."**

Під терміном „найгарнішої" книжки розуміються **бібліофільські** ознаки видання (книги, альбому, серії книжок чи брошур), а саме: 1) зовнішній вигляд (окладинка, титульна сторінка тощо); 2) внутрішнє оформлення; 3) ілюстрації; 4) папір; 5) технічно-друкарське виконання; 6) зшиття, фальцування, брошурування; 7) переплет (оправа) — якщо вона є.

До найгарнішої книжки ставляться вимоги сучасного (новітнього) розуміння мистецтва, а то: доцільність, функціональність, практичність, витончена простота.

Для намічення відзначних книжок вибрана спеціяльна комісія — жюрі у складі пп. Павло Богацький, Микола Бутович, Петро Зленко, Роберт Лісовський, Володимир Січинський. Остаточне голосування відбудеться на Загальних Зборах Українського Т-ва Прихильників Книги в Празі дня 3. травня 1934 р. На тих-же зборах будуть виставлені усі кращі українські видання останніх 6-ох років. Відзначені видання укладаються у списку в тій послідовности, яку кількість голосів вони здобудуть при голосуванні.

Українських видавців, авторів та всіх заінтересованих осіб прохають прислати свої видання для анкети не пізніше 1-го травня ц. р. на адресу: Praha XII, Londynska 76.

Відзначені книжки проектується виставити на прилюдних виставках у Празі та інш. містах.

Прага, 8. березня 1934.

Управа Товариства.

Табор інтернованих у Енцерсдорф ім Талє.

(Причинки до нашої талєргофської трагедії.)

(Продовження.)

Цілий час придивлявся мені дуже уважно якийсь старий селянин зі сивою бородою і якимсь неприємним боляком на долішній губі. Я приступив до нього.

— Я, **Микола Вергун** з Городка, уроджений 1843 р. Скінчив я 4 народні кляси, від батька дістав 5 моргів, а за жінкою Марією Хитрою півтора морга. Маю 3 синів і одну доньку. Найстарший, Дмитро, уроджений в 1885 р., скінчив німецьку гімназію у Львові, а потім пішов до Відня на торговельну академію і в 1907 р. виїхав до Росії. Дочка Параня вийшла за Михайла Колодія, що також тепер при війську. Мене арештовано дня 21. 8. 1914 р. в год. 10. рано. Ви знаєте, пане доктор, там коло млина (перед самою війною я був 3 місяці в Городку), взяв мене жандарм до „бецирку" і посадив до арешту, а потім транспортував мене до Ряшева мій рідний зять. З Ряшева відіслано мене до Талєргофу, а тепер сиджу тут у Енцерсдорфі. Мої два сини були в Київі і вони запросили мене з жінкою. Ми були там цілий тиждень. Тут стрінувся я зі синами. Старший мав ліпшу голову, то й мав ліпшу посаду і працював при „кореспонденції", а другий мав слабшу голову і довго не міг зробити іспиту. Були ми і над Дніпром „на дачі", це є така хата, де пани мешкають літом і там мешкали Дмитро і Іван. Рублів з Росії я жадних не привіз. Я був 20 літ радним, членом общества Качковського і читав „Голос Народу". Сам я жив дуже ощадно, не пив, так, що докупив ще 10 моргів грунту. Тепер знищено мене цілком. Мадяри зарізали мені чотири корові, забрали три коні, зрабували все в хаті і в стодолі, а потім її завалили. Я слухав його з великою увагою і пригадував собі його ще з 1914 р. як здорового чоловіка, а тепер це була тільки руїна. Він помітив це мабуть і додав: я хорий, маю рака на долішній губі. Як провадили мене на дворець в Городку, щоби відвести до Ряшева, цілу дорогу били мене жиди і тоді я упав і розбив собі уста об камінь, і від того часу я хорий.

А потому ішли **Петро Юшкевич**, зарібник з Галича, **Олекса Романовський** зі Стрия на Ліяж. **Петро Мельник** зі Серетець, зборівського повіту, **Іван Коструба** з Княжа, золочівського повіту. Він дуже жалувався: в селі була читальня Качковського, але я робив усе, що староство казало. Я був громадський писар. Приїхав п. староста Роттер і комісар Квятковський на правибори, та я вибрав так, як вони казали. Як пани поїхали, то люди в селі мене побили. Прийшли москалі, то мої вороги пішли до москалів та сказали, що я не хочу Росії, а вони спрали мене нагайки, що тиждень не міг сидіти. Вернули „австріяки", а ті мої вороги знову донесли, що я показував москалям дорогу, а „австріяки" мене вивезли до Талєргофу. Тут розклав безрадно руки і додав: „і де мені найти правду?" Я родився в 1845 р., терплю на звапнення аорти серця.

Я пішов далі. На лаві лежав **Дмитро Лазаренко** з Русова, зарібник, неписьменний, знав тільки, що їх послом був Василь „Штефаник", а побіч нього **Дмитро Боднарук** з Делятина. Крутився біля них лемко, **Федір Гавчик** з Тихання, повіт Коросно, 30 моргів і 8 дітей. Неписьменний, бо нема школи в селі. Священик о. **Данило Періжок** ще сидить у Талєргофі. Одного дня 1915 р. прибігли до села москалі та нас забрали, а ми „озиралися що то буде". По дорозі в лісі, як тріснула куля, то зробила таку яму, що кінця не було видно, а на нас лем кинуло глиною. В Сяноці дали нас до залізничих вагонів та повезли до Львова. Тут загнали нас до якоїсь школи і не пускали. У Львові були ми тиждень і знову нас взяли до вагонів і повезли до Бродів. За Бродами на якійсь стації я втік до найближчого села, люди там так само говорили, як у нас і вони мені показали дорогу до Бродів, та під Бродами затримали мене мадярські жовніри і вивезли мене до Талєргофу.

А ще далі під стіною **Іван Клюк** з Мочар, ліського повіту, **Тимко Швегда** з Дуброзиць і **Іван Кархут** з Теплиці, оба з ярославського повіту, **Онуфрій Семанюк** з Заріча, богородчанського повіту, **Микола Ковбасюк** з Волощини, підгаєцького повіту. Він був членом читальні ім. Маркіяна Шашкевича, членом Народнього Дому, Т-ва Сокіл, а пішов до Талєргофу на денунціяцію жида-коршмаря, мабуть з конкуренційних оглядів, бо він мав крамницю і цей шинкар мав крамницю.

Іван Тропак, свідомий українець зголосився до У. С. С. та замісць до них вивезли до Талєргофу. Був тут і римо-католик **Володислав Барановський**, з Почапинець, тернопільського повіту. Просив мене, щоби його зголосити до У. С. С.

Роман Смик з Кожич, львівського повіту, 24 моргів поля, син і зять при австрійському війську. Сам він заступник голови „Просвіти" провадив спілкову крамницю і позичав книжки у Домажирі у тамошнього пароха о. Рибчака.

Онофер Макотін з Форостець, бережанського повіту, зарібник, неписьменний, **Кость Пазюк** з Турки, неписьменний, господар на 7 морговім господарстві. Донесли щось жиди. **Андрій Ковальчук** зі Звіринець турчанського повіту, господар 30-моргового господарства. **Гриць Яворський-Горошкевич** з Турки, **Онофер Яворський** з Шумяч, умово нерозвинений. **Олекса Мельничук** з Олешкова, снятинського повіту, власник 14-моргового господарства, неписьменний.

Павло Малецький з Петрушової Волі, стрижівського повіту. **Тодор Гарас і Юрій Гарас**, православні з Вашківців на Буковині, **Луць Хоптяк** з Липиці Долішної, рогатинського повіту, **Стефан Маковський** зі Скоморох, сокальського повіту, трохи читає, член общества Качковського, син читає „Голос Народа".

Федько Трочко з Сільця Белзького, сокальського повіту, зарібник, неписьменний.

Стефан Сокач, 78-літний старець з Добрячина, сокальського повіту, **Стефан Малинський** з Сосінки, ліського повіту, неписьменний. **Павло Стрілецький** з Тростянця, добромильського повіту, неписьменний. **Василь Чебус** з Кімполюнга, малий 15-літний хлопець, **Юрій Химяк**, православний з Русь Боуля, кімполюнгського повіту, **Дмитро Войняшко** з Дмитрович, ярославського повіту, читав „Русское Слово" і додав: „Чому як не вільно, то чому перед тим не заборонили?" Підчас виборів агітував за д-ром Стахурою і д-ром Льонгином Цегельським і кінчить: „Я старався тільки, щоби у нас польського не було".

Михайло Горбовий з Терновець, перемиського повіту, неписьменний. **Олекса Красницький-Думич** зі Задільська, турчанського повіту. **Петро Коціпак** з Буківця, турчанського повіту, неписьменний. **Іван Пилипів** з Заболотовець, жидачівського повіту, була читальня Качковського, парохом був о. Савюк, але він мало знає, бо тільки читає трохи друковане. **Софрон Кобильчук і Іван Гнатюк**, оба з Буковини, православні, неписьменні.

Лев Гайкевич.

Совітські виклади.

ЛЕНІНГРАД. 20. 3. ПАТ. В днях від 1. до 10. квітня ц. р. висильна радіостанція „Комінтерн" буде передавати виклади совітських учених у перекладі на чужі мови. Заст. голови академії наук СРСР Комаров, академики Павлов, Павілов, Йофе, проф. Самойлович, Молчанов, Сперанський і ін. вчені будуть говорити про бомбардування атомів, про поступи в техніці світла і т. п.

Перевезли арештованих.

ПАРИЖ, 20. III. ПАТ. Нині рано всіх обвинувачених у справі Ставіського, які сиділи в байонській тюрмі, перевезли до Парижа, тому що справу Ставіського передано судові департаменту Сени.

Префект департаменту Сени.

ПАРИЖ, 20. III. ПАТ. Бувший префект департаменту Нор Ланжерон перейняв сьогодні обовязки префекта поліції департаменту Сени.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма RECORD CRAVATES
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 7—94 Будинок Шпрехера.

З українського життя на Буковині.

РЕПРЕЗЕНТАТИВНИЙ ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ.

У великій салі Музичного Т-ва в Чернівцях відбувся мин. неділі (11. ц. м.) величавий Шевченківський концерт, улаштований спільно „Буковинським Кобзарем", „Мужеським Хором" та „Міщанською Читальнею". Всі білети на концерт були вже тиждень наперед викуплені, а в день концерту від самого ранку напливали з усіх усюдів гості, навіть з далекої Бесарабії прибув гурт юнаків поклонитися Пророкові. Саля була набита і ще багато людей відійшло без білетів. У програму входив „Заповіт", який приявні вислухали стоячи, сольові пісні, окремі точки мужеського й мішаного хору, врешті деклямації. Кожну точку витала саля оплесками й окликами „славно". Концертом проводив відомий буковинський диригент і композитор д-р Микола Бойченко.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІЙ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає
Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ
46/53 Боїмів ч. 4. 39—180

ВАЖНА ЗАБУТА СПРАВА В КОВЛІ.

(З листів до Редакції.)

Істнує в Ковлі садиба М. Іванова при вул. Монопольовій ч. 42., яку вищезгаданий М. Іванов у свому завіщанні записав і призначив до рівній частині для діточих захоронок: української, польської і жидівської. Протоколами засідань: маґістратської комісії для поділу тієї нерухомости з дня 26-го березня 1923 р. і протоколом маґістрату з дня 23. травня 1923 року ч. 89 цей поділ затверджено.

Стан нині такий: на польській частині садиби вже збудували прекрасний, великий, поверховий будинок; засадили великий овочевий сад і захоронка для дітей під кермою польських сестер вже працює; жидівська частина, правда, ще не використана до такої міри, як польська, але жиди правно вже взяли її міцно у свої руки і використовують покищо в спосіб сільсько-господарський; українська частина не тільки зовсім не використана, але навіть правно не перебрана до рук ніякою орґанізацією!...

Мало того, на українській частині находиться будинок, в якому, невідомо на підставі чийого дозволу, розмістилась ґімназійна польська бурса під польською управою, при чому бурса ця за помешкання, здається, нікому нічого не платить!...

Цією дорогою запитуємо прилюдно кого слід: коли українська православна дитина (після волі тестатора) буде користуватися своєю власністю? До цієї справи ще повернемось.

Громадянин.

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла".

По широкому світі.

— Палата репрезентантів у Вашинґтоні приняла проект закону, що дає незалежність Филипинським островам. До і жовтня ц. р. Филипини мають ввести у себе республиканський устрій.

— Норвеський уряд задумує за прикладом Швеції, дати Совітам кредит за закупно норвеських товарів у сумі 30—40 мілїонів.

— З нагоди роковин гітлерівської революції звільнено з концентраційних таборів поверх 600 осіб.

— Французьку ноту, що є відповідю на анґлійське ед мемуар в справі роззброєння, вложив сьогодні у Форін Офіс французький амбасадор в Льондоні.

— У французькій місцевости відбуде 19. ц. м. похорон кн. Сикста де Бурбон-Парма.

— В Гаазі померла 20. ц. м. голяндська королева мати.

— Палата репрезентантів приняла проект закону, що має на меті ревальоризацію срібла.

— В Мексику пострілив важко антифашист Муля італійського консуля в тій державі Жіліне Пієтро і сам віддався в руки поліції.

— В Буенос Айрес накрили орґанізацію, що підготовляла замах на презъ Арґентини ґен. Юсто і зліквідували її маґазин, в якому було 1200 бомб і ручних ґранат.

—o—

НОВИНКИ

— **Понад 500 книжок** зі знижкою 40—70% купите з Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, Ринок 10 **лише в місяці березні.** Домагайтесь катальоґів. 1179 6-8

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття, ліжка, прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/I. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 24-?

— **Духовні вправи в архикатедральному храмі св. Юра.** Повідомляють нас, що духовні вправи (реколекції) в архикатедральному храмі св. Юра веде о. Василь Величковський, місіонар-редемптурист із Ковля, який проповідує двічі денно: в год. 6.30 рано і в 6 год. веч. Закінчення реколекцій у неділю 25. ц. м.

— **Студенти „Рідній Школі".** Рада Повітового Союзу Кружків Р. Ш. у Львові, вислухавши звіту Провірної Комісії, яка на прохання Студентського Кружка Р. Ш. ім. П. Могили у Львові перевела провірку приходів і розходів зі Всестудентських Вечерниць, які відбулися дня 8. лютого ц. р. під гаслом „Студентство Рідній Школі" — подає до загального відома, що Студентський Кружок Р. Ш. ім. П. Могили у Львові весь дохід з вечерниць дав справді на потреби Рідної Школи.

— **Твори Шевченка в УСРР.** Доля видань Шевченка відбиває дуже добре долю українського народу під більшовиками. Так твори Шевченка мали в УСРР такі наклади: в 1921 р. — 35.000, в 1925 р. — 71.000, в 1926 р. — 76.000, в 1927 р. — 197.000, в 1928 р. — 131.000, в 1929 р. — 50.000 прим.

— **Союз Українських Журналістів і Письменників на чужині** ухвалив уважати Музей Визвольної Боротьби України за центральну архівну музейну установу українського письменства за кордоном. Підкреслюючи, що збірки Музею ВБУ склалися виключно шляхом пожертв українського громадянства і є власністю української нації, Союз Укр. Журн. і Письменників на чужині звертається як до своїх членів так і до всього українського громадянства з проханням допомогати Музеєві в ділі комплетування його збірок. Союз просить українських журналістів і письменників передавати до Музею рукописні й друковані матеріяли та поповнювати музейний альбом фотоґрафій. Союз із глибоким задоволенням констатує, що дехто з його членів призначає на будівлю Українського Дому свої літературні гонорарі й закликає як своїх членів так усе українське громадянство жертвувати на цю ціль.

— **Фонд „Учітеся, брати мої",** заснований 1921 р. з нагоди шісдесятьліття смерти Шевченка, видав досі 12 книжечок науково-популярного змісту з ріжних ділянок знання (іст. України, історія укр. мистецтва, природознавства і т. д.). З 1934 р. видавництво перетворюється в періодичне у квартальне, й книжки, що їх фонд видаватиме, будуть творити **„Науково-популярну бібліотеку Т-ва „Просвіта".** На 1934 р. вже вийшла як 14 кн. „Порадник для самоосвітніх Гуртків" — спільна праця декількох авторів. Крім цієї книжки вийдуть іще в 1934 р. такі твори: 1. **Степан Чарнецький:** „Нарис історії укр. театру в Галичині" із нагоди 70-ліття засновин театру „Укр. Бесіди" у Львові. 2. **Ростислав Єндик:** „Антропольоґічні риси укр. народу". 3. **Ів. Крипякевич:** „Історія укр. Козаччини", друге перероблене й доповнене видання з численними ілюстраціями. 4. **М. Бажалук:** „Вулькани й землетруси". На ці чотири книжки річно „Просвіта" (власне фонд „Учітеся, брати мої") розписує й окрему передплату 6.40 зол. річно (книжечка „Порадник для самоосвітніх гуртків" у передплату не входить; її можна набувати окремо по 1.50 зол.). Книжечки фонду „Учітеся" (Науково-популярна бібліотека „Просвіти") виходитимуть з початком **кожного кварталу** (1. січня, 1. квітня, 1. липня й 1. жовтня), алеж цього року почнеться кожна книжечка по змозі що два місяці, щоб надогнати час, який „фонд" утратив, видаючи „Порадник". Редактором видань „фонду" Кураторія фонду вибрала д-ра В. Сімовича, редактора видань „Просвіти".

— **Заборона ґімназіяльним ученикам у Бережанах брати участь у святі Шевченка.** Пишуть нам з Бережан: Дня 18. III. відбувся в Бережанах святочний концерт, улаштований всіми українськими установами з нагоди 120-ліття уродин Шевченка. Хоч програму концерту затвердила адміністраційна влада, а промову виголосив професор ґімн. Л. Крипякевич і хором диригував о. д-р Побігушка, катехит ґімн., то теперішній управитель ґімназії п. Е. Ольшевський заборонив ґімн. ученам бути на концерті. Заказ цей відчула болючо не лише ґімназійна молодь, але й усе українське громадянство Бережан. Той-же директор Ольшевський недавно видав заборону українській ґімн. молоді бути на виставі театру Тобілевича „Багуриня", але зате обовязково наказав українській ґімн. молоді брати участь у святі з нагоди роковин Сенкевича, що його устроювала польська ґімн. молодь, виставляючи крім концертової частини інсценізацію відомої повісти Сенкевича „Огнем і мечем"! Тими зарядженнями п. Ольшевського повинна зацікавитися Шкільна Кураторія, бо вони викликують непотрібні настрої в молодечих палких головах шкільної молоді і доводять до сумних та небажаних наслідків. — **Один з батьків.**

— **На прощання зими.** З півн. Америки повідомляють про поворот зими. Впали великі сніги. Одночасно над Атлянтійським океаном лютяться сильні бурі, що стягнули сніги на західну Европу. Сніговицю мала середуща Франція і північна Італія. В Закопанім упали сніги, що доходять місцями на метер високо. Страшна хуртовина перейшла над Мадярщиною. Били громи і упав сильний град з піском, що вкрив землю на кілька цм. У нас похолодніло і падуть сильні дощі.

— **Смерть спортовця.** Відомий львівський спортовець і мистець важкої атлетики, українець Маріян Бутрин, згинув кілька днів тому трагічною смертю. Тиждень тому виїхав він у репрезентації Львова на змагання у важкій атлетиці до Лодзі. На повороті висів він на стації в Островцу напитися води й коли поїзд рушив, почав його доганяти. Серед цього вчіпився вже останнього вагону, але поїзд вдарив ним об водокачку й кинув під колеса, що обтяли йому обі ноги. Перевезений до лічниці, він вмер, залишаючи стареньку матір, якої був одинокою підпорою, без засобів до життя.

— **Краєва хроніка.** Дирекція державних залізниць у Станиславові повідомляє, що з днем 1. квітня ц. р. вводиться на пробу безпосередній вагон II. і III. кляси зі Станиславова до Тернополя при потязі, що виїздить зі Станиславова в год. 19.29 і з Тернополя в год. 20.54. — В державнім лісі в Яремчу вибухла пожежа наслідком необережного поведення з вогнем. Пожежа обняла простір 2 моргів. — Наслідком весняних переломів на дорогах у жовківському повіті влада обмежила від 17. ц. м. аж до відкликання рух механічних поїздів і возів з виїмком легких на дорогах, що ведуть до Львова, Рави Руської, Мостів Великих і Зіболок.

— **Гарний директор.** Семиденна розправа проти Леона Кропивницького, дир. скарб. каси у Дрогобичі, за дефравдацію 53 тис. зол. державних грошей скінчилася засудом його на 4 роки тюрми, 5 літ втрати гром. прав та 1000 зол. готівкою.

— **Рай водних птахів в Ужгородщині.** В ужгородській, великокапушанській та собранецькій окрузі виступила з берегів ріка Латориця та широко розлилася. Останніми днями зявилися там великі стада диких качок і гусей та інших родів водного птаства, якому затоплена околиця стала переходовою батьківщиною. Нараховують тих птахів на сотки тисяч.

— **Звукову фільму** з полярного досвідного корабля „Челюскін" почали висвітлювати московські кіна. Фільму здіймав оператор Трояновський.

Найноліщі моделі Найкраща якість
Найвибагливіша робота Найбільший вибір Найнижчі ціни у весняних жіночих плащах ті костюмах у фірмі
Л. МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 17, І. пов. Тел. 46-56

— **Процентове відношення католиків до інших віроісповідань.** На основі обчислень центрального комітету Святого Року католики творять 19 проц. загального числа населення світа, супроти 16 проц. магометан, 12.1 проц. ріжних гіндуських релігій, 10.8 проц. буддистів, 8.9 проц. протестантів ріжних відтінків, 7.1. проц. схизматиків, 6.6 проц. анімістів, 4.1 проц. безвіроісповідних і 0.9 проц. жидів. В Европі 43 проц. населення є католицьке, в Півн. Америці 33 проц., в Півден. Америці 9.7 проц., в Африці 4 проц., в Азії 2 проц.

— **Ріжні вістки.** Біля Ґрацу невідомі люди висадили в повітря при помочі великої скількости динаміту галю машин фабрики шутру. На думку влади замаху доконано на конкуренційному підкладі. — Підчас самоходових перегонів у Буенос Айрес один самохід впав на публику, наслідком чого 9 осіб згинуло на місці а кільканацять потерпіли тяжкі рани.

— **Що читає австрійська інтелігенція?** Віденська центральна бібліотека, що розпоряджає 22 книгарнями, є одною з найбільших бібліотек у світі. Користає з неї постійно коло 50.000 читачів. Сама централя видає пересічно коло 1000 томів на годину. При таких оборотах цікаві є досліди над відношенням читачів до поодиноких відділів літератури. Із статистичних даних, зібраних тією бібліотекою, виходить, що в останніх роках найбільшим попитом користувалися книжки політичного змісту. Розхоплювали їх молоді і старі, мужчини і жінки. Одначе впродовж кількох місяців наступила основна зміна. Політична література перестала майже зовсім цікавити. Те саме сталося з лектурою книжок, присвяченою війні. Зате наступив сильний зворот до релігійних книжок. Нема сумніву, що заінтересування широких кол австрійської інтелігенції релігійними питаннями є реакцією проти соціялістичної пропаганди.

— **Мораль румунського теольога.** Черновецька поліція арештувала окінченого теольога кишинівського університету Александра Борчу. Він провадив у Чернівцях розпусне життя, гуляючи і протрачуючи великі гроші. Недавно тому оженився з Марією Давідеску з Плоешт і узявши віно 150.000 левів, утік до Черновець, де все прогуляв з жінками легких обичаїв. Поліція ще розвідала, що він оженив-

ся був тому два роки з одною молодою жінкою з Дорогой, яку покинув, прогайнувавши її віно. Бігамер до всього признався і додав, що приїхав до Черновець, щоб пораз третій оженитися з одною багатою панною з доброї родини в Чернівцях.

— **Свояк Франца Йосифа торговцем вин.** Син внучки цісаря Франца Йосифа, архикн. Єлисавети, Ернест Віндішгрец, звернувся до австрійської влади, щоби зареєструвала винарню і торговлю вин, яку відкриває в місцевости Перхтольцдорф. Віндішгрец задумує продавати вино з маєтку своєї бабуні Стефанії, вдови по архикнязеві Рудольфі.

— **Клюб тринацятки.** В Льондоні побіч інших клюбів є також клюб тринацятки. Складається з родовитих льондонців, що поборюють всякі пересуди. Члени цього клюбу всі свої справи, торговельні, професійні або родинні, полагоджують 13-го кожного місяця. 13-го женяться, платять рахунки, вибираються в дорогу і полагоджують всякі трансакції.

— **50-ліття вічного пера.** В Ню Йорку відкрито недавно бронзову таблицю на домі, положенім на розі Бродвею і Дей Стріт, в честь Луїса Едсона Вотермена, винахідника так званого „фавитен пен", отже тепер загально вживаного вічного пера. Таблицю відкрила племінниця винахідника, Олена Вотермен. Недавно минуло 50 літ, відколи цей винахід опатентовано. Це сталося 12. лютого 1884 р. Луїс Вотермен був агентом обезпечень і підписував контракти на обезпечення. Це було для нього дуже невигідним, бо він мусів носити зі собою фляшочку з чорнилом. При підписуванні нераз чорнило задило полісу, а дехто з обезпечених вважав це за злий знак і не хотів підписувати вже другої. Це приневолило Вотермана придумати вічне перо, яке давало запоруку, що не залле виповненої поліси. Він помер в 1901 році, а його бизнес веде тепер його братанич.

— **Рентген шукає.** Ленінградський Інститут Дізля мав винайти спосіб просвітлювання рентгеном поодиноких частин вибухових моторів, в яких від тепер можна буде, не розбираючи їх викрити такі внутрішні дефекти, як риси, щілини, хиби відливів, тріщини і т. д. Спеціяльна апаратура, винаходу інституту, має вже сьогодні просвітлювати грубі на 80 мм. залізні і сталеві частини машин а на 250 мм. грубі штаби алюмінія.

— **Чорні вовки в Болгарії.** В болгарській провінції Бургас появилася незвичайна порода вовків, яка ріжниться від звичайних тим, що є чорної краски. Вовки впадають до селянських загород і порвають вівці. Нападають також людей.

— **Боротьба з неморальними книжками.** Поліційний капелян в Ню Йорку о. Йосиф Мк. Кафрей, виголосив недавно промову до радіо з домаганням недопускати до поширювання книжок, які пропаґують неморальність. Хоча в Америці нема цензури, то можна це зробити в інший спосіб. Треба домагатися, щоби книгарні мали дозвіл на продажу книжок. Так само домагався о. Мак. Кафрей оправданої цензури на пресу в справах моралі. Концесія на книгарню має бути відкликана, коли докажеться книгареві, що він продає неморальні книжки. Це настільки спонукає до обережности книгарів, що їм не буде вільно отвирати другої книгарні і вони мусять братися за інші підприємства.

— **Подяка.** Всім Громадянам і Громадянкам, які надіслали на мої руки для українських політичних вязнів книжки або гроші — складаю отсією дорогою в імені українських політичних вязнів найщирішу подяку. — **о. д-р Осип Кладочний.**

З нових видань.

Другий річник Українського Економічного Бюра на рік 1934, Варшава, ст. 173, вел. 16.

В нашому тижневому „Ек. Огляді" занотували ми ще в січні появу цього річника, обіцюючи до нього повернути. Він і справді заслугує на це.

В інших народів річники такого типу появляються у кількох видавництвах і редакціях. Вони є настільною книгою теоретиків і практиків, бо зібраний там матеріял мало не щодня є цінним джерелом інформації. Згадаємо тут хочби „Політичний і господарський річник", що його видає від 3 літ Держ. Телеґр. Аґенція (ПАТ). Його завдання — це пропаганда сучасної Польщі, її змагань і праці — як говорять редактори в передмові найновішого випуску за 1934 рік.

Українське Економічне Бюро закреслило собі вужче завдання. Воно само — як заявляє Ред. Комітет у „слові до читачів" другого річника — „має на меті чисто утілітарне завдання: популяризувати відомости про **господарське** життя української нації". Тимто і його щорічна публікація, присвячена здебільша нашій економіці, а також чимало культурним питанням (цілий великий відділ п. н. „Покажчик української культури"), зате майже зовсім не входять туди політичні справи (хіба мимоходом між стрічками). Це робить видання ще більше цінним і симпатичним для всіх, не зважаючи на те, в кого який парлійний квіток чи світогляд.

Слід зазначити, що „II. Річник" представляється ще ліпше ніж річник перший і це треба записати до його активів. Круг співробітників поширився (є між ними такі, яких самі прізвища говорять про цінність інформацій чи думок, поданих ними), обем його напучнявів, появились статистичні таблиці, зложені по зразках модерних статистичних зіставлень, а тут і там паралельні англійські тексти для англійщених заморських земляків — як читаємо в передмові — і для інформації чужинців.

Очевидно — не вина редакторів чи авторів, що тут і там статистичні дані не зовсім точні. Національної статистики Польщі на підставі даних останнього перепису з грудня 1931 ще досі нема, а про нац. склад ЧСР згідно з переписом 1930 р. довідались ми щойно на порозі цього року, отже тоді, коли „річник" був уже надрукований. Українці у Чехословаччині виявляють такий високий природний приріст, що найновіші дані Держ. Статистичного Уряду ЧСР. здистансували таблиці річника (446.916 проти 439.000 на Закарпатті і 91 079 проти 87.000 на Словаччині, хоч ці офіц. дані зі Словаччини дуже тенденційні). Не вина теж редакції, що з Радянщини статистика спізнена подекуди на 2—3 роки, не вважаючи на те, що автори стараються користати з найсвіжіших публікацій (дивн „Промисловість на В. Україні" і „Лучба"). Це є, очевидно, аксіома, що видавництва такі, як „Річник" мусять перш усього дбати за найновіші дані, бо тільки тоді мають свою справжню вартість.

Можна сперечатись про те, чи розміром більші розвідки, як ось „Лучба в Україні", що заняла повних 20 сторінок і представляє собою малу спеціяльну студію, надається до таких „справочників", де місця мало, а справ, що їх треба обговорити багато. Не зменшуючи її вартости, яку ця розвідка безперечно має, вважаємо, що треба було її скоротити, тимпаче що тема для ширшого кругу читачів не зовсім цікава.

Назагал матеріял книжки підібраний вміло і цікаво. Вартість деяких розвідок і зіставлень, а з тим і цілого річника, трівкіша, ніж би здавалось тому, що через поміщене на початку його „Календаріюм", хотів би річник зачислити до тузинкових календарів, яких кожний рік кидає на книгарський ринок. До „Річника" можна з користю сягнути за 2, 3, а то й більше років. Економічна література в нас дуже бідна і добре, що бодай у формі підручної практичної книжки можна її перепачкувати до хат наших інтелігентів. До неї заглянути можуть навіть найбайдужніші для господарських справ „сноби".

„Річники" вважаю корисною публікацією, а зокрема в „II. Річнику" бачу поступ, який дає ґарантію, що ще рік—два і найвибагливіший критик найде в „річниках" Ек. Бюра все в порядку.

Інж. В. Несторович.

З концертової салі.

ЙОСИФ ШІГЕТІ.

Вже само назвище Шігеті залектризувало прихильників доброї музики; кожний знав, що концерт цього ґеніяльного скрипака дасть слухачам цілий жмут гарних та сильних вражінь. Шігеті вийшов зпід мистецької руки Губая і тепер сам веде концертовий курс у Музичній Академії в Парижі. Він належить уже до тих мистців, про яких справоздавець може висказуватися тільки у суперлятивах. Це великий скрипак, музик та відтворець. Кожний твір виконує з пієтизмом вірно, при чому поглиблює його індивідуальність. Характеристична прикмета його гри — це рівновага між чуттям та інтелектом, це великий спокій та ясність висловлювання своєї думки, **ліризм — повний поваги.** Техніка його доведена до вершин досконалости. Динамікою та ефектами звукових красок творить настрої, які не дадуться висказати словами.

Програма була дуже цікава і змістом стояла на висоті свого виконавця. Годі обговорювати кожну точку програми; згадаю тільки, що містила в собі такі архитвори, як Бетовена Соната на скрипку і фортепян G-dur, Моцарта Концерт скрипковий A-dur, Бетовена Романца G-dur, дальше твори Баха, Путнані-Крайзлера, Піццеттія, Паґанінія та Сен-Саенса.

Розентузіязмована публика не давала концертантові зійти з естради та гучними оплесками домагалася наддатків, тож виконавець щедро додав їх цілу низку. До гри, яка очаровувала публику, долучився і незвичайно симпатичний зовнішній вигляд виконавця.

Ідеальним доповненням концертанта був його акомпаніятор Нікіта де Маґальоф. Це дуже добрий пяніст, який уміє незвичайно уважно стежити за думкою виконавця так, що гра на скрипці й фортепяні творила органічну цілість у повному значінні цього слова.

І. Поймова.

З кіна.

Кіно „Атлянтік": „КОХАННЯ У ПУЩІ."

Ця чеська фільма має теж другий заголовок „Кохання у Карпатах." Зроблена вона на підставі повісти Кльостермана. Карпати тут ні при чому. Дія моглаб відбуватись теж в якій небудь іншій пущі. Звірокради ведуть невпинну боротьбу з лісничими, гаєвими, побережниками. Живуть у дикому пралісі теж дві жінки. Одна донька лісничого — молода дівчина, вихована в лісі, що звикла до рушниці, друга — панянка, що саме вийшла заміж за пана лісничого і мусить шукати розваги у коханні. Конфлікти добре змальовані і є два-три моменти наскрізь драматичні. Реалістична пересічна фільма перетикана кількома імпресіоністичними спробами при музичному супроводі, менше вдатними. Артисти дуже добрі та симпатичні.

—o—

Спростування.

У звязку з дописом п. н. „Проти інтересів села", поміщеним 2. ц. м. в ч. 55. „Діла", надіслано нам на основі арт. 19 пресового закону таке спростування: 1) Неправдою є, неначеби в Стариськах пов. Яворів була якась діднчівсько-сельробівська спілка, спрямована проти укр. села. Неправдою є також, неначеби д-дича і якогось сельробівця Г. лучила спільна ненависть до укр. села і ставила їх в один фронт проти змагань того села. Зате правдою є, що п. Едвард Вайсман Завідовський з нічим сельробом ані сельробівцем Г. нічого не має. 2) Неправдою є, неначеби п. Вайсман, будучи власником лісів, ті ліси завзято рубає, зате правдою є, що при вирубах держиться точно вимогів компетентної державної влади. 3) Неправдою є, неначеби „завдрість за господарське винесення села" спонукала відкрити „кран зі шинком, напроти кооперативи", зате правдою є, що від 50 літ в тім будинку находився такий спожнчий склеп з шинком, отже давно перед повстанням кооперативи, а управа дібр від 1. лютого п. р обняла його під власну управу. 4) Неправдою є, неначеби „робітник мусів брати боні" та що „інші є змушені бонами" і т. д., зате правдою є, що ті боні є кредитом для робітників і для пенсіонарів на рахунок їх зарібків і належитостей, а не зужиті у двірській крамниці, можуть бути вимінені на гроші в канцелярії управи без ніяких потручень. 5) Неправдою є, неначеби той дідич при помочі того склепу хотів „розбити солідарність села, розпити його, здеморалізувати і завернути село на пів тисячки літ назад", зате правдою є, що до часу відкриття двірського склепу кооператива на рівні з іншими сільськими крамницями „здирала", в чому їй двірський склеп перешкодив. **Едвард Вайсман Завідовський.**

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
6/48 **ГАЛИЦЬКА 8.**

Дописи.

РОГАТИНЩИНА.

Загальні збори чит. „Просвіти" у Стратині. Стратин, колись культурний осередок, тепер одно з найбільше занедбаних сіл рогатинського повіту. Проявляє ще тут життя чит. „Просвіти", котра міститься у власній домівці, купленій при допомозі американських жертв. Вона є осідком усіх інших товариств. У селі править наказний війт, поляк, спенсіонований жандарм. На читальню сваряться адміністраційні хари. Донедавна не вільно було навіть сходитися у вечірніх годинах в читальняній домівці. Одначе в громадян нема зрозуміння, що хтось прямує до розвязання читальні, що вона йому сіллю в оці. Наказному війтові йде на руку „партія" приємностию, таки своїх людей, що розтратили кооперативне майно. Ці люди творять всюди опозицію. Так і на загальні збори, що відбулися дня 4. березня, прийшли вони хіба на те, щоби викликати авантуру. Збори відбувалися спокійно аж до вибору виділу. Виділ читальні був на висоті свого завдання, тільки бібліотекар занедбував свої обовязки та довів до того, що з бібліотеки пропало кільканадцять книжок. Виділ відбув 12 засідань. Читальня мала в звітовому році 488 зол. 33 с. прибутків. Книжок прочитано 1,035. По ухваленні абсолюторії приступлено до вибору нового виділу. Зголошено аж 7 осіб! Вибрано виділ у такому складі, що можна надіятися інтенсивнішої праці в читальні. Невдоволені своєю програною люди з окруженням наказного війта надармо силкувалися розбити збори, але їм не вдалося.

Свято Крут. Дня 4. березня заходом студентського товариства „Чорногора" відсвятковано свято Крут у салі Українбанку в Рогатині. Видно було солідну підготовку. Святочну промову виголосив п. Б. Кравців. У половині програми війшла поліція і свято розвязала тому, що сцену украшено тризубом.

Загальні збори чит. „Просвіти" в Конюшках відбулися дня 11. березня ц. р. Конюшки — це велике село, майбутній осідок гміни. Читальня має 290 членів. Вистав було шість. Передплачувано пять часописів. При читальні істнували два самоосвітні гуртки. Бібліотека мала 250 книжок. Після звіту й ухвалення абсолюторії вибрано новий виділ та намічено плян дальшої праці.

Просвітні конференції. Дня 12. березня ц. р відбулася просвітна конференція для місцевої інтелігенції та представників товариств. Конференцію отворив голова філії д-р Гр. Дмитрів, вказуючи на те, що рогатинська інтелігенція втратила звязок з освітнім життям повіту. Хоч рогатинська філія „Просвіти" має найбільше членів із усіх філій, то лежи 6 священиків на 40 і 7 учителів на 78 є членами Матірного Товариства. Провітно-організаційний реферат виголосив д. Петрик, делегат Матірного Товариства. По рефераті прийшло до дуже живої дискусії, яка тягнулася аж до 12. год. вночі. Представник духовенства о. Щербак нарікав, що в читальних панує нерідко дух ворожий інтелігенції. Матірне Товариство не допомагає фінансової допомоги рогатинським організаціям, щоб фінансової допомоги в господарки в філії. Також інші бесідники говорили в тому дусі. На поставлені закиди відповідав голова філії та члени бувшого виділу. По докладному провіренні виявилося, що закиди ті безпідставні. На рогатинському грунті все панує боротьба чи то в „Рідній Школі", чи в „Просвіті". Усі погодилися на тому, щоби Матірне Товариство по провіренні поставлених закидів скало відповідну заяву. — День пізніше, себто 14. березня, відбулася так сама конференція, але на конференції читалень та свідомішого селян. Були представники читалень та свідомішого селян. Були представники 212 представників з кожної. Реферували д. Петрик. Конференція мала спокійний, інколи діловий характер. Ухвалено резолюції: 1. Представники читалень та кооператив домагають, щоби виділи читалень та управи кооператив вирівняли всі свої залеглости до дня 15. березня ц. р. Читальні, що залягають з вкладками, повинні замовити книжки на суму зареєстрованих вкладок. 2. Всі виділові читалень, їхні заступники та члени контрольної комісії вплатять по Матірного Т-ва членські вкладки через свою філію. 3. Виділові виготовлять список місцевої інтелігенції та подадуть до філії. 4. Виділи читалень подбають, щоби в буджеті громад вставлено відповідну суму на бібліотеку. 5. Виділи читалень спинуть у своїх громадах негромотних та подадуть список до філії. 6. Філія подбає про влаштування курсу для членів виділу, особливо для бібліотекарів. 7. Виділи читалень мають зорганізувати при своїх читальнях жіночі гуртки.

Шевченківські свята. Учні деяких клас та гімназії зокрема уладили в днях 10. і 11. березня Шевченківські свята. На програму свят складалися: хорові продукції, промова та декламації. Крім учителів було на святі багато гостей з місцевої інтелігенції.

КАЛУШ.

Поділ повіту на 8 волостей. У звязку з новим самоврядним законом і поділом повіту на волости істнує проект поділу калуського повіту на вісім волостей. Проект цей, який правдоподібно не вкінці зазнає глибоких змінам, виглядає так: 1) **Волость войнилівська** обіймати-ме такі дотеп громади: Середнє, Сільце, Слобідка, Пищатинська, Долинтів, Луброва, Перелюдець, Сінка Войн., Дожжа, Мошківці, Бабин Середн., Бабин Здрібний, Студінка і Войнилів. 2) **Волость Томашівська:** Томашівці, Нетяжі, Довга Войн., Перекоп, Конюхи, Дубовиця, Луга, Цвігова. 3) **Волость верхнянська:** Верхня, Станькова, Гуменія, Мостище, 34 зл. Ботохія, Зівкуся. 4) **Волость голинська:** Голинь, Калобна, Кропивник, Угарстань, Сінка Кал., Пійло, Довга Кал. 5) **Волость підмихайлецька:** Яворівка, Рогатка, Мислів, Підмихайле, Берізниця Шляхт., Добрівляник, Шпгорки, Хотінь, Вістова. 6) **Волость новицька:** Новиця, Лиздострай, Угринів Старий, Угринів Середний, Ямів Грабівка, Берізки. 7) **Волость дзвинецька.** Дзвинячі, Красна, Петранка, Рібна, Кам'яна, Слобода Рожнятівська, Слобода Небилівська, Небилів, Сінкова, Голинське. 8) **Волость Ясінська** обіймати-ме [illegible] сільських громад: Ясінь.

БРАВО! Нині можете побачити у Театрі Великім **„Гостинницю під Білим Конем"** у Театрі Ріжнородностей **„Товаріща"**

ВІДГУКИ ДНЯ.

Протестую!

В однім з львівських кінотеатрів висвітлюють неморальну фільму. Актори виступають так як їх Пан Біг сотворив і як ходили якийсь час Вп. Прародичі, перші нудисти світа.

Щоправда акторами в фільмі є гімнастики і показуються нецілком, щоправда їхний провідник має штанці, щоправда дехто каже, що такий нудизм нудить, але все таки... Зіпсуття, зіпсуття, зіпсуття!

В останніх часах культ наготи тіла приймає застрашаючі форми. Поважні колись журнали не стидаються поміщувати нагих жінок, ба навіть мущин, ба навіть старих, поважні колись театри випускають на сцену нагі танцерки, ба навіть підстаркуваті прімадонни (бррр!).

Та на тім не кінець. Остаточно — журнал потребує передплатників, театр — відвідувачів, але що це має спільного з модою?!

Адже на балях, бенкетах і тим подібних „галях" появляються жінки в суднях, які мають щоправда спідницю, але „верхниця" складається тільки з двох пасків і стяжки коло шиї.

В Америці потворилися клюби нудистів, безстидників, які ціле літо живуть наго і — громадно. Навіть лікар ординує в адамовім мундурі, так що не має де гонорару сховати.

До нас ще, на щастя, нудистська хвиля не докотилася. Доскочили тільки бризки в образах внумістів і почасти в модних суднях, але це на загальний рівень моральности великого впливу не мало.

Але ось довідуюся, що львівське кіно висвітлює „нагу фільму".

Не дивуюся, що почався проти цього здоровий відрух і незадовго світ задрожить від грімкого протесту всіх станів і всіх полів.

„Геть з нудизмом! Геть з неморальною фільмою. Нехай живе блюзка з рукавами, спідниця по землю і високі черевики!"

Мене ніхто не намовляв до протесту, те що пишу, пишу з власного імпульсу, з власного переконання, з власного незадоволення.

В мені кипить. Я просто від себе відходжу. Я собі місця не можу знайти. Я готов піти разом з тисячами під кіно і голосно протестувати, щоби аж вікна дрожали, мало того — щоби аж повилітали.

Якжеж можна!? Фільма йде вже цілий тиждень, а я ще не дістав кінової карти!

Протестую!

Галактіон Чіпка.

Процес за залізничу катастрофу.

МОСКВА, 20. III. ПАТ. У процесі за спричинення залізничої катастрофи на шляху Москва-Казань, якої жертвою було 19 убитих і 52 ранених, засудили двох головних обвинувачених на кару смерти, одного обвинуваченого на 8 літ тюрми, одного на 6 літ, двох по 3 роки тюрми.

На рятунок „Челюскіна".

МОСКВА, 20. 3. ПАТ. Проф. Шмідт повідомляє, що летовище на ледовому полі в порному порядку. Летуни Дуровін і Голишев є в місті Аєдо, а пільот Водопянов на острові Шантар, звідки вілетить до Охоцька. В Олутурському заливі кораблі „Сталін" і „Смоленськ" вивантажили 7 літаків. Вони також ждуть кращої погоди, бо тепер там лютує метелиця.

Мешкання прикрашене килимами Хамули захоплює своїм виглядом
Набути їх можна в часі ВЕЛИКОЇ ПЕРЕДСВЯТОЧНОЇ ВИПРОДАЖІ уладженої знаною фірмою: М. Хамули Львів, Рутовського 1. Станиславів, Сапіжинська 19., **по значно знижених цінах.** 1261

БЕРЕЖАНИ.

Концерт у честь Лесі Українки. Жіночий Кружок при міщанській читальні „Просвіти" в Бережанах ушанував дня 25. II. ц. р. неодужне память Лесі Українки святочним концертом. Гарно прибрану салю „Надії" заповнила святочна публика по береги. Свято почалося вступним словом п-н Іванкевичівної Евст. Дальше слідували продукції жіночого хору під проводом п. Бачинської О., дружини місцевого сотрудника. Хор вивязався зі своїх завдань бездоганно, хоч декому із присутніх не подобалися деякі пісні, мовляв, не були вони відповідно до свята підібрані. Декламацію „Вязень" дуже гарно, з натхненням віддала п-а Іванкевичівна. Та може найсильніше враження на присутніх зробила інсценізація поеми Л. Українки „Грішниця". Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Заг. збори філії „Сільського Господаря". Дня 1. III. ц. р. у великій салі „Надії" при осмучасті 60 делегатів відбулися загальні збори філії Краєвого Т-ва „Сільський Господар" в Бережанах. Збори відкрив член старої Ради філії дир. Лада О. коротким вступом, з якого присутні довідалися, що цьогорічні збори філії відбуваються по 4 роках (!) заложення філії. Предсідником зборів обрано д-ра Волод. Гранемана, секретарем п. Михайла Клецора. Звіт із діяльности зложив дир. Лада. Філія обєднувала 12 кружків „С. Г." із таких сіл: Більшовець, Гнилиці, Кальне, Калинці, Козівка, Ходів, Лапшин, Плавча Велика й Мала, Саранчуки, Сугаєвці і Ценів. На жаль, не проявила вона ніякої діяльности через брак відповідних людей і невідрадні обставини. Це відбилося на кружках, які не мавши з філії ніякої інструкції, ніяких директив, стали й собі в безвідхід. Сумне, але правдиве. В дискусії над звітом забрав голос інж. Новик, який говорив про конечність істнування кружків „С. Г.", про співпрацю його з кооперацією, про нові осередки на полі сільсько-господарської діяльности, про мол. зерно й інші галузи сільської продукції. Відтак слідував вибір нової Ради. Головою вибрано мгр. Вол. Гранемана, секретарем інж. Бірма Осипа. Збори висловили потребу мати свого повітового агронома, котрий би своєю фаховою порадою служив кожному кружкові „С. Г." і від проводом котрого кружки могли б успішно працювати. Дальше длинного кілька пересіків, між ними є такі, які посадили овочевих дерев на окруженню шкільної школи.

Генрих Вернер Львів, Коперника ч. 12. телефон 70-50
одиноке джерело товарів залізних, сталевих, ремісничого знаряддя та начинь кухонних.
87/55 1—20

СТАНИСЛАВІВ.

В справі орхестри Т-ва „Зоря". Слідкуючи за дописами в часописах про життя львівської „Зорі", хочу сказати кілька слів і про нашу станиславівську „Зорю". Станиславівська „Зоря" не зробила, на жаль, майже нічого, що є її обовязком. Праці непомітна, товариського життя немає в ній ніякого, так що саме товариство є тепер у стані видіння. Теперішній виділ „Зорі" не зробив нічого, щоби життя в товаристві відновити. Тому ті, яким добро товариства лежить на серці, які колись у ньому працювали і завдяки їх праці товариство гарно розвивалось, мають хіба повне моральне право постанити теперішньому виділові „Зорі" доказання відновити життя в товаристві, а коли він не чується в силі не виконати — уступити з проводу. Прийдуть інші люди, які може зуміють працювати й поведуть товариство правильним шляхом. Перед кількома роками заходом деяких громадян зорганізовано у Станиславові дуту орхестру і віддано її під управу товариству „Зоря" в надії, що це товариство заопікується належно відданою йому орхестрою і при помочі неї збільшить свою діяльність. На закупно самих інструментів зложило станиславівське громадянство поверх 1.200 злот. долярів, з чого поверх 1.000 зол. жертвував на ту орхестру сам Преосв. д-р Хомишин. Всі були того переконання, що орхестра під проводом т-ва „Зоря", в якому скупчується переважно міщанська й ремісняча молодь, буде якнайкраще розвиватись. І дійсно, теперішній Виділ „Зорі" взявся з початку досить енергійно до праці над порученим йому ділом. Запрошено до ведення орхестри фахових людей і почалась правильна наука музики. Ті громадяни, фахові дорадники, крім приділених їм функцій мусіли дбати також про збирання фондів на оплачення інструктора й інших видатків, бо виділ не вміє придбати гроша на орхестру. Врешті наука поступила так добре, що орхестра виступала на 50-літньому ювилею „Рідної Школи", як також грала кілька разів по церквах коляди. Та цей корисний розвій орхестри не подобався деяким членам „Зорі" і вони почали інтелігентам, які тоді працювали й опікувались орхестрою та складали на неї немалі жертви, кидати колоди під ноги. Дійшло до того, що одного разу в домівці „Зорі" в присутности більшої скількости людей один з членів теперішньої „Зорі" нахнувся в брутальною лайкою на найщиріших і найвідданіших „Зорі" громадян, що вони кривдники і шкідники товариства. Присутній тоді голова й інші члени виділу „Зорі" не уважали навіть за відповідне зареагувати на той некультурний напад свого члена на заслужених для товариства громадян. Річ ясна, що після того жалюгідного факту заслужені громадяни усунулись від життя в „Зорі" і залишили її виділові повну свободу діяння. Наслідок того був фатальний. Орхестра почала підупадати, а тепер дійшло до того, що вона не представляє майже ніякої вартости. Не стало людей, які керували орхестрою та опікувались нею — інструменти почали нищитись, а навіть пропадати. Громадянство зложило на орхестру досить поважну суму гроша, тому має повне право цікавитись орхестрою, тимбільше, що вона не є власністю „Зорі", лише громадянства. Насуваються думки: Чи не краще віддати орхестру станиславівському „Соколові"? Він знів би нею належно заопікуватись. Тому побажаним було б, щоби „Зоря" скликала анкету, в справі орхестри. А до Матірнього Товариства „Зоря" у Львові, якому підлягає станиславівська „Зоря", прохання: цікавитися життям станиславівської „Зорі" і завести в ній порядок! Обсерватор.

ОТИНІЙЩИНА.

Франківський концерт. Дня 4. III. відсвятувала Отинійщина память Івана Франка святочним концертом. Свято пройшло з великим моральним успіхом, що треба приписати щирій праці місцевих сил, як і жертвенному трудові замісцевих сил зі Станиславова і Гостова. Свято Франка мало за завдання поширити його твори в філіяльній окрузі і започаткувати цикль Франківських свят у цьому році в цілому районі.

Читайте „Діло"!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.
Середа, 21. III. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем". Абон. 14.
Четвер, 22. III. год. 8·15 Польський концерт.

Театр Ріжнородностей.
Середа, 21. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ". Абон. 13.
Четвер, 22. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ".

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе".
АТЛЯНТИК: „Кохання в пущі".
ВАНДА: „Сірий дім".
КАСІНО: „Тото шибеник", „Поворот до природи" (фільма з життя нудистів).
КОЛІСЕЙ: „Світ слухає", ревія „На весело".
КОПЕРНИК: „Я не ангел" (Ме Вест).
МАРУСЕНЬКА: „Серце володюги" та ревія: „Лямо, що маємо!"
МІРАЖ: „В погоні за щастям".
МУЗА: „Прощання з гріхом".
ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".
ПАН: „Буря на світанку" та ревія.
ПАСАЖ: „Дім примар" і амер. комед.
ХИМЕРА: „Любощі балетниці".
РАЙ: „Кохання в авті" (Джо Мая).
СВІТ: „Пісня ночі" (Іван Кепура).
СТИЛЕВЕ: „Навчи мене кохати" (Рам Новаро), ревія: „Весна пробуджується".
УТІХА: „Чоловіки та жінки" та ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 21. березня 1934.

Відень (506,8) 10·20 Старогренька музика, 20·05 Симф. концерт, 21·15 Танкова музика, спів, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 17·30 Спів, **Париж** (1796) 21·45 Симф. концерт, **Атльона** (531) 20·50, 21·20 Спів, **Білгород** (437,3) 17·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 12·00 Солісти, 20·50 Північні пісні (Шермер, меццосопран), **Гайльсберг** (291) 11·30 Концерт оп. орхестри, 18·25 Спів, **Мінхен** (405,4) 17·50 Спів, **Москва** (360,6) 17·26 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, **Букарешт** (212,6) 20·00 Фортепян, 20·45 Спів, **Будапешт** (550,5) 12·05 Циг. музика, 17·30 Фортепян, 19·30 „Країна осміху" оп. Легара, **Міляно** (368,6) 11·15 Легка музика, 17·10 Спів, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 21·00 Опера.

Четвер, 22. березня 1934.

Відень (506,8) 17·10 Рецітаць на віолі, 17·35 Фортепян, **Братислава** (298,8) 11·05 Концерт, **Брно** (325,4) 17·50 Спів, **Прага** (470,2) 20·05 Симф. концерт, 22·40 Фестіваль Сметани, **Париж** (1796) 21·00 Камер. музика, **Білгород** (437,3) 21·15 Хор, **Берлін** (356,7) 17·00 Музика на овсі (відч. з муз. ілюстрацією), 17·15 Дуети, пісні, 19·00 Держ. авдиція (спів, музика), **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Моцарт, Бетовен, Брамс, 17·50 Сучасна музика, **Ляйпціг** (382,2) 14·25 Програма для дітей, 14·45 Солісти, **Мінхен** (405,4) 16·00 Оп. і популярна музика, 17·50 Циг. пісні, 20·30 Веселий вечір, **Букарешт** (212,6) 19·30 Опера, **Будапешт** (550,5) 11·30 Військ. музика, 21·35 Спів, **Міляно** (368,6) 13·10 Легка музика, 20·30 „Нюрнберські співці" оп. Вагнера, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вок. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 21. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Фортепян, 16·10 Для дітей: Панна з мокрою головою (на осн. Макушинського), 16·55 Легка музика (гр. плити), 18·00 Балачка: „Одідичення серед цвітів", 18·20 Репортаж із літака: „Лет над Краковом", 18·40 Легка музика, 19·05 Всячина, 19·25 Літ. фейлетон, 19·40, 19·45 Спортові вістки, 19·55 Сільва ерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт фінляндської музики, 21·00 „Умовини здобу, ваши праці", 21·15 Концерт (музика, спів), 22·00 Сальонова музика (гр плити), 22·30, 23·05 Танкова музика.

Четвер, 22. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Нар. музика з гр. плит, 12·35 Концерт (музика, спів), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Легка музика (трубна орхестра з гр. плит), 16·55 Солісти (спів, музика), 18·00 Відч. „Долар і фунт", 18·20 Авд. „Лиця та маски", 19·03 „Спортовий фейлетон", 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40 Сніговий комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва ерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. фейлетон, 20·15 Концерт (музика, спів). Почт техн. скринька, 22·00 Всячина, 22·15, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·28 зол.

Золото: Доляри 8·96—9·00. Франки фр. 35·30—35·80 Дукати 83·50—83·80, Корони 37·50—37·80. Рублі 46·30—47·00.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·09—27·10, Париж 34·95, Берлін 209·80, Ціріх 171·46, Амстердам 357·00, Прага 22·03, Міляно 45·55, Нюйорк кабель 5·31 і пів, Нюйорк чеки 5·31. Австрійські шілінґи 97, бельгійські франки 24·60.

Варшава. 20. III. ПАТ. Слабість німецької валюти, яка виявилася вчора на біржі в Льондоні, запотувалася на більшості европейських бірж. На варшавській біржі нотування німецької марки, що виносило 17. і 19. ц. м 210·60, нині виносило ледви 209·80.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 20. III. масло 3·10, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·60—2·70.

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця удержана.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1·75	1·50	1·00
Кури на росіл	1·75	1·50	1·00
Качки	1.65	1.40	1.00
Гуси	1.50	1.30	1.00
Індики	1.85	1.65	1.00
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Площа С.-Б. Школи, товариства і установи, що задумують у 1934 р. користати з руханково-спортової площі Сокола-Батька, внесуть подання до дня 30 п. м. 1268 2—2 **Старшина С.-Б.**

Товариський зїзд. В цілі скликання товариського зїзду з початком літніх ферій просимо всіх Товаришів з відділу А. і Б. учительської семинарії в Самборі, які в році 1913 зложили матуру, подати свої адреси на руки тов. Франца Дробіка, учителя в Турці н/Стр., найпізніше до 15. травня 1934. Речинець зїзду подамо в своїм часі. За Комітет: **Франц Дробік і Мирон Комарницький.** 1282

Подаємо до відома інтересентів, що передконкурсові і передординаційні іспити в місяці квітні н. р. не відбудуться з причини святочних ферій. — **Деканат Теольогічного Виділу Гр.-Кат. Богословської Академії у Львові.**

Філія Союзу Українок у Львові запрошує своїх членів та впроваджених ними гостей на Ширші Сходини з рефератом п. пос. Мілени Рудницької на тему: Український Жіночий Конґрес. Сходини відбудуться в неділю дня 25-го березня о год. 3·30 точно, в салі „Української Бесіди". Участь членів обовязкова — гостям раді. **Виділ.** 1283 1—1

ПОДЯКА.

В. П. Комісареві Народного Дому пос. слові **Мих. Бачинському** і директорові **Ів. Слезюкові** за відступлення салі театру „Ріжнородностей", проф. **Оксані Суховерській** та її ученицям за те, що своїми продукціями перенесли глядачів в казкові країни мрій, **Богданові Перфецькому** за вмілий фортепяновий дострій — складає Виділ Товариства — „Українська Захоронка" щиру подяку.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розважевський. Львів — Академічна 2. 73/33 3—10

ЦІННИК обуви фірми **„Ар-Ка"**, Хоружина 11 а: Мужеські півчеревики зол. 22·—, зимівки мужеські 3·—, жіночі 2·20, обцаси мужеські 1·40, жіночі 0·70. 12—25

ІНДИКИ ЖИВІ в кожній скількості **купує** Маслосоюз, Львів, ул. Бартоша Гловацького 23. Тел. 81-04 або 43-86 2—3

МУЖЕСЬКІ СОРОЧКИ першої якости, можна найдешевше набути в крамниці „Українського Народнього Мистецтва" Львів, пуд. Косцюшка 1. 1284 1—6

НАЙМОДНІШЕ, найдешевше і найліпше переробляє і чистить жіночі, мужеські і діточі капелюхи фабрика капелюхів Найвельта. Контори принять ул. Марійська 8., Городецька 72. і Пястів 23. 10/44 1—3

МАЮ прекрасно уладжену віллю в Брюховичах з 12 умебльованими убікаціями і хотів би уладити до спілки пансіон для дітей і дорослих. Шукаю спільнички з капіталом 2.000 зол., постелею і начинням для пансіону. Зголошення Пястів 23 — фабрика, або телефон 18-25 і 7-00. 9/44 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

І. Оголошення. Звичайні Загальні Збори Акціонарів Земельного Банку Гіпотечного, Спілки Акційної у Львові, відбудуться дня 25. квітня 1934 р. в льокалі Банку у Львові, при вул. Словацького ч. 14. в год. 12-ій. **Порядок нарад.** 1) Отворення і вибір Предсідника Загальних Зборів. 2) Звіт Надзірної Ради з діяльности і стану Банку, затвердження звіту, як також білянсу та рахунку страт і зисків за р. 1933. й ухвалення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді Банку. 3) Розділ зиску. 4) Вибір 4 членів Надзірної Ради на місце уступивших. 5) Внесення по думці § 67. статуту. До участи в Загальних Зборах управнені ті Акціонарі, котрі по думці § 60. статуту зложать у касі Банку найпізніше 7 днів перед Загальними Зборами свої акції або посвідки, передбачені законами. Управнений до вступу на Загальні Збори будуть видані леґітимації. Акціонарі, котрі репрезентують найменше 1/10 частину акційного капіталу, можуть найпізніше 14 днів перед Загальними Зборами зголосити додаточні справи до порядку нарад. — **Дирекція Земельного Банку Гіпотечного Я. С. у Львові.** 1279

Оповістка в справі вибору представників на Загальні Збори Товариства Взаїмних Обезпечень „Дністер" У Львові.

По думці постанов §§ 20—24 статуту мусять бути на цьогорічні Загальні Збори Товариства Взаїмних Обезпечень „Дністер" вибрані нові представники. Вибрані представники мусять бути членами Товариства і мати активне право вибору. До вибору представників управнені всі власновільні члени, які належали до Товариства вже в попередньому оборотовому році з безпосередніми обезпеченнями без огляду на висоту обезпечених сум. Право вибору виконують члени в тих виборчих округах, у яких находяться їхні обезпечені предмети. Член управнений до голосування може дати заступитися на виборчих зборах, але лише таким самим членом, котрому в тій цілі має вручити у правній формі виставлену повновласть до заступства. Один член не може на основі повновласти заступати більше як один голос. Невласновільні особи голосують через своїх законних заступників, а правні особи голосують через законних заступників або повновласників. Виборчу округу творить кожний політичний повіт, у котрому предмети обезпечені в попереднім оборотовім році в Товаристві безпосередньо, представляють разом суму обезпечення найменше 500.000 зол. Повіти, що дають меншу суму, будуть злучені з одним з найближчих повітів в одну виборчу округу. Кожна виборча округа вибирає одного представника, а якщо сума обезпечення безпосередніх обезпечень у виборчій окрузі перевищає квоту 1,000.000 зол., за кожний дальший розпочатий 1,000.000 зол. слідуючого представника. Дирекція Товариства уповажнить у кожній окрузі одного члена до скликання Зборів, установить для нього на випадок його перешкоди заступника, означить місце і час збору та оповістить про це в часописі „Діло". Підчас виборчого збору веде провід член, який був уповноважнений до скликання тогож або його заступник. Вибори відбуваються правосильно без огляду на число присутніх управнених до голосування членів звичайною більшістю голосів. З ходу виборчого збору списаний протокол має бути безпроволочно висланий Дирекції, яка вишле вибраному представникові леґітимацію. — Функції представників тревають 6 літ. На випадок смерти, уступлення або втрати активного права вибору представника буде зарядженний доповняючий вибір на протяг остаючого часу тревання функцій уступившого представника. Місцем вибору в кожній окрузі є та місцевість, де є осідок староства, а в округах, зложених з більше повітів, осідок староства, означений Дирекцією. В найближчім часі будуть подані речинці виборчих зборів з означенням години і салі, як також назвища тих членів, котрим Дирекція доручить перевести збори. У Львові, дня 21. березня 1934. **Дирекція Товариства Взаїмних Обезпечень „Дністер" у Львові.** 1281

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК
КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР
Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ
МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ
Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

Найновіші весняні і літні моделі! — — Плащі, костюми і сукні — — поручає фірма: **МІЛЛЄР І БЕЕР** **Львів, Рутовського 6.**

За редакцію відповідає Олександер Костюк. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 76 (13.621). Львів, пятниця 23. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перед великим страйком в Америці.

ВАШИНҐТОН, 21. 3. ПАТ. Влада старається за всяку ціну не допустити до заповідженого страйку самоходових робітників. Рузвельт загрозив, що задля забезпечення спокою скористає з наданих йому уповноважнень. Колінс, представник американської федерації праці, заявив, що дістав депешу від пред. Рузвельта з домаганням відложити страйк до 22. ц. м. Працедавці з доручення Джонсона вислали делеґацію до Вашинґтону, яку Рузвельт прийме 21. ц. м. Тимчасом робітники мають приступити до федерації праці або до синдикатів, створених поодинокими самоходовими товариствами. 18.000 робітників фабрики Шевролета заповіли за страйком.

ВАШИНҐТОН, 21. 3. ПАТ. Інтервенція Рузвельта в справі конфлікту між працедавцями і робітниками у самоходовому промислі та на залізницях дала негайний результат. Голова американської федерації праці Ґрін дав телеґрафічні інструкції Колінсові, щоби старався відложити страйк до дня 22. ц. м. Дирекції залізничих товариств приняли пропозиції Рузвельта щодо продовження теперішньої умови в залізництві.

ЛЬОНДОН, 21. 3. ПАТ. Вибух страйку робітників самоходового промислу, означений на сьогодні, відложено тому, що завтра відбудеться конференція Рузвельта з комітетом самоходових промисловців. Акція Рузвельта як посередника удасться тоді, коли зможе намовити промисловців, щоби признали американську федерацію праці.

Жиди і фашизм.

ВІДЕНЬ, 17. 3. (Агорівет). В Австрії усі провідники соціялістичного руху О. Бавер, Ю. Дойч, Й. Шорш, Б. Кеніґ, К. Ґалиц, усі жиди й невблагані антифашисти. В Букарешті провідник соціялізму І. Мошкович теж жид і антифашист. Таке й у Парижі, починаючи від провідника французького соціялізму Л. Блюм; також і В. Бах, Е. Кан, Й. Зай, які є керманичами „Ліґи прав людини", усі вони жиди й антифашисти. І цікаве те, що виступають вони проти Італії, де жиди мають розмірно найбільше волі.

—o—

Довкола афери Ставіського.

ФІЛЬМА ЗРАДЖУЄ ТАЙНУ СМЕРТИ

ПАРИЖ, 21. III. ПАТ. Слідча парляментарна комісія для справи Ставіського висвітлювала в палаті депутованих фільми, накручені 8. січня ц. р. в Шамоні після самогубства Ставіського. Члени комісії прийшли до висновку, що треба щораз оглянути тіло Ставіського, щоб устійнити обставини, серед яких Ставіський згинув. Рана Ставіського виглядає так, якби походила від вистрілу з віддалі найменше одного метра. Також інші дані насувають низку сумнівів у тій справі. Наслідком того комісія звернулася до міністра справедливости з домаганням, щоби наказав нову автопсію тіла.

Преса стверджує, що на основі фільмової знимки Ставіський згинув від двох куль. Уплив крови з рота і носа свідчить, що смерть наступила не від пострілу в череп, тільки в легкі або шлунок. Крім того фільмові знимки виказують деякі суперечности з поліційними рапортами. У звязку з тим слід пригадати, що в акті смерти Ставіського, виготовленім д-ром Жаненом, находиться тільки одно речення, що говорить про самогубство, а саме: „Сліди пороху по зволяють мені ствердити самогубство". Отже один з членів комісії звернув увагу, що це речення дописане додатково після зладження акту смерти.

В РОЗШУКАХ ЗА САМОХОДОМ.

ПАРИЖ, 21. III. ПАТ. Вчора переведено ревізію у віллі Гарфункля у Версайю, де засеквестровано м. і. самохід. Ревізія стоїть у звязку з доходженнями в справі вбивства Пренса.

ПАРИЖ, 21. III. ПАТ. Директор гіпічного клюбу Трібу, переслуханий слідчим суддею, потвердив зізнання своєї жінки в справі самоході Трібу, заявив, що вони були нібито в ремонті, коли вбито Пренса. На думку свідка вони не могли находитися тоді в Діжон.

СТАВІСЬКИЙ ОПІКУНОМ БЕЗРОБІТНИХ.

ПАРИЖ, 21. III. ПАТ. На засіданні парляментарної комісії для розгляду афери Ставіського б. державний підсекретар Гюлен пояснював зносини, які вязали його зі Ставіським. Він сказав, що познайомився з ошуканцем в міністерстві війни в 1933 р. за посередництвом пані Авріль і ґен. де Фурту. Опісля зустрівся за посередництвом п-і Авріль у Кафе де Парі. Присутній був теж міністер Франсуа Альбер. Стріча мала на меті розглянути деякі пропозиції Ставіського в справі поборювання безробіття, однак не довела до конкретних успіхів. Гюлен боронився перед замітом, начеб зносився з Романіно, Дюбарі та іншими спільниками Ставіського.

ДОСЛІДЖУЮТЬ ЧЕКИ.

ПАРИЖ, 21. III. ПАТ. Судова слідча комісія звеліла знавцям розслідити чеки Ставіського, м. і. чек, означений нотаткою: „А. Тардіє"

АРЕШТУВАННЯ СВІДКА.

Дансерка, яка перед кількома днями зізнавала в справі вбивства судді Пренса, наче би підслухала в готелі розмову її товариша з незнаним мужчиною, заявила тепер, що її зізнання було видумкою. За введення в блуд слідчої влади її арештовано.

Величезна шпигунська афера у Франції.

Франція має нову сензацію. В Парижі арештували французького полковника Дюмулена, кавалера почесної легії й редактора тижневика „Армія і демократія" у звязку з викриттям великої шпигунської організації, що покрила своєю сіткою Францію, В. Британію й Зл. Державу. Плк. Дюмулен дав шпигунській організації серію тайних викладів у воєнній школі. Стверджено, що шпигуни доставили одній сусідній державі докладний плян мобілізації паризької округи.

Крім полк. Дюмулена арештовано 5 інших осіб, м. ін. високого урядовця міністерства війни інж. Обріта його жінку, натуралізованого у Франції румуна Райха та румунську дентистку Давідовіч.

Є це найбільша шпигунська афера, яку колинебудь викрили, як кажуть у колах, що ведуть слідство. Афера обіймає досі 250 осіб, з чого 180 находиться у слідчій вязниці.

ПАРИЖ, 21. 3. ПАТ. Поліція арештувала хеміка Обрі в його мешканні. При ревізії знайдено 80.000 фр. готівкою, акцій вартости 20.000 фр., та документи, якими заінтересувалася прокураторія. Лябораторію хеміка опечатано.

—o—

Політичний процес у Білгороді.

БІЛГОРОД, 17. 3. (Агорівет). Перед надзвичайним трибуналом Оборони держави відбувається процес проти пятьох хорватських сепаратистів. Вони обвинувачені за те, що належать до відомого товариства „Усташі", якого ціль є добути самостійність Хорватії.

ГЕМОРОЇДИ лікує HEMORIN-Klawe 3/10 1—6

Пильне! Увага!
Хто ще протягом місяця березня зложить ощадностеву вкладку за січень, лютень і березень на ПРЕМІЙНУ КНИЖЕЧКУ в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР" у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20. той набуде право брати УЧАСТЬ у ЛЬОСУВАННІ премійних книжочок у цьому році.
Пояснення про премійні книжечки Банк на бажання висилає.

Підтримуйте рідний промисл!
Народня Торговля
продає в усіх своїх складах вироби Одинокої Української Фабрики Свічок „КЕРОС" (давніше Котецький і С-ка)
по таких оригінальних фабричних цінах:

806 3—3	Ціна за 1 кг:
звичайні білі столові	зол 1·80
„ „ і жовті брацькі	„ 2·—
композиційні „К" білі столові	„ 2·10
„ „К" „ брацькі	„ 2·30
„ „КВ" жовті	„ 2·30
півстеаринові „КК" білі	„ 2·80
півоскові II. „ККК" кремові	„ 2·90
стеаринові „С" білі	„ 3·20
півоскові I. „В/2" кремові	„ 3·20
воскові „В" жовті	„ 5·20
„ „ВВ" жовті	„ 6·50

ШЕВЧЕНКО у Варшаві і в Галичині.

Дивна розбіжність поглядів на вартість культу Шевченка — у Варшаві та в Галичині.

Львів, 21. березня 1934.

Рік-річно українська громада у Варшаві, як усі по світі розсіяні українські кольонії, святкувала Шевченкові роковини. Однак у цьому році тамошнє Шевченківське свято було справді величаве та й характером своїм дещо ріжнилося від подібних свят із поперед років. Була про це у нас хронікарська згадка, яку дозволимо собі пригадати і дещо доповнити, у звязку з рефлексіями, які з цього приводу виринають.

Отож відбулась у Варшаві академія в честь Тараса Шевченка у великій салі міської ради. Прегарна саля, призначена на ок. 600 осіб, була так ущерть виповнена, така сила людей стояла у переходах, позаду крісел і на бальконах, що присутніх рахували на поверх 1000 осіб. У перших рядах видно було: міністра освіти Вацлава Єнджеєвіча, віцеміністра освіти Перацького, ґен. Кордіяна-Заморського, президента м. Варшави Косцялковського, начальника національного відділу м-ства внутр. справ Сухенка, нач. відділу освітньої політики з МВР і ОП. Кавалковського, директора ПАТ-а Обарського, чільних представників польського наукового світа, врешті відомі у Варшаві постаті з дипльоматичного корпусу і т. д. Невідомо, чи організатори свята, Український Науковий Інститут у Варшаві, сподівалися такого напливу гостей, але приготовили свято теж дбайливіше, ніж щороку, спровадили позамісцеві мистецькі сили та поставили академію на високому артистичному рівні. Все це вкупі склалося на те, що Шевченківське свято у Варшаві стало замітною подією не лише внутрішньо-українського життя. Колиж ще й широку, кільканацятирядкову звістку про неї подав ПАТ і цю звістку

повторила вся польська преса, те свято — зумисне чи мимохіть, слушно чи неслушно — прибрало гейби півофіціяльний характер. У всякому разі кермуючі і відповідальні діячі польського політичного і культурного світа, зокрема керманичі польської національної та шкільної політики, віддали прилюдно честь геніеві українського духа.

Це діялося 11. березня в столиці польської Республики, а в сім днів потім директор державної бережанської гімназії забороняє українським школярям іти на місцевий прилюдний Шевченківський концерт, якого програма заздалегідь подана до відома адміністраційній владі і нею затверджена та якого організаторами й виконавцями — здебільша українські педагогічні сили та взагалі культурницькі діячі. Може хтось зауважити, що це цілком виїмковий випадок, який мусить бути без решти записаний на рахунок того над-ревного директора, якогось п. Ольшевського, який не найшовся на свому місці. Однак — на превеликий жаль — це далеко не одиночний випадок. За життя нещасний український поет і після смерти не перестав бути предметом спору, який трівае по нинішній день: Чи він сам і його „Кобзар" „благонадійний" чи „протидержавний"?!

Недавно попали ми на замітку, що у вересні 1919 року прокуратура у Станиславові сконфіскувала у календарі Українського Педагогічного Т-ва вірш „Учітеся, брати мої". Це була перша польська конфіската Шевченкової творчости. Останні дві конфіскати датуються з 1932 року: тоді сконфісковано два видання „Кобзаря", обидва за деякі місця з „Гайдамаків", — до речі: поеми, яка з усіх Шевченкових перша діждалася польського (дуже гарного) перекладу (Совінського — нині та книжечка вичерпана). Але й поза „Гайдамаками" є вічні клопоти з „Кобзарем": нпр. при уладжуванні Шевченківських концертів завжди ще треба адміністраційним чинникам (головно на провінції) предкладати повний текст співаних та деклямованих Шевченкових віршів, бо сама фірма автора не вистачає. По нинішній день трапляються теж випадки, що на Шевченківських вечорах по читальнях „Просвіти" ревний представник влади з місця протестує проти деклямації поеми, яка видається йому підозріла своєю тенденцією! Про становище Міської Ради м. Львова до найбільшого українського національного поета, якого роля в історії не лише літератури, але й цілого українського національного відродження зовсім виїмкова, — ми вже свого часу писали: існує у Львові вулиця ім. Шевченка, — на периферії міста, кількасот метрів довга, такі шир жа, що тротуар можливий лише по одному боці... Зголосили були перед війною українські радні внесок поставити памятник на сквері перед будинком Наукового Т-ва ім. Шевченка, на вул. Чарнецького, оподалік від центру, щоби декого не „колов у вічі". Але той внесок з місця був відкинений. Ми дуже цікаві, як поставиться нині до того внеску Міська Рада, колиб його відновили українські радні, даючи одночасно запоруку, що українське громадянство підтримає те діло масовими грошевими датками!...

Але порушена тут справа має ще один, засадничий момент: відносини між верхівкою державної влади та її низовими органами. Знаємо, що в системі сцентралізованої адміністрації далеко лекше проводити одностайну лінію політики. У такій системі вправді завжди відчувається переріст бюрократії, а проте істнує в ній тісна службова залежність і всі внутрішні розпорядки мають за собою силу екзекутиви. Тому саме у централістичній державній системі яскраво вражають всякі відхилення поведінки нижчих органів влади від поведінки їх зверхників. Зацитований на вступі приклад: як міністр і віцеміністр освіти стоячки вислухують „Заповіту", а директор гімназії грозить учням, що викине їх зі школи за участь у Шевченківському вечорі, — той приклад є безумовно дивоглядом, який для звичайних смертників є цілком незрозумілий.

Може би дійсно у 120-ліття народин Тараса Шевченка прийшов перелім у поглядах на творчість Поета не тільки у польській урядовій верхівці, але й у низах польського шкільного та адміністраційного апарату на землях, на яких культ Шевченка істнує стихійно від кількадесяти літ?! Може би дійсно не робити виїмків із „Кобзаря", не цензурувати рядків і слів і — зліквідувати болай цей один лицемірства: на Шевченківському фронті.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 22—180 Телефон 25-55.

З українського життя в Ч. С. Р.

СВЯТО ШЕВЧЕНКА У БРАТИСЛАВІ.

Т-во „Просвіта" при співучасти Союзу Українських Студентів з Підкарпаття й української кольонії у Братиславі улаштило Шевченківське свято 10. III. На святі виступили з промовами в мові чеській проф. д-р Ф. Тіхи („Шевченко і Кирило-Метод. Брацтво") і доц. О. І. Бочковський („Шевченко — поет визвольної боротьби") і в мові українській інж. Л. Мосендз. Студ. Петровський деклямував власний вірш Бувш. член Української Республ. Капелі і член Слов. Народн. Театру п. Н. Кузьмин виступив зі сольовим співом (три числа з супроводом фортепяну п. Сметани). Під дириг. п. А. Бачинського тричі виступив хор підкарпатських студентів. Свято відбулося в Зеркальовій салі примаціяльної палати, де Наполеон підписав був т. зв. „пресбурський мир". Братиславська українська кольонія, як і численні земляки з найближчих околиць словацької столиці, взяли численну участь у цім святі. На салі було чимало словацьких і чеських гостей.

Перший промовець д-р Ф. Тіхи, відомий чеський приятель українського народу та перекладач Лесі Українки, ознайомив присутніх зі слованською ідеольогією кирило-методіївців. Свою промову він закінчив побажанням чехословацького зближення в дусі словянських ідеалів автора „Кобзаря".

Доц. О. Бочковський схарактеризував Шевченка як поета не лише національного, але заразом і всеслованського та універсального значіння. Життя й літературна спадщина цього українського „баснїка народнїго одбов" — є запорукою непереможности визвольних змагань українського народу.

Д-р Л. Мосендз в українській промові схарактеризував Шевченка як людину сильного характеру й непереможного безкомпромісового борця за свободу народу. Треба, щоб для нащадків поет був школою характеру, особливо у нашу сучасну безхребетну добу.

СВЯТО МАСАРИКА У БРАТИСЛАВІ.

Дня 4. III. т-во „Просвіта" уладило свято на честь 84. уродин президента ЧСР Т. Ґ. Масарика. З рефератом виступив д-р К. Брицгун. По рефераті вислано президентові привітальну телеґраму.

РЕФЕРАТ ДОЦ. БОЧКОВСЬКОГО.

Дня 11. III т-во „Просвіта" у Братиславі у своїй домівці в У. М. С. А. уладило реферат доц. О. І. Бочковського на тему: „Проблема національної консолідації та Національний Конґрес". На рефераті за малим виключенням були присутні майже всі українці м. Братислави. Референт зумів захопити всю без виїмки авдиторію.

СВЯТО ШЕВЧЕНКА В ЛІТОМЕРЖИЦЯХ.

Відділ Українського Всепроф. Робітн. Союзу в Терезині улаштував Шевченківське свято 4. III. в Літомержицях. Голова відділу І. Перець оповідав про життя і працю Шевченка, а член відділу Сидорович прочитав реферат на тему „Т. Шевченко — співець самостійної України". На програму ще склалися деклямації п. Панькова. Присутні на початку відспівали гимн, а закінчили свято „Заповітом". На святі були крім членів місцевої української кольонії ще й гості — представники філії Української Громади в Ліберці. По святочній частині зборів представник Української Громади п. О. Ганкевич зробив реферат на тему: „Наша справа в минулім і сучасним", а п. М. Севьчук реферував на теми загально орґанізаційні.

(У. Т.)

Активність харбінців.

З культурного і політичного життя нашої кольонії в Манджу-Го.

При „Українській Національній Громаді" в Харбіні засвували нещодавно „Українське Т-во Прихильників літератури, науки і мистецтва", у скороченні УТПЛІНАМИС. Основоположники вибрали день „22. січня", як день основання і тим ясно зазначили ідеольогічні позиції нового товариства. Перше „суаре" влаштувало воно 17. лютого. У програму ввійшли: 1) програмове слово п. Андрущенка, 2) реферат д-ра Мілька „Наша українська діяльність" і музикально-вокальна частина зі співом і деклямаціями, а відтак танці.

Незалежно від цього почався в „Просвіті" курс українознавства. П. Р. Барилович читає лекції про „ґеоґрафію України", п. І. Світ, редактор „Манджурського Вістника" лекції на тему: „Українські кольоніяльні землі". При цій нагоді згадаємо, що той-же п. Світ почав друкувати в „Мандж. Вістнику" (ч. 4.) фейлетони в російській мові п. н. „Український Далекий Схід", які є виїмками з великої української праці автора. Цю працю — як зазначує п. Світ — п. н. „Проблема Зеленої України" викінчує він уже і незабаром віддасть до друку. Завважимо, що досі поза брошурою проф. Шимоновича і розкиненими по журналах і ґазетах статтями не появилась ніяка поважніша праця про Зелений Клин і про ті багаті події, що їх пережив він у недавні революційні роки. Підписаний мав вістку від одного діяльного там галичанина, що таку працю мав готову, але перед памятним хабарівським процесом українців забрали йому цю працю чекісти.

Повертаючи до курсу українознавства „Просвіти" зазначимо, що згадані лекції це тільки початок цілого циклю викладів. Його програма: 1) українська мова, 2) українська література, 3) історія України, 4) ґеоґрафія України.

Діяльні теж є жінки і студенти. Одним із цікавіших рефератів „Жіночого Гуртка" був відчит п. Уллян Давильченко „За природне право жінки".

Обмірковують харбінські діячі теж справу українського національного шкільництва. Йде про те, щоби не повторити старих помилок, що так болючо проявились в колишній українській гімназії в Харбіні. Пропонують відчинення горозвільної школи при помочі місцевої влади і Громадського Колледжу на зразок кращих західноевропейських та американських шкіл з практичним наставленням.

Велику бурю серед української кольонії в Харбіні, особливо серед студентства, викликав виступ комуніствуючого професора на юридичному факультеті харбінського університету Устрялова. На одній зі своїх університетських лекцій говорив він на тему „Російська революція і прилучення України". В тій лекції сказав він між ін.: „З уваги на сильний спротив українців, яких є до 38 міліонів, інспірований Німеччиною, радянський уряд мусів перемінити РСФСР у СССР. Це показалося не кепським дипльоматичним підступом (тріком), бо вдалось болай цим шляхом обєднати Україну з Росією". В дальшому заявив „професор", що ніякої України нема, а є тільки „алін русскій народ" і т. ін. „Мандж. Вістник" пишучи про те, висказує надію, що уряд Манджу-Го мабуть швидко звільнить проф. Устрялова з університету з уваги на те, що є він звичайним комуністичним агітатором. Щоправда його „пролетарський світогляд" не спинює його власницьких інстинктів: він вибудував собі прекрасний, люксусовий двоповерховий дім.

Культурно уділяється українська харбінська кольонія теж в імпрезах міжнаціонального клюбу „Прометей", який проявляє живу діяльність.

З політичних подій слід згадати занотовану вже в „Ділі" організовану участь українців у демонстрації проти радянської управи манджурської залізниці. Наші земляки демонстрували рівночасно проти нахабної, велюдської і московсько-шовіністичної поведінки большовиків на Україні, що виразно підкреслено у відозвах, які закликували до участи в демонстрації. Також з нагоди коронації цісаря Манджу-Ті-Го (що означає Мандж. Імперія) Пуї відбули українці торжественну академію, в якій прилучили свій голос вдоволення до хору привітальних голосів манджурців, китайців, японців та інших народів.

З правдивим вдоволенням мусимо підкреслити факт консолідації всього українського елементу в Харбіні, що дає спромогу обєднати його біля недавно повеснованого українцями „Національного Дому".

З. Сеньо.

На фронті внутрішньої позички „Р. Ш.“

КАЛУЩИНА.

Виконуючи доручення Головної Управи Кружок „Рідної Школи“ ім. І. Франка в Калуші на свому засіданні в дні 13. лютого ц. р., вислухавши реферату голови дир. Степана Загаєвича, рішив повести інтенсивну акцію за стяганням внутрішньої позички „Р. Ш.“. В тій цілі, після дискусії над способом переведення в життя цієї акції, вибрано повітовий комітет допомоги „Р. Ш.“, зложений з таких осіб: дир. Степан Загаєвич, дир. Петро Мигович, д-р Іван Сохацький, дир. Микола Дозорський, Іван Король та Олександер Капко. На засіданні цього комітету уложено докладний плян акції та виготовлено прелімінар позички, на основі якого треба ствердити, що Калущина повинна дати найменше 7.000 зол. позички.

До дня 10. березня ц. р. канцелярія Кружка дістала заяви і докази частинних, а то й усіх вплат від таких установ та осіб: Повітовий Союз Кооператив у Калуші заявлено зол. 250, вплачено зол. 50; Українбанк у Калуші заявл. з. 250, впл. з. 50; Народній Дім у Калуші заявл. з. 100, впл. з. 25; Повітова Торговельна Спілка в Калуші заявл. з. 50, впл. з. 50; Філія Т-ва „Відродження“ в Калуші заявл. з. 25, впл. з. 25; кооператива „Віра“ у Красній заявл. з. 25, впл. з. 5; парохіяльний уряд у Лзіному заявл. з. 25, впл. з. 5; читальня „Просвіти“ в Рівні заявл. з. 25, впл. з. 5; кооператива „Добробут“ в Ясені заявл. з. 25, впл. з. 5; парохіяльний уряд в Угринові Середнім заявл. зол. 25, кооператива „В єдности сила“ Угринів Стар. заявл. з. 25; кооп. „Нове Життя“ у Грабівці заявл. з. 25, впл. з. 5. По зол. 25 заявили та частинно вплатили вже десятки громадян. В акції позички в повіті беруть участь також інкасенти філії „Просвіти“, що є управнені реалізувати заяви.

ЩИРЕЧЧИНА.

Районова конференція Кружків „Рідної Школи“ у Щирці відбулася дня 25. 2. Приявних було 44 делегатів із 8 місцевостей (Піски, Лани, Острів, Щирець, Попелян, Гуменець, Никонковичі, Ястрібки). Від Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи“ був як делегат А. Домбровський. Нараду відкрив голова щирецького Кружка д-р Мандзик. З черги делегат виголосив основний реферат, підчеркуючи в ньому напрямні виховання в рідношкільних установах та причини вдовження „Рідної Школи“. В дискусії забирали голос: д-р Савчак, п. Тибінка, Кулик Михайло, Мандзюк Гринь та інші. Всі приявні признали потребу дати „Рідній Школі“ позичку та обіцяли свою співпрацю. Після того вибрали районову комісію, до котрої увійшли: д-р Савчак Б., Тибінка, Оприск Пилип зі Щирця, Гринь Мандзюк, Михайло Левандович з Пісок, Варенницький Іван, Ільків Михайло з Острова, Дорош Михайло з Попелян і Мандзикова Юлія з Гуменця, Кулик Михайло з Никонкович, Бутрин Іван і Грушовець Іван з Ястрібок. Крім того запрошено до співпраці в комісії голову щирецького Кружка д-ра Мандзика, з тим, що він перебере касієрство. Головою комісії вибрано д-ра Савчака, секретарем п. Микитку, кооптованого до комісії. По залагодженні справи позички вияснив ще делегат вагу діточих садків та завізвав делегатів, щоб уже відтепер приготовляли для садків терен і матеріяльну основу.

ГОРОДЕЧЧИНА.

Городеччина, ще так недавно запаморочена кацапщиною, сьогодні, під впливом діяльних осіб та українських установ, змінила зовсім вид. Чималу заслугу має тут „Рідна Школа“, яка довгі роки удержувала в Городку свою школу. Не з медом їй поводилося. Ще всім у памяті, як завзято стояли за тією школою батьки, а головно дітвора. Коли школу розвязано, то діти вчилися навіть по полях, по цвинтарі, у лісі. Цей дух ще лишився в Городку, хоч наразі школи нема. Але робить її службу діточа бібліотека та літом діточий садок.

Дня 1. березня уладив Пов. Кружок „Рідної Школи“ широку рідношкільну нараду для представників повіту. В салі філії „Просвіти“ зібралось поверх сотки щонайрухливішого й найсвідомішого сільського елементу. Наради відкрила голова городецького Кружка „Р. Ш.“ п-і Білякова, дружина посла. На нараді явився представник Головної Управи „Р. Ш.“ зі Львова, п. Лев Ясінчук, який виголосив одногодинний реферат. З черги виголосила п-і Білякова живий і річевий реферат про діточі садки, п. Стець займаючий реферат про діточі бібліотеки, а о. д-р Цегельський вказав на всякі джерела приходів „Рідної Школи“ та добрі й лихі сторінки у звязку з переведенням загальних рідношкільних збірок. Численній громаді селянського цвіту показалася в усій своїй розтяжности величава діяльність „Рідної Школи“ та все те, що треба зробити. Здавалося, що референти вичерпали весь предмет; а все таки Роман Кривко з Артищева, Михайло Дідик із Ставчан, Іван Островський із Бартатова та інші мали ще дещо цікавого сказати із їхньої життєвої практики. Влав селянський голос, що село радо дає на народні потреби, треба тільки підійти і взяти. Ось тут саме широке поле для місцевих діячів. Вони найкраще знають, коли до кого можна підійти з домаганням датку.

Відтак приняли збори одноголосно резолюції, в яких висловлювалися дуже прихильно про плян позички „Рідній Школі“ й закликали громадянство своєї области піддержати ту справу. Дальше взивали резолюції організувати Кружки „Р. Ш.“, вести в них живу виховну діяльність головно при помочі діточих бібліотек і саджів, діточих поцисів та позашкільної освіти. Вкінці закликали резолюції до постійної моральної і матеріяльної підтримки „Рідної Школи“ та до зорганізування в Городку Повітового Союзу Кружків „Р. Ш.“, який обєднував би всі рідношкільні організації в повіті. По відспіванні національного гимну приявні розійшлися не тільки освідомлені, але й покріплені на дусі. Весь час нарад був приявний представник влади.

ГАЛИЧ.

Заходом Старшини Повітового Кружка „Рідної Школи“ в Галичі відбулася ширша нарада інтелігенції міста Галича й околиці в Галичі дня 28. м. м. (при співучасти представників селянства). Темою нарад була позичка „Р. Школі“. Справу позички реферував голова Повітового Кружка „Р. Ш.“ дир. К. Попель; плян праці й акції в справі позички реферував І. Корчинський. Приявні вибрали комітет у складі: дир. К. Попель, о. парох Благий, о. кат. Чопей, д-р Шикета, д-р Яців, м-р Лада, І. Корчинський, Теоф. Янович, інсп. Терпиляк, п. Чопейова, міщанин Осип Попель, від Район. Молочарні д-р Водославський і дир. Березяк, від Коопп. Банку д-р Осип Янович, від Союзу Кооператив Гр. Шмігель, від селянства: Федь Мельничук, Ст. Лисак, Павло Городецький. Всі одноголосно ухвалили акцію позички підтримати якнайщиріше, а сел. Павло Городецький із Семиковець заявив, що не буде села в повіті, яке не підписалоб хоча одної позички, бо село вже розуміє вагу „Р. Ш.“ під сучасну пору. Одночасно підписано перші заяви, а саме: Зар. Боднар 25 зол., зложив 25 зол.; Карло Попель декл. 25 зол., впл. 5 зол.; д-р В. Яців декл. 25 зол. впл. 5 зол.; І. Корчинський декл. 25 зол., впл. 5 зол.; селянин Осип Дутка з Комарова декл. 25 зол., впл. 5 зол. Разом вплачено 45 зол. Декларували: д-р О. Меркун 25 зол., о. парох Благий 25 зол., о. кат. Чопей 25 зол., Березяк 25 зол. А. Терпиляк із Залуки 50 зол., д-р П. Радославський 25, урядовці Районової Молочарні 25, — разом 13 позичок на суму 325 зол.

СПИСОК управнених до участи в першому і другому ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА“

Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

901. Евген Пелепський, 902. Іван. Волод. Онишкевич, 903. Проф. Степан Скоробогатий, 904. Софія Дорошенко — всі зі Львова. З краю: 905. Василь Боранин, 906. о. Олекс. Болянський, 907. Наталія Бігус, 908 Софія Олесницька, 909. о. Яків Долгий, 910. Д-р Дмитро Ладика, 911. Д-р Волод. Бескалько, 912. Вікторія Лиса, 913. Петро Палійчук, 914. Микола Щерко, 915. Д-р Олекс. Олійник, 916. о. Мих. Білахта, 917. о. Юліян Левицький, 918. Д-р Олекс. Пелевський, 919. Д-р Петро Гайдучок, 920. Д-р Іван Матіашек, 921. Катря Бундзикова, 922. Ірина Ольхова, 923. о. Михайло Тесля, 924. о. Евген Усцький 925. Волод. Тимцюрак, 926. Денис Паєвський, 927. Евген Сумик.

(Решту оголошень подамо в чергових числах.)

ТЛУСТЕ.

У Тлустім відбулася дня 20. м. м. в домі „Українбанку“ рідношкільна нарада. Взяли в ній участь представники громад тлустецької округи й місцеві громадяни. Треба було розяснити справу позички „Рідній Школі“. Реферат виголосив адв. д-р І. Гумецький. По дискусії доручили приявні Старшині, щоби вона сама працювала за районову комісію. Головою вибрали д-ра Гумецького. Крім цього увійшли до районової комісії представники 12 сіл і 9 представників місцевих товариств (о. А. Навольський, д-р Василь Тригук, дир. В. Бадлюк, дир. М. Сайовський, Степан Тимусь, Іванна Савьова, Корнеля Николякова, Степан Довгополяк, Богдан Гандзюк). Можна думати, що ця частина Заліщиччини свої обовязки супроти „Рідної Школи“ виконає добре.

СТАРА РОПА.

Кружок „Р. Ш.“ спросив на 3. березня представників церкви, українських установ, а також усіх свідомих і метких громадян. Перший забрав голос п. Іван Рудзінський та порушив справу внутрішньої позички для „Р. Ш.“. Дальше промовляв місцевий парох о. Мартинович Орест. Промовляли ще місцеві студенти про велике значіння діяльности „Р. Ш.“ на всіх ділянках культурного життя. До місцевої комісії позички увійшли представники всіх установ, як також і свідоміші громадяни нашого села. Зараз на місці підписали позичку такі громадяни: о. Мартинович 25, І. Рудзінський 25, Стефанія Шавалова 25, Онуфрій Каспарович 25, Василь Пихунь 25; понад 100 громадян декларували від 10 до 1 зол. Настрій зібраних був весь час піднесений і всі широ цікавилися ходом нарад.

Шляхи розвитку української музики.

(У відповідь п. Антонові Рудницькому).

В ч. 4—5. „Сигналів“ (польський місячник) з дня 1. III. ц. р., яке в цілости присвячене українській культурі й мистецтву, є між іншими стаття Антона Рудницького про українську музику.

Зовсім природно, що при історичному перегляді можна за браком або незнанням відповідних матеріялів та при скупому місці газетної статті попасти тут і там у суперечність з дійсним станом річи. Та в статті А. Рудницького назбиралось стільки неточностей, що провідна лінія статті вийшла у своїй основі невірна. Зокрема „своєрідними“ вийшли характеристики померших і живучих композиторів та їх творчости, як і класифікація мистецької вартости їх дорібку.

Рудницький зачинає свою статтю XIX віком, кажучи, що „артистична музика щойно тоді у нас зачинається“. Я дуже цікавий, до якої категорії зачислює Р. цілу нашу і світську і головно церковну музику в попередніх століттях, яка залишила свої памятники почавши від „уставу“ Київо-Печерської Лаври, через братські школи (найкраща в Луцьку в XVI. ст.) т. зв. „партесний спів“, музику, що її вчили в Могилянській Академії і т. д. А чейже музика тих часів, оперта на таких взірцях, як Бах і Палестріна, викликувала подив у чужинців-західноевропейців та була взірцем для сходу й півдня Европи, який тоді радо побирав у нас науку музичного мистецтва. Та музика дала нам Бортнянського і його сучасників. Про цей період нашої музики не згадано у статті ні словом і цим відразу рішено в нашу некористь дуже важливе питання, а саме: чи ми є стара культурна нація на полі музичного мистецтва, чи доробкевичі недавнього минулого? Хоча яка молода наша історія музики, та все таки вже нині дає вона нам надто багато доказів що ми таки стара, культурна нація на музичному полі. А коли так, то підхід до характеристики кожного твора і доби, коли він діяв, мусить бути не виключно під кутом сучасних дотичному композиторові здобутків деінде, але в першу чергу під кутом питання: чи і як виповнив дотичний композитор призначене йому місце в загальному шляху еволюційного розвитку нашого музичного мистецтва.

А. Рудницький зачинає нашу музику аж до-Лисенківським періодом, з яким розправився коротко. З галицьких композиторів згадав тільки Вербинського, Лавріївського, Матюка й

Воробкевича (порядок подаю за Рудницьким), про яких, як про дилетантів, каже, що їх спадщина обмежується до „кількох, чи кільканацяти пісень та хорів, страшенно наївних навіть для часів, у яких повстали", і тому вищезгаданим ледви чи належиться „почесна назва композиторів". Про оперети, співогри, увертюри (названі їх автором Вербицьким „симфоніями") не згадано ні словом! А тимчасом я сам можу можночасно представити п. Р-ому до огляду ось які більші твори з цієї доби: Воробкевич: „Ольга", мельодрама на струнну орх. і флет, „Каспер Румпельмаєр", оперетка, стр. орх. і флет. Вербицький: співогри: „Заручення на помацки", „Вдовичка", „Сила любови" (остання на малу орх.) та одну із десятьох „симфоній" (в дійсности увертюр). Багато літератури з цієї доби найде п. Р. в архівах Муз. Т-ва ім. Лисенка і Спів. Т-ва „Боян". Праці про цю добу писали: д-р Б. Кудрик, д-р З. Лисько, д-р С. Людкевич. Останній переінструментовував деякі симфонії Вербицького, їх виконувано і твори ті викликали повне пошани здивування в тутешній і чужинецькій пресі. Крім цього наші наймолодші музикознавці, які пильно слідкують за нашою давнішою музикою і мають уже девкий призбираний матеріял, думаю, що не відмовили б п. Р-му своїх інформацій, якщо би він до них звернувся. Та найважніше, що пропустив п. Р., це згадка про **родю** них перших композиторів у добі відродження західної вітки українського народу, після півтора-вікової павзи (і в музиці).

Про до-Лисенківський період на Великій Україні не згадано ні словечком. Дарма, що „Запорожець за Дунаєм" Артемовського-Гулака, так прекрасно оборонений д-ром З. Лиськем, б. лектором Високого Пед. Інституту у Празі, від закиду плягіяту Моцартового „Уведення зі Сераю", „Катерина" Аркаса та „Вечерниці" Ніщинського ще й нині не сходить зі сцени наших театрів і роблять дальше свою просвітно-популяризаторську роботу.

Микола Лисенко — це для п. Рудницького „талант менше ніж середній", себто нікий. Лисенка „неслушно й непотрібно винесено на педестал", охрещено найменшим „найбільшого музика і творця". На думку п. Р-го, „технічна досконалість (роз. Лисенка!) не дає підстав до цього титулу".

Можна не любити творів Лисенка, можна не виконувати їх, можна ставитись дуже критично до цілої творчости Лисенка, чи до її поодиноких ділянок, але нікому **не вільно** скидати з педесталу людину, яку на цей педестал поставила **нація** — не за „технічну досконалість", але за повну посвяти й самовідречення працю усього життя, виконану серед найнесприятливіших для нації обставин, за труд, який **у свій час** був для нації спасенним у наслідках не тільки на полі її музичного мистецтва, але й на інших, не менше важних ділянках її психофізичного життя.

Маю враження, що й найбільший ворог нашого народу зпоміж чужинців не важився би висказатись про Лисенка так, як це зробив п. Р. А не забуваймо, що стаття п. Р. появилась у чужому органі і була призначена для інформування чужинців — про нас!

У після-Лисенківській (чи може Лисенківській?) добі поставив п. Р. на спільну дошку творчости „кількісно дуже зникаючої і якісно на менше дилетантської" (так!): Стеценка, Степового, Леонтовича, Січинського й О. Нижанківського. Виїмок робить Р. тільки для „кількох хорів" Стеценка та для „направду досконалих обрібок народніх пісень" Леонтовича. Так „скромно" схарактеризував Р-ий Стеценка, того нашого може найприроднішого контрапунктиста, поминаючи повною мовчанкою його співогри „Про що тирса шелестіла", „Гайдамаки" й ін., та Леонтовича, того **генія** хоральної мініятури, якого твори (у виконанні Республиканської Капелі під проводом О. Кошиця) викликували безмежне захоплення і щирий подив найповажніших критиків усього світу.

Про нашого першого на західних землях музика-професіонала Леоніда Січинського (кантати, нескінчена опера „Роксоляна"), як і про О. Нижанківського, — ні слова більше. Філярета Колессу, як гармонізатора народніх пісень („Вулиця") та головне, як европейської міри музичного вченого-етнографа, дальше: А. Вахнянина (опера „Купало", виставлена перед кількома роками у харківській держ. опері), Г. Топольницького, того може найоригінальнішого західно-українського композитора, — не згадано взагалі, навіть про те, що такі були. Нема також Ярослава Лопатинського, хоч він написав попри пісні й хори дві опери („Еней на мандрівці" й „Казка скал"), оперету і його твори вийшли у виданні віденського „Autoren-Verband-у".

Усіх, про яких дотепер згадав п. Рудницький, узяв він в одну спільну добу „нефаховости й дилетантизму", яка на його думку тягнеться „аж майже до вибуху світової війни". Трохи дальше каже п. Р., що на початку XX. ст. появляються у нас музики, які творять нову епоху, тому, що мають уже фахову муз. освіту. Але рівночасно з цим каже, що С. Людкевич, який має фахову освіту (Р. вичислює, у кого й де і навіть приписує Людкевичеві студії у пок. М. Солтиса, якого учнем Л-а не можна рахувати, бо мав у цього тільки **одну** лекцію!), не зважаючи на свої фахові студії, не належить до групи фахівців, тільки стоїть „на переломі між обома епохами". Отже не знати: є Людкевич „фахівець", чи ні? Та це не важно! Лисенко у п. Рудницького також — і то без „переходовости" — зачислений між дилетантів, хоча скінчив консерваторію в Ляйпціґу... Людкевича, цього „найстаршого віком і світоглядом з живучої генерації українських композиторів", що має „досить богату інвенцію і наклін до сильних драматичних засобів у висловлюванні своїх думок"... „характеризує **цілковите неопанування декотрих важних ділянок творчости**". Покищо нема у нас хочаб приблизного спису творів Людкевича. Не говорю вже про видані твори, яких при наших нотно-видавничих обставинах буде напевне не більше половини того, що Людкевич написав. Та заки на основі такого спису можна буде **провірити** правильність погляду п. Рудницького на творчість С. Людкевича, можна тимчасом ствердити, що напр. Шопенові навіть цілковите неопанування не тільки „декотрих важних" ділянок, але буквально майже всіх, з **виїмком одного-одинського фортепяну**, не перешкодило в тому, що весь світ зачисляє його до **генія** на полі музичного мистецтва. З творів Людкевича згадав п. Р. тільки „Кавказ".

Доц. д-р Нестор Нижанківський.

(Докінч. буде.)

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
2/18 **ГАЛИЦЬКА 8.**

НАСІННЯ
городини, квітів і господарське
з першорядних краєвих і закордонних плянтацій з найвищою силою кільчення поручає
Едмунд Рідль СКЛАД НАСІННЯ
ЛЬВІВ РУТОВСЬКОГО, ч. 3.
Подрібний цінник висилаємо на бажання. 1130

Табор інтернованих у Енцерсдорф ім Тале.

(Причинки до нашої талергофської трагедії.)

(Докінчення.)

Цілий час бігав коло мене якийсь старий чоловік з хитро веселим усміхом, пильно прислухувався всьому і видно було, що хоче мені щось розказати. Коли я скінчив з мужчинами і мав іти до жіночого відділу, я звернувся ще до нього і попросив, щоби він мені про себе розказав, а він тільки на це ждав і почав:

Федько Бойко, літ 75 зі села Бобрівки, бучацького повіту. Маленького росту, скулений та ще здоровий і кремезний, похилив голову, перехилився на кріслі та почав розказувати:

...вигнали нас усіх на середину села та казали всім нам там розложитися. Ми перебули там цілий тиждень. Москалі дуже стріляли на наше село, а все тільки на один кінець і тому нам у середині села нічого не грозило. Трохи було нам тісно та якось бідували.

При кінці тижня мене скортіло подивитися до моєї хати, що лежить таки на самому кінці села. Тільки днів там не був, як не подивитися. Перейшов щасливо аж до самої хати, отвираю двері, — Боже мій — там наші жовніри. Я утішився ними, а вони мною. Це були самі мадяри, я їх нічого не розумів, а вони мене нічо. Посидів я собі з ними, поговорив та врешті став, щоби вибачайте за слово — вимочитися.

Встаю я, іду до дверей, а вони кричуть: „гальт". Ну, як гальт то гальт, а коли я дуже зголоднів та руками показував, що хочу їсти, вони, дай їм Боже здоровля, дали кусник хліба.

Вечором прийшов якийсь старший. Жовніри з ним поговорили, а відтак почали мене ревідувати. Найшли файку, тютюн, капшук, ножик. Пан старший обдивив це все та вже мав пустити, як один із жовнірів сягнув рукою за черес, а там мій „знак".

Я й забув вже за нього. А з тим знаком, то була така історія. Як були ще москалі в нашому селі, ходило кожного дня 5 козаків та складали від людей покладки. Люди мусіли давати, бо вони били.

Раз прийшов до мене якийсь їхній офіцир і зажадав покладків, я не хотів йому дати, тоді він підніс нагайку та грозив, що коли не дам, то вбє мене. А я йому кажу: „Пане мій, коли я вам не дам, то ви мене один набєте, коли я їм не дам, то їх чотирьох, чи пятьох „дубельт" мене набють. Официр розсміявся і каже: „Я дам тобі такий „знак", що як ті жовніри прийдуть, то не відбиратимуть більше від вас покладків." І дав мені таку карточку і написав щось на ній.

На другий день, коли прийшли козаки і я їм показав „знак", вони оставили мене в спокою. Офіцир приходив знова, як довго були у нас москалі та відбирав покладки. Брав, брав без грошей, часом кинув щось на сіль, або тютюн, але се рідко бувало.

Прийшли наші, викинули москалів, я й забув за свій знак. Аж тепер найшли його".

Старий сплюнув крізь зуби, зітхнув і додав спокійно: „А за цей знак я тепер уже третій рік бідую. Пани не зрозуміли знаку та сказали, що я з москалями тримав. А я, пане мій бодай тих москалів за мої покладки свята земля не носила, два роки в Талергофі пересидів, а тепер мене тут тримають. А все те за цей „знак".

У жіночих відділах було вже більше руху і гамірніше. Народ тут менше цікавий і майже самі неписьменні. Перша була **Ксеня Корнило** з Миколаєва бобрецького повіту, що знала тільки, що в селі була читальня „Просвіти", але чому її взяли до Талергофу, того не знала. **Пелягія Ковбасюк** з Волощини, підгаєцького повіту, неписьменна, **Ксеня Кутельницька** з Дітковець, брідського повіту, неписьменна. Вона одинока титулувала мене „господином". **Софія Полейчук** з Гриньковець, заліщицького повіту, неписьменна, **Марія Гакало** з Молодова, часнівського повіту, неписьменна, **Матрона Коцур** з Поворозника, повіту Новий Санч, знала тільки, що була якась читальня, але яка, то не знає. **Марія Кузьма** з Лагодова, перемишлянського повіту, неписьменна, **Марія Гавриш** з Дунаєва, заліщицького повіту, неписьменна. **Евдокія Марушевська** також з Дунаєва, неписьменна. **Анна Тихович** з Лагодова, перемишлянського повіту, неписьменна. Знала тільки, що 16 господарів мали „крамницю Качковського", а її чоловік, що читає і пише, вів цю крамницю. Має малу, 3-літну хору на англійську хоробу, дитину. Побіч неї **Кароліна Нецкарж** з Гарачівки, перемишлянського повіту, римо-католичка, з нею дволітня дитина. **Анна Горбова** з Терпівець, перемиського повіту, неписьменна. **Софія Сагайдак** з Мишкович, тернопільського повіту, неписьменна. **Юлія Левицька** з Новосілок Косцюкових, заліщицького повіту, мешкала в Городку, а з нею троє дітей. **Пелягія Яворська** з Явори, турчанського повіту, неписьменна. Взяли мадяри людей зі села тай кудись вели, пішла і вона на це подивитися, а мадяри її „хап" і поїхала з тими людьми до Талергофу. Ще були дві інтелігентні жінки, одна з них старенька, лежала на ліжку, видно хора і дуже ослаблена, побіч неї сиділа молодша жінка. Та, що сиділа, **Стефанія Шу-**

Кооперативне число
Гумористичного журналу
„Жорна" ч. 6.
вже появилося **Ціна 25 сот.**
Дістанете в кожній трафіці і кіоску.
Чвертьрічна передплата 1·50
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

стер з Черновець, православна, жінка книгарського субекта в Чернівцях. З нею двоє дітей.

Я підійшов до хорої жінки. Хора піднесла з трудом голову і тихим голосом почала: Йоанна Свенціцка, уроджена в 1850 р. в Буську з дому Кучинська, жінка народнього учителя в Убині, що тепер є в Талергофі. Моїм братом є о. Ваньо з Зиланова. Маю одного сина і три дочки. Мій син, д-р Іларіон Свенціцький, якого вивезли москалі. Одна донька замужна за учителем Чайковським, друга за о. Василем Чайковським, третя за о. Біласом. Мене вивезено з чоловіком до Талергофу, а потому з Талергофу відвезено мене до Міттенграбен, опісля до Зіцендорфу, а тепер тут до Енцерсдорфу.

Я вислав негайно телеграму до Відня і ще того самого дня взяли паню Свенціцьку до Оберголябрум. Як вертав я з Енцерсдорфу вступив ще до неї. Вона лежала в чистій, ясній кімнаті, в чистім біллю під опікою сестер, що мею дуже совісно занялися.*)

І деж тут „подлі" українські денунціянції? Пересунулися перед нами галичани і буковинці, греко-католики, православні, а навіть римо-католики, інтелігенти і селяни, але самі свідомі українці, або цілком несвідомі бідні, темні люди. Один, одинокий москвофіл це старий Вергун з Городка.

Чи не пора було би скінчити з ними так невірними і неправдивими лайками на українців?!

Лев Ганкевич.

*) Про всіх тих нещасливих Українська Національна Рада у Відні дістала від мене докладний звіт і остільки знаю зробила все, що було можливе. Напр всі діти пішли до школи в Оберголябрум. А Вергуном занялися лікарі, але з яким наслідом — не знаю. Л. Г.

—o—

Позичка для Совітів.

БЕРЛІН, 17. 3. (Аґорієнт). Совіти дістали позичку: від Америки 500 міліонів долярів, і 30 міліонів від Швеції. Мабуть переговорюють у тій самій справі з Голландією. Либонь іще ніколи капіталістичний світ не виявив більшої незрячости, як оцим своїм поступком.

Правда, Совіти одержали позичку не грошима, а крамом — машинами. З тієї позички їм стягнули ще й залеглости за давні старі машини.

ПАЛОМНИЦТВО ДО СВЯТОЇ ЗЕМЛІ
під Протекторатом Н. Ексц. Епископа Адамського
На Зелені Свята, 15. — 30. травня
ЦІНА 690·— ЗОЛ.
Записи приймає, дає інформації: Генеральний Комісаріят Святої Землі у Польщі, Краків, Реформацька 4. Католицька Ліґа, Катовиці, Підсудського 58. Тов. Пельгжим, Познань, св. Йосифа 5. П. Б. П. **„Франкополь", Варшава, Мазовецька 9.** 1/12

Література на Україні на порозі нової пятилітки.

В парі з фізичним винищуванням українського народу йде не менш брутальне і таксамо пляново продумане знищення української культури. Що не дасться знищити, вирішено, бодай, звести за рівень обласних реґіональних особливостей, які, очевидячки, менше загрожуватимуть „єдиній неділимій".

За доби вже мабуть майже забутої на Україні, НЕП-и, були ріжні більш-менше вільні літературні обєднання, була боротьба, змагання, конкуренція... Варто би пригадати хоч би незабутні памфлети Хвильового; плекання темпіки моря і взагалі української експансії, чи, коли хто хоче, імперіялізму, наприклад Яновського; горячкове шукання і врешті-решт орієнтація кваліятативніших одиниць на Европу, щоб зрозуміти, як українська література виходила вже на ширші обрії і яка вона вже тоді була далека від провінціялізму. Пятилітка, а з нею й цілий протиукраїнський курс Москви, наклали на українську літературу тяжкі пута, гордо подзвонювати якими можуть хіба лише такі Василі Бобинські та інші джури Постишева.

Згадаймо бодай деякі найголовніші колишні літературні обєднання. Після „самоліквідації" „Ваплітє" (1928 р.) повстали були в 1929 році „Обєднання студій прол. літер. фронту", куди входили м. ін. Хвильовий, Тичина, О. Вишня, Г. Коцюба, Копиленко, М. Куліш, Яровський і інші; та т. зв. техномистецька ґрупа „А" при „Універ. Журналі", де були з колишніх ваплітовців Смолич, Слюсаренко, Йогансен.

Коли ґрупа „А" майже нічим себе не проявила, то „Пролітфронт" проіснував до початку 1931 року, будучи ввесь час на чолі передової української літератури. Навколо ухилів політфронтівців і велися ввесь час дебати. Ця орґанізація була немов тим стрільним щитом, на який вправляли свої „полемічні" здібности всілякі офіційні пасики зліх крила Андрія Хвилі.

Варто би ще згадати орґанізацію „Авангард", яку створив був вічно неспокійний, невдоволений, страшенно амбітний В. Поліщук. (В одному зі своїх прецікавих памфлетів Хвильовий був його назвав „ахтанабілем сучасности"). Видавався „Бюлетень Авангарду", який зібно став був „трибуною оскаженілого дрібного буржуя, що сипав антирадянськими формулами і проповідував порноґрафію" (О. Ведміцький: „Літер. рух за доби соц. реконструкції", 1932 р., ст. 21). З порноґрафією у Поліщука раз таки би дійсно був гріх, але щоб систематично він її плекав, цього ми сказати не могли би. Орґанізація ця „самоліквідувалася" в 1929 р

„Нова ґенерація", орґанізація „лівих" футуристів, дала крім психольоґічно цікавих річей М. Семенка та Ґео Шкурупія, ще такого, тепер мабуть найбільшого на В. Україні поета Бажана. Із рядів цих українських „ліфовців" (у Росії є Ліф — Лівий фронт) вийшли і Влизько та Полторацький. В червні 1930 р. „Нова Ґенерація" оголосила була себе „Обєднанням" пролетарських письменників України" (ОППУ), але ще на виразом Микитенка, „ліве шахрайство" не вдалося і орґанізація в 1931 р. „самоліквідувалася".

Безперечно найстаршою і найцінавішою літературною орґанізацією було обєднання селянських письменників „Плуг". Закладено цю орґанізацію ще 1922 р. Це обєднання, хоч і не мало у своїх рядах найсильніших індивідуальностей, всеж дало дуже помітний вклад в українську пожовтневу літературу. В „Плузі" у 1927 р. було понад 200 членів, 17 філій, близько 70 літгуртків та декілька сот студійців. „Орґанізація — як каже Ведміцький, — вирізнювалась непевним елементом, до орґанізації прописувся й глитай... повстала небезпека масової селянської орґанізації"... І далі поет Ведміцький, теж, до речі, колишній плужанин, продовжує: „Масовим „Плугу", що ніс у собі політичну й культурну небезпеку, був засуджений" (постановою Політбюро ЦК КП(б)У). Чи свідомо поет тут пробалакався, що для радвлади масова селянська орґанізація, хоч би навіть такого вигляду як „Плуг", уявляє політичну й культурну небезпеку, чи ні — не знаємо. Але думаємо, що за цю балакучість йому дісталось. На зїзді в травні 1930 р. „Плуг" зблокувався був з літґрупою „Трактор", перед тим пройшовши залежну „чистку" (1/4 членів виключили).

Напередодні загальної вселіквідації, тобто до дня 23. IV. 1932 р. „Плуг" мав понад 750 „призовників", але ця нова масовість політично вже не була шкідлива, бо в цих призовників було 400 комуністів і комсомольців та 600 „ударників". Дійсних членів в орґанізації напередодні ліквідації було 120 (50 відсот. комуністів).

З художньо замітнішої і не надто вже тенденційно-більшовицької продукції „Плугу" треба би згадати в першу чергу А. Головка „Бурян".

Чим більше килимів ХАМУЛИ є — в мешканні, тим більше краси, весни в ньому.
Додайте цієї краси, купуючи килим на Перед святочній Випродажі по значно знижених цінах
Львів, Рутовського 1.
Станиславів, Сапіжинська 19.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 23. БЕРЕЗНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником.")

ТЕОДОР ЯСЕНЧУК.

Несамовита кватира.

Ні, тієї ночі не забуду ніколи!

Після довгої дороги у спеку липневого сонця, що на відкритому шляху серед безкраїх ланів жарило нас від самого ранку вогнем розтопленого золота, добили ми нарешті під вечір у село. Було нас товариства більканацять, старшини і козаків, що поспішали на нові позиції.

Ах, дорогі читачі, я забув пояснити: діялося це тоді, коли наш край спливав гарячою кровю своїх дітей, що вже вибивалися з останніх сил і не знали, на котру сторону скоріш відсікатися. Отоді саме опинилися ми в цьому селі, що нерівними вуличками тулилося по ярках і горбках невеликої подільської кітловини.

Запорошені, виснажені і смертельно втомлені, ледви добрели ми туди й по воєнному звичаю подалися просто до команди. Там дали нам нові призначення. Всіх товаришів дороги приділили до одної частини і зараз-же повели кудись вістовим, а мене саміського до іншої.

— Де тепер моя частина? — питаюсь дижурного старшину буздви.

— Повинна вже бути у селі, але певно не скажу, бо саме переґруповуємо фронт. Завтра ранком розпитаєте, або, ще краще, зайдіть сюди до мене.

— Кватири визначені? — цікавлюсь, більше задля військового порядку, як в дійсної потреби.

— Дижурний зареготався у голос

— Кватиру, голубчику? Сьогодні в божного

— Кватиру, голубчику? Сьогодні в божного

— Кватиру, голубчику? Сьогодні в божного

Нині у Театрі Ріжнородностей найбільший пробій сезону **Товаріщ**

Божка роман „В степах". П. Н-ла трильоґія „Калиновий міст". Яковенка „Три семмєти", а також деякі твори Г. Орлєнка та, може ще Гуменної. Останні формою, правда, аж надто примітивні, але згадуємо їх за їх порівняльно безсторонність.

В березні 1932 р. пленум ЦК „Плугу" ухвалив переіменувати організацію на „Всеукраїнське обєднання пролетарсько-колгоспних письменників — ВУОПКП".

„Західня Україна" була до 1927 р. спільно „Плугу". Тепер це самостійна організація. Має до 30 членів, з яких більш знані: М. Ірчан, В. Бобинський, В. Гжицький, Д. Загул, М. Єнгорій і інші. М. ін. в 1930 р. після чистки з цієї організації вилетили Атаманюк.

Провідною організацією і найбільш політично благонадійною є ВУСПП (Всеукраїнська спілка прол. письм.). Ця організація творить основу ФОРПУ — Федерації обєднань радянських письм. України. Органами ВУСПП є „Червоний Шлях", „Життя і Революція" і „Літер. Ґазета". Органом російської секції є „Красное Слово", жидівської — „Проліт", німецької — „Штурмшріт". Є ще польська і болгарська секція. При цій нагоді варто пригадати, що „Пролітфронт" мав теж жидівську секцію, де працювали Л. Квітко й Фельдман. На провінції ВУСПП має номінально такі свої орґани (фактично, як ми побачимо нижче, вони не виходять): „Мегазеї Дні" в Олесі, „Стапелі" в Миколаєві, і „Зоря" в Дніпропетровському.

В Донбасі є організація російських письменників „Забой". В 1931 році вона була реорганізована і стала філією ВУСПП.

ВУСПП на 1. листопада 1931 р. зробила теоретичний приплив до 2000 нових „ударників". „Забой" також придбав яких 400 нових „письменників", яких розділив на 30 підгуртків, де вони — як інформує нас „Забой" — вчаться писати. Треба очевидячки розуміти це дослівно — себто наразі нові „письменники"... ліквідують свою неписьменність.

Під кермою ЦК ЛКСМУ находиться спілка комсомольських письменників „Молодняк". Основне ядро молодняківців у Харкові творили П. Усенко, Дм. Гордієнко, Л. Первомайський, Ол. Донченко, Ів. Момот та інші; у Києві — Б. Коваленко, А. Клоччя, Л. Смілянський, М. Шкрєєт. І в цій організації було багато боротьби, а значить, дійсного життя. Так нпр. Первомайський був організував бльок „Наступ", який швидко дбайливе ЦК розігнало. Момот був свого часу навіть відважився виступити проти керівництва ЦК Комсомолу, бо, мовляв, ЦК безсилий, некваліфікований (?) кермувати літорґанізацією і саме „керівництво" зводиться до меценацтва... Були часи майже ліберальні...

П. Котович.

(Продовження буде.)

Гітлєр хоче ліквідувати безробіття.

БЕРЛІН, 21. 3. ПАТ. В Німеччині почалася величезною маніфестацією кампанія проти безробіття, що має на меті опанувати економічну крізу та надати кампанії проти безробіття одвічального характеру. Осередком маніфестації була промова Гітлєра в Оберґашінґу, на чиєї якої перервано всюди працю та яку передавано на цілий край по радіо, зокрема великими меґафонами у школах, фабриках і на площах міст. Мін. Ґебельс, що говорив перед Гітлєром, зазначив, що Німеччина стоїть на чолі народів, що змагаються з безробіттям, її методи та засоби наслідують інші народи й Німеччина може бути з цього горда. 1934 рік буде присвячений виключно відбудові нім. національного господарства. Націонал-соціялісти робили похибки, але не дармували, визнаючи засаду „робити, потім фільософувати", а в 1933 р. тільки завдяки урядові Гітлєра зменшено на 2,700.000 кількість безробітних.

Канцлєр Гітлєр почав свою промову від того, що ніякий уряд не мав такої спадщини, як націонал-соціялісти: Нім. варід ішов у пропасть, мав 6 міл. безробітних, а проте зміна не викликала ніякого хаосу. Уряд вирішив вдержати стабілізацію нім. марки, є проти всяких інфляційних спроб, покриватиме всі видатки в межах звичайного буджету та буде ліквідувати всі спроби промисловців підбити ціну праці. Уряд не робитиме дарунків торговлі й промисловці шляхом субвенцій, але підтримуватиме завжди продуктивність нац. господарства. Несолідні купці і промисловці мусять зникути, бо уряд вирішив зліквідувати питання безробіття без огляду на них. В цьому мусять йому допомогти увесь німецький варід. Під кінець промови заявив Гітлєр, що уряд вкладатиме 1 міліярд марок на продуктивну працю, 650 міліонів на будову автостради й інші технічні роботи, 300 міл. на викуп податкових цертифікатів, які видав уряд Папена на 150 міл. м., на віза для 300 тис. нових подруж.

Дайте Німеччині кольонії.

Цікавий голос льорда Ротермірa.

ЛЬОНДОН, 21. 3. ПАТ. Льорд Ротермір виступив на шпальтах „Дейлі Мейль" з підтримкою німецьких кольоніяльних домагань. Ротермір пропонує, щоби Вел. Британія звернула Союзові Народів мандатні уповажнення над б. німецькими кольоніями в Африці Танганікою, Камеруном та британським простором. Того та щоби ці країни признати Німеччині. Льорд Ротермір взиває англійську прилюдну думку розважити без ворожого наставлення цей проект, бо якщо Німеччина матиме позаевропейські проблеми, тоді на його думку не робитиме клопотів самій Европі. Для цього варта посвятити 420.000 кв. миль з кольоніяльних просторів Англії, що мають 2 міліони кв. миль.

Довкола „Челюскіна".

МОСКВА, 21. 3. ПАТ. Летуни Водопьянов, Доронін і Голишев вистартували сьогодні з Охоцька в напрямі Анадіру і з траси 4.500 км. перелетіли вже щасливо 2.000 км. Пять літаків з пароплавів „Смоленськ" і „Сталінград" вилетували на розі Зеллен; ними полетять летуни Камалов, Пірвеншайн, Мольков, Фаріх і Дємілов. Криголом „Красін" виїхав у найближчих днях з Ленінграду в Панамським Каналом, дорогою Півн. Америки задумує добитись до розбитків за 47 днів. „Правда" оголосила довгий звіт керманича експедиції, проф. Шмідта, що описує точно катастрофу. Проф. Шмідт заявляє, що проблему плавби по Ледовому Океані розвязано позитивно: вона можлива тільки могутніми криголомами.

По широкому світі.

— Найстарший берлінський щоденник „Фосіше Цтґ." перестане виходити наслідком фінансової крізи.

— Литовський ґубернатор клайпедської округи зажадав від президента директоріяту Шрайбера уступлення з цілим директоріятом.

— Суд у Ґдині засудив 18 моряків з корабля Польонія на грошеву кару по 100 зол. за страйк в румунському порті Констанца.

— Англійський посол Чільстон і заст. наркома закордонних справ Крестінський обмінялися ратифікаційними грамотами англійсько-совітського торговельного договору, який підписано в Льондоні 16. лютого ц. р.

— Американським залізницям, що як відомо, є приватним підприємством, погрожує страйк, в якому взяло би участь півтора міліона робітників і службовців. Був би це найбільший залізничий страйк світу.

тісько. З голих синявих стін і віх рівної жовтої долівки віяло якимсь мертвецьким холодом: так і чути було, що давно вони не нагріваються теплом людського віддиху.

Дивна хата, дивні господарі, що їх ще досі нема, хоч ніч і ймається темна, а вже найдивніше, що ніхто тут не зайшов на кватиру, хоч у селі повно війська. Ясно, всі оминали цю хату, як прокляту, один одного попереджав, остерігав. Тепер я зачинав розуміти, що від непутньою стріхою цієї тихої хати причаїлася на мене якась таємнича загадка.

Чи часом не вічні духи? — майнуло мені через думку, що то інколи навідуються на наш грішний світ, калатають і стукають по стінах і чесним християнам спати не дають. Я розсміявся в душі, пригадав собі одного священика в наших Карпатах, в якого домі отак стукало і страшило кілька місяців. Двічі посвячували хату й нічого не помагало, приходили жандарми наслухувати ночами і теж нічого, аж приїхала з міста комісія і зловила нечисту силу — молоду донечку попоха, бліде, хворляве дівчатисько, що мало до діла з нервами й несвідомо стрешило своїх рідних.

Осьтак я розважував себе, скидаючи на тапчан свої річи, наплечник і рушницю. Відтак розпростер плащ на дошках, а що вже добре стемніло, виймив кусочок свічки, засвітив і ліг відпочити.

Аж відрадніше стало. Лише ця дивна тишина в чужій, незнаній хаті спокою не давала. Цікаво, що тепер робить моя тимчасова хазяйна в господарській напроти? Виходжу до сіней, двері навстіж повідчинювані, як перелетим, в господарській темно. Гукаю — ніхто не відзивається, черкаю сірником — нема нікого! Вже й маломовна старушка звілась невідомо коли й куди. І слід по ній застиг. Ще одна загадка більше, ось тобі відпочинок!

Опертий об одвірок на порозі хати дожидаю господарів, може надійдуть. Довкола затихає вечірній гомін села, скрізь лягла глибока, тиха ніч, навіть невидні хмарини росили стиха, ледве чутно. Ніхто не приходить.

Тепер уже знаю більше, знаю, що даремно дожидати господарів! Вони вже не прийдуть! Утікли від своєї власної хати, залишаючи її на поталу долі й незнаних сторонніх людей. Цієї ночі тут я необмеженим господарем, а поруч мене ще хіба це незнане таємниче страхіття, що прогнало звідсіля правовитого хазяїна і загаїлося тепер на мене.

Страхіття? Смішні речі! Слабі нерви, хоробливa уява, пусті забобони — ось і все. Я не вірив у надприродні явища, не боявся ніяких опирів і змалку любив заглянути правді просто у вічі. Ще в хлопячому віці, в приступі дітвацької чванькуватости, пішов я об заклад з ровесниками, що опівночі відвідаю цвинтар і зайду до означеної гробниці. І виграв той заклад, мабуть більше з упертости, як із справжньої відваги. А тут і дах над головою і хата серед села, звідкіля ця трівога?

Я вернув до світлиці, загорнувся на тапчані в поли плаща, погасив світло і незабаром фізична втома перемогла неспокійні думки. Я заснув, з рукою на вірному крісі.

Але не довго спав. Із першої дрімки вирвав мене якийсь голосний лоскіт. Приснилося? Не знаю, але мій сон уже пропав. Із заплющеними очима лежу і слухаю. По хвилині залопотіло щось біля печі, наче дрібна звірина на бігу, певно щур. Незабаром затюпало знову, але вже біля порога й мисника. От, ледащо, по ночах гуляє та ще й людей страшить!

Притихло. Але раптом серед нічної тишини в куті напроти почувся грімкий лоскіт. Я схопився на тапчані, одною рукою придержуючи за раменах плащ, у другій стискаю кріс.

І знову хвилина гробової тишини, і знову щось моє й несамовите. В горі над лоцицями мигнуло зеленкавим світлом і в той-же мент різкий металевий брязкіт роздер тишину світлиці. Страшно! Щось несамовите зіється в хаті, несамовите й незрозуміле! Чую та бачу й не розумію нічого! У висках заклекотіло, як у млині, серце валить молотами під саму гортанку.

І знову різкий металевий брязкіт, уже біля вікна, і ще раз по середині світлиці. Геть! Геть звідсіля! Щось незнане й невидне, якесь жахливе страхіття, закутане в непроглядну темряву ночі, йде просто на мене, щораз ближче і ближче, щораз грізніше! Геть! Геть звідсіля! Хочу рушитися — ноги й руки наче закамяніли, хочу крикнути — заціпіло горло. Геть!

Останнім надлюдським зусиллям я рванувся з постелі і стрілою вискочив на двір.

— — — — — — — —

Решту ночі я перебув на якомусь подвірю, рятуючи себе між околотами перед потопою, бо дрібний дощ перемінився був у зливу. Рано-ком обсох при вогні і привів себе до порядку, а невдаром усі ми вийшли із цього села.

Про таємницю несамовитої хати я в нікого не допитував. Довелосяб дещо й самому сказати, а чейже соромно якось старому вояковi, який стільки разів заглядав смерти просто у вічі, признаватися, що втікав перед незнаним і невидним ворогом та ще й із крісом у руках. І пізніше я не згадував про це нікому. Роблю це щойно тепер і знаю, що неодин із вас, дорогі читачі, всіляко буде пояснювати собі мою дивну пригоду.

Але я скажу своє. Чи одно довелося мені пережити й бачити підчас війни, а проте й найбільші страхіття давно вже поблідли й затерлися в моїй памяті, крім тої несамовитої події, що невачей склалася щойно вчора.

Ні, тієї ночі не забуду вже ніколи! І ще нині, коли нагадую собі той дивний металевий брязкіт, що в непроглядній темряві наближався тоді до мене — смертельний піт виступає мені на чоло, в серці холоне кров і я тремчу увесь як дрібний листок осики.

НОВИНКИ

— **ЧЕРЕВИКИ** жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА“ Львів — Ринок 21. **Сповніть гасло „Свій до Свого.“** 68/53 12-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, і. пов. Тел. 54-46.** 1-?

— **Церковні** брокати, борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фен, **дзвони**, всі готові церковні річи, **плащениці**, книги, світло, **кадило**, печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття**, ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА“** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 25-?

— **Роздача нагород за краєві лещетарські змагання** в плоскому бігу і краєві зїздові у Славську відбудеться в неділю 25. березня ц. р. в год. 18-тій у салях „Молодої Громади“, вул. Косцюшка ч. 1, І. п. Рівночасно відбудеться вбивання цвяшків в емблем з нагоди посвячення домівки К. Л. К. у Славську. Гостям раді.

— **Замісць вінка на домовину** бл. п. д-ра Евгена Олексія мисливське т-во „Венатор“ у Львові, якого Покійний був членом, зложило 30 зол. на фонд вдовиць і сиріт по лікарях.

— **Нова мистецька виставка.** В салі польського Т-ва прихильників мистецтва у Львові (вул. Дзедушицьких ч. 1) відкрито нову виставку, в якій бере участь 95 мистців. Виставка отворена від 9 до 19 год.

— **Україніка.** „Дзєнник Поранни“, новий польський щоденник у Львові, помістив у своєму 1. числі з 19. ц. м. статтю п. н. „Тарас Шевченко“, в якій обговорено найновіші праці про Шевченка, поміщені в „Бюлетені Польско-Українськім“ (ч. 10), у літературнім чвертьрічнику „Ми“ (книга II) та в 6. числі двотижневика „Назустріч“.

— **Концерт української пісні у Варшаві.** Крім українського симфонічного концерту і свята в честь Шевченка нещодавно відбувся у Варшаві концерт української пісні. Програму в хора, в яку входили композиції Леонтовича, Кошиця, Лисенка, Котка, виконав Народній Хор ім. Лисенка під проводом п. Сологуба. Програма, як вичитуємо з рецензій варшавської преси, була з музичного боку виконана дуже субтельно. Публиці концерт припав до вподоби, яка домагалася настирливо наддатків. У тому ж концерті взяв участь наш відомий співак тенор д-р Василь Тисяк. Він відспівав низку сольових пісень Лисенка, Січинського, Люжевича і Матюка. У варшавській пресі появилися дуже прихильні рецензії про голос і школу п. В. Тисяка. „Газета Варшавска“ з 21. II. м. ін. пише: „...Співак, який має значний теноровий голос (гарний, свіжої барви), сам музикальний, зуміє свобідно володіти динамічними ефектами...“

— **Львівська хроніка.** В мешканні трамваяра Андруховича вибух примус і на обоїх Андруховичах загорілася одежа. Поки прибігли сусіди, вони попарилися так, що їх відвезли до лічниці. — До крамниці Ф. Фальбера вломилися злодії і вкрали радіоапарат, вартости 2000 зол. — При вул. Задвірнянській прилапала сторожиха, що пішла вішати білля, на стриху одної камениці відомого злодія Кутого і передала його поліцаям. — Петра Семкова з Сосновя пов. Бібрка обіграли якісь дурисвіти на вл. Сольській з 10 дол. і 2 зол. — З мешкання д-ра Ліблінга вкрали злодії на 1500 зол. одежі.

— **За крадіж у суді.** Самбірський окружний суд на виїздовій сесії в Дрогобичі видав після довшої розправи присуд на Леона Кроєвницького, за те, що як начальник судової каси присвоїв собі 53.000 зол. і 62 долярівки. Його засуджено на 4 роки вязниці, втрату громадянських прав і гривну 1000 зол.

— **Фальшівники монет перед судом.** В Станиславові відбулася перед судом присяжних розправа проти фальшівників і кольпортерів 1-золотових монет. Скінчилася засудженнях Ст. Каменського на 5 літ і Брон. Мариняка на 2 роки вязниці з відобранням громадянських прав на 5 літ. Третього обвинуваченого Вірстюка виправдано.

— **З Польщі.** У домівці опіки над безробітньою молодю отроїли себе світильним газом 18-літні В. Пешковський і Ф. Готліб. Причина: брак праці. — Фірму „Мармури келецке“, вартости 1 міл. зол., продали на ліцитації за 60.000 зол. — В Сосновці пробував отроїтись оцтовою есенцією 11-літній Вл. Перон з розпуки, що 11-літній В. Перон з розпуки, що згубив 2 золоті. — У фабриці жарівок „Геліос“ в Катовицях викрили великі зловживання, на яких держ. скарб втратив близько пів міл. зол. — У бидгоській вязниці вибухла така бійка вязнів, що її мусіли ліквідувати сліпим газом. — Варшавський суд присудив на 6 літ тюрми 52-літнього столяра Ружицького, що вже 10 літ жив з своїми своїми дочками в кровосмесних зносинах.

— **Зірка Штекера гасне.** У Варшаві відбуваються змагання у важкій атлетиці за мистецтво Польщі на 1934 р. У змаганнях бере участь відомий польський ас Штекер, що вже нераз виказував свою брутальність на змаговій арені і був навіть за це караний, а проте мав за собою рідну публику. Тепер і ця рідна публика нехтує неотесою й некультурним змагуном. Як пише польська преса, кожний його виступ на арені кінчиться тим, що в нього кидають пляшками й бараболями, свищуть, плюють і т. д. Цікаво теж, що хоч як Штекер бє і лупить змагунів, його раз-по-раз перемагають.

— **1240 км. за справедливість.** До Варшави прибула на днях старушка Марія Теслинська з Худнівець борщівського пов., щоби, як каже, пошукати собі справедливости. Ще до війни продала вона свій грунт за 47 тис. зол. і дістала 12 тис. завдатку, а решти той, що купив, не хоче досі заплатити. Бабуся вийшла з села по Різдві і харчуючись по дорозі в добрих людей, прийшла до Варшави, зробивши пішки 1240 км., в понеділок 19. ц. м.

— **Марнотратна господарка.** Перед окружним судом у Варшаві розпочався великий процес проти б. посла людової партії Тад. Лужанського та його спільника Піотровського, які допустилися зловживань на суму 150.000 зол. в бюрі рільничих знарядів, де перший з них був директором. Справа була свого часу голосна. Лужанський перебуває від довшого часу у слідчій вязниці.

— **Ріжні вістки.** В париській газівні викрили зловживань на 50 міл. фр. — Відома англійська багатійка Юсти, що фінансувала мин. року лет понад Гімаляї, піднялася сфінансувати плян лету довкола землі без осіду. Летуни, полк. Етертон і Блойхер зголосилися відбути цей лет. — Поли Негрі виходить черговий раз замаж, на цей раз за голову трусту хліборобських машин Мек Корміка, що м. і. був уже двічі жонатий і має тепер 62 роки. — Процес проти трійки терористів, що хотіли висадити собор св. Петра в Римі й підготовляли замах на Мусолінія, скінчився: двох підсудних засудили на 30 літ, третього на 17 літ вязниці. — В каменоломах у Пріштіні (Югосл.) обвалилася скеля і вбила 54 та ранила 6 робітників.

— **Схоплення при допомозі гіпнози.** Будапешт має сензацію: Столяр з цього міста Пап пізнався недавно зі шведською журналісткою Гельсберг, яка викрила в ньому великі гіпнотичні здібности й намовляла його виїхати до Швеції, де може зробити гроші. Пап не хотів, бо мав жінку і двоє дітей, але нечайно пропав з міста і щойно тепер дістала його дружина від нього з Гетебурга у Швеції лист, в якому він пише, що журналістка його загіпнотизувала і приневолила виїхати з нею.

— **За замах на базиліку св. Петра.** Спеціяльний державний трибунал у Римі судив чотирьох терористів за замах на базиліку св. Петра та плянований замах на життя Мусолінія. Два головні обвинувачені Бучіліоні і Р. Чанка дістали по 30 літ, третій К. Чанка 17 літ вязниці, а четвертого увільнено.

— **60 робітників засипала скала.** З Білгороду повідомляють, що в місцевости Пріштіна склалася жахлива катастрофа. Наслідком вибуху динамітового набою посунулася велика скала, засипаючи 60 робітників, з яких тільки 6 врятувалося. Всі інші згинули під купою каміння. Відратованих робітників тяжко потовчено.

—o—

З кіна.

КІНО КАСІНО: „ТОТО-ШИБЕНИЦЯ“. „ПОВОРОТ ДО ПРИРОДИ“.

Цей додаток до головної фільми „Поворот до природи“ став головною атракцією програми. Читайте вчорашні „Відгуки дня“ Галантіона Чінки. Управа написала на афішах, що фільму заборонила паризька цензура. Сказала тільки половину правди. Бо заборонила її у первісному вигляді, не такому, який показують у нас. Ще одна важна подробиця: Франція має винятково суворі приписи про купелі без костюмів. У чотирьох стінах своєї хати, навіть готелю, можна тобі робити, що завгодно, але на прилюдному місці мусиш зберігати сальонові форми, хоч би це було на селі, над рікою. Франція має за багато чужинців, з якими мусить рахуватись і коли на щось дозволює, не робить уже ніяких дрібних обмежень.

Фільма з життя нудистів дає стаття цього руху в Америці, Франції та Німеччині; звичаї повсім християні, навіть шкільна молодь мостають їх оглядати для приладу, як треба користати з повітря і сонця. Знимки зроблені так, що нудисти виглядають наче на обідніх товариських церемоніях.

У фільмі „Тото-шибениця“ головну ролю грає Альберт Прежан, відомий із головної у нас його премієї „Під дахами Парижа“. І ця фільма теж нагадує своїм сюжетом ту першу, що зетикала його му славу. Герої — напів чесні злодії і напів чесні бідні дівчата. Кілька веселих, удатних епізодів, трохи сентименту і мало вдалих вставок.

м. р.

КІНО КОПЕРНИК: „Я НЕ Є ЯНГОЛОМ!“

Вперше задебютувала у Львові невідома тут Мі Вест. Це наймодерніша в Америці „зірка“. Вона є головною акторкою й авторкою сценарія, здебільша й режисеркою. Дотепні діялоги й сюжети вигадала вона сама. Акція жива, з гумором, подекуди наївна, як сцена у кулі, а момент, коли „атракціл“ цирку, полотоволоса Тамара, кладе голову у розпилюваку пащеку льва, призначений для тих, що хотять трохи і тремтіти у кіні. Мі Вест висока, дороді губи, з прижмуреними очима й горляним голосом, вміла зазнати собі американську публику й стала такою модною як Ґрета Ґарбо й Марлен Дитріх. Цікаво знати, чи „прийметься“ тона в Европі.

є. т.

Дописи.

САМБІР.

Ревія „Свій до свого по своє“. З огляду на те, що на відчити й анкети звертається звичайно тільки обмежене число свідоміших одиниць, улаштувала філія „Союзу Українок“ у Самборі в цілі пропаґування нашого промислу і торговлі дня 11. ц. м. веселу ревію п. н. „Свій до свого по своє“. На ревії появилася така скількість людей, що доволі обширна, як на нашіні відносини саля „Української Бесіди“ була буквально щерть набита, а вдруге стільки людей відійшло домів, бо в салі вже місця для них ніяк не можна було знайти. Пропаґанда і реклама краєвого промислу й торговлі йшла в точках: „Мікі-Маве“, „Солодощі Фортуни“, Елеґант, Всячина, В Стамбулі Альве і Нар. Мистецтво, а місцевого в трьох точках: Отак, Куда нам і Жертва патріотизму. Матеріял до запамятання був поданий в якнайбільше відповідній, погідній, а через то нетомливій формі живого слова, що падало зі сцени, закріплене в памяти ще зоровими враженнями гарно прибраної реклямовими написами й рисунками сцени і високо-естетичним рівнем виведених точок. Між глядачів розкинено масу реклямових летючок, яких сповнюючи реклямові прибки наших фірм, що їх вони прислали на ревію. „Союз Українок“ додав ще до білетів вступу даром жереби (льоси), на які учасники „виграли“ ці реклямові прибки, які пані видавали другого дня, усвідомлюючи кожного відбирця в площині нашого промислу й торговлі і в його обовязках супроти них.

Учасник.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ**
56/53 **Ботмів ч. 4.** 56—180

КАЛУШ.

Шевченківське свято в Калуші. Заходом усіх культурно-освітніх товариств відзначковано 11. березня ц. р. в Калуші 120-ліття уродин поета Шевченківським святом. Гарну, палку і продумману промову виголосив запрошений делеґат Гол. Т-ва „Просвіта“ з М. Лужин. Хорові точки свята виконували продукції мішаного, жіночого і мужеського хору „Калуського Бояна“, при чому цікаве й оригінальне було те, що кожну точку виводив інший диригент. У склад хорових точок увійшов „Заповіт“ (міш. хор — диригент м-р Ароновсь), „Сон“ (жіночий хор — проф. Решетилович), „Катерина“ (міш. хор — д-р Воробець), „Ми Гуси“ та „Он діброва“ (муж. хор — д-р Дозорський). Приємною новістю був жіночий хор, який уперше виступив привлюдно з точкою „Сон“ Левицького, хоч тяжкою, але гарною. Одначе назагал слід ствердити що хори „Кал. Бояна“, які заємо з попередніх учасних виступів, терпіли на недостачі постійного диригента, якого тепер нема, що навіть подекуди далося відчути в останньому виступі. З окремими сольоспівами виступили п. К. Сенчина — тенор і п. Пегик — баритон. Перший, відомий з попередніх своїх виступів не зайве і цим разом надій, дебют другого мав повсім вдоволяючо, при чому виявив добрий голосовий матеріял, який при дрібці праці дасть ще кращі наслідки. Декламація з Шевченка „Осії глава XVIII“, виголошена дир. Рубчаком з виїмкою йому вершин, зробила на всіх помітне враження. Другу декламацію (А. Курдидика „У 120. роковини уродин Шевченка“) виголосила п. Мазурківна. Гості заповнили чисельно велику салю „Нар. Дому“.

Зміна старости. В останньому часі перенесено на рівнорядне становище до Сокаля тут. старосту В. Костоловського, який перебув на цьому місці від 1929 р. Його місце має заняти староста Вольський з Білостоку. Рівночасно кружляють досі непідтверджені вістки про ліквідацію тут. староства і скарбового уряду. Чи робом Калуш готов опинитися в ряді інших скасованих містечок.

РОГАТИНЩИНА.

Рогатинщина і свято Крут. Заходом Українського Студентського Т-ва „Чорногора“ в Рогатині відзначковано память 16-их роковин по полеглих героях в бою під Крутами. Свято зазначковано ще дня 22. І. ц. р. рефератом на тему: „Проголошення самостійности і соборности України“ і рефератом 24. І. ц. р. „Бій під Крутами“, які виголошено на шкільних сходинах часі-

Ф-ма Брати Штавбер 85/55 3-4 **Львів, пл. Марійська 6 — 7, пов'домляє що Найновіші моделі** на весняний сезон 1934 р. **вже надійшли.**

вів „Чорногори". Дня 28. I. (в неділю) члени „Чорногори" виголосили 26 святочних рефератів п. н. „Б'ї під Крутами" в повіті в отсих місцевостях: Рогатин (чит. „Просвіти"), Рогатин (Т-во „Зоря"), Бабинці, Пукіч, Чесники, Путятинці, Кунчі, Обельниця, Лучинці, Рудз, Наствшин, Чагрів, Черче, Потік, Вербилівці, Заліще, Пеари, Дегова, Угал, Конюшки, Ферлеїв, Стратин, Кліщівна, Підгородце, Дібринів (для старших) і 29. I. в Дібринові для молоді. Слід зазначити, що всі села радо приняли молодих референтів, розуміючи вагу нашого національного свята, і своєю великою присутністю доказали, що гідно оцінюють память молодих героїв, які поклали своє розцвітаюче життя на жертівник нашого відродження. Тільки в двох селах, Данильчу і Жовчові, до яких теж приїхали референти, чомусь місцевим громадянам не хотілося приняти таких рефератів. Завершенням свята був святочний концерт дня 1. III. в Рогатині, про що в „Ділі" вже був окремий допис. С.

Концерт у честь Наталії Кобринської. Комітет жінок у Рогатині гідно вшанував 18. III. ц. р. з нагоди 50-ліття оснування першого жіночого т-ва в Станиславові память піонірки жіночого руху Наталії Кобринської. Концерт, що був добре підготований і мав богату програму, відбувся в салі Укрбанку. Сцену прибрано гарно килимами й вишивками та умащено портрет Кобринської. Перша частина програми почалася вступним словом пос. М. Рудницької. Потім жін. хор з Рогатина під проводом п. Кривоуса відспівав: „Сон", „Ой гаю мій гаю", „Гей там понад горою" та „Гей до діла враз"; всі пісні вийшли добре. Як на інших концертах, так і на цім на перше місце вибився жін. хор з Пукова під умілим проводом о. Соловія, що відспівав у першій частині „Ой Дніпре" та „Бережаролю", а в другій пісні: „Ходив, походив", „Ой у садочку вавоньки ходять", „Земні огірочки" та „А вже весна красна". За мистецьке виконання пісень здобув той хор знову грімкі оплески. Друга частина почалася довгим рефератом п. Ратичевої, що в душній салі став декого вже томити, але виступ хору з Пукова вніс на салю оживлення. Фортепянове сольо відіграла п. Тарашукова. Дуже гарно виконала декламацію п. Щербанюківна. Жін. хор з Бабинець під проводом п. Балсіївні відспівав вязанку народніх пісень. На закінчення получені хори під проводом о. Соловія під акомпаніямент фортепяну відспівали гимн „Союзу Українок". Гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено це гарне жіноче свято. О.

Концерт у честь Шевченка в Пукові. Заходом Кружка „Рідної Школи" відбувся 11. III. ц. р. в Пукові в салі „Просвіти" концерт в честь Шевченка. На програму оказалися: промова студ. Дарміця, хорові точки, що їх виконали мішаний хор та жіночий хор „Союзу Українок" під умілим проводом о. Соловія, реферат п. Мельника та декламації маленьких дітей. Все те вийшло дуже гарно. Концерт закінчено відспіванням гимну. О.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

СПОРТ.

УЖГОРОД. С. К. „РУСЬ" — УТК 2:1 (0:1)

Товариські змагання, розіграні в мин. неділю, виграшим дружина „Руси" у свою користь.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ

ПРАГА. Тепліцер — Спарта 1:1; Славія — Наход 6:1; Жіденіце — Богеміанс 2:2; Кладно — Чеське Карлін 2:1; Вікторія (Пільзно) — Вікторія Жіжков 3:2. — У мистецтві веде Славія (25 пунктів) перед Спартою (20 п.), Кладно (20 п.), Тепліцер (15 п.)

ВІДЕНЬ. Австрія — Адміра 5:2; Гакоах — Лібертас 1:1; В. А. Ц. — Вієнна 2:0. — В табелі веде Адміра (24 п.) перед Рапідом (23 п.) й Австрією (19 п.).

БУДАПЕШТ. Бочкай — Немзеті 1:1; Ференцварош — 3. Округа 4:0; Гунгарія — Атлія 2:0; Офіцер — Шегед 3:1; Сомоті—Кіпешті 2:0; Уйпешті — Фебус 3:1.

СОФІЯ. Змагання Югославія — Болгарія виграли гості 2:1 (2:0).

БІЛГОРОД. Югославія — Болгарія Б. 2:1 (0:0).

ЛЬОНДОН. Півфінал за чашу приніс знову велику несподіванку, бо Менчестер Сіти розгромив Астон Віллю 6:1 і входить до фіналу. Другим фіналістом є Портсмут, який переміг Лестер Сіти 4:1. З обох фіналістів ще ніодин не добув дотепер чаші. Менчестер Сіті був уже двічі у фіналі: в рр. 1926 і 1933, а Портсмут раз, а саме в 1929 році. Фаворитом цього року є Менчестер, але хто добуде чашу, окажеться 28. квітня у Льондоні.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ВЕЛИКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. Зшиток ч. 2 Видання Івана Тиктора. Львів 1934.

ЗВІТ УПРАВИ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ ЗА 1933 РІК. Львів 1934. Накладом Національного Музею. Стор. 8. Написав директор Національного Музею І. Свєнціцький.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 22. III. год. 8·15 Польський концерт.

Пятниця, 23. III. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем". Абонамент Або неважний.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 22. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ".

Пятниця, 23. III. год. 7·30 веч. „Кандіда". Абон. 15.

Кіна.

АПОЛЬО: „Янголи пекла".

АТЛЯНТИК: „Кохання в пущі".

ВАНДА: „Сірий дім".

КАСІНО: „Тото шибеник", „Поворот до природи" (фільма з життя нудистів).

КОЛІСЕЙ: „Облава", ревія „Коли світло згасне".

КОПЕРНИК: „Я не янгол" (Ме Вест).

МАРУСЕНЬКА: „Серце волоцюги" та ревія: „Дамо, що маємо!"

МІРАЖ: „В погоні за щастям".

МУЗА: „Прощання з гріхом".

ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".

ПАН: „Буря на світанку" та ревія.

ПАСАЖ: „Дім примар" і амер. комед.

ХІМЕРА: „Любощі балетниці".

РАЙ: „Кохання в авті" (Джо Мая).

СВІТ: „Пісня ночі" (Іван Кепура).

СТИЛЕВЕ: „Навчи мене кохати" (Рам. Новаро), ревія: „Весна пробуджується".

УТІХА: „Чоловіки та жінки" та ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 22. березня 1934.

Відень (505,8) 17·10 Ресіталь на віолі, 17·35 Фортепян, **Братислава** (298,8) 11·05 Концерт, **Брно** (325,4) 17·50 Спів, **Прага** (470,2) 20·05 Симф. концерт, 22·40 Фестіваль Смєтани, **Париж** (1796) 21·00 Камер. музика, **Білгород** (437,3) 21·15 Хор, **Берлін** (356,7) 17·00 Музика на оазі (відч. з муз. ілюстрацією), 17·15 Дуети, пісні, 19·00 Держ. авдиція (спів, музика), **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Моцарт, Бетовен, Брамс, 17·50 Сучасна музика, **Ляйпціг** (382,2) 14·25 Програма для дітей, 14·45 Солісти, **Мінхен** (405,4) 16·00 Оп. і популярна музика, 17·50 Цит. пісні, 20·30 Веселий вечір. **Букарешт** (212,6) 19·30 Опера, **Будапешт** (550,5) 13·30 Військ. музика, 21·35 Спів, **Міляно** (368,6) 13·10 Легка музика, 20·50 „Нюрнберські співаки" оп. Вагнера, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вок. концерт.

Пятниця, 23. березня 1934.

Відень (505,8) 17·10 Солісти, 21·45 Австр. музика, **Прага** (470,2) 17·05 Квартет, 19·20 Військова орхестра, **Париж** (1796) 21·45 „Лукія з Ламермору" оп. Доніцетті, **Білгород** (437,3) 16·00 Пісеньки, 19·20 Популярні мельодії, 20·00 Спів, **Рига** (514,6) 19·15 „Країна осміху" оп. Легара, **Берлін** (356,7) 13·00 Легка й оп. музика, 17·30 Складана програма, 20·30 Симф. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Австр. оп. музика, марші, пісеньки, 20·15 Оп. вечір, **Мінхен** (405,4) 20·30 Симф. концерт, **Мілянер** (622,6) 16·00 Концерт (музика, спів), 20·10 „Чорне доміно" оп. Обера, **Осльо** (1186) 20·00 „Пташник із Тиролю" оп. Целера, **Будапешт** (550,5) 12·05, 17·30 Цит. музика, 19·30 Опера, **Міляно** (368,6) 13·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 21·00 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 22. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Нар. музика з гр. плит, 12·35 Концерт (музика, спів), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Легка музика (трубна орхестра з гр. плит), 16·55 Солісти (спів, музика), 18·00 Відч. „Долар і фунт", 18·20 Анд. „Лиця та маски", 19·03 „Спортовий фейлетон", 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40 Сніговий комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. фейлетон, 20·15 Концерт (музика, спів), Почт. техн. скринька, 22·00 Всячина, 22·15, 23·05 Танкова музика.

Пятниця, 23. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·03, 12·34 Концерт орхестри мандоліністів, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Пісні в супроводі фортепяну, 16·00 Джез на два фортепяни, 16·20 Концерт реведерсів, 16·40 Серед книжок, 16·55 Легка музика з грам. плит. 17·10 Камеральний концерт (скрипка, фортепян), 17·50 Наука стенографії, 18·00 Реалізація нових програм у І. гімн. клясі, 18·20 Загадка грамофонова, 19·05 Всячина, грам. плити, 19·25 Фейлетон, 19·40 Спортові вістки, 19·43 Сніговий комунікат, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз балачка, 20·15 Симф. концерт, фейл. „В поетів квадриги", 22·40, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·28 зол.

Золото: Долари 8·99—9·03. Франки фр. 35·30—35·80 Дукати 83·70—84·00, Корони 37·50—37·80. Рублі 46·30—47·00.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·12, Париж 34·96, Берлін 209·80, Ціріх 171·49, Амстердам 357·30, Міляно 45·37, Нюйорк кабель 5·31, Нюйорк чеки 5·31 і пів, Бельгія 24·60, Австрія 98.

ЗБІЖЕ.

Ціни пар. Підвоночнська л. ваг. Львів.

	від	до	від	до
Пшениця двірська	18·50	18·75		
Пшениця збірна	17·—	17·75		
Ячмінь за мливо	11·25	11·50	12·50	12·75

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 21. III. масло 3·10, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·60—2·70.

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця удержана.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1·75	1·50	1·00
Кури на росіл	1·75	1·50	1·00
Качки	1.65	1.40	1.00
Гуси	1.50	1.30	1.00
Індики	1.85	1.65	1.00
Пантарки за одну штуку		2.50	

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ, капи найновіші, ручної роботи зол. 9·—. Вовняні ковдри брокатові за безцін. **Фрайліх, Львів, Сикстуська 21.** 26/33 1—?

ПОШУКУЮ спільника з капіталом 2.000 зол. до харчевої крамниці в середмісті Львова. Під "Оказія" до Адміністрації. 1288 1—1

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", Рутовського 12 — Ринок 24 (Брама Андрійського). 76/33 6—10

ВУГОЛЬ: Калитин, Байки 14. Тел. 38-24 1006 23—30

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі **то уживай навозові пастильки „Теси"** (потас, фосфор, азот) **50 сот.** Жадайте в складах і „Народної Торговлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 6—10

ІНДИКИ ЖИВІ в кожній скількості **купує** Маслосоюз, Львів, ул. Бартоша Головацького 23. Тел. 81-04 або 43-86 3—3

НАЙМОДНІШЕ, найдешевше і найліпше переробляє і чистить жіночі, мужеські і діточі капелюхи фабрика капелюхів Найвельта. Контори приймають пл. Марійська 8., Городецька 72. і Пястів 23. 10/44 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Адвокат

Др. Василь Бабій

отворив і веде адвокатську канцелярію

в ТУРЦІ н/Стр.

3—3 1257 (вул. Брисевича біля суду).

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

25.000 МЕТРІВ **наймодніших вовняних матеріялів** з першорядних фабрик на весняний і літній сезон **на сукні, костюми і плащі** вдалося нам закупити **по сензаційно низьких цінах.**

Для прикладу кілька цін:

Вовна шотляндська 90 шир.	1·65	Шевіоти 150 шир.	2·30
Вовна шотляндська Пріма	2·80	Шевіоти Пріма	3·80
Вовна мішкова 90 шир.	1·75	Фльора	3·—
Вовна мішкова 130 шир.	4·75	Толедо	5·20
Вовна крокодилева 90 шир.	1·80	Diagonal 150 шир.	6·50
Вовна крокодилева Пріма	3·50	Diagonal Пріма	9·75
Вовна Панама	1·75	Камгари 150 шир.	7·—
Вовна мундуркова 90 шир.	1·80	Камгари Пріма	10·—
Вовна мундуркова 120 шир.	2·60	Вовна на плащі 150 шир.	6·—
Вовна Crepella	3·60	Вовна на плащі Пріма	8·50
Вовна Boucle 90 шир.	4·40	Вовна на плащі англійська	11·50
Вовна Boucle 140 шир.	6·—	—:—	

УВАГА. Дешева продаж білих товарів надалі продовжена і рівночасно **повідомляємо,** що дістали ми вже всілякі **весняні і літні товари і шовки.** При закупні товарів від зол. 15 даром білети до Великого Театру і Ріжнородностей у партері, а від зол. 5 білети до першорядних кін.

ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВОСТЕЙ ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 77 (13.622). Львів, 24. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·60 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Льосування „Діла".

Всіх Вельмишановних Передплатників „Діла", які пішли за нашим покликом і вплатили передплату по кінець червня ц. р., маємо честь запросити на льосування першої групи премій, яке відбудеться в неділю 25. ц. м. в год. 6. веч. у домівці „Діла".

Розвязують сокільські гнізда.

В останніх тижнях розвязала влада сокільські гнізда в **Дубні**, пов. Ланцут і в **Стрілиськах Нових**, пов. Бібрка, про що в „Ділі" вже була згадка. А найновіше число „Сокільських Вістей" повідомляє, що крім цього староство в Бібрці в останніх двох місяцях розвязало гніздо в **Дулібах** та **Молодиничу**. В мотивах розвязання сокільського гнізда в Дулібах подає влада, що члени Старшини брали участь в акції протишкільній та що товариство нібито відбувало військові вправи. Зазначуємо, — пишуть „Є. В.", — що нікого з членів Старшини в Дулібах до сьогодні не покарали судом за мнимо протишкільну акцію. Одначе влада, не очікуючи судового присуду, вже розвязала товариство. — Перед кількома днями розвязало староство в Калуші т-во „Сокіл" у **Верині**. Крім того, як нас повідомляють, розвязано в останніх днях т-во „Сокіл" у **Зарваниці**, пов. Підгайці та в **Млинках Шкільникових**, пов. Дрогобич. Отже в останніх кількох тижнях влада розвязала 7 сокільських гнізд.

Англійська авіяція, українська незалежність і московський страх.

Автор міжнародніх оглядів в „Ізвестіях" висловлює в числі їх з 8. ц. м. своє обурення з приводу розвитку англійської военної авіяції, а ще більше з того приводу, що англійська преса вказує на радянську авіяцію як на одну з причин того, що Англія мусить збільшити свою повітряну фльоту. „Де і як наша авіяція загрожувала Англії?", запитує з удаваною наївністю московський журналіст, і пише далі: „Одночасно ми пригадуємо статті англійського авіяційного органу „Ейроплен", який місяць тому розробляв плян війни проти СРСР та смакував ролю англійської авіяції у цій війні". На іншім місці часопис подає витяги зі статті редактора Ґрея з „Ейроплен": „Війна з Росією — це для нас повітряна війна в повній силі. Нам треба буде боронити наші джерела нафти в Персії, наші нафтотяги та наші нафтові роботи в Іраку, а може бути також і нашу торговельну фльоту на Середземнім Морю, коли Росія пробється до Дарданель та Палестини через Малу Азію.

„Коли Україна зробиться незалежною державою, у нас буде багато роботи з постачанням для української военної авіяції. В такім разі для летунів буде дуже добра нагода заняти посади інструкторів-організаторів та старшин у цій авіяції. Потім, коли Україна виборе собі мир, їй будуть потрібні торговельні літаки та ціле устаткування для цивільної авіяції.

„Коли Україна зробиться незалежною державою та нашою спільницею, а коли Росія спробує напасти на Европу через Румунію нам доведеться без сумніву післати значніші повітряні сили на поміч українській авіяції, а можливо також, коли українську авіяцію незначну розмірами буде знищено, то нам доведеться й наступити її в боротьбі..."

Цікавий погляд англійського органу авіяції, що бачить у самостійній Україні забезпечення Европи проти московської небезпеки та в нестримнім розвитку радянської военної авіяції поважну небезпеку і для самої Англії. Страх московських імперіялістів, ролю яких в Европі починають правильно оцінювати, дуже зрозумілий.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

—o—

Довкола афери Ставіського.

КОНТО СТАВІСЬКОГО В ЖЕНЕВІ.

На домагання французької влади швайцарська поліція перевела ревізію в Льойд Банку в Женеві, глядаючи за контом Ставіського. Директор банку відмовився спершу видати це конто судовій владі і щойно на загрозу, що двацять жандармів обсадить банк, відкрив судовим органам конто „Ставіський-Будапештенський банк Беля Гофман". Конто містить на 14 сторінках всі фінансові трансакції між Александром Ставіським і будапештенською банковою фірмою Беля Гофман. Касову готівку обчислено кругло на 30 міліонів фр. Є це більші платности для ріжних мадярських осіб. Кажуть, що наслідком викриття цього конта слідство в афері Ставіського переходить на зовсім нову базу.

ЧИ СТАВІСЬКОГО ОТРОЇЛИ?

ПАРИЖ, 22. III. ПАТ. Як довідується прелса, на основі фільмової знимки, демонстрованої перед слідчою комісією, члени її припускають можливість отроєння Ставіського перед його смертю. Звернено увагу, що на знимці не можна пізнати лиця Ставіського, яке цілком почорніло. У звязку з тим мають знову переслухати комісаря Шарпантіє, який переводив арештування Ставіського в Шамоні.

ЛИСТИ ДО СТАВІСЬКОГО.

ПАРИЖ, 22. III. ПАТ. Деп. Анрію заповіла, що доставить комісії оригінальні листи, писані Арлетою Сімон, пізнішою Ставіською, листи Романіно та адвоката Ґібо-Рібо з 1926—28. Листи мають вказувати на двозначну ролю деяких осіб у відношенні до деп. Ґальмот, який умер серед таємних обставин. Документи мають кинути нове світло на діяльність Ставіського.

ДАЛЬШІ АРЕШТУВАННЯ.

На основі зібраних досі матеріялів парляментарна слідча комісія рішила потягнути до відповідальности ряд нових осіб, м. і. ген. Барлі де Фурту, який мав посередничити і брати участь у великих ошуканствах Ставіського.

—o—

Проєкт австрійської конституції.

ВІДЕНЬ, 22. 3. ПАТ. Австрійська рада міністрів радить над проєктом нової конституції, що має бути оголошена перед Великоднем. Плянують створення чотирьох палат: культурної, господарської, палати країв і державної ради. Законодатним тілом буде Бундестаг, зложений з представників чотирьох палат. Нова конституція має значно поширити упрвавлення президента республіки і канцлера. Перші члени поодиноких палат будуть іменовані урядом, дальших вибиратимуть професійні групи.

—o—

Римський пакт.

Декларація приязни трьох держав і заплата за приязнь.

Львів, 22. березня 1934.

Наради трьох премієрів у Римі не скінчилися фіяском. Навпаки: вони дали більш конкретний вислід, ніж цього сподівалися скептики (чи може оптимісти!). Річ ясна, що куліси заключеного пакту і неоголошені постанови (без яких ні один пакт не обходиться) остануть тайною договірних сторін, в усякому разі бодай покищо до преси не продістались. А проте й оголошений текст пакту та його доповнення, яким треба вважати велику промову Мусолінія, виголошену „випадково" в той сам час на 5-літньому зїзді фашистівської партії, найшов голосний відгук у міжнародньому світі, як безумовно велика політична подія.

Найголовніше у тій події, це сам факт зафіксування тісного політично-господарського союзу Італії, Австрії і Угорщини. У вступі до пакту стверджується, що „держави пройняті бажанням причинитися всіми силами до европейської відбудови в інтересі незалежности і прав підписаних". Розшифровуючи штудерну дипльоматичну мову, повища Формула означає 1) признання Італією ревізіоністичних прав Угорщини, 2) те саме становище Угорщини щодо територіяльних і кольоніяльних претенсій Франції, і 3) ґарантію державної самостійности Австрії. В той спосіб Італія передусім морально підтримала й політично зактуалізувала ревізіоністичну акцію Угорщини. Зробив це Мусоліні додатково у згаданій своїй промові: „.....Зізольована й ограблена з безумовно мадярських земель Угорщина найшла в Італії зрозуміння, яке не датується від вчорашнього дня та яке найшло вислів у численних ходах нашої закордонної політики. Угорщина жадає справедливости й дотримання обіцянок, які їй дали в часах мирового договору. Італія підтримала і далі підтримує ту вимогу. Мадярський нарід є сильним народом, який заслуговує на кращу долю і її матиме". Вже лише, щоб дістати таку заяву від Мусолінія — виплатилось би угорському премієрові їхати до Риму! Щодо Австрії, то найбільш змістовною є така заява італійського диктатора: „Австрія знає, що в обороні своєї незалежности як суверенної держави може на нас рахувати, і знає також, що ми зробимо все, щоби влекшити долю її народу". Щож торкається того „облекшення долі", то з римським пактом звязані є два протоколи, які займаються всілякими торговельними справами поміж цими трьома державами. Туди входить нпр. умова поміж австрійським промислом і двома великими італійськими концернами в справі фінансування і збуту, умова про експорт угорських хліборобських продуктів до Італії, великі транзитові полекші крізь території Австрії й Угорщини до італійських портів (передовсім Тріесту) і т. і. Комісія господарських експертів має працювати до 15. травня і прийти з додатковими пропозиціями, окремаж постійна мішана комісія має дбати за втримування найживіших торговельних звязків.

В той спосіб Австрія і Угорщина безумовно чимало позитивного здобули у Римі. Ціну за скріплення свого політичного становища у середній Европі заплатила Італія. Зрештою, будучність покаже, наскільки заключені торговельні умови виходять Італії на добро чи на зло. Покищо римський пакт назвичайно схо-

пив міжнародній авторитет Італії: Мусолініму вдалося зашахувати одночасно обі сторони: і Францію і Німеччину. Різке підтримання угорського ревізіонізму є ударом в сторону Франції і Малої Антанти, гарантування австрійської суверенности є дипльоматичною програною Німеччини. Позиція Німеччини тут постільки сильніша, що Угорщина не менше тісно звязана з Німеччиною, що з Францією, но і німецьких природних впливів у середній Европі ніхто ніяким пактом не внелімічує. Не змінилося теж ніщо у тих міжнародніх проблемах (европейський та азійський близький і далекий схід, спільнота ідей), які казали і кажуть їти Німеччині й Італії рамя об рамя.

Багато гірше вийшла на римському пакті Франція. Задоволення з німецької програної у справі „анщлюсу" мусить бути в Парижі дуже мінорне, коли замісць Німеччини верховоэство над Дунаєм переймає знову не Франція, а Італія. Те неприємне почуття збільшує один уступ промови Мусолінія, адресований спеціяльно до Франції: „...Взаємини з Францією назагал поправилися. Але дійсність каже додати, що ні одна з великих і малих проблем, істнуючих між Італією і Францією від 15-ти літ, досі не найшла своєї розвязки"... Під адресою Франції були теж звернені слова про необхідність реформи Ліги Націй після успішного кінця розброїної конференції, та про смерть Ліги на випадок, коли та конференція остаточно розібється. Зате щодо Німеччини, то сказані були такі слова: „...Такий нарід, як німецький, вічно тримати обезброєним, це чистий самообман, який розібють факти..." Якже інша мова, коли вона торкається Франції, а Німеччини!

Тому можна повірити ґазетним звісткам, що у Парижі панує обурення на франц. амбасадора у Римі п. Шамбрена, який прислав був надто оптимістичні звіти про цілі й перспективи римських нарад. На черзі стоїть вирівнання італійсько-німецького спору в справі Австрії. Коли це станеться, при нейтрально-прихильній поставі Англії, Франція запише на свій рахунок ще одну програну, у довгому реєстрі програних, які в сумі можуть дати повну її ізоляцію.

Відкриття Львівської Хліборобської Палати.

Дня 21. березня ц. р. відбулося перше засідання Ради Львівської Хліборобської Палати, яке започаткувало нормальну її працю. Підготовчу роботу та організацію бюра Палати перевів відпоручник міністерства хліборобства інж. З. Кржижевський, який з уряду був теж предсідником першого засідання Ради. Як відомо з попередніх вісток до Ради Львівської Хліборобської Палати входить 97 радників, з тому 15 українців, що звязані з українськими хліборобськими організаціями, а 8 українців з т. зв. староруського табору.

Відкрив засідання комісар **інж. З. Кржижевський** та покликав до президії **о. д-ра Тита Войнаровського**, президента „Сільського Господаря" та **д-ра Казимира Папару**, представника Малопольського Товариства Рільничого. Після привитання комісарем присутніх наступили промови львівського воєводи Белінн-Пражмовського (від усіх трьох східно-галицьких воєвідств, що входять в обсяг праці Палати), представника міста Львова Хаєса, представника Торговельно-Промислової Палати Сулімірського, представника Союзу Хліборобських Палат Фудаковського, предсідника М. Т-ва Рільничого д-ра К. Папари та представника **сен. інж. Юліяна Павликовського** (по українськи).

ПРОМОВА ВІЦЕПРЕЗИДЕНТА КРАЄВОГО Т-ВА ГОСПОДАРСЬКОГО „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" СЕН. ЮЛІЯНА ПАВЛИКОВСЬКОГО, ВИГОЛОШЕНА ДНЯ 21. III. 1934. НА І. ПЛЕН. ЗАСІДАННІ ЛЬВ. ХЛБОРОБ. ПАЛАТИ.

З нагоди інавгурації праць хліборобського самоврядування, з нагоди першого пленарного засідання Львівської Хліборобської Палати нехай мені буде вільно від українського організованого рільництва з усією мужеською щирістю звернути увагу на одну правду, на один момент, який вагою своєю ділав на формування Хліборобських Палат, у яких заінтересоване й українське хліборобство.

Українське хліборобство і його суспільні організації, вирощені постепенно жертвенною працею поколінь, ці плоди труду мозолистих рук і творчого духа українського народу, а саме головна його хліборобська корпорація: Краєве Т-во Господарське „Сільський Господар" у Львові, разом із його філіяльною підбудовою у повітах і кружковою по селах та посестра цьогож Т-ва: Українська хліборобська кооперація, обєднана в ідейнім осередку Ревізійнім Союзі Українських Кооператив у Львові як природній своїй надбудові, хоч господарська організація українського народу розвивається від шістьдесятих років мин. століття — не мали змоги серед істнуючого правопорядку і побудованої на ньому дотеперішної практики у формуванні Хліборобських Палат, обіслати ці Палати представництвом, належним українському хліборобству і його суспільним організаціям.

А чейже давали вони і дають послідовною творчою працею власних сил доказ своєї матеріяльної тугости і моральної вартости. Господарським чином записуються вони добре на сторінках історії розвитку і досконалення сільсько-господарської культури і серед найбільше несприятливих умовин праці вміють вони успішно організувати сільсько-господарську продукцію і її уліпшувати, уміють налагоджувати справно перерібку і збут сільсько-господарських плодів, уміють ширити серед українського, в першу чергу селянського середовища, сільсько-господарську освіту.

Беручи участь у працях Львівської Хліборобської Палати, яка одинока на цілій українській національній території не була зачинена для доступу до неї організованих суспільних форм українського хліборобського світу, українське рільництво бажає впливати у ній безпосередньо на розвиток аграрних справ і на розвязування хоробливо заогненого аграрного питання нашої Батьківщини.

Представництво українського хліборобства у цій Високій Палаті буде захищати інтереси цьогож хліборобства як у ділянці аграрної політики, так і в ділянках агро- і зоотехніки та інших галузях сільського господарства і в ділянці хліборобського вишколу та освіти.

Відношення українського хліборобства — а тимсамим і його представництва у цій Високій Палаті залежне буде від відношення самої Палати, як корпорації публичного права, що діяльність свою завдячує податковому грошеві, до конечностей і потреб українського хліборобства як органічної цілости і заразом найповажнішого відтинка українського народнього господарства.

Після промов приступлено до ділової частини, принято до відома звідомлення з підготовчих праць Палати, полагоджено вибір 11-членної управи, до якої ввійшли від українців **о. мітрат Тит Войнаровський** і дідич **Мирон Луцький** (Янчин) та вибір 11 заступників членів управи, між ними з українців **Івана Шепаровича** (Колодіївка) та **інж. Миколу Творидла**. Вибрано також 19 фахових комісій, у яких буде зосереджуватися дійсна праця Палати по 4 до 8 осіб, при чому українці мають представників в усіх комісіях, за виїмком лісової та годівлі коней. Потім ухвалено буджет Палати на рік 1934/35, що замикається в доходах квотою 918 тисяч золотих, а в розходах є на 50 тисяч більший. Цей дефіцит має бути покритий з грошевих резерв, якими розпоряджає Палата. Ухвалено також, що управа має право пересунень поодиноких позицій та їх висоти. Поза цим принято кілька дрібних дезідератів.

На цьому першому засіданні Львівської Хліборбоської Палати був присутний міністер хліборобства, представники усіх трьох воєвідств та ріжних хліборобських організацій. Це засідання започаткувало нову ділянку господарського самоврядування на наших землях, досі нам ближче незнаного, а тому користи з цеї праці, чи її відємні сторінки зможемо оцінити щойно пізніше.

Більшовики йдуть до Ліги Націй.

ПАРИЖ, 22. 3. ПАТ. Преса повідомляє, що в дипльоматичних кругах говориться багато про вступлення Радянщини до Ліги Націй. Справу будуть розглядати на вересневім засіданні Ліги. На випадок, якби Радянщина стала членом Ліги Націй, німецький уряд найдеться в новій ситуації.

Чому більшовики будують памятник Шевченкові?

„Лав." з 9. III. повідомляють з Харкова: „Дня 11. березня для вшанування 120 річниці народження великого українського поета Тараса Шевченка в харківськім міськім саді відбудеться врочисте заснування памятника поетові. Інститут імени Шевченка відкриває до його ювилею велику виставу малюнків роботи Тараса Шевченка. Зібрано біля 700 рисунків та ґравюр. Відкривається також виставу рукописів Шевченка, яка, очевидно, доводить, як контрреволюційні націоналісти фальшували тексти його творів".

В тім-же самім числі у великім фейлетоні „Поет невільник" якийсь А. Старчаков між іншим виписує таке: „Українські націоналісти скреслюють революційний зміст творчости Шевченка. Вони переносять цілком у нашу дійсність окремі реакційні елементи, які були властиві його творчості (!?! УБ)... Вони всяким способом відокремлюють у Шевченка мотиви національної ненависти та видають їх за зміст цілої його поезії. Інколи ці вислови українських націоналістів прикривається архиреволюційною фразою. Так, Скрипник пропонував „загострювати соціялістичною ідеольоґією Шевченка нашу боротьбу з ворожими ідеольоґіями"... „Коли в руках українських націоналістів офальшований Шевченко перетворювався у смолоскип національної ненависти, то для нас творчість поета є знаряддям інтернаціонального виховання, знаряддям зміцнення солідарности між працьовиками всіх націй"... „Ми полишаємо на поживу розбитої контрреволюції окремі реакційні елементи його поезії".

Знаючи, що під „інтернаціональним вихованням" Москви треба розуміти московщення української людности, бачимо, що більшовики будують памятник Шевченкові, не зважаючи на „реакційні елементи його поезії", щоби офальшувати та вбити його національні ідеї, щоби зменшити його впливи на відродження та боротьбу українського народу проти Москви.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

—o—

Шпигунська література в Німеччині заборонена.

Як довідується французька преса з Берліна, німецька влада повідомила редакції німецьких часописів, що від тепер забороняється оголошувати спомини та оповідання про шпигунство. Одночасно заборонено кінам висвітлювати фільми, де виступають шпигуни.

Біольоґічне розуміння держави.

Виклад німецького лікаря.

На зборах німецького союзу лікарів у Гальбертштаті говорив перед кількома днями проф. д-р Райтер, шеф державного уряду здоровля, про біольоґічне розуміння держави. Він виводив, що Німеччина потрібує твердих людей, а не безхарактерної обиранини. В основу всякого виховання мусить входити ідеал життя. Лікар часто не хоче бачити в пацієнті людини, важної для загалу. Тому в Німеччині треба вишкольовати не медиків, але лікарів, що вміють біольоґічно думати. Людина є цінніша ніж всякі інші річеві вартости. Людина в повній творчій силі представляє вартість 30.000 до 40.000 марок. Коли покласти цю методу віднесення до німецького народу, то в 1913 р. було річевих вартостей на 350 міліонів марок, попри які людський матеріял представляв вартість 2.000 міліярдів марок. Вартість людини грає для держави дуже велику ролю, коли мати на думці людей, що виконують корисну для держави роботу. На жаль в Німеччині живе поверх одного міліона маловартісних людей, що не дають державі нічого, тільки від неї беруть. Досі німецькі громади давали мало грошей на вдержання здоровля населення. Майбутнє законодавство зробить без сумніву все, що тільки причиняється до відмолодження німецької нації.

Споживачі чоколяди

мусять вибирати таку, яка приносить хосен здоровлю. — Отже читайте, які складники подані на опакуванні чоколяди фірми А. ПЯСЕЦЬКИЙ А. С. — випродукованої з найчистіших сирівців. 1214 5—16

Волоконно-олійний промисл, його організація і перспективи.

(Третя нагороджена стаття економічного конкурсу „Діла“.)

Є ще на українській етнографічній території чимало галузей продукції, яких досі ще не обняли і не зорганізували українські установи. Сотки тисяч чужих підприємців обертають сирівцями і продуктами, витвореними нашим населенням і заробляють при цім немалі суми грошей, живучи достатньо, коли наш продуцент просто голодує, передаючи в чужі руки свою кріваву працю.

Візьмім під увагу хочби волоконно-олійні сирівці й продукти, на які в останньому часі звернули увагу й урядові чинники. Це немало важна галузь.

Статистика виказує, що з Польщі вивозять за границю цих волоконно-олійних сирівців і продуктів на сотки тисяч зол., пр. у черні 1931 р. (дані за цей місяць, що під рукою) вивезено з Польщі лену і конопель за 409.000 зол. А треба зазначити, що поважний відсоток лену і конопель управляється саме на українських етнографічних землях.

Давніше загально багато більше управляли лену і конопель. Нині замість сильного і тривалого волокна з лену і конопель уживається на вироби вправді дешевших, але багато слабших волокон із спроваджуваної з Америки бавовни і юти, дарма, що коли тривалість волокна лену означимо числом 62, то юта має вже лише 32, а бавовна лише 25. Надто конопляні чи льняні вироби дуже добре надаються до праня, коли бавовняні не дуже, а юта взагалі не зносить праня. Сьогодні є в краю настрій, а навіть жадання вживати лише краєвих волоконних виробів, а чужих не допускати до краю.

Тому наші селяни повинні тепер управляти більше лену і конопель, а менше збіжа, яке тепер майже не виплачується, підчас коли продукти лену і конопель ростуть постійно в ціні.

Волокнисті ростини крім доброго волокна дають ще олій і макухи. Льняний олій є навіть добрий проти сильного газу іпериту і може мати в будуччині широке застосування. Також льняна вата є ліпша від вати з бавовни.

Деякі круги стараються навіть уліпшити управу лену (нпр. на Виленщині); повстають у останніх часах досвідні станції управи лену, пр. в Березвечі під Вильною. І у нас може вдатися добрий лен, не лише в Голяндії; треба дбати, щоби ростина мала бодай 1.7 мм. грубости і добре волокно та добре зерно.

Є вже і піддержавні льнярські товариства як пр. у Вильні і його секція у Львові (Коперника 20).

Досвід виказав, що у нас найліпший лен удається на Підгірю, опісля в Яворівщині і Сокальщині, а на Поділлі слабше; зате на Поділли здаються добрі коноплі.

Мають повстати урядові льнярські інспекторати в Городку, Сокалі і Комарні. Є вже ткацькі державні школи в Коросні і Стрию; мають там ще повстати механічні американські прядільні.

Управа волокнистих ростин завжди оплатиться. Поза ткацькими виробами (полотна, верста, ручники і т. д.) можна масово поширити виріб мішків, линв, пасів, трансмісій, хідників і т. п. Вже державні солярні почали уживати льняних мішків, мають їх уживати внедовзі цукроварні. Багато вивозиться ще й тепер за границю.

У нас вже була невдала спроба зорганізувати льнярське товариство „Волокно“. Але тепер, коли маємо стільки вільних сил і організаційного досвіду, повинні наші фахові круги негайно оснувати на твердих організаційних підставах **„Волоколійсоюз“** („ВОС“) або **„Волоконний Український Союз“** (ВУС).

Централя повинна бути у Львові; вона мусить позакладати свої „зачіпні пункти“ по цілій українській території (філії чи що) та зараз користуватися істнуючими вже нашими економічними клітинами.

„Волоколійсоюз“ повинен мати три головні відділи: І. Відділ закупна і продажі, II. Олійний Відділ, III. Відділ волоконних виробів.

І. Відділ закупна і продажі буде займатися закупном сирівців, продуктів і півфабрикатів [illegible] у Львові від заставців, через свої філії [illegible] і за посередництвом наших кооператив. Також відворотно цією дорогою, а також через свої спеціяльні склади-склепи буде розпродувати готові вироби; буде старатися розпродати головно там, де є попит на дані річи, а також розповсюднювати і в інших околицях при інтенсивній реклямі. Цей І. Відділ буде мати пропагандову секцію, якої завданням буде заводити досвідні поля з найліпшими сортами лену і конопель (в порозумінні з „Сільським Господарем“), щоби випробувати, де і в яких околицях надається управа такого чи іншого роду лену і т. п. Пропагандова секція буде також старатися поширити управу ріпаку, а навіть гірчиці, якої управа дуже оплачується; завданням цієї секції буде пропагувати власні вироби („свій до свого“), точно нотувати ціни волоконних і олійних виробів та сирівців на біржі (торгові ціни), а також буде старатися післати до державних ткацьких шкіл якнайбільше число української молоді. — І. Відділ буде мати ще й заграничну секцію, якої ціллю буде вишукувати ринки збуту за кордоном і вивозити туди якнайбільше власних виробів, а також сирівців, закуплених в українських селян.

І. Олійний Відділ буде займатися випусканням олїїв зі сімен конопель, лену, маку, соняшників, букви, ріпаку і т. д. Цей Відділ може мати свій олійний склеп (вишукуванням ринків збуту і загальною розпродажю олїїв буде займатися І. Відділ). При Олійнім Відділі повинен істнувати склад добірного насіння волокнисто-олійних ростин, а поширюванням цього насіння повинна займатися пропагандова секція І. Відділу. І цей Відділ може мати великі обороти, коли візьмемо під увагу досить високі ціни цих насінь (лен 40 зол., коноп. сімя 26.50 зол., озимий ріпак 45 зол., льняний макух 19 зол. і т. д. на біржі в дня 10. січня 1934 р.).

М. Кіт.

(Докінчення буде.)

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання та всякі шовки

З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЕСКА

вул. Галицька ч. 18

Готовий! — а тепер

NIVEI

Вистарчить зовсім легко натерти руки. Домашня праця не залишить тоді ніяких слідів і шкіра стане внедовзі делікатна та відпорна.

Зол. 0·40—2·60.

Знову болівійсько-параґвайська війна.

Як повідомляють з Буенос Айрес, після довгих боїв за Ґран Чако приготовляються Болівія і Параґвай до нової великої офензиви. Болівія використала останні місяці, щоби направити школи наслідком останніх воєнних невдач. Тепер хоче розпочати на ширші розміри офензиву проти параґвайських становищ. Болівійські летуни обкидали і знищили параґвайську точку опори, форт Фінарес тяжкими бомбами. Великий муніційний маґазин і багато вагонів з вибуховими матеріялами вилетіли в повітря. В найближчих днях надіються біля форту Аванті великих боїв.

Див ч. 73 с. 6.

Шляхи розвитку української музики.

(У відповідь п. Антонові Рудницькому).

(Докінчення.)

В. Барвінський, перший на думку Р-го 100-процентовий музик-фаховець, який виказує „частинно“ всесторонність, „майже необхідну“ (чому, див. згадку про Шопена!) для музиків усіх часів. Але цікаве, що Барвінський потрапить це осягнути „цілковитим ліризмом своєї творчости“, яка в додатку „ціла корениться в народній музиці“. Ту музику вправді убрав Барвінський в европейське убрання, але „старе під гармонічним і ритмічним оглядом“.

Не можу з дива вийти, як може колишній учень Барвінського так цілком не орієнтуватися у творчості свого колишнього вчителя і не знати, що багато творів Барвінського написані на власні, оригінальні теми, як нпр.: фортепянові: Прелюдії, Соната, Варіяції, Суїта-Любов, чельова соната, два фортепянові трія, „Заповіт“ (хор, соля орхестра), святочна кантата в честь Митрополита (хор, соля й орхестра) та ін.

Рудницький нічого не згадує про те, що Барвінський є перший український композитор, якого твори найшли дорогу до цілого світу через видання їх („Мініятури“, „Любов“) у світовій накладні „Універсаль Едіціон“. Що ці твори виходять з різномовними написами для поодиноких країв та що їх передруковують в окремих збірниках модерної фортепянової літератури („Музік дер Цайт“ і інших), чи в порадниках для тих, що шукають за доброю модерною музикою. Та найважніше те що Барвінського уважають всюди за кордоном не тільки напраду сучасним але й **українським** композитором який вносить нові українські вартости у світову музичну літературу.

До цієї самої ґрупи львівських композиторів зачислив п. Р. і мене. Зі розумілих причин уперожуюся від обговорювання оцінки, яку зробив п. Р. і моїй творчості.

Вище згаданим трьом „представникам помірковаїної музики“ у Львові відповідають на Вел. Україні: Сениця, Ревуцький, Косенко (у п. Р. „Лосенко“), Верикінський (у п. Р. „Вериківскі“), Чишко (у п. Р. „Гришко“), і Данькевич. Так „упростив“ собі справу п. Р., поставивши поруч себе, як приналежних до тої самої ґрупи, цілком ріжних композиторів, ріжних знанням, психікою, підходом до музичних проблем і ролею, яку відіграють у нашій музиці. Бо поставити поруч з Ревуцьким, тим нашим першим симфоніком великого світового формату — Сеницю, автора вправді часом дійсно цікавих пісень, хорів та інструментальних творів, це значить — пробити велику честь Сениці. Також повіснавши Сениці з Людкевичем щодо такого самого „переломового значіння“ Сениці на Вел. Україні, як Людкевича в Галичині, де перед Людкевичем не було Лисенка і де дорібок Людкевича є кількісно і якісно без порівнання більший, таке порівнання треба уважати крайно нефортунним. Про симфонії Ревуцького не згадано ні словом. Це тимбільше дивно, бо п. Рудницький виконував його II-гу симфонію у Львові і недавно у Варшаві. Зате згадано про приналежність Ревуцького до ґрупи „більше поміркованих“ і тої, яка „голдує в своїй творчості пшеленшистким музиці людовій“. Направду оригінально схарактеризував п. Р-ня Вериківського, кажучи про нього, що це „солідний, хоча не дуже оригінальний талант, який послуговується надто поміркованими виразовими засобами“.

Чував я вже про ріжні роли й форми талантів, але про те, що істнують „солідні“ таланти, почув уперше.

Я з розмислом лавів слова п. Рудницького при його характеристиці творчости Ревуцького, бо п. Р. придає питанню, чи хтось „голдує“ народній музиці чи ні, окрему вагу. Щодо впливу нашої народньої музики на наших композиторів висказався п. Р. дослівно так: „Для українських композиторів надмірний вплив народньої української музики був — і є — тому шкідливий, що на жаль, замиває він їх очі — і вуха! — на те, що діється у світі, і стоїть на перешкоді до повного зрозуміння і засвоєння собі новітньої музичної мови, всіх її засобів та здобутків формальних і технічних“.

Так коротко і „ядерно“ розвязав п. Рудницький питання, над яким, як над основним коренем всякої музичности всіх націй у всіх віках, мозолився, мозолиться і буде мозолитися увесь світ. Адже в остаточнім результаті кожна музика є чейже нічо інше як розбудова тих елементів творчости дотичного творця, які йому найближчі. Отже **національних** елементів того народу, до якого належить дотичний творець. Виразові засоби, витворені одною нацією, можуть найти пристосування в мистецтві іншого народу, оскільки **відповідатимуть потребам і духові** творчости тої іншої нації. Можуть, але не мусять! А й із тих, які можна би пристосувати, не всі дадуться вжити. Та насильне користування деяких зрозумілими паразовими засобами, без огляду на потребу чи можливість їх пристосування на іншому ґрунті, як тому, де вони повстали, — ніколи не дало й не дасть позитивного результату! Так, як не дало позитив-

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 23—180 Телефон 23-55.

них результатів для дальшого розвитку нашої музики Воробкевичеві, в його часи у нас, на позбавленім скорих звязків сході австро-угорської монархії тоді „модерно" знання німецького підходу до нашої музичности. Успіх і його виразові засоби одного народу можуть бути тільки пованичком, спонукою для іншого народу на те, щоби і він використав якнайбільше свої власні вклади, якими наділила його доля. Колиж він створить у такому процесі розбудови свого творчого „я" нові, невживані дотепер не тільки виразові засоби, але може й нові думки та ідеї, тоді одні і другі відуть у загальну, всесвітню скарбницю людського духа. Та з другого боку трапляється й таке, що і старими, т. ск. „завдженими" виразовими засобами може хтось інший сказати щось нове, того не сказав і той хто ці виразові засоби створив! А скільки разів буває, що дехто й міг би висказатися тими „найновішими" виразовими засобами, але цього не робить, бо бачить, що ще не прийшов час на це і його, може й із найщляхотнішої думки зроджені виразові засоби принесуть більше шкоди, як добра. Так, як не у свій час кинене — хоча й правдиве слово...

Тому й не ґльорифікуймо виразових засобів як мірила творчости!

Та вернім до розбору дальших частин статті п. Рудницького.

З черги обговорює п. Р. новочасну українську музику, яка „опирається і взорується вже цілком на найновішій европейській музиці і є вповні незалежна від народньої пісні". Передовиком цієї групи є Лятошинський, „індивідуальність найоригінальніша і найбільш універсальна в сучасній українській музиці. Учень Ґлієра, знаменитий знавець орхестри і її преобогатих можливостей,"... І „його опера „Золотий обруч" — це перша українська опера европейської міри"... „Композиторське надбання Лятошинського величезне". Тут п. Р. завдав собі труду й вичислив: опера, музика до кількох фільм, симфонія, 4 квартети, тріо, сонати для ріжних інструментів, багато фортепянових творів і пісень. Навіть 4 галицькі пісні й опера з лібреттом із Франкового „Захара Беркута", що так і кишить від народніх, і то галицьких мотивів, не зашкодили Лятошинському в добрій опінії у п. Рудницького. Таксамо не зашкодило другому „сопутникові" Козицькому (перший Белза, учень Лятошинського), що він написав 8 хорів на народні пісні і квартет-варіяції на купальську тему, — попри „орхестрову суїту (під наг. „Козак Голота") у варіяції для фагота й орхестри і балету „Порив", про які згадав п. Рудницький.

І на цьому тлі, на тлі такими чудовими красками розмальованого Лятошинського і його групи, пише п. Рудницький про... себе: „Подібним до Лятошинського під оглядом способу висказування своїх думок і свого музичного „вірую" є львовяння Автін Рудницький, знаний теж зі своєї діяльности як капельмайстер. Учень берлінської академії (Шрекер, Шнабель) старається у своїх творах іти з духом часу, управляючи музичну творчість у всіх її ділянках".

Ця, власна характеристика, ~~п. Рудницького характерняго~~ самого себе на вище згаданому тлі — не потребує ніяких більше коментарів. Тепер ясно, чому треба скинути Лисенка з педесталу! Але я невдячний (бо зі мною обійшовся п. Р. ще може найоглядніше як одним із трьох членів старшої групи львівських композиторів, признаючи мені знання контрапункту й богатшу гармонічну та інструментальну фактуру творів) — дозволю собі звернути увагу п. Р-го на ще одно недотягнення. Коли п. Рудницький пропустив найменшя вчителя при неодним нашім композиторі і між іншим не згадав про те, що Барвінський, ставши учнем чеха В. Новака, започаткував у нас т. ск. „чеську школу", а зате при собі згадав не тільки вчителя композиції (Шрекера), але ще й учителя фортепяну (Шнабля), то ще треба було згадати і свого першого вчителя В. Барвінського і вчителя диригентури, з якого школи вийшов „ґенеральний директор держ. опери" — і найголовніше — вчителя історії музики, який навчив п. Рудницького так представляти історичний розвиток музики свого власного народу, як він зробив у своїй статті в „Сиґналах"...

До групи „новаторів" — каже п. Р. — „треба зачислити" Лиська (учня Сука), „дуже талановитого автора квартету і фортеп. творів і Миколу Колессу (учня Новака), який подав у своїх орхестральних (суїта, варіяції), камерних (фортеп. квартет), фортепянових і вокальних творах „якнайкращі надії". Про те, що майже вся творчість Лиська базується на народній пісні, яку Лисько використовує в дуже оригінальний спосіб суворої шляхотности і вдумчивости, про його кантати, про два ориг. трія („Катерина" для трьох баритонів, „Ченчик" на 3 фортепяни) нема згадки. Також не згадано, що й творчість М. Колесси базується на нар. мотивах, при чому вже нині виробив собі Колесса свій власний стиль підходу до нар. пісні, головно лемківської і гуцульської. Про те, що М. Колесса дуже здібний диригент, теж не згадано.

П. Рудницький закінчує свою статтю думкою, що „українська музика не має ще причини, щоби була надто горда на себе". За багато в ній „непережитого анахронізму (?), накинень і злої традиції. Але висказує надію, що при талановитих композиторах і „течії свіжого воздуха від музики заходу" найдеться вона „на добрій дорозі" і вже незабаром зможе відіграти свою ролю і в світовій музиці".

А я думаю, що коли наша музика нетільки не замерла серед віків нашої многострадальної історії, не тільки не заломилась у ній, але була, все живим памятником живучости нашого народу, і живе, не зважаючи на страшне лихоліття, в якому находиться наш нарід, вона не тільки живе, але й доганяє стомленими кроками ті народи, що стоять у її передових рядах, — то вона, ця наша музика, може бути горда на себе, тимбільше горда, що її прапору ніхто дотепер з українських музиків не обкидав болотом. Навпаки, були між нашими музиками й такі, які своє життя клали на жертвенику українського народу, якого музику вони носили в серці. Про одного з таких висказався був згірдно п. Р. в одній із своїх „компетентних і відповідальних" статей.

Я щиро бажаю п. Антонові Рудницькому, щоби ніхто ніколи не поставився в подібний спосіб до його творчости. І бажаю що йому, аби його муз. творчість зробила для нашого народу ту саму, або й кращу службу, яку зробили у свій час „З окрушків" ~~чи „Гуцули"~~ Остапа Нижанківського, так згірдно згадані колись п. А. Рудницьким. **Доц. д-р Нестор Нижанківський.**

Поминальне Богослуження
з Панахидою
за померших членів Дирекції Центробанку та всіх Покійних його Членів, — відбудеться в дні Загальних Зборів у вівторок 27. березня 1934 р. в год: 8-ій рано в Архикатедральній Церкві св. Юра у Львові.
Дирекція
Центрального Кооп. Банку
„Красний Союз Кредитовий" у Львові.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 29

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Розпущення стрільців. — Присяга. — Виїзд на Закарпаття.

Справу розпущення улекшувала ще та обставина, що між добровольцями не бракувало таких, які радо покидали стрілецькі ряди і після тяжких переходів першого часу поспішали назад до своїх родин. Та всежтаки лишалося ще доволі поважне число таких, що не хотіли відходити. Зі сльозами в очах благали вони залишити їх; та годі було вволити їх бажання, годі було залишити, хоч як хотів я це зробити, хочби для власного бодай спокою. В деяких випадках доходило майже до того, що виглядало це на опір і треба було силою опір поборювати. І сьогодні зі стидом, що палить лице, згадую факт, як я на подвірю бурси у Стрию витягнув шаблю та став плазувати одного добровольця, що подавав себе за льокая зі Самбора. Як радо хотів би я його перепросити за кинену йому зневагу, як радо поніс би навіть прикрий докір, коби лише міг я з ним стрінутися! Але тоді був я справді при упадку і духових і фізичних сил. Моя хороба, ісхіяс, стала відзиватися дуже сильно і я чув, як я вже починаю тягнути за собою праву ногу, як починав мені дошкулювати біль у правім клубі. А надто повне незнання того, які повіти Галичини заняті, а які ні. Особливо бракувало всяких вістей щодо повітів на південь від Дністра, в области Карпат. А в ті сторони розпущено добровольців найбільше. Коли я собі відтак подумав, що вони готові попасти в російські руки, а ще надто з документами в руці, які виразно вказували, що це добровольці, то уявляв собі, як їх москалі мучитимуть, а може й засуджуватимуть на смерть. А й політична сторона всього діла представлялася в дуже поганому світлі. Коли розпущені добровольці попадуться в руки москалів, а ті їм покажуть до очей, що держава, в якої обороні вони хотіли стати добровільно, не приняла їх, то тоді можуть їх симпатії обернутися в сторону зовсім непожадану ані для монархії, ані для української справи. Словом, перейшов я тої днини (2. і 3. вересня 1914 р.) ціле пекло. Тому й не треба дивуватися, що я був рішився взяти розбрат з життям. Може ті мої слова роблять враження опереткове, але я говорю щиру правду, хоч чую, що вони не приносять мені великої чести. Я соромлюся того дуже, що був такий малодушний у тих хвилинах; але мене може зрозуміти той, хто таке саме або подібне переживав, як я. Одинокою моєю остоєю була ще згадка на мою бідну родину, що десь тинялася по Карпатах без грошей, без змоги далі рушитись, засуджена на тяжкі злидні, від яких хіба я один можу їх вирятувати.

А тут у Стрию великий переполох. Можливо, що вже прийшла вістка про заняття Львова москалями, про їхній перехід Дністра коло Миколаєва. А навіть, колиб і ті вісти не були дійшли до Стрия, то вистало лише дивитись на те, що в самім місті діялося. Звивали шпиталі, вивозили ранених і хорих, а трени повертали в сторону Дрогобича та Сколього вже цілий день і ніч з другого вересня на третій. Я мав уже повну певність того, що й Стрий не довго буде в наших руках, коли дістав приказ зі стац. команди, що зложення присяги не відбудеться 4-го вересня з полевою Службою Божою, але таки 3-го в год. 5. попол. На площі коло касарень краєвої оборони зібралося понад 2.000 добровольців до присяги. Прийшов стац. комендант, прийшов ще один надпоручник, принесли український текст присяги, який я прочитав після короткого пояснення деяких воєнних артикулів. Повторювані стрільцями слова присяги відбивалися тяжким відгомоном у моїй душі, а вже переходив я дійсно душевні муки, коли підполковник зажадав від мене, щоби я сказав кілька слів до добровольців та закінчив свято окликом у честь цісаря. Що я говорив, не тямлю, не памятаю також, чи співали стрільці австрійський гимн та „Ще не вмерла". Моя сумна роля не давала мені прийти до себе. Знаю тільки, що підполк після усього заявив мені, що чергової днини, тобто 4-го вересня, мають усі бути вже зразу на двірці, бо відїдуть до Мукачева, де я дістану дальші прикази від львівської військ. команди. Після видання конечних зарядженнь пішов я на свою кватиру і тут у горячці поклався на ліжко, щоб набрати сил до дальшої дороги.

Коли я чергової днини вставав з ліжка, чув, що своїми силами не зайду на залізницю і мусів узяти фякра. Болі в клубі збільшилися так, що нога відмовляла послуху. А те, що я побачив на двірці, ще збільшило моє терпіння. Двірець завалений річами втікачів. Жінки зі своїми дітьми при своїх убогих клуночках чекали як Божого милосердя, коли заладують їх у вагони, щоб відставити у безпечне місце. А

Луговий Зізд у Львові.

ПЕРЕГЛЯД ПРАЦІ ЛУГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Дня 20. ц. м. відбувся в салі Львівського Лугу при вул. Коперника 5 Луговий зізд, що є другим з черги краєвим Луговим Зіздом а першим відновленої Лугової Організації. На зізд прибуло 84 делегатів від Лугів з усіх майже повітів Галичини та 2 делегати Повітових Лугів (Копичинці, Калуш), що репрезентували 41 Лугів. Крім цього на салі було кільканадцять делегатів Лугів давних статутів, гостей та представників преси.

Зізд відкрив в год. 9.15 голова Лугової Організації д-р Роман Дашкевич, згадуючи членів передвоєнних Січей, що полягли на полі бою та померших членів Лугової Організації. Присутні пошанували їх память, встаючи з місць і однохвилинною мовчанкою.

Після вступних формальностей почалися звіти членів уступаючої старшини. Загальний звіт з діяльности Гол. Старшини подав **д-р Р. Дашкевич.** Навязуючи до світлої традиції передвоєнної січ. орг., обговорив відновлення Січової орг. по війні, що перейшла опісля в Лугову організацію, переглянув її світлий розвій у 1926—30 р. та занепад у 1930—1932 р. і зясував приявним справу перебудови організації та розвою від того моменту.

Як виходило з цього звіту, Лугова організація находиться сьогодні в повному ході орг. праці й має всі вигляди на дальші успіхи.

З черги організаційний звіт здавав член Гол. Старш. **Вол. Федорчак.** За його звітом у 44 повітах Галичини є 219 Лугів на нових статутах, з того найбільше у львівському, копичинецькому і калуському пов. В краю відбулося 9 курсів та 4 конференції для більшої кількости Лугів, крім цього Вел. Луг вислав у край м. р. своїх відпоручників на 281 орг. поїздки. Кожного місяця засновується в краю нові Лугові т-ва, в останніх місяцях видно помітний зріст у тому напрямі.

Секретарський звіт здавав член Гол. Старшини **В. Жовнір.** За звітовий рік полагодила канцелярія Вел. Лугу 1203 писем, що коштували 670 зол. Крім цього були масові посилки — 4000 прим. Централя видає „Вісти з Лугу", що мин. року вийшли в заг. накладі 27.000 пр.

Касовий звіт члена Гол. Старш. **Ів. Мамчаківної** виказав, що Вел. Луг замкнув мин. рік недобором 2.665 зол. (друкарні, комірне і т. д.).

Звіти скінчилися в год. 11.30.

З черги, після звіту Контрольної Комісії, почалася над ними дискусія, в якій забирали голос дир. І. Ющишин (Львів), Харченко (Скнилів), Кавич (Ясенів пов. Броди), Козланюк (Львів), Федина (Годині пов. Мостиська), Кебас (Сороки пов. Львів), д-р Бабій (Копичинці), Корнбергер (Вишенка пов. Городок), Савицький (Підліски пов. Мостиська), Кузик (Борусів пов. Бібрка), Сютрик (Млини пов. Яворів), Мамчак (Львів), студ. Бадівський (Батятичі пов. Камінка Стр.), Заяць (Лашки Мур. Львів), ред. Курдидик (Львів), Василик (Серники пов. Бібрка), Ямельницький (Орів пов. Дрогобич), Стойка (Вороців пов. Городок) і ін. Дискусія стояла на високому рівні й торкалася виключно річевих справ. Більшість промовців-селян виказувала незвичайну інтелігенцію — доказ, що село сьогодні виробленe і політично й організаційно. М. і. обговорювала дискусія участь і відношення української інтелігенції в Луговій праці, причому селяни в більшости нарікали, що місцеві інтелігенти байдуже ставляться до всякої праці в селі.

Представлену комісією-маткою листу кандидатів до Гол. Старшини зізд одноголосно заапробував. З неї вийшли: головою Л. О. — д-р Р. Дашкевич (через аклямацію), членами Гол. Старшини: М. Козланюк, м-р В. Жовнір, Ів. Мамчаківна, ред. Р. Голіян, Ю. Мамчак, ред. А. Курдидик, В. Федорчак і О. Кушик; заступниками: Ів. Баран, Р. Савчак і М. Черкес; до контр. ком. О. Ющишин, З. Мороз і Яр. Панкевич; заст. членів к. к.: М. Вальчак і Е. Ванівна.

Дальшою точкою Зізду було ухвалення висоти вкладки Лугів до Вел. Лугу, яку устійнено на 10 зол., з чого 3.50 зол. на Повітовий і 50 сот. на Окружний Луг, а тоді член Гол. Старш. А. Курдидик виголосив реферат „Праця Лугу у своєму селі", в якій обговорив всесторонно можливости праці в Луговому товаристві, беручи під увагу фізичний і культ.-освітний вишкіл членів. Як виходило з реферату, Луг на селі може незвичайно багато зробити в напрямі національного і культурного його вироблення та під тим оглядом поле праці для нього дуже широке.

Зізд закінчив заохотою до дальшої впертої праці для Лугової Ідеї й українського народу д-р Р. Дашкевич, а тоді приявні відспівали луговий і національний гимн та відфотографувалися.

Зіздом, що скінчився в год. 6 пол., проводили на зміну д-р Р. Дашкевич і Мих. Козланюк.

РЕЗОЛЮЦІЇ ЛУГОВОГО ЗІЗДУ.

1) Зізд стверджує, що сучасне положення українського народу є дуже важке: з одного боку на Великій Україні іде винищування народу голодом, засланнями і переселеннями, з другого боку розпановшаяся в нас небувала демагогія — і тому нинішня хвилина вимагає скріплення українського організованого життя, а зокрема Лугової організації — сили, що протиставилася успішно цим лихам.

2) Стверджує, що Лугова організація була і є позапартійною і понадклясовою організацією, яка має виробити дисципліну, повагу авторитету, відвагу і посвяту для українського народу.

3) Стверджує, що всякі виступи, неоправдані злогами і неправильні висловлювання на Лугову організацію і її провід були безосновні і шкідливі не тільки для української молоді, але і для цілого українського народу.

Тому Луговий Зізд закликає:

4) Всіх своїх однодумців, а зокрема українську молодь ставати в ряди Лугової організації.

5) Всі Лугові Товариства до найбільше активної праці над розбудовою Лугової організації та поширенням Лугової ідеї.

6) Луговий Зізд признає правильність і доцільність перебудови Лугової організації на ново-вироблених статутах і взиває істнуючі рухликово-пожарничі Т-ва Луг перейти на статут Українського рухликово-спортового Т-ва Луг.

7) Луговий Зізд висказує признання тим Лугам, та їх старшинам, що в найтяжчій для Лугової Організації часи видержали наступ демагогії, зокрема тим, що на заклик Головної Старшини взяли участь в святах У. М. Х., Франківському і Луговому у Львові в 1933 р.

8) Луговий Зізд висказує подяку тим пресовим органам (Діло, Свобода, Нова Зоря, Мета, Правда, Хліборобський Шлях, Неділя), що підчас протилугової кампанії піддержали Лугову організацію, доцінюючи правильність роботи Лугового проводу.

9) Луговий Зізд запевняє весь український народ, що перебрані на себе завдання і обовязки Лугова організація виконає, наскільки в неї сил, завжди маючи на оці тільки виключне добро цілого українського народу.

й для добровольців призначили не лише криті вози, але також і отверті льори, в яких ті бідаки мусіли відбувати дводенну подорож через Карпати, в холодні осінні ночі, серед дощу. Що це мусіла бути для них велика мука, розумію добре. Але думати над тим не міг, бо горячка така мене схопила, що я майже в повній несвідомости перележав тих два дні 1. і 15. вересня 1914 у вагоні. З моєї сторони лише просив я тт. Рожанковського і Коссака, щоб удержували лад у часі їзди. Пригадую собі, що в Лавочнім упав я з браку сил. Віднесли мене до маленького шпиталика, якого комендант д-р Чабан зайнявся щиро моєю особою. Після годинного відпочинку пустилися ми в дальшу дорогу. Лиш на поодиноких стаціях доходила до мене то весела то сумна пісня добровольців, які бодай цим способом хотіли додати собі відваги й сили.

Дня 5-го вересня вечором ставули ми на стації в Мукачеві. Тут приступив до мене комендант двірця та заявив, що на приказ військової команди добровольці мають їхати ще одну стацію дальше, а саме до Страбичева-Горонди (Mezötereberes-Gorond), де нас очікуватимуть місцевий нотар і вчитель та вкажуть нам наші будучі кватири.

Коло год. 9-ої ставули ми на згаданій стації. Прилагоджені підводи забрали привезене добро, стрільців поділили ми по рівній частині на обі оселі. Я замешкав у Горонді, а до Страбичева вплачив як головного командант та д-ра Волошина. При мені залишились ще рядовий Рожанковський, Коссак, д-р Шухевич. Решту старшин розділено на обі місцевости.

(Далі буде.)

—o—

М. Евальд Львів, вул. Собіського 5. Ріжнородні полотна фабрики Братів Чечовічка в Андрихові — на білля жіноче, мужеське, постелеве і столове. За оказанням цього витинка — при купні 5% опусту. 2/73 1—20

СПИСОК
управнених до участи
в першому і другому ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА"

Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

928. Посол Зеновій Пелеський, Львів. 929. „Український Дім", Арран Канада. З краю: 930 Марія Шалинська. 931. Іван Наконечний. 932. „Українська Бесіда", Косів. 933. Департ. Міністр. Визнання і Освіти. 934. Григорій Іванчук. 935. Микола Стефанишин, адвокат. 936. Д-р Павло Таращук.

(Докінчення буде.)

Ревізії й арештування в Угнові й Угнівщині.

Дня 9. 3. ц. р. пост. держ. поліції Галейко і Папіш перевели особисту ревізію у Притули Василя в Гівчу. Опісля перейшли до льокалю кружка „Рідної Школи", перевірили бібліотеку кружка, забрали зі собою такі книжки, як „Рідна Школа" в ідеї і житті", „Скит Манявський", „В чужім пірю" і „Десять літ українського питання в Польщі". Книжки ті по двох годинах звернули кружкові. Слід зазначити, що згадані постерункові переводили ревізію без судового дозволу і по нинішній день судового рішення не доручили.

В ночі з 17. на 18. березня хтось поперетинав та позрізував кільканацять телефонічних і телеграфічних стовпів на залізничій лінії Рава Руська—Угнів, а також зпиняв телефонічну сітку на шляху Зелена—Белз. Крім того у неділю рано згоріли стирти з соломою на фільварку в Піддубцях. У звязку з тим державна поліція перевела в цілому повіті численні ревізії й арештування серед українського громадянства. Дотепер зареєстровано, що ревізії й арештування відбулися в таких місцевостях: Рава Руська: арештували інж. Богачевського Омеляна й Осідачівну Славу, яких по переслуханні на поліції в Рані Руській звільнили. — Гребенне: арештували: Божика Грицька, якого по переслуханні звільнили. — Любича: перевели ревізію й арештували Жолондка Теодора, Костишин Марійку і Луцейка Володимира, з яких по переслуханні на поліції звільнили лише Жолондка Теодора, а Костишин Марійку і Луцейка Володимира відставили до судових арештів в Угнові. — Журавці: перевели ревізію й арештували Булавинча Михайла і Купича Івана яких по переслуханні звільнили. — Угнів: перевели ревізію й арештували: Шульгана Маріяна, Шульгана Івана, Осипчуна Тараса і Котовича Якова, з яких випустили по переслуханні Котовича, а інших відставили до суд. арештів в Угнові. Піддубці: перевели ревізію й арештували Савчишина Василя, Кузьму Гната, Крису Миколу, Рзевича Івана, Радзевича Волод., Крису Михайла, Крису Дмитра, Болдарчука Гриця, Гнатейка Степана, Панаса Еміліяна, Шемлія Василя, Труша Дмитра і Панаса Волод. Усіх по передержанні на постерунку держ. поліції у Вербиці в часі від 18. 3.—19. 3. до год. 21. в ночі відставили до арештів в Угнові. Крім того дня 20. 3. в год. 9-ій рано перевели ревізію й арештували Гнатейківну Лідку, Зборовську Магду і Крису Феську, яких по переслуханні на поліції у Вербиці того дня в год. 24. в ночі випустили на волю. — Крім того перевели ревізію й арештували та відставили до судових арештів в Угнові Тимчиву Сафата й кількох громадян з Вербиці.

Дня 19. 3. постерунок держ. поліції з Угнова перевів ревізію у Василя Синьовського с. Ілька, Данила Синьовського, Василя Петрашкевича і Василя Макарика. Всіх арештували і відставили до судових арештів в Угнові.

— Як повідомляють в останній хвилині, ревізії й арештування в Угнові й Угнівщині тревають дальше.

Вже вийшла другим накладом книжка
МОДЕСТ КУНИЦЬКИЙ
Московська Масонерія й Дорадники Греко-Католицької Гієрархії.
Набувати можна в українських книгарнях і в автора.
Варшава, вул. Згода 8, м. 6. 1280

Чи Ви вже пробували наш незрівняний Крем сухий (делікатний під пудер)? 1292

Демонстрації проти фільми.

ПАРИЖ, 23. 3. ПАТ. В справі вчорашнього бомбового вибуху в Берліні агенція Авала повідомляє, що замах був спрямований проти власника кіна Капітоль, австрійського громадянина Давида Олівера, що виставляв фільму „Катерина Велика", фільма викликала маніфестації націонал-соціялістів.

Неспокій в Еспанії.

В Севілі вибухла в домівці народньої організації бомба, що легко ранила декого із присутніх членів. В Малязі йдуть арештування небезпечних екстремістів. В селі Рібера (провінція Овіедо) відбулися політичних мотивів начальник громади з громадськими радними громадський уряд. Всі акти згоріли. З того приводу арештували 33 особи.

Велика пожежа в Японії.

ТОКІО, 22. 3. ПАТ. В місті Гакодате, що має 200.000 мешканців, вибухла велика пожежа, що знищила більшу половину міста. На основі хотеперішніх обчислень у вогні згинуло досі не вкашена.

ТОКІО, 22. 3. ПАТ. Велитенська пожежа в місті Гакодате знищила 80 прц. будинків. 150.000 людей залишилось без даху над головою. Мешканці хоронються на кораблях, які прибули до порту. Майже всі головні державні будинки і публичного вжитку є знищені. Тому, що згоріла електрівня, в місті нема світла. Всі телефонічні дроти перервані. Мешканці не мають харчів ані води до пиття.

Шпигунська афера у Франції.

ПАРИЖ, 22. 3. ПАТ. Вивчити недавно шпигунська афера приймає щораз більші розміри. Справою заінтересувалися не тільки чинники французькі, але й англійські та американські. Англійська поліція занята тепер розгоном вказівки, які удержували Світе та його жінка з підозрілими особами в Англії. Нотатки, найдені в їхньому мешканні в Льондоні, позволили відкрити ключ до дуже скомплікованої системи шифр.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ Воїнів ч. 4.
56/53 47—180

По широкому світі.

— Анґлійська преса принесла вістку з Берліна, що на розі вулиць Вільгельмштрассе і Унтер ден Ліден вибухла бомба, кинена з поверха. Бомба впала після переїзду самоходу, яким їхав він. Ґерінґ у супроводі командавта штурмових відділів Бранденбурґа. Бомба попала в другу таксівку, що саме туди наїхала, ранячи шофера. Німецьке інформаційне бюро заперечило цю вістку.

— Німецький концентраційний табор у Зоненбурзі зліквідували, а інтернованих перевели до інших таборів.

— Суд у Кельні присудив на примусову стерилізацію пять осіб, обтяжених лідичо.

— У Варендорфі засуджено на 10 місяців вязниці ректора монастиря Бекера за образу провідників гітлерівського руху.

— Наслідком зливних дощів у західній Югославії виляла ріка Сава, заливаючи великі простори. Місто Сусак біля Загребу стоїть під водою.

— „Берлінер Тагеблят" наслідком фінансової кризи переговорює з деякими сильнішими часописами, з якими хоче фузіонувати.

— В Баварії випущено з охоронної вязниці 600 осіб, які обіцяли не шкодити німецькій державі.

Генрих Вернер Львів, Коперника ч. 12 телефон 70-50
одиноке джерело товарів залізних, сталевих, ремісничого знаряддя та начинь кухонних.
87/55 2—50

Чи знаєш що грають Львівські Театри?
Великий Театр: „Гостинниця під Білим Конем"
Театр Ріжнородностей: Кандіда У вівторок 27. ц. м. премієра у Великім Театрі Мистець Манолє

Про поплатність управи тютюну.

ЦІННИК ТЮТЮНЕВИХ СИРІВЦІВ НА 1934 Р.

У розпорядку Міністерства Скарбу з дня 16. І. 1934 р. находимо докладний цінник тютюневого сирівця на 1934 рік, а також умовини викупу цього сирівця від плянтаторів та поділ сирівця на здатний і нездатний до вжитку.

Тютюневе листя поділене на шість категорій ріжних відмін, а в межах кожної категорії на чотири або пять кляс; понад клясами поставлено т. зв. клясу добірну.

Встановлено в ріжних категоріях і клясах нижче наведені викупові ціни:

І. категорія. Папіросковий середньо- та дрібнолистий тютюн (орієнтальний), що цвіте червоно й рожево. Ціна за один кільограм тютюневого листя у клясах: добірня — 5,10 зол., І-шій — 4,60 зол., ІІ-гій — 3,00 зол., ІІІ-ій — 1,60 зол., IV-ій — 0,60 зол., V-тій — 0,25 зол.

ІІ. категорія. Папіросковий великолистий тютюн „угорський-городовий", що цвіте рожево. Ціна за 1 кг. у клясах: добірній — 2,80 зол., І-шій — 2,30 зол., ІІ-гій — 1,90 зол., ІІІ-ій — 1,10 зол., IV-ій — 0,60 зол., V-ій — 0,25 зол.

ІІІ. категорія. Цигаровий тютюн, що цвіте рожево й червоно. Ціна за 1 кг. у ріжних клясах: добірній — 1,90 зол., І-шій — 1,50 зол., ІІ-гій — 1,20 зол., ІІІ-ій — 0,80 зол., IV-ій — 0,60 зол., V-тій — 0,25 зол.

IV. категорія. Тютюн Кентукі, що цвіте рожево. Ціна за 1 кг. у клясах: І-шій — 1,50 зол., ІІ-гій — 1,10 зол., ІІІ-ій — 0,60 зол., IV-ій — 0,25 зол. Добірної і V-ої кляси нема.

V. категорія. Махорка, що цвіте жовто. Ціна за 1 кг. у клясах: І-шій — 1,35 зол., ІІ-гій — 1,00 зол., ІІІ-ій — 0,60 зол., IV-ій — 0,25 зол. Добірної і V-ої кляси нема.

VI. категорія. Папіросковий великолистий тютюн „Вірджінія", що цвіте рожево. Ціна за 1 кг. у клясах: І-шій — 2,20 зол., ІІ-гій — 1,40 зол., ІІІ-ій — 1,00 зол., IV-ій — 0,60 зол., V-ій — 0,25 зол. Добірної кляси нема.

В І. і ІІ. категорії поділ на кляси зроблено на підставі походження листків (найцінніші вершкові й підвершкові, далі йдуть середні, надсподаки, відростові і сподаки) та їх кольору (найкращі золотисто- й червоно-жовті, далі йдуть цитриново-жовті, ясно- й червоно-брунатні, врешті темно- й зеленаво-брунатні).

В ІІІ. категорії поділ зроблено на підставі походження листя й механічного ушкодження одначе тут найцінніші є середні листки. В IV. і V. категорії підставою до поділу на кляси є величина, вага і змістовність листя, врешті — VI. категорія поділена на кляси на підставі кольору, як І. і ІІ., та змістовности листя, без огляду на його походження. До останньої кляси переважно зачислено листя ушкоджене або неповязане у вязанки.

Доставлене листя мусить бути посортоване на окремі категорії і кляси й повязане за хвостики в половині їх довжини або при насаді листової бляшки конопляним або льняним шнурком у вязанки по 15—20 штук (а в V. категорії 20—30 штук).

Вязанки тютюну ріжних кляс або родів клясифікують у найнижчій клясі, або, як листя мішане, по 25 сотиків за кільограм.

Листя повязане неприписово викуповують по ціні нижче 10 сотиків за кільограм. Невуджене листя IV. категорії І., ІІ. і ІІІ. кляси та повязане у вязанки, але невипростоване листя IV. і V. категорії І., ІІ. і ІІІ. кляси, також викуповують по ціні нижче 10 сотиків за кільограм.

Всякий недосушений, незрілий, занечищений сторонніми домішками, знищений недугами або запліснілий матеріял окреслено як нездатний до вжитку, хочби окремі листки одної вязанки й були добрі.

Механічні ушкодження обнижують клясифікацію тютюну на одну клясу, оскільки ушкодження не перевищують 1/3 листової бляшки. При більших ушкодженнях листя уважають за частини листків. Ті самі приписи відносяться і до ушкоджень недугами.

Нормальне висушення тютюну окреслено на 18 проц. вогкости в І., ІІ., ІІІ. і VI. категорії та 19 проц. у ІІ. та IV. категорії. При більшій кількости вогкости відповідно зменшують вагу доставленого тютюну й обнижують клясифікацію.

Відростове листя мусить бути зріле, здорове, висушене та повязане у вязанки.

Ціну за 1 кільограм дозрілого, чистого і здорового тютюневого насіння з силою кільчення не менше як 85 проц. встановлено 10 зол. для тютюну І., ІІ. і ІІІ. категорії, 12.50 зол. для IV. і VI. та 8 зол. для V. категорії. Ціна за насіння з силою кільчення 50 до 85 проц. є відповідно нижча, насіння зі силою кільчення нижче 50 проц. уважають за нездатне до вжитку.

До продукування насіння й відростового листя потрібно мати окремий дозвіл.

За довіз тютюневих стовбурів та інших частин тютюневої рослини, що не підлягають викупові, будуть платити в деяких випадках по 3 сотики за кожні повні 20 кільограмів матеріялу і від кожного кільометра довозу з плянтації до місця викупу.

Заведення управи тютюну можуть признавати плянтаторам 10 проц. додаток до викупової ціни за дбайливе розсортування і також зложення вязанок тютюневого сирівця І. категорії кляс добірної, І. і ІІ., та ІІ. категорії кляс добірної і І-ї.

—o—

НОВИНКИ

— **ДО ЦЬОГО ЧИСЛА долучуємо складанки П. К. О., якими просимо надсилати передплату на квітень. — АДМІНІСТРАЦІЯ.**

— **Церковні брокати,** борги, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, **поручає** Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 26-?

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу 24. ц. м. в год. 19. відбудуться в домівці Т-ва при вул. Чарнецького 26/ІІ. сходини, на яких відчитають казуїстичні випадки д-ра Р. Могильницького. 1290

— **Засідання Фільольогічної Секції** Наукового Т-ва ім. Шевченка відбудеться в понеділок, дня 26. ц. м. в 18. год. в бібліотеці т-ва.

— **Порадництво і здоровля людини** — виклад на цю тему від Української Професійної Порадні виголосить **д-р Іван Довбуш** дня 24. березня ц. р. в домівці Кружка Ганни Барвінок, вул. Мохнацького 12/І. в год. 6-ій вечором. Численна участь слухачів побажана.

— **З радіо.** Львівська радіостація передаватиме з Варшави в суботу, в год. 16.25 відчит в українській мові проф. д-ра Романа Смаль-Стоцького п. з. „Праця Українського Інституту в Варшаві".

— **Аматорська вистава в Коломиї.** Вокально-драм. гурток пов. чит. „Просвіти" в Коломиї відіграє в суботу, 24. ц. м. в салі Шадничої Каси „Ірод Великий", історичну драму з часів Різдва Христа в 4 діях з прольогом і епільогом Дм. Николишина. Початок в год. 7.30 веч. Частина доходу призначена на Захоронку в Коломиї.

— **Одно овечеве дерево на двох мешканців.** Продукція овочів у Польщі стоїть, як стверджують статистичні обчислення, дуже низько, хоч надвишка привозу овочів над вивозом зрештою дуже незначним, в останніх роках спадає: в 1931 р. давала 17 міл. зол., в 1932 р. тільки 9 міл. зол. Такий великий недобір пояснюється недостаточним ще розвитком садівництва щодо скількости і якости. Загальну скількість родючих овочевих дерев обчислюють кругло на 16 міліонів. З того числа 50 проц. припадає на яблоні, 20 проц. на груші, решта на дерева кісткових овочів. Отже пересічно одно дерево припадає на двох мешканців, коли напр. в Німеччині або Чехословаччині на одного мешканця припадає середно 3—4 дерева. Річну продукцію Польщі можна оцінити на 180 тисяч тон овочів, з того 110 тисяч тон яблок, 40 тис. тон грушок і 30 тис. тон кісткових овочів. Значна часть тієї продукції не надається до торговлі як товар безвартісний, тому що наші сади мають переважно аматорський характер.

— **З відчитово салі.** В суботу, 17. ц. м. від Української Професійної Порадні у Львові виголосила п. Ліда Туркевич черговий реферат на тему: **Порадництво і Школа.** В старанно обробленому рефераті прелеґентка звернула увагу на необхідність тісної співпраці між школами і професійною порадне́ю. Така співпраця наближує школи до реального життя. Психо-

Чотири умовини Совітів.

„Дейлі Телеграф" обговорює в числі з 22. ц. м. справу входу Совітів до Союзу Народів, що поставили такі чотири умовини: 1) всі держави, що належать до С. Народів й досі не визнали Совітів, зроблять це, 2) Союз Нар. оголосить декларацію про расову рівність (ця точка повернена спеціяльно проти гітлеризму), 3) Союз Народів дострої договір Союзу до пакту Кельога, 4) вступ Совітів до Союзу Народів попередить совітсько-французький договір приязни. Крім тих інформацій „Дейлі Телеграфу" в Льондоні кажуть, що Совіти поставили ще дві доволі важкі умовини: 1) Якщо б Совіти увійшли до Союзу Нар., був би принятий протокол, що Совіти не відповідають за версайський договір, не вмагають його постанов і не відповідають за його наслідки та 2) Союз Нар. прийме означення нападника як у договорах Совітів з Польщею. Останньої точки не може прийняти Англія, бо тоді вона навіть у відношенні до Єгипту булаб нападником.

Населення Москви.

МОСКВА, 22. III. ПАТ. Згідно зі статистикою з 1. березня 1934 Москва має 3.600.000 населення.

СУТИЧКА ШОФЕРІВ ІЗ ПОЛІЦІЄЮ.

НЮЙОРК, 22. III. ПАТ. Вчора вечором в околиці Бродвею прийшло до сутички між страйкуючими шоферами та поліцією. На поміч страйкарям прийшло ок. 5.000 шоферів, які зовсім заняли Бродвей та стали нищити таксівки, яких власники не прилучилися до страйку. В хвилині закінченим вистав у театрах і кінах ексцеси повтрилися. Спокій привернули щойно як прийшли сильні відділи поліції.

НЕ БУДЕ СЛОВА „РЕСПУБЛИКА".

ВІДЕНЬ, 22. III. ПАТ. Як повідомляє „Вр. Цтг." у проекті нової австрійської конституції пропустять слово „республика". Офіцільна назва Австрії в міжнародніх взаєминах буде: „Австрія" або „Союзна держава Австрія". Рада міністрів радить тепер щодня над проектом конституції. Радять передвсім над відношенням союзного уряду до краєвих урядів. Спочатком найближчого тижня поінформуються про думку представників союзних країв.

Проти фільонімецької мадярської орієнтації.

Проти встрявання у внутр. справи Мадярщини.

БУДАПЕШТ, 22. 3. ПАТ. На вчорашньому засіданні парляменту пос. Палявічіні інтерпелював премієра в справі мадярської закордонної політики. Бесідник вказав, що найбільшою помилкою є саме фільонімецька орієнтація тієї політики. Коли Мадярщина йтиме з Німеччиною, то ніколи не здобуде своїх нац. реліндикацій. Посол домагався від уряду, щоби відкинув усякі спроби міністрів держав Малої Антанти встрявати у внутрішні справи Мадярщини. Торкається це справи реставрації монархії на Мадярщині. Справа гегемонії в наддунайській долині вяжеться тісно зі справою реставрації монархії. Хто перший переведе її, той перший здобуде гегемонію на тій території.

Ґураґан над Японією.

ТОКІО, 22. 3. ПАТ. З приводу телеграфічної та телефонічної переерви з Гаколате нема досі подробиць та точних підрахунків жертв. Відомо тільки, що військо й вогнева сторожа опанували вогонь щойно в год. 7. рано. Населення охопила паніка, бо над містом шалів ґураґан. Він розпалівся зрештою й над цілою Японією, спричинюючи велике знищення. За дотеперішніми підрахунками мусітимуть асекураційні т-ва в самому тільки Гаколате виплатити більш як 50 міл єн.

Втеча шахтярів із Донецького басейну.

МОСКВА, 22. III. ПАТ. Із Донецького басейну повідомляють знову про втечу шахтярів. Втеча прибирає масовий характер з причини поганих мешканевих і харчевих умовин. Багатьом копальням грозить невиконання плану з причини недостачі робучих рук.

ДЕ ПОДІВСЯ ІНСУЛ?

ПОРТ САЇД, 22. III. ПАТ. Пароплав „Меотіс", на якому находиться Інсул, не переплив досі Суезького каналу. В портових колах догадуються, що Самуель Інсул пересів на гидроплян, а теж, що пароплав змінив курс на захід і що Інсул задумує поїхати до Монте Карльо.

Ширіть наш часопис!

Повідомляю Шановну Суспільність, що віддав уже до користування мою — 84/85 нововідчинену аптику у Львові, — вул. Кохановського ч. 83.

Мґр. Генрих Левітес

— На польську академію дня 19. ц. м. у Штрасбурзі напали комуністи і щойно поліція змогла їх розігнати. Є кільпох побитих. — У Симферополі на Кримі присудили дир. фабрики тракторів на лиху продукцію на 10, дир. механічного відділу на 7 і технічного контрольора на 5 літ вязниці.

З судової салі.

СЕРЖАНТ, ЩО ВБИВ УКРАЇНКУ.

Перед військовим судом у Львові почався процес проти сержанта Томаша Рупи зі Станиславова за вбивство з револьверу своєї нареченої, української дівчини Елеонори Недільської з Креховця біля Станиславова. Процес викликав велике зацікавлення, яке хто зна чи й булоб, якби підсудний не вніс політичного моменту на судову салю.

Серж. Рупа, типовий бабій і льовеляс, що ради грошей служив колись в українській а тепер в польській армії, людина, що по 4 роках подружжя покинула дружину й перейшла на православ'є, щоби вженитись удруге, нареченій, що „кохав" Недільську і водночас мав інших дівчат, що тероризував родину нареченої, приходив до неї наніч, говорив з нею по українськи та забирав від неї гірко заробльований її голкою гріш, нагальний і авантюрист, як це стверджують його товариші, ця людина у військовому однострої пробує зі себе робити на судовій салі героя і настроїти прихильно до себе суддів тим, що мовляв, головним мотивом злочину було те, що він був поляк-патріот, а Недільська — українка й остаточно на цьому тлі виріс конфлікт.

Справа виглядає тимчасом зовсім інакше. Рупа заімпонував зразу Недільській, але згодом вона побачила, що це за тип і почала від нього бокувати, навіть найшла собі іншого нареченого. Проти Рупи був теж її вітчим, примірний зрештою громадянин: українець Вовчух і його дружина, що скоріше пізналися на ньому й такого як він зятя собі зовсім не бажали. Згодом Рупу перенесли до Львова і він вирішив перед відїздом туди на або-або: Остання рішуча відмова Недільської довела до того, що він витягнув револьвер та стрілив до неї пять разів, кладучи її трупом, зокрема стрілив і до її матері, що вбігла на гук вистрілу.

Так було насправді, так стверджує батько вбитої, її брат і товаришки. Але серж. Рупа змальовує тло злочину інакше. Каже, що вона була активною членкою „Лугу" й „Сокола", хоч ледви чи на 7 міліонів українців є один, що належав би водночас до цих двох організацій та впевнює, що її батько, українець-патріот, намовляв його до шпіонажі в користь Совітів, хоч відомо, що кожний українець-патріот мусить бути їх ворогом. Що більше: Бажаючи настроїти суддів до себе прихильно та зробити себе жертвою, кидає він і на небіжку клеймо — ось мовляв, вона намовляла мене перейти до українців і навіть впевнила, що „Польща й так довго не витримає", певний того, що вона з цього боку гробу того не спростує.

Остаточно можна українці любитись в сержанті і сержантові в українці. Але не можна брати під увагу брехливого патріотичного патосу там, де йде про звичайне душегубство, не можна очорнювати небіщиків і клеймити українця-батька підлістю намови до шпигунства тоді, як усі дотеперішні зізнання перечуть цьому і перед судом стоїть звичайний злочинець, дарма, що з патріотичними фразами на губах. Польська брукова преса, беручи в оборону серж. Рупу, доказує тільки ще раз свою мораль.

СПОРТ.

ПІНГ-ПОНГ.

Орг. пінг-понговий комітет УСС організує тепер змагання за дружинове мистецтво Львова. До змагань стануло 6 дружин, кожна по 7 гравців. Дотепер розіграно вже першу руну і табелька представляється ось-так: 1) Плай: 25 точок, 2) Сокіл III: 21 т., 3) Плай II 18 т., 4) Сокіл IV: 17 т., 5) Тризуб: 17 т., 6) Сокіл III: 7 т. Друга руна буде розіграна до кінця ц. м. і після того мистецька дружина розіграє змагання з репрезентацією Станиславова, як відомо, найсильнішого осередка українського пінг-понгу. Кому припаде цей почесний титул, нині передчасно писати, бо друга руна може ще пошести несподівані несподіванки в табелі.

технічні досвіди, ведені у школах, мусять йти в парі з відповідно уділюваними інформаціями та орієнтуванням молоді про ріжного роду звання. Призбираний дослідний матеріял служитиме для пізнання духових та фізичних питомностей української молоді. Збиранням цих матеріялів і їх дослідом займається Українська Порадня для Вибору Знання. Їй повинна служити школа своїм цінним обсерваційним а частинно й дослідним матеріялом.

— **З львівського маґістрату.** На засіданні м. ради Львова 21. березня в буджетовій комісії в дискусії о. кан. Лопатинський поставив внесення, щоби до буджету вставити квоти на церкву Св. Пятниць і церкву на Клепарові. Домагався теж підвишки субвенцій для українських товариств.

— **Каса Хворих лікує...** Кілька місяців тому дружина шпитального паляча О. Монастирського вродила в санаторії К. Хворих дитину. Негайно після приходу на світ акушерка закропила цій дитині очі ляпісом, але таким міцним, що вона осліпла. Монастирський пізвав Касу Хворих до суду, а той присудив нещасному батькові каліки 50 тис. зол. та негайно викинути акушерку.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,

— **Дитина згинула під трамваєм.** На початку вул. Жовківської у Львові дістався в середу вечором під трамваєвий віз ч. 10 сімлітна дівчинка Юлія Гаврильчук, учениця І. кл. народньої школи. Колеса пошматували дитину на кусні, так що вона вмерла, коли забрала її каритка рятункового поготівля. Катастрофа заскочила дівчинку в часі, коли перебігала поперек вулиці.

— **Львівська хроніка.** 16-літнього Ґрувера, що приходив до ріжних склепів позичити „на момент" тягарців і відпродував їх, арештували. — 23. ц. м. почався у Львові процес проти першої банди ліцитаційних тіен, на чолі якої стояли брати Ґольберґ. Друга банда відповідатиме за тиждень-два. — Відомого злодія Петра Стернальського прихопили в мешканні, коли з мешкання Ковальчиковського дом вул. Пястів викосив одежу, вартости 2 тис. зол. — Антін Лучків вирвав на вул. Коперника Ст. Ф. шерівній торбинку, в якій було 25 зол., але в тому менті його прилапали.

— **Краєва хроніка.** В перемиській вязниці згинув нечайно на удар серця інсп. кордонної сторожі Ян Ґродзінський в сам день процесу, в якому з ком. Фридлевичем мав відповідати за грубі зловживання. Справу проти нього припинили і Фридлевич стане перед судом сам. — Мін. сусп. опіки зліквідувало 17. ц. м. бюро посередництва праці в Перемишлі і 19. ц. м. такеж бюро у Львові. — В потоці біля копальні „Ґертруда", в Бориславі знайшли тіло 20-літньої робітниці Бронислави Сови, що втопилася мабуть в часі епілептичного атаку. — В Чижикові пов. Львів арештовано Василя Пелехатого, що пробував ограбити на дорозі двох жидівських купців з Миколаєва.

— **Таємна хвороба.** У Брустурах пов. Косів захворіла на невідому недугу 18-літня дочка Матвія Боднарчука, Ганна. Вона не тільки дістала високу гарячку, але й почала в ній гавкати та ввесь час кричить, що її дусить чорт. Місцеві люди вірять, що причина хвороби Боднарчуківної така: В ній залюбився недавно молодий парібок Дудка, але дівчина покинула його. Нещасний скочив з розпуки в кернницю Боднарчуків і втопився, а хоч всі вважали від тепер цю кернницю заклятою, Ганна напилася з неї води. Від цього, кажуть у селі, найшов її чорт.

— **З Польщі.** У Гродні вмер 113-літний повстанець з 1863 р. коваль Робачевський. — В Люблині наложили на себе руку подруги Шиф: чоловік повісив наперед жінку, потім повісився й сам. Причина невідома. — Варшавський маґістрат наказав примусово на кошт власників відремонтувати більш як 1000 камениць. — В Мілянувку б. Варшави застрілився з приводу родинних невзгоди пшод. поліції Бракельський і то револьвером позиченим у товариша, бо його револьвер відобрала йому у сварці жінка. — У Ґдині посвятили новий польський пасажирський пароплав „Лех". — 17. ц. м. було в Польщі 400.243 безробітних, тобто на 5.381 менше, як мин. тижня.

— **Ріжні вістки.** З Байон перевезли до Парижа 10 томів актів у справі Ставіського, що важать разом 125 кґ. — Совітським послом у Копенгаґен буде пані Колонтай, досі сов. посол у Швеції.

Дописи.

ЯВОРІВ.

Рідношкільна анкета. Повітовий Кружок „Рідної Школи" в Яворові скликав дня 9. III. анкету представників сіл і міста в справі позички „Рідній Школі", фреквенції дітей в гімназії У. П. Т. в Яворові та в справі діточих садків. Зацікавлення анкетою було не дуже велике, бо на 250 запрошених явилося всього около 50 осіб. По рефератах і палкій дискусії на тему, чи треба нам не продукувати інтелігенцію, хоч багато маємо безробітних інтелігентів, ухвалено засадничо перевести в повіті позичку „Рідній Школі" в квоті 2.000 зол., всіми силами старатися про збільшення фреквенції української дітвори до всіх шкіл і передусім до коедукаційної гімназії У. П. Т нового типу в Яворові та підготовити не одну анкету виключно в справі зорганізування діточих садків. Питання, чи існуюче між нашою інтелігенцією безробіття може здержати від посилання дітей до шкіл, вирішено в той спосіб, що стверджено потребу освічених людей не тільки в бюровій роботі, але також у рільництві, ремеслі, промислі і т. д.

ОТИНІЙЩИНА.

Просвітянська конференція. Дня 15. II. відбулася в Отинії просвітянська конференція для отинійської філіяльної округи. На 17 читалень філіяльної округи заступлених було 15 читалень своїми виділами в комплеті. Реферував освітній інспектор з Головного Товариства п. Гафткович. Предметом конференції був реферат делегата про сучасні завдання освітньої організації і передискутування резолюцій недавнього Загального Збору Мат. Товариства. По вислуханні реферату вивязалася дискусія, в якій одобрено вказівки делегата дотично розбудови освітнього життя в окрузі, зокрема принято до відома плян розвантажування книжкових маґазинів Головного Товариства і посилення читальняних бібліотек в окрузі.

Провірка діловодських книг і читальняних кас. Того самого і чергового дня перевірив освітній інспектор стан діловодства у філіяльній окрузі. На загал стверджено, що стан діловодства в філіяльній окрузі, за малими виїмками, упорядкований і відповідає вимогам нового закону.

Нові книжки й журнали.

LA FAMINE EN UKRAINE Ses horreurs, ses causes et ses effets. Видання: Fédération Européenne des Ukrainiens à l' Etranger. Bruxelles, 1934, ст. 54.

УКРАЇНЦІ! КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 23. III. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем". Абонамент Або невважний.

Субота, 24. III. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем". Абон. 14.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 23. III. год. 7·30 веч. „Кандіда". Абон. 15.

Субота, 24. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ". Абон. 13.

Кіна.

АПОЛЬО: „Янголи пекла".

АТЛЯНТИК: „Кохання в пуші".

ВАНДА: „Сірий дім".

КАСІНО: „Тото шибеник", „Поворот до природи" (фільма з життя нудистів).

КОЛИСЕЙ: „Облива", ревія „Коли світло згасне".

КОПЕРНИК: „Я не ангел" (Ме Вест).

МАРУСЕНЬКА: „Серце волоцюги" та ревія: „Дамо, що маємо!"

МІРАЖ: „В погоні за щастям".

МУЗА: „Прощання з гріхом".

ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".

ПАН: „Куртизана" (Ґрета Гарбо), ревія „100% перкю".

ПАСАЖ: „Дім примар" і амер. комед

ХІМЕРА: „Любові балетниці".

РАЙ: „Кохання в авті" (Джо Мая).

СВІТ: „Пісня ночі" (Іван Кепура).

СТІЛЕВЕ: „Навчи мене кохати" (Рам. Новаро), ревія: „Весна пробуджується".

УТІХА: „Чоловіки та жінки" та ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 23. березня 1934.

Відень (506,8) 17·10 Солісти, 21·45 Австр. музика, **Прага** (470,2) 17·05 Квартет, 19·20 Військова орхестра, **Париж** (1796) 21·45 „Лукія з Ламмермуру" оп. Доніцетія, **Білгород** (437,3) 16·00 Пісоньки, 19·20 Популярні мельодії, 20·00 Спів, **Рига** (514,6) 19·15 „Країна осміху" оп. Легара, **Берлін** (356,7) 13·00 Легка й оп. музика, 17·30 Складана програма, 20·30 Симф. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Австр. оп. музика, марші, пісоньки, 20·15 Оп. вечір, **Мінхен** (405,4) 20·30 Симф. концерт, **Міляко** (622,6) 16·00 Концерт (музика, спів), 20·10 „Чорне доміно" оп. Обера, **Осльо** (1186) 20·00 „Пташник із Тиролю" оп. Цедера, **Будапешт** (550,5) 12·05, 17·30 Циг. музика, 19·30 Опера, **Міляно** (368,6) 13·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 21·00 Симф. концерт.

Субота, 24. березня 1934.

Відень (506,8) 16·40 Хор, 21·45 Концерт **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 21·00 Легка музика, **Мор. Острава** (259,1) 16·00 Концерт, 18·10 Військова орхестра, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт грецької музики, **Париж** (1796) 13·00 Концерт, **Атльона** (331) 20·30 „Реквієм" Вердія, 23·40 Спів, **Білгород** (437,3) 16·30 Пісоньки, 17·00 Нар. музика, 20·20 Весела програма, **Любляна** (569,4) 21·15 Вокальний концерт, **Рига** (514,6) 20·15 Естонські пісні, **Берлін** (356,7) 16·00 Трубна орхестра, **Кенігсаустергавзен** (1571) 11·35 Фортепян, **Пянгенберг** (455,9) 15·00 Вок. авдиція, **Ляйпціґ** (382,2) 20·00 „Модель" оп. Суппе, **Мінхен** (405,4) 20·10 „Гаспароне" оп. Мізекера, **Москва** (360,6) 17·25 „Аіда" оп. Вердія, **Будапешт** (550,5) 12·05, 20·00 Циг. музика, **Міляно** (378,6) 20·40 „Сан Мартіно" оп. Сільвера, **Рим** (520,8) 13·00 Легка музика, 17·00 Симф. концерт, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 23. березня 1934.

7·00—8·00 Раніщна авдиція, 12·03, 12·34 Концерт орхестри мандоліністів, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Пісні в супроводі фортепяну, 16·00 Джаз на два фортепяни, 16·20 Концерт револьверсів, 16·40 Серед книжок, 16·55 Легка музика з грам. плит. 17·10 Камеральний концерт (скрипка, фортепян), 17·30 Наука стенографії, 18·00 Реалізація нових програм у І. гімн. класі, 18·20 Загадка грамофонова, 19·05 Всячина, грам. плити, 19·35 Фейлетон, 19·40 Спортові вістки, 19·43 Сніговий комунікат, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт, фейл. „В поетів квадриґи", 22·40, 23·05 Танкова музика.

Субота, 24. березня 1934.

7·00—8·00 Раніщна авдиція, 12·05, 12·36 З улюблених опер (гр. плити), 15·30 Господарські вістки, 15·40 Старі вальси, 16·00 Авд. для хорів, концерт сальон. орхестри, **16·25 Трансм. з Варшави „Праця Українського Інституту в Варшаві" відчит в українській мові проф. д-ра Ром. Смаль-Стоцького**, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Концерт джазової орхестри, 17·50 Куток краєзнавч. т-ва, 18·00 Репортаж, 18·20 Скрипковий ресітаз у супр. фортепяну, 19·03 „Техніка та культура духа", 19·15 Всячина, 19·25 „Цвітка" новеля Дигасінського, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика (орхестра), спів (Карнеро, сопран), 21·00 Почт.-техн. скрипка, 21·15, 22·30 Гр. плити, 21·20 Шопенівський концерт, 22·00 Авд. з нагоди нац. свята Греції, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 9.27 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·05, Париж 34·95 і пів, Берлін 810·00, Ціріх 171·92, Амстердам 357·63, Прага 22·03, Міляно 45·97, Нюйор кабель 5·28½—5·29, Нюйорк чеки 5·28½.

БЕРЛІН, 22. III. ПАТ. На берлінській біржі введи нині офіціяльне отворення нотувань золотого. Девізу на Варшаву нотували нині 47·275, виплату на Польщу 47·375, готівку 47·235—47·41.

ЗБІЖЕ.

Ціни пар. Підволочиська	від	до
Ячмінь двірський	13·75	14·—
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Фасоля біла	23·—	26·—
Фасоля краса	18·—	19·—
Горох польовий	15·—	17·—
Бобик	10·50	11·50
Гречка на мливо	19·—	20·50
Льон	44·—	45·—
Висівки житні	7·75	8·—

Ціни льоко вагон Львів	від	до
Ячмінь на мливо	12·25	12·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 22. III. масло 3·10, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·60.

Тенденція на масло сильна, на всьо проче удержана.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кґ.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1·75	1·50	1·00
Кури на росіл	1·75	1·50	1·00
Качки	1.65	1.40	1.00
Гуси	1.50	1.30	1.00
Індики	1.85	1.65	1.00
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Поминальне Богослуження за душу бл. п. **Стефанії з Дозорських Левицької**, подруги гр. кат. пароха в Старій Дубраві в Боснії — відбудеться в Успенській церкві у Львові 24. III. год. 8 рано. **Р. Левицька і Рідня.**

Замісць вінка на могилу бл. п. Ольги Білинської зі Збаража складають Др. І. Вітошинська-Коченашова з дітьми на „Рідну Школу" зол. 10·—

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

Шевченко й Княжна Репніна

Ціна 1.50 зол., з почт. пересилкою 1.65 зол.

Подяка.

Із глибини наших душ засилатимемо все мольби до Всевишнього, щоб Він у Своїй Доброті нагородив Усіх, котрі нас розраджували підчас недуги **бл. п. о. сов. Вавника Михайла**, пароха Підкаменя, а нашого Найдорожчого Мужа-Татка й Діхуна, — Усіх, що віддали йому останню прислугу на нім світі. Зокрема дякуємо пп. лікарям Кузіву Р. і д-рові Гольденбергові, передовсім першому за його щире, щоденне, безкорисне піклування. Спасибі Всеч. о. Амврозієві Конасі за уділення Найсвятіших Дарів Покійному, бізаплать о. дек. Туркевичеві з Поничів, о. Клепарчукові, парох. Черниці, о. Столярові з Суховолі й п. Палавичці з Підкаменя за слова пращання у приходськім домі, церкві і над гробом. Щиросердечна дяка оо. д-рові Огаркові Ж. та Єндрисікові В. Домін. з Підкаменя, оо. деканам: Городицькому з Загіря, Бутринському з Залозець і Всім 35 священикам підкаменецького, брідського й залозецького деканату, котрі своєю присутністю і прекрасною відправою звеличали сумний обряд і нас у горю потішили. Дякуємо Всьому Громадянству, що непроглядними рядами заявило свою прихильність хо Покійного, дякуємо Установам Підкаменя за вінці і клепсидри та хоровий супровід, дякуємо орхестрам, співакам псалтирів, дякам — врешті Всім, що будьто словами, будьто в листах висловили нам своє дружнє співчуття. Спасибі Вам! **Дружина, син-синові й унуки.**

Підкамінь, 14. III. 1934.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ, капи ручної роботи 9 зол. Коронкові таблетки ручні, ціни сотикові, продає лише **Фрайліх**, Львів, Сикстуська ч. 21. 26/33 1—?

ГОДИННИКИ направляє прецезійно й дешево **Домбровський і Розважевський**. Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 73/33 4—10

ПОШУКУЮ старшої, інтелігентної, самітньої, лагідної, здорової жінки, найрадше вдови по священику, до опіки старшого зі слабим зором чоловіка і до помочі в заряді домк. Михайло Лупьский, Янчин - Jancsyn p. loco. 1276 2—2

МУЖЕСЬКІ СОРОЧКИ першої якости, можна найдешевше набути в крамниці „Українського Народнього Мистецтва" Львів, вул. Косцюшка 1. 1284 2—6

ЕЛЕКТРОІНСТАЛЯТОРАМ поручає всілякі інсталяційні матеріяли найдешевше джерело у Польщі, **Електрокабель**, — Львів, Коперника 10, тел. 14-21. 1291 1—5

СВІЧНИКИ, стоникові лямпки, електричні начиння та жаріки у великім виборі у передсвяточнім часі — поручає найдешевше складниця у Польщі. **Електрокабель**, Львів, Коперника 10, телефон 14-21. 1291 а) 1—5

ФОРМИ до тіста і кухонне начиння поручає **М. Костюк**. Львів, Шайнохи ч. 2. 27/33 1—5

Der Tag

Великий національний часопис у Німеччині

Показові числа даром висилає

Verlag Scherl, Berlin SW 68

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Оповістка

Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові в справі вибору представників на Загальні Збори.

Покликуючись на попереднє загальне оголошення в цій справі, подаємо до прилюдного відома, що в цілі вибору представників на Загальні Збори „Дністра" відбудуться виборчі Збори членів того Товариства в поодиноких політичних повітах чи у виборчих округах, як слідує:

1) **В Станиславові** дня 29. березня 1934. в четвер в год. 11-ій передполуднем в салі Українського Т-ва „Сокіл" під проводом д-ра Юлія Олесницького, адвоката, в цілі вибору шістьох представників з політичного повіту Станиславів.

2) **В Перемишлянах** дня 30. березня 1934. в пятницю в год. 12-ій вполудне в салі „Народнього Дому" під проводом д-ра Франца Свістеля, адвоката, в цілі вибору трьох представників з політичного повіту Перемишляни.

3) **В Товмачі** дня 4. квітня 1934. в середу в год. 12-ій вполудне в салі читальні „Просвіти" під проводом д-ра Івана Мануха, місцевого адвоката, в цілі вибору двох представників з політичного повіту Товмач.

4) **В Зборові** дня 3. квітня 1934. у вівторок в год. 12-ій в полудне в салі „Рідної Школи" під проводом о. дек. Василя Кулика, місцевого пароха, в цілі вибору трьох представників з пол. повіту Зборів.

5) **В Борщеві** дня 16. квітня 1934 в понеділок в год. 12-ій в полудне під проводом п. Павла Дроздовського с. Василя в салі „Народнього Дому" в цілі вибору двох представників з пол. повіту Борщів.

6) **В Турці** дня 4. квітня 1934. в середу в год. 12-ій в полудне в салі філії „Просвіти" під проводом д-ра Мирона Кондрата, місцевого адвоката, в цілі вибору двох представників пол. повіту Турка.

7) **В Жовкві** дня 3. квітня 1934. у вівторок в год. 12-ій в полудне в салі Повітового Дому під проводом о. ігум Віталія Градюка в цілі вибору трьох представників з пол. повіту Жовква.

8) **В Косові** дня 4. квітня 1934. в середу в год. 12-ій вполудне в салі „Народнього Дому" під проводом д-ра Петра Ровдяка, місцевого адвоката, в цілі вибору одного представника пол. повіту Косів.

9) **В Заліщиках** дня 3. квітня 1934 у вівторок в год. 12-ій вполудне в салі „Народнього Дому" під проводом д-ра Маріяна Долинського, місцевого лікаря, в цілі вибору двох представників пол. повіту Заліщики.

10) **В Радехові** дня 16. квітня 1934. в понеділок в год. 12-ій вполудне в салі „Народнього Дому" під проводом п. Дмитра Дибайла, урядовця Народнього Банку, в цілі вибору трьох представників з пол. повіту Радехів.

11) **В Жидачеві** дня 4. квітня 1934. в середу в год. 12-ій вполудне в салі „Народнього Дому" під проводом п. Теофіля Головацького в цілі вибору трьох представників з пол. повіту Жидачів.

12) **В Рудках** дня 3. квітня 1934 у вівторок в год. 12-ій вполудне в салі „Народнього Дому" під проводом п. Гриньки Гайдуковського с. Гриньки з Колбаєвич в цілі вибору двох представників з пол. повіту Рудки. **Дирекція Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові.**

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 78 (72.623). Львів, неділя 25. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 8·00 зол.
Чвертьрічно 19·00 „
Піврічно 38·00 „
Річно 68·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Румунії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 120 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
З СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Домагайтеся скрізь пакованого насіння лише в торбинках Народної Торговлі!

Де купувати ВЕСНЯНЕ НАСІННЯ?

Купуючи насіння, тямте, що тільки здорове, чисте і свіже зерно, кинене в землю, може видати добрі плоди!

Тому все насіння купуйте в

НАРОДНІЙ ТОРГОВЛІ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ — це найбільша і найстарша українська кооператива.
ВЖЕ ПОНАД 50 ЛІТ доставляє Народна Торговля для всіх найдобірніше насіння.
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ має на складах **насіння** ріжних **буряків, конюшини,** ріжних **трав,** всякої **городини,** як також насіння **квіткових** рослин.
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ продає також всі товари щоденного запотребування

Крамниці Народної Торговлі

Разом 32 крамниці і центральний магазин у Львові.

в містах: Львів (5 крамниць Ринок ч. 36, вул. Личаківська ч. 155, площа Більчевського ч. 3, вул. Городецька ч. 23, вул. Слодова ч. 1), Станиславів (2 крамниці), Перемишль, Тернопіль, Дрогобич, Коломия, Стрий (2 крамниці), Снятин, Самбір (2 крамниці), Рогатин, Броди, Сянік, Городенка, Борщів, Золочів, Збараж, Косів, Мостиська, Сокаль, Турка н. Стр., — на Волині: Луцьк (3 крамниці), Олика і Володимир. 804

Конфіската „Діла".

Вчерашнє (77.) число „Діла" підпало конфіскаті за донос з Радзиня. Це вже 14-а з черги конфіската нашого органу в цьому році

—o—

УНІЯТСЬКА ПАРОХІЯ В ЛУЦЬКУ.

КАП повідомляє, що ординарій луцької дієцезії, епископ д-р Шельонек, еригував дня 16. ц. м. в Луцьку парохію для католиків східного обряду. До нової парохії будуть належати уніяти, що живуть у Луцьку і в найближчих його околицях. Адміністратором парохії іменований о. Василь Артеміюк, що в 1932 р. приєднався до єдности з Апостольською Столицею і потім вступив до папської духовної семинарії в Дубні. Новий парох має скінчену прав. дух. семинарію і прав. дух. академію в Петрограді, після чого був професором гімназії в Катеринославі, Одесі, Лодзі і Варшаві. По приході з Росії в 1922 р. був професором та інспектором прав. дух. семинарії у Вильні. Духовні свячення приняв недавно з рук Преосв. д-ра Чарнецького.

Б. посол Іван Мондок живе.

Закарпатська преса повідомляє, що б. комуністичний посол до чес. парляменту Іван Мондок, про якого була пістка з Харкова, що він арештований разом з жінкою, а навіть розстріляний, живе. На днях він написав до одного зі своїх ужгородських знайомих, при чому згадає тільки про свої „неприємности" і тяжке життя.

—o—

Давна родина в Совітах?

Цікаве інтервю голови комсомолу СРСР.

Голова комсомолу СРСР Косяров дав інтервю американському журналістові Евгенові Ліонсові на тему реформи родини у Совітах.

„Виступаємо — казав Косяров — проти всіх неустабілізованих полових зносин і проти безосновного зганювання плоду. Ми прихильники поважного подружжя й великої родини. Коротко кажучи, хочемо, щоби нова генерація була добра, здорова фізично й морально. Наші юнаки й дівчата знають, що мусять бути найкращою генерацією, яка будьколи була у світі. Наш соціялістичний лад дає їм під тим оглядом всі можливості. Мусимо добути панування над собою, організоване особисте життя й посвяту супроти наших товаришів. Хочемо міцної і тривалої родини. Що сильніша і більш згармонізована родина, то більш користь з неї має загал. Досконала родина братиме у нас досконалу участь в житті громадянства. Родина мусить обосновуватись на взаїмній любові, пошані і справжній приязні, не на економічній залежності, як у капіталістичних країнах. Кожна родина в нашій країні, якщо вона здорова та фізично й морально достроєна, додаватиме кращої й міцнішої людської субстанції тому новому громадянству, над яким працюємо".

Чи така заява після пропаганди повного розвалу родини, вільної любови й сексуального розпусдання з перших літ комунізму не є признанням до банкротства та поворотом до засад буржуазного ладу, такого зненавидженого в Совітах? („Тан".)

Шпигунська афера у Франції.

ПАРИЖ, 23. 3. ПАТ. Слідча влада перевела обшук у зв'язку з викритою шпигунською аферою і переслухала нові особи. Між иншими польською і переслухала нові особи. Між иншими польська громадянка Сальман зізнала, що фотографічним інструментом, як орудувати спеціяльним апаратом до фотографування документів, бо фотографування документів бувсіяння Ренній, який зник з Парижа в серпні м. р. Підчас ревізії в мешканні Белі Ангаард викрито скритки, де були переховані шпигунські документи і зачеркнетовано [illegible] до фотографування документів.

—o—

Ліга Націй на послугах більшовиків?!

Львів, 23. березня 1934.

До куріозів політичної хроніки слід записати неабиякий новий куріоз: переговори генерального секретаріяту Ліги Націй (читай: французької дипльоматії) з більшовиками на тему вступу Совітів до Ліги! Ті переговори, читаємо в останніх телеграмах, посунулись так далеко, що на пересневому Зібранні (Загальних Зборах) Ліги Націй ця справа буде дефінітивно рішена й оформлена і таким робом стане „найбільшою подією" зборів. Одночасно з цією заявою появились у льондонській пресі ревеляції про „умови", під якими Совіти „годяться" вступити до Ліги Націй: 1) признання Совітів усіма державами, які ще цього досі не зробили; 2) заява Ліги про расову рівноправність; 3) узгіднення пакту Ліги з пактом Кельога і 4) заключення совітсько-французької умови про взаїмну допомогу. Крім тих умовин Совіти ніби то „жадають" ще, щоби Ліга Націй (Франція) ствердила непричасність Совітів у версальському договорі і його необовязуючу силу супроти Совітів; також Ліга повинна прийняти дефініцію нападника, устійнену у льондонському пакті 9-ти.

Вірити не хочеться, до якого ступня дійшла декаденція повоєнного світа. А проте вище подана вістка має всі познаки імовірности: і треба справді сподіватися, що Ліга Націй за кілька місяців збогатиться на нового члена, який певне теж і займе постійне місце у Раді тої установи. І коли забути на мить про параноїдальний характер ситуації, що оце держава найбільшого національного і соціяльного гніту, держава побудована на терорі і виключно терором при житті втримувана, має стати „воскресителем" установи, якої завданням було репрезентування вільнолюбивих гасел самоокреслення народів, явної дипльоматії, мира і свободи, — коли на боці залишимо і сентимент і гумористику, то мусимо ствердити, що вступ Совітів до Ліги Націй є в нині актом цілком політично льогічним.

Японія виступила з Ліги Націй. Німеччина пішла її слідами. Італія уладжує дальше перебування у Лізі від реформ, які у свою чергу можуть прийти лише після признання Німеччині права на добровоння, іншими словами — окреслює реальну ситуацію Ліги Націй, як квадратуру кола, в якому нема глузду вертітися. Англія дає (у пресових виступах своїх чільних політиків) недвозначно пізнати, що ригористичне й односторонне поведінка Ліги супроти Японії була помилкою, яка в дальших наслідках мститься на самій екзистенції Ліги. Польща, вже після виступу Німеччини з Ліги, повела самостійні (й успішні) переговори з Німеччиною, обходячись без женевських кулуарів і їхнього високого французького протектора.

Таким робом — як бачимо — поза Лігою Націй фактично опиняється весь той міжнародний світ, який чи то своїми безпосередніми великодержавницькими інтересами (Японія, Велика Британія), чи своєю ідеольогією (Італія, Німеччина, Польща) мусять ставитись до Совітів критично та якого в меншій чи більшій мірі обходять спільні погляди на розвязку проблеми европейського та близького й далекого азійського Сходу. Звичайна річ, що й оті держави втримують сьогодні зі Совітами більше або менше корисні відносини, бо зрештою не тільки Польща має зі Совітами пакт Кельога, пакт неагресії і пакт 9-ти, але й сама Німеччина все ще формально зладжує з тимиж Совітами пактом у Рапалло і Берліні! Одначе нема ніякого сумніву, що коли порядкувати держави щодо їхнього сутнього становища супроти Сходу, то зачислені „позаліговці" і „лігові скептики" належать до одної, спільної, групи.

Зате другу групу творить Франція, держави Малої Антанти, в останньому часі недавні Литва, і — далека Америка. І ось, недармо чуємо, що після вступу Совітів до Ліги Націй вступить мабуть туди й Америка! „Хто знає, чи Злучені Держави, такі тісно співпрацюючі з Лігою на

приступлять до неї", пише „Пті Парізієн" і ПАТ слушно передає той голос, як характеристичний для підходу до цієї справи французької опінії. Коли сьогодні Франція щораз наближується до стану повної міжнародньої ізоляції, то — очевидно — мусить шукати ще більшого затіснення звязків з тим партнером, до якого наосліп довела її її короткозора егоїстична й зверховодницька політика. І Совіти своїми вимогами, які ми на вступі навели, ставлять лише точку над „і": тісний військово-політичний союз з Францією мусить бути основою, на якій може спиратися французько-совітська співпраця на терені Ліги. Зовсім теж льоґічно Совіти згори висувають такі умовини, які не залишають ніякого сумніву, що з моментом кристалізації бльоку Америка—Франція—Совіти—Мала Антанта, все завдання, вся ціль Ліги Націй зводиться до одного: до оборони Совітів перед дійсними й уроєними противниками!

Інша річ, чи Франція втратить настільки почуття дійсности і свого історичного інтересу, щоби підписувати пакт не лиш непадпаду, але й допомоги з Совітами. Це дуже ризиковна річ давати себе втягати в далекі міжнародні конфлікти, які своїм громадянам ніякої користи не всилі привести, і приклад Англії, що рішуче відмовилась від ролі ґаранта „східнього Льокарна" у первісній французькій концепції — повинен бути повчаючий. Інша теж річ, чи перетворення Ліги в установу совітської експозитури не буде останнім цвяшком до її допомоги. Не про „ренесанс" Ліги може бути мова, як про це тріюмфально голосить французька й ендецька русофільська преса, а про самоубичу дискредитацію і безславний кінець. Історичного бігу подій та „велика" подія не змінить, а той біг іде непідхильно і проти Совітів і проти франко-совітської Ліги.

Лист Й. Е. Апостольського Нунція у Варшаві до Й. Е. Митрополита Андрея.

Редакція „Мети" дістала для оголошення від Й. Е. Митрополита Андрея лист Й. Е. Апостольського Нунція у Варшаві, з датою 12. лютого 1934, у справі Апостольської Адміністратури на Лемківщині. Митрополит Андрей уважає себе приневоленим цього листа подати до прилюдного відома — з огляду на занепокоєння української опінії. Лист поміщуємо у перекладі з французького оригіналу. Ред.

Ап. Нунціятура в Польщі.
Ч. 12564.

Варшава, 12. II. 1934, у Свято Коронації Св. Отця.

Високопреосвященний Ексцеленціє!

Декретом з дня 10. II. ц. р. св. Ап. Престіл утворив Ап. Адміністратуру для 9-ох західних деканатів перемиської епархії, зн. там, де мешкають лемки. Уважаю дуже вказаним повідомити Ваше Високопреосвященство Ексцеленцію про це рішення Св. Отця, а зокрема додати до нього деякі пояснення, що дозволяють В. Е. й Епископатові Львівської Церковної Провінції точно зрозуміти цей акт Ап. Престола в його правдивому світлі пояснити його вірним у найбільш автентичний спосіб.

Бо справді треба боятися, щоби ті ріжні течії політично-національні, які від давна перехрещуються в обсязі лемківської проблеми і роблять її через те такою дуже складною, може не схотіли приписувати на своє конто цей по суті виключно церковний акт і толкувати його кожна на свій лад та на свою користь, затемнюючи таким робом правильний погляд тих дорогих католицьких вірних, що є такі дуже близькі серцю Свят. Отця.

Св. Ап. Престіл кермувався в цьому рішенні виключно великим принципом, який є мотивом і ціллю всіх його ділань, а саме: „Salus animarum suprema lex esto".

В. Е. дуже добре знають, що чимраз сильніша пропаганда релігійної схизми на лемківській території вимагала якнайскорішого ужиття надзвичайного засобу, щоби спинити цей рух, такий дуже шкідливий для спасення душ та щоби, по змозі, за помічю Божої благодати і Божого милосердя, привернути там св. катол. Єдність, поза якою нема спасення. Кожна проволока в цій справі побільшувала небезпеку, що в ній находилися дорогі лемківські вірні.

Тому, що віддавна перемиські Ординарії жалувалися на надмірний тягар їхньої праці і відповідальности з огляду на великий простір їхньої Епархії та чисельність їх вірних, поділ цього Епископства ставав вимогою, якої актуальність та конечність збільшувалася з року на рік.

Установлення нової гр.-католицької Дієцезії в теперішньому стані, звязаному з конкордатом, який устійнив число дієцезій, представлялося річю більше складною. Отже Свят. Отець рішився сотворити Ап. Адміністратуру, яка юрисдикцію перемиського Епископа на вище згаданій території лише **завішує** і таким чином перем. Епархія залишається під правним оглядом неподіленою, а ненарушеною стає також ерархічна єдність Церковної Провінції.

На Ап. Адміністратора **„ad nutum Sancte Sedis"** назначено о. пралата Миколу Нагорянського, свящ. гр.-кат. обряду, знаменитого під кожним оглядом, який користується повним довірям не тільки церковної Влади, але також і своїх. Треба надіятися, що приноровлення такого надзвичайного засобу, повіреного спокійній та освіченій ревности нового Ап. Адміністратора, дасть якнайкращі висліди на полі ущастановання населення Лемківщини.

Стоючи тут, так як усе і всюди, понад політичними і національними непорозуміннями даного менту і не улягаючи впливові ніякої сторони, Католицька Церква намірає цим рішенням Найвищого Архиєрея, Спільного Отця всіх вірних, осягнути лиш одну ціль, а саме: принести цілій церковній і душпастирській праці для вірних гр.-кат. Лемківщини розумну полекшу, а разом з тим опертя і лік, який покажеться найбільш доцільним для скріплення тих вірних у католицькій вірі та дасть їм спроможність брати участь у щораз-то більшому ступні в цій превеликій благодаті, що її Церква дає людям: **„Pax Christi in regno Christi".**

При цій нагоді прошу Вас, Дорогий і так дуже гідний пошани Ексцеленціє, приняти отсі пояснення, що я їх Вам пересилаю, як новий доказ і новий вислів тої великої братньої любови, що я її для Вас маю.

Вашого Високопреосвященства Ексцеленції дуже відданий брат у Христі

Fr. Marmaggi m. p.
Архиепископ Адріянопільський,
Апостольський Нунцій.

*

АГЕНЦІЯ „ВСХУД" ПРО АПОСТОЛЬСЬКУ АДМІНІСТРАТУРУ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

Після проголошення Апостольської Адміністратури для Лемківщини півофіціяльна львівська агенція „Всхуд" опублікувала такі завваги, які дістала з політичних кругів (подаємо в дослівному перекладі):

„Іменування апостольського адміністратора для Лемківщини має на области Галичини (в оригіналі: Малопольскі) далекосягле значіння. Церковні взаємини на Лемківщині і ситуація староруського руху вимагають під цей момент докладнішого обговорення. Якщо глячемо на історичний розвій випадків, то в 1922 р. були ми свідками на нашому терені спільного українсько-староруського фронту, що виявилось у підході тих партій до виборів. Обі ці партії не взяли участи у виборах. Кілька років пізніше вилонюється зі староруської партії політична група з орієнтацією на Польщу. І звідтіля повстають перші розбіжности між тією групою з одного і з українцями та москвофілами з другого боку. Спільний фронт частинно заломлюється. Але вже в р. 1930 настає повний розлом: старорусини вибирають двох послів: о. Яворського і М. Бачинського (обох з листя ББ; першого з Радехівщини, другого із Самбірщини, але не з Лемківщини. — Примітка Ред.). Орієнтація старорусинів на Польщу викликує вже сильну реакцію українців і москвофілів проти старорусинів. З трьох напрямків: українського, москвофільського і староруського (з орієнтацією на Польщу) повстає ситуація така, що українці бажають опанувати староруські організації, а москвофіли або заломлюються, або розпливаються в українськім морі, або зберігають русофільські позиції, міркуючи, що розпливання мас в українськім морі і менше шкідливе, як співпраця з Польщею. Аргументом було переконання, що українські землі і так стануть колись „русскими": „триєдінство і неделімая" так опанували думками москвофілів, що серед москвофільських кругів запанувало переконання, що все „колись буде зеднане разом".

Біляис староруського руху. Тим напрямкам протиставилась т. зв. „група Народнього Дому" у Львові, яка з ходом подій приєднала для своєї ідеольоґії великі ряди прихильників і постійно їх приєднує. Ідеольоґія тієї групи

найшла великий відгомін на Лемківщині, де настає основна переоцінка понять і постійний зріст тієї т. зв. орієнтації на Польщу. Ренесанс староруського руху в тій новій формі затоокує такі великі круги, і тому виринула потреба оснувати епископство на Лемківщині — у центральну церковну станицю, яка з точки погляду інтересів церкви відограла би безумовно історичну ролю. З настроями серед староруських кругів, з поглибленням орієнтації на Польщу починають боротись і стиратись характеристичні настрої українського духовенства, яке в багатьох конкретних випадках посвячує інтерес греко-католицької церкви в хосен політичної боротьби. Форми тієї боротьби доволі відомі, находять часто відгомін на сторінках преси і в судових процесах.

Характеристичне становище Апостольської Столиці. Апостольська Столиця, обсервуючи це, мусіла дійти до висновків, які наказали найвищим церковним органам влади займити становище і швидко інтервеніювати. Рим ствердив понад усякий сумнів, що гіпертрофія розполітикування серед духовенства проріднила ряди вірних греко-католицької церкви на Лемківщині. Виявилась конечність перевести доцільну і радикальну операцію. Апостольська Столиця вирішила утворити спеціяльну станицю, яка в деяких випадках протиділалаб шкідливій протикатолицькій праці українського духовенства. Треба признати і підкреслити, що інтерес католицької церкви, бачений з найвищої точки контролі Апостольською Столицею та державний інтерес зійшлись разом і тому концепцію іменувати апостольського адміністратора на Лемківщині мусять державні чинники повитати з найбільшим признанням.

Креування тієї нової станиці є однозначне з оснуванням четвертого з черги греко-католицького епископства, але не з українським характером, лише староруським, пристосованим до потреб населення. (Підкреслення наше).

Як довідується агенція „Всхуд", при новім епископі відкриють духовну семинарію і ґімназію клясичного типу. Слід сподіватися, що вже небавком область діяльности апостольського адміністратора на Лемківщині буде виділена і точно означена. Апостольський адміністратор о. М. Нагорянський буде залежний безпосередньо від Риму. **Широкі маси старорусинів витають рішення Апостольської Столиці як важливий крок усунути аномалію, бо в часі розполітикування деякої частини українського духовенства** греко-католицька церква перемінилась на українсько-католицьку станицю, що для руського населення було доволі дразливе, а для католицького світа небажане".

*

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.**

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Волоконно-олійний промисл, його орґанізація і перспективи.

(Третя нагороджена стаття економічного конкурсу „Діла".)

(Докінчення.)

III. Волоконний (фабричний Відділ буде займатися перерібкою волокон лену і конопель. Закуплене прядиво і клочча або і пряжа (себто нитки, лікті) будуть тут перероблювані на полотно, простирала, ручники, мішки і т. п. При добрім розвитку Союзу можна буде заложити механічну американську прядільню. Але найважнїйшим завданням цього III-ого Відділу буде на самім початку зорґанізувати т. зв. „шнурівництво" для виробу шнурків, посторонків, пасків, пасів, шлий, трансмісій, а також хідників. Ці вироби першої якости булиб з конопляного та льняного волокна, а можна робити ці річи і другого сорта з додатком бавовняних і ютових ниток чи шнурків, звичайно фарбованих (юту і бавовну вже спрядену можна спроваджувати з Лодзі а може і з Лупька). Цих річей у наших сторонах досі ніхто не виробляє. Запитайте у львівських склепах, а довідаєтеся, що ці річи спроваджують до Львова десь аж з Томашева Мазовецького, а навіть з Млави і т. д. В січні 1934 р. стрічав я у Львові якогось продавця з Млави, що привозить сюди хідники свого виробу, хідники з конопляних фарбованих ниток, вироблені на звичайнім ткацькім варстаті; оплачується йому видно і і далека дорога з Млави. — А це все могли би виробити і наші люди та випертти чужі вироби, до того зовсім лихі.

До виробу цих річей треба дуже примітивних варстатів: вистане ручне колесо з трибами при „лавоні" для обертання гачиків, уміщених на побічних колісцятах, які дуже скоро зсукують нитки чи шнурки і то в більшій скількості нараз. Крім цього вистарчить ще малий варстатик, подібний до того, на якім по наших селах роблять шлиї (Золочівщина); лише до виробу хідників треба ще більшого варстату, вистарчить ткацький варстат, на якім робиться полотно. Виробляти можуть наші безробітні, які мешкають на периферіях великого Львова, бо вони при своїх дімках мають звичайно малі огородці, в яких можуть використати стежки при зсукуванні шнурків до виробу довших дина, пасів і т. д.

Техніка зорґанізування такої праці вдома дуже проста. Хто зголошується до праці — повинен вписатися в члени Союзу з малим уділом (можна від нього взяти якож невелику кавцію). Він дістає пряжу чи нитки (шнурки) на вагу і має зробити з цього дома таку й таку річ в даних вимірах; добре булоб дати йому зразок даного виробу. Коли принесе готовий виріб, важиться його і платиться виробленого матеріялу заплату, решту невиробленого матеріялу відбирається; зараз також дається робітникові другу річ до виробленя і т. д. Хідники можна також виробляти дома на звичайних ткацьких варстатах при такій самій орґанізації праці. — Розпродажю готових виробів займеться I. Відділ. Можна виробляти хідники і на замовлення. Досить булоб праці, якби лише наші церкви, установи і їх бюра та приватні помешкання українців заосмотрювалися в хідники в нашому Союзі. — Для розпродажі виробів треба би заложити у Львові два-три склепи, в яких можна би продавати крім власних виробів також капи, церати, витирачки, вироби з морської трави (два останні сорти можна би також на місці виробляти), та може яворівські вироби. Коли у самім Львові може утриматись тоти таких склепів і то більших (два при вул. Казимирівській, один при Ягайлонській, при Леґіонів, при Сербській, при Краківській і т. д.) і то самих жидівських, то наші два-три склепи будуть напевно добре просперувати; і склепових вільних домівок у Львові чимало.

Так наш „Волокнолійсоюз" може дати працю і спроможність прожити в тих вельми тяжких часах навіть десяткам наших людей, які спокійно можуть собі дома працювати і відносити готові вироби до Союзу; так зменшимо біду неодної безробітної родини. А в централі найдуть працю наші інтелігенти безробітні, де матимуть змогу показати свій хист і попрацювати у погідній рідній атмосфері для добра загальної справи економічного піднесення українців.

Знаю одно містечко біля Люблина, де більше як 500 проц. родин удержується з домашнього виробу тасьм, трансмісій, гуртів, пасів і хідників. Крім цього сім жидівських родин удержується з розпродажі цих виробів. Жид (один, другий, третій і т. д.) спроваджує сирівці, дає їх (відваживши) своїм виробникам, ці виробляють дома і приносять готові вироби по якімсь часі, одержують заплату, та забирають нові сирівці, для виробу другої річи і т. д. Виробники мають біля дому шопу вузеньку та довгу, в якій працюють разом з цілою родиною (як треба) цілий день до пізної ночі; за шопою тягнеться ще довша чиста стежка, на якій прядуть (зсукують) колесом довші шнурки, потрібні до виробу. Хідники роблять також у помешканнях. — Жид висилає (звичайно почтою) вироби до відборця (чи до склепів). — В останньому році заложили собі місцеві виробники в цім містечку шнурівкарську спілку і виробляють тасьми і т. п. в більшій шопі загальній; і спілка добре просперує та не боїться вже жидівської конкуренції.*) Від світової війни але в тім містечку праця в такім самім темпі і нинішньої кризи там не пізнати, бож це річи конечні в кожному часі. Навіть заробітки виробників малощо зменшились, а посередники навіть добре заробляють. Вироби їх не першої якости, бо посередники спроваджують з Лодзі сирівці найгіршого сорту.

В нашім „Волокнолійсоюзі" і виріб був би напевно кращий і заробітки вищі, бо посередників булоб менше.

Помишувши вже те, що дістало би працю багато наших людей, В. О. Союз вплинув би ще і на поліпшення управи лену та конопель, а навіть в деякій мірі причинивсяб дещо для матеріяльного поліпшення наших селян: випав би з рук несовісних посередників і цю галузь праці наших селян. А це немаловажна галузь, пр. з одного Золочева висилають жиди кудись кілька вагонів „клочча" щойкнись час. Нині жиди, купуючи від наших селян прядиво, платять найбільше 1.20 зол. за 1 кгр. найлїпшого прядива, а при істнуванні В. О. Союзу напевно ціни були би лїпші, і з цього скористали би широкі верстви зубожілого нашого населення.

М. Кіт.

*) Прібки шнурівкарських виробів в околиці Люблина можна би дістати (зрештою вони є і в львівських склепах), а також рисунки уживаних там варстатів.

НА ВИПАДОК ПРОСТУДИ, грипи, запалення горла, міґдалів, при нервових болях і ломоті в костях треба дбати про щоденне, реґулярне випорожнення і в тій цїли вживати пів склянки гіркої води **FRANCISZKA-JÓZEFA.** Пор. лік.

СПИСОК управнених до участи в першому і другому ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА"

Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

937. Дир. Володимир Кузьмович, Львів, 8 праз. 938. Д-р Олекс. Рибачевський, 939. о. І. Лятишевський, 940. Ґрипова Молочарня, Черч. 941. Інж. Василь Добровольський.

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

ПОВІТОВА НАРАДА В ЗАЛІЩИКАХ.

Заходом Повітового Народнього Комітету УНДО в Заліщиках відбулася там-же в понеділок, 19. березня ц. р. повітова нарада представників громад Заліщиччини в справі недалеких виборів до сільських громад, з участю посла д-ра Степана Барана з Тернополя. Присутніх було понад сто селян як представників більшости сіл Заліщиччини, кількох священиків і кількох з місцевої інтелігенції.

Наради отворив голова Повітового Народнього Комітету д-р Роман Стефанович і на його предложення покликано до проводу в нарадах б. сенатора Василя Барановича, секретарювали п. Панас. Реферат про новий самоуправний закон і про спосіб виборів до сільських громадських рад виголосив посол д-р Баран, подаючи тож практичні вказівки, як треба приготовитися до виборів та як їх перевести, щоби вислід їх був для нас корисний.

Над рефератом посла д-ра Барана розвинулася широка дискусія, в якій учасники виказали велике зацікавлення села самоуправним і орґанізаційними справами. Поодинокі інтелігенти, як ліпар д-р Долинський, о. Дерги Фльортуц та багато присутніх селян старали запити для виконання деяких постанов самоуправного закону і виборчої техніки, на котрі пос. Баран дав дискутантам відповідь. Кількагодинну нараду заключив б. сенатор Баранович довшою промовою зі закликом до дальшої розбудови нашої орґанізації на селі, бо тільки при справній орґанізації та при національній свідомости і повній солідарности можемо рахувати на успіх при недалекиx виборах до сільських громадських рад, а опісля при виборах до волосних і повітових рад.

„Славний пропамятний рік".

Більшовики про свою боротьбу з націоналізмом на Україні в 1933 році.

В 11. числі „Бюлетеню Польсько-Українського" з 18. ц. м. находимо велику статтю д-ра Миколи Коваленського „Нова Фаза совітської національної політики на Україні". Автор обговорює в ній на основі совітських джерел політику і зокрема ліквідацію національної політики на Україні, при чому використовує незвичайно цікаві й невідомі широкому загалові матеріяли. Зміст тієї статті такий:

На обох конґресах (КП(б)У і ВКП) в січні ц. р. відмічували промовці спеціяльне значіння 1933 р. для національної політики більшовиків на Україні. Ген. секр. КП(б)У Ст. Косіор зазначив, що в тому році „повели ми боротьбу за здемаскування й викриття націоналістичного ухилу КП(б)У, боротьбу проти націоналістичної контрреволюції; розгромили націоналізм", шеф всеукраїнського ГПУ Балицький заявив, що „щойно в 1933 р. завдали ми рішучий удар українській контрреволюції", за ним повторив і Постишев, що „1933 рік був роком здемаскування й винищення національного ухилу зі Скрипником на чолі", а делеґат КП(б)У Литвин та заст. голови наркомів УССР Любченко теж підтвердили те, додаючи, що „українські націоналісти памятатимуть довго, що таке ГПУ". Врешті й резолюція КП(б)У стверджує те саме.

З усього виходить, що 1933 рік був для рад. України надзвичайним роком, що перерис усі досягнення УССР на полі національної політики.

Петровський, голова всеукраїнської ЦВК зясував це так: „Нам було важко боротись з національним ухилом, коли на його чолі стояв старий більшовик Скрипник, за якого плечі ховалися націоналісти", а „тому допомога ЦВК КП(б)У була дуже на часі". З цього виходить, що КП(б)У не мала сама сил ліквідувати націоналізму і щойно допомога Москви вирятувала ситуацію. У своїм звіті Постишев відмітив, що процес СВУ був першим, а викриття „Українського Центру" (Чечель, Голубович, Мазуренко, Христюк і т. д.) другим сиґналом бетороги для партій, що націоналісти сконцентрувалися і з нутра ведуть наступ на всі орґанізації з метою захопити їх у свої руки. Балицький зазначив зокрема, що „Український Центр" — це була фашистівська орґанізація, що підготовляла повстання на Україні, а створив її бльок українських партій боротьбістів, укапістів, есерів і т. д. До неї мали належати теж Косенко і Грушевський. У 1933 р. викрило ГПУ на Україні ще одну орґанізацію, що мала назву УВО, але з відомою УВО не мала нічого спільного.

З цих офіційних заяв виходить ясно, що в 1930 р. національна стихія на Україні перейшла в наступ, а будучи продовженням акції Шумського з 1927 р., найшла свій вершок у виступі Скрипника. Спеціяльно йшла ця акція на наркомос, де черсувалися один за одним націоналісти Яворський, Озерський, Максимович, Петренко й Тур — усі члени УВО. Як звітували дальше референти на конґресі, ця національна стихія мала два русла: орґанізувала й орґанізувалася та вялася з контрреволюцією і тому боротьба з контрреволюцією під пров. Коновальця, Ліницького, Шептицького й Скоропадського та боротьба за здемаскування і винищення Скрипниківщини, що орґанізу-

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає
Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ**
56/63 **Ґетьмана ч. 4.** 25—190

вала контрреволюцію, опанувала нарком хліборобства, Академію Наук, наркомос, а також перекинулася на села, де організувала саботажі.

Постишев заявив, що Україна і боротьба в ній з контрреволюцією мала спеціяльний характер. Тут контрреволюція, беручи під увагу відрубність України від решти СССР, заслаявся в боротьбі з ленінізмом національними і сепаратистичними гаслами, тут селяни перейшов спеціяльну школу боротьби з більшовиками в 1917—20 рр., тут залишилося найбільше контрреволюційних елементів, користаючи з близького Заходу; врешті Україна є завжди метою всяких інтервенціоністів і повертає на себе їх загальну увагу. У „контрреволюцію" на Україні продіставалися крізь західний кордон й чужі елементи, м. і. польські соц.-соціялісти й німецькі фашисти.

Так виглядає політична й національна ситуація на Україні в комуністичному освітленні. 1933 рік для неї був переломовим. Хронологічно виглядало це так: У грудні 1932 р. зрозумів уряд, що збіжевий плян у тому році ірвано тричі та що інші плани Україна не виконає. Політбюро ВКП вирішило тому вислати на Україну ряд впливових комуністів з Постишевим на чолі. Тоді теж вислано Катаєвича й Балицького. Приїзд їх викликав у КП(б)У спротив і щойно рішуча акція Постишева підпорядкувала їх висланникам. Змагання скинути диктатуру Постишева тревали ще яких 2 місяці, але згодом почалася ліквідація Скрипника і його товаришів. У листопаді м. р. усунено 26.400 націоналістів зі становищ у компартії й держ. апараті. З центральних інституцій у Харкові „висунено" 2.500 петлюрівців, у 39 адм. районах України виконано 237 секретарів парткомів, 249 голов райвиконкомів, 158 голов райконтркомів і 1300 уповноважених комсомолу. Такої основної чистки на Україні ще не було. Ситуація українських комуністів стала важка і серед цього розлягалися два вистріли: Хвильового 13. травня та два місяці пізніше Скрипника.

Крім цих засобів на Україні заведено ще й інші, політичні засоби національної політики, що власне створили її спеціяльність: поширено декрет про різноправність меншостевих мов (у практиці було це привернення московської мови в публ. житті), висунено тезу не накидати робітникам українську мову (суперечну до давних плянів втягнути робітників у соц. будівництво України), заведено по школах плебісцит дітей за мовою навчання, врешті перенесено столицю з Харкова до Києва, бо Харків не дозволяв русифікувати положені під боком промислові округи. Водночас погляд більшовиків, що російський шовінізм небезпечний для СССР змінився наскрізь. Найбільшою небезпекою для СССР визнають тепер український шовінізм.

Які були практичні висліди тієї нової національної політики? Що питання національного ухилу на Україні він не розвязав, на це вказують щораз нові факти: На зборах партячейки Всеукраїнського Інст. Марксизму заявився під кінець 1933 р. член президії Наумов, що український націоналізм для комунізму нешкідливий. Те саме заявили на зборах Держплану Ткачук і б. ред. „Комуніста" Касіянчко. В Сталіні виступив робітник Сивенко проти тієї політики отверто, кажучи, що вона компромітує комунізм серед українських робітників. Врешті у Гришині в Донбасі ухвалили робітничі збори, що російський шовінізм — головна небезпека для комунізму на Україні. Таких і подібних виступів на Україні щораз більше. Постишев не поміг нічого. Національний ухил вилазить то на одному то на другому відтинку, на півдні й на півночі України і боротьба з ним йде дальше.

„Загально думають, що більшовики витворили — пише Мик. Ковалевський на закінчення — новий тип людини, достроєної до їх життя й метод. Це неправда. Про такий тип можна говорити тільки на Україні: Це новий українець, свідомий нац. інтересів, в якому національний первень перемагає штучно защіплену комуністичну доктрину, загартований у боротьбі за національне життя, що має нові засоби й методи боротьби. Це людина зовсім іншої психольогії, що бачить свою мету у повільній, але тим основнішій емаципації України під політичним і національним оглядом.

Цю нову людину називають на Україні одні — націонал-більшовиком, другі — червоним фашистом. В обох тих поняттях ніби стикаються два світогляди: нація і комунізм. А чейже Постишев казав, що комуніст, який намагається погодити комунізм з націоналізмом, йде в бік останнього. І це власне є джерелом національних ферментів на Україні, що мають постійний і довготривалий характер. Бо національний первень злікаїдувати годі".

ПРИЯТЕЛЮ порадь, де перевести у Львові наймиліший вечір лише у Театрах на „Гостинниці під Білим Конем" або „Товаріщу"

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ найдешевше в текстильнім маґазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/18

Довкола афери Ставіського.

НОВІ РЕВЕЛЯЦІЇ.

ПАРИЖ, 23. III. ПАТ. Ревеляції дел. Анріота про звязок між шайкою Ставіського і загадочною смертю в 1928 р. деп. Ґальмота викликали велике враження. Ставіський віз інтереси Ґальмота, відомого авантурника, що був депутованим з Гуяни, давніше глядачем золота, торговцем руму та врядиходи журналістом. В однім листі радив арештованому тепер Гайотові, щоби додав до рахунку гонорар оборони Арлети Сімон, а відомо, що тим адвокатом був Бонкур. В іншім листі Ґальмо радив Ставіському, щоби за всяку ціну видобув з вязниці Гайота. Ґальмо казав, що знає когось, хто підійметься тієї справи за 20.000 фр. Крім того деп. Енріо предложив напів спалений лист Ставіського до Бруйлета, в якім Ставіський писав: „Думаю, що Ґальмо зрозуміє навіщо, що значить ставати мені в дорозі". За три тижні після того листу деп. Ґальмо вмер затроєний арсеніком. Умираючи сказав, що гине з рук своїх політичних противників. Тоді підозрівали служницю Ґальмота у злочині. Тепер виходить, що отроєння доконав Бруйлет, який критичного дня перебував у Каєні в Гуяні. Інтерпельований журналістами, Бруйлет заявив, що може виказати своє алібі в тій справі. Анріо не хотів з предложених документів витягати висновків. Акти Ґальмота виказують понад усякий сумнів, що вже перед 7 роками молодий адвокат Гібо-Рібо був на службі банди.

„Парі Суар" оголошує цікаві подробиці щодо способу, як Анріо дістав документи, які послужили за основу до його ревеляцій. Показується, що переслав їх хтось деп. Мандлеві з Бордо. До пересилки був доданий лист, в якому якийсь анонім жалує, що не може підписа-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 25. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ 30

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

IV.

Розгаборення. — На етаті запасного куреня 55. п. п. краєвої оборони. — Виказ старшин.

Наше розгаборення на Угорській Україні відбулося зовсім спокійно. Стрільці змучені довгою дорогою вдоволені були, що найшли місце спочинку і могли трохи витягнути та випрямити свої ноги. Старшини також були вдоволені із своїх кватир і в одній, і в другій місцевости. Д-р Волошин, закватирований з учителя у Страбичеві, а я з д-ром Томашівським у нотаря в Ґороді, були приняті незвичайно радо, а навіть наш господар запросив нас на вечеру та гостив добрим угорським вином. Порозуміння відбувалося українською мовою з тим, що нотар уживав змадярщеного мадярського діялекту. Зате припав йому і його родині до вподоби д-р Томашівський, що вславів мадярською мовою. Одначе вже при розділі кватир вийшло наверх мале непорозуміння поміж стрілецькими старшинами через те, хто має мешкати спільно зі мною: д-р Томашівський, чи Коссак? Замічу тут, що вже на одній кватирі мешкав зі мною пор. Коссак і він опісля згадував у розмові, що радо мешкав би і дальше спільно зі мною. Одначе визначений з село кватирмаха поробив інші кватири та мені призначив спільну кімнату з д-ром Томашівським. Та це мале непорозуміння росло опісля щораз більше і доходило часами до дуже неприємних сцен, про які опісля.

Зараз другої днини вчасним ранком зибрався я до Мукачева, щоби тут повідомити про мій приїзд зі стрільцями. На вступі стрігув мене малий докір, а саме, чому я вчора, тобто попереднього дня, того не зробив. Коли я заявив, що дістав на двірці приказ, який звучав інакше, дістав пояснення, що добровольці мали їхати дальше, одначе я повинен був зисісти в Мукачеві і тут зголоситись у військ. команді. Тут повідомили мене зараз з інтендантури, що стрільці приняті на військовий етат і будуть на прохарчуванні у запасного куреня 55. п. п. краєвої оборони. Коли я вичайшов канцелярію і тут зголосився у майора, здається, Врублевського, він звернув мене з цілою справою до рахункового капітана Вайнреба і провіянтового офіцера. І від них дістав я такі вказівки:

Для стрільців побиратиму з каси запасного куреня гроші відповідно до стану мужви. З тих грошей виплачуватиму платню старшин і денні виплати мужві, а надто платитиму провіянтовому офіцерові за побрані артикули поживи у військового доставця. Артикули, яких не дістану від доставця — а буде це головно мясо та омаста, — купуватиму у власнім крузі ліквідації. Хліб буду побирати у військовім маґазині в Мукачеві. За те маю присилати щоденно рапорт про стан мужви, а при кінці місяця складатиму рахунки.

От і все. Коли подумаю про це сьогодні після трьохлітнього побуту на війні та деякого досвіду в економічно-адміністративній військовій господарці, то справді трохи за мало інформацій. А найважніше буде отсе, що багато неясних і нерозвязаних питань мені не пояснили, ані не вказали дороги, котрою слід би поступати. До таких належала висота корпової належитости для кожного жовніра, чи стрільці мають право до полевого додатку, як платити платні легіоновим старшинам, тобто таким, які не були резервовими. Дотично тих останніх станули ми на становищі, що їм належаться побори, які відповідають їх військовій ранзі.

Як тільки ми опинилися на Угорщині, здавалося, що аж тепер настане час для спокійної роботи. Сил було вправді небагато, але при спокою і добрій волі може вдастися довести вишкіл стрільців до можливого висліду. Рахуючи, що потрібно найменше два місяці часу до вишколення рекрута на якого-такого вояка, надіявся я, що десь з грудням 1914 або в січні 1915 р. буде можна вислати відділи в поле. В тій цілі треба було вже остаточно предложити спис старшин та підстаршин до затвердження. Уложені у Львові виказ, але внаслідок покинення Львова ще непредложені, треба було змінити, бо в міжчасі прийшло ще кількох старшин звільнених з війська, які по своєму старшинстві мусіли заняти вищі ранги. До звільнених належали крім мене: поручники ради, Рожанковський, д-р Волошин, д-р Томашівський, д-р Шухевич, д-р Гірняк, Коссак, Ґерук, хорунжий Дудинський, кадети: Василь Дідушок, Семенюк, Букшований, Будзиновський, Вітовський, Баран, підстаршини: Бородієвич, Коник та Катамай, а надто приділені на час вишколу три жандарми-українці: вахмайстри Іван Дупло, Дмитро Курочка та Франц Бенько. Надто були такі, які не були покликані до війська на основі мобілізаційного припису, але справді добровільно вступили до стрільців, а саме хорунжий Стронський та підстаршини Котецький, Ґутковський і може ще дехто, прізвище якого вилетіло мені тепер з памяти.

(Далі буде.)

ти листа, однак на доказ, що є втаємничений долучив вирізок з автографом Ставіського.

Мандель і Анріо повідомили про все міністра і вели на власну руку доходження. Поета пише, що пок. Гальмо був скарбником мафії. Разом зі смертю Гальмота пропав рукопис його книжки п. з. „Подвійна екзистенція", в якій певно хотів відкрити тайни мафії, за що постигла його з рук тієї мафії смерть. Інші записки пригадують, що деп. Гальмо утекшив ком. Пашо арештування Ставіського в 1926 р.

У звязку з ревеляціями деп. Анріо дожонано ревізії в мешканні д-ра Вашета і Брулета.

До віллі „Віє Ложі" в Шамоні, де мешкав Ставіський, закрався хтось минулої неділі і лишив двері отворені. Прохожі заалярмували поліцію, яка ствердила, що у віллі не вкрадено нічого. Несподівана візита перед новою автопсією тіла Ставіського насуває пресі рефлексії.

А ПРИЧИНОЮ БУЛА ЖІНКА.

ПАРИЖ, 23. III. ПАТ. Комісар Пашо описує в „Парі Суар" як Гальмо доніс на Ставіського. В червні 1926 р. якийсь чоловік просив його прийти до одної каварні. На заяву комісаря, що всякі зізнання приймає тільки в бюрі, він виявив своє назвище. Був це Гальмо. В каварні Гальмо поінформував комісаря, що Ставіський видає в Гальмо обід. В часі того обіду Ставіського арештовано. Після арештування він сказав, що то певне Гальмо його видав. На запит комісаря, чому Гальмо видав Ставіського, Гальмо відповів, що любить Арлет Сімон, пізнішу жінку Ставіського і не може допустити до того, щоби шайка Ставіського схопила ту жінку. Зате приятелі Ставіського мали заявити Пашотові, що Гальмо був скарбником банди і присвоїв собі її гроші.

НЕВЖЕ ТЕЛЕВІЗІЯ ВІДКРИЄ ВБИВНИКІВ?

ПАРИЖ, 23. III. ПАТ. З Женеви повідомляють, про цікавий випадок, який може кинути світло на таємне вбиття судді Пренса. В місцевости Жюс кілька км. від французької границі живе священик Мерме, що визначається незвичайними телевізійними прикметами. Він, кажуть, може відкривати підземні джерела навіть в краях віддалених на сотки кільометрів від Швайцарії та віднайти сліди людей, що пропали без вісти. На основі фотографії Пренса о. Мерме подав точні подробиці щодо вбитого. Згідність тих подробиць з дійсністю потвердив син Пренса, який вислав йому плян міста Діжон і фотографію місця, де найдено тіло батька. О. Мерме, попавши в транс, заявив, що суддя Пренс пішов з двірця до готелю, а потому в товаристві двох мужчин поїхав самоходом. В часі їзди люди, яких Пренс знав, приголомшили його і вприснули йому в ліве рамя якийсь усипляючий наркотик. Опісля два мужчини задержали авто і винесли Пренса на залізничий шлях, кладучи його на шини, де переїхало його кілька потягів.

З предложених кільканацятьох фотографій о. Мерме пізнав негайно Пренса. Ревеляції о. Мермета викликали в Парижі величезну сензацію. На думку прилюдної опінії о. Мерме може зробити для слідства велику прислугу.

„Український Дім у Львові".

У березні і дещо пізніше відбуваються у Львові (як що року) „Загальні Збори" великих українських установ — а найчастіше в чужих, малих, на більші збори не придатних кімнатах, бо кращого приміщення у Львові ще досі, в місті, де живе більше як 60.000 українців, не маємо, ані для себе, ані до винайму, хоч від давна нарікаємо на те. З того вийшла здорова думка, що так дальше бути не може, коли всім відомо, що брак своїх просторих кімнат з великою салею гальмує й убиває життя в численних українських товариствах.

І чи такий сумний, прикрий стан повинен би сповукати свідоміше громадянство, щоби сьогорічні загальні збори усіх українських товариств (установ) побіч визначеного предмету наради вирішили нетайно, щоби приступити в члени кооперативи „Український Дім" у Львові? А той „Український Дім" перебрав уже від передновоного театрального комітету велику, незабудовану та без довгів прегарну, з 4-ма фронтами площу побіч Т-ва ім. Лисенка, при вулиці Шашкевича, щоби там чим скорше побудувати дійсно „Український Дім" для українських товариств.

Чейже знайдеться між львівськими установами кільканацять або й більше таких, що до кооперативи „Український Дім" запишуться в члени, коли на Загальних Зборах висказують члени своє побажання, бо уділ кожного члена (з виключенням осіб фізичних) не великий, 1000 зол. + 200 вписового. Кожне уділове товариство здобуде для себе те, що необхідно потребувати буде на довгі роки свого істнування. А певно й те, що в краю також знайдуться охочі українські установи, щоби допомогти здійснити велике діло. Ще цього року кооп. „Український Дім" зможе взятися до частинної забудови великої площі, коли до того схильна й кооп. „Український Театр" з готівкою кільканацять тисяч. А знайдеться там не лише велика саля на усі більші збори, забави, концерти, а також приміщення для таких товариств, які тепер нидіють, бо не мають місця, щоби жити та розростатися. Отже щаслива нагода, щоби раз в місяці рушити, коли маємо прегарну площу й дещо капіталу під будівлю. Коби лише добра воля й справедлива оцінка теперішньої дуже поважної ситуації!

Справа пекуча й пильна, але мусимо взятися за неї. *Ради. Ст. Стеблецький.*

—o—

З львівської міської ради.

Підвишка дотацій для деяких добродійних установ.

На засіданні фінансової секції львівського маґістрату з дня 22. ц. м. ґен. референт буджету ради. Бжеський підніс рубрики доходів на суму понад 80.000 зол. Тому він мав змогу взяти під увагу бажання численних радних, в тому числі й українських, у справі підвишки дотацій для деяких установ, що займаються опікою над молодю і добродійністю, як і мистецькими справами.

З українських установ піднесено дотацію для захоронок з 2.650 на сто відсотків. На будову церкви у Клепарові ухвалено 1.000 зол., на потреби церкви св. Николая 500 зол. Дотацію на українські товариства, що займаються добродійністю, підвищено ще на 500 зол.

Ухвалено теж резолюцію, на яку згодився і ґенеральний референт, а саме, щоби маґістрат виплачував усім добродійним культурним установам, признані для них дотації, квартальними ратами.

ЗНАЙТЕ, ЩО НА „ПРОСВІТІ" ВИРОСЛА ВСЯ НАША НАЦІОНАЛЬНА СИЛА!

Ліквідація польської преси у Львові.

Перед кількома днями припинив, як відомо, своє істнування львівський орган польської соціяльної демократії „Дзєнік Людовий". Явище дуже симптоматичне, бо в короткім часі після упадку санаційного „Слова Польского" це вже другий упадок польського щоденника у Львові, а після війни четвертий подібний випадок. Маємо на думці „Курєр Львовскі", колишній орган польської людової партії, та одно- чи дволітну санаційну рептильку „Дзєнік Львовскі". Нелегка теж ситуація урядової „Ґазети Львовскої", що рятуючи свою захитану екзистенцію, фузіонувала зі „Словом Польским", щоби зможти його до упадку, та згодом сама знайшлася в стані ліквідації, переставши навіть на кілька днів виходити. Тепер ледви клигає в обсязі двох картек.

Так перевелись у нас ріжні органи польської політичної думки, і то не так як жертви загальної фінансової скрути, як радше наслідком глибших перемін, що зробили істнування стільки польських щоденників у Львові неможливим. Подібно як світова війна перекреслила нечуне множіння великих колись львівських щоденників, як орґану польської шляхти „Ґазети Народової", орґану клерикальних консерватистів „Пшеґльонду" або й маґістратської рептильки „Дзєніка Польского", що жили тільки субвенціями, репрезентуючи малі політично-клясові угрупування та котерії, які щоли з ментом повстання польської держави та наслідном ідеґрадування Львова зі столиці великого самоврядного краю до воєвідського міста (не згадуємо про ріжні брукові щоденники), — так післявоєнні умовини засудили на смерть дальші львівські щоденники. На львівському ґрунті польські пресові орґани опинилися вечно в екстериторіяльному положенні і не маючи твердої опори в ріжнонаціональному населенні Сх. Галичини, повисли всі в повітрі. На території зі слабим відсотком польського елементу та ще при катастрофальній фінансовій скруті і конкуренції варшавської та краківської преси нормальний польський щоденник у Львові може істнувати тільки при допомозі субвенцій. Цей суспільний закон відчули на собі всі польські щоденники у Львові і ним пояснюється їх чергова ліквідація.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, і. пов. Тел. 54-46.** 2-7

— **Понад 500 книжок** зі знижкою 40—70% купите в Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові. Ринок **10 лише в місяці березні.** Домагайтесь катальоґів. 1179 7-8

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан. **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 27-

— **Пригадка.** Загальні Збори кооперативи „Лікарська Поміч" відбудуться у вівторок 27 березня 1934. в год. 7. вечором у домівці Українського Лікарського Товариства. 1297

— **Від В-ва „Червона Калина".** В-во **„Червона Калина"** приготовляє до друку, з приводу 20 ліття, Історію та Альбом УСС. Цінні світлини та матеріяли редакція приймає з подякою, з тим, що після використання в цілости їх поверне. Співробітники Календаря-Альманаха „Ч. К." на черговий рік, зволять поспішитись із посилкою рукописів, тому, що тим разом Календар-Альманах Ч. К. вийде скоріше як звичайно. 1298

— **Про Український Жіночий Конґрес** говоритиме пос. Мілена Рудницька на ширших сходинах філії Союзу Українок у Львові в неділю 25. ц. м. в год. 3.30 точно в салі „Української Бесіди". Вступ вільний для членів і запроваджених гостей.

— **Управа Астрономічного Кружка** при Т-ві Українських Наукових Викладів ім. П. Могили пригадує всім приятелям астрономії, що відчит д-ра Ів. Раковського на тему „Астрономія XVIII і XIX стол." відбудеться в понеділок 26. III. є год. 6-тій (18) в салі „Української Бесіди", Рутовського 22/І.

— **Концертове бюро Тірка** повідомляє, що Олександер Уніньский, знаменитий піяніст, який здобув першу нагороду міжнародного Шопенівського конкурсу, виступить з одним концертом у Львові в понеділок, 26. ц. м. в салі Польського Муз. Т-ва при вул. Хоружчини.

— **Мешканевий додаток для учительства.** Міністерство внутр. справ видало інструкцію воєводам у справі обовязку громад давати вчителям народніх шкіл мешкання або виплачувати мешканевий додаток. Інструкція зазначує, що учителька, яка живе разом з чоловіком учителем, який користає з безплатного мешкання, не дістає мешканевого додатку. Також не має права до такого додатку вчителька, що мешкає при чоловіці, який є державним або самоврядним урядовцем і дістає від держави чи там самоврядування безплатне мешкання або мешканевий додаток. Учителі й учительки, що мешкають у власних домах, не тратять права до мешканевого додатку, однак відмова принятя мешкання в шкільнім будинку звільняє громаду від обовязку виплачувати мешканевий додаток. Учителі, що живуть на відпустці, щоби дальше вчитися або для поратування здоровля, не тратять права до мешканевого додатку.

— **За „Історію України".** В коломийському суді відбулася розправа проти о. Осипа Василиня з Рунґур, якому акт обвинувачення закидав державну зраду: Підсудний мав на годині релігії у школі порушувати політичні теми та викладав дітям зі сконфіскованої „Історії України". Присяжні заперечили питання з 97 § а підтвердили додаткове питання зі 148 § і на основі цього присудили о. Василиня на 2 місяці вязниці та позбавили його прав на 5 літ. Зголошено відклик.

— **Добрий зарібок.** Експедієнт ф-ми „Септімус" у Львові, Лямпель, вибрав собі добрий зарібок: ладував у скрині цегли й камінчи, писав на них „скло" і надавав на ріжні стації, а потім їхав туди, відбирав ці скрині, робив авантюри і брав відшкодування. Так набрав на кількадесять тисяч дирекцію залізниць, але врешті справу виявили і Лямпеля самого посадили в паку.

— **Смерть на вулиці.** Служниця д-ра Валлера з вул. Кривої, Анна Бахуш, мила на 1 пов. вікна так необережно, що поховзнувшись впала вниз, розтріскала собі череп і згинула на місці. Д-р Валлер відповідатиме за те, що дозволив їй мити вікна без пояса безпечеснства, перед судом.

— **Львівська хроніка.** Кілька днів тому вкрали злодії купцеві Леонові Ляндавові 5.000 зол. з мешкання. Слідство виявило, що не зробив його своїх Давид Ляндав, змовившись з двома злодіями і їх всіх трьох арештували. — Злодійчука Целінського арештували в менті, коли пробував якійсь Маренковій вирвати 100

телотівку. — З торг. бюра Я. Штроомгетера вкрали злодії, розбивши касу. 1280 зол. і 80 зол. — В лапі св. Анни пробував відібрати собі револьвером життя адвокат д-р Ол. Маєр, але тільки легко ранився.

— **Смерть під зал. колесами.** В Порогах пов. Надвірна дістався під колеса лісової залізниці, що їхала з деревом, 13-л. В. Горхола. Колеса відтяли йому голову й руки.

— **З Польщі.** Снігова лавина в Татрах засипала кількох туристів, з яких одна жінка, Чехова, наслідком зломання хребта, померла. — У варшавськім городськім старостві викрито зловживання при видаванні заграничних пашпортів.

— **3 роки і 7 міс. під загрозою смерти.** Найвищий Суд розглядав кілька днів тому розправу проти відомої у світ час банди Рачковського і його 18 товаришів, які вбили 38 людей. Рачковського, Біднинського і Вишковського присудив був окружний суд на кару смерти, його побратимів на важку тюрму. Під зовнішнім присуду Вишковський збожеволів і мусіли віддати до лічниці для божевільних. Два інші присуджені на смерть і всі присуджені на тюрму відкликалися від присуду, з наслідом чого відбулася нова розправа в Найв. Суді. Цей підтвердив присуд окр. суду і якщо президент Польщі не помилує Рачковського і Біднинського, вони, що вже прожили під загрозою смерти 3 роки й 7 місяців, повисять у найблизших днях на шибениці.

— **Випадок виритував.** У Мехові в Польщі справляв місцевий багатий жид весілля своєї дочки з одним купцем з недалекого містечка. Коли молодий і його гості, бажаючи скоротити собі дорогу, виїхали кількома возами на лід ріки Вепр, той почав нагло рисуватись і тріщати. Жінки й діти підняли лемент, але на щастя смерть, що вже заглядала всім в очі, ніби роздумалася: Величезна крига з возами відлупалася окремо, поплила якраз до того берега, куди думали їхати гості й вони щасливо виритувалися.

— **Міжнародній рентґенольоґічний конгрес.** У днях від 24. до 31. липня ц. р. відбудеться в Ціріху IV. Міжнародній Рентґенольоґічний Конгрес, на якому обговорюватимуть широко значіння проміння Рентґена для діягнози й лікування. У звязку з конґресом відбудеться теж виставка, на якій будуть задемонстровані найновіші здобутки на цьому полі. У виставці заслуговуватиме на окрему увагу лябораторія Філіпса з інсталяцією для високих натут, що-пр. надаватиме рентґенівським лямпам для лікування натуги 400 тис. і більше вольтів. З такої натуги, що своїми наслідами підходить до ділання ґраду, обіцяють собі рентґенольоги велику допомогу при лікуванні рака. Покажуть теж нові апарати й лямпи Рентґена, що устійнюють в людськім організмі хвороби.

— **Научний квартал Ленінграду.** В Ленінграді визначили 5 гектарів простору, на яких мають побудувати окремий бльок будинків, призначених на робітні й лабораторії Академії Наук СРСР. Крім 32 лябораторій і робітень мають у згаданих будинках приміститися ще бібліотека, музей, салі на конгреси і т. д.

— **Вистава діточого мистецтва.** В Москві відкрили в Музеї Мистецтва міжнародню виставу діточого мистецтва, що має біля 1500 експонатів. Крім рисунків совітських дітей находяться на виставці твори дітей з Франції, Америки, Польщі, Туреччини й інших країн.

— **Так минає слава.** В Будапешті вмерла в 71 році життя найбільша у свій час мадярська піяністка Вільма Гольдштайн-Адлер. В останніх роках жила вона бідно, майже всі про неї забули і вмерла на руках добрих людей, самотно, як і жила вже кільканацять літ.

— **Спалені документи можна відчитати.** Як подає „Умшау" німецьким ученим вдалося найти спосіб відчитати письмо з документів, що згоріли на попіл. Для цього насвітлюють їх інфрачервоними промінями та роблять з них світлини, якщо документ спалений нерівномірно — кілька світлин. Остання процедура очевидно дорожча. Але є й дешевий спосіб відчитати такі документи: Попіл з них завивають просто у світлочутливий папір і залишають на кілька днів у темнині, а по кількох днях письмо відбивається на них зовсім виразно.

— **Шведська молодь проти неморальної літератури.** 126.519 молодих людей у Швеції передало шведському наслідникові престола, який заступає тепер короля, петицію з домаганням, щоби уряд заборонив поширювання порноґрафічної літератури та взагалі неморальних книжок.

— **На совітських залізницях.** На совітській залізничій лінії Свердловск-Перм біля стації Тавтуй наїхав 12. ц. м. особовий потяг на товаровий, наслідком чого розбилося 5 особових і 3 товарові вагони. 33 особи погибли на місці а 68 потерпіли рани. Винуватців катастрофи

Переносять столицю з Москви на Урал?

МОСКВА, 23. 3. ПАТ. У звязку з реорґанізацією совітського апарату, крушіє тут вперта поголоска, що столицю СРСР мають перенести з Москви до Свердловська (кол. Катеринбурга) на Уралі. Це мало би зменшити перенаселення Москви, в якій залишилися тільки центральний всесоюзний уряд.

По широкому світі.

Літак панамериканської лінії впав на землю біля Ліми, наслідком чого три особи згинули, а один пасажир тяжко ранений.

— На бажання пре. Рузвельта страйк у самоходовому промислі відложено на 15 годин.

— В московському процесі з приводу залізничої катастрофи в Тавтуї на Уралі двох головних обвинувачених засуджено на кару смерти, інших на тюрму від 1 до 9 літ.

— Шофери, що застрайкували в Ню Йорку, схопили були бурмістра того міста, Ґарду, який видав проти них деякі зарядження і перетримали його кілька днів в „неволі" у вигідному місці.

— Членів адміністр. ради Ґеза Кройтер і Толь засудив суд: дир. банку Рідера на 4 міс. вязниці і 7.500 кор. грошей, Павла Толя і Давфлета на 4 міс. і Андрена на 2 міс. вязниці.

— „Крассін" впіхав в Кронштадту на допомогу розбитикам „Челюскіна", летуни Ґалипов, Водопянов і Доронін прибули по 700 км. віддаленого від Охоцька Нагаєва і їдуть дальше на північ.

— В Англії відкрили великі поклади нафти, що тягнуться від замку Юмбер до замку Бедфіґен.

— На фр. пароплаві „Жіраф" вибухла бензина і він згорів. 10 осіб згинуло.

потягнено до судової відповідальности. У звязку з тим „Правда" критикує гостро скандальні відносини на більшовицьких залізницях. Одночасно оголошує розпорядок центрального комітету компартії, що приказав 300 урядовцям перевести контролю ґрізних дворців, магазинів і залізничих варстатів.

— **Для своєї школи.** В самі роковини народин Вашінґтона (22. м. м.) якраз хтось дуже таємно з зоольоґічного саду Бронкс в Ню Йорку довгого на 3 м. вужа-давуна з островів Багама та шість інших великих вужів, серед них дуже меткого, сорокатого мексиканського полоза. Крадіж наробила великого руху, але злочинців швидко викрили. Поліція завважила, що природничий музей при вищій школі Ди Вайт Клинтон в цьому місті негайно збагатився на великого давуна та шість інших великих вужів, а слідство виявило, що крадіжі доконали два 15-літні учні згаданої школи, мотивуючись щиро, що любили свій природничий музей і хотіли мати в ньому щось таке, чого інші школи не мають. Їх арештували, але покарають їх мабуть не високою карою.

— **Сензаційний винахід.** В Парижі зробила дочка п. Кірі-Склодовської, Ірина, незвичайний винахід: устійнила, що ряд металів, на які ділає безпосередно рад, мають ще деякий час після цього його прикмети: алюміній — 3 хв. 10 секунд, бор — 15 хв., магнезія 2 хв. і т. д. Тому, що рад незвичайно дорога речовина, сподіються з цього винаходу великих користей.

— **Ріжні вістки.** В Москві дозволили жидам влаштувати пекарню мац на цьогорічні свята, причому муку на це печиво постачатиме Торгсін. — Сталін запропонував вдові вбитого шуцбундівця Вайсія з Відня адоптацію її трилітнього сина, але вона відмовилася, мотивуючи, що дитини не покине. — Біля Японії затонув пароплав „Уїда Марру" зі 100 мораками. — Біля Владивостоку скинула хуртовина на землю два літаки, але летуни вийшли з катастрофи здоровими. — В горах Андах найшли пастухи останки літака з 9 кістяками пасажирів, що згинули ще в 1932 р.

— **Ручні гранати забавкою.** Два малі хлопці одного фабричного урядовця з Медлінґ під Віднем бавилися в хаті так, що кидали вгору якийсь предмет. В менті, коли ця забавка впала на подушку ліжка хлопців, до хати війшов їх батько і взявши її в руку, пізнав, що це гостра ручна ґраната, якої вживали шуцбундівці підчас останніх боїв у Відні. Хлопці кинули її у смітник і щастя, що вона не вибухла, бо булаб розносила їх на шматки.

— **Жінка з льотерії.** Паризькі часописи пригадують таку подію: В 1818 р. оголосила якась жінка, що поставила себе на льотерію. Мала вона 23 роки і 16 тис. приданого, а хто хотів дістати її присудом долі за жінку, мав купити тільки за 16 сот. льос у Брунсвіґу і ждати на усміх щастя. На адресу колектури почали напливати тисячі зголошень: льоси купували молоді і старі парібки, навіть жонаті. Жінку з льосу назвали „мадмуазель Фортуна" і про неї говорила вся тодішня Европа, яка знала тільки, що в той спосіб хоче вона пімститись на своєму нареченому, який її покинув. Прийшов день льосування і „панна Фортуна" припала якомусь аптикареві з Дрезден, хоч льосів було 60.000. Той найшовся в кропці: За кілька тижнів мало відбутись його весілля з іншою дівчиною, тепер доля дала йому дівчину з 16 тис. талярів. Але й „панна Фортуна" за той час пізнала молодого вдівця, колишнього товариша полюбила його і запропонувала щасливому аптикареві 5 тис. талярів „відступного". Той погодився і якийсь незнакомий вручив йому гроші. Пізніше поліція викрила, що цілу льотерію влаштували три зручні обманці, які на цій штуці заробили добрі гроші, але поліція ніколи їх не прилапала.

— **Правдивий спортсмен.** Таку назву дістав в Англії посол консерватистів Бейтман ось з якої причини: Недавно говорив він на вічу у своїй окрузі й підчас того якийсь юнак постійно перебивав йому вигуками. Бейтман не розумів, про що йде і врешті спитав: „Хто не кричить і чого хоче?" Тоді юнак крикнув: „Хай живуть Совіти!" „Добре — відповів Бейтман.— Прийдіть до мене, я заплачу вам подорож до Совітів і знаю, що відтам повернете зовсім іншим". І справді: Той, що кричав, 24-літній робітник Мондерс, поїхав за гроші Бейтмана до СРСР, вернув недавно звідти і тепер уже на їх честь не викрикує.

— **Комуністичний атляс.** В Москві почалася нарада всесоюзної конференції, що має на меті видати великий совітський атляс. На чолі тіснішої комісії в тій справі стоїть відомий вчений, проф. Молотов, який і заявив, що цей атляс має уперше зясувати „економічні й політичні відносини світу на основі аналізи науки Маркса-Леніна".

— **Зі сусідського подвіря.** Особливе видовище представляла вчора одна зі саль розправ III. секції городського суду. Перед суддею Ст. Гарліцьким ставав член редакції „Курера Львовского" Болеслав Евстахевич, обвинувачений своїм товаришем, теж письменником, д-ром Задерецьким за обиду чести і чинну зневагу доконану в реставрації „Вавель" при вул. Пілсудського ч. 11. У цілій афері найінтересніше і повне пікантерії є тло, на якому виринула і розігралася ціла справа. В домі заможного промисловця львівського і ендецького діяча, який крім складу старих витравних вин має теж... гарну молоду і витворну жінку, бували згадані оба денникарі. Пані Ганці (так вона звалася) припав до серця п. Е., який тішився великим довірям промисловця, користав з його матеріяльної і моральної помочі. П. Е. сам жонатий став опікуватися п. Ганкою. Промисловець зорієнтувавшися в ділі, склікав „воєнну раду" зложену зі своїх старших другів як ем. судця д-р Зарицький, ем. староста Лукашевський та д-р Задерецький і на цій раді п. Ганка урочисто присягла, що більше з Евстахевичем стрічатися не буде. Але вже на другий день пішла до редакції „Курера Льв." і повідомила п. Евстахевича, що його товариш д-р Задерецький висказувався відємно про його талант, освіту і творчість, додаючи, що п. Е. держиться на становищі в редакції лиш виключно завдяки інтимним зносинам його жінки з начальним редактором д-ром Свірським. Тим вражений п. Е. побив брутально п. З. Розправа виявила наглядно, що п. Задерецький цього не говорив, за те, як зізнав інший член редакції п. Рихловський про те „говорили всі в редакції „Курера Льв.". В наслідок цього суддя засудив п. Евстахевича за зневагу на 100 зол. або місяць арешту і судові кошти. — Ціла розправа пребогата в сензаційні й пікантні епізоди малювала ярко моральне багно деяких сусідських кругів і людей, що так залюбки на сторінках „народової" преси голосять шумні фрази про етику й мораль.

— **Справлення помилок.** У статті **„Шляхи розвитку української музики"** (у відповідь п. Антонові Рудницькому) в ч. 77, стор. 4, стовпець II, рядки 16-17 зложено: 1) Ця власна характеристика п. Рудницького характеризує самого себе на вище згаданому тлі"; має бути: Ця власна характеристика, **характеристика самого себе** на вище згаданому тлі і т. д.... 2) Зложено (стовпець III., рядок 4): також не згадано, що творчість М. Колесси базується на народніх мотивах; має бути: **на дусі народніх мотивів.** 3) Зложено (стовпець III., рядок 3 знизу): ...службу, яку зробили у свій час „З окрушків" чи „Гуляли" Остапа Нижанківського...; має бути: ...у свій час „З Окрушків" Ост. Нижанківського.... **без „Гуляли"**, які вставила сама редакція, як належні до тої самої групи творчости О. Н.

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ.

Замовлення приймає
НАРОДНЯ ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

З нових видань.

М. Островерха: *МУСОЛІНІ*, людина й чин. Книгозбірня „Вістника", Львів 1934. 16°. ст. 85.

Бідність української політичної літератури й відсутність бодай одного поважного політичного журналу має той жалюгідний наслідок, що українське громадянство або нічого не знає про великі европейські суспільні течії та їх творців і керманичів, або в найкращому випадку відомости про них черпає з чужинецьких неджерельних і здебільша тенденційних монографій (нпр. монографії Еміля Людвіга, які — як показалося — мають мінімальну історичну вартість). Коли зважимо, що завжди ще „авторитетом" у справах політичної інформації є для українського пересічного громадянина здебільша **польська** преса, — маємо справді застрашаючий образ поглядів загалу нашого громадянства на найбільші міжнародні проблеми.

Таким робом і про фашизм та про його творця (так само як про націонал-соціялізм і його творця) досіль не було в нас і все ще нема ніякої поважної книжки. Скромну спробу заповнити цю прогалину дає нині Михайло Островерха, один із тих нечисленних українців, який від літ спеціяльно цікавиться італійським фашистівським рухом, його ідеольогією та ідеольогом, а знаючи добре італійську мову і маючи змогу кількакратно в ріжних періодах часу подорожувати по Італії, перевірював свої книжкові відомости в особистих безпосередніх поміченнях.

Підкреслюємо, що книжечка М. Островерхи є лише скромною спробою: адже на 80-ти малих сторінках не можна вичерпати величезної теми, якою є фашизм, не можна теж дати суцільної сильвети Мусолінія, як творця суспільної доктрини, керманича могутнього руху і державного діяча. У своїй книжечці автор дав у популярній приступній формі загальний нарис життя і діяльности нинішнього диктатора Італії, від народин його і дитинства аж до нинішніх часів. Живо описаний час особистих злиднів пізнішого можновладця (женевський період) і його відворот від соціялізму. Зате мало сказано про саму суть фашизму, як суспільного устрою: це, зрештою, переступало вже межі заміру автора. Цим заміром було поінформувати читачів про величезну індивідуальність Беніта Мусолінія і його історичну ролю для італійців — і це завдання він виконав.

У добро видавництва треба записати саму появу книжки, — у зло — медвежу прислугу, яку В-во зробило авторові очевидною, специфічною для „Вістника", коректою мови і правопису (просякнутий, децизія, удавався до компромісу, той округ, той Міляи, фільозоф, квота, це що, став як вритий, той музик, вождь, утілітарний, антіпарляментарист, індівідуаліст, основаннє, і т. д. і т. д.). Препогана теж друкарська коректа, а само видання більше, ніж скромне.

ік.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Товари блаватні

ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 29—180 Телефон 25-55.

ВІДГУКИ ДНЯ.

На гладкій дорозі.

На розі моєї вулиці стрічаю одного. Читає газету. Нічого надзвичайного. Чи один чоловік читає на вулиці. Вчора, наприклад, нагвався на мене якийсь фільософ з величезною вигою і мало собі окулярів не стовк.

Скрутивши на Мохнацького, стрічаю другого. Проходжується. Теж нічого замітного. Сонце світить, вітрець від півдня — приємно. Скільки то людей проходжується. І не конче вулицями, буває — парком. І не конче за дня.

Далі стрічаю третього. Оглядає афіші. Теж нічого. Афіші на те, щоби їх оглядати.

А за третім — четвертий.

Цей уже ні не проходжується, ні не читає, ні не оглядає. Стоїть при пульті та сповіщає хрещений і нехрещений народ:

„Прошу панства! Американська гра! Французька льотерія! Хто хоче виграти, а не любить програти. Одинокий спосіб на крізу. Прошу ближче! За два золотих — чотири, за чотири — вісім!"

Знаю я і цю американську гру і цю французьку льотерію. Три маленькі карти: дві чисті, одна задрукована — от і все.

Раз, два, три, чотири — біла програє, чорна виграє!

Легко виграти. Треба тільки вгадати, котра з трьох карт задрукована.

Пристаю коло того добродія людства, цікавий, хто нині на його вудочку зловиться.

Вчора зловився якийсь робітник, предучора якась пані, а ще давніше сторож сусідньої камениці. Йшов собі спокійно до дому, побренькуючи грішми, але як почув: „За два — чотири, а за чотири — вісім" — не втерпів. Поставив два — виграв, поставив чотири — програв, поставив знову два — виграв, а потім ставив і ставив, але виграна не приходила.

Я надійшов саме на ту хвилю, коли він програв останні два золоті.

Після того хвильку роздумував і врешті видумав:

— Віддай двацять золотих!

Добродій людства вирячив здивовано очі.

— Яких двацять золотих?

— Моїх!

Добродій людства побачив, видно, в очах сторожа недобрі іскри, бо швидко вхопив пульт і дав драла.

Сторожа задержали спільники.

Оці самі, що нібито читають, проходжуються, оглядають афіші.

Нині за вулиці пусто. Ніхто не йде. Хіба якийсь емерит з песиком і окулярами. Такий напевно не зловиться. Ніхто так, як емерити не читає пильно часописів, ніхто так не шанує гроша, ніхто так не зносить ризика. А часописи кожного дня остерігають людей: „Не грайте в три карти! Це ошуство і злодійство".

Емерит підходить до картового спекулянта і спочутливо всміхається:

— Ей, хлопче, але ти вибрався. На таке ошуство ніхто не піде. Нема дурних.

Той обрушується не на жарт:

— Це, мій пане, не є ніяке ошуство. Прошу мене не ображати. То чесна гра, кожний має право виграти і програти.

Емерит стає до дискусії:

— Як то не ошуство?! Я ще досі не бачив, щоби хтось виграв!

Пан, що читав газету, підходить ближче. Зближається і пан, що оглядав афіші.

— Справді ошуство?! А на чім полягає?...

Картовий референт показує, всі бачать моє на долоні, що ошуства ніякого нема, навпаки можна доробитися міліонів, тільки щоб ноги не боліли.

Пан, що читав газету ставить і виграє, пан що оглядав афіші ставить і виграє.

Емерит дивується, переступає з ноги на ногу.

Ще не рішений, але вже „клює". Раз-у-раз зітхає, поправляє ковнірець, відкашює і врешті — ставить.

Два золоті, як леду і то з обтятої два разів платні.

Програв.

Всьому винна неувага. Шкода два золотих (чотири „чорні", три другі снідання, кільограм цукру і боханець хліба!)

Відбити за всяку ціну:

Ставить знову.

Програв...

— Поліція! Ошуство! Злодійство! — реветує на цілу вулицю.

Пан, що проходжувався — свище...

Пан, що читав газету хапає пульт, „референт" ховає карти і гроші.

Пан, що оглядав афіші, показує емеритові язик.

Американська гра разом з французькою льотерією переносяться на іншу вулицю.

Галактіон Чіпка.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 16.

З концертової салі.

Поминки Денисові Січинському в Тернополі.

„Тернопільський Боян" уладив 18. ц. м. вечір творів Дениса Січинського як поминки у 25-ліття смерти композитора. В програмі була промова і чотири вокальні точки. З промови, виголошеної головою т-ва п. Сіяком, почуло наше громадянство про творчість Д. Січинського та полишену ним спадщину, а зокрема про його біографію, джерелом якої була автобіографія композитора, доповнена та справлена на основі документів з часів його побуту в Тернополі.

З концертової частини вечора замітні були із зрозумінням і чуттям виконані „Фінале" і „Бабине літо" — сольоспіви п-і Стефанії Стебницької в супроводі фортепяну знаної піяністки п-і Любчак-Крихової. Дуже вдатно виконав мішаний хор під диригентурою п. В. Березовського „Дніпро реве" і „Лічу в неволі" в супроводі фортепяну п-ни Оксани Боднар. Доволі трудну партію „Каламутними болотами" відспівав молодий тенор-дебютант п. Ст. Чубатий. Мужеський хор під диригентурою п. В. Менцінського відспівав зневірою навіяне „Даремне пісне" у здержливо-тужному тоні, що підчеркувало мелянхолійну мельодику суму композитора.

Авдиторія була виповнена головно молодю, бо зі старшого громадянства лиш невеличкий відсоток цікавиться музичним світом.

Один з присутніх.

З кіна.

Кіно „Марусенька": „Серце полонюги".

Фірмує цю фільму Оль Джонсон, що колись зєднав собі імя своєрідною американською сензацією „Санні Бой". Співали головну пісеньку з тієї фільми рік чи два, безголосі „співомовці" обох частин світу, аж обридла. Не пізнаємо тепер цього Джонсона; має ще симпатичний усміх і сяку-таку техніку співу, але ця оперетка чи водевіль, де він грає полонюгу-джентельмена це щось таке нудне, розлізле і недотепне, що ледви можна витримати.

—o—

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ПАНТЕЛЕЙМОН ФУРИК.

Дня 3. січня ц. р. помер несподівано в Оттаві в Канаді громадянин Пантелеймон Фурик у 48. році життя. Він уродився в селі Терпизінка, збаражського повіту в Галичині, до Канади прибув у 1920 році. Зразу мешкав півтора року в Торонто, відтак переселився до Оттави, де займався торговлею реальностями, асекурацією то-що. Тут він швидко вибився на видне місце не лише поміж своїми, але також між англійцями, які цінили його солідні особисті й бизнесові прикмети. Покійник був щирим українським патріотом, у політиці ліберадом і належав до місцевої екзекутиви ліберальної партії. Від довшого часу він робив заходи в справі засування окремого українського ліберального часопису у східній Канаді. Як довідуємося від його рідні, пок. Пантелеймон Фурик жив від 1907 аж до 1920 року в Злучених Державах, де перебував у містах Нюарк, Нюйорк, Джерзі Сіті, Боффало, Клівленд та ін. В українських кругах Канади передчасна смерть громадянина Фурика викликала щирий жаль. Вічна Йому Память!

Дописи.

ДРОГОБИЧЧИНА.

Концерт у честь Шевченка в селі Солець. Старанням Кружка „Р. Ш." відбувся у нас 18. ц. м. концерт у честь Шевченка. В програму увійшли хор. точки, реферат, декламації та інсценізація. Хор. точки виніс п. Юрій Скибінський. Всі точки програми були добайливо приготовані місцевими силами й віддані з натхненням. Публика виповнила салю по береги й оплескувала аматорів. Настрій саме гарний і поважний. На увагу заслуговує вступне слово, реферат про творчість Т. Шевченка, інсценізація „Розритої могили" з закінченням із „Суботова" та ввесь репертуар бандуриста п. Н. Н., котрий при звуках бандури відтворював кілька Шевченкових поем про славу й недолю України. У громадян лишилося може враження із цього свята, що завше гарно, як ніколи передтим. **Прокуший.**

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ

Володимир Юрієвич: КОНТРАСТИ. Поезії-мініятури. Львів-Перемишль 1934. Стор. 16.

Юрій Горліс-Горський: ОТАМАН ХМАРА. З таємниць Г. П. У. Львів 1934. Стор. 78. Форм. 16°.

ЗВІДОМЛЕННЯ З'ПРАЦІ КРАЄВОГО ГОСПОДАРСЬКОГО Т-ВА „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" З 1933 РОКУ. Львів, 1934. Стор. 40. Форм. 16°.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, ілюстрований журнал української молоді. Р. II. Ч. 3. Львів, березень 1934.

ЛІТОПИС БОЙКІВЩИНИ, записки, присвячені дослідам історії, культури й побуту бойківського племени. Ч. 3. Рік IV. Самбір 1934. Зміст: д-р А. Кияжнський: З бойківсько-земківського пограниччя; Д-р Вол. Кобільник: З археольоґії Бойківщини. III. виказ памяток; Д-р Волод. Кобільник: Відкриття доісторичних земляних у Кульчицях; Мир. Тураївська: Бойківські звичаї з Різдвяних свят; Нового Року й Порадиці; Місцевий; Хроніка; ф. Юр. Київ: Словник бойківського говору.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.

Окрема книжка на гарному папері. 278 стор.

Обмежена скількість примірників

ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.

Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.

Пересилка 50 сот. більше.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 24. III. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем". Абон. 14.

Неділя, 25. III. год. 3·30 попол. „Товариш". Ціни найнижчі. Абон. 13.

Неділя, 25. III. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем". Абон. 14.

Театр Різнородностей.

Субота, 24. III. год. 7·30 веч. „Товариш". Абон. 13.

Неділя, 25. III. год. 3·30 попол. „Родина". Ціни найнижчі. Абон. 12.

Неділя, 25. III. год. 7·30 веч. „Кандіда". Абон. 13.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе".

АТЛЯНТИК: „Кохання в пуші".

ВАНДА: „Сірий дім".

КАСІНО: „Пильнуй свого чоловіка" (Вовес Бері, Марія Дрессер).

КОЛИСЕЙ: „Обława", ревія „Коли світло згасне".

КОПЕРНИК: „Я не ангел" (Ме Вест).

МАРУСЕНЬКА: „Серце волоцюги" та ревія: „Дамо, що маємо!"

МІРАЖ: „В погоні за щастям".

МУЗА: „Прощання з гріхом".

ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".

ПАН: „Куртизана" (Ґрета Гарбо), ревія „100% перцю".

ПАСАЖ: „Дім примар" і амер. комед.

ХІМЕРА: „Любові балетниці".

РАЙ: „Кохання в аті" (Дзо Мая).

СВІТ: „Пісня ночі" (Іван Кепура).

СТІЛЕВЕ: „Навчи мене кохати" (Рам. Новаро), ревія: „Весна пробуджується".

УТІХА: „Чоловіки та жінки" та ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 24. березня 1934.

Відень (506,8) 16·30 Хор, 21·45 Концерт **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 21·00 Легка музика, **Мор. Острава** (259,1) 16·00 Концерт, 18·10 Військова орхестра, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт чеської музики, **Париж** (1796) 13·00 Концерт, **Атльона** (331) 20·30 „Реквієм" Верді, 23·40 Спів, **Білгород** (437,3) 16·30 Пісеньки, 17·00 Нар. музика, 20·20 Весела програма, **Любляна** (569,1) 21·15 Вокальний концерт, **Рига** (516,6) 20·15 Естонські пісні, **Берлін** (356,7) 16·00 Трубна орхестра, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·45 Фортепян, **Пінґенберг** (555,9) 15·00 Вок. авдиція, **Лейпціґ** (382,2) 20·00 „Модель" оп. Суппе, **Мінхен** (405,4) 20·10 „Гаспароне" оп. Мінекера, **Москва** (360,6) 17·25 „Аїда" оп. Верді, **Будапешт** (550,5) 12·05, 20·00 Циг. музика, **Мілано** (378,6) 20·40 „Сан Мартіно" оп. Сільвера, **Рим** (520,8) 13·00 Легка музика, 17·00 Симф. концерт, 21·00 Опера.

Неділя, 25. березня 1934.

Відень (506,8) 11·20 Симф. концерт, 15·30 Камеральна музика, **Братислава** (298,8) 19·30 „Конте Гонза" муз. казка Недбаля, **Прага** (470,2) 12·15 Оп. музика, **Білгород** (437,3) 11·00, 19·00, 20·20 Спів, **Берлін** (356,7) 20·00 „Нічліг у Ґранаді" оп. Кройцера, **Гайльсберґ** (291) 15·20 Вок. концерт, 19·35 „Ріґолетто" оп. Верді, **Лейпціґ** (382,2) 9·15 Нар. пісні, 18·55, 19·20 Спів, **Москва** (360,6) 17·25 „Демон" оп. Рубінштайна, **Стокгольм** (426,1) 14·00 Симф. концерт, **Будапешт** (550,5) 15·45 Спів, 19·00 Концерт військ. орхестри, 20·45 Циг. музика **Мілано** (368,6) 13·30 Легка музика, 21·00 Опера, **Рим** (420,8) 20·45 „Блакитний базур" оп. Легара.

Львівське радіо.

Субота, 24. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·35 З улюблених опер (гр. плити), 15·30 Господарські вістки, 15·40 Старі вальси, 16·00 Авд. для хорів, концерт сальон. орхестри, **16·25 Трансм. з Варшави „Праця Українського Інституту в Варшаві" відчит в українській мові проф. д-ра Ром. Смаль-Стоцького,** 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Концерт джезової орхестри, 17·50 Куток краєзнавч. т-ва, 18·00 Репортаж, 18·20 Скрипковий ресітал у супр. фортепяну, 19·03 „Техніка та культура духа", 19·15 Всячина, 19·25 „Цвітка" новела Лисгасінського, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика (орхестра), спів (Карнеро, сопран), 21·00 Почт.-техн. скринька, 21·15, 22·30 Гр. плита, 21·20 Шопенівський концерт, 22·00 Авд. з нагоди нац. свята Греції, 23·05 Танцова музика.

Неділя 25. березня 1934.

9·00—10·00 Ранішня авдиція, 12·10 Метеорольог. вістки, 12·15 Муз. поранок, 14·00 Огляд ринків рільних продуктів, 14·30 Пісеньки, 15·00 Лісова скрипка, 15·20 Легка музика з гр. плит, 15·40 Місійний відчит „У сяйві милосердя", 16·30 Чвертьгодина славних артистів (фортепян з гр. плит), 16·45 Літ. чвертьгодина „Поліські перекази", 17·00 Здорове та смачне свячене, 17·15 Музика, 18·00 Авд. „Шукай вітра в полі", 18·40 Скрипка, 19·00 „Гетьм. Ст. Яблоновський", 19·10 Всячина, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Концерт симф. орхестри, спів, 21·00 Фейл. „Діточі листи", 21·15 На веселій львівській хвилі, 22·00 Сільва рерум, 22·05 Трансм. з Льондону: Міжнародний англійський концерт.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·25 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·07, Париж 34·96, Берлін 210·45, Цюріх 171·53, Голяндія 357·63, Прага 22·03, Італія 45·57, Бельгія 24·70, Румунія 40 зол. за 1.000, Австрія 98—99, Данціґ 172·88, Нюйорк кабель 5·29 і пів, Нюйорк чеки 5·29.

Золотий долар 9·01—9·02 зол.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 23. III. масло 3·20, молоко —·15, сметана —·80, яйця 2·70.

Тенденція на масло знижкова, на молоко, сметану і яйця удержана.

Маслосоюз повідомляє, що в тижні від 26. III. до 31. III. 1934 платить своїм доставцям **за 1. кг.** живої ваги птиці, дбоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові (вул. Б. Ґловацького 23):

	I. кл.	II. кл.
Кури	1·00	0·60
Качки	1·20	0·60
Індики	1·40	0·80

Пантарки за штуку 2·25 зол.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Реколекції для Панів відбуватимуться від понеділка 26. ц. м. до четверга 29. ц. м. в церкві дух. Семинарії, при вул. Коперника ч. 36, кожного дня в год. 6. вечором. Сповідь в пятницю 30. ц. м. від год. 5. попол. Причастіє в суботу в тій самій церкві в год. 7·30 рано.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ, капи найновіші, ручної роботи зол. 9·— Вовняні ковдри брокатові за безцінь. **Фрайлік,** Львів, Сикстуська 21. 26/33 1—?

ФАРМА РОДАЙЛЕНДІВ (Кармазинів) Котецької, Майдан, почта **Bednarów,** поручає виліжені яйця, одноденні курята і 3—4 місячні курочки. — Приймає яйця до виліжу. При запитах додати марку. 1101 8—?

МАЮ прекрасно уладжену віллю в Брюховичах з 12 умебльованими убікаціями і хотів би уладити до спілки пансіон для дітей і дорослих. Шукаю спільнички з капіталом 2.000 зол., постелею і начинням для пансіону. Зголошення Пястів 23 — фабрика, або телефон 18-25 і 7-00. 9/44 2—2

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі **то уживай навозові пастильки „Теп" (потас, фосфор, азот) 50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торговлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 7—30

ВУГОЛЬ: Калитяк, Байки 14. Тел. 38-22 1006 24—30

НАЙМОДНІШЕ, найдешевше і найліпше переробляє і чистить жіночі, мужеські і діточі капелюхи фабрика капелюхів Найвельта. Контори приймають пл. Марійська 8., Городецька 72. і Пястів 23. 10/44 5—3

СВІЧНИКИ, столикові лямпи, електричні начиння та жарівки у великім виборі у передсвяточній часі — поручає найдешевше складниця у Польщі. **Електрокабель,** Львів, Коперника 10, телефон 14-21. 1291 a) 2—2

ФОТОАМАТОРИ купують у найдешевшій складниці в Польщі **Фото-Електрокабель** Львів, Коперника 10, тел. 14-21. Поспішна фотоаматорська робітня постійно чинна. Відбитки по 10 сот. 1291 1—5

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на дорідних умовинах. Купно продаж! заміна ужиних інструментів. 235

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

Німецько -- польський мир!

Бюро Посередництва у Берліні

засн. 1927 р.

Українське Бюро Подорожей

засн. 1932 р.

НАЙКРАЩЕ ПОЛАГОДЖЕННЯ РІЖНИХ СПРАВ

1256 Адреса для звичайних листів: 2—2

BERLIN W 15, SCHLIESSFACH 39.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ „ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 380·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 79 (13.624). Львів, понеділок 26. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор прийме від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Півріччо 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ТУТКИ (звійки)
Morwitan
з чисто рослинної бібулки

ГЕМОРОЇДИ лікує
3/10 HEMORIN - Klawe 2—6

Центральний
Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности
Конто ПКО. ч. 143.467.

25.000 МЕТРІВ
наймодніших вовняних матеріялів
з першорядних фабрик на весняний і літній сезон на сукні, костюми і плащі вдалося нам закупити по сензаційно низьких цінах.

Для прикладу кілька цін:

Вовна шотляндська 90 шир.	1·65	Вовна Boucle 90 шир.	4·80
Вовна шотляндська Пріма	2·80	Вовна Boucle 140 шир.	6·—
Вовна мішкова 90 шир.	1·75	Шевіоти 150 шир.	2·30
Вовна мішкова 130 шир.	4·75	Шевіоти Пріма	3·80
Вовна крокодилева 90 шир.	1·60	Фльора	3·—
Вовна крокодилева Пріма	3·50	Толедо	5·20
Вовна Панама	1·75	Diagonal 150 шир.	6·50
Вовна мундуркова 90 шир.	1·80	Diagonal Пріма	9·75
Вовна мундуркова 120 шир.	2·60	Камгари 150 шир.	7·—
Вовна Crepella	3·60	Камгари Пріма	10·—
		Вовна на плащі 150 шир.	6·—
		Вовна на плащі Пріма	8·50
		Вовна на плащі англійська	11·50

УВАГА. Дешева продаж білих товарів надалі продовжена і рівночасно повідомляємо, що дістали ми вже всілякі весняні і літні товари і шовки. — При закупні товарів від зол. 15 даром білети до Великого Театру і Ріжнородностей у партері, а від зол. 5 білети до першорядних кін.

Галицький Магазин Новостей
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Луцький православний собор залишається в руках православних.

Справу ревіндикації православного собору в Луцьку римо-кат. курією розглядав на днях Апеляційний Суд у Любліні, який відкинув апеляційну скаргу римської курії, залишаючи церкву в посіданні православних.

—o—

Волинські уніяти і римо-кат. курія в Луцьку.

Пишуть нам із Сокаля:

На тижневі ярмарки в Сокалі приїздять „із сокальського кордону" мешканці села Жджарн, де є значна громада галицьких переселенців з раво-руського повіту. Вони разом з гуртом б. православних селян, що стали уніятами, вже кілька літ тому збудували собі гр.-кат. церкву і при ній мурований дімок, щоби тільки дістати постійного священика. Ті люди жалуються, що на численні подання в цій справі до римо-кат. епископської курії в Луцьку не мають ніякої відповіди. Правда, приїздив до них з курії римо-кат. декан, що ствердив потребу в селі гр.-кат. священика і зайшов і пригідні умовини і все приготоване для такого священика; той декан обіцяв людям, що швидко дістануть свого пароха, та — на жаль — на обіцянці все й покінчилось. Люди тепер у розпуці і кидаються нераз до сусідніх прав. батюшок у потребі, бо місіонар-редемпторист приїздить до них з Ковля тільки раз у місяць. Чому ті люди не можуть дочекатись свого постійного священика-пароха?

Як словаки фальшували перепис населення.

Читаємо в ужгородському „Українському Слові":

Подаючи в 8. ч. „У. С." національну статистику ЧСР, ми подали, що близько 150.000 українців на Словаччині десь зникло. З дальших статистичних даних видно, що цілі греко-кат. округи записано словаками. Ось приклад: В Кошицях є 4.722 гр.-кат. і 28 православних, а не виказано ані одного українця (русина). Михайловецька округа: 17.831 гр.-кат., 301 православних, по народности ані одного українця (русина). Гуменська округа: 4.302 гр.-кат., 29 православних, також не виказано ніяких українців! Великокапушанська округа 4.912 гр.-кат., 3 прав., українців тільки 145, К. Холмецька округа 7.874 гр.-кат., українців тільки 489.

В сильніших наших округах була більша свідомість і шовіністи не сміли зовсім вичеркнути з національностей нашого українського населення. Всеж таки слабший елемент не був у силі видержати натиску і так: Межилаборецька округа: 15.952 гр.-кат., 948 православних, разом 16.900, по національности українців виказано тільки 14.944. Спишська округа: 21.252 гр.-кат., 1898 прав., разом 23.150, українців 19.891 і т. д.

Неуступчивість Франції.

Французький уряд дав нарешті відповідь на англійське меморандум з 29. січня ц. р. в справі розброєнь. В цьому меморандумі британський уряд, бажаючи погодити французьке становище зі становищем Німеччини, признав Німеччині право побільшити свої збросння при одночасній редукції французької збройної сили. Такі концепції викликують серед французьких політичних кол сильні застереження. Франція рішуче застерігається проти домагань Німеччини щодо побільшення правильної армії до 300.000 та відповідного побільшення военного матеріялу. Говорячи про ґарантії, нота стверджує, що французький уряд висловлює вдоволення, що британський уряд уважає поворот Німеччини до Ліґи Народів принципіяльною умовиною заключення збройної конвенції. Німеччина не може дати кращої ґарантії і причинитися до осягнення світової рівноваги, повертаючи до спільноти держав.

В міродатних англійських колах звертають увагу на факт, що французька нота не є досить ясна і не розріжнює справи ґарантії виконання розброєнної конвенції від ґарантії безпеки проти нападаючої держави. То розріжнення буде темою майбутніх дипльоматичних розмов між урядами британським, французьким та італійським.

—o—

„Фосіше Цайтунг" перестає виходити.

БЕРЛІН, 24. 3. ПАТ. З днем 1. квітня ц. р. перестає виходити найстарший німецький щоденник „Фосіше Цайтунг", заложений ще в 1704 р. Прощаючись з читачами, редакція того часопису заявляє, що під сучасну пору видання преси виходить поза сфери, до яких доходив цей щоденник. Супроти цього видавництво примушене добровільно припинити видавання часопису і звільнює 9.000 службовників, як пише „для німецьких цілей і завдань".

Римський пакт і Москва.

Женева, 20. березня 1934.

Tres faciunt collegium. Провідники трьох держав осягнули в Римі тісне порозуміння. Европа збогатилась новим бльоком держав. Ґембеш і Дольфус вернулися до столиць своїх держав як тріюмфатори. Мусоліні виголосив промову, в якій поставив знов на денний порядок ревізіоністичні жадання не лише Угорщини, а й самої Італії, у досить прозорій формі, питомій італійській політиці, дарма, що в Римі не люблять палити мостів за собою, і цілком слушно.

Потрійний пакт у Римі приняли в Берліні зі стоїчним спокоєм, промову Мусолінія — з вдоволенням, тим більше, що в ній було багато зрозуміння для німецьких жадань у справі дозброєння. В Парижі навпаки, пакт принято з деяким вдоволенням, промову з деяким навіть обуренням.

Щож далі? Які дальші наслідки може мати римський пакт для розвитку політичних відносин в Европі? По правді, дуже незначні. Пакт цей штучний і мета його передовсім неґативна — недопустити до анплюсу. Він є виразно тимчасовий, як більшість політичних актів міжнародньої політики останнього часу.

Для політичних відносин Европи може він мати значіння постільки, поскільки відсуває на неозначений час так дразливу справу дрилучення в тій чи іншій формі Австрії до Німеччини. Для самих учасників пакту має він досить відємне значіння. Він скріплює політичні впливи Італії в центральній Европі та увільнює Рим на

Wyciąg z protokułu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako przewodniczący, S. O. M. Jagodziński i Dr. Locker, jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 70, czasopisma Diło z daty Lwów, dnia 17/3 1934 do Sygn. VI. 1. Pr. 135/34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 21 marca 1934 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 15/3 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma Diło Nr. 70 z daty Lwów, dnia 17/3 1934, zawierającego w artykule p. t.: 1). „C. K. UNDO pro utworenia Apostolskoji i t. d." w ustępie od słów: „Centralnyj" do słów: „narodu", znamiona występku z art. 170. k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 Dz. p. p Nr. 6 ex 1 863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu szerzyć nieprawdziwe wiadomości o stosunkach na Łemkowczyźnie co może wywołać niepokój publiczny. Według § §. 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący W. Medyński w. r. Protokulant J. Baliński w. r. Za zgodność Janowicz st. sekr.

Повідомляємо наших Шановних Відборців, що знаний маґазин стилевих меблів, комплетних спалень (спеціяльність тапчани) **І. СІВКА** **відчинив новий склад у Львові, вул. ВАЛОВА 11.** 82/55 3—10

нивесь час від занадто близького сусідства Німеччини. Через реваншистичні жадання Угорщини дістає Італія нові засоби натискати на Францію, що мусить боронити Малу Антанту. Прихильність цих жадань Угорщини скріплює у великім разі становище сучасного угорського уряду та збільшує його популярність. Реальний вигіт матиме Угорщина у великім разі через збільшення вивозу її збіжа до Італії. Має це без сумніву і той добрий бік, що Італія відбиратиме менше збіжа від голодного населення України.

Економічні здобутки Австрії менше реальні ніж Угорщини. При загальнім зрості всіх держав до економічної самовистарчальности, Австрія ледви може чекати на поважне збільшення експорту своїх промислових виробів до Угорщини чи Італії. Чи Італія зумів здобути монопольний вплив у Відні та покінчити там боротьбу впливів великих і невеликих держав, покаже близька будучина.

Для господарського співробітництва нового бльоку держав з державами Малої Антанти виглядів небагато. Політичні тенденції цього бльоку, очевидно, переважають його економічні тенденції. До того ж Німеччина без порівнання сильніший економічний осередок, ніж Італія. Але й на зріст економічних впливів між Німеччиною та Малою Антантою великих виглядів нема тому, що Мала Антанта занадто залежна політично й економічно від Франції.

Про політичне чи економічне дефінітивне розвязання австрійського питання в часі безупинного зросту світової кризи нема чого, розуміється, й думати. Більше цікавим є питання, який вплив може мати римське розвязання гордіївського вузла у Відні для дальшого ходу загальної европейської кризи. Щоби дати якусь відповідь на це питання, треба подивитися на римський пакт не лише з европейської, а й із московської перспективи.

Офіціяльний орґан московського уряду „Известія" пише б. ц. м. на цю тему між іншим таке: „Боротьба імперіялістів за опанування Австрії загострюється... Австрія стала небезпечною порохівнею, яка що хвилини може вибухнути та поставити світ перед фактом нової війни... Німецький імперіялізм мав перед собою три можливі варіянти для своєї експансії в Европі — на захід, на схід та на південний схід. На заході була Франція, яку підтримувала Англія. На сході була Польща, яку підтримувала Франція. Всяка спроба експансії в цім напрямі провадилаб до війни. Німецька політика вважає більше безпечною експансію в південно-східнім напрямі через Австрію, з тим, щоби пізніше скріпившись ще більше, звернутися і на захід і на схід."

Як бачимо радянський погляд на австрійську справу трохи занадто оптимістичний. Спір за Австрію до війни не провадить і не допровадить. Римський пакт необавив навіть, за якийсь час у всякім разі, австрійське питання його надмірної гостроти та причинився в цьому відношенні до зменшення европейського напруження. По промові Муссолінія видно, що цей пакт навіть не оправдав московських надій на „зріст гостроти між німецьким та італійським фашизмом".

Фактом лишається, що Німеччина відмовляється, бодай тимчасово, від надмірної експансії в австрійськім напрямі. Коли Італія обстоює тепер право Німеччини на рівність у зброєнні, то в усякім разі не для розвитку її експансії в західнім напрямку. У відносинах між Францією та Англією спір за Відень нічого не змінив. А спинення німецької експансії на захід та на південний схід тим більше оправдує її експансію на схід. І тут страх московського уряду має значно більше оправдання, ніж московські надії на европейську війну за володіння Австрією.

М. Донько.

ВЖЕ НАДІЙШЛИ

ВЕСНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
НА КОСТЮМИ, ПЛАЩІ, СУКНІ.

Великий вибір, фабричні ціни лише у фірмі:

ДІМ МОДИ ЛЬВІВ, пл. Марійська 4. 77/51 4—5

З життя наших установ.

Загальні Збори Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові.

Дня 17. березня 1934 р. при дуже скромній участи громадянства відбулися в салі Т-ва „Українська Бесіда" у Львові 12-ті чергові Загальні Збори Українського Т-ва Допомоги Інвалідам. Звіт із діяльности УКТОДІ за останній діловий рік подав дотеперішній голова Т-ва д-р І. Гнка.

Головна Рада УКТОДІ замкнула з кінцем 1933 р. одинацять літ самостійної діяльности, даючи нашим інвалідам частину того матеріяльного забезпечення, яке повинна їм дати держава. Останній рік праці Т-ва був одним із найтяжчих з причини загальної господарської кризи та девалюації доляра, бо збагна частина фондів УКТОДІ вливала з Америки й Канади. Видатки Т-ва з бігом літ не зменшаються, а зростають. Все ще нові інваліди зголошують претенсії до товариства, і розсмотрення длинозголошених не достаточне. Вплив жертв уже в попередньому 1932 році значно зменшився і передбачуючи загрозливе положення ще з початком 1933 р. старалося Т-во запобігти редукції чинитьб Т-ва нашим інвалідам при рівночасних старраннях збільшити вплив Т-ва. В тій ціли увійшла Гол. Рада УКТОДІ у тіснійший контакт з філіями дорогою люстрації філій, щоби розбудити більше заінтересування справами інвалідів філій УКТОДІ та громадянства по повітах, збільшити вплив членських вкладок, стягнути до централі задержані філіями фонди. У першу чергу зредуковано в 1933 р. кошти адміністрації, побори службовців, зліквідовано дефіцитові робітні Т-ва, які ведено, щоби дати працю інвалідам, перенесено канцелярію інвалідів і т. д.

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ БРАТСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ХАРІС

у Львові при вул. Корниктів 3. (Нар. Дім)
Тель. 15-69

удаджує похорони від найскромніших до найвибагливіших; переводить евакуації та перевіз на провінцію власним санітарним автом
Ціни найдешевші
Для сельської релігії [illegible]

УКТОДІ мало в адміністраційному 1933 р. такі доходи:

жертви з краю	57.969.98 зол.	
жертви з Амер. і Кан.	32.969.61 зол	(4.238.51 $)
жертви укр. евр. еміґр.	893.— „	
дохід із шапкарні	1.095.08 „	
членські вкладки	7.747.53 „	
дох. із реальн. і віс.	12.670.59 „	
дохід із шевськ. роб. (алік.)	63.40 „	
Разом	113.409.24 зол.	

Розходи Т-ва були:

на ренти інвалідам	84.984.65	зол.
удержання Дому Інвалідів	10.976.27	„
адміністрація Т-ва	15.283.22	„
протези	2.407.93	„
лікування інвалідів	992.38	„
зужиття інвентару	749.02	„
курсова ріжниця доляра	11.040.75	„
страта на ліквідації робітень	129.61	„
Сума витрат	126.562.83	зол.

З фондів Т-ва користало в 1933 р. — 531 осіб споміж 2.000 зареєстрованих інвалідів. Щомісячну ренту одержувало 415 інвалідів. Протези одержало рівно 50 інвалідів.

Тому, що витрати перевищили доходи, повстав недобір, який виносив 13. 153. 39 зол. Покрито його з власного майна УКОДІ, котре зменшилося внаслідок того ві 63.878 зол. у 1932 р. на 49.724 зол. з кінцем 1933 р. Для вдержання рівноваги буджету була Головна Рада УКТОДІ в останньому кварталі звітового року змушена до ліквідації дому українських інвалідів при вул. св. Софії ч. 25., до знижки інвалідських рент, до ощадностей на опротезуванні та лікуванні інвалідів. Дім інвалідів зліквідовано після 15-літнього його істнування, коли він властиво перестав повнити свою задачу. Не вчилося вже нових інвалідів ремесла, для інвалідів челядників, що заробляли у варстатах, дім інвалідів не був конечний, на приміщення 1—2 інвалідів, що прибувають на переміну з провінції на лікування, вистарчає одна кімната. Тяжких інвалідів, які потребують постійного опікування в домі інвалідів, було в домі інвалідів не багато. З хвилиною ліквідації УДІ було там приміщено: 6 високопроцентових інвалідів, 4 низькопроцентових інв. (40 прц. і нижче), 5 ремісників-челядників, 2 інвалідів абсольв. університету, 2 інвалідів, що мали адвокатську службу.

Після ліквідації дому українських інвалідів перенесено найтяжчих інвалідів до власного дому на Яблоці. Інших відправлено з місячною рентою у висоті осроцентування, хоч Товариство дало інвалідам науку ремесла та зарестрі праці, відступаючи робітні на власність інвалідів. Теперішні кошти удержання УДІ винесуть місячно 280—300 золотих.

Найприкрішою справою була зниска рент усім інвалідам, яка наступила з початком січня 1934. р. Ренти наших інвалідів від УКТОДІ не були ніколи високі і виносили пересічно пяту часть ренти державного інваліда. З недостачі фондів у Т-ві не діставали ренти (місячної пенсії) інваліди нижче 35 прц. УКТОДІ мусіло дуже часто відмовляти підмог 25—34 прц-ним інвалідам. Звичайно 30 і 33 прц. інваліди діставали два рази в році дрібну підмогу, невеле на знак, що Т-во і про тих інвалідів памятає. Теперішня рента українських інвалідів від УКТОДІ виносить: для інвалідів 35—49 прц. по 8 і 9 зол. місячно, для інв. 50—59 прц. по 13 і 14 зол. міс., для інв. 60—69 прц. по 17 і 18 зол. міс., для інв. 70—79 прц. по 22 і 24 зол. міс., для інв. 80—89 прц. по 25 і 29 зол. міс., для інв. 90—99 прц. по 33 і 35 зол. міс., для 100 прц. 40 і 45 зол. місячно.

Такі низькі ренти мусять вистарчити українським інвалідам на прожиток враз із родиною. Сім міліонів українського населення під Польщею не може зложити достаточних фондів на цілі УКТОДІ. Вправді жертви з краю були в останньому році на 22.000 зол. вищі від жертв в 1932 р. і частинно покрили упадок жертвенности з Америки й Канади, але до належного забезпечення наших інвалідів жертви громадянства досі не вистарчили. Жертви Америки й Канади впали в останньому році не тільки цифрово, але також обнизився на 40 проц. і курс долярової валюти. Найповажніші жертви, як і в попередніх роках, так і у 1933 р., зложили „Обєднання Українських Американських Організацій" (голова ред. О. Ревюк, секретар др Л. Мишуга) в Ню Йорку та Головна Управа „Української Стрілецької Громади" (голова Е. Василишин, секретар Д. Герич) у Вінніпеґу в Канаді. В чотирох останніх роках упадок жертв з Америки й Канади представляється так: 1930 р.: на ренти 8.834 дол., на дім 10.442 дол. Разом 19.276 дол. 1931 р.: на ренти 8.327 дол., на дім 2.477 дол. Разом 10.804 дол. 1932 р.: на ренти 5.319 дол., на дім 1.037 дол. Разом 6.356 дол. 1933 р.: на ренти 4.238 дол.

Преліміноване запотребування фондів на 1934 р., вже по зниженні інвалідської ренти, виносить 102.000 зол. і таку суму безогляду на кризу УКТОДІ від українського громадянства добути мусить.

З нагоди поголоски про державну ренту для частини наших інвалідів обчислено, що споміж 2.000 зареєстрованих в УКТОДІ інвалідів може мати претенсію до державного скарбу з причини ріжних обмежень, вичислених в виконному розпорядку, тільки 235 інвалідів. У найкращому випадку і ця частина наших інвалідів не буде могти користати з державних фондів перед 1935 р., т. є. перед полагодженням всіляких формальностей. Тимчасом ані один наш інвалід з державних фондів не користає в вигляді на те, щоби тягар забезпечення наших інвалідів упав з плечей громадянства цілоричний.

Громадянство є в тому ошибочному переконанні, що куплений за збірки української еміґрації в Америці й Канаді дім у Львові, вистарчає на удержання пів тисячі найтяжчих інвалідів. У дійсності чистий річний дохід із дому не перевищає 10.000 зол. і вистарчає ледви на покриття потреб Т-ва за 2 місяці в році.

Електричні інсталяції

виконує скоро, дешево і на догідні сплати
Українське Концесіоноване Електротехнічне Заведення 1221 1—5

Лев Надраґа

Львів, вул. Валова 23. Тел. 59-69.
Направки світла, ламп і дзвінків числимо 50 сот. Ощадностеві жарівки по зол. 0·80. Лямпи, батерії, акумулятори, радіо-апарати найдешевше у Львові.

Решту мусить Гол. Рада УКТОДІ добути від громадянства, щоби діяльність Т-ва могла принести належну користь як інвалідам, так загально українській справі.

Цьогорічні Загальні Збори УКТОДІ вибрали повно д-ра Ів. Гижу та поновно в члени Ради уступивших по трирічному повненні мандати д-ра Олексишина, о. Я. Чемеринського, д-ра П. Деркача і ред. Д. Паліїва. Після уконституування до Головної Ради УКТОДІ на 1934 адмін. рік належать: д-р І. Гижа, голова, д-р К. Паньківський і М. Брилинський, заступники голови, д-р Я. Олексишин, секретар, дир. С. Волошиновський, скарбник. Члени Ради: М. Галібей, д-р П. Деркач, Лапунька Ів., інж. Мельник Андр., ред. Паліїв Дм., Сенчишин В., о. Чемеринський Я. і д-р Щуровський В. Заступники членів Гол. Ради: д-р Вегера І., Захарко Ф., м-р Навроцький Ст. і інж. Хроновят М.

Контрольну Комісію творять: М. Ґебус, М. Кохан, П. Пасіка і як заступники: м-р Жирак М. і Керод Гр.

Канцелярія УКТОДІ міститься в домі Т-ва при вул. Потоцького 48. Останні Загальні Збори УКТОДІ перевели ухвалу про 50 проц. знижки членської вкладки для робітників, селян та студіюючої молоді. Членська вкладка в Т-ві виносить зол. 6 річно, або 50 сот. місячно. Для селян, робітників та студентів зол. 3 річно, або 25 сот. місячно.

Кожний громадянин(ка), що хоче організованим способом помогти інвалідам У. А. повинен вступити в члени Українського Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES*
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 8—24 Будинок Шпрехера.

Збережіть свому волоссю
„природний бльонд“

Найбільшою прикрасою є гарний природний колір бльонд. Щоби його зберегти на постійно, треба вживати регулярно спеціяльний Шампон КАМІЛЛЬОФЛЬОР, який має в собі екстрат румянку в сильній концентрації і завдяки йому надає волоссю найгарніший відтінь бльонд.

Не має в собі під гарантією хемічних засобів вибілюючих ані коліруючих. — Ділає природно завдяки Калілльофльорові.

KAMILLOFLOR
SHAMPOO ELIDA

29/63

Французька нота — це ніяка нота.

Англія невдоволена з французької відповіді.

ЛЬОНДОН, 24. 3. ПАТ. „Таймс“ обговорюючи французьку ноту, стверджує, що в ній нема спрецизованої відповіді на британське меморандум і тому годі вважати його останнім словом у дипльоматичній кореспонденції, що тягнеться вже кілька місяців. Французька нота нагадує скоріше призначену для внутрішнього вжитку декларацію, як документ, що має допомогти в дипльоматичних переговорах. Політичні кола розчаровані, що франц. уряд не може дати кращої відповіді. Уряд Думерґа обіцяє навіть менше, як давніші франц. уряди. В тій ноті міністр Барту вертає до старої ідеї гарантії загального безпеченства кордонів. „Таймс“ відмічує, що британський уряд не може дати такої гарантії кордонів всіх країн на обох півкулях. Треба побажати, щоби Франція зрозуміла інтенцію В. Британії поносити жертви в користь безпеченства і розброєнної конвенції. Зрештою В. Британія пропонує тільки зменшити скромно військові сили. Час уже, щоби Франція й інші сусідні з Німеччиною країни признали їй право підсилити свою збройну силу до висоти самооборони. Німеччина не признає ніякої конвенції, що не братиме під увагу того домагання. Так само пишуть й інші льондонські щоденники і з того видно, що їх інспірував англ. уряд або сам міністр закорд. справ Саймон.

——o——

Чому власне „ПРІМА АІДА“ 150 шт. за 35 сот.? Бо лише ті тутки надають папіроскам цей незрівняний смак та аромат, що є правдивою приємністю кожного курця.

За трівкі підстави нашого життя.

З нагоди просвітянської конференції читалень Самбірщини.

Дня 20. лютого ц. р. відбулася просвітянська конференція читалень Самбірщини. Стояла вона в ідейному звязку з нарадою, що відбулася там перед трьома місяцями (13. XI. 1933). Із порівнання, уже на перший погляд, сама численність приявних вказує на помітний зріст зацікавлення й громадського почуття обовязку в народі. Бо коли на першій нараді з істнуючих тут 67 читалень було заступлених 43 ок. 100 делеґатами, то на останній було вже 53 місцевостей і ок. 200 представників культ.-освітніх і кооперативних орґанізацій, у тому 178 із сіл. З признанням треба згадати, що виділи деяких читалень (Кульчиці Шлях.) явилися у повному складі.

Конференцію відкрив голова філії д-р Іван Роґуцький, а на заступника предсідника покликав із приявних селян п. Онуфрія Ганевича, голову чит. в Городовичах. Делеґатом Головного Т-ва був його секретар п. Микола Дужий. У своєму півтретягодинному рефераті знесував він річево й живо на тлі цілости нашого національного життя ту велику роль, що її має відіграти під теперішню пору „Просвіта“, як головна остоя духових сил народу. Тут торкнувся він дотеперішнього — поверхового — розуміння орґанізації, взагалі, і „Просвіти“ зокрема. Бо іменем „орґанізації“ ми здавна привикли називати всяку, навіть припадкову збиранину людей. А тимчасом, вона — це духова спільнота людей, обєднана сильно одною ідеєю, яку визнає, в яку вірить і якій служити має. Лише така спільнота зуміє стати в народі своєрідним національно-громадським магнетом із тією чародійною силою притягання до себе байдужих і ріжно настроєних українських людей. Оце розуміння орґанізації мусимо проводити від усіх найнижчих клітин нашої національної орґанізації, і передовсім від читалень „Просвіти“. Бож з них виростали й виростати мають нові провідники й робітники для усіх ділянок і напрямів нашого національного життя.

Виходячи з такого розуміння справи, референт розкрив теперішній стан у повіті, виказуючи всі його недотягнення й недостачі.

А за ними — не треба було далеко шукати... Перша читальня у повітовому й одна-одинока там, у Самборі — дуже слабенька: ледви пів сотні членів записаних і стільки книжечок у бібліотеці — без вартости.

Алже в Самборі є „тріщки“ наших людей, з високою освітою. Але на міській конференції у понеділок, 19. 2. ц. р. було „аж“ 20 громадян... І на ній слушно підносили, що культ.-освітньо-виховна робота повинна починатися від національного освідомлення, а не від партійного. Казали, що цей саме момент — підчужує частину громадянства. Алеж здається мені, що всі свідомі й ідейні громадяни мають обовязок направляти громадське життя, і то не інакше, як саме своєю живою і творчою участю у ньому. Може до цього — як казали — справді причинились би дискусійні вечорі, що їх могли би започатковати філії. Це — гадаю — оживило би і місцеву читальню і пожвавило би роботу в цілому повіті.

А то таких слабеньких, як у Самборі, читалень є тут аж 20, себто 30 відс. Натомість кращих читалень ледви 15, себто 22 відс. Ось вони: Бараєвичі Вел., Береги, Бережниця, Бакіа, Букова, Ваньовичі, Викоти, Воютичі, Городовичі, Дорожів Гор., Карпаловичі, Кульчиці Шлях., Лютовиська, Місткович і Пиняни. Решта — 32 читальні (48 відс.) — сегодні. Деякі з них підтягаються.

І дуже цікаво, що ту оцінку під оглядом змістово-виховної роботи підтверджує теж матеріяльна жертвенність тих сіл. От хоч би „Дар Просвіті“ з грудня 1933 р., що йому доволі уваги присвятила була листопадова нарада. Назагал, коли порівняти теперішній успіх із минулорічним, то він на 100 відс. кращий. А все таки, аж 30 відс. тутешніх сіл з читальнями не причинилося до цього дослівно ані одним сотиком. Натомість найкраще виявалися тут Кульчиці Шлях. (понад 40 зол.). Пять місцевостей (Биків, Дорожів Гор. і Дол., Городовичі і місто Самбір), себто 10 відс. дали від 20 до 30 зол. Чотирнацять сіл, себто 20 відс. зложило від 10 до 20 зол. Такий самий відсоток сіл жертвувало від 5 до 10 зол. і такий самий менче від 5 зол. Ота ріжниця у пожертвах поодиноких сіл — зазвичайна зовсім незалежна від матеріяльної спроможности, але від їх національно-громадської живучости. Направити недотягнення і зло в повіті — це завдання усіх тутешніх ідейних і тямущих громадян. А цей стан самбірської округи дуже характеристичний і для інших.

У дискусії над порушеними справами говорив цілий десяток приявних делеґатів (д-р І. Роґуцький, О. Ганевич із Городович, Ю. Петречко з Воютич, проф. І. Филипчак зі Самбора, о. М. Волошин парох Мокряк, Андрієчко з Гуменця, Волощук з Ваньович і ін.). Всі вони підкреслювали поодинокі моменти реферату та доповнювали своїми цінними думками.

Генрих Вернер Львів, Коперника ч. 12, телефон 70-50
одиноке джерело товарів залізних, сталевих, ремісничого знаряддя та начинь кухонних.
87/55 3—30

На Свята!
пиймо лише красві вина
Г. Маковського
з прастарої Крушвиці!
Велика золота державна медаля!

Купуй корисно!

це засада добре веденої господарки. Найцеш знаменитий, повновартісний напій до снідання і підвечірку, коли купиш

Овомальтину

одинокy вітамінову відживку.
Всюди можна дістати від 2 зол. за коробку.

„Ця конференція є цінною, бо вона отворта: вона відкриває основи нашого життя" — казав делеґат із Мокряп. Так! Тільки ж ті основи треба дуже зміцнити!

На закінчення конференції, що тривала повних пять годин, і перед відспіванням національного гимну, ухвалено одноцушно такі резолюції:

РЕЗОЛЮЦІЇ:

Просвітянська конференція усіх читалень самбірської філії, в дні 20. лютого 1934 р., по вислуханні доповіди секретаря Головного Т-ва та по переведенні основної дискусії над порушеними питаннями, рішає:

1. Бажаючи обєднати під прапором „Просвіти" усе ідейне українське громадянство Самбірщини — доложимо всіх старань, щоби найдалі до місяця приєднати „Просвіті" бодай по 15 членів з осідку кожної читальні. Одну десяту того повинен дати сам Самбір. Наше гасло: **„Самбірщина — 1.000 особових членів „Просвіті"!"**

2. Всі наші читальні сповнить свій перший статутовий обовязок і до кінця квітня ц. р. заплатять по 25 зол. членської вкладки, але бодай першу суму зложать такі зараз, щоби одержувати місячник „Життя і Знання" та місячні й квартальні книжечки „Просвіти". Це буде виявом нашої громадської дисципліни й пошани до великих змагань „Просвіти". Від обовязку того не сміє видоматися самовільно ані одна читальня „Просвіти" в Самбірщині.

3. Вправимо всі наші кооперативи, щоби вони вже цього року теж сповнили свій статутовий обовязок щодо освітньо виховних змагань народу і в тому самому речинці (до 30. IV. ц. р.) виплатили свою членську вкладку „Просвіті" по 12. зол. Окружний Союз Кооператив у Самборі прохаємо широ займатися тією справою та видати негайно потрібні зарядження.

4. Важке матеріяльне положення своєї Матері-Просвіти розуміємо як наслідок занедбання як збоку читалень так і цілого громадянства, і тому постановляємо ядо направити. У цьому почутті рішаємо заплатити всі читальняні залеглости, ратуючи від 1925 по кінець 1933 року, згідно з виказами Централі. Старатись будемо сплатити цей свій довг якнайскоріше, але обовязково і точно сплачувати його ратами по 5 зол. кожного місяця починаючи від 1-го березня ц. р. На суму своїх залеглостей у членських вкладках візьмемо для читалень книжки з книгарні „Просвіти". Це буде матеріяльна поміч „Просвіті", а в наших читальнях основою росту народнього духа.

5. До безперервного та чуйного слідкування за всіми цими нашими постановами аж до повного їх здійснення — взиваємо свою філію в Самборі, а самі, як представники читальняних відділів, і особисто складаємо прилюдну заяву, що все це докладно виконаємо в імя добра, сили і слави українського народу. **(секр.)**

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ**
56/53 **Боїмів ч. 4.** 49—180

Два нові конфлікти в Манджурії.

Манджурський уряд починає натискати на совітських громадян.

МОСКВА, 24. 3. ПАТ. „Тасс" повідомляє з Хабаровська про два випадки протисовітських виступів з боку манджурської влади. Дня 19. ц. м. гурт представників манджурського департаменту освіти прийшов в товаристві поліції до технічної школи для дітей совітських службовиків у Харбіні, яку вдержує східньо-китайська залізнича лінія, перевів у шкільній бібліотеці ревізію й забрав 10.000 книжок до цензури в деп. освіти. Водночас забрала поліція спис позичаючих в читальні, причому інспектор деп. освіти заявив, що позичені книжки відбере від учнів в поліції.

Крім цього повідомляє Тасс, що в останніх днях заборонили постачати харчі та нести лікарську поміч совітським громадянам, що находяться в манджурських арештах. На знак протесту проти цього розпорядку почали арештовані голодівку. У відповідь на те поліційштовані голодівку. У відповідь на те поліційна влада забрала зпоміж арештованих 4 особи, яких визнали підбехтувачами і застосувала до них ріжні тортури. В обох випадках згоди совя. сов. уряд протест перед манджурською владою.

Насіння **городовини, господарське і квітове, огороднич! приладдя, засоби до поборювання рослинних шкідників, дешеві шприци, поручає фірма**
Е. Фреєґе, **Львів, Трибунальська 3** тел. 55-70, 11/34 1—5

Довкола афери Ставіського.

ЩЕ ОДНА ЖЕРТВА МАФІЇ.

ПАРИЖ, 24. III. ПАТ. В однім готелі в лагинській дільниці помер нагло торговець діямантів Бруншвіг, якого знайдено без життя у ванні. Деп. Камбуліве, що мешкає в тім самім готелі і перший поспішив на місце випадку, заявив, що бачив коло лазнички посуду з якоюсь білою течею. Коли повідомив про це поліцію, не знайдено вже тієї посуди. Камбуліве представить справу перед парляментарною комісією, бо Бруншвіг був посередно вмішаний в аферу Ставіського. Його назвище було вписане на тальонах чеків Ставіського.

ПОТРУЧЕНИЙ СВІДОК

ПАРИЖ, 24. III. ПАТ. Слідчий суддя в Дижон переслухав Лямбера в справі вбиття Преса. Лямбер оповідає, що коли 17. лютого виходив з готелю, потрутив його і сильно вдарив якийсь мужчина. Зацікавлений Лямбер пішов за ним і побачив, як той чоловік приступив до люксусового авта і передав подовгастий пакунок мужчині, що там сидів. Формат пакунку велить здогадуватись, що міг це бути ніж, найдений при Пресі. Одночасно Лямбер чув уривки їхньої розмови на тему вибору дороги, числа авта і т. п. Десять днів пізніше Лямбер пізнав того мужчину при вході до підземної залізниці. Лямбер зложив свого часу відповідне зізнання перед поліційною владою, але вона не привязувала до них більшого значіння. Між предложеними йому фотографіями осіб, вмішаних в аферу Ставіського, Лямбер пізнав Романіна як того мужчину, що потрутив його з дні 17. лютого ц. р.

ВІД ГОЛОВИ РИБА СМЕРДИТЬ.

ПАРИЖ, 24. ПАТ. Як повідомляє „Кандід", суддя Ордоно, що веде справу Ставіського, прибув недавно до міністра справедливости Шерона і заявив, що мусить поставити в стан обвинувачення б. прокуратора республики Пресарда. Шерон згодився на це. Тоді слідчий суддя заявив, що якби арештував Пресарда, мусів би арештувати й б. премієра Шотана. В тій справі Шерон мав звернутися до премієра Думерґа, який заявив, що треба зробити все необхідне до виконання виміру справедливости. Від того часу ціла справа притихла і про арештування не чувати.

В Парижі говорять, що коли міністер Еріо довідався про намір слідчого судді, мав заявити: „Коли арештуєте Шотана, подамся до дисмісії і зажадаю від усіх радикальних міністрів щоби покинули кабінет". Масонерія, пише часопис, доконала останнього зусилля. Але хто має такий вплив на Думерґа?

Б. ПРЕЗИДЕНТ МІЛЬРАН СКОМПРОМІТОВАНИЙ.

ПАРИЖ, 24. III. ПАТ. Преса довідується про сензаційний хід вчорашнього засідання парляментарної комісії для досліду афери Ставіського. Сенатор Квід заявив на тім засіданні, що один з б. президентів французької республики був клієнтом Ставіського. Після довших допитів свідок заявив нарешті, що це б. президент Мільран. Вчорашнього дня переслухано теж б. премієра Шотана. Він заявив, що знав ще давніше Арлету Сімон, пізнішу жінку Ставіського.

У звязку з вчорашнім вислідом засідання комісії преса домагається скликання парляменту ще в часі святочних ферій, щоби знести негайманість послів і сенаторів, вмішаних в аферу Ставіського. Ходить про сенаторів Квіда і Тоїса та депутованих Гюлена й Акруста. Їх видано судам ще перед святами.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/48 **ГАЛИЦЬКА 8.**

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 26. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 31

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Розділ і склад команд. — Інтеліґенція-нестаршина взором стрілецької дисципліни.

З тих осіб треба було зложити команди трьох куренів: двох повних і одного півкуреня та десятьох сотень. Розділ і склад команд відбувся при співучасти полк. Молліка, який у день чи два після нашого приїзду до Мукачева появився також. У першім плані були вилучені всі звільнені старшини без огляду на те, чи вони у Львові творили „Ген. Штаб", чи ні. Командантами куренів мали стати: першого д-р Волошин з прибічником д-ром Біренським, другого Коссак з прибічником Ерастом Конником, третього півкуреня д-р Шухевич з приб. Стронським. У першім курені мали проводити сотнями: д-р Гірник, Дудинський, Василь Ділушок та Будановський, у другім Горук, Семенюк, Баран та Букшований, у третім Рожанковський та Вітовський. При мені залишалися лише д-р Томашівський та Катамай; перший, як заступник, до ведення вишколу та нагляду на місці (бо я за щоденними заняттями адміністраційної натури, за майже щоденними поїздками у Мукачево, за приниманням ріжного роду приказів не мав на те ані хвилини вільного часу), другий як мій адютант-прибічник. Одначе той плян не був переведений у повноті. На найбільшу перешкоду натрапив я у тім, що ради. Рожанковський не хотів обняти проводу сотні. Він обстоював при цьому, а за причину подавав те, що він як артилерист не має відповідного знання у піхотній службі і не може брати на себе відповідальности за евентуальні наслідки. Причина вповні оправдана. А надто і тому, що доходили до мого відома вісти, що негодування через такий розділ на мене велике, я представив справу полк. Молліковi і він згодився, щоби ради. Рожанковського звільнити наразі із проводу сотнею, залишити при собі і визначити на те місце іншого. З браку відповідної людини і внаслідок намови Г. Коссака подав я як такого його брата, проф. учит. семинарії в Чорткові Івана Коссака, не вважаючи на те, що він не мав найменшого знання военного ремесла.

Трудна була справа з предложенням виказу курінних та сотників — так звалися команданти баталіонів (куренів) і компаній сотень; та ще труднішa з четарями, по німецьки Subalternoffiziere, в яких склад входять надпоручники (Oberleutnant), поручники (Leutnant) і хорунжі (Fähnrich), звані в стрілецькій організації четарями, тому що вони проводили четам (Zug). Коли всіх названих вище знав я вже з давніших особистих або вже з теперішніх взаємин, то з четарів мало кого знав і тому навіть не робив ніякого впливу на їхню номінацію. Це поклав я на совість курінних та сотників, які при щоденних апрезах, маючи до діла зі своїми відділами, мали звернути увагу на всіх тих, що могли бю стати старшинами. Що під цим оглядом вони не поступили по моїй інтенції, це річ зовсім певна. У виборі до старшинського корпусу відіграло більшу ролю особисте знайомство або особиста симпатія, ніж дійсна заслуга, або військове знання. Про заслуги і знання навіть не можна багато говорити, бо до перших не було ще ніякої нагоди, а щодо другого, то хіба воно не відгравало ніякої ролі, бо крім малого знання резервових старшин у військових справах у всієї дальшої частини стрілецтва воно було мінімальне. На мій погляд треба було звертати увагу і на становище, евентуальний такт у поведінці зі стрільцями. Вийшло таке, що молоденькі гімназіяльні ученики і кількох студентів стали старшинами, а люди поважні, заслужені залишились на становищі мужви. Тому незабутніми будуть для мене і як такі повинні перейти в пам'ять поколінь ті організатори стрілецтва, які, займаючи відповідне суспільне становище, видали поклик до своєї організації і привели на той поклик більшу скількість добровольців. А коли для них трапляла нагода після передання добровольців повернутись назад до своїх або виїхати до Відня, вони лишились на своїм місці, щоб тут із покликаними ділити спільну долю, брати участь у спільній радости та у спільнім горю.

(Далі буде.)

Розвязують...

Мотиви розвязання Т-ва „Сокіл" у Зарванниці.

Нам прислали відпис рішення тернопільського воєвідства в справі розвязаного Т-ва „Сокіл" у Зарванниці, яке містимо нижче без змін:

Do P. T. Zarządu T-wa Gimnast.-sport. „Sokił" (na ręce Pana Przewodniczącego Myrona Rysana) w Zarwanicy, pow. Podhajce.

Decyzją z dnia 15. XI. 1933 r. Nr. B. 42 Pan Starosta podhajecki zawiesił na podstawie art. 16 prawa o stow. z 27. X. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 808) działalność T-wa Gimnastyczno-sportowego „Sokił" w Zarwanicy, ponieważ członkowie T-wa w czasie ćwiczeń śpiewali pieśni p. t. **„Sokoły-Sokoły, stawajte w riady"**, zakazaną orzeczeniem Sądu grodzkiego w Tarnopolu z 3. IV. 1931 L. cz. V. K. 195/31.

Na zasadzie art. 93 i 16 rozp. Prezydenta R. P. o postępowaniu administracyjnem z 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36. poz. 341) Urząd odrzuca wniesione odwołanie jako wniesione sprzecznie z przepisami tegoż rozporządzenia o postępowaniu administracyjnem, oraz z postępowaniami § 25 pkt. 4. statutu, a to z braku na odwołaniu autentycznych podpisów osób, t. j. przewodniczącego i sekretarza, uprawnionych w myśl statutu do podpisywania pism, wychodzących za stowarzyszenia na zewnątrz.

Ponadto Urząd Wojewódzki na zasadzie art. 24. na wstępie powołanego prawa o stowarzyszeniach z 1932 rozwiązuje wymienione T-wo Gimnast. sportowe „Sokił" z siedzibą w Zarwanicy z powodu przytoczonego o decyzji Starostwa z dnia 15. XI. 1933. Nr. B. 42, jak również z tego powodu, że T-wo rozpoczęło działalność przeciwną prawu oraz zakresowi i sposobowi działania określonego statutem T-wa, ponieważ wbrew wyraźnym postanowieniom swego statutu **weszło w związek organizacyjny i ideowy z stowarzyszeniem „Sokił-Batjko" we Lwowie, wpłacając na rzecz tegoż T-wa wkładkę członkowską w kwocie 8 złotych.**

Od tej decyzji wolno wnieść odwołanie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie przez Urząd Wojew. Tarnopolski w ciągu 14 dni, od dnia następnego po jej doręczeniu

Za wojewodę:
Żyborski wr. — Naczelnik wydziału.

—o—

З українського життя в Люблині.

Шевченківське свято. — Українська кольонія в Люблині. — Церковні відносини. — Університет і Українська Студ. Громада.

Українська кольонія в Люблині вшанувала 120-літні роковини уродин Шевченка академією, яка відбулася 11. березня заходом філії Українського Центр. Комітету Допомоги Емігрантам з України. В програму входили: „Заповіт" Шевченка (хор), реферат п. І. Сенкевича, три декламації та вокальні точки, які виконав мужеський хор (30 осіб) під орудою п. І. Слободар-Білецького. Найкраще випали хорові точки, при чому п. Білецький виявився диригентом непересічної міри, який зумів у короткім часі поставити хор на доволі високім артистичнім рівні. Хоч інші точки програми випали слабше, а сама організація свята виказала теж деякі недостачі, то проте численно зібрана українська публика з Люблина й околиці, яка заповнила театральну салю, винесла зі свята незатерте враження.

В Люблині та найближчій його околиці живе кількасот українців, з того частина — це еміґранти з Великої України (з б. армії УНР), решта — це українці з Галичини та з Холмщини й Волині. Крім філії Центр. Комітету нема тут ніякої української орґанізації. Православні мають у Люблині парохію і церкву при „Руській" вулиці, одначе парох її москаль і православна церква є тут розсадником „істінно-русского" духа, хоч вірні майже самі українці. — Греко-католицької церкви тут, на жаль, нема, тільки раз у місяць (в другу неділю кожного місяця) приїздить сюди один з оо. Василіян з Варшави і відправляє співану Службу Божу в костелі св. Йосафата при вул. Зеленій. Співає мішаний церковний хор під управою проф. Вишиванюка.

В Люблині є одинокий у Польщі приватний католицький університет, з повними правами державних університетів. На правно-економічнім та гуманістичнім виділі студіює тепер поверх 60 українців. Перед кількома місяцями заложено тут „Українську Студентську Громаду", якої головою вибраний Володимир Мазуркевич.

Читайте „Діло"!

СТАРІ і МОЛОДІ

згідно стверджують, що до прання білля треба вживати знаменитого МИЛА ОЛЕНЬ ШІХТ. Від десятків літ це мило, вироблюване з найліпших сирівців, — тішиться заслуженим признанням кількох поколінь господинь.

Музей Визвольної Боротьби України.

Діяльність і розвиток Музею Визвольної Боротьби України звертає на себе все більшу увагу і повне признання не тільки національних осередків та організацій, але й найширших кол українського громадянства в краю, Америці та на еміґрації. Про це яскраво свідчить і та щедра жертвенність, з якою українці цілого світу відізвалися на заклик Музею збудувати Український Дім у Празі, і відповіді на анкету, переведену в цій справі Музеєм та численні признання для праці та значіння Музею в постановах культурно-наукових установ та зїздів, а також і та увага, з якою слідкує за життям і ростом Музею ціла наша преса, поміщаючи все частіше інформації, звіти і замітки про музейну діяльність.

Другий український науковий зїзд на своєму пленарному засіданні в спеціяльній резолюції признав вагу Музею, як рівнож і те, що Музей Визвольної Боротьби України повинен бути центральною музейною та архівною організацією за кордоном. Український Академічний Комітет для міжнародньої інтелектуальної співпраці при Лізі Націй, так само як ректори українських високих шкіл у Чехословаччині (Українського Університету, Української Господарської Академії й Українського Високого Педагогічного Інституту) ствердили одноздно, що Музей фактично вже став такою центральною установою й розвинувся до загально-національного значіння. Таке саме признання для Музею та прихильне до нього відношення й допомогу виявили й десятки інших установ та організацій українських, краєвих та еміґраційних. Багато з них вписалося в добродії Музею або в фундатори Українського Дому. Все це надає великого, справді загально-національного значіння музейній акції щодо збудування Українського Дому в Празі, яка переводиться понад політично-партійним і т. п. поділом, а під патріотично-обєднуючим гаслом: Нація для себе!

М. Б.

Пожертви на Український Дім у Празі можна пересилати через Український Земельний Банк Гіпотечний у Львові, ч. 500170 з допискою МУД (імена жертводавців будуть опубліковані!).

—o—

ВЕСНА! Вже надійшли в першорядних фабрик бельських найновіші суконні матеріяли жіночі і мужеські на сезон весняний і літній **ЛІТО!**

А. М. Дірр ЛЬВІВ, — пл. ГОЛУХОВСЬКИХ ч. 11. (в подвірю) — Тел. 67-35

Найнижчі ціни! Найкраща обслуга! 3/73 1—3

На фронті внутрішньої позички „Р. Ш."

ПЕРЕМИШЛЬ.

Дня 8. березня ц. р. уконституувалася у Перемишлі при кружку „Рідної Школи" повітова комісія позички, яка занялася підготовкою позичкової акції. Дотепер вплинуло 90 зголошень на суму 4.000 зол. З того вже вплатили 1.565 зол., які кружок „Р. Ш." відіслав до Головної Управи. Наразі за виїмком 4-ох сіл ще нема списку позичаючих із сільських громад, але маємо дані, що села й місцевости нашого повіту вже поухвалювали позички „Р. Ш." від своїх установ (кооператив, читалень, кружків „Р. Ш." і т. д.).

Що Перемишль не хоче чимбудь збути „Рідної Школи", вказує висота позичок. І так: Українська Щадниця в Перемишлі, Т-во „Народній Дім" і Т-во „Віра" зичать по 500 зол., з того „Віра" вплатила вже своїх 500, а Народній Дім дав на конто 100 зол. Дир. Білинський підписав позичку на 200 зол., впл. 40; пп. Ґреґолинські Дмитро й Ольга впл. 150 зол.; Міщанська Каса згол. 100, впл. 100; радн. Василь Гуда згол. 100, впл. 25; Окр. Союз Кооператив згол. 100, радн. Лев Калинич згол. 100; проф. Теодор Гоза згол. 50, впл. 25; Марія Лісікевич згол. 50, впл. 10; о. радн. Омелян Кормош згол. і впл. 50; Володимир Борис згол. 50, Теодор Борис згол. 50; настоятельки Українського Інституту для дівчат згол. 50, впл. 25; інші позголошували дотепер по 25 зол., з яких деякі вплатили повну суму, а деякі частинно.

СКАЛАТ.

Скалатщина розрухалася тепер в ділянці „Рідної Школи". В окрузі повстали деякі нові кружки „Р. Ш.", було би їх більше, але декуди староство заборонило їх відкрити (Колодіївка, Фащівка). Дня 13. березня ц. р. відбулася у Скалаті нарада у справі позички „Р. Ш.". Вибрали окрему повітову комісію позички при кружку „Р. Ш.". Зараз на нараді присутні зголосили позичок на 275 зол. і зложили готівкою 35 зол. Зголосили д-р Михайло Мельник

Вовни і шовки
мужеські сукна
найкорисніше у фірмі
Текстильний склад
Стахевич і Абрисовський,
Львів, пл. Галицька, ріг Баторія. 1300 1—1

Список управнених до участи в першому і другому льосуванні „Діла“

Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

942. Д-р Михайло Сірко. 943. Читальня Просвіта, Рогатин.

(На цьому список закінчуємо.)

50, впл. 10; о. Антін Онуферко 25 (згол. 25 і вплатив); інж. Андрій Тетека згол. 25; п. Стефанія Онуферкова 25, інж Андрій Чемерис 25, о. Йосиф Гайдукевич із Зарубинець 25, о. Антін Купчинський із Сороцька 25, о. Іван Проконович із Будиків 25, п. Голова Григорій з Теклівки 25, о. Іван Цимбала з Колодіївки 25.

БУДЗАНІВ.

Місточко Будзанів у теребовельському повіті доволі довго надумувалося, але нарешті рушилося в рідношкільній ділянці. Очевидно, що все завдяки місцевому Кружкові „Р. Ш.“. Справа позички „Рідній Школі“ у нас також найшла прихильний відгомін. Наразі підписали в нас 8 позичок по 25 зол., разом 200 зол., а саме: Кружок „Р. Ш.“, споживча кооп. „Будучність“, кредитова кооп. „Народній Дім“, чит. „Просвіти“, п-і Старосельська Ярослава, д-р Антін Балар, д-р Осип Шкварок, о. Михайло Галабурда. Вже вплатили готівкою 187 зол. 50 сот.

ДОБРОМИЛЬЩИНА.

Заходом Кружка „Р. Ш.“ в Добромилі відбулася 26. м. м. нарада, на якій розглянули потребу позички „Рідній Школі“ та її виглядн з Добромилі й повіті. Вибрали районову комісію для переведення позички; головою комісії став о. Іван Господаревський. У самому Добромилі акція позички вже налагоджена щелі. Комісія передбачує 51 підписувачів на 1.200 зол. У повіті йде основна підготовка впродовж березня.

КРАКІВ.

Дня 25. м. м. скликав Кружок „Рідної Школи“ у Кракові анкету з метою створення комітету для успішного переведення позички між українським громадянством у Кракові. Про завдання та призначення позички реферували: п. Костківна Іванна і п. Заремба Ярослав. По широкій дискусії створено комітет. У склад його увійшли: п. Пацькань О., п. Стаднко Т., п. Новосільський. На позичку декларували на місці: о. д-р Хрущ, п. Пацкань, Т-во „Українська Студ. Громада“, п. Демкія, п. Шатинський, п. Свіртинський стар., п. Лашин, п. Солчанюк, п. Шарий. — Дня 8. березня відбулися сходини комітету. Обговорено технічну сторінку позичкової акції: поділено місто на райони та на кожний район приділено збірщиків

ВЕСНА — а з нею клопоти з одінням. — Рада — зголосіться до укр. магазину мужеської конфекції

„Те-Ка“ Львів, Трибунальська ч 1.

та замовити готові або до міри

мужеські -- спортові -- хлопячі одяги, шкільні однострої, ряси, загортки, плащі

в першорядним виконанні по дешевих цінах 88/55

Сіють літаками.

Московська „Правда“ повідомляє, що в тих середньоазіяських більшовицьких республіках засівають поле з літаків. Зачався такий засів іще 2. березня в Узбекістані й за пять днів обсіяли 1.500 гектарів, себто 66 арк. засівного клину. Управа совхозів твердить, що цей „зерсів“ дуже добрий. На 2.350 гектарах, що їх літаками обсіяли м. р., виросла гарна, густа пшениця. Ц. р. до 8. березня обсіяли 2.230 гектарів пшеницею та 720 гектарів люцерною. Летунства сільськогосподарства (сельхозавіяція) почало вже теж засів у півн. Киргизії та півд. Таджикістані. В квітні м. р. літаків уживали до бою проти саранчі та малярії. В Саратівщині хочуть літаками засіяти трачі більше поля ніж м. р. У північному краю засіють літаками 14.000 гектарів. Уживають до того 15 літаків. В околиці Ростова на Дону в совхозі „Балтійський робітник“ чотири літаки 10. березня засіяли 260 гектарів вісса, 11. березня 280 гектарів. За пять хвилин літак обсіває 6 гектарів.

Найновіші моделі Найкраща якість Найвибагливіша робота Найбільший вибір Найнижчі ціни у весняних жіночих плащах та костюмах у фірмі

Л. МОЛДАВЕР

ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 17, І. пов. Тел. 46-56

НА ВЕСНУ останні новини в шовках і вовнах на строї жіночі у великім виборі поручає фірма **Адольф Авербах** Львів, Ринок 20, — тел. 7-54 Філія: Боїмів 5. 78/33

Спеціяльний склад матеріялів на строї церковні і літургічні

Ювилей о. Августина Волошина.

Дня 17-го ц. м. відбулося величаве свято в Ужгороді. Театральна саля повна по береги, багато відійшло додому без білетів. Між гістьми був епископ Стойка з духовенством, репрезентанти влади та урядів і численні гості зі всіх околиць Закарпаття.

Свято почав промовою **д-р М. Бращайко**, який розповів про життя Ювилята та його бажання служити свому народові. Обговоривши видавання Ювилятом одиноких українських шкільних книжок за Мадярщини, згадав, що Ювилят ширив просвіту й серед старшого громадянства, серед народу, видаючи для нього часопис „Наука“. В часі перевороту виступає Ювилят і на політичному полі. Перед закарпатськими українцями стануло в 1918 році питання, куди, до кого прилучити землю? Думка А. Волошина була прилучити Закарпаття до України, але коли тої думки не можна було здійснити, виступає за прилученням до ЧСР. Довше застановився промовець на політичній діяльности Ювилята. Зазначив виразно, що Ювилят один-одинокий із закарпатських українців, якого імя тісно звязане з історією Закарпаття.

По цім ішли **хорові співи із сарогинця**, якому Ювилят дарував свій дім та **гімнастичні вправи сиріт**, а потім виголосив п. **Гренджа-Донський** свій вірш. **К. Грабар** привітав Ювилята від міста Ужгороду, складаючи Ювилятові подяку за те, що коли рішалася справа, котре місто має стануги столицею Закарпаття: Ужгород, чи Мукачево, Ювилят як посол до парляменту станув по стороні Ужгороду з причин національних і йому вдалося обороняти Ужгород. **Дир. Стефан** зложив привіт від „Учительської Громади“, яку Ювилят заложив та довів до розцвіту. В честь Ювилята заложила „Учит. Громада“ фонд „Літовище ім. А. Волошина“. Від „Жіночої Громади“ вітала п-і **Невицька**. По цім відчитано привіти: від президента Т. Масарика, папського нунція у Празі, президента Розсипаля, мін. Шрамка, епископа Стойки, пряшівського епископа Такача, еп. в Югославії Нярадього, еп. д-ра Бучка, львівської капітули, архимандрита Ткачука, протоігумена Булика та багацько інших. Багацько з ЧСР., з Галичини, Франції, Німеччини.

Після того виступали делегації. Згадаємо тільки найважніші. Перша від держ. гімн. в Ужгороді (дир. Алиськевич), від Підк. Банку (п. Циганик), від Тов. „Уніо“ (проф. Іванчо), від Педаг. Т-ва (інсп. Резай), від горож. школи в Ужгороді (учит. Яцко), від Тов. учит. горож. шкіл (дир. Паржізек), від Краєвого Хору Учителів (учит. Мартинович), від українських абсольвентів торговельних шкіл (інж. Гелетка), від української академічної молоді, від Союзу Пластунів Підк. Руси (бр. Роман). Крім цього виступили ще делегати від українських товариств у Мукачеві, Береговім, Хусті, Рахові, Ясіньню, Великому Бичкові, Іршаві, Білках, Великім Березнім, Кальнику й інших.

На всі привіти відповів Ювилят. Його промова була, як завжди, спокійна, зрівноважена, глибоко обдумана. Ювилят уже на самому початку своєї промови виразно зазначив, що цей ювилей — це не його ювилей, а ювилей побіди народньої мови, побіди рідного слова, за яке він все життя боровся. Так він розуміє це велике свято, що йому уладили, так просить і всіх його зрозуміти. Після цього дякував за зложені йому побажання.

— Колись я мріяв, снив, щоби були наші школи, щоби в публичному житті було можна послугуватися нашою мовою, ця мрія моєї молодости нині здійснюється — говорив при кінці Ювилят, заохочуючи всіх до праці над культурним піднесенням нашого народа.

Відспіванням „Многая літа“ закінчилося це велике свято. Годі при цій нагоді не згадати одної великої несподіванки. Комітет свята зачав свою працю досить пізно, бо щойно яких три тижні перед святом. Багацько не було як слід приготованого, салю винаймили маленьку, не взяли салі кіна Урані, не сподіваючися, що найдеться таке велике число гостей. Свято переросло голови комітету, народня українська свідомість зросла настільки на Закарпатті, що ювилей о. А. Волошина перемінився у велику народню маніфестацію, саля не помістила гостей, бо гості приїхали із всіх кінців Закарпаття і Словаччини. Привіти мали бути тільки відчитані, але в останній хвилині приїздили делегати й перлись їти на сцену, не було сили їх не пустити. На комітет нарікати. Однак бажаємо й іншим нашим святам, щоб вони своєю величю — переростали понад голови комітетових сподівань (У. С.)

Товари блаватні

ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ

Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни. **Львів, Ринок ч. 29.** 7153 25—180 **Телефон 25-55.**

НОВИНКИ

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА“ Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого.“** 68.53 13-?

— **Церковні брокати**, борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони**, всі готові церковні річи, **плащеницї**, книги, світло, **кадило**, печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпаксве **столове накриття**, ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА“** у Львові, Домініканська 11Л. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 28-?

— **Пригадка.** Загальні Збори кооперативи „Лікарська Самопоміч“ відбудуться у вівторок 27. березня 1934. в год. 7. вечором у домівці Українського Лікарського Товариства. 1297

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки

З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЄСКА

вул. Галицька ч. 18

— **Дирекція кіна „Стилевого“** повідомляє, що у вівторок, 27. ц. м. в годині 8.30 відбудеться в цьому кіні (саля „Лисенка“, вул. Шашкевича) прощальний бенефіс загально відомої артистки львівських, харківських і познанських сцен Стефи Стадниківної. Участь візьмуть теж запрошена знаменита співачка Н. Кульчицька і незрівнаний хор ревелерсів „Ежена“. Для цього бенефісу буде виставлена шляґерова ревія п. з. „Найкращий день у році“.

— **Муки Христа на театральній сцені.** Український театр при т-ві „Кобзар“ у Чернівцях виставить незабаром у Народнім Домі драму на 6 картин „Страсти Ісуса Христа“. В драмі, якої автором є Сильвестер Пігуляк, виступають такі особи: Ісус, 12 апостолів, Магдалина, Пилат, жидівські книжники, римські вояки і нарід. Орхестра буде супроводити кожду картину найкращими релігійними композиціями Моцарта і Бетовена.

— **Не є членом С. У. А.** Від Союзу Українських Адвокатів дістаємо таке письмо: З доручення Виділу Союзу Українських Адвокатів вічливо прошу зазначити у цінному часописі „Діло“, що м-р Роман С. Луцький, адвокатський кандидат в Городенці, не є членом Союзу Українських Адвокатів у Львові. — Львів, 23. III. 1934. — З високим поважанням **Д-р Кость Левицький**, голова С. У. А.

— **Що на те дирекція почт?** Повідомляють нас, що урядничка почтового уряду в Погорільцях пов. Перемишляни не видає сторонам ні поручених листів ні грошей, якщо вони не підпишуть рецепісу по польськи. Гроші, надані чеком ПКО для кооперативи „Відродження“ в сумі 95 зол., лежать на почті від 18. ц. м., хоч рецепіс підписало двох членів управи кооперативи під печаткою. Крім того лежить на почті коло 100 поручених листів, яких урядничка не хоче видати без польського підпису.

Ново - відчинений магазин обуви „Derby“ пл. Капітульна 3 (напроти Катедри) 85/55 0—2 **поручає найновіші і найелегантніші весняні моделі по цінах безконкуренційних.**

ЗАВСІДИ ВДАТНЕ ПЕЧИВО!

З листа господині: „Вживаю постійно і всім поручаю дуже добрий порошок до печива „D A W A“ Dra Wandera, бо м. і. має він ще й ту велику прикмету, що не залишає в печиві ніякого посмаку. Вживаючи порошку „D A W A“ печиво завжди мені вдавалося“.

Порошок до печива вартости кількох сотиків рішає про те, чи печиво вартости кількох золотих вдасться, тому коли хочете, щоби серед Свяченого було гарне печиво, памятайте при святочних покупках про порошок „D A W A“ Dra Wandera. Треба звернути увагу на охоронний знак і фірму Dr. Wander, що ручають за якість.

25/8 1—2

— **Страйк друкарських складачів** вибухнув у друкарнях в Познані, Торуні, Ґрудзьондзу, Старогарді та в інших містах поморського воєвідства. Конфлікт повстав на підкладі зміни умовин праці й плати.

— **Плямистий тиф.** У шпиталі в Тернополі находиться 14 осіб, хорих на плямистий тиф, з яких більшість походить із Загробелі, де стверджено перший випадок занедужання. Крім того стверджено випадки тієї недуги на терені тернопільського воєвідства, де з 12 повітах було в останніх чотирьох тижнях кількадесять занедужань. Як відомо, плямистий тиф шириться теж в деяких місцевостях станиславівського воєвідства.

— **Вбили команданта постерунку.** В рові недалеко стації Вибранівка пов. Бібрка знайдено 23. ц. м. вечором трупа команданта місцевого поліційного постерунку Тадея Врубля з простріленою головою. Нема сумніву, що його хтось застрілив з револьвера. За вбиником глядає поліція.

— **Львівські торбинкарі при роботі.** В одним дні були у Львові аж чотири напади грабіжників на самітні жінки. На пл. Капітульній якийсь молодик видер Марії Ощепальській, студентці університету, торбинку з квотою 76 зол. і втік. — Подібна пригода трапилася на вул. Різницькій Сальомеї Гальперн, якій зрабовано 40 зол. і щадничу книжечку на 500 зол. — На вул. Листопада вирвав грабіжник Хані Ядовій торбинку з квотою 50 зол. Прохожі зловили грабіжника, яким показався Мечислав М., що походить з доброї родини. — На пл. Краківській зловлено Юзефа Целінського, що вирвав Марії Марцінковій гаманець з квотою 100 зол.

— **За вбивство нареченої.** Чотиродення розправа перед військовим судом у Львові проти сержанта Томи Рупи, що вбив свою наречену Елеонору Недільську в Креховичах під Станиславовом, скінчилася в пятницю. Рупу засуджено на досмертну вязницю, злагіднену на 7 років. Суд взяв на увагу рішення лікарів, що Рупа є невропсихопатом і злочину допустився в афекті.

— **Львівська хроніка.** Цибульський просив свого оборонця, щоби поробив заходи для ревізії процесу. Цибульського, після розправи його спільника Обача, вивезуть зі Львова. — В Кривчицях побили до безтями Домарадзький і Нидза свого товариша Ґарбая.

М. Евальд Львів, вул. Собіського 5. Ріжнородні полотна фабрики Братів Чечовічка в Андрихові — на білля жіноче, мужеське, постелеве і столове. За оказанням цього витинка — при купні 5% опусту. 2—20
2/73

— **Австрійська корона.** На Краківській площі у Львові приступив до селянина Е. Копата з Куликова якийсь тип, купив у нього копу яєць за 1.50 зол. і дав йому за те гріш, подібний до 5-золотівки. Копат не придивився зразу і видав обманцеві решту, а щойно пізніше довідався, що це стара 2-коронівка. Подібних випадків занотовано вже у Львові кілька.

— **Великдень — свято радости.** Традиційне домоне свято в колі рідні і запрошених гостей осягає свою кульмінаційну точку майже завсіди при пополудневій каві. Якщо тоді гостинна Пані дому подасть винно здатний і смачний пляцок або святочний торт, спечений на порошку Еткера, може бути певна, що скрізь збере похвали і слова признання. Бо печиво на Еткері відзначається знаменитим смаком та апетичним ароматом.

Ширіть наш часопис!

Великий Театр
3·30 **Товаріщ**
7·30 **Гостинниця під Білим Конем**

Театр Ріжнородностей
3·30 **Родина**
7·30 **Кандіда**

ДОВКОЛА ФРАНЦУСЬКОЇ НОТИ.

ПАРИЖ, 24. 3. ПАТ. Міродатні кола заявляють, що французьку відповідь на англійське меморандум зредаговано у висліді візити мін. Ідена в Парижі, що вимагав від франц. уряду ясної заяви на цю справу. Щоби довести до розброєнної конвенції, погоджується Франція на найтіснішу контролю, бо не боїться й не скриває нічого. Ціж кола відмічують, що франц. нота — це виразна відмова уряду Франції прийняти проект конвенції зроблений на основі англійського й італійського меморандум. Це не значить однак, що Франція відкидає ідею конвенції на інших основах, ближчих до основ, яких боронила франц. делеґація і згідних з поглядами франц. заг. опінії.

ЖЕНЕВА, 24. 3. ПАТ. Швайцарські і близькі до Союзу Нар. кола приймили прихильно французьку відповідь на англійське меморандум у справі розброєння. В Женеві переважає погляд, що розброєнна конференція збереться мабуть 10. квітня і доручить головній комісії займитися істнуючою ситуацією, що вимагає важних рішень.

ВІДІБРАЛИ ДЕБІТ.

ВАРШАВА, 24. III. ПАТ. Постановою м-ства вн. справ відібрали почтовий дебіт чеським часописам у Празі „Ческе Сльово“, „Народні Лісти“, „Моравско-Слезкі Деннік“ у Моравській Остраві.

ЗАБОРОНИЛИ ЛИТОВСЬКИМ СЛУЖБОВЦЯМ ЇХАТИ ДО НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛИН, 24. III. ПАТ. Одна телеграфічна аґенція повідомляє з Ковна: З добре поінформованих джерел повідомляють, що литовський уряд обіжником заборонив державним службовцям на найближчий час виїздити до Німеччини. Дозволи на виїзд даватимуть лише в надзвичайних випадках.

Галицький Маґазин Новостей
Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бляватні товари по найнижчих цінах.
При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних кін. 5/73 1—7

По широкому світі.

— Австрійська конституція має знести привілей незайманости посла, застерігаючи її тільки для президента, премієра та членів центрального і краєвих урядів.

— Президія берлінської поліції підвищила нагороду за викриття того, що кидав бомбу на самохід Ґерінґа, з 5 на 30 тис. зол.

— Остаточний звіт лікарів, які досліджували трупа судді Пренса, стверджує, що його справді затроєно, опісляж звязано й кинено під поїзд, причому стягнено з нього силоміць обуву.

— Білий Дім заявив, що приступлення Злуч. Держав до консультативного пакту — це остаточна границя, до якої може дійти американський уряд у запевненні безпеки Европи.

Виробня відзнак, жетонів і медалів Станислава СОБЧИКА, — Львів, вул. Мохнацького ч. 8, виконує всілякого роду відзнаки шкільні, військові; для спортових клюбів, співацьких тов., жетони, плякети, медалі, пяхи до прапорів, гроти по найнижчих цінах. Цвяхи металеві сріблені від 30 сот. штука, правдиві срібні від 50 сот. шт. 1202

ЖЕРТВИ ПОЖЕЖІ.

ТОКІО, 24. III. ПАТ. Досі в руїнах міста Гакодате найшли 800 трупів, у цьому 70 учнів народньої школи. Загальне число жертв пожежі перевищить 12.000.

—o—

Конкурс

на проєкти українських порц. сервісів

розписує фірма О. ОНИСЬКО, склад порцеляни і скла, Львів, Галицька 20.

Участь у конкурсі можуть взяти лише всі **Пані,** що мають надсилати **до кінця квітня ц. р.** проєкти українських сервісів, нарисовані в українському стилі (з означенням красок). — Рисунки (малюнки) мають бути виконані так, щоби представляли лише 1/4 або 1/2 тарілки.

Жюрі складатиметься з артистів-малярів що розглянуть прислані проєкти і за найвідповідніші два проєкти фірма призначує **дві премії:** І-а зол. 200, ІІ-а зол. 150, платні в травні ц. р. або готівкою або товаром. 1272

О. ОНИСЬКО, склад порцеляни Львів, Галицька 20.

МАДЯРСЬКИЙ КАРДИНАЛ СЕКРЕТАРЕМ ПРИ ВАТИКАНІ.

БУДАПЕШТ, 24. III. Як повідомляють часописи, кардинала-примаса Шередія покличуть до Ватикану, як наслідника кард. Пачелія, на становище держ. секретаря. Вістка ця зробила велике враження, бо досі становище держ. секретаря займали виключно італійці. Кардинал Шереді одержав запрошення до Риму.

З судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН І ЛЕТЮЧКИ.

Від дня 16. 3. до 22. 3. включно тягнулася перед окружним судом у Золочеві як судом присяглих карна справа за приналежність до ОУН і розкидування летючок на терені Лопатинщини у вересні 1933 р. проти таких обвинувачених: 1) **Зиновії Кравцівної,** літ 23, абсольвентки торговельних курсів, 2) її сестри **Стефанії Кравцівної,** літ 20, студентки 2-го року прав львівського університету, 3) **Романа Мандриги** с. Волод., літ 34, адвокатського соліцитатора, 4) **Романа Мандриги** с. Осипа, літ 22, рільника — всіх з Лопатина, 5) **Люби Данилюківної,** літ 20, абсольвентки ґімназії, 6) **Василя Лисака,** літ 19, рільника, 7) **Андрія Волошина,** літ 28, двірського наймита, 8) **Володимира Сеньчука,** літ 20, кравця, 9) **Дмитра Федоришина,** літ 24, рільника — всіх з Увина, 10) **Теодора Головайчика,** літ 21, рільника з Ляшкова, 11) **Анни Максимець,** літ 21, кравчині з Щурович, 12) **Миколи Лисака,** літ 24, рільника з Щурович і 13) **Михайла Кота,** літ 54, управителя школи в Миколаєві.

Боронили адвокати: **д-р Ваньо, д-р Біляк, д-р Пиндик, д-р Струсевич і д-р Безпалько.**

Вердикт присяглих признав винними всіх обвинувачених будьто тільки за злочин держ. зради з арт. 97 к. к., будьто також і за злочин чи проступок з арт. 154 к. к., за виїмком обв. Володимира Волошина і Михайла Кота, внаслідок чого трибунал засудив тих 11 обвинувачених на вязницю в загальній висоті 47 років. А саме: **Зиновію Кравцівну й Анну Максимець по 4 роки, Романа Мандригу с. Володимира і Романа Мандригу с. Осипа та Володимира Сеньчука по 6 років, Любу Данилюківну і Миколу Лисака по 2 роки, Василя Лисака на 7 років, Теодора Головайчика на 5 років, Дмитра Федоришина на 3 роки і вкінці Стефанію Кравцівну на 2 роки вязниці.** Оборона вголосила касацію.

Ф-ма Брати Штавбер 85/93 4—4 **Львів, пл. Марійська 6 — 7, повідомляє що Найновіші моделі** на весняний сезон 1934 р. **вже надійшли.**

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Крановець:

25. III. Весела вдовичка.
26. III. Цілунок перед дзеркалом
27. III. Метра.
28. III. Батурин.

З Кравіця їде театр до Яворова.

Великий Міський Театр.

Неділя, 25. III. год. 3·30 попол. „Товариш". Ціни найнижчі. Абон. 13.

Неділя, 25. III. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем". Абон. 14.

Понеділок, 26. III. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем". Абон. Або неважний.

Театр Різнородностей.

Неділя, 25. III. год. 3·30 попол. „Родина". Ціни найнижчі. Абон. 12.

Неділя, 25. III. год. 7·30 веч. „Кандіда". Абон. 13.

Понеділок, 26. III. год. 7·30 веч. „Кандіда". Абон. 13.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе".
АТЛЯНТИК: „Кохання в пущі".
ВАНДА: „Сірий дім".
КАСИНО: „Пильнуй свого подвійника" (Вовес Бері, Марія Дрессер).
КОЛИСЕЙ: „Облава", ревія „Коли світло згасне".
КОПЕРНИК: „Я не янгол" (Ме Вест).
МАРУСЕНЬКА: „Серце володюги" та ревія: „Дано, що маємо!"
МІРАЖ: „В погоні за щастям".
МУЗА: „Прощання з гріхом".
ПАЛЯС: „Пісенькар Вартаи".
ПАН: „Куртизана" (Грета Гарбо), ревія „100% перцю".
ПАСАЖ: „Св. Францісков із Асізі", „Католицький хліб у Відні".
ХІМЕРА: „Любощі балетниці".
РАЙ: „Кохання в житі" (Джо Мей).
СВІТ: „Пісня ночі" (Іван Кепура).
СТИЛЕВЕ: „Навчи мене кохати" (Рам Новаро), ревія: „Весна пробуджується".
УТІХА: „Чоловіки та жінки" та ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 25. березня 1934.

Відень (506,8) 11·20 Симф. концерт, 13·30 Камеральна музика, **Братислава** (298,8) 19·30 „Конте Гонза" муз. казка Недбаля, **Прага** (470,2) 12·15 Оп. музика, **Білгород** (437,3) 11·00, 19·00, 20·20 Спів, **Берлін** (356,7) 20·00 „Нічліг у Гранаді" оп. Кройцера, **Гайльсберг** (291) 15·20 Вок. концерт, 19·35 „Ріголетто" оп. Верді, **Ляйпціг** (382,2) 9·15 Нар. пісні, 18·55, 19·20 Спів, **Москва** (360,6) 17·25 „Демон" оп. Рубінштайна, **Стокгольм** (426,1) 14·00 Симф. концерт, **Будапешт** (550,5) 15·45 Спів, 19·00 Концерт військ. орхестри, 19·55 Циг. музика. **Мілано** (368,6) 13·30 Легка музика, 21·00 Опера, **Рим** (420,5) 20·45 „Блакитний мазур" оп. Легара.

Понеділок, 26. березня 1934.

Відень (506,8) 18·00 Пісні й арії, 19·15 Концерт військ. орхестри, 20·45 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Кошиці** (269,5) 16·00 Форт. твори Шопена. **Прага** (470,2) 17·30 Пісні з супр. смичк. квартету, 21·00 „Свята гора" оп. Віндера, **Париж** (1796) 21·00 Камер. музика, **Білгород** (437,3) 16·00, 17·30 Спів, **Ковно** (19·35) 18·20, 20·30 Спів, **Берлін** (356,7) 14·35 Смичк. квінтет, 17·30 Бетговенові варіяції н-мель (форт.), 22·00 Концерт. **Гайльсберг** (291) 19·25, 20·40, 21·40 Пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 20·05 „Донна Діяна" кон. оп. Жезнічека. **Букарешт** (212,6) 20·00 Спів, **Будапешт** (550,5) 13·30 Циг. орхестра, 19·30 Концерт оп. орхестри, 21·35 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 13·00 Оп. музика, 20·15 Концерт (музика, спів), 21·55 Камер. музика.

Львівське радіо.

Неділя 25. березня 1934.

9·00—10·00 Ранішня авдиція, 12·10 Метеорольог. вістки, 12·15 Муз. поранок, 14·00 Огляд ринків рільних продуктів, 14·30 Пісонька, 15·00 Лісова скринька, 15·20 Легка музика з гр. плит, 15·40 Місійний відчит „У снігах милосердя", 16·30 Чвертьгодина славних артистів (фортепян з гр. плит), 16·45 Літ. чвертьгодина „Подільські перекази", 17·00 Здорове та смачне свячене, 17·15 Музика, 18·00 Авд. „Шумай вітра в полі", 18·30 Скрипка, 19·00 „Гетьм. Ст. Жолкевський", 19·10 Вечірка, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Концерт симф. орхестри, спів, 21·00 Фейл. „Діточі листи", 21·15 На веселій львівській хвилі, 22·00 Сільна рерум, 2·05 Транс. з Льондону: Міжнародній англійський концерт.

Понеділок, 26. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Грам. плита, 15·55 Сальонова музика, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Спів у супр. фортепяну, 17·15 Камер. концерт, (фортепян, віольончель), 17·50 Наука стенографії, 18·00 Палестина в наших часах, 18·20 „Жар-Птиця" Стравінського (гр. плити з поясненнями), 19·03 Театр. фейлетон, 19·15 Вечірка, 19·25 Відчит, 19·40 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільна рерум, 20·00 Вибрані думки, 21·02 Концерт симф. орхестри, спів (Врага, бас), 21·00 Передісторичні винаходи, 21·15 Концерт італ. музики (орхестра, скрипка), 22·45 Легка музика з гр. плит.

Оповістка

Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові в справі вибору представників на Загальні Збори.

Покликуючись на попереднє загальне оголошення в цій справі, подаємо до прилюдного відома, що в цілі вибору представників на Загальні Збори „Дністра" відбудуться виборчі збори членів того Товариства в поодиноких політичних повітах чи у виборчих округах, як слідує:

13) **в Бродах** 16. квітня 1934. в понеділок в год. 13-ій вполудне в домівці Українського Банку в Бродах під проводом дир. Григорія Павлюка в цілі вибору трьох представників з політ. повіту Броди.

14) **в Дрогобичі** 16. квітня 1934. в понеділок в год. 1-ій вполудне в салі Народнього Дому під проводом п. Володимира Чубатого, голови Народнього Дому, в цілі вибору чотирьох представників з політ. повіту Дрогобич.

15) **в Збаражі** 16. квітня 1934. в понеділок в год. 12-ій в полудне в салі Українського Дому під проводом інж. Івана Олексюка в цілі вибору трьох представників з політ. повіту Збараж.

16) **в Коломиї** 4. квітня 1934. в середу в год. 12-ій вполудне в салі читальні „Просвіти" ім. М. Шашкевича під проводом о. прал. Олександра Русина в цілі вибору трьох представників з політ. повіту Коломия.

17) **в Любачеві** 16. квітня 1934. в понеділок в год. 12-ій вполудне в салі філії „Просвіти" під проводом д-ра Івана Станька, місцевого адвоката, в цілі вибору трьох представників політ. повіту Любачів.

18) **в Рогатині** 4. квітня 1934. в середу в год. 12-ій вполудне в салі філії „Просвіти" під проводом д-ра Михайла Бабюка, місц. адвоката, в цілі вибору чотирьох представників з політ. повіту Рогатин.

19) **в Теребовлі** 3. квітня 1934. у вівторок в год. 12-ій вполудне в салі читальні „Просвіти" під проводом о. крил. Стефана Мохнацького, місц. пароха, в цілі вибору двох представників з політ. повіту Теребовля.

20) **у Львові** 3. квітня 1934. у вівторок в год. 11-ій передполуднем в дирекційній салі „Дністра" при вул. Руській ч. 20, під проводом д-ра Стефана Федака, місцевого адвоката, в цілі вибору одинацятох представників з політ. повіту Львів-місто.

21) **у Львові** 3. квітня 1934. у вівторок в год. 12-ій вполудне в дирекційній салі „Дністра" при вул. Руській ч. 20, під проводом д-ра Івана Гижі в цілі вибору пятьох представників з політичного повіту Львів-повіт.

22) **в Мостиськах** 16. квітня 1934. в понеділок в год. 12-ій вполудне в салі Народнього Дому під проводом п. Степана Байдаки, дир. Нар. Дому, в цілі вибору двох представників з політ. повіту Мостиська.

ДИРЕКЦІЯ
Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 8·25 зол.

Золото: Доляри 8·99—9·03. Франки фр. 35·30—35·80 Дукати 83·90—84·20, Корони 37·70—38·00. Рублі 46·50—47·00.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·08, Париж 34·94, Берлін 210·75, 211·20, 210·23, Ціріх 171·47, Голяндія 357·50, Прага 22·03, Італія 45·57, Бельгія 24·60, Австрія 97 1/2—98, Нюйорк кабель 5·30, Нюйорк чеки 5·29.

Гляди, ляльочко! Навіть таку гарну бабку впік нам зайчик! Пригляньcя! Адже це тісто, впечене з порошком до печення

Backin Dr. Oetkera,

яке нам завсіди так дуже смакує.

ДР. А. ЕТКЕР

Просимо звертати увагу на „ясну голову" і зважити, що лише оригінальні перетвори Еткера похвально відомі вже від кільнадесяти літ.

Вистерігатись безпартісних підрібок!

26/17

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 24. III. масло 3·30, молоко —·16, сметана —·80, яйця 2·70.

Тенденція на масло сильна на молоко, сметану і яйця удержана.

Маслосоюз повідомляє, що в тижні від 26. III. до 31. III. 1934 платить своїм доставцям **за 1. кг.** живої ваги птиці, дбоко подвіра птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

	I. кл.	II. кл.
Кури	1·00	0·60
Качки	1·20	0·60
Індики	1·40	0·80

Пантарки **за штуку** 2·25 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ, наші ручної роботи 9 зол. Коронкові таблетки ручні, ціни сотикові, продає лише **Фрайліх.** Львів, Сикстуська ч. 21. 26/33 2—7

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 73/53 4—10

ЦІННИК обуви фірми **„Ар-Ка"**, Хорунжина 11 а: Мужеські півчеревики зол. 22·—, зимівки мужеські 3·—, жіночі 2·20, обшиси мужеські 1·40, жіночі 0·70. 13—25

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", Рутовського 12 — Ринок 24 (Брама Андрійського). 76/53 7—10

МУЖЕСЬКІ СОРОЧКИ першої якости, можна найдешевше набути в крамниці „Українського Народнього Мистецтва" Львів, вул. Косцюшка 1. 1284 4—6

ТЕЛЕГРАМА. Дискретно лучить подружжя „Джерело Щастя", Львів, Косцюшка 16. партер. Подати негайно свої дані і вимоги. 1299 1—1

СВІЧНИКИ, столикові лямпки, електричні начиння та жарівки у великім виборі у передсвяточнім часі — поручає найдешевше складниця у Польщі. **Електрокабель**, Львів, Коперника 10, телефон 14-21. 1291 а) 3—8

РАДІОАМАТОРИ осягнуть найліпші висліди, купуючи в найдешевшім джерелі у краю. **Електрокабель**, Львів, Коперника 10, тел. 14-21. 1291 1—5

ФОРМИ до тіста і кухонне начиння поручає **М. Костюк**. Львів, Шайнохи ч. 3. 27/33 2—5

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

КРОЇ після всіх журналів, точно, вимогливо щодо міри виконує до 24 годин **„ЖУРНАЛ"** Львів, пл. Бернардинська 2. Тел. 85-20. 80/53 2—3

Купуйте лише цикорію „ЛУНА" виріб кооперативи „Суспільний Промисл" **Львів, Церковна 2.**

Заклик до Родичів! Не чекайте на передсвяточний натовп, тільки вже тепер купуйте для своїх дітей прекрасну **ВЕСНЯНУ ОБУВЬ** Ціни дуже низькі! **АЛЬ-СА-ДО** одинокий спеціяльний Магазин обуви для дітей і молоді, **Львів, Сикстуська 19.**

Найновіші весняні і літні моделі! — — Плащі, костюми і сукні — — поручає фірма: **МІЛЛЕР І БЕЕР** Львів, Рутовського 6.

Весь Львів знає, що найбільший вибір мужеської і жіночої конфекції з найліпших матеріялів і найновіших моделів по найнижчих цінах можна дістати лише у відомій зі солідности фірмі **О. Шапіра, Личаківська 1.**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Ч. 80 (13.625). Львів, вівторок 27. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·60 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·60 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Льосування премій „Діла".

Львів, 25. III. 1934.

Згідно з оголошенням відбулося нині (неділя) в год. 6-ій вечором у льокалі Редакції „Діла" льосування 12-ти премій, призначених для тих Вп. Передплатників, що в числі 943 зложили передплату по кінець червня ц. р.

Мірилом зацікавлення була численна участь заінтересованих передплатників.

Зібраних повитав короткою промовою **о. крил. Дамян Лопатинський,** директор Вид. Спілки „Діло".

Само льосування відбулося під проводом комісії, до якої входили: **адвокат д-р Осип Суховерський, п. Василь Гресяк** та **інж. Дамян Пеленський.** Жереби, що були уміщені у великій урні, тягнула маленька дівчинка **Марійка Мазепа.**

Вислід льосування такий:

Перша премія: подорож до Константинополя, Пірею та Гайфи і назад залізницею і кораблем лінії Гдиня-Америка впала на ч. жеребу 35. Власником жеребу є **п. Ярослав Сімянович** (Львів).

Друга премія: машина до шиття сист. Singer Sewing Machine Company впала на ч. жеребу 399. Її дістала п. **Надія Шкляр** (Острів, Волинь).

Третя премія: синій лис або жіноче чи мужеське футро з фірми Юл. Глушевський, впала на ч. 813. Його дістав проф. **д-р Ол. Колесса** (Прага).

Четверта премія: англійський сервіс на 12 осіб із фірми Ол. Онисько, впала на ч. жеребу 812, якого власником є інж. **Володимир Кулієвич** (Чехословаччина).

Пята премія: Українська Загальна Енциклопедія (всі три томи), впала на ч. жеребу 722. Дістала її п. **Неоніля Свистунова** (Підволочиська).

Шеста премія: одномісячне лікування І-ої кляси в Черчі, впала на ч. жеребу 871, якого власником виявився п. **Іван Плятковський** (Варшава).

Сема премія: умеблювання з фірми Тимочко і Гальов, впала на число жеребу 761, якого власником виявився **о. Омелян Кормош** (Перемишль).

Осьма премія: кафлева піч з фірми Мих. Галібей, впала на число жеребу 629, якого власницею виявилась **п-і Стефанія Нападієвич** (Лисець).

Девята премія: дві ковдри адамашкові з фірми Р. Ванк, впала на ч. жеребу 547, якого власником виявився п. **Михайло Бобеляк** (Сорски ад Щирець).

Десята премія: швайцарський годинник із фірми А. Ціппер, впала на ч. жеребу 319, якого власником виявився **Повітовий Союз Кооператив** (Тернопіль).

Одинацята премія: скірки на футро із фірми „Хром", впала на число жеребу 389, якого власником є п. **Степан Тищенко** (Здолбунів, Волинь).

Дванацята премія: взуття мужеське, жіноче і дитяче вартости 100 зол., упала на ч. жеребу 885, якого власником виявився п. **Онуфрій Остапчук** (Товстеньке).

Масарик утретє президентом.

У чел. урядових колах запала постанова скликати Нац. Зібрання для вибору президента республіки на 24. травня. Виберуть Масарика зчерги третій раз президентом ЧСР. в приспішеному темпі посли та сенатори не в парляменті, а в салі кор. замку, зв. салею Володислава. Вибір цей буде формальний, бо згідно з постановою чел. конституції Масарик є досмертним президентом.

Більшовицькі заперечення.

МОСКВА, 25. III. ПАТ. Більшовицькі офіціяльні кола заперечують риські вістки про пляновану подорож Літвінова до Ковна та про іменування Колонтаєвої (теперішнього посла в Стокгольмі) послом в Ковні.

—o—

Виселюють чехів із Польщі.

Чеський посол виїхав до Праги.

Чехословацький посол у Варшаві д-р Гірса виїхав до Праги. Кажуть, що виїзд його є в звязку з промовою міс. Бенеша, яку він виголосить у парляменті на тему польсько-чеських взаємин.

Ряд чел. горожан, що живуть у ріжних місцях Польщі, візвали, щоби до 24 годин покинули Польщу.

Сенкевичеві „Хрестоносці" усунені зі шкіл.

„Курер Варшавскі" повідомляє, що м-ство освіти поручило усунути зі шкіл Сенкевичеву повість „Хрестоносці" („Кшижаци"), як лектуру невідповідну в сьогоднішніх політичних відносинах.

Пресова конференція в „Суспільній Обезпечальні".

В суботу 24. ц. м. на запрошення дирекції львівського відділу „Суспільної Обезпечальні" зійшлися представники львівської преси на інформаційну конференцію. Заступлені були майже всі тутешні газети, з українських: „Діло", „Н. Зоря", „Свобода" і „Мета". Ширше про хід конференції подамо завтра. Зазначимо тільки, що темою її були труднощі, які виросли при реалізації т. зв. „спаленьового закону".

—o—

„Ставіщина" в. . Кракові.

Ще два роки тому Ад. Новачиньский помістив був у „Газ. Варш." шість ревеляційних статтей про відношення „Іл. Курера Пода." до ріжних промислових підприємств, як данціґських доків, гор.-шлеського вугляного промислу, варшавського радія, літниці, монополіа і багато прив. торговельних фірм. Між тими статтями була теж стаття „Кровава преса та свині", в якій автор доказував, що „ІКЦ" бере хабарі від краківського різницького цеху. „ІКЦ" віддав справу до суду. В розправі, що відбулася в краківському суді, свідки м. ін. багато членів бувшої та теперішньої управи різницького цеху зізнали, що для „ІКЦ" виплачував цех менше-більше по 15 тисяч річно. Редактор „ІКЦ" Створа референт мясарських справ (заприсяжений) зізнав, що діставав спершу по 50—100 зол. місячно, опісля по 200 зол. у поверті від цеху. Оборонець Новачиньского ствердив, що цех виплав від 1924 р. для „ІКЦ" 105.000 зол. Суд засудив Новачиньского на 6 місяців вязниці. Кара підлягає амнестії. Справа на цьому не кінчиться, бо розправа виявила ріжні подробиці з краківського життя, що закваркують на маду „ставіщину".

НОВА АВСТРІЙСЬКА КОНСТИТУЦІЯ.

ВІДЕНЬ, 3. ПАТ. Урядова „Вр. Пдц." принесла головні постанови нової австрійської конституції. Федераційний характер Австрії матиме й далі. Головою держави буде союзний президент, що матиме виключне право іменувати й димісіонувати уряд. Уряд матиме виключне право опрацьовувати та предкладати парляментові проекти законів. Парлямент могтиме радити та голосувати лише над урядовими проектами, а не могтиме зголошувати проектів. Попри сойм будуть чотири дорадні орґани: 1) державна рада з 40—50 членів, покликаних союзним президентом, 2) культурна рада з 30—40 членів, 3) господарська рада з 70—80 членів, 4) рада країв, до якої війде по двох представників із кожного австр. краю. Ті чотири установи вишлють своїх представників до союзного парляменту, що матиме 59 членів. Урядові проекти законів предкладатимуть 4 дорадним орґанам до заопініювання. Такі заопініовані проекти парлямент мусить приняти без змін, або їх відкинути. Зміну можна зробити лише в будж. преліміварі. Наради парляменту будуть явні, одначе посли не матимуть права незаймавости. Крім союзного парляменту в кожнім австрійськім краю буде краєвий сойм. В конституції скреслять слово республіка й те, що „право походить від народу". Замісць того вставлять слова: „Велике право походить від Бога". Конституція признає далі релігійну свободу. Свобода преси, зборів, товариств, навчання, мистецької та наукової діяльности буде дещо змінена. Введуть фільмову цензуру та красного мистецтва й театру.

МУСОЛІНІ УСПОКОЮЄ.

ПАРИЖ, 25. III. ПАТ. Римський кореспондент „Парі Міді" повідомляє, що в розмові з французьким амбасадором Мусоліні зложив успокоюючу заяву з огляду на затривоження, яке далося запримітити в Парижі після напрямку італійської політики та справжнього значіння римського протоколу. Італійська теза в нічому не вплинула на зміну відносин Італії до Франції, якої співпрацю вважають в Італії основним чинником орґанізації середущої Европи. Далі стверджує кореспондент, що в Римі вірять, що спільна італійсько-французька заява з 17. II. про незалежність Австрії створила основи до справжнього зближення обох держав.

НОВІ СЕНЗАЦІЇ У „СТАВІЩИНІ."

Ствердили, що дорогоцінности Ставіського, яких від довшого часу шукали, є в одному льондонському льомбарді. 27. і 28. вересня заставлено там дорогоцінностей на суму 2.900 фунтів стерлінгів, на назвище Романіна. Опісля заставлено дорогоцінностей на суму 5.000 фунтів. Пані Романіно сказала, що їй нічого невідомо про цю справу. Всеж її задержали для розпорядження сл. судді.

Екгумували трупа Ставіського та перевезли до Парижа для нової секції. Часописи пригадують, що досі переведено лише секцію голови. Нова секція тіла відбудеться в четвер. Переведуть її лікарі, які виконали першу автопсію тіла Ставіського.

По широкому світі.

— У політичних колах Женеви переконані, що розброїна конференція збереться 10. квітня.

— Біляве Німеччини погіршився, тому Німеччина купуватиме лише в країв, де могтиме платити товарами. Можливо, що здержать на необмежений час сплату закордонних довгів і позичкових процентів.

— Кореспондент Аваса стверджує, що бомба, яку кинено в Берліні, призначена була для Ернста, начальника гітлерівської міліції в Берліні. Є чутки, що Ернст ранений.

— У Анкенбуку біля Картьєруге зліквідували концентраційний табор, зо інтернованих, що ще там були, перевезли до концентраційного табору в Кісляві.

Товари блаватні | ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7133 26—180 Телефон 25-55.

За розмах і силу нашого життя.

Дещо з діяльности „Просвіти" по Загальних Зборах.

В останніх тижнях (у лютому й першій половині березня ц. р.) відбулося в цілому краю біля **півторасотні просвітянських конференцій і нарад.** Скликували їх місцеві філії за ініціятивою і при чинній участи представників Головного Т-ва „Просвіти". І так, впродовж цього часу відбулося **61 конференцій** у філіяльних осередках з участю виділових читалень та відпоручників кооператив даної округи й **8 загальних зборів Філій** з таким же характером; крім цього переведено на терені деяких більших філій (як Сокаль, Станиславів, Коломия і ін.) **14 районових конференцій** для найближчих сумежних читалень. У містах відбуто **34 окремих нарад,** головно з місцевою інтелігенцією, і в деяких осередках 31 засідань філіяльних Виділів. Остало ще тільки десять філій, що з ріжних причин таких конференцій не мали, але їх підготовляють.

Виїзди ці попередила в січні ц. р. відповідна й докладна підготовка в Централі. Канцелярія виготовила потрібні дані для кожного філіяльного осередка зокрема. На основі цього матеріялу Централя — беручи під увагу індивідуально всі умовини життя і діяльности поодиноких філій — зложила повний і суцільний плян ділання. Отсі поїздки в край — це тільки **перший етап** цього глибокопродуманого пляну. Виконали його — так сказатиб: **за одним замахом** — чотири просвітні інспектори, при чому один десяток виїздів припав і на членів Головного Виділу.

Усім тим конференціям і нарадам присвічувала **спільна ідея:** якнайбільше скріпити під кожним оглядом цілу просвітну організацію та **двигнути** її на якнайвищий рівень. Бо писані обіжники, інструкції та заклики в тій справі дуже часто не дають ще такого успіху, як безпосередня жива розмова з живими людьми. Вона то найкраще затісняє ідейний і фактичний звязок Централі зі своїми філіями та читальнями. Адже в самих тільки відбутих філіяльних конференціях взяло участь ок. **1400 читалень;** їх заступало понад 6.000 передовиків і провідників із наших сіл. Уже це само свідчить про духовий підйом і громадську дисципліну в організації „Просвіти". Безпосередня зустріч з широкими кругами українського громадянства дала змогу вичути й простежати його духове наставлення.

І так, зауважується посилений гін до власної освіти, культури й самовиховання. А разом з тим вкорінюється щораз глибше правильне розуміння організації взагалі, і „Просвіти" зокрема. Тут щезають уже невмісні названки: „ви" і „ми". Адже читальні, філії і Централя — це один, нерозривний, **суцільний організм.** І не „вони", себто хтось поза нами — винен у тому, що „Просвіта" сьогодні у важкому матеріяльному положенні, — але винні в тому всі ми, що байдужністю своєю допустили до того; таж ми навіть членство в „Просвіті" занедбали, — не сповнили тієї першої вимоги, що без неї взагалі нема поняття організації. Адже само плачення членських вкладок — цеж ледви її примітив. Бо правдива організація — це спільнота духа! І не вина Централі, а заслуга, що саме для витворення тієї духової спільноти в народі підготовила — з повною свідомістю ваги справи — першу, найпотрібніщу скількість книжок, — але винні всі ми, що тієї книжки в себе — на низах — ще не маємо. Не місце книжкам у магазині, — а книжку на села, до читальні, до рук! Самоосвіта й самовиховання — це наше гасло. Без книжки — може бути тільки самообман. Звідси щойно зачинається зміст правдивої роботи. — Тож далі бути так не може. Ці недостачі й наше власне занедбання — ми направимо! Ось основний тон голосів учасників усіх відбутих конференцій і нарад. Живучість високих ідей „Просвіти", прихильність та **привязання** до неї і непоборима **сила духа** українського громадянства — це спільне зауваження усіх делегатів Головного Товариства.

Але на цьому місці не можна здержатися від висловлення ще одної думки. Від ряду літ якось так буває, що деякі люди аж з кінцем ділового року виявляють збільшене своє зацікавлення „Просвітою". Деякі делегати аж на загальних зборах Матірнього Товариства не раз уважають просто своїм щорічним обовязком дорікати тим громадянам, що їх ще перед роком самі вибирали. Витикають їм — і ,льки їм усі евентуальні недотягнення, недостачі, невдачі. Не хочу тим сказати, що критики не треба. Навпаки! Вона конечна. Але тоді, коли ще незапізно, коли ще можна все направити, — а не тоді, коли період діяльности вже кінчить ся... Через те й Головне Товариство цей звичайний у нас „порядок речі" відвертає. І так, на першому кроці своєї діяльности по загальних зборах — перед усіми своїми клітинами й цілим українським громадянством — ставить отверто, на всю ширину й глибину, всі справи, що відносяться до цілої просвітної організації, до всіх її шаблів і до цілої її діяльности. Централя хоче розбудувати й посилити культурно-освітньо-виховні змагання народу. І ту ідею і ті пляни її — край з помітним одушевленням прийняв, у цілості одобрив і визнав за свої.

Але тут річ не в самих тільки словах. Тут важні діла, що їх викаже цілий край!

(секр.)

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Ліквідують і переносять вищі школи з Київа.

У харківських „Вістях" з дня 18. березня ц. р. читаємо:

„У звязку з переходом столиці України до Київа і потребою розмістити в Київі центральні установи, Раднарком ухвалив перевести із Київа ряд учбових закладів, переважно до Харкова. Зокрема, фінансово-економічний Інститут НКФ УСРР переводиться до м. Харкова, при чому його ухвалено злити з харківським фінансово-економічним інститутом.

„Агро-інжинірський інститут НК Постачання переводиться до Білої Церкви. Крамознавчий інститут Вукопспілки переводиться до Харкова; до Харкова також переводиться індустріяльний інститут Вукопромради.

„Інжинірно-економічний інститут Наркомзему переводиться до Голосіїва, де цей інститут перетворюється на факультет інституту механізації сільського господарства.

„Електро-механічний інститут та електромеханічний технікум Наркомкомгоспу ухвалено ліквідувати, а підготову інжинірів-механіків для системи комунального господарства організувати при київському електро-технічному інституті за окремим договором.

„Філію промакадемії Уповнарком важпрома ухвалено ліквідувати. Також ліквідується інститут управи народно-господарського обліку, за відсутністю учбово-матеріяльної бази.

„Лінгвістичний інститут Наркоосвіти переводиться до Харкова. Ветеринарний інститут Наркомзему переводиться до Голосіїва в корпус зоотехнічного інституту.

„Інститут шляхів сполучення, згідно пропозиції Наркомшляхів СРСР тов. Андреєва, вирішено перевести до Харкова, злиши його з харківським інститутом залізничного транспорту.

„Книжковий технікум Вукопспілки, за відсутністю учбово-виробничої бази, ухвалено ліквідувати. Технікум громадського харчування переводиться до м. Одеси, де його зводять з одеським технікумом громадського харчування.

„Технікум промкооперації переводиться до м. Дніпропетровського. Технікум сільсько-господарського будівництва Наркорадгоспів переводиться до Н. Сіверська Чернігівської області. Хемічно-технольоґічний технікум НК Постачання переводиться до Харкова. Технікум звязку також переводиться до Харкова, де його зводять з харківським технікумом звязку.

„Експльоатаційний технікум НК Шляхів переводиться до Одеси. Технікум залізничого господарства НК Шляхів — за ст. Жмеринка. Київську обласну радпартшколу переводиться до Черкас.

„Крім того, із Київа переводиться ще 2 науково-дослідних інститути: інститут тютюнознавства до Прилук, та інститут Вукопспілки — до Харкова.

„За постановою Раднаркому, термін переводу цих учбових закладів та науково-дослідних інститутів має встановити урядова комісія по переводу столиці до Київа".

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

ЗАВТРА У Великім Театрі святочна премієра драми Люціяна Бляга
МИСТЕЦЬ МАНОЛЄ

ПРОГУЛЬКА „ПЛАЮ" У „МАСЛОСОЮЗІ".

Перший весняний виступ „Плаю" слід уважати платним: біля заведень „Маслосоюзу" при вул. Глоцецького зібралося біля 40 осіб, що зацікавлені розвитком цієї важної економічної установи, хотіли оглянути власними очима її досягнення.

Під проводом інж. Хроновята оглянули учасники прогульки низку приміщень „Маслосоюзу", а саме, салю, де пастерізують, охолоджують і наповнюють у фляшки молоко, дальше салю, де полочуть, миють і дезинфекують уживані пляшки. З черги інж. Весоловський пояснив ділання холодільні „Маслосоюзу" (плинний амоняк парує і тому забирає тепло сталці що остуджена мандрує туди, де потрібний холод) та показав прогульковцям склад масла, сирів і яєць. Слід завважити тут, що „Маслосоюз" продукує для своїх власних потреб штучний лід.

Працю лябораторії „Маслосоюзу" описав її керманич д-р Лукашевський. Її завданням є постійно контролювати якість товару, продукованого „Маслосоюзом". Ця лябораторія вивіпувана у найкращі і найновіші дослідні прилади. Присутні мали нагоду побачити наглядну ріжницю між правдивим і фальшованим маргаринною маслом у світлі люмінів кварцової лямпи.

Птахомясарський відділ „Маслосоюзу" оглядали прогульковці також під проводом інж. Хроновята. Були там курі, що підгодовувались, були й такі, що голодували перед самою смертю, і ціла низка... небіщиків. Усе удержано в зразковій чистоті.

Для транспорту своїх продуктів має „Маслосоюз" свої вози й авта. Одначе „боксери" були нуміті, бо транспортові засоби були в праці на місті.

Вкінці інж. Хроновят пояснив присутнім організаційну схему усіх клітин „Маслосоюзу". Для необізнаних з працею „Маслосоюзу" ця частина прогульки була найцікавіша.

Прогулька тревала цілих 2 години. Її закінченням було друге снідання, зложено з дуже смачних виробів „Маслосоюзу".

А. Л.

Галицький Магазин Новостей
Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах.
При закупні товару від 5. зол. дарма бідети до першорядних цін.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
82/48 ГАЛИЦЬКА 8.

ПОЗИЧКА ДЛЯ ЗБРОЄНЬ.

ЛЬОНДОН, 25. III. Недільний „Піпел" повідомляє, що уряд розпише внутрішню позичку 100 міл. фунтів для переведення великої програми морських і повітряних зброєнь.

—o—

ЗМЕНШАТЬ СЛУЖБОВЦІВ НА 80.000.

ПАРИЖ, 25. III. Між передбачуваними ощадностями буджету одним із найважніших буде зменшення скількости службовців на 80.000. „Фігаро" твердить, що спенсіонують усіх тих, що вже мають право до емеритури, а ще працюють, щоби збільшити собі платні, та тих, які небаром повинні мати такі права. На редукціях тих уряд матиме ощадности міліярд франків.

НОВИНКИ

— **Нові парцеляції.** Відповідні староства затвердили останніми часами нові парцеляції великих посілостей у ріжних повітах Сх. Галичини. І так пов. **Борщів:** Кудринці (Бартфельд-Гросман) 3 га, Королівка (Явецова) 38 га, Дзвинячка (Козебродський) 15 га, Озеряни (Сапіга) 28 га. **Бродн:** Чехи (Краєвський) 49 га. **Бережани:** Курпяи (Тужанська) 13 га. **Бучач:** Коропець (Ст. Бадені) 33 га, Скоморохи (Заленська) 28 га, Бучач (гр.-кат. парохія) 2 га. **Чортків:** Калинівщина (Охоцький) 19 га, Заліся (спадкова маса Фельдшера) 7 га, Ридодуби (гр.-кат. парохія) 1 і пів га, Полівці (Міхаловський) 3 га, Білий Потік (Зангенова) 2 га, Швайківці (Рудроф) 9 га. **Копичинці:** Хлопівка (Семенський-Левіцький) 14 га, Воля Чорнокінецька (Респальдізова) 28 га, Чорнокінці Вел. (Козебродська) 20 га. **Перемишляни:** Липівці (Отовська) 20 га. **Скалат:** Скалат (Готвальд) 163 га. **Тернопіль:** Дітківці (Левенгерцова) 4 га. **Збараж:** Березовиця Мала (Конопацький) 20 га, Лубянки Нижні (Бубер) 5 га, Терпилівка (Вайсман) 4 га. **Золочів:** Чишки (Уейська) 18 га, Белзець (гр.-кат. парохія) 6 га. **Бродн:** Дітківці-Давидів 20 га. **Бучач:** Нагірянка (Арт. Потоцький) 8 га.

— **Після вбивства команданта поліції.** Команда львівської воєвідської поліції одержала вістки, що вбивника команданта поліційної стації в Вибранівці, пов. Бібрка, вже зловили. Подробиці з огляду на слідство держать у тайні. — Вбивники о. Хмуровича, родини Герцбергів і поліцая Левандовського Мачуга та Бик з Вербині (пов. Ярослав) напали на хату управителя майна та забрали 4.000 зол. і гардеробу.

— **Краєва хроніка.** Абрум Сойфес, скляр зі Стрия, попав у таку розпуку після смерти сина, що кинувся під поїзд а той відтяв йому голову й ноги. — До хати управителя фільварку у Вербні ярославського повіту вдерлися якісь злочинці, застрашили всіх револьверами і зрабували 4 тис. готівкою, дві одежі та плащ. Поліція догадується, що це черговий виступ відомих бандитів Мачуги і Бика, на яких роблять облаву у ряшівському пов. і які мабуть переселися під Ярослав.

— **З Польщі.** У Вильні пробив у змаганнях з шермі один зі змагунів кпт. Просінському шпадою маску, уста і наскрізь череп. Просінського відвезли у грізному стані до лічниці. — Рахеля Гутман з Варшави внесла до суду позов за дозволом зі своїм чоловіком Злотовичом, що виїхав до Смоленська, перезвався там на Максімовича і вдержує справжній гарем: 3 чиндівки, вірменку, татарку і 3 росіянки. — У Варшаві почали примусово купати щонайбрудніших торговців й оноді викупали їх одного дня 120. — В тому ж місті викрили тайну рулету, арештували кілька осіб і сконфіскували 3 тис. зол.

— **Муки священика.** До лічниці для божевільних у Ленінграді привезли, як повідомляє КАП, кс. Павла Хоміна, якого кілька місяців тому вивезли були на Соловки і тримали у відомій тюрмі на Шталерці. Там 4 місяці не випускали його на прохід, не дозволяли йому читати й харчували його дуже зле, домагаючись постійно „покаяння". Кс. Хоміч втратив зрештї владу в ногах і йому дали свобідніщу келію, але водночас почав його находити відомий чекіст Паввер, що вів слідство і погрожував йому кожного дня розстрілом. Нерви священика остаточно не видержали і він збожеволів.

— **Ріжні вістки.** Відомий поль. співак Кепура співав кілька днів тому в одному берлінському кіні і весь дохід передав для німецьких безробітних. — Суд у Гіперталь (Німеччина) наказав стерилізацію 20 осіб дівчиць обтяжених.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ДЕЩО ПРО НАШУ КУПЕЦЬКУ МОВУ.

Під цим наголовком помістив проф. В. Сімович окрему статтю в березневому числі „Життя і Знання". Автор почав із критики вивісок „Маслосоюзу" і його оповісток. А саме скрізь по вивісках написано „склеп" (склеп 1, склеп 2 і т. д.) замісць крамниця. Від цього останнього слова шановний наш мовознавець виводить цілий ряд понять звязаних з крамницею. В оповістках знову ж цього „Маслосоюзу" читаємо: продажа молока через цілий день. У нас — каже д-р Сімович — є продаж а не продажа, до того роду мужеського, нпр. гуртовий продаж. М. ін. в оповістці „через" зовсім зайве. Ще багато інших понять згадує автор у статті, стараючись замінити неправильні слова своєрідними українськими висловами (як нпр. купля, купівля, а не купно, тощо), тому радимо тим, що цікавляться купецькою термінольоґією, заглянути до згаданого журналу.

Польська хроніка.

ПРОБЛЄМА ЗОЛОТИХ ДОЛЯРІВ. — СТАРІ І НОВІ ДОЛЯРОВІ УМОВИ.

В пресі промайнула вістка, що польський уряд готовить закон, який урегулює справу довгів у золотих долярах. Цей закон мав би уневажнити золоту клявзулю, затримуючи її тільки при долярових зобовязаннях асекураційних товариств, при стабілізаційній державній позичці і ще при деяких неназваних покищо вальорах. З приводу цих вісток відізвались банкові кола, висловлюючи свій сумнів, чи уряд захоче перевести законне уневажнення золотої клявзулі при долярових зобовязаннях. Стратвлиб на тому — кажуть вони — капіталісти, що помістили свої фонди в пупілярних паперах і підрізано би довіря до біржевих орудок вартісними паперами.

Чутки про ті заміри уряду викликали те, що Земельні Кредитові Т-ва натискають у цьому напрямі на уряд, уважаючи анулювання золотої клявзулі при долярових зобовязаннях льоґічним кроком в акції віддовження хліборобства.

Ще заки ці чутки появились, виступив за сторінках краківського „Часу" візомний проф. Кржижановський з довшою статтею, в якій заявляється за обмеженням майбутніх валютових умов і за (щоправда обережною) заміною істнуючих умов у долярах в золоті на умови в польських золотих. Обмежити валютові умови — не не значить їх заборонити. Генеральна заборона — каже проф. К. ввелаб труднощі у позичках, вплинулаб відємно на розвиток асекураційного інтересу, зміцнилаб тезаврізацію золота. Також на думку автора ревізія давних договорів мусить бути поміркована. Вона потрібна, тимбільше потрібна, що вагання долярової вартости є дальше можливі. Законодавець може і повинен виключити ділання валютової політики Зм. Д. П. А. на (польські) внутрішні відносини шляхом законного перерахування деяких долярових умов на золоті, для устійнення висоти прав і обовязків, що в цих умовах містяться. Тоді боронити золотої клявзулі, коли і в Польщі знижка цін збільшила надмірно обраховані в товарах вартости, які належаться вірителеві з титулу відсотків й амортизаційних рат.

ЛЬВІВ І СТАНИСЛАВІВ НАЙДОРОЖЧІ МІСТА В ПОЛЬЩІ!

Найновіше число „Вядомосці статистичних" привесло дані, які вказують на те, що щодо дорожнечі харчів Львів і Станиславів стоять на першому місці. І так індекс цін на споживчі артикули представляється ось-як:

Львів і Станиславів — 55.7, Катовиці і Краків — 54.4, Варшава — 54.2, Білосток — 54.1, Торунь — 53.2, Тернопіль — 53.0, Люблин — 52.6, Познань — 52.5, Вильно — 52.3, Кельце — 52.2, Лодзь — 51.1, Новгородок — 50.8.

„СХІДНІ ТОРГИ" ПЕРЕД ЗНАКОМ ЗАПИТУ. — КОНФЛІКТ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПАЛАТИ З ЛЬВІВСЬКИМ МАҐІСТРАТОМ.

Як відомо — ведення Сх. Торгів перейшло минулого року Торгов. Палаті у Львові. З уваги на недалеку цьогорічну кампанію внесунула Палата ряд постулятів, домагаючись від маґістрату їх поладнання. Йде про давні борги, що не залишаються без впливу на теперішню господарку і підривають престіж Торг. Палати. Друга справа — це ремонт деяких павільонів на виставовій площі. Переговори, що їх повела Палата з маґістратом, перервались ізза неуступчивости пред. міста Дроняовського. Проте пленарне засідання Т.-Пр. Палати доручило зарядові пробувати побороти труднощі і перевести цьогорічну кампанію Торгів.

КОЛИ СКАРБОВИЙ УРЯД ВІДКИДАЄ ТОРГОВЕЛЬНІ КНИГИ?

Про це довідується „Хаіля" від купецьких орґанізацій у Варшаві. До причин, якими кермуються скарбові орґани, дискваліфікуючи книги є ось такі: записки і додавання олівцем, скробання, писання поміж берегами і на берегах, пусті лінії, опізнювання записок у книгах, незберігання хронольоґії. Відкидають теж книги, коли в інвентарі нема докладних даних, коли інвентар невписаний до книги інвентарів, коли він не підписаний, або коли книги інв. взагалі нема, — дальше: коли нема касових доказів на видатки, брак сальда в касі, брак білянсу отворення, реманент незгідний з бухальтерійними записками і ще кілька дрібніших причин. Як бачимо — небезпек чимало.

Світова хроніка.

НІМЕЧЧИНІ ГРОЗИТЬ ДЕВАЛЮАЦІЯ МАРКИ. 8 ВІДСОТКІВ ПОКРИТТЯ.

Світова преса не перестає займатися промовою президента німецького Держ. Банку д-ра Шахта, що її він виголосив на бенкеті американської Торг. Палати в Берліні. Підкреслюючи тягар заграничних довгів, з яких Німеччина не може вилізти, і це що ті довги впливають відємно на міжнародне госп. життя, д-р Шахт сказав між іншим: Не зважаючи на видані урядом розпорядження запас девіз і золота Держ. Банку від нового року по сьогоднішній день (половина березня) виказує відплив 122 міл. марок. В останньому тижні сам Держ. Банк втратив 45 міл. у девізах і золоті. Покриття банкнотів є всього на 8 відс. Це змушує нас не тільки у власному інтересі, але теж в інтересі світової господарки визати нові розпорядки. Безпосереднім наслідком будуть дальші обмеження приділу девіз на цілі німецького ввозу.

Відгомін цієї промови, яка заповіла загострення трансферу, а також наслідком найновіших справовдань Нім. Держ. Банку і торг. білянсу було те, що німецькі папери на світових біржах почали знижкувати і також курс нім. марки впав на кілька пунктів. Пасивність торговельного німецького білянсу, що в останніх часах проявилась, зовсім поважно загрозила німецькій марці, тим більше, що на збільшення експорту тепер нема багато надії. Не помагає штудерність фінансової господарки зі скрипсами і шпер-марками, не помагає така бльокада заграничних претенсій. Навіть зредуковані до мінімум потреби загр. товару в Німеччині є більші ніж попит заграниці на німецький товар...

Чи для рятування експорту побідить у Німеччині ідея „валютового дампінґу", чи піде німецький уряд слідом тих держав, що обезцінюючи частинно свої валюти „рушили експорт"? В Німеччині сторонників девалюації є чимало. Згадати хочби потентата фон Сіменса, який недавно громовим голосом накликав до девалюації марки. Повновартісна марка є сьогодні дорога на світовому ринку. Тому недовіря до марки зростає, дарма що п-р Шахт покищо виключає девалюацію.

В. Н—вич.

— **Траґедія летунської залоги.** Пастухи, що пасли худобу в Андах в південній Америці, найшли в скельній дебрі останки пасажирського літака разом з трупами 9 пасажирів. Літак пропав без вісти ще в липні 1932 р., відбуваючи дорогу в часі снігової бурі.

— **12-літній хлопець на широкому морі.** У пристані в Констанці загнав вітер на широке море човно, в якому бавився 12-літній хлопчина. Пригоду завважили щойно 24 години пізніше, зараз вислали літак, щоби шукав хлопця. Гидроплянові вдалося найти хлопця на широкому морі, зовсім виснаженого. Хлопця забрав летун на гидроплян і відвіз до пристані.

— **Новий „китайський" мур.** Американська наукова експедиція, що досліджує тепер Перу і Болівію, відкрила новий „китайський" мур, що окружує давну державу інкасів. Цей мур справді значно коротший від китайського, але має ту саму висоту і грубість (11 × 7 і пів) і походить менше-більше зперед 500 літ, коли китайський мур має коло 2000 літ. Находиться в майже зовсім недоступній гірській околиці і в багатьох місцях зовсім зруйнований. Відкрито його фотоґрафічними апаратами з літаків.

СПОРТ.

ЗА МИСТЕЦТВО ЛІГИ.

ВАРШАВА. Варшавянка — Спшемец 2:0 (1:0)
КРАКІВ. Гарбарня — Подгуже 1:0 (1:0).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. Погонь — Світязь (7:3) 5:1.
ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія — Україна 4:0 (2:0)

ЗАКОРДОННІ ЗМАГАННЯ.

ВІДЕНЬ. Відень — Прага 3:3.
СОФІЯ. Угорщина — Болгарія 4:1 (дист. [illegible])

З кіна.

Кіно „Касіно", „ПИЛЬНУЙ СВОГО ЧОЛО ВІКА".

Прегарна комедія з пару великих американських артистів Волесом Бірі та Марією Дрєслер. Бірі має тут улюблену ролю непоправного пінка. Дрєслер свою, коанр-жінки, якої чоловік смертельно боїться. Комедія має ту велику прикмету, що вся побудована на двох живих, глибоко передуманих типах. У деяких хвилинах переходить вона у справжню драму, але тільки на момент, щоб знову заблиснути гумором поважної комедії з нотками трагізму, зрештою непримітною для глядача, що хоче тільки сміятись. У оригіналі ця пєса називається „Галівник Анни"; галівник — невеличкий пароплав, що тягне вантажі.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Дописи.

СТРИЙ.

Реколекції. Правдиву несподіванку, і то милу, зробив нам гр.-кат. парохіяльний уряд, коли запросив на реколекції до міста Стрия о. Марисюка ЧСВВ. Від 25. 2—3. 3. ц. р. виголосив о. місіонар три серії науки в церкві для всіх вірних і для інтелігенції в опаленій гардеробі великої салі Нар. Дому (окремо для жінок щоденно в год. 5-ій веч. і для мущин в год. 8 15 веч.). Треба було бачити ті непроглядні маси народу в церкві і під церквою, що слідкували за кожним словом місіонаря та відчейсть шкодо, що в числі близько 150 осіб сходилися до Н. Дому, звідки покріплені на дусі вертались домів до важкої своєї праці. Перший раз зроблений експеримент показав, що і наша інтелігенція розуміє вагу відповіди духового життя, бо і в науках для мущин-інтелігентів брало участь близько 70 осіб.

Протестантсько-евангелицька місія для українців у Стрию. Релігійна праця гр.-кат. українського духовенства викликала відгомін. Оце від 11. 3.—18. 3. скликали евангелицькі прічери-українці: Федів, Журавський і Яремко місію для українців у протестантській німецькій кірсі. Небагато мали учасників, але активна участь одного відомого інтелігента українця, котрий замовчує нераз, що є безконфесійний, викликала великий несмак у всіх, тимбільше, що релігійне розбиття серед українців під теперішню хвилину дуже небажане.

Гостина театру ім. Тобілевича. В Стрию цілий тиждень (від 4. 3.—11. 3) гостив театр ім. Тобілевича з великим матеріяльним і моральним успіхом. „Сонце руїни" треба було давати двічі. Школа, що вона у нас під теперішню пору такого мецената, котрий, як колись у Перемишлі генерал Павлюх, хотів би шкільній дітворі фундувати білети на деякі вистави. Виконуюча роля театру є велика, а дітвора не має за що подивитися на добру пєсу. Добре булоб, якби управа театру повсудні давала для дітвори по мінімальних цінах відповідні вистави.

Гостина театру „Заграва". В днях 17. 3. — 20. 3. дня вільна вистав театр „Заграва". Стефаникова „Земля" і „Тарас Бульба" — це дві атракції для всіх. Шкоди тільки, що в одним місці аж три театри зїхались до Стрия — в теперішній кризі це трохи за тяжко для одних і тих самих людей. Бо ще 1. і 2. березня залежа був до нас театр „Дзвіркун", одначе з причини реколекцій мусів свої вистави перервати.

Анкета в справі позички для „Рідної Школи". Дня 13. 3. відбулася у нас анкета в справі позички для „Рідної Школи". Зібрані делегати всіх товариств під проводом проф. Ластовецького зі Львова, постановили позитивно до такої важної потреби і вибрали комітет, котрий займеться зібранням субскрипцій позички. Здавалося, що вся акція провалиться, бо видм Повіт. Кружка „Рідної Школи" в Стрию застосував був у невідповідно зредагованій формі запросини до участи в анкеті. Завдяки інтересеній проф. Ластовецького небезпеку ту усунено.

Шкільний інспектор конфіскує молитвенники. Шкільний інспектор у Стрию дав приказ відібрати шкільним дітям молитвенники, видані у Стрию 1932 р. накладом Братства ім. св. о. Николая, аж цього року і то в часі реколекцій перед Великодними святами. В тім молитовнику, крім Служби Божої, Вечірні і Молебна до Пр. Д. М., були ще 4 релігійні пісні, а між ними „Боже Великий, Творче Всесвіта". Пісні ті (всі чотири) все співала дітвора на Службі Божій. Той сам шкільний інспектор у Стрию вислав до священиків у своїй окрузі письма на чвертці концептового паперу того змісту: Повежам Вел. Кс. юд дня 1. 2. — 15. 6. б. р. навчане рел. кат. в публ. школі повш.... Вже не опанрієт, видно, видає місію, лиш інспектор кваліфікує...

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ
65/53 **Ботнів ч. 4.** 50—150

ЧОРТКІВ.

Ревізії в Чортківщині. Дня 12. березня ц. р. невтів постерунок поліції з Білобожниці ревізію у бібліотекарі читальні „Просвіти" в Ромашівці, Михайла Яцкова. Ревізія тревала від год. 6—8 рано. Постерункові, не найшовши нічого, забрали у Яцкова „Лемінчок" та домагались видачі револьвера, якого він і на очі не бачив. Від Яцкова пішли постерункові до читальні „Просвіти" і там переводили ревізію від год. 8—16-ої; забрали з читальні книжку „Шевченкова криниця". Голові читальні, Іванові Грицикові, грозили постерункові, що він весь свій маєток стратить через читальню. — Тогож дня перевів той самий постерунок ревізію у Михайла Старика в Калинівщині, якого арештували і продержали весь день на постерунку. За чим шукали, невідомо.

Поліція намовляє людей, щоби не складали жертв на „Рідну Школу". Тайна поліція з Чорткова переводила контролю книг у читальні „Просвіти" в Угринюю. Між видатками найшли датох на „Рідну Школу". Тоді один з тайних казав людям, щоби не давали ніяких жертв на „Рідну Школу", бо не знати, де ті гроші діваються. Як приклад наводив те, що в Чорткові і збирали на будову „Рідної Школи" і вже камінь звезли, а будувати не будують. Думав той бідний чоловічок, що люди вже аж такі наївні, що не знають, кому не будується домівка „Рідної Школи". Про цю справу напишемо ще окремо і вона напевно стане голосною.

РАВА РУСЬКА.

Освітньо-господарський курс. Стараннями Філії „Союзу Українок" у Раві Руській відбувся від 16. II. до 4. III. ц. р. в домівках Українського Народнього Дому у Раві Руській освітньо-господарський курс для жіноцтва разського повіту. На курсі крім практичних занять, а саме: науки кухарства та примірного ведення хатньої господарки, яку вела щоденно від год. 9 до 12-ої вол. вправна учителька п. Сидовська Катря, ведено від год. 14—16-ої вечором науку теоретично, а саме: 12 год. української мови (викладав п. Совик Степан), 6 годин рахунків (Глібовицький Волод.), 6 годин історії (д-р Кароєвич Б.), 12 годин про організацію (д-р Д. Богачевський, М. Костишинець і п. Совик Степан), 6 годин гігієни (д-р Гура Роман), 7 годин кооперації (Котович Степан) і 3 години географії (Целевич Корнило). Крім цього в тих двох тижнях відбували курсантки та виголосили відповідні реферати: сенаторка Кисілевська як делеґатка головного Т-ва „Просвіта", посол Лисий Ілько та д-р Бібикевич. Наука на курсі відбувалася безплатно, учасницям курсу віддано також безплатно. Курс покінчили ще 39 жінок з рідних сіл Равщини. Зазначити треба, що на курс зголосилося значно більше жінок, одначе видія Філії „Союзу Українок" через брак відповідного помішення на більше число курсантки змушений був зголошеним відмовити приміщення. Курс покінчено дня 4. III. загальними зборами Філії „Союзу Українок" у Раві Руській, в яких взяли участь усі курсантки, та чайним вечором, уладженим самими курсантками. Слід підчеркнути, що всі курсантки вповні задоволені з курсу, доказом чого було те, що у своїх подяках, висловлених окремою делеґацією і до предсідатів і до видїлу Філії „Союзу Українок", просили, щоб у найкоротшому часі зорганізувати другий подібний курс для жіноцтва. Віримо, що новообраний видїл Філії „Союзу Українок" з головою п. мец. Богачевською Ростиславою сповнить бажання курсанток і в найближчому часі займеться зорганізуванням другого такого курсу.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Читальні „Т. Ш. Л." по наших селах. В селі Рию коло Бережан заложили місцеві поляки читальню „Т. Ш. Л.". Факт цей повинен змусити місцевих українців з байдужности до всього, що діється коло них і вплинути так, щоби всі вступили масово в клепи читальні „Просвіти", кружка „Рідної Школи" й кооперативи та засвідчити цим українськість села. Читальню „Т. Ш. Л." заложено теж у побіжнім селі Лісниках.

Кружок „Р. Ш." у Рию на позичку „Р. Ш.". Кружок „Рідної Школи" в Рию, (дуги за покликом Головної Управи „Р. Ш." в справі внутрішньої позички, ухвалив оногді на своєму звідбуті дати „Р. Ш." позичку в сумі 25 зол.

Молочарські анкети. В цьомуж селі відбулися 24. II. ц. р. молочарська анкета, на якій нилося дуже багато старших громадян і молоді. Переважало жіноцтво. Не лишило, всю було зацікавлене, як є зі збутом молока. Бо про це саме мав говорити відпоручник Маслосоюзу інж. Балко. І справді присутні з великим зацікавленням вислухали гарного реферату п. Білки про молочарні, про годівлю сільсько-господарських тварин та обходження їх, про дріб, пчоли й інші с.-госп. справи. Присутні ухвалили, що всі будуть носити молоко до молочарні, яка саме відділ має в Рию і приобіцяли застосуватись до знаїнок інж. Балка. Побажаним булоб, щоб подібні анкети відбувались у нас частіше, бо зацікавлення ними на селі велике. — Такі самі анкети відбулися: в Лісниках, Мечищові, Вульці, Курянах, Вербові, Шумлянах, Лапшині, Стрелищах, Шибалині й Рибниках. Реферували пп.: інж. Ісаїх, Балко, Прийдун і Барен.

Капка.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Краковець:
26. III. Цілунок перед дзеркалом.
27. III. Мотря.
28. III. Батурин.
З Краківця їде театр до Яворова.

Великий Міський Театр.
Понеділок, 26. III. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем". Абон. Або незважний.
Вівторок, 27. III. год. 7·30 веч. Премієра „Мистець Маноле" Люціяна Блага.

Театр Різнородностей.
Понеділок, 26. III. год. 7·30 веч. „Канділя". Абон. 15.
Вівторок, 27. III. год. 7·30 веч. „Канділя" Абон. 15.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе"
АТЛЯНТИК: „Кохання в пущі".
ВАНДА: „Сірий дім".
КАСІНО: „Пильнуй свого чоловіка" (Волес Бері, Марія Дрєсдер).
КОЛІСЕЙ: „Облава", ревія „Коли світло згасне".
КОПЕРНИК: „Я не знаю" (Ме Вест).
МАРУСЕНЬКА: „Серце володіє" та ревія: „Дамо, що маємо!"
МІРАЖ: „В погоні за щастям".
МУЗА: „Прощання з грітом".
ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".
ПАН: „Куртизана" (Ґрета Гарбо), ревія „100% перцю".
ПАСАЖ: „Св. Франціск із Асізі", „Католицький зїзд у Відні".
ХІМЕРА: „Любові балетниці".
РАЙ: „Кохання в авті" (Джо Мак...
СВІТ: „Пісня ночі" (Іван Кепура).
СТИЛЕВЕ: „Навчи мене кохати" (Рам Новаро), ревія: „Весна пробуджується".
УТІХА: „Чоловіки та жінки" та ревія.

Закордонне радіо.

Понеділок, 26. березня 1934.

Відень (506,8) 18·00 Пісні й арії, 19·15 Концерт військ. орхестри, 20·45 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Кошиці** (269,3) 16·00 Форт. твори Шопена, **Прага** (470,2) 17·50 Пісні в супр. смичк. квартету, 21·00 „Свята гора" оп. Віплера, **Париж** (1796) 21·00 Камер. музика, **Білгород** (437,3) 16·00, 17·30 Спів, **Ковно** (19·35) 18·20, 20·30 Спів, **Берлін** (356,7) 14·35 Смичк. квінтет, 17·30 Бетовенові варіяції н-моль (форт.), 22·00 Концерт, **Гайльсберґ** (291) 15·35, 20·40, 21·40 Пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 20·05 „Донна Діяна" ком. оп. Жезнічека, **Букарешт** (212,6) 20·00 Спів, **Будапешт** (550,5) 13·30 Циг. орхестра, 19·30 Концерт оп. орхестри, 21·55 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 13·00 Оп. музика, 20·45 Концерт (музика, спів), 21·55 Камер. музика.

Вівторок, 27. березня 1934.

Відень (506,8) 12.00, 22.15 Концерт, 17.20 Солісти, 18.10 Сучасна австр. поезія; **Братислава** (298,8) 16.55 Спів; **Прага** (470,2) 12.35 Концерт, 17.50 Скрипка, 19.30 „Чорт і Катерина" оп. Дворжака; **Париж** (1796) 14.00 Два фортепяни; **Білгород** (437,3) 17.00, 19.30 Спів, 20.40 Хор; **Берлін** (356,7) 17.55 Лїсові та Брамсові пісні; **Гайльсберґ** (291) 18.25 Шуманові пісні до слів Шлєфса; **Кенігсвустергавзен** (1571) 17.00 Відч. „Образки з Уругваю", **Лейпціг** (382,2) 20.05 „Аріядна на Наксосі" оп. Р. Штрауса; **Мінхен** (405,4) 20.30 Оп. музика; **Бреслян** (315,8) 18.20 Весняні пісні, 20.10 Сучасна нім. музика й поезія; **Букарешт** (212,6) 20.00 Спів, 20.20 Симф. концерт; **Будапешт** (550,5) 17.00 Циг. музика, 18.30 „Парсіфаль" оп. Вагнера; **Міляно** (368,6) 20.00 Форт. рецітал, 20.45 Трансм. з „Ля Скалі" „Дибук" оп. Людовіко Рокка; **Рим** (420,8) 13.00 Квінтет, 21.00 Опера.

Львівське радіо.

Понеділок, 26. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Грам. плита, 15·55 Сальонова музика, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Спів у супр. фортепяну, 17·15 Камер. концерт, (фортепян, віольончеля), 17·50 Наука стенографії, 18·00 Палестина в наших часах, 18·20 „Жар-Птиця" Стравінського (гр плити з поясненнями), 19·03 Театр. фейлетон, 19·15 Вечірка, 19·25 Відчит, 19·40 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт симф. орхестри, спів (Врага, бас), 21·00 Передвістки історичні винаходи, 21·15 Концерт італ. музики (орхестра, скрипка), 22·15 Легка музика з гр. плит.

Вівторок, 27. березня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція; 12.05, 12.33 Популярна музика з гр. плит; 15.25 Збіжева біржа; 16.30 Господарські вістки; 15.40 Концерт сальонової орхестри; 16.40 Жіночий часопис; 16.55 Концерт камерової орхестри, спів (Евг. Московський, баритон); 17.50 Туристичний бюлетень зав. дирекції; 18.00 Промова в польській та анґл. мові, богослуження з Ченстохові; 18.30 Форт. рецітал; 19.03 „Світла й тіні сьогоднішньої Америки" (враження з подорожі); 19.15 Вечірка; 19.25 Фейлетон; 19.40, 19.43 Спортові вістки; 19.55 Сільва рерум; 20.00 Вибрані думки; 20.02 Популярна музика з гр. плит; 20.20 Веселі лемківські пісні (хор); 20.40 Літ. вечірка; 20.57 Трансм. з Міляна з театру „Ля Скала": „Дибук" оп. Л. Рокка; з перерв. Комунікати.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 81 (13.626). Львів, середа 28. березня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 148.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Після першого льосування „Діла“.

Вчора подали ми коротку вістку про вислід льосування першої ґрупи премій, яку ми довший час проголошували. Сьогодні подаємо повний виказ цих премій останній вже раз, бо більше до них не вернемо. Подаємо теж їх нових власників.

1. **ПОДОРОЖ** залізницею і кораблем враз з удержанням, білет першої кляси, на трасі: залізницею Львів—Констанца, опісля кораблем через Чорне Море—Константинопіль—Море Мармара—Дарданелі—Еґейське Море—довкола Малої Азії—Яффу (Палестина)—Гаїфу—Піреус і назад до Львова. Білет тої їзди коштує зол. 1.055. Прогульку уладжує Польське Трансатлантійське Корабельне Т-во Лінія Гдиня—Америка. Власником премії став п. **Ярослав Сіминович**, Львів.

2. **МАШИНА ДО ШИТТЯ**, ніжна, т. зв. 15 К 26 з ґарнітуром, світової фабрики Singer Sewing Machine Company, вартости зол. 515. Власничка: п. **Надія Шкляр**, Остріг, Волинь.

3. **СИНІЙ ЛИС**, або жіноче чи мужеське футро до вибору, вартости зол. 500 від фірми: Юліян Глушевський, площа Капітульна ч. 3. I. пов. Власник: проф. д-р **Ол. Колесса**, Прага.

4. **АНГЛІЙСЬКИЙ СЕРВІС WESWOOD** на 12 осіб, 123 штук посуди марки The Pontracina, Johnson Bros, England, вартости зол. 440 — закуплений у фірмі: Олександер Онисько. — склад порцеляни і скла, — Львів, вул. Галицька ч. 20. Власник: інж. **Волод. Кулієвич**, Прага.

5. **УКРАЇНСЬКА ЗАГАЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ**, — 3 томи, оправлені в шкіру. Вартість зол. 270. Власничка: п. **Неоніля Свистунова**, Старомійщина, п. Підволочиська.

6. **ЛІКУВАННЯ**, одномісячне, першої кляси (сірка, газ, боровина) в сезоні для двох осіб у мінеральному житці Черче. — В лікування входять купелі, лікарська опіка, мешкання і адміністраційні оплати. Вартість зол. 250. Власник: п. **Іван Плятковський**, Варшава.

7. **УМЕБЛЮВАННЯ**, вартости зол. 200, до вибору, або на замовлення у фірмі: Перша українська артистично-столярська робітня — Тимочко і Гальов, — Львів, вул. Коперника ч. 54. Власник: о. **Омелян Кормош**, Перемишль.

8. **КАФЛЕВА ПІЧ або КУХНЯ**, у довільній красці, вартости зол. 200. Виконання переведе фірма: Михайло Галібей, склад кафлевих печей і кухонь. Львів, вул. Петра Скарги ч. 5. Власник: п. **Стефанія Нападієвич**, Посіч, п. Лисець.

9. **ДВІ КОВДРИ**, адамашкові на вовні, закуплені у фірмі: Р. Ванк, Львів, Марійська площа ч. 6. Вартість зол. 150. Власник: п. **Михайло Бобеляк**, Сороки, п. Ширець.

10. **ШВАЙЦАРСЬКИЙ ГОДИННИК**, мужеський, ніклевий, світової марки Longines, закуплений у фірмі: А. Ціппер, Львів, Ринок ч. 32. — Вартість зол. 100. Власник: **Подільський Союз Кооператив**, Тернопіль.

11. **ШКІРКИ НА ФУТРО**, вартости зол. 150, до вибору у фірмі Промислово Торговельна Спілка „Хром“, Львів, вул. Руська ч. 20. Власник: п. **Степан Тищенко**, Здолбунів.

12. **ВЗУТТЯ** мужеське, жіноче, дитяче, вартости зол. 100, до довільного вибору або на замовлення у фірмі: І. Чорній і О. Беряк, Львів, вул. Руська ч. 3. Власник: п. **Онуфрій Остапчук**, Кривеньке, п. Товстеньке.

Власникам вильосованих премій ґратулюємо успіхів і прохаємо звернутись до Адміністрації „Діла“ в справі обняття своїх премій у посідання.

На цьому кінчимо акцію льосування першої ґрупи премій і заповідаємо, що в найближчих днях приступаємо до дальшого проголошування премій на чергове льосування, в якому братимуть участь всі **точні** передплатники, а між ними очевидно й ті, які **вже** вплатили передплату по кінець червня ц. р.

Пильне! Увага!

Хто ще протягом місяця березня зложить ощадностеву вкладку за січень, лютень і березень на ПРЕМІЙНУ КНИЖЕЧКУ в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

той набуде право брати УЧАСТЬ у ЛЬОСУВАННІ премійних книжочок у цьому році

Пояснення про премійні книжечки Банк на бажання висилає.

Цісар Манджурії засуджений на смерть.

Як повідомляють з Нанкіну, тамошній китайський „центральний уряд“ на основі переведеної зайвищим трибуналом розправи видав заочний присуд смерти на Пуї, що коронувався недавно на цісаря Манджурії. Розуміється, що цей присуд має тільки теоретичне значіння, хіба що хтось з доручення нанкінського уряду виконає скритовбивчий замах на манджурського цісаря. Китай не признає незалежности Манджурії, вважаючи цісаря Пуї зрадником, що співділає з найбільшим ворогом Китаю, Японією. Присуд називає зрадника людиною, що стоїть поза всякою правною охороною. На знак погорди на нагробнику предків цісаря Пуї уміщено напис, що це гріб предків зрадника народу і вітчини.

—o—

Довкола афери Ставіського.

ЩЕ ОДИН СПІЛЬНИК СТАВІСЬКОГО.

Як повідомляють з Парижа, слідчий суддя Ордоно арештував ще одного спільника Ставіського, а саме Ено, що передав був інспекторові Боні тальони чеків Ставіського і їздив з Романіном до Льондону, щоби застачити там клейноди Ставіського. Коли поліція прийшла до його мешкання, Ено втік. Його втеча була тим дивніша, що від кількох днів пильнували його поліційні агенти. Колиж розписано за ним стежні листи, зголосився сам на поліцію. Ено був спершу боксером, опісля займався ріжними нечистими справами, вживаючи шантажу. В такім характері вживав його теж Ставіський.

ПАРИЖ, 26. III. ПАТ. „Парі Суар“ приніс інтерв'ю з арештованим Ено, який мав заявити, що якби були арештували його одну годину пізніше, уряд мусів би впасти.

РЕШТА КЛЕЙНОДІВ СТАВІСЬКОГО.

ЛЬОНДОН, 26. III. ПАТ. „Дейлі Геральд“ повідомляє, що інспектор французької поліції Педеніес викрив при допомозі льондонських інспекторів решту дорогоцінностей Ставіського, заставлених в ріжних льомбардах. Вартість тих клейнодів має бути величезна. Мала їх заставити в ріжних відступах часу льондонська дансерка Феліс Ноно, спільничка Романіна.

СЕРЕД НЕТРІВ ЗЛОЧИНУ СТАВІСЬКОГО.

ПАРИЖ, 26. III. ПАТ. Підозрілий в убивстві деп. Ґальмота публіцист Бруліє оголошує кореспонденцію, що має виказати його алібі. Є це лист одного аптикаря в Каен, писаний 15 днів після вбивства Ґальмота в 1928 р. Аптикар інформує Бруліера про загадочну смерть Ґальмота і зазначує, що прилюдна опінія приписує злочин отроєння Ґальмота якомусь Коберові, який перед своїм виїздом дав велике принятя. На цьому принятті рішено отроїти Ґальмота. Одинокий свідок смерти Ґальмота, один араб умер три дні пізніше серед загадкових обставин.

30 тисяч марок нагороди за вияснення атентату.

Президент берлінської поліції оголосив, що нагороду за викриття спричинників експльозії на розі вул. Унтер ден Лінден 21. ц. м. підвищено з 5 тисяч на 30 тисяч марок. Одночасно звернувся ажову до населення з закликом співділати з поліцією. В розліпленім обіжнику подано подрібний опис і число самоходу, що находився біля місця замаху. Власник самоходу досі не зголосився щоби подати свої спостереження.

—o—

Міжнародній корпоративізм.

ІТАЛІЯ, АВСТРІЯ, МАДЯРЩИНА.

(Від нашого кореспондента.)

Рим, 22. III. 1934.

Зустріч трьох голов трьох урядів, Мусоліні, Дольфус, Гембеш, щасливо завершилася підписом трьох протоколів, із яких одна політичний і два характеру економічного і комерційного.

Поминаючи факт, що римська конференція уявляє перше здійснення пляну Мусоліні завести економічний лад у наддунайській смузі, вона цікава ще й поширенням цього потрійного договору.

Найперше коротко і ясно упорядкуймо тепер заключені умови, що устійнюють:

1) Поширення комерційних конвенцій, які вже істнують між Італією, Австрією і Мадярщиною, а які мають на ціли взаїмно влекшувати експорт, **розширяючи доповнювальний характер респектиних національних економій;**

2) умовини для преференційних мит на австрійські промислові продукти і заключення порозуміння між австрійським і італійським промислами.

3) пристосування конечних забезпечень, щоби Мадярщина могла поконати трудноші, які походять від знижки цін збіжа;

4) поширення транзитного руху через адрійські порти.

Що торкається 2. і 3. точок вище наведеної схеми, скажемо, що забезпечення, які вони обіймають, були подиктовані континґентальними положеннями. Що торкається четвертої точки, то треба завважити, що вже від років австрійський крам ішов шляхом на Тріест і, тоді, через Фіюме переходив крам Мадярщини, якого тонаж збільшувався. Протоколи устійнюють клявзулі, які цей купецький рух в адрійських портах роблять більше доцільним і тяглим.

Але найцікавіша точка нашої схеми перша. В ній зовсім ясно помічаємо зародок того, що думаємо буде слушно назвати: Міжнародній корпоративізм. У попередній статті, яка була появилась в цьому щоденнику, ми заходилися дати ясну ідею корпоративізму, а саме, що це є гармонія між продукцією і консумцією. Римський договір переводить у міжнародній плян підставові думки корпоративізму. На місце категорій приходять Нації: нація, у якої переважає промисл, мусітиме реґулювати своє виробництво залежно від вимагань нації, яка консумує: хліборобська нація науково реґулюватиме свою продукцію залежно від того, скільки консумуватимуть інші країни.

Римський договір є доступний для усіх держав доброї волі, для усіх націй, які, постепенно хотять позбутися причин внутрішньої кризи. Тим самим вони змагатимуть до правдивого миру в Европі і світі.

Фашизм відкидає історичний матеріялізм. Але він є надто реалістичний, щоби не взяв під увагу, що переміна економічного ладу, це найважніший чинник миру. А найшовши першу й абсолютну причину національної кризи — нерівномірність між продукцією і консумцією — і послідовну розвязку цієї важкої проблеми, береться за здійснення своєї доктрини на міжнародньому полі.

Лявро Майнаоді.

Соціяльні обезпечення в світлі авторитетних інформацій.

З пресової конференції в „Сусп. Обезпечальні".

Ми вже вчора подали коротку вістку про пресову конференцію, яку скликала дирекція „Сусп. Обезпечальні" у Львові. Взяло в ній участь 10 журналістів і вся управа обезпечальні, а саме: нач. директор д-р Шумський, віцедир. д-р Корський, нач. фінансового відділу м-р Сосновський, нач. адм. і госп. відділу м-р Цжимуховський і начальний лікар д-р Мізюра.

Отворив конференцію д-р Шумський, заявляючи, що управа бажає найти живий контакт з масами через пресу, що є тим конечнішим, що з уваги на реорґанізацію соц. обезпечень підносять часто ріжні закиди, часто-густо також на сторінках преси. Нотатки в пресі не все річеві, нераз є в них і злобна критика. Промовець застерігся, що темою конференції не повинен бути сам закон про „сцаленьові" обезпечення, його критика, а справа його виконування. Як усе на початку, так і тут є чимало труднощів, є також чимало ріжних браків. Зокрема у Львові на перешкоді стоять тому, щоби все як слід поставити, фінанси. Доходи є менші ніж видатки. Проте доробок Львова є чималий. Нач. директор закінчив просьбою ставити на конференції інформаційно-річеві запити, на які управа з місця дасть відповіди.

На запит щодо **доходячої служби** довідались зібрані журналісти осьцо: Закон говорить, що обезпеченню підлягають усі, яких затруднюється „на підставі умови про працю, або які є у службовому відношенні". З того випливає конечність обезпечувати теж доходячу службу. Підставою є фактичний заробіток, при чому долішня границя для обчислення є 25 зол. (хочби дана людина заробляла тільки 10). Якщо доходяча служниця працює в кількох місцях, то кожний працедавець має її зголосити, а Обезпечальня визначує йому висоту чинитьби. **Анальоґічно є і з умовними працьовниками,** які мають кількох працедавців.

Справі **домашньої прислуги,** якої започатковане обезпечення викликало в широких колах багато невдоволення, а навіть і в заінтересованих, які бояться, що це обезпечення утруднюватиме їм найти місце чи втриматись на ньому, присвячено на конференції чимало уваги. Особливо оспорювали зібрані вартість заплати **„в натурі",** що її львівська „Обезпечальня" оцінила на 30 зол. Д-р Шумський перечив чемов би то оцінка була за висока, причому зібрані довідались, що Жовква і Сокаль визначила вартість удержання дом. прислуги на 15 зол., а інші повіти ще не устійнили. Висоту рішає властиво адміністраційна влада.

Другою справою, над якою широко дискутовано було **лікування зубів.** Це лікування не тоді мають зголошуватись пацієнти, коли [illegible] уватиме застан уже важкий, а дбати вони мають, аби до такого важкого стану не допустити. Щодо зубів — то вже не буде довгого лікування, обдаровування протезами, тощо. Пацієнти мають зголошуватись не аж тоді, коли почалась т. зв. „прухніца".

У дальших виводах д-ра Мізюри (бо він цю справу реферував) почули учасники конференції, що причиною звуження розмірів лікування є також конечність ощаджування. Коли обмежено вкладку на 5 проц. і доходів буде на 33 проц. менше, тоді обмеження десь мусить бути. Замісць 3 „пшеходніх", залишиться тільки 1 перехідна лічниця при вул. Фредри. Приривання зубів залишається надалі також без доплати. Пльомбування не є обовязком. Ця ділянка має бути самовистарчальна. Є цінник, якого складали беручи під увагу клініки, шкільні поралні, тощо. Пльомба найдорожчі 7.50, тоді коли лікар бере багато поза 10. Доплата до протез 25—50 проц., залежно від доходів пацієнта.

Репресійні доплати при лічению недуг (з виїмкою лікування сухіт і венеричних хоріб) є не для заробітку, (вони є мінімальні), а для збереження напливу псевдо-хворих, які беручи ліки, продавали їх потому, а через те повстала ціла біржа, на якій торговано специфіками.

При дальших інформаціях довідались журналісти, що кожний обезпечений має евіденційну карту, тобто своє число і там поховані є його затруднення на терені обезпечення і все що з обезпеченням вяжеться. Кожний працедавець дістає „ожечене" про вимір і платничий наказ. Засадничо платничий наказ повинен бути тільки при сейчних справах, але на львівському терені рішено виплати адм. Розрахунок щомісячний, заплата має наступити то 10 кожного місяця. При спізненнях відсотки проволоки, які тепер **нікому не будуть даровані.** З уваги на дуже багато помилок в надісланих розрахунках, які треба майже з правила поправляти, виміри спізнились і поза місяць січень ще не пішли. Інформатори, якими були згадані на початку нашої статті всі члени управи, підкреслювали користи, які містять у собі для всіх зреформовані обезпечення, зокрема велике упрощення, бо працедавці, які досі мали до діла з 4-ма обезп. інституціями, тепер кореспондують тільки з одною.

Дуже глибоку і річеву промову виголосив ред. Вайнштох з „Хвилі", критикуючи сам закон; висказуючи бажання, аби болай виконувано його з користю для обезпечених. Бо добрий закон при хибному виконуванні затрачує свої користи і навпаки в найгіршому законі можна відповідною процедурою змякшити його гострі контури. Бесідник подякував за інформаційну конференцію, яка прояснить деякі непорозуміння.

Слідуючу конференцію рішено відбути в лічниці Каси Хорих при вул. Курковій.

В. Н-вич.

Великі совітські зброєння.

Як повідомляє московський кореспондент, на засіданні ради совітської військової орґанізації Ослеахім на Кремлі 23. ц. м. запали взаїні рішення в справі хемічної і повітряної зброї. Орґанізація підлягає тепер безпосередньо генеральному штабові червоної армії і має пирогоди трьох років вишколити 100.000 летунів. До орґанізації приступило 750.000 нових активних членів, між ними 200.000 хемічних воєнних спеціялістів і 150.000 вишколених стрільців з бриґади Ворошилова. На увагу заслугує факт, що вже 150.000 жінок має військове вишколення, а саме в орудуванні модерною воєнною зброєю. Вкінці рішено затягнути в цьому році велику позичку Ворошилова для орґанізації.

—o—

Хліборобські заворушення.

НЮЙОРК, ПАТ. Із Мехіка повідомляють про хліборобські заворушення в стейті Мічоакан. До грізних заворушень прийшло передовсім у місцевості Тарісеурі. Пять рільних робітників було вбитих, два згинули в полумі забудувань фарми, багато було ранених. Напасники повалили будинки фармерів і напали на рільних робітників, які не хотіли до них прилучитися.

Ширіть наш часопис!

МАТЕРІЯЛИ на мужеські убрання. Найновіші зразки, величезний вибір по фабричних цінах тільки у фірмі **„ДІМ МОДИ"** 71/53 5—5 **ЛЬВІВ, пл. МАРІЯСЬКА ч. 4.**

З польської преси.

Ще про „столицю" Київ.

Постійний власний кореспондент „Ґазети Польскої" у Москві п. Отмар поміщує у 80 ч. того центрального варшавського орґану ББ. з 21. ц. м., велику кореспонденцію п. н. „Київ столицею України". Кореспонденція — як усе, що пишеться із Совітів — писана у дуже обережному тоні і з „лиьльоматичною" фразеольоґією, де змісту треба нераз шукати між рядками. Раз-у-раз автор покликується теж на совітських інформаторів, не виключи інтерпретації українських небільшовицьких чинників. Через те стаття мимохіть трохи однобока, тим більше, що автор не виявляє в ній великого знання українського національного руху і має досить дикий погляд напр. на словник української літературної мови, приваючись у відкриті двері, що багато слів у ньому непорозумілих для українського простолюддя, так, начеб дійсно Академія Наук у своїй фільольоґічній діяльності мала санкціонувати льокальні мові вульґаризми. Відчувається теж тут і там легковажне становище автора взагалі до української мови, що обвижує рівень такої поважної інформаційно-політичної кореспонденції.

Всеж подаємо з неї деякі уривки, як будь-що-будь цікаві помічення сторонньої людини.

Автор слушно зауважує на вступі, що перше враження на вістку про перенесення столиці УСРР з Харкова до Київа могло бути таке, що це „хочби частинне заспокоєння українських національних аспірацій", і то „безпосередньо після хвилі строгих антинаціоналістичних репресій". Отже по суті це акт, який

„повинен прискорити процес фіналізування совітизації України через скріплення просовітського елементу на правому березі Дніпра, які то околиці були пущені в кількох останніх роках дещо самопасом".

Кажучи про поступ упромисловлення Правобережжа і пролетаризацію тамошнього хліборобського населення, автор протиставить тому процесові Правобережжа, якого хліборобське обличчя осталось майже без змін. „Очевидно, що хліборобське населення хочби з чисто технічних причин є багато важче до „обробітку" у пропаґандивному плечику і, послідовно, значно менше „ентузіястично" настроєне під міського елементу". Схарактеризувавши в той спосіб делікатно, але пророчисто, ворожі Совітам настрої українського Правобережжа, автор стверджує, що центральні совітські власти прийшли до висновку, що

„треба скріпити просовітський елемент на Київщині, особливо тому, що відносини в українському селі, не зважаючи на минулорічний провал і „колективну самоплисть" („лавки" автора кореспонденції — прим. Ред.) є досить далекі від ідеалу" (!)

Тут автор звалізує причини ворожих настроїв і зводить їх виключно до харчевих справ, вірніше кажучи — голоду, викликаного колективізаційною політикою. Одначе „власти далеко не забувають, що Київ був донедавна „внутрішнім Піємонтом", якщо річ іде про культурно-освітні справи. Хоча репресії проти Академії Наук і її словника української мови не були виправдані реальною небезпекою, але

„острах перед нею каже нераз совітським вождам дмухати на зимне". „Розумучи їх катеґоріями, що кажуть їм переводити репресії супроти автора будь-якої згадки про якийнебудь звязок української культури з Заходом — ми повинні в Польщі замикати кожного українця, який нпр. згадує, що „українці належать до східньо-словянської етнічної ґрупи".

Після такої досить невдалої паралелі (бо взагалі не вдалось чейже польському публіцистові парляментарну республику прирівнювати до „східних" взорів!), автор зупиняється над „більшовицькою українізацією" і виправдує її такими прикладами, як принимання до партійних шкіл хлопців української національности та широким святкуванням 120-роковин Т. Шевченка. Як єдиний теж приклад дезукраїнізації — приклад дуже кепський — Отмар наводить право росіян на Україні посилати дітей до російських шкіл, — начеб того права і раньше не було! Далі теж п. Отмар з „ліквідації" галичан в УСРР, бо вони — мовляв —

„робили карієру передовсім веденням запятої протипольської аґітації". „Селянські українські маси у величезній більшости далі є „тутешні", при значно гіршому відношенні навіть до злагідненої колективізації, ніж у Великоросії, а робітничий елемент треба вважати цілком підготованим, ба навіть позитивно настроєним до „більшовицької українізації". Оце нинішній фактичний стан на Сов. Україні.

Закінчує автор описом приготувань Київа на прийняття збільшеного бюрократичного апарату (будова домів, кращий залізничий звязок з Москвою) та замітною, що Київ стає столицею УСРР м. ін. і тому, що Совіти хотіли проявити „вотум довіря" для польської „мирної політики".

Споживачі чоколяди

мусять вибирати таку, яка приносить хосен здоровлю. — Отже читайте, які складники подані на опакуванні чоколяди фірми А. ПЯСЕЦЬКИ А. С. — випродукованої з найчистіших сирівців. 1214 6—10

На фронті внутрішньої позички „Р. Ш.“

РАДЕХІВ.

У нас відбулася анкета представників повітових установ, на якій вибрали окрему комісію позички, що буде урядувати при Повітовому Кружку „Р. Ш.“ в Радехові. Крім Старшини входять до цієї комісії о. Михайло Зінкевич, п-і Ніна Селезінкова, д-р Василь Возняк, д-р Петро Біланюк, дир. Антін Маланюк і Володимир Дибайло — всі з Радехова. З повіту ввійшли до комісії: оо. декани: Петро Мінко з Дмитрова і Микола Кравців з Лопатина. Справу позички зреферували теж на Повітовому Зїзді УНДО, де принято окрему резолюцію, яка взиває громадянство Радехівщини підписувати позичку „Р. Ш.“ Таке саме становище заняла і повітова кооперативна анкета по відповідному рефераті. По селах повіту переведуть акцію позички місцеві кружки „Р. Ш.“ при помочі комісії. Вже в часі першої наради в Радехові підписали приявні позички на 225 зол.

БОЛШІВЦІ.

Дня 20. березня ц. р. відбулася в Болшівцях нарада в справі позички „Р. Ш.“ Велика саля читальні була битком набита громадянами як із самого місточка, так із судової округи. Всі приявні приняли справу позички просто із захопленням. Добрим прикладом послужив жест п. Мих. Крайківського, який перший підписав і вплатив відразу 50 зол. За ним підписали інші на кількасот золотих. Справа йде жваво дальше вперед.

БУЗЕЧЧИНА.

Дня 18. березня ц. р. відбулися загальні збори кружка „Р. Ш.“ в **Козові**. Приявний був як делегат Повітового Кружка „Р. Ш. з Буська гром. Василь Вороновський. На зборах вирнула справа позички „Р. Ш.“, яку приявні дуже тепло приняли і зараз зорганізували місцеву комісію позички, до якої ввійшли: о. декан Ів. Жигаль від „Рідної Школи“, Максим Бойко від церкви, Петро Кардаш від кооп. „Єдність“, Василь Романів від чит. „Просвіти“ і Григорій Сікорський від громадян міста.

Місцеві люди зложили комісію теж в **Убині.** Кооп. „Скала“, чит. „Просвіти“, церква і кружок „Рідної Школи“ підписали зараз позичку „Р. Ш.“

Дня 19. березня зложили теж місцеву комісію позички в **Побужанах,** до якої ввійшли представники місцевих установ. Дня 1. квітня ц. р. має відбутися в Побужанах ширша нарада.

БИТЬКІВ.

Сама місцевість бідна. Наших копальників тут мало. Наразі підписав тут позичку п. Василь Рудавський на 100 зол., вплачуючи відразу першу рату 20 зол.

ВАРШАВА.

Недавно була вістка в „Ділі“, що Краків зацікавився позичкою „Рідної Школи“. У Варшаві є теж українці, які не можуть бути байдужими в тих справах, що із захопленням хвилюють цілий український нарід. У нас відбулася 17. березня ц. р. студентська нарада в цій справі і вибрала комітет, який має зорганізувати позичку „Рідній Школі“ на області міста Варшави. В цих днях розпочинає комітет свою діяльність, як тільки дістане від Головної Управи „Р. Ш.“ всі потрібні інформації.

Чи Ви вже пробували наш незрівнаний **Крем сухий** (денний під пудер)? 1292

„Кобзар“ Шевченка на індексі.

Ревізія у філії „Просвіти“ в Тернополі.

Слідчий відділ держ. поліції в Тернополі перевів у канцелярії і бібліотеці філії „Просвіти“ в Тернополі ревізію в днях 12., 13. і 14. березня ц. р. Шукали за забороненою літературою. Ревізію переводили кожного дня від 9. год. рано до 3-ої попол., після чого запечатували бібліотеку до слідуючого дня. Забрали „Кобзар“ Шевченка, видання д-ра В. Сімовича й „Ішли діти за муки“ В. Будановського. Ці дві книжки були вже давніше вилучені з мандрівної бібліотеки філії і зложені зі старими актами в шафі. Дальше забрали „Між молотом і ковалом“, „Українські народні думи“ Філ. Колесси, „Шевченкова криниця“ Вол. Дорошенка, „До слави“ 1. і 2. том А. Чайковського, Календар „Червоної Калини“ на 1930 р., „На ріках Вавилонських“ і ще декілька інших книжок, звільнених окр. судом в Тернополі в 1929 р. від конфіскати, що зрештою в 1932 р. Гол. Т-во „Просвіта“ подало до відома в „Додатковім списі сконфіскованих книжок“.

В четвер 15. березня ц. р. переслухали на поліції урядуючого бібліотекаря філії д-ра Мик. Мелінишина і списали з ним довжезний протокол про спосіб і час набуття кожної сконфіскованої книжки. В цій самій справі переслухали ще голову філії „Просвіти“ проф. Іларіона Бриковича й урядовця філії Вол. Бриковича. При нагоді цієї ревізії показалося, що деякі книжки, нпр. „Українські народні думи“ Ф. Колесси, „Шевченкова криниця“ Вол. Дорошенка, збірка „Між молотом і ковалом“, „Чорний ангел“ Слісаренка і ін. сконфіскував окр. суд у Чорткові, одначе про це — мабуть не помиляємося — не було ніде у нас (крім „Монітора Польского“) згадки. За такими річами конечно повинна слідити канцелярія Т-ва „Просвіти“ у Львові і в час повідомити про конфіскату підпорядковані філії і читальні „Просвіти“, щоби їх таким чином не наражувати на непотрібні ревізії й евент. репресії.

Підчас ревізії побіч інших спеціяльно цікавився один з функціонарів поліції „Кобзарем“ видання Сімовича, вишукуючи по всіх полицях за тою книжкою. Цей факт лиш підтверджує те ненормальне явище, про котре помістило „Діло“ з 23. 3. ц. р. довшу передову статтю п. н. „Шевченко у Варшаві й Галичині“. У Варшаві найвищі держ. достойники своєю присутністю на Шевченківській Академії вшановують память поета, а далеко „за кресах“, хоч би й у воєвідськім місті, „Кобзар“ того поета є одним з найнебезпечніших друків. *М. З-ів.*

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.

Обмежена скількість примірників.

ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.

Для передплатників „Діла“ 1 зол. 80 сот.

Пересилка 50 сот. більше.

Пацифікація Марока.

На основі повідомлення з Агадіру (Мароко) французькій команді кольоніяльних військ в Африці вдалося після 27-літніх боїв нарешті здавити бунт берберійських племен в области Атляcу. Першою користю цього успіху буде те, що Франція зможе тепер велику частину кольоніяльних військ перекинути на інший терен. Другою користю буде те, що нарешті можна буде повести спокійний і безпечний перехід крізь пустиню від півночі до Атлянтику. Досі це було неможливе, як довго дикі племена числом коло 30.000 боєвиків, озброєних навіть скорострілами, непокоїли ті сторони, нищили всяку комунікацію і французькі залоги. Танки і броневики при вжитті відповідних маневрів кольоніяльної армії зробили нарешті тому кінець.

На основі згадаваного звідомлення пацифікація торкається 38.000 берберійських племен, отже коло 200.000 тубильців, які досі підлягали повстанчій владі. Тепер вони признавши зверхну владу султана Рабату, підпорядкувалися тимсамим Франції. Що правда умовиною замирення є відкликання французьких військ з того терену, де порядку і безпеки пильнуватиме тепер тільки сторожа султана, що претендує зрештою також до титулу каліфа всіх магометан. Одночасно французи запевнюють тому краєві всякі цивілізаційні здобутки, отже перш усього будову доріг, телеграфічних ліній і постійних летунських звязків з Атлянтиком, що може мати велике значіння для вкорочення дороги між Европою та Південною Америкою. Питання тільки, чи войовниче гірське племя берберів справді піддасться раз на все чужій владі.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі тканини

З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЕСКА

вул. Галицька ч. 18.

НА ШКІЛЬНІ ТЕМИ.

Проти правописного хаосу у наших школах.

(Голос учителів української мови з Перемишля.)

Дня 14. лютого ц. р. відбули учителі української мови усіх середніх і народніх, державних і приватних, перемиських шкіл спільну нараду, яку присвятили в цілости правописному питанню в школі. Крім учителів-українїстів взяли участь у конференції також учителі клясичних мов, які мають до поправи в задачах українські переклади з клясичних мов. Усіх злучила журба, як опанувати ситуацію під правописним оглядом у школі.

Провід конференції спочивав у руках директора державної української гімназії С. Шаха, а секретарював проф. Пав. Волянський. У конференції взяв участь перебуваючий тоді на візитації шкіл віз. С. Лещій. Дир. Шах отвираючи конференцію зясував причину скликання такого спільного засідання українїстів і філольогів та начеркнув плян і програму нарад. А саме, коли директор прибув у 1932 р. до Перемишля, застав у перемиській держ. гімназії такий правописний стан, що кожний із 4-ох українїстів уживав менш-більше свого правопису, а у звязку з тим і окремих граматичних форм. Наслідок цього стану був такий, що в ріжних клясах обовязував учнів ріжний правопис. Була це очевидна аномалія. Тому з початком 1933 шкіл. року відбув директор з учителями-українїстами своєї гімназії спільне засідання, яке довело всіх до спільного знаменника. У висліді цього устійнення обовязує нині всіх учителів і учнів один правопис. Поступаючи анальогічно можна би на думку директора погодити під правописним оглядом також і всіх інших учителів української мови чинних на терені міста Перемишля, а вслід за ними устійнити один правопис для всіх перемиських шкіл. Це й має бути головним завданням скликаної конференції українїстів і фільольогів.

Є ще й інша, сказав промовець, безпосередня причина, яка спонукала всіх учителів української мови зійтися на спільне засідання; це поява книжки проф. І. Огієнка, в справі якої учителі, що стоять при чиннім варстаті шкільної праці, мають сказати своє слово. А щоби дати до нарад і дискусії відповідний вступ подав директор огляд змін українського правопису за останніх 100 літ — від М. Максимовича — аж до „Рідного Писання“ І. Огієнка і вказав на це заворотно скоре темпо наступаючих по собі правописних змін. Дальше, щоби дискусія мала твердий річевий характер й оперувала конкретним матеріялом попросив директор, як предсідник конференції, проф. д-ра Е. Грицака, щоби відчитав приготований реферат на тему: **„Про устійнення українського правопису в школі“.**

Д-р Е. Грицак занявся у своїм рефераті трьома підручниками правописних правил, а саме „Правописними Правилами“ „Наук. Т-ва ім. Шевченка“ у Львові з 1932 р., правилами цьогож Т-ва в укладі акад. Мик. Возняка з 1929 р. і правилами „Рідного Писання“ з 1933 р. Референт по річевій арґументації виповівся проти уведення до шкільного ужитку правописних правил Наук. Т-ва ім. Шевч. з 1929 р., а тим більше проти засад проф. І. Огієнка; заявився натомість за „Правописними Правилами“ з 1922 р. — з деякими змінами, чи радше доповненнями неточних і недоговорених там місць. Під кінець подав референт від себе під

Товари блаватні | вовни, шовки, полотна, пост'ль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7133 27—180. Телефон 25-55.

дискусію 10 тез і висловив думку віднестися у правописній справі до Наук. Т-ва ім. Т. Шевченка у Львові та до Кураторії Львів. Шкіл. Округи, щоби занялися вирішенням цеї справи у школах.

Реферат викликав живу й обширну дискусію, яка свідчила не лише про велике заінтересування прилюдних, але й про наболілу для них проблему.

У висліді переведеної дискусії конференція приняла такі ухвали:

1) Конференція учителів української мови перемиських шкіл вказує потребу устійнення українського правопису в школах справою актуальною і пекучою. Тому, заки вирішать її й унормують міродайні чинники, зібрані вибирають зпоміж себе комісію чотирьох, яка має обробити це питання по лінії думок реферату проф. д-ра К. Грицака, а вислід своєї спільної праці, одобреної на слідуючім спільнім засіданні, подати на письмі кожній перемиській школі до вжитку і застосування. До неї комісії 4-ох увійшли: 1) д-р Е. Грицак, проф. держ. укр. гімназії, 2) д-р І. Мандюк, проф. І. держ. пол. гімназії, 3) проф. Вас. Лях'ович, учит. прив. гімназії „Укр. Дів. Інституту" і 4) дир. М. Зубрей, управитель вселюд. школи ім. М. Шашкевича.

2) Звернутися до Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові з просьбою, щоби Фільольогічна Секція занялася ревізією свого становища у правописній справі з 1929 р.

3) Віднестися до Кураторії Л. Ш. О. з просьбою, щоби Кураторія занялася в порозумінні з Н. Т. ім. Шев. вирішенням правописного питання в школах та в своїх шкіл. видавництвах (накладом шкіл. фонду) та щоби перевела ще в цьому шкіл. році правописну анкету між учителями української мови в держ. і приват. школах.

4) Звіт із відбутої у Перемишлі конференції помістити в українській фаховій і щоденній пресі, щоби заінтересувати цею справою і спеціялістів і ширший круг громадянства.

Свята Шевченка в Ч.С.Р.

Т-во „Самопомічі Українських Емігрантів" відсвяткувало 10. 3. ц. р. по своїх відділах у північно-східній Чехії свято Т. Шевченка такою програмою:

Відділ у Градці Кральове пред. гол. *В. Кікінчук* привитав гостей і в коротнім слові зясував значіння свята Шевченка. Гурток співаків відспівав „Заповіт". Святочний реферат виголосив інж. Д. Оспан. М. Дорундяк декламував „До Основяненка". В. Кікінчук молод. — „Івана Підкова". Свято закінчили нац. гимном. Перевели збірку на лац. цілі.

Відділ у Пардубицях. По відкритті свята головою *Ю. Кучером* прочитали реферати інж. Мордвинів та мгр. фарм. Яхно. Хор відспівав „Заповіт". П-ні Осадчова, Юрко Зденек Маркови декламували. П-ні Павлюкова виконала сольо-співи на слова Шевченка. Свято закінчили гимном. Безробітні українці поприходили пішки з далеких околиць, щоби взяти участь у національнім святі.

Відділ у Йозефові н. М. Зборам проводив голова відділу *М. М. Лобаз*. Святочний реферат виголосив проф. Лукіянович. По співі „Заповіту" декламували: діти — Ромко Лобаз („Наша слава Україна"), Ярослав Лобаз („Мово рідна, слово рідне") та пп. П. Коплик („Холодний Яр") і М. Олексин („Сон"). Хор співав українські пісні, свято закінчили гимном.

На святі у всіх відділах було чимало гостей-чехів. *(У. Т)*

Література на Україні на порозі нової пятилітки.

II

Нарешті дуже цікава літературна організація Радянської України — це „Лочаф" (Літературне обєднання червоної армії і фльоти). Організація розпоряджає органами: „Червоний Боєць", масовий журнал „Червоноармійська Естрада" та літературна сторінка газети „Червона Армія"; і має на меті не лише відповідно виховувати червоноармійців, але й плекати мілітарну тематику взагалі в літературі.

З „цивілістів" до організації належать між іншим Пилипенко, Панч, Кириленко, Ірчан, Михитенко. Як охоче інформує Ведміцький, „письменники, нечервоноармійці, цивільні, включаються в бригади для участи в маневрах червоної армії, поєнізуються, вивчають життя й побут армії і відтворюють її досягнення й боротьбу в художніх творах" (тамже, ст. 72). З літературної продукції „Лочафу" требаб відмітити твори Дубинського („Контр-удар", „Відвага"), Ірчана („Осінь в димах"), а особливо прецікаві, мало тенденційні і назагал історично правдиві „Записки полоненого" Кобця та „Син полку" Кальницького. Обидва останні твори тепер на індексі заборонених книг.

Ще ще згадаємо про „Ланку" та „Марс" (Антоненко-Давидович, Косинка, Осьмачка, Підмогильний), то, здається, вичерпаємо найцікавіші угрупування радянських письменників. Згадані тут письменники після заборони „Марса" залишились поза організаціями, так само як і неокласики — Зеров, Филипович, Рильський, Могилянський і Драй-Хмара — це „гроно пятірне нездоланих співців" (за висловом Драй-Хмари).

Напередодні 23. IV. 1932 р. на Україні лишилися ніби на постійне такі організації: ВУСПП, „Плуг", „Молодняк", „Лочаф", які й творили Федерацію. Всі інші були розвязані, колишніх їх членів оголосили політично не благонадійними, і лише після відповідної регабілітації індивідуально деякі з них були зприняті до ВУСПП.

Цю організацію супроводила, власне її попереджала, шалена атака на всіх і вся. Кинули гасло: „Сривать маски!" і це гасло на 100 відс. використали всілякі вочевісущі „робсількори". (До речі, майже галицька дійсність, тільки на Великій Україні „демасковувались" неодомими авторами хоч і відомі, але живі і творчі ще письменники).

Внаслідок „дискусії" підчас „сриванія масок" утворилося нове поняття попутника. А саме він мусить активно співпрацювати в соцбудівництві, „щоб з попутника стати союзником пролетарської літератури, а потім і пролетарським письменником". Отже до трьох-степенної градації введено ще нове „чистилище" — союзника. Нічого в цій системі нема нового й оригінального — це загально принятий радянський шабльон...

Як кажемо, після загального „демаскування" відносини були ніби вже стабілізувалися, доказом чого може бути масовий призов нових „ударників", або злиття „Плуга" з „Трактором" і переміна назви буквально за місяць до ліквідації. Та раптом ЦК ВКП(б), нікого не питаючи, з дня 23. квітня 1932 р. зліквідував усі дотепер істнуючі літературні організації і створив єдине обєднання радянських письменників, куди входять усі, „що підтримують плятформу радянської влади і прагнуть брати участь у соціялістичному будівництві" (з резолюції ЦК)... Очевидячки, взаїмного „демаскування" було досить для ЦК. Один з органів ВУСПП („За Марксо-Ленінську Критику) з розпачу і несподіванки лише пробелькотав: „Цю постанову радянські письменники всього Союзу зустріли з величезним ентузіязмом і піднесенням" (ч. І. з 1933). Це очевидячки була лише добра міна при поганій грі, бо чейже ніхто інший, лише ВУСПП, ставши „переможцем", уважав себе єдино неомильним інтерпретатором Сталінського „православія".

І так напередодні нової пятилітки на Україні істнує лише одна літературна організація, а дотеперішні змагання між поодинокими амбітними одиницями чи групами замінено казьонним „соцзмаганням".

Якіж перспективи розвитку української літератури? „Практика бригадної праці, вихід на боротьбу з проривами (?), безпосередня участь у соцбудівництві, застосування у своїй праці методи ударництва й соцзмагання, показують, що пролетарський письменник стоїть на зірних шляхах свого розвитку" (Ол. Ведміцький, там же, ст. 83). У звязку з такими багатонадійними перспективами „перед пролетарською літературою партія поставила завдання створити Магнетобуди літератури", і ясно, що створення цих Магнетобудів „звязане з боротьбою за партійність художньої методи (?), за партійність художньої літератури", — каже той самий інтерпретатор партрезолюції.

Додамо від себе, що методами середньовічного рабства („соцзмагання") вже створено індустріяльні Магнетобуди, які лицюють до господарської структури СРСР (прошу пригадати пять Ленінських укладів!), як... корові сідло. Цимиж методами хотять творити ще й нові „Магнетобуди" — на цей раз літературні... Щож, поживемо, побачимо! А тимчасом для тих „Магнетобудів" нема зовсім паперу.

Відсутність валюти змусила СРСР з 1931 р. зовсім відмовитись від імпортного паперу, а з 1932 р. припинити також довіз з закордону півфабрикатів. За пляном першої пятирічки мали на увазі розбудувати власну паперову промисловість, але й тут, як і всюди, плян залишився побожним бажанням „поетів" з Держплану. В 1932 р. в паперову промисловість вклали 47 відс. передбачених пляном капіталів. За пляном у цьомуж році мали виробити 577 тисяч тон культурних родів паперу, але роздумалися і на початку року „плян" зменшили на 397 тисяч тон; і от підсумовуючи перше піврічча, більшовики мусіли признатись до невиконання і цього куцого пляну на 41.2 тисяч тон. Не помогли і нові паперові комбінати в Карелії.

З паперовою промисловістю на Україні ще гірше. Раз, що у нас нема лісових масивів, а друге, спеціяльна господарська політика Москви привела до того, що на Україні майже взагалі нема паперової промисловости. З 14 фабрик (вірніше — фабричок) лише три можуть виробляти культурні роди паперу (виробляла фактично лиш одна). Що Україна не може рахувати в даному випадку на „братерську" допомогу Москви, свідчить факт просто жахливого вигляду продукції українських видавництв останнього часу. „Руки загребущі, очі „завидющі" Москви вміють лише з України „викачувати" хліб, вугілля, залізо й інші українські багацтва.

П. Котович

Бувші вояки вимагають.

ПАРИЖ, 26. III. ПАТ. Нарада гол. ради обєднання б. вояків скінчилися резолюціями, що вимагають: перевести вибори до парляменту на основі пропорційности, дати право голосування жінкам, розвязати законодатні палати, нові вибори, гарантії справедливого плебісциту в басейні Саари, прихильність до С. Народів, не визнати зброєння Німеччини, підтримати самостійність Австрії і ліквідувати економічну війну, що вийшла зі самолюбства поодиноких держав. Окрема резолюція стверджує, що обєднання співпрацюватиме дальше з б. вояками всіх країн

Завдання нім. господ. політики.

БЕРЛІН, 26. III. ПАТ. Мін. фінансів Німеччини Шверін-Крошіг мав в університеті у Мінстер відчит про німецьку фінансову й госп. політику. Зміст його такий: Щойно Гітлер привернув довіря у тривалі політичні відносини в Німеччині і створив основи для госп. поправи. Широку акцію праці для безробітних покриють з позичок, яку звернуть до 5 літ. Крім цього будуть покриті т. зв. податкові цертифікати на 4 міліярди і дефіцит з мин. літ у висоті 2 міліярди марок. Нові зобовязання на боротьбу з безробіттям мусіли прийняти, бо інакше булоб дійшло до нового дефіциту. Всеж таки будуче нім. господарства, в звязку з низкою законів про обниження податків та покупчою силою мас, заповідається добре. Водночас мін. заявив, що Зл. Держави будуть мусіти вибирати: Або Німеччина буде купувати в них сирівці, або буде платити їм довг. З обох джерел Америці користати годі.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15.
Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром бажати до першорядних цін. 5/73 3—?

Генрих Вернер Львів, Коперника ч. 12. телефон 70-50
одиноке джерело товарів залізних, сталевих, ремісничого знаряддя та начинь кухонних.
87/55 4—30

Виставка українського народнього мистецтва й домашнього промислу в Берліні.

(ВУНІ) З кінцем весни цього року влаштовує Український Науковий Інститут у Берліні велику етнографічну виставку народнього мистецтва й народнього промислу. Український Науковий Інститут хоче дати німецькому загалові, а зокрема вибагливій берлінській публиці, якнайширший образ нашого народнього мистецтва в усіх його важніших виявах і формах і обхопити по змозі всі території нашої Батьківщини. Таке велике завдання може Український Науковий Інститут виконати гідно й успішно тільки при найбільшій допомозі найширших кол нашого громадянства в краю та за кордоном і тому звертається до всіх наших орґанізацій, установ і поодиноких осіб з проханням допомогти уладженню виставки словом і ділом, особливо надсилянням відповідних експонатів, в оригіналах, моделях і фотоґрафіях або рисунках.

Український Науковий Інститут у Берліні бере на себе велику працю зорґанізування й фахового уладження виставки в одній із найкращих для цього саль в одному з державних музеїв, подбає про видання ілюстрованого катальоґу, в якому будуть м. ін. подані імена та назви виставлених та постарається, подібно як у минулому році при ґрафічній виставці, про добру рекляму й фреквенцію відвідувачів. Інститут візьме теж на себе покриття всіх значних коштів, звязаних з технічним уладженням виставки, та покриє видатки пересилки експонатів, переймаючи рівночасно повну ґарантію за цілість і зворот усіх надісланих на виставку предметів.

В заміну за те Український Науковий Інститут просить запомогти його відповідними експонатами, що характеризувалиб у цілому та в подробицях усе наше народне мистецтво та виробництво в сучасному, а по змозі теж у недавноминулому. Український Науковий Інститут звертається в першій мірі до управ наших центральних і місцевих музеїв зі щирим проханням взяти активну участь у виставці, що матиме не тільки науковий, але й практично-репрезентативний характер. Український Науковий Інститут рахує дальше на видатну допомогу наших жіночих товариств, що по селах і містах стоять дуже близько до нашого пребогатого народнього мистецтва, і просить усі наші орґанізації та спілки, що займаються практичне народнім виробництвом, обіслати виставку великим числом експонатів, які моглиб тут мати і відповідний збут.

Виставка Українського Наукового Інституту має по змозі дати приблизний загальний образ нашої народньої культури й обіймає такі відділи, оскільки прийдуть намічені експонати:

I. Народній одяг, жіночий, чоловічий та діточий у цілости, в найголовніших відмінах (стрій полтавський, поліський, подільський, покутський, гуцульський, буковинський, закарпатський) та частинно (м. ін. сорочки, спідниці, дерги, влахти, фоти, димки, завязки, поголівники, крашаниці, сердаки, бунди, свити, чати, опанчі, сіряки, кобеняки, ґуглі, пояси, крайки хустки намітки, рантухи, повязки, чипці, рукавиці, капелюхи, шапки, кресані, жоломки, черевики, лапчаки, постоли, капчурі і т. д.)

II. Прикраси й оздоби (намисті, каблучки, сережки, нашийники, намиста, дукачі, ґарди, ґердани, силянки, спинки, дзеркальця, чапраги, ретязки, наракавиці, бинди, пера, прикраси голови (уплітки, чільця, віночки) топірці, ташки, довбеньки, хатні прикраси як: паперові витинанки, плетінки, рушники, скляні мальовані образи, мальовані або риті образи, стінні рисунки й мальовила, малюнки на печах (в рисунках або фотоґрафіях).

III. Народнє будівництво й хатня обставова в оригіналах, моделях, плянах, фотоґрафіях і рисунках (хати, церкви, дзвіниці, обістя, дахи князьки, огорожі, тини, брами, ворота, наворітники, двері, одвірки, вікна, надвіконні прикраси, замки, ключі, головніші хатні прилади, особливо прикрашені різьбою, орнаментом, мальовилом, інкрустацією, виточуванням, столи, стільці, скрині, миски, судачки, полички, біжники, світники і т. ін.

IV. Побутова, зокрема матеріяльна культура в найбільш характеристичних зразках (оригінали, моделі, фотоґрафії) мисливського й рибальського побуту (напр. пастки, сильця, ості, бовти), скотарства й пасічництва (напр. реваші, лезива й ін.) та хліборобського побуту.

V. Обрядове мистецтво (весільні вінки, корогви, мечі, деревце, вильце, вільха, прапорці, обрядове й святочне печиво (родильні колачі, дивуни, книші, паски, кукуци, короваї та ін., йорданські хрестики зі солімки й тіста, великодні свічки, калатала, крашанки, писанки обжинкові вінки, вироби зі сира (баранчики, круглі, сонце), паперові й деревляні голуби, ангели, коза, предмети церковного побуту й мистецтва: хрести, статуї, вагробники.

VI. Домашній народній промисл з окремими узглядненнями зразкових предметів, виконаних руками народніх творців при допомозі своєрідних знарядів і способами місцевої народньої техніки. Із цієї великої ділянки бажано булоб мати принайменше важніші, тип'чні або характеристичні предмети, що виріжняються від загально тепер прийнятих формою, орнаментом, способом виконання, прикрасами тощо, а зокрема:

а) вироби деревляного промислу бодай у моделях і фотоґрафіях (усякі варстати, ткацький ставок, прилади до плетення ґерданів і крайок, орнаментовані дошки для вибивання взорів на тканинах, форми до виробу медівників, господарські знаряди (м. ін. різьблені спинки до саней, насади до возів, люшні, стовпці, ярма, різьблені рублі, прядки, сувалки, мотовила, суколки, дерева до кужелів, кужівки, зразки бондарського виробництва, тарілки, ложки, точені предмети, забавки, свічники, плетінки й коші з лози, козуби і т. д.

б) ткацькі й суконні вироби (полотна, рушники, скатерті, наліжники, настільники, крайки, килими, коци, верети, повстяні вироби);

в) шкірляні й футляні вироби (ремені, упряж, капшуки, кучми, рукавиці);

г) керамічні вироби (горшки, глечики, миски, збанки, свічники, підкури, забавки, сьнставки, кафлі;

д) металеві вироби в обсягу золотництва, мосяжництва і ковальства (м. ін. прикраси, топірці, ножі, люльки, бобрики, „раки", „вудила", кресива);

е) музичні інструменти (сопілки, теленки, флояри, свирілі, тримбіти, дуди, гуки, скрипці, решітця, бандури, ліри, цимбали).

Визначне місце між експонатами займуть наші вишивки, тому бажано булоб мати якнайбільше добре підібраних зразків, по змозі кожний у величині 10/20 цм.

При всіх предметах проситься докопче подавати крім назви власника й місцевости також назву предмету чи зразка, призначення й територію поширення. Український Науковий Інститут сподіється, що наша суспільність, розуміючи добре вагу виставки, щиро відізветься на цей поклик і поспішить з надсиланням експонатів. Для облекшення пересилки проситься передавати виставочний матеріял у Галичині до Хв. Товариства „Українське Народне Мистецтво" у Львові (Ринок ч. 39. I.), на Буковині на руки Вп. Пана інс. Антона Клима, голови „Науково-мистецької Комісії Українського Народного Дому" в Чернівцях (вул. Реджеле Кароля 28), які взяли на себе великий труд збирання експонатів в краю.

Насіння городовини, господарське і квітове, огородничі приладдя, засоби до поборювання рослинних шкідників, дешеві шприци, поручає фірма

Е. Фреєґе, Львів, Трибунальська 3 тел. 55-70. 11/XX 1—2

Вирібня відзнак, жетонів і медалів Станислава СОБЧИКА, — Львів, вул. Мохнацького ч. 8 виконує всіляких роду відзнаки шкільні, військові; для спортових клюбів, співацьких тов., жетони, пакети медалі, цвяхи до прапорів, гроти по найнижчих цінах. Цвяхи металеві сріблені від 30 сот. штука, правдиві срібні від 50 сот. шт. 1203

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 28. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 32

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Ділові справи. — Приказ добровольцям.

Небагато було таких. Деякі вже зараз на угорській землі питали мене, чи їх роля вже не покінчилася з переданням добровольців (Яцкевич). Таким я полишав вільну руку, якщо вони не зложили ще присяги. Але присвятити мушу тут кілька слів такому д-рові Омелянові Левицькому, бл. п. сотникові УСС., або д-рові Михайлові Новаковському і багатьом іншим інтеліґентам, що не будучи поданими зовсім до старшинських степенів, були взором стрілецької дисципліни, були людьми, на яких кожна орґанізація у всякій порі і в найбільше слушнім часі може рахувати. Бл. п. д-р Омелян Левицький, адвокат з Долини, фіґурує у першім списі як фельдфебель (десятник). Як нині пригадую собі, що я кілька разів робив йому представлення замешкати ліпшу кватиру, брати участь в офіцерській менажі, а він всього того не приняв, кажучи, що це поділалоб зле на решту стрілецтва. І така людина не подана до старшинського степеня, а подані зате молоденькі ученики, яким було зовсім добре місце серед мужви! Та в тім часі навіть нагоди не мав я подібними справами займатися, а мусів здатися на самих командантів поодиноких відділів, бож вони, а не я, будуть мати з тих старшин поміч і моглиб на випадок невдач звалювати на мене вину, що не знаючи людей, робив вплив на іменування підчинених їм степенів. Таксамо випадок рішав при іменуванні підстаршин.

Такий виказ вислав я зараз з моєї канцелярії до львівської військ. команди у Мукачеві, з проханням, щоби вона вислала його до затвердження до міністерства війни. Що з ним опісля сталося, не знаю, ані відтак не міг ніколи про це довідатися в самій військ. команді. У першім виказі не було лише мене, Рожанковського, д-ра Томашівського, Катамая та Ґутковського. Причина лежала в тому, що себе самого не міг я ставити до номінації. По запевненням, які дістав від ЗУР. та Б. У., моя номінація мала бути поставлена тими чинниками (а по словам полк. Молліка я сам себе не міг ставити до номінації). Щодо інших названих панів не міг я також нічого більше зробити, бо дістав лише приказ предложити спис старшин трьох куренів, які не творитимуть ніякої тактичної цілости, тільки будуть самостійні в крузі свого ділання. До мене належатиме більше адм. сторона цілости. І колиб була прийшла моя номінація, так тоді можливо тими панами обсадити ріжні галузи діяльности і тоді могла бути мова і про їх номінації. Ця точка була від самого початку спірна між мною і ЗУР. та Б. У. Коли обі названі орґанізації закидали мені тут занедбання тої справи, то я зі своєї сторони закидав їм недбальство; на тих закидах справа чимало потерпіла. Вона й до сьогодні не вияснена, і, правду кажучи, не знаю і нині, чи завинив я, або чи завинили наші народні орґанізації.

Сама канцелярія була дуже примітивно уладжена. Під цим оглядом я взагалі мав за мало розмаху. Можливо, що інший на моїм місці був би тут виступив відразу з великим шумом і галасом, був би сотворив велику команду з ріжними відділами, писарями, референтами, адютантами. Та я признаюся, що ніколи не мав до того хисту і, здається, ніколи не буду мати. Карні справи вів радн. Рожанковський, мене заступав д-р Томашівський, а у самій канцелярії були заняті д-р Новаковський і Катамай. Рахункову сторону діла вів Індишевський з провіянтовим підофіцером А. Жилою. Все інше було зложене в руки командантів куренів та сотень. Їх обовязком було складати тільки рахунки з побраних грошей та присилати своїх підофіцерів до відписання леґіонового приказу, або, як я його назвав, полкового приказу. Гроші були зачинені в деревляній скринці, перед канцелярією стояла варта. Я не мав багато часу, щоб займатися канцелярійною роботою. Майже щоднини треба було їхати до Мукачева до військ. команди, щоб вижидати приказів та старатися про все для стрільців. А багато ще їм бракувало. Не згадуючи про однострої, треба було подумати про обуву, про кріси, про муніцію до науки. Забрані зі Львова „Верндлі" розгубилися по дорозі, бо і мало хто з добровольців дбав про ту стару зброю. Треба було виклопотати кухні, взагалі все те, чого військові відділи потребують, а чого ми не мали. А як знову зложилося так, що я лишився у Ґоронді, то треба було всякнути й у внутрішню господарку, мати на оці вправи, вислухувати й ладнати справи, по-

Самоходовий конфлікт зліквідовано.

ЛЬОНДОН, 26. III. ПАТ. З Вашингтону повідомляють, що погляди самоходових робітників і підприємств узгіднено і конфлікт зліквідували. През. Рузвельт добув знову перемогу й доказав, що його впливи у громадянстві дуже широкі. Умова згоди така: Повна однозгідність збірних умов та справ найму праці. Робітникам гарантують право належати до амер. федерації праці та репрезентації тими особами, які вони виберуть. През. Рузвельт догадується, що швидко повстане Рада Праці, яка ладнатиме конфлікти робітників і працедавців й так буде створена нова система порозуміння між робітн. і підприємствами великого самоходового промислу.

ЛЬОНДОН, 26. III. ПАТ. По думці вашингтонської умови, має у Детройті повстати до 24 год. комітет з 3 осіб: 1 робітника, 1 підприємця й 1 нейтрального, що ладнатиме конфлікти робітників з працедавцями з тим, що рішення комітету будуть остаточні.

—o—

Нац. соціялісти в Саршині відзиваються.

САРБРІКЕН, 26. III. ПАТ. Урядові чинники ствердили, що ряд організацій, підпорядкованих розвязаній в Саршині нац. соц. партії, відновив діяльність. Торкається це м. і. нац. союзу жінок, нац. соц. стрілецького союзу та союзу німецьких дівчат. Від членів тих організацій стягають знову складки. Крім того на вулицях міста появилися відділи членів тих організацій, а тією ріжницею, що машерують не в одностроях.

САРБРІКЕН, 26. III. ПАТ. Споміж членів німецького фронту Саршини зорганізували т. зв. відділи порядкової служби, до якої покликано членів розвязаних нац. соц. пробоєвих і штафетових відділів. Б. членам тих відділів заборонили мабуть покидати Саршину без спеціяльної відпустки. Соціялістична „Фолькштіме" виступає проти одноцілої акції німецького фронту, зазначуючи, що під покришкою порядкової служби воскресили в Саршині нац. соц. відділи поліційної помочі, якої члени рекрутуються зпоміж штафетівців.

ПРИГОТУВАННЯ ДО ПЛЕБІСЦИТУ.

САРБРІКЕН, 26. III. ПАТ. Згідно з інформаціями, що тут прийшли, в Німеччині стали вже організувати посилки виказів осіб, управнених до голосування в плебісцитовому терені Саршини. Управнені до голосування, що можуть вилегітимуватися т. зв. карткою арійського походження, дістають спец. виборчі карти, які уповажнюють, подібно як підчас плебісциту на Гор. Шлеську, до безплатного переїзду з місця замешкання на плебісцитовий терен. Безплатним переїздом будуть користуватися особи, що живуть навіть в Америці, чим звертатимуть кошти подорожі.

лагоджувати найважніші письма. А найбільше до роботи давали розвідчі історії і справи, до яких стала військ. команда вживати добровольців. Про цю сторону справи докладно пізніше.

Зараз другої днини, як ми приїхали до Горонди, видав я спеціяльний приказ про те, як мають добровольці поводитися на Угорській Україні. Приготовив я їх на те, що тут застануть зовсім відмінні відносини, як у Галичині, та й на ті спеціяльні обставини треба звернути увагу. З другої сторони побачать темного мужика, що й мовою своєю нагадуватиме якусь старовину, а з другої сторони стрінуться з мадярським шовінізмом, що стоїть на сторожі, щоб до того мужика не пробивався найменший промінь свідомости. Отже важне те, щоби своєю людською поведінкою супроти селянина позискати його для себе, а не образливими словами та гострим осудом мадярської системи. Найменший того роду промах викличе донесення на добровольців і за цим підуть слідства, неспокої та може й перекинення нас у такі сторони, де навіть не буде з ким як порозумітися, ані до кого слова сказати. Відносини з місцевим населенням уложилися якнайліпше. Крім незначних нарікань на дрібні шкоди, які зараз виплачувано, не було приводу до інтервенцій. Нераз приходив місцевий нотар — у роді давнього мандатаря — та з обуренням підносив, що якийсь доброволець висказався підємно про мадярів, але усе те вдавалося полагоджувати у власнім крузі ділання.

(Далі буде.)

—o—

По широкому світі.

Предсідник союзу німецьких студентів у Берліні видав розпорядок, що наказує всім студентам мужчинам, записаним на німецьких університетах, обовязок відбути військовий вишкіл.

— До хати сол. посла Льонгета, заступника предсідника слідчої комісії в справах пароруснень у Парижі, вломилися невідомі люди. Розбили бурка, та які документи викрали, досі невідомо.

— Біля Фляменвіль (Франція) осунулася на просторі 30 км. в море земля відриваючи останки скаменілого лісу, що мав істнувати між британськими островами і Францією.

— У виборах до італійського парляменту голосувало 10.433.536 осіб, а з них проти фашистівського режиму голосувало всього 15.205 осіб.

— До Білого Дому дістався вночі якийсь божевільний Ейолер, одначе його повлаштала поліції Рузвельт і передала палатній сторожі. Підозрівають, що він хотів убити Рузвельта.

— Англія розписує внутр. позичку на 500 міл. фунтів на цілі оборони.

—o—

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс. 1305 1—5

— ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого." 68/53 13-?

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, і. пов. Тел. 54-46. 3-?

— Церковні брокати, борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан. **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащеницї,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає **Дім тор.-пром. „ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 29-?

— З діяльности Українського Наукового Інституту у Варшаві. В суботу 24. ц. м. в год. 6. веч. в домівці Українського Наукового Інституту у Варшаві відбувся виклад доцента краківського університету д-ра В. Кубійовича на тему „Етнографічна мапа українських земель".

— Змагання на тлі позички „Рідній Школі". Недавно подавало „Діло", що по нараді в громаді **Ременів** підписали тамошні установи і громадяни „Рідній Школі" 450 зол. позички. Як це почули громадяни у **Підберізцях,** львівського повіту, постановили собі, що мусять у Підберізцях позичити „Рідній Школі" найменше 600 зол. Дотепер підписали вже 533 зол. і з того 80 зол. вже вплатили. Одначе обі ці громади Львівщини мають тепер небезпечного конкурента у громаді **Гаї,** де українські установи підписали досі позичку на 525 зол. Замітне, що одну позичку на 25 зол. складають ті малі діти, які в минулому (1933 р.) ходили до діточого садка „Рідної Школи".

— Нові міста у Сх. Галичині. Розпорядком міністра внутрішніх справ піднесено до ряду міст громади: Гусятин, Тлусте та Мельниця в тернопільському воєвідстві.

— Україніка. В „Газеті Польській" з 25. ц. м. помістив відомий польський письменник і член Літературної Академії Ю. Каден-Бандровський велику статтю п. з. „Тарас Шевченко. У 120-ліття роковини уродин", обговорюючи в ній м. і. звязки Шевченка з поляками.

— О. Буркгардт — лектором університету в Мінстері. Недавно в університеті у Мінстері (Вестфалія) замісць д-ра П. Богатирьова призначили лектором російської й української мови та літератури Освальда Буркгардта, колишнього професора київського ІНО. О. Буркгардт уродився 1891 р. у Києві і скінчив там гімназію та університет. Він виступив в українській літературі як дуже добрий перекладач на українську мову новіших німецьких поетів, його переклади друкувалися в „Житті й Революції" та ін. виданнях. Р. 1931 Буркгардт покинув Радянську Україну і переїхав до Німеччини. В його особі мінстерський університет дістав першого лектора для української мови й літератури — німця. Разом із тим це другий лекторат після університету в Галле, де українську мову й літературу викладає проф. Д. Чижевський. (У. Т.)

— Наука латини в гімназіях. Польське м-ство освіти зарядило, що ученики теперішньої IV. кляси в математично-природничій гімназії, які не одержать промоції до V. кляси, а схочуть учитися в II. клясі нової гімназії, мусять у шк. році вирівняти залеглости з ділянки латинської мови. Коли трапиться більше таких учеників, кураторія повинна створити для них спеціяльні комплети доповняючої науки латинської мови.

— Наради нотарів у Львові. В суботу й неділю відбувся зїзд нотарів усього терену львівської апеляційної округи. Було присутніх 133 нотарів. У звязку з ліквідацією нотаріяльної палати в Перемишлі майно обох палат, львівської та перемиської, передали новій нотаріяльній палаті львівської апеляційної округи. В склад нової нотаріяльної ради війшли: Сокоть, Витвицький, Шефер, Типрович, Лагодинський, д-р Савицький, д-р Тшос, Шимусік, Гурський, Земнович, д-р Бейнарович. Президентом вибрали Соколя, віцепрезидентом Типровича. Президент Сокоть здав звіт у справі творення нових кадр працівників із укінченими правничими студіями. Ухвалили створити фонд нетайної помочі для вдів і сиріт по нотарях. 45 вдів і сиріт має діставати постійні місячні запомоги. До ревізійної комісії війшли: Войцішський, Міський, а як заступники Мочульський та Земба.

— Дивні пригоди селюха у Львові. До нашої редакції прийшов п. Степан Шульган, б. народний учитель, і вказуючи на свіжі тоячені рани на своєму обличчі, оповів дивні пригоди, яких зазнав сьогодні у Львові. Він вийшов пішки зі села Пристань пов. Жовква і прийшов біля 7 год. вранці до Львова. За жовківською рогачкою напали на нього якісь три людці, яким не подобалася його шапка, і з криком: москаль! Гітлер! почали його бити. Один вдарив його бляшаною путцею в голову, а другий якимсь твердим предметом, скалічивши в ухо та лице, так що кров його обляла. Побитий зголосився в найближчому постерунку поліції, звідки вийшов з ним на місце нападу постерунковий і ствердив, що напасники це відомі авантурники, які вийшли з шинку Рота. Однак на ствердженні й скінчилося. Напасників не записано, а п. Шульгана відіслано до поліц. комісаріяту III. дільниці. Однак і тут не занялися його справою, тільки відіслано то на ратункову стацію, то до суду, то знов до комісаріяту, звідси знов на ратункову стацію, дальше до команди поліції при вул. Казимирівській, врешті до судового лікаря д-ра Нементовського, який зажадав від побитого за лікарське свідоцтво 10 зол. Крім того побитий був у д-ра Приймки та в Народній Лічниці, звідки його відіслано знову до д-ра Нементовського. Не маючи грошей, п. Шульган врешті зрезигнував з дальшого глядання порятунку у своїй пригоді і прийшов до редакції „Діла", щоби бодай цією дорогою поскаржитися на свою кривду.

— Для охорони служниць. У звязку з трагічною смертю служниці лікаря д-ра Валера у Львові, Анни Бахуш, яка в часі миття вікна впала на вулицю і вбилася, адміністраційна влада наказала поліції потягати до відповідальности працедавців, які не забезпечують служниць при чищенні вікон охоронними поясами. Наслідком того до городського староства вплинули вже донесення.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-на **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ** **Ботнів ч. 4.** 65/53 31—180

— Львівська хроніка. В останніх днях появилися масово фальсифікати 1-золотових монет. — На вул. св. Софії переїхав самохід 17-літну Марію Цеслевіч, яку в грізному стані відставлено до шпиталю. Шофера арештовано. — Львівський суд розглядав справу якогось Гайдеса, що хоч мав жінку, вдавав парібка і на конто женячки вкмантив від 3 дівчат 1210 зол. та 264 дол. Гайдеса звільнили. — І. Гадача прилапали в менті, коли вирвав О. Зелінській торбинку зі 120 зол.; він мотивувався, що кілька днів вже примирав з голоду. — 3 опришків, яких прилапали, вломалися до складу шкір Ерліха і забрали в нього на 5 тис. зол. футер. — 33-літня Іванна Гасікова, урядничка Банку Кр. Господарства, отроїлася в кіні, з розпуки, що чоловік розвівся з нею.

— Бандитизм. До мешкання Сабіни Морґенштерн в Дрогобичі добулися грабіжники і зажадавши грошей, почали її дусити. Коли на крик нападеної прибіг один сусід, бандити втікли до губицьких лісів.

— З Польщі. Біля Стшемержиць випав з льокомотиви машиніст Цебо і попав під колеса, але вирятувався тільки тим, що негайно положився вздовж шин. — Декрет про мешканеву мораторію повиться по святах, в звязку з чим всі заповіджені на 1. квітня ексмісії будуть стримані окремим обіжником мін. судівництва. — В Лодзі згоріла зовсім 3-поверхова ткальня А. Вінера, в якій в менті пожежі находилося 30 робітників, що не могли видістатися з будинку, бо сходи горіли. Вогнева сторожа мусіла прорізувати крати й вирятувала 27 осіб в тому 13 важко попарених. З робітниці мабуть згоріли, згорів теж шваґер власника фабрики, що збожеволівши, кинувся у вогонь. —

При розбірці ст. двірця у Варшаві звалилася стіна на пішоход й засипала 5 осіб. 1 з них, робітник Гурський, згинув, 4 були важко ранені.

— **Процес за гроші вояків.** У Ряшеві почався перед військовим судом процес проти ст. вахм. з 20 п. уланів в тому місті Каспера Ліхоти, що забирав належні вояком за відпустки гроші, а теж вставив у викази цих грошей кількасот видуманих прізвищ, на які теж дістав готівку. Процес потриває 2 дні.

— **Ріжні вісти.** Підчас великої бурі коло берегів Японії затонуло на морі 13 рибацьких суден зі 154 рибалками. — Серед бельгійського робітничого населення панує наслідком безробіття великий голод. — Між планетами Марсом і Юпітером викрито впродовж минулого року 386 нових планетоідів.

22/48 **ГАЛИЦЬКА 8.**
М. Евальд **Львів, вул. Собіського 5.** Ріжнородні полотна фабрики **Братів Чечовічка в Андрихові — на білля жіноче, мужеське, постелеве і столове.** За оказанням його витинка — при купні 5% опусту. 2/73 3—20

— **Кілько тон харчів споживає людина.** Один англійський гігієнік обчислив, що чоловік на протязі 50 літ зїдає 25 тон харчів. Сильний їдун споживає в тім часі 10 тон більше. Однак звичайно сильні їдуни не осягають такого високого віку як люди, що живуть більше помірковано. Жінки їдять на основі обчислень англійського професора пяту частину менше. Тому гарний ротик перепускає тільки 20 тон поживи, хоча слід зазначити, що при тім великім будьщобудь вантажі, який мандрує на протязі 50 літ до жіночого шлунка, не взято на увагу спорої скількости шоколяди, тортів та інших ласощів. Взагалі англійський професор стверджує, що в нинішних часах голсвну частину нашої поживи творять ярина та овочі, спихаючи на дальший плян консумцію мяса.

— **Пословянщення Европи.** „Генераль Анцайґер" застановляється над числами, що зясовують виразне зниження популяції романської та германської раси, при чім виняток творять лише Італія та Голяндія. Вже кілька десятків літ безнастанно збільшується число словян в Европі, що „грозить" Европі пословянщенням. Р. 1810 було 36.1 проц. герман, 33.7 роман та 34.7 проц. словян. Була тоді деяка рівновага. Р. 1910 вже інакше: герман — 34 проц., роман — 24.5 проц. та словян аж 41.7 проц. Р. 1930 знизилося число герман на 30 проц., роман на 24.4 проц., словян вже мали 45.6 проц. Буде так іти далі, то 1962 р. буде: 26.9 проц. — герман, 22.3 проц. роман і 50.8 проц. словян.

— **Поворот з російського полону.** Де австрійської місцевости Гохарт вернув нещавно 39-літній Йоган Біндер, син селянина, з жінкою і пятеро дітьми з Росії, куди дістався був у военний полон в 1916 р. Спершу перебував у таборі полонених, опісля служив за наймита у російського селянина, що також пішов на російський фронт. Тут його господар погиб, а тоді австрійський бранець оженився з вдовою та обняв у посідання господарство з двома кіньми і кількома коровами. А що не писав до дому, його признали в Австрії погибшим і батько, вмираючи, записав маєток одинокій доньці, яка й вийшла незабаром замуж. Тимчасом Біндерові поводилося в Росії спершу добре, одначе згодом більшовики відібрали йому землю, город і худобу, залишивши тільки одну корову, але й від тієї відбирали 325 літрів молока річно. Біндер рішився тікати з більшовицького раю і вернутись додому, одначе минуло багато часу, заки більшовики на те згодилися. Забрав зі собою жінку й пятеро дітей, тільки найстарший син з першого подружя мусів лишитися в Росії. Дома з цілої родини застав тільки замужню сестру. Тепер австрійська влада має клопіт: кому признати спадщину по батькові, старшому синові, чи молодшій доньці, бо маєток за малий, щоби обі родини могли на ньому вижити.

— **Долівки з паперу** роблять в Америці. Така долівка дешева, дуже гигієнічна, не має ніяких шілин а при тому, як лихий провідник тепла, задержує тепло. Роблять цю долівку так: Паперову масу розмелюють на найдрібніший порошок, мішають із цементом. Цей порошок розробляють водою на густу масу, яку вливають на землю та вивалжовують. Як висохне потягають лакером.

— **Малпи навчилися щадити.** В яльському університеті (в Нюгевені) на відділі порівнюючої психольоґії робили спроби, чи шимпанси навчаться знати ціну грошей. Професор Роберт Єркес здавав звіт із тих шістьлітних спроб на сходинах нюйорської академії наук. Йому вдалося втовкмачити малпам, що коли хочуть їсти, мусять за це платити грішми. Гроші заступлено тут коліровими марками. Таких марок жадали від малп, коли хотіли вийти з кліток на волю, або коли хотіли попоїсти ріжних овочів, нпр. помаранчу, яблоко чи щось випити. Та шимпанси мусіли ці овочі заробити, а самі дерлися до праці, щоби дістати марку. Зчасом навчилися навіть розпізнавати ціну поодиноких марок, що ріжнилися коліром. Помало зрозуміли, що за білу марку дістануть помаранчу, за дві яблоко, напитки за зелену марку. За сині марки купували собі волю, та вживали тих марок щойно тоді, як були ситі. Переконалися, що тратять увесь капітал, коли каса з марками отворена, а не пропадає, коли замкнена. Малпам справили маленькі каси, до яких могли складати „гроші", що й навчилися. Коли котрий шимпанс украв марку, зараз мусів віддати. Помало малпи навчилися теж просити позичок, та їм їм відмовляли. Цими спробами доказано, що шимпанси мають далеко більшу інтеліґенцію, ніж інші звірі.

— **Справлення помилки.** У понеділковому (79.) числі „Діла", в статті **„Ювилей о. Августина Волошина"**, випав у III. уступі один рядок, через що дотичне речення вийшло неясно. Це речення має виглядати так: відчитано привіти від епископа Стойки, **пряшівського епископа д-ра Ґойдича, американського** епископа Такача і т. д.

З музичного життя.

„Хрестоносний похід дітей". Музична леґенда.

В салі Великого Театру відбувся дня 22. березня концерт львівської Фільгармонії. Цим разом ми почули великий ораторійний твір французького композитора Ґабріеля Перне „Хрестоносний похід діте" **(La Croisade des enfants).**

Перне, сучасний композитор, належить до старшої ґенерації (ур. в р. 1863). Слідно у нього великий вплив Цезаря Франка, одначе має він свою індивідуальну лінію мельодії та свою музичну мову. Зміст тексту оснований на передані з XIII. ст. В цікавий, живий та музично могутній спосіб (IV. частина) ілюструє Перне опис паломництва до Святої Землі. Дітвора мандрує з міст та сіл на зазив таємних голосів. Плач та розпука матерей за дітьми. По дорозі на морі зривається буря, більшість дітей гине, та голос ангелів обіцює їм вічну радість у небі.

Орхестра голить програмовість з абсолютною музичною формою і дає нам поетичні ілюстрації. Кольорит орхестри стонований, а тематика при великій правді в значінні драматичнім має в собі глибінь та самостійність. Виконання цього твору вимагало великого складу праці.

Приблизно 300 осіб бере в цьому творі участь. Змішена симфонічна орхестра, мішані хори, солісти та жіночий сольовий квартет. Співаки-солісти (п-і Коритко, п. Поповичівна, п. Шимонович) відповіли тільки частинно свому завданню. Голосово представлялися добре, але стиль ораторійної музики вимагає від виконавця більшої музичної культури. Ще найкорисніше представився 4-ий соліст п. Бічіо (баритон). Спосіб його співання найбільш надавався до ораторійної музики. Голос повний, рівний, декламація пластична. Бездоганний був жіночий квартет (п-і Бухманівна, Райсманівна, Заморська, Зарицька). Голоси дуже гарно підібрані з погляду на ріжницю красок, тому звучали мило. Хори добре виведені та зансиципліновані. Диригував дир. Адам Солтис, який мусів вложити багато совісної праці у виведення цього твору

І. Приймова.

Кандіда найгарніше оповідання про жіноче серце
Мистець Маноле славна румунська драма
Люціяна Бляга

ВІДГУКИ ДНЯ.

Прикрий день.

Понеділок. Не люблю того дня, сердечно не люблю. Весь час живеш у страху, щоби тобі щось прикрого не сталося, бо опісля — цілий тиждень на бакер. Старавшся коло долі на пальцях ходити, щоби тільки ласкава була, а вона як завмисне: кривиться, химерує, допікає.

То шнурівка при черевиці лопне, то спинка заскочить десь за ніжку стола і хоч бери та ковзірик на бородавку запинай, краватка три рази викрутиться навиворіт, а врешті, як примусиш її до послуху, то така вимнята, що треба брати іншу.

Заки вийдеш за вулицю — вже тиждень зачався зле.

Схвильований біжиш до праці.

Напроти тебе знайомий.

В інший день приємну новину скаже, новий жарт переповість, загалом — любо його стрінути.

А в понеділок:

— Але ваш останій фейлетон слабий!

Виправдуєшся: Клопоти, змучення, грипа (все від понеділка минулого тижня!), але він пускає те все попри вухо

— Чому ви його так незручно закінчили? Аж просилося додати трохи еротичного перцю... Я все радо читаю ваші фейлетони, але цей — ледви скінчив.

„Моє поважання" і йде собі своєю дорогою.

Станеш, подившися йому в слід, усміхнешся гірко, в інший день нічого не булоб, але в понеділок.

— Що пан сей так на мене гапі? — вивірюється на вас якийсь молодий чоловік з карбами на лиці і з охотою до поєдинку.

Або:

Попри вас, саме в тій хвилині скочують бочку з тером і вона обітреться до вашого пальта, лишаючи на нім вічну памятку.

А в редакції:

— Як ти міг це в коректі переслизнути? Замість „держати" — „держава"!...

— То твій вірш?!

З тону пізнаєш, що не треба признаватися.

— Ні! Деж би я щось подібного...

А ще вчора ти мав враження, що вірш надзвичайно влатний.

І так воно торочиться як з клубка. А як стане торочитись від понеділка, то в найліпшім разі кінчиться в неділю вечором.

Тоді новий страх: як зачнеться другий тиждень.

Буває й так, що понеділок встане усміхнений, ласкавий, аж любо. Тоді ні шнурівка не рветься, ні спинка не запроторюється, ні на фейлетони не нарікають, ні коректи не питкають. Цілий тиждень промине як у казці, а в неділю навіть хтось гроші позичить.

Але це буває рідко і тільки тоді, коли понеділок уроїть собі, що він — неділя, або, коли в неділю було „першого".

Галактіон Чіпка.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,

З нових видань.

„ПОРАДНИК ДЛЯ САМООСВІТНІХ ГУРТКІВ", Науково-популярна Бібліотека „Просвіти", вид. фонду „Учітеся, брати мої", Львів, 1934, ст. 128. Ціна 1.50 зол.

Це перший у нас підручник для самоосвітніх гуртків, що творяться в нас при читальнях. З цього погляду треба його щиро привитати й поручити його і читальням і освітнім діячам. Справа в тому, що наші самоосвітні гуртки не мали досі вказівки, як їм систематично працювати, щоб із їх праці вийшла користь. „Порадник" дає про це вказівки в першій своїй частині (С. Магаляс). А далі освітні діячі відчували величезний брак підручної літератури, звідкіля могли б користати — тимто нераз і найкраща праця розбивалася в самій середині. Ту прогалину виповнює друга частина книжечки, де подані пляни з поодиноких предметів: мовознавство й укр. письменство (Мр. Пеленський), укр. історія (проф. Крипякевич), всесвітня історія (проф. Коренець), ґеоґрафія (д-р О. Дашкевичева й Пашкевичівна), математика й фізика (проф. Сітницький), економічні науки (дир. Коберський), законодавство (д-р Целевич), природознавство і психольоґія (проф. Раковський), техніка (інж. Крохмалюк), спів (д-р Нижанковський) і т. д.

Як у кожній спробі, в „Порадникові" найдуться і недостачі, які ще краще виплуть на верх, коли в нас праця по самоосвітніх гуртках буде поглиблюватись. Але як перша спроба — „Порадник" вийшов дуже гарно. Шкодувати тільки треба, що виходить він так пізно...

Кожна читальня, кожний освітній гурт мусить придбати собі таку цікаву й фахово написану книжку.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ

Із судової салі.

ЗА ВІДЧИТ В ЧЕСТЬ ЛЮБОВИЧА.

Дня 6. березня мин. року виголосила учениця жіночої семинарії у Львові, 19-літня Ольга Цимбалістя, у своїй клясі відчит про Яо. Любовича й візвала після нього товаришок пошанувати память небіжчика двоххвилинною мовчанкою. Негайно після цього, коли вона йшла до хати на дорозі її арештували. Після кількох тижнів вязниці звільнили її, але усунули зі школи. Дня 26. ц. м. відповідала вона за цей вчинок перед суддею д-ром Нементовським за цей вчинок, а той, прослухавши її та кілька її товаришок як свідків, присудив Цимбалісту на 4 тижні тюрми з завішенням на 3 роки, мотивуючи загідний присуд молодістю підсудної та тим, що вона доволі покарана втратою змоги вчитися. Боронив д-р В. Старосольський.

—o—

Відозви й комунікати.

ДО УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК-КАТОЛИЧОК.

При Укр. Кат. Союзі у Львові повстав Центральний Жіночий Кружок, якого перші Загальні Збори відбулися 9. ц. м. в салі Укр. Бесіди. На Зборах було приявних понад 60 пань.

Ціллю новозаснованої організації є обєднати усе українське католицьке жіноцтво в одну громаду, якої заданням було би дати католицькій вірі та моралі належне місце в наших родинах, оцих клітинах нашого громадянства, та в прилюдній діяльності і в цілості життя нашої нації. Центральний Жіночий Кружок при У. К. С. не має на меті поборювати чи розбивати істнуючі вже жіночі установи, але внести в ці установи Ідею Христа. Його мораль як одиноку трівку та доцільну підвалину нашої майбутньости, нашого кращого завтра. До історії належать уже фрази, що релігія є приватною річю — що світські установи не мають нічого з нею спільного, що місцем для релігії та одинокою її трибуною є церква. Такі погляди внесли в наше прилюдне життя релігійну байдужність і недоцінення релігійно-моральних чинників для його розвитку, а в дальшій консеквенції безбожницькі засади, незгідні з християнським світоглядом. Нашим завданням буде виробити собі ясний католицький світогляд на всі ділянки людського життя, а передовсім у ділянці жіночого питання. Будемо боронити Христа і Його Церкву перед усіми затіями безбожницьких чинників і протиставитися усяким спробам нарушення наших релігійних ідей. Христос мусить бути в наших родинах, школах, у наших установах, в нашому приватному та громадському житті. Ціль наша ясна: з Христом і для Христа. Ми свідомі усіх труднощів і перепон, які будемо зустрічати на нашій дорозі, — та ми віримо, що з гаслом „Христос наша Сила" їх поборемо.

Кличемо українське католицьке жіноцтво ставати членками нашої організації, бо лише спільними силами, зєдинені великою ідеєю „Христос і Україна", сповнимо своє завдання й обовязок супроти Бога і Нації!

Заяви вступлення в члени просимо слати на адресу: Антонія Конрадова, Львів, Генінґа 20. Членська вкладка виносить 25 сот. місячно.

У Львові, 20. березня 1934 р.

Управа Центрального Жіночого Кружка при У. К. С.

А. Конрад. С. Фіголева. Ев. Тишинська.

—o—

Дописи.

РАВА РУСЬКА.

Свято Крут. Дня 25. II святкувало громадянство равського повіту святочним концертом 16-ті роковини бою під Крутами. Свято відкрив хвістовим вступним словом про юнацький чин п. В. Янів зі Львова, за яке численно зібрана публика нагородила його гучними оплесками. Після того мішаний хор читальні „Просвіти" з Рави Руської під умілою управою д-ра Карпевича Богдана відспівав „Де срібнозелений Сян плине" та „Ой на горонці", а п-а Костяшинська М. віддекламувала вірш В. Янова „Крути". З черги муж. хор чит. „Просвіти" з Любичі Кемеральної під управою п. Королька Осипа відспівав „Ой пущу я кониченька" та кілька стрілецьких пісень, а п. Савчишин Василь з Підлубець віддекламував вірш Олеся Бабія „Бій під Крутами". По декламації відбулася інсценізація поеми „Три мечти" Олеся Бабія, яку виконали члени чит. „Просвіти" з Потелича під проводом студ. Богдана Дороцького. В другій частині святочного концерту хор чит. „Просвіти" з Потелича під довголітньою управою студ. Мастикаша Миколи відспівав „Понад полем смерть іде" й „Ура у бій", а студ. Фелик Дмитро з Гійча виголосив реферат, у якому переповів історичний огляд бою під Крутами. По рефераті член чит. „Просвіти" Бакай Степан віддекламував вірш Тичини „Палить універсали", а члени чит. „Просвіти" з Потелича під управою студ. Богдана Дороцького відіграли містерію, написану студ. Феликом, п. н. „Месть духів". Святочний концерт, який підніс усіх учасників на дусі, завінчено відспіванням національного гимну!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Краковець:
27. III. Мотря.
28. III. Батурин.
З Краківця їде театр до Яворова.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 27. III. год. 7·30 веч. Премієра „Містець Маноле" Люціяна Блага.
Середа, 28. III. год. 8·15 Концерт П. Г. М.
Четвер, 29. III. Театр вечинний.

Театр Різнородностей.

Вівторок, 27. III. год. 7·30 веч. „Канаіла" Абов. 15.
Середа, 28. III. год. 7·30 веч. Представлення льосоване, всі місця 1 зол. „Вагерьо".
Четвер, 29. III. Театр вечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе"
АТЛЯНТИК: „Кохання в пущі".
ВАНДА: „Конгрес танцює".
КАСІНО: „Пильнуй свого чоловіка" (Водес Бері, Марія Дресер).
КОЛИСЕЙ: „Облава", ревія „Коли світло згасне".
КОПЕРНИК: „Я не ангел" (Ме Вест), від год. 3—5 „Цар царів".
МАРУСЕНЬКА: „Серце волоцюги" та ревія: „Дамо, що вміємо!"
МІРАЖ: „Пісня пісень". (Марл. Дітріх)
МУЗА: „Прощання з гріхом".
ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".
ПАН: „Куртизана" (Ґрета Гарбо), ревія „100% перцю".
ПАСАЖ: „Св. Франціськ із Асізі", „Католицький зїзд у Відні".
ХИМЕРА: „Моя мрія це ти" (Ліліяна Гервей).
РАЙ: „Кохання в авті" (Джо Мак).
СВІТ: „Пісня ночі" (Іван Кепура).
СТИЛЕВЕ: „Навчи мене кохати" (Рам. Новаро), ревія: „Весна пробуджується".
УТІХА: „Чоловіки та жінки" та ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 27. березня 1934.

Відень (506,8) 12.00, 22.15 Концерт, 17.20 Солісти, 18.10 Сучасна австр. поезія; **Братислава** (298.8) 16.55 Спів; **Прага** (470.2) 12.35 Концерт, 17.50 Скрипка, 18.30 „Чорт і Катерина" оп. Двожака; **Париж** (1796) 14.00 Для фортепяну; **Білгород** (437.3) 17.00, 19.30 Спів, 20.40 Хор; **Берлін** (356,7) 17.55 Листови та Брамсові пісні; **Гайльсберг** (291) 18.25 Шуманові пісні до слів Шаміса; **Кенігсвустергавзен** (1571) 17.00 Відч. „Образки з Уругваю", **Лейпціг** (382.2) 20.05 „Арієдна на Наксосі" оп. Р. Штравса; **Мінхен** (405.4) 20.30 Оп. музика; **Бреслав** (315,8) 18.20 Весняні пісні, 20.10 Сучасна нім. музика й поезія; **Букарешт** (212.6) 20.00 Спів, 20.20 Симф. концерт; **Будапешт** (550.5) 17.00 Циг. музика, 18.30 „Парсіфаль" оп. Вагнера; **Міляно** (368.6) 20.00 Форт. ресіталь, 20.45 Трансм. з „Ля Скалі" „Дибук" оп. Людовіко Боккі; **Рим** (120.8) 13.00 Квинтет, 21.00 Опера.

Середа, 28. березня 1934.

Відень (506,8) 21.00 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 12.35 Концерт, **Прага** (470,2) 20.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 16.30 Пісеньки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Концерт, 17.40 Пісеньки, **Лейпціг** (382.2) 19.45 Концерт, 18.20 Балади (спів), **Букарешт** (212.6) 20.00 Фортепян, 20.45 Спів, **Будапешт** (550,5) 13.30 19.20 Спів, 18.15 Ресіталь на альтівці, 22.30 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11.15 Легка музика, 17.10 Спів **Рим** (420,8) 13.00, 22.00 Легка музика.

Львівське радіо.

Вівторок, 27. березня 1934.

7.00—8.00 Ранішня передача; 12.05, 12.33 Популярна музика з гр. плит; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Концерт сальонової орхестри; 16.40 Жіночі часописи; 16.55 Концерт камерової орхестри, спів (Еж. Мозкровський, баритон); 17.50 Туристичний бюлетен льв. зал. дирекції; 18.00 Промова в польській та англ. мові, богослуження з Ченстохови; 18.30 Форт. ресіталь; 19.03 „Світла й тіні сьогоднішньої Америки" (враження з подорожі); 19.15 Вечірка; 19.25 Фейлетон; 19.40, 19.43 Спортові вістки; 19.55 Сільви рерум; 20.00 Вибрані думки; 20.02 Популярна музика з гр. плит; 20.20 Великопістні пісні (хор); 20.40 Літ. чвертьгодина „Став у Любаві"; 20.55 Грам. плита; 20.57 Трансм. з Міляна з театру „Ля Скала": „Дибук" оп. Л. Ровка; в перерві „Сильветка автора містерії „Дибук", Комунікати.

Середа, 28. березня 1934.

7.00—8.00 Ранішня передача, 12.05, 12.33 Симф музика з гр. плит, 15.25 Збіжева біржа, 15.30 Господарські вістки, 15.40 Фортепян, 16.10 Для дітей: „Всюди добре, дома найлаїпше", „Ісусові пташата", 16.40 Листи та програми, 16.55 Славні артисти (клявесин, скрипка) з гр. плит, 17.05 „Суспільне значіння дух. культури для жінок", 17.20 Концерт, 17.30 Літер. чвертьгод. „Судний день", 18.00 „Про ціли людських змагань", 18.20 Вечірка та гр. плити, 18.45 Про „Вагнерового Парсіфаля" (відч.), 18.58 Вибрані думки, 19.00 Трансм. з Варшави з Вел. Театру муз. містерія „Парсіфаль"; в перерві фейл. „Про духа чеської поезії", 21.20 Продовження „Парсіфаля"; в перерві Спортові вістки, 23.40 Відчит в есперанто про Піясудського.

БІРЖА.

ГРОШІ

У Львові доляр у приватних оборотах 5.26.50 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі потовано такі курси: Льондон 27.08, Париж 34.95, Берлін 210.70, Ціріх 171.47, Амстердам 357.50, Прага 22.03, Міляно 45.57, Нюйорк кабель 5.30.75, Нюйорк чеки 5.30.50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 26. III. масло 3.30, молоко —.18, сметана —.80, яйця 2.50—2.60.

Тенденція на масло спала на молоко і сметану удержана, на яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Нещасна жінка (з доброї родини), яку залишив муж з 3 неділтніми дітьми, прохає в добрих людей допомоги для дітей, або праці. Візьметься за всяку роботу. Жертви (головно одіння і білля для дітей) приймає Видавництво „Світ Дитини", Львів, Зіморовича 3, для „Безробольної матери". 1—3

Вислід дозволеної владою збірки „Дару Просвіті" в грудні 1933 р. на збіркові листи:

У Львівськім Воєвідстві зібрано у районі філії:

Белз 116.97 зол., Бібрка 363.16 зол., Винники 86.13 зол., Львів-повіт 341.49 зол., Нижа 70.42 зол., Яворів 178.75 зол., Дрогобич 423.54 зол., Самбір 324.06 зол., Сянік-Дунів 183.36 зол., Устрики Дол. 96.80 зол., Ходорів 201.93 зол., Ярослав 150.83 зол., Чесанів 43.— зол., Мостиська 96.— зол., Рава Руська 520.64 зол., Перемишль 291.45 зол., Рудки 141.94 зол., Старий Самбір 156.— зол., Краковець 34.74 зол., Рогатин 430.78 зол., Сокаль 654.54 зол., Судова Вишня 95.55 зол., Жовква 262.50 зол., Городок Яг. 253.54 зол., Комарно 20.— зол., Львів-місто 4.104.06 зол., Любачів 64.99 зол., Добромиль 154.40 зол., Щирець 146.81 зол. — **Разом 10.208.40 зол.**

У Станиславівськім Воєвідстві зібрано в районі філії:

Болехів 182.46 зол., Богородчани 99.10 зол., Делятин 45.09 зол., Бурштин 267.82 зол., Войнилів 98.11 зол., Турка н/Стр. 69.49 зол., Коломия 129.— зол., Товмач 248.75 зол., Тисьмениця 159.17 зол., Солотвина 82.95 зол., Миколаїв н/Дн. 192.16 зол., Надвірна 21.10 зол., Косів 93.49 зол., Отинія 127.60 зол., Рожнятів 229.75 зол., Сколе 330.71 зол., Снятин 240.09 зол., Станиславів 232.— зол., Жидачів 99.38 зол., Журавно 133.43 зол., Галич 195.67 зол., Городенка 226.13 зол., Калуш 74.27 зол., Кути 27.59 зол., Долина 91.69 зол. — **Разом 3.700.— зол.**

У Тернопільськім Воєвідстві зібрано в районі філії:

Бережани 82.04 зол., Борщів 370.28 зол., Броди 163.94 зол., Буськ 99.29 зол., Золочів 171.35 зол., Мельниця 234.71 зол., Перемишляни 203.97 зол., Тернопіль 1.273.08 зол., Монастириська 83.03 зол., Підгайці 229.96 зол., Підволочиська 303.13 зол., Радехів 77.81 зол. Скалат 134.36 зол., Бучач 382.27 зол., Тлусте 116.64 зол., Чортків 21.85 зол., Нове Село 45.54 зол., Збараж 297.38 зол., Зборів 187.47 зол., Камінка Стр. 126.88 зол., Гяйнани 50.— зол., Грималів 279.12 зол., Гусятин 248.04 зол. — **Разом 5.338.46 зол.**

Разом у всіх трьох Воєвідствах **19.246.86 зол.**

Головний Виділ Т-ва „Просвіта" складає отсим всім жертводавцям, збірникам і всім тим, що причинились до успішного переведення збірки, щиру подяку.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ, шапки найновіші, ручної роботи зол. 9.— Ловляні сварди брокатові за безцін. **Фрайліх**, Львів, Сикстуська 21. 26/33 3—7

ЕЛЕКТРОІНСТАЛЯТОРАМ поручає всі дані інсталяційні матеріяли найдешевше джерело у Польщі, **Електрокабель**, — Львів, Коперника 10, тел. 14-21. 1291 2—[illegible]

ВУГОЛЬ: Калитяк, Байки 14. Тел. 38-24 1006 27—30

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі то уживай **навозові пастильки „Теєп"** (потас, фосфор, азот) **50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торговлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 8—30

МУЖЕСЬКІ СОРОЧКИ першої якости, можна найдешевше набути в крамниці „Українського Народнього Мистецтва" Львів, вул. Косцюшка 1. 1284 5—6

СВІЧНИКИ, столикові лампи, електричні начиння та жаріяки у великім виборі у передсвяточнім часі — поручає найдешевше складниця у Польщі. **Електрокабель**, Львів, Коперника 10, телефон 14-21. 1291 a) 4—8

УМЕБЛЬОВАНА кімната до винайму. Відомість: Личаківська 177. мешк. 8 від 12 до 15. год.

З КІМНАТИ, передпокій, кухня, комфорт 90 зол. Тарновського 43. 1—

ВИНАЙМУ відділ комфортовий, городчик, з гаражем або без. Деверта 11, — бічна Городецької побіч „Маслосоюзу". 1307 1—2

НА СВЯТА — Вуженина у фірмі — Ян Комі, Городецька 3, Личаківська 15. — Прийди і переконайся! 1306 1—15

ХОДОРІВ Будівельні парцелі центральне по позиції на догідних умовинах оказійно на продаж. „Оказія", Адміністрація. 1304 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Купуйте лише

цикорію

„ЛУНА"

виріб кооперативи „Суспільний Промисл **Львів, Церковна 2.**

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 82 (13.627). Львів, четвер 29. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор прийма від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Півріччно 30·00 „
Річно 60·00 „
За ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ще один зїзд православного духовенства в Галичині.

У Львові має відбутися в цих днях загальне зібрання православних місіонарів з цілої Галичини, щоби познайомитися з положенням православія на терені Лемківщини. Підчас того зібрання відбудуться теж духовні вправи для прав. духовенства.

Дивна акція.

Пишуть нам:

Від кількох днів ходить лупківський війт з двома селянами по околичних селах і збирає гром. печатки під письмом (написаним тарабарщиною), в якому є домагання **прилучити зу околицю до лемківського епископства.** Збираючи ті печатки й підписи, згаданий війт покликується на виразне поручення в цій справі старости Гонсьоровського в Ліську. Скільки в цьому правди, не знати.

Акт обвинувачення проти польського письменника.

МОР. ОСТРАВА, 27. III. ПАТ. Прокуратор опрацював уже акт обвинувачення проти письменника Стан. Кашицького, що сидить у вязниці в Мор. Остраві. Розправа відбудеться за згодою обвинуваченого в середу 28. III. Акт обвинувачення закидає Кашицькому проступок із § 14. уст. 1. закону про охорону республіки, який говорить про підбурювання проти держави. Крім чотирьох денуціянтів судова влада візвала на свідків, на внесення польського консуляту, 9 свідків поляків. Боронить Кашицького д-р Гус із Мор. Остави.

МОР. ОСТРАВА, 27. III. ПАТ. Після передержання через два тижні 18-літнього студ. Штренцля з Тешина, влада переконалася, що він невинуватий. Штренцля випустили на волю. Зачувати, що Штренцель буде домагатися від чсл. влади відшкодування за моральну кривду.

Обовязок служби в кадрах праці.

САРБРІКЕН, 27. 3. ПАТ. Згідно з вістками, які сюди наспіли, мешканці басейну Сари, що є в Німеччині, підлягають обовязкові служби в кадрах праці, як і німецькі горожани. Кадри праці введено недавно в Німеччині на місце дотеперішньої добровольчої служби. Мешканці Сари мусять при цьому також складати присягу на вірність Гітлерові. В присязі члени кадр зобовязуються м. ін., що на випадок потреби схоплять за зброю. Вербують до кадр праці в Німеччині теж серед робітників промислових заведень басейну. Після піврічного вишколення приймають тих членів кадр назад на їх давні становища дирекції заведень, які симпатизують із націсоціялістами.

Довкола афери Ставіського.

ХТОСЬ УТРУДНЮЄ СЛІДСТВО.

ПАРИЖ, 27. III. ПАТ. „Ліберте" повідомляє, що слідчий суддя Ордоно, який веде справу Ставіського, жалувався на труднощі своєї роботи. Інтересовані особи все знають про ревізії, які їх чекають. Ті недискреції виходять навіть з слідчого кабінету. Хто їх доконує та в чім інтересі, не знати.

На основі повідомлень з Льондону арештовано там кабаретову артистку Сесіль Ноно, що заставляла дорогоцінности Ставіського. Ноно була приятелькою Романіка і ділала на його рахунок.

ДАЛЬШІ АРЕШТУВАННЯ.

В Парижі переведено ревізію в мешканні пані Авріль, яка посередничила в кількох справах між Ставіським і вищими міністерськими урядовцями або парляментаристами. Сконфісковано багато документів. Слідчий суддя перевів теж ревізію у матері арештованого Ено, де він ночував перед арештуванням. Забрано куфер з документами, що матимуть велике значіння для справи. Багажі Ено вказують, що він їздив недавно до Льондону, бо знайдено кілька етикет англійського походження.

ТАЄМНИЙ САМОХІД.

Слідча влада займається висвітленням справи таємного самоходу, що на основі повідомлень французького консуляту в Нірнберзі, переїздив з початком березня ц. р. крізь Німеччину на схід. Самохід мав французьке реєстраційне число і відповідав своїм виглядом самоходові, який бачено в Діжон, коло місця, де вбито Пренса. Загально думають, що тим самоходом втекли вбивники Пренса.

БІЙКА Б. ГЕНЕРАЛА З ФОТОГРАФОМ.

ПАРИЖ, 27. III. ПАТ. Ген. Барді де Фуртон, здеґрадований за участь в афері Ставіського, прибув учора до палати справедливости, покликаний слідчим суддею. Його оборонець звернувся до вязничної сторожі, щоб усунула фотографів. Після переслухання генералові вдалось вирватися фотографам, що на нього чатували, однак вони дігнали його над Секваною. Розлючений генерал кинувся на одного з них. Прийшло до бійки, яку припинила щойно поліція, арештуючи генерала. Фотограф заскаржив до суду генерала, який зробив те саме з фотографом.

Французька-мораль.

Перед париським трибуналом розпочався процес за вбивство, якого мотиви не будуть мабуть ніколи висвітлені. На лаві обвинувачених засіла 46-літна Жермен Юот, знана перед 20 роками дама париського півсвіта. Поніявши аристократичне назвище д'Анґльмон руйнувала своїми витребеньками державних мужів і магнатів. У довгому списку її приятелів фіґурують кн. Франц Баварський і гр. Мельжинський. Дня 7. березня ц. р. д'Анґльмон застрілила у своїм мешканні префекта Козерта, що був останнім її приятелем.

Оборона приймає тезу вбивства в афекті наслідком заздрости. Іншої думки є відомий журналіст Леон Доде. В оголошеній статті він доказує, що д'Анґльмон і префект були членами мафії, яка ділає в тісному звязку з поліцією. Вбивства Козерта доконано з наказу поліції.

СТЕРИЛІЗАЦІЯ в ТУРЕЧЧИНІ.

Турецький парлямент затвердив проект закону, що уповажнює владу до переведення стерилізації осіб умово меншевартісних і дідично обтяжених. В найближчі дні доконають стерилізацію на 20 особах.

Далекий Схід — центральна світова політична проблєма.

Львів, 27. березня 1934

Це політична аксіома, правда, яка не підлягає дискусії, бо не викликує ніяких сумнівів, що центральною політичною проблємою світа, довкола якої кружляють нині всі інші проблєми, це проблєма Далекого Сходу, яка у свою чергу має два обличчя: одно, звернене на захід, зветься боротьбою за панування над Тихим Океаном (Японія—Злучені Держави Півн. Ам.) і друге, звернене на схід, є боротьбою за панування над азійським суходолом (Японія—Совіти). А що японсько-американський конфлікт просто через ґеоґрафічні умовини не грозить безпосереднім зударом, а навіть на випадок такого формального зудару не може довести до рішаючого безпосереднього розрахунку, а Китай не грає ще ролі фактичного підмету у далеко-східній проблємі, то дійсним і реальним центром світових політичних питань залишається конфлікт між Японією і Совітами. Це той конфлікт, який переходить ріжні етапи і в ріжному часі, залежно від тих чи інших подій, видається грізнішим чи більше злагідненим, та який проте існує в перманенції і невідхильно наближується до єдино-можливого практичного вирішення — у безпосередньому зударі великодержавницьких сил Японії та більшовицької Росії. Ані американсько-анґлійське морське суперництво, ані проблєма французької військово-політичної ґеґемонії в Европі, ані італійсько-французьке суперництво за впливи у півн. Африці та Близькому Сході, ані тим більше ніяка інша внутрішньо-европейська справа не мають значіння проблєм справді світових. Навпаки: всі вони в більшій або меншій мірі пристосовуються до проблєми Далекого Сходу, до сил та інтересів, які в тамтій проблємі є чинниками рішаючими.

І ця ситуація тревае дальше, хоча саме ці розмірно дуже дрібні друго- і третьо-рядні політичні справи „місцевого" европейського характеру притягають до себе всю увагу місцевої преси, і хоча люди цими дрібними справами не видно тієї справи найважнішої. Так було з подіями в Австрії і Франції (кроваві заворушення у Парижі на тлі кризи устрою, загостреної аферою Ставіського), з підготовкою римського пакту (подорожі Сувіча) і його завершенням (зїзд премієрів у Римі), — так є нині з анґльо-французьким обміном нот у справі розброєння, з заповідженою візитою французького міністра закорд. справ Барту у Варшаві, польсько-чеським конфліктом і поголосками про тайні польсько-литовські розмови. Навіть така справа, як історія карієри і краху та романтичної втечі американського міліонера-обманця Інсула, не кажучи вже про французьку справді виїмкову „ставіскіяду", — затемнює „далеку" справу совітсько-японського конфлікту, яка проте є справою найближчою, бо від кристалізації того конфлікту і висліду совітсько-японського зудару залежить обличчя нинішньої і завтрішньої Европи.

Тимчасом там, на Далекому Сході, розвиваються події точнісько по японським плянам. Ті пляни засовані буцім то у політичному заповіті колишнього премієра Японії з 1927 року, бар. Тавахи, що його оголосила совітська преса на доказ свідомої протисовітської японської акції. Вправді японці заперечили автентичність документу, а проте його внутрішня льоґіка і льоґіка японської поведінки каже вірити, що розум японського державного діяча справді заздалегідь передбачив і накреслив не лише загальні шляхи японської господарсько-політичної експансії, але й у детайлях виготовив плян її реалізації.

Перший етап того пляну завершений: створення держави Манджу-Го з останнім потомком старо-манджурської династії цісарем Пуї на чолі. Ціль тої політики — це не стільки розчленування Китаю, опанованого сьогодні не білою расою, скільки промощування собі дороги на захід.

Повідомляємо наших Шановних Відборців, що знаний маґазин стилевих меблів, комплєтних спалень (спеціяльність тапчани) І. СІВКА відчинив новий склад у Львові, вул. ВАЛОВА 11.
83/85 5—10

Манджурія опанована — чергою станом є Монголія. Але в Монголія не є суцільним краєм. Вона ділиться на „зовнішню" і „внутрішню": перша з них находиться у руках москвоєських більшовиків, що „винесили" буріятів, так як українців, та з Улан-Батора (Урґа) зробили фактичну протияпонську господарську й мілітарну фортецю, — останняя, внутрішня Монголія, находиться саме у процесі тісного зближення з Манджу-Го. Цей процес іде легко, бо відновлення монархії у Манджурії найшло дуже прихильний відгук у патріярхальних традиціях монголів, відштовхнених від наскінського уряду революційними комунофільськими ідеями Сунятсена. Коли остаточно зміцняться японсько-манджурські впливи у внутрішній Монголії — прийде черга на Монголію зовнішню, на територію, якої Москва мабуть не зречеться так легко, як мусіла зректись неофіціяльного володіння у Китаю і Манджурії.

І тоді наближаться момент удару, який потрясе цілим світом і до якого вже зараз світ — готовиться...

—o—

Офіційне признання хиб дитячої літератури на Совітській Україні.

У згоді з основною засадою комуністичного виховання, кожна дитяча книжка на Сов. Україні має своїм завданням виховувати в дитині класову свідомість та майбутнього комуніста, члена нового соціялістичного суспільства.

Боротьба більшовицької влади Сов. України з „ідеольоґічною спадщиною" привела її до боротьби на полі дитячої літератури насамперед з казкою, бо вона, мовляв, не рахується з дійсним світом, а, навпаки, утворює особливий ідеалістичний світ.

Разом з казкою народній комісаріят освіти Сов. України відкинув взагалі фантастику, як форму подачі матеріялу, яка „заперечує принцип глибокого реалізму"

Щодо клясиків, то більшовицька влада не відважилася усунути їх цілковито, але схвалила подавати їх дітям в пієнадованому вигляді, а саме, „з умовною викінчильнішого в дусі пролетарської ідеольоґії тобто, перероблення, редаґування (памятаючи, що не діти для клясиків, а клясики для дітей").

В Українському Науково-дослідчому Інституті Педаґоґіки в Харкові повстала навіть думка про те, що дитяча література є зовсім зайва, бо не вік читача, а лише його розвиток може бути єдиною ознакою для добору відповідної йому літератури. Отож і дитина може прилучитися до скарбниці загальної літератури, що обслуговує дорослих читачів. Так дійшли більшовицькі педаґоги в ігноруванні особливостей дитячої психіки до повного абсурду.

Але в останній час більшовицька влада й сама відчула, що вже занадто далеко зайшла у ставленні вимог щодо дитячої літератури, здійснення яких справді веде до повної ліквідації дитячої літератури. І ось на Сов. Україні казка знов здобуває собі місце, як матеріял дитячого читання. — правда, лише того, як „сама" Н. Крупська гостро осудила неґативне ставлення до казки. А минулого року народній комісаріят освіти вирішив провадити видані на Сов. Україні книжки для дітей, внаслідок чого й визначив ті основні хиби, що їх має дитяча література Сов. України сьогодні. Наведу тут деякі з цих хиб, використовуючи для цього матеріял, який подає стаття М. Спектора „Дитячій літературі високу якість". („Комуністична Освіта", ч. 1. 1934 р.).

„Повне ігнорування працої дореволюційної української, російської та західно-европейської літератури. Майже не роблять з нові переклади, і не пристосовуються (? С.) до сучасної дитячої читацької маси кращі зразки клясиків світової літератури".

„В дитячій літературі зустрічаються твори, що посередньо чи непосередньо популяризують грубість, хуліганський жаргон тощо. Взагалі в дитячій літературі майже не ведеться боротьба за „чистоту" мови, за її збогачення новим словарним матеріялом високої якості".

Одначе, відкриваючи казці та клясикам світової літератури вступ до дитячої літератури, народній комісаріят освіти й надалі стоїть на тій засаді, що мистецька дитяча книжка має виховувати „соціялістичне відношення до праці, до громадської власності і трудового колективу".

Стоячи на цій засаді, більшовицька влада, розуміється, й надалі подаватиме дітям казки і клясиків української й чужої літератури в препарованому вигляді, бо, мовляв, цього вимагає „пристосування" їх до сучасної дитячої читацької маси.

Більшовицька влада, як бачимо, ще й досі не усвідомила собі, що пристосування творів дитячої літератури до основної засади комуністичного виховання неминуче потягає за собою невисоку якість їх як з мистецького боку, так і з боку літературного оформлення. А тому, на мою думку, нема жадних підстав вбачати в офіційному признанні хиб дитячої літератури на Сов. Україні запоруку підвищення якости дитячої літератури в недалекому майбутньому, коли там і надалі залишається в силі теперішній погляд більшовицької влади на завдання дитячої літератури.

Отож більшовицька влада за допомогою услужливих комуністичних педаґогів хоче й далі провадити свій безглуздий експеримент над душею беззахисної дитини.

Ст. Сірополко.

Читайте „Діло"!

Рідній промисл — це ворог безробіття.

„Суспільний Промисл", кооперативна фабрика цикорії „Луна".

Цикорія „Луна" знана вже найширшим верствам нашої суспільности не тільки як виріб рідного промислу, але також як виріб дуже доброї якости. Дня 18. ц. м. відбулися Загальні Збори кооперативної фабрики, які виявили, що ця молода інституція (заложена в половині 1932 р., фабрика урухомлена від грудня 1932 р.) виказує подиву гідний розвиток. На зборах малося 55 членів, у тім п. сен. Павликовський як представник „Народньої Торговлі" й рівночасно Ради РСУК, п. дир. Мартюк від Центросоюзу та як гості дві делеґатки Союзу Українок.

Докладне справоздання з діяльности кооперативи за 1933 р. зложив інж. Р. Раковський, а інж. С. Павлик подав відповіді повітових осередків на розіслаяний фабрикою кестіонар, відносно якости цикорії „Луна" і т. п., які випали дуже прихильно.

Інж. Ольховий відчитав звіт з ревізії РСУК переведеної 6. 3. 1934 р., в якім ствердив дальший зріст оборотів та під повним оглядом вдоволяючий стан кооперативи. Річеву й на високому рівні видержану дискусію започаткував сен. інж. Павликовський цінними порадами відносно поширення в нас управи цикорії, як нового джерела доходу для наших рільників, показуючи при тім на величезні можливости розвитку фабрики, запорукою якого є дотеперішні її успіхи. Загальні Збори акцептували погляд Управи й Надзірної Ради кооперативи про конечність уже в біжучому році збільшити власні плянтації цикорії настільки, щоби не треба було спроваджувати чужого сирівця, та про потребу вибудування власної сушарні. В тій цілі треба збільшити уділовий капітал, приєднуючи нових членів між прихильниками розбудови кооперативного промислу та між кооперативами.

З чистого зиску в квоті 6.502.50 зол. призначено 650 зол. на добродійні цілі, а решту до запасного фонду, щоби скріпити таким чином власні фонди, так потрібні на дальшу розбудову. З тої причини Загальні Збори не приняли внесення на призначення дивіденди від уділів. До Надзірної Ради на місце 3-ох вильосованих членів увійшли д-р Петрів, рел. Гладкий Гриць і п. Камінський Іван. По скінченні зборів члени оглянули звірцево уладжену фабрику кооперативи та розійшлися в піднесеному настрою, бо побачили наглядно, що започатковане ними діло оправдало всі їх надії.

Як відомо, фабрика повстала з ініціятиви та на уділах українських приватних службовців, при щирій моральній і матеріяльній помочі професійної орґанізації „Супруга". Метою було створення нових маєтків праці для безробітних товаришів.

Покладані надії на нову промислову установу не завели. Починаючи з нічого, „Суспільний Промисл" дійшов по році праці до оборотовий Промисл" дійшов по році праці до оборотового фонду в сумі 35.235 зол. 52 сот., за один рік маленька фабричка продала 40.020 кґ. цикорії пирову рідного промислу, а самий білянсовий зиск дав за той рік 6.502.90 зол. Фабрика дала працю 11 працівникам, які інакше були би в рядах безробітних. Вони заробляють місячно 1.200 зол., а їх число буде зростати в міру того, як наша суспільність буде поширювати вироби фабрики. Фабрика збуває около 5.000 кґ. цикорії місячно а повмість нашого ринку обчислюють найменше на 50.000 кґ. місячно. Кожне збільшення збуту на 2.000 кґ. місячно дасть працю з новим робітникам. З другого боку, коли нахуваємо число уділів, які дали підставу істнування фабрики та число осіб, які досі дістали у фабриці працю, то кожних 15 працюючих завдяки своїм уділам у кооперативі „Суспільний Промисл" дає працю одному безробітному. Коротко кажучи на практиці „Суспільного Промислу" бачимо, що з одного боку є можливости розбудови нашого промислу, а з другого боку, що розбудова рідного промислу є доцільним, а може й одиноким способом боротьби з безробіттям.

Найновіші моделі Найкраща якість
Найуважливіша робота Найбільший вибір
Найнижчі ціни у весняних жіночих плащах та костюмах у фірмі
Л. МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 17, І. пов. Тел. 46-56

СУПРУГА.

Професійна організація українських умовних працівників.

У 1933-ому році „СУПРУГА" розпочав 20-й рік свого істнування. Розпочав його скромно, як кожний інший рік — турботами про долю українського умового працівника й про розбудову Союзу. Дня 25. березня ц. р. відбулися Загальні Збори Союзу, а звідомлення Головної Ради Союзу дає змогу приглянутися тому, які наслідки дали турботи Союзу.

Вже з побіжного перегляду звіту з праці Союзу в 1933 році кидається вічі дві справи, які були для Союзу, так сказати, ударними. Були це: 1) боротьба з безробіттям і 2) впорядкування внутрішніх справ Союзу та збільшення числа членів.

Справа боротьби з безробіттям розпочалася в Союзі від того, що Головна Рада застановлялася над якнайкращими засобами забезпечення членів Союзу перед безробіттям і на випадок безробіття. У самому Союзі закінчилася та справа тим, що збільшено вкладку на безробіття й підвищено висоту допомоги на випадок безробіття. Але безробіття у ширших розмірах починається тоді поза Союзом і тому раз поставлена справа поневолі вийшла поза межі Союзу. Союз дав почин до поважних ширших громадянських сходин у цій справі та довів до того, що вкінці зложено й зголошено у старостві статут орґанізації, яка мала занятися допомогою безробітним і взагалі мала за завдання боротися з безробіттям. На жаль, ціла справа застрягла у старостві, яке не дозволило заснувати такої орґанізації.

Впорядкування внутрішніх справ Союзу дало кращі наслідки. Союз звільнено від тих усіх бувших членів, які вже з давнішого часу перестали бути членами Союзу, хоч їхні імена ще фіґурували у реєстрі. Натомісць прийнято майже рекордове число нових членів (108), так, що під кінець року Союз мав 611 справжніх членів. У тому році Головна Рада Союзу завдяки справді самовідреченій і невтомній праці заступника голови Івана Камінського працювала по докладно виробленому плані й посунула далеко вперід справи Союзу.

Матеріяльний стан Союзу, як на наші умови, є досить сильний. СУПРУГА розпоряджає готівкою самих фондів (безробіття, допомогового, посмертний і інші) в сумі поверх 16.5 тисяч золотих, а все готівкове майно Союзу виносить округло 23 тисячі золотих. Та сума майже в цілості ульокована в Банку українських приватних службовників, з якого користають лише члени Союзу.

Нова Головна Рада Союзу. Загальні Збори дня 25. березня вибрали нову Головну Раду. Головою вибрали вповні заслужено п. Івана Камінського. На жаль, п. Камінський мав поважно надірване здоровля і не міг повнити на

себе тієї почести, яка є звязана з тяжким обовязком. По його резиґнації обори одноголосно вибрали головою Союзу ред. Гриця Гладкого. Потім, знов таки одноголосно вибрали цілий склад Головної Ради, до якої ввійшли: з попередньої Ради пп. Іван Камінський, д-р Ярослав Олексишин, Максим Бриливський, Василь Васильків, Іван Мороз, Михайло Климкевич, д-р Матвій Стахів і нові члени пп. д-р Карло Коберський, Федір Воробець, Михайло Вербицький, і Дарія Пісецька; заступники членів Головної Ради: пп. Микола Чопик — Яворів, Роман Лисович — Стрий, Петро Чубатий — Станиславів, Петро Петрик, Микола Дужий і Ольга Струмінська; до Контрольної Комісії вибрані пп.: Володимир Дуткевич, Іван Грабар, Евстахій Мурин, Роман Петрушевич і Осип Тарвавський.

Треба надіятись, що нова Головна Рада буде доброю наслідницею попередньої.

Службовик.

Протиукраїнська політика міської ради м. Львова і маґістрату.

У понеділок 26. ц. м. Тимчасова Міська Рада м. Львова розпочала дебати над прелімінарем буджету на цей рік. На вступі нарад **віцепрез. Іжик** склав заяву, що „нема ніяких підстав до остраху за долю Східних Торгів" і що „місто має найсильнішу волю втримати ту станицю при житті", — заспокоюючи в той спосіб „настрашених" польських патріотів, що дефіцитова „станиця" може в цьому році щезнути і не наражувати знову місто на втрати. Потім п. Іжик виправдувався, що буджетовий прелімінар такий спізнений, і скидав за це вину на варшавські обіжники й розпорядки.

Сам буджет м. Львова на 1933/34 рік замикається у ґльобальній сумі (з додатковим буджетом) **20.386.614 зол.** Реферував його д-р **Юзеф Бжеський,** після чого заявлялися поодинокі клюби.

За буджетом, очевидно, висловився санаційний „Клюб Господарчий" і санаційна добудівка „Вольне Зєдночене Радзецке". Так само санаційний хадек Тулік плакав, але — заявився за буджетом. Проти буджету висловився клюб ЛПС, стрималися при голосуванні жиди.

З гострою критикою політики міської ради й маґістрату супроти українців виступив в імені Українського Клюбу **радний о. канонік Д. Лопатинський,** ілюструючи свої виводи цілою низкою конкретних прикладів, які разом складаються на **акт обвинувачення** проти міської ради й маґістрату м. Львова.

Промова радн. о. кан. Дамяна Лопатинського.

1 МІЛІОН НА ПОЛЬСЬКИЙ ТЕАТР, АНІ СОТИКА НА УКРАЇНСЬКИЙ!

Іменем Українського Клюбу маю честь зложити слідуючу заяву:

Відношення Управи Міста до українських справ в останньому році викликало серед українського громадянства особливо живе невдоволення і огірчення. Величезні редукції субвенцій, признаних в буджеті культурно-освітнім і добродійним інституціям, переведені Управою Міста, діткнули вправді болюче організації також польські і жидівські, однак поведення з українськими організаціями було в особливий спосіб безоглядне. Розуміємо дуже добре, з як великими труднощами мусить боротись Управа Міста, щоби втримати рівновагу між видатками і доходами міста. Однак, якщо було можливим виплатити в цілости майже міліонову субвенцію для польського театру, то хіба не лишювало, що з субвенції для українського театру, яка не стоїть у ніякім відношенні до субвенції для польського театру, не виплачено **ані сотика.** Така сама доля стрінула Національний Музей і три гр.-кат. церкви, з яких дві мали признані в буджеті мин. року по 1000 зол., а одна 500 зол. Навіть Товариство Вакаційних Осель, що висилає на свіжий, гірський воздух найбіднішу дітвору львівських робітників і сторожів і не лиш утримує її безплатно кілька тижнів, але і покриває з власних фондів кошти дороги більшої її частини, — не найшло зрозуміння для своєї хосенної діяльности в Управи Міста і не дістало ні сотика, хоча саме в цьому році збільшило свою діяльність отворенням ще одного літнього табору для дітей. Така пожиточна інституція як „Народня Лічниця", що дає поміч хворим без ріжниці національности, дістала ледви 10 проц. з субвенції, ухваленої та в буджеті за рік 1932/33. Навіть найбільш прихильно настроєний до Управи Міста українець мусить підозрівати, що при виплаті субвенцій, ухвалених в буджеті мин. року ріжним установам, Управа Міста не руководилася виключно оглядом на рівновагу буджету, бо ніхто не признасть, щоби фінанси міста були аж у такім страшнім стані, щоби не могли знести виплати позицій, не перевищуючих кілька тисяч золотих!

ЯК ВИКИДАЛИ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ?

У персональній політиці Управа Міста стояла на такім самім становищі, в саме давала доказ свого погляду, що міська служба не може бути для українців доступною. Одинокою міською установою, в якій знайшло працю кільканадцять робітників-українців, було до недавна міське заведення чищення міста. Хоча скількість українських робітників в цім заведенні виносила тільки невеликий відсоток загального числа робітників, занятих там, то ворожі нам люди підносили закид, що заведення „рущиться". І ось в літі мин. року Управа Міста перевела ґрунтовне „відрущення" того заведення, **викидаючи всіх українських робітників на брук.** Кажуть, що лиш деякі з них мали щастя остати на своїх місцях, а саме **ті, що змінили свій грецький обряд на латинський.** Чули ми навіть імена функціонарів заведення, що були посередниками у цій „благородній" справі. Вони остають і дальше на своїх добрих посадах в заведенні. Не боялись навіть вживати нечесних способів, щоби лише позбавити українців місця і хліба. Одного шофера обвинувачено у краділі бензини на шкоду заведення. Обвинувачення було, очевидно, неправдиве, а суд засудив обвинувачуючого за клевету на кару шоститижневого арешту. Однак несправедливо обвинувачений втратив місце в заведенні і не дістав ніякої сатисфакції за нанесену йому кривду. Іншому знову робітникові закинули, що боровся в українській армії проти польського війська і той, хто цей „злочин" підніс, впевняв навіть, що взяв був того робітника в полон. Закид показався цілком брехливий, однак звільнено робітника-українця зі служби, а місце районового, яке він мав, дістав обвинувачуючий. Покривджений вніс скаргу до суду, але хоча справу суд полагодить прихильно для нього, годі надіятись, щоби його приняли знову до міської служби, коли він міг допуститися такого великого „злочину", як служба у рідній армії.

ОБІЦЯНКИ П. ДРОЯНОВСЬКОГО.

Наш Клюб інтервеніював кількакратно у п. президента міста і дістав запевнення, що звільнені робітники зможуть дістати назад посаду лише на дещо змінених умовинах. Однак того приречення не додержано. Цю справу порушувала й преса, а серед інтересованих викликала вона крайнє негодування і обурення.

НОВИЙ ПРЕЛІМІНАР.

Та й прелімінар буджету на біжучий рік, над яким оце радимо, є доказом, що Управа Міста переходить з легким серцем до дневного порядку над бажаннями і потребами української людности міста. Бажаючи усунути деякі найбільш яскраві прояви несправедливости у признанні субвенцій на українські цілі, зголосили ми відповідні резолюції і світла Репрезентація ухвалила їх. Однак Управа Міста зігнорувала ті резолюції і то не лише при виплаті субвенцій в буджетовім році, що ось кінчиться, але також і новім прелімінарі.

ІНТЕРЕСИ УКРАЇНЦІВ М. ЛЬВОВА ДЛЯ М. РАДИ НЕ ІСТНУЮТЬ.

Ми ввійшли свого часу до прибічної Ради і потім до тимчасової міської Ради зі щирою охотою і постановою працювати для добра міста і з надією та твердим переконанням, що вдасться нам позискати у міських чинників зрозуміння для бажань і потреб української людности міста. Працювали ми ревно, маючи на оці не лише інтерес української людности, яку заступати нас покликано, але також добро міста і загалу його мешканців. Нині, коли діяльність міської Ради зближується до кінця, відходимо з цієї салі знеохочені і зневірені. На наші найкращі інтенції Управа Міста не вважала за відповідне відповісти так, як вони на це заслуговували. Та чи така діяльність Управи Міста лежить в загальнім інтересі його мешканців, полишаємо до оцінки покликаних до цього чинників.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає

Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ**

65/53 **Боїмів ч. 4.** 52—150

Заборона „Краєвого Комітету боротьби з безробіттям"

ДОКУМЕНТ.

Starostwo Grodzkie Lwowskie.
L. BP. 4/17/R/34.

We Lwowie, dnia 17. II. 1934.

Do Członków Założycieli „Krajowego Komitetu dla borotby z bezrobitjam" na ręce Ostapa Łuckiego
we Lwowie, ul. Bogusławskiego 14.

Lwowskie Starostwo Grodzkie na zasadzie art. 14 ustawy o stowarzyszeniach z dnia 27. X. 1932. Dz. Ust. R. P. Nr. 94 poz. 808 zakazuje założenia i rozpoczęcia jakiejkolwiek działalności stow. zwykłego pod nazwą „Krajewyj Komitet dla borotby z bezrobitjam".

Powstanie takiego stowarzyszenia **nie odpowiada względom pożytku społecznego i w konsekwencji mogłoby spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju lub porządku publicznego,** gdyż istnieją już: Państwowy Fundusz Pracy, Miejskie Komitety Funduszu Pracy i Obywatelski Komitet walki z bezrobociem, których zadaniem jest bez względu na narodowość walka z bezrobociem i pomoc bezrobotnym, a stworzenie specjalnego Kemitetu dla pewnej narodowości **mogłoby osłabić materjalnie podstawy istniejących instytucyj** z oczywistą szkodą dla ogólnej i jednolitej akcji pomocy bezrobotnym.

Przeciw tej decyzji wolno wnieść za pośrednictwem tut. Starostwa w terminie dni 14-tu licząc od dnia następnego po doręczeniu odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego lwowskiego.

Za Starostę Grodzkiego
(Dr. Bechmetiuk).

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Повітовий Народній Зїзд в Іваню Пустім.

В суботу 24. березня ц. р. відбувся Повітовий Народній Зїзд відпоручників громад судової мельницької округи (пов. Борщів) в Іваню Пустім (історична назва Пустоіванє) в салі місцевої читальні „Просвіти", бо у самій Мельниці через брак відповідної української салі ніяких зборів і зїздів не можна уладити. У зїзді взяло участь 106 осіб, у цьому кількох священиків і світських інтелігентів з Борщева та Мельниці і як делеґат Центрального Комітету УНДО посол д-р Степан Барен з Тернополя; селянських відпоручників і то навіть з найдальших громад Мельниччини було понад 90.

Зїзд отворив секретар Повітового Народнього Комітету в Борщеві п. Петро Ґораль і на його предложення покликано до проводу президію, в склад якої увійшли: пос. д-р Барен, д-р Вол. Чировський з Борщева, о. Іван Толгай з Іваня Пустого, о. Михайло Палянниця з Пилипча і селянин о. Василь Дідич з Обонів і п. Йосиф Зулак з Ґерманівки. Про організацію і політичну діяльність у повіті та про потребу поширення „Свободи" реферував п. Петро Ґораль. Опісля був реферат посла д-ра Барана про новий самоуправний закон і про недалекі вибори до сільських громадських рад. Над цим рефератом була довша дискусія і поодинокі учасники селяни завдавали референтові запити, на які пос. д-р Барен дав вичерпуючі вияснення. Після цього д-р Вол. Чировський виголосив реферат про позичку „Рідній Школі" та про допомогу голодуючій Гуцульщині, пропонуючи вибір двох окремих комітетів на Мельниччину для переведення обох акцій. Останнім рефератом було звідомлення посла д-ра Барана про діяльність Української Парляментарної Репрезентації і

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол дарон білети до першорядних кін. 5/73 4—?

Товари блаватні | вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни. Львів, Ринок ч. 29. Телефон 25-55.
7153 25—180

ожсування нашого сучасного політичного положення на всіх українських землях з вказанням на конечність скликання Всеукраїнського Національного Конґресу, до чого дав уже почин Центральний Комітет УНДО.

По виголошенні рефератів приступлено до виборів. До Повітового Народнього Комітету на мельницьку округу вибрані пп.: Петро Смаль, адвокат у Мельниці як голова, як члени: Володимир Грушкевич, емер. учитель в Залісю, п. Ґерманівна, Василь Дінич, господар в Орлах, Йосиф Зуляк, господар в Ґермаківці, о. Михайло Паляниця, парох в Пилипчу, п. Устє Епископське і Василь Чубей, господар в Іваню Пустім. Накінець вибрано комітет позички „Рідної Школи" з пяти осіб під проводом м-ґра Гната Баранюка, адвокатського аплікант а з Мельниці і комітет допомоги голодуючій Гуцульщині — також з пяти осіб — під проводом о. Івана Чолгана з Івана Пустого.

Після того на внесок п. Ґораля ухвалено одноголосно відповідні резолюції. По кількагодинних нарадах закінчено зїзд відспіванням національного гимну.

Незнані мученики.

„Обнімітеж, брати мої,
Найменшого брата!"

Т. Шевченко.

На горі пасли худобу пастушки. Чую прегарний сольовий рефрен якогось хлопчини, що співав над ровом.

— Що це за хлопчина? — питаюсь поморянських пастушків.

— Він із села. Вчиться в нашого поваля! — відповідають хором. — В літі пасе з нами худобу. Він уміє напамять усі пісні, що співають на концертах. А віршиків написав цілий зошит.

Раз бував в школі. Хлопчина не вважає на годині. Хочу його скартати. Аж дивлюся, у нього зшиток паперців, а всі густо-густо засипані рисунками й малюнками. Купив я йому рисункових зошитів, олівців, фарби та заохотив, щоби все рисував.

За кількча днів приніс до мене інший хлопчина різьблені рами. Коли я хотів йому заплатити, він чомусь розпланався і не вмів сказати, чого прийшов до мене.

В одному селі в Радехівщині я чув, як хлопчина з III. кл. сільської школи читав у церкві „Апостола". Його чудовий голос більше мене зворушив, як найкраща опера.

Ще в одній хаті бачив я на стінах прекрасні композиції стінописі. А мати била малу дівчинку, що вже „позамазувала" всі стіни аж під святі образи...

Це вже дає нам дуже виразний образ, як ми бачимо за творчу силу народу. Великі таланти, що може колись були би світової слави, марнуються в ріжних глухих селах. А ми дивимося на них, подивляємо їх здібности і здвигаємо раменами та й тільки. Кажемо: біда, матеріяльна скрута, нема засобів, тож годі!

А тимчасом молоденькі таланти нарівають. Їх душа рветься до творчости. Вони розкривають свої молоденькі крильцята і зачинають підноситися понад рівень сірини. Їх молоденькі голівки десь за коровами на пасовиську, над якимись ровами, у шкільній лавчині, чи у віконці курної хатини продумують великі думи. Вони думками входять у зовсім окремий світ. А тут уже родичі перші калічать їх крильцята, що підноситься до лету. Вони не розуміють їх душі. Запрягають їх до зовсім противного їх душі варстату праці і в заранні віку вбивають їх запал та охоту до вищої творчости.

Тоді ці талановиті, а безталанні діти втікають до інтелігента. Може він скорше їм поможе. Але й він тільки похитає головою і скаже: „Шкода, шкода, такого таланту! Ще добре, як купить їм паперу, олівця, дасть книжку. І ці великі таланти в пупінках життя поволи вянуть, сохнуть і никнуть незвані нікому. Молодечі мученики.

Це сумна дійсність. Аж соромно, щоби ще в нашому столітті діти мистецтва переживали таке кріпацтво. Тут нас не оправдає навіть найбільша матеріяльна скрута. Ми тратимо найцінніші скарби творчої сили народу. Неодин з цих талантів ліпше би колись вершка слави, а так пропадає марно. Лиш деякі через силу волі, чи дивний припадок дадуть про себе знати ширшому загалові. Це тільки Шевченко міг перейти ґеєну терністої дороги і не заломитись. Але це був Ґенїй.

Тож чи не пора нам занятися цими малими, що носять в собі зародки чогось великого? Чи не найдеться в кожній бурсі-захисті бодай одне місце на безплатне удержання учня мистецтва? Про саму науку не журімся! Чи не оплатиться вложити на цю ціль кілька золотих, за які ці мистці колись принеслиб нам велике багатство і покрили славою наш нарід? А можеб так створити окреме товариство, фонд?

Вже село начинає розуміти вартість здібної дитини. Були такі селяни, що приводили до бурси чужих дітей і просили мене приняти хлопця на їх кошт, бо нам треба крамаря до кооперативи, механіка до млина, — казали. „Обнімітеж, брати мої, найменшого брата!" — кличе до нас дух Шевченка. Виведіть хлопчину з села між люди, бодай на рік-два! Нехай пізнає людей, побачить світ. А може схоче поборотися з долею і колись стане для народу неоціненим скарбом і славою.

О. Горанцвіт

По широкому світі.

— З наказу комісаріяту тяжкого промислу усунено 15 директорів і інжинірів за зле заведення фабрик. Звільнених арештувало ДПУ за нарушення закону про державний маєток.

— В Туньоні прийшло з приводу виклазу в справі Ставіського до грізних заворушень, які поліція зліквідувала щойно при допомозі війська.

— Французький уряд задумує розписати вибори до парляменту на жовтень або листопад.

— Посол Бержері зізнав перед комісією для розсліду лютневих випадків у Парижі, що в них брали участь суворо фашистівські й добре озброєні організації Молодих Патріотів, Камельот ді Руа, Полумяного Хреста і Французької Солідарности, які він, Бержері, вже давно вимагав розвязати.

— Американське міністерство праці й еміґрації дало спеціяльно прихильні доручення для втікачів з Німеччини, щоби, мовляв, традиційна політика Америки, яка завжди давала захист політичним і національним втікачам, не потерпіла на своїй добрій славі.

— У Крівленді прийшло до бурхливих вуличних демонстрацій в звязку зі страйком ґкачів у цьому місті, які поліція зліквідувала.

— 420 тис. американським робітникам сталевого промислу мають з днем 1. квітня підвищити на 10 відс. платню.

— Франц. міністр закорд. справ Барту виїхав до Брюсселі, в звязку з чим відмічує бельгійська преса, що всякі поголоски про розбіжність політики Франції й Бельгії є безосновні та що всі держави є проти німецьких збройень.

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 29. БЕРЕЗНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником.")

М. ХМЕЛЬНИК.

Несамовита дефіляда.

То було так:

— У бою під Красним, вислали мене, старшину для звязку 6-го кінного козацького полку з важною й пильною депешою з першої боєвої лінії до команди штабу. Це не була така проста справа: по дорозі мусів я проїздити гостинцем через отверту рівнину між двома селами, яких три кільометри під повним ворожим обстрілом. Ворог знав, що це одинока лінія нашого звязку і обсадивши обійстя близьких горбків пускав час-від-часу по гостинці серії зі скорострілів та поодинокі прицільні з батерії полевих гармат. Зилко було добре, як від калюж небійстого гостинця відбивалися від куль бризки мутної води й болота, а над деревляним містком через річку, що плила серединою рівнини, ставали білі димки від розриву шрапнелів. Мчати боками не було куди, бо на розмоклих, болотнистих полях і лугах біля річки певно з конем застряг би в грасовищу.

Отже треба було рішитися на цю дивну дефіляду під ворожим обстрілом, бо й не було часу до надуми.

Я мав тоді коня спокійного, добре вже старого, що мав одну хибу: не любив спішитися й летіти повним гоном, а волів бігти спокійно, як на його поважний вік і гідність пристало.

Я зібрав усю відвагу, натяв коня нагайкою, що його видко сильно здивувало, але й не дуже зворушило і він пустився легким скоком по вибоїстім гостинці.

Мене зараз з першого боку й бачили і почали „лупати" на серії із скорострілів. Я підганяв з усіх сил коня, та він, як пристало старому ветеранові ще з ц. к. австрійських уланів, що гірші бої перебув, не переймався і мене нагайкою, ні градом куль, що з „пліск" вони зі всіх сторін пролітали мимо і біг дальше запереміну легким чвалом та бігом. Так проїхали ми щасливо з третину дороги і стали зближатися до найбільш загроженого місця при містку, де з тріском розривалися стрільна шрапнелів. Я нагнувся коневі на шию, аби зменшити ціль для куль, скорчився весь в собі і впав у цей дивний стан фаталістичної байдужости, що межує зі сном. Нараз вчув я, як кінь нагло скочив у бік і пустився таким шаленим гоном, якого я не тільки від нього, але й від найбистрішого коня ледви міг коли сподіватися. Спершу подумав я, що це його яка куля легко драпнула і не оглядався, звернувши всю увагу на місток. Та нараз відчув, що мене щось за ногу немов рукою хватає. Я бистро оглянувся і задеревів. Я чув, як уся кров мені з лиця спливала, а за серце вхопив зимний, аж болючий жах:

За мною до коня вчепилася була не то смерть, не то відьма!

Як через мряку тямлю: — якась дивно погана й чорна з лиця жінка, з розкудлаваними синими патлами, з яких злітала червоно-краса хустка, трималася корчево одною рукою за хвіст коня, а другою за ремінні торби при сідлі. Босі, заболочені ноги вперла коневі під гурт! Несамовито шкірила зуби й завертала очима, ще й щось незрозумілого покректувала!

Та тоді було слухати, бо кінь мій з подвійним тягарем гнав як англійський перегонець, просто животом землі дотикався. Довкола тріскали стрільна шрапнелів і ґранати вирвали ями в камінним гостинці. Ми проїхали через річку. Я почав тоді сумніватися в реальність усього: відповідальність — град куль — відьма — шалена їзда і лях коня — це все було за багато, щоб повірити у дійсність одної хвилини. Я задеревів зі страху і почав дивитися на себе, як на якогось автора, чи героя Гофманівської новелі. Чи може я вже прийдком не вбитий і чи то не сонні примари другого життя? Може це Вальгірія прийшла по мене на побоєвищі. Та чомуж вона така страшна й погана?

Та одночасно бачив я перші дерева й хати. Свист куль затих і я мов через сон зрозумів, що ми вже поза обсягом ворожого обстрілу і що це вже село, де були наші частини. Справді зпоза земляних заслон показалися шоломи стрільців та всі вони чомусь дивно махали до мене руками і перекликувалися. Я був майже безпритомний, кінь гнав ще останками сил, важко дихав і стогнав. Я не оглядався і прийшло мені тоді на думку, що може мені та відьма ззаду привиділася. Та вже в дальших кількох хатах кватирував штаб і я відрухово спинив коня. Тоді щось ззаду коня важко впало на землю і ремені сідла відпружилися. Кінь трясся, весь покритий піною.

З команди вибігли старшини і якось дивно поводилися. Спершу заніміли зі здивування, а потім стали страшенне сміятися! Я тоді стратив цілком голову. Дивлюся, а ця моя відьма, чи Валькірія, підіймається з землі, видко таки жива баба, і до нас з язиком:

— Єзусе сьвяти, Матко ченстоховска, кроти моє постшелялі! А не сядзелі би то на сних мазурскіх, хами пшекленте!

Я зліз з коня і мовчки передав сулорожними руками депешу. Коня взяли від мене чури. Щось до мене говорили й пояснювали мені, та я не дуже багато з того розумів. А сміялися, сміялися усі! Хоч не було на це багато часу, бо зараз пішли ми до наступу. Потім щойно мені вияснили все. Моя відьма це була стара кольоністка, ґуралька з Закопаного, Антка, що пасла перед битвою корови на лугах біля річки. Корови від куль попадали, а вона лежала напів мертва з страху у рові при гостинці під ворожим обстрілом. Як я чаліхав, вчепилася в панічнім страху коня, що йшов тоді ще досить поволі і переїхалася за мною з півтора кільометра до села. Як вона зуміла в такім невигідним положенню і при такім шаленім гоні коня не впасти — не знаю: видко страх додав їй справді непольної сили. Можливе, що цим врятувала й моє життя, бо при повільнім бігу коня були би мене таки мабуть злучили.

Від того часу знаю, що в хвилини, коли річі дійсні і недійсні тратять свою ріжну границю у свідомості людини.

НИНІ
ВАТЕРЛЬО по 1 зол.

35-ліття кооперативної кредитової централі.

Загальні Збори Центрального Кооперативного Банку „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові.

Дня 27. березня 1934 р. відбулися чергові Загальні Збори Центрального Кооперативного Банку „Краєвий Союз Кредитовий" (Центробанк) у салі „Української Бесіди" у Львові за 35-тий рік своєї праці. В зборах взяло участь 24 представників кредитових кооперативних установ з краю, 23 фізичних членів та некооп. установ, 2 гостей та представники кооп. преси.

Збори відкрив в год. 11-ій рано президент „Центробанку" мец. д-р Михайло Волошин, якого збори вибрали предсідником зборів. Він покликав на секретарів дир. Байдалу (Мостиська) та дир. Маркіяна Кисілевського (Львів.) На скрутаторів покликав дир. Льва Лепкого, д-ра Баранника та дир. І. Боднара.

У вступному слові представив предсідник, що ці збори є 35-тими з черги. „Центробанк" заложено у 1899 році. Цей протяг часу довгий, а висліди праці установи наглядні, коли зважити, які важкі переходи мав „Центробанк" у часах війни та девалюації, а зокрема господарської кризи. Помимо всіх невзгодин провід „Центробанку" вспів задержати субстанцію, а це є вже великою справою у теперішніх часах. Коли говорити про 35-літню працю цеї установи, то треба зложити вислови привітання, пошани й вдячности усім основникам і працівникам „Центробанку", у яких проводі від 35 літ стоїть безперервно начальний директор і сеніор наших кооператорів д-р Кость Левицький, на якого руки ці бажання передає (грімкі оплески). З вдячністю мусять Збори згадати працю усіх тих, що відійшли від нас, а зокрема померших в останньому році: радн. о. Александра Стефановича, радн. Іллю Кокорудза, д-ра Ярослава Олесницького та д-ра Кирила Джулинського. Предсідник малює живо сильветки померших, зясовуючи їх заслуги для народу й кооперації. Присутні вшановують память покійних повстанням з місць.

З черги забирає голос сен. д-р Баранник (Заліщики), що дякує керманичам „Центробанку" за їх 35-літню працю на руки д-ра Костя Левицького від кредитової кооперації, та радн. Копач, що складає такуж подяку від фізичних членів „Центробанку". Голова Ради РСУК інж. Ю. Павликовський витає установу від РСУК, зясовуючи становище РСУК до Центробанку і їх співпраці. Д-р Кость Левицький — дякує за признання для його праці і праці основників „Центробанку", заявляючи, що й надалі „Центробанк" буде йти шляхом корисної роботи для нашого загалу і кооперації.

Як дальшу точку полагоджено верифікацію протоколу з попередніх Заг. Зборів, який відчитав дир. М. Кисілевський.

Звідомлення з діяльности в р. 1933 враз зі замкненням рахунків і білянсом здавав нач. директор д-р Кость Левицький. У цьому році велику увагу присвячено небувало важким господарським умовинам та захитанню доларової валюти. Успіхом цієї праці було зрівноваження білянсу „Центробанку", який виказує надвижку. У звітовому році мав „Центробанк" у членах 341 кооператив та 127 фізичних осіб, або від попереднього року збільшилося число усіх членів на 98. Кооперативи-члени мають на уділах 190.087 зол., а фізичні члени 6.932 зол. Вкладок ощадности виказує білянс 983.233 зол., з чого ощадностей 214 кооператив на 155.700 зол. Вклади опроцентовується тепер у біжучому рахунку 2—3 прц., а ощадности 4½—5 прц., а у звітовому році було у першому випадку 3 прц., у другому 3 прц. Кредити уділювано кооператцвам з чого 64 прц. дістали кредитові кооп., 21.1 прц. господ.-споживчі, 5.6 прц. промислові, 7.1 прц. молочарські, решта некооп. установи. У звітовому році залеглости у сплачуванні кредитів виносили 25 прц., коли в попередньому році виносили 36 прц. Білянсова сума виносить 1,620.789,02 зол. Кошти завідування виносили за звіт. рік 51.966.90 зол., амортизація движимостей 828.52 зол. і недвижимостей 3.792.83 зол. Зиски установи зложились з таких квот: з рахунку відсотків 27.847.45 зол., завідування недвижимостей 16.342,46 зол. та курсові ріжниці 14.963.94 зол. Звідси білянсова надвижка 1.067.60 зол.

Поза своєю звичайною працею присвятив „Центробанк" чимало уваги справам Акцептаційного Банку та вказівкам Українбанків на кількох окремих конференціях. „Центробанк" видавав шомісячні вказівки і інформації для Українбанків і кредитових кооператив, які були сурогатом окремого часопису для кредитової кооперації, який треба буде в недовгому часі видавати. Під опікою „Центробанку" організовано теж ощадностеву акцію та основування цілої мережі райфайзенок. Претімінар буджету на дальший рік праці виказує зменшення видатків на 80.000 зол.

Потім відчитано ревізійне звідомлення РСУК та супровідне письмо. З черги від контрольної комісії ставить **о. Дамян Лопатинський** внесок на уділення абсолюторії Н. Раді та Управі.

У дискусії над звідомленням забирали слово: **дир. І. Пашкевич** (Коломия), дир. **І. Боднар** (Тернопіль), **дир. Р. Харамбура** (Яворів), **дир. О. Луцький** (Львів).

Дальший хід зборів подамо в завтрішньому числі.

Оголошення до святочного числа „Діла"
яке вийде в значно збільшеному :-: обємі і накладі :-:
приймає Адміністрація до 3. квітня ц. р.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс.** 1305 2—5

— **Понад 500 книжок** зі знижкою 40—70% купите з Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, Ринок 10 **лише в місяці березні.** Домагайтесь катальогів. 1179 8-8

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащеницї,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпаксве **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 30-7

— **Управа дівочої гімназії „Р. Ш." у Львові** повідомляє, що концерт у честь Т. Шевченка, визначений на середу 28. березня ц. р. в салі Т-ва ім. Лисенка, **в тім дні не відбудеться.** 1311

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання фірма *RECORD CRAVATES*
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 9-24 **Будинок Шпрехера.**

— **Улекшення боротьби з рожицею.** Господарські круги з радістю повитали розпорядок Міністерства Суспільної Опіки з 9-го березня ц. р., який дозволяє на продаж протирожицевої суровиці через аптики без рецепт лікарів ветеринарії. Так отже на полі боротьби з рожицею (епізоотією) настав великий поступ і адміністраційна влада, маючи на увазі дійсні потреби малого рільника, що був дотепер неодин раз наражений на великі матеріяльні страти з приводу хибної інтерпретації заряджень, усунула всі труднощі, звязані з набуванням протирожицевої суровиці. Відтепер кожний господар, що має суровицю і стрикавку, може сам застосувати забіг негайно після захоріння штуки. Спровадження лікаря було для незаможного рільника великим коштом і крім цього забирало стільки часу, що хора штука нераз гинула.

— **Звичайні Загальні Збори Жіночої Пром. Кооперативи „Труд"** у Львові відбудуться в четвер, дня 29. березня 1934 р. в домівці Кооперативи, Львів, Ринок 39/II. в год. 5-ій попол. з таким порядком нарад: 1) Відкриття Загальних Зборів. 2) Відчитання і приняття протоколу з останніх Заг. Зборів. 3) Звіт Управи й Надз. Ради з діяльности кооперативи та предложення білянсу за діловий рік 1932/33. 4) Звіт Контрольної Комісії. 5) Затвердження річного білянсу та одобрення діяльности Надз. Ради й Управи. 6) Розділ білянсової надвижки. 7) Вибір 3 членів Надзірної Ради. 8) Зміна статуту. 9) Внески й запити. — **Надзірна Рада.**

— **„Клясицизм і модернізм".** На цю тему відбудеться у пятницю 30. березня ц. р. в год. 18, у салі Української Бесіди, вул. Рутовського 22 виклад д-ра Івана Колача. Виклад улаштовує Т-во Письменників і Журналістів ім. Івана Франка.

Скільки платити треба за домашню прислугу.

Як відомо — „сцаленьовий" закон про соціяльні обезпечення впровадив примус обезпечення домашньої прислуги. Ця справа донедавна була неясна. Не знати було хто і скільки має платити. Львівська „Сусп. Обезпечальня" устійнила саме ставки, які в доповненні до вчорашньої статті про пресову конференцію подаємо для інформації наших читачів.

Місячне винагород.			Складки в місяцях I. II. IV. V. VII. VIII. X. XI.						Складки в місяцях III. VI. IX. XII.					
в гроших		в натурі	Хібо-лавець		Обезпе-чений		Разом		Хібо-лавець		Обезпе-чений		Разом	
зол	сот	зол	зол	сот	зол	сот	зол	сот	зол	сот	зол	сот	зол	сот
10	30	40	4	70	—	40	5	10	6	87	—	50	6	37
15	30	45	5	17	—	44	5	61	6	46	—	55	7	01
20	30	50	5	64	—	48	6	12	7	04	—	60	7	64
25	30	55	6	11	—	52	6	63	7	63	—	65	8	28
30	30	60	6	58	—	56	7	14	8	22	—	70	8	92
35	30	65	3	80	4	36	8	16	4	74	5	45	10	19
40	30	70	4	05	4	62	8	67	5	14	5	78	10	92
45	30	75	4	30	4	88	9	18	5	37	6	10	11	47
50	30	80	4	51	5	18	9	69	5	62	6	46	12	10

У завтрішньому числі подамо ставки для каменичних сторожів.

— **Ендецька „фронда" у Львові.** Недавній референт „руских" справ у „Курієрі Львовскім" і з того титулу авторитет для всіх ендеків д-р Клявдій Грабик, один із вожаків ендецької молоді, вийшов (себто „було його вийдено") з редакції того щоденника й оснував новий часопис. Зветься він „Акція Народова" „політично-суспільний і культурний двотижневик". У першому числі маємо м. і. — дві антисемітські статті й алярм з приводу „української небезпеки" для Львова, з якої можуть вирятувати Львів — Східні Торги! Ближче тією гумористикою займемося ще згодом.

— **Привернення авансів.** Як зачувати з Варшави, з днем 1. травня будуть привернені аванси державних урядовців, припинені з причини буджетових редукцій в 1930 р. Недавно міністр скарбу заповів був у соймі привернення урядничих авансів і з днем 1. травня буде воно зреалізоване.

— **Платні.** Державні урядовці в Польщі дістануть пенсії перед святами в четвер або пятницю. —

— **Із залізниці.** Окружна дирекція держ. залізниць у Станиславові повідомляє, що для удогіднення туристичного руху у Сх. Бескиді курсуватимуть далі поїзди ч. 3121 і 3122 на відтинку Станиславів-Ворохта в святочні дні до 14. травня 1934 р. Поїзд ч. 3121 відїзд Станиславів 10.34, приїзд Ворохта 13.01, поїзд ч. 3122 відїзд Ворохта 18.30, приїзд Станиславів 20.42.

— **Пересторога.** Останніми часами в пресі появилися оголошення якоїсь „великої фабрики обуви" про анґажування некваліфікованих робітників на виїзд до Франції. Висота заробітків і запевнення 2—3 літньої праці могли б заохотити робітників до виїзду. Еміґраційний Синдикат перестерігає перед виїздом, бо про запотребування таких робітників польська та французька влада не мають ніяких вісток. Такі оголошення подали несовісні люди, щоби вимантити гроші під покришкою анґажування до праці.

— **Роботи при реґуляції рік.** Водні управи в станиславівському воєвідстві організують більші роботи при реґуляції рік в Коломиї та Станиславові. Між роботами названо водні будови під Надвірною та Солотвиною, під Назавізовом, Грабівцем, Лисцем, Перегінським, Тоньським, Добрівлянами, Хотінем-Вістовою, Струтином Вижним.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/48 **ГАЛИЦЬКА 8.**

— **Львівська хроніка.** Арештовано Бернарда Рехтера, торговельного агента зі Сколього, що спроневірив на шкоду львівських гуртівників 6.000 зол. — З перевозового бюра Хамайдеса при вул. Сикстуській вкрали злодії, що вломилися крізь стелю, з каси 310 зол. — На Ринку арештовано Мих. Міштурака, що представляючись за поліційного агента, видурював від селян грошеві кари за злий вигляд їх коней. —

— **Пес викрив убийника.** Після вбивства команданта постерунку у Вибранівці, Тадея Врубля привезено зі Львова поліційного пса, який відразу завів поліцію до мешкання столяра Корпана. Сліди стіп, відкриті на місці злочину, показалися слідами чобіт Корпана. Арешто

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ.
Замовлення приймає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

банцій признався до вини. Він умовився був з Ярублем на 6 год. вечором за дорозі за залізничою стацією і тут його застрілив. Ат. Всхуд твердить, що Степан Корпан, член ОУН, карався вже за протидержавні виступи. Корпан — твердить згадана Агенція — старався спочатку змилити сліди та ввести в блуд слідчу владу, одначе заломився наслідком річевих доказів та признався до вбивства. Корпан є з села Бриниці біля Бібрки. Ат. Всхуд довідується, що на днях слідство покінчиться, а прокуратура окр. суду у Львові внесе вже в найближчих днях акт обвинувачення до суду. Розправа перед судом присяжних могтиме відбутися зараз після Великодня. Обвинувачуватиме віцепрокуратор Прахтель-Мордвянський.

— **Героїзм „націоналістів".** Молоді вагрити с. Киверці на Луччині вславилися ріжними подвигами: в м. році повибивали вікна готові кружка „С. Г." Ліхтанському. На початку цього року почали спроваджувати евангелицького пастора та збирати на його проповіді й моління людей. А ось недавно напали вночі на дорозі на одного з порядніших громадян, кооператора П. Пилипка і так тяжко його побили, що до дому його відвезли. Треба підкреслити, що обидва пошкоджені — члени УНДО. Та щось краще ці „націоналісти" спромогтися не можуть.

— **Самогубство.** В Станиславові отроїлася 35-літна Осипа Гафтек, банкова урядничка. Причиною самогубства були непорозуміння з чоловіком, з яким не жила.

— **Загадочний вмерлець.** В придорожньому рові біля Пащини пов. Рава Руська знайшли тіло молодого мужчини, що лежало якийсь час у воді. При вмерці не було ніяких документів, що вказували би на його назвище або походження, зате на раменах, плечах та в інших місцях були антатуовані ріжні рисунки. Міг мати 27 до 30 літ. Правдоподібно терпів на падачку і в приступі тієї нервової недуги втопився.

— **Зачепили злодіям власну безрогу.** З хліва залізничника Москви в Стрижові вкрали злодії вночі безрогу і на дорозі пробували завантажити її на свій віз. На те надійшов Москва і бачучи, як якісь люди бідкаються на дорозі з якоюсь безрогою, поміг їм витягнути якийсь тягар на віз. Вернувши до дому, переконався, що його безрога пропала. Негайно повідомив про це поліцію і дігнав злодіїв. Поліція арештувала їх і повезла їх власним возом до арешту, а Москві порадила не помагати більше нікому задавати в ночі свині.

— **Відень проти лікарів жидів.** Австрійська влада виступає проти жидівських і безпаспортних лікарів, які є на службі громади. На 140 міських лікарів є 114 жидів і безпаспортних та й ті не були жиди. Виключено тим лікарям, що після 1925 р. здобули горожанство. Це тому, що як студенти віденського мед. факультету перед зложенням докторату підписали заяву, що не будуть старатися здобути австрійське горожанство, так не мусять підписати всі чужинці. Хто здобув австрійське горожанство в 1918—25 рр. розглядатимуть ці справи можу окремо. Лікарі, що й перед війною були вже австрійськими горожанами, останутъ на службі.

— **Проти подружжя болгарки з жидом.** Вдова болгарського генерала Ніколаєва, Рада заручилася з жидом Мойсеєм Леві. Мав їх звінчати софійський рабін д-р Ганамель та відмовився, коли йому стали насилати погрози, а навіть відгрожувалися смертю. Він скликав жидівський духовний суд і цей теж заявився проти вінчання, щоби не дати причини до виступів проти болгарських жидів. Бо вже юрба напала була на авто, яким їхали заручені. Перед старшинським домом дійшло до другого нападу. Заручені дістають листи з погрозами, тому рішили повінчатися за кордоном. Леві сказав, що зрікається віри та дорогоцінностей. На запит співробітника часопису „Зоря", чому він не перейшов на християнство, сказав Леві, що на його думку жінка повинна змінювати віру. Колиб його сестра віддавалася, не мав би нічого проти того, щоби змінила віру.

— **Ріжні вістки.** Американські бандити загрозили родині Ліндбергів викраденням другої дитини. — В місті Лінчбурґ у Зл. Державах підчас пожежі готелю згоріло 14 гостей. — Від 5. травня не вільно буде привозити до Німеччини заграничних тканин.

— **Влячий син.** В Букарешті на передмісті Лупяска 15-літній Александру Попеску при помочі свого товариша 16-літнього Аврела Панеску вбив свого вітчима Тому Маковея, торговця овочами і порізав ножем свою матір. Цього злочину допустився тому, що перед кількома днями родичі покарали його за якийсь вибрик.

— **Обловилися на Распутіні.** Як відомо, фільма „Распутін" принесла збанкротовані княжій родині Юсупових великий зиск. Льондонський суд признав княгині Юсупов від фільмової фірми Метро-Гольдвін-Маєр відшкодування у висоті 25.000 ф. стерлінгів за знеславлення. Тепер ще кількадесять американських кінотеатрів відповідатимуть перед карним судом за знеславлення княгині висвітлюванням фільми „Распутін". Якщо американські суди рішатимуть в тім самім дусі, що суд льондонський, то фільма принесе княгині знову поважну суму. Очевидно платитиме дальше фірма Метро-Гольдвін-Маєр, зате кіна будуть приневолені вилити частину фільмової ласьми, в якій роля княгині Юсупов представлена для неї образливо. Також австрійські кінотеатри заскаржила кн. Юсупов за висвітлювання фільми „Распутін". Зачувати, що адвокати, які заступають княгиню, дістали досі поважний гонорар 15.000 фунтів.

Із судової салі.

ЗА ОУН В БЕРЕЖАНЩИНІ.

Перед лавою присяжних суддів при окружному суді в Бережанах почався дня 16. березня великий політичний процес девятьох українців з Молодинча, бібрецького повіту, що їх обвинувачує прокуратор у злочині державної зради.

Обвинувачені: 1) Петро Олійник, студ. унів., 2) Микола Левицький, абсольвент торгов. школи, 3) Михайло Баран, абсольвент гімназії, 4) Микола Труш, субєкт кооперативи, 5) Антін Шидловський, римо-кат., зарібник, 6) Михайло Гетьман, рільник, 7) Гриць Левицький, рільник, 8) Степан Коваль, рільник, 9) Осип Баран, рільник.

Акт обвинувачення закидає, що село Молодинче, завдяки кільком інтеліґентним одиницям, що їх ОУН зуміла звербувати для своєї діяльности стало середовищем інтенсивної діяльности ОУН на терені цілого бібрецького повіту, що проявилася в низці актів-саботажів. Ці акти вказують безсумнівно, що вони були ділом плянової й зорґанізованої протидержавної акції на терені Молодинча. Цю акцію зорґанізував і був її моральним провідником Микола Левицький, а виконував її Микола Труш. У Левицького найшли цілу низку протидержавних рефератів, що їх виголошував по селах. Петро Олійник був душею акції ОУН на терені бібрецького повіту, як студент львівського університету був у безпосередньому контакті з екзекутивою ОУН у Львові, привозив звідтіль усякі прикази й директиви, був у контакті з Рогатином і Холоровом, а на підставі поліційних конфіденційних інформацій був районовим командантом ОУН. Баран був освітнім референтом, що доказують найдені в нього протидержавні реферати. Обвинувачені заперечили, щоби були членами ОУН і щоби провадили акцію й покликали на свою оборону цілу низку свідків.

По відчитанні акту обвинувачення цілий перший день розправи виповнили зізнання обвинувачених.

Обв. Петро Олійник заявив, що не належить до ОУН та не має нічого спільного з протидержавною акцією в Молодинчі. Всі закиди акту обвинувачення не відповідають правді.

Обв. Микола Левицький: висловив, що теж до ОУН не належить. Не міг вибати шиї у Мошля. Не намовляв теж до цього й Труша. Скінчив торговельну школу Товариства. Був членом філії „Просвіти" в Холорові і з того тиждню виголосив реферати в Черемхові і Бортниках: „Значіння творчого характеру" й „Господарська структура України". Є націоналістом, але не належить до ОУН. Під націоналізмом розуміє працю для свого народу на культурно-освітній ниві.

Обв. Михайло Баран також не належить до ОУН. При філії „Просвіти" в Холорові істнував „Студентський Гурток". До нього могли належати тільки студенти. Виголошував реферати по читальнях, але кожного разу отримував на це дозвіл в філії.

Обв. Микола Труш. Не належить до ОУН та не робив нічого того, що йому закидає акт обвинувачення.

То саме зізнали обвинувачені: Антін Шидловський, Михайло Гетьман, Гриць Левицький, Степан Коваль і Осип Баран.

Свідки: Юліян Легкий, Розалія Мишко та вчитель Роман Бенець зізнають про факт бите та вчитель Роман Бенець зізнають про факт бите та шиб. Хто зробив — не знають. Гриця Левицького вчитель знає як спокійного хлопця. Мошкого вчитель знає як спокійного хлопця. Мошель зізнає, що були летючки, щоби в нього не купувати — але хто їх писав не знає.

Свід. Станислав Ґеляр, комендант пост. Переповідає історію розвитку організації на терені його району та на підставі конфіденційних інформацій переповідає детально функції підсудних. В Молодинчу, каже він, „льояльних є дуже мало. В дискусії з д-ром Західним, коли він ставить свідкові відповідні запити, заявляє: „Оборонець д-р Західний є першим симпатиком ОУН."

Оборона поставила внесок на покликання ще кількох свідків на ствердження невинности підсудних і внесок на звільнення пшол. Ґеляра від обовязку службової тайни.

На цьому розправу перервано й відложено її до 29. березня.

КОМУНІСТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЛУЦЬКУ.

В момент, коли пишемо ці рядки, закінчився допит свідків і можна вже дещо сказати про 3-ти тиждневий перебіг цієї грандіозної політичної розправи.

Обвинувачено 37 осіб, але на салі тільки 36. Притягнено їх до відповідальности за активну комуністичну роботу, як членів ЦК КПЗУ та відповідальніших робітників. Значна більшість — жиди й поляки. Серед жінок — зочки одного луцького купця — Блюменкранцівна.

Перебіг процесу характеризують такі риси.

З самого початку обвинувачені намагаються підкреслити український характер своєї роботи, хоча українців між ними дуже мало. Не приймали акту обвинувачення польською мовою, домагаючися українського тексту, наслідком того розправа була відложена на значний час. Усі намагалися говорити українською мовою. А один поляк-інтеліґент висловив жаль, що не знає української мови, бо говорив би тільки по українськи. Про „український характер" партії повинен би свідчити й терен діяльности КПЗУ — всі українські землі під Польщею.

Не зважаючи на таку „українськість" КПЗУ українське громадянство майже зовсім не цікавиться цим процесом, уважаючи його за чисте таке, що стоїть поза українським життям і є поруч українським змаганням.

Другою характеристичною рисою процесу є висвітлювання природи й роботи „Сельроб-Єдність". Свідок з боку обвинувачених, добре знаний адвокат Запіць, що відсидів 2-літню кару вязниці за свою політичну роботу, доказував, що „Сельроб-Єдність" нічого спільного з КПЗУ не мала і в цей спосіб хотів реабілітувати розвязану партію. Натомість головні свідки з боку обвинувачення в один голос твердять, що „Сельроб-Єдність" була легальною прибудовою КПЗУ, обєднувалася з нею шляхом входження тих самих осіб у ЦК тої і другої партії та через субсидіювання її з фондів КПЗУ.

Нарешті характеристичним є і те, що підсудні — головно жиди й поляки — захоплювалися на салі дуже самопевно, а часом і агресивно, намагаючись використати свої зізнання для пропаґанди своїх ідей. На початку розправи навіть відспівали „Інтернаціонал" і попросили всіх присутніх встати, через що трибунал мусів перервати розправу.

Таку саму агресивність виявили обвинувачені підчас зізнання в останнім дні допиту свідків посла д-ра Біляка, як свідка з боку обвинуваченого українця на предмет доказу, що горлаївський повіт — український, що сельробівців там не було та що обвинувачений, працюючи в кооперації, не мав часу на політичну роботу. Інші обвинувачені, ставлячи запитання д-рові Білякові, атакували УПДО за те, що воно „допомогло") інформує світ про голод на Україні, що розпочало допомогову акцію, що поборювало сельроб-бочці" форми з підкресленням „українська буржуазія" і т. д.

Залишається промова прокуратора й оборонців, але вже й тепер можна передбачити результат розправи.

С.—с.

З концертової салі.

Олександер Унінський, пяніст.

Ол. Унінський, перший лавреат міжнародного Шопенівського конкурсу у Варшаві, зібрав дуже численну публику на своєму концерті в салі польського Муз. Т-ва. Унінський — це тип концертанта з великою музичною культурою. Як віртуоз має першорядні прикмети: легкість та певність техніки, гарний удар, інтелігенцію та **почуття стилю.** Інтерпретацію Моцарта переніс Унінський слухачів в епоху гри на шпінеті. Бракує психічно не підходив концертантові, натомість у творах Шопена, які йому найближчі, міг висказатися щиро, з поетичною інтуіцією. — На закінчення програми почули ми твори Прокофієва та Стравінського. Твори повні ритму та реального життя, зріжничкованих звукових красок та радісного темпераменту, — антиромантичні та переконуючі. Здавалося би, що для шопеніста така музика буде чужа, тимчасом Унінський був знаменитим її відтворцем. — На ентузіястичні оплески додав твори Шопена, Ліста та заблестів ще раз своєю прозорою, перлистою технікою в каприсі Донанія.

І. Приймова.

Концерт 11-літнього пяніста Северина Я. Сапруна в Перемишлі.

На дохід будови церкви на Засяннї відбувся в неділю 25. ц. м. у великій салі Народнього Дому в Перемишлі речіталь відомого 11-літнього пяніста С. Я. Сапруна, лявреата недавнього варшавського конкурсу для молодих пяністів. У програму увійшли: Моцарта соната Ц-моль, Й. С. Баха прелюдія з англійської суїти Ґ-моль, Бетовена варіяції Ґ-дур на тему Паізіеллія, Шітта канцоветта Д-дур, Раффа „Їзда конаком" Ґ-дур, Моцарта фантазія Д-моль, Шуберта експромпті Ас-дур та Гуммля рондо Ес-дур оп. 11 — на наддаток Олє Ользена „Чортівський танець" А-моль.

На свій молоденький вік — стверджую це не вперше — володіє наш пяніст просто колективним засобом техніки в дусі найкращих новітніх метод (граціозна „кулиста рука" на лад Лєшетицького). Та з огляду на тойже вік, не буде дивним, а навпаки зовсім природним, що наш концертант почуває себе найкраще в такому жанрі творів, що своїм поглядом, а бодай недраматичним настроєм підходить до його майже дітячої душі. Варіяції Бетовена, канцонетта Шітта, „Коник" Раффа, рондо Гуммля та ґротескозний „Чортівський танець" Ользена були саме стовідсотковими точками того роду. Та вже справжньою короною програми був „Коник" Раффа, твір у нас досіль зовсім незнаний, що дуже багато дає як з технічного, так і з чисто музичного боку (зовсім Брамсівська гармоніка!) У виконанні цього твору найшов літочо-жвавий темперамент концертанта свій найпитоменніший вираз. Щодо інших точок, то у варіяцях Бетовена подивляли ми справжню італійсько-співочу ніжність фіорітур та певність у перехрещуванні рук під кінець твору (річ і для дорослого пяніста нелегка!), в рондї Гуммля дотепну динамічну артикуляцію, справне хватання швидких октав та маркування головного мотиву в контрапунктичних місцях, в канцонетті Шітта гарну, цвітучу кантилену та дуже на місці пристосовані модифікації темпа, вкінці в наддатку Ользена гострий ритм і динаміку. Але що й такі глибші твори, як фрагмент зі суїти Баха (ніде правди діти, як на поліфонічну річ дещо за скоро заграний), експромті Шуберта зі своєю патетичною середньою темою Ціс-моль, а навіть понура „донжуано-комтурівська" фантазія Д-моль Моцарта, вийшли як на вік концертанта навіть дуже добре, — це вже доказ великої його зрілости. Та все таки „трагічні ролі", до яких належить соната Ц-моль Моцарта, ледви чи підходять до цього безжурного, нескаламучено-соняшного віку (до речі кажучи, пора вже зірвати із застарілим поглядом, будьто Гайдн і Моцарт „легкі автори"!) Але виконання навіть цього мало підхожого твору виказало свої позитивні сторінки — феноменальну музичну память і технічну справність у пасажах і перехрестях рук. Грімкі каскади оплесків, цвітів та ґратуляцій були заслуженою нагородою молоденькому, малому концертантові.

Д-р Борис Кудрик.

—o—

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Евгенія з Шайдицьких Глушкевичева, вдова по о. пар. Теофілю, померла 25. березня ц. р. у доньки в Майдані-Грабина к. Люблина у 81. році життя. Покійна проживала останні дні свого життя у доньки Володимири (учительки), а крім цього осиротила ще синів: д-ра Маріяна і д-ра Богдана Глушкевичів. Похорони відбулися у вівторок 27. ц. м. в Майдані-Грабині. В. Їй П.!

Відозви й комунікати.

Перемишль, 26. березня 1934.

До Українського Громадянства.

Коли співаємо: „душу тіло ми положим", памятаймо, що мусимо зберегти своєю жертвою, дорогоцінну душу й тіло українських дітей.

Кожний свідомий українець з гордістю підкреслює, що належить до Великої 40 міліонової Української Родини. На кожнім святі, на кожних сходинах, лунають палкі слова горячої любови до Українського Сіону — Київа — Дніпра й степів. Ця гордість і ця любов, накладають на нас святий обовязок не тільки любити, але й змушують нас до чинної допомоги. Українці, борці за Волю України, залишили і Дніпро і степи і розпорошились по цілому світі, як живий смолоскип протесту проти Москви. 13 років минає, як українська еміграція провадить боротьбу за Ідеали, а водночас тяжко змагається за кусник хліба. За 13 років перебування на еміграції, вже багато активних борців опустили її ряди, натомість на зміну приходить наймолодше покоління, що залишило Рідний Край немовлятами, або народилось уже тут на еміграції. В Польщі зареєстровано 3.000 дітей емігрантів шкільного і передшкільного віку. Всі вони розпорошені на чужині і перебувають у тяжких умовинах. Розуміючи вагу збереження цього молодого українського еміграційного доросту, Комітет допомоги емігрантам в Перемишлі, за гроші зібрані серед еміграції, закупив площу і хоче приступити до будови захоронки, аби приміститв в ньому тепер тих дітей, які є найбільше загрожені.

Кошторис будови захоронки на 25 дітей, виносить 10 000 зол. Цих грошей не маємо, але мусимо їх зібрати! Був би страшний сором, колиб ми байдужно до цього поставились і не допомогли цим найменшим.

Допоможім збудувати цю захоронку, яка буде правдивим, безсмертним памятником Соборности Чину.

Ратуючи цих дітей, ратуємо Ідею визволення Рідного Краю.

Жертвуймо щирим серцем і щедрою рукою.

Жертводавці, що зложать 20 зол. будуть вписані в пропамятну книгу, як члени-фундатори. Зекляровану суму 50 зол. можна надсилати ратами по 5 зол. місячно.

Жертви просимо надсилати до Української Щадниці у Перемишлі на чекове конто 144.775 для 208.37.

ЗА КОМІТЕТ ДОПОМОГИ ЕМІГРАНТАМ:

Петро Шкурат, голова. Мик. Іраєцький, секретар.

ПОЧЕСНИЙ КОМІТЕТ:

Дир. Ольга Ціпановська, д-р Володимир Загайкевич, проф. Дмитро Ґрісолянський, проф. Теодор Гоза, проф. Іван Заяць, проф. Леонід Бачинський, проф. Ольга Кульчицька, проф. М. Кузеля-Гривнакова, радн. Роман Лмоховський, д-р Микола Хробак, мґр. Степан Навроцький, Теодор Борис.

Дописи.

СКОЛЄ.

Свято Шевченка. В неділю 18. ц. м. відбулося Шевченківське свято заходом Т-ва „Сокіл" та при співучасти Філії „Просвіти". На програму зложилися продукції молодого сокільського хору, який під проводом талановитого дебютанта Івася Норички гарно відспівав кілька Шевченкових та народніх пісень. Молоді, але зжиті співаки захоплювали численно зібрану публику своїми мягкими та мельодійними голосами. Палке та живе вступне слово урядовця Філії і совісно спрацьований реферат п. Сидора Бужовського про значіння для теперішньої хвилини та будучности культу Шевченка гарно достроювались до повати концерту. Скрипкове сольо п. Кашинця в супроводі фортепяну п. Наталки Білиновської та відтак її сольо нагородила публика рясними оплесками, змушуючи до наддатків. Декламація п-ни Заціївної Дарки „Кавказ" та Бялєня Романа „Холодний Яр" доповнювали це стрункне, але гарне свято. Національним гимном свято закінчилось.

ЯВОРІВЩИНА.

Осмування нової читальні. В селі Новій Яжів, явор. повіту, відбулися 18. березня ц. р. установчі загальні збори читальні „Просвіти" — відділу Товариства. Головою вибрали місцевого пароха о. Т. Зраду, секретарем Степана Вахулу. Читальня матиме приміщення в кооперативному домі. Перед війною не було читальні „Просвіти" в цьому селі.

Польсько-жидівські авантури. Вечором 17. березня в Яворові підчас походу в навечерия св. Юзефа дійшло до сиреї між польською гімназійною молоддю і гуртком жидів, з яких один, адвок. кандидат м-р Мандель, мав чимсь зневажити одного гімназиста. Авантури ті повторилися слідуючого дня і тоді потрібовано м-ра Мандля. Знаменне у цій цілій історії, і те, що м-р Мандель (жид) є членом „Сокільства".

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Ревізії та арештування. Дня 16. березня перевела поліція численні ревізії в Яворові, шукаючи за нелегальною літературою. Ревізії відбулися переважно в міщан і передмішан, а саме: у Дм. Фоміса, Осипа Мушинки, Гр. Лойка, А. Щирбової, Ст. Пікара, Ізид. Британя, Ст. Гроба — всіх з Великого Передмістя, у Волод. Рося з Загородів, у фотографа Мик. Стрільчика (переглядали книжі) і також у адвоката д-ра О. Галушка та в його канцелярійного практиканта Ст. Бутурини, студ. прав, в Ів. Щирби, студ. унів., в Яр. Мартиновичівної, абс. гімн., в учит. Ст. Станьківної. Придержаних Ст. Бутурина і Вол. Рося незабаром випустили. Осипа Мушинку віддали до судових арештів.

Вибір міської управи в Яворові. Протесту проти міських виборів, що відбулися дня 10. XII. 1933 р. староство не приняло до відома і тому остаточно дня 16. III. ц. р. відбувся вибір міської управи в Яворові. Бурмістром вибрали Тадея Юліяна Неффа, віцебурмістром Володислава Корнафеля, дотеперішнього бурмістра й нотаря, а на радників: д-ра Филипа Гутмана (жид), Франціщка Панеща (поляк) і Володимира Гнара (українець). — всіх з листи й голосами ББ. Українські радні віддали чисті картки, не маючи змоги поставити своїх кандидатів тому, що шестий радний з українського клюбу, Анґін Бий з Наконечного, на засідання громадської ради в „важних" причин не прийшов, а на осн. постанов виборч. регуляміну тільки клюби, які мають найменше шість радних, можуть ставити листи кандидатів на членів управи. Ось так „хитрий малорос" виконує свої обовязки радного, ставши ним завдяки голосам і трудам українських виборців. Всі члени управи уроженці Яворова або тут довше мешкають, тільки бурмістр Нефф прибув звідкись (з Варшави?) до Яворова щойно на кілька днів перед цим вибором. Український клюб ішов до цих виборів (як і до виборів на радних) без жадних компромісів і хоч не зміг вибрати своїми голосами ні одного члена управи, то це в нічому не змінить відношення дійсної сили поодиноких національностей міста. В дотеперішній управі мали ми віцебурмістра українця (Романа Харамбура) і відповідну кількість асесорів, тепер цього не маємо, хоч українське населення міста становить около 75 проц.

Шевченківське свято в Яворові. Дуже гарно підготовлене свято в честь Шевченка уладила молодь коедук. гімназії „Р. Школи" в Яворові дня 10. III у власній шкільній театральній салі. Крім промови й декламацій було ще 9 концертових точок. Крім одного фортепянового акомпаняменту цілу програму свята (скрипка, фортепян, хори, промова, декламація) виконала молодь гімназії. Публика, що складалася з гімназійної молоді та її родичів, була незвичайно вдоволена програмою свята та її виконанням. — Дня 16. III. відбула Шевченківське свято дітвора вселюдної школи і І-ої кл. жіночої гімназії СС. Василянок (гімназія заложена щойно в цьому шк. році).

Загальні збори Повітової Торговельної Спілки в Яворові відбулися 23. березня ц. р. Спілка є повітовою організацією і товаровою централею для споживчих кооператив. Під цю пору обєднує 33 більш. споживчі кооперативи, має власну механічну пекарню в Яворові, гуртовий склад товарів у Краківці й 7 (сім) мішаних крамниць у Яворові. Пекарня випекла в 1933 р. 18 (вісімнацять) вагонів печива. Оборотові фонди Повітової Торг. Спілки були 72.943.42 зол., при чому власні фонди до чужих відносяться як 1 до 1.45. З браку більших оборотових фондів Спілка не могла розвинути інтенсивнішої діяльности, хоч треба признати, що управа Спілки разом з персоналом багато старань докладає в те, щоби в часах кризи вдержати кооперативу, що так скажемо, на поверхні життя. Хоч бізнесова надвишка (около 170 зол.) є незначна, то в порівнанні з тим сумним фактом, що деякі інші повітові кооперативні осередки в краю мусіли прилинити свої агенди, мусимо діяльність Повітової Торг. Спілки в 1933 р. визнати надзвичайно успішною (чеснотливість повіту!) і побідною. Збори тревали шість годин, дискусія була часами досить жвава, не обійшлося при цьому й без деяких камінців у город свого „ближнього", але загально всі учасники зборів ствердили потребу, щоби весь український загал міста й повіту полагоджував свої закупи тільки в кооперативних установах. Вимога у цьому не може бути, навіть між інтелігенцією!

Н.

ТЕРНОПІЛЬ.

Відчит д-ра М. Глушкевича. На запросини тернопільської делегатури Союзу Українських Адвокатів прибув до Тернополя адвокат д-р Мирон Глушкевич, віцепрезидент Союзу Українських Адвокатів і член Начальної Адвокатської Ради, в неділю 25. березня ц. р. з відчитом на тему: „Адвокатський імунітет в історичному розвою, з окрема в сучасному польському праві про устрій адвокатури“. На відчиті було присутніх 14 адвокатів і 3 адвокатських аплікантів. У дуже цікавому, гарно опрацьованому і по ораторськи виголошеному рефераті (він появиться друком в орган С. У. А. „Життя і Право“) торкнувся д-р Глушкевич проблеми значіння адвоката, як речника права при вимозі справедливости і його становища в суді та в публичному житті, підкреслюючи етичні завдання адвоката, котрий поряд має обовязок боронити інтересів свого клієнта, але не сміє бути його знаряддям та у виконуванні своїх обовязків не може бути ремісником. Переходячи до польського права про устрій адвокатури, обговорив референт передовсім постанови ст. 3, 17 і ст. 24 цього права, які очеркують характер, становища, права й обовязки адвоката супроти права суду і громадянства чи пак клієнтів. При цій нагоді торкнувся д-р Глушкевич і окремого становища української адвокатури, зазначуючи, що українське громадянство не дооцінює як слід значіння і ваги українських адвокатів в обороні прав нашої нації і впливу в нашому національному житті, а вимагаючи від них багато, у відплаті дає їм дуже мало або й нічого. — По відчиті розпинувся ширша дискусія головно над сучасним трівким положенням української адвокатури, в котрій забирали голос: посол д-р Степан Баран, д-р Брикович, м-р Грицкевич, д-р Мельник, пос. д-р Ладика, д-р Лисий і д-р Олійник та адвокатський аплікант м-р Данків. Сходини закінчив д-р Лисий як делегат С. У. А. на тернопільську округу подякою референтові за його дуже цінний відчит з побажанням, щоби такі сходини наших адвокатів відбувалися частіше.

БУЧАЧ.

Загальні збори Т-ва „Українська Бесіда“ в Бучачі відбулися 18-го м. м. у власній домівці Т-ва. По звітах та ухваленні абсолюторії уступаючому Виділові вибрано знову Виділ у такому складі: д-р Роман Стюдар — голова, проф. Петрикевич Віктор — заст. гол., Дмитро Білоскурський — скарбник, Іван Посацький — секретар, Бабій Борис — господар, п. Юлія Хирецька і м-р Данилів Теодор — члени. Загальний стан Товариства слабий, багато членів залягає з вкладками та не відчуває потреби, за невелику місячну вкладку, користати із домівки, часописів та журналів, що для культурної людини в нинішніх часах є річю необхідною. Побажаймо новому Виділові, щоб оживив життя і Товариствб новому Виділові, щоб оживив життя і Товариствб шляхом рівного роду імпрез, ширших сходин членів і т. п.

Шашкевичівський концерт відбувся заходом української гімназійної молоді в Бучачі 3. березня ц. р. в театральній салі місцевої державної гімназії. Гарно обдумане вступне слово виголосив студ. VIII. кл. Н. Рибак. На програму концерту крім вступного слова зложилися: чотири пісні мішан. хору, декламації, фортепянові точки, квартет, тамбурова орхестра та інсценізація вірша „Шевка дрібнай“, виконана артистично маленькими гімназистками. Цілий концерт випав удовні удатно і був доказом, що завдяки добрій волі і праці можна власними силами дати вартісну імпрезу. Саля була заповнена батьками дітей, які брали участь у концерті, українським громадянством та професорами гімназії.

—o—

СПОРТ.

ОКРУЖНА ЛІГА.

На заг. зборах ЛЗОПН, що відбулися 25. ц. м., утворено остаточно Окружну Ліґу, до якої входитиме 8 клюбів: Чорні, Лехія, Україна, Поговь І Б, ІІ. Сокіл, Світель, Польонія (Перемишль) і Ресовія (Ряшів). Гасмонея, що ще кілька літ тому була членом державної Ліґи, складає остаточно до А-класи, в якій з українських дружин тратиме перемиський „Сян“. У зборах ЛЗОПН не брали вже участи представники клюбів Станиславівщини, бо в Станиславові утворено окрему спорт. округу (СЗОПН).

СТАНИСЛАВІВ. **ПРОЛОМ—СТАНИСЛАВОВІЯ 1:2 (1:2).**

Не зважаючи на демагогію деяких людей, Пролом зумів змонтувати дружину, яка заповідається прекрасно. За „всами“, які Пролом покинули, нема що й жалувати, бо їх знаменито заступлять інші. Склад дружини: Розловський, Андрішин, Моклович; Борисевич, Росик, Чапленський; Демянчук, Прідун ІІ., Керникевич ІІ., Якібчук, Ліськевич. Такий склад буде грати в мистецтвах. Недільними змаганнями отворив Пролом сезон Станиславова. Пролом ще вправно у „весняній“ формі, як і його противник, тому й гра велась на „весняному“ рівні. Та проте було кілька дуже гарних і цікавих підбрамкових моментів, яких і одни і другі нащад не зуміли використати. Гра менш-більш вирівнана. В першій половині легка перевага Станиславовія, а другій Пролому. Ворота для Пролому добув Якібчук. Вирівнювати когось з Пролому варт тяжко. Та все таки зазначити треба, що оборона була найкращою лінією Пролому, де Андрішин і Моклович, по тренері, будуть знаменитою парою. Поміч держалася добре. Найліпший в тій лінії Чапленський. Росик грає уперше взагалі цього сезону, та проте добре шахував тренера противника. Борисевич заповідається дуже добре. Напад ще не зіграний, та по кількох мечах буде дуже небезпечний для кожної стан. дружини. Публики около 500 осіб, дуже багато української, яка сильно переймалась грою, а особливо різними моментами на воротами Пролому. Ось та українська публика показала, що Пролом її і надалі дорогий, що Пролом — це український передовий клюб. На другу неділю (1. 4.) бере Пролом участь у турнірі за чашу „Відомости Спортових“ в Станиславові.

ПІНГ-ПОНГ У СТАНИСЛАВОВІ.

Пінг-понгові змагання між У. С. К-ом і Соколом-Коломия за мистецтво стан. округи закінчились висліди 5:0 у користь У. С. К-у. У. С. К. не стратив ні одного сета. Таким робом У. С. К. здобув окружне мистецтво і візьме участь у краєвих змаганнях, то єдиний стає з шансами. Змагуни Коломиї — це поразі мотеріял. Склад У. С. К-у на краєві змагання правдоподібно такий: Сойка ІІ., Мурин, Данько, Мікльош та Остапович. Найліпшим, в дану хвилину, є безперечно Сойка ІІ., який вводить багато життя до гри. Мурин — це найліпший техік, грає дуже свобідно. Данько грає хитро й мудро. Мікльош — це буря без тактики, а Остапович — це типова машина, що потрапить вивести й найліпшого з рівноваги „пиканням“. Ціла штука добра технічно і з рутинною знаговою. Публики около 200 осіб.

Богдан Л.

Листування Редакції.

Всч. о. Мих. Плахта, Борислав-Мразниця: Прислане рішуче за довге, а до того цензура мабуть не пропустить.

Хв. Ред. „Свободи“, Ужгород: Просимо посилати нам „Свободу“, бо від місяця не дістали ні одного числа.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.
Середа, 28. III. год. 8·15 Концерт 11. Г. М.
Четвер, 29. III. Театр нечинний.

Театр Ріжнородностей.
Середа, 28. III. год. 7·30 веч. Представлення льосоване, всі місця 1 зол. „Ватерльо“.
Четвер, 29. III. Театр нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе“!
АТЛЯНТИК: „Ескімо“ (фільма Петра Фройхена, режисерія Ван Дайка).
ВАНДА: „Конгрес танцює“.
КАСІНО: „Пильнуй свого чоловіка“ (Волес Бері, Марія Дресслер).
КОЛІСЕЙ: „Облава“, ревія „Коли світло згасне“.
КОПЕРНИК: „Я не янгол“ (Ме Вест), від год. 3—5 „Цар парів“.
МАРУСЕНЬКА: „Серце молодости“ та ревія: „Дамо, що маємо!“
МІРАЖ: „Пісня пісень“ (Марл. Дітріх).
МУЗА: „Прощання з гріхом“.
ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави“.
ПАН: „Куртизана“ (Ґрета Гарбо), ревія „100% перцю“.
ПАСАЖ: „Св. Франціськ із Асізі“, „Католицький шлях у Відні“.
ХІМЕРА: „Моя мрія це ти“ (Ліліяна Гервей).
СВІТ: „Пісня ночі“ (Іван Кепура).
СТИЛЕВЕ: „Нічи мекс кохати“ (Рам. Новаро), ревія: „Весна пробуджується“.
УТІХА: „Чоловіки та жінки“ та ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 28. березня 1934.

Відень (506,8) 21·00 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 12·15 Концерт, **Прага** (470,2) 20·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 16·30 Пісеньки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Концерт, 17·40 Пісеньки. **Пяйпціг** (382,2) 14·35 Концерт. 18·20 Балади (спів), **Букарешт** (312,6) 20·00 Фортепян, 20·45 Спів, **Будапешт** (550,5) 13·30 19·20 Спів, 18·15 Ресіталь на альтівці, 22·30 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 11·15 Легка музика, 17·10 Спів. **Рим** (420,8) 13·00, 20·00 Легка музика.

Четвер, 29 березня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 17·05 Арії з ораторії, 17·25 фортепян. 20·35 Камер. музика, **Прага** (470,2) 20·00 „Стабат Матер“ ор. Двожака, **Париж** (1796) 13·30 Концерт, **Білгород** (437,3) 20·00 Сучасна югосл. музика, **Гайльсберг** (291) 21·15 Рел. пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Шубертові твори. 20·10 Нар. музика, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт. 17·50 Солісти. **Москва** (360,6) 17·25 „Отельо“ оп. Верді, **Будапешт** (550,5) 12·05, 13·30 Концерт. **Мілано** (368,6) 20·30 Опера. **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика.

Львівське радіо.

Середа, 28. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Симф музика з гр. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Фортепян, 16·10 Для дітей: „Всюди добре, дома найліпше“, „Ісусові пташата“, 16·40 Листи та програми, 16·55 Славні артисти (клявесин, скрипка) з гр. плит, 17·05 „Суспільне значіння дух. культури для жінок“, 17·20 Концерт, 17·50 Літер. чвертьгод. „Судний день“, 18·00 „Про ціни людських змагань“, 18·20 Всячина та гр. плити, 18·55 Про „Вагнерового Парсифаля“ (відч.). 18·58 Вибрані думки, 19·00 Трансл. з Варшави з Вел. Театру муз. містерія „Парсіфаль“; в перерві фейл. „Про духа чеської поезії“, 21·20 Продовження „Парсіфаля“; в перерві Спортові вістки, 23·40 Відчит в есперанто про Підсудського.

Четвер 29. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Вимки з творів Рих. Вагнера (гр. плити), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт (спів, органи), 16·40 Скринька для дітей, 16·55 Страстна авдиція, 17·50 На службі милосердя, 18·00 Світове господарство, 18·20 Авд. „Господи, чому оставив ти мене?“, 19·03 Враження з подорожі по Св. Землі, 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40 Снігоний комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільна рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·15 Рел. концерт, Почт. техн. скрипка, 22·40 Дрібні органові твори з гр. плит.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·26·50 зол.

Золотий долар 9·03—9·05 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·08—27·07, Париж 34·95 ½, Берлін 210·60, Цюріх 171·52, Амстердам 357·55, Прага 22·03 ½, Мілано 45·57, Букарешт 43—44 (за 1.000), Відень 98—99 (за сто), Данциг 1·70—1·71, Бельгія 24·65 (за сто), Нюйорк кабель 5·30·25, Нюйорк чеки 5·30.

ЗБІЖЕ.

Ціни пар. Підволочиська	від	до
Пшениця двірська	18·50	18·75
Ячмінь двірський	13·—	13·50
Ячмінь на мливо	10·50	10·75
Ячмінь пастівний	9·50	9·75
Овес двірський	10·—	10·20
Овес збірний	9·50	9·75
Гречка на мливо	18·50	19·50
Льон	45·—	46·—
Крупи гречані	35·—	37·—

Ціни парітет Львів	від	до
Пшениця двірська	20·50	20·75
Ячмінь на мливо	11·75	12·—
Овес двірський	12·—	12·50
Овес збірний	11·50	11·75

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 27. III. масло 3·30, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·60.

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Пригадка. Загальні Збори „Народньо Гостинниці“ коопер. стор. з обмеж. порукою у Львові відбудуться 29. ц. м. (в четвер) о годині 5. попол. в салі стоваришення на 1. пов. при вул. Косцюшка ч. 1а.

Курс для вишколу кооперативних пропаґандисток уладжує Союз Українок і Ревізійний Союз У. К. від дня 16. квітня до 16. травня ц. р. Від кандидаток вимагається середньої освіти. Ближчі інформації можна дістати в домівці Союзу Українок (Львів, Підвалля 7) щодня від год. 11—1.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ, капи найновіші, ручної роботи зол. 9·—. Вовняні ковдри брокатові за безцін. **Фрайліх**, Львів, Сикстуська 21. 26/33 4—7

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розважевський. Львів — Академічна 2. 73/33 4—10

ПРИСТУПЛЮ до рентовної спілки. Зголошення до Адм. „Діла“ під „2.000 зол.“ 1313 1—1

ФОТОАМАТОРИ купують у найдешевшій складнині в Польщі **Фото-Електрокабель** Львів, Коперника 10, тел. 14—21. Поспішна фотоаматорська робітня постійно чинна. Відбитки по 10 сот. 1291 2—5

ЦІННИК обуви фірми **„Ар-Ка“**, Хоружчина 11а: Мужеські півчеревики зол. 22·—, жіночі 3·—, жіночі 2·20 обласи мужеські 1·40, жіночі 0·70. 14—22

МУЖЕСЬКІ СОРОЧКИ певної якости, можна найдешевше набути в крамниці „Українського Народнього Мистецтва“ Львів, вул. Косцюшка 1. 1284 6—6

СВІЧНИКИ, столикові лямпки, електричні начинки та жарівки у великім виборі у передсвяточнім часі — поручає найдешевше складниця у Польщі. **Електрокабель**, Львів, Коперника 10, телефон 14·21. 1291 а) 5—8

3 КІМНАТИ, передпокій, кухня, комфорт 90 зол. Тарновського 43. 2—2

ВИНАЙМУ віллю комфортову, городник, з гаражом або без. Декерта 11, — бічна Городецької побіч „Маслосоюзу“. 1307 2—2

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, ровери від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 1—20

ЧЕСНА українка, освічена пристійна, небідна бажає познайомитися з мужчиною благородної вдачі, освіченим з певною посадою до літ 48. Заточенці мають першенство. Листи до Адміністрації „Діла“ „Назустріч долі“. 1310 1—1

УПРАВА ДІБР В ЗИМНІЙ ВОДІ продає пратарний осередок фільварку разом з будинками, парком, садом і ставком поверхні 40—70 моргів. Місцевість вигідна, низькова віддалення від стації 10 хвилин. Можна дістати поодинокі парцелі від 400 сажнів. Оглядати можна в неділі і свята. Ближні інформації дає інж. Рибачевський, Львів, Софії 19. — телефон ч. 11—44. 1315 1—1

СОРОЧКИ спортові мужеські зол. 2·36 виконує і продає **Вирібня** біля „Ремома“ Львів, Сонішна 9. 1318 1—20

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Раток-10

Ч. 83 (13.628). Львів, пятниця 30. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 130 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Підготовляють дипльоматичні взаємини Америки з Ватиканом.

НЮЙОРК, 9. березня. (Вл. кор.) — Кабеграма з Риму до газети Сан обговорює можливість відновлення дипльоматичн. взаємин між Злуч. Державами й Апостольським Престолом. На ділі — твердить кореспондент — приготування вже розпочалися, хоч ні одній стороні не спішно. Під теперішню пору ходить про викликання в Америці відповідного настрою людности, на підставі якого президент Рузвельт міг би отверто приступити до цього діла. Він, як кажуть, перед своїм вибором запевнив Ватикан, що після вибору візьметься до цеї справи.

Приготування ведуться у великій тайні — міркує кореспондент — і треба надіятися навіть заперечення такого факту. Одначе правдою є, що переговори вже ведуться. Щоби звернути увагу на таку можливість, урядовий орган папи „Оссерваторе Романо", вже помістив недавно статтю про колишні дипльоматичні зносини Америки з папською державою, які тривали до року 1870, отже до упадку цеї держави. Те, що опісля Америка не висилала свого амбасадора до Ватикану не треба вважати за зірвання таких взаємин, але за перерву. Колиб прийшло тепер до висилки амбасадора, то це була би лише віднова давної традиції.

—o—

Друга стаття Гвайтинґа Віліємса про голод на Україні.

НЮ ЙОРК, 12. березня (Вл. кор.) Національний британський тижневик „Енсерз", що наспів сюди в Льондону, помістив у своїм виданні з дня 3. березня другу статтю Гвайтинґа Віліємса про голод на Україні. Перша стаття появилася у виданні з дня 24. лютого і була вже ареферована в українських часописах. У другій статті, яка властиво є докінченням першої, автор старається розвязати питання: „Чому Росія голодна". Він признає, що останні жнива на Україні були добрі, але збіжа не було зібране, воно потнило на полі. Це сталося тому, що до збирання збіжа прикликали міських бюрових робітників, після того, як не стало селянських рук до праці. Тих міських робітників трактовано так само, як попередньо селян і вони гинули на полі через недоживлення, бо не вільно давати полевим робітникам ніякої підвишки харчу, доки все збіжа не буде зібране і звезене.

Чому так поступає совітське правління? — На це Віліємс відповідає отверто, що воно збирало збіжа як воєнний припас і треба наперед забезпечити харч для жовнірів. А що українські селяни не хочуть безумовно слухати совітського уряду, то супроти них вживається політики виголодження хочби тому, щоби на випадок війни не треба було тримати війська на Україні, лише кожного жовніра вислати на Далекий Схід. Крім того виголоджування українських селян має бути лекцією для фабричних робітників і серед них тепер буде лекше перевести засаду уряду: „Працюй, або гинь з голоду!"

І кінчить Віліємс: „Я дав вияснення на всі питання, чому таке або інше діється в Совітській Росії. Одного пояснення тут нема, на що, здається мені, цивілізований світ скаже, що цього загалом не дасться вияснити, а це на таке питання: чому не роблено ніяких зусиль прийти з допомогою вигибаючим в голоду міліонам; чому совітський уряд тримав у тайні цю правду перед світом, який без сумніву був би прийшов з допомогою нещасним".

Стаття Віліємса уріжнородована чітькома фотографіями, схопленими ним самим потайки в часі перебування на Україні.

—o—

Чужі гості на виставці Союзу Українок.

НЮ ЙОРК, 2. березня. (Вл. кор.). Вчора звечір прибули до домівки Союзу Українок, під ч. 30 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку американські жінки журналістки, а з ними й інші гості, щоб оглянути мистецьку виставку предметів, які були на світовій виставі в Шикаго. Уряд Союзу Українок приняв їх чаєм, а при цій нагоді пішла розмова про українські справи. Сьогодні появилася в „Ню Йорк Джорнал" обемиста стаття про цю виставку, а при ній великий образок голови Союзу Українок, пані Олени Лотоцької, одягненої в український стрій, як вона тримає різьбу Олександра Архипенка „Бувальщина". Стаття має наголовок „Краса бара і взорів виріжнює українську мистецьку виставку". В статті сказано, що предмети з виставки підуть на наступний тиждень до коломбійського університету (до факультету учительського — „тічерз каледж"), а опісля до інших університетів, як про це подбала управа Союзу Українок. Крім п-і Лотоцької доглядали ще виставки пані: Авраменкова, Петренкова, Лисюкова й інші. Клюб Українських Танцюристів, під проводом п-і Авраменко, демонстрував українські танки — кожний у відповіднім убранні — а п-і Лотоцька пояснювала їх історичне значіння.

Ширіть наш часопис!

Справа повороту Габсбурґів.

Можливости і труднощі.

На основі дотеперішніх вісток про нову австрійську конституцію „Дейлі Телеграф" пише, що начальник держави буде називатися не президентом, але регентом. На думку віденського кореспондента того часопису нова австрійська конституція є вступом до привернення монархії.

Одночасно „Маляр Гірлап" повідомляє, що на замку Габсбурґів у Рачке недалеко Будапешту переводять швидко ріжні адаптації. В літі мають приїхати на замок діти цісаревої Зити, а саме 20-літна Аделяйда, 19-літній Роберт і 18-літній Фелікс. Вправді мадярська влада не дала ще дозволу приїзду архикнязів, одначе немає сумніву, що з дозволом не буде труднощів, бо діло тільки в приватній гостині дітей б. цісаря. „Маляр Гірлап" довідується, що також архикнязь Отто приїде в літі в приватнім характері на побут до Відня.

З Відня зачувати, що знесення протигабсбурських законів, заповіджене недавно міністром внутрішніх справ в Інсбруці, є питанням найближчого часу. В новій австрійській конституції, що має незабаром увійти в життя, не буде вже постанов про вигнання габсбурської родини та про конфіскату її маєтків. Одначе рівночасно зачувати, що близького повороту Габсбурґів до Австрії не можна надіятися, бо міродатні члени тієї родини узалежнили свій поворот до Австрії від багатьох умовин. Труднїше від знесення баніції для Габсбурґів представляється справа знесення конфіскати маєтку, бо для розвязки тієї справи правним шляхом треба би перевести спеціяльну умову з родиною Габсбурґів.

Читайте „Діло"!

ГЕМОРОЇДИ лікує HEMORIN - Klawe
3/10 3—6

Уважкій службі.

(З приводу 15-ліття політичних процесів.)

У місячнику „Життя і Право" за березень 1934 р. находимо статтю д-ра Льва Ганкевича під повищим заголовком. Цю цікаву й актуальну статтю передруковуємо в цілости. — Ред.

Три великі періоди політичних процесів пережило досі галицьке громадянство. Перший, це 90. роки минулого століття, коли були великі і безчисленні процеси після соймових і парляментарних виборів, коли то українське населення головно під проводом своїх молодих адвокатів пішло у виборчу боротьбу, за своїх кандидатів. Другий, це перші роки цього століття — після великого селянського страйку, коли почався ряд післястрайкових процесів. І врешті третій від 1919 р. після програної визвольної війни. У процесах перших двох періодів виступила вперше нова ґенерація молодих адвокатів, як д-р Кость Левицький, д-р Евген Олесницький, д-р Андрій Чайковський, д-р Михайло Король, д-р Теофіль Окуневський і інші та вона виповнила як слід свій тяжкий обовязок. Перший раз у судових салях залунала українська мова і впали сміливі слова, що вимагали ріваних прав для української мови і української нації.

Дальші процеси можна знову поділити на три групи. Перші, це процеси з українсько-польської війни. Перед судом стають старшини і жовніри української армії, обвинувачені за вбивства, побої і знущання супроти поляків. Друга, це процеси У.В.О. і врешті третя О. У. Н. Вступом до тих процесів були військові полеві суди, що працювали майже до кінця 1919 р. Одним з перших був процес проти Юліяна Саламоновича і тов. У тій справі запав присуд, який публично оголошено. Він звучав:

„К. 1240/19/15. В Імени Права! Суд полевий В. П. у Львові, як орікаючий Суд наглий по переведенні доходжень з дня 17. і 18. березня 1919 р. під предсідництвом майора Смолярського Володислава, в приявности майора авдітора Слівінського Станислава і Станиславе Вондравша та однорічного стрільця Кондранського Станислава протоколянта, майора авдітора Бартельмуса Йосифа як публичного обвинувача, обвинувачених **Юліяна Саламоновича, Евстахія Курочки, Михайла Фолиса і Петра Яремійчука,** — дальше підпоручника Маєвського і стр. Скальського як оборонців з причини внеску обвинувача з 17. березня 1919 р. вирішив: 1) Обвинувачений Юліян Саламонович, уродж. 21. травня 1898 р. у Винниках, приналежний і замешкалий у Львові, обряду греко-кат., син Томи і Анни, стану вільного, теслярський помічник, некараний. 2) обвин. Михайло Фолис, уродж. 21. серпня 1892 р. в Скнилові, обр. греко-кат., стану вільного, син Йосифа і Марії, господар, укінчав агрономічні курси, власник реальности — некараний, 3) Петро Яремійчук, уродж. 18. липня 1899 р. у Львові, тут приналежний і замешкалий, обр. греко-кат., стану вільного, син Івана і Юлії Паполюк, студ. гімн. без майна, некараний, 4) Евстахій Курочка, уроджений 28. квітня 1901 р. у Львові, тут приналежний і замешкалий, стану вільного, син бл. п. Семена і Олени, студ. гімн. без майна, некараний, — є винні, що у Львові в часі українсько-польських боїв, а це в часі від початку грудня 1918 р. до 11. березня 1919 р. стан і розміщення силу і рухи польської армії і інші предмети узброєння в тій цілі прослідкували, щоби про них дати знати неприятельській, українській армії і справді її про це повідомлювали, також, що у Львові, облягаємому українськими військами збирали

людей, зброю й амуніцію, тоби з порозумінні з українцями, облягаючими Львів у відповідному часі вдарити на зади обороняючих Львів польських військ, щоби тими ділами зробити шкоду польській армії, а прецеж користь приятельській армії. Цими ділами допустилися обвинувачені злочину з §§ 221 і 227. в. з. к., за що по думці §§ 222. в. з. к. і 444. в. з. к., а то обвинувачених Юліяна Саламоновича і Михайла Фолиса на кару смерти через повішення, а обвинуваченого Петра Яремійчука і Евстахія Курочку на кару тяжкої вязниці кожного з них через 10 літ засуджується. Кару смерти виконається напоред на Михайлі Фолисі. Львів, дня 19. березня 1919 р. Слівінський майор авд. в. р., Смолярський в. р., Вондраш в. р.".

Цей вирок затвердив і тільки заміна з дорозі ласки кару смерти через повішення на кару смерти через розстрілення толішний комендант Львова ґен. Розвадовський з тим, що вирок має бути виконаний в год. 2.15 на Цитаделі, дня 19. березня 1919 р. Тогож дня в год. 2.15 пополудне привезено автомобілем Фолиса і Саламоновича до будинку Цитаделі і там по висповіданні їх о. Дуткевичем розстріляно напоред Фолиса, а зголом Саламоновича.

Після того процесу пішли дальші, як д-ра Івана Рогуцького і інші.

Тимчасом у слідчих арештах цілого краю сиділа маса арештованих і в їх справі почалися безконечні інтервенції адвокатів... Як колись Тернопіль масовим повиборчим процесом Семка Гладуна і 20 тов. з Березовиці Великої, так тепер Станиславів розпочав серію процесів. Дня 15. грудня 1920 р. перед Трибуналом Окружного Суду в Станиславові станув залізничий робітник Антін Яєчник, обвинувачений за злочин морду з §§ 134, 135, 136 і 67 к. з. Ті злочини згідно з актом обвинувачення мав він поповнити в цей спосіб, що дня 27. і 28. травня 1919 р. в повіті станиславівському і товмацькому, належачи до т. зв. „залізної української бригади" і беручи участь зі зброєю в руці по стороні неприятеля на шкоду польської Річипосполитої і її армії, ділаючи в порозумінні з ворогом підприняв ділання, зміряюче до того, щоби зробити шкоду польській Річипосполитій, а ворогові прискорити користь, за що має понести кару смерти на шибениці". Антона Яєчника уневинено, боронили його: пок. Лев Бачинський і д-р Юлій Олесницький.

Як колись, тридцять літ тому д-р Кость Левицький в суді у Львові на розправі мистців-малярів Устіяновича Корнила і Томасевича Степана виступив в обороні прав української мови, так тепер тут д-р Лев Бачинський. Були процеси в судах у Львові, Перемишлі, Тернополі, Чорткові, Бережанах, Золочеві, Стрию, Самборі, Станиславові і Коломиї. А навіть був один процес в Новому Санчі, в справі т. зв. „Лемківської Республики", де були обвинувачені о. Хилак з Ісаїв, селянин Громосяк з Криниці і д-р Качмарчик, адвокат з Мушини. Скоро прийшла і Волинь. Перший раз переступили „сокальський кордон" українські адвокати і появилися в Окружних Судах у Луцьку і Рівному, як також на виїздних сесіях у Ковлі й Володимирі Волинському. Цей перший контакт не був дуже приємний. Тамошні суди неприхильно приняли галицьких адвокатів, але в дуже короткому часі відносини змінилися на користь галицьких адвокатів. М. і. заімпонували вони знанням... польської мови, якою не дуже певно володіли тамошні судді. Це все розуміється, відноситься тільки до особистих взаємин... А тимчасом ішли в нас процеси, як о. Глібовицького, пароха із Жабя, великий процес Степана Федака, Дмитра Палїїва, Остапа Коберського, Франца Штика, Кучабського, Магчика, Гнатевича, Яремійчука, Горобійовського, Тофана, Білецького і Зибликевича. У міжчасі прийшла справа полковника Володимира Федоровича, якого перший суд присяглих визнав винним 12 голосами, а трибунал засудив на кару смерти. Цей присуд ухилив Найвищий Суд у Варшаві, а другий суд присяглих уневинилив полковника Федоровича 12 голосами. А потому пішов великий комуністичний процес т. зв. „Святоюрський" Степана Крулїковського і тов., який тривав від 12. листопада 1922. до 11. січня 1923 р., процес д-ра Ярослава Селезінки, Атаманчука і т. д.

У лавах оборонців засіла вже друга генерація української палестри. Першої генерації не було, бо або вимерла, або на емеритурі доживала своїх літ, або була ще за кордоном на еміграції. І так у Львові станули до тяжкої праці: д-р Іван Волошин, д-р Михайло Волошин, д-р Лев Ганкевич, д-р Маріян Глушкевич, (по повороті до краю), д-р Евген Давидяк, д-р Пилип Евин, д-р Олександер Марітчак (по повороті до кр.), д-р Володимир Старосольський (по пов. до краю), д-р Семен Шевчук, д-р Степан Шухевич і помагав д-р Степан Білик з Городка Ягайлонського. У Перемишлі д-р Рибак, д-р Черлюнчакевич і д-р Загайкевич. У Золочеві д-р Ванко і д-р Ярослав Олесницький. У Бережанах д-р Бемко і д-р Західний, у Тернополі д-р Степан Баран, д-р Брикович і д-р Ладика, у Чорткові д-р Горбачевський і д-р Електорович. У Станиславові пок. д-р Лев Бачинський, д-р Юлій Олесницький і пок. д-р Йосиф Партицький. У Самборі д-р Галушинський, д-р Гуркевич, д-р Рогуцький, у Стрию д-р Гарасимів, д-р Домбчевський, д-р Калуський і д-р Лужецький. У Коломиї пок. д-р Іван Ганкевич, д-р Андрій Чайковський і д-р Новодворський.

У першій добі політичних процесів ледви девять, чи десять адвокатів могло станути, тепер вже майже пів сотки адвокатів стануло в ряди тяжкої праці. Вони дали всі свої сили і все своє знання і старалися сповнити якнайкраще свій обовязок.

Але про це тепер завчасно ще остаточно говорити...

Д-р Лев Ганкевич.

„GUTE LAUNE"
Веселий настрій може тепер кожний мати читаючи
GUTE LAUNE.
GUTE LAUNE
це новий місячник для веселих людей і тих, що ними хочуть бути.

Величезне шпигунство в Мадярщині.

В Будапешті викрито закроєне на величезні розміри шпигунство. Досі арештовано 14 осіб, між ними 23 військових, здебільша надпоручники й сотники, й крім того 4 штабових офіцерів. Один полковник свінчив перед своїм арештуванням самогубством. Процеси проти офіцерів відбуваються гуртами за тайних розправах. Досі страчено 4 офіцерів, учителів військової академії Людвика. Між арештованими цивільними особами є висуджений майор, директор фабрик етернїту, свояк надпрокуратора Бартоні, й директор санаторії Кенесі в Татрах. Цей правильно переглядав листування міністра закордонних справ Кані підчас його побуту в санаторії, підслухував телефонічні розмови й передавав усе те далі. Шпигунська спілка мала своїх довірених майже в усіх вищих командах держави. Її викривали дотеперішні карні розправи, зраджене плян наступу на східньо-південну лінію Дунаю й Драви, а також додаткові плани бранкової військової округи в Будапешті й південних та західніх військових округ.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 30. БЕРЕЗНЯ 1934.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

ЧИМ ЖИВЕ НАШ ТЕАТР.

(З НАГОДИ 70-ЛІТНЬОГО ІСТНУВАННЯ ТЕАТРУ В ГАЛИЧИНІ.)

Маємо наскрізь оригінальний театр, неподібний до інших; його історія теж ріжна від розвитку драматичного мистецтва великих европейських народів. І в нас, як скрізь, створила його інтелігенція, а проте наш жив і розвивався матеріялом із народнього життя, від якого інтелігент відходив щораз далі. Народній театр задовольняв нашу уяву прикметами своєрідної поезії: народній побут, психольоґія селян і козаків були для нас напів романтичним сюжетом; у цьому світі далекому від нашого способу життя і близькому нашим національним ідеалам, ми шукали духової полекші після непоетичної буденщини.

Небагато мали ми спільного з переживаннями нещасливої дівчини, яку покидає невірний парубок або інтригами між багатими і бідними за клаптик поля, а проте нераз пускали ми сльозу підчас вистави і нераз з вистави вертаючись до хати почували себе зворушеними трагедією селянської або козацької душі. Ми сночували і радувались з ними, бо відчували, що їх доля звязана з нашою спільними нитками „лиха давнього й сьогочасного".

Мало маємо драматургів: це єдина причина, чому директори наших театрів перекладають чужі пєси, кінцебудь, які є на похваті, самі не знаючи, що припаде до вподоби публики. Творці нашого народнього театру мають досі велику перевагу над усіма модерними авторами, рідними і чужинцями: вони опанували драматичну техніку такими простими засобами, що грають на струнах своєї авдиторії, наче старий кобзар на своєму інструменті. Найбільша тайна сценічного успіху основана на тому самому психольоґічному законі, що успіх промовця, який знає, що саме найбільше хвилює, цікавить і тримає у напрузі слухачів добре йому знаних.

Найкраща чужинна пєса ставить перед нами типи і проблеми, рідко нам близькі; глядач не любить чогось не розуміти. Наші модерні драматурги щойно шукають за новими типами і новими проблемами; сучасність надто близька до них, щоб вони могли відійти від неї на перспективу, необхідну для сцени; тимто у цих пєсах так багато зайвої лірики і зайвої мудрування. А ніякою поемою і ніякою бровдю не заступиш у пєсі „акції", драматичної зачепки і конфліктів діючих осіб.

Один із великих успіхів нашого театру в тому, що він єднає драму з комедією, навіть оперетою. У дійсному житті трагедії йдуть поруч радощів, похорони за танцями, часто і перед ними. Шекспір, що вважав єдиним справжнім дзеркалом для театру — дійсність, теж переплітав усі ці мотиви. Саме найнішкий европейський модний репертуар використовує ці різкі переходи від трагічних конфліктів до пісеньки й танцю.

Великі европейські літератури мають два корені роди театру: інтелігентський у літературній мові і народній, у ріжних говірках. Цей народній театр, без літературних претенсій, заспокоює потреби нижчих верстов, часто тільки народню масу частини якоїсь території. Історія літератури тільки згадує загально, що він існує і критики ніколи не оглядають видовищ, по яких єдиним суддею вартости твору є публіка, що має долоні для оплесків і зуби для свистів. Наш театр, за розвитком нашої літературної мови затирає межі цих двох ріжних родів: із цього факту можна вивести всю аналізу його великої живучости, але теж і всіх його недостач.

Брати з простолюддя діючі особи та їх конфлікти це винести на сцену готовий світ, де одно слово, один жест можуть розбуджувати цілу низку почувань. Наша народня словесність і фольклор постачають драматургові діючих осіб із пристрастями та вірованнями. Зате як важко з цього світу перейти до того дійсного, в якому і яким живемо! Не маємо ні драми ні комедії, що зображавсь би змагання, ідеали та смішні сторінки нашої інтелігенції за останніх 30—40 літ. Інтелігент на нашій сцені не все ще інтелігентний.

Радянський театр пробує заповнити цю прогалину і рішається на акробатичний скок, замісць реалістичної та психольоґічної драми дає здебільша кінові монтажі з псевдосоціяльними тезами. Смішина був інтелігент-хлопоман, що декламував зі сцени про потребу освіти; не менше смішний агітчик, що вдягає на себе ризи „клясової робітничої свідомости".

Дехто гадає, що наш народній театр перемуситься 30 пєс, які треба невпинно повторяти, мати 300 — свіжих і нових, що відзеркалювали би нові обставини та давали нові типи? Усе це справа тільки драматичних талантів. Важко їм розрівати серед циганської мандрівки і на дошках, що часто не дають навіть оману сценічну, а проте... Проблема: чи спершу мусить стати великий театральний будинок із великими субвенціями, а потім уже прийдуть таланти, — чи спершу треба драматургів — ця проблема має два кінці: від кожного з них можна починати працю з однаковим успіхом й однаковою невдачею.

Чуємо часом про загальну крізу театру і загрозу, що йде для театру від кіна. Для рідного театру не бажаємо нині нічого більш як такої „европейської" кризи: кількасот нових пєс річно. Як довго з екрану не чуємо української мови, кіно не може бути суперником нашого театру. Шандше дамо Европі українську фільму, ніж Европа заступить нам своїми фільмами наш театральний репертуар.

„КРІВАВА РАНА“.

„УГОРСЬКА РУСЬ МУСИТЬ ПОВЕРНУТИСЬ ДО МАДЯРЩИНИ“.

Краківський „Час“ помістив у числі з 23. т. м. передовицю п. н. „Після римського договору“, в якій передає довгу розмову з мадяром, який є в курсі міродатних будапештенських настроїв. Цей мадяр сказав м. іншим ось-що:

Найважнішою є проблема Горішньої Мадярщини, Словаччини, „Угорської Руси“ і того наддунайського краю, що лежить між Комаром, Сваторалінньгебі і Почоні (Братіславою). „Угорська Русь“ мусить повернути до нас. Нема там ані чехів, ані словаків, а тамошні „русини“ позбавлені всякої національної свідомости і мають сильне державно-мадярське почуття. Зрештою цю країну віддано чехам у формі мандату, як рід коридору до Рогії, що сьогодні не має ніякого оправдання, хіба для підтримання у нас (себто в Польщі) української ірриденти. Її зворот Мадярщині передбачував сам президент Мілеранд.

В іншому місці мадярський інформатор „Час-у“ говорить про Горішню Мадярщину як про криваву рану, яка творить анальогію поміж нею і Шлеськом дотично Польщі. (До речі — „крівава рана“ — це поняття, що його ввели німці на означення істнуючого стану річей на Гор. Шлеську). Словаччині обіцює цей мадярський політик повну автономію, скидаючи вину за її попередню мадяризацію на жаліє які по комуні Белі Куна не мають уже на Мадярщині нічого до говорення.

Вся предовга розмова поведена в тоні „поляк — венгер два братанкі“, з ворожим наставленням до чехів, з оферуванням вічної приязни, для якої ревіндикація нашого Закарпаття і Словаччини булаб реальним помостом. Що про цей реальний поміст не тільки мадяри думають, про це говорять нам деякі „місторії“ на Закарпатті, завдяки яким кріпшає і росте там русофільство і його преса на чолі з „Карпаторусскім Голосом“. Очевидно лежить у чиїмсь інтересі, щоби не було там національної свідомости (що з такою радістю підкреслює мадярський передовик із „Часу“), щоби панував там хаос і взаїмна ворожнеча, щоби енергія мас виладовувалась у боротьбі за мову і т. д. Цікаве, що чеські партії, які сприяють і помагають русофільському, протинародньому напрямкові, думають, що зміцнюють чеський стан посідання на Закарпатті. Вони його зміцнюють, тільки, що він не чеський.

В. С-р.

Господарська самовистарчальність українських земель у Польщі.

(4-та стаття, нагороджена премією в економічному конкурсі „Діла“.)

Всяка будівля починається від підстави. Суспільною підставою нашого народу є селяни. У них треба нам глядіти не лиш початків власної, національної культури і рідних варстатів праці, а і взорів до наслідування.

У передвоєнному галицькому селі бачили ми повну суспільну самовистарчальність і тим самим свої рідні, хоч дуже ще примітивні варстати праці. Поділ праці істнував там у повні, і не було там такого як сьогодні безробіття.

Більшу половину праці виконували жінки. Вони, крім того, що помагали чоловікам у кожній майже роботі, вели виключно самі домашню господарку, виховували діти та ткали і шили одіння, не лише для своєї родини, а й для цілого села. Та, яка не мала власного господарства і не знала ніякого ремесла, ішла в найми. Безробітньої жінки на селі не було. Кожна знаходила собі варстат праці серед рідного населення. І так котилося життя передвоєнного галицького села, може також без достатків, але й без нинішніх чорних злиднів.

Ту започатковану колись самим народом самовистарчальність, слід би нам увести у цілу нашу суспільність. Лише, що поділ праці йшов би тут не поодинокими односельчанами, а цілими верствами і племінними ґрупами. Бо тут, у Галичині, сама природа вказує, чим яке племя повинно трудитися. Подоляни і волиняки мусять працювати на ріллі, бо їх земля є хлібна і плодовита, а вони з роду в рід, та з вродженого хисту з хліборобами. Одначе праця на ріллі забирає весь час людини і всі її сили. Вона вже не всилі при тій чорній роботі зладити собі гарне одіння чи потрібне знаряддя праці. Тимчасом верховинці, особливо гуцули, це прекрасні ремісники і ремісничі мистці. Там майже у кожній хаті находиться варстат, здебільша текстильний. За варстатом сидять часто й жінки. Їх ніжний, мистецький дар надає текстильним виробам тої своєрідної краси і чару, які полонять навіть чужинці.

Є десятки можливостей дати безробітним українцям на їх рідній землі працю і прожиток. Галичина є від природи прегарно вивінувана. Має догідне, здорове підсоння, плодовиті рівнини і чудові карпатські гори. Її географічне положення того рода, що Галичина може скорше ніж інші українські землі стати під економічним оглядом самостійною. Одначе до того потрібні нам дві сили, одна моральна, друга матеріяльна, — орґанізація і гроші.

Скорше, думаю, слід би нам підготовити теоретично доцільну орґанізацію. Підібрати відповідних, з орґанізаційним хистом і знанням людей, далі фахівців і спеців. Ці люди повели би підготовчу працю до уложення відповідних плянів. Отже пізнали би терен, на якому дане підприємство повинно станути, місцеві відносини, скількість вільних робучих рук, віддаль від залізниці, та інших осередків комунікації. На підставі зібраних даних можна би обміркувати, чи місце для заміреного підприємства приголе, чи воно матиме вигляди для розвою, і зладити тоді плян. З таким пляном у руках, кооперативи чи приватний підприємець, зможуть сміло станути до праці і розпочати його фінансування. Бо гріш ним вложений, не буде втрачений.

Тереново Галичина, як це вже сказано вище, розпадається природно на дві, ріжні поміж собою частини: подільську і гірську. На кожній з тих частин повинні станути інші підприємства. Тоді поміж тими частинами настане остаточний поділ праці і виміна продуктів. Хліборобський район, плодовите Поділля, дасть харчі і сирівці верховинцям, а гірське населення дасть подолянам промислові продукти, тоб то текстильні, деревляні і глиняні вироби.

Поділля і Волинь, це як відомо землі аґрарні. Але продукція збіжа на них не виплачується, вона не всилі дати нашим безробітним заробіток.

Вихідною точкою для матеріяльного піднесення хліборобського району, крім переробки рільничих плодів на річи відповідні до вжитку, були би всякого роду плянтації. Плянтації промислових ростин, як конопель, льону, ріпаку, маку, соняшників, цукрових буряків тощо. Плянтації насінних висадків є в нас доконче потрібні. Щорічно тисячі, а може й міліони, йдуть з Галичини за готове насіння в чужі руки. Те саме відноситься до плянтацій лічничого зілля. Такі плянтації повинні б у нас бути на Поділлі й у горах. Гірський сухий ґрунт, гірське сонце і воздух, надають чи не кожній тамошній ростині лічничої сили. До гірської фабрики ліків зносили би верховинські діти білі маси дикого зілля і лічничих матеріялів. Гірський мід та смерекова смола це річи які хоч і находяться на долах, то не мають там такої, як у горах, сили.

Вернім до Поділля. Тут плянтації ростин медоносних, таких як медунка, липи, акації, гречка і т. ін. взялись би з великими пасіками, а пасічництво дало би працю і заробіток багатьом робітникам.

В теперішніх часах, коли то селяни пють каву, плянтація цикорії добре оплачувалась би. Маємо вже одну фабрику того храму, але населення постійно зростає і вживання кави постійно більшає.

Деякі околиці галицької рівнини надаються на плянтації морви. При них слід би завести годівлю шовкопрядки і відсилати її пряжу до гірських шовкових фабрик. Гуцульські вправні ткачі, як ніхто інший, надаються до такої ніжної роботи, а рідний шовк, солідно зроблений і дешевий, мав би прегожий ринок збуту в галицької, доволі вже свідомої суспільности.

Здовж цілого Підгря, що має лагідне і вогке підсоння, треба би творити нам великі плянтації добірного льону і, як дуже пожаданий сирівець, відсилати його у гори.

Хоч невеличкі сади є майже у кожнім подільськім селі, то садові плянтації добірної, шляхотної садовини, були би дуже пожадані. При таких садовинних плянтаціях повстали би швидко фабрики садовинних консервів. Промисл цей, ведений солідно, мав би збут не лише в самій Галичині, а й поза її межами.

Володимира Вільшанецька.

(Докінчення буде.)

У 70-ті роковини заснування української сцени.

Яким сьогодні словом воскресить хвилину,
Як піднеслась колись завіса вверше в гору
А з кону чарівний на салю подих злинув,
Що ніс красу літньої ночі, шошум бору,
І смуток згаслих зір, і жаль блідої хмари,
Дівочу тужну пісню смерком під вербою —
Все душі сповивало у предивні чари,
Неслося над юрбою тужною луною...

А груди глядачів тремтіли, хвилювали
Немов Дніпрові хвилі грали та шуміли,
І в головах кружляло, і тіла дрожали,
І очі блисками якимись всіх горіли,
Усі задивлені в дітей малих громаду,
Що розтелилася немов тих маків квіти,
А кожний думу думав про велику раду,
Як прадіди дають унукам заповіти...

Була у цім краса, поезія, заріб сили,
Віхнення, наче янгол станув над юрбою
Та в сонце вів її над згарища, могили,
Над сірість будних днів, над грозен гамір бою,
Пригадував усе минуле, призабуте,
Розвіяне, погасле, вмерле, а — кохане,
Що мов святий бальсам вливався в тихі нути
І клався на криваві, незагоєні рани...

Плила зі сцени Пісня, українське Слово,
Як музика свята, що з Богом всіх вязала;
Ти — скиптр тоді взяла у руки — Рідна Мово!
Ти — надила, пестила, гріла, колисала,
Ти мала в собі чари першого кохання,
З діточою сплетені ранньою мольбою,
А в хвилі гніву мала розгін гураґану,
І грому маєстат і грім грізного бою.

І Рідне Слово, що вливалося у душу,
Неначе на вселенній божеській антені
Казало: я своїм вас чаром всіх порушу,
Ви підете за мною, mei vos Ruthenі,
Ви хрест свій візьмете, і підете за мною,
І хоч скривавите нераз об камінь ноги,
Хоч впадете нераз ще під хреста вагою —
Та з правої вже ви не зібетесь дороги!

Крізь труди, кров, крізь муки, злигодні, крізь бурі
Під гетсеманський сад ви, під гору Оливну,
У сонця спеці підете, в часи похмурі,
В жарку липневу днину, в холодну осінь зливну, —
І тільки деколи загрієтесь при ватрі!...

. . . . . .

Такий був перший вечір в нашому театрі.

Степан Чарнецький.

Перед новою бурею у Франції.

З приводу російських передвоєнних позичок.

Серед власників російських передвоєнних позичок викликала велике розворушення вістка, що в торговельному пакті, який станув між Францією і Совітами, перекреслено французькі передвоєнні вірительности супроти Совітів. У звязку з тим у ріжних містах відбулися бурливі наради союзів власників російських позичок. Промовці критикували гостро політику уряду, що так легкодушно пожертвував інтереси французьких вірителів. Під адресою премієра Думерґа надійшла збірна інтерпеляція союзу власників російських передвоєнних позичок, що домагається від уряду негайної виплати відшкодування за зречення претенсій до російських довгів.

В політичних колах думають, що справа російських позичок може викликати вже в найближчому часі важкі внутішньо-політичні конфлікти і поставити кабінет Думерґа в дуже трудному положенні.

—o—

Приготування до плебісциту.

САРБРІКЕН, 28. III. ПАТ. Приготовна акція нац. соціялістів до плебісциту з Сарському басейні поширюється все більше. Згідно з вістками з урядових кол повідомляють м. і., що м. влада в Сарбрікені, в противенстві до статуту Сарського басейну, як теж проти версайського трактату видала вже низку розпорядків того роду. На їх основі мельдункові бюра й уряди цив. стану приступили до зладження лістмешканців, управнених до голосування, беручи під увагу передовсім тих, які покинули н. р. басейн. Листи мають переслати заінтересованим німецьким організаціям, які приготовляють плеб. акцію за повернення басейну до Німеччини.

Товари блаватні

вовни, шовки, полотна, постіль

Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни. Львів, Ринок ч. 29. Телефон 25-55.

7153 29—180

Після реформи суспільних обезпечень.

1. Сторожі і висота складок.

У вчорашньому числі подали ми складки, які треба платити за домашню прислугу. Сьогодні подаємо для інформації заінтересованих дані дотично каменичних сторожів. Ось вони:

Місячне винагород.			Складки в місяцях I. II. IV. V. VII. VIII. X. XI.						Складки в місяцях III. VI. IX. XII.					
в грошах	в натурі	разом	Хлібодавець		Обезпечений		Разом		Хлібодавець		Обезпечений		Разом	
зол	зол	зол	зол	сот	зол	сот	зол	сот	зол	сот	зол	сот	зол	сот
20	20	40	3	8	—	50	3	90	5	99	—	50	6	49
20	25	45	3	28	—	44	3	72	6	59	—	55	7	14
20	30	50	3	76	—	34	6	24	7	18	—	60	7	78
20	35	55	6	05	—	52	6	72	7	79	—	65	8	44
20	40	60	6	71	—	56	7	27	8	59	—	70	9	09
20	45	65	3	95	4	36	8	31	4	93	5	45	10	38
20	50	70	4	21	4	62	8	83	5	34	5	78	11	12

Для пояснення додамо ще ось-що: під винагородженням в натураліях треба розуміти мешкання, ключове (т. зв. „шпера") і все інше, що сторож дістає від власника дому не в готівці. Поділ місяців на дві групи (так, як у домашньої прислуги) є з цього приводу, що треба було вичерпати 52 тижнів. Отже перша група місяців є 4-тижнева, а друга 5-тижнева. Через те складки в другій групі є відповідно вищі.

2. Ще про обезпечення домашньої прислуги.

Місячна складка, якої висоту ми вчора подали в докладній табелі, містить у собі чинитьби за всі 3 роди обезпечень, а саме:

а) на випадок недуги і материнства;

б) на випадок нездібности до праці або смерти;

в) від нещасливого випадку або т. зв. професійної недуги.

3. Чим виказувати покищо свої права в „Суспільній Обезпечальні".

До часу аж обезпечені дістануть нові легітимації, згл. члени їх родин, повинні вони при зголошеннях в „Обезпечальні" в разі недуги виказатись посвідкою хлібодавця. В ній посвідці мають бути подані дати затруднення (від коли до коли), висота винагородження з останніх 13-ти тижнів, як також заввагу хлібодавця чи обезпеченому належиться повне винагородження підчас недуги. Посвідка має мати фірмову печатку, виразний підпис і адрес працедавця. Взір такої посвідки можна дістати в бюрах зголошення у „перехідних" поодиноких дільниць.

4. В який спосіб платити складки до „Сусп. Обезпечальні"?

Належні складки треба вплачувати в касі Обезпечальні при вул. Браервіській 8 або на конто ПКО ч. 500.470. Можна також це робити за посередництвом Комунальної Каси Ощадности а) вул. Валова, б) вул. Городецька, в) вул. Жовківська, за посередництвом Банку Госп. Краєвого у Львові і через інкасентів Обезпечальні.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18

Більшовики заборонили дзвонити на свята.

З Москви повідомляють, що у всіх совітських містах заборонено дзвонити в часі Великодних свят. Загранична кольонія в Москві буде опроводити свята у святинях поодиноких віроісповідань, але вони будуть призначені тільки для чужинців і місцеве населення не буде мати до них доступу.

Кошти ліквідації австрійської револьти.

У звязку з новим податком безпеки, який введено в Австрії, ерурядова преса зазначує, що він має служити на покриття коштів ліквідації соціялістичної револьти, бо на покриття звичайних видатків, передбачених буджетом, нема досить грошей. Стягання того податку потреває два роки. Віденські міродатні кола зазначують, що всі заможніші люди, які причинилися до цієї револьти, повинні заплатити кошти тієї ліквідації з власної кишені.

За утревалення памяти Шевченка.

Під увагу громадянства в ювилейному році поета.

Нема вже мабуть нині ніодної щироукраїнської душі, ніодного закутка, в якому живуть українці, куди не дійшлаб Шевченкова поезія, де не царилаб сила його могутнього слова й дух поета. Шевченкова постать стала для нас символом патріотизму й національної ідеї, стала живим образом безмежної любови до рідного краю й народу. Це все основи тої правди, якої свідомий кожний українець, що плекає у своєму серці память поета як найдрожчий скарб і святість.

Є ріжні засоби на те, щоби звеличати й утревалити память таких народніх світочів, яким для нас став Шевченко. Одним з найдоцільніших засобів є ставлення памятників у честь поета. Чим більше заслужена людина, тим більше ставлять їй памятників по всіх усюдах власного краю, а то й на чужині.

У нас звеличання Шевченка не виходить поза межі шаблонових концертів (коби бодай свят!), відчитів чи інших того роду імпрез. А тимчасом найвища вже пора на те, щоби подбати за інші засоби звеличування Шевченкової памяти. Безперечно, почини у тому напрямі стрінуться з трудношами може й немалими. Усеж саме тепер, у 120-ті роковини народин поета, слід нам поважніше призадуматись над цією справою. Цей рік повинен стати бодай почином для всіх наших міст, містечок і сіл, щоби взятися до праці для якнайгіднішого вшанування памяти Шевченка. А саме: треба нам призадуматись над будовою памятників поетові, а де на це не можна булоб добути дозволу місцевої влади, тоді бодай старатися виєднати в управі громади назву одної вулиці чи площі прізвищем Шевченка. Йогож іменем називати Народні Доми та культурно-освітні установи. Не повинно бути ніодної місцевости, де не булоб якої вулиці, площі, товариства чи памятника Шевченка.

Я свідомий того, що вмить найдуться спротиви й негодування, найдуться песимісти, які казатимуть, що, мовляв, тепер важкі часи, криза, невідрадні економічні обставини, що громадянство вже й так перетяжене обовязками та фінансовими датками і т. д. Що воно так і є, годі заперечити. Усеж це ще не достаточна причина, щоби зовсім не братися до діла. Дати хочби й найскромнішу жертву на будову Шевченкового памятника чи присвятити трохи часу й заходів, щоби перезвати вулицю Шевченковим іменем, це повинно стати для кожного українця не обовязком, але просто **законом.** Не буде хіба ніодної такої установи, що не удалилаб бодай раз у рік імпрези на ту ціль, що не тевлянувалаб якоїсь більшої суми на будову памятника, не відбулось би ніодно Шевченківське свято чи концерт, з якого весь дохід не пішов би до каси будови памятника.

В кожній місцевості, у кожному місті, місточку чи селі зорганізується комітет, що рішить, в який спосіб ушанувати йому найкраще память Шевченка. Зорганізуванням комітету займеться місцева установа (читальня, кружок „Рідної Школи", кооператива), або таки самі громадяни. Треба тільки віри, **доброї волі** і праці, щоби намічене діло перевести в життя. Тоді такий памятник чи вулиця імени Шевченка стане тревалою памяткою пошани й любови до безсмертного Тараса, символом тої сили, якою тішить серед громадян дотичної місцевости слово й дух Шевченка.

Хайже 120-ті роковини народин Шевченка дадуть почин до праці, яка не лишиться пустою фразою, але стане **тревалим ділом** і глибоко порушить серця всіх тих, яким справді дорога память поета!

Евген Ткачук.

Чи Ви вже пробували наш незрівнаний Крем сухий (зелений під пудер)? 1295

Змарнували 300 міліонів

БРЮСЕЛЯ, 28. 3. ПАТ. Бельгійський уряд на домагання соціялістичної партії рішив поспішити з допомогою робітничим кооперативам, даючи їм 150 міліонів фр. кредиту, щоби ратувати дрібні робітничі ощадности. Катастрофа повстала наслідком банкроцтва соціялістичного робітничого банку, що наслідком ріжних політичних операцій втратив 300 міл. фр., зложених робітниками. Соціялісти домагалися покриття цілої суми, одначе уряд заявив готовість покрити половину втрат і наказав контролю над адміністрацією соціялістичних кооператив.

На свячене!

Вина, Меди і Шампани

Найбільшої вирібні в Польщі

Г. Маковського

в Крушвиці!

Підсумки жахливої пожежі

ЛЬОНДОН, 28. 3. ПАТ. З Японії повідомляють, що досі добули зпід руїн трупи 1878 осіб, які загинули в часі лячної пожежі у Гакодате. Тому, що не перешукали ще всіх згарищ, нема сумніву, що число жертв перейде 2000 осіб. Матеріяльні втрати дуже великі й за досьогоднішними підрахунками доходять до 150 міліонів єн, тобто 9 міл. фунтів.

По широкому світі.

— Перед комісаріятом поліції в Сараєві вибухла бомба, що вбила дві особи і кілька ранила.

— На основі нової австрійської конституції державним знаком буде двоголовий орел без корони на місце теперішнього одноголового з серпом, молотом і вельнем.

— Інсул пропав знову в невідомий спосіб і догадуються, що він переїхав на острові Рольо, де думає дістати громадянство Монако.

— У звязку з вибритим шпигунською банди в Парижі, яка на думку слідчих судів має подлок з відомою вільна літ тому шпигунською банди Фантомаса, переслухали рум. літературку Дамян банди та польського гром. Черковича.

Із мандрівки по віденських музеях.

Рівень культури даного народу пізнати найкраще по стані його музеїв. Що це велика правда, переконався я наглядно у Відні, куди мав опромогу відбути недавно подорож для студій. У цих наукових інституціях австрійської столиці є гідно заступлена інтелектуальна й мистецька культура цілої колишньої наддунайської держави і видно в них відразу доцільну музейну політику.

І нічого дивного. Відень як столиця мусів репрезентувати культурний дорібок усіх своїх земель від передісторичних до останніх часів. Це добре зрозуміли покликані до цього державні чинники і на їх бажання вищі адміністраційні власти, державні консерватори та ріжні приватні особи збирали з усіх австро-угорських країв кращі, цікавіші та з наукового боку цінніші предмети до центральних музеїв у Відні. Тим осягнули вони дві річи: раз, що заграничні дослідники могли на одному місці дістати докладну відповідь на опрацьовані ними питання, а друге, що ще сьогодні, коли хто хоче докладно перестудіювати прим. праісторію якого краю бувшої австрійської імперії, той після праці у краєвих музеях мусить ще їхати до Відня.

Ціль такої моєї подорожі, центральна археольогічна збірка, є там у Природничо-історичному Музею. Вона приміщена тільки у трьох великих салях, не дорівнує проте виставовою поверхнею хочби праським археольогічним збіркам, але так переповнена, що при більше прозорому приміщенні заповнила би ще може вдруге стільки місця.

Найбільшою її атракцією є велика збірка памяток із світової слави погребища у Гальштаті (Дол. Австрія), яке надало назву цілій старшій фазі залізної доби у середущій Европі. Цілі ряди величавих, лискучих від графіту попельниць притягають до себе глядача багатою орнаментикою майже цілої поверхні, а найдені з ними бронзові вироби манять багацтвом форм та дивують прецизійною роботою майстрів-бронзівників зперед півтретя тисячі літ.

Та не менше цікавою є влаштована там саме тепер при помочі д-ра Кандиби з Праги виставка українського неоліту. У трьох більших ґабльотах біля вікон є розложені найкращі річи з розкопів дир. Сомбатого на багатому селищі мальованої кераміки у Шипинцях на Буковині.

Найцікавіша, не тільки для фахівця, є перша з них, де з трицяти ріжних примірників є зложені комплетні розвоєві серії усіх шипинецьких керамічних форм. Всі вони належать до другої доби (Б) трипільської культури (біля 2000 до Хр.), а перша доба (А) є заступлена на всього чотирма більшими фраґментами мисок з біло-червоним орнаментом на чорному тлі.

Гончарські вироби переважають і у двох других ґабльотах української виставки, при чому виходить, що означувана досі за балтійську немальована сива кераміка — це може прецінь груба домашня кераміка трипільців, вже хочби тому, що вона майже постійно йде в нас у парі з мальованим теракотовим посудом. Багато заступлені на виставці й глиняні та звірячі фігурки, а в них знов цікаве те, що нечисленні мужеські мають все лиш одно око. Мідяних виробів із Шипінців нема.

Взагалі треба признати, що впорядчик виставки д-р Бенінґер зумів підпорядкувати загальні музейні звички вимогам своїх гостей. Великі, прикрашені тільки на плечах амфори, що стоять звичайно на горішних полицях, тут зіставлені по змозі у низ, щоби глядач міг придивитися добре мистецькому орнаментові, а знов усі майже предмети мають обширні, чітко писані пояснення, що — нікуди правди діти — музеї не дуже то радо роблять, особливо ті великі, де є друковані провідники.

Другим українським скарбом Природничо-історичного-Музею, вже навіть у чисто матеріяльному розумінні, є частина другої находки з Михалкова, борщівського повіту, з VIII. ст. до Хр. Це кілька більших предметів та понад 200 кораликів з досить грубої золотої бляхи з тисненим орнаментом. Прямо приковує увагу до себе чудовий великий дармовис у виді обернеиої триграниої пірамідки, закінченої внизу кулькою завбільшки малого волоського горіха.

Перший михалківський скарб, з 1878 р., переховується тепер у одному із львівських сейфів як власність графа Дідушицького і недавно тому був до набуття за досить переборщену ціну трьох міліонів золотих. Таку оферту дістав між іншим і Природничо-історичний Музей у Відні, та не міг очевидно скористати тепер з неї.

З інших наших археольогічних памяток у цьому музею є замітніший золотий скарб з І. половини II. тисячліття до Хр. з Мармарощини, що складається з кільканацяти ковтків ріжного типу й величини, дальше кілька скитських крилатих зьвірків, тиснених у золотій блясі з Перелятівки на Київщині, бронзовий скарб із Жабокруків (20 серпів) з часу біля 1000 до Хр. та срібний плетений нашийник княжої доби з Бродів.

Ярослав Пастернак.

(Докінчення буде.)

31/15 ДІСТАНЕТЕ У ВСІХ АПТИКАХ. 2—2

35-ліття кооперативної кредитової централі.

Загальні Збори Центрального Кооперативного Банку „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові.

По закінченні дискусії на питання, які були порушувані на зборах, відповів директор Центробанку през. **д-р Кость Левицький,** зазначуючи, що дирекція Центробанку прийме під увагу і скористає з думок та вказівок, висловлених Загальними Зборами.

Після того предсідник зборів піддав під голосування внесок Контрольної Комісії на приняття білянсу за 1933 р. та ухвалення абсолюторії Надзірній Раді і Дирекції з діяльности за 1933 р. і внесок Надзірної Ради на приділ чистого зиску в сумі 1.667.60 зол. до фонду резервового і до спеціяльної резерви страт. Всі внесення збори приняли без спротиву.

В дальшій черзі Загальні Збори означили границю найвищого кредиту, який може бути признаний одному членові, на суму 250.000 зол. і найвищу суму зобовязань, яку Центробанк може затягнути, на 5.000.000 зол.

До Надзірної Ради на місце уступаючих чотирьох членів вибрані: **дир. Микола Заячківський, д-р Іван Ґижа, д-р Степан Баран і дир. Вол. Волянський.** До Контрольної Комісії вибрані знову: **д-р Ст. Федак, о. Дамян Лопатинський і д-р Юлій Савчак.**

Збори покінчилися в год. 3. попол.

—o—

»Король Підкарпатської Руси« стейтовим урядовцем

НЮ ЙОРК, 2. березня (Вл. кор.) Спеціяльна телеґрама з Пітсбурґа до „Таймса" приносить під повищим наголовком новинку про іменування Григорія Жатковича суддею („ріферi") при стейтовім бюрі Робітничих нагород „компензейшен" в нещасливих випадках. Його іменував ґовернор Пенсильвенії Ґіффорд Пинчов і до цеї позиції привязана платня 5.000 дол. річно. При цій нагоді „Таймс" переповідає коротко минувшину Жатковича, головно як ґубернатора Підкарпаття, де він панував „неначе пів-король" у напівавтономній країні, але опісля зрезиґнував і вернув назад до Пітсбурґа на адвокатуру.

—o—

Тайні маґазини зброї у Франції.

ПАРИЖ, 28. 3. ПАТ. У звязку з викритою в Парижі аферою нелеґальної торговлі зброєю, що виказує широкі розміри, перевели у власника ґаражу в Уен якогось Данкарда, ревізію, яка дала надсподівані висліди. Найдено цілий арсенал, сотні крісів, пистолів, кастетів, набоїв, лепти до скорострілів. Преса звертає увагу, що дружина Данкарда є вчителькою в тій школі, в якій вчила про арештування у звязку зі шпигунською аферою вчителька Герм, товаришка відомої аґентки Лідії Шталь. Такіж склади зброї найдено і в інших місцевостях. Всіх, що займалися тією нелеґальною торговлею зброї, притягали вже нераз до відповідальности, останній раз у звязку із замахом в Катальонії. Поліція перевела низку арештувань.

МІНІСТРИ ГОВОРЯТЬ...

БРЮСЕЛЯ, 28. 3. ПАТ. Після розмови фр. мін. Барту з бельґійським мін. закорд. справ Імансом, оголосили такий офіційний комунікат:

Нині відбули міністри довшу розмову, якій особисті взаємини обох політиків придали спеціяльно приятельський характер. Вони прослідили европейську ситуацію, ствердивши згідність поглядів про небезпеку дозброєння Німеччини а теж зайнялися наслідками, які потягнули за собою перегони у зброєнні. Міністри устійнили, що для оминення тієї небезпеки, побажаиаб була міжнародня конвенція, яка малаб поважні ґарантії виконання. Дальша розмова йшла про цікаві для обох країн справи і підтвердила повну одноетідність поглядів обох урядів.

Після оголошення цього комунікату оголосило бельґійське пресове бюро МСЗ комунікат, яким стверджує, що Бельґія не брала участи у виміні думок між обома зацікавленими в розброєнні державами і тільки слідкувала за ними та що Барту відвідав короля Леопольда на окреме його запрошення.

Ставіський був конфідентом поліції?

ПАРИЖ, 28. 3. ПАТ. Парляментарна слідча комісія для справи Ставіського переслухала вчора б. ком. поліції Баерда, який м. ін. заявив, що Ставіський був його конфідентом та інформував його про середовища наркоманів, злодіїв й обманців. Баерд заперечив, начеб давав гроші Ставіському або робив йому спеціяльні прислуги. Зустрічався з ним часто, бажаючи добути деякі інформації. На питання, чому Ставіського не взяли у слідство, хоч поліція займалася ним 45 разів, відповів Баерд, що він особисто не стримував доходжень і завинив хіба тим, що видав Ставіському леґітимацію, якої він міг вживати для своїх цілей. З черги переслухала комісія б. ком. Монтабра у справі виключення Ставіського з дому гри. Сьогодні будуть переслухувати б. премієра поліції Шіяпа.

ВКРАЛИ ТІЛО СТАВІСЬКОГО?

Париські часописи принесли сензаційну чутку, що пропала труна з тілом Ставіського. Тіло було похоронене на цвинтарі в Шамоні, відки задля секції перевезли його до Парижа до патольоґічного інституту. Поліція дістала анонім, що по дорозі труну з тілом Ставіського вкрадено, а на її місце підложили труну з іншим мерцем. У патольоґічному інституті при труні дижурує як день так ніч кількох аґентів поліції та приватних детективів.

—o—

ЗНАЙТЕ, ЩО НА „ПРОСВІТІ" ВИРОСЛА ВСЯ НАША НАЦІОНАЛЬНА СИЛА!

Найкращі моделі **Найсолідніща робота**
в мужеських -- спортових -- хлопячих одягах, шкільних одностроях, рясах, загортках та плащах — в укр. магазині мужеської конфекції
„Те-Ка" **ЛЬВІВ, Трибунальська ч 1.**
Першорядне виконання. 88/55 **Дешеві ціни.**

За добробут наших хліборобів.

Загальні Збори Краєвого Молочарського Союзу „Маслосоюз" у Львові.

В дні 28. березня ц. р. відбулися XXII. звичайні Загальні Збори Краєвого Молочарського Союзу „Маслосоюз" у Львові при великій участи делегатів і гостей. Сильно заступлена також преса.

Збори відкрив голова Н. Ради „Маслосоюзу" інж. Ю. Павликовський, що ствердив їх правосильність та на бажання Зборів перебрав разом з президією „Маслосоюзу", а саме о. К. Петрушевичем (Коноxів) за мол. д-ром М. Рибаком (Перемишль) провід Зборів. На секретаря покликано дир. Шумського (Бодарів).

Починаючи порядок нарад, представив інж. Ю. Павликовський господарське положення у краю та на цьому тлі засував працю „Маслосоюзу". Плян праці, що його виробив „Маслосоюз", життя потвердило вповні, а висліди його обняла окрема друкована праця п. н. „Українська молочарська кооперація в 1932 р", де цифрами і фактами виказано, що тільки шлях, обраний „Маслосоюзом", є правильний і що тільки на ньому слід сподіватися розвитку нашої молочарської кооперації. Перед нашою молочарською кооперацією є велике завдання розбудови в глибину, яка то розбудова мусить іти через збільшення й устійнення достави молока до Районових Молочарень, через контролю молочности, через забезпечення пашї, через відготовку людей, які велять Р. Молочарні. Праця молочарської кооперації не є виключно для одної ділянки, а навпаки, мол. кооперація працює для підвесення доходовости господарства, а разом з тим для добра всього нашого господарства.

Потім згадує померших у минулому році діячів молочарської кооперації, а саме: Р. Романова, голову Н. Ради Районової Молочарні у Глинянах, Василя Луцького, урядовця „Маслосоюзу" й одного з основників та керничів першої української кооперативної фабрики цикорії „Суспільний Промисл", Івана Кіфяка, директора Районової Молочарні в Мшині, що помер нечайно на лецетарській прогульці. Присутні вшанували память померших повставанням з місць.

З черги верифіковано протокол з попередніх Заг. Зборів, що його відчитав дир. А. Мудрик.

Звідомлення з торговельної діяльности здав на основі обширного друкованого звіту дир. інж. А. Палій, що представив Зборам рахункове звідомлення брав з білянсом за р. 1933.

В 1933 р. „Маслосоюз" прямував до реорганізації та комасації нашого кооп. молочарства, себто до поглиблення, а не до поширення організації, виходячи із положення, що тільки сильні одиниці зможуть видержати тиск кризи. Тому підкреслювано значіння комасації дрібних молочарських кооператив у сильнішої продукційної осередки, у Районові Молочарні, з яких 30 відс. всупереч важкому положенню виказують позитивний зріст.

В 1933 р. доставлено до „Маслосоюзу" 2.673 тисяч кг. масла, це є за 63 тис. кг. менше, як у 1932 р. або за 3.11 прц. Цей низький відсоток у зменшенні достави був можливий завдяки значним збільшенням достави з Тернополя (46.7 тис. кг. або зріст за 54.9 прц.), з Луцька (+ 22 тис. кг. або 66 прц.) і ін., які майже вирівняли упадок достави з Львівщини (— 70.7 тис. кг або — 7.9 прц.) зі Станиславова, Дрогобича і ін.

Ціни масла в 1933 р. були в пересічі на 11.5 прц. нижчі, як у 1932 р. Тому не дивно, що при зменшенній доставі (3.11 прц.) і знижених цінах загальні торги збільшили теж, але все-таки тільки на 10.19 прц., то є вартости 7.286.803 зол. З того на торги набілом припадає 7.071.641 зол., молочним приладдям 212251 зол. та птицею (за 2 місяці) 2.912 зол. З торгів набілом припадає на гуртові торги 4.870.567 зол. (спадок 18.12 прц.) і за дрібні 2.201.074 зол. (спадок 1.42 прц.); крамовий курт дав 4.459.036 зол., експорт 411.532 зол. (зріст 66.60 прц.).

Дохід брутто в 1933 р. рівнався проти 603.679 зол., з того дохід брутто на набілі дав 592.593 зол., дохід промислових підприємств 50.097 зол. і дохід на молочних машинах 11.988 зол. Кошти завідування збільшилися з 678.968 зол. в 1932 р. до 699.871 зол., себто на 10.18 прц. З того припадає на персональні побори 333.111 зол., або 34.29 прц. З кінцем 1933 року працювало в „Маслосоюзі" 186 осіб, на 34 особи більше, як у 1932 р.

У висліді 1933-ий рік замкнувся в загальних приходах квотою 704 тисяч 345 зол., в розходах 701 тисяч 387 зол., чиста білянсова надвижка дає 2.958 золотих. Власні фонди рівнялися квоті 490.126 зол., (куплі 199.188 запасний фонд 357.669 і надвижка 2.958 зол.), чужі фонди 624.667 зол.; відношення своїх фондів до чужих як 111.27.

Коли візьмемо під увагу, що в порівнанні з 1931 р. усі молочарські союзи в Польщі виказували в 1932 р. спадок достави масла в пересічі на 27.18 прц., то „Маслосоюз" вийшов з 11.83 прц. ще з найменшим спадком. (Крім союзу у Варшаві, який мав 16 прц., усі інші мали понад 33 прц. спадку). Це без сумніву свідчить про внутрішню силу нашої молочарської кооперації, яка зуміла здержати удар кризи в 1932 р. Безперечно не обійшлося й у нас без жертв. Слабі кооперативи, що мали за високі кошти продукції, вчали або платили нижчі ціни доставцям молока, через що доставці потерпіли чималі страти. Тому „Маслосоюз" поставив собі за завдання перевести комасацію кооператив, створити сильні осередки продукції, які якістю і ціною товару могли б успішно конкурувати на звуженому ринку.

На кінці зверну дир. Палій увагу на те, що є ще сьогодні така преса („Нове Село"), яка старається підривати довіря до „Маслосоюзу", спираючи свої твердження на неправдивих фактах, за доказ чого читав уривок звідомлення цього часопису з попер. Загальних Зборів, де неправдиво представлено їх хід. Стверджує, що є це або хоробліва манія, або інспіроване тими, що бажали б розвалу нашого народнього життя.

З черги звідомлення з праці „Маслосоюзу" в краю подав дир. А. Мудрик. Він зреферував також плян праці на черговий рік. Програма тої праці не приносить нічого нового. Ця програма, намічена вже давніше, передбачує: устійнення денної достави молока до молочарні на 3.000 л., обниження коштів продукції на 18 прц. від ціни масла, приєднання всіх доставців у члени, збільшення власних фондів, потрібних до розбудови, будову і механізацію молочарень, контролю молочности, допомогові фонди та льокату надвижок власних фондів у Центробанку. Цей плян нашої праці — казав дир. Мудрик — є наскрізь правильний і його мусимо перевести. Від виконання цього пляну праці залежатиме істнування багатьох кооператив.

Після того від Контрольної Комісії предложив звідомлення п. Федір Глум, який в імені тоїж комісії поставив внесок ухвалити Н. Раді і Дирекції абсолюторію за звітовий час.

Від Ревізійного Союзу Українських Кооператив представив широке ревізійне звідомлення ревізор інж. Зибенко, а письмо Ради РСУК у цій справі відчитав дир. А. Мудрик. І в ревізійному звідомленні, і в письмі Ради РСУК висловлено повне признання керуючим органам „Маслосоюзу" за їх успішну працю в останньому році.

На цьому зарядженю 15 хвилин перерви.

ДИСКУСІЯ.

По перерві почалася наскрізь ділова дискусія, в якій забирали слово: п. Скаліш (Деліїв), дир. Бобак (Судова Вишня), п. Лесюк (Рудки), п. Мих. Галаш (Ляшки, пов. Ярослав), п. Іван Фур (Ременів), п. Андрій Стахняк (Вишатичі, пов. Перемишль), п. Палиюда Іван (Лани, пов. Бібрка), посол Остап Луцький (що виголосив довшу промову, у якій м. ін. зайняв становище до деяких порушених справ Ревізійного Союзу Українських Кооператив), п. Іван Гавришків (Дроговиж), п. Методій Тимощук (Лаврів, Волинь), о. Іван Галібей (Скоморохи, пов. Бучач), говорив у справі вивіщування „Маслосоюзу" уділами, а зверхма і Центробанку через Районові Молочарні, Кость Пушкар (Гряда) — за солідну підготовку при основуванні молочарень; за ширення господарської та кооперативної преси і свідомости; Ярослав Бучко (Гаї к. Львова) — відчувається брак молочарів, що були б обіцяли з роботами над повним молоком, відставлюванням до Львова; треба курсів для таких молочарів; Матвіяс Володимир (Войнилів) — в справі вивіщування „Маслосоюзу" в більші уділи; масово ширити „Кооперативну Родину", кожний доставець мусить її мати; Районові Молочарні мусять допомогти „Сільському Господареві" у праці на місцях, а головно в контролі молочности; щоби наша преса розвинула ролю „Нового Села" у відношенні до молоч. кооперації. Кооп. Фур (Ременів) ставить низку резолюцій, в яких 1) констатується розвиток „Маслосоюзу" і його підбудови, 2) вимагається збільшення уділів у „Маслосоюзі", які Р. Молочарні мають додатково вплатити; 3) стверджується, що тільки великі молочарні видержують теперішню крізу, а тому треба поглибити в районах працю, треба зедиувати дрібні молочарні; 4) осуджується тих, що пусто критикують плани праці нашої мол. кооперації, а нічого не дають позитивного; зокрема осуджують „Нове Село" за його виступи проти „Маслосоюзу"; 5) за збільшенням освідомлення на низах і за виховання добрих молочарень; 6) за співпрацю з „Сільським Господарем", його Кружками і Філіями, за ширення хліборобської літератури.

Пояснення до справ, поставлених промовцями, давали дир. інж. Палій, дир. А. Мудрик та інж. Ю. Павликовський.

Потім принято до відома ревізійне звідомлення РСУК, внесення на прийняття звідомлення з праці і білянсу за 1933 р. та цілість звідомлення Н. Ради і Дирекції — все одноголосно. Таксамо принято одноголосно резолюції поставлені кооп. Фуром (Ременів).

Цілу білянсову надвижку в квоті зол. 2.958.03 приділено до запасного фонду.

Межу добовязань союзу залишено у висоті 2 міл. зол., а найвищу суму кредиту для одного члена означено квотою десятькратної висоти уділу після кожночасного узнання дирекції „Маслосоюзу".

З Н. Ради вибули по 3-х роках каденції і наново вибрані знова такі особи: о. Петрушевич Константин (Коноxів), д-р Рибак Микола (Перемишль), дир. Коваль Генрих (Перекоса), заступниками вибрані такі особи: Осип Мокрій (Буянів), дир. Синиця (Ладанці).

Потім означено висоту презенційної марки для Н. Ради на 10 зол. за день.

Внесків не зголошено ніяких, а делегати у ріжних справах ставили:

Хархаліс (Яворів), **Скаліш** (Деліїв), **Григорчук** (Балинці), **інж. Коропецький** (Калуш), **Гураш Іван** (Блажів), **Пушкар** (Гряда), **Стахняк Андрій** (Вишатичі), **Семенюк Іван** (Коршів), пос. **О. Луцький** (Львів), **Матвіяс** (Войнилів).

По виясненнях дирекції предсідник інж. **Ю. Павликовський** подякував представникам РСУК, президії і учасникам зборів — та вказівки на майбутню працю „Маслосоюзу" і молоч. кооперації — закрив збори в год. 18-ій.

ВЖЕ НАДІЙШЛИ
ВЕСНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
НА КОСТЮМИ, ПЛАЩІ, СУКНІ.
Великий вибір, фабричні ціни лише у фірмі:
ДІМ МОДИ
ЛЬВІВ, пл. Марійська 4.
77/31 3—3

Увільнили арештованих поляків.

МОР. ОСТРАВА, 28. III. ПАТ. Нині відбулася розправа проти арештованих польських горожан, проф. Кусієвича та письменника Качицького. Обох увільнили.

Досі є ще в вязниці три політичні вязні поляки, чел. горожани

—o—

Ліквідація комунізму в Латвії.

РИГА, 28. III. ПАТ. Лотиська влада безлеки після довшої обсервації приступила до ліквідації розгалуженої комуністичної організації. Ревізії та арештування перевели в Ризі та на провінції. Арештували 70 осіб. До рук влади впала тайна друкарня, де друковано агітаційні летючки.

—o—

На рятунок розбитків „Челюскіна".

ВЛАДИВОСТОК, 28. III. Корабель „Совєтський", який вислали на рятунок розбитків „Челюскіна", вибрав найдогіднішу дорогу на північ, щоби поминути льди. Корабель пливтиме попри побережжя Америки в напрямі острова св. Лаврентія та по дорозі випадує летунів і літаки. Розвідчі літаки полетять до рога Велен і Онмен, де створять помічну базу для літаків, відки вони будуть стартувати, щоби долетіти до табору проф. Шмідта.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає
Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ
Ботмів ч. 4.
65/53 53—150

Шпіонажа в Чехословаччині.

ПРАГА, 28. III. ПАТ. Праська поліція впала на сліди широкої шпіонської афери. Досі арештували понад 20 осіб. Згідно з вістками часописів, які підпали конфіскаті, йде тут про шпіонажу в ділянці летунства та протигазової оборони в хосен Німеччини та СРСР. Шпіонажею мали нібито займатися німецькі емігранти.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
82/48

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс.** 1305 3—5

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого."** 68/53 15-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, і. пов. Тел. 54-46.** 4-?

— **Церковні брокати**, борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони**, всі готові церковні річи, **плащеничі**, книги, світло, **кадило**, печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття**, ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 31-?

— **Зміна на становищі чеського консуля у Львові.** Дотеперішний консуль чехословацької Республики у Львові **д-р Ю. Ірасек** покидає своє становище і переноситься до Праги, де дістає нове становище в Міністерстві Закордонних Справ ЧСР. Д-р Ю. Ірасек, знаний серед львівської української громади з найкращої сторони, пробув на становищі консуля ЧСР. у Львові пять і пів року. В середу зложив нам д-р Ірасек у звязку зі своїм виїздом пращальну візиту. Ми бажаємо йому від себе з тої нагоди якнайкращих успіхів у праці та повного вдоволення з неї на новому відповідальному становищі. Наслідником д-ра Ірасека у Львові буде **д-р Вацлав Чех.**

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всіляні блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних кін. 5/73 5—?

— **„Господарське значіння світової виставки в Шікаґо.** Своїми враженнями поділяться д-р Володимир Левицький та інж. Стефанія Чижович, очевидці та співробітники Української Корпорації світової виставки в Шікаґо. Відчит відбудеться в суботу, дня 31. березня п. р. в салі української „Бесіди", в год. 18. вечором заходом кооп. „Українське Народне Мистецтво" у Львові.

— **Продовження мешканевої мораторії.** Декрет у справі продовження мешканевої мораторії для безробітних, що займають малі мешкання, як повідомляють з Варшави, вже підписаний. Оголошений буде після 2. квітня, бо щойно з днем 1. квітня входить в життя закон про повновласти.

— **Гостре стріляння на Замарстинові.** У днях 4, 5, 7, 11, 12, 14, 16, 18, 19, 21, 23, 25, 26, 28 і 30. IV. ц. р. будуть відбуватися на військовій стрільниці в Замарстинові вправи військових відділів, получені з гострим стріляннням. Загрожену полосу обсадять військові стійки і до їх приказів прохожі мають пристосовуватися.

— **Заборона стріляти на Великдень.** Городське староство у Львові пригадує обовязуючу тепер до 17. квітня ц. р. заборону стріляти на Великдень як із пальної зброї так із страшаків, петард, жабок, приладжених із калїхльорікум і інших вибухових матеріялів. Не вільно теж продавати ті матеріяли без лікарських рецепт. Хто нарушить цю заборону, покарають його адміністраційною тривною до 500 зол. або 14-денним арештом, або обома карами. За малолітніх і незласновільних відповідають батьки або опікуни.

— **Шукають новобранців.** Станиславівський воєвода видав розпорядок у справі пошукування обовязаних до бранки за II. піврік 1933, які перед нею скриваються. На лісті виказаних осіб в урядовім станиславівськім деннику фігурує 652 назвищ.

— **Арештування міського касієра в Сокалі.** В сокальськім маґістраті викрито великі зловживання в міській господарці, наслідком чого прокуратор велів арештувати б. міського касієра Йосифа Шайнера, якого відставлено до слідчого арешту. Наслідком лихої господарки довги міста зросли до пів міліона зол.

— **Польські дороги.** Волинський воєвідський урад обмежив рух механічних поїздів за дорогах Луцьк-Ковель і Піддубці-Рівне з причини лихого їх стану. Від 26. ц. м. рух вантажних самоходів і автобусів на тих дорогах припинено аж до відкликання.

— **Дві голки зашиті в тілі пацієнтки.** Перед городським судом у Львові розпочалася карна розправа проти двох лікарів ґінекольоґів, д-ра Маріяна Рапапорта і д-ра Бернарда Абрагама, за те, що виконуючи 18. жовтня м. р. операцію у Кляри Цукеркандель, залишили в її тілі дві голки до зашивання ран. Обвинувачені не почуваються до вини. Один з них признає, що в часі операції зломилася голка і частину її він залишив, але такі випадки трапляються в хірурґії, причому лікарі лишають в тілі відломки, щоби наслідком отвирання зашитих уже ран не прийшло до комплікації. Другий обвинувачений взагалі заперечує, неначе би зашивав рани Цукеркандлевої і здивувався, коли її чоловік, три місяці після операції, приніс йому до жидівського шпиталю голку, яка мала вийти з тіла пацієнтки. Розправу відложено задля покликання свідків.

М. Евальд Львів, вул. Собіського 5. Ріжнородні полотна фабрики **Братів Чечовічка в Андрихові** — на білля жіноче, мужеське, постелеве і столове. За оказанням цього витинка — при купні 5% опусту. 2/73 4—20

— **Затроєна горівка на весіллі.** Львівська прокураторська влада наказала слідство в справі масового затроєння весільних гостей Миколи Микитина у Вишенці пов. Городок. Микитин каже, що спірт на весілля купив в однім шинку при вул. Янівській у Львові. Випивши горівку, зладжену з того спірту, всі весільні гості занедужали, а один з них помер.

— **За фальшування монет** відповідали перед карним судом у Львові шофер Микола Бакун і Петро Кульчицький з жінкою Марією. Та трійка вибралася 28. грудня м. р. до Янова, де Бакун в однім шинку дав Кульчицьким кілька фальшивих 10-золотівок, щоби пустили в обіг. Кульчицьких відразу приловлено і відставлено на постерунок поліції, де вони вказали на Бакуна, від якого дістали гроші. Розправа, на якій не виявлено, звідки Бакун дістав гроші, скінчилися строгим засудом. Бакуна засуджено на 6 літ вязниці, Кульчицького на 3, а Кульчицьку на 2 роки.

— **Львівська хроніка.** У Львові радив зїзд шкільних інспекторів у справі навчання в народніх школах. — До поліційних арештів відставлено Сімона Дуплєра за крадіж 500 зол. на шкоду Емілії Шраєр у Сторонибабах пов. Золочів та 300 зол. і 10 долярів на шкоду Маліка в Сторонибабах. — Із ставу біля цегольні коло Зеленої рогачки добуто 19-літну Марію Г., що хотіла з невідомої причини втопитися. — У львівському цивільному суді відбулася розправа бувш. воєводи Дунін-Борковського за це, що як познанський воєвода уживав світла і отоплення, ґазу та води в свому приватному мешканні на держ. рахунок. Справу знову відіслали до Познання.

— **Загадочний труп.** Між Угерським і Добрянами пов. Стрий виловлено з ріки Стрий тіло незнаного мужчини у віці коло 45 літ, одітого в чоботи і куртку. На голові померця стверджено 11 товчених ран, які вказують на те, що його вбито.

Генрих Вернер Львів, Коперника ч. 12, телефон 70-50 одиноке джерело **товарів залізних, сталевих, ремісничого знаряддя та начинь кухонних.** 87/55 5—30

— **Краєва хроніка.** В потоці коло Труханова недалеко Сколього знайшли трупа 4-літньої Анни Данилів, яка переходячи крізь воду втопилася. — В Тростянці пов. Снятин якісь люди побили Василя Чабанюка, що пильнував на полі стирти з конюшиною, наслідком чого він незабаром помер. — В Турі Вел. пов. Долина згорів тартак фірми Розен і С-ка наслідком підпалу. Шкода не є обезпечена.

— **З Польщі.** Бувшому президентові Польщі Войцеховському підвищили досмертну платню до 3.000 зол. місячно. Досі діставав 1200 зол.— Маршал Пілсудський не поїде за кордон, мабуть у звязку з приїздом мін. Барту до Варшави, польсько-литовськими переговорами та чесько-польським напруженням. — В Татрах упав сніг, покриваючи гори верствою на 20 цм. — Перед військовим судом у Варшаві відбудеться розправа проти підстаршини 4 п. кінних стрільців Яцковського за знущання над вояками.

— **Процес недбалого лікаря.** Апеляційний суд у Варшаві розглядав справу д-ра Фльокструмпфа, якого заскаржила учителька Бжозовська, домагаючись відшкодування за опоганення лиця. Призваний лікар перевів радове лікування Бжозовської, що мала наросток на оком. Вислід лікування був такий, що Бжозовська вийшла ще більш опоганена. А що значні лікарі рішили, що опоганення спричинив недбалий лікар, вчителька зажадала від нього відшкодування. Суд признав їй рацію, але відшкодування признав їй далеко менше.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „МИСТЕЦЬ МАНОЛЄ", драма на 4 дії, *Люціяна Бляги.*

Не драма, а 100-відсоткова траґедія. Будівничий Маноле будує вільки літ церкву; що нічне, то церква завалиться; пляни й їх виконання бездоганне — якась нечиста сила не дає. Тоді він під впливом старого ігумена і загальних настроїв рішається зі своїми 12 співробітниками на остаточний крок: — треба для покути жертвувати живу людину; коли замурують її живцем, найдуть викуп за свої гріхи. Маноле рішає, що цією жертвою буде перша жінка, яка зявиться на проклятій площі, — одна з жінок їх тринацятьох. Усі годяться, — перша приходить жінка Маноле. Вона не догадується, що на неї впав присуд; їй кажуть, що заведуть із нею забаву і заводять... поза першу стіну і там її замуровують. Тепер Маноле будує чудову церкву вже без труднощів. Те, що на кінці ніччить він самогубством — дрібничка поруч усієї ідеї пєси.

Не знаємо, чи справді істнує така народня леґенда румунська, чи монґольська. Що між африканськими канібалами панують такі забобони досі, це певне. Невідомо теж, в якій добі діє ця траґедія. Пахне вона вся середневічним фанатизмом, проти якого бунтується серце і мозок культурної людини. Замурувати живцем найдорожчу людину у вірі, що така воля божа! ну, й віра, ну, й релігія! І це проблема сучасного письменника!

Таким твором презентували у Львові румунську драму. На салі був сам автор, фраки приготовані на бенкет, усякі достойники навіть державні гимни. Щоло одного не було розбіжних думок: „яке щастя, що так скоро пєса кінчиться". Хіба шкільну молодь гнатимуть на таке страховище. Автор цієї містерії називається Бляґа. *м. р.*

З кіна.

КІНО „ХИМЕРА": „МОЯ МРІЯ ЦЕ ТИ"

Німці можуть справді жаліти, що така непересічна „зірка", як Ліліяна Гарвей, перейшла до Фокса. Її талант розвинувся пойно в Америці. У кожній новій своїй музичній комедії стає кращою, симпатичнішою та свідомішою своїх артистичних вартостей. Новістю цієї фільми те, що Ліліянка не любиться, як це буває досі, в якомусь королевичі, але у звичайному смертельнику, і по безлічі трудів та перепон здобуває його серце. Фільма має безліч веселих, музичних епізодів, кілька фотоґрафічних ефектів та одну мельодійну пісню. Партнером Ліліяни Гарвей є симпатичний Лев Айрс. *є. т.*

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Текля Емілія з Підсонських Тарнавська померла 25. III. 1934 в Звиженні в 72 р. життя. Покійна вдова по бл. п. о. Львові Тарнавськім, парохові Підлися, була знана зі свого доброго серця для всіх, хто потребував помочі, чи поради. Стратила в Визвольній Війні сина, чет. УСС Віктора, який пропав, вивезений більшовиками до Архангельська. Останні дні доживала в домі свого зятя. В. Їй П.

Ізидор Мазуркевич, б. пом. директор, помер у Відні 24. ц. м. після довшої недуги у 82. р. життя. Похорони відбулися 28. ц. м. на центральному цвинтарі. В. Й. П.!

Дописи.

СКОЛЕ,

„Забутий край, забуті люди". В одним числі „Діла" появився допис: „Забутий край, забуті люди", що в надто може чорних красках представив суми деяких сіл нашого повіту. **Коростів** — гарне село, близько Сколього, село рухливе і свідоме, ідейні одиниці навіть приступають до будови власного дому, одинок, на жаль частина молоді, збаламучена комуністичними гаслами, замісць піти слідом свідомої молоді інших сіл і працювати для добра села й рідного народу, своєю поведінкою шкодить загальній справі. **Тухля** має власний дім, в якім часто сходяться члени на реферати проф. Гусаківського, але для прикраси українського села жиз Ліпшіє є війтом, а деякі тухлянці, нащадки Захара Беркута, навіть дуже собі його хвалять. **Либохора**, **Славсько** по загальних зборах проявляють трохи діяльности, хоча не зашкодилоб більше членів, більше сходин, а в Славську менше горшем та горілки, а більше праці та свідомости. Головко **Головецько** по загальних зборах пущено з мертвої точки. 180 членів, жінка

ванця. 18 членів „Просвіти", що вечора скозини з голосним читанням — це всяки праці за короткий час. **Розалка Вижна** дальше спить блаженним сном. **Рож. Нижка** будить співомі молоді, яка працює з читальні та приступає до обчислення кооперативи.

БУЧАЧ

Загальні збори Т-ва „Народний Дім" в Бучачі. Дня 21. ц. м. відбулися загальні збори Т-ва „Народний Дім" в Бучачі, заложеного ще в 1923 р. Товариство це розвинуло з початку досить жваву діяльність, приобрувало фонди на будову Народнього Дому в Бучачі, словом: була надія що заклики праці Т-ва стане зрубаком в Бучачі відповідний будинок. Одначе Т-во по менш-більш році живої діяльности почало занепадати, а врешті ледви клигати. А тимчасом в Бучачі покуче відчувається недостача Народнього Дому з відповідною театральною салею, приміщенням для товариств і т. д. З думкою реалізації давно наміченого плану скликано загальні збори також Т-ва на яких вибрано новий виділ у складі: о. Іван Гаєбей — голова, д-р Мих. Гринів — заст. голови, Дмитро Білескурський — скарбник, Марія Бараболяк — секретар, о. зек. Н. Бріль, м-р Кізімович Іванна, Тихий Проміл, Косарчин Ольга і м-р Данилів Теодор — як члени. Може вже цей виділ зреалізує врешті плян будови Народнього Дому, бо це і справа престіжу місцевого громадянства, як також і запорука успішнішої культурно-освітньої праці в повіті.

Загальні збори Філії „Союзу Українок" в Бучачі відбулися 4. 3. ц. р. По звітах та ухваленні абсолюторії уступаючому виділові вибрано новий виділ у складі: п. Юдія Харенька — голова, Слюзарева О. — заст. голови, Данева О. — касієр, Посацька Марія — секретар, Петрикевичева і Ремашкевича — члени. На зборах були присутні делегатки від хружків „Союзу Українок" з повіту.

Шевченківський концерт. Заходом Філії Т-ва „Просвіти" в Бучачі відбувся 16. березня ц. р. в салі „Міщанського Братства" Шевченківський концерт. На програму зложилися: вступне слово п. К. Крушельницького, виступи сокільського мішаного хору під управою дир. Харчаліса, який відспівав: „Заповіт", „Огні горять" і „Думи мої, думи мої", Концерт ч. 1 Берінта, який відограв інж. Марків при акомпаніяменті фортепяну. Акомпаніювала п. Марія Бараболяк, яка з арфи відірала на фортепяні „Жалібний марш" Лисенка. Публика, захоплена грою скрипака інж. Маркова і піяністки, не щадила оплесків і домагалися надатків. Опісля була декламація вірша „Хустина" в супроводі фортепяну, який дуже гарно відекламувала п. М. Нигкевич. Відспіванням національного гимну закінчено концерт. У загальному концерт випав доволі вдатно, слабші були декотрі хорові точки, бо хористи не звертали як слід уваги на диригента. Відрадним явищем давно в нас небаченим, було те, що концерт почався точно в означений годині.

Шевченківські концерти в бучацькому повіті. Заходом Філії „Просвіти" в Бучачі відбулися в районі філії майже у всіх селах Шевченківські концерти, влаштовувані місцевими читальнями „Просвіти". Всі концерти відбулися одного дня, 11. березня ц. р. Філія заздалегідь намітила читальням вибрець програми, вибила і розіслала їм приступний зразковий реферат про життя і творчість Шевченка, як також інші матеріяли до програми. Читальні, які мають достаточні свої місцеві сили, уложили собі програми по своїй змозі і відповідно до своїх сил, а інші придержувалися програми запропонованої філією. Також дня до читалень, які не мають на місці відповідних референтів, виїхало з Бучача біля 10 осіб, котрі виголосили вступне слово, присвячене памяті Шевченка. Слід признати, що того роду святкування памяти нашого Генія є вакрізь культурним і більш виховним засобом, як дотеперішні концерти в ріжних місцях і з ріжною, часом зовсім недібраною програмою. На будуче слід святкувати память Шевченка все в означеному дні, бо моральний ефект тоді куди кращий.

Листування Редакції.

Вп. Д. Р.: Спомин про Великдень у Скутарі просимо прислати. Якщо буде надаватись, помістимо.

Вп. Допісувачеві, Сколе: Дякуємо за присилку. Просимо писати частіше.

СПОРТ.

КОМУНІКАТИ У. С. С.

Львівський Реферат Спортової Ради подає до відома всім клюбам львівської округи, що у всіх справах треба звертатися саме до цього Реферату. Урядові години: четвер. год. 20—21, в домівці У. С. С., Домініканська 11, І. пов.

Організаційно-Спортовий Реферат Львівського Реферату Спортової Ради подає до відома, що дня 12. 4. ц. р. на год. 19 до домівки У. С. С., Домініканська 11, І. пов. всі львівські клюби вишлють своїх відпоручників.

ПРАЦЯ У. С. Т. „БЕСКИД" У НАДВІРНІЙ.

Пишуть нам: Під головуванням д-ра мед. Д. Селепея і під проводом інж. Р. Збудовського Українське Спортове Товариство „Бескид" у Надвірній вже розпочало сильний весняний тренінг. Слід побажати дружині „Бескиду" якнайліпших успіхів у праці і в змаганнях у новому сезоні.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ЖЕНЕВА. **Австрія — Швайцарія 3:2 (1:0).** Змагання за чашу д-ра Шлеґ. У віденців найліпші помічі: Вагнер, Сміґріс (оба Рапід) і Наш (Австрія). Швайцарці грали дуже амбітно. Видача 27.000.

ВІДЕНЬ. **Відень — Прага 3:3 (2:2).** Міжмістові змагання. У віденців найліпшим гравцем був Сікслер (Австрія), у чехів бельгієць Брайне (Спарта). Видача 29.000.

МІЛЯНО. **Італія — Греція 4:0 (2:0).** Змагання за мистецтво світа. 25.000 видців.

СОФІЯ. **Мадярщина — Болгарія 4:1 (1:1).** Болгари були твердим противником у першій частині, у другій перемогла висока техніка мадярів. Видача 14.000.

ПАРИЖ. **Чехословаччина — Франція 2:1 (1:1).** Змагання на високому рівні. Вислід був до останньої хвилини непевний. Видача 40.000.

ПАРДУБІЦЕ. **Румунія — Чехословаччина (аматори) 2:2 (2:1).** Міждержавні змагання аматорів. Видача 10.000.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 29. III. Театр нечинний.
Пятниця, 30. III. Театр нечинний.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 29. III. Театр нечинний.
Пятниця, 30. III. Театр нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе".
АТЛЯНТИК: „Есміо" (фільма Петра Фройхена, режисерія Ван Дайка).
ВАНДА: „Конгрес танцює".
КАСІНО: „Цар парів".
КОЛИСЕЙ: „Облава", ревія „Коли світло згасне".
КОПЕРНІК: „Я не янгол" (Ме Вест), від год. 3—5 „Цар парів".
МАРУСЕНЬКА: „Серце волоцюги" та ревія: „Дамо, що маємо!"
МІРАЖ: „Пісня пісень". (Марл. Дітріх)
МУЗА: „Прощання з гріхом".
ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".
ПАН: „Куртизана" (Ґрета Ґарбо), ревія „100% перцю".
ПАСАЖ: „Св. Франціск із Асізі", „Катованський відділ у Відні".
ХІМЕРА: „Моя мрія це ти" (Лілиана Гервей).
СВІТ: „Пісня ночі" (Іван Кепура).
СТИЛЕВЕ: „Навчи мене кохати" (Рам Новаро), ревія: „Весна пробуджується".
УТІХА: „Чоловіки та жінки" та ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 29 березня 1934.

Відень (506,8) 12:00 Концерт, 17:05 Арії з ораторій, 17:25 фортепян, 20:25 Камер. музика, **Прага** (470,2) 20:00 „Стабат Матер" ор. Дворжака, **Париж** (1796) 13:30 Концерт, **Білгород** (437,3) 20:00 Сучасна госл. музика, **Гайльсберг** (291) 21:15 Рел. пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17:40 Шубертові твори, 20:10 Нар. музика, **Мінхен** (405,4) 16:00 Концерт, 17:50 Солісти, **Москва** (1300,6) 17:25 „Отелло" оп. Вердія, **Будапешт** (550,5) 12:05, 13:30 Концерт, **Міляно** (368,6) 20:30 Опера, **Рим** (320,8) 13:05 Легка музика.

Пятниця, 30. березня 1934.

Відень (506,8) 20:15 „Христос на Оливній горі" ораторія Бетовена, **Братислава** (298,8) 20:05 Спів, **Кошиці** (268,3) 16:15 Фортепян, **Прага** (470,2) 17:00 Концерт квартету Ондрічека, 20:05 Великодні пісні (хор), **Париж** (1796) 21:45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 20:00 „Парсіфаль" оп. Вагнера, **Берлін** (356,7) 18:00 Бахові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11:30 Давня скрипкова музика, **Ляйпціг** (382,2) 19:00 „Міса Солемніс" Бетовена, **Стокгольм** (435,4) 20:00 „Стабат Матер" ор. Перголезія на соль. голоси, жін. хор і орх., **Будапешт** (550,5) 12:50 Концерт, 19:05 Спів, **Міляно** (368,6) 20:40 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13:00 Концерт, 20:45 Інстр.-вок. концерт.

Львівське радіо.

Четвер 29. березня 1934.

7:00—8:00 Ранішня авдиція, 12:05, 12:33 Вимки з творів Рих. Вагнера (гр. плит), 15:25 Збіжева біржа, 15:30 Господарські вістки, 15:40 Концерт (спів, органи), 16:40 Скринька для дітей, 16:55 Страстна авдиція, 17:50 На службі милосердя, 18:00 Світове господарство, 18:20 Авд. „Господи, чому оставив ти мене?", 19:03 Враження з подорожі по Св. Землі, 19:15 Всячина, 19:25 Відчит, 19:40 Сніговий комунікат, 19:43 Спортові вістки, 19:55 Сільна реґуля, 20:00 Вибрані думки, 20:02 Муз. балачка, 20:15 Рел. концерт, Почт. техн. скринька, 22:40 Дрібні органові твори з гр. плит.

Пятниця, 30. березня 1934.

7:00—8:00 Ранішня авдиція, 12:05, 12:33 Реліг. музика з гр. плит, 15:25, 15:40 Грам. панта, 15:50 Господарські вістки, 15:50 „Смерть Ісуса", 16:10 Реліг. музика, спів, 16:40 Серед книжок, 16:55 Концерт оркестри, 17:35 Реліг. спів (хор), 17:50 Наука стенографії, 18:00 Відчит: „Християнські страсти в мистецтві", 18:20 Бахові твори (гр. панти), 19:00 Відчит: „Вгадай Ісусе, хто тебе бє?", 19:12 Всячина, 19:25 Фейлетон, 19:40 Спортові вістки, 19:43 Сніговий комунікат, 20:00 Вибрані думки, 20:02 Рел. авдиція (музика, спів), фейл. „Роздумування в Вел. Пятницю", 22:00 Авд.: „Св. Франціск із Асізі", 22:40 Поважна музика з гр. плит.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5.27 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27.11, Париж 34.95, Берлін 210.63, Цюріх 171.50, Амстердам 357.55, Прага 22.04, Міляно 45.57, Нюйорк кабель 5.31.50, Нюйорк чеки 5.31.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 28. III. масло 3.30, молоко —.18, сметана —.80, яйця 2.60—2.70.

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко і сметану удержана.

Маслосоюз повідомляє, що в тижні від 26. III. до 31. III. 1934 платить своїм доставцям **за 1. кг.** живої ваги птиці дьоко подвіря птахомісарні „М. С." у Львові (вул. Б. Ґроховського 23):

	I. кл.	II. кл.
Кури	1.00	0.60
Качки	1.20	0.60
Індики	1.40	0.80

Пантарки за штуку 2.25 зол.

25.000 МЕТРІВ наймодніших вовняних матеріялів з першорядних фабрик на весняний і літній сезон **на сукні, костюми і плащі** вдалося нам закупити по **сензаційно низьких цінах.**

Для прикладу кілька цін:

Вовна шотляндська 90 шир.	1.65	Шевіоти 150 шир.	2.30
Вовна шотляндська Пріма	2.80	Шевіоти Пріма	3.80
Вовна кішкова 90 шир.	1.75	Фльора	3.—
Вовна кішкова 150 шир.	3.75	Толедо	5.20
Вовна крокодилева 90 шир.	1.80	Diagonal 150 шир.	6.50
Вовна крокодилева Пріма	3.50	Diagonal Пріма	9.75
Вовна Панама	1.75	Кенгари 150 шир.	7.—
Вовна мундуркова 90 шир.	1.80	Кенгари Пріма	10.—
Вовна мундуркова 120 шир.	2.60	Вовна на плащі 150 шир.	6.—
Вовна Crepella	3.60	Вовна на плащі Пріма	8.50
Вовна Boucle 90 шир.	4.40	Вовна на плащі англійська	11.50
Вовна Boucle 150 шир.	6.—		

УВАГА. Дешева продаж білих товарів надалі продовжена і рівночасно **повідомляємо,** що дістали ми вже всіляні **весняні і літні товари і шовки. При закупні товарів від зол. 15 даром білети до Великого Театру і Ріжнородностей у партері, а від зол. 5 білети до першорядних кін.**

ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВОСТЕЙ ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Весь Львів знає, що найбільший вибір мужеської і жіночої конфекції з найліпших матеріялів і найновіших моделів по найнижчих цінах можна дістати лише у відомій зі солідности фірмі **О. Шапіра, Личаківська 1.**

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Нещасна жінка (з доброї родини), яку залишив муж з 3 недітніми дітьми, прохає в добрих людей допомоги для дітей, або праці. Візьметься за всяку роботу. Жертви (головно одіння і білля для дітей) приймає Видавництво „Світ Дитини", Львів, Зіморовича 3, для „Безпільної матери". 2—3

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ за бл. п. **Софію Курочку-Макухову** відправиться дня 1. IV. ц. р. в год. 12. в церкві Успення Пр. Богородиці (Волоській) у Львові.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ, капи ручної роботи 9 зол. Коронкові таблетки ручні, ніяк сотикові, продає лише **Фрайліх,** Львів, Сикстуська ч. 21. 26/33 3—9

ВУГОЛЬ: Калитяк, Байки 14. Тел. 38-24 1006. 26—30

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі то уживай новозові пастильки **„Теп"** (потас, фосфор, азот) **50 сот.** Жадайте в складах „Народної Торговлі", дроґеріях і складах насіння. 1112 9—30

РАДІОАМАТОРИ осягнуть найліпші висліди, купуючи в найдешевшім джерелі у краю. **Електрокабель,** Львів, Коперника 10, тел. 15-21. 1291 2—5

СВІЧНИКИ, столикові лямпи, електричні начиння та жарівки у великім виборі у передсвяточнім часі — поручає найдешевше складниця у Польщі. **Електрокабель,** Львів, Коперника 10, телефон 14-21. 1291 a) 6—8

СВІЧНИКИ власного виробу, три полумені від золотих 17. Райнес, Городецька 23, біля Народньої Торговлі. 1319 1—10

НАПРАВА вічних пер „Преціозія", Рутовського 12 — Ринок 24 (Брама Андрійовського). 76/33 8—10

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

Шевченко й Княжна Релігія

Ціна 1.50 зол., з почт. пересилкою 1.65 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавництво Спілки „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 84 (13.629). Львів, субота 31. березня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Велика знижка цін на всі роди вина!

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

продає у всіх своїх складах у Львові і в краю нижче вичислені природні і ґарантовані

ВИНОГРАДНІ ВИНА

Крамниці Народньої Торговлі находяться в містах: Львів (5 крамниць Ринок ч. 36, вул. Личаківська ч. 155, площа Більчевського ч. 3, вул. Городецька ч. 23, вул. Слодова ч. 1), Станиславів (2 крамниці), Перемишль, Тернопіль, Дрогобич, Коломия, Стрий (2 крамниці), Снятин, Самбір (2 крамниці), Рогатин, Броди, Сянік, Городенка, Борщів, Золочів, Збараж, Косів, Мостиська, Сокаль, Турка н. Стр., — на Волині: Луцьк (3 крамниці), Олика і Володимир.

по таких цінах:

	ціна за 1 фл. 3/4 літр.
Рiслінг	зол. 3·60
Гегеляй 1929 р.	„ 4·00
Гегеляйське	„ 4·80
Самородне 2	„ 5·20
Маляга Л. Герм.	„ 6·00
Самос (грецьке)	„ 6·00
Мід питний I.	„ 2·80
„ „ II.	„ 2·50
„ боярський	„ 4·50
„ гетьманський	„ 4·80

Варшава і Прага.

(Кореспонденція з Праги.)

Прага, 27. III. 1934

Надії чехословацької преси на те, що погіршення чесько-польських відносин, яке в таких формах проявилося на протязі останніх двох тижнів, є лише переходове та мусить скоро проминути, не справджуються. Слідкуючи уважливо за розвитком подій і прислухуючись до голосів чехословацької та польської преси можна сміло сказати, що конфлікт з дня на день загострюється. Не помагає нічогісько, що чехословацька преса старається всіми силами в оцінці цього конфлікту бути дуже здержливою та й те, що сотний раз, коли вона пише про нього, особливо підкреслює своє переконання, що загал польського громадянства не є неприхильно настроєний до чехословацького народу, ба навіть навпаки, що він бажає собі жити з ним у добросусідських відносинах.

Булоб дуже цікаво переповісти бодай в короткому справозданні все те, що чехословацька преса на протязі останніх двох тижнів писала з приводу погіршення чесько-польських відносин. Є там дуже багато таких думок, які це погіршення ставлять у ширшу — так сказатиб — загально-політичну площину, думки, з яких при нинішній політичній ситуації в Европі можна робити далекосяглі висновки. Та на жаль вузькі рямки нашого допису не дають нам можливости цього зробити й тому ми нині обмежимося лиш до одного такого, на нашу думку, найбільш замітного голосу. Є це стаття відомого чеського публіциста д-ра Борського п. н. „Варшава і Прага", поміщена в праському деннику „Народні Політіка" з неділі 25. ц. м.

Борський шукає причин погіршення дотеперішніх добросусідських чесько-польських відносин у теперішній загальній ситуації світової політики і звязує їх з тими можливостями, що їх може зі собою принести евентуальний воєнний конфлікт на Далекому Сході. Провідна думка міркувань Борського така: Від політики Японії на Далекому Сході залежить теж можливість війни в Европі. Евентуальний оружний конфлікт між Японією і СРСР торкається теж безпосередньо й Европи і тому то закордонна політика Европи вже цілий рік так уважливо слідкує за розвитком подій на землях, які тому, що такі далекі від Европи, нібито її не торкаються. До війни між Японією і СРСР може дійти легко і то кожної хвилини. Ані можливість переговорів між Японією й Америкою, ані широко розголошений виїзд головнокомандуючого совітськими військами на Далекому Сході ген. Бліхера на лікування на Кавказ не є зовсім ніяким доказом, що совітсько-японське напруження злагіднюється. І одно і друге може бути лише маневром, що має закрити дійсні наміри.

Найбільший інтерес у совітсько-японському конфлікті мають безперечно европейські сусіди СРСР. Вони навіть ждуть на совітсько-японську війну, рахуються з її можливістю і в аспекті цеї можливости ведуть теж свою теперішню закордонну політику. Так можна пояснити собі і цей факт, що два найбільші інтересенти в цій справі Польща і Німеччина в першу чергу провели в останньому часі далекойдучі зміни у своїй закордонній політиці. Недаром впливовий німецький публіцист Зібурґ, який недавно побував у Польщі, написав, що польсько-совітське зближення є лиш переходовим політичним чинником.

Евентуальна війна на Далекому Сході мусілаб — на думку Борського — силою факту винести на порядок дня теж питання совітсько-польських границь, а „у розвязці цього питання Польща безперечно виявить той самий „розмах", який вона вже виявила 1920 р. походом Пілсудського на Київ". Якже це може статися? Борський гадає, що японсько-совітська війна, чи пак евентуальні неуспіхи совітських військ, булиб сигналом для ворогів СРСР до виступу проти нього. Найперше було би це таким сигналом для Німеччини і Польщі, які в своїх ве-

Проти негідних засобів боротьби.

Лист посла д-ра Дмитра Левицького до Редакції „Діла".

Від голови УНДО посла д-ра Дмитра Левицького дістаємо такого листа:

Прохаю не відмовити помістити у Вашому щоденнику такого мого вияснення:

У „Розбудові Нації" ч. 1—2 за 1934 р. подано на 53. стор. між іншим нотатку, в якій кажеться, що голова УНДО д-р Д. Левицький — „в останніх часах розповсюднює вістку, що голова ОУН є... польський провокатор, бо Роман Смаль-Стоцький (знаний польський льокай) бачив „на власні очі" у свого хліболавця Сухенека... копію листа Сухенека до голови ОУН. (Деякі особи нам передали, що з розмови з Д. Левицьким виходило, неначе це він сам Д. Лев., бачив ту копію, і при тому, вже від себе, додавали, що не лише Сухенек, але взагалі кожний дурак може собі зладити, кілько лише душа забажає, копій, а що й більше й оригіналів своїх листів, навіть до манджурського цісаря)".

Ось цим заявляю, що ані я сам ніколи не бачив копії листа Сухенека до голови ОУН, ані ніколи мені про це не говорив п. Роман Смаль-Стоцький, ані я нікому не говорив про таку копію. Є це чергова видумка злобних людей на членів нашої партії, щоби сіяти хаос і зневіру серед нашого громадянства. З обуренням пятную ці негідні й шкідливі засоби боротьби, яких від деякого часу вживає „Розбудова Нації", а які в першій мірі дискредитують цей політичний напрям, який заступає „Розбудова Нації". З пошаною

Д-р Дмитро Левицький.

Погіршання чесько-польських відносин.

Прага, 27. III. 1934.

Ціла чехословацька преса з великим огірченням подає, що польський уряд видалав із Польщі 18 чехословацьких громадян, які жили досі в Польщі та мали там уже довший час ріжні заняття. Трьох із них уже мусіло на протязі 24 годин покинути Польщу. Інтервенція чехословацького посольства у Варшаві в польського уряду в цій справі не дала ніяких успіхів. Чехословацький посол у Варшаві д-р Гірса виїхав до Праги, щоби подати свому урядові звіт про напружені відносини між Польщею та Чехословаччиною та щоби одержати дальші інструкції. Не менш огірчено пише чехословацька преса і про те, що польське міністерство внутрішніх справ заборонило поштову висилку до Польщі трьом передовим чеським щоденникам, а саме „Чеському Слову", органові партії чехословацьких народніх соціялістів (партія мін. Бенеша!), „Народнім Лістам", органові народніх демократів та „Моравсько-шлеському Денникові".

М-н.

Ознаки занепаду Ліґи Націй.

НЮ ЙОРК, 28. лютого. (Вл. кор.) „Юнайтед Пресс" повідомляє з Женеви, що секретарські робітники в бюрах Ліґи Націй дуже занепокоєні долею цеї установи. Дотепер вони завжди сиділи на вершку світа і їх не обходила ні внутрішня валюти, ні „золота" політика. Вони все оставали свої платні, золотими франками. Є це в більшій частині дівчата-стенографістки або секретарі мужчини ріжних відділів, походження французького або британського. Але найновіші міжнародні події кинули тінь сумнівности на саме істнування Ліґи і ці працівники поважно бояться на свою будуччину. Вони не мають іншого постійного заняття і починають серіозно говорити про розвязання Ліґи Націй. Вони міркують, що коли Америка, Японія, Росія та Німеччина не належать до Ліґи, а Італія ставиться до неї критично, то хто властиво буде Ліґу підтримувати? Вищі урядовці Ліґи не боятся так дуже за свої позиції, бо це фахові дипльомати і тому завдяки їм більше рожево на долю Ліґи. Вони бачать, що все якось буде перейде і установа зопрутеться

зиходержавних інтересах використалиб цю нагоду на те, щоб ослабити совітський кольос, все одно яким шляхом це ослаблення пішло би, чи безпосереднім збільшенням своїх державних територій, чи відірванням України від Радянського Союзу. Інша теж річ, чи між обома цими державами не прийшлоб опісля до боротьби за розділ тих здобутків та, як після першої балканської війни, прийшло незабаром до другої.

І далі Борський пише: „Польща має і тепер великі плани, так як їх мала в 1920 р. Тоді Польща пішла на Київ — і тоді воно було зрозуміле. Правда, Польщу скоро відкинуто аж під Варшаву, але вона тут вкінці побідила і подиктувала Москві мир, але на Київ вона вже більше не пішла і не бажала вже собі більше створення самостійної України. Цього толішнього поступку Польщі ми ще й нині не розуміємо. Прага не є великодушною, але зате вона витрівала, а Варшава великодушна та зате примхувата і невитрівала так, як була і 1920 р. На таку політику ЧСР піти не може, а в цьому лежить теж головний корінь цілого непорозуміння між Польщею і нами".

Свої міркування кінчить чеський публіцист завваженням, що якщо Польща думає, що між нею і СРСР може повторитися те, що було між Прусією й Австрією 1866 р. в боротьбі за примат, то нехай Польща не забуває, що це хоч і велика й отже приманчива думка, то водночас і дуже відважна і ЧСР не може бути в цьому причасна. Може бути, що воно булоб інакше, якби „Польща була 1920 р. виявила більше витрівалости і після побіди під Варшавою перевела в діло свій колишній плян". **М—н.**

Корисна чи шкідлива реформа
суспільних обезпечень?

Полеміка на тему доцільности реформи. — Дещо про національну нетерпимість.

В польській пресі находимо тепер велику скількість статтей, в яких розглядається справу реформи обезпечень на основі т. зв. „спаленьов-ого" закону. Особливо багато ферменту викликує примус обезпечування домашньої служби, бо це обезпечення, як виказує практика, загрожує долі прислуг. Багато родин з середньою доходовістю захоче з уваги на додаткові кошти радше обходитись без прислуги, а це грозить зростом безробіття серед цієї категорії робітниць і робітників.

Замітне те, що навіть у проурядовій пресі появляються статті, яких автори негативно ставляться до нової розбудови суспільних обезпечень. Ось на днях у варшавському центральному органі ББ. „Ґазеті Польскій" доказував один автор, що видатки, звязані з суспільними обезпеченнями, переростають платничу спроможність працьовників і хлібодавців, що „переріст суспільних обезпечень" забирає надто велику пайку з загального суспільного доходу. В два дні пізніше (28. березня ц. р.) забирає в тій самій ґазеті голос інший автор — д-р Е. Вецький — який намагається доказати, що справедливою є думка загалу: з обезпеченням не все в порядку. І він пише дослівно: „Не в порядку є **кольосальне збюрократизування** суспільних обезпечень, звязана з тим розбудова адміністрації і творення щораз то нових урядничих фалянґ. Адміністрація примусових обезпечень коштує часто **понад половину впливів**, треба тільки приглянутись вкслід буджетові і витягнути не тільки з позицій адміністрації, але і з інших буджетових позицій суми, що йдуть на оплату адміністрації. Вистарчить згадати, що істнує напр. Суспільна Обезпечальня, яка рахує свої впливи на мало що вище 20-ти тисяч зол., а має при тому 60 урядовців, себто **з бідою дохід покриває платні урядовців, а на чиншьби залишаються щонайвище сотики!"** (підкреслення наше). „Цей яскравий примір є може виїмком — каже дальше автор — але прегарно ілюструє цілу проблему".

І дальше читаємо: „Коли тепер до обезпечень притягнено нові групи працьовників (ось як домашню прислугу), то й про те говорить загал, що цього треба було для втримання чи навіть розбудови адміністрації. Автор вважає, **що переріст адміністрації є найбільшою болячкою** суспільних обезпечень, яку треба чим скорше усунути, щоби не наражувати на провал цілої проблеми суспільного обезпечення.

Так пише преса з табору, який є при владі. Щоправда з застереженнями, що стаття йде як дискусійна.

Опозиційна преса пише ще різкіше, підкреслюючи, що те, що повинно бути для працюючого світа благословенством (тобто суспільні обезпечення), стає для нього проклятям, спричинником нового безробіття, нових мало доцільних видатків, тощо. Згаданий нами на днях редактор „Хвилі" Вайнштоік звсував між іншим парадоксальну ситуацію, яка витворилась тепер: вперше працьовники і хлібодавці обєднались у ворожому наставленні до суспільних обезпечень, зреформованих т. зв. „спаленьовим" законом.

Наше становище може бути ще менше сприятливе теперішній розбудові суспільних обезпечень. Як вказано вище, паралельно з розбудовою суспільних обезпечень йде розбудова бюрократичного апарату, **а до нього ми не маємо доступу.** Отже навіть та дрібна користь, що частинно рівноважилаб жертви, що їх складає наше громадянство на престолі „поступової суспільної опіки", є нам недоступна. Не хочемо зовсім обезцінювати чинитьб „Суспільної Обезпечальні", якими користуються теж обезпечені працьовники-українці. Знаємо їхню ціну. Але вважаємо, що **не стоять вони в приблизній пропорції** до витрат, які потягає за собою право до тих чинитьб. На це твердження дозволяють нам численні факти, що їх зголошувано в нашій редакції, про сторонничість особливо в давніх Касах Хорих супроти українців і супроти української мови.

Маємо надію, що нова управа на чолі з д-ром Шумським не буде толерувати обявів національної нетерпимости і подбає за те, щоби інституція, яку вона веде і яка своїм характером є гуманітарна, так доброзичливо ставилась до неполяків як і до поляків. Випадки національної нетерпимости персоналу „Суспільної Обезпечальні" не повинні залишатись тайною покривдженого. Тому вважаємо доцільним просити заінтересованих **подавати ті випадки до відома редакції,** яка будьто публікуванням їх, будьто безпосередньою інтервенцією в управи на пресових конференціях боротись буде з тими обявами шовінізму. Пресові конференції мають залишитись постійною інституцією, що треба зарахувати до одних із перших активів нового начального директора*).

В. Н-вич.

*) Зміст першої конференції ми вже зреферували, як також опублікували вияснення і статки з матеріялів, що їх вручили нашому делеґатові на пресові конференції. Про лікарську поміч дома і зворот коштів за приватну лікарську поміч напишемо завтра.

ГІТЛЄРОВА СИЛА РОСТЕ.

НЮ ЙОРК, 15. березня. (Вл. кор.) Коли ріжні европейські кореспонденти перегинаються в пророцтвах про значіння Гітлера та його силу, президент американського товариства для заграничної політики, Леслі Баєл, виїшов з упора з твердженням, що сила Гітлера росте. Він мав реферат серед академічним товариством в готелі Савой Плаза і в ньому висловив такі послови. Треба брати обєктивно всякі вісти про Гітлера і не вермуватись симпатією або нерозвичеєм до нього. Коли так розбираємо справу, то прийдемо до висновку, що Гітлер не то, що не ослабає але ще росте в силу. Німеччина постійно зброїться і утверджує свої впливи в Середній Европі. В заграничній політиці Гітлер це єдиний державний муж в Европі, який знає, чого він хоче. Німеччина під його проводом домить єдиний фронт, який сформовано минулого року проти неї.

В американських справах Баєл висловився в той спосіб, що тут треба загальмувати зростаючу небезпеку війни, таксамо недопустити до дальшого економічного хаосу і припинити представчий антисемітизм. Також приналежність Америки до світового мирового суду мала би великий вплив на утревалення миру.

—o—

Касують Совпольторг.

ПАТ довідується, що праці ліквідаційної комісії Совпольторгу кінчаться і агенція того т-ва небаром зліквідують. У звязку з ліквідацією цього т-ва зліквідують теж т-во Польрос, що є представництвом польських уділовців Совпольторгу.

Маслосоюз не може отворити крамниці в Рівному.

На вчорашніх Зборах „Маслосоюзу" у Львові подав дир. А. Палій у своєму звідомленні також цікаву історію заборони його крамниці в Рівному на Волині. Коли в мин. звітовому році „Маслосоюз" відкрив 4 нові крамниці у Львові та окрему крамницю для збуту битої птиці, 1 крамницю (другу з черги) у Станиславові, 1 в Чорткові, 1 в Бориславі та 1 в Мисловицях, то ніяким чином не може добитись дозволу на отворення своєї крамниці в Рівному. В цій справі робив „Маслосоюз" ріжні заходи. Винаняв добрий льокаль на крамницю, та місцева влада не дозволила її урухомити, мотивуючи свою заборону тим, що льокаль невідповідний. Тоді „Маслосоюз" винаняв (ще у квітні 1933 р.) найкращий льокаль у Рівному на свою крамницю. Хто хотів би бачити, як виглядає той льокаль, нехай подивиться на його знимку, поміщену у „Звіті з діяльности і замкнення рахунків Маслосоюзу за рік 1933", стор. 36. Та і там не можна було її досі урухомити через заборону влади, яка за причину заборони подала технічно-будівельні недостачі обєкту. Від рішення воєвідства в Луцьку вніс „Маслосоюз" скаргу до Найвищого Трибуналу у Варшаві.

—o—

Заборона віча в Збаражі.

Повітовий Народній Комітет УНДО в Збаражі в порозумінні з пос. д-ром От. Барном з Тернополя скликав на день 29. березня ц. р. публичне віче до салі Народнього Дому в Збаражі з денним порядком: звідомлення пос. д-ра Барана про діяльність Української Парляментарної Репрезентації і реферат про новий самоуправний закон та про вибори до сільських і громадських рад, котрий мав виголосити пос. д-р Степан Баран. Відповідне повідомлення внесено до староства в Збаражі і то ще на тиждень перед вічем і повідомлено теж громадян в повіті, що з огляду передовсім на реферат про громадські сільські вибори повинні масово вибратися на віче. Ніхто не сподівався заборони віча. Аж в останній хвилині на день перед вічем староство повідомило зголошуючих, що заказує відбути віче в Збаражі в четвер 29. березня ц. р., бо заходить обава заворушення публичного порядку і спокою. Супроти повищої заборони віче не відбулося і наші селяни збаражського повіту, що інтересуються громадськими справами, не мали нагоди ознайомитися ближче з постановами нового самоуправного закону, виборчої ординації і виборчої техніки, про котрі на вічу мав говорити пос. д-р Баран. Ця заборона є дуже знаменна і серед нашого збаражського громадянства викликала ріжні коментарі.

Совітський адмірал про оборонні приготування.

НЮ ЙОРК, 15. березня. (Вл. кор.) Контрадмірал Павло Орас, що прибув учора сюди як морський аташе до совітської амбасади у Вашінґтоні, якось не дуже то тримав язик за зубами і навіть стан балакучим. Він отверто сказав, що Совіти приготовили оборонні праці на всіх фронтах. Хоч хочуть мира, вони готові до оборони кожної хвилі. Згадуючи про слова Сталіна, що Совіти не хочуть піякої території від нікого, адмірал додав, що також не уступить ані одного міліметра своєї теперішньої території. Щодо морської сили Совітів адмірал заявив, що в порівнанні з передвоєнною Росією, яка мала 700.000 тон в кораблях, Совіти мають 400.000 тон, а тепер мають вже вироблену програму будови нових кораблів.

Ширіть наш часопис!

Господарська самовистарчальність українських земель у Польщі.

(4-та стаття, нагороджена премією в економічному конкурсі „Діла".)

(Докінчення.)

Вміло ведені годівлі всяких домашніх звірят на Поділлі оплачувалися би добре, бо є тут чим їх годувати. І так, добірне, смачне м я с о к р і л и к і в в Галичині мало відоме. Воно здорове і легкостравне. Притім крілячі шкірки це також річ вартісна. В такій кріликарні, поступово веденій, годівля кріликів, які, як відомо, є в їді дуже невибагливі, а множаться скоро, оплатилась би в сотеро. Річ проста, що цей спосіб людської поживи, досі мало відомої, треба би добре зарекламувати і — що так скажу — ввести в моду. Тоді лише був би попит на крілики і крілячє мясо.

О п а с н и с т в и й д р і б міг би стати легко продуктом нашого Поділля. Збіжа тут дешеве, простору і води всюди маємо доволі. Кожне сільське господарство розмножує дріб, виплекує і в осені випродує. Але дріб худий, до зарізу негодящий. Годівля опасистого дробу закупила би лише готовий, худий дріб і вміло підгодувала.

Так само оплатилась би к у р а ч а ф е р м а для продукування великими мясами яєць. Свіжі гарні яйця — річ дорога і легкозбутна.

І інші годівлі мали би тут успіх. Годівля л і й н и х к о р о в, б е з р о г і т. д. Г о д і в л я к і з і о в е ц ь надається в гори.

Хоч і на Поділлі істнують вже млини, пекарні, мясарні, всякого рода сушарні, олярні і т. п., то українці, якби хотіли, то могли би побіч істнуючих чужинецьких мати і свої.

Подільські села, хоч тепер і одягаються у фабричну тандету, то проте не занехали с і я н н я л ь о н у чи к о н о п е л ь та домашнього ткацтва. Їх, грубі, прості вироби надобляться ще до домашньої потреби і при тяжкій роботі. Чужинні текстильні фабрикати вдягають мешканці сіл злебільша до виходу між люди.

Якщо вдалосяб зорґанізувати наш промисл в той спосіб, що кожна частина краю виробляла би що інше — то слід би рільниче населення вітягнути цілковито від домашнього виробу одягів і купування чужинецького краму та дати йому в руки також різні, але майстерно й естетично виконані текстильні вироби. Той-же час, який витрачують подільські жінки на домашній виріб текстильний, обернути на поліпшення домашньої господарки, щоби вона краще ревтувалася, і на дбайливіше виховання занедбаної дотепер дітвори. Притім і народне здоровля поправилось би. Жінки-господині, що тепер при всестороннім труді витрачують останні сили і тому передчасно старіються, при одержуванні різних текстильних виробів за дешеву ціну, прилучім за обмін харчами, — зможуть заощадити більше сил та здоровля. А здоровля жінки-родительки стане джерелом здоровля цілого селянства, яке тепер, в воєнних часах, багато гірше, ніж колись.

Мешканців наших гір, Карпат, ділимо, як відомо, на три племена: від заходу розмістилися л е м к и, від сходу г у ц у л и, а поміж ними б о й к и. Племена ці ріжняться між собою не лише говором та одягом, а й дещо відмінним хистом. Гуцули, це злебільша мистці, що працюють також у ремеслі, творячи народне прикладне мистецтво. Бойки, це солідні ремісники і торговці. А спекулятивний хист і відприємчивість виявили лемки у своїй масовій еміґрації до Америки.

Ці вроджені прикмети наших верховинців слід би нам використати та запрягти їх до продуктивної праці.

На Гуцульщині процвітає рясно своєрідне, народне мистецтво. Гуцульська різьба в дереві, глині, (кераміка) і в міді, має велику вартість. Текстильні вироби, як килими, коверці, ліжники і гуцульські сукна ще більшу. Їх будівельні твори є поливу гідні. Дрібні жіночі руки на Гуцульщині дають не менше від мужеських цінні і мистецькі вироби. Між іншими тчають вони вовняні, своєрідно взористі хідники і ручні торби, навішені на крайках, до ношення дрібного краму з міста (Снятинщина). Річи ці не лише гарні а й практичні. Робітниці з хистом до такої роботи живуть розкинені по селах, кожна працює окремо і всіх їх вишукують посередники. Зорґанізовані у два підприємства, створили би дві великі робітні: хідників і провінтових вовняних торб, потрібних і в місті, що уліпшувані при помочі новітнього знаряддя і крою, і відповідно зарекламовані та введені в моду серед галицької інтеліґенції, дали би гарний дохід.

Жіночі гуцульські мистці проявляють свою творчість передовсім вишивками і цінними виробами з пацьорків. Одначе тут треба також орґанізації і реклями. Дуже легко далось би там зорґанізувати в кількох місцевостях робітні вишивок і пацьоркових виробів. Така робітня вибрала би зі всіх доколичних сел талановиті робітниці і давала би вироби своєрідно-мистецькі. Найбільша трудність була би в початковому збуті тих виробів хоч їх поливлюють і наслідують чужинці. Нашу суспільність треба би щойно навчити цінити такі прикраси і заступати ними постепенно чужинецькі, хоч і модні, зате погані і без мистецького смаку одягові прикраси. Тканьні ручні варстати килимів, коверців, ліжників чи гуцульського сукна, бачимо на Гуцульщині майже у кожній хаті. Ту ручну творчість гуцулів слід би розвинути орґанізуванням спільних робітень і здобуванням для неї ринків збуту. Думаю, що така робітня, вміло ведена інтеліґентом та відповідно рекламована, дала би не лише добрий заробіток гуцульським робітникам, а й добрі приходи підприємцям.

Вартість гуцульських килимів галицька суспільність вже оцінила. Але робітні ліжників і коверців могли би лише тоді істнувати, якби їх власникам вдалося переконати українців, що вкриватися чисто вовняними, легкими і теплими гуцульськими коверцями далеко здоровіше, тепліше й естетичніше, ніж сплеповими коверцями.

На окрему згадку заступує ручний виріб музичних інструментів на Гуцульщині. Поки що це лише спроби, роблені навіть без уживання культурних знарядів, — але спроби зроблені майстерно і солідно. Замінити їх у велику фабрику було би вже не так важко.

Робітник на Гуцульщині дешевий і добрий, навіть дещо виколений. Тому там крім робітень домашнього промислу, повинні найти приміщення наші фабрики. Найпотрібнішими і найрентовнішими були би фабрики текстильні, фабрики всього того, в що одягається наше селянство. Отже фабрики бавовняних і вовняних матерій, перкалів, барханів, хусток і хустин, плащевих сукон і т. д. Текстильні фабрики потягнули би за собою дві інші: прядільню і красильню (фарбарню). Гуцули мають свої промислові тайни. До таких тайн належить наприклад крашення вовняних тканин і висновок. Всякі, потрібні їм краски зладжують гуцули власноручно з ростин. Краски ті гарні, ярко-живі і дуже тревалі.

Гуцульське містечко Кути є осідком шевського промислу і кераміки. Фабрика взуття і гончарська фабрика, були би там дуже на місці.

Дотеперішній промисл Галичини дуже примітивний. Природні багацтва землі і сирівці ще тут мало використані. Гори Карпати під цим оглядом цілковито занедбані. Крім руйнового вирубу лісів і трачок, нема там нічого. Талановиті верховинці марнуються, або працюють одиндем на других.

Коло Косова, головного центра Гуцульщини є присілок Манастирок. Там цілі горби, приватна власність гуцулів, складаються з чудового білого піску. Ф а б р и к а ш к л а там аж проситься.

Косівщина має також знамениту глину, з якої мистці-гончарі виробляють славну гуцульську кераміку. Ця кераміка має поки що лише

Перед голенням крем або олійок

NIVEA

Вживаючи NIVEA оголитеся Пане ліпше, як досі і зовсім безболісно

Крем NIVEA по 0·40 зол. до 2·60. Олійок NIVEA зол. 1·00, 2·00 і 3·50.

Польський продукт фабрики **РЕВЕСО** С. А. в Познані.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 31. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Новий тип журналу.

(З приводу ілюстрованого двотижневика „Назустріч".)

Перед нами 7 чисел нового двотижневика „Назустріч". Чи можна співпрацювати у журналі і писати про нього? У нас завелась така „поведенція", що навіть ті, які видають і редаґують журнали, вважають за свій перший обовязок реклямувати їх не змістом, а програмою та гаслами. Будьмо трохи скромніші.

Кожний, хто мав у руках „Назустріч", мусів признати, що це зовсім новий тип журналу на нашім ґрунті. Він узяв за зразок подібні західньо-европейські, що мають за собою незбиваний досвід старої культури. Підзаголовок „література, мистецтво, наука, громадське життя" лякає нашого пересічного інтеліґента; він воліє оминати такі страшенне поважні речі. Якби взяв у руки журнал, побачив би, що приємно помилився.

„Назустріч" це спроба дати у руки якнайширшим колам нашої інтеліґенції саме такий журнал, де література, мистецтво й інші поважні (себто публикою поважані, але страх нудні ділянки) стають предметом легкої, цікавої гутірки. Зробити це багато важше, ніж редаґувати фахові та ідеольоґічні орґани, де на все є готові шабльони, навіть фрази. Нема нічого важшого як писати легко.

Журнали, які досі маємо, можуть висувати якнайкращі гасла — їх гасла варта тілько, що їх фактичний літературний матеріял, а цей шкутильгає починаючи від граматики та стилю: їх редактори не можуть виполювати своїм співробітникам помилок, які сами постійно роблять. Можуть теж їх редактори та співробітники „хвицяти" у своїх полемічних статтях на всі боки; хто не має гумору, нехай краще стає шпаргалольогом і розбовтує запозичені з чужих книжок думки.

Більшість наших авторів не має де писати, бо ті журнали, які є, роблять із літератури якусь „ідеольоґічну" крамничку. Чи не тужимо всі за „Літературно-Науковим Вістником" з доби Франка, Грушевського, Гнатюка та Маковея, де появлялись одні поруч одних твори письменників ріжних світоглядів і навіть ріжних політичних партій? Найкраща традиція нашої літератури йде в парі з ідеями поступу: — наші найкращі письменники ніколи не хотіли піддаватись цензурі одної ідеольоґії або одної партії і завсіди ставили на першому місці загально-національні та загально-культурні ідеали. Тимто зовсім послідовно ті, що не хотять признати літературі нині тих ідеалів, обливають помиями Куліша, Драгоманова або Франка і тільки з недостачі громадянської сміливости не ставлять іще на індекс Шевченка.

Новий журнал „Назустріч" хоче йти назустріч усім тим, що не звязують своєї літературної праці з якоюсь одною ідеольоґічною, або партійною групою, отже тим, що боронять розвитку рідної літератури та культури саме від усіх фанатичних гуртків.

Наш інтеліґентний загал відвикає від книжок і журналів головно тому, що вони повні гнітучого чаду. Наші письменники щораз більше знеохочені атмосферою, де щораз менше місця на свобідну думку.

Найважше завдання нашої нинішньої літератури: дати їй читача й автора. Таланти родяться в атмосфері якнайбільшої виміни думок: до цієї атмосфери належать теж якнайчуткіші взаємини з чужиною. Не ждемо від „Назустрічі" нових талантів; сам цей журнал не має таких претенсій: але якби легкий, цікавий двотижневик умів прокинути серед нашої інтеліґенції переконання, що ми вже спромоглись на зразок европейського орґану зовсім нового, сучасного типу то це вже булоб дуже багато.

Становище нашого інтеліґента, що не займається спеціяльно ні літературою ні мистецтвом ні наукою, ні поважними громадськими справами таке: „дайте мені спокій зі своїми нудними..." і тою самою рукою, що відсуває книжку або журнал, тягне шклянку з пивом або карти. Ах! правда! часом, коли сидить у каварні загляне до чужого ілюстрованого журналу і навіть... читає. Сам тоді не знає, що вичитує щось про літературу чи науку. Зовсім як Моліерівський Журден, який не знав, що говорить прозою або дитина, яка проглянула цукорок із ліком.

Саме такий цукорок пробує подати своїм читачам „Назустріч": — на апетит, — нехай вернеться їм смак до друкованого слова. Страшенне мало є між нами щирих, що малиб сміливість заявити голосно, що з усіх родів літератури найбільше люблять анекдоти. Повість, оповідання чи драма без „історії" нудять нас. Цим пояснюється таке незвичайне поширення кіна: хочемо історій, ще й з образками, як діти. Лякаємось нудьги, тільки соромно нам до цього признатись. „Назустріч" пробує заспокоїти саме цей найсильніший голод нашого читача. Уявляю собі ідеал журналу серед наших обставин: образки й анекдоти. А в них усе інше.

Скаже дехто: „Не штука, подобається вам журнал, бо в ньому пишете". Ні: пишу в ньому, бо мені подобається.

Споживачі чоколяди

мусять вибирати таку, яка приносить хосен здоровлю. — Отже читайте, які складники подані на опакуванні чоколяди фірми А. ПЯСЕЦЬКИЙ А. С. — випродукованої з найчистіших сирівців. 7—10
2111

декоративне значіння. До домашнього, практичного вжитку вона невідповідна, бо гуцули, хоч і є мистцями в прикрашуванні своєї посуди і надаванні їй щораз то нових форм, не посіли ще тайни тревалої і непропускаємої полиці. Фабрикант, який випайшов би добру поливу і робив всі ті горнятка до кави, фліжанки, тарелі і т. п., що ми їх сьогодні спроваджуємо заокеряну, мав би запевнений збут серед рідного населення. Гасло свій до свого стало у нас вже досить популярне.

Поміж бойками є ткачі, що славляться виробом прегарних льняних і конопляних полотен. Введені тут машини і зорґанізовані фабрики, доставляють в мізерній нашій масі цього потрібного краму. Продукція всякого рода полотен стала би наче монополем бойків. Крім того деревляні вироби, потрібні до господарського вжитку, ведені дощільно, з педаґоґічною метою фабрики діточих забавок, шкільних приладів, улїв, бочок і т. д. дали би бойкам працю і прожиток.

Тоді, коли полоняк буде продукувати збіжа і ярину для цілого краю, гуцул ткатиме для всіх нас матерії на одяги, а бойко доставить нам полотняних виробів. — для підприємливого лемка знайдемо легко працю. Чейже поміж продуцентом та консументом не обійдеться без посередника. Тим посередником і торговцем може стати замісць чужинців наш лемко. Коли дійшов він до Америки, то дійде також з набором на галицькі рівнини і зуміє обслужити запитого на варстатом гуцула та бойка. Зрештою, замісць еміґрувати до Америки, еміґруватиме на заробітки в сусідні промислові центри, де в часом місцевих рук буде замало. Притім всі верховинці будуть тоді плекати породисті вівці, так, що зможуть жити недекуди вже й зі самого скотарства.

Володимира Вільшанецького.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всіляні блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5 зол даром бісти до першорядних він. 5/73 6—?

Жиди працюють із нац. соціялістами.

САРБРІКЕН, 29. 3. ПАТ. Нац. соціялісти в Сарському басейні безупинно стараються втягнути до своєї акції жидів. Тепер стараються арештати жидів до акції помоті для незаможних членів німецького фронту. У звязку з тим звернулися до фірм, яких власниками є жиди з Німеччини або Польщі. Одначе становище жидів не є одноцільне. М. ін. приступають жиди до нац-соціялістів, щоби виступати проти соціял-демократів.

ЖИДИ НАРІКАЮТЬ НА ДОЛЬФУСА

НЮ ЙОРК, 9. березня. (Вл. кор.) Жидівські газети звідомляють сьогодні на підставі телеграм з Льондону, що австрійський канцлер Дольфус видав розпорядок, яким усуває соціялістів з ріжних наукових становищ в Австрії. Їм не вільно буде навіть бути адвокатами, лікарями, хеміками. Телеграма каже, що тут властиво ходить про жидів, щоби їх усунути від ріжних свобідних професій. Видно, що жиди мусять бути всюди соціялістами чи комуністами, коли так боїться таких постанов.

Звільнили тільки 10-х...

МОСКВ. 29. 3. ПАТ. Дипльоматичний аґент манджурського уряду Сімамура повідомив совітського консуля, що 10-ох з арештованих совітських громадян виселять до СРСР, бо займалися саботажем. Подрібного обвинувачення з боку манджурської влади нема. Сов. консуль запротестував проти виселення, вимагаючи рішуче звільнити арештованих. В останньому часі манджурська влада почала робити перешкоди залізничим клюбам на стаціях сх. кит. шляху і перевела в них ревізії, хоч діяльність тих клюбів гарантує статут совітсько-манджурської залізниці.

НАЙКРАЩІ ВОЗНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шопи
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Товариство „Українська Бесіда" у Львові.

В суботу дня 24. ц. м. відбулися звичайні річні Загальні Збори „Української Бесіди" у Львові. Це наше найстарше Товариство у Львові, бо істнує безперервно вже понад 70 літ (від р. 1861); а є ще й нині головним осередком товариського життя нашої львівської інтеліґенції.

Членів має тепер около 150. На жаль, впродовж тільки одного останнього року померло зпоміж них аж вісім осіб, старших чи найстарших. Зате молодших не прибуває так, якби це повинно бути у здоровій міцній суспільности, що витворює та зберігає свої матеріяльні і духові добра через безпосередню передачу їх з рук до рук щораз новим поколінням. У таких безпосередніх і дружніх зносинах поколінь молодші піддержують свою свіжою силою і бадьорістю живучість старших, а старші знову можуть послужити молодшим своїм більшим життєвим досвідом і рефлексійністю. Тому дивно звучить недавня звістка про „Українську Бесіду" в Тернополі („Діло" з 10. 3. ч. 63.): „На стокільканацять нинішніх членів (роз. „Бесіди") нема ніодного студента вищих шкіл, хоч живе їх тут зараз біля сотні. Всі вони для старшого громадянства чужі і непричасні при творчій національній праці. Чужі і для гуртової товариської культури. До війни кожний студент уважав собі честю бути членом „Укр. Бесіди" і тут ставив перші кроки своєї громадянської діяльности". Такі „сепаратційні" тенденції (молодших від старших) сильно тепер також у Львові, і то навіть не тільки в прутах студентів вищих шкіл, але також у значно старших від них громадян. Надіймося, що цей стан зміниться. Бо хід львівських справ має свою льоґіку: що старі вмирають, а молоді за ними старіються. І молодші з природи річи занимають з бігом часу місця старших. Річ тільки у тім, які саме місця: безмістові і порожні, чи повні певного, спільно надбаного, всенародного добра...

„Бесіда" у Львові служила все і служить по змозі ще й дальше цінним захистом не тільки своїм власним повнотним членам, але також висшим нашим ріжним установам, особливо на всякі збори, відчити, сходини й забави, як це видно хоч би із ріжних часописних оповісток. Товариство міститься від часу великої світової війни в „Народнім Домі". Але приступило також до кооперативи „Український Дім" у Львові, щоби так і собі причинитися по змозі до якнайшвидшої будови центральної домівки наших ріжних львівських установ.

У Загальних Зборах Товариства взяло участь понад 30 членів, а виділ на 1934 р. полишено майже в цілості той сам, що був у 1933 р.

Д-р Іван Копач.

Совіти арештують німецьких духовників на Україні.

НЮ ЙОРК, 9. березня. (Вл. кор.) Жидівський „Морнінґ Джурналь" приносить телеграму з Москви, що радянський уряд арештував щойно дальших 18 німецьких духовників на Україні. З них 10 є католицьких священиків, а 8 протестантських проповідників. Разом вже арештовано 75 німецьких душпастирів і більшість з них пішла на Соловки. Німецька амбасада не зможе проти цього протестувати, бо вони громадяни Радянщини. Годі також дізнатися про причину арештувань. Кажуть, що вони займаються пропаґандою українського націоналізму на Україні, щоби підготовити в той спосіб цей край на інвазію Гітлера і на розбиття цілости Росії.

Довкола афери Ставіського.

ГІПОТЕЗА ГОЛОСНОГО КРИМІНОЛЬОГА.

З Парижа повідомляють, що після 2-годинного переслухання слідчим суддею арештованого Ена, прозваного „Жо", людину, що знає тайну смерти Ставіського і Пренса, відставлено назад до вязниці. На основі сензаційної гіпотези відомого кримінольога Сіменона таємна подорож, яку відбули Романіно і Жо, стоїть у звязку з вбивством Пренса. На думку Сіменона Пренс одержав квіти на клейноди Ставіського від Губерта, якому зложив їх на переховок Романіно. Тому, що афера стала дуже голосна, стривожений адв. Губерт передав квіти Пренсові, якого перед дорученням їх слідчому судді вбито. Нерви Губерта не видержали потрясення на вістку про смерть Пренса. Як відомо, адв. Губерт хотів скінчити самогубством, кидаючись до Секвани. Він перебуває досі в санаторії. Тимчасом квіти знайшлися в руках Романіна, Жо та інших членів шайки. Відкриті в Льондоні клейноди Ставіського є тільки частиною його скарбниці.

Сіменон каже, що енерґійне слідство, переведене швидко в колах ґангстерів, які доконали злочину, повинно добратись до високопоставлених осіб, які кермували акцією.

ЩЕ ОДНО ВБИВСТВО.

У справі вбивства ґенерального прокурятора Поповича в Букарешті наступив сензаційний зворот. Як довідується „Універсул", вбивники хотіли тільки злобути важні акти, що находилися у прок. Поповича і торкалися афери Ставіського. Документи находилися в шкіряній течці, що була замкнена в приватному мешканні прокуратора. Вбивство Поповича доконано перед його виїздом до Парижа, де мав передати ті акти французькій слідчій владі. Дальше повідомляє „Універсул", що в Букарешті перебуває двох визначних анґлійських детективів, які на власну руку ведуть доходження в справі вбивства прок. Поповича.

МАФІЯ ГРОЗИТЬ СУДДІ.

Суддя Ордоно, який веде доходження в афері Ставіського, одержує щодень листи, що грозять йому смертю на випадок, якби слідство мало довести до скомпромітування деяких високопоставлених осіб. Щоб недопустити до крадіжі актів, кабінету слідчого судді стережуть днем і ночю члени республиканської ґвардії.

Жінка Ставіського, Арлетта Сімон живе у вязниці серед дуже важких умовин. Тут побила її арештована клієнтка адвоката Губерта, який наслідком компромітації у звязку з аферою Ставіського кинувся до Секвани. Ставіську перенесли до іншої келії, де перебуває в товаристві одної злодійки та жінки, що вбила дитину. В найблизчих днях синка і донечку Ставіського дадуть на виховання до публичного захисту.

ГОЛОВНА КВАТИРА ФАШИСТІВ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, 15. березня. (Вл. кор.) В сусідній місті Нюарку, Н. Дж., відкрили американські фашисти свою головну кватиру від ч. 114. Гонтердон Стріт ще дня 4. березня. Стейтовий комендант каже, що в Америці є вже пів міліона зорґанізованих фашистів, одначе ще не мають свого національного команданта. Вони мають уже свою конституцію, яка передбачує диктатуру на випадок, коли б комуністи або інші неспокійні духи пробували присвоїти собі владу. Американські фашисти мають однострої, в яких головну ролю грає сорочка з вишитим американським прапором.

50.000 британців умирає від автомобілів.

НЮ ЙОРК, 2. березня (Вл. кор.) Спеціяльна кореспонденція ґазети Сан з Льондону відкриває статистику вбитих автомобілями в Анґлії, перечитану перед кількома днями в палаті послів. За час від 1926 до 1933 року, тобто впродовж 8 літ, було вбитих автомобілями 50.837 осіб, а покалічених 1,471.920. Значить ушкоджених людей за той час в Анґлії було два рази стільки, скілько виносить населення Пітсбурґа або Монтреалю. Глєсґо, Мельбурна чи Бирмінгему. Ці цифри викликали велике негодування в Анґлії і дехто називає це просто скандалом.

ІНТЕРЕСНІ ПОЛЬСЬКІ ІМЕНА В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, 15. березня. (Вл. кор.) Вчора відбувся бенкет польської мореплавної лінії Ґдиня-Америка Лайн в честь польсько-американських жидів. Репрезентованих було 36 жидівських товариств на 106 всіх федерованих. Участь в бенкеті взяло біля 150 осіб. Між ними були присутні: Зиґфрид Енґліш, польський віцеконсуль в Ню Йорку, д-р Йосиф Фіш, торговельний аташе, д-р Бернард Ганспер, бувший ґенеральний польський консуль в Тель-Авів в Палестині і Роман Кутиловський, президент корабельної лінії.

—o—

Із стеноґрафа міліонер і обманець.

Самійло Інсул, родом жид, походить із Льондону. Там став він спершу працювати як стеноґраф гумористичного часопису „Вен ти Фер" („Ярмарок Глупотв" від заг. Текереєвої повісти). Щасливим припадком міг назвати, що його, бідного стеноґрафа, нараз завважував за секретаря Едісона. Так Інсул дістався до Америки. Небаром після того став головним Едісоновим співробітником. Був другим заступником президента Едісонового концерну й орґанізатором Едісонової Телефон Компані, а вкінці взявся й за оснування Т-ва Поблик Ютилитис. Цей трест завів електрику в пять тисячах міст і його зважали найбільшим концерном у світі. Активи його виносили три міліярди долярів. Підчас „просперити" (1919—1929) приходи зросли з 600 міліонів до трьох міліярдів долярів. Потім прийшла кріза, або як в Америці кажуть „депрешен", а крім того стверджено ріжні приватні спекуляції, які запропастили концерн. Інсулів брат, Мартин, утік до Канади. Там його скоро арештували й замкнули у вязниці в Шикаґо. З останніх вісток із Америки виходить, що й Мартинові вдалося було втікти з шикаґівської вязниці, та його зловили.

Самійлові, як відомо, пощастило втікти до Греції, а відси пропав він на кораблі „Меотіс", який винаймив до 20. квітня. Кажуть, що у валізі має 7 міліонів долярів. Як утікав кораблем „Меотіс", переодягнувся за жінку. Своїй жінці сказав, що Америка не дістане його живого в руки, бо взяв зі собою затроєну шпильку, якою зробить собі кінець у крайньому випадку.

За кораблем „Меотіс" пустився в погоню американський яхт „Вотур". Він уже більше як місяць кружляє на водах, щоби схопити Інсула. Інсул довідався про те від приятелів.

Грецию Куюмджолу, в якої жив Інсул, обвинуватила гр. влада в тому, що зложила фальшиві зізнання про Інсулеву втечу. Заступник шефа атенської поліції Петуніс домагається щоби виступити лише проти Куюмджолу, хоч у справу втечі вмішаних більше людей. Втекти Інсулеві, крім тієї жінки, поміг іще один адвокат і одно анґлійське товариство, якого представник останніми часами був в Атенах.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає
Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ
65/53 Боґнів ч. 4. 53—180

Із мандрівки по віденських музеях.

(Докінчення.)

Багаті археольоґічні збірки є також у Римськім Музею, але цей складається тільки з памяток по римській твердині Віндобоні, заложеній біля 85 р. по Хр., і наших памяток у ньому нема. Невтомний дослідник Віндобони д-р Еріх Полянек, який є й кустосом Римського Музею, ствердив уже, що територія цієї твердині відповідала точно нинішній І. дільниці Відня, одначе дуже цікава його публікація про це, чекає, на жаль, вже три роки на чергу до друку. Виходить, що під тим оглядом нині всюди однаково.

Українських археольоґічних памяток нема також і в Краєвім Музею, де нашою археольоґією всеж таки цікавиться директор проф. Шлезінґер, як також нема їх і в збірках Археольоґічного Інституту віденського університету, яким кермує проф. Освальд Менґін, що викладав в останньому часі три роки археольоґію в Каїрі. Прогулька в терен на городище у Стільфріді з цим автором „Всесвітньої історії кам'яної доби" лишиться у мене на довго в памяті.

У бувшім цісарськім кабінеті монет та медалів є з наших памяток виставлена одна тільки київська срібна гривна ромбоїдної форми, без означеного місця її походження. Один з урядовці заявив мені, що між сімома тисячами воєнних ріжних відзнак цього відділу, ношених більшістю на шапці, є й багато наших „леґіонових", але з цієї величезної збірки через брак місця виставлених є лише кілька штук, до яких обіцяв на мою просьбу долучити й кілька усусуських.

Попри українську археольоґію має Відень також досить нашої етноґрафії, яка приміщена у Етноґрафічному Музею під опікою проф. Ґаберляндa молодшого. Одну досить велику салю займає там галицька й буковинська Гуцульщина, де є між іншим пять комплетних манекінів, три мужеські і два жіночі. У другій, що призначена для „Карпатських країв", є українські та румунські річи з ріжних околиць Галичини й Буковини, а між ними одна велика ґабльота з бойківськими трьома манекінами та ріжними тканинами. Окремо стоїть великий модель бойківської хати та колиби зі Старосамбірщини. Одначе всі ті експонати є й у наших музеях.

Не беруся описувати чисто технічної сторінки віденських музейних збірок. Вона там були краща ніж у нас, але коли знов зважити, якими фондами розпоряджували донедавна віденські музеї, то того, що в нас досі зроблено, нема чого встидатись.

Але не у грошах тут головне діло, а в тому, що через довгі літа були за мало популярні завдання й потреби наших львівських музеїв, і то не лише серед загалу суспільности, але й серед наукових одиниць та інституцій, а в слід за тим йшло невідповідне, за тісне приміщування музеїв і брак нераз найконечніших фондів на уладження, розміщення та консервацію.

Цілий тягар цих видатків ще нині лежить більшістю на плечах окремих жертводавців, а так воно не повинно бути. Один та другий львівський наш музей не є виключною, приватною власністю даного товариства чи особи і тому звертаючись до загалу за чимось він не просить милостині! Центральний краєвий музей — це нині у кожного народу поважна наукова інституція із справді тяжким завданням репрезентувати перед своїми, а ще більше перед чужими весь культурний, духовий і матеріяльний дорібок свого народу від найдавніших передісторичних часів. Такий музей — це ніби дзеркало усіх інтелектуальних здібностей народу і найкраще свідоцтво для його рівня культури, самошанами та самостійної життєздатности. Тому не ексцентуальною доброю волею тямущих одиниць тільки поважним обовязком цілого загалу є піддержувати свій краєвий музей морально й матеріяльно, щоби було справді чим похвалитися, а така потреба заходить тепер чимраз частіше. Через ріжні події заінтересувався вже нами світ і тому чимраз частіше приходиться витати заграничного фахівця у своїх порогах, хочеться показати йому нашу культуру з якнайкращої сторінки, а тут нераз виринають поважні люки, за які одначе спадає відповідальність не тільки на управу музею чи на виділ або кураторію. Виновників цього є далеко більше! І не оправдує їх ще нинішня матеріяльна скрута, бо надто тяжких вимог музей до суспільности ніколи не ставить. „Громада по нитці — і бідному сорочка". А сталий, хоч скромний наплив цих громадських дрібних датків-ниток уможливить краєвому музеєві гідно сповняти свою велику культурну, наукову й національно виховуючу ролю та поможе стати заслуженими гордощами не лиш матірного товариства, але й цілої української землі.

Тим ніяк не відсуджую від праці молоді наші обласні музеї. У всіх їх свої завдання, своя поважна праця, і то така, що її можуть лише вони виконувати найкраще у своєму терені, але не слід при цьому забувати, що Львів тепер на всіх наших західних землях, так як колись Відень у цілій державі, мусить репрезентувати цілість і мусить дати чужим і своїх дослідникам спромогу студіювати найкращі, типові зразки нашої культури на одному місці, без потреби звичайно неможливої подорожі по всіх менших музеях. Кому це необхідне, той і цього підійметься, але засадничо він повинен про все довідатись у централі.

Зокрема для західньо-української археольоґії, про яку тут головно мова, є й мусить бути такою центральною установою Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, що й за офіціяльною клясифікацією рахується одиноким нашим археольоґічним музеєм.

Ярослав Пастернак.

Загальні Збори
Краєвого Господарського Товариства „Сільський Господар" у Львові.

Отворення Зборів. — Промова сен. Ю. Павликовського. — Звідомлення з діяльности. — Плян праці та проект буджету на р. 1934. — Дискусія. — Вибір 6 членів Гол. Управи і 2 заступників. — Закінчення.

Звичайні Загальні Збори Краєвого Господарського Т-ва „Сільський Господар" у Львові відбулися в четвер 29. ц. м. в салі „Української Бесіди" при участи 121 осіб. З того було: 6 представників центральних установ, 41 делеґатів від філій, 13 делеґатів від кружків, 4 делеґатів від П. С. К. та 11 делеґатів від районових молочарень, разом 75 делеґатів з правосильними голосами. Крім того було на Зборах 14 осіб з дорадчим голосом, 22 гостей та 10 представників української преси. При окремому столику засіли представники воєвідства і Хліборобської Палати.

Отворив збори в заступстві недужого президента „С. Г." о. мітр. Войнаровського **сен. Ю. Павликовський**, що повитав усіх присутніх. Опісля обняв він теж провід Зборів, покликавши до Президії ще пп. **Волод. Остроаського** з Луцька й **Івана Семенюка** з Коршева. Секретарював п. **Адамчук.**

В цьому місці присвятив голова окрему згадку діяльним помершим членам Т-ва: інж. **Андрієві Корнеллі**, почесному членові Т-ва „С. Г.", адвокатові **Михайлові Балтаровичеві**, голові філії „С. Г." в Золочеві, учителеві **Якову Потапчукові**, членові „С. Г." на Поліссі та **Іванові Кіфякові**, членові Ради „С. Г." в Мишині. Тої частини промови вислухали всі присутні, повставши з місць.

Перед приступленням до денного порядку вказав **сен. Павликовський** на те, що положення українського селянства за минулий рік не тільки не поправилось, але навпаки — ще більше погіршилось. Задовження українського села зростає дальше, податки ні трохи не зменшені, ціни на селянські продукти не поправились. Село пропадає у безробітті, а тимчасом мусить платити ще всякі додатки до податків та драчки. Правда, знижено ціни на горівку, але на такі важні продукти, як сірники і сіль, ціни дальше страшенно високі. Селянству не тільки ніхто не помагає, але повітові виділи счеркують навіть ті підмоги, які громадські ради ухвалюють для потреб „Сільського Господаря". В дальшому голова Зборів обговорив височезні оплати за віз чи постої селян у містах та спинився теж на голоді, що загрожує населенню в багатьох околицях нашого краю, зокрема в горах та на Поліссі. Наш рятунок — господарська орґанізація.

Протокол Заг. Зборів з мин. року за згодою Зборів передано до верифікації Президії. Зчерги приступлено до звідомлень. Звідомлення з діяльности Т-ва „Сільський Господар" за 1933 рік зложив **інж. д-р Евген Храпливий.** З того звідомлення довідались ми, що „С. Г." вів у звітовому році широку діяльність. Передовсім він звернув увагу на заступництво інтересів наших селян та зробив низку заходів, щоб забезпечити й оборонити права наших селян-господарів. Між іншим „Сільський Господар" занявся тим, щоб у Хліборобських Палатах, які тепер створено, були представники нашого господарського світу. У Львівській Хліборобській Палаті буде наших представників 15 зате у волинській нема ніодного. „Сільський Господар" заступав, де треба, наше селянство у ріжних справах, як податки, данини, господарське самоврядування і т. д.

Сама орґанізація „Сільського Господаря" зросла в звітовому році та обєднувала 73 філії і 1.410 кружків по селах. Замітне, що основано нову філію „Сільського Господаря" у Кремянці на Волині, отже вже є на Волині дві філії цього Товариства (перша в Луцьку). Розвиток орґанізації видно зі зросту кружків „Сільського Господаря", яких було в роках: 1927 — 112, 1928 — 640, 1929 — 1045, 1930 — 1122, 1931 — 1189, 1932 — 1298, 1933 — 1410.

Коли зважити, що найсвідоміші околиці нашого краю мають уже належну кількість кружків та що на Волині, Поліссі, а також у тернопільському воєвідстві з ріжних причин важко було закладати кружки, то зріст числа кружків за цей рік є поважний (від стану з попереднього проц.).

Число повітових аґрономів при філіях „С. Г." зросло в цьому році до 29 і було в попередніх роках таке: 1927 — 15, 1928 — 35, 1929 — 37, 1930 — 12, 1931 — 15, 1932 — 25, 1933 — 29.

Вже в місяцях січні і лютому цього року приміщено в дальших повітах ще трьох аґрономів, отже тепер є вже повітових аґрономів „С. Г." в краю 32. Коли зважити, що число аґрономів починає зближатися постепенно до

Товари блаватні

вовни, шовки, полотна, постіль

Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 30—180 **Телефон 25-55.**

того числа, яке було в часі найкращої господарської конюнктури, себто в році 1928, а ми живемо тепер в часах, які можемо назвати сміло дном господарської кризи, то досягнення „Сільського Господаря" в цьому напрямку є велике.

Праця „С. Г." зростає з кожним днем, чого вислідом є, що коли в попередньому році урядовець централі полагодив 598 справ, то в цьому році аж 907 справ на рік. Це є велике перетяження і тому треба буде поширити персонал централі.

З організаційних справ заслуговує на увагу зїзд агрономів „С. Г.", що відбувся 21. жовтня 1933 р. Цей зїзд намітив знову низку справ до виконання в осіннім та зимовім сезоні, а зокрема занявся справою збуту жнив, який у звітовому році був для нас дуже актуальний. У звітовому році делегати централі відбули 37 поїздок у край, з того в організаційних справах 19, в агрономічних 3, а зоотехнічних 15.

У звітовому році створено при централі Інспекторат Агрономічної Праці, який складається з дирекцій „Сільського Господаря", Ревізійного Союзу Українських Кооператив, Центросоюзу та Маслосоюзу та якого завданням є провірювати, як іде агрономічна праця в терені та наладнувати її так, щоб вона давала якнайкращі висліди. Члени Інспекторату виїздять у край та здають звідомлення на його засіданнях.

Фахова праця „Сільського Господаря" була ведена у таких ділянках: 1) агротехніка, 2) зоотехніка, 3) хліборобський вишкіл сільської молоді, 4) шкільництво і 5) видавництво.

Агротехніка. Агротехнічна робота „Сільського Господаря" знайшла в цьому році своє зформлення створенням при централі Т-ва секції управи ріллі і рослин. Секція намітила собі широку програму праці і в першу чергу покликала до життя насінну кваліфікаційну комісію, що має за завдання занятися у нас не тільки кваліфікацією насіння, але також наладнанням нашої власної насіннєвої продукції та постачанням висококваліфікованого насіння для наших установ. З іншої праці в цьому відділі заслуговують на увагу досвіди з погноями, які переведено при господарсько-садівничій школі Т-ва „Просвіта" в Милованні та при господарських курсах „Сільського Господаря" в Янчині. Крім того переведено у 25 повітах 250 досвідів (по 10 на один повіт) з новим погноєм „супертомасина". В осінньому сезоні переведено 250 досвідів з погноюванням лук та пасовиськ каїнітом, знову в 25 повітах по 10 досвідів у кожному повіті.

Зоотехніка. Цей відділ „С. Г." набирає чимраз більшого значіння у звязку з тим, що його праця є підставовою і для нашої молочарської кооперації і для кооперації, що займається збутом живини, а також і для пасічницьких кооператив.

Плекання молочної худоби спирається передовсім на контролі молочности. У звітовому році було у нас 6 контрольних районів, а саме: Балинці, Княжпір, Печеніжин, Милованя, Викторів і Яворів. З цього видно, що прибув новий район Викторів, а зате припинено контролю молочности в районах Мшани і Перерів. У звітовому році було в контролі 1.167 коров, у попередньому році 1470. У звітовому році працювало при контролі молочности 11 контрольорів, у попередньому році 15. Одначе поменшення скількости коров не вплинуло на якість переводженої праці, бо вона в поодиноких районах закріплюється, до неї господарі призвичаюються так, що треба надіятися, що в майбутньому ця справа добре розвинеться.

Організація годівлі безрог поступила в цьому році сильно вперед. До кінця звітового року предложило звідомлення про цю працю 14 філій „С. Г.", які мають у своїх приймах 192 годівельних секцій безрог при кружках „С. Г.": у них приміщено у звітовому році 58 расових кнурів і 137 расових льох. В тих годівельних секціях при кружках „С. Г." є членами 4.511 господарів.

У ділянці годівлі домашнього птацтва маємо до відмічення відрадний факт, що у Станиславові відкрито окрему кооперативу „Годівля Дробу", яка є першим осередком, який постачає добрий расовий матеріял та виробляє власні інкубатори, які показалися дуже добрими. Кооператива має в плані заложити більшу фарму годівлі курей з контролею несности, щоби в районі поширювати масово високовартісні продукти. У звітовому році переведено у львівському та перемиському повіті вишкіл хліборобської молоді з плеканням курей кармазинів. Для тої цілі роздано між змагунів 1.242 штуки вилягових яєць та 1.102 курят одноднівок. Цим способом поширено у великій мірі расу курей кармазинів у цих повітах.

Пасічницька секція, що веде пасічничу роботу при Товаристві „Сільський Господар" відбула у звітовому році 5 засідань, на яких вирішувано біжучі справи. В цьому році заложено Філіяльні пасічницькі секції при 4 філіях „С. Г." і відновлено таку секцію при 1-ій філії. Крім того заложено 16 пасічницьких секцій при кружках „С. Г." так, що тепер працює в краю при філіях і кружках 40 пасічницьких секцій.

Хліборобський вишкіл сільської молоді. Кинене „Сільським Господарем" це рове гасло прийнялося в краю надзвичайно відрадно і сьогодні можна сказати, що ця праця буде одна з перших, яка зможе організації „С. Г." дати широке поле до розвитку. Гуртки хліборобської молоді, які заложено при кружках „С. Г., працювали в зіжних ділянках практичного господарства. Тих гуртків було би у 9 повітах. З цього видно, що ця ділянка праці має добрі початки та виглядн на розвиток.

В ділянці хліборобського шкільництва уладив „С. Г." 11-місячні курси в Янчині та опікувався школою в Милованні. „С. Г." вів теж через своє бюро пропаганду за заочними курсами Українського Технічно-Господарського Інституту в Подєбрадах.

Видавництво „С. Г." викликують у цьому році 11 книжок, разом 35.000 примірників і 197.500 аркушів друку. Це саме Т-во завдяки цей спосіб перше місце місце у розповсюдненні господарської літератури серед усіх наших установ. — Часопис „Сільський Господар" має тепер около 9.000 наперед вплачених передплат для стільних передплатників. Часопис „Український Пасічник" має около 2.500 передплатників.

При кінці представив ще референт працю філій, з яких 27 уже прислали свої звідомлення. Їх праця — це доказ великої живучости нашої хліборобської організації (на потреби 1.3 філії „С. Г." зложило селянство понад 60.000 зол.). Закінчив інж. Храпливий своє звідомлення побажанням, аби працею „С. Г." зацікавився весь наш хліборобський стан.

Після того рахункове замкнення і білянс за 1933 рік зложив **інж. д-р Мих. Холевчук.** Діловий рік замкнуло Т-во незначним недобором в сумі 415.83 зол., отже це вже великий успіх. В діловому році Т-во перенесло свої бюра з вул. Зіморовича до дому „Просвіти", що для Т-ва є корисне і під оглядом матеріяльним і під оглядом вигоди (більші й вигідніші приміщення для бюр і магазинів). З черги референт переніс поодинокі позиції білянсу і дав до них пояснення.

В імени Контрольної Комісії, в склад якої входили: дир. Капуста, дир. Палій та службовик Маслосоюзу п. Скоропада, зложив ширше звідомлення **дир. Капуста.** Він ствердив, що зусилля провідних органів „С. Г." у напрямі незбільшування довгів увінчались успіхом. Це приступлено ще тільки до сплати затягнених довгів. Дальше промовець аналізував ріжні цифри звідомлення та підніс велику допомогу для праці „С. Г." української кооперації. При цьому дир. Капуста звернув теж увагу на те, що є ще, на жаль, багато філій і кружків „С. Г.", які не виконують якслід своїх обовязків та виявляють взагалі за слабу дисципліну супроти централі. При кінці поставив дир. Капуста внесок **ухвалити абсолюторію Гол. Раді та Дирекції за діловий рік** і при цій нагоді прочитав ухвалу Контр. Комісії в тому напрямі, щоби Рада „С. Г." стягнула гроші від своїх довжників, щоби точно додержувалась преліміновано буджету та щоби конче поправила персонал централі, який є до краю перетяжений працею.

В цьому місці **дир. М. Творидло** поставив внесок, щоби вибрати комісію-матку, до якої увійшли: **проф. Ілярій Брикович з Тернополя, о. Ломницький з Яворова, пос. Тершаковець, п. Іван Фур з Ременова та інж. Еліяшевський зі Львова.**

На бажання Загальних Зборів пересунено дискусію на пізніше, по зреферуванні плану праці та буджету на 1934 рік.

План праці на 1934 рік зареферував **інж. д-р Евген Храпливий.** Той план вироблено на три роки наперед і праця „С. Г." йде тепер згідно з наміченим пляном. Отже Т-во „С. Г." буде й дальше працювати у Хліборобській Палаті, самоврядних установах та в земських урядах, щоби боронити там інтересів селянства. Т-во „С. Г." буде тісно співпрацювати з нашими центральними господарськими установами. В цьому році мусимо розбудувати і поглибити працю в кружках та філіях „С. Г." Будемо теж скликувати зїзди агрономів, аби все бути в тісному звязку з селом. Урухомити мусимо секцію садівничо-городничу. В усіх секціях працю треба буде поглибити. Для цих справ треба буде окремих інструкторів. Дальше виринає справа зорганізування збірень вещь при кружках „С. Г." Такі збірні вже започатковано. Ці збірні співпрацюють зі збутовою кооперацією. Окремо увагу звернув референт на селське жіноцтво, яке теж слід буде зорганізувати в рямках „С. Г."

З черги **інж. д-р М. Холевчук** предложив преліміновр буджету на 1934 р., що виказує видатки і приходи в сумі 113.926 зол., в тім 12.000 зол. на організаційний відділ. На цей рік міністерство рільництва призначило допомогу в сумі 10.000 зол. На рати і відсотки в ц. р. Т-во буде потребувати 17.000 зол.

На цьому предсідник зарядив перерву, після якої збори приступили до дискусії над всіми звідомленнями і над преліміновром буджету.

ДИСКУСІЯ.

В дискусії промовляли: Ліщак Михайло (філія Рогатин), Галушка Микола (Ілляшів пов. Камінка Стр.), пос. Тершаковець (філія Кота" Львів), інж. Кужель Степан (філія Бочнія) агр. Гнатюк Мирослав (філія Сокаль), інж. Блащук Михайло (філія Сокаль), проф. Филипчак Іван (філія Самбір), Островський Волод. (філія Луцьк), інж. Андрій Чемерис (філія Снятин), Лепицький Роман (філія Збориц), Овост Раллоп-ський (Центросоюз), Федь Стедера (Лисятичі), Кобубський Борис (філія Кремянець), Іван Бопало (Горожанка Вел.), Тесляк Вас (Калинка Струм.)

ЗСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/48

По широкому світі.

— В Білгороді засуджено на кару смерти трьох мужчин за замах на короля Олександра в дні 22. грудня м. р.

— Дотеперішній націонал-соціялістичний орган у Берліні „Дер Анґріф", заложений і редаґований Ґебельсом, перестане виходити як окремий часопис і буде злучений як пополудневе видання з головним гітлерівським органом „Фелькішер Беобахтер".

— В Дісельдорфі страчено трьох комуністів, засуджених на смерть за участь в комуністичнім нападі на гітлерівську домівку в Еркраті, причому одного гітлерівця вбили.

— З виклаву підсекретаря „Бонфіна інтеграле" до голови уряду Мусолінія виходить, що першого березня ц. р. було зайнятих при меліораційних працях 60.865 робітників.

— Внаслідок снігової лавини була побережжя Квантунгу рибацька фльотиля, причому близько 800 рибаків найшло смерть у хвилях.

— Німецькі націонал-соціялістичні товариства в Америці створили Союз приятелів нової Німеччини, що має на меті паралізувати бойкот німецьких товарів у Злуч. Державах.

— Уряд СРСР запропонував Латвії, Литві і Естонії продовжити на 10 літ пакт про неагресію й мирну полагоду конфліктів, які заключено з тими державами, та що вони неодмінно.

— У висліді пожежі трапної погоди вибухнула в Анадіру ґрупа Каманіва у 3 літаках на ріг Ванкарем, звідки до табору робітників „Чельскіна" є всього 97 км.

— Державний трибунал Німеччини оголосив розпорядок, силою якого провідниця організація гітлерівської молоді прирівнано у правах з учителями й урядниками.

— „Таймс" пише що Гендерсон не відложив визначеного на 10. квітня засідання розбройної конференції в Женеві, бо має перед собою конкретне завдання приготовати британський проект до домагань ріжних держав.

— До Кракова приїхав недавно арештований в Чехословаччині польський письменник Ванцицький і товпи зустрічали його на двірці оваційно.

— Після трьох тижнів лусаль вдалося 28. н. м. ратункові кольонії перебити трупи останньої жертви катастрофи у Карстен Центрум, шахтяни Яворського.

У ТРЕТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ
бл. п
Теофіля Несторовича
надрадника Скарб. Палати у Львові
відбудеться дня 31. березня, в год. 8. рано
Поминальне Богослуження
в парохіяльній церкві св. Петра і Павла

В цьому місці дискусію перервано і Збори ухвалили одноголосно абсолюторію Гол. Раді і Дирекції за мин. зіловий рік.

На предложення голови комісії-катки п. Г. Тершаківця вибрано до Гол. Ради на місце уступаючих членів: 1) Івана Шепаровича (Колодіївка), 2) проф. Павла Чайківського (Теребовля), 3) інж. Андрія Палія (Львів), 4) Струтинську Марію (Львів), 5) Ореста Радловського (Львів), 6) дир. Юліяна Шепаровича (Львів). Заступники: Скоропада Іван (Бережниця), Мосора Володимир (Стрий). До Контрольної Комісії увійшли: Хроновят Михайло, Павлик Іван, Вліяшевський Гнат — всі зі Львова; заступники: д-р Володимир Левицький (Коломия), інж. Голод Роман (Зборів). Вибрано усіх одноголосно.

Після того промовляли ще в дискусії: Королюк Дмитро (Лучина, Волинь), інж. Петро Лех (Губичі), Осип Баран (Бережани), інж. Голод Роман (філія Зборів), інж. Білинський Богдан (Городенка), Іван Фур (Рожнів), інж. Кушей (вдруге) та інж. Сосяк (Дрогобич).

Про всі важніші справи, заторкнені в дискусії, напишемо завтра.

Іменем Дирекції відповідав інж. д-р Е. Храпливий на всі порушені в дискусії справи. Тим, що торкались буджетового прелімінара, відповів коротко інж. д-р М. Холевчук.

Перед закінченням зборів голова сен. Ю. Павликовський ствердив, що в дискусії промовляло 28 осіб. Це найкращий доказ, що наша ідея здорова і жива та що праця „С.-Г." находить сильний відгук у краю. Промовець запевнив, що всі фахові поради, які влали на Зборах, Рада Т-ва розгляне докладно і що з них можна буде перевести в життя, це вона буде старатись перевести. Все залежить від свідомости нашого народу і від праці нас усіх.

З черги збори приняли кілька внесків, у тому числі й резолюції посла Зин. Пеленського про ненормальне положення української кооперативно-господарської праці на північно-західніх землях. Опісля промовляло ще кількох учасників при внесках і запитах і на тому вичерпався порядок нарад.

Замкнув Збори в год. 6. веч. президент Ю. л. Павликовський, подякувавши всім учасникам і промовцям за те, що уможливили такий високий рівень Зборів і наскрізь діловий їх характер.

Арештували букмахерів.

ПАРИЖ, 29. 3. ПАТ. Арештували тут трьох букмахерів у звязку з убивством судді Пренса. Обвинувачують їх у вбивстві, крадежі й участи в злочині.

Шеф німецького штабу в Югославії.

БІЛГОРОД, 29. 3. „Време" повідомляє, що шеф штабу пробоєвих відділів мін. Рем на Великдень відвідає югославянське побережжя з кількома вищими старшинами з його штабу. Мін. Рем побуде кілька днів для відпочинку в Дубровнику.

Стежні листи за службовцями.

САРБРІКЕН, 29. 3. ПАТ. Згідно з вістками, що сюди наспіли, німецька влада розіслала стежні листи за всіми бувш. німецькими службовцями, які після того, як їх підправили зі становищ, перейшли на службу правлячої комісії басейну Сари. Всіх тих службовців обвинувачують у держ. зраді. Транспорти з майном службовців сконфіскували та не перепустили до басейну. Інтервенція правлячої комісії у нім. влади була безуспішна.

Заборонили німецькі вистави.

САРБРІКЕН, 29. 3. ПАТ. Правлячa комісія Сари заборонила уладити кілька німецьких пропаґандових вистав, м. ін. виставу „Німецький корабель у полумі", мотивуючи, що ці вистави мають пануючі тенденції.

Театр Ріжнородностей 6. IV. ПРЕМІЄРА „ФАННІ" паніоля.

Українці у Міжнародньому Католицькому Студентському Паломництві в Римі.

РИМ. (Вл. т.). Від 29. березня до 5. квітня н. р. перебуває у Римі з нагоди зачинення Св. Року та проголошення святим бл. Дон Боско Міжнародне Католицьке Студентське Паломництво. Одночасно відбувається черговий Конґрес Міжнародньої Федерації Католицького Студентства (Пакс Романа). Від українців беруть участь у паломництві та Конґресі о. Володимир Голинський, п. Микола Граб і п. Андрій Кішка.

Бажайте „Веселих Свят" за посередництвом „Діла".

В усіх культурних народів преса стала давно вже посередником також у чисто приватних звязках і нераз заступає безпосереднє листування. Діється це особливо при всяких святочних радісних і сумних нагодах (вінчання, смерть), зокрема при нагоді свят, які традиційно вимагають взаємних бажань. Ідучи за цим звичаєм, прийнятим в усіх великих часописах, подаємо до ласкавого відома Ш. Читачам, що „Діло" відкриває рубрику ПРИВАТНИХ ВЕЛИКОДНИХ БАЖАНЬ, в якій за оплатою 2.— зол. кожний може помістити бажання для своїх свояків, приятелів, знайомих і т. д. У РОЗМІРІ ДО 15 СЛІВ. Ці бажання помістимо у СВЯТОЧНОМУ ЧИСЛІ, яке вийде у пятницю рано. Зголошення найпізніше до середи, 4. квітня, год. 10 в Адміністрації.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс.** 1305 4—5

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання феловів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащеницї,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/I. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 32-?

— **„Господарське значіння світової виставки в Шікаґо".** Своїми враженнями поділяться д-р Володимир Левицький та інж. Стефанія Чижович, очевидці та співробітники Української Корпорації світової виставки в Шікаґо. Відчит відбудеться в суботу, дня 31. березня ц. р. в салі української „Бесіди", в год. 18. вечором заходом кооп. „Українське Народне Мистецтво" у Львові. 1321 2-3

— **Загальні Збори Кооперативи „Український Театр"** відбудуться в суботу 31. ц. м. в год. 5. попол. у домівці Товариства, вул. Шашкевича ч. 5. партер.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу 31. ц. м. в год. 19. відбудеться в домівці Т-ва при вул. Чарнецького ч. 26. відчит д-ра Софії Парфанович: Endometriosis portionis.

— **За суспільно-господарську культуру нашої молоді.** На цю тему виголосить д-р Ілля Витанович від Професійної Порадні виклад у суботу, 31. березня ц. м. в домівці Кружка Ганни Барвінок при вул. Мохнацького ч. 12/I. Початок в год. 6. вечором.

— **Ще раз пригадуємо,** що виклад д-ра Івана Копача на тему „Клясицизм і модернізм" відбудеться в пятницю 30. березня ц. р. в год. 18. у салі Української Бесіди, вул. Рутовського 22. Виклад улаштовує Т-во Письменників і Журналістів ім. Івана Франка.

— **В справі Академічних Вечорів.** Богословське Наукове Т-во повідомляє, що виклад о. проф. д-ра Конрада на тему: „Католицизм і націоналізм", назначений на день 25. березня ц. р. не відбувся з причини недуги прелеґента. Виклад цей відбудеться супроти цього в дні 22. квітня ц. р. в салі „Бесіди" в год. 6. веч. Виклад о. ректора д-ра Й. Сліпого, який мав саме відбутися 22. квітня перенесено в осінній цикль згаданих викладів.

— **Про Світову Виставу в Шікаґо** говоритимуть в суботу, 31. березня, в салі „Української Бесіди" у Львові д-р Володимир Левицький та інж. Стефанія Чижович. Виклад, що буде ілюстрований численними світляними образами, влаштовує кооператива „Українське Мистецтво". Початок 18. год. веч. Як очевидці шікаґовської вистави прелеґенти поділяться своїми враженнями про виставу взагалі та зокрема про Український Павільон. Д-р В. Левицький поінформує про те, як будувався Український Павільон, що в ньому було, як відбувся Український Тиждень та який успіх мала участь українців у виставі. Виклад інж. Ст. Чижович буде присвячений господарському значінню вистави, зокрема можливостям торговельних звязків з Америкою.

— **З відчитової салі.** В суботу, 24. березня ц. м., виголосив д-р І. Довбуш від Професійної Порадні цікавий реферат на тему: Професійне порадництво і здоровля людини. У старанно обробленому викладі референт звернув відношення лікарських наук до професійного порадництва. Представив важніші професійні недуги, задержуючись довше над професійними хоробами жінок і працівників рільництва. При рішенню про вибір звання важним моментом є оцінка людини у відношенні до характерольоґії і підпорядкування до даного конституційного типу. Дальше зясував напрямні, якими має йти дослід і обсервація дитини від найраньших днів аж до моменту вибору звання. Докладне пізнання психофізичних прикмет дитини дасть можність скермувати її до такої професії, в якій зможе працювати з найменшим нараженням здоровля і з найбільшою користю для себе і суспільства.

— **Будують дім електричних заведень у Львові.** Управа м. Львова задумує приступити до будови великого будинку для міських електричних заведень. На виконання проекту будинку розписали конкурс і визначили три нагороди разом у сумі 7.000 зол.

—**В травні будуть черешні.** Як повідомляють із Заліщик, у звязку з ранною весною і пусканням уже квітів на овочевих деревах, зповідають, що цього року будуть уже в половині травня ц. р. перші заліщицькі черешні.

— **Справа Маньковської.** Львівський суд перевів розправу проти 20-літнього Рудольфа Гринека і 23-літного Яр. Городинчука з Левандівки, які відповідали за співучасть у вбивстві Маньковської при вул. Святохресній у Львові дня 23. січня ц. р. Як відомо, Маньковську вбив тоді сокирою її пасерб, військовий шофер Вацлав Маньковський, якого тепер досліджують у Варшаві психіятри. Гринек і Городинчук завинили в цьому вбивстві остільки, що перший з них підвів Маньковського аж під хату, де він вбив мачуху і підождав на нього, поки він вийшов після вбивства з грішми, а другий поміг йому перебратися в цивільну одежу і переховував ту, в якій він доконав злочину. Крім цього оба гуляли з Маньковським 3 дні, поки поліція їх не арештувала. На розправі підсудні признались до вини, але заявили, що про вбивство Маньковського не знали нічого, думали, що гуляють за його аласні гроші і щойно на поліції почули від нього правду. Суд присудив Гринека на 1 рік, а Городинчука на 3 міс. вязниці, причому зарахував їм слідчий арешт.

— **Львівська хроніка.** Апеляційний суд затвердив присуд окружного суду, яким засуджено власничку дому сходин Лукасевичеву на рік вязниці і 500 зол. гривен. — Арештовано Макса Ляйфера, що спроневірив 1.700 зол. на шкоду кількох купців. — Арештовано трьох нотованих злодіїв із Знесіння, М. Васермана, М. Шпрінґера і Ст. Мартиняка, коли добувалися до каси фірми „Теспів" при пл. Смольки. — Львівський воєвода надав м-р фармації Войтовичеві концесію на аптику зі станицею при вул. Сапіги від ч. дому 65 до 87.

— **Краєва хроніка.** Мужчиною, якого трупа знайшли в рові коло Рави Руської є безробітний фризієр зі Станиславова Лев Токер, морфініст, що пустився на волокитство. — У Вербіжі пов. Коломия згоріла наслідком підпалу загорода Гафії Ковацюк.

— **Заведення поправи в Золочеві.** Гол. вязнич на влада рішила перемінити вязницю в Зол. на заведення поправи для хлопців, що є умово упосліджені або вимагають спеціяльних виховних метод.

— **Їдуть...** Литовський союз журналістів орґанізує на запрошення совітського уряду прогульку журналістів до Росії. На чолі прогульки стоятиме дир. лит. телеґр. аґенції „Ельта" п. Товаяскас.

Дописи.

СКОЛЄ.

Просвітянська анкета. Дня 28. м. м. скінчив взірцевий „Просвіти“ просвітянську анкету. Заступлених були 26 читалень на 43, присутніх 106 осіб. Делеґат Головного Виділу п. М. Бриславський вказав на головні завдання теперішньої хвилини: масове членство „Просвіти“, кольпортажа книжок, головно місячних видань, сплати залеглих вкладок та довгів, господарство згідно з законом на друках і т. д. Урядовець фінансової м-р Цепко Микола здав звіт з 30 переведених лекцій читалень за їх діяльности і подав поміщене і вражіння з поїздок на загальні збори. На 30 читалень 5 не провели діяльности, члени не платять вкладок, не роблять сходин, виділи мало роблять засідань. Фільність байдужна за бракує віри, молодь мало цікавиться просвітою. А бідний повіт прокурює річно 900.000 зол. (докладно обчислено) і стільки пропиває, коли поширення книжки чи часописів річ майже неможлива. Перешкоди: 12 читалень у граничній смузі, куди староство не дає дозволу на віїзд, загальна заборона всяких імпрез, сторожа гранична, учасників вільних збори. Для кращого звязку поділено повіт на 8 районів. Усі бесідники рішучо домагували потреби праці, організації та більшої активности.

МОНАСТИРЕЧЧИНА.

Збори Філії „Просвіти“ відбулися в Монастириськах 16. ц. м. Незвичайно приємно вражала присутність відпоручників всіх 24 читалень району, не зважаючи на будень і тяжку та далеку комунікацію. З того видно, що просвітянська справа все жива й актуальна та що наші громадяни-просвітяни розуміють суть і значіння „Просвіти“. Збори були дуже рішові і спокійні. Головою обрано ради. Мисевича, референтами були п. Гафткович і Норберт Рибак.

Рідно-шкільна анкета. Дня 21. ц. м. відбулася в Монастириських рідно-шкільна анкета в справі внутрішньої позички. Проводив о. Білинський, реферували пп. Михайло Чайковський і Н. Рибак. Вибрано районову комісію, цілию якої є зорганізувати туж позичку. Після дискусії постановлено домогти всіх зусиль, щоби та позичка бодай вчасти задоволяла потреби „Рідної Школи“.

Концерти у честь Шевченка. В Слобідці Горішній влаштувала 26. ц. м. читальня „Просвіти“ концерт у честь Шевченка. Широка і навіть дуже повчаюча програма вповні задоволяла видців, що вщерть випонили салю читальні. Хор під проводом п. Ол. Криси, хоч співає тяжкі пісні, виявлявся добре, декламації бездоганні. — У Красіві влаштувала читальня „Просвіти“ концерт того самого дня. Реферат виголосив о. Танчин, мужеський хор під проводом п. Кухаря співав дуже гарно. — В Лядськім улаштувала читальня „Просвіти“ дня 18. ц. м. концерт. У програму входили співи, декламації і вистави. Прикро, що місцевий священик не вважав за відповідне взяти в тому святі участь спільно з громадянами. Зате евангелицькі пастори із сусіднього села були присутні, аби осьтак спектакль печеню для себе.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ

Товариські змагання відбудуться в неділю дня 1. 4. ц. р. в год. 11.30 на границі Цитаделі. Попередять резерви в год. 9.15.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ВІДЕНЬ, 29. 3. ПАТ. Вчорашні змагання за мистецтво Австрії в ковбаному мячі принесли несподівану перемогу дружині ФАЦ, яка побороли Рапід 3:2 (0:1). Рапід упав так на друге місце в табелі мистецтв, маючи 23 пункти, перед Адмірою 24 пункти.

НІМЕЦЬ ПОБІДНИКОМ У МАРАТОНІ.

НЮЙОРК, 29. 3. ПАТ. Біля Нюйорку відбулися мистецтва Зл. Держав у маратонському бігу. Побідив американський німець Штайнер у часі лішому від світового рекорду 2:12:35. Найкращий досі вислід у маратоні здобув аргентинець Забала на олімпіяді 2:31:36. Другим з черги змагуном був Позь де Бруїн у часі теж кращому від рекорду, 2:23:40. Дальші змагуни прийшли до мети в часі гіршому на 10 хвилин і більше.

—o—

ШАХИ.

З УКРАЇНСЬКОГО ШАХОВОГО ТУРНІРУ.

На засіданні дня 21. III. ц. р. принято до змагань шесту шахову дружину читальні „Просвіта“ з Левандівки. Дотепер розіграно і зверифіковано слідуючі змагання:

11. III. Воля — Робіт. Громада 4—2. 18. III. Луг Знесіння — У. Р. Ш. Г. 6—0. Луг Львів — Воля 2—4. 25. III. Просвіта — Воля 4 і пів —1 і пів. Луг Знесіння — Робіт. Громада 5—1. Луг Львів — У. Р. Ш. Г. 6—0. Після тих змагань табеля змагань представляється так: 1. Луг Знесіння доб. пункт. 11, втра. 1. 2. Воля доб. п. 9 і пів, втр. 8 і пів. 3. Луг Львів доб. п. 8, втр. 4. 4) Просвіта доб. п. 4 і пів, втр. 1 і пів. 5) Роб. Гром. доб. п. 3. втр. 9. 6) У. Р. Ш. Г. доб. п. 0, втр. 12.

Дальші змагання відбудуться в суботу 31. 3. і в неділю 1. 4. ц. р.

Р. С.

Книжка на Захід.

V-ий виказ жертводавців, що прислали книжки для фонду „Книжка на Захід“ при Т-ві „Просвіта“.

Книжок постійно бракує, бо голод на них великий. Йде вона також для еміґрації в Европі, в Америці, також в Азії і Африці. Усі книжки бажані, також ноти, співанники і т. д. З цих книжок комплектується бібліотеки і висилаються куди світ, де вони повинні зробити свою національно-освідомлюючу роботу. Просимо присилати, що хто може, бо й найменша жертва може зробити велике діло. Хто не має книжок, нехай присилає грошові жертви з відповідною заміткою.

Цього року відновила „Просвіта“ видавничу діяльність. Річно має вийти 12 місячних книжечок (вже 3 книжки вийшли), призначені для масового поширення. Річна передплата виносить 3.60 зол. Хто може, нехай пришле передплату і повідомить „Просвіту“, аби належні книжки обернула на потреби фонду „Книжка на Захід“.

Не відтягайтеся від сповнення доброго національного діла.

Спис жертв на будову шпиталю

ІМ. МИТРОПОЛ. АНДЕЯ

Виказ XL.

Зложили: 300 зол. Галицька Каса Ощадности, по 300 зол. Медична Громада як частина доходу з вечерниць і Теса, Спілка експл. потасових сол. 185 збірка і Курганя коло львівських церков, по 50 зол. зем. урад Бережани, Марія Стафіяк, д-р Ю. Стафіяк і непокінчений гонорар д-ра Паньчишина, 30 зол. збірка Дм. Герчаніський, Яхторів (Дм. Рибак, Сосенко, Ст. Рибак, Стефурак, Сухоцький, Янішевський і Крашевський), 25 зол. Укр. Лік. Тов. замісць вінця на могилу бл. п. д-ра Е. Олексія, по 15 зол. П. С. К. Золочів, пар. ур. Бібрка і Ол. Петрик Львів, 13 зол. пар. ур. Бібрка, по 10 зол. М. Гаушевський Львів, Клюб руху львівських моторових, Кооп. Хлібороб, Звенигород і А. Залужний, Золочів, 6 зол. М. Питлях Лозина, по 5 зол. М. Гвідець Любича Кнз., пар. ур. Руська Рісня, о. Т. Гринюк, о. Калинин Добротвір і М. Бойківський Львів 4 зол. пар. ур. Збаразь (2 рази), по 2 зол. пар. ур. Сопонка, м-р Лабій Ярослав і збірка Нов. Часу. По 1 зол. М. Мельник і пар. ур. Лешки Дол.

Читайте „Діло“!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 30. III. Театр нечинний.
Субота, 31. III. Театр нечинний.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 30. III. Театр нечинний.
Субота, 31. III. Театр нечинний.

Кіна.

КАСІНО: „Цар царів“.

КОПЕРНІК: „Я не янгол“ (Ме Вест), від год. 3—5 „Цар царів“.

МАРУСЕНЬКА: „Цар царів“.

ПАСАЖ: „Св. Францісок із Асізі“, „Католицький хіба у Відні“.

Закордонне радіо.

Пятниця, 30. березня 1934.

Відень (506,8) 20·15 „Христос на Оливній горі“ ораторія Бетовена, **Братислава** (298,8) 20·05 Спів, **Кошиці** (269,3) 16·15 Фортепян, **Прага** (470,2) 17·00 Концерт квартету Ондрічека, 20·05 Великодні пісні (хор), **Париж** (1796) 21·35 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 20·00 „Парсіфаль“ оп. Вагнера, **Берлін** (356,7) 18·00 Бахові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Давня скрипкова музика, **Ляйпціг** (382,2) 19·00 „Місса Солєнніс“ Бетовена, **Стокгольм** (435,4) 20·00 „Стабат Матер“ ор. Пергодезія на соль. голоси, ж. н. хор і орк., **Будапешт** (550,5) 12·50 Концерт, 19·05 Спів, **Мілянo** (368,6) 20·40 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13·00 Концерт, 20·45 Інстр.-вок. концерт.

Субота, 31. березня 1934.

Відень (506,8) 19·00 Симф. музика, 17·55 „Парсіфаль“ оп. Вагнера, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 19·40 „Під яблунею“ др. легенда Звера, муз. Сука, **Париж** (1796) 21·00 „Мадам Хріантем“ оп. Месажера, **Білгород** (437,3) 17·00 Оп. арій, 20·00 Веселий нар. вечір, **Любляна** (569,5) 20·00 Великодні пісні, **Берлін** (356,7) 16·00 Концерт військ. орхестри, 20·10 Концерт рел. музики, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·40 Пісні, **Ляйпціг** (455,9) 17·15 Весняні пісні в виконанні діточого хору, **Мінхен** (405,4) 17·30 Нар. музика, **Мілянкер** (559,6) 18·00 Для фортепяна, **Москва** (360,6) 17·25 „Князь Ігор“ оп. Бородіна, **Бероміністер** (539,6) 19·55 „Ловці жемчугів“ оп. Бізета, **Будапешт** (550,5) 19·00 Концерт, 23·15 Спів, **Мілянo** (368,6) 17·10 Танцова музика, 20·40 Оперетка, **Рим** (420,8) 13·00 Концерт, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 30. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Реліґ. музика з гр. плит, 15·25, 15·40 Грам. плита 15·50 Господарські вістки, 15·50 „Смерть Ісуса“, 16·10 Реліґ. музика, спів, 16·40 Серед книжок, 16·55 Концерт орхестри, 17·35 Реліґ. співи (хор), 17·50 Наука стенографії, 18·00 Відчит: „Христові страсти в мистецтві“, 18·20 Бахові твори (гр. плити), 19·00 Відчит: „Вгадай Ісусе, хто тебе бє?“, 19·12 Всячина, 19·25 Фейлєтон, 19·40 Спортові вістки, 19·43 Світовий комунікат, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Рел. авдиція (музика, спів), фейл. „Роздумування в Вел. Пятницю“, 22·00 Авд.: „Св. Францісок із Асізі“. 22·40 Поважна музика з гр. плит.

Субота, 31. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція. 12·05, 12·36 Вагнерові твори (з грам. плит), 15·25, 15·55, 16·55, 19·47 Гр. плита, 15·30 Господарські вістки, 16·00 Авд. для хорих, концерт, 16·40 Лекція фр. мови, 17·00 Концерт (скрипка, альтінка, віольончеля), 19·20 Поважні плити, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Техн. скринька. 19·55, 21·15 Сільва реоти, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт симф. орхестри, 21·00 „Вечірня розмова“ 21·20 Концерт (музика, спів), 22·00 „Христове воскресення — найбільша радість“. 22·30 Сальонова музика з плит.

БІРЖА.

ГРОШІ

У Львові долар у приватних обіргах 5·28 зол.

Золото: Долари 8·98—9·02. Франки фр. 35·30—35·70 Дукати 83·50—84·00, Корони 375·0—37·80. Рублі 46·30—47·03.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·17, Париж 34·94, Берлін 210·65, Цюріх 171·47, Амстердам 357·30, Прага 22·02, Мілянo 45·67, Бельгія 24·60—24·70, Відень 97 1/2—98 1/2, Румунія 43—44 (за 1.000), Данціг 170—171. Нюйорк кабель 5·31, Нюйорк чеки 5·30.

ЗБІЖЕ.

Ціни пар. Підволочиська	від	до
Жито одноціле	13·75	14·—
Ціни парітет Львів	від	до
Пшениця двірська	20·50	20·75

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 29. III. масло 2·50, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·70.

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що в тижні від 26. III. до 31. III. 1934 платить своїм доставцям **за 1. кґ.** живої ваги птиці, льоно подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

	I. кл.	II. кл.
Кури	1·00	0·60
Качки	1·20	0·60
Індики	1·40	0·80

Пантарки за штуку 2·25 зол.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Пригадуємо, що **Загальні Збори Українського Технічного Т-ва** у Львові відбудуться дня 1. квітня ц. р. година 9·30, а **Ювилейне Свято** 2. квітня ц. р. год. 10·30 (одно і друге сали Укр. Бесіди, Рутовського 22). Окремі оповістки вислано. 1324

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ, нами найновіші, ручної роботи зол. 9·—. Воєнні ковдри брокатові за безцінь. **Фрайліх**, Львів, Сикстуська 21. 26/33 5—7

ГОДИННИКИ направляє прецезійно й дешево **Домбровський і Розважевський**. Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 73/53 5—10

НА СВЯТА — Вуженина у фірмі — Ян Комі, Городецька 3, Личаківська 15. — Прийди і переконайся! 1306 2—15

ЕЛЕКТРОІНСТАЛЯТОРАМ поручає всілені інсталяційні матеріяли найдешевше джерело у Польщі, **Електрокабель**, — Львів, Коперника 10, тел. 14-21. 1291 3—5

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, ровери від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 2—20

СОРОЧКИ спортові мужеські **зол. 2·36** виконує і продає **Вирібни** біля „Рено-ма“ Львів, Сонішна 9. 1318 2—20

СВІЧНИКИ, стоячкові лямпи, електричні начиння та жарівки у великім виборі у передсвяточнім часі — поручає найдешевше складниця у Польщі, **Електрокабель**, Львів, Коперника 10, телефон 14-21. 1291 а) 7—8

СВІЧНИКИ власного виробу, три полумені від золотих 17. Раїнес, Городецька 23, біля Народньої Торговлі. 1319 2—10

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Вже вийшла IV. кн. „Вістника“ за квітень.

Зміст: Л. Мосендз: Юнацька весна Богдан І. Антонович: Елегія про перстень молодости, Р. М. Рільке: Карлос XII-й, король шведський, вчить по Україні, Гільбет Кіс Честертон: Під знаком ламаного меча, Ів. Федоренко: Зарання, Е. Ляхович: Англія в обличчі фашизму, Ольга Павлюк-Гузарева: „А до того я не знаю Бога“, Дм. Донцов: До консолідації, Мр. О. Хоміський: Нищителям традицій, Е. М.: З творів „першої в світу, Бібліографія, Відповіді Редакції, Від Адміністрації, Нові книжки й журнали.

Адреса Редакції й Адміністрації: Львів. Чарнецького 26. м. 21. Чекове конто П. К. О. 500.371.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови **М. Рудницького**. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.